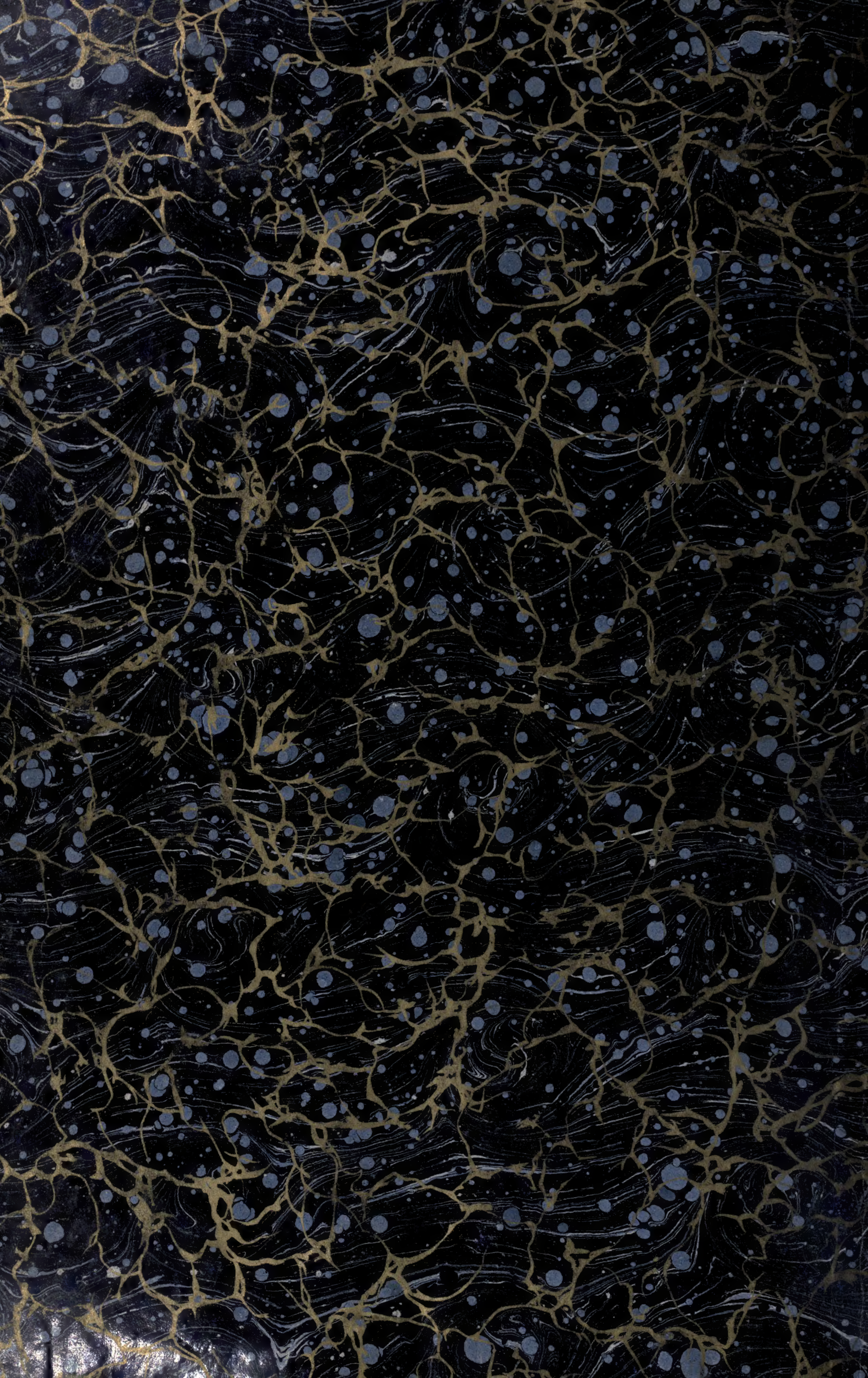
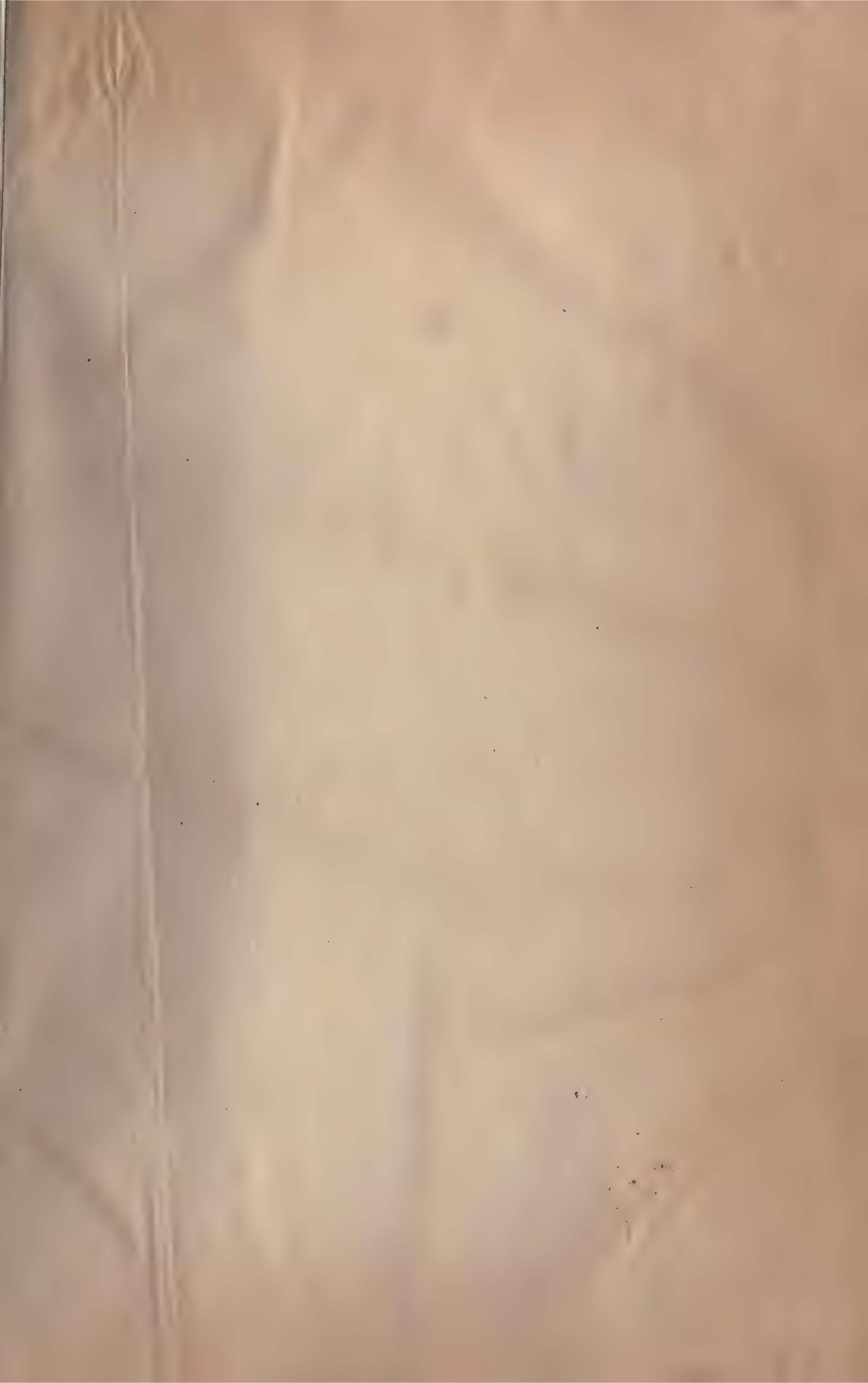

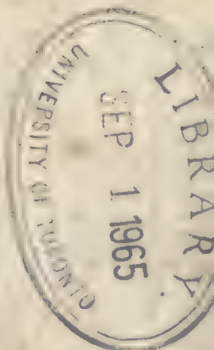

ص

فصـــــل الصاد المهمله (الصدق) صادك كسری وفتحيله (والمصدوقة) ميمك فتحيله برسوز وبرخبر
كرچك اولمق وكرچك سويلمك معناسنه‌در كه‌واقعه مطابق اولمقدن عبارتدر كذب مقابليدر وعند البعض صادك
فتحيله مصدردر وكسريله اسم مصدردر كرچك وكرچكلك معناسنه پس مصدر اولدقده خبر كرچك اولمق
و برآدم كرچك سوزلو اولمق وكرچك سويلمك معنالرينه اولور يقـال صدق فلان فی الحديث وصدق فلان
الحديث صدقا ومصدوقة من الباب الاول ضدّ كذب ويقـال صدق القتال ومنه المثل *صدقنی سن بكره* بومثل
هدع ماده‌سنده بيان اولندی مؤلفك بصـائرده بياننه كوره صدق وكذب فی الاصـل قول وكلامك وصنی اولمق
اوزره موضوعدر كه فارسيده راست ودروغ وتركيده كرچك ويلان تعبير اولنور قول‌ مز بور ماضی ومستقبل اولسون
ووعد وسـائر كونه كلام اولسون وصدق وكذب قصدا اوّل ايله انواع كلامدن همـان كلام خبری يه مخصوصدر
و بعضا بالعرض امر واستفهام ودعا مثللو كلام انشائيـده دخی استعمـال اولنور واتّساع جهتيله قائل ومخبره ده
وصف اولور وصدق برنسنه‌نك اجزاسی مجتمع واركانی تامّ وقوّتی كامل اولمق جهتيله حاصل اولمسنه اطلاق اولنور
نته كه امثلهٔ آتيه‌دن مستبـان اولور وكاه اولور كه صدق اعتقاد متكلمده حاصل وثابت اولان نسنه‌ده استعمال اولنور
وكذب آنك مقابلی اولور نته كه صدق ظنی وكذب ظنی ديـنور وكاه اولور كه افعال جوارحده استعمال اولنور نته كه
صدق القتال وصدق فی القتال ديرلر فتور وتهاونسز قتاله كرچكدن اقدام ايدوب حق حربی توفيه ايتدی معنـاسنه
وصدق ماده‌سی لازم ومتعدّی اولور ايكی فعله دخی تعديه ايدرنتـه كه مقابلی اولان كذب دخی بو يلجه‌در انتهی
وصدق صادك كسريله شدّت معناسنه استعمال اولنور يعنی بركسه شدت اوزره صلاح وخيره نسبت اولنسه
صدق لفظنه مضـاف ايدرلر مثلا رجل صدق وصـديق صدق وامرأة صدق وحمار صدق ديرلر اضافتله يعنی
رجوليت وصديقيت وحماريتده صادقدر كه اجزاء واركانی كاملدر نتـه كه اصطلاحمزده دخی او كرچكدن آدم
وكرچكدن اشك تعبير اولنور ومنه قوله تعـالی ولقد بوّأنا بنی اسرائيل مبوّأ صدق ای انزلناهم منزلا صالحا يعنی
منزليده كامل وغرض ومطلوبه صالح ومرضیّ وهر درلو خير ظنّ واعتقـاد اولنمقده صادق منزله انزال بيوردیلر كه
مراد مصر وشام اولكه‌لريدر ووجه مذكور اوزره شدّت وكمال معناسی اراده اولندقده اضافتله رجل صدق ديرلر
صادك كسريله ونعت اولديغی صورتده الرجل الصدق ديرلر كه صادك فتحيـله‌در وصادك فتحيله متانتلو دوز
وطوغری مزراغه وصف اولور يقـال رمح صدق ای صلب مستو ومتانت وسداد واستقامتی اولان آدمه وصف
اولور يقـال رجل صدق ای مستقيم متين ومطلقـا اجزاء واركانی تامّ وكامل آدمه وصف اولور يقـال رجل صدق

مطلبـــ

ای كامل

اى كامل و يقـال امرأة صدقة وقوم صدقون ونساء صدقات و يقـال رجل صدق اللقاء وصدق النظر قيچن ناسله
كورشمسى والفت ونظر ومعـامله سى ثابت ومستقيم ووجه تحقيق اوزره اولسه يعنى نفاق ومداهنه وصورت معامله
مقوله سى اوضـاع ومعاملا تدن سالم اواسه وعربلرك يمينلرندندر كه صدقت الله حـديثا ان لم افعل كذا ديرلر
لاصدقت الله حديثا ان لم افعل كذا تأويلنده دركه لاء نافيه محذوفدر (الصيق) صـادك ضميله وضمتينله صدق
لفظندن كه صادك فتحيله وصفدر جمعدر رهن ورهن كبى يقـال قوم صدق اى صادقون وصدوق لفظندن
وسحاب وزنـنـده صداق لفظندن جمع اولور (الصديق) امير وزنـنـده كرچك سوزلو راستكوى آدمه ديـنـور يقال
رجل صديق وصديق صدق بالاضافة مبالغة وكرچك دوسته اطلاق اولنور مفرد وجمعى ومذكر ومؤنثى برابردر
ومؤنثنده صديقه دخى دينور جمعى اصدقاء كلور وصدقاء كلور كرماء وزننده وصدقان كلور صادك ضميله وجمع الجمعى
اصادق كلور مترجم ديركه بيضاوى اشبو (ولاصديق حميم) كريمه سنده صديقك افرادى بابنده بووجهى دخى
سرد ايلمشدر كه صديق لفظى عدو كبى جمعده اطلاق اولنـور زيرا حنين وصهيل كبى فى الاصل مصدردر پس
وصفيتى اعتباريله تأنيث وجمعى دخى كلور انتهى وصديقك مصغرنده صديّق دينـور ياى مشدده ايله عربلر مدح
وتوقير قصـديله تصغير ايدرلر كه اخص واخلص اصدقاء ديمكى مراد ايدرلر تقول هو صديقى اى اخص اصدقائى
(الصداقة) كرامة وزنـنـده صدق وجهيله اولان دوستلغه ومحبته اطلاق اولنور يقال بينهما صداقة اى محبة بالصدق
(الصيدق) صيقل وزنـنـده امين وموثوق به آدمه اطـلاق اولنور يقـال فلان صيدق اى امين وقطب ديدكلرى
كوكبك اسميدر كه مراد قطب شماليدر نتـه كه قود ماده سنده ذكر اولندى مؤلف اوراده سهى نام كوكب ايله تفسير
ايلمشيدى وصيدق پادشاهه اطـلاق اولنور ملك معناسـنه (المصداق) مصباح وزنـنـده برنسنه يى تصديق
ايدن شيئه دينـور دليل و برهان كبى يقـال عنده مصداق ذلك اى ما يصدّقه (المصدق) منبر وزنـنـده لكن
شـارحك لسان العرب واساس وعبـاب وسائر امهاتدن مصرّح التقييد تصحيحى اوزره ميمك ودالك فتحيله كه
مصدر ميميدر صدق معناسنه در پس ذو لفظنه اضافتله شول بهادره اطلاق اولنور كه دشمن اوزره حمله وهجومى
راست ودرسـت اوله كويا كه اول حمله يى وعد ايلمكله وعدنده صادق اوله ومنبر وزنـنـده اولديغنه كوره كه آلت
اولور بنه صحيح بلكه بونده مبالغه يى متضمن اولور يقـال شجاع وفرس ذو مصدق اى صادق الحملة وصادق الجرى
يعنى دشمن اوزره كرچكدن حمله ايدن دلاوردر وكرچكدن سكردن آتدر (الصدقة) فتحاتله لوجه الله تعالى فقرايه
ويريلان نسنه يه دينور يقـال اعطاه الصدقة وهى ما اعطى فى ذات الله تعالى مترجم دير كه صدق فعل معناسندن
مأخوذدر زيرا صدقه ريا وسمعه سز صدق واخلاصله على وجه القرب اخراج واعطا اولنـان مالدن عبارتدر
زكوة كبى لكن صدقه متطوّعه وزكوة واجبه مخصوصدر و بعضا واجبه دخى صدقه اطلاق اولنور فعلنده تحرّى
صدق ايلمك علاقه سـيله والحاصل مثوباته صدق رغبتى اظهار ايلديكيچون اول عطيه يه صدقه اطلاق اولنور
نته كه مالك زكاء ونماسنى مستلزم اولديغيچون زكات اطلاق اولنور صداق زوجه دخى صدق ماده سندندر كه
زوجك زوجه يه صدق رغبتنى اظهـار ايدر (الصدقة) صـادك فتحى ودالك ضميله (والصدقة) غرفه وزنـنـده
(والصدقة) ثمره وزننده (والصدقة) ضمتينله (والصدقة) فتحتينله (والصداق) كتاب وزننده (والصداق) سحاب
وزننده زوجه نك مهرينه دينور كابين معناسنه وندسه وزننده اولان صدقه نك جمعى صدقات كلور وصدقه نك كه
صادك ضميله در صدقات كلور كذلك صادك ضميله در وصدقات كلور صادك ضمى ودالك فتحيله وصدقات كلور
ضمتينله كه اقبح جموعيدر (صديق) زبير وزنـنـده برطاغك آديدر واسمـاء رجالدندر صديق بن موسى واسمعيل
بن صديق الذارع محدّثلردر (الصدّيق) سكيت وزننده كه مبـالغه صيغه سـيدر كثير الصدق آدمه دينور يقال
رجل صدّيق اى كثير الصدق بوراده كثرت دوامدن كنايه در وصدّيق شيخ الخلفاء الراشدين ابو بكر رضى الله عنه
حضرتلرينـك لقبلريدر امر معراجى ايشـتديكى آنده تصديق ايلديكيچون تلقيب اولندى وتابعيندن ابو هندك
اسميدر ومحمد بن محمد البلخى نام محدّثك جدّى اسميدر وابو الصدّيق بكر بن عمر والناجى التـابعى كنيه سـيدر
روايت حديث ايلمشدر وخشنام بن صديق كه امير وزننده درعلى قول سـكيت وزننده در محدّثدر (الصـادقة)
حقيقتى اوزره ظاهر ومتبين اولان مادّه يه وحالته اطلاق اولنور يقـال فعله فى غبّ صادقة اى بعد ما تبين له الامر
(الاصداق) همزه نك كسريله خاتونك نكاحنده تعيين مهر ايلمك معناسنه در يقال اصدق المرأة اذا سمى لها صداقا
(الصدق) فتحتينله بعضلر نصارى طائفه سـنك آتش كبجه لرينه اطـلاق ايلديلر لكن بو لحن در صواب اولان
سـين مهمله ايله سدق در نته كه سين ماده سنده بيـان اولندى (التصديق) بر آدمك كلامنى كرچكه نسبت ايلمك

يعنی کرچك سویلدی دیمك وکرچکلمك معناسنه‌در یقال صدّقه ضدّ کذّبه ووحشی جانور اوزره حمله وهجوم
اولندقده چوره سنه التفات ایتمیوب همان طوغری یسنه سکردوب کتمك معناسنه استعمال اولنور یقال صدّق
الوحشیّ اذا عدا ولم یلتفت لما حمل علیه (المصدّق) محدّث وزننده زکات اخذایدن عامله اطلاق اولنور یقال
اخذ المصدّق الفریضة وهو آخذ الصدقات (المتصدّق) متفرّق وزننده صدقه وزکات ویرن آدمه دینور یقال
هو متصدّق ای معطی الصدقات وفی التنزیل انّ المصدّقین والمصدّقات الایه اصله المتصدّقین والمتصدّقات
فقلبت التاء صادا وادغمت فی مثلها شارح دیرکه تصدّق مطلقا تفضّل معناسنه اولوب بعده عرفده کندوسیله
ثواب الهی طلب اولنان فعلده که صدقه ویرمکدن عبارتدر استعمال اولندی تقول تصدّقت علی الفقراء
وتصدقت بکذا (المصادقة) مفاعله وزننده (والصداق) جدال وزننده صداقت اوزره دوستلشمق معناسنه‌در
یقال صادقه اذا خالّه (التصادق) تفاعل وزننده مصادقه معناسنه‌در یقال تصادقا بمعنی صادقا (الصرق)
فتحتینله یوفقه نسنه یه دینور یقال شیٔ صرق ای رقیق (الصریقة) سفینه وزننده یوفقه اتمکه دینور رقاقد
معناسنه جمعی صریق در هاسز وصرق کلور ضمتینله وصرایق کلور (الصعفوق) صادك فتحیله لئیم وفرومایه یه
دینور یقال رجل صعفوق ای لئیم ویمامه‌ده برقریه آدیدر آنده بین العرب بروقعه اولمشدر واکا صعفوقه دخی دینور
واشبو صعفوقدن غیری کلام عربده فعلول وزننده وارد اولمامشدر اما خرنوب کلمه‌سی ضعیفدر فصیح اولان
خانی مضموم یاخود رایی مشدّد اولمقدر وصعفوق صعافقه‌نك مفردی اولور کما سیذکر (الصعافقة) عمالقه
وزننده بنو مروان خدّام وتوابعندن برطائفه‌یه اطلاق اولنور یمامه‌ده متمکّن اولورلر ایدی وآنلره بنو صعفوق
دخی دیرلر صادك ضمیله‌ده زبانزده‌در وبو صعفوق کلمه‌سی اسم اعجمی اولمغله غیر منصرفدر یمامه‌ده صعفوق
نام قریه‌ده ساکن اولملریله محلّك اسمیله تسمیه اولندیلر وصعافقه شول کمسنه‌لره دینور که سرمایه‌سز بازاره
واروب تاجرلر برنسنه آلدقلرنده آرالرینه بیله‌جه صوقیلوب برتقریبله حصه‌یه داخل اولورلر اوله یقال هو
من الصعافقة وهم الذین یشهدون السوق للتجارة بلا رأس مال فاذا اشتری التاجر شیئا دخلوا معهم صعفق که
جعفری وزننده‌در وصعفق که جعفر وزننده‌در وصعفوق که ذکر اولندی مفردلریدر وجمعلری صعافقه کبی
صعافیق دخی کلور (الصاعقة) اولومه اطلاق اولنور موت معناسنه مؤلفك بصائرده بیاننه کوره صاعقه نزول
ناری یاخود عذاب وموتی مستصحب اوله‌رق جوّ سمادن ظهور ایدن اصوات شدیده‌یه اطلاق اولنوب بعده
ملازمه علاقه‌سیله بونلرك هربرنده استعمال اولندی وراغبك بیاننه کوره موت ونار وعذاب وصیحهٔ عذاب
جمله‌سی فی ذاتها شیٔ واحددر تأثیرات اعتباریله متعدده اولمشدر انتهی وصاعقه مهلك عذابه اطلاق اولنور
وصیحهٔ عذابه دینور وسوق سحابه مؤکل اولان فرشته‌نك یدنده اولان آتشین قامچی‌یه دینور که اوجی طوقندیغی
نسنه‌یی احراق ایدر یاخود سمادن دوشن آتشدن عبارتدر که یلدرم تعبیر اولنور وصاعقه مصدر اولور
راعیه کبی یلدرم طوقندرمق معناسنه یقال صعقتهم السماء صاعقة من الباب الثالث اذا اصابتهم بها (الصعق)
صادك فتحیله وفتحتینله (والصعقة) (والتصعاق) تذکار وزننده برشدّت سببیله بیهوش وبیخود اولمق معناسنه‌درکه
بایلمق تعبیر اولنور یقال صعق الرجل صعقا وصعقا وصعقة وتصعاقا من الباب الرابع اذا غشی علیه (الصعق)
کتف وزننده وصفدر برشدّتدن بایلمش بایغین آدمه دینور وشدید الصوت کمسیه دینور یقال رجل صعق
ای الشدید الصوت ودائما صاعقه توقعنده اولان کمسیه دینور وخویلد بن نفیل نام کمسه‌نك لقبیدر وبنو کلابدن
برفارس لقبیدر اکا صعق دخی دیرلر ایدی ابل وزننده نسبتنده صعقیّ دینور فتحاتله وصعقیّ دینور عنبیّ وزننده که
غیر قیاس اوزره‌در تمیم قبیله‌سی مز بورك باشنه شدّتله اوردقلرندن من بعد متأثر اولوب برآواز شدید ایشتدکده
بیهوش اولور ایدی اکا مبنی لقب مز بور ایله تلقیب ایلدیلر وبعضلر دیدیکه برکون طعام طبخ وترتیب ایدوب تاکهان
برشدید روزکار ظهور وتجره‌یی سرنکون ایلمکله روزکاره سبّ ولعن ایتدکده مظهر رجز الهی اولوب اول
هنکامده برصاعقه ظهور وصدمه‌سیله صوب عدمه مرور ایلدیکی باعث تلقیب اولمشدر (الصعق) فتحتینله
شدّتله حیقرمق معناسنه‌در یقال صعق الرعد صعقا من الباب الرابع اذا اشتدّ صوته وشدتلو آوازه دینور
(صعانق) علابط وزننده نجدا اولکه‌سنده بنو اسد یوردنده برموضعدر (صعق) زفر وزننده برموضع آدیدر
(الصفرّق) صادك وفانك وراء مشدّده‌نك ضمه‌لریله فالوذق اسمیدرکه پالوده محرّفی پلته تعبیر اولنور تقول
اکلنا صفرّقا ای فالوذقا وبرنبات اسمیدر (الصفق) صادك فتحی وفانك سکونیله شمارکبی سسلنور وجهیله
اورمق معناسنه‌در یقال صفق رأسه صفقا من الباب الثالث اذا ضربه ضربا یسمع له صوت وبرنسنه‌یی

كيرويه دوندرمك معناسنه‌در قپويى قپامق ايچون كيرويه دوندرمك كبى يقال صفق الشئ اذا صرفه وردّه وصفق ناحيه معناسنه‌در يقال قعد فى صفق اى ناحية بونده صادك ضميله وفتحيله جائزدر ومحلّ وموضع معناسنه‌در وصفق الجبل طاغك يوزينه دينور ياخود يوره سنه دينور يقال نزلوا صفق الجبل وهو وجهه اوسفحه وصفق العنق بيونك برجانبنه دينور يقال ضربه على صفق عنقه اى على جانبيها وصفق الفرس آتك بيناغندن عبارتدر تقول لاتضرب صفق الفرس اى خدّيه وصفق شول صارى صويه دينوركه اوزرينه صو دوكيلوب اصلتمش يكى سختيانلدن ظهور ايدر بومعناده فتحيله جائزدر وعند البعض صفق دباغت اولنان شيئك ريح وطعمنه دينور وصفق وصفقه بيعك عقدى وقوعنده ال اله چالمق معناسنه‌دركه بايع ايله مشترى ال اله آنوب قطع مادّه ايدرلر يقال صفق يده بالبيعة وعلى يده صفقا وصفقة من الباب الثانى اذا ضرب يده على يده وذلك عند وجوب البيع وبومعنادن اسم صفق وصفقى درزمجى وزننده كه بيع وقتنده ال اله آلمغه دينور وصفق قوش قسمى قنادلرنى قاقق معناسنه‌در يقال صفق الطائر بجناحيه اذا ضربهما وقپويى ارقه‌سنه چويرمك على قول قپامق معناسنه‌در بومعنابده خصيصه‌در يقال صفق الباب اذا ردّه اواغلقه وقپويى اچمق معناسنه اولمغله اضداددن اولور يقال صفق الباب اذا فتحه وكوز يومق معناسنه‌در يقال صفق عينه اذا غمضه وسازك تللرنى دپرتدرمك معناسنه‌در يقال صفق العود اذا حرّك اوتاره ويبانه كتمك معناسنه‌در يقال صفق الرجل اذا ذهب ويل اغاجلرى اوينتمق معناسنه‌در يقال صفقت الريح الاشجار اذا حركتها وكاسه‌يى طولدرمق معناسنه‌در يقال صفق القدح اذا ملأه وبريره برجماعت قونمق معناسنه‌در تقول صفقت علينا صافقة اى نزل بنا جماعة وناقه‌نك رحمى قصيلوب قپانمغله ايچنده ياوريسى اولمك معناسنه‌در يقال صفقت الناقة اذا ارتجت رحمها عن ولدها حتى يموت وقلچله اورمق معناسنه‌در يقال صفق بالسيف اذا ضربه به وصوايله ممزوج شربتى سوزيلوب طورلمق ايچون برقابدن آخرقابه چكمك معناسنه‌در يقال صفق الشراب اذا حوّله ممزوجا من اناء الى اناء (الصفق) صادك كسريله قپوقنادينه دينور يقال فتح صفق الباب اى مصراعه وقال فى الاساس باب دارة صفق واحد اذا لم يكن مصراعين (الاصفاق) همزه‌نك كسريله بودخى كيرو دوندرمك معناسنه‌در يقال اصفق الشئ اذا صرفه وردّه وقپويى كيرو چويرمك على قول قپامق معناسنه‌در يقال اصفق الباب اذا ردّه اواغلقه وكاسه‌يى طولدرمق معناسنه‌در يقال اصفق القدح اذا ملأه وصولو شرابى طورلمق ايچون آخرقابه چكمك معناسنه‌در يقال اصفق الشراب اذا حوّله ممزوجا من اناء الى اناء ليصفو وبرماده اوزره اتفاق ايلمك معناسنه‌در يقال اصفق القوم على كذا اذا اطبقوا وال برنسنه‌يه اتفاق راست كلمك معناسنه‌در تقول اصفقت يدى بكذا اى صادفته ووافقته وبرآدمه طويوره‌جق طعام كتورمك معناسنه‌در يقال اصفق للقوم اذا جاءهم من الطعام بمايشبعهم شارح ديركه اصفاق قيونى ياخودكچى‌يى كونده بركرّه صاغمق معناسنه‌ده كلور مؤلف بومعنايى اهمال ايلدى يقال اصفق الغنم اذا لم يحلبها فى اليوم الامرّة (التصفيق) بودخى قوش قسمى قنادلرنى قاقق معناسنه‌در يقال صفق الطائر بجناحيه اذا ضربهما وبرنسنه‌يى چويرمك معناسنه‌در يقال صفقه اذا قلبه وممزوج شرابى تصفيه ايچون آخرقابه بوشالتمق معناسنه‌در يقال صفق الشراب اذا حوّله ممزوجا من اناء الى اناء ليصفو وال قاقق معناسنه‌در يقال صفق بيديه اذا ضرب بباطن الراحة على الاخرى ودوه‌يى برمرعادن آخرمرعايه تحويل ايلمك معناسنه‌در يقال صفق الابل اذا حوّل من مرعى الى آخره وكتمك معناسنه‌در يقال صفق الرجل اذا ذهب وبريرك چوره سنى طولشمق معناسنه‌در يقال صفق الشئ اذا طافه (الصافقة) بريره نازل اولان جماعت انسانيه دينور (الصفقة) تمره وزننده مصدردركه ذكر اولندى ولزوم عادى علاقه‌سيله عقداولنان بيعه يه اطلاق اولنور ومنه يقال صفقة رابحة اوخاسرة اى بيعة (الصفاق) شدّاد وزننده شول بازركانه دينوركه چوق سفرلر ايدوب اشمش يورتمش اولوب امور تجارتده متقلب ومتصرف وبغايت كاركذار اوله يقال تاجر صفاق اى الكثير الاسفار والتصرف فى التجارة ويقال هو صفاق آفاق (الصفاقة) حماقه وزننده ثوب صفيق وتفه‌لو ومحكم اولمق معناسنه‌در يقال صفق الثوب صفاقة من الباب الخامس ضدّ سخف وبركسه‌يك يوزلوبى شرم وحيا اولمق معناسنه‌در يقال صفق الرجل اذا وقح (الصفيق) امير وزننده وصفدر صفيق وتفه‌لو ومحكم طوقنمش ثوبه دينور يقال ثوب صفيق ضدّ سخيف ويك واوتانمز يوزه وصف اولور يقال وجه صفيق اى وقح (الصفوق) صبور وزننده بغايت يوكسك وصرپ طاغه دينور يقال جبل صفوق اى ممتنع ويومشق كباده يايه دينور يقال قوس صفوق اى لينة ويوكسك يلچين قيايه دينور يقال صخرة صفوق

ای ملساء مرتفعة جمعی صفق کلور کتب وزننده وزیاده سیله صرب و بوکسك دیك یوقری عقبه یه وصف اولور جمعی صفائق وصفق کلور ضمتینله (الصفاق) کتاب وزننده قاسقده قیل بتن درینك آلتنده اولان یوفقه جلدری یه دینور که زار کبی اولور اکثری فتق عارضه سی اکا عارض اولور عند البعض دری ایله بغرسقلر ارالغی وعلی قول بطنك دریسنك مجموعنه دینور که جلد ظاهری وجلد باطننك مجموعی اولور یقال انشق صفاقه ای الجلد الاسفل تحت الجلد الذی علیه الشعر اوما بین الجلد والمصران اوجلد البطن کله (الصوافق) (والصفائق) حوادث ونوائبه اطلاق اولنور صفیقه وصفاقه نك جمعیدر (الصفق) فتحتینله دماغك آخر ونهایتنه دینور شارح دیرکه الدماغ نسخه لری غلطدر صواب اولان بای موحده ایله الدباغ اولمقدر که درینك الئ صوك دباغتی اوله جقدر وصفق یکی قربه نك وطلومك چالقاندیسی اولان صاری صویه دینور و بوعنقریب ذکر اولندی لکن اول صورت دیکر ایله تعبیر اولنمشیدی (الصفاقیق) صادك فتحیله برموضع آدیدر (المصافق) مصاحب وزننده شول دوه یه دینور که برمقدار بریانی اوزره و برمقدار بریانی اوزره تیار اوله (المصافقة) مفاعله وزننده بریاندن بریانه دونه رك یاتمق معناسنه‌در یقال صافق الرجل بین جنبیه اذا انقلب وناقه‌یی بوری طوتمق معناسنه‌در یقال صافقت الناقة اذا مخضت وایکی ثوبی بری برینك اوزرینه کیمك معناسنه‌در یقال صافق بین ثوبین اذا طارق (الانصفاق) انفعال وزننده کیرو دونمك معناسنه‌در یقال انصفق فلان اذا انصرف ورجع (الاصطفاق) افتعال وزننده روزکار طوقنمغله اغاجلر اوینایوب صرصلمق معناسنه‌در یقال اصطفقت الاشجار اذا اهتزت بالریح وسازك تللری اوینایوب چالنمق معناسنه‌در یقال اصطفق العود اذا تحرکت اوتاره (التصفق) تفعل وزننده بری اوته اولطه ایلمك معناسنه‌در یقال تصفق الرجل اذا تردد و برخصوصه تعرض ایلمك معناسنه‌در یقال تصفق للامر اذا تعرض له وناقه ترسنه یاتمق معناسنه‌در یقال تصفقت الناقة اذا انقلبت ظهرا لبطن (الصق) صادك فتحی وقافك تشدیدیله قیا کلری اوتمك معناسنه‌در یقال صق الحرباء صقا من الباب الثانی اذا صر وصق بریره زور ایله قاقیلان اکسرك صوتندن حکایه در (الصلق) خلق وزننده قتی آواز ایله فریاد ایلمك معناسنه‌در یقال صلق الرجل صلقا من الباب الاول اذا صات صوتا شدیدا شارح دیرکه اشبو لیس منا من صلق وحلق حدیثنده واقع صلق مصائبده رفع صوت ایله نوحه وفریاد ایلمك وحلق کذلك مصائبده حلق شعر ایلمك اوله جقدر که بونلر منهیدر وصلق دکنکله اورمق معناسنه‌در یقال صلق فلانا بالعصا اذا ضربه وخاتونی ارقه سی اوزره یاتروب جماع ایلمك معناسنه‌در یقال صلق جاریته اذا بسطها فجامعها وبر آدمی برعظیم فتنه یه وواقعه یه اوغراتمق معناسنه‌در یقال صلق بنی فلان اذا اوقع بهم وقعة منکرة وبر آدمی کونش اسیسی چالوب کویندرمك معناسنه‌در یقال صلقت الشمس فلانا اذا اصابته بحرها (الاصلاق) همزه نك کسریله قتی اواز ایله فریاد ایلمك معناسنه‌در یقال اصلق الرجل اذا صات صوتا شدیدا (المصلق) منبر وزننده (والمصلاق) محراب وزننده (والصلاق) شداد وزننده جاری وسخنور و بلیغ آدمه دینور یقال خطیب مصلق ومصلاق وصلاق ای بلیغ (الصلیقة) سلیقه وزننده کرکی کبی پشمش کبابه و بریانه دینور جمعی صلایق کلور تقول اطعمنا الصلیقة وهو لحم مشوی منضج (صلیق) امیر وزننده واسط ایالتنده بر بلده در ومهره تخته سی کبی دوز واملس نسنه یه دینور یقال شیء صلیق ای املس مترجم دیرکه یوفقه اتمکه صلیق وصلیقه اطلاقی ظاهرا بو معنادندر زیرا امهات سائره ده صلیق وصلیقه یوفقه اتمك ایله ده مفسردر (الصلق) فتحتینله ال آیاسی کبی دوپدوز هموار اوویه دینور جمعی اصلاق وجمع الجمعی اصالیق کلور (المصالیق) مصابیح وزننده ایری بیوك طاشلره دینور وجست وچالاك دوه لره دینور (المصلوق) علی قول مصلیق که مندیل وزننده در بنو عمرو بن کلاب یوردنده برصو آدیدر (صالقان) لامك کسریله بلخ قضاسنده برقریه در و بست مضافاتندن بر بلده در (الصلاقة) ثمامه وزننده شول صویه دینور که بریرده چوق اکلنوب وجابجا ایچنه طوار کیروب بری اوته قارشدروب دوندرمکله استعماله صلاحی قالمامش اوله یقال لایتوضأ من الصلاقه وهی الماء الذی قد اطال فی مکان وقد صلقتها الدواب واول صویه مصلوقه دخی دینور دواب صلق ایتدیکیچون یعنی ضرب یاخود ایقاع وقعه ایلدیکیچون بوراده ابتدا اطال فعلی مذکر کلدی لفظ ماء اعتباریله بعده صلقتها ضمیری مؤنث کلدی صلاقه یاخود ماء اعتباریله وتذکیر ایله صلقها نسخه لری غلطدر ومؤلفك فهی مصلوقة قولنده هی ضمیری ینه ماء یه یاخود صلاقه یه راجعدر مؤلف عجیب مشوش رسم ایلمشدر (الصلنق) علندی وزننده والفك مدیله جائزدر چوق سوزلو مکثار معناسنه‌در (التصلق) تفعل وزننده خاتونی بوری طوتمغله فریاد ایلمك معناسنه‌در یقال تصلقت المرأة اذا اخذها الطلق فصرخت ودابه یه وجع

مقوله سی عارض اولمغله اضطرابندن ارقه سی اوزره یاتوب بری اوته اغنمق معناسنه‌در یقال تصلقت الدابة اذا تمرغت ظهرا لبطن غما وكذا كل متألم (المصطلق) مصطلح وزننده جذيمة بن سعد بن عمروك لقبيدر بغايت خوش آواز اولمغله تلقيب اولندی خزاعه قبيله سندن ابتدا طرب وتغنی ایدن مزبوردر بنو المصطلق كه قبيلهٔ مزبوره دن بر بطن درآنك نسلندندر (الصمقة) فتحاتله بمزه سودنه دينور تقول سقانی صمقة ای اللبن الذی ذهب طعمه وقالين وغليظ دستی یه دينور (الاصماق) همزه نك كسريله قپويی قپامق معناسنه‌در علی قول آرقه سندن كيرودوندروب كركی كبی قپايوب پركتمك معناسنه‌در يقال اصمق الباب اذا اغلقه اورتده واوتقه وسودك ياخود صويك دادی بوزيلوب آزتمق معناسنه‌در يقال اصمق اللبن او الماء اذا تغير طعمه وخبث (الصامق) آج علی قول صوسز ديمكدر يقال لمازال صامقا ای جايعا او عطشان (المصمق) محدث وزننده فرط حيرت سببيله اكل وشربدن قالمش آشفته وحيران آدمه دينور يقال هو مصمق ای متحيرلا يأكل ولايشرب (الصندوق) صادك ضمی وفتحيله معروفدركه تركيده دخی صندوق دينور زندوق وسندوق بونده لغتدر جمعی صناديق كلور (الصنق) ضمتينله اصنه معناسينه دركه صن وصنان لفظلرينك جمعيدر قولتقلرك چركين رايحه سينه دينور ظاهرا مفردی ضناق‌در (الصنق) فتحتينله قولتق پك بد وچركين قوقمق معناسنه‌در يقال صنق ابطه صنقا من الباب الرابع اذا ذفر شديدا (الصنق) كتف وزننده (والصانق) جميع نسخه لرده المتين الشديد عبارتيله مرسومدر كه شديد ومتين ومستحكم اولان نسنه ديمكدر لكن مقتضای ماده اوزره المنتن الشديد اولمق يعنی نون وتا ايله منتن مصحفی اولمق ظن اولنوركه مراد قولتقی پك بد وچركين قوقان كسه ديمك اولور فلينظر وصنق جثه سی بيوك ويومری انسان وحيوانه دينور يقال رجل صنق وجمل صنقة ای ضخم كبير بوراده هاء مبالغه ايچوندر (الصنقة) فتحاتله يومری قالين فرجه دينور وصانق لفظندن جمع اولوركه دوه يه خوشجه وكوزلجه خدمت وتيمار ايدن آدملره دينور يقال هم صنقة ای المحسنون خدمة الابل (المصنق) محسن زننده بودخی دوه قسمنه كوزل نظارت وتقيد وتيمار ايدن آدمه دينور جمعی مصنقون در (الصناق) كتاب وزننده اسروب كوكره دكده آوازی ايراغه كيدن بلند آواز دوه يه دينور (صانقان) نونك كسريله مرو قضاسنده برقريه آديدر (الاصناق) همزه نك كسريله اصرار ايلمك معناسنه‌در يقال اصنق عليه اذا اصر عليه وطواره كوزلجه تقيد وتيمار ايلمك معناسنه‌در يقال اصنق فی ماله اذا احسن القيام عليه (الصوق) سوق وزننده ومرادفيدركه طوار سورمك معناسنه‌در يقال صاق الدابة يصوقها صوقا بمعنی ساقها (الصوق) صادك ضميله چارشويه دينور سوق معناسنه وعيقة المدينه قربنده برموضع آديدر واكاصوقی دخی دينور طوبی وزننده وكثير نام شاعرك شعرنده جمع اوله رق صوقاوات عنوانده وارد اولمشدر كويا كه اجزاسی اعتباريله جمع ايلمشدر (الصاق) ساق وزننده ومرادفيدركه بالدره دينور (الصويق) امير وزننده سويق معناسنه‌دركه قاوده دينور (التصوق) تفعل وزننده مرداره بيلاشمق معناسنه‌در يقال تصوق بعذرته اذا تلطخ شارح ديركه مزهرده وسائر كتب صرفيه ده مثبت اولديغی اوزره سين وصاد ايله لغت اولان ماده لر برأسها لغت مستقله اولوب تبادل جهتيله دكلدر حتی صالح نام برنحوی تبادل ادعاسنده اولمغله ايمدی جنابكزه سالح ديمك دخی صالح اولور ديو براديب ظريفك جواب مسكتی لطائفدن معدوددر (الصهصلق) جحمرش وزننده چاغرغان وباغرغان شماطه‌جی قوجه قاری‌يه دينور وتند وشديد صوته دينور (الصهصليق) زنجبيل وزنيده بودخی چاغرغان قوجه قاری يه دينور تقول ماهذا الصهصلق من هذه الصهصلق والصهصليق ای الصوت الشديد من هذه العجوز الصخابة (الصيق) صادك كسريله (والصيقة) هايله هواده جولان ايدن توزه دينور علی قول بری برينه طولاشق بوصه‌رق هوايه آغمش كثيف توزه دينور يقال سطع الصيق والصيقة ای الغبار الجائل فی الهواء او هو التفافه وتكاثفه وارتفاعه مؤلف ترديد ثانی يی مسامحه كونه رسم ايلمشدر الغبار الملتف المتكاثف المرتفع تاويلنده در وسسه دينور صوت معناسنه وتره دينور عرق معناسنه وطوار قسمندن نشئت ايدن بد ومنتن رايحه يه دينور وخرما بينبسنك ايچنده اولان قزل نسنه يه دينور جمعی صيق كلور عنب وزننده وسرچه قوشنه دينور جمعی صيقان كلور وعربدن بر بطن آديدر (صيقاة) صادك فتحيله برموضعدر آنده بروقعه اولمغله يوم صيقاة معروفدر (الصائق) لازق وزننده ومرادفيدر يقال هو صائق له ای لازق فصل

الضاد المعجمة (الضفق) ضادك فتحی وفانك سكونيله برصقندی ايله بردن دفع طبيعی ايلمك معناسنه‌در يقال ضفق الرجل ضفقا من الباب الثانی اذا وضع ذا بطنه بمرة (الضق) ضادك فتحی وقافك تشديديله اجرام صلبه بری برينه طوقنمغله سسلنمك يعنی طاق ايتمك معناسنه‌در يقال ضق الحجر ضقا اذا صوت كما يقال طق (الضيق) ضادك

مطلب

ض

كسری وفتحیله طاراولمق معناسـنه در یقال ضاق الشئ یضیق ضیقا وضیقـا ضدّا تسع و بوندن اسم ضادك
کسریله درکه طارلق دیمکدر وضیق ضیق لفظك مخففی اولور میت ومیّت کبی طارنسـنه یه دینور ودرونده
اولان شكّ وکمانه اطلاق اولنور ضادك کسریله ده لغتدر وقلبه طارلق ویرن نسـنه یه اطلاق اولنور غم وفکر
وتلاش وفقر وفاقه کبی یقال له فی قلبی ضیق ای شكّ وفی صدره ضیق ای ماضاق عنه الصدر وضیق یمامه ده
برقریه آدیدر و بخیل اولمق معناسـنه مصدراولور یقـال ضاق الرجل اذا بخل وضیق ضادك کسریله وسعت
وضیق شـانندن اولان نسـنه یه مخصوصدر دار وحجره کبی پس فقر و بخل وغم مقوله سـنده استعمال اولنمز
بومضلر عندنده ضادك فتحی وکسریله برابردر یعنی عموم اوزره مستعملدر یقـال فی الدار ضیق بالکسر فقط او یقال
فیها ضیق وضیق بالکسر والفتح (التضیق) تفعل وزننده (والتضایق) تفـاعل وزننده طارالمق معناسـنه در
یقـال تضیق المکان وتضایق ضدّا تسع (الاضاقة) همزه نك کسریله طارالتمق معناسـنه در یقال اضاقه ضدّ
اوسعه و برآدمك مال ومنـالی کیدوب طارلغه دوشمك معناسـنه در یقال اضاق الرجل اذا ذهب ماله وافتقر
(التضییق) تفعیل وزننده بودخی طارقلمق وطار التمق معناسـنه در یقال ضیقه بمعنی اضاقه (الضیّق) سید وزننده
وتخفیفله (والضایق) طارنسنه یه دینور ایکیسیده اسم فاعلدر اولکی ثبوتی وایکنجی حدوثی متضمندر قال الشارح
وقرئ قوله تعالی وضائق به صدرك الآیة (المضیق) مکیل وزننده شول مکانه وامر ومصلحته دینور که طاروصیق اوله
یقال نزل فی مضیق و یقال وقع فی مضیق وهوما ضاق من الاماکن والامور ومضیق لحف اره نام جبلده برقریه آدیدر
(الاضیق) پك طاره جق یره دینور مؤنثی ضیقی وضوقی در ضیزی وطوبی وزنلرنده شارح دیرکه اصللری ضیقی ایدی
ضادك ضمه سیله اولده یایه مجاورت ایچون ضمه کسره یه مبدل اولدی وثانیده ضمه یه مجانست ایچون یا واوه ابدال اولندی
الضیقة ضادك کسری وفتحیله فقر وفاقه یه اطلاق اولنور ضیق جمعیدرکه جمع جنسی دیمکدر یقـال اصابه
ضیقة ای فقروسوء حال وضیقه منـازل قمردن برمنزل آدیدر شـارحك بیـاننه کوره ثریا ایله دبران بیننده ممرّ قمر
اوله رق برکوکبدر ممرّ مذکور بغـایت ضیقدر پك منحوس عدّ ایدرلر قال فی الاساس فلان کوکبه ضیقة فهو ابدا
فی ضیقة وهی نجم بین الثریا والدبران وضیقه طائف ایله حنین بیننده برطریق آدیدر وعیذاب قربنده برموضع
آدیدر (المضایقة) مفاعله وزننده برآدمی برنسـنه ده تضییق ایلمك معناسنه درکه صقشدرمق تعبیر اولنور یقال
ضایقـه اذا عاسره (الضیاق) کتاب وزننـده خرقه وطیب مقوله سـندن برکونه علاجه دینورکه انکله نسوان
فرجلرنی تضییق ایدرلر فصــــــــل الطاء المهملة (الطبق) فتحتینله هر نسـنه نك قپاغنه وپوشیده سـنه
دینور جمعی اطباق کلور یقال وافق الشئ طبقه ای غطاءه مؤلفك بصائرده بیاننه کوره بوماده اسماء متضایفه دندر
برنسنه برآخر نسنه نك مقدارنجه فوقنده قلنمق معناسنه در بعده اول فوقنده اولان نسنه ده و بومنـاسبتله برشیئه
او یغون وموافق اولان نسـنه ده بعده درجه ومنزله ده واحوال واطوارده دخی استعمال اولندی وطبق الشی
اول نسـنه یه او یغون و برابر کلان شیئه دینور پاپوش تکی کبی وطبق الارض یرك یوزندن عبـارتدر واساغمزده دخی
طبق دیدکلری نسنه یه دینورکه ایچنه میوه وسائرمأ کولات قورلر فارسیده تبوك وتپنك دینور وکوجك تپسی یه
ومیوه سپدینه دخی اطلاق اولنور وزماندن برقرنه طبق اطلاق اولنور وقرن اشهر اقوالده یوز سنه مدتدر علی قول
طبق یکرمی سـنه یه اطلاق اولنور یقـال مضی طبق من الزمان ای قرن اوعشرون سنة وطبق الناس والجراد
ناسدن وچکرکه دن جمع کثیره یاخود بونلردن بر جمـاعته اطلاق اولنور تطابق اعتباریله وحال وشان معناسنه
استعمال اولنور ترقی وتعلی منـاسبتیله ومنه قوله تعالی لترکبنّ طبقا عن طبق ای حالا عن حال وآرقه ده اولان
اوکورغه کمکلرینك ارالقلرنده او ینـاق یرینه کلان یوفقه جه کمکلره اطلاق اولنور یقـال اصاب طبقه وهو عظم
رقیق یفصل بین کل فقارین وهر یری احاطه ایدن عام وشامل یغموره اطلاق اولنور یقال مطر طبق الارض ای عام
وعورت فرجنك صرتنه دینور وطبق اللیل والنهار کیجه وکوندز وزدن وقت وفیر ومعظمنه اطلاق اولنور یقال
مضی طبق من اللیل اوالنهار ای معظمهما (بنات طبق) دواهی وآفاته اطلاق اولنور فی الاصل حیه یه اطلاق اولنور
ایدی قیور یلوب یاتدقده طبق شکلنده اولدیغیچون یقال احدی بنات طبق ای الدواهی وقبلو بغه لره وحیه لره اطلاق
اولنور و بنت طبق شول قبلو بغه درکه طقسـان طقوز یمورطه یمورطلیوب جمله سی قبلو بغه چقار یوزنجی حیه
ظهور ایدر داهیه یه اطلاقی عند البعض بوکه مبنی در وطبق مصدر اولور طفق معناسنه که برایشه بشلیوب ایشلمك
اوزره اولمق معناسـنه یقال طبق یفعل کذا طبقا من الباب الرابع بمعنی طفق وطبق وطبق سبق وزننده برآدمك
الی یاننه یاپشوب آیرلمز اولمق معناسـنه در یقال طبقت یده طبقا وطبقا اذا لزقت بجنبه (التطبیق) برنسـنه یی

ط

قپاقلمق معناسنه در يقال طبق الشیء اذاغطاه وبرنسنه عامّ وشامل اولمق معناسنه در يقال طبق الشیء اذاعمّ
وسحاب هوايوزنى بتون اورتوب قپلامق معناسنه مستعملدر يقال طبق السحاب الجوّ اذاغشاه كذلك صو ياخود يغمور
يريوزنى بوريمك معناسنه در يقال طبق الماء وجه الارض اذاغطاه وتطبيق فى الصلاة ركوع حالنده ايكى اللرى
او يلقلر اراسنه صوقوب قصدر مقدن عبارتدر يقال طبق الراكع اذاجعل يديه بين فخذيه وقدنهى التطبيق وقلج
ايكى كميك ملاقى اولان مفصله راست كلوب برى برندن آيرمق معناسنه در يقال طبق السيف المفصل اذااصابه
فابانها وتطبيق الفرس آت سكرديركن ايكى النى معا رفع ومعاوضع ايلمكدن عبارتدر يقال طبق الفرس اذاقرب
فى العدو وسحاب هريره قپلايى ياغدرمق معناسنه در يقال طبق الغيم الارض اذاعمّ بمطره (الاطباق) همزه نك
كسريله برنسنه يى قپاقلمق واوزرينه نسنه اورتوب قپامق معناسنه در يقال اطبق الشیء اذاغطاه مؤلف
بونى تكرار ايلمشدر وبرنسنه ضمننده ناس اتفاق ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اطبق القوم عليه اذااجمعوا
وفلكده كواكب پك چوق كورنمك معناسنه مستعملدر يقال اطبقت النجوم اذاكثرت وظهرت (الانطباق) انفعال
وزننده تطبيقدن مطاوعدر يقال طبقه فانطبق التطبق تفعل وزننده اطباقدن مطاوعدر يقال اطبقه
فتطبق (المطابقة) (والطباق) نفاق وزننده برنسنه يى برنسنه يه اويدروب مناسب ومساوى قلمق معناسنه در
يقال طابقه مطابقة وطباقا اذاوافقه وساواه وايكى لباسى برى برى اوزرينه كيمك معناسنه در يقال طابق
بين قميصين اذالبس احدهما على الاخر وبرنسنه برنسنه يه اويغون وجسبان اولمق معناسنه در يقال طابقه
اذاوافقه وآياغى بغلوكسه آديملرى صيق صيق آتارق يوريمك معناسنه در يقال يطابق المقيداى يمشى مقارنا
الخطو وآت قسمى اياقلرنى آللرى بصديغى موضعه وضع ايده رك يوريمك معناسنه در يقال طابق الفرس اذاوضع
رجليه مواضع يديه (الطبق) طانك كسريله طبق كبى برسورى چكركه يه وبركروه ناسه اطلاق اولنور ودبق اسميدركه
اوكسه ويلم قره تعبير اولنان لزوجتلو نسنه دركه آنكله قوش صيد اولنور وبرجنس آغاجك يمشنه دينور
وبرنسنه يى آخرنسنه يه ياپشديره جق شيئه دينور چريش وطوتقال كبى ود وزاقلره وقپانلره دينور مفردى
طبقه در ونهاردن برساعته دينور طبقه دخى دينور يقال مضى طبق من النهار وطبقة اى ساعة منه وطبق
كيج معناسنه مستعملدركه فارسيده ديرديرلركويا كه زمان مطبق اولمشدر طبيق دخى دينور كاسيذكر
وبرنسنه نك اويغونته ومناسب كلاننه دينور نته كه فتحتينله ده لغتدر طباق وطبيق دخى بومعنايه دركاسيذكر
(الطبقة) فتحاتله طبق لفظنك مفرديدركه برنسنه نك قپاغى واوزرينه اورتيلان جسبان پوشيده سنه دينور
مؤلفك بصائرده بيانته كوره طبق وطبقه برنسنه نك موافق اولان قپاغه وپوشيده سنه موضوع اولوب
وبالتشبيه آلت قاته موافق كلان اوست قاته ويوكسك رتبه يه ودرجه يه اطلاق اولنور وجمعنده اطباق وطباق
دينور انتهى وطبقه عربدن برعاقله خاتون اسميدركه آنى شنّ نام برعاقل ودانا كمسه تزوّج ايلدى * وافق شنّ طبقة
مثلى آندن نشئت ايلمشدر مترجم ديركه بومثلك تفصيلى مستقصى الامثال نام كتابده مبسوطدر وعند البعض برقومك
برقريه سى وارايدى استعمال ايده رك اكابرقپاق دوزدیلر وقپاق بغايت اويغون كلمكله وافق شنّ طبقة ديديلر
ياخود طبقه اياد قبيله سندن برجنكاور بهادر جماعت ايدى دائما ناسه مسلط وشركير اولوب برقبيله آنلره مقاومت
ايده مزلر ايدى لكن شنّ قبيله سى دخى نامدار پهلوانان اولمغله طبقه قبيله سنى شبخون ايدوب انلردن سائرلرك داد
وانتقامنى اخذ ايتمكله مثل مزبورى ايراد ايلديلر برنسنه برآخر شيئه پك مناسب وجسبان كلدكده ايراد اولنور
الطباق كتاب وزننده وجه مذكور اوزره مفاعله دن مصدردر ومنه قوله تعالى الذى خلق سبع سموات طباقا
الاية لمطابقة بعضها بعضا قال الشارح قال البيضاوى لمطابقة بعضها فوق بعض وهو مصدر طابقت
النعل بالنعل اوطوبقت طباقا اوذات طباق جمع طبق كجبل وجبال اوطبقة كرحبة ورحاب وطباق برنسنه يه
مطابق اولان شيئه دينور طبيق كبى كاسيذكر (الطباق) زنار وزننده برجنس شجردر مكه طاغلرنده
نابت اولور شربا وضمادا سمومه نافع وجرب وحكه وحماى عتيقه لره وسانجو وبرقان وسدهٔ كبده مفيد
وشديد الاسخاندر مفرداتده بونى غافث ايله وبعض كتب طبيه ده غافث يرينه استعمال اولنور ديو مرسومدر
(الطباقاء) طانك فتحى والفك مديله ناقه يه آشمقدن عاجز و بينوا اولان دوه يه دينور يقال جمل طباقاء اى عاجز
عن الضراب وتكلمده طوتيلوب طلاقت وجرى وسلاستله سويليه مزاولان آدمه دينور ياخود شول ثقيل
وكرانجان كسنه يه دينوركه وقت جماعده ثقلتندن خاتونك سينه سنه قپاق كبى قپانوب چوكر اوله ياخود جماعدن
عاجز سست اندام آدمه دينور يقال رجل طباقاء اى ينعجم عليه الكلام وينغلق اوثقيل يطبق على المرأة بصدره

لثقله اوعی (الطابق) هاجر وزننده (والطابق) صاحب وزننده (والطاباق) اشباعله بیوك قطعه لو یصی
کرمیده وطوغله یه دینور وعضو بدنه دینور ال وایاق کبی علی قول برقیونك نصف کوده سنه دینور وطابق هاجر
وزننده یاغ اریده جك طاوه یه دینور تابه فارسی معربیدر جمعی طوابق وطوابیق کلور متر جم دیرکه طوغله معناسنده
دخی تابه معربیدر العمة الطابقیة باشه طاوه طرزنده عمامه صارنمغه دینور که مراد اوجنی چکه آلتندن کتورمیوب
باشده طاوه شکلنده منعقد اولمسیدر اقتعاط معناسنه و بوکونه صارنمق منهی در ظاهرا بوده یارلرده احطاب
خدمتنه معین شادی تعبیر ایتدکلری طائفه نك صارقلری کبی اولور یقال اعتم زید العمة الطابقیة وهی الاقتعاط
(الطبق) عنب وزننده بودخی دوزاغه وقپانه دینور بو نکده مفردی طبقه در طانك کسریله (الطبیق) امیروزننده
کیجه دن برساعته دینورته که طبق کوندزدن برساعته دینور جمعی طبق کلور طانك ضمیله یقال مضی طبیق
من اللیل ای ساعة وکیج معناسنه استعمال اولنور طبق کبی کویا که زمان مطبق اولمشدر یقال جاء طبقا وطبیقا
ای ملیا و برنسنه یه اویغون ومطابق کلان شیئه دینور طبق وطبق وطباق کبی یقال هذا طبقه وطبقه وطباقه
وطبیقه ای مطابقه (ماطبقه) فعل تعجبدر مااحذقه معناسنه هر نسنه یی هر شیئه اویغون ومناسب ایلمك معناسندن
مأخوذدر تعجب اوزره استاذ آدمدر دیمك اولور (الطبقة) فرحه وزننده ذکر اولنان طبق لفظندن مأخوذدر که ال
یانه یاپشق اولمق معناسنه درته که ذکر اولندی پس طبقه یانه یاپشق اله دینور که خلقی اویلجه اولور اصلا آچیلوب
قلدایه مز یقال ید طبقة ای لازقة بالجنب المطبق محسن وزننده برنسنه یی تمام اورتوب بوروبجی نسنه یه دینور
بومناسبتله عقل وادراکی تماما ستر وتغطیه ایدن جنون عارضه سنه جنون مطبق اطلاق اولنور کذلك همیشه اخذ
واستیلا ایدوب اصلا مفارق ومنفك اولمیان حما علتنه حمای مطبقه اطلاق اولنور قال الشارح یقال جنون مطبق
ومجنون مطبق علیه بفتح الباء فی الثانی وجمی مطبقة ومحموم مطبق الحروف المطبقة محسنه وزننده ظهر لسانی
اوست طمـاغه قپادان حروفدر که صاد وضاد وطاء وظاء حرفلریدر (المطبق) محدث وزننده دائما امور ومصالحه
رأی وفکریله مصیب اولان آدمه اطلاق اولنور تطبیق سیفدن مأخوذدر که ذکر اولندی یقال هو مطبق اذا کان
یصیب الامور برأیه (الطرق) حرق وزننده اورمق علی قول مطرقه ایله اورمق معناسنه در یقال طرقه طرقا
من الباب الثانی اذا ضربه او بالمطرقة وچهره یه شمار اورمق معناسنه در یقال طرقه اذا صکه وطرق شول
ایرکلمش صویه اطلاق اولنور که دوه لر ایچنه کیروب بول وتلویثله مردار ایتمش اوله مطروق دخی دینور کاسیذکر
وخرده طاشلر ایله فال آچمق معناسنه در نخود فالی کبی یقال طرق الکاهن اذا ضرب بالحصی ویوکی یواوب
دتمك علی قول بو مشتق ایچون چبوقله چارپمق معناسنه در یقال طرق الصوف اذا نتفه اوضربه بالقضیب
وآیغر دوه یه دینور که دائما آتی ناقه یه چکرلر بوغور تعبیر اولنور و بو تسمیه بالمصدردر یقال له طرق کثیر ای فحل
ضارب (وطرق) وطروق قعود وزننده ارکك دیشی یه آشمق معناسنه در یقال طرق الفحل الناقة طرقا وطروقا
اذا ضربها و بریره کیجه وقتنده کلمك معناسنه در تقول طرقنا فلان طرقا وطروقا ای اتانا باللیل وساز وطرب ونغماتدن
هر صوت وآغازه یه ونغمه یه علی حده طرق اطلاق اولنور یقال تضرب هذه الجاریة کذا طرقا وهو کل صوت او نغمة
من العود ونحوه وطرق ارکك منیسنه دینور ماء الفحل معناسنه وعقل وادراك ضعیف اولمق معناسنه در یقال
طرق الرجل طرقا علی بناء المفعول اذا ضعف عقله و برکونه کهانت معناسنه در که پموغی یو که قارشدرمق وجهیله
ایدرلر یعنی اول جهتله فال آچمق معناسنه در یقال تطرق العجوز طرقا ای تخلط القطن بالصوف اذا تکهن وطرق
طی لغتنده خرما اغاجنه دینور وطرق وطرقه برکره معناسنه استعمال اولنور یقال اختضبت المرأة طرقا وطرقین
وطرقة اوطرقتین ای مرة اومرتین وتقول اتیته طرقین وطرقتین و بو معناده طانك ضمیله ده جائزدر وطرق دوزاغه
وقپانه علی قول دوزاق طرزنده نسنه یه دینور که آنکله وحش صید اولنور طانك کسریله ده لغتدر وطرق اصفهان
قضاسنده برقریه آدیدر وطرق بولانق صوایچمك معناسنه در یقال طرق الرجل طرقا من الباب الرابع اذا شرب الماء
الکدر (المطروق) طرق کبی بودخی شول صویه دینور که ایچنه دوه لر کیروب خلط وتلویث ایلرله مردار اولمش اوله
یقال ماء طرق ومطروق اذا خوضته الابل و بولت فیه وسست وکوشك وسلپوك آدمه اطلاق اولنور یقال رجل
مطروق اذا کان فیه رخاوة وشول چایره دینور که قوز یدقدنصکره آکا یغمور اصابت ایلمکله نوعا طراوتلنمش اوله
یقال کلأ مطروق اذا ضربه المطر بعد یبسه (الاستطراق) اوفه جق طاشلر ایله فال آچان فالجیدن فال آچمق
ایستمك معناسنه در تقول استطرقته اذا طلبت منه الطرق بالحصی و برکسه دن دول ایچون آیغر طلب ایلمك
معناسنه در یقال استطرقه فحلا اذا طلبه منه لیضرب فی ابله (المطرق) (والمطرقة) میملرك کسریله یولك چرپجك

چبوغه وطوقغه دينور وچكجه دينور ومطرق بردوه نك اسميدر وابو لينة ابن مطرق محدثيندندر (الطرقة) طانك فتحيله بركره ديمكدر كه ذكر اولندى وبر آدمك كار وصنعتنه اطلاق اولنور يقال هذا النصل طرقة رجل اى صنعته (الطارق) ايرته يلدزينه دينور كيجه طلوع ايتديكيچون يقال طلع الطارق اى كوكب الصبح فن نجوم اصحابى عندنده كاه زهره وكاه مشترى يلدزى اولور (الطروقة) طانك فتحيله چكلمك درجه سنه بالغ اولمش ناقه يه دينور يقال ناقة طروقة الفحل اذا بلغت ان يضرب بها الفحل ودرجهٔ مزبوره يه كلمش قيزه ده اطلاق اولنور (الطارقة) بر آدملك كوچك سرپره دينور تقول رأيته يقعد على طارقة اى على سرير صغير و بر آدمك اقرباء وعشيرتنه اطلاق اولنور يقال هم طارقته اى عشيرته (الطارقية) بر كونه قلاده اسميدر (المطروقة) قولغنك اورته يرى تمغالنمش ديشى قيونه دينور يقال نعجة مطروقة اذا كانت قد وسمت على وسط اذنها (الطراق) كتاب وزننده ذكر اولنان قيونك قولغى اورته سنه باصيلان تمغايه دينور و بيضه مقوله سى نسنه ايلمك ايچون دوكيلوب تنكه كبى يصيلنمش دموره دينور وقات قات ديكلمش عرب پاپوشنك هر قاتنه دينور كه پاپوشك اندازه سنه بس برابر اوله كذلك پاپوشك تكنه او يغون كلان ديكز تكنه اطلاق اولنور ومطلقا بر ايشه اويغون كلان ايشه دينور مثلا بر كوپه نك تكى بر آخر كوپه يه اويغون كلمك كبى يقال هذا طراقه اى على حذوه واياق قابنك جلدينه دينور كه تصمه سى نزع اولندقدنصكره قلان جلدندن عبارتدر وشول درى يه دينور كه قلقانك مقدارنجه دكرميجه بچيلوب قلقانه قپلا نمش اوله وطراق بو معناده مفاعله دن مصدر اولور يقال طارق الترس طراقا اذا قوّر الجلد على مقداره فالزقه به (الطرق) طانك كسريله سموزلكه وزور وقوته دينور يقال ما به طرق اى شحم وقوة وسمن عربلر شحم ايله تاب وقوتدن كنايه ايدرلر (الطرق) طانك ضميله طريقك وطراقك كه كتاب وزننده در جمعيدر (الطرقة) طانك ضميله قرا كولغه دينور يقال غشيت الطرقة اي الظلمة وحرص وطمع معناسنه در يقال به طرقة اى طمع واحمق آدمه دينور وبرى برى اوزره يغلمش طاشلره دينور وعادت وقانون معناسنه در يقال هذه طرقته اى دأبه وعادته ويوله دينور طريق معناسنه وبرشيئه سبب وموصل اولان وسيله يه وطريقهٔ مخصوصه يه دينور يقال هذه طرقة اليه اى طريقة وبرى برى اوزره قات قات يغلمش اشياده اولان طريقه يه دينور جمعى طرق كلور صرد وزننده بو معناده طانك كسريله ده لغتدر ويايده اولان جزكيلره ياخود يول يول كوريتن نسنه يه دينور جمعى طرق كلور صرد وزننده (الطرق) فتحتينله قربه نك بوكنديسنه دينور كه بيوطرزنده اولور چين جبين كبى وطرق مصدر اولور دوه نك ديزلرى كوشك وضعيف اولمق على قول انجكلرنده اكريلك اولمق معناسنه در يقال طرق البعير طرقا من الباب الرابع اذا كان فى ركبتيه ضعف اوفى ساقه اعوجاج وقوشك يلكلرى برى برى اوزره قات قات اولمق معناسنه در يقال طرق الريش اذا كان بعضها فوق بعض وطرق صوايركيلان يرلره دينور ووقبى نلم محل قربنده برصويك آديدر وطرقه دن جمع اولور كه حلقه حلقه اولان دوزاغه وآغه دينور وصره واردى دوه ايزلرينه دينور يقال هذه طرق الابل اى اثارها بعضها فى اثر بعض (الاطرق) احمق وزننده ديزلرى كوشك ياخود انجكلرى اكريجه اولان دوه يه دينور طرقاء مؤنثيدر (الاطراق) همزه نك فتحيله طرق لفظنك كه فتحتينله درجمعيدر كه قربه نك بوكم يرلرينه دينور بومناسبتله اطراق البطن قارن دريسنك برى برى اوزره بوكم بوكم اولان بيولرينه اطلاق اولنور واطراق القربه مشكك بوكنديلرينه دينور كه ذكر اولندى (الطريق) امير وزننده معلومدر كه يوله دينور طرق اقدام اولديغيچون وبو مذكر ومؤنث اولور مؤنثك جمعى اطرق كلور يمين وايمن كبى ومذكرك جمعى طرق كلور نذير ونذر كبى واطرقاء كلور نصيب وانصباء كبى واطرقه كلور رغيف وارغفه كبى وجمع الجمعى طرقات ضمتينله (الطريقة) سفينه وزننده اوزون خرما اغاجنه دينور جمعى طريق در وحال وشان معناسنه مستعملدر يقال فلان على طريقة حسنة اى حالة وآلاچق وسايبان ديركنه دينور وبرقومك شريف وذيشاننه اطلاق اولنور يقال هو طريقة القوم اى شريفهم بونده مفرد وجمعى مساويدر وكاه اولور كه طرائق اوزره جمعلنور وطريقه بعض يرده بوكم و بيوطرزنده اوزون اوزادى اوبرق وايسك يره دينور كه يول شكلنده اولور وبرنسنه نك بوزنده اولان اوزون جزكى يه دينور وشول پلاسه دينور كه يوكدن ياخود قيلدن بارشون قدر عرضى اولوب حشم نشينلر آنى اوريننك اوزنلغى مقدارنجه نسج ايدرلر وآنى اوريننك بر كوشه سندن او بر كوشه سنه كلنجه شقه لرك ارالغنه ايكى طرفلو ديكوب وصل ايدرلر بزم چادرلرده اكاشريت تعبير اولنور ديركك باشى انك اورته لغنه كلوب آغرشغى انده اولور ويقولون ثوب طرائق اى خلق ثوب اسكيوب درازدرازسو كيلوب آچلمغله كويا كه هر جزؤى اعتبار يله جمع صيغه سنده استعمال ايدرلر (الطرّيقة) سكينه وزننده سلپوكلكه وكوشكلكه دينور يقال فيه طرّيقة

ای رخاوة ولیرومنه المثل * تحت طریقتك عنداوة * نته که عندماده سنده بیان اولندی وطپراغی یومشق اولان
ارض سهله یه دینور (المطراق) محراب وزننده برنسنه نك او یغون واو یلچومنده اولان مثل ونظیرینه دینور یقال
هومطراقه ای تلوه ونظیره (المطاریق) مصابیح وزننده پیاده آدملره دینور شارحك بیاننه کوره مفردی
مطرق در منبر وزننده که نوادر دندر وسویه یقلشدقده بری بری اردینه دیزلمش دوه لره دینور (ام طریق) قبیط وزننده
صرتلانك کنیه سیدر (الطرتبق) سکیت وزننده اکثری یره باقوب خاموش واپسم طوران آدمه دینور یقال
رجل طرتیق ای کثیر الاطراق وطوی قوشنك ارککنه دینور (الاطیرق) احیمر وزننده (والطریق) زبیر وزننده
جیجازه مخصوص برجنس خرما اغاجیدر الاطراق همزه نك کسریله خموش واپسم اولمق معناسنه در یقال
اطرق الرجل اذا سکت ولم یتکلم وکوزلری یره دیکوب اپسم وخاموش طورمق معناسنه در یقال اطرق الرجل
اذا ارخی عینیه ینظر الی الارض وبرکسیه دول ایچون عاریتی بوغور و یرمك معناسنه در یقال اطرق فلانا فحله
اذا اعاره لیضرب فی ابله ولهو ولعبه میل ایلمك معناسنه در یقال اطرق الی اللهو اذا مال الیه وکیجه نك ظلمتی
قات قات چوکمك معناسنه مستعملدر یقال اطرق اللیل علیه اذا رکب بعضه بعضا ودوه لر بری بری اردنجه کتمك
معناسنه در یقال اطرقت الابل اذا اتبع بعضها بعضا وتزوج معناسنه مستعملدر ومنه یقال لا اطرق الله علیه
ای لا صیر الله له ماینکحه (اطرقا) همزه نك فتحی ورانك کسریله که تثنیهٔ امر حاضر بنیه سیله در بر بلده اسمیدر ومنه
قول ابی ذؤیب الهذلی * علی اطرقا بالیات الخیام * الا الثمام والا العصی * (المطرق) محسن وزننده بر وادی آدیدر
ونسب وحسب جهتیله دون وکتر آدمه دینور یقال رجل مطرق ای وضیع ومحدثیندن نضر کوفی پدرینك
اسمیدر (المطرقة) مکرمه وزننده بری بری اوزرینه قاتلنمش نسنه یه دینور تأنیثی موصوف اعتباریله در مجان مطرقه
بو معنادندر مجان مجن لفظنك جمعیدر که قلقانه دینور پس مجان مطرقه بری برینك اوزرینه قاتلنوب یاخود
اوزلرینه دری وسکیر قپلانمش قلقانلر دیمك اولور که قات قات دیکلمش عرب پاپوشی طرزنده اولور مؤلف بونکله
اشبو لا تقوم الساعة حتی تقاتلوا قوما کان وجوههم المجان المطرقة حدیثنه تلمیح ایلمشدر معظمه وزننده
دخی مرویدر یعنی قیامت قائم اولمز تاکه سزلر چهره لری قاتلنمش یاخود دری وسکیر قپلانمش قلقان شکلنده
دکرمی و یومری وغلیظ اولان بر طائفه ایله جنك ایلمدکجه پس اول صفتلو طائفه ایله محاربهٔ اسلامیه قبل قیام الساعه
واقع اوله جقدر وحدیث آخرده اوصاف سائره لری دخی مسرودو اولمغله شراحك بیاننه کوره مراد مغول وتاتار
طائفه سیدر که مستعصم خلیفه زماننده هلاکوخان ایله بغداده وسائر دیار اسلامیه یه استیلای تام ایلدیلر
(التطریق) تفعیل وزننده مخصوص بغرتلق قوشنك یمور طلمسی وقتی کلوب چاتمق معناسنه در یقال
طرقت القطاة اذا حان خروج بیضها وناقه نك کذلك خاتونك ولدی رحمنده ایلشوب طوغمسی کوچلمك
معناسنه در یقال طرقت الناقة بولدها اذا نشب ولم یسهل خروجه وکذلك المرأة وبر آدمك حقنی
انکاردنصکره اقرار ایلمك معناسنه مستعملدر تقول طرق فلان بحق اذا جحده ثم اقر به ودوه لری مرعایه
صالیورمیوب آلیقومق معناسنه در یقال طرق الابل اذا حبسها عن الکلأ ویول ایلمك معناسنه در یقال
طرق للابل اذا جعل لها طریقا (الاطراق) همزه نك وطای مشدده نك کسریله که فی الاصل افتعال وزننده در
دوه لر یری برینك اردنه دوشوب کیتمك معناسنه در یقال اطرقت الابل اذا ذهب بعضها فی اثر بعض ودوه لر
جاده یی ترك ایدوب سائر یوللره پراکنده اولمق معناسنه در یقال اطرقت الابل اذا تفرقت علی الطرق
وترکت الجواد (التطارق) بو دخی دوه لر بری برینك ارنه دوشوب کیتمك معناسنه در یقال تطارقت الابل اذا ذهب
بعضها فی اثر بعض (المطارقة) مفاعله وزننده ایکی ثوبی بری برینك اوزرینه کیمك معناسنه در یقال طارق
بین ثوبین اذا طابق ای لبس احدهما علی الآخر وایکی پاپوشی بری برینك اوزرینه اندازه سنده راست ایدوب
دیکمك معناسنه در یقال طارق بین نعلین اذا خصف احداهما علی الاخری (المطارقة) اسم مفعول بنیه سیله
بری بری اوزرینه قاتلنوب دیکلمش اباق قابنه دینور عربلر قلوره سی کبی یقال نعل مطارقة ای مخصوفة (الطریاق)
قرطاس وزننده (والطرّاق) طانك کسری ورانك تشدیدیله تریاق لفظنده لغتلردر (الطرموق) عصفور وزننده
پراسنه قوشنه دینور (الطسق) طانك فتحی وسینك سکونیله برنوع اوچلك اسمیدر علی قول ترلا دونملری اوزره وضع
اولنان خراج مقرره معینه یه دینور عند البعض سالیانه طرزنده اولان معلوم ومعهود کسیمه دینور واهل
بغداد طای مکسوره ایله استعمال ایدوب لحن ایدرلر ولغت مزبوره مولد یاخود معرب ظن اولنور امهات
سائره دن منفهم اولدیغی اوزره اشبو طسق کلمه سی تشهٔ فارسی معربیدر تانك وشین معجمه نك فتحیله که یاغ اوچه جك

اوچويه دينـور بعده خراج ارضده استعمـال اولندى وفيه قال فى النهـاية وفى حديث عمر رضى الله عنه كتب
الى عثمان بن حنيف فى رجلين من اهل الذمة اسلما ارفع الجزية عن رؤسهمـا وخذ الطسق من ارضهما وقال الطسق
الوظيفـة من خراج الارض المقررة عليها وهو فارسى معرّب الطفق طـانك وفانك فتحيله (والطفوق) قعود
وزنـنـده برايشى ابشلمكه بشليوب بردوزميه ايشليوب كتمك معنـاسنه در يقـال طفق يفعل كذا طفقـا وطفوقا
من الباب الرابع والثانى اذا واصل الفعل و بو مادّه اثبـات موقعنه خاصدر مقـام نفيده استعمـال الله ماطفق ديمك
جائز دكلدر شارح دير كه طفق فعلى افعال مقـار به دندر خبرك دنو يله فاعله ثبوتنك حصولنه موضوعدر وكرچه
بالفعل شروع معنـاسنـه اولوب لـكن استمرارى متضمنـدر انتهى وطفق وطفوق برآدم امل ومقصودينـه
ظفر بولوب نائل اولمق معناسـنه در يقال طفق الرجل بمراده اذا ظفر به وطفق بر يره ملازمت ايلمك معناسـنه در
يقال طفق الموضع طفقا من الباب الرابع اذا لازمه (الاطفاق) همزه نك كسر يله برآدمى مرامنه نائل قلمق معناسنه در
يقـال اطفقه الله تعـالى بمراده اى اظفر به (طق) طانك فتحى وقافك سكو نيله طـاش برى برينه ياخود اجسام
صلبه يه طوقندقـده ظهور ايدن طـاقر ديدن حكايه در (الطقطقة) زلزله وزنـنـده اسمـدر وجه مذكور اوزره
طاقر دامغه وطـاقردى يه دينـور (طق) طـانك كسريله صو كازندن صچرايان قور بغه نك صوتندن حكايه در
(الطلوقة) طـانك ضميله (والطلاقة) حماقه وزنـنـده برآدم كولر يوزلو كشاده روى اولمق معنـاسنه دركه عباست
وترشرو يى مقـابليدر يقال طلق الرجل طلوقة وطلاقة من الباب الخامس اذا كان طلق الوجه وكوندز وكيجه
نه اتسى ونه صوغوق اولمق يعنى خوش ومعتدل اولمق معنـاسنه در يقال طلق اليوم اذا صار طلقا (الطلق) طانك
حركات ثلاثى ولامك سكونيله (والطلق) كتف وزنـنـده (والطليق) امير وزنـنده طلوقه وطلاقه دن وصفلردر
ودائمـا وجه لفظنه مضاف اولورلر كولر يوزلو بشاشتلو كشاده روى آدمه دينـور يقال هو طلق الوجه مثلثة وطلق
الوجه وطليق الوجه اى ضاحك الوجه مشرقة والى آچق جوانمرد آدمه طلق اليدين اطـلاق اولنور طانك
فتحيله وضمتينله يقال رجل طلق اليدين وطلقهمـا اى سمح اليدين ولسانى جارى وآب روان كبى متكلم وفصيح
آدمه طلق اللسان اطـلاق اولنـور طـانك فتحى وكسريله وطليق اللسان دخى دينور ولسانه دخى صفت اولور
يقال رجل طلق اللسان وطليقه اى ذليق اللسان ويقال لسان طلق اى ذلق ولسان طليق اى ذليق وطلق بضمتين
اى ذلق وطلق كصرد وطلق ككتف اى ذوحدّة واوج اياغى سكيل اولوب مثلا صاغ الى سكيلى اولميان آته
طلق اليد اليمنى ديرلر طـانك فتحيله يقـال فرس طلق اليد اليمنى اى مطلقهـا لا تحجيل فيها وقال فى الاساس فرس
محجل ثلاث مطلق يد اورجل ويقال محجل الايامن مطلق الاياسر وطلق طـانك فتحيله آهويه دينور ظبى معنـاسـنه
جمعى اطلاق كلور وكلب شكارى يه دينور كه تازى تعبير اولنور ومنه يقال ارسل الطلق الى الاطلاق اى كلب الصيد
الى الظبـاء وباغلو اولميوب اياغى بوش اولان ناقه يه دينور شـارحك بيانـنه كوره ناقه يه مخصوص دكلدر وطلق
نه اتسى ونه صوغوق اولان معتدل كوندزه وكيجه يه وصف اولور يقال يوم طلق وليلة طلق وطلقة اى لا حرّ ولا قرّ
وطلق اعلام ناسدندر طلق بن علىّ بن طلق وطلق بن خشاف وطلق بن زيد اصحـابدندر وطلق مصدر اولور
خاتونى بورى طوتمق معناسـنه در يقال طلقت المرأة فى المخـاض طلقا على بناء المجهول اذا اصابها وجع الولادة
وبرآدم الى خير واحسانه آچق يعنى برّ واحسان ايلمك معنـاسنه مستعملدر يقال طلق فلان يده بخير طلقا من البـاب
الثانى اذا فتحهـا به وبرنسنه ويرمك معناسنه مستعملدر يقال طلقه الشئ اذا اعطـاه اياه وايراقلشمق معناسنه در
يقـال طلق الرجل طلقا من البـاب الرابع اذا تبـاعد وطلق اياغى باغلو اولميوب بوش اولان آدمه اطلاق اولنور
طـانك ضميله ده لغتدر يقـال حبس فى السجن طلقـا اى بلا قيـد ولا وثاق وآت قسمنك برباش سكرتمسنه
دينور ومنه يقال عدا الفرس طلقا وطلقين اى شوطا اوشوطين (الطالقة) بودخى خوش ومعتدل كيجه يه وصف
اولور جمعى طوالق كلور يقـال ليلة طالقة اى لا حرّة ولا قرّة (طليق) زبير وزنـنده ابن سفيـان دركه اصحابدندر
(طلقه) ثمره وزنـنـده برفرسك اسمـيـدر (الطلاق) طـانك فتحيله عورت زوجندن بوش اولمق معناسـنه دركه
قيد نكاحـيدن خلاص اولور يقـال طلقت المرأة من زوجها وطلقت طلاقا من البـاب الاول واخلفس اذا بانت
شارحك بيانـنه كوره اشبو طلاق مادّه سى تخليه من القيد معنـاسنه موضوع اولوب معانئ سائره آندن متشعبدر
وطلاق لفظى وجه مذكور اوزره مصدر اولوب اسم اولمرق دخى استعمال اولنور ومنه قوله تعالى الطلاق مرّتان
الآيه تركيده آندن بوشامق وبوشانمق ايله تعبير اولنور انتهى (الطـالق) طلاق مذكوردن وصفدر بوش اولان
عورته دينور جمعى طلق كلور ركع وزنـنده وطالقه دخى دينورهايله جمعى طوالق كلور شارحك بيانـنه كوره قول اوّل

بصر يون قوليدر كه نسوانه مختص اولان صفاتدندر ذات طلاق معناسنه در كه نسب اوزره اولور وعند الاخفش ماضى
معناسنده طالق ومستقبلده طالقه استعمال اولنور يعنى اكر خاتون بالفعل بوش ايسه طالق دينور و بوشانمق داعيه سنده
ايسه طالقه دينور فيقال امرأة طالق اى طلقها زوجها و يقال امرأة طالقة غدا انتهى وطالق يولارسز صالمه ناقه يه
دينور على قول صويه كيدن ناقه يه ياخود بر كون بر كيجه اراالق و يروب بعده صاغيلورا ولان ناقه يه دينور جمعى طوالق در
وطالقه صالمه ناقه يه دينور كه اوبه نك ومرعانك هر طرفندن ديلديكى يرلرده باشلو باشنه رعى ايدر اوله ياخود شول ناقه يه
دينور كه چوبان آنى كندى نفسيچون اختيار ايدوب سائر ناقه لرى على العاده صويه كتوروب صاغدقده انى ترك ايليه
يقال ناقة طالقة اذا صارت ترسل فى الحى ترعى من جنابهم حيث شاءت اوهى التى تتركها الراعى لنفسه فلا يحتلبها على الماء
المطلاق والمطليق ميملرك كسريله (والطلقة) همزه وزننده (والطليق) سكيت وزننده عورتى چوق بوشار اولان كشى يه
دينور يقال رجل مطلاق ومطليق وطلقة وطليق اى كثير التطليق ومطلاق يولارسز صالمه ياخود صويه توجه ايدن
ناقه يه دينور (الاطلاق) همزه نك كسريله طوارى باغليوب صالمه اوله رق صاليورمك معناسنه در يقال اطلق المواشى
ضد قيدهـا وطوتساغى صاليورمك معناسـنه در يقال اطلق الاسير اذا خلاه وزوجه يى بوشامق معناسـنه در
يقال اطلق امرأته اذا خلاها عن قيد النكاح واطلاق يدخير واحسان ايلمك معناسـنه مستعملدر يقـال اطلق
يده بخير اذا فتحهـا و برآدمى زهرلمك معناسنه مستعملدر كه قيد حياتدن برى ايدر يقـال اطلق عدوه اذا سقاه سما
واغاجى آشيلمق معناسـنه در يقـال اطلق نخله اذا لقحه و برآدمك دوه سى طلغدن بوشانمق معناسـنه در يقـال
اطلق القوم اذا اطلقت ابلهم (التطليق) بودخى عورت بوشـامق معناسـنه در يقـال طلق المرأة بمعنى اطلقها
واغاج آشيلمق معناسـنه در يقال طلق نخله اذا لقحه و يلان صوقمش آدمك رنج ودردى ساكن اولوب راحت
اولمق معناسـنه در يقـال طلق السليم على بنـاء المجهول اذا رجعت اليه نفسه وسكن وجعه وسليم تفألا يلان
صوقمش كمسيه اطلاق اولنور (الطليق) امير وزنـنـده معلق متعددلرى قريبا بيـان اولندى و بندن خلاص
اولمش اسيره اطـلاق اولنور وطليق الاله روزكاره اطـلاق اولنور مخلوقك مدخلى اولميوب انجق بالذات طرف
ربانيدن مرسول ومسيب اولديغنه مبنى يقال طليق الاله اطلقنـا من كرب الحر اى الريح (الطلق) طانك كسريله
حلال معناسنه مستعملدر يقـال هولك طلقا اى حلالا صاحبى هر جهتله تصرفنه متمكن اولوب قطعا بر وجهله
متقيد اولمـامق علاقه سيله اطـلاق اولنمشدر بمعنى مفعولدر و برنسنه دن خارج و برى وغير متعلق اولان آدمه
اطـلاق اولنور تقول انت منه طلق اى خارج برئ (الطلق) فتحتينله بريدن دوز يلمور بر كونه باغه و بوقاغى يه
دينور ودوه قسمنك صوارمسنه مخصوص بر كونه سير وروشه دينور كه دوه ايله صويك ميانه سى ايكى كيجه لك مسافه
اولمغـله ليلة اولاده اولان سيره طلق ديرلر چوبان دوه يى اطـلاق ايلمكله بولده مسيبا اوتليه رق كتديكيچون
اطلاق اولندى بوجهتله ذكر اولنان دوه لره ليلهء ثانيه دن اول طوالق وليلهء ثانيه ده قوارب ديرلر وطلق بهره ونصيب
معنـاسنه مستعملدر تقول اصبت من ماله طلقـا اى نصيبا و بغرسغه دينـور جمعى اطلاق كلور مؤلف والمعى
والقتب عباريله تفسير ايلمكله القتب لفظى عطف تفسيردر بغرسغه طلق اطلاقى مسيب اولديغنه مبنى در وشبرم
اسميدر كه مصرده شربت حجـازى وتركيده اغاج سودلكن ديدكلرى نباتدر على قول طلق بشقه بر نبـات اسميدر كه
بو يه لرده استعمـال اولنور ياخود بونى نبـات ايله تفسير وهمـندر ذكرى آنى حجردن حائد اولمشدر مؤلف بونكله
ابن عبـاده تعريض ايلمشدر وطلق بر باش سكرتمكه دينـور طلق كبى شوط معناسـنه يقـال عدا الفرس طلقا
وطلقا اى شوطا و بر حجر اسميدر كه دوا ايدر كوكب الارض ديدكلريدر تركيده اورن بولى ديرلر يمـانى وهندى واندلسى
نوعى اولور اعلاسى يمانى بعده هندى و بعده اندلسى اولاندر صحيفه لرى بغـايت رقيق و براق ولونى صدفى اولور
دق اولندقـده قتر قتر صحيفه لرى و پوللرى ظهور ايدر وآنلرى حمامرده جام يرلرينه استعمـال ايدرلر محلولانك
اعضايه طلاسى آتش يانغنه مانع اولور وطريق حلى بودر كه بعض خرده چقل طـاشلريله بر خرقه ده ايليجه صويه
وضع وتحريك ايدنصكره سوزوب كونشده قوريدرلر واشبو طلق لفظى تلك فارسى معربيـدر كه فتحتينله در وكرچه
لامك سكونيله مشهوردر ياخود لامك سكونى لحن در زيرا اصلى فتحتينله در وابو حاتم طانك كسريله مثل وزنـنـده
حكايت ايلدى (المطلق) محدث وزنـنـده دائما آت يارشدرمه داعيه سنده اولان آدمه اطلاق اولنور يقـال رجل
مطلق اذا كان يريد يسابق بفرسه (الانطلاق) انفعـال وزنـنـده كتمك معناسـنه دركويا كه بر كمسه كندوسنى
اطلاق وارسال ايلمكله اكا مطاوع اولمش اولور يقال انطلق الرجل اذا ذهب و برآدمك يوزى كواوب بشاشتلنمك
معناسنه در يقـال انطلق وجهه اذا انبسط وكيدرلمك معناسنه مجهولا باء حرفيله استعمال اولنور يقـال انطلق به

اذاذهب به (الاستطلاق) اسهاله اوغرایوب یورك سورمك معناسنه در یقال استطلق بطنه اذامشی (التطلق،
تفعل وزننده آهو اصلا برسمته میل ایلمیه رك اوق كبی طوغریسنه قاچوب كتمك معناسنه در یقال تطلق الظبی
اذامرّ لایلوی علی شیٔ وآت سكرتدكدنصكره قشانمق معناسنه در یقال تطلق الفرس اذابال بعدالجری
(الاطّلاق) اطراد وزننده كه افتعالدندر انسانك درونی آچلوب منشرح ومنبسط اولمق معناسنه در یقال
ماتطلق نفسه اطلاقا ای ماتنشرح (طالقان) خابران وزننده بلخ ایله مروالروذ بیننده بر بلده اسمیدر علمادن
ابو محمد محمود بن خداش الطالقانی اورادندر وقزوین ایله ابهر بیننده بر بلده یاخود برایالت اسمیدر صاحب اسمعیل بن
عبّاد اورادندر (الطوق) فوق وزننده حلیات نسوان انواعندن بیونه طاقدقلری كردنبنده دینور كه طانك ضمیله
طوق تعبیر اولنور یقال لها طوق من الذهب وهو حلی للعنق ومطلقا چنبر وحلقه وقسناق كبی برنسنه نك
چوره سنه دائر اتمادار چور یلان شیئه دینور اكادخی طوق تعبیر اولنور دكرمن طوقی كبی جمعی اطواق كلور
ومنه المثل * كبر عمرو عن الطوق * وفق ومقدارندن دون وكمترنسنه یه ملابس اولانك حقنده ضرب اولنور بو مثلی
ابتدا تكلم ایدن امیر حیره جذیمة الابرش دركه مزبور عمروك دایسیدر اصلی بودر كه جذیمه ذاتنده جلیل الشان
اولمغله اطراف امراء وملوكك اوغللرنی كتوردوب استخدام ایدر ایدی عدیّ بن نصر دخی اول جمله دن اولوب و بغایت
خوب ودلبر اولمغله جذیمه نك رقاش نام همشیره سی آنك افتادهٔ حالی وآشفتهٔ عشق جمالی اولمشیدی وعدیّ
جذیمه یه مخصوص ساقیلك خدمتن ایدر ایدی بر كون رقاش عدی یه دیدیكه جذیمه نك عشرت وانبساطی وقتنده
قافیه سنی دوشوروب بنی كندیدن طلب قیل اولدخی بر كیجه عالم آبده جذیمه تمام كرمی وتاب بولمغله عدی یه
بندن نه مطلوب ایدرسك مساعده ایدرم دیو تلطف ایلدكده همشیره سنك تزویجی خصوصنی نیاز ایلدی جذیمه
روی رضا اظهاریله مساعده ایلمكله رقاش جذیمه نك هوشیار اولدقدنصكره كیفیت مذكوره یی انكار ایلیه جكنی
تیقن ایلدیكندن همان اول كیجه عدیّ ایله دادوستاده اشتغال وشغل معهودی اكمال ایلدیلر علی الصباح
عدیّ عروسانه جدید ونفیس لباسلر كیوب انواع طیبله مطیب اوله رق پیشكاه جذیمه ده عرض اندام ایلدكده
اشبوعروسانه جامهٔ نازكانه ایله آرایشنك سببندن استفسار ایلدكده اولدخی كیجه همشیره سنی كندیسنه تزویج
ایلدیكنی اخبار ایلدی جذیمه بو وضعی كلیا انكار ودست تاسفله سرورویی ضرب ولطمه ابتدار ایده رك همشیره سنه
توجه و * حدّثینی وانت غیر كذوب * ابحرّ زنیت ام بهجین * ام بعبد وانت اهل لعبد * ام بدون وانت اهل لدون
قطعه سیله حال وشاندن استفسار ایلدكده اولدخی سن بنی ابناء ملوكدن بر كفو كریمه تزویج ایلدك دیو اظهار
تشكر بیشمار ایلدی جذیمه اندیشهٔ دور ودراز ایله خموش اولوب بو معامله عدی یه منعكس اولدقده خوفندن
وطنی طرفنه فرار وآنده عاقبت عزم دار القرار ایلدی بو طرفده رقاش عدیّ ظهرندن بر واده حامل قالوب
مدتی انقضاسنده بر اوغلان طوغوردی جذیمه اسمنی عمرو وضع ایدوب وكندیسنی اولاد محرومی اولمغله
تبنی ایدوب بر كونه اكا مهر ومحبت ایلدیكه دقیقهٔ واحده كورمسه آرام ایده مز ایدی مرور زمانله عمرو یتشوب
جوان اولدقده سائر غلمانلر ایله دائما جذیمه ایچون منتار دیو شورمكه صحرایه عزیمت ایدر ایدی غلمانلر صتاشدقلری
منتارك اعلالرنی كندیلری اكل وناچیز مقوله سنی جذیمه یه كتورور لر ایدی لكن عمرو اصلا اكل ایتمیوب دسترس
اولدیغی هیئتیله آلوب كتوروب * هذا جنای وخیاره فیه * اذ كلّ جان یده الی فیه * دیه رك نظرگاه جذیمه یه
عرض ووضع ایدر ایدی بر كون نفیس وذی قیمت لباس وآرایشله صحرایه عازم اولوب ناكهان جنّ طائفه سی كندیسنی
اختطاف ایلمكله نابدید اولمغین اطراف واكناف جستجو اولنوب نام ونشانی ناپیدا اولمشیدی . بعد مدّة بلقین
یعنی بنو القین جماعتندن مالك وعقیل ابنا فارج نام برادرلر بعض تحف وهدایا ایله جذیمه طرفنه امل ضمننده
متوجه اولملریله كذر كاهلری اولان سماوه ترانده بر وادی یه نزول ایدوب كندی مصلحتلرینه مشغول ایكن ناكهان
بر طرفدن عمرو مزبور پیدا اولوب قیافت منكره ایله بونلرك یانلرینه كلوب اوتوردی سن كیمسین دیو سؤال
ایلدكلرنده ابن التنوخیه دیو جواب ایلدیلر بونلر اكا التفات ایتمیوب یانلرنده اولان جاریه لرینه هكبه دن بر طعام
اخراج ایله دیو امر ایلملریله اولدخی چقاروب اطعام ایدركن عمرو بكا دخی طعام ویر دیو جاریه یه اشارت ایلمكله
اكا دخی بر مقدار طعام اعطا ایلدی بعده جاریه مزبوره باده ویركن عمرو باده دن دخی التماس ایلمكله جاریه
لاتطعم العبد الكراع * فیطمع فی الذراع * دیمكله مثل اولمشدر بعده مرقوملر عمروی وجه تحقیق اوزره ادراك ایلملریله
آلوب جذیمه یه كتوردیلر جذیمه عمرو اولدیغنی یقین ایدوب دودست محبتله در اغوش وتقبیل ایلدكدنصكره
والده سی یانه ارسال ایلدی ومالك ایله عقیله بونك مقابلنده بندن هرنه كه مطلوبكز وار ایسه حاصلدر دیمكله

انلردخی كنديسنه نديم ومصاحب اولمغى نيازايلديلر بوجهتله الى آخر العمر مركز منادمه ده برقرار اولديلر وعمروى
والده سى حمامه ادخال وبدنى تنظيف وكبسولرنى تسريح ايدوب اكنه ملوكانه لباسلر الباس وكردننه برمجوهر
التون طوق كچورمكله جذيمه اول طوقى كوردكده كلام مز بورى ايراد ايلدى وطوق مصدر اولور برنسنه يه كوج
يتوب طاقت كتورمك معناسنه طاقه كبى يقال طاقه يطوقه طوقا وطاقة اذا قدر عليه وطوق اسمادندر مالك بن
طوق هارون الرشيد ايامى رجالندندر رحبة الفرات نام بلده صاحبيدر (الاظواق) همزه نك فتحيله هندستان
جوزينك سودينه دينور كه مسكردر لكن ايچن آدم روزكاره چقمدقجه نشئه سى معتدل اولور واكر روزكاره
چقر ايسه سكرى افراط ومشتد اولور واعتيادى اولميان آدمك شرب مدامى عقل ودماغنى بالكليه تباه وافساد ايدر
حلاوت ونشئه سى بركون باقى اولوب بركوندنصكره سركه كبى اكشى اولور (الطوقة) تمره وزننده درشت وغليظ
اراضى اراغنده واقع يومشق ودوز ودكرمى ارضه دينور (الطاق) كره دينوركه مقوس بنادن عبارتدر قنطره
وديوانخانه و پنجره كمرلرى كبى جمعى طاقات كلور وطيقان كلور طانك كسريله يقال بنى طاقا وهو ماعطف
من الابنية شارحك بيانه كوره بونده ومعانئ آتيه ده تاى معربيدر وطاق بركونه ثوبه دينوركه مراد پموقلى خرقه
وقفتان مقوله سيدر وباشه اورتدكلرى شال مقوله سنه دينور طيلسان معناسنه على قول يشل اولانه مخصوصدر
وسبستان ايالتنده بر بلده آديدر وطبرستانده برحصن آديدر شيطان الطاق لقبيله ملقب اولان محمد بن النعمان
آنده ساكن اولمشيدى غلاة شيعه دن شيطانيه ديدكلرى طائفه مسفورك اصحابيدر وطاق طاغك برون كبى
سيوريلوب چقمش اوجنه دينور كذلك قويدن سوءلوب چقان سيورى قيايه دينور وكمينك كوپشته سى
تختهلرينك اراغندن طشره سوءلوب چقان تختهيه واغاجه دينور وطاق تك معناسنه دركه چفت مقابليدر
يقال طاق نعل اى فرد منه وايپك برقاتنه دينور ودسته معناسنه در يقال طاقة ريحان اى شعبة منه (الطائق)
بودخى طاغك برطرفه سيوريلوب چقان اوجنه دينور (طايقان) بلخ قضاسنده برقريه در (التطويق) بركمسنه يه
برايش تكليف ايلمك معناسنه در تقول طوقتكه تطويقا اى كلفتكه واقدار ايلمك معناسنه در تقول طوقنى الله
اداء حقه اى قوانى عليه وتطويق نفس تطويع كبى برآدمك نفسى برايشى كندوسنه تسهيل وترخيص ايلمك
معناسنه دركه بوايش آساندر تمشيت ويره بيلورسن ديه رك تشجيع واغراو تسويل ايلمكدن عبارتدر يقال طوقت له
نفسه اى طوعت يعنى رخصت وسهلت وبيونه طوق كچورمك معناسنه دركرك حلى اولسون وكرك دمور مقوله سى
اولسون ومنه قرئ قوله تعالى وعلى الذين يطوقونه اى يجعل كالطوق فى اعناقهم من التطويق وقرئ
يطوقونه اصله يتطوقونه من التطوق قلبت التاء طاء وادغمت كقولهم اطير يطير اصله تطير يتطير وقرئ يطيقونه
اصله يطيوقونه قلبت الواو ياء وقرئ يطيقونه بفتح الياء والطاء والياء المشددتين اصله يتطيوقونه وزنه يتفيعلونه
قلبت الواو ياء والتاء طاء (المطوقة) معظمه وزننده بيونى قدرتدن طوقلى كوكرچين قوشنه دينوركه بدننك
رنكنه مخالف اولور يقال حمامة مطوقة اى ذات الطوق وبيونى كنديدن طوقلى بيوك شبشه يه اطلاق اولنور
(الاطاقة) همزه نك كسريله برنسنه يه كوج يتوب قادر اولمق معناسنه دركه طاقت كتورمك تعبير اولنور يقال اطاق
الشئ واطاق عليه اذا قدر بومعنادن اسم طاقه در تاب وتوان معناسنه تقول مالى طاقة به اى قدرة (الطهق) نهق
وزننده تيز تيز يورييمك معناسنه در يقال طهق الرجل طهقا من الباب الثالث اذا مشى سير يعا فصل العين
(العبق) فتحتينله (والعباقة) حماقه وزننده (والعباقية) كراهيه وزننده بدنه مشك وعنبر مقوله سى طيب سپشوب
ياپشمق معناسنه در يقال عبق به الطيب عبقا وعباقة وعباقية من الباب الرابع اذا لزق به وبريرده مقيم اولمق معناسنه
مستعملدر يقال عبق بالمكان اذا اقام به وبرنسنه يه پك دوشكون حريص اولمق معناسنه مستعملدر يقال عبق به
اذا ولع (العبق) كتف وزننده شول آدمه دينوركه برمقدارجه طيب سورندكده رايحه سى برمدت بدنندن
كتميوب قالور اوله مؤنثى عبقه در يقال رجل عبق وامرأة عبقة اذا تطيب بادنى طيب لم يذهب عنهما اياما (العبقة)
فتحاتله ياغ طلومنده قالمش ياغ بيلاشغنه دينور يقال مافى النحى عبقة اى وضر السمن (عبق) فتحتينله ابو اسحق
اسمعيل بن عمر العبقى نام محدثك جدى اسميدر (العباقاء) عينك فتحيله شول كمسنه يه دينوركه طوتقال كبى ناسه
ياپشوب ايرلمز اوله مبرم دلنجى كبى يقال رجل عباقاء اى يلزق بك (العباقية) ثمانيه وزننده مصدردركه ذكر اولندى
ومكار خدعه كار آفت وعيار كمسنه يه اطلاق اولنور مكر وشرى ناسه ييلاشوب قالديغى تصورينه مبنى در يقال فلان
عباقية اى مكار داهية وشول يارهاثرينه دينوركه چهره نك كورينن يرنده قالمش اوله وعباقيه چالى جنسندن براغاجك
اسميدر وپك طراروعيار اوغرى يه دينور يقال لص عباقية اى خارب (العبنقاء) عينك وبانك فتحيله (والعبنقاة)

ع

هایله کسکین پنجه لو طوشنجل قوشنه دینور یقال عقاب عبنقاء وعبنقاة ای عقنباة (العبقان) عینك و بای مشدده نك کسریله (والعبقانة) هایله بدخوی و بدمشرب آدمه دینور یقال رجل عبقان ربقان ورجل وامرأة عبقانة ربقانة ای سیئ الخلق بوراده ربقان اتباعدر (الاعبنقاء) اسلنقاء وزننده برکسه آفت ومکار اولمق علی قول بدخوی اولمق معناسنه در یقال اعبنقی الغلام اذا صار داهیة اوساء خلقه (التعبیق) تفعیل وزننده خوش رایحه یایمق معناسنه در یقال عبق الرجل رایحة الطیب اذا ذکیها (العتق) عینك کسریله کرم وحسن وجمال واصالت ونجابت وشرف وشان معنالرینه در یقال به عتق ای کرم وجمال ونجابة وشرف مؤلفك بصائرده بیاننه کوره اصل عتق ماده سی قدم معناسنه در که فارسیده دیرینه وترکیده چوقدانکی تعبیر اولنور وقدم دخی زمان ومکان ورتبه جهتلریله متصوردر بو جهتله قدیم نسنه یه وکریم وجمیل ونجیب وشریف کسه لره ورقیتدن خالی اولان کسیه عتیق اطلاق اولنور انتهی وعتق کشی زاده لك حریت معناسنه در وقول آزاد اولمق معناسنه در بونده عینك فتحیله ده لغتدر علی قول فتحله مصدر وکسر ایله اسمدر که آزادلق معناسنه در (العتاق)(والعتاقة) عینلرك فتحیله بونلرده عتق کبی قول آزاد اولمق معناسنه در یقال عتق العبد عتقا وعتاقا وعتاقة من الباب الثانی اذا خرج عن الرق فهو عتیق وعاتق شارحك مصباحدن نقلنه کوره بو معناده عتق بنفسه متعدی اولمز فلا یقال عتقته پس مجهول صیغه سیله عتق العبد دیمك صحیح اولمز کذلك افعال بابندن بو معناده لازم کلمز بلکه ثلاثی لازم وافعال بابی متعدیدر انکیچون معتوق دیمیوب عتیق وعاتق ومعتق دینور وعتیق مؤنثده وصف اولور وعتق برآدمك دریسی سرد ودرشت ایکن بعض علاج سببیله یوفقلوب نازك اولمق معناسنه مستعملدر یقال عتق فلان وعتق بعد استعلاج عتقا وعتقا وعتاقة من الباب الثانی والخامس اذا رقت بشرته بعد الجفاء والغلظ وبرکسه اوزره یمین واجب اولمق معناسنه در یقال عتقت الیمین علیه اذا وجبت وطوار تاولنوب برار اولمق معناسنه در یقال عتق ماله اذا اصلح وآت ایلرو چوب قورتلمق معناسنه در یقال عتق الفرس اذا سبق فنجا وعتاقه برنسنه اسکی وقدیم اولمق معناسنه در یقال عتق الشیئ وعتق عتاقة من الباب الخامس والاول اذا قدم وشراب یللیوب نشئه دار اولمق معناسنه مستعملدر یقال عتقت الخمر عتاقة اذا حسنت وقدمت وقیز یکی یتشمك معناسنه در که هنوز تملك زوج قیدندن آزاده لکی حالدر یقال عتقت الجاریة عتقا من الباب الخامس اذا صارت عاتقا وعتق عینك فتحیله اصرمق معناسنه در اثر ابقا ایلدیکنه مبنی در یقال عتقه بفیه عتقا من الباب الاول اذا عضه وطواری خوشجه تیمار ورعایتله ایو و برار ایلمك معناسنه در یقال عتق المال اذا اصلحه وطوار کندوسی صلاحیت بولمق معناسنده کلمکله بو معناده متعدی ولازم اولور یقال عتق المال هو اذا اصلح و بو تکرارد کلدر زیرا سابق باب ثانیدن بو اولدندر وآت سائرلری تقدم ایلمك معناسنه در یقال عتق الفرس عتقا من الباب المزبور اذا تقدم نته که باب ثانیدن دخی کلور که آنفا ذکر اولندی (العتق) عینك ضمیله عتیق وعاتق لفظلرندن جمع اولور (العتیق) امیر وزننده (والعاتق) حائض وزننده آزاد اولمش قوله دینور شارحك بیاننه کوره عاتق باب ثانیدن لازمك وصفیدر که حائض کبی نسب اوزره در آزادلودیمك اولور وعتیق مفعول معناسنه در که آزاد اولمش دیمك اولور انتهی لکن مؤلف اعتاق ذیلنده دخی فهو معتق وعتیق عنوانیله رسم ایلمکله ظاهرا غیر قیاس اوزره اعتاقدن دخی کلمسی ملحوظدر وعتیقك جمعی عتقاء کلور کرماء وزننده ومؤنثه دخی وصف اولور یقال عبد عتیق وامة عتیق ویقال عتیقة وعتیقه نك جمعی عتائق کلور ویقال هو مولی عتاقة ومولی عتیق ومولاة عتیقة یعنی آزادلو قول وجاریه در مولی کلمسی عتق ایدن افندی یه اطلاق اولندیغی کبی عتق اولنان قولده ده اطلاق اولنور وعتیق قدیم اولان شیئه دینور و بیت عتیق کعبه معظمه یه اطلاق اولنور شرفها الله تعالی وسبب تسمیه سنده وجوه عدیده بیان ایلدیلر اولا روی زمینده الك اول وضع وطرح اولنان بیت اولدیغنه مبنی در وعند البعض طوفانده آسمانه رفع اولنمغله قید غرقدن عتیق وآزاد اولدیغی وجه تسمیه در وعلی قول مطلقا تسلط واستیلاء جبابره دن معتق اولدیغنه مبنی در یاخود حبشه نك یعنی ملك حبشه طرفندن سوء قصد ایله هجوم ایدن ابرهه نك تسلطندن معتق اولدیغیچوندر ابابیل وفیل قصه سی معلومدر یاخود کعبه معظمه یه برکسه مالك اولمیوب حر الاصل اولمسی باعث تسمیه در وعتیق برجنس ارکك خرما اغاجنه دینور که آندن آشیلنان اغاجك خرماسی اصلا دوکلمز وعتیق صویه وشیره یه وشرابه اطلاق اولنور یقال سقاه عتیقا ای ماء وطلاء وشرابا وخرمانك علیدر وسوده اطلاق اولنور وهر شیئك کزیده سنه وخیارینه اطلاق اولنور وعتیق صدیق اکبر رضی الله عنه حضرتلرینك لقبلریدر حسن وجماللرینه مبنی یاخود حقلرنده

لسان شريف حضرت نبويدن عليه السلام من اراد ان ينظر الى عتيق من النار فلينظر الى ابى بكر حديث
شريفى صادر اولديغنه مبنى در ياخود والده لرينك تسميه لريدر مترجم ديركه عقب ولادتده والده لرى قوجاغنه آلوب
بيت عتيقه كتوروب يارب اعتق هذا من الموت فهبه لى دعاسيله طول عمرى ايچون نيازمند اولدقده انطاق الهى ايله
ركننك برندن * ياامة الرحمن بالتحقيق * فزت بحمل الولد العتيق * يعرف فى التوراة بالصديق * ارجوزه سى
والده سنك وسائر حضارك مسموعلرى اولديغى سبب تلقيب اولمشدر وعند البعض اسم اصلیسی عتيق در انتهى
وعتيق بن يعقوب وعتيق بن سلمه وعتيق بن هشام وعتيق بن عبد الله المصرى وعتيق بن محمد بن هارون وعتيق بن
عبد الرحمن وعتيق بن موسى وعتيق بن محمد القيروانى وولد مكرملرى محدثلردر وابو عتيق محمد بن عبد الرحمن
بن ابى بكر وابو عتيق عبد الرحمن بن جابر بن عبد الله تابعيلردر وابن ابى عتيق رواة حديثدن برماجن معر وفدر
تابعين طبقه سندندر وعتيق يللمش خمره اطلاق اولنور يقال راح عتيق وعتيقة اى قديم . وصوبى پاك آته اطلاق
اولنور يقال فرس عتيق اى رائع وبعضلر ديديكه عتق لفظى عينك كسرى وضميله خمر وتمر كبى جمادات ومواته
وصف اولور نته كه قدم لفظى موات وحيوانه عموما وصف اولور پس فرس عتيق ديمبوب خمر عتيق دينور وخمر قديم
وفرس قديم دينور وعتيق دريسى سرد ودرشت ايكن بعض معالجه ايله يوفقلوب نازك اولمش آدمه دينور يقال
رجل عتيق اى الرقيق البشرة بعد الجفاء والغلظ (العاتق) آزادلو قوله دينور كه ذكر اولندى ويللمش نشئه لو
باده يه دينور عتيق كبى وككبش طلومه دينور يقال زق عاتق اى واسع ويكى يتشمش تازه قيزه دينور يقال
هى عاتق اى شابة اول ما ادركت وهنوز اره وارمش قيزه دينور على قول اورته جه يعنى كرچه يتشوب وهنوز اره
وارمش اولوب لكن وقتى دخى كذران ايلمامش اوله بونلر ازواج تحت تملكى قيدندن هنوز آزاده اولدقلرى
ملاحظه سيله در ووصف خاصدر يقال جارية عاتق اى لم تتزوج او هى التى بين الادراك والتعنس وعاتق
اموزده رداء وشال وضع اولنان عضوه دينور على قول اموز باشيله بيونك اراغنه دينور تركيده چكين تعبير اولنور
وبو مذكر در بعضا مؤنث اولور يقال حمله على عاتقه وهو موضع الرداء من المنكب او ما بين المنكب والعنق شارحك
بيانه كوره تقدم معناسندندر وعاتق قزارمش اسكى يايه اطلاق اولنور عاتقه دخى دينور وهنوز اوچغه بشلمش
قوش ياوريسنه على قول هنوز قوتلنمامش بغرتلق وكوكرجن پلازينه دينور وعاتق لفظنك جمعى عواتق كلور
كواهل كبى (العتيقة) سفينه وزننده آزاد اولمش جاريه يه دينور نته كه ذكر اولندى يقال امة عتيق وعتيقة واماء
عتائق واسكى نسنه يه دينور تأنيثى موصوفه ناظردر وعربلرك قنطرة عتيقة وجديد ديدكلرينك وجهى بوراده
عتيقه عاتقه معناسنه در كه نسب اوزره در ذى عتق معناسنه در وجديد لفظى مفعول معناسنه اولديغندن
هاء ادخال اولنمامشدر ماله الفعل ايله ما وقع له الفعل بيننى تفريق ايچون (الاعتاق) همزه نك كسريله قول آزاد
ايلمك معناسنه در يقال اعتقه اذا اخرجه عن الرق وذلك معتق وعتيق وراكب آتى سرعت ايتدروب ايلرى
كچورمك معناسنه در كه كروهدن قورتاروب آزاد ايلمش اولور يقال اعتق فرسه اذا اعجلها وانجاها واسكى
قيوبى قازوب ديوارنى طاشله اورمك معناسنه در يقال اعتق قليبه اذا حفرها وطواها وطوارى كوزلجه تقيد
وتيمار ايله تاولندروب اصلاح ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اعتق المال اذا اصلحه وبريرى حوزه ضبطه
كچوروب ملك ايدنمك معناسنه مستعملدر يقال اعتق موضعه اذا احازه فصار له (المعتق) مكرم وزننده اعتاق
اولنمش قوله دينور عتيق كبى شارح ديركه معتوق ديمك جائز دكلدر زيرا ثلاثى وجه مذكور اوزره همان لازمدر
مزيد متعديدر پس آزاد ايدنه معتق وآزاد اولنه معتق وعتيق دينور ومؤلفك عتيق لفظنى تكرارى ظاهر ابو كه
اشارتدر انتهى مولى عتاقه اضافتله ومولى عتيق كذلك اضافتله ازاد اولمش قولك آزاد ايدن افنديسنه
دينوركه آخر عصبات سببيه در اشبو مولى لفظى افندى يه اطلاق اولنديغى كبى آزاد اولمش قوله دخى اطلاق اولنور
پس مولى عتاقه اضافتله ايكى طرفه دخى صالحدر ومولى عتيق اضافتله افندى طرفنه صالحدر ووصفيتله
آزاده قول طرفنه صالحدر كذلك مولاة عتيق ومولاة عتيقه اضافتله قولى وجاريه يى آزاد ايدن سيده اطلاق
اولنور ومولاة عتيقة وصفيتله آزاده اولان جاريه يه اطلاق اولنور وبعض نسخه ده اضافتله وبعضده اعرابله

مطلب

مضبوط اولمغله وجهين مذكورينه نسبتله ايكيسيده صحيحدر وفرائضده مولى العتاقه دن مراد افنديسيدر
(عتيق) زبير وزننده اعلام ناسدندر عتيق بن محمد الجرشى وعتيق بن احمد بن حامد وعتيق بن عامر المنبجع
وبكير بن عتيق ونصر بن عتيق والغضور بن عتيق وعلى بن عتيق واحمد ومحمد ابنا عتيق محدثلردر (العتقيون)
زفريون وزننده عتقايه منسوب اولنلردر كه الف تخفيف اولنمشدر مراد اصحاب دن عبد الله بن بشر ومحدثيندن حارث بن

سعید وقاضئ تدمر عبدالرحمن بن الفضل وامام مالك اصحابندن عبدالرحمن بن قاسمدر (العتقاء) کرماء وزننده
عتیق لفظندن جمعدر که ذکر اولندی وعتقاء کلمه سی که اشبو الطلقاء من قریش والعتقاء من ثقیف بعضهم
اولیاء بعض فی الدنیا والاخرة حدیثنده واقعدر مراد یوم فتح مکه ده بعد الاسر والاسترقاق سبیللری تخلیه
اولنانلردر که طلقاء حیطهٔ اسر واسترقاقه کیرمشیکن رعایتاً اطلاق اولنانلردر وعتقاء قبائل متعدده دن
برجاعتدر حجر قبیله سندن حمیر وسعید قبیله سندن عشیره وکنانه دن مضر وبونلردن بشقه نیجه اشخاصدن
عبارتدر ومسجد العتقاء مصرده برجامعدر مذکور عبدالرحمن بن قاسم که امام مالك صاحبیدر آنك بنا کرده سیدر
(العتاق) کتاب وزننده برتجی قوشلره اطلاق اولنور مفردی عتیق در وصویی پاك نجیب اتلره اطلاق اولنور یقال
خیل عتاق ای نجائب (العتایق) ایکی قریه اسمیدر بری نهرعیسی وبریسی حلهٔ مزیدیه شرقیسنده در (العتاق)
غراب وزننده بودخی یللمش اسکی باده یه دینور (التعتیق) تفعیل وزننده اسکتمك معناسنه در یقال عتق الثوب
ضد جدده واصرمق معناسنه در یقال عتقه اذا عضه (المعتقة) معظمه وزننده بردرلو عطر اسمیدر و ییللنمش
اسکی خمره وصف اولور یقال خمر معتقة ای قدیمة (العتق) عینك کسری وضمتیله برجنس شجر اسمیدر که
آندن یای اتخاذ اولنور (العثق) عینك وثای مثلثه نك فتحیله برجنس شجر اسمیدر مفردی عثقه در وعثق الطریق
یولك جاده سنه دینور تقول اخذنا عثق الطریق ای جادته (العثقة) فتحاتله بوللق وآبادان ونعمت وحاصلاتی فراوان
ارضه دینور یقال امست الارض عثقة ای مخصبة (الاعثاق) همزه نك کسریله بریر اوجوزلق وبوللق نعمتلو
برکتلو اولمق معناسنه در یقال اعثقت الارض اذا اخصبت (المتعثق) متفرق وزننده (والمنعثق) منعقد وزننده
بری برینه قارشمش کیرشمش سحابه دینور یقال سحاب متعثق ومنعثق اذا اختلط بعضه ببعض (العیدسوق)
حیزبون وزننده بربوجك آدیدر (العدق) عینك فتحی ودالك سکونیله جمع ایلمك معناسنه در یقال عدقه عدقا
من الباب الثانی اذا جمعه ویقینا بیلدیکی نسنه حقنده ظن وتخمینله سوز آتمق معناسنه در یقال عدق بظنه
اذا رجم به وموجهار أیه الی مالا یستیقنه وبرنسنه اراشدررکبی حوضك اطرافنه الصوقوب بری اوته کزدرمك
معناسنه در یقال عدق یده اذا ادخلها فی نواحی الحوض کطالب شیء (التعدیق) تفعیل وزننده بودخی یقینی
اولمدیغی نسنه حقنده مجرد رأی خودیله ظن وتخمین ایدهرك سوز آتمق معناسنه در یقال عدّق بظنه بمعنی
عدق (العدق) فتحتینله عدق ایله ایکی معناده دخی مرادفدر یقال عدق بظنه عدقا من الباب الرابع بمعنی عدق
وعدق یده بمعنی عدق فی نواحی الحوض (الاعداق) همزه نك کسریله بودخی نسنه اراشدرر کبی حوض اطرافنه
الصوقوب بری اوته کزدرمك معناسنه در یقال اعدق یده بمعنی عدق (العودقة) حوقله وزننده اعداق معناسنه در
وعودقه اسم اولور عودق کبی که قیودن قوغه چقره جق چنکله دینور واکا عدوقه دخی دینور جمعی عدق کلور
کتب وزننده وعدقه دخی دینور فتحاتله بونك جمعی عدق در فتحتینله وعودقه اوجی چنکللو بردموره دینور که
قورد صیدایدنلر اکا برپاره ات صاپلیوب یره دیکرلر قورد کلوب انی قاوره ینجه بوغزینه صاپلنوب قالمغله کلوب
اخذایدرلر (العادق) بللو وپایدار اوله رق رأی وفکری اولمیان آدمه دینور که رأی واحد اوزره قرار ایده میوب
دائما تلوین وتحویل ذهن ایدر اوله یقال رجل عادق الرأی ای لیس له صیور یصیر الیه (العذق) عینك فتحی
وذال معجمه نك سکونیله یمشلی خرما آغاجنه دینور جمعی اعذق وعذاق کلور عینك کسریله وعذق مصدر
اولور دوه سوریسندن بوغوری قوغوب سوری یی برارایه طوپلمق معناسنه یقال عذق الفحل عن الابل عذقا
من الباب الثانی اذا دفع عنها وحواها وقیونه کندی رنکنه مخالف برنسنه ایله نشان ایلمك معناسنه در یقال
عذق الشاة اذا وسمها بالعذقة وبرکسیه برعیب وتهمت اسناد ایلمك یاخود حقنده بدسوز سویلمك معناسنه مستعملدر
یقال عذق فلانا بشر اوقبیح اذا رماه به وبرشیئی برنسنه یه نسبت ایلمك معناسنه در یقال عذقه الی کذا
اذا نسبه ودوه اسهال ایلمك معناسنه در یقال عذق البعیر اذا ثلط ومکه آیریغی دیدکاری اوتك یمشی بلورمك
معناسنه در یقال عذق الاذخر اذا ظهرت ثمرته (العذق) عینك کسریله خرما سالقمنه دینور کذلك اوزم سالقمنه
یاخود خرماسی یاخود اوزمی اکل اولنمش سالقم چوپنه دینور جمعی اعذاق وعذوق کلور ضمتینله یقال قطع
عذق النخل والعنب وهو القنو من النخل والعنقود من العنب او اذا اکل ماعلیه وعذق مدینه ده بنی امیة بن زیده
مخصوص برقله نك اسمیدر وعز ومجد ورفعت معناسنه مستعملدر یقال فی بنی فلان عذق قدیم ای عز ومجد
وجنالو اغاج دالنه دینور (خبراء العذق) خانك فتحی وعذق عنب یاخود جبل وزننده صمان ناحیه سنده برموضعدر
آنده قنی وافرسدر اغاجی وجابجا میاه کثیره واردر (العذقة) عینك فتحی وکسریله قیونك رنکنه مخالف شول نشانه

دینور که سائرنك قیونلرینه قارشوب ضایع اولمامق ایچون بیوننه تعلیق ایدرلر (الاعذاق) همزه نك کسریله بودخی
قیونه عذقه تعلیق ایلمك معناسنه در یقال اعذق الشاة بمعنی عذقها ومکه ایریغی بمش ویرمك معناسنه در
یقال اعذق الاذخر اذا ظهرت ثمرته (الاعتذاق) افتعال وزننده باشه صاریلان دلبندك ایکی اوجنی بردن ارقه یه
صالندرمق معناسنه در یقال اعتذق الرجل اذا اسبل لعمامته عذبتین من خلف وبرکسه یی برنسنه یه
مخصوص قلمق معناسنه در یقال اعتذق فلانا بکذا اذا اختصه به ودوه یه کندی لوننه مخالف نشان ایلمك معناسنه در
یقال اعتذق بکرة من الابل اذا اعلم علیها لیقبضها یعنی سورینك ایچندن برکنج دوه یی کندی اشتراء وقبض ایلمك
ایچون نشانلدی (العذقانة) شیطانه وزننده دلی زفیر بدزبان عورته دینور یقال امرأة عذقانة ای سلیطة (العذق)
کتف وزننده اوزوچیره دست الی هرشیئه یاقشور آدمه دینور یقال رجل عذق ای لبق ورایحه سی تیز طیبه
دینور یقال طیب عذق ای ذکی (التعذلق) تدحرج وزننده دوز یوریموب ایکی یکا حرکت ایده رك یوریمك
معناسنه در یقال تعذلق فی مشیه اذا مشی متحرکا (العذلوق) عصفور وزننده جست وچالاك وسبکروح
اوغلانه دینور ذعلوق کبی (العرق) فتحتینله ذی روح قسمنك کوده سی درینسندن صیزوب چقان رطوبته
دینوکه ترتعبیر اولنور سائر نسنه لرك ترنده بالاستعاره استعمال اولنور یقال مسح عرقه وهو رشح جلد الانسان
ودیواردن صیزوب چقان رطوبته اطلاق اولنور وعوض وثوابه علی قول قلیلنه اطلاق اولنور یقال اتخذت
عنده یدا بیضاء واخری خضراء فانلت منه عرقا ای ثوابا ونفعا وسوده اطلاق اولنور ممه یه کلنجه طمرلردن ترشح
ایلدیکیچون ودیوار صره سنه وقورینه دینور یقال بنی البانی عرقا اوعرقین وعرقة وعرقتین ای صفا
وصفین وطاغك یوره سنده اولان یوللره اطلاق اولنور وصره صره دوه ایزلرینه اطلاق اولنور وعرق
التمر خرما پکمزینه دینور وعرق قوری اوزومه دینور زبیب معناسنه ودوه نك دولنه دینور نتاج الابل
معناسنه ونفع وفائده یه اطلاق اولنور تقول مااصبت منه عرقا ای نفعا وصره واردی طوران آتلره
وقوشلره اطلاق اولنور ومطلقا هرنسنه نك صره سنه وطابورینه دینور وخرما یبراغندن حصیر طرزنده
یاپلمش نسنه یه دینور بوکوب زنبیل یاپمزدن مقدم علی قول زنبیله دینور بونده رانك سکونیله ده لغتدر
وآت قسمنك مصراوبوننه کیدرکبی برباش سکرتمسنه دینور یقال جری الفرس عرقا ای شوطا وطلقا وعرق
القربه شدتدن ومحنت ومشقتدن کنایه در قربه ترلدکده رایحه سی بد وخبیث اولور یاخود قربه ده فی نفس الامر
عرق متصورا ولمغله کویا که محال نسنه یی متکلف اولور یاخود عرق القربه دن مراد قربه نك منفعتی یعنی ترشح
ایدن صو ییدر کویا اول کسه بغایت تعب ومحنته اوغرایوب ویانده و براسهل محلده دخی صو اولمامغله مسافۀ
بعیده ده واقع قربه نك صوینه واروب دفع حرارت ایلمکه محتاج اولمشدر یاخود عرق القربه دیدکلری خرما
یبراغندن اورلمش حصیر طرزنده نسنه در که طلو قربه کتورن آدم آنی کوکسنه طیبایوب قربه یی آنك اوزرندن
آلور یاخود طلو وآغر قربه یی کتورن کسه نه کونه ثقلت چکوب عرق ریزا ولور ایسه اول کونه رنج ومشقته اوغرامقدن
کنایه در والحاصل بین العرب عرق القربه مثلدر تقول لقیت منه عرق القربة ای الشدة والجهود والمشقة
وعرق مصدر اولور ترلمك معناسنه یقال عرق الرجل عرقا من الباب الرابع اذا ترشح جلده واوشنکن کاهل
اولمق معناسنه در یقال عرق الرجل اذا کسل (العرق) صرد وزننده چوق ترلاین شخصه دینور یقال رجل
عرق ای کثیر العرق واشبو عرق کلمه سی که صرد وزننده در مبالغه معناسنده مطرد دکلدر اما عرقه کلمه سی که
همزه وزننده در مبالغه ده مطرد در زیرا فعله علی الاطلاق ثلاثی مجرد فعلنده مطرد در ضحکه کبی که کوله کن
آدمه دینور (العرقة) ثمره وزننده بودخی طاغ یوره لرنده اولان انجه جك یوله دینور که جلق وچغیر تعبیر اولنور
(العرق) کتف وزننده شول سوده دینور که طلوم ایچره اولوب دوه یه یوکلمکله دوه نك تری نشف ایدوب طعمی
بوزلمش اوله یقال لبن عرق اذا فسد طعمه عن عرق البعیر المحمل علیه (العرقه) فرحه وزننده برخاتونك لقبیدر که
اسمی قلابه ایدی کتابه وزننده مزبوره نك اوغلو حبان بن العرقه درکه خندق غزوه سنده سعد بن معاذ رضی الله
عنه حضرتلرینه مشرکین طرفندن رمی سهام ایلمشدر ومزبوره یه عرقه ایله تلقیب رایحه سی پك خوش اولدیغنه
مبنی در (العرقة) فتحاتله دیوار قورلرینك ارالقلرینه ارقوری قونان اغاجه دینور که هاطل تعبیر اولنور ودرّه یه
دینور که تحریفله طوره تعبیر اولنور یقال ضربه بالعرقة ای بالدرّة وطوتساق بند ابتدکلری بصی قولان طرزنده
باغه دینور جمعی عرق کلور هاسر وعرقات کلور فتحاتله (العرق) غرق وزننده (والمعرق) مقعد وزننده کمیك
اوزرنده اولان اتی کمیروب جمله سنی یمك معناسنه در یقال عرق العظم عرقا ومعرقا من الباب الاول اذا اکل ماعلیه

من اللحم وبرسمته كتمك معناسنه‌در يقال عرق فى الارض اذا ذهب وقربه‌يه وآزق چانطه سنه عراق ديكمك
معناسنه‌در يقال عرق المزادة اذا جعل لها عراقا وعرق اتى يتمش كميكه دينور جمعى عراق كلور كتاب وزننده
وعراق كلور غراب وزننده وبونوادردندر وبعضلر عندنده اتى اوزرنده اولان كميكه عرق واتى صويلوب اكل اولنمشه
عراق دينور غراب وزننده كماسيذكر وعلى قول ايكيسنده ذكر اولنان ايكى معنايه اطلاق اولنور وعرق برآدمك
كوده سنده اتى آزاولمق معناسنه‌در كماسيذكر وعرق شول يوله دينور كه ناس آندن سلوك وتردد ايده‌رك شاهراه
اولمش اوله يقال اخذ العرق فى ذهابه وهو الطريق يعرقه الناس حتى يستوضح پس بو معروق معناسنه اولور
الغراق غراب وزننده اتى اكل اولنمش كميكه دينور وبعضلرك قولى آنفا ذكر اولندى (وعراق) وعراقه هايله
صودن نطفه‌يه يعنى صافى‌يه على قول قوغه وقربه ديبلرنده قلان برمقدارجه صويه دينور ويك چوق يغموره
دينور وعراق الغيث يغمور عقبنده بتن اوته دينور يقال ما اطيب عراق الغيث اى نباته فى اثره (المعرّق) معظم
وزننده كوده سنده اتى آزاولان چلمسز آدمه اطلاق اولنور يقال رجل معرّق العظم اى قليل اللحم وآزجه صوايله
ممزوج مشروبه دينور (المعروق) بودخى كوده سنده اتى آزجه چلمسز آدمه دينور يقال عرق الرجل على بناء
المجهول عرقا فهو معروق اى قليل اللحم وآزجه صوقاتلمش مشروبه دينور يقال سقاه معروقا وهو شراب جعل
فيه عرق من الماء اى قليل (العرق) عينك كسريله طمره دينور فارسيده رك دينور بدنده اولور واغاجده اولور كه
كوكنده طمر طرزنده تل تل صچاقلردن عبارتدر هر طرفه سوروب كيدر جمعى عروق واعراق كلور وعراق كلور
عينك كسريله وعرق هر نسنه‌نك اصل وبنيادينه اطلاق اولنور يقال له عرق كريم اى اصل واصلا اوت
بتورمز چوراق يره دينور وشول يوكسك وديك يوقرى غليظ صرپ طاغه دينور كه صرپلغندن تپه سنه چقمق
ممكن اولميه وكوچك طاغه ديمكله ضد اولور وكوده‌يه دينور جسد معناسنه وبرموضع آديدر وسوده دينور
وچوق دواب ومواشى دولنه دينور نتاج كثير معناسنه وحسين بن عبد الجبار نام محدثك لقبيدر وايلغين اغاجى بتن
چوراق يره دينور وبريله اوزون اوزادى يوفقه‌جه قوم يغنته دينور على قول يوكسك مكانه دينور جمعى عروق‌در
وآزجه نسنه‌يه دينور يقال عرق من الماء اى قليل (ذات عرق) باديه‌ده برموضعدر حجاج عراقك ميقاتيدر
وعرق بنو حنظلة بن مالكه مخصوص بر وادى اسميدر وبصره‌ده ايكى موضع آديدر ويالكزجه بولنمش طاغك
قطرينه دينور وبرده فلان آكشى اوت بقيه سنه دينور وعبد الرحمن بن عرق واوغلو محمد تابعيندندر وابراهيم
بن محمد بن عرق الحمصى محدثدر واحمد بن يعقوب المقرئ البغدادى ابن اخى العرق ديمكله معروفدر عرقه
عينك كسريله شامده بر بلده‌در عروة بن مروان المسند وواثلة بن حسن العرقيان كه اعلامدندر اورادندر
مؤلف بونى تكرار ايلمشدر (العروق) فارسيده زرده چوبه وتركيده صارى اغاج وتحريفله زرده چاو ديدكلرى
كوكك اسميدر على قول هرد ياخود ماميران اسميدر وعند البعض كركم صغير آديدر (العروق البيض) مستعجله
ديدكلرى نبات آديدركه بوزيدان ديدكلرى يدر تلكى طشاغى وسموزلك اوتى تعبير اولنور نسوانى سمين اولمغله
سموزلمك ايچون تناول ايدرلر (العروق الحمر) فوه اسميدركه قزل بويه وقزل كوك ديدكلرى يدر بوياجيلر استعمال
ايدرلر العرق ضمتيله عراق لفظنك دكز قيسنه دينور جمعيدر (العروق) عينك ضميله ديار بنى كلابده مجانام
صويه قريب برنيچه قزل طپراقدن يغلمش اوبوكلره دينور (العراق) كتاب وزننده قوش يلكنك جوفنه دينور
وبنو سعد يوردنده برنيچه صولره اطلاق اولنور وصو كنارينه على قول اوزون اوزادى قيسنه دينور كذلك
دكزك قيسنه دينور يقال يمشى فى عراق الماء وفى عراق البحر اى شاطئه وكذا شاطئ البحر طولا وقربه‌نك وصو
طلومنك ديبلرينه وضع اولنان كونه ومشينه دينور كه ايكى قات ديكش چكيلور وطبابه‌يه دينور كه ديكش اوزرينه
قونيلان مشينه‌در ديكشك كوزلرى طوتلمق ايچون قورلر وعراق يالكزجه طاغك قربنه دينور وبرده فلان آكشى
اوتلرك بقيه سنه دينور كه دوه مرعاسندندر ومنه يقال ابل عراقية اى ترعى بقايا الحمض وطرنغى چپ چوره احاطه
ايدن پروازه دينور وعراق قولاغك پروازى اولان كرتلكدن عبارتدر وعراق الدار فناء داردر كه خانه‌نك
يوره سندن وحوالوسندن عبارتدر وعراق السفره طعام صفره سنك پروازينه دينور وعراق النهر ايرمغك وارقك
اشاغى طرفندن منتهاسنه قدر قيسنه دينور وعراق الحشا بطنك كوبكدن يوقرى آرقورى كلان يرندن عبارتدر كه
بوكورار الغى اولور پروازطرزنده‌در وعراق لفظنك مجموعنده جمعى اعرقه‌در وعرق در عينك ضمى وضمتيله وعراق
بلاد معروفه‌يى محتوى اولكه‌نك اسميدر كه طولا بصره قربنده عبادان نام قصبه‌دن موصل شهرينه وعرضا
قادسيه‌دن حلوان نام بلده‌يه قدر ارضدن عبارتدر مؤنثدر مذكر دخى اولور وجه تسميه سنده اقاويل مختلفه واردر

بعضلر عندنده ارض مرقومه‌ده خرما وسائر آغاجلر فراوان اولمغله عروقلرینك بری برینه صوقشوب صیق وكودا اولمسی باعث تسمیه در یاخود ارض عربی حاشیه و پرواز كبی احاطه واستكفاف ایلدیكندن اطلاق اولندی یاخود عراق المزاده‌دن مأخوذدر كه ذكر اولندی ارض مرقومه ابادانلقله چول مابینده واقع اولمغله كویا كه اول ایكی درزی ارالغنه دیكیلان مبشنه تشبیه اولندی و بعضلر دیدیكه ارض مزبوره دجله نك وفراتك قیيلرنده واقع اولمغله اطلاق اولندی یاخود عراق ایرانشهر معربیدر كه كثیرا لنخل والشجر دیمكدر مترجم دیركه ایرانشهر لفظنك بومعنا ایله مناسبتی معلوم دكلدر (العراقان) كوفه ایله بصره‌یه اطلاق اولنور (العرقوة) عینك فتحی وقافك ضمیله ترقوه وزننده وعینك ضمیله‌ده جائزدر قوغه‌نك آغزینه طاقیلان خاچ طرزنده ارقوری ایكی آغاجك بریسنه دینور (العرقوتان) عرقوه‌نك تثنیه‌سیدر وشول ایكی آغاجه دینوركه سمر آغاجنك اوك قاشیله آرد قاشنك ارالغنده اولوب آنلری بری برینه قاوشدروب بند ایدرلر جمعی عراقی كلور عینك فتحی وقافك كسریله وعرقوه برده اولان شول یوكسكجه تپه‌یه دینوركه مزارطاشلقلری طرزنده یغلمش اوله (العرقاة) عینك فتحیله بودخی قوغه‌نك اغزنده صلیب شكلنده چپوریلان ایكی آغاجك برینه دینور وعرقاة عینك فتحی وكسریله اصل وبنیاد معناسنه‌در علی قول مالك یعنی دواب ومواشی قسمنك اصل ومنشأینه دینور عرقه دخی دینور عینك كسریله وعرقاة وعرقه اغاجك اوچیه‌سنه وكتوكنه دینوركه اطرافنه سوروب كیدن طمرلر وكوكلر آندن منشعب اولور اویوم دخی دینور اورومه معناسنه ومنه یقال استأصل الله عرقاتهم ای اصلهم واورومتهم پس عرقاتهم لفظنك عینی مفتوح ایدن تایی دخی مفتوح ایدر وبو اكثر استعمالدر زیرا عرقاة لفظی مفرددر والنی الحاق ایچوندر وعینی مكسور ایدنلر تایی دخی مكسور ایدرلر زیرا بوصورتده عرقه لفظنك جمعی اولمش اولور (ذات العراقی) عینك فتحیله آفت وداهیه‌یه اطلاق اولنور عراقی مذكوردندر یقال رماه الله بذات العراقی ای الداهیة (عریق) زبیر وزننده بصره ایله بحرین بیننده برموضعدر (عریقه) جهینه وزننده برموضعدر انده بر وقعه اولمغله یوم عریقه معروفدر (الاعراق) همزه‌نك كسریله عراق اولكه‌سنه وارمق معناسنه‌در یقال اعرق الرجل اذا اتی العراق و بركسه كرم ونجابتده یاخود لؤم ودنائتده صوی واصیل اولمق معناسنه‌در یقال اعرق فلان اذا صار عریقا فی اللؤم او فی الكرم واغاج كوك صالوب كوكلشمك معناسنه‌در یقال اعرق الشجر اذا اشتدت عروقه فی الارض وشرابه برمقدارجه صوقاتمق معناسنه‌در یقال اعرق الشراب اذا جعل فیه عرقا من الماء ای قلیلا وقوغه‌یی طلودن آزجه طولدرمق معناسنه در یقال اعرق فی الدلو اذا جعل الماء فیها دون الملء (التعریق) اعراق ایله ایكی معنای اخیرده مرادفدر (المعرقة) محسنه وزننده (والمعرقة) محدثه وزننده بحر قلزم ساحلنده مكه‌دن شامه موصل طریقك اسمیدر كه قریش آندن آمدشد ایدرلر ایدی (المعترق) مفترق وزننده كوده‌سنده اتی آزجه اولان چلمسز آدمه دینور یقال رجل معترق ای قلیل اللحم نته كه معرق دخی دینور (الاستعراق) كوده ترلمك ایچون ترمیا تمق معناسنه‌در یقال استعرق الرجل اذا تعرض للحر كی یعرق (العوارق) عارقه‌نك جمعیدر كه كمیكدن اتی كركی كبی كمروب اكل ایدنه دینور بومناسبتله دیشلره اطلاق اولنور وقحط سنه‌لره اطلاق اولنور انسانك اتی صیروب اعدام ایلدیكیچون (التعرق) تفعل وزننده كمیكده اولان اتك جمله‌سنی كمیروب یمك معناسنه‌در یقال تعرّق العظم اذا اكل بما فیه وكورش طوتان كسه خصمنك باشنی كندی قولتغی آلتنه قصدروب یقمق معناسنه‌در یقال صارعه فتعرق ای اخذ رأسه تحت ابطه فصرعه (ابن عرقان) عرفان وزننده عربدن بركسه در (العرقان) عینك كسریله برموضعدر (عارق) رانك كسریله قیس بن جروة الطائی نام شاعرك لقبیدر اشبو * فان لم نغیر بعض ماقد صنعتم * لانتحین العظم ذوانا عارقه * بیتی باعث تلقیب اولمشدر مصراع ثانیده واقع ذو كلمه سی طی لغتنده الذی معناسنه‌در (الاعراق) همزه‌نك فتحیله برموضعدر (العزق) عینك فتحی وزای معجمه‌نك سكونیله خاصه یری یارمق معناسنه‌در یقال عزق الارض خاصة عزقا من الباب الثانی اذا شقها وسرعتله یلمك معناسنه‌در یقال عزق الرجل عزقا من الباب الاول اذا اسرع فی العدو و برخبری محلنه ایصال ایلیوب عوق وتأخیر ایلمك معناسنه‌در تقول عزق الخبر عنی اذا حبسه و بركسه‌یی اوروب سست وبیمجال یره یماق معناسنه‌در تقول عزقته ضربا ای اثخنته (المعزق) منبر وزننده (والمعزقة) مكنسه وزننده یر یاره‌جق قازمه‌یه دینور كه كسر كبی یاخود آندن بیوجك اولور و بیایه دینوركه خرمن صاوررلر (العزق) ضمتینله خرمن صاوران آدملره دینور و بد اخلاق كسه‌لره دینور مفردلری عزق در كتف وزننده یقال رجل عزق ای العسر الخلق ورجال عزق بضمتین ای السیئوا الاخلاق (العزق) فتحتینله یاپشمق معناسنه‌در یقال عزق به عزقا من الباب الرابع اذا لصق به (العزیق) امیر وزننده طاغ ارالقلرنده اولان اوتراقلو دوزیره

دینـور (العزاقة) جبـانه وزننده (والعزوق) جرول وزنـنده شام فستغی اغاجنك فستق وبرمدیکی سنه ده
اولان یمشنه دینور که ایچی اولمیوب دباغلر پلامود کبی آنکله دری دباغت ایدرلر یاخود بشقه براغاج یمیشیدر که بغایت
بمزه اولور (المتعرق) متفرق وزننـده عرق کبی چیره شك خو یلو آدمه دینـور (العسبق) زبرج وزننـده برجنس
آجی اغاج اسمیدر که آنکله یاره لره علاج اولنور (العسق) فتحتینله یاپشمق معنـاسنه در یقال عسق به عسقا من الباب
الرابع اذا الصق به و برنسنه یه دوشکون اولمق معناسـنه در یقـال عسق به اذا اولع به و برکسه دن مطلوب اولان
شیئك طلبنده الحاح واقدام ایلمك معناسنه در یقـال عسق علیه اذا الحّ علیه فیمـا یطلبه وناقه پوغوره سورتوب
اوزر بنه دوشمك معناسنه در یقال عسقت الناقة علی الفحل اذا اربّت علیه و بدخو یلغه وچیره شکمزاجلولغه وتنك
مشرب بلکه دینور یقال فی خلقه عسق ای التواء وعسر وضیق وظلمته دینور غسق معناسنه وکثرخرماسا لقمنك چو پنه
دینور (التعسق) تفعل وزننده عسق ایله اوج اولکی معناده مرادفدر (العسق) ضمتینله بورجلولری صقشدروب
تضییق ایدن آدملره دینور وخرما آشلیان آشیجی کسنه لره دینور لقا حون معناسنه (العسیقة) سفینه وزننده پك
صولو اولان کثر شرابه دینور (العسلق) جعفر وزننـده (والعسلق) زبرج وزننـده (والعسالق) علابط وزننده
والعسلق علمس وزننده سرابه دینور که بیابانده ایراقدن صوشکلنده مرئی اولان نسنه در وسباعدن قورده دینور وآرسلانه
دینور وارکك دوه قوشنه دینور ومطلقا صید وشکار خصوصنده جریٔ ودلیر اولان یرتجی جانوره دینور وزشت چهره
بداندام قبیح الصوره کسیه دینور وخفیف وسبکپا آدمه دینور واوزون بیونلو آدمه دینور وتلکی یه دینـور مجموعنك
مؤنثی هـایله در جمعی عسالق در (العسنق) قنفذ وزننده اجزاء حسن وجمالی تام وکامل محبوبه دینور یقال غلام
عسنق ای التام الحسن (العشرق) شین معجمه ایله زبرج وزننـده اغـلاث جنسندن برنبـاتدر تخمی بواسیره نافع
وتولیدلبن وتسو یدشعر بابنده مفیددر مفردی عشرقه در مفرداتده بونی مر وجنسندن مرماخور ایله بیان ایدرلر که
تخمنه تخم مرو دیرلر (العشرقة) دحرجه وزننده نبـات یاخود زمین یشللمك معناسـنه در یقال عشرق النبت
والارض اذا اخضرّا (عشـارق) علابط وزننده برآدمك یاخود برموضعك اسمیدر (العشق) عینك کسریله
(والعشق) فتحتینله (والمعشق) مقعد وزننـده برکسه نك سود یکی محبو بدن غیری نظرنده دلبر ومحبوب اولمیوب
نظری اکا حصر ایلمك علی قول افراط اوزره محبت ایلمکدن عبـارتدر عفاف وعصمت جهتیله اولسون کرك
فساد ضمیر ونیت جهتیله اولسون وعند البعض محبك نظری محبو بك عیوب ونقائصنی کورمزاولوب سراپا عین
جمال مشاهده ایلمکدن عبارتدر یاخود عشق برکونه مرض وسواسیدر که عاشق کندی فکر واندیشه سنی بعض
صورت حسـنه نك استحسانی اوزره تسلیط ایلمکله مرض مزبوری کندی نفسنه جلب ایلمکدن عارض اولور
یقال عشقه عشقا وعشقا ومعشقا من الباب الرابع وهو عجب المحب بمحبوبه او افراط الحب ویکون فی عفاف
وفی دعارة او عمی الحس عن ادراك عیوبه اومرض وسواسی یجلبه الی نفسه بتسلیط فکره علی استحسان بعض
الصور قول اوّله کوره ترجمه مزلازم معنا تصویری قبیلندندر واطباء عشقی امراضدن عدّ ایلدیلر حتی بقراط
نصف امراضدر وفارابی ثلثـان امراضدر دیدی زیراهم نفسـه وهم بدنه متعلقدر وعشق غلیظ الطبع وفاسد
المزاج ووضیع الهمه اولان اشخاصه عارض اولماز دیدیلر شارحك بیـانه کوره عشقه دیدکلری نباتدن مأخوذدر
و بوندن اسم کذلك عینك کسریله در (العاشق) عشـقه کرفتار آدمه دینور مذکر ومؤنثه وصف اولور مؤنثنده
عاشقه دخی دینور یقال رجل عاشق وامرأة عاشق وعاشقة (التعشق) تفعل وزننده تکلفله اظهـار عشق ایلمك
معناسـنه در یقال تعشقه اذا تکلفه (العشیق) سکیت وزننده عشق وعلاقه سی کثیر اولان آدمه دینور که دائمـا
کوردیکی دلبرلره عاشق وآشفته اولور یقـال رجل عشیق ای کثیر العشق العشق فتحتینله یاپشمق معناسنه در
یقال عشقه به عشقا من البـاب الرابع اذا الصق به (العشقة) فتحاتله برنوع شجره در که یشـر وب کیده رك انجلوب
صاپصاری اولور جمعی عشقدر جمیع مفرداتده عشقه صارمشق دیدکلری نباتله مفسردر که اغاجه صارمشوب چقار
وصارلدیغی اغاجی قوریدر دیو مفسردر (المعشوق) سرّ من رأی نام قصبه ده برقصرك اسمیدر ومقیاس مصرده
برموضعك آدیدر (العشنق) ضمتینله شکوفه قسمی خوشجه دیکوب تربیه وتیمـاری خصوصنده اسـتاد اولان
کسه لره دینور که چیچکجی تعبیر اولنور ظاهرا مفردی عشیق یاخود عشوق در (العشنق) علمس وزننده (والعشانق)
علابط وزننـده ضخامتی وثقلت وجودی اولمیه رق یاقشـقلوجه اوزون بویلو آدمه دینور مؤنثی هایله در جمعی
عشانقه در عینك فتحیله یقـال رجل عشـنق وعشانق ای طویل لیس بضخم ولا مثقل ویقـال امرأة عشـنقة
وعشـانقة ای کذلك (العصاقیة) کراهیه وزننـده (والعصاقیاء) مدّ ایله غریو وغوغا وشماطه یه دینور یقـال

ماهذه العصاقية والعصاقيـاء اى الجلبة واللغط (العطرق) جعفر وزننـده بررجل اسميدر (العفق) عينك
فتحى وفانك سكونيله نابديد اولمق معناسـنه در يقال عفق الرجل عفقـا من البـاب الثانى اذا غاب وضرطه لمق
معناسـنه در يقـال عفق الحمار اذا اضرط وقامچى ايله چوق اوروب دوكمك معناسنـه در يقال عفقه بالسوط
اذا ضربه كثيرا وبراز اويوب اويانمق معناسـنه در يقال عفق فلان اذا نام قليلا ثم استيقظ وبرايشى محكم ايليوب
سست وكوشك طوتمق معناسنه در يقال عفق العمل اذا لم يحكمه واركك مركب ديشى يه چوق آشمق معناسنه در
يقـال عفق الحمار اذا اكثر ضرابها نهايه ده مطلق كثرت ضراب ايله مفسر اولمغله ظاهرا بوراده عفق حمار مثالى
تمثيل محضدر وعفق دوه صويه چوق واروب كلـمك معناسـنه در يقـال عفقت الابل اذا ترددت الى المـاء كثيرا
وبركدرمك معناسـنه در يقال عفق الشئ اذا جمعه وبرآدمى برنسـنه دن منع ايدوب آليقومق معناسنه در يقال
عفقه عن الامر اذا حبسه ومنعه وبرنسنه يى روزكار چالمق معناسنه در يقال عفقت الريح الشئ اذا ضربته وعفق
وعفوق دوه لر مرعايه صاليو يرلدكده صاغنه رق بردوزه يه طوغرى كتمك معناسنـه در يقال عفقت الابل عفقا
وعفوقا اذا ارسلت فى المرعى فمرت على وجوهها وبرآدم كتديكى يردن كيرويه چوق چوق دونوب كلمك معناسنه در
تقول انك لتعفق اى تكثر الرجوع وعفق وعفاق سحـاب وكتاب وزنلرنده ناقه يى چوق صاغمق معناسـنه در
يقال عفق الناقة عفقـا وعفاقا اذا اكثر حلبها وسرعتله كتمك معناسـنه در يقـال عفق الرجل عفقا وعفاقا
اذا ذهب سريعا (العافق) برى اوته رجوع وترددى كثير اولان هرشيئه دينور يقال هو عافق اى راجع مختلف
كثير التردد (المعفاق) محراب وزننده احبابى چوق زيارت ايدن آدمه دينور دائما ذهاب واياب ايلديكيچون يقال
رجل معفاق الزيارة اى كثير الزيارة (العفقة) تمره وزننده نابديدلكه دينور يقال يعفق العفقة اى يغيب الغيبة وعفقه
اطفـاله مخصوص بردرلو لعب آديدر كه طپراغى يغوب متعـارفلرى وجه اوزره اوينـارلر (عفاق) كتاب وزننـده
ابن مرّى در كه باهله قبيله سـندن احـدب بن عمرو نام كمسه مزبورى برقحط اياميده اشـترا وبريان ايدوب اكل
ايلمشدر (المعفقان) عينك فتحى وفانك ضميله عرفج كبى براوتك اسميدر (الاعفاق) همزه نك سكونيله بركسه اقتضاسى
يوغيكن بيهوده يره چوق واروب كلمك معناسنه در يقـال اعفق الرجل اذا اكثر الذهاب والمجئ فى غير حاجة
(المعفق) ضميله سـياعدن قوردلره دينور ذئاب معناسـنه (عفيق) زبير وزننـده اعلامدندر فرع بن عفيق
تابعيندندر (التعفيق) سوريى كتدكلرى سمتدن طوپليوب كيرو وندرمك معناسنه در يقـال عفق الغنم بعضهـا
على بعض اذا ردها عن وجوههـا المنعفق فانك فتحيله اسم مكاندر دونه جك يره دينور منعطف معناسـنه
بعضلر صودن دونه جك يره تخصيص ايتديلر (الانعفاق) انفعال وزننده برايشه سرعتله قوشوب كتمك معناسنه در
يقال انعفقوا فى حاجتهم اذا امضوا فيها واسرعوا المعافقة مفاعله وزننـده بركسنه يى الداتمغه چباليوب دورشمك
معناسنه در يقال عافقه اذا عالجه وخادعه مخادعه معالجه اوزره مرتبدر وقورد كيدوب كلوب سوريى تباه وافساد
ايلمك معناسنه در يقال عافق الذئب الغنم اذا عاث فيها ذاهبا وجائيـا (التعفق) تفعل وزننده صغنمق معناسنه در
يقـال تعفق بفلان اذا لاذ الاعتفـاق افتعال وزننده ارسلان شكار اوزره دونوب صالمق معناسـنه در يقـال
اعتفق الأسد فريسته اذا عطف عليها وقلجله جار پشمق معناسينه در كه مشاركت ايچوندر يقـال اعتفق القوم
بالسيوف اذا اجتلدوا (معفق) منبر وزننده بررجل اسميدر (العملق) جعفر وزننده (والعفلق) عملس وزننده بول
وشلپوك وصولق فرجه دينور يقـال فرج عفلق وعفلق اى واسع رخو وشاشقين وپوبو بدنطق عورته دينوركه
سويلديكنى كنديسى دخى بيلمز اوله كاعفلقه دخى دينور علتيه كبى يقـال امرأة عفلق وعفلق وعفلقة اى خرقاء
سيئة المنطق (العفلوق) زنبور وزننده احمق وبمغز آدمه دينور (العقيق) امير وزننده عينى نيدكلرى قرمزى حجرك
اسميدركه معروفدر عن اولكه سـنده وبحر روميه سواحلـنده بولنور وآنك برنوعى واردركه طوزلمش اتدن اقان
صو رنكنده بولانق اولوب وخفيجه آق آق خطوطى اولور حجر مرقومله تختم محـاربه ومخـاصمه هنكامنده خوف
واضطراب قلبى مسكن وذرورى جميع اعضادن دمك انقطاعنى موجبدر وجميع اقسامنك ذرورى ديشلرك چركك
وصفرتى مزيل ومحروقنى طـلا تحرك اسـنانى دافعدر مفردى عقيقه در جمعى عقـايقدر وعقيق دره يه دينور
جمعى اعقه در وسيل صوينى يلردبغى آقندى يه دينور يقـال نزلوا فى العقيق اى الوادى وكذا كل مسيل شقه
ماء السـيل ومدينه ده وعمـامه ده وطائفده وتهامه ده ونجدا ولكه سـنده برموضع آديدر وبونلردن بشقه التى
قطعه موضعك آديدر وعقيق مولودك صاچنـه وتويـنه دينوركه موى مادرزاد تعبير اولنور كرك انسان وكرك
بهـايم اولسون شـارح دير كه عق ماده سى شق وقطع معناسـنه موضوعدر شـعر مولود قطع اولنديغـنه مبنى

عقيق وعقه وعقق: اطلاق اولندى وعقه فى الاصل مصدر در ذره يه و آقندى يه عقيق اطلاقى ينشق
اولد قلرينه مبنى در يقال قطع عقيق الولد وهو شعر كل مولود من الناس والبهايم وجبه منبوره عقيق
اطلاقى مدار قطع دم اولديغنه مبنى در العقة عينك كسريله بودخى يكى طوغمش مولودك صاچنه وتويينه
دينور وعند البعض عقه انسان ايله حمار جنسندن اولانه مخصوصدر جمعى عقق كلور عنب وزننده
(العقيقة) سفينه وزننده بودخى مولودك صاچنه وتويينه دينور وايكى ياشنه وارمش جذعك يوكنه دينور
ومولودك صاچى قيرقلوب تراش اولدقده ذبح اولنان قيونه اطلاق اولنور مترجم ديركه شق معناسندن مأخوذدر
ومنه الحديث الغلام مرتهن بعقيقته اى ان اباه يحرم شفاعة ولده اذا لم يعق عنه وهى الشاة التى تذبح عند حلق
شعر المولود رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى دائما قبيح اسملرى حسنه تغيير ايلمريله عقيقه يى دخى
نسيكه يه تحويل بيورديلر وعقيقه نك صفات وشروطى شرعة الاسلام نام كتابده مفصلا مشروحدر انتهى
وعقيقة البرق شمشكك سحاب ايچره قلان اوزون شعاعنه اطلاق اولنور عربلر اكا تشبيهله تابدار قلجلره عقايق
اطلاق ايدرلر وعقيقه صوطلومنه واز يق دغارجغنه دينور وايرمغه دينور نهر معناسنه وثوبدن يرتلوب
قوپرلديغى حينده صارقى طرزنده قوپان پارچه سنه دينور وسنت اولان چوجغك سنتدر يسنه دينور وهوايه
طوغرى آتيلان اوقه دينور شارحك بياننه كوره بو مخصوص اوقدر كه جاهليتده اكا سهم الاعتذار دخى ديرلر ايدى
عادات جاهليه دن ديت قتيله متعلق بر ماده ضمننده هوايه براوق آتارلر ايدى بينلرنده متعارف اولان وجه
اوزره نزول ايدرسه رضاداده اولورلر ايدى (العقق) صرد وزننده بودخى شمشكك سحاب ايچره قلان اثر شعاعنه
دينور (العق) عينك فتحى وقافك تشديديله يارمق معناسنه در يقال عقه عقا من الباب الاول اذا شقه
ومولودك حلق شعرنده عقيقه كسمك معناسنه در يقال عق عن المولود اذا ذبح عنه وهوايه طوغرى اوق آتمق
معناسنه دركه ذكر اولندى يقال عق بالسهم اذا رمى به نحو السماء وعق صفت اولور كاسيذكر العقوق قعود
وزننده (والمعقة) محبه وزننده ولد پدر ومادرينه عصيان ايلمك معناسنه دركه شق عصاى طاعت ايدر يقال عق
والده عقوقا ومعقة من الباب الاول ضد بره (العاق) (والعق) عينك فتحيله (والعقق) فتحتينله پدر ومادرينه
عاصى اولان ناخلفه دينور شارح ديركه صواب اولان عقق اولمقدر صرد وزننده كه عاق كمعد وليدر عامر وعمر كبى
انتهى وعاق لفظنك جمعى عققه در (العقق) ضمتينله بودخى عاق وعاصى اولان ناخلفه دينور يقال ولد عاق
وعق وعقق وعقق اى عاص لوالده (عقاق) قطام وزننده عقوقدن اسمدر پدر ومادر معاصيلغه دينور العق
(والعقاق) عينلرك ضميله آجى صويه دينور يقال ماء عق وعقاق اى مر (العقوق) صبور وزننده كبه قصراغه
دينور قطع عقر وقطع شبهه ايلديكنه ياخود حملى مقطوع ومجزوم اولديغنه مبنى در يقال فرس عقوق اى حامل
وكبه اولميان قصراغه ديمكله ضد اولور يقال فرس عقوق اى حائل بعضلر عندنده كبه اولميانه عقوق اطلاقى
تفأل جهتيله در جمعى عقق در ضمتينله وجمع الجمعى عقاق در كتاب وزننده وطلب الابلق العقوق مثلى كه ممتنع
الحصول اولان نسنه يى طلب معرضنده ضرب اولنور بلق ماده سنده بيان اولندى ونوى العقوق اطلاق
ايتدكلرى خرما چكردكى كه بغايت يومشق اولمغله اغزده چينور كبه آتلرملا يمتندن ناشى كوه ليوب اكل ايتدكلر ايچون
اطلاق اولندى العقاق سحاب وزننده (والعقق) فتحتينله قصراق كبه اولمق معناسنه در يقال عقت الفرس
عقاقا وعققا من الباب الثانى اذا حملت وعند البعض عقاق سحاب وكتاب وزنلرنده كبه اولان قصراغك بعينه
حملنه دينور وعقق يارلمق انشقاق معناسنه در يقال عق الشىء يعق كعض يعض عققا اذا انشق (عقه)
بقه وزننده نمر بن قاسط قبيله سندن بر بطن در وعقه هوادن شمشكك اوزون اوزادى شعاعنه دينور ويرده
اولان درين چقوره دينور (العق) عينك كسريله بودخى يرده اولان درين چقوره دينور يقال وقع فى العقة
والعق اى الحفرة العميقة فى الارض العقة عينك ضميله چوجوق اويناغنه دينور (العقبان) عينك كسريله
خرما اغاجنك واوزم اصمه سنك ديبلرندن سورب چقان فليزلره دينور كه اصلاح ايچون انلرى قطع ايدرلر
(الاعقاق) همزه نك كسريله خرما اغاجنك واوزم اصمه سنك ديبلرندن زوائد فليزلر سوروب چقمق معناسنه در
يقال اعقت النخلة والكرمة اذا اخرجتا العقان وبرنسنه يى آجى قلمق معناسنه در يقال اعقه اذا امره وقصراق
كبه قالمق معناسنه در مؤلف بونى تكرار ايلمشدر يقال اعقت الفرس اذا حملت بو قياس اوزره كبه قصراغه معق
ديمك لازم ايدى لكن غير قياس اوزره عقوق اطلاق اولندى وبو نوادردندر ياخود لغت رديه ده معق دخى
اطلاق اولنمشدر (العواق) عينك فتحى وقافك تشديديله خرما اغاجنك وواديه دينور كه چوره سنده بيله جه بتر

فدانلرندن عبارتدر تقول اقطع عواق النخل ای سوادفها (العقعق) فدفد وزننده بر نوع آلق وقاره ایله آلاجه قوش اسمیدر که صوتی عین وقاف حرفلرینه شبیهدر ترکیده صقصغان دیدکلریدر (الاعتعاق) افتعال وزننده قلیجی قیندن صیرمق معناسنه در یقال اعتعق السیف اذا استله وسحاب یارلوب آچلمق معناسنه در یقال اعتعق السحاب اذا انشق (الانعقاق) انفعال وزننده توز هوایه آغمق معناسنه در یقال انعق الغبار اذا انقطع ودوکم پکشمک معناسنه در یقال انعقت العقدة اذا اشتدت وبلوت دفعة صاغانقله بغمور دوکمک معناسنه در یقال انعقت السحابة اذا انبعجت بالماء ومطلقا یارلمق معناسنه در یقال انعق الشیء اذا انشق (العلق) فتحتینله عامة قانه دیشوردم معناسنه علی قول پك قزل قانه یاخود قیوقانه یاخود اویوشق قانه دینور علقه آندن برقطعه در یقال فی ثوبه علق ای دم او الشدید الحمرة او الغلیظ او الجامد اشبو علق ماده سی یاپشوب ایلشمك معناسنه موضوعدر ومطلقا ایلشکن و یاپشقان نسنه یه دینور بو ماده نسخه لر ایکی کونه در وایکیسی دخی صحیح ومحتملدر کیمنده وکل ما علق عبارتیله که مجهول ومشدد اللام اولهرق مرسومدر بوکه کوره مطلقا کندن ایلشیلوب علاقه اولنسان نسنه دیمك اولور وکیمنده علق عنوانده که سمع وزننده درمرقومدر بوکا کوره مطلقا ایلشکن ویاپشقان نسنه دیمك اولور زیرا فتحتینله فعل فاعل معناسنه کلور لکن بونی ذیلنده والطین الذی یعلق بالید معناسی مؤیددر واله یاپشقان بالچغه دینور وخصومت لازمه ومحبت لازمه معنالرینه مصدر اولورلر کاسیذکر وعلق سلوك تعبیر اولنسان سیاه اوزنجه قورده دینور که اعضایه یاپشدرلور واشجار طور ومندن مواشی بیدیکی طور وغه دینور ویولك ایشلك یرینه دینور وقیونك بکره ایلشوب ایپ چکیلان نسنه یه دینور وبکره نك کندیسنه یاخود ایپ وقوغه ومحور کبی جمله ادواتنه اطلاق اولنور یاخود بکره یه تعلیق اولنسان ایپه دینور وعشق ومحبت ایلك معناسنه در علاقه کبی کاسیذکر وعلق القربة عرق القربه معناسنه در که شدت ومحنتدن کنایه در یقال وقع فی علق القربة ای عرقها وعلق برایشی ایشلمکه بشلیوب وآنك اوزرینه اولمق معناسنه در یقال علق یفعل کذا ای طفق وبیلك معناسنه در یقال علق امره علقا من الباب الرابع اذا علمه و برنسنه یه ایلشوب طوتلمق معناسنه در ومنه المثل * علقت معالقها وصر الجندب * ومثل مزبور صر ماده سنده بیان اولندی مترجم دیر که کرچه مؤلف ماده مزبوره یه احاله ایلدی لکن آنده بردرلو تعرض ایلدی اصلی بودر که برقیو قر شده یورد طوتمش برکسنه برکون اول قیویه واروب ایپنی قیونك اینه بندایلدکدنصکره قیو صاحبنه واروب حق جوار ادعاسنده اولدی قیو صاحبی سیندن سؤال ایلدکده ایپنی قیوسنك اینه بند ایلدیکنی اخبار ایلدی قیو صاحبی بونی ایشدکده نه نسبانه بیولرسن ایکی آلوب بو سمتدن برطرف اول دیو استقبال ایلدکده مزبور کلام مزبوری قومی ایراد ایلدی یعنی قیونك صو چکچك آلتی بغلنوب وجندب اوتمکه بشلدی که حرارت ایامدن کنایه در پس بکا بورادن ارتحال امر محالدر دیمکدر برکسنه کندی ایشنه کاینبغی متانت واستحکام ویردکده ضرب اولنور و بعضلر جف القلم مثلنك معرضنده ضرب ایمدیلر وعلق عورت کبه قالمق معناسنه مستعملدر یقال علقت المرأة اذا حبلت وطوارك اغزینه سلوك یاپشمق معناسنه در یقال شربت الدابة الماء فعلقت بها العلقة ای تعلقت وعلق برنسنه ایلشوب یکمکله یرتلمش یرتیه دینور یقال بثوبه علق ای خرق من شیء علقه و بو حاصل بالمصدر قبیلندندر (العلقة) عینك ضمیله بوده نی طوارك اغاج طورندن یدکاری طوروغه دینور وانسانك کفایت مقداری تعیش ایده جك معیشتنه دینور یقال له علقة وهی مایتبلغ به من العیش وشول اغاجلره دینور که یبراقلری قیش موسمنه قالمقله دوه لر بهار حلولنه قدر انکله تعیش ایدرلر وقهوه آلتی وصغر الق تعبیر اولنسان طعام مختصره دینور تقول اطعمنا علقة ای لمجة وجزؤ بجه نسنه دن کنایه اولور یقال لم یبق عنده علقة ای شیء وبرنسنه یه آصه قلری آصقیه دینور وایلشکه دینور تقول لی فی هذا المال علقة ای علاقة (العلاق) سحاب وزننده (والعلاقة) سحابه وزننده بونلرده مواشینك اشجار اوجلرندن یکدکلری برك وشاخه دینور وعلاق صغر الق تعبیر اولنسان طعام مختصره دینور علقه کبی که ذکر اولندی وعلاقه علق کبی برکسنه یه کوکل ایلشوب عشق ومحبت ایلك معناسنه در کاسیذکر و برکسنه یاخود بونعمته یه دروانده اولان محبت لازمه یه دینور کلا زائل ومنفك اولمیه عینك کسریله ده لغتدر یاخود عینك فتحیله محبت مقوله سنك ایلشکنه دینور وکسریله قلیچی مقوله سنك قولپنه دینور که کوشه نازیانه تعبیر اولنور پس علاقه اسم اولور یقال بقلبه لفلان علاقة بالفتح ویکسر ای الحب اللازم للقلب او بالفتح فی المحبة ونحوها و بالکسر فی السوط ونحوه وعلاقه ایلشك معناسنه در علقه کبی تقول لی فی هذا المال علاقة ای تعلق ونخیره جلبی ایچون قافله یه قوشلوب کوندریلان دوه یه دینور

وصداقت معناسنه‌در يقال بينهما علاقة‌ای صداقة وخصومت معناسنه كلمكله ضد اولور يقال بينهما علاقة
ای خصومة وبر آدمك ايلشوب دائما مقيد اولديغی نسنه‌يه دينور كار وصنعت وحرفت كبی يقال مالفلان علاقة
ای مايتعلق به من صناعة وغيرها وكفاف اوزره كچنه‌جك معاشه دينور يقال لفلان علاقة‌ای مايتبلغ به من عيش
وعلاقة المهر خاتونك اهل واولياسی راضی اولوب آنكله خاتونی تزويجه تزوج ايدن آدمه تعلق والتيام ايلدكلری
مقداردن عبارتدر مثلا بوزغرو شدر جمعی علايق كلور يقال ادی علاقة المهر ای مايتعلقون به علی المتزوج وعلاقه
تابعيدن زيادك پدری اسميدر واولومه اطلاق اولنور (العلوق) قعود وزننده (والعلق) عينك كسريله
(والعلق) فتحتينله (والعلاقة) عينك فتحيله بركسيه ياخود برنسنه‌يه كوكل ايلشوب عشق ومحبتنه كرفتار اولمق
معناسنه‌در يقال علقه وعلق به علوقا وعلقا وعلقا وعلاقة من الباب الرابع اذا هواها واحبها (ذوعلق) فتحتينله
بنواسديوردنده برطاغدر آنده جماعت مزبوره ربيعة بن مالك اوزره هجوم ايلمكله بينلرنده يوم ذی علق معروفدر
(العلق) خلق وزننده طوار اغاج طورغندن اوتلامق معناسنه‌در يقال علقت الابل العضاة وعلقت علقا
من الباب الرابع والاول اذا رعتها من اعلاها وعلق شول برتغه دينور كه اكا برنسنه ايلشوب طوقمغله برتلش اوله
يقال اصاب ثوبه علق وعلق بفتحتين كامر ای خرق من شیء علقه وعلق برموضع آديدر و برشجر آديدر كه دباغلر
استعمال ايدرلر وسوكك معناسنه‌در يقال علقه علقا من الباب الاول اذا شتمه وبرآدمی ديلمك معناسنه‌در يقال
علقه بلسانه اذا اسلقه (علقه) فتحاتله اسمادندر علقة بن عبقر بن انمار بجيله قبيله سندن بركسنه‌در كه اصحابدن
جندب بن عبدالله العلقمی انك اولادندر وعلقة بن عبيد ازد قبيله سی رجالندندر وعلقة بن قيس بربطن اسميدر
واما محمد بن علقة التيمی الاديب عينك كسريله‌در وعلقة بن الحارث كه قبيلهٔ قيس رجالندندر قبره وزننده‌در كذلك
عقيل بن علقه كه شاعردر وهلال بن علقه كه قادسيه وقعه‌سنده سر عسكر عجم اولان رستمك قاتليدر قبره وزننده‌در
(المعلوق) بوغزينه صوايچركن سلوك ياپشمش انسان وحيوانه دينور يقال علق الرجل علی بناء المفعول فهو
معلوق اذا نشب العلق بحلقه (علاق) قطام وزننده اسم فعل امردر تعلق قيل معناسنه‌در تقول علاق بهذا
ای تعلق (العلق) صرد وزننده غير منصرف اوله رق آفت وداهيه نك علميدر فلق لفظيله استعمال اولنور
عالق وفالق لفظلرندن معدوللردر يقال جاء بعلق فلق ای بالداهية وعلق اولومله اطلاق اولنور منايا معناسنه
واشغاله اطلاق اولنور وجمع كثيره اطلاق اولنور مؤلف والعلق كصرد المنايا والاشغال والجمع الكثير عبارتيله رسم
ايلمكله اولمنوال اوزره ترجمه اولندی انجق وجه مذكور اوزره علق لفظی داهيه معناسنده وبونلرده صرد ايله وزن
ايلمكله هله داهيه‌ده مفرد اولديغی ظاهر اولوب لكن بو معنالر جمع اولمغله مفرد تركيبنه ملايم دكلدر غالبا ذهنی اوله
متعلق اولمغله بوراده دخی من غير تقيد صرد ايله وزن ايلدی زيرا مقتضای معنا بوراده علق جمع اولمقدر غرف كبی كه
غرفه‌نك جمعيدر پس علق دخی علقه‌نك جمعی اولور غرفه وزننده فليحرر (ذومعلقه) مرحله وزننده ايلشكن
آدمه دينور كه هر كورديكی واوغراديغی نسنه‌يه ايلشوب تعلق ايدر اوله يقال رجل ذومعلقة اذا كان يتعلق بكل
ما اصابه (المعلاقان) ميمك كسريله معلاقك تثنيه‌سيدر قوغه وزنبيل مقوله سنك ايكی طرفنده اولان ايلره دينور كه
آنلر ايله آصيلورلر ومعلاق وذومعلاق بحث وبرهانله جدل وخصومت ايدن آدمه اطلاق اولنور يقال رجل
معلاق وذومعلاق ای خصم يتعلق بالحجج ومعلاق لسانه اطلاق اولنور يقال هوشديد المعلاق ای اللسان ومطلقا
كندييله برنسنه ايلشديرلوب آصيلور اولان شيئه دينور آت آصه‌جق چنكال واوزنكی دوالی كبی جمعی معاليق در
يقال فی بيته معاليق التمر والعنب وهوكل ما علق به الشیء ومعاليق برجنس خرما اغاجنك اسميدر (المعلوق) ميمك
ضميله بودخی كندييله برنسنه ايلشدريلوب آصيلور اولان شيئه دينور (العلقی) سكری وزننده برنوع نباتدر كه
داللری انجه وقيرلسی عسير اولور اندن سپوركه اتخاذ ومطبوخنی استسقا ايچون شرب ايدرلر مفرد وجمعنه
اطلاق اولنور (العالق) علق ديدكلری نبات مزبوری اوتليان دوه‌يه دينور ومغيلان كبی ايری مبشه اغاجلرينه
بيوتی اوزادوب اوتليان دوه‌يه دينور (العليق) قبيط وزننده (والعليقی) قبيطی وزننده برنوع نباتدر كه اغاجلره
صارمشوب طولاشور ورقی اغزده چيكنك ديش اتلرنی مقوی واغزده حادث اولان قلاع مرضنی دافع وضمادی
كوزه عارض اولان بياضی وقبارمسنی مزيل وبواسيره مفيددر وكوكی بوكركده اولان طاشلری پاره‌لمقده مؤثردر
جمع مفرداتده بونی بوكورتلن ديدكلری نباتله تفسير ايدرلر كه كوچك سياه توت كبی يمشی اولور وما كولدر
عليق الجبل وعليق الكلب برر نبات آدلريدر مفرداتده عليق الجبل بكورتلنك جبلی قسميله مفسردر كه تيكنلری
آزوداللری آق وتدويره مائل اولور وعليق الكلب بكورتلندن اكبر وشجره شبيه اولور وثمری زيتون طرزنده ويشيل

بعده قرمزی اولور ترکیده قوش بورنی و یبان کلی دیرلر (العواق) جوهر وزننده غول بیابانی یه
اطلاق اولنور وحرصلو قانجق کلبه دینور وقو یروغه دینور ذنب معناسنه وسباعدن قورده دینور ذئب معناسنه
وآجلغه اطلاق اولنور تقول اخذنی العواق ای الجوع (العوالق) یمنده بر طائفه درکه وادی الخنك نام محلده
اقامت ایدرلر (العلاقة) کتابه وزننده قامچی مقوله سنك قولپنه دینور که ذکر اولندی و یای آصمق ایچون باغلدقلری
نسنه یه دینور (العلاقیة) ثمانیه وزننده شول کمسیه دینور که ایلشدیکی نسنه دن آیرلمز اوله یقال رجل علاقیة
اذا علق شیئالم یقلع عنه (العلقة) عینك فتحیله ثوبی اغاج وچالی مقوله سی نسنه ایلشوب چکمکه دینور (العلق)
عینك کسریله مصدردرکه ذکر اولندی وایلشك معناسنه در علاقه کبی یقال له فی هذا الشیئ علق ای علاقة
ونفیس وفاخر نسنه یه اطلاق اولنور که اکا قلب تعلق ایدر جمعی اعلاق وعلوق کلور یقال جاء بالاعلاق
والعلوق ای النفائس ودغارجغه دینور جراب معناسنه بو ایکی معناده عینك فتحیله ده جائزدر و بادیه علی قول
یللمش کهنه سنه دینور وفاخر وکریم ثوب وقاشه دینور وقلقانه یاخود قلچه دینور و برنسنه یه علاقه سی اولان
آدمه دینور بو جهتله دائما علم ومعرفته محب وتابع اولان آدمه علق علم اطلاق اولنور طلب علم وتبع علم کبی
یقال هو علق علم ای یتبعه و یحبه و یقال فلان علق شر اذا کان کذلك (المتعلق) اسم مفعول بنیه سیله علق
وعلاقه کبی ایلشکه اطلاق اولنور تقول لی فی هذا المال علقة وعلق وعلوق وعلاقة ومتعلق بمعنی
(العلیق) امیر وزننده طوارك یمنه اطلاق اولنورکه طوربه یه وضع اولنور یقال علق مخلاة بالاعلیق
ای بلاقضیم (علیق) زبیر وزننده اسمادندر جبان بن علیق طی قبیله سندن برکمسه در (العلیقة)
سفینه وزننده علاقه کبی ذخیره جلبی ایچون قافله یه قوشیلان دوه یه دینور (العلوق) صبور
وزننده اولومه اطلاق اولنور یقال علقت به العلوق ای المنیة وغول بیابانی یه اطلاق اولنور
وآفت وداهیه یه دینور یقال اصابه العلوق ای الغول وکذا الداهیة ودوا وتلا یجق نبات واشجاره دینور و برنوع
شجره دینور که وضع حملی متقرب اولان ناقه لر اوتلار ومطلقا آدمه یاپشان شیئه دینور وشول ناقه یه دینور که
کندی کوشکندن غیری یه یاقلمغله ولدینه اصلا میل وحنین ایتمیوب هر بار یقین کلسه آنی استشمام ایدوب تبری
ایدر اوله یقال ناقة علوق اذا کانت تعطف علی غیر ولدها فلا ترأمه وانما تشمه بانفها وتمنع لبنها بوراده فلا ترأمه
ضمیری ولده راجعدر کرچه مقتضای نظم سیاق غیره راجع اولمقدر لکن اصول سائره دن ولده ارجاعی لایح
اولمشدر از جمله زمخشری مقدمة الادبده علوق آنکه بچه رامی بو بدوشیر ندهد عبارتیله رسم ایلمشدر وذکری
آتی مثلی بونك ذیلنده ایراد ایلمشلردر واقعا بو معنایه ملایمتی ظاهردر وزوجنك غیرنی سومین خاتونه دینور یقال
امرأة علوق اذا کانت لاتحب غیر زوجها و بوغوره زام اولمیان ناقه یه دینور وولدینه یاقلمیان ناقه یه دینور ومنه
قولهم * عاملنا معاملة العلوق * یقال لمن تکلم بکلام لافعل معه یعنی برکمسه برسوزی سویلیوب یا برنسنه وعد ایدوب
عهده سندن کلمدکده ایراد اولنور ودائما غیرك اولادنی ارضاع ایدن سوداناسنه دینور (العلقة) عینك کسریله
یکی طوغمش چوجغه ابتدا دیکلمش ثوبه دینور علی قول یکلری یوق عرب کوملکنه دینور یاخود شول ثوبه
دینور که بچیلوب لکن ایکی طرفی اوجقور باغلیه جق یره قدر دیکلمامش اوله که بونی کوچك قیز جغزلر کیورلر یاخود
نفیس وفاخر ثوبه دینور و براغاج اسمیدر که انکله دباغت اولنور وعلقه بر رجل اسمیدر (العلقات) فتحاتله
علقه نك جمعیدر که عرقة القربه معناسنه در نته که ذکر اولندی ومنه یقال استأصل علقاتهم ای عرقاتهم
(العلاق) زنار وزننده بر نبات آدیدر (العلاق) رتانی وزننده مصرك طرف جنوبیسنده بر حصن آدیدر (العلاق)
سکاری وزننده انسانه وضع اولنان القابه اطلاق اولنور مفردی علاقیه در ثمانیه وزننده (العلایق) بودخی
القابه اطلاق اولنور مفردی علاقه در کتابه وزننده قامچی قولپی کبی آدمه طاقلد یغیچون اطلاق اولندی
وشول شکارلره دینور که ایاقلرینه دوزاقلرك ایپلری کچوب ایلشمش اوله الاعلاق همزه نك کسریله بر عضوه
سلوك یاپشدرمق معناسنه در یقال اعلق الرجل اذا ارسل العلق لیمص بوراده ترجمه مزحاصل معنادر زیرا
اصل معنا یاپشمق ایچون سلوك صالیورمکدر ونفیس وفاخر ماله صتاشمق معناسنه در یقال اعلق فلان
اذا صادف علقا من المال و بر بلای عظیم پیدا ایلمك معناسنه در یقال اعلق الرجل اذا جاء بالداهیة
وصوچکدکلری قوننه اینك اوجنه ایکی دوه قوشمق معناسنه در یقال اعلق بالغرب بعیرین اذا قرنهما بطرف
رشائه و یایه آصاجق باغ طاقمق معناسنه در یقال اعلق القوس اذا جعل لها علاقة وآوجینك دوزاغنه
آوطولشوب طوتلمق معناسنه در یقال اعلق الصائد اذا علق الصید فی حبالته (التعلیق) برنسنه یی برنسنه یه

بكروب آصمق معناسنه‌در يقال علق الشيء اذا جعله معلقا اساسده تعليق برنسنه‌يي معلق قلمق معناسنه‌ده
مرسومدر كه نه قطع ونه ترك ايلمكدن عبارتدر يقال علق امره وامر معلق اذا لم يصرمه ولم يتركه ومنه تعليق افعال
القلوب انتهى وتعليق قپويي قپامق معناسنه‌در يقال علق الباب اذا ازلجه وبرآدمك عشق ومحبتنه كرفتار
اولمق معناسنه‌در يقال علق فلان امرأة على بناء المجهول اذا احبها (التعلق) تفعل وزننده بودخي برنسنه‌يي
برشيئه بكوروب اصمق معناسنه‌در يقال تعلق الشيء اذا جعله معلقا وبرآدمك عشق ومحبتنه كرفتار اولمق
معناسنه‌در يقال تعلق المرأة وتعلق بها اذا احبها (الاعتلاق) افتعال وزننده بودخي برمحبوبك عشق ومحبتنه
كرفتار اولمق معناسنه‌در يقال اعتلق الغلام اذا احبه (المتعلق) اسم فاعل بنيه‌سيله علقه ايله يعني سد رمق
مقداريله تعيش ايدن آدمه ديننور ومنه المثل *ليس المتعلق كالمتأنق* يعني كفايت مقداريله تعيش ايدن آدم
طعام خصوصنده تدقيق واهتمام ايدوب ديلديكني تناول ايدن كمسه كبي دكلدر مضرب مثل معلومدر (علاق)
شداد وزننده اعلامدندر علاق بن ابي مسلم وعثمان بن حسين بن عبيدة بن علاق محدثلردر وعلاق بن
شهاب بن سعد بن مناة جاهليه‌دن بركمسه‌در (العمق) عينك فتحي وضميله (والعمق) ضمتينله قيو ودكز مقوله‌سنك
درينلكنه ديننور كه دبنه طوغري بعدندن عبارتدر يقال عمق البئر وعمقها كذا اى قعرها (العماقة) سماحه
وزننده درين اولمق معناسنه‌در يقال عمقت البئر عماقة من الباب الخامس اذا صارت قعيرة وعماقه وعمق عينك
ضميله يول بعيد ياخود طويل اولمق معناسنه كلور يقال عمق الطريق وعمق عماقة وعمقا من الباب الخامس
والرابع اذا كان عميقا (العميق) امير وزننده وصفدر ديني درين قيو ودكز مقوله‌سنه ديننور بجمعي عمق كلور
ضمتينله وعمق كلور عنب وزننده وعمايق كلور وعماق كلور عينك كسريله يقال بحر عميق وبئر عميقة اى قعيرة وعميق بعيد
ياخود دور ودراز اولان يوله اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى يأتين من كل فج عميق اى بعيد او طويل ويقال
في التعجب ما ابعد عماقة البئر وما اعمقها العمق عينك فتحيله بيابانك بعيد اولان اطرافنه ديننور عينك ضميله ده
جائزدر بجمعي اعماق در وقورتمق ايچون كونشه وضع اولنمش خرما قورغنه ديننور وطائفده بر وادي آديدر
وبلاد مزينه‌ده برموضع ياخود برصو آديدر بونده فتحتينله‌ده جائزدر وحلب نواحيسنده برقضانك آديدر وباديه‌ده
وادي القرع نام محلده برپيكار آديدر ونهر فرات اوزرنده برحصن آديدركه حالا خرابه‌در مؤيد خليل بن ابراهيم
العمقي اورادندر (العمق) صرد وزننده وضمتينله ذات عرق ايله معدن بني سليم بيننده كه مكه جاده‌سنده‌در حجاج
كوفه‌نك برقوناق يرينك آديدر ياخود ضمتينله خطادر (عمقى) ذكرى وزننده برنبات آديدر واكا عماقيه دخي
ديننور ثمانيه وزننده وعمقى شول ارضك اسميدر كه آنده ابوذؤيب الهذلي نام برشاعرك يارن وهمدمى قتل
اولنمغله مرثيه‌سنده اشبو *لما رأيت اخا العمق تاوبني * همي وافرد ظهري الاغلب الشيح * بيتيله ندبه ايلمشدر
وبعضلر بونده عمق لفظني عينك ضميله روايت وبرده ايله بيان ايلديلر (الاعماق) همزه‌نك فتحيله حلب ايله
انطاكيه بيننده بربلده‌در زميني مصب مياه كثيره اولمغله دائما مرج وچيل اولور همان شدت صيف ايامنده
برمقدارجه چكيلور وبو آنفا ذكر اولنان عمق نام قضا اوله جقدر اجزاسي اعتباريله جمع اولنمشدر حالا عمق
اووه‌سي ديدكلري آنك اووه‌سيدر حشم نشين اولان اكراد طائفه‌سنك قشلاقلريدر (العمقة) فتحاتله طلومده قلان
ياغ بلاشغنه ديننور (العمق) فتحتينله حق واستحقاق معناسنه‌در يقال له فيه عمق اى حق (العامق) ذكر
اولنان عمقى نام نبات اوتليان دوه‌يه ديننور (عماق) كتاب وزننده برموضعدر (اعامق) همزه‌نك فتحيله بروادي
آديدر (الاعماق) همزه‌نك كسريله درين قلمق معناسنه‌در يقال اعمق البئر اذا جعلها عميقة (التعميق) اعماق
معناسنه‌در يقال عمق البئر بمعنى اعمقها وبرنسنه‌ده درين نظر وفكر ايلمك معناسنه‌در كه تدقيق وامعاندن عبارتدر
يقال عمق النظر في الامور اذا بالغ (الاعتماق) افتعال وزننده درين ايلمك معناسنه‌در يقال اعتمق البئر اذا جعلها عميقة
(التعمق) تفعل وزننده درينلمك معناسنه‌در ومنه يقال تعمق في كلامه اذا تنطع (العماليق) (والعمالقة) عينلرك
فتحيله عمليق اولادندن برقوم ايدي كه اطراف بلاده متفرق اولمشلر ايدي وعمليق قنديل ياخود قرطاس وزننده ابن
لاوذ بن ارم بن سام بن نوح عليه السلام در شارح ديركه قوم عاد بقيه‌سندن جبابره ايديلر شام ديارنده تمكن ايدرلر ايدي
جالوت انلردن ايدي (العملقة) دحرجه وزننده ايشه‌مك وحدثلنمك على قول اسهال ايله دفع ايتمك معناسنه‌در
يقال عملق الصبي اذا بال وسلح او هو الرمي بهما وسوزي درين سويلمك معناسنه‌در يقال عملق في الكلام اذا عمق
(العملاق) قرطاس وزننده شول آدمه ديننور كه ظرافت وزكاتيله ناسي فريفته ومنخدع ايدر اوله يقال رجل عملاق
اى يخدعك بظرفه (العندقة) بندقه وزننده بطنك اشاغيسنده كوبك يانندكي چقوره ديننور كه بوغاز چقوري

طرزنده اولور مراد كوبك چقوري اوله جقدر (العنفق) جعفر وزننده برنسنه نك خفتنه دينور كه مراد خفيف نسنه اوله جقدر بو معنادندر كه آلت دوداقله اكلك ارالغنده بتن آزجه وخفيفجه صقال تللرينه عنفقه دينور مؤلف مسامحه اوزره تفسير ايلمشدر يقال شيء عنفق اى خفيف زيرا خفت عنفقه نك معناسيدر يقال عنفق الشيء اذا خفّ وقل وعنفق لفظنك مؤنثى عنفقه در يقال فى عنفقته شعرات بيض وهى شعيرات بين الشفة السفلى والذقن (العنق) عينك ضمى وضمتيله (والعنيق) امير وزننده (والعنق) صرد وزننده بيونه دينور جيد معناسنه مذكر ومؤنث اولور جمعى اعناق در وعنق ناسدن بر كروهه اطلاق اولنور تقول اتانى عنق من الناس اى جماعة ورؤساى قومه اطلاق اولنور يقال هو عنق قومه اى رئيسهم وهم اعناق اى اشراف وعنق الكرش اشكنبه نك اسفلندن عبارتدر كه مراد كودن بغرسغنك اشاغه سيدر وعنق الخير بر وخير وحسنه دن برقطعه يه اطلاق اولنور يقال لفلان عنق من الخير اى قطعة منه ومنه الحديث المؤذنون اطول الناس اعناقا يوم القيمة اى اكثرهم اعمالا اورؤساء لانهم يوصفون بطول العنق وروى بكسر الهمزة اى اسراعا الى الجنة يعنى يوم قيامتده مؤذن زمره سى جمله دن ازيد اعمال حسنه قطعه لرينه مظهر اوله رق محشور اولور بعضلر اشراف وسادات معناسنه حمل ايلمكله امت محمد بيننده اشراف وسادات اوله رق حشر اولنورلر ديمك اولور زيرا عربلر رؤساء واعيانى طول اعناقله توصيف ايدرلر ولفظ مزبور همزه نك كسريله مروى اولمغله اسراع معناسنه اولمغين جمله دن زياده جنته سرعت ايدن طائفه مؤذن كروهى اولور ديمك اولور و بونده التى كونه وجه دخى ذكر ايدرلر شروح كتب احاديثده مبسوطدر وعربلر عنق ايله برنسنه نك اوتلندن كنايه ايدرلر مثلا كان ذلك على عنق الدهر ديرلر على قديم الدهر معناسنه وهم عنق اليك ديرلر آنلر سكا مائل ومنتظرلردر ديمك يرده زيرا بيون مدار ميل وتوجه وانتظاردر (ذوالعنق) مقداد بن اسودك فرسى لقبيدر ويزيد بن عامر بن ملوح نام كسنه نك لقبيدر و برشاعر جذامى لقبيدر وخويلد بن هلال البجلى لقبيدر بيونى قالين اولديغيچون ومزبورك اوغلى حجاج بن ذى العنق جاهليه رؤساسندندر (الاعناق) همزه نك فتحيله عنقك جمعيدركه ذكر اولندى بو معنادندر كه تشبيه طريقيله روزكارك هوايه اغان توزنديلرينه اعناق الريح اطلاق ايدرلر يقولون اقبلت اعناق الريح اى ماسطع من عجاجها (المعنقة) مكنسه وزننده كردابنده دينور يقال جاءت وعليها معنقة اى قلادة و بيوك قوملق اوكلرنده كائنه اوزون قوم يغننه اطلاق اولنور و بونده قياس اولان معناقه اولمقدر زيرا جمعنده معانيق الرمال ديرلر (ذوالعنيق) زبير وزننده برموضعدر (ذات العنيق) حاجر نام محل قربنده برصودر (المعنقة) مرحله وزننده بوكرى قيا پارچه سنه دينور وشول يره دينور كه بغايت قوراق اولمغله آنده اقامت قابل اولميه يقال بلد معنقة اى لامقام به لجدوبته (يوم عانق) بين العرب يوم معروفدر (الاعنق) احمق وزننده اوزون بيونلو انسان وحيوانه دينور يقال رجل اعنق اى الطويل العنق و برآيغر آتك اسميدر كه خيول اعنقيه اكا منسوبلردر و بونده بياض اولان كلبه دينور وابراهيم بن اعنق محدثدر (بنات اعنق) سلفده اعنق نام برمتمول دهقانك قزلريدر كه پك خوب ودلبر اولملريله اشعار عربده ايراد اولنور واعنق ديدكلرى مزبور آيغرك دوللرى اولان قسراقلره بنات اعنق اطلاق اولنور وعمرو بن احمر نام شاعرك اشبو * تظل بنات اعنق مسرجات * لرؤيته يرحن ويغتدينا * بيتنده وجهين مزبورينله مفسردر شارحك بيانينه كوره اكر اعنقدن رجل مراد اولورسه مسرج لفظى اسم فاعل وآت مراد اولورسه اسم مفعول بنيه سيله اولور (العنقاء) حمراء وزننده اعنقك مؤنثيدر بو مناسبتله سيمرغ ديدكلرى قوشه عنقاء مغرب اطلاق اولنمشدر كه معروف الاسم ومجهول الجسم قوشدر نته كه غرب ماده سنده ذكر اولندى مترجم ديركه شارحك بيانينه كوره تأنيثى داهيه اعتباريله در لكن داهيه يه عنقاء اطلاقى طائر مزبوردن متفرعدر وجه اصحى بو فقيرك مغرب ماده سنده بيان ايلديكيدر كه ابتداديشى اوله رق خلق اولنمشدر كرچه جثه سنك عظم وضخامتى كذلك اتوز كونه رنكدن تركبى جهتلريله كويا كه جماعت طيرتا و يل واعتبارى دخى ممكندر لكن انلره حاجت يوقدر ومذكر اولان مغرب ايله توصيفى لحية ناصل وناقة ضامر قبيلندندر ياخود تذكيرى استعظام جهتنه محمولدر زيرا عربلر شيء كبيره ذكر اطلاق ايدرلر مثلا آرى قسمنك يعسوب ديدكلرى بيوك رئيسلرينه ذكر النحل اطلاق ايدرلر وعنقاء ايله آفت وداهيه دن كنايه اولنور وعنقاء ملوك غساندن ثعلبة بن عمروك لقبيدر كردنى اوزون اولديغندن ملقب اولمشدر و يوكسك واطرافه حواله اولان طاغك باشنده اولان تپه يه اطلاق اولنور وقبيلهٔ قضاعه دن برامیرك لقبيدر وابن عنقاء برشاعردر (عنق) بشرى وزننده برارضك ياخود بردره نك اسميدر (العنبق) امير وزننده برى برينك بيونه صارمشمش ايكى كسه نك هر برينه دينور يقال هو عنيقه اى معانقه (العنق) فتحتيله دوه وسائر دوابه مخصوص بركونه يورويشه دينور كه آديملرنى آچوب بيونلرنى سوندروب يره دوشنه رك

اشکین یورو یشندن عبارتدر نشاط وسرعتله اولرسمه یوررلر طریق حجازده کیجه ایچره دوه‌لر نشاطده کلوب اول کونه
یوریدکلری مشهود مز اولمشدر واول دور ودراز بیابانی اول یورو یشله قطع ایدرلر طیران ایده یوررلر قیاس اولنور
یقال تسیر الابل العنق وهو سیر مسبطر للابل والدابة وعنق مصدر اولور بر آدم اوزون بوینلو اولمق معناسنه یقال
عنق الرجل عنقا من الباب الرابع اذا کان اعنق (العناق) سحاب وزننده دیشی اوغلاغه دینور جمعی اعنق
وعنوق کلور عینک ضمیله ومنه المثل * العنوق بعد النوق * یعنی مقدما ناقه‌لر صاحبی ایکن شمدی دیشی اوغلاقلره
قالدی دیمکدر مثل مز بور برکسه وسعت ورخا صاحبی ایکن قلت ومضایقه‌یه دوشدکده ضرب اولنور (عناق الارض)
فارسیده سیاهگوش دیدکلری جانوردر ترکیده قاره‌قولق دیدکلری اوله جقدر جانور مز بور دائما ارسلان او کنجه
کیدوب ارسلانک خبرجیسی اولمغله داهیه دنیو بر امر شدید وفظیعه‌دن کنایه ایدرلر یقولون جاء بالعناق وبعناق الارض
ای بالداهیة والامر الشدید وعناق وعناقه هایله خیبت وخسران ونومیدی معناسنه استعمال اولنور یقال
جاء فلان بالعناق والعناقة ای بالخیبة وبنات نعش دید کلری یدی کوکبک وسطنده اولان کوکبه اطلاق اولنور
نته که قود ماده‌سنده تفصیل اولندی وعناق ایکی یللق زکات مالنه دینور قیل ومنه قول ابی بکر لعمر رضی الله عنهما
حین حارب اهل الردة لو منعونی عناقا مما کانوا یؤدونه الی رسول الله علیه الصلوة والسلام لقاتلتهم علیه ای زکاة عامین
ویروی عقالا وهو زکاة عام مترجم دیر که نهایه نک بیاننه کوره عناقدن مراد بر یاشنی تمام ایتمامش دیشی اوغلاقدر امام
شافعی بو معنای اخذ ایله سخالده صدقه‌نک وجوبنه ذاهب اولدی و بعضلر ایکی یللق مال زکاتله تفسیر ایتدیلر نته که
عقال بر یللغه اطلاق اولنور وعناق مسلم بن عمرو الباهلی فرسنک اسمیدر و بر موضع آدیدر ودهناده بر مناره عادیه‌نک
یعنی دیکیلی طاش کبی بر میل قدیمک آدیدر نته که ذوالرمه اشبو * عناق فاعلی واحفین کانه * من البغی للاشباح
سلم مصالح * بیتنده ذکر ایلمشدر وعناق طی قبیله‌سی ارضنده بر وادی اسمیدر (العناقان) بر موضع آدیدر (العناقة)
سحابه وزننده غنی قبیله‌سی یوردنده بر صودر (العانقاء) نونک کسریله عرب طوشانی وترلا صیچانی دید کلری
جانورلک یوه‌لرندن برینه اطلاق اولنور التعنق تفعل وزننده عرب طوشانی مذکور یوه‌سنه کیرمک معناسنه در
یقال تعنق الیربوع اذا دخل العانقاء وطوشان باشنی یوتی یوه‌سنه کومو ب سیمک معناسنه در یقال تعنق الارنب
اذا دس رأسه وعنقه فی جحره (التعانیق) بر موضع آدیدر وتعنوق لفظنک جمعی اولور (التعنوق) تانک ضمیله
یومشق طپراقلی یره دینور (المعناق) محراب وزننده عنق دیدکلری یور ویشی کوزل یعنی اشکنی آچق وراحت
اولان آته دینور جمعی معانیق در یقال فرس معناق ای الجید العنق الاعناق همزه‌نک کسریله سرعت ایلمک
معناسنه‌در یقال اعنق الفرس اذا اسرع وکلبک کردننه قلاده کچورمک معناسنه‌در یقال اعنق الکلب اذا جعل
فی عنقه قلادة واکین بو یلنوب سنبله‌سی چقمق معناسنه‌در یقال اعنق الزرع اذا طال وطلع سنبله واولکر یلدزی
باتمق معناسنه‌در یقال اعنقت الثریا اذا غابت ویل طپراق صاورمق معناسنه‌در یقال اعنقت الریح اذا ذرت
التراب (المعنق) محسن وزننده شولپک وسرد یوکسک یره دینور که اطراف وحوالیسی یومشق ودوز اوله
ومطلقا یوکسک ارضه وتپه‌یه دینور ومنه یقال مربأة معنقة ای مرتفعة (التعنیق) برکسه‌نک اوزرینه یوریوب
حواله اولمق معناسنه‌در کویا که بیوندن قاوره یوب طوتمق ایچون یوررکبی یقال عنق علیه اذا مشی واشرف
وخرمانک قبجوغی اوزامق معناسنه‌در یقال عنقت کوافیر النخل اذا طالت ومقعد طشره اوغرامق معناسنه‌در
یقال عنقت استه اذا خرجت وخرما قورغی دبنه قدر الاجه لنوب اولمغه بشلمق معناسنه‌در یقال عنقت البسرة
اذا بلغ الترطیب قریبا من قمعها و بر آدمی خائب ومحروم قلمق معناسنه‌در یقال عنق فلانا اذا خیبه و برکسه‌نک
بیوتی دوتوب صقمق معناسنه‌در ومنه حدیث ام سلمة رضی الله عنها قالت دخلت شاة فاخذت قرصا تحت دن لنا
فقمت فاخذت من بین لحییها فقال رسول الله علیه السلام ما کان ینبغی لك ان تعنقیها ای تأخذی بعنقها وتعصریها
او تخیبیها من عنقه اذا خیبه کما ذکر وروی تعنکیها من التعنیك وهو المشقة والتعنیف ولو روی تعنفیها بالفاء لکان
وجها (المعنقة) محدثه وزننده بر بوجک آدیدر (المعنقات) اسم فاعل بنیه‌سیله اوزون طاغلره وصف اولور
یقال جبال معنقات ای طوال (التعانق) تفاعل وزننده (والمعانقة) مفاعله وزننده بری برینک بیونلرینه صارلمق
معناسنه‌در بونلر عاشق ومعشوق کبی محبت ضمننده صارلمقده مستعمله‌در نته که اعتناق خصومته مخصوصدر
شارحک بیاننه کوره کاهجه احدهما آخر موضعنده دخی مستعمل اولور یقال تعانقا وعانقا اذا التوی کل واحد عنقه
بالمحبة (الاعتناق) افتعال وزننده بو دخی بری برینک بیوننه صارلمق معناسنه‌در که مشارکت ایچوندر لکن
بو خصومته خاص اولمغله بری برینک بیونلرنی قاوره یوب و بوغزینه صارمشمق اولور یقال اعتنقا فی الحرب

ونحوها بمعنى تعانقـا (المعتنق) اسم مفعول بنيه‌سيله باديه ده ممرلند لمعان ايدن يردن اوزاون اوزادی قوم يغنك
چقوب کوريننی اوجنه دينور که کويا سرابله اعتنـاق ايلمشدر (العوق) سوق وزننده برکمسه‌يی بر ايشدن آليقومق
معناسنه‌در يقال عاقه يعوقه عوقا اذا حبسه وصرفه و کيجکدرمك معناسنه‌در يقـال عاقه اذا ثبطه وعوق
برادده خير ومنفعتی اولميان شخصه دينور فی الاصل مصدردر عينك ضميله ده جائز در جمعی اعواق در يقال هو
عوق من اعواق ای لاخير عنده ودائما ناسی خيردن صرف ومنع ايدن شخصه اطلاق اولنور عوقه دخی دينور
يقـال فلان عوق وعوقة اذا کان يعوق النـاس عن الخـير وعربلرك لايکون ذلك آخر عوق قوللری آخردهر
معنـاسنه مستعملدر کويا که زمانك نهـايتنه قدر اولمز ديمکدر که عوق وتأخيرك توکنديکی وقتدر وعوق عائق
معناسنه اولور کاسيذکر ودره‌نك بوغاز يرينه دينور يقـال نزلوا عوق الوادی ای منعرجه وجازده برموضع آديدر
ياخود بونده ضمه‌در ياخود ضم ايدنلر غلط ايلديلر ياخود ضرد وزننده‌در وعوق خاتون زوجنك قلبنه کيروب بانده
مرغوب ومعتبر اولمق معناسنه مستعملدر يقـال ماعاقت المرأة ولا لاقت عند زوجها ای لم تلصق بقلبه بو معنا حاصل
معنـادر ومفعولدن اکتفـا ايله بو لهجه مستعملدر وهميشه لاقت کلمه‌سيله مستعملدر اصل ترکيب ماعاقت المرأة
زوجهـا عن النظر والمحبة الی الغير ولا لاقت عنده ای لاصقت تعبيرنده لردر يعنی مرأة زوجنی غيره نظر ومحبتدن
صرف ايله کندوسنه حصر وتخصيص ايلـمدی ديمکـدر که عندنده وقع واعتبـاری ملتزمدر ولياقة التيـماق
معنـاسنه‌در وترکيب مزبور هميشه مقام نفيه مخصوصدر (التعويق) (والاعتيـاق) بونلرده عوق وصرف ايلمك
معنـاسنـه‌در يقـال عوقه واعتاقه بمعنی عاقه (العائق) (والعوق) کتف وزننده عوق کبی بر ايشدن آليقويوب
منع وصرف ايدن مانع ومشغله‌يه دينـور تقول عاقنی عائق وعوق بالفتح والضم کامر وعوق ای صارف وشاغل
(يعوق) يای تحتيه نك فتحيله حضرت نوح علی نبينا وعليه السلام قومنك پرستش ايتدکلری بتك اسميدر و بعضلر
ديديکه يعوق سلفده صلحـادن هرکسك معتقد ومرغوبی برآدم ايدی حلول اجل موعوديله عازم دار الخـلود
اولدقدنصکره ناس اکا بغايت متأسف ومتأثر اولوب جزع واضطراب ايلديلر شيطان لعين اغتنـام فرصت ايدوب
همـان برآدم صورتنه تمثل وآنلره کلوب سزه يعوقك صورتنی تمثيل ايده‌يم محراب جامعه نصب ايده‌سز تا که هر نمازده
آنی مشـاهده ايله تسليه بوله سز ديو تسويل ايلمکله آنلر دخی رأينی استحسان ايلديلر پس لعين منفور يعوقك
صورتنی وآندنصکره وفات ايدن بدی نفر صلحانك صورتلرنی بعينهـا دوزوب محرابلرينه وضع ايلديلر وآنلره
دائما تعظيم ايدرا ولديلرمر ور زمانله اولادلری آباء واجدادينك تعظيملری جهتندن غافل اولملريله آباء واجدادمز
بونلره عبوديت ايدرلر ايدی ديه‌رك اصنام اتخاذ وپرستش ايدرا اولديلر (العوائق) عائقه‌نك جمعيدر که برنسنه‌يی
جهتندن منع وعوق ايدن حالته ومشغله‌يه دينور ومنه عوائق الدهر ای الشواغل من احداثه (العيق) سيد وزننده
ضيق کلمه‌سنه اتبـاعا ايراد اولنور يقال ضيق ليق عيق اتباع وعيق ناسی دائما ايشندن کوجندن عوق وتأخير
ايدن کمسيه دينـور بونده يای مشدده‌نك فتحيله ده جائزدر يقـال رجل عيق وعيق ای ذوتعويق وتربيث بونلرك
اصلی عيوق وعيوق ايدی (العوق) صرد وزننده (والعوق) عنب وزننده (والعوقة) همزه وزننده بونلرده ناسی
دائما امور ومصـالحندن عوق وتثبيط ايدن آدمه دينـور (العوّق) قبر وزننده بودخی عيق وعوق معنـاسنـه‌در
علی قول قورقق آدمه اطلاق اولنور يقـال رجل عوّق ای يثبط النـاس عن امورهم اوجبان وعوّق عائق
لفظندن جمع اولور العوق صرد وزننده عائق وشاغل معنـاسنه‌در وقورقق آدمه دينور وشول آدمه دينور که
دائما آنی امور ومصالح زائده کندی ايشندن عوق ايدراوله يقال رجل عوق ای لايزال تعوقه امور عن حاجته وقصد
ايلديکی ايشی فعله کتور راولان آدمه دينور بو ايکی معناده واوك تشديديله ده لغتدر (عوقه) همزه وزننده يمـامه‌ده
برموضع آديدر (عوق) فتحتينله عبد القيس قبيله سندن بر بطن اسميدر فضلای سلفدن منذر بن مالك وشيخ البخاری
محمد بن سنان العوقيـان انلردندر وعوق آجلق معناسنه مستعملدر تقول اخذنی العوق ای الجوع (العوق) خجل
وزننـده آج آدمه دينور يقـال رجل عوق اوق ای جائع (عاق عاق) قرغه‌نك صوتنـدن حکايه‌در (عوق) نوح
وزننده سلفده طول قامتله زبانزده اولان عوج نام کسه‌نك پدری اسميدر که عوج بن عوق طول قامتده ضرب مثلدر
عامه ناسك عوج بن عنق ديملری يکلشدر (العواق) غراب وزننده دابه‌نك يورر کن قارنندن ظهور ايدن صوته دينور
(العيوق) قيوم وزننـده برقرمزی تابان ومشتعل کوکبك اسميدر کهکشانك دائما صاغ طرفنده ثريانك اردنجه کيدوب
وثريايه تقدم ايلمز يقـال طلع العيوق وهو نجم احمر مضیء فی طرف المجرة الايمن يتلو الثريا لايتقـدمها شارحك
بيـاننه کوره دبران ديدکلری کوکبلر ايله ثريا ميـاننده اولمغله آنلری ثريا ايله ملاقاتدن عوق ومنع ايلديکيچون عيوق

اطلاق ایلدیلر و بو فیعول وزننده در واو یایه منقلب وادغام اولندی وازهری عندنده یفعول وزننده در الاعواق
همزه‌نك كسریله یولده دابه درمانده قالوب یاخود زاد راه توكنمكله سیردن كسیلوب اویلجه قالمق معناسنه‌در
تقول اعوق بی الدابة اوالزاد ای قطع یعنی عجزت عن السفر (المعوق) محسن وزننده خفقان قلبه اوغرامش
آدمه دینور یقال رجل معوق ای مخفق واج آدمه دینور یقال هو معوق ای جائع (التعوق) تفعل وزننده
اویالنوب اكلنمك معناسنه‌در یقال تعوق الرجل اذا تثبط (العوهق) جوهر وزننده اوزون آدمه دینور مذكر
ومؤنثه اطلاق اولنور یقال رجل وامرأة عوهق ای طویل وبر پغور آدیدر كه صوی دوه‌لرا كانسبت اولنور
ولونی سیاهه مائل قرامتق اوكوزه دینور وطاغ قرلنقجی دیدكلری قوشه دینور وقاره قارغه‌یه دینور ولازورد
یعنی لاجورد تعبیر اولنان حجره دینور علی قول لاجورده شبیه بردرلو بویه اسمیدر وسماء رنكنده اولوب قرامتقجه
اولان لونه دینور كه قیومائی ولاجوردی اوله جقدر و بعضلر عندنده سیاه تو یاو دوه‌یه دینور و بوز رنكلو دوه قوشنك
اوزون اولاننه دینور وقین اغاجنك كزیده سنه دینور كه یای دوزرلر و برچمزار اسمیدر (العوهقان) تثنیه بنیه‌سیله ایكی
كوكبدر كه فرقدانك یانلرینه طوغری منسقلر درمدارلری قطب جاه وراسنده‌در (العیهق) صیقل وزننده جنبش
ونشاط معناسنه در یقال اخذه العیهق ای النشاط (العیهقة) هایله برقوش آدیدر (العیهاق) عینك فتحیله ضلال
وكمراهی معناسنه‌در یقال ماهذا العیهاق ای انضلال (العوهقة) دحرجه وزننده برآدمی ضلال وكمراهلغه اوغراتمق
معناسنه‌در تقول ماذا عوهقك ای رمی بك فی العیهاق (العیقة) عینك فتحیله دكز یالیسنه وقییسنه دینور ساحل البحر
معناسنه (العیق) عینك فتحیله عوق لفظنده لغتدر یقال عاقه یعیقه عیقا بمعنی عاقه عوقا وصو حصه‌سنه دینور یقال
اخذ عیقه ای نصیبه من الماء (عیق) عینك كسریله زجر وآزار كلماتندندر (التعییق) تفعیل وزننده سسلمك معناسنه‌در
یقال عیق الرجل اذا اصوت (العیوق) قیوم وزننده بر كوكب اسمیدر كه آنفاذكر اولندی واوی و یائیدر زیرا عیق عوق
معناسنه‌ده كلور فصـــــــل الغین المعجمة (الغبرقة) قنفذه وزننده كوزلری بیوجك ومكحل كبی بغایت سیاه اولان
خاتونه دینور كه جاموس كوزلو تعبیر اولنور یقال امرأة غبرقة العینین ای واسعتهما شدیدة سواد سوادهما (الغبوق)
صبور وزننده اخشام وقتی ایچیلان باده وسود مقوله‌سی نسنه‌یه دینور صبوح مقابلیدر یقال شرب الغبوق
وهو مایشرب بالعشی (الغبق) سبق وزننده غبوق ایچورمك معناسنه‌در یقال غبقه غبقا من الباب الاول
اذا سقاه الغبوق (الاغتباق) غبوق ایچمك معناسنه‌در یقال اغتبق الرجل اذا شرب الغبوق (المغتبق) میمك
ضمی و بانك فتحیله اسم مكان اولور غبوق ایچه‌جك محله دینور ومصدر میمی اولور غبوق ایچمك معناسنه (الغبقان)
عطشان وزننده دائما غبوق ایچن كشی‌یه دینور مؤنثنده غبقی دینور یقال رجل غبقان وامرأة غبقی اذا كان
یشرب الغبوق (الغبقة) فتحاتله شول ایه دینور كه جفت سورن وقیودن صوچكن اكوزك بیوندرق طورمق ایچون
اورچی اوزره ارقوری كلان خشبه‌یه بند ایدرلر (التغبق) تفعل وزننده اخشام سودنی صاغمق معناسنه‌در یقال
تغبق الرجل اذا حلب بالعشی (الغدق) فتحتینله چوق صویه دینور یقال ماء غدق ای كثیر وحسن بن بشر بن
اسمعیل بن غدق حفاظدن شیخ عبد الغنی شیخیدر وغدق مصدر اولور پیكارك صو یی فراوان اولمق معناسنه
یقال غدقت العین غدقا من الباب الرابع اذا غزرت (بئر غدق) اضافتله مدینه‌ده برقیو آدیدر (الغیدق) (والغیدقان)
غینك ودالك فتحیله (والغیداق) بیطار وزننده تروتازه جوانه دینور وجوانلغه وصف اولور یقال شاب وشباب
غیدق وغیدقان وغیداق ای ناعم وغیداق كریم ومحسن آدمه وصف اولور یقال رجل غیداق ای كریم
وكلر یاور یسنه دیتور وكریملو اوزون آته دینور یقال فرس غیداق ای طویل وغیدقان كریم الخلق اولان تازه جوانه
دینور یقال شاب غیدقان ای ناعم كریم الخلق (الغیادیق) غینك فتحیله یلانلره دینور حیات معناسنه (الاغداق)
همزه‌نك كسریله (والاغدیداق) اعشیشاب وزننده یغمورك قطراتی فراوان اولمق معناسنه‌در یقال اغدق المطر
واغدودق اذا كثر قطره (الغیدقة) دحرجه وزننده برآدمك اغزنك توكركی چوق اولمق معناسنه‌در یقال غیدق
الرجل اذا كثر بزاقه (الغرق) فتحتینله صویه بوغلمق معناسنه‌در یقال غرق فی الماء غرقا من الباب الرابع اذا رسب
وبرایچیم سود ایچمك معناسنه‌در یقال غرق الرجل اذا شرب الغرقة وبرآدمك احتیاجی قالمیوب مستغنی
وبی نیاز اولمق معناسنه مستعملدر یقال غرق فلان اذا استغنی (الغرق) كتف وزننده (والغارق) ناصر وزننده
(والغریق) امیر وزننده صویه غرق اولمش آدمه دینور غریقك جمعی غرقی كلور مریض ومرضی كبی بابرابعدن
دخی اسم فاعل ناصر وزننده كلمك مطرده‌در عالم وعاشق وناعم كبی (الغرقة) فرحه وزننده زیاده سیله صویه
قانمش ارضه اطلاق اولنور یقال ارض غرقة اذا كانت فی نهایة الری (الغاروق) كوفه مسجدینك اسمیدر كه

غ

مرادزمینی اوله جقدر زیرافوران تنور آنك بر کوشه سندن اولمغله طوفان نوح واقع اولوب عالم اورادن صویه غرق
اولدی قال الشارح وفی النهایة وفی حدیث علی رضی الله عنه وذکر مسجد الکوفة فی زاویته فار التنور وفیه هلك
یغوث ویعوق وهو الفاروق (الغرقة) غرفه وزننده برایچیم سود وشربت مقوله سنه دینور جمعی غرق در صرد
وزننده (اغرق) زفر وزننده یمن دیارنده همدان قبیله سنه مخصوص بر بلده اسمیدر (غرق) فرق وزننده
بر قریه در و بوغزق مصحفی دکلدر که زای معجمه ایله در محدثیندن جرموز بن عبدالله الغرقی اورادندر (الغرقیٔ)
غینك کسریله یمورطه قبوغنك ایچنده بیاضنه یاپشق انجه زاره دینور و بونك محل ذکری بو مقامدر
زیرا همزه سی زائددر جوهری وهمنددن ناشی همزه بابنده ذکر ایلدی شارح دیر که مؤلف دخی
مخصوص بابنه مزبورده ثبت ایلدی وجوهری اوراده همزه نك زیاده سنه تنبیه ایلدی الغرقاة دحرجه وزننده
طاوق طشره قبوقسز یالکز انجه زار ایله یمورطه یمورطلمق معناسنه در یقال غرقات الدجاجة بیضتها
اذا باضتها ولیس لها قشر یابس (غریق) زبیر وزننده بنوسلیم یوردنده بردره آدیدر (الغرقة) غینك فتحیله
برایچیم سود آلمق معناسنه در تقول غرقت من اللبن غرقة اذا اخذت منه کثبة (الغرق) کتف وزننده غریق
معناسنه در که ذکر اولندی بو معنادندر که بر نسنه دن قورقش اولمغله چاغرمقدن سسی بوغلوب کسلمش اولان
آدمه غرق الصوت اطلاق اولنور یقال انه لغرق الصوت ای منقطعه مذعور (الغریاق) جریال وزننده برقوش آدیدر
الاغراق همزه نك کسریله صویه بوغمق معناسنه در یقال اغرقه وغرقه فی الماء بمعنی بو معناده ثلاثی استعمال
اولنمز واما قوله تعالی والنازعات غرقا فالغرق فیه اقیم مقام المصدر الحقیقی ای اغراقا یعنی آیت مرقومه ده
غرق کلمه سی فی الاصل اسم مصدر اولوب مصدر مقامنه اقامت اولنمشدر مترجم دیر که سعدی چلبی بو وجهی
بیاندنصکره حذف زوائد ایله اغرق صیغه سندن مصدر اولمق احتمالنی دخی ایراد ایلمشدر ووجه اول آذی اذاة
واطاع طاعة وسلم سلاما واصاب صوابا واطاق طاقة قبیلندندر که اسم مصدر مصدر حقیقی موضعنده مستعملدر
و بوسماعیدر انتهی واغراق برقابی کرکی کبی طولدرمق معناسنه مستعملدر یقال اغرق الکأس اذا ملأه ویای
چکن آدم یایی شدت وافراطله چکمك معناسنه مستعملدر که یایی طولدرمق تعبیر اولنور یقال اغرق النازع
فی القوس اذا استوفی مدها التغریق بودخی صویه بوغمق معناسنه در یقال غرقه بمعنی اغرقه ویایی
طولدرمق معناسنه در یقال غرق النازع فی القوس اذا استوفی مدها وقتل ایلمك معناسنه مستعملدر یقال
غرقه اذا قتله بونك اصلی قابله اولان خاتون قیتلق یلنده تولدایدن مولودی صولك صوینده بوغارلر ایدی بعده
کثرت استعمال ایله مطلقا قتلده استعمال اولندی (المغرق) معظم وزننده (والمغرق) مکرم وزننده کومش ایله بالتمام
تزیین اولنمش نسنه یه اطلاق اولنور یقال لجام مغرق بالفضة ومغرق ای محلی (الاستغراق) برنسنه یی سراپا
قبلامق معناسنه مستعملدر یقال استغرق الشیٔ اذا استوعبه وشدتله بایله رق کولمك معناسنه مستعملدر
یقال استغرق فی الضحك اذا استغرب ودوه نك قارنی پك یومکله قولان وکوکسلك هر برنی طوتوب صقیلامق
معناسنه مستعملدر یقال استغرق البعیر التصدیر اذا ضخم بطنه فاستوعب الحزام حتی ضاق عنه مثال مزبورده
البعیر فاعل والتصدیر مفعولدر (الاغتراق) افتعال وزننده آت سوری یه قارشوب بعده جمله سنه سبق وتقدم
ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اغترق الفرس الخیل اذا خالطها ثم سبقها وصولغی زیاده سیله ایچری چکمك
معناسنه مستعملدر که هنجقرمه درجه سنده اوله یقال اغترق النفس اذا استوعب فی الزفیر ودوه نك قارنی
پك یومکله کوکسلك وقولان طارلمق معناسنه در یقال اغترق البعیر التصدیر اذا ضخم بطنه فاستوعب الحزام
حتی ضاق عنه ومحبوبه دلبر بالجمله انظار ناسی کندیسنه مشتغل قلمق معناسنه مستعملدر یقال فلانة تغترق نظرهم
ای تشغلهم بالنظر الیها عن النظر الی غیرها لحسنها (الاغرنراق) اعشیشاب وزننده کوز یاشله طولمق معناسنه
مستعملدر شویله که مردم دیده یاشه غرق اوله یقال اغرورقت عیناه اذا ادمعتا کانها غرقت فی دمعها (غاریقون)
یاخود اغاریقون همزه ایله بر نبات کوکنك اسمیدر یاخود بر نسنه در که متعفن اولمش اشجار جوفنده تکون ایدر
ترکیده قطر انکوکی دیدکلریدر که کوکه شبیه ودریای روم جزیره لرندن اقتار یقانام جزیره دن کتورورلر انجیر
وجمیز کبی اغاجلرك جوفلرنده تعفن سببیله تکون ایدر مبشه اغاجنده دخی تکون ایلدیکی کبی سمومك تریاقیدر
مفتح واخلاط کدره یی مسهل ومفرح وعرق النسا ووجع مفاصله بغایت مفید وصاالحدر وتعلیق لسع عقربه
مانعدر (الغردقة) دحرجه وزننده خلق توز وطلاز بوریمك علی قول کیجه نك ظلمتی هر شیئی بوریمك معناسنه در
یقال غردق الغبار الناس اذا البسه او الغردقة الباس اللیل کل شیٔ کذلك پرده مقوله سنی صالیوروب اورتمك

مطلب

معناسنه‌در يقال غروق السيز ونحوه اذا ارسله (الغرنوق) زنبور وزننده (والغرنوق) فردوس وزننده (والغرنيق)
غينك ضمى ونونك فتحيله صوقوشلرندن برسياه على قول بياض قوشك آديدر وعند البعض غرنوق وغرنيق كه
غينلرك ضميله‌در بو ايكى اسم طورنا قوشنه دينور كركى كبى يا خود طورنا يه شبيه برقوشدر واسامئ آتيه شاب
ناعمه دينور كما سيذكر بو قوش جميع لغرداتده قوغو تعبير اولنان آق صوقوشيله مبين در قازدن بيوك وبيونى اوزون
اولور فارسيده اكا قو ديرلر وبونك اشبو غرق ماده سنده ذكرى صحيح ذكلدر جوهرى وهمندن ناشى اورادده
ذكرايلدى كه نونك زياده سنه ذاهب اولمشدر شارح ديركه ابن جنى روايت ايدركه سيبويه بو ماده‌نك بنات
اربع اولديغنه يعنى اصالت نونه وابو حيان زياده سنه ذاهب اولدى وابن اثير نهايه ده بنات اربع ماده سنده ذكر
و بياضى وجه تسميه ايلمشدر وغرنيق غينك ضمى ونونك فتحيله وغرنوق زنبور وزننده وغرينق قنديل وزننده
وغرنيق سموءل وزننده وغرنوق فردوس وزننده وغرناق قرطاس وزننده وغرانق علابط وزننده بدنى سيم كبى
بياض وكل كبى تر وتازه دلبر جوانه دينور جمعلرى غرانيق وغرانقه كلور وغرنوق زنبور وزننده اورلمش صاچ طوپنه
دينور و برشجر آديدر جمعى غرانق در على قول غرنوق وغرانق برنباتدر كه عوسج اغاجنك كوكنده بتر بغايت
يومشق ولطيف اولور جمعى غرانيق كلور وعند البعض غرنوق تازه ومستترا ولان اوتلغه دينور كه كونش وسائر
حوادثه اوغرامديغندن تر وتازه اوله وغرانق اعضاء واندامى تام وهر برى اويغون اتنه طلو تازه دلو قنلو يه دينور
محبوبه يه ده وصف اولور يقال شاب غرانق اى تام وامرأة غرانق وغرانقة اى شابة ممتلئة پس بورادده غرانق
مفرد اولور شارح ديركه تلك الغرانيق العلى فقره سنده غرانيقدن مراد اصنامدر بياض جهتيله طيورمذكوره يه
تشبيه اولنمشدر (الغرانقة) (والغرانقية) غينلرك فتحيله شول نرم كيسويه وصف اولور كه نسيم دلكشا آنى برى اوته
پريشان ايدر اوله يقال لمة غرانقة وغرانقية اى ناعمة تفيئها الريح (الغرنقة) دحرجه وزننده كوز قاتر اولمغله شعاع
شمسه نظر ايدركن ايپلك ايپلك نسنه‌لر كورنمكه دينور الغرنق جندب وزننده بنو سليم يورديده بر وادى آديدر
(غرق) غينك وزاى معجمه‌نك فتحيله مرو قضاسنده برقريه آديدر و بو غرق مصحفى دكلدر (الغسق) فتحتينله كيجه‌نك
ابتدا قرا كولغنه دينور يقال من الغسق الى الفلق اى من ظلمة اول الليل وغسق بغداى ايچنده زوان وقره موق كبى
زائد نسنه‌يه دينور مفردات سائره بيانيه كوره قره موق اوله‌جقدر (الغسوق) قعود وزننده (والغسقان) فتحاتله
كوز طمانلنوب بچمر اولمق ياخود يشارمق معناسنه‌در ظلمت معناسندن مأخوذدر يقال غسقت عينه وغسقت
غسوقا وغسقانا من الباب الثانى والرابع اذا اظلمت اودمعت وغسقان يارة‌دن صارى طوآقمق معناسنه‌در يقال
غسق الجرح غسقانا من الباب الرابع اذا سال منه ماء اصفر وغسق ضرب وزننده وغسقان فتحاتله بولود يغمور
چسنتيلمك معناسنه‌در يقال غسقت السماء غسقا وغسقانا من الباب الثانى اذا ارشت وممه‌دن سود دوكلمك
معناسنه‌در يقال غسق اللبن اذا انصب من الضرع وغسق وفتحتينله غسق وغسقان كيجه بك قرا كو اولمق
معناسنه‌در يقال غسق الليل غسقا وغسقا وغسقانا اذا اشتدت ظلمته وغسقان برنسنه دوكلمك معناسنه‌در
يقال غسق الماء غسقانا من الباب الرابع اذا انصب (الاغساق) همزه‌نك كسريله بودخى كيجه بك مظلم اولمق
معناسنه‌در يقال اغسق الليل اذا اشتدت ظلمته و كيجه‌نك ابتدا قرا كوسنه كيرمك معناسنه‌در يقال اغسق
الرجل اذا دخل فى الغسق ومؤذن ناخشام اذانى ابتدا قرا كولغه قدر تاخير ايلمك معناسنه استعمال شرعيدر
يقال اغسق المؤذن اذا اخر المغرب الى غسق الليل بورادده والغسوق والاغساق الاظلام عبارتى دخى مرسوم
اولمغله تكرار اولديغندن تعرض اولنمدى نهايت اغساقى غسوق كبى مجرد اظلام معناسنه حمل ايله تكراردن
تفصى اولنور (الغاسق) اسم فاعل بنيه سيله قره اطلاق اولنور ياخود شفق غائب اولديغى حينده ليله
اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى ومن شر غاسق اذا وقب اى الليل اذا دخل او الثريا اذا سقطت لكثرة
الطواعين والاسقام عنده سقوطها وقال ابن عباس وجماعة من شر الذكر اذا قام يعنى بعضلر
مطلقا قمر ايله و بعضلر ليل ايله و بعضلر خسوفه داخل قمر ايله و بعضلر ظلمته داخل كيجه ايله تفسير
ايلديلر ثريا موقع شعر وشوددر و بعضلر ارتفاعدن ساقط اولان ثريا ايله تفسير ايلديلركه
اول هنكامده طواعين واسقام چوق تحدث ايدر خصوصا وبا ومواشى هلاكلرى اول اوانده اولور وطلوع
وارتفاعنده مندفع اولور نته كه اذا طلع النجم ارتفعت العاهات حديثنده اشارت اولنمشدر وفى الجامع الصغير
اذا طلعت الثريا امن الزرع من العاهات وابن عباس ومفسريندن جماعت كثيره قوامه كلمش ذكر ايله بيان ايلديلركه
شر وشورلك آلت مخصوصى اولديغى تذكردن مستغنى در (الغسوق) وقوف وزننده قرا كو اولمق معناسنه‌در يقال

غسق الليل غسوقا اذا اظلم (الغساق) سحاب وزننده (والغسّاق) شدّاد وزننده بارد ومنتن و بد رايحه ايچه جكه
دينور قال الشارح ومنه قوله تعالى لايذوقون فيها بردا ولا شرابا الا حميما وغساقا اى باردا منتنا بوراده بارد دن مراد
غايةالغايه باردا ولاندركه ايچلمز رتبه سنده اوله مؤلف همان البارد المنتن عنوانيله تفسير ايلمكله مطلق ايچه جك ايله
ترجمه اولندى لكن صحاحده وسائرده الماء البارد المنتن عبارتيله مرسوم اولمغله بوراده الماء قيدى ساقط اولمق
دخى محتملدر اساسده اهل نارك جلودلرندن سيلان ايدن ماء اسود ايله مفسردر پس وجه تسميه سواد اولور مؤلفك
تفسيرنه كوره ده سواد البته تعفنه لازم وملزوم غالبدر وراغب مفرداتده مايقطر من جلود اهل النار عبارتيله بيان
ايلمشدر و بيضاويده مايغسق اى يسيل من صديدهم وقيل الزمهرير عبارتيله مفسر اولمغله غسق لفظنى سيل
وجريان معناسنه حمل ايلمشدر تنه كه مؤلف مقيدا بيان ايلدى وغريبدر كه جواليقى غساق لفظنى لغت تركيده
صووق وقوقش صويه دينمكله كويا كه معرّب عد ايلمشدر هرحالده حميم مقابله سيله مؤلفك تفسيرى ارجحدر
وقرئ بالتخفيف والتثقيل (الغشق) عينك فتحى وشين معجمه نك سكونيله يومشق نسنه يه اورمق معناسنه در
(الغصلقة) غينك فتحى وصادك سكونيله ايوجه طوزلنمامش وخوشجه پشمامش تاتارى اته و پصدرمه يه دينور
(الغفق) غينك فتحيله ضرطه لمق معناسنه در يقال غفق الحمار غفقا من الباب الثانى اذا خرجت منه ريح
وبرآدمى چوق اوروب دوكمك معناسنه در يقال غفق فلانا بالسوط اذا ضربه كثيرا ودوه هرساعت صويه كلمك
معناسنه در يقال غفقت الابل اذا وردت كلّ ساعة واركك اشك ديشى يه پيدرپى آشمق معناسنه در يقال
غفق الحمار الاتان اذا اتاها مرّة بعد مرّة وغفق شدّتلو اولميان حفيفجه يغموره دينور و برنسنه اوزره هجوم ايلمك
معناسنه در يقال غفق عليه اذا هجم وغائب ونابديد اولدقدنصكره ناكهانى چقه كلمك معناسنه در يقال
غفق فلان اذا آب من الغيبة فجاءة (الغفقة) صفقه وزننده برمقدارجه اويومق معناسنه در يقال غفق القوم غفقة
اذا ناموا نومة (التغفيق) اهل مجلسك كلماتى دكليه رك اويومق معناسنه در يقال غفق فلان اذا نام يسمع حديث القوم
وبلان صوقش آدمى اويوتمامقله تيمار ايلمك معناسنه در على قول اويقوسز قالدقدنصكره اويومق معناسنه در
يقال غفق السليم اذا عالجه وسهده اوالتغفيق نوم فى ارق (المغفق) منزل وزننده مرجع معناسنه در (التغفق)
تفعل وزننده بتون كون شراب ايچمك معناسنه در يقال تغفق الشراب اذا شربه يومه اجمع جوهرى بوراده
المنغفق للمنصرف عبارتيله منغفق دونجك يرمعناسنه اولمق اوزره ثبت ايدوب لكن اول عين مهمله ايله اولمغله
آنده واستشهاد ايلديكى ارجوزه ده غلط ايلدى شارح دركه جوهرى اصمعى ايله ابن اعرابيدن روايت ايلمشدر
(غافق) صاحب وزننده اندلسده برحصن آديدر (الاغتفاق) افتعال وزننده احاطه ايلمك معناسنه در يقال
اغتفق به اذا احاط (الغفلقة) عفلقه وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى ومهمله ايله افصحدر (الغقّ) شقّ وزننده
(والغقيق) حقيق وزننده زفت قينارايكن واقر واقر سسى چقمق معناسنه در يقال غقّ القار غقا وغقيقا
من الباب الثانى اذا غلى وسمع صوته وچاقرطغان اوتمك معناسنه در يقال غقّ الصقر اذا صوّت وصو ككبش
يردن طارجه يره اقاركن چاغلمق معناسنه در يقال غقّ الماء غقا وغقيقا اذا صات صائرا من سعة الى ضيق
وغقّ قرغه نك سسى بوغيلوب غلطتلندقده اولان اوتمسندن حكايه در (الغقغقة) زلزله وزننده چاقرطغان اوتمك
معناسنه در يقال غقغق الصقر اذا صوّت (الغقّاق) شدّاد وزننده (والغقوق) صبور وزننده جماع حالنده
فرجى اوتن عورته دينور يقال امرأة غقاق وغقوق اذا كانت يسمع لفرجها صوت عند الجماع (الغققة) فتحاتله
طاغ قرلنغچ قوشلرينه دينور (غق غق) غينلرك كسريله برنسنه قينار ايكن ظهور ايدن صوتندن حكايه در
ومنه الحديث ان الشمس لتقرب من الناس يوم القيمة حتى ان بطونهم تقول غق غق وهى حكاية صوت الغليان
(الغلفق) جعفر وزننده يوصونه دينور طحلب معناسنه على قول صوده نابت بركونه اوتلقدر كه يصى براقلى اولور
ورخاء ووسعت اوزره اولان ديرلكه دينور يقال عيش غلفق اى رخى وكباده كبي ملايم يايه دينور يقال قوس غلفق
اى رخوة وآصمه اوزره اولدقچه بيراغه دينور وخرما لفينه دينور وقول وفعلى چركين چولپه وهميج قارى يه دينور
يقال تزوج غلفقا اى خرقاء سيئة المنطق والعمل الغلفاق قرطاس وزننده چلپك يورويش عورته دينور يقال امرأة
غلفاق المشى اى سريعته واوزون عورته دينور يقال امرأة غلفاق اى طويلة (غلافقة) غينك ضمّيله يمنده
زبيد ساحلنده برقريه آديدر (الغلفقة) دحرجه وزننده معسر و بدحال اولمق معناسنه در يقال غلفق الرجل
اذا العسر و بدسو يلمك معناسنه در يقال غلفق الكلام اذا اساءه (الغلقة) غينك فتحى وكسريله والغلق سكرى
وزننده برجنس كوچك اغاج اسميدركه حجاز وتهامه وحبش مملكتلرنده اولور آنكله اعلاد باغت اولنور وحبشه

طائفه سی آنکله آلات تخریب صواروب تسمیم ایدرلر اول آلاتك اصابت ایلدیکی وجود اصلا فلاح بولمیوب هلاك
اولور بونی منفرداتده طخشیقون ایله بیان ایدرلر که سودلکن نوعندن سمیتلو برنباتدر بلادارمنده آنکله سلاح
نالملوسنی صواررلر (المغلوق) شجر غلقه ایله دباغت اولنمش دری یه دینور یقال اهاب مغلوق اذا دبغ بالغلقة
(الغلق) خلق وزننده قپوقپامق معناسنه در یقال غلق الباب غلقا من الباب الثانی اذارده و بولغه دریعنی
خطادر یاخود لغت ردیئه مهجوره در فصیح اولان افعال بابندن اولمقدر وغلق بومعنادن اسمدر قپویی قپامغه
دینور وغلق بك ایراق یره کتمك معناسنه در یقال غلق فی الارض غلقا اذا امعن وغلق آرق وقوجه آدمه ودوه یه
علی قول قزل بکزلو آدمه وقزل تویلو دوه یه دینور یقال رجل اوجمل غلق ای کبیر اعجف اواحمر (الغلق) ضمتینله
قاپانمش قپویه دینورتته که ضمتینله فتح بونك مقابلیدر یقال باب غلق ای مغلق (الغلق) فتحتینله مغلاق معناسنه در که
قپویی قپایجق منداله وسورکویه وکلیده دینور یقال اغلق الباب بالغلق ای المغلاق وهو مایغلق به الباب
وغلق مصدر اولور ویردیکی قرض بدلی یاننده وضع اولنان رهنی مدیونك وقت مشروطده اداایتمامکله مرتهن
اوله رهنه مستحق اولمق معناسنه در یقال غلق الرهن غلقا من الباب الرابع اذا استحقه المرتهن وذلك
اذالم یفتکك فی الوقت المشروط شارح دیرکه فعل مزبور افعال جاهلیه دن اولمغله اشبو لایغلق الرهن بمافیه
حدیثیله نهی ورفع اولندی پس غلق فك رهنك ضدی اولور وغلق خرما داللرینك دیبلری قورولنمغله میوه
ویرمکدن قالمق معناسنه در یقال غلقت النخلة اذا دودت اصول سعفها فانقطع حملها ودوه نك ارقه سی اصلا
اوکولمه جك وجهه اوزره یاغر اولمق معناسنه در یقال غلق ظهر البعیر اذا دبر دبر الایبراء (المغلاق) مفتاح وزننده
و(المغلوق) میمك ضمیله بونلرده قپویی قپایجق آلته دینور کلید وطرقاز ومندال وسورکو کبی مغلوق کلمه سی که میم
مضمومه ایله مکحل ومسعط کبی نوادردندر (المغلق) منبر وزننده قمارا وقلرندن براوق یاخود قمار تضعیف اولندقده
بدنجیده کلان اوقه دینور جمعی مغالق کلور علی قول مغالق قمارده فائز اولان اوقلرك نعوت واوصافندندر
اسماسندن دکلدر (الاستغلاق) بازاری مخیر قلیوب وجه قطعی ایله ویرمك معناسنه در که باب معامله یی
اغلاق ایتمش اولور تقول استغلقنی فی بیعته ای لم یجعل لی خیارا فی رده ویقال استغلقت علی بیعته اذا صار
کذلك وتکلمده حصر اولمق معناسنه در یقال استغلق علیه الکلام اذا ارتج (الغلق) کتف وزننده چهره شك چتین
سوزه دینور یقال کلام غلق ای مشکل (غلاق) شداد وزننده بنو تمیم قبیله سندن بررجل آدیدر و برشاعر
اسمیدر وخالدبن غلاق محدثیندندر یاخود بو مهمله ایلهدر (غلاق) قطام وزننده برموضع آدیدر (غوبقان) صولجان
وزننده مروقضاسنده برقریه در (الاغلاق) همزه نك کسریله قپویی قپامق معناسنه در یقال اغلق الباب ضد
فتحه وزورا کی ایشلتمك اکراه معناسنه مستعملدر یقال اغلقه علی شیء اذا اکرهه وآغریوك یوکلتمکله دوه نك
صرتنی یاغر ایلمك معناسنه در یقال اغلق ظهر البعیر اذا ادبره بالاحمال (المغالقة) مفاعله وزننده مراهنه
معناسنه دریقال غالقه اذا راهنه (الغمق) فتحتینله یری رطوبت باصمقله مرج وچپل اولمق معناسنه در که
هواسنك وخامتنی مستلزمدر یقال غمقت الارض وغمقت وغمقت غمقا من الباب الرابع والاول والخامس اذا رکب
علیها الندی (الغمقة) فرحه وزننده پك رطوبتلو اولمغله هواسی وخیم اولان یاخود صوله قریب اولان ارضه
دینور که جذب وسریانله دائما رطوبتلو اولوب هواسنی توخیم ایدر یقال ارض غمقة ای ذات ندی وثقل اوقریبة
من المیاه (الغمق) کتف وزننده کثرت رطوبتدن رایحه سی فاسد ومتعفن اولمش نباته دینور یقال نبات غمق
اذا کان لریحه خمة وفساد لکثرة الندی (المغموق) شول خرما قوروغنه دینور که نضج بولوب اولمق ایچون اوزری
اورتلوب بورنمش اوله یقال بسر مغموق اذا کان قد غم لیدرك وینضج شارح دیرکه اصل مغموق شول خرما
قوروغیدرکه جزؤیجه سرکه یه طوز سوروب کالیله نضج بولمق ایچون کونشه موضوع اوله ومغموق غمقه مرضنه
اوغرامش دوه یه دینور (الغمقة) فتحاتله برکونه مرضدر که دوه نك اوکورغه کیکنده حادث اولور (الغهق) کتف
وزننده (والغیهق) صیقل وزننده کریملو اوزون دوه یه دینور وغیهق نشاط وشطارت معناسنه در ودلیلکه
دینور جنون معناسنه یقال به غیهق ای نشاط وکذا جنون وبو لفظله عظم وزارت صفتلنور یعنی بیوکلکه
وآزلغه مبالغة وصف اولور یقال شیء غیهق ای عظیم ویقال شیء غیهق ای نزر (الغوهق) جوهر وزننده بو دخی
جنون معناسنه در وقرغه یه دینور مهمله ده لغتدر (الغیهقة) دحرجه وزننده کوزه طمانلق کلمکله بصری
ضعیف ایلمك معناسنه در یقال غیهق الظلام عینه اذا اضعف بصره وکوزه طمان کلوب ضعیف اولمق معناسنه در
یقال غیهقت عینه اذا اظلمت (الغاق) برجنس صوقوشی اسمیدر غاقه دخی دینور وقرغه یه دینور (غاق) قافك

ف

کسریله قرغه‌نك سسندن حکایه در قیچن نکره اولدقده تنوین ادخال اولنور (التغییق) تفعیل وزننده برنسنه یی فساده و یوب تباه ایلمك معناسنه در یقال غیق ماله اذا افسده و برنسنه یه نظری دیك وخیران قلمق معناسنه در یقال غیق بصره اذا حیره و برآدم برر أی وفکرده قرار ایتمیوب تردد وشورش اوزره اولمق معناسنه در یقال غیق الرجل فی رأیه اذا اختلط فیه فلم یثبت علی شیٔ (التغیق) تفعل وزننده کوز طمانلمق معناسنه در یقال تغیقت عینه اذا اظلمت (غیقه) تمره وزننده تنپس قربنده برقریه در محدثیندن حسین وعمر ابنا ادریس وعبدالکریم بن الحسین الغیقیون اوراده در وحرة النار ظهرنده بنی ثعلبة بن سعد یوردنده برموضعدر تم بعونه تعالی

فصـــــــــل الفاء (الفؤاق) همزه ایله غراب وزننده فواق لغتنده لغتدر که انجقرغه دینور یقال اخذه الفؤاق ای الفواق ومصدر اولور انجقرمق معناسنه در یقال فأق الرجل فوأقا من الباب الثالث اذا اخذه الفوأق وعند البعض فوأق همزه ایله وجعك اسمیدر که معده ده متحدث اولان ریح سببیله تکوّن ایدن انجقرق علتندن عبارتدر که علت مخصوصه در یعنی مهموز اولان فوأق علت اولان انجقرغه وواوی اولان عادتا عارض اولانه مخصوصدر علتك سببی وعلاجی کتب طبیه ده مسطر وحدر (الفتق) فانك فتحی وتانك سکونیله یارمق معناسنه در یقال فتق الشیٔ فتقا من الباب لاول اذا شقه وفتق شق عصای جماعت معناسنه مستعملدر که اتفاقلری یاخود مصالحه‌لری بوزیلوب بینلرینه شقاق دوشوب حرب وقتاله رجوع ایلمکدن عبارتدر یقال فتق فلان بینهم ای شق عصاهم فرجع الحرب بینهم وشفق سوکوب فجر یری اغارمق معناسنه مستعملدر بونده فتحتینله جائزدر یقال انظر الی فتق الفجر ای الصبح وشول یره اطلاق اولنور که اطراف وحوالیسینه یغمور یاغوب اورایه یاغمیه وبو فاتق معناسنه در که کویا که اطرافنی شق ایتمش اولور تقول نزلنا فی فتق المواضع وهو موضع لم یمطر وقد مطر ماحوله وفتق فاسیق یاریغی تعبیر اولنان علته دینور مؤلف ایجاز وجهیله تعریف ایلمکله تفصیلی بودر که علت من بوره تفرق اتصالدر یعنی شول یارقدر که قاسغك پرده‌لری آلتنده محتبس اولان جسمك تفرق اتصال سببیله خارجه نفوذ ایلسیدر وکاهجه انثیینك اوسنده اولان ایکی مجرالرك یرتلوب واسع اولمسنه اطلاق اولنور بو تقدیرجه کیس انثیینه ایچ یاغی ویارده و یابغرسق نازل اولور خصوصا اعور دیدکلری بغرسق نازل اولور یاخود یارقدن چقان شیٔ غلیظ یلدر ویامائیتلی ویادموتلی رطوبتدر و بو علت صبیاندن غیری یه حادث اولورسه برؤ وافاقتی یوقدر ودبه دیدکلری بونك شدیدا ولانیدر که انثیینه امعانك نزولیله بیویوب قرعه طرتنده اولور وفتق ککبش وکشاده ومیدانلو یره اطلاق اولنور یقال خرج الی فتق ای الی ما انفرج واتسع وخمیره مایه قاتمق معناسنه در یقال فتق العجین فتقا اذا جعل الفتاق فیه وفتق آفت ونازله وحادثه یه اطلاق اولنور دین ومرض وفقر کبی جمعی فتوق کلور یقال اصابتهم فتوق ای آفات کالدین والفقر والمرض (التفتیق) بودخی یارمق معناسنه در یقال فتقه اذا شقه (التفتق) تفعل وزننده (والانفتاق) انفعال وزننده یارلمق معناسنه در یقال فتقه فتفتق وانفتق ای شقه فانشق وانفتاق ناقه نك ممه سیله کوبکی اراغنده فتق دیدکلری علت حادث اولمق معناسنه در که کاهجه هلاکه مؤدی اولور و بو پك سموز لکدن تحدث ایدر یقال انفتقت الناقة اذا اخذها داء فیما بین ضرعها وسرتها ورتما تموت به (المفتق) مقعد وزننده کوملکك یرتماجنه ویقاسی یریغنه دینور (الافتاق) همزه نك کسریله فتق دیدکلری یره یعنی اطرافنه یغمور یاغوب اکا اصابت ایلمامش اولان یره اوغرامق معناسنه در یقال افتق الرجل اذا صادف الفتق وبرآدمك طواراری سموروب تاولنمق معناسنه در یقال افتق الرجل اذا سمنت دوابه وخرما سالقمنك چوبیله مسواکلمك معناسنه در یقال افتق فلان اذا استاك بالعراجین وبرکسه اوستندن سحاب کثافتی آچلوب برطرف اولمق معناسنه در یقال افتق القوم اذا انفتق عنهم الغیم وافتاق قرن الشمس کونش سحاب ایچره کیروب قوالغی ایازده قالمغله اندن برلمعه وشعاع ظاهر اولمقدن عبارتدر یقال افتق قرن الشمس اذا اصاب فتقا فی السماء فبدامنه وافتاق برآدمه اکثری فتوق عارض اولمق معناسنه در یقال افتق الرجل اذا الحبت علیه الفتوق کماذکر وککبش ومیدانلو آچق یره چقمق معناسنه در یقال افتق الرجل اذا خرج الی فتق (الفتق) فتحتینله عورتك فرجی رتقاء یعنی بتشك اولمیوب پك آیرق اولمق معناسنه در یقال فتقت المرأة فتقا من الباب الرابع ضد رتقت ویل قوراق اولمیوب نعمتلو و برکتلو اجوزلق بوللق اولمق معناسنه در یقال فتق العام اذا اخصب (الفتقاء) حمراء وزننده فرجی بتشك اولمیوب آیرق اولان عورته دینور یقال امرأة فتقاء ای منفتقة الفرج (الفتق) ضمتینله چوق سوزلو عورته دینور یقال امرأة فتق ای المنفتقة بالکلام وطائفده برقریه آدیدر (الفتیق) امیر وزننده پك سموزلکدن دریسی جابجا یاریلوب یرتلمش اولان دوه یه دینور یقال جمل فتیق اذا کان قد انفتق سمنا وفتیق اللسان متکلم

ومنطيق تيز زبان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل فتيق اللسان اى حديده وچتال دمرنه فتيق الشفرتين دينور
كويا كه بريسى آخرندن آيرلمشدر يقال نصل فتيق الشفرتين اذا كانت له شعبتان وفتيق پك روشن صباح وقتنه
وصف اولور يقال صبح فتيق اى مشرق (الفيتق) صيقل وزننده دوالكره دينور نجار معناسنه ودمورجى يه
دينور حداد معناسنه وپادشاهه اطلاق اولنور وقپوجى يه دينور بواب معناسنه بونلرك مجموعنده فتق
معنالرى ملحوظدر (ذوفتاق) كتاب وزننده برموضعدر (الفتاق) كتاب وزننده برطاغك آديدر وخميرمايه سنه
دينور يقال العجين لايربوا الا بالفتاق وهى الخميرة الكبيرة تعجل ادراك العجين وخرما ليفنك بياض دبنه دينور وخرما
سالقمنك چوبنه دينور وكونشك طلوع وظهور ايله كوريمن قولغنه اطلاق اولنور يقال ظهر فتاق الشمس اى
قرنها وعينها بوراده واو مع معناسنه اولمق ملحوظدر وكونشك اوكندن سحاب آچلوب برطرف اولمغنه دينور
يقال ظهرت الشمس بالفتاق اى بانفتاق الغيم عنها وادويه مخلوطه دن مركب معجونه دينور وبرمعروف صو
اسميدر (فوتق) فوفل وزننده مروقضاسنده برقريه در (اسيجمة) جميله دحرجه وزننده يورركن آپشى آيروب
آچمق معناسنه در يقال فيجق بين رجليه اذا باعد (الفيجق) صيقل وزننده بول وميدانلو يره دينور يقال ارض
فيجق اى واسعة (المتفيجق) اسم فاعل بنيه سيله آپشى آيره رق يورين آدمه دينور متفيهق معناسنه (الانفجاق)
انفهاق وزننده ومرادفيدر كما سيذكر (الفرزدق) سفرجل وزننده تنوره دوشمش كرده لره دينور كه جابجا كوينوب
محترق اولور مفردى فرزدقه در تقول اطعمنا الفرزدق وهو الرغيف سقط فى التنور واتمك قرنتيسنه دينور فتات
الخبز معناسنه و بعضلر عنده فرزدقه پارزده فارسى معربيدر كه خمير يومغنه دينور على قول فرز ايله دق
لفظلرندن منحوت ومركبدر زيرا خمير دقيق اولمغله آندن برقطعه افراز اولنمشدر يعنى يومق ديدكلرى دق اولنان
خميردن برقطعهٔ مفرزه در جمعى فرازق كلور قياس ايسه فرازد اولمقدر وفرزدق ايله همام بن غالب بن صعصعه نام
شاعر معروف ملقب اولمشدر شارحك بيانه كوره چهره سى تنوره دوشمش كرده يه شبيه اولمسى باعث تلقيب در
وفرزدق لفظنك تصغيرنده دخى قياس اولان فريزد اولمقدر زيرا اسم قچن بش حرفلو اولسه وجمله سى حروف
اصول اولسه جمع وتصغيرنده حرف اخيرى حذف اولنور لكن دالك مخرجى تاء مخرجى اولوب وتاء حروف زياده دن
اولمغله مادهٔ مزبوره ده تايه قياسله قافدن حذفه اولى عد اولندى وجمع وتصغيرنده ياء تعويض ايدوب فرازيق
وفريزيق دخى دينور (الفرسق) فرسك وزننده ومرادفيدركه ات شفتالوسنه دينور (الفرق) حرق وزننده
(والفرقان) فانك ضميله ايكى نسنه اراسنى آيرمق معناسنه در يقال فرق بينهما فرقا وفرقانا من الباب الاول اذا فصل
وقوله تعالى فيها يفرق كل امر حكيم اى يقضى وقوله تعالى وقرآنا فرقناه اى فصلناه واحكمناه وقوله تعالى
واذ فرقنا بكم البحر اى فلقناه وقوله تعالى والفارقات فرقا اى الملائكة تنزل بالفرق بين الحق والباطل وفرق
باشده اولان صاچ ياوكلرينك يولنه دينور كه مراد آرالقلريدر يقال بدا الشيب فى فرقه وهو الطريق فى شعر الرأس
وبرقوش اسميدر وكتان بزينه دينور وبراولچك آديدركه مدينه ده معروفدر اوچ صاع غلال استيعاب ايدر بونده
فتحتينله جائزدر على قول فتحتينله افصحدر وعند البعض اون آلتى رطل وعلى قول دردت رطل استيعاب ايدر جمعى
فرقان كلور بطنان وزننده يقال كاله بالفرق وهو مكيال بالمدينة يسع ثلاثة آصع ويحرك اوهو افصح او يسع ستة
عشر رطلا او اربعة ارطال مترجم ديركه بوراده نسخه لرده او اربعة ارباع مرسوم اولمغله غلط محضدر مطرزى
مغربده اقوال عديده تحرير ندنصكره وبعضهم يقول الفرق بسكون الراء اربعة ارطال عبارتنى رسم ايلمكله
صواب اولان بوراده اربعة ارطال عنوانيله اولمقدر وتهذيبده اوچ صاع اون آلتى رطلى مستوعبدر ديو مرسوم
اولمغله ظاهرا مؤلفك اختلافله بيانى ملايم دكلدر زيرا اصح اقوال اوزره صاع نبوى بش رطل وثلث رطل اولمغله
اوچ صاع تمام اون آلتى رطل اولور مكر حجازى وعراقى اختلافنه محمول اوله وفرق ديدكلرى يارلمش چكردكه
مالك اولمق معناسنه دركه دوه يه علف ايدرلر كما سيذكر يقال فرق الرجل فرقا من الباب الاول اذا ملك الفرق
شارح ديركه كرچه مؤلفك سياقندن ضمير مالك اكا ارجاع اولنمق متبادر در لكن صواب اولان قبون سوريسنه
راجع اولمقدر وفرق قوش حدثلمك معناسنه در يقال فرق الطائر فرقا اذا ذرق (الفاروق) مبالغه در بغايت فرق
وفصل ايدن آدمه دينور بومناسبتله عمر بن الخطاب رضى الله عنه حضرتلرينه تلقيب اولنمشدر حق ايله باطل
ما بينني كمال اوزره فرق وفصل ايلديكنه مبنى ياخود مكهٔ مكرمه ده آفتاب اسلامى اظهار ايدوب ايمان وكفرك ميانتى
فرق وفصل ايلديكندن تلقيب اولندى وترياق فاروق كه جميع ترايق ومركباتك احمد وافضليدر مرض ايله صحت
بينني فارق اولديغيچون فاروق ايله متصف اولدى وفاروق پك قورقق آدمه دينور كما سيذكر (الفرق) فتحتينله

قورقق واودك اولمق كذلك قورقمق معناسـنه درخوفدن قلبى منصدع اولمق ملاحظه سيله در يقال فرق الرجل
فرقا من البـاب الرابع اذا فزع وفرق صباح وقتنه دينور بامداد معناسـنه على قول فجر سوكوب صباح يرينك
آچلمسنه دينور تقول بتنا نسائر الى الفرق اى الصبح نفسه اوفلقه واوك ديشلرك ارالغى سيرك اولمغه دينور يقـال
فى ثناياه فرق اى تبـاعد فيما بينها ودوه نك اياقلرينك بقنه قلرى برى برندن آچق وميدانلو اولمغه دينور وآت
قسمنده فرق آلمـا جغنك بريسى آخرينك اوزرينـه حواله اولمق يعنى برطرفى يوكسك او برطرفى چوكك وباصق
اولمقدن عبـارتدر وبو آت قسمنده مكاره اوصافندندر وخروس قسمنـده فرق ايبكى آيرق يعنى چتال اولمـندن
عبارتدر وپرچمك وصقالك تللرى سيرك اولمغه دينور ويرده نبات آيرو آيرو طاغنق اولمغه دينور معانئ مذكوره ده
فرق مصدر واسم اولور وفرق دكزك موجنه كيروب طالمق معناسـنه در يقال فرق الرجل فرقا من البـاب الرابع
اذا دخل فى الفرق اى الموجة وغاص فيها وفرق ديدكلرى مكيال ايله نسـنه ايچمك معناسـنه در يقال فرق
الرجل اذا شرب بالفـرق اى بالمكيال المزبور (الفاروقة) (والفروقة) صبوره وزننده وتشديد ايله جائزدر قورققق
وبى زهره آدمه دينور كه اودك تعبير اولنور مذكر ومؤنثه وصف اولور يقال رجل وامرأة فاروقة وفروقة اى فزع
وعند البعض فرق كه كتف وزننده وفرق كه ندس وزننده در وفروق كه صبور وزننده در وفروقه كه ملوله وزننده در
وفرّوق كه فرّوج وزنـنده در وفاروق وفاروقه پك قورقق شديد الفزع آدمه دينور وبعضلر عندنده فرق ندس
وزنـنده جبلى وطبيعى قورقق واودك اولانه دينور وفرق كتف وزننده برنسـنه دن خوف ايلمش اولانه دينور
(المفرق) مقعد وزنـنده (والمفرق) مجلس وزننده باشك تپه سـنك اورته سـنه دينور كه صاچك هرطرفه
تفـرّق ايلديكى محلدن عبارتدر يقـال بدا الشيب فى مفـرقه ومفرقه اى وسط رأسـه وهو الذى يفرق
فيه الشعر ومفـرق الطريق يولك نيچه يوللرا آيريلان يرينـه دينور كه يول اغزى تعبير اولنور جمعى مفارق در
ومنه تقول وقفته على مفـارق الحديث اى وجوهه مترجم دير كه بوراده مفرق مقعد وزننده كلديكى قياس اوزره
باب اولدن اولديغنه مبنى در ومجلس وزننده كلديكى باب ثانيدن دخى ورودينه مبنى در كرچه مؤلف بونى ذكر ايلمدى
لكن امهات سائره ده مثبوتدر حتى مصباحده وفى لغة من باب ضرب عبارتيله مرسومدر انجق لغهٔ عاليه اولمامغله مؤلف
اكا التفات ايتميوب بوراده اشارتله اكتفا ايلدى (الفروق) قعود وزننده يول چتاللنمق معناسنه در على قول برخصوص
ظهور ايدوب وجه وطريقى بيلمك معناسـنه در يقال فرق له الطريق فروقا اذا اتجه له طريقان او اتجه امر فعرف وجهه
وناقه يى ياخود قانجق مركبى بورى طوتمغله درد وتلاشندن طوره ميوب برطرفه قاچوب كتمك معناسـنه در يقال
فرقت النـاقة او الاتان اذا اخذها المخاض فندّت فى الارض (الفارق) بورى طوتمغله دردندن باشنى آلوب قاچوب
كيدن ناقه يه ياخود مركبه دينـور جمعى فوارق وفرّق كلور ركع وزننده وبر سحابدن آيريلوب بشقه جه كيدن
سحـاب قطعه سنى اكا تشبيهله فارق اطـلاق ايدرلر (الافرق) برآلماجغى ديكرندن يوكسك اولان آته دينـور
يقـال فرس افرق اذا كانت احدى وركيه مشرفا على الاخرى وچتـال ايبكلى خروسه دينور يقـال ديك افرق
اى بين الفرق وناصيه سى ياخود لحيه سى چتال هيئتنده آيرق اولان آدمه دينـور يقال رجل افرق اى كانت ناصيته
اولحيته مفروقة بين الفرق وآق خروسه اطـلاق اولنور يقال ديك افرق اى ابيض مترجم دير كه ظـاهرا اطلاقك
وجهى افرق فى الاصل حقنده حـديث شريف صـادر اولان خاصه لوديك ابيضك وصفى اولوب ناسك كمال
رغبتلرينه مبنى كثرت استعمـالله كيده رك اسم منزلنده شايع اولمق ملحوظدر وخايه لرينك ارالغى ميدانلو اولان قيونه
دينـور جمعى فرق كلور فانك ضمـيله وتك طشاق آته دينور يقـال فرس افرق اى ذو خصية واحدة وقوللرينك
ارالغى ميدانلو وقولاجلو اولان آدمه دينـور يقـال رجل افرق اى افلج (الفرقة) فرحه وزننده اوتلرى پراكنده
بتمش يره دينـور يقـال ارض فرقة اى فى نبتها فرق يعنى اذا كان متفرّقا وبعضلر ديديكه فرق كتف وزننده خرده
اولمغله يرك بوزنى اورتوب بوريميان اوته دينـور يقال نبت فرق اى صغير لم يغطّ الارض (الفرقاء) حمراء وزننده
ممه لرينك امزكلرينك ارالقلرى كشاده اولان قيونه دينور يقال شاة فرقاء اى البعيدة ما بين الطبيين (فارقين) م ى ى
ماده سنده مذكوردر يعنى ديار بكر ايالتنده بر بلده در كه ميا فارقين ايله متعـارفدر (الافراق) همزه نك فتحيله اموال
مدينه دن برموضعدر (فريقـات) جهينات وزننده عقيق مدينه ده برموضعدر (فريق) زبير وزنـنده تهـامه ده
برموضعدر (فرّيق) ياى مشدده مكسوره ايله صغير وزننده بحرين قربنده برچول بيـابان آديدر (فزوق) فانك ضميله
ديار سعدده برموضعدر (مفروق) برطـاغك آديدر وابو عبد المسيح نام كسه نك اسمـيدر (فروق) صبور وزنـنده
هجر نام بلده دن اوته جه ده برعقبه آديدر وقسطنطنيه شهرينك لقبيدر شـارحك بيانه كوره شرق وغرب ياخود

بحرين بينلرني فارق اولدبغنه مبنيدر و بر موضع آخر اسميدر (الفروقة) ملوله وزننده حرمت وناموسه دينور تقول
انتهكت فروقته اي حرمته و بوكرك يانغه دينور تقول اطعمنا الفروقة اي شحم الكليتين (يوم الفروقين) ايام
عربدن بر يوم معروفدر (الفرق) فاتك كسريله عظيم قيون وكچي وصغر وآهو سوريسنه دينور على قول يالكزجه
قيون و كچي سوريسنه ياخود صاحبنك غائب ايلديكي قيون وكچي سوريسنه دينور ياخود يوزدن اكسك اولان
قيون و كچي سوريسنه دينور وهر نسنه دن بر بلوكه دينور يقال فرق منه اي قسم وصبيانلردن بر طائفه يه دينور
وفي الاساس رأى اعرابي صبيانا فقال هؤلاء فرق سوء ظاهرا من بعد كثرت استعمالله اسم اولمشدر ودوه لره
علف ايده جك خكرطه كلچه سنه دينور و پاره لنمش ياخود فصله فضله آيرلمش نسنه دن بر پارچه يه دينور يقال هذا
فرق منه اي فلق وطاغه اطلاق اولنور و بصتم بايره و تپه يه دينور ودكزك طالغه سنه اطلاق اولنور يقال اخذه
فرق البحر اي موجته (الافراق) همزه نك كسريله قوش صاغمتق معناسنه در يقال افرق الطائر اذا ذرقه
ولوخسه خاتونه فريقه يدرمك معناسنه در يقال افرق النفساء اذا اطعمها الفريقة وخسته صحته يوز طوتمق
معناسنه در على قول صاغلمق معناسنه در بعضلر عندنده افراق انسانه مدة العمر بر دفعه عارض اولان علتدن
افاقته مخصوصدر چچك وقزامق كبي يقال افرق المريض من مرضه اذا اقبل وافاق او برئ اولا يكون الافراق
الا فيما لا يصيبك غير مرة وناقه نك چكيلان سودندن بعده سنه بر مقدار جه سود كلمك معناسنه در يقال افرقت الناقة
اذا رجع اليها بعض لبنها ودوه لري انتاج والقاح قيدلرينه دوشميوب مرعاده ايلقي كبي حاللري اوزره ترك ايلمك
معناسنه در يقال افرق القوم ابلهم اذا خلوها في المرعى لم ينتجوها ولم يلقحوها (ذات فرقين) ياخود ذات فرق
فانك كسري وفتحيله بصره ايله كوفه بيننده بلاد تميمده بر ياصتم باير اسميدر (الفرقة) فانك كسريله بر مقدارني
اخراج ايلدكجه چالقمسي قابل اولميان سود ايله طلو يايقه وطلومه دينور ونسنه دن بر بلوكه دينور جمعي فرق كلور
فانك كسري وراءنك فتحيله و بعض اشعارده افارقه اوزره جمعلنمشدر وجمع الجمعي افراق كلور وصيغة منتهى
الجموعي افاريق كلور يقال بدت فرقة من الناس اي طائفة (الفريق) امير وزننده فرقه دن اكثر اولان طائفه
انسانيه دينور جمعي افرقاء كلور وافرق كلور افلس وزننده وفروق كلور يقال جاء فريق من الناس وهو اكثر
من الفرقة شارحك بياننه كوره فريق اسم جمعدر واحد وكثيره اطلاق اولنور (الفرقان) فانك ضميله
مصدردر كه ذكر اولندي وقرآن كريمه اطلاق اولنور حق وباطل وحلال وحرام بينلرني فرق ايلديكيچون مبالغة
مصدر ايله تسميه اولندي وهر نسنه يه دينور كه آنكله حق وباطل بيني فرق اولنه ونصر وعون معناسنه در
ودليل و برهان معناسنه در وصبح وقتنه على قول سحر هنگامنه اطلاق اولنور وصبيانه اطلاق اولنور مراد فرق
مذكور كبي صبيان كروهي اوله جقدر فرقه كبادردن مفترق اولدقلري تصوريله در پس بو معناده اسم جمع
منزلنده اولور ياخود فاي مضمومه ايله فرق لفظندن جمع اعتبار اولنور وحضرت موسايه نازل اولان توراة
شريفه اطلاق اولنور ودريانك بولنوب آچلمسنه اطلاق اولنور انفراق بحر معناسنه ومنه قوله تعالى واذ آتينا
موسى الكتاب والفرقان اي انفراق البحر يوم الفرقان كه قرآن كريمده يعني اشبو وما انزلنا على عبدنا يوم الفرقان
الآيه كريمه سنده واقعدر مراد يوم بدردر زيرا حق ايله باطلي ابتدا فرق ايدن كوندر (الفرق) فانك ضميله بودخي قرآن
كريمه اطلاق اولنور فارق معناسنه در نهايت فرقان ابلغدر (الفريقة) كنبسه وزننده بر درلو طعامدر كه لوخسه
خاتون ايچون ترتيب ايدرلر سود ايله خرمادن ياخود برنج وسائر حبوبات ايله سوددن ترتيب ايدرلر كه لپه اوله جقدر
وسوريدن كيجه آيريلوب بر طرفه طوغري چكلوب كيدن قيون بلوكنه دينور (الفراق) سحاب وزننده (والفراق)
كتاب وزننده آيرلغه دينور فرقه معناسنه كه اسمدر وقرئ قوله تعالى هذا فراق بيني وبينك بالفتح (افريقيه)
همزه نك فتحيله مغربده اندلس قرشوسنده واقع بلاد واسعه نك يعني بر اولكه نك آديدر شارحك بياننه كوره افريقش
بن ابرهه نام پادشاه اسميله مسماة در مصر ايله مغرب مياننده در (المفرق) محسن وزننده ياوريسي اولمكله فراقنه
اوغرامش ناقه يه دينور يقال ناقة مفرق اذا فارقها ولدها بموت ومفرق الجسم كوده سي اتسزجه على قول سموز
اولان انسانه وحيوانه اطلاق اولنور كه ضد اولور ايكيسنده دخي فرق ملحوظدر يقال رجل وفرس مفرق الجسم
اي قليل اللحم او سمين (التفريق) (والتفرقة) تكمله وزننده بري برندن آيرمق معناسنه در يقال فرقه تفريقا وتفرقة
اذا بدده مترجم دير كه ظاهرا تفرقه تجربه كبي اسم مصدر ايكن مصدر منزلنده دخي استعمال اولنمشدر زيرا تفعيل وزني
صحيح اللام اولان بابه وتفعله تسميه وتزكيه كبي معتل اللام اولان بابه مخصوصدر انتهى وتفريق قورقمق معناسنه
مستعملدر كه شعورني دماغندن پراكنده ايدر يقال فرقه اذا اخوفه (التفاريق) تفرقه نك ياخود اسم قلنان تفريقك

جمعيدن آيروجه تعبير اولنه‌رق ديـنور ومنه يقـال اخذحقه بالتفاريق ومن الامثال* انك خير من تفاريق العصا
بو مثلى ابتدا اعرابيدن غنيه نام عورت كندى اوغلنه خطـاب ايلمشدر بيـانى بودر كه مزبوره‌نك براوغلو وارايدى
شوكه شكاعى كبى بغـايت بنيه‌سى ضعيف ونحيف اولوب لـكن زياده‌سيله بدخوى وبدمشرب ودائمـا همحالى
اولان جوانلره اويوب اولاشوراايدى خلاصـه آفت كبى برمعنـا ايدى بركون على العـاده ينه بردلو قنلو يه شريكر
اولوب اوزرينه اوق بلانى كبى هجوم ايلدكده اولدخى برضربه ايله كنديسنى خاكسار ايتدكدنصكره طوتوب انفنى
قطع ايلمكله والده‌سنى ديتنى اخذ ايلـدى فى الاصل مبتلاى فقروفاقه ايكن ديت مرقومه حالنه امـداد ايدوب
برمقدارجه رطوبتـه دسترس اولدى بعدمدة ينه بويـله شريكيرا اولمغله اولدخى اخـذ وقولاغنى قطع ايلـدى
ينه والده‌سنى ديتنى اخذ ايلدى بركونده برليسى دوداغنى قطع ايلمكله آنكدخى ديتنى آلوب خلاصه اوغلنك كويا كه
درهم درهم اتى صاتمغله وافرجه ماله نائل اولوب اوغلنه مدح وثنا معرضنده كلام مرقومى ايراد ايلدى يعنى اى اوغلم
سن عصا پاره‌لرندن خيرلوسن زيرا عصا قطع اولندقده پارمسندن كلبك بيونه خلطه اولور وچوى وقازق اولور
وچوال قولبنه چكرمه جك اغاج اولور وآنك باشنه آغرشق كبى برنسنه چكورلسه بسرك دوه برونسه لغى اولور وناقه‌نك
ممه‌سنه بغليجق اغاج اولور واكر عصا شجردن كوندرشكلنده قطع اولنورسه هرشق بركا بكره اولور كه مهره آنه جق
زنبوركدر وشقه‌لرى تفريق اولنورسه اوق اولورنواولا وقلر تفريق اولندقده حظله اولور يعنى اطفـال ملعبه سنى
اولان خرده اوقلر اولور بعده ديپ چويسى اولور بعده اينلك اكيره جك اولور بعده قيريق چلق كادلرى اولور كه
كادبجى آندن انيسب كادليه جك نسنه بوله مز (مفرق النعم) ظربانه لقبيدر كه تركيده كوجن ديدكلرى بدرايحه
جانوردر بولنه دوملز وسائر حيوانلر كيدركن اراقلر ينه كيروب پيدر پى ضرطه ارسال ايدر بغـايت بدبوى اولمغله
حيوانلر تعفنته تحمل ايده ميوب پراكنده اولورلر (التفرق) تفعل وزننده (والتفراق) تانك وفانك كسرى ورانك
تشديديله برى برندن آيريلوب فرقه فرقه اولمق معناسـنه‌در يقال تفرق القوم تفرقا وتفراقا ضد تجمع (الافتراق)
افتعـال وزننده تفرق معناسـنه‌در يقال افترق القوم بمعنى تفرق شارح ديركه بعضلر تفرقى ابدانه وافتراقى كلام
وهوايه تخصيص ايلديلر لكن اصح اولان ايكيسى بردرنته كه مؤلف دخى تفريق ايلمدى (الانفراق) انفعـال وزننده
آيرلمق معناسـنه‌در يقـال انفرق عنه اذا انفصل (المتفرق) ميمك ضمى ونونك سكونى ورانك فتحيله اسم مكان
ومصدر اولـور انفراقدن (الفرانق) علابط وزننـده ارسلانه ديـنور وارسلانك قره قولغنه ديـنور كه پروانك
معربيـدر اوكيجه سائرجانورلرى انذار ايده‌رك كيدر واولاق سوريجيسنه دينـور كه اكايول دلالت ايدر يقـال
هوفرانق اى الذى يدل صاحب البريد على الطريق مترجم ديركه برهانده پروانك قره قولاق ايله وچرقه‌جى ايله
وپروانه كلبك ديدكلرى بوجلك ايله وفرمان شاهى ايله وينه قره قولاق ايله مفسردر (الفرنق) قنفذ وزننـده كوتو
وكتر شيئه دينور يقـال شئ فرنق اى ردئ (التفرنق) تدحرج وزننده برنسنه فاسد وتبـاه اولمق معناسـنه‌در
يقال تفرنق الشئ اذا فسد وحيوانك قولغى قالقوب ديك طورمق معناسـنه‌در يقـال تفرنقت اذن البعير اذا شخصت
(الفستق) قنفذ وزننـده (والفستق) جندب وزننده پسته معربيدر كه شام فستقى تعبير اولنان ميوه‌در قنديغك
قرنداشيدر جكره وفم معديه وسائر جوفيه وآغز رايحه سنه بغـايت نافعدر شارحك بيـاننه كوره عند البعض فستق
ماده‌سـندن مأخوذدر كه عربيـدر (فستقان) فانك وتانك ضميله مر وقضاسنده برقريه آديدر (فستقه) فانك
وتانك ضميله برمحدث لقبيدر (الفسق) فانك كسريله (والفسوق) قعود وزننـده خداى متعالك امرنى ترك ايلمكله
عصيـان ايدوب طريق حقدن خروج ايلمك ياخود زنا وفجور ايلمك معناسـنه‌در يقـال فسق الرجـل وفسق
فسقـا وفسوقا من الباب الاول والثانى والخـامس اذا ترك امر الله تعالى وعصى وخرج عن طريق الحق او فجر
وقوله تعـالى انه لفسق اى خروج عن الحـق وقوله تعـالى فضسق عن امر ربه اى خرج وطوغرى يولدن
صابمق معنـاسنه‌در يقـال فسق الرجـل اذا جار يعنى عن قصد السبيل وتازه خرما قبوغندن طشره يورتليوب
چقمق معنـاسنه‌دركه مأخذ معـانى اولمق منقولدر يقـال فسقت الرطبة عن قشرهـا اذا خرجت (الفاسق)
طريق حقدن خارج اولان آدمه دينور كرك اصلى وكرك عارضى اولسون بعضلر عندنده معنـاى مزبوردن مأخوذدر
ولفظ مزبور عربى خالص ايكن رجال جاهليه‌نك منثور ومنظوم كلاملرنده قطعا وارد اولمامشدر سيوطى مزهرده
ديديكى فسق لفظنى عرب مجرد خروج معناسنه استعمـال ايدرلر ايدى بعده شارع طاعتـالهيدن خروج فاحش
ايله خروج معنـاسـنه نقل ايدوب بو وجهله اوزره خارج اولان كمسنه فاسق اطـلاق ايلدى پس معنـاى مزبور
اصطلاح شرعى اولوب مؤلفك مرادى معنـاى مزبورده استعمـال عرب واقع اولمدى ديمك اولور بو خسه‌لخروج

مطلب

معنـاسنه بيلرنده متداولدر بنده كه فسق رطبه مثالى مرور ايلدى پس مزهرك تقريرينه كوره فسق رطبه مثالى
مجرد تمثيل اولور لكن زاغبك بيـانته كوره مخصوصدر (الانفساق) انفعـال وزننده بودخى خرمانك غندن طشره
چقمق معنـاسنه‌در يقـال انفسقت الرطبة عن قشرها اذا خرجت (الفسق) صرد وزننده (والفسيق) سكيت
وزننـده دائمـا فسق وفجور اوزره اولان آدمه دينـور يقـال رجل فسق وفسيق اى دائم الفسق (الفويسقة)
مصغر بنيه‌سيله فاره‌يه اطلاق اولنور بوه سندن اضرار ناس قصديله خروج ايلديكيچون قال الشارح ومنه الحديث
اقتلوا الفويسقة وفى النهاية انه عليه السلام سمى الفارة فويسقة پس اسم مزبور تسميه نبوى اولور (فساق) قطام
وزننـده (وفسق) زفر وزننـده حرف ندا ايله استعمال اولنورلر اولكى مؤنثه وثانى مذكره مخصوصدر ايكيسنده
معدولدر يقـال يافساق للمرأة اى يافاسقة ويقـال للرجل يافسق اى ياايها الفاسق (التفسيق) برآدمى فسقه نسبت
ايلمـك يعنى اول فاسقدر ديمكدر كه تعديل مقـابليدر يقال فسقه الحاكم ضد عدله الفاسقية بركونه صارق
صارمغه دينـور الفشق مشق وزننده قيرمق معناسنه‌در يقـال فشق الشئ فشقـا من البـاب الاول اذا كسره
وفشق يمك يمكـدن برنوعدر كه دوكه‌رك وصاچه‌رك يك يك يمكدن عبـارتدر يقـال فشق الرجل فشقـا وهو
ضرب من الاكل فى شدة و برآدمه دنيـالق يك چوق توجه ايلكله دائمـا دنيا ايله اوغراشوب او بتـامغه مشغول
اولمق معناسنه‌در يقـال فشقوا الدنيـا فشقا من البـاب الثانى اذا كثرت عليهم فلعبوا بهـا (الفشق) فتحتيله
نشاط وشطـارت معناسـنه‌در يقـال فشق الرجل فشقـا من البـاب الرابع اذا انشط و برنسنه‌يه نفس طاغيلوب
يعنى پاره پاره اولوب حرص ايلمك معناسنه‌در كه تحصيلنه شدت حرصندن نشأت ايدر يقـال فشق عليه اذا حرص
وانتشرت نفسه عليه وسكردوب قاچمق معنـاسنه‌در يقال فشق العبد اذا هرب وصغر وقيون قسمك بو ينوزلرى
ارالغى آچق وميدانلو اولمغه دينور وحيوانك اوكده اولان ممه‌لرى كينر ودما اولان ممه‌لرى ارالقلرى آچق اولمغه دينور
التفشق تفعل وزننده توشح بالثوب معناسنه‌در كه ثوبى صاغ قولتغندن آلوب صول اوموزينه القـا ايلمكدن عبارتدر
احرام محرم كبى يقـال تفشق الرجل اذا توشح بثوبه فاشوق بخـارى قصبـاسنده برقريه‌در (المفاشقة) مفـاعله
وزننده ناكهانى بركسه اوزره چقه‌كلك معنا سنه‌در يقـال فاشقه اذا باغته (الفق) فانك فتحى وقافك تشديديله آحمق
معنـاسـنه‌در تقول فققته فقـا من البـاب الاول اذا فتحته (الفقاق) سحـاب وزنـده (والفقاقة) سحابه وزننده
(والفقفـاق) والفقفاقة فانك فتحيله بيهوده كوى و پريشان سخن احمق و يمغز آدمه دينور يقـال رجل فقاق
وفقـاقة وفقفـاق وفقفـاقة اى احمق هذرة وفقفـاق ياوه و بيمعنى سوزه دينـور يقـال كلام فقفاق
اى سقط (الفقفقة) زلزله وزننده يك فقير وخاكسار اولمق معناسنه‌در يقـال فقفق الرجل اذا افتقر مدقعا وكو پك
قسمى خوفندن اورمك معناسنه‌در يقال فقفق الكلب اذا نبح فرقا وتكلمده يك در يلنوب تصنع ايلمك معناسـنه‌در
يقـال فقفق فى كلامه اذا تقعر وفقفقة المـاء صويك صارصار قطره‌لرى دوكيلوب آقيشى صوتنـدن حكايه‌در
(الفقفوق) زنبور وزنـده عقل وذهن وشعور معنا سـنه‌در يقـال ماله فقفوق اى عقل وذهن (فقـاقة) سحابه
وزنـده برقوش آديدر جمعى فقـاق در هاسز (الفقفقة) فتحـاتله اوغوز وسكمغز عورته دينور يقـال امرأة فقفقة
اى الحمق (الانفقاق) انفعال وزننده برنسنه يار يلوب آيرلمق معناسنه‌در يقال انفق الشئ اذا انفرج (الفلق) خلق
وزننده يارمق معناسنه‌در يقال فلق الشئ فلقا من الباب الثانى اذا شقه وفلق يارىغه وچتلاغه دينور جمعى فلوق در
يقال فى رجله فلوق اى شقوق وكرج مقوله‌سنه اورلمش درينك تو يى يولمق معناسنه‌در يقـال فلق صوف الجلد
اذا نزعه يته كه مرق دخى بو معنـايه در (التفليق) بو دخى برنسنه‌يى يارمق معناسنه‌در يقال فلق الشئ بمعنى فلقه
(الانفلاق) انفعـال وزننده (والتفلق) تفعل وزننده يارلمق معناسنه‌در يقـال فلقه فانفلق وتفلق اى شقه فانشق
وتفلق ناسى متعجب ايده‌جك مرتبه‌ده افراط ومبـالغه ايله سكرتمك معناسنه‌در يقال تفلق الرجل اذا اجتهد فى العدو
حتى اعجب من شدته (الفـالق) فلقدن اسم فاعلدر يارىجى معناسنه وقوله تعـالى فالق الحب والنوى اى خالقه
اوشاقه باخراج الورق منه يوراده خلق معنـاسى دخى فطر كبى مجازدر وفالق بنو كلاب يوردنده برموضعدر انده
بركوچك صو واردر وفالق چچكى يارمش خرما اغاجنه وصف اولور يقال نخل فالق اى منشق عن الطلع وايكى
تپه‌يا خود ايكى يوكسك يرارالغنده اولان الحق و تورا قلو دوز يره اطـلاق اولنور فالقه دخى ديـنور ومنه يقال كان
ذلك بفـالق كذا يريدون المكان المنحدر المطمئن بين الربوتين (الفلقـة) تمره وزنـنده دوه‌نك قوانغى التنده اشبو
رسمه باصلمش تمغـايه دينـور كه اورته سندن برحمود شق ايلمش حلقه‌دن عبـارتدر (المفلوق) قوانغى التنه فلقه
ديدكلرى تمغـا باصلمش دوه‌يه دينـور الفلق فانك كسرى و فتحيله آغزك شقنه يعنى بركوشه‌سنه دينور تقول كلمنى

من فلق فيه اى من شقه يعنى بكابلرم آغزسو يلدى وفلق آفت وداهيه يه اطلاق اولنور و عمامه ده برقريه آديدر
وتعجب اولنه جق امر عجيبه دينور يقال يأتى بالفلق اى بالامر العجب و يارى بولنمش اغاجك بر نصفندن دوزلمش
يايه دينور وايكى بولنمش چوغك هر شقنه فلق اطلاق اولنور (الفلقة) فانك كسريله بودخى داهيه معناسنه در
ورسنه نك قريته سنه دينور يقال هذه فلقته اى كسرته وفلقة الجفنة آيرلمش چناغك نصفنه دينور يقال هذه
فلقة الجفنة اى نصفها (الفليق) امير وزننده بودخى آفت وداهيه يه دينور وامر عجيبه دينور وطبائفده برقريه
آديدر وقولده بر طمرك اسميدر على قول دوه نك بويننك اوكنده مجراى حلقوم قننده اولان دوزجه چقور يره دينور
(الفليقة) سفينه وزننده (والمفلقة) محمده وزننده (والفلق) سكرى وزننده بونلرده داهيه يه دينور (الفلق) فتحتينله
صبح و بامداد معناسنه در ياخود عمود صبحدن منشق اولان يعنى عمود شكلنده ممتد اولان آيدينلقدن وضيادن
عبارتدر ياخود فجر معناسنه دركه صباح يرى اغاروب آچلمقدن عبارتدر ومنه قوله تعالى قل اعوذ برب الفلق
اى الصبح اوما انفلق من عموده او الفجر و بعضلر بونى مجموع مخلوق ايله تفسير ايلديلر وعند البعض مراد جهنمدر
ياخود جهنمده بر چاهك آديدر وفلق ايكى تپه بيننده واقع آلچق اوتوراقلى دوز يره دينور جمعى فلقان كلور فانك ضميله
على قول ايكى قوملق تپه بيننده واقع دوز وآچيق ميدانه دينور وطومرغه دينوركه زندانده مجرم اياغنه اوررلر يقال
مات اللص فى الفلق اى فى مقطرة السجان مكتب خواجه لرينك فلقه لرى بو معنادندر كه فلق مفرديدر وچناق دبنده
قلان سود بقيه سنه دينور ومنه يقال تحقيرا يا ابن شارب الفلق وهو ما بقى من اللبن فى اسفل القدح وا كشيوب كسلمش
سوده دينور و يمنده عثرناحيه سنده برقريه آديدر (المتفلق) متفرق وزننده بودخى اكشيوب كسلمش سوده دينور
(الافلاق) همزه نك كسريله برامر عجيب پيدا ايلمك معناسنه در يقال افلق الشاعر اذا اتى بالعجيب شارحك بيانته
كوره شعر اقسمنده بو وصف غالب اولمشدر مضامين عجيبه ومعانئ نادره وغريبه اختراع ايدن شاعر بليغه مفلق
اطلاق اولنور وافلاق آفت وداهيه احداث ايلمك معناسنه درهمين اعلاق ماده سنه مرادفا استعمال ايدرلر
يقال اعلق وافلق فلان اذا جاء بعلق فلق كماسيذكر (الافتلاق) افتعال وزننده بودخى امر عجيب پيدا ايلمك معناسنه در
يقال افتلق الرجل اذا اتى بالعجيب وخلق عجبه كتورمجك درجه سكر تمكده چبالبوب مبالغه ايلمك معناسنه در
يقال افتلق فلان اذا اجتهد فى العدو حتى العجب من شدته (علق فلق) زفر وزنلرنده وخمسة عشر كبى مركب اولەرق
آفت وداهيه يه اطلاق اولنور يقال جاء بعلق فلق اى بالداهية (الفليق) قبيط وزننده يارمه شفتالو ديدكلرى
شفتالويه دينوركه چكردكندن يار يلوب آيريلور تقول اكلت فليقا اى خوخا يتفلق عن نواه (المفلق) معظم
وزننده چكردكندن آيريلوب قوديلمش يارمه شفتالويه دينوركه رچال مقوله سى ياپارلر (الفيلق) صيقل
وزننده عسكره دينور جمعى فيالقدر يقال جاء بفيلق عظيم اى بجيش عظيم وعظيم الهيكل آدمه دينور
يقال رجل فيلق اى عظيم مؤلف پيله معرب اولان فيلق لفظندن سكوت ايلديكه ايپك قوردينه وآصتى تعبير
ايتدكلرى ايپك قوزه سنه دينور كتب فقهيه ده بيع فاسد مبحثنده مسطوردر (التفيلق) تدحرج وزننده بركسنه
سموزويومرى تونبند اولمق معناسنه در يقال تفيلق الرجل اذا ضخم وسمن وتماشا ايدنلرى متعجب ايده جك رتبه
سكرتمكده جهد ومبالغه ايلمك معناسنه در يقال تفيلق الرجل اذا اجتهد فى العدو حتى العجب من شدته (المفلاق)
محراب وزننده ذاتنده آلچق وفرومايه اولەرق مفلس ومدبور كسنه يه دينور يقال رجل مفلاق اى دنى رذل قليل
الشئ يعنى معدم (فلق) عنب وزننده نيشابور قضاسنده برقريه آديدر (الفلاق) غراب وزننده (والفلوق)
صبور وزننده پنيرلنمش سوده دينوركه مراد سود كسيكى اوله جقدر طورتقه پنيرى كبى يقال لبن فلاق وفلوق
اى متجبن (الفلاق) كتاب وزننده سودك اكشيوب كسلمسنه دينور وفلاق فانك كسرى وضميله يارلمش يمورطه
پاره سنه دينور (الافلاق) همزه نك فتحيله فلقك جمعيدركه يارلمش يمورطه پاره سنه دينور يقال صار البيض فلاقا
وافلاقا اى متفلقا (الفلاقة) ثمامه وزننده برنسنه دن آيريلان پارچه يه دينور يقال فلاقة آجر اى قطعة منه جمعى
فلاق در هما همز (الفلقاء) حمراء وزننده ممه سنك دليكى واسع قيونه وصف اولور يقال شاة فلقاء الضرة اى واسعتها
(الفليقة) سفينه وزننده آزجه صاچه دينور يقال فى رأسها فليقة اى قليلة من الشعر (الفلقان) عثمان وزننده آچيق
وآشكاره يلان سوزه دينور يقال جاء بالفلقان اى الكذب الصراح (الفنتق) قنفذ وزننده يوللرده ياپلمش خانه
وكار بانسرايه دينور تقول نزلنا الفنتق اى خان السبيل (الفندق) قنفذ وزننده بندق كبى فندق تعبير اولنان يمشه دينور
ويوللرده اولان خانه وكاربانسرايه دينور فنتق كبى شارح ديركه فنتق وفندق شول خانلردركه يوللراوزره بنا ارغر باء
وابناء سبيل اجرتسز اكاقونرلر ومضيفه نام قصبه قربنده برموضع آديدر و بر محدثك لقبيدر (فندق الحسين)

برموضعدر (الفنيدق) مصغر بنيه‌سيله حلب قضاسنده برموضع آديدر (الفنداق) فانك ضميله حساب دفترينه
دينور يقال احضر الفنداق اى صحيفة الحساب شارح دير كه فنداق روزنامچه ديدكلريدر كه ارباب ديوان روزنامه
تعبير ايتدكلرى دفتر اوله جقدر (الفنيق) امير وزننده مدينه قربنده برموضعدر وشول بغوره دينور كه بغايت
كريم ونجيب اولمغله اصلا كنديسنه تحميل كبى حالتله رنج واذا اولنموب واوزرينه ركوب اولنميه جمعى فنق دركتب
وزننده وجمع الجمعى افناق در (الفنيقة) سفينه وزننده غراره يه دينور كه ظرف معلومدر جمعى فنائق در
(الفنق) ضمتينله (والمفناق) محراب وزننده وجودى تروناز لك ونازنده محبوبه‌يه دينور يقال جارية فنق
ومفناق اى منعمة وفنق سموز وتاولو كنج ناقه‌يه دينور يقال ناقة فنق اى فتية سمينة (الافناق)
همزه‌نك كسريله فقر ومحنتده ايكن ناز ونعيمه نائل اولمق معناسنه دريقال افنق الرجل اذا تنعم
بعد بؤس (التفنيق) تفعيل وزننده ناز ونعمتله پرورده ايلمك معناسنه دريقال فنق فلانا اذا انعمه
(التفنق) تفعل وزننده ناز ونعمله پرورده اولمق معناسنه در يقال تفنق الغلام اذا تنعم (المفانق) اسم فاعل
بنيه‌سيله خوش ونازك وملايم ديراكه دينور يقال عيش مفانق اى ناعم (فوق) فانك فتحى وواوك سكونيله جهات ست
اقسامندندر برنسنه‌نك اوستنه دينور كه تحت مقابليدر اسم وظرف اولور وهر حالده مبنى درقچن بركلمه‌يه مضاف
اولسه معرب اولور مؤلفك بصائرده بيانه كوره فوق كلمه‌سى مكانده وزمانده وجسمده وعدده ورتبه ومنزلتده
استعمال اولنور وبرقاچ نوع اوزره مستعمل اولور از جمله علو معناسنه نحو قوله تعالى قل هو القادر على ان يبعث
عليكم عذابا من فوقكم ومن تحت ارجلكم الايه وصعود وحدور اعتباريله استعمال اولنور نحو قوله تعالى
فان كن نساء فوق اثنتين الايه وكبر وصغر جهتلرنده استعمال اولنور نحو قوله تعالى ان الله لا يستحيى ان يضرب
مثلا ما بعوضة فما فوقها الايه اشار بما فوقها الى العنكبوت وكاهجه فضيلت دنيويه واخرويه اعتباريله اولور
وقهر وغلبه اعتباريله استعمال اولنور انتهى وقوله تعالى مثلا ما بعوضة فما فوقها اى فى الصغر وقيل فى الكبر
وفوق وفواق سحاب وزننده مصدر اولور لر شرف وفضيلتده سائره غالب وسر بلند اولمق معناسنه يقال
فاق فلان اصحابه يفوق فوقا وفواقا اذا علاهم بالشرف واوقك كرزنى قيرمق معناسنه در تقول فقت السهم فوقا
اذا كسرت فوقه واوقك كرزى اكلمك يا اوفانمق معناسنه دركه كاسيذكر (الفواق) غراب وزننده برآدمى انجقرق
طوتمق معناسنه در معده‌دن ريح متفوق اولور يقال فاق الرجل فواقا من الباب الاول اذا شخصت الريح من صدره
وفواق وفؤوق قعود وزننده بدندن جان چقمق اوزره اولمق على قول اولمك يا خود جان ويرمك معناسنه در يقال
فاق بنفسه فواقا وفؤوقا اذا كانت على الخروج اومات اوجاد لها وناقه‌نك ممه‌سنده فيقه بركمك معناسنه در يقال
فاقت الناقة اذا اجتمعت الفيقة فى ضرعها وفواق انجقرق علتنه دينور حالت زعده بعض محتضره عارض
اولور وصدردن يعنى معده‌دن بى اختيار يوقرى چقان ريحه دينور كه بودخى انجقرق اوله جقدر اوّلكى علتدر
ثانى عارضه در معده متأذى اولديغى نسنه‌دن قاچنوب منقبض اولمسيله موذيى دفع ايچون منبسط اولمسندن
مركب برحالتدر بعض اختلاف مهموز اولان فؤاق ماده‌سنده بيان اولندى يقال اخذه الفواق وهو الذى يأخذ
لمحتضر عند النزع والريح التى تشخص من الصدر مترجم دير كه فواق استيلا ايلدكده ايكى پرمغيله بروتى طوتوب
صولغنى قبض ايليه شويله كه آخر رمق كرته سنه واره باذنه تعالى مندفع اولور انتهى وفواق ايكى صاغمك ارالغى
اولان وقته دينور مثلا ناقه‌يى بومقدار صاغدقدنصكره ترك ايدرلر ياوريسى برمقدارجه امؤب آندنصكره تكرار
صاغارلر ايشته بو ايكى صاغمك ماييننه فواق ديرلر بونده سحاب وزننده دخى جائزدر وعند البعض فواق ممه‌يى
صاغان كسه‌نك صاغاركن الينى آچوب يومديغنك مابينى اولان وقتدن عبارتدر جمعى افوقه كلور اشربه وزننده
وآافقه كلور قلبله وبو آدر قبيلندندر كه مقلوبدر يقال ما اقام عنده الا فواق ناقة اى ما بين الحلبتين من الوقت
اوما بين فتح يد الحالب وقبضها على الضرع واندامى سلكى ومضطرب اولان اوزون آدمه دينور كما سيذكر
(الفائق) هر نسنه‌نك كزيده واعلاسنه اطلاق اولنور يقال شئ فائق اى خيار وبيون ايله باشك بتشديكى يره
دينور يقال ضرب فائقه وهو موصل العنق والرأس (الفوقة) فتحاتله ادباء خطبايه اطلاق اولنور كه ادب وبلاغتده
سائردن سربلندلر در مفردى فائق دريقال هم فوقة اى ادباء خطباء (الفاق) طعامله طلو كاسه‌يه دينور شارحك
بيانه كوره اصلى فوق ايدى فتحتينله وطبخ اولنمش زيتون ياغنه دينور وصحرايه دينور وبارضك اسميدر وبنيه
واندامى سلكى ومضطرب اوزون آدمه دينور وبر صوقوشى آديدر كه بيونى اوزون اولور وفاق مصدر اولور
فوق كبى بونكده اصلى فوق در فتحتينله كما سيذكر واوقك كرزى اكيلمك على قول اوفانمق معناسنه در يقال فاق السهم

يفـاق فاقا وفوقا اذامال وانكسر وبوباب رابعدندر كما سيذكر (الفوق) فانك ضميله بودخی اندامی مضطرب
سلكی اوزون آدمه دينور وفوق الذكر آلت تناسلك باشنه اطلاق اولنور اوق كزينه تشبيهله وفوق طريق اوّله
دينوركه مسلوك اولان طريقلردن طريق اول اوله جقدر يقال اخذفوق الطريق وهوالطريق الاوّل وبرسمته
بردن اوق سر بمكه اطلاق اولنوركويا كه بركزدن آتلمش اولور تقول رمينا فوقا ای رشقا وينه اوق كزی معناسندن
مأخوذ اوله رق برآدم بردوزه يه كيدوب بردخی كيرودونوب كلمسنه ماارتدّ علی فوقه ديرلر مضی ولم يرجع معناسنه
وفوق برقوش آديدر وفنون كلامدن برفنه اطلاق اولنور ومنه تقول للرجل اذا اخذ فی فنّ من الكلام خذفی فوق
احسن منه ای فی فنّ وعورتك فرجنه اطلاق اولنور ولسانك اوجنه علی قول اغزلك يار يغنه وشكافنه دينور واوق
كزينه دينوركه اوقده كريش بندره جك كرتكدر بعضلر عندنده فوقان تثنيه بنيه سيله زنمشان يعنی اول كرتكك
ايكی طرفنده اولان ديرسكلره دينوركه هربرينه فوق ديرلر جمعی فوق كلور صرد وزننده وافواق كلور وفق
كلوركه فوق لفظندن مقلوبدر فانك ضمی والفك قصريله (ذوالفوق) مفروق ابوعبدالمسيح نام كسه نك قلجنك
لقبيدر وفوق سلفده روم شاهلرندن برينك اسميدر كه دنانير فوقيه اكا منسوبدر ياخود صواب اولان قافين ايله
اولمقدر (الفوقة) فانك ضميله بودخی اندامی مضطرب اوزون آدمه دينور واوق كزينه دينور (الفيق) فانك كسريله
بودخی خلقتی مضطرب سلكی اوزون كمسه يه دينور (الفياق) غراب وزننده فيق معناسنه در (الفاقة) فقر واحتياج
معناسنه دركه آدمه استيلاء وقهر ايدر بودخی فوق ماده سندندر يقال اخذته الفاقة ای الفقر والحاجة (الفوقاء)
حمراء وزننده شول بكره يه دينوركه دمورينك هر ديشنده ايكی فوق اوله يعنی اوق كزی كبی ايكی كرتك اوله يقال
محالة فوقاء اذاكان لكل سنّ منها فوقان وسيورتی اوجلو ذكر باشنه اطلاق اولنور يقال كمرة فوقاء ای المحدّدة
الطرف (الافوق) احمق وزننده كزی قيرلمش اوقه دينور يقال سهم افوق ای مكسور الفوق (الفوق) فتحتينله
اوقك كزی آكيلك ياخود قيرلمق معناسنه در بعضلر ديديكه بونك فعلی باب رابعدندر يعنی فی الاصل فاق السهم
يفاق فاقا وفوقا صيغه سندندر خاف يخاف كبی بعده رفع التباس ايچون واوی تحريك اولنوب حذر مخرجنه اخراج
اولندی زيرا بوفعل باب رابعدندر فيقال فاق السهم يفاق فاقا وفوقا بالتحريك اذا مال وانكسر كما ذكر (الفيقة) فانك
كسريله ايكی صاغم اراسنده ممه ده مجتمع اولان سودك اسميدر جمعی فيق كلور همسز وفيق كلور عنب وزننده
وفيقات كلور فانك كسر ومدّيله وافواق كلور وجمع الجمعی افاويق كلور وفيقة الضحی قباقوشلغه اطلاق اولنور
تقول اتيته فيقة الضحی ای ارتفاعها وافاويق سحابده جمع اولان شول يغمورلره دينوركه ساعة بعد ساعة ياغار اوله
يقال سحت السماء افاويقها وهی اجتمع فی السحاب من ماء فهو يمطر ساعة بعد ساعة وافاويق الليل كيجه نك
اكثر وقتنه اطلاق اولنور تقول خرجنا بعد افاويق من الليل ای اكثره (افيق) امير وزننده يمنده برقريه آديدر
ودمشق ايله طبريه بيننده بر بلده آديدر آنده برعقبه واردركه اخبار ملاحمده ذكر ايدرلر عامة همزه سز فيق ديرلر
حضرت عيسانك عقبه مزبوره يه ده نزوللری مرويدر (الافاقة) همزه نك كسريله اوق كزنی كريشه بندرمك
معناسنه در تقول افقت السهم افاقة اذا وضعت فوقه فی الوتر وتقول اوفقته ايفاقا بالقلب واما افوقته فنادر
وافاقه ناقه نك ممه سنده ذكر اولنان فيقه بركمك معناسنه در يقال افاقت الناقة اذا اجتمعت الفيقة
فی ضرعها وخسته يه صحت ياخود خسته صحته دونمك يعنی صاغالمق معناسنه در اجتماع فيقه دن
مأخوذدر يقال افاق المريض من مرضه اذا رجعت الصحة اليه اورجع الی الصحة وقحط وقلتدنصكره زمان
اجوزلق بوللق اولمق معناسنه در يقال افاق الزمان اذا اخصب بعد جدب وراحت وآسايش معناسنه مستعملدر
يقال ماله افاقة ای راحة وايكی صاغم بيننده دينكلنوب آرام ايلمك معناسنه در يقال افاق الحالب اذا اراح
بين الحلبتين (المفيق) مجيب وزننده (والمفيقة) هايله ممه سنده فيقه مجتمع اولمش ناقه يه دينور جمعی مفاويق در
ومفيق مفلق معناسنه دركه مضامين عجيبه ابداع ايدن شاعره دينور يقال شاعر مفيق ای مفلق (الاستفاقة)
بودخی خسته صحت بولمق معناسنه در يقال استفاق المريض من مرضه بمعنی افاق وناقه يی برمقدار فاصله
ويره رك ارالق صاغمق معناسنه در يقال استفاق الناقة اذا حلبها فواقا فواقا ومنه تقول استفق الناقة
ای لاتحلبها قبل الوقت يعنی ناقه يی ممه سنه سود مجتمع اولمزدن اقدم عجله ايدوب صاغمه وشرابدن فراغت ايدوب
هوشيار اولمق معناسنه مستعملدر يقال مايستفيق من الشراب ای مايكف مؤلفك مرادی شربی ترك ايلمكله
هميشه آيق اولمقدر صحاحده استفاق من سكره عنوانده اولمغله سرخوشلقدن آيلمق ديمك اولور وفی الاساس
هومسدمن لايستفيق من الشراب واو بقودن كوزآچليوب هميشه اويوراولمق معناسنه مستعملدر ومنه يقال

رجل مستفيق اى كثير النوم استفاقه ناقه معناسندر (التفويق) اوقه كز ياپمق معناسنه در يقال فوّق السهم
اذا جعل له فوقا ودوه كوشكنه ازالق ازالق سود ايچورمك معناسنه در يقال فوّق الراعى الفصيل اذا سقاه اللبن
فواقا فواقا (المفوّق) معظم وزننده آزجه آزجه اكل وشرب اولنان مأكول ومشروبه دينور (التفوّق) تفعل
وزننده بركيمسه اوزرينه كسكلمك معناسنه در كرك حسى وكرك معنوى اولسون يقال تفوّق على قومه اذا ترفع
ودوه كوشكى سودى ازالق ازالق ايچمك معناسنه در يقال تفوّق الفصيل اذا شرب اللبن فواقا فواقا وناقه يى
ازالق ازالق صاغمق معناسنه در يقال تفوّق الناقة اذا حلبها فواقا فواقا (الانفياق) انفعال وزننده دوه
زياده سيله آرقليوب هلاك اولمق معناسنه در يقال انفاق الجمل اذا هزل وهلك واوقك كزى قيرلمق معناسنه در
يقال انفاق السهم اذا انكسر فوقه (الافتياق) افتعال وزننده فقير اولمق ياخود انجقرق استيلاسيله اولمك
معناسنه در يقال افتاق الرجل اذا افتقر اومات بكثرة الفواق (الفهق) نهق وزننده وفتحتينله جائزدر كركى كبى
طولمق معناسنه در يقال فهق الاناء فهقا من الباب الرابع اذا امتلأ وبرآدمك فهقه سنه اورمق ياطوقنمق
معناسنه در يقال فهقه فهقا من الباب الثالث اذا اصاب فهقته (الفهقة) تمره وزننده بيونك آرقه كميكنه بتشديكى
برك يانده اولان كميكه دينور كه اوكورغه كمكلرينك اوّل كيسى اوله جقدر على قول بيونك ايچ يوزندن باشه بتشديكى
برك يانده طماق اوزرندن كوچك دل اوزره حواله اولان كميكه دينور (الفاهقة) عقبنده قان روان اولان طعنه يه دينور
على قول فهقه اوزره باصيلان داغه وصف اولور كيه لفظنه وصف اولور تقول رأيت عليه فاهقة اى طعنة تفهق
بالدم اى تتصبب اوهى كية على الفهقة (الفيهق) صيقل وزننده واسع نسنه يه دينور يقال حوض فيهق
اى واسع وسودى پك چوق ناقه يه دينور يقال ناقة فيهق اى صفىّ (المفهاق) محراب وزننده صويى فراوان
قيويه دينور يقال بئر مفهاق اى كثير الماء (الافهاق) همزه نك كسريله طولدرمق معناسنه در يقال افهق
الاناء اذا ملأه ودوه نك فهقه سى اوزره فاهقه ديدكلرى داغ بصمق معناسنه در يقال افهق البعير اذا كواه الفاهقه
وبرنسنه فراوان اولمق معناسنه در يقال افهق البرق وغيره اذا اتسع (التفهق) تفعل وزننده (والانفهاق)
انفعال وزننده بونلرده برنسنه فراوان اولمق معناسنه در يقال انفهق الشئ اذا اتسع (التفيهق) تفيعل وزننده
كلامده تعمق ايدرك دكرمن چقچقه سى كبى پك چوق سويلمك معناسنه در يقال تفيهق فى كلامه اذا تنطع وتوسع كأنه
ملأ به فمه يعنى طولدرمق معناسنه اولان فهق لفظندن مأخوذدر (الفيق) فانك فتحيله طاوغك صوتندن
حكايه در كه مراد طوتلدقده چاغرمسندن حكايه اوله جقدر وفيق مصدر اولور جان ويرمك معناسنه يقال
فاق الرجل يفيق فيقا اذا جاد بنفسه لغة فى يفوق (الفيق) فانك كسريله دنيايى محيط اولان طاغك اسميدر
شارحك بياننه كوره قاف ايله قيق مصحفيدر وفيق پك اوزون آدمه دينور وبر موضع آديدر الافاقة همزه نك
كسريله شاعر مفلق اولمق معناسنه در يقال افاق الشاعر اذا افلق وبو ماده لر يائيه وواويه درينه كه ذكر اولندى
(افيق) امير وزننده آنفا ذكر اولنان عقبه در فصل القاف (القربق) جندب وزننده كربه فارسى
معربيدر كه بقالد كانه دينور واما ابو قحفان العنبرى نام شاعرك اشبو * يا ابن رقيع هل لهامن مغبق * ماشربت
بعد قليب القربق * بيتنده واقع قربقدن مراد بعينها بصره شهريدر پس قربق بصره نك دخى اسماسندن
اولور (القرطق) جندب وزننده كرته فارسى معربيدر كه كردكى وبو بلده ده خرقه تعبير ايتدكلرى لباسه دينور
(القرطقة) دحرجه وزننده كردكى كيدرمك معناسنه در (التقرطق) تدحرج وزننده كردكى كيمك معناسنه در
تقول قرطقته فتقرطق اى البست القرطق اياه فتلبس (القرق) كتف وجبل وزنلرنده الاياسى كبى دوز وهموار
مكانه واوه يه دينور يقال مكان وقاع قرق وقرق اى مستو وقرق فتحتينله دوز اوه لرده ياخود ايراق بيابانلرده سير ايلمك
معناسنه در يقال قرق الرجل قرقا من الباب الرابع اذا سار فى القرق اوفى المهامه (القرق) فرق وزننده طاوق سسنه دينور
(القرق) قافك كسريله كتر صويه ونسبه دينور يقال هو من قرق اى اصل ردئ وعادت وآيين معناسنه در يقال له
قرق حسن اى دأب وعادة وصغار ناسه دينور پس مفردى قرقه اولور يقال هو من قرق الناس اى من صغارهم
وسدّر ديدكلرى لعبه دينور كه تركيده طقورجن اويونى ديدكلريدر مربع الشكل اوله رق يكرمى درت
جزكيلى خانه لر طرح ايدوب خرده طاشلر ايله اوينارلر وسدّر سكر وزننده سه در معربيدر كه اوچ قاپولى
ديمكدر وفى النهاية وفى حديث ابى هريرة انه ربما رأهم يلعبون بالقرق فلا ينهاهم القروق صبور وزننده
عمان ايله هجر بيننده بر وادى آديدر (قريق) زبير وزننده موضع مزبور يانده بر موضع اسميدر
(القققة) فتحاتله غربان اهليه يه دينور كه اوارده بسلنن قرغه لردر وجوجق حدثنه دينور ققه دخى دينور

تشديد ايله وقافك كسريله ده زبانزده در وقفه فنا و كثر رأى وفكر وتدبيره اطلاق اولنور يقال وقع فى قفه اى رأى
سوء و بعضلر ديديكه چوجق حدثنه ققه دينور بقه وزننده ياخود ققه كه ثقه وزننده در چوجق قسمى برفنا ومردار
شيئه يقلشدقده زجر ايچون چاغردقلرى صوتدن حكايه در كه ققه ققه ديو چاغررلر ياخود چوجق برنسنه ايله
قورقدلدقده يعنى مخاطره شيئه صالمق داعيه سنده اولدقده تخويف ايچون چاغردقلرى صوتدن حكايه در
(القلق) فتحتينله مضطرب و بيقرار اولمق معناسنه در يقال قلق الرجل قلقا من الباب الرابع اذا انزعج اى اضطرب
(القلق) جبرى وزننده وبركونه قلاده اسميدر (القلق) كتف وزننده مضطرب و بيقرار آدمه دينور كه اسم فاعلدر
يقال رجل قلق اى مضطرب ومنه يقال امرأة قلق الوشاح اى مضطرب وشاحها بو نكله عربلر چلمسزز بونجه
خاتوندن كنايه ايدرلر (المقلاق) مفتاح وزننده مضطرب و بى آرام آدمه دينور كه مبالغه يى متضمندر يقال رجل
وامرأة مقلاق اى مضطرب (الاقلاق) همزه نك كسريله دابه نك ارقه سينده ادواتى يك طوروب برى اوته
اوينار اولمق معناسنه در همزه صيرورت ايچوندر يقال اقلقت الناقة اذا اقلق جهازها اى قتبها وآلتها (القوق)
قافك ضميله (والقاق) حال وزننده كه اصلى قوق ايدى فتحتينله (والقيق) قافك كسريله جدى متجاوز اوزون
اولان كشى يه دينور يقال رجل قوق وقاق وقيق اى الفاحش الطول وقوق برجنس بيونى اوزون صو قوشنه
دينور وعورتك فرجنه دينور وقياصرۀ رومدن برقيصرك آديدر دنانير قوقيه اكا منسوبدر مؤلف بونى فا ايله ده
ذكر ايلمشدر شارح ديركه اكا قوقا دخى ديرلر ايدى ظاهرا قوقا ديدكلرى كسوت اورام اكا منسوبدر وقاق خفيف
وشلفه سبكمشرب احمق آدمه دينور يقال رجل قاق اى احمق طائش (القوقة) قافك ضميله صلعه معناسنه در كه
طازلغه دينور يقال برأسه قوقة اى صلعة (المقوق) معظم وزننده باشنك اوكى يك طاز وقاولق آدمه دينور يقال
رجل مقوق اى عظيم القوقة (القوق) قافك فتحيله (والقوقاة) دحرجه وزننده طاوق قاق قاق ديو قاقه لمق
معناسنه در يقال قاقت الدجاجة تقوق قوقا وقوقات قوقاة اذا صوتت (قهقاء) صحراء وزننده برقريه آديدر
(قهقوه) ترقوه وزننده مصرده بر ولايت آديدر (القيق) قافك فتحيله طاوق قسمنك چاغرمسندن حكايه در
خروسى چفتلشمكه چاغردقده (القيق) قافك كسريله شلفه و يل قوان احمق آدمه دينور قاق كبى يقال رجل
قيق اى احمق طائش ودنيايى محيط اولان طاغك اسميدر مؤلف بونى فا ايله ده ذكر ايلدى (القيلق) كتاب وغراب
وزنلرنده اوزون آدمه دينور (القيقة) قافك كسريله يمورطه قبوغنك ايچنده اولان انجه زاره دينور (القيق) زبرج
وزننده يمورطه ايچنك آقنه دينور ومؤلف بونى همزه بابنده دخى ذكر ايلدى (القيقان) جيران وزننده ايكى موضعدر
(القيقاءة) قافك كسريله ارض غليظه يه دينور جمعى قواقى وقياقى كلور قاف ثانيه نك كسريله وقوق كلور عنب
وزننده شارح ديركه اصلى قوقاءه در جمع اوّل اصلى اوزره در ثانى لفظى اوزره در ثالث مفردى قيقه اولمق توهمنه
مبنى در فصـــــــــــل اللام (اللبق) كتف وزننده (واللبيق) امير وزننده ايشى ياقشغى اوزره ايشلر اولان اوز وچيره
دست استاده دينور يقال رجل لبق ولبيق اى حاذق بما عمل واكثنه كيديكى هرجامه يراشق و ياقشق اولان
آدمه دينور كه خلق برمعنادر هرنه كيرسه ياقشوب اندامنه جسبان اولور يقال رجل لبق ولبيق اى يليق به الثوب
معناى آيتدن وصفلردر (اللبقة) فرحه وزننده (واللبيقة) ظريفه وزننده مؤنثلريدر على قول ناز وشيوه واداسى
كوزل ولباس كيوب قوشنمسى نازك يراشقلو محبوبه يه دينور يقال امرأة لبقة ولبيقة اى يليق بها الثوب او الحسنة
الدلّ واللبسة (اللبق) فتحتينله (واللباقة) كرامه وزننده هرايشده اوز وچيره دست وحاذق اولمق معناسنه در
يقال لبق الرجل ولبق لبقا ولباقة من الباب الرابع والخامس اذا حذق و بعضلر عندنده لبق ظرافت معناسنه در
يقال لبق الرجل لبقا اذا ظرف ولبق ولباقه اندامه لباس يراشوب ياقشمق معناسنه در يقال لبق به الثوب ولبق به
اذا لاق (اللبق) سبق وزننده برنسنه يى يومشتمق معناسنه در يقال لبق الشئ لبقا من الباب الاول اذا لينه
(التلبيق) لبق معناسنه در يقال لبقه اذا لينه (الملبق) معظم وزننده چرويشله يومشدلمش تريده وصف اولور
يقال ثريد ملبق اى ملين بالدسم (اللثق) لامك وثاى مثلثه نك فتحيله كون روزكارسز اولوب وجوق قيراغى
دوشمكله رطوبتلو اولمق معناسنه دركه وخامتى موجبدر تقول لثق يومنا لثقا من الباب الرابع اذا ركدت ريحه
وكثرنداه (الالثاق) همزه نك كسريله برنسنه يى يشاردوب اصلاتمق معناسنه در يقال الثقه اذا بلّه وندّاه
(الالتثاق) افتعال وزننده برنسنه يشاروب اصلانمق معناسنه در يقال الثقه فالتثق اى بلّه فتبلل (اللثق) كتف
وزننده تويلرى اصلاق قوشه وصف اولور يقال طائر لثق اى مبتلّ (التلثيق) برنسنه يى افساد وتباه ايلمك
معناسنه مستعملدر يقال لثقه اذا افسده (اللحق) لامك فتحى وحانك سكونيله (واللحاق) سحاب وزننده برآدمك

آردندن يتشمك معناسنه‌در يقال لحق به ولحقه لحقا ولحاقا من الباب الرابع اذا ادركه (الالحاق) همزه نك كسريله
لازم ومتعدی اولور آردندن يتشمك و يتشدرمك معنالرينه يقال الحقه اذا ادركه والحق غيره اذا جعله مدركا
وفی القنوت ان عذابك بالكفار ملحق ای لاحق پس بوراده لازمدر لكن بوراده احسن بلكه صواب اولان اسم
مفعول صيغه‌سيله اولمقدر (اللحوق) قعود وزننده آت قسمی اتندن دوشوب آرقلامق معناسنه‌در يقال لحق
الفرس لحوقا من الباب الرابع اذا اضمر آت قسمنك ضموری ايكی كونه اولور بری صاحبی عمليله و بری بنفسه اولور بوراده
لحوق ضمور معناسنه اولمق آتك دريسی هزالدن كيكنه ياخود قارنی صرتنه لاحق ولاصق اولمق تصورينه مبنيدر
(لاحق) معاويه بن ابی سفيانك وغنی بن اعصرك وحاووق نام خارجينك وعينة بن حارثك فرسلری اسميدر
ولاحق الاصغر بنواسده مخصوص برفرسك اسميدر (ابو لاحق) طغان قوشنك كنيه‌سيدر (اللويحق) مصغر
بنيه‌سيله بر برنجی قوش آديدر كه ككلك شكار ايدر (الملحاق) مفتاح وزننده شول ناقه‌يه دينور كه بغايت رونده
اولمغله سائر دوه‌لره يتشوب واكا اصلا سبق وتقدم ايله فائق اوليه‌لر (الملحق) مكرم وزننده برقوم وقبيله‌دن
اوليوب صكره دن انلره التصاق ايدن آدمه اطلاق اولنور يقال هو ملحق ای دعی ملصق (اللحاق) كتاب وزننده
بای غلافنه دينور (الالحاق) همزه نك فتحيله دره نك شول يرلرينه دينور كه آنلردن صو چكيلوب يرينه اكين زرع
اولنور اوله مفردی لحق در فتحتينله (الاستلحاق) الحاق ديدكلری مواضع مذكوره يه اكين اكمك معناسنه‌در يقال
استلحق الرجل اذا زرع الالحاق وفلان بنم اوغلمدر ديو ادعا ايلمك معناسنه‌در يقال استلحق فلانا اذا ادعاه (اللحق)
فتحتينله الحاق لفظنك مفرديدر كه ذكر اولندی واولكی شبئه يتشن نسنه‌يه دينور واولكی ميوه‌نك عقبندن بردخی
ايريشن ميوه‌يه دينور يقال اثمر الشجر اللحق وهو الثمر الذی يلحق بعد الاول (التلاحق) تفاعل وزننده بری برينه يتشمك
معناسنه‌در يقال تلاحقت المطايا اذا لحق بعضهم بعضا (اللخفوق) خای معجمه ايله عصفور وزننده جانوراينی كبی يرده
اولان يارغه دينور (اللاذقية) ذال معجمه مفتوحه ايله حلب اعمالندن بربلده آديدر حالا مهمله ايله لاذقيه ديدكلريدر
(لزقه) لامك ضميله مغربده برحصن آديدر (اللزوق) زای معجمه ايله لصوق وزننده ومرادفيدر كه ياپشمق معناسنه‌در يقال
لزق به لزوقا من الباب الرابع اذا الصق (الالتزاق) افتعال وزننده بودخی ياپشمق معناسنه‌در يقال التزق به بمعنی لزق به
(اللزاق) كتاب وزننده كنديسيله نسنه ياپشدريلان شبئه دينور چريش وطوتقال كبی يقال الزقه باللزاق
ای مايلزق به وجماع معناسنه مستعملدر (لزاق الذهب) كتاب العرب وزننده اشق اسميدر كه چادر اوشغی
ديدكلری نباتدر و برنوع دوايی داروآديدر كه پراصه لونده اولور ارمن بلادندن جلب ايدرلر و بشقه بردار وآديدركه
بول صبيانندن اتخاذ اولنور يعنی بلوغه قريب غلمانك بولنی بالقرظرف نحاس ده بوره ارمنی ايله كونش قرشوسنده
غلظت بيدا ايدنجه نيجه مدت سحق ايدرلر جراحات خبيثه‌يه پك نافعدر مؤلف بونلری تعريفه بشقه جه نسنه عد
ايلمشدر لكن مفرداتك بيانه كوره لزاق الذهب بوره ارمنی نوعندن اولان تنكارك برنوعی اوله جقدر كه لحام الذهب
دخی ديرلر معدنی ومصنوعی اولور ادخالی التونك سبر يعنی ذوبنه باعث اولور انتهی (لزاق الحجر) ياخود لزاق الرخام
بردار ودركه حجر مخصوصدن اتخاذ اولنور بوداروصمغ البلاط ديدكلريدركه مرمر ياخود آخر حجر اوننه طوتقال
اضافه‌سيله شیء واحد اولنجه دق ايتدكلری نسنه‌در تركيده طاش يالپمی ديرلر (اللزوق) صبور وزننده (واللازوق)
قاموس وزننده شول لاصق‌يه دينور كه يارا او زره ياپشدريلور صمغ المنجه اندن قويمز يقال داوی الجراحة باللزوق
واللازوق وهو دواء للجرح يلزمه حتی يبرأ (اللزق) لامك كسريله (واللزيق) امير وزننده برنسنه‌يه يتشك و ياپشق
اولان شبئه دينور ومنه يقال هو لزقی و بلزقی ولزيقی ای بجنبی (اللزيقی) لامك ضمی وزای مشدده‌نك فتحيله خليطی
وزننده كلامده اولان رطوبته يعنی لطافت وملايمته اطلاق اولنور كه سامعك درونه چريش كبی صوانوب
ياپشور يقال فی كلامه لزيقی ای رطوبة (اللزق) فتحتينله لوی معناسنه‌دركه آق جكرك صوسزلقدن يانه ياپشمسندن
عبارتدر يقال لزقت الرئة بالجنب لزقا من الباب الرابع اذا الصقت به عطشا (اللزيقاء) قطيعاء وزننده يغمور
عقبنده طاشلرك ديبلرندن بتشروب چقان خرده اوتلره دينور (الملزق) معظم وزننده محكم ومتين اولميان شبئه
اطلاق اولنور يقال شیء ملزق ای غير محكم (اللسوق) لصوق وزننده ياپشمق معناسنه‌در يقال لسق به لسوقا
من الباب الرابع اذا لزق به (الالتساق) افتعال وزننده لسوق معناسنه‌در يقال التسق به بمعنی لسق (الالساق) همزه نك
كسريله ياپشدرمق معناسنه‌در تقول السقته اذا الزقته (اللسق) لامك كسريله (واللسيق) امير وزننده برنسنه‌يه
ياپشق اولان شبئه دينور ومنه يقال هو لسقی و بلسقی ولسيقی ای بجنبی (اللسق) فتحتينله صوسزلقدن آق جكر
بوكوره ياپشمق معناسنه‌در لزق كبی يقال لسقت الرئة بالجنب لسقا من الباب الرابع اذا الصقت عطشا ويقال لسق

البعير اذا التصقت رئته بجنبه عطشا بو ذكر اولنان ماده لرك مجموعنده زاى وصاد ايله ده لغتدر (الملسق) معظم وزننده برقومه صكره دن ملحق اولان كسيه دينور يقال هو ملسق بهم اى دعى (الملصقة) مكرمه وزننده اتنه طلوطقمز خاتونه دينور (الالصاق) همزه نك كسريله ياپشدرمق معناسنه در يقال الصقه بمعنى الزقه ودوه نك آردسكيرنى ياخود بجاغنى سكيرلمك معناسنه مستعملدر يقال الصق بعرقوب بعيره او بساقه اذا عقره (اللعقة) لامك فتحى وضميله يلامق معناسنه در يقال لعقه لعقة من الباب الرابع اذا لحسه ولعق الاصبع اولمكدن كنايه درارزاق تو كنمك ملابسه سنه مبنى در يقال لعق فلان اصبعه اذا مات ولعقه لامك فتحيله بناء مرة اولور بر كره يلامق معناسنه واسم اولور بر يلامق نسنه يه دينور ومنه يقال فى الارض لعقة من ربيع اى قليل من الرطب يعنى ارض مذكوره دن حيوانلره بر يلامق چاير وارادر (اللعقة) غرفه وزننده برقاشق طلوسى نسنه يه دينور يقال العقه لعقة وهى اسم ما تأخذه فى الملعقة (الملعقة) مكنسه وزننده قاشيغه دينور كه يلايجق آلتدر (اللعوق) صبور وزننده قاشقله يلادقلرى نسنه يه دينور معجون وكلبشكر كبى (اللعوق) جرول وزننده عقلى آزجه اولان سبكسر آدمه دينور كه بر يلامتق عقلى اولور يقال رجل لعوق اى القليل العقل (اللعاق) غراب وزننده يلانمش طعامدن آغزده قلان بقيه يه دينور تقول مافى فى لعاق وهو ما بقى فيه من طعام لعقه (اللعوقة) دحرجه وزننده برايشى چابك طوتمق معناسنه در يقال لعوق فى عمله اذا اسرع (اللعق) كتف وزننده حريص كسيه دينور يقال رجل وعق لعق اى حريص (لعقة الدم) فتحاتله قان يلايان كسه لر ديمكدر كه مراد بنو عبد الدار و بنو مخزوم و بنو عدى و بنو سهم و بنو جمح قبيله لريدر قبائل مزبوره عادت جاهليه اوزره بو بر يله اعتضاد واتحاد ايلمك اوزره تعاهد وتحالف ايلدكلرنده بر دوه ذبح ايدوب دمنى يلايوب على قول اللرنى اول دمه باتيرمغله كويا كه عقد يمين وتوثيق عهد ايلديلر (الالتعاق) افتعال وزننده بر آدمك لونى متغير اولمق معناسنه در كويا كه لونى لعق اولنمشدر يقال التعق لونه على بناء المفعول اذا تغير (اللفق) لامك فتحى وفانك سكونيله ثوبك بر پاره سنى بر پاره يه ياپشدروب ديكمك معناسنه در يقال لفق الثوب لفقا من الباب الثانى اذا ضم شقة الى اخرى فخاطهما وطلب ايلديكى نسنه يه يتشميوب خائب اولمق معناسنه در يقال لفق الامر اذا طلبه فلم يدركه وطغان قوشى صاليورلديكى شكارى صيد ايتميوب بوش دونمك معناسنه در يقال لفق الصقر اذا ارسل فلم يصطد (اللفق) لامك كسريله ايكى ايندن ديكلمش چارك براينه دينور يقال ملاءة ذات لفقين اى عرضين (التلفاق) تانك كسريله ياخود لفاق كه كتاب وزننده در بو يرينه ياپشدر يلوب ديكيلجك ايكى ثوبه دينور مؤلف ثوبان عنوانده رسم ايلمكله اويلجه ترجمه اولندى لكن مقتضا اول ثوبلرك هر برينه اطلاق اولنمقدر حتى اساسده ماهذا بطاق لذا ولفاق عبارتيله مرسومدر (التلفق) تفعل وزننده التحاق معناسنه در يقال تلفق به اذا لحقه (التلافق) تفاعل وزننده برقومك امور متفرقه سى رابطه والتيام بولمق معناسنه در يقال تلافق القوم اذا تلاءمت امورهم (اللفق) فتحتينله برايشه بشليوب ايشليوب كتمك معناسنه در يقال لفق يعمل كذا لفقا من الباب الرابع اذا طفق و بر نسنه يه نائل اولوب اخذ ايلمك معناسنه در يقال لفق الشئ اذا اصابه واخذه (الملفقة) معظمه وزننده دوزمه قوشمه يالدزلمه اولان كلماته اطلاق اولنور يقال احاديث ملفقة اى مزخرفة (اللق) شق وزننده يرده اولان يارغه وچتلاغه دينور يقال بالارض لق اى صدع ولق مصدر اولور ال ايله ياخود ال اياسيله بر آدمك كوزينه اورمق معناسنه يقال لق عينه لقا من الباب الاول اذا ضرب بهما بيده او براحته (اللقلق) فدفد وزننده لسانه اطلاق اولنور يقال حرك لقلقه اى لسانه واكلك قوشنه دينور ياخود بونده افصح اولان لقلاق اولمقدر جمعى لقالق كلور شارحك بيانه كوره لقلق لقلاق مختصر يدر ولكلك معرب بيدر كه فارسيدر (اللقلقة) زلزله وزننده لكلك اوتمك معناسنه در يقال يلقلق اللقلق اى يصوت ومطلقا اضطرابله اولان صوته ياخود شدتلو صوته دينور يقال لهن لقلقة اى صوت فى اضطراب او شدة الصوت ويلان قسمى متصل دلنى چقاروب چكه لرنى اويناتمق معناسنه در يقال الحية تلقلق اى تحرك لحييها دائما وتخرج لسنها و بر نسنه يى صرصوب ارغلامق معناسنه در يقال لقلق الشئ اذا حركه (التلقلق) تزلزل وزننده برى اوته ارغلانمق معناسنه در يقال تلقلق الشئ اذا تقلقل (الملقلق) اسم مفعول بنيه سيله متصل شمشك كبى حركت ايدوب اوينار اولان ياوز كوزه دينور يقال طرف ملقلق اى حديد لايقر مكانه (اللقة) فتحاتله آغزلرى طاره جق چفوره دينور واللر يله ناسنك كوزلرينه ضرب ايدن كسه لره دينور كه جمع اسم فاعلدر مفردى لاق در تشديد قافله (اللمق) لامك فتحيله يازى يازمق معناسنه در يقال لمقه لمقا من الباب الاول اذا كتبه و يازى سيلوب محو ايلمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال لمق بعد مالمق اى محا بعد ما كتب

وال آیه سیله خاصة کوزه اورمق معناسنه در یقال لمق عینه اذاضربها بکفه وباقق معناسنه در یقال لمق الیه اذانظر (اللمق) فتحتینله یولك اورته سنه دینور یقال اخذفی لمق الطریق ای لقمه (اللمق) ضمتینله لادقك جعیدر که برکسه ایله اورشمغه یاخود اورمغه بشلدقده ابتداآنك کوز ینك ایچنه اورمغه ابتدارایدن آدمه دینور تقول رأیته لامقا وهو المبتدئ بصفق الحدقة فی ضرابه وهم لمق (اللماق) سحاب وزننده مأکولات ومشروباتدن جزؤی نسنه یه دینور که برداد یملق وبریلامتق تعبیر اولنور یقال ماذاق لماقا ای شیئا (التلمق) تفعل وزننده دایمق معناسنه در یقال ماتلمق بشئ ای ماتلمج (اللوق) سوق وزننده بومشتق معناسنه در تقول لقته الوقه لوقا اذالینته وکوزه اورمق معناسنه در تقول لقت عینه اذاضربتها ودواتك مرکبنی اصلاح ایلمك معناسنه در تقول لقت الدواة اذا اصلحت مدادها وثابت وبرقرار اولمق معناسنه در یقال هولایلوق عندك ای لایقر (اللوقة) لامك فتحیله ساعت معناسنه در یقال ذهب فلان لوقة ای ساعة (اللوقة) لامك ضمیله قایمغه یاخود کره یاغنه دینور علی قول قایمقله یاخود کره یاغیله تازه خرمادن یاخود صافی یاغله تازه خرمادن مرتب طعامه دینور واکالوقه دخی دیرلر ملوله وزننده تقول اطعمنا الوقة والوقة ای زبدة اوهی بالرطب والسمن مؤلف الوقه یی الق بابنده دخی ثبت ایلمشیدی که الق ماده سندن ایدی ظاهرا بورادہ مرادهمان تمثیلدر (التلویق) کره یاغیله طعامی اصلاح ایلمك معناسنه در یقال لوق الطعام اذا اصلحه بالزبدة (اللواق) سحاب وزننده برداد ملق نسنه یه دینور یقال ماذاق لواقا ای شیئا (اللوق) فتحتینله حمق وبلاهت معناسنه در (الالوق) احمق وزننده ومرادفیدر یقال رجل الوق ای بین اللوق احمق (اللهق) کتف وفرح وزنلرنده شول آق دوه یه دینور که رنکنده نوعا اشقرلك اوله که چیل اولور مؤنثی لهقه در جمعی لهقات در ولهاق در لامك کسریله ولهق بیاض اوکوزه دینور ومطلقا آق نسنه یه دینور ویك آق نسنه یه وصف اولور کاسیذکر مؤنثی لهقه در علی قول لهق پارلدیلی اولمیان آق نسنه یه دینور ثور وثوب وشبیده وصف اولور یقال شئ لهق ولهق ای ابیض او اللهق بفتحتین الابیض لیس بذی بریق ولهق فتحتینله مصدر اولور پك آق اولمق معناسنه یقال لهق الشئ لهقا من الباب الرابع اذا ابیض شدیدا (اللهاق) سحاب وزننده بودخی آق اوکوزه ومطلقا آق نسنه یه دینور (اللهاق) کتاب وزننده بودخی شدید البیاض نسنه یه دینور مؤنثی دخی لهاق در (اللهق) سحق وزننده بودخی برنسنه پك آق اولمق معناسنه در یقال لهق الشئ لهقا من الباب الثالث اذا ابیض شدیدا (التلهق) تفعل وزننده لهق معناسنه در (اللهوق) جرول وزننده لافزن کسیه دینور که عهده سندن کلمیه جکی نسنه لر وعدایدر یقال رجل لهوق ای مطرمذفیاش (اللهوقة) دحرجه وزننده برکسه عهده سنده اولمدیغی نسنه ایله حسن وزینت صاتمق معناسنه در یقال یلهوق فلان اذاکان یتحسن بمالیس فیه وبرایشی یاخود برسوزی وجه لایقی اوزره اهتمامله عمل واداایلیوب همان کلبشی کوزل ایلمك معناسنه در یقال لهوق فی العمل والکلام اذالم یبالغ فیه (التلهوق) تدحرج وزننده لهوقه معناسنه در یقال تلهوق فی العمل والکلام بمعنی لهوق (الملهق) معظم وزننده لونی آق اولان شیئه دینور یقال شئ ملهق اللون ای ابیضه (اللیقة) (واللیق) لاملرك فتحیله دواته لیقه قومق علی قول مرکبنی اصلاح ایلمك معناسنه در یقال لاق الدواة یلیقها لیقة ولیقا اذاجعل لها لیقة اواصلح مدادها ودواته ده مرکب لیقه یه آشمق معناسنه در یقال لاقت الدواة اذالصق المداد بصوفها وصغمق معناسنه در یقال لاق به اذالاذ وبرآدمك اندامنه لباس اوبوب یاقشمق معناسنه در یقال لاق به الثوب اذالبق وبرنسنه برشیئه مناسب وچسبان اولمق معناسنه در یقال هذا الامر لایلیق بك ای لایعلق یعنی بوایش سکایاپشمز که یاقشمزد یمکدر شارحك بیاننه کوره بوایکی معنای اخیرده مصدری لیاقه دخی کلور کتابه وزننده (الالاقة) همزه نك کسریله بودخی دواته لیقه قومق یامرکبنی اصلاح ایلمك معناسنه در یقال الاق الدواة بمعنی لاقها ویاپشدرمق معناسنه در یقال الاقه بنفسه اذالزقه ومنه یقال مایلیق درهما من جوده ای مایمسکه یعنی کمال جود وسخاسندن النده اقچه طوتمز ذکر اولنان الصاق معناسندرکه کفنه درهمی الصاق ایتمز معناسنك لازمیدر (اللیقة) لامك کسریله دواته وضع اولنان ابریشم مقوله سیدر که لسانمزده دخی لیقه تعبیر اولنور دواته ومداده ملاصق اولدیغیچون اطلاق اولندی ولیقه شول لزوجتلو چامور پارچه سنه دینور که ال ایله دیواره اورلدقده یاپشور اوله (اللیق) لامك کسریله برسیاه نسنه دورکه سرمه یه قارشدررلر (اللیق) عنب وزننده بوفقه سحاب پاره لرینه دینور (الالتیاق) افتعال وزننده برکسنه برآدمله بوی بر ینه یاپشوب جسم واحد اولمق درجه سنده خلوص اوزره قونشوب دوستلق ایلمك معناسنه در یقال التاق فلان بفلان اذا اصاه کانه لزق به ولازم اولمق معناسنه در یقال التاق له اذالزمه ومستغنی اولمق

معناسنه‌در يقال التاق فلان اذا استغنى (الليـاق) سحـاب وزننده ثبات و پايدارى معناسنه‌در يقال ليس لفلان لياق اى ثبات فى الامر واوتلاغه دينـور مرتع معناسنه (اللياق) كتاب وزننده آتش شعله سنه دينـور تقول آنست لياقا اى شعلة نار نجز بعونه تعالى فصـــــل الميم (المأق) ميمك فتحى وهمزه‌نك سكونيله كه معق وزننده‌در (والمؤق) ميمك ضمى وهمزه‌نك سكونيله كه معق وزننده‌در (والمؤقى) معطى وزننده (والماقى) قاضى وزننده (والماق) مال وزننده كه همزه الفه قلب اولنمشدر (والموقى) همزه‌يى واوه قلبله موقع وزننده (والمأقى) ميمك فتحى وهمزه‌نك سكونى وقافك كسريله مأوى الابل وزننده (والموق) ميمك ضميله سوق وزننده (والامق) همزهٔ مضمومه ايله (والمقية) ميمك ضميله كوزك بورندن جانبنه دينـور كه كوزدن ياش اقه جق يردر تركيده كوزك پيكارى تعبير اولنور على قول كوزك مقدمنه وعلى رأى مؤخرينه دينور شارح ديركه مقدم العين ديديكى ينه كوزك پيكارى اوله جقدر ومؤخر العين قويرغى اوله جقدر بو صورتده حرف ترديد ايله اومقدم العين عبارهٔ سى تكراردر ظاهرا امام ليثك موق العين مؤخرها ومأقها مقدمها تعبيرندن متحول‌در انتهى وبونلرك جمعى آماق كلور آبار كبى وامأق كلور ابأر كبى ومواق كلور ميمك فتحيله ومأآق كلور ميمك فتحى وهمزه‌نك مديله شارحك بيانه كوره ايكى اولكى موق ومأق وامق وموق وماق لفظلرينك جمعيدر (المأقة) فتحاتله برحالتدر كه انسانه بكاء حالنده عارض اولور صدرندن انجقرق كبى قوپار ايچ چكمه وكوكس كچورمه تعبير اولنور يقال اصابته مأقة وهى شبه الفواق كأنه نفس ينقلع من الصدر عند البكاء والنشيج (المأق) فتحتينله اغلركن ايچ چكمك وكوكس كچورمك معناسنه‌در يقال مئق الصبى مأقا من الباب الرابع اذا اخذته المأقة شارحك بيانه كوره اسم فاعل مئق در كتف وزننده ومنه المثل * انت تئق وانا مئق فكيف نتفق * بورادة تئق تاى فوقيه ايله‌در كه محلنده ذكر اولندى يعنى سن سريع الغضب وبن ضعيف القلب اولمق حسبيله امتزاجمز ممكن دكلدر (الامتئاق) افتعال وزننده مأق معناسنه‌در يقال امتأق الصبى بمعنى مئق وغضب مشتد اولمق معناسنه‌در يقال امتأق غضبه اذا اشتد (المؤق) ميمك ضمى وهمزه‌نك سكونيله وهمزه‌نك تركيله ده لغتدر برارضك پك چقور اولان اطراف ونواحيسنه دينور جمعى امأق كلور ازمان وزننده (الأمأق) امهال وزننده مأقه‌يه يعنى ذكر اولنان كوكس كچورمه حالتنه داخل اولمق معناسنه‌در كه مراد اول حالته اوغرامقدر يقال امأق الرجل اذا دخل فى المأقة ومنه الحديث مالم تضمر والامأق اى الغيظ والبكاء مما يلزمكم من الصدقة نهايه ده حذف همزه ايله اماق عنوانده كه كتاب وزننده درمرسوم وامأق مخفى اولمق اوزره مشروحدر (المحق) سحق وزننده برنسنه‌يى محو وابطال ايلمك معناسنه‌در كه آندن اثر ونشان قوميوب بلورسز نابود ايلمكدن عبارتدر يقال محق الشئ محقا من الباب الثالث اذا ابطله ومحاه وبرنسنه‌نك بركتنى كيدرمك معناسنه مستعملدر يقال محق الله الشئ اى ذهب ببركته وبرنسنه‌يى اتسى ياقوب كويندرمك معناسنه‌در يقال محق الحر الشئ اذا احرقه (التمحيق) بودخى برنسنه‌يى محو وابطال ايلمك معناسنه‌در يقال محقه بمعنى محقه وعادت جاهليه اوزره محيق رسمنى اجرا ايلمك معناسنه‌در يقال محق الرجل اذا راعى المحيق كما سيذكر (التمحق) تفعل وزننده (والامتحاق) افتعال وزننده محو ومضمحل اولمق معناسنه‌در يقال محقه فتمحق وامتحق ويقال امحق بتشديد الميم اصله امتحق فقلبت التاء ميما وامتحاق برنسنه‌يى اتسى چالمقله كويمك معناسنه‌در يقال محقه الحر فامتحق (الامحاق) همزه‌نك كسريله بودخى برنسنه‌نك بركتنى كيدرمك معناسنه‌در يقال امحق الله الشئ اى ذهب ببركته لكن بو لغت ضعيفه‌در فصيحى ثلاثيدن اولمقدر ومحاق هلال كبى هلاك اولمق معناسنه‌در يقال امحق المال اذا اهلك كمحاق الهلال (المحاق) ميمك حركات ثلاثيله آيك آخرينه على قول آيك آخرنده اولان اوچ كيجه‌يه دينـور ياخود قمرك نهان اولمسندن عبارتدر كه صباح واخشام كورنمز اولور قمر كونشله برابرجه طلوع ايلمكله كونش نور قمرى محق ومحو ايلديكيچون اطلاق اولندى يقال جاء نى فى محاق القمر وهو آخر الشهر اوثلاث ليال من آخره اوهوان يستتر القمر فلا يرى غدوة ولا عشية (المحيق) امير وزننده يوفقه‌لنوب كسكينلنمش ناملويه دينور كمال رقتندن كويا كه محق اولمش اولور يقال نصل محيق اى مرقق محدد ومحيق افعال جاهليه‌دن برعمل اسميدر كه يوم محاقده برصويك صاحبى اولان كسه صودن برجانبه طوغرى چكيلوب كتدكده برآخر كسه كلـوب اول صويه نزول وطوارنى اسقا ايدوب آخر ماه آتى‌يه قدر انده اقامت ايدر بعده صاحبى كلوب اول صويه مستحق اولور بينلرنده اول صويه محيق تعبير ايدرلر (الماحق) يك تسى كونه اطلاق اولنور يقال يوم ماحق الحر اى شديده وماحق الصيف يازايامنك شدت حرندن عبارتدر يقال جاء فى ماحق الصيف اى شدة حره (المدق) محق وزننده طاش قيرمق معناسنه‌در يقال مدق الصخرة مدقا من الباب الاول اذا كسرها (المذيق) ذال معجمه ايله امير وزننده

صوقالمش سوده دينور تقول سقانى مذيقا اى لبنا ممزوجا بالماء (المذق) ميمك فتحيله سوده صوقاتمق معناسنه در
يقال مذق اللبن مذقا من الباب الاول اذا مزجه بالماء ودوستلغى خلوص اوزره ايتيوب منافقانه ايلمك معناسنه
مستعملدر يقال مذق الود اذا لم يخلصه (الامتذاق) افتعال وزننده (والامّذاق) همزه نك وميم مشدده نك
كسريله كه بودخى افتعال وزننده در سودصو ايله ممزوج اولمق معناسنه در يقال مذق اللبن فامتذق وامّذق
اى اختلط بالماء (الممذوق) صوقالمش سوده دينور يقال لبن ممذوق ومذيق اى ممزوج (المذّاق) شدّاد وزننده
(والمماذق) منافق وزننده دوستلغى خلوص وصفوت اوزره اولميان كمسنه يه دينور احباب زمانه كبى يقال رجل
مذّاق ومماذق اى غير مخلص (المذرقة) دحرجه وزننده آتمق معناسنه در يقال مذرق به اذا رمى به (المرق)
فرق وزننده عجله ايله دورتمك وساپجمق معناسنه در يقال مرقه بالرمح مرقا من الباب الاول اذا طعنه به بالعجلة
وتجربه ده شوربايى يات صوينى چوق ايلمك معناسنه در يقال مرق الرجل اذا اكثر مرق القدر وسپى يه اورلمش
درينك توينى يولمق معناسنه در يقال مرق الجلد اذا نتف صوفه معطونا ومرق جوارى واسافل مقوله سنك يعنى
موسقيدن بيخبر اشخاص رذله نك بسته وشرقى كبى طرب وتغنى ايلمسنه دينور حالا بوديارلرده آيوجى وميموجى
چنكانه لرك ومحله بكجيلرينك وبلغورلوعربجيلرينك تركيلرى ومعنيلرى كبى شارحك بيانته كوره بونده اسمدر فعلى
تمريق در تقول سمعت المرق وهو غناء الاماء والسفلة ودباغت ايچون سپى يه اورلمغله متعفن اولمش درى يه دينور
يقال انتن من المرق اى الاهاب المنتن وتقول العرب فلان اصابه ذلك فى مرقك اى من جرّاك وفى جرمك يعنى
من اجلك يوراده فى من معناسنه اولمغله فلان كمسنه فلان ايش سندن اوتورى وسنك جرمكدن نلشى اصابت
ايلدى ديمك اولور اهاب منتن معناسندن ياخود شارحك بيانته كوره مرق خرما اغاجنه مخصوص برآفته دخى
ديكله آندن مأخوذدر (الامراق) همزه نك كسريله بودخى تجربه ده چوربايى ياخود ات صوينى چوق ايلمك
معناسنه در يقال امرق القدر اذا اكثر المرق فيها وبرآدم عورت يرنى آچمق معناسنه در يقال امرق الرجل اذا ابدى
عورته ودباغت ايچون معالجه اولنان درينك توينى يولنه جق وقتى كلمك معناسنه در يقال امرق الجلد اذا حان له
ان ينتف (المرق) ميمك ضميله تويلرى قاوله مش قوردلره دينور امرق مفرديدر يقال ذئب امرق وذئاب مرق
اى امعط (المرق) ميمك كسريله سپى يه اورلمش درينك قوقمش تويننه دينور يقال انتن من المرق اى الصوف المنتن
(مرق) فتحتينله موصل قضاسنده برقريه آديدر واكينه عارض اولور برآفته دينور كه سنبله دن حبه لر قبل النضج
صاررصاررو كيلور يقال اصاب الزرع مرق اى آفة وشوربايه وات صوينه دينور مرقه آندن اخص دركه برمقدار جه سنه
دينور مؤلف ومن الطعام معلوم عبارتيله رسم ايدوب شوربايه كذلك ات صوينه ديديكى امهات سائره دن
استنباط اولندى وجه تسميه نتف صوف معناسندن مأخوذدر ات صوينى اتدن مروق ايدوب شوربا دخى ات
صويندن اولديغنه مبنى در بعده مطلق شوربايه دخى اطلاق اولندى بو فقير عزبستانده براديبدن *اذا فاتك اللحم
فاشرب المرقة* كلامنى مثل اولرق استماع وسؤال ايلديكمده ات صوينى اولديغنى افاده ايلمشدر واساسده وهو الماء
الذى يمرق من اللحم عنوانيله بيان اولنمشدر ومقدمه ده شوربا ايله مفسردر پس مرق شوربايه وات صوينه ده
اطلاق اولنور ومرق مصدر اولور خرما اغاجنك يمشى پك فراوان اولمغله يمشى دوكمك معناسنه در يقال مرقت
النخلة مرقا من الباب الرابع اذا انفضت حملها بعد الكثرة وبمورطه ايكدين اولوب جلق كسملك معناسنه در
يقال مرقت البيضة اذا فسدت فصارت ماء (المروق) قعود وزننده اوق نشانك اوته جانبنه چيوب چقمق
معناسنه در يقال مرق السهم من الرمية مروقا من الباب الاول اذا خرج من الجانب الاخر ومروق سنبله نك
قلپچقلرينه دينور مفردى مرق در ميمك ضميله (المارقة) خوارج طائفه سنه اطلاق اولنور دين محمديدن
مروق سهم كبى مروق وخروج ايلدكلرى ايچون قال الشارح وفى الحديث وذكر الخوارج يمرقون من الدين كما
يمرق السهم من الرمية وفى حديث على رضى الله عنه امرت بقتال المارقين يعنى الخوارج (الامتراق) انفعال
وزننده بودخى اوق نشاندن اوته چچمك معناسنه در ومنه المثل *رويد الغزو يمرق* بنوكنانه دن برخاتون بغايت دلير
اولمغله دائما باشنه عسكر جمع ايدوب قبائل سائره يه حايل ايدر ايدى مقدما استرقاق ايلديكى جوانلردن برينه علاقه
واتصال ايلمكله آندن حامل اولوب اولى اثناده توابعى يته يوسمته آغاز ايلمك خصوصنى درميان ايلملريله كلام مزبورى
ايراد ايلدى كه شجخون خصوصنده برمدت دخى امهال وتأخير ايليه سز تا كه بطنمده اولان ولد طشره خروج
ايده ديمكدر مثل مزبور عاقبت احواله انتظار وتوقف موقعنده ضرب اولنور (المريّق) قبيط وزننده عصفر
اسميدر كه اصپور ديدكلرى نباتدر (الممرّق) اسم مفعول بنيه سيله مريق ايله ياخود زعفرانله بويانمش نسنه يه دينور

يقال ثوب متمرّق اى مصبوغ بالمرّيق او بالزعفران (المتمرّق) اسم فاعل بنيه‌سيله سمورمكه يوزطوتمش آته دينـور
يقـال فرس متمرّق اذا اخذ فى السمن (المراقة) ثمـامه وزننده دريدن يولنـان يو كه دينور كه يولنتى تعبير اولنور
ياخود دوه ايچون بولنـان برمقدارجه اوت يولنليسنه دينور (الامتراق) افتعـال وزننده برنسنه سرعتله خروج ايلمك
معناسنه دريقـال امترق الشئ اذا خرج سريعـا (يتزمرق) فرق وزننده وفرح وزننده مدينه‌ده برقيوآديدر (الممرّق)
محدّث وزننده سودلك يوزنده يلدز يلدز چكر كه كوزى كبى جابجا پارلدايان دانه‌دانه اوزينه دينور (الامراق) همزه‌نك
فتحـيله بودخى سنبله قلچقلرينه دينـور مفردى مرق درميمك ضمـيله (مرقيه) فتحـاتله شامده برحصن آديدر
(المزق) ميمك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله (والمزقة) هـايله يرتمق معنـاسنه دريقال مزق الثوب مزقاومزقة من الباب
الثانى اذا خرقه وقوش چقرمق معناسنه دريقـال مزق الطائرمزقامن الباب الاول والثانى اذارمى بذرقه و بركسه‌نك
عرض وناموسنه طوقنمق معناسنه مستعملدر يقـال مزق عرض اخيه اذاطعن فيه (التمزيق) بودخى برنسنه‌يى
يرتمق معناسـنه‌دركه مرادپاره‌لمقدر (التمزّق) تفعل وزننده يرتلمق معناسنه‌دريقال مزّقه فتمزّق (الممزّق) معظم
ياخود محدّث وزننده شأس بن نهارنام شاعرك لقبيدر زاده طبعى اولان اشبو * فان كنت مأكولا فكن خيرآكل * والا
فادركنى ولمـا امزق * بيتى باعث تلقيب اولمشدر وممزّق محدث وزننده بشقه برشاعرحضرمى‌در وممزّق كه معظم
وزننده درتمزيق كبى مصدر دراشارالمؤلف به الى قوله تعالى ومزّقنـاهم كلّ ممزّق الايه (المزق) عنب وزنـده
يرتلان شيئك پاره‌لرينه دينورمفردى مزقه‌درفرقه وزننده يقال مزق ثوبه فصارمزقا اى قطعا (المزاق) كتاب وزننده
زياده‌سيله رونده وچابك ناقه‌يه دينوركه فرط سرعتندن يرتلق درجه‌سنه واره يقـال ناقة مزاق اى سريعة جدّا
(مزيقيـاء) مصغر بنيه‌سيله ملوك يمندن عمرو بن عامرك لقبيدرهر كون ايكى فاخرجامه كيوب بغـايت متكبروخودبين
اولمغله بردخى كيمكدن وآخركسه‌نك دخى كيمسندن عاروتابى ايلمكله اخشـام اولنجق ايكيسنى دخى يرتوب پاره پاره
ايدرايدى اكابنـاء مزيقيـاء ايله ملقب اولدى (المزقة) غرفه وزننده بركوچك قوش آديدر المزقة ميمك كسريله
مطلقـا يرتق پاره سنه دينور جمعى مزق درعنب وزننده كه ذكر اولندى (الممـازقة) مفاعله وزنـنده سكرتمكده
بربله يارشوب مسابقه ايلمك معناسـنه‌دريقـال مازقه اذاسابقه فى العدو (المستق) قنفذوزنـنده ستق ماده‌سنده
بيـان اولندى (المشق) رشق وزننده مزراق دورتمكده واورمقده على قول خاصة قامچيله اورمقده وطعام يمكده
سرعت ايلمك معنـاسـنه‌دريقال مشق الطعن والضرب او بالسوط والا كل مشقا من الباب الاوّل اذااسرع
اسـاسده ومقدمه‌ده بونلره كتابتى دخى الحاق ايلمشدر نته كه مشهور ومتداولدر لكن مؤلف تفريق ايلمشدر ومشق
فى الكتابة حروفلرى اوزاتمقدن يعنى خط جلى كبى اوزون اوزون كشيده‌لو يازمقدن عبـارتدر يقال مشق فى الكتابة
اذامدّ حروفهـا ومشق بردرلو جمـاع ايلمك معناسنه‌دركه مراد سرعتلو جماع ايلمكدر وطرامق معناسنه دريقال
مشق شعره اذامشطه و برنسنه‌يى سونوب اوزامق ايچون چكمك معناسنه درياش درى چكمسى كبى يقال مشق الشئ
اذاجذبه ليمتدّ واثواب يرتمق معناسنه‌دريقـال مشق الثوب اذامزقه وضعيف ضعيف طعام يمك معناسـنه‌اولمغله
كوياكه ضدّ اولور زيراسرعت اكل معنـاسـنه‌ده كلورنته كه ذكراولندى وسودى آزجه صاغمق معناسـنه‌دريقال
مشق الناقة اذاحلبها قليلا وخاصة كريشى يومشمق ايچون چكوب سوندرمك معناسنه‌دريقال مشق الوتراذامدّه
ليلين و برنسنه انجه اوزون اولمق معنـاسـنه‌دريقال مشقت الجارية على بناء المجهول ويقال فى قدّها مشق وقدّ
ممشوق اى طويل معرّقة وطوار چايرك ايو وخوش اولنلرنى اوتلامق معناسنه دريقـال مشقت الابل الكلأ اذا اكلت
اطايبه و برآدم طعـامدن برمقدارجه‌سنى ييوب چوغنى قابده قومق معناسنه‌دريقال مشق الطعام اذا ابقى منه اكثر
ممـا اكل وجديد لباس بجاغه سورنمكله ياقوب آچمق معناسـنه‌دريقال مشق الثوب الجديد الساق اذاخرقها
بالاصـابة (المشقة) تمره وزننده طوارك اياغنه بغلنان باغك اثرينه دينوركه يرانمش اولور وآت وقاترمقوله‌سى طوارك
اياقلرى ميدانلو آيشق اولمغه دينور يقال فى قوائم الفرس مشقة اى تفحج وتشجج (المشاقة) ثمـامه وزنـنده صاچ
وصقال وكتان طرانوركن دوكيلان طراتى‌يه دينور ياخودهوايه كيدن ياطراقدن قورتلانه دينـور ايكيسى برنسنه
اوله‌جقدر كتان طرانتيسنه اوشبو تعبيراولنور (الامتشاق) افتعال وزنـنده برنسنه‌يى چهولتله قاپمق معناسنه‌در
يقـال امتشقه اذاختلسه و برنسنه‌يى كسوب يا بولوب برپاره‌سنى آلمق معناسنه‌دريقـال امتشقه اذااقتطعه وممه‌ده
اولان سودك جمله‌سنى صـاغمق معناسـنه‌دريقال امتشق مافى الضرع اذااستوفاه حلبا (المشق) ميمك كسريله
كوده‌سى چلمسزآدمه دينـور كاسيذكر وميمك كسرى وفتحيله آشى بويه‌سنه دينـور يقال صبغه بالمشق اى بالمغرة
(المشيق) امير وزنـنده بودخى آزاتلوچلمسز آدمه دينور كاسيذكر وكيلمش لباسه دينور يقال ثوب مشيق اى لبس

وآرقلمش براق آته دينور يقـال فرس مشيق اى ضامر (الممشوق) بودخى چلمسز آدمه دينـور يقال رجل ممشق
ومشيق وممشوق اى خفيف اللحم و ياغى بولمش آته دينور يقال فرس ممشوق اى ضامر وانجه رك اوزون چبوغه دينور
يقـال قضيب ممشوق اى طويل دقيق (المشقة) ميمك ضمـيله امتشاقدن اسمـدر كه يكى لباسك بجاغى سورتوب
باقسنه واو يلقلرك برى برينه سورتوب آجشمسنه دينور يقـال فى ساقه اوقوائمه مشقة اى حرقة من الثوب الجديد
(الامشق) جابجا چتلامش درى يه دينور يقال جلد امشق اى منشقق و يورركن او يلقلرى برى برينه سورينن آدمه
دينور جمعى مشق درميمك ضميله (المشق) فتحتيله برآدمك او يلقلرى برى برينه سورنورا ولمق معناسـنه در يقال
مشق الرجل مشقا من الباب الرابع اذا اصابت احدى ربلته الى الاخرى (المشقاء) امشق لفظندن مؤنثدر يورركن
او يلقلرى برى برينه سورينن عورته دينور (التمشق) تفعل وزنـنده كيجه نك چوغى كتمك معناسنه در يقال تمشق
الليل اذا ولى وتمشق جلباب الليل شفق سوكوب فجر آيدنلغى عيان اولمقدن كنايه در بو نلر انجلمك معناسندن مأخوذلردر
يقـال تمشق جلباب الليل اذا ظهر تباشير الصبح واغاجك دالى وچبوغى صو يلوب قبوغندن قاولمق معناسنه در
يقال تمشق الغصن اذا تقشر وتحسر ولباس پاره لنمك معناسنه در يقـال تمشق الثوب اذا تمزق (الممشوقة) قامتى تازه
فدان كبى نازك وموزون ودلكش اولان محبوبه يه دينور يقال جارية ممشوقة اى حسنة القوام (التماشق) تفاعل وزنـنده
برنسنه يى چكشمك معناسنه در يقال تماشقوا اللحم اذا تجاذبوه (المماشقة) مفاعله وزنـنده بودخى چكشمك معناسنه در
يقال ماشقه الشئ اذا جاذبه وسوكشمك معناسـنه در يقال ماشقه اذا سابه وحيقرشمق معناسـنه در يقال ماشقه
اذا صاخبه (المشقة) ميمك كسريله بودخى مشاقه معناسنه در كه كتان اوستبوسـنه دينور واسكى ثوبه دينور يقال جاء
وعليه مشقة اى ثوب خلق على قول يموق پارچه سـنه دينور جمعى مشق كلور عنب وزنـنده (الامشاق) همزه نك
كسريله قامچى ايله اورمق معناسـنه در يقال امشقه اذا ضربه بالسوط (المطق) فتحتيله خرما آغاجنه مخصوص
برعلت آديدر كه اصلاميوه طوتمز اولور (المطقة) تمره وزنـنده طتلولغه دينور يقال مابه مطقة اى حلاوة (التمطق)
تفعل وزنـنده برنسـنه نك طعمنى بيلمك ايچون طاتمق معناسـنه در يقال تمطقه اذا تذوقه ولذيذ طعـام يركن
پك خوشلنديغندن طماغنه اوروب اوتدرمك معناسـنه در يقال ذاقه او اكله فتمطق اذا صوت بلسانه يضمه بالغار
الاعلى (المعق) ميمك فتحيله برنسـنه يى شدتله ايچمك معناسـنه در يقال معق الماء معقا من الباب الثالث اذا شربه
شديدا ومعق اوتسز قيريره دينور يقال نزلوا فى معق اى ارض بلا نبـات ومعق ميمك فتحى وضميله ايراقلق
بعد معناسـنه در يقال بينهما معق اى بعد ومعده فاسد اولمق معناسـنه در يقال معق الرجل فهو ممعوق على بناء
المجهول اذا فسدت معدته وسـيل صويى اوغراديغى يرى ياروب طپراغنى صيروب كوترمك معناسـنه در يقال
معق السـيل الارض اذا جرفها وبدخو يلغه دينور يقال به معق اى سوء خلق (المعيق) امير وزنـنده درين شيئه
دينور يقال نهر معيق اى عميق ويقال بئر معيقة اى عميقة (المعاقة) كرامه وزنـنده درين اولمق معناسـنه در يقال
معقت البئر معاقة من الباب الخامس اذا عمقت (الامعاق) همزه نك كسريله درين ايلمك معناسـنه در تقول امعقت
البئر اذا اعمقتها (التمعق) تفـعل وزنـنده درينلمك معناسـنه در يقال تمعق الشئ اذا تعمق وبدخوى اولمق
معناسـنه در يقال تمعق الرجل اذا ساء خلقه (الامعاق) همزه نك فتحيله اعماق معناسـنه در كه بعيد اولان بيابان
اطراف ونواحيسـنه دينور جمعى الجمعى اماعق واماعيق كلور (تمعق) تنصر وزنـنده برطاغك آديدر (المق") شق
وزنـنده آشيلمق ايچون خرما چچكنى يارمق معناسـنه در يقال مق" الطلعة مقا من البـاب الاول اذا شقها للابار
(الامتقاق) افتعال وزنـنده ياورى ممه اولان سودك جمله سنى امك معناسـنه در يقال امتق" الفصيل ما فى الضرع
اذا شربه كله (التمقق) تفعل وزنـنده مشروبى تدريجى آزجه آزجه ايچمك معناسـنه در يقال تمققه اذا شربه
شيئا فشيئا وبرنسـنه دن متأثر اولمق معناسـنه مستعملدر يقال اصابه جرح فما تمققه اى لم يضره (المقق) فتحتيله
اوزونلغه دينور (الامق") پك اوزونه دينور يقـال فرس امق" اى بين المقق طويل (المقامق) اسم فاعل بنيه سيله
اقصاى حلقومدن تكلم ايدن آدمه دينور يقـال رجل مقامق اذا كان يتكلم باقصى حلقه (المقاء) سقاء وزنـنده
اتسز چلسز او يلغه وصف اولور يقـال فخذ مقاء اى عارية عن اللحم وايراق يره دينور يقـال ارض مقاء اى
بعيدة (المقمقة) فتحاتله هنوز سود امن اوغلاقلره دينور وجاهـل ونادان اشخاصه دينور (التمقيق) تفعيل وزنـنده
بركيمسه نفقه عيالى خصوصنى تضييق ايلمك معناسـنه در يقال مقق على عياله اذا ضيق عليهم وقوش ياوريسنى
آغزيله يملمك معناسـنه در يقال مقق الطائر فرخه اذا غره (المقمقة) زلزله وزنـنده برنسنه يومشيوب سهولتلنمك
معناسـنه در يقال مقمق الشئ اذا لان وسلس وسرلد نسـنه يى منقاد ايلمك معناسـنه در يقال مقمق الشئ اذا

خیسه وذلله ویاوری اناسنك ممه سنی شدتله چکوب اتمك معناسنه‌در یقال مقمق اتمه اذا مص ضرعها شدیدا
(موقق) موهب وزننده اجأ نام جبلده برقریه آدیدر (الملق) خلق وزننده محوایلمك معناسنه‌در یقال ملق الشیٔ
ملقا من الباب الاول اذا محاه وجماع ایلمك معناسنه‌در یقال ملق جاریته اذا جامعها ویایقه‌مق معناسنه‌در یقال
ملق الثوب اذا غسله ویاوری سود اتمك معناسنه‌در یقال ملق اتمه اذا رضعها واورمق معناسنه‌در یقال
ملقه بالعصا اذا ضربه بها ویك پك یوریمك معناسنه‌در یقال ملق فلان اذا سار شدیدا (التملق) تفعل وزننده
(والتملاق) کسرتینله ولامك تشدیدیله برآدمه تلطفله عرض واظهار محبت ایلمك معناسنه‌در که یلتاقلنمق تعبیر
اولنور یقال تملقه وتملق له تملقا وتملاقا اذا تودد الیه وتلطف له (الملق) فتحتینله لطف ومحبت معناسنه‌در یقال
فیه ملق ای ود ولطف وضمیرنده اولمیان نسنه‌یی لسانیله اعطا ایلمك معناسنه‌در یقال ملقه وملق له ملقا
من الباب الرابع اذا اعطاه بلسانه مالیس فی قلبه وملق دوز وهموار یره دینور تقول سرنا فی الملق ای الارض
المستویة ویوکرك آتك بغایت سریع وراحتلو والطف سکرتیسنه دینور یقال لهذا الفرس ملق وهو الطف
الحضر واسرعه ویول خاتم پرمقدن بری اوته اوینامق معناسنه‌در یقال ملق الخاتم اذا اخرج (الملق) کتف
وزننده یك سرعت ولطافتله سکردن یوکرك آته دینور یقال فرس ملق اذا کان به ملق مؤنثی ملقه‌در وضعیف
وزبون آدمه دینور یقال رجل ملق ای ضعیف ولطافت واستقامتله سکرتیسنه اعتماد اولنمیان یعنی چالق
سکردر اولان آته دینور یقال فرس ملق ای لایوثق بجریه (المالق) هاجر وزننده اکنجیلرك ترلانك طپراغنی
دوزلتدکلری نسنه‌یه دینور که سورکو تعبیر اولنور ودیوارجیلرك صیوه صیوادقلری وصیوه دوزلتدکلری
نسنه‌یه دینور که ترکیده فارسی تعبیرایله ماله دینور شارحك بیاننه کوره ماله کبی مالق دخی ماله معربیدر (المملق)
منبر وزننده بودخی مالق معناسنه‌در پس بو محو معناسندن اولور (التملیق) ترلانك طپراغنی ذکر اولنان ماله ایله
دوزلتمك ودیوارك صیواسنی کذلك ماله ایله صیوایوب دوزلتمك معناسنه‌در یقال ملق الارض والجدار اذا
ملسوهما بالمالق (مالقه) لامك فتحیله اندلس دیارنده بر بلده آدیدر (المیلق) حیدر وزننده جست وچابك انسان
وحیوانه دینور یقال رجل وفرس میلق ای سریع وبررجل اسمیدر (الانملاق) انفعال وزننده برنسنه مهره
تخته سی کبی دوز وهموار اولمق معناسنه‌در یقال انملق الشیٔ اذا املاس وبرنسنه صابون کبی الدن قایوب
صیوشمك معناسنه‌در یقال انملق منی ای افلت (الامّلاق) همزه‌نك ومیم مشدده‌نك کسریله که فی الاصل افتعال
وزننده در انملاق ایله معنای اولده مرادفدر یقال امّلق الشیٔ اذا املس (الملقة) فتحاتله پالچین دوزقیایه دینور یقال قام
علی الملقة ای الصفاة الملساء (ملاق) غراب وزننده برنهرك اسمیدر (ملقونیه) یانك تخفیفیله حلزونیه وزننده قونیه
قربنده بربلده آدیدر (المملوق) ملقدن اسم مفعولدر یایقانمش واملمش معنالرینه‌در بومناسبتله یکیجه قسراغه
چکلمش آیغره مملوق الذکر اطلاق ایدرلر یقال فرس مملوق الذکر ای حدیث العهد بالنزاء (الاملاق) همزه‌نك
کسریله فقیر اولمق معناسنه‌در ملاست معناسندندر یاخود محو معناسندندر یقال املق الرجل اذا افتقر وقسراق
قولون دوشورمك معناسنه‌در یقال املقت الفرس اذا ازلقت ویایقه‌مق معناسنه‌در یقال املق الثوب اذا غسله
(الامتلاق) افتعال وزننده اخراج ایلمك معناسنه‌در یقال امتلق الشیٔ اذا اخرجه (الموق) میمك ضمیله قناتلی
قرنجه‌یه دینور وغباره دینور وکوزلك پیکارنه دینور وقالین جزمه‌یه دینور که مست کبی یوفقه خف اوزرندن کیلور
ادك وطوماق ولسوانچه کبی جمعی امواق در شارحك بیاننه کوره موزه معربیدر بونك تفصیلی جرموق
ماده‌سنده مرورایلدی فلینظر وموق غباوته مقارن حماقته دینور یقال ما ابین موقه ای حمقه فی غباوة وبومعناده
مصدر اولور کما سیذکر (المائق) غبی وکندذهن اولان احمق وبیغزه دینور که مانق وسمه تعبیر اولنور جمعی
موقی کلور سکری وزننده یقال رجل مائق واحمق مائق ورجال موقی (المواقة) کرامه وزننده (والمؤوق) قعود
وزننده (والموق) میمك ضمیله برکسه کندذهن اوله‌رق احمق یعنی ممه ومانق اولمق معناسنه‌در یقال ماق الرجل
یموق مواقة ومؤوقة ومؤوقا وموقا اذا حمق (الموق) شوق وزننده بازار رایکان اولمق معناسنه‌در یقال ماق البیع
یموق موقا اذا رخص وموق میمك فتحیله (وموق) میمك ضمیله (ومؤوق) قعود وزننده (ومواقه) طلاقه وزننده
هلاك اولمق معناسنه‌در یقال ماق فلان موقا وموقا ومؤوقا ومواقة اذا هلك (الانمیاق) انفعال وزننده بودخی
هلاك اولمق معناسنه‌در یقال انماق الرجل اذا هلك (موقان) سلطان وزننده اومینیه‌ده برقصبه اسمیدر
(الاستماقة) برکسه‌یی احمق عد ایلمك معناسنه‌در یقال استماقه اذا استحمقه (المهق) فتحتینله صویه عارض
اولان خضرته دینور که چوق طورمقدن عارض اولور یقال الماء علاه مهق ای خضرة (الامهق) احمق وزننده

شول آق نسنه‌یه دینور که اکا اصلا حمرت قارشمیوب و براق اولمیوب لکن کرج رنکنده اوله یعنی کرچه یا ضلغی
ساده اوله لکن برق و رونق اولمامغله کرج کبی بوزمتق طونقسی اوله یقال ابیض امهق اذا کان لاتخالطه حمرة
ولیس بنیر لکنه کالجص ومنه فی النهایة فی صفته علیه السلام ولم یکن بالابیض الامهق وهو الکریه البیاض
کلون الجص یریدانه کان نیر البیاض (المهیق) امیر وزننده یولده اولان چقورجه اياق ایزینه دینور که چوق
چکنديکندن یرایتمش اولور وارض بعیده‌یه دینور (التمهق) تفعل وزننده مشروبی ساعة فساعة ایچمك
معناسنه‌در یقال تمهق الشراب اذا شربه ساعة بعد ساعة (التمهیق) یاوری سودی بول بول اتمك معناسنه‌در
یقال مهق الفصیل الضرع اذا رضع مخرفجا (المهق) نهق وزننده یلك یوبیدن معناسنه‌در یقال الخیل تمهق

ن

مهقا من الباب الثالث ای تعدو   فصـــــل النون (النبق) سبق وزننده یازو یازمق معناسنه‌در یقال نبق
الرجل نبقا من الباب الاول اذا کتب ونبق سدر اغاجنك یمشنه دینور که عربستان کراسی تعبیر اولنور مفردی نبقه‌در
وشول اون کبی نسنه‌یه دینور که خرما اغاجنك اوزد کنك اوزندن ظهور ایدر لذیذ اولور بکمز ایله تقویه ایدوب نبیذ
ایدرلر (النبق) نونك کسریله (والنبق) کتف وزننده بونلرده سدر اغاجنك میوه‌سنه دینور مفردلری هایله‌در
(ذونبق) بر موضعدر (التنبیق) آهسته‌جه ضرطه لمق معناسنه‌در یقال نبق الحمار اذا حبق غیر شدید (المنبق)
معظم وزننده (والمنبق) محدث وزننده زوائدلری ازاله اولنمغله برچرپیدن چقمش کبی یاقشقلو دوپدوز خرما
وسائر نسنه‌لرك صره‌سنه دینور یقال نخل منبق ومنبق ای مستو مهذب مصطف علی سطر (النبیقة) سفینه
وزننده ایری اصمه قوللرینك کوزلرندن آقان یاشه دینور (ابونبقه) حمزه وزننده بنو مطلبدن برجماعتك جدی
کنیه‌سیدر (الانتباق) افتعال وزننده استخراج کلام معناسنه‌در یقال انتبق الکلام اذا استخرجه (الانبیاق)
بو اجوف اولمغله محل ذکری بوق ماده‌سیدر لکن جوهری وهمدن ناشی بوراده رسم ایلدی (النتق) فتق وزننده
برنسنه‌یی صرصوب سلکمك معناسنه‌در یقال نتق الشیء نتقا من الباب الاول اذا زعزعه ونفضه وبرنسنه‌یی
یرندن طشره چکمك معناسنه‌در یقال نتق الغرب من البئر اذا جذبه وخاتونك اولادی کثیر اولمق معناسنه مستعملدر
کویا که رحمی ماده اولاددن سلکمش اولور یقال نتقت المرأة اذا کثر ولدها وسویلمك نطق معناسنه‌در یقال
لاینتق ای لاینطق (الناتق) (والمنتاق) اولادی کثیر اولان خاتونه دینور وناتق فاتق معناسنه‌در که برنسنه‌یی
شق ایدن کمسیه دینور ورافع معناسنه‌در که برنسنه‌یی یوقری قالدریجی دیمکدر یقال هوناتق له ای رافع
وبرنسنه‌یی دوشیوب بسط ایدیجی‌یه دینور یقال هوناتقه ای باسطه شارح دیر که مصدرلری اولان نتق شق ورفع
وبسط معنالرینه‌در وچاپك طوتیشن چقماغه دینور یقال زندناتق ای وار وتیز کبه اولان ناقه‌یه دینور یقال ناقة
ناتق ای سریع الحمل وشول آته دینور که دوزوراحت یوریمیوب راکبنی سلکوب ارغلار اوله یقال فرس ناتق اذا کان
ینفض راکبه وناتق حرف تعریفسز رمضان آینك علمیدر صائمی سلکوب صرصدیغیچون (النتوق) قعود
وزننده وجودی ات ایله طولمق درجه‌سنده سمورمك معناسنه‌در یقال نتق زید نتوقا من الباب الاول اذا سمن
حتی امتلأ (المنتق) مقعد وزننده آت قسمنك قارننده اوزنکی چاله‌جق وماهمیز اوره‌جق یره دینور (الانتاق)
همزه‌نك کسریله زورمند آدملرك قالدره‌جقلری آغر کرزطاشی قالدرمق معناسنه‌در یقال انتق الرجل اذا شال
حجر الاشداء وبر آدمك خانه‌سی یماجنده خانه یاپمق معناسنه‌در یقال انتق فلان اذا بنی داره نتاق داره وچوق
اولاد طوغورر خاتون آلمق معناسنه‌در یقال انتق الرجل اذا تزوج منتاقا وکولکه‌لك وسایبان طوتمق معناسنه‌در
یقال انتق فلان اذا عمل مظلة من الشمس شارح حمل نسخه‌لرینی تخطئه ایلمشدر ودغارجغی ایچنده اولان کوهلر
دوشمك ایچون سلکمك معناسنه‌در یقال انتق الرجل اذا نفض جرابه لیصلحه من السوس وصوم رمضان طوتمق
معناسنه‌در یقال انتق الشیخ اذا صام شهر رمضان (النتاق) کتاب وزننده برنسنه‌نك یماجنه دینور یقال داره نتاق داری
ای بحیاله (النخانیق) خای معجمه ایله نخنوق لفظنك جمعیدر که قیود یوارنه مشابه یاپیلود یواره دینور لکن بو آندن
کوچك اولور النخانقة کلب قبیله‌سندن بنو عامر بن عوفدن برجماعته اطلاق اولنور (انداق) همزه‌نك فتحیله سمرقند
قضاسنده برقریه‌در ابن ابی الحسن دیمکله معروف حسن بن علی بن سباع الانداقی اورادندر ومرو قضاسنده
برقریه‌در (النرمق) نونك ومیمك فتحیله نرمه فارسی معربیدر تازه محبوب بدنی کبی ترو ملایم نسنه‌یه دینور (النزق) نونك
فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله (والنزوق) قعود وزننده آیغر قسراغه آشمق معناسنه‌در یاخود جست وخفیفلکدن
ایلرو صیچرایوب سائرلری تقدم ایلمك معناسنه‌در یقال نزق الفرس ونزق نزقا ونزوقا من الباب الرابع والاول
والثانی اذا نزا او تقدم خفة ووثب ونزق فتحتینله ونزق ونزوق غضب هنکامنده توقر ایلمیوب خفیفلك ایلمك

معناسنه در که چکرکه کبی اورادن اورایه صیچرامقدر یقال نزق الرجل ونزق نزقا ونزقا ونزوقا من الباب الرابع
والثانی اذاطاش وخف عندالغضب (الانزاق) همزه‌نك كسریله آیغری قسراغه آشدرمق معناسنه‌در یقال
انزق الفحل اذاانزاه وافراطله كلمك معناسنه‌در یقال انزق الرجل اذاافرط فی ضحكه وبرآدم رشد وفطانت
ووقارصاحبی ایكن سفیه وخفیف وسبكسراولمق معناسنه‌در یقال انزق فلان اذاسفه بعدحلم (التنزیق)
بودخی آیغری قسراغه آشدرمق معناسنه‌در یقال نزّق الفحل بمعنی انزقه (النزق) فتحتینله نزق ونزوق
معناسنه‌در كه ذكراولندی وقاب وحوض مقوله‌سی اغزینه قدرطولمق معناسنه‌در یقال نزق الاناء والغدیر
اذاامتلأ الی رأسه وقریب معناسنه‌در یقال مكان نزق ای قریب (النزاق) كتاب وزننده چاپك ناقه‌یه
دینور یقال ناقة نزاق ای سریعة (المنازقة) مفاعله وزننده (والنزاق) جدال وزننده سوكشمك معناسنه‌در
یقال نازقا منازقة ونزاقا اذاتشاتما ومقاربه معناسنه‌در یقال نازقه اذاقاربه (التنازق) تفاعل وزننده بودخی
سوكشمك معناسنه‌در یقال تنازقا اذاتشاتما (النستق) قنفذ وزننده خدمتكاره دینور خادم معناسنه علی قول
بولغت رومیه‌درعربلرده تكلم ایلدیلر (النسق) نونك فتحی وسینك سكونیله كلماتی برى برینه عطف وربط ایدوب
انجودیزیسی كبی اسلوب ونظام واحداوزره ترتیب ایلمك معناسنه‌در یقال نسق الكلام نسقا من الباب الاول
اذاعطف بعضه علی بعض (النسق) فتحتینله انجودیزیسی كبی بردوزه‌یه اسلوب واحداوزره مرتب اولان سوزه
دینوربوراده نسق منسوق معناسنه‌در یقال كلام نسق ای علی نظام واحدفی الاصل نسق مصدردرونسق نظم اللآل
كبی دوز وهموار اولان دندانه وصف اولور یقال ثغرنسق ای مستویة وانجو وبونجق دیزیسنه دینور وجوزا برجنك
مشتمل اولدیغی كواكبه دینور كه ثریانك اكسه سنده جوزانك صول اموزنده واقع كواكب منتظمه‌دن عبارتدر
علی قول بونده ضمله‌در ومطلقا نظام وترتیب واحداوزره اولان شیئه دینور یقال جاء القوم نسقا وغرست النخل
نسقا (النسقان) تثنیه صیغه‌سیله ایكی كوكبه اطلاق اولنور كه فكه‌یه قریب‌بودن طلوعه ابتدا ایدرلر بری یمانی
ودیكری شامیدر وفكه شمال طرفنده قصعة المساكین دیدكلری كوكبلردر (الانساق) همزه‌نك كسریله مسجع
ومقفی منتظم كلام ایراد ایلمك معناسنه‌در یقال انسق الرجل اذاتكلم مجعا (التنسیق) تفعیل وزننده یك دوز
ونظام اوزره دیزمك معناسنه‌در یقال نسق الشیء اذانظمه (المناسقة) مفاعله وزننده برنسنه‌یی برنسنه عقبنده
ایراد ایلمك معناسنه‌در یقال ناسق بینهما اذاتابع (التناسق) تفاعل وزننده (والانتساق) افتعال وزننده
(والتنسق) تفعل وزننده نظام اوزره دیزلمك معناسنه‌در یقال تناسقت الاشیاء وانتسقت وتنسقت ای انتظمت
بعضها الی بعض (النشوق) صبور وزننده انفیه كبی برونه چكیلان آجشدریجی دوایی دار ویه دینور علی قول
رایحه‌سنی وكسكینلكنی طویمق ایچون برونه یقلشدروب استشمام اولنه‌جق دارویه دینور یقال جاء بالنشوق
واللعوق وهوكل دواء ینشق بماله حرارة اویدنی من الانف لیحدر بحدو حرّه (النشق) فتحتینله قوقلمق معناسنه‌در
یقال نشقه نشقا من الباب الرابع اذاشمه ودوزاغه ایلشمك معناسنه‌در یقال نشق الظبی فی الحبالة اذاعلق
(الانشاق) همزه‌نك كسریله قوقلتمق معناسنه‌در تقول انشقته ایاه اذااشممته ودوزاغه وآغه ایلشدرمك
معناسنه‌در تقول انشقته فی الحبالة اذاعلقته فیها (المنشق) مقعد وزننده برونه اطلاق اولنور (النشقة)
غرفه وزننده قیون وقوزی مقوله سنك بیونلرینه كچربلان حلقه‌یه دینور (النشاق) سكاری وزننده بیونه
دوزاغك حلقه‌سی كچورلمش صیدلره دینور نته كه ایاقلرینه ایلشمش اولنلره علاقی دینور ومنه یقول الصائد
لشریكه لی النشاقی ولك العلاقی (الاستنشاق) برونه نسنه چكنمك معناسنه‌در یقال استنشق الماء اذاادخله
فی انفه (نشاق) غراب وزننده دیار خزاعه‌ده بر موضعدر (النشق) كتف وزننده شول ایلشكن آدمه دینور كه
دخول ومباشرت ایلدیكی ماده لره ایلشوب قالوراوله یقال رجل نشق اذادخل فی امر نشب فیه (النطق) نونك
ضمیله (والمنطق) مجلس وزننده (والنطوق) قعود وزننده معانی فهم اولنور حروف واصوات‌له سوزسویلمك
معناسنه‌در یقال نطق الرجل نطقا ومنطقا ونطوقا من الباب الثانی اذاتكلم بصوت وحروف تعرف بها المعانی
شارح دیركه بوتعریف مقتضاسنجه نطق انسان كلاتنه مخصوصدرسائرلره اسنادی مجازدر (الانطاق) همزه‌نك
كسریله سویلتمك معناسنه‌در یقال انطقه الله ای كلمه (الاستنطاق) بركسه‌دن سوزسویلمك طلب ایلمك معناسنه‌در
تقول استنطقته اذاطلبت منه النطق (الناطق) سویلیجی كوینده معناسنه‌در یقال هوناطق ای متكلم وناطق
مطلقا مالدن حیوان قسمنه اطلاق اولنور نته كه صامت التون وكومش مقوله‌سنه اطلاق اولنور ومنه یقال ماله
ناطق ولاصامت ای حیوان ولاغیره من المال (الناطقة) بوكوره دینورخاصره معناسنه (المنطقة) مكنسه وزننده

قوشاغه دینور (المنطق) منبر وزننده (والنطاق) کتاب وزننده نسوان عربک لباسلرندن بر لباسدر حقیقتی ازار کبی
بر شقه در وسطنی بللرینه بغلیوب یوقریسنی اشاغیسنک اوزرندن برلرینه طوغری صالیویررلر واشاغیسی یرده
سوریننور آنک اوچقورلغی وآغی وپاچه‌لری اولمز حالبانستان تعبیر ایتدکلری کبی برثوبدر یقال جائت وبها منطق
ونطـاق وهی شقة تلبسها المرأة وتشدّ وسطها فترسل الاعلی علی الاسفل الی الارض والاسفل ینجرّ فی الارض
لیس لها حجزة ولا نیفق ولا ساقان شارح دیرکه ابتـدا آنی والدهٔ اسمعیل علیه السلام اتخاذ ایلدی وثوب
مذکور نسوانک ایش اثوابلرندندر (الانتطـاق) افتعـال وزننـده خاتون نطاق بغلمق معنـاسنه‌در یقـال
انتطقت المرأة اذا لبست النطـاق وقوشاق قوشانمق معنـاسنه‌در یقـال انتطق الرجل اذا شدّ وسطه بمنطقة
وبر نسنه ایله قوّت ومتانت بولمق معناسـنه مستعملـدر ومنه قول علی رضی الله عنه من یطل هن ابیه ینتطق به
ای من کثر بنو ابیه یتقوّی به یعنی پدرینک ذکری اوزون اولان آدم آنی بلنه قوشالور طول ذکر پدر کثرت
اولاددن وانتطـاق آنلر ایله قوّت ومناعت بولمقدن کنایه‌در (التنطق) تفعل وزننـده بو دخی قوشاق قوشنمق
معنـاسنه‌در یقـال تنطق الرجل بمعنی انتطق (ذات النطاقین) اسمـاء بنت ابی بکر رضی الله عنهما القابیدر لیلهٔ
هجرتده فخر عالم علیه الصلوة والسـلام حضرتلریله ابو بـکر الصدّیق رضی الله عنـه غاره تشریف بیورلرنده
اکـننده اولان نطـاقنی ایکی بولوب بر پاره سنی کندیلره طعـام صفره سی و بر پاره سنی قربه یه باغ ایلمشیدی
(ذات النطـاق) بنو کلابه مخصوص بر تپه یه اطـلاق اولنور یوقریسی واشاغیسی سیاه اولوب وسطی قوشاق
طرزنده بیاض اولمغله اطلاق اولندی (النطاقان) تثنیه بنیه سیله عورت فرجنک ایکی طرفلو دودقلرینه اطلاق
اولنور (المنطیق) مبالغه صیغه سیله بلیغ وسخنور آدمه اطلاق اولنور یقـال رجل منطیق ای بلیغ وشـول
خاتونه دینور که صغریسنی بوغچه ایله طومالدوب بیوک کوستورر اوله زترابین العرب جغر یلوقاری مقوله‌در
یقـال امرأة منطیق اذا کانت متأزرة بحشیة تعظم عجیزتهـا (التنطیق) قوشاق قوشـاتمق معنـاسـنه‌در
یقـال نطقه اذا البسه المنطقة وصو بر آدمک یا بر نسنه‌نک کرکاهنه چقمق معناسـنه مستعملدر یقـال نطق الماء
الاکمة وغیرهـا اذا بلغ نصفهـا (النطق) ضمتینله نطاقک جمعیدر وعبّاس رضی الله عنه حضرتلرینک قولنده
یعنی نعت نبویده نظم ایلدکلری قصیده ابیاتندن اشبو * حتی احتوی بیتک المهیمن من * خندف علیاء تحتها
النطق * بیتنده واقع بیتدن مرادشان وشرف مصطفویدر ونطقدن مراد بعضهـا فوق بعض اعراض ونواحی
جبـالدر کندو سیله شدّ اوساط اولنـان نطاق مذکوره تشبیهله رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک
قوم وعشیرتلری میـاننده ارتفاعلری وانلرک کندیلردن مادون اولدقلرینی تمثیل ایلمشلردر (المتنطق) اسم فاعلدر
بالتجوز عزیز ومنیع ورفیع الشان آدمه اطـلاق اولنور تنطق اولاد معناسـنه‌ندر یقال رجل متنطق ای عزیز
(المنطقة) معظمه وزننده شول اغنامه اطلاق اولنور که کرکاهلرینه قرمزی نسنه ایله نشـان اولنمش اوله (المنطق)
معظم وزننده بلنه کر قوشـادلمش کسیه دینـور ومنه جبل اشمّ منطق یعنی شول مرتبه یوکسک طـاغدر که
سحـاب آنک کرکاهنده کر کبی قالور (المنتطق) انتطـاقدن فاعلدر آتنه یتیوب یدکنده چکوب کوترن آدمه دینور
یقال جاء منتطقـا فرسه اذا جنبه ولم یرکبه (النحق) صعق وزننده (والنعیق) نونک فتحیله (والنعاق) نونک ضمیله
(والنعقـان) فتحاتله چوبان قیونه و کچی یه زجر وآزار ایله حیقرمق معناسـنه‌در یقال نعق الراعی بغنمه نعقا ونعیقا
ونعاقا ونعقانا من الباب الثالث والثانی اذا صاح بها وزجرها وقرغه اوتمک معناسـنه‌در یقال نعق الغراب اذا صاح
(الناعقـان) جوزا برجنک کواکبندن ایکی کوکبه دینور شارحک بیـاننه کوره بری صول اباغنده و بری صول اموزنده
مرکوز و بغـایت براقلردر (ناعق) بنو مقیم جمـاعتنه مخصوص بر فرس اسمـیدر (النعبق) عین مهمله ایله قنفذ
وزننـده احمق و بیعز آدمه دینـور یقـال رجل نعبق ای احمق (النعبوق) عصفور وزنـنده بر قوش و بر موضع
آدیدر (النعبقه) دحرجه وزننده طوارک یوررکن قارنندن ایشیدیلان لارق لارق دیه‌رک سسه دینور علی قول
یوسس خیله‌لری قابلرینک ایچنده اوینامسندن حاصل اولور (النعبوقة) نونک ضمیله نعبقه معناسـنه‌در (النغرقة)
غین معجمه ایله قنفذه وزنـنده شول اکسه‌دن صـارقق صـاچ بلوکنه دینـور که قیورجق اولمق ایچون بورلمش
واورلمـامش اوله یقال ما الطف نغرقته وهی قصبة الشعر (النغیق) شهیق وزنـنده قرغه اوتمک معنـاسنه‌در
علی قول مادّهٔ مزبوره خیر اولان خصوصده اوتمسنه مخصوصدر نته که نعب شرّ اولان مادّه یه مخصوصدر یعنی
عربلر قرغه‌نک آوازندن تفال وتطیر ایلرلریله تفألده نغق وتطیرده نعب استعمـال اولنور یقال نغق الغراب نغیقـا
من البـاب الثانی اذا صاح اونغق فی الخیر ونعب فی الشرّ ونغیق شول ناقه یه دینور که ارالق ارالق بوغوق سس ایله

باغررا اوله يقال ناقة نفيق اذا كانت تبغم بعيدات بين (النفاق) فاله سحاب وزننده بازار كاسد اولميوب رايج ورايكان اولمق معناسنه در يقال نفق البيع نفاقا من الباب الاول اذا راج مؤلفك بصائرده بيانته كوره اشبو نفق ماده سى مضى ونفوذ معناسنه موضوع سائر معانى بر مناسبتله آندن منشعبلردر ونفاق چارشوده بازار قورلمق معناسنه در يقال نفقت السوق اذا قامت وبرنسنه توكنوب بتمك على قول آزالمق معناسنه در يقال نفق الشئ اذا انفد وفنى اوقل (النفوق) قعود وزننده اولمك معناسنه در يقال نفق الرجل والدابة نفوقا اذا ماتا ويارهنك قبوغى قاولمق معناسنه در يقال نفق الجرح اذا تقشر (النفق) فتحتينله بودخى برنسنه توكنمك ياخود آزالمق معناسنه در يقال نفق الشئ نفقا من الباب الرابع اذا انفد وفنى اوقل ونفق زير زمينده اولان لغم وجانورلرينى واربه مقوله سنه دينور كه براوجى آخر طرفه چقار اوله ومنه المثل * ضل دريص نفقه * ننه كه درص ماده سنده بيان اولندى (النفاق) كتاب وزننده منافقلق ايلمك معناسنه در كاسيذكر وآندن اسم اولور كه منافقلغه دينور ونفقه دن جمع اولور كه حوايجه صرف اولنه جق نسنه يه دينور درهم وسائرى كبى يقال نفقت نفاقهم اى فنيت نفقاتهم (المنفاق) محراب وزننده كثير النفقه آدمه دينور يقال رجل منفاق اى كثير النفقة (النفق) كتف وزننده شول آته دينور كه سكرتمسى چابك قطع ايدر اوله كه صولوقسز وميدانسز تعبير اولنور يقال فرس نفق الجرى اى سريع انقطاعه (نفيق) زبير وزننده بر موضعدر (نافقان) مروقضاسنده بر قريه در (الانتفاق) افتعال وزننده يرالتنده نفق ديدكلرى زير زمينه كيرمك معناسنه در يقال انتفق الرجل اذا دخل النفق وعرب طوشانى يوه سنه دخول ايلمك معناسنه در يقال انتفق اليربوع اذا اخذ فى نافقائه وعرب طوشانى يوه سندن چقمق معناسنه در يقال انتفق اليربوع اذا اخرج من نافقائه (النفقة) فتحاتله حوايجه وتعيشه صرف اولنه جق اقچه وزاد وزواده مقوله سنه دينور يقال نفدت نفقته وهى ما ينفقه من الدراهم ونحوها (النافقة) نافجه وزننده ومرادفيدر كه كوتك مسكنه دينور يقال له نافقة من مسك اى نافجة ظاهرا بودخى نافه معربيدر نافجه كبى (النافقاء) مد ايله (والنفقة) همزه وزننده عرب طوشانى وترلا فارهسى ديدكلرى جانورك يوه لرندن بر يوه نك اسميدر ايكى يوه اتخاذ ايدر برنى كتم وبرنى اظهار ايدر بر حيثيتله كه آنك سقفنى يوفقه جه برك يوزنه قريب ايدر قاصعاء ديدكلرى يوه سندن كلنسه همان نافقانك سقفنى دلوب طشره فرار ايدر منافقت بوندن مأخوذدر (النفق) نفع وزننده عرب طوشانى نافقاء ديدكلرى يوه سندن طشره چقمق معناسنه در يقال نفق اليربوع ونفق نفقا من الباب الاول والرابع اذا خرج من نافقائه (التنفيق) تفعيل وزننده نفق معناسنه در يقال نفق اليربوع بمعنى نفق وبر متاعى رايج ورايكان قلمق معناسنه در يقال نفق السلعة اذا روجها (النيفق) صيقل وزننده ايچ طونك آغنه دينور كه ايكى پاچه سنك آرالغيدر شارحك بيانته كوره نيفه فارسى معربيدر (الانفاق) همزه نك كسريله برآدمك مالى دوكنوب فقير اولمق معناسنه در ظاهرا انفاق كثيره افتقار لازمدر املاق كبى يقال انفق الرجل اذا افتقر وبركسنه مالنى خرج وصرف ايدوب دوكتمك معناسنه در يقال انفق ماله اذا انفده وناسك بازارى رايج ورايكان اولمق معناسنه در يقال انفق القوم اذا نفقت سوقهم ودوه نك پك سموزلكدن تويلرى دوكلمك معناسنه مستعملدر يقال انفقت الابل اذا انتثرت اوبارها سمنا (الاستنفاق) بودخى مالى خرج ايدوب دوكتمك معناسنه در يقال استنفق ماله اذا انفده (المنتفق) منتسب وزننده بر قبيله پدريدر حالا منتفق عربلرى ديدكلرى آندن منشعبدر ومالك بن المنتفق بسطام بن قيسك قاتليدر (المنافقة) مفاعله وزننده (والنفاق) جدال وزننده بر كافر كفرنى ستر ايدوب صورتا ايمان واسلام اظهار ايلمك معناسنه در يقال نافق فى الدين اذا ستر كفره واظهر ايمانه شارحك بيانته كوره وجه مذكور اوزره عرب طوشانك نافقاء نام مستور يوه اتخاذندن مأخوذدر وبو تعبير اسلاميدر قبل الاسلام عربلر استعمال ايلمزلر ايدى وراغبك بيانته كوره نافقاء ايكى قپولى اولمغله نفاق آندن مأخوذدر منافق كمسه كويا كه برقپودن شرعه دخول وبرقپودن خروج ايدر انتهى وعرب طوشانى نافقاء ديدكلرى يوه سنه كيرمك معناسنه در يقال نافق اليربوع اذا اخذ فى نافقائه (التنفق) تفعل وزننده عرب طوشانى يوه سندن طشره چقرمق معناسنه در تقول تنفقت اليربوع اذا استخرجته يعنى من نافقائه (النقيق) قافله ازيز وزننده قور بغه اوتمك معناسنه در يقال نق الضفدع نقيقا من الباب الثانى اذا صاح وعقرب وكدى وطاوق سسلنمكده دخى مستعملدر يقال نقت العقرب والدجاجة والهر اذا صاحت (النقاقة) دقاقه وزننده قور بغه يه دينور (النقنقة) زلزله وزننده قتى قتى نقراتله قور بغه اوتمك معناسنه در يقال نقنق الضفدع اذا صوتت وذلك اذا ضوعف وكوز ايچرو باتمق معناسنه در يقال نقنقت العين اذا غارت (النقنق) زبرج وزننده اركك دوه قوشنه على قول اوركك

مطلب

اولانـه یاخود بچلیك اولانـه دینور مؤنثی نقنقـه در (النمرق) (والنمرقة) نونك ورانك حركـات ثلاثیـله
كوچك یصـدغه دینور كه قولتق یصدغی تعبیر اولنور علی قول میثره معناسـنه در كه ایر و پالان یصـدغیدر
بورازده ایرو پالان یصدیغی متعـارف دكلدر انجق محفـه وتختروان ایچنه قودقلری كوچك یصدق متعـارفدر
و پالان اوزرینه اورتیلان اورتویه ونهالی یه وغاشیه یه وزینپوشه دینور شارحك بیـانینه كوره نمارق جمعیدر یقال
اتكأ علی نمرقة ای الوسادة الصغیرة او المیثرة ویقال جلس علی النمرقة وهی الطنفسة فوق الرحل ذو النمرق الكندی
نعمان بن یزیدك لقبیدر (النمرقة) زبرجه وزنـنده ارالری آچق آچق اولان سحـابه اطلاق اولنور (النمق) نونك
فتحـیله كوزه طبانجه اورمق معناسنه در یقال نمق عینه نمقا من الباب الاول اذا لطمها و یازی یازمق معناسـنه در
یقـال نمق الكتاب اذا كتبه (التنمیق) تفعیل وزنـنده یازویی پك كوزل ودونقلو یازمق معناسـنه در یقـال نمق
الكتاب اذا حسنه وزینه بالكتابة (النمقة) فتحاتله مردار رایحه یه دینور یقال للشیء المروح فیه نمقة ای زهومة وانتان
(النمق) فتحتینله یولك مسلوك اولان وسطنه و پایكاهنه دینور یقال اخذ نمق الطریق ای نهجه (الممنق) محسن وزنـنده
چكردكسز تازه خرمایه دینور یقـال رطب ممنق ای ماله نواة (الانمـاق) همزه نك كسریله اغاجك خرماسی
چكردكسز اولمق معناسـنه در یقال انمقت النخلة اذا لم یكن لرطبها نواة (الناقة) معلومدر كه دیشی دوه یه دینور
فارسـیده اشتر ماده دینور تركیده ماده یی تحریفله مایه تعبیر ایدرلر جمعی ناق ونوق كلور نونك ضمیله وانوق كلور
همزه نك فتحی وهمزهٔ متوسطه نك ضمیله وانوق كلور واونق كلور قلب ایله وایـنق همزه نك فتحی و یانك سكونیله
و نیـاق كلور نونك كسریله وناقات وانواق وجمع الجمعی ایانق كلور ونیـاقات كلور وایـنق كلمه سنك مصغرنده
اینقـات دینور قیاس ایسه اینق اولمقدر شـارح دیر كه لفظندن مذكری یوقدر بلكه مذكری جمل وناقه نك اصلی
نوقه در فتحاتله زیرا جمعی نوق كلمشدر خشب وخشب كبی وهمزه ایله انؤق كلمسی واوك ثقلت ضمه سنه مبنی در
و یا ایله اینق كلمه سـنده مقلوب اولان اونقـك واوی یایه مقلوبدر و بونك جمع الجمعی ایانق در وناقه لفظی نوق آتی
معناسندن مأخوذ در وناقه فلـكده برنیجه كواكبه اطلاق اولنور كه ناقه شكلنده منتظملردر (نوق) نونك ضمیله
بلخ قضاسـنده برقریه در (نوقان) نونك ضمـیله طوس ایالتنك ایكی شهرندن برینك اسمیدر كه دیكری طابراندر
(نوقات) نونك ضمیله سیستان شهرنده برمحله در (المنوق) معظم وزنـنده شول اركك دوه یه دینوركه چوق قوللنلمغله
ناقه كبی یواشیوب رام اولمش اوله یقال جمل منوق ای مذلل كالناقة وآشلمش خرما اغاجنه دینور یقـال نخل
منوق ای ملقح و برصره یه دیزلمش و بر دیزی یه قطـار كبی یول یول وصوقاق صوقاق اولمش نسنه یه دینور مؤنثی
منوقه در یقـال شیء منوق ای مصفف مطرق مسكك (النواق) شداد وزنـنده ایش اری كاركذار آدمه دینور
یقـال هو نواق ای رائض الامور ومصلحها (المنوقة) نوبه وزنـنده هر نسـنه ده اوزلغه وحذاقت ومهارته دینور
یقال به نوقة ای حذاقة فی كل شیء (النوقة) فتحـاتله یهود طائفه سی طرفندن قصاب دكاننه ناظر تعیین اولنـان
اشخـاصه دینور كه ایچ یاغنی اتدن آیروب تنقیه ایدرلر زیرا آنلرك عنـدنده ایچ یاغی حرامدر (نق نق) نونلرك
ضمـیله ذكر اولنـان نوقه دن امر حاضردر اتدن یاغی تنقیه قیل دیمكدر كه مرسوم ناظر قصاب به امر وخطاب ایدر
پس نوق بوندن مصدر اولور (النـاق) باش پرمغك آلتنده اولان ات ایله سرچه پرمغـك آلتنده اولان ات بیننده
بلكیجمنك ایچ یوزنه مقـابل والك ایاسـنه ملاصق یاریغه شـبیه بوكندی یه دینور كذلك دیرسكك ایچ یوزنده
وقو یروق صو قنلكیكی دبنده واقع اول رسمه برله دینور والده ظهور ایدن سـیولجه لره دینور مفردی ناقه در
(النوق) فتحتیـنله آزجه حمرتی اولان بیـاضه دینور ناقه نك تویی كبی یقـال به نوق ای بیـاض فیه حمرة یسیرة
(التنیق) (والتنوق) تفعل وزنلرنده بركیسه طعام ولبـاس خصوصنده اهتمام ایدوب دائما نفیس طعـام اكل وفاخر
لباس تلبس ایدر اولمق معناسنه در یقال تنیق فلان وتنوق فی مطعمه وملبسه اذا تجود و بالغ (النیقة) نونك كسریله
تنوق معناسـندن اسمدر نفیس یوب نفیس كیر اولمغه دینور (النیق) كیس وزنـنده طعـام ولباس خصوصنده
تقید واهتمـام ایدن آدمه دینور یقـال رجل نیق اذا كان یتجود فی مطعمه وملبسه (الانتیـاق) افتعال وزنـنده
برنسـنه یی اورندیلمك معناسـنه در یقال انتـاق الشیء اذا انتقی (النیق) نونك كسریله طاغك الك یوكسك یرینه
دینور جمعی نیـاق كلور نونك كسریله وانیـاق ونیوق كلور (الاسـتنواق) ناقه لنمـك معناسنه در * ومنه المثل
استنوق الجمل * اصلی بودر كه مسیب بن علس نام شاعر ملوك عربدن عمرو بن هند حضورنده برجمل وصفنی متضمن
نظم ایلدیكی اشبو * وقد اتلافی الهم عند احتضاره * بناج علیه الصیعریة مكدم * بیتنی انشـاد ایلدكده طرفة
بن العبد كه اول هنكامده هنوز نوجوان ومجلس مزبورده حاظر ایدی همان كلام مرقومی ایراد ایلدی زیرا صیعریه

ناقه یه مخصوص برکونه تمغادر مسبب جمل حقنده ایراد ایلمشیدی پس مسبب طرفه نك بو تعریضندن خشمناك
اولوب لیقتلنه لسانه یعنی بو اوغلانی البته کندی لسانی قتل ایدر دیدی واقعا انجام کار کندی لسانی بلاسیله
خاکسار اولدی مثل مزبور بر آدم حین تکلمده خلط کلام ایدوب آخر کلام تقریر ایلدکده ضرب اولنور (نیقیه)
نونك کسریله یاخود همزه ایله انیقیه یاخود نیقیا استنبول اعمالندن بر بلده در شارح دیرکه معرّبانده مدینهٔ ازنیق
اولمق اوزره مرسومدر لکن نیکده معرّبی اولمق آندن اقربدر (نیوق) صبور وزننده برجبل عظیم آدیدر و بوفایله
نیوف مصحفی دکلدر تنوق تانك فتحیله عمان قضاسنده برموضعدر (الانیاق) همزه نك کسریله برنسنه
نکره اولمغله تماشا ایدنلری عجبه کتورمك معناسنه در تقول آنقنی الشیء انیاقا ونیقا ای اعجبنی شارحك بیانی
اوزره آنقنی مقلوبدر ونیق کلمه سی که ثلاثیدر افعال بابندن غیر قیاس اوزره وارد اولمشدر ومؤلف بو ماده یی بعینها
انق ماده سنده دخی ثبت ایلمشدر (نیق العقاب) بین الحرمین برموضعدر ونیق برآخر موضع آدیدر (النهق) نونك
فتحی وهانك سکونیله برقوش آدیدر وصوتره سنه شبیه براوتك اسمیدر علی قول فتحتینله صوتره سی وصوکردمه سی
دیدکلری نباتك یبانی نوعیدر (النهیق) نونك فتحیله (والنهاق) نونك ضمیله مرکب آکیرمق معناسنه در یقال
نهق الحمار ونهق نهیقا ونهاقا من الباب الثانی والرابع اذا صوّت (الناهقان) ایکی یومری کمیکدر که بتون طرنقلی
حیوانك یوزنده کوز یاشی آقدیغی یرده اولور وآنلره نواهق دخی دینور صیغهٔ جمع ایله بعضلر عندنده ناهق حلق
حماردن آوازی چقدیغی یره دینور جمعی نواهق کلور فصــــــــل الواو (الوبوق) قعود وزننده
(والموبق) موعد وزننده هلاك اولمق معناسنه در یقال وبق الرجل و وبق کوعد ووجل وورث وبوقا
وموبقا اذا هلك (الاستیباق) وبوق معناسنه در (الموبق) مجلس وزننده مصدردرکه ذکر اولندی
واسم مکان اولور مهلك معناسنه ووعدکاهه دینور موعد معناسنه وزندانه دینور محبس معناسنه
وجهنمده بروادی آدیدر وایکی نسنه نك بیننه حاجز وحائل اولان شیئه دینور قال الشارح قال فی الاساس قوله تعالی
وجعلنا بینهم موبقا ای مهلکا من اودیة جهنم یحول بینهم وقال فی البصائر ای من العذاب مایهلکهم اوالموبق
الموعد اومحبسا وقیل وادفی جهنم (الایباق) همزه نك کسریله حبس ایلمك یاخود هلاك ایلمك معناسنه در
یقال اوبقه اذا حبسه واهلکه (الثقة) ثای مثلثه نك کسریله (والموثق) موعد وزننده برآدمه امنیتله اعتماد قلمق
معناسنه درکه اینانمق تعبیر اولنور یقال وثق به کورث ثقة وموثقا اذا ائتمنه شارحك بیاننه کوره اسم فاعل واثق در
(الوثیق) امیر وزننده محکم واستوار اولان شیئه دینور جمعی وثاق کلور واوك کسریله و بو وثاقه دن صفتدر یقال
عقد وثیق ای محکم (الوثاقة) طلاقه وزننده برنسنه محکم واستوار اولمق معناسنه در یاخود برایشه محکم تدارك ایله
بشلر اولمق معناسنه در یقال وثق الشیء وثاقة من الباب الخامس اذا صار وثیقا اویقال وثق الرجل اذا اخذ
بالوثیقة فی امره (الوثیقة) سفینه وزننده (والثقة) عده وزننده شول نسنه یه دیشورکه اکا اینانلوب آنکله قلبه
اعتماد حاصل اوله تمسك وحجت وکفیل کبی یقال اخذ امره بالوثیقة والثقة ای مایعتمد به بو راده ثقه مصدر بمعنی
مفعولدر انکیچون تذکیر وتأنیثی وافراد وجمعی مساویدر و بعضا ذکور واناثده ثقات اوزره جمعلنور عدات کبی ووثیقه
چایری چوق یره اطلاق اولنور یقال ارض وثیقة ای کثیرة العشب (التوثق) تفعل وزننده برایشه متانت واستحکام
اوزره یاپشمق معناسنه در یقال توثق فی امره اذا اخذه بالوثیقة (المیثاق) (والموثق) مجلس وزننده عهد و پیمانه
دینور جمعلری مواثیق ومیاثق ومیاثیق کلور تقول بیننا میثاق وموثق ای عهد شارح دیرکه میثاق اصلده موثاق
ایدی که برنسنه یی باغلیه جق نسنه یه دینور وموثق مصدردر بعده مبالغهٔ عهد و پیمانده مستعمل اولدی ومصباحده
بو جملر میثاقك اولوب موثقك جمعی یاسز مواثق اولمق اوزره مرسومدر (الوثاق) واوك فتحی وکسریله برنسنه یی
محکم بغلیه جق باغه دینور یقال شدّه بالوثاق وهومایشدبه (الایثاق) همزه نك کسریله وثاق ایله یاخود وثاق
ایچره محکم بغلمق معناسنه در یقال اوثقه فی الوثاق اذا شدّه فیه (التوثیق) برنسنه یی محکم واستوار قلمق معناسنه در
یقال وثّقه اذا احکمه و برکسه حقنده امین ومعتمددر دیمك معناسنه در یقال وثق فلانا اذا قال فیه انه ثقة (الاستیثاق)
برکسه دن امن واعتماد اولنه جق وثیقه آلمق معناسنه در حجت وکفیل وتمسك آلمق کبی یقال استوثق منه اذا اخذ
منه الوثیقة (الودق) واوك فتحیله یغموره دینور یقال اخذنا الودق ای المطر مؤلفك بصائرده بیاننه کوره ودق
مطر ارالغنده غبار کبی نسنه یه موضوعدر که ترکیده اکافای دیرلر بعده تجوّزا مطرده استعمال اولنور وودق مصدر
اولور یغمور طملمق معناسنه یقال ودق المطر ودقا من الباب الثانی اذا قطر وودق وودوق وقوف وزننده برنسنه
یه کلوب چاتمغله تواکه کلمك معناسنه در یقال ودق الیه ودوقا وودقا اذا دنا منه وامکنه ومنه المثل ❊ ودق العیر الی الماء

ای دنامنه بومثل برنسنه یه افراط حرصندن تذلل وخضوع ایدن کمسه حقنده ضرب اولنور وودق آشوب انس
والفت ایلك معناسنه در یقال ودق به اذا استأنس به وقارن وسعتلمك علی قول اسهال ایلك معناسنه در یقال
ودق بطنه اذا اتسع او استطلق وبلود یغمور یاغدرمق معناسنه در یقال ودقت السماء اذا امطرت وقلج کسکینلمك
معناسنه در یقال ودق السیف اذا احدّ و برشخصك پك سموزلکدن کوبکی سلپوکلنوب صارقق علی قول کوبکی
چقق کمسه کبی سموزلکدن طشره اوغرامق معناسنه در یقال ودقت سرّته اذا سالت واسترخت او خرجت کانه
ابجر وودق شول قرمزی نقطه لره و بنکلره دینور که کوزده حادث اولور دمك قینایوب چقمسندن حادث اولور
علی قول برابجکزدر که کوزده حادث اولوب کیده رك بیو یوب غلیظلنور یاخود کوزده برمرضدر که آنك ضربندن
قولق شیشوب قبارر مفردی ودقه در و بونده ذالك فتحیله ده جائزدر یقال اصاب بعینه ودق ای نقط حمر
تخرج فیهامن دم تشرق به اوهی لحمة تعظم فیها اومرض فیها ترم منه الاذن لکن کتب طبیه ده ودقه شحمه یه شبیه
قطعهٔ بیضادر که طبقهٔ ملتحمه ده ظهور ایدردیو معرّفدر ولمغله قول ثانی بوکه اقربدر (الایداق) همزه نك کسریله
بودخی بلود یغمور یاغدرمق معناسنه در یقال اودقت السماء اذا امطرت و بتون طرنقلی حیوان کوسنمك معناسنه در
یقال اودقت ذات الحافر اذا ارادت الفحل (الوداق) سحاب وزننده (والودقان) فتحاتله (والودق) فتحتینله
بونلرده بتون طرنقلی حیوان کوسنمك معناسنه در یقال ودقت ذات الحافر وودقت وداقا وودقانا وودقا
من الباب الثانی والرابع والخامس اذا ارادت الفحل (الاستیداق) بودخی وداق معناسنه در یقال استودقت ذات
الحافر بمعنی ودقت (الودوق) صبور وزننده (والودیق) امیر وزننده کوسنمش بتون طرنقلی حیوانه دینور
یقال فرس واتان ودوق وودیق ای بهاوداق بورا ده و بهاء وداق نسخه لری غلطدر (الوداق) کتاب وزننده
اسمدر بتون طرنقلی حیوانك کوسنکلکنه دینور یقال بالاتان وداق ای ارادة فحل (المودق) مجلس وزننده اسم
مکاندر برنسنه نك پك کلوب چاتوب تولکه کلدیکی موضعه دینور (ذات ودقین) ایکی طرفلوشدّتله یاغان یغموره
دینور بومناسبتله آفت وداهیه یه اطلاق اولندی ومنه قول علیّ رضی الله عنه تلکم قریش تمنانی لتقتلنی
فلاوربك مابرّوا ولاظفروا * فان هلکت فرهن ذمتی لهم * بذات ودقین لایعفولها اثر * امام مازنی دیدیکه امام علی
کرّم الله وجهه حضرتلرندن اشبوایکی بیتدن غیری شعر صدوری صحت بولمامشدر وزمخشری بوقولی تصویب
ایلدی (الودیقة) سفینه وزننده پك اسیلکه دینور یقال خرجوا فی الودیقة ای شدّة الحرّ وسبزوات یاخود چایراو
چنلواولان موضعه دینور تقول نزلنا فی الودیقة ای الموضع الذی فیه بقل اوعشب (الودق) فتحتینله برآدمك
کوزنده ودق دیدکلری ذکر اولنان عارضه ظهور ایلمك معناسنه در یقال ودقت عینه کوجلت تیدق بکسر التاء
ودقا اذا ظهر فیها الودق بوراده مضارعت حرفنك کسری بهراء لغتنه مبنیدر (الودقة) فرحه وزننده ودق
عارضه سی ظهور ایلمش کوزه دینور یقال عین ودقة ای بها ودق (الوادق) کسکین آلته دینور یقال سیف
وادق ای حدید (ودقان) سحبان وزننده برموضعدر (ودقه) حمزه وزننده بررجل اسمیدر (الورق) واوك
حرکات ثلاثیله (والورق) کتف وزننده (والورق) جبل وزننده سکه لو اقچه لره دینور دراهم مضروبه معناسنه
جمعی اوراق وو راق کلور واوك کسریله شارحك بیاننه کوره بونلر جنسدر انکچون مؤلف جمع صیغه سیله تفسیر
ایلدی مفردلری ها ایله در (الرقة) رانك کسریله بودخی سکه لو اقچه یه دینور جمعی رقون کلور شارح دیرکه بواره ایله
ارون کیبدر ومنه الحدیث فی الرقة ربع العشر ورقه بغدایجق اوتنك ابتدا نابت اولانه دینور وشول ارضه دینور که
ابتدا کوز فصلنده یاخود اورته یازموسمنده اکا یغمور یاغمغله تازه ویشل اوتلر بتمش اوله رقه کلمه سنده هاء
واو محذوفه دن عوضدر وعد وعده کبی (الورّاق) شدّاد وزننده اقچه سی چوق آدمه دینور یقال رجل
ورّاق ای کثیر الدراهم وکاغدجی یه دینور الوراقة کتابه وزننده کاغدجیلق حرفتنه دینور (الوراق)
سحاب وزننده یریوزینك نباتله یم یشل اولمسنه دینور و بوورقدن مأخوذدکلدر (ورق) وعد وزننده اسمادندر
محمد بن عبد الله بن حمدویه بن ورق محدّثدر وورق مصدر اولور اغاج یپراقلنمق معناسنه یقال ورق الشجر ورقا
من الباب الثانی اذا ظهر ورقه (الورق) فتحتینله کاغده دینور و یپراغه دینور شارح دیرکه فی الاصل یپراغه
موضوعدر بعده یپراق کبی بوفقدری یه اطلاق اولندیکه اکا یازو یازیلور ایدی بعده کتاب کاغدینه
اطلاق اولندی مفردلری ورقه در ها ایله و یریوزنده دکر مجه قان قطعه سنه اطلاق اولنور
علی قول یاره دن دوشمش قان پاره سنه دینور تقول رأیت فی الارض ورق الدم وهوما استدار منه علی ارض
اوماسقط من الجراحة وخبط معناسنه درکه اون کبی دقّ اولنوب اونه قاتلدقده نصکره دوه بوغزینه دوکدکلری

یبراق مجوننه دینور ومطلقا جانلو حیوانه دینور تقول صادفت ورقا وهو الحی من کل حیوان ودوه وقیون ولمجه
وسائری کبی مال ومواشی یه دینور وورق القوم جماعتك دلو قنلولرینه اطلاق اولنور علی قول ضعیف اولان ذالو
قانلولرینه دینور یقال هم ورق القوم ای احداثهم اوضعفاء فتیانهم وناسك حسن وجمالنه ودنیانك جمال وبهجت
وزینتنه اطلاق اولنور یقال مااحسن ورق القوم ای حسنهم وغرته ورق الدنیا ای جمالها وبهجتها (الورقة)
فتحاتله ورقك مفردیدرکه ذکر اولندی وورقه خسیس وناکس شخصه اطلاق اولنور ورقك ابتذالی مناسبتیله
یقال هو ورقة القوم ای خسیسهم وکریم آدمه اطلاق اولنمغله ضد اولور وبو ورقك نضارت ولطافتی تصوریله در
یقال هو ورقة بین القوم ای کریم وبعضلر دیدیکه مذکرده هاسز ومؤنثده هایله اولورق همان خسیس معناسنه
مستعملدر یقال رجل ورق وامرأة ورقة ای خسیسان وورقه یمانده بر بلده آدیدر وورقة بن نوفل بن اسد بن عبد
العزی که خدیجة الکبری رضی الله عنها جنابلرینك عم زاده لریدر خصوص اسلامی مختلف فیه در وورقة
بن حابس التمیمی اصحابدندر (الوریقة) سفینه وزننده (والورقة) فرحه وزننده یبراغی فراوان اغاجه دینور یقال
شجرة وریقة وورقة ای کثیرة الورق (الایراق) همزه نك کسریله اغاج یبراقلنمق معناسنه در یقال اورق الشجر
اذا ظهر ورقه وبر آدمك اقجه سی ودوابّ ومواشیسی فراوان اولمق معناسنه در یقال اورق الرجل اذا کثر ماله
ودراهمه وصیاد صید ایده میوب خائب اولمق معناسنه در یقال اورق الصائد اذا لم یصد وطالب مرامنه نائل
اولمیوب محروم اولمق معناسنه در یقال اورق الطالب اذا لم ینل وغازی غنیمته ظفر بولمیوب تهی دست اولمق
معناسنه در یقال اورق الغازی اذا لم یغنم (التوریق) بودخی اغاج یبراقلنمق معناسنه در یقال ورّق الشجر بمعنی
اورق (الوراق) کتاب وزننده یبراغك یاروب ظهور ایده جك هنکامنه دینور یقال قدحان الوراق ای وقت
خروج الورق (الوراقة) سحابه وزننده داللری یم یشل ویبراقلری تاب وطراوتلو خوشمنظر شجره دینور یقال
روضة ذات وراقة وهی الشجرة الخضراء الورق الحسنة (ورقان) سحبان وزننده بر موضعدر (ورقان) رانك
کسریله عرج ایله رویثه بیننده مدینه دن مکه یه مصعد طریقك صاغ طرفنده واقع بر سیاه طاغك اسمیدر
قال الشارح ومنه الحدیث ضرس الکافر فی النار مثل ورقان (مورق) مقعد وزننده روم پادشاهلرندن برینك
آدیدر ظاهرا ماوران معربیدر ومحدثیندن طریف مدینینك پدری اسمیدر وبونك موکل وموزن وموهب وموظب
وموحد کلماتندن اوزکه نظیری یوقدر (الورقة) تمره وزننده یایده اولان عیب ونقیصه یه دینور یقال ما فی القوس
ورقة ای عیب (الاورق) احمق وزننده لونی قرامتق بیاض اولان دوه یه دینور بو لونده اولان دوه نك اتی خوش
ولذیذ اولور اکرچه استعمالی ویوریسی مقبول اولمز وبو نضارت ورق معناسندن یاخود رماد معناسندن
مأخوذدر یقال جمل اورق اذا کان فی لونه بیاض الی سواد وکوله دینور رماد معناسنه ویغمورسز قوراق زمانه
اطلاق اولنور یقال عام اورق ای لامطر فیه وثلثانی صودن عبارت اولان سوده دینور یقال لبن اورق اذا صار
ثلثاه ماء وثلثه لبنا جمعی ورق کلور واوك ضمیله (الورقاء) حمراء وزننده دیشی قورده دینور ذئبه معناسنه وکوکرجن
قوشنه دینور یقال نعتت الورقاء ای الحمامة جمعی وراقی ووراقی کلور صحاری وصحاری کبی نسبتده ورقاوی دینور
واوایله وبدیل بن ورقاء اصحابدندر (الاریق) ترخیم اوزره اورقك مصغریدر ومنه المثل * جاء بام الربیق علی اریق
نته که ارق ماده سنده ذکر اولندی (مورق) مکرم وزننده فارس ایالتنده بر موضعدر (مورّق) محدث وزننده
اسامیدندر مورّق بن مهلب ومورّق بن مشمرخ تابعیلردر ومورّق بن شخیب محدث ضعیفدر (الایریقاق)
احیرار وزننده اصمه نك اوزمی رنکلنمك معناسنه در یقال ایراقّ العنب یوراقّ ایریقاقا اذا الوّن (الموارق) میمك
ضمیله رنکلنمش اوزمه دینور (وریقه) جهینه وزننده بر موضعدر (التورّق) تفعل وزننده طوار یپراق اوتلامق
معناسنه در یقال تورّقت الناقة اذا اکلت الورق (الموارقة) مفاعله وزننده پك یقلشمق معناسنه در ومنه تقول
مازلت منك موارقا ای قریبا مدانیا (المورقة) مجلبه وزننده مالك کثرت ووفرتنه باعث اوله جق نسنه یه دینور
یقال التجارة مورقة للمال ای مکثرة (الوسق) واوك فتحی وسینك سکونیله بر نسنه یی برکدروب بوکلمك معناسنه در
یقال وسقه یسقه وسقا اذا جمعه وحمله ومنه قوله تعالی واللیل وما وسق زیرا کیجه جمیع جبال وبحار واشجار
واحجاری وروی زمینی احاطه واستیعاب ایلمکله آنلری جمع ایدوب ارقه سنه یوکلنمش کبی اولور ووسق سوروب
کوترمك طرد معناسنه در یقال وسقه اذا طرده ودیشی حیوانك رحمی ارککك منیسنی کوتروب کبه قالمق معناسنه در
یقال وسقت الناقة اذا حملت واغلقت علی الماء رحمها وکوز یاشی حامل اولمق معناسنه در مستعملدر یقال وسقت
العین الماء اذا حملته وقال فی الاساس لاافعل ذلك ما وسقت عینی الماء ووسق التمش صاعی مسنوعدر کیل ومقداره

دینور علی قول بردوه یوکندن عبارتدر یقال عنده وسق من تمر ای ستون صاعا وحمل بعیر وبو حمل معناسنه ندر
قول اوله کوره التمش صاع نبوی عند اهل الحجاز اوجیوز یکرمی رطل ایدر وعند اهل العراق درتیوز سکسان
رطل ایدر نته که نهایه ده بو یلجه مرسومدر (الوسیقة) سفینه وزننده شول دوه لره اطلاق اولنور که بری برینه
بغایت مونس والوف اولمغله بری اوغورلنوب سورلسه جمله سی آندن آیرلمیوب برابرجه سوریلور اوله بنی آدمده
رفقه کبیدر که بری برندن منفك اولمزلر یقال ساق العدو الوسیقة وهی من الابل کالرفقة من الناس فاذا سرقت
طردت معا (الواسق) کبه نلقه یه دینور جمعی وسّاق کلور واوك کسریله ومواسق ومواسیق کلور غیر قیاس
اوزره کویا که میساقك یاخود موسقك جمعلریدر (الوسیق) نهیق وزننده حیوانی سوروب کتورمك معناسنه در
یقال وسقه وسقا ووسیقا اذا ساقه ووسیق یغموره اطلاق اولنور (التوسیق) غلالی التمش صاع مقدارنده بلوك بلوك
ایلمك معناسنه در یقال وسق الحنطة توسیقا اذا جعلها وسقا وسقا (الایساق) همزه نك کسریله
دوه یه یوك یوکلتمك معناسنه در یقال اوسق البعیر اذا حمله حمله وآغاجك خرماسی فراوان اولمق
معناسنه در یقال اوسقت النخلة اذا کثر حملها (الاستیساق) دوه لر برکمك معناسنه در یقال استوسقت
الابل اذا اجتمعت (الاتساق) اتفاق وزننده که اصلی اوتساق ایدی اصلوب واحد اوزره منتظم اولمق
معناسنه در یقال اتسق امره اذا انتظم (المواسقة) مفاعله وزننده برکمسه ایله قوتده یاخود سائر حالتده
معارضه ایدوب آنکله برابر کلمك معناسنه در یقال واسقه اذا عارضه فکان مثله ولم یکن دونه ومشاهده
معناسنه در که چنکده بری برینك اوزرینه صالوب طوتشمقدن عبارتدر یقال واسقه اذا ناهده (المیساق) میمك کسریله
شول قوشه دینور که اوچارکن قنادلرنی بری برینه چالوب اوره اوله جمعی میاسیق ومآسیق کلور همزه ایله (الوشیق)
شین معجمه ایله امیر وزننده (والوشیقة) سفینه وزننده ات پصدرمه سنه دینور علی قول بردفعه قینادوب
قورتدقدنصکره اولان پصدرمه یه دینور که یوله کوتررلر و بو کونه اولان سائردن زیاده طیانوب برقرار اولور بو ظاهرا
بزم سوکش دیدیکمز اوله جقدر یقال عنده وشیق ووشیقة ای لحم یقدد حتی ییبس او یغلی اغلاءة ثم یقدد
(الوشق) شق وزننده اتی پصدرمه قلمق معناسنه در یقال وشق اللحم وشقا من الباب الثانی اذا قدده وقدورتمك
معناسنه در یقال وشقه بالرمح اذا طعنه به وسرعت ایلمك معناسنه در یقال وشق زید اذا اسرع ووشق پراکنده
چایره دینور یقال بالمرعی وشق ای متفرق من الرعی (الاتشاق) اتفاق وزننده اتی یولی پصدرمه سی قلمق معناسنه در
یقال اتشق اللحم بمعنی وشقه ونیجه کمسه لر برآدمی قلجله پصدرمه کبی پاره پاره طوغرامق معناسنه در یقال اتشق القوم
فلانا اذا جعلوه وشایق یعنی کما یقطع اللحم اذا قدد بوراده اتشاق اشتراك ایچوندر (الواشق) صاحب وزننده
برمقدارجه سوده دینور تقول سقانا واشقا ای لبنا قلیلا وسرعتله کچوب کیدن شیئه دینور عمر وزنان کبی و باشق
لفظنده لغتدر که آنجیه قوشنه دینور و برکلب آدیدر یاوز اولوب هرشیئی پاره لدیکیچون تسمیه اولنمشدر و بروع
نام صحابیه نك پدری اسمیدر (الوشاق) شداد وزننده بودخی سرعتله کچوب کیدیجی نسنه یه دینور یقال شیء
واشق ووشاق ای ذاهب مضی (التوشیق) برنسنه یی کسوب طوغرمق معناسنه در یقال وشقه اذا قطعه
و پراکنده ایلمك معناسنه در یقال وشقه اذا فرقه (التواشق) تفاعل وزننده بودخی نیجه کمسه لر برآدمی
قلجله پصدرمه کبی پاره پاره طوغرمق معناسنه در یقال تواشقه القوم بمعنی اتشقوه (الایشاق) همزه نك کسریله
برنسنه یه ایلشوب طوتلمق معناسنه در یقال اوشق الشیء اذا انشب فی شیء قلج قنه وانحرکلیده ایلشوب طوتلدیغی
کبی (المواشق) انحرد یشلرینه اطلاق اولنور مفردی میشاق در (وشقه) حمزه وزننده اندلسده بر بلده در (الوشق)
وکع وزننده اتشق لفظنده لغتدر که چادراوشغی دیدکلری دارودر عجیبدر که مؤلف وشق تعبیر اولنان حیواندن
سکوت ایلدیکی معلومدر که دریسندن اعلا کورك اولور تلبسی بو اسمیر ونقرس علتلرینه امانده وغریبدر که
حیات الحیوان صاحبی دخی ذکر ایلمامشدر ومفردات طبیه ده همان بو اسمله معروف جانوردر لون وشکلده قبلانه
شبیه اولور کلامیلر مرسومدر لکن ظن ایدرم که فی الاصل وشق مذکور معناسندن عربی اوله نته که کلب مرسوم واشق
ایله معماهدر (الوصیق) امیر وزننده برطاغ آدیدر که کنانه قبیله سنك یوردینه اندن اقرب طاغ یوقدر (الوعیق) نعیق
وزننده (والوعاق) غراب وزننده طوار یوررکن قارنندن ظهور ایدن صوته دینور (الوعق) وعد وزننده طوار
یوررکن قارنندن صوت ظهور ایلمك معناسنه در یقال وعق الفرس وعقا من الباب الثانی اذا سمع من بطنه
نعیق ونعاق اذا مشی ووعق بدخوی وتنك مشرب ودارغین وجزوی نسنه دن ضجرتلنور بی امتزاج آدمه
دینور وعقه دخی دینور صجره وزننده وعق دخی دینور کثف وزننده یقال رجل وعق ووعقة ووعق ای شرس

سیء الخلق ضجر متبرم ووعقه اسم اولور چتین خو یلولغه دینور یقال به وعقة ای شراسة (ووعق) وعد وزننده عجول اولمق معناسنه‌در تقول وعقت علی یارجل کورنث وعقا ای عجلت ویقال ما اوعقك ای ما اعجلك بالتعجب (واعقه) بر موضع آدیدر (التوعیق) تعویق وزننده ومرادفیدر کویا که آندن مقلوبدر یقال وعقه ای عوّقه وخلاف ومخالفت معناسنه‌در یقال وعقه اذا خالفه وافساد معناسنه‌در یقال وعقه اذا عاثه و برکسه‌یی چتین خویلولغه وسر کشلکه نسبت ایلمك معناسنه‌در یقال وعق فلانا اذا نسبه الی الشراسة (الوغیق) غین معجمه ایله وعیق وزننده ومرادفیدر که طوار قسمنك یوردکن قارنندن ظهور ایدن صوته دینور علی قول بو صوت ذکری قابنك چالقانمسندن نشأت ایدر (الوفیق) امیر وزننده یولداشه اطلاق اولنور تقول هو وفیقی ای رفیقی و برآدمك علمیدر (الوفق) واوك فتحیله برنسنه برشیئه او یغون کلمك معناسنه‌در و بعضا موافق معناسنه استعمال اولنور ومنه یقال حلوبته وفق عیاله ای لبنه قدر کفایتهم وتوفاق وتیفاق معناسنه کلور کاسیذکر و برکسه‌نك ایشی راست کلمك معناسنه‌در تقول وفقت امرك وفقا من الباب السادس ای صادفته موافقا (التوفاق)(والتیفاق) تالرك فتحی وکسریله (والتوفیق) (والمیفاق)(والتوفق) تفعل وزننده برنسنه برشیئك حدوث وظهوری هنکامنده صورت بولمسنده استعمال اولنور کویا که اول نسنه اول شیئك آن حدوثنه موافق اولور و بونلر فی الاصل مصدرلردر ومنه تقول اتیتك لوفق الامر وتوفاقه وتیفاقه ای لحین حدوثه ویقال اتیتك لوفق تفعل ذلك وتوفافه وتیفاقه ای لحین فعلك ذلك ویقال اتیتك لتوفیق الهلال وتوفاقه وتیفاقه وتوفیقه ومیفاقه وتوفقه ای حین اهل وتیفاق تانك کسری وفتحیله حذا ومقابل معناسنه مستعملدر ومنه حدیث علی رضی الله عنه وسئل عن البیت المعمور فقال هو بیت فی السماء تیفاق الکعبة ای حذاءها ومقابلها (الایفاق) همزه‌نك کسریله اوقك کرزنی کریشه قومق معناسنه‌در کریشه کرزی او یدرمقدن عبارتدر یقال اوفق السهم و بالسهم اذا وضع الفوق فی الوتر لیرمی ولا یقال افوق نته کم فوق ماده‌سنده ذکر اولندی که بو معناده افاق افاقة دینور افوق افواقا نادردر وایفاق ناس برآدمك یاننه کلوب جمله‌سنك سوزی برلکده متحد اولمق معناسنه‌در یقال اوفق القوم لفلان اذا دنوا منه واجتمعت کلمتهم ودوه‌لر قطارلنوب جمله‌سی بش برابر صره‌لنمق معناسنه‌در یقال اوفقت الابل اذا اصطفت واستوت معا و برنسنه‌یه ناکهانی راست کلمك معناسنه‌در تقول اوفق لزید لقاؤنا علی المجهول اذا کان لقاؤه فجأة (الموافقة) مفاعله وزننده برنسنه‌یی برنسنه‌یه او یدرمق معناسنه‌در تقول وافقت السهم بالسهم ای قصدت له به و برکسیه راست کلمك معناسنه‌در تقول وافقت فلانا اذا صادفته (التوافق) تفاعل وزننده اتفاق ایلمك معناسنه‌در یقال توافقوا فی الامر اذا اتفقوا و یاردملشمق معناسنه‌در یقال توافقوا اذا تظاهروا (الاتفاق) افتعال وزننده که اصلی اوتفاق‌در بری برینه متقارب اولمق معناسنه‌در که مراد برلکده اولمقدر یقال اتفقا اذا تقاربا (المتوفق) متکلم وزننده کلامی دوزوب قوشوب اجتماع والتیام ایله تکلم ایدن آدمه دینور یقال هو متوفق للکلام اذا کان یجمعه ویهیؤه (التوفیق) ایشی راست کتورمك معناسنه‌در یقال وفق امره اذا جعله موافقا و برآدمك دلیل وحجتنی مصیب قلمق معناسنه‌در یقال وفقه الله ای اصابه فی الحجة (الاستیفاق) خدای متعالدن توفیق نیاز ایلمك معناسنه‌در تقول استوفقت الله ای سألته التوفیق ویقال انه لمستوفق له بالحجة بفتح الفاء اذا اصاب فیها (التوفق) تفعل وزننده توفیقه مظهر اولمق معناسنه‌در یقال ما یتوفق عبد الا بتوفیقه (الوق) شق وزننده کوچکن قوشی اوتمك معناسنه‌در یقال وق الصرد وقا من الباب الاول اذا صاح (الوقواق) ثرثار وزننده قورقق آدمه دینور یقال رجل وقواق ای جبان و برشجر آدیدر که آندن یازی یازه جق دیو یتلر اتخاذ اولنور بو شجر هندستان طرفنده اولور ووقواق چین اولکه‌سندن یوقریجه‌ده بر مملکتك اسمیدر مترجم دیرکه بعض جغرافیا کتابلرنده وقواق برجزیره اسمی اولوب آنده شجره وقواق نابت اولمق اوزره مرسوم واول شجره‌نك وصفنده عجائب حکایات مرقومدر (الوقوقة) وعوعه وزننده کو پکلر اورشمك وقوشلر جولدشمك معنالرینه‌در یقال الکلاب توقوق ای تنبح و یقال الطیر توقوق ای تصوّت (الوقواقة) ثرثاره وزننده یکشاق و پرکوی آدمه دینور یقال رجل وقواقة ای مکثار (الولق) خلق وزننده سرعت ایلمك معناسنه‌در یقال ولق الرجل ولقا من الباب الثانی اذا اسرع وآهسته‌جه دورتمك معناسنه‌در یقال ولق فلانا بالرمح اذا طعنه به خفیفا وقلجله اورمق معناسنه‌در یقال ولقه بالسیف اذا ضربه به و بردوزه‌یه کتمك یاخود بردوزه‌یه یلان سویلمك معناسنه‌در یقال ولق فی السیر او الکذب اذا استمر قال الشارح ومنه قریء قوله تعالی اذ تلقونه بالسنتکم بفتح التاء وکسر اللام قال الراغب ای تسرعون الکذب (الولق) جمزی وزننده ناقه‌یه مخصوص یك یك یلمکه دینور یقال ناقة تعدو الولقی ای العدو فیه شدة ورونده

وچالاك ناقه‌یه دینور یقال ناقة ولقى اى سريعة (الوليقة) سفينه وزننده اون و سود وصاف یاغله یابدقلری بولماج آشنه دینور (الاولق) همزه نك ولامك فتحیله دلولكه دینور على قول دلولكه شبیه برعارضه یه دینور كه مراد چالقسی اولمقدر یقال اخذه الاولق اى الجنون اوشبهه شارح دیركه امام فارسی بونی افعل وزننده وابن برّی فوعل وزننده تقییدایلدی پس اوّله كوره سرعت معناسنه اولان ولقدن اولور افكل كبی اسمدر وثانی یه كوره جنون معناسنه اولان القدن اولور ومؤلف بونی الق ماده سنده دخی ثبت ایلدی اختلافه بناء (المألوق) مألوف وزننده (والمأولق) مدحرج وزننده دیوانه یه یاخود چالق عقللو سبكسر آدمه دینور كه عقلی یلق تعبیراولنور ویلق تعبیری بوماده دن مأخوذ ومحرّف اولمق محتملدر مأولق كلمه سی اولق ماده سندن اسم مفعولدر یقال الق الرجل واولق على بناء المجهول فهومألوق ومأولق اى مجنون اوشبیهه (والق) صاحب وزننده اسمادندر جندل بن والق تابعی كوفیدر (الوالقّ) خزاعه قبیله سنه مخصوص برفرسك اسمیدر (الومق) نمق وزننده (والمقة) عده وزننده سومك معناسنه‌در یقال ومقه ومقا ومقة من الباب السادس اذااحبه (الوامق) اسم فاعلدر یقال هو وامق له اى محبّ (التومق) تفعل وزننده محبت اظهار ایلمك معناسنه‌در یقال یتومقه اى یتوددّه (الوهق) فتحتینله وهانك سكونیله جائزدر اوجی ایلمكلی ایپه واورغانه دینور كه كمند تعبیراولنور جمعی اوهاق كلور على قول معرّبدر یقال طرح فى عنقه الوهق وهو الحبل یرمى فى انشوطة فتؤخذبه الدابّة والانسان مترجم دیركه معرّباتده وهك فارسی معرّبی اولمق اوزره مرسومدر ووهق نهق وزننده آلیقومق حبس معناسنه‌در یقال وهقه عنه یهقه وهقا من الباب الثالث اذاحبسه (المواهقة) مفاعله وزننده یولداشلره همپااولوب برابرجه یوریمك معناسنه‌در یقال هذه الناقة تواهق الاخرى اى تواغد وتواضخ ودوه یوتی اوزاده رق آخردوه ایله یاریشوركبی اشوب كتمك معناسنه‌در یقال البعیر یواهق الاخر اى یمدّ كلّ واحد اعناقه فى السیر ویباری (التوهق) تفعل وزننده برآدمی كلامده مضطرّ ومتحیر قلمق معناسنه‌در كه نه سویلیجكنی بیلمزاولور یقال توهق فلانا فى الكلام اذااضطرّه الى مایتحیرفیه وچقل طاشلری پك قیزمق معناسنه‌در یقال توهق الحصى اذااشتدّحرّه (التواهق) تفاعل وزننده بری بریله برابرایشده برابرلشمك معناسنه در یقال تواهقوا اذااستووا فى الفعال ودوه‌لر یاریشوركبی بری برینه قیزیشوب یورو یشمك معناسنه‌در یقال تواهقت الركاب اذاتسایرت نجز بعونه تعالى

فصل الهاء

(الهبرقى) جعفری وزننده (والهبرقى) هبرزی وزننده دمورجی یه دینور حدّاد معناسنه وقیومجی یه دینور صایغ معناسنه وبیابان اكوزینه دینور ثور وحشی معناسنه (الهبلق) عملس وزننده بودور آدمه دینور (الهبنق) قنفذ وزننده (والهبنوق) زنبور وزننده (والهبنیق) قندیل وزننده وبونده هانك فتحیله جائزدر (والهبینق) سمیدع وزننده (والهبانق) علابط وزننده تازه دلیقانلی خدمتكاره دینور (وهبنق) عملس وزننده احمق وبمغز آدمه دینور وبودور كشی یه دینور یقال هوهبنق اى احمق وكذاقصیر (هبنقه) عملسه وزننده ذوالودعات یزیدبن ثروان نام احمق مشهورك لقبیدر نته كه ودعه ماده سنده بیان اولندی (الهبنوقة) هانك ضمیله دودكه دینور مزمار معناسنه مفردات سائره ده كیلرده چالنان دودك ایله مفسردر كه تركیده سپسی وفارسیده شبنه دیدكلریدر (الهبنقة) دحرجه وزننده اویلقلرك ایچ یوزلرنی بری برندن آیره رق یره دوشیوب اوتورمغه دینور یقال یهبنق فى الجلوس هبنقة ویقال یجلس الهبنقة وهى ان تلزق بطون فخذیك بالارض اذاجلست وتكفهما (الهدلق) زبرج وزننده اون الكنه دینور منخل معناسنه وسلپولك ومسترخى نسنه یه دینور وآوردی بیوك دوه یه دینور (الهدلقة) زبرجه وزننده دوه نك آلت چنه سنده اولان صارقق تو یلره دینور (الهراقة) كتابه وزننده صودوكك معناسنه‌در یقال هراق الماء یهریقه بفتح الهاء هراقة اذاصبه واصلها اراق یریق اراقة كماسیذكر (الاهراق) همزه نك كسریله هراقه معناسنه‌در یقال اهرق الماء یهرقه اهراقا على وزن اكرم یكرم اكراما اذاصبه (الاهریاق) همزه نك ورانك كسریله اهراق معناسنه در یقال اهراقه یهریقه بضمّ الیاء وسكون الهاء وكسر الراء اهریاقا فهومهریق بضمّ المیم وفتح الهاء وكسر الراء وذاك مهراق بضمّ المیم وفتح الهاء ومهراق بضم المیم وسكون الهاء اذاصبه واصله اى اصل هراق الماء یهریق هراقة اراق یریق اراقة كاجاب یجیب اجابة واصل یریق یریق كیكرم واصل یوریق یأریق على وزن یؤكرم خلاصه‌سی بودركه هراقه كتابه وزننده افعال بابندن مصدردر بوماده ده اوچ لغت واردر برى لغت مز بوره دركه همزه یایه قلب اولنلدی نته كه ارحت وهرحت دیرلر زیرا كلام عربده متكلم صیغه سنده اناء ریقه استعمال اولنمدی بلكه همزه تینك اجتماعنی ثقیل كوردكلرندن هایه قلب ایدوب اهریقه دیدیلر ولغت ثانیه اهرق یهرق اهراقا عنوانده استعمال اولنمقدر اكرم یكرم اكراما كبی وقتا كه

همزه‌یی وجه مذکور اوزره هایه قلب ایلدیلر ایسه هایی نفس کلمه‌دن کبی لازم قیلوبده اوزرینه الف ادخال وهانك
لزومنی عین الفعلی حذف ایلمکدن عوض ایلدیلر زیرا اهرق فی الاصل اریق ایدی ولغت ثالثه اهراقه‌یهریقه
اهریاقا عنوانندهدر نته که اطاع یطیع اطاعة صیغه‌سنده اسطاع یسطیع اسطیاعا دیرلر ماضیده همزه‌نك فتحی
ومضارعده یانك ضمیله که سبق عین الفعلك حرکهٔ محذوفه‌سندن تعویض ایلدیلر واسم فاعلنده مهریق دینور
میمك ضمی وهانك فتحی ورانك کسر ومدّیله واسم مفعولنده مهراق دیرلر میمك ضمی وهانك فتحی وسکونیله ومعلوم
اوله که یهریق لفظنك که لغت اولك مضارعیدر یانك ضمی وهانك فتحیله وزنی یهفعل‌در ومهراق لفظنك که
میمك ضمی وهانك فتحیله اسم مفعولدر مهفعل‌در اما یهریق ومهراق کلمه‌لری که هانك سکونیله‌در تکلملری ممکن
دکلدر زیرا هاء وفاء ایکیسیده ساکنلردر اما هانك سکونی ظاهردر وفانك سکونی راء ساکنه‌دن بدل اولدیغنه
مبنی‌در وعربلر هریقوا علیکم اوّل اللیل دیرلر اهرقوا معناسنی اراده ایدرلر مؤلفك خلاصهٔ مرادی
منوال محرّردر شافیه شرحنده دخی بو رسمه مسطوردر که مصنف یعنی ابن حاجب اراق کلمه‌سنك همزه‌سی هایه
ابدال اولندقدنصکره هایی نفس فاء الفعل توهمنه مبنی اولنه همزه ادخال وهایی اسکان ایله اهراق یهریق دینسلری
تغلیط ایلمشدر وبو آنفا ذکر اولنان وجه ثانی اوله جقدر اسطاع یسطیع اسطیاعا کبی که طوع ماده‌سنده ذکر
اولندی ومصباحده مؤلفك ذکر ایلدیکی وجه اوّلی دحرج بابندن عدّ ایلمشدر هراق کلمه‌سنك اصلی هریق
ایدی دحرجه وزننده انکیچون مضارعنده هاء مفتوح اولور یدحرج کلمه‌سنده دال مفتوح اولدیغی کبی کذلك
اسم فاعلنده واسم مفعولنده دخی مفتوح اولور وامر حاضرنده هرق دینور هانك فتحی ورانك کسریله اصلی هریق
ایدی دحرج وزننده وبعضاهاء ایله همزه‌یی جمع ایدوب اهراقه یهریقه دیرلر هایی ساکن ایله کو یا که همزه
فی الاصل یانك حرکه‌سندن عوض اولمشدر ولهذا بوزیاده ایله فعل خماسی اولمز وصاحب تهذیب بونی تخطئه
ایلدی وبعضلر هایی اصلیه اعتباریله ثلاثیدن هرقه هرقا دیدیلر که باب ثالثدندر لکن مؤلف وجوهری بو قوله
التفات ایلمدی پس وجه وجیه قول اوّلدر که مؤلفه کوره اقامه بابندن ومصباحه کوره دحرجه بابندندر که مصدری
یته هراقه‌در اصلی هریاق ایدی دحراج وزننده یاء حذف اولنوب آخرینه هاء عوض اولمشدر وامر حاضرنده هرق
هریقا هریقوا دیرلر (المهرق) مکرم وزننده صحیفه‌یه دینور که یازو یازیلور وبو معرّبدر جمعی مهارق‌در مترجم
دیر که مهره کرده معرّبیدر که مهره لنمش کاغده دیمکدر ومهرق مهره تخته‌سی کبی دوز وهموار اوده‌یه اطلاق اولنور
(المهرورق) اهریراقدن اسم فاعلدر شدّتله دوکیلن صغاناقلی یغموره وصف اولور یقال مطر مهرورق ای صبب
(التهریق) برنسنه‌یی چوق دوکمك معناسنه‌در ومنه تقول العرب هرّق علی خمرك ای تثبت یعنی سن کرکی کبی
تثبت واستحکام ایله اصلاز یغ ایلمه دیمك یرده هرّق علی خمرك دیرلر کسه‌دن باك وپروا ایلمه سکر ونشئك اوزره برقات
دخی زیاده ایله دیمکدر بعده بونکله تثبتدن کنایه ایلدیلر (المهرقان) میمك ورانك ضمیله مسحلان وزننده (والمهرقان)
میمك ورانك فتحیله ملکعان وزننده ومیمك ضمی ورانك فتحیله ده لغتدر دریایه دینور بحر معناسنه علی قول ساحلدن
دریانك مدّ ایله طاشدیغی موضعه دینور اهراقدن مأخوذدر ومهرقان میمك ورانك ضمیله ساحل بحر بصره‌ده
بر بلده آدیدر ماهی رویان معربیدر که بالق چهره‌لو دیمك اولور ومترجم دیر که ماه رویان معرّبی اولمق دخی روشندر
(هورقان) عسقلان وزننده مرو قضاسنده برقریه‌در (الهرق) هانك کسریله اسکی ثوبه دینور یقال جاء وعلیه
هرق ای ثوب خلق (هرزوقی) هانك وزای معجمه‌نك ضمی وقصر ایله حبس وتسجین معناسنه اسمدر شارحك
بیاننه کوره لغت نبطیه‌در زایك تقدیمیله‌ده لغتدر عدم انصرافی علمیت والفت تانیثه مبنی‌در (المهرزق) مدحرج
وزننده محبوس معناسنه‌در شارحك بیاننه کوره بو ماده متصرف اولمیه رق بو رسمه مسموعدر (الهزق) کتف
وزننده رعد شدیده دینور (الاهزاق) همزه‌نك کسریله چوق کولمك معناسنه‌در یقال اهزق فی الضحك اذا
اکثر منه (المهزاق) میثاق وزننده کوله‌کن خاتونه دینور یقال امرأة مهزاق ای کثیرة الضحك وبریرده قرار ایتمز
اولان سبکمشرب ویل قوان قاری‌یه دینور (الهزقة) فرحه وزننده مهزاق معناسنه‌در یقال امرأة مهزاق
وهزقة ای لاتستقر فی موضع (الهزق) فتحتینله جنبش ونشاط معناسنه‌در یقال به هزق ای نشاط (الهزرقة)
دحرجه وزننده پك چركین کولمکه دینور یقال تنفر الناس هزرقته وهی اسوء الضحك (هزروقی) هرزوقی وزننده
ومرادفیدر وآندن مصحف دکلدر (المهزرق) مهرزق وزننده ومرادفیدر (الهطق) فتحتینله تیز تیز یوریمکه
دینور یقال ماهذا الهطق ای سرعة المشی (الهفتق) جعفر وزننده هفته معربیدر که یدی کوندن عبارتدر
اسبوع معناسنه‌در انهقهقة زلزله وزننده شدّتله یوریمك معناسنه‌در یقال بهقهق الرجل ای یسیر شدیدا

مطلب

وبرقومك كرامنه بعده لئام وسفله سنه برمقدارجه عطیه توزیع ایلمك معناسنه‌در یقال هقهق فی القوم اذا
خوص فیهم بشیء من عطاء شارح ضاد معجمه ایله تخوض نسخه‌سنی تخطئه ایلمشدر (الهق) شق وزننده جماعه
جهد ایله خاتونی بیتاب ایلمك معناسنه‌در یقال هق المرأة هقا من الباب الاول اذا جهدها بالجماع (الهقق)
فتحتیله پك چوق جماع ایدن كمسه‌لره دینور یقال هم هقق ای نیاكون (الهقهاق) ثرثار وزننده امور ومصالحنده
قطعا فاتر ومتكاسل اولمیوب مقدم وساعی اولان آدمه دینور یقال رجل هقهاق ای منكمش فی اموره (الهلق)
خلق وزننده (والتهلق) تفعل وزننده سرعت ایلمك معناسنه‌در یقال هلق الرجل هلقا من الباب الثانی وتهلق
تهلقا اذا اسرع (الهلق) جمزی وزننده واقی معناسنه‌در كه ناقه‌نك شدتله یلمسنه دینور (الهمق) كتف وزننده
تروتازه وایپك كبی یومشق چایره دینور وچوق اوته دینور وقوری اوتلغه دینور (الهمق) هانك كسری ومیمك
كسری وفتحیله زمكی وزننده كاه اویكا كاه بویكا مستانه كبی یوریمكه دینور یقال یمشی الهمقی وهومشی علی جانب
مرة وعلی اخری مرة (الهمقیق) حصیص وزننده برنوع نبات آدیدر (الهمقاق) هانك فتحی وضمیله برجنس
دانه‌در كه یلم جبالنده نابت اولور قاوروب تقویت جماع ایچون اكل ایدرلر مفردی همقاقه‌در (المهمق) معظم
وزننده اوكونمش سویقه دینور (الهمق) خدب وزننده چولپه وسلكی وپریشان احمق آدمه دینور یقال رجل
همق ای احمق مضطرب (الهملقة) دحرجه وزننده سرعتله یوریمك معناسنه‌در یقال هملق الرجل اذا اسرع
(الهنق) فتحتیله قلب صقندیسی كبی حالت انقباضه دینور كه انسانه عارض اولور تقول اخذنی الهنق وهوشبه
ضجر یعتری الانسان (الهندلیق) زنجبیل وزننده چوق سوزلو پركوی آدمه دینور یقال رجل هندلیق ای الكثیر
الكلام (الهوقة) هانك فتحیله اوقه وزننده ومرادفیدر كه ذكر اولندی (الهنیق) هانك فتحیله (والهیقم) زیاده
میله اركك دوه قوشنه دینور وهیق ایجه اوزون آدمه دینور (الاهیق) احمق وزننده اوزون بوینلو انسان وحیوانه

ى

دینور یقال رجل وفرس اهیق ای الطویل العنق فصـــــل الیاء (الیرقان) فتحاتله ورانك سكونیله اكینه
عارض اولور بركونه آفت اسمیدر تركیده صاری اورمش وسام چالمش تعبیر اولنور كذلك انسانه عارض اولور بركونه
مرض اسمیدر كه ایكیعسنه ده صاریلق تعبیر اولنور نته كه ارق ماده سنده بیان اولندی مؤلف اوراده یرقان اسود
ویرقان اصفر تعبیریله ایكی كونه‌یه تقسیم ایلمشیدی ومشهوری دخی بودر لكن تذكرهٔ داودده بوفقیر كوردمكه
بردخی اخضر نوعی اولورایمش واول هندستاندن غیری دیارده قلیل الوقوع ایمش اصفر واسودك اجتماعی ایمش
(المأروق) (والمیروق) یرقان علتنه اوغرامش آدمه واكینه دینور یقال رجل وزرع مأروق ومیروق اذا اصابهما
(الیرقان) بعض نسخه ده ورق و بعضده رزق عنوانده مرسوم اولمغله آنلرده صالحدر (الیارق) هاجر وزننده یصی
دستبنده دینور كه نسوان عربه مخصوص بلازكدر شارحك بیاننه كوره یاره معربیدر (الیقق) یانك وقافك فتحیله
خرما كوبكی دیدكلری نسنه‌یه دینور جمار النخل معناسنه یققه آندن اخص‌در كه برپاره سنه و برلقمه‌سنه دینور
ویقق پموغه دینور ویك آق اولان شیئه دینور وتأكیدا وصف ایدرلر یقال ابیض یقق ای جدا (الیقق) كتف
وزننده پك آق اولان شیئه دینور یقال شیء یقق ای شدید البیاض شارح دیركه اولكی كسائی وثانی ابن السكیت
روایتیدر (الیقایق) یقق لفظندن جمعدر یقال بیض یقایق ای شدیدة البیاض (الیقوقة) عمومه وزننده پك آق
اولمق معناسنه‌در یقال یق الشیء یقوقة من الباب الرابع اذا ابیض (الیلق) فتحتیله آق نسنه‌یه دینور یقال
شیء یلق ای ابیض (الیلقة) سمكه وزننده آق تویلو كچی‌یه دینور (الیلمق) یانك ومیمك فتحیله یلمهٔ فارسی معربیدر كه
قفتانه دینور قباء معناسنه جمعی یلامق‌در وبولمق ماده سنده دخی ذكر اولندی لكن مؤلف مادهٔ مذكوره ده
بوكه تصدی ایلمامشدر قالدیكه اصل فارسیده یلمه قپامه تعبیر اولنان قفتانه دینور (ینـاق) سحاب
وزننده روم سرعسكرلرندن برینك اسمیدركه زمان خلافت صدیق اكبرده قتل وسرمقطوعی دیوان
خلافته غلطان اولدی (یناق) شداد وزننده اتباع تابعیندن حسن بن مسلمك جدی اسمیدركه صحابیدر

❀ بـــاب الكاف ❀ ❀ فصـــل الهمزه ❀

ا

(أبك) احمد وزننده برموضع آدیدر (الابك) فتحتیله برآدمك وجودی پك اتلو سموز اولمق معناسنه‌در یقال
ابك الرجل ابكا من الباب الرابع اذا كثر لحمه (الابك) كتف وزننده (والمئبك) منبر وزننده احمق
آدمه اطلاق اولنور یقال انه لعفك ابك ومعفك مئبك ای اخرق عفك دخی بو معنایه اولمغله تأكیدا اولور
(الاراك) سحاب وزننده برقطعه ارضه دینور وعرفاتده نمره قربنده برموضع آدیدر نعمان الاراك ووادی الاراك
دیدكلریدر وهذیل قبیله‌سی یوردنده برطاغك آدیدر واراك اكشی اوته دینور حمض معناسنه كه مراد ملوحت

ومر ارتی اولان اوتدردوه قسمنك فاكهه سیدر وحمض نوعندن برشجر اسمیدر كه داللریله استیاك اولنور تركیده
مسواك اغاجی دیرلر كه یمن طرفنه مخصوصدر جمعی ارك كلور ضمتینله واراتك كلور (الارك) همزه نك كسریله بودخی
اكشی اوته دینور حمض معناسنه و یقال عشب له ارك ای تقیم فیه الابل زیرا دوه قسمی شورا وتلقدن یك محظوظ
اولور (الاراكیة) همزه نك فتحیله مسواك اغاجی اوتلیان دوه لره دینور یقال ابل اراكیة اذا كانت ترعی الاراك
(الاركة) فرحه وزننده مسواك اغاجی چوق اولان یره دینور یقال ارض اركة ای كثیرة الاراك ومسواك اغاجی
اوتلامقدن خسته اولان دوه لره دینور جمعی اراكی كلور طلاحی كبی (الارك) كتف وزننده (والمؤترك) مؤتلف
وزننده مسواك اغاجنك قورولغنه دینور كه فراوان و بری برینه صارمشق اوله یقال اراك ارك ومؤترك ای كثیر
ملتف (الارك) فتحتینله دوه اراك اغاجی اوتلامقدن قارنی اغریوب خسته اولمق معناسنه در یقال اركت الابل
اركا من الباب الرابع اذا اشتكت من اكل الاراك فهی اركة واراكی وارك بر یرده مقیم اولمق معناسنه در یقال ارك
بالمكان اذا اقام به (الاروك) قعود وزننده بودخی دوه اراك اغاجی اوتلامقدن خسته اولمق معناسنه در یقال اركت
الابل اروكا من الباب الاول اذا اشتكت من اكل الاراك و یقال اركت الابل علی المجهول ودوه اراك اغاجی اوتلامق
یاخود دائمی انی اوتلایوب طورمق یاخود مطلقا اوغرادیغی اغاجی اوتلایوب قالمق معناسنه در یقال اركت الابل
اروكا من الباب الثانی والاول اذا رعت الاراك اولزمته واقامت فیه تأكله اوهوان تصبب ای شجر كان فتقیم فیه
و برخصوصده لج واصرار ایلمك معناسنه در یقال ارك فی الامر اذا لج و برایشده قیچلیوب كیرولنمك معناسنه در
یقال ارك فی الامر اذا تأخر و یاره نك شیشی چكیلوب اوكولمغه یوزطوتمق معناسنه در یقال ارك الجرح اذا سكن
ورمه وتماثل و بریرده مقیم اولمق معناسنه در یقال ارك بالمكان اذا اقام و برنسنه یی بركسه عهده سنه الزام ایلمك
معناسنه در یقال ارك الامر فی عنقه اذا الزمه (الارك) ترك وزننده دوه یه اراك اغاجی اوتلاتمق معناسنه در تقول
اركت الابل اركا من الباب الاول اذا رعیتها الاراك وارك سیستان قضاسنده برموضع آدیدر (المورك) ایراكدن
اسم فاعلدر اراك اغاجلغنده یوردطوتوب دوه سنه آنی اوتلادر اولان آدمه دینور ومنه یقال قوم موركون ای نازلون
بالاراك یرعونها (الاریكة) سفینه وزننده زفافخانه ده قوریلان سریره دینور یاخود مطلقا اتكا اولنه جق نسنه یه
دینور سریر ومنصه وفراش كبی یاخود كلین ایچون نصب اولنان قبه یاخود چادر ایچره ترتیب ایلدكاری عالی ومزین
تخته دینور واكر آنده سریر اولمز ایسه اكا حجله دینور جمعی اریك كلور هاسز واراتك كلور و بو اقامت معناسندن
مأخوذدر ومنه یقال هم متكئون علی الارائك مع بیض كالترائك فالاریكة سریر فی حجلة اوكل ما یتكأ علیه من سریر
ومنصة وفراش اوسریر منجد مزین فی قبة او بیت فاذا لم یكن فیه سریر فهو حجلة قال الراغب الاریكة حجلة
علی سریر واریكه یاره نك درست اولان اتنه اطلاق اولنور كه چرك وهجرانی زائل اولدقدنصكره تازه قینایوب
ظاهر اولوب همان اوزرنده دری بتمكدن غیری نسنه قالمامش اوله یقال ظهرت اریكة الجرح ای ذهبت غثیثته
وظهر لحمه الصحیح الاحمر (التأریك) كلینی اریكه یه اوتورتمق معناسنه در كه اوكنه پرده چكوب انده اجلاس ایدرلر
داماد كلوب آنك اوزرنده زفاف ایدر یقال ارك العروس اذا سترها بالاریكة (ارك) فتحتینله تدمر قربنده برقریه در
ونجد وحجاز بیننده قفا حضن نام جبلده برطریق آدیدر (ذوارك) جبل وعنق وزنلرنده یمامه ده بروادی آدیدر
(ذواروك) همزه مضمومه ایله بروادی اسمیدر (ارك) همزه مضمومه وضمتینله برموضعدر (اریك) امیر وزننده
بردره آدیدر (اریكتان) مصغر بنیه سیله ابو بكر بن كلاب قبیله سی یوردنده ایكی طاغك آدیدر (اراكه) سحابه
وزننده اسامی نسواندن ورجالدندر اراكة بن عبدالله و یزید بن اراكه شاعرلردر (المأروك) اصل و بنیاد معناسنه در
یقال هو كریم المأروك ای الاصل (الارك) همزه نك مدیله افضل وزننده افعل تفضیلدر اریكه دن اخذ وتصرف
اولنمشدر پك لایق وجسبان معناسنه در ومنه یقال هو آركهم بكذا ای اخلقهم (الایتراك) افتعال وزننده
اراك اغاجی ایریلنوب قوتلنمك علی قول یتشوب كالنی بولمق معناسنه در یقال ائترك الاراك اذا استحكم وضخم
(اوادرك) الاسكتان همزه نك فتحی وكسری وكافك فتحیله تثنیه در فرجك ایكی قیسنه دینور كه دوداقلری
تعبیر اولنور علی قول قیبلرندن اوته جه ایكی جانبنه یاخود ایكی كنارینه دینور اوزونزه كبی یرلر یدر مفردی اسكه در
وجمعی اسك در همزه نك كسری وفتحیله واسك درعنب وزننده شارح دیر كه مؤلف شفرا الرحم عنوانینده
ثبت ایلمكله رحمدن مراد فرجدر (المأسوكة) شول خاتونه دینور كه سنتجی خطا اتمكله سنت اوله جق لحم زائدنی
كسمیوب غیری یرنی كسمش اوله یقال امرأة مأسوكة اذا كانت قد اخطأت خافضتها فاصابت غیر موضع الخفض
(آسك) هاجر وزننده ارجان قربنده برموضعدر (الافك) همزه نك كسری وفتحیله (والافك) فتحتینله (والافوك)

قعود وزننده يلان سويلمك معناسنه در يقـال افك الرجل وافك افكا وافكا وافوكا من الباب الثانى والرابع
اذا كذب مؤلفك بصـائرده بيانه كوره افك صرف الشيء عن وجهه معناسنه موضوع اولوب معـانىء سائره آندن
منشعبدر وافك برآدمى برنسنه دن كيروچويرمك ياخود رأى وانديشه سنى دوندرمك معنـاسنه در يقـال افك فلانا
عنه افكا من الباب الثـانى اذا صرفه وقلبه اوقلب رأيه و بركسه يى يلان سو يلرايلمك يعنى يلانجى قلمق معنـاسنه در
يقـال افك فلانا اذا جعله يكذب و برآدمى مقصودندن محروم وتومبدا يلمك معناسـنه در يقـال افك فلانا اذا حرمه
مراده (التأفيك) بودخى يلان سو يلمك معناسـنه در يقـال افك الرجل اذا كذب (الافاك) شدّاد وزننده (والافيك)
امير وزنـنـده (والافوك) صبور وزننده يلانجى آدمه دينور كذّاب معنـاسنه وافيك حزم ورشدى وحيله وفطانتى
قليل اولان عاجز وچوليه آدمه دينـور بومعناده بمعنى مفعولدر يقـال رجل افيك اى عاجز قليل الحيلة والحزم
وكندى رأى وفكرى جهتندن مخدوع وفريفته اولان آدمه دينـور كه قلت رشدندن نشأت ايدر يقـال هو افيك
اى مخدوع عن رأيه (المأفوك) افيك ايله معنـاى اخيرده مرادفدر وشول يره دينـور كه اكا يغمور اصابت ايلميوب
وآنده اصلا نبـات اولميه مؤنثى هـا ايله در يقـال مكان مأفوك وارض مأفوكة اذا لم يصبه مطر وليس به نبـات
وعقل ورشد وادعانى ضعيف اولان آدمه دينـور يقـال افك المكان عـلى بنـاء المجهول افكا بالفتح فهو مأفوك
اى لم يصبه مطر ومابه نبـات وكذا يقال افك الرجـل فهو مأفوك اى الضعيف العقل (الائتفـاك) افتعـال
وزنـنـده برنسنه ترسنه دونمك معناسـنه در يقال ائتفكت البلدة اذا انقلبت (المؤتفكات) اسم فاعل بنيه سيله
شول بلـده لردركـه قـوم لوط علـيه السـلام اوزره زير وزبر اولـديلر ومـنه قـوله تعـالى
والمؤتفكات بالخـاطئة شارح ديركه صعبه وصعده وعمره ودوما وسدوم نام شـهرلر ايدى ومؤتفكات شول
رياحه اطلاق اولنور كه ارسال الهى ايله بو ارضى تقليب ايليه ياخود مختلفة المهـابّ اوله يعنى نشئت ايدوب اسديكى
كرته لر مختلف اوله كه كيمى جنوبى و كيمى شمـالى وغربى اوله ومنه تقول العرب اذا كثرت المؤتفكات زكت الارض
يعنى مختلف يللر اسدكده يرك زرعى قوتلو ونمـادار اولور (الافيكه) سفينه وزنـنـده يلان سوزه دينور جمعى افائك
كلور يقال رماه بالافيكة اى الكذب (افكان) سحبان وزننده بر بلده آديدر (الافكة) فرجه وزننده قوراق سـنه يه
اطـلاق اولنور يقال سـنة افكة اى مجدبة (الافك) فتحتينله چهره ده چكه ايله آغز اوجلرينك قاوشديغى يره
دينور يقال اصاب بافكه اى مجمع الفك والحطمين (الافك) همزه نك ضميله افوك لفظندن جمعدر يلانجيلره دينور
(الاكة) همزه نك وكاف مشدده نك فتحيله (والاكاكة) شدّاده وزننده شدائد زماندن اولان شديده ومحنته دينور يقال
اصابتهم الاكة والاكاكة اى الشديدة من شدائد الدهر واكه شدّت دهره وشدّت حرّه دينور يقال ازعجته اكة الدهر
واكة الحرّ اى شدّتهما و بدخو بلغه دينور يقال به اكة اى سوء الخلق وحقد وكينه معناسنه در يقال بقلبه اكة اى حقد
واولومه اطلاق اولنور و بركسه اوزره خشم وغضبله توجّه ايلمكه دينور تقول ادهشتنى اكته اى اقباله علىّ بالغضب
وصقشمق زحمت ومزاحمه معناسنه در تقول ماهذه الاكة اى الزحمة وهوانك راكد اولمسنه دينور (الاكّ) همزه نك
فتحى وكافك تشديديله (والاكيك) امير وزنـنـده ايكبسـيده وصفدر روز كارسز اسى كونه دينور يقـال يوم اكّ
واكيك اى حارّ سـاكن الريح والاكّ مصدر اولور كون روز كارسز اسى اولمق معناسـنه در يقـال اكّ يومنـا اكا
من البـاب الاوّل اذا صار اكيكا وكيرودوندرمك معناسـنه در يقـال اكه اذا ردّه ومزاحمه ايلمك معناسـنه در يقال
اكّ فلانا اذا زاحمه وتنكدل اولمق معناسـنه در يقـال اكّ فلان اذا ضاق صدره (الايتكاك) افتعال وزننده بودخى
هوا راكد اوله رق پك اسى اولمق معناسـنه در تقول ائتكّ يومنا بمعنى اكّ وصقشمق معناسـنه در يقال ائتك الورد
اى جماعة الابل الواردة اذا ازدحم و برايش بر آدمه بيوك كورينوب و بيوك كلمكله آندن استنكاف ايلمك معناسـنه در
يقال ائتكّ من الامر اذا عظم عليه وانف منه و يورركن اياقلرى برى برينه چارپلوب طوقنمق معناسـنه در يقـال
ائتكت رجلاه اذا اصطكتا (الالك) همزه نك فتحيله آغزده نسـنه چيمك معنـاسنـه در يقال الك الفرس اللجام
الكا من البـاب الاول اذا علكه (الالوكة) همزه نك فتحى ولامك ضميله (والمألكة) ميمك فتحى ولامك ضمى وفتحيـله
(والالوك) همزه نك فتحيله (والمألك) ميمك فتحى ولامك ضميله و بوندن غيرى مفعل وزننده وارد اولمامشدر مجموعى
ايلچيلك رسالت معناسـنه در شـارح ديركه مؤلف تشو يش ايله ثبت ايلمشدر زيرا امهات سـائره نك بيانـنه كوره
الك والوكه والوك ومألك مقعد وزنـنـده مصدر لردر ايلچيلك ايلمـك معناسـنه در ومألك ميمك فتحى ولامك
ضمـيله ومألكه لامك ضمى وفتحيله اسمدر ايلچيلكه دينور يقـال الك بين القوم الكا والوكة ومألكا والوكا
من البـاب الثانى اذا ترسل ويقـال بينهما مألك ومألكة اى رسـالة والوكه ايلچينك حامل اولديغى رساله ونامه يه

اطلاق اولنور تقول احمل اليه الوكتي اى رسالتي انتهى والوك صبور وزننده ايلچى يه دينور يقال هو الوك
بينهما اى رسول (الملك) فتحتيله فرشته يه دينور لسانمزده دخى ملك دينور جن وشيطان كبى بونكده تركيبى
بو قدر عند البعض بو ماده دن مأخوذ در كه اصلى مألك ايدى همزه لام اوزره تقديم اولندقدنصكره حذف اولندى
و بعضلر عندنده ملكدن مأخوذ دركه سيذكر (المألوك) مألوق وزننده ومرادفيدركه ذكر اولندى يقال رجل
مألوك اى مألوق (الاستيلاك) ايلچيلك معناسنه در يقال استألك مألكته اذا حمل رسالته (الانك) همزه نك
مدى ولونك ضميله قورشونه دينور اسرب معناسنه على قول ايضنه دينوركه قلاى اوله جقدر ياخود اسودينه
ياخود خالصنه دينور مؤلف اسرب لفظنى آنك وآنك لفظنى اسرب ايله تعريف ايدوب ورصاصى ماده سنده
ايكى نوعه تقسيم ايلمشيدى كه برى اسود دركه اسربدر و برى ابيضدركه قلعيدر ديمشيدى شمدى بوراده
آنك لفظنى اسرب ايله تعريف ايلدى كه كندى بيانته كوره رصاص اسود اولور تركيده قورشون ديدكلريدر
وقول ثانى يه كوره قلعى اولور كه قلاى ديدكلريدر قول ثالث كه اواسوده يعنى ياخود اسودى ديمكدر ايشته
تقرير مذكوراسودى اسرب اوله جقدر بوتوديدك زائده اولديغى غيرستيردرواسرب فارسيدن معربدر وآنك
لفظنك وزنى افعل دركه افلس وزننده جمعه مخصوص اولمغله مفرد اوله رق بولندن واحد لفظندن غيرى وارد
اولمامشدر شارح ديركه بعضلر وزنى فاعل اولمغه ذاهب اولديلر (الانك) همزه نك فتحيله برفتنه بيو يوب
يوغونلمق معناسنه در يقال انك الشئ انكا من الباب الاول اذا عظم وغلظ ولوزلمق معناسنه در يقال
انك البعير اذا طال ودردناك اولمق معناسنه در يقال انك الرجل اذا توجع وجعت ودنائت وارتكاب كبى اخلاق
رذيله پيدا ايدوب حرص وطمعه دوشمك معناسنه در يقال انك الرجل اذا طمع واتصف بملائم الاخلاق (الاوكة)
شوكه وزننده غضب وشر وشور معناسنه در يقال ماهذه الاوكة اى الغضب والشر تركيده غضبنه لويكه
ديمكله ظاهر اوكه دن مأخوذ ومحرفدر (الايك) همزه نك فتحيله ضيق وبرى بريته صارمشق اغاج قورولغنه
دينور ياخود سدر واراك اغاجلغى اولان اورمانه دينور على قول مطلقا اغاجلغه دينور حتى خرمالغه دينور مفردى
ايكه در يقال نزلوا فى الايك وهو الشجر الملتف الكثير او الغيضة تنبت السدر والاراك او الجماعة من كل الشجر
حتى من النخل ومن قرأ قوله تعالى اصحاب الايكة بالايكة فهى الغيضة ومن قرأ ليكة باللام فهى اسم القرية
قرأت ثانيه يه كوره موضع ذكرى لام فصلى اولور وصحيح بخارينده اصحاب الا ئكة يعنى لام مشدده ايله ايكه نك
جمعى اولمق اوزره مرسوم اولمغله وهم اولمق ملحوظدر وايك مصدر اولور اغاج قورولق ياخود اورمانلق اولمق
معناسنه يقال ايك الاراك ايكا من الباب الرابع اذا صار ايكة (الاستئياك) ايك معناسنه در يقال استأيك
الاراك بمعنى ايك (الايك) كتف وزننده ميوه دار اولان اغاجلغه دينور يقال ايك ايك اى مثمر **فصل الباء
الموحدة** (بابك) هاجر وزننده مشهور صاحب خروج اسميدركه بلاد فارسدن خرم نام قصبه دن نشئت وظهور
ايدوب جمله ممالكه استيلا ايلمكه رمق يسير قالمشيدى بعده برتقريبله معتصم عباسى زماننده قتل واعدام
اولندى وعبد الصمد بن بابك شعراء مغلقيندندر شارحك بيانته كوره بابك عجمه وعلميله غير منصرفدر
(البتك) فتك وزننده كسمك معناسنه در يقال بتكه بتكا من الباب الثانى والاول اذا قطعه (التبتيك) تفعيل
وزننده بو دخى كسمك معناسنه در (الانبتاك) انفعال وزننده (والتبتك) تفعل وزننده كسلمك معناسنه در يقال
بتكه فانبتك وتبتك اى قطعه فانقطع وتقطع (البتكة) بانك كسرى وفتحيله كسيلمش شيئك پاره سنه دينوركه كسنتى
تعبير اولنور جمعى بتك كلور عنب وزننده يقال فى يده بتكة من الحبل اى قطعة منه واواخر ليلده اولان ظلمته اطلاق
اولنور تقول خرجت وقد بقيت بتكة من الليل اى جهمة اشبو بتك ماده سنده صحاح مترجمنك بتك برنسنه يى قبض
ايدوب چكمك معناسنه ده كلور عنوانيله صحاحدن بر معنا دخى ترجمه مى قطع معناسندن متفرع اولوب معناى
مذكور محتنده اولديغنه بناء مؤلف اكا التفات ايلمامشدر حتى راغب مفرداتده بتك اعضاء وشعر قطعنده مستعملدر
يقال بتك شعره واذنه و بتكت الشعر اى تناولت قطعة منه والبتكة القطعة المنجذبة عبارتيله رسم ايلمكله معناى اول
ضمننده اولديغى واضحدر (الباتك) قاطع معناسنه در ومالك بن كعب الهمدانى قلجنك اسميدر (البتوك) صبور وزننده
بو دخى قاطع معناسنه در يقال سيف باتك و بتوك اى قاطع (البخنك) بخنق وزننده ومرادفيدر (تبوذك) تانك فتحيله
عنقريب تاء فصلنده مرسومدر (البركة) فتحاتله برنسنه نك آرتوب چوغالمسنه دينور يقال فيه بركة اى نماء وزيادة
مؤلفك بصائرده بيانته كوره اصل برك دوه يره چوكمك معناسنه موضوعدركه ديزلرنى وصدرنى يره قويوب
يرلشمكدن عبارتدر بو معنادن لزوم وثبوت معناسى اعتبار اولندى بروك دابه وابتراك فى الحرب وبركة الماء و برشئه

خیر الهینك ثبوتنه برکه اطـلاقی وآندن زیاده ونمـاء معناسی وسعادت معناسی منشعب اولمشدر انتهی و برکه
سعادت معناسنه‌در یقـال هو اهل البرکة ای السعادة و برکه اسامیدندر برکة المجاشع تابعیندندر (التبریك) برکتله
دعا ایلمك معنـاسنه‌در یقال برّك علی الطعام و برّك فیه اذا دعاله بالبرکة ودوه چوکمك معناسنه‌در یقـال برّك البعیر
اذا استناخ (البریك) امیر وزننده خیر و برکتلو شیئه دینور یقال طعام بریك ای مبـارك فیه (المبارکة) مفـاعله
وزنـنده برکت ویرمك و برکتلو قلمق معناسنه‌در یقـال بارك الله لك وفیك وعلیك و بارکك ای وضع فیك البرکة
واما فی حدیث الصلوة علی النبی علیه السلام و بارك علی محمد وعلی آل محمد فمعناه ادمله ما اعطیته من التشریف
والکرامة پس اهدنا ثبتنـا علی الهدایة معنـاسنی متضمن اولدیغی کبی بوراده بارك دخی ادمله البرکة معنـاسنی
متضمندر ومبـارکه برنسنه‌یه مداومت ایلمك معناسنه مستعملدر یقـال بارك علیه اذا واظب (اتبـارك) تفاعل
وزننده خاصة صفت الهیه‌دن اولمغله اشیاء سائره‌ده استعمال اولنمز یقـال تبارك الله تقدّس وتنزّه فی ذاته وصفاته
پس بوراده ملازمه علاقه‌سیله تعالی معناسنه اولور وجمیع خیرات و برکات حضرت حقه مخصوص اولمغـله
مخلوقاتدن متعالی اولدیغنه مبنی مخلوقاتده استعمال اولنمز مترجم دیر که خصیصه‌دن اولمغله بوندن مضارع ومصدر
واسم فاعل صیغه‌لری متصرف اولمز نتـه که بیضـاوی سورهٔ فرقان اوّلنده تنصیص ایلمشدر و بنه بیضـاوی
علیه الرحمه تکاثر خیره اوتزاید عن کل شیء وتعـالی عنه فی صفاته وافعاله عبارتیله تفسیر ایلمشدر که قول اول حاصل
معنادر وقول ثانیده تعالی کلمه‌سی تزاید لفظنه عطف تفسیردر وتفـاعل صیغه‌سی مبالغه‌یی متضمندر که ازلی وابدی
خیر و برّ واحسانی کثیر یعنی غیر منقطعدر یاخود وجه مذکور اوزره مخلوقاتدن متعـالی‌در دیمکدر تعالی ونقدّس
ومزهرده مرسومدر که نواسخ ابتداء و باب استثنـاء و باب تعجب وامثالی اوزره مبنیه اولان افعـال وصفات الهیه‌یه
مخصوص اولان تبارك فعلی و ینبغی وعم وهب مقوله‌سی فعللر صیغ مختلفه تصرفندن ممنوعلردر وتبـارك برنسنه ایله
خیره تفأل ایلمك معناسـنه‌در یقـال تبارك بالشیء اذا تفأل به معنـای اوّلده وجه مذکور اوزره متصرف اولمیوب
لـکن معنای ثانیده متصرّف اولور (البروك) قعود وزننده (والتبراك) تذکار وزنـنـده دوه چوکمك معناسـنه‌در
یقـال برك البعیر بروکا وتبراکا من البـاب الاول اذا استنـاخ وثابت ومقیم اولمق معناسـنه‌در یقـال برك بالمکان
اذا ثبت واقام به و بروك ابتراکدن اسم اولور کاسیذکر و بلودك یغموری دائمی اولمق معنـاسـنه‌در یقال برکت
السحاب اذا دام مطرها وچالشمق معناسنه‌در یقـال برك الرجل فیه اذا اجتهد (الابراك) همزه‌نك کسریله دوه‌یی
چوکرمك معناسـنه‌در تقول ابرکت البعیر اذا انخته (البرك) بانك فتحـیله حشم نشین اولان اوبه خلقنك مجموع
دوه‌لرینه دینور که اوتلاقدن اخشام وقتنده کلوب اوبه‌نك کنارلرنده بالغة ما بلغت بلود کبی چوکش اوله هر نقدر
کثیر اولورسه‌ده برك اطلاق اولنور علی قول چوکمش دوه‌سوریسنه یاخود پك چوق دوه‌لره دینور مفردی بارك‌در
صحب وصـاحب کبی مؤنثی بارکه‌در وجمعی بروك‌در پس اسم جمع اولور یعنی ماده‌سندن واحدی اولان اسم جمع
اولور رکب کبی و برك کوکسه اطلاق اولنور معنای آتیدن مأخوذدر یقال ضربه برکه ای صدره ودوه‌نك کوکسندن
یره کلان موضعنه دینـور و برموضع آدیدر فتحتینله ده زبانزده‌در (المبترك) ابتراکدن اسم فاعلـدر برنسنه اوزره
چوکوب زور واقدامله طیانان کسیه دینور یقال رجل مبترك ای معتمد علی شیء ملحّ (البرك) صرد وزنـنـده دائما
نسنه اوزره چوکر اولان کمسیه دینور (البرکة) بانك کسریله بو دخی کوکسه دینور صدر معناسنه وچوکمش ناقه‌نك
چوکدیکی یرده سود بنك ادرار ایلمسنه دینور که صـاحبی آنی کورد کده قالدروب صـاغار یقـال دنلوقت برکة
النـاقة وهی ان تدرّ لبنهـا وهی بارکة فیقیمهـا ویحلبها ودوه‌نك کوکسنك یره کلان دریسنه دینور یاخود بونده
برك لفظنك که بانك فتحیله‌در جمعیدر حلیه وحلی کبی بوراده تشویش واردر زیرا مؤلف حلی ماده‌سنده حلی که حانك
فتحی ولامك سکونیله‌در جمعی حلی کلور دلو ودلی کبی یاخود حلی جمعدر مفردی حلیه‌در ظبیه کبی وحلیه که حانك
کسریله‌در جمعی حلی کلور حانك کسری والفك قصریله وحلی کلور حانك ضمـیله دیو تنصیص ایلمکله بوراده
البرکة او جمع البرك کحلیة وحلی قولی ملایم دکلدر غالبـا عباره او مفرد البرك عنوانیله ایکن قلم ناسخدن او جمع عنوانیله
واقع اولمشدر وعلی قول برك بانك فتحیله انسانك کوکسنه و برکه سـائر حیوانك کوکسنه دینور یاخود برك کوکسك
ایچ یوزینه دینور و برکه حوضه دینور برك کبی جمعی برك کلور عنب وزننده و برکه بنـاء نوع اولور دوه برکونه چوکمك
معناسنه یقال ما احسن برکة هذا البعیر ای نوع من البروك وصـاغمال قیونه دینور تثنیه‌سی برکتان وجمعی برکات‌در
یقـال له برکة ای شاة حلوبة و برکه صو ایرکیلوب کوللندیکی یره دینور حالا طریق حجازده برکلر که بانك ضمیله‌در
آندن محرّفدر وصباح وقتی صـاغیلان سوددن برصاغملغه دینور بونده بانك فتحیله‌ده جائزدر و بردرلو قمـاش

یعنی اسمیدر (البرك) بانك كسریله بودخی حوضه دینور ومكه ایله زبید میاننده برموضع آدیدر ونجدده بنوعقیل
یوردنده برصو آدیدر ومجازده برموضعدر ودیكر ایكی موضع آدیدر (البركة) غرفه وزننده بركونه صوقوشنه
دینور كه صغیر وابیض اولور تركیده مارتی قوشی دیدكاریدر جمعی برك‌در صرد وزننده وابراك در اصحاب كبی
وبركان‌در زعفران وزننده بانك كسریله‌ده جائزدر و بركه قورباغه‌یه دینور جمعی برك‌در ودیت وحماله معناسنه‌در
علی قول دیتی متحمل اولوب اداسنه سعی ایدن كمسه‌لره دینور واشراف واعیان كروهنه دینور تقول اتیته وعنده
بركة ای جماعة من الاشراف وذكر منجیك آلدیغی ذكرمن خقنه دینور آوج اونی تعبیر اولنور ودیت طلبنده
اولان جماعته دینور بونده بانك حركات ثلاثیله ده جائزدر وبركة الاردنی محدثدر مكحولدن روایت ایلمشدر
(الابتراك) افتعال وزننده دیز اوزره چوكوب محاربه ایلمك معناسنه‌در یقال ابتركوا اذا جثوا للركب فاقتتلوا
وسكرتمكده یك چاپیوب سرعت واقدام ایلمك معناسنه‌در یقال ابتركوا فی العدو اذا اسرعوا مجتهدین بوندن
اسم بروكدر وقلحك یاسی آچیلان آدم یاس آچه‌جق آلتك اوزرینه یمانوب چوكمك معناسنه‌در یقال ابترك
الصیقل اذا مال علی المدوس وبلودك یغموری شدتله صغانقلی هوكلمك معناسنه‌در یقال ابتركت السحابة
اذا اشتد انهلالها وبلودك یغموری دائمی اولمق معناسنه‌در یقال ابتركت السماء اذا دام مطرها وبر آدمه
سوكوب عرض وناموسنه نقص وخلل ویرمك معناسنه‌در یقال ابترك فی عرضه وعلیه اذا تنقصه وشتمه (البروكاء)
جلولاء وزننده (والبراكاء) بانك فتحیله دیز اوزره چوكوب ثبات وتمكینله اولان حرب وقتاله دینور (البروك)
صبور وزننده ولدكبیری وارایكن اره وارمش عورته دینور یقال امرأة بروك اذا كانت قد تزوجت
ولها ولد كبیر (البروك) بانك ضمیله اون حلواسنه دینور خبیص معناسنه (البریكة) بانك فتحیله اسمدر
اون حلواسی یاپمغه دینور وعند البعض بریك امیر وزننده قایمغله تازه خرمادن مركب طعامه دینور مترجم دیر كه
بوراده عباره مشوش ظن اولنور زیرا حسب الظاهر بریكه حلوایه دینكدر خبیصه كبی جمعی بریك اولور و بروك
اسم اولمقدر (البراك) كتاب وزننده برجنس بالقدر كه قوش برونی كبی برونی اولور جمعی برك كلور بانك ضمیله (براك)
قطام وزننده اسم فعل امردر ابركوا معناسنه‌در كه كل واحد اعتباریله‌در ثابتقدم اوله‌سز دیمكدر یقولون فی الحرب
براك براك ای ابركوا (البراكیة) غرابیه وزننده بردرلو كمی‌یه دینور (البركان) بانك كسریله برشجر آدیدر علی قول
شور اولان نباته دینور یاخود ساقی اوزامیان نباته دینور وبرنوع نبات آدیدر كه نجد بلادنده نابت اولور یاخود
نباتك خرده نوعنه دینور مفردی بركانه‌در یاخود بركان جمعدر مفردی برك‌در صرد وصردان كبی (بركان)
عثمان وزننده اسمادندر ابو صالح بركان تابعیدر البركان والبركانی بانك وراء مشدده‌نك فتحیله
(والبرنكان) زعفران وزننده (والبرنكانی) زعفرانی وزننده ایپدن طوقنمش بركونه سیاه ابایه دینور جمعی برانك
كلور حالا كمیجیلرك واوطونجی مقوله‌لرینك كیدكلری سیاه ابا اوله‌جقدر (برك الغماد) بانك كسری وفتحی وغین
معجمه‌نك حركات ثلاثیله یمنده علی قول وراء مكه‌ده بش مرحله مسافه‌ده برموضعدر علی رأی اقصای معموره
ارضده واقعدر (برك الخل) و (برك التریاع) بانك كسریله ایكی موضعدر (طرف المبرك) مكه‌یه اون فرسخ جبل
سطیاع قربنده برموضعدر بركة ام جعفر بانك كسریله طریق مكه‌ده مغیثه ایله عذیب اراغنده بر بركه‌در
(بركة الخیزران) فلسطین ترابنده در (بركة زلزل) بغداد قضاسنده‌در (بركة الحبش) و (بركة الفیل) وبركة رمیس
وبركة جب عمیره مصر دیارنده در (بریك) زبیر وزننده یمامه‌ده بر بلده‌در ومحدثیندن برجماعتدر (البریكان)
مصغر بنیه‌سیله فرسان عربدن بارك وبریك نام برادرلردر (یوم البریكین) ایام عربدندر (بركوت) عصفوت وزننده
مصرده برقریه‌در (برك) عنب وزننده بصره‌ده برصوقاق آدیدر (المبارك) اسم مفعول بنیه‌سیله بصره‌ده برنهر
آدیدر وواسطده برنهردر كه اوزرنده برقریه واردر (المباركة) خوارزم ایالتنده برقریه‌در (المباركیة) برقلعه‌در كه
موالیء بنی عباسدن مبارك تركی بنا ایلمشدر (مبرك) مقعد وزننده تهامه‌ده برموضعدر ومدینه‌ده برخانه‌در كه
پیغمبر اكرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری مدینه‌یه تشریفلرنده ناقه‌لری انده بروك ایلمشدر مبركان میمك وراءك
فتحیله برموضعدر (تبراك) قرطاس وزننده برموضعدر برك زفر وزننده شهر ذی الحجه‌نك اسم قدیمیدر وعوف بن
مالك بن ضبیعه‌نك لقبیدر وبرك قورقق جبان معناسنه‌در وكابوس معناسنه‌در كه اویقوده عارض اولان
آغرلقدر آغربصمه تعبیر اولنور (البارك) بودخی قورقق آدمه دینور یقال رجل برك وبارك ای جبان
وكابوسه دینور تقول زاحمنی البرك والبارك فی النوم ای الكابوس (التبرك) تفعل وزننده برنسنه ایله تیمن ایلمك
معناسنه‌در یقال تبرك به ای تیمن (البروكة) قسوره وزننده دیشی كرپی‌یه دینور (المبركة) مجسنه وزننده آتشه

دینور (البورك) بورق وزننده ومرادفیدر كه ماده‌سنده بیان اولندی (برزك) قنفذ وزننده سامة بن لوی اولادندن
اسم ابن نعماندر (البرنكة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی یرتوب چاك چاك ایلمك معناسنه‌در یقال برتك الثوب
اذا مزقه وخرقه و برنسنه‌یی قیمه قیمه قیمق معناسنه‌در یقال برتكه اذا قطعه مثل التملة (البرائك) بانك فتحیله كوچك
طپراق تپه‌لره دینور مفردی مسموع دكلدر (البرشكة) شین معجمه ایله دحرجه وزننده برنسنه‌نك اجزاء واعضاسنی
یاروب بری بریندن آیرمق معناسنه‌در یقال برشك الجزور اذا فصلها وابان بعضها من بعض (البرشتوك) سقنقور
وزننده برنوع سمك بحری اسمیدر (برمك) جعفر وزننده یحیى بن خالد برمكینك جدی اسمیدر كه انلره برامكه اطلاق
اولنور (البرنكان) برك ماده‌سنده بیان اولندی (بزرك) بانك وزای معجمه‌نك ضمیله لفظ اعجمیه یعنی فارسیه‌در بیوك
كبیر معناسنه‌در یاخود اولو وعظیم معناسنه‌در بعده انكله وزیر مشهور نظام الملك ملقب اولدی (البرزكی)
جمزی وزننده سرعت سیر معناسنه‌در یقال یسیر البرزكی وهو سرعة السیر (البشك) بانك فتحی وشین معجمه‌نك
سكونیله برایشی فناء وكترایشلمك معناسنه‌در یقال بشك فی عمله بشكا من الباب الاول والثانی اذا ساء فیه ویكیشی
سیرك سیرك فناء وكوتو دیكمك علی قول عجله ایلمك معناسنه‌در یقال بشك الثوب اذا خاطه خیاطة ردیئة او عجل
ویلان سویلمك معناسنه‌در یقال بشك الرجل اذا كذب وكسمك معناسنه‌در یقال بشكه اذا قطعه ودوه‌نك
ایاغی باغنی چوزمك معناسنه‌در یقال بشك عقال البعیر اذا حله وبرنسنه‌یه برشیء قاتمق معناسنه‌در یقال بشكه
فیه اذا خلطه وطواری تیز تیز سورمك معناسنه‌در یقال بشك الدابة اذا ساقها سریعا وسرعتله یوریمك
معناسنه‌در یقال بشك الرجل اذا اسرع وطوار یورركن ایاقلرینی تیز تیز نقللیوب اشمك معناسنه‌در یقال
بشك الفرس اذا خفة نقل قوائمه وبونده شینك فتحیله ده جائزدر وبشك آت یردن طرنقلرینی قالدیره‌رق الملرینی
تمام دوشیمه‌رك وجه اوزره یوریمك یاسكرتمكه دینور یقال یعدو او یمشی البشك وهو ان یرفع بحوافره من الارض
ولا تنبسط یداه (الابتشاك) افتعال وزننده بودخی یلان سویلمك معناسنه‌در یقال ابتشك فلان اذا كذب وكسلمك
معناسنه‌در نته كه بشك كسمك معناسنه‌در یقال ابتشك سلكه اذا انقطع قال الشارح وفی العباب ابتشك سلاه
ای انقطع وانقطاع سلاء محنت شدیده اوغرامقدن كنایه‌در عباب مأخذ قاموس اولمغله ظاهرا صواب اودر
سلكه عنوانی قلم ناسخ اثریدر وابتشاك برآدمك عرض وناموسنه طوقنمق معناسنه‌در یقال ابتشك عرضه اذا وقع فیه
(البشكی) جمزی وزننده جست وچیره‌دست وپیشكار خاتونه دینور یقال امرأة بشكی الیدین والعمل ای خفیفة
سریعة ورونده وچابك ناقه‌یه دینور یقال ناقة بشكی ای سریعة (البشكانی) عثمانی وزننده عربدن اولوب
عربیه بیلمز اولان احمق وبیغمز آدمه دینور یقال هو بشكانی ای احمق لا یعرف العربیة ومحمد بن علی الهروی
البشكانی القاضی محدثدر (الباضك) ضاد معجمه‌نك كسریله (والبضوك) صبور وزننده پك كسیجی قلجه دینور
(البضك) بتك وزننده كسمك معناسنه‌در یقال لا یبضك الله یده بضكا من الباب الثانی ای لا یقطعها (البطرك)
قطر وزننده (والبطرك) جعفر وزننده بطریق معناسنه‌در كه نصاری طائفه‌سنك سرعسكری یاخود
مجتهدلری مشابه‌سنده اولان پاپاسلریدر علی قول مجوس طائفه‌سنك اولولرینه دینور نته كه بطرق ماده‌سنده
بیان اولندی (البعكوكة) بانك ضمیله ناسك جمعیتگاهلرینه دینور یقال اجتمعوا فی بعكوكتهم ای مجتمعهم
وبعكوكه بانك ضمی وفتحیله وبعكوك برمحله نازل اولان جماعتك منزللرنده باقی قلان آثارلرینه یاخود خواصنه
یاخود جماعتنه دینور ودوملرده دخی استعمال اولنور وبرنسنه‌نك وسطنه دینور ودواب ومواشینك كثرتنه
وغبار وازدحامنه دینور وبعضلر دیدیكه بعكوكة الصیف یازموسمنك اسیلكنك ازدحام واجتماعنه وبعكوكة
الشتاء قیش فصلنك اجتماع برودتنه اطلاق اولنور وبعكوك اسیلكه دینور حر معناسنه (البعك) بانك فتحیله
برنسنه‌نك اطرافنی قلجله چالمق معناسنه‌در یقال بعكه بالسیف بعكا من الباب الاول اذا ضرب اطرافه (البعك)
فتحتینله بدن طقناز ویومری اولمق معناسنه‌در یقال بعك جسمه بعكا من الباب الرابع اذا غلظ واكتنز (الباعك)
احمق وبیغمز آدمه دینور (البعكوكاء) بانك فتحیله شر وشور وغریو وغوغایه دینور یقال ماهذه البعكوكاء ای الشر
والجلبة (البك) بانك فتحی وكافك تشدیدیله برنسنه‌یی یرتمق معناسنه‌در یقال بك الثوب بكا من الباب الاول
اذا خرقه وطاغتمق معناسنه‌در یقال بك الشیء اذا فرقه وبرنسنه‌یی فسخ وتباه ایلمك معناسنه‌در یقال بك الشیء
اذا فسخه نسخه‌لرده بومكررا واقع اولمشدر ومجلسده برآدمه صقشدروب مضایقه ویرمك معناسنه‌در یقال
بك فلانا اذا زاحمه بوصورتده تفریق معناسیله بینلرنده صد تیت اولور شارحك بیاننه كوره اوزحمه عنوانی زائددر
زیرا زحم ومزاحمه برمعنایه‌در ومتكبر ومدمغ كسه‌نك نخوت ودماغنی رد ایله اشاغیلتمق معناسنه‌در یقال بك فلانا

اذارد نخوته ووضع و برکسه نك یونی قیرمق معناسنه در یقال بكّ عنقه اذا دقها وفقر واحتیاجه اوغرامق
معناسنه در یقال بكّ الرجل اذا افتقر و بهادرلقدن ناشی تن پرور اولمامغله وجود خشونتلو سیرت اولمق معناسنه در
یقال بكّ الرجل اذا خشن بدنه شجاعة وچاپشوب چبالیه رق یاخود کثرت والحاح اوزره جماع ایلمکله خانونه
زحمت ویروب بی تاب ایلمك معناسنه در یقال بكّ المرأة اذا جهدها جماعا (بکة) بانك فتحیله
مکهٔ مکرمه نك اسمیدر علی قول ایکی طرفنده واقع ایکی طاغك ماببنی اولان بقعه نك یاخود مطافك اسمیدر
دقّ العنق معناسندن مأخوذدر اعناق جبابره یی دق و شکست ایلدیکیچون اطلاق اولندی ابرهه وقریش کبی
یاخود مزاحمه معناسندن مأخوذدر هرسنه آنده ناسك ازدحامی باعث تسمیه در مؤلفك بصائرده بیاننه کوره
عند البعض باء میمدن بدلدر لازب ولازم کبی یاخود آنده ظلمله الحاد ایدن جبابره نك اعناقنی دق ایلدیکیچون یاخود
ازد حامدن ناشی اطلاق اولندی ومنه قوله تعالی ببکة مبارکا الایه مترجم دیرکه ادیان سالفه یی خرق واهل کفری
تفریق ومشرکینی فسخ وتباه ودماغ ونخوتلرنی ردّ ووضع ایلمك معنالری دخی وجه اطلاق اولمق بعید دکلدر
(التباكّ) تفاعل وزننده تراکم ایلمك معناسنه در یقال تباكّ الشیء اذا تراکم وناس صیقشوب غلبه لك ومزدحم
اولمق معناسنه در یقال تباكّ القوم اذا ازدحموا (التبکبك) تزلزل وزننده بودخی مزدحم اولمق معناسنه در
یقال تبکبك القوم اذا ازدحموا (البکبکة) زلزله وزننده نسنه یی بری برینك اوزرینه طرح والقا ایلمك معناسنه در
یقال بکبك الشیء اذا طرح بعضه علی بعض وغلبه لك وازدحام معناسنه در یقال بکبکوا اذا ازدحموا وبری اوته
کلوب کیتمك معناسنه در یقال یبکبك الناس ای یجیئون ویذهبون و برنسنه یی اوغلامق معناسنه در یقال
بکبك الشیء اذا هزه و برمتاعك آلتنی اوستنه دوندرمك معناسنه در یقال بکبك المتاع اذا قلبه و بکی قسمی
اوغلاغنك کوده سنی بتلرکبی دیشلمك معناسنه در یقال بکبکت العنز بولدها اذا فعلت بها کانها تعضها (الابك
همزه نك وبانك فتحیله پك قوراق وقتلق زمانه دینور یقال عام ابكّ ای شدید ودواب ومواشی وسائرزی تفریق
وپراکنده ایدنه دینور واهل وقومنك امورنده سعی وکوشش ایدن اجیره دینور و برموضع آدیدر ومقطوع الید
کسیه دینور یقال رجل ابكّ ای اجذم جمعی بکان کلور بانك ضمی وکافك تشدیدیله (البکبك) فدفد وزننده
قازق کبی تند وقوی آلته دینور یقال ذکر بکبك ای مدفع (البکبالك) ثرثار وزننده شول یك بودور آدمه دینور که
بغایت قصه لغندن یوررکن کره کبی یوارلنور اوله یقال رجل بکبالك ای قصیر جدّ اذا مشی تدحرج من قصره
(البأك) صواب وخطاسنی فرق وتمیزه قدرتی اولمیان احمق ونادانه دینور یقال احمق بأكّ تاكّ اذا کان لایدری
صوابه من خطائه تاكّ لفظی تأکیددر (البكك) ضمتینله کوجلو قوتلودلی قانلولره دینور یقال هم بكك ای احداث
اشدّاء واو ینساق دنج اشکلره دینور (البکابك) علابط وزننده بغایت جنبشلو نشاطلو شوخ مشرب آدمه
دینور یقال انه لبکابك ای مرح (باکسالك) بررجل آدیدر (الابلندالك) احرنجام وزننده برنسنه بوللمق
معناسنه در یقال ابلندك الشیء اذا اتسع وحوض یر ایله بس برابر اولمق معناسنه در یقال ابلندك الحوض
اذا استوی بالارض (البلسکاء) بانك وسینك فتحی وکسرلریله برجنس اوتدرکه اتوابه ایلشدکده اصلا آیرلنوب
ایرلمز یاپشقان اوتی کبی شارح دیرکه بومناسبتله ناظر عسکره بلسکاء اطلاق ایدرلر (البلعك) جعفر وزننده
صالق وسلپوك ناقه یه علی قول قوجه یاخود بومری کوده لو اولوب وقوللانمغله رام وذلول اولانه دینور وکند ذهن
وبلید اوله رق بین الناس لئیم وحقیر آدمه دینور یقال هو بلعك ای بلید لئیم حقیر و برنوع خرما اسمیدر
(البلعکه) دحرجه وزننده قلیجله کسمك معناسنه در یقال بلعکه بالسیف اذا قطعه به (البلك) بانك فتحیله
قارشدرمق معناسنه در لبك کبی یقال بلکه بلکا من الباب الاول اذا لبکه (المبلك) ضمتینله برآدمی استخفافدن
ناشی برمقاله آوردی تحریك ایلمکدن ظهور ایدن اصواته دینور که جرطه تعبیر اولنور (بالك) هاجر وزننده
ابو معمر نام فقیهك فرسی اسمیدر (البنك) بانك ضمیله برشیئك اصلنه یاخود خالصنه دینور یقال هو بنکه
ای اصله اوخالصه شارح دیرکه بن فارسی معربیدرکه برنسنه نك اصلنه وکوکنه دینور و بنك کیجه دن برساعته
دینور یقال مضی بنك من اللیل ای ساعة منه و بردرلو طیب معروف آدیدر تحفه صاحبنك بیاننه کوره بنك
توت اغاجی قبوغنه شبیه رایحه سی کوزل برکونه قبوقدر بعضلر مغیلان یعنی اغاجنك قبوغیدر دیدیلر و بو
عطر یاندندر (التبنك) تفعل وزننده مقیم اولمق معناسنه در یقال تبنك بموضع اذا اقام و یرلشوب پایدار اولمق
معناسنه در یقال تبنك فی عزه اذا تمکن (بانك) هاجر وزننده بر قریه در وشیخ الفقعسی اولان سعید
بن مسلمك جدّی اسمیدر (البنبك) قنفذ وزننده (والبنبك) جندل وزننده دلفین کبی برجنس دکز جانوریدر

على قول قدرغه بالغى كبى بر بالقدر كه انسانى ايكى پاره ايدوب بلع ايدر (البابونك) بابونج دركه پاپاديه ديدكلرى
نباتدر شارحك بياننه كوره ايكبسيده بابونه معربيدر (التبنيك) تفعيل وزننده ايكى اوبه دن ايكى قيز بربرينه
چقوب بر برينه اهل وقومنك اخبار وحوادثنى نقل و بيان ايلمك معناسنه در يقال الجاريتان تبنكا تبنيكا
وهوان تخرجا من حيهما فتخبر كل صاحبها باخبار اهلها وايش بتورمك معناسنه در ومنه يقال اذهبى فبنكى
حاجتنا اى اقضيها على بناء الامر (البنادك) بانك فتحيله بنائق معناسنه دركه لباس قولتقلرينه اور يلان
خشتكلره دينور شارحك بياننه كوره مفردى بندك اولوب معرّب اولمق غالبدر (بندكان) عنفوان وزننده
مروقضاسنده برقريه در فقهادن محمد بن عبد العزيز اورادندر (البووك) قعود وزننده دوه تاولنمق معناسنه در
يقال باك البعير يبوك بووكا اذا سمن (البائك) سموز دوه يه دينور جمعى بوّك وبيك كلور ركع وزننده مؤنثى بائكه در
جمعى بوائك درمترجم ديركه بائك لفظى واوى ايكن جمعنده ياايله بيك ورودى مفردينك لفظنه نظر ايله در
نته كه قائم ونائم وصائم كلمه لرنده دخى قوّم وقيم ونوّم ونيم وصوّم وصيم ديرلر آنجق چارپردى بو مقوله يى
شواذدن عدّ ايلمشدر زيرا قاعدهٔ صرف اوزره واوك يايه انقلابنى مقتضى يوقدر لكن صرفيون عندنده استثقال
وتخفيف بعينه طبيبلر عندنده هردرد ايچون قوللنديقلرى پهلوان ياقيسى برنده اولمغله بو بابده دخى متمشى اولور
زيرا عندلرنده بر واو ايكى ضمه ايله مقدّر در بونده ايسه ايكى واو واركه درت ضمه يرنده در بردخى اوّلك ضمه سى
اولمغله بش ضمه مجتمع اولور بر ضمه يى استثقال ايدرلر ايكن بش ضمه يى البته استثقال ايدرلر پس استثقالا للضمات
وقصدا للتخفيف ياية قلبله بيك ونيم وقيم ديمش اولمق بعيد دكلدر فلينظر (البوك) بانك فتحيله اركك حيوان
ديشى يه آشمق معناسنه در يقال باك الحمار الاتان بوكا اذا نزا عليها وايكى آوج ايچره مهره كبى يوالق نسنه يى
برى اوته يو اليوب دوندرمك معناسنه در يقال باك البندقة اذا دوّرها بين راحتيه ونسنه صاتمق ياخود صاتون
آلمق معناسنه در يقال باك المتاع اذا باعه او اشتراه وصوچقمق ايچون صويك كوزينه اغاچ مقوله سنى
صوقوب برى اوته اويناذوب قارشدرمق معناسنه در يقال باك العين اذا ثوّرماءها بعود ونحوه ليخرج وجماع ايلمك
معناسنه در يقال باك المرأة اذا جامعها وبر نسنه قارش مورش اولمق معناسنه در يقال باك الامر اذا اختلط وبر قومك
راى وانديشه لرى عرب صاچى كبى شوريده ومختلط اولوب بروجهله مخرج صوابدن عاجز اولمق معناسنه در
يقال باك القوم رأيهم اذا اختلط عليهم فلم يجدوا مخرجا وبوك كرّه ياخود شئ معناسنه استعمال اولنور يقال اوّل
بوك اى اوّل مرّة او شئ (الانبياك) انفعال وزننده بودخى رأى وانديشه شوريده ومختلط اولمق معناسنه در
يقال انباك عليه رأيه اذا اختلط فلم يجد مخرجا (المباوك) اسم فاعل بنيه سيله جوار وصحبتده بر آدمه مخالط
وهمحال اولان آدمه دينور يقال هو مباوك له اى مخالط فى الجوار والصحابة (تبوك) تانك فتحيله شام ايله مدينه
بيننده بر ارضك اسميدر غزوهٔ تبوك اوراده واقعدر مترجم ديركه اهل سير بيانى اوزره تبوك تقول وزننده كه فعل
مستقبل مخاطبدر شامه موصل طريق مدينه ده واقع برقلعه آديدر تاسعهٔ هجريه ده اورايه غزاى حضرت نبوى
واقع اولمشدر مخلفين قصه سى بونده اولمشدر بعضلر قولنجه منزل مذكورده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم اصحابدن
بر جماعتك بر نمناك اشمه يه صو يى چقسون ديو اوق صوقوب اويناتدقلرنى كوردكده مازلتم تبوكونها بوكا بيورملريله
من بعد تبوك ايله مسمى اولدى بعده معجزهٔ عليه لريله صونبع ايدوب جريان ايلدى لكن اهل جغرافيا عندنده تبوك
نام اصليدر حتى حلبى مرحوم عجمه دن عدّ ايلمكله عدم انصرافنى ترجيح ايلمشدر حالا منزل مزبور شام حجاجنك
قوناغيدر عاصى خرما تعبير ايدرلر بيان خرماسى كثيردر (التبوكى) ياى نسبتله بردرلو طائنى اوزم اسميدركه
تبوكه نسبت اولنور (البوكاء) بانك فتحيله شورش واختلاط معناسنه در يقال بين القوم بوكاء اى اختلاط (باكويه)
دربند شروان نواحيسندن بر بلده در ومحمد بن عبد الله بن احمد بن باكوية الشيرازى صوفيه دندر تمّ بعونه تعالى

فصل التاء الفوقية (تبوذك) تانك فتحى وذال معجمه نك فتحيله بر موضع آديدر وحفاظدن ابو سلمه موسى
بن اسمعيل المنقرى يه تبوذكى اطلاقى تبوذك اهلندن بر جماعت كنديننك خانه سنه نزيل اولوب آنلر ايله الفت
ومجاورتلرندن ناشيدر على قول موضع مزبوردن بر خانه اشترا ايلمكله سبب انتسابى اولمشدر وتبوذك طاوق احشاسى
صتان آدمه دينور قورصغى ويوركى وجكرى مقوله سى حشو ياتدن عبارتدر (التبركة) دحرجه وزننده بر يرده مقيم
اولمق معناسنه در يقال تبرك بالمكان اذا اقام (تبراك) قرطاس وزننده بر موضعدر (الترك) تانك فتحيله (والتركان)
تانك كسريله بر نسنه دن فراغت ايلمك معناسنه دركه وازكلمك وبراقمق وبوشلمق تعبير اولنور يقال ترك الشئ تركا
وتركانا من الباب الاول اذا ودعه شارح ديركه ترك ماده سى مفعول واحده تعديه ايلدكده طرح وتخليه معناسنه اولور

مطلب

ت

ومفعولینه متعدّی اولدقده صیر وجعل معناسنی مضمن اولوب افعال قلوب مجراسنه جاری اولور انتهی وترك
جعل معناسنه مستعملدر یقال ترکه کذا ای جعله بو صورتده کویا که ضدّ اولور وقوله تعالی وترکنا علیه فی الاخرین
ای ابقینا یعنی ابقیناله ذکرا حسنا پس ابقاء معنای لازمی اولور وترك تریکه اولان خاتونی تزوّج ایلمك معناسنه در یقال
ترك الرجل ترکا من الباب الرابع اذا تزوّج تریکة (الاتّراك) تای مشدده ایله افتعال وزننده بودخی ترك وفراغت ایلمك
معناسنه در یقال اتّرکه بمعنی ترکه (التتارك) تفاعل وزننده برنسنه یی ترك ایدشمك معناسنه در یقال تتارکوا
الامر بینهم اذا ترکوه (التِرکة) رانك کسریله فرحه وزننده کشینك بعد الموت ترك وابقا ایلدیکی میراث ومخلفاتنه
اطلاق اولنور یقال بقی منه ترکة کثیرة ای میراث شارح دیرکه فعله بمعنی مفعوله در وبعضا تانی کسر ورانی اسکانله
تخفیف اولنور کلمه وکلمه کبی پس لسان عوامده فتحاتله ترکه غلطدر (التریکة) سفینه وزننده شول خاتونه دینورکه
آنی کسه تزوّج ایلمیوب مهجوره قالمش اوله یقال امرأة تریکة اذا کانت قدترکت ولم تزوّج وشول چمنزاره وچایرلغه
دینور که اوتلا تمسندن غفلت اولنمش اوله یقال روضة تریکة اذا غفلت عن رعیها وسیل صو ینك برنده ترك وابقا
ایلدیکی صولره دینور وایچندن یاوری چقدنصکره یموطه یه اطلاق اولور بعضلر دوه قوشنك یموطه سنه
تخصیص ایلدیلر وتوغلغه یه دینور بیضة الحدید معناسنه جمعی ترائك وتریك کلور هاسز یقال اقتحم فی المعرکة
وعلی رأسه تریکة ای بیضة الحدید وخرماسی سلکلمش صالقمه دینور (التِرکة) تمره وزننده بودخی یاوریسی
چقمش یموطه یه وتوغلغه یه دینور جمعی ترك در هاسز وفی الحدیث جاء الخلیل علی نبینا وعلیه السلام الی مکة
یطالع ترکته ای هاجر وولدها اسمعیل ولوروی بکسر الراء کان وجها بمعنی الشیء المتروك یعنی تمره وزننده روایته
کوره مراد هاجر ایله حضرت اسمعیل در ترك اولنسان بیضهٔ نعامه یه تشبیه اولنمشدر وفرحه وزننده روایته کوره
مفعول معناسنه در که شیء متروك دیمك اولور وترکه اورثه بو یلوخاتونه دینور یقال تزوج ترکة ای امرأة بعة
(التریك) امیر وزننده بمشی اکل اولنمش صالقمه دینور یقال مافیها الاتریك ای عنقود اکل ما علیه وخرماسی سلکلمش
داله دینور (روضة التریك) یعنده برمرغزار اسمیدر (المتارکة) مفاعله وزننده برنسنه یی حالی اوزره ترك ایلمك
وترك ایدشمك معناسنه واحد ومشارکت ایچون اولور یقال تارکه وتارکه البیع وقولهم لابارك الله فیه ولا تارك
ولادارك اتباع (الترك) تانك ضمیله ناسدن برجنس درعرب وروم کبی جمعی اتراك در بونلر ترك بن یافث نسلندندر
(بنوترکان) عثمان وزننده واسط شهرنده براهل بیت یعنی برخاندان ودودماندر ابو التریك الاطرابلسیّ ومحسن بن
تریك که زبیر وزننده لردر محدّثلردر (ترکه) تانك ضمیله بررجل اسمیدر وزید ویزید ابنا ترکی شاعرلر در مؤلف اسم
فعل امر اولان تراك لفظندن که قطام وزننده در سکوت ایلدی وبو اترك معناسنه در قال فی الاساس تراك تراك
صحبة الاتراك (الترنوك) نوله عصفور وزننده خیره جوره آدمه دینور یقال رجل ترنوك ای حقیر مهزول (التكّ)
شكّ وزننده برنسنه یی کسمك یاخود چکنیوب پاره لمق معناسنه در یقال تكّ الشیء تکا من الباب الاول اذا قطعه
اووطئه فشدخه ونبیذ وشراب آدمی کرکی کبی سرخوش ایلمك معناسنه در یقال تكّ النبیذ فلانا اذا بلغ منه (التکتکة)
زلزله وزننده تكّ ایله معنای اوّلده مرادفدر یقال تکتك الشیء بمعنی تکه (التّاكّ) تشدید کافله آرق بیتاب آدمه
دینور یقال هو تاكّ ای مهزول واولو مخل کسبه دینور یقال رجل تاكّ ای هالك بونلر ومعنای آتی قطع معناسندن
نسب اوزره در واحمق ونادانه دینور جمعی تاکون وتککه کلور فتحاتله وتكاك کلور زهّاد وزننده وتکّك کلور صرد
وزننده (التکوك) قعود وزننده برکسه احمق اولمق معناسنه در تقول تککت یافلان تکوکا من الباب الثانی
ای کنت تاکا (التِکّة) تانك کسریله اوجقوره دینور شلوار بند معناسنه و بو قطع معناسندندر جمعی تکك کلور
عنب وزننده یقال حل تکته ای رباط السراویل (الاستکاك) طونه وشلواره اوجقور کچورمك معناسنه در یقال
استكّ التکة اذا ادخلها فی السراویل (التمك) تانك فتحیله (والتموك) قعود وزننده دوه نك اورکجی کرکی کبی
بویلنوب وصمصقی طقناز اولمق معناسنه در یقال تمك السنام تمکا وتموکا من الباب الاول والثانی اذا طال وارتفع وتروّی
واکتنز (التامك) وجه مذکور اوزره اولان اورکجه دینور واورکجی بیوك ناقه یه دینور (الاتماك) همزه نك کسریله
ناقه یی چایر سمورتمك معناسنه در یقال اتمك الکلأ الناقة اذا اسمنها (تابك) هاجر وزننده محمد بن یوسف السمرقندی
نام محدّثك جدّی اسمیدر (التائك) صاحب وزننده پك احمق آدمه دینور که سمه تعبیر اولنور یقال احمق تائك
ای شدید الحمق (التبوك) قعود وزننده برآدم سمه اولمق معناسنه در یقال تاك الرجل یتیك تیوکا اذا کان تائکا
(الاتاکة) همزه نك کسریله قیل بولمق معناسنه در یقال اتاك الشعر اذا نتفه فصل الثاء المثلثة (الثكّ)

ث

شكّ وزننده سیر وسیاحت ایلمك معناسنه در یقال ثكّ فی الارض ثکا من الباب الاول اذا ساح (الثکثکة)

ج

ح

زلزله وزننده برکسه نادان اولمغله ناسله دائما عربده وغوغا ایلمك معناسنه در یقال ثکثك الرجل اذا حمق وعربد وثکثکه اسم اولور شاشقین وچولپه عورته دینور یقال هی ثکثکة ای رعناء فصـــــل الجیم
جرکان سحبان وزننده اصفهان قضاسنده برقریه در محدث ثبندن ابو الرجاء محمد بن احمد آنددر
(الجرعکیك) (والجرعکوك) فتحتینله وعینلرك سکونیله یك اویومش قویی یوغرده دینور تقول اطعمنی الجرعکیك والجرعکوك ای اللبن الرائب الثخین (الجکجکة) جیملرك فتحیله دمورلر بری برینه طوقندقده ظهور ایدن صوتدن حکایه در (جنك) جیمك فتحیله بر رجل اسمیدر ظاهرا عجمیدر زیرا جنك فارسیدر حرب معناسنه (جیکان) جیمك کسریله فارسنده برموضعدر ومحمد بن منصور بن جیکان محدث کنه ایدر
فصـــــل الحاء المهملة (الحبك) حانك فتحیله برنسنه یی پك بغلیوب محکم قلمق معناسنه در یقال حبکه حبکا من الباب الاول والثانی اذا شده واحکمه وجلاء ایتدیکی ثوبه اثر صنعتی کوزل ایلمك یعنی تفه لوملین وزیبا طوقیوب کوزل زمانلر طرح ایلمك معناسنه در یقال حبك الحائك الثوب اذا احسن اثر الصنعة فیه واجاد نسجه مؤلف بونی تکرار ایلمشدر وکسمك معناسنه در یقال حبکه اذا قطعه وبیون اورمق معناسنه در یقال حبك عنقه اذا ضرب بها وضرطه لمق معناسنه در یقال حبك المرأة اذا حبق واشترا اولنان شیئی مشتریدن کیرو ردّ ایلمك یاخود مشتری بایعه ردّ ایلمك معناسنه در یقال حبك فلانا فی البیع اذا ارده (الاحتباك) افتعال وزننده بودخی جلاء ثوبی کوزل زمانلر طرحیله خوب ومحکم طوقیمق معناسنه در یقال احتبك الحائك الثوب اذا اجاد نسجه ودیزلری دیکوب جامه سنی صرتنه وایاقلرینه صاروب اوتورمق معناسنه در که دزو یشان اصطلاحنده کنده کیرمك وکره کیرمك تعبیر اولنور یقال احتبك بازاره ای احتبی مترجم دیر که اهل بیان صنایع بدیعه دن احتباك صنعتی معنای اولدن اخذ ایلدیلر زیرا جلاء ثوبی صیق ومتین طوقمغله خیوط ارالقلرنی سد ایدوب وزائد حسن ورونق ولطافت ایداع ایلدیکی کبی متکلم دخی مواضع حذفه محذوفلر وضع ایله کلامی ملتئم ایدوب ایجاز ولطافت وحسن افاده ایله زیباور ونقدار ایدر زیرا احتباك ثانیده نظیری اثبات اولنان لفظی اولدن واولده نظیری مثبت اولنانی ثانیدن حذف ایلمکدر کذلك ایکی جمله ذکر اولنه که هر برنده آخره متقابل کلمه اولمغله هر برندن آخرده ذکر اولنانك ضدنی حذف ایلمکدن عبارتدر وبو صنعتی متأخرین اختراع ایلمشدر حتی ابنته الله نباتا قول شر یعنی احتبا که حمل ایلدیلر فلیحفظ (الحبیك) امیر وزننده (والمحبوك) کوزل طریقه لر وزمانلر ایله صنعتلو محکم طوقنمش قماشه دینور ومحبوك قوی البنیه توانا آته وصف اولور یقال فرس محبوك ای قوی (الحبکة) غرفه وزننده شلوارك اوچقورلغنه دینور حجزه معناسنه وکمر کبی بله بغلدقلری ایپه دینور وشول قایشه دینور که انکله پالانك صاغلوصوللوغر اضیف دیدکلری اغاجلره پالانك باشنی چکوب صرار لر جمعی حبك کلور صرد وزننده (التحبك) تفعل وزننده بلنه حبکه یی چکوب بغلنمق علی قول جامه سنی قاوشدروب صارلمق معناسنه در یقال تحبك الرجل اذا شد الحبکة اوتلبب بثیابه وخاتون نطاق قوشنمق معناسنه در یقال تحبکت المرأة اذا تنطقت بنطاقها (الحباك) کتاب وزننده بودخی سمرك ایکی طرفلو اغاجلرنی باشنه صاردقلری قایشه دینور جمعی حبك کلور کتب وزننده وحباك الحمام کوکرجین قنادلری اوزره اولان سیاه اوزونجه نقشلره اطلاق اولنور (الحبك) ضمتینله قوملقده اولان زه کبی اوزون اوزون قیورم طرزنده طریقه لره دینور که روزکار سهولتلوجه اورمغله پیدا اولور کذلك دکز وسائر صو اوزره اول رسمه پیدا اولان یول یول مخیل آق طریقه لره دینور مفردی حباك در کتاب کبی یقال للریح فی الرمل والماء حبك ای حروف وطرائق وپك قیورجقدن قاورلمش کبی شکن شکن اولان صاچه دینور یقال فی رأسه حبك ای شعره جعد متکسر وحبك السماء فلکده کواکبك سیر ایتدکلری طرائق ومداراتدن عبارتدر یقال حبك السماء ای طرائق النجوم بونك مفردی حبیکه در قال الشارح ومنه قوله تعالى والسماء ذات الحبك ای الطرائق فمن الناس من تصورها منها الطرائق المحسوسة بالنجوم والمجرة ومنهم من اعتبر ذلك بما فیهما من الطرائق المعقولة المدرکة بالبصیرة وسبیکه کبی حبیکه صاچ طوتامنده اولان شکنه دینور ودمور توغلغده زه کبی کورینن طریقه یه دینور بونك جمعی حبیك در هاسز وحبائك وحبك در ضمتینله (الحبکة) فتحاتله اصمه اومچه سنه دینور حبك دخی دینور هاسز وبولامله حبله دن مصحف دکلدر وسویق دانه سنه دینور عبکه ده لغتدر (ذو الحبکة) عبیده یاخود عبدة بن سعدی النهدی لقبیدر
الحبك حدب وزننده لئیم وناکسه دینور یقال رجل حبك ای لئیم (الحبك) عتل وزننده تندو شدید آدمه دینور یقال رجل حبك ای شدید (التحبیك) محکم بغلمق معناسنه در یقال حبکه اذا وثقه وبرنسنه یه اوزون اوزون

مطلـــب

يوللر ايلمك معناسنه‌در يقال حبك فيه اذا خطط (المحبك) معظم وزننده يك قبورجق صاچه اطلاق اولنور
كما جاء في صفة الدجال محبك الشعر اى مجعده ويروى حنك الشعر بضمتين بمعناه (الحبتك) جعفر وزننده
(والحبانك) علابط وزننده جوره كسيه دينور (الحبركى) فتحتبله وقصر ايله اسم جمعدر قوم هلكى معناسنه‌در كه
هلاك اولان طائفه و جماعتدن عبارتدر ومفرداولور كنه ديدكلرى بوجكه دينور قراد معناسنه مؤنثى حبركاة‌در
وقات قات صيق وقالين سحابه دينور و برى برى اوزره يغلمش قوم يغنه دينور و بوغون بيونلى آدمه دينور يقال
رجل حبركى اى الغليظ الرقبة وشول اياقلرى فرسز وضعيف آدمه دينور كه اياقلرينك فرسزلكندن مقعد كبى
حركت ايدر اوله يقال رجل حبركى اى الضعيف الرجلين كانه مقعد لضعفهما وبلندن يوقربسى اوزون واياقلرى
قصه انسان وحيوانه دينور يقال هو حبركى اى الطويل الظهر القصير الرجلين وبو حبركى لفظنك الفى تأنيث
الچوندر يعنى غير منصرفدر وبعضا نوين الحاق اولنور انصرافله (الحتك) فتك وزننده (والحتكان) فتحاتله
آدملرى صيق صيق آته رق تيزتيز يورمك معناسنه‌در يقال حتك الرجل حتكا وحتكانا من الباب الثانى اذا مشى
وقارب الخطو مسرعا وبرنسنه‌يى جد ايله ازاشدرمق معناسنه‌در يقال حتك الشئ اذا بحثه وقوش طپراغى
ياقوملغى اشيوب يوه ايلمك معناسنه‌در يقال حتك النعام الرمل اذا فحصه وتوجه ايلمك معناسنه مستعملدر
تقول لا ادرى اين حتكوا اى اين توجهوا (التحتك) تفعل وزننده بودخى آدملرى صيق صيق آته رق تيزتيز يورمك
معناسنه‌در يقال تحتك الرجل اذا مشى وقارب الخطو مسرعا (الحوتكى) جوهرى وزننده چلمسز جوره اوله رق
جوجه آدمه دينور حوتك دخى دينور وحوتكى يك يك طعام اكل ايدن اذعانسزه دينور يقال رجل حوتكى
وحوتك اى قصير ضاو ويقال حوتكى اى الشديد الاكل (الحوتكية) جوهريه وزننده بردرلو دلبند وعمامه
صارنشه دينوركه عربلره مخصوصدر ومنه الحديث كان رسول الله عليه السلام يخرج وعليه الحوتكية وهى عمة
تتعممها العرب شارح ديركه حوتك نام كسيه منسوبدر الحوتكة دحرجة وزننده (والحتكى) زمكى وزننده
بودور آدمك يوريشنه دينور يقال يمشى الحوتكة والحتكى اى مشية القصير (الحوائك) علف وغدالرى كمتر
وناخوش دابه‌لره دينور ودوه قوشنك ياوريلرينه ياخود خرده نوعنه دينور (الحتك) فتحتبله بودخى دوه قوشى
ياوريلرينه ياخود خرده‌لرينه دينور (الحرتك) جعفر وزننده خرده كوده‌لو جوره آدمه دينور يقال رجل حرتك
اى الصغير الجسم (الحرك) ترك وزننده (والحركة) بركه وزننده قملدامق ودپرنمك معناسنه‌در يقال حرك الرجل
حركا وحركة من الباب الخامس ضد سكن وحرك برآدم ذمتنده اولان حقى ادادن امتناع ايلمك معناسنه‌در
يقال حرك الرجل حركا من الباب الاول اذا امتنع من الحق الذى عليه وبرآدمك اموزى باشنه اورمق معناسنه‌در
يقال حرك فلانا اذا اصاب حاركه (التحريك) دپرتمك وقملداتمق معناسنه‌در (التحرك) تفعل وزننده مطاوعيدر
تقول حركته فتحرك (الحراك) سحاب وزننده اسمدر دپرنشه وقملدى يه دينور جنبش معناسنه يقال مابه
حراك اى حركة (المحراك) محراب وزننده آتش تحريك ايدوب اوچره جك كوسكى يه دينور (المحرك) مقعد
وزننده بيونك يوقرى كله طرفندن كوكنه دينور يقال ضربه محركه وهو اصل العنق من اعلاها (الحارك)
اعلى الكاهل اسميدر كه ارقه‌ده يغرينك اوسط يانيدر كورك كمكلرينك ملتقاسيدر واموز باشلرينك ارالغيدر تركيده
چكين تعبير اولنور جيم فارسى وكاف فارسى مكسورتيله ايكى طرفنده ايكى حارك اولور كه كورك باشلرى اوله جقدر
ايكى كوركى اوراده قاوشور وحارك فى الاصل ذوحركة معناسنه اولوب بعده عضومزبورده اسم اولدى كاهل كبى
يقال حمل على حاركه اى اعلا الكاهل وشول يومر يجه كيكه دينوركه آتك كوركى باشنك ايكى طرفنده اولور وآتك
اموزلرينه قريب بيونندن ابتدا ايليسى بتن يره دينور كه راكب اليله اكا ياپشوب ركوب ايدر (الحركوك) عصفور وزننده
يغرنى يه دينور كاهل معناسنه (الحزككة) حانك وكافك فتحيله اويلق باشنده اولان سيورى كميكه دينور جمعى
حراكك وحراكيك‌در (الحريك) امير وزننده بى رجوليت آدمه اطلاق اولنور تفأول قبيلنندر يقال رجل حريك
اى عنين وشول آدمه دينوركه بلى بك ضعيف اولمغله يورركن نبات كوكى كبى كويا كه يردن قوپار صورتنده اوله
مؤنثى حريكه‌در يقال رجل حريك وامرأة حريكة اى ضعيف الخصر اذا مشى كانه يتقلع (الحرك) فتحتبله عنين
اولمق معناسنه‌در يقال حرك الرجل حركا من الباب الرابع اذا صار حريكا (المحترك) محترق وزننده دائما دوه‌نك
اموزى باشنه بنن آدمه دينور (الحرك) كتف وزننده ذكى وزيرك وجست وچالاك اوغلانه دينور يقال غلام
حرك اى خفيف ذكى (الحزك) حانك فتحى وزايك سكونيله برنسنه‌يى صاروب بغلمق معناسنه‌در يقال حزكه
حزكا من الباب الثانى اذا عصبه وبرنسنه‌يى بر يره قصوب صقشدرمق معناسنه‌در يقال حزكه اذا ضغطه

وبند ايلمك معناسنه‌در يقال حزكه بالحبل اذا شدته (الاحتزاك) افتعال وزننده برنسنه ايله بغلنمق معناسنه‌در
يقال احتزك بالثوب اذا احتزم (الحسك) فتحتيله دموه تيكنى ديدكلرى نباته دينوركه جوبان قالقدانى دخى ديرلر
ثمره‌سى قبوغلرك يوكلرينه ايليشوب آيرلمز تركيده اكابوتراق ديرلر و يپراغى رجله يپراغنه شبيه واندن خرده اولوب
و يپراقلرى يانندەقى وصبق ومثلث الشكل تيكنلرى اولور ثمرنى شرب كليتنده ومثانه‌ده اولان طاشلرى مفتت
وعصاره‌ورقنى شرب قوت جماع ودفع عسر بول و يلان صوقمسى خصوصنده نافع و برخانه‌يه مطبوخنى سپر يمك
پيره قسمنى مهلكدر وحسك بركونه دمور چنكاله اطلاق اولنور كه بعينه دمور تيكنى طرزنده اوچ دانه سيورى مخلرى
اولور جنكلرده خصوصا حصارلرده قلعه‌نك واوردونك دشمن كلجك يرلرينه آتارلر نه طرفندن آتسه‌لر حاجى
باغمز كبى البته اول مخلر ديك بوقرى كلور على الغفله كلدكلرنده آتلرك و پياده‌لرك اياقلرينه باتجلغله برخطوه
آيلرى كيده‌مزلر و بعضا مثيق قامشدن دخى ايدرلر تركيده بوكه دخى دمور تيكنى وطموز اياغى تعبير اولنور
فارسيده سپاخ دينور وحسك حقد وعداوت معناسنه‌در كاسيذكر وطارلمق معناسنه‌در تقول حسك على حسكا
من الباب الرابع اذا غضب وطواريمق معناسنه‌در يقال حسكت الدابة اذا قصمت (الحسيكة) سفينه وزننده
(والحساكة) ثمامه وزننده (والحسكة) فتحاتله بونلرده كين وعداوته دينور تقول فى صدره على حسك وحسيكة
وحساكة وحسكة اى حقد وعداوة وحسيكه كرپى‌يه دينور وطواريمق طوتلمش ارپه‌سنه دينور (الحسك) كتف
وزننده طارغين آدمه دينور يقال رجل حسك اى غضبان (حسكان) سحبان وزننده محمد بن بن نيسابورى
برجماعتك نسبلرى رجالندندر (الحسكك) زبرج وزننده كرپى‌يه دينور (الحساكك) هر شيئك خرده وكوچك
اولنلرينه دينور (الحسيك) امير وزننده بودور آدمه دينور (الاحساك) همزه‌نك كسريله طواره يم طوتمق
معناسنه‌در يقال احسك الدابة فحسكت اى اقصمها فقصمت (الحسيكة) جهينه وزننده مدينه‌ده برطاغك
اوجنده برموضع آديدر (حسك) حانك ضميله اساميدندر عبدالملك بن حسك محدثيندندر (الحشك) حانك وشينك
معجمه‌نك فتحيله ممه‌يه سود شدتله ادرار ايدوب ازكلمك على قول ممه‌ده سود چاپك طولمق معناسنه‌در يقال حشك
اللبن فى الضرع حشكا من الباب الرابع اذا درسريعا اوهو سرعة تجمع اللبن فى الضرع ويايى شدتله قوروب
چكمك معناسنه‌در يقال حشك القوس اذا نزعها شديدا وطواراريه ايله علنمك معناسنه‌در مهمله ده لغتدر
(الحشك) حانك فتحيله ناقه‌نك سودى چوغلسون ديو صاغموب ترك ايلمك معناسنه‌در يقال حشك الناقة حشكا
من الباب الثانى اذا ترك حلبها حتى يجتمع لبنها وحشك وحشوك ناقه ممه‌ده سودنى كندى بركدرمك معناسنه‌در
يقال حشكت الناقة لبنها اذا جمعته وبلودك يغمورى فراوان اولمق معناسنه‌در يقال حشكت السحابة اذا كثر
ماؤها وخرمانك يمشى چوق اولمق معناسنه‌در يقال حشكت النخلة اذا كثر حملها وناس بركك معناسنه‌در
يقال حشك القوم اذا اجتمعوا وهارهار صولومق معناسنه‌در يقال حشك نفسه اذا علاه البهر وياى پك وصلابتلو
اولمق معناسنه‌در يقال حشكت القوس اذا صلبت (الحشوك) صبور وزننده ممه‌سنده سودى تيز بركدرن ناقه‌يه
دينور (الحاشك) ميوه‌سى كثير اولان خرما اغاجنه دينور يقال نخلة حاشك اى كثيرالحمل وصلابتلو يايه دينور
يقال قوس حاشك اى صلب و پيدرپى متتابع نسنه‌يه دينور يقال جاؤا حاشكا اى متتابعا (الحواشك) مختلف
اسن يللره دينور على قول سرعت وشديد ياخود آهسته جه اسن يللره دينور يقال رياح حواشك اى مختلفة اوشديدة
اوضعيفة شارح ديركه حشك لفظنك برمعناسى دخى بودر حواشك كه مفردى حاشكه‌در آنده‌در (حشاك) شداد
وزننده برنهرك آديدر (الحشاك) سحاب وزننده انلسنى اتمسون ديو اوغلاغك آغزينه بغلدقلرى اغاجه دينوركه
اسنك تعبير اولنور (الحوشكة) جوهره وزننده قوناغك بركوشه‌سندن ايشيديلان سسه دينور تقول سمعت حوشكة
وهو ماتسمعه فى ناحية من الدار والمنزل الحشكة فتحاتله جماعت معناسنه‌در يقال جاؤا بحشكتهم اى بجماعتهم
(الحشيكة) حسيكه وزننده ومرادفيدر و بو ابوزيد روايتيدر (الاحشاك) همزه‌نك كسريله طواره يم ويرمك
معناسنه‌در يقال احشك الدابة اى اقضمها فحشكت كما ذكر (الحفلكى) حبركى وزننده ضعيف البنيه جوره
آدمه دينور (الحفنكى) حفلكى وزننده ومرادفيدر پس الفلرى الحاق ايچوندر يقال رجل حفلكى وحفنكى
اى ضعيف (الحك) شك وزننده اجرامدن برنسنه‌يى ديكر نسنه‌يه شدتله سورتمك معناسنه‌در يقال حك الحجر
بالحجر حكا من الباب الاول اذا امره عليه صكا وبدن كشوب قاشدرمق معناسنه‌در تقول حكنى رأسى اى دعانى
الى حكه مؤلف بوراده تشويش وتفريطا وزره رسم ايلمشدر زيرا المهمات سائره‌ده حك قازيمق وقاشيمق معنالريله
منصوصدر ازجمله مقدمة الادبده تراشيدن وخاريدن تعبيرلريله مفسر واساسده ماحكت جلدك مثل ظفرك

واحكنى راسى فحككته وبى بثرة تحكنى عبارتيله مرسوم ومصباحده حككت الشئ قشرته عنوانيله مرقومدر
وسائرلرده دخى بورسمه‌در مؤلف معناى اوّلى رسم ايتدكدنصكره واحتكّ رأسى وحكنى واحكنى واستحكنى اى دعانى
الى حكه عبارتيله رسم ايلمكله احتكاك كجشمك وقاشمق وقازمق معنالرينه اولوب حكّ واحكاك واستحكاك
قاشندرمق معناسنه اولمش اولور نهاية الامر قازيمق وقاشيمق معناسنى دعانى الى حكه تفسيرنده بالاشاره بيان
ايتمشدر مادّه ايسه معناى مزبورده مستقل اولوب اندن فروعات تفرع ايلدى وكال ايجازدنمكر كه معناى اول تحتنه
ادراج ادعاسنده اوله كه طرنغى عضو سورتمك اولور بيان لغت معرضنده بوتيره ايسه ناملايمدر والحاصل حكّ
قازيمق وقاشيمق معناسنه‌در مؤلفه كوره قازندرمق وقاشندرمق معناسنه‌ده اولور كه كجشمك لازميدر وقالديكه
بوراده عباره اساسك عبارەسى كبى دعانى الى حكه فحككته اولوب قلم ناسخدن فحككته لفظى ساقط اولمق دخى
ملحوظدر وحكّ صدر ريب وكمان واثم وخلجان قلب مقولەسى درونه تاثير ايدن حالاتدن عبارتدر ومنه تقول
ماحكّ فى صدرى كذا اى لم ينشرح له صدرى يعنى كان فى قلبى شئ من الشكّ والريب ويقال حكّ فى صدرى
اى عمل فى صدرى ودائما شرّ وشور وفتنه احداثنه سبب اولان آدمه حكّ الشرّ وحكاك الشرّ اطلاق ايدرلر
كتّاب وزننده يقال انّه حكّ الشرّ وحكاكه اى يحاكه كثيرا يعنى يحدثه (الاحتكاك) افتعال وزننده كجشمك
معناسنه‌در تقول احتكّ رأسى اى دعانى الى حكه وبرنسنه‌يه سورتنوب وقاشنمق معناسنه‌در اوبوزك اغاجه
سورتنوب قاشنديغى كبى يقال احتكّ به اذا احكّ نفسه عليه ودرونده برنسنه تأثير وخلجان ايلمك معناسنه مستعملدر
تقول احتكّ فى صدرى اذا عمل (الاحكاك) همزه‌نك كسريله بودخى قاشندرمق معناسنه‌در تقول احكنى رأسى
اى دعانى الى حكه وقلبه برنسنه خلجان ويرمك معناسنه‌در تقول احكّ فى صدرى اذا عمل (الاستحكاك)
احكاك ايله معناى اولده مرادفدر تقول استحكنى رأسى اى دعانى الى حكه (الحكة) حانك كسريله (والحكاك) غراب
وزننده اسملردر كجيكه دينور يقال به حكة وحكاك اى داء يحكّ منه كالجرب وحكاك بورق اسميدركه بوره ديدكلرى
نسنه‌در (الحكّ) حانك كسريله شكّ وكمانه اطلاق اولنور قلبى قازيد يغيچون يقال فى صدرى منه حكّ اى شكّ
(التحاكّ) تفاعل وزننده ايكى نسنه برى برينه طوقنوب يكديكرى صيروب قازيمق معناسنه‌در يقال تحاكّا
اذا اصطكّ جرماهما فحكّ كلّ الاخر (المحاكة) برى بريله برابرلك ادعاسيله يارشمق معناسنه مستعملدر يقال حاكه
اذا باراه (الحكاكة) ثمامه وزننده ايكى سرمه طاشنى برى برينه سورتمكله ارالرندن نشاره كبى حاصل اولان سرمه‌يه
دينور وقازينوب وپرداخت اولنان نسنه‌دن دوكيلان خرده ويومشق قازنتى‌يه ودوكنتى‌يه دينور (الحكاكات)
حانك فتحى وكافك تشديديله حكاكه‌نك جمعيدر قلبه خلجان ويرن وساوس واوهامه اطلاق اولنور ومنه واياكم
والحكاكات اى الوساوس (الحكك) ضمتينله اصحاب شرّ وفتنه‌يه اطلاق اولنور وحوايج ومهمات طلبنده
الحاح وجدّ واقدام ايدن كمسه‌لره اطلاق اولنور يقال هم حكك اى ملحوّن فى طلب الحوايج مفردلرى حاكّ‌در
(الحكك) فتحتينله رخامه شبيه برنوع آق طاشه دينور بوطاش آق ويومشق اولور عربستان طرفلرنده حوارى
تعبير ايدرلر وحكك اموزلرى اويناده‌رق بودور آدمك يوروبشى كبى يوريمكه دينور يقال يمشى الحكك وهومشية
يتحرّك كمشية القصير يحرّك منكبيها وحكك اسم اولور برنسنه‌يى رفق ولطافتله يونمغه وپرداخت ايلمكه دينور
وطوارك اياغى قيارلنمق معناسنه‌در يقال حككت الدابّة حككا من الباب الرابع اذا انحتت قوائمه خفيا
(المحكك) تحكيكدن كه سورتوب قاشيمق معناسنه‌در اسم مفعولدر *ومنه الجذل المحكك* وبوشول ديركه دينوركه
دوه آغيللرنده ديكرلر كجيك اولان دوه‌لر اكا سورنوب قاشنورلر ومنه المثل * انا جذيلها المحكك * حباب بن
منذر سقيفهٔ بنى ساعده‌ده مشورت اثناسنده كندى رأى وتدبيرنى ترجيحله عرّيفلك معرضنده *انا جذيلها المحكك
وعذيقها المرجّب* ديمكله من بعد مثل اولدى جذيل جذلك مصغريدر وعذيق عذقك مصغريدر تعظيمى
متضمندر وعذيق مرجّب شول خرما دالنه دينوركه طباق اورلمغله متانت واستحكام پيدا ايلمش اوله يعنى خلقك
شفاى صدرى وتمشيت امورى بنم رأى وتدبيرمه منوطدركه بيلكيج باشيلرى بنم ديمكدر (الاحكاك) همزه‌نك
فتحيله حاكّ لفظندن جمعدر قازيجى وقاشيجى معناسنه‌در ومنه يقال ماانت من احكاكه اى من رجاله يعنى سن
بوخصوصك تمشيتنه اهل وجسبان دكلسين (الحكيك) امير وزننده قازنمش آشينمه دينور وبومناسبتله كثرت
مشى سببيله فرسوده اولمش طپوغه اطلاق اولنور يقال كعب حكيك اى محكوك وقيارلنمش آت طرنغنه
دينور يقال حافر حكيك اى منحوت ولطافتله پرداخت اولنمش نسنه‌يه دينور يقال شئ حكيك اى منحوت
خفيا وطرنقلرى قيارلنمش آته دينور يقال فرس حكيك اى منحت الحافر (الاحكّ) بودخى قيارلنمش آت

طرنغنه وصف اولور يقال حافر احك اى منحوت واغزنده ديشلرى قالماش آدمه دينور يقال رجل احك
اى لاسن فى فمه الحاكة ديشه اطلاق اولنور (التحكك) تفعل وزننده برآدمه شر وشور ايچون تعرض ايدوب
شركير اولمق معناسنه مستعملدر يقال فلان يتحكك بك اى يتعرض لشرك (الحلكة) حانك ضميله (والحلك)
فتحتينله پك سياهلغه دينور يقال فيه حلكة وحلك اى شدة السواد وحلكه لسانده اولان عجمه لكه دينور حكله
معناسنه كويا كه مقلوبدر يقال فى لسانه حلكة اى حكلة و برجنس خرده جانوره دينور كه بالق صويه طالديغى كبى
قوملغه طالوب كيدر على قول كرتنكله انواعندندر (وحلك) فتحتينله مصدر اولور پك سياه اولمق معناسنه يقال
حلك الشئ حلكا من الباب الرابع اذا اسود شديدا وحلك الغراب قرغه نك منقارينه ياخود سياهلغنه دينور
يقال لونه اسود مثل حلك الغراب اى حنكه اوسواده (الحالك) نسب اوزره اسم فاعلدر پك سياه نسنه يه دينور
(الحلولك) اسم فاعل بنيه سيله (والحلكك) قذعمل وزننده (والحلكوك) عصفور وزننده (والحلكوك) قربوس
وزننده (والمحلنكك) (والمستحلك) اسم فاعل بنيه لريله بونلرده پك سياه اولان شيئه دينور وبونلر اتباع دكلدر
يقال شئ واسود حالك ومحلولك وحلكك وحلكوك وحلكوك ومحلنكك ومستحلك اى شديد السواد (الحلكاء)
حانك ضمى وفتحيله (والحلكاء) غلواء وزننده (والحلكى) حانك ولامك ضمى وكاف مشدده نك فتحيله غلبى
وزننده بونلرده حلكه كبى برجنس كرتنكله يه دينور (الحمك) فتحتينله مطلقا خرده وكوچك جوره نسنه لره دينور
مفردى حمكه در وكهله زه دينور ورذال ناسه اطلاق اولنور يقال هم حمك اى رذال وخرده قرنجه لره دينور
وسود امر قوز يلره دينور ونماصه بغرتلق قوشنك ودوه قوشنك جوره لرينه دينور وبر نسنه نك اصل وطبعنه دينور
يقال كريم الحمك اى كريم الاصل والطبع و بواسز يانلرده بيلمه رك رهبرلك ايدن نادان قولاغوزلره دينور يقال
ذهبوا بدلالة الحمك اى الادلاء الذين يتعسفون الفلاة الحمكة هايله مفرديدر وچركين وبداندام بودور عورته
دينور وحمك محدثيندن ابراهيم بن على بن حمك الحمكى جدينك لقبيدر (الحمك) حانك فتحيله اوكجه قلاغوزلق
ايدوب كتمك معناسنه در يقال حمك فى الدلالة حمكا من الباب الرابع اذا مضى (حماك) سحاب وزننده يمنده
برحصن آديدر (الحنك) فتحتينله اغزك ايچ بوزندن سقف اعلاسنك ايچ بوزيله چكه ككلرينك اوكلرينك اوجلرندن
اشاغيجه اولان عضوه دينور كه مراد اغزك تماما سقف اعلاسيدر فارسيده كام وتركيده دماق تعبير اولنور
بعض نسخه ده اوالاسفل واقع اولمغله اكا كوره اولفظى تنويع اولور كه اغزك سقف اسفلنه ده حنك دينور ياخود
واو نسخه سنه كوره والاسفل من طرف مقدم اللحيين مفهومندن مراد سقف اسفل اولور كه سقف اعلايه وسقف
اسفله ده حنك دينور وبو پك ملايمدر زيرا لسانمزده يوقريسنه اوست دماق واشاغيسنه آلت دماق تعبيرى
واردر لكن زمخشرى اساسده ومقدمة الادبده وهو سقف اعلى الفم عنوانيله تصريح ايلمكله ترجمه ده
بو معنا تقديم اولندى وحنك لفظنك جمعى احناكدر وحنك كوچر اولو اولوسه دينور كه اغرادقلرى يرلرى رعى ايده رك
كيدرلر يقال هم حنك واحناك اى جماعة ينتجعون بلدا برعونه وشول كوچك ويوكسك تپه لره اطلاق اولنور كوفه كبى
طاشى كبى يومشق وآق طاشلق اوله وبو اطلاق حنك سقف اعلايه اولنديغنى تأييد ايدر وحنك يمنده عوالق
قبيله سى يوردنده بر وادى آديدر ومحدثيندن عامر اصفهانى لقبيدر (وحنك الغراب) قرغه نك منقارينه على قول
سياهلغنه اطلاق اولنور (الحنكة) فتحاتله يوكسك محلده اطرافنه مشرف قله كبى تپه يه دينور (الحنك) ضمتينله
رشد وفطانت اهلى خاتونه دينور ارده دخى اطلاق اولنور يقال رجل وامرأة حنك اى لبيب وحنك محنك معناسنه در
كه سيذكر (التحنيك) بر كسه نك دماغنى اوغمق معناسنه در يقال حنكه اذا دلك حنكه وخرما مقوله سنى
اغزده چينيوب چوجغك دماغنه چالمق معناسنه در يقال حنك الصبى اذا مضغ تمرا اوغيره فدلكه بحنكه
وعمر وزمان سببيله احوال وتقلبات كثيره تجربه سى آدمك عقل ورأى وفطانتنى مستحكم قلمق معناسنه مستعملدر
كويا كه فرس محنوك طرزنده مذلل ايدر يقال حنكته السن بمعنى حنكته كه سيذكر (الاحناك) همزه نك كسريله
بودخى برآدمك طماغنى اوغمق معناسنه در يقال احنك فلانا اذا دلك حنكه وعمر وزمان سببيله تجارب احوال
آدمك رشد ورأينى استوار ايلمك معناسنه در يقال احنكته السن اذا احكمته التجارب وكبر ودوندرمك معناسنه در
يقال احنكه اذا رده (المحنك) منبر وزننده (والحناك) كتاب وزننده يولاشه تعبير ايتدكلرى ايپه دينور كه يولاشمق
ايچون سن كش دابه نك اغزينه بندايدرلر وحناك حنكه معناسنه در كه حانك ضميله در كه سيذكر وحناك
اعلاميدندر حنك بن سنه وحناك بن ثابت (وابو حناك) بنو ابى بكر بن كلاب وابو حناك براء بن ربعى شاعرلردر
الحنك حانك فتحى ونونك سكونيله يولاشمق ايچون طوارك اغزينه يولاشه اورمق معناسنه در يقال حنك الفرس

حنكا من البـاب الثانى والاول اذا جعل فى فيه الرسن و برنسنه يى كركى كبى فهم واتقـان ايلمك معنـاسنده در يقال
حنك الشيء اذا فهمه واحكمه وخرمامقوله سنى اغزده ازوب برمقله كوچلك چوجغك طماغنه چالمق معنـاسنه در
كرك ابتدا اطعـامه آلشدرمغه بشلدقده اولسون كه ابه قادينلر آغز آچه تعبير ايدرلر و كرك آلشدقدنصكره اولسون
يقال حنك الصبى اذا مضغ تمرا اوغيره فدلكه بحنكه و برآدم معمر اولمغله تقلبـات كثيره تجربه سى رأى وانديشه سنى
وعقل ورشدنى متين واستوار قلمق معناسـنه در يقال حنكته السن فلانا اذا احكمته التجـارب بومعنـاده فتحتيله ده
لغتدر (الاحتنـاك) افتعـال وزننده بودخى يواشيق ايچون آتك اغزينه يواشه كچورمك معناسنده در يقال احتنك
الفرس بمعنى حنكه واحتناك السن معمر آدمى تجربهٔ احوال زمان متين الرأى قلمق معنـاسنه در يقـال احتنكته
السن بمعنى حنكته وبركسه اوزره غالب ومستولى اولمق معنـاسـنه مستعملدر معناى اولدن مأخوذدر يقـال
احتنكه اذا استولى عليه وچكركه يرده اولان نبـاتاتى سپوريمك معناسنه مستعملدر يقـال احتنك الجراد الارض
اذا اكل ماعليهـا و برآدمك بالجمله مالنى اخذ ايلمك معناسنه مستعملدر يقال احتنك فلانا اذا اخذ ماله كله (المحنوك
والمحنك) معظم وزننـده اغزده خرمامقوله سنى ازوب طمـاغنه سوردكلرى چوجغه دينـور (ومحنك) معظم
وزننده (ومحنك) مكرم وزننده (ومحتنك) اسم فاعل بنيه سيله (وحنيك) امير وزنـنده كثرت تجـارب احوال زمان
سببيله رشد ورأيى متين واستوار اولان آدمه دينـور حنك دخى دينـور كه ذكر اولندى يقـال رجل محنك ومحنك
ومحتنك وحنيك وحنك اى محكم الرأى بالتجـارب (الحنكة) (والحنك) حارك ضميله (والحنك) حانك كسريله اسمدر
تجربهٔ احوال سببيله عقل وفكرك متانت واستحكامنه دينور (الاحنك) افضل وزننده افعل تفضيلدر سائرلردن
ازيدا كول اولان دوه يه اطلاق اولنور يقال احنك البعيرين اى اشدهمـا اكلا وهونادر لان الخلقة لايقال فيهما افعله
يعنى خلقت افعـالندن فعل تعجب واول واديدن اولان افعل تفضيل وارد اولمز لكن شارحك بيـانته كوره بوصيغ
تعجب ومفـاضله دندر فعلى يوقدر (الحانك) حالك وزننده ومرادفيدر يقـال اسود حانك اى حالك (الحنكة) غرفه
وزننده (والحناك) كتاب وزننده شول اغاجه دينـور كه انكله سمرك صاغلو صوللو قاشنده اولان چوبلرى برى برينه
ضم اولنور ياخود انلرى برى برينه ينـاشدر وب صاردقلرى قايشه دينـور وشول تختهيه دينـور كه ناقه نك چكه سى
آلتنه براپ ايله بغليوب ايپك براوجنى يكانه كوشكك يوننه بند ايدرلرتا كه اكاياقيلوب قبول ايليه (الحنيكة) سفينه
وزننده كورنل پيشلودابه يه دينور يقال دابة حنيكة اى الجيدة الاكل (التحنك) تفعل وزننده صارغك كلبنى چكه
آلتندن كتوروب آلمق وجه اوزره صارنمق معناسنه در يقـال تحنك الرجل اذا ادار العمامة من تحت حنكه (الاستحناك)
برآدم قليل الاكل ايكن صكره دن شديد الاكل اولمق معناسـنه در يقـال استحنك الرجل اذا اشتد اكله بعدقلة
واغاج كوكندن آيريلوب قوپمق معنـاسنه در يقـال استحنك العضاة اذا انقلع من اصله (الحوك) شوك وزنـنده
(والحياك) (والحياكة) حارك كسريله طوقومق معنـاسنه در و بوتركيب واوى ويائيدر و بوراده حياك وحياكه نك
اصلى واويدر يقـال حاك الثوب يحوك حوكا وحياكا وحياكة اذا نسجه وبرخاطره درونده يرلشمك معنـاسـنه
مستعملـدر تقول حاك الشيء فى صدرى اذا رسخ وحوك باذروج اسميدر كه ترهٔ خراسانى ديدكلريدر نبـاتدر
وسموزاوتنه دينور (الحائك) جلاهه دينور جمعى حاكه در قائد وقاده كبى وحوكه در فتحاتله مؤنثى حائكه در جمعى
حوائك در (المحاكة) ميمك فتحيله اسم مكاندر جلاهه تزكاهنه دينـور دستكاه معناسنه (حاكه) بلاد عذره ده بر وادى
آديدر (المحوكة) مقعده وزنـنده كه ذكر اولنان محاكه نك اصليدر تزكاهه دينـور بومناسبتله قتـال ومحاربه ده
استعمـال اولندى كويا كه قلج تزكاهيدر ومنه تقـول تركتهم فى محوكة اى قتال (الحيك) حانك فتحيله (والحيكان)
فتحـاتله بودخى طوقومق معناسنه در يقـال حاك الثوب يحيك حيكا وحيكانا اذا نسجه وصالنى صالنى يوريمك
على قول وجودنى واموزلرنى اويننادهرق يوريمك معناسنه مستعملدر حيـاكت هنكامنده كى اوضاع كبى يقـال
حاك الرجل اذا تبختر واختـال اوحرك منكبيه وجسده فى مشيه وحيك برسوز درونه ايشلمك كذلك قلچ ضربه يه
ايشلمك معناسـنه مستعملدر يقـال حاك القول فى القلب حيكا اذا اخذ وحاك السيف اذا اثر وكسمك معناسـنه
مستعملـدر كه تأثيرك لازميدر يقـال حاكت الشفرة اذا قطعت (الحائك) (والحيـاك) شداد وزنـنده جلاهه
دينور مؤنثى حياكه در (الحيكى) بجمزى وزنـنده (والحيكانة) حانك فتحى وكسرى (والحيكانة) حانك ضمى ويانك
فتحيله بونلرده مؤنثلر در صالنى صالنى ياخود اموزلرنى وكوده سنى اوينـادهرق يورين عورته دينـور (الاحاكة)
همزه نك كسريله بودخى تاثير ايلمك معناسـنه در يقال احاك السيف اذا اثر وكسمك معناسنه در يقال احاكت الشفرة
اذا قطعت ويقال ماحاك السيف اى ما احاك فيه (حيك) فتحتينله اسمـادندر نصر ومحمد ابنا حيك محدثلردر

(حيكان) غيلان وزننده نيشابورده امام اهل حديث و بر امام اولان يحيى بن محمد بن يحيى الذهلى لقبيدر
(الحييكة) مصغر بنيه سيله طقنباز و يومرى بودورعورته دينور يقال امرأة حييكة كيكة اى قصيرة مكتلة (الاحتباك)
افتعال وزننده كنده كيردكى جامه سنه صارلمق معناسنه در احتباك دخى بو معنايه در يقال احتبك بثوبه اذا احتبى به

خ

فصـــــل الخاء المعجمة (خبك) فتحتينله وثيرابن المنذرنام محدثك جدى اسميدر (خبك) سمند وزننده
بلخ قضاسنده برقريه در (الخرك) خرق وزننده لج واصرار ايلمك معناسنه در يقال خرك فيه خركا من الباب
الرابع اذا لج (خارك) هاجر وزننده بحر فارسده برجزيره آديدر (خركان) فتحالله بخاراده برمحله آديدر (خسك)
خانك ضميله عبد الملك نام محدثك جدى اسميدر (خشك) خانك ضميله محدثبندن اسحق بن عبد الله النيسابورى
لقبيدر وداود مفسرلك پدرى اسميدر وابراهيم بن حسين بن خشكان كه عثمان وزننده در واعظ مشهوردر اشبو
خشك لفظى فارسيده قورى يه دينور (خاشك) التقاء ساكنينله مكران ايالتنده بر بلده آديدر

د

فصـــــل الدال المهملة
(الدباكة) ثمامه وزننده كرنافه معناسنه در كسلمش بداغك اغاجده قلان كتوكنه دينور (الدرك) فتحتينله
برآدمك آردندن يتشمكه دينور لحاق معناسنه اسمدر قال الشارح ومنه الحديث اعوذبك من درك الشقاء اى لحاقه
وتبعه معناسنه در كه طلبندن صاحب حق اولان آدمك خالى اولمديغى نسنه دن عبارتدر ضمان كبى بو نده رانك
سكونيله ده لغتدر ومنه يقال ما ادركك من درك فعلى خلاصه وهو اللحق من التبعة ودرك هر نسنه نك نهايت قعرينه
دينور جمعى ادراكدر يقال بلغ الغواص درك البحر اى اقصى قعره وشول ايپ پاره سنه دينوركه قويى ايپنك
قوغه دن طرفنه بند والحاق ايدرلر تاكه صويه اول پاره كلوب اصل ايپ صويه كلميوب چوريمكدن محفوظ اوله ودرك
اشاغى به طوغرى اولان طبقه يه و پايه ومرتبه يه دينورنته كه درج يوقرى يه اولاندن عبارتدر جمعى دركات كلور
بو جهتله مراتب جنتدن درجات ايله ومنازل اهل جهنمدن دركات ايله تعبير اولنور (يوم الدرك) اوس ايله خزرج
ميانندهٔ بر يوم معروفدر (الادراك) همزه نك كسريله ايرشمك و يتشمك لحوق معناسنه در يقال ادركه اذا لحقه
و برنسنه نك وقتى ايريشوب درجهٔ كمالنى بولمق معناسنه مستعملدر يقال ادرك الشئ اذا بلغ وقته وانتهى و برنسنه
توكنوب فنا بولمق معناسنه در يقال ادرك الشئ اذا فنى (الدراك) شداد وزننده (والمدراك) (والمدركة) اسم
فاعل بنيه لريله سريع الادراك اولان آدمه دينور يقال رجل دراك ومدرك ومدركة اى سريع الادراك ودراك بر رجل
اسميدر (التدارك) تفاعل وزننده برجماعتك آخرى كلوب اولنه يتشمك معناسنه در يقال تدارك القوم اذا لحق
آخرهم اولهم وقوله تعالى حتى اذا اداركوا فيها جميعا الاية اصله تداركوا يعنى تاء داله قلب وادغام واولنه همزه
ادخال اولندى وقوله تعالى بل ادارك علمهم فى الاخرة اى جهلوا علمها ولا علم عندهم من امرها يعنى علملرى لحوق
امر آخرت خصوصنده نهايت بولدى شارح ديركه تداركه الله برحمته قولنده تدارك لحوق معناسنه در خداى متعال
اكا رحمتيله يتشه كه رحمتنى ايصال ايده ديمكدر (الدراك) كتاب وزننده مفاعله دن مصدردر آت آردينه دوشديكى
وحشينك اردندن يتشمك معناسنه در يقال دارك الفرس الوحش دراكا اذا لحقه و برنسنه يى برى برينك اردنجه قلمق
معناسنه در يقال دارك الشئ اذا اتبع بعضه على بعض ودراك بركلبك آديدر (المتدارك) اسم فاعل بنيه سيله
اهل عروض اصطلاحنده شول قافيه يه دينوركه انده ايكى حرف ساكن بيننده ايكى حرف متحرك واقع اوله
متفاعلن كبى كه الف ونون بيننده عين ولام واقعدر وفعولن فعل كبى وفعول فل كبى كه لام اولانك سكونيله در
كوياكه متحركين بيننده واقع ساكن اوّل عايق اولمامغله حركات برى برنى متعاقب اولمشدر (التدريك) يغمورك
قطره لرى بيدر پى دوكلمك معناسنه در يقال درك المطر اذا تابع قطره (الاستدراك) برنسنه ايله برنسنه يى ادراك
ايلمك قيدنده اولمق معناسنه در يقال استدرك الشئ بالشئ اذا حاول ادراكه به ومثلا استدرك الخطأ بالصواب
ديرلر خطا اولان قول ورأيى صوابله ادراك ايدوب چاره سنى كورمك طلبنده اولسه كذلك فوت اولان نسنه يى
برشئ ايله يرينه كتورسه استدرك ما فاته ديرلر (الدركة) دالك كسريله يايه چكريلان كريش باشنك ايلمكنه دينور وشول
قايشه وصرمه دينوركه ياك كريشنه وصل اولنور وقصه قولانه اكلدكلرى پارچه يه دينور (المداركة) مفاعله
وزننده در مصدر ثانيسى ذكر اولندى واما قولهم لابارك الله فيه ولا دارك فاتباع (المداركة) اسم فاعل بنيه سيله
جماعدن طويمز اولان عورته اطلاق اولنور يقال امرأة مداركة اذا كانت لا تشبع من الجماع (المدركة) محسنه
وزننده بنو بربوع يوردنده برصو آديدر وايكى اموزك بيننده اولان يومر يجه يه مدركه اطلاق اولنور ومدركة بن
الياس خندف ماده سنده بيان اولندى (مدرك) محسن وزننده برفرسك اسميدر ومدرك بن زياد ومدرك بن الحارث
ومدرك الغفارى ابو الطفيل اصحابدندر وخلد بن دريك كه زبير وزننده در تابعيندندر (دراك) قطام وزننده

فعل امردر يتش معناسنه تقول دراك بمعنى ادرك (الدريكة) سفينه وزننده آردندن سور يلوب كيدن شكاره دينور تفألا ياخود مألا اطلاق اولنور طريده معناسنه در (الدرمك) جعفر وزننده خاص بغداى اونه دينور يقال فلان يطعم من الدرمك اى الخبز من الدقيق الحوارى و يومشق طپراغه دينور (الدرمولك) عصفور وزننده قاليچه دينور طنفسه معناسنه (الدرمكة) دحرجه وزننده يلمك على قول آديملرى صيق صيق اتارق يوريمك معناسنه در يقال درمك الرجل اذا عدا وقارب الخطو و بنايى دوزو ياخين يامق معناسنه در يقال درمك البناء اذا ملسه و بريرى بوزوب ريزه ريزه خراب وتباه ايلمك معناسنه در يقال درمك الحوض اذا كسره (الدرنوك) عصفور وزننده (والدرنيك) دالك كسريله برجنس توبه ياخود بركونه دوشمه يه دينور ودرنوك قاليچه يه دينور درنك دخى دينور زبرج وزننده (الدوسك) جوهر وزننده ارسلانه دينور (الديسكى) دالك وسينك فتحى والفك قصريله دوه قوشندن وقيون وكچيدن برعظيم سورى يه دينور (الدعك) دالك فتحيله يكى لباسى كيمكله خشونتنى كيدروب ملايم قلمق معناسنه در يقال دعك الثوب باللبس دعكا من الباب الثالث اذا الان خشنته وذشمنى رام ومنقاد ايلمك معناسنه در يقال دعك الخصم اذا لينه وطپراغه بيله مك معناسنه در يقال دعكه فى التراب اذا مرغه واوغمق معناسنه در يقال دعك الاديم اذا دلكه (المداعك) معاند وزننده (والمدعك) منبر وزننده خصومتى تند وشديد آدمه دينور يقال خصم مداعك ومدعك اى الد (الدعك) صرد وزننده ضعيف وناتوانه دينور وبوق بوجكنه دينور و برقوش آديدر (الدعك) كتف وزننده بناز اونكو آدمه دينور يقال رجل دعك اى لجوج (التداعك) تفاعل وزننده بربرينه خصومتلرى مشتد اولمق معناسنه در يقال تداعك القوم اذا اشتدت خصومتهم واوغراشده بربرنى بربرى اوته سوروب دورشمك معناسنه در يقال تداعكوا فى الحرب اذا تمرسوا (الدعكة) دالك ضميله دعفه وزننده ومرادفيدر كه بربلوك دوه يه دينور ويولك ايشلك صرتنه دينور يقال اخذ دعكة الطريق اى سننه (الدعك) فتحتينله حمق ورعونت معناسنه در يقال دعك الرجل دعكا من الباب الرابع اذا حمق (الداعكة) (والداعك) احمق و بيغز آدمه دينور وداعكه جرأت واقدامى اولان حاقتلو عورته دينور (الدعكاية) دالك كسريله شيشمان آدمه دينور اروعورته اطلاق اولنور كرك طويل وكرك عريض وكرك بودور اولسون (المدعوكة) ميمك فتحيله شول يره دينور كه اكا ناس چوق قونوب كوچرا ولمغله مهملا تدن وطوار فضلا تندن مردار وملوث ومتعفن اوله يقال ارض مدعوكة اذا كانت كثر بها الناس فكثرآ ثار المال والابوال حتى تفسدها وهم يكرهون ذلك (الدك) شك وزننده ديوار مقوله سنى يقوب ريزه ريزه وخرد مرد ايلمك معناسنه در يقال دك الحائط دكا من الباب الاول اذا دقه وهدمه ودك دوز وهموار قوملغه دينور جمعى دكاك كلور دالك كسريله ودوز وهموار مكانه دينور جمعى دكوك در يقال مكان دك اى مستو ودك مصدر اولور يركه انيش و يوقش وچاقر چقورنى مهره تخته سى كبى دوزلتمك معناسنه در يقال دك الارض دكا من الباب الاول اذا سوى صعودها وهبوطها وچقورجه يره طپراق چكوب دوبدز ايلمك معناسنه در يقال دك الارض اذا كبس حفرتها بالتراب وسويها وقيو يى طپراغله اورتوب باصرمق معناسنه در يقال دك البئر اذا دفنها وطمها ودك ايو كه دينور تل معناسنه ودك مجهول صيغه سيله خسته اولمق معناسنه در على قول بناء معلوم اوزره مستعملدر برآدمى مرض وعلت زبون ايلمك معناسنه يقال دك الرجل على بناء المجهول اذا مرض او يقال دكه المرض اذا اضعفه (الدكة) دالك فتحيله بودخى دوز وهموار قوملغه دينور ودكان معناسنه دركه قپواوكنده وقپو ارالغنده اوتورمق ايچون مسطح ياپلمش سد وسكى وصفه مقوله سى نشيمنه دينور تقول رأيته يقعد على الدكة والدكان وهو بناء يسطح اعلاه للمقعد ودكه غوطه دمشقده برموضع آديدر (الاندكاك) انفعال وزننده بريرك اتكبه و يومريلرى وچاقرى چقورى برابر و يكسان اولمق معناسنه در يقال دك المكان فاندك (الدك) دالك ضميله پك ايرى و يومرى نسنه يه دينور ويره يقين ياصتم طاغه دينور جمعى دككه در قرده وزننده وادك لفظندن جمع اولور كاسيذكر (الادك) يصى ارقه لى يره يقين آته دينور يقال فرس ادك اى العريض الظهر واور كجسز ياخود يصى اور كجلو اركك دوه يه دينور يقال جمل ادك اى لا سنام له اولم يشرف سنامه (الدكاء) كافك تشديديله مؤنثدر غليظ اولميان كوچك باڃق تپه يه دينور جمعى دكاوات در على قول جمع صيغه سيله مستعملدر مفردى يوقدر ودكاء اوركجسز ياخود يصى اوركجلو ناقه يه دينور (الدكك) فتحتينله اسمدر دوه نك اوركجسز لكنه ياخود يصى اوركجلولكنه دينور (المدكوك) الماجقلرى باصق و ياصتم آته دينور يقال فرس مدكوك اى لا اشراف لحجبته (الدكان) رمان وزننده دكه كبى مسطح سد وسكى وصفه مقوله سى نشيمنه دينور شارح ديركه بعضلر

عندنده نونی اصلیه‌در تقول رأینه یقعد علی الدکان وهو بناء یسطح اعلاه للمقعود کان همدان قضاسنده برقریه
آدیدر (الدکدك) دالك فتحی وکسریله (والدکداك) ثرثار وزننده چقور ودره وخندق مقوله سی یرلری اورتوب
بر ایله بس برابر اولان قوملغه دینور علی قول یره یاپشق اولان قوملغه دینور یاخود غلظتلو ارضه دینور جمعی
دکادك ودکادیك کلور یقال نزلنا بدکدك ودکداك ای رمل تکبس واستوی اوملتبد بالارض اوهی ارض فیها غلظ
(المدکدکة) مدحرجه وزننده مدعو که معناسنده‌در که ذکر اولندی یقال ارض مدکدکة ای مدعوکة (المدکوکة) مسلوکه
وزننده شول ارضه دینور که چورەسنده سنور کبی تومسکلری اولمیوب هموار اولوب ورمث دیدکلری نبات انبات ایدر اوله
المدکة میمك کسریله مصکه وزننده بغایت پیشکار ایشه کوجه طیانقان جاریه یه دینور یقال امة مدکة ای قویة
علی العمل ومذکره دخی وصف اولور یقال غلام مدك ای قوی (الدکیك) امیر وزننده تام وکامل نسنه یه
اطلاق اولنور کویا که نقصانی کبس اولنمشدر یقال یوم دکیك ای تام (المدکك) معظم وزننده خرما مقوله سی
نسنه ایله مأکول اولان ابوجهل قرپوزینه دینور یقال حنظل مدکك ای یؤکل بتمر وغیره (التدکیك) ابوجهل
قرپوزینه خرما مقوله سی طتلو قاتمق معناسنه‌در یقال دکك الحنظل بالتمر اذا خلطه (الدلك) دالك فتحی
ولامك سکونیله برنسنه یی ال ایله سورتمك واوغمق معناسنه در یقال دلك الشیء بیده دلکا من الباب الاول
اذا مرسه ودعکه وتأدیب وکوشمال ایتمك معناسنه مستعملدر یقال دلك الدهر فلانا اذا ادبه وحنکه (الدلوك)
سلوك وزننده کونش باتمق علی قول صرارمق یاخود زواله وارمق یاخود وسط سمادن زائل اولمق معناسنه در
یقال دلکت الشمس دلوکا اذا غربت اواصفرت اومالت اوزالت عن کبد السماء (الدلیك) امیر وزننده یل توزیدوب
صاوردیغی طپراغه دینور وترکانلرك خوشمرم دیدکلری یبه جکه دینور که قیمغله سوددن ترتیب ایدرلر علی قول
خرما ایله قیمقدن مرتب اولور یقال اطعمنا الدلیك وهوطعام من الزبد واللبن اوزبد وتمر وبرنبات آدیدر
ووردا احمرك ثمرینه دینور که چیچکی دوکلدکدنصکره بتر وتازه خرما کبی شیرین اولور شامده آکا صرم الدیك دیرلر
علی قول دلیك یبانی قرمزی کلك ثمریدر جرم وجرنده خرما قروغی قدر وحلاوتده تازه خرما دادینه شبیه اولور
عنده بری برینه اهدا ایدرلر بعض مفرداتده دلیك چیلك دیدکلری میوه ایله مفسردر وچیلك اندن محرف اولمق
اقربدر ودلیك امور ومصالحه ممارست ایلمش کارکذار وتجربه کار آدمه اطلاق اولنور جمعی ذلك در عنق وزننده
یقال رجل دلیك اذا کان قد مارس الامور (التدلك) تفعل وزننده برخوی ایله طبیعتلنوب خو یلنمق معناسنه‌در
یقال تدلك به اذا تخلق (الدلوك) صبور وزننده بدنه سوروب اوغوشدره جق نسنه یه دینور طیب ودهن کبی
یقال تدلك بدلوك وهو مایدلك به من طیب وغیره ودلوك حلب ترابنده برموضع آدیدر مترجم دیر که دلوك عینتاب
قضاسنده برقلعهٔ قدیمه اولوب حالا برقریهٔ کبیره اولمشدر ابنیهٔ قدیمه آثارنی مشتملدر ومتنبی قصائدینك برنده ذکر
ایلمشدر (الدلاکة) ثمامه وزننده فیقهٔ اولادن اول صاغیلان سوده دینور وفیقه ماده سنده ذکر اولندی
(المدلوك) مدکوك وزننده ومرادفیدر یقال فرس مدلوك ای مدکوك وبرنسنه طلبنده ابرام اولوب سلنمش آدمه
دینور یقال رجل مدلوك اذا الح علیه فی المسألة وکثرت سیر وسفر ایله پك اورسلنوب فرسوده اولمش دوه یه دینور
یاخود دیزلرنده کوشکلك اولانه دینور یقال بعیر مدلوك اذا دلك بالاسفار اوهو الذی فی رکبتیه دلك (الدلك)
فتحتینله کوشکلکه دینور یقال به دلك ای رخاوة (المداکة) مفاعله وزننده برآدمك حقنی اویالندرمق معناسنه‌در
یقال دالکه اذا ماطله (الدلکة) همزه وزننده بربوجك آدیدر (الدوالیك) دالك ولامك فتحیله اثوابنه صار یلوب
قاوشدیره رق سرعتله دیو شورکلی یوریمکه دینور دأآلیك دخی دینور همزه ایله ولامك کسریله بونی مؤلف دول
ماده سنده ثبت ایلمشدر بوراده ثبتی ظاهر الفطنه نظر ایله دریوخسه بودوال ماده سندن تثنیه در فلینظر
(الدؤلول) داللك ضمیله امر عظیمه دینور جمعی دأآلیك در (الدلعك) جعفر وزننده یومری جثه‌لو سلپوك ناقه یه
دینور (الدموك) سلوك وزننده سرعتله سکرتمك معناسنه در یقال دمکت الارنب دموکا من الباب الاول
اذا اسرعت فی عدوها وبرنسنه مهره تخته‌سی کبی دوز ویالحین اولمق معناسنه در یقال دمك الشیء اذا صار
املس (الدمك) دالك فتحیله برنسنه یی اون کبی اوکوتمك معناسنه‌در یقال دمك الشیء دمکا اذا طحنه
وکونش ارتفاع بولمق معناسنه در یقال دمکت الشمس اذا ارتفعت وایپ بوکمك معناسنه در یقال دمك
الرشاء اذا فتله وناقه یه پغور آشمق معناسنه در یقال دمك الفحل الناقة اذا رکبها (الدموك) صبور وزننده
صلب ومتین اولان یاخود تیرتیز دونر اولان مقاره یه دینور علی قول پك بیوك اولمغله آکا دولاب دوه سی قوشیلان
مقاره یه دینور جمعی دمك کلور عنق وزننده یقال بکرة دموك ای صلبة اوسریعة المر اوعظیمة یسقی بها السانیة

(الدامكة) آفت وداهيه معناسـنه‌در (الدميك) اميروزننده تام وكامل شيئه دينور يقـال شهردميك اى تام وقاره
دينورثلج معناسـنه (دموك) صبور وزننـده عقبة بن سنانك فرسى اسميدر وآمارا جزك اشبو * انا ابن عمرو وهى
الدموك * مصراعنده واقع دموك فرسك اسمى اولميوب بلكه صفتدر سريعه معناسـنه‌در سرعتله دائر اولان
دكرمانه تشبيه ايلمشدر جوهرى اسم اولمق اوزره قيد ايلكله وهم ايلمشدر (المدمك) منبروزننده يوفقه آچه‌جق
اوقلاغويه دينور مطمله معناسنه (المدماك) محراب وزننـده بنانك برصره‌سنه دينوركه قور تعبير اولنور يقـال
رفع البـانى اليوم مدماكا واحدا وهوالساف من البناء (الدمكمك) سفرجل وزننده طيانقان قوى وشديد انسان
وحيوانه دينور (الدملوك) عصفور وزننده كله كبى يوالق ياپحين طـاشه دينـور يقال جاء وبيده دملوك اى حجر
املس مستدير (المدملك) مدحرج وزننـده يكپاره دوزلنوب تدوير تام اوزره مدور اولمش قوند وهموار وصمصق
نسنه‌يه دينـور قلعه يوالقلرى كبى يقـال حجر وسهم مدملك اى مخلق (التدملك) تدحرج وزننـده قيز ممه‌سى
اغرشقلنمق معنـاسنه‌در يقال تدملك ثدى الجارية اذا فلك ونهد (الدونك) جوهر وزننـده برموضع آديدر تثنيه
وجمع بنيه‌لريله‌ده استعمـال اولنور نته كه ابن مقبل ايكى دوه‌قوشنك شدت عدوى وصفنده انشاد ايلديكى اشبو
يكادان بين الدونكين والوة * وذات القتاد السمر ينسلخان * بيتنده تثنيه صيغه‌سيله ايراد ايلمشدر كويا كه شدتله عدولرى
سببيله دريلرندن منسلخ اوله‌يازارلر ديمكدر كذلك كثير نام شـاعرك اشبو * اقول وقد جاوزن اعلام ذى دم * وذى
وجمى اودونهن الدوانك * بيتنده جمع صيغه‌سيله واقع اولمشدر (الدندك) قنفذ وزننـده شول سموز قوچ قيونه
دينوركه يك سموزلكندن يورركن كوده‌سنك اتلرى تريل تريل دتره‌يوب اويناراوله (الدوك) شوك وزننده (والمداك)
ميمك فتحيله ازمك معنـاسنه‌در يقال داك الشئ يدوك دوكا ومداكا اذا سحقه وجمـاع ايلمك معنـاسنه مستعملدر
يقال داك المرأة اذا جامعها وناس شورش وغوغا وفتنه‌يه دوشمك معنـاسنه‌در يقال داك القوم اذا وقعوا فى اختلاط
وخلق بردن خسته اولمق معناسـنه‌در كويا كه خسته‌لك مجموعنى سحق ايدر يقال داك القوم اذا مرضوا وبرآدمى
صويه ياخود طپراغه طـالدرمق معناسنه‌در يقال داك فلانا اذا غته فى ماء اوتراب (المداك) ميمك فتحيله (والمدوك)
منبر وزننـده عطارلرك داروازه‌جك سماقيلرينه دينور (الدوكة) دالك فتحى وضميله شر وشور وغوغا وخصومته
دينور يقـال وقعوا فى دوكة اى فى شر وخصومة (التداوك) تفاعل وزننـده شر وغوغا ونزاع ومحاربه‌ده‌برى برينه
كيروب تضييق ايدشمك معنـاسنه‌در يقال تداوكوا اذا تضايقوا فى الشر والخصومة (دهك) فتحتينله شيراز ياخود
واسط قضـاسنده برقريه‌در محدثيندن علـى وهارون ابنـا حميد اورادندر (الدهك) دالك فتحيـله برنسنه‌يى
ريزه ريزه ايدوب اوكتمك معنـاسنه‌در يقال دهك الشئ دهكا من الباب الثالث اذا طحنه وكسره واياقله بصوب
چكنمك معناسنه‌در يقـال دهك الارض اذا وطئها وجماع ايلمك معنـاسنه مستعملدر يقال دهك المرأة اذا وطئها
(دهلك) جعفر وزننـده بر يمن ايله بر حبشه مياننده برجزيره آديدر (الدهالك) دالك فتحيله ارض عربده معروف
برقاچ سياه تپه‌لره اطلاق اولنور (الديك) دالك كسريله خروسه دينور جمعى ديوك وادياك وديكه‌در قرده وزننده
وكاه اولوركه طاوغه‌ده اطلاق اولنورنته كه اشبو * وزقت الديك بصوت زقا * مصراعنده واقعدر وديك مشفق
ومهربان آدمه اطلاق اولنور خروس خصلتى اولديغيچون وبهـار موسمنه اطـلاق اولنور كويا كه تلون نباتنه
مبنى‌در وساج اياغنه دينور اثافى معناسـنه بونده مفرد وجمعى برابردر وآتك قولقلرى اردنده اولان يومرى كميكه
اطلاق اولنور وهارون بن موسى نام محدثك لقبيدر (ديك الجن) عبد السلام نام شاعرك لقبيدر (المداكة) ميمك فتحى
وضميله (والمديكة) ميمك فتحيله خروسى چوق يره دينور يقال ارض مداكة ومديكة اى كثيرة الديك (دلدك) دالرك
كسريله خروس كشليجك اصواتندر يقولون دلدك للـديك وهو زجر لهـا فصـــــــــل الذال المعجمة
(الذكذكة) زلزله وزننـده حيات قلب معناسـنه‌دركه قلبك كمال راحت وانبساطندن عبارتدر يقال بقلبه ذكذكة
اى حياة فصـــــــــل الراء (الربك) سبك وزننده برنسنه‌يى قارشدرمق معناسـنه‌در يقال ربك الشئ ربكا
من البـاب الاول اذا خلطه وتريدى اصلاح ايلمـك معناسـنه‌در يقـال ربك الثريد اذا اصلحه وبرآدمى چاموره
براقمق معناسـنه‌در يقال ربك فلانا اذا القاه فى وحل وربيكه ديدكلرى طعامى ياپمق معناسـنه‌در يقال ربك الربيكة
اذا عملها (الارتباك) افتعال وزننده قارشمق معناسنه‌در يقال ربكه فارتبك اى اختلط وچاموره باتمق معناسنه‌در
يقال ارتبك فى الوحل اذا وقع وبرآدمك ايشى شوريده اولمق معناسـنه‌در يقال ارتبك الرجل اذا اختلط عليه امره
وسوزى آچق سويلميوب قارشق وطولاشق سويلمك معناسـنه‌در يقـال ارتبك فى كلامه اذا تتعتع وصيد دوزاغه
ايلشوب برى اوته مضطرب اولمق معناسـنه‌در يقـال ارتبك الصيد فى الخبـالة اذا اضطرب (الربيكـة) سفينه

وزنـنده بر درلو طعـامدر كه كشن وخرما وصافی یاغله ترتیب اولنور وكاهجه اوزرینه صودوكوب اچرلر عـلى قول
اون ایله یاخود سویقله تربیه ایدرلر یاخود خرما وبغدای یااون وكش ایله یاغی بولایوب طبخ ایدرلر واكاربیك دخی
دیرلر. ومنه المثل * غرثان فاربكوا له * یعنی قارنی آجدر اكاربیكه ترتیب ایدهسز كه اكل ایلیه اصـلی بودر كه براعرابی
بیـاندن یوردنه كلدكده براوغلی تولد ایلدیكنی تبشیر ایلدیلر اعرابی مبشره ماصنع به آكله ام اشربه یعنی بن اول
اوغلانی نه یپایم یه یمی ایچه یمی دیدی خاتونی بو كلامی ایشندكده كلام مزبوری ایراد ایلدی پس اكاربیكه یاپوب تمام
اكل وشبع حاصل اولدقدنصكره كیف الطلی وامه یعنی صبی ایله اناسنك حالی نیجه در دیو استفسار ایلدی وربیكه
سوددن ایرلیان قمیغه دینور وچامور ایله قارشق صویه دینـور الربك صرد وزنـنده (والربیك) امیر وزنـنده
(والربكة) همجفة وزننده ایشی شوریده ومختلط ومشوش اولان آدمه دینور (الربك) كتف وزننده ضعیف الحیله قلیل
التدبیر آدمه دینور یقال رجل ربك ای ضعیف الحیلة (الربك) فتحتینله برآدمك ایشی قارش مورش اولمق معناسنه در
یقال ربك الرجل ربكا من الباب الرابع اذا اختلط علیه امره (الاربیكاك) اعشیشاب وزنـنده برماده دن ایركیلوب
طورمق معناسنه در یقال اربأك عن الامر اذا وقف وبرآدمك فكر واندیشه سی شوریده اولمق معناسنه در یقال اربأك
رأیه اذا اختلط (اربك) همزه نك فتحی وبانك ضمیله خوزستان قضاسنده برقریه در اربق دخی دیرلر اعلامدن علی بن
احمد الفضل الاربكی اورادندر (الاربك) احمر وزنـنده بوزمتق سیاه دوه یه دینور علی قول قولقلری ویانلری
یك سیاه اولوب سائر یرلری بوزمتق اوله (الرتك) رانك فتحی وتانك سكونیله (والرتك) فتحتینله (والرتكان) فتحاتله
دوه آدیملری صیق صیق آتارق یوریمك معناسنه در یقال رتك البعیر رتكا ورتكا ورتكانا من الباب الاول اذا قارب
خطوه (الارتاك) همزه نك كسریله دوه یی وجه مذكور اوزره یورتمك معناسـنه در تقول ارتكت البعیر اذا مشیته
بالرتك وفرسز فرسر كلمك معناسـنه در یقال ارتك الضحك اذا ضحك فی فتور (المرتك) مقعد وزنـنده مرداسنج
اسمیدر كه مرده سـنك دیدكلری دارودر (الردك) فتحتینله بركلمه در كه صیغه سی مهجوردر لكن آندن كلمات آتیه
یعنی رودك ومرودك كلمه لری تصرف اولنمشدر (الرودك) جوهر وزنـنده (والمرودك) بجوهر وزننده دلبر وخوب
اندام مستثنا تازه جوانه دینور مؤنثی رودكه ومرودكه در یقال غلام رودك ومرودك وجاریة رودكة ومرودكة ای
فی عنفوانهما حسـنا الخلق ومرودك ومرودكه كلمه لرینك میملری مفتوح اولمقـده جائزدر بوصورتده رباعی اولور
یعنی رودكه دن اسم مفعول اولمیوب حبوكر كبی رباعی الاصل اولور پس وزنی فعولل اولور ومزهـرده فوعل بانـنده
شـباب رودك ای ناعم عباره سیله ده رسـیده نظر در قالدیكه ذكری آتی رودكه قول ثانیدن آیدر فلینظر (الرودكة)
دحرجه وزننده برنسـنه یی كوزل یاپمق وكوزل ایلمك معناسـنه در یقال رودكه اذا حسـنه (مردك) مقعد وزننده
بر رجل آدیدر (الروذكة) ذال معجمه ایله جوهره وزننده كوچك قوزی یه واوغلانجغه دینور جمعی رواذك در (راذكان)
ذال مفتوحه ایله طوس قضاسـنده برقریه آدیدر فقهـادن احمد بن حامد اورادندر وزیك زای معجمه ایله قبیط
وزننده وزیر مصر اولان ملك صالح طلایعك پدری اسمیدر وطلایعك اوغلو ملك عادلدر (الرشك) رانك كسریله
قباصقاللو آدمه دینور یقال رجل رشك ای الكبیر اللحیة مترجم دیر كه فارسـیده دخی رشك بو معنایه در واوق یارش
ایدنلرك سبق وتقدملرینی عد وشمار ایدن آدمه دینور اصلی رشق ایدی قافله بعـده معنای مزبورده استعمال
اولندی یقال هو رشك ای الذی یعد علی الرماة فی السـبق لكن مؤلف رشق لفظنی ماده سنده بو معنایه ذكر
ایلمامشدر ورشك یزید بن ابی یزید الضبعی نام كسنه نك لقبیدر كه علم فرائض وحسابده یگانهٔ عصر ایدی شارح
دیر كه رشك لفظی بصریون لسانـنده قسامه اطلاق اولندیغی منقولدر مترجم دیر كه ابن جوزی نقلی اوزره مزبورك
صقالی یك بیوك ایمش بركیجه صقـالی ایچنه بركبیر عقرب كیروب اوچ كون قالمش وآكاه اولمامش فارسـیده راء
مضمومه ایله رشك عقربه دینمكله تعریبا راء مكسوره ایله مزبوره رشك تلقیب ایلمشلر سبب تلقیبی بو ایمش كرچه
دمیری دخی بو حكایه یی نقل ایلمشدر انجق شارحك نقل مذكورنی ترجیح ایتمشدر (الارضاك) ضاد معجمه ایله ادراك
وزننده كوزلری بیدرپی یوموب آچمق معناسـنه در یقال ارضك عینیه اذا غمضهما وفتحهما (الركیك) امیر وزننده
(والركاك) غراب وزننده (والركاكة) غرابه وزننده (والارك) همزه نك ورانك فتحی وكافك تشدیدیله ذاننده فرومایه
وناكس اوله رق رأی وعقل وادراكی ضعیف اولان آدمه دینور علی قول غیرت وناموسی اولمیان یاخود اهلی
عنـدنده وقع ومهابتی اولمامغله كندیسـنی اسلیوب ومبالات ایلمز اولان كسـنه یه دینور مؤنثی ركاكه در ومذكری كبی
ركیك در جمعی ركاك در رانك كسریله یقـال رجل ركیك وركاك وركاكة وارك ای فسل ضعیف فی عقله ورأیه
اومن لایغـار اومن لایهابه اهله وعلم وعرفانی قلیل اولان آدمه ركیك العلم اطلاق اولنور یقال هو ركیك العلم

ای قلیل العلم (الرك) شك وزننده (والركاكة) سماحه زننده برنسنه سست وضعیف اولمق معناسنه‌در یقال
رك الشیء ركا وركاكة من الباب الثانی اذا ضعف و یوفقه اولمق معناسنه‌در یقال رك الشیء اذا رق و برنسنه‌نك
بعضنی بعض اوزره آتمق معناسنه‌در یقال رك الشیء ركا من الباب الاوّل اذا طرح بعضه علی بعض و برنسنه‌یی
بركسه‌نك بیوننه الزام ایلمك معناسنه‌در بیوننه طوق كچورمك كبی یقال رك الذنب فی عنقه اذا الزمه ایاه و برنسنه‌نك
حجم وجثه سنی بیلمك ایچون اله صقوب یوقلمق معناسنه‌در یقال رك الشیء بیده اذا غمزه لیعرف حجمه وچالشه‌رق
جماع ایلمك معناسنه‌در یقال رك المرأة اذا جامعها فجهدها ورك آزجه یغموره علی قول چسنتیدن زیاده جه
اولانه دینور رانك كسریله ده لغتدر ركیكه دخی دینور كما سیذكر جمعی اركاك وركاك در رانك كسریله ورك
بلود چسنتی یاغدرمق معناسنه‌در یقال ركّكت السماء ركا اذا جاءت بالرك ورك جبل سلمی شرقیسنده برصو
آدیدر زهیر اشبو * ثم استمرّوا وقالوا انّ مشربكم * ماء بشرقی سلمی فیه او ركك * بیتنده ضرورت ایچون فك
ادغام ایلدی (الاستركاك) برنسنه‌یی ضعیف عدّ ایلمك معناسنه‌در یقال استركه اذا استضعفه (المرتكّ) مرتدّ
وزننده شول آدمه دینور كه ظاهرا بلیغ ومنطیق وسخندان كورینوب لكن وقت جدل وخصومت ومحاوره ده
عاجز وابكم اوله یقال فلان مرتكّ اذا كان تراه بلیغا واذا خاصم عیی وشول دوه‌یه دینور كه بنیه‌سی سست
اولوب وایلیكی خالص اولمیه یعنی صیویق وسلكی اوله یقال جمل مرتكّ ای رخو ممذوق النقی (الارتكاك) افتعال
وزننده بركسه ظاهر اسخنور كورینوب جدل ومخاصمه ده عاجز ومبهوت اولور اولمق معناسنه‌در یقال ارتكّ
الرجل اذا كان مرتكا وبری اوته مضطرب اولمق معناسنه‌در یقال ارتكّ الشیء اذا ارتجّ و برخصوص ضمننده
مطمئنّ القلب اولمیوب شكّ وشبهه ده اولمق معناسنه‌در یقال ارتكّ فی امره اذا شكّ (الركركة) زلزله وزننده
برنسنه فرسز وضعیف اولمق معناسنه‌در یقال ركرك الشیء اذا ضعف ویقال به ركركة ای ضعف (الركیكة)
سفینه وزننده رك كبی چسنتی‌یه یاخود چسنتیدن زیاده جه اولان یغموره دینور تقول ما اصابنا الارك وركیكة
ای مطر قلیل او هو فوق الدثّ وچسنتی سپه‌لمش یره دینور كما سیذكر (الاركاك) همزه‌نك كسریله بلود چسنتی
یاغدرمق معناسنه‌در یقال اركت السماء اذا جاء بالرك (المرك) اسم مفعول بنیه‌سیله (والرك) رانك كسریله
بونلرده چسنتی سپه‌لمش یره دینور ركیكه كبی یقال ارض ركیكة ومرك ورك اذا مطر علیها الرك (الركاء) صحراء
وزننده بایقوش سسنه دینور (الركراكة) ثرثاره وزننده فچی واو یلقلری بیوك عورته دینور یقال امرأة ركراكة
ای العظیمة العجز والفخذین (الركی) رای مضمومه ایله رتی وزننده تیزار یوب صرندر یلور اولان ایچ یاغنه دینور
ومنه المثل * هو شحمة الركی * دم حاجتده امور ومصالحكده یار ویاور اولمیان آشنا حقنده ضرب اولنور (المركوك)
علاج واصلاح اولنمش قربه‌یه وطلومه دینور یقال سقاء مركوك اذا عولج واصلح (التركرك) تزلزل وزننده طلوم
ویایق ایچنده اولان سود یاغ اولمق ایچون چالقنمق معناسنه‌در (الرمكة) فتحاتله قسراق آته دینور ودول ایچون
اتخاذ اولنان قسراق بارگیره دینور جمعی رمك در جمع الجمعی ارماك در مؤلف الفرس والبرذونة تتخذ للنسل عبارتیله
بیان ایلمكله مقتضای سیاق وصف مذكور ایكیسنه‌ده صفت اولمقدر لكن شارح یالكز برذونه‌یه تخصیص ایلمكله
اول رسمه ترجمه اولندی تقول ركبت الرمكة ای الفرس او البرذونة تتخذ للنسل وضعیف وبیحجال آدمه اطلاق
اولنور یقال هو رمكة یركب الرمكة ای ضعیف (الرامك) صاحب وهاجر وزننده برسیاه نسنه‌در كه آنی مسكه
قاتوب قارشدررلر مفرداتك بیاننه كوره رامك زاج اسود ومازو وقشر رمّان وصمغ عربی وذبسدن مرتب
برتركیبدر ورامك بریرده مقیم اولوب اوزادن ایرلمیان آدمه دینور علی قول بیتابلكدن جماد كبی طورغون آدمه
دینور یقال هو رامك ای مقیم او مجهود (الرموك) قعود وزننده بریرده دائمی مقیم اولمق معناسنه‌در یقال رمك
بالمكان رموكا من الباب الاول اذا اقام به ویقال رمكت الابل اذا عكفت علی الماء (الارماك) همزه‌نك كسریله برآدمی
بریرده مقیم قلمق معناسنه‌در تقول ارمكته بالمكان اذا اقتد به (الرمكة) غرفه وزننده كول رنكنه دینور كه بوزلقدر
یقال به رمكة ای لون الرماد مؤلف وجه مذكور اوزره بونی لون رماد ایله تفسیر ایلدی لكن نهایه ده كدورت ایله
بیان وذكر اولنان رامكی بوندن تصویغ ایلمشدر واساسده ورقة فی سواد عبارتیله تفسیر اولنمغله قرامتق
بوزا اولور پس بو قوللره كوره كول رنكیدن قویو قرامتق اولور ومقدمة الادبده بك قزل رنكله بیان ایلمشدر كه
شدّت حمرتدن سیاهه مائل كورینه فلینظر (الارمكاك) احمرار وزننده دوه كول رنكنده بوز اولمق معناسنه‌در
یقال ارمكّ الجمل اذا كان فی لون الرماد ودوه آرق وزبون اولمق معناسنه‌در یقال ارمكّ البعیر اذا ضمر ونهك
(الارمك) احمر وزننده كول رنكنده بوز دوه‌یه دینور رمكان فتحاتله برموضع آدیدر (یرموك) یعفور وزننده

شام ناحیه سنده بر وادی اسمیدر (ارمك) همزه نك فتحی و میمك ضمیله بحر یمنده بر جزیره در (الاسترماك) بر آدمك
اصل وحسبی معیوب و مستهجن اولمق معناسنه در یقال استرمك القوم اذا استهجنوا فی احسابهم (رانك) صاحب
وزننده بر کوچك قبیله آدیدر (الروكة) شوكه وزننده بایقوش آوازینه دینور روكاء دخی دینور واهل بغداد
لساننده طالغه یه دینور موج معناسنه (الرهك) رانك فتحیله بر نسنه یی ایکی طاش ارالغنده بلغور کبی خرد ایلمك
علی قول پك سحق ایلمك معناسنه در یقال رهك الشیء رهكا من الباب الثالث اذا جشه بین حجرین او سحقه
شدیدا وچبالیه رق شدتله جماع ایلکله خاتونی اتعاب ایلمك معناسنه در یقال رهك المرأة اذا جهدها
فی الجماع و بر یرده مقیم اولمق معناسنه در یقال رهك بالمكان اذا اقام به ورهك عمل صالح معناسنه در یقال له
رهك ای عمل صالح (المرهوك) (والرهیك) امیر وزننده بلغور کبی خرد اولمش یاخود پك سحق اولنمش نسنه یه
دینور (الرهوكة) دحرجه وزننده یوررکن اعضاء ومفاصل سست وسلپوك اولمق معناسنه در که مراد مفاصل
واعضاسی صالق وسلپوك اوله رق قاغشق کبی کوشك کوشك صالقم صچاق یوریمکدر یقال رهوك الرجل
اذا استرخی مفاصله فی المشی ومضطرب و بیقرار اولمق معناسنه در یقال رهوكوا اذا اضطربوا (الارتهاك)
افتعال وزننده رهوكه ایله معنای اولده مرادفدر یقال ارتهك الرجل بمعنی رهوك و یقال به رهوكة وارتهاك
ای استرخاء المفاصل فی المشی (الترهوك) تدحرج وزننده طالغه کبی چالقنه رق یوریمك معناسنه در یقال
مر فلان یترهوك ای یموج فی مشیه (الرهكة) تمره وزننده ضعیفلکه وزبونلغه دینور یقال فیه رهكة ای ضعف
(الرهكة) فتحاتله صو یسز وضعیف وناتوان ناقه یه دینور واصلا بر ایشه کوجه یرامیان بی خیر ومنفعت آدمه دینور
رهكه دخی دینور همزه وزننده یقال رجل رهكة ورهكة ای لا خیر فیه (الرهوك) جدول وزننده سموز اوغلاغه
وسموز آهویه دینور وتر وتازه دلی قانلو یه دینور یقال جدی وظبی رهوك ای سمین و یقال شاب رهوك ای ناعم
مؤلفك ومن الشباب قولنده شباب شاب لفظندن جمعدر (المرهوك) مدحرج وزننده ضعیف ومضطرب
اولان شیئه دینور یقال امر مرهوك ای ضعیف مضطرب (الریكان) رانك کسری و یانك فتحیله ریكه لفظندن
تثنیه در ایکی یومریجه مهره یه دینور که اوجلری آت قسمنك ایکی طرفلو کورکلری قاوشدیغی یرك اوجلرندن
چقوب کوکلری محل ممر بورك اوستطرفندن اولور هر برینه ریكه دینور تمت بعونه تعالی فصـــل الزای
المعجمة (الزأكان) زایك وهمزه نك فتحیله صالنمق تبختر معناسنه در یقال زأك الرجل زأكانا من الباب الثالث اذا تبختر
(التزاؤك) تفاعل وزننده اوتانمق معناسنه در یقال تزاءك منه اذا استحیی (الزبعبك) سفرجل وزننده
(والزبعبكی) یای مشدده ایله شول بیعار وفاحش و بی پرده کمسنه یه دینور که حقنده سویلنن سوزلره اصلا مبالات
ایتمیوب متأثر اولمیه یقال رجل زبعبك وزبعبكی ای فاحش لا یبالی بما قیل فیه (الزحك) زایك فتحی وحای مهمله نك
سکونیله یوریلوب فرومانده اولمق معناسنه در یقال زحك البعیر زحكا من الباب الثالث اذا اعیا ومقیم اولمق
معناسنه در یقال زحك بالمكان اذا اقام به و بر نسنه یه یك یقین اولمق معناسنه در یقال زحك منه اذا دنی
و بر نسنه دن آلارغه اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال زحك عنه اذا تنحی عنه (الازحاك) همزه نك کسریله
بر آدمك دابه سی یوریلوب قالمق معناسنه در یقال ازحك الرجل اذا اعیت دابته (المزاحكة) مفاعله وزننده
بعید ایلمك معناسنه در یقال زاحكه عن نفسه اذا باعده (التزاحك) تفاعل وزننده بری برینه یقلشمق معناسنه در
یقال تزاحكوا اذا تدانوا وایراقلشمق معناسنه در یقال تزاحكوا اذا تباعدوا (الزحلوكة) زحلوفه وزننده
ومرادفیدر که قیزاغه دینور (التزحلك) تزحلق وزننده ومرادفیدر (الزحوك) عصفور وزننده کشوثا اسمیدر که
باغ صرمشغی دیدکلری نباتدر جمعی زحامیك در (الزرك) فتحتینله بدخوی اولمق معناسنه در یقال زرك الغلام
زركا من الباب الرابع اذا ساء خلقه (زریك) زبیر وزننده اسامیدندر زریك ابن ابی زریك البصری محدثدر
(الزرنوك) زنبور وزننده ال دکرمننك النه دینور (زرنك) سمند وزننده اسمادندر عبد الرحمن بن زرنك واوغلو ابو بكر
وحفیدی حسن بن محمد محدثلردر (الزوزكة) زای معجمه ایله دحرجه وزننده قیناقلری و یانلری چالقیه رق
یوریمك معناسنه در یقال زوزكت المرأة اذا حركت الیتیها وجنبیها فی المشی (الزوزك) سفرجل وزننده اموزلرنی
و یانلرنی اویناده رق بدنی چالقیه رق یورر اولان بودوره دینور زوزنك دخی دینور کما سیذکر تفصیله (الزعلوك)
عصفور وزننده سموز دوه یه دینور ولئیم وناکس بودوره دینور جمعی زعالك وزعالیك کلور (الازعكی) احوری
وزننده زعكوك معناسنه در (الزعكة) زجه وزننده بر مقدارجه اکلنوب طورمغه دینور یقال لهم زعكة ای لبثة
(الزك) شكه وزننده (والزكك) فتحتینله (والزكیك) زایك فتحیله ضعف وزبونلقدن آدیملری صیق صیق اتارق

یوریمك معناسنه در یقال زك الرجل زكا وزكیكا من الباب الثانی اذا امر یقارب خطوه ضعفا وزك آرق
وزبون شخصه دینور یقال رجل زك ای مهزول وسكرتمك معناسنه در یقال زك الغلام زكا اذا عدا وچقرمق
معناسنه در یقال زك بسلحه اذا رمی به وطاوق یلمك معناسنه در یقال زكت الدجاجة اذا هرولت وطولدرمق
معناسنه در یقال زك القربة اذا ملأها (الزكزكة) زلزله وزننده بودخی ز بونلقدن آدیملری صیق صیق اتارق
یوریمك معناسنه در یقال زكزك الشیخ بمعنی زك (الزكیك) مصدردر كه ذكر اولندی وخرده خرده قارشق
یورویشه دینور یقال مشی زكیك ای مقرمط (الزكازك) علابط وزننده جثه سی خوار ونمایشی حقیر وجوره
آدمه دینور یقال رجل زكازك ای دمیم (الزك) زایك ضمیله اوكیك قوشنك یاور یسنه دینور (الزكة) سكه
وزننده سلاحه دینور یقال جاء وعلیه الزكة ای السلاح (الزكة) زایك ضمیله درونده اولان غیظ وغمه وتاسه یه
اطلاق اولنور یقال اخذته الزكة ای الغیظ والغم (التزكزك) تزلزل وزننده سلاحلنوب یراقلنمق معناسنه در
یقال تزكزك الرجل اذا اخذ عدته ای سلاحه (الزكزاكة) ثرثاره وزننده قحبی یولك عورته دینور یقال امرأة زكزاكة
ای مجزاء (الازكاك) همزه نك كسریله برنسنه وزره مصر ومستولی اولمق معناسنه در یقال ازك
علی الشیء اذا اصر واستولی وحبس بول ایلمك معناسنه در یقال ازك ببوله اذا حقن (الازدكاك) افتعال وزننده
اكین تاب وطراوت پیدا ایلمك معناسنه در یقال ازدك الزرع اذا ارتوی (الزمكی) كسر تینله وكافك تشدیدی
والفك قصری (والزمك) یاسز قوشك قویروغی بندیكی یره دینور علی قول بالجمله قویروغنه یاخود كوكنه دینور
(الزمك) زایك فتحیله برآدمی بركسه اوزره او لحروب قشقرتمق معناسنه در تا كه آنك حقنده غیظ وغضبی مشتد اوله
یقال زمك فلانا علیه زمكا من الباب الاول اذا حرشه حتی اشتد علیه غضبه وطولدرمق معناسنه در یقال زمك
القربة اذا ملأها (الازمیكاك) اعشیشاب وزننده یك غضبه كلمك معناسنه در یقال ازماك الرجل اذا غضب شدیدا
(الزمك) فتحتینله طارغلغه دینور یقال اخذه الزمك ای الغضب (الزمكة) فتحاتله طارغین وعجول وتیز
مشرب آدمه دینور علی قول احمق بودوره دینور یقال رجل زمكة ای عجول غضوب او احمق قصیر (زملكان)
زایك ومیمك كسریله دمشق قضاسنده برقریه در شیخمز ابو المعالی اورادندر وبلخ قضاسنده برقفر جكاه اسمیدر
(زنك) زایك فتحی ونونك سكونیله احمد بن احمد نام محدثك جد ثانیسی جدی اسمیدر (الزنكتان) فتحاتله زنكه نك
تثنیه سیدر زیكتان معناسنه در كه ذكر اولندی (الزونك) عملس وزننده زوزك معناسنه در كه چالقنه رق صالنی
بولانی یوریین بودوره دینور علی قول شول فضول كسیه دینور كه مقدارندن زیاده خود بینلك ایدوب ادا ایله ایكی
طرفنه باقنوب كویا كه كندی نفسنی برآدم قیاس ایدر اوله لكن ناشنده بر پوله دكمز اوله یقال هوزونك ای زوزك
ای القصیر الحیاك فی مشیته كما ذكر او هو الرافع نفسه فوق قدرها الناظر فی عطفیه یری ان عنده خیرا ولیس كذلك
مترجم دیر كه اشبو زوزك وزونك امهات سائره ده قصیر دنیم ایله یعنی چركین بدانداما تصلق بودور ایله مفسردر
ولفظ مزبور فارسیدر حتی برهانده زونك وخدنك وزننده زونك وزونكل حقیر الجثه قنبور اولان بودور ایله
مفسردر بعینه عرب اخذ واستعمال ایلمشدر (الزانكی) نونك كسریله شاطر آدمه دینور (الزوك) شوك وزننده
قرغه نك یورویشنه دینور واموزلری اوینادهرق یوریكه دینور وصالنمق تبختر معناسنه در (الزوكان) فتحاتله
زوك معناسنه در عند البعض ذكر اولنان زوك لفظی بوندن مأخوذدر (المزوزكة) اسم فاعل بنیه سیله مسرعه
خاتونه دینور نته كه عنقریب زوزك ماده سنده ذكر اولندی لكن معنای آخر ایله ذكر ایلمشدر (زوك) زایك ضمیله
یمنده برقریه آدیدر (الزهك) زایك فتحیله برنسنه یی ایكی طاش بیننده یارمه كبی خرد ایلمك معناسنه در یقال
زهك الشیء زهكا من الباب الثالث اذا سحقه بین حجرین وییل یرك ظبراغنی صاورمق معناسنه در یقال زهكت
الریح الارض اذا اسهكته (الزیكان) فتحاتله صالنمق معناسنه در زوكان كبی یقال زاك الرجل یزوك زوكانا ویزیك
زیكانا اذا تبختر (زیكون) نسف قضاسنده برقریه در فصـــــــــل السین المهملة (السبك) سینك فتحیله
التون وكومش مقوله سنی اریدوب قالبه سوزمك معناسنه در یقال سبك الذهب وغیره سبكا من الباب الثانی اذا اذابه
وافرغه (التسبیك) سبك معناسنه در یقال سبكه بمعنی سبكه (السبیكة) سفینه وزننده اریدلوب قالبه افراغ
اولنمش قطعه یه دینور كه تحریفله سو بكه تعبیر اولنور تقول عندی سبیكة من الفضة ای قطعة مذوبة منها وسبیكه
برآدمك علمیدر (سبك الضحاك) سینك ضمیله مصرده برقریه در (سبك العبید) بنه مصرده برقریه در شیخمز
علی بن عبد الكافی اورادندر (سبنك) سمند وزننده ابو القاسم عمر بن محمد نام محدثك كه حفیدی محمد بن اسمعیل
بن عمر دخی محدثدر جد ثانی اسمیدر وبونلر ابن السبنك دیمكله معروفدر (سنیك) تای فوقیه ایله تاء فصلنده مذكوردر

(الاسحنكاك) همزه نك وحانك كسريله كيجه پك قرا كو اولمق معناسنه در يقال اسحنكك الليل اذا اظلم وسوز سويلركن طوتلوب حصر اولمق معناسنه در يقال اسحنكك الكلام عليه اذا تعذر (السحكوك) عصفور وزننده (والسحكوك) قربوس وزننده (والمسحنكك) كافك كسرى وفتحيله پك سياه نسنه يه دينور يقال شعر سحكوك وسحكوك ومسحنكك اى شديد السواد (السدك) سينك فتحيله (والسدك) فتحتينله ايرلمامق وجه اوزره برنسنه يه ملازم اولمق معناسنه در يقال سدك به سدكا وسدكا من الباب الرابع اذا لزمه (السدك) كتف وزننده برنسنه يه دوشكون آدمه دينور يقال هوسدك به اى مولع به وايش ايشلمكده الى چاپك چيره دست آدمه دينور يقال رجل سدك اى الخفيف اليدين بالعمل ومزراق ساپجمقده ماهر وسبكدست آدمه دينور يقال هوسدك بالرمح اى طعان وبرنسنه يه دائما ملازم اولان كمسيه دينور يقال هوسدك به اى لازم به (التسديك) برنسنه نى برى برينك اوزرينه ديزوب استف ايلمك معناسنه در يقال سدك جلال التمر اذا نضد بعضه فوق بعض (سدنك) سمند وزننده بر رجلك عليمدر (السرك) فتحتينله بركسنه قوى البنيه ايكن ضعيف وزبون اولمق معناسنه در يقال سرك الرجل سركا من الباب الرابع اذا ضعف بدنه بعد قوة (السروكة) دحرجه وزننده (والتسروك) تدحرج وزننده زبونلقدن ياخود يورغنلقدن قبلو بغه كبى آغر آغر وكوشك كوشك يوريمك معناسنه در يقال يسروك فلان ويتسروك اى يمشى رديئا او بطيئا من عجف او اعياء (السركوك) عصفور وزننده آرق دوه يه دينور يقال بعير سركوك اى مهزول (السفك) سينك فتحيله صو وقان مقوله سى نسنه يى دوكمك معناسنه در قانده كثير الاستعمالدر يقال سفك الدم سفكا من الباب الثانى اذا صبه وسرعتله چوق كلام سويلمك معناسنه مستعملدر يقال سفك الكلام اذا نثره (المسفوك) (والسفيك) امير وزننده دوكلمش نسنه يه دينور (الانسفاك) انفعال وزننده دوكلمك معناسنه در يقال سفكه فانسفك اى انصب (المسفك) منبر وزننده چوق سوزلو پركوى آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مسفك اى مكثار (السفاك) شداد وزننده كلامه قادر بليغ وسخندان آدمه اطلاق اولنور يقال خطيب سفاك اى بليغ قادر على الكلام (السفكة) غرفه وزننده لجه معناسنه دركه مهمانه تقديم اولنان ماحضردر (السفوك) صبور وزننده نفس انسانى يه اطلاق اولنور وكذابه اطلاق اولنور (السك) شك وزننده اكسره دينور ميخ ومسمار معناسنه سكى دخى دينور جمعى سكاك در سينك كسريله وسكوك در ضمله وطاره جق قبويه دينور سينك ضميله ده لغتدر وطوغرى ياپلمش راست وهموار بنايه دينور كذلك طوغرى قازلمش چقوره دينور ومصدر اولور برنسنه نك اوكنى طوتوب قپامق معناسنه يقال سكه سكا من الباب الاول اذا سده وايكى قولاغى ديبلرندن كسمك معناسنه در يقال سك اذنيه اذا اصطلمهما وقپونك ارقه سنه قول دمورى قاقمق معناسنه در يقال سك الباب اذا ضببه بالحديد ودوه قوشى چمقرمق معناسنه در يقال سك النعام مافى بطنه اذا القاه واسهاله يستهلك معناسنه در يقال سك سلحه اذا رمى به رقيقا وسك حلقه لرى وكوزه نكلرى طاره جق زرهه دينور يقال جاء وعليه سك اى درع ضيقة الحلق (السكوك) صبور وزننده بودخى طاره جق قبويه دينور (السك) سينك ضميله عقرب ياخود اورمجك يوه سنه دينور ولامت طبعه دينور يقال به سك اى لؤم طبع وكوزه نكلرى طاره جق زرهه دينور واوكى طوتلوب قپانمش يوله دينور بيسز صوقاق كبى يقال اخذ سكا اى طريقا منسدا واسك لفظندن جمع اولور كما سيذكر وبردرلو طيب آديدركه رامكدن اتخاذ اولنور رامكى اون ايدوب الكدن كچرد كدنصكره صوايله معجون ايدوب كركى كبى اوغارلر بعده قابه ياپشمامق ايچون برمقدار دهن خيرى ايله بيلايوب بركيجه على حاله ترك ايلدكدنصكره برمقدار مسحوق خالص مسك اضافه وكركى كبى مزج وقرصلر دوزوب وايكى كون ترك ايدرلر صكره اول قرصلرى چوالدوز ايله دلوب برقنبه تسبيح كبى ديزوب برسنه او يلجه ترك ايدرلر عتيق اولدقجه رايحه سى اطيب اولور بين الاطباء بوسك المسك ايله متعارفدر (السكاء) تشديد كافله بودخى حلقه لرى طاره جق زرهه دينور واسك لفظندن مؤنثدر كما سيذكر (السكك) فتحتينله صاغرلغه دينور مصدر واسم اولور ومنه يقال فى اذنه سكك اى صمم وقولقلر كوچك وباصق وباشه ياپشق اولمق معناسنه دركه تركيده چومار تعبير اولنور على قول اوستى ياخود ايچ دائره سى كوچوك ودليكى طار اولمق معناسنه در انسانده وحيوانده اولسون تقول سككت ياجدى خطابا للصبى سككا من الباب الرابع وهو صغر الاذن ولزوقها بالرأس وقلة اشرافها اوصغر قوف الاذن وضيق الصماخ (الاسك) صفتدر قولغى وصف مذكور اوزره اولان انسان وحيوانه دينور سكاء مؤنثيدر مترجم ديركه سكاء ماده سى كتب فقهيه ده اضحيه بحثنده مستعملدر لكن فقهاء خلق قولغى اولميان ايله تعريف ايدرلر حتى مغربده التى لااذن لها الا الصماخ عبارتيله بيان ايلمشدر قوش كبى ومنه كل سكاء تبيض وكل

شرقاءتلد واسك صاغره دينـور يقال هواسك اى اصم و بنوعبدالله بن عمرو بن كلثوم جماعتدن بوينك فرسى
اسميدر ودوه قوشنه اطلاق اولنور ايشتمز اولديغيچون (السكاكة) ثمامه وزننده خرده قولقلى شخصه دينـور
وكوك يوزينه ملاقى هوايه دينور سكاك دخى دينـور اهل حكمته كوره طبقهٔ سابعهٔ هوائيه اولور تقول لاافعل ذلك
ولوزوت فى السكاكة والسكاك اى الهواء الملاقى عنان السماء ورأيى خوديله عامل اولوب بركسه ايله مشورت ايلمز
اولان آدمه دينور يقـال هوسكاكة اى مستبد بالرأى (السكاك) غراب وزنـنده بودخى كوك يوزينه ملاقى هوايه
دينوركاذكر واوقه يلك يايشدريلان يره دينور (السكة) سبنك كسريله ضربخانه سكه سنه دينور يقال هذا الدرهم
فى سكة فلان وهى حديدة منقوشة تضرب عليهـا الدراهم واشجار طابورينه دينوركه مسطر وارى صره ايله
ديكلمش اشجـاردن عبـارتدرجمعى سكاكدر سبنك كسريله ومنه قولهم ضربوا بيوتهم سكاكا اى صفا واحدا
وسكه چفتجيلرك صبان دمورينه دينور يقـال شق الارض بسكة وهى حديدة الفدان وطوغرى يوله وصوقاغه
دينـور ومنه يقـال اخذ الامر بسكته اى فى حين امكانه شارحك بيـاننه كوره جمعى سكك كلورسدره وسدركبى
مصبـاحده وغيريده السكة الزقاق عبـارتيله مرسومدر ومغربده زقاق واسع ايله مفسردر و بومعنا سكة شجردن
مأخوذدر (السكى) سكه يه منسوب ديمكدر بومناسبتله مسكوك آلتونه اطلاق اولنور (السكسكة) زلزله وزننده
ضعف وزبونى معناسنه در يقـال به سكسكة اى ضعف وشجاعت معناسنه در يقـال فى سجيته سكسكة
اى شجاعة (السكاسك) سبنك فتحيله يمنده بركوجك قبيله آديدر پدرلرى ملوك يمندن سكسك بن اشرس ايدى
على قول اسمى سكاسك بن واثله در ياخود بو وهمدرصواب اولان قول اولدر نسبتنده سكسكى دينـور (الاستكاك)
افتعـال وزنـنده نبـات كثرتندن برى برينه صارمشمق معنـاسنه در يقـال استك النبت اذا التف وقولق دليكى
طاراولمغله ايشتمز اولمق معناسنه در يقال استكت المسامع اذا صمت وضاقت بوراده وامهات سائره ده مثال بورسمه در
ظاهرا قولغك دليكى خلق قپـانق وجهيله طاراولمغله هواء خارج هواء واقفى قرع ايله ايچرودماغ وقلبه ادخال
ايده مديكى سببيله ايشتمز اولور ياخود خارجدن جسم غريب وقوعى كبى عارضه دن ياداخلدن رطوبات غلظتلنوب
عصبده تحجرى كبى عارضه دن ناشى سده حادث اولمغله دليك مسدود طرزنده طاره جق اولمغله ايشتمز اولـور
فليحرر (التسكسك) تزلزل وزننده يلوارمق معنـاسنه در يقال تسكسك اليه اذا تضرع (الانسكاك) خاصة
بغرتلق قوشى يك هوالنوب پروازايلدكدنصكره كوكسنى اشاغى يه ويروب يوزى قيوطوغر يلغنه سوز يلوب انمك
معنـاسنه در يقـال انسك القطا واجبنى انسكاكه وهوان ينسك على وجهه ويصوب صدره بعد التحليق اصل
انسكاك طوغرى يوله كتمك معنـاسنه در (السكركة) ضمتيله مصر بغدايندن مرتب بوزه يه دينور تقول سقانى
السكركة اى شراب الذرة (السلك) سبنك فتحيله (والسلوك) قعود وزنـنده يول ومكان مقوله سنه كيرمك
معناسنه در يقـال سلك المكان سلكا وسلوكا من البـاب الاول اذا دخل فيه مؤلفك بصائرده بيـاننه كوره اصل
يوله كيرمك معناسنه موضوعدركه يوله دوزلمك تعبير اولنور وسلك متعدى اولور يقال سلكه غيره وفيه وعليه سلكا
اى ادخله ويقال سلك يده فى الجيب اى ادخلهـا فيه (الاسلاك) همزه نك كسريله ادخال معناسنه در يقال اسلكه
اياه واسلك يده فى الجيب اذا ادخلهـا فيه (السلكة) سبنك كسريله ايپلك تلنه دينـور كه ايكنه يه كچور يلور جمعى
سلك وجمع الجمعى اسلاك وسلوك كلوز يقال سلك السلكة فى الابرة اى الخيط (السلكى) بشرى وزنـنده مزراق
مقوله سنك طوغريلغنه دورتمسنه ودورتمسنه دينـور يقـال طعنه السلكى اى طعنة مستقيمة وطوغرى ايشه
دينـور امرمستقيم معنـاسنه يقـال امر سلكى اى مستقيم ظاهرا تانيثى حال ياخود فعله تاويلنه مبنى در (السلك)
صرد وزنـنده بغرتلق قوشنك على قول ككلك قوشنك فريكنه دينور تقول اخذت سلكا اى فرخ القطا او الحجل
وديشيسنه سلكه دينورهايله وسلكانه دينورسبنك كسريله و بونادردر جمعى سلكان كلورسبنك كسريله (سليك)
زبير وزننده اساميدندرسليك بن عمرو ياخود سليك بن هدبة القطفانى اصحابدندر وسليك بن يثربى بن سنـان بن
سلكه شاعر ودزد چالاك وفتاكدر سلكه كه همزه وزننده در والده سيدر * اعدى من سليك * مثلنك منشأيدر
وسليك العقيلى وشقيق بن سليك شاعرلردر وسليك بن مسحل واغر بن حنظلة بن سليك السليكى تابعيلردر (المسلك)
معظم وزننده ايپلك تلى كبى نحيف ونزار آدمه دينور يقـال رجل مسلك اى نحيف (السلكوت) جبروت وزنـنده
برقوش آديدر شارح ديركه سيالكوت دخى هندستانده برشهر آديدر (المسلكة) مقعده وزنـنده قفتـانك يرتماجنه
دينور (السلك) سبنك كسريله ناقه طوغوردقده ممه سندن ابتدا چقان نسنه يه دينوركه ممه آغزى تعبير اولنور بعده
آغوز چقـار (السمك) فتحتيله بالغه بنور (السمكة) هايله مفرديدر وفلكده حوت برجنه اطلاق اولنور (السمك)

سبنك فتحيله بو كسلتمك معناسنه‌در يقال سمك البناء سمكا من الباب الاول اذا رفعه وسمك خانه‌نك تاوانته اطـلاق
اولنور سقف معناسنه على قول خانه‌نك اعلاسندن اسفلنه قدر اطلاق اولنور كه مراد بو قريسندن دبنه قدر امتدادیدر
يقـال رفع سمك البيت وهو السقف اومن اعلا البيت الى اسفله لكن بيضاوى اشبو (رفع سمكها) آيت كريمه سنده
اى جعل مقدار ارتفاعها من الارض اوثخنها الذاهب فى العلو رفيعـا عبارەسيله تفسير ايلمكله ايكيسى دخى مؤلفك
تفسيرينه منـافيدر قول اول ظاهردر وقول ثانى عـلى العكس‌در مؤلفك قولنه كوره عمق اولمشدر وهر نسنه‌نك
بوينه وقامتنه دينور يقال سمك الشئ اى قامته وتيماء نام قصبه‌ترابنده برصو آديدر (الصموك) سلوك وزننده بو كسلمك
معنـاسنه‌در يقال سمك البنـاء سمكا فسمك سموكا اى ارتفع (السماك) كتاب وزننده شول نسنه‌يه دينور كه آنكله
برنسنه‌يى يو كسلدوب يوقرى قالدرر لرجمعى سمك كلور ضمتينله وسماك اعزل وسماك رامح فلكده ايكى براق كوكبلردر
ياخود اسد صورتنك بوغزى چنبرينه طوغرى كوكسنه كلمش اياقلرى صورتلريدر وسماك بن حرب وسماك بن ثابت
وسماك بن سعد وسمـاك بن مخرمه كه كوفه‌ده مسجد سماك صاحبيدر وسمـاك بن هزال صحابيلردر (السمـاك) شدّاد
وزننـده محمد بن صبيح نام عابد ومحدثك جدى اسميدر ودارقطنى شيخى اولان عثمـان بن احمد الدقاقك جدّيدر
(المسماك) محراب وزننده چادر ديركنه اطلاق اولنور كه آلت رفع خيمه‌در (المسمكات) مكرمات وزننده سماواته اطلاق
اولنور مسموكات لحن در ياخود انده لغتدر لكن سمك رفع معنـاسنه اولمغله مسموكات قياس اوزره وارد اولديغندن
تلحينى نا ملايمدر حتى نهايه‌ده وفى حديث على (وبارئ المسموكات) اى السموات السبع عنوانيـله مرسومدر (المسموك)
اوزون شيئه دينور ومتين ومحكم ابيه واورغانه دينور (السميكاء) مصغر بنيه‌سيله قورتدقلرى خرده بالقلره دينور آترينه
وزهوزكبى (سمكه) فتحاتله بر رجل اسميدر (السملكة) دحرجه وزننده برنسنه‌يى اوزون ودكرمى قلمق معناسنه‌در
طپوزصاپى كبى يقـال سملك اللقمة اذا طوّلها فى لمة وتدوير (السنك) ضمتينله آچق شاهراه يوللره دينور (السنبك)
قنفذ وزننده بركونه يلمكه دينـور و بتون طرنقلود واتك طرنقلرى اوجنه دينور يقـال سنبك الفرس اى طرف حافره
وسنبك السيف قلجك قننده اولان زينتك اوجنه اطلاق اولنور وسنبك المطر يغمورلك اولنه دينور وسنبك البيض
توغلغه‌نك تپه‌سـنه دينـور وسنبك البرقع يچه‌نك اكسه‌يه بغلدقلرى باغندن عبـارتدر وسنبك الارض غليظ
اولوب خير ومنفعتى آز اولان يوره دينـور و برنسنه‌نك وقت وزمان ادراكنه اطـلاق اولنور يقـال كان ذاك
على سنبكه اى على عهده وبرنسنه‌دن سابق ومتقدم اولانه دينور يقـال سنبك من كذا اى متقدم منه (السهك)
فتحتينله ترلين كمسه‌دن ظهور ايدن بد رايحه‌يه دينور يقـال فيه سهك اى ريح العرق وسهك مصدر اولور ترلمش
كمسه بدقوقق كذلك تربدقوقق معنـاسنه يقـال سهك الرجل والعرق سهكا من الباب الرابع اذا اروح ومتعفن
ات قوقوسنه و بالق ودمور پاسى قوقولرينه دينور (السهكة) سبنك فتحيله (والسهكة) همزه وزننده بونلرده سهك
معنـارينه‌در يقـال ماهذا السهك والسهكة والسهكة اى قبح رايحة اللحم الخنز وكذا ريح السمك وصدء الحديد
(السهك) كتف وزنـنده ترى بدقوقان آدمه دينور (السهك) سحق وزننده يل يرك طپراغنى صاورمق معناسنه‌در
يقـال سهكت الريح التراب عن الارض سهكا من البـاب الاول اذا اطارته وسحق ايلمـك معناسـنه‌در يقـال
سهكه اذا سحقه (السهوك) سلوك وزننده دابه آهسته‌جه وملايم اشوب كتمك معنـاسه‌در يقال سهكت الدابة
سهوكا اذا جرت جريا خفيفـا (الاساهيك) دوابك كوناكون اشوب كيدشلرينه دينـور (الساهكة) (والسهوك)
صبور وزننده (والسيهك) صيقل وزننده (والسيهوك) طيفور وزننـده (والمسهكة) مقعده وزنـنده يك شديد اسن
روزكاره دينور ومسهكه ومسهك مبلرك فتحيله شديد اسن روزكارك ممرينه وكذركاهنه دينور (الساهك) صاحب
وزنـنده كوز اغريسنه وكچيكنه دينـور كاهل كبى اسمدر يقـال بعينه ساهك اى رمد وحكة (السهاك) شدّاد
وزننده (والمسهك) منبر وزننده شول بليغ وسخنور آدمه دينـور كه روزكار اسركبى فتور وفاصله‌سز متصل واحد
سرد كلام ايدراوله يقـال رجل سهـاك ومسهك اى بليغ يمر فى الـكلام مرّ الريح يقـال فرس مسهك اى جرّاء
ومسهك روزكاركبى اشوب كيدن آته اطـلاق اولنور (السهوك) صبور وزننده طوشنجل قوشنه دينور (التسهوك)
ترهوك وزنـنده آهسته‌جه تأنى ايله يوريمك معناسنه‌در يقـال تسهوك الرجل اذا مشى رويدا (السهيكة) سفينه
وزننده بردرلو طعام آديدر (السوك) شوك وزنـنده برنسنه‌يى سورتوب اوغمق معناسنه‌در يقـال ساك الشئ يسوك
سوكا اذا دلكه واغزى مسواكلمك معناسـنه‌در يقال ساك فه بالعود اذا دلكه (التسويك) بودخى اغزه مسواك
سورمك معناسنه‌در يقال سوّك فه بمعنى ما كه (الاستياك) افتعال وزنـنده (والتسوّك) تفعل وزننده مسواكلمك
معناسـنه‌در يقال استاك الرجـل وتسوّك اذا تدلّك بالمسواك بو ايكى ماده‌ده فم وعود ذكر اولنمق صحيح دكلدر

ش

المسواك آغزه سورەجك معهود اغاجدر (السواك) كتاب وزننده مسوا كه دينور جمعى سوك در كتب وزننده
و بو مؤنث ومذكر اولور (وسوالك) (وتساوك) تفاعل وزننده ضعيف وفرسز يورمك معناسنه مستعملدر كويا كه
فرط ضعفندن وجودنى ايكى طرفه سوروب وسورتونەرك يعنى يوجه اورەرق يورر يقال ساك الرجل يسوك سوكا
وتساوك تساوكا اذا سار ضعيفا (سوالك) غراب وزننده بررجلك علميدر بحمد تعالى فصـــــل الشين المعجمة
(الشبك) سبك وزننده برنسنەنك اجزاسنى برى برينه كچروب صوقشدرمق معناسنەدر پنجره قفسى و بالق آغى
و پرمقلرى برى برينه كچروب كلدلمك كبى يقال شبك الشئ شبكا من الباب الثانى اذا انشب بعضه فى بعض فنشب
وامور ومصالح پيچيده وشوريده اولمق معناسنه مستعملدر ظاهرا بونك مصدرى شبوكدر قعود وزننده يقال
شبكت الامور اذا اختلطت والتبست (الاشتباك) افتعال وزننده مطاوعيدر يقال شبك الشئ فاشتبك ويقال
اشتبكت الامور بمعنى شبكت (التشبيك) شبك معناسنەدر (التشبك) تفعل وزننده مطاوعيدر يقال شبك الشئ
فتشبك (التشابك) تفاعل وزننده بودخى امور ومصالح شوريده و پيچاپيچ اولمق معناسنەدر يقال تشابكت
الامور بمعنى اشتبكت وتشابك كلب وسائر سباع چاتشمق معناسنەدر كه كليدلنورلر يقال تشابكت السباع اذا ازرت
(الشابك) برى برينه كيريشوب صوقشمش نسنەيه دينور ذوشبك معناسنه يقال طريق شابك اى متداخل ملتبس
وديشلرى برى برينه كيرشمش ارسلانه وصف اولور يقال اسد شابك اى مشتبك الانياب (الشبالك) زنار وزننده
قوزغون قلجى ديدكلرى نباته شبيه وآندن اعذب بر نبات آديدر وحصير طرزنده صوقشدرمه اولان نسنەلره دينور
پنجره قفسى و پنجره دمورى وزنبورى پرده كبى هر طائفه سنه شبا كه دينور ودوەيه چاتدقلرى محملرك خانەلرينك
چاتجق اوجلرينك ارالقلرينه دينور كه قايشلر ايله مشبك چاتوب صرارلر وصيادآغنه دينور شبكه كبى كاسيذكر
جمعى شبابيكدر وشباك اسمعيل بن مبارك نام محدثك جدى اسميدر وعلى بن احمد بن ابى العز نام محدثك
پدرينك جدى اسميدر (الشباك) شداد وزننده اساميدندر شباك بن عائذ الدستوانى وشباك بن عمرو محدثلردر
(شبالك) كتاب وزننده اساميدندر شبالك الضبى وشبالك بن عبدالعزيز وعثمان بن شبالك محدثلردر وشبالك
اوج موضعك آديدر (الشبكة) فتحاتله آوجيلرك آغنه دينور شركه معناسنه جمعى شبك وشبالكدر شبك كسر يله
تقال نصب الصيادالشبالك والشبكة اى شركة وشبكه برى برينه يقين قيولره اطلاق اولنور ودبى يقين اولان اشمه لره
اطلاق اولنور كه بونلرده برى برينه متقارب اوله وقيولرى چوق ارضه دينور وترلاصحبانك يوه لرينه دينور كه
دالك دالك اولور واجأ نام جبلده برصو آديدر وسميراء الاسد نام محل شرقيسنده برصو آديدر و بنوقشير يوردنده برصودر
و بنونمير يوردنده اوچ صو آديدر و بشقه برصو آديدر (الاشباك) همزەنك كسريله برى برينه قريب قيولر ودبى يقين
اشمه لر قازمق معناسنه در يقال اشبك القوم اذا حفروا الشبكة (الشبكة) غرفه وزننده صوقشمه معناسنەدر بوعلاقه ايله
نسب قرابته يعنى خصملغه اطلاق اولنور يقال بينهما شبكة اى نسب قرابة (شبيك) زبير وزننده بنومازن بلادنده
برموضع آديدر (شبيكه) جهينه وزننده عرجاء قربنده بروادى اسميدر ومكه ايله زاهر بيننده برموضع ياخود
برقيو آديدر و بنوسلوله مخصوص برصو آديدر (بنوشبك) شينك كسريله بربطن آديدر (ذوشبك) فتحتينله حجازده
بلاد بنى نضر بن معاويه ده برصو آديدر (الشبك) فتحتينله طراق ديشلرينه اطلاق اولنور (الشابابك) بانك
فتحيله برنبات اسميدر كه مصرده برنوف ديمكله متعارفدر بين الاطباء شابابج ايله معروفدر مصر ديارنده اولور
(الشحك) سحق وزننده اوغلاق اناسنى امسون ديو آغزينه شحاك بغلمق معناسنەدر يقال شحك الجدى شحكا
من الباب الثالث اذا جعل فى فمه الشحاك (الشحاك) كتاب وزننده اناسنى امسون ديو اوغلاغك اغزينه
ارقورى بند ايتدكلرى اغاجه دينور كه اسنك وآغزلق تعبير اولنور (الشودكان) شبنك ودالك فتحيله سلاح
و يراغه دينور شكه واداة سلاح معناسنه بعض نسخه ده الشبكة واقع اولمغله شارح آنى تخطئه ايلمشدر (شاذك)
ذال معجمه ايله هاجر وزننده محدثيندن يوسف السجستانى پدرينك اسميدر (الشرك) شينك كسريله (والشركة)
شينك كسرى وضميله اورتاقلق معناسنەدر تقول لى فيه شرك وشركة اى اشتراك وشرك شريك كبى اورتاغه دينور
جمعى اشراك كلور شبر واشبار كبى يقال هو شركه اى مشاركه وشركه مصدر اولور اورتاغ اولمق معناسنه يقال شركه
فى البيع والميراث شركة من الباب الرابع اذا صار شريكه وشرك اشراكدن اسم اولور كفر معناسنه كه واحد حقيق
اولان ذات اجل واعلايه حاشا شريك اسنادينه دينور وخصملغه وقرابته اطلاق اولنور نسبده اورتاقلق اولمق
ملابسه سيله تقول رغبنا فى شرككم اى مشاركتكم فى النسب وشرك جبل قنان وراسنده برصو آديدر (الاشتراك)
افتعال وزننده (والتشارك) (والمشاركة) برى برينه اورتاق اولمق معناسنەدر يقال اشتركا وتشاركا وشاركا

إذا وقعت بينهما الشركة (الشريك) امير وزننده اورتاغك هر برينه دينور جمعى اشراك كلور شهيد ولشهاد كبى
وشركاء كلور كرماء كبى مؤنثى شريكه در جمعى شرائك در (الاشراك) همزه‌نك كسريله خداى متعاله غيرينى
حاشا شريك ايلمك زعم باطلنده اولمق معناسنه در يقال اشرك بالله اى كفر (المشرك) والمشركىّ ياى نسبتله كه
مبالغة نفسنه منسوبدر وصف مذكور اوزره اولان كافر ملعونه دينور (الشرك) فتحتينله آوجيلرك دوزاغنه
وآغنه دينور كه ايپدن اورلمش اولور كويا كه كوزه نكلر واوركولر برى برينه شريكدر دام وشصت معناسنه جمعى
نادر اوله‌رق شرك در ضمتينله يقال نصب الصائد الشرك وهو حبائل الصيد وماينصب للطير وشرك الطريق
يوللرك جادّه‌لرينه وايشلكنه دينور على قول اولو يولده اولان چتال چتال يوللره دينور كه او يلجه چكيلوب
كيدوب برمحلده اصل جادّه‌يه قارشمه‌يه مفردى شريكه در ايكيسى دخى معناى اوّلدن مأخوذدر قول اوّله كوره
كويا كه بالق آغى سرلمش طرزنده اولديغى تصوّريله در وثانى ظاهردر يقال مضوا على شرك الطريق اى جوادّه
اوهى الطرق التى لاتخفى عليك ولاتستجمع لك وشرك حجازده برموضع آديدر ومصدر اولور پاپوشك تصمه‌سى
منقطع اولمق معناسنه يقال شرك النعل شركا من الباب الرابع اذا انقطع شراكه وحجازده برطاغك آديدر (الشراك)
كتاب وزننده پاپوش تصمه‌سنه دينور كويا كه پاپوشله شركتى واردر جمعى شرك در كتب وزننده واشرك در
افلس وزننده يقال اصلح شراك نعله اى سيرها وچاپرلقده اولان انجه بوجغزه دينور كه جيغر وجلق تعبير اولنور
(التشريك) اورتاق ايلمك معناسنه در يقال شرّكه به اذا جعله شريكاله واياق قابنه تصمه كچورمك معناسنه در
يقال شرك النعل اذا جعل لها شراكا واشترا اولنان نسنه‌نك برمقدارينى مجموعنى آلديغى بهاسيله بيع ايلمك معناسنه
مستعملدر يقال عامل بالتشريك وهو بيع بعض ما اشتراه بما اشتراه به (الشركىّ) شينك ضميله هنلىّ وزننده
ورانك تشديديله جائزدر سرعتله يوريشه دينور كويا كه خطوهٔ اولايى ثانيه‌يه شريك ايدر يقال سار شريكا اى سيرا
سريعا وسرعتله پيدرپى اور يلان سله وشماره دينور يقال لطم شركىّ اى سريع متتابع (شريك) زبير وزننده
اساميدندر شريك بن مالك بن عمرو بربطن پدرينك اسميدر ومسدّد بن مسرهد نام كمسه‌نك جدّى اسميدر
ومرقوم محدّثيندندر نسبى رقية العقرب كبى مسلسل اوله‌رق سرهد ماده‌سنده بيان اولندى (المشترك) اسم فاعل
بنيه‌سيله موسوس ومهموم كبى كندى كنديسيله سويلشور اولان آدمه دينور كويا كه كندى نفسيله اشتراكى
واردر ياخود بالق آغى كبى نفسنه طولاشمشدر يقال رجل مشترك اذا كان يحدّث نفسه كالمهموم (الفريضة المشركة)
معظمه وزننده‌در واكامشتركه ومسئلهٔ حماريه دخى اطلاق اولنور وبوميراثه متعلق شول مسئله‌دن عبارتدر كه برخاتون
فوت اولوب زوجنى واممّنى واخوانِ لامّ واخوانِ لابوينى ترك ايلمكله عمر الفاروق رضى الله عنه حضرتلرندن كيفيت
تقسيمى سؤال اولندقده اصل مسئله آلتيدن كلمكله نصفنى زوجه وسدسنى امّه وثلثنى اخوانِ لامّه ويروب اخوانِ
لابوينى محروم ايلدكده من بورلر يا امير المؤمنين طوته‌لم پدرمز حمار ايمش انمز بر دكليدر ديديلر حضرت عمر دخى
تفكر ايدوب اول ثلثده انلرى تشريك ايلديلر بناء عليه اول مسئله‌يه مشرّكه ومشتركه وحماريه اطلاق اولندى
(المشركة) فتحاتله بنواسده مخصوص برقريه در (المشارك) اسم فاعل بنيه‌سيله اصولدن اسن يللرك بيننده هبوب
ايدنيا كرى يلك كرته‌سنه قريب كرته‌دن اسن يله اطلاق اولنور يقال ريح مشارك وهى التى تكون النكباء اليها
اقرب من الريحين التى تهبّ بينهما (الشكّ) شينك فتحى وكافك تشديديله شبهه وكمان معناسنه در كه يقين مقابليدر
جمعى شكوكدر يقال مافيه شكّ وهو خلاف اليقين مترجم ديركه شك ماده‌سى مصباحده مبسوطدر فليراجع
وشك مصدر اولور شبهه وكمان ايلمك معناسنه يقال شكّ فى الامر شكا من الباب الاوّل اذا ارتاب وشكّ كميكده
اولان آزجه چتلاغه دينور يقال فى ضلعه شكّ اى صدع صغير فى العظم وبركونه دارو اسميدر كه فاره‌يى
اهلاك ايدر خراسانده واقع كومش معدنندن جلب اولنور تركيده صچان اوتى ديرلر بياضى وصاريسى اولور
وشكّ مزراغى دورى وات وكچكه ايشلدوب تا اوته‌سنه قدر كچورمك معناسنه در يقال شكه بالرمح شكا اذا انتظمه به
يعنى خرقه الى العظم وسلاحلنمك معناسنه در يقال شكّ فى السلاح اذا دخل فيه ودوه‌نك قوللرى يانلرينه
ياپشمق معناسنه در كه يتمابلغندن اولوب آغسمغه بشلر يقال شكّ البعير اذا لزق عضده بالجنب وبرنسنه‌يه
نوعا يل ايلمك معناسنه در تقول شككته والبه شكا من الباب الرابع اذا ركنت وخانه‌لرى برچرپيده صره واردى
ياپمق معناسنه در يقال شكوا بيوتهم اذا جعلوها على طريقة واحدة (التشكك) تفعل وزننده بودخى كمان
ايلمك معناسنه در يقال تشكك فيه بمعنى شكّ (التشكيك) تفعيل وزننده برآدمى شكّ وكمانه دوشورمك معناسنه در
يقال شككه فلان اذا القاه فى الشكّ (الشكوك) صبور وزننده شول ناقه‌يه دينور كه يك تو يلو اولمغله سموزلكنده

وز بونلغنده شك وكمان اولمغين اورگنه يا پشيلوب يوقلنور اوله جمعى شك كلور شبنك ضميله (الشك) شبنك كسريله
يانى كوشه لرينك ارقه لرينه چكوريلان غلافلره دينور (الشك) شبنك ضميله شكوك لفظندن جمعدر كه ذكر
اولندى (الشكة) سكه وزننده سلاحه ويراغه دينور يقال جاء وعليه شكة اى سلاح وبالته مقوله سنك صاپى كيره جك
دليكه صقشوب طوتمق ايچون صوقيلان چوى يه دينور (الشكة) شبنك ضميله شقه وزننده ومرادفيدر كه مسافه
معناسنه در يقال بينهما شكة بعيدة اى شقة (الشاكة) بركونه ورم اسميدر كه بوغزده حادث اولور (الشكيكة)
سفينه وزننده فرقه معناسنه دركه بر بلوكه دينور يقال جاءت شكيكة من الناس اى فرقة واسلوب وطريقه
معناسنه در جمعى شكايك وشكك كلور ضمتينله وخوى وخلق معناسنه در يقال له شكيكة حسنة اى خلق وميوه
سپديسنه دينور (الشكى) شبنك ضميله آغركه دينور كه سركش آتلره اور يلور شارحك بيانته كوره ارمينيه ده
شك نام قريه يه منسوبدر (الشكاك) كتاب وزننده صره صره مسطر وارى ياپلمش بيوت وخيامه دينور
(الشكاكة) سحابه وزننده ارضدن برناحيه يه دينور (الشكشكة) زلزله وزننده كسكين سلاحه دينور على قول
سلاحك كسكينلكنه دينور (شنبك) جعفر وزننده محدثيندن عبيدالله الدينورى پدرى وعثمان بن
احمد الدينورى جدينك اسميدر (شنبك) زبرج وزننده محدثيندن عبدالله بن احمد النهاوندى جدينك اسميدر
(شنوكه) ملوله وزننده برطاغك آديدر وكثير نام شاعر ❊ فان شفائى نظرة لو نظرتها ❊ الى ثاقل يوما وخلفى شنائك
بيتنده اجزاسى اعتباريله جمع بنيه سيله ايراد ايلمشدر (الشوك) شبنك فتحيله تيكنه دينور خار معناسنه مفردى شوكه در
وشوك مصدر اولور كوده يه تيكن باتمق معناسنه در يقال شاكته الشوكة تشوكه شوكا اذا دخلت فى جسمه
وبو معناده متعدى اولور برينك كوده سنه تيكن باتورمق معناسنه تقول شكته الشوك اشوكه شوكا اذا ادخلته
فى جسمه وشوك السلاح حديد السلاح آدمه اطلاق اولنور كما سيذكر وبر آدمك شوكت وحدتى نمايان اولمق
معناسنه در يقال شاك الرجل يشاك شوكا من الباب الرابع اذا ظهرت شوكته وحدته (الشاكة) تيكنلك يره دينور
خارستان معناسنه يقال ارض شاكة اى كثيرة الشوك وشاكه وشوكه فرحه وزننده وشائكه ذائقه وزننده
تيكنلو اغاجه دينور يقال شجرة شاكة وشوكة وشائكة اى كثيرة الشوك شاك كلمه سنك اصلى شوكه ايدى فرحه
وزننده واو الفه قلب اولندى وشاكه وشيكه شبنك كسريله مصدر اولور تيكنلكه اوغرامق وتيكنلكه دوشمك
معناسنه در يقال شاك الرجل يشاك شاكة وشيكة اذا وقع فى الشوك وتيكنلكه قارشمق معناسنه در يقال شاك
الرجل الشوكة اذا خالطها وباء حرفيله متعدى اولور بر آدمه تيكن طوقندرمق معناسنه يقال ماشاكه بالشوكة
اى ما اصابه بها وتيكن طوقنمق معناسنه در تقول شاكتنى الشوكة اى اصابتنى وتقول شكت الشوك اشاكه اذا وقعت فيه
بونلرك مجموعى باب رابعدندر قالديكه مثال اخير تكرار دكلدر زيرا مثال سابقده شوك لفظى غير مذكوردر وبوراده
ظرفيت اوزره منصوبدر (التشويك) اغاج تيكنلو اولمق معناسنه در يقال شوكت الشجرة اذا كانت شائكة
وديوارك اوزرنى تيكنلمك معناسنه در يقال شوك الحائط اذا جعل الشوك عليه واكين سنبله سنك دانه لرى
طاغلمزدن مقدم اوجلرى اغار وب تيكن تيكن كسكينلمك معناسنه در يقال شوك الزرع اذا ابيض قبل ان ينتشر
يعنى حدد ودوه نك آزى ديشلرى اوزامق معناسنه مستعملدر يقال شوكت لحيا البعير اذا طالت انيابه
وقوش ياورو يسى تويلنوب اوجلرى تيكن تيكن چقمغه باشلمق معناسنه مستعملدر يقال شوك الفرخ اذا اخرجت
رؤس ريشه ودلى قانلو جوانك بيغى سرزدلنمكه باشلمق معناسنه مستعملدر يقال شوك شارب الغلام اذا خشن
لمسه وقيزك ممه لرى اوجلرى كورنمكه باشلمق معناسنه در يقال شوك ثدى الجارية اذا تحدد طرفه وتراش اولمش
آدمك باشنك قيللرى ظهور ايلمك معناسنه در يقال شوك الرأس بعد الحلق اذا نبت شعره (الاشواك) همزه نك
كسريله بودخى اغاج تيكنلمك معناسنه در يقال اشوكت الشجرة اذا كانت شائكة وبو اصلى اوزره در
وبعد الاعلال اشاكه بر آدمه تيكن باتورمق معناسنه در تقول اشكته الشوك اذا ادخلتها فى جسمه وبر آدمه تيكن
طوقندرمق معناسنه در يقال ما اشاكه شوكة ولا شاكه بها اى ما اصابه (الشوكة) شوكك مفرديدر كه ذكر اولندى
وشوكه يراغه دينور يقال جاء وعليه (شوكة) اى سلاح وعند البعض سلاحك حدتنه اطلاق اولنور اوله كوره
اسم وثانى يه كوره مصدر يا خود اسم مصدر اولور وشوكة القتال حرب وجدالك شدتنه ودشمنى افراط اوزره
قتل ونكايت واستيصاله اطلاق اولنور يقال دهشتنى شوكة القتال اى شدة بأسه والنكاية فى العدو وشوكه
برمرض معروف اسميدر شارحك بيانته كوره طاعون نوعندندر ظاهرا كتب طبيه ده باغره اسميله مرسوم اولان
علتدر كه طاعون طرزنده اولور اكثر متطبب آنى طاعون ظن ايدرلر لكن دكلدر مصرده اكا كبه ديرلر كاف مضمومه ايله

وشامده ضرب مثلدر وقزالق وقزل طونلي ديدكلري علتدر ديشور كه قورداشني كبي بتـون كوده قيزيل اولـور وجلاهلرك چيبره ديدكلري آلتدر دينـور كه تيكن تيكن اولـور اورش وارغاجي آنكله دوزلدرلر وعقربك ايكنه سنه دينـور وبرخاتون اسميدر وشوكة السكان كانچيلرك طراق بودنه قوللندقلري نسنه يه ديرلر كه ياش چامورده خرما تيكنلري ديزدكدنصكره قورو يدوب كانن آنكله طرازلرلر (المشوك) ميمك فتحيله مفعول وزننده كوده سنده شوكه ديدكلري قزللق حادث اولان آدمه دينور يقال شيك الرجل على بناء المجهول فهو مشوك اذا علت جسده الشوكة (الشوكاء) حمراء وزننده هنوز اولكري وسرتلكي اولان يكي لباسه وصف اولور يقال حلة شوكاء اذا كانت عليها خشونة الجدة (شاك السلاح) كافك تخفيفي وضميله (وشائك السلاح) (وشوك السلاح) كتف وزننده (وشاكي السلاح) كسكين براقلو آدمه دينور يقال رجل شاك السلاح وشائك السلاح وشوك السلاح وشاكي السلاح اي حديده شارح ديركه شاك السلاح لفظنده شاك كلمه سي كافك كسريله اولديغي صورتده منقوص اولـور قاض كبي وبونده ايكي قول واردر بري اصلي شائك ايدي هار وهائر كبي قلب اولندي شوكه دن مأخوذدر كه حدت سلاح معناسنه در قول ثاني شكه لفظندن كه تشديد ايله دره مأخوذدر سلاح معناسنه مبالغه يي متضمندر وكافك ضميله اولديغي حينده كذلك ايكي قول واردر بري اصلي شوك ايدي واو الفه قلب اولندي وقول ثاني شاكدن محذوفدر انتهى (المشوكة) محسنه وزننده تيكنلو آغاجه دينور يقال شجرة مشوكة اي ذات الشوك وسحاء وقتاد وهراس مقوله سي چاليلق يره دينور يقال ارض مشوكة اذا كانت فيها السحاء والقتاد والهراس (شوكان) شينك فتحي وضميله بر موضع آديدر (مشوكة) معظمه وزننده يمنده جبل قلحاج اوزره برقلعه در (الشويكة) جهينه وزننده بر جنس دومه دينور شارحك بيانه كوره آزي ديشلري اوزون اولانه دينـور وشويكه بر موضع آديدر وقدس قربنده بر قريه آديدر (شاوكان) بخارا قصباسنده بر موضعدر (قنطرة الشوك) بغداد قصباسنده نهر عيسي اوزرنده بر قريه در نسبتنده شوكي دينور (شوكان) چوكان وزننده بحرين قصباسنده بر قريه ويمنده بر حصن آديدر ونيسرخس ايله ابيورد بيننده بر بلده در محدثيندن عتيق بن محمد بن عنبس وبرادري ابو العلا بيس بن محمد الشوكانيان اورادندر تجز بعونه تعالى فصـــــــل الصاد المهملة (الصأك) فتحتينله بر كسه ترلدكده كوده سي بد وچركين قوقق معناسنه در يقال صئك الرجل صأكا من الباب الرابع اذا عرق فهاجت منه ريح منتنة وقان طوكمق معناسنه در يقال صئك الدم اذا جمد وبر نسنه يه ياپشمق معناسنه در يقال صئك به اذا لزق به (الصأكة) تمره وزننده اصلا نمش تخته واغاج رايحه سنه دينـور تقول ماهذه الصأكة وهي رايحة الخشبة اذا نديت (الصئك) كتف وزننده تند وشديد آدمه دينور يقال رجل صئك اي شديد (المصائكة) مفاعله وزننده بر آدمه شدتله معامله ايلمك معناسنه در تقـول ظل يصائكني منذ اليوم اي يشادني (الصعلكة) دحرجه وزننده فقير ايلمك معناسنه در يقال صعلكه اي افقره وقاب ايچره تريده تپه يايمق على قول تپه سني قبه كبي يوكسلتمك معناسنه در يقـال صعلك الثريدة اذا جعل لها رأسا اورفع رأسها وچاير دوه يي سمورتمك معناسنه در يقال صعلك البقل الابل اذا اسمنها (المصعلك) مدحرج وزننده يوالق نسنه يه دينـور ومنه يقـال رجل مصعلك الرأس اي مدوره (الصعلوك) عصفور وزننده فقير وبي نوايه دينور يقال رجل صعلوك اي فقير (التصعلك) تدحرج وزننده فقير اولمق معناسنه در يقـال تصعلك الرجـل اذا افتقر ودوه تويني دوكمك معنـاسنه در يقـال تصعلكت الابل اذا طرحت اوبارهـا عروة الصعـاليك عروة بن الورد لقبيدر داثمـا فقرايي بر دوه آغلنه بركدر وب مال غنايمله بهره مند ايلدي يكيچون اسمنه مضـاف اولمشدر (صعلكيك) زنجبيل وزننده بر رجل آديدر (الصك) شك وزننده بر آدمه بريصي نسنه ايله اورمق على قول مطلقـا اورمق معنـاسنه در يقال صكه صكا من البـاب الاول اذا ضربه بشديد العريض اوعام وقپويي كليد لمك ياقپـامق معناسنه در يقـال صك الباب اذا اغلقه او اطبقه وصك نامه ومكتوبه دينور كتاب معناسنه جمعي اصك كلور همزه نك فتحي وصادك ضميله وصكوك وصكاك كلور صادك كسريله مترجم ديركه بوندن مراد پادشاه براتي وقاضي حجتي اولمقدر فارسي اولان چك معربيدر لكن قاضي حجتنده مشهوردر علم صك مندا ولدر بعضلر ضرب معناسندن بمعني مفعولدر كويا كه شهودا كا ضرب يدا يتمشلردر بو جهتله عربيدر ديديلر بو كه كوره شهود اسملري قيد اولنمدقجه صك اطلاق اولنمز ومؤلفه كوره ايكي صورتده دخي مطلق مكتوبده استعمالي مجازدر (الاصك) (والمصك) ميمك كسريله شول آدمه دينور كه يورركن ديزلري واو كچلري بري برينه چارپلور اوله طواردن طوپوق چالمق تعبير اولنـور يقـال رجل اصك ومصك اي مضطرب الركبتين والعرقوبين وقوي وتوانا انسان وحيوانه دينور ومصك ابرش الكلبي فرسنك آديدر وقپو بندايده جك كليد وطرقاز مقوله سنه دينور (الصكك) فتحتينله

ص

يورد كن طپوق چلارولمق معناسنه در تقول صككت يارجل صككا من الباب الرابع اى كنت مصكا (الصكيك)
اميرو زننده ضعيف وز بون معناسنه در (الصكة) صادك فتحيله او يله اتبسنك پك شدتنه دينور اعمى لفظنك
مرخم مصغرى اولان عمى كلمه سنه اضافتله استعمال اولنور تاكيد ومبالغه ايچون تقول لقيته صكة عمى
اى فى اشد الهاجرة حرا وعمى عمالقه دن برجبار رك آديدر برقومى شدت هاجرده بصوب نهب وغارت ايلمكله
ادنى ملابسه ايله اسمنه مضاف اولمشدر ياى تحتيه بابنده ذكرى اعاده اولنور انشا الله تعالى (الصكاك) غراب
وزننده سكاك كبى هوايه دينور الصلك عنب وزننده قيونك ممه سندن ابتدا چقان قوى ولز وجتلى نسنه يه
دينور كه آغوز آندن صكره كلور سود اغزى تعبير اولنور (التصليك) تفعيل وزننده ناقه نك ممه لرنى صارقى ايله
صاروب بغلمق معناسنه در يقال صلك ضرع الناقة اذا صر (الصمكيك) قمحتبنله (والصمكوك) حلزون وزننده
شر وشور وفساده سرعت ايدن جاهل ونادانه دينور كه پيك شر تعبير اولنور يقال رجل صمكيك وصمكوك اى جاهل
سريع الى الشر و ياوز وقوى وشديد اولان انسان وحيوانه دينور ولز وجتلى يلمشك نسنه يه دينور وقالين وكنده
وتصلق انسانه وسائر نسنه يه دينور وصمكيك برموضع آديدر وعجول اولان احمق و بمغزه دينور يقال رجل صمكيك
اى احمق عجل (الصمكة) فتحاتله توانا اركك دوه يه دينور يقال جمل صمكة اى قوى (المصمئكة) مطمئنه وزننده
يغموردن اصلا نمش يره دينور يقال ارض مصمئكة اى مبتلة من المطر ودو بدوز قابلايى رطوبتلو بلوده دينور كه
هممان يغمور ياغدرمق اوزره اوله يقال السماء اى السحاب مصمئكة اى مستوية خليقة للمطر (الاصمئكاك)
اعشيشاب وزننده غضبه كلمك معناسنه در يقال اصمأك الرجل اذا غضب وسود يوغر دكبى پك قويو لنمق
معناسنه در يقال اصمأك اللبن اذا خثر (الصمكمك) سفرجل وزننده بد بوى اولان شيئه دينور وار كن آدمه دينور
عزب معناسنه وقوى وتوانا آدمه دينور (الصماك) كتاب وزننده او لحكه صكره دن الحاق اولنان تخته يه دينور كه
كوچك اولمغله الحاق ايدرلر جمعى صمك كلور كتب وزننده (الصملك) عملس وزننده پك قوتلو زورمند قوند
كوده لو آدمه دينور جمعى صمالك در يقال رجل صملك اى الشديد القوة والبضعة (الصوك) شوك وزننده اول
ونخستين معناسنه در تقول لقيته اول صوك وبوك اى اول شئ يعنى الك اول اكا بولشدم وحركت معناسنه در
يقال مابه صوك ولا بوك اى حركة وبرنسنه بلاشوب ياپشمق معناسنه در يقال صاك به الزعفران يصوك صوكا
اذا لزق به وصوك اركشنك منبسنه دينور (التصوك) تفعل وزننده بلاشمق معناسنه در يقال تصوك فى رجيعه اذا تلطخ به
(الصيك) صادك فتحيله ياپشمق معناسنه در يقال صاك به الطيب يصيك صيكا اذا لزق به فصــــــــل الضاد
المعجمة (المضئوك) منهوك وزننده زكامه اوغرامش آدمه دينور يقال ضئك الرجل على المجهول فهو مضئوك
اى مزكوم شارحك بيانته كوره مصدرى واسمى ضأك در زكام وزننده (الضبوك) ضادك ضميله يرك تباشيرينه
اطلاق اولنور كه اول بهارده جابجا اوتلرى قينايوب چقمغه بشلامغله تاب وطراوتلو خوشمنظر اولمسندن عبارتدر
تقول اعجبنى ضبوك الارض اى تباشيرها وضبوك الغيث سحابك يغمور علامتلرنى كوسترمسنه اطلاق اولنور كه
اوائلندن عبارتدر يقال قد ظهر ضبوك الغيث اى اخالته للمطر (الاضبيكاك) اعشيشاب وزننده يرك اوتلرى
ظهور ايلمك معناسنه در يقال اضباكت الارض اذا اخرج نبتها (الضبرك) زبرج وزننده قبا و يلقلى عورته دينور
يقال هى ضبرك اى العظيمة الفخذين (الضبارك) علابط وزننده ارسلانه دينور واهل وعيالى چوق ثقلتلو
آدمه دينور ووجودى ايرى وشديد شخصه دينور ضبراك دخى دينور قرطاس وزننده (الضحك) ضادك فتحى
وكسريله (والضحك) كسرتينله (والضحك) كتف وزننده كولمك معناسنه در يقال ضحك الرجل ضحكا
وضحكا وضحكا من الباب الرابع ضد بكى و بعض ناس ضادك كسريله ضحكت ديرلر كسره حايه اتباعا وحلقيه ده
بو وضع صحيحدر (التضحك) تفعل وزننده كولمك پيدا ايلمك معناسنه در (التضاحك) تفاعل وزننده كولشمك
معناسنه در (الضاحك) اسم فاعلدر (والضحاك) شداد وزننده (والضحوك) صبور وزننده (والمضحاك)
محراب وزننده (والضحكة) همزه وزننده (والضحكة) حزقه وزننده كوله كن آدمه دينور كثير الضحك معناسنه
وضحاك وضحكه همزه وزننده بين العرب ذم وقدح محلنده ايراد اولنور كه مراد كستلخ و بى پرده اولوب دائما ناسك اقوال
وافعالنه خنده ايدن بى ادبده استعمال اولنوزنته كه غرفه وزننده ضحكه بوندن مذمومدر كما سيذكر وضحاك وضحوك
يولك آچق و بللو يرينه ووسطنه اطلاق اولنور تقول اخذنا ضحاك الطريق وضحوكه اى المستبين منه وضحاك سلفده
برشاهك اسميدر كه بتون ارضه مالك اولمشيدى والده سى جنيه اولمغله اولدخى ابلره ملحق اولمشيدى مترجم دير كه
ظاهر افريدونك قتل ايلديكى ضحاك ماردوش اوله جقدر كه ده آك معربيدر اون عيبلو ديمكدر برهان قاطع ترجمه مزده

ض

مبسوطدر (الضحكة) غرفه وزننده خلقه كولنج اولان كسيه دينور و بو بغايت ذم وقدح مقامنده ايراد اولنور مسخره
كبي يقال هو ضحكة اي يضحك عليه (الاضحاك) همزه نك كسريله كولدرمك معناسنه در تقول اضحكته ضد
ابكيته (الضاحكة) شول ديشلره اطلاق اولنور كه كولدكده عيان اولورلر ياخود آزى ديشلر ايله سيورى ديشلرك
بيننده اولان درت ديشدن عبارتدر ايكى قولك مألى بردر يقال افتر عن ضاحكته وهي كل سن بيد وعند الضحك
والاربع التي بين الانياب والاضراس وضاحكه نك سبيع بوروننده بر صو آديدر (الاضحوكة) همزه نك ضميله كولمكه
باعث اولان كولجك شيئه دينور يقال جاء باضحوكة اي ما يضحك منه (الضحك) فتحتينله حيض كورمك معناسنه در
يقال ضحكت الارنب ضحكا من الباب الرابع اذا حاضت قيل ومنه قوله تعالى فضحكت فبشرناها باسحق الاية
اى حاضت بعض اتمهاتده مصدرى ضاد مكسوره ايله ضحك اولمق اوزره مرسومدر لكن مؤلفك قاعده سى اوزره
فتحتينله در و كولمك معناسندن مستعاردر زيرا حائض اولان خاتون حامل اولمق غير منكر اولمغله حيضى باعث
انبساطى اولور بوخسه حيض ضحك ماده سنك معناى موضوعى دكلدر وارنب قسمى حيض كورر اولمغله

مؤلف افاده ايجون آنكله تمثيل ايلدى حيوة حيوانده طوشان وصرتلان وكلب وير اسه قوشى حيض كورر اولدقلرى
مسطور در وقالديكه راغب مفرداتنده حاضت ايله تفسيرى اشد رد وانكار ايله تزييف ايلمشدر فليراجع انتهى
وضحك برنسنه يى عجبلمك ياخود برنسنه دن بلكلمك معناسنه مستعملدر يقال ضحك الرجل اذا عجب او فزع
و بلودده شمشك اويناموق معناسنه مستعملدر يقال ضحك السحاب اذا برق وميمون سيلمك معناسنه در
يقال ضحك القرد اذا صوت (الضحك) ضادك فتحيله قاره دينور ثلج معناسنه و كره ياغنه وقيمغه دينور
زبد معناسنه و باله دينور عسل معناسنه ياخود مومليو باله دينور وعجب و تعجب معناسنه در و آق و براق ديشه
دينور واغاجك چچكنه دينور و بولك وسطنه دينور وخرمانك قبجوغندن هنوز ياروب چقان طمور جغنه دينور
(الضحك) ضادك ضميله ضحوكك جمعيدر (الضاحك) اسم فاعلدر كه ذكر اولندى وطاغلرده كورينن بلور كبي
آق و براق طاشه اطلاق اولنور واعراض مدينه دن فرش نام ناحيه دن اشاغيجه ده ايكى طاغك آديدر كه برينه
ضاحك و برينه ضويحك دينور (برقة ضاحك) ديار تميمده بر موضعدر (روضة ضاحك) صمان نام جبلده
بر موضعدر (الضريك) امير وزننده اركك كركس قوشنه دينور واحمق آدمه دينور يقال رجل ضريك اى احمق
وكوتورم كسيه دينور يقال هو ضريك اى زمن و مادرزاد اولان اعمايه دينور يقال رجل ضريك اى ضرير و يك فقير
و بينوايه دينور يقال هو ضريك اى فقير سيء الحال جمعى ضرائك وضركاء كلور (الضراكة) سماحه وزننده معانىء
مزبوره نك مجموعنده مصدردر بر آدم ضريك اولمق معناسنه در يقال ضرك الرجل ضراكة من الباب الخامس
اذا كان ضريكا و بركسنه ضرائك اولمق معناسنه در يقال ضرك الرجل اذا كان ضرا كا (الضراك) غراب
وزننده ارسلانه دينور و يوغون كوده لو سكيرلرى ايرى اعضاسى قوىّ و متين انسان وحيوانه دينور يقال رجل
ضراك اى الغليظ الشديد عصب الخلق (الضيراك) ضادك فتحيله بر جنس بالق آديدر (الضك) شك وزننده
برنسنه بر آدمه مضايقه ويروب تنكدل ايلمك معناسنه در يقال ضكه الامر ضكا من الباب الاول اذا ضاق
عليه و قصدروب صقشدرمق معناسنه در يقال ضك الشيء اذا ضغطه (الضكضكة) زلزله وزننده ضك
معناسنه در يقال ضكضكه بمعنى ضكه و تيز تيز يوريمك معناسنه در يقال هو يضكضك اى يمشي في سرعة
(الضكضاك) ثرثار وزننده طقناز بودوره دينور ضكاضك دخى دينور علابط وزننده مؤنثى هاايله در يقال رجل
ضكضاك وضكاضك اى قصير مكتنز (التضكضك) تزلزل اوزننده شن وشاد وخندان اولمق معناسنه در
يقال تضكضك الرجل اذا انبسط وابتهج (الاضميكاك) اعشيشاب وزننده اوت كركى كبى صويه قانوب يم يشل
پرتاب وطراوت اولمق معناسنه در يقال اضمأك النبت اذا روى واخضر و يرك نباتى ظهور ايلمك معناسنه در
يقال اضمأكت الارض اذا خرج نبتها و پرخشم وغضب اولمق معناسنه در يقال اضمأك الرجل اذا انتفخ غضبا
وسحاب شبهه سز يغمورلى اولمق معناسنه در يقال اضمأك السحاب اذا لم يشك فى مطره (الضنك) ضادك
فتحيله مطلقا طار نسنه يه دينور وصف بالمصدر در مذكر ومؤنثده مستعملدر يقال مكان ضنك وعيشة ضنك
اى ضيق (وضنك) (وضناكة) ضادك فتحيله وضنوكه ضادك ضميله طار اولمق معناسنه در يقال ضنك
المكان ضنكا وضناكة وضنوكة من الباب الخامس اذا ضاق وضنا كه بر آدم ضعيف و بيمجال اولمق معناسنه در
كرك رأى وفكرنده وكرك جسمنده ونفس وعقلنده اولسون وكرك بونلرك مجموعنده اولسون ضيق معناسندن
مأخوذ در يقال ضنك الرجل ضناكة اذا ضعف فى رأيه وجسمه ونفسه وعقله (الضنيك) امير وزننده وصقدر

ضعیف آدمه دینور یقال رجل ضنیك ای ضعیف وطار دیر اکه دینور یقال عیش ضنیك ای ضیق وکندی
اتمکیله برآدمه خدمت ایدن خدمتکاره دینور که همان بوغازی طوقلغنه خدمت ایدن خادمدن دخی مادوندر
یقال هو ضنیك لفلان ای تابع له یخدم بخبزه وقطع اولنمش نسنه یه دینور (الضناك) غراب وزننده (والضناكة)
غرفه وزننده زکام علتنه دینور (المضنوك) زکام علتنه اوغرامش کیسه یه دینور یقال ضنك الرجل علی المجهول
فهو مضنوك ای مزکوم (الضنأك) همزه ایله جندب وزننده (والضنأك) جندل وزننده بنیه وترکیبی متین واندامی
محکم صکیرلری قوی آدمه دینور مؤنثی ضنأکه در وضنأك جندب وزننده ناقهٔ عظیمه دینور (الضناك) کتاب
وزننده بنیه وترکیبی قوند ومحکم انسان وحیوانه دینور مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور وصغریسی قیون قویریغی کبی
بیوك وثقیل اولان عورته دینور و بو فی الاصل مصدردر یقال رجل وامرأة ضناك ای الموثق الخلق الشدید ویقال
امرأة ضناك ای الثقیلة العجز واوا آغاجه دینور (الضوك) شوك وزننده ایغر قسراغه آشمق معناسنه در
یقال ضاك الفرس الحجر یضوك ضوکا اذا نزا علیها (الضواکة) ثمامه وزننده (والضویکة) مصغر بنیه سیله
جماعت معناسنه در یقال جائت ضواکة من الناس وضویکة ای جماعة ظاهرا تصغیر نوعدن برقطعه
اولدیغی تصور ایله در (التضوك) تفعل وزننده بیلاشمق معناسنه در یقال تضوك فی رجیعه اذا تلطخ (الاضطواك)
افتعال وزننده برنسنه یی شدتله چکشمك معناسنه در یقال اضطوکوا علیه اذا تنازعوه بشدة (الضیك)
حیك وزننده ناقه هوانك شدت حرارتندن آپشوب قالمق معناسنه در یقال ضاکت الناقة تضیك ضیکا
اذا تفاجت من شدة الحر فلم تقدران تضم فخذیها علی ضرعها یعنی اسینك شدتندن آپشلرنی آیروب
او یلقلرنی بمه لرینه یناشدرمغه قادر اوله مدی و پرغضب اولمق معناسنه در یقال ضاك فلان علی ای امتلاء
غضبا (الضائك) آسیلکدن آپشوب قلان ناقه یه دینور جمعی ضیك در رکع وزننده فصـــل الطاء
(طرك) فتحاتله ری قضاسنده برقلعه آدیدر واصفهان اولکه سنده برقلعه در (الطحك) قبر وزننده هنوز
بازل اولمامش یعنی آزیسنی یارمامش دوه یه دینور (طرکونه) طانك وراء مشدده نك فتحیله اندلسده بر بلده در
ومغربده برموضعدر (الطسك) طانك فتحیله طسق وزننده ومراد فیدر که ذکر اولندی فصـــل العین
المهملة (العبك) عینك فتحیله برنسنه یی برنسنه یه قاتوب قارشدرمق معناسنه در یقال عبك الشیء بالشیء
عبکا من الباب الاول اذا لبکه (العبکة) فتحاتله حبکه معناسنه در که صو یقیدمنا اولان دانه دز و برنسنه نك
قرنبسنه دینور کسره معناسنه یقال هذا عبکة ذاك ای کسرته وطلومه بیلاشوب صواتمش یاغ اثرینه
دینور یقال ما فی النحی عبکة ای ما یتعلق به من الوضر وناچیز نسنه یه دینور وثقیل وبدرون ونادان و بدلقا
و بغیض کسنه یه دینور یقال رجل عبکة ای عبام بغیض (العبنك) عملس وزننده بنیه سی محکم ومتین وشدید
انسان وحیوانه دینور (العتك) عینك فتحی وتای فوقیه نك سکونیله صواشده دشمان اوزره حمله ایتمك
معناسنه در یقال عتك الرجل عتکا من الباب الثانی اذا کر فی القتال وآت برآدمی قاعغه صالدرمق معناسنه در
یقال عتك الفرس اذا حمل للعض و یای اسکیلکندن قزارمق معناسنه در یقال عتکت القوس اذا احمرت قدما
و برکسه نك النی کوکسنه طوغری بوروب چویرمك معناسنه در یقال عتك یده اذا ثناها الی صدره و برنسنه
حقنده عزم ونیتی اصلا منحرف ایلمیوب طوغری وراست ایلمك معناسنه در یقال عتك فلان بنیته ای استقام
لوجهه و برآدمه حواله اولوب متصل بلامانع طورمیوب اوروب دوکمك معناسنه در یقال عتك فلان علیه
یضربه ای لم ینهنهه شیء وعتك دهر وزمانه دینور یقال مضی علیه عتك ای دهر و بوعاتك معناسنه در
و برطاغك اسمیدر (العتوك) قعود وزننده یالکزجه کتمك معناسنه در یقال عتك فی الارض عتوکا اذا ذهب وحده
و یمین فاجره یه اقدام وجسارت ایلمك معناسنه در یقال عتك علی یمین فاجرة اذا اقدم و برآدمه آرقوری کلوب
معترض اولمق معناسنه در یقال عتك علیه بخیر او شر اذا اعترض وعورت زوجنه عقوق وعصیان ایلمك
معناسنه در یقال عتکت المرأة علی زوجها اذا نشزت وعصت وعتك کبی یای کهنه لکدن قزارمق معناسنه در
یقال عتك القوس عتکا وعتوکا اذا احمرت قدما و برنسنه پك آکشیمك معناسنه در یقال عتك اللبن والنبیذ اذا
اشتدت حموضته وسدك ناقه نك او یلقلرنده قوریوب قالمق معناسنه در یقال عتك البول علی فخذ الناقة اذا
یبس و بر یره یولسز آرقوری قطع ایدوب وارمق معناسنه در یقال عتك البلد اذا عسفه و بر یره صاپمق معناسنه در
یقال عتکوا الی موضع کذا اذا مالوا الیه وعدلوا و برخاتون قومنه سرکرده اولمق معناسنه در یقال عتکت المرأة
اذا شرفت ورأست مؤلف کرچه مصدرلری تخلیط وابهام ایدوب لکن شارحك تمیزی اوزره رسم اولندی

فلا تغفل (العاتك) اتكيلكدن قيقرل اولان بايه دينور وكريم و بهتر نسنه يه دينور وخالص اولان رنكه دينور
يقال شئ عاتك ورجل عاتك اى كريم ولون عاتك اى خالص واونكو بشاز آدمه دينور يقال رجل عاتك اى لجوج
و برحال اوزره ثابت اولميوب حالدن حاله تلوّن ايدن نسنه يه دينور ونبيذ صافى يه دينور (العتيك) امير وزننده
يك اسى كونه دينور يقال يوم عتيك اى شديد الحرّ وازد قبيله سندن بر فخذك اسميدر نسبتنده عتكى دينور فتحاتله
(العاتكة) آشى طوتمز اولان خرما آغاجنه دينور يقال نخلة عاتكة اذا صارت لا تأتبر وطيب وكلكونه سورنمكدن
چهره سى قيقرل اولان عورته دينور يقال امرأة عاتكة اى محمرّة من الطيب وعاتكه اسماء نسواندندر پيغمبر اكرم
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك جدّاتنده طقوز نفر عاتكه كلمشدر كه عواتك ايله تعبير اولنور اوچ نفرى سليم
قبيله سندندر برى عاتكه بنت هلال دركه هاشمك جدّه سنك والده سيدر و برى عاتكه بنت مرّة بن هلال دركه
هاشمك والده سيدر وبرى عاتكه بنت اوقص بن مرّة بن هلال دركه وهب بن عبد منافك والده سيدر
و باقيلرى سليم قبيله سنك غيريدندر قال فى النهاية قال النبىّ عليه الصلوة والسلام انا ابن العواتك من سليم
بنو سليمه مزيّت جهتيله تصريح وتخصيص بيورديلر وعاتكه بنت اسيد وعاتكه بنت خالد وعاتكه بنت زيد
بن عمرو وعاتكه بنت عبد الله وعاتكه بنت عوف وعاتكه بنت نعيم وعاتكه بنت الوليد صحابيه لردر عتكان
عينك كسريله برموضعدر (العتك) عينك وتاى مثلثه نك فتحيله (والعتك) صرد وزننده (والعثك) عنق وزننده
خاصة خرما اغاجنك عروق واصولنه دينور (الاعثك) اعسر وزننده ومرادفيدركه صولاق آدمه دينور يقال
رجل اعثك اى اعسر (العثكة) فتحاتله ردغه معناسنه دركه صولو چاموره دينور (العدك) عينك فتحيله يپاغى يى
طوقمقله چربمك معناسنه در (المعدكة) مكنسه وزننده يپاغى چربجك طوقمغه دينور يقال عدك الصوف بالمعدكة
اذا ضربه بالمطرقة (العرك) ترك وزننده اوغمق معناسنه در يقال عرك الاديم عركا من الباب الاول اذا دلكه
و برنسنه يى محو اولنجه يا اصلاح اولنجه يه دك سورتمك معناسنه در يقال عركه اذا حكه حتى عفاه و بركمسنه يه
آزرده ايده جك شرّ وشور يا خود بر حادثه ومصيبت حمل وحواله قلمق معناسنه در يقال عركه اذا حمل عليه الشرّ والدهر
دهر نازله ونكبته اطلاق اولنديغى ماده سنده بيان اولندى وعرك دوه ديرسكيله يانى سوروب ياقاشيوب بره لمك
معناسنه در يقال عرك البعير اذا حزّ جنبه بمرفقه حتى خلص الى اللحم وتقلبات زمان بر آدمى تاديب وكوشما لله
متبصر وهشيار ايلمك معناسنه مستعملدر يقال عرك الدهر فلانا اذا حنكه وطوارى مرعايه صالمه صاليو يرمك
معناسنه در يقال عرك الابل فى الحمض اذا خلاّها فيه تنال منه حاجتها وطوارلر اوتلرى هب اوتلامق معناسنه در
يقال عركت الماشية النبات اذا اكلته وعرك وعراك سحاب وزننده وعروك سلوك وزننده حيض كورمك
معناسنه در يقال عركت المرأة عركا وعراكا وعروكا اذا حاضت وعرك ريحى جانور نجسنه دينور (العارك)
ديرسكيله يانى سوروب بره ايدن اركك دوه يه دينور وحائض عورته دينور (العركرك) سفرجل وزننده عارك ايله
معناى اوّلده مرادفدر و يولك ومجسم فرجه دينور وبنيه سى قالين دوه يه دينور (العرك) فتحتينله اسمدر طوارى
ايستديكى قدر اوتلامق ايچون مرعايه مسبب صاليويرمكه دينور وجنكده بر كمسنه مردافكن اولمق يعنى اوغراشديغى
كمسه يى آقدارر بهادر اولمق معناسنه در يقال عرك الرجل عركا من الباب الرابع اذا صار عركا وعرك سسه دينور
صوت معناسنه (الاعراك) همزه نك كسريله بو دخى حيض كورمك معناسنه در يقال اعركت المرأة اذا حاضت
(المعرك) محسن وزننده حائض عورته دينور عارك ومعرك وصف خاصلردر (العراكة) غرابه وزننده اوتلكى
فيقه دن مقدم صاغيلان سوده دينور وفيقه ماده سنده ذكر اولندى (العراك) كتاب وزننده (والمعاركة) مفاعله
وزننده صواشمق معناسنه در يقال عاركه عراكا ومعاركة اذا قاتله وعراك دوه لر صوا اوزرنده مزاحمه ايلمك
معناسنه در يقال اورد ابله العراك اى اوردها جميعا الماء يعنى زاحمت و بونده العراك لفظى منصوبدر فى الاصل
مصدر اولوب بعده حرف تعريف ادخال اولنمشدر وحرف تعريف مصدرى كندى حالندن تغيير ايلامشدر مترجم
ديركه بو تركيب مررت بهم الجماء الغفير ودالك لصبيله الحمد لله قوللرى قبيلندندر و بعضلر حال تركيب ايدرلر و بونده
سيبويه وابو على قوللرى واردر كتب نحويه ده وارسلها العراك قولى بر مبحثدر وعراك بن مالك اجلهٔ تابعيندندر
(المعركة) مقعده وزننده وراك ضميله ده لغتدر (والمعرك) مقعد وزننده (والمعترك) مشترك وزننده جنكاهه دينور
تقول حضرنا معركتهم ومعركهم ومعتركهم اى موضع العراك والمعاركة (الاعتراك) افتعال وزننده برى بريله
اوغراشمق وصواشمق معناسنه در يقال اعتركوا فى المعركة اذا اعتلجوا ودوه لر صوا اوزره ازدحام ايلمك معناسنه در
يقال اعتركت الابل فى الورد اذا ازدحمت وحايض عورت بز طوتمق معناسنه در يقال اعتركت المرأة بمعركة اذا

احتنت بخرقة (المعركة) مكنسه وزننده حيض برينه دينور (المعرك) كتف وزننده ميدان حرب دمه مرد افكن اولان
بهادره دينور جمعى عركون كلورذكر اولنان عرك لفظندن كه فتحتيله در وصفدر و برى برينه صوقشمش قوملغه
دينور وسمسمه دينور صوت معناسنه (المعرورك) اسم فاعل بنيه سيله برى برينه كيرشمش قوملغه دينور
ومعرورك اعضاء ومفاصلى متداخل آدمه دينور كاسيذكر (العركركة) سفرجله وزننده شول عورته دينوركه
شيشمان اولوب لكن صغريسى واو يلقلرى اتسز اولمغله بداندام وبدقيافت اوله يقال امرأة عركركة
اى رسحاء لحيمة قبيحة (العريكة) سفينه وزننده دوه نك اوركجنه على قول اوركجك بقيه سنه اطلاق اولنور وتفس
وذات معناسنه مستعملدر يقال كريم العريكة اى النفس ويقال رجل لين العريكة اى سلس الخلق منكسر النخوة
يعنى ملايم مشرب ونازك طبيعت اولوب نخوت وخشونتدن وخلاف ونفوردن آزاده در و بونلر اوركج معناسندن
مستعاردر بو جهتله طبيعت معناسنه مستعملدر نته كه صحاحده مرسومدر (العروك) صبور وزننده شول ناقه يه دينوركه
سمورلكى وز بونلغى اوركجنى يوقلامغله معلوم اوله على قول اوركجى ياغليمدر دكلميدر يوقلنور اوله جمعى عرك
كلوركتب وزننده (العركة) تمره وزننده كرّة ونوبة موقعنده استعمال اولنور جمعى عركات كلور حركات كبى تقول
لقيته عركة اى مرّة وعركات اى مرّات (العركى) عربى وزننده بالق آوجيسنه دينور جمعى عركدر عربى
وعرب كبى وعروك در ضعله وكميجى لوند لرينه عرك اطلاقى بو معنادندر آنكده واحدى عركى در شارح ديركه
عرك موج وتلاطم معناسنه اولمغله اطلاق من بورآندن مأخوذدر (العريك) امير وزننده اعضاء ومفاصلى قوند
ومتداخل آدمه دينور (العركية) عربيه وزننده روسبى عورته دينور يقال امرأة عركية اى فاجرة و بوغون كوده لو
عورته دينور عركانيه دخى دينور (المعروك) مزدحمگاه اولان صويه دينور يقال ماء معروك اى مزدحم عليه
المعروكة شول اوضة دينوركه اوتلرنى مواشى بالجمله اكل ايلمكله كل باش كبى قير وقوراق قالمش اوله يقال ارض
معروكة اذا كانت قد عركتها الماشية حتى اجدبت (العركة) همزه وزننده رنج وجفايه متحمل آدمه اطلاق اولنور
يقال رجل عركة اذا كان يعرك الاذى بجنبه يعنى يحتمله (ذو العركين) بنو شيبانندن نباتة الهندتى نام كسنه نك لقبيدر
(المعرك) منبر وزننده (والمعراك) محراب وزننده اسامیدندر (العسك) فتحتيله برنسنه يه ياپشوب آندن آيرلميوب
قالمق معناسنه در يقال عسك به عسكا من الباب الرابع اذا لزمه ولصق به (العضنك) ضاد معجمه ايله عملس وزننده
غليظ وشديد نسنه يه دينور يقال شئ عضنك اى غليظ وشديد و يومرى وصمصق بيوك فرجه دينور وشول
عورته دينوركه سمورلكندن وطقنازلغندن صغسر يلرى قاوشق واويلق آره لقلرى طار جق وصمصق اوله
و بيوك فرجلو عورته دينور يقال امرأة عضنك اى اللفاء التى ضاق ملتقى فخذيها مع ترارتها وكذا العظيمة الركب
(العضنكة) عملسه وزننده شيشمان وتصلق عورته دينور و بيوك فرجلو عورته دينور العفك عينك فتحى وفانك
سكونيله (والعفك) فتحتيله پك احمق اولمق معناسنه در يقال عفك الرجل عفكا وعفكا من الباب الرابع اذا حمق
جدّا وعفك فانك سكونيله سوزى كج سويلمك ياخود سوزى غيرى جهته بوروب چو يرمك معناسنه در يقال
عفك الكلام عفكا من الباب الثانى اذا لم يقمه اولقته لفتا (الاعفك) پك احمق سمه كسسيه دينور وصولاق آدمه
دينور و ايشى حسن ولايق اوزره ايشلمكه قادر اولميان همج كسيه دينور و برسوزده ثابت اولميوب چالى قوشى كبى
برسوزدن برسوزه متصرف اولان آدمه دينور ومن كلّ المغانى يقال رجل اعفك اى احمق جدّا وكذا الاعسر وكذا
من لا يحسن العمل وكذا من لا يثبت على حديث (العفك) كتف وزننده (والعفيك) امير وزننده (والعنفك) جندل
وزننده پك احمق وشاشقين آدمه دينور (ابو عفك) فتحتيله بر يهوديدركه بغايت موذى وملعون اولمغله پيغمبر اكرم
صلى الله عليه وسلم سالم بن عمير انصارى يى ارسال وملعون مزبورى سيرده دار النكال ايلمشدر (العفكاء) حمراء
وزننده سيركش اولان ناقه يه دينور (العكة) عينك حركات ثلاثى وكافك تشديديله (والعكك) فتحتيله (والعكيك)
امير وزننده (والعكاك) كتاب وزننده هوا طورغون اولديغى حالده اتسيسنك شدتنه دينور جمعى عكاك كلور
مقردى كبى وعكة قربه دن كوجك اولان ياغ طلومنه دينور جمعى عكك درصرد وزننده وعكاك در عينك كسريله
وعكه حالنك دترتمسنه واوشوتمسنه دينوركه مقدمه سيدر يقال اخذته عكة الحمى اى عرواتها وشول قوملغه
دينوركه كونشك تأثيرندن آتش كبى قيزغين اوله بو ايكى معناده عينك فتحيله ده لغتدر وكبه ناقه يه عروض ايدن
بركونه لونه دينوركه كبه نسوانه عارض اولان چفت ديدكلرى لونه شبيه اولور (العكة) عينك فتحيله پك اتسى يره
دينور يقال ارض عكة بالنعت وارض عكة بالاضافة اى حارة وطورغون هوالى پك اتسى كيجه يه دينور يقال
ليلة عكة اى شديدة الحرّ مع لثق واختباس ريح (العكّ) (والعكيك) امير وزننده بونلرده طورغون هوالى اتسى كونه

دينور

دینور یقال یوم عكّ وعكیك ای شدید الحرّ وعكّ مصدراولور هوا طوروب اوله رق بغایت اسّی اولمق معناسنه‌در
تقول عكّ یومنا عكا من الباب الاول اذا صار عكیكا وكبسه ناقه چغیت اولمش خاتون كبی برددلو رنكه كیرمك
معناسنه‌در یقال عكت الناقة اذا تبدّلت لونا غیرلونها وبركسه‌نك اوزینه كرّ وحمله ایلمك معناسنه‌در یقال
عكّ علیه اذا عطفه كما یقال عاكه عوكا وبرسوزك تكرار سویلنمسنی طلب ایلمك معناسنه‌در یقال عكّ فلانا
اذا حدّثه بحدیثه فاستعاد منه مرّتین اوثلاثا وبرآدمك حقنی عوق وتأخیر ایلمك معناسنه‌در یقال عكه اذا ماطله
بحقه وبركسه اوزره تكرار بتكرار شرّ وشور القا ایلمك معناسنه‌در یقال عكه بشرّ اذا كرّره علیه وبرآدمی
ایشندن صرف ایدوب آلیقومق معناسنه‌در یقال عكه عن حاجته اذا صرفه وحبسه وبركسه‌یه حجت وبرهانله
غالب اولمق معناسنه‌در یقال عكه بالحجة اذا قهره بها وبرآدمی اتعاب ایدنجه قدر برایشی تكرار بتكرار ایشلتمك
معناسنه‌در یقال عكه بالامر اذا ردّه حتی اتعبه وقامچی ایله اورمق معناسنه‌در یقال عكه بالسوط اذا ضربه به
وبرمغلق ومبهم كلامی تفسیر وبیان ایلمك معناسنه‌در یقال عكّ الكلام اذا فسره وعكّ بله قوشانیلان فوطه‌نك
ایكی اوجلرنی صالیوروب سائرینی قوشانوب بغلمغه دینور عكی دخی دینور حتی وزننده یقال ایتزر ازرة عكّ وكّ
وازرة عكی وهی ان یسبل طرفی ازاره ویضمّ سائره بوراده وكّ واوایله دفع معناسنه‌در كه ازاری صالیویرمكدن
عبارتدر وعكّ بن عدثان ثای مثلثه ایله ابن عبدالله بن الازد در جوهری وهمندن ناشی معدّك برادری اولمق اوزره
نونله ابن عدنان دیو رسم ایلمشدر وعكّ علی قول حارث بن الدیث بن عدنانك لقبیدر لكن صواب اولان قول
اولدر (المعاكة) مفاعله وزننده بودخی بركسه اوزره كرّه وحمله ایلمك معناسنه‌در یقال عاكه اذا عطف علیه
(العكوّك) جزوّر وزننده طقناز بودوره علی قول ششمان بودوره دینور یقال رجل عكوّك ای قصیر ملزّز اوسمین
وطپراغی پك وقاتی اولان یوریره دینور علی قول ملایم وسهل یره دینور وبررجل آدیدر (المعكّ) میمك كسریله
خصومتی شدید آدمه دینور یقال رجل معكّ ای خصم الدّ وشول آته دینور كه برمقدار اشوب صكره ضرب ومهمیز ایله
یورتمكه محتاج اوله یقال فرس معكّ اذا كان یجری قلیلا ثمّ یحتاج الی الضرب (عكاء) عینك فتحی والفك مدّیله ثغور
شامیه‌دن برمعروف بلده‌در (العكی) عینك ضمیله ربّی وزننده مقل سویقنه دینور (العلك) عینك فتحی ولامك سكونیله
برنسنه‌یی اغزده ساقز كبی بری اوته چینمك معناسنه‌در یقال علكه علكا من الباب الثانی والاول اذا مضغه ولجلجه
وآت اغزنده كمی كومك معناسنه مستعملدر یقال علك الفرس اللجام اذا احرّكه فی فیه ودیشلری بری برینه سورتوب
غجرداتمق معناسنه‌در یقال علك نابیه اذا حرق احدهما بالاخر فحدث صوت (العالك) (والعلك) كتف وزننده چینمسی
متین اولان اوزلو نسنه‌یه دینور كه تكلفله یومشبوب اكل اولنه یقال طعام عالك وعلك ای متین الممضغة (العلك) عینك
كسریله چینكه قابل اولوب اجزاسی متفرق اولمیان نسنه‌لره اطلاق اولنور اسم جنس‌در كه ساقز تعبیر اولنور
صمغ صنوبر وصمغ ازره وصمغ فستق وسرو وینبوت وبطم كبی جمله سندن بهتری صمغ البطم درككه
ساقز رومی تعبیر اولنور مسخن ومدرّ وتقویت جماعه مؤثردر وعلك لفظنك جمعی علوك كلور (العلاك) شدّاد
وزننده ساقز صتانه دینور (العلاك) غراب وزننده (والعلاك) سحاب وزننده چینمی‌یه دینور یقال ماذاق
علاكا وعلاكا ای مایعلك (التعلیك) دری‌یی كوزل دباغت ایلمك معناسنه‌در یقال علك القربة اذا اجاد دبغها
ودوابّ ومواشی‌یه كرك كبی تقید وتیمار ایلمك معناسنه‌در یقال علك ماله اذا احسن القیام علیه واللرنی مالنك
اوزرینه ساقز كبی یاپشدروب طوتمق معناسنه‌در كه افراط اوزره بخل وخست ایلمكدن كنایه‌در یقال علك یدیه
علی ماله اذا شدّهما بخلا (العلكة) فرحه وزننده اركك دوه اسردكده بوغزندن چقان قزل دغارجغه دینور
شقشقه معناسنه وصویه قریب اولان یره اطلاق اولنور یقال ارض علكة ای قریبة من الماء (العلكات)
فرحات وزننده شدید آزی دیشلره اطلاق اولنور مفردی علكه‌در یقال له علكات ای انیاب شداد (العلك)
فتحتینله (والعلاك) سحاب وغراب وزنلرنده برنوع شجر حجازی اسمیدر (العولك) جوهر وزننده آت واشك
وقیون قسمنده برطمردر كه براوجی رحملرنده اولوب وبراوجی فرجلرنده اولان لحم زائده داخل اولمشدر وعولك
لساننده اولان پلتكلكه دینور یقال فی لسانه عولك ای لجلجة (الاعلنكاك) اسحنكاك زننده صاچ كور وطوپ
اولمق معناسنه‌در یقال اعلنكك الشعر اذا كثر واجتمع (العلكد) فتحاتله سموز وخوشمنظر ناقه‌یه دینور (العنك)
عینك فتحیله (والعنوك) قعود وزننده قوملق بغایت متعقد ومحكم ومرتفع اولمق معناسنه‌در شویله كه اندن
طریق ومسلك ممكن اولمیه یقال عنك الرمل عنكا وعنوكا من الباب الاول اذا تعقد وارتفع فلم تكن فیه طریق وعورت
ارینه نشوز وعصیان ایلمك معناسنه‌در یقال عنكت المرأة اذا نشزت وعصت وسودپك قویو اولمق معناسنه‌در

يقـال عنك اللبن اذا خثر وبروه دوان اولمق معناسنه در يقـال عنك فلان اذا ذهب فى الارض و بركسيه اوزرينه
حمله ايدوب سورصالمق معناسنه در يقـال عنك الفرس اذا حمل وكرّ وقوم وقان پك قرارمق معناسنه در يقـال
عنك الرمل والدم اذا اشتدت حمرتهما ودوه خلاصى دشوار اولان قومساله دوشوب كتمك معناسنه در يقـال
عنك البعير اذا ساو فى الرمل فلم يكد يتخلص منه وقپويى قپامق معناسنه در يقـال عنك الباب اذا اغلقه (التعنك)
تفعل وزننده قوملق يغلوب منعقد ومرتفع اولمق معناسنه در يقـال تعنك الرمل بمعنى عنك (الاعتناك) افتعال
وزننده دوه خلاصى كوج قوملغه دوشوب تعب ومحنتله كتمك معناسنه در يقـال اعتنك البعير بمعنى عنك (العانك)
محكم ومعقد قوم يغنبه دينور كه ايچندن يول ممكن اولميه ولازم وملازم معناسنه در يقـال هو عانك له اى لازم وسموز
عورته دينور وجوهر ينك قرمزى ياخود پك قزل قانه عانك اطلاقى وهمدر بونلر تاى فوقيه ايله در (العنك) عينك
كسريله اصل واساس معناسنه در فتحيله ده جائزدر يقـال عنك قوى اى اصل وكيجه نك اوّلندن بر بلوكه
دينور ثلثنه وارنجه على قول مظلم اولان بلوكنه ياخود ثلث باقى يه دينور بو معناده عينك حركات ثلاثيله ده
لغتدر يقـال مضى عنك من الليل اى سدفة من اوله الى ثلثه اوقطعة منه مظلما او الثلث البـاقى وهر نسنه نك وافر
ومعظمنه دينور وقاپويه دينور يقـال فتح العنك اى البـاب (العنيك) امير وزننده محكم ومتعقد قوم يغنبه دينور
جمعى عنك در عينك ضميله (المعنك) منبر وزننده قاپو قپايجق كليده وسوركويه دينور (الاعناك) همزه نك كسريله
قاپويى قپامق معناسنه در يقال اعنك الباب اذا اغلقه وجرجى وصاتجى مقوله سى قپولرده آكلم صاتم ايلمك معناسنه در
يقـال اعنك الرجل اذا اتجر فى الابواب وچوق وعظيم قوملغه دوشمك معناسنه در يقـال اعنك فلان اذا وقع
فى الرمل الكثير (العنك) عينك فتحيله بر موضع آديدر (عنك) زفر وزننده بحرين قضاسنده بر قريه در (العنقك)
قافله جندل وزننده احمق وشاشقين آدمه دينور اره وعورته اطـلاق اولنور وثقيل وناتراش كيسيه دينور (العوك)
شوك وزننده بركسنه اوزره دونه دونه حمله ايلمك معناسنه در يقال عاك عليه يعوك عوكا اذا عطف وكرّ وبر نسنه يه
توجه واقبـال ايلمك معناسنه در يقـال عاك عليه اذا اقبل وعورت كندى خانه سنه كلوب بولديغنى يمك معناسنه در
يقـال عاكت المرأة اذا رجعت فى بيتهـا فاكلت مافيه ومنه المثل * عوكى على بيتك اذا اعياك بيت جارتك * يعنى
اى خاتون قومشوكك اونده يه جك نسنه بولمديغك حينده كندى اوجكزكه واروب بولديغكى اكل ايله وكسب
ايلمك معنـاسنه در يقـال عاك معاشه اذا كسبه وصغنمق معنـاسنه در يقـال عاك به اذا لاذ وبر نسنه اميدينه
دوشمك معنـاسنه در يقـال عاك على ماله اذا رجاه وعوك اوّل وهله معنـاسنه در تقـول لقيته اوّل عوك وبولك
اى اوّل شئ وحركت معنـاسنه در يقـال مابه عوك اى حركة (المعاك) مملك فتحيله بودخى كسب ايلمك معناسنه در
يقـال عاك معاشه عوكا ومعاكا اذا كسبه ومعاك اسم مكان اولور مذهب ومسلك معنـاسنه وملجأ وملاذ معناسنه در
يقـال هو معاكى اى ملاذى واحتمال معنـاسنه در يقـال ليس عنده معـاك اى احتمال (الاعتواك) افتعـال
وزننده غلبه لك اولمق ازدحام معنـاسنه در يقـال اعتوكوا اذا ازدحموا (التعاوك) تفاعل وزننده حرب وقتـال
ايلمك معنـاسنه در يقـال تعاوكوا اذا اقتتلوا (المعوكة) معركه وزننده (والعويكة) سفينه وزننده حرب وقتال
معنـاسنه در تقول تركتهم فى معوكة وعويكة اى قتـال (العيهكة) (والعوهكة) عيلنك فتحيله حرب وقتـال
معناسنه در على قول عيهكه برى برنى يره چالمغه دينور صراع معنـاسنه وحيقرشمغه دينور صياح معنـاسنه يقال
ماهذه العيهكة والعوهكة اى القتـال او العيهكة الصراع والصياح (العيكان) فتحاتله اموزلرى اوينـاده رق
يوريمك معناسنه در يقـال عاك الرجل يعيك عيكانا اذا مشى وحرك منكبيه (العيكة) ايكه وزننده ومرادفيدر كه
صيق اغاج قورى بلغنه دينور (العيكتان) ايكى طاغدر عيكان دخى دينور سيدان وزننده فصـــــــل الغين المعجمة
(الغسك) غسق وزننده ومرادفيدر كه ظلمت معناسنه در (الغائكة) شاشقين وبون عورته دينور يقال امرأة غائكة
اى حمقاء فصـــــــل الفاء (الفتك) فانك حركات ثلاثيله (والفتوك) سلوك وزننده نفسك خواهش وآرزو
ايتديكى نسنه لره وخاطره خطور ايدن ايشلره ايركلوب همـان تعرّض وهجوم ايلمك معنـاسنه در يقـال فتك
الرجل فتكا مثلثة وفتوكا من الباب الثانى والاول اذا ركب ماهمّ من الامور ودعت اليه نفسه وفتك بركسنه نك فرصتنى
كوزه دزك دوشوروب ناكهانى همـان آچقدن قتل ايلمك ياخود يارهلمق معنـاسنه در على قول اعمدر كرك خفية
وكرك مجاهرة اولسون يقال فتك بفلان اذا انتهز منه فرصة فقتله او جرحه مجاهرة او اعمّ قال الشارح ومنه الحديث
الايمـان قيد الفتك يعنى اهل ايمان فتك فعلنى ارتكاب ايلمز ولجّ وعناد ايلمك معناسنه در يقـال فتك فى الامر اذا لجّ
وعورت لاابالينه اولمق معناسنه مستعملدر يقال فتكت الجارية اذا مجنت وفتوك خبائثده مبالغه ايلمك معناسندر

يقال فتك في الخبث فتوكا اذابالغ (الافتاك) همزه‌نك كسريله فتك ايله معناى اولده مرادفدر يقال افتك بمعنى فتك (الفاتك) فتك وفتوكدن اسم فاعلدر وفاتك جرئ ومقدام و بهادره دينور جمعى فتاك كلور رمّان وزننده
(المفاتكة) مفاعله وزننده برى برينه مهارت وحذاقت وچيره‌دستلك اظهار ايدشمك معناسنه‌در يقال فاتكه وفاتكوا اى ماهره وماهروا و برنسنه ايله شدتله اوغراشمق معناسنه‌در اكل طعامه اويكه ايله اوغراشمق كبى يقال فاتك الشئ اذاواقعه بشدّة و برايشه دورشمك معناسنه‌در يقال فاتك الامر اذاواقعه و بركسنه طرفنه ملازمت ايلمك معناسنه‌در يقال فاتك فلانا اذاداومه وصاتلق شيئه صاحبنك تقدير ايلديكى ثمنى ويرمك معناسنه‌در نته كه مفاتحه بهاسو يلشوب برنسنه ويرمكدن عبارتدر يقال فاتك فلانا اذا اعطاه مااستام بيعه كما يقال فاتحه اذاساومه ولم يعطه شيئا (التفتيك) پموق ديتمك معناسنه‌در يقال فتك القطن اذانفشه ظاهرا لسانمزده بوندن تفتك مأخوذ ومحرفدر (التفتك) تفعل وزننده برايشه بركسنه ايله مشورتسنز همان كندى نفسنه هجوم ومباشرت ايلمك معناسنه‌در يقال تفتك بامره اذامضى لايوأمر احدا (فدك) فتحتينله خيبر قضاسنده برقريه آديدر وفدكى ابن اعبد كه عربى وزننده‌در امّ عمرو بن الاهتم اولان ميا نام خاتونك پدريدر (فديك) زبير وزننده برموضعدر الفديكات مصغر بنيه‌سيله خوارجدن برطائفه‌در فديك نام خارجى‌يه منسوبلردر التفديك پموق ديتمك معناسنه‌در تفتيك كبى يقال فدك القطن اذانفشه (الفذلكة) ذال معجمه ايله دحرجه وزننده حاسب حساب مفصلنى تكميل وفراغت ايلمك معناسنه‌در يقال فذلك الحاسب حسابه اذاانهاه وفرغ منه و بو محاسبلرك حسابى نهايته ايرشدروب خلاصه واجمال ايلدكده مقدار مبلغنى بيان ضمننده فذلك كذاوكذا يعنى حساب مزبورك جمله‌سى شومقداردر ديدكلرندن مأخوذ ومخترعدر پس بسمله وحوقله كبى منحوت اولور (الفرك) ترك وزننده برنسنه‌يى ال ايله سورتوب اوغمق معناسنه‌در يقال فرك الثوب والسنبل فركا من الباب الاول اذادلكه و برآدمه بغض ايلمك على قول احدزوجين آخره بغض ايلمكه مخصوصدر نته كه فانك كسريله فرك وقعود وزننده فروك وضمتين وتشديد كافله فركان دخى بو معنايه‌در يقال فركه وفركه فركا وفركا وفروكا وفركانا من الباب الرابع ومن الاول شاذاذابغضه اوخاص ببغضة الزوجين فيقال فركها وفركته (الانفراك) مطاوعدر برنسنه ال ايله اوغلمق معناسنه‌در يقال فرك الثوب فانفرك وامور دوشوك اولمق معناسنه‌در يقال انفرك منكبه اذا زالت وابلته من العضد (الفارك والفروك) صبور وزننده قوله اوله كوره مطلقا بغيض اولان وثانى‌يه كوره زوجنى سوميوب بغض اوزره اولان عورته دينور (المفرّك) معظم وزننده شول كشى‌يه دينور كه عورتلراندن خوشلنميوب بغض ايدراوله يقال رجل مفرك اذاكان تبغضه النساء (المفرّكة) معظمه وزننده شول عورته دينور كه اركلراندن حظ ايلميوب بغض ايدراوله يقال امرأة مفركة اذاصارت يبغضها الرجال (المفاركة) متاركه وزننده ومرادفيدر يقال فاركه اذاتاركه الفرك فتحتينله قولاق دبندن صالق اولوب دوشوك اولمق معناسنه‌در كه كوكج قولقلى تعبير اولنور يقال فركت اذنه فركا من الباب الرابع اذااسترخى اصلها (الفركاء) حمراء وزننده (والفركة) فرحه وزننده دبندن صالق ودوشوك اولان قولغه وصف اولور يقال اذن فركاء وفركة اى مسترخية (التفرّك) تفعل وزننده يوريمكده وسوزسويلمكده فرسز وفاتر اولمق معناسنه‌در يقال تفرك الرجل اذاتكسر فى كلامه ومشيه (الافراك) همزه‌نك كسريله اكين سنبله سنك الده اوغولمق وقتى كلوب چاتمق معناسنه‌در يقال افرك الحب اذاحان ان يفرك (الاستفراك) سنبله‌نك دانه‌لرى اوزلنوب پكشمك معناسنه‌در يقال استفرك الحب فى السنبلة اذاسمن واشتد (الفريك) امير وزننده شول دانه‌لره دينور كه كمالنى بولمغله الده اوغولمغه صالح اوله اناطوليده فريك پلاوى بوندن اولور وفريك آشنه دينور كه ياغله ياسود ايله ترتيب ايدرلر (المفروك) شول دوه‌يه دينور كه ضعفندن وكوشكلكندن اموزلرى مفصلدن آيريلوب وكورك كميكنك وسطنده اولان يومرى كميكك جوفندكى سكيرى يرندن جدااولمش اوله و پك قويو بويانمش نسنه‌يه دينور يقال ثوب مفروك اى مصبوغ صبغاشديدا (الفريكان) فانك ضمى وياى مشدده‌نك كسريله لسانك دبنده اولان ايكى دانه كميكلره اطلاق اولنور هر برى فريك‌در (فركان) سمار وجلنار وزنلرنده برموضع ياخود ايكى موضع آديدر (الفرك) فانك كسريله كلواذى قربنده برقريه آديدر (فرك) عنب وزننده برموضعدر (فرك) جبل وزننده اصفهان قضاسنده برقريه در (الفرك) كتف وزننده ال ايله اوغولمغله قبوغندن قاولمش نسنه‌يه دينور (افرك) احمد وزننده اسامى رجالدندر (الفرتكة) دحرجه وزننده قيمه قيمق معناسنه‌در يقال فرتكه اذاقطعه مثل الذرّ و برايشى بوزوب تباه ايلمك معناسنه‌در يقال فرتك عمله اذاافسده وآدملرى خرده خرده اتارق يوريمك معناسنه‌در يقال فرتك الرجل اذامشى مشية متقاربة

(فرتك) جعفر وزننده ياخود رأس الفرتك يمن جانبنه طوغرى ساحل بحر هندستانده برطاغك كلاه كبى سيورى
تپه‌سنك آديدر (الفرسك) زبرج وزننده شفتالويه دينور خوخ معناسنه على قول تو يسز وقزل نوعنه دينور كه
ات شفتالو تعبير اولنور ياخود چكرد كندن آيريلور اولانه دينور كه فارسيده هلو وتركيده يارمه شفتالو و بعض
دياره املك شفتالو ديرلر تقول اكلنا الفرسك اى الخوخ اوهو ضرب منه اجرد احمر اومايتفلق عن نواه وانقولى
مرحوم مايتفلق لفظنده كى ما كلمه‌سنى نافيه‌يه حمل ايله انحراف ايلمشدر (الفك) شك وزننده برنسنه‌يى بتشك
و ياپشق اولديغى نسنه‌دن آيرمق معناسنه‌در مفصل وختم مكتوب كبى يقال فك الشئ فكا من الباب الاول
اذا فصله وفك وفكوك رهن ايلديكى نسنه‌يى قورتروب چقرمق معناسنه مستعملدر يقال فك الرهن اذا خلصه
و پيرفانى اولمق معناسنه‌در يقال فك الرجل اذا هرم و يقال فك الشيخ وفرج يعنى پك پير اولوب چكدسى
دوشدى واسيرى قورترمق معناسنه‌در يقال فك الاسير اذا خلصه وقول آزاد ايلمك معناسنه‌در يقال فك
الرقبة اذا اعتقها و برنسه‌يى طتوب يومش وصقمش اولان آوجى آچمق معناسنه‌در يقال فك يده اذا فتحها
عما فيها وفك ال و بلك يرندن بورقيلوب چقمغه دينور كه قيرلمقدن دوندر يقال وقع فك بيده
وهو انفصال اليد دون الكسر وفك وفكه سلپوك وچولپه اوله‌رق احمق وشاشقين اولمق معناسنه‌در
تقول فككت يارجل وفككت فكا وفكة من الباب الرابع والخامس اى حمقت فى استرخاء و يقال به
فكة اى استرخاء فى الحمق وفك چكمه‌يه دينور زنخ معناسنه ايكيسنه فكان دينور يقال ضرب فكه
اى لحيه و بو انفصال معناسندن مأخوذدر فى الاصل مصدردر (الافتكاك) بودخى رهنى قورترمق معناسنه‌در يقال
افتك الرهن اذا خلصه (الفكاك) فانك فتحى وكسريله بودخى اسير قورترمق معناسنه‌در يقال فك الاسير فكا
وفكاكا اذا خلصه وفكاك شول نسنه‌يه دينور كه آنى و يرمكله رهن خلاص اولور فانك كسريله ده لغتدر يقال
مال رهنك فكاك اى مايفتك به (الانفكاك) برعضو يرندن آيريلوب چقمق معناسنه‌در يقال انفكت قدمه اذا زالت
و يقال انفكت اصبعه اذا انفرجت (الفكك) فتحتينله اياق يرندن بورقيلوب چقمق معناسنه‌دركه مصدر
واسم اولور يقال فكت قدمه تفك فككا من الباب الرابع و يقال بقدمه فكك اى انفساخ وچكه يرندن آيريلوب
دوشمك معناسنه‌در يقال فك فكه فككا اذا انكسر واموز مفصلندن آيريلوب دوشك اولمق معناسنه‌در
يقال فك منكبه فككا وفكا بالادغام اذا انفرج واسترخى (الافك) صفتدر ضعف واسترخادن ناشى اموزى
مفصلندن آيريلوب دوشوك اولان كيسه‌يه دينور مؤلف بونى تكرار ايلمشدر وافك چكه‌يه دينور فك كبى ياخود
يرون اوجندن اوست چكه نك بركديكى يره ياخود آلت واوست چكه لرك قاوشديغى يره دينور ايكى طرفلو اولور
هر برينه دينور (الفكة) فانك فتحيله صبيان عربك قصعة المساكين واطفال تركك دلنجيلر كشكولى ديدكلرى
كواكب مستديره‌يه دينور كه سماك رامحك خلفنده اولور (المتفككة) متفكهه وزننده كوسنك قصراغه دينور
يقال فرس متفككة اى و ديق الافكاك همزه نك كسريله (والتفكك) تفعل وزننده ناقه نك طوغورمسى
ياقلشمغله قويروغى دبنك ايكى طرفى صالقلنوب ومه‌سى بيومك معناسنه‌در على قول تفكك پك كوسنيوب
اركك ايستمك معناسنه‌در يقال افكت الناقة وتفككت اذا اقربت فاسترخى صلواها وعظم ضرعها ودنا نتاجها
اوتفككت بمعنى اشتدت ضبعتها وتفكك حماقتدن ناشى هر فعلده صالق وسوده و پريشان كردار اولمق
معناسنه‌در يقال هو يتفكك اذا لم يكن به تماسك من حمق يعنى فى كلامه ومشيه وغيره (الفالك) پيرفانى آدمه
ودوه‌يه دينور يقال رجل و بعير فالك اى هرم و پك احمق وشاشقين آدمه دينور جمعى فككه كلور فتحاتله وفكاك
كلور رجال وزننده (الفلك) فتحتينله مدار النجوم اسميدركه كواكبك دائر اولديغى كوك اولمش اولور جمعى افلاك
وفلك كلور ضمتينله استداره معناسندن مأخوذدر مؤلف ايجاز وجهيله تعريف ايلمشدر كرچه راغب دخى
مجرى النجوم عنوانيله تفسير ايلمشدر پس مراد مدار كواكب اولان كوك ديمكدر حتى نهايه ده وهو مدار النجوم
من السماء عبارتيله رسم ايلمشدر وابو عبيد فلك السماء الذى يدور عليه النجوم ايله بيان ايلمشدر بناء عليه سماده
نجومك طريقه مدارى ديمك دكلدر خلاصه فلك كندوده نجوم دوران ايدن كوكه اطلاق اولنور كه فلك البروج
وافلاك تدويرات اولور فلك اعظمه وسائر افلاكه وضعا اطلاق اولنميوب بلكه تغليبا ياخود مرسلا اطلاق
اولنمش اولور وهر شيئك مستدار ومعظمنه دينور ودريانك چالقنان طالغه سنه دينور تقول تركته كانه يدور كالفلك
اى كوج البحر المضطرب وروزكارك تحريك ومضطرب ايلديكى بيوك صويه دينور يقال يضطرب كالفلك
اى كالماء الذى حركته الريح ودوز صحرا اورته‌سنده واقع قومدن تپه‌يه دينور واطرافندن مرتفع دكرميجه ارض

قطعه

قطعه‌لرينه دينور مفردى فلكه در ثمره وزننده وجمعى فلاك در رجال وزننده (الافلاك) احمر وزننده فلكه
ديذكلرى ارض مذكوره چوره سننده مدار اولان آدمه دينور (الفلك) فانك فتحيله قيزك ممه سى آغيرشقلنمق
معناسنه در يقال فلك ثدى الجارية فلكا من الباب الاول اذا استدار وقيز آغرشق ممه لى اولمق معناسنه در
يقال فلكت الجارية اذا صارت فالكا (الافلاك) همزه‌نك كسريله والتفليك تفعيل وزننده بونلرده قيزك ممه سى
آغرشقلنمق معناسنه‌در يقال افلك ثديها وفلك بمعنى فلك وتفليك قيز آغرشق ممه لى اولمق معناسنه‌در يقال
فلكت الجارية بمعنى فلكت وبرخصوصده لج واصرار ايلمك معناسنه در يقال فلك فلان اذا لج فى الامر
وقانجق كلب اركككه قيزمق معناسنه در يقال فلكت الكلبة اذا اجعلت وحاضت يعنى ارككه پك قيزديغندن
ايچريسندن قان كلدى (التفلك) بودخى قيزك ممه سى آغرشقلنمق معناسنه‌در يقال تفلك ثديها اذا استدار
(الفالك) (والمفلك) محدث وزننده آغرشق ممه لى قيزه دينور وصف خاصلردر (الفلكة) فانك ضميله آغرشغه
دينوركه ايپلك اكردكلرى ايكده اولور فانك كسريله ده جائزدر يقال صار ثديها كالفلكة وهى شئ مدور
للمغزل سمايه فلك تسميه سى بوتمثندر ودوه‌نك اوكورغه كيكلرى ار القلرينك قاوشدقلرى اكه دينور ولسانك
ذيب طرفندن اولان اوجنك اوزرنده‌ن اولان يومريجه كوچك نسنه يه دينوركه كوچك دلدن بشقه در وآتك
ودوه نك كوكسلرينك چوره ودائره سنه دينور وبكپاره برقيادن اولان تپه يه دينور وآت قوبرغنك قللرندن اورلمش
آغرشق طرزنده شول نسنه يه دينوركه اناسنى امسون ديو دوه ياورسينك لساننى جزبچه ياروب اوزرينه بندايدرلر
ومطلقا دكرمى اولان نسنه يه اطلاق اولنور (الفلك) فانك ضميله كمى يه دينور سفينه معناسنه مونث ومذكر
اولور ومفرد وجمع اولور پس اسم جنس اولمش اولور وبعضلر يعنى سيبويه ديديكه جمع اولان فلك مفرد اولان فلكك
جمع تكسيريدر يعنى جمعده اولان ضمه وسكونى مفردده اولان ضمه وسكونه مغاير اعتبار اولنور وبوجنب وطفل كبى
واحد وجمع اولان اسم قبيلندن دكلدر زيرا فعل فانك ضميله وفعل فتحتينله شئ واحده اطلاق اولنمقده مشتركلردر
مطلب
عرب ايله عرب كبى وفتحتينله اولان فعلك جمعى فانك ضميله فعل اوزره جمع اولنمسى جائزدر اسد ايله اسد كبى پس
فانك ضميله فعلك بنه فانك ضميله فعل اوزرينه جمعلنمسى جائز وصحيح اولور مترجم ديركه مصباحك وسائرك
بيانينه كوره واحد اولدقده مذكر اولور كه بناء قفل كبى اولور وجمع اولدقده مؤنث اولور كه بناء حمر كبى اولور
ياخود مركب تأو يليله مذكر وسفينه تأويليله مؤنث اولور وجمع اولدقده وجه مذكور اوزره حروفنك تغييرى
تقديرى اولور دلاص وهجان كبى (الفلك) كتف وزننده كيكلرى صالق ومقاصللرى ايرى وكنده اولان تصلق
آدمه دينور وديزينك اغرشغنده وجع اولان كيسه يه دينور يقال رجل فلك اذا كان به وجع فى فلكة ركبته وزنكى
عربلر كبى اغرشق صغريلى آدمه دينور يقال رجل فلك اى له الية كفلكة كالزنج (فلك) جبل وزننده سرخس
قضاسنده برقريه آديدر (الفيلكون) حيزبون وزننده اوقلاغويه دينور شوبق معناسنه (الافليكان)
همزه مكسوره وتثنيه بنيه سيله بوغزده كوچك دلى جناح طرزنده احاطه ايدن ايكى خرده ات پارچه سنه
دينور هر برينه افليك دينور (الفنوك) سلوك وزننده بريرده اقامت ايلمك معناسنه در يقال فنك بالمكان فنوكا
من الباب الاول اذا اقام به وبرنسنه يه مداومت ايلمك معناسنه در يقال فنك عليه اذا واظب ويلان سويلمك
معناسنه در يقال فنك الرجل اذا كذب وبرنسنه ده لج واصرار ايلمك معناسنه در يقال فنك فيه اذا لج
وعورت لاابالیانه وبى پرده اولمق معناسنه در يقال فنكت الجارية اذا مجنت وسفره ده برنسنه قوميوب بردوزه يه
ييوب كتمك معناسنه‌در يقال فنك فى الطعام فنوكا من الباب الاول والرابع اذا استمر فى اكله ولم يعف منه شيئا
وبرايشه كيرشمك معناسنه در يقال فنك فى الامر اذا دخل (الافناك) همزه نك كسريله بودخى مداومت ايلمك
معناسنه در يقال افنك عليه اذا واظب ويلان سويلمك معناسنه در يقال افنك الرجل اذا كذب ولج وعناد
ايلمك معناسنه در يقال افنك فى الامر اذا لج (المفانكة) مفاعله وزننده بودخى برايشه دخول ايلمك معناسنه در
يقال فانك فى الامر اذا دخل فيه (الفنيك) امير وزننده چكه لرك قاوشديغى يره دينوركه ايكى طرفلو اولور ايكيسنه
فنيكان دينور على قول آلت دوداغك آلتنده عنفقه نك ايكى يانلرينه كلان اوجلرينك هر برينه دينور ايكيسنه
فنيكان دينور عنفقه ذقن اورته سنده كى آزجه قيللره دينور نته كه ماده سنده بيان اولندى قال الشارح
ومنه الحديث اذا توضأت فلاتنس الفنيكين قال المؤلف وهو مجمع لحييك اوطرفهما عند العنفقة محل مزبورلر
غسلده موقع غفلت اولديغنه مبنى تنبيه صادر اولدى لكن نهايه ده غيركونه تفسير اولنمشدر وباشده تراش منتهى
اولديغى يرده كى كيكه دينور وزمكى معناسنه دركه قوشك قوبرغنك كوكسنه دينور (الافنيك) همزه نك كسريله

فنيك معناسنه در (الفنك) فانك فتحى ونونك سكونيله وفتحتيله عجب وتعجب معناسنه‌در و بركسيه تعدى ايلمك
معناسنه در يقال فنك عليه فنكا من الباب الاول اذا تعدّى عليه ولجّ واصرار ايلمك معناسنه در يقال
فنك فيه اذا لجّ وغالب اولمق معناسنه‌در يقال فنك عليه اذا غلب ويلان سويلمك معناسنه در يقال فنك
الرجل اذا كذب وفنك قپويه دينور باب معناسنه (الفنك) فانك كسريله بودخى قپويه دينور باب معناسنه
وكيجه دن برساعته وبربلوكه دينور فانك ضميله ده لغتدر (الفنك) فتحتيله قرصق تعبير اولنسان جانوره دينوركه
در يسندن كورك اولوركورك انواعنك اطيبى واشرف واعدليدر جميع امزجهٔ معتدله يه صالحدر وفنك سمرقند
قضاسنده برقريه آديدر وجزيرهٔ ابن عمرقربنده اكراده مخصوص برقلعه آديدر (المتفنكة) متفكهه وزننده بون
عورته دينور حمقاء معناسنه (الفنأك) شدّاد وزننده قرمسق كوركى صتان آدمه دينور واحمد بن محمد الفناكى كه
فقهادندر پدرى اكا منسوبدر (الفيهك) حيدر وزننده بون وسبكمغز عورته دينور فصـــــــل الكاف
(الكركى) كردى وزننده طائر معروف اسميدركه طورنا قوشنه دينور فارسيده كلنك دينور جمعى كراكى كلور كافك
فتحيله زنبق ياغيله قارشدرلمش دماغنى ومراره سنى سعوطا استعمال قوّت محافظه ايراثنده عجيب الاثردر بلكه
اكثرى حافظه يه الديغى نسنه‌يى من بعدا ونتمزاولور وپازى صويله مراره سنى اوجكون سعوط لقوهٔ بتديه نافع
كذلك مراره سنى طلا جرب وبرص علتلرينه ظاهر المنافع در مترجم ديركه طورنا دماغنى اكل قوّت حافظه ايراثنده
بعديل اولوب لكن رجوليتى قاطع اولديغى بعض ثقاتدن مسموع اولمشدر (كرك) كافك فتحيله جبل لبنان
اتكنده برقريه آديدر (كرك) فتحتيله بلقاء نواحيسنده برقلعه آديدر (الكرك) دمّل وزننده عربلره مخصوص
برلعب آديدر شارح ديركه كره اويونيدركه طوپ اويونى اوله جقدر انتهى وحير ومخشه كركى اطلاقى بوجهتندر
غلامبارملرك اوكلرينه طوپ كبى يوالنورلر (الكرك) كتف وزننده قرمزى نسنه يه دينور يقال شئ كرك اى احمر
(الكشك) كافك فتحى وشين معجمه‌نك سكونيله ارپه صوينه دينور ماء الشعير معناسنه مراداربه چور باسيدركه اطباء
بوغردقروسى اولان كشك ايله فرق ايچون كشك الشعير اطلاق ايدرلر يوخسه ماء الشعير بشقه تركيبدر (الكزمازك)
كافك فتحيله ايلغين يمشنه دينور فارسيده كاف عجميله اولمغله تعريب اولندى ولفظ مزبور ايلغين مازوسى
ديمكدر زيرا فارسيده كز ايلغين اغاجنه دينور وصف تركيبى جهتيله تقديم اولنمشدر (الكمك) كافك فتحيله كاك
وپكسماد ديدكلرى اتمكه دينور كاك فارسى معرّبيدر شام كاكى معلومدر (الكوكوة) دحرجه وزننده ايكى طرفه
حركت وتمايل ايدرك تيرتيريور يمك على قول بودوركسه يلمك معناسنه در يقال كوكى الرجل كوكوة اذا اهتز
فى مشيه واسرع اوهوعدو القصير (الكواكية) علابطه وزننده (والكوكات) كافك فتحيله بودوره دينور (المكوكى)
ميمك ضميله اصلا ايشه يرامز بى خير ومنفعت كسيه دينور يقال رجل مكوك اى لاخير فيه (الكيكة) ايكه وزننده
يمورطه يه دينور بيضه معناسنه اصلى كيكيه در فيعله وزننده جمعى كياكى كلور ليالى وزننده ومصغرى كييكه در
جهينه وزننده وكييكيه در لييليه وزننده (الكيكاء) بيداء وزننده ايشه يرامز بى خير آدمه دينور يقال هو كيكاء اى لاخير
فيه فصـــــــل اللام (الملأك) (والملأ) كتف ميملرك وهمزه لرك فتحيله ايلچيلكه دينور رسالت معناسنه
تقول احمل اليه ملأكى وملأكتى اى رسالتى (الألاكة) همزه‌نك كسريله ايلچيلك ايلمك معناسنه در تقول الكنى
الى فلان اى ابلغه عنى و بونك اصلى الئكنى ايدى اكرمنى وزننده همزه‌نك حركه سى ماقبلنه نقل اولندقدنصكره همزه
حذف اولندى (الملأك) مقعد وزننده فرشته يه دينور طرف الهيدن پيغمبرلره رسول اولوب ابلاغ احكام
ايلدكلرى ايچون وزنى مفعلدر كثرت استعمالدن همزه حذف اولنوب ملك ديديلر وبعضا شاذّ اوله‌رق اثبات اولنور
مؤلف همزه فصلنده دخى بونى ايراد ايلمشيدى بوجهتله همزيه ولاميه اولمسى مختلف فيهدر بلكه مؤلف ملك
ماده سنده دخى ثبت ايتمشدر پس بونده اوچ كونه بلكه بعضلر لوكدن دخى مأخوذدر ديمكله درت كونه اختلاف
اولمشدر راغب وزمخشرى واكثر ائمه مهموز الفاء اولمسنه ذاهبلردر قالديكه لاميه اولديغى صورتده ذكر اولنان
ملأك وملأكه مصدر ميمى اولوب مأخذ اولمق وتركيب ارسال معناسنه اولمق لازمدركه حتى مفعل آندن مأخوذ
واسم مكان ياخود اسم مفعول مقامنه قائم تصور اولنه زيرا مبالغه‌ملك موضع رسالت ياخود اسم مفعول اعتبار
اولنمق صحيحدر وبو قول ابو عبيده قوليدر لكن تركيبك ارسال معناسنه اولديغى ثابت دكلدر انكيچون مؤلف دخى
تلعثم وايجاز ايله ثبت ايلدى والا بو قول تكلف جهتندن اسلمدر وكتب سالفه‌نك برنده بو حقير كوردمكه سريانيده
مقليا ثاملك ديمكدر ميمك وقافك فتحى وآخرده ثاى مثلثه ايله بعده عربلر تعريب ايدوب ملكا ديديلر صكره تخفيف
وتصرّف ايدوب ملك وملائكه ديديلرنته كه لفظهٔ جلاله‌نك وآمين كلمه‌سنك ورحمن لفظنك اهل تحقيق سريانى

ك

ل

مطلب

الاصل اولديغي تنصيص ايلديلر فليحفظ (اللبك) سبك وزننده قاتوب قرشدرمق معناسنه‌در يقال لبكه لبكا
من الباب الاول اذا خلطه ولبك مخلوط نسنه‌يه اطلاق اولنور لبكه كبي يقال ثريد لبك وثريدة لبيكة اى مخلوط وثريدى
اكل ايچون برابر ايه طوبلمق معناسنه‌در يقال لبك الثريد اذا جمعه ليأكله (التلبيك) بودخى قرشدرمق معناسنه‌در
يقال لبكه اذا خلطه (اللبك) كتف وزننده قارشيق شوريده نسنه‌يه دينور يقال امر لبك اى ملتبس مختلط (الالتباك)
قارشيق شوريده اولمق معناسنه‌در يقال التبك الامر اذا اختلط (اللبيكة) سفينه وزننده بكيلة معناسنه‌دركه
برى برينه قرشمش كبى وقيون صغور يسنه دينور وجماعت انسانى يه دينور يقال جائتنا لبيكة من الناس اى جماعة
وبردرلو طعام آديدركه كشك واون ياخود خرما وصافى ياغله مرتب اوماج آشيدر (اللباكة) ثمامه وزننده بودخى
جماعت انسانى يه دينور (اللبكة) فتحاتله لقمه‌يه على قول تريددن ياحيس ديدكلرى طعامدن برقطعه‌يه دينور
(الالباك) همزه‌نك كسريله فحش وخطاسوپلمك معناسنه‌در يقال البك الرجل اذا اخنى واخطأ فى منطقه (التلبك)
تفعل وزننده برماده مشتبه ومختلط اولمق معناسنه‌در يقال تلبك الامر اذا تلبس (اللحك) سحق وزننده آغزه
دارو يعنى آغز اوتى دوكمك معناسنه‌در يقال لحك الصبى لحكا من الباب الثالث اذا اوجره الدواء وبرنسنه‌يى برنسنه‌يه
كركى كبى ياپشدروب بتشدرمك معناسنه‌در يقال لحك بالشئ اذا اشد التئامه ويلامق معناسنه‌در يقال لحك العسل
لحكا من الباب الرابع اذا لعقه (الملاحكة) مفاعله وزننده (والتلاحك) تفاعل وزننده بونلرده لحك معناسنه‌در
يقال لاحكه به وتلاحكه بمعنى لحكه مؤلف كلاحك وتلاحك عبارتيله لحك لفظنه تنظير ايلمكله اول رسمه ترجمه
اولندى بونسخه امهات سائره‌ده تلاحك برنسنه‌نك اجزاسى صوقشدرمه كبى برى برينه كيرشمك معناسيله مرسومدر
ومؤلفه كوره برنسنه برشيئه كركى كبى ياپيشوب بتشك اولمق معناسنه‌در يقال تلاحكت فقار الظهر تلاحكا اذا اشتد
التيامها (اللحك) كتف وزننده كيج انزال ايدن آدمه دينور يقال رجل لحك اى بطيء الانزال (اللحكاء) غلواء
وزننده (واللحكة) همزه وزننده كرتنكله‌يه شبيه كوك رنكلو برجانور آديدر (المتلاحكة) متلاحقه وزننده بنيه
وتركيبى قوند وقوى وشديد ناقه‌يه دينور (الملاحك) مسك فتحيله طار يرلره دينور يقال وقعوا فى الملاحك
اى المضايق (اللدك) لامك فتحيله (واللدك) فتحتينله ياپشمق معناسنه‌در يقال لدك به لدكا ولدكا من الباب الرابع
اذا لزق به (اللذك) لامك وذال معجمه‌نك فتحيله ياره هنوز برخوشجه اوكوليوب لكن اتلرى بتوب دوزلمك معناسنه‌در
يقال لذك الجرح لذكا من الباب الرابع اذا استوى نبات لحمه وبعضلر عندنده لفظ مزبور مصحفدر صواب اولان
ارك الجرح اولمقدر (الانفك) احمر وزننده صولاق آدمه دينور اعسر معناسنه واحمق كمسنه‌يه دينور يقال رجل
الفك اى اعسر وكذا احمق (اللفيك) امير وزننده بودخى احمق آدمه دينور (اللك) شك وزننده يومرقله برآدمك
قفاسنه اورمق على قول بركسه‌يه اوروب اوته قاقمق معناسنه‌در يقال لكه لكا من الباب الاول اذا ضربه بجمعه
فى قفاه او ضربه فدفعه واتى كميكدن آيرمق معناسنه‌در يقال لك اللحم اذا فصله عن عظامه وقرشدرمق معناسنه‌در
يقال لكه اذا خلطه ولك اته دينور لحم معناسنه وبر نبات آديدركه انكله نسنه بويانور شارحك تعريفنه كوره
فارسيده لاك ديدكلرى نباتدركه لوك تعبير اولنان قرمزى بويه انك صمغيدر اندن مهر مومى دوزبلور وانكله يالكز
ايپك ويولك بويانور وثفلنى قيومجيلر استعمال ايدرلر (اللكاك) كتاب وزننده زحام معناسنه‌در يقال ماهذا اللكاك
اى الزحام واتى قوند وشديد اولان ناقه‌يه دينور جمعى لكك كلور صبر دوزننده ولكاك كلور [illegible] ردى كبى وبودلاص
قيلندندر (اللكيكة) (واللكالك) لاملرك ضميله بونلرده شديد اللحم اولان ناقه‌يه دينور (الالتكاك) صقشوب مزدحم
اولمق معناسنه‌در يقال التك الورد اذا ازدحم وناس بكلك طاسى كبى برى برينه كيرشمك معناسنه‌در يقال
التك العسكر اذا تضام وتداخل وسوزده خطا ايلمك معناسنه‌در يقال التك فى كلامه اذا اخطأ وبرآدم اقتضا
ايدن دليل وحجتى كيج ايراد ايلمك معناسنه‌در يقال التك فى حجته اذا ابطأ (اللكيك) امير وزننده برى برينه كيرشمش
عسكره دينور وبدنده كى اته اطلاق اولنور وكوده‌سى صيق وپك وطقناز آدمه دينور وقطرانه دينور وبرشجر ضعيف
آديدر وبرموضع اسميدر (اللك) لامك ضميله ذكر اولنان لك ديدكلرى نباتك ثفلنه ياخود عصاره‌سنه دينور
قيومجيلر انكله خنجر وبچاق صابلرنى ياپشدررلر بردرهمى شرب خفقان ويرقان واستسقا وجكر ومعده وطلاق
ومثانه اوجاعنه نافع اولوب لكن سمز آدمى اهزال ايدر وبعضلر ديديلر كه لامك ضميله لك ذكر اولنان لك بويه‌سيله
بويانمش درينك بوقفه تراشه‌سنه دينور كه انكله خنجر وبچاق صابلرينى بند ايدرلر لامك فتحيله ده جائزدر ولك اندلس
اولكه‌سنده بر بلده آديدر واسكندريه ايله طرابلس غرب بيننده بر بلده‌در ولك لكيك كبى اته طلو صمصيق طقناز آدمه
دينور وملكك دخى دينور معظم وزننده (الملتك) ملتذ وزننده بحكين سنر خوشه دينور يقال سكران ملتك اى يابس

سكرا (اللكلك) هدهد وزننده بودوره دينور واري و يومري كودهلودوه يه دينور (لكالك) غراب وزننده حزن بنى
بر بوعده برموضع آديدر (اللكاء) عكاء وزننده لوك بو يه سيله بو يانمش دريلره دينور (اللالكائى) آخرده همزه بعده
يای نسبتله محدث مشهور ابو القاسم هبة الله بن الحسن بن منصور الرازى الطبرى نسبتيدر (اللمك) لامك فتحيله
(واللماك) غراب وزننده (واللماك) كتاب وزننده توتيايه دينور كه كوزه چكيلوب جلا ويرر يقال اكتحل باللمك واللماك
واللماك وهو الجلاء يكحل به العين ولمك مصدر اولور خميرى ايوجه يوغورمق معناسنه يقال لمك العجين لمكا
من الباب الاول اذا ملكه (اللماك) سحاب وزننده جزؤ بجه طعامه دينور كه يلامتق تعبير اولنور (التلمك) تفعل
وزننده جزؤ بجه نسنه طاتمق معناسنه در يقال ماتلمك بلماك اى ماذاق شيئا ودوه چكه لرنى برى اوته او بنادوب
كومك معناسنه در يقال تلمك البعير اذا الوى لحيه ودلايله دودقلرى يلانمق معناسنه در يقال هو يتلمك اى يتلمظ
(لمك) فتحتينله (ولامك) هاجر وزننده نوح پيغمبر على نبينا وعليه السلام حضرتلرينك پدرلرى اسميدر (اللميك)
امير وزننده كوزلرى سرمه لو آدمه دينور يقال رجل لميك اى مكحول العينين (اليلمك) يلمع وزننده قوى وتوانا
دلى قانلو يه دينور و بورجاله مخصوص در يقال ما رأيت يلمكا اى شابا قويا (اللوك) شوك وزننده اغزده بر نسنه يى يك يا بجه
چيكنمك معناسنه در كه كوملمك تعبير اولنور على قول يك نسنه يى چيكنمك يا خود ساقز كبى چيكنمك معناسنه در يقال
لاك الشىء يلوك لوكا اذا مضغه اهون المضغ او هو مضغ صلب او علك الشىء وآت كمى كومك معناسنه مستعملدر
يقال لاك الفرس اللجام اذا مضغه و بر آدمك عرض وناموسنه طوقنوب ديلمك معناسنه مستعملدر يقال هو يلوك
اعراض الناس اى يقع فيهم (اللواك) سحاب وزننده چيكنمك يه دينور يقال ماذاق لواكا اى مضاغا وقولهم
الكنى الى فلان ذكر فى لأك يعنى الاكه دن مأخوذ الكنى مثالى كه ايلچيلك ايلمك معناسنه در الاكه دن امردر جوهرينك
بوراده ذكرى وهمدر واكا متعلق قياسدن ذكر ايلديكى كلاملر بالجمله تخبيط وتخليطدر خلاصه اشبولوك ماده سندن
دكلدر شارح دير كه جوهرى ابو زيد وابو عصفور وابو حيان امثالى اهل لغته اتباع ايلمشدر لانهم قالوا ويقال الملك
من لاك الشىء فى فيه اى اداره وهو مفعل كمعاد ثم حذفت العين (الليكة) ايكه وزننده اصحاب حجرك قريه لرى
اسميدر و بها قرأ نافع وابن كثير وابن عامر فى سورة الشعراء وصباد وزمخشرينك ليكه نك اسم قريه اولديغنى انكار
ايلمسنى نابجادر فصـــــــــل الميم (المتك) فتك وزننده وضمتينله و يا كز ميمك ضميله سبنككك برونه على قول
ذكرينه دينور وهر حيوانك ذكرينك اوجنه دينور وانسان ذكرينك كله سنك التنده واقع طمرك اسميدر منبنك
مخرجى اوددير على قول احليلدن ابجر وطوغرى كر يلوب چكيلان در بجكه دينور يا خود احليلك وتربنه يعنى
كر يشنه دينور كه اوكنده كر يلوب طوران طمر اوله جقدر شارح دير كه بو كلماوالكى قولك فرقى نامعلومدر يا خود
شول طمره دينوركه حشفه نك آلتى يانندن ذكرك ايچ يوزنده اولور كه سنت اولان كسدده النصكره صاغالى اور القدر
وعورت قسمنك فرجنده دلجك تعبير اولنان لحم زائده دينوركه سنت اولدقده نصكره برنده قالور يا خود آنده اولان
طمره دينور واتراج قاوننه دينور بونده ميمك كسريله ده لغتدر وزماورد اسميدر كه قادين بوطى وقادين لقمه سى
تعبير اولنان طعامدر وقرىء قوله تعالى واعتدت لهن متكا اى زماوردا او اترجا وانقولى مرحومك بوراده زماوردى
طرفنده ميوه ايله تفسيرى غريبدر وسوسن اسميدر كه معروف چچكدر (المتك) عتل وزننده بودخى عورت فرجنك
لحم زائمنه دينور (المتك) فتك وزننده كسمك معناسنه در يقال متك الشىء متكا اذا قطعه ومتك بر نبات آديدر كه
عصارهسى بوزكبى منجمد اولور (المتكاء) حمراء وزننده فرجنك لحم زائدى اوزون اولان خاتونه دينور يقال امرأة
متكاء اى بظراء وايكى دليكى بر اولان عورته دينور يقال هى متكاء اى مفضاة و بولى طوتميان عورته دينور
يقال امرأة متكاء اى لاتمسك بولها (المماتكة) مفاعله وزننده بر نسنه نك بيع وشراسنده برى برينه ماهر ايلمك
معناسنه در كه هر برى مهارتده غلبه ايلمك قيدنده اولقدن عبارتدر يقال ماتكه فى البيع اذا ماهره (التمتك) تفعل
وزننده آزجه آزجه و يودم يودم ايچمك معناسنه در يقال تمتك الشراب اذا تجرعه (المحك) محق وزننده لج
وعناد ايلمك معناسنه در يقال محك الرجل محكا من الباب الثالث اذا لج (المحك) كتف وزننده (والماحك) معاند
وزننده (والمتمحك) (والمحكان) عطشان وزننده لجوج ومعاند آدمه دينور كه اونكو تعبير اولنور ومحكان چنين خويلو
چپار زمشر بلويناز بى امزاج آدمه دينور و بو نكله بعض كسه لر تسميه اولنديلر يقال رجل محكان اى عسر الخلق
(التماحك) تفاعل وزننده لج وعناد ايدشمك معناسنه در يقال تماحكا اذا تلاحا (الممحك) اسم فاعل بنيه سيله غضوب
اوله رق لجوج اولان آدمه دينور يقال رجل ممحك اى لجوج فى الغضب (الامحاك) همزه نك كسريله بر آدم دارغين
مشرب اوله رق لجوج اولمق معناسنه در يقال امحك الرجل اذا كان ممحكا (مراك) سحاب وزننده يمنده عدن شهرينه

بومرحله مسافه ده برموضعدر (مركه) تمره وزننده زنكبارده بر بلده آديدر (المرك) كتف وزننده مأبون كمسه ديتور
مذكر سماعی اوله جقدر يقال رجل مرك ای مأبون (المسك) ميمك فتحيله دری به دينور جلد معناسنه علی قول خاصة
قوزی دريسنه دينور جمعی مسوك در برقطعه سنه مسكه دينور تمره وزننده كه اخص در وتقول العرب هم
فی مسوك الثعالب ای مذعورون خائفون زيرا تلكی قسمی بغايت وتهام واندیشناك اولورلر ودری به مسك اطلاقی بدنی
مالك اولديغنه مبنی در ومسك مصدر اولور برنسنه يی صالیورمك وجه اوزره پك طتوب ضبط ايلمك معناسنه در
يقال مسك به مسكا من الباب الاول اذا احتبس واعتصم به (المسك) فتحتينله بوينوزدن ويغه دن وفيل كميكندن
دوزلمش بلازكلره وخلخالره دينور مفردی مسكه در وصو يی ايچميوب طوتان پك يرلره اطلاق اولنور (المسك)
ميمك كسريله طيب معروفدر برمقدار ينه مسكه دينور كه اخص در جمعی مسك در عنب وزننده قلبه تقويت
وسوداوی اولنلره شجاعتی مورث وخفقانه وامعاده اولان رياح غليظه يه نافع وسمومه مفيد وجماعی مقوی در
وشمومی يلغيله بمز وجنی ورأس احليله طلا تحريك قوت جماعيه ده عجيب الاثر در شارحك بيانينه كوره مشك
فارسی معربيدر عربلر اكا مشموم اطلاق ايدرلر (مسك البر) تركيده مسك اوتی ديدكلری خوشبو نباتدر
(مسك الجن) عنبربوی ديدكلری نباتدر كه سريانيده شواصر دينور (الممسك) معظم وزننده مسك قاتلمش
نسنه يه دينور يقال دواء ممسك ای خلط بالمسك (التمسيك) مسك سورمك معناسنه در يقال مسكه
اذا طيبه بالمسك وبرنسنه يی پك طتوب حفظ ايلمك معناسنه در يقال مسكه اذا احتبس واعتصم به (المسكان)
ميمك ضميله اشترا اولنان نسنه نك ويريلان پيشنی بهاسنه دينور تقول اشتريته بمسكانه ای بعربونه (الامساك)
همزه نك كسريله (والتماسك) (والتمسك) (والاستمساك) بونلرده برنسنه يی صالیورمك وجه اوزره طوتمق
معناسنه در يقال امسك به وتماسك وتمسك واستمسك اذا احتبس به واعتصم به وامساك اليقومق معناسنه
مستعملدر يقال امسكه اذا حبسه وسويلركن ابسم اولمق معناسنه در يقال امسك عن الكلام اذا سكت وبخل
معناسنه مستعملدر يقال فيه امساك ای بخل (المسكة) غرفه وزننده كنديسنه تمسك اولنه جق شيئه دينور
تقول لی فيه مسكة ای ما اتمسك به وامساك بدن ايده جك اكل وشربه متعلق غدايه دينور كه بدل ما يتحلل تعبير
اولنور علی قول چكنه جك قدر قوت وغدايه اطلاق اولنور يقال ماله مسكة وهی ما يمسك البدن من الغذاء
والشراب او ما يتبلغ به منهما وعقل وافره وذهن كامله اطلاق اولور كه ناشايان اعمالدن امساك ايدر جمعی مسك در
صرد وزننده يقال انه لذو مسكة ای عقل وافر وبخل وخست معناسنه در بو ندهضمتينله ده جائزدر ومراجعت
اولنه جق خير وفائده يه دينور كما سيذكر (المسيك) امير وزننده بودخی بدنی امساك ايده جك قوت وغدايه يا خود
چكنه جك قدر معاشه دينور وعقل وافره دينور وبخيل آدمه دينور يقال رجل مسيك ای بخيل (المسكة)
فتحاتله يكی طوغمش چوجغك وآت قولونك چهره لرنده اولان قبوق كبی بوفقه در بچكه دينور وقيو قازيلجق
پك ومحكم يره علی قول شول پك يرده واقع كسمه قيو يه دينور كه ايچريسی طاشله اوزيلوب يابلمغه محتاج اولميه
بو ايكی معناده ميمك ضميله ده جائزدر ودلير وبهادر آدمه اطلاق اولنور يقال جسكة مسكة ای شجاع (الماسكة)
مسكه ايله معنای اولده مرادفدر وماسكه طوتيجی نسنه يه دينور تانيثی موصوف اعتباريله در ومنه تقول العرب
بينهما ماسكة رحم ای واشجة رحم وبورحم ماسكة ناويلنده در (المسيك) سكيت وزننده (والمسكة) همزه وزننده
(والمسك) عنق وزننده بونلرده بخيل وممسك شخصه دينور يقال رجل مسيك ومسكة ومسك ای بخيل ومسيك
چوق صو آلان قربه يه اطلاق اولنور يقال سقاء مسيك ای كثير الاخذ للماء ومسكه همزه وزننده شول الی قوتلو
زورده ست آدمه دينور كه برنسنه يی طتوب ضبط ايلدكده بركسنه آنی الندن قورتر مغه قادر اولميه يقال رجل
مسكة اذا امسك بشیء لم يقدر علی تخليصه منه بونك جمعی مسك در صرد وزننده (المسالك) سحاب وزننده (والمساكة)
سحابه وزننده (والمسالك) كتاب وزننده (والمساكة) كتابه وزننده بونلرده بخيللكه دينور يقال فيه لمساك ومسكة
ومسالك ومساكة ومسالك ومساكة ای بخل ومسالك سحاب وزننده صو يی طتوب ايچمين پك يره دينور كه صو آنده
ايركيلوب قالور ومسالك كتاب وزننده مراجعت اولنه جق خير ومنفعته دينور كه آنی الدن صالیورمك مناسب وممكن
اولمامغله كويا كه آدمی امساك ايدر يقال مافيه مساك ومساكه ومسيك ای خير يرجع اليه (الممسكة) مكرمه وزننده
آتك سكيل اولان اياغنه اطلاق اولنور بياضی امساك ايلديكيچون علی قول سكيل اولميان اياغه دينور (المساكة)
كرامه وزننده قربه چوق صو آلور اولمق معناسنه در يقال مسك السقاء مساكة اذا صار مسيكا (مسكويه)
سبويه وزننده بررجل علميدر (ماسكان) سينك كسريله مكران ايالتنده برناحيه در (مسيك) زبير وزننده

اسامیدندر فروة بن مسیك اصحابدندر (مسكان) عثمان وزننده شیخ طائفهٔ شیعه اولان عبدالله‌نك لقبیدر (ماسك)
صاحب وزننده بر رجل آدیدر (المسیكة) سفینه وزننده صو یی صوروب ایچمز اولان پك یره دینور یقال ارض
مسیكة اذا صارت لاتنشف الماء صلابة (مشكان) شین معجمه ایله عثمان وزننده بر رجل علمیدر و اصطخر
قضاسنده برقریه در وفیروزآباد فارس قضاسنده برقریه در و همدان اعمالندن بربلده در ومشكان الجمال تابعیندندر
ومعروف بن مشكان المقری وعطوان بن مشكان التابعی ومحمد بن مشكان محدثلردر مشكدانه میمك ضمیله
فارسده شول خوشبو حبه لره دینور كه بعض عطریاتله تركیب ایدوب تسبیح كبی ایپلكه دیزوب كوچك قیزلر
بیونلرینه وقوللرینه قلاده ایدرلر محدثیندن عبدالله بن عامر بغایت خوشبوی اولمغله انكله ملقب اولمشدر
(المصطكی) میمك فتحی وضمی والفك قصریله (والمصطكاء) میمك فتحی ومدّ ایله علك رومی اسمیدر كه تركیده ساقز
تعبیر اولنور بیاضی وسیاهی اولور بیاضنك مطبوخی شرب معده یه وخروج مقعده وامعاء وجكره وسعال
مزمنه نافع واغز قوقوسنه ودیش اتلرینه وتفتیق شهوه وتفتیح سدّه بابلرنده بغایت مفیددر (الممصطك) مدحرج
وزننده مصطكی قاتلمش دارویه دینور یقال دواء ممصطك اذا خلط به المصطكی (المعك) میمك فتحیله برنسنه یی
طپراغه سوروب بلنه‌مك معناسنه در یقال معكه فی التراب معكا من الباب الثالث اذا دلكه به شارح دیر كه
معك مطلقا اوغمق معناسنه كلور یقال معكه اذا دلكه و معك بر آدمی برتقریبله مغلوب ومقهور ایلمك معناسنه
مستعملدر یقال معكه بالقتال والخصومة اذا لواه و بر آدمك حقنی اویالندرمق معناسنه مستعملدر یقال معك دینه
وبدینه اذا مطله به (المعك) كتف وزننده (والمِمعك) منبر وزننده (والمماعك) معاند وزننده دائما بورجنی تأخیر
ایدن آدمه دینور یقال رجل معك وممعك ومماعك ای ماطل بدینه ومعك شدید الخصومه آدمه دینور واحمق
ونادانه دینور یقال رجل معك ای الالد وكذا الاحمق (المعاكة) سماحه وزننده احمق اولمق معناسنه در یقال معك
الرجل معاكة من الباب الخامس اذا حمق (التمعك) تفعل وزننده طپراغه بیلنمك معناسنه در یقال تمعك فی التراب
اذا تمرغ (التمعیك) طپراغه بیله‌مك معناسنه در تقول معكته اذا مرغته (المعكی) سكری وزننده چوق دوه یه دینور
یقال ابل معكی ای كثیرة (المعكوكاء) میمك فتحی وضمیله قرقشه وفتنه وتوز وطمان وشرّ وشور معناسنه در كه
ایكی عسكر بری برینه آمیخته اولدقده پیدا اولور یقال وقعوا فی معكوكاء ای فی غبار وجلبة وشرّ (المعكوكة)
میمك ضمیله كثرت ووفرت ماله دینور تقول اعجبنی معكوكة المال ای كثرته (المكّ) شكّ وزننده ممه‌دن سودی
وكمیكدن ایلیكی اغزایله صوروب جمله سنی امچك معناسنه در یقال ملكّ المخ مكا من الباب الاول اذا مصه جمیعه
وهلاك ایلمك معناسنه مستعملدر یقال مكّ الشیء اذا اهلكه و اكسلتمك معناسنه مستعملدر یقال مكه اذا نقصه
و منهما مكة كما سیذكر وقوش چجقرمق معناسنه در یقال مكّ الطائر بسلحه اذا رمی به (الامتكاك) (والتمكك)
تفعل وزننده بونلرده برنسنه‌نك مجموعنی آغز ایله اموب صورمق معناسنه در یقال امتكّ المخ وتمككه اذا مصه جمیعه
وتمكك مدیونه تقاضا ایلمك معناسنه در یقال تمكك علی الغریم اذا الح (المكمكة) زلزله وزننده بودخی برنسنه‌نك
مجموعنی صوروب امچك معناسنه در یقال مكمك الشیء بمعنی مكه و یوالق كبی یوارلنه‌رق یوریمك معناسنه در كه
طقنماز یومری بودور یوزو یشیدر یقال یتمكمك فی المشی ای یتد حرج (المكاك) غراب وزننده (والمكاكة) غرابه
وزننده صوریلوب جمله سی آغز ایله آلنان نسنه یه دینور صوریلان ایلیك كبی یقال خرج مكاكه ومكاكته
ای مصاصه (مكة) میمك فتحیله بلد حرام یاخود مجموع حرم شریفك اسمیدر كه داخل مواقیت اولان ارض منیفه‌دن
عبارتدر نقص معناسندن مأخوذدر جمع كاهی نقص وافنا ایلدیكیچون یاخود اهلاك معناسندندر آنده
ظلم وجور ایدنلری اهلاك ایلدیكیچون مؤلفك بصائرده بیاننه كوره بش وجه دخی محتملدر بری ارض مرقومه‌ده
صوقلیل اولمغله كویا كه یردن صویی اغزلریله اموب استخراج ایدرلر ثانی‌سی امُوب صورمق معناسندندر كویا كه
بهرسنه ناسی كندیسنه طوغزی اموب جذب ایدر ثالثا مكّ طائر معناسندندر كویا كه عصیانی مك ودفع ایدر
وابعا مكا كه‌دن مأخوذدر كه وسط عظمده اولان لب ومخ اوله جقدر ارض مرقومه دخی دنیانك وسطی
وخلاصه‌سیدر خامسا عصیانك ذنوبنی كمیكدن ایلیك صوروب چیقارر كبی استخراج وازاله ایدر انتهی (المكوك)
تنور وزننده بر كونه صوایچه‌جك طاسه دینور شارحك بیاننه كوره وسطی واسع و بوقریسی طاره جق اولور
ومكوك بردرلو اولچك آدیدر كه بریچق صاع آلور علی قول نصف رطل آلور سكز اوقیه‌یه قدر یاخود نصف
ویبه آلور وویبه یكرمی ایكی یاخود یكرمی درت مدّ حضرت نبوی علیه السلام مقداریدر وعند البعض اوچ كیلجه
آلور و كیلجه برمنّ ایله برمنك یدی ثمنیدر ومنّ كه بر بطمان ایكی رطلدر و رطل اون ایكی اوقیه‌در و براوقیه براستار ایله

مطلب

وبراستارك ثلثـايدر واستار درت مثقـالدر مثقـالدر ومثقـال بردرهم ايله بردرهمك ثلث اسبـاعيدر
ودرهم التي دانقـدر ودانق ايكي قيراطدر وقيراط ايكي طسوجدر وطسوج ايكي حبـهدر وحبه بردرهمك ثمننك
سدسيدركه درهمك قرق سكز جزؤندن برجزؤدر ومكوك لفظنك جمعي مكاكيك در ومكاكي كلور كاف اخيري
يايه ابدال وادغامله (المكماكة) ثرثاره وزنـنده (والمتمكمكة) متدحرجه وزننده اعضـاسي صيقي وديزنكلي عورته
دينور يقال امرأة مكمـاكة ومتمكمكة اي مكامة (المكانة) كتانه وزننده جاريه قسمنه اطلاق اولنورامه معناسـنه
تحقيرا ملك طـائر معناسندندر (الملك) ميمك حركات ثلاثي ولامك سكونيله (والملكة) فتحـاتله (والمملكة) ميمك
فتحي ولامك ضمي على قول حركات ثلاثيله برنسنهيه استقلال وجهي اوزره ضبط ايلمكه قادراولهرق ظفر بولوب
زيردست استيلايه آلمق معناسـنهدركه مالك اولمق تعبير اولنور يقـال ملك الشيء ملـكا مثلثة وملكـة ومملكة
من الباب الثـاني اذا احتواه قادرا على الاستبداد به وملك ميمك حركات ثلاثيله ياخود فتحتينله ياخود ضمتينله ملكيت
اوزره ضبط وتصرف اولنهجق نسنهيه دينور يقال ماله ملك اوملك اوملك اي شيء يملكه و بين الاعراب برآدمك مرعا
ومشرب ودواب ومواشيسنه ياخود برآدمك كنديسي حفر ايدوب انفراد اوزره ضبط ايلديكي قيويه اطلاق اولنور
ومنه تقول لي في هذا الوادي ملك مثلثـا و يحرك اي مرعى ومشرب ومال اوهي البئر يحفرها وينفرد بها وملك
ميمك حركات ثلاثيـله خاصة برآدمك صويته اطـلاق اولنور يقـال ليس لهم ملك مثلثـا اي ماء وملك كذلك
حركات ثلاثله مملوك معناسـنه مستعملدر ملكه كبي كما سيذكر وبرآدمك تحت اقتدارنده اولان شيئهدينور تقول
اعطـاني من ملكه مثلثة اي مما يقدر عليه وينه حركات ثلاثله قوللق رق وبندكي معناسنهدر يقـال طال ملكه
مثلثة اي رقه وينه حركات ثلاثله خاتون تزوج ايلمك معناسـنه مستعملدر يقـال املكه اياها حتى ملكها ملكا
مثلثا اي زوجه اياها فتزوجهـا ولا يقال ملك بها ولا املك وملك الطريق بنه حركات ثلاثله يولك وسطنه ياخود
كارينه اطلاق اولنور يقـال اخذ ملك الطريق اي وسطه او حدته (الاملاك) همزهنك كسريله برنسنهيي بركمسنهيه
ملك ايلمك معنـاسنهدر يقـال املك الشيء اذا جعله ملكاله يملكه وبرآدمي شاه نصب ايلمك معناسـنهدر يقال
املكوه اذا صيروه ملـكا وبرآدمه خاتون تزويج ايلمك معناسنه مستعملدر يقال املكه اياهـا اذا زوجه اياها ولا يقال
ملك بها كما ذكر و يقـال املك فلان على بناء المجهول اذا زوج ايضا پس املاك معلوم ومجهولدن تزويج وتزوج
معناسنه كلور شارح ديركه مؤلفك اذا زوج عنه ايضا كلامنده عنه ايضـا عبارهسي تمة تفسيردن دكلدر بلـكه
تهذيبده ومحكمده قول اول لحيانيدن منقول اولوب بعده قول ثاني دخي آندن منقول اولديغي بيان ضمننده عنه ايضا
عبارتي مرسوم اولمغله مؤلف من غير امعان اول عبارهيي دخي صحيفهسنه نقل ايلمشدر انتهى واملاك امر تطليق
محلنده استعمال اولنور يقال املكت فلانة امرها على المجهول اذا طلقت وخميري كركي كبي اوزليهرك يوغورمق
معناسنه مستعملدر ملاكه‌دن مأخوذدر يقال املك العجين اذا انعم عجنه حتى انتهت ملاكته (التمليك) بودخي برنسنهيي
برآدمه ملك ايلمك معناسـنهدر يقـال ملكه اياه اذا جعله ملكاله يملكه وبرآدمي شاه قلمق معناسـنهدر يقـال
ملكوه اذا صيروه ملكا وخميري كركي كبي يوغورمق معنـاسنهدر يقـال ملك العجين اذا انعم عجنه (الملك) ميمك
ولامك فتحيله برنسنهنك قيام ملكيتنه سبب اولان شيئه دينـور ومنه يقـال الماء ملاك امرنا لانه اذا كان معهم
ماء ملـكوا امرهم وملك ملائكهنك مفرديدركه فرشتهيه دينـور لاك مادهسنده بيـان اولندي شـارح ديركه
ملك لفظني اشبو ملك مادهسندن دخي اخذ ايلديلركه قوت معنـاسنهدر (الملك) ميمك فتحيله صويه قاندرمق
معناسنهدر تقول ملكنا الماء ملكا اي اروانا يعني فقوينـا على امرنا كما ذكر ومالك اولمق معناسنهدرنته كه رأس
مـادهده تثليثله بيـان اولنـدي وملك الولي يعني ولي تحت ولايتنده اولان خاتوني كـندي باشـنه
تزوجدن حظر ومنع ايدوب امر تزوجنده متصرف اولمسندن عبـارتدر وملك ذو الملك يعني ملك صـاحبي
پادشـاه وملك معنـاسنهدر كما سيذكـر وملك املاك كبي خميري قوتله اوزليهرك يوغورمق معناسـنهدر
يقـال ملك العجين ملكا من البـاب الثاني اذا انعم في عجنه وآهو ياوريسي قوتلنوب اناسنك ارقهسنه دوشوب كتمكه
قادر اولمق معناسنهدر يقـال ملك الخشف امه اذا قوي وقدر ان يتبعهـا (الملكة) فتحاتله مملوك معناسـنهدر تقول
ملك يميني وملكة يميني اي ما املكه وقوللق رق معنـاسـنهدر يقـال طال ملكه وملكته اي رقه ويقـال اقر
بالملكة اي بالملك مترجم ديركه علمـاء وحكمـاء ملكه نفسانيهيي بوندن تفريع ايلـديلر واول نفس انسانيده راسخ
بر صفتدن عبـارتدر توضيحي بودركه نفس ايچون افعـالدن بعض افعـال سببيله برهيئت مخصوصه حاصل اولور
اول هيئته كيفيت نفسانيه دينور پس اول كيفيت سريع الزوال ايسه اكا حالت دينور اما تكرار سببيله نفسه ممارست

حاصل واول كيفيت مرتسم اولوب عديم الزوال يابطئ الزوال اولورسه اكاملكه اطلاق اولنور كويا كه صاحبنك مملوكى اولمش اولور (المملكة) ميمك فتحى ولامك حركات ثلاثيله مصدردر نته كه ذكر اولندى وعربلرك عبد مملكه ديدكلرى شول قوللردر كه اوزى اسيرا واوب پدر ومادرى اسيرا اولميه نته كه عبدقن كوله زاده اولان كوله دن عبارتدر وبعضلر عبدقن اشترا اولنان قوللردر ديديلر يقال هو عبد مملكة اذا ملك ولم يملك ابواه ومملكه لامك فتحى وضميله پادشاهك عز وملكنه وفر ودارات وسلطنتنه وخدم وحشم وبندكانته اطلاق اولنور يقال ذاك الملك صاحب مملكة اى عز وسلطان وعبيد ولامك فتحيله اسم مكاندر قلمرو سلطنتى اولان اراضى وايالاته اطلاق اولنور ولامك ضميله مملكتك وسطنه اطلاق اولنور سرة الملك كبى (الملوكة) ميمك ضميله ملك معناسنه در يقال اقر بالملوكة اى بالملك (الملك) ميمك ضميله اسمدر حكم ايله برنسنه نك ضبط وتصرفنه دينور وز برتصرفنده اولان شيئه دينور مذكر ومؤنث اولور وعز وعظمت وشوكت وسلطنت معناسنه مستعملدر يقال له الملك اى العز والسلطان وملك جلبان ديدكلرى غله يه دينور وآرجه صويه دينور وملك الدابه طوارك اياقلرينه دينور وضمتينله لغتدر مفردى ملاك در كتاب وزننده (الملك) ميمك فتحيله (والملك) كتف وزننده (والمليك) امير وزننده (والمالك) صاحب وزننده ملك صاحبنه دينور كه مراد پادشاهدر جمعلرى ملوك واملاك وملكاء كلور كرماء وزننده وملك كلور ركع وزننده لف ونشر مرتب اوزره در (الاملوك) همزه نك ضميله اسم جمع ملوكدر وعربدن برجماعتدر على قول حمير قبيله سنك مقاولنه يعنى ملوكنه اطلاق اولنور (الملكوت) رهبوت وزننده (والملكوة) ترقوه وزننده مبالغه در عز وسلطنت وعظمته اطلاق اولنور ومنه لله الملك والملكوت والملكوة اى العز والسلطان شارح ديركه اهل تحقيق ملكى عالم ظاهرده وملكوتى عالم باطنده استعمال ايدرلر واشبو ملكوت وجبروت ورغبوت ورهبوت وتربوت مقوله سنده واو وتاء زائده در مبالغه ايچوندر پس ملكوت ملك عظيم معناسنه در (التمالك) تفاعل وزننده برآدم كندى نفسنه مالك اولمق يعنى نفسنك مغلوبى ومحكومى اولميوب ضبط وتصرفنه قادر اولمق معناسنه در يقال تمالك فلان عنه اى ملك نفسه وماتمالك فلان ان وقع كذا ديرلر نفسنى ضبط وحبسه قادر اولميوب فلان ماده يه اوغرادى ديجك يرده وشو ديوار محكم دكلدر ديجك يرده هذا حائط لايتمالك ديرلر (الملاك) سحاب وزننده اقتدار وملك معناسنه در يقال ليس له ملاك اى لايتمالك (وملاك) ميمك فتحى وكسريله براينك قوامنه اطلاق اولنور كه آنكله اكا مالك اولنور يقال هذا ملاك الامر وملاكه اى قوامه الذى يملك به (الملاك) كتاب وزننده باحقه اطلاق اولنور كه بنايا پيلور وتزوج على قول عقد نكاح معناسنه مستعملدر بونده فتحله ده جائزدر تقول شهدنا املاكه وملاكه اى تزوجه اوعقده وقوام معناسنددر كه ناقة ملاك الابل ديرلر ناقه نك بالجمله دوه لرا كسنه سنه اويوب آردنه دوشرلر ديجك يرده كويا كه اول دوه لره مالك اولمغله انلرى چكوب كوتورر (المليكة) جهينه وزننده صحيفه يه اطلاق اولنور وبرجماعتك اسميدركه نسواندن صحابيه لردر (تملك) تضرب وزننده برصحابيه در (مليكه) سفينه وزننده بنت ابى الحسن النيسابوريه در كه محدثه در (مليك) زبير وزننده اساميدندر يزيد بن مليك وعبد الرحمن بن احمد بن مليك محدثلردر (مليك) امير وزننده اساميدندر محمد بن على بن مليك محدثدر ملوك صبور وزننده اساميدندر محمد بن الحسن بن محمد بن ملوك واحمد بن ملوك محدثلردر (مالك) صاحب وزننده امام المدينه ابن انس عليه الرحمه حضرتلريدر كه صاحب مذهبدر ومالك قنى وافر محدثين وطفسان نفر صحابه كرين اسملريدر (ابومالك) آجلغك ياخود يك قوجه لغك كنيه سيدر تفأل قبيلندندر يقال اخذه ابومالك اى الجوع اوالسن والكبر (ملك) ميمك كسريله مكه ده ياخود تهامه ده بر وادى اسميدر (ملكان) ميمك كسريله ياخود فتحاتله طائفه برطاغك آديدر وفتحاتله ملكان بن جرم وملكان بن عباد قضاعه قبيله سى رجالندندر بو ايكيدن ماعداسى ميمك كسريله در (المهك) ميمك فتحيله برنسنه يى كركى كبى سحق ايلمك معناسنه در يقال مهك الشئ مهكا من الباب الثالث اذا سحقه فبالغ وتيز تيز يورمك معناسنه در يقال مهك فى المشى اذا اسرع وجماعده جهد ايله خاتونى خاكسار ايلمك معناسنه در يقال مهك المرأة اذا اجهدها جماعا وبرنسنه يى مهره تختهسى كبى دوز وصيرغجق ايلمك معناسنه در يقال مهك الشئ اذا ملسه واركك انسانك وحيوانك صلبى ضعيف وبيتاب اولمغله دولى اولمازا ولمق معناسنه در يقال مهك صلبه مهكا من الباب الرابع ومهك على بناء المجهول اذا صار مهيكا كما سيذكر المهكة غرفه وثمره وزننده جوانلغك ودلوقانلولغك تمام چاغنه دينور كه بنيه وتركيب كركى كبى قرار بنه كلوب اعضاء واندام قالبنه كيرمكدن عبارتدر يقال به مهكة الشباب اى نعمته وامتلاؤه (المتمهك) امتهاكدن اسم فاعلدر والممهك معظم وزننده كركى كبى چاغنى واندامنى بولمش طولغون جوانه دينور

يقال شاب ممتهك وممهك اى ممتلى شبابا (الممهك) زملق وزننده اندامى مضطرب وسلكى اوزون آدمه دينور
وآدملرى سيزك وميدانلو آته دينور (المهوك) صبور وزننده يومشق يايه دينور يقال قوس مهوك اى لينة (ماهك)
هاجر وزننده اساميدندر يوسف بن ماهك محدثدر (التمهك) تفعل وزننده برايشى كوزل ايشليوب حسن ولطافت
كوستورمك معناسنه‌در يقال تمهك فى العمل اذا احسن فيه و برنسنه‌يى ال ايله نقش ايلمك معناسنه‌در يقال
تمهك بيده اذا نقشه (الممهوك) كلامده خطاسى چوق اولان آدمه دينور يقال رجل ممهوك اى الكثير الخطأ
(المهيك) امير وزننده دولى اولميان اركك حيوانه دينور صلبى ضعيف وعليل اولديغندن نشئت ايدر يقال فحل
مهيك اذا ضرب فلم يلقح (التماهك) تفاعل وزننده بربريله لجاج وجدال ايلمك معناسنه‌در يقال تماهك القوم
اذا تماحكوا ولجوا تجز بعونه تعالى فصـــــــل النون (النبكة) فتحتينله وتمرة وزننده باشى سيورى تپه‌يه

ن

دينور كه اكثرى طپراغى قزل اولانه دينور على قول اينشلو يوقشلو ارضه دينور ياخود طپراقدن اولان كوچك تپه‌يه
دينور كه ايوك تعبير اولنور جمعى نبك در ونبك كلور فتحتينله ونباك در نونك كسريله ونبوك در نونك ضميله (الانتباك)
افتعال وزننده يوكسلمك معناسنه‌در يقال انتبك الشئ اذا ارتفع و برشره وفتنه خصوصنه عزم وتصميمله
قيام ايلمك معناسنه مستعملدر يقال انتبك القوم اذا انطووا على شر (النبك) نونك فتحيله حمص ايله دمشق بيننده
برقريه‌در (النباك) غراب وزننده سفاح بن خالد التغلبى وكليب بن ربيعة التغلبى فرسلرينك اسميدر و برموضع
آديدر ياخود بونباكه در (النبوك) قعود وزننده برموضعدر (النابك) صاحب وزننده مرتفع يره دينور يقال مكان
نابك اى مرتفع (تنبوك) تنسوخ وزننده برموضع آديدر (النتك) نتق وزننده برنسنه‌يى ال ايله كركى كبى قاوره‌يوب
طوتدقدنصكره كنديسنه طوغرى زور ايله چكرك آكوب بوكمك معناسنه‌در يقال نتك الشئ نتكا من الباب
الثانى اذا جذبه بقبض عليه ثم يكسره اليه بجفوة و بعد البول ذكرى ال ايله بريواوته اوغوب استبرا ايلمك
معناسنه‌در يقال نتك ذكره اذا استبرأ بعد البول ونفضه وقيل يولمق معناسنه‌در يقال نتك شعره اذا نتفه (اندكان)
همزه‌نك فتحى ودالك ضميله فرغانه قضاسنده برقريه‌در عمر بن محمد بن طاهر الصوفى اورادندر وسرخس
قضاسنده برقريه‌در احمد الجمادى نام زاهد مشهورك مرقدى آنده‌در (النزك) نونك كسرى وفتحيله كلر و بزجه
تعبير اولنان جانورلرك آلت تناسلنه دينور بونلرك ايكيشر ذكرى اولور (النيزك) حيدر وزننده قصه مزراغه دينور
شارح ديركه بونيزه فارسى معربيدر كرچه كاف فارسيده تصغير ايچوندر لكن بوراده تعريبه علامتدر (النزك)
نزق وزننده نيزك ايله دورتمك معناسنه‌در يقال نزكه نزكا من الباب الاول اذا طعنه بالنيزك و برآدمه بلاموجب
بدسويليوب طعن وآزار ايلمك معناسنه مستعملدر يقال نزك فلانا اذا اساء القول فيه ورماه بغير حق (النزك)
صرد وزننده شول كسنه‌يه دينور كه دائما ناسى طعن وتعريض وتعييبله آزرده ايدراوله يقال رجل نزك اى عياب
لمزة (النزيكات) مصغر بنيه سيله اصلا ايشه يرامز بى خير ومنفعت اولان آدملره وكيلره دينور (النسك) نونك
حركات ثلاثى وسينك سكونيله وضمتينله حضرت رب ذوالجلاله اولان قوللغه وعبادت وطاعته دينور ومطلقا
حق اللهه اطلاق اولنور زكات وصدقه وذبح لله كبى و بو معناده مصدر اولور كاسيذكر (النسكة) نونك فتحيله
(والمنسك) مقعد وزننده (والنساكة) سماحه وزننده نسك كبى مصدرلردر حضرت خدا عز وجل درگاهنه
عبادت وطاعت ايلمك معناسنه يقال نسك الرجل ونسك نسكا مثلثة ونسكا بضمتين ومنسكا ونساكة
من الباب الاول والخامس اذا تعبد (التنسك) تفعل وزننده بودخى حق تعالى يه قوللق ايلمك معناسنه‌در يقال
تنسك الرجل اذا تعبد (النسك) نونك ضميله (والنسك) ضمتينله والنسيكة سفينه وزننده حق يولنه ذبح
اولنان قربانه دينور على قول نسك نونك ضميله قربانك دمنه ونسيكه قربانه دينور يقال من صنع كذا فعليه
نسك ونسك ونسيكة اى ذبيحة او النسك الدم والنسيكة الذبيحة ونسيكه آلتوندن ياكومشدن يوغون
سبيكه كبى قطعه‌يه دينور شارح ديركه بو صفا اولانه مخصوصدر حتى عبادت معناسى بوندن مأخوذ اولديغى
بعضلردن منقولدر (المنسك) مجلس وزننده (والمنسك) مقعد وزننده نسك وعبادتك شرعه وطريقة سنيه
وامور مرعيه سنه دينوركه رطريقة اعمالندن عبارتدر وعبادتگاهه دينور جمعى مناسك در ومنه قوله تعالى وارنا
مناسكنا) اى متعبداتنا شارح ديركه منسك ومنسك كلمه‌سى اسم مكان اولور عبادتگاه معناسنه ومصدر اولور
واسم زمان اولور مناسك حجده شايع اولمشدر كه امور مشروعه مخصوصه دن عبارتدر انتهى ومنسك ومنسك
نفس نسك وعبادت معناسنه اولور وقربان ذبح ايده جك موضعه دينور بسملكاه معناسنه ومنسك مقعد
وزننده برآدمك مألوف اولديغى مكانه اطلاق اولنور (النسك) نونك فتحيله برنسنه‌يى صوايله يايقيوب پاك ايلمك

معناسنه‌در يقال نسك الثوب وغيره نسكا من الباب الاول اذا غسله بالماء فطهره وچوراق يرى تطييب واصلاح
ايتمك معناسنه‌در يقال نسك السبخة اذا طيبها وكوزل سيرت وطريقه‌يه مداومت ايلمك معناسنه‌در يقال نسك
الى طريقة جميلة اذا داوم عليها ونسك منسك كبى مكان مألوف ومعتاده اطلاق اولنور (الناسكة) شول ارضه
دينوركه يقينده اكا يغمور ياغمغله يشروب تازه لنمش اوله يقال ارض ناسكة اى خضراء حديثة العهد (النسيك)
امير وزننده آلتونه وكومشه اطلاق اولنور (نسك) صرد وزننده برقوش آديدر (المنسوكة) تويلرى دوكلمش چپلاق
قسراغه دينور يقال فرس منسوكة اى ملساء جرداء وكوره لنمش تارلايه دينور يقال ارض منسوكة اى دمنت
بالابعار (النشاآنك) شين معجمه ايله شداد وزننده خالد بن مبارك نام محدثك جدى اسميدر (انطاكيه) همزه‌نك فتحى
وكسرى ونونك سكونى وكافك كسرى وياءنك تخفيفيله عواصم تعبير اولنان اولكه‌نك قاعدة الملكى اولان بلده‌نك
اسميدركه مراد عواصم حلب الشهبادر جابجا عيون كثيره‌يى حاوى بر بلده‌در سورينك مقدار دوره سى اون ايكى
ميلدر ودرونده بش جبلى مشتملدر مترجم ديركه بقايای ملوك اسكندردن انطقيوس بناسيدر النفكه فتحاتله
نكفه معناسنه‌دركه بوغزده چقان اوره ويومرى‌يه دينور (النكنكة) زلزله وزننده بوردجلويه يك تشديد وتقاضا
ايلمك معناسنه‌در يقال نكنك على غريمه اذا شدد وبرايشى ايو اوكارمق معناسنه‌در يقال نكنك العمل اذا اصلحه
(النلك) نونك ضمى وكسريله شجره‌در ياخود زعرور اسميدر مؤلفك اولكيدن مرادى اخلاط اغاجى وله جقدر
وزعرور آلج اغاجيدر شارحك بيانه كوره معرب بدر (ننك) بقم وزننده بررجل علميدر (نانك) هاجر وزننده محدثيندن
احمد بن داود الخراسانى لقبيدر (النوك) نونك ضمى وفتحيله اسمدر حمق وبلاهت معناسنه‌در يقال به نوك
اى حمق (النواكة) والنواك نونلرك فتحيله (والنوك) فتحتينله احمق اولمق معناسنه‌در يقال نوك الرجل نواكة
ونواكا ونوكا من الباب الرابع اذا حمق (الاستنواك) نواكه معناسنه‌در الانوك احمر وزننده (والمستنوك) احمق
آدمه دينور انوكك جمعى نوكى كلور سكرى وزننده ونوك كلور نونك ضميله هوج وزننده (النوكاء) حمقاء
وزننده ومرادفيدر جمعى نوك‌در نونك ضميله الانواك همزه‌نك كسريله برآدمى احمق بولمق معناسنه‌در
يقال انوك فلانا اذا صادفه انوك (ما انوكه) فعل تعجبدر ما احمقه معناسنه ولم يقل انوك به وهو القياس يعنى
قياس ايكن بوندن فعل تعجب آخر وارد اولمامشدر (النهاكة) نونك فتحيله غالب اولمق معناسنه‌در يقال
نهكه نهاكة من الباب الثالث اذا غلبه ولباسى اسكينجه قدر كيمك معناسنه‌در يقال نهك الثوب اذا لبسه حتى
خلق واكل طعامده افراط كتمك معناسنه‌در يقال نهك من الطعام اذا بالغ فى اكله وبرآدمه مبالغه ايله
شتم ايلمك معناسنه‌دركه عرض وحرمتنه كركى كبى خلل ويرمكدن عبارتدر يقال نهك عرضه اذا بالغ فى شتمه
(النهك) نهق وزننده ممه‌ده‌كى سودلك مجموعنى صاغوب آلمق معناسنه‌در يقال نهك الضرع نهكا اذا استوفى
جميع مافيه وبرآدمى برعارضه وعلت كركى كبى زبون وبيمجال ايلمك معناسنه‌در يقال نهكته الحمى اذا اضنته
وهزلته وجهدته ويقال نهكته نهكا من الباب الرابع كما سيذكر ونهك ونهكه برآدمه‌يك اشكنجه ايلمك معناسنه‌در
يقال نهكه السلطان نهكا ونهكة من الباب الرابع اذا بالغ فى عقوبته وبرنسنه‌يى الچوب دوكتمك معناسنه‌در
يقال نهك الشراب اذا افناه وبرنسنه‌نك كثرت شربى شاربى زبون وبيتاب ايلمك معناسنه‌در يقال نهكه الشراب
نهكا من الباب الثالث اذا اضناه واشبو نهك ماده‌سى مبالغه معناسنى متضمندر ومنه قوله عليه السلام انهكوا
اعقابكم اولتنهكنها النار اى بالغوا فى غسلها وتنظيفها يعنى آبدستده طوپوقلريكزى كركى كبى غسل وتطهيرنه
اهتمام ايده‌سز يوخسه اورانى صكره نار جهنم احراقده مبالغه وافراط ايدر وكذا فى الحديث انهكوا وجوه القوم
اى اجهدوهم وابلغوا جهدهم يعنى جنك وقتاله تشويق وسوق واغرا ايله عسكرك يوزلرينه صلت سيف هجوم
ايلمكده يك مبالغه وبذل جهد ومقدور ايده‌سز ونهك ونهك فتحتينله ونهكه ضربه وزننده ونهاكه نساكه
وزننده مرض برآدمى زبون وناتوان ايلمك معناسنه‌در يقال نهكته الحمى نهكا كما مر ونهكا ونهكة ونهاكة من الباب
الرابع اذا اضنته وهزلته وجهدته (الانتهاك) افتعال وزننده بودخى مرض برآدمى بيمجال ايلمك معناسنه‌در
يقال انتهكته الحمى بمعنى نهكته (الانهاك) همزه‌نك كسريله بودخى برآدمه يك اشكنجه ايلمك معناسنه‌در
يقال انهكه السلطان اذا بالغ فى عقوبته (المنهوك) مرض وعلتدن زار وزبون اولمش آدمه دينور يقال نهك
الرجل على المجهول فهو منهوك اذا دنف وضنى ومنهوك عروضيون عرفنده بحر رجزدن ثلثانى اسقاط اولنوب
ثلثى قلان بيته اطلاق اولنور نهك علتى جارى اولمش اولور شارح ديركه بحر منسرحده دخى جارى اولور (النهيك)
امير وزننده (والناهك) هر خصوصده مبالغه ايدن آدمه دينور يقال رجل نهيك وناهك اى مبالغ فى الاشياء

ونهيك

ونهيك بهادر آدمه دينور يقال رجل نهيك اى شجاع وآدمجل اولان قوى وتوانا دوه يه دينور وبغايت
كسكين وايشلك قلجه دينور يقال سيف نهيك اى القاطع الماضى وحسن خلق صاحبى آدمه دينور وبر رجل
اسميدر (النهوك) صبور وزننده بودخى بهادر آدمه دينور (النهاكة) سماحة وزننده نهيك اولمق معناسنه در
يقال نهك الرجل والفحل نهاكة من الباب الخامس اذا كان نهيكا (نهيك) زبير وامير وزنلرنده حرقوص ديدكلرى
بوجكه دينور (الانهكاك) انفكاك وزننده ومرادفيدر يقال ماينهك اى ماينفك اتمهات سائره دن منفهم اولديغى
اوزره مبالغه يك لازمى اولان دوام معناسنى متضمن اولوب وهميشه منفيا استعمال اولنور نته كه انفكاك ماده سندن
ماانفك ومانيفك دخى بويلجه در (النيك) نوك فتحيله جماع ايلك معناسنه در يقال ناك المرأة ينيك نيكا اذا جامعها
(النياك) شداد وزننده جماع آدمه دينور ومنه المثل * من ينك العير ينك نياكا * عير اشكه دينور غالبا مغالبه معرضنده
ضرب اولنور (التنايك) تفاعل وزننده كوزى اويقو بصمق معناسنه در يقال تنايكوا اذا غلبهم النعاس
وكوزلك قپاقلرى فتور ونومدن يوملمق معناسنه در يقال تنايكت الاجفان اذا انطبق بعضها على بعض تمجزت
النون بعونه تعالى فصــــل الواو (الاوك) احمر وزننده (والاوتكى) قصرايله اجفلى وزننده شهريز
ديدكلرى برجنس خرمايه دينور ياخود سواد عراقه مخصوص بركونه خرمادر (الودك) فتحتينله ات ياغنه دينور كه
چرويش تعبير اولنور يقال ما فيه ودك اى دسم وودك مصدر اولور ات ياغى بيلاشمغله ياغلو اولمق معناسنه در
يقال ودكت يده ودكا من الباب الرابع اذا دسمت (الدكة) عده وزننده احمر ياغلولغه دينور (التوديك) برنسنه يه
چرويش قومق معناسنه در يقال ودك الثريد اذا جعل فيه الودك (الودك) كتف وزننده سموز ياغلو اته دينور
يقال لحم ودك اى سمين ذو ودك (الوادك) سموز وچرب آدمه دينور يقال رجل وادك اى سمين (الوديكة) (والوديك)
واولك فتحيله (والودوك) صبور وزننده سموز وياغلو طاوغه وصف اولنور يقال دجاجة وديكة ووديك
وودوك اى سمينة ووديكه اون ايله وچرويش ايله ياپيلان بولماج آشنه دينور (ودك) فتحتينله ربع مسكونه
مالك اولان ضحاك ماردوشك والده سى اسميدر (وادك) صاحب وزننده (وودوك) صبور وزننده ووداك شداد
وزننده (ومودك) محدث وزننده اسامى رجالدندر (بنات اودك) احمر وزننده دواهى وآفاته اطلاق اولنور واودك
ناسدن كنايه اولنور يقال ما ادرى اى اودك هواى اى الناس الودكاء صحراء وزننده برقوملق ياخود بر موضع
آديدر (وديك) زبير وزننده بر موضع آديدر (الورك) واوك فتحى وكسريله (والورك) كتف وزننده بدنده اويلغك
اوست طرفنه دينور كه اوجه وكيكنده اوجه كميكى دينور ايكى طرفلو اولور ايكيسنه وركان دينور لحم وشحميله تركيده
قيناق تعبير اولنور كه عربيده اليه دينور وفارسيده سرون دينور و بو مؤنثدر جمعى اوراك در ومنه يقال القوم على
ورك واحد اى متفق كما يقال ساق واحد (الورك) فتحتينله برآدمك قيناغى بيوك اولمق معناسنه در يقال
وركت المرأة وركا من الباب الرابع اذا عظمت وركها (الاورك) احمر وزننده بيوك قيناقلو آدمه دينور وركاء
مؤنثيدر (الورك) ترك وزننده قيناق اوزره چوكوب اوتورمق معناسنه در يقال ورك الرجل يرك وركا اذا اعتمد
على وركه وبرنسنه يى وركك برابرنده قلمق يعنى تمام وركى آنك اوستنه كتورمك معناسنه در مثلا ايره و پالانه
بندكده قولانى وركك التنه كتورمك كبى يقال ورك الحبل او الرجل اذا جعله حيال وركه واركك اشك آلت چكه سنى
ديشينك صغريسى اوزره قومق معناسنه در يقال ورك الحمار على الاتان اذا وضع حنكه على قطاتها وراكب
آتدن انمك ايچون وركنى بوكمك معناسنه در يقال ورك الراكب اذا ثنى وركه لينزل اى عن الدابة وبرآدمك وركنه
اورمق معناسنه در يقال ورك فلانا اذا ضرب فى وركه (التورك) تفعل وزننده بودخى ورك اوزره چوكمك معناسنه در
كرك بر وركى وكرك ايكيسى اوزره اولسون وكرك برنى ياخود ايكيسنى دخى يره وضع ايلسون يقال تورك الرجل
اذا اعتمد على وركه وبرآدم برنسنه يى قيچنه بصدروب يوكلنمك معناسنه در يقال تورك الصبى اذا جعله على وركه
معتمدا عليها وتورك فى الصلوة وركى صاغ اياق اوزره قويوب اوتورمق على قول قيچاقلرك ايكيسنى يا برنى يره
قومقدن عبارتدر اولكى وضع سنت وايكنجى منهى در زيرا اصول ورك صول اياغك اوزرينه كلمك لازمدر
وبو وضع رجال حقنده منهى در ونسوان حقنده استر اولمغله صول اليه سنى يره قويوب ايكى اياقلرنى دخى
صاغ جانبندن اخراج ايدرلر يقال تورك فى الصلوة اذا وضع الورك على الرجل اليمنى او وضع اليتيه او احدهما
على الارض وراكب انمك ايچون ياخود استراحت ايچون اياغنى برنى بوكوب وركنى ايرقاشنك اوجى قوزينه
قومق معناسنه در يقال تورك على الدابة اذا ثنى رجله لينزل او يستريح وكيجكمك معناسنه مستعملدر
يقال تورك عن الحاجة اذا تبطأ وبركيمه نجسنه بيلاشمق معناسنه در يقال تورك فى خرئه اذا تلطخ به وبريوده

مقيم اولمق معناسنه‌در يقال تورّك بالمكان اذا اقام به و برشيئه قادر اولمق معناسنه‌در يقال تورّك على الامر اذا قدر
(التوارك) تفاعل وزننده بودخی ورك اوزره چوكوب اوتورمق معناسنه در يقال توارك الرجل اذا اعتمد على وركه
(الوروك) قعود وزننده راكب اياغنك برنی بوكوب وركنی ايز ياخود پالان خانه سنه قومق معناسنه‌در يقال
ورك الراكب وروكا اذا ثنى رجله ليزل او يستريح ومنه المثل *لاترك فان الورك مصرعة* يعنی وروك راكبی
دوشورمكه سببدر ووروك برده مقيم اولمق معناسنه‌در يقال ورك بالمكان اذا اقام به و برايشه قادر اولمق معناسنه‌در
يقال ورك على الامر اذا قدر و يان اوزره ياتمق معناسنه‌در يقال ورك الرجل وروكا من الباب السادس اذا اضطجع
كانه وضع وركه على الارض (المورك) مجلس وزننده (والموركة) (والواركة) (والوراك) كتاب وزننده پالانده وابرده
قاشك ايچ يوزنه دينور كه راكبك اياغنه فتور كلدكده بوكوب وركنی اورايه وضع ايدر ووراك كتاب وزننده شول
زيباثوب وچلتار مقوله سنه دينور كه هاودك و پالانك موركنه زينت ايچون وضع وتعليق ايدرلر جمعی ورك در
كتب وزننده وشول منقش قماشه دينور كه رنكين يوكلردن صچاقلرو يوسكللر يايوب پالانك موركنه چكررلر
ياخود شول مزيّن كوچك خرقه و پرده مقوله سنه دينور كه پالانك موركنه اورتيلور ايرغاشيه سی كبی پالان اورتوسی
اوله جقدر اكثری چيمدن ايدرلر (الموركة) مكنسه وزننده (والمورك) محراب وزننده پالانك اولك خانه سنه دينور
و پالان مند وينه دينور كه ايرمندری كبی پالانه ركوب ايدنلر آنك اوستنه قعود ايدرلر (التوريك) برنسنه يی وركك
برابرينه آلوب اوزينه اوتورمق معناسنه در يقال ورك الحبل اوالرحل اذا جعله حيال وركه و برنسنه يه قادر
اولمق معناسنه‌در يقال ورّك على الامر اذا قدر و برنسنه يی ايجاب والزام ايلمك معناسنه در يقال ورّكه
اذا اوجبه و برجنحه وگناهی بركسيه نسبت ايدوب اكا يوكلتمك معناسنه در يقال ورّك الذنب عليه اذا حمله
و يمين ويرن آدمك خلاف مرادنی نيت ايده رك يمين ايلمك معناسنه در يقال ورّك اليمين اذا نوى غيرمانواه
المستحلف (الموارکة) مفاعله وزننده طاغی آشمق معناسنه در يقال وارك الجبل اذا جاوزه (المورّك) معظم
وزننده بی‌گناه اولوب اوزرينه گناه حمل اولنان مظلومه دينور يقال انه لمورّك فی هذا الامر ای ليس له ذنب
توريك مذكوردن مأخوذ در ومنه توريك العلماء فی مصنفاتهم على بعض (الورك) واوك كسريله يالك كريش
چكره جك جانبنه دينور واغاجك وزكندن يعنی كوكنه قريب يردن دوزلمش مصنوع اولان يايه دينور (الورك) واوك
ضميله وضمتيله وارك جمعيدر كه ذكر اولندی (الوركان) واوك فتحی وزانك كسريله برنسنه نك كوكندن ودبندن
بوقريجه ايكی يان باشنه دينور (نعل موركه) موعده وزننده (ونعل مورك) موعد وزننده (ونعل موروكه) دوه نك
طبانك دريسندن دوزيلان اياق قابنه دينور يقال نعل موركة ومورك وموروكة اذا كانت من الوارك ای من نعل
الخف شارح ديركه ورك نعل خف اسمی دكلدر بلكه دوه نك اياغی طشرقد قده ينه دوه صغر يسندن طبانك
التنه نعل پيسارلر ايشته اول دريدن يا پيلان اياق قابنه نعل موركه ديرلر حتی اهل مكه اكا فارسيدن مأخوذ
اوله رق دركون وجعنده دراكين ديرلر ودركون باب الاست ديمكدر ومورك لفظنك تذكيری نعل كلمه سنك لفظی
اعتباريله‌در (الميركة) ميجنه وزننده ايرك و پالانك اولك خانه سنه دينور كه راكبك اياغنه كلال كلدكده بوكوب وركنی
اورايه وضع ايدر مورك دخی دينور (المورك) محسن ايراكدن اسم فاعلدر پالانك اولك خانه سنه فتور كلان اياغی
بوكوب وركنی وضع ايدن آدمه دينور بعده استعاره وجهيله مركوبده علاقه سی اولميان آدمه اطلاق اولندی ومنه
يقال هو مورك فی هذه الابل ای ليس له منها شیء (الوركة) فرحه وزننده يمامه ده برقوملق آديدر (وركان) سلمان
وزننده اصفهانده برمحله آديدر (الوركاء) حمراء وزننده (والوركانة) عطشانه وزننده بيوك قيناقلی عورته وبيوك
قويرقلی ديشی قيونه دينور ووركاء ابراهيم الخليل على نبينا وعليه التسليم حضرتلرينك مولد شريفلری اولان محلك
اسميدر مترجم ديركه اكثر مورخين عندنده بابل اقليمنده كوثی وكتب سالفه ده كوثار يانام بلده فنيا سنده برغار
ايچره تولد ايلمشدر ظاهرا وركاء اول غارك اسميدر حضرت نوح عليه السلام دخی انده تولد ايلمدی وعند البعض
مولدی سوس اهواز شهرنده در (الوركی) بنكری وزننده واوك كسريله ده جائز در برنسنه نك اصلنه واساسنه
اطلاق اولنور ومنه يقال ان عنده لوركی خبرای اصل خبر (الوزك) واوك فتحی وزای معجمه نك سكونيله عورت
قسمی سرعتله يوريمك على قول چركين وبدبد يوريمك معناسنه‌در يقال وزكت المرأة وزكا اذا اسرعت
اومشت قبيحة وجماع حالتنده ارينه ملايمت وانقياد ايلك معناسنه در يقال وزكت عند النكاح اذا لانت وواتت
(الوشك) واوك فتحی وشين معجمه نك سكونيله (والوشاكة) نساكه وزننده سريع وچابك اولمق معناسنه در يقال
وشك الامر وشكا ووشاكة من الباب الخامس اذا سرع ومنه وشك الفراق كما سيذكر (التوشيك) بودخی تيز

وسریع اولمق معناسنه در یقال وشك الامر اذا اسرع (الایشاك) همزه نك کسری ایله سرعتله یوریمك معناسنه در یقال
اوشك الرجل اذا اسرع السیر ومنه یوشك الامر ان یکون کذا و یوشك ان یکون الامر ولا تفتح شینه او فتحه لغة ردیة یعنی
وجه مذکور اوزره یوشك کلمه سی ایشا کدن فعل مستقبل اولمغله سرعت ایدر معناسنه اولوب بعده فعل مقاربه ده
استعمال اولندی پس مثال من بورده ایش شو یلجه اولمغه یقلشور دیمك اولور شارح دیر که فعل مقاربه ده مضارعك
استعمالی ماضیدن اکثردر واسم فاعلك استعمالی قلیل در و بعضلر ثلاثیدن دخی استعمال ایلدیلر قال فی الاساس
اوشك ذاخر وجاوو شاك واوشك ان یفعل و یوشك ان یخرج (المواشكة) ایشاك معناسنه در یقال واشك الرجل
اذا اسرع السیر (الوشیك) امیر وزننده سریع وچابك معناسنه در مذکر ومؤنثده استعمال اولنور یقال امرأة
وشیك ای سریعة ووشیك حازوق نام خارجیك فرسی اسمدر (الوشك) واوك فتحی وضمیله (والوشكان) واوك فتحی
وضمیله اسملردر سرعت معناسنه در یقال وشك الفراق ووشكانه ای سرعته وشكان واوك حركات ثلاثیله اسم
فعل ماضی در سریع اولدی معناسنه یقال وشكان مایكون ذلك ای سرع مترجم دیر که شیخ رضی قولنجه خبر
معناسنه دال اولان اسماء افعالك جمله سی تعجب معناسنی متضمندر مثلا هیهات کلمه سی مابعده ووشكان
مااسرعه و بطآن ماابطأه معنالرینه در زیرا اسماء افعال معناسنه دال اولدیغی فعللردن آکد وابلغدر پس بونلرده
تعجب معناسی تأکید مذکوردر (المواشك) مصاحب وزننده چابك وچالاك انسان وحیوانه دینور یقال رجل و بعیر
مواشك وناقة مواشكة ای سریع وقد واشك (الوشاك) کتاب وزننده اسمدر چابكلكه دینور الوعك واوك فتحیله
(والوعكة) ضربه وزننده هوا طورغون اوله رق پك اسی اولمق معناسنه در یقال وعك الحر وعكا ووعكة من الباب
الثانی اذا اشتد مع سكون الریح واسمه وجودی اورسلیوب آزوده قلمق معناسنه در یقال وعكته الحمی اذا اذته ویك
یورغونلقدن نشئت ایدن درد والمه دینور یقال اخذه الوعك ای الم من شدة التعب ووعك محموم آدمه دینور
مصدر ایله مسماددر ووعك برنسنه یی یره اوروب پاره پاره ایلمك معناسنه در یقال وعك الشیء وعكا اذا دکه وطپراغه
بیله مك معناسنه در یقال وعكه فی التراب اذا معكه (الوعك) کتف وزننده (والموعوك) وعك حماً دن نار وزبون
اولان آدمه دینور (الوعكة) ضربه وزننده مصدر در که ذکر اولندی ووعكه صواش یرینه دینور معرکه معناسنه
وشدتله دوشمکه دینور وصوا اوزره دوه لرك ازدحامنه دینور (الایعاك) همزه نك کسریله طپراغه بیله مك معناسنه در
یقال اوعكه فی التراب اذا معكه ودوه لر صوا اوزره ازدحام ایلمك معناسنه در یقال اوعكت الابل فی الورد اذا
ازدحمت (الوكوكة) زلزله وزننده طوب کبی یوارلنه رق یوریمك معناسنه در طقناز بودور یوریمسی کبی یقال
وكوك الرجل اذا مشی متدحرجا وجنکدن قاچمق معناسنه در یقال وكوك من الحرب اذا فر وکوکرجین اوتمك
معناسنه در یقال وكوك الحمام اذا هدر (التوكوك) تزلزل وزننده بودنجی یوارلنی یوریمك معناسنه در
یقال توكوك الرجل اذا مشی متدحرجا (الوكواك) ثرثار وزننده طقناز بودور کبی یوارلنی یوریین آدمه دینور
وقورقق بی زهره آدمه دینور یقال رجل وكواك ای جبان (الوكواكة) ثرثاره وزننده مصغریسی بیوك عورته دینور
یقال امرأة وكواكة ای العظیمة الالیتین (الوك) دك وزننده اوته قاقمق معناسنه در یقال وكه وكا اذا دفعه
وعربلرك ایتزز علك وك قوللری عکك ماده سنده ذکر اولندی (الومكة) واوك فتحی ومیمك سكونیله کسکینلکه
دینور یقال فیه ومكة ای فسحة (الونك) واوك فتحی ونونك سكونیله کشی کندی قومی ایچره یرلشوب تمکن ایلمك
معناسنه در یقال ونك فلان فی قومه ونكا من الباب الثانی اذا تمكن فیهم (الوانك) یورنده آرام ایدن قوشه دینور
واکن معناسنه یقال طائر وانك ای واکن تجز بعونه تعالی فصــــــل الهاء (الهبكة) همزه وزننده احمق
ونادان کمسنه یه دینور یقال رجل هبكة ای احمق وطپراغی یتاق یره دینور که یورر کن ایاق باتوب کیدر جمعی هبكات
کلور تقول وقعنا فی هبكة ای الارض التی تسوخ فیها الاقدام وهبكات کلب بوندر که کلب قبیله سی یورنده
برنیجه صولر در (الانهباك) انفعال وزننده بتاغه باتوب کوملمك معناسنه در یقال انهبكت به الارض اذا ساخت به
بوراده انهباك باء حرفیله متعدی اولمشدر یوخسه اصل بناء انفعالدر (الهبركة) هانك وراءك فتحیله تروتازه ونازنین
قیزه دینور یقال تزوج هبركة ای جاریة ناعمة (الهبرك) جعفر وزننده کمالنه کلمش جوانلغه دینور یقال شباب
هبرك ای تام وهبرك وهبارك علابط وزننده کالنی بولمش جوانه دینور یقال شاب هبرك وهبارك ای تام (الهبنك)
عملس وزننده عقل وفکرنده نقصان اولان احمق وسمه آدمه دینور وقوغجی ونقال مقال کمسنه یه دینور مؤنثی
هبنكه در یقال رجل هبنك ای الاحمق الضعیف یعنی فی العقل ویقال رجل هبنك وامرأة هبنكة ای الماشی بالنمیمة
وهبنكه اوشنكن تنبل آدمه دینور کسلان معناسنه (الهتك) فتك وزننده پرده مقوله سی نسنه یی یرتدن چکوب

هـ

قطع ایلمك علی قول دلیك و یرتق آچلوب آردنده کی کورینه جك قدر بر پارچه سنی یرتمق معناسنه در یقال هتك
الستر وغیره هتکا من الباب الثانی اذا جذبه فقطعه من موضعه اوشق جزءا منه فبدا ماوراءه (الانهتاك) والتهتك)
تفعل وزننده پرده مقوله سی وجه مذکور اوزره یرتلمق معناسنه در یقال هتکه فانهتك وتهتك (المنهتك) والمتهتك)
(والمستهتك) اسم فاعل بنیه لریله بیحیا و بیعاره دینور که رسوایلقدن مبالات ایلمزاوله یقال رجل منهتك ومتهتك
ومستهتك ای لایبالی ان یهتك ستره (الهتکة) غرفه وزننده اسمدر یرتق پرده نك یرتلمش پارچه سنه دینور
و کیجه دن برساعته اطلاق اولنور کویا که یرتق پارچه سیدر تقول سرناهتکة من اللیل ای ساعة (الهتك) عنب
وزننده یکی طوغمش چوجقله بیله جه چقان اش دیدکلری در یدن یرتلان پاره لره دینور(الهترك) جعفر وزننده
ارسلانه دینور (الهدك) هانك فتحیله بنایی یقمق معناسنه در یقال هدك البناء هدکا من الباب الثانی اذا هدمه
(التهدك) تفعل وزننده برکسنه یه افراط غضب وتهورایله حواله اولوب خاطرشکن ودلازار سوزلر سویلمك
معناسنه در یقال تهدك علیه بالکلام اذا تهدم (الهودك) جوهر وزننده سموز وملحم آدمه دینور (الهنادكة)
عنقریب مذکوردر مؤلف جوهری یه تعریض ایلمشدر (الهیفك) صیقل وزننده شاشقین وحمقاء عورته دینور
یقال تزوج هیفکا ای حمقاء (المنهفك) منهمك وزننده صالق و پریشان یورراولان آدمه دینور وخلط وخطاسی
کثیر آدمه دینور یقال رجل منهفك ای المضطرب المسترخی فی المشی وکذا الکثیر الخطاء والاختلاط پس مصدرلری
معنای مذکور اوزره در (المهفك) معظم وزننده منهفك معناسنه در (الهك) دك وزننده آهسته جه ضرطه لمق
معناسنه در یقال هك الرجل هکا من الباب الاول اذا فسا وقوش چمقرمق معناسنه در یقال هك الطائر اذا
خذف بذرقه ودوه قوشی صاغمق معناسنه در یقال هك النعام اذا سلح وسحق ایلمك معناسنه در یقال هك
الشیء اذا سحقه وقلجله اورمق معناسنه در یقال هکه بالسیف اذا ضربه به ونبیذ یاخود باده شاربنی کرکی کبی
سرخوش ایلمك معناسنه در یقال هك النبیذ فلانا اذا بلغ منه وممه دن سودك مجموعنی صاغوب چقرمق
معناسنه در یقال هك اللبن اذا استخرجه و بر آدمك کرکی کبی عرضنی یقمق معناسنه در یقال هك فلانا اذا نهکه
وشدتله یاخود چوق جماع ایلمك معناسنه در یقال هك المرأة اذا جامعها شدیدا او کثیرا وهك فاسد العقل آدمه
دینورکه وصف اولور یقال رجل هك ای فاسد العقل جمعی هکـکه کلور فتحاتله واهکاك کلور وصغانقلو شدید
یغموره دینور ومزراغله پیدرپی سانجمق معناسنه در یقال هکه بالرمح اذا دارکه بالطعن وقیواو بریلوب چوکمك
معناسنه در یقال هکت البئر اذا تهورت وهك طوی قوشی عجله ایله چمقرمق معناسنه در هکیك کبی کما سیذکر
واسقاط اولنمق معناسنه در یقال هك الشیء علی المجهول اذا اسقط (المهکوك) سحق اولنمش نسنه یه دینور
وقوه ماسکه سی اولمامغله دبرینه مالك اولمیان آدمه دینور وکلامده مبالات ایلمیوب دلنه نه کلورسه سویلین فضوله
دینور یقال رجل مهکوك ای لایملك استه وکذا یتمجن فی کلامه (الهکیك) بودخی سحق اولنمش نسنه یه دینور
ومخنث وزن سبرت شخصه دینور ومصدر اولور هك کبی طوی قوشی عجله ایله چمقرمق معناسنه یقال هك
الحباری هکا وهکیکا اذا ذرق بالعجلة (الهکوك) عزور وزننده یك وغلیظ یره دینورکه یورتمیر اولنور علی قول
یومشق سهل یره دینکله ضد اولور وسموز ملحم آدمه دینور وماجن ولاابالی کسیه دینور یقال رجل هکوك
ای سمین وکذا ماجن (الهکوك) صبور وزننده بودخی لاابالی وماجن کسیه دینور (الانهکاك) انفعال وزننده
عورت طوغور رکن چاتیسی آیرلمق معناسنه در یقال انهك صلاها اذا انفرج فی الولادة ودوه چوکرکن یره
سوریتوب یاپشمق معناسنه در یقال انهك البعیر اذا لزق بالارض عند بروکه (المنهکة) منفکه وزننده طوغورمسی
دشوار اولان خاتونه دینور یقال امرأة منهکة اذا عسر ولادها (الهکهکة) زلزله وزننده چوق جماع ایلمك
معناسنه در یقال هکهك الرجل اذا اکثر من الجماع الهکهاك ثرثار وزننده چوق جماع ایدن آدمه دینور
یقال رجل هکهاك ای کثیر الشفتنة (التهکك) تفعل وزننده کبه حیوانك وضعی کلوب چاتمغله ممه لری بیو یوب
آیشی ککبشوب سلپوکلمك معناسنه در یقال تهککت الاتان اذا اقربت فاسترخی صلواها وعظم ضرعها (الهلك)
هانك ضمیله (والهلاك) سحاب وزننده (والتهلوك) تانك ضمیله (والهلوك) سلوك وزننده (والمهلکة) مقعده وزننده
(والتهلکة) تانك فتحی ولامك حرکات ثلاثیله اولمك معناسنه در یقال هلك الرجل وهلك هلکا وهلاکا وتهلوکا
وهلوکا ومهلکة وتهلکة من الباب الثانی والثالث والرابع اذا مات مؤلفك بصائرده بیانه کوره هلاك که میتة
سوءایله اولمك وفنا بولمق معناسنه در آنکچون انبیای عظام حقلرنده استعمالی ممنوعدر ودرت وجه اوزره مستعملدر
اولا برنسنه برکسنه دن مفقود اولوب لکن سائرك عندنده موجود اوله ومنه قوله تعالی هلك عنی سلطانیه ثانیا

فاسد وتباه اولمق معناسنه‌در ومنه قوله تعالى ويهلك الحرث والنسل ثالثا موت معناسنه‌در ومنه قوله تعالى
ان امرؤ هلك ليس له ولد رابعا بالكليه محو ومعدوم اولمق معناسنه‌در كه آندن فنا ايله تعبير اولنور ومنه قوله تعالى
كل شئ هالك الا وجهه وعذاب وخوف وفقر معنالرنده دخى مستعملدر وتهلكه لفظى نوادر مصادردندر
ومؤلف منع كلمه‌سيله ده تنظير ايلمكله باب ثالثدن دخى وارد اولور ايمش لكن ظاهرا شواذدندر انجق فصيح شارحى
عامى‌يه نسبت ايلمشدر انتهى وهلك وهلاك متعدى اولور يقال هلكه هلكا وهلاكا من الباب الثانى بمعنى اهلكه
وبو تميم لغتنه مخصوص اولديغى مصباحده مثبتدر وبرنسنه‌يه پك دوشكون حريص اولمق معناسنه مستعملدر
يقال هلك اليه اذا اشره (الاهلاك) همزه‌نك كسريله هلاك ايلمك معناسنه‌در يقال اهلكه بمعنى هلكه وبرنسنه‌يى
صاتمق معناسنه مستعملدر يقال اهلكه اذا باعه (الاستهلاك) هلاك ايلمك معناسنه‌در يقال استهلكه بمعنى
اهلكه ومالى طاغيدوب توكتمك معناسنه‌در يقال استهلك المال اذا انفقه وانفده (التهليك) بو دخى هلاك ايلمك
معناسنه‌در يقال هلكه بمعنى اهلكه (الهالك) هلاك اولان شيئه دينور نسب اوزره اسم فاعلدر پس تميم لغتنده
متعدى اولمق لازمدر جمعى هلكى كلور مرضى كبى وهلاك كلور وكم وزننده وهلاك كلور قطاع وزننده وهوالك
كلور شاذ اوله‌رق فوارس ونواكس كبى زيرا فواعل فاعله‌نك كذلك صفت مختصه مؤنث اولان غير عاقلك
صفتى ياخود اسمى اولان فاعلك جمعيدر (الهلكة) فتحاتله (والهلكاء) صحراء وزننده هلاك معناسنه اسملردر يقال
وقع فى الهلكة والهلكاء اى الهلاك ويقال هى هلكة هلكاء توكيد (الهلك) هانك فتحى وضمى ولامك سكونيله
هلاك معناسنه اسمدر ومنه تقول لاذهبن فاما هلك واما ملك اى اما ان اهلك او املك يعنى البته بن كيدرم يا هلاك
اولورم يا مطلوبمه مالك اولورم تركيب مزبور اما ان اهلك هلكا واما ان املك ملكا سبكنده‌در كه فى الاصل مفعول
مطلقدر فعلى حذف اولنوب ثباته دلالت ايچون مرفوع اولدى ياخود فعل محذوفك فاعليدر اما ان يقع لى هلك
وملك تاويلنده‌در ياخود مبتداى محذوفه خبر ياخود مبتدادر وملك لفظنده دخى ميمك فتحى وضمى جاريدر (المهلكة)
ميمك فتحى ولامك حركات ثلاثه‌سيله مصدردر كه ذكر اولندى واسم مكان اولور چولهو بيابانه اطلاق اولنور مفازه
معناسنه (الهلكون) حلزون وزننده وهانك كسريله جائزدر لوتسز بوناسز ارضه دينور هر نقدر آنده
صو دخى اولورسه (وهلكون) وهلكين مدت مديده دنبرو يغمور ياغمامش قوراق ارضه دينور يقال ارض
هلكون وهلكين اذا لم تمطر منذ دهر وبونلر صيغه جمع اوزره مبالغه‌يى متضمن اسملردر (الهلك) فتحتينله قحط
وقوراق سنه‌لره دينور مفردى هلكه‌در وهلكات دخى دينور فتحاتله وهلك يدى قات ارضك هر برينك ارالغنه دينور
يدنجى‌يه وارنجه قدر وهلاك اولمش حيوانك جيفه‌سنه دينور وطاغك يوقريسيله اشاغيسنك ماييننه دينور كه
بوره تعبير اولنور ومطلقا ايكى نسنه ارالغنده اولان بوش يره وهوايه دينور زمين ايله سقف ارالغى كبى ويوقريدن
اشاغى‌يه دوشن نسنه‌يه دينور (الهلوك) صبور وزننده اركك اوزره يومليوب دوشن كير ديوانه‌سى دوسبى عورته
دينور يقال امرأة هلوك اى فاجرة متساقطة على الرجال وقوجه‌سيله خوش معاشرت ايدن خاتونه دينمكله ضد
اولور معناى ثانيده هلاك محبتدن ناشى متصوردر يقال امرأة هلوك اى الحسنة التبعل لزوجها وسريع الانزال آدمه
دينور (الهالك) ضمتينله هالكه معناسنه‌در كه صفت مفرده‌در ومنه قولهم افعل ذلك اما هلكت هلك بوراده هالكه
معناسنه‌در واما كلمه‌سى همزه مكسوره ايله‌در وهلكت ماضى مؤنثدر فاعل هلك لفظيدر كه صفت مفرده‌در
هالكه معناسنه‌در ناقة سرح وامرأة عطل كبى وهلكدن مراد نفس هالكه‌در ومنونا وبعضا غير منون استعمال
اولنور غير منصرف اولديغنه كوره كويا كه هلك لفظى نفسنه علم اعتبار ايلمشدر واضافتله هلكت هلكه دخى واقع
اولمشدر اوله كوره هالك يعنى هلاك شانندن اولان نفسك هلاك اولورسه‌ده وايكنجى‌يه كوره آنك نفس هالكه‌سى هلاك
اولورسه‌ده اول ايشى ايشله ديمك اولور بعده كلام مزبورى توسيعله على ما خيلك موقعنده مثل اوله‌رق اجرا
ايلديلر كه بهمه حال ديمك اولور نتيجه كه لسانمزده دخى بو رسمه تعبيرلر بارزده‌در مثلا افعل ذلك اما هلكت هلك
واما هلكت هلكه ديمك بهمه حال بن او ايشى ايشله‌رم ديمك اولور وعن الكسائى اما هلكة هلك جعله اسما واضاف
اليه بوندن مراد نفس درهى هلكة هلك سبكنده‌در وهلك بونده غير منون‌در كه غير منصرفدر وهلكه هالك
فتحه‌سيله هلاك معناسنه‌در بس اسناد مبالغه‌يى متضمن ياخود وقعت فعل محذوفك فاعلى اعتبار اولنور
وعلى كلا الوجهين قسيم اول تقدير اولنور واماء ثانيه‌ده واوك حذفى جائزدر ياخود يازائد اولوب انوصليه اعتبار
واو وصليه مقدرا اراده اولنور كذا افاد الشارح ووقع فى مسند احمد بن حنبل فى حديث الدجال وذكر صفته
فقال اعور جعد ازهر هجان اقمر فاما هلك الهلك فان ربكم ليس باعور هكذا روى بأل يعنى بحرف التعريف بو دخى

معناسی مزبورده یعنی علی کل حال موقعنده مستعملدر مترجم دیرکه ابن اثیر ایکی روایت دخی نقل ایلمشدر بری ولکن الهالك کل الهالك که هالكك ضمی ولاملرك سکونیله در و بری واتماهلکت هالك که رکع وزننده در روایت اولایه کوره هلك هلاك معناسنه اسمدر دجاله هلاك کلمه دعادر ملعون مسفورهر نقدر ادعای ربوبیتله ناسه مقدوردن خارج بعض اوضاع وحالات تلبیس وتسویل ایدرسه ده کوزندن بکچشملك نقیصه سنی ازالەیه قادر دکلدر سزلك تکربکز اعور دکلدر یعنی عیب ونقیصه دن منزهدر دیمکدر وروایت ثانیه یه کوره هالك هالکك جمیدر ملعون مزبوره اتباع ایدن نفوس جاهله هلاك اولسون دیمکدر خلاصه کلمات مرقومه نه کونه اولورسه اولسون بهمه حال موقعنده مثل متداولدر (التهلکة) تانك فتحی ولامك ضمیله مصدردرکه ذکر اولندی واسم مجر اسنده استعمال اولنورکه عاقبتی هلاکه مؤدی اولان نسنه یه وحال وکیفیته دینور یقال وقع فی التهلکة وهی کل ما عاقبته الی الهلاك وادی تهلك تانك وهانك ضمی ولام مشدده نك کسریله باطل و بیهوده معناسنه علمدر وغیر منصرفدر وزن فعل وعلمیتله نته که تخیب وتضلل دخی بو یلجه باطل موقعنده علمدر یقال وقع فلان فی وادی تهلك ای فی الباطل (الاهتلاك) (والانهلاك) برکسنه کندی نفسنی مهلکه یه صالمق معناسنه در یقال القطاة تهتلك وتنهلك من خوف البازی ای ترمی بنفسها فی المهالك (المهتلك) اسم فاعل بنیه سیله یا الخوار وعبد البطن شخصه دینورکه ناس کندیسنی ضیافت واطعام ایلمکدن غیری فکر ومقصدی اولمیه یقال رجل مهتلك ای لاهم له الا ان تضیفه الناس (الهلاك) زوار وزننده شول جرار وسائل مشرب طائفه یه دینورکه ناسی جر وسئوال ایده رك دوراید ر اوله لر وشول اوبه اوبه جر واستعطا ایلمك عادتلری اولان جرار طائفه سنه دینورکه یوللرندن آزوب کراه اولمش اوله لر وانلره مهتلکون دخی دیرلر یقال قوم هلاك ای الذین ینتابون الناس ابتغاء معروفهم و یقال هم هلاك ومهتلکون ای المنتجعون الذین ضلوا الطریق (الهالکی) دمورجی یه دینور فی الاصل هالك قبیله سندن برکسنه مشهور دمورجی اولوب بعده کیده رك مطلقا دمورجی یه اطلاق ایلدیلر علی قول اول بین العرب دمور ایشلین هالك بن اسدنام کسنه اولمغله هر دمورجی بی صکره اکا نسبت ایلدیلر وقلج وخنجر یاسلرنی آچوب جلا ویرن آدمه دخی اطلاق ایلدیلر (التهالك) تفاعل وزننده برنسنه اوزرینه نفسنی القا ایله یوملوب دوشمك معناسنه در پروانه نك چراغه دوشدیکی کبی یقال تهالك علی الفراش اذا تساقط وخاتون ایکی طرفه صالنی بولانی یوریمك معناسنه در یقال تهالکت المرأة فی مشیها اذا تمایلت (الهالکة) زیاده سیله حریصه اولان نفسه وصف اولور یقال نفس هالکة ای شرهة (الهلکة) هانك کسریله ساقطه وهالکه معناسنه در جمعی هلك کلور عنب وزننده یقال فلان هلکة الهلك ای ساقطة من السواقط (الهیلکون) حیزبون وزننده دندانه سی اولمیان اوراغه دینور اکینی ایوجه بچمیوب تباه ایلدیکیچون (الهالوك) صچان اوتنه دینور سم الفار معناسنه کتب طبیه ده تراب هالك ایله مرسومدر وطراثیث یعنی قولغان تیکنی تعبیر اولنان نباتدن برنوعك اسمیدر (الهمك) هانك فتحی ومیمك سکونیله برآدمی برایشه کیرشدروب آنکله متمادی متوغل ایدوب اوغر اشدرمق معناسنه در (الانهماك) انفعال وزننده (والتهمك) تفعل وزننده برایشه کیریشوب جد واصرار ایله متمادی اکا متوغل اولوب اوغراشمق معناسنه در یقال همکه فی الامر همکا من الباب الاول فانهمك وتهمك ای لججه فیه فلج یعنی جد وتمادی فیه (المهموك) ممدود ومتمادی اولمش نسنه یه دینور بومناسبتله صرتنك ایکی طرفنده تکلتی دکدیکی یرلری یومری اولمیوب صالق اولان آته مهموك المعدین اطلاق اولنور یقال فرس مهموك المعدین ای مرسلهما موضع مز بورلری اشاغی یه طوغری ممدود اولدیغیچون اطلاق اولندی (الاهمیکاك) اشمیزاز وزننده پرغضب اولمق معناسنه در یقال اهمأك الرجل اذا امتلأ غضبا (الهندکی) هانك ودالك کسریله هند طائفه سندن اولان برکسنه یه دینور و بو هند لفظندن متصرف دکلدر یعنی هند لفظنه منسوب دکلدر زیرا حرف کاف حروف زیاده دن دکلدر جمعی هنادکدر یقال رجل هندکی من الهنادك ای من اهل الهند مترجم دیرکه مؤلف بونکله جوهری یه تعریض ایلمشدر زیرا جوهری کافی زائد اعتباریله غیر قیاس اوزره هند لفظنه نسبت ایلمشدر لکن بو اعتباری ازهریدن وسائردن اخذ ایلمشدر وواقعا کافك برمحلده زیاده سی ثابت دکلدر مکرکه لفظ مزبوری عرب ابتدا حبشه اهلندن استماعله استعمال ایلمش اوله لر زیرا اهل حبشه اسمك آخرینه نسبته دال اولمغیچون کاف زیاده ایدرلر وقالدیکه محتملدرکه لفظ مزبور فارسیدن مأخوذ اوله زیرا فارسیده آخره لاحق اولان کاف اداة تصغیردر اهل هند اهل فرس عندنده محقر اولمغله اکثری هندی وهندو مقامنده هندك دیرلر نسبت تصور یله زیرا اصلی هندوك ایدی هندیجك دیمکدر بعده عرب اخذ وکافی جوهر کلمه دن قیاسله آخرینه یاء نسبت الحاق وتعریب یاد الی مکسور ایدوب هندکی دیدیلر صدور اسلامده عرب ایران

مطلب

اقلیمنی فتح واهل فرسه اختلاطله قتی وافر الفاظ فارسیه اخذ وکونا کون الرده اجرای تلاعب ایتدکلری مزهرده منصوصدر وفیه قال الازهری سیوف هندکیة ای هندیة والکاف زائدة وصحاحده جمعی هناد که عنوانشده مثبوتدر که واحدی منسوب اولدیغنه دالدر فلیحرر (الهوك) شوك وزننده (والهوك) هجف وزننده (والیهكولى) یعفور وزننده شول احمق کمسنه دینور که بك نادان اولیوب دماغنده برمقدار جمهر شد وادراك بقیه سی اوله (الهوك) فتحتینله اسمدر وجه مذکور اوزره اولان حماقته دینور یقال به هوك ای حمق وفیه بقیة ومصدر اولور برآدم یهكوك اولمق معناسنه یقال هوك الرجل هوكا من الباب الرابع اذا كان یهكوكا (المتهوك) متهور وزننده (والهواك) شداد وزننده سرکشته ومتحیر آدمه دینور ومتهوك دائما هلاك که مؤدی اولان ورطه یه کندیسنی القا ایله ساقط وهالك اولور اولان آدمه دینور (الهوكة) هانك ضمیله چقوره دینور حفره معناسنه (التهویك) تفعیل وزننده چقور قازمق معناسنه در یقال هوك الرجل اذا حفر (التهوك) تفعل وزننده سرکشته ومتحیر اولمق معناسنه در یقال تهوك الرجل اذا تحیر وتهور معناسنه در که برخصوصه ملاحظه ومبالات ایلمکسزین شروع واقتحام ایلمکدر یقال تهوك فلان اذا تهور (الهواكة) شداده وزننده چوراق یره دینور سبخه معناسنه (الهوكة) فرحه وزننده هوا که معناسنه در (الانهیاك) انفعال وزننده تهوك معناسنه در یقال انهاك الرجل بمعنی تهوك (التهییك) تفعیل وزننده سرعت ایلمك معناسنه در یقال هیك الرجل اذا اسرع وچقور قازمق معناسنه در که تهویکده لغتدر یقال هیك الرجل اذا احفر مؤلف هیك وهیك کلمه لرنی دخی لفظلرینه نظرا بوراده ذکر ایلمسی مناسب ایدی هیك که هاء مکسوره ایله درهیك لفظندن مخففدر که یای مشدده مفتوحه ایله در و بو ایاك لفظندن مقلوب اولان هیاك مخففیدر تحذیر ایچوندر احذر معناسنه مستعملدر وهیك کلمه سی که هاء مفتوحه ایله در هیك لفظندن مخففدر که یای مشدده مفتوحه ایله در و بو هیاك مخففیدر که اسرع معناسنه اسم فعل امردر ظاهرا مؤلف کاف خطابیه اولدیغنه نظر ایله اواخر کتابه توقیف ایدوب لکن اوراده دخی سکوت ایلمشدر **فصـــــل الیاء** (یك) یانك فتحی وکافك تشدیدیله فی الاصل لفظ فارسیدر برعددك اسمیدر واحد معناسنه وروبه نام شاعر اخذ ایدوب اشبو وقد اقاسی حجة الخصم المحك *تحدی الرومی من یك لیك* بیتنده ایراد ایلمشدر من واحد لواحد دیمکدر وبوندمیك لفظی منونا وغیر منون مرویدر والفارسی لفظنه وزنك تحملی اولمدیغندن الرومی ایله تعبیر ایلمشدر زیرا مرادی تحدی الفارسی دیمك ایدی مترجم دیرکه شاعر مرقوم الرومی دیجك یرده الفرسی دیسیدی دخی اهون اولور ایدی ویك مغز بده برملنده در (یكك) فتحتینله برموضعدر وقد تجزت الكاف بعون الملك الكافی المغنی والحمد لله اولا وآخرا والصلوة علی نبیه وآله وصحبه اجمعین

ی

باب اللام *فصـــــل الهمزة*

ا

(الابل) همزه نك و بانك کسریله و بانك سکونیله که مخففدر دوه یه دینور و بو مفرددر جمعه دخی اطلاق اولنور فی ذاته جمع واسم جمع دکلدر جمعی آبال کلور همزه نك مدیله مصغری ابیله درهاایله مترجم حقیردر که اصول سائره نك وشیخ رضی وسائرك بیانلرینه کوره غنم کبی ابل کلمه سی دخی اسم جمعدر لفظندن مفردی یوقدر ومؤنثدر زیرا لفظندن مفردی اولمیان اسماء جموع آدمیونك غیریده تانیثی واجبدر اکا بناء مصغری ابیله درها ایله وجمعنده آبال دینور که چوق دوه سوریلری دیمك اولور وتثنیه سنده ابلان دینور که ایکی دوه سوریلری دیمکدر مؤلف دخی تثنیه یی بو معنا ایله بیان ایلمکله اسم جمع دکلدر قوللرینك بیننده تناقض شائبه سی اولور ومفردی بعیر دریته که غنمك مفردی شاة در ومؤلفه کوره جنسه دال اولور لکن غنم قبیلندن اولمز وحیاة حیوان صاحبك تنصیصنه کوره ابل ناس منزلنده و بعیر انسان وجمل رجل وناقه مرأه وقعود فتی وقلوص فتیه منزلرنده در قلینظر ودر مختارده مرسومدر که ابل تسمیه سی افخاذ زیته بول ایلدکلری تصور ینه مبنی در پس بینلرنده اشتقاق کبیر مناسبتی اولور لکن بو توجیه وجدانه ملایم کلمدیکی غیر ستبردر قالدیکه مأخذ اشتقاق ابالة تصویر اولنمق اقربدر (الابلان) تثنیه در ایکی سوری دوه دیمکدر یقال له ابلان ای القطیعین من الابل وابل یغمورلی سحابه اطلاق اولنور (التابل) تفعل وزننده دوه ایدنمك معناسنه در یقال تأبل الرجل اذا اتخذ الابل وطوار چایر اوتلامق سببیله صودن اکتفا ایلمك معناسنه در یقال تأبلت الابل وغیرها اذا اجزأت عن الماء بالرطب وارعورتك جماعندن امتناع ایلمك معناسنه در یقال تابل عن امرأته اذا امتنع عن غشیانها (الابل) همزه نك فتحیله برآدمك دوه سی چوغالمق معناسنه در یقال ابل الرجل ابلا من الباب الثانی اذا کثرت ابله وغالب اولمق معناسنه در یقال ابله اذا غلبه وامتناع ایلمك معناسنه در یقال ابل عنه اذا امتنع وابل وابول دوه تازه چایر یاخود یونجه اوتلامغله صودن مستغنی

مطلب

اولمق معناسنەدر يقال ابلت الابل وابلت ابلا وابولا من الباب الاوّل والثانى والرابع اذا اجزأت عن الماء بالرطب
و بعضلر عندنده ابل وابول دوەلرچوبانسز صالمه ومسبب اولەرق يوردیرندن ایر قلشوب غائب اولمق یاخود
وحشیلوب ایلق کبی یبانی اولمق معناسنەدر یقال ابلت الابل وابلت اذا اهملت فغابت ولبس معها راع اوتا بدت
و برکسنه جماعدن اییکره نوب امتناع ایلمك معناسنەدر یقال ابل الرجل عن امرأته اذا امتنع عن غشیانها وعبادته
دورشمك معناسنەدر یقال ابل الرجل اذا نسك ودکنکله اورمق معناسنەدر یقال ابله بالعصا اذا ضربه بها
و برکسنه یی صالمه دوەلرصاحبی قلمق معناسنەدر یقال ابله ابلا اذا جعل له ابلا سائمة وقیو آغزنه اباله چاتمق
معناسنەدر تقول ابلت البئر اذا جعلت لها ابالة وابل یاش یاخود قوری اوتلغه دینور همزه نك ضمیله ده جائزدر
(التأبيل) تفعیل وزننده برآدمك دوەسی چوغالمق معناسنەدر یقال ابّل الرجل اذا کثرت ابله و برنسنەدن امتناع ایلمك
معناسنەدر یقال ابّل عنه اذا امتنع ودوه قسمنه خوشجه تقید وتیمار ایدوب طاولندرمق معناسنەدر یقال ابّل الابل
اذا سمنها و برآدم کندی نفسیچون بسلیه جك دوەلر ایدنمك معناسنەدر که بیع ایچون اولمیه یقال ابّل فلان اذا اتخذ
ابلا واقتناها وتأبیل المیت تأبین معناسنەدر که میتك صفات جمیله سنی یاد وتعداد ایده رك کریه وزاری ایلمکدن
عبارتدر یقال ابّل المیت بمعنی ابّن (الایبال) همزه نك کسریله بودخی برآدمك دوەلری چوغالمق معناسنەدر
یقال آبل الرجل ایبالا اذا کثرت ابله (الابول) قعود وزننده حیوان چایر یمکله صودن اکتفا ایلمك معناسنەدر که
ذکر اولندی ودوەلر بر یرده آرام واقامت ایلمك معناسنەدر یقال ابلت الابل ابولا اذا اقامت بالمکان ودوەلر چوغالمق
معناسنەدر یقال ابلت الابل اذا کثرت واوتلر دوەلر اوتلایجق درجەده اوزامق معناسنەدر یقال ابل العشب
اذا طال فاستمکن منه الابل (الابل) صاحب وزننده چایر اوتلامغله صودن مستغنی اولان حیوانه دینور جمعی
ابّال در کفار کبی ودوه وقیون مصالحنده استاذ وهنرمند آدمه دینور یقال رجل آبل ای حاذق فی مصلحة الابل
والشاء ودوه صاحبی آدمه دینور یقال رجل آبل ای ذو ابل وحمص قطاسنده برقریه آدیدر ودمشق سنجاغنده
برقریه درکه آبل السوق دیمکله متعارفدر حسین بن عامر المقری الابلی اورادندر ونابلس تراننده برموضعدر واردن
قریننده برموضعدر که آبل الزیت دیمکله متعارفدر (الابالة) سماحه وزننده (والابل) فتحتینله برآدم دوه وقیون
مصالحنده اوزوهنرمند اولمق معناسنەدر یقال ابل فلان وابل ابالة وابلا من الباب الاوّل والرابع اذا حذق فی مصلحة
الابل والشاء فهو آبل کما ذکر ودوه چوغالمق معناسنەدر یقال ابلت الابل وابلت من الباب الرابع والاول اذا کثرت
الابل کتف وزننده باب رابعدن اسم فاعلدر دوه وقیون مصالحنده استاذ اولان آدمه دینور ودوه صاحبی
کیسه دینور وسمز تنومند دوه یه دینور یقال بعیر آبل ای لحیم (الابل) افضل وزننده اسم تفضیلدر دوه وقیون
قسمنك تقید وتیماری خصوصنده پك اوز وپك هنرمند آدمه دینور یقال هو من آبل الناس ای اشدهم تأنقا فی رعیة
الابل والشاء (المؤبلة) معظمه وزننده برکسنه نك کندی نفسیچون و بسلمه ایچون اتخاذ ایلدیکی دوەلره دینور که
بیع ایچون اولمیه یقال ابل مؤبلة اذا اتخذت للقنیة (الابل) سکر وزننده صالمه دوەلره دینور یقال ابل ابّل ای مهملة
الاوابل چوق دوەلره دینور یقال ابل اوابل ای کثیرة (الاباییل) همزه نك فتحیله بلوکلر وسوریلر فرق معناسنەدر که
فرقه نك جمعیدر و بو مفردی اولمیان جمعلردن عبادید وشماطیط کبی یقال جاءت الابل ابابیل ای فرقا شارح دیر که
بعضلر مفردی اباله وابوّل وابیل اولدیغنه ذاهب اولدیلر و بعضلر ابابیل طاغ قرلنقچی دیدکلری قوش اولمسنه
ذاهب اولدیلر نتیجه که بعض کتب تفاسیرده وحیاة حیوانده مرسومدر (الابالة) اجانه وزننده بانك تخفیفیله ده
جائزدر (والابّیل) سکیت وزننده (والابول) عجول وزننده (والایبال) دینار وزننده که بونك اصلی ابّال ایدی
تشدیدیله قوش ودوه وآت قسمندن بر بلوکه دینور علی قول پیدرپی کلان بلوکلردن هر بلوکه دینور یقال
ابالة من الطیر والخیل والابل وابیل وابول وایبال ای قطعة او متتابعة منها واتاله اجانه وزننده بر باغ اوتلغه دینور که
کوتریلور ومنه المثل *ضغث علی ابالة* یعنی بر باغ اوتلق یوکینك اوزرنه بر طوبام اوتلق دخی وضع وتحمیل اولندی
مراد ثقلت کالندی ایکن برثقلت دخی عارض اولدی دیمکدر مثل مزبور بلیه اوزره بلیه عارض اولدقده ایراد اولنور
بعضلر عندنده خصب ورخانك تعاقبنده ضرب اولنور که اوّلك ضدیدر و بونده دخی بانك تخفیفیله جائزدر
(الابیل) امیر وزننده دکنکه دینور عصا معناسنه وسریانی لسانندهم حزین وغمکین آدمه دینور ونصاری طائفه سنك
رئیسنه یاخود پاپاسلرینه دینور راهب معناسنه یاخود صاحب ناقوسلره دینور که ظاهرا مؤذن مقامنده اولور
جمعی آبال در شهید واشهاد کبی وابل در همزه نك ضمیله بو جهتله ایبل الابیلین که پاپاسلر پاپاسی دیمکدر نصاری
طائفه سی عیسی علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرنی مراد ایدرلر مؤلف والحزین بالسریانیة ورئیس النصاری

اوالراهب عبارتيله ثبت ايلمكله مقتضاى سياق بو معناده ايبل سريانى اولوب وسبب تسميه حزن ماده سى اولمقدر
نته كه راهب خوف معناسنه اولان رهبدندر وزمخشرى اساسده ديديكه ابلت الابل ديرلر دوه ياش يونجه يمكله
صودن قانع وفارغ اولسه وتابل فلان ديرلر نكاحى وقربان نسوانى ترك ايلسه وراهبه ايبل اطلاقى بو معناددر يقال
ايل ابالة فهو ابيل مثل فقه فقاهة فهو فقيه وابن اثير دخى نهايه ده وجه مذكورا وزره بيان ايلمشدر مؤلف دخى
بو معنالرى يوقريده ثبت ايلمشدر فلينظر (الايبلى) همزه نك فتحى ويانك سكونى وباى موحده نك ضمى وفتحيله
(والهيبلى) صيقلى وزننده (والابلى) همزه نك فتحى وبانك ضميله (والايبل) صيقل وزننده (والايبل) بانك ضميله
(والايبلى) اميرى وزننده بونلرده ايبل معناسنه در كه نصارانك رئيسلرينه ياخود پاپاسلرينه ياخود چالك صاحبلرينه
دينور (الابيلة) سفينه وزننده (والايبالة) دناوه وزننده (والوبيلة) سفينه وزننده بونلرده اباله كبى بر قوجاق
اوتلغه دينور (الابالة) كتابه وزننده دوه وقيون مقوله سنى كركى كبى كوزه دوب تقيد وتيمارلرينه حسن اهتمام
ايلمك معناسنه در يقال فلان حسن الابالة اى السياسة يعنى القيام على ماله واباله بر آدمك اصحاب وعشيرتنه
دينور اباله كبى كاسيذ كرو بر آدمك استكلوسى اولان شيئه دينور وطلبه معناسنه كاسيذ كر وقيونك آغزينه چوردكلرى
بنايه دينور كه قيو بلازكى تعبير اولنور يقال لبس على البئر ابالة وهى شئ تصدتر به البئر و بيوك وقبا اوطون باغنه
دينور كه اورتوسندن ايپ ايله بغليوب توكلنور زمامه وزننده دخى لغتدر مثل مذكورده بانك تخفيفى بو معناددر
يقال احتمل ابالة من الحطب اى حزمة كبيرة (الابلة) فرجه وزننده بو دخى بر آدمك استكلوسى وخواهشى
اولان نسنه يه دينور يقال هى ابلته اى طلبته وحاجته ودوللودوشلوخير و بركتلو ناقه يه دينور يقال ناقة ابلة
اى مباركة من الولد مؤلف بونى تكرار ايلمشدر (الائتبال) افتعال وزننده دوه وقيونك تقيد وتيمار ورعايت مصلحتنه
دائما قيام واهتمام ايلمك معناسنه در يقال انه لا يأتبل اى لا يثبت على رعية الابل ولا يحسن مهنتها اى خدمتها
وراكب دوه اوزره مضبرچند يسى كبى ثابت و برقرار اولمق معناسنه در يقال هو لا يأتبل اى لا يثبت على الابل
راكبا (الابلى) كسرتينله وفتحتيله آبل وابل كبى دوه لرى اولان آدمه دينور يقال رجل آبل وابل وابلى اى ذو ابل
(الابال) شداد وزننده دوه چوبانه دينور (الابلة) همزه نك كسريله عداوت معناسنه در يقال هو شديد الابلة
اى العداوة (الابلة) غرفه وزننده آفته دينور عاهه معناسنه الابلة غمزه وزننده على قول فتحاتله انسانه عارض
اولان ثقلت ووخامته دينور كثرت طعامدن عارض اولان ثقلت كبى تقول اخذتنى الابلة اى الثقل والوخامة وكاهه
دينور اثم معناسنه (الابل) فتحتينله بو دخى آدمه عارض اولان ثقلت ووخامته دينور مشار حك بياننه كوره بونلرك
اصلى وبله وو بل ايدى واو همزه يه تبديل اولنمشدر الابلة عتله وزننده بردرلو طعامدر كه خرمانى ايكى طاش
بيننده ئيجه دوكدكدنصكره اوزرينه سود صاغوب قارشدرمقله ترتيب ايدرلر و بر بلوك خرمايه دينور يقال ابلة
من التمر اى فدرة وابله بصره ده بر موضع آديدر كه دنياده مشهور اولان درت جنالك بريسيدر كه غوطه ذ مشق
سغد سمرقند وشعب بوان وابله بصره در امام مسلم شيخى شيبان بن فروخ الابلى اوراية منسوبدر واباله بر آدمك
عشيرت واصحابنه دينور اباله كبى يقال جاء فى ابالته وابلته اى اصحابه وقبيلته و بر آدمك مطلوبى وخواهشكرده سى
اولان شيئه دينور كاسيذ كر (ابيلى) مصغرا ومقصورا بر خاتونك اسميدر (المؤتبل) معظم وزننده شعرادن ابراهيم
اندلسى لقبيدر (ابل) همزه نك ضميله بر موضعدر (الابل) ضمتينله اوتلاق نقدنصكره تازه دن يشرويه چقان چايره
دينور (الابلة) كسرتين ولام مشدده ايله وضمتينله كه ذكر اولنمشدى (والابلاة) همزه نك كسريله بونلرده طلب
اولنه جق نسنه يه دينور يقال هو من ابلة سوء وابلته وابلاته وابالته كان كراى من طلبة سوء يعنى بجهت قبحه دن
مطلوب اولان نسنه لردندر (ابلى) كردى وزننده طى قبيله سنه مخصوص ايكى مشهور طاغك يانده بر طاغك
آديدر ابلى حبلى وزننده بر نيجه طاغلردر كه بئر معونه اوراده در (المأبولة) آغزينه بلازك چويرلمش قيويه دينور
يقال بئر مأبولة اى مصدرة بالابالة (البلة) ثبه وزننده بو دخى بيوك وقبا اوطون باغنه دينور (المأبلة) مأسده
وزننده دوه لى يره دينور يقال ارض مأبلة اى ذات ابل (الاتل) همزه نك فتحى وتانك سكونيله
(والاتلان) (والاتلال) فتحاتله او يكه وطار غنلقله آدملرى ضيق ضيق آتدرق ايرقون ايرقون يورمك معناسنه در كه
بر نسنه ضمننده غضبناك اولان كمسنه اويله يورويوب كيدر يقال اتل الرجل اتلا واتلانا واتلالا من الباب الثانى
اذا قارب الخطو فى غضب وطعامدن طلوم كبى طبطلو اولمق معناسنه در يقال اتل من الطعام اذا امتلأ (الاوتل)
احمر وزننده طوق كمسنه يه دينور شبعان معناسنه مؤلف بونى واو فصلنده دخى ذكر ايلمشدر ظاهرا واو همزه دن
مقلوبه دين قوله مبنى بوراده دخى ثبت ايلدى (الاتل) (والوتل) ضمتينله طوق كمسه لره دينور مفردلرى لوتل در

يقال قوم اثل ووثل اى شباع شارح ديركه مؤلف نهر اتل ماده سندن ذهول ايلمشدر كه بلاد خزر و بلغار ايچره
جارى بر نهر عظيمدر (الاثول) ثاى مثلثه ايله وصول وزننده برنسنه كوكلنوب تمام مرتبه اصل واستحكام بولمق
معناسنه در يقال اثل الشئ اثولا من الباب الثانى اذا تأصل (التأثل) تفعل وزننده اثول معناسنه در يقال
تأثل الشئ بمعنى اثل واولولنمق معناسنه در يقال تأثل الشئ اذا عظم واملك چكوب سرمايه قزانمق معناسنه در
يقال تأثل المال اذا اكتسبه وقيو قازمق معناسنه در يقال تأثل البئر اذا حفرها وذخيره ايدنمك معناسنه در
يقال تأثل الرجل اذا اتخذ ميرة و برنسنه اطرافدن تدريجله بركمك معناسنه در يقال تأثل الشئ اذا تجمع (التأثيل)
تفعيل وزننده مالى مايه لندروب نماو بركتله فراوان ايلمك معناسنه در يقال اثل ماله اذا زكاه واصله وملكى
اولولندرمق معناسنه در يقال اثل ملكه اذا عظمه واهل ومتعلقاتنه فاخر كسوه لر الباس ايدوب نوازش
واحسان ايلمك معناسنه در يقال اثل الاهل اذا كساهم افضل كسوة واحسن اليهم و برآدمك مالى كثرت بولمق
معناسنه در يقال اثل الرجل اذا كثر ماله (الاثلة) تمره وزننده برسمتدن مجلوب اولان ذخيره يه دينور يقال جلب
اثلة اى ميرة واواسبابنه دينور متاع البيت معناسنه و بونده حركاتله جائزدر و يات و يراغه وساز وسامانه دينور
يقال اخذ اثلته اى اهبته و برنسنه نك اصل ومايه سنه دينور جمعى اثال كلور جبال وزننده يقال لفلان اثلة مال
اى اصل مال ومجازا شرف وحسبه اطلاق اولنور ومنه يقال هو ينحت فى اثلتنا اى يطعن فى حسبنا اساسده
بومعنا شجر آتى الذكر اسمى اولان اثل كلمه سندن اولمق اوزره مرقومدر واقعا نحت تعبيرى اكا قرينه اولور واثله مدينه
قربنده برموضعدر و بغداد قضاسنده برقريه در وهذيل بلادنده برموضع آديدر (الاثل) همزه نك فتحى وثانك
سكونيله آجى ايلغين اغاجنه دينور مفردى اثله در وجمعى اثلات در فتحاتله واثول كلور ايلغين اغاجى ايكى نوع
اولور برى طرفاء و برى اثل در كه كبرا اولور بو كه آجى ايلغين ديرلر اغاجى پك متين اولور قصعه وقدح پيار ز ذكر
اولنان شرف وحسب معناسى بوندن مأخوذدر (الاثال) سحاب وزننده (والاثال) غراب وزننده موروث اولان
مجد وشرف وشانه اطلاق اولنور يقال هو علو الاثال والاثال اى المجد والشرف واثال غراب وزننده برطاغك
آديدر وعبس قبيله سنه مخصوص برصو ياخود برحصن آديدر وقاعه ده برقريه آديدر و بردره اسميدر كه
وادى البيتارمه منتهى اولور وغمازه قربنده برصو آديدر وغمير ايله بستان ابن عامر بيننده برموضع آديدر وضمرة بن
ضمرة النهشلى نام كمسنه نك فرسى اسميدر واثال بن النعمان اصحابدندر (اثيل) زبير وزننده نواحى مدينه ده بردره
آديدر عند البعض ذو اثيل ايله مسمادر كه بدر ايله صفراء بيننده واقعدر آل جعفره مخصوص خرمالغى چوق بريردر
(اثيل) امير وزننده برموضعدر (ذو المأثول) (وذات الاثل) (واثيله) جهينه وزننده بر بر موضعدر (الاجل) فتحتينله
بروقتك غايه و نهايه سنه دينور مثلا حياتك وعمر انسانى باننده مضروب ومقدر اولان مدتك غايتنه دينور كه اول آنده
انسان لامحاله وفات ايدر كذلك وعده ايله آلنان بورجك نهايت مدتنه دينور و برنسنه نك مدت وزمانته
دينور جمعى آجال كلور آمال وزننده مؤلف بصائرده ديديكه اجل كلمه سى برنسنه حقنده مضروب ومقدر اولان
مدته موضوعدر بعده حيات انسانه مضروب اولان مدتده كه مراد غايتيدر استعمال اولندى ونص كريمده
بش وجه اوزره مستعملدر اولا غايت مدت حيات كه موت مقدردن عبارتدر ثانيا وقت معين معناسنه در
ثالثا اهلاك كفار معناسنه در رابعا عدت مطلقه ده استعمال اولندى خامسا عذاب وعقوبت معناسنده
استعمال اولندى انتهى واجل مصدر اولور كيرولنمك معناسنه در يقال اجل الامر اجلا من الباب الرابع
اذا تأخر (التأجيل) تفعيل وزننده برمعين وقته قدر مدت مهلت تعيين ايلمك معناسنه در يقال اجله اذا حدد له
الاجل واجل دينلكرى بوينا غريسنه تيمار ايلمك معناسنه در يقال اجل فلانا اذا داواه من الاجل و يرايشدن
برآدمى آليقومق معناسنه در يقال اجله عنه اذا منعه وحبسه وصولر كيلجك كولجك مقوله سى يره اطرافدن
صوكتوروب بركدرمك معناسنه در يقال اجل الماء فى المأجل اذا جمعه فيه (الاجل) عاجل وزننده (والاجيل)
امير وزننده ذكر اولنان اجل ماده سندن اسم فاعلدر متاخر اولان شيئه دينور عاجل مقابليدر ومنه يقال يؤثر العاجل
و يذر الآجل والاجيل (الاستيجال) وقت معينه قدر مهلت ايستمك معناسنه در تقول استأجلته فأجلنى الى مدة
(الآجلة) عاجله وزننده آخرته اطلاق اولنور نته كه عاجله دنيايه اطلاق اولنور (الاجل) همزه نك كسريله بوين آغريسنه
دينوركه نصد قدن ادوشمكدن ياخود يصدغك خشونتندن عارض اولان اغرى اوله جقدر و بقر وحش سوريسنه
دينور جمعى آجالدر الاجل همزه نك فتحيله بوين وجه مذكور اوزره اغريمق معناسنه در يقال اجل الرجل اجلا
من الباب الرابع اذا اشتكت عنقه و بوين اغريسنه تيمار ايلمك معناسنه در يقال اجله من الاجل اجلا من الباب

الثانی اذاداواه منه وبرآدمی برایشدن آلیقومق معناسنه‌در یقال اجله عنه اذا حبسه ومنعه ومنه یقال اجلوا
مالهم ای حبسوه عن المرعی وبرکسنه حقنده شر ومضرتله جنایت ایلمك علی قول اوزرینه شر وفتنه توزنمق
معناسنه‌در یقال اجل الشر علیهم اذا جناه اواثاره وهیجه وبری اوته‌سعی وکوشش ایده‌رك مالی کسب
وجمع ایلمك معناسنه‌در یقال اجل لاهله اذا کسب وجمع وجلب واحتال (المؤاجلة) مفاعله وزننده بودخی
بیون اغریسنه علاج ایلمك معناسنه‌در یقال آجله اذاداواه من الاجل ومنع وتوقیف ایلمك معناسنه‌در یقال
اجله عنه اذاحبسه ومنعه الاجل همزه‌نك ضمیله اجیلك جمعیدر که متاخر معناسنه‌در وخرما اغاجنك
چورمسنده مجتمع اولان چاموره دینور التاجل تفعل وزننده وقت معینه قدر مهلت ایستمك معناسنه‌در یقال تاجل
اذا استاجل تفعل بابی استفعال معناسنده مطرده‌در وطاغ اوکوزلری برکوب سوری اولمق معناسنه‌در یقال تأجل
الصوار اذا صار اجلا وناس برارایه کلوب برکمك معناسنه‌در یقال تاجل القوم اذا تجمعوا وکوجك مقوله‌سی یرده صوایرکلمك
معناسنه‌در یقال اتجل الماء فی المأجل فتاجل ای استنقع (من اجلك) (ومن اجلالك) (ومن اجلالك) همزه‌لرك فتحی
وکسریله من جللك معناسنه‌در که سندن اوتری دیمکدر فارسیده از برای تومقامنده‌در ایکنجی اوچنجیدن مخففدر
واول جلل ماده‌سنده‌در مؤلف بوراده استطراداذکر ایلمشدر مترجم دیر که تحقیق مزه کوره اجل فی الاصل ذکر اولندیغی
اوزره جنایت شر معناسنه اولوب بعده مطلقا جنایتده شایع اولدی مثلا من اجله فعلت ذلك قولنده آنك کسب وجنایتی
سبیله ایجاب ایلدیکی فعلدن ناشی بن شو یله ایتدم دیمك اولوب کیده‌رك اتساع ایله مطلقا علت مقامنده استعمال
ایلدیلر پس مجاز بمرتبتین اولور ومن کلمه‌سی ابتدائیه‌در فعل مذکوره متعلقدر مثلا من اجله ضربت قولنده ضربت
فعلنه متعلقدر ابتداء ضربی وانشاؤه من اجله سبکنده‌در نته که من جرّاك دخی بو یلجه‌در که من ان جرته سبکنده‌در
(المأجل) مقعد وزننده والمؤجل معظم وزننده صو بریکجك یره دینور مستنقع معناسنه اجیل زبیر وزننده
اسامیدندر عمر وعثمان ابنا اجیل محدثلردر وناعم بن اجیل موالیٔ ام سلمه دندر تابعیدر (اجل) فتحتینله نعم لفظی کبی
کلمهٔ جوابدر یعنی ایجاب ایچون موضوعدر نعم وبلی کلمه‌لری کبی ترکیده اودوبلی وفارسیده آری دینور لکن اجل
تصدیقده نعم کلمه‌سندن احسن‌در ونعم استفهامده اجل کلمه‌سندن احسن‌در مثلا انت سوف تذهب دینلسه
جوابنده اجل دیمك احسن‌در واتذهب دینلسه جوابنده نعم دیمك احسن‌در (اجلی) جمزی وزننده برمعروف
مرعانك آدیدر (اجله) دجله وزننده یمامه ده برقریه‌در (الاجل) قنب وزننده والاجل قبر وزننده طاغ کچیسنك
ارککنه دینور (الادل) عدل وزننده اوکولمغه بشلین یاره‌نك مهره‌سی دوشمك معناسنه‌در یقال ادل الجرح ادلا
من الباب الثانی اذا سقط جلبه وسودی یاخود آیرانی یایقده یامق معناسنه‌در یقال ادل اللبن اذا مخضه وحرکه
وبرآغرنسنه‌یی یوکلنوب امکلیه‌رك ایقنه‌رق یاب یاب یور یوب کیتمك معناسنه‌در یقال ادل الشیٔ اذا ادلج به
مثقلا (الادل) همزه‌نك کسریله بیون آغریسنه دینور یصدقدن دوشمکله عارض اولان اغری اوله حقدر ویك قویو
اکشی سوده دینور تقول اطعمنا ادلا ما یطاق حمضا ای لبنا خاثرا حامضا وبرآدمك امکلیه‌رك کوتوروب کتدیکی آغرنسنه‌یه
دینور (الاردخل) خای معجمه ایله قرطعب وزننده اتنه طلو سموز آدمه دینور یقال رجل اردخل ای تار سمین (ازل) ضمتینله
برطاغك آدیدر ودیار فزاره ده برموضع آدیدر وطی قبیله‌سی دیارنده برصهریجك اسمیدر (اریلیه) همزه‌نك فتحی
ویانك تخفیفیله اندلس اولکه‌سنده برحصن آدیدر (اریل) زبیر وزننده ابن والبة بن الحارث‌در که بنو والبه دندر (الارلة)
همزه‌نك ضمیله غرله وزننده ومرادفیدر که حشفه‌نك دریسیدر ختانده قطع اولنور (الازل) همزه‌نك فتحی وزای
معجمه‌نك سکونیله طارلق وشدت وسختی معناسنه‌در که اسمدر ومصدر اولور کاسیذکر یقال هو فی ازل
من العیش ای ضیق وشدة ویقال ازل ازل ککتف مبالغة ای شدة شدیدة وحبس وتوقیف ایلمك معناسنه‌در
یقال ازله ازلا من الباب الثانی اذاحبسه وآتك اورکنی وکوستکنی قصالدوب ضالیویرمك معناسنه‌در یقال
ازل الفرس اذا قصر حبله ثم سیبه ودواب ومواشی‌یی خوفدن یاخود قوراقلقدن ناشی بیانه چقرمیوب اوبه‌ده
آلیقومق معناسنه‌در یقال ازلوا اموالهم اذا لم یخرجوها الی المرعی خوفا اوجدبا بومعنا ذکر اولنان عمومه داخل
ایکن مؤلف تخصیص ایلمشدر کویا که بونده زیادهٔ ضیق وشدت متصوردر وطارلغه وقیتلغه اوغرامق
معناسنه‌در یقال ازل الرجل اذا صار فی ضیق وشدة (الازل) همزه‌نك کسریله کذب معناسنه‌در یقال فی کلامه
ازل ای کذب وآفت وداهیه‌یه دینور الازل فتحتینله قدم معناسنه‌در که شیئك اول وابتداسی اولمامقدن یعنی
وجودك جانب ماضیده معتبر ازمنهٔ مقدرهٔ غیر متناهیه ده استمرارندن عبارتدر نته که ابد جانب مستقبلده
استمرارندن عبارتدر یقولون هو ازلی ای منسوب الی الازل وبونك اصلی یزلی ایدی که لم یزل کلمه‌سنه منسوبدر

مطلب

یعنی قدیم اولان شیئه لم یزل اطلاق اولنمغله آندن اختصار اولنان یزله منسوبدر بعده تخفیفا یائی الفه قلب ایدوب
ازلی دیدیلر نته که ذی یزن نام ملکه منسوب اولان مزراغی نسبتده رمح ازنی دیدیلر ولم یزل زوال ماده سیدندر که
دوام معناسنه مستعملدر شارح دیر که بعضلر ضیق معناسنه اولان ازلدن مأخوذ در دیدیلر قدیمك بدایتی طرفنی
تقدیر وادراکدن عقول ومدرکه مضایقه ده قالوب بر وجهله نافذ اولمدیغنه بناء آنده استعمال اولندی وزمخشری
دیدیکه بو مادّه مصنوعدر کلام عربدن دکلدر کویا که لم ازل لفظنه نظر ایدوب اختصار ایله ازلی اخذ واستعمال
ایلدیلر مترجم دیر که ظاهر البدی تعبیر ینه مشاکل ومقابل ایلدیلر (الازول) صبور وزننده یك قحط وشدید اولان
یله وصف اولور جمعی ازل کلور همزه نك ضمیله یقال سنة ازول ای شدیدة (المأزل) منزل وزننده اسم مکاندر
مضیق معناسنه (التازّل) تفعل وزننده طارلمق معناسنه دریقال تازّل صدره اذا ضاق (ازال) سحاب وزننده
یمنده صنعاء شهرینك اسم قدیمیدر علی قول بانیسی اسمیدر (الاسل) فتحتینله قوغه‌لق وحصیراوتی دیدکلری
نباته دینور که سازلق اقسامندندر وتشبیهله مزراق قارغیلرینه واوقلره اطلاق اولنور وخرما اغاجنك سیوری
سیوری تیکنلرینه دینور وشول چبوق طرزنده فدانلره ودالّره دینور که یپراقسز دوز وهموار بتوب آندن حصیر
وسپت مقوله‌سی نسیج ایدرلر علی قول اکری اولمیوب دوز وطوغری اولان چبوقلره وشاخلره اطلاق اولنور مفردی
اسله در واسلة اللسان دلك سیوری اوجنه اطلاق اولنور واسلة البعیر دوه نك قضیبنه یعنی ذکرینه اطلاق اولنور
واسلة النصل تمرنك یمانه اطلاق اولنور واسلة الذراع قولك انجه‌لن یرینه اطلاق اولنور واسلة النعل پاپوشك
بروندن عبارتدر واشبو اسله کلمه‌سی عظم ماده سنده اعاده اولنور انشاءالله تعالی (التأسیل) تفعیل وزننده
یغمورك یره نافذ اولان رطوبتی قولك اسله سنه یعنی انجه‌لن یرینه قدر بالغ اولمق معناسنه در که مراد طپراغه
اولمقدار نفوذ ایلمکدر یقال اسّل المطر اذا بلغ نداه اسلة الید مترجم دیر که نته که یغمور قولك عظیم اولان یرینه
قدر بالغ اولسه عظم المطر دیرلر واساسیده مرسومدر که براعرابی بر آخر اعرابی یه کیف کانت مطرتکم اسلت ام
عظمت یعنی آثار رطوبتی قولك انجه رلی اولان یری یاخود قیباری قدرمی یره نفوذ ایلدی دیو سؤال ایلدکده
مابلغت الضرائر یعنی باش پرمغك ضرّه لرینه یعنی التنده اولان اته قدر بیله وارمدی دیو جواب ایلدی (الاسال)
همزه نك مدّیله شمائل واخلاق وعلامات معناسنه در یقال هو علی آسال من ابیه ای شبه وعلامات وبونك
مفردی مسموع دکلدر شارح دیر که آسال کلمه‌سی دخی بو معنایه دراکا قیاس اولنورسه مفردی اسل اولور ضمتینله
(المؤسّل) معظم وزننده کسکینلنمش نسنه‌یه دینور یقال شیء مؤسّل ای محدّد پس تأسیل بر نسنه‌یی کسکینلتمك
معناسنه در (الاسیل) امیر وزننده چبوق کبی طوغری ودوز وصیرنجق نسنه‌یه دینور یقال شیء اسیل ای
املس مستو وسوبو یوزه اطلاق اولنور یقال خدّ اسیل ای طویل مسترسل (الاسالة) اصاله وزننده یوزسوبو
اولمق معناسنه در یقال اسل خدّه اسالة من الباب الخامس اذا کان اسیلا (اسبله) سفینه وزننده بنو العنبر
یوردنده برصو وبرخرمالق آدیدر وبنو مالك بن امری القیس جماعتنه مخصوص برصو آدیدر (التأسّل)
تفعل وزننده برآدم شمائل واخلاقده اتاسنه بکزه‌مك معناسنه در یقال تأسّل اباه اذا اشبهه (المأسل)
مقعد وزننده برطاغك آدیدر (دارة مأسل) دارات عربدندر (الاشل) همزه نك فتحی وشین معجمه نك سکونیله
ارشون واندازه مقیاسلرندن برمقدار معلومدر که بصره اهالیسی بینده متعارفدر جمعی اشول در واشول ایپلره
دینور کویا که آنلرایله اولچلدکیچون اطلاق اولندی وبو لغت نبطیه در (الاصل) همزه نك فتحیله (والیاصول)
یاقوخ وزننده هر نسنه‌نك اسفلنه یعنی وجودینك اشاغیسنه دینور که دیب وکوك تعبیر اولنور جمعی اصول در
وآصل در همزه نك مدّیله افلس وزننده یقال قعد فی اصل الجبل ویاصوله ای اسفله شارح مرحوم دیر که
بعضلر عندنده برشیئك اصلی قاعده سندن عبارتدر که اوشیئی یوقری مرتفع اولیور توهم ایلسك آنك ارتفاعیله
سایر اولهرق مرتفع اوله اغاجك کوکی ودیوارك دبی کبی وعند البعض اصل الشیء اول شیئك وجودینك مستند
اولدیغی نسنه‌دن عبارتدر قالدیکه صورت تعریفلر مختلف ومآللر متحدّدر وحسبه ونسبه که صوی تعبیر اولنور
اصل اطلاقی بو معنادندر وعربك لا اصل له ولا فصل قوللرنده اصلدن مراد حسب وفصلدن مراد لسان
اولدیغی کسائیدن منقولدر انتهی واصل مصدر اولور برکسه‌یی بیله‌رك قتل ایلمك معناسنه در یقال اصله علما
اصلا من الباب الاول اذا قتله مترجم دیر که اساسك بیاننه کوره بو معنا اصلك معنای موضوعندن مأخوذدر که اصل
وحقیقته اصابت ایتدی معناسی اراده اولنور یا اصله دن مأخوذدر که انسانه صحرایی حیه قتالیه دینور کما سیذکر
انتهی واصل برکسه اوزرینه اصله دیدکاری یلان صحرایوب آتلمق معناسنه در یقال اصلته الاصلة اذا وثبت

عليه (الاصالة) كرامه وزننده برنسنه كوكلى اولمق على قول كوكى محكم برلشوب ثابت وبرقرار اولمق معناسنه در يقال اصل الشيء اصالة من الباب الخامس اذا صار ذا اصل اوثبت ورسخ اصله و برآدمك رأى وفكر وملاحظه سى خوب وبهتر اولمق معناسنه مستعملدر يقال اصل الرأى اذا جاد و برآدم اصيل اولمق معناسنه در يقال اصل الرجل اذا كان اصيلا (التاصل) تفعل وزننده بودخى برنسنه نك كوكى برلشوب كوكلنمك معناسنه در يقال تاصل الشيء اذا ثبت ورسخ اصله (الاصيل) امير وزننده (والاصيلة) هايله هلاك معناسنه در وموت معناسنه در اصالة مذكوردن مأخوذ اسمدر واصيل اندلسده بر بلده اسميدر وكوكلى نسنه يه دينور يقال شيء اصيل اى له اصل وعرق ونسب صاحبى آدمه اطلاق اولنور يقال رجل اصيل اى له اصل ورأى وتدبيرى ثابت ومتين اوله رق دور انديش وعاقبت بين آدمه اطلاق اولنور يقال هو اصيل اى عاقب ثابت الرأى وايكندى ايله اخشام ارالغنه دينور كه آخر نهاردر تقول لقيته اصيلا اى عشيا جمعى اصل كلور ضمتينله واصلان كلور همزه نك مضمومه ايله وآصال كلور همزه نك ممدوده ايله واصائل كلور واصلان كلمه سنك مصغرنده نادر اوله رق اصيلان دينور وكاهجه اصيلال دينور نونى لامه ابدال الله شارح ديركه بركلمه جمعده ادناى عدد اوزره مصغر اولور يعنى جمع قلت وزنندن تصغير اولنور وجمع قلت افعل وافعال وافعله وفعله در اصلان كلمه سى بونلردن اولمامغله شاذ اولدى (الايصال) همزه نك كسريله ايكندى ايله اخشام ارا سنه كيرمك معناسنه در يقال آصل الرجل اذا دخل فى الاصيل (الاصيلة) سفينه وزننده برنسنه نك كوتريسنه دينور كاسيذكر وخاصة دوات ومواشينك ياخود خرمالغك مجموعنه اطلاق اولنور يقال اصيلتك اى مالك اونخلك (الاصلة) فتحاتله بودخى برنسنه نك كوتريسنه دينور يقال اخذه باصيلته واصلته اى كله يعنى اصل واساسيله كه مجموعيدر اخذ ايلدى واصله برجنس يلانه دينوركه كوچك على قول بيوك اولوب نفخ ونفسيله انسان وحيوانى درساعت هلاك ايدر جمعى اصل در فتحتينله (اصيل) زبير وزننده اساميدندر اصيل بن عبد الله الهذلى اوالغفارى اصحابدندر (الاصل) فتحتينله صو چامورلقدن ناشى متعفن اولمق معناسنه در يقال اصل الماء اصلا من الباب الرابع اذا اسن من حمأة وات بوزلمق معناسنه در يقال اصل اللحم اذا تغير (الاستيصال) برنسنه يى كوكندن قوپرمق معناسنه در يقال استأصله اذا قلعه من اصله (الاصل) كتف وزننده استيصال اولنمش نسنه يه دينور يقال شيء اصل اى مستأصل (الاصطبل) جردحل وزننده آخوره دينور موقف دابه معناسنه وبولغت شاميه در شارح ديركه مؤلف مأوى الدابة عنوانيله ايراد ايلسه انسب ايدى وبونك همزه سى اصليه در ابن دريد بونى مولداندن عد ايلدى مؤلف شاميه ايله اكالمميع ايلمشدر وجمعنده اصاطب دينور (الاصطفلين) جردحلين وزننده كه ياء ونون زياده سيله در سبزواندن هاويجه دينور مفردى اصطفلينه در كما ورد فى كتاب معاوية الى قيصر وبلغه انه اراد ان يغزو بلاد الشام ايام فتنة صفين لئن تممت على ما بلغنى من عزمك لاصالحن صاحبى ولأكونن مقدمته اليك ولاجعلن القسطنطنية البخراء حممة سوداء ولانتزعنك من الملك انتزاع الاصطفلينة ولاردنك اريسا من الارارسة ترعى الدوبل اى انتزاع الجزرة يعنى معاويه امير المؤمنين امام على كرم الله وجهه حضرتلريله صفين ملحمه سنه مشغول ايكن قيصر روم شام اوزره هجوم قصدنده اولمغله معاويه تهديدى حاوى مرسوم طرفنه اشبو نامه يى ارسال ايلدى مفهومى بودركه اكرسن مسموعم اولديغى اوزره شام اوزره عزمكى تميم وتحقيق ايدر ايسك صاحبمله يعنى حضرت مرتضى ايله مصالحه ايدوب بعده مقدمة عسكر مشار اليه اوله رق اوزريكه واروب بالله الكريم پاى تختك اولان قسطنطنية بخرايى ياقوب يقوب سياه كومور ايده رم وسنى مملكتكدن يردن هاويج چكيلوب قوپارلديغى كبى چكوب قوپاردقدنصكره سنى خنزير چوبانى ايده رم قالديكه قسطنطنيه يى بخراء ايله توصيفى ساحل بحرده اولمغله كثير الابخره اولديغنه مبنى در وابن اثير اصطفل كلمه سنى دخى شاميه دن عد ايلمشدر (الاطل) همزه نك كسريله وكسرتينله بدنده بوكوره دينور خاصره معناسنه جمعى آطال در (الايطل) صيقل وزننده بودخى بوكوره دينور جمعى آطل در (الاطل) همزه نك ضميله نسنه معناسنه در يقال ماذاق اطلا اى شيئا (الافول) قعود وزننده غائب ونابود اولمق معناسنه در يقال افل القمر وافل افولا من الباب الثانى والاول والرابع اذا غاب وامزكلى خاتونك سودى چكيلوب صوغشمق معناسنه در يقال افلت المرضع افولا من الباب الاول اذا ذهب لبنها (الافيل) امير وزننده دوه نك ابن مخاض اولاننه واندن ياشلوجه اولاننه ده دينور ودوه كوشكنه دينور فصيل معناسنه جمعى افال كلور همزه نك كسريله جمال وزننده وافائل كلور (الآفل) والآفلة صاحب وصاحبه وزننده كبد اولان برنجى جانوره دينور يقال سبعة آفل وآفلة اى حامل (الافل) فتحتينله جنبش ونشاطه كلمك

معناسنه‌در يقال افل الرجل افلا من الباب الرابع اذا انشط وامزكلى خاتونك سودى بالجمله صوغشمق معناسنه‌در يقال افلت المرضع اذا ذهب لبنها (المأفل) مقعد وزننده ضعيف وناتوان آدمه دينور (التافل) تفعل وزننده تكبرلك ايلك معناسنه‌در يقال تافل الرجل اذا تكبر (التافيل) تفعيل وزننده برآدمه توقير ايلك معناسنه‌در يقال افله اذا وقره (الاكل) همزه‌نك فتحيله (والمأكل) مقعد وزننده يمك خوردن معناسنه‌در يقال اكله اكلا ومأكلا من الباب الاول اذا تناول المطعم وفى الحديث امرت بقرية تأكل القرى اى يفتح اهلها القرى ويغنمون اموالها فجعل ذلك اكلا منها اوهذا تفضيل لها كقولهم هذا حديث يأكل الاحاديث اشبو حديث شريفده واقع قريه دن مراد مدينهٔ منوره در واهلى انصار كرامدر حاصل معنا بن مدينه‌يه هجرتله مأمور اولدم كه اهاليسى اسلام سببيله بلاد سائره‌يه غالب اولوب اموال واشيالرنى اغتنام واكل ايدرلر وعند البعض مدينه‌نك بلاد سائره‌يه جهت تفضيلنى مبين دركه مدينه‌يه نسبتله بلاد سائره معدوم مثابه سنده در مدينه‌نك قدر وشانى آنلرى محو وكتنام ايدر ديمك اولور (الاكل) (والاكيل) امير وزننده اسم فاعلدر آكلك جمعى اكله در كاتب وكتبه كبى واكيل اكل اولنان نسنه‌يه دينور يقال شئ اكيل اى مأكول وبركيسه ايله برابر طعام ايدن آدمه دينور يقال هو اكيله اى مؤاكله وجانور اكل ايلديكى ماشيه‌يه دينور (الاكلة) ضربه وزننده بناء مره در بركره يمك معناسنه‌در تقول اكلته اكلة اى مرة الاكلة غرفه وزننده لقمه‌يه دينور وبرقرص نانه اطلاق اولنور تقول اكلت اكلة اى قرصة ومطلقا يه‌جك نسنه‌يه دينور تقول ماذقت عنده اكلة اى طعمة جمعى اكل كلور صرد وزننده (ذوالاكلة) حسان بن ثابت رضى الله عنه حضرتلرينك لقبيدر الاكلة همزه‌نك كسريله بناء نوعدر طعام يمك قلغنه وهيئتنه دينوركه ييش تعبير اولنور يقال يأكل الطعام اكلة حسنة وفصل وغيبت معناسنه مستعملدر وبونده همزه‌نك حركات ثلاثيله جائزدر ومنه يقال للمغتاب هو يأكل لحوم الناس واكله بجيك علتنه دينور حكه معناسنه ومصدر اولور اكال كبى كما سيذكر (الاكال) غراب وزننده بودخى بجيك علتنه دينور يقال اخذه الاكلة والاكال اى الحكة وتأكل معناسندن اسم اولور عضو سورتوب برى برنى يمكه دينور اكال كبى وناقه‌نك قارننده ولدى تويلنوب برى اوته سورتمكله ايچرو ينسنده عارض اولان كجيكه دينور يقال بالناقة اكال اى حكة فى بطنها حين نبت وبر جنينها ومصدر اولور اكله كبى بدن كجشمك معناسنه تقول اكلنى رأسى اكلة واكالا اى حكنى وبو معناده سحاب وزننده دخى جائزدر (الاكلة) فرحه وزننده بودخى كجيكه دينور وبر مرض اسميدركه عارض اولديغى عضوى تدريجله اكل ومحو ايدر خلق بيننده آكله مرضى ديدكلريدر يقال وقعت فى رجله اكلة وهى داء فى العضو يأتكل منه واكله شول ناقه‌يه دينوركه قارننده ولدى تويلنمكله برى اوته ايچريسى سورتوب كجشور اوله (الاكلة) همزه وزننده (والاكيل) امير وزننده (والاكول) صبور وزننده يه‌كن پرخور آدمه دينور يقال رجل اكلة واكيل واكول اى كثير الاكل (الايكال) همزه‌نك كسريله بركيسه برنسنه يدرمك معناسنه‌در يقال اكله الشئ اذا اطعمه اياه وبرنسنه‌يى اكل ايلدك ديو دعوى قلمق معناسنه‌در يقال اكله الشئ اذا ادعاه عليه وناس ارا لغنه فتنه وفساد القاسيله برى برينه دوشورمك معناسنه مستعملدر يقال آكل بينهم اذا حمل بعضهم على بعض وخرما واكين مقوله‌سى حاصل ويرمك معناسنه‌در يقال آكل النخل والزرع اذا اطعم وبرآدمى بركيمسه‌نك اخذ وقهرينه مقتدر ايلمك معناسنه‌در يقال آكل فلانا اذا امكنه منه قال الشارح ولما انشد الممزق العبدى النعمانى قوله * فان كنت مأكولا فكن خير آكل * والا فادركنى ولما امزق * قال له النعمان لا آكلك ولا اوكلك غيرى اولكى اكلندن ثانى ايكالندر يعنى سنى نه بن قهر ايده‌رم ونه غيرى‌يه قهر وخاكسار ايتديررم (التأكيل) تفعيل وزننده بودخى برنسنه‌يى اكل ايلدك ديو ادعا ايلمك معناسنه‌در يقال اكله الشئ اذا ادعاه عليه وجوق يدرمك معناسنه‌در يقال اكل فلان مالى وشربه اى اطعمه الناس يعنى فلان مالنى خلقه يدروب ايچوردى وجوق يمك معناسنه‌در تقول ظل مالى يؤكل ويشرب اى يرعى كيف شاء (المؤاكلة) مقاتله وزننده (والاكال) قتال وزننده بركيسه ايله بيله جه اكل ايلمك معناسنه‌در يقال آكل فلانا مؤاكلة واكالا اذا اكل معه كما يقال واكله مواكلة فى لغية يعنى لغيتدر يه ده همزه‌سنى واوه ابدال اولنور (الاستيكال) بركيسه‌دن يه‌جك ايستمك معناسنه‌در يقال استأكله الشئ اذا طلب اليه ان يجعله له اكلة اى طعمة ويقال فلان يستأكل الضعفاء اى يأخذ اموالهم (الاكل) همزه‌نك ضميله وضمتيله ميوه‌يه اطلاق اولنور ثمر معناسنه يقال اكل بستانك دائم اى ثمره ودنيادن رزق وحظ ونصيبه اطلاق اولنور يقال فلان ذواكل من الدنيا اى رزق وحظ مفردلرى اكله در عمده وزننده ورأى وعقل وادراكه اطلاق اولنور وحصافت ومتانت ذهن ورشد معناسنه مستعملدر يقال انه

فو اكل اى رأى وعقل اى حصافة ذهن ومسوج اولان برك وقاشك تفعلولكنه وصيقلغنه اطلاق اولنور كثرت
هزلك تصوتربنه مبنى در يقال ثوب ذو اكل اى صفاقة وقوة (الاكيلة) سفينه وزننده اكيل كبى جانورك اكل
ايلديكى قيون وكجى مقوله سى ماشيه يه دينور وشول قيونه دينور كه اكل ايچون سوريدن افراز اولنمش اوله (الاكولة)
حمولة وزننده طوغورمز قيسر قيونه دينور يقال شاة اكولة اى عاقر واكل ايچون سوريدن افراز اولنمش قيونه
دينور وجانور صيدى ايچون دوزاغه نصب اولنان قيونه دينور اكوله دخى دينور همزه مضموم معليله وبولغت
قبيحه در (المأكلة) ميمك فتحى وكافك فتحى وضميله برمحلدن جلب اولنان ذخيره يه دينور يقال جاء بالمأكلة
اى الميرة واكل اولنه جق نسنه يه دينور وبونده وصف اولور يقال لفلان مأكلة اى ما يؤكل ويقال بشاة مأكلة
(ذو الاكال) مدلله بين العرب اهل قبيلة نك رؤساء وعمادانه اطلاق ولنور كه مرباع اخذ ايدرلر ومرباع غنيمت مالنك
ربعنه دينور كه جاهليتده رؤسايه عائد اولور ايدى يقال هو من ذوى الاكال اى سادة الاحياء الاخذين للمرباع
جوهرى وهمدنفنتى بالكسر جمع الاكال عنوانده ثبت ايلدى واكال مداليه اكل لفظنك جمعيدر كه اكل اولنه جق
نسنه در آنكيچون ملوكك خواص تعبير اولنان مأكلة ريته اكال الملوك اطلاق اولنور يقال آكال الملوك
اى مأكلهم واكال الجند عسكرك علوفه لرينه اطلاق اولنور يقال اعطوا اكال الجند اى اطماعهم (الاكلة)
صاحبه وزننده اوتلايجى حيوانلره اطلاق اولنور واكلة اللحم جماعة اطلاق اولنور واوجى سيورى كسكين
كسكه اطلاق اولنور واتشه وقامجيلره اطلاق اولنور (المئكلة) مكنسه وزننده اوج آدم طويوره جق كوچك
چناغه وقواته يه دينور وكوچك تجره يه دينور ومطلقا لجنده طعام اكل اولنه جق قابه دينور تقول اكلنا الطعام
من المئكلة وهى قصعة صغيرة تشبع الثلاثة وكذا برمة صغيرة وكل ما اكل فيه وبواسم آلت بنيه سنده اولان
اسم مكانلردندر (الاكل) فتحتينله اعضاء واغاج مقوله سى برى برينى سورتمكله يپرانوب آشنمق معناسنه در يقال
اكل العضو والعود كلا من الباب الرابع اذا اكل بعضه بعضا (الائتكال) افتعال وزننده بودخى اكل معناسنه در
يقال ايتكل العضو والعود بمعنى اكل وبركسنه نك اوكه لنوب دريا كبى جوش وخروشه كلمك معناسنه در يقال
ايتكل الرجل منه اذا غضب وهاج وبك دارغنلقدن آتش كبى يانوب يافلمق معناسنه در يقال ايتكل غضبا اذا احترق
وتوهج (التأكل) تفعل وزننده ايتكال معنالرينه در وبرنسنه نك پارلدايوب يلابيق معناسنه در يقال تأكل
الكحل والصبر والفضة والسيف والبرق اذا اشتد بريقه (الاكال) كتاب وزننده اكال كبى اسمدر عضو واغاج
مقوله سى برى برينه سورتمكله آشنوب يپرتمسنه دينور (الاكال) سحاب وزننده ناقه نك قارننده ولدى تويلنوب برى
اوته سورتمكله جوفى كچشمك معناسنه در يقال اكلت الناقة اكالا من الباب الرابع اذا نبت وبر جنينها فوجدت
حكة واذى فى بطنها واغزده دیشلر آشنوب يپرمك معناسنه در يقال اكلت الاسنان اذا انكسرت اى احتكت
فذهبت (الاكل) اسم فاعلدر كه ذكر اولندى واكل پادشاه ووالى يه اطلاق اولنور كه رعيت وزيردستانه
مأكول اطلاق اولنور (المؤكل) مكرم وزننده مرزوق ومنعم آدمه دينور يقال هو مؤكل اى مرزوق (المئكال)
محرابه وزننده قاشيغه اطلاق اولنور ملعقه معناسنه (الأل) همزه نك فتحى ولامك تشديديله حركت واهتزازيله تيز
تيز يوريمك ياخود مضطرب وناهموار يوريمك معناسنه در يقال ال الرجل فى مشيه يؤل ويئل الا من الباب الاول
والثانى اذا اسرع واهتز اوضطرب وبرنسنه صاف وبراق اولمق معناسنه در يقال ال اللون اذا برق وصفا ويلوب
سكردركن اموزلرل باشلرنده قريصه ديدكارى تلر يوقرى يوقرى دكه يوب اوينامق معناسنه در يقال الت فرائصه
اذا لمعت فى عدو وحربه ايله دورتمك معناسنه در يقال ال فلانا اذا طعنه وطرد ايلمك معناسنه در يقال اله اذا طرده
وثوبى صيراسيرك ديكمك معناسنه در كه ايلمك تعبير اولنور يقال ال الثوب اذا خاطه قصيرا وبركمسه نى ياخود برنسنه يى
بركسنه اوزره حمل وحواله قلمق معناسنه در يقال اله عليه اذا حمله عليه وتقول ما الك على اى ما حملك وال والل
فتحتينله واليل خسته ياخود غمناك آدم ايكليوب زار يلق ايلمك معناسنه در يقال ال المريض والحزين الا واللا واليلا
من الباب الثانى اذا ان وحن وبلند آوازايله دعا ايلمك معناسنه در يقال ال الرجل اذا رفع صوته بالدعاء ومصيبت
هنكامنده فرياد وافغان ايلمك معناسنه در يقال ال الرجل اذا صرخ عند المصيبة وآت قولقلرنى قلم كبى ديكمك
معناسنه در يقال ال الفرس اذا نصب اذنيه وحددهما وشكارى قوش آوه ضالمقدن امتناع ايلمك معناسنه در يقال
ال الصقر اذا ابى ان يصيد وناله وزارلقله دعا ايلمك معناسنه در يقال ال الرجل اذا جأر بالدعاء واله لفظندن جمع
اولور كاسيذكر (الالل) فتحتينله مصدردر كه ذكر اولندى وديشلر چوروب تباه اولمق معناسنه در يقال الت
اسنانه اللا من الباب الرابع اذا فسدت وطلوم قوقمق معناسنه در يقال الت السقاء اذا اروحت واللال كه

تثنيه در خنجرك وبچاغك ايكى يوزينه دينور هر برينه الل دينور واللان كتفلك ايكى يوزينه دينور ياخود كتفده
برى برينه منطابق ايكى لحميه دينور كه بينلرنده كتف كيكنك يوزينه طوغرى بر بوش اراليق واردر اوزادن انتزاع
اولنوب اول ايكى لحمه اراردن برى آخردن فصل وتميز اولندقده بينلرندن صو سيلان ايدر والل يلل كلمه سنده لغتدر كه
ديشلرك قصه واغزك ايچنه طوغرى دوز بلوب اكريجه اولمسنه دينور (الاليل) امير وزننده مصدردر كه ذكر اولندى
والبل جوجغى وفات ايلمش خاتونه دينور اليله دخى دينور يقال امرأة اليل واليلة اى ثكلة وحمى عارضه سنك بزرد
واضطرابنه دينور يقال اخذه اليل الحمى اى علزها واذى واوفق طاشلرك برى برينه طوقنمرندن حاصل اولان
جاقردى يه دينور وصو جاغلتيسنه دينور خرير معناسنه الاليلة اليل معناسندر كه ذكر اولندى وشول
اوتلاق طوارلر ينه دينور كه موغالرى بعيد اوله آله دخى دينور همزه مضمومه ايله (الال) همزه نك كسريله عهد
و پيمان ويمين معناسنه در يقال بينهما ال اى عهد وحلف و بر موضع آديدر وقومشولق جار معناسنه در وخصملق
قرابت معناسنه در يقال بينهما ال اى جار وكذا قرابة وحيد و بهتر اولان اصل ومعدنه دينور يقال هو من ال
اى اصل جيد ومعدن صحيح وحقد و بغض وعداوت معناسنه در يقال به ال اى حقد وعداوة وتكريلق ربوبيت
معناسنه در قال الشاوح ومنه حديث لقيط انبئك بمثل ذلك فى ال الله اى فى ربوبيته والهيته وال خداى متعالك
اسم شريفيدر وهر اسم كه آخرى ال وايل اوله اول اسم اللهيه مضافدر زيرا ال وايل اسماء خداى متعالدر لكن
راغب تفسيرنده بونى تضعيف ايلمشدر كاسيذكر اسرائيل وجبرائيل كبى وال وحى ربانى معناسنه در كه
طرف ربانيدن انبياء عظامه القا اولنان كلمه در وذمت وامان وزنهار معناسنه در ومصيبت دمنده جزع
وفرياده دينور ومنه ماروى فى الحديث عجب ربكم من الكم فيمن رواه بالكسر ورواية الفتح اكثر اى من جزعكم
عند المصيبة و يروى من ازلكم وهو اشبه اى من ضيقكم وشدة قنوطكم (الالة) همزه نك فتحيله يصى دمرنلو حربه يه
دينور يقال طعنه بالالة اى الحربة العريضة وايكلتى يه دينور ناله معناسنه تقول مالمت من التهاى من انته
وسلاحه و بالجمله ادوات جنكه دينور و باشى چتال اولان شاخه وصيرغه دينور واقان صويك جغلتيسنه دينور
وحربه ايله دورتمكه دينور يقال القاه بالالة اى بطعنة الحربة (الالال) كتاب وزننده بو دخى يصى تمرنلو حربه يه
دينور الال همزه نك ضميله اول معناسنه در و بو اول لفظندن متصرف دكلدر يقال آله اى اوله (الالة)
همزه نك كسريله بناى نوعيدر بر كونه انين ايلمك معناسنه در (الالال) سحاب وزننده باطل و بيهوده يه دينور
وعرب بلرنك هو الضلال بن الالال قوللرى اتباع ومزاوجه در (الا) همزۀ مكسوره والف مقصوره ايله درت وجه
اوزره مستعملدر اول استثنا ايچوندر كقوله تعالى فشربوا منه الا قليلا ثانى غير كلمه سى مقامنه قائم صفت اولور
مابعدنك ماقبلنه ذاتا وصفة تغايرى حسبيله پس الا ايله ياخود مابعد يله ياخود ايكيسيله بيله جمع منكر ياخود شبه
منكر صفتلنور اولك مثالى لوكان فيهما آلهة الا الله لفسدتا كريمه سيدر وثانى يه مثال ذوالرومه نك اشبو *قليل بها
الاصوات الا بغامها* مصراعنده واقع الا كلمه سيدر زيرا الاصوات كلمه سنك تعريفى تعريف جنس اولمغله منكره
شبيهدر وجه ثالث عاطفه اولور واو كبى قيل ومنه قوله تعالى لئلا يكون للناس عليكم حجة الا الذين ظلموا الايه وكذا
قوله تعالى انى لا يخاف لدى المرسلون الا من ظلم ثم بدل حسنا بعد سوء الايه جمهور بونلرى استثناء منقطعه
ارجاع ايلمر يله مؤلف قيل ايله تمريضا ايراد ايلمشدر وجه رابع زائد اولور كقول ذى الرمة *حراجيج ماتنفك الامناخة
على الخسف اوترمى بها بلدا اقفرا* ماتنفك مناخة ديمكدر (الا) همزه نك فتحيله حرف حث وتحضيض در جمله
فعليه خبريه يه مختص در مؤلف بونلرى اواخر كتابده دخى ثبت ايلمشدر (الال) سحاب وزننده (والال) كتاب
وزننده عرفاتده بر طاغك آديدر ياخود بر اوزون قومليق اغنيدركه عرفاتده امامك صاغ طرفنده در وشمر بعضلر بونى
خل وزننده ال عنوانيله بيان ايلمر يله وهم ايلديلر (اللد) همزه وزننده بر موضع آديدر (التأليل) تفعيل وزننده
برنسنه نك اوجنى سيوراد وب كسكينلتمك معناسنه در يقال ال الشئ اذا حدد اى حدد طرفه (الاال) عنب
وزننده آله نك جمعيدر كه خصملق معناسنه در يقال بينهم الل اى قرابات (الاال) صرد وزننده آله نك جمعيدر كه
قوروسى بعيد اولان مواشى يه دينور (الو) همزه نك ولامك ضميله بر جمعدركه كندى لفظندن مفردى يوقدر ذو و
معناسنه در كه صاحبلر ديمكدر وهميشه مضاف اوله رق استعمال اولنور وكويا كه مفردى ال كلمه سيدر تخفيفله
زيرا حالت رفعنده واو ايله استعمال اولنور كقوله تعالى نحن اولوقوة وحالت نصب وجرنده يا ايله استعمال اولور
كقوله تعالى ذرنى والمكذبين اولى النعمة وقوله تعالى لتنوء بالعصبة اولى القوة شارح ديركه بعضلر اسم جمع
اولوب مفردى لفظنك غيرندن ذو اولديغنه ذاهب اولديلر مرأ ايله نسوه كبى واولات جمع مؤنثيدر انتهى (اولوا الامر)

كه حكم وفرمان صاحبلرى ديمكدر مراد پيغمبر اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك اصحاب كراميدر و اصحاب كرامه اتباع واقتدا ايدن اهل علم وامرسيدر واهل علم ودين اولان ملوك وامراء فرقه سيدر مترجم ديركه بو ماده امر ماده سنده بسط اولندى (الامل) جبل ونجم وشبر وزنلرنده اميد ورجا معناسنه دركه تركيده بوندن اوميله واومه ايله تعبير اولنور جمعى آمال كلور مد ايله يقال انقطع امله اى رجاؤه وامل مصدر اولور اوممق واميد ايلمك معناسنه در يقال امل الشئ املا من الباب الاول اذا رجاه (التأميل) تفعيل وزننده بو دخى اوممق معناسنه در لكن تكثير ايچوندر يقال امله بمعنى امله (الامله) همزه نك كسريله بنا نوعيدر ومنه يقال ما اطول املته اى امله او تأميله طول املدن تعجب مقامنده سويلنور مؤلفك او تأميله قولنه كوره امله تأميلدن اسم دخى اولور ايمش كه آندن اوممه ايله واميد ايله تعبير اولنور (التأمل) تفعل وزننده براشنك غور وحقيقتنه اطلاع اميديله بالتأنى اعادهٔ فكر ايده رك كركى كبى دوشونمك معناسنه در يقال تأمل فى الامر اذا تلبث فيه والنظر (اميل) امير وزننده بر موضعدر وشول طولانى قوم يغننه دينور كه طولى بر مرحله وعرضى بر ميل مقدارى اوله عملى قولى بلند ومرتفع اولانه دينور جمعى امل در كتب وزننده (امول) صبور وزننده بر موضعدر (المؤمل) معظم وزننده قوشى آتلرندن سكزنجى كلان آته دينوركه جمله سى اون اولور (الامله) فتحاتله بر آدمك اعوان وانصارينه دينور يقال هم املته اى اعوانه مفردى آمل در اميدوار معناسنه زيرا فى الحقيقه اوموجيلريدر (آمل) آنك وزننده طبرستانده بر بلده آديدر امام محمد بن جرير الطبرى الاملى ومحدث مشهور فضل بن احمد الزهرى الاملى اورادندر وامل نهر جيحونه بر ميل مسافه ده بر بشقه بلده آديدر عامه اكا آمويه ديرلر صواب اولان آمل در شيخ البخارى عبدالله بن حماد الاملى وشيخ ابى داود احمد بن عبدة الاملى اورادندر (الاول) جول وزننده (والمآل) معاد وزننده رجوع ايلمك معناسنه در يقال آل اليه الامر يؤول اولا ومآلا اذا رجع و برنسنه دن كرويه دونمك معناسنه در يقال آل عنه اذا ارتد واول وايال كتاب وزننده برنسنه پك قويولنوب غليظ اولمق معناسنه در يقال آل الدهن وغيره اولا وايالا اذا خثر واول بو معناده متعدى اولور تقول اُلته اذا جعلته خاثرا واول وايال وايالة كتاب وكتابه وزنلرنده والى اولوب حكومت ايلمك معناسنه در يقال آل على القوم اولا وايالا وايالة اذا ولى ودواب ومواشى يى حسن تقيد وتيمار ايله اصلاح ايلمك معناسنه در يقال آل المال اذا اصلحه وساسه وقورتلمق معناسنه دركه وأل لفظنده لغتدر يقال آل من فلان اذا نجا وطوار زبونليوب آرقلمق معناسنه در يقال آل لحم الناقة اذا ذهب فضمرت (الايال) كتاب وزننده اول معناسنه دركه ذكر اولندى ووالىٔ مملكت امور ومصالح رعيتى كوزل رعايت وسياست ايلمك معناسنه در يقال آل الملك رعيته ايالا اذا ساسهم اى احسن رعايتهم (الايتيال) افتعال وزننده بو دخى مالى خوشجه كوروب كوزتمك معناسنه در يقال ائتال المال اذا اصلحه وساسه (المآل) معاد وزننده اول معناسنه دركه ذكر اولندى و برنسنه يى اكسلتمك معناسنه كلور يقال آل الشئ مألا اذا نقصه (الائل) قنب وزننده (والائل) خلب وزننده (والائل) سيد وزننده وعل اسميدركه طاغ كچيسى تكه سنه دينوركه تركيده كيك و برنوعنه صغن تعبير اولنور وطاغ كچيسنه تركيده جيران ديرلر معلوم اوله كه بو برقاج نوع اولور برنوعى قوى الهيكل واتى مثشه اكلرده اولور عربيده بقر الوحش وفارسيده كوزن دينور و برنوعى طاغ اتكلرنده اغاجلى يرلرده اولور جثه سى آهودن اكبر وشتاده تويلرى سياهه مائل وصيفده قرمزى اولور وقوبرغى اولمز بونه عربيده وعل وتركيده چو پر دينور واتى طاغلرده اولان نوعنه بفرجبلى ديرلركه طاغ اوكوزى تعبير اولنور (التأويل) تفعيل وزننده برنسنه يى برنسنه يه رد وارجاع ايلمك معناسنه در يقال اوّل الشئ اليه اذا رجعه اليه وتأويل الكلام مرجع كلامى تدبر وتحرّى وتقدير ايله تفسير ايلمكدن عبارتدر يقال اوّل الكلام اذا دبره وقدّره وفسره مؤلفك بصائرده بيانه كوره تفسير كلمه سنك اشتقاقنده اختلاف اولندى بعضلر عندنده لفظ تفسيردن منقولدر كه طبيبك تشخيص علت ايچون قارورهٔ مريضه نظر ايلمسندن عبارتدر و بعضلر اجراى فرس معناسنه اولان تفسيردن و بعضلر كشف معناسنه اولان سفردن مأخوذدر ديديلر وحقيقت عرفيه سى برلفظدن مراد اولوب وفهمدن محتبس اولان معنايى كشف وايضاحدن عبارتدر وتأويل رجوع معناسنه اولان اولدن مأخوذدر بس عند المفسرين برآيت كريمه نك معناسنى برنسنه يه ارجاعله بيان ايلمكدن عبارتدر و بعضلر اوّل لفظندن مأخوذدر ديديلر بوكه كوره تأويل كلامى اوّلنه صرف وارجاع ايلمكدن عبارت اولور و بعضلر حكم وسياست معناسنه اولان ايالتدن مأخوذدر ديديلر بوكه كوره تأويل مأوّل اولان كسه ذهن وفكرنى سر كلامك تتبعنه تسليط ايلمكدن عبارتدر كه كلمه دن مقصود اولان معنا ظاهر ومراد متكلم عيان اوله پس تفسير ايله تأويل بيننده فرق اولور تفسير نزول آيتك سببندن بحث ومن حيث اللغه

مطلب

موضع کلامك بیاننه متعلق مادّه‌یه مباشرتدن عبارتدر وتأویل اسرار آیاتی واستار کلماتی تفحص واحد
احتمالات آتی تعیین ایلمکدن عبارتدر که وجوه مختلفه‌یه محتمل اولان آیتده اولور انتهی وتأویل رؤیا تعبیر ایلمك
معناسنه مستعملدر یقال اوّل الرؤیا اذا عبره وتأویل برخوشبو نبات آدیدر و بوتبیت بابنده‌ندر یعنی تفعیل
وزننده کلان اسملردندر (التأوّل) تفعل وزننده بودخی تأویل کلام معناسنه‌در یقال تاوّل الکلام بمعنی
اوّله (الاَیِّل) خلب وزننده رجه ساقط اولمش منی‌یه دینور و بك قویوسوده دینور علی قول سودك قابنه دینور
(الایل) صاحب وزننده بودخی بك قویو سوده دینور (الال) حال وزننده قورمی یوکسك دوه‌یه دینور وسرابه
دینور که تاب آفتاب چوارق یرلره طوقنمغله شعشعه‌سی ایراقدن صوکبی کورینور ایلغم سالغم تعبیر اولنور علی قول
اوّل نهارده مرئی اولان سرابه مخصوصدر که خفیفجه برپارلدیدر که پیدرپی ترفع وتموّج وتردد ایدر صورتنده
کورینور یوصار قدر وکاهی سمتنده اولان اشخاصی ترفیع ایدر تخیل اولنور راغبك بیاننه کوره آل یؤل
ماده‌سندندر و بومذکردر ومؤنث اولور یقال لمع آلال ولمعت ای السراب اوهو خاص بما فی اوّل النهار وآل
تخته‌یه وکراسته‌یه دینور خشب معناسنه و برنسنه‌نك شخصنه دینور قال الشارح فی تفسیر قوله تعالی واغرقنا
آل فرعون قیل آل فرعون ای شخصه وچادر دیرکنه دینور آله دخی دیرلر جمعی آلات کلور وآل برطاغك آدیدر
وطاغك اطراف ونواحیسنه دینور یقال نزلوا آل الجبل ای اطرافه ونواحیه وآل الرجل کشینك اهل وعیال
واتباع واحباء واصدقاسندن عبارتدر واکثری اشرافده واصحاب قدر وشانده استعمال اولنور آل الاسکاف
دینمز نته که اهل الاسکاف دینور و بومعناده اصلی اهل ایدی هاء همزه‌یه ابدال اولندقدنصکره توالی همزتان
استهجان اولنمغله همزهٔ ثانیه الفه قلب اولنوب آل اولدی مصغرنده اویل دینور واصلنه ردّ ایله اهیل دخی
دینور یقال آل الامیر ای اهله واتباعه واولیاؤه شارح دیرکه عندالبعض اصلی اول ایدی فتحتینله واو الفه
مقلوب اولدی پس رجوع معناسندن اولور (الالة) حاله وزننده بودخی چادر دیرکنه دینور وحالت معناسنه‌در
یقول رأیته فی آلة شدیدة ای حالة وقاتیلق شدت معناسنه‌در وسبر یمیته دینور که تابوت اوله جقدر و برنسنه‌یی
ایشلمکه وسیله اولان شیئه دینور اداة معناسنه دولکرك کسری وکاتبك قلمی کبی یقال لایعمل الا بالالة وهی ما اعتملت به
من اداة وآل لفظی مفرد وجمعه اطلاق اولنور علی قول مفردی اولیه‌رق جمعدر یاخود مفرددر
جمعی آلات کلور (اول) حول وزننده ارض غطفانده برموضع آدیدر ومکه ایله یمامه بیننده بردره
آدیدر اوال سحاب وزننده بحرین دکزنده برجزیره درکه بانبنده مغاص لؤلؤ واردر و بکر وتغلب
قبیله‌لرینه مخصوص برصنم آدیدر الاوّل همزه‌نك و واو مشدده‌نك فتحیله کلکه آخر مقابلیدر وأل
ماده‌سنده مرسومدر (الایالات) همزه‌نك کسریله دره‌لره دینور اودیه معناسنه (الاول) فتحتینله سبق وتقدم ایلمك
معناسنه‌در یقال اول الرجل اولا من الباب الرابع اذا سبق (اولیل) همزه‌نك فتحیله مغربده برطوزله آدیدر (الاهل)
همزه‌نك فتحی وهانك سکونیله برآدمك عشیرت واقرباسنه دینور اولاد وعیال واخوان وسائر قوم وتباری کبی
یقال هو من اهله ای من عشیرته وذوی قرباه آل بوندن مقلوبدر جمعی اهلون کلور واهالی کلور همزه‌نك
فتحیله وآخرنده یا ایله لیالی کبی وآهال کلور مدّ ایله فرخ وافراخ کبی واهلات کلور هانك سکونیله وفتحیله
واهل الامر اولوا الامر دیمکدر یقال اهل الامر ای ولاته واهل البیت برآدمك خانه‌سی سکاننه اطلاق اولنور واهل
المذهب برمذهبك سالك ومعتقدینه اطلاق اولنور واهل الرجل واهلة الرجل کشینك زوجه‌سنه اطلاق اولنور
واهل النبی علیه السلام ازواج مطهره و بنات مزهره وداماد مکرملری اولان علی المرتضادن یاخود ازواج مطهره
ایله آل اطلاق اولنان رجالدن عبارتدرکه احفاد وذرّیّات انده داخلدر واهل الانبیاء هرپیغمبرك امتنه ده
اطلاق اولنور مؤلفك بصائرده بیاننه کوره اهل اسماء عمومدندر از انجمله اهل الرجل شول کسه‌لردرکه آنلری
واول آدمی برنسب یاخود بردین یا برصناعه یا بیت و بلد جمع ایلمش اوله پس فی الاصل اهل بیت الرجل برمسکنك
جمع ایلدیکی کسه‌لر اولوب بعده تجوزا برنسبك جمع ایلدکلرنده استعمال بعده علی الاطلاق اسرهٔ حضرت نبویده
متعارف اولدی بومناسبتله اهل الرجل صاحبة البیتی یعنی زوجه‌سنده واهل الاسلام دین اسلامك جمع ایلدیکی
ذواتده استعمال اولندی وعربلرك قادم اولان آدمه مرحبا واهلا قوللری سن مضایقه سز وسعتلو وشن وآبادان
ویراق آشنا وخاندان اولان محله کلدك اجانب وغرباء اولان محله کلمدك دیمکدرکه مراد ذات وقدر وشانکی عارف
آشنا واحبابه کلدك هر حالده خوشدل وعزیز ومکرّم اوله جقسز دیمکدر یقولون مرحبا واهلا ای صادفت
اهلا لاغرباء واهل مستحق ومستوجب معناسنه مستعملدر بونده مفرد وجمعه اطلاق اولنور یقال هو وهم

اهل لكذا اى مستوجب و آل معناسنه در كه اقرباء و احباء و اولياسنه دينور و آل كلمه سنك اصلى اهل ايدى
كما تقدم فى اول ومنه آل الله ورسوله اى اولياؤه (الاهول) افول وزننده اهل ايدنمك معناسنه دركه زوجه
ايدنمك و قوم و عشيرت و احباب ايدنمكدن عبارتدر يقال اهل الرجل اهولا من الباب الاول والثانى اذا اتخذ اهلا
(التأهل) تفعل وزننده (والايتهال) افتعال وزننده اهول معناسنه در يقال تأهل الرجل و ائتهل بمعنى اهل
(الاهل) صاحب وزننده تشن و آباد اوره دينور يقال مكان آهل اى له اهل (المأهول) بالفعل كنديده شنلك
اولان يره دينور يقال مكان مأهول اى فيه اهله وقد اهل على بناء المجهول (الاهلى) يانك نسبتله خانه يه و آدمه
مونس و شنلكده مألوف اولان حيوانه دينور نكه وحشى و برانى مقابليدر يقال حمار اهلى اى مألوف للمنزل
(الاهل) كتف وزننده اهلى معناسنه در (التأهيل) قادم و مسافره مرحبا و اهلا ديو آلقشلق معناسنه در يقال
اهّل به اذا قال له مرحبا و اهلا و برآدمى بر نسنه يه مستحق و شايان كورمك معناسنه در يقال اهّله لذلك اذا رآه
اهلا له (الاهل) فتحتين ايله انس و الفت ايلمك معناسنه در يقال اهل له اهلا من الباب الرابع اذا انس به (الايهال)
ايصال وزننده بو دخى برآدمى بر نسنه يه مستحق كورمك معناسنه در يقال آهله لذلك ايهالا اذا رآه اهلا له
(الاستيهال) مستحق اولمق استيجاب معناسنه در يقال استأهله اى استوجبه و بو لغت جيده در جوهرى بونك
انكارى باطل و سهودر مترجم ديركه محشى الى حاشيه سنك ديباجه سنده الحمد لله تأهله قولى بونده در و استيهال
اهاله اخذ ايلمك معناسنه در يقال استأهل فلان اذا اخذ الاهالة (الاهالة) همزه نك كسريله ايچ ياغنه
دينور على قول اريمش و صيزمش ياغه دينور ياخود زيتون ياغنه دينور يقول اكلنا اهالة اى شحما وما اذيب منه
اوزيت و مطلقا قاتق اولان شيئه دينور ياغ و شكر كبى و عربلرك * سرعان ذا اهالة * مثللرى سرع
ماده سنده بيان اولنه جقدر و اهاله بر موضع آديدر (الاهلة) فرحه وزننده ماله اطلاق اولنور كه عند العرب الجمال
والمواشيدر يقال هو اهل اهلة اى مال (اهيل) زبير وزننده بر موضع آديدر (ايل) همزه نك كسريله اسماء
حسناى الهيه دندر شارح ديركه سريانيدر اسرائيل عبد الله ياخود صفوة الله ديمكدر و اسمعيل مطيع الله ديمكدر
بس ايل كلمه سى توافق اللغة قبيلندن اولور و ايل بر طاغك آديدر (ايلياء) همزه نك كسريله و الفك مدى و قصريله
و ايكى صورتده لامك تشديديله (واليا) يانك واحده ايله و الفك مدى و قصريله قدس شريف شهرينك اسميدر
مترجم ديركه سريانيده ايليا خدايى معناسنه در زيرا ايل اسم جلالى و يا كلمه سى اسرائيلده اولديغى اضافه نسبتدر و اليا ايليا
مخففيدر حاصل معنايت الله ديمكدر (ايله) همزه نك فتحيله مكه ايله مدينه بيننده ينبع قربنده برطاغك آديدر
و ينبع ايله مصر بيننده بر بلده آديدر و عقبة ايله مشهوردر عقيل بن خالد الاموى كه موالى حضرت عثمان ندر و آلك
اقربالرى و يونس بن يزيد كه موالى معاويه دندر و اقربالرى و برجماعت محدثين اوراده ندر (ايله) همزه نك كسريله
باخرز قضاسنده بر قريه در و ايكى موضع آديدر (ايلول) همزه مفتوحه ايله شهور روميه دن بر شهرك اسميدر
(اتيل) بقيم وزننده بر بلده در فصل الباء (البأدلة) دحرجه وزننده سرعتله يورمك معناسنه در
يقال بأدل الرجل اذا مشى سريعا و بأدله كتفك همسيله قولتغى ارالغنده اولان اته على قول ممه باشنه دينور جمعى
بأدل در بصائل وزننده وعند البعض بونك ماده سى ثلاثى اولمغله موضع ذكرى بدل ماده سيدر جوهرى بونك بوراده
ذكرى وهمدر (البأزلة) دحرجه وزننده نزاع و جدال معناسنه در يقال ماهذه البأزلة اى اللحاء والمعارضة
و تيز تيز يورمك معناسنه در يقال بأزل الرجل اذا مشى سريعا (البئيل) امير وزننده خيره و جوره آدمه دينور
يقال ضئيل بئيل اى صغير ضعيف (البألة) كرامه وزننده (والبؤولة) سهوله وزننده بركسه خيره و جوره اولمق
معناسنه در يقال بؤل الرجل بألة و بؤولة من الباب الخامس اذا كان بئيلا (بابل) صاحب وزننده عراقده بر موضع آديدر
كه سحر و خمر نسبت اولنور سحر بابلى و خمر بابلى مشهوردر شارح ديركه بابل بلده اولمق اوزره معروفدر وسمى بابلدر
نهر معناسنه در دجله و فرات بينلرنده واقعدر سلفده ملوك كنعانيين مقرى ايدى نمرود حضرت ابراهيمى
اوراده ناره القا ايلدى انتهى (البابلى) (والبابلية) سم ايله خمره اطلاق اولنور ظاهرا بابل موقعلرى اولديغنه
مبنى در (البتل) بانك فتحيله كسمك معناسنه در يقال بتله بتلا من الباب الاول والثانى اذا قطعه و بر نسنه يى
آخردن آيروب افراز و تميز ايلمك معناسنه در يقال بتل الشئ اذا ميزه عن غيره و بتل كسلمش نسنه ده استعمال
اولنور مبالغة مبتول معناسنه ومنه يقال عطاء بتل اى منقطع لا يعطى بعده عطاء يعنى بر عطادر كه انواعندن
منقطع و متميزدر مقدارده كنديسنه اصلا بر فرد و عطاء شبيه اولمز ياخود افرادندن منقطعدر ديمكدر اكسه يى
كسلمش عطادر ديمك اولور و يقال صدقة بتلة اى منقطعة عن صاحبها يعنى قطعى اولمغله من بعد رجعت احتمالى

ب

بودخی بر (التبتيل) تفعيل وزننده بودخی كسمك معناسنه در وتبتل معناسنه در كه سيذكر (الانبتال) انفعال
وزننده (والتبتل) تفعل وزننده كسلمك معناسنه در يقال بتله فانبتل وتبتل اى قطعه فانقطع وتقطع وخرما
فدانى بتول اولمق معناسنه در كه سيذكر يقال ابتلت الفسيلة وتبتلت اذا صارت بتولا وتبتل الى الله عما سوادن
كسلوب وجه اخلاصله حقه توجه وعبوديت ايلمك على قول نكاح وتزوجی ترك ايدوب زهادته الحسك
معناسنه در يقال تبتل الى الله وبتل اذا انقطع واخلص لو ترك النكاح وزهد فيه مؤلف اشبو آيت كريمه يه اشارت ايليمشدر
وتبتل الى الله تبتيلا بو آيتده احتباك صنعتی واردر وتبتل تبتلا وبتل نفسك تبتيلا سبكنده در بالكليه درگاه
حضرت حقه منقطع ومتوجه اولوب دائما نفسنی ماسوادن قطع وتجريد اوزره اولمغی متضمن در وتبتيل دخی
تبتل معناسنه در اولمغله رعايت فواصل وتفنن ودقيقه مذكوره نكته لرينه مبنی اولور وبو سيبويه مذهبيدر (البتول)
صبور وزننده شول خاتونه ديمور كه رجاله قصدندن بالكليه كسيلوب اصلا آنلره دائر حاجتی وشهوتی ومراجعتی اولميه
يقال امرأة بتول اى منقطعة عن الرجال لا ارب لها فيهم مريم العذراء رضی الله عنها جانبنه بتول اطلاقی بو جهتله در
وبتول فاطمة الزهراء رضی الله عنها جنابلرينك لقبلريدر فضل ودين وحسب جهتلريله نسوان زماندن ونسوان
امتدن منقطعه ومتميزه اولدقلری جهتدن وبتول شول خرما فدانه ديمور كه اناجك كوكندن بتقه جه آيريلوب كوك
صالمغله اناسندن منقطع ومستغنی اوله يقال فسيلة بتول اى منقطعة عن امها مستغنية بنفسها (البتيل) امير وزننده
بودخی حضرت مريمه اطلاق اولنور بتول كبی وآناسندن آيريلوب بشقه جه كوك صالان خرما فدانه ديمور
وذو منك اشاغيسنده اولان آقندی يه ديمور جمعی بتل كلور كتب وزننده وصاالقملرى اشاغی يه طوغری صارقق
اولان اغاجه ديمور وتمامنه برطاغك آديدر وبر دره نك اسميدر (البتيلة) سفينة وزننده بودخی اناسندن بشقه جه
بتقه كوك صالمش خرما فدانه ديمور وبتيل نام جبل مذكورك برده بر صو آديدر والسلنك وحيوانك صغريسنه
دينور عجز معناسنه واتنه طلو طقناز عضوه ديمور يقال عضو بتيل اى مكتنز وبتلاء معناسنه در كه سيذكر
(المبتلة) محسنه وزننده شول خرما اغاجنه دينور كه بتيله ديدكلری فدان مذكورك انامی يعنی اصلی اوله (الاستبتال)
بودخی خرما فدانی بتول اولمق معناسنه در يقال استبتلت الفسيلة بمعنی تبتلت (المبتلة) معظمه وزننده بغايت
خوب ودلبر محبوبه يه دينور كويا كه حسن وجمال جسم واندامنه بجلش قطعی كسوت اوله يقال امرأة مبتلة
ای الجميلة كانها بتل حسنها على اعضائها وشول خاتونه دينور كه تام الخلقه ومتناسبة الاعضا اولوب اندامنك
اتلری برى برى اوزره كامش اولميه يعنی سمز وصهى كبی برچر پسندن چقمش موزون اوله على قول اندامنده انقباض
اولميوب راست وتازه اوله يقال امرأة مبتلة اذا كانت لم يركب بعض لحمها بعضا او كان فى اعضائها استرسال
ويقال جمل مبتل اذا كان كذلك وبونكله رجال طائفه سی صفتلنمز (البتلاء) حمراء وزننده ابتل كلمه سندن
مؤنثدر بتيله كبی كسيلك ومنقطع نسلسز وصف اولور ومنه عمرة بتلاء اى ليس معها غيرها ويقال عمرة بتيلة
ويقال مر على بتيلة وبتلاء من رأيه اى عزيمة لا ترد يعنی رد وارجاعی ممكن اولميان عزيمت قطعيه اوزره مرور
ايلدی (البتلة) بالفتح باك ضمی وتای مثلثه نك سكونيله شهرت معناسنه در يقال له بتلة اى شهرة (التبجيل) تفعيل
وزننده بر آدمه تعظيم ايلمك معناسنه در يقال بجله تبجيلا اذا عظمه وبر آدمه بجل ديمك معناسنه در يقال بجله
اذا قال له بجل (البجال) سحاب وزننده (والبجيل) امير وزننده معظم وموقر آدمه يا خود عظيم القدر مسن واختيار
اوله رق شكل وشمائل صاحبی وجيه وسيد وذيشان آدمه دينور يقال رجل بجال وبجيل اى مبجل او هو الشيخ
الكبير السيد العظيم مع جمال ونبل وبجيل يوغون وغليظ نسنه يه اطلاق اولنور يقال شئ بجيل اى غليظ
(البجالة) اصالة وزننده (والبجول) قعود وزننده بر آدم بجيل اولمق معناسنه در يقال بجل الرجل بجالة وبجولا
من الباب الخامس اذا كان بجيلا (الباجل) صاحب وزننده خوشحال وصاحب نعمت ورفاه وثروت آدمه دينور
يقال رجل باجل اى الحسن الحال المخصب ودائمش وشادان آدمه دينور يقال رجل باجل اى فرحان وبونلر
باب آتيدندر (البجل) بالك فتحيله (والبجول) وصول وزننده بر آدم باجل اولمق معناسنه در يقال بجل الرجل وبجل
بجلا وبجولا من الباب الرابع والاول اذا صار باجلا (الابجل) احمد وزننده اياقده بر قالين طمرك اسميدر على قول آت
قسمنك قوللرينه مخصوصدر انسانده اكحل ديدكلری طمر مشابه سنده در (البجل) فتحتيله بهتان معناسنه در
على قول بانك ضميله بهتان عظيمه دينور وعجب وتعجب معناسنه در ولقمان بن عادك اشبو * خذى منى اخى ذا البجل
قوالنده يرضى بالخسيس الاخرو معناسنده در تفصيلی بودر كه برادرلرندن بريسی بر خاتونه خطبه ايلدكله لقمان اول
خاتونه برادر مرقومنی ذم وقدح ضمننده كلام مزبوری ايراد ايلمشدر بو نده واقع بجل كلمه سنی وجه آتی اوزره حسب

وكفايه معناسنه‌دن مأخوذ اولمغله برادرم مز بور بغايت دون همت وتنزل كسنه اولمغله تعالئ اموره صرف ذهن
ايليوب ركالت طبعی حسبيله دائما امور خسيسه‌يه رغبت وارتكاب ايدوب بو بكا كفايت ايدر ديو قصر باغ همت
ايدر ديمكدر (بجلی) فتحتينله و يای متكلمه اضافتله وجيمك سكونيله جار در حسبی معناسنه‌در يعنی بجل كلمه‌سی
اسم اولور وايكی وجه اوزره استعمال اولنور اولا حسب مرادفی اولور تقول بجلی ای حسبی يعنی بكايتشور واسم
فعل اولور يكفی معناسنه پس بجلك و بجلنی ديرسن لاملرك سكونلريله يكفيك و يكفينی معناسنه ثانيا حرف اولور
نعم معناسنه كه حرف تصديقدر (الابجال) همزه‌نك كسريله كفايت ايلمك معناسنه‌در يقال ابجله الشیء اذا كفاه
(البجلة) تمره وزننده شجره‌ء صغيره‌يه دينور جمعی بجلات در وخوب ودلبر اولان شكل وسيمايه وچهره‌يه ولارايه
دينور يقال به بجلة ای بشارة حسنة و بجله بر قبيله‌نك پدری اسميدر نسبتنده بجلی دينور جيمك سكونيله اصحابدن
عمرو بن عبسة ومحدثيندن عيسی بن عبد الرحمن البجليان آنلردندر (بجيله) سفينه وزننده يمنده معد قبيله‌سندن
بر جماعتدر نسبتنده بجلی دينور خركاتله اصحابدن جرير بن عبد الله البجلی آكا منسوبدر (بنو بجاله) سحابه وزننده
بر بطنك اسميدر (البحل) بانك فتحی وحای مهمله‌نك سكونيله آدمی خاكسار ايدن فقر شديد معناسنه‌در (البحدلة)
دحرجه وزننده امور باشنك آردنده اولان كوزك كبكی اكيلمك معناسنه‌در يقال بحدل الرجل اذا مالت كتفه
وسرعتله يورمك معناسنه‌در يقال بحدل الرجل اذا اسرع فی المشی وايشده و يلوت يورمقده چست وچابك‌لكه دينور
يقال به بحدلة ای خفة فی السعی (بحدل) جعفر وزننده بر رجل آديدر (البحشلة) شين معجمه ايله دحرجه وزننده
قاره هر بلرك رقصی كبی رقص ايلمك معناسنه‌در يقال بحشل الغلام اذا رقص رقص الزنج (بحشل) جعفر
وزننده احمد بن عبد الرحمن المحدث المصری لقبيدر (البحظلة) ظای معجمه ايله دحرجه وزننده عرب طوشانك
وفاره‌نك وقيوب صچرامسی كبی صچرايوب آتيلق معناسنه‌در يقال بحظل اذا قفز قفزان اليربوع والفارة
(البخضل) خای معجمه ايله جعفر وزننده قالين كوده‌لی اتی چوق يومری وطو باج آدمه دينور (التبخضل) تدحرج
وزننده كوده‌نك اتی چوق وقالين اولمق معناسنه‌در يقال تبخضل لحمه اذا غلظ وكثر (البخل) (والبخول) بانك
ضميله (والبخل) جبل وزننده (والبخل) نجم وزننده والبخل عنق وزننده ناكسلكه دينور كه جود وكرم مقابليدر
يقال به بخل و بخول و بخل و بخل و بخل ای ضد الكرم و بخل بانك ضميله و بخل فتحتينله مصدر اولور ناكسلك
ايدوب امساك ايلمك معناسنه يقال بخل بكذا و بخل بخلا و بخلا من الباب الرابع والخامس ضد كرم وكاه
اولور كه بخل ابله كه فتحتينله در مبالغة ايك بخيل اولان كسنه صفتلنور يقال رجل بخل مبالغة (الباخل)
ممسك وناكس شخصه دينور جمعی بخل كلور ركع وزننده (البخيل) امير وزننده جبلی ناكسه دينور باب
خامسدندر جمعی بخلاء كلور امراء وزننده (البخال) سحاب وزننده والبخال شداد وزننده (والمبخل) معظم
وزننده پك بخيل وناكسه دينور (الابخال) همزه‌نك كسريله بر كسنه‌يی بخيل بولمق معناسنه‌در يقال ابخله اذا
وجده بخيلا (التبخيل) بر آدمی بخله نسبت ايلمك معناسنه‌در يقال بخله اذا رماه بالبخل (المبخلة) مرحله وزننده
باعث بخل اولان شيئه دينور قال الشارح ومنه الحديث الولد مبخلة مجبنة ای ما يحمل علی البخل والجبن و يدعو اليه
(البدل) فتحتينله (والبدل) بانك كسريله والبديل امير وزننده برنسنه‌نك عوض وخلفنه دينور كه دكشيك
تعبير اولنور جمعی ابدال در يقال هذا بدل منه و بدل و بديل ای خلف منه (التبدل) تفعل وزننده برنسنه‌يی
برنسنه‌دن بدل آلمق معناسنه‌در يقال تبدله وتبدل منه اذا اتخذه منه بدلا و برنسنه اسكی هيئتندن بوزيلوب متغير
اولمق معناسنه‌در يقال تبدل الشیء اذا تغير (الاستبدال) بودخی برنسنه‌يی برنسنه‌دن بدل آلمق معناسنه‌در
يقال استبدله و به بمعنی تبدله (الابدال) همزه‌نك كسريله (والتبديل) تفعيل وزننده بونلر دخی تبدل معناسنه‌در
يقال ابدله منه و بدله اذا اتخذه منه بدلا وتبديل برنسنه‌يی تغيير ايلمك معناسنه‌در يقال بدله اذا حرفه ای غيره
مؤلف تبديلك برنسنه‌يی شیء آخره دكشمك معناسندن اقتصار ايلمشدر بو معناده ايكی مفعوله تعديه ايدر
(حروف البدل) عند الصرفيين اون دورت حرفدر كه انلری اشبو ❊ انجدته يوم وصال زط ❊ كلامی جمع ايلمشدر
وادغامك غير يده شايع اولان حروف بدل يكرمی بر حرفدر كه اشبو ❊ بجد صرف شكس آمن طی ثوب عزته ❊ كلامی
جمع ايلمشدر واشبو حروف بدلدن مراد بكديكرك مقامنه وضع اولنان حرفدر مثلا ياء برينه وضع اولنان واو كبی
(المبادلة) مفاعله وزننده (والبدال) جدال وزننده برنسنه‌يی برنسنه ايله دكشمك معناسنه‌در يقال بادله مبادلة
و بدالا اذا اعطاه مثل ما اخذه منه (الابدال) همزه‌نك فتحيله اولياء الله زمره‌سندن بر جماعتدر كه حضرت حق جل
وعلا انلری ارضنده اقامت يعنی بعض تصرف مصالح خلق ضمننده اذن معنوی ايله مظهر خلافت ايدر وانلر دائما

تمش نفرا اولورلر قرق نفری ارض شامده واتوزی بلاد سائرهده اولور ایچلرندن بریسی انتقال ایلدکده سائرلرندن برنی انتخاب وآنك یرینه اقامه واجلاس ایدرلر (البدل) بانك كسریله وفتحتیله شریف وكریم آدمه اطلاق اولنور
جمعی ابدال در (البدل) فتحتینله برآدم وجع مفاصله وقول آغریسنه مبتلا اولمق معناسنهدر یقال بدل الرجل بدلا
من الباب الرابع اذا اشتكت مفاصله ویده ویقال اخذه البدل ای وجع المفاصل والیدین و برآدمك یادلهسی
اغریمق معناسنهدر یقال بدل الرجل اذا اشتكت یادلته كما ذكر فی مادته (البدل) كتف وزننده وجع مفاصله
وقول اغریسنه مبتلا آدمه دینور (البدال) شداد وزننده مأكولات صاتیجی آدمه دینور كه عامه بقال دیرلر
یقال هو بدال ای بیاع المأكولات والعامة تقول بقال زیرا بقال سبزوات صاتیجی یه دینور (بادولی) دالك فتحی
وضمی والفك قصریله برموضعدر (بدیل) زبیر وزننده اسماء رجالدندر بدیل بن ورقاء و بدیل بن میسره وبدیل بن
ام اصرم الخزاعیان و بدیل بن سلمه وبدیل بن عمرو بن كلثوم وبدیل بن ماریه و بدیل آخر كه بربلده وقبیلهیه نسبتله
متعارف دكلدر جملهسی اصحابدندر واحمد بن بدیل الایامی و برجماعت اخری وامیر وزننده بدیل بن علی الاردبیلی
و بدیل بن احمد الهروی و بدیل بن ابی القاسم الخوبی وصالح بن بدیل محدثلردر (البذل) بانك فتحی وذال معجمهنك
سكونیله معلومدر كه طیب نفسله برآدمه عطیه واحسان ایلمك معناسنهدر یقال بذله بذلا من الباب الاول والثانی
اذا اعطاه وجاد به (الابتذال) افتعال وزننده برنسنهیی دائمی قوللنمق معناسنهدر كه صیانت مقابلیدر یقال
ابتذله ضد صانه ومنه یقال * فرس له بذل وابتذال * ای له حضر یصونه لوقت الحاجة یعنی برآتدر كه وقت حاجتده
اجرا ایدوب قوللنمق ایچون ذاتنده موقوف ومحفوظ بوكركلك مایهسی واردر شارح دیر كه اصل مثل فرس له صون
وبذل او ابتذال عنوانندهدر نته كه اساسده مرسوم اولدیغی اوزره فرس له صون وبذل دیرلر قچن آت معدودی
اولان جری وحضرك جملهسنی دفعة اخراج ایلیوب بعضنی بذل و بعضنی وقت اقتضاسیه توقیف ایلسه نته كم
تحمیل آتلرك عالیدر انتهی (المبذلة) مكنسه وزننده (والمبذلة) بانك كسریله سپتده وصندوقچه حفظ اولنمیوب
هر كون استعمال اولنان ثوبه دینور كه كوندهلك تعبیر اولنور ومبذله ومبذل منبر وزننده كهنه لباسه دینور
تقول خرج علینا فی مبذلته وبذلته وهی مالا یصان من الثیاب وتقول جاء وعلیه مبذلة ومبذل ای ثوب خلق (المبتذل)
(والمتبذل) ابتذال وتبذلدن اسم فاعل بنیهلریله كوندهلك یاخود كهنه لباس تلبس ایدن آدمه دینور ودائما ایشنی
بنفسه ایشلر اولان كمسیه دینور كه نفسنی مبتذل ایدر یقال هو مبتذل ومتبذل اذا كان یعمل عمل نفسه (المبتذل)
اسم مفعول بنیهسیله دائما قوللانلان شیئه دینور ومنه یقال سیف صدق المبتذل ای ماضی الضریبة یعنی قوللنلوب
چارپلدیغی نسنهده كركی كبی ایشلك ونافذدر (مبدول) میمك فتحیله برشاعردر (بذل) نجم وزننده (بذال) شداد
وزننده (بذیل) زبیر وزننده اسماء رجالدندر (البرائل) علابط وزننده (والبرائلی) قصر ایله قوشك بیونك
چوره سنده اولان دكرمیجه تویلره دینور كه اكثری خروس بیونده اولور علی قول همان طوی قوشنك بیونده
اولان دكرمیجه تویلره مخصوصدر وبرائل و برائلی وابو برائل خروسه اطلاق اولنور و برائل الارض برده بتن
چایرم وچمنه اطلاق اولنور (البرآله) دحرجه وزننده (والتبرأل) تدحرج وزننده (والابریلال) اشمیراز وزننده
خروس وطوی قوشی بری بریله دوكشور كن بیونلرنده برائل دیدكلری دكرمیچه تویلری قبارتمق معناسنهدر یقال
برأل الدیك والحباری وتبرأل وابرأل اذا نفش البرائل للقتال (المبرئل) اسم فاعل بنیهسیله شر وشوره آماده
اولان كمسیه اطلاق اولنور یقال هو مبرئل للشر ای متهیء له (برآل) بانك ضمیله اسمادندر عبد الباقی بن محمد بن
برأل محدث اندلسیدر (برجلان) بانك وجیمك ضمیله واسط قضاسنده برقریهدر (البرجلانیة) بغدادده برمحلهدر
(البرزل) قنفذ وزننده فیل هیئتلی بری آدمه دینور (البرطل) قنفذ وزننده (والبرطل) تشدید لامله اردن
وزننده بركونه قلنسوه یعنی باش كسوتیدر شارحك بیاننه كوره سلفده مولوی كلاهی كبی اوزون بركونه بجوزه
ایدی (البرطله) ضمتینله ولامك تشدیدیله ایچریسی طاره جق اولان كولكه لكه دینور مظلهٔ ضیقه معناسنه
(البرطیل) قندیل وزننده بركونه اوزون ویك طاشه دینور تركیده یلانداز طاشی دیرلر و بعضلر عندنده بردرلو دمور
كلنكه دینور كه پك متین وطولانی اولور انكله دكرمن طاشی نقر ایدرلر تركیده دیشنكی دیرلر وطاشجیلرك مطلقا
طاش قیردقلری كلنكه دینور كه وار یوز تعبیر اولنور ورشوته دینور كه حق ابطال و باطلی احقاق صورتنه
كتورمك ایچون ویریلان زهرلكدر جمعی براطیل كلور شارحك بیاننه كوره بو معنای اولدن مأخوذدر یقال
القمه البرطیل ای الرشوة (البرطلة) دحرجه وزننده حوضك دیوار وكناری مقوله سی برابرینه برطیل دیدكلری
طاش یاپمق معناسنهدر یقال برطل الرجل اذا جعل بازاء حوضه برطیلا و برآدمه رشوت ویرمك معناسنهدر

يقـال برطل فلانا اذا رشاه (التبرطل) تدخرج وزننده وشوت المق معناسنه در يقـال برطله فتبرطل اذا ارتشى
(البرعل) قنفذ وزننده صرتلان باور بسنه دينـور على قول آق طوشان ايله چقالك امتزاجندن حاصل اولان
باورى يه دينـور (البراغيل) غين معجمه ايله براطيل وزننده صويه قريب اولان قرى واراضى يه دينـور على قول
اوتلو صولو آبادان يا ايله بريه ميـاننده اولان بلاده دينـور انبـار وقادسيه كبى مفردى برغيل در قنديل كبى (البرغلة)
دحرجه وزننده براغيل ديدكلرى ارض مذكوره ده ساكن اولمق معنـاسنه در يقـال برغل الرجل اذا سكن البرغيل
(البرقلة) قافله دحرجه وزننـده يلان سويلمك معناسـنه در يقال برقل الرجل اذا كذب (البرقيل) قنديل وزننده
سلفده كنكره ديدكلرى آلته دينـور كه آنكله يوالق آثار زايدى جلاهق معناسنه حالا تفك آنك بدليدر بو صورتده
تفكه ده اطلاقى صحيح اولور اصل كنكره زنبورك اوله جقدر كه حالا عجمده مستعمـلدر بعض وزراء جبخـانه سنده
دخى رسيده نظر در (البزل) بانك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله يارمق معناسـنه در يقـال بزل الشى بزلا من البـاب
الاول اذا شقه وخمرك وسائر نسنه نك ظرفنى دلمك معنـاسنه در يقـال بزل الخمر وغيرها اذا ثقب اناءها وبر نسنه يى
سوز وب طورلتمق معنـاسنه در يقـال بزل الشراب اذا صفـاه وبر ايشى ياخود بر ملاحظه يى قطعى وايلمشكسز
ايلمك معنـاسنه مستعملدر يقـال بزل الامر او الرأى اذا قطعـه وبزل وبزول دوه نك آزى ديشى ياروب چقمق
معنـاسنه در يقال بزل ناب البعير بزلا وبزولا اذا طلع وبزل شدت وسختى معنـاسنه در يقال امر ذو بزل اى شدة
(التبزل) بودخى يارمق معناسنه در (التبزل) تفعل وزننده يارلمق معنـاسنه در يقـال بزل الشى فتبزل اى شققه
فتشقق وبر نسنه نك قابى دلمك معناسـنه در يقال تبزل الخمر وغيرها اذا ثقب اناءها (الانبزال) انفعـال وزننده
بودخى يارلمق معناسنه در يقـال انبزل الشى اذا تشقق (الابتزال) افتعـال وزننـده بودخى بر نسنه نك ظرفنى دلمك
معنـاسنه در يقال ابتزل الخمر وغيرها اذا ثقب اناءها (البزال) غراب وزننده خمر مقوله سى نسنه نك ظرفنك دلنمش
يرينه يعنى دليكنه دينور (البازل) (والبزول) صبور وزننـده آزيسى هنوز يارمش دوه يه دينور جمل وناقه يه وصف
اولور يقـال جمل وناقة بازل وبزول اذا كان قد بزل نابه جمعلرى بزل كلور ركع وزننده وبزل كلور كتب وزننده
وبوازل كلور وبو طقوزنجى سنه ده اولور كه اندنصكره براسمله مسما اولور ديشى ظهور ايلمز لكن مؤلفك اوتنجى
ياشنده دوه يه مخلف اطلاقى بو قولنه مناقضدر نته كه خلف ماده سنده بيـان ايلدى وبازل دوه نك بزول وقتنده
ظهور ايدن ديشنه ده دينـور جمعى بوزال كلور وبازل تجربه احوالده كامل ورشد ودرايتده تام ومستكمل آدمه
اطلاق اولنور يقال هو بازل اى كامل فى تجربته (المبزل) منبر وزننده (والمبزلة) مكنسه وزننده سوزكويه دينـور
مصفاة معنـاسنه (البزلاء) حمراء وزننـده شول امر عظيمه اطلاق اولنور كه حق ايله باطل ميانتى فرق وفصل ايليه
يقـال خطة بزلاء اى تفصل بين الحق والبـاطل وداهيه عظيمه يه اطـلاق اولنور ورأى جيد وفكر صائبه اطلاق
اولنور وشدائده وامور عظامه اطلاق اولنور يقال هو نهـاض ببزلاء اى الشدائد ويقوم بالامور العظـام (البازلة)
مال قسمندن شى يسيره دينور يقال ماعنده بازلة اى شى من مال وشول باش يارغنه دينور كه درى يى يار وب لكن اوته
صاوشميه يقـال مايلزم فى البـازلة وهى الحارصة من الشجـاج تبزل الجلـد ولا تعدوه (بزل) قفل وزننـده
بر كچينك آديدر (بزيل) زبير وزننده عاص بن وائلك عبد آزاد كرده سيدر (البزال) كتاب وزننـده شول چوالدوز
طرزنده دمور آلته دينور كه انكله كوپك سوزه جك دليـكى آچلور (التبزلة) تانك وزايك كسريله (والتبيزلة) مصغر
بنيه سيله بعض نسخه ده تبزيله مرسومدر والتبزلة لامك تشديديله بودور آدمه دينور يقـال رجل تبزلة وتبيزلة
وتبزلة اى قصير (البسل) نسل وزننـده حرام معناسنه در وحلال معناسنه اولمغله ضد اولور مفرد وجمعه ومذكر
ومؤنثه اطلاق اولنور زيرا فى الاصل مصدردر يقـال هذا وهى بسل اى حرام وكذا حلال ودشنـام ولوم وتوبيخ
معنـاسنه در يقـال بسله بسـلا من الباب الاول اذا لحاه ولامه وجاهليتده غطفـان وقيس قبيله لرندن برطائفه
عنـدنده معتبر اولان سكز اشهر حرمك اسمـيدر وايو درمك معنـاسـنه در يقـال بسله بسلا اذا عجله وشدت
وسختى معنـاسنه در والك ايله اون مقوله سى نسنه يى الهمك معنـاسنه در يقـال بسله اذا نخله بالمنخل وبر نسنه يى
آزجه آزجه اخذ ايلمك معنـاسنه در يقـال بسل الشى اذا اخذه قليلا قليلا وبسل اصپور صو يـنـه وقنه صو ينه
دينور وبد منظر وزشت هيئت آدمه دينور كما سيذكر وحبس ايلمك معناسنه در يقـال بسله اذا حبسه وبنى عامر بن
لوى جمـاعتنك لقبيدر وانلر قريش ظواهرك برجنـاحلرى ايدى جنـاح آخرلرينه يسل اطـلاق اولنور ايدى
ياى تحتيه ايله وبسل آمين معنـاسنه استعمـال اولنـور اذا دعا الرجل يقـال بسلا بسلا اى آمين آمين شـارحك
بياننه كوره ايجـاب معنـاسندن مأخوذدر وكان عمر رضى الله عنه يقول فى دعائه آمين وبسلا معنـاه ايجابا وتحقيقا

مترجم دير كه حل واباحه معناسندن اولمق اقربدر يقال بسله الله بسلا اى احله پس بوراده ابسله بسلا سبكنده در كه
يارب دعامى مستجاب ايدوب اول مقصودى ارزان قيل ديمك اولور و بسل ويل وهلاك معناسنه مستعملدر
لوم وشدت معناسندن مأخوذدر يقال بسلاله اى ويلاله و يقال بسلا واسلادعا عليه (البسيل) امير وزننده
بودخى بدمنظر وكريه قيافت آدمه دينور يقال رجل بسل وبسيل اى الكريه المنظر و برقريه آديدر وادباى اندلسدن
حلف قرشى نام اديبك پدرى اسميدر وقابده بياته قالمش نبيذ و باده بقيه سنه دينور وحرام نسنه يه دينور يقال شئ
بسيل اى حرام (بسل) فتحتينله اجل معناسنه دركه كلمهٔ تصديقدر (الابسال) همزه نك كسريله حرام قلمق تحريم
معناسنه در يقال ابسله الله اى حرمه و برنسنه يى برشيئه قرشوطتوب رهن ايلمك معناسنه در يقال ابسله
لكذا اذا عرضه ورهنه و بر آدمى مهلكه وخذلانه براقمق معناسنه در يقال ابسله اذا اسلمه للمهلكة و برايشى
برآدمه احاله وسپارش قلمق معناسنه در يقال ابسله لعمله وابسل به اذا وكله اليه و بركسنه نفسنى موت وهلاكه
تمكين ايلمك معناسنه در يقال ابسل نفسه للموت اذا وطنها وخرما قروغنى قوريدوب پخته ايلمك معناسنه در
يقال ابسل البسر اذا طبخه وجففه (البسول) قعود وزننده برنسنه حرام اولمق معناسنه در يقال بسل الشئ
بسولا من الباب الاول اذا كان بسيلا اى حراما وسود ونبيذ مقوله سى قتى و بدطعم اولمق معناسنه در يقال بسل
اللبن والنبيذ اذا صار باسلا (الباسل) حرام نسنه يه دينور وارسلانه دينور ودلير و بهادره دينور جمعى بسلاء
كلور امراء وزننده و بسل كلور بانك ضميله يقال رجل باسل اى شجاع و باسل كريه ومستهجن وشديد سوزه
دينور يقال قول باسل اى كريه شديد (البسل) كتف وزننده حرام شيئه دينور (التبسل) تفعل وزننده
غضبدن ياشجاعتدن يوزى كوزى بورتوب اكشتمك معناسنه در يقال تبسل الرجل اذا عبس غضبا وعند البعض
تبسل برآدمك چهره ومنظره سى پك زشت وكريه اولمق معناسنه در يقال تبسل الرجل اذا كرهت مرأته وفظعت (المتبسل)
متوكل وزننده ارسلانه دينور (البسالة) (والبسال) بارك فتحيله بهادر اولمق معناسنه در يقال بسل الرجل
بسالة و بسالا من الباب الخامس اذا صار باسلا (التبسيل) تفعيل وزننده برنسنه دن خوشلنميوب ايكرنمك
معناسنه در يقال بسله اذا كرهه (البسيلة) سفينه وزننده برنسنه نك طعمنده اولان آجيرق دادهٔ
دينور يقال فيه بسيلة اى فى طعمه علقمة و برنسنه نك بقيه سنه دينور (البسلة) غرفه وزننده رقيه وافسون اوقيان
آدمه ويريلان اجرته دينور (الابتسال) افتعال وزننده رقيه خوان اجرت آلمق معناسنه در يقال ابتسل الراقى اذا
اخذ البسلة (المبسل) معظم وزننده طعمى آجى وكريه اولان نسنه يه دينور ومنه يقال حنظل مبسل اذا اكل
وحده فعكره طعمه زيرا ساده جه يندكده طعمى پك بشيع كلور (الاستبسال) بودخى برآدم نفسنى موت وهلاكه
توطين وتقرير ايلمك معناسنه در يقال استبسل نفسه للموت اذا وطنه و برآدم دشمنى يا هلاك ايدرم يا بن هلاك
اولورم ديو بيمحابا و بى باك و پرواكنديسنى جنكه القا ايلمك معناسنه در يقال استبسل الرجل اذا طرح نفسه
فى الحرب يريد ان يقتل او يقتل (البسكل) قنفذ وزننده فسكل معناسنه دركه يارش آتلرندن اك صكره كلان آته
دينور (البسملة) دحرجه وزننده بسم الله ديمك معناسنه در يقال بسمل القارئ اذا قال بسم الله مترجم حقير
دير كه امام سيوطى مزهر نام كتابنده بو ماده ايچون باب مخصوص عقد ايدوب و بو قبيلدن اولانه منحوت اطلاق
ايلمشدر ونحت اصطلاح ادبيه ده ايكى كلمه يى بعد الاختصار تركيب ايلمكدن عبارتدر حمدله وحوقله وحيعله
وهلله بونلردندر (بسنيل) ياى تحتيه ايله جعفر وزننده روم طائفه سندن بركسنه دركه دولت رشيديه ده ترجمان
ايدى وخلف بن بسنيل علماء اندلسدندر (البصل) فتحتينله معلومدر كه صوغانه دينور مفردى بصله در وجنكده
باشه كيلان توغلغه يه دينور يقال جاؤا وفى رأسهم البصل اى بيض الحديد (البصلية) بغدادده برمحل آديدر
(اقليم البصل) اندلسده اشبيليه ده براولكه نك آديدر (المتبصل) متبصر وزننده شول نسنه يه دينور كه صوغان كبى
صبيق وقات قات قبوقلو اوله يقال قشر متبصل اى كثير القشور كثيف (بصله) غرفه وزننده بر رجالك علميدر
(التبصيل) تفعيل وزننده (والتبصل) تفعل وزننده صويوب جبلاتمق معناسنه در بنالرى سلب ايچوندر يقال
بصله من ثيابه وتبصله اذا جرده ويقال تبصلوه اذا اكثروا سؤاله حتى نفد ماعنده يعنى كثرت سؤال ايله اول آدمى
صوغان كبى صويوب بتون مالنى توكنديلر (البطل) (والبطلان) (والبطول) بارك ضميله برنسنه عبث كيدوب لغو
وهدر اولمق معناسنه در يقال بطل الشئ بطلا و بطلانا و بطولا من الباب الاول اذا ذهب ضياعا وخسرا
(الابطال) همزه نك كسريله برنسنه يى لغو وهدر قلمق معناسنه در يقال ابطله اذا ذهب به ضياعا وخسرا
وهزل وياوه سوز سويلمك معناسنه مستعملدر يقال ابطل فى الحديث اذا هزل و برباطل و بيهوده نسنه پيدا

ایلمك معناسنه در یقال ابطل الرجل اذا جاء بالباطل (المبطالة) اصاله وزننده یاوه و بیهوده سوزسو یلمك
معناسنه در یقال بطل فی الحدیث بطالة اذا هزل وآرغاد آواره قالمق معناسنه در یقال بطل الاجیر اذا تعطل
و بهادر اولمق معناسنه در یقال بطل الرجل بطالة من الباب الخامس اذا كان بطلا ای شجیعا (الباطل) حق
مقابلیدر یعنی که خطأ صوابك مقابلیدر ذاتنده ثبات وحقیقتی اولمیان نسنه دن عبارتدر جمعی اباطیل كلور یقال
هو باطل ای ضد الحق وابلیس لعینه اطلاق اولنور ومنه قوله تعالی ومایبدئ الباطل (البطال) شداد وزننده
كمال بطالتله متصف اولان شیئه دینور یقال رجل بطال ای ذو باطل بین البطول و پك بهادره دینور كاسیذكر
مترجم دیر كه اصطلاح جمزده آیلاق تعبیر اولنان شخصه بطال اطلاق اولنور (التبطل) تفعل وزننده باطل و بیهوده
نسنه ایله اوغراشمق معناسنه در یقال تبطلوا بینهم اذا تداولوا الباطل و بهادر لنمق معناسنه در یقال تبطل
الرجل اذا تشجع البطل فتحتینله (والبطال) شداد وزننده بهادر آدمه دینور جنكده زخمدار اولدقده نجدت
وشهامتندن زخمنه مبالات ایلمیوب و لجه ترك وابطال ایلدیكیچون یاخود اكفاء واقرانك دملری انلرك یانلرنده هدر
و باطل اولدیغیچون اطلاق اولندی یقال رجل بطل و بطال ای شجاع تبطل جراحته فلا یكترث لها او تبطل
عنده دماء الاقران جمعی ابطال كلور مؤنثی بطله در (البطلات) سكرات وزننده ترهات وما لا یعنی كلمات وافعاله
دینور یقال جاء بالبطلات ای الترهات (الابطولة) همزه نك ضمیله (والابطالة) همزه نك كسریله باطل و بیهوده
معناسنه در یقال بینهم ابطولة وابطالة ای باطل (البطلة) فتحاتله باطلك جمعیدر جادولره اطلاق اولنور یقال
هم بطلة ای سحرة (البعل) بانك فتحی وعینك سكونیله شول یوكسك یره دینور كه اكا همان سنه ده بر دفعه یغمور
اصابت ایدر اوله وصو اولمیان خرما وسائر اغاجلره واكینلره دینور كه دشتی تعبیر اولنور علی قول یغمور ایله مسقی
اولانلرینه دینور یقال فی البعل كذا عشرا وهو كل نخل وشجر وزرع لا یسقی اوماسقته السماء و باغچه وترلا
صوارمق ایچون نهری طرفنه ویر یلان خراجه دینور كه نهر خراجیدن سقی اولندقده ویریلور یقال ادوا بعلهم
وهو ما اعطی من الاتاوة علی سقی النخل وخرما اغاجنك اركگنه دینور و یونس علیه السلام قومنه مخصوص
بر بتك آدیدر بعض نسخه ده قوم الیاس واقع اولوب لكن الیاس نسخه سی صحیح وصوابدر یونس لفظی سهو قلم
ناسخدر اذ قال تعالی وان الیاس لمن المرسلین اذ قال لقومه الا تتقون اتدعون بعلا الآیة بیضاوینك بیاننه كوره
شام دیارندن بك نام بلده اهلنه مخصوص بر صنمدر اول بلده حالا بعلبك ایله مشتهردر وعند البعض بعل یمن لغتنده
رب معناسنه در انتهی و بعل سلاطین سالفه دن برینك اسمیدر و بعل الشیء بر نسنه نك صاحب ومالكنه دینور
یقال هو بعله ای ربه واغراغه دینور ثقل معناسنه وزوج معناسنه در كه زوج وزوجه یه اطلاق اولنور وزوجه ده
بعله دخی دینور جمعی بعال در بانك كسریله و بعوله در بوله ده هاء تانیث جماعت ایچوندر و بعول در بانك ضمیله
مؤلفك بصائرده بیاننه كوره زوج معناسنده حقیقت وما عداده مجازدر استعلاء تصورندن منشعبلردر (الاستبعال)
بر یر یغمور صو بیله صوار یلور اولمق معناسنه در یقال استبعل المكان اذا صار بعلا وزوج اولمق معناسنه در
یقال استبعل لها اذا صار بعلا لها (البعولة) بانك ضمیله بودخی زوجیت معناسنه در كه طرفیندن معتبردر یقال
بعل الرجل لها بعولة من الباب الثالث اذا صار بعلا لها وكذا بعلت المرأة اذا صارت ذات بعل واباوامتناع
ومخالفت ایلمك معناسنه در یقال بعل علیه اذا ابی (التبعل) تفعل وزننده خاتون زوجنه خدمت واطاعت ایلمك
علی قول زوجی صفالنمق ایچون آرایسته اولمق معناسنه در یقال تبعلت المرأة اذا اطاعت بعلها او تزینت له (البعال)
جدال وزننده (والمباعلة) مجادله وزننده جماع ایلمك معناسنه در یقال باعلها بعالا ومباعلة اذا جامعها واوعورتیله
اوینا شمق معناسنه در یقال باعلها اذا لاعبها وخاتون اره وارمق معناسنه در یقال باعلت المرأة اذا اتخذت بعلا
و بو جماعت بری برینك قیزلرنی تزوج ایلمك معناسنه در یقال باعل القوم اذا تزوج بعضهم الی بعض ومجالست معناسنه
مستعملدر یقال باعل فلان فلانا اذا جالسه (التباعل) تفاعل وزننده بودخی اوعورتیله اوینا شمق معناسنه در یقال تباعل
اهلها اذا لاعبها (البعل) فتحتینله بر نسنه دن پك هیبتلنوب خوف ایلمكله مدهوش اولوب نه ایشلیه جكنی بیلمز اولمق
معناسنه در یقال بعل بامره بعلا من الباب الرابع اذا دهش وفرق و برم فلم یدر ما صنع (البعل) كتف وزننده وصف مذكور
اوزره اولان آدمه دینور (البعلة) فرحه وزننده شول جولیه و پریشان عورته دینور كه لباسی حسن اسلوبله
یاقشدیره میوب اندامه اویدیره مزاوله یقال امرأة بعلة اذا كانت لا تحسن لبس الثیاب (بعال) سحاب وزننده
عسفان قربنده بر ارضك آدیدر (بعال) غراب وزننده ارمینیه ده بر طاغك آدیدر (شرف البعل) حماة شام
یولنده بر طاغدر (بعلبك) شامده بر شهرك آدیدر بكك ماده سنده ذكر اولندی مترجم دیر كه بو احالة موهومه در

دیوا آنده مادهٔ مزبوره یی ذکر ایلمدی فالدیکما بعل صنم اسمیدر که ذکر اولندی وبك اول صنمه پرستش ایدن
ملکك اسمیدر صنم مزبور بقعهٔ مشهوره مذکورده قائم اولوب کیده رك ترکیله شهر مرقومه اطلاق اولندی (البغل)
بالمیم فتحی وغین معجمه نك سکونیله دواب قسمندن قاطره دینور فارسیده استر دینور جمعی بغال کلور بانك کسریله
مؤنثی بغله در (المبغولاء) میمك فتحیله اسم جمعدر قاطرلره دینور (البغل) بذل وزننده برآدمك اولادنی هجنته نسبت
ایلمك معناسنه در مادهٔ مزبوره دندر قاطر قسمی ناجنس اولدیغنه مبنی در قاطره بابالك کیمدر دیو سؤال ایتمشلر تام آتدر
دیمشلر یقال بغلهم بغلا من الباب الثالث اذا هجنهم (التبغیل) بغل معناسنه در یقال بغلهم بمعنی بغلهم
و یورومکدن یوریلوب فرومانده اولمق معناسنه در یقال بغل فی المشی اذا بلد واعیی وده یورغنلق ایله اشکین
یلنده یوریمك معناسنه در یقال بغلت الابل اذا مشت بین هملجة والعنق (بغیل) زبیر وزننده احمد ادندر
حفص بن بغیل محدثدر (البقل) بانك فتحی وقافك سکونیله ظاهر وعیان اولمق معناسنه در یقال بقل الشیء
بقلا من الباب الاول اذا ظهر و برك یوزنده اوتلر بتمك معناسنه در یقال بقلت الارض اذا انبتت ورمث دیدکلری
اوت یشرمك معناسنه در یقال بقل الرمث اذا اخضر وتازه جوانك سبزه کبی خط رخساری بلورمك معناسنه
مستعملدر یقال بقل وجه الغلام اذا خرج شعره وطوار ایچون تازه چاییر بکدرمك معناسنه در یقال بقل
لبعیره اذا جمع له البقل و بقل شول اوته دینورکه تخمدن بتر اوله که آنك بهر سنه یکیلیه جك اصلی واو یوملی ولمیه
اوزونده اولان تخمی دائما دوکیلوب کلجك سنه تخملردن ینه نابت اوله مفردی بقله در یقال ترعی الابل البقل
وهو نابتة فی بزره لا فی ارومة ثابتة (الابقال) همزه نك کسریله بودخی براوتلانمق معناسنه در یقال ابقلت
الارض اذا انبتت ورمث دیدکلری اوتلق یشرمك معناسنه در یقال ابقل الرمث اذا اخضر وتازه نك خط
رخساری بلورمك معناسنه در یقال ابقل وجه الغلام اذا خرج شعره واظهار وانبات ایلمك معناسنه در یقال
ابقله الله ای اظهره وانبات ایلمك معناسنه در یقال ابقله ای انبته و برآدمك مواشیسی بقل اوتلامق معناسنه در
یقال ابقل القوم اذا رعت ماشیتهم البقل (الباقل) رمث دیدکلری اوتك یشروب تازه لنمشنه دینور یقال رمث
باقل ای مخضر و باقل براحمق و هیچ و بیعرضه کسنه نك اسمیدر که بین العرب * اعیی من باقل * مثلنك منشأیدر برکون
اون بر اقچه یه برآهو اشترا ایدوب آغوشنده کتورر ایکن برکسنه بو آهویی قاچ اقچه یه آلدك دیو بهاسندن سؤال
ایلدکده لسانیله اون بر اقچه یه آلدم دیمکی اداره ایده مدیکندن اشارتله تفهیم ایده یم زعمیله اون پرمغنی اراءت
ایچون آوجلرنی آچوب ویرعدده اشارت ایچون لسانتی چقردقده آهو قوجاغندن پرتاو ایدوب فرار ایلمشدی
(بنو باقل) ازد قبیله سندن بر جماعتدر و انلره بقل دخی دینور (البقیلة) سفینه وزننده (والبقلة) فرحه وزننده
سبزه لو یره دینور یقال ارض بقیلة وبقلة ای مبقلة (التبقیل) تفعیل وزننده بودخی براوتلانمق وتازه نك خط
رخساری بلورمك معناسنه در یقال بقلت الارض اذا انبتت و بقل وجه الغلام اذا خرج شعره وحیوانه کوزلك
تقید وتیمار ایلمك معناسنه در یقال بقل الدابة اذا ساسها (التبقل) تفعل وزننده بقل آرامق ایچون چقمق
معناسنه در یقال تبقل الرجل اذا خرج یطلب البقل وطوار بقول اوتلامق معناسنه در یقال تبقلت الماشیة
اذا رعت البقل (البقل) بانك ضمیله خاصة موسم بهارده ظهور ایدن بقل دیدکلری اوته دینور (البقالة) شداده
وزننده (والمبقلة) مرحله وزننده سبزه زاره دینور بونده قافك ضمیله ده جائزدر (الابتقال) افتعال وزننده طوار
بقول اوتلامق معناسنه در یقال ابتقلت الماشیة اذا رعت البقل و برآدمك طوارلری بقول اوتلامق معناسنه در
یقال ابتقل القوم اذا رعت ماشیتهم البقل (بقلة الضب) بر نبات آدیدر بادروج جویه بزیدر وکه اوغل اوتنك بیناتی
توعیدر (الباقلی) لامك تشدید وتخفیفی وقصر ایله (والباقلاء) لامك تخفیفی ومد ایله قول امیدر که بقله تعبیر
اولنان غله در مفردنده باقلاة دینور هسابله علی قول مفرد وجمعی برابردر تناولی ریاح غاصده واو یقوده احلام
ردیئه یعنی فنا و مختلف دوشلر کورمکی مورث وسدر و هیم واخلاط غلیظه یی مولد وسعاله وطراوت بدنه نافعدر
و بعض مصلحلر ایله اصلاح اولنمشی حفظ صحت باینده مؤثردر وزنجبیل ایله تازه سنی تناول تقویت جماعده
بعیدیدر (الباقلی القبطی) بر لبلابدر که دانه سی بقله دن اصغر اولور ترکیده بیان بقله سی وفارسیده جامعه
دیدکلری اوله بجقدر (البقلة الیمانیة) و بقلة الرماة و بقلة الرمل او البراری (والبقلة الحامضة) والبقلة الاترجیة
بو نبات آدیدر بقلهٔ یمانیه اشتر دیدکلری نباتدر و بقلة الرماة ارمینیه وخرز و مغربده کثیر اولور ورقی سکرلی
یپراغنه شبیه و آندن اصغر وکوکی انجه وشعبه لری کثیر اولور و بقلة الرمل که بقلة البراری دخی دیرلر قوم بقله سنی
دیدکلریدر و قنباریه شبیه و آندن اصغر اولور و بقلهٔ حامضه قوزی قولاغی نوعندن حماض دیدکلریدر که

فارسیده تره سنانی وساقی ترشك دخی دیرلر و بقلة اترجیه بادرنجبویه درکه اوغل اوتی دیدکلریدرکه سبزوات
بدلی تناول ایدرلر (بقلة الانصار) کرنب درکه لهنه دیدکلری سبزه در (بقلة الخطاطیف) عروق الصفر درکه
زرده چاو یاخود مامیران در (البقلة المبارکة) هندبا در یاخود سمول اوتیدر (البقلة اللینة) و بقلة الحمقاء سموز اوتیدر
پابکاهلر ده بتدیکیچون حمقا مسند در (بقلة الملك) شاهتره در (البقلة الباردة) لبلاب در که صارمشق نوعندندر
ترکیده همیل دیرلر (البقلة الذهبیه) قطف اسمیدر که سرمق دیدکلریدر قیون صرمشغی تعبیر اولنور
(بقولة الاوجاع) برنباتدرکه وجع بطنی ایچون مجربدر یونانیده قالیبادیدکلریدرکه بو اسمله مشهوردر
مغربده وافریقیه بادیه لرنده بتر (البوقال) بانك ضمیله قولپسز بر داغه دینور تقول شربت من البوقال
وهو کوز بلا عروة ظاهرا تشدید قافله ترکیده بقال دیدکلری اندن محرفدر (بنو بقیله) جهینه وزننده
بر بطن اسمیدر (البقال) شداد وزننده اطعمه ومأکولات صتان کمسنیه دینور و بولغت عامیه در
صوابی اولانی بدال او لمقدر نته کیم ماده سنده بیان اولندی ومحمد بن ابی القاسم الخوارزمی
البقالی که تصانیف کثیره صاحبی امام بارعدر عجم آخرینه یا زیادهسیله امام البقالی عنوانده ذکر ایدرلر
پس یاء نسبت اولیوب یا عجمه اولور (البکل) بانك فتحیله برنسنه یی قاتوب قارشدرمق معناسنه در یقال بکل الشیء
بکلا من الباب الاول اذا خلطه وغنیمت معناسنه در یقال اخذ بکلا کثیرا ای غنیمة و بکیله دیدکلری طعام یاپمق
معناسنه در یقال بکل الرجل اذا اتخذ البکیلة (التبکل) تفعل وزننده بو دخی غنیمته دینور و بو اسمدر مصدر
دکلدر نتوط کبی یقال له تبکل کثیر ای غنیمة وتبکل مصدر اولور برنسنه یی برنسنه یه مقابل صاتمق معناسنه
مثلا دوه یی صختیانه صاتمق کبی یقال تبکله بشیء اذا عارضه به کالبعیر بالادم و برکسیه شتم وضرب وقهر ایله
حواله وشمرگیر اولمق معناسنه در یقال تبکله وتبکل علیه اذا علاه بالشتم والضرب والقهر وتخلیط ایلمك
معناسنه در یقال تبکل فی الکلام اذا خلط و عجب و پندار ایله صالنه رق یورمك معناسنه در یقال تبکل فی مشیته
اذا اختال (البکیلة) سفینه وزننده (والبکالة) سحابه وزننده بردرلو طعامدر که اونی رب ایله یاخود صاقی یاغ
وخرما ایله قرشدروب اوماج ایدرلر عسلی قول کرکی کبی اصلانمش قاود یاخود خرما وسود ایله قارشق قاود یاخود
قاود ایله اوتی قارشدروب صو ایله وصاقی یاغله یاخود زیتله مرطب اولمش قاود یاخود قتی کشکه تازه خرما قاتیلوب
یاخود اوکونمش کشك وخرما یی زیتله قارشدرمق جهتیله ترتیب اولنور و بکیله بری برینه قاتلمش قیون وکچی
سوریسنه اطلاق اولنور کذلك برآخر سوری قاتلمش سوری یه دینور یقال ظلت القطیعة بکیلة اذا اختلط الضأن
والمعز وکذا الغنم اذا القیت علیها غنم آخری وغنیمت مالنه دینور وطبیعت معناسنه در یقال کریم البکیلة ای الطبیعة
(التبکیل) تفعیل وزننده قارش مورش ایلمك معناسنه در یقال بکله اذا خلطه (البکلة) بانك کسریله بو دخی
طبیعت معناسنه در وهیئت وشکل وقیافت وحال وخلقت معنالرینه در (بنو بکال) کتاب وزننده حمیر قبیله سندن
بر بطن در تابعیندن نوف بن فضالة البکالی انلردندر (البکیل) امیر وزننده همدان قبیله سندن بر جماعتدر
و بکیلی شول دلبر محبوبه دینور که لباس وروشنده کرکی کبی تکلف ودقت واهتمام ایدر اوله یقال جمیل بکیل
ای متأنق فی لبسه ومشیه (ذو بکلان) سحبان وزننده ابن ثابت نام امیردر که رعین قبیله سندندر (البلل) فتحتینله
(والبلة) بانك کسریله ولامك تشدیدیله (والبلال) کتاب وزننده (والبلالة) بانك ضمیله یاشلق معناسنه در یقال به
بلل و بلة و بلال و بلالة ای ندوة (البلة) بانك فتحیله (والبلة) بانك کسریله برنسنه یی یشلتمق واصلاتمق
معناسنه در یقال بله بالماء بلا و بلة من الباب الاول اذا نداه و بل و بلال صلهٔ رحم ایلمك معناسنده مستعملدر
نته که یدنس قطع رحم معناسنه مستعملدر یرانداوتله بعض اشیاء بری برینه مختلط ومتصل اولور یقال بلوا رحمه
بلا و بلالا اذا وصلوها و بل و بلول و بلل فتحتینله خسته لکدن صحت بولوب تندرست اولمق معناسنه در
یقال بل من مرضه بلا و بلولا و بللا من الباب الثانی اذا حسنت حاله و بل وشیفته یك دوشکون وآشفته اولمق
معناسنه در یقال بل بالشیء بلا اذا لهج به و بل وصف اولور شول کمسنه یه دینور که دائما یمین ایده رك انکار ایله
خلقك حقنی اکل وبلع ایدوب ادا ایلمز اوله یقال رجل بل اذا کان یمنع بالحلف ما عنده من حقوق الناس وعلی بن
الحسن بن البل البغدادی محدثدر و بل بیانه کتمك معناسنه در یقال بل فلان بلا اذا ذهب فی الارض و بل
بغایت لجوج ومجادل ومعارض آدمه دینور یقال رجل بلة ای الشدة جدلی وذمتنده اولان حقوق ناسی مماطله
واکل وبلع ایدن خلاف وظلوم کمسنه دینور و بو تکراردر و بل لطف واحسان معناسنه مستعملدر یقال
بلك الله ابنا و بلك بابن ای رزقکه وترلایه تخم اکمك معناسنه در یقال بلوا الارض اذا بذروها (التبلیل) تفعیل

وزننده برنسنه یی پك اصلاتمق معناسنه‌در (الابتلال) افتعال وزننده اصلاتمق معناسنه‌در یقال بلّه فابتلّ
(التبلل) تفعل وزننده بودخی اصلاتمق معناسنه‌در یقال تبلل الشیء اذا تندّی وابتلال وتبلل خسته افاقت بولوب
کرکی کبی تندرست اولمق معناسنه مستعملدر یقال ابتلّ من مرضه وتبلل اذا حسنت حاله بعد الهزال وتبلل
ارسلان جیغره‌رق پنجه‌سیله یره اوروب طاشنی طپراغنی طوزتمق معناسنه‌در یقال تبلل الاسد اذا اثار بمخالبه
الارض وهو یزأر (البلة) بانك کسریله اسم مصدردرکه ذکر اولندی وبله خیر ورزق وحسنه معناسنه مستعملدر
یقال اصاب منه بلة کثیرة ای خیرا ورزقا ولسانك طلاقت وبیان وفصاحتله جریانه علی قول مطاوعتله
هر حرفی مخرجندن اخذ ایده‌رك آب روان کبی سلاستله جری واستمرارینه اطلاق اولنور یقال ما احسن بلة لسانه
ای جریانه وفصاحته اووقوعه علی مواضع الحروف واستمراره علی المنطق وسلاسته وآزجه یاشلغه دینورکه
نمناکلك تعبیر اولنور یاخود مطلقا یاشلغه دینور یقال به بلة ای بللی دون اونداوة وصحت وعافیته اطلاق اولنور
وولیمه‌یه اطلاق اولنور (البلال) کتاب وزننده وبانك حرکات ثلاثیله صویه اطلاق اولنور ومطلقا کندوسیله
بوغز ترطیب اولنه‌جق شیئه دینور یقال ما فی سقائه بلال وهو ما یبلّ به الحلق وبلال مصدردر صلهٔ رحم ایلمك
معناسنه‌درکه ذکر اولندی واسامیٔ رجالدندر بلال بن رباح بن حمامه امام المرسلین علیه الصلوة فی کلّ حین
حضرتلرینك مؤذنلریدرکه بلال حبشی‌در رضی الله عنه وحمامه رباحك والده‌سیدر وبلال بن مالك وبلال بن
حارث المزنیان وبر محله منسوب اولمیه‌رق بلال آخر صحابه‌لردر (بلال اباد) بر موضعدر (البلة) بانك ضمیله تازه
چایرك رطوبتنه وترلکنه دینور ومرعاده قلان چایر بقیه‌سنه دینور یقال بالمرعی بلة ای بقیة الکلأ وعیب ونقیصه
معناسنه مستعملدر یقال طواه علی بلته کما سیذکر وبونده بانك فتحیله جائزدر البلة بانك فتحیله وضمیله کنجلك
وتازه‌لك هنکامنك طراوتنه وترلکنه اطلاق اولنور یقال به بلة الشباب ای طراوته ومغیلان کبی بیوك میشه
اغاجلرینك چچکنه یاخود چچکلری عقبنده ظهور ایدن خرده‌توی وتفتك کبی نسنه‌یه دینور وعرفط وسمر اغاجلرینك
چچکلرینه دینور یاخود انلردن حاصل اولان لزوجتلی شیره‌یه دینورکه قیاض بالی کبی نسنه‌در وبونده بانك کسریله لغتدر
وفقر وفاقه دن صکره اقبال ایله لنرتنکیلکه اطلاق اولنور تقول شکرت بلة فلان ای غناه بعد الفقر ومرعاده قلان چایر
بقیه‌سنه دینور بانك ضمیله ده جائزدر وقرظ اغاجنك یمشنه دینورکه انکله دباغت ایدرلر پلاسود اوله‌جقدر (البلی)
بانك ضمیله ربی وزننده بودخی بعد الفقر اقبال ایدن غنایه دینور (البلیل) بانك فتحیله رطوبتلو سرین روزکاره
دینور مفردو جمعنه اطلاق اولنور یقال ریح وخنا البلیل ای الریح الباردة مع ندی وصوت معناسنه‌در وقلیل کلمه‌سنه
اتباع اولور یقال قلیل بلیل (البلول) وصول وزننده سرین رطوبتلو یل اسمك معناسنه‌در یقال بلت الریح
بلولا من الباب الثانی اذا هبت بلیلا وقورتلمق معناسنه‌در یقال بلّ منه اذا نجا وخسته صحت بولمق معناسنه‌در
کما ذکر وبلول عیب ونقیصه معناسنه مستعملدر کما سیذکر وبرنسنه‌یه ایلشوب مبتلا اولمق معناسنه‌در کما سیجیء
(البل) بانك کسریله شفاء معناسنه‌در یقال وجد بلا من مرضه ای شفاء ومباح معناسنه‌در یقال هو بلّ
ای مباح ویقال حلّ وبلّ ای حلال ومباح اوهو اتباع وآفت وداهیه معناسنه‌در جمعی ابلال‌در یقال هو
بلّ ابلال ای داهیة الدواهی (بلال) قطام وزننده صلهٔ رحمك اسمیدر یقال هو یراعی بلال ای صلة الرحم
وخیر ومنفعته اطلاق اولنور یقال لا تبلك عندنا بلال ای لا یصیبك خیر (الابلال) همزه‌نك کسریله بودخی
قورتلمق معناسنه‌در یقال ابلّ منه اذا نجا واغاج میوه ویرمك معناسنه‌در یقال ابلّ الشجر اذا اثمر وخسته
افاقت بولمق معناسنه‌در یقال ابلّ المریض اذا برأ وحیوان باشنی آلوب بیانه قاچوب ناپیدا اولمق معناسنه‌در
یقال ابلت مطیته علی وجهها اذا همت ضالة واغاجه صو یوریمك معناسنه‌در یقال ابلّ العود اذا جری فیه
الماء وسیر وسیاحت ایلمك معناسنه‌در یقال ابلّ الرجل اذا ذهب فی الارض وبرکمسه نهایت درجه‌ده مفسد
وخبیث اولمق معناسنه‌در شویله‌که ناسی فساد وخباثتله عاجز ایدر اوله یقال ابلّ الرجل اذا اعیی فسادا وخبثا وبر آدمه
غالب ومستولی اولمق معناسنه‌در یقال ابلّ علیه اذا غلبه (البلل) فتحتینله بلّ وبلول کبی خسته لکدن وزبونلقدن
کمال عافیت بولمق معناسنه‌در یقال بلّ من مرضه بلا وبللا وبلولا من الباب الثانی اذا حسنت حاله بعد الهزال
وبلل فتحتینله وضمتینله وبلوله بانك ضمیله بقیه معناسنه‌در ومنه یقال انصرف القوم ببلالهم وبلولتهم ای وفیهم
بقیة (البلة) بانك ضمی وفتحیله (والبلولة) (والبلول) (والبلالة) بالرك ضمیله (والبللة) فتحاتله (والبللات) حرکات
وزننده (والبلالة) سحابه وزننده (والبللات) بانك ضمیله یاشلغه دینور ومنه یقال طویته علی بلته وبلولته
وبلوله وبلالته وبللته وبللاته وبلالته وبللاته ای احتملته علی ما فیه من العیب لودارته وفیه بقیة من الود بو کلام

یاشلق معناسنه‌دن یاخود بقیه معناسندندر یاخود عیب ونقیصه معناسندندر که حقیقتلری یاشلق معناسیدر پس
مرادبن آنك عیبنی واساءتنی تغافل وتجاهل کونه کتم واخفا ایده‌رك اوضاعنه متحمل اولدم یعنی ظاهرا حقوق
ومحبته خلل و یرمدم دیمکدر یاخود هبوزدر ونده بکا محبت بقیه سی اولمغله جفاسندن اغماضله ینه مدارا ومواساة
ایلدم دیمکدر بونك اصلی طلومی یاش ایکن بوکدکده دری متکسر اولیوب قور یدقدنصکره بوکدکده البته
اندامنه کسر وخلل عارض اولور اولمغله اطوا السقاء علی بله و بلله دیدکلری کلامدندر کما یقال طویت السقاء
علی بلته بضم الباء واللام وبفتحهما ای طویته وهو ندی وبلل فتحتینله قوزوظفر بولمق معناسنه‌در تقول بللت به
بللا من الباب الرابع اذا ظفرت به و برمحنت دلسوزه کرفتار اولمق معناسنه‌در تقول بللت به ای صلیت وشقیت
بالقاف و برآدمك صحبتنه ملازم اولمق معناسنه‌در تقول بللت فلانا اذا لزمته و بلل و بلاله وبلول برنسنه‌یه شیفته
ومبتلا اولمق معناسنه‌در تقول بللت به بللا و بلالة و بلولا اذا منیت به وعلقته کما تقول بللت به بالفتح ابل بلولا و برنسنه‌یی
بیلك وآشنا اولمق معناسنه مستعملدر ومنه یقال ما بللت به بالکسر بللا ای ما اصبته ولا علمته و برکسه ابل اولمق
معناسنه‌در یقال بلّ الرجل یبلّ بللا من الباب الرابع اذا صار ابلّ کما سیذکر ورونق وتجمل وآب وتاب معناسنه
مستعملدر یقال ما احسن بلله ای تجمله (الاستبلال) بودخی خسته کرکی کبی صحت بولمق معناسنه‌در یقال
استبلّ من مرضه اذا حسنت حاله بعد الهزال (البالّة) تشدید لامله داله وزننده خیر ومنفعته اطلاق اولنور یقال لاتبلك
عندنا بالّة او بلال کقطام کما ذکر ای لا یصیبك خیر (الابلّ) وصفدر پك اونکو مجادل ومنازع آدمه دینور بلّ کبی یقال
رجل ابلّ ای الدجدل وکسه‌دن اوتانمز پك یوزلو کمسه‌یه دینور یقال هو ابلّ اذا کان لا یستحیی ونهایت درجه‌ده
لئیم ونا کمسه دینور که اصلا خیر ونفعی شائبه‌سنه برکسه ظفریاب اولمزاوله یقال رجل ابلّ ای الممتنع والشدید
اللوم لا یدرك ما عنده وناسك دائما حقنی مماطله ایله اکل و بلع قیدنده اولان خلاف وظلوم آدمه دینور یقال
فلان ابلّ ای مطول حلاف ظلوم وزناکار کسه‌یه دینور مؤنثی بلاء درجمعی بلّ کلوو بانك ضمیله یقال رجل بلّ
وامرأة بلاء ای فاجر (المبلّ) محسك کسریله خصومتده ثابت و پایدار آدمه دینور یقال خصم مبلّ ای ثبت
(البلبل) دلدل وزننده معروف قوشك اسمیدر که لسانمزده دخی بلبل دینور وشول آدمه دینور که بغایت چست
وسبکروح وصاحب غیرت اولمغله سفرلرده هر کسك امور ومصالحنه معاونت ایدراوله بلبلی دخی دینور نفسیه
نسبتله یقال رجل بلبل و بلبلی ای خفیف فی السفر معوان و برالتی اسمیدر که جثه سی ال قدر اولور و بلبل اسماء
رجالدندر ابراهیم بن بلبل وحفیدی بلبل بن اسحق محدثلردر واسمعیل بن بلبل معتمد خلیفه‌نك وزیری ایدی کرماء
ناسدن ایدی و بلبل الکوز یداق و ابریق امزکنه اطلاق اولنور تقول شربت من بلبل الکوزة ای من قنانها
التی تصب المیاه (البلبلة) هدهده وزننده امزکلی برداغه دینور وقادینلر بنه جکی هودجه دینور (البلبلة) زلزله
وزننده جنکده مزراقلری بری برینه کیرشدروب قارش مورش ایلك معناسنه‌در یقال بلبلوا الاسنة اذا اختلطوها
وآراء وافکاری پریشان و پراکنده قلمق معناسنه‌در کذلك متاعی پریشان ایلمك معناسنه‌در یقال بلبلوا آراءهم
اذا فرقوها و یقال بلبل المتاع اذا فرقها و بلبله برنوع سیاه بوججه دینور که صدفلر ایچلرنده اولور و بلبله قلبه بغایت
خراش واضطراب و یرن تاسه‌یه ووسوسه‌یه وخلجانه دینور کما سیذکر ومصدر اولور برآدمك درونه تاسه ووسوسه
وخدشه و یرمکله مضطرب وبیقرار ایلمك معناسنه (البلبال) بانك کسریله بودخی مصدردر بلبله معناسنه یقال
بلبل فلان القوم بلبلة و بلبالا اذا هیجهم وحرکهم (البلبال) (والبلابل) (والبلبالة) بالرك فتحیله بونلرده قلبه
عارض اولان تاسه‌یه وخدشه ووسوسه‌یه دینور یقال لقی فی صدر فلان بلبلة و بلبالا و بلابل و بلبالة ای هما شدیدا
ووساوس و بلبال قورده دینور ذئب معناسنه (بلبول) سرسور وزننده بر موضع اسمیدر و یمامده بر طاغك آدیدر
(بلیّ) (و بلیان) کسرتینله و یالرك تشدیدیله و بلی حتی وزننده و بانك کسریله جائزدر بونلر پك بعید اولمغله یری
نامعلوم اولمق مقامنده استعمال اولنور وجه مذکور اوزره باشنی آلوب بیانه کیدوب نابود اولمق معناسنه اولان
بلول ماده‌سندن مأخوذدر ومنه یقال هو بذی بلیّ وذی بلیان وبذی بلی ای بعید حتی لا یعرف وقنده اولدیغی
معلوم دکلدر دیجك یرده هو بذی بلی دیرلر ولی وزننده بانك کسریله ده جائزدر وذی بلیان دیرلر فتحاتله و یانك
تخفیفیله وذی بلیان دیرلر کسرتینله و یانك تشدیدیله و بذی بل دیرلر بانك کسریله وذی بلیان دینور بانك کسری
ولام مشدده نك فتحیله وذی بلیان دیرلر بانك ولام مشدده نك فتحیله وذی بلیان دیرلر سحبان وزننده
کذلك ذهب بذی هلیان و بذی بلیان دیرلر هانك و بانك ولام مشدده نك کسریله ومنصرف
وغیر منصرف اولهرق نیرده اولدیغی معلوم دکلدر دیجك یرده وعند البعض بلیان بعدك علمیدر

بونلرك مجموعی بلون مذكور معناسندن مأخوذ ونتصرفدر علی قول بليان وراء يمنده یاخود اعمال هجردن برموضع اسميدر یاخود زبع مسكونك نهايتنه دينور وخالد بن وليد رضی الله عنه حضرتلرينك اما وابن الخطاب حی فلا ولكن ذلك اذا كان الناس بذی بلی بكسر الباء واللام والياء المشددة وذی بلی بكسر الباء وفتح اللام المشددة والقصر قوللندن مراد ناس متفرق اولوب خليفه سيز واماسز قالمغله فرق مختلفه وطوائف نامؤتلفه اولمغين بری برندن حسی يامعنوی بعيد اولملريدر نته كه وجه مذكور اوزره هرنسنه كه بعيد اولوب محلی نامعلوم اولسه هو بذی بلی وذی بلی وذی بليان ديرلر بورسمه تركيبلرده ذی صاحب معناسنده اولوب مقتضاسنه كوره مكان یاخود وقت مقدره مضاف اعتبار اولنور ومنه اذهب بذی تسلم (البلان) شدّاد وزننده حمامه دينور كه غسلگاهدر جمعی بلانات در تقول دخلت البلان فاغتسلت ای الحمام شارح دير كه حاليا عامه حمام خدمتكارينه اطلاق ايدرلر (المتبلل) متذلل وزننده ارسلانه دينور (المبلل) محدث وزننده اونكن كوكرجينه دينور وچاغرغان طاوس قوشنه دينور (البلل) صرد وزننده تخمه دينور بذرمعناسنه (التبلبل) تزلزل وزننده لسانلر مختلف ومختلط اولمق معناسنه در مثلا كيمی عربی وكيمی فارسی وروحی اولمق كبی يقال تبلبلت الالسن اذا اختلطت ودواب ومواشی اوتلاغك هرطرفنی تتبع ايده رك بالجمله اوتلايوب توريتمك معناسنه در يقال تبلبلت الابل الكلأ اذا تتبعته فلم تدع منه شيئا (البلابل) علابط وزننده جست وچالاك آدمه دينور كه هرنه ايشه شروع ايلسه چابكلك ايله رؤيت ايليه جمعی بلابل در بانك فتحيله يقال رجل بلابل ای خفيف فيما اخذ (المبل) ميمك ضمی وبانك كسريله شول آدمه دينور كه خبث وخدعه سندن ثانی مراد ايلديكی خصوصده سكا متابعتدن سنی عاجز وبيتاب ايدر اوله يقال رجل مبل اذا كان يعييك ان يتابعك علی ما تريده (بطيل) زبير وزننده صفين زاننده واقع شمر يعدنك يعنی نهرك اسميدر وبر رجل آديدر (البالول) جرزوبجه صويه دينور يقال ما فی النهر بالول ای شیء من الماء (البالة) همزه وزننده زی وهيئت وقيافت معناسنه در (البلة) (والبلولة) ضمتيله حال وشان معناسنه در تقول كيف بالتك وبلولتك ای حالك (الابلة) ضمتيله قبيله معناسنه در يقال جاء فی ابلته ای فی قبيلته (بل) بانك فتحی ولامك سكونيله حرف اضرابدر اكركنديدن صكره جمله ذكر اولنورسه اضرابك معناسی يلمفهوم اولی ابطال اولور كقوله تعالی وقالوا اتخذ الله ولدا سبحانه بل عباد مكرمون یاخود برغرضدن غرض آخره انتقال اولور كقوله تعالی فصلی بل تؤثرون الحياة الدنيا واكر كنديدن صكره مفرد كلورسه ثانيی اوله عطف ايچون اولور بعده اكر كنديدن مقدم فعل امر یاخود كلمۀ ايجاب ذكر اولنورسه ماقبلی مسكوت عنه شكلنده قيلر يعنی ماقبلنه برنسنه ايله حكم اولنميوب بلكه حكم مابعدينه اثبات اولنور كقولهم اضرب زيدا بل عمرا وقام زيد بل عمرو واكر كنديدن مقدم نفی یاخود نهی ذكر اولنورسه ماقبلنی علی حاله تقرير ايدوب ضد مفهومنی ما بعدينه اثبات ايدر كقولهم ماقام زيد بل عمرو ولايقم زيد بل عمرو وبعضلر يعنی مبرد وعبد الوارث نفی ونهيك معنالرنی مابعدينه ناقل اولمسنی تجويز ايلديلر پس مازيد قائما بل قاعدا وبل قاعد ديمك صحيح اولوب ومعناجهتلری مختلف اولور وكوفيون نهی وشبه نهيك غيرنسنده واقع بل ايله عطف كلامی اولنمغی منع ايلديلر پس ضربت زيدا بل اباك قولی صحيح اولمز وكاه اولور كه توكيد اضراب ايچون بعد الايجاب واقع اولان بل كلمه سندن مقدم لاء نافيه زياده اولنور كقول الشاعر وجهك البدر لابل الشمس لونا * ولاء مزبوره بعد النفی بل كلمه سنك تقرير ماقبلنی توكيد ايچون زياده اولنور كقوله وماهجرتك لابل زادنی شغفا (بنيل) بانك ضمی ونونك كسريله شعرای اندلسدن محمد بن مسلمك جدی اسميدر وبونده اصح اولان اماله ايله اولمقدر لكن اصطلاحاتی تحتيه ايله كتب ايدرلر (البول) بانك فتحيله معلومدر كه سيد كه دينور جمعی ابوال كلور فی الاصل مصدر در وبول مصدر اولور ايشه مك معناسنه در يقال بال الرجل يبول بولا وبول ولده اطلاق اولنور يقال له بول كثير ای ولد وعدد كثيره اطلاق اولنور ويردن صوقيناوب آقق معناسنه مستعملدر يقال بال الماء اذا انفجر وارمك معناسنه مستعملدر يقال بال الشحم اذا ذاب (البيلة) بانك كسريله اسمدر ايشمكه دينور (البولة) ثمره وزننده قيز اولان ولده دينور دختر معناسنه يقال له بولة ای بنت (البوال) غراب وزننده برعلتدر كه چوق چوق ادرار ايتدرر يقال اصابه بوال ای داء يكثر منه البول مترجم دير كه ظاهرا بو علت كتب طبيه ده ذيابيطس اسميله مرسوم اولاندر كه يونانيدر واكاغر بيده دواره ودولاب وزلق الكليه ديرلر وبو سلس البولدن بشقه در بونده عطش دائمی اولەرق ايچديكی همان بول ايدر كلی ضعيف اولمغله امساك ماء ايده ميوب تيز تيز ادرار ايدر اولور (البولة) همزه وزننده چوق ادرار ايدن آدمه دينور (المبولة) مكنسه وزننده اوزدك تعبير اولنان قابه دينور كه اكا ادرار ايدرلر (المبولة) مرحله وزننده ادراره باعث اولان شيئه دينور يقال الشراب مبولة

ای

اى يحمله على البول (البال) حال وشان معناسنه‌در ومنه يقال هو كاسف البال اى سيئ الحال وخاطره معناسنه‌در
يقال قال له خالى له بالا اى خاطرا وقلبا و برجنس ايرى بالق آديدر بو بالق هند وحبشه دريا سنده اولور پك
عظيم وغريب جثه‌سنى نقل ايدرلر و بال ترلايبلدكلرى دمور بيله دينور ورفاه ورخاء معاش معناسنه‌در يقال له
بال اى رخاء عيش (البالة) حاله وزننده قاروره‌يه دينور ودغارجغه دينور جراب معناسنه وطيب قو يجق قابه
وقتويه دينور وحجازده برموضع آديدر وقايرمق معناسنه اولان باله‌نك محل ذكرى معتل بابيدر (بولى) سكرى
وزننده اسماندندر هلال بن زيد بن يسار بن بولى تابعيندندر (ابو البغال) سرايه اطلاق اولنور مترجم ديركه بغل
سفر بعيده متحمل اولديغيچون اطلاق اولنـدى لكن بوراده بولدن مراد ولد اولمق اغلبدر بغالك ولدى اولمامغله
واهى اولان سرابدن كنايه ايدرلر (بالويه) بر رجل اسميدر (البهدل) جعفر وزننده صرتلان انكه دينور و بريشل
قوشك آديدر (بنو بهدل) بنى سعددن برجماعتدر (البهدلة) دحرجه وزننده جست و چاپك يوريمك معناسنه‌در
يقال بهدل الرجل اذا خف واسرع فى المشى واركسبك ممهسى بيولنمق معناسنه‌در يقال بهدل الرجل اذا
عظمت ثندوته و بهدله تميم قبيله سندن بر رجل اسميدر وام عاصم بن ابى النجود المقرى اسميدر (البهصل) عصفر
وزننده يومرى كوده‌لو ديزمان آدمه دينور يقال رجل بهصل اى الغليظ الجسم وآق نسنه‌يه دينور (البهصلة)
قنفذه وزننده بودور عورته دينور بانك فتحيله ده جائزدر وچاغرغان عورته دينور يقال امرأة بهصلة اى صخابة
و بشره سى پك بياض اولان خاتونه دينور بانك فتحيله ده لغتدر يقال امرأة بهصلة اى الشديدة البياض (البهيصل)
مصغر بنيه سيله ضعيف وكتز وردئ آدمه دينور (البهصلة) دحرجه وزننده بركسه صويونوب لباسنه قار
اوينامق معناسنه‌در يقال بهصل الرجل اذا خلع ثيابه فقامر بها وكيكك اتى كروب چوره سنده اولانى
زه كبى آليقومق معناسنه در يقال بهصل الرجل اذا اكل اللحم على العظم فتكفه من اكنافه وناسى
مالارندن يعنى خرجلكه سى ايچندن سوروب اخراج ايلمك معناسنه‌در يقال بهصل القوم من مالهم اذا اخرجهم
(البهكلة) بهكنه وزننده ومرادفيدركه نرم تن تازه محبوبه‌يه دينور يقال امرأة بهكلة اى غضة ناعمة (البهل)
بانك فتحيله آزجه صويه دينور ماء قليل معناسنه بعض نسخه‌ده مال قليل مرسومدر ولعن ونفرين ايلمك معناسنه‌در
مؤلف بونى تكرار ايلمشدر يقال بهل الله فلانا بهلا من الباب الثالث اى لعنه ومهل معناسنه در يقال
بهلا اى مهلا اى ابهل بهلا و برآدمى كندى رأى واراده سيله قو يوب خودسر اوله رق بوشلامق معناسنه‌در
تقول بهلت فلانا اذا خليته مع رأيه شارحك بيانه كوره معناى موضوعى بودر لعن وسائر معانئ منشعبه بوندن
متفرعدر (التبهل) تفعل وزننده مطلوب اولان نسنه‌نك تحصيلى سبيله رنج وزحمت چكمك معناسنه‌در يقال
تبهل فلان اذا عنى بما يطلب (الابهال) همزه‌نك كسريله بر نسنه‌يى بوشلامق ترك واخلا معناسنه‌در يقال ابهله
اذا تركه وناقه‌يى صالمه صاليورمك معناسنه‌دركه ايستين كيمسه سودنى صاغوب تناول ايدر يقال ابهل الناقة
اذا اهملها كذلك سودلو ناقه‌نك ممه سى باغنى چوزوب او يلجه صاليورمك معناسنه‌در يقال ابهل الناقة اذا حل
صرارها وتركها و بركسه‌يى رأى واراده سنه قو يوب اصلا آنك قيدوغائله سنده اولميه‌رق كندى باشنه ترك ايلمك
معناسنه‌در تقول ابهلت فلانا اذا خليته مع رأيه بعضلر ديديكه اكر بورسمه تسبيب واهمال اولنان حرائر ايسه
يعنى كشى زاده ايسه بهله دينور ثلاثيدن واكر عبيد قسمى ايسه ابهله دينور افعال بابندن وابهال تخمى تمام
اكدكدن صكره ترلايه صوصاليورمك معناسنه در يقال ابهل الماء اذا ارسله فيما بذره (الباهل) شول ناقه‌يه دينوركه
ممه‌سنك باغى اولميه على قول يولارسز صالمه اوله ياخود تمغا ونشانه سى اولميه جمعى بهل كلور بانك ضميله بردكبى
و بهل كلور ركع وزننده يقال ناقة باهل اى لاصرار عليها اولاخطام اولاسمة و باهل خودسر آدمه دينور باديه
اعرابى كبى يقال رجل باهل اى على رأسه لايصل اليه احد و بيكار وآواره كزن شخصه دينور يقال هو باهل
اى متردد بلا عمل وصو يه بى وطو يقه‌سى اولميان چو بانه دينور يقال راع باهل اذا كان بلا عصا (البهل) فتحتينله
ناقه‌نك ممه سى باغى چوز يلوب ولدى امر اوله‌رق صالمه اولمق معناسنه‌در يقال بهلت الناقة بهلا من الباب
الرابع اذا حلت صرارها وترك ولدها يرضعها (المبهلة) مكرمه وزننده ممه‌سنك باغى چوزوب تسبيب ايتدكلرى
صالمه ناقه‌يه دينور جمعى مباهل كلور (الاستبهال) ممه‌سنك باغى اولميان ناقه‌يى صاغمق معناسنه‌در يقال استبهل
الناقة اذا حلبها بلا صرار ووالى رعيتى خودسر ترك ايلمك معناسنه‌در يقال استبهل الوالى الرعية اذا اهملهم
واستبهلت البادية القوم ديرلر قچن حشم نشين طائفه سى باديه‌يه نزول ايدوب مقر حكومت پك بعيد اولمغله
تصرف وولاة قيدندن سرازاده اولوب دلخواهلرى اوزره عمل وحركت ايلسه‌لر (الباهلة) طول خاتونه اطلاق

اولنور يقال امرأة باهلة اى ايم وبرقبيله اسميدر (البهلة) بانك فتحى وضميله اسمدر لعنت ونفرين معناسنه در
يقال عليه البهلة اى اللعنة (المباهلة) مفاعله وزننده (والتبهل) تفعل وزننده (والتباهل) تفاعل وزننده
برى برينه لعنتله بددعا ايلمك معناسنه در يقال باهل بعضهم بعضا وتبهلوا وتباهلوا اى تلاعنوا (الابتهال) افتعال
وزننده سائردن قطع تعلق ايدوب صميم واخلاصله حضرت حقه تضرع ودعا ايلمك معناسنه در يقال ابتهل
اليه تعالى اذا دعا وتضرع (بهلل) قنفد وزننده (وبهلل) جعفر وزننده غير منصرف اوله رق باطل وبيهوده
موقعنده مستعملدر يعنى باطل وبيهوده نك علميدر سبب انصرافلرى وزن فعل وعلميتدر اول فى الاصل مجهول
صيغه سى اولوب بعد العلم لام اولى مضموم اولمشدر يقال هو الضلال بن بهلل وبهلل اى الباطل (الابهل) احمد
وزننده برشجر كبيرك يمشنه دينور كه ورقى طرفاء ورقنه ويمشى شدر يمشنه شبيه اولور وبو جوهر ينك توهم ايلديكى
كبى شجر عرعر دكلدر تركيده اول شجره آردج آغاجى ويمشنه آردج تخمى ديدكلريدر بخورى رحمدن جنينك
سرعت اسقاطنده مؤثر وسركه ايله طلاسى داء الثعلب علتنه نافع وبال ايله طلاسى قروح خبيثه نك تنقيه سنده
مفيددر (البهلول) بانك ضميله سرسور وزننده كوله كن خندان آدمه دينور يقال رجل بهلول اى ضحاك وجامع مجامع
خير وحسنات اولان سيد وذيشان آدمه دينور يقال هو بهلول اى سيد وجامع لكل خير شارح ديركه صورت
مجانينده اولان عقلادن بهلول دانا مجذوب معروفدر (البهيلة) سفينه وزننده بهيره معناسنه دركه بين القوم سيده
وشريفه اولان خاتونه دينور يقال امرأة بهيلة اى بهيرة (بهيل) امير وزننده ابن عريب بن حيدان در (بيل) بانك
كسريله رى قضاسنده برناحيه در زهاد ومحدثيندن عبد الله بن حسن البيلى اورادندر ومصر لحس قضاسنده
برقريه در محدثيندن عصام بن الوضاح ومحمد بن احمد بن عمرويه ومحمد بن حمدون بن خالد البيليون اورادندر
نجز بحمده تعالى فصــــــــــل التاء الفوقية (التألان) تانك وهمزه نك فتحيله بركيمسه باشنى يوقرى يوقرى
سلكه رك يورمك معناسنه در على قول صواب اولان نونله اولمقدر كماسيذكر ان شاء الله تعالى مؤلف بورادة تعريفده
مسامحه ايلمشدر (التبل) حبل وزننده دشمنلكه دينور جمعى تبول وندرا اوله رق تبابيل كلور يقال بينهما تبل اى عداوة
وحقد وكينه معناسنه در يقال له فى قلبه تبل اى ذحل وبركيمسه يى خسته قلمق معناسنه در يقال تبله الحب تبلا
من الباب الاول اذا اسقمه وبرآدمك عقلنى آلوب سمه وبيهوش ايلمك معناسنه در يقال تبله اذا ذهب بعقله وزمان
حوادث ونوائبله بركيمسه يى تباه وتلف ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تبل الدهر القوم اذا رماهم بصروفه وافناهم
وبرمحبوبه عشق جاليله برعاشق بيچاره نك كوكلنى آشفته ودردناك ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تبلت المرأه
فؤاد الرجل اى اصابته بتبل وذلك الفؤاد متبول وتنجره يه تابل قومق معناسنه در يقال تبل القدر اذا جعل فيها التابل
(الاتبال) همزه نك كسريله بودخى برآدمى درده دوشورمك معناسنه در يقال اتبله اذا اسقمه (التتبيل) تفعيل وزننده
(والتوبلة) حوقله وزننده (والمتابلة) مفاعله وزننده بونلرده تنجره يه تابل قومق معناسنه در يقال تبل القدر وتوبلها
وتابلها اذا جعل فيها التابل (التابل) صاحب وهاجر وزنلرنده (والتوبل) جوهر وزننده ابزار الطعام معناسنه دركه
تنجره حوايجنه دينور فلفل وكمون وسائرى كبى كه تلذيذ طعام ايچون وضع اولنور جمعى توابل كلور شارح ديركه توابل
حوايجدن اخصدر توابل تلذيذ ايچون وضع اولنان ابزاردر (التبال) شداد وزننده توابل صاحبنه دينور كه مراد
صاتيجيسى اوله جقدر (توبال النحاس) (وتوبال الحديد) تانك ضميله باقر ودمور چكلندكده اطرافه صچرايان
خرده لردركه تركيده توال ديرلر باقر توالى ودمور توالى تعبير اولنور ماء عسل ايله برمثقالنى شرب بلغمى قوتلو
مسهلدر (تبالة) سحابه وزننده يمنده بربلده دركه خصب ورخاء ونعمتله معروفدر اموييه دن عبد الملك حجاج ظالمى
اورايه والى ايلمكله واروب خارجدن شهرى تماشا ايلدكده بكنميوب استحقار ايلديكندن بين العرب * اهون من تبالة
على الحجاج * مثل اولمشدر (تبل) زفر وزننده بردره نك اسميدر تبل سكر وزننده حلب اعمالندن بربلده در (كفر تبيل)
امير وزننده رقه ايله بالس بيننده برموضعدر (التل) تانك فتحيله برنوع طيب اسميدر (التوزلى) تانك فتحى والفك قصريله
ومديله آفت وداهيه يه دينور (تربل) زبرج وجعفر وزنلرنده برموضعدر (التعل) فتحتينله كاهجه آدمك بوغزينه
عارض اولان يانقسى آجى كچشمكه دينور يقال اخذه التعل اى حرارة الحلق الهائجة ويقال تعل حلقه تعلا
من الباب الرابع التفل تانك فتحى وفانك سكونيله توكرمك معناسنه در يقال تفل تفلا من الباب الاول والثانى اذا بصق
شارح ديركه تفل يالجه توكرمكه دينور رقيه خوانك اوجنه واوقوديغى آدمك وجودينه توتوديه رك رطوبتسز
توكرديكى كبى بوندن مادونى نفث بعده نفخ اولور (التفل) تانك ضميله (والتفال) غراب وزننده توكركه دينور
بصاق معناسنه وكپوكه دينور زبد معناسنه (التفل) فتحتينله برآدمك وجودى بد قوقمق معناسنه در يقال

تفل الرجل تفلا من الباب الرابع اذا تغيرت رائحته (التفل) كتف وزننده كوده سی بدقوقان آدمه دینور (التفلة) فرحه وزننده (والمتفال) محراب وزننده كوده سی بدقوقان عورته دینور (الاتفال) همزه نك كسريله برنسنه نك رائحه سنی متغیر ايدوب بدقوقمق معناسنه در یقال اتفلت الشمس رائحته اذا غيرته (التتفل) تنضب وزننده (والتتفل) قنفذ وزننده (والتتفل) درهم وزننده (والتتفل) جعفر وزننده (والتتفل) لی زبرج وزننده (والتتفل) جندب وزننده والتتفل سكر وزننده تلکی يه علی قول انیكنه دینور مؤنثلری هايله در وتتفل تنضب وزننده قوری اوتلغه دینور علی قول بر شجر آدیدر یاخود قرامتق یشل بر نبات آدیدر (التكلان) تانك ضمیله برنسنه يه يا بر كسنه يه اعتماد ايلمك معناسنه در یقال تكل عليه تكلا نا من الباب الرابع اذا اتكل و بو كرچه وكولدن مأخوذ اولمغله موضع ذكری واو فصلی اولوب لكن لفظنه رعایة بو مقامده دخی ذكر ايلدم (التل) تانك فتحی ولامك تشدیدیله بر آدمی یره يقمق معناسنه در علی قول يونك بر طرفی و بر يكاغی يره كلمك وجها وزره يقمق معناسنه در یقال تل فلانا تلا من الباب الاول اذا صرعه او القاه علی عنقه وخده و بر كسنه حقنده محل ناموس اولهجق حرف انداز لق ايلمك معناسنه مستعملدر یقال تل فلانا بتلة سوء اذا رماه بامر قبیح و برنسنه يی بر آدمك النه خشونتلوجه و يرمك ياخود النه براقيورملك معناسنه در یقال تل الشئ بيده اذا دفعه اليه او القاه و تضرع ونیاز ايلمك معناسنه در یقال تل الرجل اليه تلا من الباب الاول والثانی اذا تضرع و دوشمك معناسنه در یقال تل الشئ اذا سقط و دوكك معناسنه در یقال تل الماء اذا صبه و كوده ترلمك معناسنه مستعملدر یقال تل جبينه اذا رشح بالعرق وقيو يه ايپ صارقتمق معناسنه در یقال تل الحبل فی البئر اذا ارخاه فيها و تل طپراقدن تپه يه دينور كه او يوك تعبير اولنور وقوم كومه سنه دينور و كوچك طاغ طرزنده يوكسك تپه يه دينور رابيه معناسنه جمعی تلال كلور جبال كبی و يصدغه اطلاق اولنور وساده معناسنه بونك جمعی شاذ او له رق اتلال در علی قول تل يدرلو قاشه دينور وتل اعلامدندر عمر بن محمد بن التل الكوفی محدثدر (المتلول) (والتليل) امير وزننده يره چالنمش كسيه دينور ومتلول قوروجی يتين وديو شورملی قوته او كوزه دينور وتليل بينه اطلاق اولنور عنق معناسنه جمعی اتله كلور اجله وزننده وتلل كلور سرر وزننده وتلائل كلور دلائل وزننده (التلة) تانك كسريله چركين ايشه دينور يقال رماه بتلة سوء ای بامر قبيح بوراده سوء لفظنه اضافتی مبالغه يه محمولدر و بو صرع معناسندن مأخوذ اسمدر معناسی من بو زده استعمال اولندی وتله بناء نوع اولور يانی اوزره بر كونه ياتمق معناسنه كه آندن ياتش ايله تعبير اولنور يقال له تلة حسنة ای ضجعة و ياشلغه دينور يقال به تلة ای بلل وحالت معناسنه در يقال له تلة حسنة ای حالة واو شكلكه دينور يقال فی خلقته تلة ای كسل (التلی) حتی وزننده يره يقلمش كسه لره دينور مفردی تليل در يقال قوم تلی ای صرعی و تلی بر موضع آديدر تانك كسريله ده جائزدر (المتل) ميمك كسريله مقص وزننده بر آدمی يره يقه جق نسنه يه دينور يقال تله بالمتل وهو ما تل به وديم ديك قوی و متين نمز راغه دينور و پاوز آدمه ودوه يه دينور ونمازده ديم ديك طورر اولان مصلی يه اطلاق اولنور يقال هو يصلی متلا وهو المنتصب فی الصلوة (التلتلة) زلزله وزننده برنسنه يی صرصوب ارغلامق معناسنه در يقال تلتل الشئ اذا حركه و اقلقه و ارغلانمق معناسنه در يقال تلتل الشئ اذا تزلزل و پك پك يورمك معناسنه در يقال تلتل الرجل اذا سار شديدا وطواری عنف وشدتله سورمك معناسنه در يقال تلتل الدابة اذا ساقها عنيفا وقاتيلق شدت معناسنه در يقال لقی منه تلتلة ای شدة وتلتله شول مشربه يه دينور كه خرمانك ابتدا چقان يمشنك قبجوقلرندن دوزلمش اوله و تلتلة بهراء قبيله بهراء خلقنك مضارعت حرفنی مكسور تلفظ ايلمرندن عبارتدر شارح دير كه نته كه قبس وتميمك همزه يی عينه تبديللرينه عنعنه وهذيلك حاء عينه تبديللرينه فحفحه وربيعه ومضرك كاف خطاب مؤنثدن صكره شين معجمه الحاقنه كشكشه ديرلر و بونلرك تفصيلی كتاب مزهرده مبسوطدر مترجم دير كه لطايفدندر كه عقيلة قبيله سی اولان ليلای اخيلية بهرائيه نام خاتون حسب العاده كندی لغتلری اوزره تكلم ايدر ايدی بر كون عبدالملك اموی حضورينه دخول ايدوب اتفاقی امام شعبی دخی حاضر بالمجلس اولمغله ليلی ايله مطايبه بابنده بالاشاره مأذون اولدقدن صكره ليلايه خطاب ايدوب ياليلی مابال قومك لا يكتنون يعنی سنك قومك نيچون كنيه ايله اكتنا ايلمزلر ديدكده ليلی و يحك اما نكتنی ديديكه مرادی بزلر كنيه ايله اكتنا ايلمزمی ديمكدر كه نكتنی اكتنادن مستقبل متكلم مع الغيردر لكن كندی لغتلری اوزره نونی مكسور تلفظ ايلمكله جماع معناسنه اولان نيكدن ماضی مخاطب صورتنده اولمشدر كه ظاهراسن بنی تصرف ايلدكمی ديمك اولور پس امام شعبی جوابنده لا والله لو فعلت لاغتسلت ديمكله ليلايه حجاب ومجلسه انبساط بحجاب عارض اولدی انتهی (التلة) تانك فتحيله بو دخی خرمايمشنك قبجوقلرندن دوزلمش مشربه يه دينور تلتله كبی تقول شربت بالتلة والتلتلة

مطلب

وهی مشربة من قیقاء الطلع وتله بنـاء مرّ اولور بر کرّه دوکك معناسنه یقـال تله تلةً ای صبه صبةً واحدةً و یان
اوزره یاتمغه دینور ضجعه معناسنه (التالّ) ضالّ کلمه سنه اتبـاعا ذکر اولنور یقال ضالّ تالّ (التلالة) (والتلال)
ضلاله وضلال وزنلرنده وآنلره اتبـاع اولورلر یقـال ضلالة تلالة والضلال بن التلال اتباع (التلی) ربی وزنـنـده
بوغزلنمش قیونه دینور (المتالّة) تشدید لامله مفـاعله وزننده قسراق ایچون آیغر طلب ایلمك معناسنه دریقـال
ذهب یتالّ متالّةً ای یطلب لفرسه فحلا (الاتلال) همزه نك کسریله برنسنه یی طا ملتمق معناسـنه دریقال اتلّ المایع
اذا اقطره وحیوانی یدکه یغلیوب چکوب یدمك معناسنه دریقال اتلّ الفرس اذا ارتبطه واقتاده (التلل) فتحتینله
یاشلغه دینور یقال به تلل ای بلل (التلول) صبور وزننده یدکه بطاٴله کلوب کوجله یدیلور اولان حیوانه دینور یقال
فرس تلول اذا کان لاینقاد الا بطیئا (التلاتل) علابط وزنـنـده قالین کوده لو صمصق طقناز آدمه دینور یقال رجل
تلاتل ای تارّ غلیظ (المتمئلّ) مشمعلّ وزننده اعتدال اوزره اوزون بویلو آدمه دینور علی قول اوزون اولوب میل کبی
دیم دیك طورر اولان آدمه دینـور یقال رجل متمئلّ ای طویل معتدل اوطویل منتصب (الاتمئلال) افعیلال وزننده
برنسنه پك اوزامق معناسـنه دریقـال اتمألّ الشئ اذا طال واشتدّ (التملول) عصفور وزنـنـده برنبات آدیدرکه
نبطی لسانده قنابری وفارسیده برغست دیرلر ابتـدای بهـارده جمیع سبزواتدن اقدم ظهور ایدر توکیده ارمنیلر
خیـاری وسلوکلی ینجـار تعـبیر ایدرلر اکـلا وضمـادا بهق ووضح و برص علـتلرینـه نافع ومسهـل
ومعده یه وجکره صالح ومحرور ومبرود مزاجلره موافقدر مکبوسی اشتهای طعـامی زیاده ایدر (التامول) تانبول
اسمیدرکه یقطینه دن یعنی سـاق اوزره طورمیـان نبات انواعندندر قاون وصارمشق کبی ورقنك طعمی قرنفل
طعمنه شبیه اولور مغسول کرج ایله مضغ ایدرلر طعـامی مشهی ونشئه بخش وجمـاعی مقوّی ودیش اتنه ومعده
وکبده ایراث تقویت یده بیعدیلیر و بونی اهل هند باده بدلی استعمـال ایدرلر نوعا کیف ونشوه ایراث ایدر ونبـاتی
بوکرلجه نبـاتی شکلنده بتوب صرمشق کبی جوارنده اولان اشجـاره صارپلور هنداهلی تنبول و پان دخی دیرلر
(تمیله) جهینه وزننده بحازدیارنه مخصوص برجانوردرکه کدی یه شبیه اولور علی قول قره قولق دیدکلریدر جمعی
تملان در تانك کسریله وتمیلات کلور تانك ضمـیله ابوتمیله یحیی بن واضح نام محدّثك کنیه سیدر (الاتمهلال)
اقشعرار وزننده برنسـنه پك اوزامق علی قول اعتدال وجهیله اوزامق معنـاسنه دریقـال اتمهلّ الشئ اذا طال
واشـتدّ اواعتدل التنبل درهم وزننده (والتنبـال) قرطاس وزننـده (والتنبالة) قرطاسه وزننده (والتنبول
زنبور وزننده بودور آدمه دینور (التنبل) تنضب وزننده (والتانبول) ذکر اولنـان تامول کلمه سـنده لغتدر (التنتل
درهم وزننده (والتنتـالة) قرطاسه وزنـنـده بودور آدمه دینور (التولة) تانك ضمیله همزه وزننده جادولغه دینور
سحر معنـاسنه علی قول سحره شـبیه وضع وفعله دینور نیرنجـات کبی یقـال هو یعمل التولة ای السحر اوشـبهه
ونسوانك افسون بونجغنه دینورکه قوجه لرنی تسخیر وتحبیب ایچون افسون ایدوب استصحـاب ایدرلر وپك عظیم
ومنکر داهیه یه دینور جمعی تولات کلور تانك ضمی وواوك فتحیله (التولة) عنبه وزننده توله ایله ایکی معنـای اولده
مراد فدر (التولة) تانك فتحی وضمی وواوك سکونیله بو دخی عظیم ومنکر داهیه یه دینور (التول) قول وزننده سحره
دورشمك معناسنه دریقال تال الرجل یتول تولا اذا عالج السحر (التـال) حال وزننده خرما فدانلرینه دینور مفردی
تاله در (توله) حمزه وزننده اسمـادندر محمد بن احمد بن توله محدّثدر (التویلة) سـفینه وزننده جمـاعته دینور
(تولی) سـکری وزنـنـده اسمـادندر عبدالله بن تولی تابعیندندر (تویل) امیر وزنـنـده امراء مصردن حنظلة
بن صفوانك جدّیدر (تویل) زبیر وزنـنـده اسمـادندر قیس بن تویل برکسنه در (التـاویلة) واوك کسریله براوت
اسمیدر (التولات) تانك ضمی وواوك فتحـیله ذکر اولنـان توله نك جمعیدرکه داهیه یه دینور ومنه یقـال جاء بدولاه
وتولاه ودولاته وتولاته ای بالدواهی ودولات دخی داهیه معناسنه در فقرهٔ اولاده اختصار اثارلری حذف اولنمشدر

ث

فصـــل الثـاء المثلثة (الثؤلول) زنبور وزننده ممه نك دوکه جکنه دینور حلمة الثدی معناسنه و بدنده حادث اولان
خرده خرده دانه جکلره دینور که سکیل تعبیر اولنور فارسیده آزخ دیرلر کونا کون ظهور ایدر کیمی منکوس وکیمی
منشقق اولوب بونقه لنور وکیمی بدنه یاپشق اولور وبرنوعی واردرکه مسمـار شکلنده دبی انجه واوزون وبرطرفه
مائل ومنفتح اولور بوکه طاوق کوتی تعبیر ایدرلر جمله سی بلغمی یاسوداوی یاخود اکیسـندن مرکب خلط غلیظ
ویابسدن تحدث ایدر وثؤلول کلمه سـنك جمعی ثآلیل کلور یعـالیل وزننده (الثألّة) دحرجه وزننده (والتثأّل)
تدحرج وزننده برآدمك بدننده سکیلر بتمك معناسنه دریقال ثؤلل الرجل علی المجهول وتثألل جسده اذا خرجت به
الثآلیل (الثبل) ثانك ضمیله (والثیل) فتحتینله قاب وحوض مقوله سنك دبنده قلان بقیه یه دینور یقـال لم یبق

فيه الاثبل وثبل وهو البقية فى اسفل الاناء وغيره (الثبتل) تا ايله حيدر وزننده رجوليتسز آدمه دينور يقال هو ثيتل
اى عنين وصغن ديد كلرى كيكه على قول قوجه سنه ياخود اركگنه دينور و برجنس بيبان اوكوزنه دينور وكى
ارسلانى كبى صاحب شكل وقيافت اولمغله كنديدن ارلك وشجاعت مأمول ايكن ايچى بوش طاول كبى مايه دن خالى
آدمه دينور يقال انه ثيتل وهو الرجل الضخم الذى تظن ان فيه خيرا (الثيتلة) بيطره وزننده بعد التعاقل اظهار
حماقت ايلمك معناسنه در يقال ثيتل الرجل اذا تحامق بعد تعاقل (الثجل) فتحتينله برآدمك قارنى بيو يوب صارقق
ياخود بوكورلرى و يانلرى طلوم كبى قبارو ب بلورمك معناسنه در يقال ثجل الرجل من الباب الرابع اذا عظم
بطنه واسترخى اوخرجت خاصرتاه (الاثجل) (والثجل) معظم وزننده قارنى بيوك وصارقق آدمه دينور وثجل
انوادى دره نك كگيش يرينه اطلاق اولنور (الثجلاء) حمراء وزننده اثجلك مؤنثيدر وكگيش چانطه يه ودغار جعبه
دينور يقال مزادة ثجلاء اى واسعة (الاثجلين) اثجل كلمه سندن جمع در داهيه سوزلره اطلاق اولنور ومنه يقال
طعن فلانا الاثجلين اى رماه بداهية من الكلام و بوافورين وفتكرين قبيلندندر كه عربلر اسماء دواهى يى
تأكيد وتهويل ايچون صيغهٔ عاقل اوزره جمع اوله رق ايراد ايدرلر (ثجل) قفل وزننده شق عاليه ده برموضعدر
(ثجل) يمع وزننده برموضعدر (ثرثال) ثاى مثلثه ايله خرغال وزننده احمد بن عبد العزيز بن احمد البغدادى نام محدثك
پدرينك جدى اسميدر بين المحدثين جزؤ مشهور صاحبيدر (الثرطلة) دحرجه وزننده صالقيلق وسلپوكلك
معناسنه در يقال به ثرطلة اى استرخاء ولباسى يره سوريه رك يوريمك معناسنه در يقال مرمترطلا اذا كان
يسحب ثيابه (الثرعلة) قنفذه وزننده خروسك بيوننده دكرمى طوپ تويلره دينور (الثرغلة) انجماله قنفذه
وزننده ديشى تلكى يه دينور (ثرغوب) زنبور وزننده براوت آديدر (الثرملة) دحرجه وزننده پستهلمك معناسنه در
يقال ثرمل الصبى اذا سلح وات يمك معناسنه در يقال ثرمل الرجل اذا اكل اللحم واتى تاتارى پشورمك على قول
مسافره تبرجه بتشدرمك ايچون طعامى چيك پشورمك ياخود آتش قورنده پشورمش اتك كولنى سلكميوب
ميدانه او يلجه كتورمك معناسنه در يقال ثرمل اللحم اذا لم ينضجه اولم ينضج طعامه تعجيلا للقرى اولم ينفض
ملته من الرماد لذلك وطعامى صاچند صقالنه دوكه رك والنى واغزنى بيلاشدره رق ييمجه يمك معناسنه در
يقال ثرمل الطعام اذا لم يحسن اكله فانتثر على لحيته و فمه وايشلديكى ايشده دقت وورزش ايميوب همان
كلشى كوزل ايشلمك معناسنه در يقال ثرمل عمله اذا لم يتنوق فيه (الثرمل) قنفذ وزننده برجانور آديدر (ام ثرمل)
ديشى صرتلان كنيه سيدر (الثرملة) قنفذه وزننده اوست دودغك طشره بوزنده اولان بيوقه دينور كه بروندن
بروجه ده اورته سنده اولور وقابده قلان بقيه يه دينور و تلكى يه دينور و برجل آديدر (الثعل) قفل وزننده
(والثعل) جبل وزننده (والثعلول) بهلول وزننده ديشلرك اكسه سنده بتن زائد ديشه دينور كه اكثرى بعد البلوغ
ظهور ايدر على قول ديشلرك منبتلرى مختلف اوله رق برى برينك اوستنه آور يلوب بتكشمسكه دينور يقال باسنانه ثعل
وثعل وثعلول اى سن زائدة خلف الاسنان اود خول سن تحت اخرى فى اختلاف من المنبت (الثعل) فتحتينله
ديشلرك منبتى مختلف اوله رق برى برينك اوزرينه بتكشمك معناسنه در يقال ثعلت سنه ثعلا من الباب الرابع
اذا تراكبت احديها على الاخرى وثعل ناقه نك واينكك وقيونك ممه لرينك باشلرنده اولان زائد نسنه يه دينور كه شكيل
طرزنده اولور على قول ممه لرينك امزكلرى اوستنده برزائد امزكه ياخود امزكك اوجى چتال اوله رق زائدينه دينور
(الاثعل) ديشلرى برى برينك اوزرينه يمانوب بتكشمش اولان آدمه دينور وبين الناس احسانله فضيلت زائده سى
اولان سيد وعالبشان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل اثعل اى سيد ضخم له فضول معروف (الثعلاء) حمراء وزننده
شول ديش اتنه وصف اولور كه ديشلرى برى برينك اوستنه بتكشيوب بيتمش اوله يقال لثة ثعلاء اذا تراكبت اسنانها
(الاثعال) همزه نك كسريله مهمانلر چوغالمق معناسنه در يقال اثعل الضيفان اذا كثروا واجرت عظيم اولمق
معناسنه در يقال اثعل الاجر اذا عظم ومخالفت ايلمك معناسنه در يقال اثعل القوم علينا اى خالفوا وبرماده
پك عظيم اولمغله جهت تشبث وسلوكى نامعلوم اولمق معناسنه در يقال اثعل الامر اذا عظم فلا يدرى كيف يتوجه له
ودوابك كيرتندن صويك باشى پك مزدحم اولمق معناسنه در يقال اثعل الورد اذا ازدحم (الثعول) صبور وزننده
ملحقانى واو يونتسى چوق اولان عسكره دينور يقال كتيبة ثعول اى كثيرة الحشو والتباع وزائد ممه سى اولان
ياخود امزكى چفته اولان ناقه يه دينور (الثعل) ثانك فتحى وضميله ثعل معناسنه در كه فتحتينله درنته كه ذكر اولندى
(ثعاله) ثمامه وزننده وثعال غراب وزننده ديشى تلكى يه دينور معرفه لا ينصرف در و بعضلر عندنده ثعاله
عنب الثعلب اسميدر كه چقال اوزمى ديدكلريدر وثعالة الكلأ چايرك قوريسنه ويابسنه دينور (المثعلة) مرحله

وزننده دیشی تلکی چوق اولان یره دینور یقال ارض مثعلة ای کثیر الثعالة (بنوثعل) ابن عمرو که صرد وزننده‌در
برجماعتدر ثعال غراب وزننده روحا ایله رویثه بیننده برشعب آدیدر (ثعل) قفل وزننده نجد دیارنده برموضعدر
و بر بوجك اسمیدر که تعفن ایدن قربه‌لرده متکوّن اولور ولئیم وفرومایه کمسه‌یه دینور (المثعل) محسن وزننده مزدحم
اولان صو باشنه دینور یقال ورد مثعل ای مزدحم (الثعلول) سرسور وزننده طارغین وغضبناك آدمه دینور
یقال رجل ثعلول ای غضبان واوج یادرت طرفدن دخی صاغمسی ممکن اولان قیونه دینور و بو سهولت وانقیادندن
یاخود ممه‌سنك زیاده‌لکندن ناشی اولور (الثفل) ثانك ضمی وفانك سکونیله (والثافل) برنسنه‌نك چوکندیسنه
دینور که دردی محرّفی طورطی تعبیر اولنور یقال فی الدواء والماء علا صفوه ورسب ثفله وثافله وهو ما استقرّ
تحت الشیء من کدرة وثفل دانه وغله جنسنه اطلاق ایدرلر تقول ترکتهم یأکلون الثفل ای الحبّ وال دکرمنك
آلتنه یایدقلری سفره‌یه دینور و ثافل انسان نجسنه دینور (الثفل) کتف وزننده دائما برنسنه‌نك چوکندیسنی
ولورتی وطورطوسنی اکل ایدن آدمه دینور یقال رجل ثفل اذا کان یأکل الثفل (المثافل) مسافر وزننده سود
و بوغرت قسمی اولمامغله حبوباتله تعیش ایدن آدمه دینور که بدوی طائفه‌سنك اول صورتده احواللری شدید
اولور یقال هم مثافلون ای یأکلون الثفل وهو الحبّ ای مالهم اللبن (الثفال) کتاب وزننده ابریغه دینور که ابدست
آلنور وال دکرمنی آلتنه یایدقلری سفره‌یه دینور وزهیر نام شاعرك اشبو ❊ فتعرککم عرك الهوی بثفالها
مصراعنده واقع بثفالها کلمه‌سنك بای علی یاخود مع معناسنه اولمغله ظرف محلیت حالده‌در حال کونها طاحنة
سکندر زیرا دکرمن چکنلر آلتنه سفره‌یی چکدکلری وقتده بسط ایدرلر وثفال دکرمنك آلت طاشنه دینور
ثفال دخی دینور غراب وزننده (الثفل) ثانك فتحیله ال دکرمنك آلتنه سفره یایمق معناسنه‌در یقال ثفل الرحی
ثفلا من الباب الاول اذا وقاها بالثفال و برنسنه‌یی برکرّه‌ده صاچمق معناسنه‌در یقال ثفل الشیء اذا نثره بمرّة
واحدة (الثفال) سحاب وزننده (والثفل) جبل وزننده آیاغی آغر حیوانه دینور (الاثفال) همزه‌نك کسریله برنسنه
چوکندیلی اولمق معناسنه‌در یقال اثفل الشراب اذا صار فیه ثفل (التثفل) تفعل وزننده برنسنه طورطولنمق
معناسنه‌در وطورطولتمق معناسنه لازم ومتعدی اولور ومنه یقال تثفله عرق سوء اذا قصر به عن المکارم یعنی
اول آدمی بداصل وفرومایه لکی مآثر ومکارم ومروّتدن قاصر و بی بهره ایلدی (المثافله) مثافنه وزننده
ومرادفیدر که برکسه ایله بریره چوکوب اوتورمق معناسنه‌در یقال ثافله بمعنی ثافنه (التثفیل) تفعیل وزننده
طعامی سود ایله برابر یمك معناسنه‌در که مراد طعام ارالغنده آیران کبی جابجا سود ایچه‌رك یمكدر کویا که طعامی
سوده ثفل ایدر تقول ثفلت عن اللبن بالطعام اذا اکلت الطعام مع اللبن (الثقل) قافله عنب وزننده آغرلغه
دینور یقال به ثقل ای ضدّ الخفة وثقل وثقاله اصاله وزننده مصدر اولورلر آغر اولمق معناسنه‌در یقال
ثقل الشیء ثقلا وثقالة من الباب الخامس ضدّ خفّ وکذلك حاملی بلورمك معناسنه مستعملدر یقال ثقلت
المرأة اذا استبان حملها واغاجك دالری اوزانوب قوّتلنمك معناسنه مستعملدر که اغرلقلرنی مستلزمدر یقال
ثقل الغرفج والثمام اذا تروّت عیدانه وقولق برمقدار جه صاغرلنمق معناسنه‌در که آغرلشمق تعبیر اولنور
یقال ثقل سمعه اذا ذهب بعضه (الثقیل) امیر وزننده (والثقال) سحاب وزننده (والثقال) غراب وزننده
وصفلردر آغر نسنه‌یه دینور جمعلری ثقال کلور ثانك کسریله وثقل کلور ضمله وثقیل باب رابعدن دخی وصف
اولور مرضی آغرلشوب مشتدّ اولان خسته‌یه دینور ثاقل کبی کما سیذکر (الثقل) فتحتیله مسافرك متاع وحشمنه
دینور ساز وسامان و بار و بنکاه معناسنه که آغرلق تعبیر اولنور یقال للمسافر ثقل کثیر ای متاع وحشم وشول
نفیس وعالیقدر نسنه‌یه دینور که کرانبها اولمغله صاحبی چوقلق استعمال ایلیوب حفظ وصیانت ایدر اوله یقال له
ثقل کثیر وهو کل شیء نفیس مصون ومنه الحدیث انّی تارك فیکم الثقلین کتاب الله وعترتی بونلرك هر بری شیء نفیس
ومصوندر والثقلان فی قوله تعالی (ایها الثقلان) الآیه الانس والجنّ زیرا بونلرك هر بری قطان ارض اولمغله
کویا که ارضی ثقیل ایدرلر یاخود ذنوب سببیله مثقللردر (الاثقال) همزه‌نك فتحیله ثقل کلمه‌سنك جمعیدر که ثانك
کسریله‌در برده مدفون اولان کنج ودفینه‌یه اطلاق اولنور ومدفون اولان موتایه اطلاق اولنور قال الشارح ومنه
قوله تعالی واخرجت الارض اثقالها ای کنوزها اوموتاها وانسانك متحمل اولدیغی ذنوب وآثامه اطلاق اولنور
وآغر یوکلره دینور یقال حملوا الدواب اثقالا ای احمالا ثقیلة (التثقیل) تفعیل وزننده آغر قلمق وآغرلتمق
معناسنه‌در یقال ثقله اذا جعل ثقیلا (الاثقال) همزه‌نك کسریله آغر یوك یوکلتمك معناسنه‌در یقال اثقله
اذا حمله ثقیلا وکذلك بلورمك معناسنه‌در یقال اثقلت المرأة اذا استبان حملها و برآدمی مرض ونوم ولأمت کبی

عارضه بصمق معناسنه مستعملدر يقال اثقله المرض والنوم واللؤم اذا علاه وثقله (المثقل) محسن وزننده حملی
آغرلشوب بيانه چقان عورته وسائره دينور يقال امرأة وفرس مثقل اذا استبان حملها (المثقلة) معظمه وزننده
دوشمه مقوله‌سنی بصدرن بصمق طاشنه دينور كه مرمردن اولور برطرفی قالقوب بورشمسون ديو قورلر (المثقال) محراب
وزننده برشيئك كندی مثلندن وزن وميزانه دينور كه مراد آنك آغرلغنده اولان نسنه‌در مثلا برمثقال كمش كه
بردينار اغرلغندن اولان كمش ديمكدر يقال مثقال الشیء ای ميزانه من مثله فقوله تعالى مثقال ذرّة ای زنة ذرّة
جمعی مثاقيل‌در ومثقال الذهب كه بردرهم وبرذرهمك سبعی اوله جقدر رمكوك ماده‌سنده تفصيل اولندی
ومثاقيل مؤنث وحوائجه اطلاق اولنور يقال التی عليه مثاقيله ای مؤنته (الثقال) سحاب وزننده ثقيل معناسنه‌در كه
ذكر اولندی وصغر يسی بيوك على قول آغر طبيعتلو تمكين ويزانتلو خاتونه اطلاق اولنور يقال امرأة ثقال ای مكفال
اوزان واياغی آغر كند حيوانه دينور يقال بعير ثقال ای بطیء (الثقل) نقل وزننده برنسنه‌نك خفت وثقلتنی بيلمك
ايچون الده تخمينله طارتمق معناسنه‌در يقال ثقل الشیء بيده ثقلا من الباب الاول اذا ارثقله (التثاقل) تفاعل
وزننده اوشنوب آغرلشمق معناسنه‌در يقال تثاقل وتباطأ وبركسنه نجدت ومبارزته حث وتحريك اولنديكن
قيام ومبادرتدن اوبالنوب تقاعد ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تثاقل القوم اذا لم ينهضوا للنجدة وقد استنهضوا اليها
(الثقلة) فتحاتله (والثقلة) ثانك كسريله (والثقلة) تمره وزننده والثقلة عنبه وزننده (والثقلة) فرجه وزننده
آغرلغه وباروبنكاهه اطلاق اولنور يقال ارتحل القوم بثقلتهم وثقلتهم وثقلتهم وثقلتهم وثقلتهم ای باثقالهم
وامتعتهم كلها وثقله تمره وزننده وثقله فتحاتله طعامك ثقلتندن ايچرويه عارض اولان آغرلغه دينور تقول
وجدت فی نفسی ثقلة وثقلة بعد الطعام وهی ما يوجد فی الجوف من ثقل الطعام (وثقله) ثانك فتحيله آدمی
بصدرن اويو قلمق حالتنه دينور كه كوزی آچقدن قالور تقول اثقلتنی الثقلة ای النعسة الغالبة (الثمل) فتحتيله
متاع وحشم معناسنه‌در كه ذكر اولندی وثقل مصدر اولور خسته آغرلشمق معناسنه يقال ثقل المريض ثقلا
من الباب الرابع اذا اشتد مرضه (الثاقل) ثقيل كبی خسته لكی آغرلشمش خسته‌يه دينور يقال مريض ثقيل
وثاقل واصبح ثاقلا ای اثقله المرض بوراده ثاقل نسب اوزره‌در وتام وكامل الوزن التونه وصف اولور يقال دينار
ثاقل ای كامل ويقال دنانير ثواقل ای كوامل وثاقل بربلده آديدر (المستثقل) اسم مفعولدر ثقيل عد اولنان
شيئه دينور وخسته لك ونوم ولؤم مقوله‌سی حالته باصلمش آدمه دينور (الثقال) جبال وزننده (والثقلاء) جهلاء
وزننده ثقيلك جمعيدر صحبتلری مستثقل نادان وكرانجان كسه لره اطلاق اولنور كه مقارنتلری ثقلت روحلريندن
يقال هم ثقال الناس وثقلاؤهم ای يكره صحبتهم (الثقل) ثانك كسريله برموضع آديدر (الثكل) ثانك ضميله موت
وهلاك معنالرينه‌در يقال اصابهم الثكل ای الموت والهلاك وبركسنه محبوبنی ياخود ولدنی ياوی قلمغه دينور اونده
فتحتينله ده لغتدر يقال اقلقه الثكل والثكل ای فقدان حبيبه اوولده وثكل فتحتينله مصدر اولور برآدم سوكيلی
دوستنی ياخود ولدنی ياوی قلمق معناسنه يقال ثكل فلان الحبيب اوالولد ثكلا من الباب الرابع اذا فقده (الثاكل)
(والثكلان) عطشان وزننده سوكيلی دوستنی ياخود ولدنی ياوی قلمش آدمه دينور مؤنثنده كذلك ثاكل وهايله
ثكلانه دينور قليل اولور يقال رجل ثاكل وثكلان ای ذو ثكل وامرأة ثاكل وثكلانة ای ذات ثكل (الثكول)
صبور وزننده (والثكلی) سكری وزننده بونلرده ولدنی ياوی قلمش عورته دينور (الاثكال) همزه‌نك كسريله
خاتون دائما ولدنی ياوی قيلر اولمق معناسنه‌در يقال اثكلت المرأة اذا لزمها الثكل وولدنی ياوی قلدرمق
معناسنه‌در يقال اثكلها الله ولدها اذا جعلها مثكلا (المثكل) محسن وزننده دائما ولدنی ياوی قيلان ماتمزده
خاتونه دينور جمعی مثاكيل‌در (المثكلة) محسنه وزننده شول قصيده‌يه وصف اولور كه آنده ماتمه متعلق مضامين
ايراد اولنه يقال قصيدة مثكلة اذا كانت قد ذكر فيها الثكل (المثكلة) مرحله وزننده دوستنی ياخود ولدی ياوی قلمغه
باعث اولان شيئه دينور ومنه يقال الحرب مثكلة للوالدات ای باعثة للثكل (الثكول) صبور وزننده ولدنی ياوی
قلمش خاتونه دينور كه ذكر اولندی وشول بيابانه وصف اولور كه اكا سلوك ايدن مفقود ونابود اوله يقال فلاة
ثكول ای من سلكها فقد (الاثكال) همزه‌نك كسريله (والاثكول) اطروش وزننده خرمانك سالقملو چوبنه
دينور عثكال معناسنه اثكال اعصار كبی افعال وزننده كلان اسمدر (الثلة) ثانك ولام مشددمنك فتحيله
قارشق قيون وكچی سوريسنه على قول چوق اولان سوريسنه وعلى رأی خاصة باكثر قيون سوريسنه دينور
جمعی ثلل كلور ثانك كسريله بدره وبدر كبی وثلال كلور سلال كبی يقال له ثلة ای جماعة الغنم اوالكثيرة منها
اومن ضأن خاصة وبالكرجه قيون يوكنه دينور يقال كساء جيد الثلة وهو الصوف وحده وقيل ودوه تويلريله

قارشق یو که دینور نوقیودن اخراج اولنان طپراغه دینور بونك جمعی ثلل کلور صرد وزننده وصحرالرده میل ومناره کبی نسنه‌لره دینور که یوله کیدنلر انلرك دیبلرنده کولکه لنورلر ودوه قسمنك صوسزلغی حالاتندن برحالته دینور که اول ایکی شرب بیننده اولان ایکی کونلك صوسزلقدر مراد ایکی کون صوسز قالوب صویه کلماری اوله جقدر (الاثلال) همزه‌نك کسریله برآدمك قیون سوری یعنی یاخود یوکی چوق اولمق معناسنه‌در یقال اثل الرجل اذا کثرت عنده الثلة و برآدمه دیوارك یاخود خانه‌نك ترمیم واصلاحیله امر ایلمك معناسنه‌در تقول اثللته ای امرته باصلاح ماثل منه (المثل) مقل وزننده ثله‌سی کثیر اولان آدمه دینور (الثل) ثانك فتحیله قیودن طپراق چقرمق معناسنه‌در یقال ثل البئر ثلا من الباب الاول اذا اخرج منها الثلة ای التراب (وثل) وثلل فك ادغامله هلاك ایلمك معناسنه‌در یقال ثلهم ثلا وثللا اذا اهلکهم وثل طوار ترسلمك معناسنه‌در یقال ثلت الدابة اذا راثت وطپراق یاخود قوم یعنی الایله برطرفه چالمق یاخود برجانبندن یقوب کیدرمك معناسنه‌در یقال ثل التراب المجتمع او الکثیب اذا حرکه بیده او کسر من احدی جوانبه وبنایی یقمق معناسنه‌در یقال ثل الدار اذا هدمه ومنه یقال ثل الله عرشه ای اماته او اذهب ملکه او عزه پس بوزاده عرشدن مراد وجودی یاخود تخت ملك وعزتیدر وثل قیویی طپراقلمق معناسنه‌در یقال ثل التراب فی البئر اذا هاله واقچه دوکمك معناسنه در یقال ثل الدراهم اذا صبها (الثلة) ثانك ضمیله جماعت انسانیه دینور ومنه یقال فلان لاتفرق بین الثلة بالفتح و بین الثلة بالضم ای بین جماعة الغنم و بین جماعة الناس وچوق اقچه‌یه دینور یقال ثلة من الدراهم ای کثیرة بونده فتحله ده جائزدر (الثلة) ثانك کسریله هلاککه دینور هلکه معناسنه جمعی ثلل در عنب وزننده (الثلل) فتحتینله هلاك ایلمك معناسنه‌در که ذکر اولندی وهلاك معناسنه‌در که اسمدر یقال اصابه ثلل ای هلاك وثلل الفم اغزده اولان دیشلرك دوکلسندن عبارتدر یقال رماه الله بثلل الفم ای ان تسقط اسنانه (الثلثلة) زلزله وزننده بودخی طپراق یاخود قوم یعنی برطرفی الایله رخنه‌دار ایلمك معناسنه‌در یقال ثلثل التراب المجتمع او الکثیب بمعنی ثله (المتثلل) تفعل وزننده بنایی یقلمق معناسنه‌در یقال ثل الدار فتثللت (الثلثل) هدهد وزننده یقلمش بنایه دینور که یقق تعبیر اولنور هدم معناسنه که فتحتینله درمهدوم معناسنه‌در (الثلیل) امیر وزننده صوینك چاغلدیسنه دینور علی قول صودوکیلورکن شارلدیسنه دینور تقول سمعت ثلیل الماء ای صوت جریه او صوت انصبابه (الثلثال) زلزال وزننده طعمی اکشی اولان نباتاتدن برنوع نبات آدیدر (الانثلال) انفعال وزننده برنسنه اوزره هرطرفدن اوشنوب ایلمك معناسنه‌در یقال انثلوا علیه اذا انثالوا (المثلل) محدث وزننده دائما مال جمع وادخار ایدن آدمه دینور یقال رجل مثلل ای جامع للمال (الثلی) ربی وزننده بر باد وتباه اولمش عزت وشوکتیه اطلاق اولنور یقال عزة ثلی ای هالکة (الثلیلان) جلجلان وزننده ایت اوزمی دیدکلری نباته دینور وقوری چایره دینور بونده ثانك کسریله لغت اعلادر (الثملة) ثانك ضمی وفتحیله (والثمیلة) سفینه وزننده قاب ایچره اولان شول دانه وغله‌یه وقاوده وخرمایه دینور که قابك نصفی قدر یا نصفندن اکسکجه اوله یاخود نصفندن زیاده جه اوله ثمله‌نك جمعی ثمل کلور صرد وزننده وثمائل کلور وثمله وثمیله حوضك یا قربه‌نك دبنده قلان جزء یجه صو بقیه‌سنه دینور واثمه تعبیر اولنان قیونك دبندن چقبان چاموره دینور ودوه‌یه قطران یاقربه‌یه یاغ سوردکلری یولك و بیتاغی پارچه‌سنه دینور وثمله رشد وجزم وفطانت اثرینه اطلاق اولنور ثمل کبی کما سیذکر (الثملة) فتحاتله بودخی حوض وقربه دیبلرنده قلان برمقدارجه صو بقیه‌سنه دینور ودوه وقربه یاغلیه جق یولك پارچه‌سنه دینور وحیض بزینه دینور (الثمانة) ثمامه وزننده (والثمیلة) سفینه وزننده یطنده طعام وشرابدن قلان بقیه‌یه دینور وثماله کپوکه دینور رغوة معناسنه یقال شرب ثمالة اللبن ای رغوته وثماله عوف بن اسلم که بربطن پدریدر لقبیدر کندی قومنی اطعام ایدوب کپوکلی سود ایچورمکله تلقیب اولندی (الثمیلة) سفینه وزننده ثمله وثماله معنالرینه در که ذکر اولندی واوراقلی دوشکلی بنایه دینور که ثملی طاشلر ایله دوشنمش اوله و برقوش آدیدر واکین یرلرنده صو ازکلك ایچون ساده طاشلر ایله چورلمش چوریکه ودائره‌یه دینور (المثملة) مکنسه وزننده بودخی دوه وقربه یاغلیه جق یولك پاره‌سنه دینور وسوزمه یوغردقو بجق سپده دینور که خرما پیراغندن ایشلنور وجوبانك آزیق چانطه‌سنه دینور که ایچنه آزغنی قیوب اموزنه کچورر (الثمل) ثانك ضمیله بودخی عقل وحزم ودرایت شائبه‌سنه اطلاق اولنور ثمله کبی یقال به ثملة وثمل ای شیء من عقل وحزم (الثمل) فتحتینله سرخوش اولمق معناسنه‌در یقال ثمل الرجل ثملا من الباب الرابع اذا سکر وکولکه‌یه دینور ظل معناسنه ومکث واقامت معناسنه‌در یقال ثمل فلان اذا اقام ومکث وثمله لفظنك جمعی اولور که حیض بزینه

دینور (الثمل) کتف وزننده سرخوشه دینور یقال شرب حتی اصبح ثملا ای سکرانا و برنسنه‌یه محبت اولان
کمسیه دینور تقول انا ثمل الی کذا ای محب له (الثمل) حمل وزننده (والثمول) شمول وزننده مکث واقامت
معناسنه در یقال ثمل الرجل ثملا وثمولا من الباب الثانی والاول اذا اقام ومکث و برآدمه مدد و یاردم ایدوب
ایشنی کورمك معناسنه در یقال ثمل قومهم اذا اغاثهم وقام بامرهم و برآدمی یدروب ایچوروب وهر لوازمنی بتورمك
معناسنه در یقال ثملهم ای اطعمهم وسقاهم وقام بامرهم و اکل ایتمك معناسنه در یقال ثمل الطعام ثملا
من الباب الثانی اذا اکل و یقال ماثمل شرابه بشیٔ ای ما اکل قبل ان یشرب طعاما (الثمال) کتاب وزننده
شول آدمه دینور که دائما قومنه مدد و یاورلك ایدوب امور وحوائجلرینه قیام ایدر اوله یقال هو ثمال قومه
ای غیاثهم یقوم بامرهم (الثمال) غراب وزننده (والمثمل) معظم وزننده شول زهره دینور که تربیه اولنوب قابده
مدت مدیده قالمغله کماله بالغ اوله که بلماش زهر اولور یقال سقاه الثمال والمثمل ای السم المنقع یعنی اتاماحتی اختمر
وثمال ثماله نك جمعی اولور که کپوکه دینور (المثمل) منزل وزننده ملجأ و پناه معناسنه در یقال هو مثمله ای ملجاؤه
(الثامل) جلاسی کهنه لنمش چوقدان پاسلو قلجه دینور یقال سیف ثامل ای قدیم العهد بالصقال وشول محله
دینور که لطیف وموافق اولمغله لطافتی انسانی آنده اقامته حمل وتشویق ایدر اوله (المثمل) محسن وزننده کپوکلی
سوده دینور کماسیذکر وثامل ایله معنای ثانیده مرادفدر یقال بلد ثامل ومثمل اذا کان یحمل المقام (المثمل)
محدث وزننده بودخی کپوکلی سوده دینور یقال لبن مثمل ومثمل ای ذو رغوة ومثمل کوکرجن قوشنك اصوات
والحانلری اوصافندندر یعنی کوکرجنك شول کونه اوتشیدر که سامعی باده کبی نشئه‌دار ایلیه ومنه یقال سمعت الحمام
یصوت مثملا وهو الذی یطرب ویکاد یثمل ای یسکر من یسمع صوته (الثاملیة) اشجع قبیله‌سی یوردنده برصو آدیدر
(المثملة) مرحله وزننده صهریجه دینور مصنعه معناسنه الثمیل امیر وزننده اکشی سوده اطلاق اولنور تقول سقانی
ثمیلا ای لبنا حامضا وطاغلرده وقیالرده صوایرکیلجك نقره‌یه وچقوره دینور (ثمیل) زبیر وزننده ابن عبدالله
الاشعری در که تابعیدر (التثمل) تفعل وزننده قابده اولان بقیه‌یی بالجمله ایچمك معناسنه در یقال تثمل ما فی الاناء
اذا تحساه (التثمیل) تفعیل وزننده برنسنه‌دن آرتوب بقیه قومق معناسنه در یقال ثمله اذا ابقاه (الثنتل) ثای
فوقیه ایله زبرج وزننده بودوره دینور (الثنتلة) قنطره وزننده ایکدین یمورطه‌یه دینور ومصدر اولور برکمسه
پاکلنده کدنصکره ینه مردار وملوث اولمق معناسنه یقال ثنتل الرجل اذا تقذر بعد تنظف (الثول) قول وزننده
بال آریسنك سوریسنه دینور جماعة النحل معناسنه مفردی یوقدر علی قول ارککنه دینور وطعمنده حموضت
اولان شجره دینور (الثول) فتحتینله خاصة قیون قسمنك اعضاسی کوشکلك وسلپوکلك پیدا ایتمکله صالنمق ومست
اولمق علی قول جنون کبی برعارضه درکه سراسمه اولمغله اصلا سورویه او یموب اوتلاقده سرسری بری اوته
دوران ایدر یقال ثولت الشاة ثولا من الباب الرابع وهو استرخاء فی اعضائها خاصة او کالجنون یصیبها فلا تتبع الغنم
وتستدیر فی مرتعها (الاثولال) افعلال وزننده ثول معناسنه در یقال اثولت الشاة اثولالا بمعنی ثول (التثول) تفعل وزننده
برآدمه شتم وقهر ایله حواله وشرکیر اولمق معناسنه در یقال تثول علیه اذا علاه بالشتم والقهر و بال آریلری برکوب
طوپلنمق معناسنه در یقال تثولت النحل اذا اجتمعت والتفت (الانثیال) انفعال وزننده بردن دوکلمك معناسنه در
یقال انثال التراب اذا انصب وقوهٔ ناطقه ده سوز چوغالوب بیدرپی اسان طولمق معناسنه مستعملدر کویا که
ناطقه‌یه کلام اوشونتوایدر یقال انثال علیه القول اذا تتابع وکثر قلم یدر بایه یبدأ (الثویلة) سفینه وزننده بربلوك
طوب چارلغه دینور وشول جماعته دینور که متفرق اوبه‌لردن کلوب برکش اوله‌لر (الثوالة) جبانه وزننده چوق
چکرکه سوریسنه دینور وبو جبانه کبی اسمدر (الاثول) احمر وزننده مجنونه دینور واحمق و بیغز آدمه دینور
و برکسیه مدد ونصرت خصوصنده کذلك خیر وحسنه خصوصنده ومطلقا کار وعملده بطیٔ وکرانطبع اولان
آدمه دینور وسکرتمسی آغر قابران طواره دینور جمعی ثول در ثانك ضمیله (الثول) قول وزننده برآدم احمق
اولمق علی قول کندیده نوعا جنون شائبه‌سی بلورمك معناسنه در یقال ثال الرجل ثولا اذا حمق او بدا فیه الجنون
ولم یستحکم وقابده اولان نسنه‌یی دوکمك معناسنه در یقال ثال ما فی الوعاء اذا اصب مافیه (الاثاولة) اسافله وزننده
کویا که ثول کلمه‌سندن جمع الجمعدر کاهل وقابران اشخاصه دینور یقال اشباح اثاولة ای بطاء (الثولاء) حمراء
وزننده اثول کلمه‌سندن مؤنثدر یقال شاة ثولاء ای مجنونة ونعیم بن الثولاء بصره مصوباشلغنه متصرف برآدم ایدی
(ثهلان) سلمان وزننده برطاغك آدیدر و برجل اسمیدر (ثهلل) جعفر وقنفذ وجندب وزنلرنده مجهول وغیر معروف
اسمیدر یاخود اسماء باطله‌دندر وغیر منصرف اوله رق استعمال اولنور که علمیت ووزن فعل سببلری واردر یقال هو

الضلال بن تهلل اى الذى لايعرف اومن اسماء الباطل (الثهل) فتحتيله براوزرمايلوب دوشمك معناسنه در يقال
ثهل الشيء ثهلا من الباب الرابع اذا انبسط على الارض (ثهلل) جعفر وزننده ساحل كاظمه قربنده برموضعدر
الثيل ثانك كسرى وفتحيله دوه نك وسائر حيوانك ذكرى غلافنه دينور على قول ذكرلرينه دينور وثيل ثانك
كسريله برنبات آديدر ثيل دخى ديرلر كبس وزننده تركيده آيرق ديدكلرى نبات اوله جقدر (الاثيل) احمر وزننده
ذكرينك غلافى بيوك اولان دوه يه دينور جمعى ثيل كلور ثانك كسريله (ثيله) كبسه وزننده قطن نام محلده برصودر

ج

فصـــــل الجيم (الجأل) جعل وزننده برى اوته كيدوب كلمك معناسنه در يقال جأل الرجل جألا
من الباب الثالث اذا ذهب وجاء و يوك و يباغى بركدرمك معناسنه در وكندى بركمك معناسنه اولمغله لازم ومتعدى
اولور يقال جأل الصوف اذا جمعه او اجتمع (الجألان) فتحاتله طوپال اولمق معناسنه در يقال جئل الرجل جألانا
من الباب الرابع اذا عرج (الاجئلال) افعلال وزننده برنسنه دن قورقمق معناسنه در يقال اجئلّ عنه اذا فزع
(الجئلال) دحراج وزننده بو دخى بلكايوب قورقمق معناسنه در يقال جئلل عنه جئلالا اذا فزع (جيأل) حيدر
وزننده (وجيأله) حيدره وزننده غير منصرف اوله رق (وجيل) فتحتيله (والجيأل) معرّف باللام اوله رق
حيدر وزننده صرتلانه دينور ضبع معناسنه (الجيألة) حيدره وزننده يارهنك چركنه دينور يقال مسح جيألة الجرح
اى غثيثه (جبّل) جعفر وزننده بمنده ديار نهدترابنده برموضع آديدر (الجبل) فتحتيله مطلقا وتدارضه دينور
كه طاغ تعبير اولنور فارسيده كوه دينور كرك عظيم وكرك طويل اولسون اكر بشقه جه منفرد اولورسه اكه ياخود قه
دينور جمعى اجبل كلور افلس وزننده وجبال كلور جيمك كسريله واجبال كلور وجبل برقومك سيد وذيشاننه كذلك
عالم وفاضلنه اطلاق اولنور يقال هو جبل قومه اى سيد هم وعالمهم و بخيل وممسك شخصه اطلاق اولنور يقال
فلان جبل اى بخيل وجبل اسماء ندر جبل بن جوّال اصحابه ندر (بلاد الجبل) اذربيجان اولكه سيله عراق عرب
بيننده واقع مملكته دينور كه نيجه بلاد وخوزستان وفارس و بلاد ديلمدن عبارتدر محدّثيندن حسن بن على الجبلىّ
اورايه نسبت اولنور (الجبلان) طىّ قبيله سنه مخصوص سلمى واجأ نام ايكى طاغه اطلاق اولنور (الاجبال)
همزه نك كسريله طاغه وارمق معناسنه در يقال اجبل القوم اذا صاروا الى الجبال و برآدمى بخيل بولمق معناسنه در
يقال اجبله اذا وجده جبلا اى بخيلا ومتكلمه سوزدشوارلنوب انقباض وانجماد كلمك معناسنه مستعملدر يقال
اجبل الشاعر اذا اصعب عليه القول وقيوقازان كسه پك يره وارمق معناسنه در يقال اجبل الحافر اذا بلغ المكان
الصلب وزور وجبر ايلمك معناسنه در يقال اجبله اذا اجبره و برآدمك اوقنك تمرنى ياقلجى جبل يعنى كند اولمق
معناسنه در يقال اجبلوا اذا اجبل حديدهم كاسيذكر (ابنة الجبل) يلانه اطلاق اولنور حيه معناسنه وآفت
وداهيه يه اطلاق اولنور يقال رماه الله بابنة الجبل اى بالداهية وطاغ تپه سنده نابت قين اغاجندن دوزلمش يايه
اطلاق اولنور (المجبول) عظيم الخلقه كوه پيكر آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مجبول اى عظيم (الجبل) حبل
وزننده اوحولوسنه دينور ساحه معناسنه ومصدر اولور براتمق معناسنه يقال جبلهم الله جبلا من الباب الثانى
والاوّل اى خلقهم و برطبيعتله طبيعتلندرمك معناسنه در يقال جبله على الشيء اى طبعه وجبر وزور ايلمك
معناسنه در يقال جبله اذا اجبره وجبل تصلق وغليظ وكنده شيئه دينور مجبول معناسنه در ومنه يقال رجل جبل
الرأس اى قليل الحلاوة (الجبل) جيمك كسرى وضميله چوق شيئه دينور كثير معناسنه (الجبل) جيمك ضميله
قورى اغاجه دينور وجماعت انسانيه دينور يقال جاء جبل من الناس اى جماعة (الجبل) عنق وزننده (والجبل)
عدل وزننده والجبل عتلّ وزننده (والجبل) طمرّ وزننده (والجبلة) طمره وزننده (والجبيل) امير وزننده
بونلرده جماعت انسانيه دينور (الجبل) كتف وزننده تصلق و ياقشقسز بونلمش اوقه دينور يقال سهم جبل
اى الجافى البرى وعند البعض مطلقا يوغون وتصلق وناتراش نسنه يه دينور وديشى دموردن دوزلمش تمرنه دينور كه
كند اولوب كچمز اولور (الجبلة) جيمك فتحى وكسريله يوزه دينور وجه معناسنه على قول بشره سنه دينور
ياخود ناظره مقابل كلان يرينه دينور يقال به صباحة الجبلة اى الوجه او بشرته اوهى ما استقبلك منه و يوغون
كوده لو تصلقجه عورته دينور وعيب ونقيصه معناسنه در يقال مافيه جبلة اى عيب وزور وقوّت معناسنه در يقال به
جبلة اى قوّة و يرك پكلكنه وصلابتنه دينور (الجبلة) جيمك كسرّيله وضميله (والجبلة) طمرّه وزننده امت وجماعت
معناسنه در يقال جبلة وجبلة كثيرة اى امّة وجماعة و برنسنه نك اصل ومباسنه دينور يقال هو قوىّ الجبلة اى الاصل
وثوبك مايه وقوامى اولان نسج اولنه جق ايپلكه دينور ومنه ثوب جيد الجبلة اى الغزل وغلظت معناسنه در يقال
رجل ذو جبلة اى غليظ الجبلة جيمك ضميله امت وجماعت معناسنه در واوركجه دينور سنام معناسنه وفتحله جائزدر

(الجبلة) طمرة وزننده بودخى امت وجماعته دينور وخلقت وطبيعت معناسنه در يقال كريم الجبلة اى الخلقة وچوقلغه دينور يقال به جبلة اى كثرة (الجبلة) حزقة وزننده بودخى چوقلق كثرت معناسنه در و برنسنه نك اصل واساسنه دينور (الجبلة) جيمك حركات ثلاثيله (والجبلة) فتحاتله يرادلش خلقت ونهاد وطبيعت معناسنه در يقال جبله فلان وجبلته على الكرم اى خلقته وطبيعته (الجبال) كتاب وزننده جسده وبدنه دينور يقال بعير عظيم الجبال اى الجسد والبدن (جبيل) زبير وزننده فيد قربنده برطاغ آديدر واقاعيه ايله مسلح ميانده برطاغدر كه آنده بان اغاجلرى نابت اولور وسواحل دمشقده بر بلده آديدر عبيد بن خيار واسمعيل بن حصين ومحمد بن الحارث وابو سعيد المحدثون الجبليون اورادندر ورضا ابن جبيل قضاعه نسبى رجالندندر (جبل) جيمك فتحى وباى مشدده نك ضميله شاطئ دجله ده برقريه در موسى بن اسمعيل وحكم بن سليمان واحمد بن حمدان واسحق بن ابراهيم المحدثون الجبليون آندندر (ذوجبله) جيمك كسريله يمنده برموضعدر (جبله) غرفه وزننده عدن ايله صنعا ميانده بر بلده در (الجبيلة) سفينه وزننده قبيله معناسنه در (الجبلة) تشديد لامله ابله وزننده قيتلق وقوراقلق يلهدينور سنه محدبه معناسنه (التجبيل) تفعيل وزننده برنسنه يى كسوب طوغرمق معناسنه در يقال جبله اذا قطعه (التجبل) تفعل وزننده برنسنه يى سپورى آلمق معناسنه در يقال تجبل ماعنده اذا استنظفه (الجبلة) تمرة وزننده (والمجبال) محراب وزننده قالين كودهلو عورته دينور يقال امرأة جبلة ومجبال اى غليظة (جبله) فتحاتله نجدده برموضع وتهامه ده برقريه آديدر وساحل بحر شامده بر بلده در محدثيندن سليمان بن على وعثمان بن ايوب وعبد الرحمن بن شعيب الجبليون اندندر وبحرين قضاسنده برقريه در وحجازده برموضعدر ذكر اولنان سليمان بن على اكا منسوب اولديغى بعضلردن مرويدر وجبله اسامى‌دندر جبلة بن حارثه وجبلة بن عمرو بن الازرق وابن مالك وابن الاشعر وابن ابى كرب وابن ثعلبه وابن سعيد ومنسوب اوليه رق نجه جبله نام ذوات اصحابدندر وجبلة بن سحيم وجبلة بن عطيه محدثلردر وجبلة بن ايهم آخر ملوك غسان در عمرو بن النعمان الجبلى نسلندندر واتمام محمد بن على الجبلى جبل انداسدندر ومحمد بن عبد الواحد الجبلى الحافظ ضياء الدين شامده جبل قاسيونه منسوبدر ومحمد بن احمد بن على واحمد بن عبد الرحمن الجبليان محدثلردر (الجبيل) امير وزننده جماعت انسانى يه دينور كه ذكر اولندى ومطلقا تصلق وغليظ وچركين نسنه يه دينور ومنه يقال رجل جبيل الوجه اى قبيحه (جبيله) جهينه وزننده بحرين اعمالندن برقصبه در (جبول) تنور وزننده حلب قربنده برقريه در (الجنبل) قنفذ وزننده اغاجدن مصنوع يومرى وقالين قواطه يه وچناغه دينور (جبريل) جبرمادهسنده ذكر اولندى (الجهل) سمند وزننده تصلق وياقشقسز آدمه دينور يقال رجل جيهل اى جاف (الجثل) جيمك فتحى وثاى مثلثه نك سكونيله (والجثيل) امير وزننده چوق وكورا ولوب برى برينه صارمشمش طوپ اغاجلغه وصاچه دينور على قول قصه اوله رق قالين وقبا اولانه ياخود سياه وكثيف اولانه دينور ياخود مطلقا صيق وقبا اولوب برى برينه صارمشق طوپ اولان شيئه دينور الجثالة اصاله وزننده (والجثولة) عموبه وزننده برنسنه جثيل اولمق معناسنه در يقال جثل الشعر والشئ وجثل جثالة وجثولة من الباب الرابع والخامس اذا كان جثيلا الجثلة تمرة وزننده ايرى قرنجه يه دينور جمعى جثل در تمركبى و يبراقلرى كود وفراوان ايرى اغاجه دينور يقال شجرة جثلة اى الكثيرة الورق الضخمة (الاجثيلال) اشميراز وزننده قوش تويلرنى قبارتمق معناسنه در يقال اجثأل الطائر اذا انفش ريشه واوت قسمى بويلنوب كورا ولوب برى برينه صارمشمق ياخود بويلنوب حركته بشلامغله يولمغه قابل اولمق معناسنه در يقال اجثأل النبت اذا طال والتف او اهتز وامكن ان يقبض عليه وقوشك تويلرى اورپروب قبارمق معناسنه در يقال اجثأل الريش اذا انتفش و برآدم غضبه كلمكله شر وقتاله ياغمق معناسنه در يقال اجثأل فلان اذا غضب وتهيأ للقتال والشر (المجثئل) مشمعل وزننده انلوعريض نسنه يه دينور وديكيلوب طوران شيئه دينور (الجثل) جيمك فتحيله يل برنسنه يى صيروب ايلتمك معناسنه در يقال جثلته الريح جثلا من الباب الاول اذا جفلته (الجثال) غراب وزننده طو يغارقوشنه دينور (الجثالة) ثمامة وزننده خزان اولوب دوكيلان اغاج يپراقلرينه دينور (الجثل) فتحتينله انايه دينور ام معناسنه وزوجه يه دينور ومنه يقال ثكلته الجثل وفسر بهما (الجحل) جيمك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله قيا كلرينه دينور حرباء معناسنه وايرى كلره دينور وآرى قسمنك بكنه دينور كه بيوك اولور يعسوب معناسنه وايرى طلومه دينور وبوق بوجكنه دينور جمعى جحول وجحلان كلور جيملرك ضميله وايكى يانلرى ايرى وقبا آدمه دينور يقال رجل جحل اى عظيم الجنبين وخرده دوه‌لره دينور وجحل اسامى‌دندر جحل بن حنظله برشاعردر وحكم بن جحل وسالم بن بشر بن جحل تابعيلردر وجحل مصدر اولور يره چالمق معناسنه يقال جحله

جعلا من الباب الثالث اذا صرعه (التجحيل) جحل معناسنه در يقال جحله اذا صرعه (الجحلاء) حمراء وزننده
ناقهٔ عظيمه يه دينور (الجحل) حيدر وزننده بيوك قيايه دينور وشول بيوك بالق درينسه دينور كه اندن قلقان
دوز يلور وطلقالرى و بيوك شبثه دينور (المجحل) معظم وزننده يره چالنمش مصروع معناسنه در (الجحال)
غراب وزننده آغو يه دينور سم معناسنه (الجحدلة) دحرجه وزننده بر آدم دوه جى على قول كرابجى اولمق معناسنه در
يقال جحدل الرجل اذا صار جمالا او مكاريا وفقير ايكن زنكين اولمق معناسنه در يقال جحدل فلان اذا استغنى
بعد فقر و بركسنه يى يره يقمق على قول بغلمق معناسنه در يقال جحدل فلانا اذا صرعه اور بطه وطولدرمق
معناسنه در يقال جحدل الاناء اذا ملأه ومال بركذرمك معناسنه در يقال جحدل المال اذا جمعه ودوه لرى
طوپليوب كرايه قوشمق معناسنه در يقال جحدل الابل اذا ضمها واكراها (الجحدل) جعفر وزننده (والجحدل)
قنفذ وزننده هر يانى او يغون اتنه طلو سموز او غلانه دينور (الجنجدل) كنهبل وزننده بودوره دينور (الجحشل) شين معجمه
ايله جعفر وزننده (والجحشل) قنفذ وزننده والجحاشل علابط وزننده جست وچالاك آدمه دينور (الجحفل)
جعفر وزننده چوق عسكره دينور يقال جاء الامير بجحفل اى جيش كثير وسيد وكريم آدمه دينور يقال
هو جحفل اى سيد كريم و يانلرى ايرى وقبا آدمه دينور يقال رجل جحفل اى العظيم الجنبين (الجحفلة)
جوهره وزننده بتون طرنقلو طوارك دوداغنه دينور آت وقاطر واشك كبى نته كه انسان دوداغنه شفه دينور وآت
قسمنك قوللرينك اچ يوزلرنده فلورى مقدارنده ايكى دانه تو يسنز جه نشانلرك ومهره لرك هر برينه دينور كه
خلقى تمغا طرزنده اولور وجحفله مصدر اولور آتوب يره چالمق معناسنه يقال جحفله اذا صرعه ورماه
و برآدمى كندى فعليله تبكيت واسكات ايلمك معناسنه در يقال جحفله اذا بكته بفعله (التجحفل) تدحرج وزننده
بركمك معناسنه در يقال تجحفل القوم اذا تجمعوا (الجحنفل) سمندل وزننده قالين دوداقلى آدمه دينور يقال رجل
جحنفل اى الغليظ الشفة (الجخدل) خاى معجمه ايله جعفر وقنفذ وزنلرنده هر يانى او يغون اتلو جانلو او غلانه دينور
يقال غلام جخدل اى حادر سمين (الجدل) جيمك فتحى ودالك سكونيله اوركو يى محكم ايلمك معناسنه در كه محكم
بوكمك اوله جقدر يقال جدل الحبل جدلا من الباب الثانى والاول اذا احكم فتله وجدل قازق كبى قوتى وشديد
اولان ذكره اطلاق اولنور واللرك واياقلرك وسائر اعضانك متين ومحكم اولان اوزون كيكلرينه اطلاق اولنور
و بدنده شول كميكه دينور كه كتوك كبى بوغون ومحكم اولوب واكاسائر كميكلر قارشميوب بشقه جه اوله او بجه كميكى كبى
بونلرده كسر ايله ده جائز در جمعى اجدال كلور وجدول كلور وجدل مصدر اولور آهو وسائر حيوان ياورى بلرى قوتلنوب
انلسى آرقه سنه او يوب كيدر اولمق معناسنه در يقال جدل ولد الظبية وغيرها جدلا اذا قوى وتبع امه وسنبله اوزلنمك
معناسنه در يقال جدل الحب فى السنبل اذا وقع و برآدمى يره يقمق معناسنه در يقال جدله اذا صرعه على الجدالة
وجدل قبر ومزاره اطلاق اولنور (الجديل) امير وزننده تصمه دن اورلمش يولاره دينور ودوه بيوننه كجردكلرى
ايپه دينور كه تصمه دن ياخود قيلدن اورلمش اوله ونعنوان عربك وشاح تعبير ايتدكلرى زينته دينور كه كردنلرينه
حمائل وارى طاقنورلر جمعى جدل كلور كتب وزننده وجديل نعمان بن منذرك بر يوغور ينك اسميدر (المجدول)
كميكلرى متناسب ولطيف واندام وتركيبى محكم وقوند آدمه دينور يقال رجل مجدول اى لطيف القصب محكم
الفتل (الاجدل) قوريمى قوند وخوش اولان عضوه وصف اولور يقال ساعد اجدل اى حسن الطى واجدل
صقر اسميدر كه جوارح طيوردن چاقر تعبير ايتدكلريدر فارسيده چرغ دينور جمعى اجادل در واجدل ابوذر
الغفارينك رضى الله عنه حضرتلرينك فرسى اسميدر وجلاس بن معدى كرب الكندى فرسنك آديدر وبنو
جديله دن مشجعه نك فرسى اسميدر (المجدولة) (والجدلاء) حمراء وزننده قوريمى قوند وكوزل و ياقشقلى بالدره
وصف اولور يقال ساق مجدولة وجدلاء اى حسنة الطى ومحكم اورلمش زرهه وصف اولور جمعى جدل در
جيمك ضميله يقال درع جدلاء ودروع جدل اى محكمة وجدلاء بر ديشى كلبك آديدر وقولقلرى برطرفه بوكك
وقبوريق اولان قيونه دينور يقال شاة جدلاء اى المثنية الاذن و برطرفه طوغرى ور بجه اولان شقشقه يه يعنى
دوه نك اغزندن چقان قرزل دغار جغه وصف اولور يقال شقشقة جدلاء اى مائلة و برشيئك جهتنده سمت
وناحيه سنده مستعملدر ومنه يقال ذهب على جدلائه اى على وجهه وناحيته (الاجدلى) نفسنه نسبتله
بودخى اجدل كبى چاقره دينور صقر معناسنه (المجدل) منبر وزننده كوشكه دينور قصر معناسنه جمعى مجادل در
قال الشارح ومنه قول الاعشى * فى مجدل شيد بنيانه * اى فى قصر بوراده قصير نسخه لرى غلطدر ومجدل يك
مجادل ومنازع آدمه دينور و بر موضع آديدر (الجدالة) سحابه وزننده يره دينور ارض معناسنه يقال القاه على الجدالة

اي الارض وعند البعض يوفقه جه قومساله دينور وشول خرما قورغبه دينور كه هنوز يكشميوب لكن دكرميلنوب
يشللنمش اوله واياقلري اوزونجه خرده قرنجه يه دينور (التجديل) يودنجي يره يقمق معناسنه در (الانجدال) انفعال
وزننده (والتجدل) تفعل وزننده مطاوعلردر يره چالنمق معناسنه در يقال جدّله جدلا فانجدل وتجدّل اى صرعه
فانصرع (الجدول) وصول وزننده يك ومحكم اولمق معناسنه در يقال جدل الشئ جدولا من الباب الاول اذا
صلب (الجدل) كتف وزننده (والجدل) عدل وزننده جدولدن وصفدر يك وسخت اولان شيئه دينور يقال شئ
جدل وجدل اى صلب وجدل كتف وزننده يك منازع ومجادل آدمه دينور (الجدل) فتحتينله عن اقتدار شدتله
نزاع وخصومت ايدر اولمق معناسنه در يقال جدل الرجل جدلا اذا اشتدت خصومته وقدر عليها وبو احكام
فتل معناسندن مأخوذ در (المجادلة) مقاتله وزننده (والجدال) قتال وزننده بركمسه ايله شدتله مخاصمه ايلمك
معناسنه در يقال جادله مجادلة وجدالا اذا خاصمه باللدد (المجدال) محراب وزننده بودخي يك مجادل ومنازع
آدمه دينور يقال رجل جدل ومجدل ومجدال اى شديد الجدال (المجدل) مقعد وزننده جماعت انسانيه دينور
(الجديلة) قبيله وزننده ومرادفيدر وسجيت وفطرت وشاكله معناسنه در يقال عمل على جديلته اى شاكلته
وناحيه معناسنه در وكوكرجين مقوله سى قوش قوبجق قفسه دينور وحال واسلوب وطريقه معناسنه در
يقال القوم على جديلة امرهم اى حالتهم الاولى وطريقتهم ويقباسمر عرب كوملكي طرزنده بردرلو ثوبه دينور كه
عرب صبيانى وحايض خاتونلر كيرلر وجديله اسماء نسواندندر جديله بنت سبيع بن عمرو وحير قبيله سندن
برجماعتك والده سيدر نسبتنده جدلى دينور عربى وزننده (الجدّال) شدّاد وزننده جديله ديدكلرى قوش قفسى
ييان آدمه دينور (جدال) غراب وزننده موصل اعمالندن بر بلده در (مجادل) اسم فاعل بنيه سيله خابور قضاسنده
بر بلده آديدر (الجدول) جعفر وزننده (والجدول) خروع وزننده نهر صغيره دينور وخاصة بر نهر معروف اسميدر
(الجدلة) تمره وزننده ديبك وهاون النه دينور (الاجدال) همزه نك كسريله آهو مقوله سى ديشي حيوانك ولدى
قوتلنوب كندبسيله كزر اولمق معناسنه در يقال اجدلت الظبية اذا مشى معها ولدها (الجذل) جيمك كسرى
وذال معجمه نك سكونيله اغاج مقوله سنك يوقرى طوروسى كتدكدنصكره قلان اوجه سنه وكوكنه دينور على قول
اغاجك كتوكنه دينور كه خرمانك كسلمش بداغى ديى طرزنده اولور جيمك فتحيله ده جائزدر جمعى اجذال وجذال
كلور جيمك كسريله وجذول وجذوله كلور جيملرك ضميله يقال انتصب كالجذل وهو اصل الشجرة وغيرها بعد ذهاب
الفرع اوما عظم من اصول الشجرة وماعلى مثال شماريخ النخل من العيدان واياق قابنك اوجنه دينور وطاغلك
مرئى وظاهر اولان تپه سنه دينور جمعى اجذال كلور وآزجه ماله اطلاق اولنور يقال له جذل من المال اى قليل
وشول سيورى كتوك طرزنده يوغون اغاجه دينور كه دوه قسمنك يتاغنه ديكرلر ايوز وكچيك دوه لر كلوب اكا سورتمك
ايچون مصغرنده جذيل دينور ومنه قول الحباب بن المنذر * انا جذيلها المحكك وعذيقها المرجب * تصغيرلرى تعظيم
ايچوندر ومنه يقال انا جذل برهان اى صاحب برهان وعربلر دواب ومواشى قسمنك ضبط وصيانت ورعايتى خصوصنده
رفيق ومعاون اولان آدمه جذل مال اطلاق ايدرلر يقولون فلان جذل مال اى رفيق بسياستها (جذل الطعان)
مشاهير عرب دن علقمة بن فراسك لقبيدر (الجذول) وصول وزننده اغاج كبي دكيلوب طورمق معناسنه در يقال
جذل الشئ جذولا من الباب الاول اذا انتصب وثبت (الجذل) فتحتينله شادان اولمق معناسنه در يقال جذل الرجل
جذلا من الباب الرابع اذا فرح (الجذل) كتف وزننده (والجذلان) سكران وزننده مسرور وشادان كمسه يه دينور
و بعض اشعارده ضرورة جاذل عنواننده وارد اولمشدر يقال رجل جذل وجذلان اى فرح (الاجذال) همزه نك
كسريله برآدمى سوندرمك معناسنه در (الاجتذال) افتعال وزننده سونمك معناسنه در يقال اجذله فاجتذل
اى افرحه فابتهج (الجاذل) شول طلومه دينور كه ايچنده اولان سودك طعمنى تغيير ايدر اوله يقال سقاء جاذل
اذا غير طعم اللبن (التجاذل) تفاعل وزننده كين وعداوت ايدشمك معناسنه در يقال تجاذلوا اذا تضاغنوا
وتعادوا (الجذلة) فرحه وزننده شول آصمه يه وصف اولور كه صوسزلقدن چبوقلرى وفليزلرى قيون چقلمش اوله
يقال كرمة جذلة اذا نبتت وجعدت عيدانها يعنى من العطش (الجرل) فتحتينله طاشلره دينور پس مفردى
جرله در على قول اغاجلو طاشلغه ياخود يك وسخت وغليظ اولان مكانه دينور جمعى اجرال كلور وجرله صدر
اولور بر محل يك وقاتى وغليظ اولمق معناسنه در يقال جرل المكان جرلا من الباب الرابع اذا صلب وغلظ (الجرل)
كتف وزننده طپراغي يك وغليظ اولان مكانه دينور بونكده جمعى اجرالدر (الجرولة) جعفر وزننده طاشلق
يره دينور سنكستان معناسنه وطاشلره على قول الـ قياسنه دينور تحملنه قدر وبرنجى جانورلردن برجانورلر

اسميدر وحطيئة العبسى نام شاعرك لقبيدر (الجرول) علبط وزننده (والجرولة) علبطه وزننده بونلرده
طاشلق يره دينور (الجريال) جيمك كسريله قرمزى بويه يه دينور يقال صبغه بالجريال وهو صبغ احمر وجريال
الذهب آلتونك حمرتنه دينور واصپورك ابتدا اچقان عصارەسنه دينور ومطلقا صافى وخالص اولان رنكه دينور
قرمزى وسائرى اولسون وباده يه دينور خمر معناسنه على قول بادەنك رنكنه دينور وعباس بن مرادسك
وقيس بن زهير نمرينك فرسلرى اسميدر (الجريالة) جيمك كسريله بودخى باده يه ياخود رنكنه دينور (الجرولة)
جيمك فتحيله اعلاى ديار نجدده غنى قبيله سى يوردنده برصو آديدر (جرول) جندب وزننده يمنده برقريه ياخود
برصو آديدر (الاجرال) همزەنك كسريله قيو قازاركن پك ويوريره وارمق معناسنه در يقال اجرل الحافر
اذا حفر فبلغ الجراول (الجرثلة) ثاى مثلثه ايله دحرجه وزننده ال ايله طپراغى صاورمق معناسنه در يقال
جرثل التراب اذا سفاه بيده (الجردبيل) زنجبيل وزننده جردبان معناسنه در واول شول كسه در كه سفره باشنده
برمقدار طعام آلوب صول النه حفظ ايدوب وخلق ايله برابرجه صاغ اليله يمكه بشلر خلقك اوكنده اولان طعام
بتدكدنصكره كنديسى اول صقلديغى طعامى اكل ايدر مترجم دير كه جردبال جردبان معربيدر عربلر اخذ ومعناى
مزبورده تلاعب ايلديلر بعده آندن جردبيل كلمه سنى دخى اخذ ايتديلر (الجردحل) جيمك كسريله درميه دينور
وادى معناسنه وپك ايرى كوه پيكر دوه يه دينور اركك نه ودیشیسنه اطلاق اولنور (الجردلة) دحرجه وزننده
اشاغى يه دوشمكه مشرف اولمق معناسنه در يقال جردل الرجل اذا اشرف على السقوط ووقع فى صحيح
البخارى فنهم الموبق بعمله ومنهم من يجردل وفى رواية فنهم المجردل كلاهما بالجيم فيما ضبطه ابو محمد الاصيلى
وفسره بالاشراف على السقوط وحكى ابن الصابونى المجردل بالجيم والزاى المعجمة وهو وهم ورواية الجمهور
بالخاء المعجمة والراء المهملة ومعناه المقطع بالكلاليب او المصروع كما سيأتى (الجرعبيل) زنجبيل وزننده يوغون
وغليظ شيئه دينور يقال شئ جرعبيل اى غليظ (الجزل) جيمك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله قورى اوطونه
دينور على قول جام اوطونى كبى قالين اوطونه دينور كه طومرق تعبير اولنور يقال جاء بجزل كثير
اى حطب يابس او هو الغليظ العظيم منه وچوق نسنه يه اطلاق اولنور جمعى جزال كلور جيمك كسريله يقال
شئ جزل اى كثير وپك جومرد كريم آدمه اطلاق اولنور يقال رجل جزل اى كريم معطاء ورأى وفكرى متين
درايت كامله صاحبى عاقل ورشيد آدمه اطلاق اولنور يقال رجل جزل اى عاقل اصيل الرأى وركيك اولميوب
راست ودرست اولان لفظ وكلمه يه وصف اولور يقال لفظ جزل اى خلاف الركيك وكوكرجين آوازەسنه دينور
يقال ما الطف جزل الحمامة اى صوتها وجزل عروضيون اصطلاحنده زحافات بحر كاملدندر كه متفاعلن
جزؤنك حرف رابعنى اسكان وثانيسنى اسقاطدن عبارتدر كه مفتعلن جزؤنه نقل اولنور مترجم دير كه كتب
عروضده خاى معجمه ايله خزل عنواننده مرسومدرنته كه مؤلف اوراده دخى ذكر ايلمشدر وجزل مصدر اولور
جزؤ مذكورده زحاف مرقومى اجرا ايلمك معناسنه يقال جزل متفاعلن جزلا من الباب الثانى اذا اسقط رابعه
واسكن ثانيه وبعضلر ديديكه جزؤ مذكوره مجزول اطلاقى جزل عارض اولان دوه يه تشبيهله دركه وسطى اولان
حرف رابعى سنام مجزوله تشبيه اولنمشدر وجزل هاويد دوەنك اموزى باشى كسوب ياغر ايلمك معناسنه در
يقال جزل القتب غارب البعير اذا قطعه وبرنسنه يى قلجله چالوب ايكى پاره قلمق معناسنه در يقال جزله
بالسيف اذا قطعه جزلتين وجزل برنبات آديدر (الجزيل) امير وزننده بودخى چوق نسنه يه دينور يقال
شئ جزيل اى كثير (الجزلة) تمره وزننده (والجزلاء) حمراء وزننده جزل كلمه سنك مؤنثلريدر كه فكر وملاحظه سى
اصيل ومتين اولان عاقله ورشيده خاتونه دينور وجزله صغريسى بيوك خاتونه دينور يقال امرأة جزلة اى العظيمة
العجز واتمك بقيه سنه دينور وسود طلومنه دينور وخرماسپدينه دينور (الجزل) جيمك ضميله اجزل كلمه سنك
جمعيدر كما سيذكر (الجزلة) جيمك كسريله بيوك خرما بلوكنه دينور جزل دخى دينور هاسز يقال جزلة من التمر
وجزل اى قطعة عظيمة منه وبرنسنه دن برپارەيه دينور يقال اخذ جزلة منه اى قطعة (الجزل) فتحتينله دوه
هاويد اغاجى تاثيرندن اموزى باشى كسلمش ياخود جدا اولمش اولمق معناسنه دركه اموزى باشنى ياغر ايلمكله
اورادن كيك چقوب يرى چقور اولور يقال جزل البعير جزلا من الباب الرابع اذا صار اجزل (الاجزل) احمر وزننده
وصف مرقوم اوزره اولان دوه يه دينور مؤنثى جزلاءدر (الاجزال) همزەنك كسريله هاويد دوەنك اموزى باشنى ياغر
ايلمك معناسنه در يقال اجزل القتب البعير بمعنى جزله (الجزالة) اصاله وزننده برنسنه بيوك وعظيم اولمق
معناسنه در يقال جزل الشئ جزالة من الباب الخامس اذا عظم وبرآدم خوب رأى ونيك انديش اولمق

معناسنه‌در یقال جزل الرجل اذا صارذا رأی جید (الجزال) سحاب وزننده خرما کسیمنه دینور یقال هذا زمن
الجزال ای صرام النخل (جزالی) سکاری وزننده برموضع آدیدر (الجوزل) جوهر وزننده تازه جوانه اطلاق اولنور
تقول رأیت جوزلا ای شابا وکوکرجین پلازینه دینور وآرقلقدن دوشکون وفرومانده اولمش ناقه‌یه دینوز
وزهره دینور سم معناسنه یقال سقاه الجوزل ای السم (بنوجزیله) سفینه وزننده کنده قبیله سندن
بر بطن‌در (جزل) صرد وزننده محدثیندن سعیدبن عثمانك لقبیدر (جزل)(وجزله) تمره وتمر وزنلرنده اسامیدندر
(الجطلاء) حمراء وزننده سست وزبون قوجه ناقه‌یه دینور و پیرلکدن دیشلری یاخود قوتی قالمامغله
علفی چینیوب کومز اولان ناقه‌یه دینوز (الجعل) جیمك فتحی وضمیله (والجعالة) جیمك فتحی وکسریله
ایش ایشلمك معناسنه در یقال جعله جعلا وجعالة وجعالة من الباب الثالث اذا صنعه مؤلفك بصائرده
بیاننه کوره جعل کلمه‌سی اصل معناده عموم افعاله موضوعدر فعل وصنع وسائری کبی معانی آتیه‌دن فتی معناده
استعمال اولنسه لامحاله فعل یعنی ایشلمك معناسنی متضمندر وقرآن مبینده اون اوج وجه اوزره مستعملدر
١ طفق واخذ وانشأ واقبل معناسنه که برایشی ایشلمکه یونلوب بشلمق وایشلر اولمق دیمکدر یقال جعل
یفعل کذا ای طفق ٢ خلق معناسنه در کقوله تعالی وجعل الظلمات والنور ٣ قول وارسال معناسنه در
کقوله تعالی انا جعلناه قرأنا عربیا ای قلناه وارسلناه ٤ تهیئه وتسویه معناسنه در کقوله تعالی یجعل له
من امره یسرا ای یهیء ٥ تقدیر معناسنه در کقوله تعالی قد جعل الله لکل شیء قدرا ای قدر ٦ تبدیل معناسنه در
کقوله تعالی وتجعلون رزقکم ٧ ادخال الشیء معناسنه در کقوله تعالی یجعلون اصابعهم فی آذانهم ٨ برنسنه‌یی
قلبه الهام والقا ایلمك معناسنه در کقوله تعالی وجعلنا فی قلوب الذین اتبعوه ٩ اعتقاد معناسنه در کقوله
تعالی الذین یجعلون مع الله الها آخر ١٠ تسمیه معناسنه در کقوله تعالی وکذلك جعلناکم امة وسطا
١١ برشیئی شیء آخردن ایجاد وتکوین ایلمك معناسنه در کقوله تعالی وجعل لکم من انفسکم ازواجا ١٢ برنسنه‌یی
برصفت وحالتدن آخر صفت وحالته دوندرمك معناسنه در که تصییر مرادفیدر بوندن لسانمزده قلمق ایله تعبیر
اولنور کقوله تعالی جعل لکم الارض فراشا ای صیرها ١٣ برنسنه اوزره حکم ایلمك معناسنه در کرك حق
وکرك باطل اولسون کقوله تعالی انا رادوه الیك وجاعلوه من المرسلین پس معانیء مذکوره ده عموم وخصوص
یاخود اطلاق وتقیید علاقه‌لریله استعمال اولنور اصل قلمق معناسنه اولوب وافعال مرقومه‌نك هر برنده
ملحوظ ومصوردر انتهی وجعل وضع ایلمك معناسنه در یقال جعل الشیء جعلا اذا وضعه ویقال جعل بعضه
فوق بعض ای القاه وقلمق معناسنه در یقال جعل القبیح حسنا ای صیره واعتقاد ایلمك معناسنه در یقال
جعل البصرة بغداد ای ظنها ایاها بوراده ظن اعتقاد معناسنه در وبرکسه ایله برخصوصی بروجه اوزره
شرطلشمق معناسنه در یقال جعل له کذا علی کذا اذا شارطه به علیه وبرایشه یونلوب بشلمق معناسنه در یقال
جعل یفعل کذا ای اخذ واقبل وتسمیه معناسنه در ومنه قوله تعالی وجعلوا الملائکة الذین هم عباد الرحمن
اناثا ای سموا وتبیین معناسنه در کقوله تعالی انا جعلناه قرأنا عربیا ای بینا وعزو ونسبت ایلمك معناسنه در
تقول جعلت زیدا اخاك ای نسبته الیك ویراتمق معناسنه اولور کقوله تعالی وجعل الظلمات والنور ای خلقهما
وتشریف معناسنه در کقوله تعالی وجعلناکم امة وسطا ای شرفناکم وکقوله تعالی جعل الله الکعبة
البیت الحرام قیاما ای شرفه وتبدیل معناسنه در کقوله تعالی وجعلنا عالیها سافلها ای بدلنا وحکم شرعی
معناسنه در نحو جعل الله الصلوات المفروضات خمسا وتحکم بدعی معناسنه در مخالف شریعت اوله‌رق حکم عندیدن
عبارتدر حکم شرعی مقابلیدر کقوله تعالی الذین جعلوا القرآن عضین وکاه اولور که لازم اوله‌رق استعمال
اولنور قچن افعال مقاربه‌یه داخل اولسه یعنی فعل مقاربه معناسنی متضمن اولسه کقول الشاعر * وقد جعلت
اذا ماقمت یثقلنی * ثوبی فانهض نهض الشارب الثمل * وجعل خرما اغاجنك ارککنه دینور (الجعالة) جیمك حرکات
ثلاثیله (والجعال) کتاب وزننده والجعل قفل وزننده (والجعیلة) سفینه وزننده برایش مقابله‌سنده شرط
اولنان عوض واجرته دینور اباق تری وال کراسی کبی یقال اعطی العامل جعالته مثلثة وجعیلته ای ماجعله له
علی عمله یعنی اجره (التجاعل) تفاعل وزننده برنسنه‌یی بینلرنده جعل وشریطه تعیین ایدشمك معناسنه‌در
یقال تجاعلوا الشیء اذا جعلوه بینهم (الجعالة) سحابه وزننده رشوته اطلاق اولنور یقال اعطی له جعالة ای رشوة
وغزا وقتاله بدل کوندریلان آدمه شرط وتعیین ایلدکلری بدل اجرته اطلاق اولنور بونده جیمك کسری وضمیله ده
جائزدر تقول اعطیت جعالته وهی مایجعل للغازی اذا غزی عنك بجعل الجعالة جیمك کسری وضمیله

بچـاورمیه دینور که آنکله آتشـدن تجره یی طتوب اندررلر جعـال دخی دینور هاسیز یقـال انزل القدر بالجعـالة
والجعال ای الخرقة (الاجعال) همزه نك کسریله برکسینه عملی مقابلنده جعل واجرت تعیین ایلمك معناسنه در
یقـال اجعله جعلا اذا اثبته له واجرت ویرمك معناسـنه در یقال اجعل له الجعل اذا اعطاه و بچـاوره ایله اوجاقدن
تجره اندرمك معناسـنه در یقـال اجعل القدر اذا انزلهـا بالجعال وقانجق کوپك وسـائر جانورلر ارککه قیزمق
معناسنه در که یلاقمق تعبیر اولنور یقـال اجعلت الکلبة وغیرها اذا احبت السفـاد وصویه بوق بوجکی اوشمق
یاخود صودهاولمك معناسـنه در یقـال اجعلت الجعـلان ماء اذا کثرت فیه اوماتت فیه (الاستجعال) بودخی
قانجق کوپك وقورد مقوله سی جانور یلاقمق معنـاسنه در یقال استجعلت الکلبة بمعنی اجعلت (المجعل) محسن
وزنـنـده ارککه قیزمش قانجق کوپك مقولهسـنه دینور و بوق بوجکی اوشمش صویه دینور (الجعلة) تمره وزنده
خرمافدانه دینور علی قول بودور خرما آغاجنه دینور یاخود کتر اولانه یاخود یمشنه ال ایرشمز اولانه دینور جمعی
جعل در تمر کبی الجعل صرد وزنـنـده سیاه وچرکین و بد منظر و بدقیـافه کمسنیه دینور یقال رجل جعل
ای اسود دمیم واونکو لجوج ومعـاند کمسـیه دینور ودائمـا ناسك افعال واوضـاعنی کوزدن رقیبه دینور یقـال
رجل جعل ای لجوج وکذا رقیب و بوق بوجکنه دینور که فارسیده سرکین کردان دینور جمعی جعلان در جیمك
کسریله (المجعلة) محسنه وزنـنده بوق بوجکی چوق اولان یره دینور یقـال ارض مجعلة ای کثیرة الجعلان (الجعل)
جیمك کسریله (والجعل) کتف وزنـنده بوق بوجکی اوشمش یاخود ایچینده اولمش صویه دینور یقـال ماء جعل
وجعل ومجعل کامر اذا کثرت فیه الجعلان اوماتت فیه (الجعل) فتحتینله صو بوق بوجکیله طولمق معناسـنه در
یقال جعل الماء جعلا من البـاب الرابع اذا امتلاء بالجعلان و برآدم سموز اوله رق بودور اولمق معناسـنه در یقال
جعل الغلام اذا قصر فی سمن و بـنـاز اولمق معنـاسنه در یقـال جعل فـلان اذا کان لجوجا (الجعول) جرول
وزنـنده دوه قوشـنك یاوریسـنه دینور (بنو جعـال) کتاب وزنـنده برجمـاعتدر (جعله) همزه وزنـنـده برموضع
آدیدر (جعیل) زبیر وزنـنده اسامیدندر جعیل بن سراقة الضمری وجعیل الاشجعی اصحـابدندر وکعب بن جعیل
برشـاعردر (الجـاعل) نسبـنه ویریجی معطی معنـاسنه در (المجتعل) آلیجی آخذ معنـاسـنه در یقال هو جاعل
ای معط وذا مجتعل ای آخذ من قولهم جعله فاجتعل ای اعطـاه فاخذ (المجـاعلة) مفـاعله وزنـنـده برآدمه
رشوت ویرمك معناسـنه در یقـال جاعله اذا رشاه (الجعبلة) دحرجه وزنـنده سرعت ایلمك معناسـنه در یقـال
جعبل الرجل اذا اسرع (جعثل) ثای مثلثه ایله قنفذ وزنـنده ابن عاهان در که قاضیء افریقیه در قراء وفقهادندر
(الجعدل) جعفر وزنـنده (والجنعدل) کنهبل وزنـنده (والجنعیدل) خبعثن وزنـنده صلب وشدید اولان شیئه دینور
(الجعفلیل) زنجبیل وزنـنده شـشوب یتان مقتوله دینور یقال فی الارض جعفلیل ای قتیل منتفخ (الجعفلة) دحرجه
وزنـنده سواری یی اوروب آقدارمق معناسـنه در یقـال طعنه فجعفله ای قلبه عن السرج فصرعه (الجفل) نفل
وزنـنده برنسـنه نك قبوغنی صویمق معنـاسـنه در یقـال جفله جفلا من البـاب الثانی اذا قشره وچاموری ضیروب
کورمك معنـاسنه در یقال جفل الطین اذا جرفه وخاصة فیل قسمی ترسلمك معنـاسنه در یقـال جفل الفیل
اذا راث وکیکدن ات صیرمق معنـاسـنه در یقال جفل اللحم عن العظم اذا نحاه وبالغی دکز طشره آتمق معنـاسنه در
یقال جفل البحر السمك اذا القاه علی الساحل و یل بلودی چالوب سرعتله ایلتمك معناسنه در یقال جفلت الریح
السحـاب اذا ضربته واستخفته ویقـال جفلت الریح الظلیم اذا حرکته وطردته و یره چالمق معناسـنه در یقـال
جفل فلانا اذا صرعه (وجفل) پك اورکك دوه قوشنه دینور و یغموری بوشالمغله بوش کیدن سحـابه دینور یقـال
سحـاب جفل اذا کان قد هراق ماءه ومضی وایاقلو ایری قرنجه یه دینور جثل کلمه سنده لغتدر و بردرلو سیاه قرنجه یه
دینـور وکمی یه دینـور سفینه معناسـنه جمعی جفول کلور (التجفیل) تفعیل وزنـنده جفل ایله ایکی معنای اولده
مرادفدر یقـال جفله تجفیلا بمعنی جفله فی المعنیین الاولین (الجفل) جیمك کسریله فیل قسمنك ترسنه دینـور
جمعی اجفال در (الجفول) قعود وزنـنـده صاچ پژمرده و پریشان اولمق معناسـنه در یقـال جفل الشعر جفولا
من البـاب الاول اذا شعث وسرعتله چقوب کتمك معناسـنه در یقـال جفل الظلیم اذا اسرع وذهب فی الارض
و یل سرعتله اسمك معناسـنه در یقال جفلت الریح اذا اسرعت (الاجفـال) همزه نك کسریله بودخی سرعتله
کتمك معناسنه در یقال اجفل الظلیم اذا اسرع ویقـال اجفل القوم ای انجفلوا ومتعدی اولور سرعتله یورتمك
معناسـنه در تقول اجفلته اذا اسرعته (الجفول) صبور وزنـنده سحـابی سرعتله کوتوروب کیدن یله دینـور یقـال
ریح جفول ای تجفل السحـاب وکور وفراوان شیئه دینور یقال جمة جفول ای عظیمة و یاشلو عورته دینور یقال

امرأة جفول ای کبیرة (الجافلة) و(المجفل) محسن وزننده سرعتله اسن یله دینور یقال ریح جافلة ومجفل ای سریعة
(الاجفیل) ازمیل وزننده قورقق جبان معناسنه‌در یقال هو اجفیل ای جبان و ورکك دوه قوشنه دینور
واوقی میدانلو سورنیایه دینور و یاشلو عورته دینور یقال تزوج اجفیلا ای امرأة مسنة (الانجفال) انفعال وزننده
سرعتله کیتمك معناسنه‌در یقال انجفل الظل اذا ذهب وخلق یوردندن قوپوب سرعتله عزیمت ایلمك معناسنه‌در
یقال انجفل القوم اذا انقلعوا فمضوا (الجفالة) ثمامه وزننده جماعت انسانی‌یه دینور وتجره‌نك یوزندن کبجه ایله
آلنان کفه و کپوکه دینور وسیل صوینك سپوروب ایلتدیکی خار وخاشاك مقوله‌سنه دینور که سیلندی تعبیر اولنور
(الجفلی) جمزی وزننده و(الاجفلی) همزه‌نك فتحیله انساندن عامه وجماعت معناسنه‌در که شمولی متضمندر یقال دعاهم
الجفلی والاجفلی ای بجماعتهم وعامتهم بعضلر دیدیکه همزه ایله اجفلی هر نسنه‌نك جماعتنه دینور (الجفل) جیمك
ضمیله جفولك جمعیدر که ذکر اولندی (الاجفلة) همزه‌نك وفانك فتحیله جماعت معناسنه‌در یقال جاؤا اجفلة
وازفلة وباجفلتهم وازفلتهم ای بجماعتهم (جفول) جیمك ضمیله برموضعدر (الجفال) غراب وزننده سودك کوکنه
دینور وچوق نسنه‌یه دینور علی قول خاصة چوق یوکه و یپاغی‌یه دینور وسیل کوتردیکی سیلندی‌یه دینور (الجفیل)
امیر وزننده بودخی چوق یوکه ویپاغی‌یه دینور وکور اولدیغندن ترلایی نقصان اکیندن تخفیف ایچون قطع اولنانه
دینور (الجفلة) ثمره وزننده قرقلمش یوکه دینور که یپاغی تعبیر اولنور (الجفلة) ثمره وزننده یپراقلری کوز وفر اوان
اغاجه دینور یقال شجرة جفلة ای الکثیرة الورق (جیفل) صیقل وزننده ماه ذی القعده‌نك اسمیدر قدیمدر (التجفل)
تفعل وزننده خروس یونك تویلرینی قبارتمق معناسنه‌در یقال تجفل الدیك اذا انتفش بزابله (الجافل) یرندن
قپوب اوینیان شیئه دینور یقال هو جافل ای منزعج و بنو ذبیانه مخصوص بر فرسك اسمیدر (الجلالة) و(الجلال)
جیملرك فتحیله بر آدم یاشلو ومعمر اولمق معناسنه‌در یقال جل فلان جلالة وجلالا من الباب الثانی اذا اسن
واحتنك مؤلفك واحتنك قولی تفسیر ارکاننده دکلدر تتمیم قبیلندندر وجلال اولو و بزرك اولمق معناسنه‌در
یقال جل جلالا اذا عظم مؤلفك بصائرده بیاننه کوره جلاله عظم قدر معناسنه اولوب وجلال که هاسرزدر
عظم قدر وشانده غایت وتناهی معناسنه‌در که آنکله همان ذات اجل واعلا موصوف اولور فقیل ذو الجلال والاکرام
وحق جل وعلایی آنکله توصیف باذات وحدانیتنه استدلال اولنه جق اشیاء عظیمه خلق ایلدیکیچوندر یاخود
احاطه‌دن عالی وجلیل اولدیغنه یاخود حواسله ادراك اولنمقدن جلیل اولدیغنه مبنی‌در انتهی وجلال اجل معناسنه
کلور که اداة تعلیلدر کما سیذکر (الجلیل) امیر وزننده ایکی معنای مذکوردن وصفدر یاشلو وسالخورده آدمه دینور
واولو وبزرك وعظیم معناسنه‌در وتمام دیدکلری نباته دینور که یساندار یسی تعبیر اولنان اوتدر معنای اولك
جمعی جله کلور جیمك کسریله واخیرك جمعی جلائل کلور و بر رجلك آدیدر ویمن دیارنده بر قومك اسمیدر تابعیندن
ابو مسلم الجلیلی انلردندر علی قول عمده ذو الجلیل نام وادی‌یه منسوبدر (جبل الجلیل) شامده بر طاغك اسمیدر (الجل)
جیمك کسری وفتحیله جلیل معناسنه‌در که اولو وعظیم دیمکدر وخرده ودقیق اولمیان شیئه دینور که ایری و بیوك دیمك
اولور ومنه یقال ماله دق ولا جل ای دقیقة ولا جلیلة و بیوك دوشمه وکلیم مقوله‌سنه اطلاق اولنور که پلاس مقوله‌سنه
مقابلدر وحصاد اولان اکینك قامشنه دینور که اکیز تعبیر اولنور فارسیده سباری دیرلر و بونده جیمك ضمیله
وفتحیله جائزدر (الجلال) غراب وزننده و(الجلال) رمان وزننده بونلرده جلیل وعظیم معناسنه وصفلردر یقال
شیء جلال وجلال ای جلیل وجلال هر نسنه‌نك معظمنه ووفرتنه دینور مثلا جلال البحر دکزك انکین یرینه دینور
(الجلیلة) و(الجلالة) غرابه وزننده مؤنثلردر قدری عظیم اولان قادینه دینور وجلیله همان بر قارن طوغورمش
حیوانه دینور یقال ناقة جلیلة اذا کانت تنتج بطنا واحدا و یمشی پك چوق اولان اولو خرما اغاجنه دینور جمعی
جلال کلور کسر ایله (الاجلال) همزه‌نك کسریله اولولمق تعظیم معناسنه‌در یقال اجله اذا عظمه و بر آدمه
جلیله دیدکلری حیوانی ویرمك معناسنه‌در تقول ما اجلنی ای ما اعطانی الجلیلة وقوی وزورمند اولمق معناسنه‌در
یقال اجل الرجل اذا قوی وضعیف وناتوان اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور پس همزه‌سی سلبیه اولور
یقال اجل فلان اذا ضعف (التجلة) تحله وزننده اسمدر اولمغه دینور تکرمه کبی (الجل) جیمك ضمیله جلال
کبی بر شیئك وافر ومعظمنه دینور یقال اخذ جله وجلاله وکبره ای معظمه وجل دابه چولنه دینور
چول جل محرفیدر جیمك فتحیله ده جائزدر جمعی جلال‌در جیمك کسریله واجلال در یقال رفع جل الفرس
ای ما یلبسه لیصانه به مترجم دیر که راغبك مفرداتده بیاننه کوره جل کندو وسیله معظم شیء اورتیلجك پوشنه
دینور جل فرس وجلة تمر بو معنادندر صحیفه معناسنه اولان مجله دخی بوندندر کما سیذکر وجل کذلك

فتح وضمله یاسمین دیدکلری چیچکه دینور وورد اسمیدر که کل تعبیر اولنان معروف شکوفه در
کرك آق وقرمزی وصاری اولسون مفردی جله در شارحك بیاننه کوره کل فارسی معربیدر وجل واقصه قرینده
برصو آدیدر وجل بن خق طی قبیله سی نسبندندر وجل چادر والاجق و بناقور یلان یره دینور که اوبه یری
اوله جقدر یقال جل بیتك ای حیث ضرب و بنی (التجلل) تفعل وزننده برنسنه اوزره تفوق ایلمك معناسنه در
یقال تجلله اذا علاه وبرنسنه نك وافر ومعظمنی آلمق معناسنه در یقال تجلل الشیء اذا اخذ معظمه (التجال)
تشدید لامله تفاعل وزننده اولو لنمق معناسنه در یقال تجال عنه ای تعاظم (الجلی) ربی وزننده امرعظیمه دینور
جمعی جلل در صرد وزننده شارح دیرکه بو اجل کلمه سندن مؤنثدر تأنیثی خطه یاخود داهیه تأویلیله در (الجلة)
جیمك کسریله وجه مذکور اوزره جلیلك جمعیدر قدر وشان صاحبلری عظماء وساداته دینور یقال قوم جلة
ای عظماء سادة ذووا اخطار و یاشلو وساخورده آدمه ودوه یه دینور مفرد و جمعنه ومذکر ومؤنثنه اطلاق اولنور علی قول
ایکی یاشندن بازل اولنجه یه دك ناقه یه دینور یاخود ایکی یاشنده اولان ارکك دوه یه دینور یاخود ارکننه جل
وناقه یه جله دینور یقال بعیر جل وناقة جلة (الجلة) جیمك ضمیله بیوك خرما کوفه سنه وزنبیلنه دینورکه بشقه جه
بردنك اولور خرما دالرندن ایشلنور جمعی جلال کلور جیمك کسریله وجلل کلور صرد وزننده مؤلف بونی تکرار
ایلمشیدر مقدمة الادبده یاش خرما دنکی ایله مفسردر (الجلل) فتحتینله عظیم اولان شیئه دینور یقال امر جلل
ای عظیم وصغیر وحقیر اولانه دیمکله ضد اولور یقال شیء جلل ای حقیر مؤلف بونیده تکرار ایلمشدر (التجلیل)
تفعیل وزننده بودخی دابه یی چولمق معناسنه در تقول جللت الدابة اذا البستها الجل (الجل) جیمك فتحیله
بودخی دابه یی چولمق معناسنه در تقول جللت الدابة جلا اذا البستها الجل وجل جیمك فتحی وضمیله کمی یلکننه
دینور شراع معناسنه جمعی جلول در وجل عربدن برجماعتك پدری اسمیدر وجلیل معناسنه در یقال امر
جل ای جلیل وحقیر معناسنه اولمغله ضد اولور وجل وجله مصدر اولور ال ایله دوه قیغنی برکدرمك معناسنه
یقال جل البعر جلا وجلة من الباب اول اذا جمعه بیده وجنایت معناسنه در تقول جللت هذا علی نفسك
ای جنیته وجل جلای وطن ایلمك معناسنه در کاسیذکر و برنسنه نك کوم ومعظم اولانی آلمق معناسنه در
یقال جلوا الاقط جلا اذا اخذوا جلاله وجل برجماعت آدیدر (جلال) سحاب وزننده اسماء والقابدندر
ابو الجلال زبیر بن عمرو وابو الجلال الکرمینی محدثلردر بعضلر ثانی یی حاء مهمله ایله ضبط ایلدیلر وام الجلال
بنت عبدالله بن کلیب العقیلیه محدثه در ومحمد بن ابی بکر الجلالی محدثدر (ذات الجلال) کتابه وزننده هلال
بن قیس الاسدی فرسنك لقبیدر (الجلال) غراب وزننده ایری ودیزمان شیئه دینور یقال شیء جلال ای ضخم
وبرطاغك آدیدر و برنسنه نك کومنه دینور یقال اخذ جلال الشیء ای معظمه (جلال) شداد وزننده نجد
اولکه سندن مکه یه کلیجك یولك اسمیدر (الجلالة) سحابه وزننده شول صغره دینورکه بوش کزوب نجاسات
تناول وتتبع ایدر اوله قال الشارح ومنه الحدیث نهی عن لحوم الجلالة ای البقرة التی تتبع النجاسات نهایه ده مطلقا
نجاسات اکل ایدن حیوانله مفسردر واحکامی مفصلدر (الجلالة) کناسه وزننده بیوك وقبا ناقه یه دینور (الجلة)
جیمك حرکات ثلاثیسیله دوه قیغلرینه علی قول بردانه سینه یاخود ازیلوب طاغلمامش اولانه دینور (الاجتلال)
افتعال وزننده طوترق ایچون دوه قیغی دیوشورمك معناسنه در یقال اجتل الرجل اذا التقط الجلة للوقود
و برنسنه نك کومنی آلمق معناسنه در تقول اجتللت الشیء اذا اخذت جلاله ای معظمه (من جلك) جیمك ضمیله
(ومن جلالك) جیمك فتحیله (ومن جللك) فتحتینله (ومن تجلتك) تحله وزننده (ومن اجلالك) همزه نك کسریله
(ومن اجل اجلالك) جمله سی من اجلك معناسنه مستعملدر که کلمهٔ تعلیلدر سندن اوتوری دیمکدر یقال فعله
(من جلك وجلالك) وجللك وتجلتك واجلالك ومن اجل اجلالك ای من اجلك ابتداسی تعظیم ایچون اواوب
بعده کیده رك تعلیل موقعنده استعمال اولندی زیرا مثلا فعلته من جلك قولی سکا تعظیما آنی ایشلدم دیمك اواوب
کیده رك توسعله سنك ایچون ایشلدم موقعنده استعمال اولندی (الجلول) وصول وزننده جل کبی جلای وطن
ایلمك معناسنه در یقال جل القوم عن منازلهم جلولا وجلا من الباب الثانی اذا جلوا (الجالة) لامك تشدیله جلاء وطن
ایدن جماعته دینور (جلان) برکوچك قبیله آدیدر (التجلجل) تزلزل وزننده یره کوموملك معناسنه در یقال تجلجل
فی الارض اذا ساخ وصرصلوب ارغلانمق معناسنه در یقال تجلجل الشیء اذا تحرك وتضعضع (الجلجلة)
زلزله وزننده برنسنه یی ارغلامق معناسنه در یقال جلجل الشیء اذا حرکه و پك چاغرمق معناسنه در یقال
جلجل الرجل اذا صاح شدیدا و کوك کورلدمك معناسنه در یقال جلجل السحاب اذا رعد واسنان ایله برآدمی

قورقتمق معناسنه‌در يقـال جلجل فلانا اذااوعده بالوعيد وقارشدرمق معناسـنه‌در يقال جلجل الشیء اذاخلطه
وآت قسمی صفوتله كشنمك معناسـنه‌در يقال جلجل الفرس اذاصفـاصهيله وكريشی محكم بوكمك معناسنـه‌در
يقـال جلجل الوتر اذاشدّ فتله (المجلجل) مسلسل وزننـده كورلديلی بلوده دينور يقال سحـاب مجلجل ای راعد
وپك ظريف اولوب اصلاعيب ظـاهر يسی اولميان آدمه دينور يقـال رجل مجلجل ای ظريف جدّا لاعيب فيه
وقوتی تامّ وكامل اولان دوه‌يه دينور (الجلجـال) ثرثار وزننده كورلديلی وهر يره شامل يغموره دينور يقـال غيث
جلجـال ای راعد مطبق (المجلجل) اسم فاعل بنيه‌سيله قویّ وتوانا اولان سيد وذيشـان آدمه دينـور علی قول
بلند آوازاولانه دينـور يقـال هومجلجل ای سيدقویّ اوالبعيدالصوت وجریء ودقّاع اوله‌رق نلطقه‌يه مالك
سخنور آدمه دينور يقـال رجل مجلجل ای جریء دقّاع منطيق وچوق عدده دينور يقال عدد مجلجل ای كثير
(الجلجل) هدهد وزننـده كوچك چـاكه ودف پولنه دينـور جرس صغير معنـاسـنه وسبكروح اولوب
ايشده كوجده جست وبيالاك ونشـاطمند آدمه دينـور جمعی جـلاجل كلور (الجلاجل) علابط وزننـده
جلجل معنـاسنه‌در يقـال غلام جلاجل وجلجل ای خفيف الروح نشيط فی عمله وجلاجل درونده جلجل كبی
مختلج اولان خاطره‌يه اطـلاق اولنور ومنه تقول ابشته جلاجل نفسی ای ما كان يتجلجل فيهـا وصوت ونهيق
صـاف وطوری حمـاره دينور جلال كبی كه غراب وزننده‌در يقـال حمـار جلاجل وجلال ای صـافی النهيق
(المجلجـلة) مسلسله وزننـده چـالك چورلمش دوه‌لره دينـور يقـال ابل مجلجلة اذاعلقت عليهـا الجلاجل
(دارة جلجل) هد هد وزننده نجدده برموضع آديدر (الجلجلان) جيملرك ضمـيله كشنش تخمنه دينور ثمرالـكزبره
معنـاسنه وحبّ السمسم اسميدركه صوصم ديدكلری غله‌در وحبّ القلب اسميدركه سويدا اوله جقدر يوركده
مردمك ديده كبی دانه جكدر (جلاجل) جيمك فتحی وضميله برموضع آديدر وجيمك فتحيله برموضع آخردر (المجلة)
ميمك وجيمك فتحيله شول صحيفه‌يه دينوركه آنده حكمت مسطوراوله ومنه قرأ مجلة لقمـان وهی الصحيفة التی
فيها الحكمة وهركتاب ومكتوبه مجله اطـلاق اولنور يقـال رأيته و بيده مجلة ای كتاب مترجم ديركه جلّ كتابك
جلد وغطـاسنه ديمكله مجله بوندن مأخوذدر پس مجله غطـاكچور لمش كتاب وصحيفه‌يه دينوب بعده بالتوسع
مطلق كتابه اطلاق اولندی‌نته كه جل ماده‌سنده بيـان اولـندی نهايه‌ده بعضلرعبرانيدن معرّب اولديغنه ذاهب
اولدقلری مرسومدرلكن وجه مذكوراوزره عربی صحيحدرمقدما كتب حكميه يك مرغوب ومعتبراولمغـله فاخر
غطـاءكچوررلرايدی بعده مطلق كتابده استعمال اولـندی (جلولاء) جيمك فتحی ولامك ضميله بغداد قضاسنده
خانقـين نام بلده يه برمرحله مسافه‌ده برقريه آديدرآنده اهل اسلامله عجم بيننده بروقعه اولمشدرنسبتنده جلولیّ
دينـورغير قياس اوزره (المجلل) محدّث وزننـده اعلامدندر امّ جيل فاطمه بنت المجلل صحـابيه‌در (التجالل)
تفـاعل وزننـده برنسنه‌نك كومنی المق معناسـنه‌در تقول تجاللته اذااخذت جلاله ای معظمه (جلتا) جيمك فتحی
ولام اولانك ضميله نهروان ناحيه‌سنده برقريه در (جلولتين) جيمك فتحی ولامك ضميله برقريه آديدر (ابوجله) جيمك
ضميله بررجلك كنيه سيدر (جلاله) ثمـامه وزننـده برعورتك آديدر (الجلال) غراب وزننـده جلاجل كبی سسی
طوری اشكه دينـور (الجمل) جيمك وميمك فتحيله وميمك سكونيله جائزدر اركك دوه‌يه دينور وشذوذ اوزره ناقه‌يه
اطلاق اولنور ومنه قيل شرب ابن جمل و بعضلرديديكه جمل دردت ياشنه كيرمش عـلی قول جذع ياخود بازل
ياخود ايكی ياشنه كيرمش اركك دوه‌يه مخصوصدر بوكرته‌يه وارمنجه جمل اطـلاق اولنمز جمعی اجمـال وجامل
وجمل كلور جيمك ضمـيله وجمـال كلور جبال كبی وجماله وجمالات كلور جيملرك حركات ثلا ثلريله وجمائل كلور
واجامل كلور مترجم ديركه جمل ذكری آتی جمالدن مأخوذدر زيرا عربلر جمل قسمنی جمـال وزينت عدّ ايدرلر
قالديكه مؤلف جمع عداد ننده جامل كلمه‌سنی دخی ثبت ايلدی بقرماده‌سنده باقر كلمه‌سنك اسم جمع اولديغنی تنصيص
ايلمكله بودخی آنك كبی اسم جمع اولمق اغلبدرحتی شيخ رضی دخی تنصيص ايلمشدر وفی المثل ✽ اتخذفلان الليل جملا
ای سری كلـه يعنی بتون كيجه طورميوب بردوزه‌يه كتدی (الجـامل) جمعدرنته كه ذكر اولندی وچوبانلری
وصاحبلری براراوله‌رق دوه سورسنه دينور وعظيم او به‌يه اطلاق اولنور (الجمـالة) ثمامه وزننده جامل ديدكلری
دوه سوريسندن بربلوكه دينورعلی قول ايچنده اركك دوه اولميـان ناقه سوريسنه دينور جيمك حركات ثلا ثيله ده
جائزدر وآت سوريسنه دينور جمعی جمـال كلور جيمك ضميله نادراوله‌رق ومنه قول الشـاعر ✽ والادم فيه يعتركن
بجوّه عرك الجمـالة ✽ (الجميل) امير وزننده اريمش وصزدرلمش ايچ ياغنه دينور يقال اكل الجميل ای الشحم
الذائب وجمـال ماده سندن وصف اولورخلق وخلق خوب اولان آدمه دينور يقـال هوجميل ای الحسن الخلق

والخلق (درب جمیل) بغدادده باب معروفدر اکا نیچه ذوات منسوبلردر واسحق بن عمر والجمیلی برشاعر یکانه
ومفلقدر (الاستجمال) دوه جمل اولمق مرتبه سنه وارمق معناسنه در یقال استجمل البعیر اذا صار جملا (الجمالة)
شدّاده وزننده دوه جیلره دینور خیّاله وحمّاره کبی یقال هم جمالة ای اصحاب الجمال (الجمالیة) غرابیه وزننده
جمل کبی بنیه وترکیبی قوی ومحکم وطبانقان ناقه یه وصف اولور یقال ناقة جمالیة ای وثیقة کالجمل وکذا یقال رجل
جمالیّ ای ضخم الاعضاء تامّ الخلق (الجمل) فتحتینله ارککك دوه یه دینور که ذکر اولندی وخرما آغاجنه دینور
و برجنس دکز بالغنه دینور که طولی اوتوز اندازه مقدارنده اولور و بو جمل البحر دیدکلری یدر وجمل اسامیدندر
جمل بن سعد مذحج قبیله سندن برجماعتك پدریدر تابعیندن هند بن عمرو الجملیّ انلره منسوبدر (بئر جمل)
مدینه ده بر معروف قیودر و جمل حسین بن عبد السلام نام شاعرك لقبیدر که امام شافعیدن روایت فقه وحدیث
ایلمشدر (لحی جمل) لامك فتحیله بین الحرمین بر موضعدر مدینه یه اقربدر کذلك مدینه ایله فید بیننده بر موضعدر
ونجران ایله تثلیث بیننده بر موضعدر (لحیا جمل) تثنیه بنیه سیله یمامه ده بر موضعدر (عین جمل) کوفه قربنده
برچشمه آدیدر (ابو الجمیل) ایوب بن محمد وسلیمان بن داود الیمامیان کنیه لریدر که محدثلردر (الجمیل) زبیر وزننده
(والجمیل) قبیط وزننده (والجملانة) جمیك ضمیله (والجمیلانة) مصغر بنیه سیله بلبل قوشنه دینور (الجمال)
کمال وزننده برآدم خلق وخلقی کوزل اولمق معناسنه در یقال جمل الرجل جمالا من الباب الخامس اذا صار
جمیلا صباحك بیاننه کوره اصلی جماله ایدی کثرت استعمالدن هانی تخفیف اولندی وعربلر جمالك ان لا تفعل
کذا دیرلر که اغرادر یعنی شو یلجه ایلمك سکا شین ونقیصه ایراث ایدر اولمغله آنی ایشلیوب جمال ایراث ایده جك
فعله ملازمت ایله (الجمال) غراب وزننده (والجمّال) رمّان وزننده بودخی وصفدر صاحب جمال آدمه دینور
الجملاء حمراء وزننده مؤنثدر واعضاء وترکیبی تام وهر طرفی اویغون ولطیف حیوانه دینور (التجمل) تفعل
وزننده زینتلنمك معناسنه در یقال تجمل الرجل اذا تزیّن وار یمش یاغ اکل ایلمك معناسنه در یقال تجمل الرجل
اذا اکل الشحم المذاب (المجاملة) مفاعله وزننده برآدم ایله صدق صمیمله دوستلق ایلیوب صورتا کوزلجه معامله
ایدشمك علی قول کوزل الفت ومعاشرت ایدشمك معناسنه در یقال جامله اذا لم یصفه الاخاء بل ماسحه بالجمیل
او احسن عشرته (الجمل) جمل زننده برکدرمك معناسنه در یقال جمل الشیء جملا من الباب الاول اذا جمعه
وایچ یاغنی ارتمك معناسنه در یقال جمل الشحم اذا اذابه (الاجمال) همزه نك کسریله ایچ یاغی ارتمك معناسنه در
یقال اجمل الشحم اذا اذابه واجمال برنسنه نك طلبنده عجله وافراط ایلیوب تأنی واعتدال ایلمك معناسنه در
یقال اجمل فی الطلب اذا اتّأد واعتدل فلم یفرط وطاغنق نسنه یی برکدرمك معناسنه در یقال اجمل الشیء
اذا جمعه عن تفرقه وحساب وکلامی جمله ایلمك معناسنه در که تفصیل مقابلیدر یقال اجمل الحساب اذا ردّه
الی الجملة وایولکی واحسانی چوق وکوزل ایلمك معناسنه در یقال اجمل الصنیعة اذا حسنها وکثرها (الاجتمال)
افتعال وزننده ایچ اغنی ارتمك معناسنه در یقال اجتمل الشحم اذا اذابه (الجمول) صبور وزننده دائما ایچ یاغی
اریدن آدمه دینور وسموز خاتونه دینور (الجملة) غرفه وزننده معلومدر که برنسنه نك جماعتنه ومجموعنه دینور
یقال جملة الشیء ای جماعته وجمله قاضیء دمشق اولان یوسف بن ابراهیم نام فاضلك جدّی اسمیدر (الجمل)
سکر وزننده (والجمل) صرد وزننده (والجمل) قفل وزننده (والجمل) عنق وزننده (والجمل) جبل وزننده کمی ایپنه
دینور که مرادایری هلاطیدر قومنه تعبیر اولنور وقریء بهنّ قوله تعالی حتی یلج الجمل فی سم الخیاط الایة وجمل
سکر وزننده وتخفیفله جائزدر حساب جمله دینور که ابجاد حروف مقطعه سیدر هر بری بر عدده دالدار تاریخ
حساب ایدرلر (الجمل) صحف وزننده جماعت انسانی یه دینور التجمیل تفعیل وزننده تزیین ایلمك معناسنه در
یقال جمله اذا زیّنه وعسکری خیلی مدّت اویالندروب توقیف ایلمك معناسنه در یقال جمل الجیش اذا اطال
حبسهم (الجمیلة) سفینه وزننده آهو سربه سنه وکوکرجین سوریسنه دینور (جمل) قفل وزننده برعورتك اسمیدر
(جمال) سحاب وزننده بر بشقه جه خاتون اسمیدر (جمل) صرد وزننده ابن وهبدر که بنو سامه جماعتی نسبندندر
(جمیل) زبیر وزننده اخت معقل بن یسار درکه صحابیه در (جومل) جوهر وزننده بر رجل آدیدر (جمال) سحاب
وزننده وجمل جمل وزننده وجمیل امیر وزننده اسامیء ناسدندر کمجله سی ذکر اولندی (جمال) غراب وزننده
بربلده در (جمیل) قبیط وزننده ابو الخطاب عمر بن حسن بن دحیه نام حافظك جدّیدر (الجمحل) حای مهمله ایله
شمخر وزننده صدف ایچره اولان اته دینور که قابنه یاپشق اولور کتب طبیه ده ادویه اقسامندن معدوددر
(الجمعلیل) خزعبیل وزننده هر نسنه دن بر مقدار برکدرر اولان کسیه دینور الجمعلیلة خزعبیله وزننده صرتلانه

دینور و بر قوجه دوشکون ناقه یه علی قول بنیه سی قوی طیاقلو یاوز اولانه یاخود ضعف وهزالدن قورمانده
اولمیشیکن صکره مدن وجودینه تاب وتوان کلوب کالیله قوتلنمش اولانه دینور یقال ناقة جملیلة ای هرمة اوشدیدة
وثیقة اوالتی کانت رازمة ثم انبعثت (الجمعلة) قنفذه وزننده بالدن یاخود یاغدن بر طوباغه دینور که جوز قدر اوله
تقول اخذت جمعلة من عسل اولبن ای قدر جوزة (المجمعلة) مدحرجه وزننده بدنی طوباج غوربه دینور یقال
امرأة مجمعلة اللحم ای معقدته (جماعیل) جیمک فتحی ومیمک تخفیفی وتشدیدیله قدس قضباسنده بر قریه آدیدر
(الجنبل) قنفذ وزننده اغاجدن دوزلمش قالین قواطه یه وچناغه دینور مؤلف بونی جنبل ماده سنده دخی ثبت ایلدی
ظاهر انون امرنده اختلافه مبنی در وجنبل ابو عبد الله محمد بن عصمة الضبی نام محدثک جدی اسمیدر (جنثل) ثای
مثلثه ایله جعفر وزننده بر رجل آدیدر (الجندل) جعفر وزننده بر آدمک قالدیروب کوتره جکی قدر اولان طاشه دینور
دالک کسریله ده جائزدر ومنه یقال شاذ قصره بضم الجندل وهو ما یقله الرجل من الحجارة اساسک بیانه کوره
نونی زائده در ظاهرا مؤلف عندنده اصلیه در وجندل معرفه اوله رق بر بقعه نک اسمیدر (الجندل) علبط وزننده
طاش یعنی اولان محله دینور (الجندلة) علبطه وزننده طاشلق یره دینور سنکستان معناسنه در جیمک فتحیله ده جائزدر
یقال ارض جندلة ای کثیرة الحجارة (الجنادل) علابط وزننده قوی وعظیم اولان انسان وحیوانه دینور (دومة الجندل)
بر موضع آدیدر (الجیحل) جیمله قنفذ وزننده قوش قونمز اوتنه شبیه بر اوتک اسمیدر صلابته مبنی وجاجیغی یپارلر
مفرداتده قوش قونمزدن بر صنف اولمق اوزره مبیندر (الجنعدل) سفرجل وزننده وجیمک ضمی ودالک کسریله
لغتدر قالین کوده لو صمصق طقناز آدمه دینور یقال رجل جنعدل ای تار غلیظ (الجولة) جیمک فتحیله خاصة
جنکده جوانب میدانی طولاشمق معناسنه در که بهادر سوارینک وضعیدر نته که جول وجولان طوافده مستعملدر
کاسیذکر یقال جال فی الحرب یجول جولة اذا دار المیدان وعسکر اعدادن کیرو چکیلوب ینه حمله ایلمک معناسنه
مستعملدر که دونک چالمق تعبیر اولنور یقال جال القوم اذا انکشفوا ثم کروا (الجول) جیمک فتحی وضمیله
(والجؤول) قعود وزننده (والجولان) فتحاتله (والجیلان) جیمک کسریله که اصلی جولان ایدی بونلر مطلقا طولاشمق
معناسنه در یقال جال فی الطواف یجول جولا وجؤولا وجولانا وجیلانا اذا دار وجول طپراق بر ندن صاور یلوب
هوایه آغمق معناسنه در یقال جال التراب جولا اذا ذهب وسطع و بر نسنه یی اختیار ایلمک معناسنه در یقال
جال الشیء اذا اختاره وجول جیمک فتحی وضمیله طپراغه دینور جائل معناسنه در وجول باء حرفیله متعدی اولور
بر نسنه یی طولاندرمق معناسنه یقال جال به اذا اداره وجولک چوق قیونه وکچی یه دینور وعظیم الشکره دینور
ودوه سوریسنه وآت سوریسنه دینور علی قول اتوز یا قرق رأس یاخود کزیده ومنتخب اولان دوه بلوکنه دینور
و یاشلو قوجه کیکه دینور و بر شجر آدیدر وطاغه دینور جبل معناسنه شارح دیر که بونده صواب ولا نجابل
اولمقدر که ایپه دینور وتوزه دینور غبار معناسنه (التجوال) تانک فتحیله تفعیلدن مصدردر چوق طولاشمق معناسنه در
یقال جول الرجل تجوالا اذا طاف (الاجتیال) افتعال وزننده طولاشمق معناسنه در یقال اجتال الرجل اذا طاف
و بر آدمی طوغری یولندن صرف وتحویل ایلمک معناسنه در یقال اجتالهم اذا حولهم عن قصدهم واختیار
ایلمک معناسنه در یقال اجتاله منهم اذا اختاره (الانجیال) انفعال وزننده بودخی جولان ایلمک معناسنه در یقال
انجال الرجل بمعنی جال وطپراق یرندن قالقوب هوایه آغمق معناسنه در یقال انجال التراب اذا ذهب وسطع (المجول)
منبر وزننده نسوانه مخصوص بر کسیم جامه یه دینور که قصه زیبون اوله جقدر علی قول کوچک قیزلر کیرلر
بر چرلک لباسدر که ایچنده جولان ایدرلر وقلقانه اطلاق اولنور وخلخاله اطلاق اولنور وده رست اقچه یه دینور
بین الناس جولان ایدر و بازو بندموجاته دینور عوذه معناسنه وجار وحشی یه دینور وکومشه دینور و کردانلق
اورته سنه کچورد کلری کومشدن یاپلمش شمسه یه دینور وشول بیاض ثو به دینور که قار جیلر بر آرایه کلوب قاده
بشلدقده قار اوقلری کندیسنه تسلیم اولنان کسه نک یدینه و یریلور (الجولان) سلمان وزننده شامده بر طاغک
آدیدر وطپراغه دینور وشول خرده چقلره دینور که روزکار آنلری بری اوته اوینادوب دوران ایتدیردر اوله متوزلو
طپراقلو یعنی طپانلو کونه دینور کاسیذکر (الجیلان) جیمک فتحیله طپراغه دینور وطپانلو کونه دینور (الجولان)
فتحاتله مصدردر که ذکر اولندی ودواب ومواشینک خرده لرینه وکترلرینه دینور وجولان الهموم قلبه عارض
اولان تاسه واندوهک ابتداسی عروضندن عبارتدر که درونده اوینایوب دورانه بشلر تقول فی قلبی جولان الهموم
ای اولها (الاجالة) همزه نک کسریله طولاندرمق معناسنه در یقال اجاله واجال به اذا اداره (التجاول)
تفاعل وزننده میدانده جولان ایدشمک معناسنه در یقال تجاول الجیش اذا جال بعضهم علی بعض فی الحرب

(المجاولة) مفاعله وزننده مدافعه ومطارده معناسنه در يقال بينهم مجاولات اى مطاردات ومدافعات (الاجول)
احمر وزننده (والجولانى) (والجيلانى) جيملرك فتحيله بونلرده تورلو طپراقلو طمانلو كونه وصف اولور يقال يوم
اجول وجولانى وجيلانى وجولان وجيلان اى كثير الغبار والتراب وجولانى عام المنفعه آدمه دينور كه خير ونفعى
قريب و بعيده جائل اولور يقال رجل جولانى اى عام المنفعة (الجائلة) جولان ايدن نسنه يه دينور تأنيثى موصوف
اعتبار يلهدر بو مناسبتله ضميرده جولان ايدن خاطرمه ومبانه ده دائر اولان مصلحته اطلاق اولنور ومنه تقول اجل
جائلتك اى اقض الامر الذى انت فيه (الجول) جيمك ضميله عقل معناسنه مستعملدر وعزم معناسنه مستعملدر
يقال ليس له جول اى عقل وكذا عزم وآت سور يسنه ودوه سوريسنه دينور وقبرك وقيونك ديبلرندن اغزلرينه قدر
بالغنه دينور ودكزك وطاغك برطرفنه دينور جمعى اجوال وجواله كلور جيمك ضميله و بر بلوك دوه يه ودوه
قوشنه وقيون وكچى سوريسنه دينور وضويك دبنده اولان بيوك قيايه دينور (الجيل) جيمك فتحيله (والجال)
بونلرده قبرك وقيونك ودكزك وطاغك بر جانبنه دينور (جوله) جيمك ضميله اسامیدندر عبدالله بن احمد بن
جوله ومحمد بن على بن جوله وعلى بن محمد بن احمد بن جوله محدثلردر (اجول) احول وزننده طى قبيله سى
يوردنده واقع اجأ وسلمى نام طاغلرك حذاسنده برطاغ آديدر ياخود برى برينه قريب برقاچ بايره دينور (الجوالة)
سحابه وزننده برنسنه نك سچلمش كزيده سنه دينور يقال اخذ جوالة ماله اى نقاياته وخياره الجوال شداد
وزننده عقفان اليربوعى نام كسنه نك فرسى آديدر (الاجولى) احمرى وزننده يك جست وچالاك وجوال آته
دينور يقال فرس اجولى اى سريع جوال (جولى) سكرى وزننده برموضعدر (الجويل) امير وزننده
روزكارك اوكنه آلوب توزتديغى نسنه يه دينور قورى اوتلق واغاج يپراغى كبى يقال مال الدنيا كالجويل وهو ماسفرته
الريح من حطام النبت (الجهل) سهل وزننده (والجهالة) رذاله وزننده بيلمزاولمق معناسنه در كه علم مقابليدر
يقال جهل الشئ جهلا وجهالة من الباب الرابع ضد علمه وعلى حرفيله بيلمزلمك معناسنه اولور يقال جهل
عليه اذا اظهر الجهل (الجاهل) (والجهول) صبور وزننده بيلمز نادان معناسنه اسم فاعللردر جمعلرى جهل كلور
جيمك ضمى وضمتيله وجاهلك جمعى جهل كلور ركع وزننده وجهال كلور وجهلاء كلور ويقال هو جاهل منه
اى جاهل به يعنى اول نسنه نه مقدمدن آنك معلومى دكلدر بو جهل مذموم دكلدر وجاهل ارسلانه اطلاق اولنور
(التجاهل) تفاعل وزننده بركسه كنديسنى جاهل كوستورمك يعنى بيلمزدن كلمك معناسنه در يقال تجاهل زيد
اذا اظهر الجهل (المجهلة) مرحله وزننده برآدمى جهالته باعث ومؤدى اولان شيئه دينور يقال شغل العبث
مجهلة اى يحمل على الجهل (التجهيل) برآدمه جاهلدر ديو جهله نسبت ايلمك معناسنه در يقال جهله اذا نسبه
الى الجهل المجهل مقعد وزننده شول يابانه دينور كه آنده علامت طريق وسمت اولمامغله منزل مقصوده عزم
ووصول متعذر اوله و بونك تثنيه وجمعى يوقدر يقال ارض مجهل اذا كانت لايهتدى فيها لكن اساسده جمع
بنيه سيله ده مرسومدر (الاستجهال) برآدمى جاهل عد ايلمك معناسنه در يقال استجهله اذا عده جاهلا
واستخفاف واستحقار معناسنه مستعملدر يقال استجهله اذا استخفه وروزكار اغاجك دالرينى او يناتمق معناسنه
مستعملدر يقال استجهلت الريح الغصن اذا حركته فاضطرب (المجهل) منبر وزننده (والمجهلة) مكنسه وزننده
(والجيهل) صيقل وزننده (والجيهلة) صيقلة وزننده كوسكويه دينور كه آنكله اوجاق وآتش قارشدررلر (وجيهل)
صيقل وزننده برخاتونك آديدر و بيوك يالچين قيايه دينور المجهولة شول ناقه يه اطلاق اولنور كه آندن هركز سود
صاغلمامش اوله ياخود تمغا صمز اوله يقال ناقة مجهولة اى لم تحلب قط اولاسمة عليها (الجهلاء) حمراء وزننده جاهليت
لفظندن مأخوذ اولوب وآنى تأكيد ايچون ايراد اولنور يقال كان ذلك فى الجاهلية الجهلاء وهى القديمة (الجهبل) جعفر
وزننده بيوك باشلو آدمه دينور يقال رجل جهبل اى العظيم الرأس و باشلو سالخورده كيسكه على قول ايرى
جثه لو سنه دينور وجهبل بن سيف شول كسنه در كه پيغمبر اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك انتقاللرى خبرنى
اهل حضرموته ايصال ايلمشدر (بنوجهبل) شامده برخانماندر كه جمله سى فقهاء ايدى (الجهبلة) جيمك وبانك فتحيله
چركين و بدچهره عورته دينور يقال لامرأة جهبلة اى قبيحة (الجيل) جيمك كسريله ناسدن برصنف وطائفه يه
دينور يقال جيل من الترك وجيل من العرب اى صنف وجيل اسفل بغدادده برقريه آديدر وزياد بن جيل ويزيد
بن جيل محدثلردر (جيلان) جيمك فتحيله عبد القيس قبيله سندن برجاعتدر ويمنده برابالتدر وشول چقل
طاشلرينه دينور كه آنى روزكار برى اوته طوزندى كبى بو البوب او يناداوله (جيلان) جيمك كسريله ايرانده براقليم
يعنى براولكه نك اسميدر كيلان معربيدر و برجماعته دينور كه آنلرى نوشروان بحرين ولايتنه ترتيب وتمكين

يلمشيدى وجيلان ابو الجلد بن فروه ديمكله معروف محدث تابعيدر اسميدر فصـــــــل الحاء المهملة
(الحبل) حانك فتحيله ايپه دينور كه ننسنه بنلايدرز جمعى احبل واحبال وحبول كلور وفى الحديث (حبائل اللؤلؤ)
كانه جمع على غير قياس اوهو تصحيف والصواب جنابذ يعنى صفت جنتده وارد اولان فاذا فيها جنابذ اللؤلؤ
حديثنده وقع حبائل كلمه سى كويا كه غير قياس اوزره حبالك جمعيدر و بعضلر عنده مصحفدر صواب اولان جنابذ
اولمقدر كه جنبذك جمعيدر كنبد معربيدر كه قبه يه دينور شارح ديركه اولكى امام بخارى روايتيدر رمل مستطيل
معناسينه اولان حبلك غير قياس اوزره جمعى اولان حباله دن جمع الجمع اولمغله بالتشبيه اطلاق اولنمشدر وحبل
اساميدندر احمد بن محمد بن حبل قاضى مائه عدركه نحو تونديندر وربيعة بن حاتم الحبلى المصرى محدثيندندر وحبل
مصدر اولور بوننسنه يى ايپله بغلمق معناسينه يقال حبل الشئ حبلا من الباب الاول اذا شده بالحبل ومنه المثل * ياحابل
اذكر حلا * يعنى اى بونى بندايدن كسه چوزمه يى خاطر كدن اخراج ايلمه كه بونك بغلمسى وارا تماچوزمسيده وار
وحبل ايپه واورغانه دينور رمل معناسينه جمعى حبول در شارح ديركه بونك معناى اول ايله فرقى نامعلوم اولمغله
تكرار كبيدر لكن اتولده رباط ايله تفسير ايلمكله بوندن اخص اولور واوزون اوزادى قوم يغنه اطلاق اولنور يقال
نزلوا فى حبل اى رمل مستطيل وعهد وپيمان معناسينه مستعملدر يقال بينهما حبل اى عهد وذمت وزنهار
وامان معناسينه در يقال قطع حبله اى ذمته وامانه وآغرلق ثقل معناسينه در وآفت وداهيه يه اطلاق اولنور
ووصال وتواصل معناسينه در وعاتق معناسينه در كه اموز باشيله بيونك آره لغندن عبارتدر على قول اول آره لقده
اولان اوزونلغه وطريقه يه دينور ياخود اوراده اولان سكيره دينور وقولده وارقه ده بر طمرك اسميدر كه اضافتله
متعين اولور يقال حبل الذراع وحبل الظهر قالديكه هر عضوده اوزون وقالين اوله رق اصيل وقوام اولان طمره
حبل اطلاق ايدرلر مثلا حبل الظهر قفادن نازل آرقه طمريدر كه آندن نيچه طمرلر منشعب اولور وحبل الذراع
قيفالدن ديرسك پاننده ظهور ونمايان اوذرنه دائر ايكى قسمه منقسم اولور وحبل الوريد بيون طمريدر وقس
على ذلك و بصره ده بر موضع آديدر كه رأس ميدان زياد ديمكله متعارفدر بونده حانك كسريله ده جائزدر ياخود
هر برى بشقه موضعلردر وحبل عرفه يعنى جبل عرفاتك اسميدر وقوشى ميدانك باشنه دينور كه يارشجيلر
آنده طوروبياورندن قوشرلر وحبل بنه مصدر اولور حباله ايله جانور طوتمق ياخود حباله نصب ايلمك معناسينه
يقال حبل الصيد حبلا اذا اخذه بالحبالة اونصبها له (حبال) كتاب وزننده اساميدندر حبال بن رفيده تابعيندندر
وحبال بن سلمة بن خويلد طليحة بن خويلدك برادر زاده سيدر و حبال البنادق باندرده اولان سكيرلره اطلاق
اولنور بوراده حبال بنه حبلك جمعيدر لكن مؤلف بوكه تعرض ايلمدى وحبال الذكر آلت تناسلك طمرلرندن عبارتدر
الحبال بشداد وزننده ايپجى يه واورغانجى يه دينور محدثيندن ابو اسحق الحبال وبر جماعت اول حرفت اصحابيدر
(الحبال) معظم وزننده بودخى ايپه واورغانه دينور وقيودجق صاچه دينور كه ايپ كاكچه سى شكلنده اولور يقال
شعر محبل اى مجعد شبه الحبل (حبله) تمره وزننده عسقلان قربنده بر قريه آديدر (الحبابول) خرما اغاجنه
چقه جق كمنسه دينور (الحبالة) كتابه وزننده (والاحبول) (والاحبولة) همزه لرك ضميله دوزاغه وآغه دينور كه
اندن دوز يلور يقال نصب حبالته واحبوله واحبولته اى مصيدته (الاحتبال) افتعال وزننده حباله ايله جانور
آولمق ياخود حباله قورمق معناسينه در يقال احتبل الصيد اذا اخذه بالحبالة اونصبها له (المحبول) شول جانور در كه
كنديسنى صيد ايچون دوزاق قورلمش اوله هر نقدر دوشمديسه ده (المحتبل) اسم فاعل بنيه سيله دوزاغه دوشمش
جانوره دينور (الحبائل) حباله نك جمعيدر كه آغه ودوزاغه دينور نيته كه ذكر اولندى ومنه حبائل الموت اى اسبابه
قال الشارح ومنه الحديث النساء حبائل الشيطان اى مصائده (حبيل براح) امير فلاح وزننده بهادره اطلاق اولنور
وارسلانك اسميدر بوراده حبيل محبول معناسنه در كه بغلنمش ديمكدر وبراح زوال معناسينه در ارسلان وبهادر آدم
جرأت وشجاعتلرينه نانشى يرلرينده بغلنمش كبى ثابت قدم اولدقلرى بنيه مبنى اطلاق اولندى (حبيل) زبير وزننده
اساميدندر محمد بن الفضل بن ابى حبيل محدثدر (الحبل) حانك كسرى وفتحيله آفت وداهيه يه دينور جمعى حبول كلور
وداناوزيرك وصاحب رشد وفطانت آدمه دينور ومنه يقال انه لحبل من احبالها اى الداهية من الرجال وحبل دقيق
وتلطفله دواب ومواشيسنه تقيد وتيمار واهتمام ايدن آدمه دينور يقال هو حبل ماله اى قائم عليه رفيق بسياسته
(الحابل) دوزاق نصب ايدن آدمه دينور ومنه قولهم ثار حابلهم على نابلهم اى اوقدوا الشر بينهم يعنى بيلمونده آتش
شر وفتنه ايقاد ايدوب برى برينه دوشديلر بوراده نابل اوق آتانه دينور وحابل برنك ارشند ونابل ارغاجنه دينور
مثل من بوم بو معنادن دخى اخذ اولنور وعرب بلر حول حابله على نابله ديرلر زير وزبر ايلدى ديمك يرده وحابل حبله

ديدكلرى نبات اكل ايدن جانوره دينور يقال ضب حابل اذا كان يأكل الحبلة . وجادويه دينور ساحر معناسنه
و برارضك اسميدر (الحبلة) غرفه وزننده اصمه يه دينور كرم معناسنه على قول تكاكندن واومجه سندن برقوله دينور
وفتحاتله جائزدر وسلم وسيال وسمر نام باديه اغاجلر ينك يمشنه دينور ياخود ايرى مبشه اغاجلر ينك يمشنه دينور
مغيلان يمشى كبى جمعى حبل كلور رقفل وزننده وحبل كلور صرد وزننده وحبله نسوان زينتلرندن بركونه پيرايه
اسميدر و براوت اسميدر كه انى دائما كلر اكل ايدر (الحبل) فتحتينله اوزم اصمه سنه دينور و بعضلر باءِ اسكان ايدرلر
مفردى حبله درهايله يقال له حبل تغل صيعانا وهى الكرم والحبلة الكرمة اصمه نك چبوقلرى وقوللرى حباله تشبيه
اولنمشدر وحبل طولمق معناسنه مصدرا اولور يقال حبل من الشراب حبلا من الباب الرابع اذا امتلأ واو يكه لنمك
معناسنه در يقال حبل فلان اذا غضب واو يكه وغم وناسه معناسنه اسم اولور يقال به حبل اى غضب وغم وكبه
اولمق معناسنه در يقال حبلت المرأة حبلا اذا صارت حبلى واسم اولور قارنده اولان چوجغه و ياورى يه دينور
مؤنثى حبله در جمعى احبالدر (الحبال) غراب وزننده طولمغه دينور امتلاء معناسنه يقال به حبال من الشراب
اى امتلاء (الحبلان) سكران وزننده قارنى شرابدن طولمش كشى يه دينور مؤنثى حبلى در عطشى وزننده
وحالرك ضميله ده جائزدر وحبلان وحبلانه پرخشم وغضب اره وعورته دينور (حبل حبل) حالرك فتحى و بالرك سكونيله
قيون قسمنه مخصوص زجر وآزار كلماتندندر (الحابلة) كبه خاتونه دينور جمعنده شاذ اوله رق حبله دينور فتحاتله
(الحبلى) كبرى وزننده بودخى كبه خاتونه دينور امتلاء معناسندن مأخوذدر جمعى حبليات در وحبالى در
حالك فتحى والفك قصر يله كه الف تأنيثدن مقلوب اولان ياء الفه ابدال اولنمشدر وكاهجه حبالا نه دخى دينور كه
مفرددر وحبلى كلمه سنك نسبتنده حبلى وحبلوى وحبلاوى دينور حالرك ضميله (حبل الحبلة) فتحتينله عمل العمله
وزننده كه اشبو نهى عن بيع حبل الحبلة حديثنده وارد اولمشدر مراد بطن ناقه ده اولان ياورى در پس حبله حابله نك
جمعى اولور كه ناقه لر ديمكدر ياخود اصمه نك قبل البلوغ اوزميدر ياخود بطنده اولان ولدك ملحوظ اولان ولديدر كه
جاهليتده ولد ولد مواشى يى تبايع ايدرلر ايدى پس بو كه كوره حبله مفرد مؤنث اولور قال المؤلف وهو ما فى بطن الناقة
اوحمل الكرمة قبل ان يبلغ او ولد الولد الذى فى البطن وكانت العرب تفعله (المحبل) مقعد وزننده اسم زماندر
كبه لك وقتنه دينور يقال كان ذلك فى محبل فلان اى وقت حبل امه به ومحبل كتاب اوله اطلاق اولنور كه مراد
لوح محفوظدر (المحبل) منزل وزننده مهبل معناسنه در كه رحم ياخود رحمك نهايتيدر كما سيذكر (التحبيل) تفعيل
وزننده اكينك ياخود اصمه نك فليزلرنى وچبوقلرنى برى برينك اوزرينه آتمق معناسنه در يقال حبل الزرع اذا قذف
بعضه على بعض (الاحبل) اثمد واحمد وزنلرنده (والحنبل) قنفذ وزننده بوكرجه يه دينور لوبيا معناسنه
(الحبالة) حانك فتحى ولامك تشديديله اوزون اوزادى كتمكه دينور انطلاق معناسنه و برنسنه نك موسم وزمانه
دينور يقال حانت حبالته اى زمانه وحينه و آغرلق ثقل معناسنه در ومطرده ندر كه لامك شده سيله فعاله وزننده
اولان كلمه ده لامك تخفيفى دخى جائزدر الاحباله كلمه سنده جائز ذكلدر نته كه حمارة القيظ وصبارة البرد كلمه لرنده مخفف
اولور (الحبلى) بشرى وزننده كبه خاتونه دينور كه ذكر اولندى وسالم بن غنم بن عوفك لقبيدر كبير البطن اولديغيچون
بنو الحبلى كه انصاردن بر بطن در مزبورك ذريتندندر والكا نسبتده حبلى ديرلر قياس اوزره وحبلى دينور ضمتينله
وحبلى دينور جهنى وزننده (الحبليل) حانك ضميله بركوچك جانوردر كه هلاك اولدقدنصكره وجودينه يغمور
اصابت ايلدكده ينه جانلنور (المحتبل) محتمل وزننده آت قسمنك بلكجه سنه دينور كه خرده تعبير اولنور يقال
فرس طويل المحتبل اى ارساغه (حبال) كتاب وزننده ابن سلمة بن خويلددر كه ابن اخى طليحة بن خويلددر (حبل)
زفر وزننده بر موضعدر (الاحبال) همزه نك كسريله كبه ايلمك معناسنه در يقال احبلها اذا القحها واير ى
ميشه اغاجلرينك چچكلرى دوكيلوب يمش طوتمق معناسنه در يقال احبلت العضاة اذا اثمر وردها وعقد
(الحنبل) تاى فوقيه ايله جعفر وزننده (والحنابل) علابط وزننده دووجودى چلمسز اولان ياخود جوزه وخرده بدن
آدمه دينور (الحباجل) جيله علابط وزننده اعضاسى طوباج طقنازبودوره دينور يقال رجل حباجل
اى القصير المجتمع الخلق (الحبركل) سفرجل وزننده قالين دوداقلى آدمه دينور يقال رجل حبركل اى الغليظ الشفة
(الحبوكل) واوايله حبركل وزننده ومرادفيدر (الحبكل) جعفر وقنفذ وزنلرنده بودوره دينور (الحتل) فتل
وزننده ويرمك معناسنه در يقال حتله حتلا من الباب الاول اذا اعطاه وحتل هر شيئك ردى وكثرينه دينور
يقال اعطاه حتلا اى رديئا ومثل وشبه معناسنه در بونده حانك كسريله ده جائزدر (الحاتل) بودخى مثل ونظير
معناسنه در (الحوتل) جوهر وزننده بلوغه مراهق اوغلانه دينور و بغرتلق قوشنك ياورسنه دينور وجوره

وضعيف آدمه دينور يقال رجل حوتل اى ضعيف (الحوتلة) حوصله وزننده بودوره دينور (الحتفل) عصفور وزننده چوملك دينده قلان شور باوات صويى بقيه سنه دينور على قول ات صو ينك دبنده قلان قريتى تريد بقيه سنه دينور و ياغ طورطوسنه و بوصه سنه دينور ومالك كوتوسنه وكثرينه دينور كه ايوسى انتخاب اولنمش اولور ووليداپله وضكره چه چقان چركاب ومهملاته دينور وسفله ورذال ناسه دينور كه آدم مولوزى تعبير اولنور وتجره دبنده قلان ات تخرده مر دينه دينور (الحثل) حانك فتحى وثاى مثلثه نك سكونيله سوء رضاع وسوء حال معناسنه در يقال نشأ الصبى بالحثل اى بسوء الرضاع والحال وحثل هر شيئك كوتوسنه وكثرينه دينور (الاحثال) همزه نك كسريله صبينك رضاع وغدا سنده اهتمام ايميوب سوء حالله باقوب بسلمك معناسنه در يقال احثلته امه اذا اساءت رضاعه فنشأ بالحثل و برآدمى زمان فقير و بدحال ايلمك معناسنه در يقال احثله الدهر اذا اساء حاله (المحثل) مكرم وزننده بدرضاع و بدغدا ولده دينور ومحثل بن حوثاء برشاعردر (الحثل) حانك كسريله خيره وز بون آدمه دينور يقال رجل حثل اى ضاو (الحثالة) كاسه وزننده بغداى وخرما مقوله سندن آنيله جق سلكندى مقوله سنه دينور كه زوان وقبوق مثللو مهملاتدر ايشه يراميوب آتارلر وهر شيئك كوتوسنه وكثرينه دينور تقول اطرح حثالة الطعام وهى الزوان ونحوه يكون فيه والقشارة ومالا خير فيه وكذا الردئ من كل شئ (الحثيل) حذيم وزننده بودوره دينور و برشجر كوهى اسميدر واوشنكن كاهل وكسلان آدمه دينور و بدغدا اولان خيره چوجغه دينور (الحثل) فتحتينله برآدمك قارنى بيوك اولمق معناسنه در يقال حثل الرجل حثلا من الباب الرابع اذا عظم بطنه (الحثلة) حانك كسريله حوض دبنده قلان صو بقيه سنه دينور كه استعماله موافق اولمز (الحثفل) حنفل وزننده ومرادفيدر كه ذكر اولندى (الحثفلة) دحرجه وزننده تجره دبنده قلان بقيه يى ايچمك معناسنه در يقال حثفل الرجل اذا شرب الحثفل من القدر (الحجل) فتحتينله ككلك قوشنك ارككنه دينور مفردى حجله در مؤنث الواحدة حجلة عبارتيله رسم ايلمكله مؤنثنه ده اشارت ايلمشدر (الحجلى) حانك كسرى والفك قصريله دفلى وزننده اسم جمعدر و بونك ظربى لفظندن غيرى نظيرى يوقدر و بو ظربان لفظندن اسم جمعدر لكن مصباحده وشافيه ده بو حجل وحجله دن جمع اولمق اوزره مرسومدر وككلك اتى معتدلدر نصف مثقال جكرندن اكل وابتلاع صرع مرضنه نافع ومراره سنى آيده بركره دماغنه استعاط ذكاء وفطنتى ارائنده بغايت مفيد و بصرى مقويدر (الحجلة) فتحاتله حجل مفردیدر كه ذكر اولندى وقبه طرزنده زفافخانه ترتيب اولنان چادره دينور كه عربلر مخصوصا جوانبنى ار بعه سنى ايلكلى مستور قبه طرزنده چادر اتخاذ وثياب وستور ايله دوندى تزيين ايدوب اوراده زفاف ايدرلر حالا شهرلرده دخى انواع جهساز ايله آراسته بيت الزفاف وجهساز اوطه سى معلومدر جمعى حجل كلور فتحتينله وحجال كلور حانك كسريله يقال المرأة فى حجلتها وهى كالقبة وموضع يزين بالثياب والستور للعروس مؤلفك وموضع قولى وهى موضع تقديرنده درياخود واوطغيان قلم ناشيدر زيرا نهايه ده بيت كالقبة يستر بالثياب عبارتيله مرسومدر و حجله خلق كوچك وخردهموره دينور كه غير مقبولدر جمعى حجل كلور فتحتينله (التحجيل) تفعيل وزننده كلين ايچون مجهز زفافخانه اتخاذ ايلمك على قول كلينى زفافخانه يه قومق معناسنه در يقال حجل العروس اذا اتخذلها حجلة او ادخلها فيها وخاتون پرمقلرى اوجنه آلاجه قنه ياقمق معناسنه در يقال حجلت المرأة بنانها اذا لونت خضابها و تحجيل آت قسمنك قوائمنده اولان بياضه دينور كه سكيل تعبير اولنور بلكلرنى تجاوز ايدوب ديزلرنى يوقرى بكميه زيرا بو قائمى معناسنه اولان حجلدن مأخوذدر واشبو سكيل دخى كيمنك درت اياغنده و كيمنك ايكى اياغيله برالنده و يالكز ايكى اياغنده اولور بو بلجه اولوزسه كا تحجيل واول آته محجل دينور وخاصة ايكى اللرنده اولمز مادامكه اياقلريله بيله چه اولميه كذلك يالكز اللك برنده اولمز مكر كه اياقلريله بيله چه اوله يعنى براياغيله يا ايكى اياغيله بيله چه اوله پس بو بلجه اولمزسه تحجيل و محجل اطلاق اولنمز واشبو تحجيل كلمه سى مصدردر اسم دخى اولور يقال حجلت قوائم الفرس تحجيلا على بناء المجهول وفى قوائمه تحجيل وهو بياض فى قوائمه كلها و يكون فى رجلين و يد وفى رجلين فقط وفى رجل فقط ولايكون فى اليدين خاصة الا مع الرجلين ولا فى يد واحدة دون الاخرى الا مع الرجلين مترجم ديركه سير كبيرده مسطوردركه زمان جاهليه ده فرس ارجل ايله تشأم ومحجل ايله تفأل ايدرلر ايدى رسول اكرم عليه الصلوة والسلام مبعوث اولوب عادات جاهليه نك كيمنى نسخ وابطال و كيمنى ابقا ومسامحه بيوردى لر اشبو تحجيل خصوصنى دخى مسامحه وابقا ايدوب خير الخيل الاقرح المحجل حديثيله فرس محجل ميمون وافضل اولديغنى بيان بيوردى لر حالا بين العرب معتبردر انتهى وتحجيل ناقه نك ممه سنده باغدن عارض اولان بياضه دينور ودوه يه مخصوص برمعنا اسميدر وكوزچقورلنوب ايچرى باتمق

مطلب

معناسنه در يقال حجلت عينه تحجيلا اذا غارت وتحجيل المقرى بين العرب مهمان ضيافت ايده جك چناغه آتلق
تحجيلى مقدار سود جكر قودقد نصكره اوزرينه صودوكوب چناغى طولدرمقدن عبارتدر و بونى قوناق آيامده
ايدرلر كه سودك عزتى وقلتى اولور يقال قراهم بتحجيل المقرى وهو ان يصب فيه لبنة قليلة قدر تحجيل الفرس
ثم يوفى المقرى بالماء بونده مقرى كلمه سى منبر وزننده در (الحجل) حمل وزننده در (والحجلان) فتحاتله اياغى
بوقاغيلى كسنه بر اياغى قالدروب ديكر اياغى اوزره چوكوب صحرايه رق يورمك معناسنه در يقال حجل المقيد
حجلا وحجلانا من الباب الثانى والاول اذا رفع رجلا وتريث فى مشيه على رجله وسكه رك يورمك معناسنه در يقال
حجل الغراب اذا نزا فى مشيه وايكى نسنه بيننده حائل اولمق معناسنه در يقال حجل بينه وبينه على بناء المجهول
اذا حيل (الحجل) حانك كسرى وفتحيله (والحجل) ابل وزننده (والحجل) طمر وزننده خلخاله دينور جمعى احجال
وحجول كلور و حجل حانك كسريله آقلغه دينور جمعى احجال كلور يقال به حجل اى بياض وبوقاغونك اياقلره كچه جك ايكى
طوقلغنه دينور و بوقاغونك كنديسنه دينور يقال خل حجله اى قيده و بونده حانك فتحيله وكسر تينله جائز در
(المحجول) والمحجل معظم وزننده وجه مذكور اوزره اياغى سكل اولان آته دينور شارح ديركه اكر سكيل درت اياغنده
اولورسه اكا محجل الاربع ديرلر واكر ايكى اياقده اولورسه محجل الرجلين ديرلر واكر بر اياغنده اولوب بلكى تجاوز ايلمش
اولورسه محجل الرجل اليمنى ياخود محجل الرجل اليسرى ديرلر واكر اوچ اياغنده اولوب بر النده يار اياغنده اولمسه
محجل الثلث مطلق اليمنى يا مطلق الرجل ديرلر واكر اليله صاغ اياغنده اولورسه ممسك الايامن مطلق الاياسر ديرلر واكر
صولرنده اولورسه ممسك الاياسر مطلق الايامن ديرلر واكر صاغ اليله صول اياغنده ياخود صول اليله صاغ اياغنده
اولورسه كرك آز وكرك چوق اولسون اكا مشكول ديرلر ومحجل باغدن صقر لنمش ناقه يه دينور يقال ضرع
محجل اى مبيض من آثار الصرار (الحجول) قعود وزننده كوز چقورلنوب ايچرو باتمق معناسنه در يقال
حجلت عينه حجولا من الباب الاول اذا غارت (الحوجلة) حوقله وزننده حجول معناسنه در يقال حوجلت
عينه اذا غارت وحوجله قاروره يه دينور على قول دبى بيوك اولانه دينور و بعضا لامى مشدد اولور جمعى حواجل
وحواجيل كلور (الحجلاء) حمراء وزننده سائر اعضاسى سياه اولوب همان قوللرى بياض اولان قيونه وصف
اولور و بو وادى اسميدر (الحاجلات) شول دوه لره دينوركه سكرلنمكله صاغ قالان اياغى اوزره سكرك يورويه لر
(تحجيل) تنصر وزننده كه جوهرى برفرس اسميدر ديو ثبت ايلمشدر بو تصحيفدر صواب اولان تحجلى اولمقدر عينله
سكرى وزننده (الحجيلاء) مصغر بنيه سيله شول صويه دينوركه اكا هركز كونش طوقنمز اوله والفك قصريله
بوموضع آديدر (الحجال) شداد وزننده براق وتابان نسنه يه دينور يقال شئ حجال اى براق (الحجول) صبور
وزننده ابراق نسنه يه دينور يقال منزل حجول اى بعيد (حجل حجل) فتحتينله مكررا ديشى قيونه مخصوص
زجر و آزاردر على قول سودنى صاغمق ايچون چاغره جق اصواتدندر (دبى حجل) دالك ضميله اطفال عربه
مخصوص بر لعبدر (حجيل) فتحتينله اساميدندر حجيل بن عمر و بنو حنيفه دن برفارس در و حجل بر شاعر در كه
بنو مازن مواليسندن ايدى (الحجيل) امير وزننده اوچ اياغى سكيل اولان آته دينور يقال فرس حجيل
اى محجل ثلاث (خجل) حانك فتحيله پيغمبر اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك مغيره نام عموجه لرينك
لقبيدر (الاحجال) همزه نك كسريله دوه نك صول النندن باغى چوزوب صاغ اياغنه بغلمق معناسنه در يقال
احجل البعير اذا اطلق قيده من يده اليسرى وشده فى اليمنى (الحدل) فتحتينله ظلم ايلمك معناسنه در
تقول حدل على حدلا من الباب الرابع اى ظلمنى و برآدمك بر اموزى ديكرندن يوكسلك وقالقق اولمق
معناسنه در يقال حدل الرجل اذا اشرف احد عاتقيه على الاخر وكوزك بر يانيله بقمق معناسنه در
يقال هو يحدل حدلا اى ينظر فى شق عينه (الاحدل) (والحدل) كتف وزننده وصفلردر بر اموزى ديكرندن
قالقق اولان كشى يه دينور جمعى حدالى كلور سكارى كبى وعند البعض احدل بيونى بر طرفه اكرى
اولانه دينور جمعى حدل در كتب وزننده على قول بر يانى اوزره ينكج كبى يانى يورر اولان آدمه دينور
وبك طشاق حيوانه دينور يقال فرس احدل اى ذو خصية واحدة وصولاق آدمه دينور يقال رجل احدل
اى اعسر و بركابك آديدر و ابوذر غفارينك فرسى آديدر ياخود بونده صواب اولان جيمله اولمقدر (الحدل)
عدل وزننده (والحدول) عدول وزننده جور و ستم ايلمك معناسنه در يقال حدل عليه حدلا وحدولا من الباب الثانى
اذا جار و حدل وصف اولور عدل كبى يقال انه لحدل اى غير عدل (المحدلة) مكرمه وزننده (والحدال) غراب
وزننده (والحدلاء) حمراء وزننده شول يايه دينوركه بر كوشه سى ديكر كوشه سندن قالقق اوله كه بر ابرا اولميوب بر طرفى

قلچمش اولور يقال القوس محدلة وحدال وحدلاء اى بينة الحدل والحدولة يعنى تطامنت احدى سيتيها (التحادل)
تفاعل وزننده اوق اتان كمسه ياپك اوزرينه اكيلوب ياتمق معناسنه در يقال هو يتحادل اى يحنى على القوس (الجدل)
حانك كسريله طونك وشلوارك اوجقورلغنه دينور و بيون اغريسنه دينور كه باش يصدقدن دوشمك سببيله
تحدث ايدر تقول اخذنى حدل اى وجع عنق (الحودل) جوهر وزننده اركك ميمونه دينور (بنو حدال) غراب
وزننده ياخود بنو حداله ثمامه وزننده برجماعتدر (حدالى) شكارى وزننده برموضعدر (حدال) سحاب وزننده
برشجردر وشامده برموضعدر (الحدال) غراب وزننده دوزيو يالخين نسنه يه دينور مهر مختمه سى كبى يقال شئ حدال
اى املس (المحايدلة) مفاعله وزننده تلكو كبى برنسنه يه سيلدرك والغفال ايده رك وارمق معناسنه در يقال حادله
اذا راوغه (الحدل) ضمتيله حضض باسمله يدر كه حولان ديدكلرى داردر (الحديل) حذيم وزننده (والحيدلان)
صيدلان وزننده بو دوره دينور (الحودلة) حوصله وزننده تنبيه دينور كه لغتنا سنه (حديله) جهينة وزننده
بررجلك اسميدر ومدينه ده برمحله آديدر (حديلاء) مصغر بنيه سيله برموضعدر (الحذلاء) حمراء وزننده طوغريلغنه
قازلنامش قيويه دينور يقال ركية حدلاء اى مخالفة عن قصدها (الحدقلة) دحرجة وزننده كوزى چويره رك
بقمق معناسنه در يقال حدقل الرجل اذا ادار العين فى النظر (الحذل) حانك فتحى وذال معجمه نك سكونيله ميل
معناسنه در يقال حذالك مع فلان اى ميلك (الحذل) فتحتيله كوز علتلرندن برعلتدر كه كوزك قپاقلرى و پيكارى
قيزل وقرحه لر پيدا اولوب دائماياشى سيلان ايدر اولمقدر ياخود تحرده سيو حهلر پيدا اولمغله كوزك كرپكلرى
دوكلمكدن عبارتدر يقال حذلت عينه حذلا من الباب الرابع وبها حذل وهى حمرة فى العين وانسلاق وسيلان
دمع اوقلة شعر العينين وحذل برجنس شجرك دانه سنه دينور كه قحط سنه لرده اعرابيلر آندن اتمك ياپوب اكل
ايدرلر وحذل كوملكك اتكنك چوره سنه دينور (الحاذلة) ذكر اولنان حذل علتنه اوغرامش كوزه دينور
(الاحذال) همزه نك كسريله كوزى حاذله قلمق معناسنه در يقال احذل عينه البكاء والحر اى جعلها حاذلة
(الحذال) سحاب وغراب وزنلرنده قانه شبيه برنسنه دركه سمر اغاجندن ظهور ايدر عربلر اكا حيض السمر
ديرلر بعض توت اغاجندن دخى ظهور ايدر على قول برزائد نسنه دركه شجر مزبورده ثابت اولور ياخود صمغه
شبيه برنسنه دركه طلح ومغيلان اغاجلرنده حاصل اولور (وحذال) سحاب وزننده قرنجه يه دينور (الحذل) حانك
ضمى وكسريله (والحذل) صرد وزننده اصل وميتبا معناسنه در وحذل صرد وزننده طونك اوجقورلغنه
دينور وقوجاغه دينور آغوش معناسنه يقال فى حذل امه اى فى حجرها وحذل حانك ضميله وحذاله هاليه
نطاق ديدكلرى قوشاغك اشاغى كنارينه دينور (الحذل) حانك كسريله شول آغريدركه دينوركه آلتنده
امكليه رك ثقلت عظيمه ايله يوريتور اوله تقول رأيته وعليه حذل وهو مايدلح به مثقلا من شئ يحمله (الحذل) صرد
وزننده (والحذل) قفل وزننده (والحذالة) ثمامه وزننده بونلرده كوملك اتكنك چوره سنه دينور وحذاله ثمامه
وزننده بركونه قزل صمغ اسميدر وهرنسنه نك آتيله جق دوكندى مقوله سنه دينور وصمان قريقلرينه
وتوكنديلرينه دينور (التحذل) تفعل وزننده برآدمك جانبنه آجيوب مهر ومرحمت ايلمك معناسنه در يقال
تحذل عليه اذا اشفق (الحذالى) كتابه وزننده زعفران كبى برنسنه دركه نارچچكنك ايچنده اولور (الحوذلة) حوصله
وزننده دوه نك طبانى برجانبه ميل ايدوب آكيلمك معناسنه در يقال حوذل خف البعير اذا مال فى شق ويقال
فى خفه حوذلة (خذيلاء) رتيلاء وزننده برموضعدر (حذاله) سحابه وزننده برعورت آديدر (الحرجل) عصفر
وزننده (والحراجل) علابط وزننده اوزون آدمه دينور وحرجل چاپك وچالاك انسان وحيوانه دينور (الحرجلة)
حانك وجيمك فتحيله آت سوريسنه دينور حرجل دخى دينور هاسمز وچكركه سوريسنه دينور واسى ووخيم ارضه
دينور بو آغسقلغه دينور يقال برجله حرجلة اى عرج ومصدر اولور اوزامق معناسنه يقال حرجل الشئ اذا طال
وصف وطابورى تماملق معناسنه در يقال حرجل فلان اذا تمم صفا فى صلاة اوغيرها وصاغه صوله يلوب
يوپورمق ياخود بغى ونشاطله يلمك معناسنه در پورونه طايك يلمسى كبى يقال حرجل الرجل اذا عدا يمنة
ويسرة اوهى عدو فيه بغى ونشاط (الحراجلة) حانك فتحيله حرجله نك جميدر كه آت سوريسنه دينور ومنه يقال
جاؤا بحراجلة اى على خيلهم وعراجلة اى مشاة (الحرقلة) قافله دحرجه وزننده بركونه يوريمكه دينور
الحركلة حرقله وزننده ومراد فيدر وحركله پياده كانه دينور رجاله معناسنه ومصدر اولور صياد شكاردن
خيبتله دونوب كلمك معناسنه يقال حركل الصائد اذا اخفق (حرآله) حانك فتحى ولامك تشديديله مغربده بربلده
آديدر على قول بربر قومندن برقبيله در على بن احمد بن الحسن الحرالى كه تصانيف مشهوره صاحبيدر اكا منسوبدر

(الحرمل) جعفر وزننده اوزرلك تخمنه دينور فارسيده سپنديرلر سودايى و بلغم غليظى بغايت مسهل ودمى مصفى ومنومدر غير مسحوقندن بر بچق مثقالنى اون ايكى كون سفوف وجهيله تناول عرق النسأ علتنك بالكليه دفعنده مجربدر وحرمل برآدمك و برموضعك اسملريدر (الحرملة) حركله وزننده بر بشقه نبات اسميدركه باديه نشينلر چقماق اتخاذ ايتدكلرى مرخ وعفارلم اغاجلردنصكره چقماقلرينك اجودى بونبات در وجملة يتوغاندر كه سودلو اولور سودى ياغيله آلتوب قوريدلدقدنصكره ضماد اولنسه علت جربه بغايت مفيددر وحرملة اسماميدندر حرملة بن عبدالله بن حرملة امام شافعى اصحابندندر ونيجه محدثين اسملريدر (حرملاء) حانك فتحيله برموضعدر (الحرملية) حانك فتحيله انطاكيه قضاسنده برقريه در (الحريملة) مصغر بنيه سيله برجنس شجردركه كوچك نارشكلنده قوزه لرى اولور ايچندن بغايت ملايم ولطيف يموق حاصل اولور آنك يموغى خفت ونعومتى حسبيله ملوك وكبارلك يون يصدغنه وضع اولنور (الاحزيلال) زاى معجمه ايله اقشعرار وزننده برنسنه يوكسكه آغوب يوجلمك معناسنه در كرك حسى وكرك معنوى اولسون فمن الثانى يقال احزأل البعير فى السير احزئلالا اذا ارتفع ومن الاول احزأل الجبل اذا ارتفع فوق السراب و بركك معناسنه در يقال احزأل الشىء اذا اجتمع و برنسنه نك اجزاسى ديوشور يلوب طوپلنمق معناسنه در يقال احزأل فؤاده اذا انضم خوفا زيرا آسوده لكده يورك منبسط اولور (الحوزل) جوهر وزننده (والحوزلة) جوهره وزننده بودوره دينور (الاحتزال) افتعال وزننده لباسه بورنمك معناسنه در يقال احتزل الرجل اذا احتزم بالثوب و بعضلر عندنده بو مصحفدر صواب اولان احتزاك اولمقدر كافله (الحزنبل) غضنفر وزننده شاشقين و بون عورته دينور يقال تزوج حزنبلا اى مرأة حمقاء وكوده سى ديرنكلوطو پاج بودوره دينور و پك قوجه قارى يه دينور وعقاقيز انواعندن برنبات آديدركه بو اسمله معروفدر ديارشامده آندن مرتالر ترتيب ايدرلر وحزنبل قالين دوداقلو آدمه دينور و يومرى قالقق فرجه دينور وسائر يومرى قالقق نسنه يه دينور (حزقل) قافله زبرج وزننده ياخود حزقيل كه زنبيل وزننده در انبياى عظامدن بر پيغمبر ذيشانك اسميدر صلوات الله على نبينا وعليهم اجمعين شارح ديركه پيغمبر مشار اليه بنى اسرائيل انبيالرندندر حضرت موسى انتقالندنصكره حضرت يوشع بن نون قائم اولوب بعده كالب و بعده حزقيل قائم اولمشدر قومنه طاعون اصابت ايلكله الوف يعنى بغايت كثير اوله رق ديارلرندن خروج ايلديلر بعده جمله سى بر وادى يه كلوب انده آرام ايدرلر ايكن حق جل وعلا مجموعنى بردن اهلاك و بعدهم حضرت حزقيلك دعاسيله على العموم احيا ايلدى (الحزاقلة) حانك فتحيله سفله ورذال ناسه دينور يقال هم حزاقلة الناس اى خشارتهم (الحزقل) زبرج وزننده طارخو يلوتنك مشرب آدمه دينور (الحزوكل) فدوكس وزننده بودوره دينور (الحزمل) زبرج وزننده خسيسه وناكس عورته دينور يقال هى حزمل اى خسيسة (الحسبلة) بسملة وزننده حسبى الله ديمك معناسنه در يقال حسبل زيد اذا قال حسبى الله شارحك بياننه كوره بسملة وحمدلة كبى بودخى منحوتدر (الحسدل) جعفر وزننده كنه ديدكلرى بوجكه دينور قراد معناسنه (الحسدلى) جعفرى وزننده شول قومشويه وصف اولوركه دائما كوزى وكوكلى همجوارنده اوله يعنى آينده وروندهسنى واحوال وافعالنى هميشه كوزه دوب تجسس وتفتيش ايدر اوله اولمقوله قومشو جوارنده دكل محله سنده اقامت نامعقولدر يقال هو جار حسدلى وهو الذى عينه تراعاك وقلبه يراك مترجم ديركه اقتطاف نام كتابده مرسوم اولديغى اوزره جارحسدلى قراد مثل كوره منسو بدر قراد دابه نك تويني وقاتنى نه كونه تقشير ايدرسه جار حسود دخى كوز يله او بلجه تقشير ايدر حتى حسد ماده سى حسدل ماده سندن مأخوذ اولديغى دخى آنده مسطوردر ومنه يقال * الجار ثم الدار * بو حقير او بلجه قومشو نظر يله خيليجه مصاب اولمشدر بو بابده تجربى وتباعد ايله جمله يه وصيتم دركار در عمل ايتمك واجبه دندر (الحسل) نسل وزننده طوارى شدتله سورمك معناسنه در يقال حسل الدابة حسلا من الباب الاول اذا ساقها شديدا وحسل نبق ديدكلرى ميوه نك هنوز يشل وخام اولاننه دينور وزذيل ايلمك معناسنه در يقال حسله اذا رذله و برنسنه دن ايشه يرامز رذيل وكتر بقيه قومق معناسنه در يقال حسل منه اذا ابقى بقية رذالا (الحسل) حانك كسريله كلر ديدكلرى جانورك هنوز يمورطه دن چقمش ياور يسنه دينور جمعى احسال وحسول وحسلان كلور حانك كسريله وحسله كلور عنبه وزننده ومنه المثل * لا آتيك سن الحسل * اى ابدا يعنى بن سكا حسل قسمنك ديشلرى طوردقجه كلم كه ابدى كلم ديمكدن كنايه در زيرا كلر قسمنك هلاك اولنجه يه دك ديشلرى ساقط اولمز (ابو حسل) (وابو حسيل) مصغر بنيه سيله كلرك كنيه سيدر (الاحتسال) افتعال وزننده يمورطه دن چقمش كلر ياور يسى آولمق معناسنه در يقال احتسل الرجل اذا اصطاد الحسل (الحسيلة) سفينه

مطلب

وزننده خرمانك كترينه دينور كه قوروغى حلاوتلنمزدن مقدمجه قوريداوب سوده ياصويه اصلتد قدنصكره
بومقدار لذيذ خرما قاتمغله كسب حلاوت ايدوب اكل اولنور وزذال ناسه دينوركه آدم مولوزى تعبير
اولنور يقال هوحسيلة القوم اى خشارتهم و بوزاغى يه دينور (الحسيل) امير وزننده حسيله نك جمعيدر
وبقرَهلى يه دينور بوندن مفردى يوقدر وهرنسنه نك كترينه ورذالنه دينور جمعى حسل كلور كتب وزننده
(الحسالة) ثماده وزننده كومشه على قول براده سنه دينور يقال اتى بحسالة اى الفضة أو بحالتها واريه و بغداى
معوله سنك دوكيلن قبوق مثللودوكنديسنه دينور (المحسول) خسيس وناچيز وكترنسنه يه دينور يقال هومحسول
اى خسيس ومرذول (الحسلات) فتحاتله ديار بنى ضبابده برنيچه هضبه لردر آنلرك هر برينه حسله وحسيله
دخى دينور تمره وجهينه وزننده (الحسفل) فايله زبرج وزننده هرنسنه نك كترينه ورذالنه دينور تقول اعطانى
حسفله اى رديئه وخيره وجوره چوچقلره دينور جعفروزننده دخى جائزدر (الحسقل) حضجر وزننده قارنى بيوك
آدمه دينور يقال رجل حسقل اى الواسع البطن (الحسقل) قافله زبرج وزننده هرحيوانك خرده وصغير اولان
ياوريسنه دينور (الحسكل) حسقل وزننده ومرادفيدر جمعى حساكل كلور وحسكله كلور هـايله مترجم ديركه
اشبوحسكل كلمه سنك جمعى هايله حسكله دخى كلمشدركه نوادردندرنته كه على قول كمء كلمه سنك دخى جمعى كمئه
كلمشدر تذكير وتانيث ماده سنده شيخ رضى ديديكه كاهجه تاء واحددن مفارقت ايدوب جنسه داخل اولور كمئه
وفقعه كبى كه جنسلردركمء وفقع مفردلريدر وعند البعض بونلرده تاء بنه وحدت ايچوندر مجرد اولنلر جنسلردر پس
اشبوحسكل دخى بوقبيلندندر اختلاف مذكوره مبنى مؤلف كمء ماده سنده اختلاف اوزره ثبت ايلمشدر وا كثر
محلده مؤلف جلسى جمع عنوانيله ثبت ايدركه مراد جمع جنسى اوله جقدر زيراتوكيندن واحدى اولان اسم جنس
عند الاصح جمعدر وحسكل دموربجى قيرغين دمورى دوكركن صحرايان صاچندى يه دينور (الحسكل) جعفر
وزننده هرشيئك ردى وكترينه دينور (الحسكلتان) زبرجتان وزننده حسكله نك تثنيه سيدر خصيتينه دينور (الحسكلة)
دحرجه وزننده دوه نك خرده نوعى بوغرلق معناسنه در يقال حسكل الرجل اذا نحر صغار ابله (الحساكلة)
حائك ضميله عسكرك ايشه يرامز خرده وخشاره لرينه دينور (الحسل) حائك فتحى وشين معجمه نك سكونيله هرشيئك
الجغنه وكترينه دينور ومصدر اولور رذيل وكترقلمق معناسنه يقال حشله حشلا اذا ارذله (الحشيلة) سفينه وزننده
برآدمك عيالنه دينور حشبله كبى كه باى موحده ايله در ياخود احدهما آخردن مصحفدر (الحاصل) هرنسنه دن
حاصل شول شيئه دينور كه ماعداسى زائل اولديقدنصكره كنديسى برنده باقى وثابت اوله يعنى هرشيئك برازنى
كتدكدنصكره برنده باقى وثابت اولاننه عبارتدر يقال هذا حاصله وهو ما بقى وثبت وذهب ماسواه (الحصول)
وصول وزننده (والمحصول) معقول وزننده مصدرلردر حاصل اولمق معناسنه در يقال حصل الشىء حصولا ومحصولا
من الباب الاول اذا بقى وثبت وذهب ماسواه (التحصيل) تفعيل وزننده حاصل اولان نسنه يى تخليص وتمييز ايلمك
معناسنه دركه سائرندن آيروب حاصل قلمقدن عبارتدر مثلا حصل تراب المعدن ديرلر آلتونى طپراغندن آيروب
خالص ايلدى وحصل الدقيق ديرلر اونى كپكندن الك ايله آيردى وحصلوا القوم فى الديوان ديرلر قومك حاضر
وغائبنى وزننده ومرده سنى تفتيش وتمييز ايلدى معناسنه كه اصطلاح جرده يوقلامه ايله تعبير اولنور وتحصيل خرمانك
بلح ديديكى قوروغى كذلك ابتدا چقان طمور جغى حصل اولمق معناسنه در يقال حصل النخل اذا صار بلحه او طلعه
حصلا (الحصيلة) سفينه وزننده اسمدر برنسنه نك برازى كتدكدنصكره باقى ومميز اولانه دينور ومنه يقال
ماحصيلتك اى ماميز من تحصيلك اساسك بيانته كوره جمعى حصائل در وسمى كتاب الحصائل لان صاحبه زعم
انه حصل فيه مافات الخليل (التحصل) تفعل وزننده برنسنه برارايه بركوب ثابت و باقى اولمق معناسنه در يقال
تحصل الشىء اذا تجمع وثبت (المحصول) مصدركه ذكر اولندى وحاصل معناسنه مستعملدر كه حصول بولان
نسنه دن عبارتدر ومنه يقال هذا محصول كلامه اى حاصله شارح ديركه صوم وفطر صائم ومفطر موقعنه ايقاع
اولنديغى كبى بودخى فاعل موقعنه ايقاع اولندى (الحصل) فتحتينله دابه طپراق ياخود چقل ييوب جوفنده
قالمق معناسنه در يقال حصلت الدابة حصلا من الباب الرابع اذا اكلت التراب او الحصى فبقى فى جوفها
ومثانه ده طاش پيدا اولمق معناسنه در يقال حصل الصبى اذا وقع الحصى فى انثيه وحصل خرما قوروغنه دينور
يكشمزدن اقدم على قول يكشوب ذكر قيلنديكى هنكامده اطلاق اولنور وخرمانك ابتدا طمورجقلنوب چقان
چكى قوروغنه دينور صرارمغه بشلدقده وبغدايدن آيرتلنوب آتيلان نسنه يه دينور كه زوان وقره موق كبى
نسنه لردر وخرمن يرنده تميزلندكدنصكره قلان چچ وپاك غله يه دينور (الحصل) تمر وزننده حصل ايله معناى

مطلب

اولده مراد فدر (الاحصال) همزه نك كسريله خرما قوروغى حصل اولمق معناسنه در يقال احصل النخل
يعنى حصل (الحصالة) ثمامه وزننده بودخى بغداى ايجندن آرلنوب آتيلان دليجه وقره موق مقوله سنه دينور
وخرمن برنده تنقيه وتميز لند كدنصكره باقى قلان جمع غله يه دينور (الحصيل) امير وزننده بر نبات آديدر (الحوصل
جوهر وزننده (والحوصلاء) مد ايله (والحوصلة) جوهره وزننده وتشديد لامله لغتدر قوشك قورسغنه دينور كه
انسانك معده سى يرنده در فارسيده سنكدان دينور غداسى اوراده حاصل اولديغيچون اطلاق اولنمشدر وعند البعض
حوصله هر حيوانك قارنندن اشاغى يرينه دينور قاسغنه وارنجه قدر وحوصلة الحوض حوضك نهايتنده صويك
مستقر اولديغى يره اطلاق اولنور وحوصله مصدر اولور قوش كندى قورسغنى طعمه ايله طولدرمق معناسنه
يقال حوصل الطائر اذا ملأ حوصلته مترجم ديركه مؤلف حوصل ديدكلرى قوشدن سكوت ايلمشدر واول
صو قوشلرندن كبير الجثه عظيم الحوصله بر قوشدر مصرده بجع وجمل الماء دخى ديرلر آق طوشان توبى كبى تويلرى
اولمغله آندن كورك اتخاذ ايدر حياة حيوان صاحبنك بياننه كوره سياه نوعى دخى اولور (الاحونصال) احرنجام
وزننده قوش بيوتى اكيه سينه طوغرى بوكوب قورسغنى طوما لتمق معناسنه در يقال احونصل الطائر اذا ثنى
عنقه واخرج حوصلته (الحوصل) جوهر وزننده والمحوصل محوهر وزننده بونلرده حوضك نهايتنده
صو مستقر اولان يرينه دينور وحوصل شول قبونه دينور قارننك كوبكندن بوقرى طرفى عظيم اوله (المحصوصل
اسم فاعل بنيه سيله شول آدمه دينور كه كيه قارى كبى كوبكندن اشاغيسى طوما لوب قالقمش اوله يقال رجل
محصوصل اذا كان قد خرج اسفله من قبل سرته كالحبلى (حوصلاء) حانك فتحيله بر موضعدر (المحصلة) محدثه
وزننده دائما معدن تراب ندن التونى تحصيل وتميز ايدن خاتونه دينور كه معدن رنجبرى اولمش اولور (الحيصل
صيقل وزننده سبزه ترددن بادنجانه دينور (الخضل) حانك وضاد معجمه نك فتحيله خرما اغاجنك يداقلرينك ديبلرى
فاسد وتباه اولمق معناسنه در يقال حضلت النخلة حضلا من الباب الرابع اذا فسدت اصول سعفها وآنك
اصلاحى شو وجهله در كه يداقلرك ديبلرنده فونده ياقوب اول فاسد اولان ايفلر ودالمر بالجمله محترق اولوب بعده يكيدن
تازه لنوب خوب وجيد ايفلر وبرك وشاخلر ظهور ايدر (الحطل) حانك كسريله سباعدن قورده دينور جمعى
احطال در (الحظل) حانك فتحى وظاى معجمه نك سكونيله والحظلان حانك كسريله (والحظلان) فتحاتيله
بر آدمى تصرفدن ومشى وحركتدن منع ايلمك معناسنه در يقال حظل عليه حظلا وحظلانا وحظلانا
من الباب الاول والثانى اذا منعه من التصرف والحركة والمشى (الحظل) كتف وزننده (والحظال) شداد
وزننده (والحظول) صبور وزننده شول ممسك وحسابى متصرف آدمه دينور كه اهل وعيالنه انفاق ايلديكى
نفقه يى حساب ايدر اوله يقال رجل حظل وحظال وحظول اى مقتر يحاسب اهله بالنفقة (الحظلان) خذلان
وزننده معناى من يوردن اسمدر (الحظلان) فتحاتله مصدر دركه ذكر اولندى وغضبناك آدمك يوريوشنه
دينور يقال هو يحظل حظلانا اى يمشى مشى الغضبان ومقدور اولان يورويشك مجموعنى صرف وابراز ايلميوب
بارزنى اليقوبوق معناسنه در يقال حظل المشى حظلانا اذا كف بعض مشيه (الحظل) فتحتينله دوه ابوجهل
قربوزنى چوق يمك معناسنه در يقال حظل البعير حظلا من الباب الرابع اذا اكثر من اكل الحنظل وخرما
شاخلرينك ديبلرى فاسد وتباه اولمق معناسنه در يقال حظلت النخلة بمعنى حضلت وقيونك ممه سنده ورم پيدا
اولمغله لون وقيافتى متغير اولوب وآغرى اغسمق معناسنه در يقال حظلت الشاة اذا طلعت وتغير لونها لورم
فى ضرعها (الحظل) كتف وزننده ابوجهل قربوزنى چوق اكل ايدن دوه يه دينور جمعى حظالى كلور
سكارى وزننده الحفل نفل وزننده (والحفول) قعود وزننده (والحفيل) حانك فتحيله بريكمك معناسنه در
يقال حفل الماء واللبن حفلا وحفولا وحفيلا من الباب الثانى اذا اجتمع ويقال حفل القوم حفلا اذا اجتمعوا
وبركدرمك معناسنه متعدى اولور يقال حفله اذا جمعه وچاى ايكى يانلرى سيل ايله طيطلو اولدرق آقق معناسنه
مستعملدر يقال حفل الوادى بالسيل اذا جاء بملء جنبيه وبلوتدن صغنا نقلى يغمور ياغمق معناسنه مستعملدر يقال
حفلت السماء اذا اشتد مطرها وكوز ياشى چوق آقق معناسنه در يقال حفل الدمع اذا كثر وحفل جمع كثيره
اطلاق اولنور كاسيذكر و بو فى الاصل مصدر در وقايرمق مبالات معناسنه مستعملدر كه بركدرمكى مستلزمدر
يقال ما حفله بواى ما بالى (التحفل) تفعل وزننده بودخى بركمك معناسنه در يقال تحفل الماء اذا اجتمع وزينلمك
معناسنه مستعملدر كويا كه انكله جمعيت پيدا ايدر يقال تحفل فلان اذا تزين شارح ديركه صحاحده حفل اى جلا
وتحفل اى اجتلا معنالرندن مراد زينت وتزيندر وتحفل مجلسك اصحابى چوغالمق معناسنه مستعملدر يقال

تحفل المجلس اذا اكثر اهله (الاحتفال) افتعال وزننده بودخی برکمك معناسنه در یقال احتفل الماء اذا اجتمع و یقال
احتفل القوم اذا اجتمعوا وچای سیل ایله مالامال اولق معناسنه مستعملدر یقال احتفل الوادی بالسیل اذا جاء بملأ
جنبیه و برنسنه واضح وآشکاره اولمق معناسنه مستعملدر که جمعیتك لازمیدر یقال احتفل الشیء اذا اوضح وافراط
ومبالغه ایلمك معناسنه مستعملدر یقال احتفل فیه اذا بالغ وامور ومصالحه حسن قیام واهتمام ایلمك معناسنه در که
جمعیتلو طوتمقدن عبارتدر یقال هو یحتفل بالامور ای یحسن القیام بها ومبالات ایلمك معناسنه در یقال ما احتفل به
ای ما بالی ویول بللو وعیان اولمق معناسنه در یقال احتفل الطریق اذا بان وظهر لکن بونده تکرار شائبه سی
واردر وآت قسمی مقدوری اولان سکرتمکدن هنوز عهده اقتدارنده بقیه وار ایکن را کبنه نهایت وسعنی صرف
ایلدی صورتی کوسترمك معناسنه در یقال احتفل الفرس اذا اظهر لفارسه انه بلغ اقصی حضره وفیه بقیة
(التحفیل) تفعیل وزننده برکیزه فك معناسنه در یقال حفله اذا جمعه وتزیین ایلمك معناسنه در یقال
حفله اذا زینه وتصریه معناسنه در که صاغلق قیونی صغمیوب سود جمع اولوب پك سودلو کورنمك ایچون
برقاچ کون صاغمیوب حالی اوزره قومقدن عبارتدر یقال حفل الشاة اذا صراها قال الشارح نهی
عن بیع المحفلة . الحافل : سود ایله طپطلو اولان ممه یه وصف اولور جمعی حفل در رکع وزننده یقال
ضرع حافل ای کثیر لبنه وممه سی پك سودلو حیوانه دینور تأنیثله ده مستعملدر (الحفول) صبور وزننده
بودخی ممه سی پك سودلو حیوانه دینور یقال ناقة حافلة وحفول وشاة حافل ای کثیر اللبن فی ضرعها (الحفلی)
جمزی وزننده (والاحفلی) همزه ایله جفلی اجفلی کلمه لرنده لغتلردر که ذکر اولندی (الحفیل) امیر وزننده حفل کبی
جمع کثیره دینور یقال جمع حفل وحفیل ای کثیر و برنسنه یی مبالغه وجهیله اخذایدن آدمه دینور کما سیذکر
(الحفیلة) سفینه وزننده کوتری ومجموع معناسنه در یقال جاؤا بحفیلتهم ای باجمعهم (المحفل) مجلس وزننده
(والمحفل) مقعد وزننده (والمحتفل) احتفالدن اسم مکان اوله رق جمعیتکاهه دینور یقال هذا محفل القوم ومحفلهم
ومحتفلهم ای مجتمعهم (الحفلة) تمره وزننده افراط ومبالغه معناسنه در یقال رجل حفیل وذو حفل وحفلة
ای مبالغ فیما اخذ فیه و برخصوصده جد ومبالغه ایلمکه دینور ومنه یقال اخذ للامر حفلته ای جد فیه (الحفالة)
حثاله وزننده ومرادفیدر که برشیئك رذال وکثر ینه دینور ودهن وطیبك رقیق اولان پوصه سنه وتفلنه دینور
وسود کپوکنه دینور . الحفول : خروع وزننده برجنس شجردر که یمشی خرده اریك قدر واجمترق وما کول
اولور (الحوفلة) حوصله وزننده ایری ذکر باشنه دینور ومصدر اولور برآدمك ذکرینك باشی شیشوب قبارمق
معناسنه یقال حوفل الرجل اذا انتفخت حوفلته (الحفال) غراب وزننده جمع عظیم معناسنه در یقال
جاؤا حفالا ای جمعا عظیما ومجتمع اولمش سوده دینور (المحافل) مجادل وزننده شانی وناموسنی حفظ ووقایه ایدن
آدمه اطلاق اولنور یقال هو محافظ علی حسبه محافل ای یصونه (ذات الحفائل) برموضعدر (حفائل) حائك
ضمیله برموضع یاخود بر وادی اسمیدر (الحفیلل) سمیدع وزننده برشجر اسمیدر (الحقل) عقل وزننده طپراغی پاك
ومنبت زرایه دینور حقله دخی دینور تمر وتمره کبی ومنه المثل * لاتنبت البقلة الا الحقلة * جوهر انسانیت اصیل آدمدن
مأمولدر دیجك یرده ایراد اولنور وحقل یپراقلری کرکی کبی شعبه لنوب زرلایی بصمش کور واوکاد کوك اکینه دینور
علی قول دیرنکلوب طپراقدن ظهوره اشلمش اولان یاخود هنوز تازه و یشل ایکن اطلاق اولنور (الحقلة) تمره
وزننده حقل معناسنه در یعنی مفردیدر ودوه یه مخصوص برعلت آدیدر که قارنی ساتجیلمقدن عبارتدر وطپراق
یمکدن ناشی آت قسمنك قارننه عارض اولان وجعه دینور و بومعناده مصدر اولور کما سیذکر (الاحقال) همزه نك
کسریله زرلا واکین حقل اولمق معناسنه در یقال احقلت الارض واحقل الزرع اذا صار حقلا (المحاقل) محافل
وزننده مزارع معناسنه در که مزرعه نك جمعیدر مفردی محقله در یقال فی ارضه محاقل ای مزارع (المحاقلة)
مفاعله وزننده زرلاده اولان اکینی هنوز صلاحی عیان اولمزدن مقدم صاتمق علی قول هنوز سنبله ده اولانی دوز انبار
اولان بغدایه صاتمق وعند البعض حاصلك ثلثنه یاربعنه یاخود آندن اقل وا کثره عقد مزارعه ایلمك یاخود زرلایی
برمقدار بغدای بدلی اکترا ایلمك معناسنه در قال الشارح ومنه الحدیث نهی عن المحاقلة وهی بیع الزرع قبل بدو
صلاحه او بیعه فی سنبله بالحنطة او المزارعة بالثلث او الربع او اقل او اکثر او اکتراء الارض بالحنطة (الحقلة)
حانك کسریله وحرکات ثلاثیله جائزدر حوضده قلان صافی صو بقیه سنه دینور وقلبده قلان سود بقیه سنه دینور
وسحیلن خرما دو کندیسنه دینور وکاسه نك دوداغندن اشاغیجه طلوسنه دینور و عمامه دمرناحیه اسمیدر
الحقل فتحتیله دوه ذکر اولنان حقله مرضنه اوغرامق معناسنه در حقله کبی کذلك آت دخی حقله دیدیکی

قارن چقنه اوغرامق معناسنه در يقال حقل البعير والفرس حقلة وحقلا اذا اصاب الحقلة (الحقل) حانك كسريله
محفه يه دينور وبطن امراضندن بر مرض آديدر وطوارك چاير يمكدن بغرسقلرنده حاصل اولان ضربه يه دينور (الحقال)
غراب وزننده بودخی بطن دوابده چايردن حاصل اولان ضربه يه دينور (الحقيلة) سفينه وزننده خفال معناسنه در
جمعی حقائل در وخرمانك رذالی وكثرنه دينور كه آيرلنوب آتيلور (الحقيل) امير وزننده شول يوكسكجه ايرضيه
دينور كه طاغلق درجه سنه بالغ اولميه يا صمترق بابرجه بر اوله چقدن وبر نبات آديدر (الحوقلة) حوصله وزننده
شول كردنی اوزون شبشمه يه دينور كه بقالر طاشرلر اوسنت وقليولك ذكره دينور وآدملری ضيق ضيق آهرق
تيز تيز يورمك معناسنه در يقال حوقل الرجل اذا مشى سريعا وقارب الخطو وضعف وعجز واعيا معناسنه در
يقال حوقل الرجل اذا ضعف واعيا واويومق معناسنه در يقال حوقل الرجل اذا نام وادبار معناسنه در يقال
حوقل اذا ادبر وجماعدن عاجز اولمق معناسنه در يقال حوقل الشيخ اذا عجز عن الجماع وپير وسالخورده
آدم ناتوانلقدن اللرينی بوكرينه طيامق معناسنه در كه قيامه عجزدن نشئت ايدر يقال حوقل الشيخ اذا اعتمد بيديه
على خصره واوته قاقمق معناسنه در يقال حوقله اذا دفعه (الخيقل) صيقل وزننده خير ومنفعتسز آدمه دينور
يقال هو خيقل اى لا خير فيه (الحوقل) جوهر وزننده نكره دينور (الحنباقول) بر نوع بالق اسميدر كه يشل واوزون
اولور حقل تمر وزننده جبل اجأ قربنده بر قريه در واليمن قربنده بر قريه در وقبيله سليم يوردنده بر دره آديدر
وساحل شهر تيما اسميدر (مخلاف الحقل) يمنده در اولكه در (حقل الرخامی) نقل اليتامى وزننده بر موضعدر
(الحقالية) غرابيه وزننده يمنده بر حصن در (حقال) كتاب وزننده بر موضعدر (حقيال) سحاب وزننده
ابن انمار در (الحكل) حانك ضميله آوازی ايشدلمين حيوانه دينور قرنجه كبی يقال تكلم كلام الحكل واصب وهو
مالا يسمع صوته كالذر تمثال مز بورده تكلم امر صيغه سيله در پيره وكهله دخی بو نوعندر وحكل سليمان پيغمبرك
على نبينا وعليه السلام اسميدر مؤلفك بصائرده بيانته كوره سليمان قولدرا جحده اسم العجمى اولمغله اسم مادر
زادری اولسون پس بو اسم شريفی دخی حكل اولور لكن بو كه تعرض ايتمامشدر وسائرلرك بيانته كوره سليمان
اسم عربيدر حكل داود كبی علم عبريدر وحكل آت قضمك طلوقلری سلپوله وبوطلری باصق اولمغله يورركن
بری برينه صورتيلور اولمغه دينور (الحكلة) غرفه وزننده لساننده اولان طوتقولغه دينور كه كلامی خوشجه بيان
ايدوب آچقجه فهم اولنمز اولور يقال فی لسانه حكلة ای عجمة (الحكل) شكل وزننده بر كلام مشكل ومشتبه اولمق
معناسنه در يقال حكل على الخبر حكلا من الباب الاول اذا اشكل ونسكوبی برآياق اوزرنده طورغورمق معناسنه در
يقال حكل الرمح اذا اقام على احدی رجليه ودكنكله اورمق معناسنه در يقال حكله بالعصا اذا ضربه بها (الاحكال)
همزه نك كسريله بودخی بر كلام وخبر مشكل ومشتبه اولمق معناسنه در تقول احكل على الخبر اذا اشكل وبر كمسه
وزره شر وفتنه قوپرمق معناسنه در يقال احكل عليهم اذا اثار عليهم شرا (حركل) جوهر وزننده بودوره
دينور وبخيل وناكسه دينور (الحوكلة) حوصله وزننده بر كونه بور كه دينور (الاحتكال) افتعال وزننده بر ماده
طوتقلنوب مشكل ومشتبه اولمق معناسنه در يقال احتكل عليه الامر اذا اشكل والتبس ولسان عربی ايكن
عجميه تعلم ايلمك معناسنه در مراد عربلرك ترلجه تكلملری كبی تكلم ايدر اولمقدر عجميه عربيه مقابليدر روم
وترك وفرس وسائر لسانه شاملدر يقال احتكل الرجل اذا تعلم العجمية بعد العربية (الحاكل) بر نسنه يی تخمين وتقدير
ايدن آدمه دينور كه اهل خبره ديديكمز اوله جقدر يقال رجل حاكل ای مخمن (التحكل) تفعل وزننده جهلدن ناشی
لج وعناد ايلمك معناسنه در هر نه خصوصده اولورسه اولسون يقال تحكل فلان اذا لج جهلا (الحل) حانك فتحی
ولامك تشديديله (والحلول) قعود وزننده (والحلل) فحتينله كه نوادردندر بر يره نزول ايدوب قونمق معناسنه در
يقال حل المكان وبالمكان حلا وحلولا وحللا من الباب الاول والثانی اذا نزل به وكاه اولور كه با حرفيله متعدی اولور
قوندرمق معناسنه حرف باء همزه افعال معاقب اولديكيد آنكله همزه دن استغنا اولندی يقال حل به اذا جعله
يحل وحل سكرتمك معناسنه در يقال حل الرجل اذا اعدا ودوكی چوزمك معناسنه در يقال حل العقدة اذا
نقضها مؤلفك بصائرده بيانته كوره اشبو حل ماده سی چوزمك معناسنه موضوعدر معانی سائره بر مناسبت
ونصور ايله آندن منشعبدر وحل وحلول طوكمش نسنه نك طوكی چوزلوب اريمك معناسنه كلر يقال حل
الجامد على المجهول اذا اذيبته وبر مكان مسكون اولمق معناسنه در يقال حل المكان على المجهول اذا اسكن
وحل شيرج اسميدر كه صوصم ياغيدر شيرلر وعن بحر فی شيرلغی تعبير اولنور يقال ما فی القنديل حل ای شيرج
(الحال) بر محله قونان آدمه دينور جمعی حلول كلور حانك ضميله وحلال كلور عمال وزننده وحلل كلور ركع وزننده

الاحتلال

(الاحتلال) افتعال وزننده بودخی بر یره قونمق معناسنه‌در یقال احتل المکان و بالمکان اذا نزل به (الاحلال)
همزه‌نك کسریله بر یره قوندرمق معناسنه‌در یقال احله المکان و بالمکان اذا جعله یحل به وحاجی احرامدن
چقمق معناسنه‌در یقال احل من احرامه اذا خرج و برنسنه‌یی حلال قلمق معناسنه‌در یقال احله الله ای
جعله حلالا و برنسنه‌یی واجب ولازم قلمق معناسنه‌در یقال احله الله علیه ای اوجبه وقیونك سودی آز المق
علی قول ممه‌سی قوریمغله چار اوتلایوب یکیدن ممه‌سی سودلنمك معناسنه‌در یقال احلت الشاة اذا قل لبنها او یبس
فاکلت الربیع فدرت واشهر حرمدن چقوب اشهر حلاله کیرمك یاخود حرم شهر یفندن حله چقمق یاخود
درعهده ایلدیکی عهد ومیثاقدن چقمق معناسنه‌در یقال احل الرجل اذا دخل فی اشهر الحل اوخرج الی الحل
اومن میثاق کان علیه و برآدم کندی نفسنه استلزام عقوبت ایلمك معناسنه‌در یقال احل الرجل بنفسه اذا
استوجب العقوبة (التحلیل) تفعیل وزننده بودخی برآدمی بر یره قوندرمق معناسنه‌در یقال حلله المکان
اذا جعله یحل به و برنسنه‌یی حلال قلمق معناسنه‌در یقال حلله الله ای جعله حلالا وکفارت یمین ایلمك
معناسنه‌در تحل وتحله کبی کاسیذکر و بو معنادن اخذ ایله برنسنه‌یی خفت وسهولتله طوتمقده استعمالی اولنور
ومنه ضربه ضربا تحلیلا ای کالتعزیر یعنی لم یبالغ فیه (المحالة) تشدید لامله مفاعله وزننده برکمسنه ایله بیله‌جه
قونمق معناسنه‌در یقال حاله محالة اذا نزل معه (الحلیلة) سفینه وزننده برآدمك زوجه‌سنه اطلاق اولنور
وزوجنه حلیل دینور و بمعنی فاعل تصور یله زوجه یه ده حلیل اطلاقی جائزدر زیرا هر بری آخرك محلنه حلول
ایدر بیکانه قسمی حلول ایده‌مز یاخود احدهما آخرك ازارینی حل ایدوب یاخود بر برینه حلال اولدقلرینه مبنی در
(الحلة) حانك فتحیله بغداد اعمالندن دجیل ناحیه‌سنده برقصبه‌در حالا لسانمزده کسر ایله متعارفدر وضریه ایله
یمامه بیننده بر بوکسکجه یرك اسمیدر یاخود بلاد ضبه‌ده برطپراغی درست موضعك آدیدر وحله سازلقدن
اورلمش بیوك زنبیله دینور وقوناق یرینه دینور محله معناسنه یقال نزلوا بالحلة الوخیمة ای المحلة وشامده برموضع
آدیدر وحلة الشیء حانك فتحی وکسریله برنسنه‌نك جهتنه وطوغری سمتنه دینور یقال هذه لبست بحلته
ای جهته وقصده ووجوده عارض اولان قریقلغه وضعف وفتوره اطلاق اولنور حانك کسریله ده جائزدر
یقال فیه حلة ای ضعف وفتور وتکسر (الحلة) حانك کسریله بر یره قونوب آرام ایدن قوم وجماعته دینور تقول
رأیت بها حلة ای قوما نزولا وحله بناء نوع اولور قونمق هیئتنه دینور که آندن قونوش ایله تعبیر اولنور یقال لهم
حلة سهلة وهی هیئة الحلول و برمحلده مجتمع جملهٔ بیوته اطلاق اولنور که بادیه نشینلر اوبه واهل شهر محله تعبیر
ایدرلر علی قول یوزخانه‌دن عبارت اولان بیوته اطلاق اولنور یقال بها حلة ای جماعة بیوت الناس اوهی مائة
بیت ومجلسه اطلاق اولنور وقومك جمعیتگاهنه اطلاق اولنور جمعی حلال کلور حانك کسریله وحله برجنس
تیکنلی چالی یه دینور که مواشی مرعاسندندر وآنلره بغایت یرار وحصیر شقه سنه دینور وحله بربلده آدیدر که امیر
عرب صدقة بن دبیس بن مزید بنا ایلمکله حالا مزیدیه ایله متعارفدر وحوزه قربنده برقریه اسمیدر که دبیس
بن عفیف نام امیرعرب بنا ایلمشدر وحلة ابن قیله اعمال مذاردن بربلده‌در وحله مصدر اولور هدیه قربان
کندیسی ذبح اولنمسی حلال اولان محله ایرشمك معناسنه یقال حل الهدی حلة من الباب الثانی اذا بلغ الموضع
الذی یحل فیه نحره ومطلقه خاتون عدتندن چقمق معناسنه‌در یقال حلت المرأة اذا خرجت من عدتها
(الحلة) حانك ضمیله قاشدن وآخر ثوبدن رداوازارك مجموعنه دینور البته حله ایکی ثوبدن اولور بر ثوبه اطلاق
اولنمز علی قول حله ایچی استارلی ثوبه اطلاق اولنور شارح دیر که قول اول ارجحدر واول ایکی ثوب جنس واحد
اولمغه محتاجدر یقال جاء وعلیه حلة وهی ازار ورداء بردا وغیره ولایکون حلة الامن ثوبین اوثوب له بطانة
وحله سلاحه اطلاق اولنور زره وسپر وسائری کبی جمعی حلل کلور صرد وزننده وحلال کلور حانك کسریله
(ذوالحلة) عوف بن حارث بن عبد مناة لقبیدر (المحلة) میمك وحانك فتحیله قوناق یرینه دینور یقال هی محلة القوم
ای منزلهم ومصرده بربلده واون درت موضع اسمیدر (المحلال) محراب وزننده شول چایرلغه ومرغزاره دینور که
اکا ابناء سبیل چوق قونار اوله اسم آلت منزلته تنزیل اولنمشدر یقال روضة محلال اذا کانت تحل الناس فیها کثیرا
المحلتان اسم فاعل عنوانی وتثنیه بنیه سیله تجره ایله الی ذکرمنه اطلاق اولنور که بادیه نشینلره ادوات نزولك
الزملریدر (المحلات) بودخی میمك ضمی وحانك کسری وجمع بنیه سیله تجره وال دکرمنی وقوغه وقربه وچناق
و بچاق و بالته وچقماق مقوله سی ادواته اطلاق اولنور زیرا حوایج منزبوره سی موجود ومکمل اولان مسافر
دلخواهی اولان محله نزول ایدرلر والا براو به یه یاخود قریه سمتنه نزول ایلمکه مضطر اولورلر یقال نزلوا ومعهم

اصلات وهى القدر والرحى والدلو والقربة والجفنة والسكين والفاس والزند من الاشياء التى لابدّ للنازل منها
(المحلة) اسم فاعل بنيه سيله شول آقندى ودره آغزينه دينوركه ايچنه حشم نشين اولرندن بر يا ايكى اوصغشور اوله
يقال تلعة محلة اذا كانت تضمّ بيتا او بيتين (الحلّ) حانك كسريله حاجى احرامندن چقمق معناسنه در يقال حلّ
من احرامه حلاًّ من الباب الثانى اذا خرج ويقال فعله فى حله وحرمه بالكسر والضمّ فيهما اى وقت احلاله واحرامه
وحلّ ارض مكه ده حرم حوزه سندن خارج اولان محله اطلاق اولنوركه حرم مقابليدر و بو تسميه بالمصدردر
يقال صار فى الحلّ وهو ما جاوز الحرم وحلال اولان شيئه دينور يقال هو حلّ اى لبس بحرام وحلال اولمق
معناسنه مصدر اولور يقال حلّ الشئ حلاًّ من الباب الثانى اذا كان حلالا وقول العرب حلّ و بلّ ذكر
فى فصل الباء وحلّ تحليل يمين معناسنه اسم اولور عهده يميندن چقمغه دينور واوق نشانه دينور (الحلال)
سحاب وزننده احرامندن چقمش حاجى يه دينور حلّ يحلّ حلا صيغه سندندر بونده حالّ ديمز قياس
اوزره حالّ اولمقدر يقال حلّ المحرم فهو حلّ كما ذكر وحلال لاحالّ شارحك بياننه كوره مصدر ايله
تسميه در حلول معناسندن التباس واهمه سنه مبنى حال اطلاق اولنمدى وحلال حرام اولميان شيئه دينور
حانك كسريله ده جائزدر يقال شئ حلال ضدّ حرام وحلال اساميدندر حلال بن ثور بن ابى الحلال العتكى
وبشر بن حلال واحمد بن حلال محدّثلردر (الحلو الحلال) شبهه وريبه وافتراشائبه سندن عارى اولان كلامه
اطلاق اولنور يقال كلامه حلو حلال اى لاريبة فيه (الحلول) قعود وزننده قونمق معناسنه دركه ذكر اولندى
وقربانلق حيوان جايده ذبح اولنه جغى محله بالغ اولمق معناسنه در حله كبى يقال حلّ الهدى حلة وحلولا اذا بلغ
الموضع الذى يحلّ فيه نحره وواجب ولازم اولمق معناسنه در يقال حلّ امر الله عليه اى وجب (المحلّ) اسم فاعل
بنيه سيله حرام اولان شيئك حرمتنى نقض ايله حلال عدّ ايدن على قول اشهر حرمك حرمتنى نقض ايدوب رعايت
واعتبار ايلمين كسيه دينور يقال رجل محلّ اى منتهك للحرام او لايرى للشهر الحرام حرمة (الجليل) امير وزننده
بودخى حلال معناسنه دركه حرامك مقابليدر (الاستحلال) برنسنه يى حلال اتخاذ ايلمك ياخود بركسه دن حلاللق
ديلمك معناسنه دركه حقوقى حلال قلمق تعبير اولنور يقال استحله اذا اتخذه حلالا او يقال استحله الشئ اذا سأله
ان يحله له (الحلال) حانك كسريله نسوانه مخصوص بر كونه مركب اسميدر محفه كبى و پالانك اسباب وادواتنه
دينور (التحلة) (والتحلّ) تالرك فتحى وحالرك كسريله تحليل كبى مصدرلردر وصيغه اخيره شاذدر كفارت يمين ايلمك
معناسنه دركه يميندن حانث اولميوب برنسنه ايله چقمقدن عبارتدر يقال حلل اليمين تحليلا وتحلة وتحلا اذا كفرها
يمين ايدن آدم كفارت ايلديكى عقده يمينى حلّ ايدر وتحله اسم اولور كنديسيله عقده يمينك انحلال بوله جغى
كفارته دينور شارح ديركه استثناء بالمشيئه دخى تحله در ومنه قوله تعالى قد فرض الله لكم تحلة ايمانكم اى بين
ماتحل به عقدة ايمانكم من الكفارة والاستثناء بالمشية مؤلفك بصائرده بياننه كوره تحلة القسم كفارتدن واستثناء
قولنك مقدار مدّتندن دخى عبارت اولور مثلا والله افعل ذلك ان شاء الله قولنده واقع ان شاء الله كلامنك تكلمى قدر
آن يسيردن عبارتدر ومنه الحديث لايموت لرجل ثلثة من الولد فتمسه النار الاتحلة القسم اى الا قدر مايقول
ان شاء الله يعنى بر مسلمك اوچ ولدى وفات ايليه اول كسيه نار جهنم همان ان شاء الله ديمك قدر مدت مس ايدر
زياده مس ايلمز ومس تمز بوردن مراد ورود على النار در بعده عرب تحلهء قسمى قليل مفرطده استعمال ايلديلر
اصلى وجه مذكور اوزره يمين يرنى بوله جق فعلك مقدار جز ئيسنه مباشرتدن عبارتدر مثلا برمكانده قعود ايلمك يانده
بركسه يمين ايلمكله مكان مزبورده جز ئيجه قعود ايلسه يمين يرنى بولوب اول كمسنه حانث اولمز ايشته تحلة القسم
بوندن عبارتدركه يمينى حلّ ايده جك قدر فعل اولور بعده لمح البصر كبى قدر يسيرده استعمال ايلديلر كذلك
استثناء بالمشيئه ايله حانث اولمامغله انك تلفظنده وقدر مدتنده استعمال ايلديلر (التحلل) تفعل وزننده يمينده
استثنا ايلمك معناسنه مستعملدركه مشيت الهيه يه تعليقله يمين ايلمكدن عبارتدر والله افعل ذلك ان شاء الله ديمك كبى
يقال تحلل فى يمينه اذا استثنى وبركسنه يولدان كلدكدنصكره بولك عارضه سندن عليل و بيمار اولمق معناسنه
مستعملدر يقال تحلل السفر بالرجل اذا اعتل بعد قدومه (الحلاّن) حانك ضمى ولامك تشديديله كفارت يمين
ايچون ويريلجك نسنه يه دينور تقول اعطه حلاّن يمينه اى مايحللها واوغلاغه دينور جدى معناسنه ياخود تازه
قوزيجغزه دينور خروف معناسنه على قول اناسنك قارنى ياروب چقردقلرى اوغلاغه مخصوصدر وهدر و باطل
معناسنه مستعملدر يقال دمه حلاّن اى باطل (المحلل) محدّث وزننده يارشده ايكى بحث ايدن كسيه ثالث اولانه
دينوركه اكر آنلرى سبق ايدرسه آلوكدلى آلوب وكيرو قالورسه غرامتدن معاف اولور شارح ديركه مؤلفك المحلل

مطلب

الفرس الثالث فى الرهان ان سبق اخذ وان سبق فا عليه شئ عنوانيله يعنى فرس ايله تفسيرى مسامحه در وشول
كمسنه ديـنـور كه طلاق ثلاثه ايله مطلقه اولان خاتونى تزوج ايليه تا كه زوج اوله نكاحك حلنى مؤدى اوله يقـال
فلان محلل فراجعـ وهو متزوج المطلقة ثلاثا لتحل للزوج الاول (الانحلال) انفعال وزننده دوكم چوزلمك معناسنه در
يقـال حل العقدة فانحلت (المحلال) معظم وزننده آزجه ناچيز نسنه يه ديـنـور شئ يسير معناسنه واچنه دوكلوب
كيروب تكدير وتغيير ايلمش صويه ديـنـور يقـال ماء محلل اذا كان قد حلته الابل فكدرته (المحل) ميمك فتحى
وحانك كسريله مصدردر مرجع كبى واجب ولازم اولمق معناسنه در يقـال حل حق عليه محلا من البـاب الثانى
اى وجب و يقـال حل الدين اذا صـار حالا يعنى مدت معقوده سى تمـام اولمغله اداسى لازم اولدى شارح ديركه
مديون اولان عز بلرهلالى كورنجه لامر خبنا بحل الدين وتقرب الاجال ديد كلرى بوندندر (الاحليل) والتحليل
همزه نك وتانك كسره لريله ذكر اولنه جق تحليلده ديـنـور كذلك ممه نك دليكنه ديـنـور اضافتله متعين اولور (التحلل) فتحنبله
قونمق معناسنه در كه ذكر اولندى ودوابك ايافلرنده اولان سلبوكلكه ديـنـور على قول تكيرلرى كوشك ويومشق
اوله رق طبوقلرنده اولان هلبوكلكه ديـنـور ياخود دوه حقنده مخصوصدر و يقال حل البعير حللا من الباب الرابع
اذا كان به حلل وهى رخاوة فى قوائم الدابة او استرخاء فى العصب مع رخـاوة فى الكعب او تخص الابل ورسح
معناسنه دركه انسانك قيناقلرى چلمسز اولمغه ديـنـور تقول حللت يارجل اى كنت ارسح و يوچلر وديرلى آغرقلى
اولمق معناسنه در تقول حللت يافلان اى اصابك وجع بورككك وركبتيك (الاحل) معنـاى مز بوردن وصفدر
مؤنثنده حلاء ديـنـور جمعى حل كلور حانك ضميله (الحليل) الكليل وزننده برنوادى اسميدر (احليلاء) مد ايله
وطـاغك آديدر و قصر ايله بنو اسد يوردنده بر شعبك آديدر (المحل) ميمك فتحى وحانك كسريله بمنده برقريه آديدر
(الحلحلة) زلزله وزننده بر نسنه يى دپره دوب اويناده رق يرندن آيروب الارغه ايلمك معنـاسنـه در يقـال حلحلهم
اذا ازالهم عن موضعهم وحركهم ودوه يه حل حل ديمك معناسنه در يقـال حلحل الابل اذا قال لها حل حل
(التحلحل) تزلزل وزننده يرندن اوينـايوب آلارغه اولمق معناسنه در يقـال حلحلهم فتحلحلوا (حل حل
حانك فتحى ولاملرك تنوينلريله ياخود حـل سكون لام ايله دوه زجر و آزارنده ندر اشدروب يورتمك ايچون آنكله آزار
واغر ايدرلر (الحلاحل) علابط وزننـده بر موضع آديدر و حلاحل ذاتنده بهـادر اولان عظيم الشان آدمه ديـنـور
ياخود كثير المروه عالى شان ياخود صلابتلو وجاهتلو وقورلو بر تمكين اولنه ديـنـور و بو رجاله مخصوصدر و بوندن
فعل متصرف اولمز جمعى حلاحل در حانك فتحيله يقال هو حلاحل اى سيد شجاع او الضخم الكثير المروة او الرزين
فى ثخانة بوراده ضخامت علو شانه مصروفدر (المحلحل) اسم مفعول بنيه سيله حلاحل معنـاسنه در (حلحل)
فدفد وزننـده بر موضعدر (حلحول) حانك فتحيله شامده حيرون قربنده بر قريه در كه يونس پيغمبر علـى نبينا
وعليه السلام مرقد منورلرى انده در و بوننده قيـاس اولان حانك ضميله اولمقدر (حليل) زبير وزننده سايم قبيله سى
يوردنده بر موضعدر وحرون نام آيغرك نسلندن بر فرسك اسميدر كه معصم بن كثيرك ايدى و بر رجلك اسميدر (الحلحال)
ثرثار وزننده ابن ذرى الضبى دركه تابعيندندر (الحمدلة) دحرجه وزننده الحمد لله حكايه سيدر كه مراد الحمد لله ديمكدر
بسمله وحسبله كبى منحوتدر يقـال حمدل القـارى حمدلة اذا قال الحمد لله (الحمظل) ظاى معجمه ايله حنظل وزننده
ومرادفيدر كه ابوجهل قربوزيدر (الحمظلة) دحرجه وزننده حنظل ديو شورمك معنـاسنه در يقال حمظل الرجل
اذا جنى الحمظل (الحمل) رمل وزننـده (والحملان) حانك ضميله ارقه يه بر نسنه يى يوكلنوب كوتورمك معناسنه در يقال
حمله حملا وحملانا من الباب الثانى بمعنى احتمله وقوله تعالى انا عرضنا الامانة على السموات والارض فابين ان يحملنها
وحملها الانسان الاية اى يخنها وخانها الانسان والانسان هنا الكافر والمنافق يعنى آيت مرقومه ده واقع حملدن
مراد تجوز طريقيله خيانتدر زيرا امانت بر حمل روحانيدر كه صاحبنه ادا ايلمدكجه ذمتندن زائل وعهده سندن
خارج اولميوب دائمـا آنى كويا كه ارقه سنده يوك طرزنده كوتروب طورور بو جهتدندر كه عربلر اداى امانت ايلين
آدمه حامل الامانه ومحتمل الامانه اطلاق ايدرلر پس انسان كه بوراده مراد كافر ومنافق در بعد التحمل خيانت يعنى
اداى حقوقنده امتناع وتقصير ايلديلر مؤلفك بعبارده قبول ايله ده تفسير ايلمشدر وحمل على الشئ قندرمق حث
واغرا معنـاسنه در يقـال حمله على الامر اذا اغراه به وعن ايله صله لندقده حلم ومسامحه وملايمت معناسنه اولور
يقـال حمل عنه اذا حلم فهو حمول وحمل قارنده اولان ولده اطلاق اولنور وصف بالمصدردر جمعى حمـال كلور
حانك كسريله واحمال كلور يقال سقط حملها وهو ما يحمل فى البطن من الولد وحمل يمنده بر قريه آديدر وخاتون كبه
اولمق معناسنه در يقال حملت المرأة حملا من البـاب المزبور اذا علقت ولا يقـال حملت به او قليل يعنى باء حرفيله

بومعنايه تعديسى جائز كلدر ياخود نوادردندر مترجم ديركه حماسه ابياتندن * حملت به فى ليلة مزؤدة * مصرا عند *
شراح علقت معناسنى تضمين ايلمشلردر وحمل اغاجك يمشنه اطلاق اولنور حانك كسريله ده جائزدر ياخود
حانك فتحيله هنوز ايلسى قوينده اولان ميوه يه وكسر ايله ظاهره چقان ميوه يه دينور ياخود فتحله عورتك بطننده
وشجرك رأسنده اولانه وكسر ايله ارقه ده ياباشده كوترلان يوكه دينور وعند البعض اغاجك ميوه سى چوق وكور
اولمزسه كسر ايله اطلاق اولنور وچوغالوب فراوان اولورسه فتحله حمل دينور جمعى احمال كلور وحمول كلور
حانك ضميله وحمال كلور كسر ايله ومنه يعنى فى الحديث يعنى حديث بناء مسجد المدينة هذا الحمال لا حمال
خيبر يعنى ثمر الجنة وانه لا ينفد وقال ابن الاثير اى ان هذا فى الاخرة افضل من ذلك واحمد عاقبة وفى المشارق هذا الحمال
لا حمال خيبر هذا ابر ربنا واطهر وقال فى شرحه الحمال مصدر حمل اللبن لبناء المسجد وقوله لا حمال بالنصب يعنى
لا يكون مثل حمل خيبر وقوله ربنا بالنصب على حذف حرف النداء كانه يتمثل به عند نقله اللبن فى بنيان المسجد
وكلام مزبور موزوندر وحمل متعدى اولور يوك يوكلتمك معناسنه يقال حمله الحمل اى فعل ذلك به واظهار
غضب ايلمك معناسنه در يقال حمل الغضب اذا اظهره قيل ومنه الحديث اذا بلغ الماء قلتين لم يحمل خبثا
اى لم يظهر فيه الخبث (المحمول) (والحميل) امير وزننده برنسنه يى ارقه سنه يوكلنمش آدمه دينور يقال حمله
فهو محمول وحميل ومحمول شول آدمه اطلاق اولنور كه دائما اشكين وفاره دابه يه بنمك جهتندن بخلو ومخطوط اوله
يقال رجل محمول اى مجدود من ركوب الفره وحميل اوغلانه اطلاق اولنور يقال هو حميله اى دعيه وغريب آدمه
اطلاق اولنور يقال هو حميل اى غريب وبر آدمك شريكنه دينور وكفيله دينور يقال هو حميل له اى شريك
وكذا كفيل وبلاد كفردن انانسى قارننده كتورلمش ولده دينور واسلام ولايتنده طوغميوب ديارندن كوچك كتوريلان
اسيره دينور وسيل صوينك كتورديكى خاروخاشاكه دينور وغثاء ووشيح ديدكلرى اوتك سياهلنوب پژمرده اولاننه
دينور وصو آقنديسنك وسط وبطننه دينور كه اوراده هركز اوت نابت اولمز وطريقه ياخود جامعه براقلمش شول
صبى يه دينوركه قوم آخر آنى كوتروب كندى بلادنده پرورش ايليه يقال هذا حميل وهو المنبوذ يحمله قوم فيربونه
(الاحتمال) افتعال وزننده بودخى برنسنه يى يوكلنوب كوترمك معناسنه در يقال احتمله بمعنى حمله وبر آدمك
احسانتى قبول وتلقى ايدوب مقابلنده شكر وثنا ايلمك معناسنه مستعملدر يقال احتمل الصنيعة اذا تقلدها وشكر
وغضبدن لون بشره متغير اولمق معناسنه در يقال احتمل لونه على المجهول اذا غضب وامتقع وبر بلده دن بلده
اخرايه كوتريلجك اسير اشترا ايلمك معناسنه در يقال احتمل الرجل اذا اشترى الحميل اى السبى المحمول من بلد الى بلد
(الحمل) حانك كسريله كوتريلان يوكه دينور فارسيده بار ديرز جمعى احمال در يقال على ظهره حمل وهو ما حمل
ومحفه كوترن دوه يه دينور فتحله ده جائزدر (الحملان) حانك ضميله مصدر درنته كه ذكر اولندى وحملان بر آدمه
بوكنى بو كلتمك ايچون خاصة هبه طريقيله ويريلان دابه يه دينور يقال سأله الحملان وهو ما يحمل عليه من الدواب
فى الهبة خاصة وقيو محيلر اصطلاحنده اقچه يه حمل واضافه اولنان باقر مقوله سى قاتندى يه دينور يقولون
ما بهذا الدرهم حملان وهو ما يحمل على الدراهم من الغش (الانحمال) انفعال وزننده اغرا معناسنه اولان
حملدن مطاوعدر برنسنه يه اغرا اولنمغله اكاحواله اولمق معناسنه در يقال حمله عليه فانحمل شارح ديركه بودخى
انعدم كبى شواذدندر (الحملة) تمره وزننده جنكده دشمن اوزره صالدروب هجوم ايلمكه دينور يقال له حملة
صادقة اى كرة فى الحرب الحملة حانك كسرى وضميله براوبه دن براوبه يه ياخود برمنزلدن برمنزله يوكلنوب
كوترمكه دينور پس بو حمل واحتمالدن اخص اولور (التحميل) تفعيل وزننده (والحمال) حانك كسرى وميمك
تشديديله كذاب وزننده برنسنه يى آخره يوكلتمك معناسنه در يقال حمله الامر تحميلا وحمالا (التحمل) تفعل
وزننده (والتحمال) كسر تبنله وتشديد ميمله برنسنه يى يوكلنمك وبر مادة يى اوزرينه المق معناسنه در يقال حمله
فتحمل تحملا وتحمالا (التحامل) تفاعل وزننده بر زحمتلو كوج نسنه يى كندى اوزرينه آلوب محنت چكمك
معناسنه در يقال تحامل فى الامر وبالامر اذا تكلفه على مشقة وبر آدمه طاقتندن خارج نسنه تكليف وتحميل
ايلمك معناسنه در يقال تحامل عليه اذا كلفه ما لا يطيق مترجم ديركه امهات سائره ده تحامل عليه على حرفيله ميل
معناسنه كذلك ظلم وجور معناسنه مستعمل اولديغى مسطور در وقال فى الاساس والشيخ يتحامل فى مشيه يعنى
آغر آغر يوريسه كويا كه صرتنده آغر يوك وار در وبو معنالر مجازدر مؤلفينك تحامل تعبيرارى ظلم معناسندندركه
صوچى اكا يوكلتمك كبيدر (الاستحمال) بر آدم كندى امور وحوائجنى بركسيه حواله وتحميل ايلمك معناسنه در
كتخدايه امور حمل وحواله ايلدكلرى كبى يقال استحمله نفسه اذا حمله حوائجه وامور (المستحمل) اسم فاعل

بلنيه

بنيه‌سيله شول آيه اطـلاق اولنوركه مدت دورنده موجود اولان ناسه محنت ومشقت حمل ايليه يعنى ختامنه قدر
خلق رنج ومحنتله امرار اوقات ايده‌لر يقـال شهر مستحمل اذا كان يحمل اهله على مشقة (الحمول) صبور وزنـنده
مبـالغه‌در آغر يوك وچوق يوك كوترنه دينور وحليم وحوصله دار آدمه اطلاق اولنور يقـال رجل حمول اى ذوحلم
كاذكر (حملان) عثمـان وزنـنـده يمنده برقريه در (الحامل) (والحاملة) كبه خاتونه دينـور يقال امرأة حامل وحاملة
اى ذات حمل حامل صفت مختصه اولديغندن وحامله حملت صيغه سندن مبنى اولديغندن ناشيدر مترجم ديركه
كافيه شارحى شيخ رضى تأنيث بحثنده بومبحثى شرح و بسط ايلمشدر فليراجع وحامله ميوه‌لو اغاجه وصف اولور
يقال شجرة حاملة اى ذات حمل واوزوم طاشيه جق زنبيله اطلاق اولنور محمل كبى (الحمال) شداد وزننده دائما يوك
كوترنه دينـور باركش معناسنه يقـال هو حمـال اى حامل الاحمال (الحمالة) كتابه وزنـنـده حماللق حرفتنه دينور
(المحمل) مجلس وزنـنـده محفـه طرزنده ايكى طرفلو نسنه دركه دوه‌يه چاتوب هر برينه برآدم بنوب كيدر جمعى
محامل كلور حالا شام ومصر حاجلرى اوكلرنده كيدن محمل اوله جقدر كه محفه شكلنده لكن تپه سى مخروطى
اولور ناس محفل شريف تعبير ايدرلر وآنك يعنه محـدثيندن ابوالحسن احمدبن محمدبن القـاسم بن اسمعيل بن
محمـدبن اسمعيل المحاملى وولدى محمد ويحيى و برادرى ابوالقـاسم الحسينى منسو بلردر شـارح ديركه آنى ابتدا
حجـاج ظالم ايجاد ايلمشدر ومحمل شول بيوك زنبيله دينـوركه آنكله سرمه جك يره اوزوم طاشرلر (المحمل) منبر
وزنـنـده قلج باغنه دينـوركه سيذ كرواغاجك يه سوروب كيدن كوكيه وطمرينه اطلاق اولنور (الحميلة) سفينه
وزنـنده (والحمالة) حانك كسريله يونلرده قلج باغنه دينـور يقـال تقلد محمل السيف وحميلته وحمالته اى علاقته
شـارح ديركه محمل كلمه سنك جمعى محامل در وحميله وحمـاله نك عـند الخليل حمائلدر وعـند الاصمعى حمائل
كلمه سنك لفظندن مفردى يوقدر بلكه مفردى محمل در (الحمولة) حانك فتحيله يوك طوارينه دينـور كرك دوه
وحمار وكرك سـائرى اولسون وحالا صرتنده يوك اولسون اولمسون يقـال لهم حمولة وهى ما يحمل القوم عليه
من بعير وحمار ونحوه كانت عليه اثقال اولم تكن شارح ديركه اشـبو حموله لفظى ركوبه وحلوبه قبيلندندر وحموله
بعينه يوكلره ده اطلاق اولنور يقال مرت الابل وعليها حمولة اى احمال (الحمول) حانك ضميله حمل كلمه سـنك كه
كسر وفتحله در جمعيدر هودجلره على قول هودج چاتلمش دوه‌لره دينور يقال مرت الحمول اى الهوادج او الابل
عليها الهوادج (الاحمال) همزه نك كسريله برآدمه يوك يو كلتمك خصوصنده معاونت ايلمك معناسـنه در يقال
احمله الحمل اذا اعانه وعورت كبه اولمادين ممه سـنه سود كتورمك معناسـنه در يقال احملت المرأة اذا نزل لبنها
من غير حبل (الحمالة) سحابه وزنـنده شول ديتـه دينور كه برقوم جهتندن قوم آخر تحمل ايدوب درعهده ايده‌لر
حمال دخى دينور سحاب وزنـنده جمعى حمل در كتب وزنـنده يقال عليهم حمالة وحمال اى الدية يحملها قوم مولف
قوم ايله تعبيرى مجرد تمثيل قبيلندن اكثرى يه مبنى در يوخسه برآدم دخى تحمل ايدر مثلا ايكى طائفه مقـاتله ايدركن
خارجدن برى ميـانه لرينه دخول ومقتوللرك ديتنى تحمل برله اصلاح مابين ايدر وحماله مصدر اولور كفيل اولمق
معناسـنه يقال حمل به حمالة من الباب الثانى اذا كفل (حماله) كتابه وزنـنده بنى سـليم وعامر بن الطفيل ومطر
بن الاشيم وعبابة بن شكس نام كسه‌لرك فرسلرى اسميدر (حمال) شداد وزنـنده اوفى بن مطرك فرسى اسميدر
وفقهادن رافع بن نصرك لقبيدر (حميل) زبير وزنـنده بررجل اسميدر وابو بصرة الغفارى لقبيدر و بصره باى
موحده وصاد مهمله ايله در وبنو عجله مخصوص برفرسك اسميدر كه حرون نام آيغرك دولـنـدندر (الحوامل) اياقلره
اطلاق اولنور وحوامل القدم وحوامل الذراع اياقلرك وقوللرك سكيرلرينـه اطلاق اولنور مفردلرى حامله در
(المحامل) ميمك فتحيله جمعيدر كه ذكر اولندى ومحامل الذكر وحمائل الذكر آلت تنـاسلك كوكنده اولان طمرايله
دريسـنه اطلاق اولنور (المحمل) محسن وزنـنده شول خاتونه دينور كه كبه دكل ايكن ممه سـنه سود كلمش اوله احمال
مذكوردندر (الحمل) فتحتينله املبك قوزى يه دينور ياخود طوقلى يه وآندن سهلجه كوچكنـه دينور جمعى حملان
كلور حانك ضميله واحمال كلور يقال ذبح حملا وهو الخروف او الجذع من اولاد الضأن فادونه راغبك بيـانـنه كوره
صغرندن نلشى قوجاقده حمول اولديغنه مبنى اولمغله قول اول ارجح اولور وحمل يغمورى چوق بلوده اطلاق اولنور
و بروج فلكيه‌دن بر برجك آديدر كه آنده مركوز اولان كواكب حمل هيئتنده در وشـامده برموضع آديدر ومكه يه
قريب زيمه وسومه يانـنده برطاغك آديدر وحمل اساميدندر حمل بن سعدانه اصحابدندر وحمل بن مالك بن النابغه
وحمل بن بشر الاسلمى وعدام بن حمل وعلى بن السمرتى بن الصقر بن حمل محدثلردر وعاج نام قوملغك تپه لرندن
بر تپه اسميدر و برطاغك آديدر كه اوراده طمران نام ايكى طاغ دخى واردر الحومل جوهر وزنـنده طورى وصافى

اولان سیل صوینه دینور و یغمورینك کثرتندن ناشی قابقاره اولمش سیاه بلوده دینور وهرشیئك اوتاده دینور وحارثة بن اوسك فرسی اسمیدر و برخاتونك اسمیدر که *اجوع من کلبة حومل* مثلنك منشأیدر مزبوره نك بردیشی کلبی وارایدی کوندز آج قویوب کیجه صالیورر ایدی و بتون کیجه چادرك اطرافنی طولانوب حراست ایدر ایدی برکون آجلق جاننه کار ایلکله ناچار کندی قویروغنی اکل ایلدی بعده بغایت آج کسه حقنده مثل اولدی وحومل برموضع آدیدر (الاحمال) همزه نك فتحیله تمیم قبیله سندن برنیجه بطنه اطلاق اولنور (المحمولة) برجنس بغدایه دینور که بوزاولوب سنبله سنك دانه لری بیوك اولور (بنوحمیل) امیر وزننده بر بطن در (الحمیلة) جهینه وزننده عراقده نهر الملك ناحیه سنده برقریه در (الحمیلة) سفینه وزننده برکسه اوزره ثقلت ومحنت اولان آدمه ونسنه یه اطلاق اولنور تقول هو حمیلة علینا ای کلّ وعیال بو یله محلرده تاء مبالغه یه دالدر داهیه تصوّریله (الحوملة) دحرجه وزننده صوکوترمك معناسنه در یقال حومل الرجل اذا احمل الماء (الحنبل) جعفر وزننده بودوره دینور وکورکه دینور فرو معناسنه علی قول کهنه سنه دینور یاخود اسکی جزمه یه دینور یقال جاء حنبل وله حنبل ای قصیر وله فرو اوخلقه اوالخفة الخلق ودکزه دینور و بیوك قارنلو آدمه دینور علی قول ششمان آدمه دینور وحنبل دیار تمیمده برمرغزاره دینور وحنبل اسامیٔ ناسدندر ابوعبدالله احمد بن عبدالله بن حنبل صاحب المذهب وامام السنه در شارح دیرکه صواب اولان احمد بن محمد اولمقدر (الحنبالة) حانك کسریله بودخی در یایه دینور وچوق سوزلو برکوی آدمه دینور (الحنبال) حانك کسریله بیوك قارنلو یاخود ملحم وششمان آدمه دینور یقال رجل حنبال ای الضخم البطن اوالملحم (الحنبل) قنفذ وزننده مغیلان آغاجنك طمور جغنه دینور وغاف دیدکلری شجرك یمشنه دینور وغاف ماده سنده ذکر اولندی وحنبل بو کرلجه یه دینور (الحنبلة) دحرجه وزننده بو کرلجه یمك علی قول کورك کیمك معناسنه در یقال حنبل الرجل اذا اکل الحنبل اولبس الحنبل (التحنبل) تدحرج وزننده باشی اشاغی اکك معناسنه در یقال تحنبل الرجل اذا تطأطأ (الحنابل) علابط وزننده قاتین ومتین کریشه دینور یقال وتر حنابل ای غلیظ شدید (ابوحنتل) تای فوقیه ایله جعفر وزننده بشر بن احمد بن فضاله نام محدثك کنیه سیدر (الحنتال) حانك ضمیله وهمزه ایله وهمزه سز اکثردر خلو وافتراق معناسنه در بدّ کلمه سی کبی تقول مالی منه حنتال ای بدّ یعنی بنمچون آنی بو شلامق یوقدر ناچار وضرور یدرتته که لابدّ چاره سز وناکزیردیمکدر وکلمهٔ مزبوره رباعی یاخود خماسیدر جوهری وهمدن ناشی ثلاثی ماده سنده ذکر ایلمشدر شارح دیرکه بعض ائمهٔ صرفك قولی اولمغله وهم مترتب دکلدر (الحنثل) ثای مثلثه ایله جعفر وزننده ضعیف وزبون آدمه دینور (الحنجل) زبرج وزننده ایری کوده لو چاغرغان شماطه جی عورته دینور یقال ابتلی فلان بحنجل ای بامرأة ضخمة صخابة (الحنجل) قنفذ وزننده بریرتجی جانور آدیدر (الحناجل) علابط وزننده اعضاسی دیرنکلو صیق بودوره دینور (الحندل) جعفر وزننده بودوره دینور (الحنصال) (والحنصالة) حانك کسریله قارنی بیوك آدمه دینور و بو بعضا مهموز اولور (الحنضلة) حنظله وزننده قیالرده اولان صو ایرکیلجك چقوره وآنده ایرکیلان صویه دینور علی قول کوچك صوکولنه دینور حنضله مفردیدر (الحنظل) جعفر وزننده معلومدر که ابوجهل قرپوزینه دینور افضلی صاری نوعیدر مستعمل اولان شحمیدر مفاصله منصبّ اولان بلغم غلیظی شربنی یا احتقانی مسهل ومالیخولیا وصرع وافکار فاسده وداء الثعلب وجذام علتلرینه نافع کذلك شحمی خصوصا کوکی یلان وعقرب صوقدیغنه مفید ودانه سیله بخوری وجع دندانه ومطبوخنی خانه یه سرپمك اهلاك براغیثده مؤثر ویشلنی دلك عرق النسا علتنه عظیم المنافع در ونباتنده منفردا نابت اولانی قتالدر وحنظل اسامیدندر حنظل بن حصین اصحابدندر وحنظله اون درت صحابه نك اسمیدر و بش نفر محدثك آدیدر وحنظلة بن مالك قبیلهٔ تمیمده اعزّ واکرم قبیله درکه دود مانته اطلاق ایدرلر (درب حنظله) ری شهرنده بردروازهٔ سور اسمیدر (ذوالحناظل) بکرة بن قیس نام فارس و بهادرك لقبیدر (الحنکل) جعفر وزننده (والحناکل) علابط وزننده لئیم وفرومایه یه دینور و بودوره دینور ویومری کوده لو تصلق وناز یبا کسیه دینور یقال رجل حنکل وحناکل ای لئیم وقصیر وجاف غلیظ (الحنکلة) حنظله وزننده چرکین و بد اندام قاره عورته دینور وتصلق و یاقشقسز عورته دینور یقال تزوّج حنکلة ای دمیمة سوداء وکذا جافیة وحنکله مصدرا ولور آغر آغراو یالندرق یوریمك معناسنه در یقال حنکل فی المشی اذا تثاقل وتباطأ (الحوقلة) حولقه وزننده ومرادفیدر وسائر معنالری حقل ماده سنده ذکر اولندی (الحول) قول وزننده یله دینور سنه معناسنه جمعی احوال وحؤول کلور حانك وهمزه نك ضمیله وحوول کلور حانك وواوك ضمیله مؤلفك بصائرده بیاننه کوره اصل حول ماده سی برشیئك غیردن تغیر وانفصالی معناسنه موضوعدر

كاه تغير وكاه انفصال اعتباريله معانىء سائره اندن منشعبدر مثلا سنه يه حول اطلاق اولنوكه تسميه بالمصدردر انقلابى وشمسك مطالع ومغاربنده دورانى اعتبارينه مبنى در انتهى وحول سنه تمام اولمق معناسنه در يقال حال الحول يحول حولا اذا تمّ وحول وحؤول همزه ايله قعود وزننده برنسنه اوزرينه يل كچمك معناسنه در يقال حال عليه الحول حولا وحؤولا اذا اتى عليه وكذا يقال حالت الدار وحيل بها و برحالدن برحاله دونمك معناسنه در يقال حال الشىء اذا تحوّل من حال الى حال وياى اكيلمك معناسنه در يقال حالت القوس اذا صارت معوجة ومطلقا برنسنه اسكى حالندن متغير اولمق معناسنه در طوغرى نسنه نك اكيلمسى كبى يقال حال الشىء مثلا اذا تغير من الاستواء الى العوج وحول حيله معناسنه در كما سيذكر مؤلف بونى اسم سياقنده بالمسامحه ثبت ايلدى لكن بو معناده مصدردر وطواره صچرايوب بنمك معناسنه در يقال حال فى ظهر دابته اذا وثب واستوى وحول وحؤول وحيلوله قيلوله وزننده ايكى نسنه ارالغنه حاجز وحائل اولمق معناسنه در يقال حال بينهما اذا حجز وحول برنسنه نك چوره و پيرامنه دينور حوال كبى كه سحاب وزننده در يقال قعد هو حواليه مثنى حوال وحوله وحواليه مثنى وحواله كسحاب واحواله جمع حول تثنيه تركيبلرينه كوره چوره مقوسا ايكى يه تقسيم اولنور وحول قوت معناسنه كلور حوله كبى كما سيذكر (الاحالة) همزه نك كسريله سنه يى تمام ايلمك معناسنه در يقال احاله الله الحول اى اتمه وكافر اسلامه كلمك معناسنه دركه كفردن تحول ايلمكدر يقال احال فلان اذا اسلم و برآدمك ناقه سى يغوره چكلمش ايكن اول سنه قسير قالمق معناسنه در يقال احاله الرجل اذا صارت ابله حائلا فلم تحمل و برنسنه اوزرندن يل كچمك معناسنه دركه بريللق اولمق تعبير اولنور يقال احال الشىء اذا اتى عليه حول و برمحلده بر يل اقامت ايلمك معناسنه در يقال احال بالمكان اذا اقام فيه حولا وكذا يقال احوله به على الاصل وسنه نك تمامنه ايرشمك معناسنه در يقال احال الرجل الحول اذا بلغه يعنى وفات ايلميوب ختام ساله ايرشدى و برنسنه برحالدن برحاله دونمك معناسنه در يقال احال الشىء اذا تحوّل اى من حال الى حال ودائنى آخر آدمه حواله وتقاص ايلمك معناسنه در يقال احال الغريم اذا زجاه عنه الى غريم آخر و بركسه يى ضعيف عد ايلمك معناسنه در يقال احال عليه اذا استضعفه وقوغه دن وقابدن برنسنه بوشالتمق معناسنه در يقال احال عليه الماء من الدلو اذا افرغه منه و بركسه اوزره قامچى مقوله سى نسنه ايله اورمغه قصد وهجوم ايلمك معناسنه در يقال احال عليه بالسوط اذا اقبل وكيجه نك ظلمتى زمين اوزره يايلمق معناسنه در يقال احال الليل اذا انصبّ على الارض وصچرايوب طوارك ارقه سنه بنمك معناسنه در يقال احال فى ظهر دابته اذا وثب واستوى و برنسنه اوزره يللر كچمك معناسنه در يلمق وسالخورده اولمق تعبير اولنور يقال احالت الدار اذا اتى عليها احوال اى سنون وكذا يقال احولت واحوال كه همزه نك كسريله اصل اوزره در چوجق بريللق اولمق معناسنه در يقال احول الصبىّ احوالا اذا اتى عليه حول واحاله محال سوز سويلمك معناسنه در يقال احال الرجل اذا اتى بالكلام المحال وناقه حائل اولمق معناسنه در يقال احالت ناقته اذا صارت حائلا كما سيذكر (الاحتيال) افتعال وزننده بودخى برنسنه اوزرندن يل كچمك معناسنه در يقال احتال الشىء اذا اتى عليه حول وحيله ايلمك معناسنه در يقال احتال فلان اذا اتى بالحيلة كما سيذكر (الحوالة) سحابه وزننده احالهٔ دين معناسندن اسمدر بور جلو يى برآدمه يوز ايلديكى اقچه يه دينور و برنهرى نهر آخره دوندرمكه دينور وكفالت معناسنه در يقال قبل حوالته اى كفالته وعبدالله بن حواله ياخود ابن حولى صحابه در (المحول) محسن وزننده بريللق چوجغه دينور يقال صبىّ محول اذا اتى عليه حول وديشى طوغوردقدنصكره اركك طوغرمش ياخود على العكس اولان عورته وناقه يه دينور محيل كبى كما سيذكر (الحولىّ) حانك فتحيله بريللق حيوانه دينور كرك چتال طرنقلى وكرك سائرى اولسون مؤنثنده حوليه وآنك جمعنده حوليات دينور يقال اتى بالحمل الحولىّ وهو ما اتى عليه حول من ذى حافر وغيره شارح ديركه عربلر بونى توسيعله مطلقا صغير نسنه ده وقصير المدّة نسنه ده استعمال ايدرلر (المستحالة والمستحيلة) صكره دن اكيلمش يايه وصف اولور يقال قوس مستحالة ومستحيلة اى معوّجة و برسنه ياخود ايكى سنه سورلميوب بورقالمش تارلايه اطلاق اولنور ومطلقا استواء حالندن عوج حالنه متحوّل اولان نسنه يه مستحيل اطلاق اولنور ومستحاله بالدرينك وانجك كيكنك ايكى طرفيده اكرى اولان آدمه دينور هاء نقليه در يقال رجل مستحالة اذا كان طرفا ساقيه معوّجين (الاستحالة) برنسنه اولكى حالندن حالت اخرايه دونمك معناسنه در استقامتدن عوجه دونمك كبى يقال استحال الشىء اذا تحوّل من حال الى حال ويقال استحالت القوس اذا تغيرت من الاستواء الى العوج و برنسنه يه عجبا حركت ايدرمى ديو بيلك ايچون نظر ايلمك معناسنه در يقال استحاله

اذا نظر اليه هل يتحرّك (الحول) (والحيل) حالك فتحيله (والحول) عنب وزننده (والحولة) صوله وزننده (والحيلة) حانك كسريله (والحويل) عويل وزننده (والمحال) (والمحاله) ميملك فتحيله (والاحتيال) (والتحوّل) (والتحيل) تفعل وزنلرنده امور ومصالحك تصرّف واداره سنده حذاقت وجودت فكر ونظر وقدرت معناسنه در كه تقليب فكر صائب لازمه سيدر اصطلاحجه حيله فند ومكر ودوباره مقامنده استعمالى بوندن بعيد دكلدر بونك لازمى كبيدر مؤلف احتيال ايله تحوّل وتحيلى اطرادا مزج ايلمشدر حيله نك جمعى حول كلور عنب وزننده اصلى اوزره وحيل كلور بنه عنب وزننده وحيلات كلور عنبات وزننده يقال فلان ذو حول وحيل وحول وحولة وحيلة وحويل ومحال ومحالة واحتيال وتحوّل وتحيل اى ذو حذق وجودة نظر وقدرة على التصرّف وحول عنب وزننده اسمدر زوال وانتقال معناسنه ومنه قوله تعالى لا يبغون عنها حولا وحول الدهر زمانك تقاليب وعجايبنه اطلاق اولنور وحول شول خندقه دينوركه اكاسرا باخرما اغاجلرى ديكرلر (الحولة) صوله وزننده حيله معناسنه دركه ذكر اولندى وزور وقوّت معناسنه در و برحالدن برحاله دونمكه دينور تحوّل وانقلاب معناسنه بو ايكى معناده حول دخى مستعملدر قال الشارح ومنه لاحول ولاقوّة الا بالله وآتك ارقه سنه بنمكه دينور (الحول) صرد وزننده (والحولة) بومه وزننده (والحوّل) سكر وزننده (والحولة) همزه وزننده (والحوالى) حانك فتحى وضميله (والحولول) سفرجل وزننده (والحولى) سكرى وزننده بغايت حيله كار آدمه دينوركه هر امورنده لطف وحذاقتله تصرّف ايدر يقال رجل حول وحولة وحوّل وحولة وحوالى وحولول وحوّلى اى شديد الاحتيال (ما حوله) (وما حيله) فعل تعجبدر ما اكثر حيلة معناسنه در ويقال هو احول منك واحيل اى اكثر حيلة يعنى افعل تفضيل دخى كلور وبونلر سابق الذكر حيله معناسنه اولان حول بناسندن ياخود احتيال بناسندن مصوغلردر زيرا اخفش ومبرّد عندلرنده جميع مزيد ثلاثيدن فعل تعجب وافعل تفضيل مصوغ اولور (التحوّل) (والتحيل) تفعل وزننده بر يردن آخر يره انتقال ايلمك معناسنه در يقال تحوّل عنه اذا زال الى غيره وارقه ده كارد يعنى برارقه يوكى يوك كوترمك معناسنه در يقال تحوّل الرجل اذا حمل الكارة على ظهره ويقال تحوّل الكساء اذا جعل فيه شيئا ثم حمله على ظهره وحيله قلمق معناسنه دركه ذكر اولندى يقال تحوّل فى الامر اذا احتال وتحوّل واعظ ناسك قبول وعظ وپند ايچون نشاط واقبال وقتنى ارشدروب كوزتمك معناسنه در يقال تحوّل فلانا بالموعظة اذا توخى الحال التى ينشط فيها لقبولها (لا محالة) ميمك فتحيله لابدّ معناسنه در محاله كلمه سى مصدر ميميدر تحوّل ياخود حيله معناسنه در لا كلمه سنك اسميدر خبرى محذوف موجودة لفظيدر لابدّ معناسنه مستعملدركه ناچار ولا علاج ديمكدر مثلا الموت آت لا محالة منه ديرلر موت البته كلجكدر كلسون ديو حيله وآندن خلاصه چاره وزوال وانتقال ممكن دكلدر ديمكدر (المحال) غراب وزننده وجه وطريقندن منحرف اولان كلامه دينوركه مراد وقوع وامكان جهتندن خارج باطل وبيهوده كلامدر مثلا جسم واحد حالت واحده ده ايكى مكانده بولنور ديمك كبى يقال تكلم بالمحال اى الكلام الذى عدل عن وجهه شارح ديركه بعده مطلقا ممكن الوقوع اولميان باطل نسنه ده استعمال اولندى (المستحيل) بو دخى محال معناسنه در وطلو نسنه يه اطلاق اولنور يقال شئ مستحيل اى ملآن (التحويل) تفعيل وزننده برنسنه يى محال قلمق معناسندر يقال حوّله اذا جعله محالا وبر نسنه يى بر يردن آخر يره ايرمق معناسنه در يقال حوّله اليه اذا ازاله اليه بوندن اسم حول وحويل در عنب وامير وزنلرنده وبرنسنه بر يردن آخر يره ايرلمق معناسنه اولمغله لازم ومتعدى اولور يقال حوّل الشئ اذا تحوّل وكهكشان وسط فلكه وارمق معناسنه دركه يازموسمنده اولور يقال حوّلت المجرّة اذا صارت فى وسط السماء وناقه حائل اولمق معناسنه در يقال حوّلت الناقة اذا صارت حائلا وبر آدمك كوزنى برعارضه ايله شاشى قلمق معناسنه در يقال حوّل عينه اذا صيرها حولاء (الحول) عنب وزننده (والحويل) امير وزننده زائل اولمق معناسندن اسملردر ايرلمغه دينور زوال معناسنه نته كه ذكر اولندى يقال لا حول عنه ولا حويل اى لا زوال ولا انتقال عنه وحويل طلب وخواهش معناسنه اسمدر محاوله معناسندندر وشاهد وكواهه دينور يقال هو حويل له اى شاهد وبر موضع آديدر وكفيل معناسنه دركه بوندن اسم حواله در نته كه ذكر اولندى يقال يجب على حويله اى كفيله (الاحتوال) اصلى اوزره افتعال وزننده بر آدمه ناس هر طرفدن اوشونتو ايدوب اورتايه آلمق معناسنه در يقال احتولوه اذا احتاشوا عليه (الحوال) جدال وزننده (والمحاولة) مجادله وزننده برنسنه يى طلب وخواهش قلمق معناسنه در يقال حاوله حولا ومحاولة اذا رامه اساسده طلب بالحيله معناسيله مفسردر وبرنسنه طرفنه حوالهٔ نظر ايدوب دقت وامعانله باقمق معناسنه در تقول حاولت له بصرى اى حددته نحوه ورميت به (الحيلولة) كينونه وزننده ايكى نسنه ارالغنه كيروب حاجز اولمق معناسنه دركه

ذكر اولندی یقال حال بینهما حیلولة إذا حجز (الحوال) کتاب وزننده (والحول) صرد وزننده (والحول) جبل
وزننده ایکی نسنه ارالغنه کیروب حاجز ومانع اولان شیئه دینور (الحوال) سحاب وزننده تغیر وانقلاب معناسنه‌در
ومنه حوال الدهر ای تغیره وصرفه (الجولة) حانک ضمیله (والحولان) فتحاتله (والحول) عنب وزننده (والحولان)
حانک ضمی وواوک فتحیله (والحولاء) حانک ضمیله جمله‌سی صرف وتغیر معناسنه اولمغله لازمی اولان عجایب وغرائب
اراده اولنور ومنه یقال هذا من حولة الدهر وحوله وحولانه وحولائه ای من عجائبه (الحائل) لونی بوزلمش
نسنه‌یه دینور یقال شیء حائل ای متغیر لونه وطی قبیله‌سی یوردنده اولان ایکی طاغ یاننده بر موضع آدیدر ونجدده
بر موضع آدیدر وبوغوره چکلمش ایکن طوتمیوب قسیر قالمش ناقه‌یه دینور علی قول بر سنه یاخود ایکی یاخود بر قاچ سنه
قسیر قالمشنه دینور کذلک مطلقا حمل شاننده اولان نساء وحیوان وجه مذکور اوزره قسیر قالسه ومیوه‌دار غاج
اولیجه میوه طوتمیوب قالسه حائل اطلاق اولنور جمعی حیال کلور حانک کسریله وحول کلور حانک ضمیله وحوّل
کلور سکر وزننده وحولل کلور که حانک ضمی ولامک فتحیله اسم جمعدر وگاهجه تأکید ومبالغه ایچون حائل حول
وحائل حولل دیرلر اضافتله وعند البعض بر سنه کبه قالمیانه حائل وایکی سنه کبه قالمیانه حائل حول وحائل حولل
دیرلر حارک ضمیله پس بو مبالغه‌یی متضمندر یقال ناقة حائل اذا کانت قد حمل علیها فلم تلقح والتی لم تلقح سنة
اوسنتین اوسنوات وکذا کل حائل ویقال حائل حول وحائل حولل مبالغة وان لم تحمل سنة فحائل اوسنتین فحائل
حول وحولل وحائل دیشی کوشکه دینور طوغدیغی ساعتده نته که ارککنه سقب دینور یقال نتجت الناقة
حائلا حسنة ای الانثی من اولاد الابل ساعة توضع (الحال) بال وزننده انسانک ماهو علیهی اولدیغی نسنه‌یه
دینور تأنیثله حالت دخی دینور یعنی نفسی وبدنی ووصفی اولان امور متغیره‌دن انسانه مختص اولان هیئت وکیفیه
اطلاق اولنور که انسان آنک اوزرنده قائم اولور هیئت مزبوره ذی الحال اولان انسانه لازم ومفارق دخی اولور
لکن صفتده ثبوت معتبردر وحال لفظی اعتبار یله مذکر وصفت اعتبار یله مؤنث اولور یقال له حال حسن وحسنة
وحالة وهی کینة الانسان وماهو علیه وحال الآن ایچنده اولدیغک وقته اطلاق اولنور که ماضی ایله مستقبل
بیننده بر زخدر ماضینک نهایتی ومستقبلک بدایتیدر جمعی احوال واحوله کلور افعله وزننده شارحک بیاننه
کوره اصلی حول ایدی فتحتینله وحال سیاه بالچغه دینور ویومشق طپراغه دینور وچارشف مقوله‌سی ثوبه سلکلمش
سمر اغاجنک یپراغنه دینور وکشینک زوجه‌سنه اطلاق اولنور وسوده دینور وخاصة متعفن سیاه بالچغه دینور
حماه معناسنه وبو معنای اولدن اخص در وارقه یوکنه دینور نه اولورسه اولسون کاره معناسنه یقال جاء نا
یحمل حالا ای کارة وهی تحمله علی ظهرک وچوجق عربه‌سنه دینور که آنکله یوریمکه مشق ایدرلر وآت قسمنک
صرتنده تکلتی کلان یره دینور یاخود صرتنک بیوندن صغری‌یه قدر اوزادیسنه وطریقه‌سنه دینور وآتش کوله
دینور رماد حار معناسنه وایچنه بخلمش چاره قویوب کوتردکلری چول وپلاس مقوله‌سنه دینور ویمنده ازد
دیارنده بر بلده آدیدر (الحالة) حال معناسنه‌در که مؤنثیدر جمعی حالات کلور وحالات الدهر واحوال الدهر زمانک
صروف وانقلاباتنه اطلاق اولنور یقال غیرتهم حالات الدهر واحواله ای صروفه (الحولة) حانک ضمیله عجیبة
زمانه اطلاق اولنور جمعی حول کلور غول وزننده وداهی ومنکر نسنه‌یه اطلاق اولنور ومطلقا تعجب ایده‌جک
نسنه‌یه دینور (الحؤول) قعود وزننده (والحیال) (والحیالة) حارک کسریله ناقه حائل اولمق معناسنه‌در
یقال حالت الناقة حؤولا وحیالا وحیالة اذا صارت حائلا وحیال اسم اولور شول ایپه دینور که دوه‌نک قارنی التندن
قولانته بند اولنور تا که قولان صیر یلموب خایه‌سنه طوغری انمیه وحیال الشیء بر نسنه‌لک عاجنه دینور قباله معناسنه
ومنه یقال قعد حیاله وبحیاله ای بازائه (المحوّل) محدث وزننده تحویل مذکرر معناسنه‌در حائل اولان ناقه‌یه
دینور یقال ناقة محوّل ای حائل ودیشی عقبنده ارکک طوغرمش یاخود علی العکس اولان عورته وناقه‌یه دینور
کما سیذکر (حیویل) یای تحتیه ایله زنبیل وزننده اسمادندر قرة بن حیویل محدثدر (المحالة) میمک فتحیله قیوچرخنه
دینور منجنون کبی وبیوک مقباره‌یه دینور بکرهٔ عظیمه معناسنه شارحک بیاننه کوره تکرلکه دخی دینور
جمعی محال‌در هاسز ومحاول کلور وبو دونمک معناسنه اولان حولدندر وارقه‌ده اکورغه کمکلرینک اورته‌سنده
اولان کمکه دینور که ارقه کمکی تعبیر اولنور مهرهٔ پشت معناسنه محالی دخی دینور سحاب وزننده (الحول)
فتحتینله کوزشاشی اولمق معناسنه‌در که بر قاچ کونه اولور بیاضی قوروغنده وسیاهی بکارینه طوغری اولور
وکیمنده حدقه دن برون اوزرینه مائل اولور وکیمنده قوروغنده اولور وکیمنده یوقری قاش کیکینه طوغری مائل
وناظر اولور وکیمنده حدقه قوروغنه طوغری مائل اولور ویقال حولت عینه حولا من الباب الرابع وفی عینه

حول ويقال لحالث تحال مثل خافت تخاف (الاحولال) احمرار وزننده بودخی کوز شاشی اولمق معناسنه در
يقال احولت عينه بمعنى حولت لكن بو مبالغه ايچوندر (الاحول) احمر وزننده (والحول) كتف وزننده كوزی
شاشی آدمه دينور مؤنثی حولاء در و كوزه ده وصف اولور يقال امرأة حولاء وعين حولاء (الحولاء) حانك كسری
وواوك فتحيله عنباء وشيراء وزنلرنده كه وزن من بوزده بو اوج كلمه دن غيری يوقدر حانك ضميله ده جائزدر ناقه نك
دول يتقاغی اولان دری يه دينور تسوانده مشيمه دينور واول يشيله مائل بردر يدر كه كدورتلو اولور صو ايله طلو
اولوب ياوريله برابر ظهور ايدر وجانبجاقزل ويشل خطوطله مخطط وايچنده عرس ديدكلری دريجكلر اولور
و بوسلانك غير يدر زيرا اول ياوره نك يوزنده بورلمش چقار كيدر مشيمه هلاك اولور و بو معنايه مبنی عربلر ماء
وخضرة وخصبی حاوی محله نازل اولدی ديجك يرده نزلوا فی مثل حولاء الناقة ديرلر زيرا حولاء وجه مذكور
اوزره يشيل وصو ايله طلو ورتان اولور (الاحويلال) احمرار وزننده يرك نباتلری بو يلنوب بويوزی يم يشل اولمق
معناسنه در يقال احوالت الارض اذا احضرت واستوى نباتها (بنو حواله) سحابه وزننده عربدن بر بطن
آديدر (بنو محوله) معظمه وزننده اصحابدن عبدالله بن غطفان اولاد وانسالنه اطلاق اولنور مقدما اسمی
عبدالعزی اولوب بعد الاسلام مفخر انام عليه الصلوة والسلام حضرتلری تحويل وعبدالله ايله تسميه بيورملريله
اولاد واحفادنه بنو محوله اطلاق اولندی (المحول) معظم وزننده بغداده قريب بنده بر موضعدر المحيل ميمك
ضميله كه احاله دن اسم فاعلدر محول ومحول كبی ديشی طوغورد قدنصكره عقبنده اركك ياخود بالعكس
طوغورمش خاتونه وناقه يه دينور يقال امرأة محيل وناقة محيل ومحول ومحول اذا كانت قدولدت غلاما اثر جارية
اوعكسنت (حاله) بنو القين ديارنده بر موضعدر (حولايا) حانك فتحيله نهروان اعمالندن برقريه در (حوالی) حانك
ضمی وقصر يله بر موضعدر (ذو حولان) سلمان وزننده بر موضعدر (التحاويل) تجبا ويف وزننده بر سنه
زراعت اولنوب و برسنه زراعت اولنميان تارلاره اطلاق اولنور شارحك بيانته كوره مفردی تحويلدر ومؤلف
مسامحه ايله تفسير ايلمشدر يقال تحاويل الارض ای تخطی حولا وتصيب حولا ای تزرع سنة وسنة لا وبه تتقوى الارض
(الحولول) سفرجل وزننده پك حالالی وچرك محيل وداهيه آدمه دينور يقال رجل حولول ای منكر كبش (ذو حوال)
سحاب وزننده ملوك حميردن برملكك لقبيدر كه اذواء زمره سندندر (الحيعلة) دحرجه وزننده اذان واقامت ايدن
مؤذن حی على الصلوة وحی على الفلاح ديمك معناسنه در و بو بسمله وحمدله كبی منحوتدر يقال حيعل المؤذن اذا قال
حی على الصلوة حی على الفلاح (الحيهل) حيدر وزننده (والحيهل) حانك وياى مشدده نك فتحيله و يانك
كسريله جائزدر دوه مرعاسی اولان ترش وخرده نبات نوعندن بركونه خرده شجر اسميدر كه برلغی اولمز مفردی
حيهله وحيهله در وحميد بن ثور نام شاعرك اشبو ✻ دميث به الرمث والحيهل ✻ مصراعنده كه هاء مضمومه در
لامك حركه سی هايه نقل اولندی وحيهله يانك تشديدی ولامك فتحيله وحيهل لامك سكونيله وحيهلن
تونله وحيهلا تنوينله وحيهلا تنوينسز حث واغرا كلماتندندر و بونلرك حكم آخرلری دخی واردر معتل
بابندن حی فصلنده ذكرلری كلور ان شاء الله تعالى (الحيله) حانك فتحيله كچی سوريسنه على قول كچی وقيون قارشق
سوری يه دينور وطاغك يوقريسندن يوالنوب اتمكله طاغك دبنده چوغالوب كومه لنمش طاشلره دينور وسراة
قضاسندن بر بلده آديدر واحتيالدن اسم اولور حيل وحول كبی يقال انه لذو حيلة وحيل وحول ای حيلة
وحيل زور وقوت معناسنه در يقال به عليه حيل ای قوة ودره نك اورته سنده ايركيلوب قالمش صو يه دينور جمعی
احيال وحيول كلور وحيل مدينه ايله خيبر بيننده بر موضعدر (يوم الحيل) ايام عربدن بر يوم معروفدر (احيلان)
سلمان وزننده حلب قضاسنده برقريه اسميدر كه درون حلبه جاری مجرانك مخرجی آندندر (الحيلان) حانك
كسريله خرمن عربه سنك تخته لريله دمور ادواتنه دينور (الحيول) قعود وزننده بوزلمق معناسنه در يقال
حال الشیء يحول حيولا اذا تغير (حيل حيل) مكرر زاجبر وزننده كچی قسمنه مخصوص زجر وآزار كلماتندندر

فصـــــــــل الخاء المعجمة (الخبل) خانك فتحی و بانك سكونيله برعارضه سببيله اعضايه عارض اولان فساده
وبباهلغه دينور وفالج علتنه دينور كه عضو كوشيوب طوتمز اولور وكاه باشدن غيری جميع اعضايه عارض اولوب
حس وحركتدن قالور بو معنالرده فتحتينله ده جائزدر يقال به خبل ای فساد عضو وكذا فالج واللرك واياقلرك
كسلكنه دينور جمعی خبول كلور يقال بنو فلان يطالبون بدماء وخبل ای قطع الايدی والارجل بو معنالرده
خبل وصف بالمصدر در زيرا فی الاصل مصدردر وخبل اصطلاح عروضيونده بحر بسيط ورجزك مستفعلن
جزؤلرندن سين وفاء حرفلرنی اسقاط ايلمكدن عبارتدر زيرا احرف ثانی كن سبب خفيفك يدی منزلتده اولمغله

خ

اسقاط اولندقده كويا كه قطع اولنمش اولور و بو زحاف مزدوجدر كه طى ايله خبن علتلرندن مركبدر وخبل
اصلى اوزره مصدر استعمال اولنور حبس ايلمك معناسنه يقال خبله خبلا من الباب الاول اذا حبسه ومنع
ايلمك معناسنه در يقال خبله خبلا من الباب الثانى اذا منعه واودنج معناسنه در قرض كبى يقال اخذه خبلا
اى قرضا وعاريت نسنه آلمغه دينور يقال اخذه خبلا اى استعارة و بولك كتورن جماله قول وشرطدن زائد
ويريلان نسنه يه دينور يقال اعطاه خبلا وهو مازدته على شرطك الذى يشترطه الجمال و برآدمى مجنون
قلمق معناسنه در يقال خبله الحزن خبلا اذا جننه و برآدمك عقلنى ياخود عضونى تبباه ايلمك معناسنه در
يقال خبل فلانا اذا افسد عقله اوعضوه وتقصير ايتمك معناسنه در يقال خبل عن فعل ابيه اذا قصر (الخبل)
فتحتيله جن وديوه دينور يقال مسه الخبل اى الجنى وطوارك اياقلرينه عارض اولان فساده و بوزقلغه دينور كه
يوريمكدن قالور ودليلكه دينور بونده خانك ضمى وفتحى وبانك سكونيله ده جائزدر يقال به خبل وخبل
وخبل اى جنون وخبل برقوش آديدركه بتون كيجه كويا كه ماتت خبل ديه رك اوتر وصوطلومنه
وطلوقربه يه دينور (الخابل) يودخى جن ويرى يه دينور ومفسد وفتنه كاره دينور وشيطانه دينور
(الخبال) سحاب وزننده نقصان معناسنه در وهلاك معناسنه در ورنج وزحمت وكل وعيال
معناسنه در يقال فلان خبال عليه اى كل وعيال وزهر قاتله دينور واهل جهنمك جين جرقنده بدنلرندن سيلان
ايدن صارى صويه دينور قال الشارح ومنه الحديث من شرب الخمر سقاه الله من طينة الخبال يوم القيمة وهو
صديد اهل النار وقيونك ايچريسنده اولان او برقلق و بوجاقلولق وضعنه دينور كه بعضا قوغه اول او برقلره و بوجاقلره
كيروب ايلشمكله يرتيلور يقال هذه البئر فيها اخبال وهو ان تكون متلجفة فربما خلبت الدلو فى تلجيفها فتخترق وجوهرى
خبالى ابيدلك فرسى اسميدر ديو ثبت وليدلك شو * تكاز قرزل والجون فيها * وعجلى والنعامة والخبال * بيتيله
استشهاد وهمدر نته كه عجلى لفظنده دخى وهمله تحجل عنواننده رسم ايلمشدر صواب اولان باى تحتيه ايله خيال
اولمقدر وخبال مصدر اولور دلورمك معناسنه يقال خبل الرجل خبالا من الباب الرابع اذا جن و بركسه نك الى چولاق
اولمق معناسنه در يقال خبلت يده اذا شلت (التخبيل) تفعيل وزننده (والاختبال) افتعال وزننده مجنون قلمق
معناسنه در يقال خبل فلانا واختبله اذا جننه و بركسه نك عقلنى ياعضونى فاسد وتبباه ايلمك معناسنه در يقال
خبله واختبله اذا افسد عقله اوعضوه واختبال طوار قسمى دلوروب بريرده آرام ايلميوب برى اوته چالقلمق معناسنه در
يقال اختبلت الدابة اذا لم تثبت فى موطنها (الاخبل) احمر وزننده خبال مذكوردن وصفدر يقال هو اخبل
اى مجنون (الخبل) كتف وزننده شول زمانه وصف اولور كه خلقى بغايت شدت ومضايقه حوادثله قهر
وتبباه ايليه يقال دهر خبل اى ملتو على اهله (الاستخبال) طوارى عاريت ايستمك معناسنه در (الاخبال)
همزه نك كسريله برطوارى عاريته و يرمك على قول سوديله و يوكيله انتفاع ايلمك ايچون ياخود اوزرنده غزا ايلمك
ايچون برآتى عاريته و يرمك معناسنه در تقول استخبلنى ناقة فاخبلتها اى استعار نيها فاعرتها اواعرتها ليتفع
بلبنها و وبرها او فرسا ليغزو عليه واخبال برآدم ناقه لرنى ايكى بلوك ايدوب برسنه بر بلوكنى وكلجك سنه ديكر
بلوكنى انتاج ايلمك معناسنه در نته كه ايكى ترلاسى اولان برنى برسنه وديكرنى كلجك سنه زراعت ايلمكله ترلالرى
ديكلنوب قوت بولدرر يقال فلان يخبل ابله اخبالا وهو ان يجعل ابله نصفين ينتج كل عام نصفا (المخبل)
معظم وزننده بنو تميم اله دن وقريع وسعد قبيله لرندن برنيچه شاعرلردر كذلك كعب المخبل شاعر معروفدر (المخبل)
محدث وزننده دهر وزمانك اسميدر معانئ مذكوره ملاحظه لرينه مبنى در (الخبل) خانك ضميله وفتحيله قلب
وخاطره اطلاق اولنور تقول وقع فى خبلى اى فى نفسى وخلدى و بو تركيب نادم و پشيمان اولدم ديجك موقعده
استعمال اولنور تقول وقع فى خبلى اى سقط فى يدى بو تركيب خبليجه تبعه الجاء ايلمكله بالاخره مأخذ مؤلف اولان
عبابده وقع فى خبلى من كذا اى فى نفسى وخلدى وهو كقولهم سقط فى يدى وقد يفتح عبارتيله مذكور اولمغله
تركيب مذكور مثل مزبور واديسنده استعمالى منفهم وسائر مأخذلردن وكتب امثالدن دخى مستنبط اولديغى
اوزره خبل ماده سى بروجه مذكور جنون وفساد عقل معناسنه اولوب جاليت ومحليت علاقه سيله ابتدا نفس
وقلبده مستعمل اولمشدر نته كه مثل مزبورده واقع يد دخى نفس وقلبده استعمال اولندى ووجوهى سقط ماده سنده
تفصيل اولندى بعده مثل مزبور معرضنده استعمال اولندى زيرا عادتا قلب ونفسه واقع اولان خدشه ووسوسه
وخلجانك اكثرى تأسف وندامت ياخود حيرتدن ياخود زله وخطادن ناشى اولور پس وقع فى خبلى من كذا قولى
اول نسنه دن ناشى نادم ومتأسف ياخود متحير اولدم ياخود مخطى اولديغم معلوم اولدى ديمك اولور و بعض

مطلب

مآخذده سقطت فی یدی عنوانیله مرسومدر نته که جوارزی سقط ماده سنده تفصیل اولندی (الخبل) ثای فوقیه ایله جعفر وزننده بودورعورته دینور (الخبتل) قنفذ وزننده شول چابق وشاشقین کمسیه دینور که دائما ناسک مکروه ومنفوری اولان اعمال واوضاع واشباهنه اقدام ایدوب اولمغوله مکروهاتله اوغراشور اوله یقال فلان خبتل ای اهوج ابله مقدم علی مکروه الناس (الخبتلة) دحرجه وزننده برکمسه چالق وسرسم وبیغرا اولمغله دائما مکاره ناسله اوغراشمق معناسنه در یقال هو یخبتل ای اهوج ابله یقدم علی مکروه الناس (الخبرجل) سفرجل وزننده طورناقوشنه دینور کرکی معناسنه (الخنعلة) تای فوقیه ایله آغر آغر او یالنمرق یورمک معناسنه در یقال اختعل الرجل اذا ابطأ فی مشیه (الختل) قتل وزننده (والختلان) فتحاتله الدانمق معناسنه در یقال ختله ختلا وختلانا من الباب الثانی والاول اذا خدعه وقورد مقوله سی جانور شکاری طوتمغه آهسته آهسته سینه رک وارمق معناسنه مستعملدر یقال ختل الذئب الصید اذا تخفی له (الخاتل) (والختول) صبور وزننده معنای مذکوردن اسم فاعلدر (الخوتل) جوهر وزننده ظریف وخوشطبع آدمه دینور یقال رجل خوتل ای ظریف (الخوتلی) خوزلی وزننده سپراغرک وسینه رک یورویشه دینور که شکار یاخود برکمسه نی کورمسون دیو اویلجه یوررلر یقال یمشی الخوتلی وهی مشیة فی ستره (ختلان) سلمان وزننده بر بلده آدیدر بو بلده ترکستانده واقعدر نسبتنده ختلی دینور خانک فتحی وتانک سکونیله شارح دیر که بو نسبتک وجهی معلوم اولمدی مترجم دیر که کتب جغرافیانک بعضنده ختل قتل وزننده بدخشان اولکه سنده بر ولایت آدیدر اکا ختلان دخی دیرلر دیو محرر اولمغله ختلی اخفنه نسبت اولنمش اولور و بعضنده ختل شهرک وختلان ایالتک اسمی اولمق اوزره مرسوم اولمغله تنبیق موافق اولور (الختل) خانک کسریله سپرلنه جک وتستر ایده جک پرده مقوله سنه وموضعنه دینور وطوشان ابننه دینور (ختل) سکر وزننده ماوراء نهرده بر ولایت آدیدر مصنف الدیباج اسحق بن ابراهیم ومؤلف کتاب المحنة ابراهیم بن عبدالله وعباد ومجاهد ابنا موسی ومحمد بن علی بن طوق وموسی بن علی وعباس بن احمد واحمد بن عبدالله وعبدالرحمن بن احمد وعلی بن احمد الازرق وعمر واحمد ابنا جعفر وعلی بن عمر ومحمد بن ابراهیم ومحمد بن خالد وحسن بن محمد بن الجنید المحدثون وعلی بن حازم ابو الحسن اللحیانی اللغوی الختلیون اورایه منسوبلردر (المخاتلة) مفاعله وزننده برآدمی الداتمق ودو باره ایتمک معناسنه در یقال خاتله اذا خادعه (التخاتل) تفاعل وزننده بربرینی الداتمق معناسنه در یقال تخاتلوا اذا تخادعوا (الاختتال) افتعال وزننده ناسک سرّ اسو یلشدکلری فسلدی یه خفیة قولاق طتوب دیکلمک معناسنه در یقال اختتل الرجل اذا استمع سرّ القوم (الخنلة) خانک فتحی وثای مثلثه نک سکونیله وفتحاتله قارندن کوبک ایله قاسیغک ارالغنه دینور جمعی خثلات کلور خانک فتحی وثانک سکونیله وفتحیله وخثله بیوک قارنلو عورته دینور ومنهما یقال الخثلة اشتکت خثلتها ای المرأة الضخمة البطن عن وجع ما بین السرة والعانة (خثیل) زبیر وزننده امام مالکک جدّی اسمیدر یاخود بو جمله در (الخجل) فتحتینله برآدمی اوتاندیغندن متحیر ومدهوش اولوب جماد کبی ساکن وابسم قالمق معناسنه در یقال خجل الرجل خجلا من الباب الرابع اذا استحیی ودهش وبقی ساکتا لایتکلم ولایتحرک وطوار بالچغه وبتاغه اوغرامغله متحیر کبی بیمجال اولوب قالمق معناسنه مستعملدر یقال خجل البعیر اذا سار فی الطین فبقی کالمتحیر وارقه ده اولان یوکک آغر اولمغله آلتنده باصلوب بیتاب اولمق معناسنه مستعملدر یقال خجل بالحمل اذا اثقل علیه واوتلر اوزایوب وچوغالوب بربرینه صارمشمق معناسنه در یقال خجل النبت اذا طال والتف وبرآدمه برماده نک مشکل وچاره زلکی اولمغله حیران اولوب نه کونه عمل وحرکت ایده جکنی بیلمز اولمق معناسنه مستعملدر یقال فلان خجل فلان بامره اذا التبس علیه فلا یدری کیف المخرج منه وبرکمسه دولت واقبالنی هضم ایتمیوب سرمستلکله کویا که بو طورلغه مؤدی اولمق معناسنه مستعملدر کویا که دولت وغنا کندیسنی باصمش اولور یقال فیه خجل ای سوء احتمال الغنی کان یأشر ویبطر عنده قال الشارح ومنه الحدیث للنساء اذا جعتن دقعتن واذا شبعتن خجلتن یعنی آج اولدیغکز وقتده در دو تفکردن خاکسار اولورسز وطویدیغکزده مست کبی جهانه صیغمز اولورسز بعضلر موجب شرم وخجالت اوله جق اوضاعه مبادرت ایدرسز دیو تفسیر ایلدی وبرتسنه دن اوصانوب بیقمق معناسنه مستعملدر یقال خجل منه اذا برم وکسب وطلب معاش خصوصنده کاهللک ایلمک معناسنه مستعملدر یقال به خجل فی طلب الرزق ای التوانی وفساد وتباهی معناسنه در یقال خجل الشیء اذا فسد وکوملک وقفتان مقوله سی لباسک اتکلری پاره پاره صالقم صچاق اولمق معناسنه در یقال خجل القمیص اذا تشقق اسافله وذلاذله (الخجل) کتف وزننده (والمخجل) محسن وزننده اوتلری پک فراوان یاخود بربرینه صارمشق اولان یره دینور یقال واد خجل ومخجل ای مفرط النبات او ملتف به وخجل کهنه ثوبه وصف اولور یقال

مطلب

ثوب خجلى اى خلق وبول واوزون ثوبه وصف اولور يقال ثوب خجل اى واسع طويل وبو يلو اوزون اونه دينور
وشول ككبش جوله دينور كه آتك ارقه سنى صقمه مغله بزى اوته اوته اوينايوب مضطرب اوله يقال جل خجل
اى واسع يضطرب على الفرس (الاخجال) همزه نك كسريله (والتخجيل) تفعيل وزننده برآدمى خجل وشرمسار
قلمق معناسنه در يقال اخجله وخجله اذا جعله خجلا (الخدل) خانك فتحى ودالك سكونيله بومرى وطولغون
نسنه يه دينور قباق طولمسى كبى اولان بالدر كبى يقال شئ خدل اى ممتلئ ضخم (الخدل) فتحتينله (والخداله)
عداله وزننده (والخدوله) عموله وزننده برنسنه بومرى وطولغون اولمق معناسنه در يقال خدلت الساق خدلا
وخداله وخدوله من الباب الرابع اذا كانت خدلة (الخدلة) عدله وزننده وصف اولان خدل مذكورك مؤنثيدر
قباق طولمسى كبى بومرى وطولغون بالدره دينور يقال ساق خدلة اى بينة الخدل ممتلئة ضخمة وشول خاتونه
وصف اولور كه بالدرى بومرى وطولغون وذكرى اوله فرحه وزننده دخى لغتدر جمعى خدال كلور على قول
خدله ككلرى انجه اوله وقى كودمسى اتنه طلو خاتونه دينور يقال امرأة خدلة اى الغليظة الساق المستديرتها
اوهى ممتلئة الاعضاء فى دقة عظم وخدله برعارضه سببيله ضعيف وپژمرده اولمش اوزم دانه سنه دينور وصاب
ديدكلرى شجرك اوزدكنه دينور بونده خانك ضميله ده لغتدر (الخدلام) جرام وزننده (والخدلم) خانك ولامك
كسريله بونلرده ككلرى انجه اولهرق اتنه طلو طقناز خاتونه دينور ميم مبالغه زائده در (الخدافل) خانك فتحيله
بلنماسكى ومبتذل لباسلره دينور معاوز معناسنه و بونك مفردى مسموع دكلدر ومنه المثل * غرنى بردالشمس خدافلى
يعنى سنك اكنكده اولان ايكى قماشك بنى الدانمغله كندى اسكى جامه لرمك تلفنه بادى اولدى بونك اصلى بودر كه
برخاتون بركمسه نك اكنده ايكى نفيس لباس كورمكله ثروت وسامان صاحبى برآدم ظن ايدوب تزوجنه رغبت و برتقريب
ايله عقدى صورتياب اولوب حال ومال صاحبى ارەوار ميورم ديو كندى كهنه لباسلرنى طرح ايدوب استفراصله
جديد جامه لر اتخاذ ايلدى بعد المقارنه اول آدمك بالدن اولديغى متبين اولمغله كلام مزبورى ايراد ايلدى بعضلر
بردالك لفظنده كاف خطابى كسريله تكلم واصلنى بومحله بيان ايلديكه بركمسه برخاتوندن ايكى فاخر جامه
استعاره وتلبس وكندى كهنه جامه سنى طرح ايدوب چندروزمرورنده خاتون كلوب اول عاريت جامه لرنى استرجاع
ايلدكده اول كمسه مثل مزبورى ايراد ايلدى آخر كمسه نك مالنه طمعيله كندى مالنى تلف وضايع ايدن كمسه حقنده
ضرب اولنور (الخدفلة) دحرجه وزننده اسكى لباس كيمك معناسنه در يقال خدفل الرجل اذا لبس قميصا
خلقا (الخذل) خانك فتحى وذال معجمه نك سكونيله (والخذلان) خانك كسريله برآدمه مدد ونصرت ايليوب خوار
وذليل ترك ايلمك معناسنه در يقال خذله وخذل عنه خذلا وخذلانا من الباب الاول اذا ترك نصرته شارح ديركه
نصرت مأمول اولنان كمسه نصرتنى ترك ايلمك لفظ مذكورك وضعنده معتبردر انتهى وكيك مقوله سى حيوان
صواحبندن يعنى سورى يدن واشلرندن تخلف ايدوب يالكزجه اولمق على قول تخلف ايدوب سورى يه يتشمسوب اولجه
كندى باشنه قالمق معناسنه در يقال خذلت الظبية وغيرها اذا تخلفت عن صواحبها او تخلفت فلم تلحق تركيب
مذكور خذلت الظبية القطيع اوصواحبها تقديرنده در كويا كه سوريدن مفارقت وانفرادى سببيله اينيه نوعنى
مخذول ايتمش اولور ووحشيه اولان حيوان ياورىسنى ترك ايتميوب اوزرنده برقرار اولمق معناسنه در يقال
خذلت الظبية اذا اقامت على ولدها وحشيه مزبوره سورى يى ترك ووالدى عندنده قيام ايلمكله عبارت مرقومه ده
ترك معناسى معتبردر كذلك مثال اول كبى ولدى اوزره قيام سببيله سوريدن مفترق اولمغله كندوسى يا خود بالسببيه
ولدى سورىيى مخذول ايتمش اولور شارحك تركيب مزبورى قلب قبيلندن ديمسنه حاجت يوقدر (الخاذل)
(والخذلة) همزه وزننده اسم فاعللردر ترك مدد ونصرت ايدن كمسه يه دينور مفهوم ثانيده مبالغه معتبردر وخاذل سوريدن
متخلف اولوب متفرد اولان وحشى حيوانه دينور وولدنى ترك ايلميوب اوزرنده قائم اولان وحشى يه دينور ومنهزم
آدمه دينور و بو نسب اوزره در يقال رجل خاذل اى منهزم (الخذول) صبور وزننده (والمخذل) محسن وزننده دائما
سوريدن تخلفله يالكز باشنه اولان كيك مقوله سى حيوانه وصف اولور وخذول شول قسراغه دينور كه طوغورمق
بوريسى طوتدقده اصلابرى اوته اضطراب ايليوب يرندن برقدم ايرلمز اوله يقال فرس خذول اذا ضربها المخاض
لم تبرح من مكانها (الاخذال) همزه نك كسريله بودخى وحشى حيوان ولدنى ترك ايلميوب اوزرنده اولمق
معناسنه در يقال اخذلت الظبية اذا اقامت على ولدها ووحشى حيوانك ياورىسنى انايسى كنديسنى خذل
وترك ايدر بولمق معناسنه در يقال اخذل ولد الوحشية اذا وجدا امه تخذله (التخاذل) تفاعل وزننده اخذال ايله
معناى اولده مرادفدر يقال تخاذلت الظبية بمعنى اخذلت و برآدمك اياقلرى ضعيف وبيمجال اولمق

معناسنه‌در کویا که مشی حالتده ایاقلری کندیسنه تبعیت ایتمیوب ترك ایدر یقال تخاذلت رجلاه اذا ضعفتا
و برآدم جنکندن یاخود عسکردن قیچلنیوب کیرودونمك معناسنه‌در یقال تخاذل القوم اذا تدابروا (الخذعل)
ذبرج وزننده شاشقین واحمق عورته دینور ومیشیندن دیکلمش برکسیم لباسه دینور که اعراب طائفه‌سندن
حائض عورتلر و بعض بوناواغوزعورتلردخی کیرلر الخذعلة ذخرجه وزننده برکونه یوریمکه دینور مراد
ایاقلرنی چکه‌رك وآغسیمرق یوریمکدر وقاریوز مقوله‌سی کوچك کوچك دیلمك معناسنه‌در یقال خذعل البطیخ
وغیره اذا قطعه قطعا صغارا (الخذعولة) خانك ضمیله قبق وخیار مقوله‌سندن دیلینمش دلیمه دینور
(خربیل) راء مهمله وبای موحده ایله قندیل وزننده آل باسنده‌ن مؤمن اولان ذاتك کرینك اسمیدر
شارح دیر که تبصیرده آل فرعوندن اولمق اوزره مرسومدر نته که قرآن کریمده حضرت موسی علی نبینا وعلیه الصلوة
والسلام قصه‌سنده مذکوردر وخربیل شاشقین احمق عورته علی قول بك قوجه قاری یه دینور جمعی خرابل در
شارح دیر که بونده قیاس اولان خرابیل اولمقدر (الخردلة) دحرجه وزننده طعام قسمنك طیب ونفیسنی یمك معناسنه‌در
یقال خردل الطعام اذا اکل خیاره وخرما قورولرینك اکثرینی دوکوب کیروقالانلری سیزکلمکله ایریلنوب
شهدانه اولمق معناسنه‌در یقال خردلت النخلة اذا کثر نفضها وعظم مابقی من بسرها واتی ایری ایری پارچه‌لمق
علی قول خرده خرده طوغرایوب طاغتمق معناسنه‌در یقال خردل اللحم اذا قطع اعضائه اوقطعه وفرقه
(المخردل) اسم فاعل بنیه‌سیله شول خرما آغاجنه دینور که یمشلرینك اکثرینی دوکمکله کیزوقلان قوروقلری ایریلنوب
شهدانه اولور اوله یقال نخلة مخردل اذا اکثر نفضها وعظم مابقی من بسرها (الخرادیل) خرده خرده طوغرانمش
وقیماش اته دینور که قیمه تعبیر اولنور یقال لحم خرادیل ای مخردل شارحك بیاننه کوره مفردی مسموع دکلدر
(المخردل) مدحرج وزننده یره چالنوب یقلمش آدمه دینور مصروع معناسنه (الخردل) جعفر وزننده معروف دانه‌در
ترکیده تحریفله خاردال دیدکلریدر بری قسمندن بر نوعینه جی تعبیر اولنور مسخن وملطف واعماق بدندن بلغمی
جاذب وقالع وملین وهاضم وطلاسی نقرس وعرق النسا وبرص علتلرینه نافع وتحوری خانه‌دن طرد حیات
خصوصنده مفید وعصاره‌سنی تقطیر وجع اذنی مسکن ومسحوقنی ضماد وجع اسنانی دفع ایتمکده بغایت مؤثردر
وخردل فارسی دیدکلری مصرده حشیشة السلطان دیمکله متعارف اولان نباتدر که حرف ابیض یعنی ترمدن
بر قسمدر که ورقی عریض وچیچکی آق وحدتی اقل اولور (الخرذلة) ذال معجمه ایله خردله وزننده ومرادفیدر
یقال خرذل اللحم لغة فی خردله (الخرطال) خزعال وزننده برجنس معروف غله اسمیدر یاخود هرطمان
دیدکلری یدر که یور چغه شبیه دانه‌لردر اربه و بغدای اوالقلرنده بتر ترکیده کله جرمی وچتاجه دخی دیرلر (الخرقلة)
قافله دحرجه وزننده اوقی حذاقتله استادانه آتمق یاخود تأنی وسکونتله یاینه رق صالیورمك یاخود نشانه
ایشلدوب اوته‌سنه کچورمك معناسنه‌در یقال خرقل الرامی فی رمیه اذا انوق اوارسله بالتأنی اوهوامراق السهم
من الرمیة (الخرمل) زبرج وزننده بوناواغوزعورته علی قول چولپه وسلبوك و پریشانه یاخود بك یاشلو قوجه
قاری یه دینور و بك چوق ناسه دینور یقال تزوج فلان خرملا وهی المرأة الحمقاء اوالرعناء اوالعجوز المتهدمة
(الخرامل) خدافل وزننده ومرادفیدر که بك اسکی اثوابه دینور (التخرمل) تدحرج وزننده لباس کهنه لکندن
پاره‌لنمك معناسنه‌در یقال تخرمل الثوب اذا تمزق (الخزل) خانك وزای معجمه‌نك فتحیله برکمسه بلنی صالمش
کبی آغر آغر یوریمك معناسنه‌در یقال خزل الرجل خزلا من الباب الرابع اذا مشی فی تثاقل وبرآدمك یاحیوانك
بلی شکسته اولمق معناسنه‌در یقال خزل فلان اذا انکسر ظهره (التخزل) تفعل وزننده بودخی بلی شکسته
کبی آغر آغر یوریمك معناسنه‌در یقال تخزل الرجل اذا مشی فی تثاقل ویقال تخزل السحاب کانه یتراجع
تثاقلا یعنی بلود بغایت آغر یوریدکندن کویا که کیرو کیرو کیدر تخییل اولنور (الانخزال) انفعال وزننده تخزل
معناسنه‌در یقال انخزل الرجل اذا مشی فی تثاقل وبرآدمك سوزینه مبالات ایتمیوب عجزدن یاخود سائر حالتدن
ناشی جوابندن سکوت ایلمك معناسنه مستعملدر یقال انخزل عن جوابی اذا لم یعبأ به وکسلمك معناسنه‌در یقال
انخزل فی کلامه اذا انقطع (الخیزل) حیدر وزننده (والخیزلی)(والخوزلی) خیزری وزننده بلنی صالمش کبی کسیك
کسیك آغر آغر یورویشه دینور یقال یمشی الخیزل والخیزلی والخوزلی وهی مشیة فی تثاقل کانه انکسر
ظهره (الخزلة) غرفه وزننده اسمدر بل قرقلغنه دینور یقال به خزلة ای کسرة فی ظهره واهل عروض
اصطلاحنده متفاعلن جزؤندن الفك سقوطیله تانك ساکن اولمسنه اطلاق اولنور که مفتعلن جزؤنه نقل اولنور
(الاخزل) احمر وزننده (والمخزول) بلی شکسته انسان وحیوانه دینور یقال هو اخزل ومخزول ای منکسر الظهر

واخزل شول دوه یه وصف اولور كه اوركجی بتمامه یریوب قالمامش اوله یقال بعیر اخزل اذا ذهب سنامه كله
(الخزل) خانك فتحی وزاینك سكونیله بو دخی عروضیون اصطلاحنده خزله دیدكلری علت مرقومه یه اطلاق اولنور
لكن خزل مصدردر ذكر اولنان خزله اسمیدر اول جزءه مخزول دینور نته كه جمله جزل دخی بو معناده مستعملدر
و بر آدمی ایشدن عوق ایدوب آلیقومق معناسنه در یقال خزله عن حاجته خزلا من الباب الثانی اذا عوقه
و كسمك معناسنه در یقال خزل الشیء اذا قطعه (الاختزال) افتعال وزننده بر آدم قوم وجماعتدن آیرلوب
منفرد اولمق معناسنه در یقال اختزل فلان اذا انفرد و برنسنه یی كسوب اسقاط ایلمك معناسنه در یقال اختزله
اذا حذفه و برنسنه یی كندیسیچون بولوب آیرمق معناسنه در یقال اختزله اذا اقتطعه (الخزلة) همزه وزننده
شول آدمه دینور كه دائما ناسی حاجت ومقصدندن عوق وتأخیر ایدر اوله یقال هو خزلة اذا كان یعوق الناس
عما یرید (الخزعلة) دحرجه وزننده آغسیه رق ویكدیره رك یورمك معناسنه در یقال خزعل الضبع اذا عرج
وخمع ویقال خزعل الماشی اذا نفض رجلیه یعنی اغسق كبی ایاقلرینی سلكه رك یوریدی (الخزعال) خانك فتحیله
آغسقلغه دینور یقال ناقة بها خزعال ای ظلع وكلام عربده فاء الفعلی مفتوح فعلال وزنی مضاعف اولنلردن
غیریده بو قدر الا اسمان خزعال وقسطال وخرطال كلمه لری واردر (الخزعل) جعفر وزننده صرتلانه دینور
(الخزعالة) خانك ضمیله خوراطه وشقا ایلمك معناسنه در یقال ما هذه الخزعالة ای المزاح والتلعب (الخزعبل)
قحطبله شمردل وزننده طرفه وخوش آینده حكایه لره وداستانلره دینور یقال جاء بالخزعبل ای الاحادیث المستطرفة
(الخزعبل) خانك ضمیله قذعمل وزننده (والخزعبیل) اشباعله باطل وبیهوده ومهمل نسنه یه دینور یقال اتی
بالخزعبل والخزعبیل ای الباطل مترجم دیر كه مقاماتده جمع صیغه سیله خزعبلات عنوانلری مرسوم اولمغله خزعبل
جمعی اولمش اولور (الخزعبلة) قذعمله وزننده تعجب اولنه جق عجیب نسنه یه دینور (الخزعبینة) اشباعله آدمی
كولدره جك نسنه یه دینور اضحوكه معناسنه (الخسیل) امیر وزننده احمق ورذیل وكمترشیئه دینور جمعی خسائل
وخسال كلور خانك كسریله یقال شیء خسیل ای رذل وناكس ناكس ورذیل وفرومایه سنه دینور كه آدم مواوزی
تعبیر اولنور یقال هو خسیل ای خشارة القوم (المخسل) معظم وزننده (والمخسول) بین الناس مرذول ومحقر آدمه
دینور (الخسل) سكر وزننده (والخسال) رمان وزننده ارذال ناسه دینور یقال هم خسل وخسال ای ارذال
(الخسل) غسل وزننده برنسنه یی كثرلكندن ناشی بیانه طرد ایلمك معناسنه در یقال خسله خسلا من الباب الاول
اذا نفاه (الخسالة) حثاله وزننده ومرادفیدر كه هر نسنه نك بیانه آتیله جق كوتوسنه وكمترنه دینور (الخشل)
خانك فتحی وشین معجمه نك سكونیله ایچی چقمش چورطه یه دینور ومقل دیدكلری دارویه علی قول یابسنه یاخود
نارنه سنه یاخود خرده بسنه یا چكردكنه دینور فتحتینله ده جائزدر مفردی خشله در ثمره وزننده وخشله در ثمره
وزننده بودار ویه تركیده ابوجهل قوزه سی تعبیر اولنور كه حجاز وهندده مخصوص برشجرك یمشیدر (وخشل)
برجنس نبات اسمیدر كه صاری وقرمزی ویشل نوعلری اولور وخشل بلازكلرك وخلخالرك باشلرینه واوجلرینه
دینور (الخشل) فتحتینله كوتو وكمترشیئه دینور یقال شیء خشل ای ردیء ومصدر اولور لباس اسكیمك معناسنه
یقال خشل الثوب خشلا من الباب الرابع اذا بلی (المخشل) معظم وزننده (والمخشول) مرذول ومحقر كسنه یه دینور
ومخشل مزین آدمه اطلاق اولنور بونده تفعیل ازاله ایچوندر یقال رجل مخشل ای محلی (الخشل) خانك فتحی
وشینك سكونیله رذیل ایلمك معناسنه در یقال خشله خشلا من الباب الاول اذا ارذله (الخشیل) امیر وزننده
فوری سیلندی یه دینور غثاء یابس معناسنه (الخشل) كتف وزننده زبون وبیمجال آدمه دینور یقال هو خشل
فشل ای ضعیف (التخشل) تفعل وزننده تذلل وتحقر ایلمك معناسنه در یقال تخشل الرجل اذا تطامن وذل
(الخنشلیل) زنجبیل وزننده یك ایشلك سریع وماضی انسان وحیوانه دینور یقال رجل خنشلیل ای ماض
(الخشنبل) خانك وبانك فتحی ولامك تشدیدیله طپراغی یك تپه یه دینور اكمة صلبة معناسنه (الخشنفل) جحنفل
وزننده عورت قسمنك فرجنه دینور (الخصلة) خانك فتحی وصادك سكونیله خوی وخلق معناسنه در یقال له
خصلة حسنة ای خلة وانسانده مركوز اولان فضیلت ومزیت یاخود رذیلت ودنائت صفتنه دینور لكن فضیلت
صفتنده غالب اولمشدر پس به خصلة دینسه صفت فضیلتله متصفدر دیمك اولور جمعی خصال در وخصله
اوق نشانه راست دككه دینور علی قول نشانك یك یقین تشكنه اورمغه دینور آنكچون ایكی دفعه نشانك اول رسمه
یك سمتنه اورسه لر تیر اندازلر بیننده راست نشانه اورمش عد اولنور خصل دخی دیرلر وخصله اورمك نفریته تعبیر
اولنان خرده سالقمنه دینور و كسلمش تیكنلی شاخه دینور بو ایكی معنالرده خانك ضمیله ده جائزدر واغاجده دالك

وچبوغك تازه و يومشق اولان اوجنـه دينور فلير كبي وعرفط نام شجرلك تر وتازه اولان چبوغنه دينور بو ايكى
معناده فتحاتله ده لغتدر على قول اصل فتحاتله لغتدر (الخصل) اصل وزننده خصله ايله معناى ثالثده مرادفدر
واوق يارشنده ميدانه وضع اولان اوكدله دينور ومنه يقال احرز فلان خصله اذا غلب اى اخذ خطره وخصل
وخصال كتاب وزننده اوق آتشمقده سائره غالب اولمق معناسنه در يقال خصلهم خصلا وخصالا من الباب الاول اذا
نضلهم و بو باب مغالبه دن اولمغله خاصلهم فخصلهم سبكنده در تاضلهم فنضلهم كبي و بونده فايله فضلهم
نسخه سى غلطدر وخصل برنسنه يى كسوب آيرمق معناسنه در يقال خصله اذا قطعه وفصله (الخصلة) غرفه وزننده
ديوشون لش ظوت ضاچه دينور على قول برطوتام صاچه دينور وات پارچه سنه دينور كه عضو اوله قول
و بوط كبي (الخصيلة) سفينه وزننده بودخى خصله معناسنه در وات پارچه سنه دينور على قول عضونده
اولوب آيرلماش اولان ات پاره سنه دينور او يلقلرك و پاز ولرك وقره جه رلك بالق اتلرى كبي ياخود قالين وقبا
اتلوسكيره دينور جمعى خصيل در وخصائل در (التخاصل) تفاعل وزننده اوق يارشمقده اوكدل قومق معناسنه در
يقال تخاصلوا اذا تراهنوا على النضال (الخصيل) امير وزننده اوق يارشنده مغلوب اولان آدمه دينور يقال هو
خصيل اى مقمور وآت وصغر مقوله سى حيوانك قويروغنه دينور ذنب معناسنه بو زاده ذنب نسخه سى غلطدر
(الخصال) محراب وزننده اكين بچه جك اوراغه دينور منجل معناسنه (المخصل) منبر وزننده كسكين قلجه
اطلاق اولنور سيف قطاع معناسنه (التخصيل) تفعيل وزننده برنسنه يى كسوب پاره پاره ايلمك معناسنه در
يقال خصله اذا جعله قطعا واغاج بودامق معناسنه در يقال خصل الشجر اذا شذبه وطواره يدرمك ايچون
يومشق تازه شاخلر كسمك معناسنه در يقال خصل البعير اذا قطع له الخصلة (خصيله) جهينه وزننده بنت
واثلة بن الاسقع در كه اصحابدندر (بنو خصيله) عربدن بركوچك بطن در (الخصالة) ثمامه وزننده حصاله لفظنده
لغتدر كه خرمن يرنده قلان سپوزندى يه دينور (الخضل) ضاد معجمه ايله كتف وزننده (والخاضل) شول اصلاق
ونمناك نسنه يه دينور كه رطوبتى آزجه آزجه طشره يه صيزوب چقار اوله يقـال شئ خضل وخاضل اى ند
يترشف نداه وخضل سمون وطراوتلو اته و بريانه وصف اولور يقال شواء خضل اى يترشرش وخضل بن سلمه
وخضل بن عبيد شاعرلردر (الخضل) فتحتينله برنسنه ياشاروب نمناك اولمق معناسنه در يقال خضل الشئ
خضلا من الباب الرابع اذا ندى واصلانمق معناسنه در يقال اخضله فخضل اى ابتل (الاخضلال) افعلال
وزننده برنسنه پك نمناك اولمق معناسنه در يقال اخضل الشئ اذا ندى واصلانمق معناسنه در يقال اخضله
فاخضل وكيجه پك مظلم اولمق معناسنه در يقال اخضل الليل اذا اظلم (الاخضيلال) اطمينان وزننده بودخى
برنسنه پك نمناك اولمق معناسنه در يقال اخضأل الشئ اذا ندى واخضيلال كه اجميرار وزننده در اخضلال
مذكور معناسنه در يقال اخضال الشئ اذا ندى واغاجك دالليرى و يپراقلرى فراوان اولمق معناسنه در يقال
اخضأل الشجر كاطمأن واخضال كاحمار اذا كثرت اغصانها واوراقها (الاخضال) همزه نك كسريله برنسنه يى
اصلاتمق معناسنه در يقال اخضله اذا بله واصلانمق معناسنه لازم اولور يقال اخضل الشئ اذا ابتل
(الاخضيضال) اعشيشاب وزننده بودخى برنسنه اصلانمق معناسنه در يقال اخضوضل الشئ اذا ابتل
(الخضيلة) سفينه وزننده باغچه يه وجزيره يه دينور (الخضلة) خرقة وزننده تاب وطراوت معناسنه در يقال به
خضلة اى نعمة ورتى ورفاه واقبال وسامان معناسنه در يقال هو فى خضلة اى رفاهية ويقال يوم خضلة
بالاضافة اى يوم نعيم وزوجه يه اطلاق اولنور يقال خضلة الرجل اى زوجته وخضله نسوان عرب اسامسيندندر
والكم صاغمه يه دينور عادتا موجب مطر ونعمت اولديغنه مبنى يقـال طلعت الخضلة وهى قوس قزح و بدنى تر
وتازه ونازك خاتونه دينور يقـال امرأة خضلة اى ناعمة (المخضل) مكرم وزننده ولامك تشديله مجمر وزننده لغتدر
تاب وطراوتلو خوش دير لكه وصف اولور يقـال عيش مخضل ومخضل اى ناعم (الخضل) فضل وزننده وفتحتينله
جائزدر انجويه على قول صافى وآبدار اولانه اطلاق اولنور يقال جاء وفى يده خضل كثير اى اللؤلؤ او الدر الصافى
و برمعروف بونجق آديدر مفردى خضله در (الخطل) فتحتينله چابكلكه دينور يقال بيده خطل اى خفة وسرعة
وفاسد اوله رق چوق كلامه دينور و بو معنالرده مصدر اولور يقـال خطل الرجل خطلا اى تكلم بكلام فاسد كثير
وانسـان وفرس قسمنك قامتـلرنده سلكيلك واضطراب اوله رق اوزونلغه دينور يقـال فيه خطل اى طول
واضطراب كـذلك مزراقده دخى وصف مذكوره دينور وخطل المرأه عورت قسمنك فاحشه لكندن عبارتدر
يقال بها خطل اى فحش وريبة وصالنه رق و بوريله رق اولان يورويشه دينور يقال فى مشـيه خطل اى تلو

وتبختر (الاخطل) احمر وزننده جست وچالاك آدمه دينور وهرزه كوى اوله رق اوزان ويكشاق كسنه يه دينور
يقال رجل اخطل اى الكثير الكلام الفاسد واخطل انقابدندر اخطل تغلبى كه غياث بن غوث در واخطل
ضبعى كه ضبيعه قبيله سندندر واخطل بن حماد بن النمر بن تولب واخطل بن غالب شاعرلردر (الخطل) كتف
وزننده بو دخى وصفدر اخطل معناسنه در واحمق وبيغز آدمه دينور يقال رجل خطل اى احمق وشول مقاتله
دينور كه تانى ايليوب خصمه همان مزراغى سانجمقده عجله وسرعت ايدر اوله كه مرام اوزره اوله مز يقال هو خطل
اى السريع الطعن العجله ونشان سمته طوغرى كتميوب دوز اولمديغندن برطرفه صپان اوقه دينور وسرد
وغليظ ثوبه وصف اولور يقال ثوب خطل اى خشن غليظ وصيادك دوزاق اينه دينور والاحق ديدكلرى
چادرك وثوبك اوجلرينه واتكلرينه دينور كه اوزنلقلرندن يره سورنور اوله وخطل اليدين اللرى سرد ودرشت
اولان آدمه دينور يقال رجل خطل اليدين اى خشنهما وسريع الاحسان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل خطل
بالمعروف اى عجل عند العطاء (التخطل) تفعل وزننده صالنه رق وبوريلارق يوريمك معناسنه در يقال
تخطل فى مشيته اذا تبختر وتلوى (الخطل) جبل وزننده اساميدندر هلال ياخود عبد الله بن خطل شول كمسنه دركه
يوم فتح مكه ده استجاره قصديله استار كعبه يه صارلمشيكن رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى قتلى بابنده
فرمان ايلمكله ابو برزة الاسلمى تيغيله عازم سوى نيران اولدى (الخيطل) صيقل وزننده كلبه دينور وكدى يه
دينور (الخنطل) جندل وزننده خيطل معناسنه در وآفت وداهيه يه دينور وچكركه سربه سنه دينور
وعطاره دينور (الخطلاء) حمراء وزننده انلو قولقلى قيونه دينور جمعى خطل در كتب وزننده وصالق ودوشوك
قولغه وصف اولور يقال اذن خطلاء اى مسترخية وممه لرى طلوم كبى صارقق اندامى تصلمق نازيبا عورته
دينور يقال امرأة خطلاء اى جافية طويلة الثديين (الخيعل) صيقل وزننده كوركه دينور كه كيلور فرو معناسنه
على قول يرتماجلى ثوبه دينور ياخود شول نسوان فراجه سنه دينور كه برشق ديكيلوب شق آخرى ديكلميوب
او يلجه كوملك كبى ارقه يه آلوب كيرلر ياخود يكسمز عرب كوملكنه دينور مؤلف اوقيص لاكمى له عبارتيله رسم ... مطلب
ايلمكله لاكمى له كلمه سنده لام مفخم مفرلنده اولمغين معتد بها اولمديغندن كويا كم لفظى ضميره مضاف اعتبار اولنمغله
نون تثنيه ساقط اولمشدر لا غلامى له ولا اباله تركيبلرى كبى انتهى وخيعل قورده دينور ذئب معناسنه وصيرق يوزاو بى پرده
وبيحيا كمسنه دينور خليع معناسنه وغول بياباني يه دينور (الخياعيل) برموضع آديدر (الخيعلة) دحرجه وزننده
بر آدمه خيعل ديدكلرى ثوب بيمز بوريى كيدرمك معناسنه در (التخيعل) تدحرج وزننده ثوب مرقومى كيمك معناسنه در
يقال خيعله فتخيعل اى البسه الخيعل فلبسه (الخوعلة) حوقله وزننده بر تهمتدن ناشى كيرلنمك معناسنه در يقال خوعل
الرجل اذا اختبى من ريبة (الخافل) فاى مكسوره ايله قاچقين كوله ومحبوس كبى قاچوب كيدن آدمه دينور هارب
معناسنه يقال هو خافل اى هارب (الخفثل) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده (والخفاثل) علابط وزننده عقلى
وبدنى ضعيف وزبون اولان آدمه دينور يقال رجل خفثل وخفاثل اى الضعيف عقلا وبدنا (الخفاجل) علابط
وزننده اصلا قولا وفعلا برايشه يرامز اولان عاجز وچولپه كند فهم آدمه دينور يقال رجل خفاجل اى فدم
(الخفنجل) سمندل وزننده ثقيل وكرانجان وترك ونادان كمسنه دينور وآپشق بد اندام قبيح الهيكل كسيه دينور يقال
رجل خفنجل اى ثقيل ونحم وكذا من فيه سماجة وفجج (الخفنشل) شين معجمه ايله خفنجل وزننده ومراد فدر (الخلّ)
خانك فتحى ولامك تشديديله تازه اوزمك وغيرينك شيره سندن حموضت بولان نسنه يه دينور كه سركه تعبير اولنور
ولفظ مزبور عربى صحيحدر آندن برمقداره خله دينور تاء تخصيصله وسركه تازه اوزمدن وقورو اوزمدن وخرما
وشكر وعسل وانجير امثالندن وبرنج شللو حبوباتدن ترتيب اولنور اجود وافضلى خل الخمردر يعنى تازه اوزم
شيره سندن اولان سركه در ابتدا خمر اولمدقجه سركه اولماغله خل الخمر اطلاق اولنور وسائرك شيره لرى
اوّل امردن سركه اولور وبو سركه ايكى لطيف جوهردن مركب دركه بارد وحار در معده يه وديش اتنه
وقروح خبيثه يه وچكيكه نافع وحشرات صوقسنه وافيون تناولنك مضرتنه وآتش يانغنه ووجع اسنانه وآتشده
كرم اولانك بخارى استسقايه وعسر سمعه وقولاق كورلتيسنه وچكلتيسنه بغايت مفيد در مؤلفك بصائرده
بيانته كوره اشبو ماده فرجه بين الشئين معناسنه موضوعدر بالجمله معانى سائره بر ملاحظه ايله آندن منشعبدر
ازجمله خل كلمه سى كه سركه يه دينور شيره يه حموضت تخلل ايلديكى تصورينه مبنى در وخله كه مودت وصداقت
معناسنه در درونه متخلل اولمق ملاحظه سيله در وسائرلرى بونلره قياس اولنه انتهى وخل قوملقده اولان
نافذ يوله على قول ايكى قومسال ارالغندن كچن يوله ياخود يغلمش ومتراكم اولمش قوملقده كچن يوله دينور

وبومذكردر مؤنث دخی اولور جمعی اخلّ کلور همزه نك فتحی وخانك ضمیله وخلال کلور خانك کسریله یقال
اخذوا الخلّ ای الطریق الّذی ینفذ فی الرمل اوالنافذ بین رملین اوالنافذ فی الرمال المتراکمة ونحیف وزبون
ومختلّ الجسم آدمه اطلاق اولنور یقال رجل خلّ ای نحیف مختلّ الجسم وپك کهنه جامه یه دینور یقال
ثوب اخلّ ای بال وبیونده وارقه ده اولور بر طمر آدیدر باشدن انوب کلور وابن مخاضه دینور که ایکی یه کیرمش
ارکك دوه یاوریسیدر خله دخی دینور مذکر اوله رق مؤنثنده کذلك خله دینور کاسیذکر بونك یاوری یلغنه بیوکالك
تخللی باعث تسمیه در یقال اتاهم بقرص کانه فرسن خلّ اوخلة ای ابن المخاض وتویلری آزجه اولان قوشه دینور که
جابجا آرالقلرنده دریسی کورینور یقال طائر خلّ ای القلیل الریش واکشی اوته دینور حمض معناسنه وآرق
ومهزول انسان وحیوانه دینور وسموزه دیمکله ضدّ اولور یقال رجل خلّ ای مهزول وکذلك سمین ودوه
کوشکنه دینور فصیل معناسنه وشرّ وشوره اطلاق اولنور یقال رماه بالخلّ ای بالشرّ ولبناسعده اولان
برتماجه دینور ورمان الخلّ حجازده لینه قربنده واقع قومسا لره اطلاق اولنور ومحمد بن المبارك بن الخلّ
فقهادندر وکاه اولور که سرکه معناسنه اولان خلّ ایله خیردن کنایه ایدرلر حلال اولدیغیچون نته که خمر ایله شردن
کنایه ایدرلر یقال ماله خلّ وخمر ای خیر ولاشرّ یعنی اندن خیر وشر کلمز وخلّ مصدر اولور دوه یی نباتی اکشی
اولمیان محله کوترمك معناسنه در یقال خلّ الابل خلا من الباب الاوّل اذا حوّلها الی الخلة وبرنسنه یی
دلوب اوته یانه ایشلتمك معناسنه در یقال خلّ الشیء اذا ثقبه ونفذه واناسنی امسوندن دیو کوشکك دلنه خلال
دیدکلری آغزلق چکورمك معناسنه در یقال خلّ الفصیل اذا شقّ لسانه فادخل فیه الخلال وکلیم وکچه
مقوله سنك پاره لرنی خلال ایله بری برینه بتشدروب اویو قلمق معناسنه در یقال خلّ الکساء اذا شده بخلال
وفقیر ومحتاج اولمق معناسنه در یقال خلّ زید علی المجهول اذا احتاج وتخصیص معناسنه در اعمدن
افرازینه مبنی در یقال خلّ فی دعائه ای خصّ وهوضدّ عمّ وخلّ وخلول کوده نك اتی اکسیلوب مهزول اولمق
معناسنه در یقال خلّ لحمه خلا وخلولا من الباب الاول والثانی اذا نقص وهزل (الخلیل) امیر وزننده بدنی نحیف
ومختلّ الجسم اولان آدمه دینور یقال رجل خلیل ای نحیف مختلّ الجسم وبرنسنه ایله دلنمش نسنه یه دینور
وفقیر وبی نوایه دینور یقال رجل خلیل ای معدم فقیر وبرآدمك یار ودوستنه دینور جمعی اخلاء کلور وخلان
کلور خانك ضمیله عـلی قول خلیل صادق دوسته دینور یاخود محبتی شائبهٔ خللدن عاری راست ودرست وصافی
اولان دوسته دینور مؤنثی خلیله در جمعی خلیلات وخلائلدر یقال هو خلیله ای صدیقها وهوالصادق اومن اصفی
المودّة واصحها وخلیل اصحابدن سعید بن زید بن عمر و بن نفیلك قلجی آدیدر وابراهیم الخلیل علی نبینا وعلیه
صلواة الجلیل حضرتلرینك بلده لری اسمیدر که قدس شریف قربنده در نسبتنده خلیلیّ دینور مؤلف حبر
مادّه سنده اسم مدینهٔ حضرت ابراهیم علیه السلام حبرون اولمق اوزره رسم ایلمشدر رقالدیکه اصل اسمی حبرون در که
بیت حبرون دخی دیرلر مدینة الخلیل تعبیری متداول ایکن کیده رك مدینه لفظنی اسقاطله خلیل زبانزد اولمشدر که
حالا خلیل الرحمن ایله متعارفدر وخلیل الرجل آدمك قلبنه یاخود انفنه اطلاق اولنور (الخلة) خانك فتحیله
سرکه دن برمقداره وابن مخاضه وبنت مخاضه دینور نته که ذکر اولندی وکوچك ذلیکه یاخود مطلقا دلیکه دینور
وسائر قوملقلردن بشقه جه اولان قوملغه دینور وخمره یاخود اکشیسنه دینور یاخود اکشیوب بشقه کونه طعمی
متغیر اولمش خمره دینور جمعنده خلّ دینور هاسز یقال اتی بالخلة ای الخمر اوحامضها اوالمتغیرة بلا حموضة
وخله یمنده برقریه آدیدر وخفیفه عورته دینور وبرآدمك وفاتندنصکره خالی قلان مکاننه دینور وحاجه وفقر
وفاقه معناسنه در ومنه المثل * الخلة تدعوالی السلة * ای الفقر والخصاصة تدعوالی السرقه یعنی ضرورت فقر
واحتیاج اوغریلق ارتکابنه مؤدّی اولور وخله خوی وخصله معناسنه در جمعی خلال در خانك کسریله یقال
هذه خلة صالحة ای خصلة (التخلیل) تفعیل وزننده خمر وسائر اشربه اکشیوب تباه اولمق معناسنه در یقال
خللت الخمر وغیرها من الاشربة اذا حمضت وفسدت وشیره سرکه اولمق معناسنه در یقال خلل العصیر
اذا صار خلا وسرکه ایلمك معناسنه متعدّی اولور یقال خلل الخمر اذا جعلها خلا وترشی بصمق معناسنه در که
حجازده خرماقور وغنی بصارلر یقال خلل البسر اذا وضعه فی الشمس ثمّ نضجه بالخلّ فجعله فی جرّة
یعنی خرماقور وقلرنی ابتدا کونشده برمقدار سرکه ایله اصلادوب تربیه دنصکره دستی یه باصدی وخیار ترشیسی
باصدقده خلل الخیار دیرلر وتخلیل صقالی وپرمقلری خلالمق معناسنه در که آرالقلرینه صو چورمکدن
عبارتدر یقال خلل لحیته واصابعه اذا اسال الماء بینها (الاختلال) افتعال وزننده بودخی شیره سرکه

اولمق معناسنه در يقال اختلّ العصير اذا صار خلا وسركه اتخاذ ايلمك معناسنه در يقال اختلّ الرجل
اذا اتخذ الخلّ ودوه‌لر شور اولميان يرده اوتلايوب قالمق معناسنه در يقال اختلت الابل اذا اختبست فی الخلة
وبرنسنه‌يه محتاج اولمق معناسنه در يقال اختلّ اليه اذا احتاج ودشمنی مزراغه ديزمك معناسنه در كه اوته سنه
چكوری قومقدن عبارتدر يقال اختله بالرمح اذا نفذه وانتظمه وكوده‌نك اتی اريوب مهزول اولمق معناسنه در
يقال اختلّ لحمه اذا نقص وهزل (الخلال) شدّاد وزننده سركه صتان آدمه دينور كه سركه‌جی تعبير اولنور
يقال هو خلاّل ای بايع الخلّ (الخلة) خانك ضميله برجنس تيكنلی مېشه اغاجنه دينور كه دوه قسمنك مرعاسندندر
وعرفج اغاجنك اورمانه دينور وشول اوته دينور كه طعمی شور اولميوب حلا وتلو اوله كه حمض مقابليدر
اشبو خله دوه قسمنك اتمكی وحمض كبابی منزله‌سنده‌در وخله شول ارضه دينور كه آنده حمض اولميه كرك خله اولسون
كرك اولمسون جمعی خلل كلور صرد وزننده وخله خليله معناسنه‌در كه صدق وصميمله يار اولان خاتونه دينور
وبركسه طرفنه مختص اولان صداقت ومحبته دينور كه آنده اصلا خلل اولميه كرك عفت وكرك فجور وعارت
جهتيله اولسون جمعی خلال در كتاب وزننده وخله صميمی دوسته دينور صديق معناسنه تسميه بالمصدر در
مذكر ومؤنثه ومفرد وجمعه اطلاق اولنور تقول هو وهی وهم خلتی ای صديقی (الخلولة) خانك ضميله (والخلالة)
خانك حركات ثلاثيله معنای اولدن اسمدر كه وجه مذكور اوزره دوستلشمغه وآشنالغه دينور (الخلية) خانك ضمی
ولام مشدده‌نك كسريله كه خله‌يه منسوبدر بلرديمكدر مؤنثدر (والمخلة) ميمك ضمی وخانك كسريله (والمختلة) شول
دوه‌لره دينور كه خله ديدكلری ذكر اولنان اوتلق اوتلار اوله‌لر يقال ابل خلية ومخلة ومختلة اذا كانت ترعى الخلة
(الاخلال) همزه‌نك كسريله دوه‌يی شور اولميوب طتلو اولان اوتده اوتارمق معناسنه در يقال اخلّ القوم اذا رعت
ابلهم الخلة ودوه‌لری اوتی شور اولميان محله ايلتمك معناسنه در يقال اخلّ ابله اذا حوّلها الی الخلة وبرنسنه‌يی
رخنه‌دار ايلمك معناسنه‌در كه سقطلمق تعبير اولنور يقال اخلّ بالشیء اذا اجحف وبريری ياخود برنسنه‌يی ترك
ايدوب كتمك معناسنه در يقال اخلّ بالمكان وغيره اذا غاب عنه وتركه مثلا برآدم مصاف معركه‌ده طورديغی
يردن برآخر يره كتسه اخلّ فلان ديرلر ووالیٔ مملكت سرحدلرده محافظ اولان عسكری تقليل ايلمكله سرحدلرده
رخنه ووهن وخلل پيدا ايلمك معناسنه در يقال اخلّ الوالی بالثغور اذا اقلل الجند بها يعنی فاوهنها بالخلل فيها
ووعده ياخود حقوقه وفا ايلميوب غدر ايلمك معناسنه در يقال اخلّ بالرجل اذا لم يف له وكذا ومحتاج اولمق
معناسنه در يقال اخلّ الرجل علی المجهول اذا احتاج ومحتاج قلمق معناسنه در تقول ما اخلك الله اليه
ای ما احوجك وخرما اغاجی قوروق طوتمق معناسنه در يقال اخلت النخلة اذا اطلعت الخلال وخرما اغاجی
يمشنی بدوفنا ويرمك معناسنه در يقال اخلت النخلة اذا اساءت الحمل مؤلف بونی كرچه اضداددن عدّ ايلدی
لكن ضدّيتی مختل در (الخلل) فتحتنله ايكی نسنه بيننده اولان آچقلغه وآرالغه دينور پرمقلرك بيننده اولان
آرالق كبی وسحابده اولان سونكرار القلری كبی خفی وموهوم آرالغه دينور كه انلردن يغمور خروج ايدر خلال كبی
كماسيذكر شارحك بيانته كوره جمعی خلالدر حبل وجبال كبی پس مؤلفك كخلاله قولی مسامحه اولور فقوله
تعالی فتری الودق يخرج من خلاله الاية قرئ بهما وخلل برنسنه‌ده ياخود برخصوصده اولان وهن وضعف
حالتنه دينور كه مضبوط ومستحكم اولمز يقال فی امره خلل ای وهن وانساندہ رقته وحال يوقلغنه دينور
ورأی وتدبير واندیشه‌ده اولان نظامسزلغه وپريشانلغه دينور يقال فی رأيه خلل ای انتشار وتفرّق (الخلال)
خانك كسريله سحابدن يغمور مخرجلرينه دينور مفردی خلل در كما ذكر يقال المطر يخرج من خلل السحاب
ومن خلاله ای مخارج الماء وايكی نسنه ارالغنه وقلمش شبثه دينور خلل كبی كماسيذكر بونده خانك فتحيله ده
جائزدر وخلال الدار اوزك ارالقلرينه دينور كه حدودلرينك ماحوللريدر زقاق كبی كرك بيوت شهر وكرك بيوت
حشم اولسون مفردی خلل در ومنه قوله تعالی فجاسوا خلال الديار الآية ای ما حوالی حدودها وما بين بيوتها
وبرنسنه‌يی دله‌جك آلته دينور بيز كبی كرك دموردن وكرك اغاجدن اولسون جمعی اخله‌در وديش وقواق
آيرتليه جق شبثه دينور كه تحريفله هلال تعبير اولنور فارسيده دندان فريزديرلر ودوه كوشكی اناسنی امسون ديو
دلنی ياروب كچوردكلری تخته پاره سندن دوزلمش آغزلغه دينور ويرتلمش كليم مقوله‌سی نسنه‌يی بری برينه
اويوقليوب بندره جك تخته پاره‌لرينه دينور كه بعينه كاد طرزنده اولور وخلال يوقلغه وعدم حاله دينور بو معنايه
مبنی ابو بكر الصديق رضی الله عنه حضرتلری ذو الخلال ايله ملقب اولديلر زيرا مالكلرنی تصدّق وانفاق
ايدوب قطعا كيرويه برنسنه تخليف ايلمديلر ومحمد بن احمد الخلالی محدّثدر كذلك محمد بندن ابراهيم بن

عثمان الخلالی که کمشانی وزننده در بیع خلاله منسوبدر وخلال مفاعله دن مصدر اولور کما سیذکر وخلال
دیش ارالقلرنه وقلان طعام بقیه سنه دینور کما سیذکر (الخلل) خانك کسریله بودخی ایکی نسنه ارالغنه صوقلمش
شیئه دینور خلال کبی یقال هو خللهم وخلالهم ای بینهم ودیشلرك ارالقلرنده قلان طعام بقیه لرینه دینور
خلاله کبی کما سیذکر مفردی خله وخلاله در خانك کسریله (التخلل) تفعل وزننده ارالغه صوقلمق معناسنه در یقال
تخللهم اذا دخل بینهم وبر نسنه نك اورته سنه ایشلیوب کچمك معناسنه در یقال تخلل الشیء فیه اذا نفذ فیه وانقرولی
مرحوم تغذ لفظنی غالبا اهمیا الله بولدیغندن بر نسنه تمام اولمق معناسنه ترجمه ایلمشدر وتخلل یغمورهر یره یاغمیوب
مخصوص بر یره یاغمق معناسنه درکه مراد بعض یره یاغمقدر یقال تخلل المطر اذا خص ولم یکن عاما وجماعتك
ارالغنه کیرمك معناسنه در یقال تخلل القوم اذا دخل خلالهم بوراده تقدیر مضافله خلال دیارهم تأویل اولنسه
تکرار اردن سالم اولور وشاخلرك ارالقلرندن رطب اراشدرمق معناسنه در یقال تخلل الرطب اذا طلبه بین خلال
السعف ومزراغله بر آدمه پیدرپی دورتشدرمك معناسنه در یقال تخلل فلانا بالرمح اذا طعنه طعنة اثر اخری
وخلال ایله دیش ارالقلرنی آریتلمق معناسنه در تقول وجدت فی فمی خلة فتخللت (الخلال) (والخلالة) خانك
ضمیله شاخلر ارالقلرنده اولان میوه یه وقورو قلر ارالغنده اولان اولمش خرمایه دینور وخلال شول عارضه یه دینورکه
حلاو تلو نسنه یه عارض اولوب طعمنی اکشیمتك ایدر یقال اصابه خلال وهو عرض یعرض فی کل حلو فیغیر طعمه
الی الحموضة وخلاله دیش ارالقلرنده قلان طعام بقیه سنه دینور خلل کبی مترجم دیرکه عربلر فلان یأکل خلاله
وخلله وخلالته دیرلر که کتاب وعنب وثمامه وزنلرنده دیرلر فلان دیشلری ارالقلرنده قلان طعام بقیه سنی
اکل ایدر دیمکدر بونکله آنك خسیس ولأمتدن کنایه ایدرلر (المخلول) دلنوب اوته سنه ایشلنمش نسنه یه دینور
خلیل کبی (الخال) تشدید لامله (والمتخلخل) متزلزل وزننده وار القلری سیرك سیرك اولان شیئه دینورکه بری برینه
یناشی وبتشك منضم ومتکاثف اولمیه یقال عسکر خال و متخلخل ای غیر متضام مترجم دیرکه قاضی میرده وسائر
کتب حکمیه ده تکاثف مقابلنده تخلخل تعبیرلری بو معنادندر (المختل) معتل وزننده شول نسنه یه دینورکه وهن
وضعفندن تباه اولوب بربادلغه مشرف اوله یقال امر مختل ای واه وبوخسول آدمه دینور مخل کبی وپك صوسز
انسان وحیوانه دینور یقال رجل مختل ای الشدید العطش (المخل) اسم فاعل بنیه سیله (والاخل) خلیل
ومختل کبی یوخسوله دینور یقال رجل مخل ومختل وخلیل واخل ای معدم فقیر ویقال رجل اخل ای افقر
بونده اصل فعل معتبر اولمیوب فضیلت معتبردر (المخالة) مفاعله وزننده (والخلال) جدال وحلال وزنلرنده
برکسه ایله صدق وصفوت اوزره دوستلق ایلمك معناسنه در یقال خاله مخالة وخلالا اذا صادقه بونده حلالی
وزنی شذوذ اوزره در (الخل) (والخلة) خانك کسریله صمیمی ازدل وجان دوستلغه دینور یقال انه لکریم الخل
والخلة ای المصادقة والاخاء وخل کذلك خانك کسریله وضمیله صدیق مختصه دینورکه بر آدمك صمیمی یاریدر
وعند البعض ود کلمه سنه مقارن اولمدقجه ضم خایله خل اطلاق اولنمز جمعی اخلال کلور تقول کان فلان لی ودا
وخلا وهو بالکسر والضم ای صدیقا مختصا ولا یضم الا مع ود (المخلل) محدث وزننده نافع بن خلیفة
الغنوی نام شاعرك لقبیدر (الخلال) سحاب وزننده خرما قوروغنه دینورکه مراد ذکر ملنوب یشللنمکه بشلامش
اولاندر کرچه مؤلف بلح ایله تفسیر ایلدی لکن مسامحه کونه بیان ایلمشدر دز جاتی بسر ماده سنده تفصیل ایلمشدر
(الخلة) خانك کسریله دوستلغه دینورکه ذکر اولندی ومبشین یاسختیان قپلانمش اولان قلج قننه دینور
علی قول زرین وسیمین قین اوزره محافظه ایچون چکیلان مبشین مقوله سی دری یه دینور وکوشه کمانه صاردقلری
دری یه دینورکه تیراندازلر بیننده زاغ تعبیر اولنور طونجی اکا چررلر ومطلقا منقش ومزین اولان مبشینه
وسختیانه دینورکه انکله بعض نسنه دوزرلر جمعی خلل کلور عنب وزننده وخلال کلور خانك کسریله وجمع الجمع
اخله در (الخلخل) فدفد وهدهد وزنلرنده (والخلخال) بلبال وزننده نسوانك زینت معروفه لریدرکه اباق
بلازکلریدر عربستانده متعارفدر کومشدن دوز یلور وناز ك ثوبه دینور یقال ثوب خلخل وخلخال ای رقیق
وخلخال اذربیجان اولکه سنده سلطانیه شهرنه قریب بر بلده آدیدر (المخلخل) اسم مفعول بنیه سیله اباقده
خلخال کچره جك یره دینورکه اسم مکاندر یقال نعم الخلخال فی المخلخل الحسن وهو موضع الخلخال (التخلخل)
تزلزل وزننده خاتون اباغنه خلخال طاقمق معناسنه در یقال تخلخلت المرأة اذا لبست الخلخال (الخلخلة)
زلزله وزننده کیك اوزرنده اولان اتك جمله سنی صیرمق معناسنه در یقال خلخل العظم اذا اخذ ما علیه من اللحم
(خلیلان) نونك ضمیله برمطرب ومغنی اسمیدر جمیع نسخه لرده بضم النون عنوانیله مقیددر لکن اصل بضم الخاء

اولمقدر که مصغر اولور النون نسخه‌لری قلم ناسخ طغیانی اولمق ملحوظدر (الخمول) شمول وزننده برکسه‌نك کنام
اولمق معناسنه‌در که آدی صانی باتمق تعبیر اولنور یقال خمل ذکره وصوته خمولا من الباب الاول اذا خفی فهو
خامل (الاخمال) همزه‌نك کسریله برآدمی کنام ایدوب ذکر وشهرتنی منسی ومهجور ایلمك معناسنه‌در یقال
اخمله الله ای جعله خاملا و بر قطیفه وکلیم ومقرمه وچوقه مقوله‌سنه خاو وصچاق ایلمك معناسنه‌در یقال
اخمل القطیفة اذا جعلها ذات خمل (الخامل) بین الناس شان وشهرتی ساقط اولان کنام آدمه دینور جمعی
خمل کلور فتحتینله یقال رجل خامل ای ساقط لا نباهة له (الخمیلة) سفینه وزننده الچق وچقورجه باصق یره
دینور که کوزل اوت بتەکی اوله علی قول اشجار انبات ایدر اولان قومساله دینور یقال نزلوا فی خمیلة وهی الارض
المنهبطة وهی مکرمة للنبات اورملة تنبت الشجر وقطیفه‌یه دینور که معروفدر و بری بونده صارمشق صیق وکور
اغاجلره دینور که فارسیده خیابان دیرار واغاج قورولغی یره دینور نیرده اولورسه اولسون تقول نزلنا فی خمیلة ای الموضع
الکثیر الشجر ودوه قوشنك یلکلرینه وتویلرینه دینور (الخملة) تمره وزننده بودخی قطیفه‌یه دینور وکلیم واحرام
وز یلو وچوقه ومقرمه مقوله‌سی خاولی وصچاقلی نسنه‌یه دینور بونده کفتر ایله ده جائزدر (الخملة) خانك کسریله
بودخی قطیفه‌یه دینور و برآدمك سر یره و بطانه سنه دینور که نفسنده مرکوز اولان مایه سیدر جمعی خملات در
یقال فلان خبیث الخملة ای البطانة والسریرة و یقال اسئل عن خملاته ای اسراره ومخازیه و یقال هو لئیم الخملة
اوکریم الخملة وعند البعض لؤم ودنائه مخصوصدر که کریم الخمله دیمك جائز دکلدر (الخمل) خانك فتحیله بودخی
دوه قوشنك تویینه و یلکنه دینور وخمل مصدر اولور خرماقوروغنی یومشمق ایچون دستی مقوله‌سی قابه بصمق
معناسنه‌در یقال خمل البسر خملا من الباب الاول اذا وضعه فی الجر اونحوه لیلین وخمل قطیفه وز یلو واحرام
ونهالی مقوله‌سنك صچاغنه وخاوینه و پوسکلنه دینور یقال قطیفة ذات خمل ای هدب وقالیچه‌یه دینور طنفسه
معناسنه و بربالق اسمیدر علی قول بونده صواب اولان جیمله وفتحتینله اولمقدر (الحمالة) سحابه وزننده بودخی دوه
قوشنك تویینه دینور (الخمل) خانك کسریله (والخمال) غراب وزننده (والخمالی) غرابی وزننده صدق وصفوت وصمیم
اوزره اولان دوست و آشنایه دینور یقال فلان له خمل وخمال وخمالی ای الحبیب المصافی وخمال غراب وزننده بر علت
آدیدر که انسانك مفاصلنه وحیوانك قوائمنه عارض اولور که ایاقلری اندن آغسیوب طوپاللنور وجع مفاصل اوله جقدر
(المخمول) خمال علتنه اوغرامش انسان وحیوانه دینور یقال خمل الانسان وغیره علی المجهول فهو مخمول ای به
خمال (بنو خماله) ثمامه وزننده عرب بدن بر بطن در (الخمیل) امیر وزننده یومشق وملایم اولان طعامه دینور ترید
وحلوا کبی یقال اکلوا خمیلا وهو مالان من الطعام وصیق وکثیف سحابه دینور وصچاقلو تویلره دینور
مفردی خمیله‌در (خمل) خانك ضمیله (وخمیل) امیر وزننده (وخمیله) سفینه وزننده (وخمیله) جهینه وزننده
اسامیدندر (خمیل) زبیر وزننده حبیب بن ابی ثابت الزیات نام محدثك شیخیدر که تابعیدر (الاختمال) افتعال وزننده
دواب ومواشی صیق اغاجلق اوتلامق معناسنه‌در یقال اختمل البعیر اذا رعی الخمائل (الخمجلیلة) زنجبیله
وزننده ناس ارالقنده اولان شورش وفتنه وغوغا واختلاله دینور یقال وقعت بین القوم خمجلیلة ای تهویش (خنبل)
حنبل وزننده بررجل اسمیدر (خنبل) قنفذ وزننده دیار قبیلهٔ کلابده بر موضع آدیدر (الخنثل) ثای مثلثه ایله جندل
وزننده ضعیف وزبون کسه‌یه دینور یقال رجل خنثل ای ضعیف و بیوك قارنلو صالق وسلپوك خاتونه دینور یقال
زوج خنثلا ای مرأة ضخمة البطن مسترخیة و بروادی اسمیدر (الخنجل) زبرج وزننده ایری کوده لو شماطه جی
عورته دینور واوغورشاشقین عورته دینور ودلی زفیر بدزبان بذیئه عورته دینور یقال هی خنجل ای جسیمة صخابة
وکذا حمقاء وکذا بذیئة (الخنجلة) دحرجه وزننده خنجل اولان عورت آلمق معناسنه‌در یقال خنجل فلان
اذا تزوج بخنجل (الخندلة) دحرجه وزننده بدن اتنه طلو اولمق معناسنه‌در یقال خندل جسمه اذا امتلأ (الخنشلة)
شین معجمه ایله دحرجه وزننده پك پیرلکدن ناشی وجود سندره یوب مضطرب اولمق معناسنه‌در که قوت تماسکی
قالمیوب حرکتده سندره یوب یقلمق اوزره اولور یقال خنشل الرجل اذا اضطرب من الکبر والهرم (الخنشل)
جندل وزننده (والخنشلیل) زنجبیل وزننده چابك وزونده دوه‌یه دینور و یومری بدنلو ایری ویاوز دوه‌یه دینور
(الخنطلیلة) زنجبیله وزننده دوه وصغر سوریسنه دینور و بلود پاره سنه دینور (الخنطول) عصفور وزننده
خنطلیله معناسنه‌در جمعی خناطیل در که بلوك بلوك دوه‌لره وصغرلره دینور یقال ابل خناطیل ای متفرقة
و یقال لعاب خناطیل ای متلزج معترض بها یعنی کبك وصغر مقوله‌سنك اغزلرندن یلمشك سالیارلر بلوك بلوك
آقوب چکه‌رنده ارقوری یاپشوب قالسه‌لر (الخمال) مال وزننده والده‌نك قرنداشنه دینور که طایی تعبیر

اولنور جمعی اخوال واخ وله وخؤول كلور خالك ضميله وخؤول كلور سكر وزننده وخؤوله كلور عمومه وزننده مؤنثی خاله در كه
والده نك قرنداشيدر تيزه تعبير اولنور تقول هو خالى اى اخوامی وهی خالتی وهن خالاتی مترجم دير كه امام ثعلب
بيانته كوره خال خولدن مأخوذدر كه فتحتيله در حشم معناسنه در يعنی اصلی خول ايدی ياخود خائلدن مقلوب
ومختصردر كه محافظ معناسنه در نته كه عمّ عمم ماده سنده جاحظ اشبو * عرق الخال لاينام * مثلنك بياننده
ديديكه وليك خال وخاله يه مشابهتی عمّ وعمه يه مشابهتندن زياده در زيرا ولدك والده سنه اولان مناسبتی
والدينه اولان مناسبتندن زياده در حتی اكثری والده سی عرقنه چكرلر قرآن كريمده قل كلّ يعمل على شاكلته
آيتی على لبنه ايله ده تفسير اولنمشدر آنكچون پدرينه نسبت ناخلف اولاد كثير اولور خصوصا والده سی طرفی
فرومايه اوله البته پدرينه اول ولد عدو اولور بعض حكمادن صوردیلر كه سبب ندر كه بز ولدلرمزه مهر ومحبت
ايده رز انلر بزه چندان محبت ايتمزلر بلكه وجود واموال وامورمزه عداوت معامله سی ايدرلر اول حكيم تقرير
مذكور ايله جواب ويردی وحكيم آخر ديدكه ولد من بزدن جزؤدر البته كل جزؤه مائل ومنجذبدر وبری دخی ديديكه
حضرت آدمك والدی اولمامغله والدحقنی بيلامك كويا كه اولادينه ميراثدر وبری دخی صوفيانه ديديكه بو عالم
ابتلايه قدوملرينه سبب اولديغمز ايچون بزه عداوت ايدرلر انتهی كذلك ذكری آتی معنالرك جمله سنده خال كلمه سی
خائلدن مقلوب ومختصردر وخال برنسنه نك سيماسندن فراستله فهم واستنباط اولنان علامت خيره دينور
تقول اخلت فی فلان خالا من الخير ای توسمت وعسكرك بيراغنه دينور وبر جنس قماش آديدر كه بين العرب
معروفدر وسياه تو يلو بغوره دينور يقال له خال ای فحل اسود من الابل وبر نسنه نك صاحبنه دينور تقول
انا خال هذا الفرس ای صاحبها وبر نسنه يی كركی كبی كوروب كوزه دوب رعايت وتيمارنده هميشه قيام واهتمام ايدن
آدمه دينور يقال هو خال مال ای ازاؤه قائم عليه (الاخالة) همزه نك كسريله بر نسنه ده امارهٔ خير تفرّس
واستدلال ايلمك معناسنه در يقال اخال فيه خالا من الخير اذا تفرّس (التخيّل) (والتخوّل) تفعّل وزنلرنده اخاله
معناسنه در كه واوی ويائيدر يقال تخيّل فيه خالا من الخير وتخوّل اذا تفرّس وتخوّل برآدمی طايی ايدنمك
معناسنه در يقال تخوّل خالا اذا اتخذه كما يقال تعمّم عمّا وبر نسنه يی كوروب كوزدوب محافظه ايلمك معناسنه در
يقال تخوّل فلانا اذا تعهده (الاخوال) همزه نك كسريله كه اصلی اوزره در طايیلر صاحبی اولمق معناسنه در كه
نجيب طايیلری اولمقدن عبارتدر يقال اخول الرجل واخول على المجهول اذا كان ذا اخوال (الخائل) بودخی مالی
كركی كبی محافظه وتيمار ورعايتنده تقيد واهتمام ايدیجی آدمه دينور نته كه دخی خال دخی دينور وخال بوندن مقلوب
ومختصر مرادر نته كه ذكر اولندی يقال هو خال مال وخائله ای ازاؤه قائم عليه (المخول) محسن وزننده (والمخول) مكرم
وزننده (والمخال) واوی الفه قلبله كريم الاخوال آدمه دينور نته كه معمّ ومعمّ كريم الاعمام اولانه دينور وبونلر معمّ
كلمه سنه مقارنا استعمال اولنورلر يقال رجل معمّ ومعمّ مخول ومخوّل ومخال ای كريم الاعمام والاخوال
(الخؤولة) عمومه وزننده طايیلق معناسنه در تقول بينی وبينه خؤولة ويقال هو خال ای بين الخؤولة ويقال هما
ابنا خالة يعنی ايكی تيزه اوغلاريدر ولا تقل ابنا عمة يعنی ايكی عمه اوغلاری ديمك صحيح دكلدر نته كه ابنا عمّ دينوب
ابنا خال ديمك مستقيم دكلدر زيرا عمه نك برادری عمه نك اوغلنه طايی اولور وطايينك همشيره سی طايينك اوغلنه
خاله اولور (الخول) فتحتيله آت كبنك طماغنك دبنه دينور وبرآدمه منعم حقيقی جلّ شانه حضرتلرينك انعام
واحسان ايلديكی قول وجاريه وحواشی وخدم وحشم ونعمت وسامانه دينور مفرد وجمعنه ومذكر ومؤنثنه اطلاق
اولنور وعند البعض مفردی خائلدر اوّله كوره اصلی مصدر اولمق تصور اولنور يقال لفلان خول وهو
ما اعطاه الله تعالى من النعم والعبيد والاماء وغيرهم من الحاشية وبو تعهد ورعايت معناسندن مأخوذدر
(الاستخوال) اصلی اوزره خدم وحشم ايدنمك معناسنه در يقال استخولهم اذا اتخذهم خولا وطايی ايدنمك
معناسنه در يقال استخول فيهم اذا اتخذهم اخوالا ويقال استخال فيهم (التخويل) تفعيل وزننده برآدمه
احسان وتفضل وجهيله نسنه اعطا ايلمك معناسنه در يقال خوّله الله المال ای اعطاه اياه متفضلا (الخولی)
خالك فتحيله مالی كركی كبی كوروب كوزه دوب حفظ وتيمار ورعايتنده حسن اهتمام ايدن آدمه دينور خائل كبی جمعی
خول كلور فتحتيله شارح ديركه محكمه ده عربی وعرب وزنلرنده مرسومدر (الخول) حول وزننده (والخيال)
كتاب وزننده كه اصلی خوال ايدی ماله حسن تقيد ورعايت ايلمك معناسنه در يقال خال الرجل ماله يخول خولا
وخيالا اذا رعاه وساسه وقام به (اخول اخول) همزه نك وواوك فتحی وآخرلرك فتحی اوزره بنالريله ايكی اسمدر
اسم واحد حكمنده قلنمشدر پراكنده ومتفرق معناسنه مستعملدر يقال ذهبوا اخول اخول ای متفرّقين اساسده

مطلب

موسوم اولدیغی اوزره جاء الاول فالاول ثم تفرقوا اخول اخول دیرلر منتشرین ومتفرقین معناسنه و بو خول کلمه سیندندر که مالی حسن رعایت ایلمک معناسنه در مأخوذدر چوبانلرك هر بری سوریلرنی آکوب اوتلاقلره طاغیلوب وهر کس سوریلی ایچون اوتلاغنك کزیده سنه ابتدار واعلا چایرلر ایله طوارلرنی رعی وتیمار ایلدکلری حالده یکدیکره نفاستیله انا اخول من الاخر یعنی نعم رعیه وتعهدم آندن افضل و بهتردر دیرلر ایدی بعده بالملابسه مطلقا متفرق و پراکنده اولان نسنه ده استعمال اولندی (المخیل) مکیل وزننده خلیق بالخیر معناسنه در که سیماسنده اثر خیر و کرم لایح اولمغله افاضهٔ خیره اهل وجسبان آدمه اطلاق اولنور یقال انه لمخیل للخیر ای خلیق له (الخولی) خولی وزننده اسامیدندر اوس بن خولی واولك فتحیله وسکونیله وخولی بن ابی خولی واولك سکونیله وخولی بن اوس اصحابدندر (المخول) معظم وزننده برمحدثدر و بسطام بن قیس نام کسنه نك قلیجی اسمیدر (الخویلاء) مصغر بنیه سیله بر موضع آدیدر (خولان) سحبان وزننده یمنده بر قبیله آدیدر (کحل الخولان) حضض یعنی خولان دیدکلری داروک عصاره سنه دینور (الخوله) تمره وزننده دیشی آهویه دینور وخوله نسواندن اون نفر صحابیه اسمیدر علی قول درت نفری خویله در جهینه وزننده که خویله بنت حکیم وخویله بنت ثامر وخویله بنت قیس وخویله بنت الخاولة در (الخیل) (والخیلة) خانك فتحی وکسری ویانك سکونیله (والخال) حال وزننده که اصلی خیل ایدی فتحتیله (والخیلان) فتحاتیله (والمخیلة) میمك فتحی وخانك کسریله (والمخالة) میمك فتحیله (والخیلولة) حیلوله وزننده صانمق معناسنه در که فارسیده پنداشتن مرادفیدر یقال خال الشیء یخال خیلا وخیلة وخالا وخیلانا ومخیلة ومخالة وخیلولة اذا ظنه و بو افعال قلوبدندر متکلم مستقبلنده اخال دینور همزه نك کسریله ولغت ردیه ده مفتوح اولور شارحك بیاننه کوره کسری لغت طائیه در کیده رك السنه ده کثیر الاستعمال اولمغله فصیح منزلنده اولدی و بو غیر قیاس اوزره در (التخییل) تفعیل وزننده (والتخیل) تفعل وزننده که ظاهرا غیر قیاس اوزره تفعیلدن مصدر ثانی اوله رق مسموعدر انجق بو زیاده طغیاندن قلمدن اولمق اغلبدر زیرا اخذلره برنده یو قدر برآدمه سوء ظن ایلمك معناسنه در یقال خیل علیه تخییلا وتخیلا اذا وجه التهمة الیه وتخییل برآدمك سیماسندن خیر وکرم ونجابت تفرس واذعان ایلمك معناسنه در یقال خیل فیه الخیر اذا تفرسه وسباعدن تورد قسمی کوروب خوف ایلمك ایچون دوه یاوریسنك یاننه او یوق نصب ایلمك معناسنه در یقال خیل للناقة اذا وضع لولدها خیالا لیفزع منه الذئب وسحاب یغمور یاغدرمغه یاقمق معناسنه مستعملدر یقال خیل السحاب اذا تهیأت للمطر و بر نسنه دن ضرر اندیشه سیله خوف واحتراز ایلمك معناسنه مستعملدر که جیالمق تعبیر اولنور یقال خیل عن القوم اذا کع عنهم (التخیل) تفعل وزننده که باب مخصوصدر بر نسنه دن فراستله بر وضع وحالت یاخود بر نسنه یی فراستله فهم وادراك ایلمك معناسنه در یقال تخیله اذا تفرسه ویقال تخیل فیه الخیر اذا تفرسه و بلود یغمور یاغدرمغه یاقمق معناسنه در که بولانوب وقرارمغله آندن یغمور یاغمق حس اولنور یقال تخیلت السحاب اذا تهیأت للمطر و کبر وخود بینلك ایلمك معناسنه در یقال تخیل الرجل اذا تکبر و بر نسنه برآدمك قوهٔ متخیله سنده بر صورت مثالیله صورتپذیر اولمق معناسنه در مثلا بر سواد کوروب دابه تصور ایدرکن انسان ظهور ایتمك کبی یقال تخیل الشیء له اذا تشبه (المخیلة) محدثه وزننده (والمخیل) محدث وزننده (والمخیلة) مجیبه وزننده (والمختالة) یغمورلی قیاس اولنان بلوده وصف اولورلر یقال سحابة مخیلة ومخیل ومخیلة ومختالة اذا کانت تحسبها ماطرة (الاخیال) همزه نك کسریله که اصلی اوزره در (والاخالة) اماله وزننده یغمورلی ظن اولنان سحابه یاغدرمزمی دیو باقشدرمق معناسنه در تقول اخیلنا اخیالا واخلنا اخالة ای شمنا سحابة مخیلة واخیال سحاب امطاره یاقمق معناسنه در یقال اخیلت السماء اذا تهیأت للمطر وسباعدن قورد کوروب خوف ایلمك ایچون دوه یاوریسنك یاننه او یوق نصب ایلمك معناسنه در یقال اخیل للناقة اذا وضع لولدها خیالا لیفزع منه الذئب واخاله ناقه نك ممه سی سودلو کوسترمك معناسنه مستعملدر یقال اخالت الناقة اذا کان فی ضرعها لبن وزمین کونا کون نباتله مزین اولمق معناسنه مستعملدر یقال اخالت الارض بالنبات اذا ازدانت (الخال) مال وزننده شول سحابه دینور که خلف مطر ایلمیوب البته یاغدرر اوله ابر بارنده معناسنه علی قول یغمورسز اولانه دینور که مراد یغمورلی کورنمکله خلق امید وار ایدوب صکره یغمورسز ظهور ایده شارحك بیاننه کوره قول اول ارجحدر ومنه قولهم سح خال اذ رعد ای امطر سحاب لایخلف مطره وشمشکه دینور یقال لمع الخال ای البرق وکبر ونخوته دینور یقال به خال ای کبر وسرت اولمیوب نازك وملایم اولان ثوبه دینور و بر جنس قماش یمنی اسمیدر و بدنده اولان نقطه یه دینور که بك تعبیر

اولنور زیب جمال خوباندر جمعی خیلان کلور خانک کسریله یقال فی خده خال ای شامة وازی و یومری طاغه دینور یقال صعدوا باالخال ای الجبل الضخم و یومری ایری کوه پیکر دوه یه دینور یقال جاء علی خال ای بعیر ضخم وامیرک اوکنده چکیلان سنجاغه دینور یقال عقد واخالا ای لواء ودابه یاغنه عارض اولان آغسقلغه دینور و بو معناده مصدر اولور که اصلی خیل ایدی فتحتینله یقال خال الفرس یخال خالا من الباب الرابع اذا ظلع و یقال فی قوائمه خال ای ظلع ومیت ستر اولنان ثوب وکفنه دینور یقال لفة المیت فی خال وهو ثوب یستتر به المیت ویک جوانمرد وسخی آدمه دینور یقال رجل خال ای سخی و برموضع آدیدر وفهم وفراست معناسنه در یقال الخطأ فیه خالی ای مخیلتی وفراستی وسیاه توبلو یغوره دینور بونده واوی و یائیدر یقال له خال ای فحل اسود و برنسنه نک صاحبنه دینور یقال هو خاله ای صاحبه وخلافت معناسنه در یقال احرز خاله ای خلافته ودثینه نام موضعک یماجنده برطاغک آدیدر وخودبین ومتکبر آدمه دینور یقال هو من اوضاع الخال ای المتکبر المعجب بنفسه وایس والیف اولمیان خالی وتنها موضعه دینور یقال رأیته فی الخال ای الموضع الذی لاانیس به وظن وتوهم وکان معناسنه در یقال اصابه فیه خالی ای ظنی وتوهمی وعلاقۂ محبتدن آزاده دل اولان آدمه دینور که اصلا کندیده براحد طرفنه عشق ومحبت شائبه سی اولمیه یقال رجل خال ای فارغ من علاقة الحب وارکن آدمه دینور یقال هو خال ای عزب ومالی کرکی کبی کوروب کوزه دوب رعایت وتیمارنده حسن قیام واهتمام ایدن آدمه دینور یقال هو خال المال ای الحسن القیام علیه وکوچک تپه یه دینور اکمۂ صغیره معناسنه و برنسنه یه دائما ملازم ومواظب اولان آدمه دینور یقال هو خاله ای ملازمه وآتک کمنه دینور یقال لاترکب علی فرس بلاخال ای بلالجام وقلبی وجسمی ضعیف یعنی جبان وزبون آدمه دینور یقال لاخیر فی الخال ای الضعیف القلب والجسم و برنبات آدیدر ونجد بلادنه مخصوص برکونه معروف شکوفه آدیدر و بونبنا اول یعنی نبات مذکور دکلدر وریبه وکماندن وتهمتدن بری الساحه آدمه دینور یقال رجل خال ای بریء من التهمة وفراست مصیبه صاحبی آدمه دینور که تخیل وتفرس ایلدیکی ماده ده حسن فراست واصابت فکر وکیاستی اوله ایاس وابو فراس کبی یقال هو خال ای الحسن المخیلة بما تخیل فیه شارح دیر که خال کلمه سنده مؤلفک ذکر ایلدیکی اوتوز اوچ معنادن بعضی واوی و بعضی یائیدر و بونلرک اکثرنده خائل کلمه سندن مقلوب ومختصردر و بعضنده اصلی خیل درثال ونیل کبی و بعضنده اصلی خیل در فتحتینله (الاخیل) احمر وزننده (والمخیل) مجیب وزننده (والمخیول) وجودی بکلو آدمه دینور اضافتله متعین اولور مؤنثنده خیلاء دینور حمراء وزننده یقال هو اخیل واخیل الخد ومخیل ومخیول ای ذو خال (الاخیل) احمد وزننده اسم اوله رق (والخیلاء) نفساء وزننده (والخیل) (والخیلة) خانک فتحی و یانک سکونیله (والمخیلة) مسیره وزننده کبر و پندار معناسنه در یقال ایاک والاخیل والخیلاء والخیل والخیلة والمخیلة ای الکبر (الخائل) (والمختال) (والاخائل) علابط وزننده خال کبی خودبین ومدمغ وصاحب وجود آدمه دینور یقال رجل خال وخائل وخال مقلوبا ومختال واخائل ای متکبر اوچنجی لغت خائلدن مقلوب ومختصردر (التخایل) تفاعل وزننده کبر و پندار ایلمک معناسنه دریقال تخایل الرجل اذا تکبر (الاخیل) احمر وزننده صرد اسمیدر که کوچکن دیدکلری قوشدر بیون بوران دخی دیرلر یاخود بین العرب شأمته معروف برقوشدر علی قول شقراق اسمیدر که آری قوشیدر اق وقره الاجه اولدیغی باعث تسمیه در جمعی خیل در خانک کسریله (بنوالاخیل) بنی عقیلدن برجماعتدر که لیلی الاخیلیه نک رهطیدر وابوالاخیل خالد بن عمر والسلفی واسحق بن اخیل الحلبی محدثلردر (الخیال) (والخیالة) سحاب وسحابه وزنلرنده انسانک متخیله سنده یقظه ورؤیا حاللرنده مرتسم ومنشبه یعنی صورتپذیر اولان شخص وتمثاله دینور تقول تخیل لی خیال وخیالة وهو ما تشبه له فی الیقظة والحلم من صورة جمعی اخیله در افعله وزننده مؤلفک بصائرده بیاننه کوره خیال وخیاله فی الاصل صورت متجرده دن عبارتدر منامده ومرآتده وصوده ومرئینک غیبتند نصکره قلبده متصور اولان صورت کبی بعده متخیله ده تصور اولنان هر نسنه ده استعمال اولندی کذلک خیال مجراسنده اولان نال کبی نحیف ورقیق شخصلرده استعمال اولندی وتخیل برنسنه نک صورت مجرده سنی نفسده یعنی متخیله ده تصور ایلمکدن عبارتدر وتخیل اول صورت مخیله نک صورتپذیر اولمسندن عبارتدر و حکماء قوای دماغیدن قوۂ متخیله یی بوندن تصریف ایلدیلر واول انسانده برقوتدر که صور محسوسه وآندن منتزع اولان معانی جزئیه ده تصرف ایدوب کاه ترکیب وکاه تفریق ایدر الحاصل دائما صور ومعانی یه برر قالب نسج والباس ایلمک بو قوتک شاننددر و بو قوتی عقل کلیاتده استعمال ایدرسه مفکره دیرلر واکر وهم جزئیاتده استعمال ایدرسه متخیله دینور و بو قوتک محلی وسط دماغدر عالم رؤیاده نفس ناطقه عالم شهودده حدوث ایده جک

مطلب

یاحدوث ایتمش اشیاء واحوالی عالم ملکوت ومشاهده عقل فعالدن تلقف ایلدیکی معانیء روحانییه اشبوه‌ وقوت بر صورت وقالب الباس ایلر که رؤیای صادقه بو کیفیتدن عبارتدر و بو قوت خیالیه‌نك غیریدر وحواس ظاهره‌نك بریله محسوس اولان صورتك مدرکی حس مشترکدر آنك خازن وحافظی خیالدرکه صور محسوسه‌دن منتزع اولان معانینك یعنی امور جزئیه‌نك مدرکی وهم وآنك حافظی ذاکره در انتهی و خیال بر آدمك شخص وطلعته اطلاق اولنور که قرالتیسی اوله جقدر یقال شاهدت خیاله ای شخصه وطلعته واو یوق تعبیر اولنان شبئه دینور که براغاجه بر سیاه کلیم اورتوب اکینلی ترلاو باغ و باغچه کنارلرینه نصب ایدرلر تاکه بهایم وطیور آنی انسان ظنیله توحش ایدرلر فارسیده تندیسه دیرلر یقال نصب خیالا فی مزرعته وهو کساء اسود ینصب علی عود یخیل به للبهایم والطیر فتظنه انسانا ویقال له الفزاعة وخیال بنو تغلبه مخصوص بر ارضك اسمیدر و بر اولاغك آدیدر (الخیل) لیل وزننده آت سوریسنه دینور جماعت افراس معناسنه لفظندن مفردی یوقدر که اسم جمع اولور علی قول مفردی خائل در خود بینلر کبی اداوشیوه ایله یوریدکلری ایچون اطلاق اولندی جمعی اخیال وخیول در وخانك کسریله خیل دخی لغتدر وخیل آتلو عسکره دینور یقال جاءت الخیل کالسیل ای الفرسان وقزوین قربنده بر بلده آدیدر وزید الخیل که شجاعتندن ناشی تسمیه اولنمشدر درگاه رسالتپناه حضرت مصطفوی علیه الصلوة والسلامه ترابنه وفود ایلدکده خیل کلمه‌سنی خیره تحویل ایله زید الخیر تسمیه بیوردیلر خیل دخی خیل معناسنه یعنی اثر خیرا و اولمه‌یغندن بشقه مقدما کعب بن زهیر حضرتلرینك فرسلرینی غصب واخذ ایلمك تهمتیله طرف موی الیهدن متهوم اولمغین اول تهمت هجونی ازاله قصدینه مبنی در وتقول العرب فلان لایتساير خیلاه اولاتواقف ای لاینطاق نمیمة وکذبا یعنی فلان نه قوغجیلقده و یلانجیلقده مقاومت اولنوب باشه چقلمز بو رادہ فعللر مجهول بنیه‌لر یلمدر ومن الامثال * الخیل اعلم من فرسانها * یعنی آتلر سوارلرندن اعلمدر بر آدمك حالی ظن وکمانك وفقیجه ظهور ایلدکده ضرب اولنور وخیل مصدر اولور اثماسدف دیدکلری نباته اکل ایدرا ولمق معناسنه یقال خال الرجل یخال خیلا من الباب الرابع اذا دام علی اکل الخیل (الخیل) خانك کسریله سذاب اسمیدر که سدف دیدکلری نباتدر وحلتیت دیدکلری مدبوی داروبه دینور بونده فتحاله ده لغتدر خیله خای مکسوره ایله اسپاناندیر خیلة الاصبهانی محدث‌در (المخایلة) مفاعله وزننده بر آدمك وضع وطوری کبی معامله ایله اکا معارضه ایتمك معناسنه در یقال خایله اذا باراه (ذوخیل) اذواء تعبیر اولنان ملوك حمیردن مالك بن زیدك لقبیدر (ذوخیلیل) خانك ولامك فتحه‌لریله ابن جرش بن اسلم در (بنو المخیل) معظم وزننده ضبیعة اضجم قبیله سنده بر جماعتدر فضلیله ... المال (الدألان) دالك فتحی وهمزه‌نك سکونیله وفتحیله (والدألی) جمزی وزننده ضعیف وآهسته یوریمك علی قول آدملری ضیق صیق اتارق بلك یاخود جلبشلونشاطلو یورمك معناسنه در بورلده دال مصدر ودألی اسمدر یقال دأل الرجل دألا من الباب الثالث اذا مشی ضعیفة اوعدا لمتقاربا اومشی نشیطا ودألی ودألان فتحاته بر آدمه رنك وفند ایدوب آلدامق معناسنه در یقال دأل فلانا دألا ودألانا اذا ختله ودألی ودألان فتحاته ابن آوی اسمیدر که چقال دیدکلری جانوردر تسمیه بالمصدردر (الدئل) دالك ضمی وهمزه‌نك کسریله که کلام عربده بونك نظیری یوقدر وبعضا همزه‌سی مضموم اولور بودخی چقال دیدکلری جانوردر وسباعدن قورده دینور وکلجنك دیدکلری جانوره شبیه بر کوچك جانورك آدیدر ودئل بن محلم بن غالب هون بن خزیمه شعبه‌دن بر قبیله‌نك پدری بدر قبیله سنده دؤلی دینور دالك ضمی وهمزه‌نك فتحیله زیرا یای نسبتله کسرتینی استثقال ایلدیلر ودولی دینور همزه‌نی تخفیفا واوه ابدالله ودیلی دینور دالك کسری ومدیله که همزه یایه قلب وه ال مجاورتیله مکسور والمشدد بر خرزی وزننده ودئلی دینور دالك وهمزه‌نك کسریله و بوناد ودر واصفهانی مرحوم کتاب اللمع شرحنده دیدیکه ابو الاسود ظالم بن عمرو الدئلی که امام علی رضی الله عنه حضرتلرندن اخذ ایله ابتدا متکلم بالنحو ایلمشدر آنك نسبتی دالك کسری وهمزه‌نك فتحیله عنب وزننده دئل نام بر بشقه قبیله‌یه منسوبدر وابن القطاع دیدیکه دئل دالك ضمی وهمزه‌نك کسریله ابو الاسودك رهطیدر که قبیلهء کنانه ده بر جماعتدر ودول دالك ضمی ومدیله که زور وزننده‌در حنیفه قبیله سنده ودیل دالك کسرو ومدیله که زیور وزننده‌در عبد القیس کذلك ازد قبیله سنده بر جماعتلردر شارح دیرکه مؤلف بونلری دول ماده سنده بنفسها بیان ایدر ودئل وزننده اسمك ورودی کرچه سلب ایدوب لکن وعلی و بیم ماده‌لرنده ثبت ایلمشدر (ابن دألان) بر رجل اسمیدر و بونلرك تفصیلی دول ماده سنده کلور (الدؤلول) عصفور وزننده آفت وداهیه‌یه دینور وشورش واختلاط معناسنه‌در یقال وقع بینهم دؤلول ای اختلاط (المداملة) مفاعله وزننده بربرینه رنك وفند ایدوب الدامق مخاتله معناسنه‌در واحد ومشارکت ایچون کلور یقال دائله ای خاتله ویقال دائلاای خاتلا

(الدبل) دالك فتحی و بانك سکونیله برکدرمك معناسنه در یقال دبله دبلا من الباب الثانی والاول اذا جمعه ودکمکله پیدر پی اورمق معناسنه در یقال دبله بالعصا اذا تابع علیه الضرب بها ولقمه یی طوپلیوب یوك آلمق معناسنه در یقال دبل اللقمة اذا کبرها اللقم ودبل ودبول تارلایی کوبره مقوله سیله اصلاح ایلمك معناسنه در یقال دبل الارض دبلا ودبولا من الباب الاول اذا اصلحها بالسرقین ونحوه ودبل طاعونه دینور یقال رماه الله بالدبل ای الطاعون ونهر صغیره دینور جدول معناسنه جمعی دبول در و برکسه یه آفت ایرشدرمك معناسنه در کاسیذکر (التدبیل) تفعیل وزننده بودخی لقمه یی بیوتمك معناسنه در یقال دبل اللقمة اذا کبرها اللقم (الدبل) دالك کسریله محبوبی یاوی قلمغه دینور یقال اخذه الدبل ای الثکل وبلا وداهیه یه دینور جمعی دبول در ویقال دبل دابل ودبل دبیل مبالغة ای داهیة دهیاء ویقال دبلته الدبول ای بهته الدواهی (الدبل) دالك ضمیله کوجك وخرده اشکه دینور (الدبیلة) جهینه وزننده داهیه یه دینور مترجم دیرکه تصغیری تکثیر ایچوندر کویا که جمیع دواهی کندیده منحصر داهیهٔ منفرده دیمکدر یاخود تصغیرینه تفأل قصدینه مبنی در ودبیله بر مرض وعلت آدیدر که جوف انسانده عارض اولور و بوسراجه به قریب برچبان در اصل بر شیشدر که ایچنده ماده منصب اوله جق یری اولور واوج درلو اولور بری شحمیدر که ایچی طوك یاغی کبیدر و بری عصبیدر که ایچنده بال کبی نسنه اولور و بری کلسیدر که ایچنده کرج کبی شی اولور و بعضیدن قیل وطاش کبی واغاج پاره سی وکیك کبی نسنه لر چقلر نا سبونه کیك سراجه سی تعبیر ایدرلر (الدبلة) دالك ضمی وفتحیله بودخی دبیله دیدکلری علت مذکوره یه دینور (المدیان) غراب وزننده کوبره وفشقی مقوله سنه دینور که انکله تارلا اصلاح اولنور (الدوبل) جوقل وزننده خنزیره علی قول ارککنه یاخود یاوریسنه دینور وحمار صو پاسنه دینور وخبیث قورده دینور ذئبه عرم معناسنه واخطل نام شاعرك لقبیدر وتلکی یه دینور (الدبیل) امیر وزننده بادیه مبشه لکندن غضا دیدکلری اغاج قورولغنه دینور ودوزیره دینور وارطی نام اغاجك تار ماری ولان یپراغنه دینور جمعی دبل در کتب وزننده ودبیل سندا ولکه سنده بر موضع آدیدر (الدبلة) غرفه وزننده بیوك لقمه یه دینور یقال یأخذ دبلة ای لقمة کبیرة ونسنه کومه سنه دینور و بانته نك صاپ چوره جك دلیکنه دینور جمعی دبل در کتب وزننده ودبل در صرد وزننده (الدبول) صبور وزننده داهیه یه دینور وولدنی یاوی قلمش عورته دینور یقال امرأة دبول ای ثکلی ویقال فی الدعاء دبلته الدبول ای ثکلته الثکلی ای امه (دبیل) زبیر یا امیر وزنلرنده یاخود کتبه وزننده شامده بر موضع آدیدر محدثیندن عبدالرحیم بن یحیی واحد بن محمد بن هارون وشعیب بن محمد اورادندر (دیبل) دالك فتحی و یانك سکونی و بانك ضمیله سند اولکه سنك قصبه سی یعنی قاعدة الملکی اولان شهرك اسمیدر واکا دیبلان دخی دینور تثنیه ایله مشاهیردن محمد بن ابراهیم الدیبلی المکی اورادندر (الدبكلة) دحرجه وزننده دوه وقیونه مقوله سی سوریلك پراکنده اولنلرنی اطرافندن چوروب برازایه طوپلیوب برکدرمك معناسنه در یقال دبکل المال اذا جمعه ورد اطراف ما انتشر منه (الدبکل) جعفر وزننده دریسی قالین چرکین بد منظر وبد قیافه آدمه دینور یقال رجل دبکل ای الغلیظ الجلد السمج (ام دبکل) ضربلانك کنیه سیدر (ابن ابی دباکل) علابط وزننده خزاعه قبیله سندن بر شاعردر (الدجیل) زبیر وزننده والدجالة ثمامه وزننده قطرانه دینور (الدجل) دالك فتحی وجیمك سکونیله دوه یه قطران سورمك علی قول جمیع بدننی قطران لمق معناسنه در یقال دجل البعیر دجلا من الباب الاول اذا طلاه بالدجیل او عم جسمه بالهناء ویلان دوزوب سوبلمك معناسنه مستعملدر یقال دجل الرجل اذا کذب واخرق وجماع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دجل المرأة اذا جامعها واوضك انحناء واطرافنی بالجمله کشت وکذار ایلمك معناسنه در یقال دجل فلان الارض اذا قطع نواحیها سیرا (التدجیل) تفعیل وزننده بر نسنه یی بالتمام بورمك معناسنه در یقال دجل الشیء اذا غطاه وبر نسنه یی التون ایله یالدزلمق معناسنه در یقال دجله اذا طلاه بالذهب (الدجال) غراب وزننده التونه یاخود التون صویونه دینور که آنکله نسنه یالدزلنور یقال دجله بالدجال ای الذهب اوماءه (الدجال) سحاب وزننده قلجاك جوهرینه دینور وفشقی یه دینور سرجین معناسنه (الدجل) قفل وزننده شورادن بورادن برکوب دیرلمش اشخاصه دینور که دیرتی تعبیر اولنور یقال هم دجل ای القماط (الدجالة) شداده وزننده بك جوق بولداشلره وصف اولور یولی احاطه ایله کلر یچون یقال رفقة دجالة ای عظیمة (الدجال) شداد وزننده آخر زمانده خروج وظهور ایده جك کذابدر که ملعون معناسنه مسیح ایله ده منعتلنور بونك اخذ واشتقاقی ذکر اولنان موادك جمله سیندن محتملدر از جمله دجل مادهٔ مهندن که بوملك هر یرنی قطرانلمقدینور ورسوم دخی ارضك جمله سنی کشت وکذار ایلمکله اکا تسمیه اولندی یاخود کذب

واختراع

واختراع ایلمك معناسنه‌در یاخود قطع نواحیء ارض معناسنه‌در یاخود تغطیه معناسنه اولان تدجیلدن
مأخوذدر کفر وطغیانیله ناسی یا کثرت جموعیله بتون روی زمینی تغطیه واحاطه ایلدیکینه مبنی‌در یاخود حقی
باطل ایله ستر ایلدیکیچوندر یاخود یالدزلمق معناسنه اولان تدجیلدن مأخوذدر زیرا باطلی حق صورتنده تمویه
وتلبیس ایده جکدر یاخود دجالدن مأخوذدر که آلتونه دینور کنوز ارض کندیسنه تابع ومسخر اوله جقدر
یاخود جوهر سیف اسمی اولان دجاله مسمادر اعین ناسده سحر وتلبیسله جمله‌سندن ممتاز ومزین کورندیکیچون
یاخود رفقهٔ عظیمه معناسنه اولان دجاله‌دن مأخوذدر کثرت توابعندن ناشی یاخود سرجین معناسنه اولان
دجالدندر اوت وجودیله روی زمینی مردار ایلدیکیچون یاخود القاط ناس معناسنه اولان دجلدن مأخوذدر که
کندیسنه تابع اولنلر اولمقوله اشخاص اوله جقدر مترجم دیرکه نهایه‌ده اشبو یکون فی آخر الزمان دجالون
حدیثنده کذابون مموهون ایله تفسیر اولنمغله جمعی دجالون اولمش اولور ومزهرده مرسومدرکه دجالك جمعنده
مالك بن انس دجاجله کلدیکنی روایت ایلمشدر (دجلة) دالك کسریله وفتحیله نهر معروف اسمیدرکه نهر بغداددر
تغطیه معناسنه‌در (دجیل) زبیر وزننده نهر دجله‌دن منشعب بر خلیج اسمیدر (الدحل) دالك فتحی وضمی
وحای مهمله‌نك سکونیله شول لغمه ویر آلتنده اولان زیرزمینه دینورکه اغزی طار واشاغیسی کنکش اوله شویله‌که
ایچنده مشی اولنور اوله وبعضا شجر سدر انبات ایدر اوله علی قول دره وچای کنارلرنده اولان یارلرك آلتنده اولان
دلیکه دینورکه صو مرور بیله جانور دلیکی طرزنده اویولمش اولور یاخود قیونك دبنده یان طرفندن ارقوری
اویولمش دلیکه دینور یاخود حشم نشین چادرلرنده سرداب شکلنده خرق وشکافه دینورکه مسافر کلدکده
نسوان اورایه کیروب تستر ایدرلر ودحل صغرنجه دینور جمعی ادحل وادحال ودحال کلور دالك کسریله ودحول
ودحلان کلور دالك ضمیله (الدحلة) تمره وزننده قیویه دینور بئر معناسنه (الدحل) کتف وزننده قارنی بیوك
وسلپوك اولان آدمه دینور ومالی چوق ثروت وسامان صاحبی آدمه دینور یقال رجل دحل ای الکثیر المال
ودائما نامه رنك وفند وخدعه ایدن دوباره‌جی داهیه وقلاش کمسنه‌یه دینور یقال رجل دحل ای داهیة خداع
وشول آدمه دینورکه دائما بر نسنه اشترا سنده کندی مرامنه موافق بهاسیله اندرنجه قدر بایعه نقصان بها
عرض ایده رك مجادله ایله تنزیل ایدر اوله یقال هو دحل ای عبا کس عند البیع حتی یستمکن من حاجته
وسموز لکدن قارنی طشره اوغرامش شیشمان بودور مدیور یقال رجل دحل ای سمین قصیر مندلق البطن
(الدحل) فتحتینله معانیء مزبوره‌دن مصدردر یقال دحل الرجل دحلا من الباب الرابع اذا کان دحلا
(الدحول) صبور وزننده شول اشمه قیویه دینورکه قاز یلوب لکن قازلدیغی یردن راست صو بولنمیوب
صاغ یا صول دیوارلرندن صو اثری بلورمکله آنلرك آلتندن لغم ایدوب صو استنباط اولنه وجوانب
واطرافی واسع اولان قیویه دینور وشول ناقه‌یه دینورکه دائما بولندوغی یردن الای غمه چکیلوب
ویوق یمکده جمله سبیله یلر یشوب معارضه ایدر اوله یقال ناقة دحول اذا کانت تعارض الابل متنحیة
عنها (الدحل) انحل وزننده قیونك جوانبنده یر قازمق علی قول چادرلك کوشه سینه کیروب
قوتولمق معناسنه‌در یقال دحل الرجل دحلا من الباب الثالث اذا حفر فی جوانب البئر اوصار فی جانب الخباء
وایرا قلشمق علی قول بر کمسنه‌دن خوف وخشیتدن ناشی قاچوب پنهان اولمق معناسنه‌در یقال دحل عنی اذا تباعد
اوفر واستتر وخاف ودحل دیدکلری لغمه کیرمك معناسنه‌در یقال دحل الرجل اذا دخل فی الدحل (الدحول)
صیادلرك کیك وصغن صیدی ایچون برمنصب ایتدکلری خشت طرزنده اغاجلره دینورکه دوزاغی اکا ترتیب ایدرلر
جمعی دواحل‌در (دحلان) سحبان وزننده بر قریه‌در (الادحال) همزه‌نك کسریله دحل دیدکلری ذکر اولنان
چقوره کیرمك معناسنه‌در یقال ادحل الرجل اذا دخل فی الدحل (المداحلة) مفاعله وزننده بر آدمه تلکولك
ایدوب رنك وفند ایله فریفته ایلمك معناسنه‌در یقال داحله اذا راوغه وخادعه وبر نسنه‌یی صاحبی الدائمغله
اکسك بهاسیله المق معناسنه‌در یقال داحله اذا ماکسه ومعلومی اولان شیئی بر آدمدن کتم ایدوب اوزکه‌سنی خبر
ویرمك معناسنه‌در یقال داحله اذا کتم ما علمه واخبر بغیره (دحل) نخل وزننده بنی یربوع یوردنده واقع درشت
یرقربنده وموضعدر (الدحال) کتاب وزننده امتناع ایلمك معناسنه‌در یقال دحل عنه دحالا اذا امتنع دحل
دالك ضمیله یمن ایله بلاد حبشه بیننده بر جزیره‌در الدحلاء صحراء وزننده اغزی طار قیویه دینور یقال بئر دحلاء
ای الضیقة الرأس (الدحقلة) دحرجه وزننده بر آدمك قارنی شیشوب قبارمق معناسنه‌در یقال دحقل
بطنه اذا انتفخ (الدحجلة) دحرجه وزننده بر نسنه‌یی یاوز رنده یوارلمق معناسنه‌در یقال دحجل به اذا دحرجه

على الارض ويايمال وخاكسار ايلمك معناسنه در يقال دحل القوم اذا تركهم مسوّين بالارض مصرعين يوطؤن يعنى قومى بالجمله قتل وهلاك ايدوب لاشه لرنى پايمال وخاكسار اوله رق ترك ايلدى ودحله اسم اولور شول قوجه قارى يه دينور كه كوده سنده ات اثرى قالميوب دريلرى قرانته چوقدار چهرسى كبى صارقيق صارقيق اولمش اوله يقال امرأة دحلة اى ناحلة مسترخية الجلد ويومرى كوده لو اتنه طلو قارى يه ديمكله ضد اولور يقال امرأة دحلة اى ضخمة تارّة (الدحامل) علابط وزننده قالين كوده لو طقناز آدمه دينور يقال رجل دحامل اى غليظ مكتنز (الدخول) قعود وزننده (والمدخل) مقعد وزننده كيرمك معناسنه در يقال دخل الدار دخولا ومدخلا من الباب الاول نقيض خرج وباء حرفيله متعدى اولور تقول دخلت به اذا ادخلته (التدخل) تفعل وزننده (والاندخال) انفعال وزننده (والادخال) همزه نك ودال مشدده نك كسريله افتعال وزننده بونلرده كيرمك معناسنه در يقال تدخل فيه واندخل وادّخل بمعنى دخل (الادخال) همزه نك كسريله (والمدخل) ميمك ضمى وخانك فتحيله مصدر ميمى اوله رق كيردرمك معناسنه در تقول ادخلته ادخالا ومدخلا اذا صيرته داخلا (الداخلة) برنسنه نك ايچ يوزينه دينور ومنه تقول اغسل داخلة ازارك اى طرفه الذى يلى الجسد وفوطه قوشانمش آدمك صاغ طرفنه كلان برينه كذلك داخلة الازار اطلاق اولنور وداخلة الارض قويتو يرلردن عبارتدر طاغ ديبلرى كبى جمعى دواخل در تقول نبتنا فى دواخل الارض من المطر اى خمرها وغوامضها وداخلة الرجل برآدمك ايچ يوزينه وضمير ودروننه اطلاق اولنور كاسيذكر (الدخلة) دالك حركات ثلاثيله (والدخيلة) (والدخيل) داللرك فتحيله (والدخلل) دالك ضمى ولامك ضم وفتحيله (والدخيلاء) مصغر بنيه سيله (والداخلة) راحله وزننده (والدخلل) سكر وزننده (والدخال) كتاب وزننده (والدخيلاء) دالك ضمى وخاى مشدده نك فتحيله سميهيا وزننده (والدخل) دالك فتحى وكسريله برآدمك ايچ يوزينه دينور كه ضمير ونيت ومذهب وجمع امر وكار وباردر ونيسندن عبارتدر (ودخيل) (ودخلل) قنفذ وزننده (ودخلل) درهم وزننده كشينك شول درونى دوستنه وهمدمنه اطلاق اولنور كه بالجمله سيرلرلر يور نه محرم هر ايشنه اختلاط ايدراوله يقال فلان دخيله ودخلله ودخلله اى مداخله مباطنه وداخل الحب ودخلل الحب كه جندب وزننده در محبت ومودتك ضمننده اولان صفوت وبكرلكى خالصه دينور يقال قد بدا داخل حبه ودخلله اى صفاء داخله (الدخل) فتحتيله برآدمك عقل وادراكنه ياخود بدننه سرايت ودخول ايدن فساد وخلله دينور يقال فى عقله او جسمه دخل وهو ما داخله من فساد ومصدر اولور برآدمك عقلنه يا بدننه فساد وخلل قارشمق معناسنه يقال دخل الرجل دخلا من الباب الرابع ودخل على المجهول دخلا بسكون الخاء فهو مدخول اذا داخله الفساد ودخل مكر وغدر وخديعه معناسنه مستعملدر يقال هذا من دخل فلان اى من مكره وغدره وخديعته وعلت وداء معناسنه مستعملدر وبرآدمك حسب وعرق ونسبنده اولان عيب ونقيصه يه اطلاق اولنور يقال فى حسبه دخل اى عيب وبرى برينه صارمشمش صيق وكور اغاجلغه دينور يقال بارضه دخل اى شجر ملتفة وبيكانه اولوب برقوم وقبيله يه منتسب كمسنه قومه دينور بو فى الاصل مصدر اولمغله مفرد وجمعه اطلاق اولنور يقال هو وهم دخل لهم اى ليسوا منهم وينسبون اليهم ومصدر اولور برآدمك ايچ يوزى فاسد وتباه اولمق معناسنه يقال دخل امره دخلا من الباب الرابع اذا فسد داخله (الدخيل) امير وزننده داخل معناسنه در يقال داء دخيل وحب دخيل اى داخل وبيكانه دن اولوب عشكره دن برقومك بيننه كيروب انلره منتسب اولان آدمه دينور يقال هو دخيل فيهم اى من غيرهم ودخل فيهم وشول كلمه يه اطلاق اولنور كه عربيه صحيحه دكل ايكن كلام عرب ميانينه دخول ايتمش اوله يقال كلمة دخيل اى ادخلت فى كلام العرب وليست منه مترجم دركه كتاب مزهرده وجمهره ده مثال مستوطدر ودخيل اهلى عروض اصطلاحنده حروف رويه ايله الف تأسيس بيننده اولان حرفه اطلاق اولنور شاعرك * كلينى لهم يا اميمة ناصب * مصراعنده واقع ناصب كلمه سنده اولان صاد كبى ودخيل شول آته دينور كه مرعايه اخراج اولنيوب آخورده علف ايله بسلنور اوله يقال فرس دخيل اذا اخص بالعلف وكلب الضبى نام كمسنه نك فرسى اسميدر وبرى برينه بغايت صوقشمش وكيرشمش مفاصل اعضايه دينور كه قونه اولور دخال كبى كاسيذكر بوزاده مؤنثك واسمى مسامحه اولوره در (المدخل) مكرم وزننده ادخالدن مصدر ميمى واسم مكان اولور وشول لئيم وفرومايه يه دينور كه بيكانه دن اولوب برجماعته ياخود برآدمه نسبا انتساب داعيه سنده اوله يقال هو مدخل اى لئيم دعى (الدخل) نخل وزننده مصدر دركه ذكر اولندى ودخل ايچريده اولان علته دينور وعيب ونقيصه يه دينور وريبه وتهمت معناسنه مستعملدر بونده فتحتيله ده جائزدر يقال فيه دخل اى ريبة وبرآدمك ايراده دينور كه خرج

ومصرف مقابلیدر یقال دخله لاینی بخرجه ای مادخل علیه من ضیعته (الدخل) سکر وزننده بطانه معناسنه درکه
ذکر اولندی واعضاء واندامی دیرنکلو بری برینه صوقشمش طوپاج غلیظ الجسم آدمه دینور یقال رجل دخل
ای الغلیظ الجسم المتداخله وسکیرلرك ارالقلرینه صوقشمش یومری اتلره دینور واغاج کوکلرینك ارالقلرنده
وقووقلرنده نابت اوتلره دینور وقوشك تویلرینك ویلکلرینك طشره واپچ یوزلری ارالقلرنده بتن یومشق تویلره دینور
و برجنس بوزرنکلی قوشك اسمیدر جمعی دخاخیل در ومدینه یه قریب ظلم ایله ملحتین بیننده برموضع آدیدر (الدخلل)
جندب وزننده (والدخلل) قنفذ وزننده دخل کبی بربوز قوشه دینور (الدخال) کتاب وزننده برکره صوایچمش
دوه یی ایکی صوسز دوه لرك ارالغنه ادخال ایدوب حوضه سورمکه دینور تا که کرکی کبی ایچمدیسه انلرایله ایچوب
ریان اولسه الك ضمیله ده لغتدر یقال سق بعیره بالدخال وهو ان تدخل بعیرا قد شرب بین بعیرین لم یشرب بالشرب
ماءعساه لم یکن شرب ودخال آت قسمنك طاپلرینه دینور ودخال المفاصل دخیل کبی بدنده بری برینه صوقشمش
قوند ومستحکم الك یرلرینه دینور مؤلف بونیده مسامحه ایله بیان ایلمشدر زیرا دخول بعضها فی بعض عبارتیله
رسم ایلمشدر پس مصدر اسم فاعل معناسنه حمل اولنور (الدخلة) دالك کسریله براونك لون آخره قارشمسنه
دینور ودخله ومدخل مقعد وزننده مسلك ومذهب معناسنه در یقال هو حسن الدخلة والمدخل ای المذهب
فی اموره (الدوخلة) دالك فتحی ولامك تشدیدیله وتخفیفیله خرما یپراغندن معمول بیوك خرما سپدینه دینور که بردنك
اولورقزوی تعبیر اولنور وقزوی غزّوی محرفیدر فی الاصل غزّه شهرینه منسوبدر یقال وضع التمر فی الدوخلة
وهی سفیفة من خوص یوضع فیها التمر (دخول) قبول وزننده برموضع آدیدر (الداخل) زهیر بن حرام الهذلی
نام شاعرك لقبیدر (الدخیلی) امیری وزننده خانکی آهویه اطلاق اولنور یقال ظبی دخیلی ای ربیب (دخله)
حمزه وزننده خرمالغی چوق بر قریه آدیدر ووحشی بال آریسنك بال یاپدیغی یره دینور که قیا واغاج قوووقلرنده
اولور (هضب مداخل) میمك فتحیله ریان نام محل اوزره مشرف بر بایرك آدیدر (الدخلل) زبرج وزننده بدنده
ات ایچنده صوقشدرلمش بتن اته دینور (الدخیلیاء) مصغر بنیه سیله عربلره مخصوص بر لعبدر (المتدخل)
تدخلدن اسم فاعل بنیه سیله اموره تکلفله دخول ایدن آدمه دینور یقال هو متدخل فی الامور اذا کان یتکلف
الدخول (الدخلة) قبره وزننده بدنده طوپاج اته دینور (المدخولة) ایچی چوریوب قووق اولان اغاجه دینور
یقال نخلة مدخولة ای عفنة (المدخول) وجودینه هزال کلمش آدمه دینور یقال رجل مدخول ای مهزول
وعقل وادراکنه فساد وخلل کلمش سرسم آدمه دینور یقال دخل الرجل علی المجهول فهو مدخول ای فی عقله
دخل (الدربلة) دحرجه وزننده برکونه یورمکه دینور وطبل چالمق معناسنه در یقال دربل الطبل اذا ضربه
(الدرجلة) دالك وجیمك فتحیله قلج باغلرینه و یای سکیرلرینه چکوردکلری تصمیه وسکیره دینور ومصدر اولور
قلج باغنه یاخود یایه تصمه یاخود سکیر چکورمك معناسنه یقال درجل قوسه اذا جعل بها الدرجلة (الدرخبیل) خای
معجمه ایله شرحبیل وزننده داهیه وآفته دینور (الدرخمیل) میمله درخبیل وزننده ومرادفیدر وبطیء وثقیل
الرأس تنبل آدمه دینور یقال رجل درخمیل ای البطیء الثقیل الرأس (الدرخملة) قذعمله وزننده اعجوبه واضحوکه
نسنه یه دینور (الدرقل) قافله سجل وزننده برجنس بزه دینور ثیاب ارمینیه کبی (الدرقلة) هایله صبیانه
مخصوص برلعب آدیدر وروش واندامی خوب ودلکش محبوبه دینور بحتری معناسنه (الدرقلة) دحرجه
وزننده سرعتله مرور ایلمك معناسنه در یقال درقل الرجل اذا مر سریعا و بر آدمه اطاعت ایدوب منقاد
اولمق معناسنه در یقال درقل له اذا اطاع واذعن ورقص ایلمك معناسنه در یقال درقل فلان اذا رقص
و یورورکن آپشلری آیرمق معناسنه در یقال درقل الرجل اذا افحج وصالنه صالنه یوریمك معناسنه در یقال
درقل فلان اذا تبختر (الدرکلة) شرذمه وزننده وسجله وزننده عجم خلقنه مخصوص برکونه لعب اسمیدر علی قول
عجم رقصنه دینور یاخود بولغت حبشیه در (درولیه) دالك وراءنك فتحیله روم دیارنده بر بلده در که عامه دوه لو تعبیر
ایدرلر بوحالا اناطولیده دوه لوقره حصار دیدکلری اوله جقدر (الدوشلة) دالك وشین معجمه نك فتحیله ذکرك باشنه
دینور (الدعل) فتحتینله زنك وفند ایله الداتمق ختل معناسنه در یقال دعله دعلا من الباب الثانی اذا ختله
(الداعل) دائما قاچغان کوله مقوله سنه دینور هارب معناسنه (المداعلة) مفاعله وزننده برآدمی یاخود بری برنی
رنك وخدعه ایله الداتمق معناسنه در یقال داعله اذا خاتله (الدعبل) زبرج وزننده قور بغه یومرطه سنه دینور
وتواناناقه یه دینور دعبله دخی دینور هایله و یوکسك ناقه یه دینور کذلك دعبله دخی دینور ودعبل خزاعه
قبیله سندن برشاعر مشهوردر که رافضی ایدی (الدعکلة) دالك وکافك فتحیله ایاقله یری طپانلیوب یومشق

معناسنه‌در يقال دعكل الارض اذا دقها برجله وطأ (الدغل) دالك وغين معجمه‌نك فتحيله برنسنه‌يى فاسدوتباه ايدن
مفسد شيئه دينور عيب وريبه كبى يقال فيه دغل اى دخل ومفسد و برى برينه صارمشمش اغاجلغه دينور
يقال بارض كذا دغل اى شجر كثير ملتف وكثرتندن ناشى برى برينه كيريشوب صارمشمش اوتلغه دينور مؤلف
بوراده مسامحه ايلمشدر زيرا مصدر عنوانيله رسم ايلمشدر بو اينسه اسمدر يقال نبت دغل اى كثير مشتبك وشول
قورقنج يره دينور كه انده بغتة قتل واغتيال خوفى اوله جمعى ادغال ودغال كلور دالك كسريله (الدغل) كتف
وزننده (والمدغل) محسن وزننده جان قورقوسى اولان قورقنج على قول كيزلو ونهان مكانه دينور يقال مكان
دغل ومدغل اى ذودغل اوخفى (الادغال) همزه‌نك كسريله صيق اغاجلغه كيروب نابديد اولمق معناسنه‌در يقال
ادغل الرجل اذا غاب فى الدغل و برآدمى غدر وخيانتله على الغفله هلاك ايلمك معناسنه‌در يقال ادغل به اذا خانه
واغتاله و برآدمى والى وحاكمه غمز وسعايت ايلمك معناسنه‌در يقال ادغل به اذا وشى به و برنسنه‌يه فساد
وخلل ويره‌جك شئ ادخال ايلمك معناسنه‌در يقال ادغل فى الامر اذا ادخل فيه مايفسده (الداغلة) درونده
مكتوم اولان حقد وكينه‌يه دينور يقال فى قلبه داغلة لفلان اى حقد مكتتم و برآدمك عيب ونقيصه‌سنى وغدر
وجور وخيانت ايده‌جك طريقنى التماس ايدن اشخاصه دينور يقال هم داغلتك اى يلتمسون عيبك وخيانتك
(الدغل) دالك فتحى وغينك سكونيله برمحله نهانيجه صقنه‌رق وسينه‌رك كيرمك معناسنه‌در يقال دغل فيه دغلا
من الباب الرابع اذا دخل فيه دخول المريب (الدغاول) دالك فتحيله آفات ودواهى‌يه دينور مفردى يوقدر جوهرى
وهمندن ناشى واولك تقديميله دواغل عنوانده رسم ايلديكندن بشقه ابوعبيده‌يه نسبت ايلمكله انده دخى وهم ايلدى
زيرا ابوعبيده همان دغاول عبارتيله نقل ايلدى (المداغل) ميمك فتحيله بطون اوديه‌يه دينور مدغل مفرديدر
يقال اندسوا فى مداغل اى بطون الاودية (الدغيلة) سفينه وزننده دغل معناسنه‌در كه عيب وفساد وسائر
معانئ مذكوره‌يى متضمندر (الدغفل) جعفر وزننده فيل ياوريسنه على قول قورد ياوريسنه دينور ووسعت ورخا
اوزره اولان ديرلكه دينور يقال هو فى دغفل من العيش اى واسع مخصب وچوق وكورقوش تويته دينور
واساميدندر دغفل بن حنظلة النسابة بنوشيباندندر (الدفل) دالك كسريله (والدفلى) ذكرى وزننده برجنس
مرارتلو نبت يعنى شجر اسميدر كه فارسيده اكا خرزهره دينور تركيده آغو اغاجى ديدكلريدر كه خلق اكار قوم اغاجى
ديرلر چيچكى خوشمنظر وقرمزى و بعضى صارى وسياه و يلدر ايچى اولور باغچه‌لرده تزيين ايچون بتشدررلر
مطبوخنك طلاسى جرب وحكه‌يه وضمادى دبز وارقه اغريلرينه مفيد وخانه‌يه رشى طرد براغيث خصوصنده
مؤثر ولبنى بعد الانقاء اون ايكى دفعه طلا برص علتنى ازاله‌ده نافعدر وچيچكى قتال الدر ودفل قطرانه وزفته
دينور (الدقل) دالك وقافك فتحيله يمشى چوق خرما اغاجنه دينور خصاب معناسنه كه صاد مهمله ايله‌در
و يك كتر ويرامز خرمايه دينور على قول متعارف اولان اجناسدن اولميانه دينور تقول ما اطعمونا الا الدقل وهو اردأ
التمر اومالم يكن اجناسا معروفة وكمى ديركنه دينور كه سرن تعبير اولنور ومنه يقال للمحبوب زورق بلادقل
وهو سهم السفينة (الدوقل) جوهر وزننده بودخى كمى سرننه دينور وآلت تناسله اطلاق اولنور و بر رجل آديدر
(الادقال) همزه‌نك كسريله خرما اغاجى كثر يمش و يرمك معناسنه‌در يقال ادقل النخل اذا اثمر دقلا وقيون خيره
وجوره اولمق معناسنه‌در يقال ادقلت الشاة اذا كانت دقلة (الدقلة) فتحاتله (والدقلة) فرحه وزننده
(والدقيلة) سفينه وزننده بغايت خيره وجوره قيونه دينور جمعى دقال دركتاب وزننده (المدقل) محسن وزننده
صكره‌دن خيره وجوره اولمش قيونه دينور (الدوقلة) حوصله وزننده ايرى ذكر باشنه دينور و برشاعر آديدر
(الدقل) نقل وزننده برآدمى برنسنه‌دن منع ومحروم ايلمك معناسنه‌در يقال دقله دقلا من الباب الاول اذا منعه
وحرمه و برآدمك اغزنه و برونه اورمق على قول قفاسنه وچكه‌لرينه اورمق معناسنه‌در يقال دقل فلانا اذا ضرب
انفه وفمه اوقفاه ولحييه و بدنده اولان ضعف وزبونلغه دينور يقال فى جسمه دقل اى ضعف (الدقول) دخول
وزننده بريره كيروب ياخود كيدوب نابود ونابديد اولمق معناسنه‌در يقال دقل فلان دقولا اذا تغيب وكيرمك
معناسنه‌در يقال دقل فيه اذا دخل (دقله) فتحاتله يمامه‌ده برموضعدر (الدوقلة) دحرجة وزننده برنسنه‌يى
اخذ واكل ايلمك معناسنه‌در يقال دوقله اذا اخذه واكله وجماع ايلمك معناسنه‌در يقال دوقل المرأة اذا جامعها
وخايه‌لر اكسه‌يه چقوب اويلقلرك كيروسنه چارپه‌رق سولنومك معناسنه‌در يقال دوقلت خصيتها اذا خرجتا
من خلفه فضربتا ادبار فخذيه واسترختا (الدكل) اكل وزننده چامورى يوغورمق ايچون ال ايله بركدروب طوپلامق
معناسنه‌در يقال دكل الطين دكلا من الباب الاول والثانى اذا جمعه بيده ليطين به واياقله چكنمك معناسنه‌در

يقال دكل الشيء اذا اوطئه (الدكلة) فتحاتله سياه ومتعفن بالچغه دينور حمأة معناسنه وصيويق بالچغه دينور
يقال طانه بالدكلة اى الطين الرقيق وشول عز وانفه ومناعت اصحابى كنه‌لره دينور كه سلطان وامير طرفنه
اجابت وامتثالدن تعزز واستنكاف ايدراوله‌لر بومعناده جمع اسم فاعلدر يقال هم دكلة اى لايجيبون السلطان
من عزهم (التدكل) تفعل وزننده شوخلق اظهار يله برآدمه ناز وشيوه ايلمك معناسنه‌در يقال تدكل عليه
اذا تدلل وانبسط وعز ورفعت اظهار يله بالاپروازلق ايدوب دماغ واحكام صاتمق معناسنه‌در يقال تدكل عليه
اذا ترفع واعتز وكبر واداايله سرفرازلق كوسترمك معناسنه‌در يقال تدكل الرجل اذا تخايل وبركسه‌دن
كيرولنوب اكسنه سنه قالمق معناسنه‌در يقال تدكل عنه اذا انباطأ عنه (دكاله) برمانه وزننده مغربده بر زمينده
بربلده‌در (الادكل) ادكن وزننده ومرادفيدر كه قرامتق نسنه‌يه دينور (الدكلة) ثمرة وزننده صلبان ديدكلرى اوت
بقيه‌سنه دينور ياخود برپارچه‌سنه دينور (التدكيل) تفعيل وزننده طپراغه بيلوب آغنتمق معناسنه‌در يقال دكل
الدابة اذامرغها (دكالى) سكارى وزننده برشيطانك اسميدر (الدل) دالك فتحى ولامك تشديديله (والدلال) سحاب
وزننده (والدالولاء) مد ايله ناز وشيوه وعشوه‌يه دينور زوجه‌نك زوجنه جرأت يعنى كستاخلق صورتنى ظاهرا مخالفت ايدركبى
كوسترمكدن عبارتدر حقيقتده مرادى مخالفت دكلدر يقال هى حسنة الدل والدلال والدالولاء وهوتدللها
على زوجها تريه جرأة عليه فى تغنج وتشكل ودل ودلال مصدر اولور ناز وشيوه ايلمك معناسنه يقال دلت المرأة
على زوجها دلا ودلالا من الباب الثانى اذا اظهرت جرأة عليه فى تغنج وتشكل كأنها تخالفه ومابها خلاف ودل
وقاروسكينه وحسن منظر وحسن سيرت معناسنه‌در يقال مااحسن دله اى هديه (التدلل) تفعل وزننده نازلنمق
وشيوه واداكوسترمك معناسنه‌در يقال تدللت المرأة عليه بمعنى دلت (الادلال) همزه‌نك كسريله بودخى
شوخلق ايدوب نازوعشوه ايلمك معناسنه‌در يقال ادل عليه اذا انبسط وبرآدمك محبتنه اعتمادى اولمغله كستاخانه
اوضاع اظهارنده افراطه كيتمك معناسنه‌در يقال ادل عليه اذا وثق بمحبته فافرط عليه ومنه المثل * ادل فامل
وادلال هنكام محاربه‌ده خصمنه يوقريدن اشاغى حمله واخذ ايلمك معناسنه مستعملدر يقال ادل على اقرانه
اذا اخذهم من فوق وكذا البازى على صيده وقورداوبوزاولوب زبونلمق معناسنه‌در يقال ادل الذئب اذا اجرب
وضوى (الدالة) تشديد لاميله اسمدر ناز وشيوه ماده‌سنه دينور كه يار صميميه ابراز وتحميل اولنور هاء اسميه‌در
تقول له عليه دالة وهى مايدل على الحميم (الدلالة) دالك حركات ثلاثيله (والدلولة) عموه وزننده برآدمى برنسنه‌يه
طوغرى يول كوستروب قولاغوزلق ايلمك معناسنه‌در يقال دله عليه دلالة مثلثة ودلولة من الباب الثانى
اذا سدده اليه (الاندلال) انفعال وزننده برنسنه‌يه دلالت اولنمق معناسنه‌در يقال دله عليه فاندل ودوكلمك
معناسنه‌در يقال اندل الماء اذا انصب (الدليلى) خليفى وزننده مصدردر دلاله كبى يقال دله عليه دلالة ودلولة
ودليلى وعند البعض فن دلالتده معرفت ورسوخ ومهارت معناسنه‌در كه مبالغه اولور مترجم ديركه شافيه‌ده منصوص
اولديغى اوزره بو باب كثرت ومبالغه‌يه موضوع مصدردر انتهى جوهرى بونى دليل ايله تفسير ايلمكله سهو ايلدى
زيرا خليفى كبى مصادردندر (الدلال) شداد وزننده بايع ايله مشترى بيننى جامع اولان آدمه دينور كه لسانمزده دخى معتبردر
دلالتدن مبالغه‌در ومحدثيندن برجماعتك اسمليدر (الدلالة) سحابه وزننده (والدلالة) كتابه وزننده اسمدر دلالغه دينور
وكتابه وزننده دلاللق اجرتنه دينور كذلك قولاغوزلق اجرتنه دينور دالك فتحيله ده جائزدر (الدليل) امير وزننده
قولاغوزه دينور (التدلدل) تزلزل وزننده معلق اولان نسنه‌نك بر اوته صالنمق معناسنه‌در يقال تدلدل الشيء اذا تهدل
وتحرك متدليا (الدلدلة) (والدلدال) زلزله وزلزال وزنلرنده يورركن باشى وكوده‌يى اوينانمق معناسنه‌در يقال
بدادل فلان رأسه واعضاءه دلدلة ودلدالا اذا حرك (الدلدال) سلسال وزننده معناى مزبوردن اسمدر يورركن
باشى وكوده‌يى اوينانمغه دينور (الدلدول) (والدلدل) دالك ضميله كرپى يه دينور قنفذ معناسنه على قول
بيوك‌نه دينور ياخود كرپى يه شبيه برجنس جانوره دينور شارخك بيانته كوره اوقلو نوعى اوله جقدر ودلدل
فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك قاترى اسميدر كه شهباء يعنى قيرايدى ملك اسكندريه اولان مقوقس
اهدا ايلمشيدى ودلدل امر عظيم وخطب جسيم معناسنه مستعملدر يقال عن له دلدل اى امر عظيم (دله) علة
وزننده (ومدله) ميمك ضمى ودالك كسريله ملوك عجمدن منشجان نام ملكك ايكى قيزلرى اسملريدر (دل) دالك
كسرى ولامك سكونيله كه فارسيده كوكله دينور فؤاد معناسنه وعرب تعريبله دل ديديلر دالك فتحى ولامك
تشديديله وآنكله محبوبه‌لره تسميه ايدرلر (دلويه) فتحاتله عمرويه وزننده زياده بن ايوب الطوسى نام محدثك
مشهورلك لقبيدر (دليل) زبير وزننده نيجه محدثلرك اسميدر (الدليل) امير وزننده اشاعيدندر عبد الملك بن دليل

واحمد بن محمود بن الدليل محدّثلردر (دلال) سحاب وزننده بر محدّث معلومدر ودلال بن عدى حمير قبيله سنك نسبى رجالندندر (الدلدال) زلزال وزننده اسمدر كه ذكر اولندى وقلق واضطراب معناسنه‌در يقال اخذه الدلدال اى الاضطراب ودلدال ودلدل هدهد وزننده شول كسه‌لره اطلاق اولنور كه ايكى مادّه بيننده متردّد ومذبذب اولوب احدهمايى ترجيح واختيار ايده‌ميه‌لر يقال قوم دلدال ودلدل اذا تدلدلوا بين امرين فلم يستقيموا (الدلى) دالك ضميله ربى وزننده شاهراهه دينور محجةٌ واضحه معناسنه (الدمال) سحاب وزننده مدّت مديده دن قالمش چوريمش سياه خرمايه دينور كه تناوله صلاحيتى قالمامش اوله تقول ماقدموا الا دمالا وهو التمر العفن الاسود القديم ودكزك طشره آتديغى خار وخاشاك مقوله سنه دينور وكوبره‌يه وفشقيه دينور وطوارك بصوب چكنيوب تلويث ومردار ايلديكى كوبره وطپراق مقوله سى چركه دينور وهنوز ادراك ايتمكسزين قراروب تباه اولمش خرما قورغنه دينور (الدمل) حمل وزننده (والدملان) فتحاتله تارلايى كوبره ايله اصلاح ايلمك ياخود كوبره لمك معناسنه‌در يقال دمل الارض دملا ودملانا من الباب الاول اذا اصلحها اوسرقنها وناس بينلرنى اصلاح ايلمك معناسنه مستعملدر يقال دمل بين القوم اذا اصلح وچبان اوكولوب صاغالمق معناسنه‌در يقال دمل الدمّل دملا من الباب الرابع اذا برئ وچبانى صاغالتمق معناسنه‌در يقال دملى الدواء الدمّل دملا من الباب الاول اذا برأه ودمل رفق وملايمت معناسنه‌در يقال عامله بالدمل اى بالرفق (التدمّل) تفعل وزننده تارلا كوبره ايله اصلاح اولمق معناسنه‌در يقال دمّل الارض فتدمّلت اى اصلحها فصلحت بالدمال (الدوسلة) حوقله وزننده ميانه ناسى اصلاح ايلمك معناسنه‌در يقال دومل بينهم اذا اصلح (التدامل) تفاعل وزننده ناس برى بريله بينلرى اصلاح اولوب بارشمق معناسنه‌در يقال تداملوا اذا تصالحوا (الدمّل) سكر وزننده (والدمل) صرد وزننده چبانه دينور خراج معناسنه مشدده نك جمعى دماميل در شارح ديركه چبانه دمّل اطلاقى اندمالى تفألنه مبنى‌در (الاندمال) انفعال وزننده چبان اوكولوب صاغالمق معناسنه‌در يقال اندمل الدمّل اذا برئ (المداملة) مفاعله وزننده مدارا ايلمك معناسنه‌در يقال دامله اذا داراه (الدحملة) حاء مهمله ايله دحرجه وزننده ومرادفيدر كه يوارلمق معناسنه‌در يقال دحمل الشئ اذا دحرجه (الدماحل) علابط وزننده اعضاسى درينكلو طقناز آدمه دينور يقال رجل دماحل اى مكتنز متداخل (الدحمال) دالك كسريله تبرى معناسنه‌در كه تانك كسرى وباء مشدده نك فتحيله‌در واشبو تبرّى نه اولديغنى اهل لغت تفسير ايتمديلر قيد مذكور شارحك تقييدى اوزره‌در (دانال) نونله اسم اعجميدر شارح ديركه دانيال ايله معروفدر كه بر پيغمبر كزين اسميدر (دنبل) قنفذ وزننده اكراد طائفه سندن بر عشيرت اسميدر موصل لواحقنده متمكن اولورلر احمد بن نصر الفقيه الشافعى وعلى بن ابى بكر بن سليمان المحدّث الدنبليان انلردندر (الدولة) دالك فتحيله انقلاب زمان معناسنه‌در كه زمانك حالدن حاله تغير وانقلابندن عبارتدر يقال للدهر دولة اى انقلاب ومالده اولان عقبه يعنى مال معاقبه ومناوبه جهتيله بكديكركه الرينه كچمكه دينور مثلا برمال وجاه برزمان بركسه نك عهده سنده اولوب آندن بر آخره بعده برغيره نقل وارتحالندن عبارتدر دالك ضميله ده جائزدر بعضلر عندنده دالك ضميله نوبت مالده وفتحيله حرب وقتالده مستعملدر كه ايكى عسكرلر برى برينه بالنوبه كر وحمله ايله غلبه سندن عبارتدر كه اول بونى وكاه بو اونى سوروب كوترر وعلى قول دالك فتحى وضمى مساويدر كه ايكيسنده دخى استعمال اولنور ياخود دالك ضميله آخرتده وفتحيله دنياده مستعملدر كه ظفر دنيوى وظفر اخرويدن عبارتدر جمعى دول دردالك حركات ثلاثى وواولر فتحيله مؤلفك بصائرده مفهوم بيانه كوره على قول دوله كه دالك ضميله‌در متداول اولان شيئك بعينه اسميدر ودالك فتحيله مصدردر ومنه قوله تعالى كيلا يكون دولة بين الاغنياء منكم الاية انتهى ودوله دالك فتحيله قوش قورسغنه دينور منذال اولديغيچون يقال اخرج دولة الطائر اى حوصلته مؤلف والقانصة لفظيله ده تفسير ايلمكله تكرار اردن حفظ ايچون قانصه‌يى تخصيص وحوصله‌يى تعميم ايلمك ممكندر ياخود قانصه‌يى كودن بغرسغنه حمل ايلمك محتملدر ودوله دومك اغزندن چقان قزل دغارجغه دينور شقشقه معناسنه وآزق چانطه‌سى طرزنده بركونه ظرفه دينوركه اغزى طار اولور ودولة البطن قارنك برطرفنه اطلاق اولنور يقال ضرب دولة بطنه اى جانبه ودوله مصدر اولور قارن سلپوكلنوب صارقق معناسنه يقال دال بطنه يدول دولة اذا استرخى و برنسنه الدن اله نقل ودوران ايلمك معناسنه‌در ومنه يقال دالت الايام اذا دارت (الادالة) همزه نك كسريله برنسنه‌يى نوبت وجهيله الدن اله كچورمك معناسنه‌در يقال ادال الشئ اذا جعله متداولا ودشمنه غالب ايدوب انتقام آلمغه ظفر ويرمك معناسنه‌در تقول ادالنا الله من عدونا اى جعل الكرّة لنا عليهم فغلبنا بالظفر وغلبه وفيروزى معناسنه‌در تقول اللهمّ

ادلنی علی فلان ای انصرنی واجعلنی غالبا علیه (التداول) تفاعل وزننده برنسنه‌یی نوبت بنوبت الدن اله
کزدرمك اخذ الملك معناسنه‌در یقال تداولوه اذا اخذوه بالدول (دوالیك) دالك فتحیله که لبیك (وحنانیك)
کلمه‌لری کبی تثنیه بنیه‌سیله‌در مقدر مفردی دوال‌در که دوله معناسنه‌در بالدفعات محللرنده بیان
اولندیغی اوزره عربلر برماده‌دن تکرر وتضاعف یاخود دوام ومبالغه قصد ایلدکلرنده ترکیب
مزبور کبی اندن تثنیه ترکیب ومحذوف الفعل یاخود صیغهٔ امر صورتنده ایراد ایدرلر پس دوالیك کلمه‌سی دخی
بوجمله‌دن اولمغله امر اولمرق برعمل وکاره متعاقبا مداول اول دیمکدر که فعل محذوف ادل
یاخود داول اولور یاخود مصدر اولمرق اقبال ومرام سکامرة بعد اخری توجه ایلسون دیمك
اولور که فعلی محذوفدر یاخود بو دخی امر اولمغله جملهٔ دعائیه‌در یقال دوالیك ای مداولة علی الامر
یعنی داول یافلان مداولة علی التأکید اودالت لك الدولة کرة بعد کرة اوتداول الدولة یافلان تداولا بعد تداول
ویقال فعلنا ذلك دوالیك ای کرات بعضها فی اثر بعض وکاه اولور که اکا حرف تعریف داخل اولوب کاف ایله
برابر جمله اسم واحد اعتبار اولنمغله الدوالیك دخی دیرلر پس تکرر فعالك یاخود دوالك اسمی اولور مثلا خذ الدوالیك
سبکده اولور واشبو دوالیك لفظی بوز یین آدمه جولانه بشلدقده ثوبی ایکی طرفدن قاوشدروب صقیجه یاپمق
بابنده دخی امر اولمرق استعمال اولنور تا که جولانی مضطرب اولمیوب منتظم اوله یقال دوالیك وهو امر
بالتحفز فی مشیته اذا جال یعنی تداول ثوبك من الطرفین بوراده تکرار وجه مرسوم اوزره ایکی جانبلری اعتبار ایله‌در
یاخود دائما قاوشدرمق اوزره اول دیو تأکید وتکراری متضمندر قالدیکه اشبو دوالیك وهجاجیك وهذاذیك
ماده‌لری کذلك لبیك وسعدیك مفردا استعمالی اولمامغله دائما بورسمه تثنیه اولمرق مستعمل اولور مفردلری
مقدر اولور اما حنانیك وحوالیك ماده‌لرینك مفردلری مستعملدر شیخ رضی مفعول مطلق مبحثنده تفصیل
ایلمشدر (الاندیال) انفعال وزننده قارنده اولان نسنه صیرلمق معناسنه‌در که اسهالدن کنایه‌در یقال اندال
مافی بطنه اذا خرج وقارن سلپوکلنوب یره طوغری صارقمق معناسنه‌در یقال اندال بطنه اذا اتسع ودنا
من الارض وبرنسنه معلق اولوب بری اوته اوینایوب صالنمق معناسنه‌در یقال اندال الشیء اذا ناس وتعلق
(الدولة) همزه وزننده آفت وداهیه‌یه اطلاق اولنور ویقال جاء بدولاه وتولاه ویقال جاء بدولاته وتولاته
ای بالدواهی بوراده دولات وتولات دوله‌نك جمعیدر مثالی اولدیغی تا مخففدر (الدوئل) امیر وزننده اوزرندن
برسنه کچمش قوری اوته دینور علی قول ایکی سنه کچمشنه دینور یاخود نصی وسبط دیدکلری اوته مخصوصدر
(الدوالی) سحابی وزننده برکونه طائفی اوزم اسمیدر (الدول) دالك ضمیله بنی حنیفة بن صعب بن لجیم جماعتندن
بر رجل وبکر بن وائل قبیله‌سندن بر جماعتدر فروة بن نفاثه که جاهلیت زماننده حکمران ملکت شام اولمشیدی
انلردندر ودول بن سعد مناة بن غامد ازد قبیله‌سندندر وذول بن حل بن عدی رباب قبیله‌سندندر (الدیل)
دالك کسریله عبد القیس قبیله‌سندن بر جماعتدر علی قول انلر قبیلهٔ مزبوره‌دن دیل ایله مسما ایکی کمسنه‌در که
بری دیل بن شن بن اقصی بن عبد القیس وبری دیل بن عمرو بن ودیعة بن اقصی بن عبد القیس‌در ودیل بلاد فزاره‌ده
برموضعدر کذلك دیل بن زید ودیل بن عمرو ازد قبیله‌سنده‌در ودیل بن امیة ایاد قبیله‌سندندر وبنو الدیل کذلك
بنی بکر بن عبد مناة جماعتندندر (بنو الان) کوفه‌ده بر بطندر ابو خالد یزید بن عبد الرحمن نام محدث انلردندر
ودالان بن سابقه همدان قبیله‌سی نسبندندر (الدالة) حاله وزننده شهرت معناسنه‌در جمعی دال‌در هاسیز
داله ودول حول وزننده مصدر اولور مشهور ورسوای اولمق معناسنه که السنه ومجالسده ذکری
متداول اولور یقال دال الرجل یدول دولا ودالة اذا اصار شهرة ای مشهورا ودول قارن سلپوکلنوب صارقمق
معناسنه‌در یقال دال بطنه اذا استرخی ودول دلو کلمه‌سنده لغتدر که قوغه‌یه دینور یعنی اندن مقلوب دکلدر
ودول مصدر اولور زمان حالدن حاله منقلب اولمق معناسنه دوله کبی یقال دال الزمان یدول دولا اذا انقلب
من حال الی حال (دولان) دالك ضمیله برموضعدر (المداولة) مفاعله وزننده برنسنه‌یی بین الناس الدن اله
کزدروب نقل ودور ایتدرمك معناسنه‌در ومنه یقال والله یداول الایام بین الناس قال الشارح ومنه قوله
تعالی وتلك الایام نداولها بین الناس ای نصرفها بینهم ندیل لهؤلاء تارة ولهؤلاء اخری (الدول) فتحتینله
الدن اله کچن نشان اوقنه دینور که سابقدن لاحقه انتقال ایلمش اوله (الدهل) دالك فتحی وهانك سکونیله
ساعت زمانی معناسنه‌در یقال مضی دهل من اللیل ای ساعة وآزجه نسنه‌یه دینور یقال ابق دهلا منه
ای یسیرا (الداهل) ذاهل وزننده واله ومتحیر معناسنه‌در یقال رجل داهل ای متحیر (دهلی) دالك کسریله

مطلب

بلاد هندك اعظمی اولان شهرك آدیدر (الدهبلة) دحرجه وزننده خرطوم ولقمه‌دن ناشی سائردن زیاده یمك ایچون لقمه‌لری بیوك بیوك قالدرمق معناسنه‌در یقال دهبل الرجل اذا کبر اللقم لیسابق فی الاکل (الدهبل) جعفر وزننده برقوش آدیدر و شریك نام قاضی کوفه‌نك جدی اسمیدر ودهبل بن کاره لكاتون کروهندن تکبیر لقمه ایله متعارف برپادکاردر وابودهبل ایکی شاعردر بری جمح قبیله‌سندن ودیکری دبیر قبیله‌سندندر (الدهقلة) دحرجه وزننده دابه‌نك دریسی طابجقلنوب الدن سیوشجه قدر ال ایله طوتوب تراش ایلمك معناسنه‌در یقال دهقل جلد الدابة اذا اخذه وحلقه حتی یملص (دهقل) جعفر وزننده قبیصه وهمیل نام صحابه‌لرك جدلری اسمیدر (الدهكل) جعفر وزننده آفت وداهیه‌یه دینور یقال جاء بالدهكل ای بالداهیة وشدائد ومحن زماندن برشدیده ومحنه‌یه دینور یقال وقع علیه دهكل ای شدیدة من شدائد الدهر (الدهكلة) دحرجه وزننده زمینی اباقله چکنمك معناسنه‌در یقال دهكل الارض اذا وطئها بالرجل وسواری عسکر برنسنه‌اوزرندن چکمکله آنی نه‌کونه پایمال وخاکسار ایدرلرسه اول یلجه ایتمك معناسنه‌در یقال دهكلوه دهكلة وهی شبه الدمدمة فی الفرسان (الدیل) دالك کسریله تغلب وعبدالقیس وایاد وسائر بعض قبائلدن بر جماعتدر (تدیل) تمیل وزننده که وزن فعل مقدارعدر ابن جشم در که جذام قبیله‌سی نسبنداندر فصـــــل الذال المعجمة (الذأل) ذالك فتحی وهمزه‌نك سکونیله (والذألان) فتحاتله سرعتله یوریمك علی قول آهسته‌جه اداوخرامله یوریمك معناسنه‌در یقال ذأل الرجل ذألا وذألانا من الباب الثالث اذا اسرع فی مشیه او مشی علی خفة ومیس وذألان چقالك یاخود قوردك یوروشنه دینور (الذألان) سحبان وعثمان وزنلرنده چقاله علی قول قورده دینور جمعی ذأليل کلور لامله شاذ اوله‌رق ثعالیل وزننده (ذؤاله) ثمامه وزننده بررجل اسمیدر وساعدن قورده دینور علمیت وتانیث سببلریله غیر منصرفدر جمعی ذئلان وذؤلان کلور ذالك کسری وضمیله (التداءل) تفاعل وزننده تحقر ایلمك معناسنه‌در یقال تذاءل الرجل اذا تصاغر (الذبل) نبل وزننده (والذبول) قعود وزننده اوت پژمرده اولمق معناسنه‌در که صولمق تعبیر اولنور یقال ذبل النبت وذبل ذبلا وذبولا من الباب الاول والخامس اذا ذوی وآت آرقلق یاخود یراق اولمق معناسنه مستعملدر یقال ذبل الفرس اذا ضمر وعربلر برآدمه بددعا موقعنده ماله ذبل وذبله دیرلر که هاء موصولیه‌دن وذبل فعل ماضی دعائیه‌در وذبله ضربه وزننده مفعول مطلقدر ما کان له من المال اوغض الشباب ذبل ذبله سبکتعنده او لمقله مالك اولدیغی مال یاخود طراوت شبابی ذابل اولسون دیمك اولور و بونده ذبل ذبله عوالیه‌ده بزبانوکه‌در که بنه ذبل فعل ماضی دعائیه‌در ذبل نبل وزننده ضمیره مضاف فاعلدر ذبول شانندن اولان نسبتله به اطلاق اولنمغله پژمرده اولمق شاندن اولان جمیع اشیاسی ذابل اولسون دیمك اولور یقال قیاله ذبل ذبلا ذابلا وذبلا ذبیلا مبالغة یعنی بالجمله وجود وموجودی نبات پژمرده کبی صولوب آب وتاب ورونقدن عاری قالسون (الذبلة) تمره وزننده دوه ترسنه دینور بعره معناسنه ونباتاتی پژمرده ایدن یله دینور یقال تهب الذبلة ای الریح المذبلة (الذبالة) ثمامه وزننده (والذبالة) رمانه وزننده چراغ فتیلنه دینور جمعی ذبال درهامسز وذبال کلور رمان وزننده ومنه قولهم لا تکن کالذبالة والذبالة تضیء للناس وهی تحترق وذبال عراب وزننده برکونه چبانلره ویارملره دینور که انسانك بانی طرفنده چقوب ایچری طوغری اوبولوب کیدر مفردی ذباله‌در فتیل کبی جوفه نفوذی باعث تسمیه‌در غالبا بوپاره جمرهیا خود نارفارسی دید کلرندر (الذبل) حبل وزننده دکز یاخود نهره قبلو بغه سنك قشرینه دینور که قابی اوله جقدر علی قول ودابة بحریه‌نك صرتنك کمیکیدر که اندن بلازك وطراق دوز یلودر کیده بغه تعبیر اولنور انکله صناع وصقال طراملق بالخاصه صانع وصقال دیلریدر واولان کنهلسلر که لزفی وقوکاغی مخرج ورافعدر شار امثالنده قول ثانی منصوصدر وذبل براطلاق اسمیدر (الذبل) ذالك کسریله برکسه محو یاوی قلمه دینور ثکل معناسنه یقال رماه الله بالذبل ای الثکل ویقال ذبل ذبیل ای ثکل ثاکل مبالغة (الذابل) پژمرده نسنه دینور که نسنب الوزره فو یقال بقل ذابل ای ذوی وشول قارغی یه اطلاق اولنور که طلو واوزلو اولیوب الجه‌رك وقلوغی وبی بره بینه یاپشق اوله یقال قناة ذابل ای رقیق لاصق اللیط وذابل کلمه سنك جمعی ذبل دوکتب وزننده ذبل دررکع وزننده وذابل بن طفیل صحابه‌دندر (الذبلاء) حمراء وزننده دودقلرنده آت وتاب وطراوت اولمیان عورته اطلاق اولنور یقال امرأة ذبلاء ای الیابسة الشفة (التذبل) تفعل وزننده انجه واوفق یاپیلوب عورت ارکك یوروشی کبی یوریمك علی قول صالنه‌رق یوریمك معناسنه‌در یقال تذبلت المرأة اذا مشت مشیة الرجال وهی دقیقة او تبخترت (یذبل) ینصر وزننده بر طاغك اسمیدر اذبل دخی دیرلر متکلم بنیه سیله

الاذبال) همزه نك كسريله صولدرمق معناسنه دريقال اذبل البرد الثمر اذا اذواه (الذجل) ذالك فتحى وجيمك
سكونيله ظلم وستم ايلمك معناسنه در يقال ذجله ذجلا من الباب الاول اذا ظلمه (الذاجل) ظالم معناسنه در (الذحل)
ذالك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله اوج وانتقام معناسنه در على قول برآدمه برآخر كسنه طرفندن تعدّى وايصال
اولنان ضرر ورخنه وجنايته ياخود عداوته مجازات طلبنه دينور ياخود مطلقا عداوته وحقد وكينه يه دينور
جمعى اذحال وذحول كلور يقال طلب عند فلان ذحلا وهو الثأر او طلب مكافاة بجناية جنيت عليك او عداوة
اتيت اليك او هو العداوة والحقد وذحل بر موضع آديدر (الذحملة) دحرجه وزننده ومرادفيدر ذحمله كبى يقال
ذحمل الحجر اذا دحرجه (الذرملة) دحرجه وزننده يستهلك معناسنه در يقال ذرمل الصبىّ اذا سلح ومهمانه
تعجيل ايچون اتمكى تنوردن كوللى كوللى چيقرمق معناسنه در يقال ذرمل الرجل اذا اخرج خبزته مرمدة ايجعلها
على الضيف (الذعل) فتحتينله برنسنه يى بعد الانكار اقرار ايلمك معناسنه در يقال ذعله ذعلا من الباب الاول
اذا اقرّه بعد الجحود (الذفل) ذالك فتحى وكسرى وفانك سكونيله صبو يق قطرانه دينور (الذلّ) ذالك ضمى
ولامك تشديديله (والذلالة) ذالك ضميله (والذله) ذالك كسريله (والمذلّة) فتحاتيله (والذلالة) سحابه وزننده
خوار وحقير اولمق معناسنه در يقال ذلّ الرجل ذلّا وذلالة وذلّة ومذلّة وذلالة من الباب الثانى اذا هان وقوله
تعالى ولم يكن له ولىّ من الذلّ اى لم يتخذ وليا يعاونه ويحالفه لذلته به وهو عادة العرب يعنى عادت عرب بودر كه
حين حاجتده دفع طارقهٔ ذلت وجلب رافقهٔ عزّ ومنعت قصديله معاضدت ومعاونت ايلمك ايچون بربريله
تحالف وتعاهد ايدوب احدهما آخره ولىّ ومعين اولورلر لكن حضرت عز يز مطلق جلّ شانه وعز سلطانه
اول رسمه يار و ياوردن مستغنى وجمله يه معين ومغنى در (الذليل) امير وزننده (والذلال) كبار وزننده معناى
مزبوردن وصفدر باب رابع مجراسنده در خوار وحقير آدمه دينور ذليلك جمعى ذلال در ذالك كسريله واذلاء كلور
واذلّه كلور اجله وزننده وقولهم ذلّ ذليل اى مذلّ او مبالغة تفسير اوّل اليم كيبدر كه مولم معناسنه در (الاذلال)
همزه نك كسريله ذليل ايلمك معناسنه در يقال اذلّه اذا صيره ذليلا و برآدمك قرناء واصحابى ذليل اولمق معناسنه در
يقال اذلّ فلان اذا صار اصحابه اذلّاء و برآدمى ذليل بولمق معناسنه در يقال اذلّ فلانا اذا وجده ذليلا (الاستذلال)
ذليل ايلمك معناسنه در يقال استذلّه اى ذلّله و برآدمى ذليل وخوار كورمك معناسنه در كه خوار سيمق تعبير اولنور
يقال استذلّه اذا رآه ذليلا وسركش دوه رام اولمق ايچون ارقه سنى قاشيوب كنه لرنى آيرتلمغله اوخشامق معناسنه در
يقال استذلّ البعير الصعب اذا نزع القراد عنه ليستلذ فيأنس به (الذلّ) ذالك ضمى وكسريله يواش ورام وآسان
اولمق معناسنه دركه صعوبت وسركشى مقابليدر يقال ذلّ البعير ذلّا وذلّا من الباب الثانى ضد صعب فهو
ذلول پس يالكز ضمله حقارتده وضمّ وكسرايله سهولتده مستعملدر وذلّ ذالك كسريله اسم اولور مذلّل
معناسنه دركه كثرت تردّد ايله چكنوب آسانلق پيدا ايلمش واضح وكشاده يوله اطلاق اولنور يقال ركبوا ذلّ
الطريق اى محجته ورفق ورحم وملايمت معناسنه در بونده ضمله ده جائزدر وقرئ بهما قوله تعالى (واخفض لهما
جناح الذلّ الايه والمعنى لن وارفق وارحم وانقد لهما وعلى قول ذالك كسريله ذلول ماده سندن مصدردر
يواش ورام اولمق معناسنه در ضمله معانىٔ مزبوره ده خاص در (الذلول) صبور وزننده مادّهٔ ثانيه دن وصفدر
يواش ورام ومنقاد اولان انسان وحيوانه دينور سركش مقابليدر جمعى ذلل كلور ضمتينله واذلّه كلور اعزّه وزننده
يقال دابة ذلول ضد صعب (التذليل) تفعيل وزننده ذليل ايلمك معناسنه در يقال ذلّله بمعنى اذلّه وآغاجك
سالقملرى اشاغى صارقوب صالنمق على قول جمله سى برابر وهموار صارقمق معناسنه مستعملدر كه اخذى سهولتلو
اولور يقال ذلّل الكرم على المجهول اذا دليت عناقيده او سوّيت وخرما اغاجنك سالقملرنى صارقوب دوشمامك
ايچون دالّلرى اوزره وضع ايلمك معناسنه دركه بونده بنامى سلب ايچوندر ومعلوما ومجهولا جائزدر يقال
ذلّل النخل اذا وضع عذقها على الجريدة لتحمله (الاذلال) همزه نك فتحيله ذلّ كلمه سندن جمعدر كذالك كسريله در
مجارى ومسالك معناسنه مستعملدر سهولت معناسندن مأخوذدر نته كه ذكر اولندى يقال امور الله جارية اذلالها وعلى
اذلالها اى على مجاريها يعنى مسالكها وطرقها وحال وشان معناسنه مستعملدر يقال دعه على اذلاله اى حاله ووجه
وسمت واسلوب معناسنه مستعملدر بو ايكى معناده مفردى مسموع دكلدر يقال جاء على اذلاله اى على وجهه وذلاذل
معناسنه در (الذلاذل) سلاسل وزننده (والذلذل) (والذلذلة) ذال اولاك ولاملرك فتحى وذال ثانيه لرك كسريله
(والذلذل) علبط وزننده (والذلذلة) علبطه وزننده (والذلذل) هدهد وزننده (والذلذل) زبرج وزننده
(والذلذلة) زبرجه وزننده كوملك مقوله سى ثوبك اوزون اولمغله يره قريب صارقان اتكلرى اوجلرينه دينوركه

صسوب طورر وذلاذل وذلذلات هدهدات وزننده وذلیذلات مصغر بنیه سیله اذلال کبی برسمته کیدوب کسلان
یار مجلسده‌ا ولان ناسك اواخر ینه اطلاق اولنور یقال هم اذلال الناس وذلاذلهم وذلذلاتهم وذلیذلاتهم ای اواخرهم
(الدلولی) صبوری وزننده خوشخوی وملایم مشرب حلیم ومتحمل آدمه اطلاق اولنور جمعی ذلولیوندر یقال هو ذلولی
ای الحسن الخلق الدمیثه (عیر المدلة) سیر المحله وزننده حقارت اشکی دیمکدر بو مناسبتله قازغه اطلاق اولنور
وجودی خاکسار وکردنی مغلول وباشندن همیشه طوقق اکسك اولمز یقال هو کعیر لمذلة ای الوتد مترجم دیر که
بو زمینه اشبو بیت فارسی نه کوزل ملایمدر * دشمنانت همچو میخ خیمه می خواهم ترا * تن بخاك وسر بکوب ور یسمان در
کردن نیست * (التذلذل) تزلزل وزننده برنسنه سلپوك وصارقق اولمغله بری اوته اوینایوب مضطرب اولمق
معناسنه‌در یقال تذلذل الشیء اذا اضطرب واسترخی (الاذلیلاء) احلیلاء وزننده سرعتله یوریمك معناسنه‌در
یقال اذلولی الرجل اذا اسرع (الذمیل) امیر وزننده دوه قسمنك یورویشندن برکونه یورویشه دینور که کندی
قولاینه طبیعتجه ملایم یوریمسندن عبارتدر علی قول عنق مرتبه‌سندن که آدیملری آچوب بیونلرنی اوزاده‌رق
صوکبی اشمکدن عبارتدر زیاده ومتجاوز اولان یوریمسنه دینور یقال سار البعیر سیرا ذمیلا وهو السیر اللین
ما کان اوفوق العنق وذمیل مصدر اولور کاسیذکر (الذمل) رمل وزننده (والذمول) شمول وزننده (والذمیل)
امیر وزننده (والذملان) جولان وزننده دوه‌سیر ذمیل ایله یورویوب کتمك معناسنه‌در یقال ذمل البعیر ذملا
وذمولا وذمیلا وذملانا من الباب الثانی والاول اذا سار ذمیلا (الذمول) صبور وزننده وصف مذکور اوزره
یورر اولان ناقه‌یه دینور جمعی ذمل‌در ذالك ضمیله فعول بمعنی فاعلدر (التذمیل) تفعیل وزننده دوه‌یی سیر ذمیل ایله
شتاروب یوریتمك معناسنه‌در تقول ذملت البعیر اذا حملته علی الذمیل (الذمیلة) سفینه وزننده یوریمکدن درمانده
اولمش دوه‌لره وناقه‌یه وصف اولور یقال ابل وناقة ذمیلة ای معییة (ذامل) (وذمیل) زبیر وزننده اسامی ناسدندر
الذمحلة دحرجه وزننده ومرادفیدر دحله کبی یقال ذمحل الحجر اذا دحرجه (الذال) حروف هجادن حرف
معروفه‌در مصغرنده ذویله دینور (التدویل) تفعیل وزننده ذال حرفنی یازمق معناسنه‌در تقول ذوّلت ذالا
اذا کتبت الذال (الذویل) امیر وزننده قوریمش اوتلق ومیوه مقوله‌سنه دینور یقال نبت ذویل ای یبیس
(الذهل) اهل وزننده (والذهول) شمول وزننده برنسنه‌یی قصدا اونودرکبی ترك ایلمك معناسنه‌در علی قول مشغولیت
سببیله غفلت ایدوب اونتمق یاخود الفتندن بالکلیه خاطری فارغ وآزاده قلمق معناسنه‌در یقال ذهله وذهل عنه
ذهلا وذهولا من الباب الثالث اذا ترکه علی عمد او نسیه لشغل او هو السلو وطیب النفس عن الالف وذهل ذالك
فتحی وضمیله کیجه‌دن برساعته دینور یقال جاء بعد ذهل من اللیل ای ساعة (الدهلول) بهلول وزننده یوکرك
صوی آته دینور یقال فرس ذهلول ای جواد (الذهل) ذالك ضمیله شجر بشام اسمیدر که حجازی برشجردر
عراق ومصرده دخی اولور حالا بلسان یاغی دیو کتوردکلری اندن سیلان ایدن رطوبتدر وذهل بن شیبان برقبیله‌در
یحیی الحافظ وقول صحیح اوزره صاحب المذهب امام احمد اول قبیله‌دندر واما قاضی ابو الطاهر الذهلی
سدوسیدر یعنی سدوس بن شیبان بن ذهل نسلندندر (ذهیل) زبیر وزننده ابن عطیه‌در وذهیل بن عوف تابعیندندر
(الذهلان) ذالك ضمیله که تثنیه‌در ذهل بن شیبان ایله ذهل بن ثعلبة بن عکابه مراد اولور وذهلان عثمان وزننده
اسامیدندر (الذیل) لیل وزننده هر شیئك آخر وانجامنه دینور ومنه یقال جاء فی ذیل الناس ای فی آخرهم ویقال
هو ذیل القوم ای آخرهم وذیل الازار وذیل الثوب اتکلرندن عبارتدر دامن معناسنه یقال جرّ ذیله وهو ما جرّ
من ثوبه وذیل الریح روزکارك قوملقده صدمه سندن ناشی اتك سپورندیسی شکلنده ظاهر اولان اثر ونشانه‌یه
اطلاق اولنور کویا که اتکله سپوریلوب چکلمش طرزنده برصورت اولور وذیل الدابة حیوانك قویرغندن
عبارتدر یاخود یره طوغری صارقان قیللر وجنه اطلاق اولنور یقال فرس طویل الذیل ای الذنب او ما اسبل منه
وذیل کلمه‌سنك جمعی اذیال وذیول واذیل کلور وذیل مصدر اولور ثوب اتکلی اولمق معناسنه یقال ذال الثوب
ذیلا من الباب الثانی اذا صار له ذیل وحیوان قویرغنی یوقری قالدرمق معناسنه مستعملدر یقال ذال بذنبه
اذا شال وبرکسنه ناز وفخر ایله اتکلرنی سوریوب صالنه‌رق یوریمك معناسنه‌در یقال ذال فلان اذا تبختر فجر ذیله
وعورت وناقه زبون لیوب هزاله وغرامق معناسنه‌در یقال ذالت المرأة والناقة اذا هزلت وبرنسنه خوار وبیمقدار
اولمق معناسنه‌در یقال ذال الشیء اذا هان وبرآدمك حالی اچقلامق معناسنه مستعملدر یقال ذالت حاله
اذا تهلت لضعفت وبرآدمه کستاخانه لاابالی معامله ایلمك معناسنه‌در یقال ذال الیه اذا انبسط یعنی تبسط غیر محتشم
(الاذیال) همزه‌نك کسریله که اصلی اوزره‌در (والاذالة) اماله وزننده بودخی لباس اتکلی اولمق معناسنه‌در یقال

اذيل الثوب اذا اصارله ذيل واذاله عورتى ياخود ناقه يى ز بونلدوب مهزول ايلمك معناسنه در تقول اذلت المرأة والناقة
اذاهزلتهـا ودآبه وعبيد وخدمتكار مقوله سنه خوشجه رعايت وتيمار ايتيه رك دائما قوللنمغله ز بونو بيمجـال
ايلمك معناسنه در تقول اذلتـه اى اهنته ولم احسن القيـام عليه وخاتون يشمغى يورتندن صـاليورمك معناسنه در
يقـال اذالت القنـاع اذا ارسلـته (التـذايل) تفـاعل وزنـنـده برآدمـك حالى اشـاغيلـيوب الچقـلامق
معناسنه در يقـال تذايلت حاله اذا تواضعت (التذيّل) تفعل وزنـنـده برآدمه انبساطله كستاخانه معـامله ايلمك
معنـاسنه در يقـال تذيّل اليه اذا انبسط وصـالنمق معنـاسنه در يقـال تذيّل فلان اذا تبختر (الذائل) نسب
اوزره در اوزون قويرقلى حيوانه ديـنـور يقـال فرس ذايل اى ذوذيل وذائل وذائله اوزون اتكلى زرهه دينور
كاسيذ كر وانجـه ولطيف ونازك كـنردنه وصف اولـور يقـال خلق ذائل اى رقيق لطيف شـارح ديركه
طوليت دخى معتبردر نتـه كه محكمده مع طول قيديله مقيددر (الذيّال) شدّاد وزنـنـده قويرغى پك اوزون حيوانه
وصف اولور ياخود بويى وقويرغى اوزون اولان كريملوآته وصف اولور يقـال فرس ذيّال اى الطويل الذيل
او الطويل القـامة الطويل الذيل وصـالنه رق يورر اولان عشوه لو آته ديـنـور يقـال فرس ذيّال اى المتبختر
فى مشيه (المـذالة) ميمك ضمـيله بودخى اتكلو زرهه ديـنـور يقـال درع ذائل وذائلة ومـذالة اى طويلة
وجاريه يه اطلاق اولنور خدمتله امتهان اولنديغيچون ومنه المثل*اخيل من مذالة*اى الامة يعنى فى ذاتهـا
خوار ومهـان ايكن كبروذ ماغندن ناشى بنه ادا وخرامى الدن قومـيـان جاريه دن دخى مدتغدر بومثل ذاتنده
دنى وحقير ايكن كبرونخوت صتان ياد كار حقنده ايراد اولنور (المذيّل) معظـم وزنـنـده (والمتذيّل) پك مستعمل
ومبتذل نسنه يه ديـنـور كه صقلنوب تقيد اولنمزاوله ايش اثوابى كبى يقـال شئ مذيّل ومتذيّل اى متبذل ومذيّل
اوزون اتكلى ثوبه ديـنـور يقـال ثوب مذيّل اى طويل الذيل (ذوذيل) شيبان نام كسـه نك فرسى لقبيدر (الاذيال)
همزه نك فتحـيله ذيلك جمعيدر كه اتكلر ديمكدر بومعنادندر كه اواخر ناسه اذيال اطـلاق اولنور تقول جائنـا
اذيال الناس اى اواخر منهم (المتذيلة) اسم مفعول بنيه سيله جزؤيجه يغمور چسنديسى اوغرامش ارضه دينور
يقـال ارض متذيلة اذا اصابهـا لطخ من مطر ضعيف (المذال) محال وزنـنـده عروضيون اصطلاحنده بحر
بسيطك و بحر كاملك آخر بيتنده واقع شول وتدينـه اطلاق اولنور كه اكا بر حرف زياده قلنمش اوله كويا كه حرف
مزبور ثوبك اتكى منزلنده اولور مثلا متفاعلن ومستفعلن متفاعلان ومستفعلان اولور وعلت مزبوره يه اذاله
وتذييل دخى ديرلر فصـــــــــــل الراء (الرأل) رانك فتحى وهمزه نك سكونيـله دوه قوشى ياوريسنه ديـنـور
على قول بريللق اولانـنه ديـنـور مؤنثى رألة در جمعى ارؤل كلور افلس وزننده ورئلان كلور رانك كسريله ورئال ورئاله
كلور رالرك كسريله (المرئلة) محسنه وزنـنـده ياوريلى اولان دوه قوشنه دينور يقـال نعـامة مرئلة اى ذات رئال
(الرائول) فاعول وزنـنـده طوار قسمنده ظهور ايدن آرتق ديشه ديـنـور كه ديشلرينك كير وسنده چقـار اريه يى
خوشجه قيرمبوب ايصلادر كسر ايتمد كجه يمى ايوجه يه مز يقـال فى اسنـان الدابة رائول اى زيادة ورائول آتك
آغزى كپوكنه ديـنـور ياخود سالـيـارنه ديـنـور (الرؤال) غراب وزننده بودخى آتك اغزى كپوكنه ياخود سالـيارنه
دينور (رألان) سحبـان وزننده اسامى ندرجابر بن رألان برشاعردر طى قبيله سندن سنبس نام جماعتدندر نسبتنده
رألانى ديـنـور (ذات الرئال) رانك كسريله برچمنزارك اسمـيدر (جو الرئال) برموضعدر (الرئال) رانك كسريله
رئل لفظنك جمعيدر كه ذكر اولندى وفلكده دوه قوشى ياوريسنك صورتنده نيچه كواكبه اطلاق اولنور (الاسترأل)
اوتلر دوه قوشى ياوريسنك بيونلرى كبى اوزايوب بو يلنمق معناسنه در يقـال استرأل النبات اذا طال ودوه قوشى
ياوريسنك ديشلرى بيومك معناسنه در يقـال استرألت الرئلان اذا كبرت اسنانهـا (المرائل) مجاور وزننده جست
وچابك انسان وحيوانه ديـنـور مرائله دن اسم فاعلدر رأل معناسندن متصرفدر ومنه يقـال مرّ فلان مرائلا
اى مسرعا (الرأبلة) دحرجه وزنـنـده اياغى طـاشلر قش كبى برطرفه طوغرى يمـانوب صرصله رق يوريمك
معناسنه در يقـال يرأبل فلان رأبلة اذا كان يمشى متكفئا فى جانبه كانه يتوجى وخبث ومكر وفند ودها معنـاسنه در
يقـال فعل ذلك من رأبلته اى من دهاه وخبثه (الرئبـال) قرطـاس وزنـنـده ارسلانه دينور وقورده ديـنـور
وشول آدمه دينور كه انانك يالكزجه وادى كندى اوله كنديدن غيرى قرنداش تولد ايلمامش اوله و بور باعيدر
و بعضـامهموزاولمزجمعى رآبل در نوافل وزنـنـده ورأبيل در مصابيح وزنـنـده (الترأبل) تدحرج وزنـنـده نيچه كسـه لر
اوغر يلق ايلمك عـلى قول باشبوغسز بكه باشلرينه پيـاده جه چته يه كيدوب چاپل ايلمك معناسنه در يقـال ترأبلوا
اذا تلصصوا اوغزوا على ارجلهم وحدهم بلا وال عليهم (الربلة) رانك فتحى و بانك سكونيله وفتحـاتله مطلقا

كوده ده اولان قالين وقباانه دينور على قول او يلغك ايچ يوزينك اتنه دينور كه قبا ات تعبير اولنور باخود
خيوانك ممه سيله فرجى چوره سنده اولان اته دينور (الربلة) فرحه وزننده (والربلاء) حمراء وزننده او يلقلرينك
قبا اتلرى بيولك اولان على قول سموزلكدن قصيقلرى طاره جق وصيق اولان عورته دينور يقال امرأة ربلة
ور بلاء اى عظيمة الربلات اورفغاء (الربالة) سحابه وزننده كوده نك اتنك چوقلغنه دينور يقال فيه ربالة اى كثرة اللحم
فى بدنه (الربلة) عبله وزننده (والمتربلة) متجملة وزننده كوده سى اتلو سموز عورته دينور يقال هى ربلة ومتربلة
اى كثيرة اللحم (الربيلة) سفينه وزننده سموزلكه دينور يقال فيها ربيلة اى سمن وخوش و بى تعب ديرلكه ورفاه
وخصب ورخايه دينور يقال هو فى ربيلة من العيش اى خفض ونعمة (الربل) حبل وزننده ناس چوغالمق
على قول بر آدمك اموال واولادى فراوان اولمق معناسنه در يقال ربل القوم ربلا من الباب الاول والثانى اذا كثروا
او كثراموالهم واولادهم ور بل شول جنس نبات وشجره دينور كه اواخر صيفده خزان اولدقدنصكره يغمورسز
كيجه لرك سرينلكيله يكيدن يپراق آچاراوله جمعى ربول در و يقال ربل ار بل مبالغة (التربل) تفعل وزننده
خيوان ربل ديدكلرى نبات مرقومى اكل ايلمك معناسنه در يقال تربل الظبى اذا اكل الربل ونبات وشجر
ربل اخراج ايلمك معناسنه دركه اواخر صيفده برودت ليالى ايله يكيدن يپراقلر آچوب يشرمكدن عبارتدر
يقال تربل الشجر اذا اخرج الربل وبو لازميله تفسيردر وتربل بر آدم طوار ينه ربل اوتلاتمق معناسنه در يقال
تربل القوم اذا رعوا الربل وشكاره دورشمك معناسنه در يقال تربل فلان اذا تصيد وربل نباتنى اراشدرمق
معناسنه در يقال تربل الرجل اذا تتبع الربل (التربيل) تفعيل وزننده (والاربال) همزه نك كسريله يرربل
ديدكلرى نبات بتورمك باخود نبات مذكورى چوق اولمق معناسنه در يقال ربلت الارض واربلت اذا انبتت
الربل اوكثر ربلها (المربال) ربلى چوق يره دينور يقال ارض مربال اى كثيرة الربل (الربيل) اميروزننده
يالكزجه كزن اوغرى يه دينور يقال هو ربيل اى لص يغزووحده (الريبل) حيدر وزننده اتنه طلوتر ونرم ونازك
بدنلو خاتونه دينور (الريبال) رانك كسريله ارسلا نه دينور و بو يلو اولوب كثرتندن برى برينه صارمشق
اولان اوتلغه دينور ومهموزى عنقريب ذكر اولندى وزبون وضعيف اختيار آدمه دينور (اربل) اثمد وزننده
موصل قربنده بر بلده در وديار شامده صيدا نام شهرك اسم قديميدر (ربال) سحاب وزننده اساميدندر
حفص بن عمرو بن ربال الربالى محدثيندندر (الربل) فتحتينله برجنس نبات آديدر كه رنكى يك قويو يشل اولور
مصردیارندن بلبيس توابنده كثيردر اندن ايكى درهم مقدارى انكرك لسعنك ترياقيدر تركيده يبان پلينى
ديدكلريدر كه افستين بريى اطلاق اولنور رتبيل مكيت وزننده جال اسدى نام كمسه نك قرنداشيدر كه ملحمهٔ
قادسيه ده ايكيسندن دخى آثار عظيمه سمرزدهٔ ظهور اولمشدر (تربل) تنصر وزننده بر موضعدر (الارتبال) افتعال
وزننده بر آدمك مالى بوكتلنوب فراوان اولمق معناسنه در يقال ارتبل ماله اذا كثر (الربحل) حاى مهمله ايله قطروزننده
طقناز كوده لو اتنه طلو اوزون بويلو كشى يه دينور على قول خلقت واندامى تام وكامل اولانه دينور وعلى رأى عظيم
الشان آدمه دينور مغنيين او لينه كوره دوه قسمنده دخى مستعملدر (الربحلة) قطره وزننده اتنه طلو ايرى وجودلى اندام
واعضاسى خوب وزيبا اوله رق اوزون بويلو عورته دينور يقال جارية ربحلة اى ضخمة جيدة الخلق طويلة
(الرتبيل) تاى فوقيه ايله جعفر وزننده بودوره دينور و بر رجل اسميدر وصالح بن رتبيل كه رانك ضميله در محدثيندندر
(الرتل) فتحتينله برنسنه انجودزيسى كبى وجه لطيف واسلوب متناسب اوزره منتظم ومرتب اولمق معناسنه در
يقال رتل الشئ رتلا من الباب الرابع اذا تناسق وانتظم حسنا وديشلر انجو كبى آق وبراق وآبدار اولمق معناسنه در
يقال رتل الثغر اذا كان ابيض كثير الماء ورتل مبالغة وصف اولور خوش ودلكش وروشن كلامه دينور يقال
كلام رتل اى حسن ومطلقا خوش و پاكيزه واطيف نسنه يه دينور و يك صيق اولميوب سيركجه اوله رق آق
و براق وآبدار اولوب انجودزيسى كبى هموار ونازك ديزلمش ديشلره دينور يقال ثغر رتل اى مفلج حسن التنضيد
شديد البياض كثير الماء (الرتل) كتف وزننده وصفدر لطيف ودلكش وخوش آينده كلامه دينور ومطلقا
خوش و پاكيزه نسنه يه دينور وانجو كبى هموار ديزلمش آق وآبدار ديشلره دينور وصوغوق صويه دينور يقال ماء
رتل اى بين الرتل بارد (الترتيل) تفعيل وزننده كلامى پولو برنده كوزل واويغون نظام لطيف اوزره تأليف وترتيب
ايلمك معناسنه در يقال رتل الكلام اذا احسن تاليفه شارح ديركه ترتيل قرآن بوندن مأخوذدر كه قرأنى دانه دار
وروشن وتأنى وتأمل ايده رك آهسته آهسته اوقومقدن عبارتدر (الترتل) تفعل وزننده سوزى عجله سويليوب
تأنى وتدبر ايده رك سويلمك معناسنه در يقال ترتل فى الكلام اذا ترسل (الرتيلاء) مصغر بنيه سيله ومد وقصر ايله

هوام

هوام وحشرات ارضیه‌دن برجانوردر که اشهری ذباب کبیر شکلنده اولوب دائما چراغ اطرافنده طیران ایدر ترکیده
کلبك تعبیر ایدرلر و بر نوعی اولور که سیاه اولوب الاجه بکلری اولور و بر نوعی اولور که صاری وخرده تویلری اولور
جمیع جنسی زهرناك اولمغله لسعی مورم ومولم در بو جانور عنکبوت جنسندن بونی تعبیر ایتدکلری جانوردر که
صاری وسیاه قسمنك زهری عقرب قدر مؤثر و بعضا قتال اولور ورتیلاء برجنس نبات اسمیدر که چیچکی ضو صنام
چیچکنه شبیه اولور ذکر اولنان جانورك وعقربك صوقدیغی یره مفیددر (الراتلة) بو دور آدمه دینور (الارتل)
احمر وزننده طلاقتله تکلم ایدمیوب طوتقون طوتقون سویلیان آدمه دینور یقال رجل ارتل ای ارتة (الرجل)
رانك فتحی وجیمك ضمی وتخفیفا سکونیله معلومدر که نوع انساندن انجق بلوغ وشبابیت کرته‌سنه وارمش ارککه
دینور اطفال وصبیانه اطلاق اولنمز فارسیده مردم و ترکیده ارکشی تعبیر اولنور علی قول تو لد ایلدیکی ساعتده
رجل اطلاق اولنور مصغرنده رجیل دینور ورویجل دینور غیر قیاس اوزره ورجل چوق جماع ایدن آدمه
اطلاق اولنور یقال هو رجل ای کثیر الجماع و پیاده‌یه دینور راجل معناسنه وکامل ومروتی تام آدمه اطلاق
اولنور یقال هذا رجل فی الرجال ای کامل ورجل کلمه‌سنك جمعی رجال ورجالات کلور رانك کسریله ورجله کلور
رانك فتحی وجیمك سکونیله ورجله کلور عنبه وزننده ومرجل کلور میمك وجیمك فتحیله واراجل کلور اراذل وزننده
ومؤنثنده رجله دینور ها ایله شارح دیر که اولا رجالات رجالك جمعیدر که جمع الجمع اولور ثانیا مؤنثه رجله اطلاقی
علی الاطلاق دکلدر بلکه اوضاع واطوارنده رجاله شبیه اولان خاتونله مقیددر که ارککسی قادین تعبیر اولنور
واقعا مفردات راغبده بو یلجه مرسومدر (الترجل) تفعل وزننده خاتون بعض اوضاع واطوارنده ارککسی اولمق
معناسنه‌در یقال ترجلت المرأة اذا صارت کالرجل و پیاده اولمق معناسنه‌در یقال ترجل الرجل اذا رکب
رجلیه وچقماغی ایاقلرك آلتنه آلمق معناسنه‌در ارتجال ماده‌سنده تفصیل اولنور یقال ترجل الزند اذا وضعه
تحت رجلیه وکونش یوکسلوب کوندز تمام روشن اولمق معناسنه‌در یقال ترجل النهار اذا ارتفع مؤلف بونی
تکرار ایلمشدر وایپسز وکندسز ایاقله قیویه اینمك معناسنه‌در یقال ترجل البئر وفی البئر اذا نزل یعنی من غیران یدلی
و پیاده یوریمك معناسنه‌در یقال ترجل فلان اذا مشی راجلا (الرجولیة) (والرجلة) (والرجلیة) رانك ضمیله
(والرجولیة) رانك فتحیله مصدرلردر و بونلردن فعل متصرف اولمز ارلك معناسنه یقال رجل بین الرجولیة والرجلة
والرجلیة والرجولیة (الارجل) افضل وزننده زیاده‌سیله اردیمکدر یقال هو ارجل الرجلین ای اشد هما (المرجل)
محسن وزننده دائما ارکك طوغورر اولان خاتونه دینور یقال امرأة مرجل ای مذکر (المرجل) معظم وزننده
شول قماشه دینور که انده رجال صورتلری نقش وتصویر اولنمش اوله یقال برد مرجل اذا کان فیه صورة الرجال
شارح دیر که مؤلف بونی تکرار ایلمشدر زیرا قریبا والمرجل المعلم دیدیکی بو اوله جقدر لکن معلم ونجفلی توب
دیمك اولمغله تکرار دکلدر حتی ذکری آتی رحل ماده‌سنده مؤلف اشراب ایلمشدر ومرجل برایاغندن بوزلمش
وصو یاسش اولان طلومه دینور وخمر ایله طلو طلومه دینور ویرده قنادلرینك اثر ونشانه‌لری اولان چکرکه‌لره
دینور (الرجل) رانك کسریله طپوقدن اشاغی ایاغه دینور قدم معناسنه علی قول او یلغك دبندن که قالچه
باشیدر اشاغی طبانه وارنجه اطلاق اولنور جمعی ارجل کلور افلس وزننده وعربلر هو قائم علی رجل دیرلر برامر
عظیم تحدث واصابت ایلدکده قطعا متغیر ومتأثر اولمیوب اکا مقاومته ابتدار ایدر دیجك یرده ورجل برنسنه‌نك
بر بلوکنه اطلاق اولنور یقال هو رجل منه ای طائفة وطلومك یاریسنه قدر طلو شراب وزیت مقوله‌سنه
اطلاق اولنور وچکرکه سربه‌سنه دینور بونك لفظندن مفردی یوقدر نته که عانه کبی که حمار خرکله‌سنه دینور
وخیط کبی که دوه قوشی سوریسنه دینور وصوار کبی که صغر سوریسنه دینور جمعی ارجال‌در ورجل
ایاق طونك پاچه‌سنه دینور و برنسنه‌ده اولان حصه ونصیبه اطلاق اولنور یقال له رجل فیه ای سهم
وچوق او یو یان او یقوجی آدمه اطلاق اولنور نوءوم معناسنه و یاز وسز ساده کاغده دینور وفقر
وفاقه و بؤس وشدت معناسنه مستعملدر وانسان نجسنه دینور قاذوره معناسنه وعسکره اطلاق اولنور
وسبق وتقدم معناسنه مستعملدر تقول الرجل لی ای التقدم بو معنالرده جمعی ارجالدر ورجل بر آدمك
عهد وزماننه اطلاق اولنور حیاتی تصوریله مبنی‌در یقال کان ذلك علی رجل فلان ای فی حیاته
وعلی عهده (رجل الغراب) بر نباتدر غراب ماده‌سنده بیان اولندی و برکونه باغه اطلاق اولنور که آنکله ناقه‌نك
ممه‌سنی بند ایدرلر یاوری امسون ایچون واصلا منحل اولمز (رجل القوس) یایك اشاغی کوشه‌سنه اطلاق
اولنور ومنه یقال فلان لا یعرف ید القوس من رجلها ای سیتها العلیان من السفلی ورجل البحر دکزك کورفزنه

طلاق اولنور خليج البحر معناسنه ورجل السهم اوقك ايكى اوجلرندن هر برينه اطلاق اولنور ورجل الطائر
ادويه مخصوص بركونه داغلغى اسميدر ورجل الجراد بقلهٔ يمانيه يه شبيه برنباتدر كه زرنب اطلاق اولنان
نبات اوله جقدر تركيده چكر كه اياغى تعبير اولنور (الارجل) اكمل وزننده زياده سيله اردبمكدر يقال هوارجل
الرجلين اى اشدهما واياغى بيوك آدمه دينور يقال رجل ارجل اى عظيم الرجل و براياغى بوكرينه قدر سكيل
اولان آته دينور كه غير مطبوع عدر مكر آلننده دخى درهم قدر بياض اوله مؤنثى رجلاءدر يقال فرس ارجل اذا كان
فى احدى رجليه بياض يعنى الى الخاصرة (الرجل) فتحتينله برآدم پياده اولمق معناسنه در يقال رجل الرجل
رجلا من الباب الرابع اذا لم يكن له ظهر يركبه يعنى فيمشى على قدميه ودابه نك براياغى بوكرينه قدر سكيل اولمق
معناسنه درنته كه وصفى ذكر اولندى يقال رجلت الدابة اذا كان بياض فى احدى رجليه يعنى الى الخاصرة ودوه نك
ياورى يعنى هر قچن ديلرسه اناسى امسون ديو اناسيله صالبورمكه دينور كذلك اوغلاق وقوزى مقوله سنده دخى استعمال
اولنور وذكر اولان ياورى يه ده رجل اطلاق اولنور كما سيذكر وتقول العرب ارتجل رجلك اى عليك شانك فالزمه
يعنى مسببا اولان ياورى حيوانلركى صاليورميوب بغله ديمكدر دائما كندى حال وشانكه مقيد ومشغول اولوب
امورى مضبوط قيل پريشان ومسبب ايلمه ديمكدن كنايه در وصاچ وصقالنه قيورجق ونه كوشك طوغرى اولمق
معناسنه دريقال رجل الشعر اذا كان بين السبوطة والجعودة و بو معناده وصف اولنور كما سيذكر واو يلسى صاچ
صاحبنه ده اطلاق اولنور وايلق وخركله ايچره مسيبا صاليورلمش آته دينور واول رسمه آت سور يسنده دخى
استعمال اولنور وصف بالمصدر اولمغله افراد وجمعى مساويدر يقال فرس رجل اى مرسل على الخيل وكذا
خيل رجل ويقال بات الحصان برجل الخيل (الراجل) (والرجل) ندس وزننده (والرجل) كتف وزننده
(والرجيل) اميروزننده (والرجل) شكس وزننده (والرجلان) سحبان وزننده پياده آدمه دينور راجلك جمعى
رجال كلور قائم وقيام كبى ورجاله كلور رانك فتحى وجيمك تشديديله ورجّال كلور رمّان وزننده ورجالى كلور رانك ضمى
وجيمك تخفيفيله ورجالى كلور رانك فتحيله ورجلى كلور سكرى وزننده بونك اوچيده رجلان لفظنك جمعيدر
ورجلان كلور رانك ضميله راكب وركبان كبى ورجله كلور رانك ضميله ورجله كلور رانك كسريله وارجله كلور رغيف
وارغفه كبى واراجل واراجيل كلور (الرجلة) رانك فتحيله وكسريله پك يوريمكه دينور يقال ماهذه الرجلة والرجلة
اى شدة المشى وعند البعض رانك ضميله يوريمكده طياناقلغه دينور كه يوريكنلك تعبير اولنور يقال هوذورجلة
اى قوة على المشى (الرجلى) سكرى وزننده ومد ايله ده جائزدر شول طاشلغله دينور كه بغايت صرپ ودرشت اولمغله
طوار ابشليه مديكندن ناچار انوب پياده جه مشى اولنور اوله على قول چاقرچقور اولميوب كرچه دوزجه اوله لكن
سكستان اوله يقال حرة رجلى ورجلاء اى خشنة يترجل فيها ومستوية كثيرة الحجارة (الارتجال) افتعال وزننده
ترحل كبى چقماغى اياقلرى آلتنه وضع ايلمك معناسنه در يقال ارتجل الزند اذا وضعه تحت رجليه اعراب طائفه سى
چقماغى اغاجدن اتخاذ ايلمريله يوقريه كلنى اليله طتوب اشاغيسنى اياغى آلتنه وضع ايده رك چقارلر وارتجال
قيون مقوله سى حيوانك اياقلرينى بغلمق على قول بعد الذبح اياقلرندن آصمق معناسنه در يقال ارتجل الشاة اذا عقلها
برجليها او علقها برجلها وسوزى بالبداهه سويلمك معناسنه دركه تفكر وترتيب ايلمكسزين دفعى سويلمكدن عبارتدر
او يلسى آدمه حاضر جواب تعبير اولنور كويا كه يرندن حركت ياخود قعود ايتمكسزين راجلا يعنى قائما سويلمش
اولور بلا فيصل ديمكدن كنايه در يقال ارتجل الكلام اذا تكلم به من غير ان يهيأه و برآدم خودرأيلك ايدوب بركسه ايله
مشورتسز واسترشادسز عمل ايلمك معناسنه در يقال ارتجل برأيه اذا انفرد ومنه يقال امرك ما ارتجلت اى
ما استبددت فيه برأيك وآت اشكين ايله يورغه بيننده نقلامق معناسنه در يقال ارتجل الفرس اذا راوح بين العنق
والهملجة وقزغانده طعام طبخ ايلمك معناسنه در يقال ارتجل الطباخ اذا طبخ الطعام فى المرجل (الرجلة) غرفه
وزننده قوت مشى معناسنه دركه ذكر اولندى وآت قسمنك براياغنده بوكرينه قدر شامل سكيله دينور كه غير
مقبولدر نته كه وصفلرى ذكر اولندى يقال بالفرس رجلة وترجيل اى بياض فى احدى رجليه الى الخاصرة (الترجيل)
رجلة كبى اسمدر يقال به ترجيل اى رجلة وصاچ وصقال طرامق معناسنه در تقول رجلت الشعر اذا سرحته
وتقويت معناسنه مستعملدر كويا كه اياقلندرمش اولور يقال رجله اذا قواه (الرجل) رانك فتحى وجيمك سكونيله
خاتون ولدنى باشندن اول اياقلرى چقار اولديغى حالده طوغورمق معناسنه دركه ترس طوغورمق تعبير اولنور
يقال رجلت المرأة ولدها رجلا من الباب الاول اذا وضعته بحيث خرجت رجلاه قبل رأسه ورجل شكس كبى
وصف اولور نه قيورجق ونه دوز طوغرى اولان صاچه دينور فتحتينله ده لغتدر كه ذكر اولندى كما سيذكر ورجل

یاوری بی اناسنی دیلدکی وقتده امسون دیو برابرجه صالیورمك معناسنه در یقال رجل الفصیل اذا ارسله مع امه
لیرضع ماشاء وقوزی واوغلاق مقولەسی اناسنی اممك معناسنه در یقال رجل البهم امه اذا رضعها ورجل
صاچی نه قیورجق ونه دوز طوغری اولان آدمه دینور فتحتینله ده لغتدر که ذکر اولندی جمعی ارجال ورجالی کلور
سکاری وزننده یقال رجل رجل الشعر ورجله ای بین السبوطة والجعودة ورجل آیغر قسراغه اشمق معناسنه در
یقال رجل الفحل علی الفرس اذا نزاه (الرجیل) امیر وزننده راجل کبی یك یوریکن آدمه دینور روندە معناسنه
جمعی رجلی کلور سکری وزننده ورجالی کلور سکاری وزننده یقال رجل راجل ورجیل ای مشاء وطیانقلو صلب
ومتین آدمه دینور یقال هو رجیل ای صلب وایکی طرفی دخی بعید اولان مکانه اطلاق اولنور که مشی کثیره محتاج
اولور یقال مکان رجیل ای بعید الطرفین بوراده الطریقین نسخەلری غلطدر وشول آته دینور که پك چوق بنلمکله
پولاد کبی متانت پیدا ایدوب هر نقدر اتعاب اولنسه قطع ترلمیه تاتار آتلری کبی یقال فرس رجیل ای موطؤ کوب
لا یعرق وبالبد اهەسو یلنمش سوزه دینور یقال کلام رجیل ای مرتجل (الرجل) کتف وزننده رجل ورجل کبی
نه قیورجق ونه طوغری اولان صاچه دینور یقال شعر رجل ورجل ورجل ای بین السبوطة والجعودة وصاچی وجه
مذکور اوزره اولان آدمه دینور (الارجال) همزەنك کسریله یاوری دیلدکی وقتده اناسنی اممك ایچون بیله جه صالیورمك
معناسنه در یقال ارجل الفصیل اذا ارسله مع امه و برآدمه برنسنه ضمننده مهلت و یرمك یا خود پیاده قلمق معناسنه در
یقال ارجله اذا امهله او جعله راجلا (المرتجل) اسم فاعل بنیەسیله شول آدمه دینور که چکرکه سوریسنه اوغرادقده برازنی
طتوب کباب ایدر اوله یقال رجل مرتجل اذا کان یقع برجل من جراد فیشوی منها وچقماغی اللریله وایاقلریله طوتان آدمه
دینور (الرجلة) رانك کسریله یا اکز برچمزار ده وآغاچ خلقده عرفج دیدکلری شجرك منبتنه دینور که انده چوق نابت اولور
وقاره طاشلق تپەدن دوزاوه یه آقان صو اقندیسنه دینور جمعی رجل کلور عنب وزننده وحمض یعنی قوزی قولاغی
دیدکلری نباتدن برکونه نباته دینور وسموزاوته دینور فرفخ و بقلة الحمقاء دخی دینور پایکاهده بتمکله حماقته نسبت اولنمشدر
ومنه المثل * هو احمق من رجلة * بونده عامه احمق من رجله دیرلر ضمیر ایله (رجلة التیس) رانك کسریله کوفه ایله شام
بیننده برموضعدر (رجلة احجار) شامده برموضعدر (رجلتا بقر) حزن بنی یربوع اسفلنده برموضعدر (ذو الرجل)
لقمان بن توبه نام شاعرك لقبیدر (المرجل) منبر وزننده طراغه دینور یقال رجل شعره بالمرجل ای المشط
وطاشدن و باقردن مصنوع بیوك قزغانه دینور و یومذکردر یقال طبخ الطعام بالمرجل وهو القدر من الحجارة
والنحاس (التراجیل) تانك فتحیله کرفس دیدکلری سبزه یه دینور (الممرجل) اسم مفعول بنیەسیله شول ثوب
ونهالی و پرده مقولەسنه دینور که انده مرجل یعنی قزغان صورتلری نقش اولنمش اوله آج اعرابی طاقی
بوکونه قزغان وچمچه تصویر ایدرلر یقال ثوب ممرجل اذا کانت فیه صور المراجل (رجّال) شدّاد وزننده
ابن عنفوه در که درکاه حضرت رسالتپناهی یه بنو حنیفه ایله بیله جه وفود ایلدی بعده مرتد اولوب مسیلمه نام
کذابه اتباع ایلمکله ملحمه یمامه ده زید بن خطاب ك دلالت شمشیریله واصل سرمنزل سعیر اولدی بونی حای
مهمله ایله رسم ایدنلر وهم ایلمشدر ورجّال بن هند شاعردر (رجان) کتان وزننده اسامیدندر ابو الرجال سالم
بن عطا تابعی محدثدر والده سی عمره دن روایت حدیث ایلدی وعبید بن رجال شیخ طبرانی در (الرجیلاء) مصغر
بنیەسیله غمیصاء وزننده قیونلرك وکچیلرك پیدرپی یعنی طبقه طبقه طوغورملرینه اطلاق اولنور تقول العرب
اذا ولدت الغنم بعضها بعد بعض ولدتها الرجیلاء ورجیلاء رجلیون معناسنه در کما سیذکر (الراجلة) شول
بیوك قوچه دینور که چوبان اکا بعض اسبابنی تحمیل ایدر (المرجل) مقعد وزننده (والمرجل) منبر وزننده
برجنس یمنی قماش اسمیدر (الرجلیون) عربیون وزننده رجیلاء کبی سلفده برجماعتدر که آهو کبی یوکرك
ودونده اولملریله آتدن زیاده سکردرلر ایدی وانلر سلیك المقانب ومنتشر بن وهب الباهلی واوفی بن مطر
المازنی نام اشخاص ایدی مفردنده رجلی دینور که بغایت یوکرك دیمکدر (رجل) (ورجله) رانك کسریله
اسامیدندر (رجلاء) حمراء وزننده بنو سعید بن قرط یوردنده برصو آدیدر (رجل) عنب وزننده یمامه ده
برموضعدر (الراجل) پیاده یه دینور که ذکر اولندی وشول ناقه یه دینور که ممه سی بغلو اولمیوب یاوریسی
دیلدیکی وقتده امر اوله یقال ناقة راجل علی ولدها ای لیست بمصرورة (ذو الرجیلة) جهینه وزننده اوچ
کمسه نك لقبیدر که عامر بن مالك التغلبی وکعب بن عامر النهدی وعامر بن زید بن مناة در (الاراجیل) آوجیلره
دینور کویا که ارجله نك جمعیدر یقال هم اراجیل ای صیادون (الرحل) رانك فتحی وحای مهمله نك سکونیله
(الراحول) خاصة دوه قسمنك سمرینه و پالانه دینور جمعی ارحلدر فلس وافلس کبی ورحالدر رانك کسریله یقال

شدّ الرحل والراحول على البعير اى مركبه عليه ورحل انسانك مسكن ومأواسنه اطلاق اولنور يقال هذا رحل
فلان اى مسكنه و برآدمك مستصحبى اولان اسباب واثاثه اطلاق اولنور كه اوروبه وسپاهيلق تعبير اولنور يقال
القى رحله على رحل البعير وهو مايستصحبه من الاثاث (الرحالة) كتابه وزننده آتك ايرنه دينور يقال شدّ الرحالة
على الفرس اى السرج وعند البعض قلتاقسز اولان ايره دينوركه ساده جه كوندن اولور عربلر بورسمه ايرى
قوشى وقتنده قوللنورلر ورحاله عامر بن طفيلك فرسى اسميدر ومكرّر رحاله رحاله قيونى صاغمق ايچون چاغره جق
اصواتندندر (ذوالرحاله) معاوية بن كعب بن معاويه نك لقبيدر (الرحل) نحل وزننده دوه نك صرتنه پالان اورمق
معناسنه در يقال رحل البعير رحلا من الباب الثالث اذا حطّ عليه الرحل ورحل ورحيل برمنزلدن منزل آخره
كوچمك معناسنه در يقال رحل عن المكان رحلا ورحيلا اذا انتقل و بركسنه اوزره قلجله حواله اولمق معناسنه
مستعملدر كويا كه قلجى اوزرينه پالان كبى القايدر يقال رحل فلانا بسيفه اذا علاه (الارتحال) افتعال وزننده
بودخى دوه يه پالان اورمق معناسنه در يقال ارتحل البعير بمعنى رحله ودوه اصلا طورميوب يل كبى اشوب كتمك
معناسنه در يقال ارتحل البعير اذا سار ومضى و كوچمك معناسنه در يقال ارتحل القوم عن المكان اذا انتقلوا
(المرحول) (والرحيل) امير وزننده پالان اورلمش دوه يه دينور ورحيل يوريمك بابنده قوىّ وتوانا اولان اركك دوه يه
دينور يقال جمل رحيل اى قوىّ على السير وارتحالدن اسمدر كوچ معناسنه در يقال غدا يوم الرحيل وهو اسم
ارتحال القوم ومكه ايله بصره بيننده برمنزل آديدر (الرحلة) رانك كسريله بناء نوعدر دوه يه پالان اورمق
هيئتنه دينوركه آندن پالان اوروش ايله تعبير اولنور يقال انه لحسن الرحلة اى الرحل للابل ورحله رانك كسرى
وضميله يوريمك خصوصنده اولان طيانقلغه اطلاق اولنور يقال بعير ذورحلة وذورحلة اى قوىّ على السير
ورحله رانك ضمى وكسريله ارتحالدن اسمدر كوچه معناسنه در تقول قربت رحلتنا ورحلتنا اى ارتحالنا
وعند البعض رانك كسريله اسمدر وضميله قصد وتوجه وارتحال اولنان سمت ومقصده دينور يقال غدا
يوم الرحلة اى الارتحال ومكة رحلتى اى الوجه الذى اقصده واريدان ارتحل اليه بورادة مؤلفك ارتحال ايله
تفسيرى تفهيم ايچوندر يوخسه معناى مصدرى دكلدر ورحله رانك ضميله بردفعه اولان سفره دينور يقال يشتكى
من رحلة اى سفرة واحدة (الرحال) شدّاد وزننده دوه يه ياقشقلى پالان اورمق خصوصنده عارف وماهر اولان
آدمه دينور (المرحلة) معظمه وزننده پالانلو دوه لره دينور يقال ابل مرحّلة اذا كانت عليها رحالها وصرتلرندن
پالانلرى آلنمش جبلاق دوه لره دخى كلمه ضدّ اولور بونده بناسى ازاله ايچوندر يقال ابل مرحّلة اذا كانت قد وضعت
عنها الرحال (الرحول) صبور وزننده (والرحولة) بجوله وزننده (والراحلة) پالانه برايان يعنى اوزرينه يوك تحميلنه
برار اولان دوه يه دينوركه توانا ومنقاد اولور مؤلف الصالحة لان ترحل عبارتيله تفسير ايلمكله ابل ياخود ناقه يه
وصف اولمق منفهم اولور شارحك بيانه كوره مذكر ومؤنثه صالح مفرددر مذكر خصوصنده هاء مبالغه ايچوندر
حتى راحله نك جمعى رواحل در ومصباحك بيانه كوره بعضلر ناقه يه تخصيص ايلمشدر بو جهتله مؤلفك مرادى
بو اولمق غالبدر پس پالان اورمغه صلاحيتى اولان حمل وركوبه صالح اولمغله يوك دوه سى و بنت دوه سى ديمك
اولور ونهايه ده الراحلة من البعير القوىّ على الاسفار والاحمال والذكر والانثى فيه سواء والهاء فيه للمبالغة
عبارتيله مفسر اولمغله قول مذكورى مؤيددر (الارحال) همزه نك كسريله دوه يى تعليمله راحله قلمق
معناسنه در يقال ارحل الابل اوالناقة اذا راضها فصارت راحلة وبرآدمك راحله لرى چوق اولمق
معناسنه در يقال ارحل الرجل اذا كثرت رواحله ودوه ضعف وزبونلقدنصكره ارقه لنوب قوّت
ومتانت بولمق معناسنه در يقال ارحل البعير اذا قوى ظهره بعد ضعف كذلك دوه آرقلقدنصكره
سموروب توانا اولمغله كوچه برار اولمق معناسنه در يقال ارحلت الابل اذا سمنت بعد هزال فاطاقت الرحلة
و برآدمه راحله ويرمك معناسنه در يقال ارحل فلانا اذا اعطاه راحلة (المرحل) معظم وزننده شول قماشه
ونهالىيه دينوركه انده پالان صورتلرى منقوش اوله يقال برد مرحّل اذا كانت فيه تصاوير رحل جوهرينك بونى
خز ديدكلرى صوقيونى تفتكندن منسوج اولوب معلم يعنى زنجفلى اولان صوف ازار ايله تفسيرى جيد وموافق
دكلدر زيرا اول جيمله مرجّل كلمه سنك تفسيريدر قال الشارح فى النهاية ومنه الحديث ان رسول الله خرج ذات
غداة وعليه مرط مرحّل قال المرحّل الذى قد نقش فيه تصاوير الرحال (المرحل) منبر وزننده قوىّ وتوانا
اركك دوه يه دينور (الرحلاء) حمراء وزننده شول سياه قيونه دينوركه صيرتى آق اوله ياخود على العكس اوله
يقال شاة رحلاء اى سوداء وظهرها ابيض اوعكسه (الارحل) احمر وزننده يالكز جه صيرتى آق اولان ياغز

آنه دینـور یقـال فرس ارحل ای اسود ابیض الظهر فقط (الترحّل) تفعل وزننده برآدمه برامر مکروه تحمیل
ایلمك معناسنه مستعملدر یقـال ترحله اذا رکبه بمکروه وکوچمك معناسنه در یقـال ترحل القوم اذا انتقلوا
(راحیل) یوسف پیغمبر علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك والده لری اسمیدر (رحله) رانك کسریله بر یشم
طـاغك آدیدر (الترحیل) تفعیل وزننـده کوچورمك معناسـنه در تقول رحّلته ای اظعنته من مکانه وترحیل
اسم اوله رق استعمال اولنور بعض دوه نك کورکلرنده اولان قیرلغه علی قول قزللغه دینور یقال به ترحیل وهو
شهبة اوحمرة علی الکتفین (الراحل) برمحلدن کوچن آدمه دینور جمعی رحّل در رکع وزننـده (المرحلة) مزبله
وزننده مراحل کلمه سنك مفردیدر که برقوناق مسافه یه دینور یقال بینهما مرحلة وهی المسافة التی یقطعها
المسـافر فی نحو یوم (المراحلة) مفـاعله وزننـده برآدمك کوچمسی خصوصنده یاردم ایلمك معناسـنه در یقال
راحله اذا عاونه علی رحلته (الاسترحال) برکمسه دن کندیسه معلوم ورفیق اولمق ایچون بیله جه کوچمسنی ایستمك
معناسـنه در یقـال استرحله اذا سأله ان یرحل له بونده دوه سنه پالان اورمسنی یاخود کندیسنه راحله و یرمسنی
ایستمك معنـاسی دخی محتملدر (الرحالی) کتاب وزننده حیره نام ولایتده نسج اولنمش قالیچه لره دینور (ابو الرحّال)
شدّاد وزننده خالد بن محمد التابعی وابو الرحّال عقبة بن عبید الطـائی ورحّال بن المنذر وعمرو بن الرحّال وعلی بن
محمد بن رحّال محدثلردر ورحّال بن عنزه شـاعردر (المسترحلة) اسم فاعل بنیه سیله صویی پاك ناقه یه دینـور
یقـال ناقـة مسترحلة ای نجیبة (الراحولات) فرزدق نام شـاعرك بیتنده واقع اولمشدر مراد الاجه ومنقش
پالانلردر بیت مرقومدن مرادی اشبو * علیهن راحولات کل قطیفة * من الخز او من قیصران علامها * بیتیدر
پس مفردی راحول درکه ذکر اولندی وقیصران رکونه الاجه قماش اسمیدر (الرخل) رانك کسری وخای معجمه نك
سکونیله (والرخلة) هـاله (والرخل) کتف وزننده خاصة دیشی قوزی یه دینور جمعی ارخل ورخال کلور رانك
کسری وضمیله ورخلان کلور رانك کسریله ورخله کلور رانك فتحیله ورخله کلور عنبه وزننـده (رخیل) زبیر
وزننـده بنو جعفر بن کلابه مخصوص برفرس اسمیدر (بنو رخیله) جهینه وزننـده بر بطن در (الرخلة) رانك
کسریله صـالح بن مبارك نام محدثك جدیدر (الاردخل) قرطعب وزننده اتنه طلوسمز آدمه دینور مؤلف بونی
همزه فصلنده دخی ذکر ایلدی همزه سنك اصالت وزیاده سی بابنده اولان اختلافه بنـاء (الردعل) دال وعین
مهملتین ایله زبحل وزننده جوره وخرده یاپیلو اولاده دینـور یقـال له ردعل کثیر وهو صغـار الاولاد (الرذل) رانك
فتحی وذالك سکونیله (والرذال) غراب وزننـده (والرذیل) امیر وزننده (والارذل) اجهل وزننده دون وخسیس
وفرومایه کمسیه دینـور علی قول هر شیئك کوتوسنه وکترینه دینوردی معناسنه اوچنك جمعی ارذال ورذول کلور
رانك ضمیله ورذلاء کلور جهلاء وزننده ورذال کلور که بو ایکی رذیلك جمعیدر وارذلون کلور مترجم دیرکه (الا الذین هم
اراذلنا) الایة کریمه سنده بیضـاوی دیدیکه اراذل ارذل کلمه سنك جمعیدر وارذل احمر کبی صفت اولمغله قیاس
اولان جمعی رذل اولمقدر رانك ضمیله لکن بالغلبه اسم منزلنده اولمغله اسم کبی افاعل اوزره جمعلندی حتی بو جهتله
موصوفی دخی حذف اولندی لکن صـاحب مصباحك بیـانه کوره اراذل ارذلك جمعیدر که اول رذل کلمه سنك
جمعیدر کلب واکلب واکالب کبی پس اراذل جمع الجمع اولور (الرذالة) جهـاله وزننـده (والرذولة) عمومه وزننده
رذیل اولمق معنـاسنه در یقال رذل الرجل او الشیء ورذل رذالة ورذولة من البـاب الخامس والرابع اذا کان رذیلا
(الرذل) عزل وزننـده رذیل قلمق معناسنه در یقـال رذله رذلا من الباب الاول اذا جعله رذیلا (الارذال) همزه نك
کسریله بو دخی رذیل ایلمك معنـاسـنه در یقـال ارذله بمعنی رذله و برآدمك اصحاب و یاران وهمدملری بالذات
رذیل کمسه لر اولمق معناسنه در یقـال ارذل الرجل اذا صـار اصحابه رذلاء (الرذال) (والرذالة) رانك ضمیله
هر نسنه نك ایوسی سچیلوب اوکورتلندکدنصکره کیرو قلان کوتوسنه وکترینه دینـور یقـال هذا من رذال التمر
ورذالته وهی ما انتقی جیده (الرذیلة) سفینه وزننده خصلت ردیئه وشیمه دنیه معناسنه در فضیله مقـابلیدر
یقـال به رذیلة ضد فضیلة (الاسترذال) برنسنه یی ناخوش کوروب کتر و رذیل عد ایلمك معنـاسنه در یقـال
استرذله ضد استجـاده (رذالی العمر) حباری وزننـده (وارذل العمر) اکمل وزننـده اسوء العمر معناسنه درکه
فرتوت ومعتوه اولوب دماغنه یبوست تاتمه وقوی ومدارکه سستی وهن وخلل طـاری اولمغـله سوء فهم ونسیان
مستولی اولور بعینه اطفـال سیرتنه منتقل اولور یقـال ردّ الی رذالی العمر وارذله ای اسوءه وهو الهرم والخرف
بوراده نسخهٔ صحیحه ورذالی کحباری وارذل العمر اسوءه عبارتیله در رذالی قولی رذالی العمر تقدیرنده درکه بو اکتفاء
عند النحـاة جائزدر پس حبـاری کبی بونکده الفی تانیث غیر حسی اولور (الرسل) فتحتـنله هر نسنه دن بر بلوکه

مطلب

وبرسريه يه دينور جمعى ارسال در يقال رسل منه اى قطيعة منه ودوه لره على قول دوه دن وقيون وكچى قسمندن
برسوريه دينور يقال جاء بالرسل اى الابل والقطيع منها ومن الغنم ورسل ورسالة سحابه وزننده مصدر اولور
دوه صوكبى هموار وملايم يورر اولمق معناسنه در يقال رسل البعير رسلا ورسالة من الباب الرابع اذا كان رسلا
وصاچ قيورجق اوليوب صارقق اولمق معناسنه در يقال رسل الشعر رسلا ورسالة اذا كان رسلا (الرسل)
(والرسلة) رانك كسريله رفق وتأنى وتؤده معناسنه مستعملدر كه برايشده زور وعنف وعجله ايتميوب ملايمت
وسهولت وتأنى وجهيله طوتمقدن عبارتدر ومنه يقال اخذ فيه على رسله ورسلته اى على الرفق والتوءدة ويقال
على رسلك وعلى رسلتك اى ارفق واتئد يعنى رفق وملايمتله طوت تأنى قيل بوراده على حرفى مقدر فعل امر مناسبه
متعلقدر ورسل چوق سوده اطلاق اولنور متابعا ادرارى مناسبتيله يقال مابالناقة رسل اى اللبن ما كان بوراده
ما كلمه سى مبالغه يى متضمندر كذلك زمانيه يه دخى حمل اولنمق ممكندر كه مدت ثبوتنه سبكنده اولور وآتك قولنك
اوجنه اطلاق اولنور يقال ضرب رسل الفرس اى طرف عضده (الترسل) تفعل وزننده برايشى عنف وعجله ايله
طوتميوب رفق وسهولت وتأنيله آهسته آهسته طوتمق معناسنه در ومنه يقال ترسل فى قرأته اذا اتئد وترفق
وتمهل (الارسال) همزه نك كسريله برآدمك مواشيسى سودلو اولديغندن سودى چوق اولمق معناسنه در
يقال ارسل القوم اذا كثر رسلهم ودوه وقيون وكچى سوريلرى صاحبى اولمق معناسنه در يقال ارسل القوم اذا صار وا
ذوى ارسال اى قطايع وبرآدمى بركسنه اوزره تسليطله حواله قلمق معناسنه در يقال ارسله عليه اذا سلطه عليه
وتخليه وتسييب ايدوب صاليورمك معناسنه در يقال ارسله اذا اطلقه وكندى باشنه وكندى حالنه قومق
معناسنه در يقال ارسله اذا اهمله وكوندرمك ويوللمق معناسنه در يقال ارسله اليه اذا وجهه اليه (الترسيل) تفعيل
وزننده بودخى مواشيسى سودلو اولمغله سودى فراوان اولمق معناسنه در يقال رسل القوم اذا كثر رسلهم
وترسيل ترتيل معناسنه در كه قرآن مبينى عجله ايتميوب رفق وسكونت وتأنى وتدبر جهتيله قرأت ايلمكدن عبارتدر
يقال رسل قرأته اذا رتل ودوه كوشكنه سود ايچورمك معناسنه در تقول رسلت فصلانى اذا سقيتها الرسل
(الرسل) نسل وزننده سهولت وملايمت وجهيله اولان يوروينه دينور يقال سير رسل اى سهل وملايمتله
آب روان كبى لطيف وهموار يورين دوه يه دينور مؤنثى رسله در يقال بعير رسل وناقة رسلة اى المهل السير
وقيورجق اوليوب صارقق اولان صاچه دينور يقال شعر رسل اى مسترسل (الرسلة) تمره وزننده كسل
وفتور معناسنه در يقال به رسلة اى كسل (المرسال) محراب وزننده يك لطيف وملايم يورر يشلو ناقه يه دينور
يقال ناقة مرسال اى سهلة السير جمعى مراسيل در وعربك * لا يكون الفتى مرسالا * قوللرنده واقع مرسال كلمه سى
ارسالدن مبالغه در وبو باب كنايه دندر لا يكون مرسل اللقمة فى حلقه معناسى مراددر كه ذاتنده فتوت
ومروت جوهرى مركوز اولان آدم لقمه يى يالكزجه كندى بوغزينه صاليورمز يعنى مهمانسز اصلا طعام
تناول ايلمز ديمكدن كنايه در وبعضلر ديديكه مراد براغاجلق واورمانلق محلدن كيدركن اوكنه كلان شاخلرى
اليله يول آچمق ايچون البته طوتوب برطرف ايلمك شان فتوتدن اولمغله مروت صاحبى آدم اول شاخلرى رفيقنه
طوقنوب اضرار ايلمسون ديو اللرندن صاليورمز ديمكدر كه صاحب فتوت اولان همیشه همراه وهمدمنه ايصال
منفعت ودفع مضرت ايلمكله متصف اولور ديمكدن كنايه در ومرسال كوچك اوقه اطلاق اولنور يقال سهم
مرسال اى صغير (الرسالة) رانك كسرى وفتحيله كوندرمك معناسنه اولان ارسالدن اسمدر ايلچيلكه دينور
تقول ارسلته برسالة ورسالة شارح ديركه بالتوسع ايلچينك حامل اولديغى نامه يه ده رسالة اطلاق ايلديلر پس
كتاب صغيره رساله اطلاقى مجاز بمرتبتين اولور (الرسول) صبور وزننده (والرسيل) امير وزننده بونلرده ايلچيلك
رساله معناسنه در يقال ارسلتهم برسول ورسيل اى برسالة شارحك بياننه كوره بونلر فى الاصل مصدرلردر قبول
وازيز كبى بعده اسم مصدر اوله رق استعمال اولندى وبونلرك فعلى مهجوردر انتهى ورسول وصف اولور
ايلچى يه دينور مرسل معناسنه جمعى ارسل كلور ورسل كلور ضمتينله ورسلاء كلور علماء وزننده يقال هو
رسوله اى مرسله وقوله تعالى فى حكاية موسى واخيه هارون * فقولا انا رسول رب العالمين * ولم يقل رسل لان فعولا
وفعيلا يستوى فيهما المذكر والمؤنث والواحد والجمع بوراده مراد وصف بالمصدر اولان فعول وفعيلدر وقرينه
مقابليه ايله مؤلفك مرادى بودر وصفت اولان فعول بمعنى فاعل اولوب وفعيل بمعنى مفعول اولورسه كذلك تذكير
وتأنيثى مساوى اولور كذلك فعول وفعيل مشتق ايله مأول اولورسه افراد وجمعى مساويدر پس رسول ذو الرساله
ديمك اولور وتثنيه دخى جمعيتى متضمن اولديغندن مؤلف ولم يقل رسولا ديميوب رسل عنوانيله رسم ايلدى

مطلب

و بصائردن مستفاد اولديغى اوزره اشبو رسل ورساله ماده سى انبعاث على السهوله معناسنه موضوعدر وجه
مذكور اوزره رسل كه فتحتينله در ورساله سحابه وزننده سيراسهل معناسنه در بوندن وصف رسول ورسيل دز
بومعنادن ايلچيلك معناسى اخذ وآندن رسول تصرّف اولندى پس بوراده المرسل ايله تفسيرى محضا تبيين
ايچون ياخود فعول بمعنى مفعل اولديغى اشعار ايچوندر والحاصل رساله ورسول ورسيل فى الاصل مصدرلردر
سيراسهل معناسنه بعده ايلچى اولمق معناسنه مصدر اولهرق استعمال اولندى و بومعنادن فعللرى متصرف

مطلب

دكلدر بعده بعضا اسم منزلنده و بعضا مبالغة وصف اولهرق استعمال اولنور استعمال اولده مصدريت جهتى
ملحوظ اولمغله مفرد وجمعى مساوى اولور واستعمال ثانيده تثنيه وجمعى مصوغدر وقالديكه مؤلفك ابتدا والاسم
الرسالة وكصبور وامير قولى اسم منزلنده مستعمل اولان مصدر اصلى يه ناظردر بعده والرسول ايضا المرسل قولى
وصفنه ناظردركه بمعنى مفعلدر نته كه ذكر اولندى انتهى ورسول برآدمه اوق يارشنده وسائر خصوصلرده موافقت
ايدن آدمه دينور يقال هو رسوله اى الموافق له فى النضال وغيره شارح ديركه بومعناده رسيل مشتهردرو برى بريله
خبرلشن آدملرك هر برينه رسيل اطلاق اولنور (الترَاسل) تفاعل وزننده برى برينه ايلچى يوللامق معناسنه در
يقال تراسلوا اذا ارسل بعضهم الى بعض (المراسل) اسم فاعل بنيه سيله بالدرلرى پك اوزون وقيللو اولان خاتونه
اطلاق اولنور يقال امرأة مراسل اى الكثيرة الشعر فى ساقيها الطويلتها وكنديسنه دوكورلك وخطبه ايدن
كمسه ايله بينلرنده مراسله ايدن عورته دينور خطبه ايدن كرك كندى نفسيچون وكرك آخر ايچون اينسون يقال
مرأة مراسل اذا كانت تراسل الخطاب وعند البعض زوجندن مفارقت ايلمش عورته دينور ياخود پك قوجه
وسالخورده اولمشه دينور ياخود ارى وفات ايلمش اولانه دينور ياخود زوجنك كنديسنى تطليق ايده جكنى سزمكله
وهنوز وجودنده هرم اولميوب استعمال صلاحيت بقيه سى اولمغين زوج آخره وارمق قصديله تزيين ايدوب آنكله
بالمراسله خبرلشور اولانه دينور يقال امرأة مراسل اذا كانت قد فارقها زوجها او اسنت اومات زوجها او احست
منه الطلاق فتزين لاخر وتراسله وفيها بقية بوراده مراسله خبرلشمك معناسنه در (الراسلان) تثنيه بنيه سيله
بدنده ايكى كوركه اطلاق اولنور على قول كوركلرده واقع ايكى طمره اطلاق اولنور وكتف محلنده عرقا الكفين
عنوانيله رسم ايدنلر غلط ايلمشلردر و بعضلر وابلتان ايله تفسير ايلديلركه ايكى بازولرك نهايت بولديغى يردركه
اموز باشلر يدر ياخود ايكى كورك كمكلرينك اوجلريدر (الرسيلات) مصغر بنيه سيله رسلات لفظندن كه رسل
كلمه سنك جمعيدر رانك كسريله كه رفق وتأنى معناسنه درآندن مصغردر يواشجه وملايمجه هون وسكونت
معناسنه اولور ومنه يقال القى الكلام على رسيلاته اى تهاون به (الرسيلى) مصغر بنيه سيله بر بوجك آديدر (امّ رساله)
كتابه وزننده ديشى قرتال قوشنك كنيه سيدر (الرسيل) اميروزننده رسول معناسنه دركه ذكر اولندى وواسع
نسنه يه اطلاق اولنور يقال شئ رسيل اى واسع ولطيف نسنه يه دينور يقال شئ رسيل اى لطيف وآيغره
و بوغوره اطلاق اولنور يقال ارسل رسيلا الى الرسل اى فحلا ومراسل معناسنه دركه بركسه ايله خبرلشن آدمه
دينور يقال هو رسيله اى مراسله وطتلو خوشكوار صويه اطلاق اولنور يقال ماء رسيل اى عذب (الرسل) ضمتينله
هنوز جار طوتمامش وفراجه كيمامش كوچك قيزه دينور يقال جارية رسل اى صغيرة لاتختمر (المرسلة) مكرمه وزننده
سينه يه طوغرى صالنوب صارقان كردانلغه دينور على قول بونجق ونكمه مقوله سيله آراسته اولانه دينور يقال
جائت وفى عنقها مرسلة اى قلادة طويلة تقع على الصدر اوقلادة فيها الخرز وغيرها الاحاديث المرسلة
عند المحدّثين شول حديثه اطلاق اولنور كه محدث آنى اسانيد متصله ايله تابعى يه قدر اسناد وروايت ايدوب واول
تابعى فم سعادتدن تلقى ايدن صحابه يى ذكر ايلميه رك همان قال رسول الله صلى الله عليه وسلم عنوانيله طرف نبويدن
روايت ايدر اوله شارح ديركه سعيد بن المسيب ومكحول ونخعى وحسن بصرى اكثر بو نهج اوزره روايت ايلديلر
يقال جاء فى الحديث المرسل وفى الاحاديث المرسلة وهى التى يرويها المحدث الى التابعى ثم يقول التابعى قال رسول الله
صلى الله عليه وسلم ولم يذكر صحابيا مترجم ديركه تابعيدن مادونده منهى ومرفوع اولان حديثه مرسل اطلاقى
مختلفدر حاكم اطلاق ايلمدى وخطيب اطلاق ايلدى نته كه اهل اصول فقهيه دخى اطلاق ايلديلر
(الاسترسال) برآدمدن بركسه كنديسنه سورى سورى دوه يوللمسنى ايستمك معناسنه در يقال استرسل منه
اذا قال له ارسل الى الابل ارسالا و بركسه ايله كمال اوزره انس والفت پيدا ايلمكله ميانه لرندن تكلف ووحشت
برطرف اولمغين اكا بالوب بيمحابا كستاخانه انبساطله معامله ايلمك معناسنه مستعملدر كه تكليفسز احباب
معامله سيدر يقال استرسل اليه اذا انبسط واستأنس وصاچ قيورجق اولميوب صارقق اولمق معناسنه در

يقال استرسل الشعر اذا صار سبطا (الرسال) كتاب وزننده دوه نك اياقلرينه اطلاق اولنور مفردى رسل در و
رانك كسريله (المرسلات) مكرمات وزننده كه مرسلك جمعيدر ارسال اولنمش نسنه لر ديمكدر ومنه قوله تعالى
والمرسلات عرفاً اى الرياح او الملائكة او الخيل (الرطل) رانك فتحى وكسرى وطانك سكونيله اون ايكى اوقيه
وزننك معياريدر هر اوقيه قرق درهمدر شارحك بياننه كوره رطل ايكى كونه در برى رطل شاميدر كه مؤلفك
تعريف ايلديكى بودر دريوز سكسان درهم اولور و برى بغداديدر كه يوز يكرمى سكز درهم ايله اربعة اسباع
درهمدن عبارتدر تفصيلى مكوك ماده سنده كدران ايلدى انتهى تقول عندى رطل سمنا وهو اثنتا عشرة
اوقية والاوقية اربعون درهما ورطل جوره اوغلانه دينور يقال غلام رطل اى قصيف و بلوغه مقارب اوغلانه
دينور مراهق معناسنه على قول هنوز وجودينك كيكلرى استحكام بولمامش صغير اوغلانه دينور وملايم ولين
آدمه دينور يقال رجل رطل اى لين ووجودى ضعيف اختيار آدمه على قول سلپوكلكه و كوشكلكه وارمش
پيرلكه قدم باصمش بدنى سست ويتاب اولمغه بشلامش اوانه دينور يقال رجل رطل اى كبير ضعيف
اوذاهب الى اللين والرخاوة والكبر ورطل ياكرزجه رانك فتحيله عدل وداد معناسنه در يقال ما فيه رطل اى عدل
وسلپوك وكوشك آدمه دينور يقال رجل رطل اى رخو وبون واحمق آدمه دينور وجست وروندة اركك آته دينور
بونده رانك كسريله ده جائزدر مؤنثى رطله در (المرطل) محسن وزننده بودخى ملايم ولين آدمه دينور واوزون آدمه
دينور يقال رجل مرطل اى لين وكذا طويل (الترطيل) تفعيل وزننده صاچى ياغله ياغلبوب قيورجقلرنى آچوب
دوز وملايم ايده رك صالندرمق معناسنه در يقال رطل الشعر اذا لينه بالدهن وكسره وارخاه وارسله و برنسنه يى
رطل ديدكلرى وزن مزبور ايله طارتمق معناسنه در كه مراد رطل رطل طارتمقدر يقال رطله اذا وزنه بالارطال
الرطيلاء مصغر بنيه سيله برموضعدر (الارطال) همزه نك كسريله برآدمك جوره ولدى اولمق معناسنه در
يقال ارطل الرجل اذا صار له ولد رطل وعند البعض ارطال برآدمك قولقلرى كوشك وسلپوك اولمق معناسنه در
يقال ارطل الرجل اذا استرخت اذناه (الرطل) رانك فتحيله يلمك يوپيدن معناسنه در يقال رطل الرجل رطلا
من الباب الاول اذا عدا و برنسنه نك مقدارنى بيلمك ايچون ال ايله يوقلبوب طارتشدرمق معناسنه در يقال رطل
الشىء اذا رازه ليعرف وزنه (الرعل) رانك فتحى وعينك سكونيله پك دورتمك معناسنه در يقال رعله رعلا
من الباب الثالث اذا طعنه طعنا شديدا وقلجله چالمق معناسنه در يقال رعله بالسيف اذا نفحه به ورعل
طاغك بورون كبى چقمش سيورى اوجنه دينور انف الجبل معناسنه ورعل الرجل آدمك اكننده اولان لباسدن
عبارتدر يقال جاء يجر رعله اى ثيابه ورعل برموضع آديدر (الارعال) همزه نك كسريله بودخى پك دورتمك
معناسنه در يقال ارعله اذا طعنه طعنا شديدا (الرعلة) تمره وزننده دوه قوشنه دينور ونافه نك وقيونك
قولقلرينك اكسه سندن برمقدارجه ديلنوب خدايى كوپه طرزنده صارقيديلان پاره يه دينور وسنت موضعدن
كسيلان درى يه دينور وميوه سى كتر وفنا اولان خرما اغاجنه على قول اوزون خرما اغاجنه دينور وكشينك عيالنه
على قول كثير اولورسه اطلاق اولنور يقال له رعل اى عيال او كثير منهم و بر بلوك آتلولره دينور كه آزجه اوله
على قول ايلرو وجه كلنلرينه دينور يقال رأيت رعلا اى قطعة من الخيل قليلة او مقدمتها وعند البعض يكرمى
ياخود يكرمى بش مقدارى اولان سوارى بلوكنه دينور جمعى رعال وارعال واراعيل كلور كه جمع الجمع اوله جقدر
قال فى الاساس ومنه اراعيل الرياح اى اوائلها ورعلة اولور كه بقر جنسندن اولان اولمقدار بلوكه ده اطلاق
اولنور اشبو بقر مناسبتيله خيل مرقومدن فرس فهم اولنميه زيرا فرسان معناسنده منصوصدر مكركه مجازا
اطلاق اولنه (الرعيل) امير وزننده بودخى بر بلوك آزجه سواريلره دينور تقول جئت فى الرعيل الاول وهى
القطعة من الخيل القليلة (الرعلاء) حمراء وزننده قولغنده ذكرى مسبوق رعله اولان قيونه دينور يقال شاة
رعلاء اذا كانت باذنها رعلة وعدى بن رعلاء شاعردر (المسترعل) اسم فاعل بنيه سيله رعيل ديدكلرى فرقهٔ
مذكوره ايچره چته يه چقان آدمه دينور على قول قائدلرينه دينور كه دلير اولمغله اوكلرنده چرقه طرزنده
چكوب كيدر ياخود سوارى ايچره دوه راكبنه دينور يقال كنت مسترعلا وهو الخارج فى الرعيل او هو قائدها
اوذو الابل (الرعل) رانك كسريله اركك خرما اغاجنه دينور ذكر النخل معناسنه ورعل وذكوان سليم قبيله سندن
منشعب ايكى قبيله در (الراعل) كتر وايشه يرامز اولان خرمايه دينور دقل معناسنه (المرعّل) معظم وزننده
دواب ومواشينك كزيده و بهترينه دينور خيار المال معناسنه (الرعلول) سرسور وزننده برجنس سبزه على قول
طرخون اسميدر (الارعل) بدنده بزه طوغرى صارقيق ودوشوك اولان ثوبه دينور كه بوقرى قالدره رق يوريمكه

مضطرّ اولنور يقال جاء يجرّ ارعاله اى ماتهدّل من ثيابه وفى الاساس ثوب ارعل اى طويل مسترخ كذلك
پك اوزايوب بويلو اولديغندن برطرفه اكيلوب بوكلمش اولان اوتلره دينور يقال عشب ارعل اى طال حتّى انثنى
بوراده من النبات وطاب نسخه لرى غلطدر وارعل احمق آدمه دينور يقال رجل ارعل اى احمق (الرعالة)
جهاله وزننده حمق معناسنه در يقال به رعالة اى حمق (الرعل) فتحتيله احمق اولمق معناسنه در يقال رعل
الرجل رعلا من الباب الرابع اذا حمق (المرعل) منبر وزننده كسكين قلجه دينور تيغ برّان معناسنه يقال ضربه
بسيف مرعل اى باتك (الرعلة) غرفه وزننده مرسين مقوله سى خوشبوچچكلردن ترتيب اولنوب تاج كبى باشه
صوقلان چچك طوتامنه دينور (ابورعله) رانك كسريله قوردلك كنيه سيدر (الرعال) غراب وزننده بروندن
سيلان ايدن فضله يه دينور (رعيل) زبير وزننده ابن آبه بن الصدف اسميدركه حضرموت قبيله سنى
نسبندندر (الرعولة) جهورى وزننده ياتارى طبخ اولنمش كبابه و بريانه دينور يقال شواء رعولة اذا كان
لم يطبخ جيدا (الرعبلة) دحرجه وزننده برآدم چولپه وشاشقين خاتون آلمق معناسنه در يقال رعبل
الرجل اذا تزوّج برعنباء وات كسمك معناسنه در يقال رعبل اللحم اذا قطعه واثوابى پرتوب پاره لمق
معناسنه در يقال رعبل الثوب اذا مزّقه ورعبله اسم اولور كما سيذكر (الترعبل) تدحرج وزننده اثواب
پرتيلوب پاره لنمق معناسنه در يقال رعبل الثوب فترعبل وثوب اسكيمك معناسنه در يقال ترعبل
الثوب اذا خلق (الرعبولة) رانك ضميله پاره لنمش اسكى ثوب پچاوره سنه دينور (الرعبلة) زبرجه وزننده
اسكى ثوبه دينور جمعى رعابيل در ويقال ثوب رعابيل اى اخلاق هرجزؤ مؤلفى برثوب اعتبار اولنمشدر (الرعبل)
جعفر وزننده كهنه لباسلو عورته دينور على قول بون وشاشقين وچولپه اصلا خير وشره يرامز اولانه دينور
يقال امرأة رعبل اى ذات خلقان او حمقاء رعناء خرقاء وعربلر تحقير وازدراء موقعنده حماقتنى تلميحله برآدمك
والده سندن كنايه ايدوب ثكلته الرعبل ديرلر يقولون ثكلته الرعبل اى امه ورعبل بن عصام وعمرو بن رعبل شاعرلردر
ياخود ثانى اعجامله در وابو ذبيان بن رعبل بين العرب ذكر وشهرت صاحبيدر (الرغبلة) جحفله وزننده (والرعبليل)
زنجبيل وزننده دوز وطوغرى اسمين يله وصف اولور يقال ريح رعبلة ورعبليل اذا كانت لم تستقم فى هبوبها
(الرغل) رانك ضمى وغين معجمه نك سكونيله برنبات آديدر على قول سرمق اسميدركه قيون صرمشغى وقاره پازى
ديدكلرى نباتدر جمعى ارغالدر (الارغال) همزه نك كسريله يرذكر اولنان نبات بتورمك معناسنه در يقال
ارغلت الارض اذا انبتت الرغل واكينك سنبله سى تمام اوزلنوب بوغوزلنمق معناسنه در يقال ارغل الزرع
اذا جاوز سنبله الالحام وبرطرفه مائل اولمق معناسنه در يقال ارغل اليه اذا مال وخطا ايلمك معناسنه در
يقال ارغل الرجل اذا اخطأ ويول آزمق معناسنه در يقال ارغلت الابل عن مراتعها اذا اضلت وبرنسنه يى
موضع مناسبنك غيرى موضعه قومق معناسنه در يقال ارغل الشئ اذا وضعه فى غير موضعه واناولدنى امزرمك
معناسنه در كما سيذكر (الرغل) رمل وزننده ذكر اولنان ارغال زرعدن اسمدر سنبله سى اوزلنوب پكشمش
اكينه دينور ورغل مصدر اولور ولد اناسنى امك معناسنه يقال رغل الولد امه رغلا من الباب الثالث اذا رضعها
فأرغلته اى ارضعته وبعضلر بونى اوغلاق قسمنه تخصيص ايلديلر (الرغلة) تمره وزننده هنوز سود امن تازه
اوغلاغه وقوزى يه دينور (الرغلة) غرفه وزننده سنت برنده كسيلجك درى يه دينور قلفه معناسنه (الارغل)
هنوز سنت اولمامش كسيه دينور يقال غلام ارغل اى اقلف وخايه لرى اوزون كسيه دينور ورفاه ووسعت
ولين وراحت اوزره اولان زمان ومعيشته دينور يقال هو فى عيش ارغل وزمان ارغل اى واسع ناعم (الرغول) صبور
وزننده هر بولديغنى اغتنام واكل ايدر اولان آدمه دينور يقال هورمّ رغول اذا اغتنم كلّ شئ واكله وشول
قيونه دينور كه قوزى كبى قيونلرك ممه سنى امر اوله يقال شاة رغول اذا اصارت ترضع الغنم (رغال) قطام وزننده
جاريه قسمنه دينور ذكر اولنان معانيدن برمعناى مناسب ملحوظدر امه وكنيزك معناسنه (ابورغال) كتاب وزننده
ثمود قومندن ثقيف قبيله سنك جدّ اعلالرى اولان كسه در سنن ابى داود ودلائل النبوّه وسائر كتب احاديثده ابن عمر
رضى الله عنهما حضرتلرندن مروى اوله رق بو وتيره اوزره مثبتدر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلريله
طائف غزاسنه خروج وعزيمتمز خلالنده رهكذارمزده برقبر ظهور ايلمكله فخر عالم حضرتلرى بيورديلركه اشبو
قبر قبيله ثقيفك جدّى اولان ابورغالكدر مرسوم ثمود قومندن اولوب واشبو حرم شريفده متمكن اوله رق عروض
ايدن عوارض واكدارى آندن دفع ايدر ايدى وقتا كه حرم شريفدن خروج ايلدكده طرفر تانيدن قومنه اصابت
ايدن قهر ونقمت بوراده مزبوره دخى اصابت ايلمكله هلاك وبوراده دفن اولندى پس جوهرينك ابورغال شول

كسه ايدى كه بيت شريفى هدم قصديله ور ودايدن حبشه طائفه سته دليل اولوب يولده هلاك اولمشيدى ديمسى
غير جيددر كذلك ابن سيده نك ابورغال شعيب پيغمبر عليه السلام حضرتلرينك عبدى اولوب عشر اموال تحصيلنه
معين وظالم وجابرايدى بو محلده هلاك ومدفون اولدى ديديكى نابجادر مترجم ديركه معتدّ بها اولان كتب سيرده
جوهرينك قولى مرسومدر حتى كنديسيله بيله جه بر نهـال زرّين دفن اولنمشيدى نبش اولنسه بولنمق ملحوظدر
يبورملريله فى الحـال نبش واخراج ايلديلر (ابنـارغال) سحاب وزننده ضريّه قربنده ايكى طـاغدر (الرغلاء)
حمراء وزننده شول ناقه يه دينـور كه قولقلرى برمقدار ديلنوب ديلنن پارهسى خدا يى كوپه طرزنده صالنور اوله نته كه
بو يلجه اولان قيونه رعلاء دينـور مهمله ايله يقـال ناقة رغلاء اذا شقت اذنهـا و بقيت معلقة (رغلان) عثمـان
وزننده بر رجلك اسميدر (الرفل) نفل وزننده (والرفل) فتحتينله لبـاس كيمكده وسائر وضع وعملده بجركسز
تصلق وچولپه و پريشان اولمق معناسنه در يقـال رفل الرجل ورفل رفلا ورفـلا من البـاب الاوّل والرابع
اذا خرق باللبـاس وكلّ عمل (ورفل) نفل وزننـده (ورفلان) فتحـاتله اتكلرى يره سوريه رك اداء وخراماله يوريمك
ياخود اللرى صـالهرق يوريمك معناسـنه در يقـال رفل فلان رفلا ورفلانا من الباب الاوّل اذا جرّ ذيله وتبختر
اوخطر بيده وقيونك صونى چوغالمق معناسـنه در يقال رفل الركية رفلا اذا جمه (الارفل) احمر وزننده (والرفل)
كتف وزننده وصفلردر بجركسز چولپه آدمه دينور يقـال رجل ارفل ورفل اى اخرق (الرفلاء) حمراء وزننـده
مؤنثيدر چولپه وشاشقين عورته دينور وشول عورته دينور كه حسن شيوه ونزاكتله يوريمكى او يدروب بجره مديكندن
اتكلرنى سوريه رك چولپه وديو شورهسز يوررواوله يقـال امرأة رفلاء اذا كانت لاتحسن المشى فتجرّ ذيلها (الرفلة)
فرحه وزننـده (والرفلة) كسرتينله چركين و بدمنظر عورته دينور يقـال امرأة رفلة ورفلة اى قبيحة ظـاهر ارانك
كسرهسى فايه اتبـاعله در ورفله فرحه وزننـده اتكلرنى شيوه ونزاكتله سوريه رك يورراولان خاتونه دينور يقال
امرأة رفلة اذا كانت تجرّ ذيلهـا جرّا حسنا (الارفال) همزه نك كسريله بودخى اتكلرى يره سوريه رك نازوخراماله
نازنينـانه يوريمك ياخود اللرنى صالهرق يوريمك معناسـنه در يقـال ارفل فلان اذا جرّ ذيله وتبختر اوخطر بيده
واتكى صـالبورمق معناسنه در يقـال ارفل ذيله اذا ارسله (الترفيل) تفعيل وزننده تمنين لفظى كبى اسمدر اتكلرنى
سوريه رك صـالنى صالنى يوريين آدمه دينـور يقـال رجل ترفيل اذا كان يرفل فى مشيه وترفيل مصدر اولور
قيونك صونى چوغالتمق معناسـنه يقـال رفّل الركية اذا اجمها وترفيل اهل عروض اصطلاحنده بحر كاملك
متفاعلن جزؤنه برسبب خفيف زياده ايلمكدن عبـارتدر كه متفاعلاتن اولور اجمام ركيه ياخود جرّ ذيل معناسندن كه
طول ذيلك لازميدر مأخوذدر لـكن ترفيل علتى بحر كامل مجزوءه بالـكه عروض ثالثه سـنك ضرب اوّلنه
مخصوصدر وترفيل برآدمى سيد وعاليشـان قلمق معناسـنه در يقـال رفّـله الملك اذا سوّده واولولمق تعظيم
معنـاسـنه در يقـال رفّله اذا عظمه وخوارلمق تذليل معناسـنه اولمغـله ضدّ اولور يقـال رفّـله اذا ذلّله
بونده بنـاسى ازاله ايچوندر وتمليك معنـاسـنه در يقـال رفّله اتاه اذا ملكه اياه (الرفل) رانك كسريله اتكه دينـور
يقـال ارفل رفله اذا ارسل ذيله (المرفال) اكثرى اتكلرنى سوريه رك خراماني يورر اولان آدمه دينـور (الرفال)
سحـاب وزننـده اوزون صـاچه دينور يقـال شعر رفال اى طويل (الرفلّ) خدبّ وزننـده اوزون قويرقلو
داتبه يه دينـور ولحيم وشحيم انسان وحيوانه دينور وبول جامه يه دينـور ودريسى ككبش اولان دوه يه دينور
(الرفال) كتاب وزننـده شول بچه مقولهسى نسـنه يه دينـوركـه ديشى بچى يه آشمسون ديو تكه نك قاسيغنه
بندايدرلر (المرقلة) معظمه وزننده شول ناقه يه دينور كه ياوريسى امسون ديو بر پچـاوره ايله ممهسنك دبى صاريلوب
بعده اول پچـاوره نك برطرفى صـاليورلمكله ممهلرينك اوجلرنى بتون احاطه ايدوب بوريمش اوله يقـال ناقة مرفلة
اذا كانت تصرّ بخرقة ثم ترسل على اخلافهـا فتغطى بها (رو فل) جوهر وزننـده بر رجل اسميدر (ترفل) تنصر
وزننـده اساميدندر ترفل بن عبد الكريم وترفل بن داود محدّثلردر (رفيل) زبير وزننـده ابن المسلمه در كه نهر رفيل
اكا منسوبدر (الرفل) فتحتينله قيونك دبنده آز آز مجتمع اولان صويه دينور يقـال هذا رفل الركية اى جمتها (رفل رفل)
مكرّرا فتحتينله قيون قسمنى صاغمق ايچون چاغره جق اصواتدندر (الترفلة) دحرجه وزننـده كبرونخوتله صالنمق
معناسنه در يقـال ترفل الرجل ترفلة اذا تبختر كبرا (الرقلة) رانك فتحى وقافك سكونيله ال يتشمز اولان خرما اغاجنه
دينور جمعى رقل در هـاسز ورقال كلور يقـال ماهم رجالا نمـاهم رقال جمع رقلة وهى النخلة التى فاتت اليد
(الراقول) خرما اغاجنه چقه جق كمنده و پالهنكه دينور حابول معناسنه (الارقال) همزه نك كسريله سرعتله يوريمك
معناسنه در يقال ارقل الرجل اذا اسرع وقطع مفـازه ايلمك معناسنه در يقـال ارقل المفازة اذا قطعها (المرقال)

(والمرقل) محسن وزننده (والمرقلة) محسنه وزننده جست ورونده ناقه‌یه دینور یقال ناقة مرقال ومرقل ومرقلة
ای مسرعة ومرقال هاشم بن عتبه‌نك كه اصحابدندر لقبیدر صفین ملحمه‌سنده علی بن ابی طالب كرم الله وجهه
كندیسنه بر علم ویرمكله حامل اوله‌رق سرعت ایلدیكیچون تلقیب اولندی وابو المرقال زفیان ایله ملقب كسه‌نك
كنیه‌سیدر اسمی عطار بن اسید ایدی بنی عوافه‌دن ایدی (الركل) شكل وزننده آت سكرتمك ایچون ایكی
یانلرینه ایاقله یا اوزنكی ایله تپوب اورمق معناسنه‌در یقال ركل الفرس ركلا من الباب الاول اذا ضربه برجله
لیعدو وبر ایاقله اورمق معناسنه‌در یقال ركله اذا ضربه برجل واحدة وركل تپمه‌یه اطلاق اولنور كه بر ایاقله
اورمقدر فارسیده لكد دینور وبر اصه تعبیر اولنان سبزه‌یه دینور كراث معناسنه (التراكل) تفاعل وزننده
بری برلرینه ایاقله اورشمق معناسنه‌در كه تپشمك تعبیر اولنور ملاعبه اقسامندندر یقال تراكل القوم اذا ركل بعضهم
بعضا بارجلهم (الركال) شداد وزننده پراصه صاتیجی آدمه دینور (الركلة) تمره وزننده بر باغ سبزه‌یه دینور
یقال جاء وبیده ركلة من البقل ای حزمة (المركل) منبر وزننده ایاغه اطلاق اولنور رجل معناسنه (المركل) مقعد
وزننده یوله اطلاق اولنور طریق معناسنه وفارس آتی اشدروب یاخود سكرتمك ایچون یانلرنده ایاغیله تپوب اوره‌جق
یره دینور كه اوزنكی یریدر (المركلة) معظمه وزننده شول یره دینور كه طوارلر ایاقلریله چكنیوب بصه‌رق پكشمش
وقاتیلنمش اوله یقال ارض مركلة اذا صارت قد كدت بحوافر الدابة (الترکل) تفعل وزننده باغبان یره بل تپمك
معناسنه‌در یقال تركل بمسحاته اذا ضربها برجله لتدخل فی الارض (مركلان) مرطبان وزننده بر موضع آدیدر
(الرمل) نمل وزننده معلومدر كه قومه دینور فارسیده ریك دینور مفردی رمله‌در جمعی رمال وارمل در افلس
وزننده ورمله ایله بعض نسوان تسمیه اولندیلر بر اقلغنه بنساء ازجمله رمله بنت ابی سفیان كه ام حبیبه در ازواج
مطهراتدندر رضی الله عنهن ورمل مصدر اولور طعامه قوم قاتمق معناسنه وطعامدن مراد حنطه در
یقال رمل الطعام رملا من الباب الاول اذا جعل فیه الرمل وبر نسنه‌یی قان ایله آلوده ایلمك معناسنه‌در یقال
رمل الثوب اذا لطخه بالدم وبز وحصیر مقوله‌سنی یوفقه‌جه طوقومق معناسنه‌در یقال رمل النسج اذا رققه
وسریر وحصیر مقوله‌سنی جوهر وسائر زینت مقوله‌سیله بزه‌مك معناسنه‌در یقال رمل السریر والحصیر اذا زینه
بالجوهر ونحوه وسریرك اوستنه شریت اوروب چورمك معناسنه‌در كه مراد حصیر اسكمله كبی اوتوراجق یرنی
یومشق شریتلردن اوروب یاپمقدر یقال رمل السریر اذا رمل ای نسج شریطا فجعله ظهراله (الارمال) همزه‌نك
كسریله رمل معناسنه‌در یقال ارمل النسج والسریر بمعنی رمله وبر آدمك زاد وتوشه ونفقه‌سی توكنوب بی زاد
ونوا قالمق معناسنه‌در یقال ارمل القوم اذا نفد زادهم وبو معناده متعدی اولور یقال ارملوا الزاد اذا انفدوه وایپ
مقوله‌سی نسنه‌یی اوزاتمق معناسنه‌در یقال ارمل الحبل اذا طوله وبر نسنه قانه بیلنمك معناسنه‌در یقال
ارمل السهم اذا تلطخ بالدم وخاتون طول اولمق معناسنه‌در یقال ارملت المرأة اذا صارت ارملة (الترمیل)
تفعیل وزننده بو دخی بز وحصیر مقوله‌سنی یوفقه‌جه وخرده‌جه طوقومق معناسنه‌در یقال رمل النسج اذا رققه
وخاتون طول اولمق معناسنه‌در یقال رملت المرأة اذا صارت ارملة وبر نسنه‌یی مغشوش ومزیف قلمق معناسنه‌در
قوملوغله كبی یقال رمله اذا زیفه ویقال كلام مرمل ای مزیف (الرمل) فتحتینله (والرملان) فتحاتله (والمرمل)
مقعد وزننده لینك ایله یوریمك معناسنه‌در یقال رمل فلان رملا ورملانا ومرملا من الباب الاول اذا هرول ومنه رملان
طائف البیت الشریف ورمل عروضیون اصطلاحنده قصیده ایله رجزدن ماعدایه اطلاق اولنور شارح دیر كه
مؤلفك تفسیری وضع عربه مبنیدر كه قصیده ایله رجزك غیری شعره رمل اطلاق ایدرلر واهل عروض بحر
مخصوصه رمل اطلاق ایدرلر كه وزنی التی كره فاعلاتن جزؤلرندن مركبدر نسج حصیر كبی منتظم الاوتاد اولدیغیچون
تسمیه ایلدیلر انتهی ورمل آزجه یغموره دینور وبر نسنه‌ده اولان زیاده‌یه دینور وبقر وحشینك ایاقلرنده
اولان خطوطه دینور كه كندی لوننه مخالف اولور (الارمل) احمر وزننده فقیر ومحتاج یاخود مسكین اولان
كشی‌یه دینور مؤنثی ارمله‌در جمعلری ارامل وارامله‌در یقال رجل ارمل وامرأة ارملة ای محتاج ومحتاجة ومسكین
ومسكینة شارح دیر كه نفود الزاد معناسنه اولان ارمالدن مأخوذدر غیر قیاس اوزره‌در انتهی وارمل اركك آدمه
دینور عزب معناسنه مؤنثی ارمله‌در وعند البعض یاری اولوب احتیاجی اولمیان عورته ارمله اطلاق اولنمز
هر نقدر قوجه‌سز ایسه‌ده یقال رجل ارمل ای عزب وامرأة ارملة ای عزبة اولا یقال للعزبة الموسرة ارملة
مترجم دیر كه بو ماده‌ده اوچ كلمه مستعملدر بری ثیب‌در كه مؤلفه كوره زوجندن علی الاطلاق مفارقت ایتمش
خاتوندر یاخود مدخول بها اولاندر داخل اولان رجله‌ده اطلاق اولنور قول اوله كوره طول خاتون اولور ثانی‌یه

مطلـــب

کوره بکر مقـابلی اولـور وری ارمله درکه مؤلفه کوره مطلقـا قوجـه‌سز اولاندر و بعضلر عسر حالله تقیید ایلدیلر و بری دخی ایم درکه بو دخی قوجه‌سز اولاندر کرك ثیب و کرك بکر اولسون ور جله دخی اطلاق اولنور وزمخشری وسـائره کوره ثیب ار کورمش اولاندر وارمله طول اولاندر کرك اره وارسون کرك وارمسون وایم قوجه‌سـز اولاندر کرك ثیب و کرك بکر اولسون پس مؤلفك بیانیله بینلرنده مخالفت یوق کبیدر لکن ابن اثیرك قولی بو یلره مخالفدر وارمله عنـد البعض رملدن مأخوذدر که قومه دینور بی زوج خاتون برمرتبه محتاج اولدیکه کو یا احتیاج آنی قومه اونورتدی تنه که ذومتربه دخی بو رسمه‌در وعند البعض ارمله ارمال زاد معناسندن مأخوذ ولمغله مطلقا زوجه‌سز اره وزوجسز عورته ارمل وارمله دینور لکن زوجه‌سی وفات ایدن کشیده استعمالی قلیلدر وزوجی وفات ایدن عورتده که طول تعبیر اولنور استعمالی کـثیردر زیرا انفاق زوجه محتاجدر انتهی وارمل مطر ومنفعتی قلیل یعنی عدیم اولان سنه‌یه وصف اولور یقال عام ارمل ای قلیل المطر والنفع ومحتاجین اولان رجال ضعفاء جماعتنه ارمله دینور انجلرنده نساء طائفه‌سی یوغیسه یقال اطعم الارملة ای الرجال المحتاجین الضعفاء (الارسولة) اضحوکه وزننده عرفج نام شجرك کسلمش شاخندن اوزد کنده قلان پارچه‌سنه دینور جمعی ارامل وارامیل‌در (الرملة) غرفه وزننـده بقر وحشیه‌نك ایاقلرنده وصرتلرنده اولان سیاه جزکی‌یه دینور جمعی رمل درصرد وزننده وارمال درشارحك بیاننه کوره فی قوائم البقرة الوحشیة وفی ظهرها عبـارتی نسخه لردن ساقطدر (رمله) تمره وزننـده بش موضع آدیدر اشهری شـام اولکه سنده رمله دیدکلری بلده درمحدّثیندن ادر یس الرملی ومکی بن عـبد السلام الرمیلی که مصغر بنیه سیله در اورادندر (الرملاء) حمراء وزننـده ایاقلری سیـاه وسائر یرلری بیاض اولان دیشی قیونه دینورمذکری ارمل‌در یقـال نعجة رملاء ای سوداء القوائم وسائرهـا ابیض (المرمّل) محدّث وزننده (والمرمل) محسن وزننـده ارسلانه دینـور (المزمل) منبر وزننـده کوچك بوقاغی‌یه دینـور (الیرمول) یعفور وزننـده حصیر طرزنده حرما یپراغندن اورلمش نسنه یه دینور که یلپـازه وزنبیل دوزیلور الرمال غراب وزننـده حصیر اورکوسنه دینور یقـال مااحسن رمال هذا الحصیر ای مرموله (المرمّل) معظم وزننده شول پالوده وزیروا وحلوا مقوله سنه دینـور که بورنده حصیر اورکوسی کبی چیزلری و بوکلمری کثیر اوله یقال خبیص مرمّل اذا کثر عصده ولیه (ارملول) عصفوط وزننده مغربده بر بلده در (ترامل) تای فوقیهٔ مضمومه ایله بر وادی اسمیـدر (یرمل) یمنع وزننده بر موضعدر (یرمله) یانك فتحـیله اندلسده بر ناحیه‌در (الارمولة) اضحوکه وزننـده ارکن اوغلانه دینـور یقـال غلام ارمولة ای ارمل (رمیله) جهینه وزننده اوچ موضع اسمیـدر و بر رجل آدیدر (الارمعلال) اقشعرار وزننده چوجق اغزندن سالیار اقار اولمق معنـاسنه‌در یقال ارمعلّ الصبی اذا سال لعـابه و برنسنه اصلا نمق معنـاسنـه در یقـال ارمعلّ الثوب اذا ابتلّ و بریان وکباب طبخ اولنورکن یاغی طملار اولمق معنـاسـنه در یقـال ارمعلّ الشواء اذا سـال دسمه وسرعتله کتمك معناسنه‌در یقـال ارمعلّ الرجل اذا اسرع و پك آواز ایله حیقرمق معناسنه‌در یقال ارمعلّ الرجل اذا شهق و پراکنده اولمق معناسـنه‌در یقـال ارمعلت الابل اذا تفرّقت وکون وسختیان مقوله سی پك یاش اروب اصلانمق معناسـنه‌در یقال ارمعلّ الادیم اذا ترطب شدیدا وکوز یاشی پیدر پی متصل آقمق معنـاسنه‌در یقال ارمعلّ الدمع اذا تتـابع (الارمغلال) غین معجمه ایله ارمعلال وزننده بو دخی کوز یاشی پیدر پی آقمق معنـاسنه‌در یقال ارمغلّ الدمع بمعنی ارمعلّ (المرمغلّ) مضمحلّ وزننـده دباغته اورلمش دری یه دینـور یقـال جلد مرمغلّ اذا وضع للدباغ (الروال) غراب وزننده (والراوول) کافور وزننده دابه قسمنك اغزی سالیـارنه دینور علی قول آت جنسنك سـالیارنه مخصوصدر یقـال سال رواله وراووله فی مخلاته وهو لعاب الدواب او خاص بالفرس و یقـال روال زائل مبـالغة ای لعاب کثیر وروال بعض دابه‌نك اغزنده بتن آرتق دیشه دینور که معین اولان صره سندن وعددندن زیاده اولور یمکه مانع اولمغله کسر واخراج ایدرلر (الرائل) بو دخی دابّه قسمنده ظهور ایدن آرتق دیشه دینـور یقـال کسر رواله ورائله ای سنه الزائدة التی لا تنبت علی نبتة الاضراس وطملاجی وطملیـان شیئه دینـور یقال دهنه حتی صـار الدهن رائلا ای قاطرا التّرویل تفعیل وزننـده اتمکه جرویش یاغنی قاتق ایلمك علی قول صـافی یاغله اوغمق یاخود پك یاغلی یاپمق معناسنه‌در یقال روّل الخبزة اذا آدمهـا بالاهالة او دلـکها بالسمن او اکثر دسمهـا وآت قسمی افشان ایلمك ایچون آلتنی صـار قتمق معناسـنه‌در علی قول کوشکیجه قالدرمق معناسـنه‌در وعند البعض تر و بل انسـان قسمی هنوز عورته مسّ ووصولدن مقدّم انزال ایلمك معناسنه در یقـال روّل الفرس اذا ادلی لیبول او انعظ فی استرخاء او یقال روّل الرجل اذا انزل قبل الوصول الی المرأة (المرول) منبر وزننـده سالیاری چوق اقان آدمه دینور یقال رجل مرول ای کثیر اللعـاب وانجه وضعیف ایپ واورغان پارچه سنه

دینور (بروله) جوله وزننده اندلسده برناحیه آدیدر (دیر رولان) دیر سلمان وزننده قبیلهٔ سلیم یوردنده بر وادیدر
(الرهبلة) دحرجه وزننده بر کونه یورو یشه دینور که مرادسندره یه رك وصارصله رق یورو یشدر (الترهبل) تدحرج
وزننده صارصله رق یوریمك معناسنه در یقال ترهبل الرجل اذامشی الرهبلة (الرهبل) جعفر وزننده
فهم اولنمیان سوزه دینور ظاهر اپریشان و بی سر و بن یاخود مضطرب اولدیغندن ناشیدر یقال کلام رهبل
ای لایفهم (المرهبل) اسم فاعل بنیه سیله فهم اولنمیان چبره شك سوزلو آدمه دینور (الرهدل) جعفر وزننده
ضعیف وز بون آدمه دینور و احمق ونادانه دینور یقال رجل رهدل ای ضعیف وکذا احمق و جعفر وقنفذ وز برج
وزنلرنده برجنس قوش اسمیدر و بو نلردهدن لفظنده لغتلردر (الرهل) فتحتینله کوده نك اتی سلپوك ومضطرب
اولمق معناسنه در یقال رهل لحمه رهلا من الباب الرابع اذا اضطرب واسترخی وکوده نك اتی قباروب قبالنمق
معناسنه در که سموروب ششمان اولمقدن عبارتدر یاخود علتسز شیشکن اولمق معناسنه در یقال رهل لحمه
اذا انتفخ اوورم من غیرداء ورهل ولادت عقبنده ظهور ایدن صولك دیدکلری صاری صویه دینور (الترهیل) تفعیل
وزننده برعارضه یوزی کوزی شیشروب وجودی سلپوك ایلمك معناسنه در یقال رهله النوم اذا اورثه الرهل
(الرهل) رانك کسریله شول یوفقه بلوده دینور که رطوبت تخییل ایلیه (المرهل) معظم وزننده یوزی کوزی
شیشکن وجودی سلپو کلمش آدمه دینور یقال اصبح مرهلا اذاتهیج ای وجهه و بو پك چوق او یقودن یاخود
مخمورقالقمقدن نشئت ایدر (الریال) کتاب وزننده آغزسالیارنه دینور یقال سال ریاله ای لعابه و بو واو یه ده
لغتدر (الریل) سیل وزننده اغزدن سالیار آقق معناسنه در یقال رال الصبی یریل ریلا اذا سال لعابه

فصل الزای المعجمة (الزبل) زانك کسری و بانك سکونیله (والزبیل) امیر وزننده فشقی یه وکوبره یه
دینور سرقین معناسنه وزبیل زنبیل دیدکلری ظرفه دینور کاسیذکر (المزبلة) مبمك و بانك فتحیله وشذوذا
بانك ضمیله اسم مکاندر سپورندیلکه وکوبره لکه دینور یقال الدنیا کالمزبلة ای ملقی الزبل وموضعه (الزبل)
حبل وزننده اکینی کوبره ایله اصلاح ایلمك معناسنه در یقال زبل زرعه زبلا من الباب الثانی اذا سمده (الزبال)
کتاب وزننده بال اریسنك اغزنه آلوب قوانه کتوردکی شیئه دینور و بونکله پك آزناچیز نسنه دن کنایه ایدرلر
یقال ما اصاب زبالا ای شیئا تنوین تحقیر ایچوندر وزانك ضمیله ده جائزدر لکن اساس نسخه لرنده النحلة
یرنده میمله النملة عنوانیله مرسوم اولمغله قرنجه نك اغزیله کوتردیکی نسنه جك دیمك اولور ومقتضای ماده یه
بو اقربدر (الزبالة) ثمامه وزننده بودخی شیء یسیره اطلاق اولنور یقال مافی البئر زبالة ای شیء یعنی من الماء
وزباله اصحابدن مالك بن الحویرث بن اشیم پدرینك جدی اسمیدر و برموضع آدیدر وجعفر بن محمد الزبالی
محدثدر (زباله) سحابه وزننده برموضعدر محدثیندن محمد بن الحسن بن عیاش الزبالی اورادندر ومحمد بن
الحسن بن زباله محدثدر وزباله بنت عتبة بن مرداس شعرادندر (الزبیل) امیر وزننده که ذکر اولندی (والزنبیل)
سکین وزننده (والزنبیل) قندیل وزننده و بعضا زانی مفتوح اولور قفه یه دینورکه کوفه تعبیر اولنان ظرفدر
خرما پیراغندن اوررلر که مراد ترکیده دخی زنبیل دیدکلری اوله جقدر کونا کون شکلده یاپارلر علی قول دغارجه
دینور جراب معناسنه یاخود مطلقا حمل اولنه جق ونسنه قویجق قابه دینور و وعاء معناسنه وزبیل کلمه سنك
جمعی زبل در کتب وزننده وز بلاندر زانك ضمیله شارح دیرکه زبیلك جمعی زبابیل در وزنبیلك جمعی زنابیل در
وزنبیله زبیل وزنبیل اطلاقی مقدما آنکله کوبره طاشیدقلرینه مبنی در ونونی زائده در (الزأبل) زبرج وزننده
آفت وداهیه یه اطلاق اولنور (الزأبل) جعفر وزننده و بانك کسریله ده جائزدر بودور آدمه دینور وهمزه نك
ترکیله زبل عنوانی اکثردر (زابل) هاجر وزننده سنداولکه سنده بربلده در (زنبیل) قندیل وزننده اسامیدندر
احمد بن الحسین بن احمد بن زنبیل النهاوندی امام بخاری تاریخنك راویسیدر که ابو القاسم الاشقردن اولدخی
امام بخاریدن روایت ایلدی (ازبلة) زانك ضمیله لقمه یه دینور (الزبلة) فتحاتله شیء یسیر معناسنه در تقول
مارزأته زبلة ای شیئا (الزبتل) جعفر وزننده بودور آدمه دینور یقال رجل زبتل ای قصیر (الزجلة) غرفه
وزننده ایکی کوزك ارالغنده اولان دری یه دینور یقال جرح زجلته ای الجلدة التی بین العینین وحالت معناسنه در
یقال هو علی زجلة حسنة ای حالة وناسك غریو وفریادینه وشماطه سنه دینور بونده زانك فتحیله ده جائزدر تقول سمعت
زجلة الناس ای صوتهم وصومقوله سی نسنه دن حاصل اولان جزؤ بچه رطوبته دینور یقال اصابته زجلة منه
ای بلة و پك جزؤی وناچیز نسنه یه دینور یقال اعطانی زجلة منه ای هنیهة منه وهر نسنه دن برپاره یه و بربلوکه
دینور یقال زجلة منه ای قطعة ومطلقا جماعته علی قول خاصة انساندن برکروه وجماعته اطلاق اولنور بونده

زايك فتحيله ده جائزدر وزجله بنت منظور زوجهٔ ز بيردر ياخود حضرت معاويه نك آزادكرده جاريه سيدر
ياخود قرزى عاتكه نك آزادكرده سيدر (الزجل) زجر وزننده برنسنه يى اوته قاقوب آتمق معناسنه در يقال
زجله وبه زجلا من الباب الاول اذا رماه ودفعه ومزراغك اشاغى حربه سيله دورتمك معناسنه در يقال
زجله بالرمح اذا زجه وبعيد يردن كوكرجن صالمق معناسنه در يقال زجل الحمام اذا ارسلها على بعد وديشينك
رحمنه منى دوكلك معناسنه در زجل الماء فى رحمها اذا صبه (الزاجل والزجال) شداد وزننده ايراق يردن
صالنان كوكرجنه دينور كبوتر بغدادى كبى يقال هى حمام الزاجل والزجال اى يرسل على بعد بونلرذكر اولنان
زجل ماده سندن اولمغله حمام لفظنه وصف اولدقلرى صورتده البته نسب اوزره اولمق لازمدر وحسب
الظاهر لامحاله وصفلردرزيرا اضافتلرنده فائده بالذكر ملحوظ دكلدر مكر بيانيه يه حمل اولنه وزاجل صاحب
وهاجر وزنلرنده طلوم باغليه جق ايپك اوجنده اولان چوى وحلقه طرزنده اغاج پاره سنه دينور ومزراغك
اشاغى حربه سنده اولان حلقه يه دينور وعسكرك باشبوغنه دينور يقال هو زاجل العسكر اى قائدهم و زيد الخيل
نام كسنه نك فرسى اسميدر و بلند آوازآدمه دينور وخواننده يه دينور يقال رجل زاجل اى رفيع الصوت وكذا
المطرب (الزاجل) جيمك فتحيله عالم وزننده پوغور دوه نك منبسنه دينور ياخود اركك دوه قوشنك منبسنه
دينور وكاهجه همزه ايله ده ملفوظدر وعلى قول اركك دوه قوشى كندى نوبتنده يمورطه سى اوزره ياتديغى اثناده
دبردن سيلان ايدن نسنه يه دينور بعض نسخه ده تحضينها بيضها عنوانيله كه ضمير مؤنثدر مرسوم اولمغله
غلطدر صواب اولان مذكر ضميرلرى اولمقدر ياخود جمعيتى متضمن جنسيت اعتبارنه مبنيدر (وزاجل) دوه
قسمنك بيونلرينه مخصوص بركونه تمغا اسميدر (المزجل) منبر وزننده مزراغك تمرننه دينور وقصه مزراغه
وخشت ديدكلرينه دينور (المزجال) محراب وزننده شول اوقه دينور كه هنوز تمرنلنوب و يلك چكورلمامش اوله
(الزجل) فتحتينله ناس برى بريله اوينا شوب شماطه وهنكامه ايلمك معناسنه در يقال زجل القوم زجلا من الباب
الرابع اذا لعبوا وجلبوا وشرقى وبسته اوقيوب خواننده لك ايلمك معناسنه در يقال زجل الزاجل اذا طرب
ورفع صوت ايلمك معناسنه در يقال زجل الرجل اذا رفع الصوت و بومعنالرده اسم اوله رق مستعملدر (الزجل)
كتف وزننده (والزاجل) بلند آوازآدمه دينور وخواننده يه دينور وشول نباته دينور كه اكا يل طوقندقجه
سسلنور اوله يقال نبت زجل اذا صوتت فيه الريح (الزؤاجل) همزه ايله علابط وزننده (والزنجيل) قنديل
وزننده وهمزه بدل نونله ضعيف وزبون آدمه دينور يقال رجل زؤاجل وزنجيل اى ضعيف (الزنجبل) سفرجل
وزننده آينه يه دينور مرأة معناسنه سجنجل كلمه سنده لغتدر (الزجول) صبور وزننده ايراق يوقشه دينور
يقال عقبة زجول اى بعيدة (الزجلاء) حمراء وزننده جست وروندة ناقه يه دينور يقال ناقة زجلاء اى سريعة
(الزحل) زايك فتحى وحاى مهمله نك سكونيله برنسنه يردن ايرلمق معناسنه در يقال زحل عن مكانه زحلا من الباب
الثالث اذا زال و يورلمق معناسنه در يقال زحل الرجل اذا اعيا ودابه يورركن قيچن قيچن كيرولمك معناسنه در
يقال زحلت الناقة اذا تأخرت فى سيرها (الترحول) تدحرج وزننده بوذخى برنسنه يردن آيرلمق معناسنه در
يقال تزحول عن مكانه اذا زال (الزحول) قعود وزننده برآدم يردن آلارغه اولمق معناسنه در يقال زحل
الرجل عن مكانه زحولا اذا تنحى (التزحل) تفعل وزننده زحول معناسنه در يقال تزحل عن مكانه اذا تنحى
(الزحل) كتف وزننده (والزحليل) نحرير وزننده مكانندن الارغه اولان آدمه دينور (الزحول) صبور وزننده
شول ناقه يه دينور كه دوه لر ايله حوضه كلدكده منع وردّ ايچون صاحبى ياغيرى كسه هرنقدر چهره سنه ضرب
ايدرسه ده كيرو سنى دونوب قيچن قيچن ينه صوقيلوب حوضه كلور اوله يقال ناقة زحول
اذا وردت الحوض فضرب الرائد وجهها فولت عجزها ولم تزل تزحل حتى تردو زحول ايراق يوقشه وصف اولور
يقال عقبة زحول اى بعيدة فعول بمعنى فاعل نسبى اولمغله تذكير وتأنيثى مساويدر (الزحل) صرد وزننده امور
ومشاغلدن چكيلوب دائما كاره كير اولان آدمه دينور مؤنثى زحله در يقال رجل زحل وامرأة زحلة اذا كان
يزحل عن الامور وزحل زفر وزننده غير منصرف اوله رق خنس اطلاق اولنان كواكب سياره دن بر كوكب
اسميدر كه فلك سابعده مركوزدر بعيد ومتنحى اولديغيچون اطلاق اولندى و بوزاحلدن معدولدر فارسيده
اكا كيوان دينور (غلام زحل) ابو القاسم ديمكله مشتهر برمنجمدر (الزحليل) نحرير وزننده دائما مكانندن
بعيد ومتنحى اولان آدمه دينور وطار وطايجق ياالحين يره دينور كه اياق ايلشميوب قايوب كيدر وجست وچالاك آدمه
اطلاق اولنور يقال رجل زحليل اى سريع (الزحلول) زايك ضميله بوذخى طار وطايجق ياالحين يره دينور

زحليل كبي يقال مكان زحيل وزحلول اى ضيق زلق من الصفا (الازحال) همزه نك كسريله برآدمى برنسنه يه ناچار قلمق معناسنه در يقال ارحله اليه اذا الجاء اليه وايراق ايلمك معناسنه در يقال ازحله اذا ابعده (التزحيل) تفعيل وزننده بودخى ايراق ايلمك معناسنه در يقال زحله اذا ابعده (الزحلة) همزه وزننده شول جانوره دينور كه يواسنه قيچن قيچن كيرر اوله يقال دابة زحلة اذا كانت تدخل جحرها من قبل استها واصلا سير وسفر وسياحت ايلمز اولان آدمه دينور يقال رجل زحلة اى لايسيح فى الارض ظاهرا بوتهكم ياخود ضديله تسميه قبيلندندر (الازحئلال) همزه ايله اقشعرار وزننده احزألال مقلوبيدر كه ذكر اولندى يقال ازحأل البعير مقلوب احزأل (الزحل) حذب وزننده شول اركك دوه يه دينور كه صواد باشنده سائر دوه لرى زور ايله كيزوسوروب كنديسى ايلرويه صوقيلوب ايچر اوله (الزبحلة) بيطره وزننده كبر وادا وشيوه ايله يوريمكه دينور يقال يمشى الزبحلة اى مشية خيلاء (الزرقلة) قافله دحرجه وزننده برآدمك حق ومطلوبنى تماما و يرمك معناسنه در تقول زرقل بحقى اى اعطانيه وقيل دتمك معناسنه در يقال زرقل الشعر اذا نفشه (الزعل) فتحتينله نشاطمند اولمق معناسنه در يقال زعل الرجل زعلا من الباب الرابع اذا نشط و بوش آت جنبش ونشاطله شوقه كلوب بزى اوته قوشوب اويناسق معناسنه در يقال زعل الفرس اذا استن بغير فارسه (التزعل) تفعل وزننده بودخى شنلنوب جنبش ونشاطلنمق معناسنه در يقال تزعل الرجل اذا تنشط الازعال همزه نك كسريله آتى جنبش وشوقه كتوروب نشاطلندرمق معناسنه در يقال ازعل الفرس اذا انشطه و برنسنه يى يرندن قوپروب ازعاج ايلمك معناسنه در يقال ازعله من مكانه اذا ازعجه (الزعلول) سرسور وزننده جست وخفيف آدمه دينور (الازعيل) ازميل وزننده هميشه شوخ وشن وشقراق آدمه دينور يقال رجل ازعيل اى نشيط (الزعلة) تمره وزننده شول حيوانه دينور كه برسند طوغوروب برسنه ارالق و يرر اوله يقال ناقة زعلة اذا اضارت تلد سنة ولاتلد اخرى وديشى دوه قوشنه دينور (الزعل) زايك كسريله بر موضع و بررجل آديدر (الزعل) كتف وزننده آجلقدن زار ومضطرب آدمه دينور كه يلان كبى قيورلوب ناله وانين ايدر اوله يقال هو زعل اى متضور جوعا (زعيل) زبير وزننده قيس بن مرداسك فرسى اسميدر (زعل) تمر وزننده (زعلان) سحبان وزننده اسامئ ناسدندر (الزعبل) جعفر وزننده شول آدمه دينور كه يديكى غدايى هضم ايده ميوب بدننه بدل مايتحلل اولمامغله قارنى شيشوب و بيونى چوپ كبى انجلمش اوله يقال رجل زعبل اذا لم يجع فيه الغذاء فعظم بطنه ودق عنقه وانكرك يلاننه دينور وقينا كلرنه دينور حرباء معناسنه ووالده يه اطلاق اولنور وعلى قول بون وسبكمغز اولان عورته دينور بوجهتله تحقير ودشنام موقعنده والده دن كنايه ايله تكلته الزعبل ديرلر كه ثكلته امه الحمقاء ديمكدر وزعبل يموق اغاجنه دينور كه عربستانده بيانى اغاج اولور و برمحدث اسميدر كه آندن ابو قدامة الحارث بن عبيد روايت حديث ايلدى وزعبل بن الوليد الشامى وفاطمه بنت زعبل تحديث ايلديلر (الزعبلة) زايك فتحيله بدنى سموروب بيونى انجلمش اولان آدمه دينور يقال رجل زعبلة وهو من يسمن بدنه وتدق رقبته و بوذكر اولنان زعبلدن ايسه ظاهرا تجوز اعتبارى لازمدر ومصدر اولور چوق اوله رق فاخر و يركى و يرمك معناسنه در يقال زعبل فلان اذا اعطى عطية سنية (الزعبلة) زعبله وزننده بدخو يلق سوء الخلق معناسنه در (الزغل) زايك فتحى وغين معجمه نك سكونيله برنسنه يى دفعه دفعه دوكمك معناسنه در يقال زغل الماء زغلا من الباب الثالث اذا صبه دفعا بوراده دفع غرف وزننده جمعدر وزغل آغزدن نسنه پوسكورمك معناسنه در يقال زغله اذا مجه و ياورى اناسنى امزمك معناسنه در كه لازميله تفسيردر يقال زغل الجدى امه اذا رضعها ودوه سدكنى آنارق بول ايلمك معناسنه در يقال زغلت الناقة ببولها اذا رمت به (الازغال) همزه نك كسريله بودخى دوه سدكنى آنارق بول ايلمك معناسنه در يقال ازغلت الناقة ببولها بمعنى زغلت وقوش آغزيله ياورسنى يملمك معناسنه در يقال ازغل الطائر فرخه اذا زقه ومزراق دورتلديكى يردن قان فشقرتمق معناسنه در يقال ازغلت الطعنة بالدم اذا اوزغت (الزغلة) غرفه وزننده آغزدن پوسكوريلن صومقوله سنه دينور وآزجه وناچيز نسنه دن كنايه اولور تقول ازغل لى زغلة من انائك اى صب لى شيئا واست وذبره دينور و براوغوردن ذوكيلوب ياخود آنيلان شيئه دينور بول اولسون غيرى اولسون (الزاغول) خراسان ديارنده پنجديه ناحيه سندن بر قريه در پنجديه معربنده بنجديه ديرلر باى موحده وذال معجمه ايله حول اعلامدن محمد بن الحسن بن محمد بن الحسين البنجديهى الزاغولى اورادندر يوزعدد مجلدى حاوى قيد الاوابد نام بر كتاب تأليف ايلمشدر كه علم تفسير وحديث وفقه ولغته مشتملدر الزغول صبور وزننده ممه امكه بغايت دوشكون اولان دوه وقيون مقوله سى حيوان ياورسينه دينور يقال

جدی وفصیل زغول ای لهج بالرضاع (الزغلول) سرسور وزننده جست وخفیف آدمه دینور وبررجل آدیدر
وچوجغه دینور طفل معناسنه یقال له زغلول کثیر ای طفل شارحك بیاننه کوره جمعی زغالیلدر (زغبل) زبیر
وزننده اسماءدندر وزغبل التماردابن شاهین نام محدثك شیخیدر مترجم دیرکه بعض فقهاء وشعراء کلاملرنده زیوف
اقچه‌یه زغل تعبیرلری کوریلوب لکن اصول لغتده مرسوم اولمامغله ظاهرا مولددر (الزغفل) جعفر وزننده
برجنس اغاج اسمیدر (الزغفلة) دحرجه وزننده زغفل دیدکلری شجرمذ کوری اوطون ایدوب یاقق معناسنه‌در
یقال زغفل الرجل اذا اوقد الزغفل و یلان سویلمك معناسنه‌در یقال زغفل الرجل اذا کذب (الزغمل) قنفذ
وزننده درونده مضمر اولان کینه وعداوته دینور یقال به لفلان زغمل ای حسیکة فی قلبه (الازفل) همزه‌نك وفانك
فتحیله اسمدر خشم وغضب وحدته دینور یقال به ازفل ای غضب وحدة و بوافکل کبی اسمدر (الازفلة) ارمله
وزننده کروه وجماعت معناسنه‌در یقال جاؤا ازفلة ای جماعة (الازفلة) اردبه وزننده خفت معناسنه‌در
یقال به ازفلة ای خفة (الازفلی) اجفلی وزننده ومرادفیدرکه ماده‌سنده ذکر اولندی (زوفل) نوفل وزننده
بررجل اسمیدر (الزفقلة) ثانیده قافله دحرجه وزننده سرعتله کتمك معناسنه‌در یقال زفقل الرجل اذا اسرع
(الزقل) زانك ضمی وقافك سکونیله (والزواقیل) ابابیل وزننده اوغریلره دینور یقال هم زقل وزواقیل ای لصوص
مؤنف مفردلرندن سکوت ایلمشدر وزواقیل العمامه باشدن صارغك آلتندن اخراج اولنان صاچلره و پرچلره دینور
یقال اخرجوا الزواقیل من تحت العمائم وهی الشعور التی یخرجونها من تحتها بوراده مؤلف مسامحه ایله تفسیر ایلمشدر
زیرا ان تخرج الشعور من تحتها عبارتیله رسم ایلمشدر اکثری محللرده بوعنوانله تعریف ایلمك عادتیدر اساسده وسائر
امهاتده وهی الشعور التی یخرجونها من تحت العمائم عبارتیله مفسر اولمغله بوراده ان کلمه‌سی مصدریه اولمغین
خروج ایله مأول ومصدر بمعنی اسم فاعل اولمغین الخارج ایله مسبوکدر و بومطرده‌در تمه که اوائل حاشیهٔ مطولده
حسن چلبی تنصیص ایلمشدر و بالدفعات محللرنده ثبت اولنمشدر فلا تغفل (الزفیلة) سفینه وزننده طاره جق صوقاغه
دینور (الزوقلة) حوقله وزننده باشدن صارغك ایکی اوجلرنی چقاروب صالیورمك معناسنه‌در یقال زوقل عمامته
اذا اسدل طرفیها عمامهٔ زوقلیه دیدکلری بوطرزاولان صارنشدر (الزل) زانك فتحی ولامك تشدیدیله (والزلیل) ازیز
وزننده (والمزلة) میمك فتحی وزانك کسریله (والزلول) حلول وزننده (والزلال) فتحتینله (والزلیلی) خلیفی وزننده ومدّ ایله
لغتدر ایاق چاموردن وطایغجق یردن طاینوب قایمق یاخود برسوزده زیغ وخطا ایلمك معناسنه‌در مؤلفك بصائرده
بیاننه کوره ایاق قایمق معناسنده حقیقت وخبط وخطأ کلامده مجازدر تقول زللت یارجل تزل وزللت کللت
زلا وزلیلا ومزلة وزلولا وزلیلی وزلیلاء من الباب الثانی والرابع اذا زلقت فی طین اومنطق و برآدمك عمروحیاتی
بچوب کتمك معناسنه مستعملدر یقال زل عمره اذا ذهب وزلیل وزلول سرعتله مرور ایلمك معناسنه مستعملدر که
کویا قایوب کتمش اولور یقال زل الرجل زلیلا وزلولا اذا مر سریعا وزلول اقچه الدن قایوب دوکلمك علی قول
وزنی ناقص وناتمام اولمق معناسنه‌در یقال زلت الدراهم زلولا اذا انصبت اونقصت وزنا (الازلال) همزه‌نك کسریله
برآدمی سورچدروب قایدرمق معناسنه‌در یقال ازله اذا ازلقه و برآدمه انعام واحسان ایلمك معناسنه مستعملدر
یقال ازل الیه نعمة ای اسداها کویا که نعمتی اکا ازلاق ایلمش اولور پس بواستعاره‌یه مبنیدر و برآدمه حق
ومطلوبندن برمقدارینی ویرمك معناسنه مستعملدر یقال ازل الیه من حقه شیئا ای اعطاه (الاستزلال) بودخی
برآدمی سورچدرمك معناسنه‌در یقال استزله بمعنی ازله (المزلة) میمك وزانك فتحیله (والمزلة) زانك کسریله
اسم مکانلردر طایغجق یاخین یره دینورکه ایاق ایلشمیوب قایوب کیدر اول باب رابعدن وثانی باب ثانیدندر یقال هذه
مزلة الاقدام ومزلتها ای مزلقها وزانك کسریله مصدر میمی اولورکه ذکر اولندی (الزلة) زانك فتحیله اسمدر
ایاق سورچوب قایمغه دینور وضیافت وصنیعه معناسنه مستعملدر بونده زانك ضمیله ده زبانزده‌در ازلال نعمت
معناسندندر یقال اتخذ فلان زلة ای صنیعة ودوکونه وولیمه‌یه اطلاق اولنور تقول کنا فی زلة فلان ای فی عرسه
وخطیئه وجنحه و بادره‌یه اطلاق اولنور یقال وقعت منه زلة ای خطیئة وسقطه معناسنه مستعملدر
کرك قولا وکرك فعلا اولسون یقال وقعت فی قوله اورأیه زلة ای سقطة و بردوستك یاخود اقربادن برینك
ضیافتی طعامندن بشتماله قیوب خانه‌یه کتور یلن طعامه اطلاق اولنور که خوردن و بردن قاعده سنجه‌در
و بومعناده لغت عراقیه یاخود عامیه‌در یقال فلان یرتکب الزلة وهی اسم لما یحمل من مائدة الصدیق او القریب
مترجم دیرکه قایدرمق معناسندن لغت صحیحه اولسه‌نه مانعدر (الزل) زانك ضمیله (والزلل) فتحتینله صیرنجق یره
دینور صیغهٔ ثانیه فی الاصل مصدر اولمغله تأنیث وتذکیری مساویدر یقال مقام زل وزلل ومقامة زلل ای یزل فیه

مطلب

وزلل وزن ومقدارده اولان نقصانه اطلاق اولنور يقال في ميزانه زلل اى نقصان وبرآدم آريق فيچلو اولمق
معناسنه در يقال زلّ الرجل زللا من الباب الرابع اذا كان ازلّ (الزلاء) شول يايه وصف اولوركه حذاقتلودوزلكله
اوقى تيز وچابك چقراوله كويا كه قايوب كيدر اولور يقال قوس زلاء اذا كانت يزلّ السهم عنها السرعة خروجه (الزالّ)
تشديد لامله وزنى ناقص اولان اقچه يه وصف اولور يقال درهم زالّ اى ناقص (الزلّة) زايك كسريله طاشلره
ياخود صيرنجق واملس وهموار اولنلرينه اطلاق اولنور پس مفردى زلّ اولور يقال رماه بالزلة اى الحجارة اوملسها
(الزلة) زايك ضمنيله صولق طارلغنه دينور كه علتدن ناشى اولور يقال اخذته الزلة اى ضيق النفس (الزلال)
غراب وزننده (والزليل) امير وزننده (والزلول) صبور وزننده (والزلازل) علابط وزننده شول صافى وخفيف
وخوشكوار صوغوق صويه دينور كه اصلا بوغزده ايلشميوب همان مرور ايدر اوله كويا كه قايوب كيدر اولور
يقال ماء زلال وزليل وزلول وزلازل اى سريع المرّ في الحلق بارد عذب صاف سهل سلس (الازلّ) اجلّ وزننده
جست وچالاك معناسنه مستعملدر يقال رجل ازلّ اى سريع وفيچلرى وقيناقلرى اتسز وچلسز اولان ياخود پك
اتسز وچلسز اولان آدمه دينور كه اصلا اوچقور طوتمز اولور يقال رجل ازلّ اى ارسح اى خفيف الوركين اواشدّ
منه بوراده والخفيف الوركين قولى الارسح قولنه عطف تفسيردر الاشج نسخه لرى غلط محض در (السمع الازلّ)
سينك كسريله شول جانوردركه قورد ايله صرتلاندن تولد ايدر اصل سمع اول جانوراسميدر قوة سامعه سى شديد
اولديغيچون نته كه ماده سنده بيان اولندى وصغر يسنك اتى اولميوب قورى دكنك كبى اولديغيچون ازلّ اكا صفت
لازمه اولدى نته كه صرتلانه عرج وصف لازم اولمغله عرجاء اطلاق ايلديلر (الزلزلة) قلقله وزننده (والزلزال)
زايك حركات ثلاثيله برنسنه يى ارغالمق معناسنه در يقال زلزل الشيء زلزلة وزلزالا مثلثة اذا حركه شارحك
بيانته كوره بونلردن اسم زلزال در زايك فتحيله (الزلازل) زايك فتحيله بنيه جمع اوزره بلايا وشدائده اطلاق اولنور
وجه مذكور اوزره اسم اولان زلزالك جمعيدر يقال اصابته الزلازل اى البلايا (ازلزل) همزه نك وزايك كسريله
بركلمه دركه زلزله ارض هنكامنده تكلم ايدرلر في الاصل همزه استفهاميه مفتوحه اولوب وزلزل صيغه مجهوله ايدى
ضيق وقت سببيله تخفيفا مكسور ايلديلر پس زلزله مى اولوردىمك اولور (الزلزول) سرسور وزننده جست وچالاك
وظريف آدمه دينور يقال رجل زلزول اى خفيف ظريف وچابكلك خفت معناسنه در وقتال وشر وشور
وجدال معناسنه مستعملدر يقال وقع بينهم زلزول اى قتال وشرّ (الزلزل) زاى اولانك ولامك فتحى وثانيه نك
كسريله اواسبابنه وخرده مرداشيايه دينور كه اثاث البيت تعبير اولنور (الزلزل) فدفد وزننده هارون خليفه وقتنده
برمغنى يعنى سازنده اسميدر سازچالمسى بين الناس ضرب مثل اولمشدر بغداده واقع بركه زلزل اكا مضافدر مؤلفك
يضرب بضربه العود المثل قولنده العود لفظى ضرب كلمه سنك كه مصدردر مفعوليدر والمثل قولى يضرب كلمه سنك
نائب فاعليدر (الزلزل) هدهد وزننده طبل چالمقده استاذ اولان مهتره دينور يقال هو زلزل اى طبال حاذق
(الزليل) امير وزننده اطعمه دن پالوذه يه وزيروه يه اطلاق اولنور سريع المرور اولدقلريچون تقول اطعمنا
الزليل اى الفالوذ (زلول) صبور وزننده مغربده بربلده در (زلاله) جبانه وزننده تهامه ده برعقبه آديدر (المزلل)
محدّث وزننده لطف واحسانى فراوان آدمه دينور يقال رجل مزلل اى كثير المعروف (الزلية) كسرتينله
زيلوجه وجاجيم تعبير اولنان آلاجه دوشمه يه دينور جمعى زلالى در مؤلفك الزلية البساط قولنده البساط
لفظنك حرف تعريفى عهد خارجى يه محمولدر فلا تغفل فارسيده بو كه زيلو دينور كرچه معرّب ظن اولنور لكن
تعريبنه مؤلف وسائرى تعرض ايلمامشدر (الزمال) كتاب وزننده برآدم برياني اوزره چوكوب او برياني يوقريچه
قالدره رق سكرتمك معناسنه دركويا كه براياغنك اوزرينه اعتماد ايدركه او برياننده زور اولمز يقال زمل
الرجل زمالا من الباب الثانى والاوّل اذا عدا معتمدا في احد شقيه رافعا جنبه الآخر وزمال دوه نك اياغنه عارض
اولان اغسقلغه دينور يقال بالبعير زمال اى ظلع وصوطلومنك صارقبسنه دينور جمعى زمل در كتب وزننده
وازمله در اشربه وزننده (الزمول) شمول وزننده تابع اولمق معناسنه در يقال زمله زمولا من الباب الاول
اذا تبعه (الزامل) دائما غيره تبعيت ايدن آدمه دينور يقال رجل زامل اى يزمل غيره يتبعه وشول دابه يه دينور كه
جنبش ونشاطندن برطرفه اغسيوب يكدرركبى يانى يانى يوريراوله يقال فرس زامل اذا كان كانه يظلع من نشاطه
وزامل معاوية بن مرداس السلمى فرسنك اسميدر (الزمل) حمل وزننده (والزمال) جمال وزننده (والزملان) فتحاتله
دابه قسمى جنبش ووجد ونشاطندن برطرفه اغسيوب يكدرركبى يانى يانى يوريمك معناسنه در يقال زمل الفرس
زملا وزمالا وزملانا من الباب الاوّل اذا مشى كانه يظلع من نشاطه وزمل برآدمى طوار اوزره ارديننه آلوب

زدیف ایلمك علی قول محفه و محمل مقوله سنده کندیسنه دنك ایلمك معناسنه در یقال زمله زملا اذا اردفه او عادله
(الزاملة) تنبلیت دابه سنه دینور که اکا یولده بنلیوب تنبلیت یوکلنور دوه اولسون سائر طوار اولسون یقال رکب
علی الراحلة وحمل علی الزاملة وهی التی یحمل علیها من الابل وغیرها مترجم دیر که مطرزینك بیاننه کوره زامله
وجه مذکور اوزره تنبلیت طوارنه دینور ذکر اولنان زمل معناسندن کویا که اسم فاعلدر هاء اسمیت ایچوندر
و بوراحله وحموله کبیدر راحله بنت طوارینه وحموله یوك طوارینه دینور وزامله تنبلیك کندیسنده دخی
استعمال اولنورته که امام محمدك اکثری بعیر محمل فوضع علیه زاملة یضمن قولنده زامله دن مراد تنبلیتدر (الازمل)
افکل وزننده قارشق آوازه دینور علی قول طوار بوررکن خایه سی در یسندن ظهور ایدن سسه دینور یقال
سمع منه ازملا وهو الصوت المختلط او صوت یخرج من قنب الدابة وهپ وجمله معناسنه مستعملدر اولکنده
اسمدر و بونده افعلدر یقال اخذه بازمله ای جمیعه واثاث ورثاث معناسنه در کاسیذکر و عیال معناسنه در کاسیجیء
(الازملة) همزه نك ومیمك فتحیله چوق نسنه لره دینور تأنیثی موصوف اعتباریله در ومنه یقال له عیالات ازملة
ای کثیرة و یای چکردیسنه دینور تقول سمعت ازملة القوس ای رنینها واثاث ومتاع معناسنه در کاسیذکر
وعیال معناسنه در کاسیذکر (الازمولة) اضحوکه وزننده (والازمولة) برذونه وزننده سسلنجی دیشی حیوانه
دینور بیان یکسی وسائری اولسون (الزوملة) حوقله وزننده دوه سورمك معناسنه در یقال زومل الابل
اذا ساقها واحمال واثقالری محمول اولمش دوه لره دینور یقال عیر زوملة ای التی علیها احمالها بوراده ضمیر
عیره عائددر (الزملة) زمره وزننده چوق یولداشلره دینور یقال جاء ومعه زملة ای رفقة وجماعت وکروه معناسنه در
(الزملة) زایك کسریله بری برینه صارمشمش اوزون وقصه قارشق چتلق خرمافدانلرینه اطلاق اولنور وال ایرشمز
اولان خرده خرمافدانلرینه دینور یقال بالارض زملة ای ما التف من الجبار والصور من الودی وکذا مافات الید
من الفسیل (الزمیل) امیر وزننده (والزمل) زایك کسریله برآدمك طوار اوزره آردینه بنمش آدمه دینور تقول
کنت زمیله وزمله ای ردیفه و یولده احدهما آخرك دوه لرینه یوك یوکلتمك و بنمك و بندرمك خصوصنده عمل
وموافقتی اولان ایکی یولداشلرك هر برینه زمیل وایکیسنه زمیلان دینور والارفیقان دینور خلاصه سی بودر که
زمیل برآدمك اردینه بنن و یوکك آردینه بنن کمسیه و برهودجده برآدمه عدیل اولان کمسیه و یوکلری بردوه یه محمول
اولان ایکی کمسه نك هر برینه وسفرده یولداشنه یوك یوکلتمك وسائر کونه مشاغلده یار و یاور اولان آدمه دینور
ورفیق بوعملرده مدخلی اولمیوب همیان همراه اولان آدمه اطلاق اولنور یقال همازمیلان اذا عمل الرجلان
علی بعیریهما فاذا کانا بلا عمل فرفیقان (التزمیل) تفعیل وزننده کزلمك معناسنه مستعملدر یقال زمله اذا اخفاه
و برنسنه یی ثوب ایچره دوروب صارمق معناسنه در یقال زمله بثوبه اذا لففه (التزمل) تفعل وزننده اثوابه
صاریلوب بورنمك معناسنه در یقال تزمل الرجل اذا تلفف بثوبه و یقال ازمل بتشدید الزای والمیم وزنه افعل
بتشدید الفاء والعین مؤلف بونکله اصلی تزمل اولدیغنه اشارت ایدر وقدقریء به معلوم اوله که تاء افتعالدن اول اشبو
اون درت حرفی متضمن اتثدذزسشص ضط ظوی کلامنده واقع حرفلردن بری واقع اولسه تاء اول حرفه قلب
وادغام اولنور کذلك تفعل وتفاعل تالرندنصکره حروف مذکوره دن بری اولسه تالری اکا قلب وادغام
اولندقدنصکره اوللرینه همزهء مکسوره جلب اولنور ادثر واطهر وازمل کبی فلیحفظ (الزمل) سکر وزننده
(والزمل) صرد وزننده (والزمل) زایك کسریله عدل وزننده (والزمبل) زبیر وزننده (والزمیل) قبیط وزننده
(والزمال) رمان وزننده (والزمل) کتف وزننده (والازمل) قرشب وزننده (والزمیلة) جهینه وزننده
(والزمیلة) قبیطه وزننده (والزمالة) رمانه وزننده قورقق وضعیف النفس بی زهره آدمه دینور طشره ده
برمادهء ظهور ایلسه جبن ورخاوتندن چیقمیوب اثوابنه صاریلوب یاتار (الازمیل) اکسیر وزننده بچق یه دینور که
پاپوشچیلر انکله سختیان کسرلر تقول قطعت الادیم بالازمیل وهو شفرة الحذاء وشول خلال طرزنده کسکین دموره
دینور که بقروحش اورمق ایچون مزراغك وخشتك اوجنه استوار ایدرلر که آنکله اوررلر وچکیچه دینور یقال
ضربه بالازمیل ای المطرقة و یاوزتند وشدید آدمه دینور یقال رجل ازمیل ای شدید وضعیف وزبون آدمه دیمکله
ضد اولور یقال رجل ازمیل ای ضعیف (الازمل) همزه نك فتحی ومیمك ضمیله ازمل وازمله کبی بودخی سپاهیلغه
واورو به یه دینور یقال اخذه بازمله بفتح المیم و بازمله بضم المیم و بازملته ای باثاثه (الزمله) فتحاتله ازمله وازمل کبی
عیال معناسنه در یقال ترك زملة وازملة وازملا ای عیالا (الازدمال) افتعال وزننده که تاءی داله مقلوبدر
یوکی بودن ارقه یه آلوب کوترمك معناسنه در یقال ازدمل الحمل اذا حمله بمرة واحدة (ابن زومله) حوقله وزننده

مطلب

مطلب

وتعبيردركه برشيئه وبرماده يه وجه اتقان اوزره عالم اولان آدمه اطلاق اولنور ابن بجده كبي في الاصل زومله سوق ابل
معناسنه در عند العرب سوق ابل امر عظيم ومعتنا اولمق ملابسه سنه مبني درواب وابن واخ كلمه لري صاحب موقعنده
مستعملدر يقال هو ابن زوملتهـا اي الامور اي عالم بها وابن زومله كنيزك زاده يه اطلاق اولنـور اكثري سوق ابل
خدمتنده اولدقلري چون يقال هو ابن زوملة اي ابن الامة وبوكويا كه مصدردن معدول علم اولمغله غير منصرفدر
(الزمل) زانك كسريله رديف معناسنه دركه ذكر اولندي وعبدالله بن زمل تابعيندن غير موثوق الروايه در صغاني
مرحومك صحابيدر ديمسي غلطدر وزمل ارقه ايله كوتريلجك يوكه دينـور بومعنـادندركه هماني يارم چوال يوكك
وارد يبحك يرده مافي جوالقك الازمل ديرلر (زمل) نمل وزننـده ياخود زميل كه زبير وزننـده در ابن ربيعه ياخود
ابن عمرو بن ابي العيز بن خشاف دركه صحابيدر وزميل بن عياش كه زبيروزننـده درعروة بن زبيرآنك آزاد كرده سندن
روايت حديث ايلدي (زميله) جهينه وزننـده تجيب قبيله سندن بر بطندر محدثيندن سلمة بن مخرمة الزميلي
آنلردندر (المزملة) معظمه وزننـده ايچنده صو تبريد ايلدكلري دستي وكوپ مقوله سنه دينـور و بو اهل عراق
لغتيدر اصلاق بز و يپراق مقوله سيله كيجه وقتي دستي يي وكوپي صـاروب سرد ابه ياخود يلكن سرين محله وضع
ايدرلر يقولون برد المـاء في المزملة وهي الجرة والخابية التي يبرد فيهـا الماء (الزنجيل) قنديل وزننـده قبلانه دينور
نمر معناسـنه (الازمهلال) اضمحلال وزننـده يغمور شدتله صغا نقلي ياغمق معناسنه در يقـال ازمهل المطر
اذا وقع وقارار يوب آقق معنـاسنه در يقال ازمهل الثلج اذا سال بعد ذوبانه (المزمهل) مضمحل وزننده ديكيلوب
ميل كبي طوران شيئه دينـور يقـال كان مزمهلا اي منتصبا وطوري وصافي صويه دينور (الزنجبيل) زانك وجيمك
فتحيله باده يه دينـور خمر معناسنه وتركيده تحريفله زنجفيل تعبير اولنـان كوكه دينـوركه طپراق آلتنه ايشليوب
كيدر نبـاتي قامشه وحصير اوتنه شبيه اولور وقوت مسخنه وهاضمه صاحبي وبرمقدار مليّن وجماعي مقوي وقوت
ذكا وحافظه يي مورث وكچينك جكري رطوبتيله مخلوطا تجفيف وسحق اولنمشني اكتحال غشاوهٔ عيني وظلمت
بصري مزيلدر شـارح ديركه معرب باتك بيانته كوره زنجبيل شنكليل فارسي معربيدر وعربلر مطلقا مستطاب اولان
شيئه زنجبيل اطلاق ايدرلر اكابنـاء خمره دخي اطلاق ايلديلر (زنجبيل الكلاب) بركونه نبـاتدركه ورقي سكود
ورقنه شبيه ودالليري قرمزي اولور كلف ونمش علتلرني مزيلدر فارسيده بوكه سك كش وتركيده فرنك بـبري
وكوپك زنجفيلي ديرلر (زنجبيل العجم) اشترغاز دركه دوه تيكني ديدكلريدر (زنجبيل الشـام) راسن اسمـيدركه
تركيده آندز تعبير اولنـان نباتدر (الزنديل) زنجبيل وزننـده زنده پيل فارسي معربيدركه بيوك فيل ديمكـدر
زنده فارسيده عظيم معناسـنه در وپيل پاي فارسيله فيلدر (الزنفلة) فايله دحرجه وزننـده صرتنده آغر يوكي
اولان آدم كبي امكليه رك ثقلتله تيز تيز يوريمك معنـاسـنه در يقـال زنفـل في مشيته اذا تحرك كالمثقل واسرع
(زنفل) جعفر وزننده اساميدندر زنفل العرقي فقهـاء مكه دن برفقيه غير موثوقدر (ام زنفل) داهيه كنيه لرندندر
(الزنفلة) قافله وزننـده ومرادفيدر (الزوال) نوال وزننـده (والزوول) قعود وزننده (والزويل) زانك
فتحيله (والزولان) فتحـاتله برنسنه يرندن ايرلمق معناسـنه در يقـال زال الشيء عن مكانه يزول يعني من الباب
الاول ويزال يعني من الرابع وهي قليلة مروية عن ابي علي زوالا وزوولا وزويلا وزولانا اذا ذهب واستحـال
وزوال وزوول بومعنـاده متعـدي اولور تقول زلته بكسر الزاي ازاله وازيله وتقول زلت عن مكاني زوالا
وزوولا يعني متعـدي اولديغي صورتده يالكزجه فعل ماضي باب رابعدن ولازم كلديكي صورتده يالكزجه باب
اولدن وارد اوله رق مستعمل اولمشدر بوراده مؤلفك وازيله قولي ذكري آتي يائيه نك مستقبليدر استطرادا رسم
ايلمشدر وقولهم زال زواله وازال الله زواله دعاء بالهلاك مثال اولدي زواله كلمه سي فاعلدر پس بونلرده زوالدن
حركت وتنقل مراد اولمغله اول آدمك موتي طلب ايلمكدن كنايه در وزوال النهـار كوندزك قياقوشلق اولمسندن
عبـارتدر يقـال زال النهـار اذا ارتفع وزوال وزوول قعود وزننده وزئال كتاب وزننده وزولان جولان
وزننده كونش وسط فلكدن يعني نصف نهـاردن غروب سمتنه دونمك معنـاسنه مستعملدر عربلر شمسك وسط
فلكده برمقدارجه ثبـاتي زعم ايلملريله ميلنه زوال تعبير ايلديلر يقـال زالت الشمس زوالا وزوولا وزئالا
وزولانا اذا مالت عن كبد السمـاء وكوچمك معناسنه مستعملدر بونده باء حرفيله متعدي اولور يقـال زالت الخيل
بركبـانها اذا نهضت وجدا اولمق معناسنه مستعملدر يقـال زاله اذا فارقه (الازوال) افعلال وزننده بودخي
برنسـنه يرندن ايرلمق معنـاسنه در يقـال ازول الشيء بمعني زال (الازالة) همزه نك كسريله يرندن كيدروب ايرمق
معناسـنه در تقول ازلته اذا نحيته وقولهم ازال الله زواله دعاء بالهلاك (التزويل) تفعيل وزننده ازاله معناسـنه در

تقول زوّلته بمعنی ازلته و برنسنه‌يی میدانه کتوروب تحصیل ایلمك معناسنه‌در یقال زوّل الشیء اذا اجاءه بوراده اجاده نسخه‌لری غلطدر (الزوائل) زائله‌نك جمعیدر شکاره اطلاق اولنور حرکتلرینه مبنی یقال بالارض زوائل کثیرة ای صید ونسوانه اطلاق اولنور حسی ومعنوی عدم استقرارلرینه بناء یقال لبس للزوائل وفاء ای للنساء ونجومه اطلاق اولنور (الزائل) زوال شانندن اولان نسنه‌یه دینور ومنه یقال زال الزائل الظلّ ای قام قائم الظهیرة یعنی تمام اویله اتسیلکنك شدّتی قائم اولدی معلومدرکه زوالیت البته ظلّك وصف لازمیدر دائما زائل اولمقده‌در شمس وسط سمایه واصل اولنجه قدر سیر وحرکت اوزره اولوب وقت مزبورده کویا که زائل اولمیوب علی حاله طوررکبی تخیل اولنور و بوشمسك اورادە صورت اقامتندن نشئت ایدر کذلك قیام ظهیره‌ده واقع قیام دابه‌نك فرومانده قالمسندن مأخوذ اولمق ممکندر شمس مرکز مرقومه واصل اولنجه قدر سیرسریعله حرکت ایدوب مرکز مزبوره کلدکده ناظره نسبت کویا که توقف ایدر اول کونه وقوف مشاهده حالنده عربلر قام قائم الظهیرة وزال زائل الظلّ تعبیر ایدرلر (الزیلولة) حیلوله وزننده کوچ یورده کلوب قونمشیکن برعارضه سببیله رجعت یاخود برسمته میل وغزیمت ایلمك معناسنه‌درکه یورد دکشمك تعبیر اولنور یقال زال ظعنهم زیلولة اذا اثووا مکانهم ثم بدالهم عنه بوراده اثووا کلمه‌سی یورد معناسنه اولان اوی ماده‌سندن افتعالدر (المزاولة) مفاعله وزننده (والزوال) جدال وزننده برنسنه‌یی تحصیل ایدوب میدانه کتورمك ایچون دورشوب چالشمق معناسنه‌در یقال زاوله مزاولة وزوالا اذا عالجه وحاوله وطالبه (التزوّل) تفعل وزننده بودخی برنسنه‌یی دورشوب چالشه‌رق میدانه کتورمك معناسنه‌در یقال تزوّله اذا اجاءه تته که تزویل ماده‌سنده غلط نسخه بیان اولندی ونهایت درجه‌ده ظریف اولمق معناسنه‌در یقال تزوّل الرجل اذا تناهی ظرفه (الزول) زایك فتحیله تعجب اولنه جق نسنه‌یه دینور جمعی ازوال کلور یقال هذا زول من الازوال ای عجب من العجائب وچاقره دینور یقال صاده بالزول ای الصقر وکشینك عورت یرینه دینور یقال کشف زوله وهو فرج الرجل و بهادره دینور یقال هو زول ای شجاع و یمنده برموضع آدیدر وجوانمرد آدمه دینور یقال رجل زول ای جواد و برنسنه‌نك شخص وهیکلنه دینور تقول رأیت زوله ای شخصه و بلاء وآفته دینور وزیرك وظریف اوله‌رق چیره وسبکروح آدمه دینور مؤنثی زوله‌در جمعی ازوال‌در یقال رجل زول وامرأة زولة ای خفیف ظریف فطن (الانزیال) انفعال وزننده جدا اولمق معناسنه‌در یقال انزال عنه اذا فارقه (الزائلة) غائله وزننده هر جانلو حیوانه علی قول متحرّك اولان شیئه اطلاق اولنور هاء مبالغه یاخود اسمیت ایچوندر یقال اوکان زائلة لتحرّك وهی کلّ ذی روح اومتحرّك (الازديال) افتعال وزننده زائل قلمق معناسنه‌در یقال ازداله ای ازاله (التزاول) تفاعل وزننده دورشوب چالشمق معناسنه‌در یقال تزاولوا اذا تعالجوا (الزویل) زایك فتحیله مصدرکه ذکر اولندی وتلاش واضطراب و بیقراری معناسنه مستعملدر یقال اخذه الزویل والعویل ای الحرکة والبکاء وتقول العرب زال زویله وزال زواله ای زال جانبه ذعرا وفرقا یعنی زیاده‌سیله خوف ایلمکله مضطرب و بیقرار اولوب یورکی قوپمق درجه‌سنه کلدی و یقال زیل زویله و بونده فعل مصدرینه اسناد اولنمشدر ترکیب مزبور کمال مبالغه‌یی متضمن‌درکویا که شدّت خوفندن اضطرابی دخی مضطرب اولمشدر (زویل) زبیر وزننده بربلده‌در ومعرّف باللام اوله‌رق حاجز قربنده برموضعدر (زویله) سفینه وزننده بربرز میده بربلده‌در وافریقیه قربنده بربلده‌در (زویله) جهینه وزننده برموضع یاخود بررجل اسمیدر باب زویله قاهره مصرده بردروازه آدیدر الزوّال شدّاد وزننده که جوهری مشبنده حرکتی کثیر وقطع مسافه‌سی قلیل اولان کمسه ایله تفسیر وارجوزه آتیه ایله استشهاد ایلمشدر لغتنده وارجوزه‌ده غلط ایلمشدر زیرا ارجوزه کاف قافیه‌سنده منظومدر پس زوّال دخی آنده کافله زوّالك‌در وارجوزه‌نك اولی بودر *تعرّضت مریئة الحیاك *لناشیء دمکمك نیاك *البحتر المجدّر الزوّالك *فازّها بقاسح بکالك *فاورکت لطعنه الدرّاك عند الخلاط ایما ازالك *فدا کهما تصیلد وّالك *یدلکهما فی ذلك العراك *بالقنفریش ایما تدلاك *لکن زولك ماده‌سنده مؤلف وصف مذکور اوزره مشی معناسنی بیان ایلمدی فلینظر (الزهلول) سرسور وزننده مهره تخته‌سی کبی دوز وصیرنجق نسنه‌یه دینور یقال شیء وارض زهلول ای املس و برطاغك آدیدر (الزهل) اهل وزننده شر وشور وفتنه‌دن ایراقلشمق معناسنه‌در یقال زهل عن الشر زهلا من الباب الثالث اذا تباعد عنه (الزهل) فتحتینله برنسنه بیاض اوله‌رق پاکیزه اولمق معناسنه‌در یقال زهل الشیء زهلا من الباب الرابع اذا کان املس ابیض (الزاهل) بعد الاضطراب قلبی آرام واطمینان بولمش آدمه دینور یقال

مطلب

هورز اهل ای المطمئن القلب (الزهملة) دحرجه وزننده متاع واسبابی بری بری اوزره دیزوب استف ایلمك
معناسنه در یقال زهمل المتاع اذا نضد بعضه علی بعض (الزیل) نیل وزننده برنسنه یی یرندن ایرمق
معناسنه در یقال زاله عن مكانه یزیله زیلا لغة فی ازاله و برنسنه یی آخردن آیروب جدا ایلمك معناسنه در
تقول زلته ازیله فلم یزل ای مزته فلم یمز (الازالة) اقامه وزننده (والازال) هماسز اقام وزننده برنسنه یی یرندن
ایرمق معناسنه در یقال ازاله عن مكانه ازالة وازالا اذا نحاه (التزیل) تفعل وزننده (والتزییل) تفعیل
وزننده كه شارحك بیاننه كوره لغت حجازیه در تفعل بابندن مصدر ثانی اوله رق مستعملدر پراكنده اولمق معناسنه در
یقال تزیل القوم تزیلا وتزییلا اذا تفرقوا (التزایل) تفاعل وزننده بودخی پراكنده اولمق معناسنه در یقال
تزایلوا اذا تفرقوا و بری برندن آیریلوب جدا اولمق معناسنه در یقال تزایلوا اذا تباینوا واهل وجاهت كسه دن
حیا وتادب قلمق معناسنه مستعملدر كه اكا تقرب ایده میوب تباین یا الشخص معامله سنی مستلزمدر یقال تزایل
عنه اذا احتشم (الانزیال) انفعال وزننده برنسنه آخردن آیراوب جدا اولمق معناسنه در تقول زلته فلم ینزل
ای مزته فلم یمز بونك اصلی ینزال ایدی جزم سببیله الف ساقط اولدی (التزییل) تفعیل وزننده
طاغتمق وتفریق ایلمك معناسنه در یقال زیله اذا فرقه ومنه قوله تعالی فزیلنا بینهم (المزایلة) مقاتله وزننده
(والزیال) جدال وزننده مفارقت معناسنه در یقال زایله مزایلة وزیالا اذا فارقه (الزیل) فتحتیله پاچه نك
ارالقری آچق ومیدانلو اولمق معناسنه در كه آپشی آچق اولمق تعبیر اولنور (الازیل) احمر وزننده معنای مذكوردن
وصفدر یقال رجل ازیل ای بین الزیل متباعد مابین الفخذین (المزیل) منبر وزننده (والمزیال) محراب
وزننده پك زیرك وهوشمند ولطیف اولان آدمه دینور یقال رجل مزیل ومزیال ای كیس لطیف (مازال)
مابرح معناسنه در كه دائما اولدی دیمكدر تقول مازلت افعله ای مابرحت یعنی همیشه آنی ایشلر اولدم و بونك
مضارعی ازال وازیل صیغه لریدر كه باب رابعدن وباب ثانیدندر ونحویون اكا فعل ناقص اطلاق ایدرلر فعل
تام ایله ماده لری مختلفدر زیرا فعل تام زول ماده سندن و بو زیل ماده سندن مصوغدر علی قول ناقصه تامه دن
مغیره در فی الاصل فعل یعنی مفتوح العین اولوب بعده فعل بابنه كه مكسور العیندر نقل اولنمشدر یاخود میز
وتفریق معناسنه اولان زاله یزیله ماده سندن مأخوذدر و بونده مازلت بزید ومازلت وزیدا حتی فعل وحرف
نفیسز زلت افعل دخی دیرلر مازلت افعل معناسنه كه حرف نفی مقدردر و بو لغت قلیله در ومازیل فلان
یفعل كذا دیرلر كاد كلمه سنده كید دیدكلری كبی شارح دیر كه اشبو مازال ماده سی كه زوال یاخود زیلدن مأخوذدر
منفی الزوال اولمغله مداومت وملازمت معناسنه مستعملدر ورفع اسم ونصب خبر خصوصنده كان كلمه سنك
مجراسنه اجرا اولنمشدر وآنده استثنا صحیح دكلدر واحكام سائره سی كتب نحویه ده مشروح ومبسوطدر
فصل السین (السؤال) غراب وزننده (والسآلة) سفاله وزننده (والمسئلة) مرحله وزننده (والتسئال)
تذكار وزننده والسألة فتحاتله برنسنه یی بركسه دن ایستمك معناسنه در كه فارسیده خواستن دینور اصل
دیلمك معناسنه موضوعدر یقال سأله كذا وعن كذا و بكذا ای عنه سؤالا وسآلة ومسئلة وتسآلا وسألة من الباب
الثالث اذا استدعی بوراده بكذا لفظنده باء عن معناسنه در مؤلفك بصائرده بیاننه كوره اشبو سؤال ماده سی
برنسنه یی بركسه دن بیلمكی یاخود بیلمكه مؤدی اولان شیئی كذلك بركسه دن مال یاخود ماله مؤدی اولان نسنه یی
طلب واستدعا ایلمكدن عبارتدر كه بونلردن تركیده صورمق یاخود دیلمك ایله تعبیر اولنور معنای اولك جوابی
لسان ایله در كه صورلان شیئه نه كونه ایسه جواب و یریلور ال بونده لسانك خلیفه سی اولور كه كتابتله یاخود اشارتله
ادا ایدر ومعنای ثانینك جوابی ال ایله اولور كه مطلوبی اعطا ایدر و بونده لسان الك خلیفه سی اولور كه وعد ایدر
یاخود لا ایله رد ایدر ومعنای اولده مستعمل اولنجه مفعول ثانی یه وكاهجه بنفسه وكاهجه حرف جر واسطه سیله
تعدیه ایدر مثلا سألته كذا وعن كذا و بكذا دیرلر وعن حرفیله تعدیسی اكثردر ومعنای ثانیده استعمال اولندقده
بنفسه یاخود من حرفی واسطه سیله تعدیه ایدر نحو قوله تعالی واذا سألتموهن متاعا وقوله تعالی واسئلوا الله
من فضله خلاصه سی دیلمك معناسنده حقیقتدر وصورمقده كویا كه خبرك صحتی جوابی دیلنور اولمغله بالاستعاره در
انتهی و بونك امر حاضرنده سل واسأل واسل دینور همزه عینی حذفله وكاه اولور كه ماضی ومستقبلك همزه لرنی
تخفیف بدلی ایله تخفیف ایدوب سال یسال دیرلر خاف یخاف كبی وامر حاضرنده سل دیرلر و بو هذیل لغتیدر و بو لغته
كوره تفاعلنده تساول دینور واو ایله یقال هما یتساولان كما یقال یتقاومان و یتقاولان كویا كه خاف یخاف
ماده سنه قیاس اولنمشدر (السؤل) (والسؤلة) سینلرك ضمی وهمزه لرك سكونیله وهمزه لرك تركیله جائزدر مطلوب

س

مطلب

اولان حاجته دینور عرف ونکر کبی مفعول معناسنه در فارسیده خواسته مرادفیدر تقول اصبت منه سئولی وسئولتی
ای ماسألته (المسئلة) مرحله وزننده مصدر درکه ذکر اولندی ومفعول ایچون مستعار اولور مسئول کبی مسئول
اولان نسنه یه دینور کاسیذکر مسائل علمیه بوندندر (السئولة) سینك ضمیله همزه وزننده کثیر السئوال آدمه
دینور یقال رجل سئولة ای الکثیر السئوال (الاسأل) همزه نك کسریله بر آدمك حاجت ومسئولنی قضا ایلمك
معناسنه درکه همزه سی ازاله ایچون اولور یقال اسأل سئوله ومسئلته اذاقضی حاجته و بلال بن جریرك اشبو
اذاضفتهم اوسأیلتهم *وجدت بهم علة حاضره *بیتنده واقع سأیلتهم کلمه سنده که سینك فتحی وهمزه نك مدّی
ویای تحتیهٔ مفتوحه ایله در لغتین یعنی جمع ایلمشدر بری اصل اولان سألته کلمه سندن همزه در و بریسی سایلته
کلمه سنده واقع همزه نك عوض وفرعی اولان یای تحتیه در و بوفاعلته وزننده در پس بونك ورنی فعایلتهم اولور
و بونظیری اولمیان بر مثال نادر در مترجم حقیر درکه کشاف حاشیه سنده سأل سائل بعذاب واقع کریمه سنك
تفسیرنده بووجه اوزره مشروحدر که اشبو *سأل سائل *کریمه سی ایکی وجهله قرأت اولنمشدر بری مهموز
اوله رق و بری الفله قرأت اولنمشدر که واودن مقلوبدر قال وخاف کبی و بوقریش لغتیدر و بونده اجوف یائی لغتی
دخی واردر نته که تفاعلنده یتساءلان ویتساولان و یتسایلان دیرلر یاخود یاء همزه دن مقلوبدر و رلغت دخی واردرکه سال
کلمه سنك الفی همزه دن مقلوبدر منساة ومنسأه کبی پس بلال مر بور سایلته کلمه سنده که مسایلته ندر همزه لغتنه وهمزه نك
فرعی اولان یاء لغتنه رعایتله ایکیسنی جمع ایلمشدر عندنده بریسی مرجح اولمامغله ضیاءدك بالغه خنثی اطلاقی
قبیلندن اولور و بعذاب واقع کلمه سنده باء عند الاخفش عن معناسنه در نته که مؤلف دخی اکاذاهب اولمشدر که بکذا
لفظنی عن کذا ایله بیان ایلدی وعند غیره بوراده سئوال دعا معناسنه مستعملدر و بعضلر مرادف غدّ ایلکله
مرادفنه حمل ایلدیلر (التساءل) تفاعل وزننده بری برنی صورشدرمق معناسنه در یقال تساءل القوم
اذاسأل بعضهم بعضا و بری برلرندن نسنه طلب ایدشمك معناسنه ده قابلدر (السبیل) (والسبیلة)
سینلرك فتحیله آچق اولو یوله دینور مذکر ومؤنث اولور جمعی سبل کلور کتب وزننده شارح دیرکه تأنیثی
اهل حجاز وتذکیری تمیم لغتیدر وقوله تعالی وعلی الله قصد السبیل الآیة فالسبیل ههنا اسم جنس لقوله
ومنها جائر یعنی آیت مرقومه ده واقع سبیل کلمه سی اسم جنسدرکه سبیل واحد مراد دکلدر تتمه سنده واقع
ومنها جائر قولی قرینه سیله که تقسیمی متضمندر واسم جنس اولدیغندن ناشی قصد لفظی کندیسنه مضاف اولدی
وقوله تعالی وانفقوا فی سبیل الله ای فی الجهاد وکل ما امر الله به من الخیر واستعماله فی الجهاد اکثر یعنی شرعده
متداول اولان سبیل الهی مطلقا تقرب الی الله شرفنه موصل اولان مذهب ومسلکه واکثری غزا وجهاده
اطلاق اولنور (ابن السبیل) ابن الطریق دیمکدر که یولجی یه اطلاق اولنور وشرعده زاد ونواسی قالمامغله بلده سنه
رجوعدن عاجز وفرومانده اولان یولجی یه دینور بیت المالدن حصه سی واردر یقال هو ابن السبیل ای ابن الطریق
ای الذی قطع علیه الطریق (السابلة) چکنمش طریق مسلوکه یه دینور وبونسب اوزره در یقال مرّ القوم
فی لسابلة ای الطریقة المسلوکة و یولده کیدوب کلان یولجی طائفه سنه دینور جمعی سوابل در یقال مرّت
السابلة ای القوم المختلفة علی السبیل (الاسبال) همزه نك کسریله یولك یولجیسی چوق اولمق معناسنه درکه
ایشلك اولمق تعبیر اولنور یقال اسبلت الطریق اذا کثرت سابلتها و پرده وازار مقوله سنی اشاغی صالیورمك
معناسنه مستعملدر یقال اسبل الازار اذا ارخاه و پیدرپی کوز یاشنی آقتمق معناسنه مستعملدر یقال اسبل الدمع
اذا ارسله وسحاب یغمور انزال ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اسبلت السماء اذا امطرت واکثار کلام ایلمك
معناسنه مستعملدر یقال اسبل علیه اذا اکثر کلامه علیه ولازم اولور کوز یاشی و یغمور متصلا دوکلمك معناسنه
یقال اسبل الدمع والمطر اذا هطلا واکین باش ویرمك معناسنه در یقال اسبل الزرع اذا اخرج سبولته (السبولة)
صبوره وزننده (والسبلة) فتحاتله (والسنبلة) قنفذه وزننده اکین باشنه دینور که طوب دانه لو صالقمیدر
فارسیده خوشه دینور مؤلف سنبله لفظنی بوراده استطرادا یاخود نونك اصلیه وزائده لکی بابده اختلافه مبنی
ذکر ایلمشدر وقالدیکه روض انف نام کتابده مرسوم اولدیغی اوزره اهل حجاز عندنده سنبله نك نونی زائد اولمغله
اندن افعال بابنی تصریفله اسبل الزرع دیرلر نته که حنظله دن احظال تصریف ایدرلر و بنو تمیم عندنده نونی
اصلیه اولمغله اندن همان سنبل سنبلة فعلنی تصریف ایدرلر وقبیلهٔ همدان سنبله یه سبوله وسبله اطلاق ایلمرله
انلردن قیاس اوزره اسبال تصویغ ایدرلر پس بوراده وذکری آنی سنبله ماده سنده بو اقواله ضمنا اشارت
ایتمش اولور وسنبله یه ترکیده بشاق تعبیر ایدرلر (السبل) فتحتینله یغموره اطلاق اولنور یقال وقع السبل ای المطر

مطلب

و برونه اطلاق اولنور صورت اسبالده اولدیغیچون وسوکوب صوارمغه اطلاق اولنور کویا که باشدن ایاغه اسبال
شتم ایدر یقال علاه بالسبل ای السب والشتم واکین خوشه سنه دینور وغشاوهٔ عین علتنه دینور که عروق
ظاهره نك طبقهٔ ملتحمه سطحنده منتفخ اولوب بینلرنده تتون کبی سیاه پرده نك انتساجندن حادث اولور اکثر کتب
طبیه نك بیاننه کوره سبل بر پرده در که عروقه مشابه اولان اجسام غریبه نك کوز اوزره متولد اولان پرده یه
انتساجندن حادث اولور کویا که اورمجك آغنه مشابه بر ارحاصل اولور فعلی قول المؤلف یقال وقع فی عینه السیل
وهو غشاوة العین من انتفاخ عروقها الظاهرة فی سطح الملتحمة وانتساج شیٔ فیمابینهما کالدخان ترکیبده بو علته
پرده تعبیر اولنور بعض نسخه لرده وانتساج شیٔ یرنده وظهور شیٔ مرسوم اولمغله اول نسخه لر غلطدر ومؤلفك تعریفی
موجز صاحبنك تعریفنه موافقدر (السبلة) فتحاتله اوست دوداغك وسطنده اولان دائره یه دینور علی قول
بیغه یاخود بیغك اوجلرینه یاخود ایکی طرفلو بیقلرك قاوشدیغی یره یاخود خاصهٔ صقالك اوجنه طوغری ذقن
اوزره نابت قیللرك مجموعنه یاخود صقالك اوکنه دینور که سینه یه طوغری انوب صارقار جمعی سبال کلور سینك
کسریله شارح دیر که نسخه لرده سقط واقعدر زیرا اوهی اللحیة کلها عبارتیله اولمغله اوهی اللحیة قولی
ساقط اولمشدر که یاخود صقالك مجموعنه ده اطلاق اولنور دیمکدر وسبله دوه نك آلت چکه سندن بوغزینه
طوغری صارقان تویلره دینور وثیاب ولباسه اطلاق اولنور یره طوغری صارقدیغیچون یقال جر سبلته ای ثیابه
وعربلر سبله ایله دوه نك دریسنك رقت ونزاکتندن کنایه ایدرلر یقال بعیر حسن السبلة ای رقة جلده وبالمجاوره دوه نك
بوغزی چقورینه اطلاق اولنور ومنه یقال کتب فی سبلة الناقة ای طعن فی ثغرة نحرها وتقول العرب جاء وقد نشر
سبلته ای جاء متوعدا یعنی یغنی خروس کبی قباردوب سرپه رك کلدی که مراد ایعاد وتهدید ایده رك کلدی دیمکدر
زیرا اول هنکامده بیقلر خروس تویی کبی قباروب سرپیلور (ذوالسبلة) خالد بن عوف بن نضله نك لقبیدر که
رؤسای عربدندر (السبلانی) فتحاتله و یای نسبتله (والمسبل) محسن وزننده (والمسبل) مکرم وزننده (والمسبل)
محدث وزننده (والمسبل) معظم وزننده (والاسبل) احمد وزننده سبله سی اوزون آدمه دینور شارح دیر که
بوراده سبله دن مراد بیق اوجلریدر یقال رجل سبلانی ومسبل ومسبل ومسبل وسبل ومسبل واسبل ای طویل السبلة
ومسبل محسن وزننده ذکره اطلاق اولنور وکره دینور ضب معناسنه وقمارا وقلرندن التنجی یه یاخود بشنجی یه
دینور وشهر ذی الحجه نك اسم قدیمیدر ایام سنه یی نهایته اسبال ایلدیکیچون ومسبل معظم وزننده یاقشقسز
بدقیافت قوجه کشی یه دینور (السبلاء) حمراء وزننده اوزون کرپکلو کوزه وصف اولور یقال عین سبلاء
ای طویلة الهدب (الاسبال) همزه نك فتحیله سبله نك جمعیدر که برونه و بیقلره یابیقلرك اوجلرینه دینور عربلر
بالاستعاره برطرفك کنارینه ودوداغنه اطلاق ایدرلر ومنه یقال ملأ الکأس الی اسبالها ای حروفها وشفاهها
(السبلة) فرحه وزننده اوزون وصارقق خصیه یه وصف اولور یقال خصیة سبلة ای طویلة (بنو سباله) سحابه
وزننده برقبیله در (السبلة) غرفه وزننده واسع وشامل اولان یغموره دینور یقال وقعت السبلة ای المطرة
الواسعة (اسبیل) ازمیل وزننده بر بلده آدیدر سبال کتاب وزننده مدینه ایله بصره میاننده برموضعدر
(سبل) حبل وزننده یمامه قربنده برموضعدر و برفرسك اسمیدر وسبل بن العجلان طائفی الاصل صحابیدر
وهبیره نام محدثك پدری اسمیدر یاخود بوشین معجمه ایله در (ذوالسبل) فتحتینله ابن حدقة بن نطه نام کمسه نك لقبیدر
وسبل بر بلوك مزراقلره دینور آز اولسون چوق اولسون یقال سبل من رماح ای طائفة منها (سبلل) جعفر وزننده
برموضعدر (التسبیل) تفعیل وزننده برنسنه یی فی سبیل الله وقف ومباح قلمق معناسنه در یقال سبله اذا جعله
فی سبیل الله تعالی (ذوالسبال) کتاب وزننده ابوهریره رضی الله عنه حضرتلرینك دایسی اولان سعد بن صفیح
نام کمسه نك لقبیدر (سبال) شداد وزننده ازد ادبن جمیل بن موسی نام محدثك والدینك جدی اسمیدر
(سلسبیل) زنجبیل وزننده جنتده برچشمه نك اسمیدر بو جهتله معرفه وغیر منصرفدر لکن آخر آیتده اولوب
سائر فواصل آیات منون اولمغله تناسب وازدواج ایچون آخرینه الف زیاده سیله منون اولدی وعنقریب
ماده سنده بیان اولنور مؤلفك بوراده ذکری بعضلر سل سبیلا کلمه لرندن مرکب یعنی منحوت عد ایتدکلرینه
مبنی در (بنو سبیله) جهینه وزننده عربدن برقبیله در (سبلان) فتحاتله برطاغك اسمیدر ونیچه محدثلرك لقبیدر که
سالم مولی مالك بن اوس وابراهیم بن زیاد وخالد بن عبدالله وشیخ خالد بن دهقان اولان ابوعبدالله در (السبتل)
عصفر وزننده برکونه سبزه تخمیدر (السبحل) قمطر وزننده ایری کلره وایری و یومری دوه یه و بیوك طلومه
وتنومند قیزه دینور (السبحلل) سفرجل وزننده سبحل معناسنه در و بنفسه صید وشکار ایلمك کرته سنه
بالغ اولمش ارسلان یاوریسنه دینور (السبحلة) حمدله وزننده بسمله وحمدله کبی منحوته در برآدم سبحان الله

دیمك معناسنه در یقال سبحل الرجل اذاقال سبحان الله (السبعلل) سبهلل وزننده ومرادفیدر کما سیذکر
(الاسبغلال) غین معجمه ایله اقشعرار وزننده جامه اصلا نمق معناسنه در یقال اسبغلّ الثوب اذا ابتلّ بالماء
ویقال اسبغلّ الشعر بالدهن ای ابتلّ به (السبغلل) سمندل وزننده سلاحسز و یراقسز فارغ ومجرد آدمه دینور
تقول اتانا فلان سبغللا ای لاشیء معه ولاسلاح علیه (المسبغلّ) مضمحلّ وزننده ککیش وتامّ ووافر اولان شیئه
دینور یقال ثوب مسبغلّ ای متسع ضاف ویقال درع مسبغلة ای متسعة ضافیة السبهلل سبغلل وزننده
ومرادفیدر که یراقسز وسلاحسز فارغ ومجرد کمسنه دینور علی قول برکسه‌یی مهمّ ایلمدیکندن اصلا مبالات
ایلیوب بی باك و پروا اولوب صالنی بولانی کزرا اولان آدمه دینور یاخود دنیوی واخروی برعمل ایله مشتغل اولمیان
بطال و بیکار آدمه دینور که آیلاق تعبیر اولنور خلاصه‌سی باطل و بیهوده دیمکدر یقال جاء فلان سبهللا ای سغللا
اومختالا غیر مکترث اولافی عمل دنیا ولا آخرة قال الشارح ومنه قول عمر رضی الله عنه انی لاکره ان اری احدکم
سبهللا لافی عمل دنیا ولافی عمل آخرة مترجم دیرکه ابن اثیرك بیاننه کوره بوراده دنیا وآخرة کلمه‌لری منوندرکه
نکره لردر لکن تنکیر لری مضافلرینه راجعدرکه عمل کلمه‌سیدر پس لافی عمل من اعمال الدنیا ولافی عمل من اعمال
الاخرة سبکنده در ویقولون یمشی فلان سبهللا اذاجاء وذهب فی غیر شیء یعنی ایشی کوجی یوغیکن بیهوده یره
کیدوب کلور ویقولون هو الضلال بن السبهلل ای الباطل (الستل) قتل وزننده ناس واحدا بعد واحد بر محلدن
بیدرپی خروج وظهور ایلمك معناسنه در یقال ستل القوم ستلا من الباب الاول اذا خرجوا متتابعین واحدا بعد واحد
وکوز یاشی وانجو مقوله‌سی نسنه صارپ صارپ آقق ودیز یسندن صیریلوب دوکلمك معناسنه در یقال ستل الدمع
واللؤلؤ اذا جری قطرانا فهو ساتل (الاستتال) افتعال وزننده (والتساتل) تفاعل زننده ستل معناسنه در
یقال استتل القوم وتساتلوا بمعنی ستلوا (المستل) مقعد وزننده طار یوله دینور یقال وقع فی مستل ای طریق
ضیق (الستل) فتحتینله طوشنجل قوشنه دینور علی قول اکاشیه یاخود کرکس قوشنه شبیه برقوش اسمیدر
جمعی ستلان در سینك ضمی و کسریله وستل مصدر اولور برکسیه اویمق تبع معناسنه یقال ستل فلانا ستلا من الباب
الرابع اذا تبعه (المساتلة) مفاعله وزننده اویمق متابعه معناسنه در یقال ساتله اذا تابعه (الستالة) ثمامه
وزننده هر نسنه‌نك آلچغنه وکمترینه دینور یقال بقیت ستالته ای رذالته (المستول) مسلوت وزننده و مرادفیدرکه
بتون اتی صیریلوب آلنمش کمیکه دینور یقال عظم مستول ای مسلوت (السجل) سینك فتحی وجیمك سکونیله
صوایله طپطلو اولان بیوك قوغه‌یه دینور پس بو وصفلره منافی اولانه اطلاق اولنمامق لازمدر تقول سقیته سجلا
وهو الدلو العظیمة مملوءة واشبو سجل کلمه‌سی مذکردر وقوغه طلوسی صویه دینور یقال سقاه سجلا ای ملء الدلو
وکریم وجوانمرد آدمه اطلاق اولنور یقال رجل سجل ای جواد وبیوك ممه‌یه اطلاق اولنور جمعی سجال وسجول
کلور ومنه المثل * الحرب بینهم سجال * ای سجل منها علی هؤلاء وآخر علی هؤلاء یعنی کاه بولر وکاه انلر غالب اولور
پس معنای اولدن مأخوذ درقویودن صوچکن اعراب بادیه‌نك هر برینك برقوغه‌لری اولمغله بالمناوبه صوچکرلر
پس محاربه‌ده بالمناوبه ظفر وغلبه اکا تمثیل اولنمشدر زمخشری بوراده سجال مفاعله دن مصدر اولمق دخی ممکندر
دیدی وسجل مصدر اولور برنسنه‌یی قوغه بوشالدرکبی یوقریدن اشاغی‌یه براقمق وآتمق معناسنه در یقال سجل به
سجلا من الباب الاول اذا رمی به من فوق وصو دوکمك معناسنه در یقال سجل الماء اذا صبه (السجیل) امیر وزننده
سجل کلمه‌سنی تأکید ومبالغه ایچون ایراد اولنور یقال سجل سجیل مبالغة ویقال دلو سجیل وسجیلة ای ضخمة
بوراده تذکیر سجل اعتبارینه مبنی‌در ویقال خصیة سجیلة ای بینة السجالة مسترخیة الصفن واسعته یعنی بیوك
قوغه کبی دربلری ککبش وصارقق خایه‌در پس بو معنالرده سجیل کلمه‌سی سجاله‌دن صفت اولور که باب خامسدندر
بیوك قوغه کبی ککبش وصارقق اولمق معناسنه ویقال ضرع سجیل واسجل کافضل ای متدلّ واسع وسجیل
حصه ونصیب معناسنه مستعملدر یقال اعطاه سجیله من کذا ای نصیبه ویك وصلب وشدید اولان نسنه‌یه
اطلاق اولنور یقال شیء سجیل ای صلب شدید (الاسجال) همزه‌نك کسریله برآدمه بر یاخود ایکی بیوك قوغه
یاخود طلوسی صوویرمك معناسنه در یقال اسجله اذا اعطاه سجلا او سجلین بوراده سجلا کلمه‌سنك تنوینی تعظیم
یاخود تکثیر ایچوندر زیرا اسجالك مفهومنده مأخذ جهتیله مبالغه مضموندر نه که او سجلین قولی دخی اکا مبنیدر
فلینظر واسجال برآدم برتوخیر کثیر صاحبی اولمق معناسنه در یقال اسجل فلان اذا کثر خیره وناسی ترك وفراموش
ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اسجل الناس اذا ترکهم وبر نسنه‌یی حالی اوزره بوشلایوب ترك وتسییب ایلمك معناسنه
مستعملدر یقال اسجل الامر لهم اذا اطلقه قال الشارح ومنه الحدیث لاتسجلوا انعامکم ای لاتطلقوها فی زرع الناس

وحوضی طولدرمق معناسنه‌در یقال اسجل الحوض اذاملأه (السجلاء) حمراء وزننده بیوك ممه‌لو حیوانه
دینور یقال ناقة سجلاء ای عظیمة الضرع وقیجی بیوك عورته وصف اولور یقال امرأة سجلاء ای العظیمة المأکمة
(المساجلة) مفاعله وزننده برکسه ایله برنسنه مفاخرتنده بحث وادعا ایله یارشمق معناسنه‌در فی الاصل قوغه
یارشی ایتمك معناسنه‌در که ایکی کمسه قویو کنارنده طوروب وهر بری ادعا ایله النده اولان بیوك قوغه ایله
صو چکرلر احدهما آخردن زیاده چکرایسه اول غالب اولور بعده مطلقا برماده ضمننده ادعا ایله معارضه
ومفاخرتده استعمال اولندی یقال ساجله اذاباراه وفاخره (التساجل) تفاعل وزننده ایکی یاخود زیاده
آدملر بری بریله بحث وادعا ایلدکلری نسنه‌ده بالمعارضه یارش ایدشمك معناسنه‌در یقال هما یتساجلان
ای یتباریان (المسجل) مکرم وزننده مسبب صالیورلمش نسنه‌یه دینور مرسل ومطلق معناسنه ومنه یقال
فعلناه والدهر مسجل ای لایخاف احد احدا وهر کسه مباح ومبذول وبیدریغ اولان شیئه اطلاق اولنور
یقال شیء مسجل ای مبذول مباح لکل احد قال الشارح ومنه قول ابن الحنفیة فی قوله تعالی هل جزاء الاحسان
الا الاحسان هی مسجلة للبر والفاجر (التسجیل) تفعیل وزننده ذکر قوامه کلمك معناسنه‌در یقال سجل الرجل
اذا انعظ وبرنسنه‌یی قوغه بوشالدرکبی یوقریدن اشاغی‌یه برقمق معناسنه‌در یقال سجل به اذا رمی به من فوق
ومحکمه سجلی یازمق معناسنه‌در یقال سجل القاضی اذا کتب السجل (السجل) کسر تینله وتشدید لامله
محکمه‌ده عهود ومواثیق واحکام مقوله‌سی مواد کتب اولنان مجله وکتابه دینور جمعی سجلات‌در حالا قاضینك
صور دعاوی قید ایلدیکی کتابه متعارفدر قاضیعسکرلرك روزنامچه لرینه‌ده اطلاق اولنور یقال کتب علیه
سجلا وهو کتاب العهد ونحوه مغربده کتاب الحکم ایله مفسردر که قاضینك حکم حجتی اوله جقدر و بعضلر
طومار ایله بیان ایلدیلر وعند البعض سجیل کبی سنك وکل معربیدر اوائلده اکا یازو یازارلر ایدی بعده مطلقا
مکتوب فیه اولان صحیفه‌ده مستعمل اولنوب مرتبهٔ ثانیه‌ده قاضی سجلنده متعارف اولدی وسجل کاتبه اطلاق
اولنور واهل حبشه لساننده رجل ومردم معناسنه‌در که ارکشی دیمکدر وفخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك دیوانلری کتابندن برکاتب مخصوصك اسمیدر وبرفرشته‌نك اسمیدر (السجل) سینك کسری
ولامك تخفیفیله سجل کلمه سنده که تشدید لامله در لغتدر کتاب مرقومه دینور (السجل) سینك ضمیله سجلاء
کلمه سینك جمعیدر که بیوك ممه‌لی ناقه‌یه دینورتته که ذکر اولندی (السجیل) سکیت وزننده کسلك طرزنده
برکونه طاشه دینور وبو سنك وکل معربیدر که مراد قوملو چامور ایله پخته اولوب صکره متحجر اولان طاشدر
ومنه قوله تعالی ترمیهم بحجارة من سجیل ای حجارة کالمدر معرب سنك وکل او کانت طبخت بنار جهنم وکتب
فیها اسماء القوم اوقوله تعالی من سجیل ای من سجل ای مما کتب لهم انهم یعذبون بها قال تعالی وما ادراك
ما سجین کتاب مرقوم والسجیل بمعنی السجین یعنی عند البعض نار جهنمده چامور ایله مطبوخ طاشلردر که
اوزرلرنده نازل ومصیب اوله جق اشخاصك اسملری مرسومدر یاخود سجیل بوراده سجل دیمکدر
یعنی فی الاصل سنك وکل معربی اولان سجل اولوب بعده اشباع اولنمشدر پس حجارهٔ مرقومه ایله تعذیب
اولنه جقلری مکتوب اولان کتاب محفوظ احکاسندندر دیمکدر زیرا وما ادریك ما سجین کتاب مرقوم الآیه کریمه‌سی
بو معنایه دلیلدر زیرا سجیل بوراده سجین معناسنه‌در که کتاب مرقوم ایله مفسردر وازهری دیدیکه بو معنا بنم
عندمده معانی سائره‌دن احسن واتبتدر (الساجول) (والسوجل) جوهر وزننده (والسوجلة) جوهره وزننده
شیشه غلافنه دینور (السجنجل) سمندل وزننده آیینه‌یه دینور وبو لغت رومیه‌در عربلر اخذ واستعمال ایلدیلر یقال
نظر فی السجنجل ای المرآة والتونه دینور وکومش سبیکه لرینه دینور مفردی سجنجله‌در وزعفرانه دینور (الانسجال)
انفعال وزننده صو دوکلمك معناسنه‌در یقال سجل الماء فانسجل ای صبه فانصب (السجول) صبور وزننده
سدی چوق کچی‌یه وصف اولور یقال عنز سجول ای غزیرة بعض نسخه‌ده عین سجول اولمغله اولدخی ملایمدر
(سجال سجال) سینلرك کسریله قیون قسمنی صاغمق ایچون چاغره جق کلماتدندر (السحل) سینك فتحی وحای
مهمله‌نك سکونیله یالك قات ایپلکدن طوقنمش کوشك بزه دینور یقال جاء وعلیه ثوب سحل ای لم یبرم غزله
وبو معناده مصدر اولور یقال سحل الثوب سحلا من الباب الثالث اذا نسجه غیر مبرم غزله وسحیل یالك قات ایپه
دینور بونلرك مقابلنه مبرم دینور یقال شده بالسحل ای الحبل الذی علی قوة واحدة وبردرلو بیاض بزه علی قول
پنبه‌دن اولور بزه دینور یقال جائت وعلیها سحل وهو ثوب ابیض او من القطن جمعی اسحال وسحول کلور
وسحل کلور ضمتینله وسحل کذلك مصدر اولور برنسنه‌نك قبوغنی یونوب صویمق معناسنه‌در یقال سحله سحلا

من الباب المزبور اذاقشره ونحته ويل يرك يوزنى صيرمق معناسنه‌در يقال ان الرياح تسحل الارض اى تكشط
ماعليها والجه اوكورتلمك معناسنه در يقال سحل الدراهم اذانتقدها واقچه‌يى فى الحال صايوب ويرمك
معناسنه‌دركه طرنغى دبنده ويرمك تعبير اولنور يقال سحل الغريم مائة درهم اذانقده وهارل هارل قامچى ايله
اورمق معناسنه‌دركه وجودك دريسنى صويوب صيرر يقال سحله مائة سوط اذاضربه وسحل وسحول كوز
آغليوب صاپرصاپر ياش دوكمك معناسنه دريقال سحلت العين سحلا وسحولا اذابكت وبرآدمه اوم وشتم ايلمك
معناسنه‌در يقال سحله فلان اذاشتمه ولامه (السحيل) امير وزننده بودخى يالك‌قات اپلكدن طوقنمش بزه
دينور (وسحيل) وسحال سبنك ضميله اشك وقاطر قسمى آكيرمق معناسنه‌در يقال سحل البغل سحيلا وسحالا
من الباب الثالث والثانى اذانهق وسحيل وسحال اشك قسمنك آكيردقدنصكره بوغزنده تردد ايدن خرلدى‌يه
دينور (الانسحال) انفعال وزننده برنسنه‌نك قبوغى صويلمق معناسنه‌در يقال سحله فانسحل اى قشره فانقشر
وآب روان كبى متصل تكلم ايلمك معناسنه مستعملدر كويا كه برنسنه‌نك بتون قبوغى صويلوب صير يلور يقال
انسحل بالكلام اذاجرى به (الساحل) دكز يالىسنه دينور يقال قعد بالساحل اى ريف البحر وشاطئه وبو مقلوبدر
زيرا صويمق معناسنه اولان سحلدن مأخوذ اولمغله قياس اولان مسحول اولمقدر زيرا يالى‌يى صو صدمه ايله
سحل وتقشير ايدر ياخود مضاف مقدردركه ذوساحل ديمكدر سحل ايديجى صوصاحبى ديمك اولور زيرا
صومد وجزر ايله قيينك قشرنى صيروب كوتورر مترجم ديركه بعضلر عبشة راضيه قبيله سندن وبعضلر نسب
اوزره ده اعتبار ايتديلر (المساحلة) مفاعله وزننده دكز يالىسنه كلمك معناسنه دريقال ساحل القوم اذااتوا
الساحل (السحالة) ثمامه وزننده التون وكومشك اكه لنوركن دوكيلن براده‌يه دينوركه اكنتى تعبير اولنور يقال
هذه سحالة الذهب والفضة وهى ماسقط منهما اذابرد اوناسك سفله وفرومايه طائفه دينور يقال جاء ومعه
سحالة القوم اى خشارتهم و بغداى واربه مقوله سنى غلالك قبوقلرينه دينور (المسحل) منبر وزننده نسنه يونجق
آلته دينوركسركبى يقال سحله بالمسحل اى بالمنحت ودورپى‌يه واكيه دينور يقال سحله بالمسحل اى المبرد
ولسانه اطلاق اولنور نه كونه اولورسه اولسون يعنى كرك فصيح اولسون كرك اولمسون لكن اساسده واسان مسحل
جعل كالمبرد قيدى فصاحتلو لسانه تخصيصى مشعردر مؤلف ديركه جوهرينك بلاحرف عطف وصف عنوانيله
واللسان الخطيب قولى سهودر صواب اولان والخطيب اولمقدركه معناى مخصوصدر ومسحل آت كمنه دينور
لجام معناسنه على قول كم طماغى ديدكلرى چتال دموره دينوركه آتك اغزينك اچنه كيرر وبليغ وسخنور خطيبه
اطلاق اولنور يقال خطيب مسحل اى بليغ مؤلف آنفا جوهرى‌يه تعرضنده صواب اولان والخطيب اولمقدر
قوايله مسحل مطلقا خطيبه‌ده اطلاق اولنديغنى تلميح ايتمشيكن غريبدركه اكا تعرض ايلميوب خطيب بليغ ايله
بيان ايلديلر ومسحل آت كمنك اغزلغنك ايكى اوجلرنده اولان حلقه‌لرك هربرينه دينوركه ديزكين انلره كچريلور
ومنه يقال ركب فلان مسحله اى تبع غيه فلم ينته بعضا باشى سرد آت مسحل مزبورى آزى‌يه المغله صعوبت
ايدوب فارسك اداره و تمالنى اصلا اسلميوب كندى باشنه كتدكده ركب الفرس مسحله ديرلر بومعنادن اخذ ايله
فلان اصلا منزجر اولميوب دائما بغى وطغيانه منهمكدر ديجك يرده ركب فلان مسحله ديرلر مؤلفك والغى ركب
مسحله قولى وايضا الغى يقال ركب تقديرنده‌دركه مسحل غى وطغيان موقعنده دخى مستعملدر ديمكدر ياخود
والغى مبتدأ وركب مسحله جمله سى خبر اولوب فاعل مقدر ومسحله ضميرى مبتدايه راجعدر ياخود ضمير فلانه
راجعدر وبو مبالغه‌يى متضمندر لكن سياق اقتضاسيله قول اول ارجحدر قال الشارح ومنه قول على كرم الله
وجهه ان بنى امية لايزالون يطعنون فى مسحل ضلالة اى انهم يسرعون فيها ويجدون ومسحل صقالك برطرفنه
دينور على قول عذاردن اشاغى مقدم لحيه‌يه وارنجه هرجانبه مسحل وايكى جانبه مسحلان دينور وجود وسخاده
درجهٔ كماله رسيده اولان آدمه وصف اولور يقال رجل مسحل اى غاية فى السخاء ووالى وحاكم طرفندن اقامت
حدود ايتمكه مأمور جلاده دينور يقال هو مسحل اى جلاد يقيم الحدود بورادة جلاد ذكنك چلان كسه‌دركه
مضروبك دكنكله دريسنى سحل ايدر ومسحل نشيط وشاطر ساقى‌يه دينور واون الكنه دينور منخل معناسنه
وصوطلومنك وآرق دغارجغنك اغزينه دينور وقرآن كريم قرائتنده ماهر وحاذق اولان آدمه دينور ونارك
وپاكيزه بموق بزينه دينور ودائما يالكز باشنه عمل ايدن بهادر آدمه دينور وصويى پك چوق اولوب شدتله دوكيلور
اولان اولوغه دينور يقال ميزاب مسحل اذا كان لايطاق ماؤه وعزم ضارم وقصد جازم معناسنه مستعملدر
ومنه يقال ركب فلان مسحله اذاعزم صارما على الامر وجد فيه بو شكيمهٔ لجام معناسندن مأخوذدر ويالك‌قات

بوكلمش ايپه دينور مبرم مقابليدر بوراده والغى لفظى مرسوم اولمغله آنفا ذكر اولندى ويك فراوان بغموره اطلاق
اولنور وانسانك يوزينك برجانبنه دينور يقال شاب مسحله اى عارضه وشريح بن قرواش العبسى فرسنك
اسميدر وبرآدمك اسميدر واعشى نام شاعرك تابعى اولان جنى اسميدر (المسحال) كتاب وزننده بودخى
كمه دينور لجام معناسنه (الاسحلانى) همزه نك وحانك كسريله طويل اللحيه آدمه اطلاق اولنور يقال رجل اسحلانى
اللحية اى طويلها (الاسحلانية) هايله بالابلند اولوب حسن وجمال ويال وبال صاحبه سى خاتونه دينور يقال
امرأة اسحلانية اى رايعة طويلة جميلة (المسحلان) ميمك وحانك ضميله (والاسحلان) اسطوان وزننده (والمسحلانى)
كذلك ضمتيله اوزون بويلو على قول كور ودوز صاچلو جوانه وصف اولور مؤنثلرى هايله در يقال شابة
مسحلان واسحلان ومسحلانى اى طويل اوسبط الشعر افرع (السحلال) سينك فتحيله بيوك قارنلو آدمه دينور
(مسحلان) ضمتيله بروادى يا برموضع آديدر (سحول) صبور وزننده يمنده برموضعدر آنده ثياب نسج اولنور
(الاسحل) كسرتيله برجنس شجردر كه داللرندن مسواك اتخاذ اولنور (السحلة) همزه وزننده كوچك ديشى
طوشانه دينور (المسحول) جوره وجوجه آدمه اطلاق اولنور كوياكه وجودى صيرلمش اولور يقال رجل
مسحول اى صغير حقير ودوز وككبش مكانه اطلاق اولنور وعجاج نام كسه نك براركك دوه سى اسميدر
(الاساحل) اسافل وزننده صوآقنديلرينه دينور يقال نزلوا فى الاساحل اى مسائل الماء (الاسحال) همزه نك كسريله
برآدمى ناس كنديسنه شتم ودشنام ايله دائما تحقير ايدر بولمق معناسنه در يقال اسحل فلانا اذا وجد الناس
يسحلونه اى يشتمونه بوراده شتم معناى مجازى در (السحبل) جعفر وزننده ايرى وبيوك قوغه يه وكلره وطلومه
وبومرى قارنه دينور وواسع دره يه دينور نته كه سحبلل دخى بومعنايه دركه ماده سنده ذكر اولندى وسحبل
بردره نك اسميدر (السحبلة) سينك فتحيله قوغه كبى صارقق خايه يه دينور (السجحلة) دحرجه وزننده برنسنه يى
ال ايله اوغوب پروزنى وبورشغنى كيدرمكله دوپدوز مصيقل قلمق معناسنه در يقال سجحل الشئ اذا دلكه وصقله
(السحادل) علابط وزننده آلت تناسله دينور ومنه المثل ❊ هو لايعرف سحادليه من عناديله يعنى ذكرنى
خايه لرندن فرق وتميز ايليه جك استعدادى يوقدر عنادل ضمله خايه يه دينور وسحادل كلمه سنده تثنيه ارادى
موقعى اولان خايه لر اعتباريله در ياخود مشاكله ايچوندر (سحدل) جعفر وزننده بررجل علميدر (السخلة)
سينك فتحى وخاى معجمه نك سكونيله قوزى يه دينور بيوك وكوچك اولسون اركك وديشى اولسون جمعى سخل در
هاسز وسخال كلور سينك كسريله وسخلان كلور سينك ضميله وسخله كلور عنبه وزننده نادر اوله رق مؤلف
السخلة ولد الشاة ما كان عبارتيله تفسير ايلمكله كندى قاعده وطريقه سى اوزره اويلجه تعميم اولنمشدر يوخسه
صحاحده وسائرده طوغديغى ساعتده قوزى يه واوغلاغه اطلاق اولنمق اوزره مرسومدر نهايت مقدمة الادبده
بره نوزاده يعنى يكى طوغمش قوزى ايله مفسردر كرچه مؤلفك ما كان تعميمى اركك وديشى يه شموليله اعتبار
اولنورسه نوعا اصول سائره يه موافق اولور لكن كندى طريقه سنه مخالف اولور خصوصا طوغديغى آنده قيدى
دخى يوقدر فليحرر (السخل) سكر وزننده (والسخال) رمان وزننده ضعيف وخوار واللرندن خير وشر كلمز
كمسه لره دينور مفردلرى سخل در نخل وزننده يقال رجال سخل وسخال اى ضعفاء ارذال وسخل سكر وزننده
چكردكى پكشمز اولان كمتر خرمايه دينور شيص معناسنه (السخل) سينك فتحيله سخل وسخالك مفرديدر كه
ذكر اولندى وناقص وناتمام اولان شيئه دينور كه هنوز حد تمامنه بالغ اولميه وسخل مصدر اولور نفى وسلب ايلمك
معناسنه در نته كه خسل دخى بومعنايه در يقال سخلهم سخلا من الباب الثالث اذا نفاهم وبرنسنه يى
خدعه وصنعتله برتقريب اخذ ايلمك معناسنه در بركسه نك ياندن اصولله برنسنه اخذى كبى يقال سخل الشئ
اذا اخذه مخاتلة (التسخيل) تفعيل وزننده برآدمى عيبلمك معناسنه در يقال سخلهم اذا عابهم وخرما اغاجنك
چكردكى وميوه سى ضعيف اولمق على قول ميوه سنى وقتندن مقدم دوكمك معناسنه در يقال سخلت النخلة
اذا ضعف نواها وثمرها اونفضته وبرآدم خرما سلكمك معناسنه در يقال سخل الرجل النخلة اذا نفضها (الاسخال)
همزه نك كسريله تأخير ايلمك معناسنه در يقال اسخل الامر اذا اخره (المسخول) مرذول ومحقر نسنه يه دينور
يقال شئ مسخول اى مرذول ونامعلوم نسنه يه دينور يقال شئ مسخول اى مجهول (سخال) كتاب وزننده
برموضعدر (السخالة) ثمامه وزننده ايونسنه دن سچيلوب آيلان شبنه دينور نفايه معناسنه (السدل) عدل
وزننده برنسنه يى اشاغى صاليويروب صارقتمق معناسنه در يقال سدل الشعر سدلا من الباب الثانى والاول
اذا ارخاه وارسله مترجم ديركه اشبو سدل الثوب ماده سى مسائل فقهيه دندر نته كه مغربده سدل الثوب اذا ارسله

من غير ان يضم جانبيه وقيل هو ان يلقيه على رأسه ويرخيه على منكبيه. واسدل خطأ عبارتيله مرسوم او لمغله بو معنالرده سدل عرفی اولمش اولور واسدال خطا اولدیغی مؤلفك رسمندن ظاهردر وسدل بر مقوله سنی بر تمق معناسنه در یقال سدل ثوبه سدلا من الباب الثانی اذا شقه وسیر وسیاحت ایلمك معناسنه مستعملدر یقال سدل فی البلاد اذا ذهب (الاسدال) همزه نك كسریله بودخی برنسنه یی اشاغی صالیوروب صارقتمق معناسنه در یقال اسدله بمعنی سدله (المنسدل) اسم فاعل بنیه سیله صارقق صاچه وصف اولور یقال شعر منسدل ای مسترسل (السدل) سبنك ضمیله وكسریله پرده یه دینور كه آصیلور جمعی اسدال كلور وسدول كلور واسدل كلور افلس وزننده (السبدل) سبنك كسریله شول انجو دیزیسنه دینور كه نسوان قلاده ایدوب كردنلرندن سینه یه طوغری صالندررلر یقال جاءت وعلیها سدل ای سمط من الدر یطول الی الصدر (السدل) فتحتینله میل معناسه در یقال فیه سدل الی جانب ای میل (الاسدل) اكحل وزننده بر طرفه طوغری وروب اولان شیئه دینور جمعی سدل كلور كتب وزننده یقال ذكر اسدل ای مائل (السدیل) امیر وزننده حشم نشین چادرلرینك شقه لرنده آرقوری توزلق طرزنده اتكلكه دینور وزفافخانه یه چكیلان زاره و پرده یه دینور و بر موضع آدیدر ومحفه وتختروان اورتولرینه دینور كه اوجلری اشاغی صارقش اوله (السودل) جوهر وزننده بیغه دینور شارب معناسنه (السودلة) حوقله وزننده برآدمك بیغی اوزامق معناسنه در یقال سودل الرجل اذا طال سودله (السربال) قرطاس وزننده كوملكه دینور قمیص معناسنه یاخود زرهه دینور درع معناسنه یاخود مطلقا ملبوس اولان لباسه دینور یقال جاء وعلیه سربال ای قمیص اودرع اوكل ما البس مترجم دیر كه بوراده درع زره معناسنه در نته كه كعب رضی الله عنه دیمشدر * شم العرانین ابطال لبوسهم * من نسج داود فی الهیجا سرابیل * (التسربل) تدحرج وزننده سربال كیمك معناسنه در یقال تسربل بالسربال اذا تلبس به (السربلة) دحرجه وزننده سربال كیدرمك معناسنه در یقال سربلته ای البسته السربال وسربله اسم اولور یاغلو تریده دینور تقول اطعمنی السربلة ای الثرید الدسم (السرطلة) سبنك فتحیله یاقشقسز تصلق اوزونلغه دینور یقال فی قده سرطلة ای طول فی اضطراب (السرطل) جعفر وزننده یاقشقسز مضطرب الخلقه اوزون آدمه دینور (اسرافیل) همزه نك كسریله بر فرشته اسمیدر كه ملائكهٔ اربعهٔ مدبره نك بریسیدر علیهم السلام واشبو اسرافیل كلمه سی عند البعض جاسی وهمزه سی اصلیه در (السراویل) سبنك فتحیله ایچ طونه دینور و بو فارسیدن یعنی شلوار لفظندن معربدر ومؤنثدر بعضا مذكر اولور جمعی سراویلات در علی قول لفظ عربیدر سروال وسرواله كلمه لرینك جمعیدر سینلرك كسریله یاخود مفردی سرویل در سبنك كسریله و بوندن غیری كلام عربده فعویل وزنی یوقدر فانك كسریله واشبو سراویل كلمه سنده نونله سراوین ومعجمه ایله شروال دخی لغتدر شارح دیر كه بونك تفصیلی كافیه شروحنده مبسوطدر (السرولة) دحرجه وزننده برآدمه ایچ طونی كیدرمك معناسنه در (التسرول) تدحرج وزننده ایچ طونی كیمك معناسنه در تقول سرولته فتسرول ای البسته السراویل فتلبس (المسرولة) مدحرجه وزننده ایاقلری تویلو اولان كوكرجنه دینور كه شلوارلی وچقشیرلی تعبیر اولنور یقال حمامة مسرولة اذا كان فی رجلها ریش ومسرول شول آته وصف اولور كه ایاغنك سكیل تعبیر اولنان بیاضی بازولرینه واو یلقلرینه شامل اوله بیاض شلوار كیدرلمش طرزنده اولور یقال فرس مسرول اذا جاوز بیاض تحجیله العضدین والفخذین (السطل) سینك فتحیله لسانمزده تحریفله سكل تعبیر اولنان قولپلی طاسه دینور جمعی سطول كلور تقول اغتسلت بالسطل وهی طسیسة لها عروة (السیطل) حیدر وزننده بودخی ذكر اولنان قابه دینور علی قول لكنه دینور طست معناسنه و بو سطل معروف دكلدر و بك اوزون آدمه دینور (الساطل) هوایه آغمش غباره دینور نته كه طاسل دخی بو معنایه در (التسیطل) تفیعل وزننده بركمسه سلاحسز اوله رق تك وتنها كزمك معناسنه در یقال جاء یتسیطل اذا جاء وحده ولبس معه شیء یعنی من السلاح (السعابل) سینك فتحیله كریملو اوزون دوه لره دینور (السعال) سینك ضمیله اسمدر او كسركه دینور كه آق جكرك واكا متصل اولان اعضانك یعنی آلات نفسك كندیلره مستولی اولان موذی یی دفع ایچون طبیعتك حركتندن عبارتدر یقال به سعال وهی حركة تدفع بها الطبیعة اذی عن الرئة والاعضاء التی تتصل بها وسعال وسعله كذلك سینك ضمیله مصدر اولور او كسرمك معناسنه یقال سعل الرجل سعالا وسعلة من الباب الاول اذا اخذه السعال (الساعل) سعال لفظی تأكید ایچون ایراد اولنور یقال اخذه سعال ساعل مبالغة و بوغازه اطلاق اولنور حلق معناسنه واو كسركلی ناقه یه دینور (السعل) فعل وزننده جنبشلو ونشاطلو اولمق معناسنه در یقال سعل الرجل

سعلا من الباب الاول اذا نشط شارح دير كه صواب اولان باب رابعدن فتحتينله اولمقدر (الاسعال) همزه نك
كسريله نشاطمند ايلمك معناسنه در تقول اسعلته اى انشطته (المسعل) مقعد وزننده بودخى بوغازه اطلاق
اولنور (السعلاة)(والسعلاء) سينلرك كسريله غول بيابانى يه دينور على قول جن طائفه سنك ساحره سنه دينوركه
جادو ومهيب ومهولنه قونجلوزتعبير اولنور جمعلرى سعالى در سينك فتحى ولامك كسريله مؤلف ساحرة الجن
عبارتيله رسم ايلمكله ظاهرا انس كبى جن طائفه سنك دخى جادولرى نسوان قسمندن اولور تقول نعوذبالله
من هؤلاء السعالى اى النساء اللاتى كالسعالى وهى جمع السعلاة والسعلاء الغول اوساحرة الجن (الاستسعال)
عورت سعلاة خوينده اولمق يعنى چاغرغان وسليطه و بيحيا اولمق معناسنه در يقال استسعلت المرأة اذا صارت
كالسعلاة اى صخابة (السعل) فتحتينله چكردكى كوشك اولان ناجنس خرمانك يابسنه دينور تقول قدتم
ضيفه سعلا اى شيصا يابسا (السعالى) سينك فتحى ولامك كسريله تركيده اوكسرك اوتى ديدكلرى نباته دينوركه
عربيده حشيشة السعال دخى ديرلر بيراغنى ضماد چبانلرى محلل ومفجر وتازه سى جرب علتنى قلع واز الهده مؤثردر
وسعال وربو وضيق صدر علتلرينك افضل ادويه سندندر و بخور واستنشاقنده دخى بوتأثيردر كاردر (السغبلة)
غين معجمه ايله دحرجه وزننده برآدمك بدننده چوق جراحتلر پيدا اولمق معناسنه در يقال سغبل الرجل اذا كثرت به
الجراحات وطعامى اريمش چرويش ياغيله قاتق ايلمك معناسنه در يقال سغبل الطعام اذا آدمه بالاهالة وصاچى
ياغه چمدرمك معناسنه در يقال سغبل رأسه بالدهن اذاروّاه (المسغبل) مدحرج وزننده سهل وآسان نسنه يه
دينور يقال شئ مسغبل اى سهل (التسغبل) تدحرج وزننده زره كيمك معناسنه در يقال تسغبل الدرع
اذالبسها (السغل) سينك فتحى وغينك سكونيله (والسغل) كتف وزننده اللرى واياقلرى انجه وجثه سى كوچك
اولان آدمه دينور على قول اعضاسى مضطرب تصلق اولانه يابدخلق و بدغدا اولانه ياخود نحيف ومهزول
اولانه دينور يقال رجل سغل وسغل اى الصغير الجثة الدقيق القوائم اوالمضطرب الاعضاء اوالسيء الخلق
والغداء اوالمتحدّد المهزول (السغل) فتحتينله بركسه وصف مذكوراوزره اولمق معناسنه در يقال سغل الرجل
سغلا من الباب الرابع اذا كان سغلا (السفرجل) سينك وفانك فتحيله ايوا تعبير اولنان معروف ميوه يه دينور
جمعى سفارج كلور مفردنده سفرجله دينور هايله واشبو سفرجلك طبيعتى قابض ومقوّى و بولى مدرّ وطعامه
مشهى وصوسزلغى مسكن در و بعد الطعام تناولى مسهلدر وديلوب چكردكنى اخراج وجوفنى خالى ايدوب
يرينه عسل وضع ايلدكدنصكره چاموره ليوب فرونده قاورلمش اولانى بغايت نافعدر (السفل)(والسفول)(والسفالة)
سينلرك ضميله (والسفل)(والسفلة) سينلرك كسريله (والسفال) سينك فتحيله اشاغيلق والچقلق معناسنه دركه
علو عينك ضميله وعلوّ تشديد واوايله وعلاوه عينك ضميله وعلو وعلوه عينلرك كسريله وعلاء عينك فتحيله
مقابللريدر شارحك بيانه كوره بونلرك كيمسى اسم اوله رق استعمال اولنور كه اعلا مقابليدر وقوله تعالى
ثم رددناه اسفل سافلين اى الى الهرم اوالى التلف اوالى الضلال لمن كفر هرمدن مراد ارذل عمردر (السفال) سحاب
وزننده (والسفول) قعود وزننده اشاغى اولمق معناسنه در يقال سفل الشيء وسفل وسفل سفالا وسفولا
من الباب الخامس الرابع والاول نقيض علا فهو سافل شارح دير كه بعضلر فرائض كتابلرنده وان سفلت كلمه سنده
فانك ضمنى تخطئه ايتملرى ملايم دكلدر وسفول برنسنه نك يوقريسندن اشاغيسنه اينمك ودبنه چوكك معناسنه در
طورطى كبى يقال سفل فى الشيء سفولا من الباب الاول اذا نزل من اعلاه الى اسفله (السفل) سينك فتحى وضمى
وفانك سكونيله (والسفال) كتاب وزننده بر نسنه ده مايه سى اشاغى اولمغله كم بهره اولمق معناسنه در
يقال سفل فلان فى خلقه وعلمه سفلا وسفلا وسفالا من الباب الخامس اذاقلّ حظه فيه مترجم دير كه مصباح
صاحبى بونى باب اوّلدن تصريف ايلمشدر (التسفل) تفعل وزننده سفل وسفال معناسنه در يقال تسفل
فى خلقه وعلمه بمعنى سفل (السفلة) سينك كسريله (والسفلة) فرحه وزننده ناسك اراذل واوباش وفرومايه لرينه
اطلاق اولنور يقال هو من سفلة الناس وسفلتهم اى اسافلهم وغوغائهم وسفله فرحه وزننده دابه قسمنك اياقلرينه
اطلاق اولنور يقال سفلة البعير سالمة اى قوائمه (السافلة) مزراغك ديب دموربنه طوغرى نصفندن اشاغيسنه
اطلاق اولنور ومنه يقال ماعالية الرمح كسافلته (السفالة) ثمامه وزننده علاوه مقابليدر وعلاوه يل اسديكى
يره دينور كه اوراده يل چهره به طوقنور پس سفاله آنك مقابليدر كه آنده يل چهره يه طوقنمز يقال قعد فى سفالة الريح
وهى ضد علاوتها اى حيث تهب وهر شيئك اشاغيسنه دينور يقال سفالة الشيء اى اسفله وسفاله هند
اولكه سنده بر بلده آديدر (السفالة) سينك فتحيله الچق وخسيس وتاچير اولمق معناسنه در يقال سفل الرجل

والشئ سفالة من الباب الخامس اذا نذل (المسفلة) مرحله وزننده اسفل مكه‌ده برمحله آدیدر نته که معلاة یوقری
طرفنده برمحله‌در ویمامه ده برقریه آدیدر (السقل) قافله نقل وزننده جلا و برمك معناسنه‌در صقل لفظنده لغتدر
یقال سقل السیف سقلا من الباب الاول بمعنی صقله (السقل) سینك ضمیله بو کورتعبیراولنان عضوه دینور
صقل لفظنده لغتدر (السیقل) صیقل وزننده ومرادفیدرکه جلا کاره دینور (الاسقیل) (والاسقال) همزه‌نك
کسریله عنصل اسمیدرکه بصل الفار دیدکلری نباتدر ترکیده آطه صوغانی تعبیرایدرلر (السقل) کتف وزننده
بو کورلری بری برینه کچمش کبی آج آریق چلمسز آدمه دینور یقال رجل سقل ای المنهضم الخاصرتین وصرتنك
ایکی یانلریتك اتی آز چلمسز قارنی ایچنه کچیك آته دینور یقال فرس سقل ای القلیل لحم المتن (السکل) سینك کسریله
برجنس یومری سیاه بالق اسمیدر جمعی اسکال وسکله‌در قرده وزننده (السل) سینك فتحی ولامك تشدیدیله
برنسنه‌یی رفق وسهولتله برنسنه‌دن چکوب چقرمق معناسنه‌درکه صیرمق تعبیراولنور قلجی قندن صیرمق کبی
یقال سل السیف عن الغمد سلا من الباب الاول اذا انتزعه واخرجه منه فی رفق وسل سله معناسنه‌درکه
ایچنه اتمك مقوله‌سی قودقلری سپده دینور وسل برآدمك دیشلری دوکیلوب سیلنمك معناسنه‌در یقال
سل الرجل سلا اذا ذهبت اسنانه . وصفت اولور دیشلری دوکیلوب سیلنمش کشی‌یه دینور مؤنثی
سله‌در یقال رجل سل وامرأة سلة ای الذاهبة الاسنان (الاستلال) افتعال وزننده بودخی برنسنه‌یی
صیروب چقرمق معناسنه‌در یقال استل السیف بمعنی سله (السلیل) امیر وزننده قندن صیرلمش قلجه وصف
اولور یقال سیف سلیل ای مسلول و یکی طوغمش ولده اطلاق اولنور یقال هو سلیله ای ولده وآتك طایه دینور
مهر معناسنه وماسکه سنر وسلا دیدکلری دریسر همان ساده جه متولداولان یاوری‌یه دینور نته که ایش
مقوله‌سی ماسکه وسلا ایله متولداولانه بقیره اطلاق اولنور وسلیل آت قسمنك دماغنه دینور وخالص شرابه دینور
ودوه اورکجنه دینور ودره ده یاخود وسطنده اولان صو مجراسنه دینور ونخاع معناسنه‌درکه اوکورغه ایلیکیدر
مردار ایلیك تعبیر اولنور تعریفی نخع ماده سنده مرور ایلدی وشول واسع وچقور دره‌یه دینورکه سلم وسمر دیدکلری
مبشه اغاجلری انبات ایدر اوله جمعی سلان‌در رمان وزننده لامك کثرت اجتماعندن اخیری نونه ابدال اولنمشدر
نته که سالة دخی دینور کما سیذکر وسلیل اسمادندر سلیل اشجعی صحابیدر وابو السلیل ضریب بن بقیر تابعیدر
وابو السلیل عبدالله بن اباد وابو السلیل احمد بن صاحب آمد عیسی واوغلو سلیل بن احمد وسلیل بن بشر بن رافع
وعبدالله بن یحیی بن سلیل وزید بن خلیفة بن السلیل محدثلردر (السلة) سینك فتحیله وکسریله بناء مره وبناء
نوعدر اسم دخی اولور قلج صیرمغه دینور تقول اتیناهم عند السلة ای عند استلال السیوف وسلة سل مرضنه
دینور کما سیذکر و برنسنه‌یی نهانیجه اصوللە چالوب اوغورلمغه دینور خیردن قیل چکمك کبی یقال اخذه
بالسلة ای السرقة الخفیة وایچنه اتمك وسائر نسنه قودقلری سپده وطبله‌یه وکلاتیره دینور جمعی سلال کلور
سینك کسریله نته که سل دخی دینورهاسز یقال وضعه فی السل والسلة ای الجونة وسله آت قسمی پك چوق
سکرتمکدن نلشی یاخود توکزیوب یقلمقدن ناشی ایچریسنده اویکنی شیشمکله اول شیشکنلکدن صولیه رق
هارهار آکوب ویرمك حالتنه دینور اوزرینه چول آتوب بری اوته کز دیره‌رك ترلتمدکجه اول حالت مندفع اولمز یقال
سکنت سلة الفرس وهو ارتداد الربو فی جوفه من کبوة یکبوها وسله بردیکشی ایکی ایکنه ایله ایکی قات صیرمله
دیکمکه دینورکه قربه وکون مقوله‌سنی او یلجه دیکرلر وحوضده یاخود مانجنه کبی بیوك کوپلرده اولان عیب
ورخنه وسقطه یاخود حوضك دیواری اولان طاشلرك ارالقلرنده اولان یارق وچتلاق مقوله‌سی سقطه دینور
(الانسلال) انفعال وزننده (والتسلل) تفعل وزننده ناسك ایچندن نهانیجه صیریلوب کتمك معناسنه‌در
یقال انسل من الزحام وتسلل اذا انطلق فی استخفاء (السلالة) ثمامه وزننده برنسنه‌دن صیرلوب چقان
شیئه دینور یقال هو سلالته ای ما انسل من شئ وولده اطلاق اولنور سلیل کبی یقال هو سلیله وسلالته
ای ولده مترجم دیرکه ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طین کریمه سنده راغبك بیاننه کوره سلاله‌دن مراد
کدرات ارضیه‌دن مسلول اولان صفوه وخلاصه‌در وعربلر نطفه‌یه ده سلاله اطلاق ایدرلر (السلیلة) حلیله
وزننده قیز اولادنه اطلاق اولنور یقال هی سلیلته ای بنته وداته قسمنك صرتنك ایکی یانلرنده اولان اوزون
اوزادی اته دینور وکوده ده اولان یول یول سکیره یاخود اته دینورکه بری برندن منفصلجه اولور وسلیله برجنس
اوزون بالق اسمیدر (السالة) ضالة وزننده بودخی سلم وسمر دیدکلری مبشه اغاجلری انبات ایدن ککبش
ودرین دره‌یه دینور سلیل کبی جمعی بونکده سلان کلور رمان وزننده علی قول بونك جمعی سوال کلور سبنك

فتحی ولامك تشديديله (السلّ) سينك كسری وضميله (والسلال) غراب وزننده برمرض اسميدر بونك حقيقتی
آق جكرده حادث برياره در ابتدای امرده بركزلو حمّا عارض اولور وبومرض اكثری ذات الرئه ياخود اوزون
اوزادی قوری اوكسرك كلو نوازل وزكام علتلرينك عقبنده ظهور ايدركه انلردن منتقل اولور خلق بوعلتنه
ورم وقوری خسته لك تعبير ايدرلر (المسلول) سلّ مرضنه مبتلا آدمه دينور يقال سلّ الرجل على المجهول
واسله الله فهو مسلول ای به سلّ وسلال شارحك بيانينه كوره مسلول اسلالدن اولمغله شاذ در لكن مؤلفك
مقتضای عبارتی ثلاثيدندر ياخود ايكيسندن دخی وارد اولور (الاسلال) همزه نك كسريله وجه مذكور اوزره
سلّ مرضنه اوغراتمق معناسنه در يقال اسله الله ای ابتلاه بالسلّ وبرنسنه يی نهانيجه چالوب اوغورلمق
معناسنه در يقال اسله اذا سرقه خفية ورشوت آلمق معناسنه در قال الشارح ومنه الحديث (لااغلال
ولااسلال) (المسلة) ميمك كسريله چوالدوزه دينور فی الاصل اسم آلتدر ايپ مخيطدن اوته به سلّ ايدر يقال
خاطه بالمسلة وهی مخيط ضخم (السلاءة) رمانه وزننده خرما اغاجنك تيكننه دينور جمعی سلاء در رمان وزننده
مؤلف بونی مهموز اوله رق همزه بابنده ثبت ايلمكله بورادده دخی ذكرينك وجهی معلوم دكلدر فلينظر (سلول)
صبور وزننده قيس قبيله سندن برفخذك اسميدر كه بطندن اصغر در مرة بن صعصعه اولاديدر سلول والده لری
اسميدر شعرادن عبدالله بن حمام السلولی انلردندر ورئيس المنافقين اولان جهول وفضول عبدالله بن ابیّ نام
مرذولك والده سی اسميدر (سلیّ) كلیّ وزننده بنوعامر بن صعصعه يوردنده برموضعدر وسمی وزننده اولان سلی
لفظندن مصحف دكلدر (السلان) رمان وزننده بنوعمرو بن تميم يوردنده بر وادی اسميدر (السلسل) جعفر
وزننده (والسلسال) خلخال وزننده طتلو خوشكوار صويه دينور علی قول صوغوق صويه دينور وايچمی
آسان باده يه دينور (السلاسل) علابط وزننده سلسل معناسنه در تقول سقانی سلسلا وسلسالا وسلاسلا
ای ماء عذبا او باردا (التسلسل) تزلزل وزننده صو يوكسكدن انكبه يه چاغل چاغل آقمق معناسنه در يقال تسلسل
الماء اذا جری فی حدور ولباس اسكيوب پريجه قدر كيلك معناسنه در كه دراز دراز ايلكلری چقر يقال
تسلسل الثوب اذا لبس حتی رق (المسلسل) مدحرج وزننده والمتسلسل متزلزل وزننده سيرك سيرك فنا
وكم نسيج اولنمش ثوبه دينور يقال ثوب مسلسل ومتسلسل ای ردیء النسيج ومسلسل چبوقلی وقلملی الاجه قماشه
وصف اولور يقال ثوب مسلسل اذا كان فيه وشی مخطط (السلسلة) زلزله وزننده برنسنه يی زنجير شكلنده
بری برينه اكليوب متصل قلمق معناسنه در يقال سلسل الشیء به اذا وصله به وسلسله اوركج اتندن برپاره يه
دينور بونده سينك كسريله ده لغتدر وسلسله طعام اكل ايلمك معناسنه مستعملدر يقال ما تسلسل طعاما
ای ما اكله (السلسلة) سينلرك كسريله زنجيره دينور دموردن وايپك مقوله سندن اولور جمعی سلاسل در يقال
قيده بالسلسلة وهی دائر من حديد ونحوه وسلاسل البرق شمشكك بری برينه زنجير واری متصل پارلديسندن
عبارتدر يقال بدت سلاسل البرق ای ماتسلسل منه وسلاسل السحاب بودخی بلود ايچره شمشكك پارلديسندن
عبارتدر كه بلوديلا ييوب پارلده يور قياس اولنور مفردی سلسله وسلسل در كسرتيله وسلسله وحره ديدكلری
بوجك اسميدر كه ماده سنده بيان اولندی (السلسال) كسرتيله برموضع آديدر (سلسل) فدفد وزننده دهناء
نام محلده برطاغك آديدر (السلاسل) سلسله نك جمعيدر وبری بری اوزره منعقد اولوب قات قات زنجير لنمش اوزون
اوزادی قوم ساله اطلاق اولنور كه يوريمسی دخی سهولتلو اوله تقول اخذنا السلاسل وهو رمل انعقد بعضه
علی بعض وينقاد وسلاسل الكتاب سطور كتابه اطلاق اولنور يقال ما اقوم سلاسل كتابه ای سطوره (ذات السلاسل)
وادی القری وراسنده برصو اسميدر ثامنهٔ هجرتده سريهٔ عمرو بن العاص اورايه غزا ايلدی (السلسبيل) زنجبيل
وزننده خشونتسز نرم ولطيف وملايم نسنه يه دينور وآنكله لطيف وخوشكوار صو صفتلنوره وخمره اطلاق
اولنور وجنده برچشمه نك اسميدر شارح ديركه امهات سائره بيانينه كوره لذيذ وخوشكوار سهل ولطيف
صويه دينور وعند البعض سل سبيلا كلمه سندن منحوت ومركبدر وعلی قول مطلقا سريع الجری اولان صويه
دينور (السملة) فتحاتله وسينك ضمی وميمك سكونيله آزجه صويه دينور جمعی سمل در يقال ما فی الحوض
الا سملة ای ماء قليل وسياه ومتعفن با لجغه دينور حمأه معناسنه وحوض دبنده قلان صو بقيه سنه دينور
جمعی سمل كلور فتحتينله وسمال كلور سينك كسريله (التسمل) تفعل وزننده حوض دبنده قلان صو بقيه سنی
ايچمك ياخود اخذ ايلمك معناسنه در يقال تسمل الرجل اذا شرب السملة او اخذها ومشروبی افراطله ايچوب
چوغه كتمك معناسنه در يقال تسمل النبيذ اذا الحّ فی شربه (السمل) حمل وزننده حوضی سياه بالجقدن آرتمق

معناسنه‌در یقـال سمل الحوض سملا من الباب الاول اذا نقـاه من السملة وناس بینی تصفیه واصلاح ایلمك معناسنه
مستعملدر یقـال سمل بین القوم اذا اصلح وقوغه قویدن ماء قلیل چقرمق معنـاسنه‌در یقـال سملت الدلو اذا لم
تخرج الا السملة القلیلة وبرکسه‌نك کوزنی چقرمق معناسنه در یقـال سمل عینه اذا فقـاها شارح دیرکه بعضلرك
بونی قزغین دمورایله کوز چقرمغه تخصیصلری موجه دکلدر (السمیل) بودخی حوضی قاره باچقـدن آرتمق
معناسنه‌در یقـال سمل الحوض اذا نقاه من السملة وقوغه‌قبودن ماء قلیل چقرمق معناسنه‌در یقـال سملت الدلو
اذا لم تخرج الا السمـلة القلیلة مؤلف بونی تکرار ایلمشدر وحوضدن همـان ماء قلیل چقمق معنـاسنه‌در یقـال
سمل الحوض اذا لم یخـرج منه الاماء قایل ویقـال سملت الدلو اذا کانت کذلك وبرآدمه سوزی رقیق ونازکانه
سویلمك معناسـنه مستعملدر یوفقـه جه آرجه صومعنـاسندن مأخوذدر یقـال سمل فلانا بالقول اذا رققه
(الاسمـال) همزه‌نك کسریله ناس میانه‌سنی تصفیه واصلاح ایلمك معنـاسـنه‌در یقال اسمل بینهم اذا اصلح ولباس
اسکیمك معناسـنه‌در یقـال اسمل الثوب اذا خلق (الاسمال) افتعال وزننده بودخی کوز چقرمق معنـاسنه‌در
یقـال اسمل عینه اذا فقأها (السمول) (والسمولة) سینلرك ضمیله ثوب اسکیمك معنـاسنه‌در یقـال سمل الثوب
سمولا وسمولة من الباب الاول اذا اخلق (السمالة) کرامه وزننده بودخی ثوب اسکیمك معناسنه‌در یقـال سمل الثوب
سمالة من البـاب الخامس اذا اخلق (الاسمال) همزه‌نك فتحیـله (والسملة) فتحاتله (والسمل) فتحتینله اسکی ثوبه
دینور یقـال ثوب اسمال وسملة وسمل ای خلق شارحك بیانه کوره اسمال سمل کلمه‌سنك جمعیدر اجزاء اعتبـاریله
وصف اولمش‌در برمة اعشار وثوب اخلاق تعبیرلری کبی وعند البعض اسمال بنیهٔ جمع اوزره واردمفرد صیغه سیدر
انتهی (السمل) کتف وزننـده (والسمیل) امیر وزنـنده (والسمول) صبور وزننـده بونلرده اسکی ثوبه دینور
(السملان) سینك ضمیله برنسنه‌نك بقیه لرینه دینور یقال سملان النبیذ ای بقایاه (السمال) سحاب وزننده ماءرا کد
ایچره متکوّن اولان قورتجغزه دینور (السمال) شدّاد وزننده برشجر آدیدر وبرقبیله پدرینك لقبیدر سله ایله برآدمك
کوزنی چقردیغندن ملقب اولمشدر (ابو السمـال) العدوی که اسمی قعنب ایدی مقری وعلم قرأتده صاحب
تألیفدر واسد قبیله سـندن برشـاعرك کنیه‌سیدر ویشفه بررجل کنیه سیدرکه شرب خمر ایلدکله امیر المؤمنین
علی المرتضی رضی الله عنه اکا حدّ شرب اورمشدر وسماك بن عوف اصحابدن مجاشع بن مسعودك جدّیدر وسیاك بن
سماك بن الجریش وخلد بن ابی یزید بن سماك محدثلردر (السموّل) حزوّل وزننده ارض واسعه‌یه دینور ویومشق
طپراقلو یره دینـور (سمویل) سینك فتحیـله برقوشك یاخود قوشلری چوق برشهرك اسمیدر (السامل) دائما
اصلاح معیشت جهتنه سعی وکوشش ایدن آدمه دینـور یقـال هوسامل ای ساع لاصلاح المعیشة (السوملة)
جوهره وزننده کوچك فنجانه دینور تقول سقـانی بالسوملة ای الفنجـانة الصغیرة (المسمئل) مشمعلّ وزننـده
برقوش آدیدر وآچ آریق قارنلی آدمه دینـور یقال رجل مسمئل ای الضـامر البطن ویك اسکی ثوبه دینـور
یقـال ثوب مسمئل ای بال (الاسمئلال) اشمعلال وزننده آچ آریق قارنلو اولمق معناسنه‌در یقـال اسمألّ الرجل
اذا کان مسمئلاً (السموءل) سفرجل وزننده برقوش آدیدرکه ابو براء ایله مکنادر وکولکه‌یه دینـور ظلّ معنـاسنه
وسرکه ایچره تکوّن ایدن سینکه دینور وسموءل بن عادیاء بررجلدر یعنی حصن ابلق صاحبی یهودی ایدیکه وفاء
عهدباینده ضرب مثل درومن امثـالهم اوفی من السموءل وسموءل چست وچالاك دوه‌یه دینور یقـال قرب سموءل
ای سریع (السمأل) جعفر وزننـده بودخی کولکه‌یه دینور (السمألة) دحرجه وزننـده سرکه‌یه سینك اوشمق
معناسنه‌در یقال سمأل الخل اذا علاه السموءل (السملة) غرفه وزننده آجلغك شدّتندن کوزدن صقندیله آچشرق
جریان ایدن کوزیاشنه دینـور کویا که کوزی سمل ایدر یعنی چقـارر کبی اولدیغندن اطلاق اولندی یقال تسیل
من عینه السملة ای دمع یهراق عند الجوع الشدید کانه یفقأ العین (السمرطل) سفرجل وزننـده (والسمرطول)
سقنقور وزننده اندامی سلکی ومضطرب اوزون آدمه دینور (اسمعیل) همزه‌نك کسریله ابن ابراهیم الخلیل علی نبینا
وعلیهمـا السلام حضرتلریدر مطیع الله معناسنه‌در وروایة صحیحه اوزره ذبیح اولان حضرت اسمعیل‌در مؤلف
کرچه لغتنه تصدّی ایلمدی لکن سریانی وعلی قول اشمویل معرّبی اولمق اوزره کتب معتبره‌ده مرسومدر وصاحب
مزهرك بیـانه کوره ابراهیم واسمعیل کبی الفاظ عجمیه یی عربلر قاعده‌لری اوزره تصرف ایدرلر مثلا تثنیه‌لرنده
ابراهیمـان واسماعیلان وجمعلرنده ترخیمله اباره واسـامع ومصغرلرنده بریه وسمیعل دیرلر (المسمغلّ) غین معجمه ایله
مشمعلّ وزننده اوزون دوه‌یه دینـور (المسمهلّ) مشمعلّ وزننده چلسز آریق آدمه دینور (السمندل) سفرجل
وزنـنده هندستانه مخصوص برقوش آدیدرکه آتش ایچنه کیرر وآتش کندیسنه تأثیر ایلمز بوقوش فارسیده سمندر

دیدکلری قوش اوله جقدر ومؤلف سمندری برجانوردر دیو علی الاطلاق ذکر ایلمشدر (السنبلة) قنفذه وزننده
اکین خوشه سنه دینور جمعی سنابل در سبل ماده سنده اکا متعلق کلام بسط اولندی وسنبله بروج فلکیه دن
بر برجك آدیدر وسنبله بنت ماعص وام سنبلة المالکیه صحابیه لردر وسنبله مکه ده برقیو اسمیدر که بنوجمح
وبنوعامر حفر ایلمدیلر (السنبلة) دحرجه وزننده اکین بشاقلنمق معناسنه در یقال سنبل الزرع اذا صار ذا
سنبلة و برآدمك لباسی اوزون اولمغله آردندن یا اوکندن چکوب سوریمك معناسنه در یقال سنبل الرجل
ثوبه اذا جرّه من خلفه او امامه وسنبله بیوك وتیکنلی اولان مبشه اغاجنه دینور مغیلان کبی (السنبلانی) عنفوانی
وزننده بول واوزون جامه یه دینور که یره سورینور اوله علی قول بلاد رومدن سنبلان دیدکلری بلده یه منسوبدر
یقال قمیص سنبلانیّ ای سابغ الطول او منسوب الی بلد بالروم (سنبلان) عنفوان وزننده (وسنبل) قنفذ وزننده روم
دیارنده ایکی بلده در که ماببنلری یکرمی فرسخ مسافه در وسنبل اسامیدندر سنبل بن علیّ الشامیّ محدّثدر وسنبل
بو اسمله معروف خوشبو شکوفه اسمیدر که سنبل العصافیر دخی دیرلر انواع عدیده سی واردر بهتری سوری قسمیدر
واضعفی سنبل هندی در مفتح وریاحی محلل ودماغی وکبد وطحال وکلی وامعایی مقوّی و بولی مدرّ ورحمدن جریان ایدن
دم مفرطی امساك بابنده پك مؤثردر وسنبل رومی دیدکلری ناردین در که صاری اولور آندن برنوعنه تالیان
سنبلی دیرلر و برنوعنه آلامان سنبلی وسلطانی سنبل تعبیر ایدرلر (سنجبال) سینك کسریله برموضع آدیدر
(السنطلة) سینك فتحیله اوزونلق طول معناسنه در (السنطلیل) زنجبیل وزننده پك اوزون آدمه دینور (المسنطل)
مدحرج وزننده شول ضعیف المشی آدمه دینور که یوررکن سندره یه رك یورر اوله علی قول باشنی اکوب قالدره رق
یورر اوله یاخود وجودنی ضبط وامساك ایده میوب سرخوش کبی هرطرفنه میلان ایده رك یورر اوله یقال
رجل مسنطل ای الضعیف المشی یکاد یسقط اذا مشی اومن ینحدر رأسه ویرتفع او المائل لا یملك نفسه
وشکل وخلقت واندامی مضطرب قارنی بیوك تصلق آدمه دینور یقال رجل مسنطل ای العظیم البطن المضطرب
الخلق (السنطالة) سینك ضمیله باشی اکه رك سکون وقرار ایله یورویشه دینور (سنطل) جعفر وزننده
عمان ظاهرنده برکوچك طاغك آدیدر (السهل) اهل وزننده (والسهل) کتف وزننده قولای وآسان شیئه
دینور نسبتنده سهلیّ دینور سینك ضمیله که تغییر نسب قبیلندندر یقال امر سهل وسهل ورمل سهلیّ وهو کل شیء
الی اللین (وسهل) قرغه قوشنه دینور وطپراغی یومشق یوریمسی آسان دوز وملایم یره دینور جمعی سهول کلور
یقال نزلوا الی ارض سهل والی سهل وهو ضدّ الحزن ویوزینك اتی چلمسزجه آدمه دینور که محاسندندر یقال
رجل سهل الوجه ای قلیل لحمه وسهل یکرمی صحابی ویوز نفر محدّث اسمیدر (بنوسهل) یمنده شهر صنعاء
قضاسنده برقریه در (السهالة) کرامه وزننده برنسنه قولای اولمق معناسنه در یقال سهل الامر سهالة من الباب
الخامس اذا کان سهلا شارحك بیاننه کوره بوندن اسم سهوله در سینك ضمیله قولایلق دیمکدر (التسهیل) قولای
ایلمك وقولایلق معناسنه در یقال سهله اذا یسره (السهولة) سینك ضمیله یردوز وملایم اولمق معناسنه در
یقال سهلت الارض سهولة من الباب الخامس اذا کانت سهلا (السهلیّ) کردیّ وزننده اسم منسوبدر که ذکر اولندی
وسهلیّ ارض سهله ده رعی ایدن دوه یه وصف اولور یقال بعیر سهلیّ اذا کان یرعی فی السهل (الاسهال) همزه نك
کسریله دوز وملایم یره وارمق معناسنه در یقال اسهل القوم اذا صار وا فی السهل وطبیعت ملایم اولوب سورمك
معناسنه در یقال اسهل الرجل واسهل بطنه علی المجهول اذا امتشی ودواء مقوله سی نسنه طبیعتی ملایم ایدوب
سورمك معناسنه در یقال اسهله الدواء اذا الان بطنه (السهلة) سینك کسریله شول قوم کبی خرده و یومشق
طپراغه دینور که صو آقندیسی سوروب کتورمش اوله (السهلة) فرحه وزننده سهله دیدکلری ذکر اولنان
طپراقلو یره دینور یقال ارض سهلة ای کثیرة السهلة ویقال نهر سهل اذا کان کذلك (المساهلة) مفاعله وزننده
عنف وشدّت ایلمیوب رفق وسهولتله معامله ایلمك معناسنه در یقال ساهله اذا یاسره (الاستسهال) برنسنه یی
قولای صیمق معناسنه در یقال استسهله اذا عدّه سهلا (سهیل) زبیر وزننده اندلسده برحصن اسمیدر وینه
اوراده بروادی آدیدر و برکوکب اسمیدر که طلوعنده بالجمله فواکه نضج بولوب وشدّت حرّ هوا منقضی اولور
بو کوکب دیار یمنده مرئی اولدیغیچون ستارۀ یمنی تعبیر ایدرلر مترجم دیرکه یمن خلقندن مسموعمزدرکه کرك الما
مقوله سی قرمزی رنکلو میوه لر وسائر اول رنکده اولان اشیاء باذنه تعالی اول کوکبك طلوعنده رنکپذیر اولوب حتی
قرمزی یه بویه یجق سختیانلری حاضر ایدوب طلوعی آنده بویه یه وضع ایدرلر ایمش وعقیق دیدکلری طاش کذلك
آندن رنك آلور ایمش فسبحان القادر وسهیل بن رافع وسهیل بن عمرو والانصاری وسهیل بن بیضاء وسهیل بن عامر

وسهيل بن عمرو القرشي وسهيل بن عدي صحابه لردر وسهيل بن ابي حزم وسهيل بن ابي صالح محدث ضعيفلردر
(سهيله) جهينه وزننده بر كذاب اسميدر ومنه المثل اكذب من سهيلة (السهول) صبور وزننده مسهل دارويه
دينور (سهله) كهله وزننده يمنده ابين قضاسنده بر حصن آديدر و بر رجل اسميدر و يمنده بر ناحيه اسميدر كه
سهلين ديمكله متعارفدر (التساهل) تفاعل وزننده تسامح معناسنه دركه خشونت ايلميوب رفق وملايمتله
معامله ايدشمكدن عبارتدر يقال تساهلا اى تسامحا (السهبل) جعفر وزننده دلير وصاحب جرأت آدمه
دينور يقال رجل سهبل اى جرئ (التسويل) تفعيل وزننده بر آدمه كندى نفسى بر نسنه يى كوزل ومزين
كوسترمك معناسنه در يقال سوّلت له نفسه كذا اى زينت مؤلفك عادتى همشه واوى اولان ماده يى هائى يه
تقديم ايتمك ايكن بورادا تأخير ايلمكله ظاهرا تغير الاسلوب نكته سنه مراعات ايلمشدر ومؤلفك بصائرده بيانه كوره
تسويل نفس ميل وحرص ايلديكى نسنه يى صاحبنه سهل وتزيين ايدوب قبيح ايسه ده صورت حسنه ده تصوير
واراءت ايلمكدن عبارتدر تا كه اكا مباشرت ايليه بعضلر عندنده سول كلمه سندن مأخوذدر كه انسانك تمنى ايلديكى
امنيه معناسنه در نهايت امنيه تقدير وتصميم اولنان مطلوبده وسول طلب والتماس اولنانده مستعملدر انتهى
وتسويل اغواى شيطانده مستعملدر يقال سوّل له الشيطان اذا اغواه (السويل) امير وزننده عديل وهمتا
معناسنه در تقول انا سويلك اى عديلك (الاسول) احمر وزننده اسفلنده سولپوكلك اولان آدمه دينور يقال
رجل اسول اذا كان فى اسفله استرخاء (السول) فتحتينله بر آدمك بلندن اشاغيسى سولپوك اولمق معناسنه در يقال
سول الرجل سولا من الباب الرابع اذا كان اسول (السولة) جوله وزننده بطنده وسائر اعضاء واشياده اولان
سولپوكلكه دينور يقال به سولة اى استرخاء وسوله نخله يمانيه ده بر تپه اوزره بر حصن آديدر كه مقدما عجيبه وقريه
الحمام ديرلرايدى (السولة) سينك ضميله بر نسنه يى صورمق وايستمك مسئله معناسنه در مهموز اولان سؤله ده لغتدر
(السوال) سينك ضمى وكسريله بودخى مهموز اولان سؤال كلمه سنده لغتدر تقول سلت اسال بفتحهما سوالا بالضم
والكسر لغة فى سألت وقولهم همايتساولان يدلّ على انهما واوى الاصل يعنى همزه دن مبدله دكلدرنته كه سئل
ماده سنده بيان اولندى (السولة) همزه وزننده كثير السؤال آدمه دينور يقال رجل سولة اى كثير السؤال
(السولاء) حمراء وزننده ايرى قوغه يه دينور (السيل) ميل وزننده (والسيلان) ميلان وزننده آقمق معناسنه در
يقال سال الماء سيلا وسيلانا من الباب الثانى اذا جرى وسيل آقان صويه ده اطلاق اولنور مصدر اسم موضعنه
موضوعدر يقال ماء سيل اى سائل وعند البعض سيل جريانى طغيان اوزره اولان فراوان صويه اطلاق اولنور
زيرا مبالغه يى متضمندر فارسيده سيلاب ديرلر جمعى سيول در پس لسان عامه تركيده سيل صويى بافرمان عالى ايله
قيلنندر (الاسالة) همزه نك كسريله آقتمق معناسنه در يقال اساله اى اجراه وتمرنك يلمانتى سو بوليوب
اوزاتمق معناسنه مستعملدر يقال اسال غرار النصل اذا اطاله (السيلة) سينك كسريله صويك آقشنه دينور
و بو بناء نوع اولور يقال ما ارق سيلة الماء اى جريته (السائلة) آت قسمنك جبهه سنده غرّه ديدكلرى شول بياضه
اطلاق اولنور كه معتدل اولوب قصبهٔ انفه طوغرى انمش اوله على قول برونك يومشغنه انوب و برونده اولان ذاتى
بياضه ده وارمش اوله يقال فى جبهة الفرس غرّة سائلة اى معتدلة نازلة فى قصبة الانف اوهى التى سالت
على الارنبة حتى رثمتها (السيلان) سينك كسريله قلجك و بچاغك صاپلرينه كيرن دموره دينور كه قو يرق تعبير اولنور
تقول طوّل سيلان السيف ونحوه وهو سنخ قائمه وسيلان بر جاعتك اسميدر وابن سيلان اصحابدندر وعيسى بن سيلان
وجابر بن سيلان محدثلردر (السيال) سحاب وزننده حجازده بر موضعدر (سياله) سحابه وزننده مدينه يه بر قوناق مسافه ده
بر موضعدر ومبشه اغاجلرندن بر جنس اغاج اسميدر كه اوزون وآق تيكنلرى اولور قو پارلدقده سودى ظهور ايدر
على قول سمر اغاجنك اوزونا ولانه دينور جمعى سيال درهاسز (المسيل) مبيع وزننده اسم مكاندر صويك آقديغى يره
دينوركه چوب كنديكى يول اوله جقدر رهكدر آب معناسنه نته كه مسل دخى دينور فتحتينله كه اصلى مسيل ايدى جمعى
مسائل ومسل كلور ضمتينله وامسله كلور ارغفه وزننده ومسلان كلور ميمك ضميله شارحك بيانه كوره جموع اخيره شاذدر
كويا كه فعيل وزننه قياس اولنمشدر ومسل كه فتحتينله در مخففدر (السيال) شداد وزننده حساب انواعندن
بركونه محاسبه نك اسميدر بعض نسخه ده ضرب من الحيتان واقع اولمشدر مأخذلرده دخى بويلجه ومبهمدر
وسيال بن سمال محدثدر (السيالى) سكارى وزننده شامده بر صو آديدر (سيلون) جيحون وزننده نابلس قضاسنده
بر قريه در (سيله) ايله وزننده فيوم ترابنده بر قريه در (سيلى) ضيزى وزننده بوسرحد اسميدر (حبس سيل)
فتحتينله حرّه بنى سليم ايله سوارقيه ميانده بر موضعدر (مسيلا) ميمك فتحيله مسيله دخى ديرلر مغربده بر بلده آديدر كه

فاطمیون بنا کرده سیدر فصـــــل الشین المعجمة (الشبل) شبنك كسریله صید ایلمك درجه سنه كلمش ارسلان اینكنه دینور جمعی اشبال واشبل كلور افلس وزننده وشبول وشبال كلور جبال وزننده ومنه یقال ان هذا الشبل من ذاك الاسد وهو ولد الاسد اذا ادرك الصید (الشبول) قعود وزننده نلز ونعیله نشو ونما بولمق معناسنه دریقال شبل الغلام شبولا من الباب الاول اذا شب فی نعمة (الاشبال) همزه نك كسریله برآدمه مهربانلق ویار و یاورلق ایلمك معناسنه دریقال اشبل علیه اذا عطف واعانه وخاتون زوجندنصكره اولادنه شفقتا اره وارمیوب اولادی اوزره قیام ومؤنتلرینه صبر واهتمام ایلمك معناسنه دریقال اشبلت المرأة علی ولدها اذا اقامت علیهم بعد زوجها ولم تتزوج (اشبیلیه) همزه مكسوره ایله ارمینیه وزننده اندلس دیارینك اعظم بلادی اولان بلده در (ذوالشبلین) شین مكسوره ایله عامر بن عمرو بن حمارك لقبیدر ایكی ایكیز اوغلو اولوب نام انلره شبلین اطلاق ایلدكلرینه مبنی وخضر بن شبل فقهادندر وشبل بن عباد المكی وشبل بن العلاء محدثلردر (الشابل) آزی دیشلری شبكه كبی بری برینه صوقشدرلمش ارسلانه دینور واتلو جانلو یال وبال صاحبی نازنین داوقانلو یه دینور یقال غلام شابل ای ممتلیء نعمة وشبابا (الشبلی) شبنك كسریله برجماعتك اسمیدر كه جدلری اولان شبل نام كمسنه یه منسوبلردر پس هر بری شبلی ومجموعی شبلیه در (شبیل) زبیر وزننده اسمادندر شبیل بن عوف ابو الطفیل الاحمسی تابعیدر جاهلیه ده فخر عالم صلی الله علیه وسلم زمانی ادراك ایلمشدر وشبیل بن عزرة الضبیعی قتاده حضرتلرینك قاینلریدر ومنبه بن شبیل ثقیف قبیله سی نسبنك رجالندندر وابو شبیل عبدالله بن ابی مسلم محدثدر (الشثولة) شبنك وثای مثلثه نك ضمیله برآدمك پرمقلری خیار كبی یوغون وغلیظ اولمق معناسنه در یقال شثلت اصابعه وشثلت شثولة من الباب الخامس والرابع اذا غلظت (الشثل) شكس وزننده وصفدر یوغون پرمقلی آدمه دینور یقال رجل شثل الاصابع ای غلیظها كما یقال شثن الاصابع (الشجول) جمیله جرول وزننده ایاقلری اوزون آدمه دینور (مشجل) منبر وزننده اسامیدندر ثابت بن مشجل تابعیدر (الشحتلة) شبنك فتحی وحای مهمله نك سكونی وتای فوقیه مفتوحه ایله تحفه معناسنه در كه اوتدن و نوكدن برپنجه یولنتی یه دینور وبونكله ناچیز نسنه دن كنایه ایدرلر تقول اعطنی شحتلة من كذا ای تحفة منه (الشخل) شبنك فتحی وخای معجمه نك سكونیله مشروبی سوزوب طورلتمق معناسنه دریقال شخل الشراب شخلا من الباب الثالث اذا اصفاه وحیواندن سود صاغمق معناسنه در یقال شخل الناقة اذا حلبها وشخل صدیق دوسته علی قول مصادقت ایدن تازه غلامه دینور شخیل دخی بو معنایه در امیر وزننده یقال له شخل وشخیل ای صدیق او هو الغلام الحدث الذی یصادقه (المشاخلة) مفاعله وزننده بركسه ایله صفوت وخلوص اوزره دوستلق ایلمك معناسنه در یقال شاخله اذا صافاه (المشخل) والمشخلة) میملرك كسریله سوزكی یه دینور مصفاة معناسنه (شادل) دال مهمله ایله صاحب وزننده بررجل علمیدر ومحمد بن شادل بن علی النیسابوری اسحق بن راهویه اصحابندندر (شادله) ها ایله مغربده بر بلده در علی قول ذال معجمه ایله در سید ابو الحسن علی الشاذلی قدس سره كه صوفیه اسكندریه دن طائفه شاذلیه نك استاذلریدر اوراه منسوبدر واول طائفه نك مدح وترغیبلرنده استاذ ابو العباس احمد بن عطاء اشبو قطعه یی انشاد ایلمشلردر

تمسك بحب الشاذلیة تلق ما تروم فحقق ذاك منهم وحصل
ولا تعدون عیناك عنهم فانهم شموس هدی فی اعین المتأمل

شاذل ذال معجمه ایله صاحب وزننده بررجل علمیدر وشهران بن شاذل امام مكحولك اجدادندر شیذله حیدره وزننده فقهاء شافعیه دن عزیزی بن عبدالملك لقبیدر (شراحیل) شین مفتوحه وحای مهمله مكسوره ایله اسامیدندر شراحیل بن ادة وشراحیل بن یزید وشراحیل بن عمرو محدثلردر وشراحیل المنقری وشراحیل الجعفی كه بعضلر عندنده بوشرحبیل در وشراحیل بن مرة وشراحیل بن زرعه اصحابدندر واشبو شراحیل كلمه سی سیبویه عندنده كرك حالت تعریف وكرك تنكیرده غیر منصرفدر زیرا منتهای جمع صیغه سنده در واخفش عندنده حالت تنكیرده منصرف اولور زیرا جمع حقیقی اولمامغله علت اخرایه محتاجدر واگر مصغر قلنور ایسه ایكیسنك عندنده دخی منصرف اولور زیرا لفظ مرقوم عربیدر سراویل بونك خلافنجه در كه حالت تصغیرنده منصرف اولماز اعجمی اولدیغیچون شارح دیر كه شراحیل كلمه سی سیبویه عندنده مفاعل ومفاعیل كبیدر كه منتهای جمعدر وسائرك عندنده اعجمیدر ودیعه معناسنه در اسم جلاله اولان ایل كلمه سنه مضافدر اكابناء حالت تنكیرده منصرف اولور (شرحبیل) خزعبیل وزننده اسامیدندر شرحبیل الحنظلی وشرحبیل الجعفی علی قول بوشراحیل در وشرحبیل بن غیلان وشرحبیل بن السمط وشرحبیل بن حسنه وشرحبیل بن اوس یاخود اوس بن

شرحبيل صحابه‌لردر وشرحبيل بن سعد وشرحبيل بن سعيد وشرحبيل بن شريك وشرحبيل بن مسلم وشرحبيل بن
يزيد وابن الحكم محدثلردر (الشروال) سروال وزننده وآنده لغتدر كه شلواره دينور نته كه ذكر اولندى
(الشسلة) فرجه وزننده شثله لفظنده لغتدر كه غليظ اباغه وغليظ پرمقلره دينور (الششقلة) دحرجه وزننده
فلورى بوزمق معناسنه‌در يقال ششقل الدينار اذا غيره (الششقاقل) شينك فتحيله (والشقاقل) (والاشقاقل)
همزه‌نك فتحى ولامك شده‌سيله برجنس شجر هندى كوكنك اسميدر كه آندن مربا ترتيب اولنور ملين ومحرك جماعدر
بين الاطباء شقاقل ايله متعارف اولان كوكدر (الشاصلى) صادك ضمى ولام مشدده‌نك فتحى والفك قصريله
ولام تخفيف اولنديغى صورتده الفك مديله تكلم اولنور بر نبات آديدر (الشوصلة) حوقله وزننده بر آدم ذكر اولنان
شاصلى يمك معناسنه‌در يقال شوصل الرجل اذا اكل الشاصلى (الشعل) فتحتينله (والشعلة) غرفه وزننده
آت قسمنك قويرغنده اولان بياضه دينور يقال فى الفرس شعل وشعلة وهو البياض فى ذنبها كذلك پرچنده وقولقلرى
توزنده اولان بياضه دينور وشعل مصدر اولور آتك قويرغنده يا پرچنده ياخود قوغى توزنده بياض اولمق معناسنه
يقال شعل الفرس شعلا من الباب الرابع اذا كان ذا شعلة وشعله علولنمش اوطون پاره‌سنه دينور كه مراد علولنمش
اوجى اوله جقدر نته كه علولنمش آتش قطعه‌سنه‌ده دينور تقول خذ شعلة منه وهى ما اشعلت فيه من الحطب وآتش
علونه دينور يقال كانه شعلة النار اى لهبها جمعى شعل كلور كتب وزننده شارح ديركه صواب اولان صرد وزننده
اولمقدر وشعله قيس بن ساعك فرسى اسميدر (الاشعيلال) احيرار وزننده بودخى آت قسمنك قويرغنده يا پرچنده
ياخود قولقلرى اردنده بياض اولمق معناسنه‌در يقال اشعال الفرس اذا كان ذا شعلة وباشك قيللرى اوره‌روب
ديك ديك قبارمق معناسنه مستعملدر يقال اشعال رأسه اذا انتفش يعنى شعره (الاشعل) احمر وزننده (والشعيل)
امير وزننده (والشاعل) قويرغنده يا پرچنده يا قولقلرى اكسه‌سنده بياض اولان آته دينور شعلاء مؤنثيدر وشاعل
نسب اوزره استعمال اولنور ذواشعال معناسنه لابن وتامر كبى يقال رجل شاعل اى ذواشعال مترجم ديركه مزهرده
كنديلردن افعال متصرف اولميان اسماء ايچون باب مخصوص مرسوم اولوب اشبو شاعل دخى اول جمله‌ده مندرج
اولمغله بونلر دخى صيغهٔ مختلفه مبنى دكلدر (الشعل) جعل وزننده برنسنه‌ده مبالغه وامعان ايلمك معناسنه‌در
يقال شعل فى الامر شعلا من الباب الثالث اذا امعن فيه وآتش علولندرمك معناسنه‌در يقال شعل النار اذا الهبها
وشعل علو كبى جست وچالاك وآتش پاره آدمه اطلاق اولنور يقال رجل شعل اى خفيف متوقد وشعل تأبط
شرا اسميله مسمى شاعرك لقبيدر جست ومتوقد اولديغنه بناء (التشعيل) تفعيل وزننده (والاشعال) همزه‌نك
كسريله بونلرده آتش علولندرمك معناسنه‌در يقال شعل النار واشعلها اذا الهبها واشعال دوه‌يى كركى كبى
قطرانلمق معناسنه مستعملدر يقال اشعل ابله بالقطران اذا كثر عليها وعسكرى چاپله يايوب قول قول هر طرفه
پراكنده ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اشعل الخيل فى الغارة اذا بثها ودوه‌لرى طاغتمق معناسنه مستعملدر
يقال اشعل الابل اذا فرقها وشبخون عسكرى چاپل اوزره چكركه كبى پراكنده اولمق معناسنه‌در يقال اشعلت
الغارة اذا تفرقت وصوارمق يا طلومه صوقومق خصوصنده صويى چوغالتمق معناسنه‌در يقال اشعل السقى
اذا اكثر الماء وقربه‌نك يا طلومك صويى جابجا چقوب سيلان ايلمك معناسنه‌در يقال اشعلت القربة او المزادة
اذا سال ماؤها متفرقا وخنجر يا مزراق دور تمكله حادث اولان ياره‌نك قانى متفرقا ظهور ايلمك معناسنه‌در يقال
اشعلت الطعنة اذا اخرج دمها متفرقا وكوزك ياشى فراوان اولمق معناسنه‌در يقال اشعلت العين اذا كثر دمعها
(الاشتعال) افتعال وزننده (والتشعل) تفعل وزننده آتش يالكلنمق معناسنه‌در يقال شعل النار واشعلها فاشتعلت
وتشعلت اى التهبها فالتهبت پس لف مرتب اوزره مطاوعدر (الشعلول) شينك ضميله بودخى آتش علوينه
دينور (الشعيلة) سكينه وزننده فتيل اوجنده يانمش علوه ياخود شعله‌لو فتيله دينور جمعى شعيل در هاسز يقال
اضاءت الشعيلة وهى المشعلة فى الذبال او الفتيلة فيها نار (المشعل) مقعد وزننده قنديله اطلاق اولنور اسم
مكاندر (المشعل) منبر وزننده سوزكى‌يه اطلاق اولنور مصفاة معناسنه واهل باديه‌نك دريدن دوزدكلرى آياقلى
كوپه دينور كه ايچنه نبيذ بصارلر مشعال دخى ديرلر مصباح وزننده (المشعل) محسن وزننده چوق اولوب هر طرفه
منتشر اولان چكركه سوريسنه دينور يقال جراد مشعل اى كثير متفرق (بنوشعل) زفر وزننده تميم قبيله‌سندن
بر بطن در (الشعاليل) شعارير وزننده ومرادفيدر كه پراكنده كان ومتفرقين ديمكدر همان جمع اوله‌رق مستعملدر
يقال ذهبوا شعاليل اى متفرقين (الشغل) شينك ضمى وغين معجمه‌نك سكونيله وضمتينله وشينك فتحيله وفتحتينله كه
درت لغتدر ايشله كوجله اوغراشه وبر آدمك اوغراشديغى ايشه كوجه دينور كه فراغ مقابليدر جمعى اشغال

وشغول كلور تقول انا في شغل وهو ضد الفراغ (الشغل) شينك فتحيله وضميله برآدمى برنسنه ايله اوغراشدروب
مشغول قلمق معناسنه‌در يقال شغله شغلا من الباب الثالث اذا جعله مشغولا (الاشغال) همزه‌نك كسريله بودخى مشغول
قلمق معناسنه‌در يقال اشغله بمعنى شغله و بو لغت جيده‌در على قول لغت رديئه‌در ياخود قليله‌در يعنى بو معناده
افعال بابندن ورودى بورسمه اختلافيدر مؤلف بونكله نوعا جوهرى‌يه تعريض ايتمشدر زيرا ولاتقل اشغلته
لانها لغة رديئة ديمشدر (الاشتغال) افتعال وزننده برنسنه ايله اوغراشوب مشغول اولمق معناسنه در يقال
اشتغل به اذا صار مشغولا به شارح ديركه بعضلر بوندن بناء فاعل ورودنى انكار ايلديلر زيرا افتعال اكر
مطاوع اولورسه البته لازم اولور وغير مطاوع اولورسه البته كنديده معناى تعدّى بولنمق لازمدر اكتسبت
المال واكتحلت تركيبلرى كبى واشبو اشتغلت مادّه‌سى ايسه مطاوع دكلدر وآنده معناى تعدّى يوقدر ديديلر
لكن فى الاصل فصيح كلامده مهجور الاستعمال اولان فعلك مطاوعى اولمغله كنديده معناى تعدّى بولنمشدر
زيرا اصلده اشغلته فاشتغل ايدى احرقته فاحترق كبى پس اشتغلت بكذا قولنده جار ومجرور مفعول معناسنده‌در
انتهى (المشغول) برنسنه ايله اوغراشور اولان آدمه دينور يقال شغل به على المجهول فهو مشغول (ما اشغله)
فعل تعجبدر و بو شاذدر زيرا فعل مجهولدن بنا اولنمشدر مترجم ديركه فعل تعجب البته افعل تفضيلك مناسندن
بنا قلنور افعل تفضيلده قياس اولان تفضيل فاعل معناسندندر و بعضا غير قياس اوزره تفضيل مفعول
معناسندن بنا قلنور اعذر واشهر والوم واشغل كبى پس فعل تعجب دخى اشغل بابندن غير قياس اوزره واردر
(الشغل) كتف وزننده (والمشتغل) اسم فاعل بنيه‌سيله برنسنه ايله اوغراشور اولان آدمه دينور و بونده غينك
فتحيله كه اسم مفعول درنادردر (الشاغل) برآدمى مشغول ايدن كمسه‌يه دينور ومبالغة بونكله شغل توصيف اولنور
يقال شغل شاغل مبالغة (المشغلة) مرحله وزننده مشغوليته باعث اولان ايشه كوجه دينور تقول لى مشغلة
اى ما يشغلنى (الشغلة) ثمره وزننده دوكولمش خرمنه دينور جمعى شغل در قال المؤلف ومنه الحديث خطب على
رضى الله عنه على شغلة اى على كدس مؤلفك والكدس قولى البيدر قولنه عطف تفسيردر زيرا بيدر خرمن يرينه‌ده
دينور (الاشغولة) اضحوكه وزننده شغل كلمه‌سندن افعوله‌در اوغراشجق وتلهى ايده‌جك شيئه دينور (المشغلة)
فايله مكنسه وزننده حيوان قسمنك قورسغينه واشكنبه‌سنه دينور كارجه وكرش معناسنه جمعى مشافل در
بوراده كارجه كراجة فارسى معربيدركه قورسغه دينور (الشفصلى) شينك وصادك كسرى ولامك تشديدى
والفك قصريله برنوع نباتدركه يانده اولان اشجاره صارمشور على قول اول نباتك يمشنه دينوركه
سمسم كبى دانه اولور (الشفصلة) دحرجه وزننده ذكر اولنان نباتى اكل ايلمك معناسنه‌در كذلك شاصلى
ديدكلرى نبات مرقومى اكل ايلمك معناسنه‌در يقال شفصل الرجل اذا اكل الشفصلى وكذا اكل
الشاصلى مؤلف شاصلى ماده سنده فعلى شوصله اولمق اوزره ثبت ايلمكله شفصله‌نك ملايمتى معلوم دكلدر
(شفقل) فاء وقافله جعفر وزننده برآدمك اسميدر (ابو شفقل) فرزدق نام شاعرك راوىء اشعاريدر
(الشاقول) قافله اوجى حربه لو اوكنده‌ره‌يه دينوركه بصره زرّاعلرى قوللنورلر وذكره اطلاق اولنور
شارح ديركه مهندسلرك ومعمارلرك ومنجملرك استعمال ايلديكلرى شاقول بوندن مأخوذ در
على قول شاخل معرّبيدر (الشقل) نقل وزننده جماع ايلمك معناسنه‌در يقال شقل المرأة شقلا من الباب الاوّل
اذا جامعها والتون طارتمق معناسنه‌در يقال شقل الدينار اذا وزنه (الشوقلة) حوقله وزننده حلم وسكوتدن
ناشى توقر ايلمك معناسنه‌در يقال شوقل الرجل اذا ترزّن حلما (الشقاقل) شقشل ماده سنده بيان اولندى (اسقانيه)
همزهٔ مكسوره ايله اندلسده بر بلده آديدر شاقوله اساميدندر ميمونه بنت شاقوله متعبدات امتدن برخاتوندر
(الشكل) شينك فتحى وكسريله شبه ومثل معناسنه‌در يقال هذا شكله اى شبهه ومثله مؤلفك بصائرده بياننه كوره
شكل ومشاكله هيئت وصورتده مشابهتدر نته كه ندّ جنسيتده وشبه كيفيتده اولور انتهى وشكل برآدمك طبع
وهواسنه صالح وموافق اولان شيئه دينور ومنه تقول هذا من هواى وشكلى وهو ما يوافقك و يصلح لك وامور
مختلفهٔ مشكله‌يه اطلاق اولنان اشكال كلمه‌سندن مفرد اولور يعنى هر برى برجنسدن اولوب يكديكره متخالف اولان
امور وحوائجك هر برينه شكل دينور يقال هذه الامور اشكال اى مختلفة مشكلة شارح ديركه معناى اوّلده
جمعى شكول در و بعضا اشكال كلور وشكل برنسنه‌نك كرك محسوس وكرك موهوم صورتنه دينور جمعى اشكال
وشكول كلور يقال هذا شكل ذاك وهو صورة الشئ المحسوسة والمتوهمة وصارى وقرمزيله الاجه برنبات آديدر
واهل عروض اصطلاحنده خبن وكف علتلرنى جمع ايلمكه اطلاق اولنور خبن سبب خفيفك ساكننى حذف

وكف سابع ساكنى حذف ايلمك اولمغله شكل ذووتد مجموع اولان فاعلا تن جزئندن الف ونونك حذفندن عبارت
اولور وشكل مصدر اولور برنسنه متبين اولميوب چپارز ومشتبه اولمق معناسنه در يقال شكل الامر شكلا من الباب
الاوّل اذا التبس واصمه ده ونكا كده اولان اوزمك بعضسى اولمق معناسنه در كه الاجه لنمق تعبير اولنور
على قول سياهلنوب اولمغه بشلمق معناسنه در كه بك دوشمك تعبير اولنور يقال شكل العنب اذا اينع بعضه او اسودّ
واخذ فى النضج ويازويه نقطه واعراب وضع ايلمك معناسنه مستعملدر كويا كه شكال ايله قيد ايمش اولور يقال
شكل الكتاب اذا اعجمه وطوارك اياغنى كوستكلمك معناسنه در يقال شكل الدابة اذا شدّ قوائمها بحبل (الشاكلة)
شكل وشبه معناسنه در يقال هذا على شاكلة ابيه اى شبهه وناحيه معناسنه در يقال يمشى فى شاكلة الطريق
اى فى ناحيته وجانبه ونيت معناسنه در وطريقت ومذهب معناسنه در قال الشارح قوله تعالى قل كل يعمل على شاكلته
اى سجيته وخلقته وشاكله جبهه ده صدغ ايله يعنى طواون ايله قولغك ارالغنده اولان بياضه دينور يقال ما الطف
شاكلته وهو بياض بين الاذن والصدغ وآت قسمنك بوش بوكورينك ارقورى طرفيله ثقنه سنك يعنى انجكلرندن
او يلقلرينك قاوشديغى يرك بيننده اولان دري يه دينور يقال اصاب شاكلة الفرس وهو جلد بين عرض الخاصرة
والثفنة (التشكل) تفعل وزننده صورت بولمق معناسنه در يقال تشكل الشئ اذا تصوّر واوزمك كيمى پشته
اولوب الاجه لنمق معناسنه در يقال تشكل العنب بمعنى شكل (التشكيل) تفعيل وزننده برنسنه يى صورتلندرمك
وصورت ويرمك معناسنه در يقال شكله اذا صوّره وخاتون تپه سندن صاچنى صاغلو صوللو ايكى بولك اورمك
معناسنه در يقال شكلت المرأة شعرها اذا ضفرت خصلتين من مقدّم رأسها عن يمين وشمال وبرنسنه چپارز
ومشتبه اولمق معناسنه در يقال شكل الامر اذا التبس واوزوم الاجه لنمق معناسنه در يقال شكل العنب بمعنى شكل
وطوارك اياغنى كوستكلمك معناسنه در يقال شكل الدابة اذا شدّ قوائمها بحبل (الاشكال) همزه نك كسريله
بودخى برنسنه مشتبه وملتبس اولمق معناسنه در يقال اشكل الامر اذا التبس وخرما اغاجنك يمشى درجه سنى
بولوب خوش ولطيف اولمق معناسنه در يقال اشكل النخل اذا طاب رطبه وكوز شكلاء اولمق معناسنه در يقال
اشكلت العين اذا كانت شكلاء ويازويه نقطه واعراب وضع ايلمك معناسنه در همزه سى سلب ايچون اولمغله كويا كه
التباس واشتباهنى ازاله ايدر يقال اشكل الكتاب اذا اعجمه (الاشكال) همزه نك فتحيله شكلك جمعيدر كه ذكر اولندى
وملتبس ومشتبه اولان اموره وصف اولور يقال امور اشكال اى ملتبسة واشكال انجو دنيا كومشدن مصنوع
صالقم كوپه لره دينور كه برى برينه مشابه ومشاكل اوله بونكده مفردى شكل در يقال جاءت النساء وعليهن اشكال
وعليها شكل اى حلى من لؤلؤ او فضة يشبه بعضه بعضا تقرطبه (الاشكلة) همزه نك وكافك فتحيله لبس والتباس
معناسنه در كه برنسنه ملتبس ومختلط اولمقدن عبارتدر يقال به اشكلة اى لبس وحاجت ومهمه يه دينور
تقول لى اليه اشكلة اى حاجة وشبه ومثل معناسنه در كاسيذكر (الشكلاء) صحراء وزننده بودخى حاجت
معناسنه در وشكله سى اولان كوزه دينور يقال عين شكلاء اى بها شكلة وبوكورلرى آق اولان ديشى قيونه
دينور يقال نعجة شكلاء اى البيضاء الشاكلة (الاشكل) احمر وزننده قارشق قرمزيلى وآقلى اولان نسنه يه دينور
ياخود قزلسى وبولانقلى آق اولان شيئه دينور يقال شئ اشكل اذا كان فيه حمرة وبياض مختلط او ما فيه بياض
يضرب الى الحمرة والكدرة وسدر اغاجنك جبلى نوعنه دينور مفردى اشكله در وقزلسى قاره دوه يه دينور يقال
بعير اشكل اذا اختلط سواده حمرة وكوزبنك بياضنده قرمزيلق اولان آدمه دينور كه قرمزيسى الا اولور نته كه
اشهل صاريسى الا اولور وفى الحديث كان النبى صلى الله عليه وسلم اشكل العين اى فى بياضهما شئ من حمرة
وهو محمود محبوب فنعم ما قال فى حليته عليه السلام * مست عشق اولمغين اول چشم خمار * حمرته مائل ايدى برمقدار
وقيل طويل شق العين يعنى كوزلرينك شقى معتدل طويل ايدى كه اكا بادامى كوز تعبير اولنور محاسندندر شارح
قول ثانى يى تغليط ايلمشدر واقعا وضع ماده يه مخالفدر واشكل قانله قارشق صويه دينور ومطلقا اونك
سوادى حمرته مائل قوچ قيونه وسائر حيوانه دينور وبرنسنه يه بك بكزه بن شيئه دينور يقال هذا اشكل به اى اشبه
(الشكلة) شبنك ضميله قزل قارشقلى سياه اولان رنكه دينور كه بعض دوه لرده اولور وكوزده شهله يه شبيه اولور
نهايت شكله قرمزيسى آلالغه وشهله صاريسى آلالغه دينور كه قيون كوزلولك تعبير اولنور ذكر اولنان اشكل
بوندن وصفدر ياخود شكله بياضنده اولان آلالق اولمغله شهله سوادنده اولان آلالقدر مؤلف شهل ماده سنده
كوزك سياهى جزكيلى قزيله مائل اولمغله نص ايلمشدر وشكله شبه ومشابهت معناسنه در كاسيذكر (الشكال)
كتاب وزننده كوستكه وپابونده دينور جمعى شكل در كتب وزننده يقال شدّ قوائم الدابة بالشكال اى بالحبل

الخاص لهـا وشول ايپه دينور كه دوه نك كوكس باغيله قاسق باغنك ارالغـنه چكوب بند ايدرلر كذلك قاسق
باغـيله قارني آلتندن چكيلن قولانك ارالغنه باغلدقلري باغه دينـور وطوارك اللربله اياقلري بينه باغلدقلري
قصه كوستـكه و پايونده دينور وآت قسمنك براياغی مطلق اوله رق اوچ اياغنده اولان سكيله دينـور و بونك
عكسنه ده دينـور يقـال فرس به شكال اى ثلاث قوائمه محجلة والواحدة مطلقة وعكسه ايضا قال فى النهاية
انه عليـه السلام كره الشكال فى الخيل مترجم ديركه راغب مفرداتنده برایاغيله بر الندہ اولمغه تخصيص ايلمشدر
(المشكول) فن عروضده شكل زحافی جاری اولان جزؤه دينـور كه حرف ثانی وسابع محذوف اولور تشـه كه
قريبـا ذكر اولندی (الشواكل) شـاكله نك جمعيدر شـاهراهدن منشعب اولان يوللره دينور يقـال اخذوا
الشواكل وهی الطرق المنشعبة عن الطريق الاعظم (الشكل) شيـنك كسری وفتحيله نسوانك ناز وشـيوه
وعشوه سنه دينور يقال امرة ذات شكل اى غنج ودل وغزل (الشكل) فتحتينله محبوبه ناز وشيوه لو اولمق معناسنه در
يقال شكلت المرأة شكلا من الباب الرابع اذا كانت ذات شكل وقيون وسائر حيوانك بو كوری آق اولمق معناسنه در
يقال شكل الكبش وغيره اذا كان اشكل و برنسنه نك بياضنده قرمزيلق اولمق معناسنه در يقال شكل الشیء اذا كان
فی بياضه حمرة وشكل عربده بر بطن پدرينك اسميدر وشكل بن حميد العبسی اصحابدندر واوغلوشتير بن شكل
محدثدر (الشكلة) فرحه وزننده بابـ مز بوردن وصفدر يقـال امرأة شكلة اى ذات شكل (شكله) تمره وزننده
بر خاتون اسميدر (الشوكل) جوهر وزننده پياده عسكره دينور على قول ميمنهٔ عسكره كه صاغ قول تعبير اولنور
ياخود ميسره يه دينور وناحيه وجانب معنـاسنه در وسنجان تيكنی ديدكلری شجره دينـور عوسجه معناسنه
(الشكيل) امير وزننده آتك آغزنده اولان كلك صولوغنده ظاهر اولان قانله قارشق كپوكه دينور (الشكل) شينك ضميله
شكلاء كلمه سنك جمعيدر كه بياضی حمرته مائل كوزه دينور يقـال عين شكلاء اذا كانت فی بياضه حمرة واشكل
كلمه سنك جمعيدر كه ذكر اولندی (المشاكلة) مفـاعله وزننده برنسنه بر آخر نسنه يه اويغون اولمق معناسنه در
يقـال شاكله اذا واقعه مترجم ديركه مشاكلهٔ اهل بيـان بوندن مأخوذدر كه تقـارب فی الخيـال علاقه سيله مجاز
قبيلندندر (التشاكل) تفـاعل وزننـده بودخی موافقت معناسنه در يقـال هما لايتشاكلان اى لايتوافقـان
(التشاكل) بودخی شبه معنـاسنه در يقـال فيه اشكلة من ابيه وشكلة وشاكل اى شبه (الشلل) فتحتينله ثوبه اصابت
ايدن شول سياه لكه يه دينور كه غسل ايله زائل اولميه يقـال ماهذا الشلل بثوبك وهو سواد اصابه ولايذهب بغسله
وشلل وشل تشديد ايله مصدر اولـور لر طوارى اردندن سوروب قوغمق معناسنه يقـال شل الابل شللا وشلا
من البـاب الاول اذا طرده وال چولاق اولمق معناسنه در كه رو ح چكيلوب يابس اولمقدن عبـارتدر ياخـود ال
بالكليه زائل اولمق معناسنه در يقـال شلت يده شلا وشللا من البـاب الرابع اذا يبست او ذهبت ويقـال شلت
على المجهول وعربلر استـاد تيرانداز اوق آتدقده دعا ايدوب لاشللا ولا شلالا ولاتشلل يدك ديرلر الك دائمـا
صاغ ودرست اولسون ديمكدر بوراده شلال قطـام وزننده در ولاتشلل نهی بنيه سيله در شارح ديركه كذلك لاشللا
ولا عمی ديرلر الك وكوزك درست اولسون ديمكدر ولا شل عشرك ديرلر عشردن مراد اون برمغيدر وشل كوزيدرلی
ياش صاليويروب آقتمق معناسنه در طر دمعنـاسندندر يقـال شلت العين دمعها شلا من البـاب الاول اذا ارسلها
مترجم ديركه امهـات سائره ده شل ديكشی سيرك سيرك ديكمك يعنی ايلمك معنـاسنده مرسوم اولمغله مؤلف آندن
سكوت ايلمشدر (الانشلال) انفعـال وزننده طوارا كسه سندن سوريلوب قوغلمق معناسنه در يقـال شل الابل
فانشلت وسيل صويی هنوز چوغالوب طغيـان ايلمزدن اوّلجه آتيله رق آقمغه بشلمق معناسنه در يقـال انشل السيل
اذا ابتـدأ فی الاندفاع قبل ان يشتد ويغمور صاپر صاپر دوكلمك معناسنه در يقال انشل المطر اذا انحدر (الاشلال)
همزه نك كسريله بودخی ال چولاق اولمق معنـاسنه در يقال اشلت يده على المجهول بمعنى شلت ويقـال اشل الرجل
على بنـاء الفاعل اذا كانت يده شلاء (الاشل) اقل وزننده الی چولاق كشی يه دينور يقـال رجل اشل ای الشلاء
يده (الشلاء) حمراء وزننده چولاق اله دينـور يقـال يد شلاء ای يابسة او ذاهبة و بصری زائل اولمش كوزه
وصف اولور يقـال عين شلاء اذا كانت قد ذهب بصرها (الشليل) امير وزننـده بر بلده آديدر وشليل دوه نك
صغريسنه اورتدكلری پلاسه وجيجمه دينور كه يوكدن ياخود قيلدن منسوج اولور تركيده كوتلك تعبير اولنور
عربلر وتركمانلر آتلره دخی ايدرلر وجنكده زره التندن كيدكلری جامه يه دينور يقـال لبس الشليل اى الغلالة تلبس
تحت الدرع و بيوك زره آلتندن كيلان كوچك زرهه دينور على قول مطلقا زرهه دينور جمعی شله در شينك كسريله
جله وزننده ودره ده ياخود دره نك وسطنده اولان صومجراسنه دينور وقوقارايليك ومردار ايليك ديدكلری ايليكه

دينور نخاع معناسنه وارقه آتندا اولان يول يول طريقه لره دينور كه ارقه ايله بيله جه ممتد اولور پش مفردى
شليله در وشليل اصحابدن جرير بن عبد الله البجلى جد ينك اسميدر وشليل بن مهلهل حافظ عبد المؤمن الدمياطى
شيخيدر (شليل) زبير وزننده ابن اسحق الزنبقى در كه محدثدر وابو الشليل النفاثى بنو كلابدن برمشهور لص
وشاعردر (المشل) ميمك كسريله ديشى اشكلرك دائما آردلرينه دوشوب سوروب كوترر اولان حمارى اركك اشكه
دينور يقال حمار مشل اى كثير الطرد وشلول وشلل معناسنه در كاسيذكر (الشلول) صبور وزننده (والشلل)
عنق وزننده (والشلل) صرد وزننده (والمشلشل) بلبل وزننده (والشلشل) فدفد وزننده ايشده كوجده جست
وسبكروح وخوش صحبت نازك طبيعت شن وشوخ آدمه دينور يقال رجل مشل وشلول وشلل وشلل
وشلشل وشلشل اى خفيف فى الحاجة سريع خيش الصحبة طيب النفس وشلول كنج ناقه يه وقيونه دينور كه دوه ده
نابكيده و بنو عجلان يوردنده برصوليك اسميدر وشلشل بلبل وزننده كوده سى چلمسز اولوب ايشده كوجنده
جست وچالاك آدمه دينور وشلشل فدفد وزننده پيدرپى طاملنان صويه وقانه دينور كاسيذكر (المسلسل)
مدحرج وزننده بودخى كوده سى اى آرخا اولوب ايشنه كوجنه چابك وچالاك آدمه دينور شلشل كبى يقال
رجل شلشل ومشلشل اى قليل اللحم خفيف فيما اخذ فيه (الشلشلة) زلزله وزننده شارشار صوطاملق معناسنه در
يقال الماء يشلشل اى يقطر وصو وقان مقوله سنى دوكمك معناسنه در يقال شلشل السيف الدم اذا صبه وشلشله
وشلشال زلزال وزننده بولى بر پرلك ايشه مك معناسنه در يقال شلشل بوله وبوله شلشلة وشلشالا اذا فرقه
وارسله منتشرا (الشلشال) شينك فتحيله معناى اخيردن اسمدر بر پرلك ايشمكه دينور (المتشلشل) اسم فاعل
بنيه سيله پيدرپى طاملنان صو وقان مقوله سنه دينور يقال ماء ودم متشلشل اى متتابع القطر (التشلشل) تزلزل
وزننده صو مقوله سنى شارل شارل دوكمك معناسنه باء حرفيله متعدى اولور يقال تشلشل بالماء اذا صبه (الشلة)
شينك ضميله مطلق نيته على قول سفر خصوصنده معقود اولان نيته دينور تقول عقدت فى قلبى شلة وهى النية
او النية فى السفر و بر آدمك طلب وخواهشنده اولديغى امر بعيده دينور و بونده شينك فتحيله ده لغتدر يقال له شلة
اى امر بعيد يطلبه (المشلل) محدث وزننده قالجق اشكلره حرص وقصدى نهايت مرتبه ده اولان حمارى اشكه
دينور كه همان كورديكنك ارقه سنه دوشوب صالدر راوله (مشلل) معظم وزننده بر طاغك اديدر كه آندن قديد نام
محله نزول اولنور (الشمال) شينك كسريله (والشمال) ياء زياده سيله كه اشباعدر (والشملال) شينك كسريله
صوله دينور كه صاغ مقابليدر صول اله وصول يانه وصول جهته شامل در يمين مقابليدر شمالك جمعى اشمل
كلور وشمائل كلور غير قياس اوزره وشمل كلور كتب وزننده وشمال كلور مفردينك لفظى اوزره دلاص كبى
يقال فلان يعمل بشماله واتى من شمالى وهو ضد اليمين وشمال خوى وطبيعت معناسنه در جمعى شمائل در
يقال هو كريم الشمائل اى الطبع واوغورسزلقده مستعملدر يقال زجرت له طير الشمال اى طير الشوم شارح
ديركه عربلر صول ايله تشأم ايلدكلرينه مبنى درنته كيم يمين ايله تيمن ايدرلر بركت معناسنه اولان يمن ماده سندن مأخوذدر
ديرلر ولهذا يمينه يمنى وشماله شومى اطلاق ايدرلر وشمال بر دلو تعغنا اسميدر كه قيون قسمنك ممه سنه باصيلور
واكين بچن آدمك اليله قبض ايلديكى بر طوتام اكينه دينور وقيونك ممه سنه بكوزه كارى طوربه شكلنده
كيسه يه دينور كه ممه سى صوودن آغرلشدقده چكورر لر على قول بوكى قيسمنه مخصوصدر (ابو الشمال)
تابعيدندر ومحمد بن ابو الشمال كه عطاردير محدثدر (ذو الشمالين) اصحابدن عمير بن عبد عمروك لقبيدر ايكى
اليله ايشلر اولديغندن ملقب اولمشيدر (الشمل) جمل وزننده برنسنه يى صول طرفه وصول اله وصول يانه آلمق
معناسنه در يقال شمل شملا من الباب الاول اذا اخذه ذات الشمال و برنسنه يى سر يتمك وصوغومق ايچون
شمال يلنه قومق معناسنه در يقال شمل الخمر اذا عرضها للشمال فبردت وقيون قسمنك ممه سنه شمال ديدكلرى
كيسه يى چكوب بغلمق معناسنه در يقال شمل الشاة شملا من الباب الثانى والاول اذا علق على ضرعها
الشمال وشدّه وقيونك ممه سنه چكوره جك كيسه دوزمك معناسنه در يقال شمل الشاة اذا جعل لها شمالا وشمول
وعموم معناسنه در كاسيذكر وشمل وشمول برنسنه يى شمله ديدكلرى احرامله اورتوب بوريمك معناسنه در يقال شمله
شملا وشمولا من الباب الرابع اذا غطاه بالشملة وشمل اغاجده اولان خرمالرى بالجمله دوشورمك معناسنه در يقال شمل
النخلة شملا من الباب الاول اذا القط ما عليها من الرطب وشمل غلبه لكه وازدحامه دينور يقال دخل فى شمل الجماعة
اى غمارها و بونده فتحتينله ده لغتدر (الشمال) شينك فتحى وكسريله حجر كعبهٔ معظمه سمتندن اسن يله دينور وحجر بيت
شريفك شمال طرفنده در على قول قبله يه متوجه اولان آدمك صاغ طرفندن اسن يل اوله جقدر لكن صحيح اولان

مطلب

قطب شمالی جهتنه‌دن مطلع شمس ایله نعش مابیننده‌ن یاخود مطلع بنات نعش ایله نسر طائرك مسقطی مابیننده‌ن
اسن روزکاردر و بو روزکار عادتا کیجه‌لرده هبوب ایلمز اوالکی اختلاف مقیلك مقامی اعتبارینه مبنی در قالدیکه
مؤلفك تعریفی اصول اربعه‌یه مبنی در اهل جغرافیا تقسیمی اوزره مطلع شمسدن هبوب ایدن کون طوغوسی
تعبیر اولنور قطب شماله طوغری عیوقه دك اوچ کرته‌سی واردر و مطلع عیوقدن هبوب ایدنه یوراز یلی تعبیر
اولنور قطبه وارنجه بونکده اوچ کرته‌سی وار مطلع بنات نعش یوراز‌ك وسطیدر و قطبدن هبوب ایدنه یلدز
تعبیر اولنور مغیب عیوقه قدر بونکده اوچ کرته‌سی وار و مغیب عیوقدن هبوب ایدنه قاره یل تعبیر اولنور مسقط
نسر طائره قدر بونکده اوچ کرته‌سی وار و بونلر یوراز عد اولنور و مسقط نسر طائر که مغیب اصل دخی دیرلر
تمام کون طوغوسی مقابلیدر باطی تعبیر اولنور مغیب عقربه قدر بونکده اوچ کرته‌سی وار و مغیب عقربدن
اسن روزکاره لدوس تعبیر اولنور قطب جنوبی‌یه قدر و آندن اسن یله بودیارلرده قبله یلی تعبیر اولنور مطلع
عقربه قدر و آندن اسن یله کشیشلمه تعبیر اولنور انتهی و شمال کلمه‌سنك جمعی شمالات کلور و اشبو شمال لفظی
ریح مزبوره‌یه اسم اوله رق و صفت اوله رق استعمال اولنور یقال هبت الشمال و ریح شمال (الشمل) صقل
وزننده (والشأمل) همزه ایله جعفر وزننده (والشمل) فتحتینله و قلیلا میمك سکونیله (والشمأل) میمك همزه‌یه
تقدیمیله جعفر وزننده و کاهجه لامی مشدد اولور (والشومل) جوهر وزننده (والشمول) صبور وزننده (والشمیل)
امیر وزننده جمله‌سی شمال لفظنده لغتدر ریح مزبوره‌یه دینور (الاشمال) همزه‌نك کسریله شمال یلنه کیرمك
معناسنه‌در یقال اشمل القوم اذا دخلوا فی ریح الشمال و قبوك ممه‌سنه شمال دیدکلری کیسه دوزمك معناسنه‌در
یقال اشمل الشاة اذا جعل لها شمالا و خاصة جمله‌یه شر و شور و بلاء یتشدرمك معناسنه‌در تعمیم شر معناسنه‌در که
خیر و حسنه‌ده استعمال اولنمز یقال اشملهم شرا اذا عمهم و بو بعضك قولیدر کاسیذکر و برآدمه اورتنوب
بورینه‌جك احرام ویرمك معناسنه‌در یقال اشمله اذا اعطاه الشملة و احرام صاحبی اولمق معناسنه‌در
یقال اشمل الرجل اذا صار ذا شمل ای شملة و اغاجك خرماسی هپ دیرمك معناسنه‌در یقال اشمل النخلة
اذا لقط ما علیها من الرطب و بوغوزدوه ناقه سود یسنك نصفی ثلثانه وارنجه قدر آشوب کبه ایلمك معناسنه‌در
یقال اشمل الفحل شوله لقاحا اذا القح النصف الی الثلثین شه که مجموعنه آشمغم القا دینور (الشمل) فتحتینله
یوراز یلی طوقنمق معناسنه‌در یقال شمل القوم شملا من الباب الرابع اذا اصابتهم الشمال و شمل و شمول کبی برنسنه
عام و شامل اولمق معناسنه‌در که جمله‌یه یتشمکدن عبارتدر یقال شملهم الامر و شملهم شملا و شملا و شمولا
من الباب الرابع و الاول اذا عمهم و یقال شملهم خیر او شر امن الثلاثی من الباب الرابع و اشملهم شرا اذا عمهم به
کاسیذکر و شمل ناقه کبه قالمق معناسنه‌در یقال شملت الناقة لقاحا اذا قبلته و چوقلق نسنه‌لر برنسنه‌یی اورتوب
کیزلمك معناسنه‌در یقال شملك ابلکم بعیرا لنا ای اخفته و شمل برمقدارجه تازه خرمایه دینور و آزجه
یغموره دینور کذلك ناسدن و سائر نسنه‌دن شئ یسیره دینور جمعی اشمال کلور و برنسنه‌یی تمام اورتوب
بورینن پرده مقوله‌سی شیئه دینور کنف معناسنه (الاشتمال) افتعال وزننده برآدم جامه‌سنه الری بیله طشره
قالمیوب بتون بدنی احاطه ایلمك وجهیله بورنمك معناسنه‌در یقال اشتمل بثوبه اذا اداره علی جسده کله حتی لا تخرج
منه یده بو معنادندر که برآدمی بر ماده احرام که با صوب احاطه ایلیه اشتمل علیه الامر دیرلر (الشملة) شینك کسریله
بنساء نوعدر ثوبی بتون بورنمك هیئتنه دینور که بوندن لسانمزده بورنش ایله تعبیر اولنور یقال هو حسن الشملة
ای هیئة اشتماله و شملة صمام صمم ماده‌سنده مذکوردر (الشملة) تمره وزننده (والمشمل) (والمشملة) میملرك کسریله
قطیفه دیدکلری بیوك و توییلو صحافلو احرامدن کوچك شول یوفقه احرامه دینور که عربلر اکا بتون بدنی
بوریوب صاریتورلر یقال جاء و علیه شملة و مشمل و مشملة و هو کساء دون القطیفة یشتمل به و مشمل پاله تعبیر
اولنان قصه قلیجه دینور که صاقلندقده لباسله ستر اولنور یقال ضربه بالمشمل و هو سیف قصیر یتغطی بالثوب
(التشمل) تفعل وزننده (والتشمیل) تفعلدن علی خلاف القیاس مصدر ثانی اولمق اوزره احرامه بورنمك معناسنه‌در
یقال تشمل بالشملة تشملا و تشمیلا اذا اشتمل بها (المشمال) محراب وزننده بورغانه دینور ملحفه معناسنه
(الشمول) صبور وزننده (والمشمولة) باده‌یه اطلاق اولنور علی قول بارد اولاننه دینور رایحه‌سی ناسه شامل ایلدیکندن
یاخود شمال یلی کبی عصفه و نسمه‌سی اولدیغندن اطلاق ایلدیلر یقال سقاه الشمول و المشمولة ای الخمر او الباردة
و شمول برجنکی خاتون اسمیدر (المشمول) اخلاق رضیه و شمائل بهیه صاحبی آدمه اطلاق اولنور شمال
یلیله طیب و لطافت کسب ایلمش صودن مأخوذدر یقال رجل مشمول ای المرضی الاخلاق (الشمل) شینك

فتحی وکسریله (والشملّ) طمرّ وزننده خرما ساقمنه علی قول یمشی آزجه اولانسنه دینور (الشملول) شینك
ضمیله بودخی آزجه نسنه‌یه دینور جمعی شمالیل در (شمله) حمزه وزننده اسامیدندر شملة بن منبب
وشملة بن هزال محدّث ضعیفلردر (ام شمله) دنیانك وخمرك کنیه سیدر (شمیله) جهینه وزننده
اسمادندر شمیلة بن محمد بن جعفر که امرای مکه اولادندر محدّث ضعیفدر (الشمللة) دحرجه وزننده
بودخی اغاجده کی خرمالری بالجمله دیرمك معناسنه‌در یقال شملل النخلة اذا لقط ماعلیها من الرطب
وسرعتله یوریمك معناسنه‌در یقال شملل الرجل اذا اسرع (الشمالیل) شمار یر وزننده بولك بولك دیمکدر
جمع بنیه سیله مستعملدر یقال ذهبوا شمالیل ای فرقا وشمالیل معقله ناحیه سنده بر نیجه متفرق اوزون قوم ساللره
اطلاق اولنور (الانشمال) انفعال وزننده برایشده چابك وچوك اولمق معناسنه‌در یقال انشمل فی حاجته
اذا شمر وسرعتله کتمك معناسنه‌در یقال انشمل الرجل اذا اسرع (التشمیل) تفعیل وزننده بودخی سرعتله
یوریمك معناسنه‌در یقال شمل الرجل اذا اسرع (الشملة) جبله وزننده (والشمال) (والشملال) (والشملیل)
شینلرك کسریله چست ورونده ناقه‌یه وصف اولور یقال ناقة شملة وشمال وشملال وشملیل ای سریعة شمال
شدّاد وزننده ابن موسی درکه محدّثدر وفرددر محدّثینده همنامی یوقدر (شمیل) زبیر وزننده (وشمال) کتاب
وزننده (وشمله) حمزه وزننده (وشامل) صاحب وزننده اسامی رجالدندر (الشمردل) سفرجل وزننده کنج وچابك
وخوش اندام دوه‌یه وسائر حیوانه دینور وشمردل بن شریك الیربوعی وشمردل بن حاجز البجلی وشمردل الکعبی
شاعرلردر (الشمردلة) هاءیله خوش منظر وخوب اندام ناقه‌یه دینور (الشمرذل) ذال معجمه ایله شمردل وزننده وآنده
لغتدر (المشمرطل) شمردل وزننده (والشمرطول) سقنقور وزننده وجودی سلکی وپریشان یاقشقسز اوزون
آدمه دینور (الشمطالة) شینك ضمیله ایچ یاغلوجه ات پارچه سنه دینور (الشمشل) زبرج وزننده فیل دیدکلری
حیوانه دینور (الاشمعلال) اضمحلال وزننده یوکسلك یرمچقمق ویوکسلمك معناسنه‌در یقال اشمعلّ الرجل
اذا اشرف وبرنسنه‌یی ارامق ایچون سرعتله اطرافه طاغلوب جستجو ایلمك معناسنه‌در یقال اشمعلّ القوم
فی الطلب اذا بادروا فیه وتفرّقوا ودوه‌لر بوطورلق ایدوب هر بری برجانبه پراکنده اولمق معناسنه‌در یقال اشمعلت
الابل اذا مضت وتفرّقت مرحا وچاپل عسکری چکرکه کبی دشمنك هر قولنه صالدروب منتشر اولمق معناسنه‌در
یقال اشمعلت الغارة فی العدو اذا انتشرت (الشمعلة) دحرجه وزننده پراکنده اولمق معناسنه‌در یقال شمعل
الشیء اذا تفرّق واسم اولور چنبشلو نشاطلو ناقه‌یه دینور شمعل دخی دینور هاسز وشمعلة الیهود طائفهٔ یهودك
قرأتلرینه اطلاق اولنور مصدر واسم اولمق محتملدر یقال اعجبتنی شمعلة الیهود ای قرأتهم وشمعلة بن قائد
وشمعلة بن طیسله وشمعلة بن الاخضر الضبیّ شاعرلردر (المشمعلّ) مضمحلّ وزننده بودخی شوقلو نشاطلو ناقه‌یه دینور
وسریع وخفیف الروح ظریف آدمه علی قول پك اوزون آدمه دینور یقال رجل مشمعلّ ای خفیف ظریف
اوطویل واکثی سوده دینور ومشمعلّ بن ملحان ومشمعلّ بن ایاس محدّثلردر (الشنبلة) دحرجه وزننده اویمك
معناسنه‌در یقال شنبل الغلام اذا اقبله (شنبل) جعفر وزننده اسامیدندر عبدالله بن شنبل محدّثدر وابو شنبل
حمل بن خرج شاعردر (الشنفلة) فاءیله برنسنه مطالبه ایدرکن کیسه‌دن اقچه اخراج ایلمك معناسنه‌در یقال
شنفل المشتری اذا اخرج الدراهم فی المطالبة (الشول) قول وزننده (والشولان) فتحاتله ناقه قویرغنی یوقری
قالدرمق معناسنه‌در که لقاح ایچون کذلك حملی اعلام ایچون قالدرر یقال شالت الناقة بذنبها تشول شولا
وشولانا اذا رفعته وقویرق کندیسی قالقمق معناسنه متعدی لازم اولور یقال شال الذنب اذا ارتفع وحرف باء
واسطه‌سیله متعدّی اولور برنسنه‌یی یوقری قالدرمق معناسنه‌در که معنای اوّل دخی بو وجه‌دن یقال شال بالحجر
شولا اذا رفعه وعربلر شالت نعامته دیرلر برآدم اویکه‌لنوب خفت ایلدکدنصکره ساکن وآرمیده اولدقده
یقولون شالت نعامة فلان ای خف وغضب ثم سکن زیرا دوه قوشی اوچق هواسیله برمقدار جه یردن ایاغی کسیلوب
لکن قوّت طیرانی اولمامغله ینه فی الحال متنزّل اولور وتقول العرب شالت نعامة القوم اذا خفت منازلهم
منهم یعنی قوم منزیور کوچوب یوردلری خفیف یعنی تنها وخالی قالدی وبعضلر تفرّقت کلمتهم قولیله تفسیر ایلدی که
سوزلری بری برینه موافق اولمیوب متفرّق اولدی دوه قوشی سوریسنك تفرّقلری کبی وبعضلر ذهب عزهم قولیله
تفسیر ایلدی که اول قومك عزّ وشوکتلری ورونق وحیثیتلری زائل اولدی دیمکدر بونده نعامه جماعت
معناسندن مأخوذدر وشول خفیف وچابك آدمه اطلاق اولنور وطلومك وقوغه‌نك دیبلرنده قلان صویقیه سنه
دینور یاخود آزجه صویه دینور جمعی اشوال در (الاشالة) همزه نك کسریله بودخی ناقه لقاح ایچون قویرغنی یوقری

قالدرمق معناسنه‌در يقال اشالت الناقة ذنبها اذا رفعته و برآدم برنسنه‌يى يوقرى قالدرمق معناسنه‌در
يقال اشال الحجر اذا رفعه (الشائل) لقاح ايچون قويرغنى يوقرى قالدران سود سز ناقه‌يه دينور جمعى شول
كلور ركع وزننده وشيل كلور واوى يايه ابدالله وشيل كلور ياء مجاورتنه مبنى شينك كسريله وشوال كلور
كتاب وزننده (الشائلة) شول ناقه‌يه دينور كه جلندن ياوضعندن يدى ماه مدت چكمكله سودنى بتون چكمش
اوله جمعى شول كلور كه مصدر وزننده‌در و بو غير قياس اوزره‌در واشوال كلور (التشويل) تفعيل وزننده
ناقه‌نك سودى چكيلوب اكسلمك معناسنه‌در يقال شوّل لبن الناقة اذا نقص كذلك ناقه شائله اولمغله سودى
بتون چكلمك معناسنه‌در يقال شوّلت الناقة اذا جفت البانها ودوه‌نك قارنى چكيلوب كويا كه ارقه‌سنه
ياپشق اولمق معناسنه‌در يقال شوّلت الابل اذا لحقت بطونها بظهورها وطلومك دبنده آزجه صو بقيه‌سى
قومق معناسنه‌در يقال شوّل فى المزادة اذا ابقى شولا من الماء وصو آزالمق معناسنه‌در يقال شوّل الماء اذا قلّ
وقوغه‌نك صويى آزجه اولمق معناسنه‌در يقال شوّل الغرب اذا قلّ ماؤه وجماع ايلمكه مباشرت خلالنده ذكر
صلپوكلنوب سست اولمق معناسنه‌در تقول اخذنى التشويل اى استرخاء الذكر عند محاولة الجماع (شوّاله) قتاله
وزننده عقربك علميدر ذات الشوله اولديغيچون و برقوشك اسميدر وقوغجى قارى يه اطلاق اولنور يقال
امرأة شوّالة اى نمامة (الشولة) صوله وزننده عقربك قويرغندن دائما يوقرى قالدرديغى بريدر كه اوجى اوله جقدر
تيكنلى محليدر يقال ضربت العقرب بشولتها وهى ما تشوّل من ذنبها وشاشقين وبون عورته دينور
ومنازل قمردن برمنزلك اسميدر كه ايكى نورانى كوكبدن عبارتدر آنلره حمة العقرب دخى ديرلر شارحك بيانه
كوره عقرب صورتنك تيكنى منزلنده‌در وزيد الفوارس الضبى فرسنك اسميدر وعدوان قبيله سنده برسبكمغز
جاريه‌نك اسميدر دائما افنديلرينه نصيحت ايدرايدى لكن فرط حماقتدن ناشى ضرر وو باللى كندى كورر ايدى
بناء عليه *شولة ناصحه* مثل اولدى كه احمق ناصح حقنده انت اوهو شولة الناصحة ديو ضرب ايدرلر (المشاولة)
مفاعله وزننده بو دخى برنسنه‌يى يوقرى قالدرمق ويوقرى آغدرمق معناسنه‌در يقال شاول الحجر
اذا رفعه (الانشيال) انفعال وزننده يوقرى قالقمق ويوقرى آغمق معناسنه‌در يقال اشال الحجر فانشال
اى ارتفع (المسوال) محراب وزننده يردن قالدرمغه كوج يتشور اولان طاشه دينور ظاهرا لازمى
اولان رمى ياخود استعمال تصوريله آلت صيغه‌سيله وارد اولمشدر يقال اخذ بيده مشوالا اى حجرا يشال
(الشويلاء) مصغر بنيه‌سيله برنباتدر كه ادويه‌دندر شويل دخى ديرلر قبيط وزننده بو نبات تركيده وراتيقه ديدكلريدر
(شوّال) شدّاد وزننده مرو قضاسنده برقريه‌در وشهر فطر اسميدر كه بيرام آييدر جمعنده شواويل وشوّالات
مطلب
دينور شارحك بيانه كوره ناقه‌لرك شول اذنابى اول ماهه مصادف اولديغى باعث اطلاق اولمشدر وصاحب
مصباحك بيانه كوره شوّال كلمه‌سنه بعضا حرف تعريف داخل اولور ظاهرا عباس كلمه‌سى كبى وصفيت اصليه
لمحنه مبنى اولور زيرا كتب نحويه‌ده منصوصدر كه اسماء شهور اعلام جنسيه بابندندر حتى شعبان ورمضان
كلمه‌لرينك عدم انصرافنك برسببى علميتدر بو جهتله صاحب تلويحك فخر الاسلام عباره‌سندن رجب كلمه‌سى علميت
ومعرّف باللام اولان الرجب كلمه‌سندن عدل علتلريله غير منصرفدر ديو نقلنه اعتراض ايلمشلردر لكن الحسن كبى
الرجب لفظنده دخى لمح وصفيته قائل اولسه‌لر نه مانع واردر و جه‌نذ كوراوزره خلاف قياسدن البته اولادر
واسامئ شهوره دائر بعض نفايس محرّم ماده‌سنده رسم اولنور انشاء الله تعالى وسالم بن شوّال تابعيندندر
وعبده بنت ابى شوّال رابعة العدويه جنابلرندن روايت حديث ايلمشدر (الشويلة) (والشويلاء) مصغر بنيه‌لريله
ايكى موضعلردر (ذو الشاول) واو مفتوحه ايله ابن دعام بن مالك الهمدانى دركه اذواء تعبير اولنان ملوك حميردندر
(الاشتيال) افتعال وزننده برآدمه سبّ وآزار ايله شر كير اولمق معناسنه‌در يقال اشتال له اذا تعرّض له وسبه
(الشوشلاء) شينلرك فتحيله جماعه دينورنيك معناسنه على قول بولغت حبشيه‌در (المشول) منبر وزننده كوچك
اوراغه دينور كه آنكله چاير بچرلر (الشول) كتف وزننده هر عمل وخدمتده چست وچالاك اولان آدمه دينور يقال
رجل شول اى خفيف فى العمل والخدمة والحاجة سريع (الشهل) فحتينله (والشهلة) شعله وزننده كوزك
سياهى كوكلكدن آزجه وآندن احسن اولمق على قول كوزك سياهى قرللغه مائل اولمغه دينور و بو شكله كبى قرل
چزكيلى اولميوب لكن سياهى آزجه و يوفقه‌جه اولمغله كويا كه قرله مائل كورينور تركيده الا كوزلولك وقبون
كوزلولك تعبير اولنور يقال فى عينه شهل وشهلة وهو اقلّ من الزرق فى الحدقة واحسن منه او ان تشرب الحدقة
حمرة ولبست خطوطا كالشكلة ولكنها قلة سواد الحدقة حتى كانه يضرب الى الحمرة وشهل مصدر اولور

الا كوزلو اولمق معناسنه يقال شهل الغلام شهلا من الباب الرابع اذا كانت فى عينه شهلة (الاشهلال) احرار
وزننده بك آلا كوزلو اولمق معناسنه در يقال اشهلّ الصبىّ بمعنى شهل (الاشهل) احمر وزننده الا كوزلو آدمه
دينور مؤنثى شهلاءدر قال فى النهاية وفى صفته عليه السلام كان اشهل العينين الشهلة حمرة فى سواد العين كالشكلة
فى البياض واشهل بر صنمك اسميدر عربدن بنو عبد الاشهل ديدكلرى جماعت اكا مضافدر (الشهلاء) اشهلك
مؤنثيدر كوزه دخى صفت اولنور يقال رجل اشهل وامرأة شهلاء وعين شهلاء وشهلاء حاجته دينور (الشهلة)
كهله وزننده قوجه قارىيه دينور واورته ياشلو عاقله خاتونه دينور يقال امرأة شهلة اى نصف عاقلة و بو ماده
نسايه مخصوصدر (المشاهلة) مفاعله وزننده بر آدم ايله نزاع ايدوب سوكشمك معناسنه در يقال شاهله اذا شاتمه
وشارّه (شهيل) زبير وزننده ابن نابى در كه تبع تابعيندندر (شهل) اهل وزننده قندا الزّمانى الوابلىّ نام شاعرك
لقبيدر وشهل كذب ودروغ معناسنه در يقال فيه ولغ وشهل اى كذب (شهال) سحاب وزننده مصر ديارنده
بر قريه در (التشهل) تفعل وزننده ضعف وهزالدن چهره نك آب وتاب وطراوتى كتمك معناسنه در يقال تشهل
الرجل اذا ذهب ماء وجهه (الشهملة) شينك وميمك فتحيله قوجه قارىيه دينور (شهميل) قنديل وزننده بر بطن
پدريدر فصـــــــل الصاد المهملة (الصألة) كرامه وزننده دوه آدمجل اولمق معناسنه در يقال صئول البعير
صألة من الباب الخامس اذا وثب الناس او صار يقتل الناس و يعدو عليهم اشبو ايكى صورتده دخى تعبير تركى واحددر
(الصئول) صبور وزننده آدمجل دوه يه دينور يقال جمل صئول اذا صار له صألة (الصئيل) امير وزننده آتك
كشنمسنه دينور صهيل معناسنه تقول اعجبنى صئيل الفرس اى صهيله (الصئبل) زبرج وزننده و بائك ضميله
جائزدر آفت وداهيه يه دينور (الصحل) فتحتينله سس بوغوق اولمق على قول بوغوقلقله تيز اولمق معناسنه در
وعند البعض آدمك صدرنده خشونت پيدا اولوب سس چتاللنمقدن عبارتدر كه دوزچقمز اولور صوغوق
اثرندن ياخود بلغم ونزله مقوله سى عارضه دن اولور يقال صحل صوته صحلا من الباب الرابع اذا بحّ اواعتدّ فى بحح
اوهو خشونة فى الصدر وانشقاق فى الصوت من غير ان يستقيم (الاصحل) احمر وزننده (والصحل) كتف
وزننده صحل ايله متصف آدمه دينور (صيدلان) صادك ودالك فتحيله بر بلده ياخود بر موضع آديدر نسبتنده
صيدلانى دينور وغير قياس اوزره صندلانى دينور ياء بدلى نونله وصيدنانى دينور لام بدلى نونله جمعنده صيادله دينور
لامك اصالتنه مبنى لام اوزره جمعلندى وصيدلانى منسوب اوله رق عطرصشان آدمه دينـور مؤلف بوراده بك
ايجاز ايلمشدر زيرا امّهات سائره نك خلاصه سى اوزره صيدلانى عطر وعقاقير واجزا صتانه دينور كه اسپيار
وتحفجى وچرچى مقوله سى اوله جقدر فارسيده پيلور دينـور وعربده ابتدا انشأ تى قول راجح اوزره صيدلان نام
محلّ مزبوردن اولمغله كيده رك علم غالب اولمشدر وفصيح شرحنده ديمشدر كه صيدلان بر بوجك آديدر كه اوتلق
و يپراق وخار وخاشاك خرده لرنى بركدروب كندوسى ايچون مسكن پيارا جزاجى وچرچى اكا تشبيها نسبت
اولندى وبعضلر سائر كونه وجه ذكر ايلمشلر لكن ارجح اولان قول اولدرنته كه مؤلف دخى اكا تنصيص ايلمشدر
فقهادن محمد بن داود الشافعى الصيدلانى وحفيدى سليمان حرفت مذكوره يه منسو بلردر شارح ديركه اشبو صيدلانى
فارسيدن معرّبدر وجمع بونكدر مؤلفك اولده ثبتى نا ملايمدر (الصيدلة) دحرجه وزننـده اسپيارلق وچرچيلك
وتحفجيلك ايلمك معناسنه در يقال صيدل الرجل اذا صار صيدلانا (الصاصل) هاجر وزننده (والصوصلاء)
كربلاء وزننده بر اوتك اسميدر (الصعلة) نخله وزننده اكرى اولوب وشاخلرينك ديبلرى جبلاق اولان خرما
اغاجنه دينور كه ليف و يپراق مقوله سى اولميه وباشى و بيونى انجه وخرده اولان آدمه دينور كذلك باشى خرده وانجه
اولان خرما اغاجنه ودوه قوشنه دينور (الصعلاء) (والاصعل) (والصعل) نعل وزننـده صفت مذكوره اولان
مزبورلرك مؤنث ومذكرليدر وصعل اوزون شبئه دينور وتويى دوكلمش قاولق اشكه دينور (الصعل) فتحتينله
(والاصعيلال) اشميزاز وزننده انسان وخرما اغاجى ودوه قوشى خرده باشلو اولمق معناسنه در يقال صعل صعلا
من الباب الرابع واصعالّ اصعيلالا اذا كان اصعل (صعيل) زبير وزننده بر رجل اسميدر (المصعتل) مدحرج
وزننده باشى سبورى آدمه دينور يقال رجل مصعتل الرأس اى مستطيله (الصغل) غين معجمه ايله كتف وزننده
سغل كلمه سنده لغتدر كه ذكر اولندى (الصيغل) ياى مشدده ايله جردحل وزننده برى برينه ياپشوب طو پلنمش
خرمايه دينور كه بولندكده ارالرنده جزكيلر هيئتنده مرئى اولور و بو برنى ديدكلرى برجنس خرمانك غيريده اولور
بوكه ياپلحق خرما تعبير اولنور كذلك برى برينه ياپشوب طو پلنمش باخغه دينـور وكلام عربده بوندن غيرى فيعل
وزننده كلمه يوقدر (الصغبلة) سغبله وزننده ومرادفيدر كه ذكر اولندى يقال صغيل الطعام بمعنى سغبله (الصفصلى)

صادلرك كسرى ولامك تشديديله براوتك اسميدر (الاصفال) همزه نك كسريله طواره نبات مذكورى اوتارمق
معناسنه در يقال اصفل الرجل اذا رعى ابله الصفصلى (الصقل) نقل وزننده برنسنه نك پاسنى آچوب پاك ومهره ليوب جلا
ويرمك معناسنه در يقال صقل السيف والمرأة والثوب والورق صقلا من الباب الاول اذا جلاه وطوارى
آرقلتمق معناسنه در يقال صقل الناقة اذا اضمرها وبرنسنه يى يره چالمق معناسنه در يقال صقل به الارض اذا ضرب
ودكنكله اورمق معناسنه در يقال صقله بالعصا اذا ضربه بها (المصقول) (والصقيل) امير وزننده جلاو يرلمش نسنه يه دينور و
(الصقال) كتاب وزننده اسمدر پاسدن آچمغه دينور جلاء معناسنه يقال ما احسن صقال السيف اى جلاءها
وصقال قارنه اطلاق اولنور بطن معناسنه وصقال الفرس آت قسمنى دائما سيلوب سپوروب كركى كبى تيمار
و پرورده ايلمسندن عبارتدر وجودى كويا كه مصقول اولور ومنه يقال الفرس فى صقاله اى فى صنعته وصيانته
(الصاقل) برنسنه يه جلا ويريجى آدمه دينور جمعى صقل در كتب وزننده (المصقلة) مكنسه وزننده مهره يه
دينور كه كاغدو بومقوله سى مهره لنور يقال صقل الورق بالمصقل وهى خرزة يصقل بها مؤلف غالبه مبنى مهره يه
تخصيص ايلدى يوخسه مطلقا آلت صقل اولان شيئه دينور مثلا جاملرك پاسنى آچدقلرى مرمر توزى كبى
(الصيقل) حيدر وزننده قلج آچوب بيله مك صنعتى اولان آدمه دينور جمعى صياقل وصياقله كلور يقال هو
صيقل اى شحاذ السيوف وجلاؤها (الصقل) صادك ضميله يانه دينور جنب معناسنه وچست وروند داته يه
دينور وبوكوره دينور صقله دخى دينور هايله يقال فرس لاحق الصقلين اى الخاصرتين (الصقل) كتف وزننده
بردوزه يه يوريموب درلو درلو قارشق يورر اولان آدمه دينور يقال رجل صقل اى مختلف المشى وكوده سنك اتى
آزجه چلمسز اولان آته دينور كرك يانلرى وبوكورلرى اوزون وكرك قصه اولسون يقال فرس صقل اى القليل
اللحم طال او قصر يعنى صقله (صقل) زفر وزننده عروة بن زيد الخيل نام كمسنه نك قلجى اسميدر (مصقله)
ميمك فتحيله مسلمه وزننده بورجلك اسميدر (صقليه) كسرات ثلاثه ولامك تشديدى و يانك تخفيفيله مغرب
دكزنده برجزيره آديدر حالا اتاليه مملكتنه محاذى آق دكزده جليا وسجليا تعبير اولنان جزيره اوله جقدر (صقليان)
كذلك كسرات وتشديد لامله شامده برموضعدر (الصقلاء) صحراء وزننده برموضع آديدر (المصقل) منبر
وزننده مصقله كبى اسم آلتدر بومناسبتله ضرب لسانه مالك بليغ وجارى سخنور آدمه اطلاق اولنور يقال
خطيب مصقل اى مصلق (الصقعل) صاد مكسوره ايله سجل وزننده تازه صاغلمش سوده اصلنمش قورى
خرمايه دينور (الصنقعلة) صادك كسرى ونونك سكونيله صوغوق مشروبه دينور يقال شربة صنقعلة
اى باردة (الصليل) صادك فتحيله مطلقا برنسنه سسلنمك معناسنه در يقال صل الشئ صليلا من الباب
الثانى اذا صوت وآتك ديزكنى ديوشوندكن لجام اوزون اوزادى چكره مك معناسنه در يقال صل اللجام
اذا امتد صوته وقلج طوقندقده باشده اولان توغلغه سسلنمك معناسنه دركه كذلك چكره مك تعبير اولنور يقال
صل البيض اذا سمع له طنين عند القراع ودمور ميخى زور ايله برسرد يره قاقاركن چات چات ديو چاتردمق
معناسنه در يقال صل المسمار اذا ضرب فاكره ان يدخل فى الشئ يعنى اذا سمع صوته عند الضرب ودوه نك
بغايت صوسزلقدن بغرسقلرى قورلمغله صو ايچركن بغرسقلرى اوتمك معناسنه در يقال صلت الابل
اذا يبست امعاؤها من العطش فسمع لها صوت عند الشرب وصوطلومى قورلمق معناسنه دركه چاتردى يى
مستلزمدر يقال صل السقاء اذا يبس (الصلصلة) زلزله وزننده (والمصلصل) مدحرج وزننده مصدر اوله رق
بودخى برنسنه سسلنمك معناسنه دركه تكررى متضمندر يقال صلصل الشئ صلصلة ومصلصلا اذا صوت
ويابس نسنه نك اجزاسى برى برينه طوقنمغله جغشده مق معناسنه در يقال صلصل اللجام اذا توهم ترجيع
صوته پس صليل ايله بونك فرقى اولور كذلك صلصل چاك جنقرده مق معناسنه در يقال صلصل الجرس
اذا رجع صوته وبرآدمى لسانله تخويف وتهديد ايلمك معناسنه مستعملدر يقال صلصل فلانا اذا اوعده وتهدده
وعسكرك باشبوغنى قتل ايلمك معناسنه در يقال صلصل الرجل اذا قتل سيد العسكر ورعد مختلط كورلده ميوب
بردوزه يه طورى صوتله كورلده مك معناسنه در يقال صلصل الرعد اذا صفا صوته ولاف وكذاف ايله سوزه
آب وتاب ويره رك متصنعانه تكلم ايلمك معناسنه مستعملدر يقال صلصل الكلمة اذا اخرجها متحذلقا وصلصلة
اسم اولور كولده قلان صو بقيه سنه وقاب دبنده قلان دهن وزيت بقيه سنه دينور چالقنوب سسلندكلرينه
مبنى در (التصلصل) تزلزل وزننده بودخى دمور وخلى مقوله سى طنقرده مق وچغشده مق معناسنه در يقال
تصلصل اللجام بمعنى صلصل ويقال تصلصل الحلى اذا صوت وكولك دبنده اولان چامور قوريمق معناسنه دركه

باطرنی‌یی مشتلزمدر یقال تصلصل الغدیر اذا جفت حمأته (الصلول) حلول وزننده ات قوقوق معناسنه در
کرك چیك وکرك پشمش اولسون یقال صل اللحم صلولا من الباب الثانی اذا انتن وچوق طورمقدن صو بوزلمق
معناسنه در یقال صل الماء اذا اجن (الاصلال) همزه نك کسریله بودخی ات قوقمق معناسنه در یقال
اصل اللحم اذا انتن وصو یی بوزمق معناسنه در یقال اصل الماء القدم اذا غیره (الصلال) شداد وزننده
متغیر اولمش صویه دینور یقال ماء صلال ای آجن ظاهرا بوراده صلال نسب اوزره در یاخود مصل معناسنه در
دراك مدرك معناسنه کلدیکی کبی (الصلة) علة وزننده دری‌یه دینور جلد معناسنه علی قول هنوز دباغت
اولنمامش قوری دری‌یه دینور وایاق قابنه دینور یقال لبس الصلة ای النعل ویره علی قول قو بقوری یره دینور
یاخود ایکی یمطور اولان یرلرك ارالغنده کائن یمطور اولمیان یره دینور جمعی صلال در صادك کسریله ووسعتلو
فراوان یغموره دینور ومتفرق یاغان آزجه یغموره دیمکله ضد اولور بونده صادك کسریله ده جائزدر یقال
مطرة صلة ومطر صل ای واسعة وکذا متفرقة قلیلة وبر بلوك چایرلغه دینور ونمناك طپراغه دینور وزور ایله
قاقیلان میخ وقازق مقوله سنك طاقر دیسنه وآت کمنك جقردیسنه دینور ودباغت ایچره اولان منتن وبدرایحه
دری‌یه دینور (الصل) صادك فتحیله بودخی متفرق یاغان آزجه یغموره دینور وصل مصدر اولور مشرو بی
سوزوب طورلتمق معناسنه در یقال صل الشراب صلا اذا صفاه وطپراقله قارشق غله‌یه صودکمکله طپراقدن
بشقه جمع آیرمق معناسنه در تقول صللنا الحب المختلط بالتراب ای صببنا فیه ماء فعزلنا کلا علی حیاله وداهیه
اصابت ایلمك معناسنه در یقال صلتهم الصالة اذا اصابتهم الداهیة (الصلة) صادك ضمیله صونیك وسائر
نسنه نك بقیه‌سنه دینور وبد ومتن رایحه‌یه دینور ونمناك یرده طوران یاخود اصلاق اولان شیشکن لحمه دینور که
اکشیمش رایحه‌سی اولور مؤلف وترارة اللحم الندی عباره‌سیله رسم ایلمکله کرچه لحم مزبورك شیشکنلکی دیمك
اولور لکن مقتضای سیاق اسم اولمغله واللحم التار الندی تأویلنده اولمق ملایمدر (الصلالة) صادك
کسریله جزمه‌نك آستارنه علی قول قونجنه دینور جمعی اصله در اجله وزننده صلال دخی دینور هاسرز
یقال فسیخ صلالة الخف وصلاله ای بطانته اوساقه (الصلصل) بلبل وزننده (والصلاصل) علابط
وزننده (والصلصال) سلسال وزننده (والمصلصل) اسم فاعل بنیه‌سیله اکیرغان بلند آواز اشکه وصف
اولور یقال حمار صلصل وصلاصل وصلصال ومصلصل ای مصوت وصلصل بلبل وزننده صلصله
کبی کولده قلان صو بقیه‌سنه دینور صلصله دخی دینور صادك ضمی وهمایله کذلك دهن وزیت
مقوله‌سنك قابده قلان بقیه‌سنه دینور وآتك النده اولان پرچه دینور بونده فتحله ده زبانزده در علی قول
آتك یلیسی بتدیکی یرده اولان قللرك ایچنده اولان بیاضنه دینور وقدح وکاسه‌یه یاخود کوچکنه دینور
و برقوشك اسمیدر علی قول اوکیك قوشنه دینور فاخته معناسنه وخیوان کودوب اوتلاتمقده اوزوماهر اولان
چوبانه وصغرتماجه دینور وطریق مدینه ده برموضع اسمیدر ویمامه قربنده برصو آدیدر وبرشقه موضع اسمیدر
وآت قسمك ارقه‌سنك وسینه‌بندینك تویلری دوکلمکله یرلرنده قلان خرده بیاض تویلره دینور وصلصال
قوم ایله قارشق خالص وپاکیزه چاموره دینور علی قول طبخ اولنوب شاقسی یاپلمزدن مقدم اطلاق اولنور طبخ
اولندقده فخار دینور ومنه قوله تعالی خلق الانسان من صلصال الآیة وهو الطین الحر خلط بالرمل او الطین
مالم یجعل خزفا شارح دیر که عند البعض بونك اصلی صلال ایدی شداد وزننده لامك بری صاده ابدال اولندی
(الصلصلة) صادلرك ضمیله کولده قلان صو بقیه‌سنه دینور که ذکر اولندی وکوکرجن قوشنه دینور وقوللقلره
طوغری نازل اولان زلف وکیسویه دینور وفره معناسنه (دارة صلصل) هدهد وزننده برموضعدر (الصل)
صادك کسریله یلانه دینور حیه معناسنه یاخود انجه وصاری نوعنه دینور که پك شدید اولور شارحك بیاننه
کوره اصلا افسون تأثیر ایلمز ایمش یقال لدغته الصل ای الحیة اوهی الدقیقة الصفراء وآفت وداهیه‌یه
اطلاق اولنور جمعی اصلال در ومنه یقال انه لصل اصلال ای داه منکر فی الخصومة وغیرها ومثل ونظیر
معناسنه در وقرن وهمتا معناسنه در یقال هذا صل هذا ای قرنه وبرشجر آدیدر وکیسه‌بی قلجه دینور جمعلری
اصلال در (الصالة) ضاله وزننده بودخی داهیه‌یه اطلاق اولنور یقال صلتهم الصالة کما ذکر (الصل)
صادك ضمیله قوقمش اته وسائر نسنه‌یه دینور (المصلة) میمك کسریله ایچنده نسنه طورلده جق قابه دینور
یونی بعضلر کیجه ایله ده بیان ایلمشلر (الصلیان) صادك ولام مشدده نك کسریله تغذایجق اوتی دیدکلری
اوته دینور مفردی صلیانه در وچوق یغموره دینور (المصلل) محدث وزننده (والمصلصل) مسلسل وزننده

سيد قوم اولان كريم وحسيب وخالص النسب آدمه دينور يقال هو مصلل ومصلصل اى سيد كريم حسيب
خالص النسب ومصلل فراوان يغموره دينور يقال مطر مصلل اى جود و پاپوشجى يه دينور اسكف معناسنه كه
عامه اسكاف ديرلر (الصال) ضال وزننده دوكلد كده ير يارلور اولان صويه دينور كه زورلو وفراوان منصب
اولديغندن اولور يقال ماء صال اذا وقع على الارض تنشق (الصلالة) ثمامه وزننده طپراقله قارشمش غله يه
صودوكوب تحريك ايلكله طپراقدن آير يلان غله يه دينور (صلاصل) علابط وزننده بنو عمرو بن حنظله جماعتندن
بنو اسمر يورديده بر صو آديدر (الصمل) حمل وزننده دكنكله اورمق معناسنه در يقال صمل فلانا بالعصا صملا
من الباب الاول اذا ضربه و برنسنه پكشوب قاصقتى اولمق معناسنه در يقال صمل الشئ اذا اصلب واشتد واغاج
صويه قانمديغندن سردلنوب خشونت پيدا ايلمك معناسنه در يقال صمل الشجر اذا لم يجد ريا فخشن وطعامدن
چكلمك معناسنه در يقال صمل عن الطعام اذا كف عنه (الصمول) قعود وزننده بو دخى برنسنه قاصقتى اولمق
معناسنه در يقال صمل الشئ صملا وصمولا اذا اصلب واشتد (الصامل) (والصميل) اميروزننده قورى نسنه يه دينور
(الصمليل) قنديل وزننده براوتك آديدر وضعيف البنيه چليمز نحيف آدمه دينور يقال رجل صمليل اى الضعيف
البنية (الاصميلال) اضمحلال وزننده برنسنه پك قاتيلمق معناسنه در يقال اصمأل الشئ اذا اشتد واوتلر كور
اولغله برى برينه صارمشمق معناسنه در يقال اصمأل النبت اذا التف (الصمئلة) مضمحله وزننده داهيه يه دينور
(الصوملة) حوقله وزننده برآدمك جوع ومحنتدن كوده سنك دريسى كون كبى قوبقورى اولمق معناسنه در يقال
صومل الرجل اذا جف جلده جوعا وضرا (الصومل) جوهر وزننده عاليه ده برجنس شجرك آديدر (الصمل)
عتل وزننده بنيه وخلقى شديد ومحكم آدمه دينور (الصنبل) قنفذ وزننده (والصنبل) خندف وزننده
نهايت مرتبه ده زيرك وفطن وآفت وداهى آدمه دينور يقال هو صنبل وصنبل اى الداهى المنكر وصنبل
خندف وزننده تغلب قبيله سندن بر رجلك علميدر (الصندل) جعفر وزننده معروف قوقولو اغاجدر كه برقاچ نوع
اولور بياضى وصاريسى وقرمزيسى اولور بهترى قرمزى ياخود بياض نوعيدر اورام حاره يى محلل وخفقان
وصداع وضعف معده ء حاره يه وجمالك انواعنه نافعدر مترجم ديركه برهانده صندل چندلك معربى اولمق اوزره
مرسومدر وصندل وصنادل علابط وزننده باشى بيوك يمرى وايرى وكوده سى عظيم ومتين دوه يه واشكه دينور و يوم
صندل بين العرب يوم معروفدر كه آنده قتال شديد اولمشدر (الصندلة) دحرجه وزننده دوه واشك قسمى صندل
اولمق معناسنه در يقال صندل البعير والحمار اذا ضخم رأسه وصلب وعظم (التصندل) تدحرج وزننده
نسوانله خوراطه وشقالبلوب ارشمك معناسنه در يقال تصندل فلان اذا تغزل مع النساء (الصندلانى) صيدلانى
وزننده ومرادفيدر كه ذكر اولندى (المصنطل) طانك كسريله دائما باشنى يره اكه رك مشى ايدن آدمه دينور يقال
رجل مصنطل اذا كان يمشى ويطاطئ رأسه (الصول) قول وزننده (والصيال) كتاب وزننده كه اصلى صوال
ايدى (والصوول) قعود وزننده (والصولان) جولان وزننده (والصال) واوى الفه ابدالله (والمصاله) مقاله
وزننده بركسه نك اوزرينه يورو يش ايدوب صالدرمق معناسنه در آدمجل دوه كبى يقال صال على قرنه يصول
صولا وصيالا وصوولا وصالا ومصالة اذا سطا عليه و بركسيه حواله وشر كير اولمق معناسنه مستعملدر يقال
صال على فلان اذا استطال عليه وقهره وصول اركك ياوز دوه سائر دوه لر اوزره صالدروب كيمنى قاوره يوب كيمنى
تپه لمك معناسنه در يقال صال الفحل على الابل صولا اذا قاتلها وخشارى اشك ديشى اوزره صالدروب اوكنه
قاتوب سورمك معناسنه در يقال صال العير على العانة اذا اشلها وصول وصوله برآدمك اوزرينه كدى كبى صچرايوب
آتلمق معناسنه در يقال صال عليه صولا وصولة اذا وثب و بركسه حقنده برنسنه مقدر اولمق معناسنه مستعملدر
يقال صيل لهم كذا على المجهول اى اتيح بومعنا مجازدر و بومعناده همان مجهولا استعمال اولنور (الصوول)
صبور وزننده صالدريجى مقاتل دوه يه دينور آدمه صالدرانه آدمجل تعبير اولنور نته كه مهموزا دخى
مستعملدر (المصول) منبر وزننده آجيسى كتمك ايچون ايچنده ابوجهل قاونى اصلا تدقلرى بردرلو قابه دينور
(المصولة) مكنسه وزننده ومرادفيدر كه سپورگه يه دينور (الصيلة) صادك كسريله قامچينك اوجنده
اولان دوكومه دينور (صول) قول وزننده صعيد مصر قضاسنده برقريه در محمد بن جعفر الفقيه المكى
الصولى اورادندر (صول) صادك ضميله بر رجلك آديدر اعلامدن ابو بكر الصولى وعموجه زاده سى ابراهيم الصولى اكا
منسوبلردر و برموضع آديدر (التصويل) تفعيل وزننده صوايله برنسنه يى چقرمق معناسنه در برنجك صوايله طاشلرنى
چقرمق كبى يقال صوله اذا اخرجه بالماء وخرمنك اطرافنى سپورمك معناسنه در يقال صول البيدر اذا كنس نواحيه

وتاوه ایچره قاورر یلان چکرکه لری قارشدرمق معناسنه در یقال الجراد یصوّل فی مشواه ای یساط (المصوّله)
معظمه وزننده صوایله تنقیه اولنمش بغدایه یاخود چورمسی سپورلمش جیج بغدای خرمننه دینور (الصولة) صادلك
ضمیله صوایله طپراغی وکسکی تمیزلنمش بغدایه دینور مؤلف تصویلك ایکی اولکی معنالرینك عقبنده وحنطة
مصوّلة وصولة من حنطة عبارتیله ثبت ایلمکله برمقتضای سیاق وجه مذکور اوزره ترجمه قلندی (المصاولة)
مفاعله وزننده (والصیال) (والصیالة) صادلرك کسریله دوکشمك ایچون برکنسه اوزره صچرایوب آتلمق
معناسنه در یقال صاوله مصاولة وصیالا وصیالة اذا واثبه (التصاول) تفاعل وزننده بری برینك اوزرینه صچرایوب
حمله ایله شمك معناسنه در یقال تصاولا اذا تواثبا صوله خوله وزننده بر رجل آدیدر (الصهل) فتحتینله (والصهلة)
اهل وزننده صحل معناسنه در که صوتده جزئیجه بوغوقلق اولوب لیزلکه دینور که بك زیل صداسی کبی طوری
چقمیوب لنکرلوجه حدّته اوزره اولمسیدن عبارتدر آت کشنردیسی کبی وبو محاسندندر یقال فی صوته صهل
وصهل وصحل ای حدّة مع بحح (الصهیل) صادلك فتحیله آت کشنمك معناسنه در یقال صهل الفرس صهلا
من الباب الثانی والثالث اذا صوّت وصهیل اسم اولور آت سسنه دینور کما سیذکر (الصهال) غراب وزننده
بودخی آت سسنه دینور که کشنردی تعبیر اولنور یقال سمعت صهیل الفرس وصهاله ای صوته (الصهّال) شدّاد
وزننده آته اطلاق اولنور کشنیجی اولدیغندن یاخود پك کشنیجی اولانه دینور (الصاهل) کشنیجی دیمکدر
ومنه یقال رجل ذوصاهل ای شدید الصیال والهیاج یعنی اسرمش دوه کبی خشم وسطوله صولت وهیجانی
شدید اولان کسنه در کویا که نفسنده وطبعنده برصاهل مندرج اولمغله صولت وقتنده کویا که صهیل ایدر وصاهل
شول دوه یه دینور که دائما الریله وایاقلریله یری تپوب واوکنه کلنی قاووب وعزّت نفسندن ناشی اصلا بردفعه
اولنیون بوکورمیه لیکن شدّتندن جوفنده مکورلدیلر پیدا اولوراوله یقال جمل صاهل اذا کان یخبط بیده ورجله
ویعض ولا یرغو بواحدة من عزّة نفسه ولجوفه دوی ویقال جمل ذوصاهل وناقة ذات صاهل (الصاهلة) فاعله
وزننده مصدردر صهیل معناسنه اسم اولهرق مستعملدر جمعی صواهل در یقال فرس له صاهلة رقیقة
ای صهیل وصواهل تلاتیدکلری وکرزمه ایتدکلری یللرك وظرپانلرك صوتلرینه اطلاق اولنور واوتلقلر ایچره
سینکلرك وزرهلرینه اطلاق اولنور تقول اعجزتنی صواهل الذبّان ای اصواتها فی العشب (بنوصاهله) عربدن
برجماعتدر (الصهطلة) دحرجه وزننده سولپکلکه دینور یقال به صهطلة ای رخاوة (الصیل) میل وزننده
صول کلمه سنده لغتدر یقال صال علیه یصیل صیلا لغة فی صال یصول صولا ویقال صیل کذا علی بناء المجهول
ای قبض واتیح ای قدّر تجز بعونه تعالی فصـــل الضاد المعجمة (الضئیل) همزه ایله امیر وزننده خیره

ض

وجوره چلمسز آدمه دینور یقال رجل ضئیل ای صغیر دقیق حقیر وبدنی آرق ونحیف آدمه دینور جمعی ضؤلاء
کلور کرماء وزننده وضئال کلور ضادك کسریله (المضطئل) اضطألدن که افتعالدر اسم فاعلدر ضئیل
معنالرینه در (الضئالة) کرامه وزننده برآدم ضئیل اولمق معناسنه در یقال ضؤل الرجل ضآلة من الباب الخامس
اذا کان ضئیلا (التضاؤل) تفاعل وزننده ضآله معناسنه در یقال تضاءل الرجل بمعنی ضؤل وبرآدم بنی
کورمسونلر دیو اوتوروب کوچلمکله کیزلنمك معناسنه در که سیکنمك تعبیر اولنور یقال تضاءل الرجل اذا اخفی
شخصه قاعدا وتصاغر (الضؤلان) ضادك ضمیله ثقلت وکلفت معناسنه در یقال هو علیه ضؤلان ای کلّ (الضؤلة)
ضادك ضمیله شارحك تصویبی اوزره تؤده وزننده ضعیف وبیمجال آدمه دینور (الضئیلة) ضئیل کلمه سنك
مؤنثیدر وکوچك دله اطلاق اولنور لهاة معناسنه وانجه یلانه دینور اوق یلانی کبی یقال ساورته ضئیلة ای حیة
دقیقة (الضئبل) زئبر وزننده وقلیلا بانك ضمیله آفت وداهیه معناسنه در وکلام عربده اشبو ضئبل وزئبر
کلمه لرندن غیری فعلل وزننده یوقدر یعنی فانك کسری ولامك ضمیله که لغت ثانیه یه کوره در حتی مؤلف زئبر
ماده سنده آنك لحن اولدیغنه دخی قول ذکر ایلمدی لکن مؤلف صاد مهمله ایله صئبل کلمه سنی دخی وزن مزبورده
ذکر ایلمدی فلینظر (الضحل) رحل وزننده بر یوزنده اولان آزجه و یوفقه جه صویه دینور که اصلا عمقی اولمیه
جمعی اضحال وضحول وضحال کلور ضادك کسریله ومنه فی المسجعات * بلدکم محل * وماؤکم ضحل * وهو الماء
القلیل علی الارض لا عمق له (اتان الضحل) اتن ماده سنده بیان اولندی که صو ایچنده اولان قیایه دینور که برطرفی
طشره چقمش اوله وضحل مصدر اولور یره‌کی صو یوفقه اولمق معناسنه یقال ضحل الماء ضحلا من الباب
الثالث اذا رق وکولك صویی آزجه اولمق معناسنه در یقال ضحلت الغدر اذا قل ماؤها بورادة غدر ضم غینله
غدیرك جمعیدر (المضحل) مقعد وزننده صویی آز اولان محله دینور (الضرزل) زای معجمه ایله زبرج وزننده

بغایت بخیل وجمری ناکس شخصه دینــور یقــال هوضرزل ای شحیح (الضاعل) عینك کسریله قویّ وتوانا ارکك دوه‌یه دینور یقــال جمل ضاعل ای قویّ (الضعل) فتحتینله تقارب نسبدن یعنی بری بری اوزره متعــاقبا طوغمقدن ناشی چوجغك وجودی جوره وخیره اولمق معناسنــه‌در یقــال ضعل الصبیّ ضعلا من البــاب الرابع اذادق بدنه من تقــارب النسب (الضغیل) غین معجمه ایله امیر وزننــده حجامت شیشه‌سی چکن آده‌مك اغزینك سسنه دینور تقول سمعت ضغیلا وهوصوت فم الحجــام اذاامتص محجمه (الضکل) شکل وزننــده آزجه صویه دینور (الضیکل) هیکل وزننده جثه‌سی بیوك ویومری تنومند آدمه دینــورفیل کبی وجبلاق آدمه دینــور وفقیر وکدایه دینــور جمعی ضیاکل وضیاکله در (الاضکل) احمر وزننــده بودخی جبلاق آدمه دینور یقــال رجل ضیکل واضکل ای عریان (الضلال)(والضلالة) ضادلرك فتحیله (والضلّ) ضادك فتحی وضمیله (والضلضلة) زلزله وزننــده (والاضلولة) اضحوکه وزننــده (والضلة) ضــادك کسریله (والضلل) فتحتینله یول آزغنلغنه ویولسزلغه وکمراهلغه دینــور که اسمدر هدایت مقابلیدر یقــال هو فی الضلال والضلالة والضلّ والضلضلة والاضلولة والضلة والضلل ای ضدّ الهدی والرشاد شارحك بیاننه کوره مؤلف مصدرایله اسمی مختلط ایلمشدر زیرا ضلال ایله ضلاله مصدرلردر وماعداسی اسملردر انتهی لکن اسم اوله‌رق دخی استعمال اولنورلر ومصدریت صورتنده آزغون وکمراه اولمق معنــاسنه‌درکه یول آزمق معناسندن مأخوذدر تقول ضللت یارجل کززللت یعنی من البــاب الثانی ویقال ضللت کملت یعنی من البــاب الرابع ضلالا وضــلالة ضدّ اهتدیت مؤلفك بصــائرده بیــاننه کوره ضلال وضلاله طریق مستقیمدن عمدا اوسهوا وقلیلا اوکثیرا عدول ایلمك معناسنــه موضوعدر وامورســائرده خطــاءا اوعمدا عدول ایلمکده دخی استعمال اولنور وغفلت ونسیانده دخی مستعملدر ووجه آخرایله ضلال ایکی قسمه منقسم اولور بری علوم نظریه‌ده اولان ضلال‌در معرفت وحدانیت ومعرفت نبوّت مقوله‌سنده اولان ضلال کبی وبری علوم عملیه‌ده اولان ضلال‌در معرفت احکام شرعیه‌ده اولان ضلال کبی واضلال دخی ایکی نوع‌در بری بودرکه سببی ضلال اوله مثلا برنسنه یتورمك کبی وبرکسه‌نك ضلالنه حکم ایلمك بوقبیلدندر وبریسی بودرکه اضلال ضلاله سبب اوله برآدمی کمراه ایلمــك کبی وبعض حکمــادن منقولدرکه انسانك اصابتی وجه واحددن وضلالتی وجوه کثیره‌دن ناشی اولور زیرا استقــامت وصواب نشانه مصیب اولان اوق منزلنده‌در وضلالت جوانبنه ساقط اولان یرنده درکه کثیردر انتهی وضلال وضلاله یول یتورمك معناسنــه‌درکه یول آزمق تعبیراولنور تقول ضللت الطریق کملت یعنی من الباب الرابع وکذا یقال ضللت الدار والمنزل وکلّ شیءٍ مقیم لایهتدی له یعنی مطلقــا ثابت وبرقرار اولان برنسنه‌نك که طریق ودار مقوله‌سیدر یرنی بیلمیوب یاواره جق یولنی بولمدیغك حینده ضللته دیرسن که باب رابعدندر واول نسنه کندی بیلمز وبولنمزاولورسه ضلّ عنی دیرسن که باب ثانیدندر خلاصه ضدّ هدایت معناســندن باب رابعــدندن وثانیدن وروداید ر وطریق ومنزل کبی ثابت اولان نسنه‌لرك موضعلرنی بیلمیوب آزمق وخطا ایلمك معنــاسنده یالکز باب رابعدن وروداید ر واول مقوله نسنه بولنمز اولدقده باب ثانیــدن عن حرفیله وارد اولور وحیوان قسمی دخی ثابت منزلنده اولمغله بونده دخی باب رابعدن ایراد اولنور وضلال وضلاله برنسنه‌یی یتورمك وضایع ایلمك معنــاسنــه مستعملدر یقال ضل فلان البعیر والفرس ضلالا وضلالة من الباب الثــانی اذاذهبــا عنه وبرنسنه ضایع اولوب یتمك معناســنه‌در یقــال ضلّ البعیر والفرس ضلالا من البــاب الثانی والرابع اذاضاع وبرکسه هلاك اولوب وجودی خاکسار اولمق معناســنه مستعملدر یقــال ضلّ الرجل اذامات وصار ترابا وعظــاما وکیزلنوب غائب اولمق معنــاسنه مستعملدر یقــال ضلّ المــاء فی اللبن اذاخفی وغاب واونوتمق معناسنه‌در یقال ضلّ فلانا اذانسیه ومنه قوله تعــالی فعلتها اذاوانا من الضالین تنبیه علی ان ذلك سهو وبرنسنه یابرکسه الدن چقوب کتمك معناسنه‌در یقــال ضلنی فلان ای ذهب عنی فلم اقدرعلیه الاضلال همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی یتورمك اضاعه معناسنه‌در یقال اضلّ البعیر والفرس اذاذهبــا عنه مترجم دیرکه مصبــاحده مرسومدرکه ازهری دیدیکه اضللت الشیءٔ دیرلر همزه ایله قچن دابه وناقه وسائرنسنه‌یی ضایع اولوب یرنی بیلمزایسه وطریق ودار مقوله‌سی ثابت نسنه‌نك موضعنی خطا ایدرسه ثلاثیدن وباب ثانی ورابعدن ضللته وضللته دیرلر وابن اعرابی دیدیکه اضلنی کذا دیرلر همزه ایله اول نسنه‌یی بولمغه قادر اولمیوب عاجز اولورایسه وضلنی کذادیرلر کرك انسان وکرك حیوان اولسون باب ثانیدن اوله‌رق غائب اولوب بولمقــدن عاجز اولورایسه انتهی واضلال برنسنه‌یی یره کوموب نابود ایلمك معناسنه‌در یقــال اضلّ الشیءَ اذادفنه وغیبه (الضالّ)(والضلول) صبور وزننده آزغین کمراه معنــاسنه‌در اوّل باب ثانیدن ثانی رابعدندر (الضالة) صاحبسز بیــابانده قالمش دوه‌یه دینــور مذکر ومؤنثه اطــلاق اولــنور

مطلبـــــ

يقال وجد ضالته وهى من الابل التى تبقى بمضيعة بلا رب شارح ديركه مؤلفك دوه يه تخصيصى انحصار عربه مبنى در
يوخسه اكر ضايع اولان كه تركيده يتك تعبير اولنور انسـان ايسه ضال دينورها سز واكر حيوان وسائر نسنه ايسه
ضاله دينورهايله (الضلة) ضادك ضميله دلالت صنعتنده كائن اوزلغه وحذق ومهارته اطـلاق اولنور فى الاصل
ضله يتكلكه دينوركه اسمدر كويا دليل حاذق يتكلك ايچون مخلوقدر استنبولده كى معهود بوجك كبى يقال دليل به
ضلة اى حذق بالدلالة (الضلة) ضادك فتحيله حيرت معناسنه در تقول اخذنى منه ضلة اى حيرة وغيبت معناسنه
يعنى غائبلكه ده دينور خير وشرده استعمـال اولنور مثلا بر احبـابك غيبت ومفارقتى و برنسنه نك ضياع وفقدانى كبى
يقـال طال ضلته واقلقنى ضلته اى غيبته وقال فى الاساس ذهب دمه ضلة (تضلل) ضمتيله ولام مشدده نك كسريله
و بعضا ضاد مفتوح اولور باطل وهدر و بيهوده معنـاسنده علمدر وبوتهلك وتخيب كبى تصرفاتدندر فى الاصل
فعل مستقبلدر وحاليـا غير منصرفلردر يقـال وقع فى وادى تضلل اى البـاطل وعدم انصرافك علتى علميت
وضادك ضمى صورتنده وزن فعل اصلى وفتحى صورتنده حالى علتلريدر يقـال وقعوا فى وادى تضلل اى البـاطل
(التضليل) تفعيل وزنـنـده (والتضلال) تانك فتحيله بر آدمى ضلالته واردرمق معناسـنه در كه آزدرمق وآزغين
ايلـمك تعبير اولنور يقـال ضلله تضـليلا وتضلالا اذا صيره الى الضلال (المضلة) ميمك فتحى وضادك كسريله
(والمضلة) فتحتيله (والضلضلة) علبطه وزنـنده شول يره دينـور كه آنده يول آزيلور اوله يقـال ارض مضلة
ومضلة وضلضلة اذا كانت يضل فيهـا يعنى الطريق (الضليل) سكيت وزنـنده كثير الضلال كسيه دينـور
يقـال شيخ ضليل اى كثير الضلال (المضلل) معظم وزننده اصلا خير طرفنه موفق اولميـان شخصه دينـور
يقـال رجل مضلل اذا كان لا يوفق بخير الملك (المضل) (والضليل) سكيت وزنـنـده امرء القيس نام شـاعر جاهلى
مراددر مؤلف بونكله اشبو حديثه اشارت ايلمشدر وفى حديث على رضى الله عنه وقد سئل عن اشعر الشعراء فقال
ان كان ولابد فالملك الضليل يعنى امرؤ القيس (الضل) ضادك كسريله وضميله ضلالدن اسمدر آزغينلغه دينـور
ومنه قولهم مبـالغة هو ضل بن ضل اى منهمـك فى الضلالة اولا يعرف هو وابوه اولا خير فيه وتفسير ثانى يه كوره
ضياع معنـاسندن اولور (الضلة) ضادك كسريله بيجلك وحرامزادهلك معنـاسنه مستعملـدر ومنه يقـال هو
ابن لضلة اى لغير رشدة وهدر وعبث معناسـنه مستعملدر يقـال ذهب دمه ضلة اى بلا ثار يعنى هدرا ويقـال
هو تبع ضلة بالاضافة والنعت اى داهية لاخير فيه وكذا يقـال هو ضل اضلال بونده ضادك كسرى وضميله جائزدر
نته كه صاد مهمله يله ده ز بازده درلكن آنده فقط مكسور اولور (الضلل) فتحتيله اسمدر نته كه ذكر اولندى وشول
صويه دينـور كه قيا آلتندن وقويتودن جريان ايدوب اصلا اكا كونش طوقنمز اوله على قول اغاجلق ارالغندن
جريان ايدن صويه دينور (الضلاضل) سلاسل وزنـنـده صو بقيه لرينه دينـور مفردى ضلضله در يقـال
ضلاضل المـاء اى بقاياه (الضلضلة) (والضلضل) فتحتيله وضاد ثانيه نك كسريله (والضلضلة) علبطه
وزننده (والضلاضل) علابط وزننده (والضلضلة) قنفذه وزننده طپراغى قالين پك يره دينور يقال ارض ضلضلة
وضلضل وضلضلة وضلاضل وضلاضلة اى غليظة وبر آدم يوكلنوب كوترمكه كوچ يته جك طاشلره دينـور
وضلاضل وضلضاله علابط وعلبطه وزننده دليل حاذقه دينـور (تضلال) تانك فتحيله برموضع آديدر ضل
(بتضلال) ضادك ضميله باطل وبيهوده معنـاسنده مستعملدرنته كه بعض اشعارده كلمشدر (الضل) ضادك ضميـله
آزمغه دينور كه ذكر اولندى وغيبوبت وفقدان معناسنه مستعملدر ومنه المثل * ياضل ماتجرى به العصا * اى يافقده
وياتلفه بومثلى ابتـداملك جزيره اولان جذيمه نك همشيره زاده سى عمرو تكلم ايلدى وعصـا جذيمه نك بنديكى
قسراغك اسميدر كه بغايت يوكرك ايدى وقتا كه ملكۀ حيره اولان زبانك دسيسه سيله جذيمۀ مزبوره طرفنه عازم
ودام حيله سنه كرفتار اولدقده وزيرى اولان قصير فرس مرقومه يه بنوب كيرويه فرار ايلدى وصولنده عمرو قصيرى
عصا اوزره تك وتنها ايراقدن كوردكده كلام مزبورى تكلم ايلدى توقع شرو شور معرضنده ايراد اولنور (ضلضله)
علبطه وزننده (وضلضل) هدهد وزننده برموضع آديدر (ضليلاء) ضادك فتحـيله برموضعدر (الاضمحلال)
اقشعرار وزنـنـده برنسنه زائل ونابود اولمق معناسـنه در يقـال اضمحل الشئ اذا ذهب و بونده ميمك تقديميله
امضحل ونونله انضحن دخى لغتدر وچوزلمك معنـاسنه مستعملدر يقال اضمحل الحبل اذا انحل وهوادن بولود
صيريلوب آچلمق معناسـنه در يقـال اضمحل السحاب اذا انقشع ومادۀ مزبوره نك موضع ذكرى بومقامدر
ضحل ماده سى دكلدر شارح ديركه مؤلف كرچه ميمك اصالتنه ذهابله جوهرى يه تعريض ايلمشدر لكن اكثر صرفيون
زياده سنه قائللردر (الضميلة) سفينه وزنـنـده كوترم عورته على قول طوپال عورته دينور يقـال امرأة ضميلة

ای زمنة اوعرجاء (الضندل) صندل وزننده ومرادفیدر که ضخم الرأس انسان وحیوانه دینور یاخود صواب اولان
صاد مهمله ایله اولمقدر (الضهول) قعود وزننده برقابده سود برکمك معناسنه‌در یقال ضهل اللبن ضهولا من الباب
الثالث اذا اجتمع (الضهل) اهل وزننده برقابده برکش سوده دینور علی قول ضهل وضهول مطلقا برنسنه تدریجله
برکمك معناسنه‌در یعنی ضهل اسم اولمیوب ضهول کبی مصدردر یقال ضهل الشیء ضهلا وضهولا اذا اجتمع شیأ
بعد شیء وضهل ناقه‌نك وقیونك سودی آز اولمق معناسنه‌در یقال ضهلت الناقة والشاة اذا قل لبنهما ومشروب
آزجه وطوریجه اولمق معناسنه‌در یقال ضهل الشراب اذا قل ورق ورجوع معناسنه‌در یقال ضهل الیه
اذا رجع وبرآدمك تمام حقنی ابطال ایدوب اکسك ویرمك معناسنه‌در وبو ماء قلیل معناسندن مأخوذدر
یقال ضهل فلانا حقه اذا انقصه ایاه وابطل علیه (الضهول) صبور وزننده سودی آزجه اولان ناقه‌یه وقیونه
دینور جمعی ضهل درکتب وزننده یقال ناقة وشاة ضهول ای قلیلة اللبن وصویی آزقیویه دینور یقال بئر ضهول
ای قلیلة الماء ویمورطلیجی دوه‌قوشنه دینور (الضاهلة) صویی آزجه پیکاره وآبازمه‌یه وصف اولور یقال عین
ضاهلة ای قلیلة الماء (الضهلة) ثمره وزننده جزئیجه نسنه‌یه دینور (الاضهال) همزه‌نك کسریله اغاجك
خرماسی بلورمك معناسنه‌در یقال اضهل النخل اذا اظهر رطبه وبرآدمه جزئیجه مال وعطیه ویرمك معناسنه‌در
یقال اضهله اذا اعطاه ضهلة من مال ای عطیة نزرة (الاستضهال) برخبری تجسس ایدرك برلمعه سنی حسب
الامکان اخذ ایله تحصیل وقوف ایلمك معناسنه‌در یقال استضهل الخبر اذا استوخی منه ما امکنه (الضال) تخفیفله
مال وزننده سدر اغاجنك انهاردن بعید اولان نوعنه دینور که ماء مطر ایله نشوونما بولور مفردی ضاله‌در علی قول
بیابانی نوعنه دینور وبر بشقه شجرك دخی آدیدر که بادیه اشجارندندر (الاضالة) همزه‌نك کسریله برشجر ضال
بیتورمك معناسنه‌در یقال اضال المکان واضیل علی الاصل اذا انبت الضال (الضالة) بالجمله براغه دینور سلاح
معناسنه علی قول سهامه دینور (ذات الضال) برموضع معروف آدیدر فصل الطاء (الطبل) طانك
فتحیله معلومدر که صورنانك اولوقرنداشیدر بریوزلو وایکی یوزلو اولور جمعی اطبال وطبول کلور وطبل مصدر
اولور طاول چالمق معناسنه یقال طبل الرجل طبلا من الباب الاول اذا ضربه وطبل خلق وناسه اطلاق اولنور
شماطه‌لرندن ناشی وبرچشید یمانی قماش اسمیدر که آنده طبل صورتلری منقوشدر علی قول مصرده نسج اولنور
وخراج معناسنه‌در که ارض خراجیه‌دن آلنان مالدر ومنه هو یحب الطبلیة ای دراهم الخراج (الطبال) شداد
وزننده طاولجی‌یه دینور که مهتراوله جقدر (الطبالة) کتابه وزننده طاولجیلق حرفتنه دینور (التطبیل) تفعیل
وزننده بودخی طاول چالمق معناسنه‌در یقال طبل الرجل بمعنی طبل مؤلف طبله‌دن سکوت ایلدی فی الاصل
خراج اقچه‌سی صایدقلری تخته‌یه دینوب بعده تعمیم ایلدیلر (الطوبالة) طانك ضمیله دیشی قیونه دینور جمعی
طوبالات کلور ارککنه طوبال اطلاق اولنمز (الطحال) کتاب وزننده احشاء داخلیه‌دن طلاق دیدکلری عضوه
دینور جمعی طحل درکتب وزننده وطحال برکلبك آدیدر وبنو الغبر جماعتنه مخصوص برموضعك اسمیدر ومنه المثل
ضیعت البکار علی طحال * بو زاده بکار بکرك جمعیدر که کنج دوه‌یه دینور اصلی بودر که سوید بن ابی کاهل نام کسنه
بنوغبری اشبو * من سره النیك بغیرمال * فالغبریات علی طحال * ارجوزه‌سیله هجو ایدوب بعد برهة مزبور سوید
برقبیله‌یه اسیر اولمغله فکاکه‌سی خصوصنده بنوغبردن استعانه ایلدکده مرقوملر کلام مزبوری ایراد ایلدیلر برآدم
مقدما حقنده اساءت ایلدیکی کسه‌دن حاجت طلب ایلدکده ضرب اولنور (الطحل) فتحتینله برآدمك طلاغی
بیوك اولمق معناسنه‌در یقال طحل الرجل طحلا من الباب الرابع اذا عظم طحاله وچامور سببیله صو فاسد اولوب
قوقمق معناسنه‌در یقال طحل الماء اذا افسد وانتن من حماة وبرنسنه‌نك لونی اطحل اولمق معناسنه‌در یقال
طحل الذئب اذا کان اطحل (الطحل) طانك فتحی وحانك سکونیله برآدم طلاق اغریسنه اوغرامق معناسنه‌در
یقال طحل فلان علی المجهول طحلا اذا اشتکا طحاله وبرآدمك طلاغنه اورمق یاطوقنمق معناسنه‌در یقال
طحله طحلا من الباب الثالث اذا اصاب طحاله وبونده حانك فتحیله ده زبانزده‌در حرف حلق اولدیغیچون
وطولدرمق معناسنه‌در یقال طحل الاناء اذا ملأه (الطحل) کتف وزننده طلاغی بیوك آدمه دینور وبالطبع
دارغین وخشمناك آدمه دینور یقال رجل طحل ای غضبان وطلوقابه دینور یقال قدح طحل ای ملآن
وبوصونلی صویه دینور یقال ماء طحل ای مطحلب وسیاه بولانق صویه دینور (الطحلة) طانك ضمیله
بوز ایله قاره بیننده بردورلو رنکدرکه جزئیجه بیاضه مائل اولور ترکیده کوکجل تعبیر اولنور فارسیده نیلکون دینور
وبو طلاق رنکیدر (الاطحل) (والطحلاء) طحله‌دن وصفلردر کوکجل شیئه دینور یقال ذئب اطحل وشاة

ط

طحلاء اذا كان لونه طحلة اى بين الغبرة والسواد ببياض (الطاحل) بولانق نسنه‌یه دینور یقال شراب وغبار طاحل اى كدر (مطحل) منبر وزننده اسماء دندر معقل بن خویلد بن مطحل هذیل قبیله سندن برشاعردر على قول اكا ابو المطاحل دیرلر (یوم المطاحل) میمك فتحیله بین العرب بر یومدر كه آنده مقاتله ایلدیلر یاخود مطاحل برموضعدر كه قتال آنده واقعدر (المطحول) طولدرلمش قابه دینور یقال آناء مطحول اى مملوء (طحلاء) صحراء وزننده مصر دیارنده ایكی قریه آدیدر (الطحمیل) قندیل وزننده خروسه دینور یقال صاح الطحمیل اى الدیك (الطربال) قرطاس وزننده یوللرده و بعض یوكسك تپه‌لرده نشان ایچون یاپلمش میل ومناره‌یه دینور وهر یوكسك وعالى بنایه دینور وطاغدن ودیواردن كنكره كبی هوایه طوغری اوزادی چقمش دیك و یالم قطعه‌یه دینور وطاغدن سوه‌لوب چقمش بیوك قیایه دینور كه آلتی طرفندن چكلمك وهمناك اوله (الطربلة) دحرجه وزننده سدكی یوقری چوكدیره رك ایشه‌مك معناسنه‌در یقال طربل بوله اذا مده الى فوق (الطربیل) قندیل وزننده خرمن دوكجك دوكنه وخرمن عربه‌سنه دینور (الطرابیل) صوامع معناسنه‌در كه صومعة واهبك جمعیدر ومنه طرابیل الشام اى صوامعها شارحك بیاننه كوره مفردی طربال‌در (الطرجهالة) طانك وجیمك كسریله فنجانه دینور كه ظرف معلومدر طرجهاره كبی مؤلف طرجهاره‌یی مطلقا رسم ایلمكله طریقه‌سی اوزره اوّلی مفتوح اولوب بوراده بالكسر قیدیله تقیید ایلمكله ظاهرا بومكسور اولور پس كالطرجهارة قولی معنایه محمول اولور وكتب طبیه‌ده رأس حنجره اوج غضروفی مشتمل اولوب اوجنجیسنه طرجهالی دینور دیو مرسوم اولمغله ظاهر فنجان شكلنده اولدیغنه مبنی اولور (الاطرغلات) همزه‌نك ورانك وغین معجمه‌نك ضمی ولامك تشدیدیله یوننده طوقلری اولان یوسفجق قوشلرینه وحق قرأن دیدكلری قری قوشلرینه واوكیك قوشلرینه دینور شارحك بیاننه كوره اطرغلّ مفردیدر (الطسل) نسل وزننده یر یوزنده آقوب كیدن صویه دینور یقال ارض بها طسل وهو الماء الجاری على وجه الارض ومصدر اولور سراب یریه‌ده او ینایوب یلدرامق معناسنه یقال طسل السراب طسلا من الباب الاول اذا اضطرب واضطرب (الطیسل) صیقل وزننده سرابه دینور كه یریه‌ده صو كبی كورینور ویله دینور ریح معناسنه یاخود شدید نه دینور وغباره دینور وبك قرا كوكیجه‌یه دینور وچوق شیئه دینور ولكنه دینور طست معناسنه نته‌كه طسیل دخی دینور سبنك تقدمیله (الطیسلة) دحرجه وزننده برآدم یقین سفر ایدوب تجارت رابحه‌یه نائل اولمغله مالی چوغالمق معناسنه‌در یقال طیسل الرجل اذا سافر قریبا فكثر ماله وطبسله حیدره كبی بر رجل اسمیدر (الطعل) طانك فتحی وعینك سكونیله ناسك نسبلرینه قدح وطعن ایلمك معناسنه‌در یقال طعل فی نسبه طعلا من الباب الثالث اذا قدح فیه (الطاعل) اكری ایكن طوغرولمش اوقه دینور (الطفل) نفل وزننده مطلقا تروتازه ونرم اولان شیئه دینور جمعی طفال طانك كسریله وطفول كلور مؤنثی طفله‌در یقال غلام وبنان طفل وامرأة طفلة اى ناعمة فی الاصل مصدر اولمغله مذكر ومؤنثه ومفرد وجمعه اطلاق اولنور نته‌كه بنان جمع ایكن منصف اولدی (الطفالة) كرامه وزننده (والطفولة) عمومه وزننده برنسنه تروتازه ونرم اولمق معناسنه‌در یقال طفل الشیء طفالة وطفولة من الباب الخامس اذا رخص ونعم وچوجقلغه دینور طفولیه كبی كما سیذكر (الطفل) طانك كسریله مطلقا كوچك نسنه‌یه دینور على قول كوچك مولوده دینور كه چوجق تعبیر اولنور یقال جاء ومعه طفل وهو الصغیر من كل شیء او المولود وهر وحشی حیوانك دخی ولدینه طفل اطلاق اولنور جمعی اطفال كلور مترجم دیر كه ابن اثیرك بیاننه كوره مؤنثلرنده طفله دخی دینور وجنس اراده‌سیله طفل واحد وجمعه اطلاق اولنور وعند البعض فی الاصل مصدر اولدیغنه مبنی‌در وطفل حاجت معناسنه‌در وكیجه‌یه دینور لیل معناسنه وغروبه قریب كونشه اطلاق اولنور وآتش شراره‌سنه دینور یقال تطایرت اطفال النار وهر شیئك جزؤنه و پاره‌سنه اطلاق اولنور كرك عین وذات وكرك حدث ومعنا اولسون ومنه یقال طفل الهم والحب اى جزؤ منه (الطفل) فتحتینله (والطفولیة) بای مشدده ایله طفاله وطفوله كبی چوچقلغه دینور بونلردن فعل متصرف اولمز یقال هو طفل بین الطفل والطفالة والطفولة والطفولیة وطفل العشی ایكندی وقتنك آخرینه اطلاق اولنور كونش صراروب غروب ایلمكه بشلدیغی هنكامده وطفل الغداة كونشك طلوعندن پرتوی هر یره استمكان یعنی یایلدیغی هنكامه قدر اطلاق اولنور تقول آتیه فی طفل العشی وهو آخره عند الغروب وكذا یقال اتانی فی طفل الغداة وهو من لدن ذرور الشمس الى استمكانها فی الارض وطفل قرا كولغه دینور یقال جاءنی فی طفل اللیل اى فی الظلمة (وطفل) مصدر اولور نباتی طپراق بصمغله بو یلمیوب تباه اولمق معناسنه‌در یقال طفل النبت طفلا من الباب الرابع

اذااصابه التراب يعنى فافسد ولم يطل (المطفل) محسن وزننده چوجقلى خاتونه وياورلى جانوره دينور جمعى
مطافيل ومطافل كلور يقال امرأة وظبية مطفل اى ذات الطفل وشول صوغوق كيجه يه دينوركه شدت برودتدن
اطفالى هلاك ايدراوله بونك همزه سى ازاله ايچوندر يقال ليلة مطفل اذا كانت تقتل الاطفال بردا (التطفيل)
تفعيل وزننده كلامى تدريجا تأمل ايله يعنى هر طرفنى بسليه رك سويلمك معناسنه درو بو ترشيح كبيدر يقال طفل الكلام
اذاتدبره وكيجه كلوب چاتمق معناسنه در يقال طفل الليل اذادنا وحيوان كندى ياوريسنى بسلمك معناسنه در
يقال طفلت الناقة اذا رشحت طفلها وكونش غروبه بشلمق معناسنه در يقال طفلت الشمس اذادنت
للغروب ودوه نى ياوريسى اردندن ايرشمك ايچون آهسته جه سورمك معناسنه در يقال طفل الابل اذارفق بها
فى السير حتى تلحقها اطفالها ونباتى طپراق بصمغله بو يلنميوب فاسدوتباه اولمق معناسنه در يقال طفل النبات
على المجهول اذااصابه التراب وبركسه طفيلى اولمق معناسنه در يقال طفل الرجل اذاصار طفيليا (الطفل)
نفل وزننده بودخى حيوان ياوريسنى تربيه ايلمك معناسنه در يقال طفلت الناقة طفلا من الباب الاول اذارشحت
طفلها (الطفول) شمول وزننده كونش غروبه ياقلشمق معناسنه در يقال طفلت الشمس طفولا اذادنت
للغروب وبركسه غروب وقتنه كيرمك معناسنه در يقال طفل الرجل اذادخل فى الطفل وكونش طوغمق
معناسنه در يقال طفلت الشمس اذاطلعت وكونش غروب وقتنده قيزارمق معناسنه اولمغله ضداولور يقال
طفلت الشمس اذااحمرت عند الغروب (الاطفال) همزه نك كسريله بودخى غروب وقتنه كيرمك معناسنه در
يقال اطفل الرجل اذادخل فى الطفل وكونش غروب دمنده قيزارمق معناسنه در يقال اطفلت الشمس
اذااحمرت عندالغروب (الطفيل) امير وزننده حوضلرده قالمش بولانق صولره دينور مفردى طفيله در وطفيل
مكه ده برطاغك آديدر (طفيل) زبير وزننده برشاعرك اسميدر وطفيل بن زلال الكوفى كه طال قاوق زمره سنك
پيريدر ولمه لره وضيافتلره دعوتسز بى تكلف واردیغيدن طفيل الاعراس ياخود طفيل العرائس ايله ملقب
اولمشيدى بعده هرطال قاوغى اكانسبت ايدوب طفيلى اطلاق ايلديلر قال فى الاساس فلان مازال يطفل على الناس
حتى نسخ طفيل الاعراس شارح ديركه طفيلى اهل عراق اصطلاحندندر عربيده اكاوارش وواغل دينور مترجم
ديركه مؤلف ابو الطفيل عامر بن واثله دن كه صحابيدر سكوت ايلدى مشار اليه اصحاب كرام زمره سنك جمله سندن
الصكره انتقال ايلمشدر هجرتك يوزيجى على قول يوز يكرمنجى سنه سنده ارتحال ايلدى رضى الله عنه (الطفليل)
قنديل وزننده بودخى اويونتويه وطال قاوغه دينور طفيلى كبى واندن تصرف اولنمشدر فارسيده كاسه ليس
ديرلر (التطفل) تفعل وزننده طفيلى اولمق معناسنه در يقال تطفل فلان اذاصار طفيليا (الطفيل) حذيم وزننده
چوجغه دينور طفل معناسنه وبررجلك اسميدر (الطفال) غراب وزننده (والطفال) سحاب وزننده قورى
بالچغه دينور (المطافل) سبك فتحيله برموضعك آديدر (الطفيشل) شين معجمه ايله سميدع وزننده برذرلو چورباية
دينور وبو مرجك چورباسى اوله جقدر (الطفنشل) نون ايله سمندل وزننده ضعيف وزبون و بيمجال آدمه دينور
معناى مزبوردن مأخوذدر (الطل) طانك فتحى ولامك تشديديله ضعيف وفرسز يغموره دينور على قول يغمور
قسمنك پك خفيف وضعيف اولاننه دينوركه چسنتى تعبير اولنور وعلى قول چه وشبنم تعبير اولنان رطوبته دينور
ياخود آندن زياده جه ويغموردن اشاغيجه ياغان يغموره دينور جمعى طلال در طانك كسريله وطلل در
عنب وزننده يقال وقعنا الطل اى المطر الضعيف اوهو اخف المطر واضعفه اوالندى اوفوقه ودون المطر
وطل انسانه عجب ويره جك خوب ولطيف ودلكش نسنه يه اطلاق اولنور يقال ليل وشعر وماء وحديث
طل اى حسن معجب وسوده اطلاق اولنور يقال سقانا طلا اى لبنا وياشلو پير آدمه اطلاق اولنور ضعف
وجودى تصوريله يقال رجل طل اى كبير سن وبلانه دينور حيه معناسنه بونده كسرايله ده جائزدر وطل مصدر
اولور دانك حقنى ويرميوب اوزاتمق معناسنه يقال طل غريمه طلا من الباب الاول اذامطله وناقه نك
سودى آزالمغه دينور طانك ضميله ده لغتدر وعنف وشدتله دوه سورمك معناسنه در يقال طل الابل
طلا اذاساقها عنيفا وقان هدر اولمق على قول انتقامى آلنميوب اويلجه قالمق معناسنه در بو معناده
مجهول صيغه سيله اكثردر يقال طل دمه وطل على بناء المجهول يطل كيزل يعنى من الباب الثانى وكمل
يعنى من الباب الرابع اذاهدر ولم يثأر به وبرآدمك حقنى ابطال الله نقصان وبرمك معناسنه در يقال طله حقه
طلا من الباب الاول اذانقصه اياه وابطله وطل سموزلكه ورطوبت بدنه اطلاق اولنور يقال مابالناقة
طل اى طرق ويره طل ديدكلرى رطوبت مذكوره ياغمق معناسنه در يقال طلت الارض على بناء المجهول

اذا نزل عليها الطلّ وطلا ايلمك معناسنه در يقال طله بالدهن اذا طلاه به ودابنك حقنى قطعا و برميوب
اوزرينه ياتمق معناسنه در يقال طلّ فلانا حقه اذا منعه وطلّ وطلول قعود وزننده دمى هدر ايلمك معناسنه در
تقول طلت الدم طلاً وطلولا اى اهدرته (المطلول) و (الطليل) امير وزننده هدر اولان دمه دينور يقال دم
مطلول وطليل اى هدر وطليل مخلوقه دينور خلق معناسنه بعض نسخه لرده الحلو عبارتيله كه طتلو نسنه ديمكدر
وارد اولوب لكن شارح خلق نسخه سنى تصويب ايلمشدر و بعض نسخه ده خلق لفظى كتف وزننده مضبوط
اولمغله اسكى نسنه ديمك اولور وجدانمده بو نسخه ارجحدر وطليل حصيره دينور على قول دوم اغاجندن ياخود
خرما دالندن ياقبوغندن ايشلنمش اولان نسنه دينور جمعى اطله كلور اجله وزننده وطله كلور طانك كسريله
وطلل كلور كتب وزننده (الاطلال) همزه نك كسريله بودخى دم هدر اولمق معناسنه در يقال اطلّ دمه
على المجهول اذا هدر ودمى هدر قلمق معناسنه در يقال اطلّ الله دمه اى اهدره فهو مطلّ على زنة اسم المفعول
اى مهدور وبرنسنه اوزرينه حواله ومشرف اولمق معناسنه در يقال اطلّ عليه اذا اشرف (الطلالة) كرامه
وزننده برنسنه يك خوب ونكره اولمق معناسنه در يقال طلّ الشئ طلالة من الباب الرابع اذا عجب وطلاله
اسم اولور طلل كبى ويرانه خانه وسرايدن قلان آثار بنايه دينور وهر شيئك شخص وهيكلنه دينور كاسيذ كر
وفرح وسرور معناسنه در وكوزللكه دينور بهاء و بهجت معناسنه وحالت حسنه يه وهيئت جميله يه اطلاق اولنور
تقول اعجبنى طلالته اى حالته الحسنة وهيئته الجميلة (الطلاء) طانك ضميله سلاء وزننده هدر اولمش قانه دينور
دم مطلول معناسنه بونك همزه سى لامدن مبدل اولان ياء تحتيه دن منقلبدر (الطلة) طانك فتحيله لذيذ خمره
دينور يقال سقاه طلة اى خمر الذيذة وزوجه يه دينور يقال هى طلته اى زوجته وخوش ودلكش رايحه يه دينور
يقال ماهذه الطلة اى الرايحة اللذيذة وچه دوشمش چمنزاره دينور يقال قعدنا فى روضة طلة اى مبلولة بالطلّ
وقوجه قارى يه دينور ودلى زفيربذ زبان قارى يه دينور يقال امرأة طلة اى بذية ومطعم وملبس خصوصنده اولان
خوشلغه ولطافته دينور كه دائما تر ونازك طعام ييوب كوزل وفاخر لباس كيمكدن عبارتدر يقال هو يعنى الطلة
اى النعمة فى المطعم والملبس (الطلة) طانك كسريله طليل كلمه سنك جمعيدر كه حصيره وسائره دينور (الطلة)
طانك ضميله بيونه دينور يقال اخذ من طلته اى عنقه وبرايحم سوده دينور جمعى طلل در صرد وزننده يقال
ماسقانى طلة اى شربة لبن (الطلل) فتحتينله خراب اولان خانه وعمارتدن سوه لوب قلان اثره دينور محترق اولان
عرصه ده قالمش جابجا اوجاق وديوار قطعه لرى كبى طلاله دخى دينور وهر شيئك شخص وقالب وهيكلنه دينور
جمعى اطلال وطلول كلور وطلل الدار خانه نك دهليزلرنده اولان سدوسكى مقوله سى نشيمنه دينور وطلل السفينه
كمينك يلكنندن عبارتدر يقال مدّ الملاح طلل السفينه اى جلالها وتر وتازه شيئه دينور طرى معناسنه
وصويك يوزنه اطلاق اولنور يقال مشى على طلل الماء اى على ظهره يعنى وجهه وشاعرك شبو * مثل النقالبده
ضرب الطلل * مصراعنده واقع طلل كلمه سى كه لامينله درشاعر تشديد لامله ضرب الطلّ ديمك مراد ايدوب
لكن وزن مطاوع اولمامغله فك ادغام ايتدكدنصكره لامى تحريك ايلدى و بعضلر طانك كسرى ولامك فتحيله
روايت ايلمكله اكاكوره طلّ كلمه سنك جمعى اولان طلالدن مقصور اولورلسه ده كلمه سى تلبيددن كه يرى اصلتمق
معناسنه در ماضى در (الطلّ) طانك ضميله سوده على قول قانه دينور (التطالل) تفاعل وزننده برنسنه يه بيونى
سوندروب باقمق معناسنه دركه ايراق نسنه يه اويلجه باقيلور تقول تطاللت حتى رأيته اى تطاولت فنظرت (الاستطلال)
يوكسكه چقمغله برنسنه اوزرينه حواله ومشرف اولمق معناسنه در يقال استطلّ عليه اذا اشرف (اطلال)
همزه نك فتحيله بكير الشدّ اخى نام صحابه نك ناقه سى ياخود قسراغى اسميدر مومى اليه سعد بن ابى وقاص ايله قادسيه
وقعه سنه حاضر اولمشدر ودابهٔ مرقومه نك تكلم ايلديكنى زعم ونقل ايدرلر صورتى بودركه اثناى محاربه ده نهر
قادسيه نك وراسنده بولنوب داد وستاده مشغول ايكن عجملر نهرك جسرنى قطع ايلمرله عودتنده پيش و پسندن
رهكذر ممنوع اولوب اعدادخى تضييق اوزره اولمغين متحير اولمغله دابهٔ مذكوره يه ثب يا اطلال يعنى بونهرى اوته يه
پرتاوايله ديو چاغردقده دابه دخى وثب وسورة البقرة ديوب همان برق خاطف كبى اوته طرفه پرتاو ايلدى وثب قولى
علىّ وثب تقديرنده دركه اوته صچرامق اوزريمه واجبدر ديمكدر وسورة البقرة قولى قسمدر شارح ديركه نهر
مزبورك عرضى تمام قرق ذراع ايدى عجملر وجه مذكور اوزره دابه نك تكلمنى استماع و بورسمه وثوبنى مشاهده
ايلدكلرنده بونلر آسمانيلردر بروجهله مقاومت ايلمك ممكن دكلدر ديوب عنان كراى سمت ادبار اولديلر (الطلاطلة)
علابطه وزننده آفت وداهيه يه دينور و بوغزك ايچنده اولان انجكزه ياخود نسنه يوده جق يرينك اوجنده اولان

يومر بجه اته دينـور على قول كوچك دل دوشمكه دينور كه علتدر بوغزدن طعـام وشراب سهولتله كچمز اولور
ومالك نام كمسه نك پدرى اسميدرمز بورمالك طرف حضرت نبوى يه هزل واستهزا قبيحه سنه جسارت ايدنلرك
بريسيدر وطلاطله اشك قسمنه مخصوص برمرض آديدركه اصلا بلرنده تحدّث ايدوب ظهورلرنى قطع وافنا ايدر
(الطلطلة) علبطه وزنـنـده (والطلطل) هـا سز بونلرده آفت وداهيه يه دينـور (الطلاطل) طانك ضمّى
وفتحيله بودخى مركب قسمنك صرتلرنده ظهور ايدن مرض مذكوره دينـور واولومه دينورموت معنـاسنه وچاره
وعلاج قبول ايلمين مرضه دينـور (ذوطلال) كتاب وزنـنـده بنومرّه بلادنده برصو يابرموضع آديدر وابو سلمى ابن
ربيعه نك فرسى اسميدر (الطلطل) هدهد وزنـنـده مرض دائمى يه دينور يقـال اخذه الطلطل اى المرض
الدائم (طليطله) طـالرك ضميله مغر بده بر بلده آديدر (الطلطلة) زلزله وزننده ارغلامق معنـاسنه در يقال طلطله
اذا حرّكه (المطلّ) اسم فاعل بنيه سيله ثابت و برقرار اولميـان شيئه دينـور يقـال امر مطلّ اى ليس بمستقرّ
و بوهدرمعنـاسندن مأخوذدركه شبنم معناسندن منشعبدر (الطمل) جمل وزنـنـده خلق ومخلوقك جمله سنه
دينـور يقـال خلق الله الطمل وهو الخلق كلهم ومصدر اولور طوارى عنف وشدّتله سورمك معناسـنه در يقال
طمل الابل طملا من البـاب الاوّل اذا ساقهـا عنيفا وحصيرى ارالقلرينه ايپ چكه رك اورمك معناسنه در يقـال
طمل الحصير اذا رمله وجعل فيه الخيوط و بزى قو يو بو يامق معناسنه در يقال طمل الثوب اذا اشبع صبغه واوقلاغو ايله
اتمك خميرنى يايوب آچمق معناسـنه در يقـال طمل الخبز اذا وسّعه بالمطملة و بلاشدرمق معناسنه در يقـال طمل
الدم السهم اذا لطخه وكلّ ما لطخ بد هن اودم اوقار وشبه ذلك فقد طمل على المجهول (الطمل) طـانك كسريله
(والطامل) (والطمول) صبور وزنـنـده عارسز و پرده سز شخصه دينور كه نه ايشلرسه اصلا حياسى و باك و پرواسى
اولميه طمل كلمه سنك جمعى طمول كلور يقـال رجل طمل وطامل وطمول اى فاحش لايبـالى ماصنع بوندن اسم
طموله در عارسزلق وادبسزلك معناسنه وطمل بولانق صو يه دينورو بو يه يه طو يمش بزه دينور يقـال ثوب طمل
اى مشبع صبغـا وسياه كليمه عـلى قول مطلقا سياه نسنه يه دينوروقلاده يه دينور يقـال فى عنقه طمل اى قلادة ولئيم
وفرومايه يه دينورواحمق ونادانه دينور وفاسق وخبيث اوغرى يه دينـورواسكى ثو به دينـور وشخص وجثه سى خفى
تو يسز قورده دينور كه قاولاق اولمغله شخصى كور ينوب بللواولمز وبدخلق و بدحال و بدقيافه تولنكى فقيره دينور
ياخود جبلاق اولا نه دينور (الطمليل) طانك كسريله بودخى فاسق وخبيث اوغرى يه دينور و بد خلقه و بدقيافه
و بدحال فقيره دينور (الطملّ) طمرّ وزننده خفى الشخص اولان قاولاق قورده دينور (الطملال) سربال وزننده طمل
معناسنه در و بدخلق و بد شكل و بدحال فقيره دينور الطملول طانك ضميله طملال ايله معنـاى ثانيده مرادفدر
وجبلاق آدمه دينور (الطميل) امير وزنـنـده خفىّ الشان اولان آدمه دينور واركك اوغلاغه دينـور كذلك ديشى
اوغلاغه دينـور عناق معناسنه وحصيره دينور وسياه چامورك صبو ينه دينـور وخرما اغاجنك تيكنـنه دينـور
و يبصى تمرنه دينور وقلاده يه دينور طيب ايله ملطخ اولديغيچون (الطميلة) سفينه وزنـنـده بودخى ديشى اوغلاغه
دينور عنـاق معناسـنه (طملال) سربال وزننده بنوحارث بن ثعلبه يه مخصوص برفرس اسميدر (الطملة) طانك
ضمى وفتحى وفتحتيـنله حوض دبنـده قلان صو يه دينور وقاره باچغه دينـور (الطملة) طانك كسريله زبون
وضعيف عورته دينور يقـال تزوّج طملة اى ضعيفة (المطملة) مكنسه وزننده اوقلاغو يه دينور شو بق معناسـنه
(المطمول) (والطميل) امير وزنـنـده اوقلاغو ايله آچلمش خميره دينور وقان بيلاشمش اوقه دينور (الطمل) فتحتينله
برنسـنه يه بيلاشمق معناسـنه در يقال طمل به طملا من البـاب الرابع اذا لطخ به (الطملة) تمره وزنـنـده مردار
و بيلاشق ايشه اطـلاق اولنور يقـال وقع فى طملة اى امر قبيح فالتطخ به (الاطّمال) تشديد طايله افتعال وزننده
حوضده اولان صو يك مجموعنى چقروب قورى باچق قالمق معناسنه در يقـال اطّمل ما فى الحوض اطّمالا اذا اخرج
فلم يترك فيه قطرة بعض نسخه ده بو مجهولا مضبوطدر (الانطمال) انفعـال وزنـنـده اوغريلره اورتق اولمق
معناسنه در يقـال انطمل الرجل اذا شارك اللصوص (الاطمال) همزه نك كسريله محوايلمك معنـاسنه در يقال
اطمل الدفتر اذا محاه (الطمسلة) دحرجه وزننده جاعدن عاجز وسست اندام اولمق معناسنه در يقـال طمسل
الرجل عن المرأة اذا عجز (الطمسل) قنفذ وزننده اوغرى يه دينور جمعى طماسله در (الطمسلى) خوزلى وزنـنـده
محنت وشدّت وكدر وعذاب معناسنه در ومنه يقـال هو يمشى فى الطمسلى اى فى الضراء (الطنبلة) دحرجه
وزنـنـده بعد التعـاقل اظهار حماقت ايلمك معنـاسنه در يقـال طنبل الرجل اذا تحـامق بعد تعاقل (طنبول)
طانك فتحيله مصرده ايكى قريه آديدر (الطول) طانك ضميله اوزامق معنـاسنه در يقال طال الشيء طولا اذا امتدّ

شارح دیرکه عند البعض بو ماده باب خامسدن منصرفدر نقیضی اولان قصر بابنـه حمل ایله وعند البعض باب اولدندر فعلی لازم اولمغله اسم فاعلی طویل کلور انتهی وطول طوال وطیـال کبی مکث وآرام یاخود عمر وحیات معناسنه مستعملدر کاسیذکر شارحك بیـانه کوره طول اوزنلق معناسنه اسم اولور وجمعنده اطوال دینور یقـال له طول ای خلاف عرض (الاستطالة) بودخی اوزامق معنـاسنه در یقـال استطال الشیء بمعنی طال لکن البته بونك مفهومنده اوزون اوزادی اوزامق معتبردر وبرنسـنه یوقری یه طوغری اوزون اوزادی چکیلوب کتمك معناسنه در یقال استطال الشق فی الحائط اذا امتد وارتفع وبرکسه اوزره فضل ورفعت داعیه سنده اولمق معناسنه در یقال استطال علیه اذا تفضل وکبر ونخوتله برآدمه حواله اولمق معناسنه در یقال استطال علیه اذا تطاول واعدانك قتل ایلدیکی نفوسدن ازید آنلردن قتل ایلمك معناسـنه مستعملدر یقـال استطالوا علیهم اذا قتلوا اکثر مما کانوا اقتلوا (الطویل) امیر وزننـده (والطوال) غراب وزننـده وصفلردر اوزون نسنه یه دینـور مؤنثی طویله وطواله در وجمعلری طوال وطیـال درطالك کسریله ثانیده واولاجل الکسره یابه ابدال اولندی وطویل اهل عروض عندنده بر بحرك اسمیدر لغت مولده در مترجم دیرکه تعبیرات صرفیه ده حرف طویل ومستطیل دیدکلری ضاد معجمه اوله جقدر نته که حرف صفیردن مرادلری صاد مهمله وزای وسیندر فلریدر (الطوّال) رمان وزننـده افراطله اوزون شیئه دینور یقـال شیء طوّال ای مفرط الطول (المطاولة) مفـاعله وزننده باب مغالبه دندر طول قامت بابنده برآدم ایله یارشمق کذلك طول جهتنده یعنی غنـا ودولت ویسار بابنده یارشمق معناسنه در تقول طاولنی فطلته ای یاحثنی فی الطول والطول فکنت اطول منه شارح دیرکه باب خامسدن اولسه ده مغالبه ده باب اوله منقول اولور وبرنسـنه نك وعده سنی اوزاتمق معناسنه در مثلا بورجی تاخیر ایلمك کبی یقـال طاوله اذا ماطله (الاطالة) همزه نك کسریله (والاطوال) اصلی اوزره برنسنه یی اوزاتمق واوزون قلمق معنـاسنه در یقـال اطال الشیء واطوله بمعنی طوّله واطـاله خاتون اوزون بویلو اولاد یاخود اوزون بویلو ولد طوغورمق معنـاسنه در یقـال اطالت المرأة اذا ولدت اطوالا وولدا طویلا ومنه المثل * ان القصیرة قد تطیل یعنی قصه بویلو عورت کاهجه اوزون بویلو اولاد کتورر قاصر اولان کمسـنه دن برفعل کامل ظهورنده ضرب اولنور جوهری بو کلامی تو همندن حدیث اولمق اوزره ایراد ایلمشدر (التطویل) بودخی اوزاتمق معناسـنه در یقـال طوّله اذا جعله طویلا ودابه نك مرعاده طویله ایپنی کوشدوب اوزاتمق معناسـنه در یقـال طوّل للدابة اذا ارخی طویلتها ومهلت ویرمك معناسنه درکه وعده یی اوزاتمقدن عبارتدر یقـال طوّل له اذا امهله (الطول) فتحتینله دوه نك مشفر اعلاسی یعنی اوست دوداغی اوزون اولمق معناسنه در جوهری مشفر یرینه شفه لفظیله تعبیر ایلمکله وهم ایلمشدر زیرا شفه انسان دوداغنه مخصوصدر شـارح دیرکه بوانسانك برونه مرسن اطـلاقی قبیلندندر فلا وهم وبو باب رابعدن متصرفدر یقـال طول البعیر طولا اذا کان فی مشفره الاعلی طول واعلال اولندیغی التباسه مبنی در (الاطول) اوست دوداغی اوزون دوه یه دینور یقال بعیر اطول اذا کان فی مشفره طول ویك اوزون نسـنه یه دینور اولکیده اسم فاعل بونده اسم تفضیلدر (التطاول) تفـاعل وزننده ایراق نسنه یه اوزانوب باقمق معنـاسنه در یقـال تطاول الرجل اذا تعظل وکبر وترفع ایلمك معناسنه در یقـال تطاول علیه اذا ترفع الطیلة طانك کسریله عمر وزنده کانی معناسنه در یقال اطال الله طیلته ای عمره (التطول) درهم وزننده (والطویلة) سفینه وزننده (والطول) (والطیل) عنب وزنلرنده وبعض اشعارده بوایکینك لاملری مشدد داولور دابه نك ایاقلرینه باغلنان یاخود ایاقلرینه بغلدقدنصکره براوجنی طوتوب مرعایه صالیور یلجك ایپه دینور طوله ایچی بوندن محرفدر (الطوال) سحاب وزننده دهرك اوزونلغنده مستعملدر ومنه یقال لا اکلمه طوال الدهر ای مدی الدهر (الطول) (والطیل) عنب وزنلرنده (والطول) طانك ضمیله (والطول) طانك فتحیله (والطیل) طانك کسریله (والطول) ضرد وزننده (والطوال) سحاب وزننده (والطیال) کتاب وزننده مکث وآرام یاخود عمر وحیات یاخود اوزون اوزادی کیدوب غائب اولمق معناسنه مستعملدر یقال طال طولك وطیلك وطولك وطیلك وطولك وطوالك وطیالك ای سکنك او عمرك او غیبتك (الطول) طانك فتحیله (والطائل) (والطائلة) فضل ومزیت وقدرت وغنا ووسعت ورفاهیت معنالرینه در یقال انه لذو طول ای فضل ویقال لذو طول فی کل الاحوال ای ذو قدرة وانه لذو طول فی ماله ای ذو غنی وسعة ویقال ماهو بطائل ای دون وخسیس یعنی فضیلتی یوقدر الحق وفرومایه وناکس در وطائل نفع وفائده معناسنه مستعملدر وبونفی مقامنه مخصوصدر یقال لم یحل منه بطائل یعنی آندن برفائده استفاده ایلمدی (التطوّل) تفعل وزننده برآدمی احسانله ممنون ایلمك معناسنه در یقال تطوّل علیهم اذا امتن

(الطول) طول وزننده تطوّل معناسنه در يقال طال عليهم يطول طولا اذا امتن (طول) سكر وزننده برجنس
صوقوشى اسميدر كه اياقلرى اوزون اولور (طواله) ثمامه وزننده برموضع ياخود برقيو اسميدر و بنوضبيعة
بن زره مخصوص برفرسك آديدر (ابو طواله) عبدالله بن عبدالرحمن البخارى كنيه سيدر كه تابعيندندر
(طوال) غراب وزننده برآدمك اسميدر (بنو الاطول) عربدن بر بطندر (الطالة) حاله وزننده قانجق
مركبه دينور اتان معناسنه (المطول) منبر وزننده ذكره اطلاق اولنور واوزون اينه واو رغلنه
ومرعاده حيوان اياغنه بغلدقلرى اورك تعبير اولنان ايپه اطلاق اولنور جمعى مطاول كلور ومنه شدّوا
مطاول الخيل اى ارسانها (الطيلة) كبنه وزننده بر روزكارك قرشوسندن اسن روزكاره دينور
تقول صرت فضاطيلة الريح اى نحتها السبع الطول صرد وزننده سور قرآنيه دن يدى سوره كريمه يه اطلاق اولنور كه
سوره بقره وآل عمران ونساء ومائده واعرافدر كه آلتى سوره متواليه در يدنجيسى سوره يونسدر على قول سوره
انفال ايله براءه در كه اول قائل عندنده ايكيسى بر سوره عد اولنور مؤلف بونكله اوتيت السبع الطول حديثنه تلميح
ايلمشدر (الطويلة) طويلك مؤنثيدر ومنه المثل *قصيرة من طويلة* اى تمرة من نخلة بو مثل اختصار كلام معرضنده
ضرب اولنور كه مختصر مفيد اوله وطويله ضمان ترابنده بر ممر غزارك اسميدر كه عرضى برميل وطولى اوچ ميل مسافه
يردر وآنده يغمورلر كلنجك صو بريكور طرزنده بر واردر (الطولى) طوبى وزننده اطولك مؤنثيدر وحالت رفيعه يه
اطلاق اولنور جمعى طول در صرد وزننده (الطائلة) طائل معناسنه در كه ذكر اولندى وكينه وعداوته اطلاق
اولنور او زايوب كتديكيچون يقال بينهم طائلة اى عداوة وترة (الطهبلة) دحرجه وزننده سير وسياحت ايلمك
معناسنه در يقال طهبل الرجل اذا ذهب فى الارض (الطهفلة) دحرجه وزننده دائما ادارى اتمكى يمك معناسنه در
يقال طهفل الرجل اذا اكل خبز الذرة وداوم عليه (الطهل) فتحتينله صو بولانمق معناسنه در يقال طهل الماء
وطهل طهلا من الباب الرابع والثالث اذا اجن (الطهل) كتف وزننده (والطاهل) طورمقدن متغير اولمش
صويه دينور (التطهل) تفعل وزننده بودخى صو بولانمق معناسنه در يقال تطهل الماء بمعنى طهل (الطهلة)
غرفه وزننده برمقدارجه چايرلغه دينور وتر وتازه سبزه يه دينور (الطهيلة) دحرجه وزننده تازه سبزه يمك
معناسنه در يقال طهيل الرجل اذا اكل الطهلة (الطهلئة) طانك ولامك كسريله (والطهئلة) همزه نك تقديميله
(والطهيلة) سفينه وزننده اصلا برايشه يارامیان بى خير ومنفعت احمق ونادانه دينور وحوض ايچره پارچه پارچه
دوكيلان صيو اچامورنه دينور جوهرى بو مقامده طهلئة ماده سنى ثبت ومافى السماء طهلئة اى سحابة معناليله
سحابه معناسنه اولديغى بيان ايتدكدنصكره فعلئة وزننده اولمغله همزه سى ماده ده زائده ذكرى سبق ايدن غرقئ
وكرفئ كلمه لرينك همزه لرى كبى زائده دردديو حكم ايلمشدى پس انسب اولان بونلرى ايكى موضعده ذكر ايلمكدر
زيرا همزه سى اختلافلودر كه عندالبعض زائده وعند غيرهم اصليدر (الطهمل) جعفر وزننده اليله ياپشه جق
حجمى يعنى اله كلوب طوتنجق يرى اولميان شيئه دينور يقال شئ طهمل اى الذى لا يوجد له حجم اذا مس وچركين
عورته دينور وخلقتى قبيح بدلقانومند آدمه دينور مؤنثى طهمله در يقال رجل طهمل اى جسيم قبيح الخلقة (الطهملى)
ياى مشدده ايله بودور ولان سياه آدمه دينور (التطهمل) تدحرج وزننده بر آدم الى بوش يعنى براقسز سلاحسز
كزوب يورمك معناسنه در يقال تطهمل الرجل اذا مشى ولا شئ معه يعنى من السلاح وبرآدمدن برنسنه اخذ
وجر ايتمك ايچون حيله ودوباره ودسيسه اعمال ايلمك معناسنه در يقال تطهمل لفلان اذا احتال ان يأخذ منه شيئا

ظ

فصـــــل الظاء المعجمة (الظل) ظانك كسرى ولامك تشديديله ضح مقابليدر كه فئ مفهومندن اعم اولور
پس كرك دائما كولكه اولسون وكرك شمس كنديدن زائل اولسون وعلى قول فئ معناسنه در كه شمس زائل
اولدقدنصكره اولان كولكه دن عبارتدر پس دائمى اولان كولكه يه كه قوينى يرده اولور اطلاق اولنمز وعند
البعض مفهوملرى متغايردر ظل صباحدن زواله قدر وفئ زوالدنصكره اولان كولكه دن عبارتدر جمعى
ظلال وظلول واظلال كلور تقول قعدنا فى الظل وهو نقيض الضح او هو الفئ او هو بالغداة والفئ بالعشى شارح
دير كه ظل ستر معناسنه موضوع اولمغله قول اول ارجحدر ومن الامثال *اترك ترك الظبى ظله* يعنى بن فلانى آهو
كندى ظلنى ترك ايلديكى كبى ترك وفراموش ايدرم ديمكدر بغايت متوحش ونفور اولوب بر وجهله دائره انس
والفته دخول ايلمز اولان كمسه حقنده ضرب اولنور زيرا آهو قسمى برنسنه دن اوركوب توحش ايدرسه بردخى
اكا عودت ايلمز بلكه وحشى الطبع اولمغله كندى كولكه سندن نفور وتوحش ايدر مثل مزبورده واقع ترك لفظى
رانك سكونيله در كه مصدردر جوهرى وهمدن ناشى ماضى صورتنده ايراد واترك كلمه سنى اسقاط ايلدى

شارحك بيانه كوره تهذيب ومجمع الامثال وعبابده جوهری يه موافق مثبتدر واقعا ازجمله مستقصاده بورسمه
مرسومدر كه دائمی يار وهمدم مندن نفرت ومفارقت ايدن كمسه حقنده مثل ضرب ايدوب ترك الظبی ظله ديرلر
وترك وهجرانله همدم منی ايعاد ايدن كمسه لاتركنك ترك الظبی ظله دير كه هجران ابدی يه تلميح ايدر فی الحقيقه ملايم
اولان دخی بو يله اولمقدر زيرا مؤلفك ضرب ومضربی وجدانه ملايم دكلدر وظل جنت اعلايه اطلاق اولنور
ومنه قوله تعالی ولا الظل ولا الحرور ای الجنة والنار ومرئی اولان خياله اطلاق اولنور كرلك جن طائفه سندن
وكرك سائردن اولسون يقال اصابه ظل ای خيال من الجن وغيره وظل مسلمة بن عبدالملك بن مروانك فرسی
اسميدر وعز ومنعه وشوكت معناسنه مستعملدر يقال به ظل ای عز ومنعة ولباسك پروزنه اطلاق اولنور يقال
بدا ظل الثوب ای زئبره وكيجه يه ياخود بر بلوكنه اطلاق اولنور تقول دخلنا الظل ای الليل اوجنحه وهر نسنه نك
قرالتيسنه وشخص وسوادنه ياخود تستر ايلديكی ثوب و پرده مقوله سنه اطلاق اولنور يقال هو ظله ای شخصه
اوكنه وظل الشباب جوانلغك اول هنكامنه اطلاق اولنور يقال هو فی ظل الشباب ای اوله وظل القيظ
حرارت هوانك شدتندن عبارتدر يقال سرنا فی ظل القيظ ای شدته وظل السحاب شمسی ستر ايدن پارچه سنه
ياخود يره دوشن سوادنه اطلاق اولنور وظل النهار شمس تمام ارتفاع بولوب پرتوی غالب اولديغی هنكامده
نهارك لوننه دن عبارتدر يقال اعجبنی ظل النهار ای لونه اذا غلبته الشمس وظل كنف وحمايت معناسنه مستعملدر
يقال هو فی ظله ای كنفه وحمايته وظل اظلالدن اسم اولور برنسنه يی بورويوب اورتن اورتويه دينور يقال هو
فی ظل ای فی ستر وغطاء (الظليل) امير وزننده كولكه لی يره علی قول دائما كولكه لی اولان يره دينور يقال مكان
ظليل ای ذو ظل اودائم الظل ومنه ظل ظليل اومبالغة يعنی دائمی كولكه يه اطلاقی بو معناده در ياخود تاكيد
ومبالغه يه محمولدر كه پك قويو كولكه ديمكدر (الاظلال) همزه نك كسريله كولكه لی اولمق معناسنه در تقول اظل
يومنا اذا صار ذا ظل وبرنسنه برشيئی اورتوب بوريمك ياخود اكا يك يقين كلمكله كولكه سی بصمق معناسنه در تقول
اظلنی الشیء ای غشينی اودنا منی حتی القی علی ظله (الاستظلال) كولكه يه واروب اوتورمق معناسنه در يقال
استظل الظل اذا مال اليه وقعد فيه وبرنسنه دن برنسنه يی كولكه لك ايدوب آنكله كولكه لنمك معناسنه در يقال
استظل من الشیء وبه اذا تظلل وآصمه نك وتكاكك صالقملی چبوقلری بری برينه صارمشمق معناسنه در كه
كولكه لكی مستلزمدر يقال استظل الكرم اذا التفت نواميه وكوز ايچری باتمق معناسنه مستعملدر يقال استظلت
العيون اذا غارت وايچريدن قان فشقروب چقمق معناسنه مستعملدر كه بشره يی ستر ايدر يقال استظل الدم
اذا فار من الجوف الظل ظانك فتحيله (والظلول) قعود وزننده برآدم كيجه اشليوب يتون كوندز ايشلمك معناسنه در
يقال ظل نهاره يفعل كذا ظلا وظلولا من الباب الرابع وبعض اشعارده ظل ليله عنوانيله ده مسموع اولمشدر كه كيجه
ايشلمكده دخی مستعملدر شارح دير كه مقيد بالوقت اولميه رق صار معناسنه ده مستعمل اولمغله بو اول قبيلدندر
حتی ابن مالكدن طال ياخود دام معناسنه تامه اولديغی دخی مرويدر وناقصه اولدقده مدخولی اولان جمله نك
مضمونی اكثری استغراق نهاری مفيد اولور وبونك ماضی متكلم صيغه سنده كاه اولور كه ظللت اعمل كذا ديرسن
لام اولانك كسريله وكاهجه لام اولايی حذفله ظلت ديرسن كه لست وزننده در وبو شاذ اولان تخفيف انواعندندر
وعربدن بعضلری لام محذوفه نك كسره سنی ظايه نقل ايله ظلت ديرلر ملت كبی (الظلة) ظانك فتحيله اقامت
وآرام معناسنه در يقال كان به ظلتی ای اقامتی وصاغلغه دينور يقال حياك الله ظلتك ای صحتك (الظلة)
ظانك ضميله برنسنه يی قبلايی بورويوب اورتن اورتويه دينور غاشيه معناسنه وبرظله معناسنه در كه كولكه لكدر
سايبان معناسنه تقول قعدنا تحت الظلة ای البرطلة وسحابدن ابتدا ظهور ايدوب كولكه ايدن قطعه سنه دينور
واغاجك كولكه لك ايدن يرينه دينور كه آلتنه كيروب كولكه لنور وقوله تعالی فاخذهم عذاب يوم الظلة الاية
قالوا غيم تحته سموم اوسحابة اظلتهم فاجتمعوا تحتها مستجيرين بها مما نالهم من الحر فاطبقت عليهم يعنی قرآن
كريمده اصحاب ايكه حقنده وارد اولان ظله دن مراد شول مطبق سحاب ايدی كه تحتنده باد سموم وار ايدی جمله سی
آنك تأثيريله هلاك اولديلر وعند البعض اول كون هواده برقطعه سحاب وار ايدی شدت حرارت هوادن استراحت
ايچون آنك تحتنه التجا ايلديلر بامره تعالی سحاب مرقوم اول طائفه نك مجموعنك اوزرينه سقف كبی چوكوب
بالجمله آتنده هلاك اولديلر شارح دير كه بعض مفسرين ديديلر كه بامره تعالی يدی كون علی التوالی حر جهنم كبی
هوا نهايت درجه ده حار اولوب شويله كه چشمه لر غليان ايلديلر بعده هوا يوزنده برقطعه بلود ظاهر اولوب
استظلال ايلدكلرنده مطر كبی اوزرلرينه آتش امطار ايلمكله جمله سی محترق وهلاك اولديلر وظله صفه طرزنده

يره دينور كه خرّ و يردن آنكله استتار اولنور جمعى ظلل درصرد وزننده وظلال درظانك كسريله مترجم ديركه مغربك بيانته كوره تعبيرات فقهيه ده واقع ظلّة الدار قولندن مراد باب اوزره اولان سدّه در (الظلالة) كتابه وزننده ظله كبى كولكه لكه دينور يقال دامت ظلالة الظلّ وظلّته وهى مايستظلّ به وهوايوزنده بر طرفدن يالكزجه كوريتن بلود پارهسنه دينوركه زمينك برسمتنه كولكه صالمش اوله (الظلّة) ظانك كسريله ظلال معناسنه در پس اسم جمع اولوركولكه لرديمك اولور (المظلة) ميمك كسرى وفتحى وظانك فتحيله آلاچق تعبيراولنان بيوك عرب چادرنه دينوركه قيلدن اولورحالا بوديارلرده اوبه تعبيراولنان چادره ده اطلاق اولنور يقال اتخذ مظلة ومظلة اى الكبير من الاخبية اوّله كوره اسم آلت وثانى يه كوره اسم مكان اولورجمعلرى مظالّ در (الاظلّ) اجلّ وزننده پرمغك ايچ يوزنه دينور يقال اصاب اظله وهو بطن الاصبع وذوه بقنه غنك ايچ يوزينه ده دينور جمعى ظلّ كلور ظانك ضميله و بوشاذدر وعجاج نام شاعر اشبو* تشكواالوجى من اظلل واظلل * مصراعنده ضرورت وزن ايچون اظهار تضعيف يعنى فك ادغام ايلمشدر ظاهر ابوافكل كبى اسمدر (الظليلة) سفينه وزننده درهٔ آقندیسنك اسفلنده اولان صواير كيلجك يره دينور وجابجا طوپ طوپ اغاجلقى كثيراولان باغچه يه ومرغزاره دينور جمعى ظلائل كلور (ملاعب ظله) كولكه سيله اوينا يجى ديمكدر بومنا سبتله برقوشه اطلاق ايلديلر كولكه سيله ملاعبه ايلديكيچون دميرى قرلى ايله بيان ايلمشدر كماسيذكر و يقال فى التثنية ملاعبا ظلهما وفى الجمع ملاعبات ظلهنّ فاذانكرته اخرجت الظلّ على العدّة فقلت هنّ ملاعبات اظلالهنّ بوصورتده اسم عدد حكمنده اولور ملاعبات ظلهنّ ديمك صحيح دكلدر (الظلالة) سحابه وزننده برنسنه نك شخص وقالبنه دينور (الظلال) سحاب وزننده مطلقا كولكه لك ايدن شيئه دينور سايبان معناسنه (ظليلاء) ظانك فتحيله برموضعدر (ابو ظلال) كتاب وزننده هلال بن ابى مالك التابعى كنيه سيدر (الظلال) كتاب وزننده جنتك كولكه لرندن عبارتدر يعنى قرأن كريمده واقع بالجمله ظلالدن مراد ظلال جنتدر كمافى قوله ان المتقين فى ظلال وعيون وظلال البحر درياتك امواجندن عبارتدر تقول ادهشتنى ظلال البحر اى امواجه (الظلل) فتحتينله اغاجلق وخيابان اراغندن آقوب كيدن صويه دينوركه اصلا اكا كونش طوقنميه تقول استرحنا على ظلل وهوالماء الذى يجرى تحت الشجر لا تصيبه الشمس (التظليل) تفعيل وزننده كولكه لك ايتمك معناسنه دركه معلومدر وآدمى تخويف ايچون قامچيله يادكنكله اشارت ايلمك معناسنه در يقال ظلل بالسوط اذا اشاربه تخويفا (الظلظل) دلدل وزننده كميلره دينورسفن معناسنه مفردى ظلظله در (ظلال) شدّادوزننده برموضع آديدر فصـــــــــل العين المهملة (عبدل) جعفر وزننده ابن حنظله دركه نهاس ديمكله معروفدر قومى ينننده شريف وذيشان ايدى ومزيد المحاربى وحكم الكوفى ابناعبدل شاعرلردر (العبادلة) عينك فتحيله اصحابدن يوز يكرمى نفر ذوات كرامدركه جمله سى عبدالله ايله مسمادر ومطلق ذكراولندقده درت نفرذات شريف مراداولوركه عبدالله بن عباس وعبدالله بن عمر و بن العاص وعبدالله بن زبير حضراتيدر عبدالله بن مسعود داخل دكلدر جوهرى بو بابده توهم ايلمشدر شارح ديركه جوهرى ثلاثه يه حصرايدوب عبدالله بن زبيرى ذكرايلمدى و بورأى فقهادر مؤلفك بيانى رأى محدّثيندر مؤلف بونى عبدماده سنده دخى ثبت ايلمدى وعبادله كلمه سى كلمات منحوته دندر عبدالله لفظنك معناى جعندن منحوت ومتصرفدر (العباقيل) قافله ابابيل وزننده بدنده قلان مرض بقاياسنه وعشق ومحبت بقاياسنه دينور (العبل) طبل وزننده ايرى و يومرى نسنه يه دينور عباله دن وصفدر انسانده فى ذاته كميكلرى ايرى قالين كوده لو آدمه دينور مؤنثى عبله در جمعى عبال در حبال كبى يقال رجل و بعير عبل وناقة عبلة اى ضخم وعبل مصدراولور اغاجك يبراغنى سلكمك معناسنه يقال عبل الشجرة عبلا من الباب الثانى اذاحتّ ورقها واوقه معبله ديدكلرى يصى واوزون تمرن چكورمك معناسنه در يقال عبل السهم اذاجعل فيه معبلة وكيرو ردايلمك معناسنه در يقال عبل الشئ اذارده وآلیقومق معناسنه در يقال عبله اذاحبسه وكسمك معناسنه در يقال عبله اذاقطعه و برنسنه يى آلوب ايلتمك معناسنه در يقال عبل به اذاذهب به (العبالة) كرامه وزننده برنسنه ايرى و يومرى اولمق معناسنه در يقال عبل الشئ عبالة من الباب الخامس اذا كان ضخما (العبول) قعود وزننده (والعبل) فتحتينله بونلرده عباله معناسنه در يقال عبل الشئ عبولا وعبل عبلا من الباب الاول والرابع اذاضخم (العبل) كتف وزننده ايرى ودرشت نسنه يه دينور باب رابعدن اسم فاعلدر (الاعبال) همزه نك كسريله برنسنه قالينلوب اغارمق معناسنه در يقال اعبل الشئ اذاغلظ وابيضّ شارحك بيانته كوره فى الاصل قوللرك قالينلوب بياض اولمسنه بالخصيصه موضوع اولوب بعده سائرنسنه ده توسيع اولندى واعبال اغاجك

ع

يبراغی دوشوب دوكلمك معناسنه در يقال اعبل الشجر اذا اسقط ورقه واغاجك يبراقلری بلورمك معناسنه در
يقال اعبل الشجر اذا ظهر ورقه (العبلاء) صحراء وزننده قيايه دينور صخره معناسنه على قول آق اولانه دينور
واوج موضع اسملريدر وقيس بلادنده واقع باقر معدننك اسميدر (العنبل) سمندل وزننده شديد وعظيم الهيكل
نسنه يه دينور (العبل) فتحتينله آچق ومنبسط اولميوب قيورشق و بوروق اولان يبراغه دينور طرفا اغاجنك
يبراغی كبی وارطی اغاجنك يمشنه دينور على قول شجرمز بورك غليظ اولوب كنديسيله دباغت ايلمكه صالح اولان
اغصانه دينور وعلى قول خرده يبراغه ياخود اغاجدن دوشن يبراغه دينور وهنوز ظهور ايدن يبراغه ديمكله
ضد اولور (المعبلة) مكنسه وزننده يصی واوزون تمرنه دينور (العبالة) عينك فتحی ولامك تشديدی وتخفيفيله آغرلق
ثقل معناسنه در يقال القى عليه عبالته وعبالته ای ثقله (ذو العبابل) ابن رحيب دركه اذواء تعبير اولنان
ملوك يمنددر (بنو عبيل) امير وزننده عرب عاربه دن برقبيله دركه حالا منقرض اولمشلردر عبيل مرقوم ابن عوص
بن ارم بن سام بن نوح عليه السلام در (العبول) صبور وزننده اولومه دينور منيه معناسنه ومنه يقال عبلته
عبول ای اشعبته شعوب يقال ذلك للرجل اذا مات كما يقال غالته غول بوراده تانيث فعل منيه تصوريله مبنی در
مترجم ديركه عبول شعوب كبی منيه نك يعنی اولومك اسميدر پس غير منصرف در ضخامت وثقلت معناسندن ياخود
سقوط ورق معناسندندر ولمح وصفيت سببيله كاه اولوركه شعوب كبی اكا دخی حرف تعريف داخل اولور (العبال)
سحاب وزننده طاغ كلنه دينور ورد جبلی معناسنه آنك اغاجی قالين وايری اولوب حتی اندن عصا اتخاذ اولنور
عصای موسی عليه السلام آنك شاخندن اولديغی بعضلردن مروی در (عوبل) جوهر وزننده بر رجل اسميدر
(الاعبل) احمر وزننده طاشلری آق اولان طاغه دينور ياخود بغايت سرد وخشن وغليظ اولان طاشه دينوركه
قرمزی و بياض وسياه اولور (عبله) غرفه وزننده اسامی ندر عبلة بن انمار عميره قبيله سی رجالندندر (عبله)
طلحه وزننده قريش قزلرندن برخاتون ايدی كه برقبيله نك والده سی ايدی اول قبيله خلقنه عبلات اطلاق اولنور
نسبتلرنده عبلی دينور عربی وزننده (عبله) فتحاتله محدث ندر ابن ماكولادن روايت حديث ايلدی (عبلة البرة)
تمره وزننده مغربده برموضعدر (العبيلة) سفينه وزننده قالين كوده لو شوهمند عورته دينور يقال امرأة عبيلة
ای غليظة وعبيلة بن قسميل صاحب منقبه بركسه در (العنبل) (والعنبله) عينلرك ضميله فرجده اولان لحم زائده
دينور بظر معناسنه (العنابل) علابط وزننده بوغون شبته دينور (العنبلی) سنبلی وزننده رنكی عربه
اطلاق اولنور غلظت وجود لرندن ناشی (المعابل) ميمك فتحيله برموضعدر (المعبل) محدث وزننده يصی واوزون
تمرنلو اوق طاشيان آدمه دينور (العبهلة) دحرجه وزننده دوه يی بوش ومسيب صاليورمك معناسنه در يقال
عبهل الابل اذا اهملها وعبهله وعبهال عينك كسريله بركسيه لوم وعتاب ايلمك معناسنه در يقال عبهله عبهلة
وعبهالا اذا عاتبه (العباهل) عينك فتحيله (والمعبهلة) مدحرجه وزننده بيانه صالمه ومسيب صاليورلمش دوه لره
دينور يقال ابل عباهل ومعبهلة ای مهملة (العباهلة) عباد له وزننده شول اقياله يعنی ملوك يمنه ياخود مطلقا
ملوكه دينوركه دائما ملكلرنده برقرار اولوب اصلا برطرفدن زوال تطرق ايلميه مفردی عبهل در جعفر وزننده
ومنه يقال ما كان لسوقة باهلة ان يباروا الملوك العباهلة وهم الاقيال المقرون على ملكهم فلم يزالوا عنه و بوذكر
اولنان عبهله معناسندندر كه مقيد ومربوط اولميوب كندی باشنه اولان دوه لره تشبيه اولنمشلردر وآخرنده كی
تاء تاكيد جمع ايچوندر (المتعبهل) اسم فاعل بنيه سيله عز ومنعه صاحبی آدمه دينور واصلا برنسنه دن منع اولميوب
كندی باشنه مرتخص تام اولان آدمه دينور (العتلة) فتحاتله ترلاده اولان بيوك كسكه دينوركه ترلا سورد يلوركن
يردن قوپوب آيريلور وشول دمور قازمه يه دينوركه بالته نك باشی طرزنده اولور على قول يابوان باشلودكنك طرزنده
اولوب انكله ديوار هدم ايدرلر تركيده كوسكو تعبير ايتدكلری آلتا اوله جقدر ودوالكرلرك واو يما جيلرك آتی دموری
ديدكلری آلته دينور واصلا كبد قالميان ناقه يه دينور و بوغون دكنكه دينوركه صوپه وطو بقه تعبير اولنور
وعجم يانه دينور جمعی عتل درهاسز وعتلة بن عبد السلمی اصحابدندر فخر عالم صلی الله عليه وسلم حضرتلری
تغيير ايدوب عتبه ايله تسميه ايلديلر زيرا عتله ذكر اولنان آلتلرك اسمی اولوب شدت وعلظتی متضمن اولمغله كريه
كوروب تغيير ايلديلر (العتل) ضمتينله وتشديد لامله اكول ومنوع الخير و بی منفعت اوله رق ناتراش ونادان وسنكدل
وغليظ كيمسه يه دينور يقال هو عتل ای اكول منوع جاف غليظ و بوغون مزراغه دينور (العتيل) امير وزننده
ازغاد واجيره دينور وخدمتكاره دينور جمعی عتلاء كلور جهلاء وزننده وعتيل مرض شديده وصف اولور يقال
داء عتيل ای شديد (العتل) قنفذ وزننده وجندب وزننده فرجده اولان لحم زائده دينور بظر معناسنه (العتل)

قتل وزننده برآدمی کوکسندن یاکر یبانندن طوتوب عنف وشدتله سوریه رك آلوب کوترمك معناسنه‌در اوغری
ومجرم چکوب کوتردکلری کبی یقال عتله عتلا من الباب الثانی والاوّل اذا جرّه عنیفا فحمله وطوارك یولاری
دبندن قاوره یوب یدمك معناسنه‌در یقال عتل الناقة اذا قادها یعنی اخذ من اصل زمامها فقادها (الانعتال)
انفعال وزننده معنای مزبورك مطاوعیدر یقال عتله فانعتل (المعتل) منبر وزننده برآدمك کوکسندن یا کریبانندن
طوتوب سوریه رك کوترمك بابنده قویّ وتوانا اولان آدمه دینور (العتل) فتحتینله شرّ ایشه سرعت ایلمك معناسنه‌در
یقال عتل الی الشرّ عتلا من الباب الرابع اذا اسرع (العتل) کتف وزننده دائما شرّ وشوره سرعت وشتاب ایدر
اولان کمسیه دینور که پیك شرّ تعبیر اولنور (العتلة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی پاره پاره یرتمق معناسنه‌در یقال
عتله اذا خرقه قطعا (التعتل) تفعل وزننده برآدم مکانندن ایرلمق معناسنه‌در تقول لا اتعتل معك ای لا ابرح مکانی
(العتول) درهم وزننده سست اندام کمسیه دینور که اصلا حرکتی یاخود غورتی اغنا ایده جك مرتبه قوّتی اولمیه یقال
رجل عتول ای لیس عنده غناء للنساء کرچه مؤلف درهم وزنیله تقیید ایدوب لکن قثوّل ماده سنده تشدید لامله
رسم ایلمکله بو رایه منافی اولور (العناتل) عنادل وزننده اکل ایده جك لاشه مقوله سنی پاره پاره ایدن صرتلانلره
دینور شارح دیر که اکثر نسخه‌لرده الظباء العناتل واقع اولمغله خطادر صواب اولان الضباع اولمقدر (العثل) ثای مثلثه
ایله کتف وزننده وفتحتینله جائزدر مطلقا چوق اولان نسنه‌یه دینور وایری و یوغون اولان نسنه‌یه دینور (العثل)
فتحتینله برنسنه کثیر اولمق معناسنه‌در یقال عثل الشیء عثلا من الباب الرابع اذا کان عثلا ای کثیرا وایری و یوغون
اولمق معناسنه‌در یقال عثل الشیء اذا کان عثلا ای غلیظا ضخما وعثل قیون قسمنك اشکنبه‌سنی وبغرسقلرنی
احاطه ایدن یوفقه جه یاغه دینور که چوز تعبیر اولنور (العثولّ) قرشبّ وزننده سست وصالق وعاجز کمسیه دینور
و باشنك وکوده سنك قیللری چوق اولان آدمه دینور (العثوثل) صنوبر وزننده عثوّل ایله معنای اوّلده مرادفدر
(العثول) صبور وزننده احمق ونادانه دینور جمعی عثل در کتب وزننده و پك یوغون تصلق و یاقشقسز خرما
اغاجنه دینور یقال نخلة عثول ای جافیة غلیظة (العثولیة) جعفریه وزننده کور وصیق قبا صقاله
وصف اولور یقال لحیة عثولیة ای کبیرة کثة (عثال) کتاب وزننده بر یوقش بیلاك یاخود ارض
قبله جذامه بردره آدیدر (العثل) عینك کسریله مال قسمنی یعنی طوارلری ایوجه کوروب کوزه دوب
کرکی کبی تقید ورعایت ایدر اولان آدمه دینور یقال هو عثل مال ای ازاؤه (العثلول) زنبور وزننده آت
قسمنك یلبسنك سکیرنه دینور که یلی آتك اوزرنده بتر یقال اصاب عثلول الفرس وهو عصب المعرفة ینبت علیه
الشعر (امّ عثیل) حذیم وزننده دیشی صرتلانك کنیه سیدر وعثیل ارکك صرتلانه دینور واصلا طیب
ودهن سورنمیوب وهر کز ترتین ایلمیان آدمه دینور که وجودی بد رایحه بغلیوب وصاچ وصقالی قارش مورش
اولور یقال رجل عثیل ای لا یدّهن ولا یترتّین (العثل) فصل وزننده قرلمش کمیك اکری صارلمغله اکری بتمك
معناسنه‌در یقال عثلت یده عثلا من الباب الاول اذا جبرت علی غیر استواء کما یقال عثمت یده (العثجل)
جعفر وزننده (والعثاجل) علابط وزننده قارنی بیوك آدمه دینور وککبش بیوك قربه وطلوم وچوال مقوله‌سی قابه دینور
(العثجلیة) جعفریه وزننده ارض یمامه دن وادی السلیع نام محلده برارضك آدیدر و برصویك آدیدر (العثجلة)
دحرجه وزننده برآدم پك پیرلکدن یاخسته لکدن ناشی یرندن کوجله آغر آغر دیرنوب قالقار اولمق معناسنه‌در
یقال عثجل الرجل اذا ثقل علیه النهوض من هرم او علة (العثکول) (والعثکولة) عینلرك ضمیله (والعثکال)
قرطاس وزننده خرما سالقمنك صاپنه یاخود سالقمنه دینور وعثکوله زینت ایچون هودج جلره آصد قلری
رنکامیز یوکدن وسائر نسنه دن اولان پوسکله دینور که سالقم کبی کید رکن بری اوته صالنور (المتعثکل) کافك
کسری وفتحیله سالقملی خرما دالنه دینور یقال عذق متعثکل ای ذو عثاکیل (العثکلة) دحرجه وزننده
هودجی عثکوله دیدکلری پوسکل ایله زینتلمك معناسنه‌در یقال عثکل الهودج اذا زینه بالعثکولة وآغر
آغر یلمك معناسنه‌در یقال هو یعثکل ای یعدو ثقیلا (ذو عثکلان) عسقلان وزننده اذواء تعبیر اولنان ملوك
یمندن برملکدر (العجل) (والعجلة) فتحتینله اسملردر ایومکه وایوه جنلکه دینور که برنسنه‌یی وقتندن مقدّم
طلب وتحری ایلمکدن عبارتدر آنکیچون مذمومدر یقال اختل امره من العجل والعجلة ای السرعة وعجل
وعجله مصدر اولور ایومك معناسنه یقال عجل الرجل عجلا وعجلة من الباب الرابع اذا اسرع وعجل بالجغه
یاخود سیاه ومتعفن بالجغه دینور حماء معناسنه مترجم دیر که خلق الانسان من عجل کریمه سنده بعضلر
بونکله تفسیر ایدوب لکن راغب بعد التزییف دیدیکه بلکه مراد عجله وسرعت معناسیدر عجله وقلت صبر

مطلب

وثبات انسانك لازم ماهيتى اولمغله كويا كه آندن مخلوق اولمشدر نته كه خلق زيدٌ من الكرم ديرلر فرط مبالغه يى متضمندر و بعضلر بونده قلب وارديديلر خلق العجل من الانسان ايله تأويل ايلديلر كويا كه عجله انسانك طبايع مجبوله سندن بر طبيعت واخلاقندن برجزؤ اولديغنه تنبيه نكته سنه مبنى در وبالجمله عجل اطلاقى سرعت معناسندندر كه همان طبراق صوبى كورديكى كبى متطين اولور (العجل) كتف وندس وزنلرنده (والعجلان) عطشان وزننده (والعاجل)(والعجيل) امير وزننده مشربى ايوه كن اولان آدمه دينور عجلان لفظنك جمعى عجالى كلور عينك فتحيله وعجالى كلور عينك ضمـيله وعجلان وعجيلك جمعلرى عجال كلور عينك كسريله وعجلان شهر شعبانه اطلاق اولنور چابك كلوب كتديكينه بناء زيرا آخرنده صوم مفاجى اولمغله اول خيالله اذهانده سريع الانقضاء اوله رق جلوه ايدر خصوصا ترياكيلرك وجدانلرنده هفته قدر حكمى اولور وعجلان اعلام ناسدندر (التعجيل) تفعيل وزننده ايومك معناسنه در يقال عجّل الرجل بمعنى عجل و بركسه يى سبق وتقدم ايلمك معناسنه در يقال عجله اذا سبقه وكش تعبير اولنان بوغورد قوريسى عجاجيل قلمق معناسنه در يقال عجل الاقط اذا جعله عجاجيل (التعجل) تفعل وزننده بودخى ايومك وايوه جنلك ايلمك معناسنه در يقال تعجل فى امره بمعنى عجل و بوغورد قوريسى عجاجيل قلمق معناسنه در يقال تعجل الاقط اذا جعله عجاجيل (الاستعجال) ايو درمك معناسنه در كه برآدمه برايشى عجله ايله طوتدرمقدن وعجله ايله طوت ديو امر وتكليف ايلمكدن عبارتدر يقال استعجله اذا حثه وامره ان يعجل و برآدمك برخصوصده عجله ايلمسنى طلب ايلمك معناسنه در ومنه مرّ فلان يستعجل اى طالبا ذلك من نفسه متكلفا اياه كويا كه كندى نفسندن عجله ايله مرورى طلب وتكليف ايدر وسبق وتقدم ايلمك معناسنه در يقال استعجله اذا سبقه (العجلى) سكرى وزننده اوقى چابك چقوب كيدن يايه وصف اولور يقال قوس عجلى اى سريعة السهم (العاجل) آجل وزننده ومقابليدر كه حالا وحاضر اولان شيئه دينور نته كه آجل زمان آتيده اوله جق نسنه يه دينور ومنه يقال لاتبع العاجل بالآجل (الاعجال) همزه نك كسريله سبق وتقدم ايلمك معناسنه در يقال اعجله اذا سبقه وناقه خلقتى ناتمام ياورى دوشورمك معناسنه در يقال اعجلت الناقة اذا القت ولدها لغير تمام (المعجل) محسن وزننده (والمعجل) محدّث وزننده (والمعجال) مفتاح وزننده شول ناقه يه دينور كه سنه سى تمامندن مقدّم طوغوروب و ياوريسى ديرى قالور اوله يقال ناقة معجل ومعجال وهى ما تنتج قبل ان يستكمل الحول فيعيش ولدها ومعجل شول ناقه يه دينور كه چوكوزدوب اوزرينه بنك ايچون اياغى اوزنكيسنه وضع ايلديككى كبى يرلشمكه قالميوب همان صچرايوب قالقار اوله معجله دخى دينور پس مذكرينه ده معجل دينور يقال ناقه معجل ومعجلة اذا كانت حين وضعت الرجل فى غرزها وثبت وشول خرما اغاجنه دينور كه خرماسى طرفنده وقتنده ايرشور اوله يقال نخلة معجلة اى مدركة فى اوّل النخل (المعجل) مكرم وزننده سنه تمامندن مقدم طوغوب ديرى قلان دوه كوشكنه دينور (العجالة) عينك كسرى وضميله (والعجل)(والعجلة) عينلرك ضميله عجله ايله ترتيب اولنان شيئه دينور طعام ماحضرى كبى قال الشارح ومنه قولهم التمر عجالة الراكب وعجله وعجلته يعنى دابه سنه ركوب ايدوب برسمته كيده جك آدم ايچون خرما طعام ماحضردر كه آنك ايچون مكث ايلمك اقتضا ايلمز وفى المثل * الثيب عجالة الراكب * بومثل سهل الحصول اولان نسنه ده ضرب اولنور وعجاله كذلك عينك كسرى وضميله (والاجاله) همزه مكسوره ايله وعجل وعجله عينلرك ضميله صاغم وقتندن سقدم چوبانك اوتلاقده كتدى ياغيرى ايچون صاغديغى لبن قليله اطلاق اولنور تقول سقانا عجالة واعجالة وعجلا وعجلة وهى اللبن الذى يعجل الحالب لنفسه اولغيره فى الرعى من لبن يسير (المعجل) محدّث وزننده دائماوجه مذكور اوزره عجاله اطلاق ايلدكلرى سود صاغان چوبانه دينور ودائما اهلنه اول سودى كتورن آدمه دينور يقال هو معجل اذا كان يأتى اهله بالعجالة (المتعجل) اسم فاعل بنيه سيله معجل معناسنه در (العجال) رمّان وزننده (والعجول) سنور وزننده حبس ديدكلرى طعامدن ياخود خرمادن برصقم شيئه دينور كه آوجله همان صقوب اكلنده استعجال اولنور تقول اتانا بعجال وعجول اى بجماع الكف من الحبس او التمر مؤلف بونى تكرار ايلمشدر وسويق ايله تخمير اولنمش خرمايه دينور كه على العجلة بى تكلف اكل و بلع اولنور راحة الحلقوم مشابه سنده اولور (العجل) عينك كسريله (والعجول) سنور وزننده اركك بوزاغى يه دينور ثانينك جمعى عجاجيل كلور مؤلف بوراده مسامحه ايلمشدر و بصائرده عجلك جمعى عجاجيل كلور مؤلف بوراده مسامحه ايلمشدر و بصائرده عجلك جمعى عجول وعجولك جمعى عجاجيل اولديغنى تصريح ايلمشدر ومصباحك بياننه كوره عجلك مؤنثى عجله درها ايله وجمعى عجول در ضمتينله وعجله درعنبه وزننده ومغربك

بياننه

بسانه كوره عجاجيل عجولك جمعيدر كه سنور وزننده در كه جمعى سنانيردز وراغبك بسانه كوره بوزاغى قسمندن
بركونه عجله تصور اولندى كه ثور اولدقدنصكره اول عجله منعدم اولور ودميرى ديديكه بنى اسرائيلك ميعاد موسى
عليه السلام تمام اولمزدن مقدم سامرى يابديغى بوزاغى يه پرستش ايتدكلرى وجه تسميه در (المجل) محسن وزننده
بوزاغيلى اينكه دينور يقال بقرة مجل اى ذات عجل (بنو عجل) فتحتنله برجماعتدر (العجلة) عينك كسريله
عجل كلمه سنك مؤنثيدر وصوطلومنه دينور ودولابه دينور كه قيوچرخيدر جمعى عجل كلور عنب وزننده وعجال
كلور جبال وزننده وبراوتك اسميدر وشهر انبار قربنده برموضع آديدر عجله نام برخلتونك اسميله مسمادر (العجلة)
فتحاتله عربه يه وقاكلى يه قوچويه دينور جمعى عجل دز هباشز واعجال وعجال در عينك كسريله وچرخه
ودولابه دينور على قول دوه چرخنه دينور كه پك بيوك اولور محاله معناسنه واتواب واثقال طاشيه جق تسكره يه
وسنم عربه سنه دينور كه تخته لردن طريقه طرزنده اولور وشول اغاجه دينور كه قيونك كارنده يا پلاندميل اوزرينه
ارقورى اوزاديلوب قوغه آ كا آصيلور وپالچغه وسياه ومتعفن چامورده دينور وخرما اغاجنك اوزدكنده اويمه
طرزنده اولان بصمغه دينور كه آنلره اياقلرى بصه رق تپه سنه چقارلر نته كه نقيراويمه بصمقلى اولان خرما
اوزدكنه دينور بونلرك جمله سنده سرعت معناسى ملحوظدر وعجله يمنده برقريه آديدر (دار العجله) مكه ده
مسجد حرامك اتصالنده بر داردر (العجلى) عربى وزننده عجله يه منسوب ديمكدر عربه جى مراد اولور ومنه
عثمان بن شراب العجلى بو فقهاء ومحدثيندندر (العجلى) عينك كسريله بنو عجل جماعتنه منسوبدر ومنه
ابو الفتوح اسعد وسعد بن على العجليان كه اعلام علمادندر (العجول) صبور وزننده بالطبع ايوكن آدمه دينور
ووالدنى باوى قلمش واله وحيران عورته وناقه يه دينور جزع واضطرابندن برى اوته عجله ايله تردد ايلدكلرندن اطلاق
اولندى جمعى عجل دركتب وزننده وعجائل درواولومه اطلاق ولنور يقال صرمته العجول اى المنية مترجم
ديركه شعوب وعبول كبى بودخى غير منصرفدر وصفيت اصليه لحه سيله حرف تعريف دخى داخل اولور وعجول
قهوه آلتى تعبير اولنان مختصرى طعامه دينور تقول اطعمنا بالعجول اى اللهنة ومكه ده برقيو اسميدر كه عبد
شمس ياخود قصى حفر ايلمشدر (المعاجيل) مختصر اولان يوللره دينور كه شاهراه اولميوب منزله عجله ايله واريلجق
يوللردر اوغرين يول تعبير اولنور مفردى معجال در يقال اخذوا معاجيل الطرق اى مختصراتها (العجيلى)
مصغر بنيه سى وقصر ايله (والعجيلة) جهينه وزننده تيز تيز سرعتله يورمكه دينور يقال سار العجيلى (والعجيلة)
اى سريعا (العجيل) زبير وزننده قهوه آلتى وصفرالق تعبير اولنان طعام مختصره دينور ياخود مسافره
تكلفلو طعامدن مقدم احضار اولنان مختصر يجه طعامه دينور (العجالة) كنابه وزننده برنبات آديدر (العجلاء)
صحراء وزننده برموضع معروفدر (العجلانية) مصيصه قربنده مرج الديباج نام محلده بر بلده آديدر (عجلى)
سكرى وزننده ذو الرمه نام شاعرك ناقه سى اسميدر وثعلبة بن ام حزنه وزيد بن مرداس السلمى ودريد بن الصمه نام
كسه لرك فرسلرى اسميدر (عبيد العجل) صفت اوله رق حسين بن محمد نام محدثك لقبيدر (العجاجيل) عجولك
جمعيدر كه ذكر اولندى وسو بوسو بوكش صقملرينه دينور كه آوج طلوسى صقوب اكل ايدرلر (المستعجلة)
اسم مفعول بنيه سيله شاهراهدن بشقه منزله قريب اوغرين يوله دينور تقول اخذت مستعجلة من الطريق
وهذه مستعجلات الطريق بمعنى القربة والخصرة وكذا يقال هذه خدعة من الطريق ومخدع (ام عجلان) سحبان
وزننده برقوشك كنيه سيدر (العدل) عينك فتحى ودالك سكونيله (والعدالة) عينك فتحيله (والعدولة) عينك
ضميله (والمعدلة) ميمك فتحى ودالك كسريله (والمعدلة) دالك فتحيله جور ايتميوب نفوس وعقولده استقامتى
قائم ودركار اولان امر وحالتى اجرا ايلمك معناسنه در لسانمزده عدالت ايلمك تعبير اولنور كه سلطان ووالى يه كوره
ظلم وستم ايتميوب داد وانصاف ايلمكدن وحاكمه كوره حق ايله حكم ايلمكدن عبارتدر يقال عدل الوالى والحاكم عدلا
وعدالة وعدولة ومعدلة ومعدلة من الباب الثانى ضد جار ويقال هو يقضى بالحق ويعدل فهو عادل من عدول
وعدل بلفظ الواحد وهذا اسم للجمع ويقال رجل عدل وامرأة عدل وعدلة يعنى صيغه مز بوره دن اسم فاعل عادل
كلور جمعى عدول در وعدل اسم جمع اوله رق مستعمل اولور يقال قوم عدل اى عادلون وعادل معناسنه اولور
وبو فى الاصل مصدر در مبالغه وصف اولمشدر اصليتى اعتباريله مرأه يه صفت اولوب امرأة عدل دينور ووصفيتى
اعتباريله علامت تأنيث ادخال اولنوب امرأة عدلة دينور مؤلف بصائرده ديديكه عدل كلمه سى مصدر اولور
ومبالغة وصف اولور ذو عدل معناسنه بو صورتده تثنيه وجمعى ومؤنثى كلمز پس رجل عدل ورجلان عدل ورجال
عدل وامرأة عدل ونسوة عدل دينور واكر تثنيه وجمع ومؤنث عنوانيله مرئى اولور ايسه خصم وندب كلمه لرى كبى

في الاصل مصدر اولیوب وصف اولان کلمه‌لرك مجراسنه اجرا اولنمش اولور نته کم ابن جنی امرأة عدلة عنوانیله تثنیه

ومصدری مؤنثه وصف اولمق اوزره اجرا ایلملریله عدل کلمه سنه علامت تانیث الحاق ایلدیلر دیو حکایت ایلدی

زیرا بوصورتده مذاله منقول اولمغله تثنیه و جمع وتانیثی صحیح اولور پس منعوت به اولان عین عدالت اعتباری که معنای

مبالغه‌در ملحوظ اولور ووصف مجراسنه اجرا اولنانده سائر صفات کبی ذات ملحوظ اولور وشارح دیرکه عدل

نسب اوزره اولیسان عادل بدلی اولور ایسه وصیغه‌سنه اعتبارا صیغه ایله تصویغ اولنور وشهاب مرحوم دیدیکه

منعوت به اولان مصدرده واحد ومذکر وجمع ومؤنث مساوی اولور وبو استواء اصل مطرددر بوصورتده مصدریتی

جهتی مقطوع النظر اولمز وشیخ رضی مرحومك رجلان عدلان قولی بو کمنافی دکلدر زیرا آنده بجانب معنایعنی

وصفیت حقیقیه مراددر نته کم کاهجه منتقل الیهــا اولان حالی اعتباریله تثنیه وجمعلنور دیدی ومصباحده باب

رابعدن فتحتینله عدل صیغه‌سنی زیاده ایدوب جار وظلم عبارتیله تفسیر ایلدی کذلك باب خامسدن عدل عدالة

وعدولة فهو عدل ای مرضی یقنع به عبارتی ایراد وواحده وغیره اطلاق اولنور کذلك تثنیه وجمعی دخی کلور دیو

تنصیص ایلمکله عدل بوکه کوره شکس کبی وصف اولوب باب ثانیدن مصدر دخی اولمغله ایکی جهتنده اعتبار

جائز اولمش اولور زیرا مصدر ایله مبالغة توصیف مطرده در بوصورتده مؤلفك اسم جمع اولور دیدیکی اصل

مرقومه منافی اولور ومؤلف امام کلمه‌سنی بوندن تفریق ایلمشدر نته که ماده‌سنده مبیندر وعدل ایکی نوعدر بری عدل

مطلقدر که عقل آنك حسننی مقتضی اولوب وازمنه‌دن برزمانده نسخ وتبدیلی قابل ووجهًا من الوجوه جوز واعتدا ایله

متصف اولمیه محسنه احسانی مقابلنده احسان وترآدمدن نوعی واذانی دفع ایدن کسیه اوزوندن رنج واذانی دفع

ایلمك کبی ونوع آخری شول عدلدر که عدالتی شرعله معلوم اولوب بعض ازمنه‌ده نسخی ممکن اوله قصاص

وارش جنایات واخذ مال مرتد کبی انتهی وعدل ومعدله ومعدله اسم اولور فارسیده آ ندن داد ایله تعبیر اولنور یقال

هو اهل العدل والمعدلة والعدالة ای ضد الجور وماقام فی النفوس انه مستقیم مؤلفك وماقام قولی ضد الجور مفهومنی

تفسیردر وذوق تعریفی عادتی اوزره مسامحه‌در وعدل برنسنه‌یی برنسنه ایله برابرلشدرمك معناسنه‌در یقال عدله

عدلا من الباب الثانی اذا وازنه بونده معنای لازم دخی مستعملدر ومحفه‌ده برآدمه دنك اولمق معناسنه‌در یقال

عدله فی المحمل اذا ارکب معه وعدل مثل ونظیر معناسنه‌در جمعی اعدال در کاسبذکر واو لحکه اطلاق اولنور

لکن عادل اولمسی معتبردر یقال اعطاه بالعدل ای بالکیل وبرنسنه مقابلنده اولان جزا وعوض معناسنه مستعملدر

یقــال هــذا عدل ذاك ای جزاؤه وفریضه ونافله معنالرینه کلور وفدیه معناسنه مستعملدر نفسنه معادل

اولدیغنه مبنیدر نته که فا بابنده صرف فصلنده ایشبو من انتمی الی غیرابیه لایقبل الله منه صرفا ولا عدلا حدیثنده

سبق ایلدی که فریضه ایله ونافله ایله وفدیه ایله تفسیر ایلدیلر وعدل برابرلکه دینور یقال قسموا بینهم علی العدل

ای علی السویة وطوغریلق استقامت معناسنه‌در یقال به عدل ای استقامة وعدل برکسنه‌نك اسمیدر که *وضع

علی یدی عدل* مثلنك منشأیدر بورتبع نام ملك عنك جلادی اولمغله قتلی مراد قطعی اولان کسنه‌لر اکا تسلیم

اولنور ایدی که من بعد خلاصی ناممکن اولور ایدی بعده مطلقــا توحید ومأیوس اولنان نسنه حقنده وضع علی یدی

عدل مثلنی ایراد ایلدیلر وعدل برنسنه‌یی طوغرلتمق معناسنه‌در یقال عدل السهم عدلا اذا اقامه وعدل عدول

معنــاسنه‌در کاسبذکر یول بوسمته دونمك معناسنه در یقــال عدل الطریق اذا مال و بوغوردوه دیشی یه

آشمغی فراغت ایلمــك معنــاسنه‌در یقال عدل الفحل اذا ترك الضراب وبوغوری دیشی یه آشمقدن آیروب برطرف

ایلمك معناسنه‌در یقــال عدل الجمال الفحل اذا نحاه یعنی عن الضراب وایکی آدمك بینی تسویه ایلمك معناسنه‌در یقال

عدل فلانا بفلان اذا سوی بینهما (العادل) عدل ودادایدیجی آدمه دینور باب ثانیدن اسم فاعلدر جمعی عدول در

شــاهد وشهود کبی (التعدیل) تفعیل وزننده حاکم حق اوزره طوغریجه حکم ایلمك معناسنه‌در یقــال عدل الحاکم

الحکم اذا اقامه وشاهد مقوله‌سنی تزکیه ایلمك معناسنه‌در که مراد عدله نسبتله عادلدر دیمکدر یقــال عدل فلانا

اذا زکاه وترازو کفه‌لرنی برابرلشدرمك وبرابرجه طوتمق معناسنه‌در یقال عدل المیزان اذا سواه وبرنسنه‌یی کوك بردنکی

قدر اولمق معناسنه مستعملدر یقــال شرب حتی عدل ای صار بطنه کالعدل واکری نسنه‌یی طوغرلتمق معناسنه‌در

یقال عدل الشیء اذا اقامه (العدلة) فتحاتله (والعدلة) همزه وزننده شاهدلری تزکیه ایدن آدملره دینور فاضلرك

تزکیه نائبلری کبی که آنلره ده برقاچ مزکی لازمدر علی قول همزه وزننده مفرد وفتحاتله جمع صیغه‌سیدر (المعادلة)

مفاعله وزننده برنسنه ایله برابرلشمك وبرابرلك ایلمك معناسنه‌در یقال عادله اذا وازنه وبونده متعدی معناسی دخی لغتدر

وبرمشکل ایشه کرفتار اولمغله فعل وترکی بیننده متردد اولمق معناسنه‌در یقال هو یعادل هذا الامر اذا ارتبك فیه ولم یمضه

مطلب

و بونك مفهومی عدال مفهومنه مغایردر كما سیذكر و برآدمه محفه داش اولمق معناسنه در یقال عادله فی المحمل
اذا ركب معه و برنسنه اكرلمك معناسنه در يقال عادل الشیء اذا اعوج (العدل) عینك كسریله بودخی مثل
ونظیر معناسنه در جمعی اعدالدر و یوكك بر دنكنه دینور جمعی اعدال وعدول كلور یقال هذا عدل ذاك
الحمل ای نصفه (العدیل) امیر وزننده بودخی عدل وعدل كبی مثل ونظیر معناسنه در جمعی عدلاء كلور كرماء
وزننده یقال لاعدل له ولاعدل ولاعدیل ای المثل والنظیر و محفه ده برآدمه دنك اولان محفه داشه دینور یقال
هو عدیله فی المحمل ای معادله (الاعتدال) افتعال وزننده كم وكیفده ایكی حالت بیننده متوسط حالتله متصف
اولمق معناسنه در مثلا برجسم طول وقصر حالتلری بیننده متوسط اولمق كبی كه اورته بویلو اولمق تعبیر اولنور
وصو وهوا حرارت و برودت بیننده متوسط اولمق كبی یقال اعتدل الشیء اذا توسط بین حالین فی كم وكیف ومطلقا
برنسنه متناسب وحد واسلوبی متوافق اولمغه اعتدال اطلاق اولنور یقال به اعتدال ای تناسب (العدول)
قعود وزننده عدل كبی یولدن صاپمق معناسنه در یقال عدل عن الطریق عدلا وعدولا من الباب الثانی
اذا حاد وعدول دونمك معناسنه در یقال عدل الیه اذا رجع (المعدل) مجلس وزننده (والمعدول) اسم مكاندر
دونوب واره جق وصاپه جق یره دیمكدر ثانی معدول الیه حكمنده در یقال ماله معدل ومعدول ای مصرف (الانعدال)
انفعال وزننده صاپمق معناسنه در یقال انعدل عن الطریق اذا حاد (العدال) كتاب وزننده ایكی شقك برنی ترجیح
وتصمیمله اختیاره قادر اولهمیوب تفكر واعمال اندیشه ایدمرك بیلرنده متردد قالمق معناسنه در ومنه تقول انا
فی عدال من هذا الامر وهو ان یعرض امران فلا تدری لایهما تصیر فانت تروی فی ذلك و یقال قطعت العدال
فیه اذا صممت مؤلف بونی كتاب وزنیله كرچه تقیید ایلدی لكن معادله كبی مفاعله دن مصدر اولمق اغلبدر (عدولی)
فتحتینله بحرین ناحیه سنده برقریه در وعدولی قدیم وطویل شجره دینور (العدولیة) یای نسبتله عدولی دیدكلری
قریه نك بوریه منسوب بركونه كیلوه دینور یاخود عدول نام كمیجی یه یاخود عدولی نام طائفه یه منسوبدر كه هجر
بلادنه نازل اولورلر ایدی و بو مفرددر جمعی عدولی در وعدولی كمیجی لوندینه دینور اعلام غالبه دن اولمشدر یقال
هو عدولی ای ملاح (عدیل) زبیر وزننده ابن الفرج نام شاعرك اسمیدر (معدل) مجلس وزننده ابن احمددر كه
محدثدر (المعدلات) معظمات وزننده خانه نك كوشه لرینه اطلاق اولنور زوایا البیوت معناسنه (العدل) فتحتینله
یوكك ایكی دنكنك برابر اولمسنه و برابرلشمسنه دینور یقال لیس فی الحمل عدل ای تسویة فی عدلیه (العدمل)
(والعدملی) (والعدامل) (والعداملی) عینلرك ضمیله مسن وقدیم آدمه دینور كه توحی تعبیر اولنور وایری قدیم اغاجه
دینور وایری قوجه كلره دینور (العدمول) زنبور وزننده قورباغه یه دینور ضفدع معناسنه (العدمل) قنفذ وزننده
ایكلك قرتال قوشنه دینور (العندبیل) زنجبیل وزننده ابن تمره روایتی اوزره بركوچك قوشك اسمیدر علی قول عندلیبده
لغتدر (العندل) صندل وزننده یومری باشلو دوه یه دینور مذكر ومؤنثه شاملدر و یك اوزون آدمه دینور مؤنثی
عندله در (العندلة) دحرجه وزننده دوه باوز ومتین اولمق معناسنه در یقال عندل البعیر اذا اشتد و بلبل اوتمك
معناسنه در یقال عندل البلبل اذا صوت (العنادلان) عینك ضمیله خایه لره دینور مفردی عنادل در ومنه
یقال هو ما یعرف سحادلیه من عنادلیه ای الخصیان (العندلیل) زنجبیل وزننده بركونه سرچه قوشیدر
(العندلة) عندلك مؤنثیدر كه یك اوزون عورته دینور وایری ممه لو عورته دینور یقال امرأة عندلة ای ضخمة الثدیین
(العندلیب) هزاردر كه بلبلدر باء بابنده ذكر اولندی (العذل) عینك فتحی وذال معجمه نك سكونیله قینامق معناسنه در
یقال عذله عذلا من الباب الاول اذا لامه (التعذیل) عذل معناسنه در یقال عذله بمعنی عذله (العذل) فتحتینله
اسمدر قینمغه دینور یقال لاینفعه العذل ای الملامة (الاعتذال) افتعال وزننده (والتعذل) تفعل وزننده
ملامتی قبول ایلمك معناسنه در كه نفسنه مراجعتله جرم وخطاسنی ادراك واعتراف ایلمكدن عبارتدر یقال
اعتذل فلان وتعذل اذا قبل العذل واعتذال برنسنه یی ایشلمكه تمام قصد وتوجه قلمق معناسنه در كه معنای
اولك لازمی اولور یقال اعتذل علیه اذا اعتزم واوق آتان كسه خطا ایلمكله تكرار آتمق معناسنه مستعملدر
كویا كه خطادن ناشی نفسنه لوم ایدوب تكرار آتمغه مباشرت ایدر یقال اعتذل الرامی اذا رمی ثانیة (العذلة)
همزه وزننده (والعذال) شداد وزننده دائما ناسی ملامت ایدن آدمه دینور یقال رجل عذلة وعذال ای كثیر
العذل (العذلة) فتحاتله (والعذال) رمان وزننده (والعذل) ركع وزننده عاذل كلمه سنك جمعیدر كه لائم معناسنه در
(المعتذلات) معتذلات وزننده (والعذل) ضمتینله پك اسی كونلره وصف اولنور كویا كه پك اسیلكندن ناشی
كندی نفسلرینه لوم ایدرلر یقال ایام معتذلات وعذل ای شدیدة الحر (العاذل) عذلدن اسم فاعلدر وبدن

نسوانده شول طمره دینورکه دم استحاضه آندن خروج ایدر مؤلف بونی راء مهمله ایله عاذر عنوانده دخی ذکر
ایلمشیدی . و برصو یاخود برموضعك اسمیدر وجاهلیتده شعبان آینك علی قول شوّال آینك اسمیدر جمعی عواذل در
(العذ الف) شدّاده وزننده است ومقعده اطلاق اولنور (المعذّل) معظّم وزننده شول کریم وجوانمرد آدمه اطلاق
اولنورکه افراط سخاسندن لوم اولنور اوله یقال هو معذّل اذا کان یعذل لافراط جوده و بر رجل آدیدر (العرجلة)
عینك وجیمك فتحیله آت سوریسندن بر بلوکه دینور و پیادکان گروهنه دینور و بکی سوریسنه دینور (العرجول)
برذون وزننده جماعت معناسنه در (العردل) صندل وزننده صلب وشدید اولان نسنه یه دینور (العردلة)
دحرجه وزننده کوشك وسلپوك یوریمکه دینور یقال یمشی عردلة ای مسترخیا (العرندل) سمندل وزننده
اوزون آدمه دینور وصلب وشدید کسیه دینور (العرزال) قرطاس وزننده ارسلان یتاغنه دینور وارسلانك
یاوریلرینه یاپدیغی یتاغه دینورکه اغاجلردن واوتلقلردن کتوروب بوطرزنده یاپوب یاوریلرنی آنده یاتورز وخرما
وسائر اغاج اوزره اولان باغچوان یتاغنه دینورکه ارسلان مقوله‌سی جانور خوفندن یاپوب آنده آرام ایدرلر وآت
بقیه‌سنه دینور وجوال طرزنده اولان قابه دینور وشول کوچك چادر وقولبه مقوله‌سی آرامگاهه دینورکه قتال
هنگامنده ملوك ورؤسا ایچون اتخاذ اولنور یقال انّ الجیش یقاتلون والملك ینظر من العرزال وهو بیت صغیر
یتخذ للملك اذا قاتل ومنار دیو شورنلرك قولبه‌لرینه دینور و یلان اینه دینور ومتاع قلیله دینور واغاجك
بداغنه دینور ودکانه دینور حانوت معناسنه وفرقهٔ انسانی‌یه دینور وآغرلق ثقل معناسنه وذلیل وحقیر
معناسنه‌در و چانطه ودغارجق مقوله‌سنك اغزینه دینور وشول قفیه یعنی اکرام قبیلندن اولان طعام مقوله‌سنه
دینور که خاصهٔ انسان ایچون ترتیب واختیار اولنمش اوله مسافر ایچون اختیار اولنان اطعمه کبی (العرازیل)
عزازیل وزننده اوغربلق ایچون مجتمع اولمش کسه‌لره دینور یقال قوم عرازیل ای مجتمعون فی اللصوصیة (العرطل)
جعفر وزننده (والعرطلیل) زنجبیل وزننده ایری ودیزمان شیشه دینور یقال رجل عرطل وعرطلیل ای ضخم
وافراط اوزره اوزون آدمه دینور یقال رجل عرطل وعرطلیل ای الفاحش الطول (العرطویل) واو ایله زنجبیل
وزننده یال و بال صاحبی خوش اندام وسهی قامت جوانه دینور یقال شابّ عرطویل ای الحسن الشباب
(العراقیل) قافله عرازیل وزننده آفات ودواهی معناسنه‌در یقال اصابتهم العراقیل ای الدواهی وعراقیل
الامور صعاب ومشکلات اموردن عبارتدر یقال وقعوا فی عراقیل الامور ای صعابها (العرقلة) دحرجه وزننده
طوغری یولدن صاپمق معناسنه‌در یقال عرقل الرجل اذا جار عن القصد وسوزی جهت واسلوبندن اکوب
صاپتمق معناسنه‌در یقال عرقل کلامه اذا عوّجه و برآدمه برایشی یا بر سوزی حتی اوزره طوتمیوب وطوغریسنی
سویلمیوب جهتندن چویروب بوکمك معناسنه‌در یقال عرقل علی فلان اذا عوّج علیه الفعل والکلام وادار
علیه کلاما غیر مستقیم (عرقل) جعفر وزننده ابن الخطیم درکه شاعردر (العرقیل) قندیل وزننده یمورطه‌نك
صاریسنه دینور (العرقلی) حوزلی وزننده صالنه‌رق یوریشه دینور یقال یمشی العرقلی وهی مشیة
بتبختر (العرقال) قرطاس وزننده اصلی طوغری معامله ووضعی اولمیان آدمه دینور که سلوکی وفعل وقولی
دائما کج ومج اولان کسه دن عبارتدر یقال رجل عرقال ای لایستقیم علی رشده (العرکل) جعفر وزننده دفه
دینورکه ساز اقسامندندر وطاوله دینور طبل معناسنه یقال ینقر العرکل ای الدف وکذا الطبل و بر رجلك
آدیدر (العرهلّ) اردبّ وزننده یاوز دوه‌یه دینور (العراهل) علابط وزننده قور ومی تامّ وکامل اولان آته
دینور که هر یری او یغون اولور یقال فرس عراهل ای الکامل الخلق (العراهیل) عینك فتحیله صالمه ومسیب
دوه گروهنه دینور مفردی عرهول در زنبور کبی و بونلرك مجموعنده زای معجمه ایله ده لغتدر (العزل) عینك فتحی وزای
معجمه‌نك سکونیله بر نسنه‌یی برندن یا گروهندن یاخود عملندن آیروب برطرف ایلمك معناسنه‌در یقال عزله عزلا
من الباب الثانی اذا نحاه جانبا وجماع ایدرکن انزال وقتنده کیه قالمسون دیو ایچری انزال ایلمیوب طشره اخراج
ایلمك معناسنه مستعملدر یقال عزل عن امته اذا لم یرد ولدها وعزل شول مال میری‌یه دینورکه ادلعنك وقت
معینی حلولندن مقدّم محصل طرفندن همان وزن وانتقاد اولنمقسزین اله کچی بیت المال طرفنه اوّل باوّل تقدمه
طریقیله ارسال وایراد اولنوب بعده وقت معینی حلولنده طوپدن حساب اولنور اوله یقال اتی بالعزل وهو ما یورد
بیت المال تقدمة غیر موزون ولامنتقد الی محلّ النجم وعزل بر موضع آدیدر (التعزیل) تفعیل وزننده عزل ایلمك
معناسنه‌در یقال عزّله بمعنی عزله (الاعتزال) افتعال وزننده (والانعزال) انفعال وزننده (والتعزّل) تفعل
وزننده عزل وتعزیلك مطاوعلریدر یقال عزله وعزّله فاعتزل وانعزل وتعزّل ای نحاه جانبا فتنحّی واعتزال

عزل ايله معناى ثانيده مرادفدر يقـال اعتزل المرأة بمعنى عزل عنها (المعزال) مفتاح وزننده سائرچوبانلره اختلاط
ايتميوب دائمـا طوارلرنى بشقه‌جه رعى ايدن چوبانه دينور ودائمـا كروهندن آلارغه‌يه نازل اولان يولجى‌يه دينور
وسلاحسز آدمه ديـنـور جمعى معاز يلدر يقال هو معزال اى نازل ناحية من السفر وكذا لارمح له عربلر رمح ايله
مطلق سلاحدن كنايه ايدرلر وخست ودنائتندن قمـارجيلره قارشميوب سيرجيلك ايدن كسيه ديـنـور وعقلى
ضعيف احمق ونادانه دينوركه ناسه اختلاطدن محرومدر (التعـازل) تفاعل وزنـنـده ناس برى برندن جدا اولوب
بشقه‌جه اولمق معناسنه‌در يقـال تعازل القوم اذا انعزل بعضهم عن بعض (العزلة) غرفه وزنـنـده اعتزالدن
اسمـدر بشقه‌اغه وآلارغه لغه وآيريلغه دينور جدايى معنـاسنه ومنه قولهم من اختار العزلة فالعزلة (الاعزل)
يالكز بشقه‌جه اولان قوملغه دينور يقال رمل اعزل اى منفرد منقطع وعادتا قويرغى برطرفه اكرى اولان دابه‌يه
ديـنـور يعنى قويرغنك اكريلكى خلقى اولميوب كـنديسى اكرى آلشدرمش اوله كه ذميمـه‌در عرب فارسلرى
على الاطلاق تشأم ايدرلر خصوصـا صاغ طرفنه اكرى اوله ومنه يقولون اعوذ بالله من الاعزل عـلى الاعزل
اى من الرجل الذى لاسلاح معه على الفرس المـائل الذنب عادة ويغمورسز بلوده اطـلاق اولنور وقربان اتندن
غائب حصه‌سنه دينور وسمـاكين اطلاق اولنـان ايكى كوكبك برينك وصفيدركه ديكرينه سمـاك رامح واكا سماك
اعزل ديرلر سماك رامحك اوكنده اولان كوكبى رمحه تشبيه ايلديلر وبو يالكز اولمغله كويا كه سلاحسزدر ياخود
بونك طلوع وظهورى اثناسنده اصلا ريح وبرد آثارى اولمـامغله كويا كه سلاحدن عارى اولمشدر مترجم ديركه
بو مناسبتله اشبو قطعه بليغه‌نك ثبتى روا كورلدى * لاتطلبن بالة لك رتبة * قلم البليغ بغير جد مغزل * سكن السماكان
السمـاء كلاهما * هذا له رمح وهذا اعزل * واعزل اوجه تعبير اولنان ايكى يوچ ككلرينك بريسى ناقص اولان دابه‌يه
ديـنـور وسلاحسز آدمه دينور تته كه عزل دخى بو معنـايه‌در ضمتيله ايكيسنكده جمعى عزل كلور عينك ضميله
واعزال كلور وعزل كلور ركع وزنـنـده وعزلان كلور ضمله (العزل) فتحتيله اسمدر سلاحسزلغه دينور (الاعزلاء)
حمراء وزننده بره دينور است معنـاسـنه وطلوم ومشك مقوله‌سنك صودوكيلجك يرنه دينوركه اغزندن بشقه
اولمغـله اورادن صواخـذ اولنور اسفلنده اولان اغـزى اوله جقـدر جمعى عزالى كلور عينك فتحى ولامك
كسريله وعزالى كـلور لامك فتحيله وبنو جعفر بن كلابه مخصوص برفرسك اسميـدر (العزل) عينك
ضميـله (والعزال) كتاب وزنـنـده ضعف وزبونى معنـاسـنه در (الاعازل) برموضعدر (غزاله) غرفه وزنـنـده
يمنده شهر بحرانه اعمـالندن برقريه آديدر (العزالان) عينك فتحى وتثنيه بنيه‌سيله طوشنجل قوشنك قويرغى اوجنده
اولان ايكى جيغه‌يه ديـنـور (عزيله) جهينه وزننده برموضعدر (المعتزلة) قدريه‌دن برفرقه‌در يعنى قدرى انكار
ايدنلردن برفرقه‌دركه اصول فرق ضاله اولان يدى فرقه‌نك بريسيدر زعملرنجه عندلرنده فئة ضـاله عد اولنـان
اهل سنتدن وخوارج طـائفه سندن اعتزال ايتدكلرندن ناشى كندى كروهلرينه معتزله اطلاق ايلديلر بعضلر
ديديكه لقب مزبورى آنلره حسن بصرى عليه الرحمه تلقيب ايلدى وجهى بودركه واصل بن عطـاء نام كسه كه
حسن بصرينك اصحـابندن وتلامذه سندن ايدى بركون جامعده درس مجلسنه خارجدن برآدم كلوب ديديكه
اى مقتداى دين حالا زمانمزده بر كروه پيدا اولديكه اهل كبيره‌يى اكفـار ايدرلر وبرطـائفه‌ده كفر ايله طـاعت نفع
ويرمديكى كبى ايمـان ايله معصيت دخى ضرر ويرمز ديرلر پس بونده بزه نه كونه اعتقاد ايلمك لازمدر حسن بصرى
جواب ويرمزدن مقدم مزبور واصل جوابه متصدى اولوب بن كبيره صاحبى مطلق مؤمندر ومطلق كافردر ديمم
بلكه اول كفر ايله ايمان بينده برمنزله‌در نه مؤمندر ونه كافردر ديرم ديدى بعده مجلسدن قالقوب مسجدك ستونلرندن
برستون پايانه اعتزال وكلام مرقومى حسن بصرى اصحابندن برجمـاعته تقرير ايلمكه ابتدار ايلدكده حسن
حضرتلرى قد اعتزل عنا واصل ديدكلرى من بعد اول فرقه‌يه معتزله اطلاق اولندى وافعال عبادى كندى قدرتلرينه
اسناد ايدوب قدرى انكار ايلدكلرى چون قدريه ايله‌ده ملقب اولديلر (العزل) فتحتيله طوارك صغرى طرفنه دينور
ومنه يقال لسائق الحمار اقرع عزل حمارك اى مؤخره (العزلة) فتحاتله طوارك الماجغى اوزره اولان اومه‌جه كيكنه دينور
(العزهول) زنبور وزننده صالمه ومسبب اولان اركك دوه‌يه دينور جمعى عزاهيلدر وچابك وسبكپا آدمه دينور يقال رجل
عزهول اى سريع خفيف (العزهل) زبرج وجعفر وزنلرنده سلكى وپريشان اندام آدمه دينور وكوكرجن قوشنك ارككنه
ياخود پلازنه دينور وعزهل زبرج وزننده وعزهول زنبور وزننده سريع وسابق آدمه دينور (العزهل) اردب وزننده
بيكار وفارغ بوش كزن آدمه ديـنـور آيلاق تعبير اولنور يقال هو عزهل اى فارغ (عزهل) جعفر وزننده بررجل آديدر
وبرموضعك اسميدر (المعزهل) مدحرج وزننده دائما قوت وغداسى كوزل اولان آدمه دينور يقال رجل معزهل اى

الحسن الغداء (عزاهل) علابط وزننده برموضع آديدر (العسل) عينك وسينك فتحيله صو آقركن يوزنده پيدا اولان قبرجغه دينور يقال بدا العسل فى وجه الماء اى الحباب و باله دينور كه فارسيده انكبين ديرلر بال آر يسنك لعابندن عبارتدر وعند البعض ماده سى برخفيجه شبنم كبى رطوبتدر كه حق سبحانه وتعالى هواده حادث ايدوب چچك و يپراق مقوله سى اوزره نازل اولور الهام ربانيله آرى قسمى آغزلريله اول رطوبتى التقاط ايدوب قوانه كوتروب وضع وجمع ايدر ايشته بال اول رطوبت مجتمعه دن عبارتدر وآنك ماده سى بر بخار لطيفدر كه خفيجه ارضدن صعود وجوهواده امتزاجله نضج بولوب حقيقت اخرايه تحويل ايلدكدنصكره كيجه وقتى برودت هوادن كسب غلظت ايدوب عسل اوله رق قدرت حلواسى كبى ازهار واوراق اوزره نازل اولور الهام الهى ايله آر يلر آنلرى التقاط ونقل ايدرلر وكاه اولور كه بعينه عسل اوله رق نازل اولمغله خلق آنى التقاط ايدرلر و بن عسلك منافع واسماسى بياننده بركتاب مخصوص تأليف ايلدم كتاب مزبور ترقيق الاسل فى تصفيق العسل اسميله مسمادر وعسل كلمه سى مذكردر ومؤنث اولور جمعى اعسال وعسل كلور ضمتينله وعسل كلور عينك ضميله وعسول وعسلان كلور عينلرك ضميله وعسل ايله طتلو خوى وسجيه وشمائلدن كنايه اولور ومنه يقال هو على اعسال من ابيه اى على آسان يعنى فلانده پدرينك اخلاق وشمائلنه دائر نشئه وحلاوت آثارى واردر كويا كه آنك عسلندن يعنى مايه سندن مخمردر وعسل خرما پكمزينه دينور يقال اكلنا عسلا اى صقر التمر وعرفط نام شجرك صمغنه اطلاق اولنور (عسل اللبنى) كسل الكبرى وزننده بخور انواعندن برنوع طيب اسميدر كه برجنس شجردن بنفسه سيلان ايدر خوشبوى اولمغله خلق آنكله تبخر ايدرلر عامه تحريفله حصى لبان ديرلر بوميعهٔ سائله اوله جقدر كه خلق حصى لبانى دخى تحريف ايدوب عسلبند بخورى ديرلر و بعض دياره اكاز يغله ديرلر وعسل الرمث رانك كسريله رمث ديدكلرى نباتدن پيدا اولان زنجتلى آق شيره دركه كومش قوزه شكلنده ظهور ايدر مولف دهن العسل ديدكلرى دارو يى اهمال ايلدى ظاهرا مولد اولديغنه مبنى در ودهن العسل يونانيده اورمالى و بين الاطباء دهن داود ديدكلريدر كه تركيده داود پيغمبر ياغى تعبير اولنور (بنو عسل) برقبيله در وعسل بن ذكوان برمعروف كسه دركه اخباريوندندر اصمعى ايله ملاقات ايلدى وعسل مصدر اولور كاسيذكر (العسلى) ياى نسبتله عسل رنكنده اولان شيئه دينور عسلى اليهود كه سلفده يهود طائفه سى علامت امتياز ايچون اموزلرى باشنه ديكدكلرى ضارى پارچه دن عبارتدر اول جهتله اطلاق اولنمشدر واكا غيار دخى ديرلر ايدى صكره قيافتلرى بتون تبديل اولديغندن اكا حاجت قالمدى (العسال) شداد وزننده قواندن بال صاغان آدمه دينور وصفوان بن عسال اصحابندندر و يك دتره يحيى مزراغه دينور كاسيذكر (العاسل) بودخى قواندن بال صاغان آدمه دينور يقال رجل عسال وعاسل اى مشتار العسل من موضعه وقورده دينور ذئب معناسنه تركيب آتيدن مأخوذدر جمعى عسل كلور ركع وزننده وعواسل كلور وشول صالح ومتقى آدمه دينور كه صلاح وتقواسنك وصف وثناسنى ناس عسل كبى استحلال ايدر اوله يعنى طتلو طتلو وصف وثنا ايدوب وثناسندن استطابه واستلذاد ايده لر وعاسل دتره يحيى مزراغه دينور كاسيذكر (العسالة) جبانه وزننده آرينك بال ياپديغى كوبجه دينور مبالغة اطلاق اولنمشدر كويا كه بال ويريجيدر وتانيثى شوره اعتباريله در يقال اطردت النحل الى العسالة اى شورتها و بال آر يسنه اطلاق اولنور تانيثى نحل اعتباريله در زيرا نحل اسم جنسدر (العسل) نسل وزننده طعامه بال قاتمق و بال ايله ترتيب ايلمك معناسنه در يقال عسل الطعام عسلا من الباب الثانى والاول اذا خلطه بالعسل و برآدمه زاد ايچون بال ويرمك وزادنى بالدن تهيئه قلمق معناسنه در تقول عسلتهم اذا زودتهم العسل و برآدمى خوش وطتلى مدح وثنا ايلمك معناسنه دركه باللندرمق تعبير اولنور يقال عسل فلانا اذا طيب الثناء عليه وجماع ايلمك معناسنه در يقال عسل المرأة عسلا من الباب الثانى اذا نكحها و برآدمى خلقه شيرين كوستوروب سودرمك معناسنه در يقال عسل الله فلانا اى حببه الى الناس وعسول وعسلان معناسنه در كاسيذكر وعسل وعسلان فتحاتله قورد وآت تلاش وسرعتله قوشديغندن چالقندرق و باشنى دپره دوب اوينادەرق سكرتمك معناسنه در يقال عسل الذئب او الفرس عسلا وعسلانا اذا اضطرب فى عدوه وهز رأسه يعنى من مضائه مسرعا وعسل سرعتله كتمك معناسنه در يقال عسل الدليل بالمفازة اذا اسرع وعسل چابك وروندە ناقه يه دينور و برموضع آديدر وعسل هلاك وتباب معناسنه مستعملدر سرعتله ذهاب معناسندن مأخوذدر يقال عسلاله اى تعسا (التعسيل) بودخى طعامه بال قاتمق معناسنه در يقال عسل الطعام اذا خلطه بالعسل و برآدمه زاد ايچون بال ويرمك معناسنه در تقول عسلتهم اى زودتهم العسل (الاستعسال) بال ايستمك معناسنه در يقال استعسل القوم فعسلتهم اى استوهبوا العسل فزودتهم اياه (العسل) فتحتينله طاتق ذوق

معناسنه در یقال عسل من طعامه عسلا من الباب الاول اذا ذاقه و بو حلب حلبا بابی قبیلندندر که باب اوّلدن
مصدری فتحتینله کلمشدر وعسل وعسلان فتحاتله صوز وز کارك تحریکیله چالقنوب او یناماق معناسنه در یقال
عسل الماء عسلا وعسلانا اذا احرّكته الریح فاضطرب وعسل سرعتله یوریمك معناسنه در ومنه الحدیث (كذب
علیك العسل) بنصب العسل ورفعه ای علیك بسرعة المشی نته که کذب ماده سنده شرح اولندی (العسول)
قعود وزننده (والعسلان) فتحاتله الده مزراق پك دتره مك معناسنه در عسل کبی یقال عسل الرمح عسلا
وعسولا وعسلانا من الباب الثانی اذا اشتدّ اهتزازه (العسول) صبور وزننده عاسل وعسال کبی دتره کن مزراغه
دینور یقال رمح عاسل وعسال وعسول ای شدید الاهتزاز (العنسل) حنظل وزننده جست وچابك ناقه یه
دینور (العسل) عینك کسریله جنّ طائفه سندن برقبیله اسمیدر و بنوعسل بنوعمرو بن یربوعدن منشعب برقبیله در
عربلر آنلرك والده لری ساحرهٔ جنیه اولدیغنی زعم ایدرلر وعسل حیوان قسمنه کرکی کبی تقید وتیمار ایدوب ایو جه
کوروب کوزه دن آدمه دینور یقال هو عسل مال ای ازاؤه (قصر عسل) بصره ده خطهٔ بنی ضبه قربنده
برقصرك اسمیدر صبیغ نام کسنه نك پدری اولان عسل نام کسنیه مضافدر وصبیغ باب غین معجمه ده بیان اولندی
لکن مؤلف اوراده صبیغ بن عسیل عنوانینده ذکر ایلمشدر (ذوعسل) برموضعدر (المعسلة) مرحله وزننده آری
قوانینه دینور خلیه معناسنه (العسلة) فتحاتله که عسلدن تاء وحدتله مفرددر برقطعه باله دینور ومنه یقال
ما اعرفه مضرب عسلة ای اعراقه مضرب عسل آرینك بال چاله جق یریدر که کوچ تعبیر اولنور بعده برآدمك
عرق واصل ونسبنده استعمال اولندی زیرا کوچ بالك منشأیدر (العسیل) امیر وزننده ضربه سی سریع وشدید
اولان آدمه دینور یقال رجل عسیل ای الشدید الضرب السریع رجع الید وعطاّرسپور که سنه علی قول
غالیه یعنی قابدن قلیه مسك آله جق یلکنه دینور وفیلك ودوه نك ذکرینه دینور جمعی عسل در کتب وزننده
(ابن عسلة) فتحاتله برشاعردر (ابوعسلة) عینك کسریله قوردك کنیه سیدر (العسیلة) جهینه وزننده سمیراء
شرقیسنده برصویك آدیدر وعسیله که عسل لفظندن مصغردر مطلق نطفه یه علی قول رجلك نطفه سنه
وعلی رأی جماعك دادینه ولذتنه اطلاق اولنور که عسله تشبیه اولنمشدر و بکلّ منها فسر الحدیث (حتی تذوق
عسیلته ویذوق عسیلتك) وعسل کلمه سنده تانیث غالب اولمغله هاء ایله مصغر اولدی یاخود عسله دن مصغردر ترکیده
اندن بالجغز ایله تعبیر اولنور وقدر قلیل ایله حلیت حاصل اوله جغنه تلمیح ایچون تصغیر ایله ادا ایوردیلر (العسل)
ضمتینله صالح ودیندار آدملره اطلاق اولنور مفردی عاسل وعسول در نته که عاسل ماده سنده وجهی بیان اولندی
(العسلة) فرجه وزننده یمنده بلدهٔ بعدانیه اعمالندن برقریه در (العسبلة) دحرجه وزننده خلق یری برینه کلوب
کیدوب تردّد ایلمك معناسنه در که برحادثه هنکامنده یاخود عید کبی ایام معدوده ده ایدرلر یقال الناس یعسبلون
ای یختلف بعضهم الی بعض ویتردّد (عسجل) جعفر وزننده بنوسلیم حرّه سنده برموضع آدیدر (العسطلة)
دحرجه وزننده نظامسز شوریده سوز سویلمك معناسنه در یقال عسطل الرجل اذا کلم غیر ذی نظام
(المعسطل) مدحرج وزننده هذیان محموم کبی شوریده و پریشان سوزه دینور یقال کلام معسطل ای معلسط
(العسقلة) عینك وقافك فتحیله طپراغی پك و پور اوله رق آق طاشلق یره دینور تقول نزلنا عسقلة وهی ارض
صلبة وفیها حجارة بیض ومصدر اولور سراب ایلدرامق معناسنه یقال عسقل السراب اذا تریع (العساقیل)
مثاقیل وزننده منارلره دینور مفردی عسقل در جعفر وزننده وعسقول در زنبور وزننده وعساقیل وعساقل سرابه
دینور که بریه ده صو کبی لمعان ایدر معنای مفرده موضوع اولان صیغه دندر حضاجر کبی و بلوك بلوك بلودپاره لرینه
دینور شارحك بیاننه کوره بونده جمعدر یقال فی السماء عساقیل وعساقل ای القطع المتفرقة من السحاب
(عسقلان) عینك وقافك فتحیله ساحل بحر شامده بر بلده در که نصاری طائفه سی بهرسال اکا حج وزیارت ایدرلر
حالا خرابه در و بلخ قضا سنده برقریه یاخود برمحله در محدثیندن عیسی بن احمد بن وردان العسقلانی البلخی آندندر
شارح دیر که ابن حجر بلدهٔ مذکوره دندر وعسقلان الرأس باشك تپه سنه دینور یقال ضرب عسقلان رأسه
ای اعلاه (العصقول) عصفور وزننده ارکك چکر که یه دینور (العصاقیل) مثاقیل وزننده قصرغه یللرینه
دینور مفردی عصقول در یقال هبت العصاقیل ای الاعاصیر (العصل) فتحتینله وعینك کسری وصادك
سکونیله بغرسغه دینور معی معناسنه جمعی اعصال در وشجر دفلی اسمیدر که آغو اغاجی دیدکلریدر مفردی
عصله در وعصل آت قسمنك قویرق صوقمی برطرفه طوغری اکیلوب یورق اولمق معناسنه در شویله که یانجق
اتلرینه واروب طوقنور اوله یقال عصل الفرس عصلا من الباب الرابع اذا کان عسیب ذنبه ملتویا حتی یصیب

كأذنه ويقال فى عسيب ذنبه عصل اى التواء ودكنك كبى پك وقاتى نسنه خلقى اكرى اولمق معناسنه‌دريقال
عصل العود عصلا وهو الاعوجاج فى صلابة خلقة (العصل) كتف وزننده (والاعصل) احمر وزننده اكرى
اولان پك شيئه دينور عصل كلمه سنك جمعى عصال در عينك كسريله يقال عود وعصا عصل واعصل اى معوّج
واعصل اكرى بجاقلو آدمه دينور يقال رجل اعصل اى المعوّج الساق وبعضلر ديديكه اعصل برنسنه اوزره
دائما اكيلوب آوريله‌رق مشغول ومداوم اولان آدمه دينور واكرى ديشه واكرى اوقه دينور يقال ناب وسهم
اعصل اى اعوج جمعى عصل در عينك ضميله (المعصال) مفتاح وزننده بانچوانلرك ككه وكابرى تعبير ايتدكلرى
اوجى اكرى اغاجه دينور كه آنكله اغاجك داللرنى اكوب ميوه‌دقوپاررلر وچوكانه دينور صولجان معناسنه (المعصيل)
ميمك كسريله بودخى چوكانه دينور (العصلاء) حمراء وزننده كوده‌سى اتسز دكنك كبى قوبقورى اولان عورته
دينور يقال امرأة عصلاء اى لالحم عليها (العصل) فصل وزننده ايشه‌مك معناسنه‌در يقال عصل الصبى
عصلا من الباب الاول اذا بال واغاجى اكمك معناسنه‌در يقال عصل العود اذا عوّجه فان كان اعوجاجه
على خلقة قلت عصل كفرح كامرّ (الاعصيلال) اطميئنان وزننده برنى اورمق قصديله دكنكه قاوره‌مق
معناسنه‌در يقال اعصألّ الرجل اذا قبض على عصاه (التعصيل) كيجكمك وآغرديرمك معناسنه‌در يقال
عصل الرجل اذا ابطأ (المعصل) منبر وزننده بورجلوسنه شدّت تقاضا ايدن آدمه دينور يقال هو معصل
اى مشدّد على غريمه (العاصل) قاتى وپك اوقه دينور (المعصل) محدّث وزننده آتلدقده بور يلوب برطرفه
چاوب يبانه كيدن اوقه دينور العنصل قنفذ وزننده برموضع آديدر ويمامه‌دن طوغرى بصره‌يه موصل طريقك
اسميدر وعنصل كه عنصل دخى دينور جندب وزننده ومدّ ايله عنصلاء وعنصلاء دخى دينور بصل برى اسميدر كه
اسقال ايله وبصل الفار ايله متعارفدر تركيده آطه صوغانى ديرلر بين الاطباء اسقيل ايله معروفدر داء الثعلب وفالج
وعرق النسا علتلرينه نافع وسركه‌سى سعال مزمن وربو وضيق نفس وحشرجه علتلرينه مفيد وبدن ضعيف
مقوّى در (العصل) عينك ضميله اعصلك جمعيدر كه ذكر اولندى وبرموضع اسميدر (العضلة) عينك وضاد
معجمه‌نك فتحيله (والعضيلة) سفينه وزننده بالدر وقول مقوله‌سى اعضاده اولان سكيرلى قالين وقباته دينور كه بالق
اتى تعبير اولنور مؤلف كرچه كل عصبة معها لحم غليظ عبارتيله تفسير ايدوب لكن مراد ترجمه اولنان اسلو بدن
صاحب تذكره‌نك بيانه كوره بدن انسانده صغير وكبير بشيوز اتوز عضله واردر (العضل) فتحتيله برآدمك
كوده‌سنده بالق اتى چوق اولمق ياخود بالدرينك بالق اتى قبا وبوغون اولمق معناسنه‌در يقال عضل الرجل عضلا
من الباب الرابع اذا صار كثير العضل او ضخمت عضلة ساقه (العضل) كتف وزننده (والعضل) ندس وزننده
صفتلرده وصف مذكور اوزره اولان آدمه دينور (العضل) فضل وزننده برآدمى صقشدروب تضييق ايلمك
معناسنه‌در يقال عضل عليه عضلا من الباب الاول اذا ضيق وبرآدمك ايشى پك دشوار وشديد اولمق معناسنه‌در
كويا كه كنديسنى تضييق ايدر يقال عضل به الامر اذا اشتدّ وعضّل وعضل وعضلان عينلرك كسريله
بركسنه برخاتونى اره‌وارمقدن ظلما منع ايلمك معناسنه‌در يقال عضل المرأة عضلا وعضلا وعضلانا من الباب
الاول والثانى والرابع اذا منعها الزوج ظلما (الاعضال) همزه‌نك كسريله بودخى برماده صرپلنوب دشوار اولمق
معناسنه‌در يقال اعضل الامر اذا اشتدّ وبردشوار ايش برآدمى عاجز وفرومانده قلمق معناسنه‌در يقال اعضله الامر
اذا غلبه واعياه وخاتونك وطاوق وسائر حيوانك طوغورمسى عسرتلو اولمق معناسنه‌در يقال اعضلت المرأة
والدجاجة وغيرها بولدها اذا عسر عليها وبرمشكل دردومرض اطبايى عاجز ومغلوب ايلمك معناسنه‌در يقال اعضل
الداء الاطباء اى غلبهم (التعضيل) بودخى برخاتونى اره‌وارمقدن ظلما منع ايلمك معناسنه‌در يقال عضل المرأة بمعنى عضلها
وبراهل مجلسه طار المق معناسنه‌در يقال عضل المكان اذا ضاق وبرير ناسله طپطلو اولمق معناسنه‌در يقال عضلت
الارض باهلها اذا غصت بهم وخاتون وسائر حيوان طوغورمقدن عسرتلمك معناسنه‌در يقال عضلت المرأة والدجاجة
وغيرها اذا عسر عليها (المعضل) محسن وزننده (والمعضل) محدّث وزننده طوغورمسى صعب ودشوار اولان خاتونه
وسائر حيوانه دينور ومعضل محسن وزننده پك چركين شيئه دينور كاسيذكر (التعضل) تفعل وزننده برعلت پك مشكل
اولمغله اطبايى چاره وتدبيردن عاجز قلمق معناسنه‌در يقاله تعضل الداء الاطباء اذا غلبهم يعنى فاعياهم دواءه (العضال)
غراب وزننده پك مشكل مرضه دينور كه طبيبلرى عاجز وفرومانده ايده يقال داء عضال اى معيى غالب يعنى
على الاطباء وشول شديد يمينه وصف اولنور كه اصلا استثناء ورجوع وانصرافى ممكن اولميوب قطعى اوله
يقال حلفة عضال اى شديدة لامثنوية فيها مترجم ديركه مثنوية استثناء ورجوع وانصراف معناسنه‌در نته كه نابغه‌نك

اشبو حلفت بميناغيرذي مثنويةمصراعنك شرحنده استثناء ورجوعله شرح اولديغنى شهاب مرحوم ان الله على
كل شئ قدير وخالق كل شئ كريمه‌لرينك تفسيرنده بيضاوى مرحومك فهما على عمومهما بلا مثنوية قولنك شرحنده
بيان ايلمشدر (الاعضيلال) اطمينان وزننده اغاجنك دالرى كور وفراوان اولملغله برى برينه صارمشمق معناسنه‌در
يقال اعضألت الشجرة اذا كثرت اغصانها والتفت (العضل) عينك كسريله داهيه اولان آدمه دينور و پك چركن
شبئه دينور (العضل) فتحتينله باديه ده برموضعدر كه چوق مبشه واورمانلو محلدر ياخود عينك فتحى وضادك
سكونيله‌در وعضل بن الهون بن خزيمه برقبيله‌نك پدر يدر وجرذ ديدكلرى ايرى صچانه دينور جوهرينك سياق
كلامنك مقتضاسى عينك ضميله اولمقدر لكن اويلجه دكلدر بلكه همان فتحتينله‌در جمعى عضلان كلور عينك كسريله
(العضل) صرد وزننده (والعضل) قفل وزننده آفات ودواهى يه اطلاق اولنور مفردلرى عضله‌در غرفه وزننده
وعضل صرد وزننده برموضعدر (بنوعضيله) جهينه وزننده بر بطن‌در (المعضلات) محسنات وزننده شدائد
ونوائبه اطلاق اولنور مفردى معضله‌در يقال نزلت بهم المعضلات اى الشدائد (العضيل) قرشب وزننده
لئيم وتنكخوى وبى امتزاج كسيه دينور يقال رجل عضيل اى لئيم ضيق الخلق (العضيل) جعفر وزننده صلابتلو پك
نسنه‌يه دينور (العضهلة) دحرجه وزننده شيشه‌نك اغزنى طقامق معناسنه‌در يقال عضهل القارورة اذا ضم
رأسها (العطل) فتحتينله (والعطول) قعود وزننده خاتون دوز كوندن و پيرايه‌دن خالى اولمق معناسنه‌در
يقال عطلت المرأة عطلا وعطولا من الباب الرابع اذا لم يكن عليها حلى وعطل فتحتينله بيونه اطلاق اولنور
لباسدن خلوتى اولديغيچون يقال انها الحسنة العطل اى العنق وبرآدمك كودهسى بيوك اولمق معناسنه مستعملدر
هر لباس اويمديغندن كذلك سرعتله ايش كوج كوره مز اولديغندن استعمال اولندى يقال عطل الرجل عطلا
من الباب المزبور اذا عظم بدنه وبركسه مالدن ياخود ادبدن عارى وبى بهره اولمق معناسنه مستعملدر يقال
عطل الرجل من المال والادب اذا خلا والادب قولنده واو او معناسنه‌در وعطل شخص وهيكله اطلاق اولنور
جمعى اعطال‌در (التعطل) تفعل وزننده بودخى خاتون دوز كوندن خالى اولمق معناسنه‌در يقال تعطلت المرأة
بمعنى عطلت وبركسه ايشسز كوجسز بيكار قالمق معناسنه‌در يقال تعطل الرجل اذا بقى بلا عمل (العاطل)
(والعطل) ضمتينله عطلدن اسم فاعلدر پيرايه‌دن خالى خاتونه دينور عاطلك جمعى عواطل‌در وعطل ركع
وزننده وعطلك جمعى اعطال‌در يقال امرأة عاطل وعطل اى خالية من الحلى وعطل ضمتينله قلادهسى
ويولارى اولميان بوش آته ودوه‌يه دينور وتمغاسز دوه‌يه دينور وسلاحسز آدمه دينور جمعى اعطال‌در ومال
وادبدن بى بهره آدمه دينور (المعطال) محراب وزننده دائما زينت و پيرايه‌دن خالى اولمق معتادى اولان خاتونه
دينور يقال امرأة معطال اى المعتادة العطل (المعاطل) معطلك جمعيدر كه مقعد وزننده‌در نسوانك دوز كون
طاقنه جق عضولرينه دينور بيون وبيلكجه وطپوق كبى يقال انها لحسنة المعاطل اى مواقع الحلى (الاعطال)
عطلك جمعيدر كه ضمتينله‌در وعطلك جمعيدر كه فتحتينله‌در نته كه ذكر اولنديلر (التعطيل) تفعيل وزننده قاب
مقوله‌سى نسنه‌يى بوشالتمق و بوش قومق معناسنه‌در يقال عطله اذا فرغه واخلاه وبر نسنه‌يى ضايع وتباه
اوله‌رق بوشلامق معناسنه‌در قيويى ايشلتميوب خرابه بوشلامق كبى ودياری خالى وخرابه ترك ايلمك كبى يقال
عطل الشئ اذا تركه ضياعا (العطلة) فرحه وزننده اندام ووجودى خوب دوه‌لره دينور كه زينتدن مستغنى اولورلر
يقال ابل عطلة اى حسنة الجسم واحدنده عطل دينور وسودى فراوان كزيده ناقه‌يه دينور كذلك سودى چوق
قيونه دينور وكوشه‌لريله اغاجنك ارالغنه بغلدقلرى قايشى قيرلمش قوغه‌يه دينور (العيطل) حيدر وزننده
حسن اندام وتناسب اعضا ايله هر يانى او يغون اوزون كردنلى خاتونه دينور ياخود مطلقا اوزون كردنلى انسان
وحيوانه دينور وبو صفتلر زينتدن مستغنى ايدر يقال امرأة عيطل اى الطويلة العنق فى حسن جسم او هو كل
ماطال عنقه وعيطل اركك خرما اغاجنك چچكنك دالنه دينور كه آنى آشى قلمى ايدرلر واكاعطيل دخى ديرلر
امير وزننده ميوه‌دن خالى اولديغيچون (المعطل) معظم وزننده هذيل قبيله سندن برشاعردر ومعطل حراثت
وزراعتدن خالى بوريره دينور ارض موات معناسنه (المعطلة) معظمه وزننده چوبانسز صالمه دوه‌لره وصف
اولور يقال ابل معطلة اى لاراعى لها (عطاله) سحابه وزننده بنوتميم يوردنده برطاغك آديدر (العطلة) غرفه
وزننده تعطل معناسندن اسمدر بوشلق وبيكارلق معناسنه‌در (العطل) عينك ضميله وضمتينله مالدن
ياادبدن بى بهره آدمه دينور يقال رجل عطل وعطل اى خال من المال او الادب وكريشسز يايه دينور يقال
قوس عطل اى بلا وتر (العطبل) (والعطبول) (والعطبولة) عينلرك ضميله (والعيطبول) حيزبون وزننده كورك

ودلبرانلو جانلو اوزون كردانلو تازه محبوبه يه دينور جمعى عطابل وعطابيل كلور و بعضلر ديديكه عيطبول اوزون بو يلو خاتونه دينور (العظال) المحامله كتاب وزننده (والمعاظلة) مقاتله وزننده ديشيسيله جماع حالتنده چاتشوب ايلبشور اولان كلب وچكركه مقولەسى جانورچاتشوب چنكللشمك معناسنه در يقال عاظل الكلب والجراد عظالا ومعاظلة اذاتراكب وتشدّد عند السفاد وعظال بين الشعراء تضمين قافيه ايلمكه اطلاق اولنور كه بيت مؤخرك تمام معناسى بيت مقدّمه مرهون ومربوط ايلمكدن عبارتدر يقال عاظل فى القافية عظالا اذا ضمن (التعاظل) تفاعل وزننده (والاعتظال) افتعال وزننده معاظله معناسنه در يقال تعاظلت الكلاب واعتظلت اذاتراكبت عند السفاد (العظل) عينك فتحيله كوپك چاتشمق معناسنه در يقال عظلت الكلاب وعظل عظلا من الباب الاول والرابع اذاركب بعضها بعضا مثالده عظل الكلب عنوانيله اولسه مناسب ايدى العاظل والعظلى سكرى وزننده چفتلشمكده برى برينه يغلنوب ايرلميان چكركه لره دينور يقال جراد عاظل وعظلى اى متعاظلة لاتبرح كلب مقولەسى سائر حيوانەده وصف اولورلر (التعظل) تفعل وزننده (والتعظيل) ناس برنسنه اوزره مجتمع اولمق معناسنه در يقال تعظلوا عليه وعظلوا اذا اجتمعوا عليه (يوم العظالى) حبارى وزننده بين العرب بر يوم معروفدركه انده بنو تميم بكر بن وائل قبيله سنه شبخون ايلدى لدى الانهزام خلق مزاحمه دن برى برينك اوزرينه باصيلوب ياخود ايكيسى اوچى بردابه يه ركوب ايلدكلرندن ناشى اطلاق اولندى (العظل) ضمتيله مأبون وككزه اطلاق اولنور تقول لاتقرب منهافانها عظل اى مأبون (المعظل) محسن وزننده (والمعظئل) مشمعلّ وزننده اغاجلق وقورولق يره دينور يقال موضع معظل ومعظئلّ اى الكثير الشجر (العفل) عينك وفانك فتحيله (والعفلة) فتحاتله شول شيئه دينور كه بعض نسوانك وناقه نك فرجنده ظهور ايدر بعض رجالده حادث اولان دبه لك كبى شارح ديركه بوقرن ديدكلرى دكلدر زيرا قرن كه آصلق تعبير اولنور اول فرجك ايچنده قانى ات ياخود كميك تحدّث ايلمكله مدخل بتشك اولور و بوابكاره مخصوصدر وعفل دبه لكدر كه شيش ظهور ايدوب كذلك مدخلى سدّ ايدر وكاهجه پك بيوييوب حتى اوتوردقده يره مس ايدر اولور و بواكثر بعد الولاده ظهور ايدر و بعضلر ايكيسى برعدّ ايلديلر انتهى مترجم حقير ديركه اشبو مادّه احكام فقهيه يه متعلق اولمغله برمقدار جه ارخاى عنان روا كورلدى معلوم اوله كه بونده اوچ تعبير متداولدر برى رتق و برى عفله و برى قرندر مؤلفك بيانينه كوره رتق فرجك ايچر يسنك چاتيسنده كرچه منفذ متخيل اولوب لكن بتشك طرزنده اولمغله بردرلو انفاذ قابل اولميه ياخود ايچ منفذى اولميوب يالكز مبالدن عبارت اوله و بوابكاره مخصوصدر وعفله وجه مذكور اوزره بعض رجالده حادث اولان ادره كبى نسوانك فرجنده متحدّث شيئه يعنى شيشه دينور وادره كه دبه لكدر فتق سببيله كيسهٔ خصيه منتفخ ومتعظم اولور و بونك قرو وقيله وادره واسم عام اولان فتق كبى اسباب وانواع مختلفه سى وخفيفى وشديدى وصغيرى وكبيرى واردر بو حادثه نسوانده دخى اولور كيمنده خلقى وكيمنده عارضى اولور كه فرجنك اغزنده سكيرلى ات كبى نسنه اولور و بيوك وكوچكى اولور وكيمسنده پرده اولور واكاريح ياخود ماء ياخود اجسام سائره انوب طشره يه طومالدر پس بوابكارده واكثرى ثيباتده ولادت زوريله حادث اولور كتب طبيه ده بو رتق اسميله معبردر تركيده بوكه آصلق ديرلر مؤلفك عفله ديديكى بو اوله جقدر وقرن مؤلفه كوره عفلهٔ صغيره در واطبايه كوره ماده سى خلقى كيكدر ياخود خلط صلب شديددر بو كه علاج همان غير قابلدر و بعضا انضمام وامتلاء سببيله ده نفوذ ممكن اولمز ومؤلفك رتق ماده سنده تقديم ايلديكى قول بو اوله جقدر ومغربك ومصباحك ونهايه نك بيانلرى دخى تفصيل مرقومه ملايمدر انجق نهايه ده عفله ايله قرنى فرق ايتمامشدر وقاضى شريح محضرنه برجاريهٔ قرناء كتوروب استفتا ايلدكده يره اوتوردقده اكر اول حادثه يره طوقنورسه عيبدر والا عيب دكلدر ديو افتا ايلديكنى نقل ايلمشدر بو كه كوره رتق خلقى بتشك وعفل وقرن دبه لك اولورنته كه مؤلفه كوره ده ايكيسى بردر لكن صغر وكبر جهتيله فرقلرى واردر پس بينلرنده عموم وخصوص مطلق اولمق ملحوظدر فليحفظ يقال بها عفل وعفلة وهوشئ يخرج من قبل النساء وحياء الناقة كالادرة للرجال وعفل مصدرا ولور خاتونده ياخود ناقه ده عفله حدوث ايلمك معناسنه يقال عفلت المرأة اوالناقة عفلا من الباب الرابع اذا صارت بها عفلة (العفلاء) حمراء وزننده وصف مزبور اوزره اولان خاتونه وناقه يه دينور (التعفيل) تفعيل وزننده عفله ديديكى علت مذكوره يى علاجله اوكولتمق معناسنه در بناسى ازاله ايچوندر يقال عفل المرأة اذا اصلح عفلتها و برعورت حقنده عفلادر ديمك معناسنه در يقال عفلها اذا نسبها الى العفلة (العفل) نفل وزننده تكه سنك واكوزك پاچه لرى ارالغنك ياغنك كثرتنه دينور و بوانمش خصى اولانلرده مستعملدر زيرا آنلر سموز واورارى ياغلو اولور يقال فى التيس

مطلب

ما والثور عقل وهو كثرة شحم ما بين رجليهما وهو اعقل وعقل دبر ايله ذكرك بيننده اولان جزكى يه دينور وقوچ قسمنك
خايه لرينك وچوزه يانلرينك ياغنه دينور وقوچ قسمنك سمورلكنى وآرقلغنى بيلمك ايچون ال ايله يوقلنه جق قاورام
برينه دينور (العاقل) دائما اوزون لباس اوزرندن قصه لباس كيراولان آدمه دينور يقال رجل عاقل اذا كان
يلبس الثياب القصار فوق الطوال (عقال) قطام وزننده نسوانه مخصوص سبّ ودشنام وآزار كلماتندندر (عقلان)
سكران وزننده بنوابى بكر بن كلاب يوردنده برطاغك آديدر (عقلانه) جبل عقلان قربنده برقديم صويك آديدر
(العقلاء) عقله سى اولان عورتدر كه ذكر اولندى وكولركن طشره دور يلان دوداغه دينور يقال شفة عقلاء
اذا كانت تنقلب عند الضحك (بنو العقيل) زبير وزننده بنو مالك بن سعد جماعتيدر كه عجاج راجزك قوميدر
(العقنجل) سمندل وزننده شول ثقيل وياوه كوى وفضول وهرزه كاره دينور كه هر ماده ده وظيفه سى اولميان هذر
وهذيان سوزلر تفوه ايدر اوله (العقشل) شين معجمه ايله جعفر وزننده (والعقنشل) سمندل وزننده (والعقشليل)
زنجبيل وزننده ثقيل وكرانجان وخير وشرّه يرامز كسيه دينور وعقشليل غليظ وناتراش وتصلق ثقيل ونادان
شخصه دينور وكوده سنك اتلرى سلپوكلنوب صالق صالق اولان قوجه قارى يه دينور وز يلوكى تويلرى چوق اولان
كلبه دينور وديشى صرتلانه ياخود ارككنه دينور (العقشال) قرطاس وزننده قورقق وبواش آدمه دينور كه
كسيه شدّتله معامله ايده مز يقال رجل عقشال اى قليل البأس (العقطلة) دحرجه وزننده برنسنه يى برآخر
نسنه يه قاتوب قارشدرمق معناسنه در يقال عقطله به اذا خلطه (العقفل) قافله جعفر وزننده بيوك يوزلو آدمه
دينور يقال رجل عقفل اى العظيم الوجه (العقكل) جعفر وزننده احمق وسبكمغز آدمه دينور (العقل)
عينك فتحى وقافك سكونيله علم وادراك معناسنه در كه ذهنده حاصل اولان صورتدن عبارتدر على قول اشيانك
حسن وقبح وكمال ونقصانه متعلق صفاتى ادراكه اطلاق اولنور بو معناى اولدن اخص در وعند البعض ايكى
خير اولان شيئك خيرده ازيد وابلغ اولانى وايكى شر اولان شيئك شرّ ومضرّتده اشدّ واوفر اولانى ادراكدن
عبارتدر وبعضلر عندنده امور عديده يه اطلاق اولنور يعنى عقل برقوّت معنويه مودوعه در كه انسان آنك
وساطتيله قبيح وحسن بيننى فرق وتمييز ايدرايشته اول قوّتدن كذلك ذهن انسانده بعض مقدّمات سببيله حاصل
ومترتب اولان صور ومعانىٔ مجتمعه دن عبارتدر كه آنلرك وساطتيله اغراض ومصالح وامور وجوه لايقه سى اوزره
منتظم ومستقيم ومستكمل اولور كذلك انسانك حركات وكلماتى بابنده كنديسنه مخصوص هيئت محموده وشيوهٔ
مطبوعه دن عبارتدر پس اشبو امور ثلاثه ده مشترك اولور لكن اوّلده حقيقت واخيرينده مجاز اولور زيرا بونلر قوّت
مذكوره نك اثر وثمره سيدر قالديكه كرچه اشبو تعريفلر ايله تعريف ايلديلر لكن حق اولان بودر كه عقل برنوردر وجانبدن
عبارتدر كه نفس انسانى آنك وساطتيله علوم ضروريه ونظريه يى ادراك واذعان ايدر وآنك ابتداى وجودى ولدك
رحمده استكمال خلقتله هنوز جنين اولديغى هنگامدندر بعده تدريجله بلوغى وقتنه قدر تزايد ونماء اوزره اولور
فارسيده آكاهوش وخرد وتركيده اوص تعبير اولنور جمعى عقول در مؤلفك ويطلق لامور لقوّة بها قولنده واقع
لقوّة كلمه سى لامور قولندن بدلدر ولمعان ولهيئة قوللرى معطوفدر وبو بدل بعض طريقيله در ياخود مع ما عطف
عليه اعتباريله بدل كل اولور ولقوّة نسخه سى غلطدر مؤلفك بصائرده بيانه كوره اصل عقل امساك واستمساك
معناسنه موضوعدر وديعهٔ مذكوره انسانى امور قبيحه دن منع وامساك ايلديكى ملابسه سيله عقل اطلاق اولندى
وتسميه بالمصدردرنته كه بحرونهى اطلاقى دخى بو ملابسه ايله در ومصدر اوله رق استعمال اولنورنته كه معقول دخى
مصدردر مفعول وزننده عقلى استعماالله هر نسنه يى بيلور اولمق معناسنه در كه اوغلان عاقل وبالغ اولمق
تعبير اولنور يقال عقل الغلام عقلا ومعقولا من الباب الثانى اذا ادرك فهو عاقل من عقلاء وفى الاساس يقال
مافعلت منذ عقلت ويقال عقل فلان بعد الصبا اى عرف الخطأ الذى كان عليه يعنى كنديده اولان خطانك
خطا اولديغى فهم وادراك ايلدى ومقدمة الادبده زمخشرى عقل خردمند كشتن يعنى عقللو اولمق وعقل الغلام
خردمندشد يعنى اوغلان عاقل اولدى عنوانيله تفسير ايلكله وجه مذكور اوزره ترجمه اولندى ومصباحده باب
ثانيدن متعدّى اوله رق ادراك وباب رابعدن لازم معناسيله مرسومدر حتى عقلاء اوزره جمعلنمسى آكا مبنيدر
ومؤلفه كوره صالح وعالم كبى نوادردن اولور انتهى وعقل علاج بوركى قبض ايلمك معناسنه در يقال عقل الدواء
بطنه عقلا من الباب الثانى والاوّل اذا امسكه وفهم وادراك ايلمك معناسنه در كه ذكر اولنان نوررحانى اثريدر
يقال عقل الشىٔ عقلا من الباب الثانى اذا فهمه ودوه نك اياغنى بوكوب بيلكجه سنى قولنه بغلمق معناسنه در
يقال عقل البعير اذا شدّ وظيفه الى ذراعه وبرآدم مقتولك خون بهاسنى ويرمك معناسنه در يقال عقل القتيل

مطلب

اذا اوداه و برکسه قاتلدن بدل اولوب قاتل اوزره لازم کلان خونبهاسنی کندی مالندن ادا ایلمك معناسنه در یقال
عقل عن فلان اذا ادّی جنایته بوراده عن کلمه‌سی بدلیت ایچوندر و خونبها آلمق ایچون قود وقصاصی ترك ایلمك
معناسنه در یقال عقل له دم فلان اذا ترك القود للدّیة وعقل وعقول آهو قسمی یوکسك صرپ طاغه قاچوب
چقمق معناسنه در یقال عقل الظبی عقلا وعقولا من الباب الثانی اذا صعد وعقل کولکه تمام نصف نهار
حدّنده سیردن قالوب ثابت اولمق معناسنه در یقال عقل الظل اذا قام قائم الظهیرة وعقل وعقول بر یره صغنمق
معناسنه در یقال عقل الیه اذا لجأ وکورشجی خصمنی صارمه تعبیر اولنان فنداله یقمق معناسنه در یقال عقل فلانا
اذا صرعه الشغربیة ودوه عاقول دیدکلری نبات اوتلامق معناسنه در یقال عقل البعیر اذا اکل العاقول وعقل
خونبهایه اطلاق اولنور فی الاصل خونبها ایچون ویردکلری دوه‌لری کوتروب ولیّ مقتولك قپوسنه عقل و بند ایدرلر ایدی
صکره خونبهاده دخی استعمال اولندی ومنه یقال العقل علی العاقلة ای الدیة وقلعه یه وحصن وحصاره اطلاق
اولنور و صغنجق یره دینور تقول هو عقلی ای حصنی وملجأی وانسانك کوکلنه اطلاق اولنور قلب معناسنه بونلر تسمیه
بالمصدرلردر و محفه اورتوسی اولان قرمزی بزه دینور علی قول بر چشید آلاجه قاش آیدر محفه پوشیده‌سی دخی ایدرلر
وعقل عروضیین اصطلاحنده بحر وافرك مفاعلتن جزؤندن لامی که بشنجی حرف متحرکدر اسقاط ایلمکه اطلاق
اولنور پس مفاعلن جزؤنه نقل اولنور عقل بعیردن مأخوذدر بوراده اسقاط الیاء من مفاعیلن نسخه‌سی غلط محضدر
(التعقیل) تفعیل وزننده بو دخی عاقل وخردمند اولمق معناسنه در یقال عقل الرجل بمعنی عقل ودوه‌نك دیزنی
بغلمق معناسنه در یقال عقل البعیر بمعنی عقله و برآدمی عاقل ایلمك معناسنه در یقال عقله الله ای جعله عاقلا
وآصمه قورق و برمك معناسنه در یقال عقل الکرم اذا اخرج الحصرم (العاقل) عقل ومعقولدن اسم فاعلدر
صاحب عقل کسه‌یه دینور جمعی عقلاء وعقّال کلور رمّان وزننده بونك عقلاء اوزره جمعلنمسی وجه مذکور اوزره
باب رابعدن دخی ورودینه مبنی درز و یا فعلاء وزننده جمع فعیل بنیه‌سنه مخصوصدر ومؤلفه کوره نوادردندر وعاقل
کیکه وجیرانه دینور ظبی معناسنه یوکسك طاغلره صعود ایلدیکیچون و بر طاغك اسمیدر وبدی موضعك
آدیدر وعاقل بن البکیر بن عبدیالیل اصحابدندر مقدّما اسمی غافل اولمغله نبیّ اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری
تحویل وعاقل ایله تسمیه بیوردیلر (العقول) صبور وزننده فهم وادراکی غالب فهیم ومدرك آدمه دینور (الاعتقال)
افتعال وزننده بو دخی دوه‌نك دیزنی بوکوب بغلمق معناسنه در یقال اعتقل البعیر بمعنی عقله و برآدمی کورشده
ایاقله صارمه‌یه کتوروب یقمق معناسنه در یقال اعتقله اذا صرعه الشغربیة وفارس نیزه‌سنی پاچه‌سیله رکابی
آرالغنه صوقوب طوتمق معناسنه در یقال اعتقل رمحه اذا جعله بین رکابه وساقه وصاغمق ایچون قیونك ایاقلرنی
حالب ایکی بجاغی ارالغنه چکوب آلمق معناسنه در یقال اعتقل الشاة اذا وضع رجلها بین ساقه وفخذه فحلبها
و برآدم ایراوزره یاخود پالان اوزره ایاغنی بوکوب اوجه‌سی کلان موضعه قومق معناسنه در یقال اعتقل رجله
اذا ثناها فوضعها علی المورك ومقتول ایچون دیت آلمق معناسنه در یقال اعتقل من دم فلان اذا اخذ العقل
ودل طوتلمق معناسنه در یقال اعتقل لسانه علی المجهول اذا لم یقدر علی الکلام (العقل) فتحتینله طپوق چلارکبی
دیزلری بری برینه چارپلوب سورنمك معناسنه در که ضعفدن نشئت ایدر یاخود ایاقلری طوغری اولمیوب طشره‌یه
طوغری بورق ودورك اولمق معناسنه در که آت قسمنده اولورسه اکایت اللی تعبیر ایدرلر یقال عقل البعیر
عقلا من الباب الرابع وهو اصطکاك الرکبتین او التواء فی الرجلین (الاعقل) وصف مذکور اوزره اولان دوه‌یه
دینور مؤنثی عقلاءدر (التعاقل) تفاعل وزننده برمعتولك دیتنی نیچه کسه‌لر چکشمك معناسنه در یقال تعاقلوا دم
فلان اذا عقلوه بینهم (المعقلة) میمك فتحی وقافك ضمیله توزیع غرامت جهتیله اداا ولنان ماله دینور یقال صارمه
معقلة علی قومه ای غرم علیهم وخونبهایه دینور یقال لنا عند فلان ضمد من معقلة ای من دیة کانت علیه جمعی
معاقلدر ومنه یقال هم علی معاقلهم الاولی ای علی حال الدیات التی کانت فی الجاهلیة یعنی دیتلری زمان جاهلیتده
نه رسمه ادا ایدرلر سه حالیا اول وضع اوزره ادا ایدرلر و بعضلر علی مراتب ابائهم عبارتیله تفسیر ایلدیلر ومعقله دهناء
نام موضعده بر دوز اوه‌نك آدیدر (العقال) کتاب وزننده دوه‌نك دیزنی بغلدقلری ایپه دینور وعربلرك عقال
المئین تعبیرلری که مئین جمع بنیه‌سیله در بوندن مأخوذدر شول شریف وعالیشان آدمه دینور که اسیر اولدقده فکاك
وفداسی نیچه یوزمهار دوه اوله وعقال دوه‌دن وقیوندن برسنه‌لك لازم کلان زکاته دینور ومنه قول ابی بکر رضی الله
عنه حین امتنعت العرب عن اداء الزکاة الیه لو منعونی عقالا کانوا یؤدونه الی رسول الله صلی الله علیه وسلم لقاتلتهم
علیه وعقال برزجلك اسمیدر وعقال کنج دیشی دوه‌یه دینور التعقل تفعل وزننده بر ایاغی بوکوب اوجه

كيكى كلان برك اوزرينه قومق معناسنه در يقال تعقل الرجل اذا ثناها فوضعها على المورك وبركسه‌يى دوه‌يه
اركاب ايدن آدم ايكى اللرينك پرمقلرنى برى برينه كچوروب نردبان كبى طوتمق معناسنه‌در كه كعبه يولنده عكاملر
او يلجه اركاب ايدرلر يقال تعقل له بكفيه اذا شبك بين اصابعهما ليركب الجمل واقفا (العقال) رمان وزننده حوط بن
ابى جابرك فرسى اسميدر ودابه قسمنك اياقلرينه مخصوص برعلت اسميدر كه يوريمكه باشلدقده برساعت قدر
آغسيوب بعده كشاده ومنبسط اولور بعضلر آت قسمنه تخصيص ايلديلر (عقال) شداد وزننده اسم ابى شيطم بن
شبه‌در كه محدثيندندر (العقيلة) سفينه وزننده كريمه ومخدره اولان خاتونه دينور كويا كه كندى نفسنى خارجدن
عقل ومنع وحراست ايدر يقال هى عقيلة بين قومها اى كريمة مخدرة وعقيلة القوم برقومك سيد وريسنه
اطلاق اولنور اصل عقيله معناى اولده موضوعدر بعده مطلقا عزيز ونفيس آدمه ونسنه‌يه توسيع اولندى مذكرده
تاء اسميته يا خود مبالغه‌يه محمول اولور يقال هو عقيلة قومه اى سيدهم وهر نسنه‌نك انفس واكرمنه اطلاق
اولنور وعقيلة البحر شاهدانه انجويه دينور وعقيله بغايت جنسى پالدوميه دينور (العاقول) دريانك اكين
برينه على قول طالغه‌سنه اطلاق اولنور ودره‌نك ونهرك بورغاج يرنه دينور وچيره‌شك ومشتبه وملتبس اولان ايشه
ومادّميه دينور وشول ارضه دينور كه بورغاجى چوق اولديغندن يولى بولنوب سمت مقصوده كيدلمز اوله وتركيده
يانديق اوتى ديدكلرى تيكنلى اوته دينور كه دوه مرعاسندندر (دير عاقول) نهروان قضاسنده بر بلده‌در محدثيندن
عبدالكريم بن الهيثم العاقولى اكا منسوبدر كذلك مغربده بر بلده‌در ابوالحسن على بن ابراهيم العاقولى اورادندر
وموصل قضاسنده بر قريه آديدر (عاقولا) الفك قصريله توراة كتابنده كوفه شهرينك اسمى اولمق اوزره مرقومدر
(العاقلة) فى الاصل ديت وخونبها معناسنه اولان عقلدن اسم فاعلدر جماعت عاقله ديمكدر بعده برآدمك
عصبه‌سنه اطلاق اولنديكه قتل خطا ايله ديت لازم اولدقده ديتى چكوب ادا ايدرلر وبو صفات غالبه‌دن
اولمشدر ومنه قول الشعبى لاتعقل العاقلة عمدا ولاعبدا وبو حديث دكلدر وجه مرسوم اوزره شعبى كلاميدر
جوهرى وهمندن ناشى حديث اولمق اوزره ثبت ايلمشدر ومعناه ان يجنى الحرّ على عبد لاالعبد على حرّ لانه لوكان
المعنى كذلك لكان الكلام لاتعقل العاقلة عن عمد ولم يكن ولاتعقل عبدا يعنى عن قصد جنايت ايدن آدمك ديتنى
عاقله‌سى تحمل ايلمز بلكه جنايت ايدن كسنه‌نك مالندن لازم كلور كذلك برعبد جنايت ايلسه مولاسنك عاقله‌سى اوزره
ديتى لازم كلمز بلكه جنايتى رقبه‌سنه اصابت ايدر كه بو امام اعظم عليه الرحمه حضرتلرينك قوليدر اصمعى
ديديكه بو مبحثى هارون رشيد حضورنده ابو يوسف حضرتلرينه ايراد ايلديكمده عقلته تركيبله عقلت عنه
تركيبنك بينى فرق ايلمدى حتى بن اكا تفهيم ايلدم شارح ديركه ابن ابى ليلى قول مذكورى خلافى اوزره تفسير ايلمشدر
يعنى احراردن برآدم برعبد اوزره جنايت ايلسه ديتنى اول جنايت ايدن آدمك عاقله‌سى متحمل اولميوب بلكه
كنديسنك خاصةً مالندن لازم كلور واصمعى ديدى كه ابن ابى ليلانك كلامى استعمال عربه موافقدر زيرا معنا قول
اول اوزره اولسه لاتعقل العاقلة عن عبد اولمق اقتضا ايدر ايدى مترجم حقير بعد الاستقراء الكثير ديركه اول كلام
مرقوم امام محمدك موطاسنده سندابن عباس ايله لاتعقل العاقلة عمدا ولاصلحا ولااعترافا ولاماجنى المملوك
عنوانيله حديث اولمق اوزره مثبتدر ثانيا عبابده وفى حديث الشعبى لاتعقل العاقلة عمدا ولاعبدا ولاصلحا
ولااعترافا عباراتيله مرسوم اولمغله حديث اول حديث ثانى‌يى مبيندر نته كه ابن اثير نهايه‌ده متن ثانى
عنوانيله رسم ايلمشدر يعنى عمدا اولان جنايت خاصة جانى مالندن لازم كلوب عاقله‌سى تحمل ايلمز كذلك خطأ
اولوب صلح اولدقلرى جنايتى كذلك من غير بينة جانبنك اقرار ايلديكى جنايتى عاقله‌سى التزام ايلمز كذلك
عبد حرّ اوزره جنايت ايلسه عاقلهٔ مولاسى متحمل اولميوب رقبه‌سندن اقتضا ايدر پس حديث مرقومك
سباقى كه لاتعقل العاقلة عمدا قوليدر وسياقى كه ولاصلحا ولااعترافا قوليدر عقله تركيبى بوراده عقل عنه معناسنه
مستعمل اولديغنه دلالت ايدرلر پس معنا لاتعقل العاقلة عن عمد وعمن صلح وعمن اعترف سبكنده اولور نته كه
هدايه شارحى اكمل بورسمه تحرير ايلمشدر واكر معنا وجه مذكور اولمسه بر نظم نقيصه‌سى لازم كلور ومؤلف
كما توهم ابو حنيفة قوليله اسأت ادب ايلمشدر زيرا اهر تقدير وهمك معناى راجحى خطرات قلب ايسه ده مرجوحده
استعمالى شايعدر محمل مذكور امكانده اولديغندن بشقه المجتهد يخطئ ويصيب مفهومى اوزره مجتهد همیشه
صائب اولمديغى معلومدر ظهور خطأ صورتنده دخى وظيفه وادب اوزره حسن تعبير ايلمك اهل انصافه واجبدر
مؤلفك عادت مستمره‌سى جوهرى‌يه وسائره تعرّضده دائما توهم عنوانيله حرف انداز اولمغله قلمنه تعبير مذكور
طبيعت ثانيه اولمشدر حتى بو ماده‌دن چند حرف مقدمجه بنه جوهرى‌يه تعبير مزبور ايله تعرض ايلمشدر بو جهتله

امام اعظم حقنده دخی فکر وروینسز سبق لسان قلم ایتمشدر بو خسه یور عمه خارج حد ادب تعبیرلر ایله آلایشدن
کفی بالاتردر خصوصا بو مسئله کندی مذهبیله منازعه به متعلق دکلدر وامام اعظم حضرتلرینی قچن ذکر
ایلسه امام عنوانی کبی تعبیرات تعظیمله ذکر ایلمک عادتیدر خصوصا المرقات الوفیه فی طبقات الحنفیه نام تالیفنده
مذهب حنفیده اولان فقهایه کرامه خدمت ایلمشدر والحاصل تعبیر هذ کور وجه محررا وزره جوهری لاطحه سندن
من غیر استحضار الذهن سبق ایلمکله زلة العاقل قبیلندندر مع ذلک کندیسنه شین عظیم عد اولنمشدر
غریبدر که بو حقیر عربستانده بعض شافعی اساتذه دن تلمذ سببیله انلر ایله اختلاط ایتمز اولمشیدی حنفی طائفه سنده
ذرة ما تعصب شائبه سی اولمیوب بالطبع شافعی قسمنده درکار اولمغله بو شیوه لری باعث استعجابمز اولور ایدی
فالمؤلف متهم تجاوز الله عنه (المعاقلة) مقاعله وزننده باب مغالبه ده مستعملدر برکسه ایله عقل یارشی ایتمک
معناسنه در یقال عاقله فعقله کنصره ای غالبه فی العقل فغلبه وکان اعقل منه و برکسه ایله دیت خصوصنده برابر
اولمق معناسنه در که بونده دیتی آنک دیتی مقدارنده اولمقدن عبارتدر ومنه المرأة تعاقل الرجل الی ثلث دیتها ای موضحته
وموضحتها سواء فاذا بلغ العقل ثلث الدیة صارت دیة المرأة علی النصف من دیة الرجل یعنی رجلک موضحه سیله
عورتک موضحه سی مساویدر پس عقل ثلث دیتده بالغ اولدقده عورتک دیتی رجلک دیتنک نصف مقدارینه
رجوع ایدر موضحه شول باش یارغیدر که باش کیکنک بیاضی کورنه بو مسئله نک تفصیلی بودر که فی الاصل نسوانک دیتی
رجال دیتنک نصفی ایدی حصه میراث کبی سعید بن المسیب بورسمه حکم ایلدیکه اکر جنی علیها اولان خاتونک جنایتی
ثلث دیت کاملدن ناقص اولورسه رجل ایله مساوی اولور رجل اول جنایت واقعه مقابلنده نه مقدار دیت آلورسه
خاتون دخی اول مقدار آلور واکر ثلث دیته بالغ اولورسه رجلک دیتنک نصفنی آلور مثلا بر عورتک بر پرمغنه جنایت اولنسه
اون دوه دیت آلورتته که رجل دخی بو مقدار آلور وایکی پرمغنه جنایت اولنسه یکرمی دوه آلور واوچ پرمغنه اتوز
آلور ودرت پرمغنه یکرمی دوه یه رجعت اولنور زیرا ثلث دیتی تجاوز ایلمکله نصف دیت رجله رد اولندی
شارح دیرکه شافعی واهل کوفه اکا اعتبار ایلمدیلر عورتک بر پرمغنده بش وایکی پرمغنده اون دوه اخذیله عمل
ایلدیلر (العقیلی) سمیهی وزننده اوزم قورغنه دینور یقال فی الکرم عقیلی ای الحصرم (الاعقال) همزه نک
کسریله برکسه یی عاقل بولمق معناسنه در یقال اعقله اذا وجده عاقلا وبر آدم اوزره برسنه لک زکاة واجب
اولمق معناسنه در یقال اعقل الرجل اذا وجب علیه عقال ای زکاة عام وجوهرینک ما اعقل عنک شیئا ای دع
عنک الشک قولی تصحیفدر صواب اولان ما اغفله اولمقدر غریبدر که مؤلف بونی تخلیدن اهمال ایلمشدر ان شاء الله
تعالی ذکر اولنور (العقلة) غرفه وزننده رمال اصطلاحنده اشکال رملیه دن برشکل اسمیدر که برزوج وایکی
فرد وبرزوجدن عبارتدر که صورتی بودر ⁘ مترجم دیرکه بین الرمالین بونک مدلولی نون حرفیدر زیرا هر شکل
برحرفه دال اولمغله استنطاق ایدرلر وترتیبلری ابجد ترتیبی اوزره در مثلا لحیانک مدلولی الف وانکیسنک مدلولی باء
حرفلریدر (عقیل) زبیر وزننده حوران قضاسنده برقریه آدیدر واسامی رجالدندر وبر قبیله نک پدری اسمیدر
(المعقل) محدث وزننده ربیعة بن کعب لقبیدر (المعقل) منزل وزننده صغنجق یره دینور حصن وقلعه وصرپ
یرلر کبی یقال لجاؤا الی معقل ای ملجأ ومعقل بن المنذر ومعقل بن یسار ومعقل بن سنان وابن مقرن وابن
ابی الهیثم که ابن ام معقل در واکا معقل بن ابی معقل دخی دیرلر جمله سی اصحابدندر (عوقلة) جوهره وزننده
اسماندر ذؤالة بن عوقله صحابیدر (عقیل) امیر وزننده ابن ابو طالبدر که امام علی کرم الله وجهه حضرتلرینک لاب
برادرلریدر قریشک انساب وتواریخ بابنده اعلملری ایدی وعقیل بن مقرن دخی صحابیدر (العقنقل) سمندل
وزننده بیوک وککبش دره یه دینور وبری بری اوزره غلمش قوم یغنه دینور وکلر دیدکلری جانورک قورسغنه دینور
عنقل دخی دینور جعفر وزننده وچناغه وکاسه یه دینور وقلجه دینور (العقابیل) عینک فتحیله جمعدر مفردی
عقبول وعقبوله در عینلرک ضمیله مرض وعلت وعداوت وعشق ومحبت بقیه لرینه دینور واوچوق تعبیر اولنان
خرده سیوجه لره دینور که حمی عقبنده دوداقده ظهور ایدر فارسیده تبخاله دینور ومحنت وشدائده دینور وشر
وشور معناسنه در یقال هو ذو عقابیل ای شرور (التعقبل) تدحرج وزننده برآدمی کناهی ایچون مؤاخذه
ایلمک معناسنه در یقال تعقبله اذا تعقبه (العقبلة) علبطه وزننده برآدمک دائما اردنه دوشوب جرم ونقیصه سنی
بولوب قدح ومؤاخذه ایدن کمسه دینور یقال هو عقبلة فلان ای یتعقبه (العقرطل) سفرجل وزننده و بعضا عین
وقاف وطاء مکسور اولور فیل دیدکلری حیوانک دیشیسنه دینور انثی الفیله معناسنه بوراده الفیلة عنبه وزننده
فیلک جمعی اولمغله غین معجمه ایله الغیلة لفظی غلطدر (العکل) شکل وزننده برکدرمک معناسنه در یقال عکل

الشی عکلا من الباب الاول والثانی اذا جمعه ودوه لری اوته دن بری طوپلیوب صورمك معناسنه در یقال عكل
الابل اذا حازها وساقها ودوه نك بلكجه لرنی ایپ ایله قوللرینه باغلمق معناسنه در یقال عكل البعیر اذا شدة
وضمّ یدیه الی عضده بحبل و برخصوصده کندی قریحه ورأیندن سوز سویلیوب حکم ایلمك معناسنه در یقال
عكل فی الامر اذا قال فیه برأیه و برنسنه چیرشك مشتبه اولمق معناسنه در یقال عكل علیه الامر اذا التبس
و برنسنه حقنده کندی فراستیله ظنّ و تخمین ایلمك معناسنه در یقال عكل برأیه اذا حدس و برآدمی جنس ایلمك
علی قول یره یقمق معناسنه در یقال عكل فلانا اذا حبسه او صرعه ومتاعی بری بری اوزرینه استیف ایلمك
معناسنه در یقال عكل المتاع اذا نضد بعضه علی بعض و اولمك معناسنه در یقال عكل فلان اذا مات
و برخصوصده چالشوب چبالمق معناسنه در یقال عكل فی الامر اذا جدّ (العكال) کتاب وزننده دوه نك دیز باغنه
دینور عقال کبی (الاعكال) همزه نك کسریله (والاعتكال) افتعال وزننده بو نلرده برماده چیارز ومشكل
ومشتبه اولمق معناسنه در یقال اعكل علیه الامر واعتكل اذا التبس واعتكال نامندن عزلت ایلمك معناسنه در
یقال اعتكل الرجل اذا اعتزل وایکی اکوز بری بریله سوسشمك معناسنه در بناسی مشارکت ایچوندر یقال اعتكل
الثوران اذا انتطحا (العكل) عینك کسری وفتحیله لئیم وفرومایه کمسنه یه دینور جمعی اعكال در (العوكل)
جوهر وزننده قوم بعضك صرتنه دینور یقال قعد علی العوكل ای ظهر الكثیب وعظیم اولان قوملغه علی قول
بری بری اوزره متراکم اولان قوم بغنه دینور و بودرلو قایغه دینور که اعراب طائفه سی چوز بایه قاتوب اکل ایدرلر ومنه
مرقة عوكلیة وعوكل اصرغان طاوشانه دینور ظاهرا طوشانك بو نوعیدر او لورلمش تقول اتانی بعوكل ای بارنبة
عقور وآییشاق بودوره دینور قصیر وافجح معناسنه و چاقشلو بون عورته دینور وعرب لر شقلدته قلائد عوكل قولارى که
قلدته قلائد الفضایح ایله مفسردر بن آنی رسوای ومفتضح قلدم دیمکدر معانی مذکوره دن مأخوذدر (عكل)
عینك ضمیله بر بلده آدیدر و برقبیله نك پدری لقبیدر که خلق غباوت و بلادتله متصفلردر ومذ بورلك اصل اسمی عوف
بن عبد مناة اولوب کندینی عكلی نام جاریه تربیه ایلمكله عكل ایله ملقب اولدی (الغاكل) اوغورسز بخیل وناکس
بودوره دینور یقال هو عاكل ای قصیر بخیل مشؤم جمعی عكل در کتب وزننده و بر رجل اسمیدر (عكال) کتاب وزننده
وعكیل) وعكال زبیر وشدّاد وزنلرینده اسامی رجالدندر (العوكلان) عینك فتحیله ایکی کوکبه اطلاق اولنور
و برموضع آدیدر و برقبیله نك پدری اسمیدر (العكلیة) عینك ضمیله بنی ابی بکر بن کلاب یوردنده برصو یك آدیدر
(المعكل) منبر وزننده چوبانك اغاجدن یراق سلکجك دکنکنه دینور (العكل) فتحتینله چراغده یانغك بوصه سی
دینه چوکوب برکمك معناسنه در یقال عكلت المسرجة عكلا من الباب الرابع اذا عكرت (العكازیل) عینك فتحیله
ارسلان پنجه لرینه دینور مفردی عكزوله در (العلّ) عینك فتحی ولامك تشدیدیله (والعلل) فك ادغام ایله صو
مقوله سی مشروبی برکره ایچدکدنصکره ایکنجی دفعه ده ایچمك علی قول متابعا تکرار ایچمك معناسنه در یقال
علّ الرجل علا وعللا من الباب الثانی والاول اذا شرب شربة ثانیة او شرب بعد الشرب تباعا وعلّ بومعناده
متعدی اولور یقال علّه اذا سقاه ثانیة او تباعا وطعامدن برمقدار اکل ایلمك معناسنه مستعملدر یقال هذا
طعام قد علّ منه علی المجهول ای اکل منه وعلّ صفت اولور اکثری نسوانه مزدد اولان زنده وشنه اطلاق اولنور
یقال هو علّ النساء اذا کان یزورهنّ کثیرا و بیوك ودیزمان بکی تکه سنه دینور وایری کنه یه علی قول خرده
کنه یه دینکله ضدّ اولور ونحیف وزبون اختیار آدمه دینور ومطلقا جثه سی خرده اولوب یاشلو اولان حیوانه
دینور ومرضدن کوده سنك دریلری بوروش یارش اولمش آدمه دینور یقال رجل علّ اذا کان قد تقبض جلده
من مرض وعلّ وعلل برآدمه پیدرپی اوروب دوکمك معناسنه مستعملدر یقال علّ الضارب المضروب اذا تابع
علیه الضرب (الاعلال) همزه نك کسریله بودخی ایکنجی دفعه ده ایچورمك معناسنه در یقال اعلّه اذا اسقاه
ثانیة و برآدمك طواری ایکنجی مرتبه ده صو ایچمك معناسنه در یقال اعلّ القوم اذا علّت ابلهم و برآدمی خسته
وعلیل قلمق معناسنه در یقال اعلّه الله ای اصابه بعلة فهو معلّ وعلیل ولا تقل معلول والمتكلمون یقولون ولست
منه علی ثلج یعنی معلول عنوانی جائز دکلدر هر نقدر متكلمون استعمال ایدرلرسه ده و بنم اکا وثوق واعتمادم یوقدر
مترجم دیر که مصباحك تحریرینه کوره مجهول بنیه سیله علّ الانسان صیغه سی وارد ومرض معناسنه و بعضلر
باب ثانیدن لازم اولمرق مبنی للفاعل ایراد ایدرلر که اسم مفعولی علیل اولورسه که مؤلفك نهی ملحوظ ری علّه اولمرق
رسم ایلمشدر ومغربده ذوعلّه ایله مفسردر پس اعلّه الله فهو معلول ترکیبی قول صحیح اوزره تداخل قبیلندندر
زیرا اصلی اعلّه الله فعلّ علی بناء المفعول فهو معلول درحتی خسته ایلمك معناسنه متعدی اولمرق علّه صیغه سی

مطلب

دخی وارد اولمغله معلول آندن قیاس اوزره مصنوعدر واعلالدن قیاس اوزره اسم مفعول معلّ عنوانده دخی
واردر لکن قلیل الاستعمالدر بو تقدیرجه مؤلفك تردّدی ناملایم اولور حتی سیبویهك کاهجه مفعل بنیه سندن
مفعول ایله استغنا اولنور قولی وجه اوّل دقیقه سنه یعنی تداخله محمول اولور نته که احمه فهو محموم واجنه فهو
مجنون قوللرنده دخی بو رسمه تعبیر ایلمشدر واعلال دوه صو یی ایچوب کرکی کبی قانمقسزین دویندرمك معناسنه در
تقول اعللت الابل اذا اصدرتها قبل ریها وعلی قول بونده مجمه ایله در (التعلل) تفعل وزننده سائرنسنه یی
ترك ایدوب برنسنه ایله مشغول اولوب وقت کچورمك معناسنه در علی قول آوتمق معناسنه در یقال تعلل بالامر
اذا تشاغل به اوتجزأ وعورت ایله کولوب او یناوب ارشمك معناسنه در زندوسته علی اطلاقی بوندندر یقال تعلل
بالمرأة اذا تلهی بها وخاتون نفاسدن قورتلوب پاکلمك معناسنه در یقال تعللت المرأة من نفاسها اذا خرجت
(الاعتلال) افتعال وزننده تعلل ایله معنای اوّلده مرادفدر یقال اعتلّ بالامر بمعنی تعلل وخسته وعلیل
اولمق معناسنه در یقال اعتلّ الرجل اذا مرض و برعذر وعلتله بهانه ایلمك معناسنه در یقال اعتلّ الرجل
اذا اعتذر و برآدمی برایشدن عوق ایلمك علی قول اوزرینه صوچ آتمق معناسنه در یقال اعتله اذا اعتاقه عن امر
اوتجنی علیه (التعالّ) تشدید لامله تفاعل وزننده بو دخی خاتون نفاسدن چقمق معناسنه در یقال تعاالت المرأة
اذا خرجت من نفاسها (التعلیل) تفعیل وزننده برکسه یی برنسنه ایله آویدوب اکلندرمك معناسنه در یقال
علله بطعام وغیره اذا شغله به التعلة تانك فتحی وعینك کسری ولامك تشدیدیله (والعلة) عینك فتحیله (والعلالة)
عینك ضمیله آوتوب اکلنجك نسنه یه دینور که اکلنجه تعبیر اولنور یقال وماهی الاتعلة وعلة وعلالة یتعلل بها
وهوما یتعلل به وعلاله ابتدا صاغمدن صکره صاغیلن سوده دینور که برکرّه صاغدقدن صکره ولدی صالیویریلوب
صکره جه صاغیلن سود اولور اول صاغمه فیقنا اولی دیرلر و ممه ده قلان سود بقیه سنه و آتلك سکرتمسندن قلان
بقیه یه وما لمقاهر شیئك بقیه سنه اطلاق اولنور وناقه یی صباح واویله واخشام وقتی صاغدقده اویله وقتی صاغیلن
سودنه دینور بو معنای سابقدن بشقه در (المعالة) مفاعله وزننده ناقه یی وجه مذکور اوزره صاغمق معناسنه در
تقول عاللت الناقة اذا انخنت علالتها بو راده لام مشدده ایله عاالت نسخه سی غلطدر (العلال) کتاب وزننده
معالله دن اسمدر وجه مذکور اوزره اولان صاغمه دینور (العلة) عینك فتحیله اکلنجه یه دینور که ذکر
اولندی وزوجه نك اورتاغنه اطلاق اولنور وجه آتی اوزره شرب ثانیه دن مأخوذدر یقال هی علتها ای ضرتها
جمعی علات در بو معنادندر که لاب قرنداشلره بنو العلات اطلاق اولنور امهات مختلفه دن یعنی بدرلرینك
ازواج متعدده سندن حاصل اولان اولاددر یقال هؤلاء بنو علات ای بنو امهات شتی من رجل واحد وانما سمیت
بذلك لان الذی تزوجها علی اولی قد کانت قبلها ناهل ثم علّ من هذه یعنی ان الرجل الذی تزوج الامهات
علی الزوجة الاولی التی قد کانت قبل الاخیرات ناهل ای شارب اول شرب ثم علّ من الاخیرات بو راده کانت وجدت
معناسنه در پس قد کانت قولی اولی کلمه سنك صفتی وناهل قولی انّ الذی قولنده ان کلمه سنك خبریدر شارح دیرکه
بنو العلاّت مافوق واحده اطلاق اولنور معلوم اوله که قرنداشلر اوچ قسمدر بنو الاعیان لأبوین وبنو العلات لاب
وبنو الاخیاف لأمّ اولنلردر صاحب مصباح اشبو قطعه ده تعریف وبیان ایلمشدر* ومن اردت تمیز الاعیان
فهم الذین یضمهم ابوان* اخیاف ام لیس یجمعهم اب* وبعکسه العلات یفترقان (العلة) عینك کسریله مرض
معناسنه در اسم ومصدر اولور اسمك جمعی علل در سدره وسدر کبی علیلی اشغال ایلدیکیچون یاخود عرض متکرّر
اولدیغیچون تسمیه اولنمشدر که علل مذکوردن مأخوذدر ویقال علّ الرجل علة من الباب الثانی اذا مرض ذکر
اولنان علیل بوندن مأخوذدر وجه مذکور اوزره لازم اولمغله علیل وارد اولمشدر ویقال عرضته العلة ای المرض
وعذر وحدث و بهانه یه اطلاق اولنور که صاحبنی توجه ایلدیکی جهتدن عوق واشغال ایدر ومنه حدیث عاصم بن
ثابت ماعلتی وانا جلد نابل ای ماعذری فی ترك الجهاد ومعی اهبة القتال ومنه المثل* لاتعدم خرقاء علة * یعنی عذر
وبهانه نك انواعی کثیر وایرادی یسیردر شویله که نادان عورتلر دخی برعذر و بهانه بولوب ایراد ایده بیلور بو مثل
برمادّه نك اتیانه مقتدر ایکن اعتذار ایدن کمسه حقنده ضرب اولنور که اعتذاردن نهی ومنعی متضمندر وعله سبب
و باعث معناسنه مستعملدر بونلر مرض معناسندندر یقال هذه علته ای سببه فقهانك شرعده مثبت حکم
اولان امره علت اطلاقی بوندندر که تکرّریله حکم متکرّر اولور واهل معقولك دخی علت تعبیرلری بوندندر
وصرفیونك وای حرفلرینه حرف علت اطلاقی بوندندر زیرا علیل زبانز دیدر اضافت ادنی ملابسه ایچوندر یاخود
مرض کبی کلماته نفوذلرینه مبنی در وعلة بن غنم قضاعه قبیله سنك نسبی رجالندندر بو معنالرده علة نك جمعی علات در

وعلات حالات معناسنه مستعملدر ومنه قولهم على علاته اى على كل حال (المعلل) محدّث وزننده عذر وعلتلر سبرديله خراج جابيسنى صاوب دفع ايدن آدمه دينور يقال هومعلل اى دافع جابى الخراج بالعلل وطوارى بركرّه صواردقدنصكره تكرارصواررواولان كسيه دينور وميوه يى بردفعه ديردكدكدنصكره تكراردرن آدمه دينور يقال ناطور معلل اذاكان يجنى الثمرة مرّة بعد مرّة ومعلل برد العجوز ايامندن بر يومك اسميدر كه مراد يوم ساد سدر (علّ) عينك ولام مشدّدهنك فتحيله كلمهٔ طمع واشفاقدر اوّلنه لام زياده سيله لعلّ دخى دينورو بونده لغات عديده واردرلعل ماده سنده مذكوردر (اليعلول) يعفور وزننده صو يى صاف وآق و برّاق اولوب جريان اوزره اولان كوله دينور وصو يك يوزنده پيدا اولان قبرجغه دينور يقال ظهر على الماء يغلول و يعاليل اى حباب ونفاخة وآق بلوده على قول برپاره آق بلوده دينور يقال فى السماء يعلول اى السحاب الابيض اوالقطعة البيضاء منه و يغمور عقبنده تكرار ياغان يغموره دينور و بزى بركرّه بويادقدنصكره ايكنجى دفعه ده اولان بو يايه دينور يقال اثرالبعلول فى الثوب وهوماعلّ من الصبغ مرّة بعداخرى وايكى اور كجلودوميه دينور تقول رأيت يعلولامن الابل اى ذا السنامين (العلعل) هدهد وزننده وفدفد وزننده ذكره دينور على قول قوامه كلدكده شدّتلنميوب ترياكى آلتى كبى سلپوك اولانه دينور وطو يغارقوشنك اركگنه دينور وكوكس نهايتنده قارن اوزره حواله اولان لسان شكلنده كميكه دينور يقال اصاب علعله اى الرّهابة التى تشرف على البطن من العظم كانه لسان (العلعال) سلسال وزننده بودخى طو يغارقوشنك اركگنه دينور وشامده برطاغك آديدر (العلعول) سرسور وزننده شردائمى واضطراب وفتنه وحرب وقتال معناسنه در يقال وقعوافى العلعول اى الشرّ الدائم والاضطراب والقتال (تعله) تانك فتحيله بر رجل اسميدر (عل عل) فدفد وزننده قيون وكچى قسمنه مخصوص سوربه جك زجر وآزار كلماتندندر (العليلة) سفينه وزننده بركرّه طيب سوريندكدنصكره تكرارسورنمش خاتونه دينور يقال امرأة عليلة اى مطيبة طيبا بعدطيب شارحك بيانته كوره عليله عليل كلمه سندن دخى مؤنث اولور (العلية) عينك ولام مشدّدهنك كسريله وعينك ضميله لغتدر چارداغه دينور كه اوست طبقه ده اولور جمعى علالى كلور عينك فتحيله تقول قعدنا فى العلية اى الغرفة (وعليه) (وعليه) عينك كسرى ولامك سكونى و يانك تخفيفيله (وعلى) عينك ولام مشدّدهنك كسريله (وعلى) عينك ضميله كه بوايكيده تا يوقدر علوّ وشان وشرف صاحبى كمسه لره وصف اولور يقال هو من علية قومه وعليتهم وعليتهم وعليهم وعليهم اى من اهل العلوّ والشرف والرفعة وقوله تعالى كلا ان كتاب الابرار لفى عليين) الواحد على كسكين وعلية بالهاء وعلية بضمّ العين اوجمع بلا واحد وسيعاد فى المعتلّ مؤلفك بوراده ايرادى همان لفظنه رعايته مبنى در (العلعلان) عينلرك فتحيله برجنس شجر كبير اسميدر (التعلعل) تزلزل وزننده ونسنه سلپوك اولمغله برى اوته صالنوب اوينامق معناسنه در يقال تعلعل الشئ اذا اضطرب واسترخى (علان) فتحاتله حسمى نام محلده برصو آديدر (العلانة) سكرانه وزننده جاهل ونادان عورته دينور مذكرى علاندر يقال امرأة علانة ورجل علان اى جاهلة وجاهل (عليل) زبير وزننده برآدمك اسميدر (العالة) تشديد لامله ايكنجى دفعه دخى صوار يلان دابه يه ودوه لره دينور ذوعلل معناسنه در ومنه المثل * عرض علىّ سوم العالة يعنى آنى بكاعرضده مبالغه والحاح ايلدى كه مراد سطحى ولفظى عرض ايلدى ديمكدر لسانمزده يارم آغزايله تكليف ايلدى ديجك يرده ضرب اولنور زيرا ايكنجى دفعه ده صوار يلان حيوانلره صويك عرضندن چندان ابرام ومبالغه اولنمز (العمل) فتحتنله ايشلنجك ايشه دينور مهنت وفعل معناسنه تسميه بالمصدردر فارسيده كار وكردار دينور جمعى اعمالدر يقال عمله جيد ورأيته فى عمل شديد اى المهنة والفعل ومصدر اولور ايش ايشلمك معناسنه يقال عمل الرجل عملا من الباب الرابع اذامهن وفعل مؤلفك بصائرده بيانته كوره عمل فعل ايله مرادفدر وعندالبعض فعلدن اخص در زيرا فعل بقصد و بغيرقصد اولانه شاملدر انكچون بعض حيواناته نسبت اولنور وعمل بقصد اولانه مخصوصدر ابل عواملدن غيرى حيواناته نسبت اولنمامشدر اولدخى مجازدر و بوقول عندالمؤلف راجح اولمغله المهنة والفعل عنوانيله تفسير ايلدى انتهى وعمل دوه اشكين وايشلك اولمق معناسنه در يقال عملت الناقة اذا كانت عملة وشمشك متصل چاقوب اويناموق معناسنه مستعملدر يقال عمل البرق اذا دام وبركلمه برآخر كلمه ده انواع اعرابدن برنى احداث ايلمك معناسنه دركه عرف نحو يندر يقال عمل الشئ فى الشئ اى الكلمة فى الكلمة اذا احدث فيها نوعا من الاعراب والعامل ماعمل عملا مّا فرفع اونصب اوجرّ ودابه ده عمل اذن ايله سرعتدن كنايه اولور زيرا سرعت هنكامنده شدّت سيردن قولقلرنى تحريك ايدر يقال عملت الناقة باذنيها اذا اسرعت (الاعمال) همزه نك كسريله ايش ايشلتمك معناسنه در يقال اعمله اذا جعله عاملا وآلت مقوله سى

نسنه‌یی ایشنه قوللنمق معناسنه‌در یقـال اعمل رأیه وآلته اذا اعمل به (الاستعمال) برآدمی ایشلتمك معنـاسنه‌در یقال
استعمله غیره بمعنی اعمله وآلت مقوله‌سنی ایشه قوللنمق معنـاسنه‌در یقـال استعمل رأیه وآلته اذا عمل به مترجم
دیرکه ماء مستعمل بو معنـادندر پس بعضلرك قیاسه مخالفدر قوللری نابجـادر (الاعتمال) افتعـال وزننده برایشی
برآدم بنفسه ایشلمك معناسنه‌در یقـال اعتمل الرجل اذا عمل بنفسه مؤلفك تفسیرینه کوره اعتمـال سائرك مدخل
ومعاونتی اولمیه‌رق یالکز باشنه ایشلمك اولور که مشتق مستلزمدر لکن اساسده الرجل یعتمل لنفسه و یستعمل غیره
و یتعمل فی حاجات الناس عبـارتیله مرسوم اولمغله اکا کوره اعتمـال برآدم کندی نفسیچون یعنی اول ایش کندیسنه
عائد اولمق ایچون ایشلمك اولور مثلا کاتب کندی نفسیچون برکتاب یازمق کبی و تعمل غیر ایچون زحمت چکوب ایشلمك
اولـور اکر مؤلفك تفسیری بو قوله توفیق مراد اولنور ایسه اذا عمـل الرجل عملا متعلقا بنفسه تقدیر اولنور فلینظر
(العمل) کتف وزنـنـده (والعمول) صبور وزننده وصفلردر دائمـا ایشلی کوجلی آدمه دینـور یاخود ایش اوزره
مطبوع اولان یعنی ایشسز بیکار طوره میوب ایشه کوجه ادمان واعتیـادی اولان آدمه دینور یقـال رجل عمل
وعمول ای ذو عمل او مطبوع علی العمل وعمل متصل چاقوب او ینبـان شمشکه وصف اولور یقـال برق عمل ای
دائم العمل (العملة) فرحه وزننده عمل معناسنه‌در وایشلنن ایشه دینور (العملة) عینك کسریله بودخی ایشلنن ایشه
دینور و بنـاء نوع اولور هیئت عمل معنـاسنه که آندن ایشلیش ایله تعبیر اولنور یقـال انه لحسن العملة ای هیئة العمل
و برآدمك درونده مکنون اولان خاصه شرّ وفاسد وضع ونیته دینور یقـال هو فاسد العملة وهی باطنة الرجل فی الشرّ
واجیره اجرتی مقـابلنده و یریلان اجرته دینور که ایشچیلك تعبیر اولنور کاسیذکر (العملة) عینك ضمـیله (والعمالة)
عینك حرکات ثلاثیله بونلرده اجرت عمله دینور یقـال اعطی عملته وعملته وعمالته ای اجر عمله (التعمیل) تفعیل
وزننده ایش ایشلین ارغاده اجرت و یرمك معناسـنه در یقـال عمل فلانا اذا اعطاه العمالة و برقوم اوزره و یوده
نصب ایلمـك معنـاسنه‌در واول و یوده‌یه عامل دینـور یقـال عمل فلان علیهم علی المجهول اذا امّر (العملة)
فتحـاتله عاملك جمعـیدر اللریله ایش ایشلین آدملره دینـور رنجبرلر کبی یقـال هم عملة ای العـاملون بایدیهم
(بنو العمل) پیـادکانه اطلاق اولنور یقـال هم بنو العمل ای مشاة (المعاملة) مفـاعله وزنـنـده برکسه ایله برایشی
بازارلشمق معناسنه‌در که اقچه ایله مدت معلومه یاخود مطلق اوله‌رق ایشه قوللنمقدن عبـارتدر یقـال عامله اذا سامه
بعمل (العملین) کسر تینله وتشدید لامله یاخود عملین که غسلین وزننده در یاخود عملین که برحین وزنـنده در
افراط اذیت واشکنجه وتعب موقعنده مستعملـدر یقـال عمل به العملین او العملین او العملین ای بالغ فی اذاه
پس وزن اوله کوره مفردی عمل اولور طمرّ وعفر وزنلرنده وثانی‌یه کوره مفرد اولور غسلین کبی که یاء ونون زائدلردر
وثالثه کوره اولك حرکات ثلاثیله مفردی عمل اولور برحین و بلغین ماده‌لرنده ذکر اولندیغی اوزره برخطب وامرك
شدّت نکایتنی اشعـار ایچون قصد وتعمد صاحبی عقـلاء منزلنده جمع سلامتله جمعلندر وب بعده علم اوله‌رق
استعمـال ایدرلر بو جهتله بونلرده جمع ومفرد اعرابی جائزدر اما وزن ثانی مفرددر (الیعملة) یانك ومیمك فتحـیله
صوی وایشلك وایشه آلشق طیانقـان ناقه‌یه دینـور مذکری یعمل در و بونلر اسمدر صفت دکللردر پس جمل
یعمل وناقة یعملة دیمـك جائزدر (العمـالة) کرامه وزنـنـده ناقه ایشلك واشـکین اولمغه دینـور (العملة)
فرحه وزنـنـده ایشلك واشـکین ناقه‌یه دینـور یقـال ناقة عملة ای فارهة بینة العمـالة (العوامل) ایاقلره
اطـلاق اولنـور یقـال ضعفت عوامله ای ارجله وچفت اوکـوزلرینه وخرمن دوکـدکلری اوکوزلره
اطـلاق اولنـور مفردلری عامله در (العـامل) (والعـاملة) مزراغك صدرنه دینـور که تمره‌نك آلتی یانیدر
ومنه الرمح بعامله وعاملته ای صدره (بنو عاملة) ابن سباء در که یمنده برجمـاعتدر قاسط اولادندر (بنو عمل) فتحتینله
یمنده برجمـاعتدر (بنو عمیله) جهینه وزننده برقبیله در عملی جمزی وزنـنده برموضعدر (العملة) تمره وزنـنده سرقت
یاخود خیانت معناسنه‌در تقول سمعت به عملة ای سرقة اوخیانة (المعمول) سود ایله یال قارشق اولان شربته دینور
تقول سقـانا شرابا معمولا وهو ما فیه اللبن والعسل عملة عینك ومیم مشدده‌نك فتحیله برموضعدر (المعمل) مقعد
وزننده وادی ثیشه‌ده‌ها شمیونه مخصوص برملکك اسمیدر (یوم الیعملة) بین العرب یوم معروفدر (التعمل) تفعل
وزننده برایش ایچون یاخود ایش ایشلمکدن تعب وزحمت چکمك معناسـنه‌در که مراد زحمت وتکلفله برزور ایش
ایشلمکدر یقـال تعمل الرجل اذا تعنی مؤلف عامل الصدقه‌یی ضمنـا ذکر ایلدی انشاالله تعالی سعی ماده‌سنده
تفصیل اولـنور (العمیثل) عینك وثای مثلثه‌نك فتحـیله شول انسان وحیوانه دینـور که جثه‌سی بیوك وسلپوك
اولدیغندن بطیء الحرکه اوله علی قول شیوه واداجهتیله لبـاسنی یره طوغری صـارقیدوب اتکلری یری سپوره‌رك

بورراوله اصلا اتكلرنى چره يوب ياخود بلنه صوقمز اوله وچرك جلادتلو جنبشلو آدمه ديمكله ضدّ اولور مؤنّثى
عميثله در ودائما اوزون لباس كين آدمه دينور وكودهسى سلپوك بودوره دينور واوزون قوپرقلو كيكه وطاغ
بكجيسنه دينور وايرى و يصى كودهلو متين وشديد آدمه دينور وارسلانه دينور وكريم ومتعين وذيشان آدمه دينور
يقال هو عميثل اى سيد كريم (العميثلة) هايله عميثلك مؤنثيدركه ذكر اولندى وتنومند ناقهيه دينور (العميثلية)
ياى مشددهايله كيرويه قبچنليهرق واتكنى سوررو يهرك اولان يوروپشه دينور يقال يمشى العميثلية وهى مشية فى تقاعس
وجرّ ذيول (العنبلة) قنفذه وزننده (والعنبل) قنفذ وزننده فرج نسوانده اولان لحم زائده دينور وعنبله لحم زائدى
اوزون اولان خاتونه دينور وشول اغاجدن وتختهدن مصنوع نسنهيه دينور كه اوزرنده هاون ودبيك مقولهسيله
نسنه دوكيلور مؤلف والخشبة يدقّ عليها بالمهراس عبارتيله بيان ايلمكله بورسمه ترجمه اولندى ظاهرا اول كونه
برنسنه اولور ايمش كه اوزرينه هاون ودبيك مقولهسى قونوب نسنه دوكيلور عرب بلرك ادوات واوعيهلرى بوديارلرده
وبوديارلرك ادوات واوعيهلرى عرب بستانده متعارف دكلدر فلينظر (العنابل) علابط وزننده قالين كر يشه
دينور وضخم الهيكل آدمه دينور (العنبلىّ) سنبلىّ وزننده غليظ الجثه زنكى عورته دينور (العنتل) تاى فوقيه ايله
قنفذ وزننده قتى و پك نسنهيه دينور وعورتك لحم زائدنه دينور عنبل كلمهسنده لغتدر (العنتلة) دحرجه وزننده
برنسنهيى پارهپاره يرتمق معناسنهدر يقال عنتل الشئ اذا خرقه قطعا (العناتل) عينك فتحيله شول صرتلانلره
دينور كه اكيلهسنى يعنى طعمهسى اولان لاشه مقولهسنى پارهپاره ايدر اوله (ام عثل) ثاى مثلثه ايله جندل وزننده
صرتلانك كنيهسيدر امّ عثيل كلمهسنده لغتدر (العنجل) قنفذ وزننده كودهسنك اتى كيدوب كمكلرى چقمش پير
واختياره دينور (العنجول) زنبور وزننده بر بوجك آديدر (العندلة) دحرجه وزننده دوهنك سكيرلرى قاصقتى
پك ومتين اولمق معناسنهدر يقال عندل البعير اذا اشتدّ عصبه و بلبل اوتمك معناسنهدر يقال عندل الهزار
اذا صوّت مؤلف بونى عدل ذيلنده دخى ذكر ايلمشدر (العندل) جعفر وزننده باشى بيوك دوهيه دينور مذكر ومؤنثه
اطلاق اولنور واوزون وكريملو دوهيه دينور مؤنثى عندلهدر (العنادلان) عينك ضمى وتثنيهبنيهسيله خايهلره
دينور ومنه هو لايعرف سحادليه من عنادليه اى خصييه (العندليل) عندليب وزننده سرچه جنسندن
برقوشك آديدر (العندلة) عينك ودالك فتحيله ممهلرى طلوم كبى ايرى اولان عورته دينور يقال امرأة عندلة اى ضخمة
الثديين (العنادل) عندليب كلمهسنك جمعيدر آخرى حذف اولنمشدر زيرا هر اسم كه مادهسى درت حرفدن
متجاوز اولوب وحرف رابع حرف مدّ ولين اولمزايسه رباعىيه ردّ اولندقدنصكره جمع بنا اولنور شارح ديركه
واكر حرف رابع حرف مدّ ولين اولورسه رباعىيه ردّ اولنمقسزين بنا اولنور (العنصل) قنفذ وزننده بصل الفار
اسميدر كه آطه صوغانيدر سقل وعصل مادهلرنده دخى ذكر اولندى (العنظل) ظاى معجمه ايله جندل وزننده
اوريجك اوينه دينور بيت العنكبوت معناسنه (العنظلة) دحرجه وزننده يلمك معناسنهدر يقال عنظل الرجل
اذا عدا (العنكل) جندل وزننده طاش كبى پك نسنهيه دينور (عينيل) عينك ونونك فتحيله ابن ناجية بن الجماهر دركه
اشعر قبيلهسنك نسبى رجالندندر (العول) قول وزننده حقدن ميل وعدول ايله جور ايلمك معناسنهدر يقال عال
فى الحكم يعول عولا اذا جار ومال عن الحقّ وترازو حقّ واعتدالدن ناقص ومائل ياخود زائد اولمق معناسنهدركه
درهم كفهسى آغر اولوب مبيع كفهسى خفيف اولمغله هوايه آغمقدن عبارتدر يقال عال الميزان يعول عولا ويعيل
عيلا اذا نقص وجار او زاد و برمادّه بيو يوب مشتبه ومشكل اولمق معناسنه مستعملدر يقال عال امرهم اذا اشتدّ
وتفاقم وبرمادّهٔ شديده برآدمى بصوب كال اوزره ثقلت واضطراب ويرمك معناسنهدر يقال عال الشئ فلانا
اذا غلبه وثقل عليه واهمه واهل فرائض اصطلاحنده مخرج ضيق اولمغله فريضه وسهام مخرج اوزره زائد
اولمق معناسنهدر وبو معناده متعدى اولور يقال عالت الفريضة فى الحساب اذا زادت وارتفعت وتقول علت
الفريضة اى زدتها تنه كه فرائضده منبريه مسئلهسنده عول واقع اولمشدر وعول وعياله كتابه وزننده برآدمك
عيالى چوق اولمق معناسنهدر يقال عال فلان عولا وعيالة اذا كثر عياله وعول وعوول قعود وزننده وعياله
كتابه وزننده اولاد وعيالك مؤنت ونفقهلرنى كورمك معناسنهدر يقال عال عياله عولا وعوولا وعيالة اذا كفاهم
ومانهم وعول اعوالدن اسم اولور عوله وعويل كبى كه صيحه ايله و بلند آواز ايله اولان بكايه دينور ومنه يقال عيل
عوله اى ثكلته امه و يقال عيل صبرى اى غلب يعنى صبرم توكندى و يقال عال عوله وعال صبرى على بناء المعلوم
تركيب ثانى رفع معناسنه اولان عولدن مأخوذدر و يقال عيل ماهو عائله اى غلب ماهو غالبه يعنى اكا غالب اولان مغلوب
اولسون برآدمك كلامندن ياسائر نسنهدن تعجب اولندقده دعاء مقامنده ايراد اولنور وعول برآدمه يار وثقلت اولان

نسنه‌یه اطلاق اولنور وصف بالمصدر در تقول هذا كان على عولا اى ثقلا و ٣م سات ولوازمده كنديسندن
استعانت اولنان كسنه‌یه دینور یقال هو عول له اى مستعان به وعيالك قوت ونفقه‌لرينه اطلاق اولنور يقال
عال عول عياله اى قوتهم وعر بلر فلان اصلا بر نسنه‌یه مالك دكلدر دیجك يرده ماله عال ولا مال ديرلر قول لفظنده
قال ديدكلری كبی كه مصدردر قوت ونفقه معناسنه‌در وماله عال ومال ديرلر كه بو راده فعل ماضی صيغه‌لريله در
وما كلمه‌سی نفسندن عبارتدر بو فقره فلانك عيالی كثير اولوب وحكمنده مصبب وعادل اولميوب جائر ومائل اولسون
ديمكدر كه بددعاء موقعنده ايراد اولنور واياغی سورچوب يقلان كسنه‌به عالك عاليا ديرلر رفع معناسندندر سنی
حق تعالی درست وعالی اوله‌رق يقلديغك يردن قالدرسون ديمكدرنته كه بو محلده لعالك عاليا دخی ديرلر كه اعضاء
وجوارحك درست وتام اوله‌رق قالقه‌سن ديمكدر وعولو يب وو يل معناسنه مستعملدر كه وای ویازق ديمكدر
يقال عولك وعول زيد مثل ويبك وو يب زيد (الاعالة) همزه‌نك كسريله بو دخی فرائضی عول ايتدرمك
معناسنه‌در تقول اعلت الفرائض بمعنی علته واولاد وعيالك نفقه ومؤنتلرينی كورمك معناسنه‌در يقال اعال
عياله اذا كفاهم ومانهم وحريص اولمق معناسنه‌در يقال اعال فلان اذا حرص ويقال اعيل فهو معول ومعيل
پس بو معناده واوی ويائی اولور وفقير ومحتاج اولمق معناسنه‌در يقال اعال الرجل اذا افتقر (الاعوال) همزه‌نك
كسريله برآدم عيالمند اولمق معناسنه‌در يقال اعول فلان اذا كثر عياله وفيه يقال اعيل وفرياد ايله اغلمق
معناسنه‌در يقال اعول الرجل اذا رفع صوته بالبكاء والصياح وبركسنه‌يه نازواداايله تكلفانه وضع ايلمك معناسنه‌در
يقال اعول عليه اذا ادل وحمل وحريص اولمق معناسنه‌در يقال اعول فلان اذا حرص كما يقال اعال واعيل
واوق اتلدقدنصكره يای چكرمك معناسنه‌در يقال اعولت القوس اذا صوتت (التعيل) تفعيل وزننده بو دخی
عيال مؤنتنی كورمك معناسنه‌در يقال عيل عياله اذا كفاهم ومانهم وبركسنه‌يی عيال ايدنوب وجه معاشنی
كورمك ياخود اهمال ايدوب كندی باشنه براقمق معناسنه‌در يقال عيلهم اى صيرهم عيالا واهملهم اشبو تعيل
ماده‌سی يائيه اولان عيال ماده‌سندندر كما سيذكر (التعويل) تفعيل وزننده فرياد ايله آغلمق معناسنه‌در يقال
عول الرجل اذا رفع صوته بالبكاء والصياح وبركسنه‌يه نازوشيوه ايله طفره ايلمك معناسنه‌در يقال عول عليه
اذا ادل وحمل ومنه يقال عول على ماشئت يعنی بن سنك جفاوستم واوضاعكی متحمل بكاهرنه ديلرسك تحميل ايله
واعتماد ايلمك معناسنه‌در يقال عول عليه معولا اذا اتكل واعتمد عليه مؤلفك مثالنه كوره معول معظم وزننده
مصدر ميميدر بو معناده استعمالی ماده مزبوره‌يه خاص اولور پس تعويل عنوانی معنای مزبورده مستعمل اولمزنته كه شارحك مستشهداتی دخی بونی ناطقدر وقال فی الاساس انما الدنيا دول ليس عليها معول لكن مصباحده
تعويل عنوانيله مرسومدر وتعويل عاله ديدكلری سايبان طوتمق معناسنه‌در يقال عول الرجل اذا اتخذ
العالة وبركسنه‌دن استعانه ايلمك معناسنه‌در يقال عول عليه اذا استعان به (العولة) عينك فتحيله (والعويل)
امير وزننده اعوال وتعويلدن عول كبی اسملردر فرياد وفغان ايله اولان آغلمغه دينور يقال لفلانة عول وعولة
وعويل اى البكاء بالصياح (المعول) مقول وزننده غلبه معناسندن مفعولدر تقول صبری معول اى مغلوب
(العول) عنب وزننده اعتماد معناسنه اولان تعويلدن اسمدر اعتماد معناسنه‌در يقال ما عليه عول اى اعتماد
واستعانه معناسنه‌در يقال لم يثر عوله اى استعانته (العيل) كيس وزننده (والعيال) كتاب وزننده برآدمك بسليوب
زادونفقه‌لرينی كورديكی كسنه‌يه دينور اولاد وازواج واتباع كبی ثقلت معناسندندر وبو واويه ويائيه‌در عيل كلمه‌سنك
جمعی عاله وعيايل كلور يقال نسوة عيايل مؤلف بونی عيل ماده‌سنده دخی ذكر ايلدی قالديكه بو راده عيل
وعيال كلمه‌لرينی من تكفل بهم عبارتيله بيان ايدوب واورادده عيل عيال كلمه‌سنك مفردی وجمع الجمعی عيايل
اولديغنی تصريح ايلمشدر وشارح ديركه نهايه‌ده تصريح اولنديغی اوزره عيل كلمه‌سی عيالك مفرديدر جيد
وجياد كبی كذلك جمعی عيايل كلورنته كه جيدك جمعی جيايد دخی كلور وعيل بعضا جماعته دخی اطلاق اولنور
وعيال بعضا مفرده دخی اطلاق اولنور وجمعنده عاله كلديكی سيدو ساده كيدر مؤلف تشويش وتضييق ايلمشدر
ونسوة عيايل قوليله كرچه جمع مؤنثه تلميح ايليوب لكن فی الحقيقه بو ماده مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور انتهى
(المعول) منبر وزننده طاشجيلرك كلنك تعبير ايتدكلری آلته دينور جمعی معاول در ومنه ما زال يقرع صفاته بمعاوله
ويفری اديمه بمغازله وهی حديدة ينقر بها الجبال (العالة) دوه قوشنه دينور نعامه معناسنه ويغمور دن
تستر ايچون اتخاذ اولنان سايبانه دينور (المعاول) (والمعاولة) ميملرك فتحيله ازد قبيله‌سندن منشعب برنيچه قبائلدر
(العوال) شداد وزننده اساميدندر سمرة بن العوال برمعروف كسنه در وخارجة بن عوال عمرو بن العاص ايله

مصر فتحنه حاضر اولدیلر (الاعتوال) افتعال وزننده اغلمق معناسنه در که مرادفی یاد ایله اغلمقدر یقال اعتول
الرجل اذا بکی یعنی مع رفع الصوت (عوال) غراب وزننده بنی عبدالله بن غطفاندن بر جماعتدر وایکی موضع
اسمیدر (العیهل) حیدر وزننده (والعیهلة) هایله (والعیهول) طیفور وزننده (والعیهال) بیطار وزننده جست
وروند ناقه یه دینور وصوبی پالك یاوز ناقه یه دینور وعیهل ارکك دوه یه دینور وخفیف وسبکمشرب آدمه دینور که
خفتندن بر یرده قرار ایلمز اوله یل قوان تعبیر اولنور مؤنثلری عیهله در وشدید اسن روزکاره دینور واوزون
خاتونه دینور وعیهله قوجه قاری یه دینور (العاهل) هانك کسریله پادشاه اعظمه دینور خلیفه کبی تقول
قعد علی سریر ملکه العاهل وهو الملك الاعظم کالخلیفة وزوجی اولمیان خاتونه دینور (العیل) سیل وزننده (والعیلة)
هایله (والعیول) قعود وزننده (والمعیل) مکیل وزننده فقیر وکدا اولمق معناسنه در یقال عال الرجل یعیل عیلا
وعیلة وعیولا ومعیلا اذا افتقر وعیله اسم اولور فقر وفاقه معناسنه یقال هو فی عولة من عیلة ای فی بکاء من فقر
وعیل ومعیل بر آدمی بر مشکل نسنه نك تحصیلی عاجز وفرومانده قلمق معناسنه در تقول عالنی الشیء عیلا
ومعیلا ای اعوزنی ونازنده لکله ایکی جانبه میلانله صالنی صالنی یوریمك معناسنه در یقال عال الرجل والفرس
فی مشیه اذا تمایل واختال وتبختر وبر آدم تیکی قنده آرایوب بوله جغنی بیلمیوب متحیر قالمق معناسنه در یقال
عال الضالة اذا لم یدر این یبغیها وعیل وعیول بر یرده کزوب دونشدرمك معناسنه در یقال عال فی الارض
اذا ذهب ودار (العائل) معنای اولدن اسم فاعلدر جمعی عاله وعیل کلور رکع وزننده وعیلی کلور سکری وزننده
شارحك بیاننه کوره عاله عوله تقدیرنده در فتحاتله (المعیل) میمك ضمیله ارسلانه دینور وقبلانه دینور وقورده دینور
صیدلرنی اعاله یعنی طلب ایلدکلری ایچون وبو کزوب دونمك معناسنه اولان عیلدن مأخوذدر یقال اعاله اذا التمسه
(التعیل) تفعل وزننده بو دخی ایکی طرفه میلانله صالنی صالنی یوریمك معناسنه در یقال تعیل فی مشیه بمعنی
عال (العیالة) شدّاده وزننده صالنی صالنی یوروین خاتونه دینور یقال امرأة عیالة ای متبخترة میالة (العیلان)
سلمان وزننده ارکك صرتلانه دینور وقبسك پدری اسمدر یاخود صواب اولان قبس عیلان اولمقدر اضافتله
وعربده آنك همنامی یوقدر وعیلان فی الاصل قیسك فرسی اسمدر کندیسی اکا مضاف اولمشدر (العیال)
کتاب وزننده عیل کلمه سنك جمعیدر که جید وزننده در کشینك نفقه ومؤنتنی رؤیت ایلدیکی کیسه لردر فقر
وعجز معنا زندندر جمع الجمعی عیایل در وبو ماده عول ماده سنده دخی ذکر اولندی العیلة تمره وزننده
علی قول کبسه وزننده در صخرك پدریدر وصخر اصحابدندر واکا ابن ابی العیله دخی دیرلر وعیله فقر وفاقه
معناسنه درکه ذکر اولندی وبر آدمك زاد ومؤنتنی کورمکه دینور تقول طال عیلتی ایاك ای طال ما علتك
یعنی چوق زماندر بن سنك مؤنتکی اداره ایده رم (العیالة) کتابه وزننده (والمعالة) مقاله وزننده دابه نك
یمنه دینور یقال عیالة البرذون ای معالته ای علفه شارح دیر که عبارده سقط واردر زیرا معاله یی مقدّم تفسیر
ایلمامشدر (العیل) فتحتینله بر آدم بر خبری یا بر کلامی آنك طالب ومریدی اولمیوب واول خبر وکلام شانندن اولمیان
کمسیه عرض ایلمك معناسنه در کویا که طالب ومریدنه ظفریاب اولمدیغندن مریداولمیان کمسیه عرض ایدر اخفشك
یحیی به درس اوقتدیغی کبی اولور وبو معنا ضائع یعنی قنده آرایه جغنی بیلمامك معناسنه اولان عیلدن متصرفدر
قال الشارح ومنه الحدیث انّ من البیان سحرا وانّ من العلم جهلا وانّ من القول عیلا وهو عرضك حدیثك
وکلامك علی من لا یریده ولیس من شانه کانه لم یهتد لمن یریده فعرضه علی من لا یریده نهایه ده دخی بعینها بو عباره ایله
مفسردر پس کانه لم یهتد کلامی التفات بابندن اولور (عیله) کبسه وزننده اسماء نسواندر فصل الغین المعجمة

(الغتل) غینك وتای فوقیه نك فتحیله بر محل اغاجلق اولمق معناسنه در یقال غتل المکان غتلا من الباب الرابع
اذا کثر فیه الشجر (الغتل) کتف وزننده اغاجلق مکانه دینور وصیق وفراوان اولدیغندن بری برینه
صارمشمش اغاجلره دینور یقال نخل غتل ای ملتف بورادہ نخل کلمه سنی مذکر ایله وصف تمیم لغتنه مبنی در (الغیذل)
حیدر وزننده وسعت ورفاهیت اوزره اولان دیرلکه دینور یقال هو فی غیذل من العیش ای واسع رغد (الغدفل)
سبحل وزننده پك اوزون کشی به دینور وهر یانی اویغون وتامّ وعظیم الخلقه دوه یه دینور ووسعتلو دیرلکه دینور
یقال هو فی غدفل ای عیش واسع وبیریمش اسکی ثوبه دینور جمعی غدافل در ومنه المثل* غرّنی بردك من غدافلی
یعنی سنك ویره جکك قاش جامه لرینی فریفته ایلمکله اسکی اثوابمدن دور ایلدی اصلی بودر که بر کمسیه بر دولتلودن
کسوت نیاز اولدخی وعد ایلمکله وعدنه فریفته اولوب اکننده اولان اسکی لباسلرنی طرح ایلدکدنصکره دولتلو
اخلاف وعد ایلمکله بیچاره عریان قالدقده کلام مز بوری ایراد ایلدی (الغدفلة) سبحله وزننده وسعتلو نسنه یه

دینور تانیثی موصوفی اعتباریله در یقال رحمة وملاءة غدفلة ای واسعة وملاءة تمامه وزننده ایکی شقه‌دن
دیکلمش چارشفه دینور (الغدافل) علابط وزننده قوبرغنك تویلری کور وفراوان اولاندومیه یاخود قوچه دینور
یقال بعیراو کبش غدافل ای کثیرشعر الذنب (الغدفلة) دحرجه وزننده برآدم دائما اکل وشرب ایله یاخود
اکل وجماع ایله اوغراشمق معناسنه‌در یقال غدفل الرجل اذا وقع فی الاهیغین (الغرلة) غینك ضمیله ذکرك
باشنده سنت اوله جق دری یه دینور قلفه معناسنه (الاغرل) اقلف وزننده ومرادفیدر که سنتسز کشی یه
دینور یقال رجل اغرل ای اقلف واجوزاق بوللق یه دینور یقال عام اغرل ای مخصب ووسعتلو دیرلکه
دینور یقال عیش اغرل ای واسع (الغرل) کتف وزننده اوزون مزراغه دینور یقال رمح غرل ای طویل
وبنیه وخلقتی صالق وسلپوك آدمه دینور یقال رجل غرل ای المسترخی الخلق (الغریل) حذیم وزننده حوض
دبنده قلان چاموره دینور وتوزه دینور غبار معناسنه وشول چاموره دینور که سیل صوینی کتوروب یرك
یوزنده یاریلوب قالمش اوله کرك یاش وکرك قوری اولسون وهر بتون طرنقلی حیوانك سموکنه دینور وشول کوله
دینور که صوینی چکیلوب دبنده دعامیص یعنی ایت بالغی دیدکلری سیاه خرده بوجکلر قالمش اوله که آنده قلان
صوبك ایچلمسنه امکان وصلاحیتی اولمیه وشبشه‌نك دبنده قلان یاغ مقوله‌سنك پوصه‌سنه وطورطوسنه دینور
(الغربلة) دحرجه وزننده اون وسائرنسنه‌یی قلبورلیوب اله‌مك معناسنه‌در یقال غربل الدقیق اذا نخله قال الشارح
ومنه المثل * من غربل الناس نخلوه * یعنی خلقی قلبورلاین کسه‌یی خلق دخی اون کبی الرلر وکسمك معناسنه‌در یقال
غربله اذا قطعه وقتل عام ایلمك معناسنه مستعملدر یقال غربلهم اذا قتلهم وطحنهم (المغربل) مدحرج زننده
دون وخسیس واحق شخصه دینور یقال رجل مغربل ای دون خسیس ولاشه‌سی شبشوب قبارمش مقتوله
دینور وتباه وخاکسار وبرباد اولمش ملك وسلطنته اطلاق اولنور (الغربال) قرطاس وزننده معروفدر که ترکیده
تحریقله قلبور دیرلر ودف ودائره دیدکلری چالغی یه دینور وقوغجی ونمام شخصه اطلاق اولنور (الغرزحلة)
حای مهمله ایله قندحره وزننده دکنکه دینور عصا معناسنه شارحك وصفنه کوره صویه وصو یماتی تعبیر اولنان
یوغون دکنك اوله جقدر (الغرقلة) قافله دحرجه وزننده باشه‌بردن صودوکمك معناسنه‌در یقال غرقل الرجل
اذا اصب علی رأسه الماء بمرة ویمورطه ایکدین اولمق وقاوون وقارپوز پوصالمق معناسنه‌در یقال غرقل البیضة
والبطیخ اذا فسد مافی جوفهما (الغرمول) زنبور وزننده ذکره دینور علی قول یوغون اوله رق سلپوك اولانه دینور
هنوز ختان اولمزدن مقدم (غرمل) قنفذ وزننده یعقوب نام محدثك پدری اسمیدر (الغرامیل) برنیجه قزل طپراقلی
بایرلره اطلاق اولنور (الغزل) عزل وزننده ایپلك اکیرمك معناسنه‌در یقال غزلت المرأة القطن غزلا من الباب
الثانی وغزل اکیرلمش ایپلکه دینور مغزول معناسنه (الاغتزال) افتعال وزننده غزل معناسنه‌در یقال
اغتزلته بمعنی غزلته (الغزل) رکع وزننده (والغوازل) ایپلك اکیرن خاتونلره دینور مفردی غازله‌در یقال نسوة
غزل وغوازل ای تغزلون الغزل (المغزل) میمك حرکات ثلاثیله وزایك فتحیله اکیره‌جك آلته دینور که ایك اوله جقدر
فارسیده دوك دینور (الاغزال) همزه‌نك کسریله ایپلك اکیررکن مغزلی چویرمك معناسنه‌در یقال اغزل
الغازل اذا ادار المغزل (المغیزل) مصغر بنیه‌سیله انجه سجیمه اطلاق اولنور (المغازلة) مفاعله وزننده نسوانله
عاشقانه خورطه‌ایدوب ارشمك وملاطفه ایلمك معناسنه‌در غزال معناسندن مأخوذدر یقال هو یغازل النساء
ای یحادثهن وبرنسنه‌یه پك یقین اولوب چاتمق معناسنه‌در یقال غازل الار بعین اذا دنی منها (الغزل) فتحتینله
معنای اولدن اسمدر نسوانله عاشقانه لطیفه‌یه وخورطه‌یه دینور ومصدر اولور زنانله آلفته‌لك وجهیله قونشمق
معناسنه‌در یقال غزل فلان بها غزلا من الباب الرابع اذا حادثهن وآهونك اکسه‌سند دوشوب قووان تازی
آهویی شکاردن فاتر اولمق معناسنه‌در بر حیثیتله که یتشوب اله جقی آنده آهو خوفندن باغرمغله یاپشمیوب نهی عدول
ایلیه یقال غزل الکلب اذا فتر وهو ان یطلبه حتی اذا ادرکه ثغا من فرقه انصرف عنه (المغزل) مقعد وزننده
غزل کبی بودخی اسمدر زنانله عاشقانه صحبت ولطیفه‌یه دینور (التغزل) تفعل وزننده زنانله صحبت والفته تکلف
ایلمك یعنی تکلفله حاصل قلمق معناسنه‌در یقال تغزل فلان اذا تکلف المغازلة بالنساء (الغزل) کتف وزننده
دائما نسوانله عاشقانه ارشوب مغازله ایدن زندوسته دینور یقال هو غزل ای متغزل بالنساء وهر نسنه‌دن عاجز
وضعیف اولان آدمه دینور که اصلا برشیئك اداره سنه قدرتی اولمیه یقال رجل غزل ای ضعیف عن الاشیاء
(الاغزل) احمر وزننده شول حمایه دینور که اصابت ایلدیکی علیلك غریم کبی کریبانی صالیورمیه یقال اصابته
حمی اغزل وهی ما کانت معتادة للعلیل متکررة بوراده تذکیر مرض تصوریله در (الغزال) سحاب وزننده

شول آهو یاوریسنه دینور که حرکت ایدوب کزمکه بشلامش اوله عـلی قول ط وغدیغی آندن چق کرکی کبی سکرتمك درجه‌سنه وارنجه اطلاق اولنور جمعی غزله وغزلان کلور غینلرك کسریله یقال رأیت غزالا وهو شادن حین یتحرك ویمشی اومن حین یلد الی ان یبلغ اشد الاحضار (المغزل) محسن وزننده غزالی اولان کیکه دینور وصف خاصدر یقال ظبیة مغزل ای ذات غزال (الغزالة) سحابه وزننده کونشه اطلاق اولنور خیوط الشمس تعبیر اولنان شعاعی ایپلك غزل ایدر کبی احداث وتمدید ایلدیکیچون اطلاق اولندی علی قول طلوعی آننده وعند البعض ارتفاعی هنکامنده اطلاق اولنور وبعضلر عندنده عین الشمس یعنی چشمهٔ آفتابه اطلاق اولنور که کونشك اوزی ومنشأ شعاعیدر یقال طلعت الغزالة ای الشمس او عند طلوعها او عند ارتفاعها او عین الشمس شارح دیرکه بونده غربت الغزالة دیمك جائز دکلدر دیو حریری وزمخشری تنصیص ایلدیلر لکن مؤلفك قول اولنه کوره جائزدر وغزاله برخاتونك اسمیدر وبعضا حرف تعریفی محذوف اولور وبرنوع نبات آدیدرکه حلاوتلو اولمغله هرحیوان انی اکل ایدر ومحظم بن ارقمك فرسی اسمیدر وغزالة الضحی وغزالات الضحی قوشلق وقتنك اوّلنه یاخود کونش بریوزینه یایلدقدنصکره جه اولان وقتنه دینورکه کیچ قوشلق تعبیر اولنور وعلی قول قوشلغك اوّلندن خمس نهار گذران ایدنجه قدر اطلاق اولنور تقول لقیته غزالة الضحی وغزالات الضحی ای اوّلها او بعید ماتنبسط الشمس وتضحی اواوّلها الی مضی خمس النهار یعنی غزالات اوان اعتباریله مبنی در (غزال شعبان) بر بوجکدر (دم الغزال) طرخونه شبیه حریفیتلو بر نبات آدیدر قزل سودلکن کبی صویی اولمغله نسوان اعراب آنك صویله قوللری بلازك طرزنده خطوط چویررلر وغزال برعقبه‌نك اسمیدر وغزال وغزاله اسامیدندر (الغزیل) زبیع وزننده هبیرة بن عبد یغوثك جدّی اسمیدر (دارة الغزیل) بلحارث بن ربیعه قبیله‌سنه مخصوص برموضعدر (المغازل) مبك فتحیله خرمن عربه‌سنك عمودلرینه دینورکه مراد ایکلری اوله جقدر مؤلف طوس قضاسنده واقع غزاله نام قریه‌دن سکوت ایلدی اول قریه امام ابوحامد الغزالی علیه الرحمه حضرتلرینك مولدی اولمغله نسبتی اوراییه دربونده زایك تشدیدی خطادر نته که مصباحده منصوصدر (الغسل) غینك فتحی وضمیله یایقمق معناسنه در یقال غسل الثوب غسلا من الباب الثانی اذا طهره بالماء بعضلر عندنده غینك فتحیله مصدر وضمیله اسمدرکه یایقمغه ویایقمغه دینور وغسل برآدمی دوکوب وجودنی آجتمق معناسنه مستعملدر یقال غسله اذا ضربه فاوجع وچوق جماع ایلمك معناسنه مستعملدر انسان وحیوانده استعمال اولنور یقال غسل المرأة اذا جامعها کثیرا ویقال غسل الفحل الناقة اذا اکثر ضرابها وآت پك ترلمك معناسنه مستعملدر یقال غسل الفرس علی المجهول اذا عرق (الغسیل) امیر وزننده (والمغسول) یایقنمش نسنه‌یه دینور جمعی غسلی وغسلاء کلور قتلی وقتلاء کبی مؤنثنده غسیل وغسیله دینور شارح دیرکه اکرچه فعیل بمعنی مفعولده تذکیر وتأنیث مساویدر لکن بونده غلبهٔ اسمیتله تاء داخل اولان صفت مجراسنه اجرا اولندی نطیحه کبی وبونك جمعی غسالی کلور سکاری کبی (المغسل) مقعد وزننده (والمغسل) منزل وزننده (والمغتسل) معتبر وزننده که اسم مکاندر خاصة میت غسل اولنسان یره دینور شارح دیرکه مغتسل غسل ایده‌جك یره‌ده دینور (الاغتسال) افتعال وزننده بدنی یایقه‌مق معناسنه‌درکه یونمق ویایقانمق تعبیر اولنور یقال اغتسل بالماء اذا غسل بدنه وبتون بدنه طیب سورنمك معناسنه مستعملدرکه کرکی کبی ترشیح ایدر وجهله سورنمکدن عبارتدر یاغه چلدی تعبیر اولنور یقال اغتسل بالطیب اذا انتضح وآت کرکی کبی ترلمك معناسنه مستعملدر یقال اغتسل الفرس اذا عرق (الغسل) غینك ضمیله اسمدر یونوب یایقانمغه دینور غسل شرعی معلومدر ومنه الغسل فرضه کذا وغسل اغتسال اولنه‌جق صویه دینور اکل اولنه‌جق نسنه‌یه اکل دیدکلری کبی تقول سکبت له غسلا ای ماء ایغتسل به (الغسل) (والغسلة) غینلرك کسریله (والغسول) صبور وزننده (والغسول) تنور وزننده بونلرده اغتسال اولنه‌جق صویه دینور وخطمی‌یه یعنی کندیسیله نسنه غسل ایده‌جك خاتم چیچکنه وچوغان مقوله سنه دینورکه اعرابك صابونلریدر بوجهتله صابونه ده اطلاق اولنور وغسله غینك کسریله مطلقا طیبه وسورینه‌جك دهنه اطلاق اولنور ونسوان صاچلرنی طرار کن بومشتق ایچون صاچلرینه صاچدقلری عبیر مقوله‌سنه دینور وغسل وغسله کذلك غینلرك کسریله باش یایقادقلری نسنه‌یه دینور مرسین وخاتم چیچکی وچوغان وکل تعبیر اولنسان چامورکبی ومرسین یپراغنه دینورکه بعض طیبله ترکیب ایدوب نسوان صاچلرینه سوریورلر (الغسالة) ثمامه وزننده نسنه یایقایجق صویه دینور ویایقانمش نسنه‌نك صوینه دینورکه یایقندی تعبیر اولنور ومغسول اولان ثوب مقوله‌سنه دینور (الغسلین) غینك کسریله بودخی مغسول اولان ثوب مقوله‌سنه

دینور واهل جهنمك محترق اولور کن دریلرندن سیلان ایدن چرکابه دینور که یاقندی منزلنده در قال تعالی (ولا طعام
الا من غسلین وهو ما یسیل من جلود اهل النار) ویك اسی وکرمانك نسنه یه دینور وجهنمده برشجرك آدیدر
شارحك بیاننه کوره فعلین وزننده در یاء ونون زائددر مبالغه یی متضمندر (المغسل) منبر وزننده کندیسیله
نسنه غسل اولنه جق آلته دینور طاس وابریق کبی (التغسیل) تفعیل وزننده چوق جماع ایلمك معناسنه
مستعملدر یقال غسل المرأة اذا جامعها کثیرا وغسل اعضاء خصوصنده مبالغه ایلمك معناسنه در اسباغ وضوء کبی
یقال غسل الاعضاء اذا بالغ فی غسله (الغسل) غینك کسریله (والغسل) صرد وزننده (والغسیل) امیر
وزننده (والغسلة) غینك ضمیله همزه وزننده (والمغسل) منبر وزننده (والغسیل) سکیت وزننده دیشی یه چوق
آشیجی آیغر آته و بوغورده یه دینور علی قول چوق آشوب کبه ایتمز اولانه دینور یقال فحل غسل وغسل
وغسیل وغسل ومغسل وغسیل ای کثیر الضراب او یکثر الضراب ولا یلقح وبو انسانده دخی استعمال اولنور
(المغاسل) میمك فتحیله یمامه ده بنججه وادیلره اطلاق اولنور (غسل) غینك کسریله بنی اسد دیارنده برموضعدر
(ذات غسل) برموضع آخردر (غسل) غینك ضمیله سمیراء نام محلك صاغ طرفنده برموضعدر آنده برصو اولمغله
اکا غسله دخی دیرلر (غسله) فتحاتله تیماء نام محل ایله طی قبیله سنه مخصوص اجأ وسلمی نام طاغلرك بیننده برطاغك
آدیدر (الغسولة) قثوله وزننده حمض قربنده برقریه آدیدر (المغسلة) منزله وزننده مدینه ده برجبانه اسمیدر که
آنده اثواب غسل ایدرلر (ابو غسله) غینك کسریله قوردك کنیه سیدر (الاغسال) همزه نك کسریله ارکك حیوان
دیشی یه چوق آشمق معناسنه در یقال اغسل الفحل اذا اکثر الضراب (الغسویل) غینك فتحیله برنوع اوتدر که
چوراق یرلرده اولور (الغسبلة) سین مهمله ایله دحرجه وزننده صویی طلازیدوب صاورمق معناسنه در یقال
غسبل الماء اذا ثوره (الغشقل) شین معجمه ایله جعفر وزننده تلکی یه دینور (الاغضیلال) ضاد معجمه ایله
اخضیلال وزننده و مرادفیدر که اغاجك برك وشاخلری کور وفراوان اولمق معناسنه در یقال اغضألت الشجرة
اذا اخضألت (الغطل) غینك فتحی وطانك سکونیله کوك یوزنی بلود قپلایوب هوایی ظلمت بورمك معناسنه در
یقال غطلت السماء یومنا هذا غطلا من الباب الاول اذا اطبق دجنها (الاغطال) همزه نك کسریله غطل معناسنه در
یقال اغطلت السماء بمعنی غطلت (الغطل) فتحتینله کیجه پك قرانکو اولمق معناسنه در یقال غطل اللیل غطلا
من الباب الرابع اذا التبست ظلمته (الغیطول) طیفور وزننده هر طرفی طوتمش قپلایی ظلمته دینور وعسکرك قارشق
جغلتی وغریو وفریادلرینه دینور وقرانکولغه دینور (الغیطلة) غینك فتحیله غیطول ایله ایکی معنای اخیرده مرادفدر
وامن وآسایشله اولان اکل وشرب وفرح وسروره دینور یقال هو فی غیطلة ای اکل وشرب وفرح بالامن وکوزی
او یقو باصمغه دینور تقول اخذتنی الغیطلة ای غلبة النعاس وغیطلة اللیل کیجه قرانکولغی چوککدن عبارتدر یقال
اعتکرت غیطلة اللیل ای التجاج سواده ومال مطغی یه دینور شارح دیر که مطغی کلمه سی اطغادن اسم فاعلدر که طغیان
ایتدر یجی یعنی صاحبنه باعث بطر وطغیان اولان مال دیمکدر بو راده مرام بو دکلدر بلکه طغی ماده سندن مأخوذدر که
صغر مقوله سنك باغرمسنه دینکله مال مطغی اکوز وجاموس مقوله سی باغریجی مال دیمك اولور وبو امام
فراء مرحومدن منقولدر وغیطله نعیم دنیایه اطلاق اولنور یقال له غیطلة ای المال المطغی مترجم دیر که
بو راده طغیانه حمل ایلمك شارحك تحریرندن ارجح ظن اولنور زیرا اطغاء مال قسمنك همان صفت خاصه سیدر
حتی بنججه احادیثده وصف اولنه رق وارددر ازجمله اشبو ان للعلم طغیانا کطغیان المال حدیثنده مصرحدر
وبو معنا متبادردر وبو محملی صاحب اساس تصریح ایلمشدر حیث قال ابطرتهم غیاطل الدنیا ای نعمها المترادفة
پس مؤلفك ونعیم الدنیا قولی عطف تفسیر اولور انتهی وغیطله بوی برینه صارمشمش چتلق کور اغاجلغه دینور
وایلغین اغاجلغنه دینور وجماعت انسانی یه دینور وسود لو کیکه واینکه دینور (الغیطل) حیدر وزننده کدی یه
دینور سنور معناسنه وغیطل الضحی قوشلق وقتندن شول زماندر که کونش مشرقدن اول درجه یه کلدکده
مغرب طرفندن ایکندی وقتنك درجه سنه کلمش هیئتنده اولور که نهارك طلوع شمسدن عشرنه قریب وقت
اولور بعض نسخده ظهر عنوانیله مرسوم اولمغله اویله وقتنك درجه سنه کلمش کبی اولور که زواله قریب زمان
اولور بو که کوره قوشلغك نهایتی زمان اولور یقال جاء فی غیطل الضحی وهو حیث تکون الشمس من مشرقها
کهیئتها من مغربها وقت العصر او الظهر (الغطیلة) تقدیم طاء ایله دحرجه وزننده بر آدم مال وحشم ونعمت
خصوصنده رفاه ووسعت اوزره اولمق معناسنه در یقال غطیل الرجل اذا اتسع فی ماله وحشمه وصغر آلوب صاتمق
معناسنه در یقال غطیل الرجل اذا جعل تجارته فی البقر وناس بلند آواز ایله شماطه ایده رك لاقردی یه طالمق معناسنه در

يقال غطيل القوم اذا افاضوا فى الحديث وارتفعت اصواتهم (الغوطالة) غينك ضميله باغچه يه وبچمزاره دينور
(الاغطيلال) اخضيلال وزننده برنسنه قات قات برى برينك اوزرينه بنكشيوب چوكمك معناسنه در امواج
بحر كبى وسحاب متراكم كبى يقال اغطأل الشئ اذا ركب بعضه بعضا (الغفول) فاعله شمول وزننده برنسنه يى
قلت تحفظ وتيقظدن ناشى سهو وترك ايلمك معناسنه در يقال غفل عنه غفولا من الباب الاول اذا تركه وسهى
عنه (الاغفال) همزه نك كسريله غفول معناسنه در يقال اغفله بمعنى غفل عنه وبعضلر ديديكه غفل الرجل
صارغا فلا معناسنه در وغفل عنه واغفله وصل غفلته اليه معناسنه در مؤلف عقل ماده سنده ما اعقله
عنك عبارتنى ثبت ايلديكيچون جوهرى يه تعرض وصواب اولان ما اغفله عنوانندهاولمقدر ديوب وبورادهآنى
ثبت ايلمدى سيرافى توجيهنه كوره كلام من يور بر كلام سابقه مبنى در مثلا متكلم مخاطبه زيد لبس بغافل عنى
ديوب مخاطب دخى بلى ما اغفله عنك انظر شيئا يعنى تفقد امرك ديمش اوله كه بو بابده شك وشبهه بو قدر
على التحقيق زيد سندن غافل دكلدر ديمك اولور پس ضيق وقت ياخود اهتمام ايچون انظر كلمه سنى حذف
ايلشدر فلينظر (الغفلة) تمره وزننده (والغفل) فتحتينله (والغفلان) عينك ضميله اسمدر غافللك معناسنه در
(التغافل) تفاعل وزننده (والتغفل) تفعل وزننده عن قصد غفلت كوسترمك معناسنه در يقال تغافل
الرجل وتغفل اذا تعمد الغفل (التغفيل) تفعيل وزننده برآدم برنسنه ايله مهم اولميوب غافل و بيخبر كندى
عالمنده ايكن على الغفلة اوزدينه وارمق باطوتمق معناسنه در كه غافللمك وغافل آوله مق تعبير اولنور يقال غفل
فلانا اذا كفاه وهو غافل لايعنى بشئ وستر ايلمك معناسنه در يقال غفله اذا ستره (المغفل) معظم وزننده
رشد وفطنتدن بى بهره آدمه دينور يقال رجل مغفل اى لافطنة له و بر رجل اسميدر (الغفول) صبور وزننده
بون وابله ناقه يه دينور كه كيمك ياوريسى كاوب كنديدن امرسه امزيور اوله يقال ناقة غفول اى بلهاء (الغفل)
غينك ضميله شول كمسيه دينور كه خيرى مأمول وشرندن احترازاولنميه يعنى نه خيره ونه شره يراراوله يقال رجل
غفل اذا كان لايرجى خيره ولايخشى شره ونشان وعلامتى اولميان قار اوقنه وبوله وسائرنسنه يه دينور واثر عمارتى
اولميان ارضه دينور وتمغاسى اولميان دابه يه دينور ونصيب وغرامتى اولميان قار اوقنه دينور كه مهمل اولور وحسب
وشرفى اولميان خامل و بيوجود آدمه دينور يقال رجل غفل اى لاحسب له وشاعرى نامعلوم اولان شعره دينور
وشاعر مجهوله دينور ودوه نك تو يلرينه دينور او بار الابل معناسنه (المغفلة) مرحله وزننده عنفقه معناسنه در كه
آلت دوداق ايله ذقن بينده مجتمع اولان طوپ قللره دينور جوهرى وهمندن ناشى آنك ايكى جانبيله تفسير ايلدى
شارح ديركه نهايه ده رأى رجلا يتوضأ فقال عليك بالمغفلة والمنشلة حديثنك تفسيرنده مغفله عنفقه ايله مبين در
زيرا وضوء حالنده غفلت محلى اولمغله احتياطله امر ايلديلر ومنشله سرچه پرمقده خاتم طوران محلدر (غافل)
عبدالله بن مسعود رضى الله عنه حضرتلرينك جدى اسميدر و بر موضع آديدر وغافل بن صخر برادر قريم
بن صاهله در (غفيله) جهينه وزننده عربدن بر بطن در وغفيلة بن عوف سكون قبيله سنك نسبى رجالندندر
وغفيلة بن قاسط ربيعه رجالندندر وغفيلة بنت عامر بن عبدالله بن العويج العدويه در وهيب بن مغفل كه محسن
وزننده در اصحابدندر (الغفل) فتحتينله بول وچوق رفاه ورفاغتلو ماله ودير لكه اطلاق اولنور باعث غفلت
اولديغيچون يقال هو فى غفل من العيش اى كثير رفيغ واسع (بنو المغفل) معظم وزننده بر بطن در وكامل
بن غفيل كه زبير وزننده در محدثدر (الغل) (والغلة) غينلرك ضميله (والغلل) فتحتينله (والغليل) ازيز وزننده
صوسزلغه على قول شدتنه دينور كه پك صوسز لقدر ياخود صوسز لقدن جوفك يانوب كويمسنه دينور يقال
اخذه الغل والغلة والغلل والغليل اى عطش اوشدته او حرارة الجوف وغل وغله مصدرا ولور صوصه مق
ياخود صوسز لقدن ايچريسى كويمك معناسنه يقال غل الرجل على المجهول غلا وغلة اذا عطش او اشتد
او احترق جوفه فهو غليل ومغلول ومغتل (الغال) تشديد لامله (والغلان) علان وزننده صوسز دوه يه دينور
بناء آتيدندر يقال بعير غال وغلان اى عطشان (الغلة) غينك فتحيله دوه پك صوسز قالمق معناسنه در
يقال غل البعير غلة من الباب الرابع اذا عطش شديدا (الاغتلال) افتعال وزننده بودخى دوه پك صوصه مق
معناسنه در يقال اغتل البعير بمعنى غل وبركسه غاليه سورنمك معناسنه در يقال اغتل بالغالية اذا تطيب بها
وايچمك معناسنه در تقول اغتللت الشراب اذا شربته وثياب آلتندن بر ثوب دخى كيمك معناسنه در تقول اغتللت
الثوب اذا لبسته تحت الثياب وقيونلره غلل وغلالة ديديكى مرض اوغرامق معناسنه در يقال اغتلت الغنم اذا اخذته
الغلل والغلالة كما سيذكر (الغليل) عليل وزننده صوسز لغه دينور كه ذكر اولندى وقلبده مضمر اولان حقد

وکینه یه دینور ومصدراولور کاسیذ کر و بونجه ایله قارشق خرما چکرد کنه دینورکه ناقه یه ویررلر ودرونده
جایکیر اولان عشق وحزن واندوه وتاسه حرارتنه دینور یقال فی قلبه غلیل ای حرارة الحب والحزن (الغلّ)
غینك کسریله بودخی غلیل کبی درونده مضمر اولان کینه یه دینور یقال بقلبه له غلّ وغلیل ای حقد ومصدر
اولور برآدمك درونی برکسیه کیندار اولمق وکین بغلمق معناسنه‌در یقال غلّ صدره غلا وغلیلا من الباب
الثانی اذا حقد وضغن (الاغلال) همزه نك کسریله خیانت ایلمك معناسنه‌در یقال اغلّ الرجل اذا خان
ودوه یی ایوجه قاندرمیوب صوسز قومق معناسنه‌در یقال اغلّ الابل اذا اساء سقیها فلم ترو وقد غلت
الابل کماذکر وقصاب دری یی یوزرکن اتی و یاغنی کرکی کبی صیرمیوب دریده برازنی آلیقومق
معناسنه‌در یقال اغلّ الجازر فی الجلد اذا اخذ بعض اللحم والشحم فی السلخ یعنی وترك بعضه ملتزقا
بالجلد وبرآدمك قبونلری پك صوصه‌مق معناسنه‌در یقال اغلّ فلان اذا اغتلت غنمه ای عطشت ودره
غلاّن دیدکلری نبات بتورمك معناسنه‌در یقال اغلّ الوادی اذا انبت الغلان وبرآدمك غله ومحصولی
ایرشمك معناسنه‌در یقال اغلّ القوم اذا بلغ غلتهم وبرنسنه یه دیکه دیکه شدّتله بقمق معناسنه‌در
یقال اغلّ البصر اذا شدّد النظر وترلا محصول ویرمك معناسنه‌در یقال اغلت الضیاع اذا اعطت الغلة
مؤلف بونی تکرار ایلمشدر وبرآدمی خیانته نسبت ایلمك معناسنه‌در که فلان خائندر دیمکدن عبارتدر یقال اغلّ
فلانا اذا نسبه الی الغلول والخیانة (الغلول) قعود وزننده مطلقا خیانت ایلمك وعند البعض غنیمت مالنه مخصوصدر
یقال غلّ الرجل غلولا من الباب الاول اذا خان اوهو خاص بالفیء (الغلّ) غینك فتحیله ادخال ایلمك معناسنه‌در
یقال غله فی الشیء غلاّ من الباب الاول اذا ادخله وداخل اولمق معناسنه لازم اولور یقال غلّ فیه اذا دخل
واثواب التندن غلاله کیمك معناسنه‌در یقال غلّ الغلالة اذا لبسها وصاچك دیبلرینه دهن وطیب صوقشدروب
او یوشدرمك معناسنه‌در یقال غلّ الدهن فی رأسه اذا ادخله فی اصول شعره وبرآدمك بصری سمت صوابدن
صاپمق معناسنه‌در یقال غلّ بصره اذا حاد عن الصواب واغاجلر ارالغندن صو آقوب کتمك معناسنه‌در یقال
غلّ الماء بین الاشجار اذا جری فیها وجماع ایدن آدمك ذکری پك بیوك اولمغله عورتك فرجنی طیطلو طیقامق
معناسنه‌در یقال غلّ المرأة اذا احشاها یعنی ولایکون الا من ضخم وبرآدمك بوینه یا النه دمور لاله کچورمك
معناسنه‌در یقال غلّ فلانا اذا وضع فی عنقه او یده الغلّ وعربلرك ماله الّ وغلّ قوللری بددعادر الّ وغلّ کلمه‌لری
ماضیء مجهوللردر الّ قفاسندن قاقیلوب دفع اولنه وغلّ دیوانه اولوب بوینه طوق ولاله کچوریله دیمکدر و بوراده
ماء لفظی نفسندن عبارتدر (الغلغلة) دحرجه وزننده ادخال ایلمك معناسنه‌در یقال غلغل فیه اذا ادخل وتیرتیز
یوریمك معناسنه‌در یقال غلغل الرجل اذا اسرع وغلغله نیچه طاغ یوللریدر که جبل ریاندن بروکلورلر
وبر موضع آدیدر (الانغلال) انفعال وزننده (والتغلل) تفعل وزننده (والتغلغل) تزلزل وزننده برنسنه‌نك ایچنه
صوقیلوب کیرمك معناسنه‌در یقال انغلّ فیه وتغلل وتغلغل اذا دخل وتغلل وتغلغل غالیه سورنمك معناسنه‌در
یقال تغلل بالغالیة وتغلغل اذا تطیب بها وتغلغل تیرتیز یوریمك معناسنه‌در یقال تغلغل الرجل اذا اسرع
(التغلیل) تفعیل وزننده برکسیه غالیه سورمك معناسنه‌در یقال غلله بالغالیة اذا طیبه بها (الغلالة) کتابه
وزننده (والغلة) غینك ضمیله قفتان واوستلك آلتندن کیدکلری نیمتن لباسه دینورکه زیبون وانتاری والجلك
وزره کوملکی مقوله‌سیدر یقال برزت فلانة فی غلالة وغلة وهو شعار یلبس تحت الثوب وغلاله عظامه
معناسنه‌درکه قارپلرك بیوك کورنمك ایچون لباس آلتندن قیچلرینه بغلندقلری بوغچه‌در ودمور حلقه‌نك
ایکی اوجلرنی قاوشدروب وصل ایده‌جك برچینه دینور (الغلّ) غینك ضمیله محبوس ومجنون بوینه والنه
کچوردکلری دمور طوقه ولاله‌یه دینور جمعی اغلالدر (الغلة) غینك فتحیله صوصه‌مق معناسنه‌درکه ذکر اولندی
واسم اولور برنسنه‌نك دخل وحاصلاتنه دینورکه محصول تعبیر اولنور خانه کراسی واجر غلام وفائدهٔ ارض
مقوله‌سی حاصلاتدن عبارتدر یقال اخذ غلته وهو الدخل من کراء دار واجر غلام وفائدة ارض (المغلغلة) مدحرجه
وزننده برشهردن برشهره مرسل ومحمول اولان رساله‌یه اطلاق اولنور یقال رسالة مغلغلة ای محمولة من بلد الی بلد
(الغلاّن) غینك ضمیله طلح نام مبشه اغاجنك منبتلرینه علی قول دره‌ین وچقوردره‌لره دینور مفردی غالّ وغلیلدر
وبرنوع نبات معروف اسمیدر بونك مفردی غالّدر (الغلائل) حلائل وزننده زرهلره دینور علی قول حلقه‌لرك اوجلرنی
قاوشدروب وصل ایده‌جك برچینه دینور یاخود زره کوملکلرینه دینورکه زره آلتندن کیلور مفردی غلیله‌در (الغلل)
فتحتینله (والغلالة) ثمامه وزننده قیون وکچی قسمنه مخصوص برمرض اسمیدر ممه‌لرنی ایوجه صاغمیوب بقیه

تركندن حادث اولور (غلغل) هدهد وزننده بحرين نواحيسنده برطاغدر (غلائل) علابط وزننده بلاد
خزاعه‌دن بر بلده‌در (المغتل) مختل وزننده صوسزلقدن ايچي يانوب تشنه كسيه دينور ومشتاق وآرزومند معناسنه مستعملدر
تقول انا مغتل اليه اى مشتاق (الاستغلال) برآدمه بركسنه كندى ايچون غله قزانمق تكليف ايلمك معناسنه‌در يقال
استغل عبده اذا كلفه ان يغل عليه وغله موقعندن غله آلمق معناسنه‌در يقال استغل المستغلات اذا اخذ غلتها
(الغلول) صبور وزننده راحة الحلقوم كبى چيكنمكسزين جوفه داخل اولان طعامه دينور يقال نعم غلول الشيخ
هذا وهو الطعام الذى يدخله جوفه (الغمل) غينك فتحى وميمك سكونيله دباغت اولنه جق درى يى دباغت
ايدركن افساد وتباه ايلمك على قول تويى ويوكى چوريوب طاغلمق ايچون انباشته يه بصمق ياخود تعفن ايدوب
كوشمكله تويى آسان يولنمق ايچون قومه كومك معناسنه‌در يقال غمل الاديم غملا من الباب الاول اذا افسده او جعله فى غمة
ليفسخ صوفه اودفنه فى الرمل فيسترخى فينتف شعره كذلك چاپك نضج بولوب ادراك ايلمك ايچون خرما قورغنى
اورتوب باصرمق ياخود يره كومك معناسنه‌در يقال غمل البسر اذا غمه وبرآدمى ترلتمك ايچون اورتوب بوريمك
معناسنه‌در يقال غمل فلانا اذا غطاه ليعرق وبرنسنه يى اصلاح ايلمك معناسنه‌در يقال غمل الشئ اذا اصلحه واوزوم
صالقملرنى برى برينك اوزرينه استف ايدوب دريمك معناسنه‌در يقال غمل العنب اذا نضد بعضه على بعض واوتلر
كورلكندن برى برينك اوزرينه بنكشمك معناسنه‌در يقال غمل النبات اذا ركب بعضه بعضا وغمل برموضع
آديدر (الانغمال) انفعال وزننده ذكر اولنان غمل اديم معناسندن على الاختلاف مطاوعدر يقال غمل الاديم
فانغمل (الغمل) فتحتينله صارقينك برى برى اوزره كثرتندن ناشى پاره صقيلوب آزغمق معناسنه‌در يقال غمل
الجرح غملا من الباب الرابع اذا فسد يعنى من تراكب الجبائر (الغميل) امير وزننده برى برينك اوستنده بتمش
بغدايچق اوتنه دينور (الغملول) زنبور وزننده اغاجلق دره‌يه دينور على قول عرضى آزجه اوزون اوزادى دره‌يه
دينوركه اغاجلرى واوتلرى برى برينه صاريلوب چتلق اوله ويوكسك تپه‌يه دينور ومطلقا طوپ ومجتمع نسنه‌يه
دينوركه مظلم ومترا كم اوله كرك اغاجلق وكرك بلود وكرك قرا كولق اولسون حتى اوطه‌نك كوشه‌سى بوهيئتده
اولمغله اكا دخى اطلاق اولنور وبرنوع سبزه اسميدركه طبخ واكل اولنور بوسبزه قنباريى اوله جقدر كه ارمنيلر
خيارى وسلوكلى پنچارديدكلريدر (التغمل) تفعل وزننده بولالمق معناسنه‌در يقال تغمل الشئ اذا توسع
(غملى) جمزى وزننده برموضعدر (المغمول) بى نام ونشان اولان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مغمول
اى خامل (الغنبول) زنبور وزننده برقوش آديدر (الغنتل) تاى فوقيه ايله جندل وزننده بى نام ونشان اولان
آدمه دينور يقال رجل غنتل اى خامل (ام غنتل) صرتلانك كنيه سيدر (الغنجل) قنفذ وزننده
قره قواق ديدكلرى جانوره دينور جمعى غناجل كلور (الغنجول) زنبور وزننده برجانوردر حقيقتى
نامعلومدر (الغندلانى) غينك ودالك ضميله ايرى باشلو آدمه دينور يقال رجل غندلانى اى الضخم الرأس
(الغول) قول وزننده هلاك ايلمك معناسنه‌در يقال غاله يغوله غولا اذا اهلكه وبرنسنه يى يابركسه يى ناكهانى
اخذ ايلمك معناسنه‌در يقال غاله اذا اخذه من حيث لم يدر وغول باش اغريسنه دينور يقال اخذه الغول
اى الصداع وسرخوشلغه دينور يقال شرب الخمر فاخذه الغول اى السكر وبعد مفازه معناسنه‌در يقال
مفازة ذات غول اى بعد ورنج ومشقت معناسنه‌در يقال هون الله عليك غول هذا السفر اى مشقته
واو برق الحق يره دينور وموز اغاجلغنه دينور وچوق طپراغه دينور وبرموضع آديدر وغول الرجام راء مكسوره ايله
بر بشقه موضعدر (الاغتيال) افتعال وزننده بودخى هلاك ايلمك معناسنه‌در يقال اغتاله اذا اهلكه (الغول)
غينك ضميله سبب هلاك اولان نسنه‌يه دينور يقال وقع فى الغول اى الهلكة ويقال غالته غول اى اهلكته
هلكة وآفت وداهيه‌يه دينور يقال اصابته الغول اى الداهيه وسعلاة معناسنه‌دركه تنهايابانده بعض شكل ايله انسانه
مرئى اولوب اضلال وتلاعب ايدن برجنس جن طائفه‌سنه دينور تركيده قونجلوز تعبير اولنور جمعى اغوال وغيلان
كلور غينك كسريله قال الشارح وفى النهاية وفى الحديث لا غول ولا صفر ابن اثير ديديكه غول جن وشياطيندن
برجنسدر عرب زعم ايدرلركه غول تنهايابانده انسانه صور مختلفه ايله متلون اوله رق مرئى اولوب يولدن اضلال
واهلاك ايدر بونك وجودنى فخر انام عليه السلام نفى ايلدى وبعضلر ديديكه منفى اولان عين غول اولميوب بلكه
صور مختلفه ايله متشكل اوله رق انسانه تسلطنى نفى ايلديلر حتى اشبو اذا تغولت الغيلان فبادروا بالاذان حديثى
و لا غول ولكن السعالى حديثى قول ثانى يى مؤيدررتسه كه مؤلف دخى بيان ايدر وغول سمادن ساقط اولان
شهبدن مخلوق اولمق اوزره مشهوردر قالديكه واقعا برآدم كيجه لرده برتنها محلده ياخود يولده بولنوب وهم

ووحشت پیدا ایلسنه کوزینه اشکال مهوله ایله متشکل صورت غریبه تخیل ایدر حقیقتی واهمه نك فعلیدر وكرچه
جن طائفه سنك وجودی شرعا ثابتدر لكن قول تحقیق اوزره تسلط واضراردن ممنوعلردر وروم ایلی اولكه سنك
بعض قطرنده جاد وتعبیر ایتدكلری شخص نقللرینه كوره غول نوعندندر ابن كمال وابو السعود وسعد الدین
حسنجانی فتوالری اوزره ارواح جنبثه كندولر ایله مناسبتی اولان اجساد خبیثه یه دخول وتصرف ایدوب كندیلر كبی
مردارلره اضرار ایدرلر لكن اهل ایمانه مسلط اوله مزلر ودفعنك چاره سی دخی فتاوای مذكوره ده مشروحدر
انتهی وغول یلانه دینور حیه معناسنه بونك جمعی اغوال در وجن طائفه سنك ساحره سنه دینور كه جاد وتعبیر
اولنور والومه دینور منیه معناسنه و برموضع آدیدر و برجنس شیطانه دینور كه انسانی اكل ایدر علی قول
بو برجانوردر كه بعض عرب بادیه ده آنی كوروب بیلدیلر حتی تابط شرّ القبیله ملقب اولان كمسه آنی قتل ایلمشدر
وغول الوان واشكال مختلفه ایله متلوّن ومتشكل اولان ساحرلره واو یلسی جنّ طائفه سنه اطلاق اولنور یاخود
مطلقا مزیل عقل اولان شیئه دینور بو معناده غینك فتحیله ده جائزدر (الغوائل) غائله نك جمعیدر آفات
ودواهی یه اطلاق اولنور یقال اصابتهم الغوائل ای الدواهی وغائلة الحوض حوضك كدكنه ورخنه سنه
دینور كه آندن صو یی تلفه جریان ایدر وغائله تأكید داهیه ایچون غول كلمه سنه صفت اولور تا مبالغه ایچوندر یقال
اتی غولا غائلة ای امرا داهیا منكرا (المغاولة) مفاعله وزننده مبادره ومسابقه معناسنه در تقول كنت اغاول
حاجة ای ابادر مترجم صحاح مبادله ایله بیان ایلمكله ظاهرا نسخه سی غلط ایمش حتی نهایه ده المغاولة المبادرة
فی السیر واصله من الغول ای البعد عبارتیله مرسومدر (المغول) منبر وزننده بعض قامچیلره كچور یلان
دمور ناملو یه دینور كه قامچی اكا غلاف منزلنده اولور قامچی صورتیله آنكله اوروب قطع و جرح ایدرلر وشمل
یعنی پاله طرزنده بر كونه آلته دینور كه پاله دن انجه واوزونجه اولور بو كه فارسیده بلسك وتركیده پنیال وشبش تعبیر
ایدرلر واوزون ثمرنه دینور وعند البعض مغول اكسه لی بر كونه انجه رك قلچه دینور كه تركیده كورده دیدكلری اوله
جقدر كه عربلرك جنبیه تعبیر ایتدكلری دخی بو قسمدندر بو آلتی فتاكلر قوللنورلر اغتیال ایله همان اعمال ایدرلر
ومغول بر رجل اسمیدر ومغول كذلك غولدن اسم آلت اولور كه چابك هلاك ایدن نسنه یه اطلاق اولنور ومنه یقال
فرس ذات مغول ای ذات سبق كویا كه سائر آتلری سبق ایله اغتیال ایدر (الغولان) خولان وزننده چوغانه شبیه
برنوع اكشی اوتك اسمیدر و برموضع آدیدر (التغوّل) تفعل وزننده تلوّن معناسنه در یقال تغوّلت المرأة
اذا تلوّنت (الاغول) احمر وزننده (والغوّل) سكر وزننده رفاه ونعومتلو نرم ولطیف دیرلكه دینور یقال عیش
اغول وغوّل ای ناعم (غویل) زبیر وزننده برموضعدر الغیل میل وزننده مؤلف اللبن ترضعه المرأة ولدها
وهی تؤتی او وهی حامل واسم ذلك اللبن الغیل ایضا عبارتیله بیان ایلمكله غیل خاتون جماع اولنوركن یاخود
حامل ایكن چوجغه ویردیكی سوددن عبارت اولور زیرا مقتضای عباره بودر شارح دیر كه مؤلف عادتی اوزره
بو راده دخی مسامحه اوزره مشوشا تفسیر ایلمشدر زیرا غیل لفظنی ابتداء اسم اوله رق تفسیر ایلدكدنصكره واسم
ذلك اللبن الغیل ایضا عباره سی زائد ومهملدر اصل حق عباره غیل مصدر واسم اولمقدر مصدریتی صورتده
جماع اولنان یاخود حامل اولان خاتون ولدنی امزرمك معناسنه در كه اول ولد سود خسته سی اولور یقال
غالت المرأة ولدها تغیل غیلا اذا ارضعها وهی تؤتی او وهی حامل واول سودك دخی اسمی غیل در نته كه
نهایه ده وامهات سائره ده الغیل هو ان یجامع الرجل زوجته وهی مرضع او حامل عبارتیله مفسردر وغیل اتلو
طلو بلكیجه یه دینور واتنه طلو تومند دلو قنلو یه دینور و یریوزنده اقان صو یه دینور و برنسنه اوزره جرلمش
جزكی یه دینور ومكه ده جبل ابی قبیس دبندن آقان صو یك اسمیدر كه چرچیلر آنده بزچرپرلر وآقار پیكارلی دره یه
دینور ویقین كورینن ایراق یره ونسنه یه دینور ویلملم یاننده برموضع آدیدر ویمامه قربنده برموضع آدیدر
و بنو جعده یوردنده بر دره آدیدر وبشقه برموضع آدیدر ومطلقا صولی یره دینور وثوبده اولان تمغایه دینور و بول
جامه یه دینور (الاغالة) همزه نك كسریله (والاغیال) اصلی اوزره غورت جماع اولنور ایكن یاخود حامل ایكن
چوجغی امزرمك معناسنه در یقال اغالت المرأة ولدها واغیلته اذا اسقته الغیل كرچه مؤلف آنفا غیل كلمه سنی
وجه مشروح اوزره بیان ایدوب شارح دخی وتیره مرقومه اوزره تصحیح ایلدی لكن دردست اولان
اصولك مجموعنده بو معنا افعال بابندن مرسومدر ظاهرا مؤلفك ابتداء الغیل قولی سودك اسمی اولوب ثانیا
عباره واسم ذلك الارضاع ایكن الارضاع یرینه اللبن كلمه سی طغیان قلم ناسخ اولمق اغلبدر زیرا نهایه دن وسائردن
منفهم اولان بو یلجه اولمقدر مغیل ومغال عنوانلری دخی مزیددن اولدیغنی مؤیددر واغیال اغاجك برك

وشاخلری کور وصیق و بری برینه صارمشق اولمغله قویو کولکه لك اولمق معناسنه در یقال اغیل الشجر اذا صار
مغیالا کماسیذ کر و یکی وقیون مقوله سی حیوان برسنه ده ایکی دفعه دول و یرمك معناسنه در یقال اغیلت الغنم
اذا نتجت فی السنة مرتین (الاستغبال) عورت چوجق امزرر کن یاخود حامل ایکن جماع اولنمق معناسنه در
یقال استغیلت المرأة اذا جامعها زوجها غیلا واغیال ایله معنای ثانیده مرادفدر یقال استغیل الشجر اذا صار
مغیالا (المغیل) معین وزننده (والمغیل) محسن وزننده جماع اولنور کن یاخود حامل ایکن چوجغنه سود ویرن
خاتونه دینور (المغال) مباح وزننده (والمغیل) مکرم وزننده حالت مزبوره ده سود امن چوجغه دینور اول
اغاله دن ثانی اغیالدن مأخوذ در (الغیلة) غینك کسریله اسمدر حالت ارضاعده اولان جماعه وحامل خاتون
ولدنی ارضاعه دینور ومنه الحدیث لقد هممت ان انهی عن الغیلة وغیله بر موضع آدیدر وشعشقه معناسنه در که
دوه نك اسردکده اغزندن چقان دغارجغه دینور وغیله برکسه یی حیله وخدعه ایله آلدایوب بریره کوتروب هلاك
ایلمکه دینور یقال قتله غیلة ای خدعة فذهب به الی موضع فقتله (المغتال) مختار وزننده بو دخی سموز طولغون
بیلکه دینور یقال ساعد مغتال ای ریان ممتلئ واتلو جانلو تومند طولو قنلو یه دینور (الغیل) غینك کسریله بری برینه
صارمشمش صیق وچتلی اغاجلغه دینور فحله ده زبانزده در وسازلغه دینور و بولك تعبیر اولنسان صیق میشه یه
دینور وهر صولو دره یه دینور جمعی اغیال وغیول در و بر موضع آدیدر (المغیل) محدث وزننده (والمتغیل) متحیر وزننده
سازلقده واورمانلقده ثابت وا کا داخل اولان کمسه یه دینور (المغیال) محراب وزننده شاخلری بری برینه صارمشق
وصیق بوداقلی اغاجه دینور که آلتی قویو کولکه لك اوله یقال شجرة مغیال ای الملتفة الاغصان وارفة الظلال
(التغیل) تفعل وزننده اغاج مغیال اولمق معناسنه در یقال تغیل الشجر اذا صار مغیالا و برقومك مالری
چوغالوب کور وفراوان اولمق معناسنه در علی قول کندیلری چوغالمق معناسنه در یقال تغیل القوم اذا کثر
اموالهم او کثروا (الغیلة) تمره وزننده سموز عورته دینور یقال امرأة غیلة ای سمینة (الغیل) ضمتینله چوق
یاخود سموز وطاولی دوه لره وصغرلره دینور یقال ابل او بقر غیل ای کثیرة او سمان (غیلان) سلمان وزننده
ذوالرمه ایله معروف شاعرك اسمیدر و برآدمك اسمیدر که برقوم ایله میانه لرنده دمه دائر برماده ده عداوت اولمغله چاق
کندی کوزلرینه طپراق کیرمدکجه یعنی هلاك اولمدقجه قوممز بوراده مسالمه ومصافات ایلمامك بابنده یمین ایلمشیدی
برکون قوم مرقوم ناکهانی کندیسنی احاطه واوزرینه قصد وهجوم ایلملریله کویا که عهده یمیندن خروجله مصالحه یه
رام وقائل اولدیغی اشعار ایچون تحلل یاغیل دیه رك کندی کوزلرینه طپراق صاچمغه باشلدی لکن اول وضعی
قبول ایلیوب قتل ایلدیلر تحلل کلمه سی امر در عهده یمیندن خروج ایله دیمکدر وغیل غیلاندن مرخمدر (ام غیلان)
سلمان وزننده شجر سمر در که بادیه اشجارندن مغیلان اغاجی دیدکلریدر (الغائلة) (والمغالة) مقاله وزننده
درونده مضمر اولان حقد وکینه یه دینور وشر وشور معناسنه در یقال بینهم غائلة ومغالة ای شر (اغیال)
یاخود ذات اغیال همزه نك فتحیله یمامه ده بر وادی اسمیدر (الاغتبال) افتعال وزننده اوغلان سمور وب
تومند اولمق معناسنه در یقال اغتال الغلام اذا سمن وغلظ فصـــــــــــل الفاء (الفأل) فانك فتحی
وهمزه نك سکونیله طیره مقابلیدر که لسانمزده فال دیرلر اوغور طوتمه و یمن محرّفی یوم طوتمه تعبیر اولنور مثلا برخسته
برکسه دن یاسالم وغائب تجسس ایدن یاواجد لفظلرینی استماع ایدوب شفاء ووجدانه تیمنله عزم وامید ایدر
و بو همیشه خیرده مستعملدر علی قول خیر وشرده استعمال اولنور جمعی فؤول کلور فانك ضمیله وافؤل کلور افلس
وزننده وتقول العرب لافأل علیك ای لاضیر زیرا اعراب طائفه سی خیر وشرّی تفألدن زعم ایدرلر شارح دیر که
همزه یی الفه قلبله فال دخی جائز در (التفاءل) تفاعل وزننده که شارحك بیاننه کوره اصلی تفأل ایدی که تفعل
وزننده در همزه تخفیف والفه قلب اولنمشدر (والتفأل) اصلی اوزره تفعل وزننده (والافتأل) افتعال وزننده
فال طوتمق معناسنه در یقال تفاءل بالشیء وتفأل وافتأل ضد تطیر (التفئیل) تفعیل وزننده برآدمه فال
آچدرمق یافال طوتدرمق معناسنه در یقال فأله به اذا جعله یتفأل به (الفئل) کتف وزننده ملحم آدمه دینور
یقال رجل فئل اللحم ای کثیره (الفئال) کتاب وزننده صبیانه مخصوص برلعب اسمیدر برکومه طپراق ایچره
برنسنه صاقلبدقدنصکره طپراغی برقاچ بلوك اوبك ایدوب اول نسنه قنقی بلوکده در دیو رفیقلرینه صورارلر (الفتل)
فتل وزننده بوکك معناسنه در یقال فتل الحبل فتلا من الباب الثانی اذا لواه فهو فتیل ومفتول و یوزی برطرفه
چویرمك معناسنه مستعملدر یقال فتل وجهه عنهم اذا صرفه وفتل ذؤابه برآدمی خدعه ایله رأی واندیشه سندن
ازاله ایلمکدن کنایه اولنور یقال فتل ذؤابته اذا ازاله عن رأیه وفی الامثال مازال یفتل من فلان فی الذروة والغارب

ف

ای یدورمن وراء خدیعته یعنی دائما حیله وخدعه آردندن طولانورکه آنی فند ومکرایله مغلوب ایلمکه سعی ایدر
شارح دیرکه نهایه ده ومنه حدیث الزبیرانه سأل عایشة رضی الله عنهما الخروج الی البصرة فابت علیه فما زال یفتل
فی الذروة والغارب عبارتنك تفسیرنده بووجهله مرسومدرکه ذروه دن مراد اورکجك یوقریسی وغارب اورکج ایله
بیونك ارالغیدر مثل مزبورك اصلی بودرکه سرکش دوه یه بولار کچورمك مرادایدن کمسه ابتداذروه وغاربنی صغیه رق
ویبوتی اوخشیه رق وتویلرنی لطفله اوروب بوکه رك کندیسنه مونس ورام ایدوب بوتقریبله اکا بولار کچورر بعده
مطلقا الطایف الحیل ایله الداتمقده استعمال اولندی وفتل بلبل اوتمك معناسنه مستعملدر یقال فتل البلبل اذا صاح
(التفتیل) بودخی بوکمك معناسنه در یقال فتل الحبل بمعنی فتله (الفتیل) امیر زنتده (والمفتول) بوکلمش نسنه یه
دینور وفتیل لیفدن بوکلمش انجه سجیمه دینورکه بعضا آنی کرو یدا غاجلرینك قاوشدقلری یرده اولان حلقه یه ده
بندایدرلر وخرما چکردکنك شقنده ایپلك طرزنده اولان نسنه یه دینور و پرمقلرك ارالقلرنده جمع اولوب ایپلك
ایپلك بوکلمش کیر و پاسه دینور بوجهتله حاملرده تلاکلرك اخراج ایلدکلری اوزون اوزون کسیر بوکلرینه ده
دینور وفتیل ایله ناچیز نسنه دن کنایه اولنور کما سیذکر (الانفتال) انفعال وزننده (والتفتل) تفعل وزننده
بوکلمك معناسنه دریقال فتله فانفتل وتفتل الفتیلة سفینه وزننده بودخی پرمقلرك ارالقلرنده بوکیلن
ایپلك ایپلك کیره دینور وذباله معناسنه درکه چراغ فتیلیدر فارسیده پلیته دینور یقال طول فتیلة السراج
ای ذبالته (الفتلة) تمره وزننده وفتحاتله جائزدر فتیل کبی ناچیز وحقیر نسنه یه اطلاق اولنور یقال ماأغنی عنك
فتیلا ولا فتلة ای شیئا وفتله خاصة سلم وسمر اغاجنك ثمری اولان دانه لرك قابنه دینورکه فاصولیه قابی طرزنده اولور
وبوه وزطومورجقلنوب ظهور ایلدیکی هنکامده اولور وعرفط نام مبشه اغاجنك یمشنه دینور بونده فتحاتله ده
زبانزده در و بعضلر دیدیکه فتل که فتله نك جمعیدر یپراق اولمیوب لکن یپراق مقامنه قائم اولان یمش مقوله سی نسنه یه
دینورکه بعض مبشه اغاجنك یپراغی اولمیوب یپراغی یرنده زائد نسنه سی اولور وزمینه یاپلیان نباته دینورکه براوزدکدن
عبارت اولوب اشنخون نام نبات کبی بوز یلوب بوکیلور اوله (الافتال) همزه نك کسریله سلم وسمر اغاجلرینك
دانه لری قبجوقلنمق معناسنه دریقال افتل السلم والسمر اذا صار ذا فتلة (الفتل) فتحتینله ناقه نك دیرسکلری
کیرکین وصوقشدرمه طوباج اولمغله ایکی یانلرندن آچق ومیدانلو اولمق معناسنه درکویا که یانلرندن بوکلمش
کبی اولور یقال ناقة فی مرفقیها فتل ای اندماج فی مرفقیها (الافتل) احمر وزننده وصف مذکور اوزره اولان
دیرسکه دینور (الفتلاء) حمراء وزننده صفت مذکور اوزره اولان ناقه یه دینور و بعضلر عندنده فتلاء
ایاقلری چنبر کبی مقوس اولوب آغریور ویشلی اولان ناقه یه دینور (الفتال) شداد وزننده بلبل قوشنه
اطلاق اولنور فتل نغمات ومقامات ایلدیکینه مبنی (فتل) بجعل وزننده طخارستان اولکه سنده بربلده آدیدر
(الفتکلین) فانك ضمیله درنجین وزننده آفت وداهیه یه دینور (الفجل) فانك فتحی وجیمك سکونیله
وفتحتینله برنسنه یوغونلنوب کوشك وسلپوك اولمق معناسنه در یقال فجل الشیء وفجل فجلا وفجلا من الباب
الرابع والاول اذا استرخی وغلظ (التفجیل) تفعیل وزننده برنسنه یی یصیله دوب انلولتمك معناسنه در یقال فجله
اذا عرضه (الافجل) احمر وزننده (والفنجل) جندل وزننده بجاقلرینك ارالغی میدانلو اولان آدمه دینور (الفجل)
فانك ضمیله (والفجل) ضمتینله طورب تعبیر اولنان سبزه یه دینور مفردی فجله در هاایله وجع مفاصله و یرقان علتنه
وجکر اغریسنه واستسقایه ویلان وعقرب صوقانه بغایت نافع وقشری یاصویی عقرب اوزره وضع اولنسه عقربی
قاتلدر و بعد الطعام تناولی هاضم وملین وقبل الطعام اشتهایی مسکن در وتخمی سائر اجزاسندن اقوی و بعده قشری
و بعده ورقی وصکره لحمیدر (حب الفجل) بشقه بردارودر دهن الفجل دیدکلری یاغ آندن اتخاذ اولنور بویبانی
طورب دیدکلریدرکه آندن سیغه دیدکلری یاغ اتخاذ اولنور (الفجلة) دحرجه وزننده (والفنجلی) قصرایله
کوشك کوشك یوریمکه دینور پیر آدملرك یوریمسی کبی (الفاجل) فارجی یه دینور یقال هو فاجل ای قامر
(الافتجال) افتعال وزننده یکیدن برنسنه پیدا ایلمك معناسنه دریقال افتجل الامر اذا اختلقه (الفحل) فانك
فتحی وحای مهمله نك سکونیله هرحیوانك ارککنه یعنی دولی آلنور اولان ارککنه دینورکه آتده آیغر ودوه ده بوغور
تعبیر اولنور جمعی فحول وافحل کلور افلس وزننده وفحال وفحاله کلور فانك کسریله وفحل مصدر اولور برآدم
دوه لرینه صوبی پالك بوغور اختیار ایدوب چکمك معناسنه یقال فحل ابله فحلا کریما من الباب الثالث اذا اختار لها
ودیشیلره ارکك صالیورمك معناسنه در یقال فحل الابل اذا ارسل فیها فحلا وفحل سهیل یلدزنه اطلاق اولنور
سائر یلدزلردن الارغه طوردیغیچون دوه نك بوغورینه تشبیه اولندی زیرا بوغور ناقه یه آشدقدنصکره الارغه اولور

ومنه يقال اماترى الفحل كيف تزهواى سهيل وفحل بن عياش بن جسان قاتل يزيد بن المهلب در بوضربه ده تخالف ايلملريله برى برينه زخم بنشدروب يكديكرى قتل ايلديلر وفحل اركك خرما اغاجنه دينور كه ديشى يه آندن آشى النور وخبر وحديث واشعار روايت ايدن راوى يه دينور جمعى فحول كلور ومنه جرير والفرزدق فحل بنى مضر اى راويهم ويقال هم فحول اى رواة وفحل اركك خرما يپراغندن نسج اولنمش حصيره دينور يقال بسط له فحلا اى حصيرا من فحال النخل وفحل شامده برموضع آديدر كه صدر اسلامده اوراده وقايع واقع اولدى وفحل علقمه نام شاعرك لقبيدر امرء القيس زوجه سى اولان ام جندب مزبورى شاعر تبده امرء القيس اوزره ترجيح ايلديكيچون امرء القيس مزبوره يى تطليق ايلدكدنصكره علقمه تزوج ايلمكله آنكله ملقب اولدى وفحول الشعراء كنديلرايله مهاجات ايدن شاعرلره غالب اولنلره اطلاق اولنور جرير وفرزدق كبى وشول شاعرلره اطلاق اولنور كه حين مشاعره ده معارضلرينه تفضيل وترجيح اولنه لر يقال هو من فحول الشعراء وهم الغالبون بالهجاء من هاجاهم وكذا كل من اذا عارض شاعر افضل عليه (الفحولة) فانك ضميله (والفحالة) (والفحلة) فالرك كسريله اركلك وايغرلق معناسنه در يقال هو فحل بين الفحولة والفحالة والفحلة اى الذكورة شارحك بيانه كوره بونلر كرچه مصدر اولوب لكن بونلردن فعل متصرف اولمز پس اسم يرنده مستعمل اولورلر (الفحيل) امير ورنده حشارى آيغر آدمه دينور يقال رجل فحيل اى بين الفحولة ودول ايچون ناقه يه آشمقده ماهر اولان جنسى پاك بوغوره دينور يقال فحل فحيل اى كريم منجب فى ضرابه وضخامتده بوغوره شبيه اولان عظيم الجثه قوچه اطلاق اولنور يقال كبش فحيل اى يشبه فحل الابل فى نبله (الافتحال) افتعال وزننده بودخى ناقه لره چكمك ايچون صوى بوغور انتخاب ايلمك معناسنه در يقال افتحل ابله فحلا كريما اذا اختار لها (الاخال) همزه نك كسريله برآدمه دولنى آلمق ايچون عاريت وجهيله بوغور ويرمك معناسنه در يقال افحله فحلا اذا اعاره (الاستفحال) هندستانده ولايت كابل علجلرينك يعنى اصلا بردين ايله متدين اولميان طائفه نك كندى عورتلرى ايچره اركك صاليورملرينه اطلاق اولنور اورايه عربدن برتنومند عظيم الهيكل شخص وارد قده دولنى آلمق ايچون نسوانلريله مزبورى تخليه ايدوب دتوثلق ايدر يقال الاعلاج تستفحل وهومايفعله اعلاج كابل اذا رأوا رجلا جسيما من العرب خلوا بينه وبين نسائهم ليولد فيهم مثله وخرما اغاجى صكره دن اركلك ايلمك معناسنه در كه ميوه ويرمز اولور يقال استفحلت الناقة اذا صارت فحالا وبرماده بيويوب مشتد وعظيم اولمق معناسنه مستعملدر يقال استفحل الامر اذا تفاقم (الفحال) رمان وزننده خاصة اركك خرما اغاجنه دينور جمعى فحاحيل در (التفحل) تفعل وزننده آيغره او يكمك معناسنه دركه زعمنجه آيغرلنمق تعبير اولنور يقال تفحل فلان اذا تشبه بالفحل يعنى فى الذكورة ولباس وطعام خصوصنده تبذل وتخشن ايلمك يعنى تصنع وتزين ايلميوب بلغور بولماج مقوله سى درشت نسنه لر يبوب وقبا ودرشت لباسلر كيمك معناسنه مستعملدر وبو فحوله دن مأخوذدر كه انثى مقابليدر زيرا لباسده تزين وتصنع نسوان شيوه سيدر بعده مطعم خصوصنده دخى شايع اولدى يقال تفحل الرجل اذا تكلف الفحولة فى اللباس والمطعم فخشنهما (فحلان) فانك كسريله جبل احد يانده برموضع اسميدر (الفحلتان) فانك فتحيله برموضعدر فحل فانك كسرى وفتحيله وكتف وزننده برموضع ادلريدر (الفحلاء) برموضعدر (المتفحل) متحمل وزننده اوكك كبى حامل اولميان يعنى ميوه طوتميان اغاجه دينور اركك انجير واركك توت اغاجلرى كبى (الفحله) فحل كلمه سندن مؤنثدر بى پرده دلى زفير اولوب هركسه شركير اولان قارى يه دينور يقال امرأة فحلة اى سليطة (الفحجل) جعفر وزننده بوكلمه يى كرچه نحوتون كتابلرنده ذكر وافحج ايله يعنى آيشق كسه ايله تفسير ايلديلر لكن بنم عندمده بو وهمدر زيرا افحج آدمه فنجل دينور نته كه ذكر اولندى آنلره اتباعا بندخى ايراد ايلدم (التفخل) خاى معجمه ايله تفعل وزننده حلم ووقار وتمكين كوسترمك معناسنه در يقال تفخل الرجل اذا اظهر الوقار والحلم وبرآدم نماز عيد ياخود سور مقوله سنه كيده جك اولمغله فاخر لباسلرنى كيمك معناسنه در يقال تفخل فلان اذا تهيأ ولبس احسن ثيابه (الفداكل) فانك فتحيله امور عظيمه يه دينور يقال عرضت عليه فداكل اى عظام الامور (الفرجلة) دحرجه وزننده آيشى آيره رق تيز تيز يورمك معناسنه در يقال فرجل زيد اذا تفحج واسرع (الفرجول) برذون وزننده قشاغى يه دينور فرجون معناسنه (الفرزل) زبرج وزننده بوقاغى يه دينور يقال قيده بالفرزل اى القيد وده مورجى مقراضنه دينور كه انكله دمور كسرلر يقال قطعه بالفرزل اى بمقراض الحداد (الفرزلة) دحرجه وزننده بوقاغى يه اورمق معناسنه در يقال فرزل اللص اذا قيده (الفرزل) قنفذ وزننده ايرى ودبزمان آدمه دينور (الفرعل) عين مهمله ايله قنفذ وزننده صرتلان اينكنه دينور مؤنثى فرعله در جمعى فراعل وفراعله در

مترجم دیرکه *اغزل من الفرعل* امثالدندر میدانی مرحومك بیاننه کوره بوراده اغزل دهشت وفتور معناسنه اولان غزل مادهسندندرکه کلب صید آنکله متصف اولور کما ذکر (الفرعلان) عنفوان وزننده ارکك صرتلانه دینور (الفرافل) علابط وزننده بیوت شهر عمانه مخصوص برکونه سویق یعنی قاوت اسمیدر (الفیزلة) حیدره وزننده شول ارضه دینور که یغمور یاغدقده صویی چکمیوب همان آقوب کیدر اوله یقال نزلنا فی فیزلة ای الارض السریعة السیل (الفسل) نسل وزننده باغ وآصمه چبوغنه دینور که اناسندن قطع وغرس اولنور یقال قطع فسلا من الکرم ای قضیبا للغرس ومروّتسز دنی ورذیل کسیه دینور که انسان مولوزی تعبیر اولنور جمعلری افسل کلور افلس وزننده وفسول کلور وفسال کلور کتاب وزننده وفسل وفسوله وفسلاء کلور فالرك ضمیله یقال هوفسل لایرجی خیره ای رذل لامروّة له وفسل مصدر اولور چوجغی ممهدن کسمك معناسندهدر یقال فسل الصبی فسلا من الباب الاول اذا فطمه (المفسول) بو دخی مروّتسز دنی وخسیس وناکسه دینور (الفسالة) رذاله وزننده (والفسولة) فانك ضمیله برکسه خسیس وناکس اولمق معناسنهدر یقال فسل الرجل بضم السین وفسل بکسرها وفسل علی المجهول فسالة وفسولة من الباب الخامس والرابع اذا کان فسلا ومفسولا (الفسیلة) وسیله وزننده خرما فدانه دینور جمعی فسائل وفسیل کلورهاسز وفسلان کلور فانك ضمیله (الافسال) همزهنك کسریله خرما فداننی اناسندن آیروب بشقه یره دیکمك معناسنهدر یقال افسل الفسیلة اذا انتزعها من امها واغترسها وبرمتاعی بکنمیوب ارذال ایلمك معناسنهدر تقول افسل علیه متاعه اذا ارذله وافچهیی زیوف عد ایلمك معناسنهدر یقال افسل دراهمه اذا زیفها (الفسالة) ثمامه وزننده دمور وباقر مقولهسی چکیجله دوکیلورکن صچرایان خرد واتنه دینور یقال هوا هون عندی من الفسالة وهی ماتناثر من الحدید ونحوه عند الضرب اذا طبع (المفسلة) محدثه وزننده شول عورته دینورکه زوجی جماعه میل وارادهایلدکده حیضم واردیو اعتذار بیهودهایله رد وامتناع ایدراوله زوجنی تزییل ایتدیکیچون اطلاق اولندی یقال امرأة مفسلة اذا کانت لما اراد زوجها غشیانها قالت انا حائض لترده (الفسل) فانك کسریله احمق وبیمغز آدمه دینور (الفسکل) قنفذ وزننده (والفسکل) زبرج وزننده (والفسکول) زنبور وزننده (والفسکول) برذون وزننده او کدله قوشیلان آتلردن الك صکره کلان آته دینورکه اونجی اولور وفسکل رذیل وفرومایه کسیه دینور یقال رجل فسکل ای رذل وفسکول زنبور وزننده وبرذون وزننده او یوتی کسیه دینورکه برطائفه یه خود بخود اویوب اکسه لرندن کیدر یقال رجل فسکول وفسکول ای متاخر تابع (الفسکلة) دحرجه وزننده برکسه او یوتی اولمق معناسنهدر وبرکسهیی او یوتی ایلمك معناسنه متعدی اولور یقال فسکل الرجل اذا صار فسکولا وفسکل فلانا اذا صیره فسکولا الفشل فانك وشین معجمهنك فتحیله برآدم ضعیف وجبان وسست وکاهل اولمق معناسنهدر یقال فشل الرجل فشلا من الباب الرابع اذا کسل وضعف وتراخی وجبن (الفشل) فانك فتحی وشینك سکونیله (والفشل) کتف وزننده قورقق وضعیف واوشنکن وکند اولان شخصه دینور جمعی فشل کلور فانك ضمیله یقال وجل خشل فشل وخشل فشل ای کسلان ضعیف متراخ جبان (وفشل) شینك سکونیله خاتون محفه ایچنه فشل دوزمك معناسنهدر کما سیذکر یقال فشلت المرأة الهودج اذا جعلت لها فشلا (الفشل) فانك کسریله محفه اورتوسنه دینور علی قول محفه مندرینه دینورکه نسوان آنك اوستنه اوتوررلر جمعی فشول در (الافتشال) افتعال وزننده (والتفشل) تفعل وزننده خاتونلر محفه ایچره فشل ایدنمك معناسنهدر یقال افتشلت المرأة فی الهودج وتفشلت بمعنی فشلت وتفشل اولنمك معناسنهدر یقال تفشل الرجل اذا تزوج وصو آقمق معناسنهدر یقال تفشل الماء اذا سال (الفیشلة) فیزله وزننده ذکرك باشنه دینور حشفه معناسنه وهر املس ومدور اولان شیئك باشنه دینور یقال قطع فیشلته وهو رأس کل محوق جمعی فیاشل در وفیاشل برشجرك و برصویك ونیچه قزل تپهلرك اسمیدر (المفشل) منبر وزننده محفه اورتوسنه دینور وشول آدمه دینورکه خیره جوره اولاد حاصل اولمامق ایچون قوم واقرباسندن تزوج ایلمیوب بیکانهدن تزوج ایلیه ظاهرا قوم واقربالری بر آلای جوره وخوارك ایمشلر (التفشیل) تفعیل وزننده که تمتین کبی اسمدر ممهیی صاغدقدنصکره بقیه قلان سوده دینور یقال احلب التفشیل ای مابقی فی الضرع من اللبن (فشال) سحاب وزننده زبیدقربنده برقریهدر (افشولیه) همزهنك ضمیله واسط قضاسنده برقریهدر (الفصل) وصل وزننده ایکی نسنه ارالغنده حاجز اولان شیئه دینور فی الاصل مصدردر فاصل معناسنهدر یقال بینهما فصل ای حاجز واعضاء بدنده اولان ایکی کمیکك قاوشدقلری یره دینورکه الکیری تعبیر اولنور مفصل دخی دینور مؤلف کل ملتقی عظمین من الجسد عبارتیله تفسیر ایلمکله اویلجه ترجمه

اولندی بوخصوصده مقتضای ماده ایکی کمیك بری برندن آیریلان یراولمقدر کرچه ایکی معنابیننده ملازمه واردر
اما مؤلفك تعریفی اوصال ماده سنه ملایمدر وعنقریب مذکور اولان فصل الجسد بوندن اعمدر زیرا بعض ملتقی
اولان کمکلر واردر که کیمی اربطه واوصال ایله ملصوقدر وکیمی مدروزه در وکیمی مسلسله درو کیمنك رأسی محکم
وآخرده نقره اولمغله اکا ادخال واحکام اولنمشدر وکیمی اسنان منشار شکلنده اولوب نقره لره ادخال اولنمشدر
پس فصل جسد بونلره شاملدر وفصل حق سوزه دینور فاصل معناسنه در یقال قوله فصل لاهذر ای حق
وفصل الجسد بدنك اوینناق یرینه دینور که موضع فصلدر بدنده هر ایکی فصلك ارالغنده بر وصل واردر که اول
سکیردر کیکلر بری برینه آنکله مرتبط اولمشدر وفصل نحاتدن بصریون عندنده کوفیونك عماد اطلاق ایتدکلری
ضمیردن عبارتدر یعنی بصریون اول ضمیره فصل وکوفیون عماد اطلاق ایدرلر کقوله تعالی ان کان هذا هو
الحق من عندك الایة بنصب الحق لخبریته فقوله هو فصل وعماد مترجم دیر که بو ضمیرك شاننده مغنی اللبیب درت مسئله
وضع وشروط وفوائدنی بسط ایلمشدر فلیراجع وفصل حق ایله باطل بیننی فرق وتمییز ایله اولان حکم وقضاء
معناسنه در فیصل دخی بو معنایه در یقال لم یرض بفصله وبفیصله ای قضائه بین الحق والباطل وولدی
ممه دن کسمك معناسنه در یقال فصل المولود عن الرضاع فصلا من الباب الثانی اذا فطمه بوندن اسم فصال در
کاسیذکر وایکی نسنه ارالغنه حاجز اولوب فاصله ویرمك معناسنه در که ماقبلنك منتهی اولدیغنی اشعار
ایچون اولور حد وسنور کبی یقال فصل بینهما اذا حجز وبر نسنه یی کسوب آیرمق معناسنه در یقال فصله
اذا قطعه وابانه وفصل اهل عروض اصطلاحنده بیتك عروضنه مخصوص اولان تغییره اطلاق اولنور که
حشوارده اول تغییر جائز اولمیه وبو عروضدن بر یاخود بردن زیاده حرف متحرکی اسقاطله حاصل اولور پس بویله
تغییره فصل اطلاق اولنور مترجم دیر که کتب عروضده فصل عروضك وصفی اولمق اوزره بو وجهله مرسومدر که
فصل شول عروضه دینور که کندیسنده صحتك یاخود علتك لزومیله اجزاء حشوه مخالف اوله نتکه
بو وصفله متصف اولان ضربه غایت اطلاق اولنور فصل عروض بحر طویلك لازم القبض اولان عروضی
وبحر بسیطك لازم الخبن اولان عروض اولاسی کبی که بو علتلر بونلره لازم وحشوارده لازم دکلدر کذلك کاملك
ورجزك عروض اولاری کبی که بونلره صحت لازم وحشولره لازم دکلدر وعباده تغییر مذکور ایله مغیر
اولان عروضه فصل ومقابلنه صحیحه اطلاقیله مرسومدر پس مؤلفك باسقاط حرف متحرك قولی نظر
وتأمله محتاج اولور انتهی (المفصل) منزل وزننده فصل مشروح کبی بودخی بدنده اولان اك اوینناق
یرینه دینور جمعی مفاصلدر کاسیذکر (الفیصل) حیدر وزننده فصل کبی حق ایله باطل بیننی فرق
وتمییز ایله اولان حکم وقضا معناسنه در وفیصل وفیصلی یای نسبتله حاکم وقاضی یه اطلاق اولنور
یقال فلان فیصل وفیصلی ای حاکم وقطع ماده ایدن نافذ حکم وقضایه وصف اولور یقال حکومة فیصل
ای قاطعة ماضیة ومطلقا ایکی نسنه آرالغنی تفریق ایدن شیئه دینور ومنه یقال طعنة فیصل ای تفصل بین القرنین
یعنی بری بریله طوتشمش ایکی بهادرك بیننی فصل وتفریق ایدر (الافتصال) افتعال وزننده بودخی ولدی سوددن
کسمك معناسنه در یقال افتصل المولود عن الرضاع اذا فطمه وفدانی موضع آخره نقل ایلمك معناسنه در یقال
افتصل النخلة عن موضعها اذا نقلها (الفصال) کتاب وزننده فصل وافتصال مولوددن اسمدر ولد سوددن
کسلمکه دینور قال الشارح ومنه الحدیث لارضاع بعد فصال وهو ان یفصل الولد عن امه (الفاصلة) تسبیح
وقلاده مقوله سی دیزینك هر ایکی بونجقلری بیننه دیزلمش آخر بونجغه دینور جمعی فواصلدر وفواصل القرآن
هر آیت کریمه نك اواخرندن عبارتدر نته که اشعارك اواخرنه قوافی اطلاق اولنور مفردی کذلك فاصله در مثلا
سوره مائده نك فواصل آیاتی آلتی حرفدن عبارتدر که لام ومیم ونون ودال وباء وراء حرفلریدر لم نذر کلمه سی آنلری
جامعدر وفاصله اهل عروض اصطلاحنده ایکی نوعدر بری فاصلۀ صغری درکه اوچ متحرك بعدها ساکندن
عبارتدر ضربت کلمه سی کبی که مؤنثدر وبری فاصلۀ کبری درکه دورت متحرك بعدها ساکندن عبارتدر ضربتا کبی
وشول نفقۀ فاصله که اشبو من انفق نفقة فاصلة فی سبیل الله فبسبعمائة ضعف حدیثنده واقعدر مراد شول
نفقه درکه انفاق ایدن آدمك کفر ایله ایمانی بیننی فصل ایدر (التفصیل) تفعیل وزننده دیزی یه فاصله کچورمك
معناسنه در یقال فصل النظم اذا جعل فیه الفاصلة وبر نسنه یی بیان ایلمك معناسنه در یقال فصله اذا بینه
شارح دیر که اجمال مقابلی تفصیل بوندندر زیرا اصل تفصیل بر نسنه یی فصول متمایزه قلمق معناسنه در واطاله
والاکثار اکا لازمدر بو مناسبتله اکثار کلامده استعمال اولنوب بعده لازمی اولان تبیینده استعمال اولندی (الفاصل)

مطلب

والفصيل امير وزننده فيصل كبي نافذ اولوب مادهٔ نزاعي قاطع اولان حكم وقضايه وصف اولور يقال حكم فاصل وفصيل وحكومة فيصل اي ماض وفصيل بر محلده چويرلمش شول ديواره دينور كه قلعه باروسندن ياخود سور بلده دن دون وقصير اوله شر انپول كبي وبمه دن قطع اولنمش دوه كوشكنه دينور جمعي فصلان كلور فانك ضمي وكسريله وفصال كلور كتاب وزننده وفصيل اساميدندر حكم بن فصيل وعدي بن الفصيل و بحير بن الفصيل محدثلردر (الفصيلة) هايله فصيلك مؤنثيدر و بر آدمك پك قريب اولان عشيرت واقرباسنه دينور على قول آباء واجدادي طرفندن اقرب اولان اقرباسنه دينور ومنه كان العباس رضي الله عنه فصيلة النبي عليه الصلوة والسلام شارح ديركه فصيله فخذدن اقربدر زيرا قطعهٔ لحم فخذ معناسندن مأخوذدر انتهى وفصيله اويلق اتندن برپاره يه دينور ومطلقا اعضاي بدندن برقطعه يه دينور (الفصول) قعود وزننده بركسه يردن چقوب ايرلمق معناسنه دريقال فصل فلان من البلد فصولا من الباب الاول اذا خرج منه واصمه نك خرده دانه لري بلورمك معناسنه دريقال فصل الكرم اذا خرج حبه صغيرا (الفصلة) تمره وزننده يردن چقاريلوب آخر يره نقل وغرس اولنمش خرما فدانه دينور (المفاصل) مفصلك جمعيدر كه ذكر اولندي و يك وقاتي طاش يغننه دينور وايكي طاغ بيننده اولان قوم وخرده چاقل مقوله سنه دينوركه اوزرندن آقان صو بغايت صاف و براق آقوب كيدر اصلا طبراغي وچاموري اولمامغله قطعا متكدر اولمز (المفصل) منبر وزننده دله اطلاق اولنور لسان معناسنه (الفصال) شداد وزننده صله وعطيه امنيه سيله دائما نلسي مدح وثنا ايدن كمسيه دينور و بو دخيلدر عربي صحيح دكلدر يقال رجل فصال اي مداح الناس ليصلوه نته كه السنهٔ عوام تركيده پك ذم تمام شخصه ده فصال اطلاق اولنور كويا كه ذم ايتديكي آدمك اعضاسني بند بند فصل ايلمكله توجيهدن بعيد دكلدر (فصل) فانك فتحيله اساميدندر ابو الفصل البهراني برشاعردر (فصل) زفر وزننده واحددر يعني همنامي يوقدر واول جهينه قبيله سندن بركسه درلكن صواب اولان قاف ايله اولمقدر فا ايله غلط صريحدر اسمعيل بن خالد جنابندن برده سند متصل ايله مرويدركه ظهور آفتاب اسلامدن مقدم جه قبيلهٔ جهينه دن عمير بن جندب نام برشخص وفات ايلمكله تجهيز وتكفين اولنوب تابوته وضع اولندقدنصكره اليله باشندن پوشيده سني آچوب قعود وابن القصل ديو عموجه زاده سي اولان قصل نام كمسه يي سؤال ايلدي اطرافنده اولان آدملر بو حالي مشاهده ايلدكده تعجبله سبحان الله قصلي نيلرسن اول شمدي كسندي ديد كلرنده اشبو تعبيرات مسجعه ايله تكلم وافادهٔ حال ايلدي * اتيت فقيل لي * لامك الهبل * الاترى الى حفرتك تنثل * وقد كادت امك تثكل * ارأيتك ان حولناك الى محول * ثم غيب في حفرتك القصل * الذي مشي فاحزأل * ثم ملأناها من الجندل * اتعبد ربك وتصل * وتترك سبيل من اشرك واضل بو عبارده اتيت كلمه سي ماضيء مجهولدر وهبل فتحتينله والده ولدني ياوي قيلمغه دينور وتنثل انثثالدن مضارع مجهولدر قازيلان چقوردن طبراق چقرمق معناسنه در ومحول تحويلدن اسم مكاندر وغيب تغييبدن ماضيء مجهولدر واحزأل كلمه سي احزيلالدن ماضيدر يوروبشي آرزمق معناسنه در مفهومي بودر كه بكا برشخص كلوب ديديكه كورمزميسن كه ايشسته قبرك حفر اولنيور والده ك سني ياوي قلمق اوزره در نه ديرسن رأي ايدرمسن كه سني بشقه يره تحويل ايدوب قصل سنك يركه دفن اولنوب حفره سني طاش ايله طپطلو ايده لم ومن بعد سن اهل شرك وضلالت يولني ترك بر له خالقكه طاعت وعبادت ايدرميسن ديمكدر بعده اول قائله بنده خي نعم ديو تكليفني تقبل ايلدم راوي ديركه مزبور آندنصكره افاقت بولوب نيجه زمان ساحهٔ حياتده معمر اولوب ونيجه خاتونلر تزوج ومتعدد اولادلري ظهور ايلدي وقصل وقعهٔ مرقومه دن اوچ كونه مرورنده فوت وعمره احضار اولنان قبره دفن اولندي (المفصل) معظم وزننده سور قرأنيه دن ابتدا سورهٔ حجراتدن آخر قرأنه قدر اطلاق اولنور واصح اقوال بودر وعلى قول سورهٔ جاثيه دن ياخود سورهٔ قتالدن وامام نووي قولي اوزره سورهٔ قافدن وعلى رأي سورهٔ صافاتدن ياخود سورهٔ صف وابن ابي الصيف روايتي اوزره تبارك سوره سندن ودزماري قولنجه انا فتحنا سوره سندن وفقيه شام اولان فركاح روايتي اوزره سبح اسم ربك الاعلى سوره سندن وخطابي قولنجه ضحي سوره سندن آخر قرأنه قدر اطلاق اولنور سورمر قومه بينلرنده فصول كثير اولديغيچون ياخود بونلرده آيت منسوخه قليل اولديغيچون اطلاق اولندي فصل الخطاب اصل الكتاب وزننده كه قرأن كريمده وآتيناه الحكمة وفصل الخطاب آيتنده وارد اولمشدر مراد اما بعد كلمه سيدر كه كلامين بيني فصل ايدر وعلى قول البينة المدعى واليمين على المدعى عليه كلاميدر ياخود حق ايله باطل بيني فصل ايدن حكم وقضادن عبارتدر (المفاصلة) مفاعله وزننده بركسه شريكندن آيرلمق معناسنه در يقال فاصل شريكه اذا باينه

(الفمعل) زبرج وزننده (والفصعل) قنفذ وزننده عقربه دینور علی قول کوچك یاور یسته دینور ولئیم وفرومایه
کمسه یه دینور (الفضل) فانك فتحی وضاد معجمه نك سکونیله زیاده معناسنه درکه آرتمغه وآرتغه دینور نقص
مقابلیدر جمعی فضول کلور یقال به علیه فضل ای ضدّ نقص ومصدر اولور آرتمق معناسنه یقال فضل
الشیء وفضل فضلا من الباب الاول والرابع ضدّ نقص و بونده برلغت دخی واردرکه باب رابع ایله باب اولدن
مرکبدر ماضیده کسر عین ومضارعده ضمیله فضل یفضل دینور و بوتداخل اللغتین قبیلندندر وفضل هذیل
قبیله سی یوردنده برطاغك آدیدر وفضل بن عباس اصحابدندر وفضل محدثیندن برجماعتك اسمیدر وفضل
برنسنه نك بقیه سنه دینورکه آرتق تعبیر اولنور فضله کبی کاسیذکر ومصدر اولور برنسنه دن بقیه قالمق
معناسنه یقال فضل الشیء کنصر وفضل کحسب فضلا اذابقی منه شیء (الفضال) شدّاد وزننده
(والمفضل) منبر وزننده (والمفضال) محراب وزننده (والمفضل) معظم وزننده کثیر الفضل آدمه دینور یقال
رجل فضال ومفضل ومفضال ومفضل ای کثیر الفضل وفضال بن جبیر تابعیندندر (الفضیلة) سفینه وزننده
آرتقلغه دینور یقال به فضیلة ای ضدّ نقیصة وفضل جهتیله اولان درجهٔ رفیعه یه دینور تقول رأیته فی فضیلة
ای درجة رفیعة شارح دیرکه فضیله خصلت ذاتیه یه مخصوصدر شجاعت کبی جمعی فضائل در وفاضله مزیت
متعدیه یه مخصوصدر انعام واحسان کبی جمعی فواضل در (الفاضلة) فضیله دن اسمدر بلند پایه لکه دینور
(التفضیل) تفعیل وزننده برآدمه فضل ومزیت ویرمك یعنی سائردن زیاده اکا مزیت اثباتیله ترجیح ایلمك
معناسنه در یقال فضله علی غیره اذامزّاه (انفضال) کتاب وزننده که مفاعله دن مصدردر (والتفاضل)
تفاعل وزننده بری بریله فضل ومزیتده ادّعا ایله یارشمق معناسنه در یقال فاضله فضالا ای مازاه ویقال
تفاضلا اذاتمازیا ومفاعله باب مغالبه ده استعمال اولنور تقول فاضلنی ففضلته ای کنت افضل منه (التفضل)
تفعل وزننده برکمسه اوزره مزیتلنمك یاخود احسانله ممنون ایلمك یاخود اقرانی اوزره فضل ومزیت ادّعا ایلمك
معناسنه در یقال تفضل علیه اذاتمزّی اوتطوّل ای احسن واناله من فضله اوادّعی الفضل علی اقرانه وتوشّح
معناسنه درکه ثوبی صاغ قولتغندن آلوب صول اموزینك اوزرندن و براوجنی صول قولتغندن آلوب صاغ
اموزندن آتمقدر یقال تفضل الرجل اذاتوشّح ای خالف بین اطراف ثوبه علی عاتقیه (الافضال) همزه نك
کسریله برآدمی لطف واحسانله ممنون ایلمك معناسنه در یقال افضل علیه اذاتطوّل وحسب جهتیله
برکسه دن افزون وزیاده اولمق معناسنه در یقال افضل علیه فی الحسب اذاصار فاضلا و برنسنه دن زیاده
کلمك معناسنه در یقال افضل عنه اذازاد و برنسنه دن آرتوب بقیه قومق معناسنه در تقول افضلت منه الشیء
ای ترکت منه وابقیته (الفواضل) فاضله نك جمعیدر جسیم یاخود جمیل اولان عطایا وانعامانه اطلاق اولنور یقال له
علیهم الفواضل ای الایادی الجسیمة اوالجمیلة وفواضل المال مواشی وعقاراتدن حاصل اولان غلال ومحصولات
وتجارتدن اولان ارباح مقوله سی منافعه اطلاق اولنور یقال له مال کثیر الفواضل وهی مایأتیك من غلته
ومرافقه ولهذا قالوا اذاغرب المال قلت فواضله یعنی چفتلك بعیدا ولیجق منافعی صاحبنك النه آزجه کیرر
(الفضلة) ثمره وزننده فضل کبی بقیه معناسنه درکه سیذکر و کیجه لك لباسنه اطلاق اولنور یقال نام وعلیه
فضلة وهی الثیاب التی تبتذل للنوم و باده یه دینور خمر معناسنه جمعی فضلات کلور فتحاتله وفضال کلور فانك
کسریله الفضالة ثمامه وزننده بودخی بقیه معناسنه در یقال هذافضل الماء وفضلته وفضالته ای بقیته
(الفضال) کتاب وزننده بودخی خمره دینور (فضیل) زبیر وزننده اسمادندر فضیل بن عیاض الزاهد شیخ الحرم در
وفضیل بن عیاض التابعی ضعیف الروایه در وفضیل بن عیاض الصدفی ثقه دندر وفضیل محدثیندن برجماعتك
اسملریدر (فضاله) سحابه وزننده وثمامه وزننده محدثیندن برجماعت اسملریدر وفضالة بن ابی فضاله وفضالة
بن مفضل بن فضاله محدثلردر وفضالة بن عبید وفضالة بن هلال وفضالة بن هند وفضالة بن عبدالله اصحابدندر
وفضاله رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری موالیسندن بررجل آخردرکه برنسنه یه نسبتی یوقدر (فضیله)
جهینه وزننده برخاتون اسمیدر (فضاله) ثمامه وزننده برموضعدر (المفضل) منبر وزننده (والمفضلة) مکنسه
وزننده (والفضل) عنق وزننده نسوان قسمنك خانه ده اولدیغی اثنامده کیدکلری کونده لك لباسنه وایش لباسنه
اطلاق اولنور یقال جائت وعلیها المفضل والمفضلة والفضل ای الثوب الذی تتفضل فیه المرأة یعنی ثوب المهنة
شارح دیرکه مؤلف بونی اخفی ایله تفسیر ایلدی زیرا تفضل کلمه سنك بورایه ملایم معناسنی ذکر ایلدی مکر توشح
معناسندن اعتبار ایتمش اوله اول دخی بعیددر قالدیکه نهایه ده واتمهات سائره ده ثوب المهنة والعمل عبارتیله

مفسر و يقال تفضلت المرأة اذا لبست ثياب مهنتها اوكانت فى ثوب واحد مثاليله مبين در (الفضل) ضمتيله دائما
ثوب واحد كير اولان اره وعورته دينور يقال رجل وامرأة فضل اى متفضل فى ثوب واحد (الفضلة) فانك
كسريله بناء نوعدر ذكر اولنان ثوبى كيمك حالتنه وهيئتنه دينور يقال انه لحسن الفضلة اى حالة التفضل
(فضلان) سحبان وزننده بررجل اسميدر (الفاضلة) اهل عروض اصطلاحنده فاصلهٔ كبرايه دينوركه
عروض اركاننددرنته كه ذكر اولندى (الفضولى) فانك ضميله دائما عبث ومالايعنى يه مشتغل اولان بوش بوغاز
كسيه دينور يقال هوفضولى اى مشتغل بمالايعنيه شارحك بياننه كوره فضول فضلك جمعيدركه بورده
حد و وظيفه دن زائد قول وفعل ديمكدر بعده جمعى مفرد موقعنده استعمال ايدوب لفظنه نسبتله فضولى ديديلر
انتهى وفضولى ترزى يه دينور خياط معناسنه (الفضالى) سمانى وزننده لطف واحسانله دائما ناسى ممنون ايدن
آدمله دينور يقال هم فضالى اى المتفضلون (المفضال) محراب وزننده فضل وجود وسماحت صاحبى آدمه
دينور مؤنثى مفضاله در يقال رجل مفضال على قومه اى ذوفضل سمح (الاستفضال) برنسنه دن بقيه آرترمق
معناسنه در تقول استفضلت منه الشئ اذا تركت منه وابقيته حلف الفضول فانك ضميله كه اشبو شهدت
فى دار عبدالله بن جدعان حلفا الود عيت الى مثله فى الاسلام لاجبت حديثنده وارد اولمشدر شول عهد و يميندن
عبارتدركه مكه يه ورود ايدن بعض تجار مقوله سنه بعض اهالى جور واذا ايتملريله بركون رؤساى قريشدن هاشم
وزهره وتيم نام كسنه لر عبدالله بن جدعان خانه سنه كلوب من بعد ظلمك رفعى وظالمدن مظلوم حقك اخذى
وفضولك ردى ضمننده عقد عهد و يمين ايلديلر بومناسبتله حلف الفضول اطلاق اولندى (الفطحل) هزبر
وزننده هنوز نوع انسان خلق اولنمزدن مقدم اولان زمانه دينور على قول نوح پيغمبر على نبينا وعليه السلام
دورنه دينور ياخود شول زمان سابقدن عبارتدركه آنده طاشلر يكشميوب چامور كبى رطب ونرم ايدى
ومنه المثل ❋ كان ذلك زمن الفطحل ❋ وهو الدهر لم يخلق فيه الناس بعد اوزمن نوح عليه السلام اوزمن كانت
الحجارة فيه رطابا مترجم ديركه زمخشرى مستقصاده قول ثالثله تفسير وتكاذيب عربدن اولمق اوزره تقرير
ايلمشدر ومثل مزبور قديم العهد معرضنده مضروبدر وفطحل سيل صوينه دينور وانته طلوطقناز تنومند
آدمه دينور وايرى ويومرى دوه يه دينور (فطحل) جعفر وزننده (وفطحل) قنفذ وزننده اسامئ رجالدندر
(الفعل) فانك كسريله حركت انساندن عبارتدر على قول آخره مؤثر ومتعدى اولان هر عملدن كنايه در تركيده
ايش وفارسيده كار دينور پس اوله كوره اعم اولوركه كرك آخره متعدى يعنى برنسنه يى احداث ضمننده
اولسون كرك اولمسون وعمل ماده سنده فرقلرى بيان اولنمشيدى شارح ديركه راغب عليه الرحمه مفرداتده
جهت مؤثردن اولان تأثير ايله تفسير ايدوب وكرك مؤثرك ايجاد ايله اولسون وكرك عن علم اولسون وكرك قصد ايله
اولسون وكرك بونلرك خلافيله اولسون وكرك انسان وحيواندن وكرك جماداتدن صادر اولسون ديو
تعميم وعمل وصنعى تخصيص ايلمشدر واقعا مؤلفك تعريفلرندن بو تعريف اولادر زيرا مؤلفك ابتدا تفسيرى كه
حركت انسانه تخصيص ايلمشدر يا اباعمير ما فعل النغير حديثى آنى مانعدر وتفسير ثانى يى تكلم ايدن آدمه قدفعل
ديدكلرى رد ايدر هر نقدر بونلرده مجاز ايسه ده وفعل كلمه سنك جمعى فعال كلور قداح كبى انتهى وفعل ناقه نك فرجنه
وهر انسانك فرجنه اطلاق اولنور مفعول تأويليله در (الفعل) فانك فتحيله مصدردر ايشلمك معناسنه در يقال فعل
الرجل فعلا من الباب الثالث اذا عمل (الفعال) سحاب وزننده فعل حسنك اسميدركه كوزل و پسنديده ايش ديمكدر
يقال اتى بالفعال اى الفعل الحسن وجود وكرمه اطلاق اولنور على قول خير وشرده استعمال اولنور خير وحسنه
خاص دكلدر و يا الكز برفاعلدن صدور ايدن فعله مخصوصدر ايكى فاعلدن صدور ايدرسه فعال استعمال اولنور
فانك كسريله كه مفاعله دن اولور يقال فيه السودد والفعال اى الكرم او يكون فى الخير والشر (الفعال) قتال
وزننده وجه مذكور اوزره مفاعله دن مصدردر بركسه ايله ايش ايشلشمك معناسنه كه طرفيندن اولور يقال
فاعله اذا صانعه وفعال فعل لفظندن جمع اولور ايشلره وكار وكردارلره دينور وفعال بالته وكسر مثللو آلاتك
صاپلرينه دينور جمعى فعل در كتب وزننده (الفعلة) فتحاتله فى الاصل فاعلك جمعيدر بعده ديوار ياپمق وقيو
قازمق مثللو ايشلرى ايشلين رنجبرلره وارغادلره صفت غالبه اولدى يقال تسخر الامير الفعلة وهم الذين يبنون
و يحفرون (الفعلة) فرحه وزننده دأب وعادته اطلاق اولنور يقال هى فعلته اى عادته (الافتعال) برنسنه يى
يكيدن كنديلكندن ياپمق ودوزمك معناسنه در بعده قريحه سندن بريلان سوزدوزمكده غالب اولدى يقال
افتعل عليه كذبا اذا اختلقه (المفتعل) معتبر وزننده امر عظيم وخطب جسيم معناسنه مستعملدر يقال جاء

بالمشتعل ای بامر عظیم (فعال) قطام وزننده اسم فعل امردر افعل معناسنه وشول فعاله كه تمامه وزننده در عوف بن مالك نام شاعرك اشبو * تعرّض ضیطار و فعالة دوننا * مصراعنده واقعدر خزاعه قبیله سندن كنایه در وفعاله مفعولیتدن كنایه دركه استحقاری مشعردر وضیطار وكلمه سنك اصلی ضیطار ون ایدی اضافت سببیله نون ساقط اولدی وضیطار قبحی بیوك فرومایه یه دینور (الفعمل) جعفر وزننده اصلی فعم ایدی لامی زائده در طپطلو ممتلی معناسنه در (الفوفل) فای اولانك ضمی وثانیه نك فتحیله برجنس ثمردر شجری نارجیل اغاجنه شبیه اولور وصالقملری اولوب خرماشكلنده فوفل دیدكاری ثمری نابت اولور بوشجر هندستانه مخصوصدر ثمرینه هندیده پوپل وتركیده فلفلك دیرلر برمقدار عفوصتلی وجز نیجه آجی وسیاه وقرمزیسی اولور اهل هند آنی تانبول بپراغیله اكل ایدرلر طلاسی اورام حارهٔ غلیظه یی دافع واكتحالی التهاب عینه نافعدر مترجم دیركه ظاهرا فوفل پوپل معربیدر (فوفله) جوهره وزننده بررجل اسمیدر (الفقل) فانك فتحی وقافك سكونیله بیا ایله خرمن اصاورمق معناسنه در یقال فقل البیدر فقلا من الباب الاول اذا ذرّاه ورفع دقه بالمفقلة (وفقل) یر محصولنه دینور یقال ارض كثیرة الفقل ای كثیرة الریع (المفقلة) مكنسه وزننده خرمن صاوره جق بیایه دینور (الافقال) یرلا وچفتلك محصولدار اولمق معناسنه در یقال افقلت الارض اذا صارت فقلا (فقل) فانك ضمیله برجنس زهرناك بالق اسمیدركه یرمق مقدارنده اولور اصلا اكل اولنمز (الفقحلة) دحرجه وزننده بركسه مجلسز ومناسبتسز چاپك چاپك اویكه لنوب طارلمق معناسنه در یقال فقحل الرجل اذا اسرع الغضب فی غیر موضعه (الفقحل) قنفذ وزننده سریع الغضب آدمه دینور (فقحل) جعفر وزننده شیبان قبیله سندن برجماعتدر (الافكل) احمد وزننده دترمكه دینور لرزش معناسنه تقول اخذنی من البرد الافكل ای الرعدة فهو مفكول شارح دیركه بوندن فعل بنا اولنمز وهمزه سی زائده در لكن مؤلفك وهو مفكول قولی فكل ماده سنك تصرفنی مشعردر پس افكل فكلدن اسم اولمش اولور اساسده دخی مفكول عنوانی مثبوتدر انتهی وافكل آری قوشنه دینور شقراق معناسنه وجماعت وكروه معناسنه در ومنه یقال جاؤا بافكلهم ای بجماعتهم وافكل زال بن عمر والمرادی فرسنك اسمیدر واودقبیله سندن افوه نام شاعرك لقبیدر وبر بطن پدرینك اسمیدر اولادنه افاكل اطلاق ایدرلر (الافاكیل) افكلك جمعیدركه جماعت معناسنه در پس یاء اشباعیه اولور یقال عنده افاكیل من كذا ای افواج منه وتقول اخذت بی ناقتی افكلا من السبق ای فوجاسنه (الافتكال) افتعال وزننده برایشده پك سعی وجدّ ایلمك معناسنه در یقال افتكل فی فعله اذا احتفل (الفلّ) فانك فتحی ولامك تشدیدیله برنسنه یی رخنه دار ایلمك معناسنه دركه كدمك تعبیر اولنور یقال فلّ السیف فلاّ من الباب الاوّل اذا ثلمه وجنكده عسكری بوزمق معناسنه در یقال فلّ القوم اذا هزمهم وفلّ منهزم اولان عسكره دینور شارحك بیاننه كوره فی الاصل مصدر اولمغله مفرد وجمعی مساویدر ووصفیتی اعتباریله جمعلنور یقال قوم فلّ ای منهزمون جمعی فلول وافلال كلور وفلّ اسم اولور كد كه دینور رخنه معناسنه جمعی فلول كلور یقال به فلّ ای ثلم وفلّ كروه وجماعت معناسنه در وبرنسنه دن آیریلوب صحرا یان شبئه دینور التون اكنتسی ودمور براده سی وآتش فغلجمی كبی وقوراق یره دینور بونده فانك كسریله ده جائزدر علی قول شول یره دینور كه اكا یغمور یاغوب لكن اوت بتورمز اوله یاخود بعض سنه لر اكا یغمور یاغمز اوله یاخود یغمور یاغمش ایكی ارض بیننده واقع قوراق یره دینور یاخود اوتسز صوسز قیر یره دینور بونلرك جمعنده فلّ دینور مفردی كبی وافلال اوزره ده جمعلنور یقال ارض فلّ وارضون فلّ وافلال ای جدبة اوالتی تمطر ولا تنبت اوما اخطأها المطر اعواما اومالم تمطر بین ممطورتین اوالقفرة وفلّ برآدمك عقلی كیدوب بنه كلمك معناسنه در یقال فلّ عنه عقله فلاّ اذا ذهب ثم عاد (التفلیل) تفعیل وزننده بو دخی برنسنه یی كدمك معناسنه در یقال فلله اذا ثلمه (التفلل) تفعل وزننده (والانفلال) انفعال وزننده (والافتلال) افتعال وزننده برنسنه كدلمك ورخنه دار اولمق معناسنه در یقال فلله فتفلل وانفلّ وافتلّ اذا تثلم وتفلل عسكر صنمق معناسنه در یقال تفلل القوم وانفلوا اذا انهزموا (الفلیل) امیر وزننده (والمفلول) (والافلّ) (والمنفل) اغزی كدلمش قلجه وصف اولورلر یقال سیف فلیل ومفلول وافلّ ومنفل ای متثلم وفلیل شكست اولمش دوه آزیسنه دینور یقال ناب فلیل ای منكسر وكروه وجماعت معناسنه در وطو پلنمش صاچه دینور یقال شعر فلیل ای مجتمع وبونده فلیله دخی دینور وخرما لیفنه دینور (الفلول) فانك ضمیله فلّ كلمه سنك جمعیدر كه ذكرلره دینوركه ذكر اولندی (الافلال) همزه نك كسریله فلّ دیدكلری ارض مذكوره ده كتمك معناسنه در تقول افللنا ای وطئنا الفلّ وبر آدمك مالی ضایع اولوب كتمك معناسنه در یقال افلّ الرجل اذا ذهب ماله (الفل) فانك كسریله

نبـاتسز جبلاق يره دينـور وانجه صاچه دينـور (الاستفلال) برنسنه‌نك اجزاسـندن پك آزجه‌نسنه آلمق
معناسنه‌در كه كويا كه بريرنی كدكلمش كبی اولور مثلا برنسنه نك عشرنی آلمق كبی يقـال استفل الشیٔ اذا اخذ منه
ادنی جزء كعشره (الفلی) ربی وزننده منهزم اولمش عسكره دينور يقال كتيبة فلی ای منهزمة (الفلفل) هدهد وزننده
(والفلفل) زبرج وزننـده برجنس حب هندی اسميدر كه تركيده بير تعبير اولنور سياهی و بياضی اولور تركيده آق بير
وقاره بير تعبير ايدرلر بيـاضی سياهندن اصلح اولور ايكی نوعی دخی زفت ايله آغزده چيمك لزوجتلی بلغمك قلعنده
مؤثر وتنـاولی سكيرلری و بالق اتلرنی تسخينده بی نظير وسـانجو ونفخ مثللو عارضه لره نافع ولعوق ايله استعمالی
سعاله واوجاع صدره مفيد وقليلی قابض وكثيری مسهل ورطوباتی مجفف و بولی مدر و بعد الجمـاع فرزجه سی
رحمدن منی‌يی تبديد ايله كركی كبی حمله مانعدر واتمادارفلفل كه هنوز مثمر اولان شجر فلفل اوله جقدر جمـاعی مكثر
وطعـامی هاضم وسانجوی مزيل ودهن ايله طلاسی حشرات صوقديغی عضوه نافعدر لـكن مفردات طبيه ده
دارفلفل شجر فلفلك غيری اولمق اوزره مرسومدر كه فارسيده‌ا كافلفل دراز ديرلر وفلفلی هدهد وزنـنـده رشد
واذعان وكياست صـاحبی خدمتكاره دينـور وخرماليفنه دينور و بررجلك اسمـيدر (التفلفل) تزلزل وزنـنـده
آديملری صيق صيق آتارق صـالنی صالنی يوريمك معنـاسنه‌در يقـال تفلفل الرجل اذا قارب بين الخطا وتبختر
وآغزه مسواك طوتمق معناسنه‌در يقال تفلفل الرجل اذا شاص فاه بالسواك وممه‌نك باشلری قرارمق معنـاسنه‌در
يقال تفلفل قادمتا الضرع اذا اسودت حلمتـاها (الفلفلة) زلزله وزنـنـده تفلفل ايله ايكی معنـای اولده مرادفدر
(الفلية) كسرتينله وتشديد لامله شول ارضه دينـور كه بوسنه ظرفنده ا كايغمور ياغمـامش اوله چاق كلجك سنه
ا كايغمور ياغنجه قدر اطلاق اولنور جمعی فلالی كلور علالی وزننده يقـال ارض فلية اذا كانت لم يصبها مطر
عامها حتی يصيبهـا المطر من القابل (المفلفل) مدحرج وزننده شول قماشه دينور كه زمانی فلفل نقشنده اوله يقال
ثوب مفلفل ای موشی كصعـا ترالفلفل وشول شرابه دينور كه لسانی فلفل كبی ياقار اوله يقـال شراب مفلفل
اذا صـار يلذع لذع الفلفل و پك قيورجق صـاچه دينور يقـال شعر مفلفل ای شديد الجعودة وشول مبشنه
وسختيانه دينور كه دباغتده چوق ياتمغله بورتشوب يوزی فلفل دانه‌لری كبی دانه‌دانه پورتوق پورتوق اولمش اوله يقال
اديم مفلفل اذا نهكه الدباغ (الافل) كدكلمش قلجه وصف اولور كه ذكر اولندی وعدی بن حاتمك قلجی اسميدر
(فلفلان) فالرك كسريله اصفهـان قضـاسنده برموضعدر (الفنئل) نون وهمزه ايله زبرج وزنـنـده بودورعورته
دينور وفيل ديدكلری حيوانك بيوننه دينـور (الفنجل) قنفذ وزنـنـده قره‌قولاق ديدكلری جانوره دينور (الفنجل)
صندل وزننده آپشق آدمـه دينور افحج معنـاسنه (الفنجلة) دحرجه وزننده ايكی پاچه‌نك ارالغی ميدانلو اولمغه
دينور كه آپشقلق تعبير اولنور يقال به فنجلة ای تبـاعد مابين الساقين والقدمين وآهسته آهسته ضعيف ضعيف
يورويشه دينـور پيرلرك يورويشلری كبی نته كه فنجلی دخی بومعنـايه‌در قصر ايله يقـال مشی الفنجلة والفنجلی
ای مشية ضعيفة قندله جندله وزننده وزير وكاتب ابو بكر محمدك پدری اسميدر (المفنشل) قنشله‌دن اسم فاعل
بنيه‌سيله دائمـا صقـالنی اليله اوينـايوب دبدكلر اولان آدمه دينـور مقنشی معناسنه تقول اتانا مفنشلا ای مفنشيا
يعنی منفشا (الفول) فانك ضميله نخوده شبيه برنوع دانه اسميدر واهل شـام بقله‌يه اطلاق ايدولر علی قول قوريسنه
مخصوصدر تازه‌سنه اطلاق اولنمز مفردی فوله‌در وفوله فلسطين قضـاسنده بربلده‌در (فهلل) جعفر وزننده
غير منصرف اوله‌رق باطل و بيهوده اسمـاسندندر ومنه قولهم الضلال بن فهلل ای الباطل شارح ديركه علميتدن
غيری برعلت معلوم اولمـامغله منعی موجب تاملدر ظـاهرا وزن فعليت دخی اعتبـار اولنور (الفيل) فانك كسريله
بواسمله معروف حيواندر جمعی افيـال وفيول كلور وفيله كلور عنبه وزننده مؤنثی فيله‌در مترجم ديركه فارسيده پيل
دينور صـاحب طراز آندن معرب اولمق اوزره رسم ايلمشدر انتهی وفيل ثقيل وخسيس ونا كسه اطلاق اولنور
وفكری ضعيف ورأی وذهن وتدبيری سخيف ومخطی آدمه فيل الرأی اطـلاق اولنور فانك كسری وفتحـيله
كماسيذكر جمعی افيال‌در (الفيال) شداد وزننده فيلجی‌يه دينور كه فارسيده پيلبان ديرلر يقال هو فيال ای صاحب
الفيل (المفيولاء) مشيوخاء وزنـنـده فيل ياوريلرينـه دينـور (الاستفيـال) دوه قسمی دبرنمانلقده فيل هيئت
اولمق معناسـنه‌در كه فيللنمك تعبير اولنور يقـال استفيل الجمل اذا صـار كالفيل يعنی فی عظمه (التفيل) تفعل
وزننده نبات كركی كبی كرنه‌سنی ومقدارنی بولوب چچكلنمك معناسـنه‌در يقـال تفيل النبات اذا اكتهل ودلوقانلو
تمـام يال وبالنی بولوب وجودنی طولدرمق معناسنه‌در يقـال تفيل الشباب اذا زاد وسمورمك معناسنه‌در يقـال
تفيل فلان اذا سمن و برآدم ضعيف الرأی اولمق معنـاسنه‌در يقـال تفيل رأيه اذا ضعف (الفيلولة) قيلوله وزننده

وبعض

و بعض نسخهده فيوله مرسومدر (والفيلة) فانك فتحيله برآدمك فكر وذهن واندیشه‌سی ضعيف ومخطى اولمق معناسنه‌در يقال فال رأيه يفيل فيلولة وفيلة اذا اخطأ وضعف (التفييل) تفعيل وزننده برآدمك رأى وتدبيرنى پسند واستصواب ايلميوب قبيح وخطا كورمك معناسنه‌در يقال فيل رأيه اذا قبحه وخطأه (الفيل) كيس وزننده (والفال) حال وزننده كه اصلى فيل ايدى ياخود فائلدن مقلوبدر فيل مذكور كبى رأى لفظنه مضاف اوله‌رق رأى واندیشه‌سی ضعيف وتدبيرى سخيف آدمه دينور يقال رجل فيل الرأى كما ذكر وفيل الرأى وفائل الرأى بالاضافة وفال من غير اضافة وفائل الرأى اى ضعيف الرأى وفال فائل ديدكلرى طمره دينور كما سيذكر وفارس اولكه سنده برقصبه آديدر پال معربيدر كتاب تقريب وسائر بعض تأليفات صاحبى قطب فالى اورادندر وقاضئ شيراز اسمعيل بن ابراهيم الفالى اورادندر وخوزستان قضاسنده بر بلده آديدر ابو الحسن على بن احمد الاديب الفالى اورادندر ياخود بونك اسمى فاله‌در وفيل كيس وزننده ملحم آدمه اطلاق اولنور يقال رجل فيل اللحم اى كثيره وفائل اوجه كميكك چقورنده اولان اته دينور على قول آنده اولان طمره دينور (الفائلتان) تثنيه بنيه‌سيله ايكى پاره اتجكزدر كه اسفلرى صغرينك ايكى طرفنده بكردن باشى تعبير اولنان يرلك آلتندن قويرق دبنه طوغرى قو برغك صاغ وصولى يانينده اولان او يلق اتلرى اوزره اولوب عصعص ديدكلرى بزدم كميككى احاطه ايده‌رك او يلقلرك ايكى جانبلرينه منحدر اولمشلردر آنده واثنا‌نده دخى بويله‌در وبعضلر ديديكه فائلتان او يلغك ايچ يوزلرينك ايچنده ايكى طمرك اسميدر هر برينه فائله دينور وبونلرده فال دخى لغتدر (الفيالة) فانك فتحيله (والفيولة) فانك ضميله رأى وذهن واندیشه‌ده اولان ضعف وسخافته دينور يقال فى رأيه فيالة وفيولة اى ضعف (المفايلة) مفاعله وزننده (والفيال) جدال وزننده فتيان عربه مخصوص برلعب ملاعبه سندن عبارتدر خطا ايدنه فال رأيك ديرلر نته كه فأل ماده‌سنده كه مهموزدر كذران ايلدى (فيلان) فانك كسريله باب الابواب قربنده بر موضع آديدر (فيل) فانك كسريله قديمده شهر خوارزمك اسميدر وصكره منصوره اطلاق اولنوب بعده كركانج ايله تسميه اولندى وفيل بن عراده محدثدر وزياد بن ابى سفيانك مواليسندن بركسه‌در وابو الفيل اصحابدندر

ق

فصل القاف

(قبل) قافك فتحى وضمى اوزره بنا ايله بعد كلمه سنك نقيضيدر فارسيده پيش وتركيده ايلرى واوكدون تعبير اولنور ويقال ابتدئ من قبل وقبل مبنيين على الضم ويقال قبلا وقبل منونتين الاول بالنصب والثانى بالضم ويقال قبل بالفتح شارحك مفردات راغبدن بيان ننه كوره قبل تقدم منفصله موضوعدر نته كه بعد تاخر منفصله موضوعدر وقبل قافك ضميله وقبل ضمتينله تقدم متصلده مستعملدر دبر ودبرمقابليدر وقبل كلمه سى كه بعد مقابليدر بحسب الاضافه ظرف مكان اولور مثلا يمندن قدس شريفه عازم اولانك مكة قبل المدينة قولى كبى وقدسدن يمنه كيدنك المدينة قبل مكة قولى كبى وظرف زمان اولور زمان عبد الملك قبل المنصور كبى ورتبه ومنزلده استعمال اولنور عبد الملك قبل الحجاج كبى وترتيب صناعيده استعمال اولنور تعلم الهجاء قبل الخط كبى انتهى (القبل) قافك ضميله (والقبل) ضمتينله اوكه دينور كه آرد مقابليدر يقال جاء من قبل وقبل ضد دبر ودبر وقبل الجبل قافك ضميله طاغك يوره سنه اطلاق اولنور يقال يمشى من قبل الجبل اى من سفحه وقبل الزمن موسمك اول هنكامنه اطلاق اولنور يقال كان ذلك فى قبل الصيف اى فى اوله وقبل طوغرى جهته اطلاق اولنور ومنه قولهم اذا اقبل قبلك اى اقصد قصدك واتوجه نحوك وقبل ضمتينله عيان وآشكاره معناسنه‌در كما سيذكر (القبلة) قافك ضميله او پوش بوسه معناسنه‌در تقول اخذت من خده قبلة اى لثمة وساحره لرك برآدمى تسخير وطالب طرفنه توجيه واماله ايچون سحر وافسون ايده جك بونجق مقوله سى نسنه‌لرينه دينور وقيون قسمنه مخصوص برتمغا اسميدر كه قولاغنك كوزدن طرفه اوكنه ياصيلور وكفالت معناسنه‌در يقال قبل قبلته اى كفالته (القبلة) قافك كسريله شول سمت وجهته اطلاق اولنور كه كا توجهله نماز ادا اولنه يقال صلى قبلة كذا وهى الجهة التى يصلى نحوها ومطلق جهت معناسنه‌در ومنه يقال ماله قبلة ولا دبرة اى وجهة وكعبهٔ مكرمه يه اطلاق اولنور وهر توجه واستقبال اولنان نسنه‌يه اطلاق اولنور مؤلفك بصائرده بياننه كوره قبله فى الاصل بناء نوعدر بر نسنه‌يه طوغرى يونلمك حالت وهيئتندن عبارتدر بعده عرفده يونلديكى مكانه اطلاق اولندى ومنه قوله تعالى (واجعلوا بيوتكم قبلة) اى متقابلة (القبالة) ثمامه وزننده قرشويه ويماجه دينور وبو اسمدر ظرف اوله‌رق استعمال اولنور يقال جلس فلان قبالته اى تجاهه (القبال) كتاب وزننده اياق قابنده شول تصمه يه دينور كه اورته پرمقله يانينده كى پرمغك ارالغنه كچر بوحالا حرمين اهاليسنك جحجمه طرزنده اولان نعللرنده اولور (القبل) قافك فتحيله نعلينه قباله ديديكى ذكر اولنان تصمه يى كچورمك معناسنه‌در يقال قبل النعل قبلا من الباب الثالث اذا جعل لها

قبالين بوراده باب ثالث بلاشرط وارداولمشدر و بوراده اقبـال ومقابله وقبل بينلرنده بعضلره كوره اختلاف اولمغله
عنقريب ذكر اولنور وقبل كيجه قابله اولمق معناسـنه در يقـال قبلت الليلة اذا صارت قابلة وقبل وقبول قافك ضمى
وفتحيله قبول ديديكى روزكار اسمك معنـاسنه در يقال قبلت القبول قبلا وقبولا وقبولا من البـاب الاوّل اذا هبت
وقبل برنسنه يه بشليوب اكا ادمان ومداومت ايلمك معناسـنه در يقـال قبل على الشئ قبلا اذا لزمه واخذ فيه
(المقـابلة) مفاعله وزنـنده بودخى نعلينه قباله ديديكى تصمه كچورمك معنـاسـنه در يقـال قابل النعل بمعنى
قبلهـا و بركسه ايله قرشوقرشويه اولمق معنـاسنه در يقـال قابله اذا واجهه و بركتاب ومكتوبى آخر كتابله مقابله
ايلمك معناسـنه در يقـال قابل الكتاب اذا عارضه (الاقبـال) همزه نك كسريله بودخى نعلينه قباله كچورمك
معنـاسنه در قبل ومقـابله كبى يقال اقبل النعل بمعنى قبلها و بعضلر بينلرنى فرق ايدوب ديديكه مقابله ذكر اولنان
نعلين تصمه سنك بره كلان اوجنى عقده يه طوغرى بو كوب ايكى قات ايلمك وقبل نعلينه قباله يى بغلمق واقبال قباله
كچورمك معنـاسنه در فيقـال قابل النعل اذا ثنى ذؤابة الشراك الى العقدة وقبلها اذا شدّ قبالها واقبلها اذا جعل لها
قبالة واقبـال كيجه قابله اولمق معناسـنه در يقـال اقبلت الليلة بمعنى قبلت وكوزك سياهنى برون طرفنه طوغرى
اكوب كتورمك معناسنه در تقول اقبلت عينى اذا صيرتهـا قبلاء كما سيذكر و برنسنه يه يونلمك معناسنه در يقـال
اقبل عليه نقيض ادبر و برآدم فى الاصل احمق ونادان ايكن عارف ودانا اولمق معناسنه در يقال اقبل الرجل اذا عقل
بعد حماقة و برنسنه يه شروع ايدوب اكا ادمان ومداومت ايلمك معناسنه در يقـال اقبل على الشئ اذا لزمه واخذ فيه
و برنسنه يى برآدمك اوكنه قرشوطوتمق يا كتورمك معنـاسـنه در يقـال اقبلته الشئ اى جعلته يلى قبالته
(القوابل) قابله نك جمعيدر برنسنه نك اوائلنه دينـور تقول اخذت الامر بقوابله اى اوائله (القابلة) قوابلك مفرديدر
وقابله كلجك كيجه يه دينور تقول افعله فى القابلة اى الليلة المقبلة شـارح ديركه بعضلر عندنده فعـل تصرف اولنور
نته كه مؤلف قبلت واقبلت عنوانلريله ثبت ايلدى و بعضلر انكار ايلديلر ومنه يقـال قبح الله منه ماقبل وما دبر يعنى
حق تعـالى آنك اوكنى صوكنى بى خير ايلسون وقابله ابه قادينه دينـور يقال قابلته حاذقة وهى المرأة التى تأخذ الولد
عند الولادة (القبول) صبور وزنـنده بودخى ابه قادينه دينور وقبول مصدر اولور هبه و نصيحت مقوله سى نسنه يى
تلقى ايله آلوب درعهده ايلمك معنـاسنه فارسيده پذيرفتن مراد فيدر لسانمزده قبول ايتمك تعبير اولنور يقال قبل الشئ
قبولا من البـاب الرابع اذا اخذه وكاهجه قافى مضموم اولور وقبول صبا يلنه دينـور زيرا دبور ديدكلرى باطى يلنه
مقـابلدر ياخود باب كعبه يه مقابل اسديكيچون ياخود عـند النفس مقبول ومرغوب اولديغنه مبنى در پس قبول
مقبول معناسنه در يقـال هبت القبول اى ريح الصبا وقبول حسن وجمال و بشر و بشاشت وطلاقت معناسنه
مستعملدر قافك ضميله ده بعضا ز بانزده در ومنه قول نديم المأمون العباسى فى الحسنين * امهما البتول وابوهما القبول *
واسم مصدر اولور نفس عفو وصفح مقوله سى نسنه يه ميل ورضا ومحبت ايليوب اكا بونلمكه دينور و بونك فعلى هجر
واماته اولنمشدر كه آندن فعل تصرّف اولنمز قال الشارح وفى النهـاية ومنه الحديث ثم يوضع له القبول فى الارض
اى المحبة والرضـا بالشئ وميل النفس اليه وقبول مصـدر اولور قيودن صوچكن آدمك السندن قوغه يى آلمق
معناسـنه يقـال قبل القابل الدلو قبولا من البـاب الرابع اذا اخذها الساقى وقبول اسـامئ رجالدندر القبيل
امير وزنـنده بودخى ابه قادينه دينور وعيان وآشكاره معناسنه در كما سيذكر وكفيل معنـاسنه در يقال هو قبيل له
اى كفيل و برقومك كتخداسنه دينور يقال هو قبيل القوم اى عريفهم وضامن معناسنه در يقال صار قبيلا له اى ضامنا
مؤلف كرچه ماده سنده ضامنى كفيل ايله تفسير ايلمشدر لكن بوراده ظاهرا كفـالتى اعمّ اعتبار ايتمشدر وقبيل خاتونك
زوجنه اطلاق اولنور وطوائف مختلفه دن مجتمع اوچ نفر وآندن زياده جماعته دينور زنج وروم وعرب آدملرى كبى
وكاه اولور كه اصل واحد دن اولنلره ده اطـلاق اولنور و بعضا بر پدرك اولادندن اولنلره ده دينـور جمعى قبل
كلور عنق وزنـنده تقول رايت قبيلا من النـاس وهى جمـاعة من الثلاثة فصاعدا من اقوام شتى وقد يكون
من نجر واحد وربما كانوا من اب واحد وخاتون اكيردكى ايپلكى بوكركن اوكنه طوغرى چكديكى تله دينور ومنه
المثل * هو مايعرف قبيلا من دبير * بوراده قبيل ذكر اولنـان تلدر ودبير آنك مقابليدر و بعضلر بوراده قبيـلى
ربّ متعـال حضرتلرينه طاعت ودبيرى معصيت ايله تفسير ايلديلر ياخود قبيلدن مراد قمار اوقنك قمارا اولانى
ودبير خائب اولانيـدر ياخود قبيلدن مراد اياق قابنـدن اياق كيرديكى يرك باش پرمق طرفنه كلان ودبير سرچه
پرمغه كلان يريدر ياخود قبيل بو كيلن ايپدن وايپلكدن كوكسه طوغرى چكيلان تل ودبير كيرويه دفع اولنان تلدر
نته كه ذكر اولندى ياخود قبيـل ابو كومك ايچ يوزى ودبير طشره يوزيدر ياخود قبيل اوّلكى بو كوم ودبير الك

صكره كى بو كوملر ياخود قبيل قولغك اسفلى ودبير اعلاسيدر ياخود قبيل بموغه ودبير كتانه دينور ياخود اشبو
مايعرف قبيلا من دبير قولنده كذلك مايعرف قبالا من دبار قولنده كه كتاب وزننده در قبيلدن مراد شاة مقابله
ودبيردن مراد شاة مدابره دركه سبق ايتدى ياخود قبيلدن مراد بركسيه توجه ايدوب كلمك ودبيردن مراد ادبار قبه و بروب
كيدن آدمدر ياخود مايعرف نسب امه من نسب ابيه معناسنه دركه والده سنك صوينى پدرينك صويندن
فرق وتمييزه قدرتى يوقدر ديمكدر نسوانك شهوتى صدرندن نبع ايلديكنه مبنى والده يه قبيل اطلاق اولنوب
ورجالك ظهرندن نشئت ايلديكيچون دبير ايله كنايه اولندى وقبيل بررجل اسميدر (القبالة) كتابه وزننده خاتون
ابه لك ايلمك وابه اولمق معناسنه در يقال قبلت المرأة قبالة من الباب الرابع اذا كانت قابلة (التقبل) تفعل وزننده
برنسنه يى قبوللنمك معناسنه دركه رد ايتميوب آلمقدن عبارتدر يقال تقبل الشىء اذا اخذه و برايشى و برنسنه يى
برآدمه تكفيل وعهدهٔ التزامنه تفويض والزام ايلمك معناسنه در ميريدن مقاطعه وخراج وجبايت مقوله سى
عمل التزامى كبى و بو نادر اوله رق تفعيل بابندن متصرفدر نته كه تقبيل دخى نادر اوله رق تفعلدن متصرفدر كه
اولمقوله موادى درعهدهٔ التزام ايلمك معناسنه در تقول قبلت العامل العمل تقبلا اذا الزمته عليه بعقد ويقال
تقبل العامل العمل تقبيلا اذا التزمه بعقد و بونلر قياسدن خارج اولمغله شاذ ونادر لردر شارح ديركه قياس اوزره
قبلته اياه تقبيلا وتقبله تقبلا دخى واردر (القبالة) سحابه وزننده ذكر اولنان تقبيل وتقبل ماده لرندن اسمدر
التزام تمسكنه دينور نته كه صناعه سنه يعنى التزامجيلغه قباله دينور قال فى الناس وكل من تقبل بشىء مقاطعة
وكتب عليه بذلك الكتاب فعمله القبالة بكسر القاف والكتاب المكتوب عليه القبالة بفتح القاف (القپل) فتحتينله
بولده كيدركن قرشودن پيدا اولان تومسك و بوجه يره دينور على قول او يوك ياخود طاغ تپه سنه ياخود قوم يغنه
دينوركه مقابله يه كلور وآچق وايشلك يوله دينور وابه قادين ايوجه واستادانه ابه لك ايلمكه دينور يقال باقابلة
قبل اى لطف لاخراج الولد وآپشقلغه دينور يقال فى رجله قبل اى فجج وقبل العين كوزك سياهى برونه طوغرى
ميللو اولمغه ياخود شاشيلق هيئتنده ياخود شاشيلق هيئتندن لطيف ونازك اولمغه دينور ياخود ايكى كوزك
سياهلرى برى برينه طوغرى مائل ومتوجه اولمغه ياخود برونك صرتنه ميللو اولمغه ياخود خانهٔ چشم اوزره يعنى
كوزك اويومى اوزره ياخود يوقرى قاشه طوغرى مائل اولمغه ياخود ايكى كوزك باقشلرى برى برينه مائل وناظر اولمغه
دينور و بو معناده مصدر اولور يقال قبلت عينه وقبلت قبلا من الباب الاول والرابع ويقال بعينه قبل وهو
اقبال سوادها على الانف اومثل الحول او احسن منه او اقبال احدى الحدقتين على الاخرى او اقبالهما على عرض
الانف او على المحجر او على الحاجب او اقبال نظر كل من العينين على صاحبها وقبل دوه نك باشنه صو دوكيله رك
صو ايچمكه دينور كه حوضه اولوقدن صو اقاركن ايچمسندن عبارتدر وقيون قسمنك بوينوزلرى يوزينه طوغرى
چوكك اولمق معناسنه در يقال قبلت الشاة قبلا من الباب الرابع اذا صار قرناها مقبلا على وجهها و برآدم
برسوزى بى توقف بالبداهه سويلمكه دينور كه مقدمجه آنى تهيئه وتصميم ايلمامشيدى يقال قاله قبلا وهوان يتكلم
بكلام ولم يستعدله وهلالى جله دن اول كورمك على قول مطلقا الك اول مرئى اولان شيئه دينور وقبله كله سندن
جمع اولور كه آغرشغه دينور فلكه معناسنه و بركونه بونجق اسميدركه نسوان عرب تسخير وتأخيذ ايچون
اكا افسون ايدرلر على قول قيل كبى كندن دوزلمش دكرمى و برآق برنسنه دركه قادينلر بيونلرينه وآتلرك بيونلرينه ده
تعليق ايدرلر وقبل قبيل كبى عيان وآشكاره معناسنه دركه سبق ايتدى وكلجك وقت وزمانه اطلاق اولنور بو نده
عنب وزننده دخى لغتدر ومنه يقال لا اكلمك الاعشر من ذى قبل وقبل اى فيما استأنف يعنى استقبل من وقت
مستقبل او معنى المحركة لا اكلمك الى عشر تستقبلها ومعنى المكسورة القاف لا اكلمك الى عشر مما تشاهده من الايام
اى فيما تستقبل وقبل جبل وزننده دومة الجندل قربنده برطاغك آديدر (الاقبلال) احمرار وزننده (والاقبيلال)
احميرار وزننده كوزذكر اولنان قبل صفتيله يك متصف اولمق معناسنه در يقال اقبلت عينه واقبالت
اذا كانت بها قبل (الاقبل) احمر وزننده كوزنده قبل اولان كشى يه دينور يقال رجل اقبل اى بين القبل كانه ينظر
الى طرف انفه (القبلاء) حمراء وزننده كنديده ذكر اولنان قبل اولان كوزه دينور و بوينوزلرى يوزينه طوغرى
چوكك اولان قيونه دينور يقال شاة قبلاء اى المقبلة القرن على وجهها (القبلة) فتحاتله آغرشغه دينور كه ذكر
اولندى وجشار معناسنه دركه صدره عارض اولان خشونته دينور شارح ديركه كرچه نسخه لرده جشار عنوانيله
مرسومدر لكن غلطدر صواب اولان خباز اولمقدر كه ايكو مجى ديدكلرى نباتدر وابو بكر محمد بن عمر وابو يعقوب
القبليان محدثلردر شارحك بيانته كوره بو قبائله منسوب ديمكدر نته كه سيبويه قبائله نسبتده قبلى اولمغى

تنصيص ايلدى فنه قولهم فى رجل من القبائل قبلىّ وفى المرأة قبلية وقبلەدر بند كه كوه البرزده باب الابواب
اولەجقدر آنك قربنده بر بلده آديدر (القبلة) تمره وزننده بودخى نسوان عربك افسون بونجقلرينه دينور (القبل)
صرد وزننده بودخى بماجده طاهر واشكاره اولان شيئه دينور كما سيذكر و برموضع آديدر (القبل) عنب
وزننده (والقبلى) عربى وزننده بونلرده قرشوده عيان واشكاره اولان شيئه دينور تقول رايته قبلا
محركة وقبلا بضمتين وقبلا كصرد وقبلا كعنب وقبليا وقبيلا اى عيانا ومقابلة وقبل عنب وزننده عند
معناسنه مستعملدر تقول لى قبل فلان حق اى عنده وتاب وطاقت ومقاومت معناسنه مستعملدر كه
بوندن قرشولق ايله تعبير اولنور تقول مالى به قبل اى طاقة وذى قبل كلجك زماندن كنايه اولور كه ذكر اولندى
(القبيلة) سفينه وزننده قبائل رأسك مفرديدر كه باش كاسه سنك شبكه كبى برى برينه صوقشمه اولان كمكلرك
قطعەلرينه دينور هر برقطعه سنه قبيله دينور آنلرى برى برينه صوقشدروب بتدايدن سكيره شأن دينور جمعى
شئوندر تقول كادت تصدع قبائل رأسى من الصداع وهى قطع مشعوب بعضها الى بعض وقبائل عربك
هر برينه قبيله اطلاقى بوندن مأخوذ در وآنلر بر پدرك ذريتندن منشعب اولان جماعتدر تا كه بيندەبوى ووايماق
تعبير اولنور مؤلفك بصائرده بياننه كوره جماعات انسانيه ترتيب اعضاء اوزره مرتبدر ابتدا قبيله در بعده شعب
وعماره كه صدر معناسنه در بعده بطن وفخذ وفصيله در واعظملرى حى در كه مجموعنى جامعدر انتهى وقبيله
آت كمنك باشلق ديدكلرى قايشلرك هر برينه دينور مجموعنه قبائل دينور يقال للجام حسن القبائل اى السيور
وقيواغزينك كارنده اولان صخرەيه وحجر كبيره دينور وحصين بن مرداسك فرسى اسميدر (المقبل) مكرم وزننده
توجه ايده جك سمت ومحله دينور اقبالدن اسم مكاندر ومصدر ميمى اولور ومنه قولهم اقبل مقبلا كادخلنى مدخل
صدق (القبالة) كفاله وزننده ومرادفيدر كه كفيل وضامن اولمق معناسنه در يقال قبل به وقبل قبالة
من الباب الاول والرابع والثانى اذا كفل به وضمن وقباله التزام تمسكنه دينور نته كه ذكر اولندى يقبال
تقبل العامل فاعطاه قبالة اى مكتوباله (المقابلة) اسم مفعول بنيه سيله شول قيونه دينور كه قولغندن بر پاره كسوب
لكن آيرليوب اوك طرفنده صالنوب طورر اوله اكر آرد طرفنده صالنوب طورزسه مدابره ديرلر يقال شاة
مقابلة اذا قطعت من اذنها قطعة وتركت معلقة من قدم (التقابل) تفاعل وزننده قرشو قرشويه اولمق معناسنه در
يقال تقابلا اذا تواجها (المقابل) اسم مفعول بنيه سيله پدرى ومادرى طرفلرندن صويى پاك ونسبى كريم آدمه
دينور آنده اولورسه ايكى باشى تحيلان تعبير اولنور يقال رجل مقابل اى كريم النسب من قبل ابويه (الاقتبال)
افتعال وزننده برايشه يكى باشدن بشلمق معناسنه در يقال اقتبل امره اذا استأنفه وبالبداهه سوز سويلمك
وكلام وخطبه احداث ايلمك معناسنه در يقال اقتبل الخطبة اذا ارتجلها (المقتبل) اسم مفعول بنيه سيله يكى باشدن
استيناف اولنان شيئه دينور ومنه تقول العرب رجل مقتبل الشباب اذا لم يظهر فيه اثر كبر يعنى جوانلغى مدت
مديده سوروب هنوز پيرلك اثروشائبه سى ظهور ايلمدى كويا كه ساعت بساعت جوانلغى استيناف اولنمش اولور
(قصيرى قبال) مصغر بنيه سيله وقصر ايله وقبال كتاب وزننده برجنس يلانه دينور كه بغايت خبيث وقتال
اولور (قبلى) حبلى وزننده غرب نام جبل نجد ايله رتان نام وادى بيننده برموضع آديدر (القابل) مناده مسجد
خيف يسارى طرفنده برمسجدك اسميدر (المقول) (والمقبل) معظم وزننده يمالى ثوبه دينور يقال ثوب مقبول
ومقبل اى مرقع (القبلية) قافك كسريله (والقبلية) فتحاتله نخله ومد ينه بيننده فرع نواحيسندن برناحيه آديدر
(مقبل) محسن وزننده (وقابل) صاحب وزننده وقبيل امير وزننده وقبول صبور وزننده اسامى رجالدندر (القبعلة)
دحرجه وزننده (والقبعلة) عينك تقديميله اياقلر برى برينه طوغرى مائل اولمق على قول اياغك برونلرى برى برينه
يقين واوكچه لرى ميدانلو اولمق معناسنه در ياخود پير واختيار يورويشى كبى ضعيف وآهسته يوريمك ياخود
اياقلر يله طپراق صاوورركبى يوريمك معناسنه در يقال قبعل الرجل وقعبل اذا اقبل قدمه كلها على الاخرى
اوهو تباعد ما بين الكعبين اومشى ضعيف اومشى من كانه يغرف التراب بقدميه (القتل) قافك فتحى وتانك
سكونيله (والتقتال) تذكار وزننده اولدرمك معناسنه در يقال قتله وقتل به قتلا وتقتالا اذا اماته بوراده باء حرفيله
قتل به عنوانى ثعلبه دن مرويدر شارح ديركه قتل جسد حيواندن ازالهٔ روح ايلمك معناسنه موضوعدر كه متولى
ومباشر فعلنه مقروندر واكر فوت حيات ايله اعتبار اولنورسه اكا موت دينور انتهى وقتل برفسنه يه كركى كبى مطلع
اولوب بيلمك معناسنه مستعملدر كويا كه جهلى قتل ايدر يقال قتل الشئ خبرا اذا اعلمه يعنى علما تاما ومشروب
يوفقه جه اولمق ايجون صوقاتمق معناسنه مستعملدر يقال قتل الشراب اذا مزجه بالماء ولعن ونفرين ايلمك

معناسنه‌در ومنه قوله تعالى قتل الانسان ما اكفره اى لعن (التقتيل) تفعيل وزننده بودخى اولدرمك
معناسنه‌دركه تكثيرى متضمندر يقال قتله بمعنى قتله (القتال) جدال وزننده (والمقاتلة) مجادله وزننده (والقيتال)
فيعال وزننده قتل ايدشمك معناسنه‌در واحد وزياده ايچون اولور يقال قاتله قتالا ومقاتلة وقيتالا و بركسيه لعن
ونفرين ايلمك معناسنه مستعملدر يقال قاتلهم الله اى لعنهم شارح ديركه عربلر قاتله الله كلامنى كاه اولوركه
تعجب مقامنده ايراد ايدرلر تربت يداه ديدكلرى كبى بومقوله كلامك معناسى مراد وملحوظ اولمز (القتلة) قافك
كسريله بناء نوعدر قتل حالتنه وهيئتنه دالدر بركونه اولدرمك معناسنه‌دركه آندن اولدرش ايله تعبير اولنور يقال
قتله قتلة سوء وهى هيئته (القتل) قافك كسريله قتل بابنده دلير وماهر دشمن مقاتله دينور جمعى اقتال كلور يقال
هو قتل اى عدو مقاتل وصديق دوسته ديمكله ضد اولور يقال هو قتله اى صديقه و برنسنه‌نك مثل ونظيرنه
دينور يقال ماله قتل اى نظير و برآدمك عموجه زاده‌سنه دينور تقول هو قتلى اى ابن عمى و بهادر ودلاوره دينور
يقال رجل قتل اى شجاع وجنكده برآدمك همتاسنه دينور يقال قتل قتله اى قرنه وشر وشور خصوصنى خوشجه
بيلور اولان كسيه دينور يقال انه لقتل شر اى عالم به (القتل) قافك ضميله (والقتل) ضمتينله قتولك جمعيدركه
صبور وزننده دركثير القتل آدمه دينور يقال هو قتول وهم قتل وقتل اى الكثير القتل (الاقتال) همزه‌نك
كسريله برآدمى قتل اولنمغه عرض ايلمك معناسنه‌دركه آنى برسببله غرضهٔ قتل ايدوب قتلنه باعث اولمقدن عبارتدر
يقال اقتله اذا عرضه للقتل (المقتل) معظم وزننده اشمش يورتمش تجارب ايله احوال كونيه‌يه واقف وآكاه اولمش
آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مقتل اى مجرب للامور وشول بيچاره كوكله وصف اولوركه عشق ومحبت صدمه‌سى
آنى مقهور ومذلل ايلمش اوله يقال قلب مقتل اى مذلل قتله الحب والعشق (الاستقتال) بركسنه هلاك كندن بى باك
اولوب فرط شجاعت وجلادتندن نفسنى هلاكه تسليم ايلمك معناسنه‌در يقال استقتل فلان اذا استمات
(القتيل) امير وزننده قتل اولنمش كسنه‌در مذكر ومؤنثه وصف اولور يقال رجل قتيل وامرأة قتيل اى مقتول
واكر موصوفه اولان امرأه لفظى ذكر اولنمزسه تا ايله فرق ايدوب هذه قتيلة بنى فلان ديرلر (القتول) صبور
وزننده كثير القتل آدمه دينوركه ذكر اولندى بونده دخى تذكير وتأنيث مساوى اولور يقال رجل قتول وامرأة قتول
اى قاتل وقاتلة (القتال) سحاب وزننده نفس وذات معناسنه‌در يقال ناقة ذات قتال اى ذات نفس
وثيقة وبقيهٔ جسم وجثه‌يه اطلاق اولنور يقال لم يبق به قتال وهى بقية الجسم وزور وقوت معناسنه‌در
يقال انه لذو قتال اى قوة (الاقتتال) افتعال وزننده اشتراك ايچوندر جنك وقتال ايدشمك معناسنه‌در يقال
اقتتلوا اذا تقاتلوا وبرآدمى عشق ياخود جن طائفه‌سى هلاك ايلمك معناسنه‌در يقال اقتتل فلان
على بناء المفعول اذا قتله العشق او الجن واشبو اقتتل ماده‌سنده افصح اولان عدم ادغامدر زيرا تاء كلمه‌يه لازم دكلدر
و بعضلر تاء اولانك حركه‌سنى قافه نقل وتارى ادغام ايدوب وماضينك همزه‌سى قافك سكونى ايچون زياده اولديغندن
استغنا اولنمغله ماضيده قتلوا ومضارعده يقتلون ديديلر قافك فتحى وكسريله و بعضلر اجتماع ساكنين ايچون
ماضيده ومضارعده قافلرى مكسور ايلديلر پس وجه اولده اسم فاعل مقتل اولور محدث وزننده وثانيده
مقتل اولور ميمك ضمى وقافك كسريله واهل مكه ميمك ضمى ضمه‌يه اتباعله مقتل ديرلر ميمك وقافك ضميله (التقتل)
تفعل وزننده برايشى سهل ومتاسى وجهيله طوتمق معناسنه‌دركه يوليله و يوللو طوتمق تعبير اولنور يقال
تقتل فلان لحاجته اذا تأتى لها وخاتونه ادا وشيوه‌سندن آكيله رك و بوكيله رك صالنى بولانى يورمك معناسنه‌در يقال
تقتلت المرأة فى مشيتها اذا تثنت (القتول) عثول وزننده چولپه وعاجز وهمج وصالق آدمه دينور يقال رجل
قتول اى عيى مسترخ (قتله) حمزه وزننده (وقتيله) جهينه وزننده (وقتال) كتاب وزننده (وقتال) شداد
وزننده (وقتل) زفر وزننده (وقتيل) امير وزننده اساميدندر (مقاتل) مجادل وزننده ابن حيان دركه امام
معروفدر ومقاتل بن دوالدوز محدثيندن بشقه برذاتدر على قول ايكيسى بردركه دوالدوز پدرينك لقبيدر ودوالدوز
فارسيدر تصميه ديكن آدمه دينور ومقاتل بن سليمان المفسر ضعيفدر ومقاتل بن الفضل ومقاتل بن قيس وغير
منسوب اوله‌رق مقاتل محدثلردر (المقثعل) ثاى مثلثه ايله مشمخر وزننده ايوجه ودوزجه يونلمامش كج وبج
اوقه دينور ياخود بو مقثعل كلمه‌سندن مصحفدر قعل ماده‌سنده مرسومدر (القثول) عثول وزننده ومرادفيدركه
همج و پريشان وصالق كسيه دينور وايرى خرما صالقمنه دينور وككلى ايرى ات پارچه‌سنه دينور (القحول) حاى
مهمله ايله قعود وزننده (والقحل) نخل وزننده وحرف حلق ايچون فتحتينله افراط ضعف وهزالدن بدنك
دريسى قوبقورى اولوب كيكه يا پشمق معناسنه‌در يقال قحل الشيخ قحولا وقحل قحلا من الباب الثالث

والرابع وفحل على بناء المفعول فحولا اذا يبس جلده على عظمه (التفحل) تفعل وزننده فحول معناسنه در
يقال تفحل الشيخ بمعنى فحل (الافحال) همزه نك كسريله برآدمى زبونلدوب درپسى قوبقورى كبكه پاپشق
ايلمك معناسنه در يقال اقحله الصوم اذا ايبس جلده على عظمه شارح دير كه بوتركيب مطلقا برنسنه قوريمق
معناسنه موضوعدر (المتقحل) اسم فاعل بنيه سيله بك زبونلقدن درپسى قوبقورى اولوب كميكنه ياپشمش حالى
ديكركون آدمه دينور يقال صار فلان متقحلا وهو اليابس الجلد السيء الحال (القحل) فتحتينله قحول معناسنه در
يقال قحل الشيخ قحلا من الباب الرابع اذا يبس جلده على عظمه (القحل) فحل وزننده (والقحل) كتف
وزننده (والانقحل) جردحل وزننده بك پيرلكدن كوده سى قوريوب درپسى كميكنه ياپشمش آدمه دينور
مترجم دير كه انقحل كلمه سى كه همزه ونونله در عندالاكثر زائده در وعند البعض اصليه اولمغله وزنى جردحل در
مؤلف قول ثانى يى التزام ايلدى لكن بوصورتده محلى فصل همزه اولديغى عياندر مكر اطراداذكرى يه حمل اولنه
وبو مادّه شافيه نشر نخنده مشر وحدر (المقاحلة) مفاعله وزننده مداومت وملازمت معناسنه در وجودك
ضعفندن درپسنك كميكه ياپشمسى معناسندن مأخوذدر يقال قاحله اذا لازمه (القحال) غراب وزننده قيون قسمنه
مخصوص برمرض اسميدر كه دريلرى قوريوب هلاك اولورلر (القحزلة) زاى معجمه ايله دحرجه وزننده برنسنه يى
اوروب يره دوشورمك معناسنه در يقال قحزله اذا اسقطه وضربه وقحزله اسم اولور كنكه دينور عصا معناسنه
القندويل زنجبيل وزننده بيوك باشلى آدمه دينور يقال رجل قندويل اى العظيم الرأس (القذال) سحاب
وزننده باشك كيروسنك ديوشورلمش طوپ وبومرى يرينه دينور كه مراد قفا چقورندن يوقرى اكسه در كذلك قفانك
ايكى جانبيدر قفا چقورندن قولغه وارنجه وآت قسمنده ناصيه نك اكسه سنده اويان باشلغى طورن يردن عبارتدر
جمعى قذل در ضمتينله واقذله در يقال ضرب قذاله اى جماع مؤخر رأسه شارحك بيانـه كوره تثنيه سى
قذالان در القذل عزل وزننده برآدمك قذالنه اورمق معناسنه در يقال قذله قذلا من الباب الاول اذا ضرب
قذاله وطوغريدن صاپمق معناسنه در يقال قذل فلان اذا مال وجار وبركسيه اويمق على قول عيبلمك معناسنه در
يقال قذل فلانا اذا تبعه اوعابه وبرخصوصده جدّ وجهد ايلمك معناسنه در يقال قذل فى الامر اذا جدّ (القذل)
فتحتينله عيب ونقيصه معناسنه در يقال ما به قذل اى عيب (المقذعل) قنفذ وزننده (والقذعل) سجل وزننده
لئيم وخسيس وناكسه دينور (الاقذعلال) اشمعلال وزننده برنسنه چپارزلنوب دشوار اولمق معناسنه در يقال
اقذعلّ الامر اذا عسر (المقذعلّ) مشمعلّ وزننده چابك وچالاك آدمه دينور يقال رجل مقذعلّ اى سريع
(القنذعل) جردحل وزننده احمق ونادانه دينور (القذعمله) قافك ضمى وذالك فتحى وميمك كسريله خست
ود نأتى اولان بودورعورته دينور وايرى وعظيم الهيكل دوه يه دينور قذعمل دخى دينور هاسز وناچيز نسنه
معناسنه مستعملدر معناى اوّلدندر يقال ماعنده قذعملة اى شيء وكلك وحقارت معناسنه در يقال ما فى حسبه
قذعملة اى ضؤولة (القذعميل) قافك ضميله پك پير وسالخورده آدمه دينور (القدامل) علابط وزننده بول نسنه يه
دينور يقال فضاء قذامل اى واسع (القرلى) زمكى وزننده برجنس قوشدر كه مارتى قوشى كبى بالق صيد ايدر
بغايت حزم وحذر صاحبى برقوشدر هوا يوزنده كوزينك برى دائما صو ايچنده كى بالغه وبريسى حذر واحتياطدن
يوقرى يه ناظر اولور كه جوارحدن برى كنديسنه قصد ايلمه يه كانبا جزم واحتياطده ضرب مثل اولمشدر يقال
احزم من قرلى واحذر ان رأى خيرا تدلى * وان رأى شرا تولى * (القرثل) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده پك خور وجوجه
اولان بودوره دينور مؤنثى قرثله در (القرزحلة) جردحله وزننده بردرلو بونجق اسميدر كه صبيان عربلر
طاقنورلر كذلك برى برينه تفاخر ايچون ازواج اورتقلرى طاقنورلر وعصا طرزنده برارشون قدر صوپه يه ود كسكه
دينور وبودورعورته دينور (القرزل) قنفذ وزننده لئيم وفرومايه كسيه دينور ونسوان عربك باشلرينك تپه سنه
طوپ برچم طرزنده وضع ايلدكلرى خوطازه واول هيئتده صاچه دينور وبوقاغى يه دينور وطاش كبى پك نسنه يه
دينور واعضاسى ديرنكلى خوب ولطيف آته دينور وحذيفة بن بدرك وطفيل بن مالكك آتلرى اسميدر
(القرزلة) دحرجه وزننده عورت باشنك تپه سنه قرزل قومق معناسنه در كه برچم طرزنده صاچنى اورايه طوپلمقدن
عبارتدر يقال قرزلت المرأة القرزل اذا جمعته فوق رأسها شارح دير كه لسان العربده قرزلت المرأة شعرها اذا جمعته
وسط رأسها عبارتيله مرسوم اولمغله مؤلفك شيء تعبيرى اول رحمه صاحبدن عبارت اولديغى متبين اولور (القرطلة)
قرشنه وزننده (والقرطالة) قرطاسه وزننده اشك يوكنك يودنكى اولان سبده وكوفه يه دينور وقرطاله قرطالك مفرديدر
(القرعبلانة) قافك وراك وباك فتحيله بركوچك جانوردر كه قارنى بيوك وجثه سى يصى ويايوان اولور بونك اصلى

قرعبل ایدی اوج حرف زیاده اولدی مصغری قریعبه در (القرنفل) (والقرنفول) قافلرك فتحیله برجنس شجرك یمشیدر که
هند اولکه سنك اشاغی طرفلرنده بلاد چینه مجاور اولان سواحلده نابت اولور افاویه حاره نك اطیب واذکاسیدر
ارککی ودیشیسی اولور ارککنك آق چچکی اولور ثمری اولمز ودیشیسنك ثمری اولور وچچکی ارککندن اذکا اولور
وایکی نوعی دخی لطیف واعضای باطنیه یه مؤثر وقلب ودماغی مصفی ومقوی وخفقان وضعف بصر وغشاوه
علتلرینه نافع وآغزده اولان رائحهٔ کریهه یی مزیل وطعامی هاضم درشارحك بیاننه کوره قرنفولده واو اشباعیه در
(المقرفل) (والمقرنف) مدحرج وزنلرنده قرنفل کلمه سندن متصرف اسم مفعوللردر قرنفل ایله مطیب طعامه دینور
اولده نون وثانیده لام حذف اولنمشدر نته که خماسینك تصغیرلرنده دخی بو یلجه جاریدر یقال طعام مقرفل ومقرنف
ای مطیب بالقرنفل (القرقل) قافله جعفر وزننده ولامك تشدیدیله زبازده درعرب نسواننه مخصوص برکسیم
کوملکدر یاخود یکلری اولمیان لباسه دینور جمعی قراقل در (القرمل) جعفر وزننده برجنس تیکنسز بغایت
ضعیف شجرك اسمیدر اياقله باصیلوب چکناندکده همان یاریلوب طاغیلور مفردی قرمله در ومنه المثل * ذلیل
عاذ بقرمله * برآدم کندی دردینه درمان اولمیه جق بزدنی وبی خیر آدمه التجا ومراجعت ایلدکده ضرب اولنور وقرمل
عروة بن وردك فرسی اسمیدر (القرمل) زبرج وزننده بسرك دوه نك یاور یسنه دینور علی قول ایکی اورکجلی دوه یه
دینور ونسوانك صاچ باغلرینه دینور که تزکیب تعبیر اولنور وتویلری چوق خرده دوه لره دینور قرملیه دخی دینور
(قرمل) قنفذ وجعفر وزنلرنده ابن الحمیم درکه ملوك حمیردندر مرثد بن ذی جدن نام ملکدن صکره شاه اولمشدر
(قرملاء) کربلاء وزننده برموضعدر (القرمول) زنبور وزننده غضانام شجر یمشندن برکونه یمشك اسمیدر (القزل)
قافك وزای معجمه نك فتحیله یك چرکین طوپاللغه دینور علی قول بالدرلك اتلری زبونلقدن کتمکله چوب کبی
انجه قالمسنه دینور یاخود وصف ثانیله مجتمع اولان طوپاللغه دینور وبو معناده مصدر اولور یقال قزل الرجل
قزلا من الباب الرابع وفیه قزل ای اسوء العرج اودقة الساق لذهاب لحمها اوهما جمیعا وقزل ایاغی کسلمش آدمك
یوریمسی کبی یوریمك معناسنه در یقال یقزل فلان اذا کان یمشی مشیة المقطوع الرجل وصالنی صالنی یوریمك
معناسنه در یقال قزل الرجل اذا تبختر (الاقزل) احمر وزننده وصغدر اياغنده قزل اولان کشی یه دینور وبر نوع یلانه
دینور وسباعدن قورده اطلاق اولنور (القزلان) فتحاتله (والقزل) عزل وزننده صیچرامق معناسنه در یقال قزل
الرجل قزلانا وقزلا من الباب الثانی اذا وثب وطوپال کبی یوریمك معناسنه در یقال قزل الرجل اذا مشی مشیة العرجان
(الاقزلان) تثنیه بنیه سیله طوشنجل قوشنك قویرغنك اورته سنده اولان ایکی جیغه یه اطلاق اولنور جمعی اقازل در
(القزحلة) قافك وحای مهمله نك فتحیله یایه دینور قوس معناسنه (المقزعل) مشمعل وزننده شرف ناپایدار ایله متعین
ومتشخص اولان آدمه دینور صکره دن توره مه اعیان ودره بکلری کبی یقال هو مقزعل ای علی شرف غیر مطمئن
ومظلمقا سریع وتیز رو شیئه دینور یقال شیء مقزعل ای سریع (القزمل) جعفر وزننده یك چرکین جثه لو بودوره
دینور (القزملة) قافك کسریله ذکره دینور (القسطل) جعفر وزننده (والقسطال) (والقسطلان) قافلرك فتحیله
والقسطول زنبور وزننده توزه دینور غبار معناسنه (ام قسطل) جعفر وزننده آفت وداهیه نك کنیه سیدر
(القسطلانیة) قافك فتحیله قوس قزح دیدکلری دائرهٔ هوائیه یه دینور که الکم صاغمه تعبیر اولنور علائم سماویه دن
غلطدر وشفقك حمرتنه دینور و بردرلو ثوب اسمیدر که قسطلان نام نساجه یاخود بلاد اندلسدن قسطله نام
شهره نسبت اولنور الف ونونی تغییر نسب قبیلندندر مترجم دیرکه بروسه قربنده کستل نام قصبه نك دخی تعریبله
نسبتی قسطلانی در (قسطنطینیه) قافك فتحی ویانك تخفیفیله اندلسده بشقه برشهردر (القسطلة) دحرجه وزننده
دوه اسریوب کوکره مك معناسنه در یقال قسطل الجمل اذا هدر وآقان صو چاغلمق معناسنه در یقال قسطل النهر
اذا حس وصوت (القسطال) قرطاس وزننده چاغلیان ایرمغه دینور یقال نهر قسطال ای مصوت (القسطبیلة)
قافك ضمیله ذکره دینور قسطبینه لفظنده لغتدر (القسمل) زبرج وزننده ارسلان یاوریسنه دینور وازد
قبیله سندن بربطن اسمیدر (قسمیل) ازمیل وزننده بربطن پدرینك اسمیدر (القسامله) (والقسامیل) قافلرك فتحیله
اعرابدن برنیچه اوبه لره اطلاق اولنور (قسمله) قافك فتحیله جذیمة الابرش نام امیر عربك برادری عائذ بن عمروك
لقبیدر صاحب حسن وجمال اولدیغیچون تلقیب اولنندی پس لامی زائد اولور حسن وجمال معناسنه اولان
قسم وقسامه دن اولور (القصل) فصل وزننده کسمك معناسنه در یقال قصله قصلا من الباب الثانی اذا قطعه
وخرمن دوکمك معناسنه در یقال قصل البر اذا داسه و برآدمك بیونی اورمق معناسنه مستعملدر یقال قصل
عنقه اذا ضرب بها ودابه یه قصیل یدرمك معناسنه در یقال قصل الدابة وعلیها اذا علفها القصیل وقصل قصاله

معنـاسنه‌در کاسیذ کر وسلم اغاجنك چیچکـنه دینور (الاقتصـال) افتعال وزننده بو دخی کسمك معنـاسنه‌در
یقال اقتصله اذاقطعه و کسلك معنـاسنه مطاوع ولازم اولور یقـال قصله فاقتصل (الانقصال) انفعال وزننده
بودخی کسمك معناسـنه مطاوعدر یقـال قصـله فانقصل ای انقطع (القصیل) امیر وزننده خصاد وقتندن
مقدم بچلمش کوك تازه اکینه دینور که طواره یدررلر فارسیده خو ید دینور یقـال اجتز للدابة قصیلا وهوما اقتصل
من الزرع اخضر وجاعت وگروه معناسـنه مستعملدر قطیع کبی (القاصل) (والمقصل) منبر وزننـده (والقصال)
شدّاد وزننـده پك کسکین قلجه وصف اولور یقـال سیف قاصل ومقصل وقصال ای قطـاع ومقصل
لسان حدیده وصف اولور یقال لسان مقصل ای ماض (القصل) فتحتینله (والقصالة) ثمامه وزننده قصل کبی
ترکیده کسمك و بوغوم تعبیر اولنان نسنه‌یه دینور که بغدایك ایچندن تنقیه وطرح اولنور و بعضا انی یکیدن دوکوب
صمان ایدرلر یقـال هذا قصل البرّ وقصالته وهوما عزل منه اذا نقی فیرمی به (القصل) قافك کسریله قصـاله
معناسنه‌در نته که قافك فتحیله ده لغتدر وقصل اصلا خیروشره یرامیان ضعیف وناکس شخصه دینور و برایشه
یرامز اولان احمق ونادانه یاخود فرط حماقتندن ناشی نفسنه مالك اولمیان احمق ونادانه دینور یقـال رجل قصل
ای فسل ضعیف وکـذا احمق لاخیرفیه اومن لایتمالك حمقـا (القصله) قافك کسریله بون ونادان عورته دینور
ودوه سوریسنه علی قول اون مهاردن قرقه وارنجه اطـلاق اولنور (قصل) زفر وزننده جهینه قبیله سنـدن
برکسه‌در که من عاش بعد الموت کتابنده قصه‌سی مذکوردر نته که فصـل ماده‌سنده مرور ایلمدی (القصیلة) قافك
کسری و یای تحتیه‌نك ولام مشدده‌نك فتحیـله یغنی کوده‌لو بودور آدمه ودوه‌یه دینور وطو پاج کوده‌لو طقناز
قارنی بیوك آدمه دینور (القصلة) تمره وزننده کوشك اغاجه دینور یقـال شجرة قصلة ای رخوة و بعضلر دیدیکه
قصله چوق اکیندن بولنمش بربلوك اکینه دینور ودوه سوریسنه دینور بونده قافك کسریله‌ده لغتـدر وقیون
وکچی مقوله‌سی مواشی سوریسنه دینور (القصال) شدّاد وزننده ارسلانه دینور (الاقصیلال) اطمینان وزننده
برنسنه‌یی پنچه ایله قاوره‌یوب طوتمق معناسـنه‌در یقال اقصألّ به اذاقبض علیه و بریرده مقیم اولمق معناسنه‌در
یقال اقصألّ بالمکان اذا اقام به (القصبلة) دحرجه وزننده قابده اولان طعامك مجموعنی صیروب یمك معناسـنه‌در
یقـال قصبل الطعـام اذا اکله اجمع (قصدال) قافك فتحیـله بر موضعدر که آندن عنبر جلب اولنـور (القصعل)
قنفذ وزننـده لئیم وفرومایه وناکسه دینور وعقربه علی قول یاوریسـنه دینور زبرج وزننده دخی لغتـدر یاخود
خردهٔ اولان عقربه دینور صغـانی علـیه الرحمه تکمله سـنده صواب اولان فا ایله اولمقدر دیو جوهری یی تغلیط
ایلمکله کندیسی غلط ایلمشدر زیرا فا ایله وقاف ایله ده معنیین مذکوریـنده لغت فصیحه‌لردر وقصعل قوردانیکنه
دینور (الاقصعلال) اضمحلال وزننـده کونش نصف النهار درجه سـنه کلمك معنـاسنه در یقـال اقصعلّت
الشمس اذا تکبدت السماء (القصفلة) فا ایله دحرجه وزننـده قصبله معناسنه در که ذکر اولندی یقـال قصفل
الطعام بمعنی قصبله (القصملة) دحرجه وزننـده آدیمی صیق صیق آتارق یوریمك معناسـنه در یقـال قصمل
الرجل اذا قارب الخطا یعنی فی مشیه و برآدمی یره یقمق معناسنه در یقال قصمل فلانا اذا صرعه و کسمك معناسنه در
یقـال قصمله اذا قطعه وقابده وسفره‌ده اولان طعـامی بتونجه یمك معناسـنه در یقـال قصمل الطعـام اذا اکله
اجمع واشك کبی بیه‌جکی پك پك دیشیله قاوره یوب اکل ایلمك معنـاسـنه‌در یقـال فلان یقصمل اذا کان یعض
الطعام شدیدا فیأکل وقصمله اسم اولور دیشلرده تکوّن ایدن قور تجغز ه دینور که دیشلری او یوب چوریدر وصو
مقوله سنك قابده قلان بقیه سنه دینور که دوکیلور وقصمله دوه کوشکی قصمل دیدکلری علته اوغرامق معناسنه در
یقال قصمل الفصیل اذا اصابه القصمل (القصملی) خوزلی وزننده لقمه یی شدّتله یوتمغه دینور یقال التقمه القصملی
ای التقاما شدیدا (القصمل) قنفذ وزننده برمرضدر که دوه کوشکلرینه عارض اولوب وآندن هلاك اولورلر (المقصمل)
اسم فاعل بنیه‌سـیله ارسلانه دینور وذکنکی محکم وشـدید اولان چوبانه دینور (القصمل) زبرج وزننـده بودخی
ارسلانه دینور و یاوز شدید آدمه دینور (القصمل) علیط وزننده (والقصمل) جعفر وزننـده بونلرده یاوز وشدید
آدمه دینور (القطل) قافك فتحی وطانك سکونیله کسمك معناسنه در یقـال قطله قطلا من الباب الثانی اذا قطعه
و برآدمك بیونه اورمق معناسـنه در یقـال قطل عنقه اذا ضربها (المقطول) مقطوع معناسـنه در (القطیل)
امیر وزننـده مقطول معنـاسنه در وخاصة کوکندن کسلمش خرما اغاجـنه وصف اولور یقـال نخلة قطیل
اذا قطعت من اصلهـا ویقـال جذع قطیل وقطل بضمتین ای مقطوع (التقطیل) تفعیل وزننـده کسمك
معنـاسنه در یقال قطله اذا قطعه و برآدمی یانی اوزره دویروب یقمق یاخود یره چالمق معناسنه در یقـال قطله

اذا القاه على جنبه اوصرعه (القطل) ضمتبنلة قطيل كله سندن جعدر ومقطوع معناسنه مفرد اولور
(التقطل) تفعل وزننده خرمانك دالى دبندن كسلمك معناسنه در يقال تقطل الجذع اذا تقطع من اصله (المقطلة)
مكنسه وزننده مطلقا نسنه قطع ايده جك دمور آلته دينور (قطيل) امير وزننده شعرادن ابو ذويب الهذلى لقبيدر
(القطيلة) سفينه وزننده شول آبا وثوب پارچه سنه دينور كه سونكر كبى آنكله اصلاق نسنه نك صويى آلنور
(القاطول) دجله اوزرنده برموضعدر (المقطل) معظم وزننده پشمش نسنه يه دينور يقال شئ مقطل اى مطبوخ
(قطربل) قافك ضمى وطانك سكونى وراء مضمومه و باء موحدهٔ مشددنك ياخود مخففه نك ضمى ولامك تشديديله
ايكى موضعك اسميدر برى عراق ديارنده در كه غربى دجله ده واقعدر خمرك الطفى اوراية نسبت اولنور شارحك
بيانه كوره موضع ثانى بلدهٔ آمد مقابلنده برقريه در (القعال) غراب وزننده اوزم مقوله سى نباتك چچكنه دينور
على قول دوكيلن چچكنه دينور وذوه دن دوكيلن تويه دينور (الاقعال) همزه نك كسريله اوزم وقنه مقوله سنك
چچكى آچيق معناسنه در يقال اقعل النور اذا انشقت عنه قعالته (الاقعيلال) اشمعلال وزننده اقعال معناسنه در
يقال اقعألّ النور بمعنى اقعل وراكب مركوب اوزره ميل كبى ديم ديك طورمق معناسنه در يقال اقعألّ الراكب
اذا انتصب (الاقتعال) افتعال وزننده اوزمك چچكنى اصمه سندن سلكوب كيدرمك معناسنه در يقال اقتعل
القعال اذا نحاه واستنفضه (القاعلة) اوزون طاغه دينور (القيعلة) (والقوعلة) قافلرك فتحيله شول طوشنجيل
قوشنه دينور كه قاعله ديديكى طاغ تپه لرنده يوه طوتوب قرار ايدر اوله يقال عقاب قيعلة وقوعلة على الصفة
والاضافة فيهما اذا كانت تأوى الى القاعلة وتعلوها وقيعله ايرى جثه لو ياقشقسز تصلق عورته دينور ورؤس
جبالده ايواوتمكن ايدن طوشنجيل قوشنه دينور وقوعله برموضع آديدر وكوچك طاغه ياخود كوچك تپه يه وبايره
دينور ومصدر اولور ذكر اولنان طاغك ياتپه نك اوزرنده اوتورمق معناسنه يقال قوعل الرجل اذا قعد
على القوعلة (المقتعل) اسم مفعول بنيه سيله خوشجه يونلمامش اوقه دينور يقال سهم مقتعل اذا لم يبر بريا
جيدا (القعولة) قعبله وزننده ومراد فيدر كه ذكر اولندى (القعل) نعل وزننده آصمه وتكاك هر كنه دينور كه
تازه چبوقلرينك آلتنه طيباق ايدرلر ونخيل واغورسز اولان بودوره دينور (القعيل) امير وزننده اركك طوشانه
دينور (المقعالّة) ميمك ضمى ولامك تشديديله شول قيايه دينور كه يرده كوكى اولميوب براوزرنده ديكيلوب طورر اوله
يقال صخرة مقعالّة اى منتصبة لا اصل لها فى الارض (القعبل) جعفر وزننده (والقعبل) زبرج وزننده فطر
اسميدر كه منتار انواعندندر تركيده دلوجه منتار ديدكلريدر و بشقه بر بياض نبات آديدر وقعب معناسنه دركه
سود صاغجق قابه دينور اغاجدن اولور كولك تعبير اولنور و بر رجل آديدر وصويسز حرامزاده كسبه دينور يقال
رجل قعبل اى متقلع جلف (القعبول) زنبور وزننده قعبل ايله ايكى معناى اولده مراد فدر (المقعبل) اسم
مفعول بنيه سيله شول آدمه دينور كه اياقلرى برى برينه طوغرى دورك اولمغله يك اكرى اوله يقال رجل
مقعبل القدمين اذا كان شديد القبل (القعبلة) قبعله وزننده ومراد فيدر كه ذكر اولندى (القعثلة) ثاى مثلثه ايله
قعبله وزننده ومراد فيدر كه اياقلرى برينه مائل اولمق معناسنه در (التقعثل) تدحرج وزننده اوزلو بالچقدن
چكر كبى اياقلرى بوقرى يوقرى چكرك يوريمك معناسنه در يقال مر فلان يتقعثل اى كانه يتقلع من وحل
وجوهرينك بوراده المقثعل من السهام قولى يعنى جوهرى بوراده مقثعل كلمه سنى رسم وايوجه يونلمامش
اوق ايله تفسير ايلمسى وهمدر زيرا آنك موضعى قثعل ماده سيدر تته كه ذكر اولندى واستشهاد ايچون ايراد ايلديكى
بيت دخى مصحفدر يعنى لبيدك *فرميت القوم رشقا صائبا* لبس بالعضل ولا بالمقتعل* بيننده واقع مقتعل كلمه سى
مصحفدر روايت صحيحه فا ايله وتاى فوقيه ايله در وروايت شاذه ده قافله وتاى فوقيه ايله وارد اولمشدر كه اقتعالدن
اولور واقتعال اوقى ايوجه يونميوب كج ومج براقمق معناسنه در پس بو كه كوره ده موضع ذكرى قعل ماده سى اولور
مترجم ديركه ظفر ياب اولديغمز صحاح نسخه لرنده القعثل عنوانده مرسومدر كه عين ثاى مثلثه دن مقدمدر
بو صورتده مؤلفك ايرادى وارد اولمز (القعطلة) دحرجه وزننده يره چالمق معناسنه در يقال قعطله اذا صرعه
ومديونه تضييق وتقاضا ايلمك معناسنه در يقال قعطل على غريمه اذا ضيق فى التقاضى وسوزى چوغالتمق
معناسنه در يقال قعطل فى الكلام اذا اكثر منه (القعطل) جعفر وزننده جوّاس نام شاعرك پدرينك لقبيدر
اصل اسمى ثابت درمز بورك حقنده بنوز يد بن ثمامه دن برشاعر اشبو *فظل يمنينى الامانىّ خاليا* وقعطل حتى
قد سئمت مكانيا * بيتنى انشاد ايلمكله قعطل ايله ملقب اولدى (القفول) قعود وزننده كير ودونمك معناسنه در
يقال قفل الرجل قفولا من الباب الاول والثانى اذا رجع جميع امهاتنده سفردن دونمكه مخصصدر وقفول

بوغوردوه یاخود آیغر آت دیشی یه آشمغه یرانمق معناسنه‌در یقال قفل الفحل قفولا من الباب الثانی اذا اهتاج للضراب ومطر بازلق ایلمك معناسنه در یقال قفل الطعام اذا احتکره ودری قوریمق معناسنه‌در یقال قفل الجلد وقفل قفولا من الباب الاول والرابع اذا یبس (وقفول)(وقفل) نقل وزننده برنسنه‌یی تقدیر ایدوب اورانلمق واو پچوملمك معناسنه‌در یقال قفل الشیء قفلا وقفولا اذا حرزه وغلال برکدرمك معناسنه‌در یقال قفل القوم الطعام قفلا وقفولا من الباب الثانی اذا جمعوه وقفول خاصة اغاج قوریمق معناسنه‌در یقال قفل الشجر وقفل قفولا من الباب الاول والرابع اذا یبس (القافل) قفولدن اسم فاعلدر راجع معناسنه‌در جمعی قفالدر رمّان وزننده وقوری دری یه دینور بو باب اوّلدندر یقال جلد قافل ای یابس و وجودینک دریسی یاخود اللری قوریمش آدمه دینور یقال صار قافلا ای یابس الجلد اوالید و برموضع آدیدر و بررجل اسمیدر (القفل) فتحتینله اسم جمعدر سفردن عودت ایدن آدملره دینور یقال رأیت القفل ای القافلین عن السفر وقفل درینك قوریلغنه دینور یقال جلدبه قفل ای یبس (القافلة) سفردن عودت ایدن یولداشلره دینور ورجوعلرینه تفألا سفره عزیمته آغاز ایدن جماعته اطلاق اولنور حالا برسمته کیدن کاربانلره قافله اطلاقی بوملابسه‌یه مبنی‌در یقال هم قافلة ای رفقة قفال وکذلك مبتدئة فی السفر تفألا بالرجوع (الاقفال) همزه‌نك کسریله برآدمی سفردن کیرو دوندرمك معناسنه‌در تقول اقفلتهم من مبعثهم اذا ارجعتهم وقپویی کلیدلمك معناسنه‌در یقال اقفل الباب وعلی الباب اذا جعل علیه قفلا و برکسه کیدن آدمك آردنه بقوب طورمق معناسنه‌در که اردندن کوز دیکمك تعبیر اولنور یقال اقفلهم اذا اتبعهم بصره وناسی برکدرمك معناسنه‌در یقال اقفلهم علی الامر اذا جمعهم القفیل امیر وزننده قافل کبی قوری دری یه دینور و بو باب رابعدن ومبالغه‌یی متضمندر یقال جلد قفیل ای بین القفل والیبوسة وقوریمش اغاجه دینور وقامچی یه دینور وجلبکش آدمه دینور که برمحلدن صاتلق دوه سورو وب کتورنلردر یقال هو قفیل ای جلاب وایکی طاغ ارالغنده اولان قصیق یوله دینور کویا که مقفل دروازه کبی اولمغله آنده قوشوب کتمك ممکن اولمیه اصطلاحمزده دربند تعبیر اولنور تقول اخذنا قفیلا وهو الشعب الضیق کأنه درب مقفل لایمکن فیه العدو و برموضعك و برنباتك اسملریدر (التقفیل) تفعیل وزننده بودخی دری قوریمق معناسنه‌در یقال قفل الجلد اذا یبس (القفل) نفل وزننده قفیل کبی قوریمش اغاجه دینور یقال شجر قفل وقفیل ای یابس وقفل قرن المنازل نام محل قربنده برصرپ یوقش آدیدر (القفل) قافك ضمیله حجازه مخصوص برشجر اسمیدر و بررجلك علمیدر ودمور کلیده دینور جمعی اقفال واقفل کلور افلس وزننده وقفول کلور یقال بالباب قفل وهو الحدید الذی یغلق به الباب وقفل یمنده برحصن اسمیدر (الانقفال) انفعال وزننده (والاقتفال) افتعال وزننده اقفالك مطاوعیدر قپو کلیدلنمك معناسنه‌در یقال اقفل الباب فانقفل واقتفل ای انغلق (التقفل) تفعل وزننده انقفال معناسنه‌در (المتقفل)(والمقتفل) تقفل واقتفالدن اسم فاعل صیغه‌لریله کلیدلو قپو یه دینور بو علاقه ایله لئیم وناکسه متقفل الیدین ومقتفل الیدین اطلاق اولنور و بعضلر عندنده هرکز اللرندن خیر ومنفعت وحسنه صدور ایلمین شخصه اطلاق اولنور یقال رجل متقفل الیدین ومقتفلهما ای لئیم اولایکاد یخرج من یده خیر (القفلة) تمره وزننده قفا معناسنه‌در یقال ضرب قفلته ای قفاه و برنسنه‌نك مجموعنی بردن و یرمکه اطلاق اولنور که اکسه سنده برنسنه قالمز اولور تقول اعطیته الفاقفلة ای بمرة ووزنی تام اولان اقچه یه دینور یقال درهم قفلة ای وازن بوراده تاء وحدتیه‌در وقوری شجره یه دینور بونده فتحاتله ده جائزدر (القفلة) همزه وزننده شول قوّت حافظه صاحبنه دینورکه هر ایشتدیکنی حفظ واز برایدر اوله کویا که باب حافظه سنی اقفال ایدر اولور یقال رجل قفلة ای حافظ لکلّ ما یسمع (القیفال) قافك کسریله قولده برطمر آدیدر که آندن فصد اولنور و بو معرّبدر بو طمر قولده اولان اوچ طمرك بریدر که بوکه فارسیده سرار وی و ترکیده باش طمری تعبیر ایدرلر و بوسر یانیدن معرّبدر و بری اکحل دیدکلری طمردر که اول اوچ طمرك اورته سنده واقعدر و بری باسلیق‌درکه الك اشاغی اولان طمردر فارسیده بوکه رك شش دینورکه آق جکر طمریدر و بونلر بونانیده اورطا تعبیر اولنسان آنا طمرندن شعبه‌لردر هر عضوده برر اسمله مسمادر (الاستقفال) برآدم بخیل وممسك اولمق معناسنه‌در یقال استقفل الرجل اذا بخل (قافلاء) برموضع آدیدر (قوفیل) قافك ضمیله نابلس قضاسنده برقریه آدیدر (القوفل) فوفل وزننده وآنده لغتدر وفایله اشهر درنته که ماده سنده بیان اولندی (القفثلة) ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده سرعتله برنسنه‌نك مجموعنی صیروپ آلمق معناسنه‌در یقال قفثل الشیء اذا جرفه بسرعة (قفرجل) سفرجل وزننده بررجلك علمیدر (القفشلیل) شین معجمه ایله کفچه لیز فارسی معرّبیدر که آش قوتاره جق کبجه یه

دینـور مغرفه معناسنه (القفصل) صاد مهمله ایله قنفذ وزنـنـده ارسلانه دینور (القفطلة) دحرجه وزنـنـده برنسنه یی قاپوب آلمق معناسـنه‌در یقـال قفطل الشیء من بین یدی اذا اختطفه (الاقفعلال) اشمعلال وزنـنـده ال صوغوقدن یا برعارضه‌دن بوزیلوب بورشمق معناسـنه‌در یقـال اقفعلت یده اذا تشنجت وتقبضت (القوقل) قافلرک فتحیله ککلک قوشنک و بغرتلق قوشنک ارککلرینه دینور وانصاردن برجماعت پدرلرینک لقبیدر مرقومه یاخود یثربه برکسه دادخواه اوله‌رق التجا ایلسه قوقل فی هذا الجبل وقد امنت دیمکله آنکله ملقب اولدی بوراده قوقل کلمه‌سی قوقله‌دن امر حاضردر که یوقری چقمق معنـاسـنه‌در یقـال قوقل فی الجبل اذا ارتقی (القواقلة) بطن مرقوم جماعتنه اطـلاق ایدرلر (القاقلة) قافک ضمی ولامک تشدیدیله ترکیده تخفیفله قاقله دیدکلری دارو یه دینور که برنبـات هندی ثمریدر عطر وافاویه قسمندندر معده‌یی وجکری مقوّی وقیء وغثیانه نافع واعلال بارده‌یی مانعدر وکبیر نوعنک قبضی صغیرندن ازید وحرافتی اندن اقل اولـور (القاقلّی) یای مشدّده ایله چوغانه شـبیه ملوحیتلو برنبـاتدر دوه قسمنک مرغوبی اولمغـله رعی ایدرلر بولی ولبنی مدرّ وصاری صویی مسهلدر بونبـاته رجل الفروج دخی دیرلر ترکیده دوه‌اوتی تعبیر اولنور (القلّ) قافک ضمی ولامک تشدیدیله (والقلة) قافک کسریله آزلغه وآزاولمغه دینـور کثرت وکثرمقـابلیدر یقـال فی ماله قلّ وقلة ضـدّ کثر وکثرة ومصدر اولورلر آز اولمق معناسـنه یقـال قلّ الشیء قلا وقلة من البـاب الثانی نقیض کثر وقلّ آز نسنه‌یه اطـلاق اولنور یقـال الحمد لله علی القـلّ والکثر ای القلیل والکثیر وقلّ الشیء اول نسنه‌نک اقلنه اطـلاق اولنور یقـال قلّ الرجال ای اقلهم ویقال اخذقله وترک کثره ای اقله وجهول و بیوجود معناسـنه مستعملدر ومنه یقال هوقلّ بن قلّ اذا کان لایعرف هوولا ابوه نته که ضل بن ضل دخی بوموقعده استعمـال اولنور وقلّ نفی محض موقعنده استعمال اولنور اقل کلمه‌سی کبی نته که اکثر کلـ‌عقـامنده مستعمل اولور ومنه یقال قلّ رجل واقل رجل یقول ذلک الا زید معناهما مارجل یقوله الاهو قال الشارح ومنه یقـال قلما یفعل کذا ولهذا یصح ان یستثنی منه علی حدّ ما یستثنی من النفی فیقـال الاقاعدا اوقائمـا وقل برکسه‌سی اولمیـان فرد ویکتا آدمه اطلاق اولنور یقال رجل قل ای فرد لااحدله وقلّ برنسنه‌یی کوترمک معنـاسنه‌در یقـال قل الشیء اذا حمله ورفعه وقله دترمکه دینـور یقال اخذته القلة ای الرعدة کوترمک معنـاسنده کویا که اول نسنه‌یی استقـلال ایلمکله تحمله مقتدر اولمق ودترمک معنـاسنده کویا که قوتی قلیل اولمق تصور بنه محمولدر پس ایکی معنـا دخی مجازیدر (القلیل) امیر وزنـنـده وصفدر آزجه نسنه‌یه دینور یقال شیء قلیل ضدّ کثیر وجثه‌سی نحیف وزبون بودوره اطلاق اولنور یقـال رجل قلیل ای قصیر نحیف بونک مؤنثی قلیله در جمعلری قلیلون واقلاء کلور احباء وزنـنـده وقلل کلور ضمتینله وقللون کلور ضمتینله وقلیل عندی آز اولان نسنه‌ده وجثه‌سی خرده اولان انسـانده وحیوانده استعمـال اولنور (القلال) غراب وزنـنده (والقلال) سحاب وزنـنـده قلیل کبی صفتلردر آزنسنه‌یه دینـور (الاقلال) همزه‌نک کسریله برنسنه‌یی آزالتمق وآزقلمق معنـاسنه‌در یقـال اقل الشیء اذا جعله قلیلا و برنسنه‌یی آزجه بولمق معنـاسنه‌در یقـال اقلّ الشیء اذا صادفه قلیلا و برنسنه‌یی میدانه آزجه چقرمق معناسنه‌در یقال اقلّ الشیء اذا اتی بقلیل و برآدمی دترمه طوتمق معناسنه‌در که دترمک تعبیر اولنور یقال اقلته الرعدة اذا ارعد و برآدم زنکین ایکن فقیر اولمق معناسنه‌در یقال اقلّ الرجل اذا قلّ جدته ای ماله و برنسنه‌یی قالدروب یوکلمک معنـاسنه‌در یقـال اقل الشیء اذا حمله ورفعه (التقلیل) تفعیل وزنـنـده بودخی برنسنه‌یی آزالتمق وابتداء ازجه قلمق معنـاسنه‌در یقـال قلله اذا جعله قلیلا (المقل) میمک ضمی وقافک کسریله که اقلالدن اسم فاعلدر (والاقلّ) اجلّ وزنـنـده شول فقیره اطـلاق اولنور که مقدّ مازنکین اولـوب بعده ماله قلت کلوب لکن برمقدار ازجه بقیه سی قالمش اوله یقـال رجل مقل واقلّ ای فقیر وبه بقیة واقلّ نفی محض موقعنده مستعملدر نته که مثالی اوائل ماده‌ده مرور ایلدی (المقالة) مفـاعله وزنـنـده برنسنه‌یی برآدمه ازجه عدّ وجزم ایلسون دیو صورتا آزجه کوستورمک معناسنه‌در مثلا بولده صوسزلقدن اندیشه ایلمکله چوق طلب ایلمسون دیو مستصحبی اولان صویی آزجه کوستورمک کبی تقول قاللت له الماء اذا خفت العطش فاردت ان یستقلّ ماءک یعنی فلایطلب منک کثیرا و برآدمه آزجه عطیه و یرمک معناسنه‌در تقول قاللت له اذا اقللت عطاءه ولسان العرب‌ده قللت ما اعطیته عنوانیله مرسومدر (القلل) ضمتینله قلیل کلمه‌سینک جمعیدر که ذکر اولندی وقبائل مختلفه‌دن یاخود غیر مختلفه‌دن اولان بلوک بلوک آدملره دینور واکر مجموعی بریره کلوب مجتمع اولسه‌لر اول صورتده قلل دینور صرد وزنـنده (القلة) قافک فتحیله برعلتدن یاخود فقر وفاقه‌دن ناشی آخرسمته کوچمکه دینور بومکرر قیداولنمشدر یقال احسست بهم قلة ای نهضة من علة اوفقر (القلة) قافک ضمیله باشک تپه‌سنه دینور یقال قلة الرأس ای اعلاه کذلک اورکجک

وطاغك تپه‌لرینه اطلاق اولنور علی قول هر نسنه‌نك تپه‌سنه اطلاق اولنور وجماعت انسانی‌یه دینور وبیوك كوپه دینور علی قول بیوك دستی‌یه دینور یا مطلقا دستی‌یه دینور یاخود ساقسیدن اولانه دینور یقال عنده قلة من قلال هجر وهی الحب العظیم او الجرّة العظیمة او عامّة او من الفخار وكوچك برداغه دینكله ضدّ اولور جمعی قلل كلور صرد وزننده وقلال كلور جبال وزننده وقلة السیف قلجك قبیعه‌سنه یعنی پراز وانه‌سنه دینور (الاستقلال) برنسنه‌یی قالدروب یوكلنمك معناسنه‌در یقال استقلّ الشیء اذا حمله ورفعه ویوكسلمك معناسنه‌در یقال استقلّ الطائر فی طیرانه اذا ارتفع ونبات اوزایوب بویلنمق معناسنه‌در یقال استقلّ النبات اذا اناف وبر یردن كوچوب كتمك معناسنه‌در یقال استقلّ القوم اذا ذهبوا وارتحلوا وبرنسنه‌یی آز نسیبق معناسنه‌در یقال استقله اذا عده قلیلا وطارلق واویكدلنمك معناسنه‌در یقال استقل الرجل اذا غضب وبرآدمی دتره‌مه طوتمق معناسنه‌در یقال استقلته الرعدة اذا ارعدت (التقالّ) تشدید لامله تفاعل وزننده بودخی برنسنه‌یی آز نسیبق معناسنه‌در یقال تقاله اذا عدّه قلیلا وكونش درجه‌سندن یوریوب ارتفاع بولمق معناسنه مستعملدر یقال تقالّت الشمس اذا ترحلت قال الشارح ومنه الحدیث حتی تقالّت الشمس ای استقلت فی السماء وارتفعت (القلّ) قافك كسریله شول طیراقده‌كی چكرد كه دینور كه طوپ اولمیوب یالكزجه وضعیف نابت اوله ودتره‌مكه دینور علی قول غضب استیلاسندن اولان دتره‌مكه یاخود برنسنه‌یه اولان فرط حرص وطمعدن عارض اولان دتره‌یكه دینورتته كه قله دخی بو معنایه‌در جمعی قلل كلور عنب وزننده یقال اخذه القلّ والقلة ای الرعدة او اذا كانت غضبا او طمعا وقلّ قصه والحق دیواره دینور (القلال) كتاب وزننده آصمه كر ویدلرینه اوریلان طیباغه دینور وكوچك هر كه دینور (القلیلة) (والقلیلی) قافلرك ولام مشدّده‌لرك كسره‌لریله (والاقلیلی) همزهٔ مكسوره ایله هپ وجمیع معناسنه‌در یقال اخذ بقلیله وقلیلاه واقلیلاه ای بجملته (القلبة) قافك ولام مشدّده‌نك كسریله جمیع وجماعت معناسنه‌در یقال ارتحلوا بقلیتهم ای بجماعتهم لم یدعوا ورائهم شیئا ویقال اكل الضب بقلیته ای بعظامه وجلده یعنی اعرابی كلری لككیله ودریسیله بوس بتون خوره‌ كچوردی وقلیه نصاری طائفه‌سنك صومعه كونه عبادتخانه‌لرینه دینور مترجم دیر كه ابن اثیر بونی نهایه‌ده قلی ماده‌سنده رسم وبینلرنده كلاده معرّبی اولمق اوزره قلایه تعبیر اولنان صومعه طرزنده عبادتخانهٔ مخصوصلریله بیان ایلمشدر (القلقال) سلسال وزننده اصلا آرام ایلمیوب دائما سفره مداوم آدمه دینور یقال رجل قلقال ای مسفار (القلقل) هدهد وزننده خفیف وچالاك آدمه دینور وقلقل وقلاقل علابط وزننده یولده رفیقلرك امورلرینه قوشوب همیشه بری اوته سعی واعانت ایدر اولان جست وسبكروح غیرتلو آدمه دینور یقال رجل قلقل وقلاقل ای معوان سریع التقلقل (القلقل) زبرج وزننده بر نباتدر كه سیاه وخوشبو دانه‌لری اولور مطلقا جماعی محرّك خصوصا سمسم ایله دق اولنوب عسل ایله معجونی اولبابده بی نظیردر واكاقلقلان وقلاقل دخی دیرلر قافلرك ضمیله علی قول ایكسی بشقه‌جه نباتلردر قلقلانك كوكی مغاث دیدكلری كوكدر ومغاث عندالاكثر رمّان بری كوكیدر ومنه المثل دقك بالمنحاز حب القلقل * وعامه بونی فایله تكلم ایدرلر غلطدر صواب اولان قاف ایله اولمقدر ذكر اولنان دانه‌لر دوكیلوب قیرلمز درجه‌سنده صلب ومتین اولمغله فرط صلابتده مثل اولمشدر بغایت شحیح وبخیل كسیه برنسنه طلبیله ابرام والحاح اولنمق موقعنده ضرب اولنور منحاز هاونه دینور ومثل مزبور نحز ماده‌سنده دخی ذكر اولندی (القلقلانی) قافلرك ضمیله اوكیك قوشنه شبیه برقوش آدیدر (القلقلة) زلزله وزننده سسلنمك معناسنه‌در یقال قلقل الشیء اذا صوّت وقلقله وقلقال زلزال وزننده برنسنه‌یی ارغلیوب دپرتمك معناسنه‌در یقال قلقل الشیء اذا حرّكه وبعضلر عندنده قلقالده قافك فتحیله ده جائزدر علی قول كسر ایله مصدر وفتح ایله اسمدر وسیر وسیاحت ایدوب كزمك معناسنه‌در یقال قلقل الرجل فی الارض اذا ذهب بها (حروف القلقله) اهل صرف وتجوید عندنده بش حرفدن عبارتدر كه قطب جد تركیبی مشتملدر عندالوقف احداث صوت ایلدكلری ایچون اطلاق اولندی (التقلقل) تزلزل وزننده بری اوته دپرنمك وارغلانمق معناسنه‌در یقال تقلقل الشیء اذا تحرّك (القلی) ربی وزننده بودورقیزه دینور (قلّما) قافك ضمی ولام مشدده‌نك فتحیله كه مجهول ماضی‌در معلوم اولان قلّما كلمه‌سنده لغتدر تقول قلّما جئتك بمعنی قلّما جئتك مترجم دیر كه معلوم اوله كه اشبو قلّما تركیبی كه قلّتدن فعل ماضیدر ما لفظنه متصلدر ایكی معنایه استعمال اولنور بری نفی محض معناسنه‌در وبری شیء قلیل اثبات ایچوندر مثلا قلّما جاء تركیبی اوّله كوره هیچ كلمدی وثانی‌یه كوره پك آز كلدی دیمك اولور واوّلدن استثناء اولنور وبو قلّما وطالما كلمه‌لرنده واقع ما لفظی كافه‌در فعللری فاعل نحوی طلبندن منع ایلمشدر وبعضلر عندنده مصدریه‌در وفاعل مصدردر

مطلب

قل تجيئه ديمك اولور لكن قول اوّل ارجحدر بناء عليه فعللره متصلا رسم اولنور ومصدريه يه ذاهب اولنلر عندنده
منفصلا مرسوم اولور (المقلل) معظم وزننده پراز وانه لى قلجه دينور يقال سيف مقلل اى له قبيعة (القمل)
نمل وزننده بته دينور فارسيده سپش دينور بقله يى دلوب باش بتنى اول دلكه وضع ايدوب بلع ايلسه لر حماى ربعى
دفع ايچون مجربدر مفردى قمله در (القمال) سحاب وزننده بودخى كهله يه دينور (قمل قريش) حب صنوبره اطلاق
اولنور كه چام فستغيدر (قملة النسر) بربوجكدر (القمل) فتحتينله بتلى اولمق ووجود بتلمك معناسنه در يقال قمل
رأسه قملا من الباب الرابع اذا كثر قمله وعرفج ديدكلرى اغاجك داللرى برمقدارجه قراروب كهله شكلنده نسنه لر
پيدا اولمق معناسنه در يقال قمل العرفج اذا اسودّ شيئا وصار فيه كالقمل وناس چوغالمق معناسنه مستعملدر
يقال قمل القوم اذا كثروا و بعد الهزال سمورمك معناسنه مستعملدر يقال قمل الرجل اذا سمن بعد الهزال و برآدمك
قارنى قباروب بيومك معناسنه مستعملدر يقال قمل بطنه اذا ضخم (القمل) كتف وزننده بتلى آدمه و بتلى
نسنه يه دينور ومنه غلّ قمل يعنى فى الحديث من النساء غلّ قمل يقذفه الله تعالى فى عتق من يشاء ثمّ لا يخرجها
الاهو يعنى نسواندن برصنف واردر كه اول غلّ قمل يعنى بتلى دمورلاله درآنى بارى تعالى ديلديكى قوللك كردننه
كچورر و بعده لطف ورحمتندن ينه كنديسى اخراج وتخليص ايدر بونك اصلى بودركه عرب بلر طوتساغك بيوننه
اوزرى تويلو قايشدن طوق كچوررلر اول طوتساغك زندانده طول مكثى سببيله اول تويلره كهله اوشوب
برطرفدنده محبوسه اول اذا ايدر و بروجهله اول كهله لرك دفعنه چاره بوله مز بومناسبتله متصل زوجنى آزرده ايدن
بدخوى وموذيه وملعونه عورتده مثل اولدى (الاقمال) همزه نك كسريله رمث ديدكلرى نباتك يپراغى يكيجه
ياروب كهله طرزنده طمور جقلنمق معناسنه در يقال اقمل الرمث اذا تفطر بالنبات وقدبد اورقه صغارا القملية
جبليه وزننده (والقملة) فرحه وزننده (والقملة) سكره وزننده جوجه عورته دينور يقال امرأة قملية وقملة
وقملة اى قصيرة جدا (القملى) عربى وزننده حقير الشان بودوره دينور وصكره دن بلدى اولمش بدوى يه دينور
يقال هو قملى اى بدوى صار سوادتا القمل سكر وزننده خرده قرنجه يه دينور وقنادسز چكركه يه دينور كه
كوترم چكركه تعبير اولنور على قول بو برجنس كوچك بوجكدر كه قرل قنادلرى اولور وخرده كنه يه شبيه بربدرايحه
بوجكده دينور كه اكينلره مستولى اولور لكن بوچكركه كبى اكل ايلميوب دانه لر هنوز تازه ايكن اوزنى صوروب محو ايدر
بعضلر ديديكه بيوك كنه اندامنده بربوجكدر مفردى قمله در وعند البعض مراد كهله در لكن بوقول مردوددر
مؤلف اشبو فارسلنا عليهم الريح والجراد والقمل آيت كريمه سنه تلميح ايلمشدر (قملى) جمزى وزننده برموضع آديدر
(قملان) فتحاتله يمنده بر بلده آديدر (قموله) قافك فتحيله صعيد مصرده بر بلده در البحر المحيط فى شرح الوسيط
للغزالى مصنفى احمد بن محمد القمولى اورادندر (المقمل) منبر وزننده فقير ايكن زنكين اولمش آدمه دينور (التقمل) تفعل وزننده
برمقدارجه سمورمكه بشلمق معناسنه در يقال تقمل الرجل اذا بدا ادنى السمن فيه (القيموليا) قافك فتحيله رخامه شبيه آق
و برآق صفحه لردر صوايله وسركه ايله محلولنى طلا بالخاصه حرق ناره نافعدر مفرداتده بونى طين قيمولياعنوانيله ثبت
وتركيده كفه كيلى تعبير ايتدكلرى چامور ايله بيان ايدرلر لزوجتلى وقير يلمسى وصوده انحلالى بطئ اولور بلا داندلسدن
وارمندن ظهور ايدر ولفظ مزبور يونانيدر (القميثل) ثاى مثلثه ايله سميدع وزننده بديور و يشلى آدمه دينور
يقال رجل قميثل اى القبيح المشية (القمعل) قنفذ وزننده (والقمعول) زنبور وزننده بيوك كاسه يه دينور على قول
كوچك كولكه دينور يقال سقانى بالقمعل والقمعول اى القدح الضخم او القعب الصغير وقمعل بوغزى طارجه
قرغانه دينور و بركوچك قوش آديدر كه بيونى و بورنى يك قصه اولور وعورت فرجنك دلجكنه دينور بوندده عينك
فتحيله ده زبانزده در (القمعولة) فانك ضميله بدنده اولان جابجا عقده يه دينور كه دوكوم كبى دوكولوب طومالور جمعى
قماعيل در يقال فى رأسه قماعيل اى بجر واغاج چچكنك طمورجغنه دينور (القمعال) قافك كسريله برقومك
سيد وذيشانه دينور يقال هو قمعال القوم اى سيدهم وچوپانلرك باشبوغنه دينور (القمعلة) دحرجه وزننده
بركسه قمعال اولمق معناسنه در يقال قمعل الرجل اذا كان قمعالا ونبات واشجار طمور جقلنمق معناسنه در
يقال قمعل النبت اذا اخرجت قماعيله (القمعالة) قافك كسريله يك اكرى ذكر باشنه دينور (القنئل) نونله وهمزه
ايله زبرج وزننده فيل ديدكلرى حيوانك بيونه دينور كه يوق درجه سنده قصه اولور و بودور عورته دينور (القنبل)
(والقنبلة) قافلرك فتحيله انسان كروهنه وآت بلوكنه دينور جمعى قنابلدر (القنابل) علابط وزننده برمعروف
جارك اسميدر وقالين كوده لى آدمه دينور (القنبل) سنبل وزننده بودخى قالين كوده لى آدمه دينور وجست
وسبكروح وحدّت دماغ صاحبى اوغلانه دينوركه شعله جواله كبى جولان ايدر يقال غلام قنبل اى حادّ الرأس

خفيف الروح وبر شجر آديدر ومحمد بن عبد الرحمن القارى لقبيدركه ابن كثيرك راويسيدر ديكر راويسى
بزّيدر (القنبلانى) قافك ضميله شول تجره يه دينور كه ناسدن بر كروهى جمع ايلميه يعنى ايچنده طبخ اولنان
طعام بر كروهه كافى اوله يقال قدر قنبلانى اذا كانت تجمع القنبلة من الناس شارحك بيانته كوره صواب اولان
قنبلانيه اولمقدر لكن لفظى اعتبار يله تذكيرى ممكندر (القنبلة) قنفذه وزننده نهس ديدكلرى كه ابو براقش دخى
ديرلر قوشدر آنى طتوب آوليه جق دوزاغه دينور (القبلة) دحرجه وزننده بر آدم يا لكز باشنه ايكن جماعت
صاحبى اولمق معناسنه دريقال قنبل فلان اذا صار ذاقنبلة بعدالوحدة وشجر قنبل ياقمق معناسنه دريقال
قنبل الرجل اذا اوقد شجر القنبل (القنبيل) زنبيل وزننده قوملرده بولنور بر كونه تخم اسميدر كه قرمزى يه مائل
اولور قابض وصوغلجانلرى مخرج وجرب وسعفه يه بغايت نافعدر مفرداتده بودار وقومه شبيه وحمرته مائل
صارى نسنه در وعند البعض سمادن نازل اولور من مقوله سى اولمق اوزره مرسومدر خلقك قنبيل اونى ديدكلرى
بودكلدر اول كا كنج دركه آيت اوزمى انواعندندر (القنثلة) ثاى مثلثه ايله دحرجه وزننده اياقله طپراق صاوروب
يوريمك معناسنه درنته كه نقثله دخى بو معنايه در يقال يقنثل الرجل اذا كان يثير التراب عندالمشى (القنجل)
قنفذ وزننده كوله يه دينور عبد معناسنه (القنحل) حاى مهمله ايله قنجل وزننده ومرادفيدر على قول بر امرز شرير
كوله يه دينور يقال له قنحل اى عبد اوهو شر العبيد (القندل) جندل وزننده (والقنادل) علابط وزننده
(والقندويل) زنجبيل وزننده باشى بيوك دوه يه وسائر دابه يه دينور وبك اوزون شيئه دينور (القندلة) دحرجه وزننده
انسان وحيوانك باشى بيوك اولمق معناسنه در يقال قندل الرجل والجمل اذا عظم رأسه وكوشك وصالق
يوريمك معناسنه در يقال قندل فى مشيته اذا مشى فى استرخاء واسترسال القندلى جعفرى وزننده بر جنس
شجر اديدر (القنديل) قافك كسريله معروفدر كه لسانمزده قافك فتحيله متعارفدر شارح دير كه نونك اصالتى
وزياده سى مختلف فيهدر القندول زنبور وزننده شام ديارنه مخصوص بر شجر اسميدر كه چچكندن شريف
ومعتبر دهن استخراج ايدرلر بو شجر دارشبشعان دركه تركيده عود فرنكى وشمشك اغاجى وقنديل اغاجى تعبير
اولنور (القندعل) جردحل وزننده احمق وسبكمغز آدمه دينور (القندفيل) زنجبيل وزننده كنده پيل فارسى
معربيدر كه ايرى فيل ديمكدر بعده مطلقا ايرى وديزمان نسنه يه اطلاق اولندى وعند البعض ايرى باشلو ناقه يه
اطلاق اولنور (القنذعل) قندعل وزننده ومرادفيدر (القنصل) قنفذ وزننده بودوره دينور (القنعدل)
سفرجل وزننده احمق آدمه دينور (القنفلة) فايله دحرجه وزننده آغر آغر يوريمك معناسنه در يقال يقنفل
الرجل اى يمشى ثقيلا (القنفل) قنفذ وزننده بر رجل اسميدر وايرى ديشى كچى يه دينور (القنقل) قافله جعفر وزننده
بيوك اولچكه دينور يقال اعطاه بالقنقل اى المكيال الضخم ويوروركن اياغنى يره آغر آغر بصان آدمه دينور
يقال رجل قنقل اى الثقيل الوطء وقنقل كسرانك عجمك تاج مخصوصى اسميدر (القول) قافك فتحى وواوك سكونيله
سوزه دينور كلام معناسنه على قول مطلقا لسانك مذل ونشر وافشا ايلديكى يعنى تكلم ايلديكى سوزدن عبارتدر
كرك تام وكرك ناقص اولسون جمعى اقوال وجمع الجمعى اقاويلدر تقول سمعت قوله اى كلامه او هو كل لفظ مذل به
اللسان تاما اوناقصا پس تفسيرين بيننده فرق اولور زيرا تفسير اول كلام نفسى يه ده شاملدر وثانى مخصص
باللساندر كذلك تفسير اولدن مراد كلام مرتبدركه اجزاسى تام ومستغنى اولان سوزدر نحو بونك جمله ديدكلريدر
پس اكا كوره زيد قائم كلامنه قول دينور يالكز زيد لفظنه دينمز وثانى يه كوره جمله يه وزيده وقائمه قول اطلاق اولنور
بو صورتده بينلرنده عموم وخصوص من وجه اولور وبعضلر ديديكه قول خير اولان سوزه وقيل وقال وقاله شره
اولانه مخصوصدر وعلى رأى قول كلمه سى مصدردر وقيل وقال اسملردر وبعضلر ديديكه قول وقيل قافك
كسريله وقوله قافك فتحيله ومقال ومقاله ميملرك فتحيله مصدرلردر سويلمك معناسنه در خير وشرده مستعملدر
يقال قال الرجل يقول قولا وقيلا وقولة ومقالا ومقالة اذا تكلم مؤلفك بصائرده بيانته كوره قيل وقال كه اسملردر
فضول كلماتده استعمال اولنورلر فارسيده كفتكو وتركيده سوزصاو تعبير اولنور ومنه انه عليه السلام نهى عن قيل
وقال وبونلر عند البعض فى الاصل فعل ماضى اولمغله بناء محكى اوزره آخرلرى مفتوحدر وعند البعض اسميت
سببيله مجروردر وقول وجوه عديده يه اطلاق اولنور اظهرى نطق واسطه سيله خارجه ابراز اولنان حروفدن
مركب لفظدر كرك مفرد وكرك جمله اولسون فارسيده سخن وتركيده سوز دينور ثانى نفس انسانيده قبل الابراز متصور
اولانه اطلاق اولنور يقال فى نفسى قول ثالث اعتقاد معناسنه مستعملدر يقال فلان يقول بقول ابى حنيفة
رابع برنسنه يه دلالت معناسنه در يقال امتلاء الحوض فقال قطنى خامس برنسنه يه قصد وعنايه صادق

مطلب

معناسنه‌در یقـال فلان یقول بکذا ای یقصده بعنـایة صادقة سادس اهل معقول حدّ وتعریف معناسـنه
استعمـال ایدرلر یقولون انّ قول الجوهر کذا سابع الهام معناسـنه مستعملدر یقـال قیل به ای الهم وابن اثیر
نهـایه‌ده دیدیکه عرب قول ماده‌سنی اتساع ومجاز اوزره جمیع افعالدن عبـارت ایدوب کلامك غیریده استعمال
ایدرلر مثلا قال بیده دیرلر اخذ معنـاسنه پس مجاز بمرتبتین اولور وقال برجله دیرلر مشی معنـاسنه وقالت عینه دیرلر
اومأت معناسـنه وقال بثوبه دیرلر رفعه معناسنه وفعل قول کلام معنـاسنه اولورسه ما بعدنده عمل ایلمز و بعضلر
اعمـال ایدوب مثلا قلت زیدا قائمـا دیرلر وقول ظنّ معنـاسـنه استعمال اولنورسه استفهامه مقـارن اولدیغی
حالده عمل ایدر مثلا متی تقول زیدا ذاهبـا دیرلر انتهی وقول قهر وغلبه معناسنه مستعملدر یقال قال به ای غلب به
ومنه حدیث الدعاء سبحان من تعطف بالعزّ وقال به ای تردّی برداء العزّ وغلب به کلّ عزیز وملك علیه امره وقتل
معناسنه مستعملدر یقـال قال القوم بفلان اذا قتلوه وابن انبـاری دیدیکه قال کلمه‌سی تکلم وضرب وغلب ومات
واستراح واقبل معنـالرینه استعمال اولنور معنای اولده حقیقی وسائرده اتساعه مبنیدر که جمله‌سنده مجاز بمرتبتین
اولور وکاه اولور که طفق واخذ کلمه‌لری کبی افعـاله تهیوء واستعداده دلالتله تعبیر اولنور یقـال قال فاکل وقال
فضرب وقال فتکلم ونحوه وقال کلمه‌سنك مجهولنده قیل دینـور وقول دخی آنده لغتدر قافك ضمی وواوك مدّیله
نته که کتب صرفده مبیندر وتقول کلمه‌سنی استفهامه مقارن اولورسه عملده تظن مجراسنه اجرا ایدرلر یعنی تظنّ کبی
تقول ایله مفعولیتی منصوب ایدرلر مثلا متی تقول زیدا ذاهبا دیرلر (القائل) اسم فاعلدر سویلیجی متکلم معناسنه یقال
هو قائل وقال علی القلب والحذف وقوول کصبور بالهمز والواو وقائل کلمه‌سنك جمعی قوّل وقیل کلورر کع وزننده
کویا که قیل لفظندندر وقاله کلور ساده وقاده کبی وقوؤل کلور ضمتینله همزه ایله وواو ایله (القوّال) شدّاد وزننده
والقوّالة) علاّمه وزننده (والتقولة) (والتقوالة) تاءك کسریله (والمقول) منبر وزننـده (والمقوال) محراب وزننده
(والقولة) همزه وزننـده خوشکوی ونازك سخن آدمه دینـور علی قول طلا قتلو فصـاحتلو کثیر القول آدمه
دینـور یقـال رجل قوّال وقوّالة وتقولة وتقوالة ومقول ومقوال وقولة ای حسن القول او کثیره ولسن ومؤنثنده
مقول ومقوال دینـور وبو معنـادن اسم قاله وقیل وقال‌در که کوزل سوز یاخود چوق سوز دیمـك اولور وشول
قال وقیل که انّه نهی (عن قیل وقال) حدیثنده واردر قالدن مراد ابتدای کـلام وقیلدن مراد جوابدر که صحت
وحقیقتی معلوم اولمیـان بیهوده سؤال وجوابدن نهی ایلمشلردر بو معنـا مصدر یاخود اسم اولملرینه مبنیدر
شارح دیر که نهـایه ده فعـل اولمق اوزره ده روایت مثبتدر یعنی امر مهمی ترك ایدوب فـلان شویله دیدی
و بویله دینلدی دیو بیهوده تضییع جوهر انفـاس ایلمکدن نهی شرعی وارد اولمشدر انتهی (ابن اقوال) (وابن قوّال)
شدّاد وزنـنده طلاقتلو بلاغتلو خوش سخن ونازك ادا کسیه اطـلاق اولنور یقـال هو ابن اقوال وابن قوّال
ای فصیح جید الکلام (الاقوال) همزه‌نك کسریله برکسه حقنده دیمدیکی سوزی دیدك دیو ادّعا ایلمك معناسنه‌در
یقـال اقوله مالم یقل اذا ادّعاه علیه (التقویل) تفعیل وزنـنده (والاقالة) اماله وزنـنده بونلرده اقوال معناسنه‌در
یقـال قوّله واقاله مالم یقل اذا ادّعاه علیه (المقول) (والمقوول) اصلی اوزره اسم مفعوللردر سویلنمش سوزه دینـور
یقـال قول مقول ومقوول (التقوّل) تفعل وزنـنده بر آدم قریحه سندن یلان سوز پیدا ایلمك معناسنه‌در یقـال
تقوّل قولا اذا ابتدعه کذبا (المقوّلة) معظمه وزنـنده مرّة بعد اخری سویلنمش سوزه دینـور یقـال کلمة مقوّلة
ای قیلت مرّة بعد مرّة (المقول) منبر وزنـنده کثیر القول آدمه دینور که ذکر اولندی ولسانه اطلاق اولنور یقـال له
مقول فصیح ای لسـان وپادشاهه اطـلاق اولنور عـلی قول ملوك حمیره مخصوصدر مراد ایلدیکی کلامی قول
وانفـاذ ایلدیکیچون اطـلاق اولـندی و بعضلر دیدیکه ملك اعلادن یعنی شـاهنشاهدن دون اولان ملکه
اطـلاق اولنور جمعی مقاول ومقاوله کلور مهلرك فتحیله (القیل) قافك فتحیله بو دخی حمیر قبیله سنك ملکلرینه
اطـلاق اولنور اصلی قیل ایدی فیعل وزنـنده نافذ اولدیغیچون اطلاق اولنمشدر جمعی اقوال در اصلنه مبنی
واقیـال کلور لفظنه مبنی ارياح کبی (الاقتیال) افتعـال وزننده حاکم اولمق معنـاسنه‌در یقال اقتال علیهم اذا احتکم
واختیار ایلمك معنـاسنه در یقال اقتال الشیء اذا اختاره (القولیة) بولیه وزنـنده اراذل واوباش مقوله‌سی سفله
ناسه اطـلاق اولنور یقال هم القولیة ای الغوغاء (القـال) قول معنـاسنه درکه ذکر اولندی وقله معنـاسنه درکه
صبیـانك چلیك تعبیر ایتدکلری برقارش مقداری اغاجه دینـور علی قول چلیکی چاله جق دکنکه دینـور جمعی
قیلان در قافك کسریله (قوله) قافك ضمیله ابن خرشـید لقبیدر که ابو القـاسم القشیری شیخیدر (القهبلة)
قافك وبانك فتحیله کودمسی بوغوندیشی بیـان اشکنه دینـور و بردرلو یورویشه دینـور (القهبل) جعفر وزنـنده

یوزه دینور وجه معناسنه یقال حیاالله قهبلك ای وجهك (القهبلة) دحرجه وزننده برآدمه حیاالله قهبلك اداسیله دعا ایلمك یاخود تحیت حسنه ایله تحیت ایلمك معناسنه در بوندن لسانمزده القشلمق ایله تعبیر اولنور یقال قهبل فلا نا اذاقال له حیاالله قهبلك اوحیاه باحسن تحیة (القهل) سهل وزننده (والقهول) قعود وزننده بدنك دریسندن تاب وطراوت چکیلوب قوبقوری قالمق معناسنه در یقال قهل جلده وقهل قهلا وقهولا من الباب الثالث والرابع اذایبس وقهل احسانه شکر ایلمیوب کفران ایلمك معناسنه در یقال قهل فلان قهلا من الباب الثالث اذاکفر الاحسان و برآدمی سوء ذکر ایله یاد ایدوب ذم وقدح ایلمك معناسنه در یقال قهل فلا نا اذااثنی علیه ثناء قبیحا (القهل) فتحتینله برآدم تنظیف بدنه تقید ومبالات ایلمیوب دائما کیرلو پاسلو اولمق معناسنه در یقال قهل الرجل قهلا من الباب الرابع اذالم یتعهد جسمه بالماء ولم ینظفه و برکسه نك کندیسنه ویردیکی عطیه یی آزنسمق معناسنه در یقال قهل الرجل اذااستقل العطیة (التقهل) تفعل وزننده بودخی کوده نك دریسی قوبقوری قالمق معناسنه در علی قول بو کثرت عبادت ووفرت مجاهدتدن ناشی بدن نحیف اولوب قو بقوری قالمغه مخصوصدر یقال تقهل جلده اذایبس اوهوخاص بالیبس من کثرة العبادة و برآدم تنظیف بدنه مبالات ایلمیوب چرکین ووسخناك اولمق معناسنه در یقال تقهل الرجل اذالم یتعهد جسمه بالماء ولم ینظفه و یابجه یابجه یوریمك معناسنه در یقال تقهل الرجل اذامشی مشیا ضعیفا وسس آهسته وضعیف اولمق معناسنه در یقال تقهل صوته اذاضعف ولان (القیهل) (والقیهلة) قافلرك فتحیله انسانك یوزینه وچهره سنه دینور ومنه قول علی کرم الله وجهه لکاتبه واجعل حند ورتیك الی قیهلی ای مقلتیك الی وجهی (الانقهال) انفعال وزننده برآدم پیرلکدن یابرعلتدن ناشی ضعیف وافکنده و بیمجال اولمق معناسنه در یقال انقهل الرجل اذاسقط وضعف واتماهمیان نام شاعرك حمار واتانی وصفنده انشاد ایلدیکی اشبو* تضرحه ضرحا فینقهل مصراعنده ینقهل کلمه سی که لامك تشدیدیله دراصل تخفیفله اولوب ضرورت ایچون تثقیل ایلدی شارح دیرکه ابن سکیت معنای مرقومده انقهلال ماده سنی دخی روایت ایلمکله اکا کوره ینقهل انفعالدن اولمز (قیهل) حیدر وزننده بررجل اسمیدر (القائلة) نائله وزننده نصف نهار وقتنه دینور تقول اتیته عند القائلة ای نصف النهار ومصدرا اولور کماسیذکر ونصف نهار وقتنده ایچیلان صویه اطلاق اولنور حالیت علاقه سیله یقال شربت الابل قائلة ای ماء فی وقت القائلة بوراده قائلة لفظی ظرف اولمق دخی محتملدر القیل سیل وزننده (والقائلة) (والقیلولة) حیلوله وزننده (والمقال) (والمقیل) میملرك فتحیله نصف نهار وقتنده اویومق معناسنه در یقال قال الرجل یقیل قیلا وقائلة وقیلولة ومقالا ومقیلا اذانام فی القائلة وقیل سیل وزننده شرب کلمه سی کبی اسم جمع اولور قیلوله ایدن کمسه لره دینور وقیل وقیول صبور وزننده نصف نهارده ایچیلان سوده دینور تقول شربت القیل والقیول وهو اللبن الذی یشرب فی القائلة و بعضلر عندنده قیل نصف نهارده سود ایچمك معناسنه مصدردر یقال قال الرجل قیلا اذاشرب اللبن فی القائلة وقیل نصف نهارده صاغیلان ناقه یه دینور قیله دخی دینور یقال ناقة قیل وقیلة اذاکانت تحلب عند القائلة وقیلوله ایدن آدمه دینور یقال هوقیل ای قائل وقیل بیع معقودی فسخ ایلمك یعنی پازاری بوزمق معناسنه کلور تقول قلته البیع بکسر القاف اقیله قیلا اذافسخته شارحك بیاننه کوره بومعنا قیل ماده سندندر که نصف نهارده سود ایچمك معناسنه درکه دفع حرارتی مستلزمدر دفع حرارت جهتنی تصور ایله دفع عقد بیع معناسنده استعمال اولندی پس بو اقالهٔ بیع ماده سی یائیه در و بعضلر واویه درد یدیلر ثلاثیدن ورودنی کویا که انکار ایدوب اقاله نك همزه سنی ازاله یه حمل ایلدیلر لکن غیر صحیحدر و قیل عاد قومندن برکسه در که مکه یه وفود ایلمشدر یعنی دیارلرنده احتباس مطر اولمغله استسقا ایچون برمقدار کمسه لر ایله مکه یه کلوب استمطار وطلب واختیار لریله سحاب عذاب صدمه سیله مظهر تبار اولدیلر (القائل) قیوله دن اسم فاعلدر جمعی قیل کلور رکع وزننده وقیال کلور رمان وزننده (التقیل) تفعل وزننده قیلوله ایلمك معناسنه در یقال تقیل الرجل اذانام فی القائلة ونصف نهار وقتنده نسنه ایچمك علی قول اولوقتده ناقه یی صاغمق معناسنه در یقال تقیل الرجل اذاشرب فی القائلة اوحلب الناقة فیها و برکسه اوضاع واخلاق واطوارنده پدرینه چکمك معناسنه در یقال تقیل اباه اذاشبهه و بریده صو برکمك معناسنه در یقال تقیل الماء اذااجتمع (التقییل) تفعیل وزننده برآدمه قائله وقتنده نسنه ایچورمك معناسنه در تقول قیلته اللبن اذاسقیته ایاه عند القائلة ودوه یی قائله وقتنده صویه کتورمك معناسنه در تقول قیلت الابل اذا اوردتها الماء فی القائلة (الاقالة) همزه نك کسریله بودخی دوه یی قائله وقتنده صوارمق معناسنه در تقول اقلت الابل بمعنی قلتها

ك

و بازاری بوزمق معنـاسـنه در تقول اقلته البیع اذافسخته وجرم وخطـایی عفوایلـك معناسنه مستعملدر
ومنه یقـال اقال الله عثرتك واقالکها ای صفح عنك (الاستقـالة) اقالهٔ بیع طلب ایلك معنـاسـنه دریقـال
استقـاله اذاطلب الیه ان یقیله (التقـابل) تفـاعل وزنـنـده بایع ایله مشـتری بینلرنده معقود اولان
بازاری بوزشمق معناسنه درکه مبیع مالکه وثمن مشتری‌یه عائد اولور یقال تقـابل البیعـان اذاتفاسخا (قبله) قافك
فتحیله اوس وخزرجك والده‌لری اسمیدر و عنده شهرصنعاء ترابنده واقع کتن نام طـاغك تپه‌سنده‌بر پلانقه آدیدر
وقیله دبه‌علتنه دینور بونده قافك کسریله افصحدر یقال به‌قیلة ای ادرة و بوعارضه فتق انواعندندر زیرا برقاج
نوع اولورقر وقیله ادره کبی (قیـال) کتاب وزننده بادیه‌ده برطـاغك آدیدر (القیولة) صبوره وزنـنـده شول ناقه‌یه
دینورکه صـاحبی سودنی قائله وقتنده صاغوب ایچمك ایچون مرعایه ارسال ایلمیوب خانه‌ده توقیف ایلیه (الاقتبال)
افتعال وزننده دکشمك معناسنه‌دریقال اقتاله‌به اذااستبدله‌به المقـابلة مفاعله وزنـنـده معاوضه معناسـنه‌در
یقـال قایله اذاعاوضه فصـــــــل الكاف (الكأل) كافك فتحی وهمـزه‌نك سكونیـله (والكأله) هـایله
(والکؤلة) عومه وزنـنـده زید عمر ونعتنده اولان دینی عمروك بشرذمتنده اولان دیننه بدل صـاتمق یاخود آلمق
معناسنه‌درکه من بعدمطلوبی بشرذمتنه تحوّل ایدر یقال كأل فلان بفلان دینه كألا وكأله وكؤولا من الباب الثالث
وهوان یبیع او یشتری دیناله علی رجل بدین‌له علی آخر (الكوءلل) سفرجل وزنـنـده (والمكوئل) مشمعلّ وزننده
بودورآدمه دینور علی قول قالین کوده‌لو بودوره یاخود آپشق اولان بودوره دینـور یقـال رجل کوءلل ومکوئلّ
ای قصیر اومع غلظ اومع فحج (الاكویلال) اضمحلال وزنـنـده برکسه مکوئلّ اولمق معنـاسنه‌دریقـال اکوئلّ
الرجـل اذا کان مکوئلاً (الكبرتل) سفرجل وزنـنـده اوصورغان بوجکنك ارککنه دینـور و بوق بوجکنك
یاوریسنه یاخود کندیسنه دینور (الكبوئل) ثای مثلثه ایله سموءل وزنـنـده اوجاق چکرکه‌سنه دینور و بو ابن خالویه
روایتیدر (الكبل) كافك فتحی وکسری و بانك سكونیله بوقاغو یه دینور علی قول بیوك بوقاغو یه دینور جمعی کبول‌در
کافك ضمیله یقال فی ساقه کبل ای قید اواعظمه وکبل قوغه‌نك کازنده بو کیلوب قیور یلان دری‌یه دینور علی قول
قوغه‌نك کازنه دینور وتویی چوق کورکه دینور یقـال جاء وعلیه کبل ای فرو کثیر الصوف وکبل مصدر اولور
برآدمی زندانده یاغیری پرده حبس ایلمك معناسـنه‌دریقال کبله کبلا من البـاب الثانی اذاحبسه فی سجن اوغیره
وتأخیر ایلمك معنـاسنه‌در یقـال کبل الدین عن غریمه اذااخّره عنه (التكبیل) تفعیل وزنـنـده بودخی برآدمی
حبس ایلمك معناسـنه‌دریقال کبله بمعنی کبله (المكابلة) مفاعله وزنـنـده برآدم ذمتنده اولان دینی اداایلمیوب
تاخیر ایلمك معناسـنه‌دریقال کابل زیدغریمه اذااخّره و برکسه جوارنده صـاتیلان خانه‌نك اشتراسنه ضمیمی
ضمیرندن طلبکار ایکن سکوتله تأخیر ایدوب صاتلدقدنصکره شفعه ادعاسیله اخذ ایلمك معناسنه‌در و بومکروهدر
ومنه الحدیث لامکابلة اذاحدّت الحدود وهی ان تباع الدار الی جنب دار وانت تریدها فتؤخر ذلك حتی یستوجبها
المشتری ثم تأخذهـا بالشفعة شـارح دیرکه ادّعای مذکور شفعهٔ جار ثبوتی رأی ایدن مذهبه مبنی در (الكابول)
صیاد آغنه دینور وطبریه ایله عکا بیننده برقریه آدیدر (کابل) بانك ضمـیله آمل وزننده طخا رستان سرحدلرندن
بربلده آدیدر (الكابلی) بانك کسریله بودوره دینور یقـال رجل کابلیّ ای قصیر (الكبل) فتحتینله قصه کورکه
دینور یقـال فرو کبل ای قصیر (الكبولاء) كافك فتحی و بانك ضمـیله بولماج آشنه دینور (الكتلة) كافك ضمـیله
برکومه و بریغن خرما وچامور وسائرنسنه‌یه دینور یقـال اعطاه کتلة من التمر وهی ماجمع‌منه و برطوپاق اته دینور
یقـال اطعمه کتلة من اللحم ای فدرة ظـاهرا ترکیده برکلته تعبیری بوندن محرّفدر وکتله برموضع آدیدر (المكتل)
معظم وزننده یوارلق طوپ اولان شیئه دینور باش کبی یقال شیٔ مکتل ای مدوّر مجمع و بودورآدمه دینور و بوغون
کوده‌لو طوپاج آدمه دینور یقـال رجل مکتل ای الغلیظ الجسم (المكتل) منبر وزنـنـده اون بش صاع آلور زنبیله
دینور یقـال اعطـاه بالمکتل وهوزنبیل یسع خمسة عشر صاعا و بررجل اسمیدر (الكتال) سحاب وزننده نفس
وذات معناسنه‌در یقال هوکریم الکتال ای النفس وحاجت ومهمه‌یه دینور که کرکلو ایشدن عبارتدر یقـال قضی
کتاله ای حاجته ومؤنت معناسـنه در یقال کتاله علی فلان ای مؤنته وانسانك طعـام وکسوت مقوله‌سی
مصلحتنه دینورکه رؤیت واصلاحی لازمه‌دندر تقول سوّیت کتاله وهوکلّ ما اصلح من طعـام اوکسوة وناخوش
دیرلکه دینور یقال به کتال ای سوء عیش وکوده‌نك قالینلغنه و بوغونلغنه دینور یقـال به کتال ای غلظ الجسم
واته دینـور تقول اکلنـا الکتال ای اللحم الكتل فتحتینله بودخی کوده‌نك قالینلغنه دینور یقـال فی جسمه کتل
ای غلظ ومصدر اولور یلمشك نسنه برشیئه بیلاشوب یاپشمق معناسنه یقال کتل الشیٔ به کتلا من البـاب الرابع

اذا تلزق وتلزج (التكتل) تفعل وزننده بودور آدمك يورويشى كبى يوريمك معناسنه در يقال فلان يتكتل
اى يمشى مشية القصير (الاكتل) احمر وزننده قاتى نسنه يه دينور يقال شئ اكتل اى شديد و بليه ومحنته
اطلاق اولنور و برمعروف خرسزك آديدر واكتل بن الشماخ محدثدر (الكتل) قتل وزننده حبس ايلمك
معناسنه در يقال كتله كتلا من الباب الاول اذا حبسه (الكتيلة) سفينه وزننده الى ايرشمز اولان خرما اغاجنه
دينور يقال نخلة كتيلة اذا فاتت اليد (كتيل) زبير وزننده بررجل اسميدر (الكنتول) كافك ضميله كتله نك جمعيدر كه
كومه يه دينور بومعنادندر كه كنتول الارض جابجا خرمن طرزنده تومسك تومسك يرلره اطلاق اولنور تقول نزلنا
كنتول الارض وهى ما اشرف منها (اكتال) همزه نك فتحيله برموضعدر (الكواتل) توابل وزننده طريق رقعده
برقوناق يرينك اسميدر (الانكتال) انفعال وزننده صاوشوب كتمك معناسنه در يقال انكتل الرجل والدهر اذا مضى
(المكاتلة) مفاعله وزننده برنى قتل ايلمك معناسنه در يقال كاتله الله اذا قاتله (الكوثل) ثاى مثلثه ايله جوهر وزننده
كمينك قيچنه دينور على قول دومنه دينور و بعضا لامى مشددا اولور تقول اقعد فى كوثل السفينة اى فى مؤخرها
يعنى ذنبها او هو سكان السفينة وكوثل بركسه نك اسميدر كه سباع نام شاعرا كا نسبت اولنور بونى سباعك پدر يدر
ديرلر (الكثل) نسل وزننده بركدرمك معناسنه در يقال كثله كثلا من الباب الاول اذا جمعه وكثل جمع
بغدايه دينور يقال عنده كثل من الطعام اى صبرة (اكثال) همزه نك فتحيله برموضع اسميدر (الكواثل) كافك
فتحيله باديه ده برارضك اسميدر و بوثاى فوقيه ايله كواتل مصحفى دكلدر (الكحل) كافك ضمى وحاى
مهمله نك سكونيله چوق ماله دينور يقال لفلان كحل اى مال كثير و بومعناى آتيدن مأخوذدر سواد اعتباريله
وكوزه چكيجك سرمه يه دينور يقال فى عينها كحل اى اثمد ومطلقا استشفا ايچون كوزه چكيلن توتيايه وكوزاوتى
مقوله سنه دينور وكحل السودان بشمه در كه چشمك وچشمه زن وكوزطاشى ديدكلرى دارودر وكحل فارس انزروت
ديدكلرى دارودر وكحل خولان حضض دركه خولان هندى ديدكلرى دارودر مكى قسمى دخى اولور
(الكحال) كتاب وزننده بودخى سورمه يه دينور يقال بعينه كحل وكحال اى اثمد (الكحل) كافك فتحيله كوزه
سرمه چكمك معناسنه در يقال كحل العين كحلا من الباب الثالث والاول اذا جعل الكحل فى عينه وكحل حرف تعريفله
ومجردا اوله رق سمانك اسميدر كوك معناسنه ومعرفه اوله رق كحله دخى اسم سماء در تانيث وتعريفله بوغيرمنصرفدر
يقال امسكت عليهم كحلة والكحل وكحل اى السماء وكحل يل قتلق اولمق معناسنه در يقال كحلت السنة كحلا من الباب
الثالث اذا اشتدت وناسه قتلق ايرشمك معناسنه در يقال كحلت السنون القوم اذا اصابتهم وكحل منصرف وغير
منصرف اوله رق قتلق يله دينور يقال اصابهم كحل واصابتهم كحل اى السنة الشديدة وكحل پك قتلق اولمغه
دينور يقال صرحت هذه السنة كحلا اى شدة المحل (المكحولة) و (الكحيل) و (الكحيلة) و (الكحل) نجل وزننده
سرمه چكلمش كوزه دينور وكحيل كلمه سنك جمعى كحلى گلور سكرى وزننده وكحائل كلور (التكحيل) تفعيل وزننده
بودخى كوزه سرمه چكمك معناسنه در يقال كحل العين بمعنى كحلها (الكحل) فتحتينله كوزلك كرپكلرى
بتديكى يرلرده خلقى اولان سياهلغه دينور على قول سرمه چكيلجك يرلرده اولان خلقى سياهلغه دينور كه قدرتدن
سرمه لو تعبير اولنور آهو كوزى كبى و بومعناده مصدر اولور يقال فى عينه كحل و يقال كحلت عينه كحلا من الباب
الرابع وهو ان يعلو منابت الاشفار سواد خلقة او ان يسود مواضع الكحل (الاكحل) احمر وزننده كوزى
قدرتدن سرمه لو كشى يه دينور مؤنثى كحلاء در كوزده وصف اولور واكحل قولده برطمر آديدر على قول قولده
عرق الحياة ديدكلرى طمردر كه جميع اعضاده شعبه لرى واردر قطع اولنسه اصلا قانى ساكن اولمز و بونده
عرق الاكحل ديمك جائز دكلدر زيرا شئ كندى نفسنه مضاف اولمق اقتضا ايدر يقال قطع الاكحل وهو عرق
فى اليد او عرق الحياة شارح ديركه عرق الاكحل وعرق النساء ديمك كرچه جائز دكلدر ديو مؤلف تنصيص ايلدى
لكن يوم الاحد وشجر الاراك قبيلندن اولمق جائزدر وانسانك قولنده اوج طمر واردر برى اكحل دركه بدن طمرى
وعرق الحياة ديرلر اول اوج طمرك اورته سنده اولان طمردر ايكنجى قيفال دركه باش طمريدر اول اوج طمردن
اوّلكى طمردر اوچنجى باسليق دركه جمله دن اشاغى اولان طمردر نته كه قيفال ماده سنده شرح اولندى (الكحلاء)
حمراء وزننده كوزلرى پك سياه اولان ياخود كوزلرى سرمه لو شكلنده اولان خاتونه دينور يقال امرأة كحلاء اى الشديدة
سواد العين او التى كانها مكحولة وان لم تكحل وتويلرى آق كوزلرى سياه ديشى قيونه دينور يقال نعجة كحلاء
اى بيضاء سوداء العينين و برنبات آديدر كه بال آريسى رعى وآندن بال ترتيب ايدر على قول برنباتدر كه سهل
يرلرده نابت اولوب خوشمنظر چچكى اولور ولسان الثور ديدكلرى نباته دينور مفرداتده كحلاء درت نبات ايله مبين دركه

لسان الثور ومن دقوش وخردل برّى وابو خلسـاءدر وكحلاء برقوش اسميدر (الكحيلاء) مصغر بنيه سيله بودخى
لسان الثور نبـاتنه ديـنور (الكحلة) تمره وزننده بر كونه بونجق اسميدر كه نسوان عرب تسخير وتاخيذ ايچون افسونله
استعمال ايدرلر على قول دفع نظر ايچون استصحـاب ايدرلر كه كوز بونجغى ديدكلرى آلاجه مائى بونجقدر وكحله
غير منصرف اولهرق اسم سمـاءدر نته كه ذكر اولندى (الكحال) (والكحل) كافلرك كسريله بونلرده كحله ديدكلرى
ذكر اولنـان بونجغه ديـنور (الكحلة) غرفه وزننده بر كونه مأكول نبـات اسميدر جمعى شاذ اولهرق اكاحل
كلور (الاكتحال) افتعال وزننـده كوزه سرمه چكمك معنـاسنه در يقال اكتحلت المرأة اذا جعلت الكحل بعينها
وروى زمين تازه چمنلر واوتلر ايله يم يشل اولمق معنـاسنه مستعملدر يقـال اكتحلت الارض بالنبات اذا اخضرت
اول خضرة النبات وبركسه شدت ومحنته صتاشمق معناسنه در يقـال اكتحل الرجل اذا وقع فى شدة (التكحيل)
تفعيل وزننده (والتكحل) تفعل وزننـده (والاكحال) اهمال وزننـده (والاكحيلال) احميرار وزننـده بو لهرده يرك
يوزى تازه چاير وچمنلر ايله يم يشل اولمق معناسنه در يقال كحلت الارض وتكحلت واكحلت واكحيلت بمعنى اكتحلت
(المكحل) منبر وزننـده (والمكحـال) محراب وزننـده كوزه سرمه چكچك ميله ديـنور يقـال اكتحلت بالمكحل
والمكحـال اى بالملمول يكتحل به (المكحـالان) تثنيه بنيه سيله آت قسمنك قوللرينك ايچ يوزلرينه ملاصق ايكى
ديك ككلره ديـنور على قول يانجق طرفنده اوجه ككلرندن عبارتدر (الكحيل) زبير وزننـده نفت ياغنه ديـنور
نفط معناسنه على قول قطرانه ديـنور كه آنكله دوه لر ياغلنور وجزيره ده برموضع آديدر (كحيله) جهينه وزننده
برموضعدر (المكحلة) ميمك وحانك ضميله سرمه دانه ديـنور كه ايچنه سرمه قورلر و بو ضم ميله كلن اسم آلتلرك بريدر
مدهن ومنبعط كبى (مكحل مكحل) ميملرك وحالرك ضميله قيونى صـاغمق ايچون چاغرمجق نو ازشلو تعبير آندندر
سياهلغى وصفله كويا كه سياه سرمه ايله مملو مكحله در ديمكدر (كحل كحيله) كافلرك ضميله ديشى قيونه مخصوص
زجر وآزار كلماتندندر كه سودسو يده ديمكى مراد ايدرلر يعنى ذيب قاره سى ديمكدر كحل قفل وزننده برموضعدر
(كحلان) عثمـان وزننـده ابن شريح دركه برقبيله پدريدر (مكحول) فخر عالم صلى الله عليه وسلم موالى پسندندر
ومكحول التابعى الدمشقى فقيه شامدر ومكحول على بن شبيب الازدى فرسنك اسميدر (كحله) فتحـاتله جشم
قبيله سى يورده برصو اسميدر (التمكحل) تمذهب وزننده مكحله دن مفعل در سرمه دان ايدنمك معناسنه در يقال تمكحل
الرجل اذا اخذ مكحلة (الكحثلة) ثاى مثلثه ايله دحرجه وزننده قارن بيوكلكنه ديـنور تقول ماهذه الكحثلة اى عظم
البطن (المكدل) معظم وزننده مكدر معناسنه در يقال ماء وقلب مكدل اى مكدر (الكندلى) كافك ودالك فتحى
وقصرايله برنوع نبـاتدر كه دكز صويله نشو ونما بولور (كدمل) ثلاث ضمات وميم مشدده ايله صغرتق وزننـده
ساحل بحريمنده واقع وصنم نام قريه يماجنده در يانك وسطنده برطـاغك آديدر (الكربل) جعفر وزننده براوتك
اسميدر كه سرخ وبراق چچكلرى اولور (الكربلة) كافك وبانك فتحيله اياقلرده اولان سستلك وسلپوكلكه ديـنور
يقـال به كربلة اى رخاوة فى قدميه وچامورلقده يوريمك معناسـنه در يقـال كربل الرجـل اذا مشى فى الطين
وصو يه طـالمق معناسنه در يقـال كربل فى المـاء اذا خاض فيه وقارشدرمق معناسـنه در يقـال كربل الشئ به
اذا خلطه به وبغدايى آيرتليوب پاكلمك معنـاسنه در يقـال كربل الحنطة اذا هذبهـا ونقـاها (الكربال)
قرطـاس وزننـده حلاج طوقمغنه ديـنور (كربال) كافـك ضمـيله فارس اولـكه سـنده برقضـا آديدر
(كربلاء) كافك وبانك فتحيله عراقـده برموضع آديدر كه امام حسين رضى الله عنه حضرتلرينك مشهدلرى
آنده در كـرب وبلاء فاجعه سى معلومـدر بو حقير حسبى اولمغـله برقصيده ناچيزانمزك اشبو بيت رقمـأل
جلۀ جسبحـا لبندندر * دم اولمز كه وجود دم خون غمله اولميه آلود * بو جسمك آب وخـاكى خون ودشت
كربلادندر * بهر سنه محرم الحرام آينده مذكور كربلاء ترابنده جابجـا دم لوننده قزللق ظهورى منقولدر وبيت
مرقوم اكا مبنى در (كرمل) زبرج وزننـده طى قبيله سـنه مخصوص اجـأ وسلمى طـاغلرنده برصو آديدر
وساحل بحر شامده برحصار آديدر وفلسطين قضاسنده برقريه آديدر (الكسل) كافك وسينك فتحيله برايشه
سستلك وآغرلقله دير نمك معنـاسنه در كه اوشنمك تعبير اولنور يقـال كسل عنه كسلا من البـاب الرابع اذا تثاقل
عـنه وفتر وجاعده انزال هنكامنده طشره چكلمك معناسـنه در يقـال كسل فى الجماع اذا عزل ولم يرد ولدا
(الكسل) خجل وزننده (والكسلان) عطشان وزننده اوشنكن وتنبل آدمه ديـنور وكسلان لفظنك جمعنده كسالى
ديـنور كافك حركات ثلاثى والفك قصريله وكسالى ديـنور لامك كسريله وكسلى ديـنور قتلى وزننـده (الكسلانة)
(والكسول) صبور وزننـده (والمكسال) مكثار وزننده اوشنكن وتنبل قارى يه ديـنور كه اشك ايكولى تعبير اولنور

وكسول ومكسال مجلسدن اصلا حركت ايلمز اولان نازپرور ونازنين محبوبه يه وصف اولمغله حقنده مديحه در
ذيراوقار وتمكيننددن كنايه‌در يقال جارية كسول ومكسال اى منعمة لاتكاد تبرح من مجلسها (الاكسال) همزه‌نك
كسريله برآدمه سستلك وكسل وفتور و يرمك معناسنه در يقال اكسله الامر اذا فتره وجماع هنكامنده فتوردن
نلشى انزالدن قالمق على قول ولداولمسون ديو هنكام انزالده طشره چكمك معناسنه در يقال اكسل فى الجماع
اذا خالطها ولم ينزل اوعزل ولم يردولدا (الكسل) كافك كسريله (والمكسل) منبر وزننده حلاج يايندن چقمش
كيريشه دينور ومكسل صلاح وسيادت وشرف صاحبى آباء واجدادى قليل اولان صويه وصف اولور يقال
نسب مكسل اذا كان قليل الاباء فى السودد والصلاح (الكوسالة) كافك ضميله (والكوسلة) كافك فتحيله ذكرك
باشنه دينور حشفه معناسنه (الكسلى) خليفى وزننده كهيلى معربيدر كه لفظ هنديدر فوه يه يعنى قزل كوك
وقزل بويه كوكى ديدكلرى كوكه شبيه وحمرته مائل چوپلره دينور مسمندر بوچوپلر تركيده آق سليخه وسمورزلك
اوتى ديدكلرى يدز كه برشجرك داللريدر (المكسل) محسن وزننده شول دره يه دينور كه يك طولانى اولمامغله
سيل صولرى اكايقين يرلردن كلور اوله يقال واد مكسل اذا كان يأتيه السيل من قريب (كسيله) سفينه وزننده
بررجلك اسميدر (الكسطل) جعفر وزننده (والكسطال) قسطال وزننده توزه دينور غبار معناسنه قسطل
وقسطالده لغتدر (الكسملة) دحرجه وزننده آدیملرى صيق صيق آتارق يوريمك معناسنه در يقال يكسمل
الرجل اى يمشى فى تقارب الخطى (الكوشلة) شين معجمه ولام مشدده ايله دوخله وزننده (والكوشالة) كافك ضميله
ايرى ذكر باشنه دينور (الكضل) كافك فتحى وضاد معجمه‌نك سكونيله دفع ايلمك معناسنه در يقال كضله
كضلا من الباب الثانى اذا دفعه (الكعل) نعل وزننده هر حيوانك وضع ايلديكى آنده نجسنه دينور تقول
كنس الكعل وهو رجيع كل شئ حين يضعه وقوج قيونلرك خايه‌لر بنه يابشوب صالنان چقلداغه دينور
و بودور قاره كشى يه دينور كعل دخى دينور صرد وزننده ولئيم وناكس چوبانه دينور و برى برينه يابشق خرمايه دينور
و بخيل وممسك اولان زنكينه دينور يقال هو كعل اى غنىّ بخيل (التكعل) تفعل وزننده برنسنه برشيئه
پك يابشمق معناسنه در يقال تكعل به اذا اشتد التزاقه به (المكعل) محدّث وزننده شدت خشم وغضبدن
طلوم كبى شيشوب قبارمش آدمه دينور يقال رجل مكعل اى منتفخ غضبا وقيچنى چالقيه رق يورر اولان كمسيه
دينور يقال هو مكعل اذا كان يحرك استه عند المشى (الكعطلة) دحرجه وزننده شدتله يلمك على قول يابچه
يابچه يلمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال كعطل الرجل اذا عدا عدوا شديدا او بطيئا و يورغونلقدن وفتوردن
استراحت ايچون اياقلرنى سوندروب كرنمك معناسنه در يقال كعطل بيننده اذا تمطى وتمدد (الكعطل) جعفر
وزننده (والمكعطل) اسم فاعل بنيه سيله كعطله صاحبى ارسلانه دينور يقال اسد كعطل ومكعطل اى ذو كعطلة
بوراده كعطله ذكر اولنان ايكى معنايه ده صالحدر شارح ديركه بوراده اسد نسخه لرى غلطدر صواب اولان
شد اولمقدرنته كه ابو عمرو اشبو ۞لايدرك الفوت بشد كعطل۞ مصراعيله استشهاد و بطىء ايله تفسير ايلدى
(الكعظلة) ظاى معجمه ايله كعطله وزننده وجميع معانيده مراد فيدر (الكفل) كافك وفانك فتحيله عجز معناسنه در كه
آتك وآدمك ديب طرفيدر آرد تعبير اولنور على قول ردف معناسنه دركه داتبه اوزره آردلشان آدمك بنوب
اوتورديغى موقعدن عبارتدر ياخود قطن معناسنه دركه ايكى اوجه كمكنك ارقه طرفنده اولان مابينيدر كه
حيوانده صغرى وانسانده قيج تعبير اولنور فارسيده سرين دينور جمعى اكفال در يقال عظيم الكفل وهو العجز
اوالردف اوالقطن (الكفل) كافك كسريله ضعف معناسنه دركه قات ديمكدر يقال جازاه به كفلا اى ضعفا
وكفلين اى ضعفين و بهره ونصيب معناسنه در يقال له كفل منه اى حظ ونصيب وجفت اوكوزينك بيوندريغى
آلتنه بيون صقلمامق ايچون وضع اولنان پچاوره يه دينور ودوه نك قوپمش تو ينك يرينه بتن تويه دينور وآت
ارقه‌سنده اوتوره ميان آدمه دينور يقال هو كفل اى لايثبت على الخيل وهنكام محاربه ده جيانلقدن نلشى
قيچنليوب سمت فراره رهياب اولمق قصديله عسكرك اكينه جانبنده طوران كمسيه دينور يقال لايليق لك
ان تكون كفلا وهو الرجل الذى يكون فى مؤخر الحرب همته التأخر والفرار ومثيل ونظير معناسنه در يقال ماله
كفل اى مثيل وداتما ثقلت ومؤنتنى ايل اوزره تحميل ايله كنديسنى خلقك باشنه طرح والقا ايدن كدامشرب
شخصه دينور يقال هو كفل اذا كان يلقى نفسه على الناس وكفل رحاله مخصوص برمركب اسميدر واول احرام
ياخود جاجيم مقوله سيدر كه ايكى اوجلرنى دوكلبوب براوجنى دوه نك بالانتك اوكنه وديكر اوجنى اكسه سنه
چكوروب اوستنه يايدقدنصكره اوزرينه ركوب وقعود ايدرلر على قول بر جاجيم مقوله سيندن اتخاذ اولنمش

ذكرى دوشمه‌در كه دوه‌نك اورېجى اوزره بسط اولنوب آنك اوزرينه ركوب ايدرلر (ذوالكفل) بر پيغمبر عاليشان حضرتلريدر مترجم ديركه بيضاوى سورهٔ انبياء ده حضرت الياس وعند البعض يوشع وعلى قول زكريا عبارتيله وسورهٔ صادده ابن عم يسع ياخود بشربن ايوب عنوانيله على الاختلاف تفسير ايلمشدر وكتب تواريخ معتبره‌نك اكثرنده بشربن ايوب ايله مبين اولوب لكن نبوتى مختلف فيهادر (الكفيل) امير وزننده بودخى مثيل وعديل معناسنه‌در يقال هو كفيله اى مثيله وضامن معناسنه‌دركه آخرك دينى درعهده ايدن كمسه‌دن عبارتدر فارسيده پايندان دينور جمعى كفلاء كلور كرماء وزننده وكفيل جمع اولور مفردى كبى نته كه صديق دخى بويله‌در (الاكتفال) افتعال وزننده دوه ارقه سنه كفل ديدكلرى ذكر اولنان دوشمه ترتيب ايلمك معناسنه‌در يقال اكتفل البعير اذا جعل له كفلا وبرنسنه‌يى اكسه طرفنه آلمق معناسنه‌در يقال اكتفل بكذا اذا ولاه كفله اى جعله وراءه (الكافل) عائل معناسنه‌دركه برآدمى بسلمكى درعهده ايدن آدمه دينور تقول جعلنى كافله اى عائله وطعام اكل ايلمز اولان على قول صوم وصال طوتان ياخود حالت صيامده اصلا تكلم ايلميوب سكوتى التزام ايدن آدمه دينور جمعى كفل كلور ركع وزننده پس قول اوله كوره اهل رياضت اولور يقال رجل كافل اذا كان لا يأكل او يصل الصيام او الذى جعل على نفسه ان لا يتكلم فى صيامه وكفيل كبى ضامن معناسنه‌در جمعى كفل كلور ركع وزننده يقال هو كفيل بنفسه وبماله وكافل اى ضامن (الكفل) نفل وزننده برآدمك مؤنتنى درعهده ايلمك معناسنه‌در يقال كفله كفلا من الباب الاول اذا كان كافلاله وكفل وكفول شمول وزننده وكفاله كرامه وزننده برآدمه كفيل اولمق معناسنه‌در يقال كفل بالرجل وكفل وكل كفلا وكفولا وكفالة من الباب الثانى والاول والخامس والرابع اذا كان كفيلا له قال الشارح وفى المغرب والمصباح كفلت بالمال وبالنفس وكفلت عنه بالمال لغريمه والاسم الكفالة (التكفيل) تفعيل وزننده بودخى برآدمك مؤنتنى التزام ايلمك معناسنه‌در يقال كفله اذا كان كافلاله وبرآدمى كفيل قلمق معناسنه‌در يقال كفله اياه اذا ضمنه (التكفل) تفعل وزننده كفيل اولمق معناسنه‌در يقال تكفل بالرجل بمعنى كفل به (الاكفال) همزه‌نك كسريله بودخى كفيل قلمق معناسنه‌در يقال اكفله اياه اذا ضمنه (المكافل) اسم فاعل بنيه‌سيله بربرينى حمايت وداد وامداد ايتمك ايچون حلف وشرط ايدن كمسه‌لرك هربرينه اطلاق اولنور كذلك اتحاد اوزره عقد عهد وپيمان ايدنلرك هربرينه اطلاق اولنور يقال هو مكافله اى مجاور ومحالف له وكذا معاقد ومعاهد له (الكل) كافك ضمى ولامك تشديديله برلفظ مفرددركه جميع اجزانك شمول واستغراق اوزره اسميدر مذكر ومؤنثنده مساويدر يقال كل رجل وكل امرأة وبعضلر عندنده كل رجل وكله امرأة دينوركه مؤنثده هايله‌در وكلهن منطلق ومنطلقة دينوركه اولده لفظ اوزره وثانيده معناى اضافى اوزره محمولدر وگاه اولوركه كل كلمه‌سى بعض معناسنه استعمال اولنمغله اضداددن اولور شارحك بياننه كوره قول اصح اوزره مجاز يدرنته كه بعض دخى اكثر وكل مقاملرنده مستعمل اولور مترجم ديركه دده جونكى نام مجموعه‌ده بو مبحثلر مبسوطدر وكل وبعض كلمه‌لرى معرفه‌لردر كلام عربده معرف باللام اوله‌رق وارد اولمديلر زيرا معناى اضافى متضمنلردر مثلا كل منطلق وبعض منطلق كلهم وبعضهم سبكنده‌درلر ومعرف باللام اولملرى جائزدركه حرف تعريف اضافتدن عوض اولور وكل كلمه‌سى موصوفك متصف اولديغى صفتده كمالنه دلالت ايچون ذكر اولنور يقال هو العالم كل العالم يعنى فلان علم صفتنده نهايت درجه‌يه بالغ عالم تام وكاملدر ديمكدر (الكل) كافك فتحيله بچاغك وقلجك صرتنه دينوركه كسمز طرفيدر يقال ضربه بكل السيف اى قفاه وبرآدمك وكيلنه اطلاق اولنور ثقلتنى متحمل اولديغيچون يقال هو كل له اى وكيل وبته اطلاق اولنور عجزندن ناشى صنم معناسنه بعض نسخه‌ده ضنيم عنوانيله كه ظلم معناسنه‌در مرسوم اولمغله ثقلت معناسى تصوريله بودخى ملايمدر وكل مصيبت حادثه‌يه دينور يقال اصابه كل اى مصيبة حادثة ويتيمه اطلاق اولنور يقال هو كل اى يتيم واصلا ايشه كوجه يرامايان بى خير ومنفعت ثقيل وكرانجان شخصه دينور يقال رجل كل اى ثقيل لا خير فيه وعيالمند آدمه دينور يقال هو كل اى عيل وعياله دينور وآغرلغه دينور يقال عليه كل اى عيال وكذا ثقل جمعى كلول كلور ويورغنلغه دينور كاسيذكر وولدى ووالدى اولميان آدمه دينور يقال رجل كل اى لا ولدله ولا والد وبو ايكى معناده مصدر اولور كاسيذكر وكليل كبى كسمز كند بچاغه وقلجه دينور كاسيذكر (الكلال) (والكلالة) كافلرك فتحيله يورغنلغه دينور كل كبى يقال اخذه الكل والكلال والكلالة اى الاعياء (الكلة) كافك كسريله (والكلالة) كرامه وزننده (والكلولة) (والكلول) كافلرك ضميله يورلمق وفرومانده اولمق معناسنه‌در يقال كل الرجل كلا وكلة وكلالة وكلولا من الباب الثانى اذا اعيا وبرآدم ولد ووالدسز اولمق

معناسنه‌در يقال كل الرجل اذا صار كلا اى لا ولد له ولا والد و كوزده حدت بصر اولميوب فرسز خيره اولمق كذلك قلج و بچاق مقوله‌سى كسمز كند اولمق معناسنه‌در يقال كل البصر والسيف وغيره اذا لم يقطع وكذا يقال كل لسانه و بصره اذا نبا ولم يحقق المنظور (الكليل) امير وزننده خيره كوزه و كسمز آلته دينور تركيده اول كوزه چونكى وطونق تعبير اولنور بصرى ضعيف وفرسز اولور هر نسنه‌يى واقع حال اوزره كورمز ياخود يقيندن بر كونه وايراقدن بر كونه كورر ودخى انواعى واردر يقال بصر وسيف كليل اى لا ينفذ ولا يقطع (التكليل) تفعيل وزننده بو دخى بصر خيره وآلت كسمز كند اولمق معناسنه‌در يقال كلل البصر والسيف اذا لم يقطع و بر كمسه اهل وعيالنى تلف و بى امان و بيچاره براقوب ديار آخره باشن آلوب كيتمك معناسنه‌در يقال كلل الرجل اذا ذهب وترك اهله بمضيعة و بر خصوصده چباليوب جد وجهد ايلمك معناسنه‌در يقال كلل فى الامر اذا جد و برماده مهوله‌دن اصلا قچنلميوب اقدام ايله دليرانه حمله وهجوم ايلمك معناسنه‌در يقال كلل السبع اذا حمل ولم يحجم شارح ديركه عربلر الاسد يهلل ويكلل والنمر يكلل ولا يهلل ديرلر يعنى ارسلان كاه اولوركه حمله ايدر لكن وارميوب بنه كير و رجعت ايدر وقبلان بر كره حمله ايلدكدنصكره اصلا رجعت ايلميوب البته وار وب كارنى اجرا ايدر زيرا قبلان بالطبع خونى وسفاك وغدار در انتهى وتكليل بر نسنه‌دن خوف ايلمكله قچنلوب كير وطورمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال كلل عن الامر اذا احجم وجبن و برآدمه تاج كيدرمك معناسنه‌در يقال كلل فلانا اذا البسه الاكليل (الاكلال) همزه‌نك كسريله بر نسنه برآدمك كوزنى فرسز خيره ايلمك معناسنه‌در يقال اكل بصره البكاء اذا جعله كليلا و برآدمك دوه‌سى فرومانده اولمق معناسنه‌در يقال اكل الرجل اذا كل بعيره ودوه‌يى يوروب درمانده قلمق معناسنه‌در يقال اكل البعير اذا اعياه (الكلالة) سحابه وزننده مصدردركه ذكر اولندى وكلاله والدى وولدى اولميان كشى‌يه دينوركه تسميه بالمصدردر ونسبى اولاشق و پيوند اولميان قريبه دينور مثلا هو ابن عم الكلالة ديرلر اوز عمو جه‌زاده‌سى اولميوب پدرى طرفندن عشيرتى ولدى اولسه نته كه بونك مقابلنده ابن عمه لحا ديرلر لاصق النسب معناسنه كه اوز عمزاده‌سى اولور پس بوكه كوره بعيد اولان عصبه دخى كلاله اولور وعند البعض كلاله تكلل النسب قولندن مأخوذدركه احاطه معناسنه‌در يعنى نسبى نسبكى احاطه ايدندر عمزاده مقوله‌سى كبى وعلى قول كلاله لام قرنداشلردر اخوة للام معناسنه ياخود بعيد اولان عمزاده‌لردر ياخود والد وولددن غيرى اولان اقربالردر ياخود عصبه‌دن شول كمسه‌دركه آنكله بيله جه لام قرنداشلرى وارث اوله‌لر پس وجه مذكور اوزره يدى كونه تفسير اولنمشدر يقال ورثه كلالة وهو الرجل الذى لا والد له ولا ولد وما لم يكن من النسب لحا او من تكلل نسبه بنسبك كابن العم وشبهه او هى الاخوة للام او بنو العم الاباعد او ما خلا الوالد والولد او هى من العصبة من ورث معه الاخوة للام (الكلة) كافك فتحيله كسمز كور بچاغه دينور يقال شفرة كلة اى كالة (الكلة) كافك ضميله كبر ولمكه دينور تأخير معناسنه وكل كلمه‌سندن مونث اولور كه ذكر اولندى (الكلة) كافك كسريله حالت معناسنه‌در يقال بات فلان بكلة سوء اى بحالة سوء وانجه پرده‌يه دينوركه زار تعبير اولنور يقال قعد وراء الكلة اى الستر الرقيق وجبنلك تعبير اولنان پرده‌يه دينوركه سيورى سينك ايچون قور يلور ناموسيه دخى دينور يقال بات بالكلة وهى غشاءة رقيقة يتوقى بها من البعوض وجبن كسر تينله تاتار وترك لسانده سيورى سينكه ديمكله جبنلك تعبيرى فصيح اولور وكله هودج ومحفه باشلرينه آصدقلرى قرمزى يوك پارچه‌سنه دينوركه زينت ايچون آصارلر (الاكليل) همزه‌نك كسريله تاجه دينوركه سلاطين سلفك باش كسوتلريدر احاطه معناسنه‌ندر يقال رأسه اكليل اى تاج وعصابه طرزنده باش باغنه دينوركه انواع جواهر ايله مزين اولور بو نسوانه مخصوصدركه باشلرينه كيرلر شارحك بيانى اوزره حالا بو سمتك نسوانلرينك باشلرينه كيدكلرى خوطاز طرزنده اولوركه تپه‌لرينه وضع ايدرلر بو جهتله اول خوطازه‌ده اطلاق اولنور وخوطاز قطاس محرفيدر واكليلك جمعى اكاليل در واكليل منازل قمردن بر منزل اسميدركه درت عدد كواكب منتظمه‌دن عبارتدر وطرنغك چوره‌سنى احاطه ايدن اته دينور وشول سحابه دينوركه اوز رينه زار چكلمش طرزنده مرئى اوله (اكليل الملك) پادشاه تاجى ديمكدر ايكى كونه نباته دينوركه برينك يبراغى حلبه يعنى بوى يبراغنه ورايحه‌سى انجير رايحه‌سنه شبيه وچچكى صارى وهردالنك اوجنده نصف دائره يعنى هلال فلك شكلنده اكليلى يعنى غلافى اولوب وايچنده بوى تخمنه شبيه خرده ومدور وصارى تخملرى اولور و برينك يپراغى نخود يبراغنه شبيه وزمين اوزره منبسط چوق داللرى اولوب وچچكى صارى وبعضى بياض وهردالنده خرده ومدور اكاليل يعنى غلافلرى اولور ايكيسيده محلل ومنضج ومفاصل واحشاده اولان اورام صلبه‌يى ملين‌در مفرداتده بو ايكى نبات بر نبات اولمق اوزره مرسومدر بر قاج نوعى

دخی تصور ایدرلر و بو ترکیبده قوچ بوینوزی دیدکلری نبات اوله جقدر (اکلیل الجبل) بر نبات آخردر یپراغی
انجه واوزون و یری یرینه صیقشمش وسیاهه مائل ودالری قتی و چچکی بیاضله کوك ماییننده اولوب وثمری
قتی وقوریدقده خردلدن خرده تخملری متناثر اولور و یپراغنده مرارت وحرافت اولوب ورایحه سی خوش اولور
مدر و محلل وسدّه لری مفتح وخفقان وسعال واستسقایه نافعدر بو نبات ترکیده بریه دیدکلری نباتدر (التکلل)
تفعل وزننده برنسنه یی چپ چوره احاطه ایلمك معناسنه در یقال تکلل به اذا احاط وتکلل السحاب بلود نور برق ایله
شعله لنوب بیاضندن سیاهی آچلوب سچلمسندن عبارتدر یقال تکلل السحاب اذا تبسم (المکللة) معظمه وزننده
چپ چوره سی کوناکون چچکلر ایله محاط اولان باغچه وچمنزاره وصف اولور یقال روضة مکللة ای محفوفة
بالنور (الانکلال) انفعال وزننده آهسته جه کولمك معناسنه در یقال انکل الرجل اذا ضحك وقلیچ کورلنمك
معناسنه در یقال انکل السیف اذا ذهب حده وسحاب تبسم ایلمك معناسنه در که پرتو برق ایله شعله لنوب
اچلمقدن عبارتدر یقال انکل السحاب اذا تبسم وشمشك آهسته جه یلابیمق معناسنه در یقال انکل البرق اذا لمع خفیفا
(الاکتلال) افتعال وزننده بو دخی انکلال سحاب معناسنه در یقال اکتل السحاب بمعنی انکل (الکلکل) فدفد
وزننده (والکلکال) سلسال وزننده کوکس دیمکدر صدر معناسنه علی قول یبون چنبرلرینك ماییننه دینور
یاخود کوکس تخته سنك ایچ یوزنه دینور یقال ضرب کلکله وکلکاله ای صدره او هو ما بین الترقوتین او باطن الزور
وآت قسمی یاتدقده قولان بندایده جك یرندن که بوش بو کوری اوله جقدر زمینه طوقنان یرینك ارالغنه اطلاق
اولنور (الکلکل) هدهد وزننده بغایت جست و چالاك آدمه دینور علی قول قالین کوده لی بودوره دینور
یقال هو کلکل ای ضرب او قصیر غلیظ مؤنثی کلکله در (الکلاکل) علابط وزننده کلکل معناسنه در مؤنثی
کلاکله در (کلان) شداد وزننده بر طاغك آدیدر (الکلل) فتحتینله حال معناسنه در یقال بات بکلل سوء ای
حال سوء (الکلاکل) زلازل وزننده جماعات معناسنه در مفردی کلکله در زبرجه وزننده که جماعت دیمکدر
(کلال) غراب وزننده اسامیدندر ابن عبدیالیل بن عبد کلال شول کمسنه در که فخر انام علیه السلام حضرتلری
ایمان ایچون نفس همایونلرنی عرض بیورمشیکن مراد شریفلرینه اجابت ایلمدی مرسوم طائف اهالیسنك
سر کرده لری ایدی قبل الهجره بالنفس حضرت سید الانام واروب عرض اسلام بیوردقده اجابتدن قطع نظر
جور واذا ایلشیدی (الکمال) جمال وزننده اسمدر برشیئك جمیع اجزاسنك یرلو یرنده کفایت وتمامنه دینور
یقال به کمال ای تمام وکمال وکمول مصدر اولورلر برشیئك جمیع اجزاسی یرلو یرنده تام وکافی اولمق معناسنه یقال
کمل الشیء وکمل کمولا وکمالا من الباب الاول والخامس والرابع اذا تم (الکامل) (والکمیل) امیر وزننده ابواب
مذکوره دن اسم فاعلدر اجزاسی تام وکافی اولان شیئه دینور یقال شیء کامل وکمیل ای تام وکامل بحور عروضدن
بر بحرك اسمیدر که التی کره متفاعلن جزئندن عبارتدر وکامل میمون بن موسی المری ورقاد بن المنذر الضبی وهلقام
الکلبی وحوفران بن شریك وسنان بن ابی حارثه وزید الفوارس الضبی وشیبان الهندی وزید الخیل الطائی
فرسلرینك اسملریدر (التکامل) تفاعل وزننده (والتکمل) تفعل وزننده برنسنه کاملی بولمق وکاملنمك معناسنه در
یقال تکامل الشیء وتکمل اذا کان کاملا (الاکمال) همزه نك کسریله (والاستکمال) (والتکمیل) تفعیل وزننده
برنسنه یی تام وکامل قلمق معناسنه در یقال اکمله واستکمله وکمله اذا اتمه وجمله ای جعله جملة (الکمل) فتحتینله
کوتری معناسنه در یقال اعطاه المال کملا ای کاملا الکاملة عمرو بن معدی کربك فرسی اسمیدر ویزید بن قنان
نام کمسنه نك فرسی اسمیدر (الکاملیة) روافضك اشر واخبثی اولان بر طائفه در مترجم دیر که ملل ونحلده مرسومدر که
کاملیه طائفه سی ابو کامل نام کمسنه نك اصحابیدر مسفور جمیع صحابۀ کرامی امام علی حضرتلرینك بیعت
ونصرتنی ترك ایتدیلر دیو اکفار وامام علی حضرتلرنی طلب حقنی ترك ایلدی دیو اکفار ایلدی وعند الموت تناسخ
ارواحه قائلدر (المکمل) منبر وزننده خیر وشر جهتلرنده کامل ووافی کمسیه دینور یقال رجل مکمل ای کامل
للخیر والشر (الکومل) جوهر وزننده یمنده بر حصن اسمیدر (کمل) کاتف فتحیله (ومکمل) معظم وزننده
(وکمیل) زبیر وزننده (وکمیله) جهینه وزننده اسامی ناسدندر (الکملول) زنبور وزننده قنابری ایله معروف اولان
نباته دینور که شجرة البهق دخی دیرلر فارسیده برغست دیرلر ترکیده ارمنلر خیاری وسلو کلی پنجار دیرلر ابتدای
بهارده سائر سبزه لردن مقدم سورك وعومیج انبات ایدن اراضی طیبه ده چوق بتشور لطیف وجلاء و بهق ووضح
عارضه لرینه اکلا وضمادا انفع وایام قلیله ده آنلری مزیل ومعدمیه وجکره صالح ومزاج محروره ومبروده موافق
وملحی طعامه مشتهی در (الکمتل) تای فوقیه ایله جعفر وزننده (الکماتل) علابط وزننده پك قاتی نسنه یه دینور

(المكمتلة) مدحرجه وزننده قورومی قوند وقوی ترکیب واعضاسی صمصیق ناقه‌یه دینور یقال ناقة مكمتلة الخلق
ای متداخلة مجتمعة (الكميثل) ثای مثلثه ایله عمیثل وزننده بو دوره دینور (الكمهلة) دحرجه وزننده یوله کیدن
آدم اتکلرنی دیوشوروب بلنه بغلمق معناسنه‌در یقال كمهل الرجل اذا جمع ثيابه وحزمها للسفر و برآدمك حق
ومطلوبنی اذا ایلیوب امتناع ایلمك معناسنه‌در یقال كمهل علينا ای منعنا حقنا و برخبری یابرسوزی برکسه‌دن
صقلیوب کزلمك معناسنه‌در یقال كمهل الحديث اذا اخفاه وعماه وجمع مال ایلمك معناسنه‌در یقال كمهل المال
اذا جمعه (الاكمهلال) اضمحلال وزننده کرپی کبی بوزیلوب طورطوب اوتورمق معناسنه‌در یقال اكمهل الرجل
اذا انقبض وقعد واقرنبع (التكمهل) تدحرج وزننده مجتمع اولمق معناسنه‌در یقال تكمهل الشیء اذا اجتمع
(المكمهل) مزعفر وزننده دانه‌لو بوغه دینور که چکیت تعبیر اولنور (الكنبل) قنفذ وزننده (والكنابل) علابط
وزننده صلب وشدید آدمه دینور وكنابل برموضع آدیدر (الكنتأل) تای فوقیه ایله جردحل وزننده بودوره دینور
(الكندلی) کافك ودالك فتحی وقصر ایله ومد ایله برنوع نباتدر که ماء بحر ایله نشو ونما بولور و بونبات شومردیمکله معروفدر
وقشری ایدع یعنی دم الاخوین دیدکلر دارودر وآنکله دباغت اولنور صمغی جماعی مقوّیدر (الكنفليل)
زنجبیل وزننده قباصقاللو آدمه دینور یقال رجل كنفليل اللحية ای ضخمها وقباصقاله دینور یقال لحية كنفليلة
ای ضخمة (الكنهبل) سفرجل وزننده و بانك ضمیله ده زبانزده‌در (والكنهبل) جعفر وزننده برنوع ایری اغاج
اسمیدر که مبشه اغاجلرندندر وایری سنبله لوار په صاپنه دینور (كنهل) جعفر وزبرج وزنلرنده برموضع اسمیدر
وکاه اولور که علمیت وتانیث سببیله غیرمنصرف اولور علمیتی بقعه اعتباریله‌در وزبرج وزننده کنهل بنی عوف بن عاصم
جماعتنه مخصوص برصو آدیدر (الكنهدل) سفرجل وزننده ایری و یوغون شیئه دینور وصلب وشدید نسنه‌یه دینور
(الكهل) اهل وزننده شول کسنه‌یه دینور که صقالنه قیرسپوب وجود واوضاعنده کمال وتمکین شیخوخت امارەسی
ظهور ایلمش اوله علی قول اتوز یاخود اتوزدرت یاشندن اللی بر یاشنه وارنجه کهل دینور جمعی کهلون کلور و کهول کلور
کافك ضمیله وکهال کلور کافك کسریله وکهلان کلور کافك ضمیله وکهل کلور رکع وزننده مؤنثی کهله‌در جمعی
کهلات‌در کافك فتحی وهانك سکونیله وفتحاتله جائزدر وعند البعض کهله تعبیری جائز دکلدر الا شهله لفظنه
ازدواجله بالمشاکله ایراد اولنور یقال هو كهل وهی كهلة اذا وخطه الشيب ورأيت له بجالة او هو من جاوز الثلاثين
اوار بعا وثلاثين الى احدى وخمسين او لا يقال امرأة كهلة الا مزدوجا بشهلة فيقال امرأة شهلة كهلة وكهل
اوزانوب قدر وکمالی بولمش نباته اطلاق اولنور یقال نبت كهل ای متناه وتقول العرب طار له طائر كهل ای له
جدّ وحظ فی الدنيا یعنی دنیا جهتنده بخت ونصیب وافر صاحبی اولسه و بو بخت واقبالك کمال ووفورندن
کنایه‌در (الاكتهال) افتعال وزننده برآدم کهل اولمق معناسنه‌در یقال اكتهل الرجل اذا صار كهلا واهل لغت
بو مادّه‌یی ثلاثیدن استعمال ایلمامکله كهل الرجل دیمك صحیح دکلدر کرچه حدیث آتیده ثلاثیدن مأخوذ اوله‌رق
کاهل کلمه‌سی وارد اولمشدر اولدخی اختلاف اوزره درمانصه ان الرجل سأل النبی علیه السلام الجهاد معه فقال
هل فی اهلك من كاهل بكسر الهاء ويروى من كاهل بفتح الميم والهاء ای من تزوج فلما قال له ماهم الا اصبية صغار
اجابه فقال عليه السلام تخلف وجاهد فيهم ولا تضيعهم پس اوّله کوره کاهل کهولتله متصف کسه دیمکدر
وثانی‌یه کوره مکاهله‌دن اولور که تزوج معناسنه مستعملدر شارح دیر که اوّله کوره کاهل بعیردن مأخوذ اولمقده
محتملدر زیرا عربلر فلان کاهل بنی فلان دیرلر عهد تهم فی الملمات وسندهم فی الملمات معناسنی اراده ایدرلر که اهل
وعیالنك امورینه متکفل ومتعهد آدم دیمك اولور انتهی واكتهال باغچه نك چچکلری سراپا آچق معناسنه
مستعملدر یقال اكتهلت الروضة اذا عمّ نورها (المكتهل) اسم فاعل بنیه‌سیله تمام بوینی بولمش وقدر ومقدارنه
وارمش نباته وصف اولور یقال نبت مكتهل ای متناه ومكتهله شول دیشی قیونه دینور که باشی صقر اوله یقال
نعجة مكتهلة ای مختمرة الرأس بالبياض (الكاهل) صاحب وزننده علی الاختلاف کهولتله متصف آدمه دینور که
ذکر اولندی وحارك معناسنه‌در که ارقه‌نك یوقریسنده ایکی کورکك اوست یانیدر علی قول ارقه‌نك بیون کوکنه
طوغری یوقریسنك مقدمنه دینور که ارقه‌نك ثلث اعلاسیدر التی عدد اکورغه کمکلرنی مشتملدر یاخود ایکی کورکك
ارالغنه دینور که ترکیده یغرنی تعبیر اولنور فارسیده یال دینور یاخود بیونك ارقه‌یه قاوشدیغی یره دینور یقال ضرب
كاهله وهو الحارك او مقدم اعلى الظهر مما يلى العنق وهو الثلث الاعلى وفيه ست فقر او ما بين الكتفين شارح دیر که
کاهل اسمدر جمعی کواهل‌در وکاهل بنو اسددن برقبیله‌نك پدری اسمیدر که کاهل بن اسد بن خزیمه‌در وآنلر
امرء القیسك پدرینك قاتللریدر وعربلر شدید الغضب آدمه واسرمش دوه‌یه ذوکاهل اطلاق ایدرلر کاهل موقع

قوت اولدیغنه مبنی درحتی دومنك یولك محلیدر یقال رجل ذوكاهل ای شدید الغضب و یقال فحل ذوكاهل ای هایج
وشوكت صاحبی منیع الجانب آدمه شدید الكاهل اطلاق اولنور یقال انه لشدید الكاهل ای منیع الجانب
ابوكاهل قیس بن عائذ البجلی اصحابدندر (الكهلول) زنبور وزننده كولكن خندان آدمه دینور یقال هو
كهلول ای ضحاك وكریم آدمه دینور یقال رجل كهلول ای كریم (كهل) سهل وزننده (وكاهل) صاحب
وزننده (وكهیل) زبیر وزننده (وكهلان) سكران وزننده اسامیٔ ناسدندر (كهیله) جهینه وزننده برموضعدر
(كهال) غراب وزننده بركاهن جاهلی اسمیدر (الكهول) جرول وزننده (والكهول) صبور وزننده اورمحكه
دینور عنكبوت معناسنه (الكهبل) جعفر وزننده بودوره دینور و برجنس ایری شجر اسمیدر و بوكنهبل ایله
ایكی معناده دخی مرادفدر (الكهدل) جعفر وزننده اتنه طلوسموز تازه خاتونه دینور وقوجه قاری یه دینكله ضد
اولور یقال تزوج كهدلا ای شابة سمینة وكذا عجوزا واورمحكه دینور و یكی یتشمش قیزه دینور و بررجل و برراجز
علمیدر (الكهمل) كهدل وزننده ثقیل و بی مزه وناهضم كسیه دینور یقال جاء كهمل ای ثقیل وخم (المكهمل)
مدحرج وزننده جمله وجمیع معناسنه در یقال اخذ الامر مكهملا ای باجمعه (كول) زفر زننده فارس قضاسنده
برقریه درعاتمه كوا ردیرلر صغانی مرحومك ظن ایلدیكی كبی شیرازده محله اسمی دكلدر (الكولان) كافك فتحی
وضمیله بردی نباتنه دینور كه توغه لق وحصیر اوتی دیدكلریدر وماوراء النهرده بر بلده آدیدر (الكولة) تمره وزننده
یمنده برحصن اسمیدر (الكوأال) سفرجل وزننده بودوزه دینور (الاكوئلال) اشمعلال وزننده بودور اولمق
معناسنه در یقال اكوألّ الرجل اذا قصر اشبو كوأل واكوئلال ماده لرنی جوهری كأل ماده سنده وهمندن ناشی
ذكر ایلمشدر شارح دیركه مؤلف دخی اوراده ثبت ایلمكله تعارضا تساقطا قبیلندن اولور (التكوّل) تفعل وزننده
بركمك معناسنه در یقال تكوّلوا اذا تجمعوا و بركسه اوزرینه متصل و پیدر پی شتم وضرب ایله اوشوتوب ایدوب حواله اولمق
معناسنه در یقال تكوّلوا علیه اذا اقبلوا علیه بالشتم والضرب فلم یقلعوا (الانكیال) انفعال وزننده تكوّل ایله
معنای اخیرده مرادفدر یقال انكالوا علیه بمعنی تكوّلوا (التكاول) تفاعل وزننده جعلی قصه لنمق معناسنه در
یقال تكاول الرجل اذا تقاصر (الاكول) اطول وزننده طاغلر شكلنده جا بجا تومسكلی اولان ارضه دینور
(الكیل) سیل وزننده (والمكال) مقال وزننده (والمكیل) مسیل وزننده اولچمك معناسنه در یقال كال الطعام یكیل
كیلا ومكالا ومكیلا اذا اوزنه بالكیلة ویقال كاله طعاما وكال له طعاما بمعنی یعنی مفعولینه تعدیه ایدوب وبعضا مفعول اوّله
لام داخل اولور پس كاله طعاما قولی اكا بغدای اولچدی كه اكا اولچك ایله یاخود اولچه رك بغدای و یردی دیمك اولور
حتی راغب كلته الطعام اذا اعطیته كیلا عبارتیله رسم ایلمكله تضمین بابندن اولدیغنی تلمیح ایلمشدر وكال له طعاما
قولی اكا ویرمك ایچون بغدای اولچدی دیمكدر پس بیضاوی مرحومك سورهٔ مطففین اولنده حذف وایصال دن عد
ایلمسنه حاجت قالمزیته كه عصام دخی لغتده لامدن مجرد اورودنی تصریح ایلمشدر فلینظر وكیل مكیال كبی اولچكه ده
اطلاق اولنور وآقچه یی وزن ایلمك معناسنه مستعملدر یقال كال الدراهم اذا وزنها وچقماقدن آتش چقمیوب
آتشسز اولمق معناسنه مستعملدر چقماقدن مراد اعرابك اغاجدن اولان چقماغیدر آتش یرینه خرده حكاكه لری
چقمق ملابسه سیله استعمال اولندی یقال كال الزند اذا كبا و برنسنه یی برنسنه یه قیاس ایلمك معناسنه مستعملدر
كویا كه آنك اولچكنه توفیق ایدر یقال كال الشیء بالشیء اذا قاسه به وكیل چقماق چاقیلور كن صچرایان خرده
خرده پاره لرینه اطلاق اولنور وعربلر هذا طعام لا یكیلنی دیرلر لایكفینی كیله معناسنی مراد ایدرلر كه تضمینی متضمن در
واذا اطلع سهیل * رفع كیل * ووضع كیل * دیرلر یعنی سهیل یلدزی طوغدقده اولچك بری رفع و بری وضع اولنور كه
حرارت هوا زائل اولوب برودتك عارض اولمسنی مراد ایدرلر (الاكتیال) افتعال وزننده بو دخی اولچمك معناسنه در
یقال اكتال الطعام بمعنی كاله بوراده مؤلف قصر ایلمشدر زیرا اكتیال اولچك ایله نسنه آلان آدم كندی نفسیچون
اولچمك واولچوب آلمق معناسنه دكلور قال الراغب اكتلت علیه اذا اخذت منه كیلا وفی المصباح اكتلت منه وعلیه
اذا اخذت وتولیت الكیل بنفسك و یقال كال الدافع واكتال الآخذ وعلی حرفیله صله لنمق خصوصنده سورهٔ
مطففین اولنده ابو السعود حضرتلرینك كلام نفیسی واردر فلیراجع (الكیلة) كافك كسریله اسمدر اولچویه
دینور (المكیل) منبر وزننده (والمكیال) محراب وزننده (والمكیلة) مكنسه وزننده كیل كبی اولچكه دینور
یقال اخذه بالكیل و المكیل والمكیال والمكیلة وهو ما كیل به (التكایل) تفاعل وزننده بری برینه مكافات اوزره معامله
ایلمك معناسنه در یقال هما یتكایلان ای یتعارضان بالشتم او الوتر وقولهم لا تكایل بالدم ای لا یجوز لك ان تقتل الآثارك
یعنی قاتلدن غیری یی قتل جائزدر دكلدر طرفینده فضل ومزیت جهتیله مساوات معتبر دكلدر قاتل كرك مقتولدن

دون وكرك افضل اولسون بهر حال قصاص اكا مترتب اولور (المكايلة) مفاعله وزننده بر آدمه بركمسنه هر نه سو يلديسنه
اولدخی آکا آنی سویلمك یاخود آنك کندی حقنده ایشلدیکنی اولدخی ایشلمك معناسنه مستعملدر یاخود کندیسنه شتم
ایدنك شتمندن ازید شتم ایلمك معناسنه مستعملدر لسان عوام ترکیده بوندن اوچکنه اوچك بلسکه بر باش
زیاده ویرمك تعبیر اولنور یقال کایله اذا قال له مثل مقاله اوفعل کفعله اوشاتمه فاربی علیه (الکیول) عیوق وزننده
جنکده الك کیروده اولان طابوره دینور یقال قام فی الکیول ای فی آخر الصفوف فی الحرب وقورقق یبدل
کمسیه دینور یقال رجل کیول ای جبان و بوکسك یره دینور تپه کبی وچقماقدن صچرایان آتشسز سیاه قغلجمه
دینور مترجم دیرکه ابن اثیرك بیاننه کوره آخر صف وجبان معنالری کیل الزند معناسندندر که آتشی چیقمز
دیمکدر یاخود جبان معناسی معنای اخیردندر که کیروده بر یوکسك یرده طوروب ایلرونك حالنه نظر ایدر بو مناسبتله
بو لطیفه ثبت اولندی بر محار به هنکامنده بر آق صقاللو پیرو اختیار کمسه عسکرك کیروسنده بر آلارغه محلده توقف
ایدر ایمش نفراتك بری یاننه واروب اولادك مشابه سنده کمسه لر ایلروده جنك ایده یورلرسن آق صقاللکدن اوتانمیوب
بو یله کیروده طورمق روامیدر دیو سرزنش ایتدکده آی اوغل بن دائما بو یلجه کیروده طورمقله بو آق صقاله مالك
اولدم یوخسه ایلرویه اقتحام ایلسم ایدی قاره صقاله دخی مالك اولمز ایدم دیو جواب ایلمشدر ومن القضة الحصة
(الکیل) هین وزننده بودخی چقماقدن صچرایان آتشسز سیاه قغلجمه دینور یقال خرج من الزند الکیول والکیل
ای السحالة (التکلی) تجلی وزننده تکیل کلمه سندن مقلو بدر جنکده الك کیروده کی طابورده طورمق معناسنه در
یقال تکلی الرجل اذا قام فی الکیول (التکییل) تفعیل وزننده بر کمسه قورقق اولمق معناسنه در یقال کیل الرجل
اذا کان کیولا ای جبانا فصـــــل اللام (لته) لامك فتحی وتای فوقیه نك سکو نیله بر موضع آدیدر (لعل)
فتحتیله ولام مشدده مفتوحه ایله (ولعل) لام مخففه نك سکونیله کلمهٔ طمع واشفاقدر یعنی مرجو ومأمولی یاخود
مخوف ومکروهی توقع وامید ایچوندر که حاصلی محبو بی ترجی ومکروهدن اندیشه واشفاقه دلالت ایدر مثلا
لعل الله یغفر ذنبی دیرلر امیددر ومأمولدر که خدای متعال کناهمی مغفرت ایلیه ولعل زیدا یموت دیرلر قورقرم که
زید وفات ایلیه دیمکدر بو معنالردن فارسیده مکر وشاید کلمه لریله تعبیر اولنور و بونده یکرمی سکز لغت واردر ١ لعل
ولعل که ذکر اولندی ٣ علّ بغیر لام ٤ عنّ نون مشدده ایله ٥ غنّ غین معجمه ایله ٦ انّ همزه ونون مشدده ایله ٧ لأنّ
لام وهمزه ونون مشدده ایله ٨ لونّ لام وواو ونون مشدده ایله ٩ رعلّ راء وعین ولام مشدده ایله ١٠ لعنّ
لام وعین ونون مشدده ایله ١١ لغنّ لام وغین معجمه ونون مشدده ایله ١٢ رغنّ راء وغین معجمه ونون مشدده ایله
١٣ وعلّی افعل دینور عین ولام مشدده و یای متکلم ایله ١٤ وعلنی افعل دینور نون وقایه زیاده سیله ١٥
لعلی دینور ١٦ لعلنی دینور ١٧ لعلنّی دینور نون مشدده ایله ١٨ لعنی دینور نون وقایه ایله ١٩ لغنی
غین معجمه ایله ٢٠ لغننی نون وقایه ایله ٢١ لونّی نون مشدده ایله ٢٢ لونی نون وقایه ایله ٢٣ لأنّی همزه ونون مشدده ایله
٢٤ لأنی نون وقایه ایله ٢٥ انی همزهٔ مفتوحه ایله ٢٦ اننی نون وقایه ایله ٢٧ رغنی غین معجمه ایله ٢٨ رغننی
نون وقایه ایله مترجم دیرکه مؤلفك بصائرده وشهابك درة الغواص شرحنده اشبو لعل کلمه سنه متعلق نفایس اولمغله
طالب اولنلر مراجعت ایده لر (اللمال) سحاب وزننده وغراب وزننده سرمه یه دینور یقال بعینه لمال ولمال
ای کحل (التلمل) تفعل وزننده آغزك ایچنده اولان بقیهٔ طعامی دل ایله یلاشدرمق معناسنه در یقال تلمل بفمه
اذا تلمظ (اللولاء) صحراء وزننده ضرّ وشدت ومحنت معناسنه در یقال وقع فی اللولاء ای الشدة والضرّ (لال)
حال وزننده فقهادن احمد بن علی بن احمدك پدرینك جدّی اسمیدر ولال فارسی اولمغله دلسزه دینور اخرس
معناسنه (اللیل) سیل وزننده (واللیلاة) الف وهایله کیجه یه دینور که غروب شمسدن فجر صادقك طلوعنه قدر
علی قول شمسك طلوعنه قدر مدتدن عبارتدر جمعی لیالی کلور غیر قیاس اوزره یانك زیاده سیله ولیائل کلور که مقلو بدر
شارح دیرکه لیلاة لیله نك اصلیدر زیرا مصغری لییلیه در ولیله لیلك مفردیدر تمره وتمر کبی ومرزوقی دیدیکه لیل ازاء
نهارده ولیله ازاء یومده استعمال اولنور انتهی ولیل طوی قوشنه دینور حباری کبی علی قول یاور یسنه دینور
وکروان قوشنك که چاغرغان طوی دیدکلری یدر یاور یسنه ده دینور وعمر بن سلامة الکندی نام کمسه نك قلیجی اسمیدر
وتقول العرب البس لیل لیلا ای زکب بعضه بعضا یعنی برنسنه نك اجزاسی بری برینك اوستنه بنکشدی (اللیلاء)
حمراء وسکری وزنلرنده کیجه نك طول وشدتی افاده ضمننده تأکید ایچون ایراد اولنور عند البعض پك قرانکو اولان
کیجه یه یاخود اوتوزنجی کیجه سنه وصف اولورنته که دهماء یکرمی طقوزنجی ودعجاء یکرمی سکزنجی کیجه در
یقال لیلة لیلاء ولیلی ای طویلة شدیدة اوهی اشد لیالی الشهر ظلمة اولیلة ثلاثین (الألیل) احمر وزننده (واللائل)

صاحب وزننده (والمليل) معظم وزننده بو نلرده تأكيد ايچون ايراد اولنور يقال ليل اليل ولائل ومليل اى شديد
الظلمة (الالأل) همزه ايله اهمال وزننده (والاليال) همزۂ ثانيه بدلى يا ايله كيجه يه كيرمك معناسنه در يقال الأل القوم
والیلوا اذا دخلوا فى الليل اوّلكيده همزۂ اولى مناسبتيله يا همزه يه ابدال اولنمشدر (ام ليلى) سياه باده نك كنيه سيدر كه
پاپاس قاره سى ديدكلريدر وليلى باده نك ابتداى كيف ونشئه سنه اطلاق اولنور بخار تصورينه مبنى در تقول اخذتنى
الخمر ليلاها اى نشوتها او بدء سكرها و برخاتون اسميدر جمعى ليالى كلور (حرة ليلى) باديه ده برقاره طاشلق تپه در
(ابن ليلى المزنى) وابوليلى الاشعرى (وابوليلى الجعدى) وابوليلى المازنى وابوليلى الغفارى وابوليلى الخزاعى
صحابه لردر (الملايلة) مفاعله وزننده اجيرى كيجه لكله طوتمق معناسنه در نته كه مشاهره آيلقله ومياومه كونده لكله
معامله دن عبارتدر تقول لايلته اذا استأجرته لليلة و يقال عامله ملايلة كياومه مياومة من اليوم فصل الميم
(المأل) ميمك فتحى وهمزه نك سكونيله (والمئل) كتف وزننده سموز و بومرى كوده لو كشى يه دينور مؤنثى مأله
ومئله در (المؤولة) عمومه وزننده (والمألة) كرامه زننده بركسه سموز وتنومند اولمق معناسنه در يقال مأل الرجل
ومئل مؤولة ومألة من الباب الثالث والرابع اذا كان مألا اى سمينا ضخما (المأل) (والمألة) ميملرك فتحيله براشه
قبل الوقوع ياپنوب آماده اولمق معناسنه در يقال جاء امر ماما ألله وما مأل مألة من الباب الخامس والثالث
اى لم يستعدّ له ولم يشعر به (المألة) ثمره وزننده باغچه يه وچمنزاره دينور روضه معناسنه ودكرمنه دينور رحى
معناسنه جمعى مثال در ميمك كسريله (المتل) قتل وزننده برنسنه يى صرصوب ارغالمق معناسنه در يقال متل الشئ
متلا من الباب الاوّل اذا زعزعه وحرّكه (المثل) ميمك كسرى وثاى مثلثه نك سكونيله (والمثل) فتحتينله (والمثيل) امير
وزننده شبئك بكزرى و بكتاشى شبه ومانند معناسنه در جمعلرى امثالدر يقال هذا مثله ومثله ومثيله اى شبهه
وقول العرب فلان مسترادّ لمثله اى مثله يطلب و يشحّ عليه يعنى فلان نسنه كياب اولمغله مثل ومانندى مطلوب اولوب
وكنديسنى فدا ايليوب حقنده بخل وضنت اولنه جق يادكار بيهمتادر ديمكدر (المثل) فتحتينله شبه ومانند
معناسنه دركه ذكر اولندى ودليل وحجت معناسنه مستعملدر يقال اقام له مثلا اى حجة وقصه وحديث وداستان
معناسنه در يقال بسطله مثلا اى حديثا و برنسنه نك صفتنه اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى مثل الجنة التى
وعد المتقون اى صفة الجنة شارح ديركه مثل تعبير اولنان كلام كه قبولله متسم وتداول ايله مشتهردر شبه
معناسندن مأخوذدر كويا كه محاضرى اولان كسنه موردنى مضربنه مثل ونظير ايده رك ايراد ايدر (التمثيل)
تفعيل وزننده برقصه و برلاقردى بيان ايلمك معناسنه در يقال مثل بالمثل اى بالحديث اذا بينه وافاده وحدثه
و برنسنه يى برنسنه يه بكزتمك معناسنه در يقال مثله به اذا شبهه به و برنسنه نك بعينه صورتنى نقش وكتابت
مقوله سيله تصوير ايلمك معناسنه در شويله كه شئ مصورك شخصنه نظر ايدركبى بعينه تصوير ايليه يقال
مثل الشئ له اذا صوّره حتى كأنه ينظر اليه و برآدمه مثله تعبير اولنان عقوبتله اشكنجه قلمق معناسنه در يقال
مثل لفلان اذا نكل به (الامتثال) افتعال وزننده بودخى مثل وقصه بيان ايلمك معناسنه در يقال
امتثل المثل اى الحديث بمعنى مثله و بركسنه مثل جهتيله بالمناسبه ابيات ثلاثه انشاد ايلمك معناسنه در
يقال امتثل عندهم مثلا حسنا اذا انشد بيتا ثمّ آخر ثمّ آخر نته كه تمثل دخى بو معنايه دركه سيذكر و برنسنه نك
صورتنه كيرمك معناسنه در يقال امتثله اى تصوّره شارحك بيانه كوره تمثيلك مطاوعيدر فيقال مثله له
فامتثله اى صوّره له فتصوّره و برآدمك طريقه ومسلكنه تابع اولوب اصلا آندن عدول وتجاوز ايتميه رك اقتدا
وانقياد ايلمك معناسنه در يقال امتثل طريقته اذا اتبعها فلم يعدها وقاتلى قصاص ايلمك معناسنه در يقال
امتثل منه اذا اقتص (التمثل) تفعل وزننده بودخى مثل وقصه بيان ايلمك معناسنه در يقال تمثل الحديث
وبالحديث بمعنى امتثل قال الشارح ومنه قول جرير ❁ والتغلبى اذا تنحنح للقرى ❁ حك استه وتمثل الامثالا ❁ وتمثل
امتثال كبى برمناسبتله مثل قصديله ابيات ثلاثه انشاد ايلمك معناسنه در يقال تمثل عندهم مثلا حسنا اذا انشد
بيتا ثمّ آخر ثمّ آخر شارح ديركه مؤلفك صورت تفسيرندن ابيات ثلاثه انشاد اولنمدقجه امتثال وتمثل اطلاق اولنميه جغى
منفهم اولور لكن امّهات سائره نك منطوقى اوزره مصراع واحده دخى مستعملدر ومنه قول عائشة كان عليه
السلام يتمثل بقول الشاعر ❁ و يأتيك بالاخبار من لم تزوّد ❁ پس مؤلفك مرادى مطلقا متعدد منظومه ديمك اولور
و بومعناده امتثال وتمثل بنفسه و باء جرفيله متعدّى اولور كما قال فى الاساس هذا البيت مثل تمثله عندنا وتمثل به
وتمثله ونمثل به ومؤلف تمثل صورتلنمك و برشبئك صورتنه كيرمك معناسنده ورودنى اهمال ايلدى وتمثل
برنسنه يى يا بر كلامى مثل ضرب وايراد ايلمك معناسنه در يقال تمثل بالشئ اذا ضرب به مثلا و يقال هذا البيت مثل

یتمثل به وقصاص آلمق معناسنه در یقال تمثل منه اذا اقتص (الامثولة) اضحوکه وزننده اسمدر تمثل اولنان
بیته دینور (المثال) کتاب وزننده مقدار معناسنه در یقال هذا علی مثاله ای مقداره وقصاص معناسنه در
یقال اخذ منه مثاله ای قصاصه و برنسنه نك اورنکنه وصفته دینور یقال هذا علی مثال ذاك ای علی صفته
ودوشکه دینور یقال نام علی المثال ای الفراش جمعی امثله ومثل کلور کتب وزننده (التماثل) یفاعل وزننده
خسته صحت وافاقته یقلشمق معناسنه در و بومثول وقیام معناسنه در یقال تماثل العلیل اذا قارب البرء (الامثل)
افضل وزننده ومرادفیدر جمعی اماثل در یقال هذا امثل قومه ای افضله راغب بیاننه کوره اشبه وامثل کلمه لری
فی الاصل اشبه بالافاضل وامثل بالافاضل اولوب بعده کثرت دوران سببیله مشبه به اسقاط ومطلق افضل مقامنده
اقامه واستعمال اولندیلر وانلردن صیغه تصریف اولندی وقوله تعالی اذ یقول امثلهم طریقة ای اعدلهم
واشبههم باهل الحق او اعلمهم عند نفسه بما یقول (المثالة) کرامه وزننده فاضل اولمق معناسنه در یقال مثل الرجل
مثالة من الباب الخامس اذا فضل (المثلی) میمك ضمیله امثلك مؤنثیدر اقصی وقصوی کبی وقوله تعالی ویذهبا
بطریقتکم المثلی ای الطریقة التی هی الاشبه بالحق (المثیل) امیر وزننده مثل ونظیر معناسنه در که ذکر اولندی
وفاضل معناسنه در یقال رجل مثیل ای فاضل (التمثال) تانك فتحیله تفعیلدن مصدر در برنسنه یی آخره
بکزتمك معناسنه یقال مثله به تمثیلا وتمثالا اذا شبهه به (التمثال) تانك کسریله مصنوع اولان صورته دینور کرك
قلم ایشی وکرك سائر کونه اولسون تقول رأیت تمثالا فی یده ای صورة واشعث بن قیس الکندی قلجنك اسمیدر (المثول)
قعود وزننده ایاق اوزره دیکیلوب طورمق معناسنه در یقال مثل بین یدیه ومثل مثولا من الباب الاول والخامس
اذا قام منتصبا وسینوب یره یاپشمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال مثل الرجل اذا لطأ بالارض و یرندن ایرلمق
معناسنه در یقال مثل فلان اذا زال عن موضعه و برنسنه یی برنسنه یه بکزتمك معناسنه در یقال مثل فلانا فلانا
و بفلان اذا شبهه به و بکزمك معناسنه در یقال مثل فلان فلانا اذا صار مثله (المثل) غسل وزننده (والمثلة) میمك
ضمیله برآدمه غیره عبرت اوله جق عقوبت ایلك معناسنه در بورنی وقولغنی وسائر بعض اعضاسنی کسمك وکوزنی
اویمق کبی یقال مثل بفلان مثلا ومثلة من الباب الاول اذا نکل (المثلة) میمك فتحی وثانك ضمیله وسکونیله اسمدر
عبرت آله جق عقوبته دینور جمعی مثولات کلور میمك فتحیله ومثلات کلور میمك فتحی وثانك ضمیله (الامثال) همزه نك
کسریله برآدمی قصاص جهتیله قتل ایلك معناسنه در یقال امثله اذا قتله بقود (الماثل) صاحب وزننده
عقوبت معناسنه اولان مثل کلمه سنی تأکید ایچون ایراد اولنور یقال مثل ماثل ای جهد جاهد هر شدید محنتی
اکا تشبیه ایدرلر وماثل اثر وعلامتی بالکلیه نابود اولوب خاکسار اولمش رسم بناء وعمارته دینور یقال کان رسم
الدار ماثلا ای الذاهب الاثر (الماثول) مدینه ده بر موضعدر (المائلة) چراغپایه در که شمعدان طرزنده اولور چراغه
وایلکیمن تعبیر اولنور بومناسبتله شمعدانه ده اطلاق اولنور یقال اتی بالمائلة ای بمنارة المسرجة (المثل) میمك
کسریله ابن مجل بن لجیم در ملوك یمنندر امویه دن عبد الملك بن مروان طرفنه یمندن بر طائفه ورود ایدوب
حضورنده مثول واثنای مصاحبتده عبد الملك ذکر اولنان مثل لفظنی مصحف اوله رق ما المیل منکم تعبیریله
استفسار ایلدکده مرقوملر مرادنی فهم ایدوب فی ذاتهم ادب آشنا اولملریله اسلوب حکیمانه ایله یا امیر المؤمنین کان ملك لنا
یقال له المثل دیدکلرنده عبد الملك شرمسار اولدی و بنو المثل بن معاویه برقبیله در ابو الشعثاء یزید الکندی آنلردندر
(المثل) میمك ضمیله فلج نام محلده بر موضعدر که رحی المثل دخی دیرلر (الامثال) همزه نك فتحیله بصریه قریب برنیجه
طاغلو ارضه اطلاق اولنور که بری برینه متشابهلردر (المجل) میمك فتحی وجیمك سکونیله (والمجل) فتحتینله (والمجول)
قعود وزننده کثرت عملدن ال ناسورلنوب قبارمق معناسنه در یقال مجلت یده ومجلت مجلا ومجلا ومجولا من الباب
الاول والرابع اذا نفطت من العمل فمرنت وطوارلنه طرنغی طاشر قدقدنصکره اوکولوب قتیلمق معناسنه در وعند
البعض مجل بدنده دریایله ات بیننده صو حادث اولمق معناسنه در که آتش اصابتندن یا خشونتلو نسنه استعمالندن
حادث اولور ترکیده بوکه دخی قبارمق تعبیر اولنور و بعضلر عندنده مجله که مجل لفظنك مفردیدر شول یوفقه دریه که
دینورکه ایش ایشلمکدن قباروب ایچنده صو طولار ترکیده قبارجق تعبیر اولنور بونك جمعی مجال در میمك کسریله
ومجل در تمره وتمر کبی یقال مجل الحافر اذا انکبته الحجارة فبرئ فصلب والمجل ان یکون بین الجلد واللحم ماء او المجلة
قشرة رقیقة یجتمع فیها ماء من اثر العمل ومنه یقال جاءت الابل کالمجل ای رواء ممتلئة یعنی دوه لر صویه کرکی کبی
قانوب قارنلری مجل کبی صوایله طبطلو کلدیلر (الامجال) همزه نك کسریله بودخی ال کثرت عملدن نصرلنوب
قبارمق معناسنه در یقال امجلت یده بمعنی مجلت وایش الی قبارتمق معناسنه در یقال امجل یده العمل اذا اصبرها

ماجلة (المـاجل) طـاغك ودره نك دبنـده مجتمع اولان صويه دينـور و باب مكه ده برموضع آديدر كه اطرافدن
ترشح ايدن صوآنده مجتمع اولور (المحل) نخل وزنـنـده مكر وكيد معناسنه در يقـال لايضرّه محله اى مكره وكيده
وتوزه دينور غبار معناسـنه وقوراقلغه وقيتلغه دينور يقال اصابهم محل اى شدّة وجدب وانقطاع المطر ومحول
وممحله كبي قوراق يره دينور كاسيذ كر ومصـدر اولور بر قوراق اولمق معنـاسنه يقال محلت الارض محلا من الباب
الثالث اذا كانت ممحلة ومحل ومحال كتاب وزنـنـده امير ووالى وحاكمه غمز وسعـايـت يله برآدمه كيد وضرر ايراث
ايلمك معناسنه در يقـال محل بفلان ومحل به ومحل به محلا ومحالا من البـاب الثانى والرابع والخامس اذا كاده بسعاية
الى السلطـان ومحل اصـلا خير ومنفعتى اولميـان جماد خلقت كمسيه اطـلاق اولنور ارض محله تشبيهله يقـال
رجل محـل اى لاينتفع به (المحلة) تمره وزنـنـده (والمحول) صبور وزننده (والممحلة) محسنه وزنـنـده (والممحل)
محسن وزنـنـده كه بو امحـالدن قليلدر (والممحال) محراب وزنـنـده محل كبي قوراق يره دينور يقـال ارض محل
ومحلة ومحول وممحلة وممحل وممحال اى جدبة (المحـالة) مقـاله وزنـنده برقوراق اولمق معنـاسـنه در
يقـال محلت الارض محـالة من البـاب الخـامس اذا كانت جدبة (الامحـال) همزه نك كسريله بر محل قيتلق
وقوراقلق اولمق معناسنه در يقال امحل البلد اذا اجدب فهو ماحل وممحل قليل وناس قيتلغه صتاشمق معناسنه در
يقال امحل القوم اذا اجدبوا (الماحل) قيتلق وقوراق شهره ومحله دينور ممحل دخى دينور كه امحالدندر لكن غير قياس
اوزره ماحل مستعملدر ممحل قليلدر وماحل وجودى متغير اولمش آدمه دينـور (المتماحل) متمايل وزنـنـده بك
اوزون اولوب اندامى پريشان ومضطرب وناز يبا دوميه وآدمه دينور ومنه كلام على رضى الله عنه انّ من ورائكم
امورا متماحلة اى فتنا يطول شرحها و بو كلام مرتضويدر جوهرى توهمندن ناشى حديث عنوانيله تقييد ايلدى
كذلك امور اكلمه سى منصوبدر جوهرى تغيير ايدوب مرفوعا رسم ايلمشدر شارح ديركه حديث موقوف جمله سندن
اولمق احتمـالندن بشقه كلام اصحـابه حديث اطلاقى اصولده مقرّردر واقعـا نهايه ده دخى وفى حديث على
عنوانيله مثبتدر وجوهرى همان امور متماحلة كلاميله اكتفـا ايلمشدر ومتماحل ايراق اوبه يه واوه دينور يقال دار
متماحلة اى متباعده ووجودى متغير اولمش كمسيه دينور ماحل دخى دينور تقول رأيته متماحلا وماحلا اى متغير البدن
(التمحل) تفعل وزننده حيله ايلمك معنـاسنه در يقـال تمحل له اذا احتال و برآدمك حق ومطلوبنى اداخصوصنده
آنى كلفت وزحمته اوغراتمق معناسـنه در كه اداو رنجله اداايتمكدن عبـارتدر يقـال تمحل له حقه اذا تكلفه له
مؤلفينك تمحل تعبيرلرى بوندندر (الممحل) معظم وزننده اوزانمش نسنه يه دينـور يقـال شئ ممحل اى مطوّل
وشول سوده دينور كه طعمى اكشيمكه بشلمش اوله على قول طلومه وضع وحفظ اولنوب لكن هنوز طعمى تمام متغير
اولمقسزين شرب اولنه يقـال لبن ممحل اى اخذطعم حوضة اوماحقن فلم يترك يأخذ الطعم وشرب (المحـال)
كتاب وزنـنـده كيد ومكر معناسـنه در يقـال هوضعيف المحال اى الكيد وفند وحيله ايله برخصوص ومصلحتى
طلب وتسخير ايلمكه دينور يقال فازمطلبه بالمحال وهورومِ الامر بالحيل وتدبير معناسنه در يقـال قوى المحـال
اى التدبير وقدرت معنـاسنه در وجدال معناسنه در يقـال هوشديد المحال اى الجدال وعذاب وعقاب وعداوت
معنـالرينه در ومفاعله دن مصدر اولور دشمنلك ايلمك معنـاسنه يقال ماحله مماحلة ومحالا اذا عاداه وزور وقوّت
معناسنه در وشدّت ومحنت وهلاك معناسنه در يقـال وقع فى المحال اى الشدّة والهلاك وهلاك ايلمكه دينـور
وينه مفـاعله دن مصدر اولور مماحله كبي بركمسه ايله زور وقوّت خصوصنده مبـاحثه ايدوب يارشمق معناسـنه
تا كه احدهمانك قوّتى آخردن زياده اولديغى ظاهر اوله يقال ماحله مماحلة ومحالا اذا قاواه حتى يتبين ايّهمـا اشدّ
(المحالة) سحـابه وزنـنـده بيوك بكره يه وچرخه دينور كه اكا دوه قوشوب قيودن صوچكرلر تاء وحدتيه در يقـال
استق على المحـالة اى البكرة العظيمة مؤلف بونى حول ماده سنده دخى ثبت ايلمشيدى كه دونمك معنـاسندن
مأخوذدر بوراده ميمى اصليه اعتبـار ايلمشدر ظاهرا مكر وحيله ياخود قوّت وشدت معنـالرندن منصوردر ومحاله
دوه قسمنك ارقه او كورغه لرندن براو كورغه يه دينور جمعلرى محال كلور هاسز وجمع الجمعى محل كلور ميمك ضمـيله
واسكله يه دينور كه ديوار جيلر وصواجيلر آنك اوزرنده اوتوروب عمـل ايدرلر قاره چلودخى تعبير اولنـور يقـال
عمل الطيان على المحالة وهى الخشبة التى يستقرّ عليهـا الطيانون (المحال) سحـاب وزننده بودخى بيوك بكره يه
وچرخه دينور ونسوان دوز كوتلرندن بردوز كون آديدر كه اوكورغه كمكلرى هيئتنده اولور يقـال جاءت وعليهـا
المحـال وهوضرب من الحلى يكون على هيئة الفقـار (الممحلة) مرحله وزنـنـده تازه اوغلاق دريسندن اولان
سود طلومنه دينـور (المحل) كتف وزنـنـده شول آدمه دينور كه اكسه سندن قوغلوب اوزون اوزادى سور يله رك

درمانده و بیمجال قالمش اوله یقال صار زید محلا ای مطر وداحی اعیا (التمحیل) تفعیل وزننده قوتلندرمك وقوت ویرمك معناسنه‌در تقول محلنی یافلان ای قونی (الماخل) خای معجمه ایله داخل وزننده قاچغین آدمه دینور ماخ کبی یقال هوماخل وماخ ای هارب (المدل) میمك کسریله شول خیره وچلمسز لاغر آدمه دینور که پك لاغرلکندن قرالتیسی کوجله بلور وبر تشخیص اولنه یقال فلان صیره المرض مدلا وهو الرجل الخفی الشخص القلیل اللحم (المدل) میمك فتحیله خسیس ودنی کمسنه‌یه دینور یقال هومدل ای خسیس و یوغورد کبی پك قویلمش سوده دینور یقال لبن مدل ای خاثر (مدل) جبل وزننده ملوك قبیلهٔ حمیردن برینك اسمیدر (مدلین) سقنین وزننده اندلسده برحصن آدیدر شارح دیرکه اندلس اولکه‌سنده دکلدر بلکه حالا آق دکزده مدللی دیدکلری جزیره اوله‌جقدر (المدلاء) صحراء وزننده نجران شرقیسنده برقوملق آدیدر (مداله) سحابه وزننده برموضعدر (التمدل) تفعل وزننده مندیل ایله سیلمك معناسنه‌در یقال تمدل بالمندیل بمعنی تمندل ظاهرا نوندن مبدلدر (المذل) ذال معجمه ایله عمل وزننده برعارضه سببیله تنکدل ومضطرب و بیقرار اولمق معناسنه‌در یقال مذل الرجل مذلا من الباب الرابع اذا ضجر وقلق ومذل اویوشقلغه وسستلکه دینور یقال اخذه المذل ای الفترة والخدر (المذل) کتف وزننده وصفدر برعارضه سببیله تنکدل ومضطرب و بیقرار آدمه دینور یقال صار مذلا ای ضجرا وقلقا ومذیل معناسنه‌در کاسیذکر (المذل) عزل وزننده (والمذال) مقال وزننده برآدم رازنی حفظ وکتم ایده‌میوب افشا ایلمك معناسنه‌در یقال مذل فلان بسره ومذل ومذل مذلا ومذالا من الباب الاول والخامس اذا افشاه یابین اخیرینده طبیعی اولور وبذل وسماحت ایلمك معناسنه‌در یقال مذلت نفسه بالشیء ومذلت من الباب الرابع والخامس اذا سمحت وبرعضو اویوشمق معناسنه‌در یقال مذلت رجله من الباب الرابع اذا خدرت ومذل وصف اولور پك باذل وسخی آدمه اطلاق اولنور یقال رجل مذل النفس ومذل الید ای سمح (المذیل) امیر وزننده مذل کبی وصفدر سرنی ضبط ایلمیوب افشا ایدر اولان اغزی کوشك آدمه دینور یقال هومذل ککتف ومذیل اذا کان یفشی بسره ومذیل بیقرار اولان خسته‌یه دینور یقال مریض مذیل اذا کان لایتقار وفارسیده نرم آهن دیدکلری دموره دینور که دیشی دمور تعبیر اولنور پولاد وچلیك ارکك دموردر (الامذال) همزه‌نك کسریله بودخی برعضو اویوشمق معناسنه‌در یقال امذلت رجله اذا خدرت و یقال به امذال ای فتور وخدر (المذل) میمك کسریله مذل کلمه‌سنده لغتدر که بغایت خیره ولاغر وخیال آدمه دینور (المذلی) قتلی وزننده مذل یاخود مذیل کلمه‌سنك جمعیدرکه بیقرار خسته‌یه دینور بوجهتله اصلا آرام ایلمیوب دائما حرکت واضطراب اوزره اولان کمسنه‌لرده استعمال اولندی یقال رجال مذلی ای لایطمئنون (الممذل) منبر وزننده اهلنه پرونکلك ایدن قورمساغه دینور یقال ممعتا نه ممذل ای قواد علی اهله (الامذلال) احمرار وزننده بودخی برعضو اویوشق اولمق معناسنه‌در یقال امذلت رجله بمعنی امذلت (الممذئل) مشمعل وزننده اویقوسنی آلمامش یاخود مخمور وخمیازه کش کبی نفسی ومزاجنه غلظت وفتور وانفساخ عارض اولمش آدمه دینور یقال اصبح ممذلا ای خاثر النفس (المذال) کتاب وزننده مذاء معناسنه‌در که قورمساقلغه وقلتبانلغه دینور یقال به مذال ای مذاء و برکیسه زوجه‌سنیله همفراش ایکن زوجه‌سنك آشناسی کلمکله همسر اولسون دیو فراشدن یابجه یوارلنه رق الارغه‌یه چقمغه دینور قال الشارح ومنه الحدیث الغیرة من الایمان والمذال من النفاق ویروی المذاء من النفاق وهو ان یقلق الرجل بفراشه الذی یضاجع فیه حلیلته و یتحول عنه حتی یفترشها غیره (الممرجل) مزعفر وزننده برجنس الاجه قماش آدیدر مؤلف بونی رجل ماده‌سنده ثبت ومرجل صورتلری منقوش الاجه قماش ایله بیان ایلمشدی (المردلة) دحرجه وزننده برایشی احکام ومتانت وجهیله ایشلمیوب کوشك وبیاغیجه ایشلمك معناسنه‌در یقال مردل العمل اذا لم یحکمه (المرطلة) دحرجه وزننده برعمله مداومت ایلمك معناسنه‌در علی قول فساد اولان عمله مداومت ایتمکه مخصوصدر یقال مرطل العمل اذا ادامه ولا تکون الا فی فساد و برآدمه برنسنه بیلاشدیرمق معناسنه‌در یقال مرطل فلانا بالطین وغیره اذا لطخه به و برآدمك عرضنه طوقنمق معناسنه‌در یقال مرطل عرضه اذا وقع فیه واصلاتمق معناسنه‌در یقال مرطل المطر فلانا اذا بله (الامزهلال) اضمحلال وزننده هوا یوزنده بلود آچلمق معناسنه‌در یقال امزهل السحاب اذا انقشع وقارار یمك معناسنه‌در یقال امزهل الثلج اذا ذاب و بوازمهل مادهٔ مستقلهٔ مقلوبدر (المسل) فتحتینله اطرافندن مفرز خط کبی طوغری واوزون اوزادی ارضه دینور وصو آقندیسنه دینور مسیل الماء معناسنه جمعی امسله کلور ومسل کلور ضمتینله ومسلان کلور میمك ضمیله ومسائل کلور شارح دیرکه مسائل

مسيل تصوريته مبنى اولمق غالبدر (المسالة) مقاله وزننده بعض يوزده اولان باقشقلو ودلبرسو بولكه وآقنديلغه دينور يقال فى وجهه مسالة اى طول فى حسن (المسل) نسل وزننده آقمق معناسنه در يقال مسل الماء مسلا من الباب الاول اذا سال (الامتسال) افتعال وزننده قلجى قيندن صيرمق معناسنه در يقال امتسل السيف اذا استله (مسولى) تنوفى وزننده ومدّ ايله برموضع آديدر (المثل) ميمك فتحى وشين معجمه نك سكونيله آزجه سود صاغمق معناسنه در يقال مشل الرجل اللبن مشلا من الباب الاول اذا حلبه قليلا وقلجى قيندن صيرمق معناسنه در يقال مشل السيف اذا استله (الممشل) منبر وزننده سهولتله سود صغيلان آدمه دينور يقال هو ممشل اى حالب رقيق بالحلب (التمشيل) تفعيل وزننده ناقه آزجه سود ويرمك معناسنه در على قول سودى اعضاسنه يايلمغله ممه يه سود بك آز آنمك معناسنه در يقال مشلت الناقة اذا انزلت شيئا قليلا اوانتشرت درتها (الامتشال) افتعال وزننده قيندن قلج صيرمق معناسنه در يقال امتشل السيف اذا استله (موشيل) ميم مضمومه ايله بوصير وزننده ارميه قضاسنده برقريه در غانم بن حسين الفقيه ابو الغنايم الموشيلى اورادندر ياخود موشيلايه منسوبدر كه نصارى طائفه سنه مخصوص بركتابدر موسى اليهك جدّى مهتدى اولمشيدى (المشول) شمول وزننده كوده نك اتى آزالمق معناسنه در يقال مشل لحمه مشولا من الباب الاول اذا قل ومنه يقال فخذ ماشلة اى قليلة اللحم ويقال رجل ممشول الفخذ اى قليل اللحم (المصل) اصل وزننده (والمصالة) سحابه وزننده يوغردى قينادوب صقدقدنصكره غليظنه كه كش تعبير اولنور آنك صو ينه دينور كه بردفعه دخى قينادوب صقرلر تركلر قاره قوروت وقاره كش تعبير ايدرلر فارسيده اكاترف وكشك سياه ديرلر بك حامض وباردوردى الكبوس والهضم ومعده يه مضرّ برنسنه در يقال سقاه المصل والمصالة وهوماسال من الاقط اذا طبخ ثم عصر ومصل ومصول قعود وزننده طاملمق معناسنه در يقال مصل الشئ مصلا ومصولا من الباب الاول اذا قطر ويوغوردى خرما چوبندن ايشلنمش سبيته مقوله سى ظرفه ياطوربه يه قويوب صوينى سوزمك معناسنه دركه اكاطوربه يوغوردى تعبير اولنور يقال مصل اللبن مصلا اذا صار فى وعاء خوص اوخرق ليقطر ماؤه مؤلفك ظاهر عباره سى لازم اولمسنى مشعردر لكن مسامحه يى متضمن در محكمده وسائر اصولده اذا وضعه فى وعاء عبارتيله مرسومدر ومصل كش تعبير اولنان يوغرد قورتسنى مصل دوزمك معناسنه در يقال مصل الاقط اذا عمله وياره دن جزء يجه چرك صيزوب سيلان ايلمك معناسنه در يقال مصل الجرح اذا سال منه شئ يسير ومديون داينه حقندن بك آزجه نسنه ويرمك معناسنه مستعملدر يقال مصل لفلان من حقه اذا خرج له منه يعنى شئ يسير ومالى نابجا يره صرفله تبساه ايلمك معناسنه مستعملدر يقال مصل ماله اذا افسده يعنى صرفه فيما لاخير فيه (المصول) قعود وزننده طاملمق معناسنه دركه ذكر اولندى وصوينى يوغردن سوزوب آيرمق معناسنه در يقال مصل اللبن مصولا اذا ميز عنه الماء (المصالة) ميمك ضمى وفتحيله كوبدن صيزوب آقان صيرتدى يه دينور (المماصل) حاصل وزننده آزجه وبركى يه دينور يقال نال منه ماصلا اى عطاء قليلا وآزجه سوده دينور (الممصل) محسن وزننده (والممصال) محراب وزننده شول قيونه دينوركه سودى كولكه صاغلدقده مايه سز وقوتسز اولمغله طلومه چكلمكسزين آچلى آچلى ويروب همان متزايل اوله يقال شاة ممصل وممصال اذا كانت يتزايل لبنها قبل ان يحقن وممصل شول خاتونه دينور كه رحمنده جنين هنوز مضغه ايكن دوشورراوله يقال امرأة ممصل اذا كانت تلق ولدها مضغة (الممصل) منبر وزننده بويه جى سوزكوسنه دينوركه آنكله بويه سوزرلر (الامصال) همزه نك كسريله بودخى مالى بيوجه تبساه ايلمك معناسنه در يقال امصل ماله اذا افسده وقيونك باالجمله سودنى صاغمق معناسنه در يقال امصل الغنم اذا حلبها مستوعبا يعنى مافيها (المصلاء) حمراء وزننده بازولرى انجه خاتونه دينور يقال امرأة مصلاء اى الدقيقة الذراعين (الاستمصال) قارن اسهاله اوغرامق معناسنه در يقال استمصل البطن اذا اسهل (الامضحلال) اضمحلال وزننده ومرادفيدر يقال امضحل الشئ بمعنى اضمحلّ (المطل) قتل وزننده وعده يى ودينى اوزادوب كچكدرمك معناسنه در يقال مطل العدة والدّين مطلا من الباب الاول اذا سوّفه وايى سوندروب اوزاتمق معناسنه در يقال مطل الحبل اذا مدّه ودمورى دوكوب اوزاتمغله سنبكه ايدوب توغلغه دوزمك معناسنه در يقال مطل الحديد اذا سبكه وطبعه وصاغه بيضة (الامتطال) افتعال وزننده (والمماطلة) مفاعله وزننده بونلرده وعده يى ودينى ليت ولعلّ ايله اوزادوب كچكدرمك معناسنه در يقال امتطل الوعد والدين وماطله اذا سوّفه وامتطال اوت اوزايوب كوراولمغله برى برينه صارمشمق معناسنه در يقال امتطل النبات اذا التفّ (المطول) صبور وزننده والمطآلى بطآل وزننده دائما وعدى ياخود دينى اوزادوب

بچکدر اولان کسنه یه دینور یقال رجل مطول و مطال ای مسوف و مطال دموری دوکوب مغفر دوزن آدمه دینور که
توغلغه بجی تعبیر اولنور (المطالة) کتابه وزننده دموری دوکوب مغفر دوزمک حرفته دینور (الممطول)
هر دو کیلوب سبیکه طرزنده اوزانمش نسنه یه دینور قلج و بچاق دمورلری کبی (المطلة) ثمره وزننده وفتحاتله
حوضک دبنده قلان صو بقیه سنه دینور (المطلة) غرفه وزننده طلومدن دوکیلان آزجه صو وشراب
مقوله سنه دینور (ماطل) بردوه یوغوربنک اسمیدر ابل ماطلیه اکا نسبت اولنور (المعل) نعل وزننده حیوانک
خایه لرنی چقارمق معناسنه درکه انه مک وانسانده خادم ایتمک وخر وسده اطیق ایتمک تعبیر اولنور یقال
معل الحمار معلا من الباب الثالث اذا استل خصیتیه و برنسنه یی قاپمق معناسنه در یقال معل الشیء اذا اختطفه
واختلسه و برآدمی ایودروب ازعاج ایلمک معناسنه در یقال معله عن حاجته اذا اعجله وازعجه و برآدم عجله ایلمکله ایشی
بیناه و برباد ایلمک معناسنه در یقال معل امره اذا عجل به وقطعه وافسده وسرعتله یوز یوب کتمک معناسنه در
یقال معل الرجل اذا اسرع فی السیر و یولده کیدرکن دابه لری برین برندن کسوب آیرمق معناسنه در
یقال معل رکابه اذا قطع بعضها عن بعض واغاج وتخته مقوله سنی یارمق معناسنه در یقال معل الخشبة اذا شقها
وناقه نک فرجندن الصوقوب انجیندن یاوری بی عجله ایله چکوب چقارمق معناسنه در یقال معل الحوار اذا مده من حیاء
الناقة واستخرجه بعجلة بورادة اوکله سیله اواستخرجه نسخه لری غلطدر و برآدمک عرض وناموسنه خلل
ویروب دیلمک معناسنه در یقال معل به اذا وقع به (الامعال) همزه نک کسریله بودخی برآدمی ایشندن ایودروب
ازعاج ایلمک معناسنه در یقال امعله عن حاجته اذا اعجله وازعجه (المعالة) مقاله وزننده شر وشور معناسنه در
یقال هو صاحب معالة ای شر (المعل) کتف وزننده دائما عجله ایدیجی آدمه دینور یقال رجل معل ای
مستعجل (بطن معوله) معونه وزننده برموضعدر (الامتعال) افتعال وزننده برکسنه یه سرعتله واختلاسله
مزراغی پیدرپی سانجمق معناسنه در یقال امتعل فلانا اذا ادارک الطعان فی اختلاس (مغیل) غین معجمه ایله
امیر وزننده مغربده شهر فاس قربنده بربلده آدیدر آندن نیجه محدثلر ظهور ایلدی (بنو مغالة) مقاله وزننده
انصاردن برقوم وجماعتدر (المغالة) مقاله وزننده غش وغدر وخیانت معناسنه در یقال به مغالة ای خیانة
وغش وغمز وسعایت معناسنه در کاسیذکر (المغل) میمک فتحی وغینک سکونیله طوار چایر ایله بیله جه طپراق
یمکله یورکی اغریمق معناسنه در یقال مغلت الدابة مغلا من الباب الثالث والاول اذا اكلت التراب مع البقل
فاخذها وجع فی بطنها ومغل کبه خاتونک چوجغنه امزردیکی سوده دینور فتحتیله ده ز بارزده در ومغل ومغالة
برآدمک والی وحاکم یاننده سوء حالنی ذکر ایله غمز وسعایت ایلمک معناسنه در علی قول عموما یعنی والی یاننده
وسائر محللرده مساوی یعنی نقل ایله دیلمک معناسنه در یقال مغل به مغلا ومغالة من الباب الثالث اذا وشی به عند
السلطان اوعام (المغلة) فرحه وزننده چایر ایله بیله جه طپراق یمکله یورکی آغرین دابه یه دینور یقال دابة مغلة
اذا اصارت قد اكلت التراب مع البقل فوجع بطنها (المغلة) ثمره وزننده اسمدر دابه یه وجه مذکور اوزره عارض
اولان اغری یه دینور یقال بالفرس مغلة ای وجع بطن من اكل التراب وفساد معناسنه در یقال به مغلة ای فساد
ومغله شول قیونه دینور که برسنه ده ایکی دفعه دول ویره جمعی مغال در میمک کسریله یقال نعجة مغلة اذا کانت تنتج
فی عام مرتین (الامغال) همزه نک کسریله برآدمک دوه لری مغله دیدکلری مرض مذکوره اوغرامق معناسنه در
یقال امغل القوم اذا امغلت ابلهم وکبه خاتون چوجغنی امزرمک معناسنه در یقال امغلت الحامل ولدها اذا ارضعته
بالمغل وخاصة دیشی قیون برکونه درده مبتلا اولمق معناسنه در که هرکبه اولدقجه اول درد سببیله دولنی براقور
علی قول امغال قیون قسمی بهرسنه متصل طوغرمق وعند البعض برسنه ده ایکی دفعه کبه اولمق معناسنه در یقال امغلت
الشاة اذا اصاب وجع فی بطنها کلما حملت القت ولدها او هو ان تنتج سنوات متتابعة او ان یحمل علیها فی السنة مرتین
وامغال خاتون بهرسنه چوجغی هنوز ممه دن کسلمکسزین کبه قالوب طوغورمق معناسنه در یقال امغلت المرأة اذا ولدت
کل سنة وحملت قبل الفطام (المغل) فتحتیله کبه خاتون چوجغنی امزرمک معناسنه در یقال مغلت الحامل
بولده مغلا من الباب الرابع اذا ارضعته و برآدمک کوزی بوز بلوب فاسد وتباه اولمق معناسنه در یقال مغل الرجل
اذا فسدت عینه الممغل محسن وزننده چوجغی امزرن کبه خاتونه دینور و بهرسنه کبه قالور اولان خاتونه
دینور (الممغل) منبر وزننده طپراق یمکه دوشکون اولان کسنه یه دینور یقال هو ممغل ای مولع باكل التراب مؤلفک
احاطه ملتزمی ایکن مغل ماده سنی که میم مضمومه ایله قبائل اترا کدن براویماق آدیدر اهمال ایلمشدر واتراک
اصلی مغل بن النجه خان بن ترك بن یافث بن نوح علیه السلام در بونک برادری تاتار در تاتار اویماغی دخی اندن

توره‌مشدر (المقل) تقل وزننده باقمق معناسنه‌در یقال مقله مقلا من الباب الاوّل اذا نظر الیه وضویه طالدرمق
معناسنه‌در یقال مقله فی الماء اذا غمسه قال الشارح ومنه الحدیث اذا وقع الذباب فی الطعام فامقلوه فانّ فی احد
جناحیه سما وفی الاخر شفاء وانه یقدّم السمّ ویؤخر الشفاء ومقل صویه طالمق معناسنه‌در یقال مقل فی الماء
اذا غاص فیه وممه‌دن برکونه سودا تمکه دینور وقیونك دبنه دینور یقال وقع فی مقل البئر ای اسفله وبرآدم
دوه‌سنك کوچك کوشکنك ممه‌دن کندیسی امدکده چوق امکله سود طوقنور دیو اندیشه‌سندن الیله آزجه
آزجه سودایچورمك معناسنه‌در یقال مقل فصیله اذا سقاه فی کفه قلیلا قلیلا وذلك اذا خاف علیه من شربه اللبن
وبرقابه ذکری آتی مقله دیدکلری چقل طاشنی قیوب اوزرینه صودوکمك معناسنه‌در یقال مقل المقلة اذا القاها
فی الاناء وصبّ علیها الماء (المقل) میمك ضمیله کندر اسمیدر که آق کونلك دیدکلری دارودر یهود طائفه‌سی
تبخر ایدرلر وبرنوع صمغ اسمیدر که برشجردن حاصل اولور هندی وعربی وصقلی قسمی اولور مجموعی سعال ونهش
وحشرات وبواسیر وتنقیهٔ رحم وتسهیل ولادت وازال مشیمه وبوکرکده حادث اولان طاشلری ازاله ورباح غلیظه‌یی
تحلیل بابنده نافع ومدرّ ومسمن ومقوّی واورامی محلل ودافعدر اشبو دارو بلاد عربده خصوصا یمنده نابت
برشجرك صمغیدر مقل ازرق دیمکله معروفدر ترکیده کورن دیرلر وصفرته مائل اولانه مقل الیهود دیرلر پس مؤلفك
کندر ایله بیان ایلدیکی بو اولمق کرکدر وغبرت وسواده مائل اولانه صقلی دیرلر ظاهرا صقلیه اطه‌سنه
منسوبدر ونواحیٔ یمندن ظهور ایدن بادنجانی اولور اکا مقل عربی دیرلر صاف وحمرته مائل اولانه هندی دیرلر
(المقل المکی) دوم اغاجنك تمریدر نضیج بولدقده اکل اولنور عفوصتلی وخشونتلی قابض وبارد ومعده‌یی مقوّیدر
بونك تازه‌سنه بهش وقور یسنه دقل دیرلر (المقلة) میمك ضمیله کوزك آق وقاره‌سنی جامع شحمه‌سنه دینور علی قول آق
وقاره‌سنه دینور یاخود حدقه‌یه دینور که کوزك بیوك قاره‌سیدر جمعی مقل کلور صرد وزننده وقوله هذا خیر یعنی
ماورد فی حدیث ابن مسعود وسئل عن مسح الحصا فی الصلوة فقال مرّة وترکها خیر من مائة ناقة لمقلة ای خیر
من مائة تختارها بعینك ونظرك یعنی نماز ایچره موضع سجده‌دن مسح حصا ایلمك خصوصندن سؤال اولندقده
برکرّه مسح ایلمك جائزدر لکن آنیدخی ترك ایلمك نظرکده کزیده وپسندیده اولان یوز ناقه‌یه مالك اولمقدن
افضلدر (المقلة) تمره وزننده شول خرده طاشلره دینور که اهل سفر برتیه‌ده صو یك قلتندن ناشی یانلرنده موجود
اولان صویی تقسیم ایلدکلرنده اول طاشلری برقابه قویوب آنلری اورتجك مقداری صو وضع وهر کسه اولقدرجه
صوتوزیع ایدرلر یقال تقاسموا الماء بالمقلة ای حصاة القسم توضع فی الاناء اذا عدم الماء فی السفر ثم یصبّ علیه
مایغمر الحصاة فیعطی کلا منهم سهمه (التماقل) تفاعل وزننده ایکی کمسه بری برینی صویه طالدرمق
معناسنه‌در یقال تماقلا اذا تغاطا فی الماء (الامتقال) افتعال وزننده پیدرپی صویه طالمق معناسنه‌در یقال امتقل
الرجل اذا غاص مرارا (المکلة) میمك فتحی وضمی وکافك سکونیله قیونك دبنده ایرکیلوب برکش صوماده‌سنه دینور
علی قول آندن ابتدا چکیلوب اخراج اولنان صویه دینور تقول اعطنی مکلة بئرك وهی جمة البئر اواوّل مایستقی
من جمتها بوراده نسخهٔ صحیحه بودر وبعضلر عندنده مکله قیونك دبنده قلان آزجه بقیه‌یه دینور یاخود قابده
قلان آزجه بقیه‌یه دینور قول اوّله کوره اضداددن اولور (المکول) قعود وزننده قیونك دبنده مکله دیدیکی صو
اولمق معناسنه‌در یقال مکلت البئر مکولا من الباب الاول اذا کانت بها مکلة (المکول) صبور وزننده ایچنده مکله
دیدیکی صو اولان قیویه دینور جمعی مکل کلور کتب وزننده وشول قیویه دینور که صویی آز المغله اطرافدن آزجه
آزجه ایرکیلوب برمقدارجه دبنده مجتمع اوله یقال بئر مکول اذا قلّ ماؤها فاستجمّ حتی اجتمع الماء فی اسفلها
(المکل) عنق وزننده (والمکل) کتف وزننده (والممکلة) مکرمه وزننده (والممکولة) بالجمله صویی چکیاوب
اخراج اولنمش اسکی قیویه دینور یقال قلیب مکل ومکل وممکلة وممکولة اذا کانت قدنزح ماؤها (الممکل) منبر
وزننده صویی آزجه کولده دینور یقال غدیر ممکل ای القلیل الماء وایچنده صو اولان قیویه دینور یقال بئر ممکل اذا کان
فیها ماؤها (الاستمکال) تزوج ایلمك معناسنه‌در یقال استمکل بفلانة اذا تزوج بها (المکال) غراب وزننده
ایچ یاغنه دینور بوراده قوتدن کنایه‌در یقال ما بالناقة مکال ای شحم (المکولی) صبوریّ وزننده لئیم وبدکهر
کمسه‌یه دینور یقال رجل مکولیّ ای لئیم (المماکل) مماثل وزننده بولدیغی وکوردیکی نسنه‌لری جمع وادّخار ایدن
آدمه دینور (میکائیل) میمك کسریله ملائکهٔ اربعه‌دن برفرشته اسمیدر علیهم السلام ونونله میکائین دخی لغتدر
شارح دیر که حق سبحانه وتعالی اول فرشته‌یی روی زمینده کائن انسان وحیوانك ارزاقنی تحصیله مؤکل ایلمشدر
(الملل) فتحتینله (والملة) غله وزننده (والملالة) (والملال) میملرك فتحیله اوصانمق معناسنه‌در تقول مللته وملات منه

مللا وملة وملا ةوملالا من الباب الرابع اذا سئمته (الاستملال) بودخی اوصانمق معناسنه‌در تقول استمللته بمعنی مللته
(الاملال) همزه‌نك كسريله برآدمی يوروب اوصاندرمق معناسنه‌در يقال املنی وامل علیّ ای ابرمنی و برآدمك
سفر وغربتی مديد اولمق معناسنه مستعملدر يقال امل عليه السفر اذا طال واملاء طريقيله يعنی بريسی
سو يليوب كنديسی يازمق معناسنه‌در يقال امله ای قال له فكتب عنه (الملول)(والملولة) صبور وصبوره وزننده
(والمالولة) فاعوله وزننده (والملاّ لة) شدّاد وزننده وصفلردر ملا اتلو اوصانق آدمه‌دينور مؤنثنده‌دخی ملول وملوله
دينور يقال هوملول وملولة ومالولة وملاّ لة وذوملة وهی ملول وملولة شارح ديركه اولكی ملوله‌ده تاء مبالغه
ايچوندر ومالوله تاموره وزننده مبالغه‌در وذومله بونلرك فاعل معناسنه اولدقلرينه اشارتدر (الملل) فتحتينله
مصدردركه ذكر اولندی ودوه‌نك قولغی توزينه باصيلور بركونه تمغا اسميدر (الملة) غله وزننده مصدردركه
ذكر اولندی واتسی كوله دينور يقال اطعمه خبزملة وهی الرماد الحارّ خبزمله اتسی كولده پشمش اتمكه دينوركه
اعراب واحشام طائفه‌سی پشوررلر و بعض طشره دكر مانلرده‌دخی پشوررلر بوغچه تعبير ايدرلر وآتش قورينه
دينور جمره معناسنه وحما حرارتندن عارض اولان تره دينور ملال كبی كاسيذكر (الملال) غراب وزننده بودخی
حما ترينه دينور يقال اخذالمحموم الملة والملال ای عرق الحمیّ (الملة) ميمك ضميله ديكشك ابتدا چاتيسنه
دينوركه ايلمه وايلندی تعبير اولور يقال الثوب علی الملة ای الخياطة الاولی (الملة) ميمك كسريله دين وشريعته
اطلاق اولنور املت الكتاب ماده سندن مأخوذدر يقال ملة ابراهيم خير الملل ای شريعته ودينه اساسده
زمخشری ديديكه مله طريق مسلوكه معناسنه‌در دين وشريعت شاهراه مستقيم اولمغله آنكله تسميه اولندی
ومله ديت وخونبها معناسنه‌در يقال احذ ملته ای ديته (التملل) تفعل وزننده (والامتلال) افتعال وزننده
برملته ملتلنمك معناسنه‌در يقال تملل ملة الاسلام وامتل اذا دخل فيها وسرعتله يوريمك معناسنه‌در يقال
تملل فی المشی وامتل اذا اسرع وتملل خسته ايكن ياخود غم وتاسه‌دن مضطرب و بيقرار اولمغله بری اوته چباليوب
دونشدرمك معناسنه‌در تقول تمللت اذا تقلبت مرضا اوغما (الملّ) ميمك فتحيله يای واوق مقوله‌سنی طوغرلتمق
ايچون آتشه طوتمق معناسنه‌در يقال ملّ القوس اوالسهم بالنار ملاّ من الباب الاول اذا عالجه بها وبرنسنه‌يی
آتش قورينه كومك معناسنه‌در يقال ملّ الشیء فی الجمر اذا ادخله فيه وسرعتله يوريمك معناسنه‌در يقال
ملّ فی المشی اذا اسرع وثوبی چاتوب ايلمك معناسنه‌در يقال ملّ الثوب اذا خاطه يعنی بالملة واتمكی ياتی
كوله كوموب بشورمك معناسنه‌دركه كول باصدی و بوغاچه يايمق تعبير اولنور يقال ملّ الخبز اواللحم اذا ادخله
فی الملة وبرآدمك سفر وغربتی اوزامق معناسنه‌در يقال ملّ عليه السفر اذا طال وارقه اغريسنه اوغرامق
معناسنه‌در تقول ملت وملت ملاّ من الباب الرابع والاول اذا اصابك الملال وحما تقلتندن ترلمك معناسنه‌در
يقال مل المحموم اذا اخذه الملال ومرضدن ياغم وتاسه‌دن بيقرار اولوب بری اوته دونمك معناسنه‌در تقول ملت
اذا تقلبت مرضا اوغما وبرنسنه‌يی بيقرار ايدوب بری اوته چويروب دوندرمك معناسنه‌در تقول ملته ملاّ
من الباب الاول اذا قلبته (الملال) غراب وزننده حما تقلتندن عارض اولان تره دينور وقلج قبضه‌سنك اغاجنه
دينوركه بالچاغی اوله‌جقدر اوزرنی طلاوتزيين ايدرلر و يابك ارقه‌سنه دينور يقال كسر ملال القوس ای ظهره
وبرموضع آديدر و بدنده كميك ايچره عارض اولان حرارته دينوركه حمانك شدتندن كمكلرك ايچنه تأثير ايدر وارقه
اغريسنه دينور ومرضدن ياغم وتاسه‌دن بيقرار اولوب بری اوته چباليوب دونمكه دينور يقال اخذه الملال
ای التقلب مرضا اوغما (المليل) امير وزننده (والمملول) اتسی كولده پشمش اتمكه دينور بوغچه وكول بصدی كبی
يقال اطعمه مليلا ومملولا ای خبز الملة ومليل آينده وروندهسی چوق ايشلك يوله دينور مملّ كبی كاسيذكر (المليلة)
سفينه وزننده بودخی كميكه تأثير ايلمش حرارته دينور (المملّ) ميم اولانك ضمی وثانيه‌نك فتحيله بودخی آينده
وروندهسی چوق ايشلك يوله دينور يقال طريق مليل ومملّ ای سلك فهو معلم لاحب (التمليل) تفعيل وزننده
(والتململ) تزلزل وزننده بونلرده مرضدن ياخود تاسه‌دن دوشك ايچره بيقرار اولوب بری اوته دونشدرمك معناسنه‌در
تقول ملت وتململت اذا تقلبت مرضا اوغماّ (الملامل) علابط وزننده جست وروندهاشكه دينور يقال حمار ملامل
ای سريع (المملی) ميمك فتحی والفك قصريله اشكين وچابك ناقه‌يه دينور يقال ناقة مملی ای سريعة (المملة)
زلزله وزننده سرعتله يوريمك معناسنه‌در يقال ململ الرجل اذا اسرع المملول ميمك ضميله كوزه سرمه چكجك
ميله دينور يقال كحل عينه بالمملول ای المكحال وتلكونك ودوه‌نك ذكرلرينه دينور ودمور قلمه دينوركه لوحهٔ دفتره
آنكله يازو يازارلر يقال كتبه بالمملول ای بالحديدة التی يكتب بها فی الواح الدفتر (ملل) جبل وزننده برموضعدر

ملبله سفينه وزننده مغربده بر بلده آديدر (ملاله) جبانه وزننده بجايه قربنده برقريه‌در (الملى) ربّى وزننده
كركى كبى پشكين اتمكه دينور يقال خبزة ملى اى منضجة ملول تنور وزننده اساميدندر هارون بن ملول وشعيب بن
اسحق المعروف بابن اخى ملول محدّثلردر (المليل) زبير وزننده قرغه قوشنه دينور و بررجل اسميدر وابو مليل
ابن عبدالله وابو مليل ابن الاغر صحابه‌لردر (الانملال) انسلال وزننده ومرادفيدر كه برنسنه‌نك ايچندن صيرلوب
چقمق معناسنه‌در يقال انملّ منه اذا انسلّ (المال) حال وزننده برآدمك مالك اولديغى نسنه‌يه دينور فارسيده
خواسته دينور جمعى اموال‌در يقال له مال كثير وهو ماملكه من كلّ شئ شارحك بياننه كوره اصلى مول‌در مترجم
ديركه مال اورمجسك اسمى اولان موله‌دن مأخوذ اولمق خاطره‌سى دزونده خلجان ايدر المول قول وزننده
(والمؤول) شمول وزننده مالدار اولمق معناسنه‌در تقول ملت يافلان بكسر الميم تمال وملت بضم الميم تمول مولا
ومؤولا من الباب الرابع والاول اى صرت ذامال و برآدمه مال و يرمك معناسنه‌در تقول ملته مولا من الباب الاول
اذا اعطيته المال (التموّل) تفعل وزننده (والاستمالة) چوق مال صاحبى اولمق معناسنه‌در تقول تموّلت
واستملت يافلان اى كثر مالك (التمويل) تفعيل وزننده برآدمى مالدار ايلمك معناسنه‌در يقال موّله اذا صيره
ذامال (المال) اصلى مائل اولمغله بعد القلب عينى زائل اولمشدر مال صاحبى ديمكدر الميل سيد وزننده كه
واو يايه مبدله‌در (والموّل) بودخى سيد وزننده صاحب مال آدمه دينور مال كلمه سنك جمعى ماله كلور قائد
وقاده كبى ومالون كلور مؤنثى ماله‌در كه اصلى مائله بعده مائله اولوب عينى حذف اولنمشدر كذلك جمعى دخى ماله
كلور ومالات كلور يقال رجل مال وميل وموّل وهم ماله ومالون وهى ماله وهنّ ماله ومالات اى كثير المال
(الامالة) همزه‌نك كسريله بودخى برآدمه مال و يرمك معناسنه در تقول املته اذا اعطيته المال (المولة) ميمك
ضميله اورمجكه دينور عنكبوت معناسنه (سويل) زبير وزننده شهور عربده‌ن شهر رجبك اسم قديميدر (المهل) اهل
وزننده وفتحتينله‌ده لغتدر حرف حلق ايچون (والمهلة) ميمك ضميله برخصوصده عجله وتشديد ايلميوب رفق
وتانى ايله ميدان و يره رك طوتمق معناسنه‌در يقال مهل فى عمله مهلا ومهلة من الباب الثالث اذا عمله بالسكينة
والرفق ويقال عمل ذلك فى مهل ومهلة اى على تؤدة وسكينة ومهله طورى قطرانه دينور مهل كبى و يات
و براغه دينور يقال اخذ مهلته اى عدّته و برآدمه سنّ وعمر ياخود ادب وعرفان جهتيله اولان سبق وتقدّم
معناسنه مستعملدر ومنه يقال اخذ على فلان المهلة اذا تقدّمه فى سنّ او ادب (الامهال) همزه‌نك كسريله برآدمه
برخصوصده تعجيل وتضييق ايلميوب رفق وسهولتله معامله ايلمك معناسنه‌در يقال امهله اذا رفق به و برماده‌ده
افراطله عذر وبهانه ايراد ايلمك معناسنه‌در يقال امهل فلان فيه اذا بالغ واعذر و برآدمه برماده ضمننده مهلت وزمان
و يرمك معناسنه‌در مثلا اداء دينك وقتى حلول ايتميشكن برزمان دخى تأخير ايدوب ميدان و يرمك كبى يقال امهله
اذا انظره (التمهيل) تفعيل وزننده بودخى مهلت وزمان و يرمك معناسنه‌در يقال مهله اذا اجله (التمهل) تفعل
وزننده برخصوصده عجله ايتميوب سكونت وتأنى اوزره اولمق معناسنه در يقال تمهل فى عمله اذا اتأد و برخير
وحسنه‌ده سائره سبق وتقدّم ايلمك معناسنه‌در يقال تمهل فلان اذا تقدّم فى الخير (مهلا) ميمك فتحى وآخرك
نصبيله مصادر محذوفة الافعال قسمندندر سقيا ورعيا كبى اصلى امهلنى مهلا ايدى بكا مهلت و يرعجله ايلمه ديمكدر
مفرد ومذكر ومؤنث وجمعى برابردر تقول مهلا يارجل و يارجال و يافلانة اى امهلنى و بركسنه برماده‌ده مهلت
طلبيله مهلا ديسه ياخود مأمور اولسه آنى ردّ ايچون لامهل والله ديرلر لامهلا ديمزلر زيرا اولكى عدم مساعده‌يى
مشعردر وثانى لاتقل مهلا ايهامنى مذكردر وتقول مامهل والله بمغنية عنك شيئا بالرفع وعربلر رزق فلان مهلا
ديرلر برآدمه ايشلديكى كناهك عقوبتنده تعجيل اولنميوب تأخيرايله كنديسنه مهلت وميدان و يرلدكده فيقال فلان
رزق مهلا اى ركب الخطا فامهل ولم يعجل (المهل) ميمك ضميله جميع معدنيات جواهره شامل اسم جنس‌در
كومش والتون و باقر ودمور كبى يقال احرز المهل وهو اسم يجمع معدنيات الجواهر كالفضة ونحوها وطورى
قطرانه دينور مهله كبى يقال طلا ابله بالمهل والمهلة اى بالقطران الرقيق واريمش توجه و باقر ودموره دينور
يقال هو كالمهل اى الصفر الذائب او الحديد وزيتون ياغنه ياخود طورطوسنه ياخود طورى اولانته دينور
وكولده پشمش اتمكدن دوكيلن كوله وقوره دينور وآغو يه دينور يقال سقا مهلا اى سما و ياره دن آقان اريكه
دينور يقال يسيل المهل من الجرح اى القيح وميتك كوده سندن آقان صارى صو يه دينور (المهل) اهل وزننده
مصدردر كه ذكر اولندى ومهل مضموم كبى بودخى ميتك جسدندن آقان صارى صو يه دينور ودوه‌يه قطران
سورمك معناسنه مصدر اولور يقال مهل البعير مهلا من الباب الثالث اذا طلاه بالخضخاض وطوار رفق وسهولتله

اوتلامق معنـاسـنه در يقـال مهلت الغنم اذارعت على مهلتهـا (المهل) فتحتيله بودخی میتك جسدندن آقان
صاری صو يه دينور وخير وحسنه خصوصنده سائره سبق وتقدّم ايلمكه دينـور يقـال فلان ذومهل اى تقدّم
فى الخـير و برآدمك تقدّم ايدن كذشته اسلافنه دينـور يقـال رحم الله مهلك اى اسلافك المتقـدّمين (المهلة)
ميمك حركات ثلاثى وهانك سـكونى وفتحيله بودخى ميتك جسدندن آقان صارى صو يه دينـور (الماهل) جست
وسريع معناسنه در وسابق ومتقدّم معناسنه در (ابومهل) فتحتيله عروة بن عبدالله الجعفى كنيه سيدر كه اتبـاع
تابعيندندر (الاستمهال) بركسه دن برخصوصده مهلت وميدان ايستمك معناسنه در يقـال استمهله اذا استنظره
(الانمهلال) انفعلال وزننده ديكنه طوغرى ديكيلوب طورمق معناسنه در يقال انمهلّ الشئ اذا اعتدل وانتصب
وبرنسنه دن فتور وسكونت كلمكله سست وفاتر اولمق معناسنه در يقال انمهلّ الشئ اذا سكن وفتر (المهصل) قنفذ
وزننـده قالين يابيلواشكه دينور يقـال حمار مهصل اى غليظ (الميل) سيل وزننـده (والممال) ميم مفتوحه ايله
معـاب وزننـده (والمميل) معيب وزننـده (والتميـال) تذكار وزننـده (والميلان) فتحـاتله (والميلولة) قيلوله
وزننـده اعتدالدن بر يكا صاپوب آكيلمك معناسـنه در يقـال مال اليه يميل ميلا ومالا ومميلا وتميالا وميلانا وميلولة
اذا عدل فهو مائل وتقـول العرب هو لاتميل عليه المربعة اى قوى يعنى فلان پك قوتلو زورمندر ديجـك يرده
هو لاتميل عليه المربعة ديرلر مربعه مكنسه وزننده طوار اوزره يوك قالديره جق اغاجه دينور وميل متعدى اولور
برنسنه يى بر يكا طوغرى اكمك معناسنه يقـال ماله اذا صيره مائلا (المـائل) برجانبه طوغرى اكلمش نسنه يه دينور
خميده معنـاسنه جمعى ماله كلور وميل كلور ركع وزننـده (الامالة) همزه نك كسريله برنسنه يى برطرفه طوغرى
اكمك معنـاسنه در يقـال اماله اذا صيره مائلا ودوه يه طتلواوت اوتارمق معناسنه در يقال امال الابل اذا رعاها الخلة
(التميـيل) تفعيل وزننـده اماله معنـاسنه در يقال ميله بمعنى اماله وشكّ وتردّد معنـاسنه مستعملدر يقـال ماميلوا
اى لم يشكوا وتقـول ميلت بين امرين اذا تردّدت (الاستمـالة) برطرفه طوغرى صاپوب آكيلمك معنـاسـنه در
يقـال ميله فاستمـال و برنسنه يى خرمندن بغداى آلوركبى ايكى آوجله ياخود ايكى قوللرى آچوب اللرى برى برينه
قاوشديرمه اولچوسيله كندويه طوغرى چكوب آلمق معـاسنه در يقـال استمـاله اذا كتاله بالكفين او بالذراعين
و برآدمك كوكلنى كندى طرفنه جذب واماله ايلمك معنـاسنه در يقال استمال فلانا واستمـال بقلبه اى اماله (الميلاء)
صحراء وزننـده باشه بركونه دلبند صارنمغه دينـور ظاهر اكبر وصارنمقـدر وخاتونلر صاچـلرنى برطرفه خميده
ومائل ايده رك طرايوب ودوزوب قوشمغه دينور كه آلفته لر شيوه سيدر (وميلاء) اوزكجى برجانبه طوغرى مائل اولان
دوه لره دينور يقال ابل ميلاء اى مائلة السنـام وبرى برينك اوستنه متراكم اولمش بيوك قوم يغنه دينور وشاخلرى
چوق وكور اغاجه وصف اولور يقال شجرة ميلاء اى الكثيرة الفروع (الميول) قعود وزننده كونش غروبه وار وب
چاتمق على قول وسط سمـادن زواله وارمق معنـاسنه در يقـال مالت الشمس ميولا اذا صغت للغروب اوزالت
عن كبد السمـاء ويول منزله يقلشمق معنـاسنه در تقـول مال بنا الطريق اذا قصد اى قرب ومنه ليلة قاصدة
(الميل) فتحتيله برنسنه خلقى برطرفه مائل اولمق معنـاسنه در وكاه اولور كه بناء وعمـارتده دخى استعمال اولنور كه
معمار اكرى ياپديغندن اولور يقـال ميل الشئ ميلا من الباب الرابع اذا كان مائلا خلقة (الاميل) احمر وزننده برجانبه
طوغرى خلقى مائل اولان نسنه يه دينور يقـال شئ اميل اى مائل خلقة واكر اوزره طوغرى اوتوره مز اولان
آدمه دينور يقـال رجل اميل اذا كان يميل عن السرج فى جانب وقلقانسز على قول قلجسز ياخود مزراقسز
ساده آدمه دينور يقال رجل اميل اى لا ترس معه اولا سيف اولا رمح وقورقق آدمه اطـلاق اولنور يقـال هو اميل
اى جبان (الممايلة) مفاعله وزننـده باصقن ايلمك معناسنه در تقول مايلنا الوالى فمايلناه اى اغار علينا فاغرنا عليه
(الميل) ميمك كسريله كوزه سرمه چكجك آلته دينور تركيده دخى ميل دينـور يقال كحل عينه بالميل اى بالمول وكوز
ايريمى قدر يره دينور كه آندن اوته يه نظر ايشلمز يقـال بينهما قدر ميل اى قدر مدّ البصر ويوللرده مسافه نشانى
ايچون ياپدقلرى منـاره يه دينور و بعضلر ديديكه ميل برحدّ ومقدار ايله محدود ومعين دكلدر بلكه همـان متراخى
ومستطيل مسافه دن عبارتدر وعند البعض طقسان التى بيك اصبع مقدارندن عبارتدر على قول اوچ بيك وعلى رأى
درت بيك ذراع مقدارى مسافه يه دينـور فرسخ ماده سـنده اختلاف ايلدكلرى اوزره بعضلر قدماء ذراعيله
طقوز بيك ذراع و بعضلر محدثين ذراعيله اون ايكى بيك ذراع تقدير ايلديلر وميل كلمه سنك جمعى اميـال وميول در
شارح ديركه طقسان التى بيك اصبع تقـدير ايدن قولله درت بيك ذراع تقـدير ايده نك بيننده منـافات يوقدر زيرا
هر ذراع يكرمى درت اصبعدن عبارت اولمغـله درت بيكه ضرب اولندقده طقسان التى بيك حاصل اولور ومؤلف

ن

فرسخ ماده‌سنده کرچه بیـان ایلمیوب لکن بردماده‌سنده بریدی فرسخان واثناعشرمیلا عبـارتیله تعریف ایلمکله
هرفرسخ التی میلدن عبـارت اولمش اولور هرفرسخ ایسه اوچ میلدن عبارتدر که میل فرسخك ثلثی اولور ومیل
درت بیك خطوه‌در وهرخطوه بر بچق ذراعدر پس التی بیك ذراع ایدر وفرسخ اوچ میل اولمغله اون سکز بیك ذراع
ودرتیوز اوتوزایکی بیك اصبع ایدر انتهی ومیل بنت مشرّح تابعیه‌در (المـائلات) مائله لفظنك جمعیدر که مائل
مؤنثیدر وشول مائلات که اشبو صنفـان من اهل النار لم ارهما بعدقوم معهم سیاط کاذناب البقر یضربون بها
النـاس ونساء کاسیات عاریات مائلات ممیلات رؤسهن کاسنمة البخت الملائلة لایدخلن الجنة ولایجدن ریحهـا
حدیثنده وارددر مراد کبر ونخوتله تبختر ومیلان ایده‌رك مشی ایدن نسواندر وممیلات قلوب رجالی کندیلره برتقریبله
اماله وجذب ایدنلردر یاخود عرض جمـال ایچون نقابلرنی برجانبه اماله ایدنلردر (المیلة) حیله وزننـده وقت وزمانه
دینور جمعی میل درعنب وزننده یقـال مضی بینهما میلة ای حین وزمان فصـــــــل النون (النأل) نونك فتحی
وهمزه‌نك سکونیله (والنألان) فتحاتله (والنئیل) نفیر وزننده برآدم باشنی یوقری طوتوب سلکه‌رك یوریمك معناسنه‌در
صرتنده یوکی اولان آدم سکردرکن باشنی یوقری طوتدیغی کبی یقال نأل الرجل نألا ونألانا ونئیلا من الباب الثالث
اذامشی ونهض برأسه یحرّکه الی فوق کمن یعدو وعلیه حمل ینهض به وآت یاخود صرتلان ارغلنه‌رق یوریمك
معناسـنه‌در یقال نأل الفرس اوالضبع اذااهتزّ فی مشیه وحسد ایلمك معناسـنه‌در یقال نأل فـلانا اذاحسده
وعربلر نأل کلمه‌سنی ینبغی موقعنده استعمـال ایدرلر که لایق ومناسب اولور دیمکدر یقولون نأل ان تفعل ای ینبغی
شارح دیرکه تته که نول ماده‌سی دخی بومعنایه مستعملدرکه تناولدن مأخوذدر ظاهرا بوآندن متغیردر تته که ماده‌سنده
مشهروحدر (النؤول) صبور وزننـده نأل ونألاندن وصفدر باشنی یوقری طوته‌رق یوریین آدمه وارغلنه‌رق
یوریین آته وصرتلانه دینور (النئدل) زبرج وزننده آفت وداهیه‌یه دینور (النئدلان) نونك ودالك کسری ودالك
ضمیله نیدلان لفظنده لغتدر کماسیذکر (النارجیل) همزه‌ایله نارجیل کلمه‌سـنده لغتدرکه هندستان جوزیدر
(النئطل) زبرج وزننده پك شنیع وشدید داهیه‌یه دینور یقال اصابه النئطل ای الداهیة الشنعاء وپك زیرك وصـاحب
فطنت آدمه دینـور یقـال رجل نئطل ای داه (النأملة) دحرجه وزننـده ایاغی بوقاغیلو کسه یوریمك وآتك
یورویشی کبی یوریمك معناسـنه‌در یقال نأمل المقید اذامشی ویقـال نأمل الرجـل اذامشی مشیة المقید (النبل)
نونك ضمیله ذکاء ونجـابت معناسـنه‌درکه فطنت وکرم وشرف جهتیله فاضل وعالیقدر اولمقدن عبارتدر یقال
فیه نبل ای ذکاء ونجابة (النبالة) کرامه وزننـده برآدم نبل صفتیله متصف اولمق معنـاسنه‌در یقـال نبل الرجل
نبالة من الباب الخامس اذا کان فیه نبل (النبیل) امیر وزننده (والنبل) فتحتینله وشارحك تصویبی اوزره حبل وزننده
وصفلردر ذکاء وشرف وحسب جهتیله فاضل وعالیقدر اولان آدمه دینور نبل کلمه‌سنك مؤنثنده نبله دینور ونبیلك
ونبلك جمعلری نبـال کلور کرام کبی ونبیلك جمعی نبل دخی کلور فتحتینله ادم وادیم کبی یاخود بوشارحك بیاننه کوره
اسم جمعدر کذلك جمعی نبله کلور فتحـاتله ونبیل تیرانداز لك فننده استاذ اولان آدمه دینور نابل کبی کماسیذکر
وابوعاصم النبیل محدّث وثقه‌در (النبیلة) نبیل کلمه‌سنك مؤنثیدر حسن وجمـال بابنده فضل ومزیت صاحبه‌سی
خاتونه اطلاق اولنور یقال امرأة نبیلة فی الحسن ای بینة النبالة فاضلة وفائقة وکذا النـاقة والفرس والرجل یقال
ناقة نبیلة وفرس ورجل نبیل ای فاضل فی الحسن ونبیله جیفه‌یه دینور میته معنـاسنه ونبیلة بنت قیس صحـابیه‌در
(التنبل) تفعل وزننده برآدم نبیل اولمق معناسـنه‌در یقـال تنبل الرجل بمعنی نبل ونبل دیدکلری طاشله استنجـا
ایلمك معناسنه‌در یقال تنبل بالنبل اذا استنجی بها واولمك معناسنه‌در یقـال تنبل البعیر والرجل اذامات وبومعنا
معنـاسنه اولان نبیله دن مأخوذدر وبرآدم فی ذاته نبـالتی یوغیکن تکلفله نبیللمك وفضیلت تصنعیله فضـلایه
بکزیمك معناسـنه‌در یقـال تنبل فلان اذاتکلف النبل وبرنسنـه‌نك ایچندن کزیده وافضلرنی سچوب آلمق
معناسـنه‌در یقـال تنبل الرجل منه اذا اخذ الانبل فالانبل ومطلقا اخذ ایلمك معناسـنه‌در یقـال تنبل ماعندی
ای اخذه (الانتبـال) افتعال وزننـده سهام معناسنه اولان نبل ونبالدن یاخود یراق معناسنه اولان نبلدن مأخوذدر
برکنسنه یات ویراغنی دوزوب قوشوب آماده اولمق معناسـنه‌در ومنه المثل * ماانتبل نبله الا باخرة * وبوندلغت
اربعه دخی واردر نبـال ونباله که نونلرك فتحیله در ونبل ونبله که نونلرك ضمیله در اول خصوصده تنبه ایلیوب غافل
اولمغله آماده اولمدی دیمکدر بومثل فرصت فوت اولدقدنصکره تدارکه ابتدار ایدن کسه حقنده ضرب اولنور
وانتبـال اولمك معناسـنه‌در یقال انتبل الرجل اذامـات وقتل ایلمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقـال انتبل
فلانا اذاقتله وسرعتله برنسنه‌نك مجموعنی بردن قالدروب یوکلمك معنـاسنه در یقال انتبل الشیء اذا احتمله بمرّة

سريعا (النبل) فتحتيله بيوك طاشلره و بيوك كسكلره دينور مفردى نبله در وكوچك طاشلره وكسكلره ديمكله ضد
اولور واستنجا ايده جك طاشلره دينور (النبل) صرد وزننده بودخى استنجا ايده جك طاشلره دينور شارحك بياننه كوره
مفردى نبله در غرفه وغرف كبى (التنبيل) تفعيل وزننده برآدمه استنجا طاشلرى ويرمك معناسنه در يقال نبله النبل
والنبل اذا اعطاه اياها (الاستنبال) برنسنه نك كزيده وافضلنى اخذ وانتخاب ايلمك معناسنه در يقال استنبل المال
اذا اخذ خياره (التنبالة) (والتنبال) تانك كسريله بودوره دينور يقال رجل تنبالة وتنبال اى قصير وتنباله بودورلغه
دينور يقال فيه تنبالة اى قصر (النبل) حبل وزننده اوقلره دينور سهام معناسنه و بو جمعدر لفظندن مفردى يوقدر
على قول مفردى نبله در تمر وتمره كبى جمعى انبال در ونبال در سهام وزننده ونبلان در نونك ضميله شارحك بياننه كوره
نبل عرب اوقلرينه مخصوصدر وعندالافصح لفظندن مفردى يوقدر مفردنده سهم ديرلر ونبل مصدر
اولور برآدمه اوق آتمق معناسنه ياخود برآدمه اوق ويرمك معناسنه در يقال نبله نبلا من الباب الاول اذا رماه بالنبل
او اعطاه النبل واوق اتانلر ايچون يردن آتيلان اوقلرى ديوشورمك معناسنه در يقال نبل على القوم اذا القط النبل لهم
و بركسنه يى آزجه آزجه طعام ويره رك او يوتلندرمك معناسنه در يقال نبل فلانا بالطعام اذا علله به الشئ بعد الشئ
ورفق وسهولتله معامله ايلمك معناسنه در يقال نبل به اذا رفق ودوه سورمك معناسنه در يقال نبل الابل اذا ساقها
ودوه نك مصلحت ومهمه سنى رؤيت وتنظيم ايلمك معناسنه در يقال نبل الابل اذا قام بمصلحتها و يولده پك اشوب
كتمك معناسنه در يقال نبل الرجل اذا سار شديدا (النبال) شداد وزننده اوق صاحبنه دينور كه مراد اوق طاشيان
واوق ايله تجارت ايدندر واوق ايشلين آدمه دينور كه اوقچى تعبير اولنور و بوكه نابل دخى دينور (النبالة) كتابه وزننده
اوقچيلغه دينور يقال هو نبال ونابل حسن النبالة اى صانع النبل (النابل) اوقچى يه دينور واوق آتمقده استاذ
وماهر تيراندازه دينور يقال هو نابل وابن نابل اى حاذق وابن حاذق يعنى مطلقا بر ايشده حاذق اولانه ده اطلاق
اولنور ❊ وثار حابلهم على نابلهم ❊ مثلى حبل ماده سنده بيان اولندى (النبل) ركع وزننده نابلك جمعيدر استاذ
تيراندازلره دينور يقال قوم نبل اى رماة (المتنبل) اسم فاعل بنيه سيله اوق طاشيان آدمه دينور يقال هو متنبل
اى حامل النبل (الانبال) همزه نك كسريله برآدمه اوق ويرمك معناسنه در يقال انبله اذا اعطاه النبل وخرما اغاجى
تازه يمش ويرمك معناسنه در يقال انبل النخل اذا ارطب واوقلرى يوغون يوغون دوزمك معناسنه در يقال انبل
قداحه اذا جاء بها غلاظا (النبلة) غرفه وزننده جزاء وعوض معناسنه در يقال نال منه النبلة اى الثواب والجزاء
ولقمه يه دينور و يات و براغه دينور نباله كبى كاسيذكر (نابل) باى مضمومه ايله آنك وزننده بر رجل اسميدر
وافريقيه ده برموضع آديدر اعلامدن احمد بن على بن عمار النابلى اورادندر (انبل) احمد وزننده اندلسده شهر
بطليوس نواحيسندن بر ناحيه در (نبل) زفر وزننده بنت بدردر كه محدثه در (النبالة) ثمامه وزننده نبله كبى يات و براغ
و يوصاته دينور يقال اخذ نبالته ونبلته اى عدته وعتاده (المنابلة) مفاعله وزننده باب مغالبه ده مستعملدر
اوق يارشمق معناسنه در و بعضلر نباله ده يعنى فضيلتده مباحثه ايلمكله بيان ايلديلر تقول نابلته فنبلته اى كنت
اجود نبلا منه واكثر نبالة (النبتل) جعفر وزننده دموركى قتى و پك نسنه يه دينور و برموضع آديدر و بر رجل
علميدر وعبد الله بن نبتل منافقيندندر (النتل) قتل وزننده (والنتول) قعود وزننده (والنتلان) فتحاتله ايلرويه
يچمك معناسنه در يقال نتل من بينهم نتلا ونتولا ونتلانا من الباب الثانى اذا تقدم ونتل برآدمى ايلرويه چكمك
معناسنه در يقال نتله نتلا اذا جذبه الى قدام وزجر وآزار ايلمك معناسنه در يقال نتله اذا زجره ونتل شول
دوه قوشى يمورطه سنه دينور كه ايچنه صو طولدروب برية ده دفن ايدرلر نتل دخى دينور فتحتينله بونى اعراب
طائفه سى قيش ايامنده ايدرلر شدت حرارتده صو بولمديغى وقتلر چقروب ايچرلر ونتل دغارجغى سلكوب ايچنده
اولان توشه يى چقرمق معناسنه در يقال نتل الجراب اذا نثله (الاستنتال) بودخى ايلرويه يچمك معناسنه در
يقال استنتل من بينهم اذا تقدم (التناتل) تفاعل وزننده اوتلر برى برندن اوزون اولمق معناسنه در يقال تناتل
النبت اذا صار بعضه اطول من بعض (ناتل) هاجر وزننده هر بدن بر رجل اسميدر و محمد بن احمد الناتلى محدثدر
شارحك بياننه كوره آمل طبرستان ايالتنده ناتل نام قصبه يه منسوبدر (ناتل) صاحب وزننده ربيعة بن مالكك
فرسى اسميدر ياخود ثاى مثلثه ايله در (نتلة) حمزه وزننده (نتيله) جهينه وزننده اسميدندر (النتيلة) سفينه وزننده
وسيله معناسنه در يقال هى نتيلته اى وسيلته (التنتل) زبرج وزننده (والتنتيل) زنبيل وزننده (والتنتالة)
قرطاسه وزننده بودوره دينور و بو تنباله مصحفى دكلدر يقال رجل تنتل وتنتيل وتنتالة اى قصير (النثل) نونك فتحى
وثاى مثلثه نك سكونيله قيودن طپراق چقرمق معناسنه در يقال نثل الركية نثلا من الباب الثانى اذا استخرج

ترابها وتركشدن اوقلری چقروب طاغتمق معناسنه در يقال نثل الكنانة اذا استخرج نبلها فنثرها و كيملوكسه اكندن كيمی چقروب براقمق معناسنه در يقال نثل درعه اذا القاها عنه واتی پاره ليوب چوملكه صالمق معناسنه در يقال نثل اللحم فی القدر اذا وضعه فيها مقطعا واكننه كيم كيمك معناسنه در يقال نثل عليه درعه اذا صبّها عليه ای لبسها شارح ديركه بو ماده خلع عليه الثوب وخلعه عنه قبيلندندر انتهی ونثل طوار ترسلمك معناسنه در يقال نثل الفرس نثلا من الباب الاول اذا راث (النثيلة) سفينه وزننده (والنثالة) ثمامه وزننده قيودن چقريلان طپراغه دينور ونثيله بقيه معناسنه در وسموز اته دينور (النثول) صبور وزننده اكثری انی تجربه يه پاره ليوب صالان خاتونه دينور (المنثل) منبر وزننده چوق ترسلين اته دينور (النثيل) امير وزننده آت فشقيسنه دينور (النثلة) تمره وزننده ايكی بيغك ارالغنده اولان ييوه دينور وزرهه دينور علی قول بول اولاننه دينور يقال جاء وعليه نثلة ای درع او واسعة منها (نائل) صاحب وزننده نثل ماده سنده ذكر اولندی (التناثل) تفاعل وزننده برنسنه يه اوشوتی ايلمك معناسنه در يقال تناثلوا اليه اذا انصبوا (النجل) نونك فتحی وجيمك سكونيله ولده دينور يقال هو نجله ای ولده و پدره دخی كلمه صدّا ولور شارحك بياننه كوره نجل فی الاصل مصدر در كاسيذكر ولده اطلاقی منجول ووالده اطلاقی ناجل معناسنه در يقال نجله اب كريم ای والده ومصدر اولور آتمق معناسنه در يقال نجل الشیء نجلا من الباب الثانی اذا رماه وعمل وفعل معناسنه در يقال نجله جيد ای عمله وناسدن جمع كثير معناسنه در وشدتله يوريمك معناسنه يقال نجل الرجل اذا سار شديدا واچق يوله دينور شاهراه معناسنه يقال اخذوا النجل ای المحجة وچوجق مشق ايلديكی لوحه سنك يازوسنی سيلوب محو ايلمك معناسنه در يقال نجل الصبی لوحه اذا محاه ودورتمك معناسنه در يقال نجله بالرمح اذا طعنه به ويارمق معناسنه در يقال نجله اذا شقه ونجل يردن ودره دن صيزوب چقان صيزنتی يه دينور يقال يرشح النجل من الارض ای النز وآقان صويه دينور يقال به نجل ای ماء سائل ونجل ولد حاصل قلمق معناسنه در يقال نجله ابوه نجلا من الباب الاول اذا ولده وذبح اولنمش حيوانك دريسنی يوزركن ابتدا بجاقلرينك اكسه سكيرلرندن ياروب يوزمك معناسنه دركه حالا قصابلر اويلجه ايدرلر يقال نجل الاهاب اذا شقه عن عرقوبيه ثم سلخه و برآدمه اياغك اوجيله اورمق معناسنه در يقال نجل فلانا اذا ضربه بمقدم رجله و يربناتله يم يشل اولمق معناسنه در يقال نجلت الارض اذا اخضرت وناس ايله شرّ وآشوب قوپرمق معناسنه در يقال نجل الناس اذا شارّهم و برنسنه يی عيان ايلمك معناسنه در يقال نجل الشیء اذا اظهره (الاستنجال) يردن صيزوب چقان صوچوغالمق معناسنه در يقال استنجلت الارض اذا كثر نجلها نجل نونك ضميله جيم مجازده ضغينه نام محلك اشاغی سمتنده برقريه در (النجل) فتحتينله برآدمك كوزينك دائره سی بيوك اولمق معناسنه در يقال نجل الرجل نجلا من الباب الرابع اذا وسعت عينه ونجل كرپيچ دوزه جك چامور قاتمق ايچون تسكره ايله كوبره طاشيان كسه لره دينور مفردی ناجل در يقال هم نجل ای نقّالوا الجعو لطين اللبن (الانجل) احمر وزننده بيوك كوزلو آدمه دينور جمعی نجل در نونك ضميله ونجال در كرام وزننده يقال رجل انجل ای واسع العين واوزون اوله رق انلو وككبش شبيه دينور يقال شیء انجل ای واسع عريض طويل (الناجل) كريم النسل اولان انسان وحيوانه دينور يقال رجل وفرس ناجل ای كريم النسل (المنجل) منبر وزننده اوراغه دينور كه آنكله اكين بچيلور فارسيده داس دينور اساسك بياننه كوره رمی معناسنه اولان نجلدن مأخوذدر كه اكينی بچوب آتاجق آلتدر و يارهنی بيوك اچان مزراق تمرننه دينور و برى برينه صارمشق كوك اكينه دينور يقال زرع منجل ای ملتف وكثير الولد آدمه دينور يقال رجل منجل ای كثير الولد وطبانلريله يوروركن قاقوب يردن منتارچقرر اولان دوه يه دينور يقال بعير منجل اذا كان ينجل الكمأة بخفه وصبيانك مشق ايلدكلری تعليم تختهلرينك يازولرنی سيلجك نسنه يه دينور سونكر كبی (منجل) مقعد وزننده برطاغك آديدر (الانجيل) همزه نك كسری وفتحيله عيسی علی نبينا وعليه السلام حضرتلرينه نازل اولان كتابك اسميدر وصحيفه اعتباريله تانيثی جائزدر مترجم ديركه زاهرده مسطوردركه انجيل عند بعض اهل اللغه اصل ودستور معناسنه دركه نازل اولديغی قوم آنك مضمونيله عامل اولوب حلال وحرام خصوصنده اكا مراجعت ايدهلر و بو والد معناسنه اولان نجلدن مأخوذدر وعلی قول انجيل تسميه اولنديغی حضرت حق جلّ وعلا آنی اظهار ايتديكيچوندر نزولی ايامنده حق بالكليه مندرس اولمشيدی حق بيسان ايچون آنی اظهار ايلدی و بو اظهار معناسنه اولان نجلدن مأخوذدر وابو عمرو ديديكه مخاصمه معناسنه اولان تناجلدندر كتاب مزبور نازل اولدقده آنك خصوصنده ناس منازعه ايتدكلريچون تسميه اولندی وآملی كشكول نام تأليفنده ديديكه انجيل مژده و بشارت معناسنه دركه

عبرانیدر کتاب مزبور ایله عامل اولنلری جنت ایله تبشیر ایلدیکیچون تسمیه اولندی وعند البعض انکلیون یاخود انکیل عبرانی معربیدر و برهانده قول اخیره منحصر امرسومدر وکشکول صاحبنك مرادی دخی بو اولمق ملحوظدر (التناجل) تفاعل وزننده نزاع وخصومت ایدشمك معناسنه‌در یقال تناجلوا اذا تنازعوا (الانتجال) افتعال وزننده برنسنه کرکی کبی ظاهره چقوب یوربمك معناسنه‌در یقال انتجل الامر اذا استبان ووضح و برآدم دیواری دبندن ترشح ایدن صویی طپراقدن پاك ایدوب صافی قلمق معناسنه‌در یقال انتجل الرجل اذا اصفی ماء النجل من اصل حائطه (النجیل) امیر وزننده برجنس شوراوتك اسمیدر علی قول شوراوتلرك قوپوب قیر یلان یپراغنه دینور مفرداتده نجیل ایرق تعبیر اولنان اوت ایله مبیندر ونجیلك جمعی نجل در ضمتینله (الانجال) همزه‌نك کسریله برآدم طواری نجل دیدیکی نبات مدکرا وتلامغه صالیورمك معناسنه‌در یقال انجل دابته اذا ارسلها فی النجیل (نجیل) زبیر وزننده مدینه‌ده برموضعدر علی قول ینبع ناحیه سنده‌در (نجیل) امیر وزننده مسلح نام محل قربنده بردوزاوه‌نك اسمیدر (نجیله) جهینه وزننده عماد ایله ضریه بیننده واقع وآدی نشناش نام محلده برصو آدیدر (مناجل) منازل وزننده برموضع آدیدر (النحل) نونك فتحی وحای مهمله‌نك سکونیله بال آریسنه دینور مذکر ومؤنثنه اطلاق اولنور ادباء علمادن ابو الواید النحلی اکا منسوبدر که انکله تجارت ایدر ایدی مفردی نحله‌در تمر وتمره کبی ونحل مصدر اولور بلاعوض برآدمه نسنه بخش ایلمك علی قول عموم اوزره ویرمك معناسنه‌در که انواع عطایه شاملدر مؤلف بوراده مثال کتور میوب واشاغیده وبالضم مصدر قولی بونك اسم اولمسنی اشعار ایدر واعطا اولنان نسنه‌یه اطلاق اولنور منحول معناسنه یقال هو نحل منی ای عطیة وناحل معناسنه مستعملدر که لاغر ونحیف آدمه دینور یقال رجل نحل ای ناحل و برقریه اسمیدر محدثیندن منیح بن سیف النحلی اورادندر ونحل یکی ایلره اطلاق اولنور اهله معناسنه نحافتدن ناشی اطلاق اولنورو بو اسم جمعدر ونحل برکسنیه برآخرك سویلدیکی سوزی عزو واسناد ایلمك معناسنه‌در یقال نحله القول نحلا من الباب الثالث اذا نسبه الیه یعنی قولا قاله غیره و برآدمه سوکمك معناسنه‌در که لسانمزده بوندن ویرشدرمك ایله تعبیر اولنور یقال نحل فلانا اذا سابه (النحل) نونك ضمیله مصدردر برآدمه عطیه ویرمك معناسنه‌در یقال نحله نحلا اذا اعطاه شارح دیرکه بو معناده فتحله مستعمل دکلدر آنفا مؤلفك فتحله ذکر ایلدیکی بودر سبق قلم واقع اولمشدر لکن آنك اسم مصدر اولمق احتمال غالبی اشعار اولندی انتهی ونحل خاتونه مهر ویرمك معناسنه‌در یقال نحلها اذا اعطاها المهر ونحلان معناسنه‌در کاسیذکر (النحلة) نونك کسری وضمیله زوجه‌یه ویریلان مهر وکابینه دینور ودعوی معناسنه‌در یقال لم یسمع نحلته ای دعواه (النحلی) بشری وزننده ویرکی‌یه دینور بخشش معناسنه تقول هذا منی نحلی ای عطیة (الانحال) همزه‌نك کسریله ویرمك معناسنه‌در یقال انحله ماء اذا اعطاه و برکسه برآدمه مالندن برمقدار نسنه تخصیص وافراز ایلمك معناسنه‌در یقال انحله مالا اذا خصه بشیء منه ووجودی ارقلمق معناسنه‌در یقال انحله الهم اذا اهزله (التنحیل) تفعیل وزننده انحال ایله ایکی معنای اولده مرادفدر (النحل) (والنحلان) نونلرك ضمیله برآدمه اعطا اولنان شیئه دینور یقال هذا له نحل ونحلان ای عطیة (الانتحال) افتعال وزننده (والتنحل) تفعل وزننده برآخر آدمك نسنه‌سنی بغدر دیو نفسنه عزو ایله ادعا ایلمك معناسنه‌در مثلا برشاعرك شعرنی بغدر دیو ادعا ایلمك کبی یقال انتحل الشیء وتنحله اذا ادعاه لنفسه وهو لغیره (النحول) قعود وزننده وجود آرقلمق معناسنه‌در یقال نحل جسمه ونحل ونحل نحولا من الباب الثالث والرابع والاول والخامس اذا ذهب من مرض او سفر (الناحل) (والنحیل) امیر وزننده وجودی ارقلیوب چوپ کبی خیره ولاغر اولان آدمه دینور نحیلك جمعی نحلی کلور سکری وزننده وناحلك مؤنثی ناحله‌در وانجه یاپیلودوه‌یه ویوفقه قلجه وصف اولور یقال جمل وسیف ناحل ای رقیق (نحله) تمره وزننده کنده نام کسه‌نك وسبیع بن الحطیم نام کسه‌نك فرسلری اسمیدر و بعلبك قربنده برقریه آدیدر (ابو نحیلة البجلی) جهینه وزننده‌در اصحابدندر علی قول معجمه ایله‌در (نحلین) غسلین وزننده حلب قضاسنده برقریه‌در محدثیندن عامر بن سیار النحلی اورادندر یاء ونون ساقطدر (النخل) نونك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله برنسنه‌یی اوکورتلمك معناسنه‌در یقال نخل الشیء نخلا من الباب الاول اذا اصفاه واختاره ونخل خرما اغاجنه دینور مؤنث ومذکر اولور مفردی نخله‌در جمعی نخیل کلور نونك فتحیله نته که نخیل نخل کبی اسم جمع اولور شارح دیرکه صاحب مصباحك بیاننه کوره مطلقا مفردیله کندی بینی هاء ایله فرق اولنان اسم جمع که نخل وتمر و بر و بقر کبیدر اهل حجاز آنلری مونثا استعمال ایدرلر فیقولون هی النخل واهل نجد وتمیم مذکرا استعمال ایدرلر فیقولون هو النخل وهو التمر ونخل کریم واما نخیل کلمه‌سی بالاتفاق مونثدر انتهی ونخل مصدر اولور اون الهمك معناسنه یقال نخل الدقیق نخلا من الباب

الاول اذا غربله شارح دیر که مؤلف بو ماده یی دخی عجیب ایجاز ایلدی زیرا نخل ماده سنك اوناله مك معناسی کتب لغویه نك جمله سنده ثابت ایکن کندوسی ایما ایله اکتفا ایلدی واشاغیده وتنخیل الثلج والودق عنوانیله کلامی بتر ایلدی واقعا شارحك دیدیکی کیدرا کا بناء بو حقیر شارحك تصریحی اوزره انلری تمثیل وترجمه ایلمشدر واوناله مك معناسی تصفیه واختیار معناسندن مأخوذدر ونخل سحاب قار ودیی یاغدرمق معناسنه مستعملدر یقال نخل السحاب الثلج والودق اذا اصبه ونخل برکونه نسوان پیرایه سنه دینور نخل شکلنده دوزرلر وبر موضع آدیدر (التنخل) تفعل وزننده (والانتخال) افتعال وزننده بونلرده برنسنه یی اوکورتلمك معناسنه در یقال تنخل الشیء وانتخله اذا اصفاه واختاره (النخالة) ثمامة وزننده اوکورتلنوب اختیار اولنان کزیده یه دینور یقال هی نخالته ای ما انتخلت منه والکذن کحین اونه دینور یقال هی نخالة وهی ما نخل من الدقیق والکده قلان کپکه دینور وجورندی یه دینور یقال نخل الدقیق ورمی نخالته ای ما بقی فی المنخل ثمنا نخل اشبو کپکك خواصندندر که صوایله یاخود سبز واتدن طورب صوییله مطبوخنی عقرب صوقدیغی یره ضماد ایلسه لر بغایت نافعدر (المنخل) میمك وخانك ضمیله وخانك فتحیله اون الیه جك الکه دینور و بوقیاسدن خارج اولان اسم آلتلردندر (النخیل) امیر وزننده نخل کبی خرما اغاجنه دینور اسم جمعدر ونخل کلمه سنك جمعی اولور خرما اغاجلری وخرمالق دیمك اولور (نخیله) جهینه وزننده حضرت عائشه نك موالیسندندر ونخیله طبیعت وسجیت معناسنه در شارحك بیاننه کوره بو معناده وآتیده سفینه وزننده در نسخه لرده سقط واقعدر یقال له نخیلة کریمة ای طبیعة ونصیحت معناسنه در یقال هو لا یقبل النخیلة ای النصیحة ونخیله جهینه وزننده بادیه ده بر موضعدر وعراقده بر موضعدر که امام علی رضی الله عنه حضرتلریله خوارج طائفه سنك جنکاهیدر وابو نخیلة العکلی وابو نخیلة السعدی راجزلردر وابو نخیلة البجلی وابو نخیلة اللهبی صحابه لردر (المتنخل) معظم وزننده بر شاعردر ومنه المثل * لا افعله حتی یؤوب المنخل * یعنی منخل کتدیکی یردن رجعت ایدنجه قدر آنی ایشلمم مز بو بر خصوص ایچون برسمته عزیمت ایدوب بردخی عودت ایلمامکله تأبید ایچون ضرب مثل اولدی (المتنخل) اسم فاعل بنیه سیله مالك بن عویمر الهذلی نام شاعرك لقبیدر (نخیل) زبیر وزننده شامده بر موضع آدیدر ومدینه قربنده بر پیکارك اسمیدر و بشقه ایکی موضعلردر (ذو النخیل) امیر وزننده مغمس نام محله اثیره یقننده بر موضعدر ویمنده بر موضعدر (نخلة الشامیة) (ونخلة الیمانیة) مکه مکرمه یه بر مرحله مسافه ده ایکی وادی اسمیدر ونخله بش موضعك دخی اسمیدر (ذو النخلة) مسیح بن مریم علیهما السلام مراددر زیرا جذع نخله یاننده سرزده عالم شهود اولمشدر (بنو نخلان) سلمان وزننده ذو کلاع قبیله سندن بر بطندر وعمران بن سعید النخلی تابعیندندر وابراهیم بن محمد النخلی تاریخ صاحبیدر (الندل) عدل وزننده برنسنه یی آخر یره نقل ایلمك معناسنه در یقال ندله ندلا من الباب الاول اذا نقله وصغره دن اتمك وسپتدن خرما مقوله سنی آوجلیوب کومه سیله آلمق معناسنه در یقال ندل الخبز من السفرة والتمر من الجلة اذا غرف بکفه کثلا وتناوله وقاپمق معناسنه در یقال ندله اذا اختلسه ویورك سورمك معناسنه در یقال ندل بسلحه اذا رمی وندل کیرو پاسه دینور یقال بیده ندل ای وسخ (الندل) فتحتینله وجود کیرلنمك معناسنه در یقال ندلت یده ندلا من الباب الرابع اذا وسخت (المندل) منبر وزننده چیلاق کبی کوردیکی نسنه یی همان قاپوب آلور اولان آدمه دینور یقال هو مندل ای مختلس ویك ومتین ذکره دینور (المندل) مقعد وزننده جزمه یه وادکه دینور خف معناسنه وهندستانده بر بلده آدیدر وعود اغاجنه علی قول ایوسنه واعلاسنه دینور (المندلی) یای نسبتله بودخی عود اغاجنك اعلاسنه دینور پس مبالغه نفسنه نسبت اولمور علی قول مندل شهرینه منسوب اولانه دینور که عودك اعلاسی اندن مجلوب اولور (ابن مندله) مرحله وزننده ملوك عربدن بر ملك ایدی (الندل) ضمتینله دعوت وضیافت خدمتکارلرینه دینور که مهمانلره خدمت ونقل طعام ایدرلر یقال هم ندل ای خدم الدعوة (النیدلان) نونك ودالك کسری ودالك ضمیله والنیدل درهم وصیقل وزنلرنده ونونك کسری ودالك حرکات ثلاثیله ونونك فتحی ودالك ضمیله (والنئدلان) نونك کسری وهمزه نك سکونی ودال مکسوره ایله ومضمومه ایله (والنئدل) نونك کسری ودالك ضمیله انسانه اویقوده ایچره عارض اولان آغرلغه دینور که آغربصمه وآل بصمه تعبیر اولنور کابوس معناسنه علی قول اکا شبیه بر عارضه یه دینور (المندیل) میمك کسری وفتحیله (والمندل) منبر وزننده ال سیلجك دستماله دینور تقول خذ المندیل والمندل وهو الذی یتمسح به اماسك ومصباحك بیاننه کوره نقل معناسندندر و بعض آخرك بیاننه کوره وسخ معناسندن مأخوذدر وبو حالا هاولی ومقرمه وچوره تعبیر اولنان دلبندك مجموعنه شاملدر (التندل) تفعل وزننده

والتمندل تمسكن وزننده دستمال ایله سیلمك معناسنه‌در یقال تندّل بالمندیل وتمندل اذا تمسح به (النودلة)
حوقله وزننده برآدم پك پیرلكدن قاغشیوب صارصق اولمق معناسنه‌در یقال نودل الشیخ اذا اضطرب كبرا
وخایه‌لر صالقی وسلپوك اولمق معناسنه‌در یقال نودلت خصیتاه اذا استرختا (النودل) جوهر وزننده نسوان
ممه‌سنه دینور و بررجل اسمیدر (النئدل) زبرج وزننده امرجسیم وعظیم معناسنه‌در یقال عن له نئدل
ای امر جسیم (الاندیال) انفعال وزننده كه بطن اسهال اولمق معناسنه‌در بونك موضعذكری دول ماده‌سیدر
جوهری وهمندن ناشی بوراده ذكر ایلمشدر (النذل) نونك فتحی وذال معجمه‌نك سكونیله (والنذیل) امیر وزننده
جمیع احوال واوضاعنده خسیس ودنی ومحتقر وكم‌مایه كسیه دینور جمعی انذال ونذول كلور نونك ضمیله
ونذیلك جمعی نذلاء كلور كرماء وزننده یقال هونذل ونذیل ای خسیس محتقر فی جمیع احواله (النذالة) رذاله
وزننده (والنذولة) عمومه وزننده بركسه نذیل اولمق معناسنه‌در یقال نذل الرجل نذالة ونذولة من الباب الخامس
اذا كان نذیلا (النارجیل) جوزهندی اسمیدر كه هندستان جوزی تعبیر اولنور مفردی نارجیله‌در و بعضا مهموز
اولور شجری خرما اغاجنه شبیه اوزون و بغایت تروملایم اولمغله اوزرینه چقان آدم تازه نهال اوزره چقمش كبی یره
طوغری اكیلوب یاصیلور وصوی اولان داللرینك هر برنده اوتوزعدد نارجیل حاصل اولور وآنلرده بركونه سود
حاصل اولور كه اكا الطواق دیرلرنته كه ماده‌سنده بیان اولندی اوزرندن یل چوب اسكیمش صوغلجانلری مخرج
ومسهل وتازه‌سی تقویت جماعه مؤثردر (النزول) شمول وزننده (والمنزل) مقعد وزننده قونمق معناسنه‌در
یقال نزلهم ونزل بهم وعلیهم نزولا ومنزلا من الباب الثانی اذا حلّ مؤلفك بصائرده بیاننه كوره انمك معناسنه
موضوعدر قونمق معناسی لزوم علاقه‌سیله مجازدر ونزول خاصة حجاج منایه كلوب قونمق معناسنه‌در یقال
نزل القوم اذا اتوا منی (التنزیل) تفعیل وزننده اندیرمك معناسنه‌در یقال نزّله تنزیلا اذا صیره نازلا (الانزال)
همزه‌نك كسریله (والمنزل) مجمل وزننده تنزیل معناسنه‌در یقال انزله انزالا ومنزلا بمعنی نزّله مؤلفك بصائرده
بیاننه كوره تنزیل برنسنه‌یی تدریجله متفرقا اندیرمك وانزال اندن اعمدر (الاستنزال) انزال معناسنه‌در یقال
استنزله بمعنی انزله (التنزّل) تفعل وزننده تدریجله آزجه آزجه انمك معناسنه‌در یقال تنزّل الرجل اذا نزل
فی مهلة (النزل) ضمتیله قوناق یرینه دینور تقول نزلنا نزلا لطیفا ای منزلا ومهمان ایچون تهیئه واحضار اولنان
طعامه دینور نزل دخی دینور زانك سكونیله جمعی انزال كلور یقال اعدّ لضیفه النزل وهوما هیئ للضیف ان ینزل علیه
و بركتلو رزق وطعامه دینور یقال هو نزل ای طعام ذو بركة وفضل وزیاده معناسنه‌در وعطا و بخشش معناسنه‌در
و بریره قونمش جماعته دینور یقال هم نزل ای نازلون بو معناده نازل ونزیل لفظلرندن جمعدر واكلمش اكینك كور
و بركتلو اولوب اوكوب بتمسنه دینور یقال زرع ذو نزل ای ذو ریع وزكاء ونماء و بونده زانك سكونیله ده لغتدر (النزل) نونك
ضمی وزانك سكونیله مهمان ایچون تهیئه اولنمش طعامه واكینك اوكوب كور و بركتلو اولمسنه دینور ومنی یه اطلاق
اولنور نطفه معناسنه (النزیل) امیر وزننده بو دخی بركتلو طعامه دینور یقال طعام نزیل ای ذو بركة وقصیر ونقصانی
اولمیوب اندامی تام اولان لباسه دینور یقال ثوب نزیل ای كامل ومهمانه دینور یقال هو نزیله ای ضیفه (النزل) فتحتیله
بو دخی اكلمش اكینك بركتلولكنه واوكادلغنه دینور یقال زرع ذو نزل ای ریع ونماء ومصدر اولور اكین پك اوكوب بتمك
معناسنه یقال نزل الزرع نزلا من الباب الرابع اذا راع ونمی ونزل یغموره اطلاق اولنور یقال سحاب ذو نزل
ای مطر (النزل) كتف وزننده شول قوناق یرینه دینور كه اكا چوق قونیلور اوله یقال مكان نزل ای ینزل فیه كثیرا
وشول یره دینور كه پك ومتین اولمغله یغموری ایچمیوب همان آقار اوله یقال مكان نزل ای صلب سریع السیل (النزال)
جدال وزننده ایكی عسكر دوه لرندن انوب آتلنوب محاربه ایلمكه دینور یقال حاربوا بالنزال وهو ان ینزل
الفریقان عن ابلهما الی خیلهما فیتضاربوا (التنازل) تفاعل وزننده ایكی عسكر دوه لرندن انوب آتلنوب جنك
ایدشمك معناسنه‌در یقال تنازلوا اذا نزلوا عن ابلهم الی خیلهم فتضاربوا شارح دیركه فی الاصل ایكی فارس
بری برینه نزال نزال یعنی آتكدن نزول ایله ده پیاده‌جه جنك ایده لم دیو چاغرمقدن عبارتدر وزمخشری
آتلرندن انوب پیاده جنك ایدشمكله بیان ایلدی (نزال) قطام وزننده اسم فعل امردر انزل معناسنه در مفرد
ومذكر وجمع ومؤنثه ایراد اولنور یقال تداعوا نزال ای قال بعضهم بعضا انزل نحارب راجلا (المنزلة) میمك فتحی
وزانك كسریله قوناق یرینه دینور یقال طریق قریب المنزلة ای موضع النزول و پایه معناسنه مستعملدر بونده
جمع قلنمز یقال له منزلة عند الامیر ای درجة وخانه وسرایه اطلاق اولنور یقال له منزلة عالیة ای دار (النزالة)
ثمامه وزننده اركك انزال ایلدیكی منی یه دینور (النزالة) كتابه وزننده سفر ایلمك معناسنه‌در تقول مازلت

انزل نزالة اى اسافر (النازلة) محنت و بليه و نائبه يه اطلاق اولنور يقال اصابته نازلة من نوازل الدهر اى شديدة (النزلة) تمره وزننده اكينى كور واوكات اولان يره دينور يقال ارض نزلة اى زاكية الزرع وزكام علتنه دينور يقال اصابته نزلة اى زكام ومصدر اولور زكامه اوغرامق معناسنه يقال نزل الرجل نزلة من الباب الرابع اذا زكم ونزولدن بناء مرّه اولور بركرّه انمك معناسنه در يقال نزل نزلة اى مرة (نزيل) زبير وزننده اساميدندر مضارب بن نزيل محدّثيدر ونزيل بن مسعود الكلبى كذلك محدّثدر (النزلات) نونك فتحى وزايك كسرى وفتحيله ريع وبركت ونماء معناسندن جمعدر بعده برقومك حاللرى منتظم وآرامش وآسايش اوزره اولمسنده استعمال اولندى ومنه تقول تركت القوم على نزلاتهم اى على استقامة احوالهم (منازل) ميمك فتحيله ابن فرعان دركه شاعردر (قرن المنازل) طائف قربنده برقريه در (النزل) نونك كسريله طوپ ومجتمع نسنه يه دينور (المنزل) مجلس وزننده بنات نعش ديدكلرى يدى كوكبه دينوركه يديكر تعبير اولنور وصحراده قوناق يرينه دينور يقال نزلوا منزلا لطيفا اى منهلا وخانه وداره اطلاق اولنور تقول شربت منزلا اى دارا منازل مساعد وزننده نزال شدّاد وزننده اسامئ رجالدندر (النسل) نونك فتحى وسينك سكونيله خلق ومخلوقه دينور وولد وذرّيته دينوركه دول دوش تعبير اولنور جمعى انسال در يقال له نسل كثير اى ولد ونسل مصدر اولور ولد حاصل قلمق معناسنه يقال نسل الولد نسلا من الباب الاول اذا ولده وحيوانك تويلرنى قوپروب دوكمك معناسنه در تقول نسلت صوفه اذا نتفته واسقطته ونسل ونسل فتحتينله ونسلان سرعتله يوريمك معناسنه در يقال نسل الماشى نسلا ونسلا ونسلانا من الباب الثانى والاول اذا اسرع (النسيلة) سفينه وزننده يودخى ولد وذرّيته دينور يقال لفلان نسيلة كثيرة اى ولد وچراغ فتيله سنه وباله دينور عسل معناسنه (الانسال) همزه نك كسريله دول پيدا ايلمك معناسنه در يقال انسل الوالد اذا ولد وحيوانك تويلرى دوكيلوب دوشمك معناسنه در يقال انسل صوف الدابّة اذا اسقط و بو معناده متعدّى اولور تقول انسلت الصوف اذا اسقطته و بغدايجق اوتى اوجلرنده اولان توى كبى نسنه لرنى ابراز ايتدكدنصكره دوكمك معناسنه در يقال انسل الصليان اطرافه اذا ابرزها ثمّ القاها ودوه قسمى تويلرنى دوكوب قاوليه جقلرى زمان كلوب چاتمق معناسنه در يقال انسلت الابل اذا حان لها ان ينسل وبرها وتقدّم ايلمك معناسنه در يقال انسل القوم اذا تقدّمهم (النسول) وصول وزننده حيوانك تويى قاوليوب دوشمك معناسنه در يقال نسل الصوف نسولا من الباب الاول اذا اسقط (النسيل) امير وزننده (والنسال) غراب وزننده حيواندن قوپوب دوكيلن تويلره دينور مفردلرى ها ايله در ونسيل باله دينور عسل معناسنه ونسال بغدايجق اوتنك سنبله سنه دينوركه قوريدقده اوزى اولمامغله اوچوب صاوريلور (التناسل) تفاعل وزننده برى بريندن طوغوب اوزه مك معناسنه يقال تناسلوا اذا انسل بعضهم بعضا (النسل) فتحتينله كوك ايجيردن چقان سوده دينور (الناسلة) چلمسز اويلغه وصف اولور يقال فخذ ناسلة اى قليلة اللحم (الناشلة) شين معجمه ايله بودخى اتسز وچلمسز اولان اويلغه دينور يقال فخذ ناشلة اى ناسلة قليلة اللحم (النشول) وصول وزننده اويلق چلمسز واتسز اولمق معناسنه در يقال نشلت فخذه نشولا من الباب الاول اذا كانت ناشلة (النشل) نونك فتحى وشينك سكونيله برنسنه يى سرعتله يرندن چكوب چقرمق معناسنه در يقال نشل الشئ نشلا من الباب الاول اذا اسرع نزعه وجماع ايلمك معناسنه در يقال نشل المرأة اذا جامعها وتنجره دن كچه سز ال ايله ات چقرمق معناسنه در يقال نشل اللحم نشلا من الباب الاول والثانى اذا اخرجه من القدر بيده بلا مغرفة وعند البعض نشل بر پشمش عضوى النه آلوب اتى آغزيله كيروب يمك معناسنه در يقال نشل اللحم اذا اخذ بيده عضوا فتناول ماعليه من اللحم بفيه واتى حوايجسز ساده جه طبخ ايلمك معناسنه در يقال نشل اللحم اذا طبخه بغير تابل (الانتشال) افتعال وزننده بودخى چوملكدن اتى ال ايله چكوب چقرمق معناسنه در يقال انتشل اللحم بمعنى نشله (النشيل) امير وزننده (والمنشول) اسم مفعول بنيه سيله چوملكدن ال ايله چقرلمش اته دينور ونشيل حوايجسز طبخ اولنمش ساده جه اته دينور يقال اطعمه النشيل اى اللحم المطبوخ بلا توابل وهنوز ضاغلمش سوده دينور يقال سقاه النشيل اى اللبن ساعة الحلب وانجه وخفيف قلجه دينوركه قامچى قلج تعبير اولنور يقال ضربه بالنشيل اى بالسيف الخفيف الرقيق وقيودن الداوّل چقرلمش صويه دينور (المنشلة) ميمك وشينك فتحيله پرمقده خاتم موضعنه دينوركه ابدست آلوركن اورايى تفقد ايلمك مستحبدر جوهرى بونى وفى الحديث عنوانيله ذكر ايلمكله وهم ايلدى زيرا اول بعض تابعين كلامى جمله سندندر شارح ديركه ابن اثير نهايه ده وفى حديث ابى بكر قال لرجل فى وضوئه عليك بالمنشلة عبارتيله رسم ايلمشدر كذلك اساسده دخى وفى الحديث عبارتيله مرسومدر (المنشال) محراب

وزننده یخنی کش دیدکلری دمور آلته دینور که آنکله تنجره دن ات چکوب چیقاررلر و کامنشل دخی دینور منبر وزننده یقال نشل اللحم من القدر بالمنشال والمنشل وهو حدیدة ینشل بها اللحم منها ومنشال حجر بن معاویه نك فرسی اسمیدر (التنشیل) تفعیل وزننده برآدمه قهوه آلتی یدرمك معناسنه مستعملدر فی الاصل برمقداجه تنشیل یدرمك معناسنه در ومنه تقول نشل ضیفك ای سلفه (النشال) شدّاد وزننده همدم ورفقاء وار ایکن آنلره باقیوب بالکزجه تنجره یه اتمك پارچه سی باتیروب اکل ایدر اولان صوغمسز آدمه دینور یقال هو نشال وهو من یأخذ حرف الجردقة فیغمسه فی القدر فیأکله دون اصحابه ظاهر اشامده کبسنه یاریجی عیار وطرّاره نشال تعبیری بوندن مأخوذدر (النصل) (والنصلان) نونك فتحی وصادلرك سکونیله اوق ومزراق تمرننه دینور وقلج وبچاق ناملوسنه دینور جمعی انصل کلور افلس کبی ونصال کلور نونك کسریله ونصول کلور وکدی اوتی دیدکلری اوتك قلچغنه دینور وباشه دینور جمیع اجزاسیله کوز وقولاق وقاش وسائر اندامیله در یقال اصاب نصله وهو الرأس بجمیع مافیه وقفاده اولان یومری یره دینور یقال ضرب نصله ای قمحدوته وبعض ذوه وآت قسمنك باشلرنده اولان تمرن کبی اوزونلق حالتنه دینور یقال برأس البعیر والفرس نصل ای طول وایکدن چقرلمش ایپلکه دینور ونصل مصدر اولور اوق تمرنه یکوب کرکی کبی برلشوب طوتمق معناسنه در یقال نصل السهم فی النصل نصلا من الباب الاول اذا ثبت فیه واوق تمرنه یرلشدرمك معناسنه در تقول نصلت السهم اذا اثبته فی النصل واوق تمرندن چقمق معناسنه اولمغله ضدّ اولنور یقال نصل السهم اذا خرج من النصل ونصل الرأس باشك تپه سندن عبارتدر یقال ضرب نصل رأسه ای اعلاه وقبضه سی چقمش قلج وبچاق مقوله سنه دینور که وصف بالمصدردر یقال معول نصل اذا خرج عنه نصابه (الانصال) همزه نك کسریله (والتنصیل) تفعیل وزننده اوقه تمرن یکورمك معناسنه در یقال انصل السهم ونصله اذا جعل فیه نصلا واوقك تمرننی چقرمق معناسنه اولمغله ضدّ اولور بابلری ازاله ایچون اولور یقال انصل السهم ونصله اذا ازال النصل عنه وانصال مطلقا اخراج ایلمك معناسنه مستعملدر تقول انصلته منه اذا اخرجته (النصول) قعود وزننده صقالك بویه سی صیریلوب رنکی زائل اولمق معناسنه در یقال نصلت اللحیة نصولا من الباب الاول والثالث اذا خرجت من الخضاب ویلان وعقرب وآری مقوله سنك صوقدیغی یرك ایکنه سی وسمی زائل وبرطرف اولمق معناسنه در یقال نصلت اللسعة والحمة اذا خرج سمهما وزال اثرهما وطوارك طرنغی یرندن قوپوب چقمق معناسنه در یقال نصل الحافر اذا خرج من موضعه (الناصل) بویه سی زائل اولمش صقاله دینور یقال لحیة ناصل اذا زال خضابها وبو وصف خاصدر (الانصولة) اضحوکه وزننده کدی اوتنك قبچوغنده اولان چکنه یاخود هوانك اسیلکندن قوریوب قاپیلمش کدی اوتنه دینور (الاستنصال) هوانك اسیلکی کدی اوتنك قلچقلرینی انصوله قلمق معناسنه در یقال استنصل الحرّ السفاء اذا جعله اناصیل واستخراج معناسنه در یقال استنصل الشیء اذا استخرجه وکدی اوتنك قلچقلرینی وباشاغنی روزکار صاوروب دوکمك معناسنه در یقال استنصل الهیف السفاء اذا اسقطه (النصیل) امیر وزننده برارشون قدر اوزون طاشه دینور که آنکله نسنه دق اولنور دنك الی کبی وانسانك وحیوانك اغزینك طماغنه دینور وتمیزلنمش بالك بغدایه دینور وچکه لرك التندن بیون ایله باشك قاوشدیغی یرده اولان مفصله دینور یقال ضرب نصیله وهو مفصل ما بین العنق والرأس تحت اللحیین وطوارك برونك واغزینك اوجنه دینور وفرج نسوانده اولان لحم زائده دینور وبالتعبیه دینور فاس معناسنه وباشك تپه سنه دینور (المنصیل) مندیل وزننده (والمنصال) منهال وزننده بونلرده ذکر اولنان نصیل دیدکلری طاشه دینور (المنصل) میمك وصادك ضمیله (والمنصل) مکرم وزننده قلجه دینور (التنصل) تفعل وزننده برکناهدن صیریلوب چقمغله بریء الذمه اولمق معناسنه در یقال تنصل الی فلان من الجنایة اذا خرج وتبرأ بوراده الی ایله صله لندیغی اعتذار معناسنی تضمینه مبنی در وتنصل برنسنه یی چقرمق معناسنه در یقال تنصل الشیء اذا اخرجه وبرنسنه یی سائرك ایچندن اورندیلمك معناسنه در یقال تنصل الشیء اذا تخیره وبرآدمك مصحوبی اولان نسنه لرنی بالجمله آلمق معناسنه در یقال تنصل فلانا اذا اخذ کل شیء معه منصل الاسنة یاخود منصل الألّ محسن وزننده والّ همزه نك مفتوحه ولام مشدّده ایله مزراقدن واوقدن تمرنلری وخربه لری چقاریجی دیمکدر بومناسبتله زمان جاهلیتده رجب آینه اطلاق اولنور ایدی زیرا ماه مزبور حلولنده جنك وقتالی ترك وتأخیر ایله آلات واسلحه یی تعطیل ایدرلر ایدی یقال قد حلّ منصل الاسنة او الألّ ای شهر رجب (الانتصال) افتعال وزننده کدی اوتنك قلچقلری چقمق معناسنه در یقال انتصل السفاء اذا خرج

تصله (المنصلية) میمك وصادك ضمیله برموضع آدیدر (المنصال) محراب وزننده اوجیوز مقدار سوارى عسكردن
قلیل اولان عسكره دینور یقال ارسل علیهم منصالا اى جیشا اقلّ من المقنب (النضل) نونك وضاد معجمه‌نك
فتحیله انسان وحیوان بغایت یوریلوب زبون وبیمجال اولمق معناسنه‌در یقال نضل البعیر نضلا من الباب
الرابع اذاهزل واعیا وتعب (الانضال) همزه‌نك كسریله انسان وحیوانى پك یوروب زبون وبیتاب ایلمك
معناسنه‌در تقول انضلت البعیر اذاهزلته واتعبته (نضل) فضل وزننده برموضع آدیدر (نضله) حمزه وزننده
اسامیدندر نعمان بن نضله ونضلة بن خدیج ونضلة بن عبید ونضلة بن طریف وابن عمرو وابن ماعز صحابه‌لردر
وابونضله هاشم بن عبد منافك كنیه‌سیدر (المناضلة) مفاعله وزننده (والنضال) قتال وزننده (والنیضال)
قیتال وزننده تیراندازلر اوق یارشمق معناسنه‌در یقال ناضله مناضلة ونضالا ونیضالا اذاباراه فى الرمى وبركسنه
طرفندن عذر بیانیله یاخود مخاصمه ایله آندن دفع ضرر ومحذور ایلمك معناسنه‌در یقال ناضل عنه اذادافع
(النضل) فضل وزننده اوق یارشمقده خصمى كچمك معناسنه‌در باب مغالبه‌ده مستعملدر تقول ناضلته فنضلته
نضلا من الباب الاول اى سبقته (التنضل) تفعل وزننده (والانتضال) افتعال وزننده اخراج ایلمك معناسنه‌در
یقال تنضله وانتضله اذا اخرجه وانتضال اورندیلك معناسنه‌در یقال انتضل منه اذااختاره ودوه قوللرنى
صالوب آته‌رق یوریمك معناسنه‌در یقال انتضلت الابل اذارمت بایدیهم فى السیر وبربرینه تفاخر ایلمك
معناسنه‌در یقال انتضل القوم اذاتفاخروا (النئضل) همزه ایله زبرج وزننده آفت وداهیه معناسنه‌در یقال
اصابه نئضل اى داهیة (النطل) نونك فتحى وطانك سكونیله اوزم دانه‌سنك اوزى اوزره اولان انجه قبوغه دینوركه
زار تعبیر اولنور یقال هوارق من النطل وهو ماعلى طعم العنب من القشر وشراب ایچون اصلانمش قورى اوزمك
ابتدا صقوب شیره‌سى آلندقدنصكره تكرار صوقویوب اصلاتمغله حاصل اولان شیره‌یه دینوركه مكدّر وغلیظ اولور
یقال سقاه من النطل ولم یسقه من السلاف وهو مارفع من نقیع الزبیب بعد السلاف یعنى اذانقع الزبیب فاوّل
مایرفع من عصارته هو السلاف فاذاصب علیه ثانیة فهو النطل (الناطل) عاطل وزننده برایچیم صو وسود
وباده مقوله‌سى مشروبه دینور تقول سقانى ناطلا من الماء وغیره اى جرعة وشراب پیمانه‌سنك دبنده
قلان بقیه‌یه دینور یقال مافى النیطل ناطل اى فضلة وشرابه دینور خمر معناسنه وشرابك پیمانه‌سنه دینور وبونده
طانك فتحیله ده وهمزه ساكنه ایله‌ده لغتدر یقال عنده ناطل من خمر وناطل وناطل اى مكیال وناطل ایله جزئیجه
نسنه‌دن كنایه اولنور تقول ماظفرت منه بناطل اى بشىء یعنى یسیر (النیطل) صیقل وزننده بودخى شراب
پیمانه‌سنه دینور ودهاتدن اولان زیرك وصاحب فطنت آدمه دینور یقال رجل نیطل اى داه وذكرى اوزون
انسان وحیوانه دینور مؤلفك الطویل المذاكیر عنوانده ایرادى افراد اعتباریله‌در وقوغه‌یه دینور دلو معناسنه
وآفت وداهیه‌یه دینور (النطل) قتل وزننده خمر صقمق یعنى اوزمى صقوب شیره‌سنى وشرابنى آلمق معناسنه‌در
یقال نطل الخمر نطلا من الباب الاول اذاعصرها وخسته‌نك باشنه ادویه ایله مطبوخ آزجه آزجه صو دوكمك
معناسنه‌در یقال نطل رأس العلیل بالنطول اذاجعل الماء المطبوخ بالادویة فى كوز ثم صبه علیه قلیلا قلیلا
(النطول) صبور وزننده ادویه ایله مطبوخ اولان صویه دینوركه خسته‌نك اعضاسنى اوزره دوكرلر
(النطل) نونك كسریله شرابك پوصه‌سنه دینور یقال سقاه النطل اى خثارة الشراب (النطلة) جرعه وزننده
ومرادفیدركه بریودم وبرایچیم صویه دینور یقال مافى الدن نطلة اى جرعة وال ایله طلومك اغزندن چقاریلان
برمقدارجه نسنه‌یه دینور (النطلاء) صحراء وزننده داهیه‌یه دینور (الانتطال) افتعال وزننده طلومدن
برمقدارجه شراب صیرقتمق معناسنه یقال انتطل من الزق اذا اصاب منه یسیرا (المناطل) میمك فتحیله صیقلمش
شیره‌لره وشرابلره دینور معاصر معناسنه (الانطلة) اجوبه وزننده دواهى وآفاته دینور یقال رماه بالانطلة
اى بالدواهى (النعل) نونك فتحى وعینك سكونیله ایاغى یره چبلاق طوقنمقدن حفظ ایده‌جك نسنه‌یه دینوركه
ایاق قابى وپاپوش تعبیر اولنور فارسیده پاى افزار دیرلر انواعنه شاملدر هر محلده بركونه دیكوب ایاقلرینه كیرلر
وتركیده نالین دیدكلرى كه چامورلقده كیلور نعلین محرفیدر ونعل كلمه‌سى مؤنثدر وهاایله نعله دخى لغتدر جمعى نعال
كلور نونك كسریله ظاهرا نعله‌ده‌كى هاء وحدتیه‌در ومحدثیندن حسین بن احمد بن طلحة واسحق بن محمد
وابوعلى بن ذودما النعالیون نعال عملنه منسوبلردر ونعل قلج قننك دیبلك تعبیر اولنان دمورنه دینور یقال للسیفه
نعل اى حدیدة تكون فى اسفل غمده وچقلارى پرلاق پك ویوریه دینوركه نبات بتورمز اوله یقال سلكوا نعلا
من الارض وهى قطعة غلیظة منها یبرق حصاها ولاتنبت وذلیل وخاكسار آدمه دینوركه هركس پایمال ایدر

اوله يقال ما كنت نعلا اى ذليلا اوطأ كما توطأ الارض وكوشه كمان صرتنه صاربلان سكيره دينور كه زاغ تعبير
اولنور على قول كمانك بتون ارقه سنه صاردقلرى درى يه دينور يقال لقوسه نعل اى عقب يلبس على ظهر سيتها
اوجلد على ظهر القوس كله وز وجه يه اطلاق اولنور يقال خلع نعله اى زوجته وچفتجيلرك صبان دمورينه
دينور وبرجنس بالق آديدر كه باشى يومرى اولور وشطب نام طاغك باشنده بر پلانقه آديدر وطوار اياغنه قاقيلان
دموره دينور كه نعل مجرّى نال تعبير اولنور طوارك پاپوشى يرنده در ونعل مصدر اولور برآدمه اياق قابى بغشلمق
معناسنه يقال نعلهم نعلا من الباب الثالث اذا وهب لهم النعال وطوارى نالمق معناسنه در يقال نعل الدابة
اذا البسها النعل (النعل) فتحتينله برآدم اياق قابى كيمك معناسنه در يقال نعل الرجل نعلا من الباب الرابع اذا البس
النعل (التنعل) تفعل وزننده (والانتعال) افتعال وزننده بونلرده اياق قابى كيمك معناسنه در يقال تنعل
الرجل وانتعل اذا البس النعل وانتعال پياده جه سير وسفر ايلمك معناسنه در يقال انتعل الرجل الارض اذا سافر
راجلا وطپراغى پك و يوريه آكين اكمك معناسنه در على قول او يلسى يرده كتمك معناسنه در يقال انتعل الرجل
اذا زرع فى الارض الغليظة او ركبها (الانعال) همزه نك كسريله بودخى طوارى نالمق معناسنه در يقال انعل الدابة
اذا البسها النعل وبرآدمك اياق قابيلرى چوق اولمق معناسنه در يقال انعل الرجل اذا كثرت نعاله (التنعيل)
تفعيل وزننده بودخى طوارك اياغنى نالمق معناسنه در يقال نعل الدابة اذا البسها النعل بونى مؤلف تكرار
ايلمشدر ودوه نك اياقلرى آشنوب فرسوده اولمسون ديو دريدن نال دوزوب كچورمك معناسنه در يقال نعل البعير
اذا البس خفه بجلد لئلا يحفى (الناعل) اياق قابيلرى كثير اولان آدمه دينور غير قياس اوزره انعالدن فاعلدر
ايفع ويافع كبى يقال انعل الرجل فهو ناعل اى كثير النعال واياغى پاپوشلو آدمه دينور يقال رجل ناعل اى ذو نعل
وصلب ومتين طوار طرنغنه اطلاق اولنور يقال حافر ناعل اى صلب وييبان اشكنه دينور تقول رايت ناعلا
اى حمار الوحش (المنعل) مكرم وزننده بودخى اياغى پاپوشلى آدمه دينور يقال رجل منعل اى ذو نعل وطرنغى
پك ومتين دابه يه دينور يقال فرس منعل اى شديد الحافر شارحك بياننه كوره مسهب كبى بونلرده غير قياسيدر
ومنعل شول آته دينور كه بيلكجه سى نهايت بولديغى يرده طرنغنك اوزرنده تو يلرى بياض اولوب لكن ذكر مججه
اولميه وبو انعالدن اسم مفعولدر على قول انعال آتك طرنقلرى اوزره اولان قيللرك خاتم تعبير اولنان جزئيجه بياضلقدن
متجاوز بياض اولمسندن عبارتدر الحاصل بيلكجه نك طرنغه قاوشديغى آشق كبكى اوزره اولان قيللرك بياض
اولمسنه انعال واول صفتده اولان آته منعل اليد او الرجل دينور يقال فرس منعل يد كذا او رجل كذا او اليدين
او الرجلين اذا كان فى مأخير ارساغه بياض ولم يستدر او الانعال هو ان يجاوز البياض الخاتم وخاتم ميم بابنده
ماده سنده مرسومدر (المنعل) مقعد وزننده (والمنعلة) مقعده وزننده طپراغى غليظ اولان ارضه دينور وبو
اسم وصفت اولور تقول نزلنا منعلا ومنعلة وارضا منعلا ومنعلة اى غليظة (بنو نعيلة) ابن مليك بن ضمره در
جهينه وزننده درعربدن بر بطندر (ذات النعال) زبير بن عوام حضرتلرينك فرسى اسميدر (النعابل)
مساجد وزننده طارق بن ديسق نام كسنه نك قومنه اطلاق اولنور (النعثل) ثاى مثلثه ايله جعفر وزننده اركك
صرتلانه دينور واحمق پير واختيار آدمه دينور وبريهودى اسميدر كه مدينه ده اولور ايدى واوزون صقاللو برآدمك
اسميدر كه حضرت عثمانك محاسنى طولانى اولمغله بعد الوقعه عداوت وشماتت ايدنلر اكا تشبيهيله ازدرا ايدرلر ايدى
وعلى بن نعثل محدثدر (النعثلة) دحرجه وزننده بركدرمك معناسنه در يقال نعثل الشئ اذا جمعه وبونلكه
واوغوزلغه دينور يقال به نعثلة اى حمق وقوجه آدمك يوريمسنه دينور يقال يمشى النعثلة اى مشية الشيخ واذا
وخرامله آپشلرنى آچوب اياقلرنى ايكى طرفه چويره رك يوريمكه دينور اياقلرنى طالديروب طپراق آلور كبى يقال
هو ينعثل اى يمشى مفاجا ويقلب قدميه كانه يغرف بهما وهو من التبختر (المنعثل) اسم فاعل بنيه سيله شول آته
دينور كه يورركن آپشنى آيروب اياقلرنى يردن آلوركن چاموردن جفارلر كبى آلور اوله يقال فرس منعثل اذا كان
يفرّق قوائمه عند المشى فاذا رفعها فكانما ينزعها من وحل (النعظلة) ظاى معجمه ايله دحرجه وزننده آغر آغر يلمك
معناسنه در يقال هو ينعظل اى يعدو بطيئا وصاغه صوله پوجه اوزره رق يوريمك معناسنه در شيشمان بودور
يوريمسى كبى يقال ينعظل الرجل اذا كان يحبك فى المشى يمنة ويسرة (النغل) نونك وغين معجمه نك فتحيله دباغت
ايدركن اباشته ده درى چوق ياتمغله چوريوب تباه اولمق معناسنه در يقال نغل الاديم نغلا من الباب الرابع
اذا فسد فى الدباغ وياره آزمق معناسنه مستعملدر يقال نغل الجرح اذا فسد وبرآدمك نيتى فاسد اولمق معناسنه
مستعملدر يقال نغلت نيته اذا ساءت وبرآدمك درونى كيندار اولمق معناسنده مستعملدر تقول نغل قلبه علىّ

ای ضغن وقوغجیلق ونغل مقال ایله ناسك بینی شوریده وافساد ایلمك معناسنه‌در یقال نغل بینهم اذا افسد
ونمّ (الانغال) همزه‌نك کسریله دباغ دری یی دباغتده چوریدوب بربادوافساد ایلمك معناسنه‌در یقال
انغل الادیم اذا افسده (النغلة) غرفه وزننده اسمدر دباغت اولنان درینك چوركللكنه و بوزغنلغنه دینور
یقال بالادیم نغلة ای فساد (النغلة) فرحه وزننده ایچی بوزوق وچورك فاسد جوزه وصف اولور یقال
جوزة نغلة ای متغیرة زنخة (النغولة) نونك ضمیله مولود فاسد اولمق معناسنه‌در كه حرامزاده وحیز اولمقدر
یقال نغل المولود نغولة من الباب الخامس اذا فسد (النغل) نونك فتحی وغینك سكونیله (والنغل) كتف وزننده
(والنغیل) امیر وزننده ولدزنایه وحرامزاده‌یه دینور مؤنثلری هایله‌در یقال غلام نغل ونغل ونغیل وجاریة نغلة
ونغلة ونغیلة ای لزنیة (نغیل) زبیر وزننده اسمادندر مالك بن نغیل محدثدر (النغبول) زنبور وزننده برقوشك
و براوتك اسملریدر (المنغدل) منعدم وزننده ایری وسلپوك باشلی آدمه دینور یقال رجل منغدل الرأس ای مسترخیه
فی عظم وضخم (النغضل) ضاد معجمه ایله جعفر وزننده ایاغی آغردابه‌یه دینور یقال برذون نغضل ای ثقیل
(النفل) نونك وفانك فتحیله مال غنیمته دینور كه طویملق تعبیر اولنور عطاء الهی اولدیغیچون اطلاق اولندی
یقال اصاب الغازی نفلا ای غنیمة و بخشیشه دینور یقال اعطاه نفلا ای هبة جمعی انفال ونفال كلور نونك
كسریله ونفل جاجق وصلاته یاپیلان اوتلردن بركونه اوت اسمیدر كه خوشبوصاری چچكلری اولور آت قسمی
مسمندر (النفل) صرد وزننده هرآیك ابتدا اوچ كیجه‌دنصكره اولان اوچ كیجه‌یه اطلاق اولنور كه دردنجی
وبشنجی والتنجی اولور (النفل) نونك فتحی وفانك سكونیله برآدمه مال غنیمت ویرمك معناسنه‌در یقال نفله النفل
نفلا من الباب الاول اذا اعطاه اياه ویمین ایلمك معناسنه‌در یقال نفل الرجل اذا حلف و برآدمه عطیه ویرمك
معناسنه‌در یقال نفله اذا اعطاه نافلة من المعروف و پادشاه مال غنیمتی كندی قبول الملیوب علی العموم عسكره
بخش ایلمك معناسنه‌در یقال نفل الامام الجند اذا جعل لهم ما غنموا و برآدمك من غیر وجوب ایشلدیكی ایشه دینور
نافله كبی كاسیذ كر وصوغوق برد معناسنه‌در یقال اصابه نفل ای برد (الانفال) همزه‌نك كسریله بودخی برآدمه
مال غنیمت ویرمك معناسنه‌در یقال انفله النفل اذا اعطاه اياه و بركسه كون اغاجنی بالته ایله كسوب دوه‌سنه
یدرمك معناسنه‌در یقال انفل الرجل اذا اخذ الفاس وقطع القتاد لابله (التنفیل) تفعیل وزننده بودخی برآدمه
مال غنیمت ویرمك معناسنه‌در یقال نفل النفل اذا اعطاه اياه و برآدمه یمین ویرمك معناسنه‌در یقال نفله اذا حلفه
و بركسنه اوزرندن برضرر ومحذور دفع ایلمك معناسنه‌در یقال نفل عنه اذا دفع عنه (النافلة) مال غنیمته دینور
یقال اصاب نافلة ای غنیمة وعطیه‌یه اطلاق اولنور یقال اعطی نافلة سنیة ای عطیة ومن غیر وجوب اتیان اولنان
فعل وعمله دینور نفل كبی ومنه نافلة الصلوة ونفلها فرضه اوزره زائد اولوب كذلك واجب اولمدیغیچون اطلاق
اولندی ونافله ولدك ولدینه اطلاق اولنور كه طورون تعبیر اولنور یقال له نافلة ای ولد ولد (النوفل) جوهر
وزننده دریایه دینور بحر معناسنه وو یركی‌یه دینور و یرتجی جانورلرك بعض یاوریلرینه دینور واركك صرتلانه
واركك چقاله دینور وشدّت معناسنه‌در یقال وقع فی نوفل ای شدة وكثیر العطاء آدمه دینور یقال رجل
نوفل ای معطاء وخوب ودلبر تازه جوانه دینور تقول رایت نوفلا ای شابا جمیلا ونوفل بن ثعلبه ونوفل بن حارث
وابن طلحه وابن عبدالله وابن فروه وابن معاویه صحابه‌لردر (النوفلة) جوهره وزننده طوزله‌یه
دینور تقول نزلنا قرب نوفلة ای مملحة (الانتفال) افتعال وزننده ایستمك معناسنه‌در یقال انتفل الشیء منه
اذا طلبه منه و برنسنه‌دن تبرّی قیلوب بیزار اولق ایلمك معناسنه‌در یقال انتفل منه اذا تبرأ واتقی منه ونافله نماز
قلمق معناسنه‌در یقال انتفل الرجل اذا صلی النوافل (التنفل) تفعل وزننده بودخی نافله نماز قلمق معناسنه‌در
یقال تنفل الرجل اذا صلی النوافل وسائر عسكرك آلدقلرندن ازید غنیمت آلمق معناسنه‌در یقال تنفل علی اصحابه
اذا اخذ اكثر مما اخذ وامن الغنیمة (نفیل) زبیر وزننده بر رجل اسمیدر (النوفلیة) جوهریه وزننده قیون یوكندن
طوقنمش جارشكلنده بردرلو اورتودر كه نسوان عرب باشلرینه اورترلر (النقل) نونك فتحی وقافك سكونیله برنسنه‌یی
یرندن برآخر یره كوچورمك معناسنه‌در یقال نقل الشیء نقلا من الباب الاول اذا حوّله ونقل اسكی جزمه‌یه ومستنه
واسكی پاپوجه دینور نونك كسریله وفتحتینله ده لغتدر جمعی انقال ونقال كلور نونك كسریله تقول جاءنا فی خفة
نقل ونعل نقل ای خلق ومصدر اولور دوه‌نك طاشدن طاشدن قیوب مجروح اولان طبانته دریدن یامه اورمق
معناسنه تقول نقلت خفة البعیر اذا رقعته وفرسوده اولمش جزمه‌یی یاخود پاپوجی یمایوب مرمّت واصلاح
ایلمك معناسنه‌در تقول نقلت الخفة او النعل اذا اصلحته و یرتق اثوابی یماسق معناسنه‌در تقول نقلت الثوب اذا رقعته

ونقل عشرت مزه‌سنه دینور که اوزر ینه تناول اولنان نواله‌دن عبارتدر و بعضا نونی مضموم اولور علی قول
ضمه‌سی خطادر یقال تفکهوا بالنقل وهو ماینتقل به علی الشراب ودوه‌لری کندی باشلرینه صو ایچمکه آلشدرمق
معناسنه‌در تقول نقلت الابل اذا جعلتها تشرب نقالا (الانتقال) افتعال وزننده بریردن بر یره کوچمك معناسنه‌در
یقال نقله فانتقل (النقلة) غرفه وزننده انتقالدن اسمدر کوچمکه و کوچه دینور یقال اسرعوا النقلة ای الانتقال
وقوغه‌جیلغه دینور یقال حرّش بینهم بالنقلة ای بالنمیمة النقلة نونك کسریله اناسی اونده‌اخشاملمش قاری قیزه
دینور که یاشلولغندن برکسه‌ترّوجنه رغبت ایلیوب اویلجه مهجوره قالمش اوله یقول سمعت فلانا یخطب نقلة وهی
المرأة التی ترکت ولاتخطب لکبرها (النواقل) برقریه‌دن برقریه‌یه منقول اولان اموال خراجیه‌یه دینور یقال قسمت
النواقل ای الاخرجة التی تنقل من قریة الی قریة و برقومدن قوم آخر طرفنه نقل ایدن قبیله خلقنه دینور (المنقال)
محراب وزننده (والنقال) شدّاد وزننده (والمناقل) مقاتل وزننده ایاقلرنی بصدیغی یردن چاپك آلوب آتان آته
دینور یقال فرس منقال ونقال ومناقل ای سریع نقل القوائم (النقیل) نونك فتحیله آت ناقلمغه دینور یقال فرس
ذونقیل ای سرعة نقل القوائم وغریب آدمه دینور مؤنثی نقیله‌در ونقیل دینور هاسمز یقال رجل نقیل ای غریب
وامرأة نقیلة ونقیل و بغمور یاغمش یردن یاغمدیغی یره آقوب کلان سیل صوینه دینور یقال سیل نقیل اذا جاء من ارض
ممطورة الی غیرها و بردرلو یورو یشه دینور که مراد آدیملری تیز تیز آله‌رق یوریمکدر (المناقلة) مفاعله وزننده (والنقال)
قتال وزننده آت نقالیه‌رق یوریمك علی قول لنك ایله اشکین بیننده یوریمك معناسنه‌در یقال ناقل الفرس مناقلة ونقالا
اذا اسرع نقل القوائم اوسار بین العدو والخبب وهمده‌لر بالمناوبه لاقردی ایلمك معناسنه‌در یقال ناقله الحدیث
اذا حدّث کلّ واحد الی الاخر (المنقلة) محدّثه وزننده شول باش یار یغنه دینور که اتك آلتنده کمیك اوزره اولان زارکبی
انجه انجه خرده کمکار ظاهر ومتنقل اوله یقال اصابته شجة منقلة وهی التی تنقل منها فراش العظام وهی قشور
تکون علی العظم دون اللحم (المنقلة) مرحله وزننده ومراد فیدر تقول سرنا منقلة ای مرحلة (المنقل)
مقعد وزننده طاغ یولنه دینور واسکی جزمه‌یه واسکی پاپوجه دینور (النقیلة) سفینه وزننده یرتق جزمه‌یه و یرتق
پاپوجه اوریلان یامه‌یه و پینه‌یه دینور و بیریمش دوه طبانته اوریلان دریدن یامه‌یه دینور جمعی نقایل
ونقیل‌در ونقیلة العضد بازوده قره‌جه تعبیر اولنان یرده اولان بالق اتنه دینور (الانقال) همزه‌نك کسریله
بودخی یرتق ایاق قابنی یمایوب مرمت ایلمك معناسنه‌در تقول انقلت الخف اوالنعل اذا اصلحته (التنقیل) تفعیل
وزننده انقال معناسنه‌در تقول نقلت الخف بمعنی نقلته (النقلة) فتحاتله دره‌دن آقان سیل صوینك چاغلدیسنه
دینور تقول سمعت نقلة الوادی ای صوت سیله (النقل) فتحتینله بری برینه بلند آواز ایله قرشولقلی سوز دوندرمکه
دینور تقول سمعت نقلهما وهی مراجعة الکلام فی صخب و براوقدن چیقاریلوب آخر اوقه کچورلمش پلکه
دینور وطاشلره دینور مفردی نقله‌در و برعلت اسمیدر که دوه‌نك طبانته عارض اولور (النقال) کتاب وزننده
یضی وقصه تمرلره دینور مفردی نقله‌درتمره وزننده ونقال دوه قسمی ابتدا صویی وثانیا ایچه‌جك صویی برکسه‌نك
سوقی اولمیه‌رق کندی باشلرینه ایچمکه دینور یقال شربت الابل نقالا وهو ان تشرب عللا ونهلا بنفسها من غیر
احد (النقال) شداد وزننده برنسنه‌یی نقل ایدیجی دیمکدر حارث بن شریح و بسام بن یزید واحمد بن محمد و حسین
بن ابی بکر و نفیس بن کرم النقالون محدثلردر هر بری برکونه نقل فعلنده بولنمغله توصیف اولندیلر ازجمله حارث بن شریح
یدامام شافعیدن کتاب الرساله‌یی عبدالرحمن بن مهدی یه نقل ایلمکله نقال ایله ملقب اولدی وناقل بن عبید محدثدر
(المنقل) مقعد وزننده اسکی ایاق قابنه دینور که ذکر اولندی وشول منقل که کمیت نام شاعرك اشبو * وصارت اباطحها
کالارین * وسوّی بالحفوة المنقل * بیتنده واقعدر میمك ضمیله درجوهرینك توهم ایلدیکی کبی میمك فتحیله دکلدر و میمك
فتحیله نقیله ایله ایاق قابنه یامه اورن آدمه دینور بوراده مراد ایاغی پاپوجلی کمسه دیمکدر وحفوه یالن ایاقلقدر وارین
اره‌نك جمعیدر که آتشه دینور پس معنامکه‌نك دره‌لری فرط حرارتدن آتشین اولمغله متنعل وحافی آنده یکساندر
پس حفوه ذوحفوه تقدیرنده اولور یاخود حفوه اوتلاغك اوتی دوکمکد دینور ومنقل اوتلاغك برینك اوتلری
دوکندکدنصکره نقل اولنان دیکر اوتلاغه دینور بوکه کوره جمیع مرعالری یکساندر یعنی اوتلقلو واوتسز
اولمقده مساویدر (الناقلة) کوچر اولی طائفه‌یه دینور یقال هم ناقلة ای لیسوا بقاطنین ونواقل الدهر
ماده‌سندن دخی مفرد اولور که انسانی حالدن حاله نقل وتحویل ایدن حوادث ونوائب زماندن عبارتدر یقال
اصابته نواقل الدهر ای نوائبه التی تنقل من حال الی حال (الانقلاء) انصاء وزننده برجنس خرمایه دینور النقثلة
ثای مثلثه ایله دحرجه وزننده پیروسا لخورده آدمك یوریمه‌سنه دینور که ایاغنی سوریه‌رك یوریمکله طپراق صاویرر

اوله يقال يمشى النقلة وهى مشية الشيخ يثير التراب فى مشيه (النكول) شموم وزننده بر نسنه دن خوف واندیشه ایله
ایلکله اقدام ایلمیوب فچینلمق معناسنه در یقال نکل عنه ونکل نکولا من الباب الثانى والاول والرابع اذا نكص وجبن
(التنكيل) تفعيل وزننده بر آدمه سائرلره مدار خوف وعبرت اوله جق بر ایش ایتمك معناسنه در علی قول بر آدمی
قبولسکردمسی اولان نسنه دن بر طرف ایلمك معناسنه در یقال نكل فلانا اذا صنع به صنيعا يحذر غيره ونحاه عما قبله
(النكال) سحاب وزننده (والنكالة) غرفه وزننده (والمنكل) مقعد وزننده اشكنجه وعقوبته دینور که سائرلره
مدار عبرت اولور نه درلو اولورسه اولسون يقال جعله نكالا لهم ونكلة ومنكلا وهو ما نكلت به غيرك كائنا ما كان
ومنكل مقعد وزننده قیاسیه دینور صخر معناسنه (النكل) شكل وزننده اشكنجه ونكالی قبول ایلمك معناسنه در
يقال نكل الرجل نكلا من الباب الرابع اذا قبل النكال (النكل) نونك كسريله کندیسیله اشكنجه وعقوبت
اولنه جق شیئه دینور ومنه يقال انه لنكل شر اى ينكل به اعداؤه یعنی اعداسنه مدار تنكيل وعقوبت در وشدتلو
بوقاغی یه دینور جمعی انكال در علی قول آتشدن اولان بوقاغی یه دینور قال الشارح ومنه قوله تعالى ان لدينا
انكالا وجحيما فالنكل القيد الشديد اوقيد من نار ونكل بر کونه آت کمنه علی قول منزل سورن اولاقلرك قوللندقلری
که دینور قنطارمه وشیش کبی ولجامك دمورینه اطلاق اولنور که آتی ضبط ایدر و بولاره اطلاق اولنور (النكلة)
غرفه وزننده سائره عبرت اوله جق اشكنجه یه دینور که ذکر اولندی وتقول العرب رماه الله بنكلة اى بما ينكله به یعنی
آنی بر عقوبته کرفتار ایلسون که ناسه مدار عبرت اوله (النكل) فتحتينله شول ایپه دینور که بیوك قوغه نك اشاغیسنه
بغلدقدنصکره براوجنی دخی قوغه نك اغاجنه بغلرلر اکا عناج دخی دیرلر و بهادر وزورمند وجنك وجدال
خصوصنده مجرب ومبدئ ومعيد اولاندلاوره اطلاق اولنور يقال هو نكل اى قوى مجرب مبدئ معيد و بو وصفله
متصف اولان آته ده اطلاق اولنور ومنه الحديث ان الله يحب النكل على النكل مبدئ ومعيد اصلا فاتر وسست
اولمیان مقدم وغیور آدمه اطلاق اولنور مثلا غزا وجهادك بر نی ادا ایلدکدنصکره فیصل و یرمیوب برینه دخی
مبادرت ایدر و بو صفتده اولان یاخود مؤدب ومنقاد اولان آته ده اطلاق اولنور (المنكل) منبر وزننده اشكنجه آلتنه
دینور (الانكال) همزه نك كسريله دفع ایلمك معناسنه در يقال انكله اذا دفعه ومنه الحديث مضر صخرة الله
التى لا تنكل اى لا تندفع عما وقعت عليه (الناكل) قورقق وضعیف آدمه دینور يقال رجل ناكل اى ضعيف جبان
(نكيتل) تای فوقیه ایله سفرجل وزننده اصحابدن بر ذاتدر (النلنل) هدهد وزننده ضعیف وناتوان کمسیه دینور
(النمل) نونك فتحی ومیمك سكونیله و بعضا ضمیله قرنجه یه دینور فارسیده مور دیرلر مفردی نمله در جمعی نمال در نونك
کسریله شارحك بیاننه کوره نمله ده تاء وحدتیه اولمغله ذکر وانثایه شاملدر و بو ماده حرکت معناسندن مأخوذدر
(النملة) زنخه وزننده قرنجه لو یره دینور يقال ارض نملة اى كثيرة النمل (المنمول) قرنجه اوشمش نسنه یه دینور
يقال طعام منمول اذا كان قد اصابته النمل (النملة) نونك حرکات ثلاثی ومیمك سكونیله (والنميلة) سفینه وزننده
قوغجیلغه دینور نمیمه معناسنه (النمل) كتف وزننده (والنامل) (والمنمل) محسن وزننده (والمنمل) منبر وزننده
(والنمال) شداد وزننده قوغجی یه دینور يقال رجل نمل ونامل ومنمل ومنمل ونمال اى نمال (ونمل) كتف وزننده
جنبش ونشاطندن بر یرده آرام ایلمیوب کثیر الحرکه اولان آته وصف اولور يقال فرس نمل اى لا يستقر فى مكان وشول
آدمه دینور که بغایت چیره دست اولمغله کوردیکی ایشی همان بعینه عمله کتورر اوله علی قول هر صنعتده استاذ
اولان آدمه دینور يقال رجل نمل اى خفيف الاصابع لا يرى شيئا الا عمله او حاذق (النمل) حمل وزننده قوغجیلق
ایلمك معناسنه در يقال نمل فلان ونمل نملا من الباب الاول والرابع اذا نم واغاجه چقمق معناسنه در يقال نمل فى الشجر
نملا من الباب الاول اذا صعد (الانمال) همزه نك كسريله بو دخی قوغجیلق ایلمك معناسنه در يقال انمل فلان
اذا نم (النملة) نونك فتحیله كذب ودروغ معناسنه در يقال فيه نملة اى كذب ونمله بعض دابه قسمنك طرنغنده
اولان چتلاغه دینور که تویی نهایت بولدیغی یردن طرنغك بونیلن یرینه وارنجه اولان یارقدر معاینددر يقال
بالفرس نملة اى شق فى حافره وانسانك جنبنده ظهور ایدر بر کونه یاره اسمیدر نمل دخی دیرلر كذلك بدن انسانی یه
عارض اولور بر کونه خرده سبوجیلره دینور که ابتدا آتش کبی احتراق والتهابله وجزئیجه شیش ایله ظهور ایدوب
بعده قرنجه کبی اطرافه یورویوب یایلور سببی حدتلو صفرادر که دقیق طمرلرك اغزلرندن خروج ایدوب حدتندن
وشدت لطافتندن ظاهر بشره نك داخللرنده محتبس اولمیوب طشره اورر کتب طبيه ده بو ایکی علت شئ واحد
اولمق اوزره مرسومدر اکثری انسانك جنبنده تحدث ایدر اکر صفراده بك حدت وشدت یوق ایسه بثرهلر ظهور
وقرنجه کبی اطرافنه سیر وسریان ایدر وقرنجه اصرر کبی اجیدر بو که طشره ترکیبنده سیر جلك واصرغی تعبیر

اولنور نوا كرغليظ وحاده ايسه برمحيلى قرنجه يوه سى كبى او يوب متقرح اولور لاكاقرنجه يوه سى وكوسنبك
يوه سى تعبير اولنور كتب طبيه ده جاورسيه وساعيه ورطبه اسملريله انواعى مرسومدر وحياة الحيوانده
رقيه سى مرقومدر وابو نمله عمار بن معاذ الانصارى اصحابدندر (النملة) معظمه وزننده
(والنملى) سكرى وزننده خفتدن قطعا بر يرده آرام ايلمز اولان خاتونه دينور يقال امرأة نملة ونملى اذا كانت
لاتستقر فى مكان (التنمل) تفعل وزننده ناس قرنجه كبى قينيايوب كيريش چقش اوينامق معناسنه در يقال
تنمل القوم اذا تحركوا ودخل بعضهم فى بعض . النمل فتحتيله برعضو اويوشمق معناسنه در يقال نملت يده نملا
من الباب الرابع اذا خدرت واغاجه طيرمانوب چقمق معناسنه در يقال نمل فى الشجر اذا صعد (الممنمل) معظم
وزننده يامه اورلمش نسنه يه دينور يقال ثوب ممنمل اى مرفوء ويازلمش نامه يه ياخود خرده قرنجه كبى خرده
وضيق يازيلوب مكتوبه دينور سياقت يازوسى كبى كه اوائلده كاغبار دينور ايدى يقال ورق ممنمل اى مكتوب
اومتقارب الخط . المنمل مكرم وزننده بودخى خرده وضيق يازيلومكتوبه دينور (النملة) غرفه وزننده
جوضده قلان صو بقيه سنه دينور (نملى) جمزى وزننده مدينه قربنده برصو اسميدر (النملان) فتحاتله برنسنه
اوزره حواله ومغترف اولمغه دينور (الممنون) زنبور وزننده لسانه دينور (النـاملة) بوجيلره دينور يقال
هم ناملة اى سابلة (الانمل) كتف وزننده يكى طوغدقده آوجنه قرنجه وضع اولنمش چوجغه دينور عرب بلرفطنت
وكياست صاحبى اولمسنه تفأل ايدرلر يقال رجل نمل اذا جعل فى يده نملة اذا ولد (نمله) حمزه وزننده (نميل)
زبير وزننده نميله جهينه وزننده اساميدندر ونميله منسوب اوليه رق ونميلة بن عبدالله بن فقيم اصحابدندر
واسمعيل بن نميل ومحمد بن عبدالله بن نميل الخلالان محدثلردر (المؤنمل) اسم فاعل بنيه سيله پرمقلرى قصه اولوب
اوجلرى يوغون اولان آدمه دينور يقال رجل مؤنمل الاصابع اى غليظ اطرافها فى قصر (المنـاملة) مفاعله
وزننده اياغى بوقاغيلى آدمك يورويشى كبى يوريمك معناسنه در يقال ينامل الرجل اذا كان يمشى مشية المقيد
(الانملة) همزه نك وميمك حركات ثلاثيله كه مجموعى طقوز لغت اولور پرمغك اوجنه دينور كه طرنق اولان بريدر
جمعى انامل وانملات كلور شارحك بيانته كوره طرنق اولان بوغومدن عبارتدر وهمزه سى زائده در (النوال)
نونك فتحيله (والنال) حال وزننده (والنائل) وزكى يه دينور يقال هو كثير النوال والنال والنائل اى العطاء شارح
دير كه نال كلمه سنك اصلى نول ايدى (النول) قول وزننده بر آدمه عطيه ويرمك معناسنه در تقول نلته بضم النون ونلت له
ونلت به انوله نولا من الباب الاول اذا اعطيته ويقال نالت المرأة بالحديث والحاجة اى سمحت او همت يعنى
محبوبه سى اكا صحبت كرمنى احسان ايلدى ياخود نيازنه مساعده ايدوب كنديسنه اقبال ايلدى وتقول العرب
نولك ان تفعل كذا ونوالك ومنوالك ان ينبغى لك بونلر تناولدندر فى فعله نوال صلاحك سبكنده در وبعضلر نول
ونوالى بهره ونصيب معناسنه حمل ايلكله سنك بويلجه ايلمك بهره ونصيبكدر نفعى سكا عائددر وسنك راتبه حقك
منزله سنده دردیمكدر بعده ينبغى معناسنه استعمال اولندى كه سكا لايق ور واولان بودر وبويلجه ايلمكدر
ديمكدر وعكسنده ما نولك ديرلر ماينبغى لك ان تناله معناسنه در كه شويله ايلمك سكا لايق دكلدر ديمك اولور
شارح دير كه فرّاء ديديكه مادّه مز بوره انى معناسنه يعنى برنسنه نك وقتى كلوب چاتمق معناسنه اولان نولدندر
عربلر نال له ان يفعل كذا نولا والم يأن لك والم ينل لك ديرلر وابن مالك نولك كلمه سنى مبتدأ وان تفعل جمله سنى خبر
تركيب ايدوب لكن ما كان نولك ان تفعل كلاميله آنى رد ايلديلر وجامع شرحنده نولك فعل معناسنى يعنى ينبغى
معناسنى متضمن مبتدا وان تفعل فاعل اولوب مبتدانك خبرى مقامنه قائم اولمشدر ديو مرسومدر ومفردات راغبده
نوال صلاحك فيه تقديريله مشروحدر واساسده نولك ان تفعل كذا بمعنى حقك وماينبغى ان تعطيه من نفسك
عبارتيله ونهايه ده ينبغى لك وحظك عنوانيله مفسردر والحاصل بو مادّه فى الاصل عطاء معناسنه اولوب
بعده حظ ونصيب معناسنه مستعمل اولمغله بوراده سنك نصيب اولان قدر وشانكك مقتضاى لياقتى شويله
ايلمكدر ديمك اولور بو موقعده مثل اولمشدر انتهى ونول صو بى آقان چايه ودره يه دينور وكمى اجرتنه دينور كه
تحريفله نولين تعبير اولنور يقال لم يعط نول السفينة اى جعله وجلاهلرك سرمين ديدكلرى اغاجه دينور كه
نسج اولنان بزى اكا صارارلر سرمين محرّفى سلمن اغاجى تعبير ايدرلر جمعى انوال درومنوال دخى بو معنايه در
(الانالة) همزه نك كسريله (والتنويل) تفعيل وزننده بر آدمه عطيه ويرمك معناسنه در تقول انلته اياه ونولته
ونولت عليه ونولت له اذا اعطيته وانالة يمين ايلمك معناسنه در يقال انال بالله اذا حلف ومعدنده جوهر
بولنمق معناسنه مستعملدر كويا كه معدن جوهر اعطا ايتمش اولور يقال انال المعدن اذا اصيب فيه شئ (النال)

ویرکی یه دینور که ذکر اولندی اصلی نول ایدی ونال سخی وجوانمرد علی قول احسانی چوق اولان آدمه دینور یقال رجل نال ای جواد اوکثیر النائل شارح دیر که ابن سیده دیدیکه بو فعل وزننده در یعنی اصلی نول در که مصدردر مبالغة وصف اولور یاخود اصلی نائل اولوب بعد القلب عینی زائل اولمشدر انتهی (النایل)(والنیل) سیل وزننده برآدم جوانمرد اولمق یاخود کثیر الانعام اولمق معناسنه در یقال نال الرجل ینال نائلا ونیلا من الباب الرابع اذا صار نالا (ما انوله) فعل تعجبدر یقال ما انوله ای ما اکثر نائله (النولة) جوله وزننده عطیه یه دینور تقول ما اصبت منه نولة ای نیلا و بوسه یه دینور تقول اصبت من خدها نولة ای قبلة و برحصار آدیدر ونوله بنت اسلم صحابیه در علی قول نویله در جهینه وزننده وعلی بن محمد بن نوله محدثدر (المناولة) مفاعله وزننده برنسنه یی الی اوزادوب ویرمك معناسنه در (التناول) تفاعل وزننده برنسنه یه ال صونوب آلمق معناسنه در تقول ناولته الشیء فتناوله ای اعطیته فاخذه (المنول)(والمنوال) منبر ومحراب وزنلرنده جلاهلرك سلن اغاجنه دینور که نسج اولنان بزی اکا صرارلر بو معنادندر که عربلر برطائفه اخلاق واوضاعده یکسان و یکرنك اولسه لرهم علی منوال واحد دیرلر استوت اخلاقهم معناسنه ومنوال جلاهه دینور یقال هو منوال ای حائك (النول) نونك ضمیله سیاه عربلردن برطائفه نك علمیدر (النالة) حرم شریفك چوره سنه دینور علی قول ساحه مکه مکرمه یه اطلاق اولنور (النوال) سحاب وزننده عطاء معناسنه در که ذکر اولندی و بهره ونصیب معناسنه در یقال اخذ نواله ای نصیبه (نوال) شداد وزننده (ومنول) محدث وزننده اسامی رجالدندر منوله محوله وزننده برقبیله نك والده سی اسمیدر (نائله) برصنمك اسمیدر که اساف ماده سنده ذکر اولندی ونائله بنت سعد صحابیه در وابو نائله سلکان بن سلامه اصحابدندر (النهل) نونك وهانك فتحیله اول شرب معناسنه در که ابتدای امردن صو ایچمکه دینور زیرا دوه قسمی ابتداء صویه کتوروب اسقا ایلدکدنصکره بتاغنه کتوررلر بودفعه ده ایچمکه نهل دیرلر بعده ینه صویه کتوروب اسقا ایدرلر بعده مرعایه کتوررلر بودفعه ایچمکه علل دیرلر بعده مطلقا انسان وحیوانده استعمال اولندی یقال سقی الابل نهلا ای شربا اولا ویقال سقی عللا بعد نهل ونهل ومنهل مقعد وزننده مصدر اولورلر ابتدای امردن صو ایچمك معناسنه در یقال نهلت الابل نهلا ومنهلا من الباب الرابع اذا شربت فی اول الورد ونهل ناهل کلمه سندن جمع اولور کما سیذکر واکل اولنان طعامه اطلاق اولنور (النواهل) (والنهال) جیاع وزننده (والنهل) خدم وزننده (والنهول) فضول وزننده (والنهلة) عمله وزننده (والنهلی) سکری وزننده ناهلك جمعلریدر که ابتداء امردن صو ایچن دوه لره دینور (الانهال) همزه نك کسریله دوه یی اول مرتبه ده صوارمق معناسنه در یقال انهل الابل اذا اسقاها نهلا و برآدمك دوه سی ابتداء امرده صو ایچمك معناسنه در یقال انهل القوم اذا نهلت ابلهم و برآدمی طارلتمق معناسنه در یقال انهله اذا اغضبه وکفایت ایلمك معناسنه مستعملدر که صویه قانمق معناسنه اولان نهلدن مأخوذدر کما سیذکر تقول انهل تلان ای حسبك الآن وتلان الآن معناسنه در تمه که ماده سنده مرسومدر (المنهل) مقعد وزننده حیوان صواره جق وصو ایچه جك صوادهدینور پیکار وحوض وآیازمه ونهر وخرق کنارلرنده اولان صولاق کبی فارسیده آبخور دیرلر یقال وردوا منهلا ای مشربا وصو ایچمك معناسنه مصدر میمی اولور یقال نهل الماء منهلا اذا شرب وصوادی اولان محله دینور یقال وردوا منهلا ای موضعا فیه المشرب وبریه ده مسافر قونجق قوناق یرینه دینور که اکثری صوادلی اولور یقال نزلوا منهلا ای منزلا بالمفازة (الناهلة) صوادلی یرلره تردد ایدن کسه لره دینور یقال هم ناهلة ای مختلفة الی المنهل (المنهال) محراب وزننده دوه یی ابتداء امرده چوق صوارر اولان آدمه دینور یقال رجل منهال ای کثیر الانهال وشول یوکسك قوم تپه یه دینور که قوملری طورمیوب دائما هارل هارل اشاغی انوب او یرلقده اوله یقال کثیب منهال ای عال لا یتماسك انهیارا وقبر ومزاره دینور ونهایت مرتبه ده کریم وجوانمرد اولان آدمه اطلاق اولنور یقال هو منهال ای غایة فی السخاء و برارضك اسمیدر ومنهال القیسی اصحابدندر علی قول صواب اولان ملحان اولمقدر (المنهل) منبر وزننده بودخی قبره دینور و بغایت کریم وسخی آدمه دینور (نهیل) زبیر وزننده بر رجل آدیدر (النهلان) سکران وزننده چوق صو ایچن شارب معناسنه در وصویه قانمش انسان وحیوانه دینور یقال شرب فاهو نهلان ای ریان وصوسز دیمکله ضد اولور یقال هو نهلان ای عطشان (الناهل) کذلك ریان وعطشان معنالرینه اضداددندر شارحك بیاننه کوره ری وعطش معنالرینه اولان نهلدن که فتحتینله در مأخوذدر مؤلف اوزره بو ماده مستدرکدر (منهل) محسن وزننده سلیم قبیله سی یوردنده برصو اسمیدر (النواهل) آج دوه لره اطلاق اولنور یقال ابل نواهل ای جیاع (النهبلة) دحرجة

وزننده پك پیر اولمق معناسنه در یقال نهبل فلان اذا اسن و آغر یوریمك معناسنه در یقال ینهبل
الشیخ ای یمشی فی ثقل ونهبله اسم اولور ایری جثه لو دیزمان ناقه یه دینور (النهبل) جعفر وزننده پك پیر آدمه دینور
مؤنثی نهبله در یقال شیخ نهبل وعجوز نهبلة ای مسن وفی سنن الترمذی فی حدیث الدجال فیطرحهم بالنهبل
وهو تصحیف والصواب بالمیم یعنی بو منزل وزننده مهبل کلمه سندن مصحفدر نته که هبل ماده سنده مرسومدر
(النهشل) شین معجمه ایله جعفر وزننده سباعدن قورده دینور ذئب کبی وچاقر طغانه دینور که مراد بلبان تعبیر
اولنان طغاندر و بونلر اصرمق معناسندندر و برکشینك و برقبیله نك اسملریدر واختیارلقدن مضطرب و پریشان
اندام اولمش قوجه یه دینور علی قول وجودنده برمقدارجه قوت بقیه سی قالمش قوجه یه دینور مؤنثی نهشله در
یقال هو نهشل ای مسن مضطرب کبرا اوفیه بقیة وابو نهشل لقیط بن زرارة التمیمی کنیه سیدر شارحك بیانه کوره
نهشل کلمه سی فعلل وزننده منضرفدر وزن فعلیتی غیر معتبردر (النهشلة) دحرجه وزننده قوجامق معناسنه در
یقال نهشل الرجل اذا کبر ودیش ایله اصروب بره لمك معناسنه در یقال نهشله اذا عضه تخمیشا و برنسنه یی
پك آج آدمك اکل ایلمسی کبی اکل ایلمك معناسنه در یقال نهشله اذا اکله اکل الجایع وعاریت آلنمش ناقه یه بنمك
معناسنه در یقال نهشل الرجل اذا رکب النهشیلة ای الناقة المستعارة (النهضل) ضاد معجمه ایله جعفر وزننده
پك پیر وساخورده آدمه دینور وقوجه کرکس قوشنه وقوجه طغانه دینور (النیل) سیل وزننده (والنال) حال
وزننده که الف یادن مقلوبدر (والنالة) حاله وزننده مطلوبه ایرشمك معناسنه درکه دسترس اولمق تعبیر اولنور
تقول نلت مطلوبی انیله وانا له نیلا ونالا ونالة من الباب الثانی والرابع ای اصبته ومتعدی اولور تقول نلته اتاه
ای صیرته نائلا ونیل دسترس اولدیغك شیئه دینور نائل کبی کاسیذکر و برآدمی دکلیوب ناموسنه طوقنمق معناسنه
مستعملدر یقال نال فلان من عرضه ای سبه ونیل ونیله (ونوله) نونك ضمیله دسترس اوله جغك شیئه دینور
یقال ما اصاب منه نیلا ونیلة ونولة وهو ما تصیبه من خیر (الانالة) همزه نك کسریله برآدمی برنسنه یه دسترس
ایلمك معناسنه درکه نائل قلمق تعبیر اولنور تقول انلته ایاه وانلت له ای جعلته نائلا له (النائل) نیل کبی دسترس
اولدیغك نسنه یه دینور تقول اصبت منه نیلا ونائلا وهو ما نلته (النالة) مصدردر که ذکر اولندی وخانه نك قاعه
وایوانه اطلاق اولنور یقال رأیته یقعد فی نالة الدار ای فی قاعتها (النیل) نونك کسریله نهر مصرك اسمیدر که
انهارار بعه دندر وکوفه و یزد قضالرنده برر قریه اسملریدر و بغداد ایله واسط بیننده بر بلده در ونیل نبات عظلم
اسمیدر که چویداوتیدر آندن نیلج یعنی چوید اتخاذ اولنور یپراقلرنی آلوب اتسی صو ایله غسل ایدرلر تا که اوزرنده اولان
غبار طرزنده کوکلك زائل الوبیم یشل قالور اندن اول صویی حالی اوزره قورلر تا که طور یلوب چوید چامور کبی
دبنه چوکر بعده اوستنه کلان صویی سوزوب دوکدنصکره دبنه چوکن قوریوب چوید اولور طبیعتی مبرد
واوزامك ابتداسنده طلاسی محلل ودرت ارپه قدرنی ماء بارد ایله حل وشرب هیجان اورامی مسکن وسیلان دمی
دافع وعارضهٔ عشق قبل التمکن مزیل وضمادی کلف و بهق علتلرینه مفید ورحمدن دم دائمی یی قاطع وداء
الثعلب وحرق ناره نافع وهندی نوعندن بردرهمنی براوقیه کلبشکر ایله تناول وحشت وغم وهم وخفقانی دافعدر
ونیل بشقه بر نباته دخی دینور که ساقی محکم ودالری خرده و یپراقلری صغیر اولور وایکی ظرفی نظام اوزره مرتب
اولور ومحمد بن نیل القهر وابو النیل الشامی محدثلردر و بونلرده نونك فتحیله ده زبانزده در (نیال) غراب وزننده
برموضع آدیدر نجز بحمده تعالی فصــــــل الواو (الوأل) واوك فتحی وهمزه نك سکونیله (والوؤل) قعود
وزننده (والوئیل) وبیل وزننده برنسنه یه یا برکسیه صغنوب قورتلمق معناسنه در یقال وأل الیه وألا ووؤلا
ووئیلا من الباب الثانی اذا لجأ الیه وخلص ووأل صغنجق یره دینور تسمیه بالمصدر در یقال اتخذه وألا ای موئلا
ونجات طلب ایلمك معناسنه در یقال وأل الرجل اذا طلب النجاة و بریره قوشوب مبادرت ایلمك معناسنه در یقال
وأل الی المکان اذا بادر الیه و برمحل فشقیلی وکوبره لی اولمق معناسنه در یقال وأل المکان اذا صار ذا وألة کما سیذکر
(الموألة) مفاعله وزننده (والوئال) جدال وزننده بودخی بره یا خود برکسه یه صغنوب قورتلمق معناسنه در یقال
وآءل الیه مواءلة ووئالا اذا لجأ وخلص ونجات ایستمك معناسنه در یقال واءل فلان اذا طلب النجاة (الوألة)
تمره وزننده قیون و کچی ودوه قسمنك بریکوب در طوب اولمش قیغلرینه دینور و یالکزجه دوه نك آمیخته اولمش بول
وابعارنه دینور (الایئال) همزه نك کسریله بریری فشقلیق ایلمك معناسنه در یقال اوأل المکان اذا جعله
ذا وألة (الموئل) محفل وزننده اسم مکاندر صغنجق یره دینور یقال هو موئل القوم ای ملجأه وسیل صویی
قرار ایده جك محله اطلاق اولنور یقال هذا موئل السیل ای مستقره (الاوّل) همزه نك وواو مشدده نك فتحیله

برنسنه نك ابتدأ و پیشینه دینور که آخری مقابلیدر یقال هو اوّله ای ضدّ آخره واوّل کلمه سنك اصلی او ء ل ایدی
افضل وزننده تخفیف ایچون همزه واوه قلب وادغام اولندی علی قول اصلی ووء ل ایدی فوعل وجوهر وزننده
وجمعی اوائل کلور واوالی کلور قلب مکان اوزره واوّلون کلور مؤنثنده اولی دینور همزه نك ضمیله فضلی کبی و بونك
جمعنده اول دینور صرد وزننده اخری واخر کبی واوّل دینور رکع وزننده واوّل کلمه سی صفت قلنورسه
غیر منصرف اولور وزن فعل ووصف علتلریله یقول لقیته عاما اوّل واکر صفت قلنمز ایسه منصرف اولور
تقول لقیته عاما اوّلا وتعریف واضافتله عام الاوّل قلیل ونادردر که موصوفك صفته اضافتی قبیلندن اولور
ومارأیته مذعام اوّل دیرسن که صفت اولمق اوزره مرفوعدر و مذعام اوّل دیرسن که ظرفیت اوزره منصوبدر
مذعام قبل عامنا قوّه سنده در وابدأبه اول دیدیکك صورتده غایتلك اوزره مضموم اولور فعلته قبل دیدیکك کبی
وفعلته اوّل کل شئ دیدیکك وقتده منصوب ایدرسن فعلته قبل فعلك دیدیکك کبی و برآدمی دونکی کوندن برو
کورمسك مارأیته مذامس دیرسن واوته کی کوندن برو کورمسك مارأیته مذاوّل من امس دیرسن وا کر ایکی کون
مقدمدن برو کورمسك مارأیته مذاوّل من اوّل من امس دیرسن و بوندن زیادهیه تجاوز اولنمز و یقال هذا اوّل
ای بین الاوّلیة بو صورتده اسمیت اوزره منوّن اولور شارح دیرکه مؤلف اشبو اوّل ماده سنی همزه بابندن
اول فصلنده ثبت ایلمشدر کو یا که رجوع معناسندن مأخوذدر معدوداتك کو یا که مرجعیدر و بونده مذهب
تحقیق بودرکه اشبو اوّل کلمه سی برشئ مستعملدن مشتق دکلدر آنکیچون کندیده وصفیت معناسی خفی اولمغله
وصفیتی موصوف ذکریله اعتبار ایلدیلر پس لقیته عاما اوّل دیدکده اوّل کلمه سی عام لفظنه صفت اعتبار
اولنور اوّل من هذا العام معناسنه اولور که مانحن فیه اولان عامك ماقبلی اولان عام دیمك اولور ترکیده کچن یل
و یلدر ایله تعبیر اولنور ولقیته عاما اوّلا دیدکده اوّلا کلمه سی عاما لفظندن بدل ولقیته فعلنه متعلق ظرف محض
اولور عاما سابقا فی الجملة علی هذا العام قوّه سنده اولور که بو یلدن مقدّمجه اولان یل دیمك اولور بیلدرکی یله وآنك
ماقبلی اولان یله شاملدر ومؤلفك ابدأبه اوّل قولنده غایتلك اوزره مضموم اولور دیدیکنده غایتدن مراد بناسی
عارضی اولان کلمات قبیلندن اولور دیمکدر که کلمه فی الاصل مضاف اولوب بعده مضاف الیه لفظا لانیة متروك
اولور کرك ظرف اولسون من قبل ومن بعد کبی وکرك اولمسون حسب ولاغیر کبی ومصباحك بو بابده خلاصه سی
بودر که اوّل کلمه سی مفتتح عدد در کندی ایچون ثانی واردر و بو آخر مقابلیدر وواحد معناسنه اولور ومنه
فی صفات الله تعالی هو الاوّل ای هو الواحد الذی لاثانی له مصنفینك وله شروط الاوّل کذا قوللرنده استعمال
ایلدکلری اوّل بو معنایه مبنیدر واقوال فقهاده اوّل ولد تلده الامة حر قولنده کذلك واحد معناسنه محمولدر
واشبو واحد معناسنه اولان اوّلك مؤنثی اولی کلور که واحده معناسنه اولور ومنه قوله تعالی الا الموتة الاولی ای سوی
الموتة التی ذاقوها فی الدنیا ولیس بعدها اخری نته که آخر کلمه سی دخی واحد معناسنه اولوب مؤنثنده اخری دینور
فقوله علیه السلام فی ولوغ الکلب یغسل سبعا فی روایة اولاهنّ وفی روایة اخراهنّ وفی روایة احدیهنّ الکلّ الفاظ
مترادفة علی معنی واحد ولاحاجة الی التأویل و بونك اصلی او ء ل ایدی که مهموز الوسط در تخفیفا همزه واوه قلب
وادغام اولندی واوّل کلمه سنده معنای تفضیل واردر هرنقدر فعلی یوق ایسه ده وافعل تفضیل کبی استعمال
اولنور که مفرده وتثنیه یه وجمعه لفظ واحد ایله وصف اولور و یقال الاوّل واوّل القوم واوّل من القوم وافعل
تفضیل کبی مستعمل اولدیغنه بناء کندیدن حال وتمیز اوله رق منصوب واقع اولور و یقال انت اوّل دخولا وانتما
اوّل دخولا وانتم اوّل دخولا وافعل تفضیل معناسنی یاخود وزنی متضمن اولدیغندن ناشی غیر منصرف اولور
ابن حاجبدن منقولدر که اوّل کلمه سی افعل تفضیلدر لکن فعلی یوقدر نته که ابل کلمه سی دخی بو کونه در دوه قسمنه
کوزل تیمار ایدن کمسه وصفدر و بو بصریونك مذهبیدر واصحّ اولان بودر زیرا کوفیونك قولی اوزره فوعل اولسه
مؤنثنده اولة دینور ایدی وتعریف واضافتله عام الاول دیمك جائزدر لکن ترکیب اوزره عام اوّل جائز دکلدر
وشارح دیرکه مؤلفك بصائرده اول ماده سنده ذکری رجوع شمه سی اعتباریله اولوب وقاموسده وأل ماده سنده
رسمی سبق ومبادرت معناسی شائبه سنه مبنیدر مترجم دیرکه اشبو کلام آتی استماعه حقیقدر معلوم اوله که اول کلمه سی
لامحاله غیر منصرفدر زیرا عامۀ ائمۀ لغت آخرك ضدّی ایله تفسیر ایلدیلر پس اوّل صفت تقدمله ذات مبهمه دن عبارت
اولور نته که آخر صفت تأخر ایله ذات مبهمه دن عبارتدر وذات مبهمه دن مراد بر صفتله موصوفیتی وقوعی صحیح اولان
نسنه در کرك جسم وکرك زمان ومکان وکرك حدث اولسون پس اوّل کلمه سی موضوع للوصفیه اولمغله وصفیت
ووزن فعل علتلریله البته غیر منصرف اولور اوسط کبی بو جهتله صاحب قاموسك وسائرك اذا جعلت اوّلا صفة

مطلب

منعته والا صرفته كلاملری مرضی دكلدر زیرا وصفیتده اصل وضع معتبر اولمغله آنده جاعلك جعلی جاری اولمز حتی جاعل بروصف اصلی یی اسم قیلسه وصفیتی اعتبارندن اخراج ایده مزنته كه براسم اصلی یی وصف قیلمغله اعتبار وصفیته ادخال ایده مز وقالدیكه اوّل لفظنك صفت اولماسی بابنده مسرود اولان مثلا لقیته عاما اوّل لامقوله سی مثاللرده اوّل كلمه سی خالی دكل یازمانك یامكانك یاحدثك صفتی اولور منع صرفده ایسه وصفیت اصلیه كفایت ایدر والحاصل اوّل كلمه سی اكرموضوع للصفة ایسه اسم قیلندیغی صورتده صرفنك وجهی یوقدر زیرا معتبر اولان همان وصفیت اصلیه در واكرموضوع لغیر الصفة ایسه صفت قلندیغی حیثده منع صرفنك وجهی یوقدر زیرا وصفیت عارضه یه اعتبار یوقدر وصفت وغیر صفتك احتمال اشتراكی دخی ثابت دكلدر واحتمال مجرد ایسه اثبات وضع بابنده غیر مفیددر نهایت عدم صرفی معلوم ایكن رعایة لاشتهار الصرف منصرف عنوانیله تعبیر اولنمقده مضایقه یوقدر فلا تغفل وقالدیكه منصرف اوله رق اوّلا عنوانی ثانیا لفظنه مشاكلدیه محولدر سلاسلا واغلالا قول شریفی كبی فلیحفظ (الموئل) محدّث وزننده مواشیسی اولان آدمه دینور یقال رجل موئل ای صاحب الماشیة (وآله) حمزه وزننده براچق قبیله اسمیدر (بنوموءله) مسعده وزننده بر بطن در (وألان) سحبان وزننده شكر بن عمروك كه برقبیله پدریدر لقبیدر ووألان بن قرفة العدوی ومحمود بن وألان العدنی محدثلردر (وائل) اسامیدندر وائل بن قاسط برقبیله نك پدریدر ووائل بن حجر ووائل بن ابی القعبس وابو وائل شفیق بن سلمه اصحابدندر (الوبل) واوك فتحی و بانك سكونیله ایری دانه لو شدّتله یاغان یغموره دینور یقال جاد وبل ای المطر الشدید الضخم القطر ووبل مصدر اولور ایری دانه لو شدید یغمور یاغدرمق معناسنه در یقال وبلت السماء وبلا من الباب الثانی اذا امطرت الوبل وشدّتله شكار سوروب كتمك معناسنه مستعملدر یقال وبل الصید اذا طرده شدیدا وبرآدمی دكنكله هارل هارل دوكمك معناسنه مستعملدر یقال وبله بالعصا اذا ضربه بها (الوابل) بودخی ایری دانه لی صاغانقلی شدید یغموره دینور تقول اخذنا فی الطریق وابل بمعنی وبل ووابل مدینه نك یوقری سمتنده برموضع آدیدر وهشام بن یونس اللؤلؤی نام محدّثك جدّی اسمیدر (الوبیل) امیر وزننده شدید نسنه یه دینور یقال ضرب وبیل ای شدید وصوپه وطوبقه دیدكلری یوغون دكنكه دینور یقال ضربه بالوبیل ای العصا الضخمة ونوعا یومشقلغی اولان چبوغه دینور یقال ضربه بالوبیل ای القضیب فیه لین ونصارانك چاك چالدقلری اغاجه دینور یقال صكّ النصرانیّ الناقوس بالوبیل وهی خشبة یضرب بها الناقوس وبرقوجاق اوطونه دینور وچرپجی طوقمغنه دینور یقال دقّ القصّار الثوب بالوبیل وهو مدقّته وهواسی آغر ووخیم اولان مرعایه دینور یقال مرعی وبیل ای وخیم وشول وبیل كه طرفه نام شاعرك اشبو ❋ فمرّت كهاة ذات خیف جلالة عقیلة شیخ كالوبیل الندد ❋ بیتنده واقعدر مراد دكنكدر یاخود چرپجی طوقمغیدر جوهرینك وهم ایلدیكی كبی برباغ اوطون دكلدر شارح دیركه صغانی دخی جوهری یه موافق تفسیر ایلدی (المیبل) منبر وزننده بودخی صوپه وصویماتی تعبیر اولنان یوغون دكنكه دینور وقایشدن بوكلمش قیرباجه دینور كه انكله دوه قسمنی ضرب ایدرلر یقال ضرب البعیر بالمیبل وهی ضفیرة من قدّ مركبة فی عود یضرب بها الابل (الوبیلة) سفینه وزننده بودخی صوپه یه وصویماتی یه دینور وبرباغ اوطونه دینور واوتلاقلری بدهوا وثقیل وناكوار اولان یره دینور یقال ارض وبیلة ای وخیمة المرتع جمعی وبل در كتب وزننده (الموبل) مجلس وزننده بودخی صوپه یه وصویماتی یه دینور (الابالة) اجانه وكتابه وزننده بودخی برقوجاق اوطونه دینور مؤلف بونی همزه فصلنده دخی ذكر ایلدی ومنه المثل ضغث علی ابالة ❋ ظاهرا بوراده همزه واودن مبدلدر وشاح واشاح كبی (الوبالة) (والوبال) واوك فتحیله (والوبولة) واوك ضمیله اوتلاق وخیم وناكوار اولمق معناسنه در یقال وبل المرتع وبالة ووبالا ووبولا من الباب الخامس اذا وخم كذلك یعنی وخیم اوتلاقلو اولمق معناسنه در یقال وبلت الارض اذا صارت وخیمة المرتع (الاستیبال) بریرك هواسی وخیم اولمغله مزاجه نامواقق بولمق معناسنه در یقال استوبل فلان الارض اذا لم توافقه وان كان محبا لها وقیون وكچی قسمی اركك قیرمق معناسنه در یقال استوبلت الغنم اذا ارادت الفحل (الوبلة) (والابلة) فتحاتله كه همزه واودن مبدلدر ثقیل وناكوار طعام اكلندن نشئت ایدن معده فسادنه دینور یقال اخذته وبلة الطعام وابلته ای تخمته ووبله قیونده عارض اولان اركك قیرغنلغه دینور یقال بالشاة وبلة ای شهوة للفحل (الوبال) سحاب وزننده شدت وثقلت معناسنه در یقال اخذه الوبال ای الشدّة والثقل مترجم دیركه بو معنا وخامتدن مأخوذدر پس سوء عاقبه ده استعمالی مجاز بمرتبتبن اولور ووبال ضمرة بن جابر بن قطن نام كسه نك فرسی اسمیدر وبنو اسد یوردنده برصو آدیدر (الابیل) امیر وزننده پیر وسالخورده آدمه دینور

ومنه

ومنه قولهم آبيل صلى و بيل اى شيخ علی عصا يونكده همزه سى واودن مبدلدر (الوابلة) قابله وزننده
بازونك واو يلغك باشلرينك اوجلرينه دينور غلى قول كوركك اوجنه ياخود ديراغرشغى ديدكلرى كميكه ياخود
او يلغك طوب و يومرى اولان اتنه دينور كه بوطا اوله جقدر يقال هو يشكو الوابلة وهى طرف رأس العضد والفخذ
اوطرف الكتف اوعظم فى مفصل الركبة اوما التف من لحم الفخذ ودوه وقيون وكچى قسمنك دوللرينه دينور يقال
وابلة كثيرة وهى نسل الابل والغنم (الوبلى) جمزى وزننده شول سودلو حيوانه دينور كه ابتدا وبل كبى يعنى صاغانقلى
يغمور كبى سودى چقوب بعده على العاده ادرار ايدر اوله يقال ناقة وشاة وبلى اذا كانت تدر بعد الدفعة الشديدة
كالوبل (الموابلة) مفاعله وزننده مداومت وادمان ايلمك معناسنه در يقال وابله اذا واظبه (الميبلة) مكنسه وزننده
طوره يه دينور يقال ضربه بالميبلة اى بالدرة (الوتل) واوك وتاى فوقيه نك ضميله شول كسه لره دينور كه قارنلرى شرابدن
طلوم كبى مملو اوله شرابدن مراد هر درلو شرابدر مفردى اوتل در احمر وزننده يقال رجل اوتل ورجال وتل اذا
ملؤا بطونهم من الشراب (الوثل) واوك وثاى مثلثه نك فتحيله ليفدن بوكلمش ايپه واورغانه دينور (الوثيل) امير
وزننده ليفه دينور والجد وضعيف ايپه دينور ومطلقا اغاج قبوغندن و يپراغندن وليفدن وكندردن بوكلمش ايپه
واورغانه دينور وضعيف نسنه يه دينور و برموضع معروف اسميدر وسحيم نام شاعرك پدرى اسميدر (الموثول)
موصول وزننده ومرادفيدر (التوثيل) تفعيل وزننده برنسنه يى يريه كركى كبى يرلشدروب پايدار ايلمك معناسنه در
يقال وثل الشیء اذا اصله ومكنه وجمع ايلمك معناسنه در يقال وثل المال اذا جمعه (ذووثله) فتحاتله اذواء تعبير
اولنان ملوك حميردن برملك لقبيدر (وثله) فتحاتله برقريه اسميدر وثال شداد وزننده بر رجل اسميدر (واثله)
اساميدندر واثلة الليثى شول كسنه در كه حجر اسودى بياض اولمق اوزره مشاهده ايتدم ديو حكايت ايلدى ظاهرا ايك
معمر ايمش واوغلو ابو الطفيل عامر اصحابدندر وواثلة بن الاسقع وواثلة بن الخطاب وابو واثلة الهذلى صحابه لردر
(الوجل) واوك وجيمك فتحيله قورقويه دينور يقال فى قلبه وجل اى خوف وقورقمق معناسنه مصدر اولور موجل
دخى مصدر ميميدر مقعد وزننده يقال وجل ياجل و ييجل و يوجل و ييجل بكسر اوله وجلا وموجلا من الباب الرابع
اذا خاف يعنى بونك مستقبلنده درت لغت واردر برى ياجل دركه واو الفه قلب اولنمشدر وبرى ييجل دركه يايله در
بنواسددن ذكرى آتى يعلم كلمه سنه قياسله در برى يوجل دركه اصل اوزره در وبرى ييجل دركه ياى اولانك كسريله در
بنى اسد لغتنه اتباعله دركه انلر ييجل وايجل ونيجل ديرلر مضارعت حرفنى مكسور ايدرلر واما يعلم كلمه سنده يانى مكسور
ايلمزلر ياء اوزره كسره يى ثقيل عد ايدرلر و ييجل كلمه سنده يانك برينه آخردن قوت حاصل اولمغله مكسور ايدرلر و بونك
امر حاضرنده ايجل دينور كه واو يايه منقلب اولور (الموجل) منزل وزننده اسم مكاندر محل خوف معناسنه در شارح
دير كه بو موعد كبيدر كه مضارعنده واوى ساقط اولان معتل الفاء صيغه سنك اسم مكانى مطلقا مكسور العين كلور
(الاوجل) احمر وزننده (والوجل) كتف وزننده وصفلردر قورقق آدمه دينور وجلك جمعى وجال كلور واوك
كسريله ووجلون كلور فرحون وزننده مؤنثى وجله در (المواجلة) مفاعله وزننده باب مغالبه ده مستعملدر قورقلق
بابنده يارشمق معناسنه در يقال واجله فوجله وجلا من الباب الاول اى كان اشد وجلا منه (الوجيل) امير وزننده
(والموجل) موعد وزننده صوار كيلجك چقوره دينور (ايجلى) همزه نك كسرى وقصر ايله برموضعدر (ايجلن)
همزه نك كسرى وجيم ولامك فتحيله مغربده برقلعه آديدر (ايجيلين) همزه نك وجيمك كسريله اندلسده شهر
مرّاكش اوزره مشرف برجبل آديدر (الوجالة) نجاله وزننده پير اولمق معناسنه در يقال وجل الرجل وجالة من الباب
الخامس اذا كبر (الوجول) اصول وزننده پير آدملره دينور شيوخ معناسنه (الوحل) واوك فتحى وحاى مهمله نك
سكونيله وفتحيله صولى صيويق چاموره دينور كه طوار قسمى كوميلور جمعى اوحال ووحول كلور يقال طريق
ذووحل ووحل اى طين رقيق ترتطم فيه الدواب ووحل فتحتينله صيويق صولى چاموره دوشمك معناسنه در
يقال وحل الرجل وحلا من الباب الرابع اذا وقع فى الوحل (الاستيحال) (والتوحل) تفعل وزننده بر محل صيويق
چامورلى اولمق معناسنه در يقال استوحل المكان وتوحل اذا صار ذا وحل (الموحل) منزل وزننده اسم مكاندر
صيويق چامورلى يره دينور يقال هذا موحل لا يطاق فيه المشى اى موضع الوحل واسم اولور صيويق چاموره
دوشمكه دينور (الموحل) مقعد وزننده مصدر ميميدر صيويق چاموره دوشمك معناسنه در يقال وحل الرجل
وحلا وموحلا اذا وقع فى الوحل و برموضع آديدر (الايحال) همزه نك كسريله برآدمى صيويق چاموره دوشورمك
معناسنه در تقول اوحلته اذا اوقعته فى الوحل و برآدمى برورطه يه اوغرادوب شر وشور ايله باصدرمق معناسنه در
يقال اوحل فلانا شرا اى اثقله به (المواحلة) مفاعله وزننده باب مغالبه ده مستعملدر صيويق چاموره طالوب يعنى

انده یوریوب چقمق خصوصنده یارشمق معناسنه در وانقولبنك بالحق ایدشمك تعبیری چاقو ولیدر تقول واحلته
فوحلته احله ای کنت اخوض للوحل منه (الاتحال) تای مشدده ایله افتعال وزننده یمینده استثنا ایلمك معناسنه در
والله افعل ذلك ان شاء الله دیمك کبی یقال اتحل فی یمینه اذا تحلل واستثنی شارح دیرکه کرچه بونك اصلی اوتحل
اولمغله واوتایه مبدل ومدغم اولدی لکن وضع مادهیه ملایمتی معلوم اولمدی مترجم دیرکه استثنا ایله اولان یمین اوزاو
یاپشقان بالحق کبی اولمیوب خلاصی اسهل صولوصیویق بالحق کبی اولمسی مدار ملایمت ماده در فلینظر (الودل
عدل وزننده طلومی ایچنده اولان ایران یاغ اولمق ایچون چالقیوب یایمق معناسنه در یقال ودل السقاء یدل ودلا
اذا مخضه (الوذیلة) ذال معجمه ایله سفینه وزننده آیینهیه دینور وجلا ویرلمش کومش پارچهسنه دینور علی قول
اعمدر کرك مجلا وکرك غیرمجلا اولسون جمعی وذیل کلور ووذایل کلور تقول اقبل علی توجه کالوذیلة وهی المرأة
اوالقطعة من الفضة المجلوة اواعم واورکج یاغندن بر پارچهیه دینور کذلك قیون قویرغنك یاغندن بر پارچهیه دینور
وشول جاریهیه دینور که قیناقلری قصه وقامت واندامی لسان کبی سیوری اوله یقال امة وذیلة ای لسناء قصیر
الالیتین وقدة وقامتی موزون جنبشلوشوخ وشنکل قیزه دینور یقال جاریة وذیلة ای نشیطة رشیقة (الوذلة) فتحاتله
بودخی قدی موزون شوخ وشنکل قیزه دینور وجست وچالاك آدمه دینور یقال خادم وذلة ای خفیف (الوذلة
زنخه وزننده شطارتلوسهی قدمحبوبهیه دینور (الوذالة) رذاله وزننده قصابك لاعلی طریق القسمه کسدیکی
اته دینور (التودل) تفعل وزننده قصابدن پاره لمدك بتون اتالمق معناسنه در یقال توذلوا من الجزار اذا اخذوا منه
الوذالة (الورل) فتحتینله کلره شبیه برجانوردر علی قول کرتنکله انواعندن ایری وقویرغی اوزون باشی کوچك
اولاندر ترکیده بوکه بوزبجه تعبیر اولنور جلدی سیاه وخشونتلی وصاری خطوطله مخطط وابلق اولور لحمی بغایت
حار وزیاده سیله مسمن ونجسنی طلا بدنده اولان تمرکی وبرص عارضه لرینی مزیل وشحمنی طلا ایدوب دلك ایلمك
معظم ذکردر جمعی وربلان درواوك کسریله واورال واردل کلور همزه ایله افلس وزننده وبومقلوبدر (الورلة) تمره
وزننده بنوکلاب یوزنده برقیونك اسمیدر (اورال) همزهٔ مفتوحه ایله برموضعدر (الورنتل) سمندل وزننده آفت
وداهیهیه دینور وامر عظیم معناسنهدر وبرموضع آدیدر (الورنتلی) قصر ایله ورنتل معناسنهدر (الوسیله
سفینه وزننده (والواسلة) پایه ورتبه وقربته دینور که ملوك یاننده اعتبار اولنور یقال له عند الملك وسیلة وواسلة
ای منزلة ودرجة وقربة مؤلف بصائرده دیدیکه وسیله حقیقتی کندیسیله برنسنهیه رغبتله توصل اولنه جق نسنهدن
عبارتدر وبوتوصلدن اخصدر زیرا بورغبتی متضمندر بعده بومناسبتله پایه ومنزلتده استعمال اولندی (التوسیل
تفعیل وزننده حق تعالی درکاهنه تقرب ایده جك عمل ایشلمك معناسنهدر یقال وسل الی الله تعالی اذا عمل عملا
تقرب به الیه تعالی التوسل تفعل وزننده توسیل معناسنهدر یقال توسل بمعنی وسل واوغریلق ایلمك
معناسنه مستعملدر تقول اخذفلان ابلی توسلا ای سرقة (الواسل) واجب ولازم معناسنهدر یقال صار علیه واسلا
ای واجبا وراغب الی الله اولان آدمه دینور یقال هو واسل ای راغب الی الله تعالی (مویسل) مصغر بنیه سیله
طی قبیلهسی یوردنده برصو آدیدر (ام موسل) منزل وزننده بر بابر اسمیدر (اوسله) همزهٔ مفتوحه وسین مکسوره
ایله همدان قبیلهسنك اسمیدر (الوشل) واوك وشین معجمهنك فتحیله طاغدن یاخود قیادن صزوب اقان ازجه صویه
دینور که قطرهلری بری برینه متصل اولمیه علی قول طاغك یوقر یسندن صزوب اینن ازجه صویه خاصدر یقال
مافیه الاوشل وهو الماء القلیل یتحلب من جبل اوصخرة ولایتصل قطره اولایکون الامن اعلی جبل وچوق صویه
دیمکله ضد اولور یقال فیه وشل ای ماء کثیر کذلك ازجه کوز یاشنه وچوق کوز یاشنه اطلاق اولنور وتهامهده
برجبل عظیم اسمیدر وایکی موضع آدیدر ووشل هیبت وخوف وخشیت معناسنهدر تقول اخذنی منه الوشل
ای الهیبة والخوف (الوشل) واوك فتحی وشینك سکونیله (والوشلان) فتحاتله صو سیلان ایلمك علی قول طاملمق
معناسنهدر یقال وشل الماء وشلا ووشلانا من الباب الثانی اذا سال اوقطر وبرآدمك حالی ضعیف وفقیر وکدا
اولمق معناسنهدر یقال وشل الرجل اذا ضعف واحتاج وافتقر ونیاز وتضرع ایلمك معناسنهدر یقال وشل
الیه اذا ضرع (الواشل) دائما کندیدن صو صزوب سیلان ایدن طاغه دینور یقال جبل واشل ای لایزال یتحلب
منه ماء (الایشال) همزهنك کسریله برآدمك نصیبنی اکسلدوب ازویرمك معناسنهدر یقال اوشل حظه اذا اقله
وصوینی ازجه صزندی بولمق معناسنهدر یقال اوشل الماء اذا وجده وشلا وسود امکی اوکرنسون دیو صاحبی
ناقهنك ممهلرنی کوشکك اغزینه ویرمك معناسنهدر یقال اوشل الفصیل اذا ادخل اطباء الناقة فی فیه لیتعلم الرضاع
(الوشول) قعود وزننده برآدمك غناسی قلت بولوب حالی ضعیف اولمق معناسنهدر یقال وشل الرجل وشولا

اذا

اذاقل غناؤه (الاوشال) همزهٔ مفتوحه ایله ذکر اولنان وشل کلمه سنك جمعیدر که طمله طمله صزوب اقان صویه
دینور بومناسبتله بری برینك اردنجه قطار کبی ورود ایدن کسه لره اطلاق اولنور یقال جاء القوم اوشالا ای یتبع
بعضهم بعضا (المواشل) میمك فتحیله برنیجه مواضعك اسملریدر (الوصل) اصل وزننده (والصلة) صادك
کسریله وضمیله برنسنه یی برنسنه یه اولاشدروب بتشدرمك واکله مك معناسنه در یقال وصل الشیء بالشیء وصلا
وصلة وصلة من البـاب الثانی اذالامه ووصلك الله بالکسر لغة فی الفتح یعنی لغت قلیله ده باب رابعدن دخی کلمشدر
شارحك بیاننه کوره صله نك اصلی وصل ایدی وعدوعده کبی وصادك ضمی اصلی واو مضمومه ایله وصله اولدیغنه
مبنی درلکن وصله لازمه مخصوص اولمغله فرق ایچون واوی حذف و بیان ضمه ایچون صادی مضموم ایلدیلر ووصل
وصله عاشق معشوقنه قاوشمق معناسنه در کرك عفاف ونزاهت و کرك خباثت وجهیله اولسون یقال وصله وصلا
وصلة اذا التأم یکون فی عفاف الحب ودعارته (الوصول) قعود وزننده (والوصلة) واوك ضمیله (والصلة) عده
وزننده برنسنه یه ایریشوب اولاشمق معناسنه در یقال وصل الشیء ووصل الیه وصولا ووصلة وصلة اذا بلغه وانتهی
الیه ووصله اسم اولور بتشکلکه واولاشقلغه دینور یقال بینهم وصلة ای اتصال و برنسنه یی برنسنه یه اکلیوب
بیشدیرن شیئه دینور که الك تعبیر اولنور جمعی وصل درصرد وزننده (التوصیل) تفعیل وزننده برنسنه یی برنسنه یه
اولاشدیروب اکلمك معنـاسنه در یقـال وصله به اذالامه (الایصال) همزه نك کسریله ایرشدرمك واولاشدرمق
معناسنه در یقال اوصله الیه اذا بلغه وانهی الیه (الاتصال) اتصاف وزننده برنسنه یه همبشه اولاشق و بتشك
اولمق معنـاسنه در یقـال اتصل به اذالم ینقطع (الواصلة) شول عورته دینـور که صـاچی قصه وازجه اولمغله
سائرك صاچندن کندی صاچنه اکلر اوله یقال امرأة واصلة اذا کانت تصل شعرها بشعر غیرها (المستوصلة) صاچنه
صاچ اکلمکی طالبه اولان عورته دینور قال الشارح ومنه الحدیث لعن الله الواصلة والمستوصلة فالواصلة التی تصل
شعرها شعر غیرها والمستوصلة الطالبة لذلك نهایه ده عایشهٔ صدیقه دن مروی اوله رق مرسومدر که واصله کنج ایکن
فاحشه اولوب عجوز اولدقده یزونکلك ایدن ملعونه یه دینـور وحـدیث مرقومده واصله دن مراد بودر (المواصلة)
مفاعله وزننده (والوصال) جدال وزننـده محب محبوبنه واصل اولمق معناسنه در وصله کبی کرك عفاف وعصمت
و کرك خبث وشناعت جهتیله اولسون یقـال واصله مواصلة ووصالا یکون فی عفاف الحب ودعارته (الموصل) مجلس
وزننـده برایپك آخرایپه اکلنن یرینه دینور یقـال هذا موصل الحبلین ای معقدهما وموصـل بر بلده آدیدر حالا
دیار بکردن اوته ضم میمله موصل دیدکلری یدر ایکی ایالت معقدی اولدیغیچون تسمیه ایلدیلر وعراق ایله جزیره میاننده
بر ارضك اسمیـدر (الموصلان) تثنیه بنیه سیله بلدهٔ مرقومه ایله جزیرهٔ ابن عمره اطلاق اولنور (الاوصال) همزه نك
فتحیله وصل کلمه سنك جمعیدر که واو مفتوحه ایله در مفاصله دینور که بدنده الك او یناق یرلری یاخود کمکلری بری برینه
قاوشدیغی یرلره دینور شارح دیر که مؤلفك بو عبارهسی مخالفدر زیرا فصل ماده سنده بیاننه کوره وصل الك یرلرنده اولان
بو مشق سکیره دینور که اکلری بری برینه اکلیوب بتشدرر پس بو راده ضدیله تفسیر ایلمشدر مکر که وصل بتشدیکی
اعتباریله وفصل ایرلدیغی اعتباریله اوله انتهی واوصال وصل کلمه سندن جمع اولور که واوك کسری وضمیله در بدنده
شول کمیکه دینور که اصلا قیرلیوب و بشقه جه اولوب سائر کمیکه قارشمز اوله اوجه کمیکی کبی (الوصیلة) سفینه وزننده
اون قارن بری بری اوزره دول طوغورمش ناقه یه دینور وقیون وکچی قسمندن یدی قارن ایکیز اوله رق دیشی طوغرنه
دینـور واکر یدنجیده ارکك ودیشی اوله رق ینه ایکیز طوغوررسه وصلت اخاها دیوب من بعد اناسنك سودینی نساء
طائفه سی ایچمیوب همان رجال ایچوب سائبه اولان دوه مجراسنه اجرا ایدرلر و بعضلر دیدیلر که وصیله همان غنم
یعنی قیون قسمنه مخصوصدر که دیشی طوغردقده کندیلره عائد اولوب ارکك طوغوردقده بتلری ایچون تخصیص
وذبح ایدرلر واکر ارککلی دیشیلی اکیز طوغوررسه وصلت اخاها دیوب اول ارککی بتلری ایچون قربان ایلمزلر یاخود
شول قیونه دینور که بر سنه ارکك وایکنجی سنه دیشی طوغورر اوله اول ارککی دیشی یه رعایتا ذبح ایلمزلر واکر تخلف
ایدوب ارکك ظهور ایدرسه هذا قربان لالهتنا دیوب صنملری ایچون انی قربان ایدرلر و بو اوضاع جاهلیه دن ایدی
کما فی التنزیل ما جعل الله من بحیرة ولا سائبة ولا وصیلة الآیه ووصیـلـه معمور وآبادان ومزارع ومراعی فراوان
اولان یره اطـلاق اولـنور و برچشید چبوقلی الاجـه قاش یمنی اسمیـدر و یولداشلره اطـلاق اولـنور تقول
ذهبنا وصیلة کثیرة ای رفقة وقلجه اطـلاق اولـنور وایپلك بومغنه دینـور کبة الغزل معناسنه وارض
واسعه یه دینـور یقـال ارض وصیلة ای واسعة (لیلة الوصـل) واوك فتحیـله ایك اخر کیجه سنه اطـلاق
اولنور تقـول جاء نالیـلة الوصـل ای اخرلیـالی الشهر (حرف الوصـل) فن عروض اصطـلاحنـده

بنده روی اولان حرفدنصكره مذكور اولان حرفه اطلاق اولنور روی حرفنك حركهسنی وصل ایلدیكیچون
اطلاق اولندی وحرف مرقومه درت حرفدن عبارتدر واو ویا والف وهاء ساكنه ومتحركهدر ومتحركه اولان
هانك حركهسنه نفاذ واكا تابع اولان حرف لینه خروج اطلاق ایدرلر مثلا شاعرك اشبو * سقیت الغیث
ایتها الخیامو * مصراعنده میم روی‌در واشباعدن حاصل اولان واووصل‌در كذلك اشبو * كانت منازله
من الایامی * مصراعنده روی میم‌در ویاء وصل‌در و * فازلت ابكی عنده واخاطبه * مصراعنده روی با ووصل
هاء ساكنه‌در و * اذا ما رأینا زال منا زویلها * مصراعنده روی لامدر ووصل هاء مفتوحه‌در آنك فتحه‌سنه نفاذ
واكا تابع اولان الفه خروج دیرلر مؤلف الف وصله مثال ایراد ایلمدی واول اشبو * اقل اللوم عاذل والعتابا
مصراعنده واقع الفدر (الموصول) برجانور اسمیدر كه اشك آو یسنه شبیه اولور وآنك كبی آدمی صوقار و بر رجل
اسمیدر (موصل) معظم وزننده اسامیدندر اسمعیل بن موصل محدثدر (الوصیل) امیر وزننده دائما سنكله
هر یره بیله جه كیروب چقسان یعنی قطعا سندن مفارقت ایتمز اولان آدمه دینور یقال هو وصیلك وهو من یدخل
معك ویخرج یعنی لایفارقك (تصل) تعد وزننده بلاد قبیلهٔ هذیلده برقیو آدیدر (واصل) اسامئ رجالدندر
واصلة بن جناب صحابه‌در یاخود صواب اولان واثلة بن الخطاب اولمقدر (ابو الوصل) اصحابدندر (الوعل) واوك
فتحیله فلس وزننده (والوعل) كتف وزننده (والوعل) دئل وزننده و بونلار دن طاغ كچیسنك تكه‌منه دینور
جمعی اوعال ووعول كلور واوك ضمیله ووعل كلور ضمتینله وموعله كلور مشیخه وزننده ووعله كلور فرحه وزننده
كذلك مؤنثی وعله‌در فرحه وزننده شارحك بیاننه كوره موعله ووعله اسم جمعدر ومؤنثك جمعی وعال‌در واوك
كسریله انتهی ووعل نعل وزننده شریف وعالیشان آدمه اطلاق اولنور جمعی اوعال ووعول‌در یقال هلك
الاوعال ای الاشراف و بقی الاوغال ای الانذال وملاذ وملجأ معناسنه‌در یقال هو وعله ای ملجأه بو معنادندر كه
عربلر مالك عنه وعل دیرلر مالك عنه بد وخلو معناسنه كه سنكچون آندن مفارقت ایلمك یوقدر دیمكدر ملجأ
معناسندن مأخوذدر كذلك هم علینا وعل واحد دیرلر مجتمعون معناسنه كه انلر بالاتفاق والاتحاد اوزره قصد
ایده جكلردر دیمكدر هم علینا الب واحد دیدكلری كبی طاغ كچیلری دائما سوری سوری اجتماعله كزدكلرندن ناشی
اخذ واستعمال ایلدیلر ووعل شوال آینك اسم قدیمیدر ومصدر اولور بوكسكه چقمق معناسنه یقال وعل
الرجل وعلا من الباب الثانی اذا اشرف (الوعل) كتف وزننده شهر شعبانك اسم قدیمیدر جمعی اوعال ووعلان‌در
واوك كسریله (الاستیعال) صغنمق معناسنه‌در یقال استوعل الیه اذا لجأ وجیرانلر طاغه قاچوب كتمك
معناسنه‌در یقال استوعلت الاوعال اذا ذهبت فی الجبال (الوعلة) تمره وزننده لباسك ایلكنه دینور كه اكا تكمه
كچوریلور وطاغك صرپ یرینه دینور یاخود طاغدن طومالوب چقان یوكسك یالم قیایه دینور ووعلة القدح
ووعلة الابریق كاسه‌نك وابریغك قولپلرندن عبارتدر و برشاعر جرمی آدیدر ووعلة بن یزید اصحابدندر
(وعال) غراب وزننده برموضع یاخود برجبل آدیدر (وعیله) جهینه وزننده برصو اسمیدر (ذو اوعال) همزهٔ
مفتوحه ایله برموضعدر (وعلان) سحبان وزننده برقبیله‌نك پدری اسمیدر و یمنده برحصن آدیدر (وعل) تمر
وزننده (وعلتان) تثنیه اوله‌رق ایكی حصن اسملریدر (المستوعل) اسم مفعول بنیه‌سیله طاغلرك تپه‌لرنده طاغ
كچیلرینك حصن كبی محفوظ ومنیع مأوالرینه دینور جمعی مستوعلات‌در (ام اوعال) همزه‌نك فتحیله برمعروف
یاصتم طاغك آدیدر (التوعل) تفعل وزننده طاغك تپه‌سنه چقمق معناسنه‌در تقول توعلت الجبل اذا علوته
(الوغل) واوك فتحی وغین معجمه‌نك سكونیله ضعیف وناكس و بی اعتبار وهر خصوصده دون همت ومقصر آدمه
دینور یقال هو وغل ای ضعیف نذل ساقط مقصر فی الاشیاء و بر یرینه صارمشق چتلق وقوریلق اغاجلغه
دینور وقوش یمی تعبیر ایتدكلرینه دینور كه كوكرچینلر اكل ایدرلر و یلاندن نسبا ادعا ایدن صویسزه دینور
یقال انه لوغل ای مدع نسبا كاذبا وصغنجق یره دینور یقال هو وغله ای ملجأوه و بدغدا اولان كسیه دینور یقال
رجل وغل ای السیئ الغذاء ودعوتسز وتكلیفسز مجلس طعام وشرابه همان صوقیلوب كیرمك عادتی اولان
یوزسز وعارسز آدمه دینور واغل دخی دینور كاسیذكر واول كسه‌نك كیروب ایچدیكی شرابه‌ده وغل دینور
شارح دیر كه وغل وواغل شرب مجلسنده وورش وارش طعام خصوصنده مستعملدر مؤلف اولا تعمیم بعده
تخصیص ایلمكله نلملا یمدر مكر ثانی اكتفایه حمل اولنه (الوغل) كتف وزننده بو دخی بدغدا كسیه دینور (الواغل)
بو دخی مجلسه بی دعوت صوقیلوب كیرن اولان یوزسزه دینور كه كیرتی تعبیر اولنور یقال رجل وغل وواغل
ای داخل علی القوم فی طعامهم وشرابهم (الوغول) دخول وزننده برنسنه ایچره كیروب كیرلمك علی قولپك ایراق

كتمك معناسنه‌در يقال وغل فى الشئ وغولا من الباب الثانى اذا دخل فيه وتوارى او يقال وغل اذا ابعد وذهب
(الايغال) همزه‌نك كسريله پك ايراق كتمك معناسنه‌در يقال اوغل فى البلاد اذا ذهب و بالغ وابعد وكذا يقال
اوغل فى العلم و برآدمى عجله ايله بر يره صوقلق معناسنه‌در يقال اوغلته الحاجة فيه اذا ادخلته فيه (التوغل) تفعل
وزننده بو دخى پك ايراق كتمك معناسنه‌در يقال توغل فى البلاد والعلم اذا ذهب و بالغ وابعد (الموغل) اسم فاعل
بنيه‌سيله بالعجله برنسنه ايچره صوقلوب كيرن شيئه دينور (الاستيغال) بدنى غسل ايدركن قولتق وقاسيق يرلرنى
غسل ايلمك معناسنه‌در يقال استوغل الرجل اذا اغتسل مغابنه (الوفل) نفل وزننده آزجه نسنه‌يه دينور يقال
مافيه الاوفل اى شئ قليل ومصدر اولور برنسنه‌نك قبوغنى صويوب كيدرمك معناسنه تقول وفلت الشئ وفلا
من الباب الثانى اذا قشرته (الوافل) كاملى بولمش تمام يتشمش اولان ياخود هر طرفى تام ووافر اولان شجر
مقوله‌سنه دينور يقال قصب وافل اى بالغ اووافر (التوفيل) توفير وزننده ومراد فيدر تقول وفلته اذا وفرته
وتوفيل مرو ديدكلرى نباتك اسميدر (الوقل) نقل وزننده طاغه چقمق معناسنه‌در يقال وقل فى الجبل وقلا
من الباب الثانى اذا صعد و برآياغى قالدروب او برآياغى بصمق معناسنه‌در يقال وقل الرجل اذا رفع رجلا واثبت
اخرى ووقل شجر مقل اسميدر ياخود ثمرينه ياخود ثمرينك قور يسنه دينور تازه‌سنه بهش دينور جمعى اوقال‌در
(الوقل) كتف وزننده (والوقل) ندس وزننده (والوقل) جبل وزننده طاغه چقمق بابنده قوى وتوانا
انسان وحيوانه دينور يقال فرس وقل ووقل ووقل اى صاعد يعنى قوى فى الصعود (الوقلة) ثمره وزننده ذكر
اولنان مقل يمشنك چكردكنه دينور جمعى وقول‌در و پك كوچك باشلى آدمه اطلاق اولنور يقال رجل وقلة الرأس
اى صغيره جدا (الوقل) فتحتينله طاشلره دينور حجاره معناسنه مفردى وقله‌در وخرما اغاجنك داللرى كسلدكدنصكره
بداق يرنده قلان كتوكه دينوركه دبندن كسليوب برمقدارى اموز هيئتنده قالمغله اكا پاپشوب يوقرى يسنه چقمق
ممكن اولور (التوقلة) تاى فوقيه ايله جوهره وزننده طاغه صعود ايتمسى خوب وراحت و بى اضطراب
اولان آته دينور يقال فرس توقلة اى حسن الصعود فى الجبل (الوكل) اكل وزننده هر خصوصده
حضرت خداى متعاله اعتماد وانقياد ايلمك معناسنه‌در يقال وكل بالله وكلا من الباب الثانى
اذا استسلم اليه ووكل ووكول وصول وزننده برايشى بالكليه برآدمه سپارش ايدوب اصمرلمق معناسنه‌در
يقال وكل اليه الامر وكلا ووكولا اذا سلمه وتركه ودابه‌يوريمكدن بيقوب سست وفاتر اولمق معناسنه‌در يقال وكلت
الدابة اذا فترت فى السير (التوكل) تفعل وزننده بو دخى ايشده خداى متعاله اعتماد وانقياد ايلمك معناسنه‌در يقال توكل
على الله اذا استسلم اليه و برايشده اظهار عجز ايدوب غيره سپارش واعتماد ايلمك معناسنه‌در يقال توكل فى الامر اذا اظهر
العجز واعتمد على الغير (الايكال) همزه‌نك كسريله (والاتكال) افتعال وزننده بونلرده خداى متعاله تسليم امور ايله
انقياد واعتماد ايلمك معناسنه‌در يقال اوكل بالله واتكل عليه اى استسلم اليه (الوكل) فتحتينله (والوكلة)
همزه وزننده (والتكلة) كذلك همزه وزننده كه تاء واودن مبدلدر (والمواكل) مسافر وزننده شول آدمه دينوركه
كندى امور ومصالحنده بنم كبى عاجز اولمغله دائما غيره سفارش وتفويض ايدراوله يقال رجل وكل ووكلة وتكلة
ومواكل اى عاجز يعنى يكل امره الى غيره (الوكال) كتاب وزننده طوار ايو جه اشميوب بد وفنا يوريمك معناسنه‌در
يقال واكلت الدابة وكالا اذا ساءت السير ومواكله ووكال برى برينه اعتماد ايدوب ايشلرنى سپارش ايدشمك
معناسنه‌در يقال واكلوا اذا اتكل بعضهم على بعض (التواكل) تفاعل وزننده مواكله معناسنه‌در يقال
تواكلوا بمعنى واكلوا بوراده اكثر نسخه لرده تواكلوا مواكلة ووكالا عنوانده وارد اولمغله نسخه لردن وواكلوا
كلمه‌سى ساقط‌در وتواكل برآدمى ناس بالكليه ترك وفراموش ايدوب آندن بى قيد اولمق معناسنه‌در يقال تواكله
الناس اذا تركوه يعنى لم يعنوه جدا ومنه قول امية بن الصلب *سدر تواكله القوائم اجرد* اى لاقوائم له بو شعرى
برفرس وصفنده سويلمشدر (الوكيل) امير وزننده معلومدركه برآدمك برايشى كنديسنه بالكليه سپارش
وتفويض ايلديكى كسه‌دن عبارتدر يقال هوله وكيل فى الامر اى موكول اليه وكاه اولوركه جمعه ومؤنثه دخى
اطلاق اولنور شارح ديركه بوراده بمعنى مفعولدر وحافظ معناسنه بمعنى فاعل دخى اولور (التوكيل) تفعيل وزننده
برآدمى وكيل قلمق معناسنه‌در يقال وكله توكيلا اذا جعله وكيلا (الوكالة) واوك فتحى وكسريله اسمدر وكيللكه
دينور (موكل) مقعد وزننده برطاغك ياخود برحصارك اسميدر وربيعة بن غزالة السكونى فرسك اسميدر (التكلان)
تانك ضميله اسمدر توكل معناسنه‌در اظهار عجز ايله غيره اعتماد ايلمكه دينور تاء واودن منقلبه‌در يقال عليه التكلان
اى التوكل (المتوكل) توكل ايديجى ديمكدر ومتوكل العجلى ومتوكل بن عبدالله بن نهشل ومتوكل بن عياض شاعرلردر

ومتوكل خلفاء عباسیه‌دن جعفر بن محمدك لقبیدر وابو المتوكل الناجی محدثدر (الولوال) بلبال وزننده
ومرادفیدر كه غصه وتاسه معناسنه در یقال اخذه الولوال ای البلبال وویل وهلا كلمه دعا ایلمكه دینور تقول
سمعت ولوال المرأة وهوالدعاء بالویل وبونده مصدر اولمق دخی محتملدر وولوال اركك بیقوشه دینور (الولولة)
زلزله وزننده (والولوال) بلبال وزننده بای چكرمك معناسنه در یقال ولوات القوس ولولة وولوالا اذا صوتت
ونوحه ایدن عورت فریاد وفغان ایله آغلمق معناسنه دركه مراد واویلادیه‌رك اغلمقدر یقال ولولت المرأة اذا اعولت
مترجم دیركه مضاعف اولان فعلال وزننده مفتوح الفاء اوله‌رق دخی لغتدر (ولول) فدفد وزننده عتاب بن اسیدك قلیجی
اسمیدر (الوهل) فتحتیله برآدم ضعیف اولوب هرنسنه‌دن بلكلیوب قورقار اولمق معناسنه در یقال وهل الرجل
وهلا من الباب الرابع اذا ضعف وفزع وبرنسنه ده سهو ونسیان حسبیله غلط ایلمك معناسنه در یقال
وهل عنه اذا غلط فیه ونسیه (الوهل) كتف وزننده (والمستوهل) هرنسنه‌دن بلكلیوب قورقر اولان آدمه دینور
یقال رجل وهل ومستوهل ای فزع (التوهیل) تفعیل وزننده قورقتمق معناسنه در یقال وهله اذا افزعه (الوهل)
اهل وزننده ذهن صوابدن صاپوب آخر نسنه یی وهم ایلمك معناسنه در یكلش اكلمق ویكلش وارمق تعبیر اولنور
یقال وهل الی الشیء یوهل ووهل یهل وهلا من الباب الثالث والثانی اذا ذهب وهمه الیه (الوهلة) سهله وزننده
وفتحاتله (والواهلة) هرشیئك اوّل وابتداسنه دینور بوندن ابتدای امر ایله تعبیر اولنور تقول لقیته اوّل وهلة
وواهلة ای اوّل شیء شارحك بیاننه كوره فی الاصل وهله وواهله فزعه وفازعه معناسنه دركه برنسنه یی اوّل
امرده كورنجه عارض اولان خوف وفزعدن عبارتدر بعده هرنسنه نك ابتدای كرته سنده استعمال اولندی لكن
بوكه كوره تجریدی متضمن اولور (التوهل) تفعل وزننده برآدمی یاكلتمق قیدنده اولمق معناسنه در یقال توهل
فلانا اذا عرضه لان یغلط (وهبیل) واوك فتحیله ابن سعد بن مالك بن النخع دركه بر بطندر محدثیدن علی بن مدرك
الوهبیلی انلردندر (الاوّل) همزه نك وواو مشدده نك فتحیله آخر مقابلیدر نته كه وأل ماده سنده بسط اولندی
كرچه اهل لغت اوراده رسم ایلدیلر لكن موضع ذكری بو مقام اولمغله اشارت اولندی نحو یون دیدیلر كه اوائل كه
اوّلك جمعیدر اصلی اواول ایدی الفی ایكی واو احاطه ایدوب وبریسی كلمه نك اوجنه مقارن اولمغله ضعیف
وكلمه دخی جمع اولمغله مستثقل اولدیغندن ضعیف اولان واو الفه قلب اولنوب اوائل دیدیلر وكاهجه قلب مكان
ایدوب اوالی دیرلر مؤلف كویا كه اصلی وول اولمسنه اعتنا ایلمشدر (الویل) لیل وزننده حلول الشر معناسنه در
یقال ویل له ای حل به الشر بعضلر دیدیكه ویل كلمهٔ تفجیعدر برمصیبت حدوثنده ایراد اولنور لسانمزده ولی
یازیق وحیف ودریغ ایله تعبیر اولنور یقال ویله وویلك وویلی وحالت ندبه ده ویلاه دیرلر كندسنه اصابت ایدن
امر فظیعدن ناشی كویا كه ویل وهلاكی دعوت ایدر وویل كلمهٔ عذاب اولور كه برباداق وهلاك وخسار معناسنه
اولور یقال ویل له ای هلاك وعذاب له وتقول ویل الشیطان مثلثة اللام مضافة وویلا له مثلثة منونة شارح دیر كه
بو التی وجه اوزره اولمشدر اضافت صورتنده مرفوعیتی ابتدا ایله اولوب خبر تقدیر اولنور وكسری صورتنده اصلی
وی للشیطان اولور وی كلمه‌سی حزن وخسران معناسنه در كثرت استعمالدن ناشی وی لفظنه متصل اولدی
وفتحی صورتنده یالضبة كلمه سنده اولان لام كبی مفتوح ایلمدیلر یعنی آنك اصلی یا للضبة اولمغله یا كلمه سیله كثرت
استعمالدن حرف واحد منزلنده اولوب حركاتدن برحركه ایله معتبر اولماسغله فتحه یی اختیار برله مفتوح ایلدیلر
انتهی وویل جهنمده بردره یاخود برقیو اسمیدر یاخود جهنمك برقاپوسی آدیدر ویقال رجل ویلمه بكسر اللام ای داه یعنی
عربلر بو تركیبی مثل مجراسنده استعمال ایدرلر فلان عجب آفت وزیركدر دیجك موقعده تفوه ایدرلر شارحك بیاننه
كوره بونلرك اصلی ویل لأمه ایدی تركیب وتخفیفله ویلمه دیدیلر بوراده وی كلمهٔ مفرده كذلك لام كلمهٔ مفرده اولوب
وی كلمه‌سی تعجب معناسنه اولمغله والده‌سنه تعجبدر كه بویله عقل وذهانتده بهمتا ولد طوغورمش دیمك اولور یاخود
قاتله الله وتربت یداه كلاملری كبی معناسی ملحوظ اولمیوب همان تعجب ضمننده استعمال اولنه یاخود ویل كلمهٔ مخصوصه
اولوب عذاب وخسار معناسنه اولمغله والده‌سی برباد اولسونكه بومثللو آفت وداهی ولد طوغوردی دیمك اوله كه
مقام تأسف وانفعال اولور یاخود والده‌سنه حیف كه بویله اولادی یالكز طوغوردی بونك مثلنی بردخی
طوغورمدی دیمك اولور بعده تركیب وتخفیفله كلمهٔ واحده ایدوب داهی معناسنده بالتعجب استعمال ایلدیلر
كذلك برنسنه یی بغایت پسند ایلمكله تعجب واستجاده مقامنده ویلمه دیرلر بو دخی ویل لامه معناسنه در
وویل لام مخففیدر نته كه لاابالك للاب لك دیرلر كه لاابالك مخففیدر وداهی لفظنه مبالغة هاء الحاق اولندیغی
كبی اكا دخی هاء الحاق ایدوب ویلمه دیدیلر پس بونده كی هاء ضمیر دكلدر های مبالغه در صورت

مطلب

اوّلده یك داهی وزیرك وثانیده یك ایو ویك كوزل معناسنده مستعملدر معنای اوّلده تجرید اولنمغله قطعا ملحوظ
دكلدر كه اصواتدن اولمش اولور نته كه امام فرّاء علی الاطلاق ویل مادّه‌سنی اصواتدن عد ایلمشدر وقال الزجاج
قولهم ویله فی تقدیر یقال له من دهائه ویله وزمخشری نك كلامندن مستفاد اولان بودر كه ویله كلمه‌سی وجه مذكور اوزره
وی لامه یاخود ویل لامه كلمه‌سندن منحوتدر آخرنده‌كی هاء ضمیر در مابعدنده كلان كلمه تمیزدر اضمار علی شریطة
التفسیر ضمیرا كان لجعدربه رجلا قوللری كبیدر یقال ویله رجلا وقال ذو الرمّة* ویلمها روحة والریح معصفة* والغیث
مرتجز واللیل مقترب* وفی النهایة ومنه حدیث علیّ كرّم الله وجهه ویلمه كیلا بغیر ثمن لو ان له وعاء ای یكیل العلوم
الجمّة بلا عوض الا انه لا یصادف واعیا الویل للتعجب وقیـل وی كلمة مفردة ولامه مفردة وهی كلمة تفجع وتعجب
وحذفت الهمزة من امّه تخفیفا والقیت حركتها علی اللام وینصب مابعدها علی التمیز وكافیه شرحنده
شیخ رضی مفعول مطلق واسماء افعال مبحثلرنده بو مادّه‌یی تفصیل وتحقیق ایلمشدر فلیراجع (الویلة) هایله
رسوایلغه دینور یقال رماه الله بالویلة ای الفضیحة (التوییل) تفعیل وزننده برآدمی ویل وهلاك دعاسیله چوق
ذكر ایلمك معناسنه‌در كه مراد ویل ایله اكا چوق بد دعا ایلمكدر یقال ویّله وویّل له اذا اكثر له من ذكر الویل
(التوایل) تفاعل وزننده بری برینه ویل ایله دعا ایدشمك معناسنه‌در یقال هما یتوایلان ای یدعو احدهما علی الاخر
بالویل (التویّل) تفعّل وزننده بركسنه كندیسنه اصابت ایدن حادثه‌دن ناشی ویلی ویلی دیو نفسنه دعا ایلمك
معناسنه‌در یقال توّیل الرجل اذا دعا بالویل لما نزل (الوائل) (والوئل) كتف وزننده (والوییل) امیر وزننده
ویل كلمه‌سنی تأكید ایچون ایراد اولنور یقال ویل وائل وویل وئل وویل وییل مبالغة نجزت الواو بحمده تعالی فصـــل الهاء

ه

(الهبل) فتحتینله والده ولدنی یاوی قلمق معناسنه‌در یقال هبلته امّه هبلا من الباب الرابع اذا ثكلته وهبل حال
وشان وشغل معناسنه مستعملدر كما سیذكر (المهبّل) معظّم وزننده تهبیل اولنان كسه‌در كه كندیسنه هبلتك
امّك یعنی مادرك سنك هلاكك ایچون اغلسون دینلمش كسنه دینور یقال هو مهبّل ای مقول له هبلتك امّك
وشیشكن یوزلو لحیم وتنومند آدمه دینور یقال رجل مهبّل ای لحیم مورّم الوجه (المهبل) منبر وزننده جست
وخفیف آدمه دینور (المهبل) منزل وزننده قارنده دول یتاغنه دینور رحم معناسنه علی قول رحمك چاق اوته
دبنه دینور یاخود طریق ذكره دینور كه فرجله رحمك ارالغیدر یاخود رحمك آغزنه دینور یاخود رحمده نطفه نازل
اولان دول یتاغنه دینور یاخود ولد طوغدیغی آنده نزول ایلدیكی موقعه دینور ومهبل دره دینور است
معناسنه وطاغدن دره‌یه قدر بوش ارالغه دینور (الاهتبال) افتعال وزننده چوق یلان سویلمك معناسنه‌در
یقال اهتبل الرجل اذا كذب كثیرا وصیاد صید وشكار اراشدرمق معناسنه‌در یقال اهتبل الصید اذا بغاه
وبرآدم ولدنی یاوی قلمغله كریه وزاری قلمق معناسنه‌در یقال اهتبل علی والده اذا ثكل ومنه یقال اهتبل هبلك
علی الامر ای علیك بشانك یعنی سن كندی حال وشانكه مشغول اول دیمكدر لسانمزده دخی بو موقعده وارسن
كندی اولو كه آغله تعبیری واردر واهتبال زنجبرلكله كسب وكاره چالشمق معناسنه‌در یقال اهتبل لاهله اذا تكسب
واغتنام ایلمك معناسنه‌در یقال اهتبل كلمة حكمة ای اغتنمها (التهبیل) تفعیل وزننده (والتهبّل) تفعّل وزننده
بونلرده امك چكوب كسب وكار ایلمك معناسنه‌در یقال هبّل الرجل لعیاله وتهبّل اذا تكسب (الهبّال) شدّاد وزننده
انواع فند وطریق ایله كسب وكار ایدر اولان آدمه دینور یقال هو هبّال ای كاسب محتال وصیاده دینور (الهبل)
ابل وزننده ایری جثه‌لو قوجه آدمه كذلك اویلسی دوه‌یه ودوه قوشنه دینور (الهبلی) طمر وزننده (والهبلّ)
هجفّ وزننده كمی ارسلانی كبی تنومند آدمه علی قول یك اوزون آدمه دینور مؤنثی هابله‌در یقال رجل هبل وهبل
وامرأة هبلة وهبلة ای عظیم او طویل (هبل) صرد وزننده جاهلیه‌ده مشركین قریشك بر بتلری اسمیدر كه
كعبهٔ معظمه‌ده طورر ایدی ذكر او انسان عظم وضخامت معناسندندر وكلب قبیله‌سندن بر بطن اسمیدر اهالیسنه
هبلات دیرلر (الهبل) سجل وزننده بر شجر آدیدر (هبیل) امیر وزننده بر بطن پدریدر (ابن هبوله) یاخود ابن الهبوله كه
معرفدر یاخود ابن الهبوله صبوره وصبور وزنلرنده ملوك عربدن بر ملك ایدی (الهبلی) زمكی وزننده صالته رق
یورمكه دینور یقال یمشی الهبلی ای بالتبختر (الاهبال) همزه‌نك كسریله سرعت ایلمك معناسنه‌در یقال
اهبل الرجل اذا اسرع (الهبالة) سحابه وزننده طلب وخواهش معناسنه‌در یقال ناله بهبالة ای بطلب وبرناقه‌نك
اسمیدر (هباله) ثمامه وزننده بر موضع آدیدر (هبیل) زبیر وزننده اسامیدندر هبیل بن وبره وهبیل بن كعب
اصحابدندر (هابیل) ابن آدم علیه السلام در كه برادر قابیلدر شارح دیر كه قابیل هابیلی شامده جبل قاسیونده
بر مغاره ایچره قتل ایلدی حالا موضع دمی معروفدر زیرا حضرت آدم حجه كیدوب قابیل اكبر اولادی اولمغله

خاتمـانه وصى نصب ايلدى اوخلاله برادرى هابيلى قتل ايدوب حضرت آدم بعد العود سؤال ايلدكده بيلم ديو
جواب ايلدى حضرت آدم كيفيتى ادراك ايلمر يله اللهم العن ارضا شربت دمه عنوانيله دعا ايلمكين دمنى ارض ابتلاع
ايليوب حالا اثرى باقيدر (هنبل) حنبل وزنـنـده ابن يحيادر كه محدثدر (الهبركل) سفرجل وزنـنـده اندامى خوب
و بدنى نازك تازه جوانه دينـور تقول رأيت هبركلا اى شابا حسن الجسم (الهتل) قتل وزنـنـده (والهتول) قعود
وزنـنـده (والتهتال) تذكار وزنـنـده (والهتلان) فتحـاتله هطل معناسـنه دركه سحـاب پيدرپى ايرى دانه لو
يغمور ياغدرمق معنـاسنه در عـلى قول بو هطل مفهومندن ازيد در وعند البعض هتلان متصل ياغان يو اشجه
يغموره دينور يقـال هتلت السمـاء هتلا وهتولا وتهتـالا وهتلانا من الباب الثانى اذا اهطلت اوهوفـوق الهطل
اوالهتلان المطر الضعيف الدائم بوراده مؤلفك اوالهتلان قولى مصـادر سائره دن اكتفا ايله بنه مصدر اولـوب
المطر الضعيف قولى بالمسامحه متصل يواشجه يغمور ياغدرمق معنـاسنه درديمك اولور ياخـود يالكزجه هتلان
مصدر اولميوب معنـاى مز بورده اسم اولمسى دخى محتملـدر (الهتل) ركع وزننده هاتلك جميدر مطر مزبورى
امطار ايدن سحابه دينـور يقـال سحايب هتل اى هطل (هتلى) سكرى وزننده بر نبات اسميدر (هتيل) امير وزننده
بر موضع آديدر (الهمهلة) دحرجه وزنـنـده كيزلو سوز سويلمـك معناسـنه در يقـال همل الرجل اذا قال بكلام
خفى واسم اولور كيزلو سوزه دينور شارحك بيانه كوره جمعى هتامل در (المهتمل) اسم فاعل بنيه سيله قوغجى يه
دينـور يقـال رجل مهتمل اى نمام (الهثملة) ثاى مثلثه ايله دحرجه وزنـنـده فساد وآشوب وفتنه واختلال
معنـاسنه در يقـال وقعوا فى هثملة اى فساد واخـتلاط (الهجل) هانك فتحى وجيمك سـكونيله اوبرق والحق
اوتوراقلى يره دينـور ايكى طاغ بيننـده اولان يركبى جمعى اهجال وهجال كلور كافك كسريله وهجول كلور اصول
كبى وهجلات كلور فتحاتله (الهجيل) امير وزننده هجل معنـاسنه در (الهوجل) جوهر وزنـنـده نشانسز
وعلامتسز ايراق بيابانه دينـور يقـال سلكوا هوجلا اى مفازة بعيدة لاعلم لها وشول ناقه يه دينور كه بونلكندن
وجـاقتندن سرعتله يوريوب كيدر اوله يقـال ناقتى هوجل اذا كان بها هوج من سرعتها وقلاغوزه دينـور
دليل ورهبر معنـاسنه وكاهل واوشنكن ثقيل آدمه دينور يقـال رجل هوجل اى بطئ ثقيل واحمق وسبكمغز
آدمه دينـور يقـال رجل هوجل اى احمق وفرجى واسع قارى يه دينور وروسبى يه دينور يقال هى هوجل اى فاجرة
وكوشك وصـالق يورويشه دينور يقال يمشى هوجلا اى مسترخيا وپك اوزون كيجه يه دينور ليل طويل معنـاسنه
وكوزده قلان اويقو بقيه سنه دينـور كه انى تكميل ايلمدكجه دماغ آسوده اولمز تقول انتبهت وفى عينى هوجل اى بقية
النعاس وكمى دمورينه دينـور لنكر معنـاسـنه يقال ارسى السفينة بالهوجل اى بالانجر وشول اوزون احمق آدمه
دينـور كه حمقندن دائمـا تيز تيز وچالق چالق يورر اوله يقـال رجل هوجل اى اهوج (الهجول) عجول وزنـنـده
بودخى فرجى بول عورته دينور (الهاجل) اويقوجى آدمه دينور يقـال رجل هاجل اى نائم وكـثير السفر آدمه
دينور يقـال رجل هاجل اى كثير السفر (الهوجلة) حوقله وزننده اويومق معناسـنه در يقـال هوجل زيد اذا نام
وهجل ديدكلرى ارض مذكوره ده كيتمك معناسـنه در يقـال هوجل فلان اذا سـار فى الهجل (المهاجلة) مفاعله
وزنـنـده بودخى هجل ديدكلرى ارضده كيتمك معناسـنه در يقـال هاجل فلان اذا سار فى الهجل و برخصوصده
يارشمق معنا سـنه در يقـال هاجله اذا ساجله (الاهجال) همزه نك كسريله دوه لرى مسيب صاليورمك معناسنه در
يقـال اهجل الابل اذا اهملها و برنسنه يى توسيع ايلمـك معنـاسـنه در يقال اهجل الشئ اذا وسعه ومالى تلف
وضايع قلمق معناسـنه در يقـال اهجل المال اذا ضيعه (ابو الهجنجل) برآدمك كنيه سيدر (الهنجل) قنفذ وزننده
ثقيل وكرانجان آدمه دينور يقـال رجل هنجل اى ثقيل (الاهتجال) افتعال وزننده برنسنه يى يكيدن پيدا ايلمـك
معنـاسـنه در يقـال اهتجل الشئ اذا ابتدعه (الهجل) ضمتينله واضح اولميـان يوله دينـور يقال طريق هجل
اى غير ملحوب (المهجل) منزل وزننده مهبل معناسـنه در كه رحمه دينور عـلى الاختلاف بيـان اولندى (الهجل)
هانك فتحيله عورت قسمى برآدمه كوزنى چوپروب غمز واشـارت ايلمك معناسـنه در يقال هجلت المرأة بعينها هجلا
من البـاب الاول اذا ادارتهـا تغمز الرجل (المهجلة) مكرمه وزنـنـده ايكى دليكى براولمش عورته دينور يقال امراة
مهجلة اى مفضاة (التهجيل) تفعيل وزنـنـده برآدمك ناموسنى ديلمك وعرضنه طوقنمق معنـاسنه در يقال هجل
فلانا اذا وقع فيه (الهجول) اصول وزننده متصل اقان كوز ياشلرينه دينور هاجل مفرديدر يقـال دموع هجول
اى سـائلة (الهيجفل) جحمرش وزننده اوقى خفيف اولان يايه دينور يقـال قوس هيجفل اى خفيفة السهم (الهديل)
هانك فتحيله كوكرچين قوشنك آوازنه دينـور عـلى قول يبـانى كوكرچينه مخصوصدر تقول سمعت هديل الحمام

اى صوته او هو خاص بوحشيها وهديل مصدر اولور كوكرجين اوتمك معناسنه يقال هدل الحمام هديلا من الباب
الثانى اذا صوت وهديل كوكرجين پلازنه دينور على قول اركك كوكرجينه دينور ياخود هديل بر كوكرجين ياوريسى
ايدى كه نوح پيغمبر على نبينا وعليه السلام زماننده ايدى صوسزلقدن هلاك اولدى على قول يرتجى قوشلردن برى
انى صيد ايلمكله حالا بر كوكرجين يوقدر كه آنكيچون كريه وافغان ايليه (الهدل) عدل وزننده بر نسنه يى اشاغى
صالبوروب صارقتمق معناسنه در يقال هدل الشيء هدلا من الباب الثانى اذا ارسله الى اسفل وارخاه (الهدل)
فتحتينله دوه نك دوداغى صارقيق اولمق معناسنه در يقال هدل المشفر هدلا من الباب الرابع اذا استرخى ودوه نك
دوداغنده ياره چقمغله دوداغى اشاغى صارقيق معناسنه در يقال هدل البعير اذا اخذته القرحة فاسترخى مشفره
(الهادل) (والاهدل) صارقيق حيوان دوداغنه دينور يقال مشفر هادل واهدل اى مسترخ (الهدلاء) حمراء وزننده
دورك دوداغه وصف اولور يقال شفة هدلاء اى منقلبة عن الذقن (التهدل) تفعل وزننده خايه لرك دريسى
سلپوكلنوب قوغه كبى صارقيق معناسنه در يقال تهدلت الخصية اذا استرخى جلدها (الهدال) سحاب وزننده
اشاغى صارقيق اغاج دالنه دينور (الهداله) سحابه وزننده جماعت معناسنه در يقال جاءت هدالة من الناس
اى جماعة وهداله بر شجر اسميدر كه سمرديدكلرى اغاجده نابت اولور واندن دكلدر جمعى هدال در سحاب كبى وبمنده
بر قريه آديدر (الهيدلة) حيدره وزننده چيلق قوشنه دينور (الهدل) هانك كسريله اكشى يوغرده دينور يقال
لبن هدل اى ادل (الهدبل) سبحل وزننده صاچى چوق وفراوان آدمه دينور على قول صاچى پياغيلنوب اصلا
تويوب طراميوب نظام ويرمزاولان آدمه دينور يقال رجل هدبل اى الكثير الشعر او اشعث الذى لا يسرح رأسه
وثقيل وكرانجان آدمه دينور (الهدمل) زبرج وزننده اسكى ثوبه دينور يقال جاء وعليه هدمل من الثياب اى
خلق وزمان قديمدن قالمش تشبه يه دينور كه اوزرندن چوق مدت كذارن ايلمش اوله وشول كورصاچلى آدمه دينور كه
صاچى پياغيلنوب اصلا يويوب طرامز اوله يقال رجل هدمل اى كثير الشعر الاشعث (الهدمل) سبحل وزننده
اسكى جامه يه دينور وثقيل وكرانجان آدمه دينور ويوكسك اويوكه دينور يقال بالارض هدمل اى تل عال (الهدمله)
سبحله وزننده اغاجلغى چوق قومساله دينور واسكى زمانه دينور يقال بقى من الهدملة اى الدهر القديم و بر موضع
آديدر وجماعت انسانى يه دينور يقال جاءت هدملة اى جماعة من الناس (الهدملة) دحرجه وزننده بر كسنه
اثوابنى يرتمق معناسنه در يقال هدمل الرجل اذا خرق ثيابه (الهاذل) ذال معجمه مكسوره ايله كيجه نك وسطنه
دينور يقال جاء فى هاذل الليل اى فى وسطه (الهذلول) زنبور وزننده جست وچالاك اولان آدمه دينور كذلك چاپك
اوقه وقورده وصف اولور يقال رجل وسهم وذئب هذلول اى خفيف وعجلان بن نكره وجابر بن عقيل السدوسى
فرسلرينك اسميدر وكر يملو متين وتوانا اته دينور يقال فرس هذلول اى طويل صلب وكوچك ايويه دينور تل صغير
معناسنه وكوچك صو خرقنه دينور وانجه وخرده قوملره دينور وهبيرة بن ابى وهب المخزومى قلجنك اسميدر وآفت
و بلاء معناسنه در يقال اصابه هذلول اى آفة وكيجه نك اولنه على قول بقيه سنه دينور واراقده كوريتن يغموره
دينور والجلش سحابه دينور (الهوذلة) حوقله وزننده سرعتله يوريمك معناسنه در على قول چالقنه رق سكرتمك
معناسنه در يقال هوذل فى مشيه اذا اسرع او اضطرب فى عدوه وسود طلومى چالقنوب ياپلمق معناسنه در يقال
هوذل السقاء اذا تمخض وجماع خصوصنده ضعيف وبيمجال اولمق معناسنه در يقال هوذل الرجل اذا ضعف
فى الجماع وچوكدروب ايشه مك معناسنه در يقال هوذل ببوله اذا نزاه ورمى به (هذيل) زبير وزننده اصحابدندر پدرومادرى
مقعد ايديلر وهذيل بن مدركة بن الياس بن مضر بركوچك قبيله نك پدريدر وابو هذيل صحابيدندر (الهذملة) دحرجه
وزننده آديملرى اوفق وصيق اتارق يوريمك معناسنه در هذمله كبى يقال يهذمل الرجل اى يمشى مقرمطا (الهرجلة)
دحرجه وزننده قارشق شوريده يوريمك معناسنه در يقال هرجل فلان اذا مشى مختلطا (الهرجل) قنفذ وزننده آديملرينى
سيرك سيرك اتارق يورين آدمه دينور يقال رجل هرجل اى بعيد الخطو (الهراجيل) اراجيف وزننده اوزون ادملره دينور
وايرى يودر زمان دوملره دينور مفردى هرجول در (الهرطال) قرطاس وزننده اوزون ادمه دينور يقال رجل هرطال اى طويل
(الهراعلة) فراعنه وزننده ناكس وفرومايه لره دينور هرعال مفرديدر يقال هم هراعلة اى لئام (هرقل) قافله سبحل
وزننده وزبرج وزننده قياصره روم دن بر قيصرك آديدر ابتدا التونه سكه ضرب ايدن وكليسا ومناسترلرى
احداث ايدن بودر مترجم ديركه مرسوم زمان سعادتده معاصر اولمغله ديوان رسالتدن الى هرقل عظيم الروم
عنوانيله نامه بشر فعلامه صدور اولدى وبو اركلبس معربيدر وهرقل زبرج وزننده اون الكنه دينور مخل معناسنه
(هرقله) سبحله وزننده روم اولكه سنده بر بلده آديدر حالا آناطوليده اركيلى ديدكلرى بلده در كه هرقل مرسوم

بنا كرده سيدر (الهركلة) هانك وكافك فتحيله (والهركلة) علبطه وزننده (والهركلة) سجله وزننده (والهركولة) برذونه وزننده (والهركيل) قنديل وزننده تن واندامى خوب ورعنا ومشى ورفتارى لطيف ودلارا محبوبه به ديننور (الهراكل) علابط وزننده يومرى كوده لو تنومند انسان وحيوانه دينور يقال رجل وجمل هراكل اى ضخم جسيم (الهراكلة) هانك فتحيله ايرى بالقلره دينور قدرغه بالغى وفاليوس كبى على قول صوكبلرينه ياخود دكز دوه لرينه دينور ودكز جانورلرندن صغريلرى ايرى وبيوك اولان جانورلره دينور وامواج بحرك جمعيتكاهنه دينور كه اطرافدن موجلر كلوب اوراده تكثر وتجمع پيدا ايدر وجوهرى ابن احمر نام شاعرك اشبو * راى من دونها الغواص هولا هراكلة وحيتانا ونونا * بيتنى معناى مزبوره استشهادا ايچون ايراد ايلمكله وهم ايلمشدر زيرا انده اولان هراكله ايرى بالقلر ياخود دكز كبلرى ياخود دكز دوه لرى ديمكدر نته كه ذكر اولندى شارح ديركه نيجه ائمه دخى جوهرى كبى تفسير ايلمديلر وهراكلة نك مفردى هركل درزبرج وزننده (الهركلة) دحرجه وزننده صالنه رق يورييمك معناسنه در يقال هو يهركل اى يمشى فى اختيال (الهركولة) برذونه وزننده شول خاتونه دينور كه چپى بيوك وسموز اولمغله قرامان قيوننك قويرغى كبى دترديه رك يورراوله يقال امرأة هركولة اى المرتجة الارداف (الهرملة) دحرجه وزننده برآدمك بدنندن قيل يولمق معناسنه در يقال هرمله اذا نتف شعره ومطلقا قيل ويوك يولمق وكسمك معناسنه در يقال هرمل الشعر اذا نتفه وقطعه وكذا الوبر وقوجه قارى پك ياشلولغندن چوريوب فرسوده اولمق والدن كتمك معناسنه در يقال هرملت العجوز اذا بليت كبرا وبرايشى تباه وبرباد ايلمك معناسنه در يقال هرمل عمله اذا افسده (الهرمل) زبرج وزننده پك قوجه قارى يه دينور وصالقى وچولپه همج وپريشان عورته دينور وپك قوجه ناقه يه دينور (الهرمول) زنبور وزننده تراش اولوب ياخود صاچى قيرقدقدنصكره باشك اطرافنده قلان قيللره دينور كذلك قوشك ودوه نك تويلرى يولدقدنصكره جابجا قلان تويى بولنكنه دينور (الهرمولة) زنبوره وزننده اسكى كوملكك ولباسك اتكلرنده اولان پارچه پارچه صالقم صچاغه دينور (الهرولة) دحرجه وزننده سكرتمه ايله يوريمه بيننده اولان يوريمكدر كه يلمك تعبير اولنور على قول عنق ديدكلرى يوريمكدن زياده جه در ياخود سرعتله يوريمكدر خلاصه سى لنك ايله يوريمكدر يقال هرول الرجل اذا مشى بين العدو والمشى اوبعد العنق اواسرع مترجم ديركه محشى سعدى چلبى بو ماده يه هرل كلمه سنى كه فتحتينله در استدراك ايلمشدر واول شارح بخارى ابن حجرك ثبتى اوزره زوجه نك زوج اولسدن اولان ولدينه دينور (الهزل) عزل وزننده طنز ولغو وخوراطه ايلمك معناسنه در كرك قولده وكرك فعلده اولسون وبو جدك مقابليدر كه اول برايشى لطيفه كونه ايليوب كرچكدن قصد ايله ايتمكدر يقال هزل فى فعله اوقوله وهزل هزلا من الباب الثانى والرابع ضد جد وهزل هانك فتحى وضميله انسان وحيوان آرقليوب لاغر اولمق معناسنه در يقال هزل الرجل هزلا من الباب الاول اذا صار مهزولا وآرقلتمق معناسنه متعدى اولور تقول هزلته انا هزلا من الباب الثانى اذا صيرته مهزولا وبرآدمك حيوانلرى مهزول اولمق معناسنه در يقال هزل القوم اذا هزلت اموالهم وبرآدمك مواشيى قيرلمق معناسنه در يقال هزل الرجل اذا موتت ماشيته وفقير ومحتاج اولمق معناسنه مستعملدر يقال هزل الرجل اذا افتقر (المهازلة) مفاعله وزننده بودخى خوراطه ايلمك معناسنه در يقال هازله الرجل بمعنى هزله (الهزل) كتف وزننده دائما لاغ وخوراطه ايدن آدمه دينور يقال رجل هزل اى كثير الهزل (الاهزال) همزه نك كسريله برآدمى لاغ وخوراطه يه پك مشغول بولمق معناسنه در يقال اهزل فلانا اذا وجده لعابا وبرآدمك حيوانلرى آرقلمق معناسنه در يقال اهزل القوم اذا هزلت اموالهم ويل قوراق اولمغله صحراده اوت اثرى اولمديغندن دواب ومواشى بى صاليوزميوب او بهده وخانه ده آليقومق معناسنه در يقال اهزل القوم اذا حبسوا اموالهم عن شدة وضيق (الهزالة) هانك ضميله لاغ ولطيفه يه دينور يقال وقعت بينهما هزالة اى فكاهة (الهزال) هانك ضميله اسم اولور آرقلغه دينور يقال به هزال اى ضد سمن ومصدر اولور آرقلمق معناسنه يقال هزل الرجل هزالا على بناء المجهول اى صار مهزولا (التهزيل) تفعيل وزننده آرقلتمق معناسنه در تقول هزلته اذا جعلته مهزولا (المهازل) ميمك فتحيله مهزله نك جمعيده كه مرحله وزننده در حيوانلرى مهزول ايلمكه باعث اولان قوراقلغه دينور يقال اخذتهم المهازل اى الجدوب (هزال) شداد وزننده اساميدندر هزال بن مرة وهزال بن ذياب بن يزيد ومنسوب اولميه رق ديكر هزال صحابه لردر (هزيل) زبير وزننده ابن شرحبيل دركه تابعيندندر جاهليه زمانى ادراك ايلمشدر (هزيله) جهينه وزننده بنت حارث دركه ام المؤمنين ميمونه جنابلرينك همشيره لريدر صحابيه در كذلك هزيله بنت مسعود وبنت عمرو وبنت سعيد صحابيه لردر (الهيزلة) حيدره وزننده بيراغه اطلاق اولنور

روزکار آنکله اوغر اشوب اونیاشدیغیچون یقال سار واوفیهم هیزلة ای رایة (الهزلی) سکری وزننده یلانلره اطلاق اولنور که وصف غالبدر حیات معناسنه و بونك مفردی یوقدر (الهزبلة) باء موحده ایله دحرجه وزننده بك فقیر وخاکسار اولمق معناسنه در یقال هزبل الرجل اذا افتقر فقرا مدقعا (الهزبلیلة) زنجبیله وزننده ناچیز نسنه یه دینور یقال مافیه هزبلیلة ای شیء (الهزامل) هانك فتحیله اصوات معناسنه در اصلی ازامل در همزه ها یه مقلوبدر (الهشبلة) شین معجمه ایله سفینه وزننده صاحبنك اذن ودستوری اولمیه رق برآدمك سوار اولدیغی دابه یه دینور وغصبا اخذ اولنان دوه یه وسائر حیوانه دینور یقال ابل هشیلة ای مغصوبة (الاهتشال) افتعال وزننده صاحبنك اذنی اولمیه رق دابه سنه بنمك معناسنه در تقول اهتشلت فرسه اذا رکبته بغیر اذن صاحبه (الاهشال) همزه نك کسریله برآدمه دابهٔ مغصوبه ویرمك معناسنه در یقال اهشله اذا اعطاه الهشبلة (الهبشلة) حیدره وزننده یاشلو سموز ناقه یه دینور یقال ناقة هبشلة ای مسنة سمینة (التهشیل) تفعیل وزننده ناقه نمه سنه آز جه سود کتورمك معناسنه در یقال هشلت الناقة اذا انزلت شیئا من اللبن (الهیضلة) ضاد معجمه ایله حیدره وزننده اورته یاشلو عورته دینور یقال امرأة هیضلة ای نصف وسودی چوق ناقه یه دینور و یومری کوده لو ایری واوزون عورته دینور وقوجه قاری یه وسائر حیوانه دینور یقال امرأة واتان هیضلة ای مسنة وسلاحپوش عسکره وجماعته دینور یقال جماعة هیضلة ای متسلحة وناسك غریو وفریادلرینه دینور تقول سمعت هیضلة الناس ای اصواتهم (الهیضل) حیدر وزننده بودخی سلاحلو جماعته دینور وچوق عسکره دینور یقال جاء هیضل ای جیش کثیر الهضل فضل وزننده چوق نسنه یه دینور کثیر معناسنه ومصدر اولور پك چوق سوز سویلمك معناسنه یقال هضل بالشعر و بالکلام هضلا من الباب الاول اذا اسح سحا (الهضلاء) حمراء وزننده اوزون نمه لو عورته دینور یقال امرأة هضلاء ای الطویلة الثدیین (الاهضال) همزه نك کسریله بلودیك چوق یغمور یاغدرمق معناسنه در یقال اهضلت السماء اذا سحت بمطرها وقیودن قوغه یی چکرکن دیوارینه چاربمغله صوینی سرپمك معناسنه در یقال اهلضت الدلو اذا اضر بها جأل البئر فنضحت بالماء (الهضل) هانك فتحیله (والهطلان) فتحاتله (والتهطال) تذکار وزننده پیدرپی بلوك بلوك ایری دانه لو یغمور یاغمق معناسنه در یقال هطل المطر هطلا وهطلانا وتهطالا من الباب الثانی اذا امطر متتابعا متفرقا عظیم القطر وهطل اسم اولور متصل یاغان ضعیف یغموره دینور یقال امطر السحاب هطلا وهو المطر الضعیف الدائم وهطل آتی سکرتدرمکله کوده سنك ترینی شیئا فشیئا دوکمك معناسنه مستعملدر یقال هطل الجری الفرس اذا اخرج عرقه شیئا بعد شیء وآهسته جه یورمك معناسنه در یقال هطلت الناقة اذا سارت سیرا ضعیفا وکوزیاش آقتمق معناسنه مستعملدر یقال هطلت العین بالدمع اذا سالت به (الهطل) هانك ضمیله پیدرپی یاغان ایری قطره لو دائمی یغموره دینور (الهطلاء) حمراء وزننده هطل معناسنه در یقال دیمة هطل وهطلاء ولایقال سحاب اهطل کما یقال سحابة هطلاء یعنی مؤنث اوله رق هطلاء استعمال اولنور که دیمه وسحابه کلمه لرینه صفت اولور لکن مذکر اوله رق اهطل مستعمل دکلدر نته که روعاء دیرلر حدید القلب اولان قسراغه ومذکرنده اروع دیمزلر (الهطل) کتف وزننده (والهطال) شداد وزننده مطره وسحابه وصف اولور یقال مطر وسحاب هطل وهطال وسحایب هطل کرکع جمع هاطل (الهطل) هانك کسریله قورده ذئب معناسنه واوغری یه دینور یقال هو هطل ای لص واحمق آدمه دینور بورادہ واوسز الاحمق نسخه لری خطادر و یوریلوب فرومانده اولمش انسان وحیوانه دینور علی قول دوه یه مخصوصدر (الهطلی) سکری وزننده یابجه یابجه یوررا اولان ناقه یه دینور یقال ناقة هطلی اذا کانت تمشی رویدا وهطلی وهطلی جمزی وزننده سوریدن منقطع اولان علی قول سوریجیسی اولمیوب باشلو باشلرینه صالمه کیدن دوه لره دینور یقال ابل هطلی وهطلی ای منقطعة اومطلقة لاسائق لها (الهیطل) حیدر وزننده تلکی یه دینور وماوراء النهر اولکه سنك اسمیدر وکندیلرایله غزا اولنور اولان برمقدارجه سپاهه دینور وترك طائفه سندن علی قول هندولردن برجنس مخصوص ایدی که سلفده ظهور ایلدیلر وصاحب شوکت ومناعت ایدیلر وآنلره هیاطل وهیاطله دخی دینور ایدی برمدت هندستان طرفلرنده دولتلری مستمر اولمشدر مؤلف مفرد وجمعی برعد ایلمشدر و بو قیصر وقیاصره وکسری واکاسره کبیدر آخرنده کی تاء بو مقوله اقصای جمعه داخل اولور مفردینك عجمه اولدیغنه اشارت ایچون وعدم دخولی دخی جائزدر وقالدیکه برهانده مرسومدر که هیتال تاء ایله نام ولایت ختلاننددر پادشاهلرینه هیاتله دینور پس هیطل مخففا هیتال معربی اولوب جمعنده هیاطله دیمشدر (هطال) شداد وزننده زید الخیل الطائی فرسنك اسمیدر و برطاغك آدیدر (الهیطلة) حیدره وزننده باقر تجره یه دینور پاتیلهٔ فارسی

معرّبيدر (التهيطل) تدحرج وزننده خسته لكدن صاغالمق معناسنه در يقال تهيطل من المرض اذابرأ (الهقل)
هانك كسرى وقافك سكونيله گنج دوه قوشنه دينور وچالقبى همج اوزون آدمه دينور يقال هو هقل اى طويل
اخرق (الهقل) كتف وزننده اچ كسيه دينور جايع معناسنه در (الهاقل) اركك فاره يه دينور (الهيقل) حيدر
وزننده اركك دوه قوشنه دينور وكلره دينور ضبّ معناسنه (الهيقلة) دحرجه وزننده بركونه يوريمكه دينور كه
مراد آغر آغر يوريمكدر (الهيكل) صيقل وزننده مطلقا ايرى وديرنان نسنه يه دينور وكريملو اوزون آته دينور
وكالنى بولوب مقدارنجه بوغونلنمش واوزامش نباته دينور ونصارى طائفه سنه مخصوص شول بيته وحجره يه
دينور كه آنده مريم عليها السلام صورتنى وضع ايدرلر ونصارانك مناسترلرينه ده هيكل دينور يقال كانه الراهب
فى هيكله اى فى ديره ويوكسك بنايه دينور يقال بناء هيكل اى مرتفع وهيكل بن جابر اصحابدندر برهانده مشروح
اولديغى اوزره هيكل اعجمى اوله رق بتخانه يه وصورته دينور اسلاف حكمتاء اعتقادلرنده كواكب انوار مجرده نك
ظلال وهياكلى اولمغله هر كوكب ايچون مناسب طلسم وضع واول طلسم ايچون بيوت بنا ايدوب اول بيوته هياكل
النور ديرلر ايدى (الهيكلة) دحرجه وزننده نبات اوزايوب بوغونلنمق معناسنه در يقال هيكل النبات
اذا صار هيكلا وهيكله اسم اولور بيوك جثه لو تنومند خاتونه دينور يقال امرأة هيكلة اى عظيمة (التهاكل)
تفاعل وزننده نزاع ايدشمك معناسنه در يقال تهاكلوا فى الامر اذا تنازعوا (التهكيل) تعثير وزننده آيغرآت
وعورت قسمى شيوه ورفتار ايله يوريمك معناسنه در يقال تهكيل الحصان او المرأة اذا مشى اختيالا (الهلال) هانك
كسريله بركيجه لك على قول ايكى كيجه لك يكى آيه دينور ماه نو معناسنه ياخود اوچ كيجه يه قدر ياخود يدنجى كيجه يه
قدر هلال اطلاق اولنور وهر آيك آخرنده يكرمى التنجى ويكرمى يدنجى كيجه لك آيه ده هلال اطلاق اولنور
ماعدايه يعنى مابينه قمر دينور وهلال آزجه صويه اطلاق اولنور يقال مافيها لاهلال اى ماء قليل وتمرينه اطلاق
اولنور سنان معناسنه وبلانه على قول ارككنه اطلاق اولنور وبلان قاونه دينور كه صويلمش درييدر وآرق
ومهزول اركك دوه يه دينور وصمرك وپالانك ايكى بوكورنى برى برينه قاوشديرن دموره دينور واياق قابنك اياغه
يكن يرندن يه طوقنان محلنه دينور وتوزه دينور غبار معناسنه واشك قسمنك سكرنى كسججك كوچك دهره
كبى بر بچاغه دينور وسيل صوينى طشره صاوموق ايچون چادرك چوره سنه قازيلان خرقك نصف دائره كبى
مقوّسنه دينور ودوه قسمنه مخصوص برتمغانك اسميدر كه يكى آى شكلنده اولور ودلبر ومحبوب اوغلانه دينور
تقول رأيت هلالا اى غلاما جميلا وهوازن قبيله سندن برجماعت آديدر وذكر من طاشنك قيرلمش اوجنه دينور
وطولانى دوشمش قالدرم طاشلرينه دينور وانسانك طرنقلرى دبنده اولان بياضنه دينور ويغمور بوره سنه دينور
تقول اخذنا الهلال اى دفعة من المطر وهلالك جمعى اهله كلور اجله كبى واهاليل كلور وهلال مهاله كبى مفاعله دن
مصدر اولور كاسيذكر واون آلتى صحابۀ كرام اسميدر وابو هلال التيمى دخى صحابه در (الهلال) سحاب وكتاب
وزننده يغمورك اوّلنه دينور يقال جاء الهلال والهلال اى اوّل المطر (هلال) غراب وزننده تهامه ده بردره
بوليدر كه سراة اولكه سنده يسوم ناحيه سندنبر وكلور (الهلّ) هانك فتحى ولامك تشديله يغمور صاغانقلى ياغمق
معناسنه در يقال هلّ المطر هلا من الباب الاول اذا اشتدّ انصبابه ويكى آى كورنمك معناسنه در يقال هلّ الهلال
اذا ظهر وآيك غرّه سى كورنمك معناسنه در كه شهره مسند اولور يقال هلّ الشهر اذا ظهر هلاله ولاتقل اهلّ الشهر
اهلالا وفرحناك اولمق معناسنه در يقال هلّ الرجل اذا فرح وخيقرمق معناسنه در يقال هلّ الرجل اذا صاح وهل نازك
نسيج اولنمش ثوبه دينور يقال ثوب هلّ اى رقيق النسج (الانهلال) انفعال وزننده بو دخى يغمور صاغانقلى دوكلمك
معناسنه در يقال انهلّ المطر اذا اشتدّ انصبابه وكوزياشى صاپرصاپر آقمق معناسنه در يقال انهلت العين اذا سالت بالدمع
(الاستهلال) بو دخى يغمور شدّتله دوكلمك معناسنه در يقال استهلّ المطر اذا اشتدّ انصبابه ويكى آى كورنمك معناسنه در
يقال استهلّ الهلال على المجهول اذا ظهر وصبى والده سندن تولد ايلديكى آنده بكا ايله چاغرمق معناسنه در
يقال استهلّ الصبىّ اذا رفع صوته بالبكاء يعنى عند الولادة وكذا كل متكلم رفع صوته او خفض وقلج غلافندن
صيرلوب چقمق معناسنه در يقال استهل السيف اذا استل وآى يكى اولمق معناسنه در ومنه يقال اتيته فى استهلال الشهر
اى فى وقت استهلاله (الاهلال) همزه نك كسريله آى كورنمك معناسنه در يقال اهلّ الهلال واهل على المجهول
اذا ظهر مؤلفك ولاتقل اهلّ قوليله نهيى شهره اسناد اولنمق صورتنده در كه ذكر اولندى واهلال چوجق تولد ايلديكى
آنده بكا ايله چاغرمق معناسنه در يقال اهلّ الصبىّ بمعنى استهل ويكى آيه باقمق معناسنه در يقال اهل الرجل
اذا نظر الى الهلال وقلج مضرو بك اعضاسندن بر مقدارنى كسوب ايرمق معناسنه در كه هلال وارى اولور يقال

اهلّ السيف بفلان اذا قطع منه ويك صوسز كسه توكركى يغلمغله بوغزينه نوعا رطوبت كلمك ايچون دلنى كوچك دلهطوغرى قالدروب بوكمك معناسنه در يقال اهلّ العطشان اذا رفع لسانه الى لهاته ليجتمع له ريقه وبرآدم آيك غرهسنى كورمك معناسنه در يقال اهلّ الشهر اذا رأى هلاله وحج ايدن كسه بلند آوازايله تلبيه ايلمك معناسنه در يقال اهلّ الملبى اذا رفع صوته بالتلبية (التهلل) تفعل وزننده بشر وسروردن يوز كولوب ايشيمق معناسنه در يقال تهلل الوجه اذا تلألأ وشمشك چاقمغله سحاب ايدينلنمق معناسنه در يقال تهلل السحاب اذا تلألأ وكوز ياشى صاپرصاپر اقمق معناسنه در يقال تهللت العين اذا سالت بالدمع (الاهتلال) افتعال وزننده بودخى چهره وسحاب ايشيمق معناسنه در يقال اهتلّ الوجه والسحاب اذا تلألأ وبرآدم تبسم ايلمكله ديشلرى ايشيمق معناسنه در يقال اهتلّ الرجل اذا افترّ عن اسنانه (الهليلة) سفينه وزننده شول يره دينور كه ا كا يغمور ياغوب چورهسنده اولان يرلره ياغمامش اوله يقال ارض هليلة اى ممطورة دون ما حولها (التهليل) تفعيل وزننده لا اله الا الله ديمك معناسنه در يقال هلل المؤمن اذا قال لا اله الا الله شارحك بياننه كوره هيلله دن مأخوذدر كه بسمله وحوقله كبيدر وتهليل برنسنه دن قورقغله قچنليوب قاچمق معناسنه در يقال هلل عنه اذا نكص وجبن وفرّ ويازى يازمق معناسنه در يقال هلل الكاتب اذا كتب الكتاب وبرآدمه شتم ايدركن امساك ايدوب كيرولنوب اِيسم اولمق معناسنه در يقال هلل عن شتمه اذا تاخر (الهلل) فتحتينله قورقويه دينور تقول اخذنى منه الهلل اى الفرق ويغمورك اوّلنه دينور واورمجك اوينه دينور كه تل تل نسيج ايتديكيدر وهله لفظندن كه مطره دينور جمع اولور يقال مطرت فى هذا العام هلل كثيرة اى امطار وفيل ديدكلرى حيوانك دماغنه دينور كه سمّ ساعه در تناول ايدن فى الحال هلاك اولور (الهلهل) دلدل وزننده قاره دينور ثلج معناسنه (الهلهل) فدفد وزننده آغويه دينور يقال سقاه هلهلا اى سما واهتمامسز كوشك وپازارى طوقنمش سيرك بزه دينور يقال ثوب هلهل اى سخيف النسيج وانجه وبوفقه طوقنمش بزه وقماشه دينور يقال ثوب هلهل اى رقيق وتعبيراتى ومضمونى نازك قماشى لطيف شعر وغزله دينور يقال شعر هلهل اى رقيق (الهلهلة) زلزله وزننده بزى اهتمامسز كوشك وپازارى طوقومق معناسنه در يقال هلهل الثوب النساج اذا نسجه سخيفا وبرنسنه يه يك يقلشوب چاتمق معناسنه در يقال هلهل يدرك اى كادو صوتى دونديرهرك ازكى يه المق معناسنه در خوانندهلرك ترجيعلرى كبى يقال هلهل الصوت اذا رجعه وبرخصوصده مهل وتانى ايله حركت ايدوب انجامنه منتظر اولمق معناسنه در يقال هلهل الرجل فى الامر اذا انتظر وتانىّ واونى برسخيف نسنه ايله المك معناسنه در يقال هلهل الطحين اذا نخله بشئ سخيف وآت قسمنى هلا ديو زجر وازار ايلمك معناسنه در يقال هلهل بفرسه اذا زجره بهلا (الهلهال) سلسال وزننده (والهلاهل) علابط وزننده بونلرده نازك وانجه طوقنمش ثوبه ولطيف ونازك شعره دينور يقال ثوب وشعر هلهال وهلاهل اى رقيق وهلاهل چوق اولهرق صافى صويه دينور يقال بالغدير ماء هلاهل اى صاف كثير (ذوهلاهل) ياخود ذوهلاهله اذواء تعبير اولنان ملوك يمندن برملكدر (المهلهل) اسم مفعول بنيهسيله بودخى نازك ولطيف ثوبه وشعر وكفته يه دينور (هليان) كسر تنيله وياتك تشديديله (وذوهليان) نابود ونابديد اولهجق يرده مستعملدرنته كه بليان دخى بومعنايه در بلل مادهسنده تفصيل اولندى يقال ذهبوا بهليان وبذى هليان اى بذى بليان مؤلف بونلرى معتل بابنده دخى ذكر ايلمشدر (الاهاليل) اكاليل وزننده امطار معناسنه در مفردى يوقدر ياخود اهلول در اسلوب كبى (تهلل) تفعل وزننده باطل ولغوو بيهودهنك اسميدر يقال ذهب دمه فى تهلل اى فى الباطل وبو علميت ووزن فعل ايله غير منصرفدر (الهلة) غله وزننده يغموره دينور وآيك ابتداسنه دينور وجراغدانه وشمعدانه دينور ومسرجه معناسنه وناجير نسنه يه اطلاق اولنور يقال ما اصاب هلة اى شيئا (الهلّ) هانك كسريله بودخى آيك ابتداسنه دينور تقول اتيته فى هلّ الشهر وهله واهلاله اى استهلاله يعنى وقت استهلاله وهلّ بالكرجه برقات جامه ايله طوران خاتونه دينور يقال امرأة هلّ اى متفضلة فى ثوب واحد (المهالة) مقاتله وزننده (والهلال) قتال وزننده برآدمى هرآى آيلغله قوللنمق معناسنه در يقال هاله مهالة وهلالا اذا استأجره كل شهر بشئ (المهللة) محدثه وزننده شول دوهلره دينور كه يك زبون اولملريله بللرى ياى كبى مقوس اوله يقال ابل مهللة اى ضامرة متقوسة (المهلل) معظم وزننده هلال كبى مقوس اولمش نسنه يه دينور يقال شئ مهلل اى متقوس (مهلهل) اسم فاعل بنيهسيله برشاعرك لقبيدر كه اسمى عدى ياخود ربيعه ايدى اشعارعربى يه ابتدا رقت ونزاكت صورتى وبرن مرقوم اولمغله مهلهل ايله ملقب اولدى نته كه شعراى رومده كى باقى مرحوم كبى ياخود اشبو * لما توغل فى الكراع هجينهم * هلهلت اثأر مالكا اوصنبلا * بيتنى تفوّه ايلمكله سبب تلقيب اولدى (الهلى) هانك ضميله ربى وزننده غم وتاسه دنصكره

شمرفورود ایدن فرح وانبساطه دینور تقول وجدت الهلی ای الفرجة بعدالغم (ذوالهلالین) زیدبن عمر بن
الخطاب رضی الله عنهما لقبیدر والده سی ام کلثوم بنت علی بن ابی طالب اولمغله ایکی جد امجدندن کنایه ایله
ملقب اولدی (هل) هانك فتحی ولامك سکونیله کلمهٔ استفهامدر ام و بل وقد کلمه لری منزله لرنده استعمال اولنور
وجزاء معناسنه کلور وجحد ونفی معناسنه اولور وامر معناسنه اولور وکاه اولور که هل کلمه سنه حرف تعریف داخل
اولوب اسم معرب اولنور ابو الدقیش نام اعرابی یه هل لك فی زبد وتمر دیدکلرنده جوابنده اشد الهل دیدی حروف
اصولك عددی اسمیده تکمیل اولمق ایچون لامی مشدد قیلدی وهل کلمه سنده ال دخی لغتدر ومصغرنده هلیل دینور
وهلیه وهلی دینور یای مشدده ایله (هلا) هانك فتحی ولامك تشدیدیله کلمهٔ حث وتحضیضدر که لوم وعتاب
کونه قندر مفید دلالت ایدر هل ایله لا کلمه سندن مرکبدر وعربلرك حیهل الثرید کبی لاملرنده حی اسم فعل امردر اقبل
وهلم معناسنه در هل کلمه سیله مرکب اولمغله اسم واحد قلنوب اسرع لفظنه اسم قلندی مفرد وجمعی برابردر
شارح دیرکه وقف حالنده حیهلا دینور فتحه یی بیان ایچون الف الحاق اولنور عجله کل دیمك معناسنه در
انتهی وحیهل الصلوة دیرلر ائتوها معناسنه که نمازه اقبال ایدك دیمکدر وکاف خطاب الحاقیله حیهلك دیرلر
هلم وتعال معناسنه بونك تفصیلی حی ماده سنده در هلا هانك فتحی والفك قصریله (وهال) حال وزننده
آت قسمنه مخصوص زجر وآزار کلماتندندر یقین کل دیمکدر مثلا بنك طاشنه بناشمقده بری کل
بنماش دیجك یرده تفوه ایدرلر (الهمل) فتحتینله لیلا ونهارا کندی باشنه صالمدرك اولنوب
تقیید اولنمیان ایلق دوه لره دینور یقال ابل همل ای سدی متروك لیلا ونهارا (الهمل) حمل وزننده
دوه قسمی لیلا ونهارا چوبانسز صالمه کزمك معناسنه در یقال هملت الابل هملا من الباب الثانی اذا ترکت
سدی وهمل وهملان فتحاتله وهمول شمول وزننده کوز یاشی خروشله آقمق معناسنه در یقال هملت عینه هملا
وهملانا وهمولا من الباب الثانی والاول اذا فاضت (الهامل) لیل ونهار چوبانسز صالمه کزوب یوریین دوه یه
دینور جمعی هوامل وهموله کلور وهامله کلور وهمل کلور فتحتینله وهمل کلور رکع وزننده وهمال کلور رخال
وزننده وهملی کلور سکری وزننده شارح دیرکه نسخه لرده فهی هامل عنواننده واقعدر ماشیه اعتباریله در
یاخود طغیان قلم ناسخدر وجمع عداندنه هامله جمع اولوب هاء تأنیثله جمعیت موصوف اعتباریله در وفتحتینله همل
اسم جمعدر وهملی ورودی وصفیت اعتباریله در ومصباحده ونهایه ده همل فتحتینله هاملك جمعی اولمق اوزره
مرسومدر کذلك مصباحده فتحتینله مصدر اولمق اوزره ده مثبوتدر پس رأس ماده ده مؤلفك افرازی اسم جمع یاخود
مصدر اصلی اولدیغنی مشعردر وهمل وهملان وهمول یغمور ارالق ارالق دیکه رك دائمی یاغمق معناسنه در یقال
هملت السماء اذادام مطرها فی سکون (الانهمال) انفعال وزننده بو دخی کوز یاشی طاشوب آقمق معناسنه در
یقال انهملت عینه بمعنی هملت (الهمل) هانك کسریله بدوی کلیملرندن برکونه کلیمه دینور واسکی قیل چادره
دینور تقول رأیته یقعد فی همل ای بیت خلق من الشعر ویمانی ثوبه دینور یقال جاء وعلیه همل ای ثوب مرقع
(الهمل) فتحتینله خرما اغاجندن قوپمش لیفه دینور که صابونله استعمال اولنور واصلا اوکونده مانعی اولمامغله
همیشه سیلان اوزره اولان صویه دینور یقال ماء همل ای سائل لامانع له (الاهمال) همزه نك کسریله برنسنه یی
رغبت والتفات ایلمیوب بوشلامق معناسنه در علی قول حالی اوزره ترك ایدوب قوللانمقدن مهجور ایلمك معناسنه در
یقال اهمله اذا خلی بینه و بین نفسه او ترکه ولم یستعمله (الهمال) رمان وزننده سست وکوشك وسلپوك نسنه یه
دینور یقال شیء همال ای رخو وشول ارضه دینور که حروب وقتاله مخصوص اولمغله خراب اولوب برکسه عمارتنه
قصد ورغبت ایلمیه یقال ارض همال اذا کانت قد تحامتها الحروب فلا یعمرها احد بوراده نسخه لر تحامتها
عنواننده مرسومدر که تحامی ماده سندن ماضی مؤنثدر بربری قوریلیق محمی ایلمك معناسنه در کویا که حروب
اورایی کندی نفسنه تخصیصله قوریلق ایلمش اولور که خلاصه سی قبائلك جنکاه مخصوصی اولور لکن لسان
العربده هایله تهامتها عنوانتده مرسوم اولوب انصباب معناسنه اولمغله آنده پك چوق جنك وجدال اولمغله خراب
اولمش دیمك اولور وماده یه بوملایمدر (همال) شداد وزننده بررجل اسمیدر (همیل) زبیر وزننده ابن الدمون درکه
صحابیدر (الهمالی) هانك فتحیله مرعاده قلان اوت بقیه لرینه دینور وضعیف طیوره دینور وبونك مفردی یوقدر
ویرتق لباسلره دینور (الهمرجل) سفرجل وزننده جنسی پاك یوکرك آته دینور واشکین ورونده ناقه یه دینور ومطلقا عجول
وخفیف وسریع انسانه وحیوانه دینور (الهنبلة) دحرجه وزننده صرتلان کبی بریکا طوغری یکدروب اغسیه رق
یوریمك معناسنه در یقال هنبل الرجل اذا ظلع ومشی مشیة الضباع بوراده السباع نسخه لری غلطدر (هنتل) جندل

وزننده برموضعدر (الهنجل) قنفذ وزننده ثقيل وكرانجان آدمه دينور (الهندويل) زنجبيل وزننده ايرى ودبزمان
شبنه دينور و بون وصالق وعقلى ضعيف همج آدمه دينور (الهول) قول وزننده برآدمى بلكلندروب قورقتمق
معناسنه در يقال هاله يهوله هولا اذا افزعه وهول شول قورقنج نسنه نك قورسنه دينور كه آندن نه كونه حالت
حادث اوله جغى نامعلوم اولمغله اوطرفدن دائما انديشه ناك اولنور هول بحر كبى جمعى اهوال وهوول كلور هانك
ضميله يقال ركب هول الليل وهول البحر وهو المخافة من الامر لايدرى ماهجم عليه وهول سرخوش كسنه اختلال
دماغ سببيله بعض صور ومخيلات توهم ايلمكله آندن بلكلنوب اوركمك معناسنه در يقال هيل السكران يهال
هولا على المجهول اذا رأى تهاويل فى سكره ففزع منه (التهويل) تفعيل وزننده قورقنج نسنه ايله برآدمى
قورقتمق معناسنه در يقال هوّله اذا افزعه وتهاويل كلمه سندن مفرد اولور كاسيذكر ومزين لباسله وحليات له
بزنمك معناسنه در يقال هوّلت المرأة اذا تزينت بزينة اللباس والحلى و برخصوصى تشنيع ايلمك معناسنه در كه
هائليته وصف وتعريف ايلمكدرتاكه مخاطب اول امره تقرب ايلمیه يقال هوّل الامر اذا شنعه و برآمى قورقيده جق
قورقنج نسنه يه دينور كه اسم اولور يقال هوّله بالتهويل وهو مايهوّل به وتهويل اهل جاهليت افعالندن شول
نسنه دركه هرقومك برقيولرى وارايدى وآنلرك خدمتلرى اولوب ايچنه آتش ياقوب خدمت ايدرلر ايدى ايكى
كسنه بيننده خصومت واقع اولوب يمين ويرمك اقتضا ايلدكده اول آتشك يانئه ايلتوب خفية خادملر آتش ايچره
طوزطرح ايتملريله آتش چاتر پاتر اوتوب مضطرب اولدقجه خادملر اول كسنه يى تخويف ايدرلر ايدى تاكه يمينى خلاف
اليسه نكول ايدر ايدى ايشته بوفعله تهويل واول آتشه هوله ديرلر هانك ضميله (الاهتيال) افتعال وزننده
ونسنه دن بلكلنوب قورقمق معناسنه در يقال هوّله فاهتال (الهيلة) حيله وزننده كه اصلى هوله ايدى بودخى
انجامى نامعلوم اولان قورقنج نسنه دن عارض قورقويه دينور (الهائل) (والمهول) مقول وزننده هول
كلمه سنى تأكيد اولورلر يقال هول هائل ومهول تأكيد بورادن مهول مرطوب ومسور كبى نسبت اوزره كلان
مفعوللردندر (التهاويل) الوان مختلفه يه اطلاق اولنور يقال به التهاويل اى الالوان المختلفة وكوناكون نقوش
وتصاوير وحليات زينتلرينه اطلاق اولنور مفردلرى تهويلدر يقال تزينت المرأة بالتهاويل وهى زينة التصاوير
والنقوش والحلى (المهوّل) محدّث وزننده جاهليه ده ذكر اولنان تهويل عمليله يمين ويرن كسنه يه دينور كه
آتشكدۀ مزبورك خادميدر (الهولة) هانك ضميله ذكر اولنان تهويل جاهليه آتشنه دينور وعجيب اولان
نسنه يه دينور يقال انه لهولة اى عجب وشول محبوبه يه دينور كه نهايت مرتبه ده خوب ودلبر اولمغله حسن وجمالى
تماشا ايدنلرى آفت كبى تهويل ايليه يقال انها الهولة اى تهوّل بحسنها من نظر اليها الهول هانك ضميله قورقنج
نسنه يه دينور وياوز وتيزدل ناقه يه هول الجنان اطلاق اولنور يقال ناقة هول الجنان اى حديد القلب (التهوّل)
تفعل وزننده قورقنج اولمق معناسنه در يقال تهوّل الشئ اذا كان هائلا و برناقه يى برياورى يه ياقمق مراد اولنوب
ناقه امتناع ايلمكله صاحبى بريرتجى جانور صورتنه كيروب ناقه يى قورقتمق معناسنه مستعملدر يقال تهوّل الرجل
الناقة اذا تشبه لها بالسبع لتكون ارأم و برآدمك مالنه كوز دكورمك قصدنده اولمق معناسنه در يقال تهوّل
لماله اذا اراد اصابته بالعين (الهولول) سفرجل وزننده خفيف وسبكمشرب آدمه دينور چالى قوشى كبى يقال رجل
هولول اى خفيف (الهالة) آى آغيلنه دينور يقال خرج القمر من هالته اى من دائرته شارح ديركه هاله لفظى
هيأتله مخففيدر عادتا يغموره دلالت ايلديكيچون اعراب طائفه سى تدارك اوزره اولورلر و بعضلر هاله يى قرينده
استعمال ايدرلر وهاله عبد المطلبك زوجه سى اسميدر كه والدۀ حضرت حمزه در وهاله ام الدرداء دركه صحابيه در
وابوهاله وابنة هند نبش ماده سنده ذكر اولندى (ابو الهول) برشاعرك كنيه سيدر ومصرده هرمان يانده
برانسان باشى صورتيدر كه طاشدن تراشيده در طلسم رمال اولمق اوزره منقولدر حالا هانك ضميله متداولدر (الهال)
حال وزننده آل معناسنه دركه سرابه دينور وهال تنوينله آت قسمنه مخصوص زجر وآزار كلماتندندر الهيل سيل
وزننده برنسنه يى بوشالدوب دوكمك معناسنه در يقال هال عليه التراب يهيل هيلا اذا صبه وهيل تپه دن دوكيلن قومه
دينور (الاهالة) همزه نك كسريله بودخى برنسنه يى بوشالدوب دوكمك معناسنه در (الانهيال) برنسنه صاپرصاپر
دوكلمك معناسنه در يقال اهال التراب فانهال اى صبه فانصب وناس بركمسه اوزره شتم وضرب ايله اوشوتى ايلمك
معناسنه در يقال انهالوا عليه اذا تتابعوا عليه وعلوه بالشتم والضرب (التهييل) تفعيل وزننده بودخى برنسنه يى
دوكمك معناسنه در (التهيل) تفعل وزننده دوكلمك معناسنه در يقال هيل التراب فتهيل اى صبه فتصبب
(الهيال) سحاب وزننده (والهيلان) فتحاتله يغندن دوكيلان قومه دينور (الهال) (والاهيل) احمر وزننده

(والمنهال) منقاد وزننده برقرار اولميوب دائما آقوب دوكيلن قومه دينور يقال رمل هال واهيل ومنهال اى منصب بوراده هال هائل لفظندن مقلوب ومحذوف العجزدر (الهيل) سيل وزننده (والهيلمان) هانك فتحى ولامك فتحى وضميله ايكى كلمه در كه مال كثير معناسنه استعمال اولنور على قول قوم ايله روزكار ديمكدر كه آنلرك عدد نجه ديمكدر ياخود بوش وهوا ايله كلدى ديمكدر يقال جاء بالهيل والهيلمان اى بالمال الكثير اوالرمل والريح (الاهيل) برموضعدر (الهيول) صبور وزننده ذرّه تعبير اولنان خرده غباره دينور كه كونشك شعاعى باجه دن اوطه ايچره نفوذ ايلدكده قرنجه اياغى كبى ظاهر اولور شارحك بيانه كوره عبرانيدن معرّبدر (الهالة) آى آغيلنه دينور پس واوى و يائى اولور بونده دخى اصلى هايله در صبّ مطر ملاحظه سنه مبنى در جمعى هالات كلور (هيلاء) صحراء وزننده مكه ده برقازه طاغك آديدر (الهيولى) هانك فتحى و يانك ضمى والفك قصريله وابن قطاع نقلى اوزره ياى مضمومه نك تشديديله ده جائزدر پموغه دينور قطن معناسنه اوائل يعنى حكماء سلف طينت عالمه بالتشبيه هيولى اطلاق ايلديلر پموق اصل انواع ثياب اولديغى كبى سرشت عالم دخى اصل انواع صور كونيه در وعند البعض اصطلاح فلاسفه ده برموصوفدر كه اهل توحيدك ذات بحت الهى يى توصيف ايلدكلرى صفتلريله متصفدر يعنى كميت وكيفيتسز واكاسمات حدوثدن برعلامت مقترن اولميه رق برموجوددن عبارتدر بعدما كاصنعت صانع بيچون حلول وعرضلر اعتراض ايلمكله آندن اشبو عالم كون وفساد حادث اولدى خلاصه سى صور جنسيه ونوعيه يه قابل ماده دن مجرّد برجوهردر (هيله) تمره وزننده برديشى كچى اسميدر كه برخاتونك ايدى كنديسنه آزار واذا ايدن كسيه بول سود و يروب نوازش ايدنلره ويم و يرنلره بو بوزيله ضرب ايدرايدى ومنه المثل *هيل خيرحاليك تنطحين* بوراده منادى مرخمدر

فصـــــــل الباء (البسل) بانك فتحى وسينك سكونيله قريش ظواهرك يعنى مكه نشين اولميوب ظواهر مكه يه نازل اولان قريش طائفه سنك اعتضاد ايتدكلرى ايكى قبيله نك بر يسيدر كه ديكرى بسل در مراد بنو عامر بن لوىّ قبيله سيدر (البلل) فتحتنله اوست ديشلرك قصه لغنه على قول نظامسز اختلاف اوزره بتوب اغز ايچره دورك و ياتيق اولمسنه دينور يقال فى اسنانه يلل اى قصر فى اسنانه العلى اوانعطاف الى داخل الفم واختلاف نبتها بته كه الل دخى بو معنايه در همزه ايله و يلل قياسك دوزلكنه و ياجينلغنه دينور (الايلّ) همزه نك و يانك فتحى ولامك شده سيله ديشلرى وصف مرقوم اوزره اولان كشى يه دينور مؤنثى يلاء در وغليظ وتومسك ارضه دينور كه تپه كبى طومالوب چقمش اوله يقال قف ايلّ اى غليظ مرتفع وطرنقلرى قصه اولان آت وقاتر اياغنه دينور يقال حافر ايلّ اى قصير السنبك (ياليل) بركسه اسميدر وبرصنم آديدر وعبد ياليل كلل ماده سنده ذكر اولندى (يليل) زمزم وزننده وادى الصفراء قربنده برموضع آديدر (يوله) يانك ضميله محدثيندن احمد بن محمد الميهنى جدّينك اسميدر

تجز اللام بعون الله الملك المنعام والصلاة والسلام على خير الانام الى قيام الساعة وساعة القيام

* بـــاب الميم * * فصـــــل الهمزه *

(ابام) باى موحده ايله غراب وزننده وايم باى تحتيه مشدده ايله غريب وزننده وابيمه دخى دينور جهينه وزننده نخله يمامه ده ايكى شعب اسميدر كه بينلرنده برطاغ واردر (ابامه) اسامه وزننده ابن غطفان در كه جذام قبيله سنك نسبى رجالندندر وابامة بن سلمه وابامة بن ربيعه سكون قبيله سى خلقندندر وابامة بن وهب الله خثعم قبيله سنك نسبى رجالندندر و بونلردن ماعداسى اسامه در سينله (الاتم) ختم وزننده قربه نك ايكى نكنده سنى سوكوب برى برينه اولاشدرمغله ايكيسنى برايلمك معناسنه در يقال اتمت القربة اتما من الباب الثانى اذا فتق خرزتاه فصارتا واحدة وكسمك معناسنه در يقال اتمه اذا قطعه و بربرده مقيم اولمق معناسنه در يقال اتم بالمكان اذا اقام به (الاتم) فتحتنله كيجكمك واو يا اگمق معناسنه در يقال اتم الرجل اتما من الباب الرابع اذا ابطأ (الاتم) همزه نك ضميله (والاتم) ضمتنله بيان زيتونه دينور عتم لفظنده لغتدر (الاتوم) صبور وزننده فرجى صغير عورته دينور يقال امرأة اتوم اى الصغيرة الفرج وايكى دليكى براولان عورته ده ديمكله ضدّ اولور يقال امرأة اتوم اى مفضاة بوراده مغلطة نسخه لرى غلطدر و بونك فرجنده وسعت اولمغله ضدّيت ثابتدر (الاتيسام) همزه نك كسريله (والتاتيم) تفعيل وزننده عورتك ايكى دليكنى برايلمك معناسنه در يقال آتم المرأة واتمها اذا اصيرها اتوما (المأتم) مقعد وزننده رجال ونسواندن حزن ومصيبت ياخود فرح ومسرّت ديرنكنه دينور على قول نسوان ياخود كنج وتازه نسوان ديرنكنه مخصوصدر يقال حضر واماتم فلان وهوكل مجتمع فى حزن اوفرح اوخاص بالنساء اى بالشواب شارحك بيانه كوره اسم مصدر واسم مكان اولور و بو قطع وفتق معناسنه در واساسك بيانه كوره حزن ومصيبت ضمننده

جمعيت نسوانده غالب اولمشدر كه حالا السنده همزه‌يى الفه قلبله مّد اولدر فارسيده اكاشيون دينور (الاثمـات)
حاصلات وزننده آثمه‌نك جمعيدر يورر يلوب فرومانده قالمغله اويالنوب آغر آغر يورر يعنى دوه‌لره دينور قطع وابطاء
معنالرندن مأخوذدر يقـال ابل آثمات اى معيية مبطئة (الاثم) همزه‌نك كسرى وثاى مثلثه‌نك سكونيله كناه وذنب
معناسـنه‌در وخمره وقماره اطلاق اولنور وحلال ومباح اوليـان عملى ايشلمك معناسـنه‌در يقـال اثم الرجل
اثما من البـاب الرابع اذا عمل مالايحل واثم ومأثم مقعد وزننـده كناه ايلمك معناسـنه‌در يقـال اثم الرجل اثما ومأثما
اذا الذنب واثم ومأثم اشكنجه وعقوبته دينور كه كناه جزاسيدر (الآثم) قاسم وزننده (والاثيم) امير وزننـده (والاثام)
شدّاد وزننده (والاثوم) صبور وزننـده كنا هكاره دينور (الاثم) همزه‌نك فتحيله برماده‌يى بركسه اوزره كناه عدّ
ايلك معناسـنه‌در كه اول كسنه‌يى آنك سببيله كنهكار عدّ ايلمكدن عبـارتدر يقال اثمه الله فى كذا اثمـا من الباب
الثالث على الشذوذ ومن الباب الاول اى عدّه عليه اثما (المأثوم) برماده ضمننده كنهكار عدّ اولنمش آدمه دينور
(الايثـام) همزه‌نك كسريله برآدمى كناهه قومق معناسـنه‌در يقـال آثمه اذا اوقعه فى الاثم (التأثيم) تفعيل وزننده
بركسه‌يه كنهكار اولدك ديمك معنـاسنه‌در يقـال اثّمه اذا قال له اثمت وتأثيم اسم اولور اثم معناسنه تبيت كبى (التأثم)
تفعل وزننده كناهدن توبه واستغفار ايلمك معناسـنه‌در يقـال تأثم الرجل اذا تاب من الاثم وكناهدن پرهيز ايلمك
معناسـنه‌در يقـال تأثم الرجل اذا تحرّج بونك بنـاسى سلب ايچوندر (الاثام) سحـاب وزننـده جهنمده بردره‌نك
اسميدر وعقوبت ونكال معناسنه‌در كه كناهك جزاسيدر كتاب وزننده دخى جائزدر يقال لقى اثامه ومأثمه اى عقوبته
(الاثيم) امير وزننده كنهكار معناسـنه‌در كه ذكر اولندى وكذابه اطلاق اولنور يقال رجل اثيم اى كذاب واثيم واثيمه
هايله چوق چوق كناه ارتكابنه دينـور يقـال هو متهافت على الاثيم والاثيمة اى كثرة ركوب الاثم واثيم ابو جهل
ملعونه اطـلاق اولنور (الاثوم) صبور وزننـده بودخى كذابه دينـور (المؤاثم) ملازم وزننـده صورت حالندن
كركى كبى رويده‌لك مأمول يورر اولان انسان وحيوانه دينـور يقـال هو مؤاثم اذا كان يكذب
فى السير (الأثمات) آثمه‌نك جمعيدر يورر يلوب كسلمكله آغر آغر يورر يعنى ناقه‌لره دينور يقـال نوق اثمات اى مبطئات
معييات مؤلف بونى عنقريب تاى فوقيه ايله‌ده رسم ايلمشدر اغت مخصوصلردر ياخود احدهما آخردن مصحفدر
(الاجم) رجم وزننده برنسنه‌دن كثرت مداومت سببيله يعوب اوصانمق معناسـنه‌در يقـال اجم الطعام وغيره اجما
من البـاب الثانى اذا كرهه ومله وصو بوزلمق معنـاسنه‌در يقال اجم الماء اذا تغير وبرآدمى خوشلمديغى نسنه‌يه
اوغراتمق معناسـنه‌در يقـال اجم فلانا اذا حمله على ما يكرهه (التأجم) تفعل وزننـده طارلمق واو بكه لنمك
معناسنه‌در يقال تأجم عليه اذا غضب وآتش علولنمك معناسـنه‌در يقال تأجت النار اذا ذكت وهوا پك اسى
اولمق معناسـنه‌در يقـال تأجم النهار اذا اشتد حرّه وارسلان كندى يتاغى اولان بوكه كيرمك معناسنه‌در يقـال
تأجم الاسد اذا دخـل فى اجمته (الاجيم) اجيج وزننـده ومرادفيدر كه آتش علوينه دينـور يقـال اجيم النار
اى اجيجها (الاجم) همزه‌نك فتحيله مربع ومسطح اولان خانه‌يه دينور تقول رأيته يقعد فى اجم اى بيت مربع مسطح
(الاجم) ضمتينله حصن وحصاره وپلانقه‌يه دينور جمعى آجامدر عنق واعناق كبى ومدينه‌ده برحصن مخصوص
آديدر (الاجم) فتحتينله شامده فراديس قربنده برموضع آديدر (الاجمة) فتحاتله برى برينه كيركين صارمشق صيق
وكور اغاجلغه دينور كه بولك تعبير اولنور اكثرى ارسلان يتاغى اولور جمعى اجم كلور همزه‌نك ضميله واجم كلور
ضمتينله واجم كلور فتحتينله وآجام كلور همزه‌نك مدّيله واجمـات كلور فتحاتله (الاجام) همزه‌نك مدّيله قور بغه‌لره
دينور ضفادع معناسنه (الايجام) برنسـنه‌دن بركسنه‌يى خوشلندرميوب بيزار ايلمك معنـاسنه‌در يقال آجمه منه
ايجاما اذا كرّهه اليه (الاجوم) صبور وزننده تلسى نفسندن بيزار ايدن كسيه دينور يقال هو اجوم اى يؤجم الناس
اى يكره اليهـا انفسها ضمير تانيث جماعت اعتباريله‌در (الادمة) همزه‌نك ضميله خصملق ويقينلق معناسـنه‌در
يقـال بينهما ادمة اى قرابة ووسيله معناسـنه‌در بونده فتحـاتله‌ده جائزدر تقول اتخذته ادمة اى وسيلة وخلطه
والفت وموافقت معناسنه‌در يقـال بينهم ادمة اى خلطة وموافقة وادمه دوه قسمنده براوندر كه تويى سياهه
مائل اولمقدر قرامتق تعبير اولنور على قول آقچل اولمقدر ياخود پك آقلقدر ياخود لون مزبور آهو قسمنده آقچل
اولمقدر وانسانده قاره ياغزلقدر سمرت معناسنه كه بغداى اكلو اولمق تعبير اولنور (الادم) همزه‌نك فتحيله ايكى نسنه
بينى بتشدرمك معناسنه‌در يقال ادم بينهم ادما من البـاب الثـانى اذا لأم واتمكى قاتيغه بولامق معناسنه‌در يقال
ادم الخبز اذا خلطه بالادم كذلك برآدمك اتمكنى قاتيغه بولامق معنـاسنه‌در يقـال ادم القوم اذا ادم لهم خبزهم
وادم برقومك تعين ومعروفيتلرينه مدار اولان متشخص وذيشان سركرده‌لرينه دينور كاسيذكر ومصدر اولور

برقوممدار تعین اوله‌رق سر کرده اولمق معناسنه یقال ادم فلان القوم ادما من الباب لاول اذا صار لهم ادما (الایدام) همزه‌نك کسریله بودخی ایکی نسنه‌ارالغنی بتشدرمك معناسنه در یقال آدم بینهم ایداما اذا الأم و برنسنه‌یی اتمکه قاتیق ایلمك معناسنه‌در یقال آدم الخبز بمعنی ادمه وسختیانك ایچ یوزنی طشره کتورمك معناسنه‌در یقال آدم الادیم اذا اظهر ادمته (الادمة) تمره وزننده و فتحاتله (والادام) کتاب وزننده آدم کبی شول ذیشان ومتعین آدمه دینور که قومی کندی سببیله بین الانام متعارف ونامدار اوله‌لر و بو اصلاح والأم معناسندندر یقال هو ادم اهله وادمتهم وادمتهم وادامهم ای اسوتهم الذی به یعرفون وادام مطلقا او یغون وجسبان اولان شیئه دینور یقال هو ادامه ای موافقه و برخاتون اسمیدر ومکه‌یه برمرحله مسافه‌ده برقیو آدیدر واتمك قاتیغنه دینور فارسیده نانخورش دینور جمعی آدمه کلور همزه‌نك مدیله که اصلی اءدمه‌در وآدام کلور که اصلی اءدام ایدی تقول اکلت الخبز بلاادام وهو مایؤتدم به (ادام) سحاب وزننده برموضعدر (الایتدام) افتعال وزننده اتمکی قاتیقله تناول ایلمك معناسنه‌در یقال ائتدم الرجل اذا اکل الخبز مع الادام واشبو ادام خلطه والفت معناسندن مأخوذدر وایتدام اغاجه صو یوریوب تاب وطراوت پیدا ایلمك معناسنه‌در یقال ائتدم العود اذا جری فیه الماء (الادیم) امیر وزننده قاتیق اولمش طعامه دینور یقال طعام ادیم ای مأدوم وادیم هذیل بلادنده برموضع آدیدر وابرش کلبی فرسنك اسمیدر ودری‌یه دینور جلد معناسنه یاخود قرمزی‌یه بویانمشنه دینور علی قول دباغت اولنمش دری‌یه دینور که سختیان تعبیر اولنور جمعی آدمه کلور همزه‌نك مدیله که افعله وزننده‌در وادم کلور ضمتینله وآدام کلور همزه‌نك مدیله وادم کلور فتحتینله که بو اسم جمعدر یقال قطع الادیم ای الجلد او هو احمره او مدبوغه ومنه یقال ظل صائما ادیم النهار ای عامته یعنی بتون کوندز صائم اولدی او یقال اعجبنی الیوم ادیم النهار ای بیاضه وتقول جئتك ادیم الضحی ای فی اوله و یقال لیس تحت ادیم السماء وفوق ادیم الارض اکرم منه وهو ماظهر منهما (ادیم) زبیر وزننده تهامه ایله یمن بیننده تثلیث نام موضعه مجاور برموضع آدیدر (ادیمه) جهینه وزننده برطاغك آدیدر (الادمة) فتحاتله بدنده‌در ینك ایچ یوزنه دینور که اث جانبنه کلور علی قول طشره یوزنه دینور که قیل بیتن یوزیدر و باشلك دریسنك طشره یوزنه دینور و یرك ایچ یوزنه دینور باطن الارض معناسنه (المؤدم) مکرم وزننده دریسنك ایچ یوزی تر وملایم آدمه دینور نته که مبشر دریسنك طشره یوزی خشونتلو اولان آدمه دینور بعده بو ایکی کلمه بالمعیه اوز وحاذق ومجرب وکار آکاه واحوال آشنا کسه‌یه اطلاق اولندی که موقعلرینه کوره حسب الاقتضاء ملایمت وخشونتله معامله ایدر وظاهرا خشونتلو کورینور لکن باطنا ملایم اولور یقال رجل مؤدم مبشر ای حاذق مجرب جمع لین الادمة وخشونة البشرة مؤنثی مؤدمه ومبشره‌در (الادم) فتحتینله (والادومة) همزه‌نك ضمیله قره یاغز اولمق معناسنه‌در یقال ادم الصبی وادم ادما وادومة من الباب الرابع والخامس اذا کان به ادمة (الادم) همزه‌نك مدیله احمر وزننده ذکر اولنان ادمه رنکنده اولان آهو یه ودوه‌یه دینور وقاره یاغز کسیه دینور جمعی ادم کلور همزه‌نك ضمیله وادمان کلور کذلك همزه‌نك ضمیله مؤنثنده ادماء دینور حمراء وزننده وشاذ اوله‌رق ادمانه دینور جمعی ادم کلور همزه‌نك ضمیله وآدم ابو البشر علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك اسمیدر وشاذ اوله‌رق ادم دخی دینور فتحتینله که الف تخفیف اولنور جمعی اوادم کلور مترجم دیر که مؤلفك سیاقندن آدم ادمه‌دن یاخود ادیم ارضدن مشتق عربی اولمسنه ذهابی منفهم اولور نته که شافیه‌ده دخی اصلی همزتینله اءدم اوله‌رق افعل وزننده عربیتی مرسومدر و جمعنده همزه واوه قلب اولنور قالدیکه جمعیتی ذریتنه متعلقدر برقبیله پدرینك اسمیله قبیله مسما اولدیغی کبی وعند البعض اصلی سریانی اوله‌رق آدام ایدی خانام وزننده بعده تعریبله الف ثانیه حذف اولندی وامام شعبی عبرانی اولوب وزنی فاعل اولدیغنه ذاهب اولدی آذر و عاذر کبی وسریانیده آدم طپراغه دینور دیدی وکشافده زمخشری وبیضاوی وسائر اهل تحقیق عجمی اولدیغی تنصیص ایلدیلر پس عربی واعجمی دینلره کوره‌ده غیر منصرف اولور انتهی وابو بکر احمد بن آدم الآدمی محدثدر (الادمان) فتحاتله برشجر اسمیدر وخرما اغاجنك بتبسنه عارض اولان چورکلکه وسیاهلغه دینور که اغاجك تباه اولمسنی مؤدی اولور یقال رکب فی النخلة ادمان ای عفن وسواد فی قلبها (ادمی) اربی وزننده یاخود معرف اوله‌رق برموضع آدیدر (الایدامة) همزه‌نك کسریله طپراغی پك ومحکم اولوب اصلا طاشلری اولمیان ارضه دینور جمعی ایادیم کلور جوهری بونك مفردنی سلب ایلمکله وهم ایلمشدر (الادم) فتحتینله قبر ومزاره دینور و برنی دیدکلری برکونه خرمایه دینور وذی قار قربنده برموضع آدیدر وعمق قربنده برموضعدر و یمنده شهر صنعاء قضاسنده برقریه آدیدر وهجر قربنده برناحیه آدیدر وعمان نواحیسندن برناحیه اسمیدر (ادتم) غلیم وزننده سراة ایله تهامه و یمن بیننده برارضك

اسميدر ووادی القری یانـنده برموضع آدیدر (ادمام) همزه نك ضمیله مغربده بر بلده در (المأدوم) قاتیق اولمش
طعامه دینورکه ذکر اولندی ومنه قولهم اطعمتك مأدومی ای اتیتك بعذری یعنی بطانه احوالمده اولان عذر وعلتمی
سکا ایراد ایلدم و بوکا یاندندر (اذیم) ذال معجمه ایله زبیر وزننده اسامیدندر اذیم الثعلبی صحابه در (الارم) همزه نك
فتحی ورانك سکونیله حاضر اولان طعامك مجموعنی اکل ایلمك معناسنه در یقال ارم ما علی المائدة ارما من الباب الاول
اذا اکله فلم یدع شیئا وبمشتق معناسنه در یقال ارم فلانا اذا الینه و برقومی استیصال ایلمك معناسنه در یقال ارمت السنة
القوم اذا قطعتهم و برنسنه یی محکم بغلمق معناسنه در یقال ارم الشیء اذا شده واصرمق معناسنه در یقال ارم علیه اذا عض
وایپی محکم بوکمك معناسنه در یقال ارم الحبل اذا فتله شدیدا (الارمة) فرحه وزننده خلقی استیصال ایدن قوراق وقیتلق
سنه یه دینور یقال سنة ارمة ای قاطعة مستأصلة (الارم) رکع وزننده آزی دیشلره دینور و پرمغك اوجلرینه
دینور وطاشلره دینور وخرده چقل طاشلرینه دینور (المأرومة) (والارماء) حمراء وزننده شول ارضه دینورکه طوارلر
بتون اشجار ونباتاتی سیلوب سپورمکله اصول وفروعلرندن برنسنه قالمامش اوله یقال ارض مأرومة وارماء ای لم
یترك فیها اصل ولا فرع و بو استیصال خطه ناسده دخی مستعملدر ومأرومه هر یانی اویغون اعضاء واندامی
دیرنکلو متناسب محبوبه یه اطلاق اولنور فتل معناسندن مأخوذدر یقال جاریة مأرومة ای حسنة الارم یعنی
مجدولة الخلق (الارام) همزه نك مدیله نشان ایچون برییده نصب اولنان میل ومناره لره دینور یقال مفازة لیست
فیها آرام ای اعلام وعلی قول بو عادی اولنلره یعنی پك قدیم اولنلر یته مخصوصدر مفردی ارم در عنب کبی وارم در
کتف کبی وارمی در عنبی کبی وفتحتینله جائزدر وایرمی در حیدری وزننده ویرمی در یانك ورانك فتحیله کاسیذکر
(الاروم) همزه نك ضمیله بو دخی اعلام معناسنه درکه نشان ایچون دیکیلن میل ومناره لردر وعاد قومنك قبورینه
دینور واروم الرأس باشلرك تپه دن طرفی اوجلرینه اطلاق اولنور شارح دیرکه مفردی ارمه در غرفه وزننده (ارم)
عنب وزننده (وارام) سحاب وزننده عاد اولی یاخود عاد اخیره نك پدرلری اسمیدر علی قول بلده لری اسمیدر
یا والده لری یاخود قبیله لرینك اسمیدر وارم ذات العماد که قرآن مبینده وارد اولمشدر مراد دمشق شام یاخود
اسکندریه شهریدر وارم فارس اولکه سنده برموضعدر (ارم الکلبه) یاخود ارمی الکلبه بصره ایله مکه میاننده
برموضعدر (ارام) سحاب وزننده اطراف شامده جذام قبیله سی دیارنده برطاغك وبرصویك آدیدر وارام قبائل
رأسك قاوشدقلری یره دینور وقبیله باشده اولان کیك قطعه لرینه دینور نته که ذکر اولندی (الارومة) همزه نك
فتحی وضمیله هر نسنه نك کوکنه دینورکه مراد کوم وفراوان اولان کوکدر ترکیده اکااو یوم تعبیر اولنور جمعی
اروم در یقال ارومته قویة ای اصله (المؤرم) معظم وزننده کیك قطعه لری ایری اولان باشه وصف اولنور یقال
رأس مؤرم ای ضخم القبائل و یوقریسی بویك اولان تو غلغه یه دینور یقال بیضة مؤرمة ای واسعة الاعلی (الارم)
فتحتینله (والاریم) امیر وزننده (والارمی) عنبی وزننده وهمزه نك فتحیله ده جائزدر (والایرمی) حیدری
وزننده وهمزه نك کسریله اغتدر ناسدن برکیمسه واثر ونشان معنالرینه مستعملدر میل ومناره معناسندن مأخوذدر
یقال ما بالمکان ارم واریم وارمی وایرمی ای احد وعلم شارحك بیاننه کوره نفی موقعنه مخصوصدر وارمی وایرمی کلمه لرنده
یاء وحدتیه در کویا که ارم وایرم جنس عد اولنمشدر جمعی ارام در نته که ذکر اولندی (ارما) فتحتینله (وارم)
جبل وزننده حلف وقسمه مقرون اوله رق اما وام معناسنه مستعملدر ارما لفظی اما معناسنه درکه حرف
استفتاحدر وارم کلمه سی ام معناسنه درکه بل مرادفیدر یقال ارما والله ای اما والله وارم والله ای ام والله نته که هما
وحرمی وجربی وعزمی والله اما والله مقامنده مستعملدر واما لفظی حقا معناسنه در و بونلر استعمالات عربدر
هر برینك مناسبت معنویه سی وار در ماده لرنده مشروحدر جمله سی قسم ویمین مقامنده در (ارم) همزه نك
ضمیله طبرستانده برموضعدر (ارمیه) همزه نك ضمی ومیمك کسری و یانك تخفیفیله آذربیجان اولکه سنده بر بلده
آدیدر اروم صبور وزننده بنی سلیم یوردنده برطاغك آدیدر (اآرم) احمد وزننده برموضعدر بئر ارمی حسمی
وزننده مدینه قربنده برقیو آدیدر (الاورم) همزه نك فتحیله ورم ماده سنده مرسومدر (آرم) صاحب وزننده
مازندران اولکه سنده بر بلده در خسرو بن حمزة المؤدب اورادندر ودهستان قربنده برقریه در (آرام) همزه نك
مدیله بین الحرمین برطاغك آدیدر (ذات آرام) قبیله ضباب دیارنده برطاغدر (ذو آرام) بر مرتفع و پك بر اسمیدر که
آنده عاد قومی نشان ایچون اعلام جمع ایلمشلردر (الازم) همزه نك فتحی وزای معجمه نك سکونیله (والازوم) قعود
وزننده برنسنه یی دیشلرك مجموعیله قاور یوب پك اصرمق معناسنه در یقال ازم الشیء ازما وازوما من الباب الثانی
اذا عضه بالفم کله شدیدا وآت کم طمانغنی دیشلریله صقوب آزی یه چالمق معناسنه در یقال ازم الفرس علی فاس

اللجام اذاقبض و يل يك قوراق وقيتلق اولمق معناسنه مستعملدر يقال ازم العام اذااشتد قحطه وخلق قيروب
يكورمك معناسنه مستعملدر يقال ازم القوم اذااستأصلهم و برآدم بركسيه ياخود برمحله ايرلمامق وجه اوزره ملازمت
ايلمك معناسنه مستعملدر يقال ازم بصاحبه و بالمكان اذالزم و برنسنه يى محكم بوكمك معناسنه در يقال ازم
الحبل اذااحكم فتله ودائمى برنسنه اوزره اولمق معناسنه در يقال ازم عليه اذاواظب و برآدم مزرعه وچفتلك
مقوله سى ملكنى محافظه ايلمك معناسنه در يقال ازم بضيعته اذاحافظ وقاپويى قپامق معناسنه در يقال ازم الباب
اذاغلقه و برنسنه بوريشوب و بورتلوب طورطوپ اولمق معناسنه در يقال ازم الشئ اذاتقبض وانضم
و برنسنه يى ديش ايله و بچاق مقوله سيله كسمك معناسنه در يقال ازم الشئ بنابه او بالسكين اذاقطعه
و برنسنه دن امساك وفراغت ايلمك معناسنه در يقال ازم عن الشئ اذاامسك عنه و يحكى ترك ايدوب كيرو طورمق
معناسنه در قال الشارح سأل كسرى الحارث بن كلدة وهوطبيب العرب مااصل الطب قال الأزم قال فماالازم
قال ضبط الشفتين والرفق باليدين قال اصبت وازم طعام اوزره طعام اد خالندن پرهيز ايلمك معناسنه در
يقال هو يأزم اى لايدخل الطعام على الطعام وصمت وسكوت معناسنه در يقال عليك بالازم اى الصمت
(الازم) صاحب وزننده (والازوم) صبور وزننده برنسنه يى ديشلرينك مجموعيله قاوره يوب پك اصررر
اولان آدمه دينور وآزم آزى ديشه دينور جمعى ازّم كلور ركع وزننده وازوم كذلك آزى ديشه دينور
جمعى ازم كلور عنق وزننده (الازم) فتحتينله بودخى برنسنه بوريشوب طورطوپ اولمق معناسنه در
يقال ازم الشئ ازمامن الباب الرابع اذاتقبض وانضم ومهمان اوزره مهمان قوندرمق معناسنه در تقول ازم بى
عليه اى الم (الازمة) تمره وزننده (والازمة) فرحه وزننده (والازومة) ملوله وزننده پك قوراق وقيتلق
يله وصف اولور يقال سنة ازمة وازمة وازومة اى شديدة وازمه تمره وزننده وفتحاتله كونده براو يوب يمك يمكه دينور
يقال اعتادفلان فى اليوم ازمة اى اكلة واحدة وشدت ومحنت معناسنه در جمعى ازم كلور تمره وتمر كبى وازم كلور
عنب وزننده بدره و بدر كبى قال الشارح ومنه اشتدى ازمة تنفرج (المأزم) منازل وزننده مأزم كلمه سنك جمعيدر كه
منزل وزننده در هر نسنه نك صقشوب تنك وتقلت اولان يرينه دينور ومنه مأزم الارض والفرج والعيش اى مضايقها
بوجهتله جمع ايله يعنى مزدلفه ايله عرفات بيننده واقع طار مجق يره مأزم اطلاق اولندى واكامأزمان دخى دينور تثنيه
صيغه سيله ايكى طرفنده كى جبل اعتباريله ومأزمان مكه ايله منار الغنده برموضعك دخى اسميدر (الازمة) صاحبه
وزننده بودخى شدت ومحنته دينور يقال وقعوافى آزمة اى شدة وآزى ديشه دينور جمعى اوازم كلور (ازيم) امير
وزننده باديه ده برطاغك آديدر (ازام) قطام وزننده قيتلق وقوراق سنه يه دينور يقال اصابتهم ازام اى السنة
المجدبة (الازوم) صبور وزننده (والازام) غراب وزننده برنسنه يه مداوم اولان كسيه دينور يقال هوازوم به
وازام اى ملازم له (المتازم) متالم وزننده قحط وشدته اوغرامش آدمه دينور يقال هومتازم اى اصابته ازمة (ازم)
فتحتينله ايرانده شيراف قضاسنده برناحيه در محدثيندن بحر بن يحيى بن بحر الازمى اورادندر واهوازايله رامهرمز ميانده
برموضعدر مبرمان دينكله معروف محمد بن على النحوى الازمى اورادندر (اسامة) همزه مضمومه ايله معرفه اوله رق
ارسلانك علم جنسيدر يقال هذااسامة عاديا اى جريئا وحرف تعريفله الاسامة دخى لغتدر كافيه شارحى شيخ رضى
معرفه بحثنده تحقيق ايلمشدر فليراجع واسامه اساميدندر اسامة بن زيد فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك
موالبسندندر و بغايت سوديكى ذواتدندر واسامة بن شريك الثعلبى واسامة بن عمير الهذلى وابن مالك الدارمى
وابن اخدرى الشقرى صحابه لردر و بونده همزه سز سامه دخى لغتدر واسم كلمه سى معتل اللام اولمغله سمو ماده سنده
مرسومدر (الاشم) همزه نك وشين معجمه نك فتحيله ذكراولنان ازم لفظنده لغتدركه مهمان اوزره مهمان قوندرمق
معناسنه در تقول اشم بى على فلان اشمامن الباب الرابع يعنى ازم (اشموم) همزه نك ضميله مصرده ايكى قريه اسميدر
(الاصطكمة) همزه نك كسرى وطانك فتحيله كولده پشمش اتمكه دينوركه طشرا اهاليسى بوغچه تعبير ايدرلر تقول اكلت
اصطكمة اى خبز الملة (الاضم) همزه نك وضاد معجمه نك فتحيله حقد وكينه معناسنه در يقال بقلبه اضم اى حقد
وحسد معناسنه در وطار غنلق غضب معناسنه در جمعى اضمات كلور فتحاتله واضم مصدر اولور طارلمق معناسنه در
يقال اضم عليه اضما من الباب الرابع اذاغضب و برآدمه اذاوزنجيده ايده رك شركيراولمق معناسنه در يقال اضم به
اذاعلق يؤذيه وآيغر حيوان ديشيلره صتاشوب كيمنى قاپوب كيمنى اوكنه قاتوب قوغمق معناسنه در يقال اضم الفحل
بالشول اذاعلق بها يطردها و يعضها (اضم) عنب وزننده برطاغك آديدر وشول وادى اسميدر كه مدينهٔ منوره
اول واديده بنيادوآباد اولمشدر مدينه نك اتصالنده اولان يرينه قناة ديرلر ومدينه دن يوقرى سد قناة يانده اولان

بو يته شظاة ديرلر وآندن اشاغى يه اضم ديرلر (ذواضم) مكه ايله يمامه بيننده برموضع آديدر (الاطم) ضمتيله كوشكه
دينور قصر معناسنه ومطلقا طاشدن ياپلمش حصن وحصاره دينور پلانقه وقله وطابيه وشانص كبى كه
فارسيده دزه ديرلر اطوم مدينه بوندندر كه سلفده طاملرى اوزره تحصن ايده جك قلعه لر بنا وآنده متحصن اولورلر ايدى
واطم مطلقا مرتبع ومسطح كاركير خانه يه دينور جمعى آطام كلور همزه نك مدّيله واطوم كلور لسانمزده اوطه تعبيرى
اطم محرفى اولمق ذهنده جولان ايدر وقولهم آطام موءطمة كمعظمة مثل اجناد مجندة يعنى رفعت ومناعتنى توصيف
ايچون ايراد اولنور واطم الاضبط بن قريع عنده برحصن در (الاطم) فتحتيله او بكه لنوب طارلمق معناسنه در يقال
اطم الرجل اطما من الباب الرابع اذا غضب وبرآخر نسنه يه منضم اولمق معناسنه در يقال اطم اليه اذا انضمّ
والطام مرضنه اوغرامق معناسنه در يقال اطم الرجل والبعير اذا اصابه الاطام (الاطمة) سفينه وزننده
آتش ياقجق اوجاغه دينور (الاطوم) صبور وزننده دكز قبلو بغه سنه دينور كه دريسى غليظ اولور وبرجنس بالق
اسميدر كه ايرى ودريسى غليظ اولور وشول بليه دينور كه كريشى بغرينه ياپشق اولمغله باصق اوله يقال قوس
اطوم اى لازق وترها بكبدها وكرپى يه دينور قنفذ معناسنه واكوزه دينور وصدفه دينور كه انجو قابيدر (الاطام)
غراب وزننده (والاطام) كتاب وزننده برعارضه سببيله بول وفضلاتك منقبض اولمسنه دينور كه علت
مخصوصه در (الاطم) همزه نك فتحيله ذكر اولنان علته اوغرامق معناسنه در يقال اطم الرجل والبعير اطما على بناء
المجهول واطم عليه فهو مأطوم اذا اصابه الاطام واصرمق معناسنه در يقال اطم بيده اطما من الباب الثانى
اذا عض وچقرمق معناسنه در يقال اطم بسلحه اذا رمى به وقيونك اغزنى طاره چق ياپمق معناسنه در يقال اطم
البئر اذا ضيق فاهـا وپرده يى صاليورمك معناسنه در يقال اطم على البيت اذا ارخى ستوره (الائتطام) افتعال
وزننده بودخى اطام ديدكلرى مرض مزبوره اوغرامق معناسنه در يقال ائتطم الرجل على بناء المجهول
اذا اصابه الاطام (التأطم) تفعل وزننده پك غضبناك اولمق معناسنه در يقال تأطم الرجل اذا تأجم وغضب
وطاالغه لر يوكسلوب برى برينه چارپلمغله برى برى اوستنه چتلايوب ياريلمق معناسنه در يقال تأطم السيل اذا ارتفعت
امواجه فتكسر بعضها على بعض وكيجه پك قرا كو اولمق معناسنه در يقال تأطم الليل اذا اشتدت ظلمته وكدى
قسمى اويوركن ميرلدايوب خيرلدامق معناسنه در يقال تأطم السنور اذا اخر فى نومه وبركمسه مافى الضميرنى
كتم وامساك ايدوب آچازده قومق معناسنه در يقال تأطم فلان اذا اسكت على مافى نفسه (الايطام) همزه نك
كسريله قاپويى قپامق معناسنه در يقال آطم بابه ايطاما اذا اغلقه (التأطيم) تفعيل وزننده اورتوايله محفه يى
ومحملى اورتمك معناسنه در يقال اطم الهودج اذا ستره بثياب (آآطام) همزه نك مديله عمامه ده برقريه در (الاكمة)
فتحاتله جنس واحد طاشلقدن اولان يوكسك تپه يه دينوركه يغين اولميه على قول طاغدن الچق تپه يه دينور
ياخود اطرافدن پك يوكسك اولان يره وبايره دينور كه طپراغى غليظ اولوب لكن غلظتنده طاش درجه سنه
بالغ اولميه جمعى اكم كلور فتحتيله واكم كلور ضمتيله وآكم كلور اجبل وزننده واكام كلور جبال وزننده وآكام
كلور اجبال وزننده واكمه طى قبيله سى يوردنده اجأ نام طاغك هضباتندن برهضبه آديدر وحاجز قربنده برموضع
آديدر كه اكمة العشرق ديمكله متعارفدر (الاستيكام) برمحل تپه لك اولمق معناسنه در يقال استأكم الموضع
اذا صار اكمة واوتوره جق يرى ملايم بولمق معناسنه در يقال استأكم مجلسه اذا استوطأه (المأكم) (والمأكمة)
ميمك فتحى وكافك فتحى وكسريله اوجه كميكنك باشنده اولان اته دينور كه ايكى طرفلو ايكى ات پارچه سيدر كه
بانجق اتى تعبير اولنور على قول ايكى قطعه اتدر كه قيناقلر ايله ارقه نك ايكى جانبنى وصل ايلمشلردر كه يوچ اتى تعبير
اولنور جمعى مآكم كلور منازل وزننده (المؤاكمة) مفاعله دن اسم فاعل بنيه سيله (والمؤكمة) محدثه وزننده
مأكم ديدكلرى اتلرى بيوك اولان عورته دينور يقال امرأة مؤاكمة ومؤكمة اى العظيمة المأكمتين وهى لحمة
على رأس الورك وهما ثنتان اولحمتان وصلتا بين العجز والمتنين (الاكم) همزه نك فتحى وكافك سكونيله يرده اولان
اوتلرك مجموعى رعى اولنمق معناسنه در يقال اكمت الارض على المجهول اكما من الباب الاول اذا اكل جميع مافيها
(الاكام) غراب وزننده برطاغك آديدر (التأكيم) تفعيل وزننده صغرى بيوك اولمق معناسنه در يقال اكمت المرأة
اذا غلظ كفلها (المأكوم) غم واندوه سببيله رنكى متغير اولمش آدمه دينور يقال رجل مأكوم اى كدغما (الالم)
فتحتيله آغرى يه دينور جمعى الام در همزه نك مدّيله يقال به الم شديد اى وجع شارح ديركه الم وجعدن اعمدر
حتى مؤلف ذال بابنده لذه يى كه خوشلقدر ضد الالم ايله تعبير ايلدى پس الم ناخوشلق ديمك اولور كرك وجع ايله
وكرك فتور وانديشه كبى عارضه ايله اولسون انتهى والم مصدر اولور دردناك اولمق معناسنه يقال الم رأسه الما

من البـاب الرابع اذا وجع (الايلمة) همزه نك ولامك فتحيله بودخى وجع معنـاسنه در يقـال اخذه الالم والايلمة اى الوجع وحركت وجنبش معنـاسنه در يقـال مابه ايلمة اى حركة وسس معنـاسنه در تقول سمعت ايلمته اى صوته (الالم) كتف وزننده دردناك آدمه ديـنور يقـال رجل الم اى وجع (التألم) تفعل وزننـده دردناك اولمق معنـاسنه در يقـال تألم الرجل اذا توجع (الايلام) همزه نك كسريله دردناك ايلمك معنـاسنه در يقـال آلمه ايلاما اذا اوجعه (الاليم) امير وزننده آجيدوب آغريدن نسنه يه دينور يقـال ضرب اليم اى مولم وبو سميع ومسمع كبيدر وايجاع وايلامى نهايت درجه يه بالغ اولان اشكنجه وعذابه دينور يقال عذاب اليم اذا بلغ ايجاعه غاية البلوغ (الألومة) همزه نك فتحيله خست ولؤم ودنائت معنـاسنه در يقـال به الومة اى لؤم وخسة وبر موضع آديدر (الام) همزه نك فتحى وميمك تشديديله قصد وآهنك ايلمك معنـاسنه در يقـال امه اما من البـاب الاول اذا قصده وباشى دماغه وارنجه يارمق معنـاسنه در يقـال ام فلانا اذا اصاب ام رأسه (الايتمام) افتعـال وزننـده بودخى قصد ايلمك معناسنه در يقـال ائتم شيئا اذا قصده واقتدا ايلمك معناسـنه در يقال ائتم به اذا اقتدى ويقـال ايتمى به على البدل يعنى شده منى استثقالله يايه ابدال ايدوب ايتمى دخى ديرلر (التأميم) تفعيل وزننده (والتأمم) تفعل وزننده بونلرده قصد ايلمك معناسنه در يقـال امّمه وتأممه اذا قصده وبونلرده همزه يى يايه ابدال الله يممه وتيممه دخى ديرلر وتيمم لوضوء بالتراب معنـاسـنه مستعمل اولور كه عرف شرعيدر قصد معنـاسندن مأخوذدر يقـال تيمم التراب اذا توضأ به بونكده اصلى تأمم ايدى همزه يايه ابدال اولندى وتأمم اتالق ايدنمك معنـاسنه در يقـال تأمم فلانة اذا اتخذهـا اما (المئم) ميمك كسرى وهمزه نك فتحيله اشيا ذرهبره دينور يقـال هومئم اى دليل هاد ودائما وكجه ايلروده كيدن اركك دوه يه دينور كه سائرلرى اكا اويوب اردنجه كيدرلر پيشاهنك تعبير اولنور مؤنثى مئمه درهائله (الامة) همزه نك كسريله حالت معناسـنه در يقـال له امة حسنة اى حالة وبوراده حالتدن بناء نوع اولمق محتملدر امامت ماده سندن وامه مذهب ودين معناسنه كلور همزه نك ضميله ده لغتدر ونعمت معناسـنه در وشان وهيئت معنـاسنه در ودبرلك خوشلغنه ديـنور يقـال به امة اى غضـارة عيش وسنت وعادت معنـاسـنه در بونده هانك ضميـله ده جائزدر وطريقه وروش واسلوب معناسنه در يقـال له امة معتدلة اى طريقة واماملق معنـاسنه در امامت كبى وامامه اويمغه دينور يقال صلى بالامة اى بالايتمام بالامام (الامة) همزه نك ضميله انواع خيرى جامع اولان آدمه دينور جماعت كـثيره مقامنده در قال الشارح وبه فسر قوله تعالى ان ابراهيم كان امة الاية وهوالرجل الجامع للخير وامام ومقتدا يه دينور يقـال هوامتهم اى امامهم وكنديلره پيغمبر كوندريلان جماعته دينور كرك ايمـان ايلسونلر كه امت اجابت اطلاق اولنور كرك ايمان ايلمسونلر كه امت دعوت اطـلاق اولنور وهر قبيله دن بر طائفه وجماعته دينور وهر حيوان جنسنه دينور قال الشـارح وفى الحديث لولا ان الكلاب امة من الامم لامرت بقتلها وشول آدمه دينور كه سائر اديانه مخالف دين حق اوزره اوله ووقت وحين معناسنه در وقد وقامت معناسنه در ويوزه دينور وجه معناسنه وفرح ونشاط معناسنه در وطاعت وانقياد معناسنه در وعالم ودانايه دينور يقال هوامة اى عالم وامة الوجه يوزك بيوك وطولغون يرينه اطلاق اولنور كه حسن وجمال علامتنك محليدر وامة الطريق كذلك يولك اولو يرينه اطلاق اولنور يقال ذهبوا من امة الطريق اى معظمه وامة الرجل بر آدمك قوم وجماعتنه اطلاق اولنور وامة الله حضرت خالق لايزالك مخلوقندن عبارتدر (الام) همزه نك ضميله بودخى هر قبيله دن بر كروهه ديـنور وحيواندن هر جنسنه ديـنور وآنايه ديـنور فارسيده مادر ديرلر بونده همزه نك كسريله ده جائزدر يقـال له ام خـيرة اى والدة وبونده امة دخى دينور هايله وامهه دخى دينور جمعلرى امات وامهـات كلور على قول امهات ذوى العقوله وامات بهايمه مخصوصدر پس بونده درت لغت اولـنور ام كه همزه نك ضميله در وام درهمزه نك كسريله وامه درهايله وامهه در ايكى هايله شارح ديركه اهل تحقيق قولى اوزره امه وامهه لغت مخصوصه لردر ام لفظنك اصلى كذلك امهه در هامزيد دكلدر انتهى وام لفظى اب كلمه سنه تغليب ايدوب همـا امان ديرلر همـا ابواك معنـاسنه وعند البعض بوندن مراد والده ايله خاله در يقـال هما اماك اى امك وخالتك شارح ديركه قول اوله كوره اصل معنـاسندن مأخوذ اولمغله خلاف قياس مؤنث مذكره تغليب اولندى وام بر آدمك باشلو ومسنه اولان زوجه سنه اطـلاق اولنور وبر آدمك مسكن ومأواسنه اطلاق اولنور وبر قوم وجمـاعتك خدمتكارنه دينور يقـال هوام القوم اى خادمهم وهر نسنه نك اصل وعمـادنه دينور يقـال هوامه اى اصله وعماده وام القوم بر جماعتك باشبوغنه وسركارنه اطلاق اولنور يقال هذا ام القوم اى رئيسهم وام القرآن سورهٔ فاتحه در على قـول شرايع واحكام وفرايض آيتلرندن هر آيت محكمه يه اطلاق اولنور تقـول قرأت ام القرأن اى الفـاتحة اوكل آية محكمة من آيات الشرايع والاحكام والفرائض (ام النجوم)

کهکشان فلکدر یقال ما اشبه مجلسك بام النجوم وهی المجرة (ام الرأس) دماغدر علی قول دماغ اوزره اولان
انجه زاردن عبارتدر یقال بلغت الشجة ام الرأس ای الدماغ او الجلدة الرقیقة التی علیها کتب نشر بحده
بیان اولندیغی اوزره دماغ ایکی زار ایله محصندر بریسی باش چناغنه مماسدر شویله که درزلرینه مخالطدر ثانی بونك
آلتنده در ورم و لطیفدر کرچه دماغه مماس دکلدر لکن غلیان غیظ وغضب وقتنده دماغ قالقوب آکا طوقنمق
صورتنده اولور ایشته بوزاره ام رأس وام دماغ دیرلر (ام الرمح) بیراغه اطلاق اولنور یقال تجمعوا تحت ام الرمح
ای اللواء (ام التنایف) تای فوقیه مفتوحه ایله بیابانك کنیه سیدر مفازه معناسنه شارح دیرکه بونك مفردی تنوفه در
امهات سائره ده اشد المفاوز واشقها عبارتیله مفسردر (ام البیض) دیشی دوه قوشنك کنیه سیدر (وام) مطلقا
شول شیئه اطلاق اولنور که اصل کبی سمتنده اولان نسنه لری آکا منضم ومنجمع اوله اقطار دائره نك مرکزی اولان
نقطه کبی (ام القری) مکۀ مکرمه در کرۀ ارضك علی مازعموا وسطی اولدیغنه مبنیدر یاخود اهل اسلامك قبله
ومقصدلری اولوب یاخود قرای سائره دن قدر وشانی عظیم اولمغله اطلاق اولندی (ام الکتاب) اصل کتاب
یاخود لوح محفوظ مراددر یاخود سورۀ فاتحه در یاخود مجموع قرآن کریم مراددر مترجم دیرکه بوراده او اللوح
لفظنده غالبا اوعنوانی قلم ناسخ طغیانیدر صواب اولان واو ایله اولمقدرکه اصل کلمه سنی عطف تفسیر رتبه سنه که
بیضاوی ام الکتاب ای اللوح المحفوظ فانه اصل الکتب السماویة عبارتیله بیان ایلمشدر وعربلرك ویله قوللری
وبل ماده سنده بیان اولندی ولاام لك قوللری ذم وقدح معرضنده مستعملدرکه مخاطبك لقیط اولدیغندن
کنایه ایدرلر وکاهیجه مدح مقامنده دخی استعمال اولنورکه نسوان مقوله سی ناقصاتدن بویله کامل ظهوری
محال کبی برمعنادر دیمك دقیقه سیله تعجب اولنور (الامومة) همزه نك ضمیله والده اولمق معناسنه در
یقال امّت فلانة امومة ای صارت امّا ویقال ما کنت امّا فامت امومة من الباب الرابع ای صرت امّا
(الاستئمام) آنالق ایدنمك معناسنه در یقال استأمّها اذا اتخذها امّا (الامیم) امیر وزننده (والمأموم) باشی
ام رأسه وارنجه قدر یارلمش آدمه دینور یقال رجل امیم ومأموم ای اصابته الشجة الی ام رأسه وامیم قد
وقامتی خوب وموزون آدمه دینور ومأموم شول دوه یه دینورکه اورمقدن یاخود یاغر اولمقدن ناشی
صرتنك تویلری کتمش اوله وطی قبیله سندن بر رجل اسمیدر (الآمّة) همزه نك مدی ومیمك شدّه سیله
(والمأمومة) شول باش یاریغنه دینورکه ام رأسه قدر وارمش اوله یقال شجة آمّة ومأمومة ای بلغت ام الرأس
(الامیمة) جهینه وزننده کندولر ایله باش یارلور اولان طاشلره دینور وام کلمه سندن مصغر اولور ودمورجی
چکیجکنه دینور یقال ضربه بالامیمة ای بمطرقة الحداد واون ایکی صحابیه خاتون اسمیدر وابوامیمة الجشمی یاخود
جعدی اصحابدندر (المستأموم) باشی ام رأسه وارنجه یارلمش آدمه دینور وصرتنك تویلری اورمقدن یاخود
یاغر اولمقدن ناشی زائل اولمش ارکك دوه یه دینور وطی قبیله سندن بر رجل اسمیدر (الامّی) همزه نك ضمیله
(والامّان) رمّان وزننده یاز و یازمق بیلمیان آدمه دینور علی قول شول آدمه دینورکه اصلا اوقیوب یازمغی تعلیم
وتعلم ایلمیان طائفه ایچره نشئت ایلمکله آنلر کبی اوقیوب یازمقدن و یازوبی واوقومغی بیلمکدن بی بهره اولوب
واول جبلت اوزره نشو ونما بولمش اوله یقال هو امّی وامان وهو من لایکتب اومن علی خلقة الامة لم یتعلم الکتاب
وهو باق علی جبلته شارح دیرکه بوراده امان کلمه سنك اصلی امانی ایدی الف ونون تغییر نسب ایچوندر
وتخفیف یاء محذوفدر وعلی خلقة الامة قولنده امة کلمه سندن مراد قوم وجماعت عربدر زیرا آنلر علم وکتابتدن
بی بهره ایدیلر ووالده مراد اولدیغنه کوره والده سندن تولدی خلقت اوزره دیمکدر که اولمقوله افعال واوضاعدن
عاری اولور یاخود آناسنك خلقتی اوزره در که نسوان قسمی درس وکتابتدن بی بهره اولورلر و بو وصف مفخر عالم
صلی الله علیه وسلم حقنده فضیلت جلیه در بلا تعلم علوم اولین وآخرینی جامع وکلمات مکتوبه یی وکتابتی
عالم اولمسی معجزۀ کبرادر مترجم دیرکه برکسنه نك علما وتعلیما کندیلری اوزره فضل وتفوقی نقیصه سندن مصون
اولمسی دخی فضائل مذکوره دندر انتهی وامّی اصلا سوز بیلمز غبی وعاجز وناتراش ونامؤدب کسنه یه اطلاق
اولنور یقال رجل امّی ای غبی جلف جاف قلیل الکلام (الامام) سحاب وزننده اوکه دینورکه فارسیده پیش دیرلر
قدّام لفظی کبی جهات سته دندر ورآء نقیضیدر اسم اولور وظرف اولور و بومؤنثدر بعضا مذکر اولور
وقولهم امامك بالنصب کلمۀ تحذیر یعنی اوکه باق واوککدن بصیرت اوزره اول (امامه) ثمامه وزننده
اوچیوز مهار دوه یه اطلاق اولنورکه اسمدر یقال اعطاه امامة ای ثلاثمائة من الابل شارح دیرکه نته که هنیده
یوزدوه یه اسمدر انتهی وامامه بنت قشیر و بنت حارث وبنت العاص و بنت قریبه صحابیه لردر و ابوامامة الانصاری

وابو امامة بن سهل بن حنيفه وابن سعيد وابن ثعلبه وابن عجلان اصحابدندر وابوامامة بن سهل بن حنيفه
محمدتيندن عبدالرحمن الامامى منسوبدر زيرا آنك اولادندندر (أمّا) همزه‌نك فتحى وميمك تشديديله حرف
شرطدر جوابنده فاء لازمدر كقوله تعالى فامّا الذين آمنوا فيعلمون انه الحق من ربهم الايه وكاه اولور كه
ميم اولاسنى استثقالا للتضعيف ياى تحتيه يه ابدال ايدوب ايما ديرلر كقول عمرو بن ابى ربيعة رأت رجلا ايما
اذا الشمس عارضت * فيضحى وايما بالعشى فيخصر * واما كلمه‌سى تفصيل ايچون اولور كه غالب احوالى بودر
ومنه قوله تعالى اما السفينة فكانت لمساكين الاية و كقوله تعالى واما الغلام فكان ابواه الايه وقوله تعالى
واما الجدار فكان لغلامين الاية وتاكيد ايچون اولور كقولك اما زيد فذاهب اذا اردت انه ذاهب لا محالة
وانه منه عزيمة اِمّا همزه‌نك كسريله شرط معناسنه مستعملدر كه كلم مجازاتدن اولور بو صورتده اصلى انْ وما
اولوب تركيب واد غامله اما اولدى وبعضا همزه‌سى مفتوح وبعضا ميم اولاسى يايه قلب اولنور كقول الشاعر * ياليتما
امّنا شالت نعامتها * ايما الى جنة ايما الى نار * وكاه ولور كه احدجزئيى اولان ما، كلمه‌سى حذف اولنور كقول الشاعر
سقته الرواعد من صيف * وان من خريف فلن يعدما * اى امامن صيف واما من خريف واما كلمه‌سى بش
معنايه دلالت ايدر اول شك وترديد ايچون اولور كقوله جائى اما زيد واما عمرو اذا لم يعلم الجائى منهما ثانى ابهام ايچون
اولور كقوله تعالى اما يعذبهم واما يتوب عليهم ثالث ايكى نسنه بيننده تخيير ايچون اولور كه ايكيسنى جمع
جائز دكلدر كقوله تعالى اما ان تعذّب واما ان تتخذ فيهم حسنا رابع اباحه ايچون اولور كه جمعى جائز دكلدر
كقولك تعلم اما فقها واما نحوا بو معنايه ورودنده نحاتدن برجماعت نزاع ايلديلر خامس تفصيل ايچون اولور
كقوله تعالى اما شاكرا واما كفورا الامم فتحتينله يقينلق معناسنه‌در يقال بينهما امم اى قرب وقولاى
ويسير نسنه‌يه دينور يقول ماطلبت الاشيئا امما اى يسيرا و بللو وعيان شيئه دينور يقال امره امم اى بين
وقصد ووسط معناسنه‌در كه اعتدالدن عبارتدر يقال ماركب الا امما اى قصدا ووسطا (المؤام) ميمك ضمى
والفك مديله كه مفاعله دندر بودخى بللو وآشكار ايشه دينور واو يغون وموافق معناسنه‌در يقال هو مؤام له
اى موافق (الام) همزه‌نك فتحيله (والامام) كتاب وزننده (والامامة) كتابه وزننده ناسه تقدم ايلمك يعنى
اوكلرينه بچمك معناسنه‌در يقال امّهم وامّ بهم اما واماما وامامة من الباب الاول اذا تقدّمهم وامامه اسم مصدر
اولور امامليق معناسنه كه عرف شرعده اهل نمازه مقتدا اولمقدن عبارتدر ومنه قول الفقهاء ويكره امامة الفاسق
اى تقدمه اماما مولفك وهى الامامة قولنده ضمير عادتى اوزره فعله‌يه راجعدر كه اسم مصدرى امامه ديمكدر
پس ترجمه‌ده امامه لفظى سائر بعض اصولدن مأخوذدر انلرده هم مصدر وهم اسم اوله‌رق مرسومدر اشتراك
صورتنده مؤلفك وهى قولنده واو عاطفه‌يه حمل اولنور فلينظر (الامام) كتاب وزننده شول آدمه دينور كه
كندينه ائتمام واقتدا اولنه كرك رئيس اولسون وكرك اولمسون جمعى مفردينك لفظى اوزره امام در وبو عدل
كلمه‌سنك حدّ ووجهى اوزره دكلدر زيرا بونك تثنيه‌سنده امامان ديديلر بلكه تقديرا جمع مكسرنده مفردى كبى
امام دينور وشاذ اوله‌رق جمعى ايمه كلور همزه‌نك فتحى وياءنك كسريله كه همزهٔ ثانيه يايه مبدلدر وائمه كلور
همزه ايله كه اصلى اوزره در مترجم دير كه عدل كلمه‌سى اسم جمع اولور ومصدر اولور ومبالغة وصف بالمصدر اولور
بو صورتله مؤنث وتثنيه وجمعى مساويدر وكاهجه وصف مجراسنه جارى اولمغله مؤنثده عدله وتثنيه‌سنده
عدلان دينور پس مؤلفك حدّ عدل اوزره دكلدر ديديكى صورت اولايه كوره اولور كه مصدريت بالكليه زائل
اولميان صورتدر جنب كبى اما مصدريت طرفى اعتبار اولنميوب خصم كلمه‌سى قبيلندن يعنى وصفيتى معتبر اولديغى
حينده تثنيه وجمعى وتانيثى صحيحدر حتى مؤنثده امامه دينور واشبو امام لفظى فى الاصل مصدر اولوب بعده
اسم اولمشدر انكچون تثنيه‌سنده امامان وجمعنده امام دينور مفردى اوزره دلاص وهجان وفلك كبى بلكه ائمة دخى
كلور كه اصلى اءممه ايدى ويايه قلبله ايمه دخى دينور والحاصل مؤلفك ايكى ماده‌ده سرد ايلديكى كلامدن
منفهم اولديغى اوزره عدل كلمه‌سى اوچ صورتى متضمندر كه اسم جمع ومصدر ووصف اولمقدر وامام كلمه‌سى
دخى اوچ صورتى متضمندر مصدر ووصف واسم اولمقدر هر برينك مقتضاسى اجرا اولنور بو جهتله امام عدل
حدندن خارجدر وبعض اصولدن نقل وتصريحله بو مبحث عدل ماده‌سنده زياده‌جه اشباع اولندى انتهى وامام
معمارلرك چرپى ايپى ديدكلرى ايپه دينور كه بنايى آنكله تسويه ايدرلر يقال سوّى المعمار بنائه بالامام اى بالخيط الذى
يمدّ على البناء فيبنى وبوله اطلاق اولنور تقول اخذت اماما مستقيما اى طريقا وبر ايشك دائما اوزرينه اولوب اصلاح
وتنظيمنه تقيد واهتمام ومداومت ايدن آدمه اطلاق اولنور يقال هو امام ذلك الامر اى قيمه مصلحه وقرآن كريمه

مطلب

اطلاق اولنور واسوهٔ انام نبیّ همام علیه الصلوة والسلام حضرتلرینه اطلاق اولنور وخلیفه‌یه اطلاق اولنور که
امام المسلمین در یقال هو امام ای خلیفة ولشکرک باشبوغنه اطلاق اولنور یقال هو امام الجند ای قائدهم واطفال
مکتبک یومیه تعلم ایلدکلری سبقلرینه ودرس حصه‌لرینه اطلاق اولنور و برنسنه‌نک قالب واندازه‌سنه اطلاق اولنور که
آنک اوستنه رسم وتقویم اولنور ودلیل ورهبره دینور ودوه‌لرک او کنجه طرب وتغنی ایدن خواننده‌یه دینور که دوه‌لر
آنک نغمه‌سنه روان اولورلر حادی معناسنه‌در وقبله جانبنه دینور تقول توجهت الامام ای تلقاء القبلة و یاپک کریشنه
دینور وتر معناسنه وکارکیر بنالرده بنانک مدار تسویه‌سی اولان اغاجه دینور وامام کلمه‌سی آم لفظندن که مد ایله‌در
جمع اولور صاحب وصحاب کبی قاصد معناسنه‌در. ومحمد بن عبد الجبار ومحمد بن اسمعیل البسطا میان محدثلردر
(الایمّ) فتحتیله (والاومّ) واو ایله افعل تفضیللردر امامت خصوصنده احسن وافضل دیمکدر میم یاء وواوه مبدله‌در
یقال هذا ایمّ منه واومّ ای احسن امامة (ام) همزهٔ مفتوحه ایله معنای استفهامده حرف عطفدر و بعضا بل
معناسنه اولور که اضراب ایچون اولور والف استفهام معناسنه اولور کقولک ام عندک غداء حاضر وکاه اولور که
هل کلمه‌سی اوزره داخل اولور تقول ام هل عندک عمرو وکاهجه زائد اولور (الانام) سحاب وزننده (والآنام)
ساباط وزننده (والانیم) امیر وزننده جملهٔ مخلوقه دینور علی قول جنّ وانس یاخود یوزنده اولان مخلوقک
مجموعنه دینور که سماوی یه اطلاق اولنمز قال فی الاساس لورزقنا الله عدل سلطانه لانام انامه فی ظلّ امانه
(الاوام) غراب وزننده صوسز لغه دینور علی قول صوسزلق حرارتنه دینور یقال فی جوفه اوام ای عطش
اوحرّ عطش وتتونه دینور دخان معناسنه وباش دونمسنه دینور که اکثری صفرادن تحدث ایدر تقول اخذنی
الاوام ای دوار الرأس وکریشه دینور وتر معناسنه وصوسزلقدن اولان فریاده دینور تقول سمعت اوامه ای ضجته
من العطش (الاوم) نوم وزننده صوسزلقدن درون یانمق معناسنه‌در یقال آم الرجل یؤوم اوما اذا اشتدّ
حرّ عطشه وتوتسی ویرمک معناسنه‌در یقال آم النحل وعلیها اذا دخن علیها لتخرج من الخلیة وصوسزلقدن
فریاد ایلمک معناسنه‌در یقال آم من العطش اذا ضجّ و برنسنه‌یی محافظه ایدوب امورنه رعایت واهتمام ایلمک
معناسنه‌در یقال آمه اذا ساسه (الایام) کتاب وزننده اوم معنالرینه مصدردر وتتونه دینور دخان معناسنه
جمعی ایم کلور کتب وزننده (المؤوّم) معظم وزننده بیوک باشلو علی قول چرکین باشلو انسان وحیوانه دینور
یقال رجل وفرس مؤوّم ای العظیم الرأس او المشوّه (التأویم) تفعیل وزننده صوصاتمق معناسنه‌در یقال
اوّمه اذا عطشه (الامة) قامه وزننده اجوزلق و بوللق معناسنه‌در یقال بالعام آمة ای خصب وعیب ونقیصه‌یه
دینور یقال ما به آمة ای عیب و یکی طوغان طفلک کوبکنه یاپشوب بیله چقان شیئه دینور که بغرسق کبی برنسنه‌در
علی قول طوغدقده چوجغی صاردقلری برمقوله‌سنه دینور یاخود چوجقله بیله چقان فضله‌یه دینور (آام)
نام وزننده بر بلده آدیدر ثیاب آمیه اکا منسوبدر وجزیرهٔ ابن عمرده بر قریه آدیدر (الاوم) ضرد وزننده بغایت
معظم ومهول کیجه‌لره دینور یقال لیال اوم ای منکرة (الایم) کیس وزننده زوجی اولمیان خاتونه دینور کرک بکر
وکرک ثیب اولسون یقال امرأة ایم ای لازوج لها بکرا او ثیبا شارح دیرکه ایمه دخی منقولدر هایله انتهی بونک جمعی
ایایم کلور وایامی کلور یتامی وزننده وایم زوجه‌سی اولمیان ارکه دخی دینور یقال رجل ایم ای لا امرأة له مصباحک
بیاننه کوره رجل دخی کرک مقدمدن تزوّج ایلسون وکرک ایلمسون وایامی کلمه‌سنک اصلی ایائم ایدی وایم حرّه اولان
خاتونه دینور که امه مقابلیدر یقال امرأة ایم ای حرّة وبر آدمک قرزی وهمشیره‌سی وخاله‌سی کبی قریب خصمنه
دینور وحمی ضربته نام محلده بر طاغک آدیدر وآق ولونی لطیف یلانه دینور علی قول مطلقا یلانه دینور حیه
معناسنه (الایم) همزه‌نک فتحیله (والایوم) قعود وزننده (والایمة) همزه‌نک فتحیله (والایمة) همزه‌نک کسریله
خاتون ارسز قالمق معناسنه‌در یقال آمت المرأة ایما وایوما وایمة وایمة من الباب الثانی اذا اقامت لاتتزوّج بکرا
او ثیبا وعربلر بددعا معرضنده ماله آم وعام دیرلر ایکیسیده ماضی صیغه‌سیله‌در وما کلمه‌سی موصوله‌در هلکت
امرأته وماشیته حتی یئیم ویعیم معناسنه که هم زوجه‌سی وهم صاغیلور مواشیسی هلاک اولوب عورتسز وسودسز
اوله رق پریشان حال قالسون دیمکدر الأ(آمة) اعامه وزننده ایم اولان خاتونی تزوّج ایلمک معناسنه‌در تقول
امت الایم ائامة ای تزوّجتها ایما بعض نسخه‌ده ائتمتها عنوانیله مرسوم اولمغله مصدری ائتیام اولور افتعال
وزننده و بو نسخه اوتکیدن ارجحدر وائتمتها کلمه‌سنک اصلی ائتیمتها ایدی یاء حذف اولندی (الایمان) سکران
وزننده زوجه‌سی وفات ایلمش آدمه دینور یقال رجل ایمان عیمان ای هلکت امرأته وماشیته یعنی زوجه‌سی
ومواشیسی هلاک اولمغله زوجه‌یه وسوده محتاجدر (الایمی) سلکری وزننده زوجی وفات ایدن عورته دینور که

زوجه محتاجدر ایمان کلمه سنك مؤنثیدر یقال امرأة ایمی عیمی ای هلك زوجه وماشبته (المأیمة) مرحله وزننده
خاتونی ارسز قومغه باعث اولان شیئه دینور یقـال الحرب مأیمة للنساء ای تقتل الرجال فتدع النساء بلا ازواج
(التایم) تفعیل وزننـده برآدم مدّت مدیده تأهل ایتمیوب ارکن قالمق معناسـنه‌در یقـال تایم الرجل اذامکث زمانا
لم یتزوّج (التأییم) تفعیل وزننده برآدمی چفتسز قومق معناسنه‌در اراولسون وعورت اولسون یقـال ایّمه الله تعالی
ای جعله ایّما (الایم) همزه نك کسریله بودخی آق ولونی لطیف یلانه یاخود مطلقـا یلانه دینور جمعی ایوم کلور
(الآمة) هامه وزننده عیب معناسنده‌در یقال مابه آمة ای عیب ووضع وانحطاط معنـاسنه‌در یقال فی ذلك آمة علینا
ای نقص وغضاضة یعنی وضع وانحطـاط القدر (بنوایتم) کذاب وزننـده عربدن بربطن‌در (المؤیمة) محسنه
وزننـده مالدار اولوب ارسز اولان خاتونه دینـور یقـال امرأة مؤیمة ای موسرة ولازوج لها (الایام) غراب
وزننده (والایلام) کتاب وزننـده دوه قسمنه مخصوص برمرض اسمیـدر وایام کتاب وزننده دخانه دینور وزیدبن
الحـارث والعلاء بن عبدالکریم الایامیـان محدثلردر شارحك بیـاننه کوره ایام نام قبیله‌یه منسوبلردر وایام مصدر
اولوراوم کبی بال آریسنه توتسی ویرمك معناسنه یقال آم النحل ایاما من البـاب الاول اذادخّن علیها لیشتار العسل
وعربلرك ایم الله قوللری که قسمدر یمن ماده سـنده‌در فصـــــــــل البـاء (ابنیم) سفرجل وزننـده تثلیث

ب

قربنـده بر موضعدر ینبم دخی دیرلر یاء تحتیه ایله (البتم) بانك ضمی وتانك سکونیله (والبتم) فتحتینله (والبتم) زمج
وزننده فرغانه قصـاسنده برناحیه یا برحصن یاخود برجبل آدیدر (البجم) رجم وزننده (والبجوم) هجوم وزننـده
عجز سببیله یاخود برنسنه‌دن قورقمقدن یاهیبتدن ناشی ایسم اولمق معناسـنه‌در یقـال بجم الرجل بجما وبجوما
من البـاب الثانی اذاسکت من عیّ اوفزع اوهیبة واو یالنوب کیجکمك معنـاسنه‌در یقـال بجم الرجل اذاابطأ
ومنقبض اولمق معنـاسنه‌در یقـال بجم الرجل اذاانقبض (التبجیم) تفعیل وزننده بجم ایله ایکی معنای اخیرده
مرادفدر وبرنسنه‌یه دقّت ایله نظر ایلمك معناسـنه‌در یقـال بجم النظر اذاحدّق (البجـارم) بانك فتحی ورانك
کسریله آفات ودواهی معناسـنه‌در یقـال رماه الله بالبجـارم ای بالدّواهی (البحوم) حای مهمله ایله جعفر
وزننده صو یی فراوان کوله دینور یقـال غدیر بحوم ای کثیر المـاء (بخذم) خاء وذال معجمتین ایله جعفر وزننـده
بررجـل اسمیدر (البذم) بانك ضمی وذال معجمه نك سکونیله فکرمتین ورأی وحزم معنـاسـنه‌در یقـال رجل
ذو بذم ای رأی وحزم ونفس وذات معنـاسنه‌در وکثافت معناسـنه‌در یقـال به بذم ای کثافة وچالاکلك
جلادت معناسنه‌در یقـال هوذو بذم ای جلد وسموزلکه دینور یقال به بذم ای سمن وتحمیل اولنسان تکالیف
وعارضاتی احتمـال ایله اولان صبروثبـات وتحمله دینـور وزور وقوّت معنـاسـنه‌در (البیذمان) بانك فتحی
وذالك ضمیله براوتك اسمیدر (البذیم) امیر وزننده زورمند آدمه دینور یقال رجل بذیم ای قوی وبدرایحه‌لو
آغزه دینـور یقـال فم بذیم ای المتغیر الرایحة وعندالغضب دماغی متغیر اولمیوب کما کان عاقل وهشیار اولان
آدمه دینور که اولوقتده خبط ایلمیوب نفسنی نابجـا وضع وحرکتدن ضبط وحفظ ایدن حوصله دار آدمدن عبارتدر
یقـال رجل بذیم ای عاقل عندالغضب (البذیمة) هایله بذیم ایله معناسی اخیرده مرادفدر وبذیمه جابربن سمره‌نك
عتقاسـندندر وابو عبـدالله بن بذیمه اتبـاع تابعیندندر (البذامة) کرامه وزننـده برآدم غضب هنکامنده
خبط وخطا ایلمیوب تمکینلو عاقل ومتبصر اولمق معناسـنه‌در یقال بذم الرجل بذامة من الباب الخامس اذا کان
بذیمـا (الابذام) همزه نك کسریله ناقه‌نك کوسنکدن فرجی شیشوب قبـارمق معناسنه‌در یقـال ابذمت الناقة
اذاورم حیاؤها من شدّة الضبعة (المبذم) منبر وزننـده توانا اولان ناقه‌یه دینور یقـال ناقة مبذم ای قویّة (باذام)
باذام فارسی معربیدر که میوهٔ معروفدر عربیده لوز دینـور بونکله بعض کمسه‌لر تسمیه اولندی ازجمـله باذام
ابوصـالح که عتیق امهانی درمفسر ومحدّثدر امام علی حضرتلرندن وسیده‌سی امهانی جنابندن روایت ایلدی
لـکن ضعیفدر وباذام عجمه وعلمیته غیرمنصرفدر (البرم) فتحتینله شول لئیم کمسیه دینور که بخل ولأمتندن
قمارجیـلر ایله برابر قماره کیرمز اوله یقـال رجل برم ای لایدخـل مع القوم فی المیسر بخلا ومنه المثل * ابرما قرونا
ای ثقیل ویأکل مع ذلك تمرتین تمرتین * یعنی داخل مجلس اولمیوب ثقیل وناتراش اولدیغنـدن بشـقه خرمایی
ایکیشر ایکیشر می اکل ایدر وبرم کلمه سنك جمعی ابرام کلور وبرم مصدر اولور برنسنه‌دن بیقوب اوصانمق معناسنه
یقـال برم به برما من الباب الرابع اذاسئم وضجر وبرم ایری مبشه اغاجنك یمشنه دینور وهنوز داری باشی قدر اولمش
خرده اوزم قورغنه دینور یقال بدا البرم ای حبّ العنب اذا کان مثل رؤس الذرّ وطاغ قلهلرینه دینور مفردی برمه‌در
وبرناقه‌نك اسمیدر ومسواك اغاجلرینه دینور کذلك مفردی برمه‌در شارح تمرارك ایله بیان ایلمشدر وذوب اولنمش

رواق سرمه‌یه دینور یقال صب فی اذنه البرم ای الكحل المذاب (الابرام) همزه‌نك كسریله اصمه‌نك قورقلری
داری باشی قدر اولمق معناسنه‌در یقال ابرم الكرم اذا صار حبه مثل رؤس الذر وایپی ایكی قات ایدوب بوكمك
معناسنه‌در یقال ابرم الحبل اذا جعله طاقین ثم فتله وبرآدمه برنسنه ضمننده ثقلت ویره‌رك ملول ایدوب
اوصاندرمق معناسنه‌در یقال ابرمه فبرم ای امله فمل وبرایشی محكم واستوار قلمق معناسنه‌در یقال ابرم الامر
اذا احكمه (البرام) كتاب وزننده بودخی برمه‌نك جمعیدر كه مسواك اغاجیدر (التبرم) تفعل وزننده برنسنه‌دن
ملالت كلوب اوصانمق معناسنه‌در یقال تبرم منه اذا امل (المبارم) مكارم وزننده ایپلك بوكجك ایكلره دینور
مفردی مبرم درمنبر وزننده (المبرم) محسن وزننده برم یعنی ایری مبشه اغاجی یمشنی دیروب دیوشورن آدمه دینور
و برمه دیدكلری چوملك بیان علی قول طاغلردن اول چوملك طاشلرنی قطع ایدن آدمه دینور یقال رجل مبرم
ای صانع البرمة او هو من یقتلع حجارتها من الجبال وثقیل وكرانجان كمسنه‌یه اطلاق اولنور كویا كه همدملرینك
وجودلرنی قلع وقمع ایدر یقال رجل مبرم ای ثقیل و دائما بیهوده و بیمعنی افسانه كوی اولان كمسنه‌یه اطلاق اولنور
یقال هو مبرم ای غث الحدیث البرم بانك فتحیله بودخی برایشی محكم ومتین ایلمك معناسنه‌در یقال برم الامر برما
من الباب الاول اذا احكمه وبركمسه برماده ضمننده سرد ایده جك دلیل وبرهان ایرادنه قصد ونیت ایلمشیكن
احضارندن عاجز اولمق معناسنه مستعملدر كویا كه اندن ملالت كلمكله ترك ایلمش كبی اولور یقال برم بحجته برما
من الباب الرابع اذا لم یحضره (البریم) امیر وزننده صباح وقتنه دینور یقال جاءنی فی البریم ای فی الصبح وقیطان
تعبیر اولنان خیطه دینور كه آق وقرمزی خیطلردن بوكوب نسوان اعراب آنی بللرینه قوشانورلر وقوللرینه
بغلرلر ومطلقا قارشق ایكی رنكدن مركب آلاجه نسنه‌یه‌ده دینور وشول ایپه دینور كه الاجه اولوب نسوان قسمی
آنی جواهر ایله تزیین ایدوب حمائل كبی طاقنورلر یقال جاءت وعلیها بریم وهو حبل للمرأة فیه لونان مزین بجوهر
وسرمه ایله قارشق آقان كوز یاشنه اطلاق اولنور یقال سال من عینه بریم ای دمع مختلط بالاثمد وقبائل مختلفه‌دن
مجتمع قوم وكروه نسه اطلاق اولنور یقال جاء بریم من الناس ای لفیف وعسكره اطلاق اولنور اخلاط ناسدن
مجتمع اولوب یاخود آنده قبائل مختلفه‌نك كونا كون شعار وعلامتلری واقع اولدیغیچون یقال بریم عظیم ای جیش
وحرز وعوذه‌یه دینور كه زنكارنك الاجه ایله دیكوب اطفاله تعلیق اولنور وقیون وكچی قارشق سوری‌یه دینور
ومتهم آدمه دینور یقال هو بریم به ای متهم ودوه‌نك اوركجیله قاره جكرینه دینور كه طولا قطع اولوب ایپ مقوله‌سی
نسنه ایله بری برینه صاروب پشوررلر اوركج آق وجكر سیاه اولمغله الاجه‌لغی باعث تسمیه‌در تقول اشویلنا من بریمها
ای كبدها وسنامها یقدان طولا ویلفان بخیط اوغیره (البرمة) غرفه وزننده طاشدن دوزلمش چوملكه دینور كه
مراد حجر البرام دیدكلری برنوع طاشدن دوزلمش اولاندر جمعی برم كلور بانك ضمیله وبرم كلور صرد وزننده
وبرام كلور جبال وزننده (المبرم) مكرم وزننده ایكی قات بوكلمش ایپلكله طوقنمش ثوبه دینور یقال ثوب مبرم
ای المفتول الغزل طاقین وبرجنس بز اسمیدر كه بوغاصی دیدكلریدر طشره مملكتلرده مبروم تعبیر ایدرلر
ایكی قات ایپلكدن نسج اولنور (البیرم) حیدر وزننده عتله معناسنه‌در كه دیوارجیلرك دیوار یقه جق آلتلریدر
علی قول عتلهٔ نجاره مخصوصدر كه دولكرلرك آی دموری دیدكلریدر فارسیده اسكنه دیرلر وبیرم اریدلمش
سرمه‌یه دینور كحل مذاب معناسنه وبرطیل معناسنه‌در كه اوزون وپك طاشدر كه یلاندز طاشی تعبیر ایدرلر
(البرام) غراب وزننده كنه‌یه دینور قراد معناسنه جمعی ابرمه كلور اجوبه وزننده (ابرم) احمد وزننده بربلده آدیدر
یاخود برنبات اسمیدر (برم) بانك ضمیله برموضعدر (برمه) سرمه وزننده بررجل اسمیدر (برام) سحاب وزننده
(وبرام) قطام وزننده برموضع آدیدر (بریمه) جهینه وزننده اسامیٔ عربدندر (مبرمان) پهلوان وزننده
ابو بكر الازمی اللغوی لقبیدر (برثم) ثای مثلثه ایله قنفذ وزننده عبدالرحمن نام محدثك پدری اسمیدر (البرجمة)
قنفذه وزننده پرمقلرك طشره یوزینك بوغوم باشنه علی قول ایچ یوزینك بوغوم باشنه دینور یاخود جمیع
بوغوم باشلرینه دینور كرك ظاهر وكرك باطن اولسون كه الك واویناق یرلرینك تكمه‌لری اوله جقدر یاخود پرمق
قلمنك صرتنه دینور یاخود سلامیانك یعنی پرمقده اولان انجه انجه كمیكلرك اوجلرینه دینور كه آوجی یومدقده
طشره طوغری تومبوب چقار اورته بوغوملرك طشره یوزندن اویناق یرینك عقده‌لری اولور جمعی براجم كلور
بانك فتحیله یقال اصاب برجمه وهو المفصل الظاهر او الباطن من الاصابع او هو مفصل الاصابع كلها او ظهور القصب
من الاصابع او رؤس السلامیات التی اذا قبضت كفك نشزت وارتفعت لكن نهایه‌ده من الفطرة غسل البراجم
حدیثی ذیلنده هی العقد التی فی ظهور الاصابع یجتمع فیها الوسخ عبارتیله مفسر اولمغله اكا كوره مطلقا پرمقلرك

بوغوملر ينك طشره يوزنده كى او ينـاق برينك تكمهلرى اولور كه دريلرنده يبواولمغله كير تخلل ايدر و برجمه
قوش قسمنك پنجهسنك اورته پرمغينه دينور كه جوارحده صويه تعبير اولنور (البراجم) برجمهنك جمعيدر
وحنظلة بن مالك تميم اولادندن برقوم اسميدر ومنه المثل* انّ الشقى وافد البراجم *اصلى بودركه عمرو بن هندنام
اميرك بنودارم بن مالك بن حنظلهدن بركسه برادرنى قتل ايلمكله عمرو آنلردن يوزنفر كسهيى احراق بالنار
ايلمك بابنده يمين ايلمكله طقسان طقوز نفرينه دسترس اولوب احراق ايلدى بركون براجم ديدكلرى
قوم مزبوردن بركسه اول سمتدن كذران ايدر كن عمرو اول خلالده ينه بريسنى احراق ايدر اولمغله مزبورك
مشامنه ات رايحهسى كلمكين امير بريان طبخ ايتدره يورشوندن بزدخى حصه ياب تناول اولهلم ديهرك واردقده
عمرو اول شخصدن نام وشانى سؤال ايلمكله مزبوردخى براجمدن اولديغنى افاده ايتدكده همان اخذ
واحراق ايلمكله يوزنفرى تكميل ايلدى كمال مرتبه حرصندن كندويى مهلكهيه دوشورن كسه حقنده ضرب اولنور
وهياج البرجمى تابعيندندر وحفص بن عمران ومحمد بن زياد وسنان بن هارون وعمرو بن عاصم البرجميون
محدثلردر بونلرده بانك فتحى لحن وخطادر (البرجمة) دحرجه وزننده درشت وغليظ سوز سويلمك معناسنهدر
يقال برجم الكلام اذا غلظه (البرسام) بانك كسريله برعلت اسميدر كه عياذا بالله تعالى مبتلا اولنلر مختل
الدماغ اولمغله هذيان تكلم ايدر يقال به برسام وهى علة يهذى فيها مفردات طبيهده مرسوم اولديغى اوزره برسام
فارسى معربيدر كه باى مفتوحه ايله در ورم الصدر معناسنه در خلاصهسى ذات الجنب ديدكلرى علت انواعندندر
حتى موجز نام كتابده ذات الجنب ويسمى شوصة وبرسام عبارتيله اتحادلرى مرسومدر وتذكره صاحبى ومنها ذات
العرض وذات الصدر والبرسام عبارتيله انواعندن اولديغى تحرير و بيان ايلمشدر ومؤلفك هذيان سويلرديديكى
سرسام علتنك وصفيدر كه اول دماغه عارض اولور (المبرسم) مدحرج وزننده برسام علتنه اوغرامش آدمه دينور
يقال برسم الرجل على المجهول فهو مبرسم اى به برسام (الابريسم) همزهنك كسرى وسينك فتحى وضميله ايپكه دينور
حرير معناسنه على قول ابريشم فارسى معربيدر بدنى مسخن ومعتدل واكحالى بصرى مقوّى در شارح ديركه
بعضلر ابريسمى بوكلمش ايپكه وقزى خام ايپكه وحريرى مطبوخ اولوب هنوز بوكلمامش اولانه تخصيص ايلديلر
(البرسيم) بانك كسريله قرط ديدكلرى نباتك تخمنه دينور كه بونجهيه شبيه ياندن بيوك اولور مؤلف قرط مادهسنده
بونجهيه شبيه اولور ديو بيان ايدوب لكن مفرداتده بونجه انواعندن فارسيده سه برگ ديرلر اوچ ييراقلو اولور ديو
مبيندر ومصريلر مطلق بونجهيه برسيم ديرلر وبرسيم قاهرهٔ مصرده برصوقاغك اسميدر محدثيندن عبدالعزيز
البرسيمى اورايه منسوبدر (البرشمة) شين معجمه ايله دحرجه وزننده حزن واندوه اظهار ايلمك معناسنهدر
على قول چهرهيى بورشدرمق معناسنهدر كه انفعال اثريدر يقال برشم الرجل اذا وجم واظهر الحزن او شنج الوجه
وكوناكون بنكلر ايله برنسنهيى بنكليوب نقش ايلمك معناسنه در چوچغك يوزنى درلو درلو نقطهلر ايله و بنكلر ايله نقش
وتزيين ايلدكلرى كبى يقال برشم فيه اذا الوّن فيه النقط الوانا يعنى من النقوش كما يبرشم الصبىّ وبرشمه وبرشام
دحراج وزننده برنسنهيه متصل باقوب طورمق ياخود ديكه ديكه باقمق معناسنهدر يقال برشم اليه برشمة وبرشاما اذا ادام
النظر اليه او احدّه (البرشم) علابط وزننده حديد النظر آدمه دينور (البرشم) قنفذ وزننده بچميه دينور كه عربستان
واناطولى نسوانلرى يوزلرينه طوتنورلر يك كوزل عادتدر يقال جاءت وفى وجهها برشم اى برقع (البرشوم) بانك ضمى
وفتحيله بصرهيه مخصوص برجنس خرما اغاجيدر كه ميوهسى سائردن مقدّم ايريشور (البرصوم) عصفور
وزننده شيشه مقولهسنك اغزلرى باغنه دينور (البرطام) قرطاس وزننده (والبراطم) علابط وزننده ايرى ويومرى
دوداقلو آدمه دينور يقال رجل برطام وبراطم اى الضخم الشفة وبرطام دوداغه وصف اولور يقال شفة
برطام اى ضخمة (البرطم) جعفر وزننده تكلمده عجزى اولان آدمه دينور يقال رجل برطم اى العيىّ اللسان
(البرطمة) دحرجه وزننده برغضب اولمق معناسنهدر كه كمال غضبدن طلوم كبى شيشوب قبارمقدر يقال برطم
الرجل اذا انتفخ غضبا و برآدمى يك اويكه لندروب طارلتمق معناسنهدر كه متعدى اولور يقال برطم فلانا اذا غاظه
وكيجهنك مظلم اولمق معناسنهدر يقال برطم الليل اذا اسودّ (التبرطم) تدحرج وزننده برسوزدن نشى طارغنلق
پيدا ايلمك معناسنهدر يقال تبرطم الرجل اذا تغضب من كلام قاموسده وصحاحده بو عباره ايله مرسوم اولمغله بو رسمه
ترجمه اولندى لكن زمخشرى مقدمة الادبده تبرطم خشم كرفتن بادنديدن عبارتيله بيان ايلمكله اكا كوره
كومردنوب صومورداندرق طارلمق ياخود طارغنلقدن كوموردنوب صوموردنمق ديمك اولور اكر بو صواب ايسه
مؤلفك بو رسمه تفسيرى مسامحهيه مبنى اولور (البرعم) (والبرعوم) (والبرعمة) (والبرعومة) بالرك ضميله اغاجك هنوز

یاروب چقان یمشنك چچكنك قبجوغنه دینور علی قول هنوز اچلمامش چچكنه دینور كه طومورجق تعبیر اولنور (البرعمة)
دحرجه وزننده (والتبرعم) تدحرج وزننده اغاجك برعومی ظهور ایلمك معناسنه‌در یقال برعمت الشجرة
وتبرعمت اذا خرجت برعمتها (البراعیم) بانك فتحیله برموضع اسمیدر علی قول شول قوم‌صالرمدینور كه ارالقلرنده
بقول انبات ایدر حوزه‌لر اوله و براعیم الجبال طاغلرك سیوری سبوری تپه‌لرینه اطلاق اولنور (البرهمة) دحرجه
وزننده كوزی قیپوب وقپاغنی دپرتمیه‌رك برنسنه‌یه متصل باقوب طورمق معناسنه‌در یقال برهم الیه اذا ادام النظر
الیه فی سكون الطرف و برهمه اسم اولور برعمة الشجر معناسنه بونده قنفذه وزننده دخی جائزدر (ابراهیم) اسم
اعجمیدر بونده یدی لغت واردر ابراهیم (ابراهام) (ابراهوم) هانك ضمیله (ابراهم) یانی حذفیله وهانك حركات
ثلاثیله (ابرهم) الفسر هانك فتحیله كه یدی لغت اولور مصغرنده بریه دینور زبیر وزننده همزه‌نك ومیمك طرحیله
علی قول ابیره دینور سفرجل سفیرج دیدكلری كبی وعند البعض بریهیم دینور همزه‌سنی زائد توهم ایلمشدر وجمعی
اباره واباریه واباره‌ه وبراهم وبراهیم وبراهمه وبراه كلور میمسز مؤلفك بصائرده بیاننه كوره ابراهیم خلیل
الرحمن علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك اسم شریفیدر لفظ سریانیدر اب ایله راهیم لفظلرندن مركبدر كه
اب رحیم دیمكدر ارض عراقدن بابل ولایتندن كوثی نام قصبه‌ده تولد ایلمدی غوطهٔ دمشق قرالرندن برزه نام قریه‌یه
نسبتی انده متمكن اولدیغنه مبنی‌در (الابراهیمون) اون ایكی نفر اصحاب كرامدر كه اسملری ابراهیم ایدی (البراهمة)
برطائفه‌در كه حق جل وعلا حضرتلرینك پیغمبر ارسالنی تجویز ایلمزلر یقال هومن البراهمة وهی قوم لایجوّزون
علی الله بعثة الرسل مترجم دیر كه مصباحك بیاننه كوره براهمه هندولرك عباد وزهادنه اطلاق اولنور مفردی
برهمن در نونی تنوینه مشابهدر كه نسبتده ساقط اولوب برهمی دیرلر علی قول بو حكماء هنوددن برهمان نام شخصه
منسوبدر كه توابعنه تمهید قواعد عقائد ایدن كسنه اوله جقدر بو صورتده نسبتی غیر قیاس اوزره اولور و بونلر
بعثت انبیایی تجویز ایلمزلر ولحوم حیوانی تحریم ایدرلر ذنوب وعدواندن بری اولان حیوانانی ایلام وتعذیب حكمتدن
خارج ظلمدر دیرلر و برهانده برهمن هندستانده مجوس قومنك پاپاسلرینه علم خاص اولمق اوزره مرسومدر وتفصیل
عقائدلری كتب كلامیه‌ده مبسوطدر (الابراهیمی) برنوع سیاه خرمایه دینور (الابراهیمیة) اوچ قریه آدیدر
بریسی واسط قضاسنده و بریسی جزیرهٔ ابن عمرده و بریسی نهر عیسی قضاسنده واقعدر (ابو البرهسم) سین
مهمله ایله سفرجل وزننده عمران بن عثمان الزبیدی الشامی كنیه‌سیدر كه قرأات شواذ صاحبیدر (البزم) زای معجمه
ایله جزم وزننده برنسنه‌یی دیشلرك اوجلریله اصرمق معناسنه‌در علی قول درت اوك دیشلریله واول دیشلرك
اردنده اولان درت دیش ایله اصرمق معناسنه‌در یقال بزم علیه بزما من الباب الثانی والاول اذا عض بمقدم اسنانه
او بالثنایا والرباعیات و براغریوكی یوكلنوب اصلا استثقال ایلمیه‌رك بی محابا حركته مقتدر اولمق معناسنه‌در
یقال بزم بالعبء اذا حمله فاستمر به و باش برمقله وشهادت پرمغیله سود صاغمق معناسنه‌در یقال بزم الناقة
اذا حلبها بالسبابة والابهام و برآدمك ایاسنی قاپوب المق معناسنه‌در یقال بزم فلانا ثوبه اذا سلبه ایاه كما یقال بزّه
ایاه و برایشه قطعی عزیمت ایلمك معناسنه‌در یقال بزم الامر اذا اصر علیه ای عزم وغلیظ سوز سویلمك معناسنه‌در
یقال بزم القول اذا اغلظ وقیرمق معناسنه‌در یقال بزمه اذا كسره و یایك كریشنی سبابه وابهامله چكوب صالیورمك
معناسنه‌در یقال بزم وتر القوس اذا اخذه بالسبابة والابهام ثم ارسله (المبازمة) مفاعله وزننده ایشی عزم قطعی ایله كسوب
بچمك معناسنه‌در یقال فلان ذو مبازمة فی الامر ای ذو صریمة (البزیم) امیر وزننده سبزه باغی صاریلان خرما یبراغنه دینور
و چومك دینده قلان سادهٔ ات صویینه دینور وجوهری بزیم لفظنی خیط القلادة ایله یعنی قیطان ایله تفسیر
ایلمكله تصحیف ایلمشدر صواب اولان لغتده واستشهاد ایلدیكی ابیاتده دخی راء مكرره ایله اولقدر مؤلفك راء
مكرره‌دن مرادی زاء مهمله‌در و بو اهل تجوید اطلاقاتندندر زیرا تكریر راء مهمله‌نك صفتیدر (الابزام) (والابزیم)
همزه‌لرك كسریله كمر وقولان مقوله‌سنك اوجلرنده اولان طوقه‌یه دینور كه اكثری دموردن اولور دیلكرا و جلرنی اكا
كچوررلر اصیرمق معناسندن مأخوذدر (الابزام) اكرام وزننده برآدمه نسنه ویرمك معناسنه‌در یقال ابزمه
القفا اذا اعطاه ایاه (البزمة) بانك فتحیله كونده براو یون طعام ایلمك معناسنه‌در یقال فلان یأكل بزمة ای اكلة
واحدة و اوتوز درهم وزننه دینور یقال اعطاه بزمة ای وزن ثلاثین درهما (الابتزام) افتعال وزننده كون كچورمك
معناسنه‌در یقال ابتزم الیوم كذا ای سبق به (البسم) بانك فتحی وسینك سكونیله آهسته ولطیف كولمك
معناسنه‌در كه كندی ایشیده جك قدر كولمكدن عبارتدر صریمق تعبیر اولنور یقال بسم الرجل بسما من الباب
الثانی وهو اقل الضحك واحسنه و برنسنه‌یی طاتمق معناسنه مستعملدر تقول ما بسمت فی الشیء ای ما ذقته

(الابتسام) افتعال وزننده (والتبسم) تفعل وزننده بونلرده آهسته ونازكانه كولمك معناسنه‌در يقال ابتسم الرجل
وتبسم بمعنی بسم (الباسم) (والمبسام) محراب وزننده (والبسام) شدّاد وزننده اكثری تبسم اوزره اولان آدمه دینور
(المبسم) منزل وزننده اوك دیشلره اطلاق اولنور محلّ بسم اولدیغیچون (المبسم) مقعد وزننده مصدر میمیدر بسم
معناسنه (بسام) شدّاد وزننده (وبسامه) شدّاده وزننده اسامیدندر واحمد بن محمد الطبسیّ البسامیّ محدّثدر
(بسطام) بانك كسریله اسماء رجالدندر بسطام بن قیس بن مسعود شیبان قبیله سندن بركسه‌در وبسطام ایرانده
بر بلده آدیدر بانك فتحیله ده زبانزده‌در یاخود فتحی لحن‌در اول بلده ده كوزاغری یسنه وعارضهٔ عشقه مبتلا اولمش
كمسه حرثی اولمامشدر اكر آنلردن بری اول بلده یه ورود ایلسه باذنه تعالی افاقت بولور عارف معروف ابو یزید
بسطامی ومحدّثیندن عمر ومحمد ابنا محمد وحسین بن عیسی البسطامیوّن اورایه منسوبلردر وعلیّ بن احمد بن
بسطام البسطامیّ جدّته منسوبدر بودخی محدّثدر (البشم) بانك وشین معجمه‌نك فتحیله تخمه وامتلا اولمق
معناسنه‌در طشره تركبسنده ككك آزمق تعبیر اولنور یقال بشم الصبیّ من كثرة اللبن بشما من الباب الرابع اذا اتخم
وبر نسنه‌دن بیقوب اوصانمق معناسنه مستعملدر یقال بشم منه اذا سئم (الابشام) همزه‌نك كسریله امتلا ایلمك
معناسنه‌در یقال ابشمه الطعام اذا اتخمه (البشام) سحاب وزننده بر خوشبو شجر اسمیدر یپراغی خضاب
ودالرندن مسواك ایدرلر بو شجر بو اسمله معروفدر حجازیدر عراق ومصرده دخی اولور حالا دهن بلسان مفقود
اولمغله آندن حاصل اولان دهنی بلسان یاغی دیو كتوررلر (بشامه) سحابه وزننده اسامیدندر بشامة بن العذیر
وبشامة بن حزن شاعرلردر (البصم) بانك ضمی وصادك سكونیله سرچه پرمقله یاننده‌كی آدسز پرمغك اوجلرینك
آچلدیغی حالده ماببنی اولان مقداره دینورنته كه باش پرمقله شهادت پرمغك آچلدیغی حالده مابینی اولان مقداره
فتره دینور كذلك سائر پرمقلرك ارالقلرینك دخی اسم مخصوصلری واردر یقال طوله قدر البصم ای مابین طرف
الخنصر الی طرف البنصر وبوغونلق غلظت معناسنه‌در یقال رجل او ثوب ذو بصم ای غلیظ (البضم) بانك
ضمی وضاد معجمه‌نك سكونیله نفس معناسنه‌در كه روح حیوانیدر یقال كریم البضم ای النفس ودانه‌دن هنوز
چقوب بیومكه بشلامش سنبله‌یه دینور (البضم) هضم وزننده اكینك دانه‌لری ایریلمك معناسنه‌در یقال بضم
الزرع بضما من الباب الاول اذا غلظ حبه وسنبله‌نك دانه‌لری بر مقدارجه ایریلشوب پكشمك معناسنه‌در یقال
بضم الحبّ اذا اشتدّ قلیلا (البطم) بانك ضمیله وضمتینله حبة الخضراء اسمیدر كه ساقز اغاجنك یمشیدر چتلنبك
ومنوش تعبیر اولنور علی قول شجرنه دینور یمشی مسخن وبولی مدر وجماعی مقوّی وسعال ولقوه وكلیه علتلرینه
نافع وقورتمش یپراغنی اوفادوب الكدن كچوردكدنصكره طلا ایلمك صاچ وصقالی منبت ومحسن‌در (البظرم)
ظای معجمه ایله جعفر وزننده خاتمه دینور یقال فی اصبعه بظرم ای خاتم (التبظرم) تدحرج وزننده پرمغی یوزكلی
احمق وبیغزكسه یوزكلو پرمغنی لاقردی ایتدیكی آدمك لاقردی اثناسنده یوزینه طوغری اشاره وامالیه ایده‌رك
تكلم ایلمك معناسنه‌در یقال تبظرم الرجل اذا كان احمق وعلیه خاتم فیتكلم ویشیر به فی وجوه الناس شارح دیر كه
اول كمسیه بظرمیت دینور زنجبیل وزننده (البعیم) امیر وزننده بر بتك اسمیدر واغاجدن دوزمه صورته دینور كذلك
اغاج پوصیه‌سندن دوزلمش صورته دینور بال مومندن دوزلدیكی كبی بوراده من الصبغ نسخه‌لری غلطدر صواب
اولان من الصمغ اولمقدر وشول عاجز ومفحم وبی ناطقه كمسیه دینور كه اصلا شعر ومنظوم نظم وانشادنه قادر
اولمیه سلفده بین العرب انشاد شعره مقتدر اولمیان كمسه انساندن معدود اولمزایدی یقال هو بعیم ای مفحم
لایقول الشعر (بعثم) ثای مثلثه ایله قنفذ وزننده مسجد حیره صاحبی عبان نام كمسه‌نك پدری اسمیدر (البغام) غین
معجمه ایله غراب وزننده (والبغوم) قعود وزننده آهو قسمی زاریلق ایدركبی یانق یانق كندی یاوریسنه باغروب
مله‌مك معناسنه‌در یقال بغمت الظبیة بغاما وبغوما من الباب الثالث والاول والثانی اذا صاحت الی ولدها بارخم
مایكون من صوتها وناقه كسیك كسیك حنین وزاری ایلمك معناسنه‌در كه یاوریسنه شوق وآرزو ایله حنین
ایلمكدر یقال بغمت الناقة اذا قطعت الحنین ولم تمدّه وصغن وجیران مقوله‌سی مله‌مك معناسنه‌در یقال بغم
التیتل والایل والوعل اذا صوّت وبر آدم سوزی خوشجه افاده وبیان ایلمیوب آكلدرآكلاتمز آرقن سویلمك
معناسنه‌در یقال بغم فلان بصاحبه اذا لم یفصح له عن معنی ما یحدّثه (التبغم) تفعل وزننده بغام ایله اوج معنای
اولده مرادفدر (بغم) لغم وزننده (وبغوم) صبور وزننده بنت المعدّل اسمیدر كه صحابیه‌در (المباغمة) مفاعله وزننده
بر آدم ایله آرقون آرقون لاقردی ایلمك معناسنه‌در عاشقك معشوقه‌له لاقردیسی كبی یقال باغمه اذا حادثه بصوت
رخیم (بغثم) ثای مثلثه ایله جعفر وزننده بر رجل اسمیدر (البقم) بانك وقاف مشدّده‌نك فتحیله بویه اغاجی دیدكلری بدر كه

شجری عظیم اولور احشـابنی صباغلر استعمال ایدرلر بقم بویه سی معروفدر اغاجنك یبراغی بادم یبراغنه شـبیه
وساقی قزل اولور احشابنك مطبوخیله بویه بویارلر ذروری یاره لری اوکولدوپ وهر اعضادن سـیلان دمی قاطع
وقرحه لری مجفف درو کوکی سم ساعه درشارح دیر که بقم معرّبدر واقعا برهان قاطعده بکم معرّبی اولمق اوزره مرقومدر
(البقم) سکر وزننده شجر جوز مائل اسمیدر که ترکیده تاتوله دیدکلری نباتدر بادنجان نبـاتی قدر اولور دانه لری مسکر
ومخدّردر (البقامة) ثمامه وزننده پیاغی دوکندیسنه دینور که خالصی اکیر یلوب کیرویه قلان ایشه یرامز طلاشندن
عبـارتدر اکیرلمسی ممکن اولمز کذلك یورغانجیلرك و بوکیلرك ایشـه یرامدیغندن آتدقلری خرت ومرت طراتی
وطلاش مقوله سی پیـاغی دوکندیسـنه دینور بوراده النجـار نسخه سی که رایله در غلطدر صواب اولان النجاد
اولمقدر دالله کـه یورغانجی یه دینور وعقلی آزجه رأی وفکر واندیشـه سی ضعیف خیره دل آدمه اطلاق
اولنور یقـال هو بقامة ای القلیل العـقل الضعیف الرأی (البقم) بانك ضمیله وضمتینله بر بطن اسـمیدر
(باقوم) یاقوت وزنـنده رومی الاصل نجاردر که سعید بن العاص عتیقیدر مسجد نبویده منبر شریفی اول دوزمشدر
شارحك بیـانته کوره اصحابدندر (البقم) فتحتینله دوه عنظوان دیدیکی اوت اوتلامغله خسته لنمك معناسـنه در
یقـال بقم البعیر بقما من البـاب الرابع اذا عرض له داء من اکل العنظوان (التبقم) تفعل وزنـنده قیونك قارننده
قوزیلری یك بیومکله آغرلشوب حرکتدن قالمق معناسنه در یقال تبقمت الغنم اذا اثقل علیها اولادها فی بطونها فلم تثر
(البکم) فتحتینله (والبکامة) کرامه وزنـنده دلسز اولمق معناسـنه در خرس کبی عـلی قول عجز و بلاهته مقارن
اولان دلسزلکدر یعنی ابله ونادان اولمغله نطقدن عاجز اولمق حسبیله اولان دلسزلکدر یاخود آنادن دلسز وکوزسز
وقولقسز طوغمغه دینور که مادرزاد اوله رق دلسز وکور وصـاغر اولمقدن عبارتدر یقال بکم الصبیّ بکما وبکامة
من البـاب الرابع اذا خرس اوهو مع عمیً وبله اوان یولد لاینطق ولایسمع ولایبصر (الابکم) احمر وزنـنده (والبکیم)
امیر وزنـنده معنای مزبوردن صفتدر ابکم لفظنك جمعی بکماندر بانك ضمـیله و بکم در بانك ضمیله (البکامة)
کرامه وزنـنده بکم معناسنه در که ذکر اولندی وعن قصد دلسزلك ایدوب ایسم اولمق معناسـنه در یقـال بکم
الرجل بکامة من البـاب الخامس اذا امتنع عن الکلام تعمدا و برآدم بیلمدیکندن یاعن قصد جماعدن منقطع
اولمق معنـاسـنه مستعملدر یقـال بکم الرجل اذا انقطع عن النکاح جهلا اوعمدا (التبکم) تفعل وزنـنده
سوزده حصر اولمغـله تکلمدن طوتیلوب قالمق معناسـنه در یقـال تبکم علیه الکلام اذا ارتج (ذو بکم) عنق
وزننده بر موضع آدیدر (البلم) فتحتینله خرده بالقـلره دینـور آترینه وطرهوز کبی و بلم ناقه قسمنك کوسنکلکنه
دینـور علی قول یك کـوسنمکدن قربجی شیشمکه دینـور بلمه دخی بو معنـایه در فتحاتله یقـال بالنـاقة
بلم و بلمة ای ضبعة اوهو ورم الحیـاء من شدّة الضبعة و بلمه دوداغك شیشوب قبـارمسنه دینور یقـال ماهذه
البلمة فی شفتك ای الورم (البلم) بانك فتحی ولامك سـکونیله ناقه کوسنمك معناسـنه در یقـال بلمت النـاقة بلما
من البـاب الاول اذا اشتهت الفحل (الابلام) همزه نك کسریله بلم معناسـنه در یقـال ابلمت النـاقة بمعنی بلمت
وتقبیح ایلمك معناسـنه در یقال ابلم علیه الامر اذا قبحه وطنیوب سکوت ایلمك معناسـنه در یقـال ابلم الرجل
اذا سکت (الابلم) احمر وزنـنده قالین دوداقلو آدمه دینور یقـال رجل ابلم ای الغلیظ الشفتین و برجنس نبـات
ما کول اسمیدر که بقله طرزنده قرونلری اولور ومقل اغاجنك یپراغنه دینور بونده همزه نك حرکات ثلاثیله لغتدر
(الابلمة) همزه نك ولامك حرکات ثلاثیله بو دخی مقل اغاجنك یپراغنه دینـور ومنه یقـال المال بیننا شق الابلمة
ای نصفین زیرا اول یپراق اورته سـندن طولانی دوزشق اولنور (البیلم) حیدر وزنـنده حصیر اوتنك طوزاغنه
دینور که پموق طرزنده اولور ودواکرلرك آی دموریـنه دینور پیرم کبی و پموق قوزه سنه دینور جوز القطن معناسنه
وقامش وقارغی طوزاغنه دینور (الملم) محسن وزننده (والمبلام) محراب وزنـنده پك کوسنمکدن سسلنمز اولان
ناقه یه دینور ومبلم هنوز بوغوره چکلمیوب وطوغور مامش اولان کنج ناقه یه دینور (التبلیم) تفعیل وزنـنده تقبیح
ایلمك معناسـنه در یقال لاتبلم علیه امره ای لاتقبح (بیلمـان) پهلوان وزنـنده یمنده یاخود سنده اولکه سنده یاخود
هندستانده بر موضع آدیدر سیوف بیلمـانیه اورایه منسوبدر وعبدالرحمن بن البیلمانی عمر بن الخطاب رضی الله عنه
عتقاسندندر (الابلیم) همزه نك کسریله عنبره دینور یقال اتی من الهند بالابلیم ای بالعنبر و باله دینور عسل معناسنه
(البلماء) صحراء وزنـنده آیك اون دردنجی کیجه سنه دینور لیلة البدر معناسنه (بلام) غراب وزننده حمض دیدکلری
نباتك تازه و پشل اولانه دینور غریبدر که مؤلف بالام ماده سندن ذهول ایلدی قال فی النهایة فی ذکر ادم اهل الجنة
قال ادامهم بالام والنون قالوا وماهذا قال ثور ونون شرّاحك خلاصهٔ تحقیقلری اوزره بالام لفظ عبرانیدر اوکونه

دینور ونون بالغه دینور (البلتم) ثای فوقیه ایله جعفر وزننده طلاقتله تکلمدن عاجز اولان کمسیه دینور که پلتك
تعبیر اولنور یقال رجل بلتم ای العیی الثقیل اللسان وخلق وناس معناسنه در یقال فیه بلتم کثیر ای خلق وناس
کثیر (البلجمة) جیمله دحرجه وزننده طوارك ایاغی بحلغان وطپوق چالمه کبی مرضلردن ناشی صارقی ایله صارمق
معناسنه در یقال بلجم البیطار الدابة اذا عصب قوایمها من داء یصیبها (البلدم) جعفر وزننده کوکسك
مقدمنه دینور که بوغاز سمتیدر ترکیده دوش تعبیر اولنور علی قول بوغاز ایله بوغازلق قرطلاق یاپشق اولان یرك مجموعنه
وعلی قول آت قسمنك بوغازنده قلدایوب اوینیان یرینه دینور یقال اصاب بلدمه وهو مقدم الصدر او الحلقوم
وما اتصل به من المرئ اوما اضطرب من حلقوم الفرس وکندذهن وبدمنظر وثقیل الهیئه اندامی مضطرب
یاقشقسز ناتراش آدمه دینور وکسمز کور قلیجه دینور یقال سیف بلدم ای کهام (البلندم) سفرجل وزننده
(والبلدام) (والبلدامة) بالرك کسریله بونلرده کند ذهن بدمنظر ناتراش ونادان چولپه کمسیه دینور لکن زیادهٔ
حروف زیادهٔ معنایه دال اولمغله بونلر بلدم لفظندن ابلغ اولور (البلدمة) دحرجه وزننده قورقمق معناسنه در
یقال بلدم الرجل اذا خاف (البلسمة) دحرجه وزننده برنسنه دن قورقمغله اپسم وخموش اولمق معناسنه در یقال
بلسم الرجل اذا سکت عن فزع وچهره یی اکشیدوب بورترمق معناسنه در یقال بلسم الرجل اذا کره وجهه
(التبلسم) تدحرج وزننده بودخی چهره یی اکشیدوب بورترمق معناسنه در یقال تبلسم الرجل اذا کره وجهه
(البلسام) برسام وزننده ومرادفیدر که ذکر اولندی (البلنسم) سمندل وزننده قطرانه دینور (البلعوم) زنبور
وزننده (والبلعم) قنفذ وزننده بوغازده طعام مرور ایده جك یره دینور که قرتلاق اوله جقدر بوغازده ایکی مجرا
واردر بری مرئ وبلعومدر که معده نك یولیدر وبری مجرای هوادر یقال قطع بلعومه وبلعمه وهو مجری الطعام
فی الحلق وبلعوم حمار قسمنك دوداغنده اولان صقرلغه دینور ویو کسکجه یرآلتندن کلان صوکاریزینه دینور
(البلعم) جعفر وزننده پك پك یودانا اکول وکستاخ آدمه دینور یقال رجل بلعم ای اکول شدید البلع وبلعم برمعروف
کمسه اسمیدر یاخود بو بلعام در الفله اشبو کمسه بلعم بن باعورا دیدکلر یدرکه کنعانیوندن ایدی اسم اعظم بیلور ایدی
وبغایت عابد وپرهیزکار واسم اعظم برکاتیله مستجاب الدعوه ایدی حضرت موسی علیه السلام بنی اسرائیل
اوزرلرینه مأمور اورودلرنده قومی دفع موسی بابنده دعا ایلمسنی نیاز وبالآخره اطماع ایله الزام ایلدیلر معاذ الله
تعالی تخذیل الهی ایله حضرت موسی حقنده دعایه جسارت ایلدکده درونندن برمرغ ابیض خروج وطیران ایدوب
واسانی صدرینه ساقط اولوب کلب کبی لهث ایده رك مرد اولدی نعوذ بالله من الخذلان وبلعم روم نواحیسنده
بربلده آدیدر وبرقبیله اسمیدر بونك اصلی بنو العم ایدی بنو الحارث وبنو العنبر کلمه لرنده تخفیفیله بلحارث وبلعنبر
دیدکلری کبی بونیده تخفیف ایلدیلر (البلغم) غین معجمه ایله جعفر وزننده اخلاط اربعهٔ بدندن برخلط اسمیدر
واخلاط اربعه صفراء وسوداء ودم وبلغمدن عبارتدر (البم) بانك فتحی ومیمك تشدیدیله طنبورك ولاغوته نك
قالین تلنه دینور که آوازی دخی قالین اولور بام تلی تعبیر اولنور زیر مقابلیدر شارحك بیانی کوره ایکیسیده فارسیدن
معربدر وبم کرمان ایالتنده بربلده آدیدر البم بانك ضمیله بیقوشه دینور بوم کبی (البنام) بنان وزننده
ومرادفیدر که پرمغك اوجنه دینور وقولهم هذا ابنم ای ابن والمیم زائدة وذکر فی بنی یعنی معتل باینده بنی ماده سنده
مرسومدر (البوم) (والبومة) بانك ضمیله بایقوشه دینور بونلردن هر بری مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور که تاء وحدتیه
اولور شارح دیرکه فارسی ایله لغت متوارده در وبومة محمد بن سلیمان نام محدثك لقبیدر (البهیمة) سفینه وزننده
درت ایاقلو حیوانك جمله سنه دینور چارپا معناسنه بر وبحرده اولانه شاملدر علی قول مطلقا تمییز وادراکی اولمیان
جانلویه دینورکه انساندن ماعدا بالجمله حیوان اولور جمعی بهایم کلور یقال هو کالبهیمة وهی کل ذات اربع قوائم
ولو فی الماء اوکل حی لایمیز (البهمة) تمره وزننده قوزی یه کذلك اوغلاغه کذلك بوزاغی یه دینور جمعی بهم کلور
تمره وتمر کبی وهانك فتحیله ده جائزدر حرف حلق اولدیغیچون وبهام کلور سهام کبی وجمع الجمعی بهامات کلور
یقال اتی بالبهمة وهی اولاد الضأن والمعز والبقر (الابهم) ابکم وزننده هر نطق وتکلمه قدرتی اولمیان آدمه دینور
یقال رجل ابهم ای اعجم (الاستبهام) کلامدن عجز وحصر ایله طوتیلوب اپسم وخموش اولمق معناسنه در
یقال استبهم علیه علی المجهول اذا استعجم فلم یقدر علی الکلام وبرایش چیپارز لنوب مشکل ومغلق اولمق
معناسنه در یقال استبهم الامر اذا اشتبه (البهمة) تهمه وزننده مشکل وشدید امر وحادثه یه دینور یقال وقع
فی بهمة ای خطة شدیدة وشول بهادره دینورکه کمال قوت وسطوتندن ناشی اخذ ومقاومت وتغلب ایده جك سمت
وجهتی نامعلوم اوله یقال هو بهمة ای شجاع لایهتدی من این یؤتی وقیایه اطلاق اولنور صخره معناسنه وعسکره

اطلاق اولنور جمعی بهم کلور صرد وزننده (التبهیم) تفعیل وزننده قوزی یی یاخود اوغلاغی یاووزاغی یی
آنالرندن آیرمق معناسنه‌در یقال بهموا البهم اذا افردوه عن امهاته و بریرده مقیم اولمق معناسنه‌در یقال بهموا
بالمکان اذا اقاموا (الابهام) همزه‌نك کسریله برایش مغلق ومشتبه اولمق معناسنه‌در یقال ابهم الامر اذا اشتبه
و برآدمی برایشدن برطرف ایلمك معناسنه‌در یقال ابهم فلانا عن الامر اذا نحاه و بر بهمی دیدکلری نبات بتورمك
معناسنه‌در یقال ابهمت الارض اذا انبتت البهمی شارح دیرکه ابهام قاپویی قپامق معناسنه‌ده کلور نته که مبهم
عنوانیله اکا اشارت ایلدی مؤلفینك ابهام ومبهم تعبیرلری بوندن ماخوذدر (البهمی) حبلی وزننده نبات معروف
اسمیدرکه صبیانك پسی پسی وطشره صبیانلرینك ابه پسکی دیدکلری قلچقلی اوتدرکدی اوتی تعبیر اولنور اربه
نباتنه شبیه لکن اندن اصغر اولور و بهمی کلمه‌سی مفرد وجمعه اطلاق اولنور علی قول مفردنده بهماة دینورکه
الفی الحاق ایچون اولور (البهمة) فرحه وزننده بهمی دیدکلری نبات مز بوری چوق اولان یره دینور یقال ارض
بهمة ای کثیرة البهمی (المبهم) مکرم وزننده قپانمش قاپویه دینور یقال باب مبهم ای مغلق و مجوف اولمیوب
مصمت اولان شیئه دینور یقال شیء مبهم ای اصمت وشول حرام ومحظور اولان شیئه اطلاق اولنورکه اباحه
وتحلیلنه بوجه من الوجوه سمت وجهت ممکن اولمیه حرام قطعی تعبیر اولنور تحریم تزوج ام واخت کبی (الابهم)
اکرم وزننده بودخی مصمت اولان شیئه دینور (البهیم) امیر وزننده یك سیاه نسنه‌یه دینور جمعی بهم کلور
بانك ضمیله و بهم کلور ضمتینله یقال شیء بهیم ای اسود بو مقامده نسخه‌لرده ناسخك تقدیم وتاخیری واردر بوجمله‌لری
مبهم ذیلنده نسخ ایلمشلردر و بهیم بنوکلاب بن ربیعه‌یه مخصوص برفرسك اسمیدر وشول آته دینورکه رنکی صافی
اولوب اصلا غیری رنك والاجه‌لق قارشمامش اوله که یکرنك تعبیر اولنور نه‌طونده اولورسه اولسون مذکر ومؤنثنه
اطلاق اولنور یقال فحل وفرس بهیم ای لاشیة فیه وقاره دیشی قیونه دینور ودو یدوز اولوب اصلا ترجیع وتردیدی
اولمیان آوازه دینور یقال صوت بهیم ای لاترجیع فیه وشول خالص وصافی رنکه دینورکه اکا رنك آخر قارشمامش
اوله یقال لون بهیم ای لم یشبه غیره بورادہ یشبه کلمه‌سی شوب ماده‌سندندر ومنه الحدیث یحشر الناس بهما
ای لیس بهم شیء مما کان فی الدنیا نحو البرص والعرج اوعراة یعنی بو حدیثده بهم کلمه‌سی که بانك ضمیله‌در بهیم لفظندن
جمعدر خالص ویکسان رنکه دینور بورادہ تجوز اوزره مستعملدرکه مراد عالم دنیایه مخصوص اولان کورلك
وطوپاللق وابرشلق کبی امراض وعاهاتدن صحیح وسالم اوله‌رق محشور اولورلر دیمکدر و بعضلر عراة ایله تفسیر
ایلدیلرکه دنیایه مخصوص اولان امتعه والبسه‌دن عاری اوله‌رق حشر اولنورلر دیمکدر (البهایم) بانك فتحیله
حمی ترابنده برنجه‌طاغلره اطلاق اولنور یکرنك اولدقلری ایچون وآنده واقع صویه منجس دیرلر و بهایم برارضك
اسمیدر (ذوالاباهیم) بنوقطیعه‌دن زید نام شاعرك لقبیدر الابهام همزه‌نك کسریله باش پرمغه دینور اللك واایاغك
اولسون و بومؤنثدر بعضا مذکر اولور جمعی اباهیم واباهم کلور و بو اعصار کبی افعال وزننده کلنلردندر (سعدالبهام)
وعدالکرام وزننده منازل قمردن برمنزل آدیدر مؤلف سعد ماده‌سنده بونی منازلدن عد ایلمامشدر (الاسماء المبهمة)
نحویون عندنده اسماء اشاراتدن عبارتدر هذا وهؤلاء وذاك واولئك کبی (البهرم) جعفر وزننده (والبهرمان)
قهرمان وزننده اصپور چچکنه دینور عصفر معناسنه و بهرم قنه‌یه دینور حناء معناسنه (البهرمة) بانك وراءنك
فتحیله چچکك حسن ورونقنه وآب وتابنه دینور یقال اعجبتنی بهرمة النور ای زهره واهل هندك عبادتنه دینورکه
مراد براهمه دیدکلری مجوس طائفه‌سنك عبادتلریدر و بهرمه مصدر اولور صاچ وصقالی کرکی کبی قنه ایله بویه‌مق
معناسنه‌در یقال بهرم لحیته اذا حناها مشبعة (التبهرم) تدحرج وزننده خضاب سبیله صاچ قزارمق معناسنه‌در
یقال تبهرم الرأس اذا احمر یعنی من البهرمة (بهرام) بانك فتحیله بررجل اسمیدر مراد ملوك فرسدن بهرام بن یزدجرد
اوله‌جقدر ونعمان بن عتبة بن العتکی فرسنك اسمیدر (المبهرم) مدحرج وزننده عصفر ایله بویانمش نسنه‌یه
دینور یقال ثوب مبهرم ای معصفر (البهصم) صاد مهمله ایله قنفذ وزننده صلب وشدید اولان شیئه دینور

فصل التاء (التوأم) جوهر وزننده جمیع حیواناتك بر بطندن جفت طوغور دیغی ولده دینورکه
فارسیده همشکم وترکیده ایکیز دیرلر کرك ایکی وکرك زیاده اولسون وکرك ارکك ودیشی اولسون وکرك مختلط
اولسونلر هر برینه آخره نسبتله توأم دینور جمعی توائم کلور وتوأم کلور تانك ضمیله رخال کبی ومذکرنده توأم
ومؤنثنده توأمه دخی دینور وایکیسی جمع اولدقده توأمان دینور کذلك توأم دینور همزاد وجان وهمازوج
دیدکلری کبی شارح دیرکه مؤلف بونی واوفصلنده دخی رسم ایلدی تانك اصلیه اولوب وواودن انقلابی مختلف
اولدیغنه بناء انتهی وتوائم النجوم بری برینه صوقشمش هیئتده اولان کواکبه اطلاق اولنور کذلك توائم اللؤلؤ

صدف ایچره بری برینه صقمش انجولردن عبارتدر وتوأم جوزا برجنده منازل قردن برمنزل آدیدر شارح دیرکه
آنده اولان ایکی منزله توأمان دیرلر که هقعه ایله هنعه اوله جقدر هر برینه توأم دیرلر وتوأم قمار اوقلرندن براوقه
علی قول ایکنجی چقان اوقه دینور وفاز اولورسه ایکی نصیبی وخاسر اولورسه ایکی غرامتی واردر واسامیء رجالدندر
نته که توأمه اسامیء نسواندندر توأمه بنت امیة بن خلف صحابیه در اهل حدیثدن صالح بن ابی صالح آنك عتقاسندندر
شارح دیرکه امام خلیل قولی اوزره توأم لفظنك اصلی ووأم ایدی واوتایه قلب اولندی نته که مؤلف واو ماده سنده دخی
ذکر ایلمشدر (الاتأم) اکرام وزننده ایکیز طوغورمق معناسنه در یقال اتأمت الأم اذا ولدت اثنین فصاعدا
من بطن واحد وخاتونك ایکی دلیکنی بر ایلمك معناسنه در یقال اتأم المرأة اذا افضاها (المتئم) محسن وزننده ایکیز
طوغوران عورته وحیوانه دینور وصف خاصدر (المتآم) محراب وزننده هر بار ایکیز طوغورر اولان عورته وحیوانه
دینور (المتاءمة) مفاعله وزننده برقارندن ایکیز ایشی اوله رق طوغمق معناسنه در یقال تاءم اخاه متاءمة اذا ولد معه
وارشی وارغاجی ایکیشر قات اوله رق بر طوقومق معناسنه مستعملدر یقال تاءم الثوب اذا نسجه علی طاقین
فی سداه ولحمته وآت برباش سکردکدنصکره بنه سکرتمك معناسنه مستعملدر یقال تاءم الفرس اذا جاء جریا
بعد جری (التئم) تانك کسریله (والتوئم) تانك ضمیله (والتئیم) امیر وزننده ایکیزك ایشنه دینور هر بری آخره
نسبتله در یقال هو تئمه وتوئمه وتئیمه ای ولد معه (التوأمیة) غرابیه وزننده انجو دانه سنه دینور (التوأم)
غراب وزننده عمان اولکه سنك قصبه سی اولان شهره یکرمی فرسخ مسافه ده بر بلده آدیدر جوهری بونی جوهر
وزننده تقیید وقصبهء عمان ایله تفسیر ایلمکله ایکی وجهله وهم ایلمشدر وتوأم بحرین ترابنده برموضع آدیدر (التوءمان)
بهرمان وزننده برجنس خرده اوتك اسمیدر (التئمه) تانك کسریله خاتونك صاغملق اتخاذ ایلدیکی قیونه دینور
الاتأم تشدید تایله افتعال وزننده ذکر اولنان صاغملق قیونی بوغزلمق معناسنه در یقال اتأم الرجل اذا ذبح
التئمة بوراده افعال وزننده اولان نسخه غلطدر (التوءمات) جوهرات وزننده توءمه لفظندن جمعدر نسوانه
مخصوص محفه کبی برکونه مرکب اسمیدر که مشاجر دیدکلری اوستی آچق مرکب طرزنده بونکده اورتوسی اولمز
بوراده کالمشاجب نسخه لری غلطدر صواب اولان کالمشاجر اولمقدر (التحم) تانك فتحی وحای مهمله نك سکونیله
جلاهء بزی آلاجه طوقومق معناسنه در یقال تحم الحائك الثوب تحما من الباب الاول اذا وشاه (التاحم) آلاجه
بز طوقیان جلاهه دینور (الاتحمی) ادهمی وزننده (والاتحمیة) هایله (والمتحمة) مکرمه وزننده (والمتحمة)
معظمه وزننده برچشید قماش معروف اسمیدر ومتحم معظم وزننده رنکی اشقره مائل سیاه آته دینور که ترکیده
قوکور تعبیر اولنور یقال فرس متحم اللون ای اسود الی الشقرة (التحمة) غرفه وزننده پك سیاهلغه دینور یقال به
تحمة ای شدة السواد (التحمة) فتحاتله شول قماشلره دینور که چبوقلری وقملری صاری اوله (الاتحم) ادهم وزننده
ومرادفیدر که یاغز آته دینور یقال فرس اتحم ای ادهم (التخوم) تانك وخای معجمه نك ضمیله ایکی ارضك بینی فصل
ایدن سنوره دینور فارسیده مرز دیرلر کرك نشان منصوب وکرك جد معین اولسون وبو مؤنثدر جمعی تخوم کلور
مفردی کبی وتخم کلور عنق وزننده وعلی قول تخوم جمعدر مفردی تخم در تانك ضمیله کذلك تخم وتخومه در تانك
فتحیله وتخوم انسانك مراد ودلخواهی اولان حاله دینور (المتاخمة) مفاعله وزننده بر ارض بر آخر ارضه همسنور
اولمق معناسنه در یقال ارضنا تتاخم ارضکم ای تحادها (التخمة) تانك ضمیله که امتلا اولمغه دینور وخم ماده سنده
مرسومدر (الترم) حذیم وزننده برموضع آدیدر (التریم) امیر وزننده متواضع لله اولان آدمه دینور یقال
رجل تریم ای متواضع لله تعالی ومعائب ونقائصله علی قول کیر و پاسله آلوده وملوث کمسنه یه دینور یقال رجل
تریم ای ملوث بالمعایب او بالدرن (الترم) فتحتینله طوار قسمنك دبری آغریمغه دینور (لاترما) فتحاتله کلمات
تخصیصدندر لاسیما معناسنه در خصوصا دیمکدر (تارم) هاجر وزننده آذربیجان اولکه سنده بر ایالت آدیدر
وفارس اولکه سنده فرج نام بلده ایله همسنور بر بلده آدیدر وسکون رایله تارم دخی دیرلر (الترجان) عنفوان
وزننده (والترجمان) زعفران وزننده (والترجمان) ایهقان وزننده شول آدمه دینور که بر لغتی آخر لغتله بیان وتفسیر
ایلیه وترجمان بن هریم بن ابی طحمه بر معروف کمسنه در (الترجمة) دحرجه وزننده بر لسانی آخر ایله تفسیر و بیان ایلمك
معناسنه در یقال ترجم اللسان وترجم عنه اذا فسر کلامه بلسان آخر واشبو فعل بر ماده نك اصالت تاینه دلالت
ایدر مؤلف بونکله جوهری یه تعریض ایلمشدر زیرا جوهری بونی رجم ماده سنده رسم ایلدی کویا که رجم
کلمه سندن مأخوذ اولوب تانك زیاده سنه ذاهب اولدی (الترکمان) عنفوان وزننده ترك قومندن بر طائفه در برآیده
آنلردن ایکیوز بیك نفر کسه ایمانه کلمکله مبالغهء ایمانه اضافتله کندیلره ترك ایمان دیدیلر بعده کثرت استعمالله تخفیف

ایدوب ترکمان دیدیلر مترجم دیر که کتب فارسیه ده بو رسمه مرسومدر که قوم مزبور اوضاع واطوارده ترك
طائفه سنه مشابه اولمغله ترکمان اطلاق اولندی مان لفظی فارسیده شبه ومثل معناسنه در تغلم غین معجمه ایله
جعفر وزننده برموضع آدیدر و برطاغك اسمیدر یاخود اول طاغك اسمی تغلمان در زعفران وزننده (تغمی) بهمی
وزننده مهرة بن حیدان قبیله سندن برقبیله در (المتغمة) مرحمة وزننده تخمه وامتلا ایلمکه باعث اولان طعامه
دینور یقال طعام متغمة ای متخمة (الاتغام) همزه نك کسریله تخمه وامتلا ایلمك معناسنه در یقال اتغمه اذا
اتخمه (تکمه) غرفه وزننده مرتام کسه نك قرینك اسمیدر که غطفان علی قول سلیم نام قبیله پدرلرینك والده سیدر
(التلم) فتحتینله ترلاده چفت سورر کن صبان دمورینك یاروب کندیکی آرق کبی یاریغه دینور علی قول مطلقا یرده
اولان یاریغه وخنده دینور جمعی اتلام کلور (التلم) تانك کسریله غلام معناسنه در یقال هذا تلم فلان ای غلامه
وچفتجی یه دینور یقال هو تلم ای اکار وقیومجی یه دینور صائغ معناسنه علی قول قیومجیلرك اوزون کورکسنه دینور
جمعی تلام کلور تانك کسریله (التلام) سحاب وزننده تلامیذ دیمکدر که شاکردلر دیمك اولور یعنی اصلی تلامیذ
اولوب ذالی حذف اولنمشدر جوهری بوراده تلام کلمه سنی بو معنادن غیری ایله بیان ایلیوب حصر ایلمشدر وحالا که
بو ماده دن اولمیوب بلکه محل ذکری باب الذال اولمقدر شارح دیر که مؤلف ذال بابنده تلمیذ ماده سنی بیان ایلمدی
وتلامیذ کلمه سندن بالکز ذالك حذفنه قصر ایلدی زیرا صورت مزبوره ده یاء وذال اسقاط اولنمغه محتاجدر
غریبدر که مؤلف جوهری یه حرفکیرلك تهالکندن تحریر وتقریرنده رابطه یی غائب ایلمشدر زیرا اصول سائره نك
اکثرنده تلامیذك مفردی اولان تلمیذ براسه لغت عربیه اولوب شاکرد معناسنه اولمق اوزره مرسومدر وتلام لفظی
اعجمی معرب اولوب صاغه وغلمان صاغه وتلامیذ معناسنه اولمق اوزره مرقومدر بو صورتده مترجم اولمز واکر
عندیت ایله لغت ثابت اولیدی اشبو تلمیذ کلمه سی لمذ ماده سندن مأخوذ اولدیغنه حکم اولنور ایدی زیرا لمذ
برنسنه یی دیشلرك اوجلریله اکل ایلمکدر شاکرد دخی استاذندن استحصال ایلدیکی علوم ومعارفی تدریجی
اخذ ایلدکلری تصوریله آندن تصرف ایدوب شاکرده تلمیذ اطلاق ایلدیلر دیمك موافق اولور ایدی زیرا بو کونه
اخذ وتصرفله اول کلمه یه تاء ادخالی تصرفات عربیه دن کثیرة الامثال در و بو بحث لمذ ماده سنده اشباع
اولندی (التم) تانك حرکات ثلاثی ومیمك تشدیدیله (والتمام) کذلك تانك حرکات ثلاثیسیله (والتمامة) تانك فتحی
وکسریله برنسنه کامل اولمق معناسنه در که جمیع اجزاسی کمال بولمقدن عبارتدر یقال تم الشیء تما وتماما
مثلثین وتمامة وتمامة من الباب الثانی اذا کمل مؤلف کمالی تمام ایله بیان ایلمکله مثال مزبور کمل لفظیله تفسیر
اولندی شارح دیر که مفردات راغبده مرسوم اولدیغی اوزره تمام الشیء اول نسنه نك برحدده بلوغ
وانتهاسندن عبارتدر که من بعد خارج نسنه انضمامنه محتاج اولمیه پس ناقص مقابلیدر چونکه
البته خارج انضمامنه محتاجدر وکمالی حصول ما فیه الغرض ایله تفسیر ایلدی انتهی وتم وتمام
ماده سی باء وعلی حرفلریله صله لنسه قده متعدی اولور برنسنه یی تمام ایلمك معناسنه در یقال تم به
وتم علیه اذا جعله تاما (الاتمام) همزه نك کسریله برنسنه یی تمام ایلمك معناسنه در یقال اتمه اذا جعله تاما
وحامله نك مدت حملی نهایت بولوب طوغرمسی کلوب چاتمق معناسنه در که آیی کونی تمام اولمق تعبیر اولنور یقال
اتمت الحبلی اذا دنا ولادها ونبات قسمی تمام مقدارینی بولمق معناسنه مستعملدر یقال اتم النبت اذا اکتهل وآیك
نوری تمام طلوب بدر اولمق معناسنه در یقال اتم القمر اذا امتلأ فبهر فهو بدر تمام کاسیذکر و برآدمه تم ویرمك
یعنی دمور بیل ویرمك معناسنه در یقال اتم فلانا اذا اعطاه التم (التتمیم) تفعیل وزننده بو دخی برنسنه یی تمام
ایلمك معناسنه در یقال تممه تتمیما وتتمة بمعنی اتمه وقیریلان نسنه آیرلمامق اوزره چتلامق علی قول چتلایوب
یارلدقدنصکره آیرلمق معناسنه در یقال تمم الکسر اذا انصدع فلم یبن او انصدع ثم بان ومجروحی صولوق ویرمیوب
ایشنی چابك بتوروب تپه لمك معناسنه در یقال تمم علی الجریح اذا اجهز وبرکسه قماروقدن فاز اولدیغی نصیبنی
غیره ویرمك معناسنه در یقال تمم القوم اذا اعطاهم نصیب قدحه وبرعربك هوا وهوسی یا رأی وفکری یا محله
وآرامکاهی تمیمی اولمق یعنی تمیم قبیله سی اهالیسیله هم اولمق معناسنه در یقال تمم الرجل اذا اصار هواه او رأیه
او محلته تمیمیا وبرنسنه یی نهایتنه یتشدروب اهلاك وافنا ایلمك معناسنه در که ایشنی بتورمك تعبیر اولنور یقال
تمم الشیء اذا اهلکه وبلغه اجله وصبی یه تمیمه طاقمق معناسنه در یقال تمم المولود اذا علق التمیمة علیه (الاستتمام)
بو دخی برنسنه یی تمام ایلمك معناسنه در یقال استتم الشیء اذا اتمه وبرنسنه نك اتمامنی ایستمك معناسنه در یقال
استتم النعمة اذا سأل اتمامها وبرکسه دن دمور بیل طلب ایلمك معناسنه در یقال استتمه اذا طلب منه التم فاتمه

ای اعطاه اياه (التمام) (والتمامة) تالرك فتحيله (والتمة) تحله وزننده برنسنه نك نقصانی كنديسيله مكمل اولان شيئه دينور يقال هذه الدراهم تمام المائة وتمامتها وتمتها ای ماتم بها وتمام اوچ نفر صحابه اسميدر وتمامه بنت حسين بن قنان محدثه در وعروضيون اصطلاحنده شول بيته اطلاق اولنور كه نصف دائره نك نصفنی استيفا واستكمال ايدوب نصف اخری حشومنزلنده قاله كه حشوه عروض ايتمه سی جائز اولان عارضه انده دخی جائز اوله وعند البعض شول بيته دينور كه اجزاسنه زحاف دخولی ممكن ايكن زحافدن سالم اوله (ليل التمام) كتاب وزننده اطول ليالی شتادر كه شب يلدا تعبير اولنان كيجه در بونده اضافتله ليل التمام وصفت اوله رق ليل تمام ونسبتله ليل تمامی دخی جائزدر علی قول ليل التمام شول اوچ كيجه در كه نقصانی مستبان اولميه كه تساوی ليل ونهار هنگامنده اولور وعلی رأی اون ايكی ساعته ودخی زياده يه بالغ اولان كيجه دن عبارتدر يقال هذه ليلة التمام وليلة تمامية ای اطول ليالی الشتاء اوهی ثلاث لا يستبان نقصانها اوهی اذا بلغت اثنتاعشرة ساعة فصاعدا (التم) تانك كسريله (والتمام) تانك كسری وفتحيله ولد قسمی تمام وقتنده خلقتی مكمل اوله رق طوغمغه دينور يقال ولدته امه لتم وتمام ای تمام الخلق بوراده لتم كلمه سنده كی لام وقت معناسنه در وتمام آی بدر اولمغه دينور وبدر اولمش آيه وصف اولور يقال هذه ليلة تمام القمر ای ليلة بدره ويقال بدر تمام بالفتح والكسر والاضافة ويقال بدر تمام بالوصف (المتم) اسم فاعل عنوانيله آبی كونی تمام اولمش كبه يه دينور يقال حامل متم اذا دنا ولادها (التتمم) تفعل وزننده بو دخی تميم قبيله سی خلقنه اويمق معناسنه در يقال تتمم فلان اذا صار هواه اورأيه اومحلته تميميا وقيريلان نسنه آيرلمامق اوزره چتلامق علی قول چتلادقدنصكره ايرلمق معناسنه در يقال تتمم الشیء اذا انصدع ولم يبن اوانصدع ثم بان واياغی شكست اولان آدم انكله كزوب طوروركن كسوب ايرمق معناسنه در يقال تتمم الرجل اذا كان به كسر يمشی به ثم ابت (التميم) اميروزننده خلقت وبنيه سی تام وكامل اولان آدمه دينور يقال ولد تميم ای تام الخلق وياوز وشديد انسان وحيوانه دينور وتميمه كلمه سندن جمع اولور وتميم بن مر بن ادبن طابخه برقبيله پدريدر غير منصرفدر قبيله تأويليله ثقيف كبی ومنصرف اولور واون سكز صحابهٔ كرام اسملريدر (التميمة) سفينه وزننده كوز بونجغنه دينور كه الاجه وبنكلو بونجقدر اپيه ياخود صنرمه ديزوب دفع نظر ايچون اطفال بيونلرينه تعليق ايدرلر جمعی تميم وتمايم كلور عربلر بونی كويا كه تمام دواء وشفاء عد ايدرلر وتميمه بنت وهب وتميمه بنت اميه صحابيه لردر (المتم) ميمك ضمی وتانك فتحيله كو بكنك طمری منقطع اولمش كسيه دينور (التم) صرد وزننده (والتم) عنب وزننده قيل وبوك وتوی قرقنديلرينه دينور نسيج اولنان نسنه يی آنكله اتمام ايدرلر مفردلری تمه در وتمه در ضمله وكسر ايله (التم) تانك فتحيله اسم جمعدر تام اولان نسنه لره دينور يقال دراهم تم ای تمام (التم) تانك كسريله بالتبعيه دينور فأس معناسنه ودمور بيله وچاپه يه دينور مسحاة معناسنه (التمة) (والتمی) تالرك ضميله بر آدمه هبه اولنان بيله وچاپه يه دينور (المتمم) معظم وزننده شول نسنه يه دينور كه اجزاسی كفايت واعتدال اوزره اولدقدنصكره اكا نسنه زياده اولنمش اوله يقال شیء متمم ای زيد عليه بعد اعتداله كه فن عروضده متمم بوندن مأخوذدر بحر رملك ضربنده فاعلاتن كلديكی كبی ومتمم بن نويرة التميمی برشاعردر (المتمم) محدث وزننده شول آدمه دينور كه قاوده اوقی مرة بعد اخری فائز اولمغله بخت اولان جزورك لحمنی فقراء ومسانه كينه تصدق واطعام ايدر اوله علی قول قمار جزورك كه يكرمی سكز ياخود اون قسم اولور اولدكلو مقامر بولنمامغله خارجدن كيروب بقيه يی اخذ ايله نصيبلرنی تكميل ايدن كسيه دينور (التمتمة) زلزله وزننده پپه يلكدن بركونه سيدر كه كلامی تاء وميم حرفلرينه ردايده رك سو يلمكدن عبارتدر علی قول دلنی سو يلركن اوست طماغنه چاله رق سو يلمكدن عبارتدر يقال فلان يتمتم الكلام ای يرده الی التاء والميم اوهو ان تسبق كلمته الی حنكه الاعلی ويقال له تمتمة (التمتام) سلسال وزننده لسانده تمتمه اولان آدمه دينور مؤنثی تمتامه در وتمتام محدثيندن محمد بن غالب الضبی التمار لقبيدر (التمامة) ثمامه وزننده بقيه معناسنه در يقال ما فيه تمامة ای بقية (تمام) شداد وزننده نججه كسه لرك اسملريدر (التتام) تشديد ميمله تفاعل وزننده هر كس كلوب تمام اولمق معناسنه در يقال تتاموا ای جاؤا كلهم وتموا (التمتم) هدهد وزننده سماق اسميدر كه معروف اكشی دانه لردر (التمتم) فدفد وزننده شول آدمه دينور كه اياغی شكست اولوب لكن انكله كزوب يوريمكه امكانی وار ايكن قطع اولنمش اوله (التنوم) تنور وزننده برجنس يمشلو شجر اسميدر بعض مفرداتده بونی خمان ايله بيان ايتمشلر كه تركيده مروديدكاری نباتدر كبيری وصغيری اولور كبيری شجره قريبدر صغيرينه يرمروری تعبير اولنور وتحفه ترجمه سنده صامر بومادن يعنی يانبال اوتی وكونه بقسان ديدكاری نباتدن برنوع اولمق اوزره مرسومدر ثمرنی تره تخميله شرب صوغلجانلری مخرج وورقنی سمسركه ايله ضماد بدندن سكيلری قالعدر مفردی تنومه در (التنم) تانك فتحيله دوه ذكر

اولنان تنوم اوتلامق معناسنه در يقال تنم البعير تما من الباب الاول اذا اكل التنوم (التومة) تانك ضميله انجويه
دينور جمعى توم كلور قفل كبى وتوم كلور صرد كبى يقال فى قرطها تومة كبيرة اى لؤلؤة صحاحده انجود انه سى كبى
كومش تكمه ايله مفسردر واساسده بعضلر عندنده عنوانيله مرسومدر لسانمزده تكمه تعبيرى همان تومه محرفى ظن
اولنور وتومه بيوك حبه لو كوپه يه دينور يقال صبية ذو تومة اى قرط فيه حبة كبيرة ودوه قوشى يمورطه سنه دينور
(ام تومه) صدفك كنيه سيدر (توماء) تانك ضميله دمشق قضاسنده بر قريه در (تومى) طوبى وزننده
حوار يوندن بر ذات اسميدر (تومى) واوك فتحيله اربى وزننده جزيره ده بر موضع آديدر (توم
نوح وزننده انطاكيه قضاسنده بر قريه در (توم) فتحتينله عمامه ده بر قريه در (تويمه) جهينه وزننده
بنوسليم يوردنده بر صو آديدر (المتوم) معظم وزننده بيونى قلاده لو آدمه دينور يقال حبى متوم اى مقلد
(التهم) فتحتينله ياغ وات مقوله سى نسنه بوزلمق معناسنه در يقال تهم الدهن واللحم تهما من الباب الرابع اذا تغير
و برنسنه بد رايحه بغلمق معناسنه در كه قوقمق تعبير اولنور يقال تهم اللحم اذا زهم و بركسنه برنسنه دن عجزى
ظهور ايتمكله متحير اولمق معناسنه در يقال تهم فلان منه اذا ظهر عجزه وتحير ودوه اوتلاديغى اوتلغى بكنميوب
يكرنه رك اوتلامغله ايچنه سيكميوب زبونلمق معناسنه در يقال تهم البعير اذا استنكر المرعى فلم يستمرئه واصلا
روزكار قلداميوب هوا راكد اوله رق بغايت اسى اولمق معناسنه در يقال وقعنا فى تهم وهو شدة الحر وسكون الريح
(التهمة) فتحاتله متغير اولمش ياغ وات مقوله سنك بد رايحه سنه دينور يقال فيه تهمة اى خبث ريح وزهومة ودريايه
طوغرى انكين وانكبه اولان ارضه دينور تهم دخى دينور بونلر كويا كه فى الاصل تهامه دن مصدرلردر يعنى تهامه
بونلردن مأخوذدر زيرا تهامه نك بالجمله اراضيسى بحره طوغرى انكبه در (التهم) كتف وزننده بد رايحه بغلمش
نسنه يه دينور (تهامه) تانك كسريله مكه مكرمه نك اسميدر شدت حرارت معناسنه اولان تهمدن مأخوذدر
و بر ارض معروفه نك اسميدر كه غور ونجد بلادنه متاخم ارضدن عبارتدر جوهرى وهمندن ناشى بلده ايله
تفسير ايلدى نسبتنده تهامى دينور تانك كسريله وتهام دينور تانك فتحيله يمان كبى يقال رجل تهامى وتهام وقوم
تهامون كيمانون شارح دير كه لغت ثانيه تغييرات نسب قبيلندندر (المتهام) محراب وزننده ارض تهامه يه چوق
تردد ايدن آدمه دينور يقال هو متهام اى كثير الاتيان الى تهامة (الاتهام) همزه نك كسريله تهامه اولكه سنه كلمك
ياخود ارض تهامه يه قونمق معناسنه در يقال اتهم الرجل اذا اتى تهامة اونزل فيها و بريرك هواسى وخيم
وثقيل بولمق معناسنه در يقال اتهم البلد اذا استوخمه (المتاهمة) مفاعله وزننده (والتتهم) تفعل وزننده بونلرده
ارض تهامه يه كلمك ياخود قونمق معناسنه در يقال تاهم الرجل وتتهم بمعنى اتهم (التهمه) تمره وزننده شهر و بلده
معناسنه در وتهامه لفظنده لغتدر (تهم) زفر وزننده جوارى اسماسندندر (تهام) كتاب وزننده عمامه ده بر وادى اسميدر
(التهمة) غرفه وزننده وهم ماده سنده مرسومدر (التيم) تانك فتحى و يانك سكونيله قوله دينور يقال هو تيم الله اى عبد الله
بكر وائل قبيله سندن بر بطن اولان تيم الله بن ثعلبة بن عكابه معناى مذكوردن اسمدر وتيم الله نمر بن قاسط
قبيله سى نسبنك رجالندندر واضافتسز يالكز تيم ايله تسميه ايدرلر ازجمله تيم بن مره قريش نسبنده ابو بكر الصديق
رضى الله عنه حضرتلرينك قوميدر يعنى جديدر وتيم بن غالب بن فهر كذلك قريش رجالندندر وتيم بن قيس
بن ثعلبة بن عكابه تيم الله مرقومك برادريدر وتيم بن شعبان بن ثعلبه مزبورك عمزاده سيدر وتيم اللات ضبه
قبيله سندن بركسنه در وتيم بن ضبه مزبورك عموجه سيدر وتيم اللات بن ثعلبه خزرج قبيله سندندر (التيم)
تانك فتحيله برآدمى بنده ايلمك معناسنه در يقال تامته المرأة اوتامه العشق يتيم تيما اذا عبدته وذللته (التتييم)
تفعيل وزننده تيم معناسنه در يقال تيمته المرأة او العشق بمعنى تامته (التيمة) تانك كسريله همزه ايله تئمه دخى لغتدر
بك آجلق ومضايقه هنكامنده ناچار ذبح اولنان قيونه دينور وقرق عدد قيوندن نصاب آخره وارنجه زائد اولان
قيونلره دينور وسائمه اولميوب خانه ده صاغملق اتخاذ اولنان قيونه دينور وتميمه معناسنه در كه اطفاله تعليق
اولنان كوز بونجغيدر (التيماء) حمراء وزننده شلكسز واوتسز صوسز مضل ومهلك اولان على قول واسع اولان
ارضه دينور يقال ارض تيماء اى قفرة مضلة مهلكة او واسعة و بيابانه دينور مفازه معناسنه و بر موضع آديدر
وجوزاء برجنده اولان جوزاء صورتنده مركوز كواكبه اطلاق اولنور (تيم) فتحتينله غافق قبيله سندن بر بطندر
ماضى بن محمد التيمى انلردندر انس حضرتلرندن روايت ايلمشدر (متيم) معظم وزننده بر رجل اسميدر

فصـــــــل الثاء المثلثة (الثأم) ختم وزننده ديكشى تباه ايلمك معناسنه در يقال ثأمت المرأة خرزها ثأما
من الباب الاول اذا افسدته واسهاالله دفع طبيعى ايلمك معناسنه در يقال ثأم الرجل بما فى بطنه اذا رمى به (الثأم)

ث

تفعل وزننده (والانثتام) انفعال وزننده برآدم بدوناسزا سوزلر سويلمك معناسنه در يقال تثتم فلان وانثتم اذا انفجر
بالقول القبيح وتثتم اثواب پاره لنمق معناسنه در يقال تثتم الثوب اذا تقطع وات زياده پشمكله يريوب مهرّا
اولمق معناسنه در يقال تثتم اللحم اذا تهرّأ واشمه تعبير اولنان قيوچوكوب يقلمق معناسنه در يقال تثتم الحسي اذا تهدّم
(الثجم) رجم وزننده بركمسه يي يا برنسنه يي برنسنه دن سرعتله صرف ايلمك معناسنه در يقال ثجمه عنه ثجما
من الباب الثاني اذا صرفه عنه سريعا (الثجم) فتحتينله برنسنه دن چابك منصرف اولمق معناسنه در يقال ماهذا
الثجم اى سرعة الانصرف (الاثجام) (والتثجيم) برنسنه دائمى اولمق معناسنه در يقال اثجم الشيء اذا دام ويغمور
سرعتله متصل ياغمق معناسنه در يقال اثجمت السماء وثجمت اذا اسرع مطرها ودام (الثدم) ثالك فتحيله
ثقيل وسلپوك چولپه كمسه يه دينور كه اداره كلامدن ونفوه ايتديكى كلامه دليل و برهان ومثل ايرادندن عاجز
ونادان اوله ياخود وجودى غليظ شيشمان و ياقشقسز تصلق اوله رق احمق و بيغز شخصه دينور مؤنثى ثدمه در
يقال رجل ثدم وامرأة ثدمة اي فدم عيّ من الكلام والحجة مع ثقل ورخاوة او الغليظ السمين الاحمق الجافى (الثدام)
كتاب وزننده سوزكو يه دينور مصفاة معناسنه (المثدّم) معظم وزننده اغزى سوز كيلى بزدق وابريق مقوله سنه
دينور يقال ابريق مثدّم اى وضع عليه الثدام (الثدقم) ذبرج وزننده سوز بيلمز وسوزا كلمز ثقيل وناتراش
كمسيه دينور و بر رجل اسميدر (الثرم) فتحتينله اغزده ديش كوكندن قيرلمق على قول ثنايا ورباعيادن قيرلمغه
مخصوصدر ياخود اوك ديشلره خاصدر يقال ثرم الرجل ثرما من الباب الرابع اذا انكسرت سنه من اصلها اوسن
من الثنايا والرباعيات او خاص بالثنية (الاثرم) احمر وزننده معناى مزبوردن وصفدر ثرماء مؤنثيدر واثرم اهل
عروض اصطلاحنده شول جزؤه دينور كه آنده قبض وخرم علتلرى مجتمع اوله خرم وتد مجموعك اولنى وقبض
بشنجى حرف ساكنى حذفدن عبارتدر مثلا مفاعيلن فاعلن و فعولن عول فالور وعلى قول فعول جزؤنه
مخصوصدر كه خرم وقبض اولوب عول قالور يعنى بحر طويل ايله متقاربه مخصوصدر (الثرم) ثالك فتحيله
برآدمك وجه مذكور اوزره ديشلرنى قيرمق معناسنه در يقال ثرمه ثرما من الباب الثانى اذا جعله
اثرم (الاثرام) همزه نك كسريله ثرم معناسنه در (الانثرام) انفعال وزننده اثرامك مطاوعيدر يقال اثرمه
فانثرم (الاثرمان) تثنيه صيغه سيله ليل ونهاره اطلاق اولنور تناقصلرى تصوريله (الثرمان) سلمان وزننده
چوغانه شبيه براكشى شجر نباتيدر دوه وقيون مرعاسندندر (ثرم) فتحتينله يمامه ده برطاغك اسميدر (ثرام)
سحاب وزننده يمامه ده برصربپ يوقش آديدر (ثرمه) فتحاتله آق دكزده سجلمه آطه سنده بر بلده آديدر
(الثرثم) ثاى مثلثه ايله قنفذ وزننده قابده قلان طعام وقاتيق مقوله سى بقيه سنه دينور على قول چناقده وقواطه ده
قلان بقيه يه خاصدر (الثرطمة) دحرجه وزننده من غير غضب ولا تكبر باشى يره اكوب اپسم وساكت طورمق
معناسنه در يقال ثرطم فلان فى المجلس اى اطرق من غير غضب ولا تكبر وحيوان بغايت سمورمك معناسنه در
يقال ثرطم الكبش اذا تناهى فى السمن (المثرطم) اسم فاعل بنيه سيله نهايت درجه ده سمورمش انسان وحيوانه
دينور على قول دابه قسمنه مخصوصدر (الثرعامة) قرطاسه وزننده برآدمك زوجه سنه دينور على قول مطلقا
عورته دينور (التثطعم) تدحرج وزننده ناسزا سوز ايله خواله وشركير اولمق معناسنه در يقال تثطعم على اصحابه
اذا علاهم بالكلام (الثطعمة) دحرجه وزننده معناى مزبوردن اسمدر (الثعم) ثالك فتحى وعينك سكونيله
برنسنه يى چكوب قوپرمق معناسنه در يقال ثعمه ثعما من الباب الثالث اذا نزعه (التثعم) تفعل وزننده بر يربرآدمه
بغايت خوب كلوب آندن خوشلنمق معناسنه در تقول تثعمتنى ارض كذا اى اعجبتنى (الثعامة) ثمامه وزننده
روسپى عورته دينور سفهاپى كنديسنه نزع ايلديكيچون (الثغام) غين معجمه ايله سحاب وزننده بر نبات اسميدر كه
فارسيده درمنه دير بوصورتده آق يوشان ديدكلرى نبات اولور لكن برهانده جاورد ايله مفسردر كه ياندق اوتى
ديدكلرى بياض تيكندر مفردى ثغامه در (الاثغامه) انصباء وزننده ثغامه دن اسم جمعدر (الاثغام) همزه نك كسريله
برثغام بتورمك معناسنه در يقال اثغم الوادى اذا انبت الثغام وصاچ ثغام كبى اغارمق معناسنه در يقال
اثغم الرأس اذا صار كالثغامة بياضا وطولدرمق معناسنه در يقال اثغم الاناء اذا ملأ و برآدمى اويكه لندرمك
على قول سوندرمك معناسنه در يقال اثغم فلانا اذا غضبه اوفرّحه (الثاغم) ثغام كبى آق اولان رنكه دينور
يقال لون ثاغم اى ابيض كالثغام (الثغم) كتف وزننده شكاره باولينوب دده انمش تازى يه دينور يقال كلب ثغم اى ضار
(المثاغمة) مفاعله وزننده اوپشمك معناسنه در يقال ثاغمت المرأة المرأة اذا لاثمتها (الثكم) ثالك فتحى وكافك
سكونيله برآدمك ايزنه دوشوب ياخود ايزنى سوروب كتمك معناسنه در يقال ثكم آثارهم ثكما من الباب الاول

اذا اقتصها و برنسنه یه مداومت ایلمك معناسنه در یقال ثکم الامر اذا لزمه و بر یرده مقیم اولمق معناسنه در یقال ثکم بالمکان اذا اقام (الثکم) فتحتینله ثکم کلمه سیله ایکی معنای اخیرده مرادفدر یقال ثکم الامر ثکما من الباب الرابع اذا لزمه ویقال ثکم بالمکان اذا اقام وثکم الطریق وثکم الطریق صرد وزننده یولك آچق طوغری و بللو صرتنه دینور یقال اخذ ثکم الطریق و ثکمه ای سننه (ثکامه) ثمامه وزننده بر بلده آدیدر (ثکمه) عروه وزننده بر رجل اسمیدر (الثلم) ثالث فتحی ولامك سکونیله برنسنه یی رخنه دار ایلمك معناسنه در که کدمك تعبیر اولنور قلج اغزنده و دیوارده اولدیغی کبی یقال ثلم الاناء والسیف ونحوه ثلما من الباب الثانی اذا کسر حرفه (التثلیم) تفعیل وزننده ثلم معناسنه در (الانثلام) انفعال وزننده (والتثلم) تفعل وزننده مطاوعلردر یقال ثلمه ثلما وثلمه تثلیما فانثلم و تثلم (الثلمة) غرفه وزننده اسمدر که دینور رخنه معناسنه یقال به ثلمة وهی فرجة المکسور والمهدوم (الثلم) فتحتینله بودخی برنسنه یی کدمك معناسنه در یقال ثلم السیف ثلما من الباب الرابع اذا کسر حرفه ودره نك وجابك قییسندن کدك آچلمق معناسنه در یقال ثلم الوادی اذا انثلم حرفه وثلم بر موضع آدیدر که ثلماء دخی دیرلر (مثلم) معظم وزننده بر موضع آدیدر (المثلم) لام مشدده نك فتحیله بر ارضك اسمیدر (الاثلم) فن عروضده اثرم معناسنه در که خرم ایله قبض علتلری مجتمع اولان جزؤه دینور کرچه مؤلف بو رسمه بیان ایلدی لکن کتب عروضده بینلری فرق اوزره مرسومدر (الثم) ثالث فتحی ومیمك تشدیدیله برنسنه یی ایاقله بصوب چکنمك معناسنه در یقال ثم الشیء ثما من الباب الاول اذا وطئه و برنسنه یی مرمت واصلاح ایلمك معناسنه در یقال ثمه اذا اصلحه و بر کدرمك معناسنه در یقال ثمه اذا جمعه و بو حشیش بر کدرمسنده کثیر الاستعمالدر والی اوت ایله سیلك معناسنه در یقال ثم یده بالحشیش اذا مسحها به وقیون اغزیله اوت قوپرمق معناسنه در یقال ثمت الشاة النبت اذا قلعته بفیها وطعامی بحشی عاندیمیوب مجموعنی سپوری یمك معناسنه در یقال ثم الطعام اذا اکل جیده وردیئه (التثمیم) تفعیل وزننده بودخی برنسنه یی ایاقله بصوب چکنمك معناسنه در یقال ثممه اذا وطئه وبتشك کبکی آیرمق معناسنه در یقال ثم المعظم اذا ابانه وذلك اذا کان عنا (الثمة) ثالث ضمیله بر طوتام اوته دینور تقول اخذت من الحشیش ثمة ای قبضة (الثموم) صبور وزننده اغزیله اوت قوپران قیونه دینور (المثم والثمة) میملرك کسریله شول کسه در که ایو کوتو دیمیوب مجموع طعامی سیلوب سپور راوله یقال رجل مثم ومقم ومثمة ومقمة اذا کان یأکل الطعام جیده وردیئه ومقم کذلك برنسنه نك مجموعنی سپوروب آلان کسیه دینور (الاثمام) انفعال وزننده برنسنه یا برکسبه اوزره اوشوب دوشمك معناسنه در یقال انثم علیه اذا انثال و وجود اریمك معناسنه در یقال انثم جسمه ای ذاب وقوجامق معناسنه در یقال انثم الرجل اذا شاخ (الثم) ثالث ضمیله اومتاعنه دینور که قاب قاجاق وخرد مرت مقوله سیدر ومنه یقال ماله ثم ولارم ای مال (ثم) ثالث ضمی ومیم مشدده نك فتحیله حرفدر یعنی حرف عطفدر امور ثلاثه یی اقتضا ایدر یعنی اوچ معنایه دلالت ایدر وهر برنده نحویونك اختلافی واردر اول مابعدنی حکمده ماقبلنه تشریك ایدر بعضلر عندنده کاهجه بو معنادن تخلف ایدر که عاطفه اولمیوب زائد اولور کما فی قوله تعالی وظنوا ان لا ملجأ من الله الا الیه ثم تاب علیهم ثانی ترتیب اقتضا ایدر علی قول اقتضا ایلمز کما فی قوله تعالی و بدأ خلق الانسان من طین ثم جعل نسله الایة ثالث مهلت اقتضا ایدر علی قول کاهجه بوندن متخلف اولور کقولك اعجبنی ماصنعت الیوم ثم ماصنعت امس اعجب زیرا بو راده ثم کلمه سی ترتیب اخبار ایچوندر ذکر اولنان اخبارلر بیننده ایسه مهلت وتراخی یوقدر (ثم) ثالث فتحیله بر اسمدر که آنکله مکان بعیده اشارت اولنور هنالك معناسنه در که اوراده دیمکدر تقول رأیته ثم ای هنالك بوراده هنالك کلمه سی هاء مفتوحه ونون مشدده ایله در واشبو ثم کلمه سی ظرفدر اعرابله تصرف اولنمز واشبو اذا رأیت ثم رأیت الایة کریمه سنده ثم کلمه سی رأیت فعلنك مفعولی اولمق اوزره معرب اولمسنه قائل اولنلر وهم ایلدیلر مترجم دیرکه صاحب کشافك بیاننه کوره رأیت فعلنك ظاهر ومقدر مفعولی یوقدر عموم وشیوعه دالدر یعنی مصدری لام استغراقله مقدردر که اذا وجدت الرؤیة ثم سبکنده در پس معنا اثبنك بصری نیره یه اوغرارسه نعم کثیر وملك کبیردن غیری نسنه ادراك اولنمز دیمکدر وثم لفظی ظرفیت اوزره منصوبدر فی الجنة دیمکدر (المثم والمثمة) میملری وثالثك فتحیله آت قسمنك کوبکلك کسلدیکی یره دینور (الثمام) سلسال وزننده شول آدمه دینور که بغایت ذور باز ویه مالك اولمغله طوتدیغی نسنه یی قیروب اوفادر اوله یقال رجل ثمثام ای اذا اخذ الشیء کسره (الثمام) غراب وزننده (والیثموم) ینبوت وزننده بر نبات معروف اسمیدر بو نبات بیان داریسی دیدکلری اوتدر که سمراوتی دخی دیرلر بعینه داری باشی وداری صاپی کبی اولور بساننده بتر دوکوب صوینی کوزه صقسالر بیاض عینی دافعدر مفردی ثمامه در بدویلر بو اوتی قتیق ایدوب هاوید وسمر

ويصديق ايچلرينه حشوايدرلر وسازاقدن ياپدقلری هوغ تعبيراولنان بيوت اوزرينه سطح ايدرلر وبونباتك
پك قصير اولمغله تناولی يسيراولديغندن مطلقا سهل التناول اولان نسنه ده ضرب مثل ايدوب هوعلی طرف
الثمام ديرلر وثمام بن الليث محدثيندندر (المثموم) سطحی ذكراولنان ثمام ايله اورتلمش اوه دينور يقال بيت
مثموم ای مغطی بالثمام صخيرات الثمامة صادك ضميله فخرعالم صلی الله عليه وسلم حضرتلری بدرغزاسنه
عزيمتلری خلالنده واقع قوناقلردن برينك اسميدر وثمامة بن اثال وثمامة بن ابی ثمامه وثمامة بن حزن وثمامة
بن عدل صحابه لردر (الثميمة) سفينه وزننده اغزی بغلواولان ابريغه ومطهره يه دينور (الثمثم) فدفد وزننده
شكاركلبنه دينوركه فارسيده يوزه وتركيده زغر ديدكلری كلب اوله جقدر وثمثم العبدی شعرادندر ورزين بن ثمثم
الضبی سهم بن اصرم ايله قتال ايدن كسه در (الثمة) ثانك كسريله پير واختيار آدمه دينور (الثمثمة) زلزله وزننده
قابك طباغك اغزنی قپاق ايله قپامق معناسنه در يقال ثمثم الاناء اذاغطی رأسه وآليقومق معناسنه در يقال
ثمثموابنا ساعة ای احتبسونا حتی نستريح وبرايشی ايوجه بجره ميوب فناء وناخوش ياپمق معناسنه در يقال
ثمثم العمل ای مااجاد وايچنده سوداولان طلومك اغزنی بغليوب ديركه آصمق معناسنه در وتمرنك وناملونك اغزی
اكيلوب دونمك معناسنه در يقال هذاسيف لايثمثم نصله ای لاينثنی اذاضرب به ولايرتد (المثم) ميمك كسريله
مسن وزننده شول مروتلو عالی همتلو آدمه دينوركه حامی ومحافظی اولميان ينكسلره حامی وراعی اولوب
ومركوبی اولميوب پياده قالمشلری اركاب واهل قبيله نك عاجز وقاصر قالدقلری امور ومصالحلرنی مرمت
واصلاح ايدراوله يقال هومثم ای يرعی علی من لاراعی له ويفقر من لاظهرله ويثم ماعجز عنه الحی من امرهم
(التمثم) تزلزل وزننده توقف ايلمك معناسنه در يقال تمثم عنه اذاتوقف واركيلوب طوتيله رق تكلم ايلمك
معناسنه در يقال تكلم وماتمثم ای ماتلعثم (الثوم) ثانك ضميله صرمساغه دينور بستانی اولوركه معروفدر
وبريسی اولوركه بيان صرمسغی تعبيراولنور عربيده ثوم الحيه ديدكلريدر بستانيدن اقوی اولور ايكی نوعی
دخی مسخن وريحلری وصوغلجانلری مخرج وبغايت مدر وافضل خواصی نسيان عارضه سنی دافع وربو
وسعال مزمن وطحال وخاصره ريحلرنی وقولنج وعرق النسأ ويان وقالچه اغريلرنی ونقرس وحشرات ويلان
وعقرب صوقدقلری يره وقدوز كلب اصرديغی يره نافع وعطش بلغمی وتقطير بول وبوغازه ياپشان سلوك
وبلغمدن تصفيه خصوصنده مفيد وجماعی مقوی وقاورلمشی ديش اغريسنی مسكن ومبرود المزاج اولنلرك
وپيرلرك صحتنی محافظدر وبواسير وزحير وخناز يرودق علتلرينه وكبه خاتونلره وامزكلی خاتونلره وصداع
اصحابنه مضردر مصلحی جرئی طوزايله صوايچره طبخ اولنوب بادم ياغی اضافه ايلمك وبعدالاكل اكشی
نارمص ايلمكدر (الثومة) ثوم لفظنك مفرديدر وثومه قلج قبضه سنك پرازوانه سنه دينور قبيعة السيف معناسنه
(بنوثومة) بن مخش برقبيله در اعلامدن حكيم بن زهرة الثومی انلردندر (الثومة) عنبه وزننده برشجرعظيم اسميدر
ثمری اولمز ورايحه سی مورد اغاجندن اطيب اولور ودالرندن مسواك اتخاذ اولنور شری طاغنده كورمشدرز
ج
فصـــــــل الجيم (الجثم) ثای مثلثه ايله رسم وزننده (والجثوم) قعود وزننده اولديغی يردن اصلا قلدامق
اوزره يرلشوب اوتورمق علی قول كوكسی اوزره چوكوب اوتورمق معناسنه در كه انسانده ديزچوكوب وكوكسی
اوزره يصيله رق اوتورمق اولور وعلی رأی يره كوكس ويره رك چوكوب اوتورمق معناسنه در قوشلك كوكس
ويروب اوتورمسی كبی يقال جثم الانسان والطائر والنعام والخشف واليربوع جثما وجثوما من الباب الثانی
والاول اذالزم مكانه فلم يبرح اووقع علی صدره اوتلبد بالارض وجثوم كيجه ياری اولمق معناسنه مستعملدر يقال
جثم الليل جثوما اذاانتصف واكين قسمی يردن يوكسلوب قالقمق معناسنه در يقال جثم الزرع اذاارتفع عن الارض
واستقل نباته وخرمادالنك قوروغی ايريلنوب بيومك معناسنه در يقال جثم العذق اذاعظم بسره وچامور
وطپراق وكول مقوله سنی بركدرمك معناسنه در يقال جثم الطين والتراب والرماداذاجمعه يعنی جمع كل واحد
منهما وجثوم عرب ديارنده برصوينك وبرطاغك آديدر وطپراق تپه به دينوراكه معناسنه (دارة الجثوم) بنی الاضبط
جماعتنه مخصوص برموضعدر (الجاثم) (والجثوم) صبور وزننده جثم وجثومدن اسم فاعلدر معانی مختلفه سی
اوزره متصف اولان انسان وحيوانه دينور بعض نسخه ده فهوجاثم جمعه جثوم عبارتيله مرسوم اولمغله اكا كوره
بالكرجاثم اولور (الجثم) رسم وزننده مصدردركه ذكراولندی ووصف اولور يردن يوكسلوب قالقمش اكينه
دينور فتحتينله ده جائزدر وقوروغی ايريلنمش خرمادالنه دينور (الجثمة) غرفه وزننده چامورطپراق ياخود كول
كومه سنه دينور (الجثام) غراب وزننده (والجاثوم) اويقوده عارض اولان آغرلغه دينوركه آغربصمه تعبير

اولنور کابوس معناسنه در وجاثوم اویقوجی تنبل آدمه دینور که سیر وسفره لیاقت واقتداری اولماز (الجثامة) شدّاده وزننده کند ذهن بلید ونادان کسیه دینور یقال رجل جثامة ای بلید وحلیم وسهل العطف سید ومتعین آدمه دینور یقال هو جثامة ای سید حلیم واویقوجی تنبل آدمه دینور جاثوم کبی یقال رجل جاثوم وجثامة ای نوّام لایسافر وصعب بن جثامه اصحابدندر وجثامة المزنیة صحابیه در (الجثمة) همزه وزننده (والجثم) صرد وزننده بونلرده اویقوجی تنبل آدمه دینور که بردرلو سیر وسفره لیاقت واقتداری اولمیه (الجثمان) عثمان وزننده جسم وبدن معناسنه در وشخص وقالب معناسنه در وفرزدق نام شاعرك اشبو ❊ وبانت بجثمانیة الماء نیبها الی ذات رحل کالماء ثم حسرا ❊ بیتنده واقع جثمانیة الماء قولندن مراد صویك کندیسیدر یاخود وسطی یا مجتمعی مراددر (الجثمة) فتحاتله بودخی یوکسك تپه به دینور (جاثم) اسمادندر جاثم بن مرید الدلال محدثدر آندن ابراهیم بن نهد روایت ایلمشدر علی قول حای مهمله ایله در (الاجحام) همزه نك کسری وجیمك سکونیله برایشه اقدام ایلیوب کیروطورمق معناسنه در که واز کلمك تعبیر اولنور یقال اجحم عنه اذا کف وبرآدمی هلاك ایلمك مرتبه سنه کلمك معناسنه در که هلاك ایده یازمق تعبیر اولنور یقال اجحم فلانا ای دنا ان یهلکه (الجحیم) امیر وزننده علوی بغایت شدید اولان آتشه دینور وبری برینك اوزرنده قات قات بنان آتشه دینور وچقور یرده یانان عظیم آتشه دینور ویك اتسی یره دینور (الجحمة) جیمك فتحی وضمیله بودخی قات قات یانان آتشه دینور وکوزه دینور عین معناسنه توقدی ایچون (الجاحم) بودخی یك اتسی مکانه دینور ویك شعله لو آتش قورینه دینور وجنك وجدالك انکین ومعظم ومزدحم کاهنه دینور ومعرکهٔ حربده اولان قتال شدیده دینور (الجحم) رحم وزننده آتشی یاقوب علولندرمك معناسنه در یقال جحم النار جحما من الباب الثالث اذا اوقدها وجحم وجحوم آتش علولنمك معناسنه در یقال جحمت النار جحما وجحوما من الباب الرابع اذا اضطرمت ویقال جحمت النار جحما من الباب الخامس اذا اضطرمت (الجحام) غراب وزننده برمرض آدیدر که کوزده ظهور ایدر علی قول کلاب قسمنك باشلرنده ظهور ایدر (الجحام) شدّاد وزننده بخیل وناکسه دینور (جحم) صرد وزننده برقوش آدیدر (الجحم) عنق وزننده شرم وحیاسی اولمیان کسه لره دینور یقال هم جحم ای القلیلو الحیاء (التجحیم) تفعیل وزننده اصلا کوزینك قپاقلرنی وکرپکلرنی قلداتمیه رق برنسنه یه کوز بلردوب باقمق معناسنه در علی قول قیه قیه دقتله باقمق معناسنه در تقول جحمنی بعینه اذا استثبت فی نظره لا تطرف عینه او احدّ النظر (الجاحمة) بلرمش کوزه دینور یقال عین جاحمة ای شاخصة (الاجحم) احمر وزننده کوزی پك قزل اوله رق دائره سی واسع اولان آدمه دینور جحماء مؤنثیدر جمعی جحم در کتب وزننده وجحمی کلورسکری وزننده واجحم بن دندنه رجالات عربدن برکسه در (الجوجم) جوهر وزننده قرمزی کله دینور حوجم معناسنه (التجحم) تفعل وزننده برآدم فرط حرص وبخلندن ناشی یانوب یاقلمق معناسنه در که برطرفدن حرص جمع وبرطرفدن مصرفی کوردکجه آتشلره یانار یقال تجحم الرجل اذا تحرّق حرصا وبخلا وبرمحل وحال مقوله سی نسنه صقشوب طارلمق معناسنه در یقال تجحم المکان اوقلبه اذا انضایق (الجحدمة) مرحله وزننده سرعتله یلوب یوپورمق معناسنه در یقال جحدم الرجل اذا عدا سریعا (جحدم) جعفر وزننده اسمادندر جحدم بن فضاله ومنسوب اولمیه رق جحدم اصحابدندر (الجحرمة) دحرجه وزننده بدخویلق وتنك مشربلکه دینور یقال به جحرمة ای ضیق وسوء خلق (الجحرم) جعفر وزننده (والجحارم) علابط وزننده بدخوی وتنك مشرب آدمه دینور یقال رجل جحرم وجحارم ای به جحرمة (الجحشم) شین معجمه ایله جعفر وزننده یانلری قبادهویه دینور (الجحظم) ظای معجمه ایله جعفر وزننده بیوك کوزلو آدمه دینور یقال رجل جحظم ای الکبیر العینین (الجحلمة) دحرجه وزننده یره چالمق معناسنه در یقال جحلمه اذا صرعه (الجخدمة) خای معجمه ایله دحرجه وزننده ایش ایشلمکده ویوریمکده سرعت ایلمك معناسنه در یقال جخدم فلان اذا اسرع فی العمل والمشی (الجدمة) فتحاتله بودور آدمه دینور جمعی جدم درهاسز وکوتو وکترقیونه دینور شاه ردیئه معناسنه وبرفیجوقده چتال بتمش خرما قورقلرینه دینور وخرمنده دوکیلوب اوفانمامش اکین باشنه دینور که بشاق خرده سیله قالان کسمکدن عبارتدر (الجدم) فتحتنله برجنس قوش اسمیدر که سرچه شکلنده وبورونلری قزل اولور وبرنوع خرما اسمیدر (الجدامه) ثمامه وزننده شول کسمکه دینور که خرمن صاوریلوب صمانی جیجدن آیرلدقدنصکره بعض بشاق خرده سیله قالور آنی تکرار دوکوب تفریق ایدرلر جدمه کبی وجدامه اسامئ نسواندندر جدامه بنت وهب وجدامه بنت جندل وجدامه بنت حارث صحابیه لردر (الجدم) هدم وزننده خرما اغاجی بتمش ویردکدنصکره قوریمق معناسنه در یقال جدمت النخلة جدما من الباب الاول

اذا اثمرت ويبست (الجدامیّ) غرابیّ وزننده برجنس خرما اسمیدر (الجدامية) غرابیه وزننده دالّلری ومیوه‌لری
پك فراوان شاخ برشاخ اولان خرما اغاجنه دینور (اجدم) همزه‌نك كسری ودالك فتحیله آت قسمنه مخصوص
زجر وآزار كلماتندندر اقدام ایچون تفوّه ایدرلر اصلی هجدم ایدی (الاجدام) اقدام وزننده آت قسمنه اشوب كتمكه
اقدام ایچون اجدم دیمك معناسنه‌در یقال اجدم الفرس اذا قال له اجدم (الجذم) جیمك كسری وفتحی وذال معجمه‌نك
سكونیله برنسنه‌نك كوكنه دینور اصل معناسنه‌در جمعی اجذام وجذوم‌در (الجذم) فتحتینله فهم قبیله‌سی بلادنده
بر ارضك اسمیدر وجذم مصدر اولور برآدمك الی كسلمك معناسنه یقال جذمت یده جذما من الباب الرابع
اذا انقطعت (الجذم) كتف وزننده جست وچالاك انسان وحیوانه دینور (الجذم) جزم وزننده كسمك معناسنه‌در
یقال جذمه جذما من الباب الثانی والاول اذا قطعه وخاصة ال كسمك معناسنه‌در یقول جذمت یده اذا قطعتها
(التجذیم) بو دخی كسمك معناسنه‌در (الانجذام) انفعال وزننده (والتجذم) تفعل وزننده كسلمك معناسنه‌در
یقال جذمه فانجذم وتجذم ای قطعه فانقطع (الجذمة) جیمك كسریله مطلقا اوجی كسیلوب دیبی قالمش قطعه‌یه
دینور تقول رأیت فی یده جذمة حبل ای قطعة منه قد قطع طرفه وبقی اصله وقامچی‌یه اطلاق اولنور سوط معناسنه
(الجذمة) فتحاتله خرما اغاجنك التّنه سنده اولان بیتنسنه دینور كه اجود والطف اودر (المجذام) (والمجذامة) میملرك
كسریله امور وقضایایی طبیان قلج كبی قطع وفصل ایدن رأی قاطع صاحبی آدمه اطلاق اولنور یقال رجل مجذام
ومجذامة ای قاطع للامور فیصل ومجذامه حقوق والفت ومحبتی چابك قطع ایدن قلق مشرب آدمه دینور یقال
هو مجذامة ای سریع القطع للمودّة ومجذام بنو یربوع جماعتندن برینك فرسی اسمیدر (الاجذم) احمر وزننده
مقطوع الید آدمه دینور علی قول برمقلرینك اوجلری دوشمش آدمه دینور یقال رجل اجذم ای المقطوع الید
او الذاهب الانامل ومجذوم كسیه دینور جوهری اجذم دیمك جائزدكلدر دیو منع ایلمشی وهمدر شارحك بیانته كوره
جوهری فصاحتنی منع ایلمشدر (الاجذام) همزه‌نك كسریله بو دخی ال كسمك معناسنه‌در تقول اجذمت یده
اذا قطعتها وسرعتله یورمك معناسنه مستعملدر یقال اجذم السیر اذا اسرع فیه وآتی سكرتمك معناسنه‌در
یقال اجذم الفرس اذا اشتد عدوه وبرنسنه‌دن فراغت ایدوب وازكلمك معناسنه‌در یقال اجذم عن الشیء اذا اقلع
وبرنسنه‌یه عزم ایلمك معناسنه‌در یقال اجذم علیه اذا اعزم (الجذمة) ثمره وزننده وفتحاتله الك كسیلان یرینه
دینور (الجذمة) غرفه وزننده اسمدر ال كسلكنه دینور (الجذام) غراب وزننده معاذ الله تعالی برعلت آدیدر كه
سوداءنك جمیع بدنه انتشارندن تحدّث ایدوب جمله اعضانك مزاجی وهیئتی فاسد ومتغیر اولور وبدنده یرامز یاره‌لر
وچبانلر ظهور ایدر وكاه اولور كه اعضانك یریوب دوكلمسنی مؤدّی اولور تركیده مسكینلك دیدكلری بدر وجذام برقبیله
اسمیدر حسمی طاغلرنده ساكن اولورلر معد نسلندن منشعبلردر (المجذوم) جذام علتنه اوغرامش كسیه دینور
یقال جذم الرجل علی بناء المجهول فهو مجذوم ای به جذام (المجذم) معظم وزننده (والاجذم) احمر وزننده كه
ذكر اولندی مجذوم معناسنه‌در جذیمه سفینه وزننده عبد القیس قبیله‌سندن برقبیله آدیدر نسبتنده جذمی
دینور عربی وزننده وبعضا جیمی مضموم اولور وجذیمة الابرش فهم قبیله‌سندن ابن مالك‌در كه امیر اولكای
حیره در زبّاء نام ملكه‌نك مقساریدر كه قصه‌لری معلومدر (الجذمان) جیمك ضمیله ذكره علی قول ذكرك كوكنه
دینور (الجذماء) حمراء وزننده شیبان قبیله‌سندن برخاتوندر كه برشاء نام خاتونك ضرّه‌سی ایدی بركون
برشاء نام خاتونی ظوتوب آتشه آتمغله اعضالری یانوب صو یلدیغندن اكا برشاء دیدیلر وبرشاء دخی
برتقریبله آنك النی قطع ایلمكله اكا دخی جذماء اطلاق ایلدیلر (الاجذم) اسلم وزننده اسمادندر كروش
بن الاجذم شعرادندر (شعب المجذّمین) معظم وزننده مكهٔ مكرّمه‌ده برشعب اسمیدر (الجرم) جیمك فتحی
ورانك سكونیله كسمك معناسنه‌در یقال جرمه جرما من الباب الثانی اذا قطعه وجرم وجرام سحاب
وكتاب وزنلرنده خاصة خرما یمشنی كسمك معناسنه‌در یقال جرم النخل جرما وجراما وجراما اذا صرمه
وخرما اغاجنك اوزرنده اولان خرمالری رطب ایكن رسیده اولدقده نه مقداره بالغ اولور دیو تخمین ایلمك
معناسنه‌در یقال جرم النخل اذا خرصه وكناه ایلمك معناسنه‌در یقال جرم الرجل اذا اذنب وكسب وكار ایلمك
معناسنه‌در یقال جرم لاهله اذا كسب وبرآدمه جنایت ایلمك معناسنه‌در یقال جرم علیهم والیهم جریمة اذا جنی
جنایة وقیونك یوكنی قرقمق معناسنه‌در یقال جرم الشاة اذا جزّها وجرم اسی‌یه دینور وبو كرم فارسی معرّبیدر
تقول یومنا هذا جرم ای حارّ وهواسی بغایت اسی اولان ارضه دینور واهل یمن لغتنده بركونه قایغه دینور جمعی
جروم‌در ظاهرا نیل مصرده جرم دیدكلری یوجك قایق اوله جقدر وجرم طی قبیله‌سندن بربطن اسمیدر

وجرم بن زبان قضاعه قبیله سندن بر بطن در (الاجترام) افتعال وزننده بودخی خرما اغاجنك میوه سنی تخمین ایلمك معناسنه‌در يقال اجترم النخل اذا خرصه وكناه ایلمك معناسنه‌در يقال اجترم فلان اذا اذنب وامك چكوب كسب وكار ایلمك معناسنه‌در يقال اجترم لاهله اذا كسب (الاجرام) همزه‌نك كسریله بودخی كناه ایلمك معناسنه‌در يقال اجرم الرجل اذا اذنب وبرآدمه جنایت ایلمك معناسنه‌در يقال اجرم علیهم والیهم ای جنی علیهم وتنومند اولمق معناسنه‌در يقال اجرم الرجل اذا عظم یعنی جرمه وجسده ورنك صافی وخالص اولمق معناسنه‌در يقال اجرم لونه اذا صفا وبرنسنه‌یه قان یاپشمق معناسنه‌در يقال اجرم به الدم اذا لصق وبرآدمك صوتی صافی اولمق معناسنه‌در يقال اجرم الرجل اذا صفا صوته (المجرم) اجرامدن اسم فاعلدر (والجریم) امیر وزننده ثلاثیدندر كنهكاره دینور وفی قوله تعالى وكذلك نجزی المجرمین ای الكافرین ومجرم بر رجل آدیدر وجریم قوری خرمایه دینور وچكردكه دینور وتنومند آدمه دینور مؤنثی جریمه‌در جمعی جرام كلور كرام كبی يقال رجل جریم وامرأة جریمة ای العظیم الجسد (الجریمة) سفینه وزننده صوچه وكناهه دینور وجنایت معناسنه‌در يقال اخذ فلان بجریمته ای بجنایته وجریمة القوم اول زمره‌نك كندیلر ایچون كسب وكار ایدن عملدارلرینه دینور يقال هذا جریمة القوم ای كاسبهم وبرآدمك الت‌صوك ولدینه دینور يقال هذا جریمته ای آخر ولده (الجرمة) جیمك كسریله خرما كسن كسه‌لره دینور يقال جاءت جرمة وهی القوم یجترمون النخل (الجرم) جیمك ضمیله كناهه دینور جمعی اجرام وجروم كلور يقال ماله جرم ای ذنب (الجرمة) كلمه وزننده بودخی كناهه دینور (الجرامة) ثمامه وزننده كسیلوركن اغاجدن یره دوشن خرمایه دینور وكسلمش خرمایه دینور كه كسنتی تعبیر اولنور على قول خرما كسیلدكدنصكره بداق باشلرنده قالمغله صكره دن كسیلان بشاق خرماره دینور يقال هذا جرامة نخلك ای التمر المجروم اوما یجرم منه بعد ما یصرم یلقط من الكرب وبغدادی وارپه كیموكنه دینور كه بشاقلو قالمغله تكرار دوكیلوب تمیز لنور (التجرم) تفعل وزننده برآدمه برجرم وتهمت اسناد ایلمك معناسنه‌در يقال تجرم علیه اذا ادعى علیه الجرم وان لم یجرم وزمان كچوب كتمك معناسنه مستعملدر انقطاع معناسنه‌در يقال تجرم اللیل اذا ذهب وتكمل ويقال تجرم الحول اذا انقضى وتم (الجرم) جیمك كسریله جسد وتن معناسنه‌در جمعی اجرام وجروم وجرم كلور ضمتینله شارح دیركه جماداتده استعمالی غالبدر وجرم بوغازه دینور حلق معناسنه وصوت وآوازه دینور على قول صوتك بلند اولمسیندن عبارتدر يقال له جرم الصوت ای جهارته ورنك ولون معناسنه‌در الجرمان جیمك كسریله بودخی جسد وتن معناسنه‌در (المجروم) بودخی تنومند آدمه دینور (المجرم) معظم وزننده تمام اولانه اطلاق اولنور يقال حول مجرم ای تام (التجریم) تفعیل وزننده برطائفه ایچندن چقوب كتمك معناسنه‌در قطع معناسنه‌در تقول جرمناهم ای اخرجنا عنهم لسانمزده مصادره موقعنده والی فلانی تجریم ایلدی تعبیری مولددر اسناد جرم ایلمكدن مأخوذدر (لاجرم) فتحتینله وآخرك فتحیله بونده برقاچ لغت دخی واردر لاذا جرم ولاان ذا جرم ان مفتوحه ایله ولاعن ذا جرم ولاجر حذف میمله ولاجرم رانك ضمیله كرم وزننده ولاجرم جیمك ضمیله بونلرك مجموعی لابد معناسنه‌در كه چاره سز وضروری دیمكدر على قول حقا معناسنه‌در یاخود لامحالة معناسنه‌در كه شبهه سز والبته دیمكدر وعند البعض اصل معناسی بودر كثرت استعماله بودرجه‌یه واردیكه قسم مقامنده مستعمل اولدی آنكیچون قسم جوابی كبی بونكده جوابنه لام ادخال ایدوب مثلا لاجرم لاتینك دیدیلر شارحك بیاننه كوره قطع معناسندن مأخوذدر كه فی الاصل آنی كسمك وآندن كسلمك یوقدر دیمكدر بعده لازمی اولان معنای مزبورده استعمال اولندی (جرم) جیمك كسریله بدخشان اولكه سنده بر بلده آدیدر (بنوجارم) عربدن ایكی بطن در (الجرم) فتحتینله خرما كسیلوركن یره دوشنلری اكل ایلمك معناسنه‌در يقال جرم الرجل جرما من الباب الرابع اذا صار یأكل جرامة النخل (جاجرم) جیمك فتحی ورانك سكونیله نیسابور ایله جرمان بیننده بر بلده آدیدر (اجرم) احمد وزننده خثعم قبیله سندن بر بطن در (الاجرام) همزه‌نك فتحیله چوبان قسمنك ساز وسلبنه دینور وایكی درلونكی اولان بالقلره دینور (الجرثومة) جیمك وثای مثلثه‌نك ضمیله برنسنه‌نك كوكنه دینور اصل معناسنه‌در على قول اغاجك دیبلرنده یغلمش طپراق كومه سنه دینور ویل صاوردیغی طپراغه دینور وقرنجه یواسنه دینور وبوغازلك باشنده اولان یومریجه یره دینور كه دل دبنده اولور وابو ثعلبة الخشنی جرثوم بن ناشر یاخود ناشم اصحابدندر على قول اسمی جرهم در (الاجرنثام) احرنجام وزننده (والتجرثم) تدحرج وزننده یوكسكدن اشاغی یه دوشمك معناسنه‌در يقال اجرنثم الرجل وتجرثم اذا سقط من علو الى سفل ودرطوب دیرنشوب قلداغیه زق برنده ساكن اولمق معناسنه‌در يقال اجرنثم الرجل وتجرثم اذا اجتمع ولزم موضعه

وتجرثم برنسنه‌نك كومنى اخذ ايلمك معناسنه‌در يقال تجرثم الشئ اذا اخذ معظمه (جرثم) قنفذ وزننده بنى اسد
يوردنده برموضع ياخود برصويك آديدر وشديد بن قيس بن هانئ بن جرثمه محدثدر (المجرثم) اسم فاعل بنيه‌سيله
عريض اولان فرجه دينور يقال ركب مجرثم اى مستهدف (الجرجمة) جيمله دحرجه وزننده ايچمك معناسنه‌در
يقال جرجم الماء اذاشربه و يره يقمق معناسنه‌در يقال جرجمه اذاصرعه وبنايى يقمق على قول هدم
ايلمكسزين سوكوب بوزمق معناسنه‌در يقال جرجم البيت اذاهدمه اوقوضه وطعام اكل ايلمك معناسنه‌در
يقال جرجم الطعام اذااكله (التجرجم) تدحرج وزننده يره يقيلوب دوشمك معناسنه‌در يقال تجرجم الرجل اذاسقط
وتجدل وقبويه يوارلنوب كتمك معناسنه‌در يقال تجرجم الشئ اذاانحدر فى البئر وبنا هدم اولنمقسزين سوكيلوب
بوزلمق معناسنه‌در يقال تجرجم البيت اذاتقوض وبنا يقلمق معناسنه‌در يقال تجرجم البناء اذاانهدم واكل وشربده
اكثار وافراط ايلمك معناسنه‌در يقال تجرجم فى الاكل والشرب اذااكثر وجانور ياتاغنده طورطوپ قلدانميه‌رق
اوتورمق معناسنه‌در يقال تجرجم الوحشى وغيره فى وجاره اذاتقبض وسكن (الجرجوم) عصفور وزننده اصبور
چچكنه ديئور واقران وهمتالرنى صرع ايدن پهلوان كورشجى يه ديئور يقال هوجرجوم اى صرعة (الجراجم
جيمك فتحيله طلومده اولان سودك برى اوته چالغندقده ظهور ايدن سسنه ديئوركه وجردى تعبير اولنور
(الجرابجة) عمالقه وزننده عربدن برطائفه‌دركه جزيره‌ده تمكن ايدرلر على قول نبط شام قوميدر (الجرجمان)
عنفوان وزننده اكول آدمه ديئور (الجردم) جعفر وزننده برجنس چكركه‌دركه باشلرى يشل وبدنى سياه اولور
واوزان و يركوى آدمه ديئور يقال رجل جردم اى مكثار (الجردمة) دحرجه وزننده جردبه معناسنه‌دركه
فرط حرص ودنائتدن ناشى طعام يركن آخركسه يمسون ديو صول اليله طعام اوزرنى قپامقدن عبارتدر يقال
جردم فى الطعام بمعنى جردب وقابده اولان طعامك مجموعنى سيلوب سپورمك معناسنه‌در يقال جردم مافى الجفنة
اذااتى عليه و برآدم آلتمش ياشنى كچمك معناسنه‌در يقال جردم السنين اذاجاوزها و بتون اتمكك مجموعنى يمك
معناسنه‌در يقال جردم الخبز اذااكله كله وچوق سويلمك معناسنه‌در يقال جردم الرجل اذااكثر الكلام
وسرعت ايلمك معناسنه‌در يقال جردم الرجل اذااسرع (الجرذمة) ذال معجمه ايله بودخى سرعت ايلمك
معناسنه‌در عملده وسيرده اولسون يقال جرذم الرجل اذااسرع (الجرزم) زاى معجمه ايله جعفر وزننده (والجرزم) زبرج
وزننده قاتقسز قورى اتمكه ديئور (الجرسمة) دحرجه وزننده برنسنه‌يه قيه‌قيه باقمق معناسنه‌در يقال جرسم
اليه اذااحد النظر (الجرسام) جيمك كسريله برسام معناسنه‌دركه علت معروفه‌در وزهر قاتله ديئور يقال
سقاه الجرسام اى السم الذعاف (الجرشمة) شين معجمه ايله دحرجه وزننده خسته‌لكدن افاقت بولمق معناسنه‌در
يقال جرشم الرجل اذااندمل بعد المرض وچهره‌يى بورتوب اكشتمك معناسنه‌در يقال جرشم الرجل اذا كره
وجهه (الجرضم) ضاد معجمه ايله قنفذ وزننده (والجراضم) علابط وزننده اكول واينهان آدمه ديئور (الجرضم)
جعفر وزننده ضعف وهزالدن افتاده اولان پير واختيار آدمه ديئور (الجرضم) قرشب وزننده بودخى اكول
واينهان آدمه ديئور و بيوك سمورقيونه ديئور (جرهم) قنفذ وزننده يمنده برقبيله آديدركه حضرت اسمعيل على نبينا
وعليه السلام انلردن تزوج ايلدى وجرهم بن ناشر جرثم ماده‌سنده ذكر اولندى (الجراهم) علابط وزننده ارسلانه
ديئور وايرى وديزمان دوه‌يه ديئور مؤنثى جراهمه‌در (الجرهام) قرطاس وزننده بودخى ارسلانه ديئور وهر امور
وخصوصنده چالشقان آدمه ديئور (المجرهم) اسم فاعل بنيه‌سيله بودخى امور ومصالحنده چالشقان آدمه ديئور
يقال رجل جرهام ومجرهم اى جاد فى امره (الجزم) عزم وزننده كسمك معناسنه‌در يقال جزمه جزما من الباب
الثانى اذاقطعه وشروط واستثناسز حتم وقطعى وجه اوزره يمين ايلمك معناسنه‌در يقال جزم اليمين اذاامضاها
و برايشى اصلا ايلشك قالمامق اوزره كسوب بچمك معناسنه‌در يقال جزم الامر اذاقطعه قطعا لاعودة فيه
ونحويون عندنده جزم كلمه‌نك آخرنده اولان حرفك حركه‌سنى اسكان ايلمكدن عبارتدركه حركه‌سنى قطع ايدر
لم ينصر كلمه‌سى كبى يقال جزم الحرف اذااسكنه و برنسنه‌دن قورقوب عاجز اولمق معناسنه‌در يقال جزم عنه
اذاجبن وعجز و برخصوصده اصلا طنيوب خموش واپسم اولمق معناسنه‌در يقال جزم عليه اذاسكت وقرآن
كريمده حروفى يرلو يرينه وضع ايدوب مخرجلرندن اخراجله دانه‌دار اوله‌رق فصاحت و بيان وتأنى وسكونت
وجهيله اوقومق معناسنه‌در يقال جزم القرأة اذاوضع الحروف مواضعها فى بيان ومهل وقربه‌يى طولدرمق
معناسنه‌در يقال جزم السقاء اذاملأه وخرما اغاجنك اوزرنده اولان ميوه‌يى تخمين وتقدير ايلمك معناسنه‌در يقال
جزم النخل اذاخرصه ودفع طبيعى ايدركن فضله‌نك باريسنى چقروب باريسنى كسه قومق معناسنه‌در

وعلى قول نجيس آتمق معناسنه در يقـال جزم بسلحه اذا اخرج بعضه و بقى بعضه اوخذفه وطلوم كبي ايچروسى
طولمق درجه سنده اكل ايلمك على قول يكرمى درت ساعتده براو يون طعام ايلمك معنـاسنه در يقـال جزم الرجل
اذا اكل اكلة تملأ عنها او اكل فى كل يوم وليلة اكلة وبرنسنه يى بركسه اوزره ايجاب والزام قلمق معناسنه در يقـال
جزم على فـلان كذا وكـذا اذا اوجبه ودوه صويه قانمق معناسـنه در يقـال جزمت الابل اذا رويت من الماء
وعند الكتّاب جزم تسويهٔ حروف وكلماتدن عبـارتدر برچرپى اوزره راست وهموار يازمقدر يقـال جزم الخطّ
اذا اسوى حروفه وشول قلمه دينـور كه اوجى محرّف قطع اولنميوب دوز قطع اولنمش اوله نتـه كه عربلر وهنديلر
او يلجه قطع ايدرلر و بوفى الاصـل مصدردر يقـال قلم جزم اى مستوى القطّ لاحرف له وعرب اشبو حروف
معجمدن مؤلّف ومرتّب اولان خطّ متعـارفه جزم اطـلاق ايدرلر سلفده حيرطـائفه سنك خطلرندن مقطوع
ومأخوذ اولديغيچون شارح دير كه اول خطه مسند ديرلر حالا عنده متعارفدر وجزم ناقه نك فرجنه ادخال ايلدكلرى
نسنه يه دينور واكا درجه دخى ديرلر نته كه درج ماده سنده بيـان اولندى وجزم الامور وقتندن مقدّم ظهور ايدن
امر ومادّه يه دينور نته كه وزم وقتنده ظهور ايدنه دينور هرنه اولورسه اولسون (التجزيم) تفعيل وزننـده بو دخى
برخصوصده اصلا طنميوب ساكت اولمق معناسـنه در يقـال جزّم عليه اذا سكت و برنسنه دن خوفه دوشمكله
عاجز اولمق معناسـنه در يقـال جزّم عنه اذا جبن وعجز وطلومى طولدرمق معنـاسنه در يقـال جزّم السقاء
اذا ملأه (الجازم) (والمجزم) منبر وزننده طلوطلومه دينور يقـال سقاء جازم ومجزم اى ملأن وجازم صويه قانمش
دوه يه دينور يقال بعير جازم وابل جوازم اى ريّان ومجزم بر رجل آديدر (الاجتزام) افتعـال وزننده خرما اغاجنك
ميوه سنى تقدير وتخمين ايلمك معناسـنه در يقال اجتزم النخل اذا خرصه وبرمالك كيمنى كسوب آلوب كيمنى كيرو
قومق معنـاسنه در يقـال اجتزم جزمة من المـال اذا اخذ بعضه وابقى بعضه وخرما سرهجك بر ياخود آغيل
اشترا ايلمك معناسـنه در يقـال اجتزم خطيرته اذا اشتراها (الانجزام) انفعال وزننده كميك قيرلمق معناسـنه در
يقـال انجزم العظم اذا انكسر (التجزم) تفعل وزننده دكنك مقوله سى نسنه چتلايوب يارلمق معناسنه در يقـال
تجزّمت العصا اذا انشقت (الجزمة) جيمك كسريله برنسنه دن كسلمش قطعه يه دينور و بوزعدد وآندن زياده جه
اولان ماشيه سورى يسنه دينور على قول اونلغ قرقه وارنجه دينور ياخود بر بلوك دوه يه دينور و برسورى قيونه دينور
(مجزم) معظم وزننـده بر رجل اسميدر (الجوازم) سود ايله طلو اولان طلوملره دينور مفردى جازم دركه ذكر اولندى
(الجسم) جيمك كسريله انسانك وسائر خلقتى عظيم ومتشخص اولان انواع حيوانك بدن واعضالرينك جماعتنه
يعنى مجموعنه دينور جمعى اجسام وجسوم كلور تركيده كوده تعبير اولنور شارح دير كه مؤلف بو تعريفده ابوزيده
اقتفـا ايلدى لـكن ابن دريد مطلقا ادراك اولنان يعنى مبصر اولان شخص ايله تعريف ايلدى پس ابوزيدك
ومؤلفك تفسيرلرينه كوره جسد ايله موافق اولور جماد ونبـاته وجرم صغيره جسم اطلاق اولنمز وابن دريده كوره
حيوان وجماد ونباته وجرم صغيره شامل اولور ومؤلف بصائرده اهل معقوله اقتدا ايدوب جسمى ابعاد ثلاثه دن مركب
نسنه ايله تعريف ايلدى يعنى طول وعرض وعمق اولان نسنه دن عبارتدر ديدى وجسمك اجزاسى تجزئه وتقطيعله
اجسام اولمقدن زائل اولمزديدى انتهى (الجسمان) جيمك ضميله جسم معناسنه در يقال له جسم لطيف وجسمان
وهى جماعة البدن والاعضاء من الناس وسائر الانواع العظيمة الخلق (الجسامة) كرامه وزننـده عظيم الجسم
اولمق معناسنه در يقال جسم الرجل جسامة من الباب الخامس اذا عظم (الجسيم) امير وزننده (والجسام) غراب وزننده
وصفلردر تنومند وعظيم الخلقه شيئه دينور مؤنثلرى هايله در واتلو جانلو سموز آدمه دينور يقـال رجل جسيم
اى بدين وشول محله دينـور كه صحن زمينده نو كسك اولوب لكن اكا صو چقوب آشـار اوله جمعى جسام در
كتاب كبي (بنو جوسم) جوهر وزننـده سلفده عربدن بر جمـاعت ايديلر حالا منقرضلردر بنو جاسم برقديم
جماعت آديدر (التجسم) تفعل وزننده عظيم نسنه يه عزم واقدام ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تجسم الامر والرمل
اذا ركب معظمهما وبرارضك برسمتنى قصد ايدوب اوراسنه توجه وعزم ايلمك معنـاسنه در يقـال تجسم الارض
اذا اخذ نحوها و برطائفه دن برآدمى اختيار ايلمك معنـاسنه در يقـال تجسم من العشيرة فلانا اذا اختاره (الاجسم)
اضخم وزننده ومرادفيدر كه پك ايرى ديرنملى شيئه دينور (جاسم) صاحب وزننده شامده برقريه اسميدر (الجشم)
جيمك فتحى وشين معجمه نك سكونيله (والجشامة) كرامه وزننـده برآدم بر زحتلو كوچ ايشى اوزرينه آلوب رنج
وزحمتنى مرتكب اولمق معناسـنه در يقـال جشم الامر جشمـا وجشـامة من البـاب الرابع اذا تكلفه على مشقة
(التجشم) تفعل وزننـده جشم معناسـنه در يقال تجشمه بمعنى جشمه (الاجشام) همزه نك كسريله (والتجشيم)

تفعیل وزننده برآدمی رنج وزحمتلو ایشه اوغراتمق معناسنه‌در تقول اجشمنی الامر وجشمنی ای کلفنی ایاه (الجشم) فتحتینله (والجشم) شینك سکونیله آغرلق معناسنه‌در تقول القی علی جشمه وجشمه ای ثقله وفتحتینله سمیزلك دینور سمن معناسنه‌در (الجشم) کتب وزننده سمیز کسه‌لره دینور یقال قوم جشم وابل جشم ای سمان الجشم صرد وزننده انسانك وحیوانك جوفنه دینور علی قول کوکسه مشتمل ایکولریله برابر کوکسه دینور وآغرلق ثقل معناسنه‌در وجشم مضر قبیله سندن ویمن خلقندن وتغلب قبیله سندن برجماعت آدیدر وثقیف وهوازن قبیله‌لری نسبلرینك رجالندن برکسه‌نك اسمیدر وبیهق قضاسنده برقریه آدیدر وبرعبد حبشی اسمیدرکه حارث بن لؤی نام کسنه‌یی تربیه ایلمکله حارثك اولادینه بنو جشم اطلاق ایلدیلر (المجشم) محسن وزننده ارسلانه دینور (الجضم) جیمك وضاد معجمه‌نك ضمیله کثیر الاکل آدملره دینور شارحك بیاننه کوره مفردی کویا که جاضم‌در (الجنضم) جندب وزننده یانلری وبلی ایری وقبا آدمه دینور (التجضم) تفعل وزننده برنسنه‌یی بتون اغزایله المق معناسنه‌در یقال تجضم الشیٔ اذا اخذه بالفم (الجم) فتحتینله طمع ایلمك معناسنه‌در یقال جم فیه جمما من الباب الرابع اذا طمع وبرآدم بوغازی واسع اولمغله قالین وقبا سوزلو اولمق معناسنه‌در جم الرجل اذا غلظ کلامه فی سعة حلق وات قسمنه‌یك اشتهالو اولوب چوق اکل ایدر اولمق معناسنه‌در یقال جم الی اللحم اذا قرم وهو اکول ودوه قسمی شورا وت وتکنلك بولمامغله کمیکلر ونجس کلاب اکل ایدر اولمق معناسنه‌در یقال جمت الابل اذا قضمت العظام وخرء الکلاب اشبه قرم بها یعنی دوه قسمی ذکر اولنان مرعایی بولمیجق انلره اشتها ایدر وبرآدم طعامه بی اشتها اولوب اصلا کوکلی ایستمز اولمق معناسنه‌در یقال جم فلان اذا لم یشته الطعام بوجهتله معنای اسبق بیننده تضاد اولور ودوه قسمی پك پیر اولمغله دیشلری دوکلمك معناسنه‌در یقال جمت الابل اذا ذهبت اسنانها یعنی من الکبر (التجم) تفعل وزننده بودخی طمع ایلمك معناسنه‌در یقال تجم فیه اذا طمع وباشلو قوجه دوه حزین حزین بوکورمك معناسنه‌در یقال تجم العود اذا تحنن (الجم) کتف وزننده اتمه‌یك مشتهی اولمغله چوق اکل ایدن کسیه دینور وطعامه اشتهاسی اولمیان آدمه دینور (الجیم) جیمك کسریله بودخی اتمه‌یك اشتهادار اولان اکوله دینور (الجم) جیمك فتحیله طعامه بی اشتها اولمق معناسنه‌در یقال جم فلان جمما من الباب الثالث اذا لم یشته الطعام ودوه نسنه اکل ایمسون وبرکسه‌یی اصرمسون دیو اغزینه باغ ایلمك معناسنه‌درکه اسنك اورمق تعبیر اولنور یقال جم البعیر اذا وضع علی فیه ما یمنعه من الاکل والعض المجعوم طعامه اشتهاسی اولمیان آدمه دینور وبومرطوب کبی نسب اوزره‌در (الجعماء) حمراء وزننده پیر لکدن هپ دیشلری دوکلمش دوه‌لره دینور یقال ابل جعماء ای ذهبت اسنانها کلها وناقه‌یه ده وصف اولور ودبر ومقعده دینور وبونامش قوجه قاری‌یه دینور مذکرنده اجعم دینمز (الاجعام) همزه‌نك کسریله یرك نباتی کوکلرینه دك اوتلانمش اولمق معناسنه‌در یقال اجعمت الارض اذا اکثر الحنك علی نباتها فاکله والجأه الی اصوله بوراده حنك فتحتینله اوتجیلره دینورکه جابجا طوارلرینی رعی ایدرلر ویقال اجعم الشجر ای اکل ورقه الی اصوله واجعام استیصال معناسنه‌در یقال اجعم الشیٔ اذا استأصله (الجیعم) حیدر وزننده آج وجایع معناسنه‌در (المجعم) مقعد وزننده صغنجق یره دینور یقال هو مجعم له ای ملجأ (الجعام) غراب وزننده برعلتدر که دوه‌یه وسائر دوابه عارض اولور یازمو سمندنصکره یغمور سببیله یکیدن تازه‌لنن اوت یمکدن نشئت ایدوب اسهاله دوچار اولورلر (الجعثم) زبرج وزننده بغدایجق اوتنك کوکلرینه دینور (الجعثوم) زنبور وزننده ایری ذکر کله‌سنه دینور (جعثمه) قنفذه وزننده هذیل قبیله سندن علی قول ازد السراة قبیله سندن برجماعتدر (الجعثمات) جیمك وثانك ضمیله یابلره اطلاق اولنور قسی معناسنه وبوفی الاصل جماعت مزبوره‌یه منسوبدر اعلایای دوزرلر ایدی (التجعثم) تدحرج وزننده بوزیلوب دیرنشمك معناسنه‌در یقال تجعثم الشیٔ اذا انقبض ودخل بعضه فی بعض (الجعشم) شین معجمه ایله جعفر وزننده اورته‌یه دینور وسط معناسنه الجعشم قنفذ وجندب وزنلرنده طوپاج وقوند کوده‌لو بودوره دینور وننومنداوزون آدمه دینمکله ضد اولور وقنفذ وزننده اسامیدندر جعشم بن خلیبة بن جعشم وسراقة بن مالك بن جعشم اصحابدندر (الجلم) جیمك فتحی ولامك سکونیله کسمك معناسنه‌در یقال جلمه جلما من الباب الثانی اذا قطعه وکمیك اوزره اولان اتی صویوب المق معناسنه‌در یقال جلم الجزور اذا اخذ ما علی عظامها من اللحم وقیونك یوکنی قرقمق معناسنه‌در یقال جلم الصوف اذا جزه (الاجتلام) افتعال وزننده کمیك اوزره اولان اتی صیروب المق معناسنه‌در یقال اجتلم الجزور بمعنی جلمه (الجلامة) ثمامه وزننده قرقلمش یوکه دینورکه قرقنتی تعبیر اولنور (الجلم) جیمك کسریله قیونك بوکرك یاغنه دینورکه

بو كركلرى احاطه ايدن ياغدر (المجلوم) محلوق وتراشيده معناسنه‌در يقال هن مجلوم اى محلوق بوراده هن فرجدن
كنايه‌در (الجلمة) فتحاتله دريسى يوزلمش قيون كوده سنه دينور ايچى چيقوب پاچه‌سى كسلدكدنصكره
وكوترى هپ معناسنه‌در يقال اخذه بجلمته اى باجمعه بونده جيمك ضمى ولامك سكونيله ده جائزدر (الجلمة)
تمره وزننده بودخى كوترى جمله معناسنه‌در (الجلام) زنار وزننده تويلرى قيرقلمش قولاق كچى تكه‌لرينه دينور
مفردى جلامه‌در (الجلم) فتحتينله برجنس قيوندر كه اياقلرى اوزون اولوب و بجاقلرنده تويى اولميوب طاز اولور
طائف شهرنه مخصوصدر وكيك وكچى تكه‌لرينه وقيون قوچنه دينور جمعى جلام‌در كتاب كبى و بيوك قرقه جق مقصه
دينور وكنه‌يه دينور قراد معناسنه ودوه قسمنه مخصوص بر تمغا اسميدر وآيه دينور قمر معناسنه على قول
هلاله دينور واوغلاغه دينور (الجيلم) حيدر وزننده بودخى آيه دينور قمر معناسنه (جلتم) ثاى مثلثه ايله
جعفر وزننده بر رجل اسميدر (الجلجمة) وحرجه وزننده ايپ بوكمك معناسنه‌در يقال جلجم الحبل اذا فتله
(الاجلجمام) اقشعرار وزننده ناس هر طرفدن كلوب بوكمك معناسنه‌در يقال اجلجم القوم اذا اجتمعوا (الاجخمام)
خاى معجمه ايله اجلخمام وزننده ناس هر طرفدن كلوب بركوب پك چوق ومزدحم اولمق معناسنه‌در يقال
اجلخم القوم اذا استكثر واو اجتمعوا (الجلسام) جيمك كسريله عامه‌نك برسام ديدكلرى علته دينور كه ماده سنده
بيان اولندى پس فصيحى جلسام اولور (الجلاعم) جيمك فتحيله بنى مجمه‌دن بر بطن‌در كه عامه ايله بحرين بيننده
متمكن اولورلر (الجلهمة) قنفذه وزننده وجيمك وهانك فتحيله دره‌نك قييسنه دينور تقول رأيته يقعد فى الجلهمة
اى فى حافة الوادى وقنفذه وزننده شدت ومحنت معناسنه‌در ومشكل ايشه دينور امر عظيم معناسنه‌در
يقال وقع فى جلهمة اى شدة وكذا خطة وامر عظيم و بر رجل اسميدر (الجلهم) قنفذ وزننده ايرى و بيوك فارهيه دينور
و برخاتون اسميدر (الجلهوم) عصفور وزننده جماعت كثير معناسنه‌در (الجلاهم) جيمك فتحيله ربيعه قبيله سندن
منشعب بركوچك قبيله اسميدر (الجم) جيمك فتحى وميمك شديديله چوق نسنه‌يه دينور يقال مال جم اى كثير
وجم الظهيرة نصف نهارك تمام طولغنلغى كرته‌يه اطلاق اولنور تقول سرنا فى جم الظهيرة اى فى معظمها
وجم الماء صويك اكين يرندن عبارتدر وجم كلمه‌سنك جمعى جمام كلور جيمك كسريله وجموم كلور وجم وجمام
حركات ثلاثه ايله مصدر اولورلر اوچلكى باشلو اولجمك معناسنه يقال جم الكيل جما وجماما من الباب الثانى
اذا كاله الى رأس المكيال وجم وجمام سحاب وزننده يورغون آت بنلميوب ديكلنمك معناسنه‌در يقال جم الفرس
جما وجماما اذا ترك ولم يركب فعفا من تعبه وجم كميكك اتى چوق اولمق معناسنه‌در يقال جم العظم اذا كثر لحمه
وصو بركسون ديو آلميوب حالى اوزره ترك ايلمكله اركمك معناسنه‌در يقال جم الماء اذا تركه يجتمع و برايش
و بر نسنه يك يقلشوب چاتمق معناسنه‌در يقال جم الامر اذا دنا وكيله اوزرنه باش يغمق معناسنه‌در تقول جممت المكيال
اذا جعلته على رأسه طفافا (الجميم) امير وزننده بودخى چوق معناسنه‌در يقال شئ جميم اى كثير وچوق چايره
واوته دينور ياخود تمام بويلنمش وهر يره يايلمش اولانه دينور جمعى اجماء كلور لبيب والباء كبى (الجمة) جيمك
ضميله بودخى صويك اكين وفراوان اولان يرينه دينور يقال وقع فى جمة الماء اى معظمه و باشده اولان صاچلك
كور وفراوان اولانه دينور كه كثرتندن اموزلره قدر نازل اولور وجمه جماعت عظيمه‌يه دينور وسليمان بن جمه تابعيدر
محدثيندندر مؤلف بونى تكرار ايلمشدر (الجم) جيمك كسريله شيطانه ياخود شياطينه اطلاق اولنور (الجم) جيمك
ضميله بركونه صدف بحرى اسميدر (الجموم) عموم وزننده كول وقيو مقوله سنك صويى بركوب چوغالمق معناسنه‌در
يقال جم الماء جموما من الباب الاول والثانى اذا كثر واجتمع وقيونك صوغلمش صويى كير وظهور ايلمك معناسنه‌در
يقال جمت البئر اذا تراجع ماؤها (الجمام) سحاب وزننده آيغر آت و يوغور ديشى يه اشمغى برمدت ترك ايلمكله
صلبنده منيسى مجتمع ومتكثر اولمق معناسنه‌در يقال جم الفرس جماما اذا ترك فتجمع ماؤه وديكلنمكه وآسوده اكه
دينور كه اسمدر يقال وجد جمامه اى راحته (الاجمام) همزه‌نك كسريله بودخى آت قسمى بنليوب صولو قلنمق
وديكلنمك معناسنه‌در يقال اجم الفرس اذا ترك فلم يركب فعفا من تعبه ومتعدى اولور آتى ديكلندرمك معناسنه‌در
يقال اجم فرسه اذا تركه ولم يركب عليه فعفا من تعبه وصو بركسون ديو حالى اوزره ترك ايله اركمك معناسنه‌در
يقال اجم الماء اذا تركه ليجتمع و بر نسنه كلوب چاتمق معناسنه‌در يقال اجم الامر اذا دنا واو چلك اوزرينه باش
يغمق معناسنه‌در تقول اجممت المكوك اذا جعلته على رأسه طفافا (الاجم) اعم وزننده اوزرنده اتى چوق
كميكه دينور يقال عظم اجم اى كثير اللحم ومزراقسز آدمه دينور يقال رجل اجم اى لا رمح معه و بوينوزسز
قباق قوچه دينور يقال كبش اجم اى بلا قرن وعورت قسمنك فرجنه اطلاق اولنور بوينوزسز اولديغيچون

وچناغه دینور (الجمة) جیمك فتحیله كمیلرده وقایقلرده قیچ التنده اولوب صرا ان صولی بركدیكی یره دینور كه
سینتنه تعبیر اولنور یقال تعفنت جمة السفینة وهی الموضع الذی یجتمع فیه الرشح من خروزه وصویی فراوان
قیویه دینور یقال بئر جمة ای الكثیرة الماء ومقتوللرینك دیتنی طلب ایدن جماعته دینور بو معناده جیمك
ضمیله ده لغتدر یقال جاء فی جمة عظیمة ای جماعة یسئلون الدیة (المجمم) معظم وزننده صاچی فراوان اولمغله
اموزلرندن اشاغی یه قدر ایرز اولان آدمه دینور یقال رجل مجمم ای ذوالجمة (الجمامی) رمانی وزننده باشنك
صاچی طوپ وكور اوله رق اوزون اولان آدمه دینور یقال رجل جمانی ای طویل الجمة شارحك بیاننه كوره
بونده نونك زیادهسی خلاف قیاس اوزره در واكر جمه ایله بر آدم مسمی اولوب واكا نسبت اولنسه جمی دینور (الجمام)
كتاب وزننده آیغر چكلمكدن برمدت ترك اولنمغله صلبنده مجتمع اولان منی یه دینور وجمام حركات ثلاثه ایله
وجمم جبل وزننده باشلو او چیلان او لحكك باشنه دینور یقال اعطاه جمام المكوك مثلثة وجممه وهو ماعلی رأسه
فوق طفافه وجمام غراب وزننده اسامیدندر كاسیذكر (وجمام) كتاب وزننده جمیع بطونك منسوب اولدقلری
قبیلهلره دینور جماجم كبی كاسیذكر شارحك بیاننه كوره بونك جمعی جممهدر جمیه وزننده (التجمیم) تفعیل وزننده
بودخی او لحكه باش یغمق معناسنهدر تقول جممت المكوك اذا جعلت رأسا علیه و بولك اوتلری چایرلری جمیم
اولمق معناسنهدر یقال جمم النبت اذا صار جمیما وتجمیم مطلقا خاتونه و یربلان متعه یه دینور مؤلفك رسمنه كوره
غتین كبی اسمدر ظاهرا مقدم مصدر اولوب بعده اسم اولمشدر (الجمان) عطشان وزننده (والجمام) شدادوزننده
باشلو او لحكه دینور وجمام بن عمی حمیر قبیلهسی نسبنك رجالندندر وجمان بن هداد ازد قبیلهسندندر (الجماء)
صماء وزننده طلو قواطه یه دینور یقال جمجمة جماء ای ملأی وجماء العظام كیكلری پك اتلو خاتونه وصف اولور
یقال امرأة جماء العظام ای كثیرة اللحم وعر بلرك جاؤا جما غفیرا والجماء الغفیر قوللری كه باجمعهم معناسنه
مستعملدر غفر مادهسنده بیان اولندی وجماء مهره تختهسی كبی دو پدوز یالچین نسنهیه دینور تأنیثی موصوف
اعتباریله در یقال ارض وصخرة وعمارة جماء ای ملساء وجنكلرده باشه كیلان توغلغه یه دینور الجموم
صبور وزننده صویی فراوان قیویه دینور یقال بئر جموم ای الكثیرة الماء ومایه لوآته اطلاق اولنور كه
بر دفعه سكرتدكدنصكره اصلا اشا غلیوب بلافتور تكرار سكردر اوله یقال فرس جموم ای كلما ذهب منه
جری جاءه جری آخر (التجمم) تفعل وزننده بودخی اوت جمیم اولمق معناسنهدر یقال تجمم النبت
اذا صار جمیما (الجمیمة) سفینه وزننده شول تازه بغدا یجق اوتنه دینور كه نباتی یارم آیلق اولمغله رعی ایدن حیوانك
قاوره منه كلوب اغزنی طولدرراوله (جمیمه) امیمه وزننده كه بنت صبیغ در كذلك جمیمة بنت جمام بن الجموح كه
پدری غراب وزننده در ایكیسیده صحابیهلردر (الاستجمام) بریرك صویی تجمع ایدوب كثرت بولمق معناسنهدر
یقال استجم الماء اذا كثر واجتمع و یرك چایرلری كورنمك معناسنهدر یقال استجمت الارض اذا خرج نبتها (المجم)
فتحتیله كوكسه اطلاق اولنور صدر معناسنه ومنه یقال هو واسع المجم ای رحب الذراع واسع الصدر شارح دیر كه
اصل مجم قیونك دبنده صو مجتمع اولان یرینه دینور كه قیونك طشتی ونكنهسی تعبیر اولنور بو مناسبتله صدره دخی اطلاق
اولندی (الجمی) ربی وزننده بقله یه دینور باقلاء معناسنه (الجمجمة) زلزله وزننده (والتجمجم) تزلزل وزننده
سوزی آچق سویلمیوب یعنی حروفلری بری برندن تمیز ایدهرك دانهدار اداایتمیوب دكرمندن داری چكر كبی سویلمك
معناسنهدر یقال جمجم الكلام وتجمجم اذا لم یبین كلامه وجمجمه برنسنه یی درونده كتم واخفا ایلمك معناسنهدر
یقال جمجم الشیء اذا اخفاه فی صدره وهلاك ایلمك معناسنهدر یقال جمجم فلانا اذا اهلكه (الجمجمة) جیملرك
ضمیله باشك چناغنه دینور كاسهٔ سر معناسنه علی قول دماغه ظرف اولان كیكه دینور جمعی جمجم درهاسر
بونك تفصیلی قحف مادهسنده مرور ایلدی و بركونه اولچك اسمیدر وچوراق یرده قازلمش قیویه دینور واغاجدن
دوزلمش چناغه دینور وقواطه یه دینور تقول سقانی فی جمجمة ای قدح من خشب (الجماجم) جمجمهنك جمعیدر
وجماجم سادات واشرافه اطلاق اولنور یقال هم الجماجم ای السادات وجمیع بطونك منتسب اولدقلری قبائله
دینور عظیم اولدیغیچون جمیع بطونی جمع ایدر مثلا كلب بن و برهقبیلهسی كبی كه كلبی دینسه بطوندن شیء آخره
نسبته حاجت قالمز وجماجم جرجان شهرنده برصوقاغك آدیدر (دیرالجماجم) كوفه قربنده برموضع آدیدر وحسن بن
یحیی وعلی بن مسعود الجماجمیان محدثلردر (الجماوان) شدادان وزننده مدینه قربنده ایكی بایره اطلاق اولنور
الجمجم هدهد وزننده بركونه پاپوشه دینور و بو معربدر حالا مكهده چجمه دیدكلری پاپوش اوله جقدر فارسیده
جمجم دیرلر جیملرك كسریله (الجمه) جیمك فتحی ونونك سكونیله وفتحیله برنسنهنك جماعتنه دینور ویقال اخذه

بجمته ای کله (الجوم) قوم وزننده برلکده اولان چوبانلره دینور اسم جمعدر یقال هم جوم ای رعاء یکونون امرهم
واحدا) وجوم مصدر اولور برنسنه طلب ایلمک معناسنه کرک خیر وکرک شر اولسون یقال جام الرجل یجوم
جوما اذا طلب شیئا خیرا اوشرا (الجام) نام وزننده کومشدن اولان قابه دینور کاسه ومشربه وساژی کبی جمعی
اجؤم کلور همزه ایله افلس وزننده واجوام وجامات کلور وجوم کلور جیمک ضمیله یقال شرب من الجام وهو اناء من فضة
وجام نیسابور اعمالندن برقصبه آدیدر عارف ابو نصر احمد بن الحسین واوغلو شیخ الاسلام اسمعیل ومحدثیندن
سلیمان بن حمزه و یوسف بن عمر الجامیون اورایه منسوبلردر (جوءم) زبیر وزننده فارس ایالتنده بر بلده آدیدر
عامه بونک یاسنی مضموم تفوه ایدرلر (الجهم) سهم وزننده (والجهم) کتف وزننده یومری وطوپاچ ودورلک
چرکین یوزه دینور یقال وجه جهم وجهم ای غلیظ مجتمع سمج وجهم سهم وزننده برآدمی ترش وعبوس چهره ایله
قرشولق معناسنه در یقال جهم فلانا وجهمه جهما من الباب الثالث والرابع اذا استقبله بوجه کریه وجهم
عاجز وضعیف وبیمجال آدمه دینور یقال رجل جهم ای عاجز ضعیف وارسلانه دیمکله ضد اولور وجهم بن
قیس یاخود بوز بیر وزننده در وجهم بن قثم وجهم نامنده ایکی ذات دخی که بری بلوی و بری اسلمی در صحابه دندر
(الجهامه) ندامه وزننده (والجهومة) عمومه وزننده برآدمک یوزی طوپاچ یومری ودورلک چرکین اولمق معناسنه در
یقال جهم وجهه جهامة وجهومة من الباب الخامس اذا کان جهما (التجهم) تفعل وزننده بودخی برآدمی بدچهره ایله
قرشولق وقرشوسنه وارمق معناسنه در یقال تجهمه وتجهم له اذا استقبله بوجه کریه (الجهمة) جیمک فتحی
وضمیله اواخر لیلک ابتداسنه دینور علی قول آخرندن هنوز قرا کولق بقیه سنه دینور یقال خرج فی جهمة اللیل
ای اول مأخیره او بقیة سواد من آخره و بیوک قرغانه دینور (الاجتهام) افتعال وزننده جهمهٔ لیل وقتنه کیرمک
معناسنه در یقال اجتهم الرجل اذا دخل فی جهمة اللیل (الجهمة) غرفه وزننده سکسان مهار مقداری دوه
بلوکنه دینور (الجهوم) صبور وزننده بودخی عاجز وزبون وضعیف آدمه دینور (الجهیم) زبیر وزننده یاخود
لامسیز ابن الصلت وجاهمة بن العباس صحابه لردر (الجهام) سحاب وزننده یغمورسز بلوده دینور علی قول یغموری
یاغمش اولانه دینور یقال ماهو الا جهام ای سحاب لاماء فیه او هراق ماؤه (الاجهام) همزه نک کسریله بلود
جهام اولمق معناسنه در یقال اجهمت السماء اذا اصارت جهاما (جیهم) حیدر وزننده بر رجل اسمیدر و بر موضع
آدیدر که آنده جن طائفه سی چوقدر (الجیهمان) ریهقان وزننده زعفرانه دینور (جهدمه) مرحله وزننده بشیر بن
الخصاصیه نک خاتونیدر که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی رؤیت ایلدیلر (جهرم) جعفر وزننده فارس
اولکه سنده بر بلده آدیدر دوشمه یاخود کتان جنسندن ثیاب جهرمیه دیدکلری اورایه منسوبدر (الجهضم) جعفر
وزننده بیوک باشلو دکرمی یوزلو آدمه دینور ویانلری میدانلو وکوکسی ککیش کسیه دینور وارسلانه دینور
و بر رجل اسمیدر (التجهضم) تدحرج وزننده تعظم وتکبر ایله طفره لنمق معناسنه در یقال تجهضم الرجل
اذا تغطرس وتعظم و بوغوردوه ساژ بوغورلری کوکسیله چالوب چارپوب پایمال ایلمک معناسنه در یقال تجهضم
الفحل علی اقرانه اذا علاهم بکلکله (جهنام) ضمتینله ونون مشدده ایله اعشی نام شاعرک تابعه سی اولان جنینک
اسمیدر وعمرو بن قطن نام کسنه نک لقبیدر بونده کسرتینله ز بانزده در (جهنام) کسرتینله قیس بن حسانک فرسی
اسمیدر وجهنام جیمک حرکات ثلاثیله (وجهنم) عملس وزننده دیی در بن قیویه دینور یقال رکیة جهنام
وجهنم ای بعیدة القعر وجنت مقابلی اولان جهنم اعاذنا الله منها آنکله تسمیه اولندی شارح دیر که بو صورتده تأنیث
وعلمیتله غیر منصرف اولور وتأنیثی مسماسی اولان بئر یاخود نار اعتباریله در و بعضلر اصلی کهنام عبرانی اولمسنه
ذاهب اولمغله اکا کوره اعجمیدر اولور (الجیم) میم وزننده اسرمش دیشی یه قزمش دوه یه دینور ودیبا تعبیر اولنان
قاشه دینور دیباج معناسنه لفظمز بورک بو معناره ورودی کتاب الجیم مؤلفی ابو عمرودن ناقل اولمرق بعض
علماء کرامدن مسموعمز اولدی وجیم حروف هجادن بر حرف معهوده در ومؤنثدر (التجییم) تفعیل وزننده جیم
ح
حرفی یازمق معناسنه در یقال جیم جیما اذا کتب الجیم فصل الحاء المهملة (الحبرم) مزعفر وزننده
حب رمان چورباسنه دینور که عربستانده معروفدر (الحبرمة) دحرجه وزننده حب رمان چورباسی پایمق
معناسنه در یقال حبرم الرجل اذا اتخذ الحبرمة شارحک بیانه کوره اشبو حبرمه ماده سی حب ایله رمان
کلمه سندن منحوتدر (الحتم) ختم وزننده خالص معناسنه در بونده محت لفظندن مقلوبدر یقال شیء محت
وحتم ای خالص وحکم وقضا معناسنه در یقال حتم مقضی ای حکم وایجاب والزام معناسنه در یقال وقع بجمته
ای بایجابه و برایشی محکم ومتین ایلمکه دینور جمعی حتوم کلور شارح دیر که بوراده بعض نسخه ده تقدیم وتاخیر واقعدر

صواب اولان واحكام الامر وايجابه عنوانده اولمقدر وحتم لفظى فى الاصل مصدردر اسم موقعنده دخى مستعملدر
وحتم مصدر اولور بركسنه اوزره برنسنه ايله حكم ايلمك معناسنه يقال حتم بكذا حتما من الباب الثانى اى قضى وبرنسنه يى
بركسنه اوزره ايجاب والزام ايلمك معناسنه‌در يقال حتم عليه الامر اذا اوجبه وبرايشى متين ومحكم قلمق معناسنه‌در
يقال حتم الامر اذا احكمه (الحاتم) حاكم وزننده ومرادفيدر كه قاضى يه دينور جمعى حتوم كلور يقال حتم الحاتم بكذا
اى حكم القاضى وسياه قرغه يه اطلاق اولنور كه قوزغون تعبير اولنور وغراب البين اطلاق ايلدكلرى قرغه يه ده
اطلاق اولنور كه منقارى اياقلرى قزل اولور آكين قرغه‌سى ديدكلريدر عربلر بونلرك آوازندن فراقه تطير ايدرلر
كويا كه بونلر فراقله حكم ايتدكلرينه مبنى اطلاق ايلديلر وحاتم بن عبدالله بن سعد الطائى جود وسخاده ضرب
مثل اولنان كسنه‌در لسان عامه ده تاى مفتوحه ايله معدا ولدركه محرفدر (التحتم) تفعل وزننده برنسنه‌يى نفسنه
واجب ولازم قلمق معناسنه‌در يقال تحتم الشئ اذا جعله حتما يعنى على نفسه وآغزده ملايم اولان نسنه اكل
ايتمك معناسنه‌در يقال تحتم الرجل اذا اكل شيئا هشا فى فيه وحتامه يى يمك معناسنه‌در يقال تحتم فلان اذا
اكل الحتامة وبرآدمك حقنده تفأل ايله خير اميد ايلمك معناسنه‌در يقال تحتم لفلان بخير اذا تمنى له خيرا وتفأل له
وبرنسنه ايچون منبسط وصفايات اولمق معناسنه‌در يقال تحتم لكذا اذا هش له ويقال هو ذو تحتم اى هشاش
(المتحتم) اسم مفعول بنيه سيله كنديسيله هشاشت كلوب نشاطمند اولنه جق نسنه يه دينور ومنه يقال هو
غض المتحتم اى هش مرتاح دائما (الحتمة) غرفه وزننده سياهلغه دينور يقال به حتمة اى سواد (الحتمة) فتحاتله
اوفانمش شيشه يه دينور (الحتامة) ثمامه وزننده طعام اكل اولندقدنصكره صفره‌ده وتبسيده قلان طعام بقيه سنه
دينور على قول اكل اولنوركن دوكيلوب دوشن طعام دوكنديسنه دينور يقال اكل الحتامة فلم يطرحها وهى
مابقى على المائدة من الطعام اوماسقط منه اذا اكل (الحتومة) حانك ضميله اكشيلكه دينور يقال فى طعمه حتومة
اى حموضة (الاحتيام) اطمينان وزننده قطع ايلمك معناسنه‌در يقال احتأم الامر اذا قطعه (الاحتم) احمر
وزننده سياه نسنه يه دينور يقال شئ احتم اى اسود (حتلم) تاى فوقيه ايله زبرج وجعفر وزنلرنده برموضع آديدر
(الحتمة) حانك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله وفتحيله طپراغى قزل كوچك تپه يه دينور على قول قاره طاشلق تپه يه
دينور وبرونك اوجنه دينور ارنبه معناسنه وكوچك آت قولونه دينور مهر صغير معناسنه جمعى حثام كلور
حانك كسريله ومكه ده حجون قربنده برموضع آديدر وبلالام برخاتون اسميدر وابو حثمه حضرت فاروق
جلسارندندر وابن ابى حثمه ابو بكر بن سليمان المحدث علماء قريشدندر (الحثمة) غرفه وزننده صوبندندن صويك
دوكيلجك موقعنه دينور (الحوثم) جوهر وزننده انساندن ودوه قسمندن معتدل الطول اولانه دينوركه مراد
اوزونلغه مائل اورته بويلو اولمقدر (الحثماء) صحراء وزننده مسيل صوبى اقوب كندكدنصكره دره ده قلان قوم
بقيه سنه دينور (الخثم) خصم وزننده ويرمك معناسنه‌در يقال حثم له حثما من الباب الاول اذا اعطاه (الحثرمة)
دحرجه وزننده دوداق قالين اولمغه دينور يقال به حثرمة اى غلظ الشفة (الحثرمه) زبرجه وزننده برونك اوجنه
دينوركه يومشق بريدر على قول الك اوجنه دينور وبرونك الشده اوست دوداغك اورته سنده اولان خرده
دائره يه دينور (الحثارم) علابط وزننده دوداقلرى قالين آدمه دينور يقال رجل حثارم اى الغليظ الشفة (الحثلم)
زبرج وزننده طيب مقوله سى ياغك ياخود صافى ياغك دبنده قلان طورطوسنه وپوصه‌سنه دينور (الحجم)
حانك فتحى وجيمك سكونيله برنسنه‌نك ال سوروب يوقلنه جق واله طوقنه جق يومرلجه جثه ومقدارنه دينوركه
چليم تعبير اولنور جمعى حجوم كلور يقال حجم الكتاب ضخم وهو ملمسه الناتئ تحت اليه وحجم مصدر اولور منع ايلمك
معناسنه يقال حجمه عنه حجما من الباب الاول اذا منعه وقيزك ممه‌سى توموب اغرشقلمق معناسنه‌در يقال
حجم ثدى الجارية اذا نهد وكميكده اولان اتى كميروب يمك معناسنه‌در يقال حجم العظم اذا عرقه واممك وصورمق
معناسنه‌در يقال حجم الصبى ثدى امه حجما من الباب الاول والثانى اذا مصه (الحجام) شداد وزننده برنسنه‌يى
پك اموب صوريجى كمسيه دينور مصاص معناسنه‌در دائما حجامت ايدن آدمه حجام اطلاقى بو معنايه مبنيدر
وافرغ من حجام ساباط مثلى سبط ماده سنده مرور ايلدى (الحجوم) صبور وزننده (والمحجم) منبر وزننده رفق
وسهولتله حجامت ايدن اوزاستاده دينور يقال حاجم حجوم ومحجم اى رفيق وحجوم نسوانك فرجنه اطلاق
اولنور مصوص اولديغيچون (ومحجم) منبر وزننده ومحجمه مكنسه وزننده حجامت آله‌جق شيشه يه دينور (الحجامة)
كتابه وزننده حجاملق حرفتنه دينوركه حجامتجيلك تعبير اولنور (الاحتجام) افتعال وزننده حجامدن حجامت آلمسنى
ايستمك معناسنه‌در يقال احتجم الرجل اذا طلب الحجامة (الاحجام) همزه‌نك كسريله برايشدن كيرو طوروب

وازكلمك ياخود خوف وهيبتدن قجنلمق معناسنه در يقال احجم عنه اذا كفّ عنه اونكص هيبة شارح ديركه بومعناده احجام منع معناسنه اولان حجمك مطاوعيدر كيتبه فاكب قبيلندندر واحجام قيرلك ممه سى تومورب اغرشقلمق معناسنه در يقال احجم ثدى الجارية اذانهد وخاتون هنوزطوغمش ولدنى الك اوّل امزرمك معناسنه در يقال احجمت المرأة للمولود اذا ارضعته اوّل رضعة (المحجام) محراب وزننده دائما هرنسنه دن خوف وهيبتله قجنليوب كيرو طورور اولان كسيه دينور (الحجام) كتّاب وزننده اصرمسون ديوخو يسر دوه نك اغزنه ياخود بروندرغنه بغلدقلرى اسنك تعبيراولنان شبئه دينور (الحوجمة) جوهره وزننده قرمزى كله دينور ورد احمر معناسنه جمعى حوجم در (التحجيم) تفعيل وزننده بركسيه شدّتله ديكه ديكه باقق معناسنه دركو يا كه نظريله قانى ايلكنى صوروب چقارر يقال حجم اليه اذانظراليه شديدا (الحدم) حانك فتحى ودالك سكونيله وفتحيله آتشك پك حرّ واحراقنه دينور يقال ما اشدّ حدم النار وحدمها اى شدّة احراقها وحميها (الاحدام) همزه نك كسريله آتش كذلك هوانك اسيلكى يانوب طوتشمق معناسنه در يقال احدمت النار والحرّ اذا اتقدا (الاحتدام) افتعال وزننده بركسيه افراط غيظ وغضبدن پرآتش اولوب يانوب ياقلمق معناسنه در يقال احتدم عليه غيظا اذا تحرّق وآتش علولنمك معناسنه در يقال احتدمت النار اذا التهبت وقان پك قرمزى اولمق معناسنه در شويله كه سياهلق درجه سنه بالغ اوله يقال احتدم الدم اذا اشتدّت حمرته حتى يسودّ (التحدّم) تفعل وزننده احتدام ايله معناى اولده مرادفدر يقال تحدّم عليه غيظا اذا تحرّق (الحدمة) فتحاتله آتش علوينك پارلديسنه وكورلديسنه دينور تقول سمعت حدمة النار اى صوت التهابها وحيد قسمنك جوفندن گلان سسه على قول انسانك غيظ وغضبدن ناشى ايچريسندن ظهور ايدن كورلدى كبى كومور دينسنه دينور (حدمه) غرفه ياخود همزه وزننده برموضع معروف اسميدر (الحدمة) فرحه وزننده چابك قينار اولان تنجره يه وچوملكه دينور يقال قدر حدمة اى سريعة الغلى (الحذم) حانك فتحى وذال معجمه نك سكونيله برنسنه يى كسمك على قول تيز وچابك كسمك معناسنه در يقال حذمه حذما من الباب الثانى اذا قطعه اوقطعا وحيا ومطلقا سرعت ايلمك معناسنه در يقال حذم فى قرأته وغيرها اذا اسرع الحذم كتف وزننده پك كسيجى نسنه يه دينور يقال سيف حذم اى قاطع (الحذيم) حانك كسرى ويانك فتحيله بودخى پك كسيجى نسنه يه دينور وهرايشده اوز واستاذ اولان چيره دست آدمه دينور يقال هو حذيم اى حاذق ونجد اولكه سنده برموضع آديدر وتيم آل رباب قبيله سندن برمتطبب كسه نك اسميدر وحذيم بن عمرو السعدى وحذيم بن حنيفة بن حذيم وابو حنيفه وابو حنظلة بن حذيم صحابه لردر وسلم بن حذيم وتميم بن حذيم تابعيلردر وبو تميم بن حذلمك غيريدر (الحذم) فتحتينله قنادى كسلمش قوشك اوچسنه دينوركه كسيك كسيك اوچر (الحذم) ضمتينله پك چابك طوشنلره واوزاوغريلره دينور (الجذنم) صرد وزننده (والحدمة) همزه وزننده آديملرنى صيق صيق آته رق يورين بودوره دينور اوّلك مؤنثى ها ايله در (الحذمان) فتحاتله سرعتله يوريمك معناسنه در يقال حذم الرجل حذمانا من الباب الثانى اذا مشى مسرعا وآغر آغراو يالنه رق يوريمك معناسنه اولمغله ضدّ اولور يقال يحذم اى يمشى بطيئا (حذام) قطام وزننده وسحاب وزننده برخاتون اسميدر (حذمه) همزه وزننده برفرس اسميدر (الحذام) غراب وزننده ياب ياب او يالنه رق كسل وبطالتله اولان يوريشه دينور قطع معناسنه در يقال اشترى عبدا حذام المشى اى بطيئا كسلان (جذيمه) سفينه وزننده ابن يربوع بن غيظ بن مرّه در (الحذرمة) دحرجه وزننده كثرت كلام معناسنه در يقال حذرم فلان اذا اكثر الكلام (الحذارمة) علابطه وزننده چوق سوزلو اوزان آدمه دينور يقال رجل حذارمة اى مكثار (الحذلمة) دحرجه وزننده آته تيمار واصلاح ايلمك معناسنه در يقال حذلم فرسه اذا اصلحه واغاجى اوق كبى يونوب بچاق كبى كسكين ايلمك معناسنه در يقال حذلم العود اذا برأه واحدّه وسرعتله يوريمك معناسنه در يقال حذلم الرجل اذا اسرع وطولدرمق معناسنه در يقال حذلم سقاءه اذا ملأه وعجله سندن يوارلنور كبى يوريمك معناسنه در تحذلم دخى بومعنايه دركما سيذكر (التحذلم) تدحرج وزننده بودخى سرعتله يوريمك معناسنه در يقال تحذلم الرجل اذا اسرع وبرآدمك فضول حمق وچولپه لغى كيدوب ادب وعرفان صاحبى اولمق معناسنه در يقال تحذلم الرجل اذا تأدّب وذهب فضول حمقه وسرعتدن يوارلنور كبى يوريوب كتمك معناسنه در يقال مرّ فلان يحذلم ويتحذلم اى مرّ كأنه يتدحرج (الحذلوم) زنبور وزننده پك چابك وچالاك انسان وحيوانه دينور (الحذلم) جعفر وزننده طقناز كوده لو بودوره دينور وتميم بن حذلم تابعيدر (الحرم) حانك كسريله حرام لفظنده لغتدر كه حلال ومباح مقابليدر استعمالى ممنوع

اولان نسنه‌دن عبارتدر جمعی حرم کلور ضمتینله وحریم وحرمان معناسنه مصدر اولور کاسیذکر و واجب
معناسنه مستعملدر ومنه قوله تعالی وحرم علی قریة اهلکناها الایة ای واجب شارح دیرکه وحرام قرأتنه کوره
حرام کندی معناسنه‌در لکن اشبو حرم قرأتنه کوره کسائی واجب ایله تفسیر ایلدی وبو مجازدر (الحرم) حانك
ضمیله (والحرام) سحاب وزننده برنسنه برکسه اوزره ممنوع اولمق معناسنه‌در که مراد تسخیر الهی یاخود منع قهری
ایله عن اصل ممنوع اولمقدر یقال حرم الشیء علیه حرما وحراما من الباب الخامس اذا کان ممنوعا مؤلفك
بصائرده بیاننه کوره اصل حرام که ممنوع منه اولان نسنه‌دن عبارتدر یا تسخیر الهی ایله اولور یاخود منع قهری ایله یاخود
من جهة العقل یاخود من جهة الشرع اولور یاخود امر و مصلحتنك مرتسم اولدیغی جهتدن اولور اشبو قاموسده
بو محلده ایراد ایلدیکی مثاللر ظاهرا معنای واحد قیاس اولنمغله تکرار وهم اولنور لکن ذکر اولنانك حرمتی وجه مذکور
اوزره‌در ومثال آتینك حرمتی عارضیدر پس بو ایکی حرامك بیننده فرق فارق واردر انتهی ویقال حرمت الصلوة
علی المرأة ای الحائض وکذا السحور علی الصائم حرما وحرما بضمتین من الباب الخامس اذا امتنع فعلها وحرم
احرام بالحج معناسنه اسمدر حل مقابلیدر قال الشارح ومنه الحدیث قالت عائشة رضی الله عنها کنت اطیب النبی
علیه السلام لحله وحرمه ای وعند احرامه (الحرم) فتحتینله (والحرام) سحاب وزننده بودخی برنسنه برکسه‌دن
ممنوع اولمق معناسنه‌در یقال حرمت الصلوة علی الحائض وحرم السحور علی الصائم حرما وحراما من الباب
الرابع اذا امتنع فعلها وحرم فتحتینله مطلق ذکر اولندقده مراد حرم مکهٔ مکرمه‌در که حرم الله وحرم رسول الله‌در
علیه الصلوة والسلام و بو حل مقابلیدر که مواضع معروفهٔ محدده‌نك خارجی حل وداخلی حرمدر نیجه افعال
انده ممنوع ومحظوردر واکا محرم دخی اطلاق اولنور وتثنیه صیغه‌سیله حرمان مکهٔ مکرمه ایله مدینهٔ منوره‌یه
اطلاق اولنور وحرم لفظنك جمعی احرامدر وحرم الرجل حریم معناسنه‌در کاسیذکر وحرم مصدر اولور
برآدم قمارا و یونده همیشه مغلوب اولمق معناسنه یقال حرم فلان حرما من الباب الرابع اذا قمر ولم یقمر هو واوسکوللك
و شازلق ایلمك معناسنه‌در یقال حرم فیه اذا لج ومحك وابو الحرم محدثیندن برجماعتدر (التحریم) تفعیل
وزننده حق جل وعلی برنسنه‌یی حرام قلمق معناسنه‌در یقال حرمه الله ای جعله حراما وشهر حرامه کیرمك
معناسنه‌در یقال حرم الرجل اذا دخل فی الشهر الحرام و برآدمه قمارده غالب اولوب یکمك معناسنه‌در یقال
حرم فلانا اذا قمره (الحرام) سحاب وزننده مصدردر که ذکر اولندی واسم اولور که حلال مقابلیدر ممنوع منه
اولان شیئه دینور یقال هو حرام علیه ضد حلال واشهر حرمدن مفرد اولور کاسیذکر وحرام اسامیدندر
مدینه اهالیسی بیننده اسم شایعدر حرام بن عثمان مدنی ومحدث واهی وضعیفدر ومحمد بن حفص وموسی بن
ابراهیم الحرامیان محدثلردر وحرام بن عوف وحرام بن ملحان وحرام بن معاویه یاخود بوزای معجمه ایله‌در وحرام بن
ابی کعب صحابه‌لردر وعربلرك حرام الله لا افعل قوللری یمین الله لا افعل ترکیبی قبیلندندر که بینلرنده یمیندر شارحك
بیاننه کوره بوعقیل قبیله‌سنه مخصوصدر رب متعالك حلال ایلدیکی نسنه‌یی کا حرام اولسون دیمکدر وحتی
بوندن تصرفله تحریم لفظنی یمین ایلمك معناسنه استعمال ایلدیلر انتهی (المحارم) میمك فتحیله حق تعالینك حرام
قلدیغی نسنه‌لردر مفردی محرم در مقعد وزننده یقال اتقوا المحارم ای ما حرمه الله تعالی ومحارم اللیل قورقنج کیجه‌لردن
عبارتدر که پك خطرناك اولمغله آنلرده بی‌محابا یوله کیتمك حرام اولور یقال سری فی محارم اللیل ای مخاوفه (المحرم
معظم وزننده بودخی حرم مکه‌یه اطلاق اولنور وشول دوه‌یه اطلاق اولنور که کرچه برمقدار قوللنمغله اورته‌جه
بواشیوب لکن دلخواه اوزره قوللنمسی هنوز دشوار اوله وسرداولیوب اله ملایم طوقنور اولان بر ونه دینور ویکی
قامچی‌یه دینور ودباغت اولنمامش دری‌یه دینور وشهر الله الاصب اسمیدر جمعی محارم ومحاریم ومحرمات کلور
شارح دیرکه کرچه مراد اول شهور سنه اولان آیدر که محرم الحرامدر لکن مؤلفك اصب ایله توصیفی ملایم دکلدر
زیرا اصب لفظی اصم کبی ماه رجبك وصفیدر دخولنده سلاحلرالدن دوکلدیکیچون یعنی آنده قتال ترك
اولندیغیچون متصف اولمشدر ومؤلف بونی ماده سنده بیان ایلمامشدر کذلك شهر الله دخی رجبك اوصافندندر
حتی اشهر حرم تعریفنده کندوسی دخی تصریح ایلمشدر لکن اشهر مبارکه‌نك هر برینه تعظیما شهر الله اطلاق
اولنمشدر نهایت بر ر وصف مخصوصله تمییز ایدرلر مثلا محرمه شهر الله الحرام ورجبه شهر الله الاصم وشعبانه
شهر الله المعظم ورمضانه شهر الله المبارك اطلاق ایدرلر وقالدیکه اصب وصفی محرمه رجبدن ازید ملایمدر
ومؤلف صم ماده‌سنده رجبی اصم ایله وصف ایلمشدر فلینظر انتهی ومحرم اسامی رجالدندر (الاحرام) همزه‌نك
کسریله حرم مکه‌یه داخل اولمق یاخود هتك وفسخ اولنمیان حرمته یاخود شهر حرامه داخل اولمق معناسنه‌در

مطلب

مطلب

يقال احرم الرجل اذا دخل فی حرم مكة او فی حرمة لا تهتك او فی الشهر الحرام و بر نسنه‌يی حلال ايكن حرام قلمق
معناسنه‌در يقال احرم الشیء اذا جعله حراما و حج ايچون و عمره ايچون احراملنمك معناسنه‌در كه حلال اولان
نسنه كندو سبيله حرام اولان اعماله كيرمكدن عبارتدر يقال احرم الحاج والمعتمر اذا دخل فی عمل حرم عليه به
ما كان حلالا و بر آدمی قمارده يكمك معناسنه‌در يقال احرم فلانا اذا قمره (الحريم) امير وزننده شول شيئه دينور كه
تحريم اولنمغله اصلا يا پشليوب و طوقنلمز اوله يقال شیء حريم و هو ما حرم فلم يمس و بر آدمك اورتاغنه دينور يقال
هو حريمه ای شريكه و عمامه‌ده بر موضع آديدر و بغداده بر محله آديدر كه طاهر بن حسين طرفنه نسبت
اولنور مرقوم مأمون خليفه‌نك وزيری و سر عسكری ايدی اعلامدن ابن اللتی الحريمی اورادندر و حريم احرامه
كيرمش آدمك كينديكی لباسنه دينور كه لسانمزده احرام تعبير اولنان فوطه‌لردر كذلك احرامه كيرمش آدمك
ارقه‌سندن چقرديغی لباسنه دينور كه احرامده اولدقجه انی تلبس ايلمز و حريم الدار اول خانه‌يه مضاف اولان
حقوق و منافعنه اطلاق اولنور كه چوره‌سنده و يوره‌سنده خانه‌يه لازم اوله‌جق يرلردن عبارتدر سائرك تعرضی
حرامدر مثلا زبيل دوكجك يركبی و حريم البئر قيو قازيلور كن يوزه‌سنده طپراغی القا اولنه‌جق محللردن عبارتدر
شارح ديركه كتب فقهيه‌ده مسائل مخصوصه‌يی مشتمللردر كه اكثری هر طرفندن قرق ارشون محل ايله تحديد ايلمشلر
و حريم الرجل كشی‌يه صون و حمايتی واجب اولوب و آنلردن بيگانه‌نك دخل و تعرضنی منع و دفع ضمننده مقاتله
اولنه‌جق نسنه‌لردن عبارتدر كه اصطلاحمزده عرض و ناموس تعبير اولنور و اكا حرم دخی دينور كما ذكر جمعی
احرام و حرم كلور ضمتينله يقال هو يحمی حريمه و حرمه و هو ما يحميه و يقاتل عنه و حريم مصغر اولور حرمان كبی
كاسيذكر و اساميدندر حريم ابن جعفی بن سعد العشيره‌در و مالك بن حريم الهمدانی جد مسروق‌در (الحريم
حانك فتحيله (والحرمان) حانك كسريله (والحرم) (والحرمة) كذلك حالرك كسريله (والحرم) (والحرمة) حالرك
فتحی و رالرك كسريله (والحريمة) حانك فتحيله بر كيمسه‌دن بر نسنه‌يی منع ايلمك معناسنه‌در كه اول كمسنه‌يی اندن
محروم ايلمك تعبير اولور يقال حرمه الشیء و حرمه حريما و حرمانا و حرما و حرمة و حرما و حرمة و حريمة
من الباب الثانی والرابع اذا منعه و قولهم احرمه لغية يعنی بو معناده افعال بابندن ورودی لغت فصيحه ديكلدر
(المحروم) خيردن ممنوع اولان يعنی هميشه مدبر و بدبخت اولوب فلاحدن بی بهره اولان آدمه دينور خزينه‌يه ده
كيرسه بنه خائب و خاسر خروج ايدر يقال فلان محروم ای ممنوع عن الخير و اصلا مالی نما و بركت بولمز آدمه
اطلاق اولنور يقال هو محروم اذا كان لا ينمی له مال و شول اهل حرفت آدمه دينور كه هر نقدر سعی و اقدام ايلسه
بهر حال بر قرانجه نائل اوله‌مز اوله يقال هو محروم ای محارف لا يكاد يكتسب و محروم بر بلده آديدر و محروم اسماء
رجالدندر (الحريمة) مصدر كه ذكر اولندی و مفعول معناسنه وصف اولور كه ممنوعه ديمك اولور و منه حريمة
الرب و هی التی منعها من شاء يعنی كشينك حريمه‌سی شول نسنه‌لردر كه كندی مالی و ملكی اولمغله ديلديكی
كمسه‌لردن آنی منع ايدر اوله يعنی قبضهٔ تصرفنده اولمغله ديلديكنه اعطا و ديلديكنه منع ايدر اولديغی نسنه‌دن
عبارتدر تاء اسميت ايچوندر يا خود تأنيثی موصوف اعتباريله‌در (الحرام) حانك كسريله چتال طرنقلی حيوان
قورد و كلب مقوله‌سی جانورلر كه قيزمق معناسنه‌در كه بالقمق تعبير اولنور يقال حرمت ذات الظلف
والذئبة والكلبة حراما من الباب الرابع اذا ارادت الفحل (الحرمی) سكری وزننده حرامدن وصفدر لركه
قيزمش حيوان مذكوره‌يه دينور جمعی حرام كلور جبال كبی و حرامی كلور سكاری وزننده (الحرمة) حانك كسريله
معنای مرقومدن اسمدر حيوان مذكورك اوككه قيزغلغنه دينور يقال شاة و بقرة و كلبة حرمی و بها حرمة
ای ارادة الفحل و بونده فتحه‌سيله حرمة دخی لغتدر و حديثده مذكور انسی قيزغلغنده دخی استعمال اولندی
قال الشارح و فی النهاية و منه الحديث الذين تدركهم الساعة تبعث عليهم الحرمة و هی بالكسر الغلمة و طلب
الجماع پس حديث مذكورده مجازا اولور زيرا وصف مذكور اولا بهائم صفتيدر (الاستحرام) حرام معناسنه‌در
يقال استحرمت ذات الظلف والذئبة والكلبة اذا ارادت الفحل (الاشهر الحرم) ضمتينله كه حرامك جمعيدر ذو القعده
و ذو الحجه و محرم و رجب آيلرندن عبارتدر شهور اربعه‌در جاهليه اهلی شهور مذكوره‌ده قتالی كنديلره حرام
ايلمشلر ايدی قال الشارح و هی اربعة واحدة فرد و هو رجب و ثلاثة سرد و هی ذو القعدة و ذو الحجة والمحرم
(الحرمة) حانك ضميله (والحرمة) ضمتينله (والحرمة) همزه وزننده فسيخ و انتهاكی حلال اولميان شيئه دينور كه كشينك
عرض و ناموسی كبی يقال لا يليق بك ان تهتك حرمته و حرمته و حرمته و هی ما لا يحل انتهاكه و عهده و ذمت
معناسنه‌در يقال هو فی حرمته ای فی ذمته و مهابت معناسنه‌در يقال هو اهل الحرمة ای المهابة توقير معناسنده

مستعمل اولان احترام بو معناده‌در و بهره ونصيب معناسنه‌ در وقوله تعالى ومن يعظم حرمات الله الآيه
اى ماوجب القيام به وحرم التفريط فيه اشبو آيت كريمه ده حرمات حرمه نك جمعيدر غرفه وغرفات كبى مراد
قيام واداسى عباده لازم واجب اولوب تفريط وتقصيرى حرام اولان اعمال مأموره در (الحرم) صرد وزننده
بودخى حرمه نك جمعيدر برآدمك روجه سنه واجانبدن حمايه سى لازم اولان اهل وعيالنه دينور (المحارم) ميمك
فتحيله بودخى حرم معناسنه در مفردى محرمه‌در مكرمه وزننده ورانك مفتوح اولوب محرمه دخى دينور مقعده
وزننده المحرم مقعد وزننده برآدمه تزوجى حلال اولميان اقربادن عبارتدر ذكور اولسون واناث اولسون
يقال وهو محرم اى محرم تزوجها ويقال هى له محرم وهو لها محرم (التحرّم) تفعل وزننده ناسزا برنسنه دن
عزت نفس وجنب وجلالتله قورنمق معناسنه در يقال تحرم منه بحرمة اذا تمنع وتحمى بذمة (المحرم) محسن
وزننده برآدمك مصالحه ايلديكى كمسه يه اطلاق اولنور يقال هو محرمك اى مسالمك و برآدمك حريم وحمايتنده
اولان آدمه دينور وبركسه نك هروجهله اذا وتعرضى حرام وناروا اولان آدمه اطلاق اولنور كه اول آدن هميشه
معاف ومسلم اولور يقال انه لمحرم عنك اى يحرم اذاه عليك واسماءندر (حريم) زبير وزننده حضرموت
قبيله سندن بر بطن اسميدر على قول بوامير وزننده در عبدالله بن يحيى الحريمى التابعى انلردندر وجعشم
بن حليه نك جدّى اسميدر وحضرموت قبيله سى نسبنك رجالندن بركسنه نك اسميدر حضرموتك منتهى اولديغى
بطن پدرى اولان صدف نام كمسه دن بر بوحريم تولد ايلدى واكا احروم وجذام واجذوم دخى ديرلر ايدى
(احرم) احمد وزننده اسماءندر احرم بن هبيرة الهمدانى جاهليه دندر (حرمى) عربى وزننده اسماءندر حرمى
بن حفص القسملى وحرمى بن عمارة العتكى ثقات محدثيندندر (ابو الحريم) ضمتيله ابن مذكور الاكافدر (الحرم)
حيدر وزننده صغره دينور بقر معناسنه مفردى حيرمه در (حرمى والله) سلمى تالله وزننده اما والله قبيلندندر كه
بين العرب كلمات قسميه دندر (الحروم) صبور وزننده رحمى قپانق اولمغله قطعا كبه اولمز اولان ناقه يه دينور يقال
ناقة حروم اى المعتاصة الرحم (الحارم) مانع معناسنه در ومنه يقال هو بحارم عقل اى له عقل يعنى عقل كامل
صاحبيدر كه ناسزا لردن مانعدر وظاهرا اجرد قطيفة قبيلندندر ومحمود بن تكش الحارمى شهر حماة صاحبى
وحكمرانى ايدى مترجم ديركه حارم حلبه ايكى مرحله مسافه ده بر بلده صغيره نكده آديدر (الحرامية) صحابيه
وزننده بنو زنباع يورده بر صوآديدر كذلك بنو عمرو وبنى كلاب يوردنده برصودر (الحرمان) حانك كسريله ايكى
واديدر كه صوى بطن ليث يوردنه منصب اولور (حرمة) حانك كسريله حمى ضربه جنبنده بر موضعدر (حرمان)
حانك كسريله عنده دملونه قريبنده بر حصن آديدر (الحرمان) فتحتينله وتشديد ميمله براز كوچك تپه‌لره دينور كه
اصلا نسنه انبات ايلمزلر (محرمه) مقعده وزننده طى قبيله سى جبالندن سلمى نام جبل محاضرندن بر محضر
اسميدر كه صويه وارجق موضع اوله جقدر (الحورم) جوهر وزننده صامت وناطقدن مال كثيره دينور يقال له
حورم اى مال كثير من الصامت والناطق (الحرجمة) دحرجه وزننده دوه لرى كيرو توسكروب برى برى اوزره
طوپلنمق معناسنه در يقال حرجم الابل اذا رد بعضها على بعض (الاحرنجام) افرنقاع وزننده بركمسنه
برايشى اراده ايدوب صكره اندن رجوع ايلمك معناسنه در يقال احرنجم الرجل اذا اراد الامر ثم رجع عنه
وناس ياخود دوه‌لر برى برى اوزره طوپلنوب صقشمق معناسنه در يقال احرنجم القوم او الابل اذا اجتمع بعضهم
على بعض وازدحموا (المحرنجم) اسم فاعل بنيه سيله عدد كثيره دينور (الحردمة) دحرجه وزننده برايشده
اوكولك ايلمك معناسنه در يقال حردم فى الامر اذا لج (الحرزمة) زاى معجمه ايله لعنت ونفرين ايلمك معناسنه در
يقال حرزمه الله اى لعنه وطولدرمق معناسنه در يقال حرزم الاناء اذا ملاه (حرزم) جعفر وزننده ماردين قربنده
بر قريه در و بر اركك دوه اسميدر وشعرادن اغلب كلبى پدرينك اسميدر (الحرسم) زبرج وضفدع وزنلرنده آغو يه دينور
سم معناسنه واولومه دينور موت معناسنه (الحرسم) جعفر وزننده كونشليه دينور واو بومعناسنه (حرقم) قافله
جعفر وزننده بر موضع آديدر (الحراقم) حانك فتحيله بختيانه وكوسله يه دينور وتصحيف ورشه بو يادقلرى قزل
بو يايه دينور (الحزم) عزم وزننده (والحزامة) كرامه وزننده (والحزومة) عمومه وزننده برآدم دائما رشد وروية ايله
امورنى مضبوط ايدوب اتقان واستحكام وجهيله طوتار اولمق معناسنه در يقال حزم الرجل حزما وحزامة
وحزومة من الباب الخامس اذا كان يضبط الامر ويأخذ فيه بالثقة فهو حازم وحزيم وحزم اسماءندر حزم بن
ابى كعب اصحابدندر وحزم بن ابى حزم القطعى تبع تابعيندندر وابو محمد بن حزم تصانيف صاحبى ذات معروفدر
وابو الحزم جهور اندلسده قرطبه شهرينك رئيسى ايدى وحزمه بنت قيس كه اخت فاطمه‌در صحابيه‌در وعجاج

نام شاعرك قبری اسمیدر وحزم كذلك مصدر اولور برنسنه یی محكم چكوب بغلمق معناسنه یقال حزمه حزما من الباب الثانی اذا شده ودابه یه قولان چكمك معناسنه در یقال حزم الفرس اذا شد حزامه وحزم غلیظ یاخود مرتفع ارضه دینور (الحازم) (والحزیم) امیر وزننده حزامه دن اسم فاعلدر دائما رشد و بصیرتله امورینی مضبوط ایدوب اتقان واستحكام جهتیله طوتان آدمه دینور حازمك جمعی حزمه در كاتب وكتبه كبی وحزیمك جمعی حزماء در كرماء كبی وحازم اسامیدندر امام ابو بكر محمد بن موسی الحازمی الحافظ تصانیفدر واحمد بن محمد بن ابراهیم بن حازم الحازمی محدثدر وحازم بن ابی حازم وحازم بن حرمله وحازم بن خزام ومنسوب اولمیه رق حازم صحابه لردر وقیس بن ابی حازم تابعیدر زمان سعادتی ادراك ایدی پك قریب ایدی (الاحزام) همزه نك كسریله دابه یه قولان یاپمق وقولان طاقق معناسنه در یقال احزم الفرس اذا جعل له حزاما (التحزم) تفعل وزننده (والاحتزام) افتعال وزننده دابه نك قولانی چكلمك كذلك برآدم بلنه قولان كبی قوشاق قوشانمق معناسنه در یقال تحزم الفرس والرجل واحتزم اذا تلبب (الحزیم) امیر وزننده كوكسه دینور علی قول كوكسك اورته سنه دینور جمعی احزمه وحزم كلور كتب وزننده (الحیزوم) قیصوم وزننده حزیم معناسنه در و بدنده ارقه ایله قارنك چپ چوره دائره سنه دینور كه كوكسدن اشاغی وقاسقلردن یوقری دائره سیدر علی قول بورك طرفنده اولان ایكو ایله كوكس طرفندن حلقومی دائر اولان یره دینور كه كوكس قاوشدیره جق یر اولور وغلیظ یاخود تومسك ارضه دینور وجبریل علیه السلام حضرتلرینك فرسلری اسمیدر شارح دیر كه اكا فرس الحیوة دخی اطلاق اولنور حضرت موسی یی بحردن كچورمكه بنوب كلمشیدی سامری انك ایاغی ترابندن اخذ وعجل صورتنه طرح ایلمشیدی كذلك بدر غزاسنده دخی اول آنه سوار اولمشیدی (الحزمة) غرفه وزننده برباغ و بردمت شیئه دینور اورنه سندن بغلندیغیچون جمعی حزم كلور ضمتیله تقول اخذت منه حزمة وهی هرم واسیلم بن احنف وحنظلة بن فاتك نام كسه لرك فرسلری اسمیدر (المحزم) منبر وزننده (والمحزمة) مكنسه وزننده (والحزام) (والحزامة) كتاب وكتابه وزنلرنده قولانه وچوجق بغرداغنه وسائر بومقوله نسنه لره دینور وضحاك بن عثمان و ابراهیم بن المنذر كه امام بخاری شیخیدر وابو بكر شیبة بن عبدالرحمن بن عبدالملك الحزامیون محدثلردر وحكیم بن حزام كندیسی و پدری صحابه در واوغلو حزام كذلك حزام بن دراج تابعیلردر وحزام بن هشام وحزام بن اسمعیل وموسی بن حزام الترمذی محدثلردر (الاحزم) احمر وزننده بودخی غلیظ یاخود مرتفع ارضه دینور وكوكسلو وقارنلو انسان وحیوانه دینور اهضم مقابلیدر كه كوكسی وقارنی یاصی اولاندر یقال رجل وفرس احزم ای ضد الاهضم وحیزوم دیدیكی عضو مذكوری بیوك اولانه دینور یقال رجل احزم ای العظیم الحیزوم ونبیشة السلمی فرسنك اسمیدر واحزم بن دهل سامة بن لؤی نسبنك رجالندندر قاضیء بصره عباد بن منصور واشراف عربدن عبدالله ذوالبجادین انك نسلندندر (الاحزنزام) اشمئزاز وزننده برنسنه طوپلنوب صقشق طوپاج اولمق معناسنه در یقال احزوزم الشیء اذا اجتمع واكتنز و بر یر غلیظ اولمق معناسنه در یقال احزوزم المكان اذا غلظ وبرآدم پك طولغون اولمیه رق قارنلو اولمق معناسنه در یقال احزوزم الرجل اذا بطن ولم یمتلیء (الحزم) فتحتیله انسانك وحیوانك كوكسی طولغون اولمق معناسنه در كه ضیق نفسی مؤدیدر یقال حزم الرجل حزما من الباب الرابع اذا غص فی صدره (الحزمة) فتحتیله وتشدید میمله بوذوره دینور (الاحزام) احزاب وزننده ومرادفیدر یقال هم احزامه ای احزابه ظاهرا مفردی حزم اولور حزب كبی (حزمی والله) خزمی والله وزننده وانك كبی كلمات یمیندندر اما والله دخی بو قبیلدندر (الحزام) شداد وزننده قولانجی یه دینور علامه عمادالدین الحزامی كذا كان منسوبدر متاخریندندر (حزیمه) سفینه وزننده اسامیدندر حزیمة بن حرب بجیله قبیله سی نسبندندر وحزیمة بن حیان بنو سامة بن لؤی نسبنده در وحزیمة بن نهد قضاعه ده در وزبیر بن حزیمه وهبیرة بن حزیمه روایت حدیث ایلمشلر وابو حزیمه سعد بن عباده نك جدیدر (الحزیمتان) (والزبنتان) باهله قبیله سندن ایكی كسه در برینك اسمی حزیمه وبرینك زبینه در و بعضا یكدیكره تغلیب اولنور (حزرم) جعفر وزننده برجبل معروف اسمیدر (الحسم) حانك فتحی وسینك سكونیله كسمك معناسنه در یقال حسمه حسما من الباب الثانی اذا قطعه وطمری كسوب قانی دینكمك ایچون داغلمق معناسنه در یقال حسم العرق اذا قطعه ثم كواه لئلا یسیل دمه و برمرضی دوا ایله قطع وازاله ایلمك معناسنه در مستعملدر یقال حسم الداء اذا قطعه بالدواء و بركسه دن برنسنه یی و برمیوب منع ایلمك معناسنه مستعملدر كه ویرونجه طورركن ویرمامكدن عبارتدر یقال حسم فلانا الشیء اذا منعه ایاه (المحسمة) مرحمه وزننده برنسنه نك باعث قطعی اولان شیئه دینور ومنه یقال هذا محسمة للداء ای یقطعه (الحسام) غراب وزننده كسكین قلیجه دینور علی قول اغزینه دینور كه چالم یریدر اوراسیله ضرب وقطع اولنور یقال ضربه بالحسام ای بالسیف القاطع او طرفه الذی

يضرب به . وحسام الليالى دائمه اولان يعنى يك اوزون اولان ليله يه اطلاق اولنور و بر رجل اسميدر (الانحسام) انفعال
وزننده كسلمك معناسنه در يقال حسمه فانحسم اى قطعه فانقطع (المحسوم) رضاعدن مقطوع اولان
صبى يه دينور و غدانى بد وفنا اولان صبى يه دينور (الحسوم) حانك ضميله اوغورسوزلغه دينور
يقال فيه حسوم اى شؤم و بر ايشه امك چكوب ادمان وجهيله چالشمق معناسنه در يقال حسم فى العمل حسوما
اذا دأب فيه وحاسم لفظندن جمع اولور كه قاطع معناسنه در وقوله تعالى سبع ليال وثمانية ايام حسوما اى متتابعة
او الليالى الحسوم التى تحسم الخير عن اهلها او ايام حسوم بالصفة وتضاف كذلك شارحك بياننه كوره تتابع معناسى
حسمت الدابة قولندن مأخوذ در يقال حسمت الدابة اذا تابعت بين كيها لكن مؤلف بو معنادن ساكت اولمشدر
ومعناى ثانى قطع و منع معنالرندندر و بعض مفسرين نحسات ايله تفسير ايلديكه شؤم معناسندندر و بعضلر
قطعى استيصال ايله حمل ايلديلر و بعضلر حسوم لفظنى مصدر اعتبار ايلديلر عليت اوزره منصوبدر ديديلر و ايام
مز بوره ايام عجوزايديكه عاد قومنك صر صر ايله بر باد اولدقلرى كوندر برچارشنبه كونندن بدأ ايدوب او برچارشنبه
كونى تمام اولدى (الحيسمان) ريحقان وزننده بو مرى و ايرى كوه دلو قارنى ياغز آدمه دينور يقال رجل حيسمان اى ضخم
آدم وحيسمان بن اياس الخزاعى اصحابدندر (حسمى) حانك كسرى والفك قصرى ايله باديه ده بر ارض اسميدر آنده
نيجه يوكسك طاغلر واردر كه اصلا توزدن خالى اولمز وجذام قبيله سنه دينور (حسم) زفر وزننده اساميدندر حسم
ابن ربيعة بن الحارث بن سامة بن لؤى در (الحسامية) غرابية وزننده حميد بن حريث الكلبى فرسنك اسميدر (حسم)
عنق وزننده و حسم صرد وزننده و حاسم صاحب وزننده بر موضع آديدر الحسمى عمرى وزننده بدنى قيللو آدمه
دينور يقال رجل حسمى اى كثير الشعر الحشمة حانك كسرى ايله پك اوتانمغه دينور شويله كه اوتانديغندن بوزيلوب قالور
اوله و بو اسمدر تقول اخذنى منه الحشمة اى الحياء والانقباض وحشمه بر آدم همنشينى اولان كسيه خوشلنميوب آزرده
اوله جق سوز ايشتدرمكله رنجيده ايلمكه دينور بونده حانك ضميله ده لغتدر (الاحتشام) افتعال وزننده ادمدن اوتانمق
معناسنه در يقال احتشم منه وعنه اى استحيى (الحشم) حانك فتحى وشينك سكونيله بر آدمى اوتاندروب شرمسار ايلمك
معناسنه در يقال حشمه حشما من الباب الثانى اذا اخجله و بر كسه يانه كلان آدمى خوشلنميوب آزرده اوله جق كلام
اسماع و تشنيعيله رنجيده ايلمك معناسنه در يقال حشمه حشما من الباب الاول و الثانى اذا اذى من جلس اليه بتسميعه
ما يكره و بر آدمى طارلتمق معناسنه در يقال حشمه حشما من الباب الرابع اذا اغضبه (الاحشام) همزه نك كسريله حشم
ايله معانى ثلاثه ده مرادفدر يقال احشمه بمعنى حشمه (الحشم) تحريكله طارلمق معناسنه در يقال حشم الرجل حشما
من الباب الرابع اذا غضب وحشم احشام لفظندن مفرد اولور حشمه معناسنه كه سيذكر و بر آدمك مطلوبى اولان شيئه
دينور يقال هو حشمه اى طلبته (التحشيم) تفعيل وزننده بودخى طارلتمق معناسنه در يقال حشمه اذا اغضبه (الحشمة)
تمره وزننده والحشمة فتحاتله (والاحشام) همزه نك فتحيله كه حشم لفظنك جمعيدر سبب و اسباب كبى بر آدمك اهل
وعبيد و همجوارى مقوله سى خاصه ومتعلقاتنه دينوركه اول آدمك غيرتنى چكوب جيتلرندن ناشى اعداسنه
و بدخواهنه غضب ايدر اولهلر و بونده احشامك مفردى اولان حشم مفرد و جمعه اطلاق اولنور مصدر اصلى
اولديغيچون يقال هو من حشمته و حشمه و احشامه وحشمه اى خاصته الذين يغضبون له من اهل وعبيد او جيرة
و حشم كشينك عيالنه وخدمنه واقرباسنه اطلاق اولنور مترجم ديركه كويا طائفه مذكوره حشم نامى تعبيرى قوم
ومتعلقاتلريله اوبه اولدقلرينه مبنى در پس اكثر حشم واحشام ديدكى دينور (الحشوم) قعود وزننده وحجوده هزال و نحافت
كلدكدن صكره طاولنمغه بوز طوتمق معناسنه در يقال حشم الرجل حشوما من الباب الثانى اذا اقبل بعد هزال
ودابه قيشى اوائل بهارده چاير بولوب اوتلامغله جانلنوب وقارنلنوب طاولنمق معناسنه در يقال حشمت الدابة
فى اول الربيع اى اصابت منه شيئا فحسنت و صلحت و عظم بطنها او بجزئى نسنه اكل ايلمك معناسنه در تقول ما حشم
من طعامنا اى ما اكل وصيادنك چر شكار بولمق معناسنه در يقال ما احشم الصيد اى ما اصابه و يورولوب درمانده
اولمق معناسنه در يقال حشم الرجل اذا اعيى و يوز بلوب بورتمق معناسنه در يقال حشم منه اذا انقبض وحشوم
حشم كبى بر آدمك طلبه ايلديكى نسنه يه دينور (الحشماء) كرماء وزننده بر آدمك قومشولرينه دينور تقول هم حشمائى
اى جيرانى كويا كه حشمتك بجايلر و مهمانلر دينور يقال فى بيته حشماء اى الاضياف (الحشمة) غرفه وزننده كشينك
عورتنه دينور و عهد و ذمام و حرمت معناسنه در و رحم و قرابت و خصملق معناسنه در يقال بينهما حشمة اى قرابة
(الحشيم) امير وزننده ناسدن شرم وحيا ايدر اولان آدمه دينور يقال رجل حشيم اى محتشم (التحشم) تفعل
وزننده خلقدن استحيا سببيله بر ناسزا نسنه دن استنكاف ايلمك معناسنه در تقول انى لاتحشم منه اى اتذمم منه

واستحيى (الحشم) ضمتيله حياء تام صاحبي آدملره دینور مفردی حشیم در یقال هم حشم ای ذووا الحیاء التام
(حشم) حانك كسريله (وحبتيم) حيدر وزننده اسامیٔ رجالدندر (الحصم) خصم وزننده ضرطه لمق
معناسنه در علی قول بو آت قسمنه مخصوصدر یقال حصم بها ای بالمرأة حصما من الباب الثانی اذا ضرط
اوخاص بالفرس (الحصوم) صبور وزننده اوصورغان آدمه دینور یقال رجل حصوم ای ضروط (الحصیم)
امیر وزننده خرده چقل طاشلرینه دینور (الحصماء) حمراء وزننده ضرطه جی قانجق مرکبه دینور (الانحصام)
انفعال وزننده قیرلمق معناسنه در یقال انحصم الشیئ اذا انکسر (المحصمة) مکنسه وزننده دمور جیلرك دمور
دوکجك بیوك چکیچلر ینه دینور یقال ضربه بالمحصمة ای بمدقة الحدید (الحصرم) زبرج وزننده خام وناپخته
خرمایه دینور که قورق تعبیر اولنور و بغایت بخیل وجری آدمه اطلاق اولنور كذلك اوزمك ابتدا كرته سنه دینور
هنوز یشل اولدقجه که اکا دخی قورق تعبیر اولنور کولکه ده قوریمشنك مسحوقنی جا مده کرکی کبی بدنه سورمك
اول سنه ظرفنده بدنده حصفه تحدثنه مانع ووجودی تقویت وتبرید خصوصنده نافعدر وحصرم قیودن
قوغه چقره جق چنکله دینور یقال اخرج الدلو بالحصرم وهی الحدیدة التی تخرج بها الدلو و بودور آدمه دینور
و بیان ناراغاجنك یمشنه دینور ومطلقا هرنسنه نك اكل وتناوله صلاحیتی اولمیان کتریننه دینور وغورك
بن الحصرم الحصرمی صادقدن روایت حدیث ایلدی غریبدر که پدر و پسر ناپخته لکدن فور تلمامشلر زیرا غوره
دخی فارسیده قورغه دینور وکاف اداة تصغیردر (الحصرمة) دحرجه وزننده طوادرمق معناسنه در یقال
حصرم القربة اذا ملاء ها ویای قورمق معناسنه در یقال حصرم القوس اذا شد توتیرها وقلم یونمق معناسنه در
یقال حصرم القلم اذا برأه واپی محکم بوکك معناسنه در یقال حصرم الحبل اذا فتله شدیدا و بخل معناسنه در
یقال به حصرمة ای شح (المحصرم) مدحرج وزننده جاهلیت واسلامی ادراك ایلمش شاعره دینور لبید کبی یقال
شاعر محصرم ای مخضرم وصووغك تأثیرندن طو پلنمیوب طاغیلان کره یاغنه دینور یقال زبد محصرم ای متفرق
لایجتمع من شدة البرد (الحصلم) زبرج وزننده طپراغه دینور تراب معناسنه (الحضجم) ضاد معجمه ایله زبرج وزننده
(والحضاجم) علابط وزننده کوده سنك اتلری قالین وجودی تصلق یاقشقسز آدمه دینور یقال رجل حضجم
وحضاجم ای جاف غلیظ اللحم (الحضرمة) دحرجه وزننده بر آدم کلامنده عربیه یه مخالف لحن وخطا ایلمك
معناسنه درکه دائما لحن ایله تکلم ایلمکدن عبارتدر یقال حضرم الرجل اذا لحن فی کلامه واغاجك قبوغنی
صویوب قوپرمق معناسنه در یقال حضرم الرجل اذا انتزع لحاء الشجر ویایك کیریشنی چکوب قورمق
معناسنه در یقال حضرم القوس اذا شد توتیرها وقارشدرمق معناسنه در یقال حضرمه اذا خلطه (الحضرمی)
یای مشدده ایله اوجی سیوریجه و یاپوسی ایوجه یاقشقلو اباق قابنه دینور یقال نعل حضرمی ای ملسن شارح
دیر که حضرموت شهرنه منسوبدر (الحضرمیة) لسانده اولان لکنته دینور یقال فی لسانه حضرمیة ای لکنة
(المحضرم) مدحرج وزننده مخضرم معناسنه درکه جاهلیه واسلامی ادراك ایلمش شاعره دینور یقال شاعر
محضرم ای مخضرم (الحضرمیون) حضرموت شهرنه منسوب اولان کسه لردر جمعنده حضارمه دخی دینور
وفی الاصل حضرموت شهرندن اولوب مصرده ساکن اولان حضارمه جماعتی خیر بن نعیم القاضی وآل بن لهیعه
وحبوة بن شریح وغوث بن سلیمان وعمرو بن جابر وزیاد بن یونس نام محدثلردر وکوفه ده متمکن اولان حضارمه
اوس بن ضمعج وسلمة بن کهیل ومطین وسائرلریدر وبصره ده آرام ایدنلر مقریٔ بصره یعقوب که قرائنده جواد
ابدی و برادری احمد وسائر برفرقه جماعتدر وشامده قرار ایدنلر جبیر بن نغیر واوغلو وکثیر بن مرة ونصر بن علقمه
و برادری محفوظ وعفیر بن معدان ویحیی بن حمزة الحضرمیون واعلام علماء زمره سنده علاء بن الحضرمی
وحضرمی بن عجلان وحضرمی بن احمد بونلرك جمله سی محدثلردر (الحطم) حانك فتحی وطانك سکونیله قیرمق
معناسنه در علی قول قوری نسنه یی قیرمغه مخصوصدر که اوفاتمق اولور یقال حطمه حطما من الباب الثانی اذا
کسره اوخاص بالیابس (التحطیم) تفعیل وزننده بودخی حطم معناسنه در یقال حطمه بمعنی حطمه (الانحطام)
انفعال وزننده (والتحطم) تفعل وزننده مطاوعلردر یقال حطمه فانحطم وتحطم ای کسره فانکسر وتکسر
وتحطم برآدمه غیظ وکینه دن پرآتش اولمق معناسنه در حطمه معناسندن مأخوذدر یقال تحطم فلان غیظا
اذا تلظی (الحطمة) حانك کسریله (والحطامة) ثمامه وزننده قیرلمش نسنه یه دینور که قیرق تعبیر اولنور یقال
هذا حطمته وحطامته وهی ما تحطم من ذلك وحطمه لفظنك جمعی حطم در کسره وکسر کبی ومنه یقال صعدة
حطم باعتبار الاجزاء یعنی هرجزوی اعتباریله جمع ایله وصف اولندی (الحطام) غراب وزننده قوری نسنه نك

قیرنتیسنه دینور وحطام البیض یمورطه نك قبوغنه اطلاق اولنور که مراد قرنتیسیدر (الحطیم) امیر وزننده حجر کعبهٔ معظمه یه اطلاق اولنور که جانب شمالیسنده اولان محلدر بیت شریفدن مخرجدر علی قول آنك دیوارینه دینور یاخود رکن ایله زمزم ومقام ابراهیم ماییننده عبارتدر و بعضلر بو تفسیرده حجری دخی ضم وزیاده ایلدیلر که دردینك ماییني اولور وعلی قول مقام ابراهیمدن باب بیته وارنجه محلدر یاخود رکن اسود ایله باب بیتك مقام ابراهیمه وارنجه ماییننده در که ناس آنده دعا ایچون مزدحم ومتکسر اولورلر واهل جاهلیه اوراده مجتمعا تحالف وتعاهد ایدرلر ایدی وحطیم کیچن سنه دن قالمش نباته اطلاق اولنور (حطیم) زبیر وزننده تابعیندندر (الحطمة) حانك فتحی وضمیله (والحاطوم) قوراق وقیتلق یله اطلاق اولنور یقال اصابتهم حطمة وحاطوم ای سبنة شدیدة وحاطوم طعامی هضم ایتدریجی کوارانسنه یه دینور یقال نعم حاطوم الطعام البطیخ ای الهاضوم (الحطوم) صبور وزننده (والحطام) شداد وزننده (والمحطم) منبر وزننده ارسلانه اطلاق اولنو (الحطمة) همزه وزننده چوق دوه سور یسنه وچوق قیون وکچی سوریسنه دینور اوغرادقلری نسنه لری حطم ایلدکلر یچون وپك شدتلو آتشه دینور وجهنم اسماسندندر علی قول برقاپوسنك اسمیدر درونه القا اولنانلری کسر ایلدیکیچون اطلاق اولندی وشول مرحمتسز وشفقتسز سنکدل چوپانه دینور که مواشی یی شدتله زجر وضرب ایده رك بری برینه قاتوب قیروب کچورز اوله واکا حطم دخی دینور صرد وزننده ومنه الحدیث شر الرعاء الحطمة ای الراعی الظلوم للماشیة یهشم بعضها ببعض و بو حدیث صحیح اولمغله جوهری وفی المثل عبارتیله ضرب مثل اوله رق ایراد ایلمسی وهم در مترجم دیر که حدیث اولمق مثل اولمغه منافی دکلدر الآن حمی الوطیس کبی حتی نهایه ده مثل مضروب اولدیغی مصرحدر وزمخشری مستقصاده ثبت ایلمشدر وحطمه اسامیدندر حطمة بن محارب دائما زره ایشلر زرهجی برآدم ایدی دروع حطمیات اکا منسوبدر یاخود سیوفی کسر ایدن قوی وتین زرهلر دیمکدر یاخود بافته لری انلو آغر زرهلره اطلاق اولنور (الحطم) فتحتینله دوابه ایاغنه مخصوص بر علت آدیدر (الحطم) کتف وزننده فی نفسه قیریلوب اوفانور اولان شیئه دینور خطابی کاغد وکورك نسنه لر کبی یقال شیء حطم ای متکسر فی نفسه (بنو حطامه) ثمامه وزننده بر بطن در و بو بنو خطامه نك غیریدر که اول معجما یله در (الحقم) حانك فتحی وقافك سکونیله کوکرجین قوشنه دینور علی قول کوکرجینه شبیه بشقه بر قوشدر (الحقمیان) حانك فتحی وتثنیه بنیه سیله کوزلرك طولون طرفلرندن قویرقلرینه اطلاق اولنور هر بری حقیم در (الحکم) حانك ضمیله قضا معناسنه اسمدر که شونسنه شویله در دیمکدن عبارتدر جمعی احکام در بو حکم وحکومه مصدر اولور شونسنه شویله در دیو امضا ایلمك وفصل خصومتله قاضیلق ایلمك معناسنه یقال حکم علیه بالامر حکما وحکومة من الباب الاول اذا قضی علیه به وکذلك یقال حکم بینهم اذا قضی وفصل و بو منع معناسندن مأخوذدر وحکومه اسم اولور احکومه کبی فصل خصومت معناسنه (الحاکم) انفاذ حکم ایدن کسه در که قاضی اوله جقدر جمعی حکام در یقال هو حاکم بینهم ای منفذ الحکم وزمان جاهلیه ده کائن حکام عرب که آنلرك هر ماده ضمننده حکومتلری دستور العمل ونافذ ایدی اشبو اشخاص مذکوره دن عبارتدر اکثم بن صیفی وحاجب بن زراره واقرع بن حابس وربیعة بن مخاشن وضمرة بن ضمره که بونلر تمیم قبیله سنك حاکمی ایدی وعامر بن الظرب وغیلان بن سلمه حاکم قبیلهٔ قیس ایدیلر وحاکم قریش اولان عبد المطلب وابو طالب وعاصی بن وائل وعلاء بن حارثه وحاکم قبیلهٔ اسد اولان ربیعة بن حذار وحاکم کنانه اولان یعمر بن الشداخ وصفوان بن امیه وسلمی بن نوفل در (الحکم) فتحتینله بو دخی حاکم معناسنه در شارحك بیانه کوره حکم حاکمدن ابلغدر ومفرد وجمعه اطلاق اولنور انتهی وتثنیه صیغه سیله حکمان ذکر اولندقده مراد اصحابدن ابو موسی الاشعری ایله عمرو بن العاص در که امام بالحق علی المرتضی طرفندن ابو موسی ومعاویه جانبندن عمرو تعیین اولنمشلر ایدی وحکم یاشلو کون کچورمش پیر آدمه اطلاق اولنور یقال رجل حکم ای مسن ویمن اقلیمنده بر اولکه نك اسمیدر و یکرمی مقدار صحابهٔ کرام واتوز قدر محدثین اسملریدر (المحاکمة) مفاعله وزننده مدعی اولان آدم خصمنی حاکم حضورینه دعوت ایدوب مرافعه ایلمك معناسنه در یقال حاکمه الی الحاکم اذا دعاه الیه وخاصمه (التحکیم) تفعیل وزننده برآدمی بر ماده ضمننده حکم اتخاذ ایدوب مقتضاسیله حکم ایلمسنی امر والتماس ایلمك معناسنه در یقال حکمه فی الامر اذا امره ان یحکم وتحکیم الحروریه نصب حکم خصوصنده امام علی کرم الله وجهه اوزرینه بغی وخروج ایدن خوارج طائفهٔ حروریه نك لا حکم الا لله دیملرندن عبارتدر نصب حکم بابنده امام حضرتلرنی تخطئه ایله خروج ایلدیلر وتحکیم برآدمی فسادن منع ایلمك معناسنه در یقال حکم فلانا اذا منعه عن الفساد و برآدمی مراد ودلخواهندن منع

مطلب

ومحروم قلمق معناسنه‌در يقال ان حكمه اذا امنعه ممايريد (الاحتكام) افتعال وزننده برآدمك تحكيمنى قبول ايدوب
حكم اولمق معناسنه‌در يقال حكم فلانا فى الامر فاحتكم فيه (التحكم) تفعل وزننده حاكمك مادهٔ محكومه‌ده
حكمى نافذ اولمق معناسنه‌در يقال تحكم فى الامر اذا جاز فيه حكمه (الاحكومة) اضحوكه وزننده اسمدر حكومه
كبى (الحكيمة) حكيمك مؤنثيدر كه حكمتله متصفه اولان خاتونه دينور جمعى حكيمات در وبين العرب حكيمات
صخر بنت لقمان وهند بنت الخس وجمعة بنت حابس وبنت عامر بن الظرب نام خاتونلر ايدى وعلى بن يزيد بن
ابى حكيمه ومحمد بن عبدالله بن ابى حكيمه محدثلردر (الحكمة) حانك كسريله عدل وعلم وحلم ونبوت وقرآن وانجيله
اطلاق اولنور مؤلفك بصائرده بياننه كوره منع عن الفساد ومنع لقصد الاصلاح معناسندن مأخوذدر علماء
تعاريف متعدده ايله تعريف ايلديلر واكثرى صفات الهيه‌دن اولان حكمتى معرفة الاشياء وايجادها على غاية الاحكام
والاتقان عنوانيله وحكمت انسانيه‌يى معرفة الموجودات وفعل الخيرات عبارتيله تعريف ايلديلر وتنزيل مبينده
مذكور اولان حكمت وجه مذكور اوزره عدل وعلم وحلم ونبوت وقرآن وانجيل معنالرينه وارددر وطاعت بارى
وفقه ودين وعمل بالدين وخشيت وفهم وورع وتقوى وعقل وقول وفعلده اصابت وتفكر فى امر الله تعالى
واتباع امر معنالرينده مستعملدر انتهى (الاحكام) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يى متين واستوار ايلمك معناسنه‌در
يقال احكم الشئ اذا اتقنه وبرآدمى محافظه ايدوب فساددن منع ايلمك معناسنه‌در يقال احكمه اذا منعه
عن الفساد وبرآدمى برايشدن دوندرمك معناسنه‌در يقال احكمه عن الامر اذا رجعه وبرآدمى ديلديكى نسنه‌دن
منع ايلمك معناسنه‌در يقال احكم فلانا اذا منعه ممايريد وآتك لجامنه حكمه كچورمك معناسنه‌در يقال احكم الفرس
اذا جعل للجامه حكمة (الحكم) حانك فتحى وكافك سكونيله بودخى برآدمى فساددن منع ايلمك معناسنه‌در يقال
حكمه حكما من الباب الاول اذا منعه عن الفساد وبرايشدن رجوع ايلمك معناسنه‌در يقال احكمه عن الامر
فحكم اى رجعه فرجع وبرآدمى مرادندن منع ايلمك معناسنه‌در يقال حكمه اذا منعه ممايريد وآتك لجامنه حكمه
طاقمق معناسنه‌در يقال حكم الفرس اذا جعل للجامه حكمة (الاستحكام) برنسنه متين ومحكم اولمق معناسنه‌در
يقال احكم الشئ فاستحكم اى اتقنه فصار متقنا شارح ديركه شهابك بياننه كوره متين واستوار اولمش نسنه‌يه
عامه‌نك فتح كافله مستحكم قوللرى خطادر زيرا فعلى لازم اولمغله البته كافك كسريله اولمق لازمدر (الحكمة)
فتحاتله آت قسمنك لجامندن ايكى طرفلو چكه‌لرنى احاطه ايدن دموره دينوركه كمك ايكى طرفلو قوللريدر اوستلرنده
ايكى حلقه اولور باشلغك قوللرنى انلره كچورورلر والتلرنده دخى ايكى حلقه اولور ديركينك ايكى قولنى اكا كچورورلر
وحكمة الانسان آدمك يوزينك ياخود باشنك مقدمنه اطلاق اولنور وامر وشان وحال معناسنه مستعملدر
يقال حكمته كذا اى شانه وامره وحكمة الضائنة قيون قسمنك اككندن عبارتدر يقال ضرب حكمة الضائنة
اى ذقنها وقدر وپايه ومنزله معناسنه مستعملدر يقال هو اعظم حكمة منك اى قدرا ومنزلة (المحكمة) مكرمه
وزننده غير منسوخ اولان سوره‌يه وصف اولور يقال سورة محكمة اى غير منسوخة مؤلفك مرادى كنديده آيت
منسوخه اولميان سوره ديمكدر غير منسوخة فيها تقديرنده در بصائرك اوائلنده بسط ايلديكى اوزره يوز يكرمى
درت سوره‌دن كنديده ناسخ ومنسوخ آيات اولان قرق اوج سوره در ياخود مؤلفك مرادى غير منسوخيت بالنفس
سوره‌نك وصفى اولمقدر زيرا انده محل مز بورده بيان ايلديكى اوزره منسوخ اوچ نوع اوزره در برى كتابتى وقرائتى
منسوخ اولاندرنته كه انس حضرتلرندن مرويدركه سورهٔ براءه‌يه مقارن برسورهٔ طويله وار ايدى كه زمان سعادتده
تلاوت ايدرايدك بعده بكليتها منسوخ اولوب بين المسلمين همان اشبو آيت قالدى لوكان لابن آدم واديان من ذهب
لابتغى اليهما ثالثا ولو كان ثالثا لابتغى رابعا ولايملأ جوف ابن آدم الا التراب ويتوب الله على من تاب نوع ثانى كتابتى
منسوخ وحكمى باقى اولاندر اشبو * الشيخ والشيخوخة اذا زنيا فارجموهما البتة نكالا من الله والله عزيز حكيم * ثالث
حكمى منسوخ وكتابتى باقى اولاندر مثالى كثيردر انتهى الايات المحكمات سورهٔ انعامده قل تعالوا اتل ماحرم ربكم
الآية كريمه‌سندن آخر سوره‌يه قدر آيات كريمه‌دن عبارتدر كه اوامر ونواهى صريحه‌يى مشتملدر على قول متشابه
ومحتمل اولميوب محكم ومتين اولمغله سامعى قطعا آوريله محتاج اولميان آيتلردن عبارتدر اقاصيص انبياء كبى (المحكم)
محدث وزننده كه طرفه‌نك شعرنده واقعدر اشمش يورتمش جهانديده واحوال آشنا پير آدمدن عبارتدر جوهرى
كافى مفتوحا قيد ايتمكله وهم ايلمشدر واشبو ان الجنة للمحكمين حديثنده وارد اولان محكم لفظى كافك فتحيله
وكسريله مرويدر كسر روايتنه كوره منصف من نفسه معناسنه‌در وآنلر اصحاب اخدوددن شول قومدر كه
كفار كنديلرى قتل ايله كفر بيننده تخيير ايلدكلرنده اسلام اوزره ثباتله قتل اولنمغى اختيار ايلديلر (الحكيم) امير

مطلب

وزننده حكمتله متصف اولان آدمه دينور واسماء رجالدندر حكيم بن امية وابن جبله وابن حزام وابن حزن وابن قيس وابن طليق وابن معاويه صحابه لردر وحكيم نامنده يكرمى مقدار محدث واردر (حكيم) زبير وزننده اسمادندر حكيم بن سعد وابن معاويه وابن عمار وابن عبدالله بن قيس واوغلو صلت بن حكيم وعموجه زاده سى حكيم بن محمد محدثلردر (حكيمه) جهينه وزننده بنت غيلان الثقفيه در كه صحابيه در وحكيمة بنت امية تابعيه در (حكام) شداد وزننده ابن اسلم الكنانى در كه ثقاتدندر وبنو حكام يمامه ده بر بطندر (احكم) احمد وزننده اساميدندر سعد بن احكم تابعيدر (حكمان) سلمان وزننده بر رجل اسميدر وبصره ده بر موضع آديدر كه حكم بن ابى العاص اسميله مسمادر (حكمون) حمدون وزننده بر رجل اسميدر (الحكامية) شداديه وزننده ذكرى اولنان بنى حكامه مخصوص بر خرمالق آديدر محكم معظم وزننده معروف محكم اليمامه در كه مرتدين غزاسنده خالد بن الوليد آنى قتل ايلدى (ذو الحكم) ضمتيله اكثم بن صيفى پدرى اولان صيفى بن رباح لقبيدر (الحلم) حانك ضمى ولامك سكونيله وضمتيله دوشه دينور كه اويخوده اولان آدمك عالم خيالده مشاهده ايلديكى مثالدن عبارتدر جمعى احلام كلور يقال رأى فى حلمه كذا اى فى رؤياه وحلم مصدر اولور دوش كورمك معناسنه يقال حلم فى نومه حلما من الباب الاول اى رأى فى منامه رؤيا وباء وعن حرفيله صله لندقده بر آدمك حقنده دوش كورمك معناسنه در استخاره جيلر كبى ياخود اول آدمى دوشنده كورمك معناسنه اولور يقال حلم به وعنه اذا رأى له رؤيا اورآه فى النوم (وحلم) حانك ضميله رؤياده جماع ايلمك معناسنه در يقال حلم الغلام اذا جامع فى النوم احتلام دخى بو معنايه در بونلردن اسم حلم در عنق وزننده بوكه عوام تركيده دوش آزمق تعبير اولنور (الاحتلام) افتعال وزننده حلم ايله ايكى معناده دخى مرادفدر يقال احتلم الرجل اذا رأى فى نومه رؤيا ويقال احتلم الغلام اذا جامع فى رؤياه (التحلم) تفعل وزننده (والانحلام) انفعال وزننده بونلرده دوش كورمك معناسنه در يقال تحلم الرجل وانحلم بمعنى حلم وتحلم يلاندن رؤيا دوزوب سويلمك معناسنه در يقال تحلم الحلم اذا استعمله قال فى الاساس تحلم فلان اذا قال حلمت بكذا وهو كاذب وقال ابن الاثير فى النهاية ومنه الحديث من تحلم كلف ان يعقد بين شعيرتين اى قال انه رأى فى النوم مالم يره يقلل حلم بالفتح اذا رأى وتحلم اذا ادعى الرؤيا كاذبا يعنى بر آدم يلان رؤيا نقل ايلسه آخرتده ايكى آرپه دانه سنى برى برينه بتشدرمك تكليفيله عقوبته دوچار اولور كه عقاب شديددن كنايه در زيرا رؤياى صادقه نبوتدن جزؤدر ونبوت انجق وحى ايله اولور پس كاذب فى الرؤيا اولان شخص كورمديكى نسنه يى حق تعالى كنديسنه كوستوردى ديكنى ادعا ايلمكله نبوتدن دخى جزؤ اعطا ايلديكنى ادعا ايتمش اولور بو جهتله افتراء على الله اولور انكيچون يقظه ده كذب على الخلق تشنيعه سندن اشنعدر انتهى وتحلم ذاتنده حليم اولميان آدم كوجله حليملنمك وحلم كوسترمك معناسنه در يقال تحلم الرجل اذا تكلف الحلم ومواشى طاولنمق معناسنه در يقال تحلم المال اذا سمن وچوجق وكلر وچكركه مقوله سى وجودلنوب سمورمكله يوزطوغق معناسنه در يقال تحلم الصبى والضب والجراد اذا اقبل شحمه (الحلم) حانك كسريله انسانده يواشلغه دينور يقال فيه حلم اى اناءة وعقل معناسنه مستعملدر سبب حلم اولديغيچون جمعى احلام وحلوم كلور ومنه قوله تعالى ام تامرهم احلامهم اى عقولهم وحلم مصدر اولور آدم يواش اولمق معناسنه يقال حلم الرجل حلما من الباب الخامس اذا كان حليما (الحليم) امير وزننده حلم ايله متصف اولان كسيه دينور جمعى حلماء كلور علماء وزننده واحلام كلور اشراف وزننده وحليم مهزول اولان بدنه يوريمكه بشلامش تاب وقوته وسموزلكه دينور وطاولى دوه يه دينور يقال بعير حليم اى سمين وحليم اسمادندر حليم بن وضاح فقهادندندر وصاحب تصانيف اولان ابو عبدالله حسين بن محمد بن الحسن الحليمى وبرادرى حسنك جدى اسميدر كه مومى اليه اكا منسوبدر وحليم بن داود ومحمد بن حليم المروزى محدثلردر (التحليم) تفعيل وزننده (والحلام) كذاب وزننده بر آدمى يواشمق ياخود يواشلق ايتمسيله امر ايلمك معناسنه در يقال حلمه تحليما وحلاما اذا جعله حليما وامره بالحلم وحلم ديديكى بوجك اوشمش دريدن اول بوجكلرى آيرتليوب قوپرمق معناسنه در يقال حلم الجلد اذا نزع الحلم عنه (الاحلام) همزه نك كسريله بر خاتون حليم اولاد طوغورمق معناسنه در يقال احلمت المرأة اذا ولدت الحلماء (ذو الحلم) عامر بن الظرب لقبيدر (الاحلام) همزه نك فتحيله حلم لفظندن جمعدر كه عقول معناسنه در واجسام معناسنه كلور بونك مفردى يوقدر يقال لهم احلام عاد اى اجسامهم (احلم) همزه نك فتحى ولامك ضميله اسمادندر احلم بن عبيد البخارى وعمر بن حفص بن احلم محدثلردر (الحلمة) فتحاتله ممه نك وسطنده يعنى اوجنده اولان خرده دانه يه دينور كه ممه تكمه سى تعبير اولنور وشجر سعدان اسميدر وبر نبات آخر آديدر وخرده كنه يه دينور قراد صغير معناسنه

مطلب

على قول ابر يسنه ديمكله ضدّ اولور تركيده بوكه صقرغه تعبير اولنور وبركونه خرده كوه كبى بوجكه دينور كه
دريلره اوشوب اكل ايدر چون اول درى دباغت اولنسه اكل ايلنديكى موضعلر صيز يق ودلسيك دليك اولمسغله
ايشه يرامز اولور جمعى حلم درهماسيز وحلمه بركوچك قبيله اسميدر وهدر اولان قانه دينور يقال كان دمه حلمة
اى هدرا (الحلم) فتحتينله طوار كنه لو ياخود صقرغه لى اولمق معناسنه در يقال حلم البعير حلما من الباب الرابع
اذا كثر حلمه ودرى يه حلمه ديدكلرى ذكر اولنان بوجك اوشمك معناسنه در يقال حلم الجلد اذا وقع فيه الحلم (الحلم)
كتف وزننده كنه ياخود صقرغه اوشمش دوه مقولهسنه دينور مؤنثى حلمه در يقال بعير حلم وعناق حلمة (التحلمه)
تانك ولامك كسريله بودخى صقرغه ياخود كنه اوشمش كچى يه دينور جمعى تحالمه در (الحلم) حانك فتحيله دريدن
حلمه ديدكلرى بوجكى آيرتليوب قوپرمق معناسنه در يقال حلم الجلد حلما من الباب الاول اذا نزع الحلم عنه (الحلام)
زنار وزننده اوغلاغه دينور جدى معناسنه وارككى قوزى يه دينور وعدوان قبيلهسندن بر جماعت آديدر
وهدر اولان قانه دينور يقال دم حلام اى هدر (الحالوم) كش تعبير اولنان يوغرد قورى يسندن بردرلو يه دينور
على قول زياده سيله قيواولديغندن تازه پنير طرزنده اولان سوده دينور شارحك بياننه كوره ثلمه ديدكلريدر (حليمه)
سفينه وزننده حليمك مؤنثيدر واسامئ نسواندندر حليمه بنت ابى ذؤيب فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك
مرضعهلريدر وحليمه بنت الحارث بن شمر شول خاتوندر كه پدرى حارث عدوسى اولان منذر بن ماء السماء نام
امير اوزره عسكر تجهيز وتوجيه ايلدكده عزبوره حليمه طيبله مملو برلكن چقروب عادت عرب اوزره تهييج غيرت
ايچون بالجمله عسكرى تطييب ايلدى بناء عليه بوم مرقوم يوم معروف اولمغله مايوم حليمة بسر ديديلر وكيدهرك
السنهده متداول اولوب مثل اولدى بين الناس يك مشهور ومتعين اولان نسنه حقنده ضرب اولنور كذلك ذكرى
عالى شريف ونامدار كسه حقنده ايراد اولنور ابو حليمه معاذ القارى اصحابندندر (حليمه) جهينه وزننده
بر موضع آديدر (حليمات) جهينات وزننده دهناء نام محلده بر نيجه قوم يغنه اطلاق اولنور ياخود بطن فلج
نام محلده نيچه تپهلره اطلاق اولنور (الحلمتان) فتحاتله بر موضع آديدر (الحيلم) حيدر وزننده خرده بوجكلره دينور
(الحلسم) تشديد لامله جردحل وزننده حريص آدمه دينور يقال رجل حلسم اى حريص (الحلقوم)
زنبور وزننده بوغازه دينور حلق معناسنه (الحلقمة) دحرجه وزننده بوغازى كسمك معناسنه در يقال حلقمه
اذا قطع حلقومه اى حلقه (المحلقم) اسم فاعل بنيهسيله شول خرما قورغنه دينور كه چوپى بتديكى يرده
اولان نسنه دنبر ونضج بولمغه بشلامش اوله يقال رطب محلقم اذا بدا فيه النضج من قبل قمعها ويقال رطبة
حلقامة (الاحلنقام) احرنجام وزننده طعامدن چكيلوب ترك ايلمك معناسنه در يقال احلنقم الرجل
اذا ترك الطعام (الحلكم) قنفذ وجعفر وزنلرنده سياه نسنه يه دينور (الحلكمة) دحرجه وزننده سياهلغه دينور
يقال فيه حلكمة اى سواد (الحمّ) حانك وميمك تشديديله قضاء وتقدير معنالرينه در يقال حمّ الامر
على بناء المجهول حما من الباب الاول اى قضى ويقال حمّ له ذلك اى قدر وقصد معناسنه در يقال حمّ حمه
اذا قصد قصده وتنورى وفرون مقولهسنى قيزدرمق معناسنه در يقال حمّ التنور اذا سجره وايچ ياغنى
ارتمك معناسنه در يقال حمّ الشحمة اذا اذابها وصويى ايصتمق معناسنه در يقال حمّ الماء اذا سخنه
ودوهنك كوچوب كتمسنى تعجيل ايلمك معناسنه در يقال حمّ ارتحال البعير اذا عجله وحق جل وعلا بركسه حقنده
برنسنه قضا ايلمك معناسنه در يقال حمّ الله له كذا اى قضاه له وبركمسنه يه برنسنه مهم وضرورى اولمق معناسنه در
يقال حمه الامر اذا اهمه وهمّ وحاجت معناسنه در بونده حانك ضميله ده جائزدر ومنه يقال ماله حمّ ولاسمّ اى همّ
بعضلر بونى مال اطلاق اولنور نسنه ايله تفسير ايلديلر فقالوا ماله حمّ ولاسمّ اى لاقليل ولا كثير وضرورى
وناچار معناسنهده مستعملدر يقال ماله حم عنه اى ماله بدّ وبرنسنهنك كثير ووافرنه اطلاق اولنور يقال
اخذ من حمّ الشئ اى من معظمه وحمّ الظهيرة اويله اسيليكنك شدتندن عبارتدر تقول جاءنى فى حمّ الظهيرة
اى فى شدته وصويى پاك دوه يه دينور جمعى حمائم كلور وبرآدمه ايصتمه اوغرامق معناسنه در يقال حمّ الرجل
وعلى المجهول اذا اصابته الحمى بونده محموم ديمز زيرا خلاف قياس اوزره احامدن مستعملدر كما سيذكر او يقال
حممت حمى على المجهول كذلك وآتش قرارمق معناسنه در يقال حممت الجمرة حما كمل ملأ من الباب الرابع
اذا صارت حممة وصوقيزدمق معناسنه در يقال حمّ الماء اذا سخن وحمّ اسامئ رجالدندر (الاحمام) همزهنك كسريله
بودخى صويى ايصتمق معناسنه در يقال احمّ الماء اذا سخنه وخداى متعال بركسه حقنده برنسنهيى قضا
ايلمك معناسنه در يقال احمه الله له كذا اى قضاه له وبرنسنهيك يقين اولوب چاتمق معناسنه در يقال حمّ الشئ

اذادنا وحضر ويرنسنه برآدمه مهم اولمق معناسنه‌در يقال احم الامر فلانا اذااهمه وبرآدم صوغوق صوايله
يايقانمق معناسنه‌در كه حرارتنی ازاله ايچون ايدر بناسی سلب ايچوندر يقال احم فلان نفسه اذاغسلها بالماء البارد
وير ايصتمه‌لو اولمق معناسنه‌در يقال احمت الارض اذاصارت ذات حمى وبرآدمی محموم قلمق معناسنه‌در
يقال احمه الله فهو محموم ويقال حمت حمى بوجهتله ثلاثيدن محموم وارداولور حتی اساسده حم الرجل
حمى شديدة وهو محموم عبارتيله مرسومدر واحمام برنسنه‌يی قاره قلمق وقارارتمق معناسنه‌در يقال احمه الله
ای جعله احم (التحميم) تفعيل وزننده بودخی صويی ايصتمق معناسنه‌در يقال حم الماء اذاسخنه وبرآدمك
يوزنی كومور ايله قرارتمق معناسنه‌در يقال حم فلانا اذاسخم وجهه بالحمم وتازه اوغلان مزلف اولمق معناسنه‌در
يقال حم الغلام اذابدت لحيته وباشك تراشی كلوب قرارمق معناسنه‌در يقال حم الرأس اذانبت شعره بعد ماحلق
ومطلقه‌يه متعه ويرمك معناسنه‌در يقال حم المرأة اذامتعها بالطلاق ويرك چايرلری ظهور ايدوب يرك يوزی
قرارمق يم يشل اولمق معناسنه‌در يقال حمت الارض اذابدا نباتها اخضر الى السواد وقوش ياوريسی تويلنمكه
بشلمق معناسنه‌در يقال حم الفرح اذانبت ريشه (الحمام) كتاب وزننده اسمدر قضاء الموت وقدره معناسنه‌در
قال الشارح ومنه شعر ابن رواحه * هذا حمام الموت قد صليت * ای قضاؤه وقدره بوراده موت مقضى ومقدر
معناسی دخی محتملدر فی الاصل تقدير معناسنه مصدر اولمغله مفعول معناسنه اولور (الحمام) غراب وزننده
مطلقا دابه قسمنه عارض اولان حمى علتنه دينور مثلا دوه‌يه چوق چكردك يمكدن عارض اولمغله كوده‌سنه
چامور سوروب تبريد ايدرلر وحمام قومی بيننده متعين وشرف وشان صاحبی آدمه دينور يقال هو حمام القوم
ای السيد الشريف وبر رجل اسميدر وذوالحمام بن مالك اذواء تعبير اولنان ملوك يمندندر (الحمام) سحاب وزننده
يبانی كوكرجن قوشنه دينور كه بيوته مألوف اولمز علی قول مطلقا كردنی مطوق اولان قوشه دينور كوكرجن وقمری
واوكيك كبی مفردی حمامه‌در هاء وحدتله حيه لفظی كبی مذكر ومؤنثه حمامه اطلاق اولنور ارككنه حمام ديمز
جمعی حمائم كلور شارح دير كه مؤلف يمامه‌يی دخی يبانی كوكرجن ايله بيان ايلدی لكن اكثر اهل لغت عندنده
حمامه اهلی ويمامه يبانی كوكرجن ايله مفسر در انتهى اشبو كوكرجن قسمنك بيوتده مجاورتی خدر وفالج
وسكته وخمود وسبات علتلرندن امانه سبب ولحمی جماعی مقوی ودمی ومنی‌يی مكثر وزننده ايكن قارنی ياروب
عقرب صوقديغی يره ضماد زهری جاذب وبرء والقاتی باپنده مجرب ودمی جبهه‌يه طلا رعافی قاطعدر ومحدثيندن
محمد بن يزيد الحمامی ومحمد بن احمد بن محمد بن فوارس وابوسعد الطيوری وهبة الله بن الحسن وداود بن علی بن
رئيس الرؤساء الحماميون ذكر اولنان حمامه‌يه منسوبلردر وحمام بن الجموح ومنسوب اولميه‌رق ديكر حمام صحابه‌لردر
الحمة حالك ضميله مقدر ومقضى اولان شيئه دينور ومنه حمة الفراق تقول عجلت بنا وبكم حمة الفراق ای ماقدر منه
وقضى جمعی حمم كلور صرد وزننده وحمام كلور جبال وزننده شارح دير كه بوراده حمى قيزغنلق معناسندن
دخی ممكندر حرق ومضطرب ايلديكيچون وحمه بركونه لون اسميدر كه دهمه ايله كمته بيننده اولوب وحوه
ديدكلری لوندن دون اولور يعنی نه سياه ونه قويو قرمزی اولور كه زيتونی تعبير اولنور نسوان اعرابك دودقلرينك
رنكی كبی وات قسمنده كستانه طوريسی تعبير اولنور يقال به حمة وهی بين الدهمة والكمتة ودون الحوة
وحمه بر بلده آديدر ومخفف اولان حمه لفظنده لغتدر كه عقربك صوقجق تيكنه دينور وبر موضع آديدر وحمى
علتنه دينور يقال اخذته الحمة ای الحمى وتحمم لفظندن اسم اولور سياهلق معناسنه يقال به حمة ای سواد (المحامة)
تشديد ميمله مفاعله وزننده برنسنه‌يه يابركسنه‌يه يقلشمق معناسنه‌در يقال حامه اذاقاربه ومطالبه معناسنه‌در
تقول حاممته ای طالبته الحميم امير وزننده يقين خصمه دينور جمعی احماء كلور خليل واخلاء كبی وكاه اولور كه
حميم جمعه ومؤنثه ده اطلاق اولنور يقال هو وهی وهم حميمی ای قريبی واسی صويه دينور جمعی حمائم كلور
وصوغوق صويه دينمكله ضد اولور تقول اغتسلت بالحميم ای بالماء الحار وكذلك بالماء البارد ويك اسی
وكرمنالك اولان ياز وقتنه دينور تموز آيی كبی وهوانك پك اشتداد حرارتی عقبنده ياغان يغموره دينور وكوده‌دن
ترشح ايدن تره دينور عرق معناسنه المحم مهم وزننده بودخی آدمك يقين خصمنه دينور يقال هو محمه ای قريبه
(الحميمة) سفينه وزننده بودخی اسی صويه دينور وايصنمش سوده دينور يقال سقانی حميمة ای لبنا مسخنا
وجنسی پاك اولان صوی دوه‌يه دينور جمعی حمائم كلور (الاستحمام) اسی صوايله يايقانمق معناسنه‌در
يقال استحم الرجل اذااغتسل بالحميم وترلمك معناسنه‌در يقال استحم الرجل اذاعرق (الاحتمام) افتعال وزننده
برآدم كيجه ايچره برنسنه‌يی مهم ايدوب تاسه لنمك ياخود غصه وتاسه‌دن اويوميوب بيدار قالمق معناسنه‌در

يقال احتم الرجل اذا اهتم بالليل اولم ينم من الهم وكوزه اصلا اغريسي اولمبورق او يقو كلميوب تا بصباح
او يانق طورمق معناسنه‌در يقال احتمت العين اذا ارقت من غيروجع (الحامّة) عامه وزننده ومراد فيدر يقال
جاؤا حامّة اى عامّة و برآدمك متخصص اقربا ومتعلقاتنه دينور اهل وعيال واولاد واقربا بى كبى يقال
هم حامّة فلان اى خاصّته ودوه قسمنك كريده‌سنه دينور (الحمّام) شدّاد وزننده ديماس معناسنه‌در كه
لسانمزده دخى حمام تعبير اولنان محل اغتسالك اسميدر فارسيده كرمابه دينور وحمّام لفظى مذكردر جمعى
حمامات در لكن مصباحده مرسومدر كه حمام لفظنده تأنيث اغلبدر انكچون جمعى قياس اوزره حمامات
كلور پس مذكرك جمعى خلاف قياس اولور وظاهرا تانيثى بقعه تصورينه مبنيدر ولطائفدندر كه ادبادن برى
هذه الحمام عبارتيله مؤنثا ايراد ايلمكله مخاطب حمام مذكردر نيچون تأنيثنه منحرف اولديكز ديو استفسار ايلدكده
نسوان حامنى مراد ايلدم ديو جواب ويرمشدر وآدابدندر كه حامدن چقان آدمه طاب حمامك ديمك جائز دكلدر
زيرا اول حامه دعا اولور بلكه طابت حمتك دينور كه حانك كسريله حماملنمق ياخود ترمعناسنه‌در ياخود طاب
حميمك ديمك كركدر زيرا خسته‌نك ترى بدرايحه وصاغك ترى خوشبوى اولمغله دائما صحت وعافيت اوله
ديمكدن كنايه اولور وابوالحسن الحمامى مقرئ القرآن در (ذات الحمّام) اسكندريه ايله افريقيه ميانده
برقصبه آديدر (الحمّة) حانك كسريله اتى صوقايناييوب چقان پيكاره دينور كه اصحاب علت آنك صويله استشفا
واغتسال ايدرلر تركيده ايليجه تعبير اولنور وبروسه شهرنده قابلوجه وروم ايليده بانه تعبير ايدرلر وحمه حم لفظندن
مفرد اولور كه صيزلمش ايچ ياغنه وقويرق ياغنه دينور على قول قاقر داغنه دينور ويمامه‌ده بر وادى آديدر (حمتا الثوير)
ايكى طاغه اطلاق اولنور (الحمّة) حانك كسريله حماملنمغه دينور اسمدر وتره دينور عرق معناسنه والوهه
دينورمنيه معناسنه (الحمّى) حانك ضمى والفك قصريله بو اسمله معروف مرضك آديدر كه انواعى واردر ايسته
ديدكلرى دترمه لو عارضه اندن برنوعدر (المحمّة) ميمك وحانك فتحيله (والمحمّة) ميمك ضمى وحانك كسريله ايسته‌لو
وحما لو ارضه دينور ياخود ايستمه‌سى وحماسى چوق يره دينور يقال ارض محمّة ومحمّة اى ذات حمى او كثيرتها
وحمى ايرائنه باعث اولان نسنه‌يه دينور يقال لانأ كل منه فانه محمّة وهى ما حمّ عليه ومحمه صعيد مصر قضاسنده
برقريه آديدر وشرقيه مصرده برقضانك اسميدر وضواحى اسكندريه ده برقريه آديدر (الاحمّ) فتحتينله برداغه
دينور قدح معناسنه ويك قاره نسنه‌يه دينور يقال شئ احمّ اى اسود وآق نسنه‌يه ديمكله ضد اولور يقال شئ
احمّ اى ابيض (اليحموم) يعفور وزننده (والحمحم) سمسم وهدهد وزنلرنده بونلرده سياه نسنه‌يه دينور ويحموم
تتونه دينور دخان معناسنه وبرقوش آديدر وقاره طاغه دينور وامام حسين بن على المرتضى حضرتلرينك
فرسى اسميدر وهشام بن عبدالملك امويك دخى فرسى اسميدر كه حرون نام فرسك نسلندن ايدى وحسان الطائى
ولقمان بن منذرك دخى فرسلرى اسميدر ومصرده برطاغك آديدر وغربى مغيثه ده برصويك آديدر وقبيلهٔ ضباب
ديارنده برطاغك آديدر وهدهد وزننده حمحم برقوشك آديدر (الحمم) فتحتينله برنسنه قرارمق معناسنه‌در يقال
حممت حمما من الباب الرابع اى صرت اسود (الاحمياء) افعيعال وزننده (والتحمم) تفعل وزننده (والتحمحم)
تزلزل وزننده بونلرده قرارمق معناسنه‌در تقول احموميت وتحممت وتحمحمت اى صرت اسود شارح ديركه
احمياء ماده‌سى معتل اولمغله بورادة اطرادى ذكر اولنمشدر انتهى وتحمحم حمحمه معناسنه‌در كما سيذكر
(الحماء) حانك فتحيله انسانك دبرنه دينور است معناسنه سياهلقدن مأخوذدر جمعى حم كلور حانك ضميله
(الحمم) صرد وزننده كوموره دينور فحم معناسنه مفردى حممه‌در (الحمامة) سحابه وزننده حمام لفظنك مفرديدر كه
كوكرجنه دينور وكوكسك اورته‌سنه دينور وعورته ياخود كوزل ودلبر اولان‌نه دينور يقال جاءت حمامة اى مرأة
اوجيلة وبرصو اسميدر ودواب ومواشى قسمنك كزيده‌سنه دينور ودوه‌نك كوكسندن يره كلان دكرمى مهره‌سنه
دينور وسپورلمش پاكيزه كوشك حولوسنه دينور وقوغديه چور يلان بكرهيه دينور وقپو حلقه‌سنه دينور وحمامة
الفرس آتك كوكسنه دينور وحمامه اياس بن قبيصه‌نك وقراء بن زيدك فرسلرى اسميدر وحمامة الاسلمى وحبيب بن
حمامه بونلرى بعضلر سلسلهٔ اصحابده ذكر ايلديلر (حمان) حانك كسريله تميم قبيله سندن برجماعته دينور
(حمومه) صبوره وزننده ملوك يمندن برملك اسميدر (حمه) حانك فتحيله اساميدندر عبدالرحمن بن عرفة بن حمه
واحمد بن العباس بن حمه محدثلردر (الحمحمة) زلزله وزننده باركير وآت قسمى اوقرامق معناسنه‌در كه باركيرمى
كورد كده وآت صاحبنى كورد كده يك كشنيوب ايچريسندن آهرق سهلجه ويواشجه كشنمكدن عبارتدر تحمحم
دخى بو معنايه‌در يقال حمحم البرذون وتحمحم اذا صوّت عند الشعير وحمحم الفرس وتحمحم اذا عرّ حين يقصر

في الصهيل واستعان بنفسه وحمحمه اكوز قسمى ديشى يه چكلديكى هنكامده يو انشجه بوكورمك معناسنه‌در يقال حمحم الثور اذا نبت للسفاد (الحمحمة) حانك كسرى وضميله بر نبات آديدر على قول لسان الثور ديديكى نباتدر جمعى حمحم كلور (الحمام) حانك فتحيله حبق بستانى اسميدركه عريض الورق اولور حبق نبطى دخى ديرلر مفردى حمامه‌در تركيده فرنكى فسلكن ولاله خطايى ديدكلرى نباتدر زكامى دافع وسده دماغى مفتح وقلبى مقوى وقاورلمشى كل باغى وماء بارد ايله شرب اسهال مزمنى قاطعدر ومحمد بن عبد الله ابو المغيث الحمامى محدثيندندر (آل حاميم) همزه‌نك مديله كه ذوات حاميم دخى اطلاق اولنور قرأن كريمده حاميم كلمه‌سيله مفتتح اولان سوره معلومه‌لردر حواميم ديمك جائزدكلدر لكن بعض شعرده وارد اولمشدر وحاميم اسم اعظمدر ياخود قسمدر ياخود الرحمن اسم شريفنك حروف مقطعه‌سيدر تمامى الر اونون حرفلريدر كه ابتداى سوره لردر قال الشارح قال ابن مسعود آل حاميم ديباج القرأن اى زينته لما فيه من امور الاخرة وكذا فى الحديث قولوا حم لاينصرون ابن اثير ديديكه حاميم اسماء الهيه‌دن اولمغله اللهم لاينصرون معناسنه‌در ياخود قسمدر والله لاينصرون معناسنه‌در ياخود سورمر قومه ذيشان اولمغله استنزال رحمت بابنده كنديلرايله استظهار اولنور پس لاينصرون كلام مستأنف اولور كويا كه حم كلمه سنى ديديكمزحينده نه ترتب ايدر ديو استفساره جواب اولور وشهاب مرحوم درة الغواص شرحنده ديديلركه حواميم وطواسين فصيح اشعارده وارد اولمشدر قوابيل كبى كه قابيل جمعيدر وآل حاميم كلمه‌سنده اولان آل اهل معناسنه دكلدر بلكه اسماء مركبه مقوله‌سندن تثنيه وجمعى صحيح اولميان كلماتك جمع وتثنيه سنى مراد ايتدكده عربلر آل وذو كلمه‌لرنى ادخال ايدوب تثنيه ياخود جمع معناسنى اراده ايدرلر مثلا بكار نيچه تأبط شرا اسميله مسمى كمسه‌لر كلدى ديجك يرده جاءنى آل تابط شرا ديرلر پس آل حاميم وذوات حاميم بو قبيلدندر كه حاميم اطلاق اولنان سوره‌لرديمكدر صحبت معنويه‌دن مجازدر انتهى (المحام) ميمك ضميله ثابت وبرقرار معناسنه‌در تقول انا محام على هذا اى ثابت (حمحام) حانك فتحى وآخرك كسرى اوزره بناسيله اسم فعلدر برنسنه قالمدى هب دوكندى معناسنه‌در يقال قلت ابقى عندكم شئ قال حمحام اى لم يبق شئ نته كه مهام ومحماح ومحاح دخى بو معنايه‌در (حميه) جهينه وزننده بلقاء ناحيه سنده بركوچك بلده آديدر (حمة) حانك كسريله طى قبيله سى ديارنده بر دره آديدر (حم) حانك ضميله ديار بنى كلابده نيچه قاره طاغجغزلردر (الحمايم) حانك فتحيله يمامه‌ده بر نيچه طاغلردر (حمويه) شبويه وزننده اساميدندر عبد الله بن احمد بن حمويه السرخسى راوى صحيح بخارى‌در وبنو حمويه الجوينى نيچه مشايخ كرامدر مترجم ديركه فاضل مشهور سعد الدين الحموى شهابك بيانته كوره حانك فتحى وميم مشدده‌نك ضمى وواوك كسريله‌دركه جدى اولان حمويه‌يه منسوبدر (حم) حانك فتحيله وحم حانك ضميله وحمان عمران وزننده وحمان عثمان وزننده وحمامه نعامه وزننده وحممه همزه وزننده وحمام غراب وزننده وحمحمه كركره وزننده وحمى حانك ضمى وميمك ضمه‌يه اماله سيله وحامى غرابى وزننده اسامى عربدندر (الحميمات) حانك ضميله حميمه‌نك جمعيدر آتش قورنه دينور جمره معناسنه (التحميم) تحله وزننده تفعيلدن مصدردر مطلقه‌يه متعه ويرمك معناسنه‌در تحميم كبى بو جهتله متعه ضمننده اعطا والباس ايلدكلرى ثيابه ثياب التحمه اطلاق اولنور (الحنمة) حانك ونونك فتحيله بايقوش قوشنه دينور بومه معناسنه حنم جمعيدر (الحنتم) جعفر وزننده صرلى يشل دستى يه دينور يقال جاء وفى يده حنتمة اى جرة خضراء وحنظل اغاجنه دينور وبرارضك اسميدر وسياه بولتلره دينور حناتم دخى دينور يقال ظهرت فى السماء حنتم وحناتم اى سحائب سود (الحنتمة) هاايله ذكر اولنان حنتم وحناتمك مفرديدر وحنتمة بنت عبد الرحمن بن الحارث‌دركه شارحك بيانته كوره صحابيه‌در وحنتمه بنت ذى الرمحين والده عمر بن الخطاب‌در رضى الله عنه وبو ابو جهلك همشيره سى دكلدر نته كه بعضلر او يلجه وهم ايلديلر بلكه عموجه زاده سيدر (الحندم) جعفر وزننده قزل بويه ديدكلرى كوكك شجرى اسميدر مفردى حندمه‌در وبررجلك علميدر (الحندمان) حانك ودالك كسريله جماعت معناسنه‌در على قول طائفه معناسنه‌در ياخود برقبيله اسميدر (الحوم) قوم وزننده بيك مهاره قدر اولان دوه سوريسنه دينوركه پك بيوك سورى اولور على قول عدد معين ايله محدود اولميان بيوك سورى يه دينور وحوم وحومان فتحاتله مصدر اولورلر برنسنه‌نك چوره سنى طولنمق معناسنه يقال حام الطير على الشئ يحوم حوما وحومانا اذا دوم وكذا يقال حامت الابل حول الماء اذا طافت وحوم وحيام كتاب وزننده وحؤوم قعود وزننده وحومان فتحاتله برنسنه‌يى قصد وطلب ايلمك معناسنه مستعملدر يقال حام فلان على الامر حوما وحياما وحؤوما وحومانا اذا رامه (الحائم) معنيين مذكور ينندن اسم فاعلدر جمعى حوم كلور حانك ضمله لكن شارحك بيانته كوره ركع

مطلب

وزننده‌در وحائم صوسز عطشان معناسنه‌در يقال بعير حائم وابل حوائم وحوّم اى عطشان (الحومة) تمره وزننده هر نسنه‌نك كومنه ومعظمنه ياخود اشدّ اولان يرينه دينور مثلا حومة البحر دريانك انكين يرينه دينور وحومة الرمل وحومة القتال قوملغك ومعركه‌نك كوم وجمعيتلو يرينه دينور ياخود معركه‌نك جنكى پك شديد اولان يرينه دينور (الحومانة) حانك فتحيله طپراغى غليظ اولوپ لكن صرپ اولميان مكانه دينور جمعى حومان در وحوامين كلور و بر نبات آديدر بونك جمعى حومان در بو نبات بونجه انواعندن ترفيل ديدكلريدر (حام) سام وزننده ابن نوح عليه السلام در ابو السودان در يعنى سياه زنكى آدملر آنك ذريتندن نشأت ايلديلر ومنه غلام حامىّ اى اسود والجب بن احمد الحسامى محدّثدر (الحومة) حانك ضميله بللوره دينور (الحوم) حانك ضميله بشول باده‌يه دينور كه پك كسكين اولوب باشه اورمغله بخارى كاسهٔ سرده دوران ايدر اوله نسخه‌لردن الخمر كلمه‌سى ساقط اولمشدر (التحويم) تفعيل وزننده استدامه معناسنه‌در يقال حوّم فى الامر اذا استدام (الحمة) حانك فتحيله يمنده ايالت جند قرالزندن برقريه اسميدر (الحيم) مكتل وزننده بغايت دماغى تيز زيرك وهوشمند اولان صبى‌يه دينور

خ

فصـــــل الخاء المعجمة (الختم) شتم وزننده (والختام) كتاب وزننده برنسنه‌يه مهر بصمق معناسنه‌دركه مهرلمك تعبير اولنور يقال ختمه ختما وختاما من الباب الثانى اذا طبعه وختم القلب حق جلّ وعلا كفارك قلوبنى سدّ ايدوب ايمان واعتقادات حقه‌يه دائر نسنه فهم ايتميوب واعتقاد وايمانه متعلق نسنه صدور ايتمز قلمقدن عبارتدر يقال ختم الله على قلبه اى جعله لايفهم شيئا ولايخرج منه شئ وختم برنسنه‌يى اتمام ايدوب آخرلمك معناسنه مستعملدر كوياكه آنى سدّ وختم ايتمش اولور يقال ختم الشئ ختما اذا بلغ آخره واكينى اكدكدنصكره ابتدا صوارمق معناسنه مستعملدر يقال ختم الزرع وعليه اذا سقاه اوّل سقية وختم بال اطلاق اولنور عسل معناسنه وبو وصف بالمصدردر وآرى قوانلرينك آغزلرينه اطلاق اولنور وبال آريسى انجه موم ايله كوبجك يوزنى صيوامق معناسنه دركه صبرلمق تعبير اولنور بال موميندن انجه زاركبى موم ايله صيوايوب سدّ ايدركوياكه كوبجى مهرلمش اولور يقال ختم النحل اذا جمع شيئا من الشمع رقيقا ارقّ من الشمع فطلاه به (الختام) كتاب وزننده مصدردركه ذكر اولندى وختام برنسنه‌يى مهرليجك بالچغه دينوركه سلفده بالچق استعمال ايدرلرايدى حالا معروف مهر مومى استعمال اولنور يقال ختم الكتاب بالختام اى الطين الذى يختم به عليه (الخاتم) تانك فتحيله ختم اولنه‌جق نسنه اوزره باصيلان شيئه دينوركه مهر تعبير اولنور يقال وضع عليه الخاتم وهو ما يختم به وزينت ايچون پرمغه كچوردكلرى يوزكه دينور واشبو خاتم ماده سنده يدى لغت واردر ١ خاتم كه تانك فتحيله‌در ٢ خاتم تانك كسريله ٣ خاتام ٤ خيتام خانك فتحيله ٥ ختام كتاب وزننده ٦ ختم فتحتينله ٧ خاتيام تانك كسريله‌در جمعى خواتم وخواتيم كلور وخاتم برنسنه‌نك انجامنه وصوكنه دينور يقال خاتمته خير اى عاقبته وآخرته وخاتم القوم تانك فتحى وكسريله برقوم وزمره‌نك الك آخرى اولان آدمه دينور يقال هو خاتم القوم وخاتمه اى آخرهم وخاتم القفا تانك فتحيله انسانك قفاسى چقورينه اطلاق اولنور نقرة القفا معناسنه وخاتم آت قسمنك اياغنده اولان سه‌لچه صقرلغه دينوركه بللو بللو سزا اولور تحذيم ديدكلرى صقرلقدن آزا اولور يقال مافى قوائم الفرس الاخاتم وهو اقلّ الوضح وخاتم الفرس قسراغك ممه‌لرندن قارنه يقين اولان ممه‌سى باشنه اطلاق اولنور (الخاتمة) تانك كسريله بودخى برشيئك آخر وانجامنه دينور (التختم) تفعل وزننده پرمغه خاتم طاقمق معناسنه‌در يقال تختم بالخاتم اذا جعله فى اصبعه وبرنسنه‌دن تغافل ايدوب طنميوب ايسم اولمق معناسنه مستعملدر يقال تختم عنه اذا تغافل وسكت وبرماده‌يى كتم ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تختم بامره اذا كتمه وباشه دستار صارنمق معناسنه مستعملدر يقال تختم الرجل اذا تعمم وبو معنادن اسم تختمه‌در تذكره وزننده (المختم) معظم وزننده اياقلرنده خاتم اولان يعنى سه‌لچه صقرلغى اولان آته دينور يقال فرس مختم اذا كان فى قوائمه خاتم (المختم) منبر وزننده سول جوزه دينوركه برنسنه‌يه سنوروب دوز وياچين ايلدكدنصكره اكا اويمه اويارلر فارسيده تير ديرلر لكن لغات فارسيه‌ده بو معنايه تير بولنميوب انجق يوارلق معناسنه ده كلديكى مرسومدر مؤلف اول لغتك دخى اهلى اولمغله برلره اوبلجه ضبط ايلمك لازمه‌دندر (المختوم) اوچكه اطلاق اولنور صاع معناسنه مقدار معدّلى اوزره ختم اولنديغيچون (الختم) ضمتينله آت قسمنك اوياق يرلرنده آشق والك تعبير اولنان بندلره دينور مفردى خاتم دركتاب وزننده وخاتم درعالم وزننده (الخترمة) دحرجه وزننده عجز ياخود خوف وفزع سببيله تكلمدن خاموش اولمق معناسنه‌در يقال خترم الرجل اذا سكت عن عىّ او فزع (الختلمة) دحرجه وزننده برنسنه‌يى نهانيجه اوغورلقله اخذ ايلمك معناسنه‌در يقال ختلم الشئ اذا اخذه فى خفية (التختيم) ثاى مثلثه ايله تفعيل وزننده برنسنه‌يى

یصیلدوب انلو لتمك معناسنه‌در یقال خثمه تخثیما اذا عرّضه (الختم) فتحتینله برون یصی یاخود قالین اولمق کذلك قولقلرك اوجلری مقوله‌سی یصی و یایوان اولمق معناسنه‌در یقال خثم الرجل خثما من الباب الرابع اذا کان انفه عریضا اوغلیظا وکذلك اذا کانت اذنه عریضة ویقال خثم انفه وخثمت اذنه کذلك کلنك دیدکلری آلت چونکلوب یصیلمق معناسنه‌در یقال خثم المعول اذا صار مفلطحا وناقه‌نك ممه‌لرینك دلکلری قپانمق معناسنه‌در یقال خثمت احلاف الناقة اذا انسدّت (الاخثم) احمر وزننده وصفدر یصی برونلو آدمه دینور و یایوان یصی برونه دینور وارسلانه دینور ونالملوسی انلو قلجه دینور و یومری قالین فرجه دینور (الخثیم) امیر وزننده بودخی یومری قبا فرجه دینور (المخثمة) معظّمه وزننده اوجی سیوری اولمیه‌رق جرمی یصی و یایوان اباق قابنه دینور یقال نعل مخثّمة ای معرّضة بلارأس (الخثمة) غرفه وزننده اکوز قسمنك برونلرنده اولان قصه لغه و یصیلغه دینور (الخثماء) حمراء وزننده شول ناقه‌یه دینور که طبانی دکرمی و بقنه‌قلری قصه اوله یقال ناقة خثماء ای المستدیرة الخف القصیرة المناسم و یمامه‌ده برموضع آدیدر (خیثمه) حیدره وزننده ابن الحارث درکه اصحابدندر (خیثم) حیدر وزننده (وخثامه) اسامه وزننده (واخثم) احمر وزننده (وخثمان) عثمان وزننده (وخثیمه) جهینه وزننده اسامیٔ رجالدندر (الختم) خانك فتحیله برآدمك بروتی اوروب اورمك معناسنه درکه یام یصی قالور یقال ختم انفه ختما من الباب الاول اذا دقّه (ابن خثیم) زبیر وزننده عبدالله بن عثمان درکه محدثدر (الخثارم) علابط وزننده هرنسنه‌دن تطیرایدن یعنی بدفال ایدوب تشأم ایدر اولان آدمه دینور یقال رجل خثارم ای متطیر وعمرو البجلی نام کسه‌نك که کمیت نام شاعرك عموجه‌سیدر پدری اسمیدر وقالین دوداقلی آدمه دینور یقال رجل خثارم ای الغلیظ الشفة (الخثرمة) خانك وراتك کسریله حثرمه معناسنه‌در که اوست دوداغك اورته سنده اولان تکمه جکه دینور (الخثرمة) دحرجه وزننده برایشده بجر کسز چولپه وهمج اولمق معناسنه‌در یقال ماهذا الخثرمة ای الخرق فی العمل (خثعم) جعفر وزننده برطاغك آدیدر انده متمکن اولنلره خثعمیون اطلاق اولنور وخثعم بن انمار معد قبیله‌سندن منشعب برقبیله‌نك پدرلری اسمیدر و بارکك دوه‌نك اسمیدر اول قبیله خلقی آنی بوغزلدقدن ناشی پدرلری خثعم ایله تسمیه اولندی وابن ابی خثعم عمر بن عبدالله درکه محدثدر وخثعم ارسلانه دینور (المخثعم) مدحرج وزننده بودخی ارسلانه دینور و یوزی اتلوود کرمی آدمه دینور یقال رجل مخثعم الوجه ای مکلثم (الخثعمة) دحرجه وزننده بدن قانه بیلاشمق معناسنه در علی قول اعمال عربدن برعملدر واول برقوم تعاون وتناصر اوزره عهد و پیمان ایده جك اولدقلرنده برارایه کلوب برحیوانی ذبح ولحمنی اکل ایلدکدنصکره قانی برقابه ایچره وضع وا کابعض طیب خلط ایلیوب اللرنی اکا باتوردقلری حالده عقد عهد ومیثاق ایدرلر ایشته خثعمه بوندن عبارتدر وخثعمه قزل‌تو یلوکچی‌یه دینور قیونه اطلاق اولنمز یقال عنز خثعمة ای حمراء (الخثلمة) دحرجه وزننده قارشمق اختلاط معناسنه دره و برنسنه‌یی اوغورلین کبرلوجه آلمق معناسنه در یقال خثلمه اذا اخذه فی خفیة (خثلم) جعفر وزننده بر رجل آدیدر (الخجام) کتاب وزننده (والخجوم) صبور وزننده فرجی بول قاری‌یه دینور یقال امرأة خجام وخجوم ای الواسعة الهن (الخدمة) خانك کسریله وفتحیله برآدمك ایشنی کوجنی کوروب بنده‌لك وپیشکارلق ایلمك معناسنه‌در که تحریفله خذمت ایلمك تعبیر اولنور یقال خدمه خدمة وخدمة من الباب الثانی والاول اذا عمل له (الخادم) خدمتکاره دینور فارسیده پیشکار دیرلر جمعی خدام کلور کاتب وکتاب کبی وخدم کلور فتحتینله مؤنثنده کذلك خادم دینور وخادمه دینور هایله شارح دیرکه خادم اسم مجراسنه اجرا اولنمشدر حدث معناسنده هاء الحاق اولنور تقول هذه خادمة غدا (الاختدام) افتعال وزننده برآدمك خدمتکاری اولمامغله ایشنی کوجنی کندیسی کورمك معناسنه درکه کندی نفسینه خدمتکارلق ایلمکدر یقال اختدم الرجل اذا خدم نفسه قال الشارح ومنه یقال لابدّ لمن لم یکن له خادم ان یختدم و برکسه‌دن خدمتکار ایستمك معناسنه در یقال اختدمه اذا استوهبه خادما (الاستخدام) بودخی برکسه‌دن خدمتکار ایستمك معناسنه‌در (الاخدام) همزه‌نك کسریله برآدمه خدمتکار و یرمك معناسنه در یقال استخدمه واخدمه فاخدمه ای استوهبه خادما فوهبه له (الخدمة) فتحاتله شول حلقه طرزنده قالین ومحکم تصمه‌یه دینور که دوه‌نك بیلکنه بغلیوب اکا دوه‌نك اباغنه دیکدکلری چارغی بند ایدرلر و بریرده دائره اولمش نالس حلقه‌سنه دینور ومنه یقال فضّ الله خدمتهم ای فرّق جمعهم وخدمه خلخاله اطلاق اولنور یقال جاءت وفی رجلها خدمة ای خلخال و بالدره اطلاق اولنور جمعی خدام کلور کتاب وزننده (المخدّم) معظم وزننده ایاقده خلخال کچره جك یره دینور ودوه‌نك بیلکجه سنده ذکر اولنان خدمه دیدکلری تصمه کچره جك یره دینور مخدّمه دخی دینور هایله ونسوانك ایاقده طون پاچه‌لرنی

بغلدقلری طون حلقه سنه دینور زیرا انلر طونلر بنك پاچه لرنی طپوق اوزره چکوب بند ایدرلر طون اورادە قبورم قیورم بری سپورر یقال مخدّم سراو یلهایتذ بذب ای ر باطه عند اسفل رجله وشول آته دینور که ایاغنده اولان سکیلی طرنق اوزره دائره کبی اولان قیللردن بوقر بجه ذکرمی اوله واکا اخدم دخی دینور علی قول سکیلی بیلکلر ینك بتوتی یاخود بعض برنی تجاوز ایلمش اوله یقال فرس مخدّم واخدم اذا کان تحجیله فوق اشاعره اوجاوز البیاض ارساغه او بعضها (الخدماء) حمراء وزننده اللری وایاقلری آق اولان قیونه دینور علی قول برایاغی آق وسائر بدنی سیاه اولانه دینور یاخود بجاغی بیلکجه سنه قریب قرامتق آق اوله یاخود آقچل قاره اوله کذلك بو صفت اوزره اولان طاغ کچیلر ینه ده دینور (الخدمة) غرفه وزننده خدماء لفظندن اسمدر حمرت کبی (الخدمة) خانك فتحیله لیل ونهاردن برساعته دینور یقال مضت خدمة من لیل اونهار ای ساعة (الخدمة) عنبه وزننده قایشه دینور (المخدوم) شول آدمه دینور که جن طائفه سندن تابعه سی اوله که خدّام صاحبی تعبیر اولنور (المخدّمون) معظمون وزننده مخدّم کلمه سنك جمعیدر خدم وحشمی فراوان آدمه دینور یقال قوم مخدّمون ای کثیروا الحذم (ابن خدام) کتّاب وزننده برشاعر در یاخود بوذال معجمه ایله در وابو اسحق ابراهیم الخدامی که فقهادندر خانك ضمیله در ابو الفرج مهمله ایله تقید ایلمشدر لکن وهمدر معجمه ایله اولمق ملحوظدر (الخذم) خانك فتحی وذال معجمه نك سکونیله کسمك معناسنه در یقال خذمه خذما من الباب الثانی اذا قطعه وشکاری قوش شکار ینه یاخود طعمه سنه پنجه اورمق معناسنه در یقال خذمه الصقر اذا ضرب بمخلبه وکسلك معناسنه در یقال خذم الشیء خذما من الباب الرابع اذا انقطع وسرخوش اولمق معناسنه در یقال خذم فلان اذا سکر (التخذیم) تفعیل وزننده (والتخذم) تفعل وزننده بونلرده کسمك معناسنه در یقال خذّمه وتخذمه اذا قطعه وتخذّم کسلمك معناسنه در یقال تخذّم الشیء اذا انقطع (الخذیم) امیر وزننده سرخوشه دینور مؤنثی خذیمه در یقال رجل خذیم ای سکران وامرأة خذیمة ای سکری وکسلمش قولاغه دینور یقال اذن خذیم ای مقطوعة (الخذم) فتحتینله سرعت ایلمك معناسنه در یقال خذم الرجل خذما من الباب الرابع اذا اسرع (الخذم) کتف وزننده (والخذوم) صبور وزننده (والمخذّم) معظم وزننده کسکین قلیجه دینور یقال سیف خذم وخذوم ومخذّم ای قاطع وخذم خوشطبع ونیکخوی کریم وجوانمرد آدمه دینور جمعی خذمون در یقال رجل خذم ای سمح طیب النفس ومرداس بن ابی عامرك فرسی اسمیدر (الخذامة) ثمامه وزننده برنسنه دن کسلمش پارەیه دینور که کسنتی تعبیر اولنور یقال هذه خذامته ای قطعته (الخذماء) خمراء وزننده شول قیونه دینور که قولاغی ارقوری کسلوب لکن قوپوب آیرلمامغله یریق قالمش اوله یقال شاة خذماء وهی التی شقت اذنها عرضا ولم تبن (الخذمة) تمره وزننده دوه یه مخصوص برکونه تمغا اسمیدر وبوزمان اسلامده احداث اولنان تمغالردندر (خذام) کتاب وزننده محارب قبیله سندن بر بطن در وحیاش بن قیس بن الاعور نام کسه نك فرسی اسمیدر وابن خذام آنفا خدم ماده سنده ذکر اولندی (الاخذام) همزه نك کسریله برکسنه ذل وحقارتی اقرار ایدوب اپسم اولمق معناسنه در یقال اخذم الرجل اذا اقرّ بالذلّ وسکن وسرخوش ایلمك معناسنه در یقال اخذمه الشراب اذا اسکره (خذیم) زبیر وزننده اسامیدندر محمد بن زبیع بن خذیم محدّثدر (مخذم) منبر وزننده حارث بن ابی شمر الغسانی نام امیرك قلیجی اسمیدر (ذوالخذمة) فحتاتله عامر بن معبدك لقبیدر (الخذاریم) خانك فتحیله یك کهنه پاره پاره لباسه دینور یقال ثوب خذاریم ای رعابیل ای اخلاق وبو برمه اعشار قبیلندندر (الخذلمة) دحرجه وزننده سرعتله یوریمك معناسنه در یقال خذلم الرجل اذا اسرع وبو حای مهمله ایله ده لغتدر (الخرم) خانك فتحی ورانك سکونیله برنسنه نك دیکشی ونکنده سنی سوکوب ایرمق معناسنه در یقال خرم الخرزة خرما من الباب الثانی اذا فصمها وبرآدمك برونك دیرکنی یرمق معناسنه در یقال خرم فلانا اذا شق وترة انفه وخرم طاغك برونه دینور که سیوری چقان اوجندن عبارتدر وخرم عروضیون اصطلاحنده فعولن جزؤندن فانك یاخود مفاعیلن جزؤندن میمك اسقاطندن عبارتدر پس فعولن عولن قالمغله فعلن جزؤنه نقل اولنور ومفاعیلن فاعیلن قالمغله مفعولن جزؤنه نقل اولنور وخرم علتی عارض اولان بیته مخروم واخرم دیرلر وخرم کلمه سنك جمعی خروم در بوراده والمیم من مفاعلن نسخه لری غلطدر (التخریم) تفعیل وزننده بودخی برنسنه نك دیکشی سوکوب یرمك معناسنه در یقال خرّم الخرزة بمعنی خرمها (التخرم) تفعل وزننده مطاوعدر دیکش سوکیلوب یرلمك معناسنه یقال خرّم الخرزة فتخرمت ای فصمها فانفصمت وبرنسنه یی بتمامه کسوب ایرمق معناسنه در بومناسبتله برطائفه یی بالجمله استیصال ایدوب کوکنی کسمك معناسنه مستعملدر یقال تخرمت المنیة القوم اذا استاصلتهم واقتطعتهم وتخرّم الزند برآدم برکسیه ظلم وحمق ایله شرکیر اولمق معناسندن

عبارتدر تقول فلان یتخرّم زنده ای یرکبنا بالظلم والحمق شارح دیرکه متخرّم اولان زند یعنی بوطرفی کسیلوب برلمش
اولان چقمساغك آتشی چقمامغله خیرومنفعتی اولمدیغندن خیروفائده‌سی اولمیوب همان بیهوده جوروجفا واوضاع
احمقانه ایله القاء ثقلت ایدن کمسه‌دن کنایه ایدوب یتخرّم زنده دیرلر فائده سز اسقیلا ایدر دیمکدر کذلك تخرّم زبده
دیرلر که باء موحده ایله‌در کره یاغنه دینور غضبی ساکن اولدی دیجك یرده استعمال ایدرلر انتهی وتخرّم خرمیه
طائفه‌سنك دین وآیینلرینه تابع اولمق معناسنه‌در یقال تخرّم الرجل اذا دان بدین الخرّمیة (الخرم) فتحتینله
برآدمك بورنك دیرکی یرلمك معناسنه‌در یقال خرم الرجل خرما من الباب الرابع اذا تخرّمت وترة انفه (الخرمة)
فتحاتله بورنده یرلمش یره دینور که یریق تعبیر اولنور (الخرماء) حمراء وزننده یرلمش قولغه دینور یقال اذن خرماء
ای متخرمة وضفزاء نام محلده برچشمه آدیدر وزید الفوارس الضبی وراشد بن شماس المعنی فرسلرینك اسمیدر و بنی
ابی ربیعه‌یه مخصوص برفرس اسمیدر وخرماء شول یوکسك یایره دینور که برطرفی چقورو ایسیك یره انکبا اوله علی قول
شول تپه‌یه دینور که برجانبی بغایت صرب اولمغله اورادن صعود ممکن اولمیه وقولغی ارقوریدن یرلمش دیشی کچی‌یه
وصف اولور یقال عنز خرماء اذا کانت قد شقت اذنها عرضا (خرم) خانك ضمیله برموضع یاخود بر نیچه خرده
طاغلرك اسمیدر وخرم الاکمة تپه‌نك توکنوب کسلدیکی یردن عبارتدر کما سیذکر (الاخرمان) تثنیه صیغه‌سیله
اوست طماغك یوقری اوجلرنده چکه‌لردن ایروجه ایکی کمیکه اطلاق اولنور واخرما الکتفین ارقه‌ده کورك کمیکلرینك
قوللر طرفنده اولان اوجلرینه دینور علی قول کورك کمیکلرینك اشاغی اوجلرندن عبارتدر که کعبره دیدکلری
یومری بجه کمیکی احاطه ایلمشدر یقال اصاب اخرما الکتفین وهما عظمان منخرمان من قبل العضدین او طرفا اسفل
الکتفین اللذان اکتنفا کعبرة الکتف بوراده فی زیاده‌سیله اخرما فی الکتفین نسخه‌لری غلط صریحدر (الاخرم)
اخرمان لفظندن مفردر و کوزی یرتلاش آدمه دینور یقال رجل اخرم ای منقطع العینین وقولغی یرتق آدمه دینور وبورنك
دیرکی یریق کمسنه‌یه دینور وملوك روم‌دن برینك اسمیدر و بنوسلیم یورد‌نده برطاغك آدیدر وطرف دهناده برطاغك آدیدر
رانك ضمیله دخی بازده در ونجده‌ده برطاغك آدیدر (المخرم) مجلس وزننده خرم کبی تودخی تپه‌نك توکنوب کسلدیکی یره
دینور یقال نزلوا فی خرم الاکمة ومخرمها ای منقطعها ومخرم الجبل ومخرم السیف طاغك وقلجك بورنلرندن عبارتدر
جمعی مخارم در ومخارم یك وغلیظ یرلرده اولان یوللره اطلاق اولنور وکیجه‌نك اوائلنه اطلاق اولنور تقول سرنا مخارم
الطرق فی مخارم اللیل ای الطرق فی الغلظ فی اوائل اللیل (الخورمة) جوهره وزننده بورنك اوك طرفنه علی قول
دلکلرینك ارالغنه دینور وخورم کلمه‌سندن مفرد اولور کیار یغی وچتلاغی اولان قیایه دینور (الاخترام) افتعال
وزننده کسلمك معناسنه‌در بومناسبتله اولمك معناسنده مستعملدر تقول اخترم فلان عنا علی المجهول اذا مات
ویقال اخترمته المنیة ای اخذته و برقومی استیصال ایدوب اوته‌سنی کسمك معناسنه مستعملدر یقال اخترمت
المنیة القوم اذا استأصلتهم واقتطعتهم (الخارم) رانك کسریله صوغوق نسنه‌یه دینور بارد معناسنه وتارك
معناسنه‌در یقال هو خارم العلم ای تارکه ومفسد معناسنه‌در وخاصة صوغوق روزکاره دینور (الخریم) امیر وزننده
ماجن ولاابالیانه مشرب کمسنه‌یه دینور یقال رجل خریم ای ماجن (الخرامة) کرامه وزننده برآدم ماجن ولاابالی اولمق
معناسنه‌در یقال خرم الرجل خرامة من الباب الخامس اذا کان خریما (الخرّم) سکر وزننده شجرك نباتنه
دینور که مراد اغاجك دالاری و بداقلری و یپراقلریدر که تاب وطراوتلو اوله وکدروزحمتسز خوش وملایم دیرلکه
دینور علی قول خرم لفظی معربدر یعنی فارسیدن معربدر لکن فارسیده مسرور وشادان معناسیله مبین اولمغله
ظاهرا معنای مزبور مجاز اولور وخرّم حافظ حسین بن ادریسك پدرینك لقبیدر وخرّمه لفظندن جمع اولور که
بوکرجه‌یه شبیه برنبات اسمیدر اونی بنفسجی و بغایت خوشبو وخوشمنظر اولور استصحابی باعث محبت وچکندن
ترتیب اولنان یاغله ادهان ذکر اولنان محبت خصوصنده نافع وعداوتی دافعدر بونباتی مفردات‌ده ارغوانی شبوی
ایله بیان ایدرلر و بعض مفردات‌ده ترکیده انانسه‌دل دوندرن تعبیر ایدرلر بعینه فاصولیا قابی کبی چکلری اوزون
اوزون ووزنکی کوکجل مور اولور واوجنده خرده برصارمچه تل کبی نسنه‌سی اولمغله انی لسان عد ایدوب کویا که لسانی
اکسنه سنه چکلمش اولور دیو مرسومدر وخرّمه فارس دیارنده برقریه آدیدر بابك الخرمی دیدکلری مجوسی مشهور
اورادندر معتصم خلیفه زماننده ظهور ومزدکیه آیینی خلقه نشر ایلدی تناسخ اعتقادنده اولوب ونسوانده
هرکس مشترکدر دیو اباحت نسا ایله قتل وافر فساده باعث واکثر بلادده مستولی اولدی وخرّمیه دیدکلری
طائفه بونك قومیدر (ام خرّمان) برموضع آدیدر (مخرّم) محدّث وزننده بغدادده برمحله‌در یزید بن مخرّم نام کمسنه‌یه
منسوبدر (الخرمان) عثمان وزننده یلان سوزه دینور کذب معناسنه (الخرّام) زنّار وزننده طاعت وعبادتدن

بالـكليه منقطع اولوب مدام ارتكاب معـاصى واثام ايدن كمسه لره دينـور يقـال هم خرام اى المتخرمون فى المعاصى
و بو كويا كه خارمك جمعيدر وخرام احمد بن عبدالله وعمرو بن حمويه نام محدثلرك جدلرى اسميدر (خريم) زبير وزننده
اساميدندر موسى بن عامر وسعيد بن عمرو بن خريم ومحمد بن ابى حبوش الخريميون محدثلردر وخريم بن فاتك بن الاخرم
وخريم بن ايمن اصحابدندر (الخرومانة) خانك فتحيله بر بدر ايحه اوتدر كه صويه يقين دوه يتاقلرنده بتر (مخرم) معظم وزننده
بردجل اسميدر (الخرثمة) خانك وثاى مثلثه نك فتحهلر يله وكسرهلر يله اياق قابنك اوجنه دينور كه بورنى تعبير اولنور
اكر خرثمه سى يوغيسه اكا اسنه ديرلر كه كوكسندن اوجـنه وارنجه لسان هيئتنده مخروطى اولور (الخرشوم) شين
معجمه ايله زنبور وزننده طاغك دره يه ياخود صحرايه طوغرى حواله چقان بورنه دينور و بيوك طاغه دينور و پك وغليظ
ارضه دينور (الخرشمة) ميم مشدده ايله هرشفه وزننـده بودخى پك وقاليمن ارضه دينـور (المخرنشم) اسم فاعل
بنيه سيله خودبين متعظم وكبرآلود كمسنه يه دينور يقال رجل مخرنشم اى متعظم متكبر فى نفسه وآرقليوب متغيراللون
اولان آدمه دينور وكودهسى كرپى كبى طوپاچ اعضالرى بودور آدمه دينـور (الخرطوم) زنبور وزننده (والخرطم)
قنفذ وزننده بورنه دينور على قول بورنك اوكنه دينور كه اوج طرفيدر ياخود ايكى طرفلو طماقلرك بورنه قاوشديغى
يره دينور يقـال اصاب خرطومه وخرطمه اى انفه اومقدمه اوهو ماضمت عليه الحنكين شارح ديركه خرطوم
فيلك انفنه موضوعدر بعده على الاطـلاق استعمال اولندى وخرطوم چابك سرخوش ايدن كسكين خمره دينور
ياخود صيقيلان اوزمدن الـٔ اوّل آقان شيره يه دينور كه اياقله چكنمزدن اوّل آقار شيره بوزنى تعبير اولنور آنك شرابى
پك تيز اولور يقـال شرب الخرطوم اى الخمر السريعة الاسكار اوهو مايجرى من العنب قبل ان يداس (ذوالخرطوم)
عبدالله بن انيس رضى الله عنه قلجنك اسميدر وخرطوم الحبـارى برشاعردر اسمى عبدالله بن زهيردر وخرطومان
حشم بن الخـزرج ايله عوف بن الخزرج در وخرطوم لفظنك جمعى خراطيم كلور وخـراطيم برقومك اعيـان
وذيشانلرينه اطلاق اولنور يقال هم خراطيم القوم اى ساداتهم (الخراطم) علابط وزننده ياشى بولمش قوجه مان
قارى يه دينور (الخرطمة) دحرجه وزننده برآدمك بورنه اورمق ياخود بورنى برطرفه طوغرى اكمك معناسـنه در
يقـال خرطمه اذاضرب خرطومه اوعوّجه (الاخرنطـام) اخرنجام وزننـده كبر ودماغدن ناشى بورنى يوقرى
طوتمق معناسـنه در يقـال اخرنطم الرجل اذارفع انفه واستكبر وغضبناك اولمق معنـاسنه در يقال اخرنطم
الرجل اذاغضب (الخرطمان) عنفوان وزننده پك اوزون آدمه دينور (الخزم) زاى معجمه ايله عزم وزننده ديزمك
معنـاسنه در يقال خزم اللؤلؤ خزما من البـاب الثانى اذاشكه ودوه نك بورنه خزامه نچورمك معنـاسنه در يقال
خزم البعير اذاجعل فى جانب منخره الخزامة وخزم اهل عروض اصطلاحنده بيتك اوّلنه يعنى شطر اوّلك صدرنه
بردن درده قدر حرف زياده ايلـكدن عبارتدر كه اول حرف تقطيعده معتدٌّ بها اولمز شـارح ديركه عند الاخفش
مصراع ثانينك ابتداسنه ده زياده قلنور برحرف يا ايكى حرف اولور بونده اوچ ودرت اولمز مثلا بحر طويلدن اشبو
واذاانت جازيت امرأ السوء فعله * اتبت من الاخـلاق ماانت راضيا * بيتك شطر اولنده واو زياده اولمشدر
بنه فعولن تقطيعنده در (الخزامة) كتابه وزننـده بره معناسـنه در كه دوه نك بورننك برطرفنه نچوردكلرى حلقه در
بوندهرق تعبير اولنور وخزامة النعلين شول انجه ترشه يه دينـور كه آنكله نعلين تصمه لرنى برى برينه ديكوب
قاوشدررلر (التخزيم) تفعيل وزننده بودخى دوه نك بورننه بوندهرق نچورمك معناسنه در يقـال خزّم البعير بمعنى
خزمه (الخزمى) سكرى وزننده بورنلرينه بوندهرق نچورلمش دوهلره دينور وطيور قسمنك جملهسى كذلك دوه قوشى
مخزومه ومخزّمه اولورلر زيرا بورنلرينك وترهلرى بالجمله دليك اولور (التخزّم) تفعل وزننده ديزلمك معناسنه در
ومنه يقال تخزّم الشوك فى رجله اذاشكها ودخل فيها (المخازمة) مفاعله وزننده ايكى آدم بر محلده بولشمق قوليله
هر برى بريوله سلوك ايلمك معنـاسنه در يقـال خازمه الطريق اذااخذ فى طريق واخـذ الآخر فى طريق حتى
التقيا فى مكان (الخـازم) پك صوغوق روزكاره دينور يقـال ريح خازم اى خارم (الخزم) فتحتينله دوم اغاجنه
شبيه برشجر آديدر قبوغندن ايپ بوكيلور (الخزّام) شدّاد وزننـده شجر مزبورى صـاتيجى آدمه دينور مدينه ده
سوق الخزّامين ديدكلرى چارسو اكا مضـافدر (الخزمة) فتحاتله مقل اغاجنك يپراغنه دينور وخزمه اساميدندر
خزمة بن خزمه وحارث بن خزمه ونهيك بن اوس بن خزمه وزايك سكونيله حارث بن خزمه وعبدالله بن ثعلبة بن خزمه
اصحـابدندر (الخزامى) خبازى وزننـده برنبـاتدر على قول خيرىّ البرّ يعنى بيابانى شبوى اسميدر چچكى بالجمـله
صحرا چچكلرندن خوشبوى اولور تبخيرى مطلقـا رايحهٔ منتنه يى مزيل وفرزجه سى زحمى منقى اولمغله محبل واندن
معمول شرنبتك شربى كبد وطحال ودماغ باردى مصلحدر بو نبـات خلقك تحريفله حسامه ديدكلريدر حسامه

روحی معروفدر (الخزومة) صبوره وزننده صغر اینکنه دینور علی قول یاشلو وقصه کوده لو اولانسه دینور
جمعی خزایم وخزوم کلور (الاخزم) احمر وزننده ارکك یلانه دینور وقصه طماقلی ذکره دینور واسامیدندر ابو اخزم
الطائی حاتم نام کریم مشهورك جدی یاخود جدینك جدیدر اخزم نام اوغلو وفات ایدوب آنك برقاچ اوغللری
قالمشیدی برکون برمادهٔ ضمننده جمله سی مرقومك اوزرینه خروج وهجوم وضرب وجرح ایلملریله اشبو * انّ بنی
زمّلونی بالدم * من یلق آساد الرجال یکلم * ومن یکن دره به یقوم * شنشنة اعرفها من اخزم * قطعه سنی نظم
وایراد ایدوب پدرلری اخزم دخی کندیسنه بو کونه عقوق وعصیان صاحبی اولمغله اولادلری دخی انکله همخوی
اولدقلرینی اشعار ایلمشدی ومن بعد مصراع اخیر ضرب و امثال الدن اولدی بو راده دره لفظی اکر یلك وشنشنه
کسرتینله خوی وطبیعت معناسنه در واخزم مدینه قربنده برطاغك آدیدر وبرمعروف جنسی یالك دوه پوغورینك
اسمیدر (الخزماء) حمراء وزننده قصه ذکر باشنه دینور یقال کرة خزماء ای القصیر الوترة (خزام) غراب وزننده
نجدده بردره اسمیدر (الخزیمیة) زبیریه وزننده اجفر ایله ثعلبیه نام محل بیننده برحجاج قوناغنك اسمیدر (خازم)
اسامیدندر خازم بن الجهبه وابن جبله وابن القاسم وابن مروان یاخود بوحای مهمله ایله در وخازم بن خزیمه وخازم بن
محمد بن خازم القرطبی وابن محمد الجهنی وابن محمد الرحبی وپدرلری خازم اولنلردن سعید بن خازم السکونی
وخزیمة العباسی واحمد اللهبی ومحمد الضریر ابو معاویه ومسعده وخالد وحسن بن مخلد بن خازم وعبدالله بن
خالد بن خازم وکنیه سی ابو خازم اولنلردن ابو خازم جنید بن العلاء وعبدالغفار بن حسن وعبدالحمید القاضی
واحمد بن محمد بن صلیب وعبدالله بن محمد وابن الفراء و بن ابی یعلی جمله سی محدثلردر ومحمد بن جعفر بن محمد
واسمعیل بن عبدالله واحمد وجعفر ابنا محمد وامام کبیر محمد بن عمر بن ابی بکر الخازمیون علماء کرامدندر وحسین
بن اسمعیل الشند انقی که محدثدر خزیمة بن ثابت الانصاری نسلندندر وامام محمد بن اسحق بن خزیمه ومحمد بن
علی بن محمد بن علی بن خزیمة الخزیمیان جدلرینه منسوبلردر (خزیم) زبیر وزننده اسامیدندر ابراهیم بن
خزیم ومحمد بن خزیم الشاشیان محدثلردر ومحمد بن خضر بن خزام که شداد وزننده در یاخود ابن ابی خزام در
امام بغویدن سماع وتلقی ایلدی (مخزّم) معظم وزننده بر رجل اسمیدر (خزیمه) جهینه وزننده بودخی
اسامیدندر خزیمة بن اوس وابن ثابت وابن حکیم وابن جزی وابن جهم وابن الحارث وابن خزمه وابن
عاصم وابن معمر وثمامه وزننده خزامة بن یعمر اللیثی اصحابدندر وابن ابی خزامه یاخود ابو خزامة بن خزیمة
زهر یك شیخیدر وخزامه بنت جهمه صحابیه در (الاخسوم) اسلوب وزننده چوالك قولپنه دینور (الخشم) خانك
وشینك جزمیله ات تعفن ایدوب قوقمق معناسنه در یقال خشم اللحم خشما من الباب الرابع اذا تغیرت رایحته
وخشم وخشوم قعود وزننده برآدمك بورننك دلیکی ککبش اولمق معناسنه در یقال خشم الرجل خشما وخشوما
من الباب المزبور اذا اتسع انفه و بورن ایچنده قروح وسرطان و باسور مقوله سی علت عروضندن بد رایحه بغلمق
معناسنه در یقال خشم الانف اذا تغیرت رایحته من داء فیه و برآدمك ککرزی زائل اولمق معناسنه در که قوت
شامه سی عاطل اولمغله اصلا رایحه طویمز اولور خشام دخی بو معنایه در غراب وزننده یقال خشم فلان خشما
وخشاما اذا سقطت خیاشیمه (الاخشام) همزه نك کسریله (والتخشم) تفعل وزننده بونلرده ات بوزلمغله قوقمق
معناسنه در یقال اخشم اللحم وتخشم اذا تغیرت رایحته (الخیشوم) قیصوم وزننده بورنك قصبه سندن نخره نك مافوقیله
خشارم رأسدن نخره نك ماتحتنه دینور قصبة الانف بورن کمیکیدر ونخره بورنك ایلروسیدر وخشارم الرأس باشدن بورن
ایچره اینن بو فقه کرتلکلردر پس خیشوم مقدم دماغده حس مشترك اولان یره متصل موضع اولور که ترکیده ککرز
تعبیر اولنور جمعی خیاشیم در وعند البعض خیاشیم انفك نهایتنده اولان کرتلکلردن عبارتدر که بورن ایله دماغك
بیننده اولور وعلی قول بورنك ایچنده اولان طمرلره دینور انکچون جمع اوله رق استعمال ایدرلر (الخشم) خانك فتحیله
برآدمك ککرزنی ازمك معناسنه در یقال خشمه خشما من الباب الثانی اذا کسر خیشومه (الاخشم) احمر وزننده
بورنك ایچی ککبش اولان آدمه دینور وککرزی طوتقون کمسنه یه دینور که اصلا رایحه طویمز اولور و بورنه دخی وصف
اولور (المخشم) معظم وزننده (والمخشوم) (والمتخشم) اسم فاعل بنیه سیله سرخوشه دینور یقال رجل مخشم ومخشوم
ومتخشم ای سکران (التخشیم) تفعیل وزننده کسکین شرابك رایحه سی ککرزه صچرامغله آدمی سرخوش ایلمك
معناسنه در یقال خشمه الشراب اذا ثورت رایحته فی الخیشوم فاسکرته (الخشمة) غرفه وزننده تخشیمدن اسمدر
(الخشام) غراب وزننده ارسلانه دینور و بیوك بورنه دینور و بیوك طاغه دینور وثعلبة بن الخشام فارس مشهوردر
(الخشام) شداد وزننده عمرو بن مالك نام محدثك لقبیدر بورنی بیوك اولدیغندن ملقب اولدی (الخشرم) جعفر

وزننده آری جماعتنه دینور گرك بال آریسی وكرك اشك آریسی اولسون مفردی خشرمه در وآری بكنه دینور امیر النحل معناسنه وآر بلرك بال یاپدقلری كوبجه دینور و بومشق كوفنكی طاشلره دینور و بر رجل اسمیدر وشول تومسك تپه طرزنده طاشلق یره دینور كه طاشلری خرده وفرسوده اوله جمعی خشارمه در (الخشارم) خانك فتحیله بر موضع آدیدر و خشارم الرأس خیشومده اولان یوفقه كرتلكلره دینور (الخشارم) علابط وزننده سسلره دینور اصوات معناسنه در وغلیظ اولان بروته دینور (الخشرمة) دحرجه وزننده صرتلان برنسنه اكل ایدركن اغزنی اوتدرمك معناسنه در یقال خشرمت الضبع اذا صوتت فی اكلها (خشسبرم) خانك وشینك فتحی وسین مهمله نك سكونی وباء وراء مفتوحتینله ریاحین برته انوعندندر شارحك بیاننه كوره بو خوش اسپرم معر بیدر كه فارسیده ریحان طیب دیمكدر مرادیسان فسلكنی دیدكلریدر (خشنام) خانك ضمیله بر رجلك علمیدر خوشنام فارسی معربیدر كه آدی خوش آدم دیمكدر (الخصومة) خانك ضمیله اسمدر جدل ونزاع معناسنه در یقال كنا فی خصومة ای جدل ومفاعله دن مصدر اولور بر آدم ایله چكشمك معناسنه مخاصمه كبی پس خصومه بو بابده نوادردن اولور وباب مز بور مغالبه ده استعمال اولنور یقال خاصمه مخاصمة وخصومة فخصمه یخصمه خصما من الباب الثانی ای جادله فغلبه وهو شاذ یعنی باب مغالبه دن غلبه معناسنی متضمن اولان فعل البته باب اولدن كلمك مطرد لیكن بونده باب ثانیدن كلمكله قیاسدن خارجدر معلوم اوله كه فاعلته ففعلته بابنده یعنی مغالبه بابنده حروف حلقدن عاری اولان فعلك مضارعی ضمه یه رد اولنور عالمته فعلمته اعلمه دینور و حرف حلقی مشتمل اولورسه باب ثالثدن اولور فاخره ففخره یفخره دینور صحیح اولان بابلرك جمله سنده حال بو یلجه در واكر معتل اولورسه وجدت و بعت ورمیت وخشیت وسعیت كبی بونلرك جمله سنده كسره یه رد اولنور مكر كه معتل واوی یعنی اجوف وناقص واوی اوله اول صورتده ضمه یه رد اولنور راضیته فرضوته ارضوه وخاوفنی فخفته اخوفه كبی امابو نزاع وجدال معناسنی متضمن اولان بابده جاری اولمز مثلا نازعته فنزعته دیمزلر زیرا غلبته لفظیله استغنا حاصل اولمشدر پس ما نحن فیهده فخصمه یخصمه عنوانی كه باب ثانیدندر قیاسا واستعمالا شاذ اولورز یرا قیاسده باب اوله رد اولنوب واستعمالده خصمه یرینه غلبه لفظی ایراد اولنمق لازمدر (الاختصام) افتعال وزننده مشاركت ایچوندر بریله خصومت ایدشمك معناسنه در یقال اختصم القوم وتخاصموا بمعنی ومن قرأ قوله تعالی وهم یخصمون الایة یعنی یخصمون كلمه سنی خانك فتحی وصاد مشدده نك كسریله قرائت ایدنلر اصلی یختصمون ایدی دیدیلر كه افتعالك تاء صاده قلب وادغام و فتحه سی خایه نقل اولندی و بعضلر فتحه یی نقل ایلیوب اجتماع ساكنیندن ناشی اذا حرك الساكن قاعده سنه مبنی خایی مكسور ایلدیلر و ابو عمرو خانك حركه سنی اختلاس یعنی حركه غیر متمیزه ایله قرائت ایلدی اجتماع ساكنیندن احترازایله واما ساكنینی جمع ایلمك لحندر مؤلف بونكله امام نافع قرائتنه تعریض ایلمشدر كه ثانی مدغم اولان یرده اجتماع ساكنینی تجویز ایلمشدر و بوراده جوهرینك و یقال السیف یختصم جفنه اذا اكله قولی غلطدر بو ضاد معجمه ایله در (الخصم) خانك فتحیله مصدر دركه ذكر اولندی نزاع وجدال ایلمك معناسنه ومنه قراءة حمزة وهم یخصمون بكسر الصاد من الباب الثانی وخصم مخاصم معناسنه اولور كه وصف بالمصدر اولور جمعی خصوم كلور وكاه اولور كه مفرد وتثنیه وجمع ومذكر ومؤنثی مساوی اولور بو محلك مفصلی بودر كه خصم لفظی فی الاصل وجه مذكور اوزره مصدر در وكاهیجه بر كسبه مبالغة وصف اولوب مخاصم معناسنه اولور اكر مصدریت جهتی مقطوع النظر اولوب وصفیتی ملحوظ ومعتبر اولورسه تثنیه لنوب جمعلنور واكر وصف اولوب مصدریت جهتی ملحوظ اولورسه مفرد وتثنیه وجمعی ومذكر ومؤنثی مساوی اولور (الخصیم) امیر وزننده مخاصم معناسنه در كه ایكی خصمك هر برینه اطلاق اولنور جلیس ومجالس كبی جمعی خصماء كلور كرماء كبی وخصمان كلور خانك ضمیله یقال هو خصیمه ای مخاصمه (الخصم) كتف وزننده جدال وخصومتی شدید آدمه دینور یقال رجل خصم ای مجادل جمعی خصمون كلور (الخصم) خانك ضمیله جانب معناسنه در تقول ضعه فی خصمه ای جانبه و برنسنه نك كوشه سنه دینور یقال وقع المتاع فی خصم الوعاء ای زاویته وناحیه معناسنه در یقال قعد فی خصم ای ناحیة وطلومك ومشكك اشاغی اغزی طرفندن اولان اوجنه دینور كه دیب طرفی اوله جقدر یوقری طرفنه عصم دینور جمعی اخصام وخصوم كلور یقال اخذ بخصم الزاویة وعصمها فرفعها ای بطرفها الاسفل و بطرفها الاعلی واخصام العین كوزك كرپك یومیلان كنارلرینه اطلاق اولنور كه كرپك دیبلری اولور (الاخصوم) اخسوم وزننده ومرادفیدر كه ذكر اولندی (الخصمة) تمره وزننده شول خاصیتلو مهره وجوهر مقوله سنه دینور كه بر آدم جنك ومعركه یه یاخود حضور سلاطینه وارهجق اولدقده امان وسلامت بولمق ایچون طاقنورلر بعض خاصیتلو جوهر یاخود خواص واوفاقی مشتمل خاتم وطلسم مقوله سی

مطلبــــه

اوله جقدر و بعض نسخه ده خای مهمله ایله من حروز عنوانده مرسوم اولمغله حرز وتعویذ وبازوبنده مقوله سی
نسنه اولور (الخصوم) خانك ضمیله دوه لرك دیبلرینه کذلك اغزلرینه اطلاق اولنور ذکر اولنان خصم لفظندن
جمعدر (الخضم) خانك فتحی وضاد معجمه نك سکونیله اکل ایلمك علی قول اغزك اك اوته سنده
اولان آزی دیشلریله اکل ایلمك یاخود اغزی طولدیره رق حرص وشره ایله یمك معناسنه در یاخود
خیار مقوله سی رطب نسنه لری یمکه مخصوص در چارچار وخارخار یمك اولور یقال خضم الشیء خضما وخضمه خضما
من الباب الرابع والثانی اذا اکله او باقصی الاضراس او هو ملء الفم بالمأکول او خاص بالشیء الرطب کالقثاء
وکسمك معناسنه در یقال خضمه خضما من الباب الثانی اذا قطعه و برآدم مالدن برمقدار افراز ایدوب برکسنه یه
ویرمك معناسنه مستعملدر یقال خضم له من ماله اذا اعطاه وضرطه لمق معناسنه در یقال خضم بها ای بالمرأة
اذا حبق (الخضامة) ثمامه وزننده خضم اولنان یعنی وجه مذکور اوزره اکل اولنان یمنتی یه دینور (الخضیمة) سفینه
وزننده تر وتازه یشل اوتلغه وچایره دینور وچایرلو چنلو لطیف ونرم ومنبت ارضه دینور وصوده طبخ اولنمش
بغدایه دینور اطفالك دیش بغداینی کبی (الاختضام) افتعال وزننده بودخی کسمك معناسنه در یقال اختضم
الشیء اذا قطعه ومنه یقال اختضم الطریق اذا قطعه ویقال السیف یختضم جفنه ای یقطعه ویأکله (المخضم)
محسن وزننده شول شوراجه صویه دینور که آجیلق درجه سنده اولمامغله طوار ایچوب لکن انسان ایچه مزاوله
یقال ماء مخضم اذا کان لم یبلغ ان یکون اجاجا یشرب به المال لا الناس (المخضم) معظم وزننده (والمخضم) مکرم
وزننده دنیاسی وسعت اوزره اولان مضایقه سز حال ومال صاحبی نیکبخت آدمه دینور یقال رجل مخضم ومخضم
ای موسع علیه فی الدنیا (الخضمة) حزقه وزننده برنسنه نك اورته سنه دینور وسط معناسنه وهرشینك کوم
وفراوان برینه دینور یقال اخذ من خضمته ای من معظمه وقوللك قالین وبوغون برینه دینور که قره جه لری اولور
وهرشینك خالصنه اطلاق اولنور ومنه یقال هو فی خضمة قومه ای فی مصاصهم (الخضم) خدب وزننده
جول ودریادل وکریم وجوانمرد اولان متعین وذیشان آدمه دینور وبو رجاله مخصوصدر نسوانه وصف اولنمز
جمعی خضمون کلور یقال رجل خضم ای سید جول معطاء وخضم دریایه دینور وجمع کثیره دینور وایری
جثه لو عظیم الهیکل آته دینور یقال فرس خضم ای ضخم وپك کسیجی قلجه دینور یقال سیف خضم ای قاطع
وبلکویه دینور که بچاق بیلنور مسن معناسنه زیرا بچاق مقوله سی دموری بیلیوب قطع ایدر اولمغله سببیت
علاقه سیله اطلاق اولندی جوهری بونی میمك ضمی وسینك کسریله اخذ ایلمکله المسن من الابل یعنی یاشلو
قوجه دوه ایله تفسیر ایلمکین غلط ایلدی وابی وجزه نك بیتنده بو معنایه وارد اولمشدر دیو استشهاده اشارت
ایدوب وبیتی ذکر ایلمدی و اول بیت بودر * شاکت رغامی قذوف الطرف خائفة * هول الجنان نور غیر مخداج * حرتی
موقعة ماج البنان بها * علی خضم یسقی الماء عجاج * بیت ثانیده اولان حرتی کلمه سی شاکت لفظك فاعلیدر معنای
بیت دخلت فی کبدها حدیدة عطشی الی دم الوحش وقد وقعها الحداد واضطرب البنان بحدیدها علی مسن
مسقی دیمکدر پس حاصل معنا بچاقجی بیلکویه سورکن پرمقلر ذلك اوچلری بری اوته متحرك ومضطرب اولان
حدیدهٔ مسقیه که دم آهویه تشنه در وصف مذکور اوزره اولان آهونك جکر کوشه سنه طوقنوب اورایه
صاپلندی دیمك اولور (الخضم) بقم وزننده انساندن جمع کثیره دینور وبر بلده وبرصو اسملریدر وبر رجل آدیدر
علی قول عنبر بن عمرو بن تمیمك اسمیدر قبیله سنده استعمالی غالب اولمشدر کثیر الاکل اولدقلرندن اطلاق
اولنمشدر زیرا خضم صیغه سی ابنیهٔ مبالغه دندر (الخضمان) جربان وزننده ومرادفیدر که کوملکك یقاسنه دینور
(الخضمة) خانك فتحیله خضمه وزننده ومرادفیدر که ذکر اولندی (الخضرم) زبرج وزننده صویی چوق قیویه دینور
یقال بئر خضرم ای کثیر الماء وبیوك دریایه دینور بحر سفید کبی یقال بحر خضرم ای غطمطم ومطلقا چوق
فراوان شیئه وواسع نسنه یه دینور وکریم وبخشنده آدمه دینور یقال رجل خضرم ای جواد معطاء وناسك
حوایج ومهماتی جول ومتکفل دریادل متعین وذیشان آدمه دینور یقال رجل خضرم ای سید جول جمعی
خضارم وخضارمه کلور خانك فتحیله وخضرمون کلور که جمع سالمدر وبونلر رجاله مخصوصلردر نسوانه اطلاق
اولنمزلر (الخضارم) علابط وزننده بودخی سید جول آدمه دینور (الخضرم) علبط وزننده کلریاور یسنه
دینور وطتلو صویه دینور علی قول طتلو ایله آجی بیننده اولانه دینور قیو صویی کبی (المخضرم) اسم مفعول بنیه سیله
سنت اولنمامش آدمه دینور یقال رجل مخضرم اذا کان لم یختتن وعمرینك نصفی جاهلیت زماننده ونصفی اسلام
عهدنده اواننده کذران ایدن آدمه دینور علی قول جاهلیت واسلامی ادراك ایدن کمسه یه دینور یاخود جاهلیت

واسلامی مدرك اولان شاعره دینور ابید کبی یقال هو مخضرم وهو الماضی نصف عمره فی الجاهلیة ونصفه
فی الاسلام اومن ادرکهما اوشاعر ادرکهما شارح دیر که حلو ومرّ بیننده یاخود خفیف وثقیل بیننده اولان صو
معناسندن مأخوذدر وعند البعض خضرمه قطع معناسنه اولمغله اول معنادن مأخوذدر لکن مؤلف
مهملتین ایله وضاد معجمه ایله ده ثبت ایلمکله تامل اولنمق لازمدر انتهی ومخضرم پدری ابیض وکندی اسود اولان
کسیه دینور یقال هو مخضرم ای اسود ابوه ابیض وناقص الحسب اولان آدمه دینور ومخضرم النسب بر آدمك
اوغل ایدندیکی کسیه دینور که اوغلق تعبیر اولنور وپدری مجهول اولان یاخود ولد سراری یه اطلاق اولنور
وشول اته دینور که ارکك طوار اتمیدر یوخسه دیشی طوار اتمیدر نا معلوم اوله یقال لحم مخضرم اذا کان لایدری امن
ذکر ام من انثی وطاتسز ناخوش طعامه دینور یقال طعام مخضرم ای تافه وثقیل وخفیف بیننده میانه اولان
صویه دینور (المخضرمة) مدحرجه وزننده قولغنك اوجی کسلمش ناقه یه دینور یقال ناقة مخضرمة اذا کانت قطع
طرف اذنها و بو خضرمه دن مأخوذدر که قطع معناسنه در وختان اولمش خاتونه دینور یقال امرأة مخضرمة
ای مخفوضة (الخضارمة) خانك فتحیله عجم صنفندن بر طائفه درکه ابتدای اسلام هنگامنده وطنلرندن چقوب
دیار شامده ساکن اولدیلر مفردی خضرمیّ در خانك ورانك کسریله محدّثیندن عبد الکریم بن مالك وهبار
بن عقیل وعباس بن حسن الخضرمیون آنلردندر شارح دیر که طائفهٔ مزبوره بلاد عربه متفرق اولدیلر آنلردن
بصره ده اقامت ایدنلره اساوده وکوفه ده آرام ایدنلره احامره وشامده تمکن ایدنلره خضارمه وجزیره ده توطن
ایدنلره جراجمه ویمنده ساکن اولنلره ابناء وموصلده قرار ایدنلره جرامقه اطلاق اولندی (المتخضرم) اسم
فاعل بنیه سیله شول کره یاغنه دینور که صو وغك شدتندن طلومده طاغنق وکسیك کسیك اولوب بردرلو
طوپلنمز اوله یقال زبد متخضرم ای متفرق لایجتمع من البرد (الخطم) خانك فتحی وطانك سکونیله امر عظیم معناسنه در
یقال هذا خطم ای خطب جلیل و بر موضع آدیدر وقوشك برونه دینور منقار معناسنه ودابه قسمك برونلرینك
واغزلرینك اوکلرینه واوجلرینه دینور وانسانك برونه دینور وخطم مصدر اولور بر آدمك یا بر حیوانك برونه
اورمق معناسنه یقال خطمه خطما من الباب الثانی اذا ضرب انفه ودوه نك برونه خطام طاقمق علی قول
خطام ایچون برونی یوفقه جه کدمك معناسنه در یقال خطم البعیر بالخطام اذا جعله علی انفه اوجزّ انفه وبر
آدمه سوز ایله قهر وغلبه ایلمك معناسنه مستعملدر شویله که مقابله سنده شقّ شفه یه قادر اولمیه یقال خطمه بالکلام
ای قهره ومنعه حتی لاینبس وسختیانك کنارلرنی پرواز ایدوب دیکمك معناسنه در یقال خطم الادیم اذا خاط
حواشیه وخطم وخطام کتاب وزننده یایه کریش کچورمك معناسنه در یقال خطم القوس بالوتر خطما وخطاما اذا
علقها یعنی علق الوتر علیها (المخطم) مجلس وزننده (والمخطم) منبر وزننده بونلرده انسانك برونه دینور یقال ضرب
علی خطمه ومخطمه ومخطمه ای علی انفه (التخطیم) تفعیل وزننده بو دخی دوه نك برونه خطام کچورمك معناسنه در
یقال خطم البعیر بالخطام اذا جعله علی انفه (الخطام) کتاب وزننده مصدر درکه ذکر اولندی ویایه کچوریلان
شبئه دینور کریش اولسون وابریشم وقیطان مقوله سی اولسون وخاصة یایك کریشنه اطلاق اولنور ودوه یی یدمك
ایچون برونه کچوریلان نسنه یه دینور که یولار تعبیر اولنور کرك ایب وکرك قایش ولیف مقوله سی اولسون جمعی
خطم کلور کتب وزننده یقال وضع علی البعیر خطامه وهو ما وضع فی انفه لیقاد به شارح دیر که ابن اثیر خطام ایله
زمامی بو کونه فرق ایلدیکه خطام ذکر اولنان اوزون یولاره دینور وزمام برونه کچوردکلری انجه ایپدن حلقه یه
دینور که یولاری اکا کچوررلر انتهی وخطام بر کونه تمغا اسمیدر که دوه نك برونه یاخود ارقوریدن یکاغنه طوغری
یوزینه یاصیلور وکاه بروکاه ایکی دانه بصارلر ومنه یقال جمل مخطوم خطام اوخطامین بالاضافة الاخطم
اوزون برونلو آدمه دینور یقال رجل اخطم ای الطویل الانف وسیاه آدمه دینور (المخطم) معظم وزننده شول آته
دینور که بروندن آلت چکه سنه طوغری صقر اوله یقال فرس مخطم اذا اخذ البیاض من خطمه الی حنکه
الاسفل واوزرنده جزکیلر اولان خرما قورغنه دینور مخطم دخی دینور محدّث وزننده الخطمی خانك کسری
وفتحیله نبات معروفدر که چکنه خاتم چچکی تعبیر اولنور محلل ومنضج وملین وعسر بوله مفید ومثانه ده
اولان طاشلری دافع وعرق النسأ وامعاده اولان قرحه لره وارتعاش ونضج جراحات وتسکین وجع خصوصنده
نافع وسرکه ایله ضمادی بهق علتنی ومضمضه سی دیش اغریلرنی مزیل کذلك سرکه ایله ضمادی حیوانات سمومنه
وآتش یانغنه وصو ایله مخلوط تخمنی یاسحق اولنمش کوکنی ضماد آتش یانغنی قوریدوب اوکولتمقده مؤثردر
واتسی صو ایله مستخرج اولان لعابنده جلوس عقیم خاتونه وورم مقعده مفیددر (ذات الخطمی) تبوك قلعه سی

بولنده برموضعدرکه انده مسجد نبوی علیه السلام واردر (خطیم) زبیر وزننده ابن علی بن خطیم درکه محدثیندندر
(خطیم) امیر وزننده اصحابدندر وخطیم بن نویره وقیس بن الخطیم شاعرلردر ونجم بن الخطیم محدثدر وخطیم
عباد بن عبدالعزّی لقبیدر جمل وقعه سنده برونه اورلمغله ملقب اولدی (خطام) کتاب وزننده برزجل اسمیدر
وخطام الکلب برشاعردر (خطمه) تمره وزننده برموضعدر وخطمه وخطیمه جهینه وزننده ابنا سعد بن ثعلبه درکه
طی قبیله سندندر وخطمه انصاردن بر بطن درکه بنو عبدالله بن مالك بن اوس در (بنو خطامه) ثمامه وزننده
لازد قبیله سندن برجماعتدر (الخطام) شدّاد وزننده رایحه سی ککزلری طوتوب طولدرر اولان تیز مسکه وصف
اولور یقال مسك خطام اذا کان یفغم الخیاشیم (الخوعم) جوهر وزننده بون واحمق آدمه دینور یقال رجل خوعم
ای احمق (الخیعامة) خانك فتحیله بدکار اولان کمسه حقنده اوصاف شنیعه دن بر وصفدر یاخود مأبون دیمکدر (خیقم)
حیدر وزننده حکایه صوتدر (خیقمانه) خانك فتحیله بنو تمیم دیارنده بك قدیم وعادی برقیونك اسمیدر (الخلم) خانك کسریله
دوست وصدیق معناسنه در یقال هو خلمه ای صدیقه و برآدمك همدمنه دینور یقال هو خلمی ای صاحبی وآهو
یتاغنه علی قول اورمانلق ایچره اتخاذ ایلدیکی اینه دینور وشئ عظیم معناسنه در وقیون بو کرکنك یاغنه دینور جمعی
اخلام وخلماء کلور علماء وزننده (الخالم) ظالم وزننده بغایت دوز وهموار اولان نسنه یه دینور که اجزاء واندامنك
بری برندن قطعا تفاوتی اولمیه یقال شئ خالم ای مستو لا یفوت بعضه بعضا (الخلمة) خانك کسریله بول
چارلقده اوتلیان دوه لره دینور یقال ابل خلمة ای رتاع (الاختلام) افتعال وزننده (والتخلیم) تفعیل وزننده
اختیار ایلمك معناسنه در یقال اختلمه وخلمه اذا اختاره (المخالمة) مفاعله وزننده دوستلق ایلمك معناسنه در
یقال خالمه اذا صادقه (الخلجم) جعفر وزننده (والخلجیم) سمیدع وزننده تنومند وعظیم الهیکل آدمه دینور
علی قول اعضاء واندامی کربملو اوزون آدمه دینور (الخم) خانك فتحی ومیمك تشدیدیله سپورمك معناسنه در یقال
خمّ البیت والبئر خما من الباب الاول اذا کنسهما وخمّ الثیاب ثنا وستایش ایلمکده مستعملدر یقال هو یخم ثیاب
فلان ای یثنی علیه یعنی اوستنه توزقوندرمیوب دائما مدح وثناسنی ایدر وخمّ سود صاغمق معناسنه در یقال
خمّ الناقة اذا حلبها وخمّ وخموم قعود وزننده ات بوزیلوب قوقمق معناسنه در و بو مطبوخ ومشوی اولان
اتده کثیر الاستعمالدر یقال خمّ اللحم خما وخموما من الباب الثانی والاول اذا انتن وخمّ وصف اولور قوقمش اته
دینور یقال لحم خمّ ای منتن وخمّ سودك طعمی طلومك بد رایحه سی تغییر ایلمك معناسنه در یقال خمّ اللبن
اذا غیره خبث رایحة السقاء وقفسده طاوق حبس اولنمق معناسنه در یقال خمّ الدجاج علی المجهول
اذا حبس وکسمك معناسنه در یقال خمه اذا قطعه و برآدمی کوزل ثنا ایلمك معناسنه مستعملدر نته که خمّ
الثیاب دخی مستعملدر یقال خمّ فلانا اذا اثنی علیه طیبا وپك آغلمق معناسنه در یقال هو یخمّ ای یبکی شدیدا
(الاختمام) افتعال وزننده بودخی سپورمك معناسنه در یقال اختمّ البیت والبئر اذا کنسهما وکسمك
معناسنه در یقال اختمه اذا قطعه (الاخمام) همزه نك کسریله بودخی سودك طعمی طلومك بد رایحه سی بوزمق
معناسنه در یقال اخمّ اللبن اذا غیره خبث رایحة السقاء (المخمة) میمك کسریله سپورکه یه دینور (الخمامة)
ثمامه وزننده سپورندی یه دینور کاسه معناسنه وطعام دوکندی یسنه دینور که اجر وثواب ایچون دیوشروب
اکل ایدرلر (المخموم) سپورلمش اوطه یه وقیویه دینور بو مناسبتله درونی غلّ وحسد وکینه مقوله سی غبار
وقاذوراتدن پاك وپاکیزه آدمه مخموم القلب اطلاق اولنور ومنه الحدیث سئل علیه السلام ای الناس افضل
فقال الصادق اللسان المخموم القلب ای النقیه من الغلّ والحسد (الخمّ) خانك ضمیله طاوق قفصنه دینور
و بر وادی اسمیدر خانك فتحیله ده زبانزده در ومکه ده برقیو اسمیدر که عبد شمس بن عبد مناف حفر ایلمشدر
غدیر خمّ بین الحرمین جحفه یه اوج میل مسافه ده بر موضعدر یاخود خمّ موضع مرقومده برمیشه اسمیدر آنده
برکول واردر که صو بی سمیتلودر اوراده تو لدایدن ولد بلوغه قدر یاشایوب قالمز مکر که مقد مجه اورادن محلّ دیکره
انتقال ایده لر وخمّ برده قازلمش شول بیوجك چقوره دینور که دیبنه کول قویوب یکی طوغان قوزیلری واوغلاقلری
اورایه وضع وحفظ ایدرلر آغیل کبی اولوب محفوظ اولورلر جمعی خممه کلور قرده کبی وقوصره سپدندن یاپدقلری
فوللغه دینور که سپدك ایچنه صمان طولدروب آنده طاوق بصدررلر (الخمّ) خانك کسریله اشجار واثماردن
خالی قالمش بستانه دینور (الخمّان) شدّاد وزننده ضعیف وفرسز مزراغه دینور وشامده برموضع آدیدر (الخمّان)
خانك ضمیله رذیل وفرومایه اسفال ناسه دینور که انسان مولوزی تعبیر اولنور یقال هو من خمّان الناس
ای رذالهم وشجرك ومتاعك کوتوسنه وکثرنه دینور وخانك ضمیله بر نبات آدیدر که خمامی دخی دینور خزامی

وزننده تركيده مروردبكلر بدر مطبوخی استسقا علتنه ویلان صوقانه نافع وسقطه‌دن عارض اولان كسروونی
وقدوز كلب اصردیغی یره مفید وتسوید شعرده مؤثردر (الخمخمه) زلزله وزننده خنخنه معناسنه دركه
سوزی ككزدن سو یلمكدر یقال فلان یخمخم ای یخنخن (الخمخم) سمسم وزننده سودی چوق ممه‌یه دینور
وتیكنلو بر نبات آدیدر همان كند یسنه سورنوب اوغرا ینلره یاپشوب ایلشوز ظاهر قاهره مصرده چوق
اولور بعضلر بونی لسان الثور توهم ایلدیلر لكن دكلدر اول خاء مهمله ایله‌در بونی مفرداتده صغردلی دیدكلری
نباتله بیان ایدرلر كه لسان الثورك غیریدر بعضلر قوش اتمكی دینور دیدیلر (الخمخم) هدهد وزننده دز یاجالورلرندن
بر كوچك جانور آدیدر (الخمخار) ثرثار وزننده ابن الحارث دركه اصحابدندر (اخیم) همزه‌نك كسریله
مصرده بر بلده آدیدر و بنی عنزه یوردنده برموضعدر (خمام) زنار وزننده وغراب وزننده ازد قبیله سندن
بر بطن درخویل بن محمد الزاهد وفرزدق بن جواس نام محدثلر آنلردندر (الخمیم) امیر وزننده ممدوح وستوده
خصال آدمه دینور یقال رجل خمیم ای ممدوح وثقیل ومستثقل شخصه دینور یقال رجل خمیم ای الثقیل الروح
وهنوز صاغلمش تازه سوده دینور (الخمامة) كنابه وزننده قوشك یلكلری آلتنده اولان فاسد تویه دینور كه
مردار تو ی تعبیر اولنور (خماء) حناء وزننده برموضعدر (التخمم) تفعل وزننده صفره‌ده قلان اتمك وطعام
دوكندیسنی وقرنتیسنی اكل ایلمك معناسنه‌در یقال تخمم الرجل ماعلی الخوان اذا اكل بقایا ما علیه تن كنتار
وحتات (الخندمة) مؤلفك قاعده‌سی اوزره خانك فتحیله اولمقدر لكن سائر محللرده زبرجه وزننده مضبوطدر
مكه‌ده بر طاغك اسمیدر (الخندمان) خانك ودالك كسریله برقبیله آدیدر (الخمة) فتحاتله صدردن آخروب بلغم
اخراج ایدركن صولوق طارلغی عارضه سنه دینور یقال اخذه الخمة ای ضیق فی النفس عند التنخم (تخم)
تضرب وزننده برموضع یاخود بر جبل آدیدر (الخامة) هواسی بد وثقیل وخسته‌لكلی اولان یره دینور شارحك
بیاننده كوره اصلی خومه‌در یقال ارض خامة ای وخمة وخامه طوروب دیدكلری سبزه‌یه دینور نخله معناسنه
جمعی خام در وساق واحده اوزره نابت تازه اكینه دینور و بو یائیه اولمغله ماده آتیه‌ده مرسومدر جوهری
وهمندن بورادة ذكر ایلدی (الخومان) فتحاتله بریر وخیم اولمق معناسنه‌در یقال خامت الارض تخوم خومانا
اذا كانت خامة (الاخامة) همزه‌نك كسریله صفون معناسنه‌در كه آت اوج ایاغی اوزره طوروب اللرینك یاخود
آیاقلرینك برنی یوقریجه چكوب طرنغنی دیكمك معناسنه‌در یقال اخام الفرس اذا صفن و بو واویه و یائیه اولمغله
ماده آتیه‌ده دخی مثبتدر (الخیمة) خانك فتحیله ابانین دیدكلری طاغلرك اوست طرفنده بر تپه‌نك اسمیدر
وخیمه بیوت اعرابدن مستدیر اولان بیته دینور كه چادر تعبیر اولنور و بعضلر دیدیكه اوج یاخود درت عمود اوزره
ترتیب اولنور اوزرنی ثمام دیدكلری اوتلقله اورتدكلری بیتدر كه حرارت هوادن انده مستظل اولورلر یاخود مطلقا
اغاج داللرندن ترتیب ایتدكلری بیته دینور كه تركیده بونلره صلاش تعبیر اولنور خلاصه‌سی اعراب طائفه‌سی
قیلدن مدور قبه طرزنده اتخاذ ایدرلر و بعضا مستطیل اولور ودر یدن دخی دوزرلر لساننمزده بونلره چادر
تعبیر اولنور واغاچدن چاتدقلرینه تركمان لساننده آلاچق تعبیر اولنور وسازلقدن یابدقلرینه هوغ تعبیر اولنور
وحالا متعارف اولان چادرلر محدثدر اوتاق وشمسیه وقبه وآیلاق چادرلری كبی كونا كونی احداث اولنمشدر
وخیمه‌نك جمعی خیمات كلور فتحاتله وخیام كلور خانك كسریله وخیم كلور خانك فتحی و یانك سكونیله وخیم كلور
عنب وزننده (الاخامة) (والاخیام) اصلی اوزره خیمه قورمق معناسنه‌در یقال اخام الخیمة واخیمها اذا بناها
واخامه آت اوج ایاغی اوزره طوروب اول برنی برمقداجه چكوب طرنغنی دیكه‌رك طورمق معناسنه درنته كه واو یه‌ده
دخی ذكر اولندی یقال اخام الفرس اذا صفن (التخییم) تفعیل وزننده خیمه‌یه كیروب اوتورمق معناسنه‌دركه
خیمه نشین اولمق تعبیر اولنور یقال خیم القوم اذا دخلوا فی الخیمة و برمحلده مقیم اولمق معناسنه مستعملدر
یقال خیموا بالمكان اذا اقاموا به و برخوشبو نسنه‌نی رائحه‌سی سینمك ایچون مندیل مقوله سیله اورتوب بوریمك
معناسنه‌در یقال خیم الشیء اذا غطاه بشیء كی یعبق به (الخیم) خانك فتحیله (والخیمان) فتحاتله (والخیوم)
(والخیومة) خارك ضمیله (والخیومة) دیمومه وزننده (والخیام) كتاب وزننده برنسنه‌دن قورقوب
چكلمق معناسنه‌در یقال خام عنه خیما وخیمانا وخیوما وخیومة وخیومة وخیاما اذا انكص وجبن و بركسه بر آدمه
كید ومكر ایدوب ضرر ووخامتی كندیسنه عائد اولمق معناسنه‌در یقال خام فلان اذا كاد كیدا فرجع علیه
وایاغی یوقری قالدرمق معناسنه‌در یقال خام رجله اذا رفعها (الخامة) ساق واحده اوزره بتمش اكینه دینور
علی قول تازه اكین دسته‌سنه دینور یاخود صاپنه دینور (الخام) دباغت اولنمامش دری یه دینور كه تركیده دخی

خام دری تعبیر اولنور یاخود دباغتنده اهتمام اولنمامش دری یه دینور وهنوز چر پلامش بزه دینور بومعنالرده
فارسیدن معرّبدر وطورپ تعبیراولنان سبزه یه دینور نته که واو بحده دخی ذکراولندی ومحدّثیندن احمد بن
محمد بن عمروالخامی خام کون عملنه منسوبدر (التخیم) تفعل وزننده برآدم چادرنی قورمق معناسنه دریقال
تخیم هنا ای ضرب خیمته به وطیبك رایحه‌سی صارلدیغی نسنه یه یاخود لباسه سیمك معناسنه دریقال
تخیمت الریح الطیبة فی الثوب اذاعبقت به (الخیم) خانك کسریله خوی وطبیعت معناسنه در لفظندن مفردی
یوقدر یقال هو کریم الخیم وهم کریم الخیم ای السجیة والطبیعة وقلجك ناملوسنده اولان جوهره دینورفرند معناسنه
(المخیم) مکیل وزننده بجلس اکین دمدینه ودسته‌سنه دینورمؤلف بوراده مسامحه ایله تفسیرایلمشدر ومخیم بروادی
یاخود برجبل آدیدر (المخیم) معظم وزننده (والمخیمات) معظمات وزننده بطن بیشه‌ده بنوسلوله مخصوص
برخرمالق آدیدر (خیم) خانك فتحیله وذوخیم وذات خیم برموضع آدیدر (الخیماء) خانك کسری
ومدّ وقصرایله ویانك فتحیله ده زبانزده‌دربنی اسد یوردنده برصوآدیدر (خیم) عنب وزننده برطاغك آدیدر
فصـــــــــل الدال (الدأم) دالك فتحی وهمزه‌نك سکونیله برجانبه میل ایدوب اکیلان شیئه طیاق اوروب
طرغرلتمق معناسنه دریقال دأمه دأما من الباب الثالث اذادعمه و برنسنه‌یی اورتوب بوریین شیئه دینور (التدأم)
تفعل وزننده صو برنسنه‌یی بوریوب اورتمك معناسنه دریقال تدأم الماءالشیء اذاغمره و بوغورناقه‌یه
آشمق معناسنه دریقال تدأم الفحل الناقة اذا تجللها (التداءم) تفاعل وزننده برنسنه تراکم ایدوب متراحم
اولمق معناسنه دریقال تدأمه الامرا ذاتراکم علیه وتزاحم (الدأماء) صحراء وزننده دکزه دینور بحر معناسنه
مؤلف بونی دوم ماده‌سنده دخی ثبت ایتمشدر هر برینك مناسبتی واردر (المدأم) منبر وزننده شول عسکره دینورکه
کثرتندن اوغرادقلری کوه وصحرایی بوریوب احاطه ایلیه یقال جیش مدأم ای یرکب کل شیء (المتدأم) اسم
مفعول بنیه سیله مأبون کسیه دینور که ککز تعبیر اولنور یقال هی متدأم ای مأبون (الدثمة) ثای مثلثه ایله
سفینه وزننده صحانه دینور فأره معناسنه (الدجم) رجم وزننده محزون وغمناك اولمق معناسنه دریقال
دجم الرجل دجما من الباب الرابع ودجم علی المجهول اذاحزن ومظلم اولمق معناسنه دریقال دجم اللیل دجما
من الباب الاول اذااظلم ودجم کون وضرب ونوع معناسنه دریقال امن هذا الدجم هوای من هذاالضرب
(الدجم) صرد وزننده دجمه‌نك جمعیدرکه چوقلقدن برنسنه‌یی بوریوب احاطه ایدن شیئه دینور ومنه اخذته
دجم العشق ای غمراته وظلمه (الدجم) عنب وزننده دجمه‌نك جمعیدر دالك کسریله احباب ویاران
واصحاب معناسنه دریقال هوکثیرالدجم ای الاخدان والاصحاب ورسوم وعادات معناسنه دریقال هم کریم الدجم
ای العادات (الدجمة) دالك فتحی وضمیله برسوزه دینورتقول ماسمعت له دجمة ای کلمة (الدحم) حای مهمله ایله
رحم وزننده برنسنه‌یی شدتله اوته قاقق معناسنه دریقال دحمه دحما من الباب الثالث اذادفعه شدیدا وجماع
ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دحم المرأة اذانکحها (الداحوم) تلکی دوزاغینه دینور (الدحم) دالك کسریله
اصل وبنیاد معناسنه دریقال هومن دحم فلان ای من اصله (دحم) (دحمان) داللرك فتحیله (دحیم)
زبیر وزننده اسامیء رجالدندر (دحمه) رحمه وزننده (دحام) غراب وزننده اسامیء نسواندندر دحمه بنت
جدیع امّ یزید بن المهلب در ابو النجم اشبو * لم یقض ان یملکنا ابن الدحمة * مصراعنده ضرورت وزن ایچون
تحریك ایلمشدر الدحسم والدحسمان والدحسمانیّ داللرك وسینلرك ضمیله قاره یاغز اولوب اندامی دیرنکلوتنومند
آدمه دینور ودحسمان تخلیط امور ایدن کسیه دینور که نادانلغندن طوتدیغی مصلحتی عرب صاچی کبی
شوریده وافساد ایدر یقال انه لدحسمان الامر ای مخلطه (الدحقوم) قافله عصفور وزننده عظیم الخلقه
انسان وحیوانه دینور دحوق ودحوق کبی (الدحلمة) دحرجه وزننده برنسنه‌یی طورطوپ ایدوب طاغدن
یابر یوکسك یردن اشاغی یه یاخود قیو یه القا ایلمك معناسنه دریقال دحلم الشیء اذادهوره من جبل الی مهواة او بئر
(الدخم) دالك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله برنسنه‌یی عنف وازعاجله اوته قاقق معناسنه دریقال دخمه دخما
من الباب الثالث اذادفعه بازعاج وجماع ایلمك معناسنه دریقال دخم المرأة اذاجامعها (الدخشم) شین معجمه ایله
جعفر وزننده (والدخشم) قنفذ وزننده یومری وایری کوده لوقاره آدمه دینور وبودور کسیه دینور
و بررجل اسمیدر مؤلف دخش فصلنده میمی زائد اولمق اوزره ثبت ایلمشدر ونسخه‌لرده حرف تعریفدن
مجرد مرسوم اولمغله ابتردر (الدودم) علبط وزننده (والدوادم) علابط وزننده قانه شبیه برنسنه درکه سمره
یاخود غرز دیدکلری بادیه اشجارندن حاصل اولور مومیامقامنه قائم وآنك فعلنی اجراده مجرّبدرا کثرشام بلادندن

بیروت طاغلرنده بولنور بوماده‌یی دوم ماده سنده ذکر ایلمك وهمدر (الدرم) دالك ورانك فتحیله آدمك
بالمدری دوز وهموار اولمق معناسنه‌در یقال درم الساق درما من الباب الرابع اذا استوی وطپوقلری یا کیکلری
سموزلکدن ات بصوب بوریمك معناسنه‌در شویله که طپوغك وکیکك حجمی ات التنده قالوب بلورسز اوله
یقال درم الکعب او العظم اذا واراه اللحم حتی لم یبن له حجم ودیشلر چور یوب دوکلمك معناسنه‌در یقال
درمت الاسنان اذا تحاتت ودوه‌نك قوجه‌لقدن دیشلری آشنوب دوکلمك اوزره اولمق معناسنه‌در یقال درم البعیر
اذا ذهبت اسنانه ودنا وقوعها (الدرم) دالك فتحی ورانك سکونیله (والدرم) کتف وزننده (والدرم)
کرم وزننده (واندرمان) فتحاتله (والدرامة) کرامه وزننده کرپی وطوشان مقوله‌سی حیوان سرعتله
آدیملرنی صیق صیق آتارق یوریمك معناسنه‌در یقال درم القنفذ درما ودرماودرما ودرمانا ودرامة من الباب الثانی
اذا قارب الخطو فی عجلة (الدرماء) حمراء وزننده شول خاتونه دینور که اتنه طلو اولمغله طپوقلرنی ودزسکلرنی
ات بوریوب بلورسز ایلمش اوله یقال امرأة درماء اذا کانت لا تستبین کعوبها ومرافقها وکل ما غطاء الشحم
واللحم وخفی حجمه فقد درم کما ذکر بین العرب بو صفتده اولان نسوان معتبر اولمغله همان بونی نسوانده
استعمال ایدوب مذکرندن قطع نظر ایلدیلر ودرماء قزل یبراقلی براوتك آدیدر وطاوشانه دینور ارنب معناسنه
(الدرمة) فرحه وزننده (والمدرمة) معظمه وزننده جابجا چقعقلری و یومریلری اولمیوب دوز وهموار اولان
یاخود سرد اولمیوب ملایم ولطیف اولان زرهه وصف اولور یقال درع درمة ومدرمة ای ملساء ولینة ودرمه
طاوشانه دینور عند الاکثر ارنب مؤنثه اطلاق اولنمغله اکثری اسامیسی مؤنث عنوانده اولور (الادرم) احمر وزننده
دیشلری چور یوب دوکلمش آدمه دینور ودوپدوز هموار نسنه‌یه دینور و بر موضع آدیدر و بنو الادرم قریشدن
بر جماعتدر (الادرام) همزه‌نك کسریله کوچك چوجغك دیشلری اویناق معناسنه‌در که یرلرندن اصل متین
دیشلر چقمغه بشلدقده اولور دیش سورمك تعبیر اولنور یقال ادرم الصبی اذا تحرکت اسنانه لیستخلف اخر
ودوه کوشکی بشنجی یاخود التنجی یاشنه وارمق معناسنه‌در که ارازده دیشلرنی القا ایدر یقال ادرم الفصیل
اذا شرع للاجذاع والاثناء و یردرماء دید کلری نبات مز بور بتورمك معناسنه‌در یقال ادرمت الارض
اذا انبتت الدرماء (الدرامة) جبانه وزننده طلوشانه دینور و کرپی‌یه دینور وچرکین یور و یشلو بودور وجوجه
عورته دینور یقال امرأة درامة ای السیئة المشی القصیرة فی الصغر (الدروم) صبور وزننده بودخی بدیور و یشلو
بودور جوجه عورته دینور وکیجه‌لرده ناسر المحلاره تردد ایدن باشی طشره عورته دینور یقال امرأة دروم
اذا کانت تجیء وتذهب باللیل شارحك بیاننه کوره الذی یجیء نسخه‌لری غلطدر (الدرام) شداد وزننده
کرپی‌یه دینور وچرکین یورو یشلو آدمه دینور یقال رجل درام ای القبیح المشیة (الدارم) غضا نام شجره شبیه
برشجر معروف آدیدر ودارم بن ابی دارم اصحابدندر ودارم بن مالك بن حنظله تمیم قبیله سندن برجماعت پدریدر
مقدما اسمی بحر ایدی برکون پدرینه بعض کسه‌لر اقتضا ایدن بردیت خصوصنده استعانه ایلملریله پدری مز بور
بحره یا بحر ایتنی بخریطة المال دیو انجه کیسه‌سنی کتورمکله امر ایلدی اولدخی واروب کیسه‌یی ارقه‌سنه آلوب
کندی صغیر و کیسه کبیر وثقیل اولدیغندن آلتنده طوشان کبی دراغتله یعنی آدیملرنی خرده خرده اتارق کتورمکله
دارم ایله تلقیب ایلدیلر (الدریم) امیر وزننده اتلو جانلو تازکیدن تازه دلبر دلوقنلو یه دینور (الداروم) شام‌دن
مصر بولنده غزه‌دن اوته‌ده برقلعه آدیدر (التدریم) تفعیل وزننده طرنقلری کسد کدنصکره دوزلتمك معناسنه‌در
یقال درّم اظفاره اذا سوّاها بعد القص (المدارم) میمك فتحیله مداربن معناسنه‌در که مدران لفظندن جمعدر
دائما وسخناك وآلوده اولان آدمه دینور مدرام لفظندن جمعدر (الدرم) کتف وزننده برشجر آدیدر وشیبان
قبیله سندن برکسه اسمیدر * اودی درم * مثلنك منشأیدر قتل اولنوب انتقامی اخذ اولنمدیغندن علی قول قارظ
عنزی کبی نابدید اولدیغندن ضرب اولندی اودی هلك معناسنه‌در (الدرخمین) خای معجمه ایله شرحبیل وزننده
آفت وداهیه معناسنه‌در مبالغه جمع عاقل بنیه سنده‌در یقال رماه الله بالدرخمین ای الداهیة (الدردم)
زبرج وزننده کیجه‌لرده ناسر المحلاره تردد ایدن باشی طشره عورته دینور وقوجه ناقه‌یه دینور (الدرعم)
زبرج وزننده الچق وکم مایه بدزبان کمسه‌یه دینور یقال رجل درعم ای ردیء بذیء الدرقم قافله زبرج وزننده وقع
وحیثیتی اولمیان بی قدر وساقط کمسه‌یه دینور ودجالك اسمیدر شارح دیرکه صواب اولان اسم للرجال اولمقدرکه
رجالك جمعدر نته که محکمده هو من اسماء الرجال عنوانیله مثبتدر (الدرهم) منبر وزننده (والدرهام)
محراب وزننده (والدرهم) زبرج وزننده وزن معلوم اسمیدر که مکث بابنده ذکر اولندی التی دانق وزندن

عبارتدر جمعی دراهم ودراهیم کلور شارح دیر که بعده سکه لو فضه ده دخی استعمال اولندی که اقچه تعبیر اولنور
ودرم فارسیدن معربدر مترجم دیر که یونانی اولان درخمی معربی اولدیغی بعض کتب اسلافده رسیدهٔ نظردر
انتهی ودرهم منبر وزننده اطرافی دیوارلو باغچه یه دینور واسامیدندر درهم ابوزیاد ودرهم ابومعاویه اصحابندندر
ودرهم خداش بن زهیرك فرسی اسمیدر وحماد بن زید بن درهم محدثدر (المدرهم) مدحرج وزننده اقچه سی چوق
آدمه دینور یقال رجل مدرهم ای کثیر الدراهم ولاتقل درهم مبنیا للمفعول لکنه اذا وجد اسم المفعول فالفعل
حاصل یعنی بونك فعلنی کرچه استعمال ایلمدیلر لکن اسم مفعول موجود اولیجق البته آنك فعلی حاصلدر
(الدرهمة) دحرجه وزننده ابه کومجنك یپراقلری درهم شکلنده اولمق معناسنه در یقال درهمت الخبازی
اذا استدار ورقها کالدراهم (المدرهم) مشمعل وزننده عملمانده پیر فانی یه دینور یقال شیخ مدرهم
ای ساقط کبرا (الادرهمام) اشمعلال وزننده بر آدمك کوزلری کورمکدن قالمق معناسنه در
یقال ادرهم بصره اذا اظلم ویك پیر فانی اولمق معناسنه در یقال ادرهم فلان اذا کبر سنه
(الدسم) دالك وسینك فتحیله چرویش یاغنه دینور یقال طعام کثیر الدسم ای الودك ویاغك زفیرنه و بیلا شغندن
اولان کیر و پاسه دینور یقال بیده او بثیابه دسم ای وضر ودنس ومصدر اولور طعامك چرویش یاغلو اولمق
معناسنه در یقال دسم الطعام دسما من الباب الرابع اذا کثر ودکه و بر آدمك الی یاخود لباسی یاغدن زفیرلنوب
وکیرلو پاسلو اولمق معناسنه در یقال دسمت یده او ثوبه اذا کانت دسمة ویقال یده من الدسم سطلة یعنی الی یك
زفیرلو لکدن بعینه یاغ سطلی اولمشدر ودسم برنسنه نك لونی قرامتق بوز اولمق معناسنه در یقال دسم الشیء
اذا کان اغبر الی السواد الدسم رسم وزننده جماع ایلمك معناسنه در یقال دسم المرأة دسما من الباب الاول
اذا جامعها وشیشه نك اغزنی طیقامق معناسنه در یقال دسم القارورة اذا سدها و برنسنه نك اثرونشانی
کیدروب بلورسز ایلمك معناسنه در یقال دسم الاثر اذا طمسه ویری یغمور برمقدار جه اصلاتمق معناسنه در
یقال دسم المطر الارض اذا بلها قلیلا وقپویی قپامق معناسنه در یقال دسم الباب اذا اغلقه ودوه یی قطرانلمق
معناسنه در یقال دسم البعیر دسما من الباب الثانی اذا طلاه بالهناء ودسم برنسنه نك اوجنه وکوشه سنه اطلاق
اولنور کویا که اول نسنه نك بیلاشغی اولور ومنه تقول انا علی دسم الامر ای علی طرف منه ودسم مکه قربنده
برموضع آدیدر (الادسام) همزه نك کسریله بودخی شیشه نك اغزنی طیقامق معناسنه در یقال ادسم القارورة
اذا سدها (الدسام) کتاب وزننده شیشه نك طیقاجنه دینور یقال دسم القارورة بالدسام ای السداد (الدسمة)
غرفه وزننده طلومك یرتغی سد اولنه جق یامه یه دینور وقرامتق بوزلغه دینور که فعلی آنفا ذکر اولندی یقال به
دسمة ای غبرة الی السواد وخسیس وکم مایه انسان مولوزی کسیه دینور یقال ماهو الادسمة ای ردیء شارحك بیاننه کوره
بونده تسمیه بالمصدردر (الادسم) احمر وزننده یك یاغلو نسنه یه دینور و یاغدن زفیرلنمش نسنه یه دینور ولونی قرامتق
بوز اولان شیئه دینور مؤنثی دسماء در (الدیسم) حیدر وزننده تلکونك قانجق کوپکدن اولان یاورسنه دینور
علی قول قوردك قانجق کوپکدن اولان اینکنه دینور تقول رأیت دیسما ای ولد الثعلب من الکلبة او ولد الذئب
منها وآیو یه دینور دب معناسنه علی قول یاورسنه دینور و بال آریسنك اوغولنه دینور فرخ النحل معناسنه
وظلمت وسواد معنالرینه در و برنبات اسمیدر مفرداتده حماجم ایله تفسیر ایدرلر که فرنك فسلکنی دیدکلریدر
ودیسم قطرب نام امام لغوینك اصحابندن ابو الفتح اللغوی اسمیدر وهر امورده رفق وتأنی وشفقت اوزره اولان
ملایم مشرب آدمه دینور یقال هو دیسم ای رفیق بالعمل مشفق وتلکو یه دینور (الداسم) راسم وزننده بودخی
امور ومعاملاتده رفق وشفقت اوزره اولان ملایم ومتأنی آدمه دینور (الدیسمة) حیدره وزننده خرده قرنجه یه
دینور (التدسیم) تفعیل وزننده دفع چشم زخم ایچون چوجغك زنخدانی چقورنی آزجه سیاه نسنه ایله قاره لیوب
بکلمك معناسنه در ومنه حدیث عثمان رضی الله عنه انه رأی صبیا تأخذه العین جمالا فقال دسموا نونته
ای سودوها لئلا تصیبه العین (الدسیم) امیر وزننده کثیر الذکر آدمه اطلاق اولنور ومنه الحدیث الضعیف
لاتذکرون الله الا دسما یحتمل ان یکون مدحا وان یکون ذما یعنی ابو الدرداء حضرتلرن مروی ارضیتم ان شبعتم
عاما ثم عاما لاتذکرون الله الا دسما حدیثنده واقع دسم لفظی که رسم وزننده قاروره اغزنی طیقامق معناسندن
مأخوذ اولمغله درونلری ودهانلری ذکر خدای متعال الله طولمش وطیقانمش دیمك اولور که مدح اولور یاخود
تدسیم نونه دن مأخوذ اولمغله قلت معناسنی متضمن اولدیغندن ذم اولور کرچه نسخه لرده غائب صیغه سیله
لایذکرون عبارتیله مرسوم اولوب لکن نهایه ده عبارت مرقومه ایله مثبوت اولمغله بعینها نقل اولندی (دسمان) عثمان

وزننده

وزننده بر موضع آدیدر (الدشمة) شین معجمه ایله غرفه وزننده خیر ومنفعتسز جماد کبی شخصه دینور یقال ما انت الا دشمة ای لا خیر فیك (الدعم) دالك فتحی وعینك سكونیله برطرفه میل ایلمش نسنه یه طیاق اوروب طوغرلتمق معناسنه در یقال دعم الشیء دعما من الباب الثالث اذا مال فاقامه وجماع ایلمك علی قول دورتشدرمك یاخود ایچنه بوس بتون صوقق معناسنه در یقال دعم المرأة اذا جامعها او طعن فیها او اولجه اجمع (الدعمة) (والدعامة) (والدعام) دالك كسریله تمكین ایچون بسته اور یلان دیركه دینور كه پاینده تعبیر اولنور یقال مال حائطه فدعمه بدعمة ودعامة ودعام وهو عماد البیت واصمه كرویدنه اور یلان طیاغه دینور جمعی دعم كلور عنب وزننده ودعائم كلور ودعامة القوم برقومك سید وسر كرده لرینه اطلاق اولنور یقال هو دعامة قومه ای سید هم و بكره نك ایكی اغاجلرینك هر برینه یعنی قیونك ایكی جانبنده اولان اغاج میللرك هر برینه دینور كه چرخی انلره وضع ایدرلر ایكیسنه دعامتان دیرلر ودعامه اسامیدندر دعامة بن غریز واوغلو قتاده بن دعامه اصحابدندر (الادعام) تشدید دالله افتعال وزننده دعامه یه طیانمق معناسنه در یقال ادعم الرجل اذا تكأ علی الدعامة (الدعمی) كردی وزننده دعكره اطلاق اولنور یقال هو دعمی ای نجار بو جهتله كراسته جیه ده اطلاق صحیحدر ودعمی الطریق یولك اولو برینه یاخود اورته سنه اطلاق اولنور یقال اخذ دعمی الطریق ای معظمه او وسطه وقوامی پك ومحكم شیئه دینور یقال شیء دعمی ای شدید الدعام وشول آته دینور كه كوكسنده یاخود سینه بندیرنده صقرلغی اوله ادعم دخی دینور ودعمی بن جدیله برقبیله پدریدر (الادعم) احمر وزننده بو دخی كوكسنده یاخود سینه بند یرنده صقرلغی اولان آته دینور یقال فرس دعمی وادعم اذا كان فی صدره اولبته بیاض (الدعامة) سحابه وزننده شرط معناسنه مستعملدر مشروطك ادعامی تصور یله در یقال له دعامة ای شرط (دعام) غراب وزننده عربدن بر بطن عظیم اسمیدر (دعام) كتاب وزننده بر رجل اسمیدر (دعمان) سحبان وزننده بر موضعدر (دعمه) غرفه وزننده اجأ نام جبلده برصو آدیدر (الدعرم) زبرج وزننده جثه سی خوار وچركین اندامسز بودوره دینور ودعقس معناسنه در كه سائر دوه لر ایچدكدنصكره ایچن دوه یه دینور ذلتندن ایلرو یه صوقلیوب دوه لرك ایچمنه منتظر اولوب انلردنصكره واروب ایچر (الدعرمة) دحرجه وزننده آدملری طوشان كبی تیز تیز وصیق صیق اتارق یوریمك معناسنه در یقال یدعرم فی مشیه ای یخطی قصرا فی عجلة (دعسم) جعفر وزننده بر رجل اسمیدر (دعشم) شین معجمه ایله بر رجل آدیدر (دعانیم) اقانیم وزننده خثعم قبیله سندن بنو الحلبس یوردنده برصو آدیدر (الدغم) دالك فتحی وغین معجمه نك سكونیله اسی یاخود صوغوق برآدمی قبلامق معناسنه در یقال دغمهم الحر والبرد ودغمهم دغما من الباب الثالث والرابع اذا غشیهم و برون كمیكنی ایچندطوغری ازمك معناسنه در یقال دغم انفه دغما من الباب الثالث اذا كسره الی باطن وقاپی قپاقلیوب اورتمك معناسنه در یقال دغم الاناء اذا غطاه ورغم كلمه سنی تأكید ایچون ایراد اولنور یقال فی الدعاء رغما له دغما سغما (الادغام) همزه نك كسریله بو دخی اسی یاصوغوق بركسه یی قبلامق معناسنه در یقال ادغمهم الحر والبرد اذا غشیهم و یوزی قرارتمق معناسنه در یقال ادغمه الله ای سود وجهه یعنی اذله وآتك اغزنه كم كچورمك معناسنه در یقال ادغم الفرس اللجام اذا ادخله فی فیه وصرفیون اصطلاحنده برحرفی آخر حرف ایچره درج وادخال ایلمكدن عبارتدر كه جنس واحددن اوله لر یقال ادغم الحرف فی الحرف ای ادخله وطعامده آج كوزلولكدن ناشی اهل صفره كندیسنی سبق ایدرلر دیو تیز تیز لقمه یی چیكنسزین یودرق یمك معناسنه در ادغم فلان اذا بادر القوم مخافة ان یسبقوه فاكل بلا مضغ . و برآدمی خوار وخاكسار ایلمك معناسنه در یقال ادغمه الله ای ارغمه (الدغمة) غرفه وزننده (والدغم) فتحتینله آت الوانندن برلوندر كه چهره سی ودوداقلری اطرافی قرامتق اولوب سائر جسدینك سیاهلغندن اشد اوله مراد آچق یاغز اولوب لكن چهره سی ودوداقلری اطرافی بدنندن زیاده یاغز اولمقدر خلاصه سی بوزمتق یاغزدر كه تركانلر قوكور تعبیر ایدرلر مقبول لوندكلدر (الادغیمام) احمیرار وزننده آت دغمه رنكنده اولمق معناسنه در یقال ادغام الفرس اذا كانت به دغمة (الادغم) احمر وزننده دغمه رنكنده اولان آته دینور مؤنثی دغماء در بو طونده اولان آته فارسیده دیزج دینور یقال فرس ادغم اذا كانت به دغمة وهی من الوان الخیل ان یضرب وجهه وجحافله الی السواد و یكون ذلك اشد سوادا من سائر جسده مؤلف كرچه فارسیده دیزج دینور دیو بیان ایلدی لكن دیزج دیزه معربیدر كه یاغز آته كذلك بوز آته دینور كه قرامتق اوله بعض قوردك و بیان اشكنك رنكلری طرزنده اولان یاغز اولور كه یلبسی وچهره سی واغزینك چوره سی زیاده جه قرامتق اولور وادغم برونی سیاه اولان حیوانه دینور وگكزندن سو یلر اولان آدمه دینور یقال رجل ادغم ای یتكلم من قبل انفه (الادغام) دالك تشدیدیله افتعال وزننده بو دخی برحرفی آخر حرف ایچره درج

وادخال ایلمك معناسنه‌در یقال ادغم الحرف فی الحرف اذا ادخله (الدغمان) عثمان وزننده سیاه آدمه دینور
علی قول عظیم الهیکل سیاه آدمه دینور و بر رجل اسمیدر دالك فتحیله ده زبانزده در (الداغم) راغم وزننده واکا
مؤکدا ذکر اولنور یقال رجل راغم داغم (الدغام) غراب وزننده بوغاز اغریلرندن برکونه اغری یه دینور (دغیم)
زبیر وزننده بر رجل اسمیدر (الدغم) دالك ضمیله بیض معناسنه‌در یعنی ادغم لفظندن جمع اولوب آق نسنه‌لره
دینور بو جهتله کویا که ضد اولور (الدقم) دالك فتحی وقافك سکونیله شدید غم واندوهه دینور کرك بورج وکرك
سائر جهتدن اولسون یقال اخذه الدقم ای الغم الشدید من دین وغیره ودقم مصدر اولور برآدمك دیشلرنی
اوفاتمق معناسنه یقال دقمه دقما من الباب الاول والثانی اذا کسر اسنانه و برآدمی آنسزین اوته قاقق معناسنه‌در
کذلك کوکسنه قاقیورمك معناسنه‌در یقال دقمه اذا دفعه مفاجأة وکذا یقال دقمه اذا دفعه فی صدره وایچریده
اولان کسه اوزره روزکار کیرمك معناسنه‌در یقال دقمت الریح علیه اذا دخلت (الدقم) فتحتینله ضرر وزیان
معناسنه‌در یقال به دقم ای ضرر شارح دیرکه صواب اولان ضرز اولمقدر زائین معجمتین ایله که مخرج کلامی
ضاد حرفنه اوزمقسزین سویلیه مز اولمق معناسنه‌در ودقم برآدمك اولك دیشلری چوریوب دوکلمك معناسنه‌در
یقال دقم الرجل دقما من الباب الرابع اذا ذهب مقدم اسنانه (الاندقام) انفعال وزننده بودخی برکسه اوزره
طیشره‌دن روزکار کیرمك معناسنه‌در یقال اندقمت الریح علیه اذا دخلت (الدقم) فلز وزننده دیشلری قیریق
آدمه دینور یقال رجل دقم ای المکسور الاسنان (الدقم) هجف وزننده واسع نسنه‌یه دینور (الادقم) احمر
وزننده اوج دیشی صنمش آدمه دینور دقم مذکوردن وصفدر یقال رجل ادقم اذا کانت قد انکسرت ثلاث من اسنانه
(المدقم) محسن وزننده شول قاری یه دینور که فرجی پك واسع اولمغله هر نسنه‌یی بردن بلع ایدر اوله علی قول جماع
اولنورکن فرجی اوترر اوله یقال امرأة مدقم اذا کانت یلتهم فرجها کل شیء او یصوّت فرجها عند الجماع (دقیم)
زبیر وزننده (دقان) عثمان وزننده اسامی رجالدندر (الدقة) فرحه وزننده بك قوجه لقدن دیشلری دوکیلوب
چکه لری الدن کتمش دوه‌یه وقیونه دینور (الدکم) دالك فتحی وکافك سکونیله برآدمك کوکسنه قاقق معناسنه‌در
یقال دکم فی صدره دکما من الباب الاول اذا دفع و برنسنه‌یی بری بری اوزره دوکوب خرد ایلمك معناسنه‌در
خرمن دمتلرنی دوکدکلری کبی یقال دکم الشیء اذا دقّ بعضه علی بعض (التداکم) تفاعل وزننده ایتشمك
معناسنه‌در یقال تداکموا اذا تدافعوا (الاندکام) انفعال وزننده برتنك یاخود شدتلو یره صوقیلوب کیرمك
معناسنه‌در یقال اندکم فلان اذا انقحم (دکه) تمره وزننده مغربده بربلده آدیدر (التدکیم) تفعیل وزننده برنسنه‌یی
برنسنه ایچره صوقمق معناسنه‌در یقال دکه فیه اذا ادخله فیه و برآدمك بوغازینك اورته سنه باش ایله
سوسوب قاقق معناسنه‌در یقال دکم فلانا برأسه اذا نطحه فی حاق حنجورته (دکیم) زبیر وزننده بر رجل اسمیدر
(الدلم) فتحتینله برنسنه دوز وطاینجق یالچین اوله رق پك سیاه اولمق معناسنه‌در یالچین سیاه قیا کبی یقال دلم
الشیء دلما من الباب الرابع اذا اشتد سواده فی ملوسة ودوداق صارقق اولمق معناسنه‌در یقال دلمت الشفة اذا
تهدلت واسم اولور دوداقده اولان صارققلغه دینور یقال فی شفته دلم ای هدل وحیه یه شبیه برجانور اسمیدرکه
حجاز دیارنه مخصوصدر پك یاوز جانور اولمغله ❊ اشد من الدلم ❊ ضرب مثل اولمشدر و بر رجلك اسمیدر (الادلیلام)
احمیرار وزننده بودخی برنسنه دوز ویالچین اوله رق پك سیاه اولمق معناسنه‌در یقال ادلام الشیء اذا اشتد
سواده فی ملوسة و کیجه پك قرا کو اولمق معناسنه‌در یقال ادلام اللیل اذا ادلهمّ (الادلم) احمر وزننده قره یاغز
آدمه دینور یقال رجل ادلم ای آدم و پك سیاه آدمه و پك سیاه طاغه دینور وارسلانه دینور وارندج معناسنه‌درکه
زاج تعبیر اولنان قاره بویه‌در (الدلام) سحاب وزننده سیاهلغه دینور یقال به دلام ای سواد وسیاه نسنه‌یه
دینور یقال شیء دلام ای اسود (الدلماء) حمراء وزننده آیك اوتوزنجی کیجه سنه اطلاق اولنور یقال هذه لیلة الدلماء
ای لیلة ثلاثین (الدیلم) حیدر وزننده برمعروف طائفهٔ انسانی اسمیدر برهانده مسطور اولدیغی اوزره دیلم ایرانده
کیلان ایالتنده برشهردر خلقی بغایت شدید اولوب صاچلری قیورجق اولور آنلره دخی دیلم اطلاق اولنور فی الاصل
اکراد قسمندن برصنف ایدیلر ودیلم آفت وداهیه معناسنه‌در ودشمن وعدو معناسنه مستعملدر یقال هو دیلم
من الدیالمة ای عدو من الاعداء وجماعت وکروه معناسنه مستعملدر وقرنجه‌لق وکنه‌لك یره دینورکه حوض
ایاقلرنده ودوه یتاقلرنده اولور وتراج قوشنك ارککنه دینور یقال صاد دیلما وهو ذکر الدراج وبادیه‌ده سلم
اغاجنك اسمیدر و بموضعه جماعتك لقبیدر پك سیاه اولدقلرندن ملقب اولدیلر وبنی عبسن یوردنده برصویك
آدیدر و بغرتلق قوشندن برنوع یاخود ارککنه دینور ودیلم بن فیروز یاخود فیروز بن دیلم اصحابدندر

وبو پیغمبرلك ادعاسنده اولان اسود عنسی نام کذابك قاتلی فیروز دیلمی دکلدر اول دیلم طائفه‌سنه منسوبدر
وجبل دیلمی اضافتیله مکه‌ده مروه اوزره مشرف طاغك اسمیدر (ابودلامه) ثمامه وزننده برکسنه‌نك
کنیه‌سیدرمأمون خلیفه‌یه معاصر وکتب ادبیه‌ده لطائف ومناقبی مثبت برشوخ وشیرینکار آدم ایدی وابودلامه
مکه‌ده حجون اوزره مشرف برطاغه اطلاق اولنور (الدلم) صرد وزننده فیل دیدکلری حیوانه دینور (دلام) غراب
وزننده (دلیم) زبیر وزننده اسمادندر (الدلثم) ثای مثلثه ایله جعفر وزننده (والدلاثم) علابط وزننده جست وچالاك
انسان وحیوانه دینور (الدلخم) خای معجمه وتشدید لامله جردحل وزننده جثه‌سی عظیم یومری وایری دوه‌یه دینور
وشدید علت ومرضه دینور یقال اخذه دلخم ای داء شدید وخفیف او یقویه علی قول اوزون اوزادی او یقویه
دینور وهر ثقیل نسنه‌یه دلخم دینور (الدلظم) ظای معجمه ایله جعفر وزننده وزبرج وسبحل وجردحل واردب
وزنلرنده بغایت یاشلو اولمغله عملمانده اولمش ناقه‌یه دینور وسبحل وزننده قوی وتوانا ارکك دوه‌یه ویاوز وشدید
آدمه دینور (الدلقم) قافله زبرج وزننده قوجه قاری‌یه دینور وپك یاشلو لغندن دیشلری آشنوب اوفانمش ناقه‌یه
دینور (الادلهمام) اقشعرار وزننده پك قرا کولق بصمق معناسنه‌در یقال ادلهم الظلام اذا کثف ویقال
اسود مدلهم مبالغة (الدلهم) جعفر وزننده مظلم معناسنه‌در یقال لیل دلهم ای مظلم وقوردہ دینور ذئب
معناسنه وبغرتلق قوشنك ارککنه دینور وعشق وهوادن دیوانه وارسرسم ووالە وآشفته اولمش عاشقه دینور
یقال هو دلهم ای المدله العقل من الهوی ودلهم بررجل اسمیدر (الدلهام) قرطاس وزننده ارسلانه دینور
وایشلك کارکذار ونافذ کسیه دینور یقال رجل دلهام ای ماض (الدم) دالك فتحی ومیمك تشدیدیله برنسنه‌یی
وشبئه سوروب صوامق معناسنه‌در یالدز وبویه سورمك کبی یقال دمه یدمه دما من الباب الاول اذا طلاه به ودیواری
کرج ایله صوایوب بادانه چالمق معناسنه‌در یقال دم البیت اذا جصصه وکمی‌یی زفت ایله قلفاتلمق معناسنه‌در
یقال دم السفینة اذا قیرها وکوزك طشره‌سنه دمام یعنی اسپود وزعفران مقوله‌سی نسنه سورمك معناسنه‌در
یقال دم العین اذا طلا ظاهرها بدمام وبری دوزلتمك معناسنه‌در یقال دم الارض اذا سواه وبرکسیه تمام
درجه‌ده شدید عذاب ایله عذاب ایلمك معناسنه‌در یقال دم فلانا اذا عذبه عذابا تاما وبرآدمك باشنی ازوب خرد
ایلمك یاخود یارمق معناسنه‌در یقال دم رأسه اذا شدخه او شجه واورمق معناسنه‌در یقال دمه اذا ضربه وسرعتله
یورمك معناسنه‌در یقال دم الرجل اذا اسرع وخلقی استیصال وجهیله ریزه ریزه قیروب چورمك معناسنه‌در
یقال دم القوم اذا طحنهم فاهلکهم وعرب طاوشانی یوه سنك اغزینی طپراغله دوپدوز اورتوب بلورسز ایلمك
معناسنه‌در یقال دم الیربوع جحره اذا غطاه وسواه وآیغر قسراغه آشمق معناسنه‌در یقال دم الحصان الحجر
اذا نزا علیها وبرده منارك اوزرنی طپراقلیوب کومك معناسنه‌در یقال دم الکماة اذا سوی علیها التراب ودم
برنسنه‌یه طلا اولنان شیئه دینور دمام کبی کاسیذکر وبرنبات آدیدر ودم مخففده لغتدر که قانه دینور دم مخففه‌نك
اصلی دمی ایدی شارح دیرکه نته که شاعرك اشبو ❊ اهان دمك فرغا بعد عزته ❊ یا عمرو بغیك اصرارا علی الحسد
بیتنده تضعیفله وارد اولدی لکن بنه اصلی دمی اولوب یاء میمه قلب وادغام اولنمق ملحوظدر (التدمیم) تفعیل وزننده
بودخی کوزك طشره‌سنه زعفران وخولان مقوله‌سی نسنه سورمك معناسنه‌در یقال دمم العین اذا طلا ظاهرها
بدمام (الدمدمة) زلزله وزننده بودخی ناسی استیصال وجهیله خاکسار ایدوب ریزه ریزه قیروب چورمك
معناسنه‌در طلا معناسندن مکرردر یقال دمدم القوم ودمدم علیهم ای طحنهم فاهلکهم وخشم وغضب
معناسنه‌در یقال اخذته الدمدمة ای الغضب وبرآدمه خشم وغضبله کومورده‌رك سوزسو یلمك وآلابانده ویرمك
معناسنه‌در یقال دمدم علیه اذا کلمه مغضبا (الدمیم) (والدمیمة) داللرك فتحیله شول چوملکه دینورکه قیریغی
جبرومرمت اولدقدنصکره اوزری طحال یاکبد یاخود دم ایله صوانمش اوله بونی ایوجه طوتسون دیو ایدرلر یقال
قدر دمیم ودمیمة ای مطلیة بالطحال او الکبد او الدم بعد الجبر ودمیم جثه‌سی حقیر وچرکین خیره وجوره آدمه دینور
جمعی دمام کلور جبال وزننده مؤنثی دمیمه‌در جمعی دمائم کلور ودمام کلور جمع مذکری کبی یقال رجل دمیم
ای حقیر یعنی قبیح (الدم) عنب وزننده قیریق ویاریق چوملك قیریغی ویاریغی صیوایجق نسنه‌یه دینور
قان کبی وقویواغوز کبی اعراب طائفه‌سی بومقوله ایله صوارلرز یراطین حکمت مقوله‌سی انلرده اولمز (الدمام) کتاب
وزننده صیوایه دینور نه کونه اولورسه اولسون یقال دمه بالدمام وهو ماطلی به وکوچك چوچغك جبهه‌سنه طلا
ایلدکلری دوایه دینور خولان مکی کبی ویغمورسز سحابه دینور یقال بدا فی السماء دمام ای سحاب لاماء فیه
(المدموم) کوده‌سی لحم وشحم ایله مملو اولوب نهایت درجه‌ده سموز اولان انسان وحیوانه دینور یقال رجل وفرس

مدموم ای المتناهی السمن الممتلیٔ بالشحم (الدمّة) دالك كسریله كهله یه دینور قمله معناسنه وقرنجه یه دینور
وهیئتی خرده وحقیر بودور آدمه دینور وكدی یه دینور هرّه معناسنه ودوه قیغنه دینور بعره معناسنه وقیون
یتاغنه دینور (الدمّة) دالك ضمیله طریقه واسلوب معناسنه در یقال هوفی دمّة حسنة ای طریقة وبرلعب آدیدر
ودامّاء معناسنه در كاسیذكر (المدمّة) میمك كسریله اغاجدن برآلتدر كه دیشلری اولور چفتچیلر اكین اكدكدنصكره
انكله اكیلان یری تسویه ایدرلرسورگو تعبیر اولنور (الدممة) صمرده وزننده (والمداماء) میمك تشدیدیله كه اصلی دامماء
ایدی عرب طوشانك یوه‌لرندن برینك اسمیدر كه دیكرلرینه نافقاء وقاصعاء وراهطاء دینور وشول طپراغه دینوركه
عرب طوشانی كندی یواسندن طشره چكوب آنكله یواسنك اغزنی اورتوب بلورسز ایلرجمعی دوامّ گلور فی الاصل
فواعل وزننده (الدمامة) كرامه وزننده برآدم چركین وجودلی خوار و بد منظر اولمق معناسنه در یقال دممت
یافلان ودممت ودممت دمامة من الباب الثانی والاول والرابع والخامس ای اسأت یعنی صرت قبیح المنظر (الادمام)
همزه‌نك كسریله بدوناسزا ایش ایشلمك معناسنه در یقال ادممت یافلان ای قبحت الفعل و بركسه چركین و بدهیئت
اولمق علی قول خرده وچركین اولادی اولمق معناسنه در یقال ادمّ الرجل ای اقبح اوولدله ولددمیم (الدیموم)
(والدیمومة) داللرك فتحیله ككبش بیابانه دینور (الدمدامة) دالك فتحیله برنوع اوت اسمیدر كه هاویج كوكی كبی
اولوب بك ولذیذ اولمغله اكل اولنور جمعی دمدام كلور هاسز (الدمّ) دالك كسریله دبه‌لكه دینور یقال به دمّ
ای ادرة (الدمادم) علابط وزننده برنوع نباتدر ایكی صنف اولور بری زیاده سیله قرمزی و بریسی اندن اچق اولوب
وتبه سنده سیاهلق اولور ایكی نوعیده اغزدن اقان سالیاری قاطعدر وایكی نوعندن دخی یارم دنك مقدارنی شرب
دماغ صبیانی مقویدر (الدمدم) زبرج وزننده قوری اوتلغه دینور واوزرندن یل چمش بغدایجق اوتنك قوریسنه
دینور (دمدم) جعفر وزننده برموضع آدیدر (دمی) زمكی وزننده نهر فرات اوزره برقریه آدیدر (الدمّاء) غلواء
وزننده داماء معناسنه در كه عرب طوشانی یوه‌لرندن بریسنه دینور (المدمّم) معظم وزننده ایچنك دیواری طاشله
اورلمش دیبی یقین قیویه دینور (الدمّة) (والدنّامة) داللرك كسری ونونلرك تشدیدیله بودور آدمه دینور وخرده
قرنجه‌یه دینور (التدنیم) تفعیل وزننده بركسه دنی والحق وفرومایه اولمق معناسنه در یقال دنّم الرجل اذا نذل
و یای ولكن مقوله‌سی چكره‌مك معناسنه در ترنیم كبی یقال دنّمت القوس والطست اذا صوتت (الدندم) زبرج
وزننده قرارمش اسكی اوته دینور (الدوم) نوم وزننده (والدوام) (والدیمومة) داللرك فتحیله دائم و برقرار اولمق
معناسنه در یقال دام الشیٔ یدوم ویدام دوما ودواما ودیمومة من الباب الاول والرابع اذا ثبت وامتد
وقولهم دمت تدوم نادرة یعنی ماضیده عینك كسری ومضارعده ضمیله شاذدر شارح دیر كه بومتّ تموت وفضل
یفضل كبی شواذدندر وعند البعض تداخل اللغتین قبیلندندر كه دمت باب رابعدن وتدوم اوّلدن اخذ اولنمشدر
انتهی ودوم دائم وثابت معناسنه اولور كه وصف بالمصدر اولور یقال ظلّ دوم ای دائم ودوم ودوام متحرك
نسنه سكونت بولمق معناسنه مستعملدر كه دیكمك تعبیر اولنور یقال دام الشیٔ اذا سكن ومنه الماء الدائم وقوغه
صوایله طپطلو اولمق معناسنه مستعملدر یقال دامت الدلو اذا امتلأت ودوم سحاب دائم المطر اولمق معناسنه در
كاسیذكر ودوم برشجر اسمیدر كه مقل آنك ثمریدر بلاد عربده خصوصا یمنده اولور وسدر اغاجنه ده دوم دینور كه نبق
آنك ثمریدر ویك اولو اغاجه دخی دینور مؤلفك ما كان قولنده ماءلفظی مبالغه ایچوندر ودوم اسمادندر دوم بن حجر
بن سبا اولاد لخطاندندر (الادامة) همزه‌نك كسریله برنسنه‌یی دائم ایلمك معناسنه در یقال ادام الشیٔ اذا جعله
دائما وقوغه‌یی طولدرمق معناسنه در یقال ادام الدلو اذا ملأها وسحاب دیمه دیدكلری یغمور یاغدرمق
معناسنه در یقال ادامت السماء اذا مطرت دیمة وقینایان تنجره‌نك قینامسنی تسكین ایچون صوغوق صوسرپمك
معناسنه در یقال ادام القدر اذا نضحها بالماء البارد لیسكن غلیانها واوقی باش پرمق اوزره چكرتمك معناسنه در
یقال ادام السهم اذا نقره علی الابهام وتنجره‌نك غلیانی ساكن اولدقد نصكره ساج ایاغندن اندرمیوب علی حاله
قومق معناسنه در یقال ادام القدر علی الأثفیة اذا ابقاها علیها بعد الفراغ (الاستدامة) برخصوصده
عجله ایلمیوب تأنی قلمق علی قول دوامنی طلب ایلمك معناسنه در یقال استدامه اذا تأنی فیه أو طلب دوامه
وقوش هواده دائره كبی دور ایده‌رك پرواز ایلمك معناسنه در كه یوكسلمك ایچون دوران ایدرلر یقال استدام الطائر
اذا حلق فی الهواء وحق طلب بابنده مدیونه رفق وسهولتله معامله ایلمك معناسنه در یقال استدام غریمه
اذا رفق به تنه كه استدماء دخی بو معنایه‌در (المداومة) مفاعله وزننده بودخی برایشده عجله ایلمیوب تأنی قلمق
معناسنه در علی قول دوامنی طلب ایلمك معناسنه در یقال داوم الامر اذا تأنی فیه اوطلب دوامه (الدیّوم) قیوم

وزننده

وزننده دائم وهمیشه نسنه‌یه دینور یقال شیٔ دیّوم ای دائم (الدائم) همیشه وثابت نسنه‌یه دینور وآقیوب طورن
صویه دینور یقال ماء دائم ای ساکن (الدیمة) دالك کسریله رعدو برقسز سکون اوزره چوق زمان یاغان یغموره
دینور علی قول بش کون یاخود التی یایدی کون یاخود برکون برکیجه متصل یاغان یغموردن عبارتدر وعند البعض
دیمه‌نك اقلّ مدّتی ثلث نهاردر یاخود ثلث لیل مقداریدر واکثرینه حدّ یوقدر جمعی دیم کلور قربه وقرب کبی
ودیوم کلور یقال مطرتهم السماء بدیمة وهو مطر یدوم فی سکون بلارعد و برق اویدوم خمسة اوستة اوسبعة او یوما
ولیلة اواقله ثلث النهار اواللیل واکثره مابلغ یعنی مابلغ من العدّة ویقال مازالت السماء دوما دوما ودیما دیما
ای دائمة المطر (الدیم) دالك فتحیله دوم کبی سحاب دائمة المطر اولمق معناسنه‌درکه ذکر اولندی وسحاب
دیمه دیدکلری مطر یاغدرمق معناسنه‌در یقال دامت السماء تدیم دیما اذا امطرت دیمة (التدویم) (والتدییم) تفعیل
وزنلرنده بونلرده سحاب دیمه یاغدرمق معناسنه‌در یقال دوّمت السماء ودیّمت اذا امطرت الدیمة پس بوواو یه
ویائیه‌در وکلب قسمی پك اوزون اوزادی سکردوب کتمك معناسنه‌در یقال دوّمت الکلاب اذا امعنت فی السیر
وکونش فلکده دوران ایلمك معناسنه‌در یقال دوّمت الشمس اذا دارت فی السماء وکوزك سیاهی اغرشقده
دونر کبی دوران ایدر هیئتنده کورنمك معناسنه‌درکه کوزی چرخ کبی دونر تعبیری زبازده‌در یقال دوّمت عینه
اذا دارت حدقتها کأنها فی فلکة کذلك چوربایه یاغ قوندقده یوزنده قلقان شکلنده دوران ایلمك معناسنه‌در
یقال دوّمت المرقة اذا اکثر فیها الاهالة حتی تدور فوقها و برنسنه‌یی یشارتمق معناسنه‌در یقال دوّم الشیٔ
اذا بله وزعفران مقوله‌سی دارویی صویه اصلاتمق معناسنه‌در یقال دوّم الزعفران اذا دافه وتجره قینار ایکن
غلیانی تسکین ایچون صوغوق صو سرپمك معناسنه‌در علی قول مطلقا برنسنه ایله تجره‌نك غلیانی تسکین ایلمك
معناسنه‌در یقال دوّم القدر اذا نضحها بالماء والبارد لیسکن غلیانها اوکسر غلیانها بشیٔ وقوش هواده دائره
قوروب دوران ایلمك معناسنه‌درکه آیلنمق تعبیر اولنور بالایه صعود ایچون دوران ایدرك پرواز ایدر یقال دوّم
الطائر اذا حلق فی الهواء بعضلر دیدیکه تدویم قوش قنادلرنی اوینا تمیه‌رق پرواز ایلمسندن عبارتدر یقال دوّم
الطائر اذا طار ولم یحرك جناحه ودوّامه اوینامق معناسنه‌در تقول دوّمت الدوّامة ای لعبتها (الدوّامة) رمّانه
وزننده فرلاق دیدکلری نسنه‌درکه اوغلانجقلر اوینارلر اغرشق کبی صاپلو اغاجدن یپارلر جمعی دوّام درهاسز
(المدیمة) میمك فتحیله دیمه دیدکلری یغمور یاغمش یره دینور یقال ارض مدیمة اذا اصابتها الدیمة (المدام) غراب
وزننده مطر دائمی‌یه دینور وخمره دینور مبتلا اولان مداومت ایلدیکیچون واشربه سائره‌نك
مداومت شربنه آدم طاقت کتوره‌میوب اکا استطیع اولدیغیچون اطلاق اولندی یقال شرب المدام والمدامة
ای الخمر (الداماء) مدّ ایله دریایه دینور اصلی دوماء ایدی دالك وواوك فتحیله یاخود واوك سکونیله بوصورتده اعلالی
یعنی واوی الفه قلب اولنمسی شاذّ اولور (الدیموم) دمم ماده‌سنده ذکر اولندی (المدوم) منبر وزننده (والمدوام)
محراب وزننده تجره‌نك غلیانی تسکین ایده‌جك اغاجه دینور چومچه کبی (دومة الجندل) که دوماء الجندل
دخی دینور دالك ضمیله دربرحصن آدیدرکه حجاز ایله شام میانی فاصلدر (دومان) سحبان وزننده ابن بکیل بن
جشم درکه همداندن برقبیله پدریدر (الدومیّ) رومیّ وزننده ابن قیس بن ذهل درکه اصحابدندر (الدام) برموضع
آدیدر (یدوم) یقول وزننده برجبل یاخود بروادی اسمیدر (ذو یدوم) یمنده برقریه یاخود برنهرك اسمیدر (الدوام)
غراب وزننده باش دونمسی عارضه‌سنه دینور که باش چکرنمه تعبیر اولنور یقال اخذه الدوام ای الدوار
(المدیم) مقیم وزننده دائما برونی قنایان آدمه دینور یقال هو مدیم ای راعف (الدومة) ثمره وزننده خایه‌یه دینور
خصیه معناسنه شجر دوم ثمرینه تشبیهله‌در وبرمیخانه جی عورتك اسمیدر (الدومان) فتحاتله قوشك هواده
یاخود صو چوره‌سنده دونمه سنه دینور (مدامه) سحابه وزننده برموضع اسمیدر (التدوّم) تفعل وزننده
برنسنه‌یه منتظر اولمق معناسنه‌در یقال تدوّم الرجل اذا انتظر (الدهمة) دالك ضمی وهانك سکونیله قاره‌لغه
دینور یقال فیه دهمة ای سواد (الادهم) احمر وزننده قاره نسنه‌یه دینور یقال شیٔ ادهم ای اسود یاغز آته
ادهم اطلاقی بوجهتله‌در و یره اولان یکی ایاق ایزنه دینور و بوزلمش اسکی ایزه دخی دینکله ضدّ اولور
شارح دیرکه بوزلمش اسکی ایزه اغبر دخی دینور کذلك وطأة دهماء ووطأة غبراء دخی اول معنایه‌در مؤلفك
من الاثار قولی ایز معناسنه اولان اثرك جمعیدر وبای موحده ایله من الابار نسخه‌لری غلطدر انتهی وادهم
سیاهی غالب اولان دوه‌یه دینورکه بیاضی بلورسز اولمش اوله اندن زیاده سیاه اولانه جون دیرلر دهماء مؤنثیدر
وادهم بوقاغی‌یه اطلاق اولنور جمعی اداهم در یقال حمله علی الادهم ای القید وادهم هاشم بن حرملة المرّی

وعنترة بن شداد العبسي ومعاوية بن مرداس السلمي نام كسه لرك و بنو بجير بن عبادك فرسلری اسمیدر (الادهمام) احمرار وزننده آت ادهم اولمق معناسنه‌در يقال ادهم الفرس ادهماما اذا صار ادهم (الادهيمام) احميرار وزننده برنسنه سياه اولمق معناسنه‌در يقال ادهام الشيء ادهيماما اذا اسود (الدهام) غراب وزننده سياه نسنه‌یه دينور يقال شيء دهام اى اسود و برمعروف دوه بوغورينك اسميدر ابل دهامية اكا منسوبلردر (الدهماء) حمراء وزننده ادهمك مؤنثیدر ودهماء تجربه‌یه اطلاق اولنور يقال بيده الدهماء اى القدر واسكى وقديم ايزه وطأه دهماء اطلاق اولنور بوراده نسخه‌لرده والوطأة الدهماء لفظی ساقطدر وتويلری خالص قزل اولان قيونه دينور يقال شاة دهماء اى الخالصة الحمرة وعدد كثيره دينور وجماعت انسانی‌یه دينور و برآدمك سيما وهيئتنه دينور و براوت آديدر كه يصی اولور انكله دباغت ايدرلر ومعقل بن عامر وخباشة الكنانی فرسلرينك اسميدر وآيك يكرمی طقوزنجی كيجه‌سنه دينور يقال اتانی ليلة الدهماء اى فی ليلة تسع وعشرين (الدهم) دالك ضميله آيك اخراوج كيجه‌سنه دينور ودهم مخلوقاته اطلاق اولنور سواد كبی ومنه يقال ای الدهم هو وای دهم الله هو ای ای خلق الله هو (الادهام) همزه‌نك كسريله برآدمه كلك وكوتلك ايلمك معناسنه‌در يقال ادهم فلانا اذا ساءه (الدهم) وهم وزننده برنسنه‌نك ناكهانی كلوب بصمق واستيلا ايلمك معناسنه‌در يقال دهمك الامر ودهمك دهما من الباب الرابع والثالث اى غشيك (الدهيم) زبير وزننده آفت وداهيه‌يه دينور ام الدهيم دخی ديرلر واحمق وسبكمغز آدمه دينور وعمرو بن الزبان الذهلی ناقه‌سنك اسميدر مزبور برادرلريله قتل اولنوب رؤس مقطوعه‌لری اول ناقه‌يه تعليق وتسبيب اولنمغله *اشأم من الدهيم* ضرب مثل اولمشدر وثوابة بن دهيم محدثلردر (التدهيم) تفعيل وزننده برنسنه‌يی قرارتمق معناسنه‌در تقول دهمت النار اذا اسودتها (المتدهم) اسم مفعول بنيه‌سيله متدأم وزننده ومرادفيدر كه مأبون شخصه دينور (دهام) غراب وزننده (ادهم) احمد وزننده (دهمان) عثمان وزننده اسامی رجالدندر (الدهماء) حمراء وزننده (والمدهامة) ميمك ضميله شول باغچه‌يه وصف اولور كه نباتاتی پك فراوان و پرتاب وطراوت اولمغله كيرودن قرامتق قوبو يشل كورينور اوله يقال حديقة دهماء ومدهامة اى خضراء تضرب الى السواد نعمة وريا ومنه قوله تعالى *مدهامتان* اى سوداوان من شدة الخضرة من الری (الدهثم) ثای مثلثه ايله جعفر وزننده ياوز وشديد دوه‌يه دينور وملايم مشرب نازك طبيعت آدمه دينور ودوز وملايم ارضه دينور دهثمه دخی ديرلر ودهثم بن قران محدثدر (الدهدمة) دحرجه وزننده بنايی يقمق معناسنه‌در يقال دهدم البيت اذا هدمه و بعلمش نسنه‌نك آلتلرينی اوستلرينه چويرمك معناسنه‌در يقال دهدم الشيء اذا قلب بعضه علی بعض (التدهدم) تدحرج وزننده دوشمك معناسنه‌در يقال تدهدم الشيء اذا سقط (الدهسمة) دحرجه وزننده برنسنه‌يی كيزلمك معناسنه‌در يقال دهسم الشيء اذا اخفاه (دهشم) شين معجمه ايله جعفر وزننده بررجل آديدر الدهكم جعفر وزننده پيرفانی‌يه دينور يقال شيخ دهكم ای بال (التدهكم) تدحرج وزننده برامر شديده بيمحابا صالدرمق معناسنه‌در يقال تدهكم فلان اذا اقتحم فی امر شديد وناكهانی جيفه كلمك معناسنه‌در يقال تدهكم علينا اذا تدرأ (الديمة) دالك كسريله مطر دائمی‌يه دينور وبو واويه ويائيه‌در (الديمومة) دالك فتحيله پك ايراق بيابانه دينورتند كه دوم ماده‌سنده بيان اولندی جوهری وهمندن ناشی بوراده ذكر ايلدی شارح ديركه بعضلر دوامدن اخذ ايلديلر

فصـــــــل الذال المعجمة (الذأم) ذالك فتحی وهمزه‌نك سكونيله برآدمی ذم وتحقير ايلمك معناسنه‌در يقال ذأمه ذأما من الباب الثالث اذا حقره وذمه وطرد ايلمك معناسنه‌در يقال ذأمه اذا طرده واهانت ايلمك معناسنه‌در يقال ذأمه اذا خزاه (الاذأم) همزه‌نك كسريله برآدمی قورقتمق معناسنه‌در يقال اذأمه اذا رعبه (الذأمة) تمره وزننده كلمه معناسنه‌در تقول ماسمعت له ذأمة ای كلمة (الذجمة) جمله ذأمه وزننده ومرادفيدر تقول ماسمعت له ذجمة ای كلمة (الذحلمة) حای مهمله ايله دحرجه وزننده بوغزلمق معناسنه‌در يقال ذحلمه اذا ذبحه و برنسنه‌يی اوبرق يره آتمق معناسنه‌در يقال ذحلمه اذا دهوره (التذحلم) تدحرج وزننده اوبرق يره آتلمق معناسنه‌در يقال ذحلمه فتذحلم ای تدهور (الذرم) ذالك فتحی ورانك سكونيله صقنديله چوجق طوغورمق معناسنه‌در يقال ذرمت المرأة بولدها ذرما من الباب الاول اذا رمت بها (اذرمه) همزه‌نك ورانك فتحيله آدنه شهرينك قضاسنده برقريه آديدر (الذلم) فتحتينله دره‌نك وچايك اياغی باندیغی يره دينور يقال نزلوا فی ذلم الوادی ای مغيض مصبه (الذم) ذالك فتحی وميمك تشديديله (والمذمة) ميمك وذالك فتحيله يرمك وقرامق معناسنه‌در اوكمك مقابليدر يقال ذمه ذما ومذمة من الباب الاول ضد مدحه وتقول العرب افعل كذا وخلاك ذم ای خلا منك ذم ای لاتذم بوراده افعل امر صيغه‌سيله در وواو وخلاك لام تعليل معناسنه اولمغله سن شو يلجه ايشله كه سندن ذم ولوم زائل

اولسون

اولسون یعنی بین الناس ملوم ومذموم اولمیه سن وذم بروندن سموك آقمق معناسنه در یقال ذم انفه وذن اذا سال
(المذموم) ممدوح اولمیان کسیه دینور (الذمیم) امیر وزننده مذموم معناسنه در یقال رجل مذموم وذمیم ضد ممدوح وذمیم
صویی آزقیویه دینور وصویی چوق قیویه دخی کله ضد اولور ذمیمه کبی وشول خرده سیوجیلره دینور که حرارتدن
یاخود کچیکدن انسانك چهره سنده تحدث ایدر ورطوبت ونم معناسنه در علی قول چه تعبیر اولنان رطوبته دینور
شبنم معناسنه که کیجه‌لر اشجار ونباتاته دوشوب بیلاشدیغی طپراق یریرچامور پارچه‌لری کبی اولور وذمیم اوغلاغك
برونی اوزرنده اولان بیاضه دینور ومکروه صویه دینور وسمو که دینور مخاط معناسنه وتکه قسمنك ذکرندن بنفسه اقان
بوله دینور بوراده بول کلمه‌سی مخاط اوزره مقدم مرسوم اولان نسخه‌لر غلطدر وقیون قسمنك ممه‌سندن بنفسه
سیلان ایدن سوده دینور (الذم) ذالك فتحی وکسریله مذموم معناسنه در ذالك فتحی وصف بالمصدردر وکسری
حب لفظی کبی مفعول معناسنه در (الاذمام) همزه‌نك کسریله برکسه‌یی یا برنسنه‌یی مذموم بولمق معناسنه در
یقال اذمه اذا وجده ذمیما وبرآدمی حقیر کورمك یاخود بین الناس آنی مذموم ترك ایلمك معناسنه در یقال
اذم بهم اذا تهاون اوترکهم مذمومین فی الناس وطوار بوادہ یوریلوب اشلرندن تخلف ایلمك معناسنه در
کویا که اول جهتله ذمه مستحق ایش ایشلمش اولور یاخود قلیلة الماء معناسنه ذمیمه‌دن مأخوذدر یقال
اذمت رکابهم ای اعیت وتخلفت وبرآدم مذمت اولنه جق ایش ایشلمك معناسنه در یقال اذم فلان اذا اتی
بما یذم علیه وبرکسه‌دن برنسنه حقنده عهد وامان آلمق معناسنه در یقال اذم له علیه اذا اخذله الذمة وبرآدمی
امانه آلوب مدد ایلمك معناسنه در بونلر ذمامدن مأخوذدر یقال اذم فلانا اذا اجاره (التذام) تفاعل وزننده
بری برلرینی فصل ومذمت ایلمك معناسنه در یقال تذاموا اذا ذم بعضهم بعضا (المذمة) میمك فتحی وذالك کسری
وفتحیله مصدردر که ذکر اولندی وذم وقدح اولنمغه باعث اولان نسنه‌یه دینور ومنه یقال قضی مذمته ای احسن
الیه لئلا یذم یعنی فلان کسنه بنی ذم ایلمسون دیو اکا احسان ایلدی ویقال رجل ذو مذمه ای کل علی الناس
یعنی فلان ناس اوزره بار وثقلتدر وبوطوارك یوریلوب درمانده قالمسی معناسندن مأخوذدر ومذمه حق وحرمت
معناسنه مستعملدر که ترك وتهاونی موجب ذم وقدحدر یقال هو یحفظ مذمته ای حقه وحرمته وبرآدمك حق
وحرمتنی ترك ایلمکدن عارض اولان رقت وعار معناسنه مستعملدر بونده ذالك کسریله ده جائزدر ومنه یقال
اخذتنی منه مذمة ای رقة وعار من ترك الحرمة ویقال اذهب مذمتهم بشیء ای اعطهم شیئا فان لهم ذماما شارح دیر که
بو معنا ذمام ماده‌سنده ذکر اولنه جق حدیث آتیدن مأخوذدر انتهی وعربلرك البخل مذمة قوللری ذالك
فتحیله درذم وقدح اولنمغه باعث خصلتدر دیمکدر (الاستذمام) برکسه ذم وقدح اولنه جق ایش ایشلمك
معناسنه در یقال استذم الیه اذا فعل ما یذم علی فعله (الذموم) ذالك ضمیله عیوب معناسنه در پس مفردی
اولان ذم عیب معناسنه اولور یقال به ذموم ای عیوب (الذمة) ذالك فتحیله (والذمیمة) سفینه وزننده ذمیم کبی
صویی آز وصویی چوق اولان قیویه دینور که اضداددن اولور ذمه‌نك جمعی ذمام کلور ذالك کسریله یقال بئر ذمة
وذمیم وذمیمة ای قلیلة الماء وغزیرته وذمیمه کوترملکه دینور یقال به ذمیمة ای زمانة تمنعه الخروج (الذمام) کتاب وزننده
مذمه کبی حق وحرمت معناسنه در که اضاعه‌سی مستوجب مذمت اولور جمعی اذمه کلور اعزه وزننده قال الشارح
ومنه الحدیث سئل النبی علیه السلام ما یذهب عنی مذمة الرضاع فقال غرة عبدا او امة یعنی بمذمة الرضاع مذمة
المرضعة یعنی مذمة رضاع مرضعه‌دن مراد حرمت مرضعه‌یی ترك ایلمکدن لاحق اولان رقت وعاردر ونخعی ذمام
المرضعه ایله یعنی حق وحرمت مرضعه ایله تفسیر ایلدی زیرا عربلر اوغللرینی ممه‌دن کسدکده مرضعه‌یه اجرتندن
بشقه بخشش ویرمکی استحباب ایدرلر ایدی پس سائل دایه‌یه نه ویرملك کرکدر که تمام حقنی ترك ایلمکدن عارض اولان
عار ونقیصه‌یی ازاله ایلیه یاخود حق تمام وکامل ادا اولنمش اوله دیو سئوال ایلمشدر وابن اثیر دیدیکه ذالك فتحیله باعث
ذم اولان نسنه دیمکدر وذالك کسریله حق وحرمت معناسنه در (الذمة) ذالك کسریله عهد وامان معناسنه در که
نقضی موجب ذم اولور یقال هو ذمی ای له عهد وکفالت معناسنه در یقال له علیه ذمة ای کفالة ودعوت
طعامنه دینور کرك ضیافت وکرك ولیمه اولسون یقال حضرنا ذمته وهی مأدبة الطعام او العرس وکندیلرایله
عهد وپیمان اولنمش قوم وجماعته دینور که محل ذمتلردر یقال هم ذمة ای المعاهدون شارح دیر که فقهانك ثبت
فی ذمتی کذا قوللری عهد معناسندندر که محل التزام عهدده استعمال ایدرلر (الذمامة) ذالك فتحی وکسریله
بو ذخی کفالت معناسنه در (الذم) ذالك کسریله کفالت معناسنه در ومفرط هزالدن اولوب حل کرته‌سنه وارمش
انسان وحیوانه دینور یقال رجل وفرس ذم ای المفرط الهزال الهالك (الذمذمة) زمزمه وزننده آز بخشش

و یرمك معناسنه‌در یقال ذمذم الرجل اذا قلل عطیته (الذمامة) ثمامه وزننده بقیه معناسنه‌در (المذمم) معظم وزننده پك مذموم آدمه دینور یقال رجل مذمم ای مذموم جدا (المذمّ) میمك کسریله مسنّ وزننده (والمذمّ) متمّ وزننده یردن قلدایه‌مز اولان آدمه دینور زمانت معناسنه اولان ذمیمه دندر یقال رجل مذمّ ومذمّ ای لاحراك به ومذمّ متمّ وزننده عیبلو نسنه‌یه دینور یقال شیء مذمّ ای معیب (التذمّم) تفعل وزننده موجب مذمت اولان نسنه‌دن استنکاف ایلمك معناسنه‌در بناسی سلب ایچوندر یقال تذمّم الرجل اذا استنکف ومنه یقال لولم اترك الکذب تأثما لترکته تذمما (ذوذمم) ذالك ونونك فتحیله سعد بن قیس الهمدانی لقبیدر (الذیم) ذالك فتحی و یانك سکونیله (والذام) حال وزننده عیب وذمّ وقدح معنالرینه‌در یقال ذامه یذیمه ذیما وذاما اذا عابه ویقال ذامه اذا ذمّه فهو مذیم ککیل علی النقص ومذیوم ای معیب ومذموم قال الشارح ومنه المثل * لاتعدم الحسناء ذاما * ای عیبا یعنی هر نه قدر دلبر اولسه یینه عیب ونقیصه‌سی بولنور

فصـــــــل الراء المهملة

(الرام) رانك فتحی وهمزه‌نك سکونیله برنسنه‌یه یاررکسنه محبت ایدوب آنکله آلشمق وانس والفت ایلمك معناسنه‌در یقال رئم الشیء رأما من الباب الرابع اذا احبه والفه ورأم ورئمان رانك کسریله یاره اوکولمغله اغزی دیرنشوب بتشمك معناسنه‌در یقال رئم الجرح رأما ورئمانا اذا التضمّ للبرء وناقه ولدنه یاقلمق معناسنه‌در یقال رئمت الناقة ولدها اذا عطفت علیه ولزمته ورأم ایپی پك بوکمك معناسنه‌در یقال رأم الحبل رأما من الباب الثالث اذا فتله شدیدا وقریق چناق مقوله‌سنی کندلمك معناسنه‌در یقال رأم القدح اذا اصلحه ورأم بو معناسنه‌در که دوه‌نك یاوریسی هلاك اولمغله سودو برمز اولدقده اول یاوریك دریسنی یوزوب صمان ایله طولدررلر اناسی آنی یاوریسی ظنیله یاقیلوب بو تقریبله سودنی صاغارلر اول یاوریك صورتمز بورهسنه بو تدیرلر ورأم بر موضع آدیدر (الرؤم) صبور وزننده (والرائمة) (والرائم) یاوریسنه یاقلمش ناقه‌یه دینور یقال ناقة رؤم ورائمة ورائم ای عاطفة علی ولدها ورؤم شول اکدی وآلشقان قیونه دینور که یاننده چکنلرك اثوابنی یلار اوله یقال شاة رؤم ای الوف تلحس ثیاب من مرّ بها (الارأم) همزه‌نك کسریله ناقه‌یی کندی یاوریسنك غیری‌یه یاقمق معناسنه‌در یقال ارأم الناقة اذا عطفها علی غیر ولدها ویاره‌یه تیمار ایدوب اوکولتمق معناسنه‌در یقال ارأم الجرح اذا عالجه حتی رئم و برکسه‌یی برماده‌یه جبر و اکراه ایلمك معناسنه‌در یقال ارأم فلانا علی الشیء اذا اکرهه وایپی محکم بوکمك معناسنه‌در یقال ارأم الحبل اذا فتله شدیدا (الرأم) رانك کسریله بیاضی خالص وصافی اولان آق آهویه دینور جمعی ارآم کلور اجرام کبی وآرام کلور آمال کبی یقال کانها رأم ای ظبی خالص البیاض شارح دیرکه صیغهٔ ثانیه جمع مقلوبدر (الرؤام) غراب وزننده اغزدن اقان سالیاره دینور (رمام) کتاب وزننده حمیر قبیله‌سنه مخصوص بر بلده آدیدر (الرئم) دئل وزننده انسان دبرنه دینور است معناسنه وبر موضع آدیدر (الروائم) رانك فتحیله ساج ایاغنه وچاتمه اوجاق طاشلرینه اطلاق اولنور اثافی معناسنه رماده انیس اولوب یاقلدیغیچون اطلاق اولندی ومنه یقال رئمت الروائم الرماد ای الاثافی لان الرماد کالولد لها (الرأمة) تمره وزننده تسخیر ومحبت ایچون افسونله استعمال ایلدکلری بونجغه دینور (الترأم) تفعل وزننده اسیرکمك معناسنه‌در تقول ترأمته ای ترحمت علیه (الرومة) رانك ضمیله که توتقال دینور بونی جوهری مهموز قیاسیله بوراده ذکر ایلمسی وهمدر زیرا بو اجوفدر شارح دیرکه ثعلب مهموزا روایت ایدوب ماده‌ده دخی مناسبتلو اولمغله جوهری‌یی توهیم وهمدر دارة الارآم همزه‌نك فتحیله دارات عربدن بر داره‌در (الرثم) رانك و ثانك فتحیله بری برینه متصل صیق چاره دینور (الرثم) کتم وزننده قیروب اوفاتمق معناسنه‌در علی قول کسر انفه مخصوصدر یقال رثمه رثما من الباب الثانی اذا کسره ودققه او خاص بکسر الانف ورثم قیریلوب خرد اولمش نسنه‌یه دینور که وصف بالمصدردر مرثوم معناسنه‌در ونشأت ایلمك معناسنه‌در یقال رثم فی بنی فلان ای نشأ ورثم دیدکلری ذکری آتی نبات اکل ایلمکله باییلمق معناسنه‌در یقال رثم الرجل اذا اخذه غشی من اکل الرثم ومواشی رثم دیدکلری نبات اوتلامق معناسنه‌در یقال رثمت المعزی اذا رعت الرثم وسوز سویلمك معناسنه‌در یقال مارثم فلان بکلمة ای ماتکلم بها (المرثوم) (والرثیم) امیر وزننده قیراوب خرد اولمش نسنه‌یه دینور رثم کبی ورثم و یا النه‌رق آغر آغر یورمك معناسنه‌در یقال رثم الرجل رثیما اذا سار بطیئا (الرثمة) تمره وزننده سپارش اولنان نسنه‌یی اونودرسه‌تذکیر ایچون بر آدمك یاخود کندیسنك پرمغنه بغلدیغی ایپلکه دینور جمعی رثم درتمر کبی (الرتیمة) سفینه وزننده رتمه معناسنه‌در یقال هو ذکور لایحتاج الی عقد الرتمة والرتیمة وهی خیط یعقد فی الاصبع للتذکیر رتیمه‌نك جمعی رتائم در ورتام در جبال وزننده * دیدم برماغ که بند ایست او تمه زشته جانی * او شوخ دلستانم طولامش برماغنه آنی * ورتیمه سفره عازم اولان اعرابینك بند ایلدکلری اغاج چبوغنه دینور جاهلیتده برکسه سفر ایلمك مراد ایلدکده تنهاجه براغاجك ایکی دانه

دالنی بری برینه بنـدایدرایدی سفردن عودت ایلـدکده اکراولدالری حالی اوزره بغلو بولورسه خاتونی بیکانه یه
تسلیم دامن ایلمـامش پاکیزه اولوب واکر کشاده بولورسه خیـانت ایلمش اعتقـاد ایدرایدی (الارتام) همزه نك
کسریله پرمغه تذکیرایچون رتیمه بغلمق معنـاسنه‌در یقال ارتم فلانا اذا عقد الرتیمة فی اصبعه ودوه کوشکنك اوز یجی
یاغ بغلیوب سموزلنمك معنـاسنه‌در یقـال ارتم الفصیل اذا اجذی سنـامه (الارتتام) افتعـال وزننـده (والترتم)
تفعل وزننـده برکسه پرمغنه رتیمه بغلنمق معنـاسنه‌در یقال ارتمه فارتتم وترتم (الرتم) فتحتینله قاطرطرنغی دیدکلری
نبـاته دینور ایپلك کبی انجه اولمغله رتم دیدکلری رشته یه تشبیه اولنمشدر چچکنه شبوی چچکنه وتخمی مرجمکه
شبیه اولور چچکی وتخمی قوتلومقبی ودالرینك عصاره سنی علی الریق شرب کذلك دکزصو یله منقوعنی احتقان
عرق النسأ علتنه نافع وتخمندن یکرمی بردانه سنی عـلی الریق ابتـلاع کوده‌ده چقـان چبانلری دافعـدر رتم
لفظنك مفردی رتمه‌در هایله ورتم صوایله طلوطلومه ومشکه دینـور وآچق اولو یوله دینـور شاهراه معنـاسنه
وکیرلوسوزه دینور و پك اوتانمغه دینـور یقـال اخذه منه الرتم ای الحیاء التام ورتیمه دیدکلری ذکراولنـان
اغاج دالرینه دینـور که سفره اولان عرب بری برینه بندایدر (الرتمـاء) حمراء وزننـده شول ناقه یه دینور که رتم
دیدیکی ذکراولنـان نباتی بغـایت سووب داد انمغـله ارایوب بولوب رعی ایدراوله وطلوصوطلومنی کوتر راولان
ناقه‌یه دینـور (الرتام) غراب وزننـده قیرلوب اوفانمش نسنه‌نك قیرنتیسنه واوفانتیسنه دینور (الرتامی) سکاری
وزننـده رتم دیدیکی نبـات مذکوری اکل ایلمکله بایغنلق عارض اولان کسه‌لره دینـور کویا که مفردی رتیم‌در
(الراتم) مقیم وثابت معناسنه‌در یقـال مازال راتمـا علی هذا الامر ای مقیمـا (الترتم) قنفذ وجندب وزنلرنده
شرتوشوردائمی یه دینـور یقـال شرترتم وترتم ای دائم (ارتم) احمد وزننـده اسامیدندر خالده بنت ارتم کردم نام
کمسه‌نك والده سیدر مزبور کردم حنین غزوه سنده دریدبن الصمه‌یی مزراغله طعن وقتل ایلدی (الرثم) رانك
وثای مثلثه‌نك فتحیله (والرثمة) غرفه وزننـده آت قسمنك برونی اوجنده اولان آقلغه دینـور یاخود اوست
دوداغندن برونه قدر یایلمش اولانه وعلی قول برونده آقلغه دینور که صقرلق تعبیر اولنور یقـال بالفرس رثم ورثمة
ای بیـاض فی طرف انفه اوکل بیاض اصاب الجحفلة العلیـا فبلغ المرسن او بیـاض فی الانف ورثم مصدر اولور آت
رثمه لو اولمق معنـاسنه یقـال رثم الفرس رثما من البـاب الرابع اذا کان به رثمة (الارثمـام) احمرار وزننده رثم معناسنه‌در
یقـال ارثم الفرس بمعنی رثم (المرثم) کنف وزننده (والارثم) احمر وزننـده رثمه لو آته دینور رثمـاء مؤنثیدر ورثمـاء
شول دیشی قهوه‌یه دینـور که بورننك اوجی سیاه وسائر اعضاسی آق اوله یقـال نعجة رثمـاء ای سوداء الارنبة وسائرها
ابیض (الرثم) رانك فتحی وثانك سکونیله برآدمك برونی یاخود اغزینی ازوب قنانمق معنـاسنه‌در یقال رثم انفه اوفاه
رثمـا من البـاب الثانی اذا کسره حتی تقطر منه الـدم وخاتون برونه طیب سورنمك معناسنه مستعملدر یقـال
رثمت المرأة انفها بالطیب اذا الطخته (المرثوم) (والرثیم) امیر وزننده برونی یاخود اغزی ضربه ایله ازیلوب قانامش
آدمه دینـور واول برونه وآغزه ده وصف اولور ومطلقـا شکست اولوب قانله آلوده اولان عضوه ده اطـلاق
اولنور (المرثم) منبر وزننده (والمرثم) مجلس وزننده برونه اطلاق اولنور یقال ضرب مرثمه ومرثمه ای انفه (الرثیمة)
سفینه وزننـده فاره‌یه دینور شارح دیر که فایله اولان نسخه‌لر غلط در صواب اولان قافله اولمقدر که سیاه و بیوك قیایه
دینور (الرثمة) تمره وزننده یاخود فتحـاتله ضعیف چسبنتی یغموره دینور جمعی رثام در جبال وزننـده یقـال خرجنا
وفی السماء رثمة ای رك من المطر و برخبر و برلاقردی نبذه‌سنه اطلاق اولنور یقـال هل عندك رثمة من خبر ای طرف
منه (المرثمة) معظمه وزننده رثمه دیدکلری مطر مزبور یاغمش یره دینور یقال ارض مرثمة ای ممطورة الرثمة (یرثم)
ینصر وزننـده بنی سلیم یوردنده برطاغك آدیدر (الرجم) رانك فتحی وجیمك سکونیله قتل ایلمك معناسنه‌در بومعنا
ومعانیء سائره رمی بالحجـاره معنـاسندن متفرعدر یقـال رجمه رجما من الباب الاول اذا قتله و برآدمك نا‌موسنه
بهتان ایلمك معناسنه‌در یقـال رجمه اذا قذفه وغیب معناسنه‌در یقـال قاله رجما ای غیبا وظن وکمان معناسنه‌در
یقال قال ذلك رجما ای ظنا ودوست معناسـنه‌در یقال هو رجم فلان ای خلیله ونديم ومصاحبه دینور یقـال هو
رجمه ای ندیمه ولعن ونفرین معنـاسنه در یقـال رجمه رجما اذا لعنه وسوکمك معناسنه‌در یقال رجمه اذا شتمه
و برنسنه‌یی کلیا ترك وقطع ایلمك معناسـنه‌در یقال رجم فلانا اذا هجره وقوغمق معناسـنه‌در یقال رجمه اذا طرده
و برآدمی طاشه طوتمق سنکسار معناسـنه‌در یقال رجمه اذا رماه بالحجارة ورجم برکسیه آتیلان طاشلك اسمیدر
جمعی رجـوم‌در قال الشارح وفی النهـایة وفی حدیث قتادة خلق الله هذه النجوم لثلاث زینة للسمـاء ورجوما
للشیاطین وعلامات یهتدی بها فالرجوم جمع رجم وهو ما یرجم به بوراده رجومدن مراد شهابلردر کواکب مرکزلرنده

ثابت اولوب ملائكك آنلرك علو آتش كبی نورندن اخذ وشیاطین اوزره رمی ایدرلر ورجم قبره طاشدن نشان وعلامت
نصب ایلمك علی قول قبر اوزره رجام دیدیكی طاشلر وضع ایلمك معناسنه در یقال رجم القبر رجما من الباب الاول
اذا علمه او وضع علیه الرجام وآتش كبی شدتله یلمك معناسنه در یقال جاء یرجم اذا مر وهو یضطرم فی عدوه
بوراده یرجم لفظی ساقط اولان نسخه لر ساقطدر (الرجم) فتحتینله قیویه دینور بئر معناسنه وتنوره دینور ودكره‌ی
ككبش یره دینور جفره معناسنه واجأ نام جبل قربنده بر جبل آدیدر وقبره ومزاره دینور وقرنداشلره دینور اخوان
معناسنه مفردی كراع لغوی بیانی اوزره رجم در رانك فتحی وجیمك سكونیله وفتحیله لكن بو كونه جمع ومفردك
كیفیتی بزه نامعلومدر الرجمة رانك فتحیله وضمیله بو دخی قبر ومزاره دینور (الرجم) ضمتینله شیاطین اوزره رمی
اولنان نجومه اطلاق اولنور كه مراد شهابدر نته كه آنفا ذكر اولندی شارحك بیاننه كوره مفردی رجم در جمع وزننده
وقبر اوزره نصب اولنان طاشلره دینور كه قبر آنكله مسنم اولور (الرجمة) غرفه وزننده بو دخی قبر اوزره نصب اولنان
طاشلره دینور جمعی رجم كلور صرد وزننده ورجام كلور جبال وزننده وعلی قول رجم ورجمه قبر اوزره نصب اولنان
طاشدن علامت ونشانه دینور كه سنك مزار اوله جقدر ورجمه صرتلان اینینه دینور وجار الضبع معناسنه ومیوه‌سی
فراوان اولان خرما اغاجی یقلمامق ایچون پاینده ودستك طرزنده یوقریسنه طوغری یاپدقلری سده وسكی یه دینور
رجبه دخی دینور (المراجم) میمك فتحیله بد وقبیح سوزلره دینور شارحك بیاننه كوره مفردی مرجمه در
مكنسه وزننده یقال تراموا بالمراجم ای بقبیح الكلام (المراجمة) مفاعله وزننده مناضله معناسنه در كه
بنفسه اولورسه آتشمق معناسنه در وعن حرفیله متعدی اولورسه بركسه طرفندن عذر بیانیله یاخود وجه آخر ایله
محذورنی دفع ایلمك معناسنه اولور بوراده معنای ثانیدر یقال راجم عنه ای ناضل عنه وبركسه ایله سوزده
یاخود سكرتمكده یاجنك ایلمكده مبالغه وجهیله یارشمق معناسنه در یقال راجمه فی الكلام والعدو والحرب
اذا بالغه باشده مساجلة (مرجوم العصری) بنی عصر جماعتندندر جاهلیه ده عبد القیس قبیله سنك
اشرافندن ایدی ومرجوم اسمنده بر آدم دخی وار ایدی كه سادات عربدن ایدی بركسه ایله ملك حیره حضورنده
مفاخره ایدوب ملك مرقومه فخر ایله حكم ایدوب قدرجتك بالشرف دیمكله مرجوم ایله ملقب اولدی ومرجوم
بادیه ده مضحیات حجاجدن بر مضحی یعنی بر كونی قوناغك اسمیدر (مراجم) مزاحم وزننده ابن العوام در كه محدثدر
(الارتجام) افتعال وزننده بر نسنه بری بری اوزره قاتلنوب بنكشمك معناسنه در یقال ارتجم الشیء اذا ركب بعضه
بعضا (الترجمان) ترجم ماده سنده كذران ایلدی مترجم دیر كه راغب مفرداتده بوراده ثبت ایدوب رجم
كلام معناسندن مأخوذ اولدیغنی اشعار ایلمشدر (الارجام) همزه نك فتحیله بر طاغك اسمیدر (رجمان) رانك فتحی
وضمیله خابور قضاسنده بر قریه آدیدر (المرجام) محراب وزننده بیوتی سوندروب اوزاده رق یورر اولان
علی قول شدید السیر اولان دوه یه دینور وصپانه دینور كه آنكله طاش آتیلور (رجام) كتاب وزننده بر موضعدر
ومرجاس معناسنه در واول شول طاشه دینور كه راپیه بغلیوب قیویه صارقدررلر وآنكله قیو ایچره اولان صویی
چالقیه رق بولاندررلر تا كه اول بولانق صو چكیلوب قیو پاك اوله وكاه اولور كه قوغه اغاجنك اوجنه بند ایدرلر
تا كه قوغه آغرلشوب تیز نزول ایلیه پس بو طاشه ده رجام دینور وقیو اغزنه یاپیلان بنایه دینور كه اوزرینه
بارقوری اغاج وضع ایدوب قوغه یی اكا تعلیق ایدرلر چرخ منزلنده اولور ورجامان تثنیه بنیه سیله قیو اغزنده
ایكی طرفلو دیكلمش اغاجلره دینور كه چرخك ایكی اوجلری انلره وضع اولنور (المرجم) منبر وزننده بغایت
یاوز وشدید آدمه اطلاق اولنور كویا كه آنكله دشمن رجم اولنور یقال رجل مرجم ای شدید كانه یرجم به عدوه
وشول آته دینور كه شدید الوطأ اولمغله یورركن طرنقلریله برك طپراغنی وطاشنی كیرو یوسكورر اوله یقال فرس مرجم
اذا كان یرجم الارض بحوافره (المرتجم) معظم وزننده شول خبره ولاقردی یه دینور كه حقیقتنه وقوف
حاصل اولمیه ظن وتخمینله سویلنمش اولمغله مظنون ومشتبه اوله یقال حدیث مرتجم اذا كان لا یوقف علی حقیقته
(الرحمة) رانك فتحی وحای مهمله نك سكونیله وفتحیله (والمرحمة) میمك وحانك فتحیله (والرحم) رانك ضمیله
وضمتینله بركسه یی اسركمك ورقت وشفقت ایلمك معناسنه در یقال رحمه رحمة ورحما من الباب الرابع
اذا رق له وغفر وتعطف مؤلفك بصائرده بیاننه كوره رحمت مرحومه احسانی مقتضی رقتدن عبارتدر كه اسركمك
تعبیر اولنور عطفدن ابلغدر وكاه اولور كه رقت مجردده ورقتدن مجرد احسانده استعمال اولنور رحم الله فلانا كبی
لكن آنكله خدای متعال وصفلنسه همان احسان مجرد مراد اولور رقت مراد اولمز زیرا رقت قلبك حالتیدر پس
غایتی اولان احسان اراده اولنور ورحمن اسمی انجق خدای متعاله مخصوصدر ورحیم مخلوقده ده وصف اولور

مطلب

زيرا رحمن ابلغدر وامام مبرّد وثعلب ديديلر كه رحمن لفظى سريانيدر واصلى خاى معجمه ايلدر ورحم رانك ضميله
مصدر اولديغى كبى اسم دخى اولور ومؤلفك والمغفرة والتعطف قولى تخصيص بعد التعميم درانتهى وقوله تعالى
والله يختص برحمته من يشاء اى يختص بنبوته (الترحيم) تفعيل وزننده (والترحم) تفعل وزننده بركسه حقنده
رحمه الله ديو دعا ايلمك معناسنه در يقال رحّم عليه ترحيما وترحّم اى قال له رحمه الله لكن اولى يعنى تفعيل بابندن
ورودى فصيحدر يعنى تفعل بابنه نسبتله افصحدر زيرا مؤلفك والاولى الفصحى قولنده فصحى افصحك مؤنثيدر (الرحمى)
طوبى و بشرى وزننده معناى مزبوردن اسمدر (الرحموت) رانك وحانك فتحيله فعلوت وزننده كه مبالغه در مرحمت
عظيمه معناسنه در وهمان رهبوت كلمه سيله مزدوج ومقترن اوله رق استعمال اولنور ومنه يقال رهبوت خير لك
من رحموت اى ان ترهب خير من ان ترحم يعنى سنده رحم واحسانه متحمل حوصله اولمامغله طغيانكه
باعث اولديغندن ناشى سكا دائما خوف وخشيت مركزنده اولمق حقكه موجب خير وصلاحيتدر شارح ديركه
اشبو رحموت ورهبوت وملكوت وجبروت ولاهوت وطاغوت مقوله سى عند الاكثر مصدر معناسنى مفيد اسمدر
وعند البعض مصدردر (الرحم) رانك كسريله (والرحم) كتف وزننده نسوانده ودیشى حيوانده اولان دول
ياتاغنه دينور كه ولد آنك ايچنده تكون ايدر فارسيده زهدان دينور يقال وقعت النطفة فى الرحم والرحم وهو بيت
منبت الولد و وعاؤه وخصملغه دينور قرابه معناسنه ياخود اصل واسبابنه دينور جمعى ارحام كلور شارح ديركه
مؤلفك اواصلها واسبابها قولنده او اصلها لفظى تفسيردن دكلدر مؤلف زيغ ايلمشدر زيرا مأخذى اولان محكمده
والرحم اسباب القرابة واصلها الرحم التى هى منبت الولد عبارتيله مثبت اولمغله مؤلف زيغ نظر ايله تفسيردن
ظن ونقل ايلمشدر واساسده هى علاقة القرابة وسببها عبارتى آنى مؤيددر واسباب قرابتدن مراد اخوت
وعمومت كبى وسائل قرابتدر ورحم لفظى مؤنثدر قرابت اعتباريله انتهى (ام رحم) (وام الرحم) رانك ضميله
مكهٔ مكرّمه نك كنيه سيدر بوراده رحم رحمت معناسنه اولمغله اصل رحمت ديمك اولور (المرحومة) مدينهٔ منوره
اسماسندندر شرّفهما الله تعالى (الرحوم) صبور وزننده (والرحاء) حمراء وزننده شول خاتونه وحيوانه دينور كه
طوغورد قدنصكره رحمى آغريمغله اندن هلاك اوله (الرحامة) كرامه وزننده (والرحم) رانك فتحيله (والرحم)
فتحتينله خاتون ياخود حيوان طوغورد قدنصكره رحم اغريسنه مبتلا اولمق معناسنه در يقال رحمت
المرأة والناقة ورحمت على المجهول رحامة ورحما ورحما من الباب الخامس والرابع اذا اشتكت رحمها بعد الولادة
بعضلر ديديكه رحامه ورحم برعلتدركه رحمده حادث اولمغله دول طوتمز اولور على قول طوغوردقدنصكره
صوكى دوشمز اولور كه هلاكى مؤديدر مؤلف بوراده دخى مسامحه ايلمشدر زيرا اول علتك اسمى رحام در
غراب وزننده ورحامه ورحم وجه مذكور اوزره مصدرلردر (الراحم) حانك كسريله رحمى متورم اولان
حيوانه دينور يقال شاة راحم اى وارمة الرحم (رحمويه) عمرويه وزننده (رحيم) زبير وزننده (مرحوم)
مرقوم وزننده اساميدندر محمد بن رحمويه ورحيم بن مالك الخزرجى ورحيم بن حسن الدهقان ومرحوم العطار
محدثلردر (رحمه) طلحه وزننده اسماء نسواندندر (الرخم) رانك وخاى معجمه نك فتحيله قويى سوده دينور تقول
سقانى رخما اى لبنا غليظا واسركسكه دينور عطف معناسنه ومحبت وملايمت معناسنه در ومنه يقال القى عليه
رخمته ورخمه اى عطفه ومحبته ولينه بوراده رخمه مفرديدر شارح ديركه رخم مصدر اوله رق دخى مستعمل اولور
فيقال رخمه رخما من الباب الرابع اذا عطف عليه ورخم شام ايله نجد ميانده برموضع آديدر ومكه ده
برشعب آديدر وقرتال تعبير اولنان قوشه دينور مفردى رخمه در مراره سى يلان وسائر زهرناك جانورك
صوقديغى يره طلا اولنور نافعدر وخردل ايله لحم قديدنى يدى دفعه يه قدر تبخير نسواندن باغلو اولان كمسه نك
باغى چوزلمك ايچون مجربدر وصاغ قنادينك تويلرنى نسوانك پاچه سى ارالغنه وضع تسهيل ولادته باعث
ونجسنى تبخير خانه دن طرد هوام خصوصنده نافع كذلك خمردن منقلب سركه ايله اصلنمش نجسنى طلا برص
علتنى مزيل وقاورلمش جگرينك مسحوقنى خمر ايله اصلدوب اوچ كونه دك متواليا كونده اوچر كره
ايچورمك جنونى دفع ايچون مؤثردر (الرخم) ضمتينله سود آغوزينك كلچه سنه وطوپاجنه دينور (الارخام) همزه نك
كسريله طاوق يمورطه بصمق معناسنه در يقال ارخمت الدجاجة على بيضها اذا حضنتها (الرخم) رانك فتحيله
(والرخم) فتحتينله (والرخمة) فتحاتله ارخام معناسنه در يقال رخمت الدجاجة البيض وعليه رخما ورخما
ورخمة من الباب الاول اذا حضنته شارح ديركه بوراده ضميرلر مشوّشدر ورخم ورخمه چوجقله والده سى اريشوب
اويناشمق معناسنه در يقال رخمت المرأة ولدها رخما ورخمة من الباب الاول والثالث اذا لاعبته ورخم

وشفقت ايلمك معناسنه در پس مهمله ومعجمه بر معنايه در تقول رخمت الشئ اى رحمته وصوت يا كلام آهسته ونرم
وملايم اولمق معناسنه در يقال رخم الصوت اوالكلام رخما من الباب الاول اذالان وسهل (المرخم) محسن
وزننده (والراخم) قوچلغه طاوغه دينور يقال دجاجة مرخم وراخم اذا كان قدحضنت البيض (الرخامة)
وخامه وزننده بودخى صوت يا كلام نرم وآهسته ورقيق اولمق معناسنه در يقال رخم الكلام رخامة من الباب
الخامس اذالان وسهل وقيز نرم وآهسته وانجه سوزلو اولمق معناسنه در يقال رخمت الجارية اذاصارت
سهلة المنطق (الرخيمة) سفينه وزننده (والرخيم) امير وزننده صوتى انجه و يواش وسوزى نرم ولطيف اولان قيزه
دينور يقال جارية رخيمة ورخيم اذارخم صوتها وكلامها (الترخيم) تفعيل وزننده قوچلغه طاوغى يمورطه يه
بصدرمق معناسنه در يقال رخم الدجاجة اهلها اذالزموها البيض وترخيم نحويون اصطلاحنده اسمك
حالت نداده حرف اخيرنى اسقاط ايلمكدن عبارتدر سهل كلام معناسنه اولان رخامه دن مأخوذ در زيرا كلمهٔ
مرخمه ايله نطق سهل وآسان اولور مثلا يامالك ويا عثمان كلمه لرنده يامال ويا عثم دينور (الرخامى) سكارى
وزننده (والرخامة) ثمامه وزننده بر نبات اسميدر ورخامى نرم ولطيف اسن روزكاره دينور (الرخام) غراب
وزننده بر جنس آق وملايم طاش اسميدر حمرى واصفر وزرزورى يعنى قرمزى وصارى وآلاجه اولانى سائر
اصناف احجاردندر كه رخامدن دكلدر بوراده حمرى حمرته منسوب ديمكدر كه بك قرمزى اولميوب قزلجه ديمكدر
وزرزورى الاجه ديمكدر زيرا زرزور صغرجق قوشنه دينور كه الاجه اولور پس مؤلفه كوره بياض اولميانى
رخامدن معدود دكلدر و بوطاش يومشق مرمر اوله جقدر كه سنك مزار ايدرلر بانمشنك مسحوقنى پاره اوزره
اكسه لر فى الحال دمنى قاطع ومسحوقندن بر مثقالنى اوچ كونه قدر عسل ايله شرب دموى چبانلرى دافع ولوحهٔ
قبر ايتدكلرينك مسحوقنى معشوقك اسمنى ياد ايده رك شرب مرض عشقى مزيلدر شارح دير كه حجر مزبورا كثر
عربستانده اولور (رخمان) سحبان وزننده بر موضعدر كه آنده تابط شرا ديدكلرى شاعر قتل اولندى (ارخمان)
همزه نك فتحى وخانك ضمله فارس اولكه سنده بر بلده آديدر (رخيم) امير وزننده بر دره اسميدر (رخيم) زبير وزننده
بر رجل اسميدر (رخمه) جهينه وزننده بر صو اسميدر (رخمه) سفينه وزننده يمامه ده بنى وعله يوردنده بر صو آديدر
(رنجه) حمزه وزننده بر موضعدر (اليرخم) (واليرخوم) ينصر ويعفور وزنلرنده (والترخوم) تاى فوقيهٔ مفتوحه ايله
قرتال قوشنك ارككنه دينور (الترخم) قنفذ وزننده منصرف اوله رق (وترخم) غير منصرف اوله رق (وترخم)
جندب وزننده (وترخمه) قنفذه وزننده (وترخمه) جندبه وزننده ناس معناسنه در تقول ماادرى من اى ترخم
مصروفا ومن اى ترخم ممنوعا وترخم مصروفا وممنوعا وترخمة وترخمة اى اى الناس هو (رخيم) اميروزننده ياخود
زبير وزننده ذكرى آتى خالد بن رخيم البصرى وحسن بن رخيم كه محدثلردر پدرى اسميدر (الرخماء) حمراء
وزننده شول قيونه دينور كه باشى آق وسائر يرى سياه اوله يقال شاة رخماء اى ابيض رأسها واسود سائرها (الارخم)
احمر وزننده باشى آق وسائر يرى قاره اولان آته دينور يقال فرس ارخم اى الابيض الرأس وسائره اسود (ترخم)
عنصر وزننده حميردن بر قبيله آديدر ذو ترخم بن وائل بن الغوث اذواء حميردندر ومحمد بن سعيد وعمرو بن ابهر
الترخميان محدثلردر (الردم) هدم وزننده قاپو وكدك مقوله سى يرلرى تماما قپامق على قول ثلث مقدارنى قپامق
معناسنه در ياخود ردم سد معناسندن اكثر وابلغدر زيرا ردم كدكى قات قات نسنه ايله قپايوب بركتمك معناسنه در
يقال ردم الباب والثلمة ردما من الباب الثانى اذاسده كله اوثلثه اوالردم اكثر من السد وردم بحرين ايالتنده
بر قريه اسميدر ومكه ده بر موضعدر كه بنى جمح جماعتنه مضاف اولوب ردم بنى جمح ديرلر اول ايسه بنى قراد جماعتنه
مخصوصدر وردم يقيلان ديواردن ساقط اولان طاشه وطپراغه دينور وردم برى طرفله يأجوج ومأجوج قومى
بيننده واقع سده دينور كه ذوالقرنين بنا ايلمشدر ومنه قوله تعالى اجعل بينكم وبينهم ردما وياي‌دن اوق
چقدقدنصكره ظهور ايدن سسه دينور كه چكردى تعبير اولنور على قول مطلقا سسه دينور وخير ومنفعتسز
كسه يه دينور كاسيذ كر وضرطه يه دينور ويايى طنقردتمق معناسنه در يقال ردم القوس ردما اذاصوتها و برنسنه
دائمى اولمق معناسنه در يقال ردمت السحاب والورد والحمى ردما من الباب الاول اذادامت واغاج قوريدقدنصكره
يشرمك معناسنه در يقال ردمت الشجرة اذااخضرت بعد يبوستها وسيلان ايلمك معناسنه در يقال ردم
الشئ اذاسال (الردم) فتحتينله ردم لفظنك معناى اولندن اسمدر كه سد وبند معناسنه در جمعى ردوم در
(المردام) محراب وزننده (والردام) غراب وزننده بونلرده بى خير ومنفعت كسيه دينور يقال رجل ردم ومردام
وردام اى لاخير فيه وردام ضرطه يه دينور (الردم) رانك كسريله بر موضع آديدر (المردم) معظم وزننده يمانى

ثوبه دینور یقال ثوب مردّم ای مرقع (الردیم) امیر وزننده اسکی جامه یه دینور جمعی ردم در کتب کبی یقال ثوب ردیم ای خلق وردیم شهسواران عربدن برینك اسمیدر سدّ کبی عظیم الهیکل اولمغله تسمیه اولنمشدر (التردّم) تفعل وزننده اثوابی یمامق معناسنه در یقال تردّم ثوبه اذا رقعه واثواب اسکی وبرتق اولدیغندن بما لواولمق معناسنه در یقال تردّم الثوب اذا استرقع واخلق ومیانه ده خصومت ممتد اولمق معناسنه در یقال تردّمت الخصومة اذا بعدت وطالت و برآدمك آردنی اراشدروب جستجوایده رك نه حالده اولدیغنه واقف اولمق معناسنه در تاکه برخللی وارایسه سدّ ایلیه یقال تردّم فلانا اذا تعقبه واطلع علی ماهو فیه وعورت یابر غیر حیوان ولدنی اسرکیوب یاقلمق معناسنه در یقال تردّمت الناقة علی ولدها اذا عطفت (المتردّم) اسم مفعول بنیه سیله لباسده یامه اورلمش یره دینور (الاردام) همزه نك کسریله بودخی برنسنه دائمی اولمق معناسنه در یقال اردمت السحاب والورد والحمی اذا دامت واغاج قوریدقدنصکره یشرمك معناسنه در یقال اردمت الشجرة اذا اخضرت بعد یبوستها وطواری دورتمك معناسنه در یقال اردم البعیر اذا غمزه (ردام) کتاب وزننده اسامیدندر محمدبن یوسف بن ردام محدثدر (الاردم) ارقم وزننده استاد کمجی یه دینور جمعی اردموندر یقال هو اردم ای ملاّح حاذق (الردمة) رانك کسریله قوصره وسپت دیبلرنده قلان بقیه یه دینور (الترديم) تفعیل وزننده عورت وسائر حیوان ولدنی اسرکیوب مهر بانلق ایلکله یاقلمق معناسنه در یقال ردّمت الناقة علی ولدها اذا اعطفت (الردیمه) سقینه وزننده لفاق طرزنده بری برینه دیکلمش ایکی ثوبه دینور ولفاق کتاب وزننده ایکی ایندن دیکلمش فوطه یه دینور وردیمه نك جمعی ردم کلور کتب وزننده (ردمان) سلمان وزننده یمنده برموضع آدیدر وردمان بن ناجیه وردمان بن وائل وابن رعین بر رقبیله پدرلریدر (دارة المردمه) مرجمه وزننده بنی مالك بن ربیعه یه مخصوصدر (الرذم) رانك فتحی وذال معجمه نك سکونیله (والرذمان) فتحاتله اقق معناسنه در یقال رذم انفه رذما ورذمانا من الباب الثانی اذا سال ورذم اچق وکم مایه کمسیه دینور یقال رجل رذم ای فسل (الراذم) سودنی طولبه کبی بردن ادرار ایدن ناقه یه دینور یقال ناقة راذم اذا دفعت بلبنها (الرذوم) صبور وزننده مطلقا سیلان ایدن نسنه یه دینور وشول طلوکاسه یه وچناغه دینور که پك طولغنلغندن نلشی کنارلرندن طاشوب آقار اوله یقال قصعة رذوم ای ممتلئة تصبب جوانبها وایلکلی عضوه دینور جمعی رذم کلور کتب وزننده وفتحتینله لغتدر عمود وعمد وعمد کبی (الرذم) فتحتینله چناق کنارلرندن طاشوب آقار اولمق وجهیله طپطلو اولمق معناسنه در یقال رذمت القصعة رذما من الباب الرابع اذا صارت رذوما ورذم متفرق کروه انسانی یه دینور که اسم جمعدر یقال رأیت رذما من الناس ای متفرقین واسکی لباسه دینور یقال صار فلان بعد الخزّ فی رذم ای خلقان (الرذام) غراب وزننده بودخی اچق وکم مایه کمسیه دینور (الارذام) همزه نك کسریله چناق اغزندن دوکیلوب آقاروجه اوزره طولمق معناسنه در یقال ارذمت القصعة بمعنی رذمت و برنسنه اوزره زیاده اولمق معناسنه در یقال ارذم علی الخمسین اذا زاد (الروذمة) جوهره وزننده بارکیر قسمنك یوریشنه دینور یقال یمشی الروذمة وهی مشی البرذون (الرذمان) فتحاتله برمقدارجه کروه انسانی یه دینور یقال هو فی رذمان من الناس ای لیسوا بالکثیر (الرزم) رانك ضمی وزای معجمه نك فتحیله براوزره ثابت وقائم اولان نسنه یه دینور وارسلانه دینور (المرزم) محسن وزننده رزم معناسنه در مؤلف بونی تکرار ایلمشدر (الرازم) شول دوه یه دینور که پك زبون لغندن قیامه قدرتی اولمیوب لاشه کبی یره یاپشوب قالمش اوله یقال بعیر رازم اذا کان لایقوم هزالا (الرزوم) قعود وزننده (والرزام) غراب وزننده دوه ناتوانلغندن قیامه قادر اولمیوب یره یاپشوب قالمق معناسنه در یقال رزم البعیر رزوما ورزاما من الباب الثانی والاول اذا صار رزاما (الرزمة) فتحاتله چوچق سسنه دینور تقول سمعت رزمة ای صوت الصبیّ وناقه نك ولدنه اوزلیوب تحنن ایلدکده بوغزندن اخراج ایلدیکی رقتلو سسجکزه دینور ومنه المثل * لاخیر فی رزمة لادرّة فیها * یعنی ذاتنده سودسز ایکن سودی وارکبی ظهور ایدن آوزاء ناقه ده خیر یوقدر بومثل وعد ایدوب وفا ایلمین کمسه حقنده ایراد اولنور (الارزام) همزه نك کسریله رعد پك کورلده مك علی قول یابجه کورلده مك معناسنه در یقال ارزم الرعد اذا اشتدّ صوته اوصوّت غیر شدید وناقه یاور یسنی اوزلمك معناسنه در یقال ارزمت الناقة اذا حنت علی ولدها ومنه المثل * لاافعله ما ارزمت امّ حائل * وانسانك وحیوانك جوقنده جولان ایدن یل سسلنوب قورلدامق معناسنه در یقال ارزمت الریح فی الجوف اذا صاتت (الرزمة) رانك کسریله برثوبه درطوب صارلوب بغلنمش نسنه یه دینور که بوغچه تعبیر اولنور فارسیده پونده دینور یقال عنده رزمة من الثیاب وهی ماشدّ منها فی ثوب واحد ورزمه ضرب شدید معناسنه در رانك فتحیله ده لغتدر (الترزیم) تفعیل

وزننده اثوابی بوغچه بوغچه ایدوب بغلمق معناسنه در یقال رزّم الثیاب اذا شدّها یعنی رزما بوراده رزم
رزمه نك جمعیدر وترزیم برمحلده اصلا جدا اولمامق وجه اوزره ثابت و پایدار اولمق معناسنه در یقال رزّم القوم
اذا ضربوا بانفسهم الارض لایبرحون (المرازمة) مفاعله وزننده معاقبه فی الطعام معناسنه در که هر کون
طعامی دکشدیره رك اكل ایلمكدن عبارتدر یقال رازم فی الطعام اذا عاقب بان یأكل یوما لحما و یوما عسلا
و یوما لبنا ونحوه لایداوم علی شیء واكلی شكر ایله ولقمه لری حمد ایله خلط ومعاقبه ایلمك معناسنه در بونلریده
كویا كه بوغچه بوغچه ایدر یاخود مرازمه دائما نفس وجرب طعامه حصر ایلیوب كاه تر وكاه خشك وكاه حلو
وكاه حامض وكاه قاتقسز وكاه قاتقلی اكل ایلمكدن عبارتدر یاخود برصفره ده ذكر اولنان مقوله لردن بالمقابله
اكل ایلمكدر كه مثلا نرم طعام وارایسه خشونتلوسنی وحلو وارایسه حامضنی دخی بولندروب كاه اندن وكاه
بوندن تناول ایلمكدن عبارتدر و بكلّ فسر قول عمر رضی الله عنه اذا اكلتم فرازموا ای عاقبوا فی الطعام كما ذكر
او المرازمة ان تخلط الاكل بالشكر واللقم بالحمد او اكل اللین والیابس والحلو والحامض والجشب والمأدوم ومرازمه
ایكی نسنه بینی جمع ایلمك معناسنه در یقال رازم بینهما اذا جمع و بر یرده مدّت مدیده آرام ایلمك معناسنه در
یقال رازم الدار اذا اقام بها طویلا ومرازمة السوق بازارده تمام یوك دنكندن ناقص نسنه اشترا ایلمكدن
عبارتدر یقال رازم السوق اذا اشتری منها دون ملء الاحمال (الرزم) عزم وزننده اولمك معناسنه در یقال
رزم الرجل رزما من الباب الاول اذا مات و برنسنه یی اخذ ایتمك معناسنه در یقال رزم بالشیء ای اخذبه وطوغورمق
معناسنه در یقال رزمت الامّ به اذا ولدته وخصمنی یكوب اوستنه چوكمك معناسنه در یقال رزم علی قرنه
اذا غلب علیه وبرك و برنسنه یی طوپلیوب بوغچه ایلمك معناسنه در یقال رزم الشیء رزما من الباب الثانی
والاول اذا جمعه فی ثوب (الرزمة) رانك فتحیله صوغوق اولمق معناسنه در یقال رزم الشتاء رزمة اذا برد ونوء
المرزم معناسنه در كه ذكری آتی مرزمان دیدكلری كوكبلرك سقوطندن عبارتدر اول هنكامده بردك شدتی
اولمغله اطلاق اولندی ورزمه علوفه ووظیفه به دینور یقال اكل الرزمة ای الوجبة (امّ مرزم) منبر وزننده
بو یراز یلنه دینور شمال معناسنه علی قول مطلقا یله دینور ریح معناسنه (المرزمان) منبران وزننده كه تثنیه در
ثوابتدن ایكی كوكبدر كه شعرای شامی وشعرای یمانی دیدكلری كوكبلر ایله یعنی انلره مقارن اولورلر هر برینك
نوء وسقوطی دلیل برد ومطر در ذراع مقبوضه انلرك بریدر وفرقدوفرقدان كبی بونلره ده مرزم ومرزمان دخی دیرلر
(الرزام) كتاب وزننده یاوز وسركش چتین آدمه دینور یقال رجل رزام ای شدید صعب ورزام بن مالك
بن حنظله تمیمدن برقبیله پدریدر (ررم) عزم وزننده مراد قبیله سی دیارنده برموضعدر (خوارزم) بر بلده آدیدر كه
ماوراء النهرده واقعدر عند البعض اصلی خوار رزم ایدی خانك ضمیله مضاف اوله رق بعده تخفیف اولنوب
خوارزم دیدیلر معلوم اوله كه تقویم البلدان صاحبنك بیانی اوزره خوارزم خانك حركه سنی فتحه ایله ضمه بیننده
واو معدوله ایله وراء مهمله وزای معجمهٔ مفتوحه ایله ماوراء النهرده بر مملكت آدیدر وجه تسمیه سنده دیمشدر كه
بوخوار لفظیله كه حقیر معناسنه در زمین معناسنه اولان زم لفظندن مركبدر زیرا خلقی خوار لق كورمیجه
اطاعت ایلمزلر و بعضلر دیدیكه سلاطیندن بری برقومی بو بیابانه نفی ایدوب واردقلرنده خانه لر یاپوب تمكین
ایلدیلر برزماندنصكره ملك مرقوم منفیلری تفحص ایچون آدم كوندروب كلدكده كوردیكه اولر یاپمشلر
واو طونلر یغمشلر نهردن بالق صید ایدوب طبخ ایدرلر انلرك لساننده خوار لحم وزم اوطون معناسنه
اولمغله اث واوطون یری آنجق دیه رك تركیب اولنوب خوارزم دیدیلر ومؤلفك عند البعض خوار لفظی كه
غراب وزننده در رزم لفظنه مضاف اوله رق خوار رزم اولوب بعده تخفیفله رانك بری حذف اولنوب خوارزم
دیدیلر قولنه كوره خوار صوت ورزم فارسیده جنك معناسنه اولمغله جنك اوازی دیمك اولور خلقی جنكاور
ودائما حرب وقتال ایله مشتغل اولملریله هر زمان اورادن آواز جنك مسموع اولمغله كیده رك آنده اسم اولمش اولور
وتعریب ایدوب خوارزم دیدیلر كه خانك وواوك ورانك فتحیله در وقول ثانی یی شقیق بن سلیك نام شاعرك اشبو
وخافت من جبال الصغد نفسی ❊ وخافت من جبال خوارزم ❊ بیتی مؤید در و بعضلر دیدیكه خوار غراب وزننده
خوارزمی لساننده اته دینور ورزم ذكر اولندیغی اوزره اوطونه دینور وجه تسمیه سی مادهٔ مرقومه در انتهی
(المرزامة) میمك كسریله اشكین ورونده ناقه یه دینور یقال ناقة مرزامة ای فارهة (المرتزم) ارتزامدن اسم مفعولدر
یره یاپشدر لمش دیمكدر تقول تركته بالمرتزم ای الزقته بالارض (رستم) رانك ضمی و تانك فتحیله و بعضا
مضموم اولور اسم فارسیدر محدثیندن برجماعتك اسمیدر (الرستمیون) برجماعتدر كه جدلری اولان رستم نام كسیه

منسو بلردر (الرسم) رانك فتحى وسينك سكونيله اشمه تعبير اولنان قيويه دينوركه طپراغله اورتلوب باصيرلمش اوله
و برنسنه نك اثر ونشانه دينور على قول برنسنه نك اثرى بقيه سنه دينور مثلا خرابه يرك باقى قلان اثر ونشانى كبى
وعند البعض آثاردن شخص وسواد مرئيسى مركز قالميان اثره دينور مثلا يره برابر ويران اولان خانه نك تحت التراب
تملى كبى جمعى ارسم كلور افلس وزننده ورسوم كلور ومنه يقال عفت رسوم الديار اى الآثار وبقاياها وهى
مالاشخص له من الآثار شارح ديركه شيوه وعرف وعادت معناسنه متداول اولان رسم اثر ونشان معناسندندر
ورسم مصدر اولور برحادثه بريرى خراب ويباب ايدوب يره برابر اثرنى قومق معناسنه در يقال رسم الغيث الديار
رسما من الباب الاول اذا اعفاها وابقى اثرها لاصقا بالارض و برآدمه برنسنه ايله امر ايلمك معناسنه در يقال رسم له كذا
اذا امره به وارض ايچره نابديد اولمق معناسنه در كه اولمكدن كنايه در يقال رسم فى الارض اذا غاب فيها
و بركسه ايچون مرسوم يعنى وظيفهٔ معينه كتب وتعيين ايلمك معناسنه در يقال رسم على كذا اذا كتب شارحك
بيانته كوره اول وظيفه يه مرسوم دينور جمعى مراسيم در بعضا تخفيفله مراسم دخى ديرلر (الترسم) تفعل وزننده
برنسنه نك باقى قلان نشانه واثاريته نظر ايلمك معناسنه در يقال ترسم الدار اذا نظر الى رسومها ومكتوب واشعار
مقوله سنى اوقيوب مفهوم ومنه كركى كبى امعان ودقت ايلمك معناسنه مستعملدر تقول بصيغة الامر ترسم هذه القصيدة
اى ادرسها وتذكرها (الرسيم) رميم وزننده دوه يه زورو شدتله بصمغله طبانى يرده تأثير ايلمك معناسنه در
يقال رسمت الناقة رسيما من الباب الاول اذا اثرت فى الارض ودوه قسمى بركونه يورتمك معناسنه دركه
ذميل ديدكلرى يوريمكدن زياده اولوركه طبانلرى يره تأثير ايدر يقال رسم البعير رسيما من الباب الثانى
اذا سار فوق الذميل ورسيم اصحابدن برذات اسميدركه هجر نام بلده اهالیسندن و بنو عبد القيس جماعتندندر
(الارسام) همزه نك كسريله دوه يه زورو يرمكله يرى شدتله چكندوب طبانى يرده تأثير ايتدرمك معناسنه در
تقول ارسمت الناقة ولا تقل ارسمت هى (الارتسام) افتعال وزننده برآدمك امر ايلديكى نسنه يه امتثال
ايلمك معناسنه در يقال رسم له كذا فارتسم اى امره به فامتثل وخداى متعالدر كاهنه تكبير وتعوذ والتجا ودعا
ايلمك معناسنه در يقال ارتسم لله تعالى اى كبر له وتعوذ ودعى (الروسم) جوهر وزننده آفت وداهيه يه دينور
وشول تمغايه دينوركه اكا خاتم كبى برايكى خط قازوب آنكله طلوكوب اغزنه مهر اورورلر كذلك شول كوچك
تخته يه دينوركه تمغا نقشى اولمغله آنكله جج خرمن مهرلنور روشم دخى دينور شين معجمه ايله واقعا بزمده يارلرده اكا رشم
تعبير ايدرلر خرمنى شحنه رشملدى ديرلر كوپ قپاغندن بيوجك قولپلى وتمغالى تختهدر تمغا بصار كبى آنكله جج خرمنك
هرطرفنه بصارلر تا كه مهر آلتنده قالوب دست خيانتدن محفوظ اولور بو جهتله حالا كيله ودرهم مقوله سى اوزره
باصيلان تمغاره ده اطلاق اولنور وروسم علامت معناسنه در واثر ورسم معناسنه در والتونه جلا ويره جك نسنه يه دينور
(الراسوم) بو دخى روسم كبى طلوكوپ اغزنه مهر اوره جق تمغايه دينور (الرواسيم) رانك فتحيله زمان جاهليتده
استعمال ايلدكلرى كتابلره دينور مراد بينلرنده احكام واوضاع جاهليه اوزره متداول اولان كتابلردر آنلر كتابى اولمغله
كتب سماويه وكتب شريعتلرى اولميوب نهايت حكمالرى بعض كتاب ترتيب وآنكله عمل واعمال ايدرلر ايدى
يهودك مزامير ديدكلرى كتاب كبى (الراسم) ماء جارى معناسنه در يقال ماء راسم اى جار (الرسم) فتحتينله كوزل
ولطيف يورويشه دينور يقال له مشى رسم اى حسن المشى (المرسم) منبر وزننده رسيم كبى دوه يه مخصوص
بركونه يورويشه دينوركه مراد اياقلرنى پك پك بصه رق شدت وسرعتله اولان يورويشدر (المرتسم) معظم وزننده
چبوقلو وقلملو نسج اولنمش الاجه ثوبه دينور يقال جاء وعليه ثوب مرتسم اى مخطط (الرسوم) صبور وزننده
بركون بركيجه متصل يوررا اولان دوه يه دينور يقال بعير رسوم اذا كان يبقى على السير يوما وليلة (الرشم) رانك فتحى
وشين معجمه نك سكونيله ياز ويازمق معناسنه در يقال رشم اليه رشما من الباب الاول اذا كتب وروشم ديدكلرى
تمغا ايله جج خرمنى مهرلمك معناسنه در يقال رشم الطعام اذا ختمه يعنى بالروشم (الروشم) روسم وزننده ومرادفيدركه
رشم تخته سنه دينور (الراشوم) راسوم وزننده ومرادفيدر (الرشم) فتحتينله صرتلان قسمنك چهره سنده اولان
قرالتغه دينور وهنوز ظهور ايلمكه بشلامش نباته دينور ويرده اولان يغمور اثرينه وبيلاشغنه دينور ومطلقا
اثر ونشانه معناسنه در بونده شينك سكونيله ده لغتدر ومصدر اولور طعامى قوقليوب اوزرينه حريص وشره مند
اولمق معناسنه يقال رشم الرجل رشما من الباب الرابع اذا صار ارشم (الرشماء) حمراء وزننده چهره سى قرالتق اولان
ديشى صرتلانه دينور يقال ضبع رشماء اذا كان فى وجهه رشم (الترشيم) تفعيل وزننده بو دخى ياز ويازمق
معناسنه در يقال رشم الرجل اذا كتب (الارشام) همزه نك كسريله روشم ايله برطلوقابى مهرلمك معناسنه در

يقال ارشم الرجل اذا ختم اناءه بالروشم وآهو قسمی هنوز ظهور ایدن کورپه نباتی کوروب اوتلامق معناسنه در
یقال ارشمت المهاة اذا رأت الرشم فرعته واغاج یپراقلنمق معناسنه در یقال ارشم الشجر اذا اورق وشمشك آهسته جه
چاقمق معناسنه در یقال ارشم البرق اذا اوشم (الارشم) احمر وزننده چبوق چبوق الاجه ومنقش اولان
شیئه دینور وطعامی قوقلیوب حرص وشرهه دوشکون اولان آدمه دینور یقال رجل ارشم اذا کان یتشمم الطعام
ویحرص علیه وغیر ممدوح اولان آزجه یغموره دینور یقال غیث ارشم ای قلیل مذموم وکوپکه دینور
کلب معناسنه (الرصم) رانك وصادك فتحیله طاغ آراغنده اولان قصق یوله کیرمك معناسنه در یقال رصم الرجل
رصما من الباب الاول اذا دخل فی الشعب الضیق (الرضم) رانك فتحی وضاد معجمه نك سکونیله انسانك وطوارك
اشکنی آغر وکند اولمق معناسنه در یقال رضم الشیخ رضما من الباب الثانی اذا ثقل عدوه وکذا الدابة واکین اکمك
مقوله سی ایش ایچون یری سوکوب سورمك معناسنه در یقال رضم الارض اذا اثارها بالزرع ونحوه وبر آدم
خانه سنده طاش کبی آغر دوشوب بر یره چقمیوب اوتورمق معناسنه در یقال رضم فی بیته اذا اسقط لایبرحه
وبر کسنه یی یا برنسنه یی یره اورمق معناسنه در یقال رضم به الارض اذا ضرب بها ورضم رضام معناسنه در که سبذ کر
فتحتبله ده لغتدر وقوش یردن قلقمیوب ثابت اولمق معناسنه در یقال رضمت الطیر اذا اثبتت ورضم زباله ایله شقوق
بیننده بر موضع آدیدر وتیماء نواحیسنده بر موضع آدیدر ذات الرضم وادی القری نام محلده بر موضعدر (الرضام) کتاب
وزننده شول قیا کبی عظیم طاشلره دینور که بنالرده بری بری اوزره وضع وترتیب اولنور قلعه بارولری بنك ایری طاشلری
کبی رضیم دخی دینور یقال بنی داره بالرضم والرضام ای بالصخور العظام یرضم بعضها علی بعض (الرضمان) فتحاتله
آدیملری صیق صیق آتارق یلمك معناسنه در یقال رضم الرجل رضمانا اذا تقارب العدو (المرضم) منبر وزننده
شول شدید وقوی دوه یه دینور که یوزرکن ایری ایری طاشلری ایاقلریله چارپوب بری برینك اوزره آتار اوله یقال
بعیر مرضم اذا کان یرمی الحجر بعضه علی بعض (الرضیم) امیر وزننده (والمرضوم) قیا کبی بیوك طاشلر ایله یاپلمش
بنایه وصف اولور یقال بناء رضیم ومرضوم ای مبنی بالصخر (الرضیم) رانك ضمیله رضیم لفظندن مصغردر
بر قوشك اسمیدر (رضام) غراب وزننده بر نبات آدیدر ورضام جزؤ بحه نباته دینور یقال رضام من نبت ای قلیل منه
(الرضمة) همزه وزننده اصلا یوه سندن قلقمیوب دائما چوکوب اوتورر اولان قوشه دینور (الرضمان) سلمان
وزننده اشکنی آغر کند دوه یه دینور یقال بعیر رضمان ای ثقیل (الرطم) رانك فتحی وطانك سکونیله بر آدمی نجات
وخروجی قابل اولمیان بر ایشه کرفتار ایلمك معناسنه در یقال رطمه رطما من الباب الاول اذا اوحله فی امر لایخرج
منه شارحك بیانه کوره رطم بر آدمی چاموره بولامق معناسنه موضوعدر معانیء سائره اندن متفرعدر انتهی
ورطم ذکری تمام یرلشدرمك وجهیله جماع ایلمك معناسنه در یقال رطم المرأة اذا نكحها بكل ذكره وچقرمق
معناسنه در یقال رطم بسلحه اذا رمی (الارتطام) افتعال وزننده جمیع طرق نجات مسدود اولان بر مشکل ایشه
کرفتار اولمق معناسنه در یقال رطمه فی امر فارتطم ویقال ارتطم علیه الامر اذا لم یقدر علی الخروج منه وبر نسنه
مزدحم ومتراکم اولمق معناسنه در یقال ارتطم الشیء اذا ازدحم وتراکم وفضلهء طبیعیه یی دفع ایلمیوب حبس ایلمك
معناسنه در یقال ارتطم السلح اذا حبسه (الترطم) تفعل وزننده بودخی حبس فضله ایلمك معناسنه در یقال
ترطم السلح اذا حبسه (المراطم) دائما بر نسنه یه لزوم ومقارنت اوزره اولان شیئه دینور یقال هو راطم له ای لازم
الارطام همزه نك کسریله حبس وتوقیف اولنمق معناسنه در یقال ارطم البعیر علی المجهول اذا احتبس کما یقال
رطم البعیر علی المجهول من الثلاثی وخاموش اولمق معناسنه در یقال ارطم الرجل اذا سکت (الرطام) غراب وزننده
ارطامك معناسی اوتندن اسمدر احتباس معناسنه در (الرطوم) صبور وزننده فرجی طاره جق عورته دینور یقال امرأة
رطوم ای الضیقة الجهاز جوهری وهمندن ناشی واسعة الفرج ایله بیان ایلمشدر کذلك فرجی طاره جق ناقه یه دینور
وآصلق تعبیر اولنان عورته دینور یقال امرأة رطوم ای رتقاء (الرطمة) غرفه وزننده شول دشوار ایشه دینور که سمت
وجهتی بیلنمیه یعنی تسهیل وتمشیتی بر له عهده سندن خروجی قابل اولمیه (المرطومة) افعال شنیعه ایله متهومه اولان
عورته دینور یقال امرأة مرطومة ای مرمیة بسوء (الرعام) سحاب وزننده حدتله دیکه دیکه بقمغه دینور یقال
یقال ماهذا الرعام ای حدة النظر (الرعام) غراب وزننده آت وقیون قسمنك بورنلرندن اقان سمو که دینور علی قول
اعمدر سائر حیوانك دخی اطلاق اولنور جمعی ارعمه کلور اجوبه وزننده ورعام مصدر اولور قیون پك زبون اولیوب
آرقلدیغندن بورنندن سموك آقار اولمق معناسنه یقال رعمت الشاة رعاما من الباب الثالث اذا اشتد هزالها فسال
رعامها الرعامة کرامه وزننده رعام معناسنه در یقال رعمت الشاة رعامة من الباب الخامس اذا اشتد هزالها

رعامها (الرعم) رانك فتحيله برنسنه يى حفظ وصيانت ايچون كوروب كوزتمك معناسنه‌در يقال رعم الشیء رعما
من الباب الاول اذا رقبه ورعاه وكونشك غروبنه كوزديكوب منتظر اولمق معناسنه‌در يقال رعم الشمس
اذا راقب غيبوبتها ورعم برطاغك آديدر (الرعوم) صبور وزننده بروني سموكلي زبون قيونه دينور ونفس
معناسنه‌در كه روح انسانيدر يقال هو كريم الرعوم اى النفس وپك آرقليوب زبونلمش انسان وحيوانه دينور
يقال رجل وبعير رعوم اى الشديد الهزال وبرخاتون اسميدر (الرعامى) حبارى وزننده (والرعامة) ثمامه
وزننده برشجر آديدر ورعامى جكرده اولان زياده يه دينوركه جكر كوشه تعبير اولنور (الرعموم) رانك ضميله
بدنى پالوذه كبى تر وترم ونازك محبوبه يه دينور يقال امرأة رعموم اى ناعمة (الترعيم) تفعيل وزننده قيونك بروندن
اقان سموكى سيلمك معناسنه‌در يقال رعم الشاة اذا مسح رعامها (الرعم) رانك كسريله ايچ ياغنه دينور وبرخاتون
اسميدر (ام رعم) رانك كسريله ديشى صرتلانك كنيه‌سيدر (رعمان) سكران وزننده (رعيم) زبير وزننده
اساميدندر (الرغم) رانك حركات ثلاثى وغين معجمه‌نك سكونيله (والمرغمة) مرحمه وزننده كره معناسنه‌دركه
خوشلنمامقدن عبارتدر اسملردر تقول فعلت ذلك على رغمه ومرغمته اى على كره منه (ورغم) رانك فتحى وغينك
سكونيله مصدر اولور برنسنه‌دن خوشلنميوب كريه كورمك معناسنه يقال رغمه ورغمه رغما من الباب الرابع
والثالث اذا كرهه ورغم طپراغه دينور يقال القى على الرغم اى التراب وبر ايشى برآدمه زوراكى طوتدرمق
معناسنه‌در يقال رغمه رغما من الباب الثالث اذا قسره وذل وحقارت معناسنه‌در يقال رغم انف فلان رغما
من الباب الرابع اذا ذل وبوكنايه بابندندر ويقال رغم انفى لله مثلثة الراء اى ذل عن كره يعنى باب رابعدن وثالثدن
وخامسدندر ولله قولى لامر الله تقديرنده اولمغله نفسم ايستميوب خوشلنميه رق ذل وتواضع ايدر اولدى ديمكدر
ورغم برآدمى محض تذليل وتكدير ايچون برايش ايشلمك معناسنه‌در تقول رغمته اى فعلت شيئا على رغمه (الرغام)
غراب وزننده بودخى طپراغه دينور وبوماده بومعنايه موضوعدر يقال القاه فى الرغام اى التراب ورعام معناسنه‌دركه
مهمله‌در سموكه دينور ياخود لغت رديئه‌در (الارغام) همزه‌نك كسريله طپراغه سورمك معناسنه‌در يقال ارغمه
الذل اى الصقه بالتراب يعنى پك خاكسار ايتدى اصطلاحمزده دخى بروني طپراغه سورتدى تعبيرى زبانزده در
وبرآدمى خوشنود ايتميوب غضبناك ايلمك معناسنه‌در يقال ارغمه اى اسخطه شارح ديركه بورادة تشويش نسخه
واردر زيرا اصل مأخذلرده وارغمه اسخطه وارغمه الله وادغمه سوده عنوانلرنده مثبتدر وارغام ادغام
معناسنه‌دركه بوزقرارتمقدركه تذليل وتحقيردن كنايه‌در يقال ارغمه الله وادغمه اى سود وجهه (المرغم) مقعد
وزننده (والمرغم) مجلس وزننده بورونه اطلاق اولنور (الترغيم) تفعيل وزننده برآدمك حقنده خوار وحقير
اولسون ديو دعا ايلمك معناسنه‌در يقال رغمه اذا قال له رغما رغما وقولهم راغم داغم اتباع (الرغماء) حمراء
وزننده بورننك اوجى آق اولان قيونه دينور على قول بورننك اوجنده سائر بدننك لونه مخالف لون اوله يقال
شاة رغماء اذا كان على طرف انفها بياض اولون يخالف سائر بدنها (المرغامة) ميمك كسريله بدمشرب ونادان
قارى يه دينوركه دائما زوجنى اغضاب ايدر اوله يقال امرأة مرغامة اى مغضبة لبعلها (الرغام) سحاب
وزننده يومشاق طپراغه دينور على قول طپراقله قارشق قومه دينور وبرقوملق اسميدر (المراغمة) مفاعله
وزننده بركسه ايله نزاع ايدوب آنى ترك وفراموش ايلمك معناسنه‌در يقال راغمهم اذا نابذهم وهجرهم وبرآدمدن
ايراقلشمق معناسنه‌در يقال راغمه اذا تباعد عنه ودشمنلك ايلمك معناسنه‌در يقال راغمهم اذا عاداهم
وبرآدمى طارلتمق معناسنه‌در يقال راغمه اذا غاضبه (الترغم) تفعل وزننده برآدمه طارغنلق پيدا
ايلمك معناسنه‌در يقال ترغم عليه اذا تغضب (الرغامى) حبارى وزننده رعامى لفظنده لغتدركه
جكر كوشه يه دينور ورخامى لفظنده لغتدركه برنبات اسميدر وبرونه دينور وآق جكرك بوغورتلغنه دينوركه
قرتلاق دخى تعبير اولنور (المراغم) ميمك ضمى وغينك فتحيله كيده جك يره دينور يقال وجد فى الارض مراغما اى مذهبا
وقچه جق يره دينور تقول مالى عنك مراغم اى مهرب قال الشارح ومنه قوله تعالى يجد فى الارض مراغما كثيرا
اى مذهبا يذهب اليه اذا رأى منكرا يلزمه ان يغضب منه ومراغم حصن وحصاره اطلاق اولنور وموقع اضطرابه
دينور يقال وقع فى المراغم اى المضطرب (رغمان) سلمان وزننده بررجل اسميدر (رغيمان) رانك ضميله وموضعدر
(رغيم) زبير وزننده بررجل اسميدر (المرغمة) مرحله وزننده عربلره مخصوص برلعب آديدر (الرغامة) ثمامه وزننده
مطلوب ودلخواه اولان شيئه دينور تقول لى عند فلان رغامة اى طلبة (الرقم) رانك فتحى وقافك سكونيله يازو
يازمق معناسنه‌در يقال رقم الراقم رقما من الباب الاول اذا كتب ويازويه نقطه واعراب وضعيله تبيين ايلمك

معناسنه‌در يقال رقم الكتاب اذا اعجمه و بينه رقم حسابى بوندن مأخوذدر وثوبى مخطط قلمق معناسنه‌در شارحك
بيانى اوزره بو اوچ كونه معناىى محتملدر اولا ثوبى يول يول چبوقلى الاجه نسج ايلمك ثانيا بازركانلر نشان
ايچون جزكيلر ايلمك ثالثا برطرفنه بهاسنى واندازه سنك عددنى رسم ايلمك معنالريدر يقال رقم الثوب اذا خططه
ورقم آفت وداهيه معناسنه‌در يقال جاء بالرقم اى بالداهية ويرچشيد چبوقلى الاجه قماشك اسميدر على قول
خز ايله منسوج قطنى قماشه دينور ياخود برد ديدكلرى قماش جنسندندر يقال جاء وعليه رقم اى ضرب مخطط
من الوشى اومن الخز اومن البرود ورقم چوق نسنه‌يه دينور كما سيذكر (الترقيم) تفعيل وزننده رقم ايله اوچ معناى
اولده مرادفدر يقال رقمه بمعنى رقمه وترقين معناسنه‌در كه ديوان ميرى كاتبلرى رقاع وتوقيعات وحسابات
دفترلرينه علامت مخصوصه ايله نشان ايلمك معناسنه‌در كه برمحلى تسويد ايله ابطال ايلمكدن عبارتدر تا كه آنك
صورتى روزنامچه‌يه نقل وتبييض اولنمش ظنيله صكره‌دن حسابه ادخال اولنميه حالا ديوان كاتبى بيننده مثلا برفرمانلو
كسنه‌نك عفوى ظهورنده فرمانلو دفترندن اسمنى چالدقده قيدى ترقين اولنمق تعبيرى بوقبيلدندر ومحلول
وقوعنده دفتردن اسمى ترقين اولنمق وقضاة عساكر روزنامچه‌لرندن كذلك تذكره توجيهلرنده مرفوع چكلمك
بو جمله‌دندر يقال رقم الكاتب اى رقن وهى علامة لاهل ديوان الخراج يجعل على الرقاع والتوقيعات والحسابات
لئلا يتوهم انه بيض كيلا يقع فيه حساب (المرقم) منبر وزننده قلمه اطلاق اولنور وعربلر برشديد الغضب كمسه بيهوده
خشم وغضبنى طاشردقده طغى مرقمك وغلا وطفح وارتفع وقذف مرقمك ديرلر كويا كه قلمى طغيان ايدوب
مسطردن زايغ اولمسنى طغيان غضبدن كنايه ايدرلر (المرقومة) شول دابه‌يه دينور كه اياقلرى چزكيلو داغلنمش
اوله يقال دابة مرقومة اذا كانت فى قوائمها خطوط كيات ويقال ثور وحمار وحش مرقوم القوائم اى مخططها
بسواد يعنى خلقى سياه سياه جزكيلرى اوله ومرقومه نبات قليلى اولان يره دينور كه سيرك سيرك برمقدارجه آلاجه
نبات اوله (الرقة) ثمره وزننده باغچه‌يه وچمنزاره دينور روضه معناسنه ودره‌نك برجانبنه ياخود صويى مجتمع اولان
يرينه دينور وابه كوچجى ديدكلرى نباته دينور (الرقة) فتحاتله برنبات آديدر (الرقتان) ثمرتان وزننده طواوك
ايكى اللرينك ايچ يوزلرنده طرنغه شبيه ايكى مهره‌دركه برى برينه مقابل اولور على قول اشك قسمنك يانجق اتلرنى
احاطه ايلمش ايكى اثر ونشانه‌يه دينور كه داغلمقدن پيدا اولمشدر ياخود اتدن ايكى مهره‌دركه آت قسمنك قوللرينك
ايچ يوزلرينه قريب يرلرنده اولور اوزرلرنده توى اولمز ياخود جاعرتاندن عبارتدر مؤلفك جعر ماده‌سنده جاعرتان
موضع الرقمتين من است الحمار قولى معناى اخيرى مؤيددر ورقمتان صمان ناحيه‌سنده ايكى چمنزاره دينور (الرقم)
فتحتينله آفت وداهيه معناسنه‌در ومدينه‌ده برموضع آديدر سهام رقميات اورايه منسوبدر (يوم الرقم) بين العرب
يوم معروفدر (الرقم) كتف وزننده آفت وداهيه‌يه دينور وچوق نسنه‌يه دينور رقم كبى يقال جاء بالرقم
وبالرقم اى بالكثير (الرقيم) امير وزننده برموضع آديدر وخزام بن وابصه‌نك قريه‌سى اسميدر واصحاب كهفك
قريه‌سى اسميدر ياخود مغاره‌لرى اولان طاغك ياخود كلبلرينك اسميدر ياخود مغاره‌لرى اولان دره‌نك ياخود
صخره‌نك اسميدر ياخود رصاصدن دوزلمش برلوحك اسميدركه انده اصحاب كهفك نسبلرى واسملرى
ودينلرى وكنديدن خوفله فرار ايتدكلرى ملكك اسمى وقصه‌لرى نقش اولنمشدر ورقيم يازو يازه‌جق دواته يعنى
دويده واوخه دينور مترجم ديركه بعضلر اصحاب رقيمى بشقه كمسه‌لر ايله تفسير ايلديلر قصه‌سى تفسير بيضاويده
مبسوطدر (الارقم) احمر وزننده بردرلو يلانه دينوركه جميع يلانلردن يرامز اولوب دائما لدغ ايچون انسان قسمنى
جستجو ايدر على قول آقلو قاره‌لو آلاجه يلانه دينور ياخود اركك الاجه يلانه دينور مؤنثنده رقشاء دينور رقماء ديمز
وارقم تغلب قبيله‌سندن بركوچك قبيله‌يه دينور جماعتنه اراقم دينور (الرقيمة) سفينه وزننده رشد وفطانت
اهلى كاركذار ومدبره ومديره امور اولان خطمان خاتونه دينور يقال امرأة رقيمة اى عاقلة برزة (رقيم) زبير وزننده
اسمادندر حبيصه بنت رقيم اصحابدندر الركم رانك فتحى وكافك سكونيله برنسنه‌يى بركندروب برى برى
اوزره يغمق معناسنه‌در يقال ركم الشىء ركما من الباب الاول اذا جمعه فوق آخر حتى يصير ركاما مركوما (الركام)
غراب وزننده برى برى اوزره يغلمش نسنه‌يه دينوركه يغين تعبير اولنور يقال ركمه حتى صار ركاما كركام الرمل وقات
قات اولمش بولوده دينور وبيوك سورى‌يه دينور يقال قطيع ركام اى ضخم (الركم) فتحتينله بودخى قاتلنمش سحابه
دينور يقال سحاب ركم اى ركام (الارتكام) افتعال وزننده برنسنه برى برى اوزره قات قات يغيلوب صقشمق
معناسنه‌در يقال ارتكم الشىء اذا اجتمع يعنى بعضه فوق بعض (المرتكم) اسم مفعولدر ومرتكم الطريق يولك
دوز جاده‌سنه اطلاق اولنور كويا كه سائر فروع وشعبه‌لرى آنده جمع اولنمشدر يقال هذا مرتكم الطريق اى جادته

(الركمة) غرفه وزننده بالچق كومه سنه دينور (التراكم) تفاعل وزننده جمع اولوب بری بری اوزره صيقشمق
معناسنه در يقال تراكم الشیء اذا اجتمع (الرم) رانك فتحی وميمك تشديديله (والمرمة) ميمك ورانك فتحيله خلل
بولمش نسنه يی اصلاح ايلمك معناسنه در كه اوكارمق تعبير اولنور يقال رمه رما ومرمة من الباب الثانی والاول
اذا اصلحه وقيون وكچی مقوله سی حيوان اغزيله اغاج بداقلرينك اوجلرنی قاوره يوب اوتلامق معناسنه در يقال رمت
البهيمة اذا تناولت العيدان بفمها واكل ايلمك معناسنه در يقال رم الشیء اذا اكله ورم ورمة رانك كسريله ورميم
كميك چوريمك معناسنه در يقال رم العظم رمة ورما من الباب الثانی اذا بلی (الارتمام) افتعال وزننده
بودخی بهيمه اغزيله بداق اوجلرنی چكوب اوتلامق معناسنه در يقال ارتمت البهيمة اذا تناولت العيدان بفمها
ودوه ياوريسی اوربجی ابتدا ال ايله يوقلنمق درجه سنه بالغ اولمق معناسنه در يقال ارتم الفصيل وهو اول ما تجد
لسنامه مسا (الارمام) همزه نك كسريله بودخی كميك چوريمك معناسنه در يقال ارم العظم اذا بلی وفی الحديث
قالوا يارسول الله كيف تعرض صلاتنا عليك وقد ارمت علی وزن ضربت ای بليت اصله ارممت فحذفت
احدی الميمين كاحست فی احسست وارمام كميك ايلكلنمك معناسنه در يقال ارم العظم اذا جری فيه الرم ای المخ
وخاموش اولمق معناسنه در يقال ارم الرجل اذا سكت ولهو وهوايه ميل ايلمك معناسنه در يقال ارم الی اللهو
اذا مال (الرميم) امير وزننده مصدر در كه ذكر اولندی ووصف اولور چوريمش كميكه دينور يقال عظم رميم
ای بال (الاسترمام) ديوار كهنه لنمكله مرمت واصلاحه محتاج اولمق معناسنه در كه لسان حالله مرمتنی
دعوت وطلب ايدر يقال استرم الحائط اذا دعا الی اصلاحه (الرمة) رانك ضميله وكسريله چورك ايپ
پارچه سنه دينور يقال فی رأس الوتد رمة ای قطعة حبل بال شارح دير كه نسخه لردن بال لفظی ساقط اولمشدر
انتهی ذوالرمه نام شاعر آنكله ملقب اولدی شارحك بيانه كوره * اشعث باقی رمة التقليد * مصراعنه مبنی
تلقيب اولندی وبعضلر ديديكه هنوز طفل ايكن برپارچه اسكی ايپ ايله كابنی كردانه چكروب مكتبه كيدركن
بركسنه كوروب ذوالرمه ديو نوازش ايلديكی باعث تلقيب اولمشدر ورمه نجد ديارنده بربيوك اوه نك اسميدر كه
اكا نيچه دره لر وچايلر منصب اولور وكاه اولور كه ميمی تخفيف ايدرلر ومنه المثل * كل بنی يحسبنی الا الجريب
فانه يروينی * يعنی عربلر ذكر اولنان اوه نك اسناندن مثل مزبوری تفوه ايلديلر جميع اولادم يعنی بكا منصب
اولان دره لرم صويی بكا آزجه آزجه ايچوررلر لكن جريب ديدكلری بيوك دره بنی صويه قاندرر مضرب مثل
معلومدر ورمه آلنه دينور جبهه معناسنه وباجمله وبالكليه معناسنه در كه هپ وقوتعبير اولنور بركسنه
بردوه نك بيوننه برچورك ايپ پارچه سنی بغليوب بيع ايتدكده مزبور ايپی دخی مشتری يه ويرمكله دفعه اليه برمته
ديديلر من بعد بجملته وكله معناسنه استعمال اولندی يقال دفعه الله برمته ای بجملته (الرمه) رانك كسريله
مصدردر كه ذكر اولندی وچوريمش كمكلره دينور عظام باليه معناسنه شارح دير كه صواب اولان
العظم البالی اولمقدر زيرا رمه مفرد در جمعی رمم در عنب وزننده يقال الله يحيی الرمم ای العظام البالية
وقناتلو قرنجه يه دينور واغاج قوردنه دينور (الارمام) همزه نك فتحيله (والرمام) كتاب وزننده (والرمم)
عنب وزننده رمه نك جمعلريدر ويقال حبل ارمام ورمام ورمم ای بال ويوثوب اخلاق قبيلندندر (الرم) رانك
كسريله فی الاصل چوريمش كميكه دينور كه تراب اولور وعربلر طم لفظيله ذكر ايدوب پك فراوان نسنه
مراد ايدرلر يقولون جاء فلان بالطم والرم ای بالبحری والبری او الرطب واليابس او الماء والتراب او بالمال
الكثير وصويك كوتروب كتديكی نسنه يه دينور علی قول صو يوزنده اولان او تلق وسازلق مقوله سنك
قيرنتيسنه دينور وكميك ايچره اولان ايليكه دينور (المرم) ميمك ضمی ورانك كسريله كمكلری ايليك
طوتمغه بشلامش ناقه يه دينور (الرم) رانك ضميله درونده اولان هم وتاسه يه دينور يقال فی قلبه رم
ای هم ومكه ده بركهنه قيونك اسميدر وحجازده بربنانك آديدر (رم) رانك فتحيله بش قريه اسميدر مجموعی
شيراز اولكه سنده در (المرمة) ميمك فتحی ورانك فتحی وكسريله هرچتال طرنقلی حيوانك دوداغنه
دينور (الرمرام) زلزال وزننده بركونه بوز رنكلی نبات آديدر بردان ديدكلريدر كه تركيده آق چچكی ديرلر (رمرم)
فدفد وزننده ياخود برمرم برطاغك آديدر (دارة الرمرم) سمسم وزننده (رمان) رمانتان رانك ضميله
(ارمام) همزه مفتوحه ايله بر موضعلردر (الرمم) فتحتينله بر وادی اسميدر (الترمرم) تزلزل وزننده
سويلمكه آغز اچوب دپرنوب ياتمق معناسنه در يقال ترمرموا اذا تحركوا للكلام ولم يتكلموا (الرمامة) ثمامه
وزننده كفاف معاشه دينور يقال اكتفی بالرمامة ای البلغة (الترمم) تفعل وزننده كميك كمرمك معناسنه در

يقال ترمّم الرجل اذا تعرق (المراميم) ميمك فتحيله يلكلرى بكر يلوب اصلاح اولنمش اوقلره دينور مفردى
مرموم در يقال سهم مرموم وسهام مراميم اى المصلحة الريش (المرتمات) مهمات وزننده دواهى وآفاته
دينور مفردى مرتمةدر (الرمم) ضمتبنله رشد وفطانتلو ذهن وزكا صاحبه‌سى قيزلره دينور مفردى راتمه‌در
يقال جارية راتمة وجوار رمم اى كيسة (الرمام) غراب وزننده مبالغه در يك چور يمش كميكه دينور (الرنم
ضمتينله خوش آوازه وخوب نغمه‌لر ايله بسته وشرقيلر سويليان موسيقى آشنا چنكى طاقنه دينور مغنيات
مجيدات معناسنه (الرنم) فتحتبنله صوت وآوازه دينور يقال له رنم لطيف اى صوت (الرنيم) رانك فتحيله
ازكيلر ايله ايرلمق معناسنه‌در فارسيده سراييدن مراد فيدر يقال رنم المطرب رنيما اذا طرّب صوته (الترنيم
تفعيل وزننده بودخى خوش ودلكش ازكيلر ايله ايرلمق معناسنه‌در يقال رنّم المطرب والحمام والجندب والقوس
وكذا كل ما استلذّ صوته ترنيما اذا طرّب صوته (الترنّم) تفعّل وزننده پستلى تيزلى خوش ازكيلر ايله نغمه
وآهنك ايلمك معناسنه‌در يقال ترنّم البلبل اذا رجّع صوته (الرنمة) ثمره وزننده (والترنموتة) فعللوته وزننده كه
مبالغه‌در پستلى تيزلى ازكيلر ايله اولان خوش ودلكش نغمه يه دينور يقال له رنمة حسنة وترنموتة اى ترنّم
(الترنموت) عنكبوت وزننده شول يايه دينوركه آتيلوركن نغمه وترانه كبى خوش وشيوه‌لو طنقرديسى اوله يقال
قوس ترنموت اى لها حنين عند الرمى (الرنمة) فتحاتله برخرده نبات آديدر (رنوم) صبور وزننده برموضعدر
(الروم) نوم وزننده (والمرام) ميمك فتحيله طلب ايلمك معناسنه‌در يقال رامه يرومه روما ومراما اذا طلبه
وروم قولغك يومشغنه دينور ضمله‌ده لغتدر يقال اصاب روم اذنه اى شحمته واهل تجويد اصطلاحنده
روم الحركه كلمه‌ده اولان كيزلوجه حركهٔ مختلسه‌دن عبارتدر و بو اشمامدن اكثردر زيرا اشمامده حركه استماع
اولنور هرندكلو خفيه ومختلسه ايسه‌ده بين بين اولان همزه‌نك حركه‌سى كبى همان حركه‌يه اشارت اولور
الحاصل درست حركه دكلدر يقال وقف القارئ على الروم وهى حركة مختلسة مختفاة وهى اكثر من الاشمام
لانّها تسمع ومرام مطلب معناسنه كلور يقال هو بعيد المرام اى المطلب (الروم) رانك ضميله نوع انساندن
برصنف وطائفه‌دركه روم بن عيصو بن اسحق عليه السلام نسلندن منشعبلردر وروم لفظى جمع اولور
مفردنده رومىّ دينور زنج وزنجىّ كبى يقال رجل رومىّ وهم روم (الرومة) رانك ضميله توتقاله دينور
غراء معناسنه وطبريّه قضاسنده برقريه اديدر ومدينه‌ده برقيو اسميدر (الترويم) تفعيل وزننده اكلمك
معناسنه‌در يقال روّم الرجل اذا لبث و برآدمى برنسنه‌يى طلب ايدر قيلمق معناسنه‌در يقال روّم فلانا وروّم به
اذا جعله يطلب الشئ وبرنسنه دنصكره ينه برنسنه‌يى تحصيل فكرنده اولمق معناسنه‌در يقال روّم رأيه
اذا همّ بشئ بعد شئ (رامه) باديه‌ده برموضعدر اكثرى اشعارده تثنيه صيغه‌سيله ايراد ايدرلر ايكى طرفى اعتباريله
ومنه المثل * تسألنى برامتين سلجما * موضع مزبورده برخاتون شوهرندن شلغم طلب ايلمكله كلام مزبورى تفوّه
ايلمدى موقعى اولميان محلده نسنه طلب اولندقده ايراد اولنور (رومان) رانك ضميله برموضعدر رومان الرومى
ورومان بن نعجه اصحابدندر (امّ رومان) امّ عائشة الصديقه‌در اسمى زينب ايدى (الرومانىّ) رانك ضميله
يمامه‌ده برموضعدر (روميه) رانك ضمى و يانك تخفيفيله مدائن شهرلرندن برشهر اسميدركه حالا خرابه‌در (وروميه
روم اولكه سنده دخى بر بلدهٔ عظيمه‌در ابن خردادبه نقلى اوزره طاوق پازارى ديدكلرى چارشونك
طولى برفرسخ مقدار يدر و بدستانى اوچ فرسخ مقدارى مسافه‌در واسكله‌سنده باقردن معمول كورفزا ولوب
وآنده بازركان دكانلرى واردر واول دكانلر شول مرتبه وسعتلودركه هر برنده صاحبنك سفينه‌لرى طورر
وشهرينك سورينك ارتفاعى سكسان وعرضى يكرمى ذراعدر و بو مرقومك نقلى اولمغله * فانيك كاذبا
فعليه كذبه * حالا شهر مزبور اتاليا اولكه سنده روميه ديدكلريدركه پاپانك قرار كاهيدر واقعا اصحاب
جغرافيا سلفده يك عظمتنى روايت ايدرلر وخردادبه خانك ضمى وذال معجمه‌نك كسرى وياى تحتيه‌نك سكونى
وآخرده هايله مضبوطدر اصلى خورداد ابدى كونش ويركبسى ديمكدر ويه كلمه‌سى صوتدر وبعضلر
باى موحده ايله تقييد ايلمكله نه كوزل عطيهٔ شمس ديمك اولور وبعضلر خرزاء ضبط ايلمكله ابن الشمس ديمك اولور
شارح ديركه مدائنده اولان روميه نوشروان بناسيدر ورومده اولان روميه اوّل ملوك رومدن اولان رومبس
بناسيدر (التروّم) تفعّل وزننده برآدمى مسخره لغه المق معناسنه‌در يقال تروّم به اذا تهزّأ (الروام) غراب
وزننده دوه‌نك اغزنده اولان كپوكه دينور لغام معناسنه (الرومىّ) رانك ضميله بوش كمينك يلكننه دينور
نته كه طولو كمينك يلكننه مربع ديرلر ورومى بن مالك شعرادندر وابن الرومىّ متاخرين شعرادندر (ابو رومى)

طوبى وزننده وابو الروم بن عمير اصحابدندر (الزام) نام وزننده بر شجر اديدر (الرهمة) رانك كسرى
وهانك سكونيله متصل ياغان چسنتى كبى ضعيف يغموره دينور جمعى رهم كلور عنب وزننده ورهام كلور
جبال وزننده يقال وقعت رهمة اى مطر ضعيف دائم (الارهام) همزه نك كسريله بلود رهمه ياغدرمق
معناسنه در يقال ارهمت السماء اذا اتت بالرهمة (المرهومة) رهمه ديدكلرى يغمور ياغمش باغچه يه ومرغزاره
دينور يقال روضة مرهومة ولاتقل مرهمة قياس ايسه ارهامدن مرهمة كلمكدر (المرهم) مقعد وزننده
ياره اوزره اوره جق يومشق دوايه دينور كه تحريفله ملهم تعبير اولنور ذكر اولنان رهمه دن مأخوذ درملايمتدن
ناشى اطلاق اولندى يقال وضع على الجرح المرهم وهوطلاء لين يطلى به الجرح مؤلف اشتقاقنى بيانله معرب
زعم ايدنلره تعريض ايلمشدر (بنو رهم) رانك ضميله عربدن بر بطن در (الرهام) غراب وزننده آوجى اولميان
قوش نوعنه دينور وعدد كثير معناسنه در (الرهام) سحاب وزننده زبون وآريق قيونه وكچى يه دينور (الرهوم)
صبور وزننده آريق ومهزول قيونه دينور يقال شاة رهوم اى مهزولة وظن وتردد ى ووا همة احتمالاتى چوق
ضعيف الطلب آدمه دينور احتمال صاحبقدن مطلوبى عزم واهتمامله طلب ايليه مز يقال رجل رهوم اى ضعيف
الطلب يركب الظن (الرهمان) فتحاتله دوه يوروينشندن بركونه يورويشه دينور كه ضعف وهزالدن ايكى
طرفه پوچه اوره رق يوريمكدن عبارتدر (رهمان) سكران وزننده بر موضع اديدر (رهمه) جهينه
وزننده شام ايله كوفه بيننده بر پيكار اديدر ابو رهم الانماري رانك ضميله وابو رهم السمعى والغفارى
وابن قيس الاشعرى وابن مطعم الارحبى وابو رهمه وابو رهيمه رانك ضميله على قول ايكيسى بردر جمله سى
صحابه در (الريم) رانك فتحيله آرتق فضل وزياده معناسنه در يقال له على هذا ريم اى فضل وعلاوه
معناسنه دركه يوكى دابه يه چاندقدنصكره ايكى دنك ارالغنه وضع اولنان برمقدارجه فضله يه دينور تركيده
سربار فارسى محرفى زلبر تعبير اولنور يقال الريم اثقل على الدواب من الحمل اى العلاوة وخرده طاغلره دينور
وقبر ومزاره دينور على قول قبرك وسطنه دينور ورنسنه دن ابراقلشمق معناسنه در يقال رامه يريمه ريما
اذا تباعد عنه وريم خالص آق اولان آهويه دينور نته كه مهموزا رأم دخى دينور وكوندزك قرا كولق
قاوشنجه قدر آخر وقتنه دينور يقال قد بقى ريم من النهار وهو آخره الى اختلاف الظلمة وريم وريمان فتحاتله
ياره اوكولمغله اغزى قاوشوب بتشمك معناسنه در يقال رام الجرح يريم ريما وريمانا اذا انضم فمه للبرء (وريم)
دوه نك صرتنده اولان يوكى برطرفه طوغرى آغمق معناسنه در يقال رام حمل البعير اذا مال ودوه يى بوغزليوب
اولشدرد كدنصكره باقى قلان حصه يه دينور على قول فضله قلان كيكسنه دينور كه بوغزلين قصابه ويريلور
وساعت طويله معناسنه در يقال مضى من الليل او النهار ريم اى ساعة طويلة وپايه ودرجه معناسنه در
يقال له ريم رفيع اى درجة وايرلمق براح وزوال معناسنه در تقول مارمت افعل اى مابرحت وتقول مارمت المكان
ومارمت منه اى مابرحت شارح ديركه ابن مالك عندنده مارام افعال ناقصه دندر كان ومادام كلمه لرينك
اخواتندندر مابرح ومازال معناسنه در آنلركبى نفيه مخصوصدر انتهى وقطع وافتراق معناسنه در يقال ريم به
اذا قطع (يريم) يبيع وزننده اسمادندر نهيك بن يريم محدثدر ويريم بريلانقه نك اسميدر (تريم) تاى فوقيه
مفتوحه ايله حضرموت ايالتنده بر بلده اديدر (مريمه) ميمك فتحى ورانك كسريله ينه حضرموت ايالتنده بر بلده در
(ريم) رانك كسريله بلاد مغربده بر موضعدر ومقدشوه قربنده بر موضعدر (ريمه) رانك كسريله مدينه ده بنى شيبه يه
مخصوص بر وادى اسميدر ريمه تمره وزننده يمنده بر ناحيه در كذلك يمنده بر حصن اديدر (ابو ريمه) رانك فتحيله
صحابى بصرى در (المريم) مقعد وزننده شول خاتونه دينور كه عفيفه وپاكدامن اولمرق رجال قسميله
صحبت ولاقردى ايلمكدن خوشلنور اوله يقال هى مريم اذا كانت تحب حديث الرجال ولاتفجر ومريم بر خاتون
اسميدر يعنى اسم بنت عمراندر كه والده حضرت عيسادر عليهما السلام مؤلفك بصائرده بيانته كوره
مريم اسم اعجميدر عجمه وعلميت علتلريله غير منصرفدر ولفظ عبرانيدر خادمة الله معناسنه ياخود امة الله
معناسنه در ياخود محرره معناسنه در وعند البعض عربيدر (الترييم) تفعيل وزننده زائد وافزون اولمق
معناسنه در يقال ريم عليه اذا زاد (ريمان) سلمان وزننده ايكى موضع اسملريدر (فصــل الزاى المعجمة)
(الزأم) زانك فتحى وهمزه نك سكونيله (والزؤام) غراب وزننده فورى وفى الحال اولمك معناسنه در يقال
زأم الرجل زأما وزؤاما من الباب الثالث اذا مات وحيا وطعامى پك پك شدتله اكل ايلمك معناسنه در يقال
زأم الطعام اذا اكله شديدا وبر آدمى قورقتمق معناسنه در يقال زأم الرجل اذا ذعره وحق وبطلانى

مطلبــــنه

ز

مشكوك اولان برسوز تفوّه ايلمك معناسنه‌در تقول زأم لى كلمة اى طرحها لا ادرى احقّ هوام باطل ويرآدمك
ايچريسنى صوغوق قبلامغله اوشيوب دترتمك معناسنه‌در يقال زأمه البرد اذا ملأ جوفه حتى اخذه قلّ (الترئيم)
تفعيل وزننده بودخى قورقتمق معناسنه‌در يقال زأمه اذا ذعره (الزأم) فتحتينله برنسنه‌دن پك بلكليوب
قورقراولمق معناسنه‌در يقال زئم فلان زأما من الباب الرابع وزئم على المجهول اذا اشتدّ ذعره (الزئم) كتف
وزننده وصفدر پك بلكليوب قورقمش آدمه دينور (الازدآم) افتعال وزننده بودخى برنسنه‌دن پك
قورقمق معناسنه‌در يقال ازدأم الرجل اذا اشتدّ ذعره (الزأمة) تمره وزننده صوت شديد معناسنه‌در
تقول سمعت زأمة اى صوتا شديدا وحاجت ومهمه معناسنه‌در وشدتله يمكه واچمكه دينور يقال
اعجبنى زأمته اى شدّة اكله وشربه ويله دينور ريح معناسنه وكفايت مقدارى زادوذخيره‌يه دينور
يقال له زأمة اى ما يكفى من الطعام اى الذخيرة وكلمه معناسنه‌در تقول ما كلمنى بزأمة اى بكلمة ويقال ما يعصيه
زأمة اى كلمة يعنى آنك برسوزنه مخالفت ايلمز (الزوأم) غراب وزننده چركين وناخوش اولومه دينور
بهادران عندلرنده دوشكنده اولان اولوم كبى على قول فور بجه اولان اولومه دينور يقال موت زوأم اى كريه او مجهز
(الازأم) همزه‌نك كسريله بركسه‌يى برايشه جبروا كراه ايلمك معناسنه‌در يقال ازأمه على الامر اذا اكرهه
ويارەيى صقمغله دريسى قانه يا پشوب قان پارەنك اوزرنده قوريمق معناسنه‌در على قول يارەيه تيمار ايدوب صاغالتمق
معناسنه‌در يقال ازأم الجرح اذا غمزه حتى لزق جلدته بدمه ويبس الدم عليه اوداواه حتى برئ (الزوأمى) غرابى
وزننده خونى وقتال آدمه دينور يقال رجل زوأمىّ اى قتال (الزئم) زانك كسريله كوزه دينور يقال يرمون فى زئمك
اى فى عينك وخسب ونسبه دينور يقال طعنوا فى زئمه اى فى حسبه (الزبهمة) مرحله وزننده عجله وشتاب معناسنه‌در
يقال مرّ بزبهمة اى بعجلة (الزجمة) زانك فتحى وجيمك سكونيله كيزلوجه سويلنن كلامدن مسموع اولان برسوزه
دينور تقول سمعت زجمة اى شيئا من الكلمة الخفية مؤلفك تفسيرى عادتى اوزره مسامحه قبيلندندر وزجمه برسوز جكزه
دينور ضمله‌ده لغتدر يقال لم اسمع له زجمة اى نبسة ويقال ما يعصيه زجمة اى كلمة نته كه زأمه دخى بو معنايه‌در
وطوغوران خاتونك وسائر حيوانك ايقنديسنه وصقنديسنه دينور زجمه وزنكه كبى يقال ولدته بزجمة اى بزحرة
(الزجوم) صبور وزننده طنقردامسى فرسز اولان يايه دينور على قول سنلوجه اولانه دينور يقال قوس زجوم
اى الضعيفة الارنان او الحنون وشول ناقه‌يه دينور كه بدخوى اولمغله سائر ناقه‌نك ياوريسنه اصلا يا قليوب قوقلدجه
شك وكان ايلمكله قبول ايلمز اوله (الارجم) احمر وزننده آچق وسرنبت بوكوره مز اولان دوه‌يه دينور يقال
بعير ازجم اذا كان لا يرغو ولا يفصح بالهدير (زجم) سكر وزننده برقوش آديدر (الزحم) مهمله ايله زحم وزننده
(والزحام) كتاب وزننده برآدمه مضايقه ايلمك معناسنه‌در كه صقشدرمق تعبير اولنور طار يرده قصد ايدوب
صقشدرمق كبى يقال زحمه زحما وزحاما من الباب الثالث اذا ضايقه وزحم اسم جمع اولور يقال قوم زحم اى مزدحمون
وبر رجل اسميدر (الازدحام) افتعال وزننده (والتزاحم) تفاعل وزننده خلق غلو وغلبه‌لك ايدوب صقشمق معناسنه‌در
يقال ازدحم القوم وتزاحموا اى تضايقوا (زحم) زانك ضمیله مكه مكرمه‌نك اسميدر ياخود امّ الزحم درغلبه لكى
مشتمل اولديغيچون (المزحم) منبر وزننده كثير الزحام ياخود شديد الزحام اولان كمسه‌يه دينور يقال رجل مزحم
اى كثير الزحام او شديده (المزاحمة) مفاعله وزننده صقشدرمق معناسنه‌در يقال زاحمه اذا ضايقه وبرنسنه‌يه
پك يقلشمق معناسنه مستعملدر يقال زاحم الخمسين اذا قاربها (ابو مزاحم) مجادل وزننده فيل ديدكلرى جانورك
كنيه‌سيدر وقريق بوينوزلو اوكوزه اطلاق اولنور وخواقين تركدن عرب قوميله الك اوّل حرب وقتال ايدن خاقانك
كنيه‌سيدر ومزاحم بن ابى مزاحم زفر الكوفى ومزاحم بن مزاحم كه عمر بن عبد العزيزك معتقيدر ومزاحم بن داود
محدثلردر ومزاحم برفرسك اسميدر (الزحمه) تمره وزننده اسمدر صقشمغه دينور وزحمه معناسنه‌در كه طوغوران
خاتونك ولادت بوريسيله اولان ايقنديسنه وصقنديسنه دينور كه انكله ولد طشره اوغرار (زحويه) عمرويه وزننده
اسمادندر زكريا بن يحيى بن زحويه محدثدر (زحمه) غرفه وزننده ابن عبد الله الكلبى دركه مرج راهط وقعه‌سنده
ضحاك الفهرى نام كمسه‌نك قاتليدر (الزخم) زانك فتحى وخاى معجمه‌نك سكونيله برموضع آديدر وزخم مصدر اولور
شدتله اوته قاقمق معناسنه يقال زخمه زخما من الباب الثالث اذا دفعه شديدا (الزخم) فتحتينله ات بوزيلوب قوقمق
معناسنه‌در يقال زخم اللحم زخما من الباب الرابع اذا اخبث وانتن (الازخام) همزه‌نك كسريله زخم معناسنه‌در
يقال ازخم اللحم بمعنى زخم (الزخم) كتف وزننده بوزيلوب قوقمش اته دينور (الزخمة) فتحاتله اسمدر قوقمش
اته اولان بد قوقويه دينور ياخود برنجى جانور اتنه مخصوصدر على قول زخمه زفيرى چوق اولان اتك طعمى فاسد

اولديغندن عارض اولان اجيلغه دينـور اجيمش ياغ كبي يقال فى اللحم زخمة اى رايحة كريهة اوخاص بلحم السبع
اوهوان يكون نمسا كثير الدسم والزهومة (الزخماء) حمراء وزننده كودەسى بدبوى اولان عورته دينور (الازدخام)
افتعال وزننـده برنسنه يى يوكلمك معنـاسنەدر يقـال ازدخم الحمل اذا حتمله (الازدرام) افتعال وزننده بيوجك
اقمه يى يوتمق معناسنەدر يقـال ازدرمه اذا ابتلعه (الزرم) فتحتبنله كلب وكدى مقولەسنك فضلەسى دبرندە قصيلوب
قالمق معناسنەدر يقـال زرم الكلب والسنور زرما من البـاب الرابع اذا بقى جعره فى دبره ومطلقا برنسنه منقطع اولوب
طورمق معنـاسنەدر يقـال زرم بوله ودمعه وكلامه اذا انقطع الازريمام اقشعرار وزننـده بودخى برنسنه منقطع
اولوب طورمق معناسنەدر يقـال ازرأمّ بوله اذا انقطع (الزرم) زانك فتحيـله كسمك معنـاسنەدر يقـال زرمه
زرما من الباب الثانى اذا قطعه وطوغورمق معناسـنەدر يقـال زرمت به إمّه اذا ولدته وحذرواحتراز معناسنەدر
يقال ماهذا الزرم اى الحذر و بروادى اسميدر كه نهر دجله يه منصب اولور (الازرام) همزه نك كسريله (والتزريم)
تفعيل وزننـده بونلرده كسمك معنـاسـنەدر يقـال ازرمه وزرّمه اذا قطعه وازرام خاصة تبول ايدن كسەنك
بولنى كسدرمك معناسـنەدر يقـال ازرمه اذا قطع عليه بوله (الزرم) كتف وزننده قوم وقرابتى قليل اولان ذليل
و بى حيثيت آدمه دينور يقـال رجل زرم اى ذليل قليل الرهط و بر يرده ثبات وآرام ايلمز اولان متحرك آدمه دينـور
يقـال هو زرم اى لايثبت فى مكان (المزرئمّ) مقشعر وزننده (والزرأميم) زانك ضمى وراءنك فتحيله منقبض معناسنەدر
الازرم اسلم وزننـده كدى يه دينور سنوّر معنـاسـنه (الزردمة) دحرجه وزننـده برآدمى بوغمق ياخود بوغزنى
صيقوب قصمق معنـاسنەدر يقال زردمه اذا خنقه اوعصر حلقه و يوتمق معناسنەدر يقـال زردم الشئ اذا ابتلعه
وزردمه بوغزده اولان يومرى يه دينور غلصمه معناسنه على قول نسنه يودەجق يره دينور (الزراهمة) علابطه وزننده
غليظ اولان نسنەلره دينور واسكى وكهنه نسنەلره دينور (الزعم) زانك حركات ثلاثيله سويلمك معناسنەدر حق وصدق
سوزده و باطل و كذب سوزده مستعمل اولمغـله اضداددندر واكثرى متحقق اولميوب مشكوك ومشتبه اولان محلده
استعمال اولنور يقال زعم الرجل زعما مثلثة من الباب الاول اذا قال قولا حقا وكذبا باطلا و كذبا واكثر مايقال فيمايشك فيه
مثلا برقولك صدق و كذبى مشتبه اولان يرده قال كذاد يميوب زعم كذاديرز شارح ديركه اكنچون زعموا مطية الكذب
ديرلر (الزعمىّ) زانك ضميله كذاب آدمه دينور يقـال رجل زعمىّ اى كذاب وصادق القول آدمه دينور يقال هو
زعمىّ اى صادق (الزعيم) امير وزننـده كفيل معنـاسنه در يقال هو به زعيم اى كفيل و برقومك سيد وسركارنه
دينور على قول امور ومصالحلرنده جمله طرفندن تكلم ايدن سوز صاحبلرينه دينـور جمعى زعماء كلور كرماء وزننده
يقـال هو زعيم القوم اى سيدهم ورئيسهم اوالمتكلم عنهم (الزعم) (والزعامة) زانك فتحيله كفيل اولمق معنـاسنەدر
يقـال زعم به زعمـا وزعامة من البـاب الاول اذا كفل به وزعم زانك فتحيـله وضميـله ظن وكمان
معنـاسـنەدر تقول زعمتنى كذا اى ظننتنى وحيوانك سـودى مقدنجه صويق وناخوش ايكن ايو وخوش
اولمـق معناسـنـه در يقـال زعم اللـبن اذا اخذ يطيب (الزعم) فتحتـبنله طمع معنـاسنـه در يقـال
زعم الـيه زعمـا من البـاب الرابع اذا طمع (الزعامة) كرامه وزننـده كفالت معنـاسنـه دركه ذكر اولندى
وشرف وشان وریاست معناسـنەدر يقال له زعامة اى شرف ورياسة وسلاح معناسـنەدر يقال تقلد الزعامة
اى السلاح وزرهه دينور يقال جاء وعليه الزعامة اى الدرع واينكه دينور بقره معناسـنه بونده عينك تشديديله ده
لغتدر ومال غنيمتدن باشبوغه واعيان قومه افراز اولنسان حصەيه دينور يقال لاتأخذها فانّها زعامة اى حظّ
السيد من المغنم ومالك كزيده سـنه وافضل واكثر ينه دينور كرك ميراث وكرك سائرجهتدن اولسون يقال
اخذ الزعامة من المال اى افضله واكثره من ميراث ونحوه (الزعم) كتف وزننده پك ياغلو جرب كباب و بريانه دينور كه
چويرركن ياغى صاپرصاپر آتش اوزره آقار اوله يقال شواء زعم اى كثير الدسم سريع السـيلان على النار (الازعام)
همزه نك كسريله برآدمى طعمه دوشورمك معناسـنەدر يقال ازعم فلانا اذا اطمعه واطاعت ايلمك معناسـنەدر
يقـال ازعم اليه اذا اطاع و برايش امكانه كلمك معناسنەدر يقال ازعم الامر اذا امكن وسود خوشلنمغه بشلمق
معناسـنەدر يقال ازعم اللبن اذا اخذ يطيب و يرك ابتدا نباتى بلورمكه بشلمق معناسـنەدر يقال ازعمت الارض
اذا طلع اول نبتها (المزاعم) منابر وزننده شول ايشه دينور كه حقيقتى متبين اولمامغـله آنده منازعة واقع اوله يقال
امر فيه مزاعم اى منازعة بونك مفردى مزعم در مقعد وزننده كه اسم مكاندر جمع عنوانى هـر كس آنده بركونه
سو يلمكله ياخود طرفيندن قيل وقال كثير واقع اولمغله منازعات وقوعنه مبنى در (الزعوم) صبور وزننده (والزعموم)
عصفور وزننده فصاحت وطلاقتى اولمديغـدن حقيقتى اوزره اداى مرامدن عاجز وطوتغون اولان آدمه دينور

يقال رجل زعوم وزعموم اى العيي اللسان وزعوم شول ناقه وقيون مقوله سنه دينور كه كوده سنك ياغى آزاوله كه
ز بونلغندن كنايه در ويا غى چوق اولانه دينوركه سموزلكندن كنايه در بوجهتله اضداددندر يقال ناقة وشاة زعوم
اى القليلة الشحم ويقال زعوم اى الكثيرة الشحم وشول ناقه وقيون مقوله سنه دينوركه سموزلكنده وز بونلغنده
شك واشتباه اولنه يقال شاة زعوم اذا كانت قد شك ابها طرق ام لا (المزعمة) مكرمه وزننده بودخى ز بون اولان
وسموز وقوتلو اولان حيوانه دينور زعوم كبى (الزعمة) زانك فتحيله زعم لفظندن بناء مره در جمعى زعمات كلور
ومنه تقول هذا ولازعمتك ولازعماتك اى لااتوهم زعماتك تذهب الى رد قوله بو كلام ايكى محلده استعمال اولنور اولا
بركسه برنسنه يى بشقه ظن ايله حقيقتى شويله در ديو خلاف واقع بيان ايدوب بعده خلافى ظاهر اولدقده ايراد
اولنور ثانيا برماده ده آنكله مشورت اولنوب خطا جهتنى ايراد ايتدكده مستشير اولان آدم قول مز بورى رد وابا ايله
جهت صوابى ابراز ايدوب هذا ولازعمتك ولازعماتك ديرلر يعنى حق وصواب بودر بن سنك زعم وظن ايلديكك
سمتلرى توهمله عمل وتلقى ايلم ديمكدر پس لازعمتك فعل مقدر لااتوهم كلمه سيله منصوبدر (المزعامة) ميمك
كسريله يلانه دينور حيه معناسنه (التزعم) تفعل وزننده كوجله يلان سوز دوزمك معناسنه در يقال تزعم
الرجل اذا تكذب (المزعم) مقعد وزننده چندان اعتماد اولنميه جق ايشه دينوركه حقيقتى متبين اولمامغله حقنده
هركس بركونه زعم ايدر اوله يقال امر مزعم اذا كان لايوثق به (المزاعمة) مزاحمه وزننده ومرادفيدر يقال زاعمه
اى زاحمه (الزغوم) غين معجمه ايله صبور وزننده على قول زغموم كه عصفور وزننده در فصاحت وطلاقتى اولمامغله
اداى مرامدن كما ينبغى عاجز وطوتغون اولان آدمه دينورنته كه عين مهمله ايله ده لغتدر يقال رجل زغوم اوزغموم
اى العيي اللسان (زغيم) زبير وزننده برقوش آديدر (التزغم) تفعل وزننده دوه قسمى بوكورمسنى آجق وسربست
چيقرميوب چكه لرنده ترديد ايلمك معناسنه در يقال تزغم الجمل اذا ردد رغاءه فى لهازمه اشبو تزغم لفظنك
اصل معناى موضوعى بودر بعده كثرت استعمالله طارغين وخشمناك كبى تكلم ايلمكده استعمال اولندى يقال تزغم
الرجل اذا تكلم كالمتغضب (زغمه) غرفه وزننده برموضعدر (الزغلمة) زانك فتحى وضميله شك وشبهه ووهم
معناسنه در ودرونده مضمر اولان كينه وعداوته دينور وخراش وخدشهٔ درونه دينور يقال وقع منه فى قلبى زغلمة
اى حسكة (الزقم) زانك فتحى وقافك سكونيله برنسنه يى لقمه ايدوب يوتمق معناسنه در يقال زقمه زقما من الباب
الاول اذا القمه (التزقم) تفعل وزننده تكلفله لقمه يى يوتمق معناسنه در يقال تزقمه اذا التقمه (الازقام) همزه نك
كسريله برآدمه برنسنه يى يوتدرمق معناسنه در (الازدقام) افتعال وزننده يوتمق معناسنه مطاوعدر يقال
ازقمه فازدقم اى ابلعه فابتلعه (الزقوم) تنور وزننده بردرلو طعامه دينوركه خرما ايله قيمقدن ترتيب اولنور وزقوم
جهنمده برشجرك اسميدر وباديه ده نابت برنبات آديدر كه ياسمن طرزنده چچكلرى اولور تركيده دخى زقوم اغاجى
تعبير اولنور حالا نمايشى ايچون باغچه لرده دخى يتشدرلمشدر وزقوم اهل جهنمك طعامنه دينور وغور بلادندن
اريحاء نام بلده يه مخصوص برشجر آديدر مفرداتك بيانه كوره شجر اولدن برنوعدر كه حجازى وشامى اولور حجازى
نوع اول وشامى بونوعدر خرمايه شبيه ميوه سى اولور حلو وبرمقدارجه عفوصتلو اولور وچكردكندن استخراج
اولنان دهن رياح بارده يى ومواد بلغميه يى واوجاع مفاصلى تحليل وتقرس وعرق النسا وقالچه اچلرنده اولان ريحى
ازاله ايلمكده عظيم المنافع وعجيب الاثردر ومقدار شربتى اوچ ياخود بش كونه قدر يديشر درهمدر وكاه اولوركه
كوترملرى اياغه قالدرر وديرلركه بوفى الاصل اهليلج كابلى اولوب بنو اميه هندستاندن جلب واريحاء ارضنده
زرع وغرس ايلديلركيده رنك ارض مز بوره طبيعتنى تغيير ايلمكله بوصورته منقلب اولدى (الزقة) زحمه وزننده
طاعون ووباء معناسنه در يقال رماه الله بالزقة اى بالطاعون (الزكام) غراب وزننده (والزكمة) زحمه وزننده
خلقك دماغى ورشحه ونزله ديدكلرى علت اسميدر كه دماغك ايكى بطن مقدملرندن فضلهٔ رطوبتك برون
دلكلرينه سيلانندن عبارتدر سببى نزله دركه غدائيته صالح اولان اشياء ايله دماغ غدالنوب وغدايه صالح
اولميانى فضله اولوب اغزدن وبروندن مندفع اولور (المزكوم) زكام عارضه سنه اوغرامش آدمه دينور يقال زكم
الرجل على المجهول فهو مزكوم اى اصابه الزكام (الزكم) زانك فتحيله (والازكام) همزه نك كسريله برآدمى زكام
علتنه اوغراتمق معناسنه در يقال زكمه الله زكما من الباب الاول وازكمه اى جعله مزكوما وزكم جاعده منى يى
آتدرمق معناسنه مستعملدر يقال زكم بنطفته اذا رمى بها وقربه يى طولدرمق معناسنه در يقال زكم القربة اذا
ملأها (الزكمة) غرفه وزننده ثقبل وتصلق وناتراش كسنه يه دينور يقال هوزكمة اى ثقيل جاف و برآدمك الك
صكره طوغان ولدنه دينور يقال هوزكمة ولد ابويه اى آخره (الزكمة) زحمه وزننده ولد طوغورانك ايقنديسنه

وصنقند

وصقنديسنه دينور كه آنكله ولدطشره اوغرانته كه زجه دخى دينور كه بيان اولدى يقال اخرجت الولد بزكة
واحدة اى بزحرة (الزلقوم) حلقوم وزننده ومرادفيدر (الزلم) فتحتينله (والزلم) صرد وزننده چتال طرنقلى
حيوانك بقنسه غنه دينور ظلف معناسنه على قول بقنه غك اكسنه سنده اولان سيور بچه مهره يه دينور
و يلكسز اوقه دينور و قار اوقنه دينور كه جاهليتده آنلر ايله استقسام ايدرلر ايدى مثلا بركسه برامره مباشرت
ايده جك اولسه اوقك برينه امر و برينه نهى تحرير و برظرف ايچره وضع ايدوب النى اكا ادخال ايدر ايدى
نه كونه چقر ايسه آنكله عامل اولور ايدى جمعى ازلام كلور وزلم وزلم آطه طاوشانه دينور و بر معناسنه كه
و بارك مفرديدر جمعى ازلام كلور (التزليم) تفعيل وزننده برنسنه بى يومشدوب دوزلتمك وطوغرلتمق معناسنه در
قتى يابى يومشدوب طوغرلتمق كبى يقال زلمه اذا سوّاه ولينه ودكرمن طاشنك كلنك ايله اطرافنى ديشيوب
دوزلتمكله دكرملندرمك معناسنه در يقال زلّم الرحى اذا ادارها واخذ من حروفها و بر آدمه ناخوش غدا
و يرمك معناسنه در يقال زلّم غذائه اذا اساءه (المزلّم) معظم وزننده خفيف وشوخ وظريف اولان بودوره دينور
يقال رجل مزلم اى قصير خفيف ظريف واعضاسى دينكلى قونديابولى آته دينور يقال فرس مزلّم اى الملزز الخلق
وقولغنك اوجى كسلمش دوه يه وقيونه دينور جنسى پاك اولان دوه نك وقيونك نشان ايچون قولغنك اوجلرندن قطع
ايدرلر و كسمى خوب وموزون وطرح وقطعه سى لطيف اوقه دينور وطاغ كچيسنه دينور وجوره آدمه دينور يقال
رجل مزلم اى الصغير الجثة (الازلم) احمر وزننده نشان ايچون قولغنك اوجلرى كسلمش صوبى پاك اركك
دوه يه وقيونه دينور مؤنثى زلماءدر (الازلم الجذع) جيمك وذال معجمه نك فتحيله طاغ كچيسنه دينور جذع تازه
معناسنه در طاغ كچيسى وصغن پك چوق ياشامغله آنكله توصيف اولنور كويا كه بهرسنه تازه لنورلر بوملا بسه ايله
شديد وكثير البلاء دهر وزمانه اطلاق اولنور (الزليم) امير وزننده بو دخى قطعه سى موزون و كسمى لطيف اوقه
دينور (الزلمة) زايك فتحى وضمى ولامك سكونيله وفتحاتله (والزلمة) همزه وزننده قطع معناسنه اولان زلم
لفظندن مأخوذلردر بونلر تركيده كسيم وبچم ايله تعبير اولنور وهميشه عبد ايله جاريه ده استعمال اولنور يقال
هو العبد زلمة وزلمة اى قده قد العبد او حذوه حذو العبد او يشبهه كانه هو وكذلك الامة يعنى شو آدم كوله
كسيمنده وچر پسنده در ياخود كوله قلغنده در ياخود بركونه كوله يه شبيهدر كه كويا كه كوله در وزلمة كلمه سى تمييز يتله
منصوبدر (الزلمة) فتحاتله بعض كچى قسمنك قولغنده اولان خلق اتدن اصيق كوپه يه دينور كه ايكى دانه اولورسه
زلمتان دينور زنمه دخى دينور (الزلماء) حمراء وزننده ازلم لفظنك مؤنثيدر وطاغ كچيسنك ديشيسنه دينور وچقر
طغانك ديشيسنه دينور (المزلئم) مشمعل وزننده كچوب كيديجى على قول سير وذهابنده وسائر افعالنده كندجه
آرتور وب مزداد ايديجى انسان وحيوانه دينور يقال هو مزلئم اى ذاهب ماض او المرتفع فى سيرا و غيره و محل آخره
نقل وارتحال اوزره اولان آدمه دينور (الازلئمام) اقشعرار وزننده كون قباقوشلق اولمق معناسنه در يقال
ازلأمت الضحى اى انبسطت (زليم) زبير وزننده (زلام) شداد وزننده اساميدندر (الزلم) زايك فتحيله خطا
ايلمك معناسنه در يقال زلم الرجل زلما من الباب الاول اذا اخطأ وطولديرمق معناسنه در يقال زلم الاناء
اذا ملأه و ويركى بى ازلتمق معناسنه در يقال زلم عطاءه اذا قلله و برون كسمك معناسنه در يقال زلم انفه
اذا قطعه (الازدلام) افتعال وزننده برونى دبندن كسمك معناسنه در يقال ازدلم انفه اذا استأصله و بر آدمك
باشنى كسمك معناسنه در يقال ازدلم رأسه اذا قطعه (الزلم) فتحتينله شهرزور قربنده برطاغك آديدر و بر نبات
اسميدر كه تخمى وچچكى اولمز برك آلتنه سورمش انجه انجه كوكلرى اولور وآنده يابوان دانه لرى اولور كه حلو ومقويدر
(المزلهم) مشمعل وزننده جست وشيرمرد آدمه دينور يقال رجل مزلهم اى خفيف (الزم) زايك فتحى وميمك
تشديديله بغلمق معناسنه در يقال زمه زما من الباب الاول اذا شده ودوه نك باشنده اغرى حادث اولمغله باشنى
يوقرى قالدرمق معناسنه در يقال زم البعير بانفه اذا رفع رأسه لالم به و بركسنه باشنى يوقرى طوتمق معناسنه
مستعملدر يقال زم الرجل برأسه اذا رفعه وزم الانف برونى هوايه طوتمق معناسنه در كه كبر ونخوتله دماغ
ايلمكدن كنايه در يقال زم الرجل بانفه اذا شمخ وطولدرمق معناسنه در يقال زم القربة اذا ملأها ودوه يه يولار
كچورمك معناسنه در يقال زم البعير اذا خطمه و يوريمكده سائره سبق وتقدم ايلمك معناسنه در يقال زم الرجل
اذا تقدم فى السير وتكلم ايلمك معناسنه در يقال زم الرجل اذا تكلم وقورد قوزى قاپوب باشنى يوقرى طوته رق
آلوب كوتورمك معناسنه در كه قوزينك بيوندن قاوره مغله قوزينك باشى يوقرى قالور يقال زم الذئب السخلة
اذا اخذها رافعا رأسها (الزموم) قعود وزننده طولمق معناسنه لازمدر يقال زم القربة زما فزمت هى زموما

ای ملأها فامتلأت (الزیزمة) زلزله وزننده اوزون اوزادی کورلده یه‌رك ویانقولیه‌رق سسلنمك معناسنه‌در
ایراقدن طاغ ایچنـدن کلان طوپ ورعد آوازی کبی یقـال زمزم الشیء اذا صات بعیدا وله دوی و بو معنـاده اسم
اوله‌رق استعمال اولنور تقول سمعت زمزمة ای صوتا بعیدا وله دوی و پیدرپی کوك کورلده‌ملك معناسنه‌درکه شدید
اولمامغله کورلدیسی خوش ومعتدل و یغموری فراوان اولور یقال الرعد یزمزم ای یصوّت متتابعا وهو احسنه صوتا
واثبتـه مطرا وزمزمه آتش پرست طائفه‌سی طعـام ایدرکن دمسازاولدقـلری نغمه‌یه دینـور که ککزلرنده
و بوغزلرنده برکـونه ازکی ایله وترانه ایله تردید وترجیع آواز ایلمـکدن عبارتدر نه‌شق شفه ونه تحریك لسان ایدرلر
بینلرنده اول کلام مصنوعدر بیکانه‌لر فهم ایلمیوب همان کندیلری فهم ایدرلر بو معناده کذلك مصدر واسم اوله‌رق
استعمال اولنور یقال زمزم العلوج ای تراطنوا علی اکلهم وهم صموت لایستعملون لسانا ولاشفة لکنه صوت تدیره
فی الخیـاشیم والحلوق فیفهم بعضهم عن بعض وزمزمه ارسلان کومور دیسنه دینـور (الزمام) کتاب وزننـده
برنسنه‌یی باغلیه‌جق باغه دینور یولاره زمام اطلاقی بو جهتله‌در جمعی ازمّه کلور (الزمزمة) زالرك کسریله جماعت
انسانی‌یه دینور علی قول دوه قسمندن وانساندن اللی نفردن عبارت کروهه دینـور یقـال جاءت زمزمة ای جماعة
اوهی خمسون من الابل والناس وجن طائفه‌سندن یاخود یرتجی جانوردن بو بلوکه و برسوری‌یه دینـور وشول
دوه سوریسنه دینور که ایچنده کوچکلری اولمیه یقـال زمزمة من الابل ای جماعة مافیها صغار (الزمزیم) زالرك
کسریله بودخی ایچنده صغیر اولمیـان دوه سوریسنه دینور (الزمزوم) عصفور وزننده کزیده ومنتخب دوه‌لره
علی قول یورمهار دوه‌یه دینـور وزمزوم القوم برقوم وجماعتك کزیده وخلاصه ونخبه‌سنه دینـور یقال هو
زمزوم القوم ای سرّهم بضم السین (الزمزم) جعفر وزننده (والزمازم) علابط وزننده چوق صویه دینـور
یقـال ماء زمزم وزمازم ای کثیر و زمزم وزمازم کعبهٔ مکرّمه‌نك یاننده اولان معروف قیونك اسمیدر شارح دیرکه
کثرت ماء سببیله اطلاق اولندی وتانیث وعلمیتله غیر منصرفدر پس بعضلرك لفظ سریانیدر قوللری غیر معتبردر
کویا که ابتداجریانه بشلدقده هاجر جنابلری زم زم دیو خطاب ایلمکله من بعد زمزم اطلاق اولندی سریانیده
زم طور کتمه دیمك معناسنه ایمش (زمّ) بقم وزننـده بودخی بئر زمزمك اسمیدر (التزمزم) تزلزل وزننـده
دوه کوکرده‌مك معناسنه‌در یقـال زمزم الجمل اذا هدر (الزمّام) رمّان وزننده یوکسك بویلواوته‌یه دینور (الازمیم)
همزه‌نك کسریله محـاق کیجه‌لرندن برکیجه‌یه دینور و برموضع آدیدر وآیك اواخرنده هلال شکلنده کورینن آیه
دینـور که نوری آز اولمغله اول شکله کیرر (الزمم) فتحتینله قرشو مقابل معناسنه‌در یقال وجهی زمم بیته ای تجاهه
وقریب معناسنه مستعملدر تقول داری زمم داره ای قریب منها ویقال امرهم زمم ای مقارب (زم) زالك
فتحیله جیحون ساحلنده بربلده آدیدر (زمّ) زالك ضمیله برموضعدر (زمزم) حمیر وزننده خوزستانده برموضعدر
(الازدمام) افتعال وزننـده خودبینلك ایلمك معناسنه‌در یقال ازدم الرجل اذا تکبر وقورد قوزونی قاپوب باشنی
یوقری طوته‌رق ایلتمك معنـاسنـه‌در یقـال ازدم الذئب السخلة اذا اخذها رافعـا رأسه (زنیم) نونله زبیر
وزننده ساریه جنابلرینك والده‌سی اسمیدر وساریه اصحابدندر نهاوند غزاسنده اهل فرس ایله کارزاره مشغول
ایکن فرس عسکرندن برمقداری اوغورلنوب لشکر اسـلامك وراءنده اولان جبله قصد واول تقریبـله بغتة
ارقه‌دن هجوم ایلمـك صددنده ایکن مدینه‌ده خلیفه فاروق اعظم حـضرتلری منبراوزره خطبه اوقورکن
بو حالی کشف ربّانی ایله عین الیقـین مشـاهده ایلدکـده خلال خطبه‌ده همـان یاساریة الجبل الجبـل دیو
ندا ایلـدی سـاریه دخی اسمـاع الهیله ندای فاروقی استمـاع ایلمکله جبل طرفنه التفـات ایلدکـده
کیفیت مزبوره‌یی مشـاهده ایدوب فی الحـال آنلری دخی جملهٔ کوه اندازایله طعمهٔ تیغ قهر ونکال ایلـدیلر
و بو کرامات حضرت فاروقیدندر رضی الله عـنه وزنیم برجوجه آدمك اسمیـدر که فخر عالم صلی الله علیه وسـلم
حضرتلری آنی کورد کده عافیت واعـتدال وجود نعمتنه تشکراً سجدهٔ شکران ایدرلرایدی وزنیم ذویب الطهوی
نام شـاعرك اسمیدر کذلك انس بن ابی ایاس نام شـاعرك جدّی اسمیدر (الزنمتان) فتحـاتله که زنمه‌نك تثنیه‌سیدر
بعض قیون و کچی قسمنك قولقلری بومشغنه قریب وکرتلکنه مقـابل اندن خلق آصقی کو په‌یه دینور زلمه وزلمتان
دخی دینور شارح دیرکه مؤلف زلمتان لفظنی زنمتان ایله بیـان ایلدی لکن امّهات سائره‌نك بیـانلرینه کوره زلمتان
بعض اغنامك بوغزلرنده اولان وزنمتان بنـاکوشلرنده اولان کوپه‌دن عبارتدر وزنمتان اوق کزینك کرتکنك ایکی
اوجلرینه اطلاق اولنور نونك سکونیله ده جائزدر (الزنمة) ثمره وزننـده (والزنمة) فتحاتله (والزنمة) همزه وزننده
زلمه وزلمه وزلمه معناسـنه درکه ذکر اولندی یقـال هو العبد زنمة وزنمة وزنمة ای زلمة بودخی قطع معناسـنه

اولان زنمهٔ آتیدن مأخوذ در ورنمه فتحاتله بر نبات آدیدر وصویی پاك اولان دوه نك كسیلان قولاغنك بلرچه سنه دینور كه دبندن كسمیوب او یلجه كوپه طرزنده صالنوب قالور صویی پاك اولدیغنه نشان ایچون ایدرلر (الزنم) كتف وزننده (والازنم) احمر وزننده (والمزنم) معظم وزننده زنمه لو دوه یه دینور موثی زنمه در وزنماء ومزنمه در معظمه وزننده (الزنم) فتحتینله زلم وزننده ومرادفیدر كه قیون وكچی بقنه غنك اردنده اولان مهره یه دینور (الزنیم) امیر وزننده بر قومه صكره دن ملحق اولوب آنلردن اولمیان آدمه اطلاق اولنور یقال رجل زنیم ای مستلحق فی قوم لیس منهم واو غلغه دینوردی معناسنه ذكر اولنان زنمهٔ اذن معناسندندر وشول فرومایه ولئیم كسنه یه دینور كه لؤم ودنائتله یاخود شر وشناعتله معروف اوله یقال هو زنیم ای لئیم معروف بلؤمه اوشره (المزنم) معظم وزننده زنیم ایله ایكی معناسی اولدیغه مرادفدر وخرده دوه لره دینور وبر دوه بوغوریتك اسمیدر (ازنم) احمد وزننده بنی یربوع دن بر بطن در وازنم بن جشم تسمیه دن بر بطن پدریدر و بر موضع آدیدر (الزنام) غراب وزننده آفت وداهیه معناسنه در وهارون رشیدك سازنده لرندن بر استاد نیرن اسمیدر (الترنیم) تفعیل وزننده بركسنه یی مخاصمه ایچون بر آدمه یو للامق معناسنه در تقول زنموا الی هذا الخصم ای بعثوا لی لیخاصمنی (الازنام) همزه نك كسریله اغاج قسمی قیونك كوپه سی كبی صالقم صالقم یمشلمك معناسنه در یقال ازنم الشجر اذا صارت له زنمة (الازنم الجذع) ازلم الجذع معناسنه در كه ذكر اولندی (الزهومة) (والزهمة) زانك ضمیله قوقش سموزاتك رایحه سنه دینور یقال اخذت زهومة اللحم وزهمته وهی ریح لحم سمین (الزهم) زانك ضمیله مطلقا متعفن رایحه یه دینور یقال به زهم ای ریح منتنة ووحشی جانورلك یاخود دوه قوشنك وآتك ایچ یاغنه دینور علی قول مطلقا ایچ یاغنه دینور وزباد ایله معروف یعنی قلیه مسك دیدكاری عطره دینور كه زباد دیدكلری كدینك قو یرقلری آلتندن دبریله صالی بیندن صیزوب آلورلر (الزهم) فتحتیله بر نسنه یه یاغ بیلاشوب زفر اولمق معناسنه در یقال زهمت یده زهما من الباب الرابع اذا دسمت وتخمه وامتلا اولمق معناسنه در یقال زهم الرجل اذا اتخم (الزهمة) فرحه وزننده یاغ بیلاشق اله دینور یقال یده زهمة ای دسمة (الزهم) كتف وزننده كوده سی سموز ویاغلو لحیم وشحیم آدمه دینور علی قول كوده سنده سموزلك بقیه سی اولانه دینور یقال رجل زهم ای سمین كثیر الشحم اوالذی فیه باقی طرق (المزاهمة) مفاعله وزننده بركسنه یه دشمنلك ایلمك معناسنه در یقال زاهمه اذا عاداه و بر آدمه كوجنوب بیزارلق ایلمك معناسنه در یقال زاهمه اذا حاكه ومفارقت معناسنه در یقال زاهمه اذا فارقه ویقین اولمق معناسنه در یقال زاهمه اذا قاربه بو جهتله ضد اولور كذلك سیروسنی جالنده وبیع وشراء وسائر افعال ومعاملاتده مداناة ومقاربت معناسنه مستعملدر (زهمان) سكران وزننده وزانك ضمیله بر كلبك و بر موضعك آدلریدر (الزهم) وهم وزننده سموزلكدن كیك ایلكلنمك معناسنه در یقال زهم العظم زهما من الباب الاول اذا امخ و بر آدمی بر نسنه دن زجر ومنع ایلمك معناسنه در یقال زهم فلانا عن كذا اذا زجره عنه و بر كمسه نك حقنده چوق سوز سو یلمك معناسنه در یقال زهم فلانا اذا اكثر الكلام علیه (الازهام) همزه نك كسریله بودخی سموزلكدن كمیكلر ایلیك بغلمق معناسنه در یقال ازهم العظم اذا امخ (الزهمان) عطشان وزننده امتلا اولمش آدمه دینور (الزهزمه) زمزمه وزننده ومرادفیدر كه ذكر اولندی ودوه آدیملرنی صیق صیق آته رق یورغلامق معناسنه در یقال زهزم البعیر اذا رتك فی المشی (زهام) غراب وزننده بر موضعدر (زهدم) جعفر وزننده عنترة العبسی نام شاعر وپهلوانك فرسی اسمیدر وبشر بن عمر والرباحی فرسنك اسمیدر وزهدم ارسلانه دینور وچقر طغانه علی قول طغانه باور یسنه دینور وابرق ایله زبارزده اولان مواضعدن بر موضعك آدیدر (الزهدمان) تثنیه بنیه سیله بنو عبس قبیله سندن ایكی برادره اطلاق اولنور برینك اسمی زهدم وبرینك كردم یاخود قیس ایدی وزهدم بن مضرب تابعی موثوقدر (الزام) جام وزننده هر نسنه نك ربع مقدارنه دینور یقال مضی من النهار زام ای ربع ومضی زامان ای نصفه زیرا ایكی ربع نصف اولور وزام نیسابور اولكه سنده بر ایالت آدیدر عامه ناس جام دیرلر جمیله (الزوم) قوم وزننده اهل یمنه مخصوص بر دزلو طعام آدیدر كه سودایله ترتیب ایدرلر لذیذ اولور (زوم) زانك ضمیله حجاز ده بر موضعدر وارمینیه اولكه سنده بر ناحیه در (زومان) زانك ضمیله اكراد قومندن بر طائفه وبر بوی آدیدر (الزویم) امیر وزننده بركش نسنه یه دینور یقال شئ زویم ای مجمع (الزامات) فرق معناسنه در كه فرقه نك جمعیدر بلوكلر وكروهلر دیمكدر مفردی زامه در یقال زامة من الناس وزامات ای فرقة وفرق (الزیم) عنب وزننده متفرق اته دینور كه اعضاده مجتمع اولمامغله ظاهر اولمیه یقال لحمه زیم ای متفرق یعنی متفرق فی اعضائه لیس بمجتمع فی مكان فیتدن وپراكنده دابه لره دینور كذلك پراكنده چاپل عسكر بنه دینور وجابر بن حنی التغلبی واخنس

بن شهاب فرسلرینك اسمیدر و بو علمیت وفرقه تأ و یلیله تأنیث علتلریله غیر منصرفدر (الزیمة) تمره وزننده نخلة
عانیه ده برقریه آدیدر (الزیمة) زایك کسریله شول دوه سوریسنه دینور که اقلی ایکی اوچ و اکثری اون بش قدر
اوله (التزیم) تفعل وزننده بلوك بلوك پراکنده اولمق معناسنه در یقال تزیم الخیل اذا تفرق و بدنك اتی پارچه پارچه
و بلوك بلوك اولمق معناسنه در یقال تزیم اللحم اذا صار زیما زیما و کوده ده اولان ات پك دیرنکلی وصیق وطقناز
اولمق معناسنه اولمغله کویا که ضد اولور یقال تزیم اللحم اذا اشتد اکتنازه وانضم بعضه الی بعض (الزیزم)
زای اولانك کسریله جن طائفه سنك جولدیلرندن حکایه در (الزیم) زایك فتحیله مخاطبی اسکات ایدیجی سوز
سویلمك معناسنه در یقال زام له بزیم وبزام زیما من الباب الثانی والرابع فاسکته ای تکلم له بکلمة فاسکته بها
(الازیم) اجر وزننده بو کورمز اولان دوه یه دینور یقال بعیر ازیم اذا کان لایرغو فصـــــل السین المهملة
(السأم) سینك فتحی وهمزه نك سکونیله (والسأم) فتحتینله (والسآمة) ضربه وزننده (والسأمة) کرامه وزننده
(والسآم) سحاب وزننده برنسنه دن بیقوب اوصانمق معناسنه در که بزمك و بیزار اولمق تعبیر اولنور یقال سئم
الشیء ومنه سأما وسأما وسآمة وسأمة وسآما من الباب الرابع اذا مل (السؤوم) صبور وزننده اوصانق و بیقغین
آدمه دینور که بزکین و بیزار تعبیر اولنور (الاسأم) اکرام وزننده بر آدمی برنسنه دن بیقدروب اوصاندرمق و بزدرمك
معناسنه در تقول اسأمته اذا جعلته سؤوما (السئهم) قنفذ وزننده فیچی بیوك آدمه دینور یقال رجل سئهم ای الکبیر
البطن (السجوم) قعود وزننده (والسجام) کتاب وزننده کوزیاشی آزجه آقق علی قول چوق آقق معناسنه در
یقال سجم الدمع سجوما وسجاما من الباب الاول اذا سال قلیلا او کثیرا (السجم) رجم وزننده (والسجوم) هجوم
وزننده (والسجمان) فتحاتله متعدیدر کوزیاشی آقتمق و بلود یغمور آقتمق معناسنه یقال سجمت العین والسحابة الماء
سجما وسجوما وسجمانا من الباب الثانی والاول اذا قطر دمعها وسال قلیلا او کثیرا و یقال سجم الرجل الدمع وسجم
وسجوم برایشدن ویا نوب کیجکمك و آغردیرنمك معناسنه در یقال سجم عن الامر اذا ابطأ (الاسجام) همزه نك
کسریله (والتسجیم) تفعیل وزننده (والتسجام) تذکار وزننده بر آدم کوزیاشنی آقتمق معناسنه در یقال اسجم
الرجل الدمع وسجمه تسجیما وتسجاما اذا صبه (السجم) فتحتینله بللو و آشکاره اولان صویه دینور یقال بالارض
سجم ای ماء بین و آقان کوزیاشنه دینور وسکوذ اغاجنك یپراغنه دینور (الاسجم) ازیم وزننده ومرادفیدر که
بو کورمز اولان دوه یه دینور (الساجوم) برکونه بویه آدیدر و بر درونك اسمیدر (السجوم) صبور وزننده (والمسجام)
محراب وزننده شول ناقه یه دینور که صاغیلورکن پاچه‌لرنی کروب باشنی یوقری دیکوب طوتار اوله و بو افراط
ادراری موجبدر یقال ناقة سجوم ومسجام اذا فشجت رجلیها عند الحلب وسطعت برأسها (السحم) سینك
وحای مهمله نك فتحیله (والسحمة) غرفه وزننده (والسحام) غراب وزننده سیاهلغه دینور سواد معناسنه
(الاسحم) اسود وزننده ومرادفیدر که سیاه نسنه یه دینور و بو ینوزه دینور قرن معناسنه و بر صنم آدیدر وشول
قانه دینور که عربلر برمادّه ضمننده عهد و یمین ایلدکلرنده اللرنی اکا طالدررلر و سحابه اطلاق اولنور وممه تکمه سنه
اطلاق اولنور که ممه نك باشنده اولان خرده دانه در سیاهجه اولور حلمة الثدی معناسنه و خرطلومنه اطلاق
اولنور (السحم) فتحتینله برشجر آدیدر ودموره دینور حدید معناسنه (السحم) ضمتینله دمورجی چکیچلرینه دینور
(ذو سحیم) زبیر وزننده بر موضع آدیدر و سحیم ابن تبع اسمیدر که شهزاده یمن ایدی و سحیم مثلم بن مشجرة الضبی
فرسنك اسمیدر و اغمه لغتدن بر ذاتك اسمیدر (السحماء) سوداء وزننده دبره اطلاق اولنور و برشجر آدیدر وشریك
بن السحماء اصحابدندر سحماء والده سنك اسمیدر پدری عبدة بن مغیث ایدی (ابو سحمه) طلحه وزننده باهله
قبیله سندن بر راجزك کنیه سیدر و سحمة بنت کعب قضاعه قبیله سی نسبندندر (سحمه) غرفه وزننده بر رجل
آدیدر وجزء بن خالدك فرسی اسمیدر (سحم) زفر وزننده نعمان بن منذرك فرسی اسمیدر (سحامه) ثمامه وزننده
یمامه ده کلیب قبیله سی یوردنده برصو آدیدر (سحامه) سحابه وزننده بر محدث اسمیدر (سحام) غراب وزننده
یمنده رقضا آدیدر و فلج نام محلده بر وادی آدیدر و بر کلبك اسمی اولان سخام خای معجمه ایله در جوهری مهمله وهم
ایلمشدر (الاسحام) همزه نك کسریله بلود یغمور یاغدرمق معناسنه در یقال اسحمت السماء اذا اصبت ماءها
(الاسحمان) افعوان وزننده برشجر آدیدر (اسحمان) زبرقان وزننده بر طاغك اسمیدر بونده همزه نك ضمی خطادر
وسیاه نسنه یه دینور (السخم) سینك وخای معجمه نك فتحیله سیاهلغه دینور یقال به سخم ای سواد (الاسخم)
اسود وزننده ومرادفیدر یقال شیء اسخم ای اسود (السخیمة) سفینه وزننده (والسخمة) غرفه وزننده
برآدمك حقدنه قلبك قرار مسنه و حقد و کینه یه دینور یقال به لفلان سخیمة وسخمة ای حقد المسخم

معظم وزننده برآدمك حقنده كين طوتمش كسيه دينور يقال هو سخيمة بفلان اى به سخيمة (التسخم) تفعل
وزننده بركسيه برآدمك قلبى قراروب كين وعداوت بغلمق معناسنه در يقال تسخم فلان عليه اذا تحقد (التسخيم)
تفعيل وزننده بركسه حقنده برآدمى طارلتمق معناسنه در يقال سخم بصدره اذا اغضبه و برنسنه يى سياه ايلمك
معناسنه در يقال سخم الله وجهه اى سوّده وصو يى اصتمق معناسنه در يقال سخم الماء اذا سخنه وات
قوفلق معناسنه در يقال سخم اللحم اذا انتن (السخام) غراب وزننده (والسخامى) (والسخامية) ياى مشدده ايله
بادۀ خوشكواره دينور (وسخام) كومور اطلاق اولنور وتجره قاره سنه دينور يقال طلاه بالسخام اى بسواد
القدر وقوشك يلكلرى التنده اولان يومشق تويلره دينور يقال وجه الغلام لين كالسخام وهوالريش اللين تحت
ريش الطير وقطنى واطلس كبى يومشق وملايم قماشه وثوبه دينور يقال ثوب سخام اى لين المس (السخماء)
حمراء وزننده جابجا سهل وغليظ اولان قره طاشلق تپه يه دينور (السدم) فتحتينله غمكين اولمق على قول ندامتله
غمكين اولمق ياخود حزن واندوهه مقارن غيظ وغضب پيدا ايلمك معناسنه در يقال سدم الرجل سدما
من الباب الرابع وهوالهم اومع ندم اوغيظ مع حزن و برنسنه يه بك دوشكون حريص اولمق معناسنه در يقال
سدم بالشئ اذا لهج به وحرص وسديم فحل مسدوم معناسنه در كما سيذكر (السادم) (والسدمان) سكران
وزننده غمكين ياخود ندامته مقارن غمكين ياخود حزن واندوهه مقارن غيظناك آدمه دينور (المسدوم) فحل
سدم معناسنه در (السدم) كتف وزننده (والمسدّم) معظم وزننده مسدوم وسدم كبى اسرمش دوه يه دينور
على قول ديشى دوه سور يسنه صاليور يلوب بينلرنده اسريوب كزمكله ناقه لر كوسنيدكده صوى اولماغله
ديشيلره آشمسون ديو ايچلرندن اخراج اولنان اركك دوه يه دينور ياخود ديشى يه آشمقدن ممنوع اولان دوه يه دينور
نه كونه ممنوع اولورسه اولسون يقال فحل مسدوم وسدم وسدم ومسدّم اى هايج اوالذى يرسل فى الابل فيهدر
بينها فاذا اضبعت اخرج عنها استهجانا لنسله اوالممنوع من الضراب باى وجه كان وسدم ومسدّم فشغروب
آتيلور اولان صويه دينور (السدم) ندس وزننده (والسدم) جبل وزننده (والسدم) عنق وزننده بونلرده ديك
ديك فشقروب آتيلور اولان صويه دينور جمعلرى اسدام وسدام كلور جبال وزننده على قول مفرى وجمعلرى برابردر
يقال ماء مسدّم وسدم وسدم وسدم اى مندفق (السديم) امير وزننده كثير الذكر اولان آدمه دينور يقال
رجل سديم اى كثير الذكر وجوّسماده اولان بوفقه جه سبسه وطمانه دينور على قول مطلقا طمانه وسبسه دينور
(السدم) سينك ضميله (والسدم) ضمتينله طولمش ياخود اوزرى طپراقله اورتيلوب بلورسز اولمش قيويه دينور يقال
ركية سدم وسدم اى مندفنة (السدم) ردم وزننده قاپويى سدّ ايلمك معناسنه در يقال سدم الباب سدما من الباب الاول
اذا ردمه (المسدّم) معظم وزننده صالمه دوه يه دينور وشول دوه يه دينور كه صرتى ياغر اولمغله يرمدّت هاويدى آلنوب
بوش قاله رق ياغرى قپانوب صاغالمش اوله (السدم) كتف وزننده قيس مجنون وفرهاد كبى شديد العشق اولان
عاشق آشفته يه دينور يقال عاشق سدم اى شديد العشق (سدوم) صبور وزننده جوهرى لوط عليه السلام قومنك
قريه سى اولمق اوزره رسم ايدوب غلط ايلمشدر صواب اولان سذوم اولمقدر ذال معجمه ايله ومنه المثل * اجور من قاضى
سذوم * وعند البعض سذوم حمص ايالتنده بر بلده در شارح ديركه اهل تحقيقك بياننه كوره سذوم ذال معجمه ايله سدوم
معرّبيدر مترجم ديركه سدوم لوط قومنه مخصوص آلتى قصبه نك بريسيدر آنده برقاضى وارايدى جورايله مثلدر
جورندن برى بودركه بركون حضورنه ايكى كيمسه كلوب برى آخردن دعوا ايلدى كه بنم بونك ذمتنده بيك درهم
حقم واردر مدعى عليه دخى اقرار ايدوب لكن بش سنه دنصكره مستحق اوله جقدر سزدن نيازايدرمكه بش سنه
تمامنده بن مزبور بيك درهمى اداايچون كتوردكده بلكه بو آدمى بوله مم كرم ايدوب بونى بش سنه حبس ايلسكز كه
اولوقتده حاضر بوليم پس مدعى عليهك بوسوزيله مدعئ مرقومى بش سنه حبس ايلمشدر انتهى (السرم) سينك
فتحى وراتك سكونيله كلب قسمنى اغرا ايلمكه مخصوص زجر كلمه سيدر يقال سرماسرما اذا هيجه (السرم) سينك
ضميله قارنده اولان طوغرى بغرسغك اوجنه دينوركه مقعدك ايچ حلقه سيدر فضلات آندن خروج ايدر (السرم)
فتحتينله دبر آغريسنه دينور (السرمان) سينك ضميله حمران وزننده برجنس آرى اسميدركه پك خبيث
وموذى اولور اشك آريسى ديدكلريدر (التسريم) تفعيل وزننده پاره پاره كسمك معناسنه در يقال سرّمه
اذا قطعه (المتسرمة) متورّمه وزننده بلوك بلوك دوه لره دينور يقال جائت الابل متسرّمة اى متقطعة (السرجم)
جيمله جعفر وزننده پك اوزون نسنه يه دينور طويل معناسنه (الساسم) سينك فتحيله عالم وزننده برجنس
سياه شجر اسميدر على قول آبنوس اغاجيدر ياخود شيزى ديدكلرى شجردر ياخود براغاجدركه آندن باى دوز يلور

مؤلف شيرزى كلمه سنى آبنوس ياخود ساسم ياخود خشب جوزدر ديو رسم ايلمشدر ظاهرا ساج اغاجيدر (السرطم) جعفر ورنده (والسرطم) زبرج وزننده اوزون نسنه يه دينور وشول آدمه دينور كه بليغ وفصيح اولمغله كلامى بيان وفصاحت اوزره ادا ايدر اوله يقال رجل سرطم اى البين القول فى كلامه وشول تنومند وعظيم الخلقه آدمه دينور كه بوغزى واسع وسريع البلع واكول اوله يقال هو سرطم اى الواسع الحلق السريع البلع مع جسم وخلق (السطام) سينك كسريله آتش كوركى تعبير اولنان دمور كوركه دينور كه انكله آتش اوچريلور وقاپو طرقزنه وصندالنه دينور وشيشه طقاجنه دينور وقلجك اغزنه دينور (السطم) سينك فتحيله بودخى قلجك اغزنه دينور (الاسطمة) طرطبه وزننده برقوم وجماعتك وسط واشرافنه ياخود بر مصلحتلرى ظهورنده مرجع ومجمعلرى اولان كاركذار ومصلحت بيلنلرى اولان آدمه دينور يقال اسطمة القوم اى وسطهم واشرافهم او مجمعهم (السطم) ضمتينله اصول معناسنه دركه اصلك جمعيدر يقال عادت الاشياء فى سطمها اى اصولها بونك مفردى سطام در (السطم) لطم وزننده قاپويى پركتمك معناسنه در يقال سطم الباب سطما من الباب الاول اذا ردمه (الاسطام) همزه نك كسريله آتش اوچره جك كوسكى يه دينور يقال حوّل النار بالاسطام اى بالمسعار وعبد الله بن اصرم نام كسه نك قلجى اسميدر (بنوسعدم) جعفر وزننده بنومالك بن حنظله قبيله سندن بر بطن درميمى زائددر (السعم) سينك فتحيله دوه يوريمسندن بركونه يوروييش اسميدر كه تيز تيز يوريمك اوله جقدر يقال سعم البعير سعما من الباب الثالث وهو ضرب من سير الابل (السعوم) صبور وزننده تيز تيز يوروراولان ناقه يه دينور (سعيم) زبير وزننده اصحابدن مرداس بن عقفانك جدّى اسميدر (المسعام) محراب وزننده على قول مشعان وزننده سرعتله آقان سيلابه دينور يقال سيل مسعام اى سريع (السغم) سينك فتحى وغين معجمه نك سكونيله جماع ايلمك على قول انزالدن خوشلنميوب همان صوقوب چكمك معناسنه در يقال سغم جاريته سغما من الباب الثالث اذا جامعها اوهو ان لايحب الانزال فيدخل ثم يخرج وسغم دغم كبى رغم لفظنى تأكيدا ايراد اولنور يقال رغماله دغما سغما وبو تأكيدا ولديغيچون واودن مجرّد اولور (السغم) كتف وزننده بدغدا آدمه دينور يقال رجل سغم اى السيئ الغذاء (المسغم) معظم وزننده (والمسغم) مكرم وزننده خوش غدا آدمه دينور كه دائما نفايس اكل ايدر يقال هو مسغم ومسغم اى الحسن الغذاء واتلوجانلو وتروتازه وناز كبدن اوغلانه دينور يقال غلام مسغم ومسغم اى ممتلئ البدن نعمة (الاسغام) همزه نك كسريله اوغلان اتلوجانلو وتروتازه وناز كبدن اولمق معناسنه در يقال اسغم الغلام على المجهول وكذا اسغم على المجهول اذا كان مسغما وبرآدمى آزرده دل ايلمك وخاطرينه طوقنمق معناسنه در يقال اسغم فلانا اذا بلغ قلبه الاذى (التسغيم) تفعيل وزننده يودم يودم ايچورمك معناسنه در سغمه الماء اذا جرّعه اياه (سيغم) ضيغم وزننده بر بلده در (السقام) قافله سحاب وزننده (والسقم) جبل وزننده (والسقم) قفل وزننده خسته لكه دينور يقال به سقام وسقم وسقم اى مرض مؤلف بصائرده مرضى تعميم ايلمشدر كه جسمانى ونفسانى اولور لكن سقم جسمانى يه مخصوصدر وسقم فتحتينله وسقم قفل وزننده وسقامه كرامه وزننده مصدر اولورلر خسته اولمق معناسنه يقال سقم الرجل وسقم سقما وسقما وسقامة من الباب الرابع والخامس اذا مرض (السقيم) اميروزننده وصفدر خسته يه دينور بيمار معناسنه جمعى سقام كلور كرام كبى (سقام) غراب وسحاب وزنلرنده بر وادى آديدر (سقمان) سلمان وزننده بر موضعدر (السوقم) جوهر وزننده برجنس اولو اغاجك اسميدر (السقمونيا) سينك فتحى وياى تحتيه نك تخفيفى وقصرايله بر نبات آديدر كه ايچندن سدكبى بلمشك رطوبت استخراج وتجفيف اولنور اول رطوبته دخى سقمونيا دينور تركيده محموده اوتى ورطوبتنه محموده تعبير اولنور بغايت مسهلدر معده واحشايه مخالفتى مسهلات سائره دن اكثردر بناء عليه ساده جه استعمال اولنميوب فلفل وزنجبيل وانيسون كبى اشياء معطرات مصلحات ايله استعمال اولنور آلتى شعيره مقدارندن يكرمى يه قدر مصلحلر ايله استعمالى مرّة صفراىى واقاصئ بدندن لزوجات رديئه يى جاذب (و برجزء) محموده برجزء تربدى تازه سد ايله على الريق شرب قارنده بردانه صوغلجان قوميوب بالجمله اخراج ايلمكده عجيب الاثر ومجرّبدر مترجم ديركه مفرداتده سقمونيا يونانى اولوب عربيسى محموده اولمق اوزره مرسومدر حتى بك مسهل اولمغله شاعر اشبو بيت هزل آميزى تفوّه ايلمشدر * عواقب الصبر فيما قال قائلهم * محمودة قلت اخشى ان تخرّبنا * (السقطم) زبرج وزننده فاره يه دينور (السيكم) حيدر وزننده ياپچه ياپجه وآديملرى صق صق يوريين ضعيف آدمه دينور وبر رجل آديدر (السكم) سينك فتحى وكافك سكونيله برآدم سيكم اولمق معناسنه در يقال سكم فلان سكما من الباب الاول اذا صار سيكما (السلم) سينك فتحى ولامك سكونيله بر قوليلى قوغه يه دينور سقا قوغه سى

مطلب

كبي جمعي اسلم كلور افلس وزننده وسلام كلور چبال وزننده ومصدر اولور يلان صوقمق معناسنه يقال سلمته الحية سلما من الباب الاول اذا الدغته شارحك بيانه كوره سلامتة تفألدر وسلم ديدكلري اغاجله دري يي دباغت ايلمك معناسنه در يقال سلم الجلد سلما من الباب الثاني اذا دبغه بالسلم وقوغه اسكيوب پير يمكله عملندن فارغ اولوب ترميم واحكام ايلمك معناسنه در يقال سلم الدلو اذا فرغ من عملها واحكمها (السلم) سينك كسريله وفتحيله بارشمغه دينور صلح معناسنه در مذكر ومؤنث اولور يقال خذوا بالسلم اي بالصلح شارحك بياني اوزره تانيثي نقيضي اولان حرب لفظنه حمل ايله در وسلم مصالحه ايدن كمسيه ده اطلاق اولنور نته كه حرب محاربه ايدن كمسيه ده اطلاق اولنور تقول انا سلم لمن سالمني وحرب لمن حاربني اي مصالح ومحارب وسلم سلام معناسنه دركه انقياد واطاعت ايلمكدر واسلام معناسنه دركه مسلم اولمقدر قال الشارح وبه قرئ قوله تعالى ادخلوا في السلم كافة وفسر بالاسلام (السلم) فتحتينله سلف معناسنه دركه بيوع انواعندن بر نوعك اسميدر يقال عقد عقد السلم اي السلف مؤلف سلفي سلم ايله وسلمي سلف ايله تعريف ايلدي قدورينك بيانه كوره سلف وسلم لغتده ايكي بدلك برينك تعجيلي وآخرك تأجيلي متضمن عقددن عبارتدر وعرف شرعده ثمنك تعجيلي ومثمن اولان مالك تأجيلي موجب عقدده مخصوص اولدي شروط واوصافي كتب فقهيه ده مبسوطدر وسلم انقياد واستسلام معناسنه در ومنه قوله تعالى والقوا اليكم السلم اي الاستسلام والانقياد وسلم بر شجر اسميدر بو شجر مغيلان اغاجي انواعندندر مصر تيكني وسنط اغاجي تعبير اولنور يمشنه قرظ دينور كه پلاموداوله جقدر آنكله دري دباغت اولنور مفردي سلمه در وسلم تسليمدن اسم اولور كه حضرت باري تعالانك امر وحكمنه رضا وانقياددن عبارتدر واسيراكه دينور يقال اخذه بالسلم اي بالأسر واسير وكرفتاره دينور يقال هو سلم اي اسير (المسلوماء) ميمك فتحي والفك مديله ذكر اولنان سلم نام اغاجلري چوق يره دينور يقال ارض مسلوماء اي كثيرة السلم (السلمه) فرحه وزننده طاشه دينور جمعي سلام دركتاب وزننده وهر بري ترونازك ولطيف اولان خاتونه دينور يقال امرأة سلمة اي الناعمة الاطراف وسلمه اساميدندر سلمة بن قيس الجرمي وسلمة بن حنظلة السحيمي صحابه لردر وبنو سلمه انصاردن بر بطندر وسلمة بن كهلاء بجيله قبيله سي نسبندندر وسلمة بن الحارث كنده قبيله سي نسبندر وسلمة بن عمرو بن ذهل وسلمة بن غطفان بن قيس وعميرة بن خفاف بن سلمه وعبدالله بن سلمة البدري الاحدي وعمرو بن سلمة الهمداني وعبدالله بن سلمة المرادي رجال محدثيندندر پس جوهرينك عربده انصاردن بطن اولان سلمه دن غيري سلمه يوقدر قولي خطادر شارح دير كه جوهري بنو سلمه يي انكار ايلمشدر (سلمه) فتحاتله اصحابدن قرق نفر ياخود اوليقدار ذوات اسميدر واتوز نفر ياخود اول قدر محدثين اسملريدر وسلمة الخير وسلمة الشر ايكي معروف كمسه در وام سلمه بنت اميه كه امهات مؤمنيندندر وام سلمه بنت يزيد وام سلمه بنت ابي حكيم ياخود بو ام سليم ياخود ام سليمان در صحابيه لردر (السلام) سينك فتحيله نقص وعيب وفناء وزوال شائبه سندن سالم ومنزه اولان دائم وباقي حق جل وعلا حضرتلرينك اسماء حسنا سندندر في الاصل مصدردر وسلام سلامه كبي مصدردر عيوب وآفاتدن بريء وسالم اولمق معناسنه در يقال سلم من العيوب والآفات سلاما وسلامة من الباب الرابع اذا برئ وبين الاسلام تحيت اولان سلام عليكم بو معنادندر كه سلامتله دعا ايلمكدر اسم اوله رق دخي استعمال اولنور وسلام يلان صوقمش كمسيه دينور سليم كبي كما سيذكر وسمبساط نام قلعه قربنده بر موضع آديدر ومكه مكرمه نك اسميدر وحجازده بر طاغك آديدر وقصر السلام رقه ده هارون رشيدك بر كوشكي اسميدر وبر شجر آديدر بونده سينك كسريله ده زبانزده در لطايفدندر كه براعرابي يه بر آدم تحيت قصديله السلام عليك ديدكده اعرابي جوابنده والجنجاث عليك ديدي اول آدم ياهو بونه كونه جوابدر ديو اعتراض ايلدكده سلام وجنجاث ايكي كونه آجي اغاجلردر سن بر يسني بكا حواله ايلدك بندخي سكا ديكرني تفويض ايلدم ديو جواب ايلدي وسلام اساميدندر عبدالله بن سلام الحبر وبرادري سلمة بن سلام ويكاني سلام وسلام بن عمر وصحابه لردر وابو علي الجبائي محمد بن عبدالله بن سلام در ومحمد بن موسى بن سلام السلامي كه جدته منسوبدر محدثدر (دار السلام) جنت اعلادر كه داخل اولنلر آفاتدن ونعيمي انقضاسندن سالم اولورلر تقول اللهم ادخلنا دار السلام اي الجنة (نهر السلام) نهر دجله در (مدينة السلام) بغداد بهشت انسامدر محدثيندن حافظ محمد بن ناصر وعبدالله بن موسى وشعرادن محمد بن عبدالله السلاميون بغداده منسوبلردر (السليم) امير وزننده (والمسلوم) بونلرده سلام كبي يلان صوقمش كمسيه اطلاق اولنور وبو تفأل قبيلندندر يقال رجل سلام وسليم ومسلوم اي لديغ (سلام) كتاب وزننده بر صو اسميدر (سلام) غراب وزننده بر موضع آديدر (سليم) زبير وزننده اساميدندر سليم بن منصور قيس غيلان قبيله سندن منشعب بر قبيله

پدر بدر کذلك جذامدن برقبیله پدریدر واون بش صحابه اسمیدر وام سلیم بنت ملحان وام سلیم بنت سحیم صحابیه لردر (ذات السلیم) برموضعدر (درب سلیم) بغداد دروازه لرندن بر دروازه در (سلیمه) جهینه وزننده بر رجل اسمیدر (ابو سلمی) بشری وزننده زهیرنام شاعرك پدریدر (ابو سلمی) سکری وزننده وزغ دیدکلری آلاجه کلرك کنیه سیدر (سلمان) سینك فتحیله برطاغك آدیدر ومراد قبیله سندن بر بطن در عبیدة السلمانی آنلردندر زمان سعادتده اسلامه کلوب لکن شرفیاب صحبت اولمدی وسائر بعض محدثین سلمانیین دخی آنلردندر خطیب سلمانی کبی وسلمان بن سلامه وابن ثمامه وابن خالد وابن صخر وابن عامر وابن الاسلام الفارسی اصحابدندر اخیر سلمان فارسی حضرتلریدر (ابو سلمان) بوق بوجکنك کنیه سیدر (السلم) سکر وزننده نردبانه دینور مؤنثدر وبعضا مذکر اولور درجه ومرقاة کبی جمعی سلالیم وسلالم کلور یقال صعد على السلم اى المرقاة شاح دیر که جای سلامت اولان محل فوقانی یه تسلیم ایلدیکیچون اطلاق اولندی وسلم اوزنکویه اطلاق اولنور یقال جعل بالفرس سلما اى غرزا وریان بن سیارك فرسی اسمیدر وعانه دیدکلری کواکبك صاغ طرفنك اشاغی سمتنده نیجه کوکبلره اطلاق اولنور که نردبان شکلنده در وسلم سبب معناسنه مستعملدر که برنسنه یه موصل اولان وسیله در یقال اتخذه سلما اى سببا (السلامة) کرامه وزننده سلام کبی عیوبدن وآفتدن بری وپاکیزه اولمق معناسنه در یقال سلم الرجل عن العیب والافة سلاما وسلامة من الباب الرابع اذا نجا وبرئ منها وسلامه اسامیدندر سلامة بن عمیر بن ابی سلامه صحابه در وسیار بن سلامه محدثدر وسلامة بنت الحر الازدیه وسلامه بنت معقل الخزاعیه وسلامه که حاضنهٔ ابراهیم بن حضرت مصطفی در علیهما السلام صحابیه لردر (التسلیم) تفعیل وزننده آفتدن محفوظ وبری قلمق معناسنه در یقال سلمه الله تعالى من الافة اى وقاه ایاها وبرنسنه یی برآدمه طپشرمق معناسنه در تقول سلمته الى فلان اذا اعطیته ایاه ورضا معناسنه در که خدای متعالك حکم وقضا وقدرنه راضی اولوب امرینه بیون صونوب هرنه ظهور ایدرسه خیرا وشرا قبول تامله قبول ایلمکدن عبارتدر یقال هو فی التسلیم اى فی الرضی وسلام معناسنه در که مراد تحیه در سلام علیکم دیو سلام ویرمکدر که تحیت وسلامتله دعا ایلمکدن عبارتدر یقال سلمه اى قال له سلام علیکم (التسلم) تفعل وزننده تسلیم اولنان نسنه یی اخذ وقبض ایلمك معناسنه در تقول سلمته الیه فتسلمه اى اعطیته فتناوله واسلامه کلمك معناسنه در یقال کان کافرا ثم تسلم اى اسلم (الاسلام) همزه نك کسریله اطاعت وانقیاد ایلمك معناسنه در یقال اسلم الرجل اذا انقاد ومسلمان اولمق معناسنه در یقال اسلم الیهودی اى صار مسلما وبرآدمی مخذول ایلمك معناسنه در که همزه سی سلب ایچوندر یقال اسلم العدو اذا خذله وطپشرمق تفویض معناسنه در یقال اسلم امره الى الله تعالى اى سلمه ومشغول ودرکار اولدیغی نسنه یی ترك ایلمك معناسنه در تقول اسلمت عنه اذا ترکته بعد ما کنت فیه (التسالم) تفاعل وزننده بری بریله صلح ایدوب سلامتلشمك معناسنه در یقال تسالما اذا تصالحا وتقول العرب هو لا یتسالم خیلاه اى لا یقول صدقا فیسمع منه یعنی فلانك ایکی فرقه سواری سپاهی بری بریله صلح ایلمز دیمکدر که فلان کلامی راست سویلمز که استماع وقبول اوله دیجك موقعده ایراد اولنور زیرا ایکی سواری عسکری بری بریله مصالحه ایلدکده یکدیکره قصد وهجوم ایلمیه رك على حالهما یوللرینه کیدرلر پس کلام مزبور ایکی سوزی برآراده کلمز وبری برینه اویمز کذا بدر دیمکدن کنایه اولور زیرا ایکی سوزی بری برینه منافر ومصادم اولان کسه کذابدر (المسالمة) مفاعله وزننده برکسه ایله صلح ایلمك معناسنه در بری برینك شرندن سالم اولورلر یقال سالما اذا اصالحا (الاستلام) افتعال وزننده (والاستلأم) استفعال وزننده خاصة حجر اسودی لمس ایلمك معناسنه در که زیارت ایلمك تعبیر اولنور اوپمك ایله یا ال سورمك ایله اولور یقال استلم الحجر یعنی الاسود استلاما واستلأمه استلأما اذا لمسه اما بالقبلة او بالید شارحك بیاننه کوره سلمه دن مأخوذدر که حجر معناسنه در یاخود سلامدن مأخوذدر که تحیت معناسنه در واستفعالده لأمه دن مأخوذدر که درع وسلاح معناسنه در کویا که آنك زیارتی عذابدن حرز ووقایه اولور وابن اعرابی اجتماع معناسنه اولان ملأمه دن مأخوذدر دیدی واستفعالده استعمالی قلیلدر انتهى واستلام اکینك سنبله سی ظهور ایلمك معناسنه در یقال استلم الزرع اذا خرج سنبله وصلح ایدشمك معناسنه در که مشارکت ایچوندر ومنه یقال هو لا یستلم على سخطه اى لا یصطلح على ما یکرهه (الأسیلم) مصغر بنیه سیله سرچه پرمقله آدسز پرمق بیننده اولان طمره دینور (الاستسلام) امتثال وانقیاد ایلمك معناسنه در یقال استسلم الرجل اذا انقاد واصلا شاشوب صاپیه رق متصل یولك وسطندن کتمك معناسنه مستعملدر یقال استسلم ثکم الطریق اذا رکبه ولم یخطئه (التمسلم) تمفعل وزننده که باب مخصوصدر برکسه مسلم اسمیله تسمیه اولمق معناسنه در یقال کان فلان یسمى محمدا ثم تمسلم اى سمی بمسلم (اسالم) همزه

مضمومه ايله سراة اولكه سنده برطاغك آديدر (مدينهٔ سالم) اندلسده برشهردر (السلامية) سينك فتحيله ثماء نام محل يانده بنى حزن يوردنده برصويك آديدر و برىشقه صويك آديدر (سلام) شدّ ادوزننده صعيد اولكه سنده برقريه‌در (خيف سلام) مكه قضاسنده برناحيه‌در وسلام بن سلم وابن سليمان وابن ابى سلام وابن شرحبيل وابن ابى عمرو وابن مسكين وابن ابى مطيع محدثلردر وسلام بن ابى الحقيق وسلام بن محمد بن ناهض وسعد بن جعفر بن سلام ومحمد بن سلام البيكندى كه محدثلردر تشديد وتخفيفلرنده اختلاف اولنمشدر (سلميه) سينك ولامك فتحى وميمك سكونيله حمص قربنده بر بلده‌در محدثيندن عتيق السلمانى فتحاتله‌در (ذوسلم) فتحتينله برموضعدر وذوسلم بن شديد بن ثابت اذواء يمندندر (سلمى) سكرى وزننده نجد ديارنده برموضع آديدر وطائف شهرنده برقله‌نك اسميدر وطى قبيله سنه مخصوص برطاغك آديدر كه مدينه‌نك شرقيسنده واقعدر و برقبيله آديدر و برنبات اسميدر وايكى صحابه اسميدر واون التى صحابيه‌نك اسميدر (ام سلمى) ابورافع جنابلرينك زوجه سيدر (سلمى) حبلى وزننده اساميدندر سلمى بن عبدالله بن سلمى وسلمى بن غياث وسلمى بن منقذ وابو سلمى القتبانى على قول بوسكرى وزننده محدثلردر (السلامان) سينك فتحى وتثنيه بنيه سيله برشجر آديدر و بنى شيبان يوردنده برصو آديدر و بررجل اسميدر (سلامه) شدّ اده وزننده بنت عامردر كه معتقهٔ حضرت عائشه‌در وسلامة المغنيه شول مطربه‌در كه عبدالرحمن بن عبدالله بن ابى عمار كه تابعيندن عباد اهل مكه‌دندر مزبوره‌يه تعشق ايلمشيدى وعبدالرحمن افراط عبادتندن قس ايله ملقب اولمغله مزبوره‌يى كنديسنه اضافتله سلامة القس اطلاق ايلديلر (السلامية) شدّ اديه وزننده موصل قضاسنده برقريه‌در عبدالرحمن بن عصمه نام محدث ونيجه محدثلر اورادندر (السلامى) حبارى وزننده دوه‌نك بقنه غنده اولان كيكه دينور وانسانك اللرنده واياقلرنده اولان كوچك كيكه دينور كه پرمق اوزنلغنده واندن قصه‌رق اولور جمعى سلاميات كلور ميمك فتحى و يانك تخفيفيله مؤلف عظام صغار طول اصبع او اقل فى اليد والرجل عبارتيله رسم ايلمكله اويلجه ترجمه اولندى لكن شارٔ امهاتده وكتب تشريحده مشروح اولديغى اوزره سلامى پرمق كيكى اوله جقدر كرك الك وكرك اياغك اولسون هر پرمقده اوچر سلامى اولور كه انجه اوزنجه كيكلردر اغلظلرى سوافل وادقلرى اواخردر پس مؤلفك فى اليد والرجل قولى ذكر الكل وارادة الجزء قبيلندن اولور وسكارى وزننده سلامى جنوب طرفندن اسن يله وصف اولور كه بوديارلرده قبله يلى وقبله لدوسى تعبير اولنور (السليم) امير وزننده يلان صوقمش كمسيه دينور كه ذكر اولندى على قول اولومحل يارەلويه دينور يقال رجل سليم اى لديغ اوجريح الذى اشفى على الهلكة وآتك و بادكيراك طرنقلرينك ايچ يوزندن چوره سنده قيل بتن يرايله طرنغنك جوفى بينىنه كلان برينه دينور وافات وامراضدن برى وسالم اولانه دينور جمعى سلماء كلور كرماء كبى (سالم) لامك كسريله عبدالله بن عمر بن خطابك ولدى اسميدر جوهرى سالم لفظنى كوزايله بورن ارالغنده اولان درى ايله تفسيرى غلط وعبدالله بن عمرك بيتيله استشهادى باطلدر شارح ديركه بيت مزبور بودر * يديروننى فى سالم واريغه * وجلدة بين العين والانف سالم * پس عبدالله سالمى كمال محبتندن ذكر اولنان درى منزلنده قلمشدر لكن بيت مرقوم زهيرك اولوب عبدالله انكاء تمثل ايلديكى شيخمك تصحيحكرده سى اولمغله جوهرينك كلامى غلط و بطلاندن سالم اولور (ذات اسلام) همزهٔ مفتوحه ايله سلم اغاجى انبات ايدن ارضه اطلاق اولنور (سلم) سينك فتحيله اساميدندر سلم بن زرير وابن جناده وابن ابراهيم وابن جعفر وابن ابى الدبال وابن عبدالرحمن وابن عطيه وابن قتيبه وابن قيس محدثلردر (باب سلم) اصفهانده برمحله‌در كذلك شيرازده برمحله‌در كتاب الكنايه موالفى ابو خلف محمد بن عبدالملك السلمى الطبرى انلرك برندن اولمق محتملدر وكتاب مرقوم فقه شافعيى فننده بغايت بديعدر (سلمى) سكرى وزننده ابن جندلدر كه فرددر يعنى بو اسمده يكادر (سلمانين) سينك ضميله برموضعدر (ذوالسلومه) صبوره وزننده بنى الهان بن مالكدن بركسنه‌در (سلومه) تنوره وزننده بنت خريث بن زيددر كه عدى بن رقاع نام شاعرك زوجه سيدر (ذى تسلم) تسمع وزننده بركلمه‌دركه محل يمينده استعمال اولنور تقول لا بذى تسلم ما كان كذا اى لا والله الذى يسلمك وتثنيه‌ده بذى تسلمان وجمعنده تسلمون ومفرد مؤنثنده تسلمين وجمعنده تسلمن دينور كذلك اذهب بذى تسلم واذهبا بذى تسلمان واذهبوا بذى تسلمون ديرلر اذهب بسلامتك معناسنه‌در وذو كلمه سى انجق تسلم كلمه سنه مضاف اولورنته كه لدن كلمه سى عامل اولدقده انجق غدوه كلمه سنى نصب ايلمكله خاصدر مترجم ديركه مغنى اللبيبده مرسوم اولديغى اوزره عربك اذهب بذى تسلم قوللرنده باء حرفى ظرفيت ايچوندر وذى زمن محذوفك صفتيدر وصاحب معناسنه‌در بو جهتله موصوف نكره اولور اذهب فى وقت صاحب سلامة سبكنده اولور كه مظنهٔ سلامت اولان وقتده كيت ديمك اولور وعند البعض ذوالذى معناسنه اولمغله موصوف محذوف معرفه اولور وجمله اعرابدن محلى اولميه‌رق صله اولمغله اذهب فى الوقت الذى تسلم

مطلب

فيه دیمك اولور لكن ذو همان طی لغتنده الذی معناسنه اولمغله بو قولی تضعیف ایلدیلر و بعضلر اذهب بذی
تسلم قولنی بالشان الذی یقال لك فیه تسلم عبارتیله تفسیر ایلدیلر و بعضلر ینه ذو صاحب معناسنه اولوب مقدر الامر
لفظنك صفتی اولمغله اذهب بالامر الذی هو صاحب سلامتك تا و یلنده در دیدیلر وسیبویه لا افعل ذلك بذی تسلم
قولنی لا افعل ذلك بذی سلامتك عبارتیله بیان ایلمشدر وفعل مستقبل مصدر تقدیرنده درو بوعربه مخصوص
یمین کلماتندندر که لسانمزده باشك ایچون ایشلم تعبیری بو قبیلدندر انتهی (سلام) شداد وزننده اسامیدندر
وخطیئه نام شاعرك درع وصفنده نظم ایلدیكی اشبو* جدلاء محكمة من صنع سلام* مصراعنده سلام لفظندن
مرادی داود علیه السلام در من صنع داود دیمكی مراد ایدوب لكن قافیه موافق اولمدیغندن سلیمان لفظنه انتقال
واكا دخی وزن مطاوعت ایلمامكله سلام كلمه سنه ارتحال ایلدی مترجم دیر كه مؤلفك بو توجیهی حفید افندی
مرحومك تصرفات مخصوصه لری قبیلندندر لطیفه بر كبیر الانف كسه نك یاننده بر آدم بو كون هوا خوشجه دكلدر
دیمش همان اول كسه شدت انفعالله ترك مجلس ایدوب كتمش سببنی سؤال ایتدكلرنده بنم انفمه تعریض ایلدی

لطیفه

زیرا هواد كز بخشنه متعلقدر دكزده ایسه قایق اولمغله بونك انفی قایق كبی كبیردر دیو بنی هزل ایتدی دیمش (سلیمان)
سینك ضمیله اسامیدندر كه بر پیغمبر ذیشانك اسم شریفیدر مؤلف بصائرده اسم اعجمی اولمسنی
ترجیح ایلمشدر وسلیمان بن ابی سلیمان وابن صرد وابن عمرو وابن مسهر وابن هاشم وابن اكیمه اصحابدندر
واتم سلیمان ایكی صحابیه در (مسلم) محسن وزننده یكرمی قدر صحابه اسمیدر (مسلمه) مرحله وزننده
اسامیدندر مسلمة بن مخلد وابن اسلم وابن قیس وابن هانی وابن شیبان صحابه لردر (مسلم) محسن وزننده
(مسلم) معظم وزننده (سلم) جبل وزننده (سلم) عدل وزننده (مسلمه) محسنه وزننده (مسلمه) مرحله وزننده
اسلم احمد وزننده (سالم) آتك وزننده (سلیمه) جهینه وزننده اسامی ناسدندر (السلالم) علابط
وزننده خیبر قلاعندن بر قلعه نك آدیدر (سلمون) قلمون وزننده بش موضع اسمیدر مؤلف مسیلمة الكذاب
اسمندن سكوت ایلدی ظاهرا استهجانله صون لسانه مبنیدر (السلتم) تای فوقیه ایله زبرج وزننده آفت
وداهیه معناسنه در وغول بیابانیه دینور و پك قیتلق یله دینور وشول قوجان دوه یه دینور كه بتون دیشلری
كیدوب وآلت دودغی بر درجه ده صارقمش اوله كه یوقاری چكمكه قادر اولمیه وسلتم ناچیز نسنه معناسنه
مستعملدر یقال ما اصاب سلتما ای شیئا (السلجم) جمله جعفر وزننده شلغم تعبیر اولنان معروف سبزه
اسمیدر بونده ثای مثلثه ایله ثلجم وشین معجمه ایله شلجم دیمك جائز دكلدر یاخود لغت ردیئه در وسلجم كریملو
واوزون آته واوزون تمرنه دینور واوزون آدمه دینور و یاشلو اولوپ تند وشدید اولان اركك دوه یه دینور جمعی
سلاجم كلور وصیق وقالین وكور صقاله دینور وچكه لری اوزون اولان باشه دینور وصویی چوق كهنه
قیویه دینور (السلاجم) علابط وزننده اوزون آدمه دینور و یاشلو اوله رق یاوز اركك دوه یه دینور
بونكده جمعی سلاجم كلور سینك فتحیله (المسلخم) خای معجمه ایله مشمعل وزننده مدتغ ومتكبر كسه یه
دینور یقال رجل مسلخم ای متكبر (السلعام) عین مهمله ایله ضرغام وزننده بیوك قارنلو بوغزینك دلیكی
بول آدمه دینور یقال رجل سلعام ای الواسع الحلق العظیم البطن واوزون برونلو آدمه دینور و برونی انجه
واوزون قورده دینور (ابو سلعامه) سینك كسریله قوردك كینه سیدر (السلقم) قافله جعفر وزننده ارسلانه
دینور وچكه سی پك وشدید اولان دوه یه دینور واوزون برونلو آدمه دینور یقال رجل سلقم ای الطویل الانف
(السلاقم) علابط وزننده بودخی ارسلانه دینور (السلقمة) صلقمه وزننده ومراد فیدر كه آزی دیشلری
بری برینه سورمك معناسنه در یقال سلقم الرجل بمعنی صلقم وریبه وسوء ظن ایلمك معناسنه در یقال
سلقمه اذا ارابه (السلقامة) سینك كسریله دیشی قورده دینور (السلهم) جعفر وزننده چلمسز انجه آرق
آدمه دینور یقال غلام سلهم ای ضامر واوزون آدمه دینور وخسته لكدن یكیجه قورتیلوب قالقمش آدمه
دینور یقال هو سلهم ای ناقه من المرض ومدحج قبیله سندن برجماعت آدیدر (سلهم) زبرج وزننده بر رجل
اسمیدر (المسلهم) مشمعل وزننده لونی متغیر اولمش نسنه یه دینور (الاسلهمام) اشمعلال وزننده برنسنه نك
لونی متغیر اولمق معناسنه در یقال اسلهم لونه اذا تغیر (السم) سینك فتحی ومیمك تشدیدیله دلیكه دینور یقال
اضیق من سم الابرة ای ثقبها و بو معنادندر كه عربلر اصاب سم حاجته دیرلر مقصد ومطلبك دلیكنی بولدیكه
اصابت ایلدی دیمك اولور وسموم الانسان وسمام الانسان بدن انسانده اولان دلكلردن عبارتدر كه
آغز و برون وقولاق وسائر دلكلردر وسم آغویه دینور زهر معناسنه بو ایكی معناده سینك حركات ثلاثیله ده

لغتدر

لغتدر جمعی سموم کلور وسمام کلور میمك کسریله وسم سینك فتحیله قاطربونجغی مقوله‌سی نسنه‌لره دینورکه
دکزدن چقار وآت قسمنك ککزنده اولان ایکی طمرك هر برینه دینور ایکیسنه سمان دینور (سم الفار) صیچان
اوتنه دینور (سم الحمار) دفلی اسمیدرکه آغو اغاجی دیدکلری شجردر فارسیده خرزهره دینور (سم السمك)
شجرهٔ ماهی‌زهره درکه بالق اوتی دیدکلری داروك نباتیدر بوصیر دیمکله معروفدر مفاصل اغریلرینه وقالچه
وآرقه اغریلرینه ونقرس علتنه نافعدر ومستعمل اولان قشریدر دوکوب صویه براقسه‌لر کل ایدن بالقلر سرخوش
اولوب صویك یوزنه چقرلر وبیراغنده قوت ودهنیت اولمغله چراغلرده فتیل یرینه یقارلر وسم لفظی مصدر
اولور برآدمه زهر ایچورمك معناسنه یقال سمه سما من الباب الاول اذا سقاه السم وطعامه یاشرابه زهر قاتمق
معناسنه‌در یقال سم الطعام اذا جعل السم فیه وشیشه‌نك اغزنی طیقامق معناسنه‌در یقال سم القارورة
اذا سدها وایکی کمسه‌یی بارشدرمق معناسنه‌در یقال سم بینهما اذا اصلح وبرنسنه‌یی اصلاح ایلمك معناسنه‌در
یقال سم الشیء اذا اصلحه وبرنسنه‌یی برکمسیه مخصوص قلمق ومخصوص اولمق معناسنه متعدی ولازم
اولور یقال سم النعمة الیه فسمت هی ای خصها فخصت وبرماده‌نك کنه وغورینه نظر ایدوب دقت وامعانله
یوقلمق معناسنه‌در یقال سم الامر اذا سبره ونظر غوره (المسام) میمك فتحیله مسمه‌نك جمعیدرکه موضع سم
معناسنه‌در کندیده دلیك اولان یره دینور مسام الجسد بومعناده‌در که بدنده اولان منافذدر مراد بشره‌ده اولان
خفی وخرده منفذلردرکه عرق وبخار انلردن ترشح وخروج ایدر اول دلکلره سموم وموقعلرینه مسام دینور یقال
هذا دواء یفتح مسام الجسد ای ثقبه پس اطبانك مسامات تعبیرلری جمع الجمع صورتنده اولور وتخفیفی غلطدر
(السامّة) عامه وزننده خاصه معناسنه‌در یقال عرف ذلك العامة والسامة ای الخاصة واقوامه اطلاق
اولنور وزهرناك حیوانه دینور وبولانی وتامز قبیلندندر وسام ابرص که سم ابرص دخی دینور برنوع زهرناك
ابری وآلاجه کلردر برص ماده‌سنده بیان اولندی (اهل المسمة) سهل المذمة وزننده کشینك خاصه واقارب
ومتعلقاتنه اطلاق اولنور (السموم) صبور وزننده اتسی یله دینورکه سام یلی تعبیر اولنور اکثری کوندز
هبوب ایدر سمیتلو اولمغله طوقندیغنی برباد ایدر جمعی سمائم کلور یقال اصابته السموم ای الریح الحارة (المسموم)
بادسموم اسدیکی کونه دینور تقول سم یومنا علی المجهول فهو مسموم ویقال یوم سام ومسم علی زنة اسم الفاعل
ای ذوسموم (السمسم) زمزم وزننده (والسماسم) علابط وزننده تلکی یه دینور ثعلب کبی وسمسم
اغویه دینور سم معناسنه وکوچك جثه‌لو قورده دینور علی قول مطلقا قورده دینور وبرقوم‌سال ادیدر
وسماسم خفیف الروح ولطیف وسریع انسان وحیوانه دینور وبرقوش آدیدر (السمسام) ثرثار وزننده
قورده دینور وسماسم ایله معنای ثانیده مرادفدر (السمسم) زبرج وزننده شیرلغن یاغنك دانه‌سنه دینورکه
تخم بغله صوصم تعبیر اولنور فارسیده کنجد دینور لزوجتلی ومعده‌یی وفمی مفسد یعنی آغزده رایحهٔ کریهه‌یی
مورثدر مصلحی عسلدر منهضم اولانی بدنی مسمن وبیراغنك مطبوخیله تطول شعری مصلح ومطولدر
وبرنوعی که فارسی تعبیر ایله جلهنك دیمکله معروفدر بودیارلرده جبل هندی دیدکلریدر افعالده خربق
دیدکلری داروبه قریبدرکاه اولورکه اندن نصف درهمی بردرهمه‌دك مفلوجه اسقا ایلمکله خلاص بولورلر
لکن بردرهمی استعمال خطرناکدر مفردی سمسمه درهاله مترجمدیرکه بومعنادن مأخوذ اوله‌رق اهل
تصوف بینده سمسمه اصطلاحلرندندر شول معرفت دقیقه‌دن عبارتدرکه غایت خفادن دقیق اولور
عبارتدن اشارتله ادراك اولنمز وسمسم جلجلان اسمیدرکه کشنش دیدکلری تخمدر وبرنوع حیه اسمیدن
وبرقوم‌سال ادیدر مفتوح اولان سمسم مصحفی دکلدر (السمسم) سینلرك ضمیله وبعضا مکسور اولور
یاخود جوهری کسر ایله تقییدنده غلط ایلدی قزل قرنجه‌لره دینور مفردی سمسمه در شارح دیرکه ضمله
وکسر ایله اولدیغنی نیجه ائمهٔ لغت ثبت ایلدی وسمسم چابك وچالاك آدمه دینور (السمسمة) زلزله وزننده
تلکی قسمی لنك ایله یلمك معناسنه‌در یقال سمسم الثعلب اذا عدا (السملم) سحاب وزننده (والسمسمان)
(والسمسمانی) سینلرك ضمیله بونلرده خفیف الروح لطیف وسریع انسان وحیوانه دینور (السمامة) سحابه
وزننده آدمك شخص وسوادنه دینور کالبد معناسنه یقال هو بهی السمامة ای الشخص وآت قسمنك
کردننده تویدن بردائره اسمیدرکه مقبول نشانه در وخرابه بنادن قالمش مشخص اثره دینور وبیراغه دینور
لواء معناسنه وطلعت انسانی یه دینور یقال هو حسن السمامة ای الطلعة (السمة) سینك ضمیله خرما
بیراغندن طوقنمش صفره یه دینورکه خرما کسدکلری وقتده انی اغاجك آلتنه بسط ایدرلر تا که دوکیلنلر

اكا واقع اوله جمعی سمم در ضرد کبی وقرابت معناسنه‌در یقال بینهما سمة ای قرابة (السمة) سینك
کسریله وفتحیله انسانك دبرینه دینور (سمویه) سینك ومیم مشدده‌نك ضمیله اسمعیل بن عبدالله نام حافظك
لقبیدر (الاسم) فتحتینله دلکلری طاره جق برونه وصف اولور یقال انف اسم ای الضیق المنخرین
(المسم) میمك کسریله مسن وزننده دسترس اولدیغی طعامی قدرتی یتشدیکی مقداری اکل ایدر اولان آدمه دینور
یقال رجل مسم اذا کان یأکل ماقدر علیه (سمی) ربی وزننده حجازده بر وادی اسمیدر (السمان) شداد وزننده
بر نباتدر (السمان) سینك ضمیله جبل سراتده بر قریه‌در (سمایم) سینك فتحیله صحار قربنده بر بلده‌در (السنم)
نون مشدده ایله جردحل وزننده رغم لفظنه اتباعا ذکر اولور یقال رغما له سنما علی قول بوشین معجمه ایله‌در
(سنبو) سینك وبانك فتحیله مصرده یارنده ایکی قریه‌در (السنام) سحاب وزننده دوه‌نك اورکجنه دینور جمعی
اسنمه کلور وسنام الارض یرك اورته‌سنه اطلاق اولنور وسنام بصره ایله یمامه بیننده بر طاغك آدیدر وماوان ایله
ربذه بیننده بر طاغ آدیدر و بصره‌ده بر طاغك آدیدر که دجال ایله برابرجه یوریجکی منقولدر (الاسنام) همزه‌نك
کسریله بنی اسد یوردنده بر طاغك آدیدر وحلی دیدکلری نباتك یمشنه دینور مفردی اسنامه‌در (المسنمة)
محسنه وزننده اسنام دیدیکی نبات انبات ایدن یره دینور یقال ارض مسنمة اذا کانت تنبت الاسنام (السنم) سکر وزننده
صغره دینور بقره معناسنه (سنوم) صبور وزننده بر موضعدر (السنمة) فتحاتله اوتك اوجلرنده سنبله مثالنده اولان
چچکنه دینور (السنم) فتحتینله دوه بیوك اورکجلو اولمق معناسنه‌در یقال سنم البعیر سنما من الباب الرابع
اذا صار سنما (التسنیم) تفعیل وزننده دوه‌یی سمورد وب اورکجنی بیوتمك معناسنه‌در یقال سنم الکلاء البعیر
اذا عظم سنامه وقابی باشلو طولدرمق معناسنه مستعملدر یقال سنم الاناء اذا ملاه و برنسنه‌نك اوزرنه واوست طرفنه
چقمق معناسنه مستعملدر یقال سنم الشیء اذا علاه وتسنیم القبر تسطیح مقابلیدر که قبرك اوزرنی اورکج شکلنده
کمی یاپمقدن عبارتدر یقال سنم القبر ضد سطحه وتسنیم جنتده بر صوبك اسمیدر که جنتك غرف وقصورلری
اوزرندن جریان ایدر که هر برینه اوغرییوب کذران ایدر علی قول بر چشمه‌در که اهل جنت اوزره یوقریدن اشاغی یه
جاری اولور (الاسنام) همزه‌نك کسریله بودخی دوه‌یی سمورد وب اورکجنی بیوتمك معناسنه‌در یقال اسنم البعیر
بمعنی سنمه وتوز وتتون مقوله سی یوقری هوایه آغمق معناسنه‌در یقال اسنم الدخان اذا ارتفع وآتشك علوی
یك عظیم اولمق معناسنه‌در یقال اسنمت النار اذا عظم لهیبها (السنم) کتف وزننده بویلنوب اوجلرنده چچکی
چقمش نباته دینور واورکجی بیوك دوه‌یه دینور یقال بعیر سنم ای عظیم السنام (اسنمه) همزه‌نك فتحی ونونك ضمیله
یاخود ذات اسنمه طخفه قربنده بر تپه‌نك آدیدر (التسنم) تفعل وزننده بودخی برنسنه‌نك اوزرینه چقمق معناسنه‌در
یقال تسنمه اذا علاه و بر آدمی تغلبله آتسز ین تیردست طوتمق معناسنه‌در یقال تسنمه اذا اخذه معافسة
(المسنم) معظم وزننده هاودی آلنوب من بعد کوبدن آزاده اولمش دوه‌یه دینور (السنمات) فرحات وزننده
بنی نمیر یوردنده برنیچه اوزون اوزادی ایلجق طاغلره اطلاق اولنور (السوم) نوم وزننده (والسوام) غراب وزننده
برمتاعی صاتلق ایلمك معناسنه‌در تقول سمت بالسلعة اسوم بها سوما وسواما اذا عرضتها للبیع وصاتلق متاعه
قیمت آرترمغله بهایه چقرمق معناسنه در تقول سمت بالسلعة اذا غالیتها مؤلف بوراده اقتصار ایلمشدر
زیرا سائر اصولده مرسوم اولدیغی اوزره سوم طرفیندن تحقق ایدر ابتدا سوم البایع درکه متاعنی صاتلق ایلکله
بها تعیین ایلمکدر ثانیا سوم المشتری درکه آلمغه طالب اولوب بشقه بها عرض ایلمکدر یقال سام البایع سلعته
وسامها المشتری مؤلفك سرد ایلدیکی ایکنجی معنا لایسوم الرجل علی سوم اخیه حدیثندن مأخوذ درکه بایع ایله
مشتری بیننده قرار واقع اولمشیکن خارجدن برکمسه کندی آلمق ایچون قرار کرده‌دن زائد قیمت عرض ایلمکدن
عبارتدر وسوم بردوزه یه آب روان کبی مرور ایلمك معناسنه‌در یقال سامت الابل اوالریح اذا مرت واستمرت
وطوارا وتلامق معناسنه‌در یقال سامت المال اذا رعت و بر آدمه رنج ومحنتلو برایش تکلیف ایلمك علی قول رنج
ومحنته کرفتار ایلمك معناسنه‌در یقال سامه الامر اذا کلفه ایاه و بو اکثری عذاب وشر وظلم مقوله سی حالاتده
استعمال اولنور وسوم قوش برنسنه اوزرینه دونوب طولشمق معناسنه‌در یقال سامت الطیر علی الشیء اذا حامت
(المساومة) مکالمه وزننده (والسوام) جدال وزننده بودخی برمتاعه قیمت ارترمغله بهایه چقرمق معناسنه‌در
تقول ساومت بالسلعة اذا غالیت مؤلف بونده دخی اقتصار ایلمشدر زیرا امهات سائره‌نك بیانلرینه کوره
مساومه ابتدا بایع صاتلق متاعنه بر بها تعیین ایدوب صکره مشتری اندن ازجه بها عرض ایلمکدر بو وتیره ایله
بها سویلشه‌رك بینلرنده قرار داده اولور بوندن لسانمزده بازارلشمق ایله تعبیر اولنور تساوم دخی بو معنایه‌در

(الاستيام) افتعال وزننده مساومه معناسنه‌در تقول استمت بالسلعة وعليها اذا غاليتها وصاتلق متاعك بهاسنى سؤال ايلمك معناسنه‌در تقول استمته السلعة وعليها اذا سألته سومها يعنى اكا بهاتعيين ايلمسنى طلب ايلدم (السيمة) سينك كسريله (والسومة) سينك ضميله اسملردر تعيين وتسميه اولنان بازاره دينور كه مراد قيمتيدر يقال انه لغالى السيمة والسومة اى السوم (التسويم) تفعيل وزننده بودخى برآدمه رنج ومحنتلو برايش تكليف ايلمك ياخود محنتلو برايشه كرفتار قلمق معناسنه‌در يقال سوّمه الامر اذا كلفه اياه اواولاه اياه وآته نشان ايچون تمغا باصمق معناسنه‌در يقال سوّم الفرس اذا جعل عليه سيمة اى علامة وبرآدمى هرنه ايشلرسه ايشلسون ديو كندى باشنه وكندى حالنه قومق معناسنه‌در يقال سوّم فلانا اذا خلاه وسومه لما يريده وبرآدمى بركمسه كندى مالنه حاكم ايدوب هروجهله تصرفنى اكا طبشرمق معناسنه‌در چفتلك كتخداسى كبى يقال سوّمه فى ماله اذا حكمه وطوارى كندى باشنه مسيب اوتلاغه صاليورمك معناسنه‌در يقال سوّم الخيل اذا ارسلها وبرقومى شبخون ايلمكله احواللرنى تباه وبرباد ايلمك معناسنه‌در يقال سوّم على القوم اذا اغار فعاث فيهم (السوام) سحاب وزننده (والسائمة) كندى باشنه اوتلاغه صاليورلمش دوه‌لره دينور يقال له سوام وسائمة اى ابل راعية مؤلفك دوه‌يه تخصيصى عرب طائفه‌سنه نسبتله‌در بوخسه جميع ماشيه ودابه‌ده جاريدر مكر اوّل وضعى دوه‌يه اولوب بعده متسع اولمش اوله (الاسامة) همزه‌نك كسريله دوه‌لرى كندى باشنه اوتارمق معناسنه‌در يقال اسام الابل اذا ارعاها وقيونك اغزنى توسيع ايچون يرقازمق معناسنه‌در يقال اسأم الحفرة على الركية اذا حفرها وبرنسنه‌يه حوالهٔ نظر ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اسام اليه ببصره اى رماه به (السيمة) سينك كسريله (والسومة) سينك ضميله (والسيماء) سينك كسرى ومدّ وقصر ايله (والسيمياء) الفك مديله علامت ونشان معناسنه‌در يقال فيه سيمة الصلاح وسومته وسيماه وسيماؤه وسيمياؤه اى علامته شارح ديركه علم سيميا ايله متداول اولان سيميا لفظ عبرانى اولان شيم به معربيدر كه آله معناسنه‌در (المسوّمة) معظمه وزننده كه اشبو حجارة من طين مسومة كريمه‌سنده واقعدر بعض مفسرين عليها امثال الخواتيم وبعضلر معلمة ببياض وحمرة وبعضلر معلمة بعلامة يعلم انها ليست من حجارة الدنيا عبارتيله تفسير ايلديلر يعنى شول طاشلردر كه اوزرلرنده مهر مثالى نقشلر وارايدى كه من عند الله اولديغنه علامات ايدى ياخود آق وقرمزى الاجه ايدى ياخود انلرده دنيا حجاره‌سندن اولمدقلرنى معلم بركونه علامت ونشانه وارايدى وبونلر تسويمك معناى اولندن مأخوذدر كه نشانه قلمق معناسنه‌در (السامة) حاله وزننده قيونك اغزنى توسيع ايچون قازيلن حفره‌يه دينور جمعى سيم در غنب وزننده وطاغلرده اولان شول طمره دينور كه طاغك اصل طينتنه مخالف اوله والتونه وكومشه على قول معدنلرده اولان التون وكومش طمرلرينه دينور جمعى سام در واغاجك اوزدكنه دينور وعر بستانده برموضعدر ويمنده ايكى قريه آديدر وبصره‌ده برمحله آديدر كه بنوسامه دخى ديرلر وسامة بن لؤى بن غالب كعبك برادريدر كه رجال نسب مصطفويدندر عليه السلام محدثيندن ابراهيم بن الحجاج السامى وبرجماعت بصريون اكا منسوبلردر (السام) حال وزننده خيزران اغاجنه دينور وهذيل يوردنده برطاغك آديدر واسم ابن نوح عليه السلام در وقيالرده صوايركلجك خلق اويمه چقوره دينور (سيمويه) سينك كسرى وميمك ضميله اصحابدندر فى الاصل بلقاء شهرندندر نصرانى ايكن اسلامه كلدى (المسامة) ملامه وزننده شول انلو وقالين تختيه‌يه دينور كه قبونك آلت ايشكنه وضع اولنوب قبونك قاعده‌سى آنك اوزرنده اولور ومحفه‌نك اوكنده اولان قالين دكنكه دينور (السوام) سحاب وزننده آنك كوزلرى التنده اولان ايكى چقوره دينور ايكيسنه سوامان ديرلر (سوام) غراب وزننده برقوش آديدر (يسوم) يقول وزننده جبال فرقده متصل برطاغدر كه همان آنده اوق ويالى دوزدكلرى نبع وشوحط اغاجلرى بتوب واول اغاجلرده ميمون كروهى ايوا ايدرلر (السهم) سينك فتحى وهانك سكونيله حظّ ونصيب معناسنه‌در جمعى سهمان وسهمه كلور سينلرك ضميله يقال له فى هذا سهم اى حظّ وقارا وقنه دينور كه آنكله مقارعه اولنور يلكسز وتمرنسز ساده اولور جمعى سهام كلور مقارعه معناسنه مساهمه بوندندر وسهم نبل كلمه‌سنك مفرديدر كه عربى اوقه دينور فارسيده تيردينور زيرا نبل كلمه‌سنك لفظندن مفردى يوقدر شارحك بيانه كوره بونكده جمعى لفظندن سهام در وسهم البيت تركيده دخى اوق تعبير اولنان ديركه دينور كه آنى سقف آلتنه اوزادوب سائر ديركلرى واغاجلرى آنك اوزرينه استوار ايدرلر وسهم معاملات ومساحانده آلتى ارشون مقداره اطلاق اولنور يقال ضرب المساح بسهمه فى الارض وهو مقدار ست اذرع فى معاملات الناس ومساحاتهم وارسلان طوتجق قولبه‌نك قپوسى اوزره وضع ايتدكلرى

مصنع طاسه دینور که ارسلان اول قولبه قپوسندن ایچری کیروب زنبرکله وضع اولان طعمه یه یاپشدقده قپان
تخته‌سی کبی اول طاش دوشوب قپویی سدایدر وسهم قریشدن برقبیله آدیدر که بنوسهم ایله متعارفدر کذلک باهله
قبیله‌سندن برقبیله آدیدر (السهم) ضمتیله کونشک پرتوندن هواده ایلک ایلک تخیل اولنان خرده نسنه‌لره
دینور که اتسی کونلرده متخیل اولور چوجقلر شیطان عربه‌سی تعبیر ایدرلر وحرارت غالبه معناسنه‌در وعاقل
وحکیم کارکذارلره دینور یقال هم سهم ای عقلاء حکماء عمال (السهمة) غرفه وزننده خصلمغه دینور یقال
بینهما سهمة ای قرابة و بهره ونصیب معناسنه‌در یقال له فی هذا سهمة ای نصیب (السهام) سحاب وزننده
بودخی اتسی کونلرده هواده ایلک ایلک متخیل اولان نسنه‌لره دینور مخاط الشیطان معناسنه و یاز کونلرنده
هوانک آتشین اسبسنه دینور که انسان وحیوانی علو کبی چالوب بربادایدر نته که بادیه‌ده واقعدر یقال فی یومنا
هذا سهام وهو حر السموم ووهج الصیف ویقال سهم الرجل علی المجهول اذا اصابه السهام (السهام) غراب
وزننده وفتحله‌ده جائزدر بدنه عارض اولان آرقلغه و بوزقلغه دینور سام یلی چالمش کبی یقال به سهام ای ضمر
وتغیر (سهام) کتاب وسحاب وزنلرنده یمنده بروادی آدیدر بعض نسخه‌ده و یفتح لفظی اشاغیده مرسوم اولمغله
طغیان قلمدر محلی بورادر (السهوم) هجوم وزننده برکسنه یاحیوان آرقلبوب لون و بدنی متغیر اولمق معناسنه‌در
یقال سهم الرجل وسهم سهوما من الباب الثالث والخامس اذا ضمر وتغیر لونه وبدنه وچهره ترش وعبوس اولمق
معناسنه‌در یقال سهم وجهه اذا عبس ویقال بوجهه سهوم ای عبوس (السهام) غراب وزننده دوه یه
مخصوص برمرض آدیدر شارحک بیاننه کوره بوراده و بالضم لفظی ساقطدر ومرض مزبور دوه یی اتسی جالمقدن
عارض اولور (المسهوم) سهام علتنه اوغرامش دوه یه دینور (المسهمة) معظمه وزننده سهام علتنه اوغرامش
دوه‌لره دینور یقال بعیر مسهوم اذا اصابه السهام ویقال ابل مسهمة اذا اصابها السهام (الساهمة) آرقلبوب
زبونلنمش ناقه یه دینور یقال ناقة ساهمة ای ضامرة (السهوم) صبور وزننده طوشنجل قوشنه دینور مهم الرامی
برکوکب آدیدر (ذوالسهم) معاویة بن عامرک لقبیدر غنایمدن احراز ایلدیکی سهم وحصه‌سنی دائما قرناء واصحابنه
اعطا ایلدیکیچون ملقب اولدی (ذوالسهمین) کرز بن الحارث اللیثی لقبیدر (المسهم) معظم وزننده سهام شکلنده
چبوقلی نسیج اولنمش قماشه دینور (المسهم) مکرم وزننده هجین اولان آته دینور که ایکی باشدن عربی وکحیل
اولمیاندر بوزآت تعبیر اولنور وشول کسیه دینور که دردعشق ومحبتدن وجودی نال قلم کبی قالمش اوله یقال رجل
مسهم الجسم ای ذاهبه فی الحب ومسهم ذکری آتی اسهامدن نادر اوله رق اسم فاعل اولور (الاسهام) همزه‌نک
کسریله سوزی چوغالدوب اوزاتمق معناسنه‌در یقال اسهم الرجل فهو مسهم کاسهب فهو مسهب زنة
ومعنی بونلر نوادردندر زیرا قیاس اولان هانک کسریله اولمقدر (ساهم) کنده قبیله‌سنه مخصوص برفرس اسمیدر

ش

فصـــــــل الشین المعجمة (الشأم) شینک فتحی وهمزه‌نک سکونیله و بعضا تخفیفا الفه قلبیله قبله‌نک صول
طرفنده واقع بلادک یعنی اولکه‌نک اسمیدر قبله‌نک مشأمه‌سنده یعنی صول جانبنده وقوعی باعث تسمیه‌در نته که
یمن اولکه‌سی یمین قبله‌ده اولمغله یمن اطلاق اولدی و بعضلر دیدیلر که بنی کنعاندن برقوم اول اولکه یه تشأم یعنی
صول طرفلرنده واقع اولمغله اکا عزم وارتحال ایتدکلریچون شام تسمیه اولندی وعلی قول سام بن نوح علیهما
السلام اورایه نازل اولوب آبادان ایلمکله اسمیله مسما اولدی زیرا سام سریانیده شین معجمه ایله‌در یاخود شامه‌دن
ماخوذدر که خال معناسنه‌در اولکهٔ مرقومه‌نک ارضی جابجا خال کبی آق وقزل وسیاه اولمغله اسم مزبور ایله
تسمیه اولندی پس قول اخیره کوره مهموز اولمز وشا مؤنثدر ارض تأویلیله و بعضا مذکر اولور شارح دیر که
زمخشری سائر اهالیٔ شرق کبی حسبنی ماده‌سندن اهل شامه بغض وعداوتلری اولمغله اساسده هو من اهل
الشأم والشأم عن مشأمة القبلة وهم اصحاب المشئمة عبارتیله تعریض وازدراء ایلمشدر (الشأمی) همزه ایله
اصلی اوزره‌در (والشآمی) سحابی وزننده (والشآم) سحاب وزننده اسم منسو بلردر لفظ اخیر تهام ویمان کبیدر
شارح دیر که شام لفظنده قولین اخیرینه کوره شامی همزه‌سز اولمق لازمدر (الاشآم) همزه‌نک کسریله شام
اولکه‌سنه کلمک معناسنه‌در یقال اشأم الرجل اذا اتی الشام (التشأم) تفعل وزننده شامه نسبتلمک معناسنه‌در که
بن شاملویم دیمکدن عبارتدر یقال تشأم الرجل اذا انتسب الی الشام وصول طرفه عزیمت ایلمک وصول طرفه
یاتمق وصوله‌دوتمک معنالرینه‌در یقال تشأم الرجل اذا اخذ نحو شماله و برنسنه‌یی اوغورسز عد واتخاذ ایلمک
معناسنه‌در یقال تشأموا به مثل تطیروا (التشئیم) تفعیل وزننده برآدمی شام طرفنه تسییر ایلمک معناسنه‌در یقال
شأمهم اذا سیرهم الی الشأم (الشؤم) شینک ضمیله اوغورسزلق معناسنه‌در یقال به شؤم ای ضد الیمن شارح دیر که

عربلر برسمته كيدركن صول طرفدن مرئى اولان جانورى تطير ايلكله اوغورسزه شؤم اطلاقى آندن منشعب اولمشدر انتهى وشؤم سياه دوه لره دينور وآق تويلو دوه لره دينور بوايكى معناده لفظندن مفردى يوقدر (الشأم) شينك فتحى وهمزه نك سكونيله برآدمى اوغورسز لغه اوغراتمق معناسنه‌در يقال شأمهم وعليهم شأما من الباب الثالث اذا جرّ عليهم الشؤم (الشائم) برآدمى اوغورسز لغه اوغراديجى كسيه دينور (الشأمة) سلامه وزننده اوغورسز اولمق معناسنه‌در يقال شؤم فلان عليهم شأمة وشئم على المجهول اى صار شؤما عليهم (ما اشأمه) فعل تعجيد رفلان نه عجب اوغورسز دريمكدر (المشؤوم) مذموم وزننده (والمشوم) مقول وزننده اوغورسز بداختر ومنحوس كسيه دينور مترجم ديركه درّة الغوّاص نام كتابنده حريرى ديمشدركه بلاهمز مقول وزننده مشوم ديمك اوهامدندر صواب اولان مشؤوم اولمقدر مذموم وزننده يقال شؤم الرجل على المجهول فهو مشؤوم ويقال شأم فلان اصحابه اذا اصابهم بشؤم من قبله يعنى ياران وهمدملرينه اوغورسزلغى سرايت ايتدردى وشهاب شرحنده ديديكه كلام مزبورك مقتضاسى مشوم فاعل معناسنه اولمقدر نته كه مستور ساتر معناسنه‌در وشريف مرتضى قولى اوزره بوعرب استعمالى دكلدر زيرا عربلر بالنفس بدبخت اولانه مشوم وغيره بدبختلكى سارى ولاحق اولانه شائم ديرلر قالديكه مشؤوم مضروب وزننده ومشوم مقول وزننده ايكيسيده صحيحدر نهايت وزن ثانى خلاف افصحدر ومادّهٔ مرقومه شأمه‌دن مأخوذدركه صول جانبه دينور نته كه اوغورلولق معناسنه اولان يمن يمنه‌دن مأخوذدركه صاغ طرفه دينور زيرا عربلر خير ومنفعتى يمينه وشرّ ومضرتى شماله نسبت ايدرلر حتى فلان عندى باليمين ديرلر فلانك يانمده وقع وحرمتى واردر معناسنه وفلان عندى بالشمال ديرلر فلان يانمده بى عزّ وحيثيتدر ديمك اولور ومفسرينك اصحاب ميمنه ايله اصحاب مشأمه‌نك تفسيرى خصوصنده اقاويل عديده‌لرى اولمغله محللرنده مشروحدر انتهى (الاشائم) اشأم لفظنك جمعيدر ايامن مقابليدركه ايمن كلمه‌سنك جمعيدر اوغورسزلر ونامباركلر ديمكدر ويقال طائر اشأم اى جار بالشؤم ويقال جرى لهم الطائر الاشأم والطير الاشائم زيرا عربلر قوش ايله تفأل وتطير ايدرلر (الشومى) طوبى وزننده اشأم لفظندن مؤنثدر صول اله وصف اولور يقال ضربه باليد الشومى ضدّ اليمنى (الشأمة) تمره وزننده (والمشأمة) مرحله وزننده يمنه وميمنه مقابليدركه صول جانب ديمكدر (الشئمة) شينك كسريله طبيعت معناسنه‌در يقال هو كريم الشئمة اى الطبيعة نته كه همزه‌سز دخى لغتدر (المشاءمة) مفاعله وزننده برآدمى يارنسنه‌يى صول طرفه المق معناسنه‌در تقول شائم باصحابك على الامر اى خذبهم ذات الشمال (الشبم) فتحتينله صوغوق معناسنه‌در يقال يوم شديد الشبم اى البرد ومصدر اولور صوغوق اولمق معناسنه يقال شبم الماء شبما من الباب الرابع اذا برد (الشبم) كتف وزننده اوشومش آدمه دينور على قول قارنى آج اوله‌رق اوشومش آدمه دينور يقال رجل شبم اى بردان اومع الجوع والوم‌ه دينور موت معناسنه واغويه دينور سمّ معناسنه بونلره برودتلرندن ناشى اطلاق اولندى (الشبمه) فرحه وزننده سموز بقرميه دينور يقال بقرة شبمة اى سمينة (شبام) سحاب وزننده برنبات آديدر (الشبام) كتاب وزننده اناسنى اتمسون ديو اوغلاق آغزينه ارقورى كچورد كلرى اغاجه دينور كه اسنك تعبير اولنور وشبام برقبيله وشامده برموضع ويمنده قبيلهٔ همدان يوردنده برطاغ وجبل كوكبان تحتنده حمير قبيله‌سنه مخصوص بر بلده وزمر يانده بنى حبيب قبيله‌سنه مخصوص بر بلده وحضرموت ايالتنده بر بلده اسملريدر وشبام نسوانك يوزلرينه طوتندقلرى پچه‌نك باغنه دينوركه ايكى طرفلوايكى دانه اولمغله شبامان ديرلر اكسه‌لرندن بزى برينه بندايدرلر (الشبمّ) خدبّ وزننده بودخى اوغلاق اغزينه اوريلان اسنكه دينور (المشبم) شبنك فتحيله اوغلاق اغزينه اسنك كچورمك معناسنه‌در يقال شبم الجدى شبما من الباب الاول اذا جعل الشبم فى فيه (التشبيم) تفعيل وزننده شبم معناسنه‌در يقال شبم الجدى بمعنى شبم (المشبم) معظم وزننده تشبيمدن اسم مفعولدر ومنه المثل * تفرق من صوت الغراب * وتفرس الاسد المشبم * يعنى قرغه آوازندن قورقوب واغزى اسنكلى ارسلانى صيدايدرسن مثل مزبور شئ حقيردن خوف وخشيت ايدوب امر خطيره اقدام واقتحام ايدن كسنه حقنده ضرب اولنور بر بدويه خاتون براغزى بغلو ارسلان صيد وضبط ايدوب بعده برقرغه آوازى ايشتكله خوف ايلدكده كلام مزبورى تفوّه ايلديلر (الشبرم) قنفذ وجعفر وزنلرنده بودور كشى به دينور وقنفذ وزننده بخيل ونا كسه دينور وكوفه قربنده بنى عجل جماعتى يوردنده برصويك آديدر ومبشه اغاجلرندن برتيكنلى اغاج آديدركه وباء وطاعونه نافعدر وبر بشقه نبات آديدركه مرجمكه شبيه دانه‌لرى اولور وكوكى سودايله مملوّ وغليظ اولور ورقى ولبنى وثمرى بالجمله مسهلدر لكن لبنى استعمال خطرناكدر مستعمل اولان كوكيدر بركون بركيجه تازه سد ايچره نقع وسدى اوچ دفعه تجديد بعده اخراج ايدوب تجفيف ايلدكدنصكره هندبا ورازيانه عصارهسنه

مطلبـــــه

تکرار نقع واوج کون علی حاله ترك ایدوب بعد التجفیف ترید وهلیلج وصبرایله برابر آندن قرصلر دوزوب استعمال ایدەلر بو صورت اصلاح اولندقده دوای فائق ودارؤی رائق اولور بو نبات ترکیده اغاج سدلکنی دیدکلریدر که مصریلر اکا شربت حجازی تعبیر ایدرلر (الشبرمة) قنفذه وزننده کدی‌یه دینور سنور معناسنه واورغاندن وایپلکدن طاغلوب آیریلان تللره دینور (المشبرم) مدحرج وزننده بودخی اورغاندن وایپلکدن آیریلان تللره دینور (الشتم) کتم وزننده (والمشتمة) مرحله وزننده (والمشتمة) تانك ضمیله سوکمك معناسنه‌در یقال شتمه شتما ومشتمة ومشتمة من الباب الثانی والاول اذا سبه (المشتوم) (والشتیم) امیر وزننده سوکلمش آدمه دینور مؤنثی مشتومه وشتیم در مذکری کبی وشتیم بدمنظر وزشت پیکر کمسیه اطلاق اولنور یقال رجل شتیم ای کریه الوجه وآزغین چهرەلو ارسلانه دینور (الشتیمة) سفینه وزننده اسمدر سوکش ودشنام معناسنه‌در (المشاتمة) مفاعله وزننده (والتشاتم) تفاعل وزننده سوکشمك معناسنه‌در یقال شاتما وتشاتما ای تسابا شارح دیر که مشاتمه اکثری واحد ایچون استعمال اولنور فیقال شاتمه ای شتمه (المشتم) معظم وزننده (والشتامة) جبانه وزننده بونلرده آزغین وعبوس چهرەلو ارسلانه دینور (الشتامة) سلامه وزننده بدچهره اولمق معناسنه‌در یقال شتم الرجل شتامة من الباب الخامس اذا کان شتیما (شتیم) زبیر وزننده ابن ثعلبه‌در که ضبه قبیله سندن برقبیله پدریدر یاخود صواب اولان شیم اولمقدر یای تحتیه ایله وشتیم بن خویلد الفزاری شاعردر (الاشتوم) اسلوب وزننده تبنی قضاسنده برحصار اسمیدر (الشجم) ضمتینله مناره کبی اوزون وخبیث وداهیه وعفریت اولنلره دینور که حیه وصفیدر مفردی غیر مسموعدر (الشجم) فتحتینله هلاك معناسنه‌در یقال شجم الرجل شجما من الباب الرابع اذا هلك (الشجعم) جعفر وزننده ارسلانه دینور واوزون نسنه‌یه دینور وانسانك جسدنه یاخود کردننه دینور (الشحم) شینك فتحی وحای مهمله‌نك سکونیله ایچ یاغنه دینور وتقول العرب لقیته بشحم کلاه ای فی حال نشاطه یعنی فلانه نشاط وانبساطی حالنده ملاقی اولدم دیجك یرده لقیته بشحم کلاه دیرلر کلی بو برکه دینور که اثر قوت بدندر وشحم مصدر اولور برآدمه ایچ یاغی یدرمك معناسنه یقال شحمه شحما من الباب الثالث اذا اطعمه (الشحمة) تمره وزننده تای تخصیصله شحمدن برپارەیه دینور وبرقوش اسمیدر وعر به مخصوص برلعب آدیدر وشحمة الارض مناره اطلاق اولنور کذلك آق قورتجغزلره دینور که چامورلقده اولور علی قول برصوغلجانی دیدکلریدر وشحمة الاذن قولغك یومشغنه دینور که کوپه کچره‌جك یریدر وشحمة المرج خاتم چچکنه دینور وشحمة الحنظل ابوجهل قرپوزینك چکردکلرندن غیری ایچنده اولان اتنه دینور اغاج قاوننك اتی کبی وشحمة الرمان نارك چکردکلری ارقه‌سنده اولان صاری یحه انجه زاره دینور خروزلری بینی فصل ایدر (ابوشحمه) عبد الرحمن بن عمر بن الخطاب کنیه‌سیدر وعباس بن محمد بن ابی شحمه محدثدر (الشحیم) لحیم وزننده سموز آدمه دینور یقال رجل شحیم ای سمین (الشحامة) کرامه وزننده سموز اولمق معناسنه‌در یقال شحم الرجل شحامة من الباب الخامس اذا کان شحیما (المشحم) محدث وزننده خانه‌سنده ایچ یاغی چوق اولان آدمه دینور یقال رجل مشحم ای الکثیر الشحم فی بیته (المشحم) محسن وزننده دوەلری سموز آدمه دینور (الشحم) کتف وزننده شیرەسی ازجه اولان اتلی اوزمه وصف اولور یقال عنب شحم ای قلیل الماء وایچ یاغنه مشتهی آدمه دینور یقال رجل شحم ای مشتهی الشحم (الشحم) فتحتینله ایچ یاغنه اشتهاکار اولمق معناسنه‌در یقال شحم الرجل شحما من الباب الرابع اذا کان شحما (الشاحم) (والشحام) شداد وزننده ایچ یاغی صاتیجیسنه دینور (الشخم) شینك فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله (والشخوم) قعود وزننده طعام بوزیلوب فاسد وتباه اولمق معناسنه‌در یقال شخم الطعام وشخم وشخم شخما وشخوما من الباب الثالث والرابع والخامس اذا فسد (التشخیم) تفعیل وزننده طعامی فاسد وتباه ایلمك معناسنه‌در تقول شخمت الطعام ای افسدته (الاشخام) همزەنك کسریله سودك رایحه‌سی بوزلمق معناسنه‌در یقال اشخم اللبن اذا تغیرت رایحة (الاشخم) احمر وزننده آق قیله دینور یقال شعر اشخم ای ابیض وچایرسز وچنسز باغچه‌یه دینور یقال روض اشخم ای لانبت فیه وشول یاغز اشکه دینور که چهرەسنك وبروننك سیاهی سائر جسدندن زیاده اوله یقال حمار اشخم ای ادغم (الشخم) ضمتینله گکزلری طوتق کمسەلره دینور که اصلا رایحه آلمزلر کرك طیب وکرك خبیث اولسون (الاشخیمام) احمیرار وزننده اوتلرك تازەسی قوریسنه قارشمق معناسنه‌در که بعضیری تازه وبعضیری قوری اولمقدن عبارتدر یقال اشخام النبت اذا اختلط الرطب بالیابس (الشدقم) جعفر وزننده (والشداقم) علابط وزننده ارسلانه دینور وآوردی گکبش آدمه دینور یقال رجل شدقم ای واسع الشدق وشدقم بردوەپوغور ینك اسمیدر که نعمان بن منذرك ایدی ابل شدقیات انك نسلندندر

(الشذام) ذال معجمه ایله سحاب وزننده طوزه دینور ملح معناسنه وعقربك وآرینك ایكنه سنه دینور (الشیذمان) شینك فتحی وذالك ضمیله قورده دینور ذئب معناسنه (الشبذمانة) هایله كنج ورونده ناقه یه دینور (الشرم) شینك فتحیله برشجر آدیدر ودریانك انكین یرینه علی قول كورفزنه دینور یقال اضطربت السفینة فی شرم البحر ای فی لجته اوفی خلیجه شارح دیر كه وضع ماده یه معنای ثانی ملایمدر وشرم بك چوق جایزه دینور كه كثرتندن ناشی طوار قسمی همان باشلرندن اوتلایوب اشاغیلرینه محتاج اولمیه وشرم برموضع آدیدر شرماء دخی دیرلر صحراء وزننده وشرم مصدر اولور یارمق معناسنه یقال شرم الشیء شرما من الباب الثانی اذا شقه و برونك اوجنی كسمك معناسنه در یقال شرم انفه اذا قطع ارنبته بوراده مابین الارنبه نسخه لری غلطدر و برآدمه مالندن برمقدارجه افراز وتخصیص ایلمك معناسنه مستعملدر یقال شرم له من ماله اذا اعطاه قلیلا (الشرماء) صحراء وزننده شرم دیدكلری موضع مذكوره دینور وایكی دلیكی براولان عورته دینور یقال امرأة شرماء ای مفضاة (الشرم) فتحتینله برون اوجی كسیك اولمق معناسنه در (الاشرم) احمر وزننده برونك اوجی كسلمش آدمه دینور یقال رجل اشرم ای بین الشرم مشروم الانف بو جهتدن سركردهٔ حبشه اولان ابرهه یه اشرم اطلاق اولنور ایدی فیل وقعه سنده طاشك بریسی برونك اوجنه راست كلوب قطع ایلمشیدی واروب ملكلرینه وقعه یی اخبار ایلدكده فی الحال اولدخی هلاك اولدی (الشرمة) غرفه وزننده برطاغك آدیدر (الشرمة) فتحاتله شجر قربنده برموضعدر (الشروم) صبور وزننده (والشریم) امیر وزننده شرماء كبی ایكی دلیكی براولمش عورته دینور وشریم فرجه اطلاق اولنور یاریق اولدیغیچون (الشارم) نشانك بركوشه سنی یاران اوقه دینور یقال سهم شارم اذا كان یشرم جانب الغرض (التشریم) تفعیل وزننده برنسنه یی پك یارمق ویارق یارق ایلمك معناسنه در یقال شرّمه اذا شققه وشكار یاره لو اولوب قاچوب قورتلمق معناسنه در یقال شرّم الصید اذا انفلت جریحا (التشرّم) تفعل وزننده یاریلوب پاره پاره اولمق معناسنه در یقال تشرّم الشیء اذا تمزّق وتشقق (الشرذمة) شینك وذال معجمه نك كسریله ازجه جماعت انسانی یه دینور یقال جاءت شرذمة من الناس ای قلیل وسفرجلدن وسائر نسنه لردن برپاره یه و بربلوكه دینور جمعی شراذم وشراذیم كلور وشراذم كهنه و پاره پاره جامه لره اطلاق اولنور یقال ثیاب شراذم ای اخلاق متقطعة (الشطم) ختم وزننده جماع ایلمك معناسنه در یقال شطم المرأة شطما من الباب الاول اذا نكحها (الشیظم) ظای معجمه ایله حیدر وزننده كنج اولوب اوزون وتنومند اولان دوه یه وآته وانسانه دینور جمعی شیاظمه در مؤنثی شیظمه در وقوجمان بیوك كرپی یه دینور و بر رجل آدیدر وارسلانه دینور (الشیظمی) حیدری وزننده شیظم ایله معنای اولده مرادفدر وضرب لسانه مالك طلاقتلو فصاحتلو سخنور آدمه دینور یقال هو شیظمی ای مقول فصیح وسكیرلری قویّ وایری و بو كسك یاپیلو آته دینور وارسلانه دینور (التشیظم) تدحرج وزننده بركسه حقنده حدّی متجاوز سوزلر ایله حواله وشر كیر اولمق معناسنه در یقال تشیظم علیه بالكلام اذا تخطرف (الشعم) شینك فتحیله ناس بینلرنی اصلاح ایلمك معناسنه در یقال شعم بینهم شعما من الباب الاول اذا اصلح (الشعموم) زنبور وزننده پك اوزون آدمه دینور (شعثم) ثای مثلثه ایله جعفر وزننده ابن حیاّن در كه مصر فتحنده حاضر اولمشدر وشعثم بن اصیل محدّثدر وذؤیب بن شعثم علی قول ابن شعثن در اصحابدندر ومهلهل نام امیر وشاعرك یوم الشعثمین قولنده شعثمین كلمه سنی كرچه تفسیر ایلمامشلر لكن ظاهرا برموضع آدیدر كه انده بروقعه واقع اولمشدر شارح دیر كه خلاصهٔ اقوال اهل ادب بودر كه شعثمان ایكی كسه در كه مهلهل یدنده مقتول اولدیلر بعضلر دیدیكه بری شعثم و بری شعیث ایدی كه معاویة بن عامرك اوغللریدر تغلیب اولنمشدر ومهلهل مرقومك قولندن مرادی اشبو * فلونبش المقابر عن كلیب * فیخبر بالزنائب ای زیر * بیوم الشعثمین لقرّ عینا * وكیف لقاء من تحت القبور * وزنائبدن مرادیوم الزنائبدر كه حرب البسوس وقعه سیدر مزبور شعثمین دیدكلری كمسه لری مهلهل كلیبك انتقامنه قتل ایلدی (الشغموم) غین معجمه ایله عصفور وزننده (والشغمیم) قندیل وزننده اوزون بویلو خوب اندام وخوش سیما آدمه دینور بو صفتده اولان سائر حیوانه ده اطلاق اولنور یقال رجل شغموم وشغمیم وامرأة وناقة شغمومة وشغموم وشغمیم ای طویل ملیح (الشغم) كتف وزننده حریص وشرهمند كمسه یه دینور (المشغوم) سودی چوق اولان ناقه یه دینور (الشقم) شینك وقافك فتحیله برجنس خرما اسمیدر علی قول برشوم دیدكلری نوعیدر مفردی شقمه در (الشكم) شینك ضمیله (والشكمی) بشری وزننده اسملردر عوض وجزاء معناسنه در وو بركی یه دینور عطا معناسنه شارح دیر كه بو ماده عوض ومجازات اوله رق اعطا ایلمك موضوعدر و بعضا اطلاق وتقیید علاقه سیله همان اعطا معناسنده ده استعمال اولنورته كه مؤلفك عباره سی اكا تلمیحدر انتهی (الشكم) شینك فتحیله برآدمه برنسنه مقابلنده عوض وجزا ایلمك

معنـاسنه‌در يقـال شكمه شكمـا من البـاب الاول اذا جزاه وشكم وشكيم اصرمق معنـاسنه‌در يقـال شكمه
شكما وشكيما اذا عضه وشكم رشوت و يرمك معنـاسنه مستعملدر كويا كه شكيمه ايله اغزنی بندايدر يقال شكم الوالی
اذا رشاه (الاشكام) همزه‌نك كسريله بودخی برآدمه برنسنه مقـابلنده عوض ومكافات ايلمك معنـاسنه‌در يقـال
اشكمه اذا جازاه (الشكيمة) سفينه وزننده انفه وانتصـار صفتنه اطلاق اولنور كه شديد وشهم النفس آدمك بركسه
جانبندن كندی طرفنه دركار اولان ظلم وقهر واستيلا كبی وضعنی قطعـا هضم وتحمل ايتميوب ابا وامتنـاع وشدتله
مقابله ومقاومت ايلمسندن عبـارتدر و بو شكيمه فرسدن مأخوذدر يقال فلان ذو شكيمة ای ذو انفة وانتصار من الظلم
وسركش وشديد النفس وصاحب عار وحميت اولمغله اصلا فرد واحـده سرفرو وانقيـاد ايتمز اولان آدمه شديد
الشكيمه اطلاق اولنور يقال فلان شديد الشكيمة ای انف ابی لا ينقاد وشكيمه عهد و پيمانه اطلاق اولنور يقـال بينهما
شكيمة ای عهد واستكبـار وترفع معناسنـه‌در يقال هو ذو شكيمة ای ذو شمم بوراده فهد وسم نسخه‌لری غلطدر
و برنسنه‌يه بكزه‌مكه اطلاق اولنور يقال له به شكيمة ای شبه وطبع وطبيعت معنـاسنه‌در وكمدن آتك اغزنه ارقوری
كيرن دموره دينور كه فأس لجام يعنی كم طمـاغی ديدكلری چتال دمور انده اولور وصولوق وايكی طرفلودر كين اكا
چكور يلور تركيده آغزلق تعبير اولنور باشی سرد وسركش آتلره قالين وقوی ايدرلر جمعی شكائم وشكم كلور ضمتبنله
وشكيم كلورها سبز ذكر اولنان معـانی بوندن مأخوذدر (الشكم) فتحتينله آجقمق معنـاسنه‌در يقال شكم الرجل
شكما من البـاب الرابع اذا جاع (الشكم) كتف وزننـده ارسلانه اطلاق اولنور (الشكيم) امير وزننده مصدردر كه
ذكر اولندی وشكيم القدرقرغانك قولپنه اطـلاق اولنور (شكامه) ثمامه وزننده شكيم زبير وزننـده (مشكم
منبر وزننـده اسامیٔ ناسدندر (الشالم) (والشولم) (والشيلم) شـبنلرك ولاملرك فتحـيله زوان اسمـيدر كه بغدای
اراقلرنده اولور و بو عند الاكثر دلوجه ديدكلريدر كه شيلم وز وانشی واحددر وعند الاقل شيلم قرموق ديدكلريدر
(الشلم) قنب وزننده فعلجمه ديـنور ومنه يقال فلان يتطاير شلمه ای شراره من الغضب (شلم) بقم وزننده (وشلم) كتف
وزننده (وشليم) جبل وزننده بيت المقدس اسميدر كه حرم قدس شريف اولور كتف وزنندن ماعدا اسمين عجمه ووزن
فعل علتلريله غيرمنصرفدر وعبرانيده شهر مرقومك اسمی اورشليم در شارحك بيـانـنه كوره شلم وساٸری قدس
شهرينك اسميدر (شلام) سحاب وزننـده واسط ايله بصره بيننده بربطيحه‌در (الشم) شبنك فتحی وميمك تشديديله
(والتشميم) شبنك فتحيله (والشميمی) خليفی وزننده و بوزمخشريدن منقولدر قوقلمق معنـاسنه‌در كه قوای خمس
ظاهره‌دن برونده اولاندر تقول شممت الريحـان اشمه بالفتح وشممته اشمه بالضم شمـا وشميا وشميمی من الباب
الرابع والاول اذا اخذر يحه بحس الانف (التشمم) تفعل وزننده (والاشتمـام) افتعال وزننده (والتشميم) تفعيل
وزننده برنسنه‌يی كركی كبی قوقلمق معنـاسنه‌در تقول تشممته واشتممته وشممته بمعنی شممته شارح ديركه بوراده شميته
نسخه سی غلطدر لكن تظننّ لفظنده تظنی ديدكلری كبی بونده دخی تخفيفـا ميم اخيره‌يی يايه قلب ايتمك مطرده‌در
وامثالی واقعدر (الاشمـام) همزه‌نك كسريله بركسيه برنسنه‌يی قوقلتمق معنـاسنه‌در يقـال اشمه الطيب اذا جعله
يشمه وكبرودماغدن ناشی باشنی يوقری طوترق كتمك معناسنه‌در يقال اشم الرجل اذا مر رافعـا رأسه وبرنسنه‌دن
عدول ايلمك معنـاسنه‌در يقـال اشم عنه اذا عدل واشمام اهل تجـويد اصطلاحنده برحرفه ضمه ياخود كسره
اذاقه ايلمـكدن عبـارتدر شويله كه اول حركه‌لر كمال ضعفدن مسموع ومعتدبها اولميه واكر اشعـارده اولورسه
وزنه كسر وخلل عارض اولميه شارح ديركه اشمام رومدن اقل اولور زيرا روم اختلاس حركه اولمغـله حركهٔ خفيه
اولوب ايشيدلمكه قابل اولور واشمام مجرد دودقله ضمه يا كسره اشارت اولمغله ايشيدلمكه قابل اولمز پس اشمام اولنان
حرفه بك ضعيف اولديغندن متحرك دينلمز ساكن ياشبيه بالساكن اطلاق اولنور واشعـارده تقطيع ووزنی اخلال
ايلمز نته كه اشبو *متی انام لا يؤرقنی الكرا* ليلا ولا اسمع اجراس المطی* بيتنده لا يؤرقنی كلمه سنده واقعدر كه مجزوم
القـافدر انتهی واشمـام سنت ايدن كسه سنت موضعنی دبندن بوداميوب همـان بومقدارجه سنی قطع ايلمـك
معنـاسنه‌در كرك اوغلان وكرك قيز اولسون يقـال اشم الحجـام الختان والخـافضة البظر اذا اخذا منهمـا قليلا
(المشامة) مفـاعله وزننده (والتشام) تفـاعل وزننده قوقلشمق معنـاسنه‌در يقال شامّا وتشاما اذا شم احدهمـا
الاخر ومشامه برآدمه‌يك صيق يقين اولـوب سرائر واحوالنه نظر واطلاع ايلمك معنـاسنه مستعملدر تقول شامه
علی الامر ای انظر ماعنده وقاربه وادن منه (الشمام) شداد وزننده تركيده ييلغج وشمـام محرفی شمامه وفارسيده
دستنبويه ديدكلری نسنه‌در كه ابو جهل قاونی طرزنده كوچك وقرمزی و يشل وصاری الاجه ومخطط اولور
رايحه سی باردو رطب اولوب دماغی ملين ونومی جالب واكلی تليين طبيعتده مؤثردر (الشمـامات) شمـامه‌نك

مطلب

جميدر

جعیدر که جبانه وزننده در تشمم اولنان ریح طیبه یه دینور (الشمیم) امیر وزننده یوکسك نسنه یه دینور
یقال بناء شمیم ای مرتفع (المشموم) مسك دیدکلری عطره اطلاق اولنور یقال جاء وعلیه رائحة المشموم ای المسك
(الشمم) فتحتینله یقینلق معناسنه‌در یقال فی داره شمم ای قرب وایراقلق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال
فی داره شمم ای بعد وطاغده اولان یوکسکلکه دینور یقال فی الجبل شمم ای ارتفاع وبرونك دوز واسلوب
واندامی خوش ولطیف اوله‌رق قصبه‌سنك یوکسك ویومشغنك دیکجه اولمسنه دینور علی قول برونك یومشغی
قصبه‌نك خوش ولطیف دوزلکنه وارادا اولمق یعنی بوقریدن یومشغنه کلنجه سبیکه کبی حسن ولطافتله چکیملی
وآقندیلی هموار اولوب وقصبه‌نك یوکسکلکی ذلف دیدکلرندن زیاده‌جه اولمسنه دینور وذلف برونك کوچك
ویومشغی دوز وقصبه باصقجه اولمغه دینور وعند البعض شمم برونك اوجه واوزون اولوب یومشغنك اوجی آقندیلی
اولمغه دینور که طغان برونلو اولمق تعبیر اولنور یقال فی انفه شمم وهو ارتفاع قصبة الانف وحسنها واستواء اعلاها
وانتصاب الارنبة اوورود الارنبة فی حسن استواء القصبة وارتفاعها اشد من ارتفاع الذلف اوان یطول الانف ویدق
وتسیل روثته شارح دیر که شمم بو معنالرده مصدر دخی اولور انتهی وشمم تکبرلك ایلمك معناسنه مستعملدر
یقال شم الرجل شمما اذا تکبر وصنه‌نمق ویوقلنمق معناسنه مستعملدر یقال شم الرجل علی المجهول اذا اختبر
(الاشم) برونی وصف مذکور اوزره اولان آدمه دینور یقال رجل اشم ای فی انفه شمم وعار وحمیت صاحبی سید
وذیشان آدمه اطلاق اولنور یقال رجل اشم ای سید ذوانفة وباشلری یوکسك اموزه وصف اولور یقال منکب
اشم ای المرتفع المشاشة (شمام) سحاب وزننده برطاغك آدیدر (برقة شماء) برجبل معروفدر (الشماشم) شین اولانك
فتحیله خرما کسلدکدنصکره سالقمده قلان تازه خرما بقیه لرینه دینور (اشموم) اسلوب وزننده مصر اقلیمنده
ایکی بلده آدیدر (الشنم) شینك فتحی ونونك سکونیله طرملامق معناسنه‌در یقال شنم وجهه شنما من الباب الاول
اذا خدش وبرنسنه ایله کوده‌نك دریسنی یاروب یرتمق معناسنه‌در یقال رمی فشنم اذا خرق طرف الجلد (الشنم)
ضمتینله قولغی کسك انسان وحیوانلره دینور (الشنم) قنب وزننده شلم معناسنه‌در که فعلجمه دینور یقال
یتطایر شنمه ای شلمه (شنتم) جندل وزننده ابو عاصم یاخود ابو سعید السهمی درکه اصحابدندر علی قول شنیم‌در
یای تحتیه ایله (الشنخم) خای معجمه ایله جردحل وزننده سموز سمین معناسنه‌در (الشنعم) جردحل وزننده پك
واز ون آدمه دینور (الشنغم) غین معجمه ایله جردحل وزننده رغم کلمه‌سنه اتباع ومزاوجة ایراد اولنور یقال رغماله
شنغما اتباع علی قول سین مهمله ایله‌در (الشنقم) قافله جردحل وزننده آزجه نسنه‌یه دینور شیء قلیل معناسنه
(الشهم) سهم وزننده (والمشهوم) میمك فتحیله پك زیرك وذکی الفؤاد تیزفهم وآتشین ذهن وچیره مزاج آدمه
دینور جمعی شهام کلور یقال رجل شهم ومشهوم ای ذکی الفؤاد متوقد وجنبشلو نشاطلو جست وتوانا آته
اطلاق اولنور یقال فرس شهم ای سریع نشیط قوی واوامر واحکامی نافذ مسموع الکلام سید وسرکاره وصف
اولور بونك جمعی شهوم‌در یقال هو شهم ای سید نافذ الحکم وشول طاشه دینور که ارسلان صیدی ایچون
یاپدقلری قولبه‌نك قپوسی اوزره وضع اولنور ارسلان ایچری کیروب طعمه‌یه یاپشدقده زنبرکلو مصنع اولمغله همان
دوشوب قپویی سدایدر واکا مهمله ایله سهم دخی دینور وشهم بن مرة محارب قبیله‌سندن برشاعردر وشهم بن
مقدام ثوری شیخیدر وشهم بن عبدالله وسلمة بن شهم محدثلردر وابو شهم یزید بن ابی شیبه صحابه‌در وشهم مصدر
اولور آته زجر وآزار ایلمك معناسنه‌در یقال شهم الفرس شهما من الباب الثالث اذا زجره وشهم وشهوم قعود
وزننده برآدمی قورقتمق معناسنه‌در یقال شهم فلانا شهما وشهوما من الباب الثالث والاول اذا افزعه (الشهامة)
کرامه وزننده برکسه شهم اولمق معناسنه‌در یقال شهم الرجل شهامة من الباب الخامس اذا کان شهما وکذا
الفرس (الشهام) سحاب وزننده سعلاة معناسنه‌درکه قونجلوزه دینور (الشیهمة) حیدره وزننده قوجه قاری‌یه
دینور (الشیهم) حیدر وزننده بیوك کرپی‌یه دینور یاخود ارککی نوعندن اوقلری ایری اولاننه دینور
(الشاهسبرم) هانك کسری وباء ورانك فتحه‌لریله شاهسفرم دخی دینور فایله ریحانه دینور که فسلکن تعبیر اولنان
شکوفه‌در شارحك بیاننه کوره شاه اسپرم معربیدر سلطانی فسلکن دیدکلریدر (الشیمة) شینك کسریله
خوی وطبیعت معناسنه‌در مهموز دخی لغتدر یقال هو حسن الشیمة ای الطبیعة ویردن قازیلان طپراغه دینور
(التشیم) تفعل وزننده بر ولد خوی وطبیعتده پدرینه چکمك معناسنه‌در یقال تشیم فلان اباه اذا اشبهه فی الشیمة
مؤلف بونی تکرار ایلشدر ودخول معناسنه‌در یقال تشیم الشیء فی الشیء اذا دخل فیه وصاچ وصقاله
قیرسر یمك معناسنه مستعملدر یقال تشیمه الشیب اذا علاه (الشامة) خاله وزننده بدنده شول نشان ونقطه‌یه دینور که

ساترا عضانك لوننه مخالف اوله تركيده بك و بنك وفارسيده خال دينور جمعى شام وشامات كلور ومحمد بن محمد ومحمد
بن اسمعيل الشاماتيان محدثلردر شارح ديركه زمخشرى شامه يى ات بك ايله تفسير ايلمشدر وشامات نيسابورك
نواحىء اربعه سندن برناحيه در مرقوملر اورايه منسو بلردر انتهى وشامه بدنده اولان سياه اثره دينور لكه كبى كه
خلقى وعارضى اولور كذلك ارضده اولان جابجا سياه اثره اطلاق اولنور جمعى شام كلور وسياه ناقه يه دينور وعرب بلرلك
ماله شامة ولازهراء ديدكلرى بو معنادندر كه ماله ناقه سوداء ولا بيضاء ديمكدر وشامه آيك صفحه سنده اولان
سياه لكه يه دينور كه كلف تعبير اولنور و بلاد شام همزه ايله شأم ماده سنده بيان اولندى وابن شام بر محدثدر اسمى
ابراهيم بن محمد بن احمد بن هشام در شام مزبور هشامك لقبيدر وابن الشامه يحيى الثقفى دركه محدثدر وذوالشامه
خالد بن جعفر البرمكى لقبيدر مقدما باشنده بر بيوك خال اولمغله ملقب اولمشيدى كذلك محمد بن عمر بن الوليد
بن عقبه نك لقبيدر وشامه مكه ده بر طاغك آديدر لكن بو متقدمينك تصحيفيدر صواب اولان شابه اولمقدر باى
موحده ايله وجميع كتب محدثينده ميمله واقعدر (المشيم) مكيل وزننده (والمشوم) مقول وزننده (والمشيوم
معيوب وزننده (والاشيم) احمر وزننده بدننده بكلرى اولان آدمه دينور يقال رجل مشيم ومشوم ومشيوم واشيم
اى به شامات (المشيمة) مكيله وزننده محل ولداسميدر يعنى شول يوفقه زار كبى درى يه دينور كه رحمده دول
آنك ايچنده تكون ايدوب تولدنده آكثرى برابرجه چقار تركيده دول يتاغى وابش وصكره چقانه صوك تعبير اولنور
جمعى مشيم درهاسز ومشايم در ومنه السجع * لبس بمفطوم عن شيمة * مفطور عليها فى المشيمة * اى فى محل الولد
(الشيم) ضبم وزننده قلجى قينه قومق معناسنه در يقال شام سيفه يشيمه شيما اذا غمده وقلجى قيندن صيرمق
معناسنه اولمغله ضد اولور يقال شام سيفه اذا استله وتوجهى نه سمته در ونيره يه ياغدر ر ديو شمشكه نظر ايلمك
معناسنه در يقال شام البرق اذا نظر اليه اين يقصد واين يمطر وقيرلك فرجنه آلتى كما ينبغى ادخال ايلمك معناسنه
مستعملدر يقال شام اباعمير اذا نال من البكر مراده ابو عمير ذكرك كنيه سيدر وبر آدمك اياقلرنى توزه طپراغه بيله مك
معناسنه در يقال شام فلانا اذا غبر رجليه بالشيام وبر آدمك بشره سنده سياه بنكلر بلورمك معناسنه در يقال
شام فلان اذا ظهرت بجلدته الرقة السوداء وشيم وشيوم جنكده صدق وصميله دشمنه حمله وهجوم ايلمك معناسنه در
يقال شام الرجل شيما وشيوما اذا احقق الحملة فى الحرب ودخول ايلمك معناسنه در يقال شام فى الشىء اذا دخل
وسوارى كسه آتى اشدرمك ايچون اياقلرى ايله قارننى تپمك معناسنه در يقال شام فى الفرس ساقه اذا ركله بهما
وبرنسنه يى برنسنه ايچره كيزلمك معناسنه در يقال شام الشىء فى الشىء اذا خبأه فيه وبرنسنه يى تقدير وتخمين
ايلمك معناسنه در شيم برق معناسندن مأخوذدر تقول شم ما بينهما على الامر اى قدره (الاشأم) اكرام وزننده
(والانشيام) انفعال وزننده بونلرده داخل اولمق معناسنه در يقال اشأم الشىء فى الشىء وانشام اذا دخل
وانشيام بركسه منظور اليه اولمق معناسنه در يقال انشام الرجل اذا صار منظورا اليه (التشييم) تفعيل وزننده
بودخى دخول ايلمك معناسنه در يقال شيم فيه اذا دخل وبركسه الرنى باشنه ياخود توبنه طولايوب جنك ايلمك
معناسنه دركه قلقان برينه باشنى ياتونى طوتارق حمله ايلمكدن عبارتدر يقال شيم يديه فى رأسه او ثوبه اذا قبض
عليه يقاتله (الاشتيام) افتعال وزننده بودخى داخل اولمق معناسنه در يقال اشتام فيه اذا دخل (الشيام
سحاب وزننده دوز وملايم ارضه دينور (الشيام) شينك كسرى وفتحيله طپراغه دينور وفاره يه دينور
جمعى شيم كلور شينك كسريله ميل وزننده (بنو اشيم) احمد وزننده برقبيله در وصلة بن اشيم تابعيندندر
(الاشيمان) تثنيه بنيه سيله ايكى موضعدر (الشيم) فتحتينله شول ارضه دينور كه اصلا قاز يلوب سوكلمامكله
خلقتى اوزره صلابتله قالمش اوله تركيده پورتعبير اولنور (شبيم) زبير وزننده وشينك كسريله ده زبارزده در
ابوعاصم الصحابى اسميدر على قول نون وتاء فوقيه ايله شنتم در وشبيم ابو مريم البكرى تابعيندندر وعروة بن شبيم
حضرت عثمانك قاتللرندندر (الشيماء) حمراء وزننده اشيم لفظندن مؤنثدر بدننده شامه لرى اولان خاتونه
دينور وشيماء مرضعهٔ حضرت مصطفوى اولان حليمهٔ سعديه نك قزيدر كه رضاعا اخت حضرت نبويدر عليه
السلام اسيم شينك كسريله برنوع باتق اسميدر مفرداتده ايت باتغى ايله ويونس باتغى ايله مفسردر تجز بعونه تعالى

ص

فصــــــــــــل الصاد (الصأم) صادك وهمزه نك فتحيله صو يى پك چوق ايچمك معناسنه در يقال
صئم الرجل صأما من الباب الرابع اذا اكثر من شرب الماء (الصائم) صوسزه دينور يقال هو صائم اى عطشان (الصأم)
صادك فتحيله دلالت ايلمك معناسنه در يقال صأم الجيش عليهم صأما من الباب الثالث اذا دلهم عليهم (الصتم)
كتم وزننده وفتحتينله غليظ وشديد نسنه يه دينور يقال شىء صتم اى غليظ شديد وكهولت درجه سنك نهايتنه بالغ

اولمش آدمه دینور یقال رجل صتم ای بالغ اقصی الکهولة وتام وکامل معناسنه در یقال الف صتم ای تام (الصتم)
صادك ضمیله صتم لفظنك جمعیدر یقال اموال صتم ای تامة وحروف صتم حروف ذلق اطلاق اولنان نون وفاء
ولام ومیم وراء وبای موحده دن ماعدا حرفلره اطلاق اولنور (الصتیبة) سفینه وزننده (والصتمة) غرفه وزننده
یك قیایه دینور (الصتام) غراب وزننده ایری ویومری باشه دینور یقال هامة صتام ای ضخمة (التصتم) تفعل
وزننده یك سکرتمك معناسنه در یقال تصتم الرجل اذا عدا شدیدا (المصتم) معظم وزننده مکمل معناسنه در یقال
شیء مصتم ای مکمل وتقول اعطیته الفا مصتما ای مکملا واوته سی چقمز دیسرز دره یه وصوقاغه دینور یقال واد
وزقاق مصتم ای لامنفذله (الاصتمة) همزه نك وتانك ضمی ومیمك تشدیدیله اصطمه وزننده ومرادفیدر که برنسنه نك
کوم وانکین یرینه دینور (الصحمة) صادك ضمیله الواندن صاروبه مائل سیاهلغه دینور علی قول حزؤ بحه سیاهه
مائل بوزلغه یاخود اجل قرمزیلغه دینور یقال به صحمة ای سواد الی الصفرة اوغبرة الی سواد قلیل اوحمرة فی بیاض
(الاصحم) احمر وزننده صحمه دن وصفدر مؤنثی صحماء در (الاصحیمام) احمیرار وزننده اوت قویی یشل اولمق
معناسنه در یقال اصحام النبت اذا اشتدت خضرته واوت صرارمق معناسنه اولمغله ضد اولور علی قول بعض
یری قویی یشل و بعض یری صاری اولمق معناسنه در یقال اصحام النبت اذا اصفارت اوخالط سواد خضرته
صفرة ویغمور منقطع اولمغله یرك نباتی متغیر اولمق معناسنه در یقال اصحامت الارض اذا تغیر نبتها وادبر مطرها
واکینی صوغوق چالمق علی قول قوریمغه بشلمق معناسنه در یقال اصحام الزرع اذا ضربه قر اوبدا فی الیبس
(الصحماء) حمراء وزننده توزی چوق صحرایه دینور مغبر معناسنه که فیفاء مغبره دیمکدر وبراوتك اسمیدر (اصحمه
همزه نك وحانك فتحیله ابن بحردر که ملك حبشه نجاشی درزمان سعادتده شرفیاب اسلام اولدی شارحك بیانینه کوره
مظهر صحبت اولمامغله تابعیدر اوزرینه صلوة الغائب ادا اولنمشدر (الاصطحام) افتعال وزننده اایاغ اوزره دیکیلوب
دیرك کبی طورمق معناسنه در یقال اصطحم الرجل اذا انتصب قائما (الاصطخام) خای معجمه ایله اصطحام وزننده
ومرادفیدر یقال اصطخم الرجل بمعنی اصطحم (الصخم) صادك فتحیله کونش چالوب یاقق معناسنه در
یقال صخمته الشمس صخما من الباب الاول اذا لفحته (الصخماء) حمراء وزننده بعض یری ملایم و بعض یری
غلیظ اولان قاره طاشلق تپه یه دینور (الصدم) هدم وزننده بر پك نسنه یی کندی کبی بر پك نسنه یه اوروب چارپمق
معناسنه در یقال صدم الحجر بالحجر صدما من الباب الثانی اذا ضربه به وبر آدمه بر مشکل ایش اصابت ایلمك معناسنه
مستعملدر یقال صدمه امر شدید اذا اصابه واوته قاقشدرمق معناسنه در یقال صدمه اذا دفعه (المصادمة)
مفاعله وزننده طوقشدرمق معناسنه در یقال صادمه اذا اضاربه (الاصطدام) افتعال وزننده چارپشمق
وطوقشمق معناسنه در یقال صادمه فاصطدما (التصادم) تفاعل وزننده بودخی طوقشمق معناسنه در
دریاده ایکی قایعك بری برینه چاتوب طوقشدیغی وطالغه لرك طوقشدیغی کبی یقال تصادما اذا تضاربا وصقشمق
معناسنه مستعملدر یقال تصادموا اذا تزاحموا (الصدام) کتاب وزننده بر مرض آدیدر که دواب قسمنك باشلرینه
عارض اولور بونده صادك ضمی صحیح دکلدر کرچه ادواء جمله سندن اولمغله قیاس اولان مضموم اولمقدر صداع
ودوار کبی وصدام قیس بن نشبه وزفر بن الحارث ولقیط بن زراره نك فرسلری اسمیدر و بر رجل آدیدر (المصدم
منبر وزننده بر رجل آدیدر (الصدمة) ضربه وزننده نزعه معناسنه در که آلن اوستنك طازلغنه دینور یقال
به صدمة ای نزعة و بناء مرة اولور بر کره قاقق معناسنه در یقال صرعه بصدمة ای بدفعة واحدة (الاصدم) احمر
وزننده آلننك اوزری طاز آدمه دینور یقال رجل اصدم ای انزع (الصدمتان) صادك فتحی ودالك سکونیله
وکسریله جبینان معناسنه در که ایکی طرفلو آلنه دینور ایکی طلون تعبیر اولنور علی قول ایکی طرفنه دینور که
قولقلره طوغری یرلریدر (صذوم) ذال معجمه ایله سذوم وزننده ومرادفیدر که ذکر اولندی یقال هذا قضاء
صذوم وسذوم ولا یقال بالدال المهملة (الصرم) صادك فتحی وضمی ورانك سکونیله برنسنه یی ایلشك قومیه رق
کسوب ایرمق معناسنه در یقال صرمه صرما وصرما من الباب الثانی اذا قطعه قطعا باینا کذلك متکلمك
سوزی واغاجك یمشی کسمك معناسنه در یقال صرم فلانا اذا قطع کلامه ویقال صرم النخل والشجر اذا جزه
ومکث وآرام ایلمك معناسنه در یقال صرم فلان عندنا شهرا اذا مکث وکسلمك معناسنه لازم اولور یقال
صرم الحبل اذا انقطع وصرم کون تعبیر اولنان ایشلنمش دری یه دینور چرم فارسی معربیدر (الاصطرام) افتعال
وزننده بودخی قطع معناسنه در یقال اصطرمه اذا قطعه (الانصرام) انفعال وزننده کسلمك معناسنه در
یقال انصرم الحبل اذا انقطع (الاصرام) همزه نك کسریله خرما کسیمی وقتی کلوب چاتمق معناسنه در یقال اصرم

النخل اذا حان له ان يصرم و بركسره فقير وصاحب عيال اولمق معناسنه‌در يقال اصرم الرجل اذا صار اصرم
(الصرام) صادك فتحي و كسريله خرما كسيمي وقتنه دينور يقال حان صرام النخل وصرامه اي اوان ادراكه
فيقطع (الصريمة) عزيمه وزننده ومرادفيدر كه برحاجته صدق وصميمله قصد وتوجه ايلمكدن عبارتدر يقال
له بها صريمة اي عزيمة و برايشي قطع ايلمكه اسمدر يقال فلان ذو صريمة في الامور اي يقطعها و بيوك قوملقدن
آيرلمش پارچه‌يه دينور واكيني بچلمش تارلايه دينور يقال نزلوا بالصريمة اي الارض المحصود زرعها و برموضع اديدر
و كيجه‌دن بر بلوكه دينور (الصريم) امير وزننده صريمه كبي بيوك قوملقدن ايرلمش پارچه‌يه دينور ومنه قولهم
افعى صريم اورانك انكركي شديد اولمغله ضرب مثلدر وصريم صباح وقتنه اطلاق اولنور كيجه‌دن منقطع اولديغيچون
و كيجه‌يه اطلاق اولنمغله ضد اولور و كيجه‌دن بر بلوكه دينور يقال مضى صريم من الليل وصريمة اي قطعة منه
واناسني امسون ديو اوغلاق اغزنه گچور يلان اسنكه دينور وسياه طپراقلي يوريره دينور كه اصلا نبات انبات
ايليه و برموضع و بر رجل اسملريدر وصريم كسلمش نسنه‌يه دينور يقال شيء صريم اي مجذوذ مقطوع وتقول العرب
جاء صريم سحراي خائبا آيسا بوراده سحر سينك فتحيله آق جكره دينور كه او يكن تعبير اولنور نته كه بن اندن نوميد
اولدم ديجك يرده انقطع منه سحري ديرلر زيرا مقصود اولان نسنه‌يه نفسك تعلق سببيله آدمك او يكني متابه‌سنده اولور
واو يكنك انقطاعي هلاكي مستلزمدر (الصارم) كسيجي كسكين قلجه اطلاق اولنور يقال ضربه بالصارم اي السيف
القاطع وجلادتلو حدتلو بهادره وصف اولور يقال رجل صارم اي ماض شجاع وارسلانه دينور (الصروم) صبور وزننده
بودخي سيف قاطعه دينور و برنسنه‌يي كسمك خصوصنده قوي ومقتدر آدمه دينور يقال رجل صروم اي قوي
على الصرم وشول ناقه‌يه دينور كه حوضدن شائر دوه‌لر صويي ايچوب كيدوب اولوجهله حوض خالي قالدقجه
صويه تقرب ايلمز اوله (الصرامة) كرامه وزننده قلج كسيجي اولمق و برآدم جلادتلو دلير و بهادر اولمق معناسنه‌در
يقال صرم السيف صرامة من الباب الخامس اذا كان صارما و يقال صرم الرجل اذا كان صارما (الصرام)
غراب وزننده بودخي برنسنه‌يي قطع خصوصنده قوي وتوانا آدمه دينور وصرام جنك وحرب اسماسندندر
وآفت وداهيه‌يه اطلاق اولنور وتغز بردن صكره ممه‌ده باقي قلان سوده دينور كه ادي الاحتياج بالضرع وره صاغيلور
وتغز بر حيوان ضعيف اولديغندن كون آشوري صاغمغه دينور ومنه المثل ❊ حلبت صرام ❊ بومثل عذر و بهانه
نهايته بالغ اولدي ديجك يرده ضرب اولنور شارح ديركه بعضلر بوني قطام وزننده ضبط ايلديلر (بنو صريم) امير
وزننده برجماعتدر (التصرم) تفعل وزننده جلادتلنمك معناسنه‌در يقال تصرم الرجل اذا تجلد و پاره پاره
كسلمك معناسنه‌در يقال تصرم الشيء اذا انقطع (المصرمة) معظمه وزننده شول ناقه‌يه دينور كه ممه‌سنك دليكلري
قوز يمغله سودي چقمامق ايچون ممه‌سي كسلمش اوله و بو حالت اكا قوتي مورثدر وكاه اولور كه ممه‌سنه برعلت عارض
اولمغله داغلدقلرندن سودي منقطع اولور اكا دخي مصرمه دينور (الصرمة) صادك كسريله يكرميدن
اتوزه قدر ياخود اللي‌يه و قرقه قدر ياخود اوندن قرقه قدر ياخود اوندن يكرمي ماييننده اولان دوه بلوكنه دينور
و بلود پاره‌سنه دينور وصرمه اساميدندر صرمة بن قيس وصرمة بن انس ياخود ابن ابي انس وصرمه ياخود
ابو صرمة العذري اصحابدندر وصرمه ضرمه نام كسنه‌نك پدريدر كه ضاد ماده‌سنده مرسومدر (الصرم) صادك
كسريله ضرب وصنف معناسنه‌در تقول اخذت صرما منه اي صنفا وجماعت انسانيه اطلاق اولنور جمعي
اصرام واصارم واصاريم وصرمان كلور صادك ضميله ونعلچه‌لو جزمه‌يه دينور (الاصرمان) تثنيه بنيه‌سيله
كوچكن قوشيله قرغه‌يه اطلاق اولنور وليل ونهاره اطلاق اولنور وقورد ايله قرغه‌يه اطلاق اولنور (المصرم) منزل
وزننده صحراده شول تنك يره دينور كه يغمور ياغدقده سيل صويي اطرافنه يايلمديغندن سريع السيل اوله (المصرم)
منبر وزننده ايك يايان آدمك ايك پرداخت ايلديكي كوچك اوراق شكلنده آلته دينور يقال هو حديد كالمصرم
وهو منجل المغازلي (الصرماء) صحراء وزننده صوسز بيابانه دينور يقال وقعوا في الصرماء اي مفازة لاماء بها
وسودي آز اولان ناقه‌يه دينور جمعي صرم كلور قفل وزننده (الصيرم) حيدر وزننده راي وتدبيري متين واستوار
اولان آدمه دينور كه سيف قاطع كبي تدبيريله امور ومصالحي قطع ايدر يقال هو صيرم اي المحكم الرأي وآفت
وداهيه‌يه دينور و بر كون بر كيجه‌ده همان براو يون طعام اكل ايلمكه دينور يقال هو يواظب الصيرم اي الوجبة
و يقال هو يأكل الصيرم اي مرة واحدة (الاصرم) احمر وزننده (والمصرم) محسن وزننده فقير الحال كثير العيال
آدمه اطلاق اولنور يقال رجل اصرم ومصرم اي فقير كثير العيال (صرام) قطام وزننده صرام كبي جنك
وحرب اسماسندندر (صريم) زبير وزننده (صرمي) ذكري وزننده اساميدندر (اصرم الشقري) احمد

وزننده واصرم یاخود اصیرم الاشهلی که اسمی عمرو بن ثابتدر اصحابدندر. الصرمة تمره وزننده صرم لفظندن اسمدر کسمکه دینور بو ملابسه ایله او یکه‌سی متمادی سوروب کیدر اولمغله غضبدن رجوعی بطائت اوزره اولان آدمه مبالغة اطلاق اولنور کویا که مغضوبنی تمادیٔ غضبی سببیله قطع وازاله ایدر زیرا او یکه‌سی چابك مندفع اولان کمسه‌نك مغضوبه اولقدر ضرری اولمز یقال هو صرمة من الصرمات ای بطیٔ الرجوع من غضبه (الاصطمة) اسطمه وزننده ومرادفیدر که برنسنه‌نك کوم وجمعیتلو یرینه دینور دریانك انکینی کبی علی قول وسطنه دینور یقال اصطمة الشیٔ واسطمته ای معظمه ومجتمعه اووسطه (الاصطکمة) همزه‌نك وطانك ضمیله کولده پشمش اتمکه دینور تقول اطعمنا اصطکمة ای خبزة الملة (الصیقم) قافله حیدر وزننده بدرایحه نسنه‌یه دینور جیفه کبی یقال هو صیقم ای المنتن الرائحه (الصکم) صادك فتحی وکافك سکونیله برنسنه‌یی اوروب اوته قاقق معناسنه‌در یقال صکمه صکما من الباب الاول اذا ضربه ودفعه وآت سرکشلکله کنی آزی‌یه آلوب باشنی طوغریلغنه زوراکی اوزاتمق معناسنه‌در کویا که راکبنی اسلیوب غلبه ایتمك قصدنده اولور یقال صکم الفرس علی لجامه اذا عضه ثم مد رأسه کانه یرید ان یغالب (الصکمة) صدمه وزننده شدتله طوقنوب چارپلمغه دینور یقال صرعه بالصکمة ای بالصدمة الشدیدة (الصواکم) نوائب ومصائبه اطلاق اولنور یقال اصابتهم الصواکم ای النوائب (الصکم) سکر وزننده اخفاف معناسنه‌در که خفك جمعیدر دوه‌نك طبانه دینور مفردی صاکم‌در (الصلم) صادك فتحی ولامك سکونیله کسمك معناسنه‌در علی قول قولغی وبرونی دیبلرندن کسمك معناسنه‌در یقال صلمه صلما من الباب الثانی اذا قطعه اوقطع اذنه وانفه من اصله (التصلیم) تفعیل وزننده صلم معناسنه‌در یقال صلمه بمعنی صلمه (الاصلم) احمر وزننده قولقلری دیبندن کذلك برونی دیبندن کسلمش آدمه دینور یقال رجل اصلم ای مقطوع الاذنین وکذا مقطوع الانف وپره‌یه اطلاق اولنور برغوث معناسنه وعروضیون اصطلاحنده صلم علتی جاری اولان جزؤه اطلاق اولنور وصلم مصراعك آخر اجزاسی اولان وتد مفروقك اسقاطندن عبارتدر بحر سریع ومدیده تخصیص ایدرلر مثلا بحر سریعده آخر اجزاسی اولان مفعولات جزؤنك آخر جزؤی اولان وتد مفروق که لات لفظیدر حذف اولنوب مفعو قالمغله یرینه فعلن وضع اولنورته که اشبو *قالت ولم تقصد لقیل الخنی * مهلا فقد ابلغت اسماعی * بیتنده واقعدر پس بو راده نسخه‌لرده تحریف قلم نساخ واقع اولمشدر زیرا اصل عباره الاصلم ما جری فیه الصلم وهو ان یکون الوتد المفروق من آخر الجزء ساقطا عنوانیله اولمقدر (المصلم) معظم وزننده شول آدمه دینور که قولقلری پك خرده اولمغله کویا که خلقی دیبلرندن کسلمش کبی اوله یقال رجل مصلم الاذنین کانه مقطوعهما خلقة (الصلامة) صادك حرکات ثلاثیله ناسدن برکروه وفرقه‌یه دینور یقال جاءت صلامة من الناس ای فرقة (الصلام) زنار وشداد وزنلرنده سدر یمشی اولان عربستان کرأسبنك چکردکنك اوزنه دینور که مأ کولدر (الصیلم) حیدر وزننده امر شدید معناسنه‌در یقال وقع فی صیلم ای امر شدید وآفت وداهیه‌یه دینور وقلجه دینور وبرکون برکیجه‌ده براویون طعام ایلمکه دینور صیرم کبی یقال هو یأکل الصیلم ای الصیرم والوجبة (الصلمة) غرفه وزننده توغلغه‌یه دینور یقال جاء وفی رأسه صلمة ای مغفر (الصلم) فتحتینله یاوز وتند وشدید آدملره دینور کویا که صالمك جمعیدر (الاصطلام) افتعال وزننده برنسنه‌یی تمامه دیبندن کسمك معناسنه‌در یقال اصطلم الشیٔ اذا استأصله (الصیلة) حیدره وزننده استیصال ایدن وقعه وحادثه‌یه دینور یقال وقعة صیلة ای مستأصلة (الاصلخمام) خای معجمه ایله اقشعرار وزننده ایاق اوزره میل کبی دیکیلوب طورمق معناسنه‌در یقال اصلخم الرجل اذا اصطخم وطارلمق واو یکه لنمك معناسنه‌در یقال اصلخم الرجل اذا غضب (الصلخام) قرطاس وزننده اوزون یاخود متین وشدید وطیا نقان دوه‌یه دینور یقال بعیر صلخام ای طویل اوصلب شدید (الصلخم) جعفر وزننده (والصلخم) جردحل وزننده (والمصلخم) مسبطر وزننده تند وشدید وایشلك ونافذ آدمه دینور وصلخم ومصلخم صرب طاغه دینور یقال جبل صلخم ومصلخم ای ممتنع (الصلخدم) شمردل وزننده یاوز وشدید دوه‌یه دینور (الصلدم) زبرج وزننده ارسلانه دینور وطرنغی پك ومتین اولان آته دینور (الصلادم) علابط وزننده صلدم معناسنه‌در (الصلدام) قرطاس وزننده بودخی طرنغی پك ومتین آته دینور مؤنثی صلدامه‌در (الصلقمة) دحرجه وزننده دیشلری بری برینه اوروب قجرداتمق معناسنه‌در یقال صلقم البعیر اذا قرع بعض انیابه ببعض (الصلقم) جعفر وزننده دیشلرنی بری برینه اوروب قجردادیجی انسانه وحیوانه دینور وارسلانه دینور وایری ودیزمان دوه‌یه دینور (الصلقم) زبرج وزننده پك یاشلو قوجه قاری‌یه دینور یقال تزوج صلقما ای عجوزة کبیرة

ويومري وديزماند وه يه دينور (الصلقام) قرطاس وزننده ارسلانه دينور وايرى دوه يه دينور (الصلاقيم) صادك
فتحيله باشلره دينور رؤس معناسنه وآزى ديشلره دينورانياب معناسنه مفردى صلقام ياخوده ملقوم در (الصلهام)
قرطاس وزننده ارسلانه دينور ودلير وجرئ آدمه دينور يقال رجل صلهام اى جرئ (الاصلهمام) اقشعرار
وزننده برنسنه صلب ومتين اولمق معناسنه در يقال اصلهمّ الشئ اذا صلب (الصمم) فتحتنله (والصمّ) ادغامله
صاغر اولمق معناسنه در آدمه وقولاغه مسند اولور يقال صمّ الرجل يصمّ بفتحهما وصمم باظهار التضعيف
نادر اصما وصمما من الباب الرابع اذا انسدّت اذنه وثقل سمعه وكذا يقال صمّت الاذن اذا انسدّت وصمّ شيشه نك
اغزنى طيقامق معناسنه در يقال صمّ القارورة اذا سدّها وطاشله اورمق معناسنه در يقال صمه بحجر اذا ضربه به
وصمّ الصدا هلاك اولمقدن كنايه در يقال صمّ صداه اى هلك بوراده صدا مطلق صوت معناسنه در كذلك
عربلرك صمت حصاة بدم قوللرى جنكده قانك كثرت اوزره آقسندن كنايه در يعنى قان شول درجه ده چوق
آقدى كه يره طاش القا اولنسه يراوزره اصابت ايليوب قانه دوشمكله سسى مسموع اولمز ومنه قول امرئ القيس
صمى ابنة الجبل ✻ او المراد الصدى او الصخرة صدى طاغ سمتلرنده وقبه ايچره منعكس اولان سسه دينور مترجم ديركه
مستقصاده بو وجهله مرسومدركه صمى ابنة الجبل امثالدندر اى جلك قيزى صاغر اوله سن ديمكدر اصلى امرئ
القيسك اشبو ✻ بدّلت من وائل وكندة عدوان ✻ وفهما صمى ابنة الجبل ✻ قولندن مأخوذ در بوراده ابنة الجبلدن
مراد چقـل طاشلريدركه مراد قانك وجه مذكور اوزره كثرتله انصباب وجريانى ايستمكدر ياخود طاغدن عكس
ايدن صدادر كه ينقو تعبير اولنور يعنى شرّ وفتنه بومرتبه يه بالغ اولدبكه غريو وغوغا وهنكامه دن كلام مزبور ايله صدايه
خطاب اولنور اولدى زيراغريو وفريادك كثرتندن صدا مسموع اولمقدن قالور وبعضلر صخره ايله تفسير ايلمشدركه
قيالردن دخى صدا منعكس اولور وبعضلر ياوزحيه ايله بيان ايلدى اكا كوره صمى كلمه سى لاتجيبى الرقى معناسيله
مأول اولور وبعضلر داهيـه ايله تفسير ايلديلر خلاصه امر فظيع وشديد حدوثى موقعنده ضرب اولنور انتهى
(الاصمام) همزه نك كسريله بو دخى صاغر اولمق معناسنه در يقال اصمّ الرجل بمعنى صمّ ومتعدى اولور يقال اصمه الله
تعالى اى جعله اصمّ وشيشه نك اغزينه طيقاج دوزمك معناسـنه در يقال اصمّ القارورة اذا جعـل لها صماما
وبرآدمى صاغر بولمق معناسـنه در يقال اصمه اذا صادفه اصمّ واصمام الدعاء نصح ولوم وتوبيخى استماع وقبول
ايلمز آدملره تصادف ايلمكدن كنايه اولور يقـال اصمّ دعاؤه اذا وافق قوما صما يسمعون عذله (الاصمّ) وصفدر
قولغى صاغر آدمه دينور جمعى صمّ وصمّان كلور صادك ضميله وپك وقوند وقوى طاشه وصف اولور يقـال
حجر اصمّ اى صلب مصمت وزمان جاهليتده ماه رجبى اصمّ ايله توصيف ايدرلر ايدى زيرا اشهر حرمدن اولمغله
آنده داد وفرياد واستمداد تعبيراتى اولان يالفلان ويا صباحاه ادالرى مسموع اولمزايدى واصمّ شول كسـيد اطلاق
اولنور كه كنديدن خير ومنفـعت مأمول اولميوب لكن الفت ومودتى دخى فدا اولنميه كويا كه كنديسـنه ندا اولنوب
لكن ايشتمز اوله يقـال رجل اصمّ اذا كان لايطمع فيه ولايردّ عن هواه ورقيه وافسون كار ايتمز اولان يلانه وصف
اولور يقـال حية اصمّ اى لايقبل الرقى واولياء اللهدن حاتم نام ذاتك لقبيدركه حاتم اصمّ ايله معروفدر شارح ديركه
بركون استغناء ضمننده حضورنه برخاتون كلوب خلال مكالمه ده اول خاتوندن برحبقهٔ ناكهانى ظهور ايلمكله حاتم
اول آنده كنديسـنه صاغرلق پيدا ايلدى تا كه خاتون فضله صوتنى استماع ايلديكنى حس ايله شرمنده اولميه ومن
بعد اول منوال اوزره تصامم ايدوب ناس كنديسنى حقيقى اصمّ اعتقاد ايدرلر ايدى (التصامم) تفاعل وزننده صاغرلق
كوستورمك معناسنه در يقال تصامّ فلان عن الحديث اى ارى انه اصمّ (الصمام) (والصمامة) (والصمة) صادلرك
كسريله شيشه طيقـاجنه دينور تقول سددت فم القارورة بالصمام والصمامة والصمة اى السداد (الصماء)
صادك فتحيله اصمّ لفظندن مؤنثدر قوند وقاتى اولان صوم قيايه دينور يقال صخرة صماء اى صلبة مصمتة وسموز
ناقه يه على قول كبه اولانـه دينور جمعى صمّ كلور صادك ضميله ومعده دن صكره طعـام واردیغى انجه بغرسغك
اوجنه دينوركه پك اولور مترجم ديركه بو بغرسغه اهـل تشريح اثنى عشرى اطلاق ايدرلر زيرا طولى صاحبنك
اصبع وسطاسـيله اون ايكى پرمق مقدار يدر واكا بوّاب دخى اطلاق ايدرلر اسفل معده نك دليكنده داخل اولور
بوراسى سائر يرلرندن سخت اولور وصمّاء طپراغى قالين ارضه وصف اولور وداهيهٔ شديده يه اطلاق اولنور واشتمال
الصماء ثوبله اعرابك بورندكلرى كبى بورنمكدركه احرامى صاغ جانبندن صول قولنك وصول اموزينك اوزرندن
كتوروب بعده ارقه دن صول قولنك وصول اموزينك اوزرندن آتمغله تماما بورنمكدن عبارتدركه اللرى واياقلرى
وجمله اعضاسى مسدود اولور على قول ازار واحرام مقوله سندن يالكزجه برقاب ثوبى بورنمكدن عبارتدر

شويله كه اكننده آندن غيرى ثوب اوليوب وآنك برجانبنى قالدروب منكب آخرى اوزره آتوب لكن بدنتى تمـاما ستر
ايده مديكندن بعض عورتيرى ظاهر اوله يقال اشتمل فلان الصماء وهوان يرد الكساء من قبل يمينه على يده اليسرى
وعاتقه الايسر ثم يرد ثانيه من خلفه على يده اليمنى وعاتقه الايمن فيغطيهما جميعا اوالاشتمال بثوب واحد ليس عليه
غيره ثم يضعه من احد جانبيه فيضعه على منكبه فيبدو منه فرجه شارح ديركه تعريف ثانى فقهاء قوليدر ايكى
تعريفده دخى محذور اولمغله نهى نبوى صادر اولمشدر ظاهرا قول اول صلوة حالتنه مبنى در واشتمل الصماء تركيبى
اشتمل الشملة الصماء تأويلنده در (صمام) قطام وزننده داهية شديده يه دينور ومنه قولهم صمى صمام اى زيدى
ياداهية يعنى اى آفت وداهيه سن زياده اول زيرا مشتد اولدقده كويا كه صخرهٔ صماء كبى آندن آوازه ظهور ايلمز
اولور (صمام صمام) مكررا كذلك قطام وزننده اپسم اپسم ديمك محلنده ايراد اولنور كه اسم فعل امر اولور
يقـال صمام صمام اى تصاتموا فى السكوت (الصمـان) (والصمانة) صادك فتحى وميمك تشديديله قومسـال يانده
اولان پك وطاشلق يره دينور وصمان عالج نام محلده برموضع آديدر (الصمة) صادك كسريله شبشه طبقاجنه دينور كه
ذكر اولندى ودلير وبهادره دينور وارسلانه دينور ودريد نام شاعرك پدرى اسميدر مزبورك برادريله كنديسنه صمتان
ديرلر ايدى واركك حيه يه دينور وديشى كرپى يه دينور (الصم) صادك كسريله بو دخى بهادره وارسلانه دينور (الصمصمة)
زمزمه وزننده ديشى كرپى سسلنمك معناسـنه در يقال صمصمت الصمة اذا صاتت وتصميم فى الامر معنا سـنه در
تقـال صمصم فى الامر بمعنى صمم كما سيذكر (الصميم) صادك فتحيله برعضوك قوامى يعنى اول عضوى حامل اولان
كميكه دينـور انجك كمـيكى كبى يقـال ضربه فاصـاب صميمه اى العظم الذى به قوام العضو وهر نسـنه نك
خالصنه دينور يقـال هو صميمه اى بنكه وخالصه وصميم الحر والبرد حرارت و برودتك اشـدتنه اطلاق اولنور كه
خالصى اوله جقدر يقـال جاء فى صميم الحر وصميم البرد اى فى اشده ويمورطه نك قورى اولان طشره قبوغنه دينور
وحسب ونسبى مغشوش اولميه رق تلون وتلاعب مقوله سى معـايبدن صـاف وآزاده آدمه اطـلاق اولنور
يقـال رجل صميم اى محض وبونك مفرد وجمعى برابردر (التصميم) تفعيل وزنـنـده برايشه ياخود برنسـنه يه
قطعا نكول ايلمامك وجه اوزره عزيمت صادقه ايله عزيمت ايلمك معنـاسنه در يقـال صمم فى الامر والشئ اذا مضى
وبرنسـنه يى ديشيله صـاليورمك وجه اوزره اصروب طوتمق معنـاسـنه در يقـال صمم الشئ اذا عض فنيب
وقلج كميكه اريشوب كمـيكى دخى كسمك معنـاسـه در واكراك واو ينـاق يرينه راست كلوب برى برندن آيررسه
تطبيق دينور يقـال صمم السيف اذا اصاب المفصل وقطعه اوطبق شارح ديركه نسخه لرده غلط واردر زيرا جميع
اصولده صمم السيف اذا مضى فى العظم وقطعه فاذا اصـاب المفصل وقطعه يقـال طبق عبارتيله مرسومدر
ونسخه لرده وصمم السيف اذا اصـاب المفصل وطبق عنوانيـله مرقومدر واقعـا طبق ماده سـنده التطبيق
اصـابة السيف المفصل عنوانيله مثبت اولمغله شارحك تصحيحى اصوبدر انتهى وتصميم آته صـاحبى علفى دريغ
ايلميوب دائمـا علف اكلنه مقتدر ايلمكله سموروب قارن قاسيق بغلمق معنـاسـنه مستعمـلدر يقـال صمم الرجل
الفرس العلف اذا امكنه منه فاحتقن فيه الشحم والبطنة و برآدمه برلاقردى يى يا برقصه يى از برلتمك معنـاسنه در
يقال صمم صاحبه الحديث اذا اوعاه اياه (الصمم) فتحتينله (والصمصام) (والصمصامة) صادلرك فتحيله (والصمصم)
زبرج وزنـنـده (والصمصم) علبط وزنـنـده (والصماصم) علابط وزنـنـده (والصماصمة) علابطه وزننده
فتورسز شوقلو عزيمت صـادقه صاحبى دلير ومقدام وتوانا آدمه وآته دينور يقـال رجل وفرس صمم وصمصام
وصمصامة وصمصم وصمصم وصمـاصم وصماصمة اى مصمم وصمصام قطعـا برنسنه دن يوزى دونمز واكيلوب
بوكلمز اولان كسيجى قلجه دينور صمصامه دخى دينور يقال ضربه بالصمصام والصمصامة اى بالسيف الذى لا ينثنى
وصمصام عمرو بن معدى كرب خضرتلرينك قلجى اسميدر وصمصم زبرج وزنـنـده قالين كودهلو بودوره دينور
وقلج كبى ايشـلك ودلير ومقدام آدمه دينـور يقـال هو صمصم اى جرئ ماض (الصمصمة) زبرجه وزنـنـده
وصادلرك فتحيله برقوم وجماعتك متعين رئيس وذيشاننه دينور يقـال هو صمصمة القوم اى وسطهم يعنى سيدهم
وجماعت انسانى يه دينور جمعى صمصم درهاسرز و صمصم علبط وزنـنـده وصماصم علابط وزننده ارسلانه دينور
(الصمصم) فدفد وزننده پك بخيل وجرى كسنيه دينور يقال رجل صمصم اى بخيل جدا (الصميصاء) غبيراء وزننده
غرزديدكلرى نباته شبيه برنبات اسمـيدر (الاصمان) تثنيه بنيه سـيله بلادبنى عامر بن صعصعه ده ايكى موضعه
اطـلاق اولنور برى اصم الجلجاء و بريسى اصم السمره در بلادمز بوره صكره بنو كلاب يوردى اولمشدر (الصنم)
صادك ونونك فتحيله رايحه بد وچركين اولمق معناسنه در مصدر واسم اولور يقال صنمت الرايحة صنما من الباب الرابع

اذاخبثت وقول جنسی بیو یوب قوتلمك معناسنه‌در یقال صنم العبد اذاقوی وصنم مشرکینك پرسنش ایتدکلری
بته دینور وثن معناسنه وصنم لفظی شمن معربیدر که فارسیدر مترجم دیر که بعضلر صنم ایله وثن بیننی فرق ایلدیلر
صنمی جواهر معدنیهٔ مذابه‌دن دوزلمش بته ووثنی احجار واخشابدن ساخته بته تخصیص ایلدیلر (الصنم)
کتف وزننده قوی وزورمند کوله‌یه دینور یقال عبد صنم ای قوی (الصنمة) فتحاتله قوش یلکننك بتون
قامشنه دینور وآفت وداهیه‌یه دینور صلمه لفظنده لغتدر (الصنمان) فتحاتله دمشق قضاسنده برقریه آدیدر
(التصنیم) تفعیل وزننده صورت دوزمك معناسنه‌در یقال صنم الرجل اذاصور وناقه‌یه خوشجه تقید وتیمار ایلمکله
سودنی چوغالتمق معناسنه‌در یقال صنم النوق اذاغرزها (الصنمات) فرحات وزننده صنمه‌نك جمعیدر
سودی چوق ناقه‌یه دینور (بنوصنامه) ثمامه وزننده اشعر قبیله سندن بر بطن‌در (صنم) صادك ضمیله
برموضع آدیدر (اقلیم الاصنام) اندلس اولکه‌سنده برایالت آدیدر (بنوصنیم) زبیر وزننده بر بطن‌در
(الصهمیم) قندیل وزننده سید وشریف وعالیشان آدمه دینور یقال هوصهمیم ای سید شریف و بوکورمز اولان دوه‌یه
علی قول بدخوی اولانه دینور یقال جمل صهمیم ای لایرغو والسیئ الخلق وشول جسور ودلیر ومقدام آدمه دینور که
مراد ایلدیکی نسنه‌دن اصلاد ونمیوب وصاپمیوب ثبات واصرار ایله اقدام ایدر اوله یقال رجل صهمیم اذاکان لایثنی
عن مراده وخالص نسنه‌یه دینور کرك خیرده وکرك شرده اولسون یقال هوصهمیم ای خالص و باقجی‌یه ویریلان
بخششه دینور حلوان کاهن معناسنه (التصهم) تدحرج وزننده صهمیم آدمه یعنی سید وعالیشان کمسه‌یه شبیه
وضع وعمل وحرکت ایلمك معناسنه‌در یقال تصهم الرجل اذاعمل عمل الصهمیم (الصیهم) قمطر وزننده
(والصیهم) جردحل وزننده جثه‌سی قالین ایری وشدید آدمه علی قول دائما باشنی یوقری طوترا اولان آدمه دینور
یقال رجل صیهم وصیهم ای غلیظ ضخم شدید اورفاع لرأسه مؤنثی صیهمه وصیهمه در (الصوم) نوم وزننده
(والصیام) کتاب وزننده اورج طوتمق معناسنه‌در یقال صام الرجل یصوم صوما وصیاما اذاامسك عن الطعام
والشراب والکلام والنکاح والسیر مؤلفك بصائرده بیاننه کوره صوم امساك وسکون عن الفعل معناسنه
موضوعدر وعرف شرعده طعام وشراب وجماعدن نیته مقارن خیط ابیضدن خیط اسوده قدر امساك ایلمکده
استعمال اولندی انتهی وصوم اولومی داتمق معناسنه مستعملدر افراط جوع وعطشدن مغشی علیه اولوب
هلاك درجه‌سنه وارمق تصورینه مبنی‌در یقال صام منبته اذاذاقها ودوه قوشی چقرمق معناسنه مستعملدر
اوخلالنده سکون وتوقف ایلدیکیچون یقال صام النعام اذارمی بذرقه وصوم دوه قوشنك نجسنه دینور
اسم مفعول معناسنه‌در وصوم بربدمنظر شجرك اسمیدر وشجرمز بورك آلتنده کولکه لنمك معناسنه‌در
یقال صام الرجل اذاتظلل بالصوم ونصف نهار وقتی اولمق معناسنه مستعملدر کویا که شمس اول درجه‌ده
توقف ایدرکبی تخیل اولنورنته که تفسیر آتی مشعردر یقال صام النهار اذاقام قائم الظهیرة وصمت وسکوت معناسنه‌در
نته که اشارت اولندی یقال صام الرجل اذاصمت ویل ساکن اولمق معناسنه مستعملدر یقال صامت الریح
اذارکدت وصوم شهر رمضانه اطلاق اولنور حال ومحل علاقه‌سیله یقال جاء شهر الصوم ای شهر رمضان
وکلیسایه دینور یقال النصرانی فی صومه ای بیعته وصوم صائم اولان آدمه اطلاق اولنور مفرد وجمعی برابردر
مصدر اصلی اولمق حسبیله یقال رجل صوم وقوم صوم ای صائم (الصائم) (والصومان) عطشان وزننده (والصوم)
قوم وزننده اورجلو آدمه دینور جمعی صوام وصیام کلور رمان وزننده وصوم وصیم کلور رکع وزننده وصیم کلور صادك
کسریله یاء مجاور ایچون وصیام کلور کتاب وزننده وصیامی کلور سکاری وزننده (الصوام) سحاب وزننده صوسز
قیزیره دینور یقال ارض صوام ای یابسة لاماء بها (المصام) (والمصامة) هاءایله آت طوراجق یره دینور آخور کبی یقال
هذامصام الفرس ومصامته ای موقفه (الصیم) قنب وزننده کوده‌سی درنکلو وطقناز و پك شدید انسان وحیوانه دینور

ض

فصـــل الضاد (الضبثم) ثائی مثلثه ایله جعفر وزننده (والضیلثم) علابط وزننده ارسلانه دینور وضبثم
بن ابی یعقوب تابعیندندر (الضبارم) علابط وزننده (والضبارمة) علابطة وزننده ارسلانه دینور ودشمن اوزره
دلیر وبی پروا بهادره دینور یقال رجل ضبارم وضبارمة ای جری علی الاعداء (الضیثم) ثائی مثلثه ایله حیدر وزننده
ارسلانه دینور (الضجم) فتحتینله آغز یاخود آورد یاخود دوداق یاخود چکه یاپیون اکری اولمق معناسنه‌در کذلك
قیو و یاره مقوله‌سنده دخی مستعملدر مصدر واسم اولور یقال مثلا ضجم فمه اوشدقه و کذلك البئر والجرح ضجما
من الباب الرابع اذاعوج ویقال فی فمه ضجم ای عوج (الاضجم) وصفدر ضجم ایله متصف کشی‌یه دینور
وضبیعة اضجم برقبیله در پدرلرینه مضاف اولمشدر مزبور کژدهان اولدیغیچون ملقب اولمشیدی و بوقیس

قفه دیدکلری کیبدر (التضاجم) تفاعل وزننده اختلاف معناسنه در یقال تضاجم الامر بینهم اذا اختلف (المتضاجم) اسم فاعل بنیه سیله اغزی اکری کژدهان آدمه دینور یقال رجل متضاجم ای معوج الفم (الضجمة) غرفه وزننده بو بد رایحه بوجك اسمیدر (ضجعم) قنفذ وجعفر وزنلرنده بر بطن پدرینك اسمیدر اهالیسنه ضجاعم وضجاعمه دیرلر ضادلرك فتحیله نسبت ایچون آخرینه هاء زیاده اولندی من بورلر سلفده ملوك شام ایدیلر (الضخم) ضادك فتحی وخاء معجمه نك سكونیله (والضخم) فتحتینله (والاضخم) احمد وزننده ومیمك تشدیدیله جائزدر شارحك بیاننه كوره تشدید حالت وقفده اشعاره مخصوصدر زیرا بعض عرب ماقبلی متحرك اولان حرف اوزره وقف ایلدكده آنی مشدده ایدر (والضخام) غراب وزننده ایری وقبا وعظیم اولان شیئه دینور علی قول عظیم الجرم كثیر اللحم اولان انسان وحیوانه دینور یقال هو ضخم وضخم واضخم واضخم وضخام ای عظیم او عظیم الجرم كثیر اللحم شارح دیركه بونلر بالجمله وصفدر و وزن اولك جمعی ضخمات كلور كذلك خانك سكونیله زیرا صفتدر عینك تحریكی اسمه مخصوصدر انتهی (الضخم) عوج وزننده (والضخامة) سلامه وزننده برنسنه ضخم اولمق معناسنه در یقال ضخم ضخما وضخامة من الباب الخامس اذا كان ضخما (الضخم) ضادك فتحیله وصفدر كه ذكر اولندی وواسع یوله اطلاق اولنور یقال طریق ای واسع وآغر صویه وصف اولور كه خوشگوار اولمز یقال ماء ضخم ای ثقیل و بنو عبد بن ضخم سلفده عرب عاربه دن بر جماعت ایدی حالا منقرضلردر (الاضخومة) اضحوكه وزننده عرب نسوانك بیوك كوسترمك ایچون قیچلرینه بغلدقلری بوغچه یه دینور عظامه معناسنه در (المضخم) منبر وزننده صدمات وضربات شدید آدمه دینور یقال رجل مضخم ای شدید الصدم والضرب وشان وشرف عظیم صاحبی اعیان وسركاره دینور یقال هو مضخم بین قومه ای سید شریف ضخم (الضخمة) خدبه وزننده بدنی دوشكلی خوشمنظر ونازك تن خاتونه دینور (الضرم) فتحتینله پك آجقمق علی قول پك آجلقدن یاخود سائر عارضه دن یانوب یاقلمق معناسنه در اشتعال نار معناسندن مأخوذدر یقال ضرم الرجل ضرما من الباب الرابع اذا اشتد جوعه او حره وافراط خشم وغضبدن پر آتش اولمق معناسنه مستعملدر یقال ضرم علیه اذا احتدم غضبا وصفره ده اولان طعامدن قطعا ترك ایلمامك اوزره طعامه آتش كبی كیرشمك معناسنه مستعملدر یقال ضرم فی الطعام اذا جد فی اكله لا یدفع منه شیئا وآتش علولنمك معناسنه در یقال ضرمت النار اذا اشتعلت (التضرم) تفعل وزننده بو دخی بر آدمه پك اویكه لنوب پر آتش اولمق معناسنه در یقال تضرم علیه اذا احتدم غضبا وآتش علولنمك معناسنه در یقال تضرمت النار اذا اشتعلت (الاضرام) همزه نك كسریله (والتضریم) تفعیل وزننده (والاستضرام) آتشی طوتشدروب علولندرمك معناسنه در یقال اضرم النار وضرمها واستضرمها اذا اوقدها (الاضطرام) افتعال وزننده بو دخی آتش علولنمك معناسنه در یقال اضرم النار فاضطرمت وصاچ وصقاله كركی كبی قیرسر یمك معناسنه مستعملدر یقال اضطرم المشیب اذا اشتعل (الضرام) كتاب وزننده آتش علولندیره جك اوطون قیرقلرینه دینور یاخود ضعیف و یومشق اولنلرینه یاخود كندیده آتش قوری اولمیانه یاخود علولی اوطونه دینور تركیده بونلره طوترق و كوسكی تعبیر اولنور واكا ضرامه دخی دینور هایله تقول اشعل النار بالضرام والضرامة ای دقاق الحطب او ماضعف ولان او ما لا جرله او ما اشتعل من الحطب (الضرم) كتف وزننده آچ آدمه اطلاق اولنور یقال هو ضرم ای جائع وطوشجل قوشنك یاور یسنه دینور و پك یوكرك دونده آته وصف اولور یقال فرس ضرم ای عداء (الضرمة) فتحاتله اوجی یانمغله آتشلو اولان خرمادالنه یاخود یاوشان تعبیر اولنان اوته دینور كه طوترق ایدرلر وآتش قورینه دینور یاخود مطلقا آتشه دینور نار معناسنه وعربلر خانه ده بر كمسه بوقدر دیجك یرده مابالدار نافخ ضرمة دیرلر یعنی بر آتش اوفلیجی بوقدر كه فرد واحد بوقدر دیمكدن كنایه در (ضرمه) حمزه وزننده ابن صرمه دركه صاد مكسوره ایله در هاشم بن حرمله نك جدیدر (الضرم) ضادك ضمی و كسریله برخوشبو شجر آدیدر ثمری بلوطه و چچكی سعتر چچكنه شبیه وآندن اتخاذ اولنان عسل انواعندن افضل اولور علی قول اسطو خودوس اسمیدر كه لفظ یونانیدر تركیده قاره باش دیدكلری نباتدر (الضرامة) كتابه وزننده شجر بطم اسمیدر كه ساقز اغاجی دیدكلریدر ضریم حذیم وزننده برجنس شجرك صمغیدر (الضیرم) حیدر وزننده حریق معناسنه دركه یانمش نسنه یه دینور شارح دیركه امهات سائره ده امیر وزننده مرسومدر (ضریمة) جهینه وزننده یمنده برحصار آدیدر (الضرزم) زبرج وزننده (والضرزم) جعفر وزننده قوجه ناقه یه دینور علی قول كنجلكدن هنوز بر مقدارجه بقیه سی قالمش اولانه دینور یاخود یاشلو اولوب سودی آزجه اولانه دینور وضرزم زبرج وزننده پك صوقجی یلانه دینور یقال افعی

ضرزم ای شدید العض (الضرزمة) دحرجه وزننده پك اصرمق معناسنه در يقال ضرزمه اذا عضه شديدا
(ضرسام) قرطاس وزننده برمعروف صوبك آديدر (الضرسامة) ضرغامه وزننده سلپوك ولئيم واصلا ايشه يرامز
چولپه آدمه دينور يقال رجل ضرسامة اى رخو لئيم فسل (الضرضم) ضاد معجمه ايله جعفر وزننده ارسلانه دينور
ومطلقا يرتيجى جانورك ارككنه دينور (الضرطم) زبرج وزننده ايرى قارنلو انسان وحيوانه دينور يقال رجل
وفرس ضرطم اى الضخم البطن (الضراطمى) ضادك ضميله ايرى وتصلق باقشقسز فرجه دينور (الضرغم)
غين معجمه ايله جعفر وزننده (والضرغام) جريال وزننده (والضرغامة) جرياله وزننده ارسلانه دينور وضرغامه
بهادر ودلاوره اطلاق اولنور يقال هو ضرغامة اى شجاع وقوى وتوانا بوغوره وآيغره اطلاق اولنور وياوز
آدمه اطلاق اولنور رجل شديد معناسنه بعض نسخه ده والوحل الشديد عبارتيله مرسوم اولمغله شدتلو
اوزلو چامور ديمك اولور لكن نسخه اولى اصوبدر (الضرغمة) دحرجه وزننده (والتضرغم) تدحرج وزننده ارسلانلمق
معناسنه در كه ارسلان كبى بهادرلق ايلمكدن عبارتدر يقال ضرغمت الابطال وتضرغمت اذا فعلت فعل الضرغام
وتشبهت به (الضغم) لغم وزننده اصرمق معناسنه در على قول اوك ديشلر ايله اصرمقدن يواشجه اصرمق
ياخود خوشلنديغى نسنه يى اغزنى طولديره رق قاوره يوب اصرمق معناسنه در يقال ضغم الشئ وضغم به
ضغما من الباب الثالث اذا عضه اوعضا دون النهش اوهوان يملأ فمه مما هوى اليه (الضغامة) ثمامه وزننده
اصروب براقلان شئه دينور كه اصرقلى نسنه اولور يقال هو ضغامته اى ما مضغه ولفظه (الضيغم)
حيدر وزننده دائما اصرمق شاننده اولان انسان وحيوانه دينور وارسلانه دينور ضيغمى دخى دينور
ياى نسبتله (الضم) ضادك فتحى وميمك تشديديله برنسنه يى برشئه ياشدروب قوشمق معناسنه در يقال
ضمه اليه ضما من الباب الاول اذا قبضه اليه (الانضمام) انفعال وزننده مطاوعدر برنسنه برشئه ياشوب
قوشلمق معناسنه در يقال ضمه اليه فانضم (التضام) تفاعل وزننده برى برينه ياشوب قوشلمق معناسنه در
يقال تضاموا حتى تتاموا ماته رجل (المضامة) مفاعله وزننده برنسنه يى برشيئه قوشمق معناسنه در
يقال ضامه اليه اى ضمه وتقول ضامنى صاحبى الى امر كذا اى ضمه (الاضطمام) افتعال وزننده بركمسه
برنسنه يى كندى نفسنه ضم ايلمك معناسنه در كه كندى قبوللمقدن عبارتدر يقال اضطم الشئ اذا ضمه الى نفسه
وقپلامق معناسنه مستعملدر يقال اضطم عليه اذا اشتمل (الضمام) غراب وزننده شول نسنه يه دينور كه
آنكله برنسنه برشئ آخره ضم والحاق اولنه (الضم) (والضمام) ضادلرك كسريله داهية شديده يه دينور
وبونك صاد مهمله دن مصحف اولمسى مظنوندر وصاد مهمله ايله صوابدر (الاضمامة) همزه مكسوره ايله جماعته
اطلاق اولنور جمعى اضاميم كلور جماعات معناسنه ومنه يقال فرس سباق الاضاميم اى جماعات الخيل
مترجم ديركه لسانمزده سپاره تعبير اولنان اطفال جزؤلرينه اضباره اطلاق ايلدكلرى بوملابسه ايله در (الضموم)
صبور وزننده ايكى اوزون تيمارالغندن كلان درمه يه دينور (الضمضم) فدفد وزننده طارغين آدمه دينور
غضبان معناسنه وخشمناك ارسلانه دينور وجرأتلو دلير وپردل آدمه دينور وجسيم وتنومند كمسه يه
دينور يقال هو ضمضم اى جرئ وكذا جسيم وضمضم بن الحارث وضمضم بن قتاده اصحابدندر وضمضم
بن حوس وضمضم بن زرعه وضمضم الملوكى ابو المثنى محدثلردر (الضماضم) علابط وزننده (والضمضم)
علبط وزننده بونلرده ارسلانه وجرئ ودلير آدمه دينور (الضمضمة) زلزله وزننده برآدم كندى نفسنى
تشجيع وتقويتله بهادرلق ايلمك معناسنه در يقال ضمضم فلان اذا شجع قلبه ومال موجودك مجموعنى سپوروب
المق معناسنه در يقال ضمضم المال اذا اخذه كله وارسلان حيقرمق معناسنه در يقال ضمضم الاسد
اذا صوت (الضمام) كتاب وزننده اساميدندر ضمام بن ثعلبه وضمام بن زيد بن ثوابه اصحابدندر (الضمضام)
ثرثار وزننده كورديكى والى يتشديكى نسنه يى قبوللنور اولان آدمه دينور يقال رجل ضمضام اذا كان يحتوى
على كل شئ (الضمة) ضادك فتحيله قوشى يه اطلاق اولنور آتلرى برى برينه ضم ايلديكيچون يقال استبقوا
فى الضمة اى الحلبة (الضوم) نوم وزننده ضيم لفظنده لغتدر كه ظلم معناسنه در يقال ضام يضوم ضوما
لغة فى ضام يضيم ضيما (الضهزم) زاى معجمه ايله زبرج وزننده لئيم وكم مايه كمسنه دينور يقال هو ضهزم
اى لئيم (الضيم) ضادك فتحيله بركمسه نك حق ومطلوبنى نقص ايلمك معناسنه در يقال ضامه حقه
يضيمه ضيما اذا انتقصه وظلم وبيداد معناسنه در كه اسمدر جمعى ضيوم كلور يقال ما هذا الضيم اى الظلم
وبو فى الاصل مصدر اولوب بعده اسم اوله رق استعمال اله جعلندى (الاستضامة) بودخى برآدمه جور ايدوب

حقنى اكسك و يرمك معناسنه‌در يقال استضامه حقه اذا انتقصه (المضيم) مكيل وزننده (والمستضام) حق
تنقيص ايله جور اولنمش آدمه دينور يقال هومضيم ومستضام اى منتقص حقه (الضيم) ضادك كسريله
طاغك بركوشه وناحيه‌سنه دينور وسراتده برموضع معروف ياخود بروادى ياخود برجبل آديدر (ضبيم) زبير وزننده
ابن مليح الفهمى دركه رجالات عربدندر تجز بعونه تعالى فصـــــــــل الطاء (الطحمة) طانك حركات
ثلاثى وحاى مهمله نك سكونيله بر بيوك وچوق نسنه‌نك براوغوردن يوريوب كلان كومنه دينور نتايك وسيل
صوينك طلازى وكيجه‌نك بردن آفاقه چوكوب بصان قرا كولغى كبى يقال اتتهم طلمة الوادى اوالسيل
اوالليل اى دفعته وجماعت معناسنه‌در يقال طرقتهم طحمة من الناس اى جماعة (ابوطحمه) طلحه
وزننده عدى بن حارثه‌نك كنيه سيدركه شرفاى عربدندر (الطحمة) همزه وزننده چوق دوه‌لره دينور
وجنك ومعركه‌سى شديد اولان بهادره دينوركه بردن شهاب كبى حمله ايدوب اصلا روكردان اولميه يقال
هوطحمة اى شديد العراك (الطحماء) صحراء وزننده (والطحمة) ثمره وزننده برنبات على قول آيرق ديدكلرى
نبات اديدر (المطحوم) طلونسنه‌يه دينور يقال اناء مطحوم اى مملوء (الطحوم) صبور وزننده عنف وشدتله بردن
آتيلوب يورراولان نسنه‌يه دينور سيل وموج كبى يقال شئ طحوم اى دفوع (الطحرمة) دحرجه وزننده طولدرمق
معناسنه‌در يقال طحرم السقاء اذا ملأه وياى كريش طاقمق معناسنه در يقال طحرم القوس اذاوترها (الطحرمة)
زبرجه وزننده نسنه معناسنه‌در يقال ماعليه طحرمة اى شئ (الطحلمة) زبرجه وزننده بر پارچه بلوده دينور يقال
مافى السماء طحلمة اى غيم (الطخمة) خاى معجمه ايله ثمره وزننده كچى سوريسنه دينور (طخمه) طانك كسريله
خوشب نام تابعينك پدرى اسميدر (الطخمة) غرفه وزننده بورنك اوكنده اولان سياهلغه دينور (الاطخم) احمر
وزننده شول قوچه دينوركه باشى سياه وسائر اعضاسى قومرال اوله يقال كبش اطخم اى رأسه اسود وسائره كدر
وياغزآته دينوركه بورنى ودودقلرى سمتى زياده جه سياه اوله وانسانك وداته نك بورنلرى اوكنه دينور وشول
تاب وطراوتى چكلمش اته دينوركه لونى بوزيلوب پصدرمه كبى قرامتق اولمش اوله يقال لحم اطخم اى جاف
يضرب الى سواد (الطخيم) امير وزننده اطخم ايله معناى اخيرده مرادفدر يقال لحم طخيم اى اطخم (الاطخمام)
احمرار وزننده ات قوريوب پصدرمه كبى قرامتق اولمق معناسنه‌در يقال اطخم اللحم اذاصار اطخم (الطخوم)
تخوم وزننده ومرادفيدركه سنور وحدودلره دينور (الطخم) طانك فتحيله (والطخامة) فخامه وزننده
تكبرلك ايلمك معناسنه‌در يقال طخم الرجل طخما من الباب الثالث وطخم طخامة من الباب الخامس
اذا تكبر (طخيم) زبير وزننده ابن ابى الطخماء دركه شاعردر (الطخارم) علابط وزننده طارغين واو يكه‌لو
آدمه دينور يقال رجل طخارم اى غضبان (الطرم) طانك كسرى وفتحيله كومج بالنه دينور تقول اطعمنا
طرما اى شهدا وقيمغه دينور زبد معناسنه وقوانلرده طولمش باله ياخود بال ايله طپطلو قوانه دينور
وطرم مصدر اولور قوانلر بالله طپطلو اولمق معناسنه يقال طرمت بيوت الزنابير طرما من الباب الرابع
اذا امتلأت من الطرم (الطرامة) ثمامه وزننده بعض ديشلره چوكمش خضرته دينور يقال باسنانه طرامة
اى خضرة وديشلرك ارالغنه صوقشمش طعام پارچه‌لرينه دينوركه خلال ايله اخراج اولنور
(الاطرام) همزه‌نك كسريله ديشلرك اوزرلرى يشللنمك معناسنه‌در يقال اطرمت اسنانه اذا
ركبت عليها الخضرة وديشلرك ارالقلرنده طعام بقيه‌سى قالمغله اغزك طعمى ورايحه‌سى
بوزلمق معناسنه‌در يقال اطرم فوه اذاتغير للطرامة (الطرمة) طانك حركات ثلاثى وراتك سكونيله اوست
دوداغك اورته‌سنده اولان بيوه دينور (الطرمة) ثمره وزننده چكره دينوركبد معناسنه (الطرم) طانك ضميله
اوجاغه دينور طرمه دخى دينور هايله وبرشجر آديدر (الطرم) فتحتينله قواندن بال صيزوب آقمق معناسنه‌در
يقال طرم العسل طرما من الباب الرابع اذا سال من الخلية (التطرم) تفعل وزننده سوزى طوتقون طوتقون
سويلمك معناسنه‌در وعند البعض قارشق وشوريده سويلمك معناسنه‌در يقال تطرم فى كلامه اذا التاث
(التطريم) تدحرج وزننده چاموره بيلاشمق معناسنه‌در يقال تطريم فى الطين اذا تلوث (الطريمة) دحرجه وزننده
صو بوزيلوب يوصونلنمق معناسنه‌در يقال طريم الماء اذاخبث وعرمض و برنسنه قات قات اولمق معناسنه‌در
يقال طريم الشئ اذاطبق اى صار طبقا على طبق (الطريم) حذيم وزننده باله دينور عسل معناسنه وصيق وقالين
سحابه دينور ومنه يقال طارطريمه اذا احتد يعنى پك خشم وغضبه كلدى ديمكدن كنايه اولور (الطريمة) ثاى
مثلثه ايله دحرجه وزننده غضبدن ياخود كبر ودماغدن باشى يره ديكوب اپسم وخاموش طورمق معناسنه‌در

يقال طرثم الرجل اذا اطرق من غضب اوتكبر (الطرحوم) حاى مهمله ايله عصفور وزننده اوزون طويل معناسنه‌در وبر برده چوق طورمغله متغير اولمش صويه دينور يقـال ماء طرحوم اى آجن (المطرخم) خاى معجمه ايله مشمعل وزننـده يانى اوزره ياتمش آدمه دينور مضطجع معناسنه‌در وطارغين آدمه دينور يقـال رجل مطرخم اى غضبان وخودبين ومتكبر آدمه دينور وهر يانى او يغون اسباب اندامى تمام تازه ودلبر جوانه دينور يقال شاب مطرخم اى الحسن لتام (الاطرخام) اشمعلال وزننده كوزك نورى فرسز وضعيف اولمق معناسنه‌در يقال اطرخم الرجل اذا كل بصره وكيجه مظلم اولمق معناسنه‌در يقـال اطرخم الليل اذا اسود (الطرسمة) دحرجه وزننـده بركسه باشنى اشـاغى اكوب ساكت وايسم طورمق معنـاسنه‌در يقـال طرسم الرجل اذا اطرق وجنكدن ياغيرى نسنه‌دن قورقوب چكلمق معنـاسنه‌در يقال طرسم عن القتال وغيره اذا نكص (الطرشمة) شين معجمه ايله كيجه قرا كو اولمق معناسنه‌در يقـال طرشم الليل اذا اظلم (الاطرغمام) غين معجمه ايله افعلال وزننـده متكبر وخودبين اولمق معناسـنه‌در يقـال اطرغم الرجل اذا تكبر (المطرهم) مشمعل وزننده هنوز باشنه بولار چقورلمـامش كوره وعجمى دوه‌يه دينور كه سركشلك ايدر يقال بعير مطرهم اى مصعب لم يمسسه حبل وقد وقامتى معتدل يال و بال صاحبى تازه جوانه دينور (الاطرهمام) اشمعلال وزننده جوان يال و بال صاحبى موزون قامت قو يمق معناسنه‌در يقال اطرهم الشباب اذا اصار مطرهما (الطسوم) قعود وزننده محو ونابود اولمق معناسنه‌در يقال طسم الشيء طسوما من الباب الثانى اذا انطمس (الطسم) رسم وزننده متعديدر محو ونابود ايلمك معناسنه‌در تقول طسمته اذا طمسته (الطسم) فتحتينله امتلاء اولمق معنـاسـنه‌در يقـال طسم الرجل طسما من البـاب الرابع اذا اتخم وتوز وطمان بصمغه دينـور يقـال ماهذا الطسم اى الغبرة وقرا كولغه دينـور ظلام معناسـنه (الاطسمة) همزه‌نك ضمـيله اسطمه وزننـده ومراد قيدر كه برنسـنه‌نك كوم يرينه دينور دريانك انكين يرى كبى (الطواسيم) طانك فتحيله كه قرأن كريمده طسم سوره‌لريدر بونده وطواسين وحواميم سوره‌لرنده صواب اولان ذوات مفردلرينه مضاف اوله‌رق ذوات طسم وذوات طس وذوات حاميم ديمكدر نته كه حم ماده‌سـنده بيان اولندى مؤلف اوراده يالكز حاميمه متعلق كلام بيان ايلدى لكن مترجم حقير شهابدن نفس امقاله ونقل وتحرير ايلمشدر (الطسام) غراب وزننـده (والطسام) سحاب وزننـده (والطسام) شداد وزننـده چوق توزه دينور تقول رأيته فى طسام الغبار وطسامه وطسـامه اى فى كثيره (طسم) رسم وزننـده عاد قومندن برقبيله‌در كه حالا منقرضلردر (الطسيم) زبير وزننـده طسم مزبوردن مصغردر بومعنادندر كه عربلر برآدمك برمحله ياخود بركار ومشغله‌يه تردد واشتغالى بيهوده وباطل ولاطـائل اولوب قطعـا برمنفعت اوجنه دسـترس اولمسه اورده ميـاه طسـيم ديرلر زيرا قبيله مزبوره منقرض ومضمحل اولمشدر تصغيرى تحقير ايچوندر (الطعام) سحـاب وزننـده بغدايه اطـلاق اولنور يقـال فلان يحتكر فى الطعـام اى فى البر شارح ديركه دوه قسمنه مال اطلاقى كبى طعـام دخى بغدايده غالب اولمشدر انتهى وطعام مطلقا اكل اولنه جق شيئه دينور جمعى اطعمه كلور جمع الجمعى اطعمات كلور وطعم طانك فتحـيله وطعام مصدر اولورلر نسـنه اكل ايلمك معنـاسنه‌در يقـال طعمه طعما وطعاما من البـاب الرابع اذا اكله وطعم الشيء اول نسـنه‌نك داد ومزه‌سـنه دينـور كه چاشنى دخى ديرلر قوت ذائقه ايله معـلوم اولان كيفيتدر آجيلق وطتلولق و بونلرك ميانه سى اولان داد ومزه كبى كرك طعام وكرك شرابده اولسون جمعى طعوم كلور يقـال طعمه حلو او مر واشتها اولنـان طعامه دينور يقـال احضر طعمـا وهو مايشتهى من الطعام واشتهـايه مدار اولان شيئه دينور مثلا طعامك لذتى وحلاوتى واعتدالى كبى واغاج آشى يى قبول ايدوب طوتمق معناسنه‌در يقال اطعم الغصن فطعم طعمـا من البـاب الرابع اى وصل به غصنا فقبل الوصل وطو يمق معنـاسنه مستعملدر يقال مايطعم آكل هذا اى مايشبع و بو باب ثالثدندر زيرا مؤلف كيمنع لفظيله تقييد ايلمدى (الاطعـام) همزه‌نك كسريله برآدمه طعـام يدرمك معناسنه‌در يقال اطعمه اذا اصيره يطعم وخرما آغاجنك يمشى يتشمك معناسنه مستعملدر يقال اطعم النخل اذا ادرك ثمره واغاجى اشـيلامق معنـاسنه‌در يقـال اطعم الغصن اذا وصل به غصنا من غير شجره (الطـاعم والطعم) كـتف وزننـده طعام خصوصنده خوشحـال اولان آدمه دينـور كه وسعتى اولمغله طعـامى فراوان ونفيس اولان آدم اوله جقدر يقـال رجل طاعم وطعم اى حسن الحال فى المطعم وطاعم طعامدن مستغنى اولمش آدمه دينور تقول انا طاعم عن طعامكم اى مستغن (المطعم) منبر وزننـده شديد الاكل آدمه دينور مؤنثى مطعمه‌در (المطعم) مكرم وزننـده واسع الرزق آدمه اطلاق اولنور يقـال هو مطعم اى مرزوق (المطعام) محراب وزننـده خاندان ومضياف وميزبان آدمه دينور يقـال رجل مطعام اى كثير الاضياف والقرى (الطعمة) غرفه وزننـده

ينه جك نسنه يه دينيور كه يمك تعبير اولنور فارسيده خورش ديرلر جمعى طعم كلور صبر وزننده وطعام
ضيافتنه دينور يقال اتخذ لاخوانه طعمة اى دعوة وجهت كسب ومعاشه دينور يقال فلان عفيف الطعمة
اى نقى المكسب وطعمه ابدالميدندر طعمة بن ابيرق صحابيدر وطعمة بن عمرو الكوفى محدثدر (الطعمة) طانك كسريله
بنا نوعدن سيرت اكل طعام معناسنه دركه يمك تعبير اولنور يقال انه لخبيث الطعمة اى السيرة فى الاكل (الطعم)
طانك ضميله دانمق معناسنه در يقال طعمه طعما من الباب الرابع اذا ذاقه وبو فقسنه يه كوج يتمك
معناسنه مستعملدر يقال طعم عليه اذا قدر وطعم طعامه دينور وقدرت معناسنه مستعملدر يقال
هذا البس الى طعمه اى قدرته واشباع ايدن طعامه اطلاق اولنور يقال انه طعام طعم اى يشبع من اكله
شارحك بيانينه كوره موصوفك صفته اضافتى قبيلندندر صلوة الاولى كبى (التطعم) تفعل وزننده برشيئى
داد شدرمق معناسنه در يقال تطعم منه اذا ذاق وفى المثل تطعم تطعم اى ذق حتى تشتهى فتأكل يعنى
هله بركره چك داد وب چاشنيسنى كور كه حظ ايلديكدن سكا اكل ايلمكه شوق واشتها حاصل اولسون بو مثل
برايشه مباشرت ايلمكدن انديشه وتأخر ايدن كمسنه يه تشويق واغرا ضمننده ايراد اولنور (الطعوم) صبور وزننده
(والطعيم) امير وزننده اكله صلاحيتى اولان قربانلق حيوانه دينور كه نه آرق ونه سموز اوله يقال جزور طعوم
وطعيم اى بين الغثة والسمينة بونلرك تانيثلرى ذبيحه اعتباريله در (التطعيم) تفعيل وزننده بودغى اغاجه آشى
اورمق معناسنه در يقال طعم الغصن اذا وصل به غصنا من غير شجرة وسموزلكدن كيكلره ايليك يورمك
معناسنه در يقال طعم العظم اذا امخ بونده ثلاثى نسخه سى غلطدر (الاطعام) طانك تشديديله افتعال وزننده
خرما قورغى طتلولنمق معناسنه در يقال اطعم البسر اذا صار له طعم وتقول العرب هو لا يطعم اى لا يتادب
ولا ينجع فيه ما يصلحه يعنى فلان كنديسنه مدار فوز واصلاح اوله جق نصح وارشاد وعبرت تأثير ايلمامكله هر كز
هشيار ومتادب اولمز ديجك محلده ايراد اولنور (المطعم) محدث وزننده (والمطعوم) صبور وزننده (والمطعم)
افتعالدن اسم فاعل بنيه سيله سموز اولمغله كمكلرى ايليكلى اولان دوه يه دينور مذكر ومؤنثه وصف اولور يقال بعير
وناقة مطعم وطعوم ومطعم اى بهانق ومطعم محدث وزننده شول سوده اطلاق اولنور كه طلومدن اكا طعم
ورائحة طيبه سرايت ايلمش اوله يقال لبن مطعم اى اخذ فى السقاء طعما وطيبا (المستطعم) اسم مفعول بنيه سيله
آت قسمنك دودقلرينه اطلاق اولنور (المطعمة) مكرمه وزننده (والمطعمة) محسنه وزننده يايه اطلاق اولنور
(الاستطعام) طعام طلب ايلمك معناسنه در يقال استطعمه اذا طلب الطعام وقول على رضى الله عنه اذا
استطعمكم الامام فاطعموه اى اذا استفتح فافتحوا عليه يعنى امام قرأتده حصر اولوب سزدن فتح طلب ايدرسه
فتح ايليه سز ديمكدر كويا كه قرأتى امام افندينك اغزينه ادخال ايدرلر (التطاعم) تفاعل وزننده (والمطاعمة)
مفاعله وزننده اركك كوكرجين چفتلشمكه مباشرتدن مقدم اغزنى ديشى كوكرجينك اغزينه ادخال ايلمك
معناسنه مستعملدر كويا كه او پشوب ايشه توطئه ايدرلر وبرى برينك اغزينه طعمه ويرركبى برغريب معامله ايدرلر
يقال تطاعمت الحمامتان وطاعمتا اذا ادخل فمه فى فم انثاه (مطعم) محسن وزننده ابن عدى دركه اشراف قريشدندر
(المطعمة) محسنه وزننده بوغزك باشنه دينور كه يومرجه آتدر غلصمه معناسنه كه معده يه طعام آندن روان
اولور (المطعمتان) محسنتان وزننده قوش قسمنك اياقلرنده ايلرى طوران برى برينه مقابل ايكى پرمغه اطلاق اولنور
شارح ديركه بو جوارح طيوره مخصوصدر كه پنجه سنك ذكر اولنان پرمقلريله اخذ طعمه ايدر (الطعومة) صبوره
وزننده بوغزلوب اكل ايلمك ايچون خانه ده آليقونيلان قيونه دينور يقال شاة طعومة اذا حبست لتؤكل (طعيم)
زبير وزننده بر رجل آديدر (الطغام) غين معجمه ايله سحاب وزننده فرومايه واراذل وسفله كمسه لره دينور يقال هو
طغامة من الطغام اى وغد من الاوغاد وكثر ونامعتبر قوشلره دينور مفردلرى طغامه در واحمق وبيغز كمسنه يه
دينور (الطغومة) (والطغومية) طانك ضميله مصدرلردر حمق ودنائت معنالرينه در (الطغم) فتحتينله دريايه دينور
وچوق صو يه دينور (التطغم) تفعل وزننده برنسنه يى بيلن آدم آنى بيلمزلنمك معناسنه در يقال تطغم الرجل
عليه اذا تجاهل (الطلمة) طانك ضميله اتمكه دينور يقال جاء وفى يده طلمة اى خبزة (الطلام) زنار وزننده شوم
اسميدر كه حب الشاهدانج دن تركيده كندر وكنور تخمى ديدكلريدر ورقنه اسرار وورق الخيال ديرلر (الطلم)
فتحتينله مسواكى ترك ايلمكدن ناشى ديشلره عارض اولان كير وپاسه دينور يقال علا فى اسنانه طلم اى وسخ من ترك
السواك (الطلم) طانك ضميله اوزرينه طبخ اولنان اتمكى يايدقلرى صفره يه دينور (الطلم) طانك فتحيله طبخ اولنان
اتمكلرى ديزوب دوزلتمك معناسنه در يقال طلم الخبزة طلما من الباب الاول اذا سواها وعدلها (التطليم) تفعيل

هنوز طبخ اولمش اتمکی صوغتمق ایچون ال ایله اوروب طابلمق معناسنه‌در یقال طلم الخبزة اذا ضربها بالید ومنه قول حسان رضی الله عنه * یطلمهن بالخمر النساء * ای تمسح النساء العرق عنهن بالخمر * یعنی دائما جنك وغارته مشغول اولدقلرندن یوکرك کحیلان آتلرمز هر زمان عرقناك اولمغله نسوانلر آنلری اللریله اتمك تبرید ایدرکبی خمارلریله اوخشایه رق تولرنی سیلوب تو یخ ایدرلر بعضلر لاتمك تقدیریله یلطمهن روایت ایلدلر بوده ضعیف یاخود مردوددر شارح دیرکه تطلیم مسح عرق معناسنه مستعملدر نته‌که لسان العربده وطلم العرق عن جبینه ای مسحه عبارتیله مرسومدر انتهی (الطلحام) حای مهمله ایله قرطاس وزننده برموضع آدیدر (الطلحوم) دنبور وزننده برده چوق طورمقدن متغیر اولمش صویه دینور یقال ماء طلحوم ای آجن (الطلخوم) خای معجمه ایله طلحوم وزننده ومرادفیدر (الاطلخمام) اطرخمام وزننده ومرادفیدر که ذکر اولندی یقال اطلخم الرجل واللیل بمعنی اطرخم (الطلخام) قرطاس وزننده دیشی فیله دینور و برموضع آدیدر وطلحام لفظنده لغتدر (الطم) طانك فتحی ومیمك تشدیدیله (والطموم) عموم وزننده صو چوغالوب قبارمغله هر یری یاصوب بوزیملك معناسنه‌در یقال طم الماء طما وطموما من الباب الاول اذا غمر وطولدرمق معناسنه‌در یقال طم الاناء اذا ملأه وقیویی اوروتوب دوبدوز بلورسز ایلمك معناسنه‌در یقال طم الرکیة طما من الباب الاول والثانی اذادفنها وسوّاها وبرنسنه پك چوغالمغله قباروب یوجملك معناسنه مستعملدر یقال طم الشیء اذا کثر حتی علا وغلب وباشك برمقدار برنی تراش ایلمك معناسنه‌در یقال طم رأسه اذا عض منه شارح دیرکه اساسده اذا حلقه عبارتیله مبین اولمغله تمام تراش ایلمك اولور وطم صاچی قرقمق علی قول اوروب طورطوب باشده بوکلك معناسنه‌در یقال طم شعره اذا جزّه اوعقصه وقوش اغاجك تپه‌سنه قونمق معناسنه‌در یقال طم الطائر الشجرة اذا علاها وطم وطمیم جست وچالاك اولمق علی قول روی زمینده سیر وسیاحت ایتمك یاخود آهسته‌جه سکرتمك معناسنه‌در یقال طم الرجل والفرس طما وطمیما من الباب الثانی والاول اذا خف ای اسرع اوذهب علی وجه الارض اوعدا عدوا سهلا (الطامة) قیامته اطلاق ولنور جمله اوزره غالب ومستولی اولدیغیچون یقال نعوذ بالله من هول الطامة ای القیامة وداهیه‌یه اطلاق اولنور یقال رماه بالطامّة ای بالداهیة (الطمّ) طانك کسریله صویه اطلاق اولنور علی قول صویك یوزنده اولان خار وخاشاك وسائر نسنه‌یه دینور یاخود موجك وسیل صوینك آلوب کوتردیکی سیلنتی‌یه دینور ودریایه اطلاق اولور وعدد کثیره دینور وقیویی قپایوب اورتدکلری طپراغه دینور وعجب معناسنه‌در وتعجب اولنه‌جق عجیب نسنه‌یه دینور ودوه‌قوشنك ارککنه دینور وبیوك ذکره دینور وجنسی پاك یوکرك آته دینور (الطمیم) امیر وزننده بودخی صویی پاك یوکرك آته دینور یقال فرس طمّ وطمیم ای جواد (الاطمام) همزه‌نك کسریله قیللری وتویلری قیرقمق زمانی یاقلشمق معناسنه‌در یقال اطمّ شعره اذا حان له ان یجز (الاستطمام) اطمام معناسنه (التطمیم) تفعیل وزننده قوش اغاجك دالنه قونمق معناسنه‌در یقال طمم الطائر اذا وقع علی غصن (الطمطم) (والطمطمی) طارك کسریله (والطمطمانیّ) طارك ضمیله لساننده عجمه اولمغله کلامی کما ینبغی بیان ایده مز اولان آدمه دینور یقال رجل طمطم وطمطمیّ وطمطمانیّ ای فی لسانه عجمة وطمطمانیة حمیر قبیله‌ٔ حمیر لغتنده اولان بعض کلمات منکره‌دن عبارتدر که کلام عجمی‌یه شبیه اولور مثلا طاب الهواء دیه‌جك یرده طابم هواء دیرلر (الطمة) طانك ضمیله انسان نجسنه اطلاق اولنور عذره معناسنه و برکومه قوری اوتلق پارچه‌سنه دینور (الطومة) طانك ضمیله اولومه دینور یقال اخذته الطومة ای المنیة وآفت وداهیه‌یه دینور ودیشی قبلو بغه‌یه دینور (المطهم) معظم وزننده شیشمان آدمه دینور یقال رجل مطهم ای السمین الفاحش السمن وبدنی نحیف ودقیق اولان آدمه دینکله ضدّ اولور پس بناسی سلب ایچون اولور یقال رجل مطهم ای النحیف الجسم الدقیقه وتام وکامل اولان نسنه‌یه دینور یقال شیء مطهم ای تامّ ویقال اغید مطهم الحسن ای تامه وحسن وجمالده فایق اولان محبوبه دینور یقال غلام مطهم ای البارع الجمال ویوزی شیشکن آدمه دینور یقال رجل مطهم ای المنتفخ الوجه ویوزی دکرمی وطوپاج آدمه دینور یقال رجل مطهم ای المدوّر الوجه المنتفخه (التطهم) تفعل وزننده ایکرنمك معناسنه‌در یقال تطهم الطعام اذا کرهه وتوحش ایلمك معناسنه مستعملدر تقول فلان یتطهم عنا ای یستوحش (التطهیم) تفعیل وزننده اورکك معناسنه‌در یقال طهم منه اذا نفر وایری وضخامتلو اولمق معناسنه‌در یقال طهم الشیء اذا ضخم ویقال فیه تطهیم ای ضخم (الطهم) طانك فتحیله وضمیله ناس وخلق معناسنه مستعملدر یقال ما ادری ای الطهم هو ای ای الناس هو (الطهمة) فرحه وزننده یوزینك اتی چلمیسز اولان خاتونه دینور یقال امرأة طهمة ای قلیلة لحم الوجه (الطهمة) غرفه وزننده صحمه معناسنه‌در که الواندر محلنده ذکر

ظ

اولندی یقال فی اونه طهمة ای صحمة (طهمان) سلمان وزننده وعثمان وزننده ز بازده در نبی اكرم صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینك كوله‌لریدر وسعید بن العاصك دخی كوله‌سی اسمیدر كه ایكیسیده صحابه‌لردر علی قول
اسملری ذكواندر وابراهیم بن طهمان ائمهٔ اسلافدندر مؤلف علی ارجاء فیه عبارتیله تقیید ایلمكله ظاهرا مرجئه‌دن
اولدیغنی ایما ایلمشدر (الطیم) طانك فتحیله حق جل وعلی برآدمی برنسنه‌یه مجبول ومفطور ایلمك معناسنه‌در
یقال طامه الله علی الخیر یطیم طیما ای جبله وبرآدم كوزل عمللو نیكوكار اولمق معناسنه‌در یقال طام الرجل
اذا احسن عمله فصل الظاء (الظأم) ظانك فتحی وهمزه‌نك سكونیله كفتكو وجغلتی وشماطه معناسنه‌در
یقال ما هذا الظأم ای الكلام والجلبة وبرآدمك زوجه‌سنك اینشته‌سنه دینور كه بجاناق تعبیر اولنور یقال هو
ظأمه ای سلفه وظأم جماع ایلمك معناسنه‌در یقال ظأم المرأة ظأما من الباب الثالث اذا جامعها (المظاءمة)
مفاعله وزننده ایكی آدم ایكی همشیره المق معناسنه‌در كه بری برینه بجاناق اولمقدن عبارتدر یقال ظاءم فلانا
اذا تزوج كل منهما اختا (الظءام) ظانك كسریله ظعان معناسنه‌در كه محفه‌یه دینور (الظلم) ظانك ضمیله برنسنه‌یی
محلنه وضع ایلیوب محل مخصوصنك غیری‌یه وضع ایلمكه دینور كه اسمدر یقال فعلك هذا ظلم ای وضع الشیء
فی غیر موضعه وبوندن مصدر حقیقی ظانك فتحیله‌در كما سیذكر مؤلف بصائرده دیمشدر كه ظلم ماده‌سی ظلمتدن
مأخوذدر وضع الشیء فی غیر موضعه معناسنه‌در وضع مزبور یا زیاده ایله یا نقصان ایله یا وقتندن یا مكانندن
عدول ایله اولور وظلم اوچ كونه اولور بری بین الانسان وبین الله تعالی اولور بونك اعظمی كفر وشرك ونفاقدر
ثانی بین الظالم وبین الناس اولور ثالث بین الظالم وبین نفسه اولور قالدیكه ظلمك انواع ثلاثه‌سی فی الحقیقه
ظلم للنفسدر ظالم بر ظلمه ابتدار ایلدكده ابتدا نفسنه ظلم ایتمش اولور نته كه وما ظلمهم الله ولكن كانوا انفسهم یظلمون
كریمه‌سی آنی ناطقدر انتهی (الظلم) ظانك فتحیله مصدر حقیقیدر برشیئی موقع مخصوصنك غیری‌یه وضع ایلمك
معناسنه‌در مثلا عدل واحسان یرینه برآدمه جور وبیداد ایلمك كبی یقال ظلمه ظلما من الباب الثانی اذا فعل له
الظلم وبرآدمك حقنه ظلم ایلمك معناسنه‌در كه حقنی ویرمیوب یا نقصان ویروب یاخود مالنی غصب ایلمكدن
عبارتدر یقال ظلمه حقه اذا فعل لحقه الظلم ونقص معناسنه مستعملدر ومنه قوله تعالی ولم تظلم منه شیئا
ای ولم تنقص وموقعی اولمیان محلده یر قازمق معناسنه مستعملدر یقال ظلم الارض اذا حفرها فی غیر موضع
حفرها وحیوانی علتی یوغیكن ذبح ایلمك معناسنه مستعملدر یقال ظلم البعیر اذا نحره من غیر داء ودره‌نك
وچایك صویی مقدما هركز اوغرامدیغی یره وارمق معناسنه مستعملدر یقال ظلم الوادی اذا بلغ الماء منه
موضعا لم یكن بلغه قبله وهنوز اویوب یوغرد اولمزدن مقدم طلوملك سودنی برآدمه ایچورمك معناسنه‌در یقال
ظلم الوطب اذا سقی منه اللبن قبل ان یروب واركك اشك كبه اولان قانجق اشكه آشمق معناسنه مستعملدر یقال
ظلم الحمار الاتان اذا سفدها وهی حائل ولبن ادراك ایلمزدن اول خلقه ایچورمك معناسنه مستعملدر یقال
ظلم القوم اذا سقاهم اللبن قبل ادراكه شارح دیركه لبنك ادراكندن مراد یوغرد اولمسی اولمغله معنای اول ایله
متحد اولور ازهری دیدیكه كرچه بزه بو مثال بو یلجه روایت اولندی لكن وهمدر صواب اولان ظلم الوطب وظلم اللبن
اذا سقی منه قبل ان یروب عنوانیله اولمقدر انتهی وظلم كیجه قرا كو اولمق معناسنه‌در یقال ظلم اللیل ظلما
من الباب الرابع اذا اظلم وظلم قاره دینور ثلج معناسنه وهذیل التغلبی قلجنك اسمیدر وظلم دیشك آب
وتاب وصفاء ورونقنه اطلاق اولنور كه شدت بیاضندن دیشلره مزج وسرایت ایلمش سیاهلق نمایشنده تخیل
اولنور قلجك صویی وجوهری كبی یقال تبسمت عن اسنان ذوات ظلم وهو ماء الاسنان وبریقها وهو كالسواد
داخل عظم السن من شدة البیاض كفرند السیف وظلم منع معناسنه مستعملدر یقال ما ظلمك ان تفعل كذا
ای ما منعك (الظالم) والظلوم) صبور وزننده اسم فاعللردر ظلم وبیداد ایدیجی ستمكاره دینور (التظلم) تفعل
وزننده بودخی برآدمك حقنه یا مالنه ظلم ایلمك معناسنه‌در كه حقنی ویرمیوب یا مالنی غصب ایلمكدن عبارتدر
یقال تظلمه حقه اذا ظلمه ایاه وبرآدم ظلمی كندی نفسنه اسناد ایلمك معناسنه‌در كدا كابن ظلم ایتدم دیمكدن عبارتدر
یقال تظلم الرجل اذا احال الظلم علی نفسه وظالمك ظلمندن شكایت ایلمك معناسنه‌در یقال تظلم منه اذا اشتكی
من ظلمه (الاظّلام) تشدید ظا ایله افتعال وزننده (والانظلام) انفعال وزننده بركسه طوع واختیاریله یاخود
ناچاری ظالمك ظلمنه بیون صونوب یوكلنمك معناسنه‌در یقال اظّلم الرجل وانظلم اذا احتمل الظلم (التظلیم)
تفعیل وزننده بركسه‌یی ظلم وبیداده نسبت ایلمك معناسنه‌در كه اول ظالمدر دیمكدن عبارتدر یقال ظلم فلانا
اذا نسبه الی الظلم (المظلمة) منزلة وزننده (والظلامة) ثمامه وزننده مظلوم حقنه دینور كه ظالمدن داد وتظلم

مطلب

مطلب

ایلدیکی نسنه‌دن عبارتدر یقال عندفلان مظلمتی وظلامتی ای ما تظلمته (الظلام) ظاینك كسریله (والمظالمة) مكالمه وزننده كه مفاعله‌دن مصدرلردر برآدمه ظلم ایلمك معناسنه‌در ومنه یقال اراد ظلامه ومظالمته ای ظلمه (الظلمة) ظاینك ضمیله وضمتیله (والظلماء) صحراء وزننده (والظلام) سحاب وزننده قرا كولغه دینور یقال علت الظلمة والظلمة والظلماء والظلام وهوذهاب النور شارح دیركه نورایله ظلمت بینلرنده تقابل العدم والملكه واردر زیراظلمت عدم النور عما من شانه ان یستنیرایله معرفدر نته كه مؤلف عندنده دخی مرضی بودر و بعضلر نوره منافی عرض ایله تعریف ایلمكله اكا كوره تقابل تضاد اولور نته كه موت وحیات دخی بورسمه‌در انتهی وظلماء صفت اولور یقال لیلة ظلماء ای شدیدة الظلمة و یقال لیل ظلماء وهوشاذ كما حكی لیل قمراء بونلرده لیل لیله مقامنه وضع اولنمشدر (الظلمة) ظاینك فتحیله بودخی شدیدالظلمه اولان كیجه‌یه دینور وظلمه اصلی ظلماء اولمغله زوائدی طرح اولنمشدر یقال لیلة ظلمة ای شدیدة الظلمة (الاظلام) همزه‌نك كسریله قرا كو اولمق معناسنه‌در یقال اظلم اللیل اذاصار مظلما وقرا كولغه كیرمك معناسنه‌در یقال اظلم القوم اذادخلوا فی الظلام ودیشك آب وتاب ورونقی زیاده اولمغله انجوكبی پارلدامق معناسنه‌در یقال اظلم الثغر اذاتلألأ وبركسه ظلمه دوش اولمق معناسنه‌در یقال اظلم الرجل اذااصاب ظلما شارح دیركه بوراده ظلم ظاینك فتحیله‌دركه دیشك آب وتابنه دینمكله برآدمك دیشلرینك آب وتاب ولمعانه دوش اولمق دیمك اولورنته كه اضاء الرجل دیرلر اصاب ضوءا معناسنه ومنه قول الشاعر * اذاما اجتلی الرائی الیها بطرفه * غروب ثنایاها اضاء واظلما (المظلم) محسن وزننده شر وشوری كثیر اولان كونه اطلاق اولنور یقال یوم مظلم ای كثیر الشر ومظلم ومظلام محراب وزننده بغایت چیره‌شك ودشوارایشه اطلاق اولنوركه جهت كشایشی وسمت تشبث وتمشیتی معلوم اولمیه یقال امر مظلم ومظلام اذا كان لایدری من این یؤتی و یك سیاه صاچه وصف اولور یقال شعر مظلم ای حالك وشول نباته وصف اولوركه یك سبز ومطرا اولمغله قرامتق كورینوراوله كه یك قویو یشل اولور یقال نبت مظلم ای ناضر یضرب الی السواد من خضرته (الظلم) فتحتینله كیجه‌ده وكوندزده آدمك بصرنی سد ایدن شخص وسوادك اولنه یعنی ابتدا كورینن جزؤنه یاجزئیسنه دینور ومنه تقول لقیته ادنی ظلم اوذی ظلم ای اول كل شیء اوحین اختلط الظلام اوادنی ظلم القرب اوالقریب یعنی یاخود قرا كوقا وشدیغی وقتده یاخود هرقریب اولان شیئك قربندن اقرب اولان یاخود هرقریب اولان نسنه‌نك شخصندن اقرب اوله‌رق ملاقی اولدم وظلم قرالتی‌یه اطلاق اولنور تقول رأیت ظلمه ای شخصه وسواده وطاغه دینور جمعلری ظلوم كلور ظاینك ضمیله و برموضع آدیدر (ظلم) عنب وزننده قبلیه‌ده بروادی آدیدر (الظلم) زفر وزننده هر آیدن شول اوچ كیجه‌لره دینوركه درع دیدكلری كیجه‌لردن كه ایام بیض كیجه‌لرینك عقبنده كلان اوچ كیجه‌در صكره اولور پس لیالیء بیض ایله طفوز كیجه اولورلر تقول بت عنده فی لیال ظلم وهی ثلاث لیال یلین الدرع (الظلیم) امیر وزننده دوه قوشنك اركگنه دینور جمعی ظلمان كلور ظاینك كسری وضمیله شارحك بیاننه كوره عنداعتقادالعرب دوه اولدیغندن ناشی كویا كه مظلوم اولدیغنه مبنی‌در وظلیم ارض مظلومه‌نك یعنی محلی اولمیان یرده قازیلان ارضك طپراغنه دینور یقال نقل الظلیم ای تراب الارض المظلومة شارح دیركه ارض مظلومه شول ارضه اطلاق اولنوركه آنده قیو یاخود حوض حفر اولنه كه مقدما هركز حفر اولنمامش اوله وظلیمان تثنیه بنیه‌سیله ایكی كوكب اسمیدر وظلیم عبدالله بن سعدك كوله‌لرندندركه تابعیدر ونجد اولكه‌سنده بروادی اسمیدر وعبدالله بن عمر بن الخطابك فرسی آدیدر ومؤرج سدوسی وفضالة بن هندك فرسلری اسمیدر (ظلیم) زبیر وزننده یمنده برموضع آدیدر وظلیم بن حطیط محدثدر وظلیم بن مالك رجل معروفدر وذوظلیم حوشب بن طحمه تابعیدر (الظلام) كتاب وزننده ولامك تشدیدیله لغتدر وظلم عنب وزننده وظالم صاحب وزننده برنوع نباتدركه اوزون فلبرلری اولور (ظلمه) ظاینك كسریله وضمیله هذیل قبیله‌سی نسوانندن برفاحشه‌نك اسمیدركه * اقود من ظلمة * مثلنك منشأیدر مدت عمرنی زنا وفجور ایله امرار ایدوب تمام عجوز اولوب عمل مانده قالدقده بركچی تكه‌سی اشترا ایدوب دائما آنی كچیلرینه چكوب تماشا ایلمكله صفایاب اولورایدی (كهف الظلم) ظاینك ضمیله بررجل معروف آدیدر (المظلم) معظم وزننده قرتال قوشنه دینور وقرغه‌یه دینور وشول نباته دینوركه مقدما یغمور اصابت ایلمین یرده نابت اوله (الظلام) كتاب وزننده جزؤی نسنه‌یه دینور شیء یسیر معناسنه ومنه یقال نظر الی ظلاما ای شزرا یعنی بكا كوزینك قویرغیله یاالچازدن نظر ایلدی (مظلومه) یمامه‌ده برمزرعه آدیدر (مظلم) محسن وزننده مداین قربنده برساباط آدیدر ساباط آلتندن یول كچن كوشكه ومنزله دینور اظلم احمد وزننده بنی سلیم ارضنده برطاغك آدیدر وارض حبشه‌ده برطاغك آدیدر

ع

آنده باقر معدنی واردر و بطن الرمه نام محلده برموضع آدیدر وذات جبش نام محلده برسیاه طاغك آدیدر واظلم
افعل تفضیلدر زیاده سیله ظالمه دینور ومنه یقال لعن الله اظلمی واظلمك ای الاظلم منا (الظمة) فتحاتله کره
یاغی چقمدیق برایچم سوده دینور تقول سقانی ظمة ای شربة من اللبن الذی لم تخرج زبدته فصـــــل العین
(العبام) سحاب وزننده سوز بیلمز عاجز وثقیل ونادان کمسیه دینور یقال هو عبام ای عیی ثقیل (العباماء) عینك
فتحیله احمق و بیغز آدمه دینور (العبامة) سلامه وزننده برکمسه احمق اولمق معناسنه‌در یقال عبم الرجل عبامة
من الباب الخامس اذا کان عباماء (العبم) هجف وزننده دیزمان وتومنداولەرق اوزون آدمه دینور یقال رجل
عبم ای طویل عظیم جسیم (العبام) غراب وزننده چوق صویه دینور یقال ماء عبام ای کثیر (عتم) ثای
مثلثه ایله جعفر وزننده بررجل اسمیدر (العتم) کتم وزننده برایشه یا بریره کیریشوب عزم ومباشرت ایلمشیکن
آندن فراغت ایلمك معناسنه‌در علی قول مرادایلدیکی ایشی ایشلمکدن توقف ایلمك معناسنه‌در یقال عتم عنه
عتما من الباب الثانی اذا کف بعد المضی فیه اواحتبس عن فعل شیء یریده وکیجکمك معناسنه‌در یقال عتم قراه
اذا ابطأ وکیجه‌نك بربلوکی کچمك معناسنه‌در یقال عتم اللیل اذا مر منه قطعة وقیل یولمق معناسنه‌در یقال
عتم الشعر اذا نتفه وناقه یتسو وقتی صاغلمق معناسنه‌در یقال عتمت الابل عتما من الباب الاول والثانی اذا حلبت
عشاء (التعتیم) تفعیل وزننده بودخی برایشه یاخود بریره کیریشوب عزم ومباشرت ایلمشیکن فراغت ایلمك
معناسنه‌در یقال عتم عنه اذا کف بعد المضی فیه وکیجکمك معناسنه‌در یقال عتم قراه اذا ابطاء ومنه یقال ماعتم
ان فعل کذا ای مالبث و برنسنه‌دن قیجنلمق معناسنه‌در یقال حمل علیه فما عتم ای ما نکص وعتمه وقتنده یوله کتمك
یاخود دوه‌لری اولوقتده صویه کتورمك یاخود صودن کیرو کوترمك معناسنه‌در یقال عتم الرجل اذا سار
فی العتمة اواورد اواصدر فیها وقوش آدمك باشی اوستنده ایراقلشمیوب قنادلرنی قاقه‌رق طولشوب چورنمك
معناسنه‌در یقال عتم الطائر اذا رفرف علی رأس الانسان ولم یبعد (الاعتام) همزه‌نك کسریله او یالنوب کیجکمك
معناسنه‌در یقال اعتم قراه اذا ابطأ وکیجه‌نك بربلوکی صاوشمق معناسنه‌در یقال اعتم اللیل اذا مر منه قطعة وعتمه
وقتنده یوله کتمك یاخود دوه‌لری صویه کتورمك یاخود صواروب کیرو کوترمك معناسنه‌در یقال اعتم الرجل اذا سار
فی العتمة اواورد اواصدر فیها وناقه یتسو وقتنده صاغلمق معناسنه‌در یقال اعتمت الابل اذا حلبت عشاء (الاستعتام)
بودخی یتسو وقتنده ناقه صاغلمق معناسنه‌در یقال استعتمت الابل اذا حلبت عشاء وناقه‌نك ممه‌سنده سود ایرکلك ایچون
صاغمسنی کیجه‌نك بروقتنه قدر تأخیر ایلمك معناسنه‌در وبو عمل مغربدن مقدمجه برمقدار سودنی صاغوب بعده
بوشلیوب یتاقلرنده یاتوررلر تا که کیجه‌نك بروقتنه دك تکرار سود ممه‌لرنده ایرکیلور بعده قالدروب ینه صاغارلر یقال
استعتموا نعمکم حتی یفیق ای اخروا حلبتها حتی یجتمع لبنها وافاقه ایکی صاغم ارالغنده سود برکمکه دینور (العتمة)
فتحاتله شفق مغرب باتدقدنصکره کیجه‌نك ثلث اولنه دینور علی قول عشاء آخره نمازینك وقتنه دینور که یتسو
وقتی تعبیر اولنور یقال اتانی عتمة اللیل ای ثلث اللیل الاول بعد غیبوبة الشفق اووقت صلاة العشاء الاخرة
وحیوان ممه سنده ابتدا صاغلدقدنصکره عتمه وقتنه قدر ایرکیلان سوده دینور که تکرار اولوقتده صاغیلور
وکیجه‌نك قراکولغنه دینور واخشامدنصکره دوه‌لرك یایلمدن رجوعنه دینور وعربلرك قراء اربع عتمة ربع
قوللری معنای ثانیء مذکوردن مأخوذدر قدر مایحتبس فی عشائه معناسیله مأولدر قراء حمراء وزننده مهتاب
کیجه‌یه دینور وربع صرد وزننده ربیع زماننده طوغان دوه یاورسیدر که هنوز سود امر اوله مترجم دیرکه
بوتعبیرات عربدندر تفصیلی بودرکه عربلر آی ابن لیله یعنی برکیجه‌لك اولدقده عتمة سخیلة حل اهلها
برمیلة دیرلر رمیله رمل کلمه سندن مصغردر مرادی هلالك اول کیجه مکثی قوزی قسمنك ایکنجی امسی بیننده
اولان مقدارجه دیمکدر زیرا ابتدا اناسنی برآغز امدوکدنصکره بغلیوب بعده انلسنی صاغوب صکره قوزی‌یی
تکرار صالیویروب امزردرلر اهلها ضمیری کیجه‌یه راجعدر زیرا اول کیجه قراکولق اولمغله هرکس اولدیغی
قوملقده که مراد منزلیدر آرام ایدرلر وآی ایکی کیجه‌لك اولدقده حدیث امتین بکذب ومین دیرلر زیرا اول کیجه
ایکی خانه‌نك جاریه وخادمه‌لری بری بریله خارج دارده بولشوب لکن همان جزؤیجه قونشه بیلورلر زیرا هنوز
غروب هلاله قدرخانه‌لرینك خدمتلرینه مشغول اولورلر واوچنجی کیجه اولدقده حدیث فتیات غیرمؤتلفات
دیرلر قیزلر وجه مذکور اوزره اول مقدارجه بری بریله مهتابده قونشوب صحبت ایدرلر ودردنجی کیجه‌ده قراء اربع
عتمة ربع لاجائع ولا مرضع دیرلر زیرا آیك مقدار مکثی دوه کوشکنك ایکنجی امسی هنگامنك مقدارنجه‌در که مقدما
برآغز امدیکندن جایع اولمیوب وشبع کلنجه امدیکندن مرضع دخی دکلدر (العاتمات) شول کوکلره اطلاق

مطلب

اولنور که قوراق سنه‌ده هوا یوزی پوص وطمان اولمغله پرتو وضیالری طونق اولور (العتم) عینك ضمیله
وضمتیله یبانی زیتون اغاجنه دینور (العیتوم) قیصوم وزننده ایاغی آغر کند وکاهل دوه‌یه دینور وایری ودیزمان
آدمه دینور (عتم) عین مضمومه‌ایله بر رجل آدیدر وبر فرس اسمیدر (العتوم) صبور وزننده شول ناقه‌یه دینور که
بسو وقتی ایرشمد کجه سودو پرمزاوله (العاتم) کاتم وزننده وقتسز کیج کلان مهمانه وصف اولور یقال جاءنا ضیف
عاتم ای بطیء بمس (العثم) عینك فتحی وثای مثلثه‌نك سکونیله صنمش کیك اکری صارلمق معناسنه‌در علی قول
اله مخصوصدر یقال عثم العظم المکسور عثما من الباب الاول اذا انجبر علی غیر استواء او یختص بالید و بو معناده
متعدی اولور تقول عثمت العظم اوالید المکسور اذا جبرته علی غیر استواء ودیکشی سیرك وکوشك دیکمك
معناسنه‌در یقال عثمت المرأة المزادة اذا خرزتها غیر محکمة ویاره اوزره دری بتوب ناسور لنمغله اوکولقدن قالمق
معناسنه‌در یقال عثم الجرح اذا اکتب واجلب ولم یبرأ بعد (الاعثام) همزه‌نك کسریله بودخی دیکشی سیرك
وکوشك دیکمك معناسنه‌در یقال اعثمت المرأة المزادة بمعنی عثمت (العثمثم) سفرجل وزننده ارسلانه دینور
وکربملو یاوز وشدید ارکك دوه‌یه دینور مؤنثی عثمثمه‌در (الاعتثام) افتعال وزننده برکسه‌دن استعانتله انتفاع
ایلمك معناسنه‌در یقال اعتثم به اذا استعان وانتفع وبرنسنه‌یه ال صوغمق معناسنه‌در یقال اعتثم بیده اذا
اهوی بها (العیثوم) قیصوم وزننده صرتلانه دینور وفیل دیدکلری جانوره دینور مذکر ومؤنثنه اطلاق اولنور
(العیثام) عینك فتحیله برشجر آدیدر مفرداتده شجر الدلب ایله مفسردر که چنار اغاجیدر وعند البعض آق قواق
اغاجیله مبین‌در وعیثام بدویلرك چکرکه‌دن ترتیب ایتدکلری طعامه دینور (العیثمی) حیدری وزننده بیابان
اشکنه دینور حمار وحش معناسنه (عثمه) حمزه وزننده اسامیدندر سوید بن عثمه تابعیدر وعثمة الجهنی صحابه‌در
(عثام) شداد وزننده محدثدر وعثام بن علی محدثدر (مسجد العیثم) حیدر وزننده مصرده جامع عمرو بن العاص
قربنده برمسجددر (العثمان) سلطان وزننده طوی قوشنك یاوریسنه دینور واژدها یاوریسنه ده دینور
وحیه‌یه علی قول یاوریسنه دینور وابو عثمان حیه‌نك کنیه‌سیدر وعثمان یکرمی نفر صحابهٔ کرام اسملریدر
(عثامة) شداده وزننده ابن قیس‌در که صحابه‌در (عثم) عینك فتحیله ابن الربیعه‌در که صحابه‌در (عثیم) زبیر
وزننده ابن کثیردر که تابعیدر وعثیم بن بسطام محدثدر (عثلمه) عینك ولامك فتحیله برموضع آدیدر (العجم) عینك
ضمیله (والعجم) فتحتینله عربك خلافیدر که عرب صنفندن ماعدا صنف انسانی‌یه دینور ترکی وهندی وایرانی
وسائرلری کبی جمله سنه عجم وعجم دینور عرب وعرب مقابلیدر یقال هو من العجم والعجم ای لیس من العرب
(الاعجم) اسلم وزننده عربدن اولمیان کمسنه‌یه دینور مفردی وجمعی برابردر یقال رجل وقوم اعجم ای لیس بعربی
وکلامی فصاحت وبیان اوزره ادایه مقتدر اولمیان آدمه دینور اعجمی دخی دینور که مبالغة نفسنه منسوبدر
یقال رجل اعجم واعجمی اذا کان لا یفصح الکلام ودلسزه اطلاق اولنور یقال هو اعجم ای اخرس وزیاد نام
شاعرك لقبیدر وشول طائفه‌یه دینور که پاره لنمیوب بتون اولمغله صویی سرپلوب صاچلمیه وکورلتیسی وفاشیرتیسی
ایشدلمیه کا بحری اسانده اولو قوم تعبیر اولنور یقال موج اعجم اذا کان لا یتنفس فلا ینضح ماء ولا یسمع له صوت
(بنو الاعجم) عربدن ایکی بطن‌در (العجمی) عربی وزننده جنسی عجم اولان آدمه دینور که عجم جنسندن اولان
آدم اوله چقدر هرنقدر عرب کبی اهل بیان وفصاحت اولورسه ده جمعی عجم کلور عرب عربی وروم ورومی کبی
یقال هو عجمی ای جنسه العجم وان افصح (العجمی) عینك فتحی وجیمك سکونیله عاقل وممیز دقیقه شناس
آدمه دینور اختبار معناسنه‌ندر کاسیدکر یقال رجل عجمی ای عاقل ممیز (الاعجام) همزه‌نك کسریله سوزی
عجمه‌یه واردرمق معناسنه‌در که کلامی فصاحت وبیانله ادا ایده میوب مقصودی اغلاق وابهام ایلمکدن عبارتدر
یقال اعجم الکلام اذا ذهب به الی العجمة ویازویی نقطه‌لمق معناسنه‌در که عجمه وابهامی نقطه وحرکه واعراب
وضعیله ازاله ایلمکدر بناسی سلب ایچوندر یقال اعجم الکتاب اذا نقطه (العجم) رجم وزننده بودخی یازویی نقطه‌لمق
معناسنه‌در یقال عجم الکتاب عجما من الباب الاول اذا نقطه جوهرینك ثلاثیدن ورودنی نهی وانکار ایلمسی وهمدر
شارح دیرکه جوهری ازهری‌یه وسائر بعض ائمه‌یه متابعت ایلدی ومؤلف ابن سیده‌یه موافقت ایلدی وقالدیکه افعال
بابی سلب ایچون کلدیکی کبی بعض ثلاثی بابی دخی کلور ما نحن فیه‌ده اولدیغی کبی انتهی والعجم نجم وزننده قوری صوقنه
دینور عینك ضمیله ده لغتدر یقال اصابت بعجمه ای باصل ذنبه وخرده دوه‌یه دینور مذکر ومؤنثنه اطلاق اولنور جمعی
عجوم در والعجم والعجو قعود وزننده برنسنه‌یی اصرمق یاخود آغزده اکل ایچون یاخود پکلکنی یو مشقلغنی بلمك ایچون چیكنمك
معناسنه‌در یقال عجم الشیء عجما وعجوما من الباب الاول اذا عضه اولا که للاکل وللخبرة وصنه‌مق ودنه‌مك معناسنه‌در

یقال

يقال عجم فلانا اذارازه وقلجى تجربه ايچون برى اوته صالمق معناسنه مستعملدر يقال عجم السيف اذاهزه تجربة
وتقول العرب ماعجمتك عينى منذ كذا اى مااخذتك يعنى فلان مدتدنبرو كوزم سنى قاوره يوب طوتمدى كه كوره مدم
ديمكدن كنايه در وبو اصرمق معناسندندر بوخسه كوزم طوتمدى كه سكا اعتمادم قالمدى ديمك دكلدر كذلك
بركسه چشم آشنالغى اولان آدم ايچون بونى كوزم اصره يور بيلجكم كيبدر ديجك يرده جعلت عينى تعجمه ديرلر
وصنه مق معناسندن مأخوذ اوله رق صغر قسمى بو بنوزنى تجربه وامتحان ايچون اغاجه ضرب ايلمك معناسنه
مستعملدر يقال الثور يعجم قرنه اذاضرب به الشجرة يبلوه وفى الحديث عن ام سلمة رضى الله عنها انها قالت نهانا النبى
عليه السلام ان نعجم النوى اى اذاطبخ التمر للدبس يطبخ عفوا بحيث لايبلغ الطبخ النوى فيفسد طعم الحلاوة اولانه
قوت للدواجن فلاينضج لئلا يذهب طعمه يعنى خرما پكمز ايلمك ايچون طبخ اولندقده شدتله طبخ اولنميوب
آهسته جه وسهلجه طبخ اولنه تاكه چكردكنه نفوذ وسرايت ايلمكله چكردكك طعمى پكمزه چقوب لذتنى
تغيير ايليه ياخود چكردكى خانه پرور اولان دوه وقيون قسمنك قوت وعلفلرى اولمغله پك طبخ وانضاج اولندقده
چكردكه دخى نفوذ وتأثير ايلمكله طعمى فاسد وكنديسى متفتت اولديغندن اول حيوانلر آنى قبول واكل ايلميوب
وغيرى طعمه لرى اولمامغله آج ومضطرب قالورلر بوراده دخى عجم اصرمق معناسندندر كويا كه طبخ چكردكى
اصرمش اولور كه تأثيرندن كنايه در (التعجيم) تفعيل وزننده بودخى يازويى نقطه لمق معناسنه در اعجام وعجم كبى
سلب ايچوندر يقال عجم الكتاب اذانقطه (الاستعجام) سوزدن عجز سببيله خموش اولمق معناسنه در يقال
استعجم الرجل اذاسكت يعنى من العجز وتقول سألته فاستعجم من الجواب اى عجز وسكت واويقو باصمغله قرائته
قادر اولميوب دمبسته قالمق معناسنه در يقال استعجم القرأه اذالم يقدر عليها الغلبة النعاس (العجم) فتحتينله (والعجام)
غراب وزننده چكردك كه دينور نوى معناسنه در مترجم ديركه اعجام كتاب بومعنادن دخى مأخوذ اولمق بعيد دكلدر
زيرا نقطه چكردك كه مشاكلدر (العجمة) عينك ضمى وكسريله كلامى فصاحت وبياناوزره ادا ايده ميوب
تعقيد وابهامله تكلمه دينور كه دل طوتقونلغى تعبير اولنور وقوم يغننه ياخود چوق قوملغه دينور (المعجم)
مكرم وزننده كليدلنمش قپويه اطلاق اولنور يقال باب معجم اى مقفل (العجماء) حمراء وزننده بهيميه اطلاق اولنور
تكلمه قادر اولمدقلرى ايچون قال الشارح ومنه الحديث جرح العجماء جبار اى جرح البهيمة هدر وشول قومساله
اطلاق اولنور كه آنده اصلا اغاج قسمى اوليه يقال رملة عجماء اى لاشجر بها ويمامه ده بر وادى آديدر
وصلوة نهاره اطلاق اولنور آنلرده جهر ايله قرأت بولنمديغيچون ومنه الحديث صلاة النهار عجماء (العجام)
شدادوزننده بيوك يراسه قوشنه دينور وطاغ قرلنقجنه دينور (العواجم) ديشلره اطلاق اولنور
اصرمق معناسندندر مفردى عاجمه در تقول لم تبق فى فى من العواجم اى الاسنان (المعجم) مقعد وزننده
نفس وذات معناسنه مستعملدر تجربه معناسندن مأخوذ در امتحانكاه حوادث وامور اولديغنه مبنيدر ومنه
يقال رجل صلب المعجم اى عزيز النفس (المعجمة) مرحله وزننده سمزلكه وقوت بدنه اطلاق اولنور يقال
ناقة ذات معجمة اى قوة وسمن وبقية على السير (حروف المعجم) مكرم وزننده حروف ابجاد مقطعاتيدر بوراده
معجم افعال بابندن مصدر ومدخل ومخرج كبى پس حروف معجم اعجام شانندن اولان حروف ديمك اولور كه اكثره
محمول اولور لكن مؤلف بصائرده حروف معجم كه حروف مقطعه در موصوله نك دلالت ايلديكنه دال اولمدقلرى ايچون
معجم اطلاق اولندى ديو توجيه ايلمشدر شارح ديركه وبو حروف الخط المعجم تأويلنده در مسجد الجامع وصلوة الاولى
قيلندندر كه مسجد اليوم الجامع وصلوة الساعة الاولى تقديرنده در (العجمة) تمره وزننده چكردكدن بيتشمش
خرما اغاجنه دينور وپك وناچين قيايه دينور جمعى عجمات كلور فتحاتله (العجومة) صبوره وزننده سير وسفر
خصوصنده توانا اولان ناقه يه دينور (العجمجمة) سفرجله وزننده عجومه معناسنه در يقال ناقة عجومة
وعجمجمة اى قوية على السفر (المعجوم) جارود ايله ملقب بشر بن المعلى نام كمسه نك قلجى اسميدر (ذات العجم)
رجم وزننده حنظلة بن اوس السعدى فرسنك اسميدر ابو العجماء الشيبانى تابعيدر (العجرم) زبرج وزننده
برقانى بوجك اسميدر كه اغاجلرده اولور وجثه سى غليظ وسمين وشديد اولان طوپاج بودوره دينور بونده عينك
فتحيله ده لغتدر (العجرم) قنفذ وزننده ياوز وشديدار كك دوه يه دينور مؤنثى عجرمه در (ذات العجرم) برموضعدر
(العجارم) علابط وزننده (والعجرم) جعفر وقنفذ وزنلرنده تند وشديد آدمه دينور وعجارم قوى وشديد
ذكره اطلاق اولنور (العجارم) عينك فتحيله دابه قسمنك او يلقلرى ايله ذكرلرينك ديبلرى بيننده اولان بغرت
بغرت يومريجه يره دينور كه اوج طرفدن كلان بغرتلرك مجمعيدر (المعجرم) مدحرج وزننده دوكلرى چوق

چبوغه دینور یقال قضیب مجرم ای الکثیر العقد ودوه‌نك اورکجنه دینور ومطلقا عقده‌لنمش معقد نسنه‌یه دینور
قوم یعنی کبی یقال رمل مجرم ای معقد (العجرمة) عینك حرکات ثلاثیله یوزمهار دوه‌یه دینور علی قول ایکیوز
یاخود اللی ایله یوز ماینده اولانه دینور وعجرمه عینك ضمیله برشجر آدیدر عینك کسریله ده زبانزددر جمعی
عجرم وعجارم کلور عینك ضمی وکسریله وعجرمه بر رجل آدیدر (العجرمة) دحرجه وزننده سرعتله
یوریمك معناسنه‌در یقال عجرم الرجل اذا اسرع العجسمة دحرجه وزننده جست وچاپکلکه دینور
یقال به عجسمة ای خفة وسرعة (العجالم) عینك فتحیله اهل یمندن برقوم وطائفه‌در نسبتلرنده عجلمی دینور
(العجهوم) عصفور وزننده صوقوشلرندن برقوشك اسمیدر (العدم) عینك ضمی وضمتینله (والعدم) فتحتینله
یاوی قلمق فقدان معناسنه‌در ومال فقدانده غالب اولمشدر وفقدان کرك ابتدای امردن بولمامق وکرك یوق و یاوی
قلمقدن اعمدر یقال عدمه عدما من الباب الرابع اذا فقده و برنسنه‌یی ترك ایدوب کتمك معناسنه‌در مستعملدر
تقول مایعدمنی هذا الامر ای مایعدونی (الاعدام) همزه‌نك کسریله یوق ایلمك معناسنه‌در یقال اعدمه الله
ای جعله عدیما و برنسنه‌یی بولمامق معناسنه‌در که اول نسنه اکا یوق اولمقدن عبارتدر تقول اعدمنی الشیء
ای لم اجده بونده مسند الیه متکلم اولوب لکن مرجعی ینه شیء اولور واعدام وعدم که عینك ضمیله شاذ اوله‌رق
افعالدن مصدر کلمشدر یوقلغه دوشمك معناسنه‌در یقال اعدم الرجل اعداما وعدما اذا افتقر شارح دیرکه
بوترکیب ایسر یوسر ایسارا و یسرا وافحش افحاشا وفحشا قبیلندندرکه بو یلجه استعمال اولندیلر وفی الحقیقه اسم
مصدرلردر مصدرموقعنده مستعمللردر انتهی واعدام منع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اعدم فلانا اذا منعه
(العدم) کتف وزننده فقیر و بی نوایه دینور جمعی عدماء کلور علماء وزننده یقال رجل عدم ای فقیر
(العدماء) حمراء وزننده اوتسز چیلاق ارضه وصف اولور یقال ارض عدماء ای بیضاء و باشی آق اولوب
سائر یرلری مخالف اولان قیونه دینور یقال شاة عدماء ای بیضاء الرأس وسائرها مخالف له (العدام) عینك فتحیله
تازه خرمادن برنوعدر که مدینه‌ده جمله‌نك اواخرنده یتشور (العدیم) امیر وزننده بون واحمق آدمه دینور
ومجنونه اطلاق اولنور معدوم الادراك اولدقلرینه مبنیدر وفقیر و بینوایه دینور (العدامة) سلامه وزننده
احمق اولمق معناسنه‌در یقال عدم الرجل عدامة من الباب الخامس اذا کان عدیما ای احمق (الانعدام)
انفعال وزننده که متکلمون وجد فانعدم عنوانیله ثبت ایدرلر لحن وخطادر شارح دیرکه زیراباب انفعال علاج
وتأثیره مختص اولمغله عدم واعدم ماده‌لرینه مطاوع اولمق ممکن دکلدر علم فانعلم جائز اولمدیغی کبی لکن کرك متکلمون
وکرك فقهاء کتابلرنده استعمال ایلملریله صحیحه کبی شایع اولمشدر وخطأ مستعمل صواب مهجوردن اولی وفهمه
اقربدر (عدامه) سحابه وزننده بنوجشم یوردنده برصو آدیدر (المعدوم) معلوم وزننده موجود مقابلیدر
ومنه هو یکسب المعدوم ای مجدود ینال مایحرمه غیره یعنی اول بربخت واقبال صاحبی آدمدرکه غیرك محروم
اولدیغی نسنه‌لره نائل اولور مؤلف بونکله اشبو حدیثه اشارت ایلمشدر قال فی النهایة وفی حدیث المبعث قالت له
علیه السلام خدیجة انك مجدود تکسب المعدوم وتحمل الکل ابن اثیر بو معنادن بشقه ایکی معنا دخی بیان
ایلمشدر بریسی بودرکه ناسك محتاج الیه اولوب برطریقله ظفریاب اولمدقلری شیء معدومی کندیلره کسب واعطا
ایدرسن دیمکدر ثانی معدومدن مراد فقیر کسه‌درکه شدت احتیاجندن نفسی معدوم مثابه سنده اولمغله فقیره مال
کسب ایدرسن دیمك اولور پس تکسب کلمه‌سی تاویل اوله کوره مفعول واحده متعدی اولورکه معدوم کلمه سیدر
وثانی وثالثه کوره مفعولینه متعدی اولور کسبت زیدا مالا دیرلر زیده مال قزانوب اعطا ایلدم معناسنه پس ثانی‌یه کوره
سن ناسه عندلرنده اولان شیء معدومی اعطا ایدرسن دیمك اولورکه مفعول اول محذوف اولور وثالثه کوره فقیره
مال اعطا ایدرسن دیمك اولورکه مفعول ثانی محذوف اولور (العذم) عینك فتحی وذال معجمه‌نك سکونیله اصرمق
معناسنه‌در علی قول او یکه ایله درشت درشت نسنه اکل ایلمك معناسنه‌در یقال عذم الفرس عذما من الباب
الثانی اذا عض او اکل بجفاء و برآدمه لوم وعتاب ایلمك معناسنه‌در یقال عذمه اذا لامه ودفع ایلمك معناسنه‌در
یقال عذم عن نفسه اذا دفع وسوکمك سب ودشنام معناسنه‌در یقال عذمه عذما من الباب الرابع اذا شتمه
ومنه یقال هی تعذم زوجها ای تشتمه اذا سألها الوطء فی الدبر (العذیمة) سفینه وزننده اسمدر لوم وعتاب
معناسنه‌در جمعی عذایم‌در وعذیمه شول خرما اغاجنه دینورکه خرما ویروب لکن چکردکی اولمیه (العذام)
شداد وزننده بره‌نك اسمیدر برغوث معناسنه جمعی عذم کلور کتب وزننده (العذام) زنار وزننده حمض
انواعندن برشجر آدیدر مفردی عذامه‌در (عذم) فتحتینله یمنده بر وادی آدیدر و برنبات آدیدر (عذامه) سحابه

وزننده بررجل آدیدر (العذمذم) سفرجل وزننده کیل جزاف معناسنه درکه آلنه جق نسنه نك مجموعنی بردن
سیلوب سپورن او چکه دینور وموت کثیر معناسنه درکه معاذالله متنفس ابقا ایلمیه (العرام) غراب وزننده
عسکرك حدت وشدت وکثرتنه دینور یقال فی هذا الجیش عرام ای حدة وشدة وکثرة وعرام العظم اتی کیرلمش
کیکه دینور یقال عظم عرام ای عراق وعرام الشجر قبوغی صو یلمس اغاجه دینور وعوسج دیدکلری اغاجك
قاولیوب دوشن قبوغنه دینور وعرام الرجل کشینك بدخو یلغنه وچتینلکنه وکستاخلکنه دینور یقال به عرام
ای شراسة واذی وعرام وعرامه کرامه وزننده مصدراولور بدخوی و بد مزاج اولوب دائما ناسی قولاوفعلا
آزرده ایدر اولمق معناسنه یقال عرم الرجل وعرم عرامة وعراما من الباب الاول والثانی والخامس اذا اشتد
واوغلان اله آوجه صغمیوب اوقده صپانده طورمز بوطور وهوایی اولمق یاخود حیرز وکستاخ اولمق معناسنه در یقال
عرم الصبی علینا وعرم اذا اشر ومرح و بطر اوفسد (العارم) (والعرم) کتف وزننده بدخوی وکستاخ
معناسنه در ویك بارد کونه اطلاق اولنور یقال یوم عارم ای نهایة فی البرد وعارم منذر بن الاعلم نام کسه نك فرسی
اسمیدر وسجن عارم شول زنداندرکه مختار بن عبدالثقفی کوفه یه عزیمتی خلالده برابرکتمسون دیو عبدالله بن الزبیر
محمد بن الحنفیه یی انده حبس ایلمشدر (العرم) عینك فتحیله کمیکك اتنی صویمق معناسنه در یقال عرم العظم
عرما من الباب الاول والثانی اذا نزع ماعلیه من لحم وممه امك معناسنه در یقال عرم الصبی امه اذا رضعها
ودوه اغاج داللرنی اوتلیوب کمیرمك معناسنه در یقال عرمت الابل الشجر اذا نالت منه و برآدمه کستاخانه
بد معامله ایلمك معناسنه در یقال عرم فلانا اذا اصابه بشراسة وعرم یاغلولغه دینور یقال فیه عرم ای دسم
وچوملك ایچره قلان بقیه یه دینور (التعرم) تفعل وزننده بودخی کمیکك اتنی صویمق معناسنه در یقال تعرم
العظم اذا نزع ماعلیه من لحم (العزم) فتحتینله کمیك وبریان مقوله سنك رایحه سی یایلمق معناسنه در یقال عرم
العظم عرما من الباب الرابع اذا فتر وعرم برنسنه ده اولان آقلوقاره لو آلاجه لغه دینور علی قول آقلوقاره لو
خرده خرده بنکلولکه دینور وقیون قسمنك دوداغنده اولان آقلغه دینور عرمه دخی دینور کما سیذکر وعرم اته
دینور لحم معناسنه العرمة غرفه وزننده بودخی برنسنه ده اولان آقلوقاره لو آلاجه لغه یاخود آقلوقاره لو خرده
خرده بنکلولکه دینور وقیون قسمنك دوداغنده اولان آقلغه دینور (الاعرم) احمر وزننده عرمه لو قیونه دینور
مؤنثی عرماء در یقال ضأن اعرم ونعجة عرماء اذا کان به عرمة جمعی عرم کلور عینك ضمیله وعرم بغرتلق
قوشنك یمورطه لرینه دینور آقلوقاره لو خرده خرده بنکلی اولدیغیچون واعرم مطلقا ایکی رنکلو نسنه یه دینور
وابرش حیوانه دینور وقیون ایله کچی قارشق سوری یه دینور وختانسز آدمه دینور جمعی عرماندر عینك کسریله
وجمع الجمعی عرامین در (العرماء) حمراء وزننده اعرم لفظندن مؤنثدر وآلاجه حیه یه دینور (العرمة) فتحاتله
طبخ اولنان شیئك رایحه سنه دینور یقال سطعت عرمة الطبیخ ای رایحته ودکوادکدنصکره صاورمق ایچون
یغلمش خرمنه دینور وقوم یغلان محله دینور ودهناء نام محله ملاصق بریك یرك اسمیدر که یمامه ترابنده عارض
دیدکلری طاغه مقابلدر (العرمة) فرجه وزننده بعض دره نك اوکنه ارقوری کلان سد و بنده دینور
بیلاك کبی جمعی عرم در هاسز یاخود عرم لفظی جمعدر مفردی یوقدر یاخود عرم صویی حبس ایچون دره لر ایچره
یاپیلان سد و بنده دینور وکوستبك دیدکلری کور صیچانك ارککنه دینور وشدتلو یغموره دینور و بردره نك اسمیدر
و بکل فسر قوله تعالی فارسلنا علیهم سیل العرم (العرمان) عریان وزننده ایچنده یغمور صویی ارکیلوب
طوریلان چقوره وخلق او بمه نقره یه دینور مفردی عریم در امیر وزننده بوراده عرم نسخه لری غلطدر کذلك
اعرم دخی مفردیدر (عرمی والله) عینك فتحی والفك قصریله اما والله ترکیبنده لغتدرکه حلف وقسم موقعنده ایراد
اولنور حرمی والله کبی عرم معناسندن مأخوذ اولمغله اتم وکیکم صو یلسون شویله ایشلمزسم موقعنده در مثلا
یقولون عرمی والله لافعلن کذا (عارمه) بارض معروفه نك اسمیدر (عرمان) سحبان وزننده برقبیله پدریدر
(العریم) امیر وزننده آفت وداهیه معناسنه در (عارم عرام) غراب وزننده (وعرام) حمام وزننده اسامیدندر
(عریمه) جهینه وزننده بنی فزاره یه مخصوص برقوملق آدیدر (التعریم) تفعیل وزننده قارشدرمق معناسنه در
یقال عرمه به اذا خلطه (العرمرم) سفرجل وزننده شدید شیئه دینور وچوق عسکره دینور یقال جیش
عرمرم ای کثیر (عوارم) برنیجه الحق طاغلرك وصولرك اسمیدر (العرتمة) عینك وتای فوقیه نك فتحیله
بورنك مقدمنه دینور یاخود بورنك دیرکیله دودغك ارالغنه دینور یاخود بورنك اوکنده اوست دودغك اورته سنده
اولان دائره یه دینور ومنه یقال فعله علی عرتمة انفه ای علی رغم انفه (العرجوم) عصفور وزننده یاوز وشدید

ناقه یه دینور (الاعرنجام) احرنجام وزننده فاسد وتباه اولمق معناسنه در یقال اعرنجم الشیء اذا فسد
(العردمان) عنفوان وزننده وجودی تصلق وشدید یاخود بیونی یوغون آدمه دینور یقال رجل عردمان
ای الشدید الجافی او الغلیظ الرقبة (العردم) جعفر وزننده کمیکلری وسکرلری ایری وجثه سی عظیم اولوب
اتی آزجه اولان آدمه دینور یقال رجل عردم ای ضخم بازٌ غلیظ قلیل اللحم ومطلقا شدید انسان وحیوانه دینور
و بیونه دینور یقال هو غلیظ العردم ای العنق (العردمة) دحرجه وزننده شدّت وصلابت معناسنه در
یقال به عردمة ای شدّة وصلابة (العردام) قرطاس وزننده اوجنده یوسکل کبی صالقملری اولان شاخه دینور
(العرزم) زای معجمه ایله جعفر وزننده صیق وطوباج وشدید اولان انسان وحیوانه دینور و بر رجل علمیدر کوفه ده
جبانهٔ عرزم دیدکلری نمازگاه کا مضافدر عبدالملك بن میسرة العرزمی اورایه نازل اولمشدر واول محلّدر
وعرزم ارسلانه دینور (العرازم) علابط وزننده (والعرزام) قرطاس وزننده (والعرزمّ) قرشبّ وزننده
بونلرده ارسلانه دینور (الاعرزام) احرنجام وزننده برنسنه بوز یلوب طورطوب اولمق معناسنه در یقال
اعرزم الشیء اذا تجمع وتقبض (العرزم) زبرج وزننده قوجه حیه یه دینور (العرصم) جعفر وزننده اکول وابنهان
آدمه دینور وشوخ وشاطروشن آدمه دینور یقال رجل عرصم ای اکول وکذا نشیط (العرصمّ) قرشبّ وزننده
چلمسز انجه رك آدمه دینور یقال رجل عرصمّ ای الضئیل الجسم وکوده سی دیرنکلو قویّ وشدید آدمه دینمکله ضدّ
اولور یقال رجل عرصمّ ای قویّ شدید البصعة وارسلانه دینور (العرصام) قرطاس وزننده (والعراصم) علابط
وزننده بونلرده ارسلانه دینور (العرصوم) عصفور وزننده بخیل وناکسه دینور یقال رجل عرصوم ای بخیل
(العرهوم) عصفور وزننده مناره دینور وخرما صالقمنك صاپنه دینور ووجودی صمصق طولغون وترونازك
شیئه دینور کرك انسان وکرك سائر نسنه اولسون (العراهم) علابط وزننده عرهوم ایله معنای اخیرده
مرادفدر وایری ودیزمان دوه یه دینور مؤنثی عرهمه در علی قول ایکیسیده مؤنثه اطلاق اولنور مذکره اطلاق اولنمز
وارسلانه دینور (العرهم) جعفر وزننده (والعرهمّ) قرشبّ وزننده بونلرده ارسلانه (العزم) عینك فتحی وضمی
وزای معجمه نك سکونیله (والمعزم) مقعد وزننده (والمعزم) مجلس وزننده (والعزمان) عینك ضمیله (والعزیم)
(والعزیمة) عینلرك فتحیله برنسنه یی ایشلمکه قطعی ربط قلبله قصد وتوجه قلمق معناسنه در علی قول
برایشده جدّ وسعی واهتمام ایلمك معناسنه در یقال عزم علی الامر وعزمه عزما وعزما ومعزما ومعزما وعزمانا
وعزیما وعزیمة من الباب الثانی اذا اراد فعله وقطع علیه او جدّ فی الامر ویقال عزم الامر نفسه ای عزم علیه
و بو مبالغة قلب قبیلندندر کقولهم هلك الرجل وانما هو اهلك وعلی لفظیله آند ویرمك معناسنه مستعملدر یقال
عزم علی الرجل اذا اقسم علیه وعزایم اوقومق معناسنه در یقال عزم الراقی اذا قرأ العزائم (اولو العزم) رسل کرامدن
شول پیغمبر عالیشانلردر که حضرت حق جلّ وعلانك کندیلردن اخذ عهد ومیثاق ایلدیکی اوامر علیهٔ ربانیه نك
تمشیت واجراسی بابنده عزم وجدّ واهتمام ایلدیلر بعضلر دیدیکه اولو العزم نوح وابراهیم وموسی ومحمد علیهم
الصلوة والسلام در وزمخشری دیدیکه اولو العزم جدّ وثبات صاحبی اولان پیغمبر ذیشانلردن عبارتدر که
احکام الهیه یی تبلیغده جدّ واقدام ایدوب قومنك رنج واذیتلرینه صبر وثبات وتحمل ایلدیلر پس زمخشری یه
کوره ده معدود ومعین اولمز وعند البعض نوح وابراهیم واسحق ویعقوب ویوسف وایوب وداود وعیسی
علیهم السلام در شارح دیرکه وعند البعض آدم وابراهیم وموسی وداود وسلیمان وعیسی ومحمد علیهم الصلوة
والسلامدر (العزایم) عزیمه نك جمعیدر افسونه دینور رقیه معناسنه کویا که مرضنه شفایاب اولمق ایچون یمین
ویریلور ماخود جنجی خواجه لرك زعملرنجه روحانیونه یمین ویریلور و بعضلر دیدیکه عزایم آیات قرآنیه دن
عبارتدر که آفات وامراض اصحابنه شفا وافاقت رجاسنه قرأت اولنور حقنده اثر وارد اولان خواصّ آیات
کریمه کبی (الاعتزام) افتعال وزننده (والتعزّم) تفعل وزننده بونلرده عزم معناسنه در یقال اعتزمه
وعلیه وتعزّمه بمعنی عزمه واعتزام سکرتمکده ویوریمکده وسائر عملده فتور ورخاوتسز قصد دائم اوزره اولمق
معناسنه در یقال اعتزم الرجل اذا الزم القصد فی الحضر والمشی وغیره وآت قسمی سکردرکن دیزکنی اسلوب
دیکنه سردلك ایدوب کندی باشنه کتمك معناسنه مستعملدر یقال اعتزم الفرس اذا مرّ جامحا (العوزم)
جوهر وزننده کنجلکدن هنوز بقیهٔ قوّت قالمش یاشلو ناقه یه دینور وقوجه قاری یه دینور و بودور خاتونه دینور
(العزوم) صبور وزننده عوزم ایله ایکی معنای اوّلده مرادفدر (العزّام) شدّاد وزننده (والمعتزم) اسم فاعل
بنیه سیله ارسلانه اطلاق اولنور (المعزّم) محدّث وزننده افسونکره دینور یقال هو معزّم ای الراقی (العزیم)

اغیر وزننده یك سكرتمكه دینور عدو شدید معناسنه بعض نسخه ده تشدید واوایله العدوّ الشدید عنوانیله اولمغله
اولدخی ممكندر (ام العزم) وعزمه (وام عزمه) عینلرك كسریله انسانك دبرینه اطلاق اولنور (العزم) عینك فتحیله
قوری اوزم جبره سنه دینور جمعی عزم در كتب وزننده (العزمیّ) یای نسبتله قوری اوزم جبره سی صتان آدمه
دینور وعهد و پیمانه صاحب وفا اولان آدمه دینور یقال رجل عزمیّ ای الموفی بالعهد (العزمه) غرفه وزننده
برآدمك قوم وقبیله وعشیرت واقرباسنه دینور جمعی عزم كلور صرد وزننده یقال هو من عزمة فلان ای من اسرته
وقبیلته (العزم) فتحتینله شول آدملره دینور كه دوستلقلری منافقانه وهرجانبی اولمیوب صحیح وصمیم وصاف اوله
مفردی عازم در یقال هم عزم وهو عازم ای المصحعون للمودة (العزمه) تمره وزننده حق معناسنه در كه
حقوقك مفردیدر ومنه مافی حدیث الزكاة عزمة من عزمات الله ای حق من حقوقه ای واجب مما اوجبه (العزائم)
عزیمه نك جمعیدر كه افسونه دینور وعزائم الهی باری ذوالجلال حضرتلرینك امر وایجاب ایلدیكی فرائضدن
عبارتدر ومنه حدیث ابن مسعود ان الله یحب ان تؤتی رخصه كما یحب ان تؤتی عزائمه ای فرائضه التی اوجبها
وامرنا بها (العسم) فتحتینله الده وایاقده بیلكك اوینناق یرندن روح وقوت زائل اولمغله قوریوب ال یاخود ایاق
بویكا كری اولمق معناسنه در یقال عسم الرجل عسما من الباب الرابع اذا یبس مفصل رسغه وتعوج منه یده
اوقدمه ویقال فی یده اوقدمه عسم (الاعسم) صفتدر بوره اوزره اولان كشی یه دینور مؤنثی عسماء در (الاعسام)
همزه نك كسریله الی قوروتمق معناسنه در یقال اعسم یده اذا ایبسها وكوز علتلو اولمغله دائما یاشی آقار اولمق
یاخود چرك وچپاقلو اولمق معناسنه در یقال اعسمت عینه اذا ذرفت اوغمصت (العسم) رسم وزننده طمع ایلمك
معناسنه در یقال عسمه عسما من الباب الثانی اذا طمع ویقال هذا امر لایعسم فیه ای لایطمع فی مغالبته
وقهره وعسم وعسوم قعود وزننده كسب ایلمك معناسنه در یقال عسم الرجل عسما وعسوما اذا كسب
وكوز علتلو اولمغله دائما یاشاروب آقق یاخود چرك وچپاق طوتمق یاخود قپاقلری یوموق وباصیق اولمق
معناسنه در یقال عسمت عینه اذا ذرفت اوغمصت اوانطبقت اجفانها بعضها علی بعض وبر ایشده چالشوب دورشمك
معناسنه در یقال عسم فی الامر اذا اجتهد وبی پروا ناس ایچره هجوم ایله كیریشوب قارشمق معناسنه در یقال عسم
فلان وسط القوم اذا اقتحم حتی خالطهم غیر مكترث فی حرب كان اولا (العسوم) صبور وزننده (والعاسم) عیالی ایچون
امك چكوب كسب وكار ایدر اولان آدمه دینور عسومك جمعی عسم در كتب وزننده یقال هو عسوم وعاسم
ای كاد لعیاله وعسوم اولادی چوق ناقه یه دینور (العسوم) قعود وزننده آزلغه دینور یقال به عسوم ای قلة
(العسمة) تمره وزننده جزؤ بجه یه چكه دینور یقال ماذاق الاعسمة ای اكلة (المعسم) مجلس وزننده یمك ازجه
جرعه یه اطلاق اولنور كه اكا طمع اولنمز یقال مافی قدحك معسم ای مغمز ای مطمع (العسمیّ) عینك فتحیله
اصلاح امور ومصالح ایدن كار گذار آدمه دینور یقال رجل عسمیّ ای مصلح لاموره وامورینی تعویج ایدن آدمه
دینمكله ضدّ اولور یقال رجل عسمیّ ای معوّج لاموره ودو باره جی فریبا آدمه اطلاق اولنور یقال رجل عسمیّ
ای مخاتل (الاعتسام) افتعال وزننده اسكی پابوج یاجزمه الوب كیمك معناسنه در یقال اعتسم النعل اوالخف اذا
اخذه خلقا فلبسه وقیونلر طوغوردقدنصكره چوبان كلوب قوزولرك هر برنی انالرینه سوق ایلمك معناسنه در یقال
اعتسمت الشاة اذا وضعت واتی الراعی فالقی الی كل واحدة ولدها (العسمة) فتحاتله (والعسوم) ضمتینله قوری
اتمك قیرقلرینه دینور (العسمان) فتحاتله طوار قسمی لنك ایله یلمك معناسنه در یقال عسمت الدابة عسمانا اذا خبت
(الاعسام) همزه نك فتحیله جسم وخلقت معناسنه مستعملدر عسمه لفظندن جمعدر یقال بعیر حسن الاعسام
ای الجسم والخلقة وبو ثوب اخلاق قبیلدندر (ذوعبسم) حیدر وزننده ابن اغرب در كه اقیال یمندندر (بنو عسامه)
ثمامه وزننده برقبیله در (عاسم) برموضعدر علی قول عالج نام موضعده برقوم یغنك آدیدر وعسامه بر رجل ادیدر
(العسجمة) دحرجه وزننده چابكلك معناسنه در یقال به عسجمة ای خفة وسرعة (العشم) (والعشمة) عینك
وشین معجمه نك فتحیله طمع معناسنه در یقال به عشم وعشمة ای طمع وعشم وعشوم قعود وزننده قوریمق
معناسنه در یقال عشم الشیء عشما وعشوما من الباب الرابع اذا یبس (التعشم) تفعل وزننده عشم معناسنه در
یقال تعشم الشیء بمعنی عشم (العشمة) فتحاتله ضعف وهزالدن وجودی دكنك كبی قوریمش آدمه دینور
یقال رجل عشمة ای الیابس هزالا وپیر فانی یه دینور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور علی قول بلی بوكلش بابجه
ادیملری صیق اتارق یوررا اولان پیره دینور وقوری اتمكه دینور (العبشم) حیدر وزننده (والعشم) فتحتینله قوری
اتمكه وصف اولور یقال خبز عبشم وعشم ای یابس اوفاسد (الاعشم) احمر وزننده مختلط ایكی لونله متلون

اولان نسنه یه دینور و پك یاشلو عملمانده انسانه دینور یقال رجل اعشم اذا كان قد عسا كبرا ورطوبت كورمیوب داغما توز وطبراقله آلوده اولمق سببیله قورمش اغاجه دینور وشول اغاجه دینور كه قوری یرلری رطبندن اكثر اوله (العشماء) حمراء وزننده شول ارضه دینور كه انده توزدن وطبراقدن قورمش اغاجلر اوله (العشومة) عینك فتحیله سخبرید بكلری شجره شبیه برشجر آدیدر وصبر اروب قورمش نباته دینور جمعی عشوم در هاسیز (العشم) ضمتیله برجنس اغاجدر مفردی عاشم وعشم در كتف وزننده (عشم) عینك فتحیله برموضعدر (العشم) عینك فتحیله دوه سمیورمكه یوزطوتمق معناسنه در یقال عشم بعیرك عشما من الباب الاول اذا اخذ فیه السمن (عاشم عالج نام محلده برقوم یغنك آدیدر (العشرم) جعفر وزننده خشونتلو وشدتلو نسنه یه دینور (العشرم) علس وزننده شهامتلو نافذ وكار كزار آدمه دینور یقال رجل عشرم ای شهم ماض وارسلانه دینور و برآدمك اسمیدر (العشارم) علابط وزننده ارسلانه دینور (العصم) عینك فتحی وصادك سكونیله چالشوب كسب وكار ایلمك معناسنه در یقال عصم الرجل عصما من الباب الثانی اذا اكتسب ومنع ایلمك معناسنه در یقال عصم الشیء اذا منعه ویقال عصمه الطعام اذا منعه من الجوع وحفظ وصیانت ایلمك معناسنه در یقال عصمه اذا وقاه و برنسنه یه ال ایله یاپشمق معناسنه در یقال عصم الیه اذا اعتصم به وقربه یه عصام ایلمك معناسنه در یقال عصم القربة اذا جعل لها عصاما (الاعصام) همزه نك كسریله بودخی قربه یه عصام قیلمق معناسنه در یقال اعصم القربة بمعنی عصمها وآتك اوزرنده ثابت ومحكم اوتوراميوب بكیحری اوتوریشی كبی ایرقاشنه یاپشه رق اوتورمق معناسنه در یقال اعصم الراكب اذا لم یثبت علی ظهر الخیل و برآدمه یاپشه جق نسنه دوزوب حاضرلمق معناسنه در یقال اعصم فلانا اذا هیأ له ما یعتصم به وال ایله یاپشوب صالیورمك اوزره طوتمق معناسنه در یقال اعصم بفلان اذا امسك به وراكب دوشمیم دیو آتك یلیسنه یاپشوب قاوره مق معناسنه مستعملدر یقال اعصم بالفرس اذا امسك بعرفه كذلك دوه نك راكبی هاویدا ایپلرندن برینه یاپشوب طوتمق معناسنه مستعملدر یقال اعصم بالبعیر اذا امسك بحبل من حباله (العصیم) امیر وزننده تره دینور عرق معناسنه ودوه او یلغنه یاپشمش وسخ وچركه دینور ودوه نك توبی دوكلدكدنصكره دیلرندن سوروب چقان سیاه تو یلره دینور وهر شیئك بقیه سنه دینور وخضاب وحنا مقوله سی نسنه لرك یرنده قلان اثرونشانه سنه دینور (العصم) عینك ضمیله وضمتیله بودخی برنسنه دن قلان اثر ونشانه دینور یقال مابقی من الخضاب الاعصیم وعصم ای بقیة واثر (العصمة) عینك كسریله اسمدر منع معناسنه در یقال هو فی عصمته ای فی منعه وقلاده یه دینور عینك ضمیله ده لغتدر جمعی عصم كلور عنب وزننده وجمع الجمعی اعصم در كذلك جمع الجمعی عصمه كلور عنبه وزننده وصیغهٔ منتهای جموعی اعصام كلور (ابوعاصم) قاودك كنیه سیدر تقول اطعمنا اباعاصم ای سویقا واكشی آش تعبیر اولنان طعامك كنیه سیدر یقال اطعمه اباعاصم ای سكباجا (الاعتصام) افتعال وزننده برنسنه یه ال ایله یاپشوب طوتمق معناسنه در یقال اعتصم به اذا امسكه بیده وقورنمق معناسنه مستعملدر یقال اعتصم بالله ای امتنع بلطفه من المعصیة یعنی خدای متعالك لطفنه تمسكله معاصیدن قورینوب محفوظ اولدی (الاعصم) احمر وزننده شول جیرانه وآهویه دینور كه ایكی قوللرنده یاخود برنده بیاض اولوب سائر بدنی سیاه یاخود قزل اوله مؤنثی عصماء در (العصم) فتحتیله آهو یا طاغ كچیسی اعصم اولمق معناسنه در یقال عصم الظبی والوعل عصما من الباب الرابع اذا كان اعصم (العصمة) غرفه وزننده معنای مزبوردن اسمدر آهونك وجیرانك اعصملغنه دینور (العصام) كتاب وزننده سرمه یه اطلاق اولنور كوزك نورنی حفظ ایلدیكیچون یقال فی عینها عصام ای كحل وآت ودوه مقوله سی حیوانك قویرغنك انجه رك یرینه دینور جمعی اعصمه در وعصام بن شهبر نعمان بن منذرك دربانیدر ومنه قولهم * ماوراءك یاعصام * زمخشری مستقصاده بونی مثل اوله رق ثبت ایلمشدر برنسنه دن استخبار موقعنده ایراد اولنور مرقوم عصام خسته اولوب وموتی ارجاف اولنمشیكن افاقت بولوب نعمان حضورنه كلدكده اكا كلام مزبور ایله استفسار ایلمشدر انتهی ومن الامثال * كن عصامیا ولا تكن عظامیا بو مثلك منشائی * شاعرك اشبو * نفس عصام سودت عصاما * وعلمته الكر والاقداما * بیتیدر مراد عصام خارجیدر عرب اكا خارجی اطلاق ایتدكلری سابقهٔ دولت وحشمتی یوغیكن كندی كیاست ورشد واقبالیله خروج ایلدیكنه مبنی در پس بیت مزبورك مفهومی عصام مزبور مقدما اثر سیادتدن بی بهره ایكن نفسنك استعداد وكیاست ورشادی كندیسنی مركز سیادته ابلاغ ایدوب وكندیسنه كر وحرب واقدامی تعلیم ایلدی وكن عصامیا ولا تكن عظامیا قولی شرف وشان سنك كندی مكتسبك ومایهٔ ذاتك اولسون عظام رفات قبیلندن اولان آباء واجداد ایله اولمسون یعنی زاده لكله طفره فروش عزوشرف اولمق معتبر دكلدر

مقبول اولان شرف كسبيدر وعصام هودجك ومحفه‌نك باغنه دينور وقوغه وقربه ومطهره مقوسنك باغنه دينور
وجوال وغراره مقوله‌سنك قولنه دينور جمعى اعصمه وعصم كلور عينك ضميله وعصام كلور مفردينك لفظى
اوزره دلاص وغلاص كبى (المعصم) منبر وزننده قولده بلازك بكرمجك يره دينور على قول الله دينور جمعى معاصم در
يقال امرأة ريّا المعاصم وهى مواضع السوار او الايدى ومعصم بكيلك اسميدر وصاغمق ايچون چاغرمجق كلمه‌سيدر كه
معصم معصم ديو چاغررلر آخرلرى ساكن در (العصوم) صبور وزننده (والعيصوم) قيصوم وزننده اكول
وپرخوار آدمه دينور (العواصم) برنيچه بلاددر يعنى برايالتدر كه شهر انطاكيه آنك قصبه‌سيدر شارح ديركه عواصم
حلب اطلاق اولنور كويا كه حلب شهرينك حواليسنده محافظلريدر (عاصم) هذيل بلادنده برموضعدر
(العاصمية) رأس عين قربنده برقريه در (العاصمة) مدينه وشهره اطلاق اولنور (العصم) عينك ضميله يديده
بنوزبيد جماعتنه مخصوص برحصار آديدر وهذيل قبيله‌سى يوردنده برطاغك آديدر (عاصم) (واعصم) (ومعتصم)
(ومستعصم) (ومعصوم) (وعصم) عينك ضميله (وعصيم) زبير وزننده وعصيمه جهينه وزننده اساميدندر
الغراب الاعصم شول قرغه‌در كه اياقلرى و برونى قزل اوله ياخود قنادلرنده آق بلك اوله (الاعصام) همزه‌نك فتحيله
كوپك قسمينك بونلرنده اولان بولارلره دينور مفردى عصمه‌در عينك ضميله وعصام در عينك كسريله (العضم) عينك
فتحى وضاد معجمه‌نك سكونيله يايك قبضه‌سنه دينور جمعى عضام در عينك كسريله وبيا تعبير اولنان برمقلو اغاجه
دينور كه انكله خرمن صاوريلور جمعى اعضمه وعضم كلور عينك ضميله وآت ودوه قسمنك قويرقلرى صوقنه
دينور وطاغ كچيسنه دينور وچفتچيلرك اوجنه صبانك دمورى چكوردكلرى تخته‌يه دينور كه صبانك اكى تعبير
اولنور وطاغلرده اولان شول طمره وخطه دينور كه طاغك سائرلونته مخالف اوله (العضام) عينك كسريله
بودخى آت ودوه قسمنك قويروق صوقلرينه دينور (العضوم) صبور وزننده طيانقلو صلب ومتين ناقه‌يه دينور
(العيضوم) طيفور وزننده اكول واينهان كسيه دينور يقال رجل عيضوم اى اكول وقاوره‌يو بصريجى حيوانه
دينور يقال جمل عيضوم اى عضوض (العظم) عينك ضميله آتلمش وحلاچلنمش يوكه دينور صوف منفوش
معناسنه وبرموضع آديدر (العظم) ضمتينله هلاك اولان نسنه‌لره دينور مفردى عظيم وعاظم در يقال قوم عظم
اى هلكى (العظم) عينك كسرى وظاى معجمه‌نك فتحيله اولولغه دينور كه اسمدر فارسيده بزركى دينور يقال به
عظم وهو خلاف الصغر (وعظم) وعظامه كرامه وزننده مصدرلردر اولو اولمق معناسنه يقال عظم الشىء عظما
وعظامة من الباب الخامس ضد صغر (العظيم) امير وزننده (والعظام) غراب وزننده (والعظام) زنار
وزننده صفتلردر اولو برنسنه‌يه دينور (التعظيم) تفعيل وزننده اولو ايتمك واولولمق معنالرينه‌در يقال
عظمه اذا فخمه وكبره ومذبوحى كيك كيك پاره‌لمق معناسنه‌در يقال عظم الشاة اذا قطعها عظما عظما
(الاعظام) همزه‌نك كسريله بودخى اولو ايلمك واولولمق معناسنه‌در يقال اعظمه بمعنى عظمه وبرنسنه‌يى
بيوك كورمك و بيوك بيلمك وبيوك طوتمق معناسنه‌در يقال اعظمه اذا رآه عظيما وكوپكه كيك يدرمك معناسنه‌در
يقال اعظم الكلب عظما اذا اطعمه اياه (الاستعظام) بودخى برنسنه‌يى بيوك كورمك و بيوك بيلمك و بيوك طوتمق
معناسنه‌در يقال استعظمه اذا رآه عظيما وبرنسنه‌نك كومنى آلمق معناسنه‌در يقال استعظم الشىء اذا اخذ
معظمه وتكبرلك ايلمك معناسنه‌در يقال استعظم فلان اذا تكبر (التعظم) تفعل وزننده بودخى بيوكلنوب كبر ايلمك
معناسنه‌در يقال تعظم الرجل اذا تكبر (العظم) عينك ضميله اسمدر كبر ونخوت معناسنه‌در وبرنسنه‌نك
كومنه دينور عينك فتحيله ده لغتدر يقال اخذ عظمه اى معظمه اى اكثره (التعاظم) تفاعل وزننده برنسنه
عظيم كورنمك معناسنه‌در يقال تعاظمه اذا عظم عليه ويقال هو امر لا يتعاظمه شىء اى لا يعظم شىء بالاضافة اليه
يعنى اول برامر عظيمدركه اكا نسبتله هيچ برنسنه عظيم اولمز (العظمة) فتحاتله (والعظامة) رمانه وزننده
(والعظموت) جبروت وزننده صيغه مبالغه‌لردر كبر ونخوت وزهو معناسنه‌در لكن عظمة بارئ ذوالجلال
وصف مذكور ايله صفتلنمق جائز دكلدر و بونكله قچن عباددن برىسى وصفلنسه حقنده قدح وذمىدر زيرا
مراد كبر وتجبردركه صفات شيطانيه‌دندر واما عظمت ربانى كيف وحد وتمثيل حوصله‌سنه كنجيده دكلدر همان
عظيم اولديغنى اعتقاد ايلمك واجبدر والله هو العظيم وله الكبرياء وعظمة اللسان ذلك فالين اولان يرلدن عبارتدر كه
ايلر يسيدر وعظمة الساعد بازونك ديرسك يانندن بالق اتى اولان قباريدن عبارتدر زيرا ساعد ليكى مقدارده برى
ديرسك يانيدركه بالق اتى وسكيرلى ات اولان يريدر وبرىسى ال اياسنك اوته سيدر كه اكا اسله ديرلر (العظيمة) سفينه
وزننده (والمعظمة) مكرمه وزننده شدائد ونوازل زماندن نازله شديده‌يه اطلاق اولنور يقال نزلت به عظيمة

ومعظمة ای نازلة شديدة (العظم) عينك فتحيله كيكه دينور فارسيده استخوان ديرلر جمعی اعظم در افلس كبی
وعظام در عينك كسريله وعظامه در آخرنده كی هاء تأنيث جمع ايچوندر وعظم برموضع آديدر وعظم الرحل
سمركك ادوات واسبابسز اخشابندن عبارتدر (وعظم الفدان) اوچنه ضبان دموری چكوردكلری تخته در كه ضبان
اككی تعبير اولنور (العظمی) غربی وزننده بياضه مائل كوكرجن قوشنه اطلاق اولنور (ذو العظم) كعب بن
نعمان الشيبانی لقبيدر (ذوعظم) عينك ضميله خيبر نواحيسندن برناحيه در (العظم) عزم وزننده كوپكه
كميك يدرمك معناسنه در يقال عظم الكلب عظما اذا اطعمه العظم (العظمة) عينك فتحيله برآدمك كميكنه
اورمق معناسنه در يقال عظم فلانا عظمة اذا ضرب عظامه عظم وضاح ياخود عظيم وضاح زبير وزننده
عربلره مخصوص برلعب آديدر (الاعظامة) همزهٔ مكسوره ايله والعظمة غرفه وزننده (والعظامة) كتابه
وزننده (والعظامة) رمانه وزننده نسوان عربك بيوك كورنمك ايچون قيچلرينه بغلدقلری يوغجغه دينور زيرا
بين العرب صغريلی عورت مقبوله در (عظام) قطام وزننده شامده برموضع آديدر (العظمة) فرحه وزننده
(والمعظومة) آلات كبيره دن حظ ايدوب خوشلنور اولان عورته دينور يقال امرأة عظمة ومعظومة ای مشتهية للايور
العظيمة (العظم) فتحتينله يولك جاده سنه اطلاق اولنور يقال يذهب من عظم الطريق ای من جادته
(المعظوم) شول دوه كوشكنه دينور كه من بعد اناسنی امسون ديو لساننده اولان تكيكی كسر اولنمش اوله (العظمات)
فتحاتله قوملك اشراف وساداتنه اطلاق اولنور يقال هم عظمات القوم ای ساداتهم (العظرم) زبرج وزننده
خاصه ارسلان نجسنه دينور (العظلم) زبرج وزننده قرا كو كيجه يه دينور يقال جاء فی العظلم ای الليل المظلم
وبرشجرك عصاره سنه دينور علی قول برنبات آديدر كه انكله نيمنه بويانور ياخود وسمه ديدكلری بدر مفرداتده عظلم
چويت اوتيله مفسردر كه چويت آنك عصاره سيدر (التعظلم) تدحرج وزننده كيجه‌نك قرا كو اولمق معناسنه در
يقال تعظلم الليل اذا اظلم (العظلمة) دحرجه وزننده قرا كولق ظلمت معناسنه در (العظلام) قرطاس
وزننده هوا يوزينه چوكن سبسلكه وبوصلغه وطمانلغه دينور (العفاهم) فايله علابط وزننده توانا وجلد وچالاك
ناقه يه دينور ورفاهيتلو خوش وكوزل ديرلكه دينور يقال له عفاهم ای رفاهية العيش وبك سكرتمكه دينور
عدو شديد معناسنه (العقم) عينك ضمی وقافك سكونيله قسيرلق معناسنه در نسوانك رحملرنده برهزمه وعارضه
اولديغندن حامل اولمازلر يقال بها عقم وهی هزمة تقع فی الرحم فلا تقبل الولد مترجم ديركه مؤلف سبب عقمی
يالكز رحمه عزو ايلمشدر اركك طرفندن دخی اولور تذكره ده داود يوزقدر اسباب ثبت ايلمشدر فليراجع وعقم
وصفی ديشی يه مخصوص دكلدر اركك ده وصف اولور كاسيذكر نشه كه عقر دخی بويلجه در (العقم) فتحتينله
(والعقم) عينك فتحی وضميله خاتون قسير قالمق معناسنه در يقال عقمت المرأة وعقمت وعقمت عقما وعقما
وعقما من الباب الرابع والاول والخامس ويقال عقمت علی المجهول اذا كانت عقيما (وعقم) عينك فتحيله
متعدی اولور قسير قيلمق معناسنه در يقال عقمها الله عقما من الباب الثانی ای جعلها عقيما وبرآدمك مفاصل
اعضاسی قوروب عمل وحركتدن قالمق معناسنه در يقال عقمت مفاصله علی البناء للمفعول اذا يبست وساكت
وخموش اولمق معناسنه در يقال عقم الرجل عقما من الباب الرابع اذا سكت (الاعقام) همزه نك كسريله بو دخی
قسير قيلمق معناسنه در يقال أعقمها الله اذا جعلها عقيما (العقيم) امير وزننده (والعقيمة) هايله حمل قبول
ايلميان رحمه دينور يقال رحم عقيم وعقيمة ای معقومة وقسير قالمش خاتونه وصف اولور جمعی عقائم وعقم
كلور عينك ضميله يقال امرأة عقيم ای معقوم شارح ديركه رحم مؤنث اولمغله وصفی تأنيثنه نظرا مؤنث ولفظی
اعتباريله مذكر اولور ومرأه وصف خاص اولمغله مذكر اوارد اولور انتهی وعقيم ولدی اولميان ار كشی يه ده
وصف اولور بونك جمعی عقماء كلور كرماء وزننده وعقام كلور عينك كسريله وعقمی كلور سكری وزننده يقال
رجل عقيم اذا كان لا يولد له وعربلرك الملك عقيم قوللری ملك وسلطنت بابنده نسب نافع اولمديغنه مبنی در
زيرا ملك وسلطنت طلبی ضمننده اب وولد واخ وعم كبی اقارب قتل واتلاف اولنور وريح عقيم لاقح اولميان يعنی
سحاب پيدا ايلمامكله سبب عادئ امطار اولميان يله اطلاق اولنور يقال ريح عقيم ای غير لاقح وحرب عقيم شديد
اولان جنكه اطلاق اولنور كاسيذكر (العقام) سحاب وزننده بو دخی ولدی اولميان كشی يه دينور وعقيم كبی
حرب وقتاله وصف اولور كاسيذكر و بدخوی آدمه وصف اولور يقال رجل عقام ای سیء الخلق وبر وجهله
برء وافاقت بولميان درد وعلته وصف اولور وبونده عينك ضمی افصحدر يقال داء عقام وعقام اذا كان
لا يبرأ وكنج اولوب ياوز وشديد اولان ناقه يه دينور يقال ناقة عقام ای بازل شديدة (العقام) غراب وزننده عقيم

وعقام کبی یك تند وشدید اولان حرب وقتاله وصف اولور که استیصال عسکر ایدر یقال حرب عقیم وعقام وعقام
ای شدیدة وشدت ومحنتلو کونه وصف اولور یقال یوم عقام ای شدید وعقام برجنس بالق آدیدر و برنوع
دکز یلانه دینور که اسود اطلاق اولنان قاره یلانی کاه وبیکاه دکزك قیسنه واروب صفیر ایلدکده عقام دکزدن
طشره چقوب برزمان بری برینه صارمشوب قوچشدقدنصکره آیریلوب هر بری برلرینه کیدرلر (المعاقم) میمك
فتحیله آت قسمنك ارقه کیکنك مؤخرنده فریده اطلاق اولنان اوکورغه کیکلری ایله قویرق صوقمی بیننده اولان
قبورغه‌لره دینور ومعاقم الخیل آتك مفاصلنه دینور مفردلری معقم در منزل وزننده (العقم) و(العقمة) عینلرك
فتحی وکسریله قرمزی بورنجك جاره دینور که نسوان اورتنورلر علی قول مطلقا قرمزی ثوبه دینور وعقمة عینك
کسریله آلاجه قماشه دینور (العقمی) کردی وزننده شرف وکرم وحسبی قدیم اولان کشی‌زاده‌یه دینور یقال
هو عقمی ای القدیم الشرف والکرم وغریب وغامض واستخراجی کوج کلامه دینور بونده کسر ایله ده لغتدر یقال
کلام عقمی ای غریب غامض (التعاقم) تعاقب وزننده ومرادفیدر (الاعتقام) افتعال وزننده قیویی قازارکن
صویه قریب اولدقده یاننده مجددا برکوچك مختصر قیو دخی قازمق معناسنه در اولکی قیونك صویی آجیمیدر
طتلومیدر بیلمك ایچون اکر طتلو ایسه بقیه سنی دخی حفر ایدوب توسیع ایلیه (المعاقمة) مفاعله وزننده مخاصمه
معناسنه در یقال عاقمه اذا خاصمه (التعقیم) تفعیل وزننده اسکات ایلمك معناسنه در یقال عقمه
اذا اسکته (عقمه) ثمره وزننده بر وادی آدیدر وعقمة القمر آیك عودتندن عبارتدر ظاهرا مطلعدن هر بار طلوعی
اوله جقدر (عقامه) سحابه وزننده بر رجل آدیدر وعبدالله بن محمد بن علی بن ابی عقامه فقهاء شافعیه دندر
(العقیم) زبیر وزننده ابن زیاددر که تابعیدر (عقرمی) عقربی وزننده یمنده بر موضع آدیدر (العکم) عینك فتحی
وکافك سکونیله متاعی برثوبله چکوب بغلمق معناسنه در یوك دنکنی شریتلمك کبی یقال عکم المتاع عکما
من الباب الثانی اذا شده بثوب وعکم آدمك بدننده یانك ایچ یوزنه دینور یقال اشتکی عکمه ای داخل جنبه
و برآدمك زیارتندن ممنوع اولمق معناسنه در یقال عکم الرجل عنه علی المجهول ای صرف عن زیارته ومنتظر
اولمق معناسنه در یقال عکم الیه اذا انتظر و برکسه اوزره یوریوب حمله ایلمك معناسنه در یقال عکم علیه
اذا کر و برارض ومحله قصد وتوجه ایلمك معناسنه در یقال عکم الارض کذا اذا امها وکیرولنمك تأخر معناسنه در
یقال ما عکم عن شتمه ای ما تأخر ودوه سمیروب کوده سی قات قات یاغ بغلمق معناسنه در یقال عکمت الابل
اذا سمنت وحملت شحما علی شحم (الاعکام) همزه‌نك کسریله برآدمه متاعنی صاروب بغلمق خصوصنده یاردم
ایلمك معناسنه در یقال اعکمه اذا اعانه علی العکم (العکم) عینك کسریله متاعی صاروب بغدقلری شریت
مقوله‌سی باغه دینور ویوك دنکنه دینور جمعی اعکام در ومنه یقال هما عکما عیر ای عدلاه و برارقه یوکی نسنه‌یه
دینور که بوغچه ایدوب صرتنه یوکلنورلر کاره معناسنه فارسیده پشتواره دینور جمعی عکوم کلور وقیو بکره سنه
وچرخنه دینور وشول نهالی مقوله‌سی چیته دینور که نسوان طائفه‌سی اکا ذخیره‌لرنی وضع ایدرلر (العکام) کتاب
وزننده بودخی متاعی صاروب بغلیجق شریت مقوله‌سنه دینور جمعی عکم در عینك ضمیله (التعکیم) تفعیل
وزننده بودخی دوه سمیروب قات قات یاغ بغلمق معناسنه در یقال عکمت الابل اذا سمنت وحملت شحما علی شحم
(العکمة) غرفة وزننده قارن کوشه‌سنه دینور یقال ما بقی فی بطن الدابة عکمة الا امتلأت ای زاویة (العکوم)
صبور وزننده دونوب صاپه جق یره دینور و بردفعه اوغلان و بردفعه قیز طوغورن خاتونه دینور یقال امرأة عکوم
ای معقاب (الاعتکام) افتعال وزننده یوك دنکلرنی قالدروب یوکلتمك ایچون برابرلشدرمك معناسنه در یقال
اعتکموا اذا سووا بین الاعدال لیحملوها وطورطوپ برکمك معناسنه در یقال اعتکم الشیء اذا ارتکم (عکیم)
زبیر وزننده بر رجل اسمیدر (المعکم) منبر وزننده کوده سنك اتی صمصیق طقناز آدمه دینور یقال رجل معکم
ای مکتنز اللحم (عکرمه) زبرجه وزننده معرفه اوله رق یعنی غیر منصرف اوله رق کذلك حرف تعریفله دیشی
کوکرجنه علی قول دیشی قری‌یه دینور وعکرمة بن حفصة بن قیس عیلان برقبیله پدریدر (العکرم) زبوج وزننده
کیجه‌نك سواد وظلمتنه دینور یقال علا عکرم اللیل ای سواده (العکارم) علابط وزننده بلی قبیله سندن برقبیله در
(العلم) عینك کسریله بیلمك معناسنه در یقال علمه علما من الباب الرابع اذا عرفه مؤلف بصائرده معرفتی ادراك الشیء
بتفکر وتدبر لاثره عنوانیله تعریف ایدوب وعلمی حق معرفتله تعریف وعلم اعم اولدیغنی تنصیص ایلمشدر وراغبك
بیاننه کوره معرفتك مقابلی انکار وعلمك مقابلی جهل در ومعرفت بالتفکر بیلمك اولمغله یعرفه الله قولی حق تعالی‌یه
نسبتی جائز اولماز بلکه یعلمه الله دیمك لازمدر زیرا علم برشیئك حقیقتنی بیلمکدن عبارتدر کرك حضوری اولسون

علم الهی کبی وکرك حصولی اولسون علم عباد کبی وعلم وجه دقت اوزره بیلمکه ده اطلاق اولنور شعور وفطنت کبی
کاسیذکر ومؤلفینك اعتقاد جازم ومطابق ایله ده تعریفلری معنای لغویدن مستفاضدر نته که مفردات راغبده
بالاشاره مشعر وحدر انتهی وعلم بر آدم فی نفسه بیلور اولمق معناسنه در یقال علم هو فی نفسه اذا کان یعلم شارح دیرکه
مقتضای سباق بودخی سمع بابندن اولمقدر لکن صواب اولان باب خامسدن اولمسیدر زیرا امثالی فربورلازمدر فی نفسه
عالم اولدی معناسنه در چونکه صفت علم مزاوله وممارسته ذاتنده عزیز اولمغله عالمیت حاصل اولور پس باب رابعدن
باب خامسه منقول اولمش اولور انتهی وعلم شعور وتفطن معناسنه مستعملدر یقال علم به اذا شعر پس بو معناده
باء ایله صله لنور وبرنسنه یی اتقان واحکام ایلمك معناسنه مستعملدر که علمك لازمیدر یقال علم الامر اذا اتقنه
(العالم) (والعلیم) علم ایله متصف اولان کسه در دانا معناسنه جمعی علماء کلور شعراء کبی وعلام کلور جهال کبی
شارح دیرکه علماء عالم وعلیمك جمعیدر وعلام یالکز عالمك جمعیدر عالمده صفت علم ملکه وعزیزه اولمغله باب خامسه
نقل ایله علیم معناسنه اولمغله جمع تکسیری ایکله متحد اولدی (التعلیم) تفعیل وزننده (والعلام) عینك کسریله
کذاب وزننده اوکرتمك معناسنه در یقال علمه العلم تعلیما وعلاما اذا صیره یتعلم وسپاهی جنکده کندی کندیسنی
اعلان ایچون برمخصوص دلاورلك نشانی قلمق معناسنه در یقال علم نفسه اذا وسمها بسیماء الحرب (الاعلام)
همزه نك کسریله بودخی اوکرتمك وبیلدرمك معناسنه در یقال اعلمه العلم بمعنی علمه وجنکده آته ملون یوك
اصمق معناسنه در که مراد آنکله کندی آتی اولدیغنی بیلدرمك ایچون علامت قلمقدر یقال اعلم الفرس اذا علق
علیه صوفا ملونا فی الحرب کذلك جنکده کندویه دلاورلك نشانی وضع ایلمك معناسنه در یقال اعلم نفسه اذا
وسمها بسیماء الحرب (التعلم) تفعل وزننده اوکرنمك معناسنه در که تدریجله بیلور اولمقدن عبارتدر یقال علمه العلم
فتعلمه وبرایشی اتقان واحکام ایلمك معناسنه مستعملدر یقال تعلم الامر اذا اتقنه (العلامة) شداده وزننده (والعلام
شداد وزننده (والعلام) زنار وزننده (والتعلمة) زبرجه وزننده (والتعلامة) تانك کسریله زیاده سیله عالم ودانا
آدمه دینور یقال هو علامة وعلام وعلام وتعلمة وتعلامة ای عالم جدا شارح دیرکه علامه ده کی هاء توکید
مبالغه ایچوندر کویا که علم ودانشده داهیه اولدیغنی اراده یه مبنی در انتهی وعلامة علام علم نسبده ماهر آدمه
دینور یقال هو علامة وعلام ای نسابة المعالمة مفاعله وزننده باب مغالبه ده مستعملدر بیلکجلك خصوصنده
یارشمق معناسنه در یقال عالمه فعلمه کنصره ای غلبه علما (العلمة) غرفه وزننده (والعلم) فتحتینله (والعلمة) فتحاتله
اوست دوداقده اولان یریقلغه علی قول برطرفنده اولان یریقلغه دینور یقال به علمة وعلم وعلمة ای شق فی شفته
العلیاء اوفی احد جانبیها وعلم فتحتینله بو معناده مصدر اولور یقال علم الرجل علما من الباب الرابع اذا کان فی شفته
علمة (الاعلم) وصفدر اوست دوداغی یاخود برطرفی یریق آدمه دینور نته که افلج آلت دوداغی یریق اولانه دینور
ومنه یقال الاعلم غیر الافلج (العلم) عینك فتحیله برنسنه یه علامت ونشان ایلمك معناسنه در یقال علمه علما من الباب
الاول والثانی اذا وسمه وبر آدمك اوست دوداغی یارمق ویریق ایلمك معناسنه در یقال علم شفته علما من الباب الثانی
اذا شقها (العلامة) سحابه وزننده (والاعلومة) اضحوکه وزننده نشانه معناسنه در علامه نك جمعی علام در هاسز
یقال به علامة الخیر واعلومته ای سمته وعلامه ایکی عرض بیننده اولان فصل وسنوره دینور ویوللرده نشان ایچون
منصوب اولان میل ومناره دینورکه سمت ومقصد آنکله معلوم اولور (العلم) فتحتینله بودخی ایکی ارضی فاصل اولان
سنوره دینور ویوللرده منصوب اولان میل ومناره کبی نشانه دینور واوزون طاغه علی قول مطلقا طاغه دینور جمعی
اعلام وعلام کلور عینك کسریله وثوب وقاشده اولان تمغایه دینورکه نشان ایچون ایدرلر وسنجاغه دینور رایه
معناسنه وبیراغه دینور سنجاق امیر نشانی وبیراق سائر سرکرده نشانی اولدیغیچون وبرقوم وجماعتك سید
وذیشانته دینور جمعی اعلام کلور (المعلم) مقعد وزننده مظنه معناسنه در یقال هو معلم الخیر ای مظنته وشول
اثر ونشانه دینورکه آنکله برنسنه یه استدلال اولنور یول نشانی کبی (العلامة) رمانه وزننده بودخی وسیلة
استدلال اولان اثر ونشانه دینور (العلم) عینك فتحیله بودخی علم وعلامه معناسنه در (العالم) لامك فتحیله
مجموع مخلوقاته اطلاق اولنور علی قول بطن فلکك حاوی اولدیغی یعنی زیر فلکده موجود اولان جملهٔ جواهر
واعراضه دینور شارح دیرکه فی الاصل ما یعلم به الشیء معناسنه در مخلوقاته که ماسوای الهیدر اطلاقی موجدی
اولان ذات اجل واعلایی بیلمکه دلالتده وسیله اولدیغنه مبنی در جمعی عالمون کلور واشبو عالم ایله یاسم لفظندن
غیری فاعل وزنی الف ونون ایله جمعلندیکی غیر واقعدر وجمعیتی انواع واصناف اعتباریله در عالم انسان وعالم آب
وعالم نار کبی یاخود اشرف مخلوقات اولان انسانك تغلیبنه محمولدر (التعالم) تفاعل وزننده برنسنه یی هرکس

بیلشمك معناسنه‌در يقال تعالمه الجميع ای علموه (الايّام المعلومات) ماه ذی الحجه نك ابتدا اون كوننده عبارتدر كه
آخری يوم النحردر (العلام) غراب وزننده (والعلاّم) زنّار وزننده چاقر طغانه دينور وآتمجه قوشنه دينور وعلاّم
زنّار وزننده قنه‌يه دينور حناء معناسنه (العلامیّ) غرابیّ وزننده جست وچالاك ورشيدوذكی آدمه دينور يقال
رجل علامیّ ای خفيف ذكیّ (علاّم) شدّادوزننده بر رجل اسميدر (العيلم) حيدر وزننده دريايه دينور وكرهٔ
ارضی حامل اولان صويه دينور كه مراد كرهٔ ماء اولور كرچه حامل دكلدر لكن او يلجه متخيلدر واتلو چانلوتر
ونازكبدن محبوبه دينور وقور بغه‌يه دينور وصوبی چوق علی قول صوبی چوراق قيويه دينور وبر رجلك اسميدر
واركك صرتلانه دينور كه عيلام دخی دينور (العلماء) حمراء وزننده زرهه دينور درع معناسنه (الاعتلام) افتعال
وزننده بيلمك معناسنه‌در يقال اعتلمه ای علمه وصو آقق معناسنه‌در يقال اعتلم الماء اذا سال (عليم) زبير
وزننده بر رجل آديدر (علمين العلماء) اوّلده عينك ولامك فتحيله شامده بر ارضك اسميدر (علم السعد) فتحتبنله
دومه قربنده بر طاغك آديدر (علثم) ثای مثلثه ايله جعفر وزننده بر رجل آديدر (العلجوم) عصفور وزننده خرمالغی
چوق بستانه دينور واركك قوربغه‌يه دينور وبك چوق صويه دينور وكيجه‌نك ظلمتنه دينور ودكزك طالغه‌سنه
دينور وكنه تعبير اولنان بوجكه دينو وقره ياغز آهويه دينور واركك دوه قوشنه دينور وقيون قوچنه دينور
وطاغ كچيسنه دينو وقوجه اكوزه دينور وقازقوشنك ارككنه دينور وبر جنس قوش آديدر ويا وز وشديد دوه‌يه
علی قول كز يده واعلاسنه دينور جمعلری علاجيم در (العلجم) جعفر وزننده اوزون شبثه دينور (المعلنجم) اسم
فاعل بنيه‌سيله درطوپ قوم يغنه دينور يقال رمل معلنجم ای متراكم (العلذمیّ) ذال معجمه ايله علقمی وزننده شول
اكول وحريص آدمه دينور كه الندكچديكی نسنه‌يی بالتمام اكل ايدر اوله يقال رجل علذمیّ ای حريص يأكل
ماقدر عليه (العلقم) قافله جعفر وزننده ابو جهل قاونه دينور حنظل معناسنه ومطلقا آجی وتلخ نسنه‌يه دينور
وآجی اولان سدر يمشنه دينور نبقهٔ مرّه معناسنه وبك آجی صويه دينور يقال شرب علقما وهو اشدّ الماء مرارة
(العلقمة) دحرجه وزننده آجی اولمق معناسنه‌در يقال علقم الشیء اذا كان مرّا وطعامه آجی نسنه قاتمغله آجتمق
معناسنه‌در يقال علقم طعامه اذا امرّه وعلقمه اساميدندر علقمة الخصیّ وعلقمة بن عبدة الفحل وعلقمة بن علاثه
شاعرلردر وعلقمه مغربده بر بلده آديدر (العلاقة) عينك فتحيله بلبيس قربنده بر شهر آديدر (علقماء) عينك
فتحيله بر موضعدر (العلكوم) عصفور وزننده ياوز وشديد دوه‌يه وساٸر حيوانه دينور مذكر ومؤنثنه دينور (العلكم)
قنفذ وزننده (والعلاكم) علابط وزننده (والمعلكم) مزعفر وزننده علكوم معناسنه‌در وعلاكم لفظنك جمعی علاكم كلور
عينك فتحيله (علكم) جعفر وزننده بر رجل آديدر (العلكمة) دحرجه وزننده دوه‌نك اوركچی بيوك اولمق
معناسنه‌در يقال علكم البعير اذا عظم سنامه (العلهم) قرشبّ وزننده (والعلهم) جردحل وزننده (والعلاهم)
علابط وزننده بك ايری وديزمان دوه‌يه دينور (العمّ) عينك فتحی وميمك تشديديله پدرك برادرنه دينور كه عموجه تعبير
اولنور جمعی اعمام وعمومه كلور عينك ضميله واعمّ كلور همزه‌نك فتحی وعينك ضميله وجمع الجمعی اعمون كلور اظهار
تضعيفله مؤنثی عمه‌در تقول هذا عمی ای اخوابی ويقال هما ابنا عمّ ولا يقال ابنا خال وتقول ابنا خالة لا ابنا عمة زيرا
ايكی برادر يكديكرك اوغلنه كوره عمّ اولوب واوغللری بری برينه نسبتله عمزاده‌لر اولورلر لكن داينك اوغلنه نسبت
داينك قزقرنداشنك اوغلی تيزه زاده اولور كذلك ايكی قزقرنداش يكديكرك اوغلنه تيزه اولوب واوغللری بری برينه
تيزه زاده اولورلر لكن عمه‌نك اوغلنه عمه‌نك قرنداشی اوغلودايی زاده اولور مترجم ديركه بعض اصولده ابنا عمة
صورتی رسم ايلمشلر مثلا زيدك قيز قرنداشی عمرو تزوج وعمروك قيز قرنداشی زيد تزوج ايدوب هر برندن اولاد
حاصل اولسه زيدك قيز قرنداشی زيدك اوغلنه وعمروك قيز قرنداشی عمروك اوغلنه عمه اولور وكنديلر ابنا عمه
اولورلر بعده كلام منع اطلاقيده دكلدر بلكه منع جوازده در ديو تأويل ايلمديلر شارحك بيانينه كوره عمّ شمول
معناسندن مأخوذدر كه شمول ابوت اوله جقدر انتهی وعمّ جماعت كثيره‌يه دينور واوتلغك وچاير مقوله‌سنك
مجموعنه دينور وبر موضع آديدر وحلب ايله انطاكيه بيننده بر قريه آديدر عكاشة العمی تلم شاعر اورادندر وعمه اوزون
خرما اغاجلرينه دينور بونده ضميله ده لغتدر وبر قبيله پدری اولان مالك بن حنظله‌نك لقبيدر قبيله خلقنه عميون
ديرلر وبعضلر ديديكه عمه نسبتده عموتيون دينور فرق ايچون كويا كه عمی لفظنه منسوبدر وعمّ باشه دلبند
صارنمق معناسنه‌در يقال عمّ راسه علی المجهول عمّا ای لفت عليه العمامة (العمومة) عينك ضميله مصدردر
عموجه اولمق معناسنه تقول ما كنت عمّا ولقد عممت عمومة من الباب الرابع ای صرت عمّا (المعمّ) ميمك ضمی
وعينك فتحی وكسريله كثير الاعمام ياخود كريم الاعمام آدمه دينور يقال رجل معمّ ومعمّ ای كثير الاعمام

مطلب

اوكريمهم (التعمم) تفعل وزننده برآدمى عمّى ديو چاغرمق وعمّى ديمك معناسنه‌در يقال تعممته النساء اذادعونه
عمّا وباشه صارق صارنمق معناسنه‌در يقال تعمم الرجل اذالبس العمامة (الاستعمام) برآدمى عموجه
ايدنمك معناسنه‌در تقول استعممته اذاتخذته عمّا وباشه عمامه صارنمق معناسنه‌در يقال استعم الرجل اذالبس
العمامة (عمّ) عينك كسريله حلب قضاسنده برقريه آديدر مفتوح العين اولان عمّ مذكوردكلدر (العمامة) كتابه
وزننده جنكده باشه كيلان توغلغه يه دينور مغفر معناسنه وزره كلاهنه دينور كه اشق تعبيراولنور بيضه
معناسنه وباشه صاريلان صارغه دينور جمعى عمائم وعمام كلور عينك كسريله وعرب لر فلان امن ورفاه وآسايش
بولدى ديجك يرده ارخى عمامته ديرلر زيرا ارخاء عمامه صفا وانبساط هنكامنده اولور وعمامه صال تعبير اولنان
شبئه دينور كه اغاجلرى چاتوب بغلدقدنصكره قايق كبى اوستنه بنوب آنكله بحرونهرى عبورايدرلر يقال
عبرالنهر على العمامة وهى عيدان مشدودة يعبر عليها (الاعتمام) افتعال وزننده بودخى صارق صارنمق
معناسنه‌در يقال اعتم الرجل اذالبس العمامة وسود كپوكلنمك معناسنه مستعملدر يقال اعتم اللبن اذاارغى
واوت اوزايوب قراروكالنى بولمق معناسنه مستعملدر كه من بعد ذبوله يوزطوتر يقال اعتم النبت اذااكتهل (العامّة)
تشديد ميمله ياخود صواب اولان تخفيفله اولمقدر عمامه كبى صاله دينور كه قايق كبى بنوب نهرى اوته چرلر قول
اخيره كوره عامه عومدن مأخوذ اولور وعامّه تشديدايله خاصه مقابليدر يقال عامّة الناس ضد الخاصة
(التعميم) تفعيل وزننده برآدمك باشنه عمامه صارمق معناسنه‌در يقال عمم رأسه على المجهول اى لفت عليه العمامة
وبركسنه قومنه سيد ورئيس قلنمق معناسنه‌در زيرا عمامه عربك تاجى منزله‌سنده‌در يقال عمم فلان على المجهول
اذاسوّد وسود كپوكلنمك معناسنه‌در يقال عمم اللبن اذاارغى (العمة) عينك كسريله بناء نوعدر صارق
صارنمق هيئت وحالتنه دينور كه صارنش تعبير اولنور يقال هوحسن العمة اى الاعتمام (العميم) امير وزننده
كثير ومجتمع اولان شيئه دينور جمعى عمم دركتب وزننده يقال شئ عميم اى كثير مجتمع وبرموضع آديدر وكدى
اوتنك قور يسنه دينور وبرقوم وجماعتك صميم وخالص اولان كشى زاده‌سنه دينور يقال هوعميم القوم اى صميمهم
(العمم) فتحتينله عميمك معناى اولندن اسمدر چوقلغه وفراوانلغه دينور يقال فيه عمم اى كثرة واجتماع وانسانك
وسائرك بنيه وخلقتلرنده اولان بيوكلكه وايريلكه دينور ومطلقا تام وعام اولان نسنه‌يه دينور يقال امر عمم
اى تام عام وخاصه مقابلى اولان عامّه‌دن اسم جمع اولور وهركسه خير ومنفعتى شامل اولان خيرلو نفاع آدمه
دينور معمّ كبى كاسيذكر (العميمة) سفينه وزننده (والعماء) جماء وزننده اوزون بويلو بالابلند نسنه‌يه دينور
مذكرنده اعمّ دينور يقال جارية ونخلة عميمة وعماء اى طويلة ورجل ونخل اعمّ اى طويل جمعى عمّ در عينك
ضميله (الاعمّ) وجه مذكور اوزره عماءلفظنك مذكريدر وقالين شيئه دينور يقال شئ اعمّ اى غليظ (اليعموم)
يعفور وزننده اوزون اوته دينور يقال نبت يعموم اى طويل (العمم) ضمتينله عميم لفظندن جمعدر عامّ وتامّ
وكامل اولان اشيايه دينور ومنه يقال استوى على عممه اى تمام جسمه وماله وشبابه (العموم) هجوم وزننده جمله‌يه
شامل اولمق معناسنه‌در يقال عمّ الشئ عموما من الباب الاول اذاشمل الجماعة (العمّ) عينك فتحيله متعديدر شامل
قلمق معناسنه‌در يقال عمهم بالعطية عمّا اذاشملهم (المعمّ) ميمك كسريله عمم كبى هركسه براوخيرى شامل خيرلو
نفاع آدمه دينور يقال هوعمم ومعمّ اى خيريعمّ بخيره وعقله (العمية) عينك ضميله وكسريله بيوكلكه دينور يقال
به عمية اى كبر (العماعم) جماجم وزننده پراكنده جماعته دينور (العمّى) عينك ضميله قمى وزننده عامّ معناسنه‌در
نته كه قصرى خاص معناسنه‌در يقال رجل عمّى اى عامّ وقصرىّ اى خاص (المعمم) معظم وزننده شول آته
اطلاق اولنور كه صارق صارنمش كبى باشى بياض اولوب بوينده بياضلق اولميه ياخود تمام ناصيه‌سى صقر اولوب
ومنبتنه قدر انمش اوله يقال فرس معمم اى الابيض الهامة دون العنق اوابيضت ناصيته كلها ثم انحدر البياض
الى منبت الناصية (العمعمة) زلزله وزننده برامبرك عسكرى آزالدقدنصكره بنه چوغلمق معناسنه‌در يقال
عمعم الرجل اذا كثر جيشه بعدقلة (عمّى) حتى وزننده برخاتونك آديدر (عمان) قبان وزننده شامده بربلده آديدر
(معتم) مكرم وزننده بررجل آديدر (العندم) جعفر وزننده ايكى قرداش قانى ديدكلرى داروايسميدر على قول بقم اسميدر
(العنم) فتحتينله جبازه مخصوص برشجر آديدر كه قرل يمشلرى اولور محبوبه‌نك قنه‌لى پرمقلرى اوجلرنى اكا تشبيه
ايدرلر على قول خرنوب شامى اغاجنك داللرى اوجلرينه دينور وشول خيوطه دينور كه باغلرده كرويث يابيلان
آصمه‌لرك قوللرى اكا صاريلور ومغيلان اغاجنك تيكننه دينور مفردى عنمه‌در وعنمه وزغ ديدكلرى كلردن
برنوعه دينور وبررجل آديدر (الاعنام) همزه‌نك كسريله حيوان عنم ديديكى شجر مز بورى اوتلامق معناسنه‌در

يقال عمت الماشية اذا رعت العنم (العمة) ثمره وزننده انسانك دوداغنده اولان ياريغه دينور يقال فى شفته عمة
اى شقة (العمى) غرنق وزننده كل آل كبى قرمزى وخوب وخوشمنظر چهره محبوبه دينور تقول رأيت غلاما له
وجه عمى اى حسن احمر (العينوم) قيصوم وزننده اركك قور بغه يه دينور (اعيم) حيدر وزننده برموضعدر
(المعنم) معظم وزننده قنالى پرمق اوجنه دينور يقال بنان معنم اى مخضوب (العوم) نوم وزننده صوده يوزمك
معناسنه در يقال عام فى الماء يعوم عوما اذا سبح ودوه وكمى بردوزه يه يوريوب كتمك معناسنه مستعملدر يقال
عامت الابل والسفينة اذا سارت (العومة) عينك ضميله بربوجك آيدر جمعى عوم در صرد وزننده بو بوجك
سباه يوزك قاشنه شبيه اولور دائما صوده يوزوب كزر (العام) حال وزننده يلدر دينور فارسيده سال دينور جمعى
اعوام در ويقال مر عليه عام اى سنة ويقال سنون عوم توكيدا شارح ديركه عام عومدن مأخوذدر شمس تمام
سنه يه دك اون ايكى برجده عوم وسير ايلديكنه مبنى در انتهى وعام نهاره اطلاق اولنور شارح ديركه بو غلطدر
صواب اولان عيام اولمقدر (المعاومة) مفاعله وزننده اغاج برسنه يمش ويروب برسنه خالى قالمق معناسنه در يقال
عاومت النخلة اذا حملت سنة ولم تحمل سنة واجير وخدمتكارى يللق ايله طوتمق معناسنه در يقال عاوم فلانا
اذا عامله بالعام وشول معاومه كه حقنده نهى شرعى وارد اولمشدر مراد بو سنه لك اكينى بر آدمك سنهٔ آتيه ده حاصل
اولهجق اكينئه مقابل بيع ايلمكدر ياخود مديونك ذمتنده دين متقرر اولمغله مقدار دينى اوزوه بر از مبلغ زياد ايدوب
وعده سنى برسنه صكره يه تأخير ايلمكدن عبارتدر مؤلف بو نكله اشبو حديثه اشارت ايلمشدر قال فى النهاية
فى حديث البيع نهى عن المعاومة وهى بيع ثمر النخل والشجر سنتين وثلاثا فصاعدا وقال فى لسان العرب ان تبيع
زرع عامك بما يخرج من قابل فى ارض المشترى وقال الازهرى ان تبيع زرع عامك اوثمر نخلك اوشجرك لعامين
اوثلاثة وقال المؤلف ان تبيع زرع عامك اوان تزيد على الدين شيئا وتؤخره (التعويم) تفعيل وزننده بودخى اغاج
برسنه ميوه ويروب برسنه بوش قالمق معناسنه در يقال عومت النخلة اذا حملت سنة ولم تحمل سنة وبچلمش اكين
صاپلرنى طوتام طوتام ايدوب برى برينك اوزرينه قومق معناسنه در يقال عوم الحصد اذا وضعه قبضة قبضة
(العامة) حاله وزننده صحراده قرشودن ظهور ايدن سوارك تپه سنه دينوركه ابتدا كوزه كورينور على قول باشنده
صارق اولمدجه عامه اطلاق اولنمز وصارلمش صارق طولامنه دينور وطوف معناسنه دركه نهرلرده اوزرينه
بنوب صال كبى عبور ايتدكلرى نسنه يه دينوركه برنيچه طلوملرى برى برينه چاتوب بند ايدرلر تركيده كلك تعبير اولنور
مؤلف عم ماده سنده بونى صال ايله بيان ايلمشيدى زيرا صال اغاجلردن وكلك طلوملردن اولور وعامه دمت اولمش
اكين صاپنه دينور جمعى عام در (عائم) بربتك آيدر عوام غراب وزننده برموضعدر عويم زبير وزننده
اسمادندر عويم بن ساعدة الهذلى وعويم الانصارى صحابه لردر (العوام) شداد وزننده صوده يوزر كبى هموار
يوركرك آته اطلاق اولنور يقال فرس عوام اى سابح وعوام اصحابدن حضرت زبيرك پدرى اسميدر (المستعام)
دريا ده مركوب اولان مركبه دينور كمى وقايق وصال وكلك مقوله سنه شاملدر (العيهم) حيدر وزننده شديد
نسنه يه دينور وچابك ورونده ناقه يه دينور وفيل ديدكلرى حيوانك ارككنه دينور وبرموضع آديدر (العيهامة)
عينك فتحيله بودخى چابك ناقه يه دينور (العيهمان) عينك وهانك فتحيله شول آدمه دينوركه كيجه ايله يوريوب
يول اوزرنده اويوب قالور اوله او يقوجى چولپه شخص اوله جقدر يقال هو عيهمان اى لايدلج وينام على ظهر الطريق
(العيهمى) حيدرى وزننده ايرى واوزون نسنه يه دينور يقال رجل عيهمى اى ضخم طويل (العيهوم) طيفور
وزننده برجنس اغاجك كوكنه دينور وقزل ودوبدوز مصيقل سختيانه دينور وبرموضع آديدر (العيهمة) دحرجه
وزننده سرعت ايلمك معناسنه در يقال عيهم الرجل اذا اسرع (عيهمه) حمزه وزننده بررجل علميدر (العيمة)
عينك فتحيله خاصة سوده اولان شهوت وآرزويه دينور تقول بى عيمة اى شهوة الى اللبن وصوسزلغه دينور
يقال به عيمة اى عطش وعيم وعيمة بو معنالرده مصدر اولورلر يقال عام الرجل يعيم ويعام عيما وعيمة من الباب
الثانى والرابع اذا كانت به عيمة (العيمان) عطشان وزننده سوده پك مشتهى آدمه دينور مؤنثى عيمى در ويقال رجل
عيمان ايمان اذا ذهبت ابله وماتت امرأته يعنى دوه لرى هلاك اولوب سوددن محروم قالوب وسود صاغان زوجه سى
وفات ايلدكده زيرا بو يلرك سود صاغمق وصو كتورمك كبى خدمتلرنى نسوانلرى تمشيت ايدرلر (الاعامة) اقامه
وزننده سوده محتاج قلمق معناسنه در وبو معناده لازم اولور يقال اعامه الله اى تركه بغير لبن فاعام هو اى بقى
بلا لبن وبرقومك مواشيلرى هلاك اولوب سودلرى ازالمق معناسنه در يقال اعاموا اذا قل لبنهم (العيمة) عينك
كسريله مالك يعنى دوه نك كزيده واعلا لرينه دينور يقال اعطاه من العيمة اى من خيار المال (الاعتيام) افتعال

وزننده مالك كز يدەسنى المق معناسنەدر يقال اعتام الرجل اذا اخذ العيمة (العيام) سحاب وزننده نهار معناسنەدر
تقول سرنا العيام كله اى النهار (المعيم) مقيم وزننده اوزون سنه‌يه دينور كه مراد شدت ومحتلو اولان سنه‌در يقال عام
معيم اى طويل فصـــــــل الغين المعجمة (الغتم) كتم وزننده هوانك بغايت اسيلكنه دينوركه انسان وحيوانى
بوكالدوب هلاك ايلمك درجه‌سنده اوله تقول وقعنا غتم اى شدة الحر يكاد يأخذ بالنفس (الغتمة) عجمه وزننده
ومراد فيدر كه لساننده اولان طوتقنلقدر يقال فيه غتمة اى عجمة فى المنطق (الاغتم) احمر وزننده لساننده
عجمه اولمغله اصلا بر كلامى فصاحت وبيانله ادايه مقتدر اولميان آدمه دينور هنوز لسان ايله الفت ايدن عبيد واماء كبى
جمعى غتم كلور عينك ضميله وغتميه نسبتله غتمى دخى دينور يقال رجل غتمى اى اغتم وغتمى بك قويو اولديغندن
قابه دوكده خاشردينى اولميان سوده اطلاق اولنور يقال لبن غتمى اى ثخين لاصوت لصبه (حياض غتيم)
زبير وزننده اولوم القابندندر يقال وقع فى حياض غتيم اى مات (الاغتام) همزه نك كسريله برآدمى اوصاندرنجه
قدر زيارتنه ملازمت ايلمك معناسنەدر يقال اغتم الزيارة اذا اكثر منها حتى يمل (الاغتتام) افتعال وزننده تخمه
وامتلا اولمق معناسنەدر يقال اغتتم الرجل اذا اتخم (الاغثم) ثاى مثلثه ايله احمر وزننده بياضى سوادنه غالب
اولان صاچه دينور يقال شعر اغثم اذا غلب بياضه على سواده (الغثمة) غرفه وزننده الواندن قرامتق بوزلغه واكاشبيه
لونه دينور يقال فى لونه غثمة اى ورقة ونحوها (الغثم) غينك فتحيله برآدمه بردن وافر نفيس واعلا مال ويرمك معناسنەدر
يقال غثم له غثما من الباب الاول اذا دفع له دفعة من المال جيدة (الغثيمة) سفينه وزننده بردرلو طعام آديدر كه بدويلر
جكركه‌دن يپارلر (الغثمة) فرحه وزننده شيردان وقرق باير ديدكلرى نسنه‌يه دينوركه احشاء حيوانيه دندر (المغثوم)
كنديسنه بعض نسنه قاتلمش نسنه‌يه دينور يقال شئ مغثوم اى مخلط (الغثم) غينك ضميله پينرمايه‌سى ديدكلرى نسنه‌دركه
مأ كولدر قبات معناسنه كه قبه‌نك جمعيدر انفحه دخى دينور لكن شارح بونده بحث ايله تفسير المشدركه قرق باير
وشيردان ديدكلريدر مؤلفك غثمه‌يى آنكله بيانى شارحه موافقدر (الغيثمة) بيطره وزننده شورش وفتنه وقتال
معناسنەدر يقال ماهذه الغيثمة اى القتال والاضطراب (الغثموم) غينك ضميله عموج مقلوبيدركه غمج جمعيدر
طتلو اولميان صويه دينور حنظلة بن مصبح نام شاعرك شعرنده غثموم عنواننده وارد اولمشدر (الغذم) غينك فتحى
وذال معجمه نك سكونيله غثم معناسنه كه برآدمه دفعة مال نفيس ويرمكدر يقال غذم له من ماله غذما من الباب الاول بمعنى
غثم وبرنسنه‌يى شره وحرصله هارل هارل يمك على قول آدابله يموب دوكه‌رك صاچه‌رق كستاخانه يمك معناسنەدر
يقال غذمه وغذمه غذما من الباب الرابع والاول اذا اكله بنهمة او بجفاء وشدة (الاغتذام) افتعال وزننده
غذم ايله معناى ثانيده مرادفدر يقال اغتذمه بمعنى غذمه ودوه كوشكى اناسنك سودنى هپ امك معناسنەدر
يقال اغتذم الفصيل ما فى ضرع امه اذا شرب جميعه (المتغذم) اسم فاعل بنيه‌سيله (والغذم) زفر وزننده اكول
وايبهان آدمه دينوركه صغركبى هرشيئى اكل ايدر (الاغذام) همزه نك كسريله (والغنـذمة) دحرجه وزننده
بودخى دوه كوشكى اناسنك هپ سودنى امك معناسنەدر يقال اغذم الفصيل ما فى ضرع امه وغنذمه اذا شرب
جميعه (الغذامة) رمانه وزننده دوه مرعاسندن حمض نوعندن برنباتدر جمعى غذام درهاسن (الغذم) فتحتينله
بودخى بر اوت آديدر (الغذيمة) سفينه وزننده ذكر اولنان اوتى بتورن ارضه دينور وكگبش قيويه دينور يقال بئر
غذيمة اى واسعة وبو معنادندركه الق فى غذيمة فلان ماشئت ذيرلر الق فى رحب باعه وصدره معناسنه يعنى
بغايت كريم ومتحمل ودريادل اولمغله هرنه تكليف ونياز ايدرسن لطف وتحمل ايدر وغذيمه غذمه معناسنەدر
كه آسيـذكر (الغذمة) ثمره وزننده كلمه معناسنەدر تقول ما سمعت منه غذمة اى كلمة ومصدر اولور بغايت سبزه
ونباتى چوق يره اوغرامق معناسنه يقال غذموا بالغذمة غذمة اذا اصابوها (الغذمة) غرفه وزننده الواندن
قرامتق بوزلغه دينور يقال فى لونه غذمة اى غبرة كدرة وبرپاره ماله دينور يقال اعطاه غذمة من المال اى قطعة
منه وچوق سوده دينور بونده فتحاتله ده جائزدر جمعى غذم كلور صرد وزننده وغذم كلور جبل وزننده وغذمه
جارى وچنى حددن بيرون ارضه دينور غذيمه دخى دينور يقال وقعوا فى غذمة من الارض وغذيمة اى واقعة
منكرة يغنى من البقل والعشب (ذوغذم) ضمتينله برموضع ياخود برجبل آديدر (الغذايم) كثرت وجمعيتدن برى برى
اوزرينه قات قات بنكشمش نسنه‌لره دينور مفردى غذيمه‌در (التغذم) تفعل وزننده طعامى داتمق معناسنەدر
يقال تغذم الشئ اذا تطعمه (الغذرمة) دحرجه وزننده برنسنه‌يى كيل وورنسز اورانليوب مارده صاتمق
معناسنەدر يقال غذرم الشئ اى غذمره اى باعه جزافا وسوز قارشمق معناسنەدر يقال غذرم الكلام اذا
اختلط (الغذارم) علابط وزننده چوق صويه دينور يقال ماء غذارم اى كثير وكيفما اتفق اولحويه دينور يقال

كبل غذارم اى جزاف (التغذرم) تدحرج وزننده اصلا ايركليوب وتردد وتلعثم ايليوب همان يمين ايلمك
معناسنه‌در يقال تغذرم الرجل يمينا اذا حلف بها ولم يتتعتع (غرمى) سكرى وزننده برموضع آديدر وغرمى حرف
استفتاح اولان اما معناسنه بركلمه دركه يمين معناسنه استعمال اولنور يقال غرمى وجدّك كما يقال اما وجدّك
نته كه مهمله ايله عرمى وحا ايله حرمى دخى بو معنايه مستعملدر نته كه ماده لرنده ذكر اولندى (الغـرمى) سكرى
وزننده اشك ايكولى كرانجان عورته دينور يقال امرأة غرمى اى ثقيلة (الغرام) غينك فتحيله برشيئه پك دوشكونلكه
دينور حرص وولوع معناسنه‌در يقال به غرام اى ولوع وشرّ دائم معناسنه‌در وهلاك معناسنه‌در وعذاب
معناسنه‌در قال الشارح ومنه قوله تعالى انّ عذابها كان غراما اى دائما اوهلاكا (المغرم) مكرم وزننده دردعشقه
كرفتار اولان آشفته يه دينور يقـال هومغرم اى اسير الحبّ وثقلت دينه كرفتار اولان آدمه دينور يقـال هومغرم
اى اسير الدين وبرنسنه يه پك دوشكون حريص اولان آدمه دينور يقـال هومغرم به اى مولع قال الشارح يقال
اغرم به على المجهول فهومغرم (الغـريم) امير وزننده بورجلويه دينور يقـال هوغريم له اى مديون والاجق
صاحبنه ديمكله ضدّ اولور يقـال هوغريمه اى دائنه (الغرامة) سحابه وزننده (والغرم) قفل وزننده (والمغرم)
مكرم وزننده اداسى لازم اولان نسـنه يه دينور دين وديت كبى يقال عليه غرامة وغرم ومغرم وهومايلزم اداؤها
(الاغرام) همزه‌نك كسريله (والتغريم) تفعيل وزننده بركسه ذمتنده متقرّر اولوب اداسى لازم اولان نسنه‌يى اودتمك
معناسنه‌در تقول اغرمته وغرمته اذا جعلته مؤديا زمخشرى مقدّمة الادبده بتا وان افكندش خواسـته‌را عبارتيله
تفسير ايلمكله اكا مالى اودتدى ديمك اولور ومصباحده اغرمه اذا جعله غارما عبـارتيله مرسوم اولمغله آنى مديون
ايتدى ديمك اولور پس بو ايكى معنايه ده وارد اولمش اولور (الغرم) غينك فتحيله (والغرامة) سلامه وزننده ذمتنه
اداسى لازم كلان نسـنه‌يى اوده‌مك معناسنه‌در يقال غرم الدية غرما وغرامة من الباب الرابع اذا اداها (الاغرنشام)
شـين معجمه ايله احرنجام وزننده برآدمك ضعف وهزالدن كوده سـنك اتى صولوب قارنى انجلوب ايچرى كچمك
معناسـنه‌در يقال اغرنشم الرجل اذا ذبل لحمه وخمص بطنه (الغرطمانى) طاى مهمله ايله عنفوانى وزننده خوب
چهره دلبر دلى قنلويه دينور يقـال فتى غرطمانى اى الحسن الوجه (الغرقم) قافله جعـفر وزننده حشفة ذكره
دينور (عوزم) كوره وزنـنده شهر هرات قضاسـنده برقريه‌در (الغسم) غينك وسينك فتحيله هوا يوزنه عارض
اولان قراكو لغه كذلك توز ويوص وطمانلغه دينور تقول ماهذا الغسم اى السواد واختلاط الظلمة والهبوة
والغبرة (الغسوم) هجوم وزننده كيجه پك قراكو اولمق معناسـنه‌در يقال غسم الليل غسوما من الباب الاول اذا اظلم
(الاغسام) همزه‌نك كسريله غسوم معناسـنه‌در يقال اغسم الليل بمعنى غسم (الاغسام) همزه‌نك فتحيله (والغسم)
صرد وزننده بلود پاره‌لرينه دينور يقال فى السماء اغسام وغسم اى قطع من سحاب (الغشم) غينك فتحى وشين
معجمه‌نك سكونيله ظلم ايلمك معناسـنه‌در يقال غشمه الوالى غشما من الباب الاول اذا ظلمه وغشم سراة ارضنده
بروادى آديدر ودوه‌لره صاغ وعليل ديميوب جمله سنه بردن قطران سورمك معناسنه‌در يقال غشم الابل غشما من الباب
الثانى اذا هنأ يصبه على صحيحه وسقيمه واوطونجى كيجه وقتى ايو سنه وكوتو سنه باقيوب بى تأمل كيفما اتفق اوطون
ايلمك معناسنه مستعملدر يقال غشم الحاطب اذا احتطب ليلا فقطع كل ماقدر عليه بلا نظر وفكر (الغشم) فتحتينله
اسمدر دوه‌لرى صحيح وسقيم ديميوب جمله سـنى بردن قطرانلمغه دينور (غبشم) حيدر وزنـنده بر رجل آديدر
(الغشمشمة) (والغشمشية) فتحاتله جرأت واقدام وشجاعت معناسـنه‌در يقال انه لذو غشمشمة وغشمشية
اى ذوجـرأة ومضاء (المغشـم) منبر وزنـنده (والغشمشم) سفرجل وزنـنده شول دلير ودلاوره دينور كه
بركسه دن اسـتعانت ايتميوب همان كندى باشـنه صالدروب قصد ايلديكى نسـنه‌دن هرنقدر مهول وخطرناك
ايسه ده اصلا يوز دوندرمز اوله يقـال هومغشم وغشمشم اذا كان يركـب رأسه فلا يثنيه عن مراده شئ
(الغضرم) ضاد معجمه ايله جعفر وز برج وزنلرنده شول غليظ يره دينور كه طپراغى چوق ويومشق وياپشقـان اوله
وشول اوزلو قزل قورى باچغه دينور كه جابجـا چتلامش اوله على قول كوفكى طـاش كبى وكرج كبى يومشق اولوب
يورركن اياق كوميلور اولان يره دينور (الغطمّ) هجفّ وزننده (والغطيمّ) قرشبّ وزننده (والغطمطم) سفرجل
وزنـنده عظيم دريايه دينور وغطمّ دريادل وحوصـله دارقلبى ككبش آدمه اطـلاق اولنور يقـال رجل غطمّ
اى واسع الاخلاق وجمع كثيره اطلاق اولنور (الغطمّ) ميمك تشديديله قو يوسوده دينور (الغلم) فتحتينله (والغلمة)
غرفه وزنـنده برآدمك شهوت جماعيه‌سى غالب اولمق معنـاسنه در يقـال غلم الصوفى غلمـا وغلمة من البـاب الرابع
اذا غلب شهوة وغلمه خاصة بوغور وآيغر قسمى حشارى اولمق معنـاسنه در يقـال غلم البعير اذا هـاج من الغلمة

(الاغتلام) فتعال وزننده غلم معناسنه در يقال اغتلم الرجل والبعير بمعنى غلم (الغلم) كتف وزننده (والغليم)
سكيت وزننده (والمغليم) منديل وزننده اسم فاعللردر شهوت جماعيه‌سى غالب آدمه دينور مؤنثى غلمه در فرحه
وزننده ومغتلمه ومغليمه ومغليم وغليمه وغليم در سكيته وسكيت وزنلرنده (الاغلام) همزه‌نك كسريله برنسنه
برآدمى شهوته كتورمك معناسنه در معجون مقوى كبى يقال اغلمه الشيء اذا هيج غلمته (الغلام) غراب وزننده
بيغى ترلمش چار ابروجد بنه وارمق اوزره اولان اوغلانه دينور على قول تولدى كوندن جوان اولنجه قدر غلام
اطلاق اولنور ركهولت كرته سنه وارمش آدمه ده ديمكله ضد اولور جمعى اغلمه وغلمه وغلمان كلور غينلرك
كسريله مؤنثى غلامه در (الغلومة) (والغلومية) (والغلامية) اسملردر غلاملغه دينور (الغيلم) حيدر وزننده كوز
قيولرده اولان صومنبعنه دينور وجاعه مشتهيه اولان قيزه دينور يقال جارية صارت غيلما اى مغتلمة وقور بغه‌يه
دينور وبرموضع آديدر واركك قبلو بغه‌يه دينور وباشنك اورته‌سى يعنى صاچى چوق دلى قانلو يه دينور نفسنه نسبتله
غيلمى دخى دينور وبعضلر يعنى ليث لغوى غيلم مشط ومدرى معنالرينه ده كلور ديو ثبت ايلديلر لكن مصحفدر
صواب اولان فايله فيلم اولمقدر وغيلم كس وكسه معناسنه مستعمل اولور يقال ما بالدار غيلم اى احد (غليم) زبير
وزننده ابن سام بن نوح عليه السلام در تغلم تمنع وزننده برارضك اسميدر (تغلمان) تثنيه اوله رق برموضع
آديدر (الغلصمة) غينك وصادك فتحيله باش ايله بيون بيننده اولان اته دينور تركيده سكسن اتى ديرلر سينلرك ضميله
على قول كوچك دل ايله قزل او يكنك قاوشدايغى يرده اولان يومر يجه‌يه دينور ياخود بوغازدليككك باشنه دينور
شوارب وحرقده سيله كه تركيده اوكوك باشى تعبير اولنور ياخود لسانك كوكنه دينور يقال اشتكى غلصمته وهو
اللحم بين الرأس والعنق او العجرة على ملتقى اللهاة والمريء او رأس الحلقوم بشواربه وحرقدته او اصل اللسان
وغلصمه سادة وشرفاء معناسنه مستعملدر وكروه وجماعت معناسنه در ومصدر اولور ذكر اولنان غلصمه‌يى
كسمك معناسنه يقال غلصمه اذا قطع غلصمته وبرآدمك غلصمه‌سندن طوتمق معناسنه در يقال غلصمه
اذا اخذ بغلصمته وشرف وتعين معناسنه مستعملدر يقال هو فى غلصمة من قومه اى فى شرف وعدد يعنى
قومى ايچره صايلور شريف وذيشاندر (ذو الغلصمة) حرملة بن عبد الله العجلى لقبيدر كه فارس وشاعردر غلصمه‌سى
اورطرزنده بيوك ايدى (المغلصمات) مدحرجات وزننده مغلصمه‌نك جمعيدر كه بيونى بغلوخا تونه اطلاق اولنور
يقال هن مغلصمات اى مشدودات الاعناق يعنى كردنلرى چوره وكردنبند مقوله‌سى پيرايه ايله بغلو اولان
محبوبه‌لردر (الغم) (والغماء) غينلرك فتحى وميملرك تشديله والغمة غينك ضميله غصه واندوه معناسنه در غم
لفظنك جمعى غموم كلور يقال اخذه الغم والغمام والغمة اى الكرب شارح ديركه غم ماده‌سى ستر وتغطيه
معناسنه موضوعدر حزن واندوهه اطلاقى سرور رقلبى ستر ايتديكنه مبنى در انتهى وغم مصدر اولور برآدمى
غصه‌ناك ايلمك معناسنه در يقال غمه غما من الباب الاول اذا احزنه ودابه‌نك اغزنه وبرونه غمامه كچورمك
معناسنه در يقال غم الحمار وغيره اذا القم فمه ومنخريه الغمامة وبرنسنه‌يى اورتوب بوريمك معناسنه در يقال
غم الشيء اذا غطاه وكون زياده سيله اتسى اولمق معناسنه در تقول غم يومنا اذا اشتد حره وغم يك اتسى كونه
اطلاق اولنور كه وصف بالمصدردر يقال يوم غم وليلة غم اى ذو حر وستر معناسندن اوله رق هلال سحاب
رقيق ايله مستور اولمق معناسنه مستعملدر يقال غم الهلال على المجهول اذا حال دونه غيم رقيق وبرخبر باشى
اورتيلو مبهم وسربسته اولمق معناسنه مستعملدر يقال غم الخبر عليه على المجهول اذا استعجم (الاغتمام)
افتعال وزننده والانغمام انفعال وزننده غصه‌ناك اولمق معناسنه در يقال غمه فاغتم وانغم واغتمام
اوت چوغالوب بويلنمق معناسنه در يقال اغتم النبت اذا طال وكثر وانغمام اورتنوب بورنمك معناسنه در يقال
غمه اى غطاه فانغم (الاغمام) همزه‌نك كسريله غمناك ايلمك معناسنه در يقال ما اغمك لى وما اغمك بى وما اغمك
على اى ما احزنك وهو ايك اتسى اولمق معناسنه در يقال اغم يومنا اذا اشتد حره وهو ابلو دلو اولمق
معناسنه در يقال اغمت السماء اذا صارت ذا غمامة (الغام) (والمغم) ميمك ضميله اسم فاعللردر غم كبى
پك اتسى وقته دينور يقال يوم غم وغام ومغم اى ذو حر اوذو غم ويقال ليلة غم وغمى كحتى وغمة (الغمة)
غينك ضميله باشى اورتلو مبهم ايشه دينور يقال امر غمة اى مبهم وطلوم مقوله‌سى نسنه‌نك دبنه دينور (المغموم)
سحاب ايله مستور هلاله دينور يقال غم الهلال فهو مغموم اذا حال دونه غيم رقيق ومبهم وسربسته خبره دينور
وزكامه اوغرامش آدمه دينور (الغمى) حتى وزننده ومد ايله (والغمى) غينك ضميله (والغمية) غينك ضميله
هوا آچقلق اولمامغله هلالك مستور لغنه دينور يقال صمنا للغمى والغماء والغمى والغمية اى صمنا على غير

رؤية الهلال (الغمامة) سحابه وزننده ومرادفيدر على قول بياض بلوده دينور جمعى غمام وغمائم در وابى داود
الايادى نام كيسه نك ياخود بعض ملوك آل منذرك فرسى اسميدر وغمام جعفر طيارك قلجى اسميدر (المغمم) محدث
وزننده صوبى چوق بلوده ودكزه دينور يقال غيم وبحر مغمم اى كثير الماء (كراع الغميم) كافك ضميله وامير
وزننده حرمين بينده مكه يه ايكى قوناق مسافه ده بروادى آديدر غينك ضميله زبير وزننده اولان روايت وهمدر
زياد بير وزننده ديار حنظله ده بر بشقه وادى آديدر وغميم غينك ضمى ويانك مشدده نك كسريله بنى سعد
يوردنده برصو يك آديدر (الغمام) غراب وزننده زكام علتنه اطلاق اولنور شامه يى سد وستر ايلديكيچون
(المغمئة) اسم فاعل بنيه سيله اوتى فراوان يره اطلاق اولنور يقال ارض مغيمة اى كثيرة النبات (الغمم)
فتحتينله جبهه وقفانك صاچ انوب بوريمكه دينور (الاغم) صاچى انوب جبهه ووجه وقفاسنى بوريمش
آدمه دينور يقال هو اغم الوجه والقفا وقابلايى سحابه دينور كه اصلا فرجه سى اوليه يقال سحاب اغم
اى لافرجة له (الغمغمة) زلزله وزننده اوكوزلر برنسنه دن بلكليوب قوزقدقلرى وقتده بوكورشمك
معناسنه در يقال غمغمت الثيران اذا صاتوا عند الذعر و بهادرلر جنكده حيقروب كورلدهمك معناسنه در
يقال الابطال تغمغم اذا صاتوا عند القتال وسوزى واضح وآشكاره سويليوب مبهم ومشوش سويلمك معناسنه در
يقال غمغم الكلام اذا لم يبن (التغمغم) تزلزل وزننده بودخى سوزى بيان ايده ميوب مريل مريل سويلمك
معناسنه در يقال تغمغم الرجل اذا لم يبن كلامه (الغميم) امير وزننده قويلق ايچون آتشده ايصدلمش سوده
دينور يقال سقانا غميما اى لبنا قد سخن حتى يغلظ وقورى اوتك آلتنده نابت تازه اوته دينور (الغمى) زنى وزننده
آفت وداهيه يه دينور و برقريه آديدر وشول امر شديده دينور كه سمت سلوك وتشبث وجهت سلامتى مشكل ومستور
اوله غينك فتحيله ده لغتدر (الغمى) غينك فتحى وقصريله جنكده عسكرى بصوب احاطه ايدن توزه وطمانه
وشدت ومحنته اطلاق اولنور (الغموم) غينك ضميله خرده وخفى اولان يلدزلره اطلاق اولنور غام مفرديدر
(المغامة) مفاعله وزننده ايكى آدم برى برنى غماك ايلمك معناسنه در يقال غامته اى غمته وغمى (الغمامة)
كتابه وزننده شول طور به مقوله سنه دينور كه علفدن منع ايچون آنكله دوه نك وسائر طوارك آغزلرنى بورلر
وناقه نك كوزلرنى يابروتى بغليه جق باغه وصارقى يه دينور وجوجغك ختان يرينك دريسنه دينور بونده غينك
ضميله ده لغتدر (غنم) قنفذ وزننده ابن توابة الطائى در كه محدثدر (الغنم) فتحتينله قيون جنسنه موضوع
اسمدر ومؤنثدر لفظندن مفردى يوقدر شاة مفرديدر ذكور واناثدن هر برينه ومختلط اولدقلرنده مجموعنه اطلاق
اولنور جمعى اغنام وغنوم واغانم كلور وتثنيه قلنوب غنمان دينور ايكى سورى اراده سيله يقال راح على فلان
غنمان اى قطيعان شارح ديركه غنم لفظنك مصغرى غنيمه در زيرا شول اسماء جموع كه لفظندن واحدى اولميوب
وانساندن غيرى ايچون اوله لاجرم اكا تانيث لازمدر وغنم غنيمتدن مأخوذدر آلت دفاعى اولميوب وذاتنده سهل
ورام حيوان اولمغله كويا كه جمله يه غنيمت اولور و بو اسم عين اولمغله مصدردن اخذى خلاف مشهوردر (المغنمة)
مكرمه وزننده (والمغنمة) معظمه وزننده فراوان قيونه دينور يقال غنم مغنمة ومغنمة اى كثيرة (الغنيم) امير وزننده
(والمغنم) مقعد وزننده (والغنيمة) سفينه وزننده (والغنم) قفل وزننده دشمندن آلنان طويملق ماله دينور
فئ معناسنه مترجم ديركه مطرزى مغربده فئ وغنيمت ونفل بينلرنى ابو عبيده دن روايتله بورسمه فرق ايلمشدركه
غنيمت اهل شركدن حرب قائم اولديغى حالده عنوة اخذ اولنان ماله دينور بونك حكمى بعد التخميس باقيسى
غانمينه تخصيص اولنور وفئ بعد الحرب ظفر ياب اولنان مالدركه تخميس اولنميوب كافۀ مسلمينك حقى اولور
ونفل غزاته سهملرندن زائد اعطا اولنان ماله دينور مثلا سر عسكر باشى بكلك مالى قاتلكدر ديو ترخيص ايلسه
غازينك قتل ايلديكى كافرك مالى كنديك اولوب سهمنه معدود اولمز پس بو اطلاقات شرعيه دن اولور انتهى
(الغنم) غينك ضمى وفتحيله (والغنم) فتحتينله (والغنيمة) سفينه وزننده (والغنمان) غينك ضميله دشمندن
طويملق آلمق معناسنه در يقال غنم الغازى غنما وغنما وغنيمة وغنمانا من الباب الرابع اذا اصاب فيئا (وغنم) غينك
ضميله برنسنه يه رنج ومشقتسز نائل اولمق معناسنه مستعملدر يقال غنم الشئ غنما اذا فاز به بلا مشقة وعلى قول
معناى اولده غنم فئ لفظى كبى اسمدر غنيمه معناسنه كه طويملغه دينور وغينك فتحيله مصدردر (الغنامى)
قصارى وزننده غايت استفاده معناسنه در بو وزنلرده اولان كلمه لر ماده سنك نهايتنه دلالت ايدر يقال غناماك
ان تفعل كذا اى قصاراك يعنى مبلغ جهدك والذى تغنمه (التغنيم) تفعيل وزننده برآدمه غنيمت بخش وانعام ايلمك
معناسنه در يقال غنمه كذا انفله اياه (الاغتنام) افتعال وزننده (والتغنم) تفعل وزننده برنسنه يى غنيمت

مطلب

مطلب

ف

بیلمك معناسنه‌در یقال اغتنمه وتغنمه اذا عده غنیمة (غنام) شداد وزننده اسمادندر غنام ابو عیاض وغنام بن
اوس البیاضی صحابه‌لردر وبردوه‌نك اسمیدر (غنم) غینك فتحیله ابن تغلب بن وائلدر که برقبیله پدریدر (غنیم)
زبیر وزننده ابن قیس‌در که تابعیدر (غنامه) سحابه وزننده برخاتونك آدیدر یغنم یمنع وزننده ابن سلم بن
قنبردر وقنبر غلام حضرت حیدردر وعبدالله بن مغنم که مقعد وزننده‌در صحبتنده اختلاف اولندی (غنیمان)
غینك ضمیله برموضعدر (غنمه) فتحاتله ابن ثعلبة بن تیم الله‌در (الغیهم) حیدر وزننده غیهب کبی ظلمت
معناسنه‌در (الغیم) غینك فتحیله بلوده دینور سحاب معناسنه یقال دون الهلال غیم ای سحاب وغیظ
وکینه معناسنه مستعملدر یقال لفلان فی قلبه غیم ای غیظ ودوه قسمنه مخصوص قلاب مرضی کبی برمرض
آدیدر لکن غیم هلاك ایلمز بك صوسزلقدن یورکی محترق اولور (وغیم) بك صوصه‌یوب یورکی یانمق معناسنه‌در
یقال غام الرجل یغیم غیما اذا عطش وحر جوفه وهوا بلودلو اولمق معناسنه‌در یقال غامت السماء اذا صارت
فیها سحابة (المغیوم) غیم علتنه اوغرامش دوه‌یه دینور (الغیمان) عطشان وزننده صوسزلقدن یورکی یانمش
آدمه دینور مؤنثنده غیمی دینور وغیمان بن خثیل امام مالك حضرتلرینك جدیدر (ذوغیمان) اذوا تعبیر
اولنان ملوك حمیردن برملك لقبیدر (الاغامة) اقامه وزننده (والاغیام) اصلی اوزره (والتغییم) تفعیل وزننده
(والتغیم) تفعل وزننده هوا بلودلنمق معناسنه‌در یقال اغامت السماء واغیمت وغیمت وتغیمت بمعنی غامت واغیام
برمحلده مقیم اولمق معناسنه مستعملدر یقال اغیم القوم اذا اقاموا یعنی کالغیم وبرآدمه صوسزلق اوغرامق
معناسنه‌در یقال اغیم القوم اذا اصابهم غیم ای عطش وتغییم کیجه‌نك ظلمتی سیاه بلود کبی بصوب چوکمك
معناسنه مستعملدر یقال اغیم اللیل اذا جاء کالغیم (مغامه) میمك فتحیله اندلس اولکه‌سنده بر بلده آدیدر

فصل الفاء

(الفأم) فانك فتحی وهمزه‌نك سکونیله صویه قانمق معناسنه‌در یقال فأم من الماء فأما
من الباب الثالث اذا روی وحیوان اغزینی اوت ایله طیطلو ایلمك معناسنه خصائصدندر یقال فأم البعیر اذا ملأ
فاه من العشب (الفئم) فتحتینله فأم ایله معنای ثانیده مرادفدر یقال فئم البعیر فئما من الباب الرابع بمعنی فأم ودوه‌نك
یغرنیسی طاولو لقدن یاغ بغلمق معناسنه مستعملدر یقال فئم حارك البعیر اذا امتلأ شحما (التفأم) تفعل وزننده
بودخی حیوان اغزینی اوت ایله طیطلو ایلمك معناسنه‌در یقال تفأم البعیر بمعنی فأم (الافآم) اکرام وزننده
دوه‌نك سمرینه برمقدار دخی زیاده ایلیه‌رك بولالتمق معناسنه‌در یقال افأم القتب اذا وسعه وزاد فیه (التفئیم)
تفعیل وزننده افآم معناسنه‌در یقال فأم القتب بمعنی افأمه (المفأم) مکرم وزننده (والمفأم) معظم وزننده
توسیع اولنمش سمره دینور (الفؤم) صرد وزننده پاره پاره وریزه ریزه معناسنه‌در یقال قطعوه فؤما ای قطعا
قطعا (الفئام) کتاب وزننده جماعت انسانی‌یه دینور لفظندن واحدی یوقدر ومحفه مندرینه دینور
جمعی فؤم کلور کتب وزننده (المفأم) منبر وزننده (والمفأم) محراب وزننده یغرنیسی شحم ایله طیطلو
اولان دوه‌یه دینور (الافحم) جمیله احمر وزننده آوردی قالین آدمه دینور یقال رجل فحم ای فی شدقه
غلظ (الفحم) فانك وحانك فتحیله (والفحم) لحم وزننده (والفحیم) امیر وزننده کومره دینور مفردی
فحمه‌در جمعی فحام کلور فانك کسریله وفحوم کلور وفحمة اللیل کیجه‌نك اولی یاخود یك قاره‌سی یاخود
غروب شمس ایله انسانك اویقویه واردیغی وقتك ماببنه اطلاق اولنور وبو یازکیجه‌لرینه مخصوصدر تقول ائتیته
عند فحمة اللیل ای اوله او اشد سوادة او ما بین غروب الشمس الی نوم الناس وفحمة السحر شفق صبح وقتندن
عبارتدرکه هنوز سوادی اولور وفحمة بن جبر نصف اللیله اطلاق اولنور وفحم مصدر اولور فحمة اللیل وقتنده
شراب ایچمك معناسنه یقال فحم الرجل فحما من الباب الثالث اذا شرب فی فحمة العشاء وجوابه مقتدر اولمیوب
دمبسته قالمق معناسنه‌در یقال فحم الرجل اذا لم ینطق جوابا (الافحام) همزه‌نك کسریله فحمه لیل وقتنده یوله
کتمیوب اولوقتی صبا وشدرمق معناسنه‌در یقال افحموا عنکم من اللیل ای لاتسیروا فی فحمته یونك باقی سلب
ایچوندر وخصم وکبیر مقولسی عارضه‌شاعری شعر انشادندن آلیقومق معناسنه‌در یقال افحم اللهم الشاعر اذا
منعه من قول الشعر وشاعری خموش ودمبسته بولمق معناسنه‌در یقال هاجاه فافحمه ای صادفه مفحما یعنی
لایقول الشعر وچوجق صولغی کسلنجه‌قدر اغلامق معناسنه‌در یقال افحم الصبی علی المجهول اذا بکی حتی
انقطع نفسه الخ مجادل بوندن مأخوذدر (التفحیم) تفعیل وزننده بودخی فحمه لیل وقتنده یوله کتمیوب اولوقتی
صاوشدرمق معناسنه‌در بونکده بابی ازاله ایچوندر تقول فحموا عنکم من اللیل ای لاتسیروا فی فحمته وبرنسنه‌یی سیاه
ایلمك معناسنه‌در یقال فحمه اذا سوده (الفحوم) والفحومة فانك ضمیله بك سیاه اولمق معناسنه‌در یقال فحم الشیء

فحوما وفحومة من الباب الخامس اذا اسود (الفاحم) (والفحيم) امير وزننده پك سياه نسنه‌يه دينور يقال شئ
فاحم وفحيم اى اسود وفاحم باغرغان قوچه دينور فحم كبى كاسيذكر وجارى اولميوب ساكن اولان صويه دينور
يقال ماء فاحم اى ساكن لايجرى (المفحم) مكرم وزننده سوزدن عاجز اولوب خموش اولان آدمه دينور يقال
رجل مفحم اى عيى واشعار سويلمكه مقتدر اولميان آدمه دينور يقال هو مفحم اذا كان لايقدر ان يقول شعرا
(الفحم) فانك فتحيله (والفحام) (والفحوم) فارك ضميله چوجق اغلامقدن صولوغى كسلمك معناسنه‌در يقال فحم
الصبى وفحم فحما وفحاما وفحوما من الباب الثالث والرابع اذا بكى حتى انقطع نفسه ويقال فحم الصبى على المجهول
وقوچ باغرمق معناسنه‌در يقال فحم الكبش اذا صاح وفحوم قيونك صويى جارى اولميوب طورغون اولمق
معناسنه‌در يقال فحمت القليب فحوما من الباب الاول اذا سكن ماؤها (الفحم) كتف وزننده فاحم كبى
باغرغان قوچه دينور يقال كبش فاحم وفحم اى صياح (الافتحام) افتعال وزننده اخشام وقتى شراب ايچمك
معناسنه‌در يقال افتحم الرجل اذا اغتبق (الفخامة) خاى معجمه ايله كرامه وزننده ايرى وديرنان اولمق معناسنه‌در
يقال فخم الشئ فخامة من الباب الخامس اذا ضخم (الفخم) ضخم وزننده وصفدر ايرى وديرنان شيئه دينور
يقال شئ فخم اى ضخم وقدر وشانى عظيم آدمه اطلاق اولنور يقال رجل فخم اى عظيم القدر وفصاحت
و بلاغتله ممتاز وذيشان كلامه وصف اولور يقال كلام فخم اى جزل (التفخيم) تفعيل وزننده تعظيم وتبجيل
معناسنه‌در يقال فخمه اذا عظمه وتفخيم الحروف حرفلرى اماله ايلميوب قبا وقالين تلفظ ايلمكدر يقال فخم
الحروف اذا ترك الامالة فيها شارحك بياننه كوره تفخيم اهل حجاز واماله بنو تميم ادا ايدرلر لكن علم تجويدده تفخيم
ترقيق مقابلى اولمق اوزره مشروحدر (الفخمية) جهنيه وزننده تعظيم وتكبر واستعلاء معناسنه‌در يقال
ماهذه الفخمية اى التعظم والاستعلاء (الفيخمان) زعفران وزننده شول عظيم الشان آدمه دينور كه رتق
وفتق امور جمهور دست رأى وتدبيرنه مفوض اولمغله جميع مصالح آنك حل وعقديله صورت بولوب كنديسز اصلا
بر مصلحت قطع وتمشيت اولنميه يقال رجل فيخمان اى معظم يصدر عن رأيه ولا يقطع امر دونه (الفدم) فانك فتحى
ودالك سكونيله شول بليد وكند ذهن ونادان وثقيل وچولپه وصالق آدمه دينور كه سوز ايلديكندن جماد كبى طوروب
تقلتدن غيرى نسنه بيلميه يقال هو فدم اى عيى عن الكلام فى ثقل ورخاوة وقلة فهم وغليظ الوجود تصلق
و بدانداm احمق آدمه دينور جمعلرى فدام كلور فانك كسريله مؤنثى فدمه‌در يقال هو فدم اى غليظ جاف احمق
و پك قويو قرمزى بويانمش اولان على قول قرمز يلغى شديد اولميان ثوبه دينور بعض نسخه‌ده مقدم عنواننده
مرسومدر مكرم وزننده ونهايه‌ده دخى اويلجه‌در ولسان العربده ايكيسى دخى مثبتدر فيقال ثوب فدم ومفدم
اى مشبع حمرة او ماحمرته غير شديدة وفدم مصدر اولور ابريق وبرداق مقوله‌سنك اغزينه بزدن سوزكى بغلمق معناسنه
يقال فدم فم الابريق فدما وفدم عليه بالفدام من الباب الثانى اذا وضع الفدام عليه (الفدامة) كرامه وزننده
(والفدومة) فانك ضميله بركسه فدم اولمق معناسنه‌در يقال فدم الرجل فدامة وفدومة من الباب الخامس اذا كان
فدما (الفدام) كتاب وزننده (والفدام) سحاب وزننده (والفدّام) شدّاد وزننده (والفدّوم) تنور وزننده
شول نسنه‌يه يعنى بر پاره سنه دينور كه عجم ومجوس طائفه‌سى صو ايچدكلرى وقتده ابريق سوزكوسى كبى انى اغزلرينه
بندايدرلر و برداق وابريق مقوله سنك اغزينه بغلدقلرى سوزكويه دينور (المفدّم) معظم وزننده (والمفدم)
مكرم وزننده اغزنده سوزكو اولان قابه دينور يقال ابريق مفدّم ومفدم اذا كان عليه مصفاة (التفديم) تفعيل
وزننده ابريق مقوله‌سنك اغزينه بزدن سوزكو ايلمك معناسنه‌در تقول فدّمت الابريق اذا جعلت عليه مصفاة
ومجوسى صو ايچركن اغزينه سوزكو كبى نسنه طوتمق معناسنه‌در يقال فدّم المجوسى فاه اذا وضع الفدام عليه (الفدام)
كتاب وزننده غمامه معناسنه‌در كه طوارى علفدن منع ايچون آغزينه كچوردكلرى طوربه مقوله‌سنه دينور (الفدغم)
غين معجمه ايله جعفر وزننده هريانى اويغون كوزل تنومند آدمه دينور وخوب ودلبر طولغون يوزه دينور وصويينه
قانمش ممتلى سبزه‌يه دينور (الفدغمة) دحرجه وزننده برآدم طولغون كوزل يوزلو اولمق معناسنه‌در يقال فدغم
الرجل على المجهول اذا ملئ وجهه (الفرم) (والفرمة) فارك فتحيله (والفرام) كتاب وزننده نسوانك فرجلرنى
تضييق ايلدكلرى داروية دينور شاب كبى (الفرماء) حمراء وزننده (والمستفرمة) فرجنى علاجله تضييق ايدن
قارى‌يه دينور يقال امرأة فرماء ومستفرمة اذا كانت تضيق فرجها بالفرم اى الدواء الذى يتضيق به الفرج
(الفرامة) كتابه وزننده (والفرام) كتاب وزننده نسوانك فرجنه طوتندقلرى بر پاره سنه دينور كه پرده بزى تعبير
اولنور سيلانى منع ايچون طوتنورلر على قول حيض پچاوره سنه دينور (الافترام) افتعال وزننده خاتون فرامه

طوتمق معناسنه در يقال افترمت المرأة اذا احلت الفرامة (فرماء) صحراء وزننده كرچه جوهری برموضع
ايله تفسير ايلمش لكن سهودر صواب اولان قافله اولمقدر كذلك استشهاد ايچون انشاد ايلديكی بيتده دخی تصحيف
ايلمشدر شارح ديركه ابن حبيب فايله تنصيص ايلمشدر (الافرام) همزه‌نك كسريله طولدرمق معناسنه در يقال
افرم الحوض اذا ملأه (الافرم) احمر وزننده ديشلری كدك آدمه دينور يقال رجل افرم ای المتحطم الاسنان
و بررجل اسميدر كه مصرده برجامع بنا ايلمشدر (الافرنجام) احرنجام وزننده ات قصمنك بوزی پشوب اوزی هنوز چيك
قالمق معناسنه دركه تاتاری پشمك تعبير اولنور يقال افرنجم اللحم اذا تشبط من اعلاه ولم ينشو (الفرزوم)
عصفور وزننده شول د كرمی خشبه دينور كه پاپوشچيلر اوزرنده ايش كسرلر كتوك تعبير ايدرلر على قول
قاف ايله در (الفرصمة) دحرجه وزننده برنسنه‌يی قيروب كسمك معناسنه در يقال فرصمه اذا كسره وقطعه
و بولغت روبه نام شاعرك شعرنده وارد اولمشدر (الفرضم) ضاد معجمه ايله زبرج وزننده ياشلو قوجه قيونه دينور
على قول قيريق بوينوزلو يه دينور وديشلری اوغانمش قيونه‌ده دينور ومهرة بن حيدان قبيله سندن بربطن اسميدر
قاف ايله قرضم مصحفدر وذهبن نام صحابينك پدری اسميدر (الفرضمی) زبرجی وزننده عظيم الهيكل اولوب
يره يك يك بصان دوه‌يه دينور (الفرطوم) عصفور وزننده جزمه‌نك سيوری برونه دينور (المفرطمة) مدحرجه وزننده
بورونی سيوری جزمه‌لره ومستلره دينور يقال خفاف مفرطمة ای ذات فرطوم (الفرطمة) دحرجه وزننده
جزمه‌يه برون يامق معناسنه در يقال فرطم الخفاف اذا رفعها بالفرطوم ظاهر اسلف پاپوشچيلر برونلو كسمكی بيلبوب
صكره‌دن يمارلر اوله مؤلف ديركه جوهری كرچه بوماده‌يی فايله رسم ايلدی لكن صواب اولان قاف ايله اولمقدر
(الفرقم) قافله جعفر وزننده آدمك ذكری باشنه دينور (المفرقم) مزعفر وزننده صقالی كيچ اغاران قاره قوجه
آدمه دينوركه ذاتنده بدغدا ودرشتخوار اوله (الفسحم) قنفذ وزننده سينه‌سی قلقان كبی ككبش اولان آدمه دينور
يقال رجل فسحم ای الواسع الصدر وذكر باشنه دينور وفسحم بنت عبدالله بن ابی وفسحم بنت اوس بن خولی
صحابيه‌لردر وزيد بن الحارث بن فسحم اصحابدندر فسحم بونك والده‌سيدر (الفصم) فانك فتحی وصاد مهمله‌نك
سكونيله قيرمق معناسنه در يقال فصمه فصما من الباب الثانی اذا كسره و بناء يقلمق معناسنه در يقال فصم البيت
على المجهول اذا انهدم (الانفصام) انفعال وزننده قيرلمق معناسنه در يقال فصمه فانفصم ای كسره فانكسر
و كسلمك معناسنه در يقال انفصم الشیء اذا انقطع (التفصم) تفعل وزننده بودخی قيرلمق معناسنه در
يقال تفصم الشیء اذا انكسر (الافصام) همزه‌نك كسريله حمی محمومی صالبورمك ياخود يغمور آچلمق معناسنه دركه
قطع معناسنه‌در يقال افصمت الحمی او افصم المطر اذا اقلع (الفصيم) امير وزننده ايری بالته‌يه اطلاق اولنور
فاعل معناسنه در يقال فأس فصيم ای ضخمة (الافصم) قيريق نسنه‌يه دينور يقال خلخال افصم ای منفصم
(الفطم) ختم وزننده كسمك معناسنه در يقال فطمه فطما من الباب الثانی اذا قطعه وچوجغی سود امكدن
آيرمق معناسنه دركه سوددن كسمك تعبير اولنور يقال فطم الصبی اذا فصله عن الرضاع (المفطوم) (والفطيم)
امير وزننده ممه‌دن كسلمش صبی يه دينور جمعی فطم كلور كتب وزننده (الفطام) كتاب وزننده اسمدر
چوجغك سوددن كسلمسنه دينور (الفاطم) صاحب وزننده ياوريسی بر ياشنه وارمش ناقه‌يه دينور يقال ناقة
فاطم اذا بلغ حوارها سنة (الافطام) همزه‌نك كسريله قوزينك ممه‌دن كسلجك وقتی كلوب چاتمق معناسنه در يقال
افطمت السخلة اذا حان ان تفطم (الفاطم) (والمفطومة) (والفطيم) امير وزننده ممه‌دن كسلمش قوزی يه دينور
(فاطمه) يكرمی صحابيه اسميدر وشول فواطم كه حديثده يعنی اعطی النبی عليه السلام عليا حلة سيراء وقال شققها
خمرا بين الفواطم حديثنده وارد اولمشدر مراد فاطمه الزهراء ووالدهٔ حضرت مرتضی اولان فاطمة بنت اسد
وفاطمه بنت حمزه‌در ياخود فاطمه بنت عتبة بن ربيعه‌در وشول فواطم كه توليد حضرت مصطفوی خدمتيله
شرفياب اولديلر بدی نفر فاطمه‌لردر بری قرشيه ايكيسی قيسيه وايكيسی يمانيه و بری ازديه و بری خزاعيه‌در
(الانفطام) انفعال وزننده كسلمك معناسنه‌در يقال فطمه فانفطم اذا قطعه فانقطع و برآدم منهی اولديغی نسنه‌دن
نهی ومنعی قبول ايلكله آندن فارغ اولمق معناسنه مستعملدر يقال انفطم عنه اذا انتهی عنه (التفاطم) تفاعل وزننده
برآدمك ممه‌دن كسلمش قوزيلری واوغلاقلری ينه انالرينه قوششوب اوشتمق معناسنه در يقال تفاطم القوم
اذا هيج بهمهم بامهاتها بعد الفطام (فطيمه) جهينه وزننده برموضع آديدر و براعرابيه اسميدركه برداستان
صاحبه‌سيدر (الفعامة) سلامه وزننده (والفعومة) عمومه وزننده طپطلو اولمق معناسنه در يقال
فعم الساعد والاناء فعامة وفعومة من الباب الخامس اذا امتلأ وقيرك يال و بال واندامی تمام حد كمالی بولوب

بلكلرى و بالدرلرى طولغون اولمق معناسنه مستعملدر يقال فعمت المرأة اذا استوى خلقها وغلظ ساقها
(الفعم) شكس وزننده وصغدر طلونسنه يه دينور فعمل دخى دينور لام زياده سيله كه ابلغ اولور يقال اناء فعم اى ممتلى
(الفعمة) فرحه وزننده معناى ثانيدن وصفدر يال و بالى رسيدهٔ كمال اولوب بلكلرى و بالدرلرى قبق طولسى كبى
طولغون محبوبه يه دينور (الافعام) همزه نك كسريله (والتفعيم) تفعيل وزننده طولدرمق معناسنه در يقال
افعم الاناء وفعمه اذا ملأه واقعام مسك وطيب درون خانه يى رايحهٔ طيبه ايله قپلامق معناسنه مستعملدر يقال
افعم المسك البيت اذا طيبه و برآدمى پرغضب ايلمك معناسنه در ياخود دماغنى رايحهٔ طيبه ايله ابريزايلمك معناسنه در
يقال افعم فلانا اذا اغضبه اوملأ انفه رايحة (الفغم) فانك فتحيله بودخى طولدرمق معناسنه در يقال فغم الاناء
وفغمه فغما من الباب الرابع والثالث اذا ملأه وفغم برشجر على قول كل تعبير اولنان چچك اسميدر وردمعناسنه
(فعوعم) ياخود فعمم سفرجل وزننده برموضع آديدر (الافعيعال) اعشيشاب وزننده قاب كركى كبى طلوب
طاشمق معناسنه در يقال افعوعم الاناء والحوض اذا امتلأ وفاض (الفغم) فانك فتحى وغين معجمه نك سكونيله
(والفغوم) قعود وزننده خوش رايحه دماغى آكوده ايدوب طوتمق معناسنه در يقال فغمه الطيب فغما وفغوما
من الباب الثالث اذا سد خياشيمه كذلك رايحهٔ طيبه سدهٔ بدنيه لرى اچمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال
فغمته الرايحة السدة اذا فتحتها وفغم اوپمك معناسنه در يقال فغم المرأة اذا قبلها وممه ايمك معناسنه در يقال
فغم الجدى امه اذا رضعها وفغم لسان ايله وخلال ايله ديش ارالقلرندن چقاريلان طعام بقيه سنه دينور
قال الشارح ومنه الحديث كلوا الوغم واطرحوا الفغم الوغم ما تساقط من الطعام والفغم ما تخرجه من خلل اسنانك
(المفاغمة) مفاعله وزننده بودخى اوپمك معناسنه در يقال فاغم المرأة اذا قبلها (الفغم) فتحتينله برنسنه يه پك حرصله
دوشكون اولمق معناسنه در يقال فغم بالشئ فغما من الباب الرابع اذا لهج وحرص ودائمى بريرده مقيم
اولمق معناسنه در يقال فغم بالمكان اذا اقام به ولزمه (الافغام) همزه نك كسريله طولدرمق معناسنه در
يقال افغم الاناء اذا ملأه و يقال افغم مكانه اذا ملأه بريحه (الانفغام) انفعال وزننده مركومدن زكام آچلمق معناسنه در
يقال انفغم الزكام اذا انفرج (الفغم) فانك ضميله وضمتينله اغزك مجموعنه دينوركه ديشلرى واسانى وآوردى حاويدر
على قول چكه لر ايله بيله جه اككه دينور ومنه يقال اخذ فلان بفغمه على المجهول اى شق عليه يعنى پك رنج ومشقته
كرفتار اولدى (المفغم) مكرم وزننده برنسنه يه اغراء وتشويق اولنمغله اكادوشكون اولان آدمه دينور يقال هو مفغم به
اى مغرى به يعنى حريص عليه (الفقم) فانك وقافك فتحيله طولمق معناسنه در يقال فقم الاناء فقما من الباب الرابع
اذا امتلأ وفقم وفقم قافك سكونيله برآدمك اوست ديشلرى ايلروجه اولمغله الت ديشلره راست قپانميوب آشورى
اولمق معناسنه در يقال فقم الرجل فقما وفقما من الباب المزبور اذا كانت ثناياه العليا متقدمة فلا يقع على السفلى وفقم
فتحتينله طاشقن سرور ونشاطله بوطور لنمق معناسنه در يقال فقم الرجل اذا اشر و بطر و برآدمك مالى توكنمك ياخود
چوغالمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال فقم ماله اذا نفد اوكثر وفقم وفقم قافك سكونيله وفقوم قعود
وزننده برمادهٔ استقامت اوزره اولميوب كج ومج اولمق معناسنه دركه نتيجه وانجامى راست ودرست كلمز
يقال فقم الامر فقما وفقما وفقوما اذا لم يجر على استواء وبرايش عظيم ودشوار اولمق معناسنه در يقال
فقم الامر اذا عظم وفقم فتحتينله يقمق معناسنه در يقال اكل حتى فقم اى بشم (الافقم) احمر وزننده
اوست ديشلرى ايلروجه اولمغله آلت ديشلرندن آشورى اولان آدمه دينور وافقم بر رجل اديدر وراست
ودرست اولميوب كج ومج اولان ايشه اطلاق اولنور يقال امر افقم اى اعوج (الفقامه) فخامه وزننده بودخى
برمادهٔ راست ودرست اولميوب كج ومج اولمق معناسنه در يقال فقم الامر فقامة من الباب الخامس اذا لم يجر
على استواء وبرمادهٔ عظيم اولمق معناسنه در يقال فقم الامر اذا عظم (التفاقم) تفاعل وزننده بودخى
برمادهٔ بيو يوب دشوار اولمق معناسنه در يقال تفاقم الامر اذا عظم (الفقم) فانك فتحيله وضميله چكه يه دينور
على قول چكه لرك بر ينه دينور ايكيسنه فقمان دينور وكلپ قسمنك بروشنك اوجنه دينور ومصدر اولور
برآدمك چكه سندن قاوره يوب طوتمق معناسنه يقال فقمه فقما من الباب الاول اذا اخذ بفقمه وجماع ايلمك
معناسنه در يقال فقم المرأة اذا نكحها (التفقم) تفعل وزننده بودخى برآدمك چكه سندن قاوره يوب طوتمق
معناسنه در يقال تفقمه اذا اخذ بفقمه (المفاقمة) مفاعله وزننده بودخى جماع ايلمك معناسنه در يقال
فاقم المرأة اذا جامعها (الفقم) ضمتينله اغزه دينور فم معناسنه (فقيم) زبير وزننده كنانه قبيله سندن
برجماعتدر نسبتنده فقمى دينور عرنى كبى جماعت مزبوره جاهليه ده اشهر حرمى تاخير ايدن طائفه در

وفقیم دارم قبیله سندن بر جماعتك دخی اسمیدر بونك نسبتنده فقمی دینور قیاس اوزره (الفقم) كتف وزننده
دائما خصملرینه غالب اولان شیرمرد آدمه دینور یقال رجل فقم فهم اذا كان یعلو الخصوم فهم كلمه‌سی مزاوجه
ایچوندر نته كه لقم لهم دخی دیرلر (الفیلم) حیدر وزننده عظیم الهیكل آدمه دینور فیل كبی یقال رجل فیلم
ای عظیم وقورقق آدمه دینور یقال رجل فیلم ای جبان وصاچی چوق وكور آدمه دینور وواسع قیویه
دینور وطراغه دینور مشط معناسنه ومبشین صفره‌یه دینور وچوق طورطویه و پوصه‌یه دینور زیت وشیرلغن
طورطوسی كبی (الافتلام) افتعال وزننده برون كسمك معناسنه‌در یقال افتلم انفه اذا جدعه (التفیلم)
تدخرج وزننده اوغلان سموروب ایریلمك معناسنه‌در یقال تفیلم الغلام اذا سمن وضخم (الفلقم) جعفر وزننده
واسع نسنه‌یه دینور یقال شیء فلقم ای واسع (الفلهم) جعفر وزننده نسوان فرجنه دینور وواسع قیویه دینور
شارح دیر كه فلهم جلاّه مكو كنده‌ده دینور مؤلف بو معنادن سكوت ایلدی (الفم) فانك حركات ثلاثیله اغزه
دینور فارسیده دهن دیرلر وفم اصلنده فوه ایدی و بعضا میمی مثلثة مشدّد اولور نته كه فوه مادّه سنده
مشروحدر شارح دیر كه تشدید میم اشعاره یعنی ضرورته مخصوصدر وفم دری یی بركرّه دباغت ایلسكه دینور كه
برآغز دباغت تعبیر اولنور یقال فم من الدباغ ای مرّة منه (فمّ) فانك ضمی ومیم مشدّده‌نك فتحیله ثمّ كلمه سنده
لغتیدر كه حرف عطفدر یقال جاء زید فمّ عمرو ای ثمّ عمرو (الفوم) فانك ضمیله صرمسغه دینور تقول
اكلت فوما ای ثوما و بغدایه دینور ونخوده دینور واتمكه دینور خبز معناسنه ومطلقا كندیدن اتمك یاپیلان
حبوباته دینور ومطلقا منعقد نسنه‌یه دینور كرك صوغاندن وصرمسقدن وكرك بیوك لقمه‌دن اولسون
(الفامیّ) فوم صاتیجی آدمه دینور فومی كلمه سندن مغیردر یقال هو فامیّ ای بایع الفوم (الفیوم) تنور وزننده
مصر دیارنده بر بلده ادیدر (افامیه) سحابیه وزننده شام اولكه سنده بر بلده ادیدر (فامیه) عراقده برقریه
اسمیدر (فامین) بخارا قضاسنده برقریه در (الفومة) فانك ضمیله اكین سنبله سنه دینور وایكی پرمق
ارالغنه قصد ریلوب كوتریلان شیئه دینور یقال هو علی قدر فومة وهی ماتحمله بین اصبعك (الفوم) ضرد
وزننده مهموز اولان فؤم معناسنه‌در كه پاره پاره دیمكدر یقال قطعه فوما ای فؤما (الفهم) وهم وزننده
(والفهم) فتحتیله (والفهامة) سلامه وكتابه وزنلرنده (والفهامیة) فانك فتحیله و یانك تخفیفیله اكلمق معناسنه‌در
فارسیده شناختن مرا دفیدر یقال فهم الكلام فهما وفهما وفهامة وفهامیة من الباب الرابع اذا علمه
وعرفه بالقلب (الفهم) كتف وزننده تیز فهم اولان فطانتلو آدمه دینور یقال رجل فهم ای سریع الفهم
(الاستفهام) بر نسنه‌یی اكلمق ایستمك معناسنه‌در (الافهام) همزه‌نك كسریله (والتفهیم) تفعیل وزننده
اكلتمق معناسنه‌در تقول استفهمنی الشیء فافهمته وفهمته اتاه وانفعال بابندن انفهم عنوانی لحن وخطادر
(التفهم) تفعل وزننده تدریجله اكلمق معناسنه‌در یقال تفهمه اذا فهمه شیئا بعد شیء (فهم) سهم وزننده
برقبیله پدریدر كه ابن عمیر بن قبس بن عیلان‌در (الفیم) یانك تشدیدیله كبس وزننده شدید وتوانا آدمه دینور
جمعی فیوم‌در یقال رجل فیم ای شدید (الفیمان) فانك فتحیله عهد معناسنه‌در پیمان فارسی معربیدر یقال
بیننا فیمان اكید ای عهد فصل القاف (القتام) تای فوقیه ایله سحاب وزننده توزه دینور یقال ارتفع القتام
ای الغبار (القتمة) غرفه وزننده الواندن بوزلغه دینور یقال به قتمة ای لون اغبر وقتمه بر كریه الرایحه نبات ادیدر
(القتمة) فتحاتله رایحهٔ كریهه‌یه دینور یقال به قتمة ای رایحة كریهة (الاقتم) (والقاتم) سیاه نسنه‌یه دینور یقال شیء اقتم
وقاتم ای اسود (الاقتمام) احمرار وزننده قرارمق معناسنه‌در یقال اقتم الشیء اذا اسودّ (القتوم) قعود وزننده
توز قالقوب هوایه آغمق معناسنه‌در یقال قتم الغبار قتوما من الباب الاول اذا ارتفع (حیاض قتیم) زبیر وزننده
اولومدن كنایه‌در حیاض غتیم كبی و بو توز طپراق معناسنه‌در یقال اورده حیاض قتیم ای الموت (القثم) قافك فتحی
وثای مثلثه‌نك سكونیله برآدمه دفعة نفیس مال و یرمك معناسنه‌در یقال قثم له من المال قثما من الباب الاول اذا غثم
ومال جمع ایلمك معناسنه‌در یقال قثم المال قثما من الباب الثانی اذا جمع وچقلداق ییلا شدروب مردار ایلمك معناسنه‌در
یقال قثمه بالجعر قثما اذا لطخه به (قثم) زفر وزننده ابن عباس بن عبدالمطلب‌در كه صحابیدر وقثم قاثم لفظندن
معدولدر كثیر العطاء آدمه دینور یقال هو قثم ای الكثیر العطاء ومحضا طریق برّ وخیره صرف وعیاله
انفاق ایچون كسب وجمع مال ایدن آدمه دینور یقال هو قثم ای جموع الخیر والعیال وطریق شرّ
ونامرضی یه صرف ایچون جمع مال ایدن كسیه‌ده دینكله ضدّ اولور یقال فلان قثم ای جموع للشر وقثم
اركك صرتلانك اسمیدر مردارلق معناسنه‌در (القثوم) صبور وزننده بو دخی خیر وعیال ایچون جمع مال ایدن آدمه

دینور (قثام) قطام وزننده دیشی صرتلانه دینور وجاریه یه اطلاق اولنور که سبت وترذیل اداتیدر یاقثام دیرلر
یادفار کبی وغنیمت کثیره یه دینور (الاقتثام) افتعال وزننده استیصال معناسنه در یقال اقتثمه اذا استأصله
وچوق مال آلمق معناسنه در یقال اقتثم مالا کثیرا اذا اخذه وبرنسنه نك جمله سنی سیلوب سپوروب المق معناسنه در
یقال اقتثم الشیء اذا اجترفه وبركدرمك معناسنه در یقال اقتثمه اذا جمعه (القثمة) غرفه وزننده الواندن
بوزلغه دینور یقال به قثمة ای غبرة ومردارلغه دینور که اسمدر وقثمه وقثم فتحتینله چقلداق بیلاشمغله مردار
اولمق معناسنه دریقال قثم الشیء وقثم قثمة وقثما من الباب الرابع والخامس اذا تلطخ بالجعر (القثم) حسم
وزننده (والقثامة) قسامه وزننده بوزرنكلی اولمق معناسنه در یقال قثم الشی قثما وقثامة من الباب الخامس
اذا اغبر (القحوم) حای مهمله ایله قعود وزننده برکسه اوکنی آردنی فکر وتامل ایدوب کوزتمیه رك برایشه صالدرمق
وآیلوب کیرمك معناسنه در مهور دلاورلرك بی پروا جنکه کیردکلری کبی یقال قحم فی الامر قحوما من الباب الاول
اذا رمی بنفسه فیه فجأة بلارویة (التقحیم) تفعیل وزننده برآدمی برایشه قحوم ایتدرمك معناسنه در تقول قحمته
اذا ادخلته فی الامر من غیر رویة وآت راکبنی یوزی اوزره اتوب یره چالمق معناسنه در یقال قحمه الفرس اذا رماه
علی وجهه (الاقحام) همزه نك کسریله بودخی برآدمی بی اندیشه برایشه صالدرتمق معناسنه در تقول اقحمته
بمعنی قحمته وناس قوراقلغه اوغرامغله اوتلوصوواوابادان محله وارمق معناسنه در یقال اقحم اهل البادیة علی المجهول
اذا اجدبوا فخلوا الریف ودابه یی نهره صوقمق معناسنه در یقال اقحم فرسه النهر اذا ادخله فیه مترجم دیرکه مؤلفینك
حشو کبی زائد کلمه یه مقحم تعبیرلری بوندن مأخوذدر (الانقحام) انفعال وزننده (والاقتحام) افتعال وزننده
بونلرده بی ملاحظه برایشه صالدروب کیرمك معناسنه در یقال اقحمته فانقحم واقتحم واقتحام برنسنه یی حقیر
عدایلمك معناسنه در که خوارسمق تعبیر اولنور یقال اقتحمه اذا احتقره ویلدز باتمق معناسنه در یقال اقتحم
النجم اذا غاب وهجوم ایلمك معناسنه در یقال اقتحم المنزل اذا هجمه وپوغور کندیلکندن ناقه یه قصد ایلمك
معناسنه مستعملدر یقال اقتحم الفحل الشول اذا هجمها من غیر ان یرسل فیها (القحمة) تمره وزننده بمنده
وبلده در (القحمة) غرفه وزننده اسمدر بی ملاحظه برایشه صالدرشه دینور یقال هو رکب القحمة
ای الاقتحام ومهلکه وخطرناکه دینور یقال هوفی قحمة ای مهلکة وقوراق وقیتلق یله دینور جملری قحم
کلور صرد وزننده یقال وقعوا فی قحمة ای سنة شدیدة وقحط وقحم الطریق یولك صرب وصعوبتلو یرلرینه
دینور یقال رکبوا قحم الطریق ای مصاعبه وقحم الشهر آیك آخر اوج کیجه سندن عبارتدر یقال بقی قحم
الشهر ای ثلاث لیال اخره (التقحم) تفعل وزننده بودخی آت راکبنی یوزی اوزره اتوب یره چالمق معناسنه در
یقال تقحم الفرس براکبه اذا رماه علی وجهه (المقحم) مکرم وزننده ضعیف و بیمجاله دینور یقال رجل مقحم
ای ضعیف وشول دوه یه دینور که برسنه ده هم الثی وهم بدی یاش دیشلرنی دیشه مش اوله که برسنه ده ایکی کونه
باشه دخول وقحوم اتمش اولور یقال بعیر مقحم اذا اثنی وار بع فی سنة فاقحم سنا علی سن وبادیه ده نشئت ایدن
بدوی یه دینور (القحم) قحم وزننده (والقحوم) صبور وزننده بك یاشلو قوجه یه دینور مؤنثی قحمه در یقال
رجل قحم وقحوم وامرأة قحمة ای الکبیر السن جدا وقحوم تیرتکرانوب نزول ایدن چرخه ومقاره یه دینور یقال
محالة قحوم ای سریعة الانحدار (القحامة) قافك فتحیله (والقحومة) قافك ضمیله معنای اولدن اسملردر بك قوجه لغه
دینور وبونلر فی الاصل مصدرلردر کندیلردن فعل تصرف اولنمدی اسم موضعنده استعمال اولندیلر یقال
به قحامة وقحومة ای کبرسن جدا القحم قافك فتحیله سالك بردوزمیه اشدیروب کتمك معناسنه در یقال قحم
الفلا وقحما من الباب الثالث اذا طواها وبرنسنه یه واروب چاتمق معناسنه در یقال قحم الیه اذا دنا (القاحم)
بك سیاه نسنه یه دینور یقال اسود قاحم ای فاحم (المقحام) مقدام وزننده همان کندیلکندن ناقه یه صالدریجی
پوغوره دینور (الاقحمة) نسخه لرده همزه نك وحانك فتحیله اقحه ایله مفسر اوله رق مرسومدر اقحه عنوانی اینه
محلنده ثابت دکلدر شارح دخی تعرض ایلامشدر مکر که اجوبه وزننده اوله که قحمه نك جمعیدر ذروات وسقوفات
مقوله سنه دینور واقحمه لفظی اندن مقلوب اوله احتمالات سائره یه ظفریاب اولنمدی (قحم) لحم وزننده بررجل
آدیدر (قحذم) ذال معجمه ایله جعفر وزننده بررجل اسمیدر (قحزم) زای معجمه ایله بررجل آدیدر (القحزمة) دحرجة
وزننده صرف وتحویل ایلمك معناسنه در یقال قحزمه عن الشیء اذا صرفه (التقحزم) تدحرج وزننده ایلشمك
معناسنه در یقال تقحزم فی امره اذا نشب (القیخم) خای معجمه ایله حیدر وزننده اطرافندن یوکسك ومرتفع
اولان شیئه دینور (القیخمان) قیخمان وزننده ومرادفیدر که ذکر اولنندی (القدم) فتحتینله (والقدمة) غرفه

وزننده سابقة فى الامر معناسنه‌در كه بر خصوصده سائرلرى سبق وتقدّم ملك اثر وحالتندن عبارتدر يقال له قدم
وقدمة وقدم فى هذه الخدمة اى سابقة وقدم فتحتينله خير و بر و حسنه جهتنده درجه و مرتبه صاحبى آدمه دينور
مؤنثى قدمه‌در يقال هو قدم فى الخير اى له مرتبة فيه واياغه دينور رجل معناسنه وقدم لفظى مؤنثدر جوهرينك
تذكيرايله واحد الاقدام تعبيرى سهودر صواب اولان واحدة الاقدام اولمقدر هايله جمعى اقدام كلور شارح ديركه
عضو تأ ويليله تذكيرى جائزدر مؤلف لام بابنده رجلى القدم اومن اصل الفخذ الى القدم عبارتيله تعريف ايدوب
بوراده قدمى الرجل عنوانيله تعريفى غريبدر اكثر اهل لغت رجلى قالجه باشندن طبانه قدر و بعضيلرى طبانى دخى
ادخال ايدوب وقدمى ياالكز طوپوقدن اشاغى ايله واكثرى طبان ايله تعريف ايلمشلردر نته كه مغربده ومصباحده
مصرحدر وزمخشرى مقدمه‌ده كف پاى ايله تفسير ايلدى كه اياق آيه‌سى ديمكدر پس بو دخى طبان اولور بونلره
كوره احدهما اخرده استعمال مجاز اولور انتهى وقدم برقبيله آديدر و برموضع اسميدر و بهادره اطلاق اولنور
مفرد و جمعى وتأنيث وتذكيرى مساويدر يقال رجل قدم وامرأة قدم من رجال ونساء قدم اذا كانا جريئين ويقال
هم ذوو القدم اى السابقة والتقدم فى الشجاعة واما ماجاء فى الحديث الذى فى صفة النار انه عليه السلام
قال لاتسكن جهنم حتى يضع رب العزة فيها قدمه اى حتى يجعل الله الذين قدّمهم لها من الاشرار فهم قدم
الله للنار كما ان الاخيار قدم الله الى الجنة او وضع القدم مثل للردع والقمع اى يأتيها امر بكفها عن طلب المزيد
يعنى بوراده قدمدن مراد تقديم اولنان نسنه اولمغله معنا رب العزّة حضرتلرى وفق مرادى اوزره جهنمه تقديم
وادخال ايليه جكى اشرارى بالتمام وضع وادخال ايلمد كجه جهنمك هل من مزيد ديه‌رك فورت وسورتى ساكن
اولمز و بعضلر ديديكه وضع قدم برنسنه‌يى قلع وقمع ايلمكدن كنايه اولمغله امر الهى شرفورود ايدوب جهنمى مزيد
طلبندن منع ونهى ايدنجه قدر ساكن اولمز ديمكدر شارح ديركه حديث متشابهاتدن اولمغله اهل تحقيقك بونده
اقاويل كثيره‌سى واقعدر (القدمة) غرفه وزننده سابقه فى الامر معناسنه‌در كه ذكر اولندى واسم اولور دليرلك ودلاورلك
معناسنه يقال به قدمة اى جرأة (القدم) عنب وزننده بو دخى سابقه فى الامر معناسنه‌در وقدم وقدامه سلامه وزننده مصدر
اولور برنسنه قديم وديرين اولمق معناسنه كه حادث اولمق مقابليدر يقال قدم الشئ قدامة وقدما من الباب الخامس اذا
تقادم وقدم بو معناده اسم اولور قديملك دينور يقال به قدم اى ضد حدوث (القديم) امير وزننده (والقدام) غراب
وزننده وصفلردر زمان جهتيله اسكى وچوقدنكى نسنه‌يه دينور ديرين معناسنه كه حادث مقابليدر جمعى قدماء كلور كرماء
وزننده وقدامى كلور قصارى وزننده وقدايم كلور (القدم) قافك ضميله وضمتينله بو دخى دلير و بهادره اطلاق اولنور كه
جنكده عسكره تقدم ايدر يقال رجل قدم وقدم اى شجاع وقدم ضمتينله ايلرو ايلرو تقدم ايلمكه دينور ومنه يقال هو يمشى
القدم اذا مضى فى الحرب يعنى اذا تقدم سائره (القدم) هدم وزننده (والقدوم) قعود وزننده تقدم ايلمك معناسنه‌در كه
بركسنه‌نك اوكنه كچمكدن عبارتدر يقال قدم القوم قدما وقدوما من الباب الاول اذا تقدمهم وقدم دليرلك
وجرأت ايلمك معناسنه‌در يقال قدم فلان وقدم قدما من الباب الاول والرابع بمعنى اقدم (التقديم) تفعيل وزننده
بو دخى اوكه كچمك معناسنه‌در كه نفسنى تقديم ايتمش اولور يقال قدّم القوم اى تقدمهم شارح ديركه مصنفك
مقدّمه تعبيرلرنى بعضلرك متقدمه معناسيله تفسيرلرى بوندندر وتقديم برآدمى ايلرى سوروب اوكه كچورمك
معناسنه‌در تقول قدّمته اذا جعلته مقدّما وتقديم يمين بعينه يمين ايلمكدن عبارتدر كه يمينى حكم اوزره تقديم
ايتمش اولور تقول قدّمت يمينا اى حلفت (الاستقدام) بو دخى تقدّم معناسنه‌در يقال استقدم القوم اى تقدمهم
ودلير وكثير الاقدام اولمق معناسنه‌در يقال استقدم الرجل اذا كان قدوما (الاقدام) همزه‌نك كسريله دليرلك
ايلمك معناسنه‌در كه نفسنى ايلرى كچورمك لازميدر يقال اقدم على الامر اذا شجع وبرآدمى ايلرى كچورمك
معناسنه‌در تقول اقدمته بمعنى قدّمته واقدام يمين تقديم كبى بعينه يمين ايلمكدن عبارتدر تقول اقدمت يمينا
اذا حلفت (القدم) ضمتينله (والقدميه) ياى مشدده ايله واليقدمية ياى تحتانك فتحى ودالك ضميله (والتقدمية)
تاى فوقيه مفتوحه ايله (والتقدمة) دالك ضميله ايلرولك معناسنه اولوب بعده جنكده دشمن عسكرينه سائردن
مقدّم حمله واقدام ايلمكده استعمال اولندى يقال هو يمشى القدم والقدمية واليقدمية والتقدمية والتقدمة
اذا مضى فى الحرب نهايه‌ده بونلر تقدم فى الشرف وبختر معنالريله ده مفسردر (المقدام) (والمقدامة) ميملرك كسريله
(والقدوم) صبور وزننده (والقدم) كتف وزننده مطلقا دليراولوب پك اقدام صاحبى آدمه دينور (التقدم)
تفعل وزننده دلير ومقدام اولمق معناسنه‌در يقال تقدّم الرجل اذا كان قدوما واوكه كچمك معناسنه‌در يقال
تقدّم الرجل اذا كان مقدّما وبرآدمه برنسنه ايله امر ووصيت ايلمك معناسنه مستعملدر كه مصلحت اوزره تقديم

ايلمش

ایلمش اولور یقال تقدّم الیه فی کذا ای امر واوصاه به (المقدمة) محدّثه وزننده متقدّمه معناسنه مستعملدر تته که
قصر بنی ذکر اولندی بو معنادندر که عسکرك ایلری کیدن بلوکنه که چرقجی تعبیر اولنور مقدّمة الجیش اطلاق اولنور
وامام ثعلب دالك فتحیله روایت ایلدی که باشبوغ طرفندن تقدیم اولنمش اولور تانیثی طائفه وجماعت اعتباریله در یقال
هم مقدمة الجیش ومقدمته علی قول ثعلب ای متقدّموه ومقدّمة الابل سائر ناقه‌لردن مقدّم دول طوتوب وانتاج ایدن
ناقه‌لره اطلاق اولنور ومقدمة الشیء اول نسنه‌نك اوّلنه اطلاق اولنور مقدمة الکتاب کبی وآلنده کی پرچمه اطلاق اولنور
ناصیه معناسنه وآلنه اطلاق اولنور جبهه معناسنه وصاچی برکونه طرامغه دینور یقال امتشطت المرأة المقدّمة
وهی ضرب من الامتشاط (القادمة) (والقدامی) قصاری وزننده بونلرده مقدّمة الجیش معناسنه در یقال هم قادمة
الجیش وقداماه ای مقدّمته وقادمه سمرك اوك قاشنه دینور و بنی ضبینه بوردنده برصو آدیدر (مقدم العین) محسن
وزننده (ومقدّم العین) معظم وزننده کوزك بروندن طرفه اوجنه دینور که کوزك پیکاری تعبیر اولنور ومقدم الوجه
یوزك منظره یه کلان یرندن عبارتدر جمعی مقادیم کلور ومقدم الرحل ومقدّم الرحل که محسن ومعظم وزنلرنده در
سمرك اوك قاشنه دینور (القادم) انسانك باشنه اطلاق اولنور که اعضانك مقدّمیدر جمعی قوادم در واینكك وناقه‌نك
کو بکدن طرفه اولان ایکی اوك ممه‌لرینه قادمان اطلاق اولنور وقادم قدوم آتیدن اسم فاعلدر سفردن وطننه
عودت ایدوب کلان آدمه دینور جمعی قدم کلور عنق وزننده وقدّام کلور زنار وزننده وقادم الرحـل سمرك اوك
قاشنه دینور و بر رجل اسمیدر و برکوچك طاغك آدیدر (القوادم) (والقدامی) حباری وزننده قوش قنادینك اوك
طرفنده واقع درت علی قول اون عدد یلكلره دینور خوافی مقابلیدر مفردی قادمه در (المقدام) محراب وزننده کثیر
الاقدام آدمه دینور که ذکر اولندی و برخرمالق آدیدر ومقدام بن معدی کرب اصحابدندر (القدوم) هجوم
وزننده (والقدمان) حرمان وزننده سفردن عودت ایدوب وطنه کلمك معناسنه در یقـال قدم من سفره قدوما
وقدمانا من الباب الرابع اذا آب (القدوم) صبور وزننده دولکر لرك کسر تعبیر ایتدکلری آلته دینور و بو مؤنثدر
جمعی قدایم وقدم کلور ضمتینله وحلب قضاسنده برقریه آدیدر ونعمان نام محلده برموضع آدیدر ومدینه‌ده برجبل
آدیدر وسراة دیارنده برصرپ بیلاك آدیدر و برموضع آدیدر که اوراده حضرت ابراهیم علی نبینا وعلیه التسلیم اختتان
ایلدیلر و بعضا دالی مشدّد قلنور شارحك بیاننه کوره موضع مزبور شام دیارنده در وقدوم دوس بلادنده برطاغده
برصرپ یوقش آدیدر و یمنده برحصار آدیدر (القیدوم) قیصوم وزننده (والقیدام) قیدار وزننده برنسنه‌نك
صدرینه واوّلنه دینور یقال قیدوم الشیء وقیدامه ای مقدّمه وصدره وقیدوم الجبل طاغك برون کبی ایلرویه چیقان
سیوری اوجنه دینور وقیدوم وقیدام اوکه دینور قدّام معناسنه (قدّام) زنار وزننده جهات ستّه‌دن اوك جهتنه
دینور وراء مقابلیدر و بو مؤنثدر بعضا مذکر اولور مصغری قدیدیمه وقدیدیم در هایله وهاسز شارح دیرکه بنیه اولی
شاذدر زیرا رباعینك مصغرنه هاء لاحق اولمز وحرف مدّی متضمن اولمغله فعیعیل اوزره تصغیر اولندی انتهی وقدّام
جزّار معناسنه در که قربان ذبح ایدن کمسه در ظاهرا قربانی ذبح ایدرکن اوکنده یاتورراولمسی باعث اطلاقدر وقدّام
قادم لفظندن جمع اولور که سفردن عودوور ودایدن کمسه‌لره دینور یقال هؤلاء القادمون والقدّام ای الآئبون من السفر
و پادشاهه اطلاق اولنور و برقومك سید واعیاننه کذلك سائردن عالیشان اولان آدمه اطلاق اولنور (المقدمة) محسنه
وزننده (والمقدّمة) معظمه وزننده مقدم ومقدّم کبی سمرك اوك قاشنه دینور (القدم) قافك فتحیله برکونه قرمزی بزه
دینور (قدم) زفر وزننده یمنده برکوچك قبیله آدیدر و برموضع اسمیدر اندن اعلا بر نوع چقار ثیاب قدمیه اکا منسوبدر
(قدام) قطام وزننده عروة بن سنان العبدی وعبدالله بن العجلان النهدی فرسلرینك اسمیدر و برقانجق کلبك آدیدر
(قدومی) هیولی وزننده جزیره‌ده یاخود بابل ترابنده برموضع آدیدر (القدیم) سکیت وزننده (والقدّام) شدّاد وزننده
قدّام کبی پادشاهه اطلاق اولنور و برقومك سید وسرکرده سنه دینور وناسدن شرف وشانله عالی ومتقدم اولان
آدمه دینور قادم صاحب وزننده (مقدّم) معظم وزننده (مقدام) مصباح وزننده (قدامه) ثمامه وزننده اسامی
ناسدندر وقدامة بن حنظله وابن عبدالله وابن مالك وابن مظعون وابن ملحان صحابه لردر (الاقدم) ارسلانه
اطلاق اولنور (القدمیة) عربیه وزننده برکونه سختیانه دینور (القدمیة) قافك ودالك ضمیله صالنمغه دینور یقال
یمشی القدمیة ای یتبختر (قدومه) صبوره وزننده برصرپ یوقشك آدیدر (ذواقدام) همزه مفتوحه ایله برطاغدر
(القدم) کتف وزننده (والقدمة) فرحه وزننده قره طاشلق تپه‌نك درشت وغلیظ اولان یرینه دینور (القدحة)
قافك کسریله قطره وزننده که صرّحت بقدحة قوللرنده واقعدر وضحت القصة بعد التباس معناسنه در یعنی
ملتبس ومشتبه اولان قصه وواقعه معناسنه استعمال ایدرلر تته که بو معناده صرّحت جدّا و بجدّاء و بجدّة

وبجدان دخی دیرلر ته که جدد مادّه سنده ذکر اولندی صرّحت لفظنك فاعلی قصه در شارحك بیاننه كوره اصل وضعی تارمار وپراكنده معناسنه در (القذمّ) قافك كسری وذال معجمه نك فتحیله هجف وزننده سریع وشدید آدمه دینور وجواد ومعطاء اولان سید وذیشانه دینور یقال رجل قذمّ ای سید معطاء (القذم) نفر وزننده بودخی قذم معناسنه در (القذم) ضمتینله باتمش وبلورسز اولمش قیوله دینور (القذم) جزم وزننده برآدمه دفعةً مال نفیس ویرمك معناسنه در یقال قذم له من المال قذما من الباب الاول بمعنی قثم له (القذمة) غرفه وزننده بر یودم صویه دینور جرعه معناسنه (القذم) فتحتینله صو بی یودم یودم ایچمك معناسنه در یقال قذم قذمة قذما من الباب الرابع اذا جرع جرعة (القرم) فتحتینله اته پك اشتهالو آرزومند اولمق معناسنه در بعده سائرنسنه ده دخی استعمالی شایع وكثیر اولوب حتیّ معشوق ومحبوبه اولان شوق وآرزوده دخی استعمال اولندی یقال قرم الی اللحم قرما من الباب الرابع اذا اشتدّت شهوته الیه وتقول قرمت الی لقائك قرما اذا اشتقت الیه (القرم) قافك فتحی ورانك سكونیله دول ایچون حفظ واختیار اولنان اركك دوه یه دینور علی قول هنوز ایپ ویولار كچورلمامش اركك دوه یه دینور جمعی قروم كلور وسید وذیشان آدمه اطلاق اولنور یقال هو قرم من القروم ای سید (الاقرم) احمر وزننده قرم ایله معنای اولده مرادفدر وجوهرینك الاقرم فی الحدیث لغة مجهولة قولی خطادر شارح دیر كه مراد اشبو حدیثدر عن دكین بن سعید قال امر النبی علیه السلام عمر ان یزوّد النعمان بن مقرن المزنیّ واصحابه ففتح غرفة له فیها تمر كالبعیر الاقرم ابو عبید دیدیكه اقرم كلمه سی بو معناده بنم معلومم دكلدر بنم معلومم اولان بعیر مقرم اولمقدر پس جوهری ابو عبیدك كلامنه نظر واعتنا ایلمشدر ابو عبید ایسه امام جلیل الشاندر واقرم اسامیدندر عبدالله یاخود عبیدالله بن اقرم اصحابدندر (القرم) قافك ضمیله برشجر آدیدر كه جوف بحرده نابت اولور غلظت وبیاضلقده چناره شبیه اولور (الاقرام) همزه نك كسریله اركك دوه یی غیوب وقوللنیوب همان دول ایچون حفظ وتربیه ایلمك معناسنه در یقال اقرم الفحل اذا جعله قرما (القرم) صرم وزننده برنسنه نك قبوغنی كیدرمك معناسنه در یقال قرمه قرما من الباب الاول اذا قشره وسوكمك معناسنه در یقال قرم فلانا اذا سبه واكل ایلمك معناسنه در یقال قرم الطعام اذا اكله وقرم وقروم قعود وزننده ومقرم مقعد وزننده وقرمان فتحاتله ممه دن كسیلوب ابتدا اوت یمكه بشلیان حیوان اوت یمك علی قول فرسز ضعیف ضعیف یمك معناسنه در یقال قرم البعیر قرما وقروما ومقرما وقرمانا من الباب الثانی اذا تناول الحشیش وذلك فی اوّل اكله او هو اكل ضعیف وقرم حبس ایلمك معناسنه در یقال قرم فلانا اذا حبسه ودوه نك بورندن آیرمیه رق برازدری كسوب ینه یرینه یاپشدرمق یاخود بورندن یوقریجه یردن كسمك تا كه یولار كچوره جك یره دوشمكله یولار آنك اوزرینده كلوب رام ور بونایلیه بعضلر دیدیكه انی نشان وعلامت ایچون ایدرلر واول نشانه ده قرم دیرلر یقال قرم البعیر اذا قطع من انفه جلدة لاتبین وجمعها علیه او قطع جلده من فوق خطمه لیقع علی الموضع الخطام لیذلّ او انما یكون هذه للسمة تسمی بذلك ایضا وقرم قمار اوقلری اوزره اولان نشانه دینور (القرمة) غرفه وزننده وجه مذكور اوزره دوه نك بورندن كسیلن درینك یرینه دینور (القرام) كتاب وزننده قرمه معناسنه در وآل پرده یه ودواغه دینور علی قول بوكدن الاجه ومنقش ایشلنمش انجه نهالیه دینور كه قپوله پرده ایدرلر یاخود بغایت انجه زاره وچارشبه دینور (القرمة) تمره وزننده (والقرمة) (والقرامة) قافلرك ضمیله بونلرده وجه مذكور اوزره دوه نك بورندن كسیلان درینك یرینه دینور وقرمه تمره وزننده قمار اوقلری اوزره وضع اولنان نشانه دینور ودوشك چارشفنه دینور (التقرم) تفعل وزننده بودخی ممه دن كسیلوب هنوز اوت یمكه بشلیان حیوان اوت یمك یاخود فرسز یانجه یانجه یمك معناسنه در یقال تقرّم البعیر اذا تناول الحشیش وذلك فی اولّ اكله او اكل ضعیفا (القرماء) حمراء وزننده بورنده قرم مذكور اولان ناقه یه دینور یقال ناقة قرماء اذا كان بها قرم (التقریم) تفعیل وزننده تعلیم اكل ایلمك معناسنه در یقال قرّمه اذا علمه الاكل (المقرم) منبر وزننده (والمقرمة) مكنسه وزننده قرام معناسنه در كه ذكر اولنان پرده یاخود زاردر ودوشك چارشفنه دینور كه ایچنه دوشك صاریلور مترجم دیر كه یوز سیلجك مندیله مقرمه تعبیری میمك كسریله در لسان ناسده میمك فتحیله متداولدر وبو مولددر (القرامة) ثمامه وزننده تنوره وفرونه یاپشمش اتمك پارچه سنه دینور یقال ما اطعمنی قرامة وهی ما التزق من الخبز بالتنور وعیب ونقیصه معناسنه در یقال مابه قرامة ای عیب ودوه نك كوكسنده اولان طبق كبی دكرمی مهره یه دینور (القرمیة) قافك كسریله دوه نك رونده لغنك دبنده اولان دوكومه دینو (قرمان) سلمان وزننده وبعضا رابی مفتوح اولور بوم اولكه سنده براقلیم آدیدر حالا اناطولیده قرمان ایالتی اوله جقدر كه فتحاتله زبازده در (قرمی) جمزی وزننده

ومدّ ايله يمامه ده بنی امرء القيس بن زيدمناة جماعتی يوردنده برموضعدر و بين الحرمين برموضعك دخی اسميدر (قرمونيه)
قافك فتحيله مغربده برايالت آديدر (بنوقريم) زبير وزننده برجماعتدر (قارم) صاحب وزننده بر رجل آديدر
(الاستقرام) اركك دوه خاصةً دول ايچون اتخاذ ايله پرورده اولمق معناسنه در يقال استقرم بكره اى صار قرما
(المقرم) مكرم وزننده شول اركك دوه يه دينور كه قوللانلميوب همان دول ايچون حفظ و پرورده اوله قرم كبی يقال
فحل مقرم اذا كان لايحمل عليه ولايذلل وانما هو للفحلة (مقروم) اسماميدندر ربيعة بن مقروم الضبی شعرادندر
(قرم) ابل وزننده ياخود زبير وزننده بر بلدهٔ معروف آديدر مراد بحرسياه ساحلنده قريم اولكه سيدر كه
سابقا تاتارخان حكومتكاهی ايدی خلصها الله تعالی عن يدمن استولی عليها (القردم) دال مهمله ايله جعفر وزننده
سوز بيلمز عاجز وثقيل آدمه دينور يقال رجل قردم اى عيی (القردمانی) قافك فتحی والفك قصريله كرويا اسميدر كه
انيسونه شبيه اولور قرمان كيمونی وطتلوجه اوت تعبير اولنور علی قول يبانی نوعنه دينور كه تيرقفوسی اولور كيك كيمونی
وكيك صرمسی تعبير اولنور ولغت مزبوره روميه در (القردمانی) قافك ضمی و يانك تشديديله كه منسوبدر خفتبان
تعبير اولنان پموقلی قالين جامه يه دينور كه جنكلرده پهلوانلر زره آلتندن كيرلر فارسيده كبر دينور كاف عربينك
فتحی و بانك سكونيله قزاكند دخی ديرلر علی قول بر كونه سلاح اسميدر كه سلفده اكاسرهٔ عجم خزينه لرينه وضع
وادخار وحين حاجتده استعمال ايدرلر ايدی ياخود ثوب كردوانی طرزنده قالين زرهه دينور ياخود توغلغه يه
ياخود توغلغه لی زره كلاهنه دينور كه اشيق تعبير اولنور ولفظ مزبور معربدر شارح ديركه اكثر ائمه كرد ماند
فارسيدن معربدر ديديلر كه كافك فتحيله درکرد ماضيدر ايشلدی معناسنه وماند كذلك ماضيدر قالدی معناسنه
بعدالتركيب معمول متروك معناسنه استعمال اكاسرهٔ عجم خزينه لرينه مخصوصه اطلاق ايلديلر بعده تعريب
وتخفيفله قردمانی ديديلر وكردوانی بر كسيم لباسدر كه قالين اولور اكراده مخصوصدر (القردحة) قافك كسری
وفتحی ودال مفتوحه ايله پراكنده وتارمار معناسنه در يقال ذهبوا بقردحة اوذهبوا قردحة اى تفرقوا وقردحه قدحه
معناسنه دركه ذكر اولندی (القرذحة) ذال معجمه ايله قردحه كبی قدحه معناسنه در يقال ضرحت بقردحة وبقرذحة
بمعنی قدحة (القرزوم) عصفور وزننده فرزوم معناسنه دركه پاپوشچی كتوكنه دينور (القرزام) قرطاس وزننده
دون وكمتر شاعره دينور قالدرم شاعری كبی يقال شاعر قرزام اى دون (المقرزم) مزعفر وزننده حقير ولئيم وفرومايه يه
دينور يقال رجل مقرزم اى حقير لئيم (القرزمة) دحرجه وزننده پريشان وقبوله ناشايان شعر تفوه ايلمك معناسنه در
يقال هو يقرزم شعره اى يجئ به رديئا (القرشوم) شين معجمه ايله عصفور وزننده (والقرشام) قرطاس وزننده
(والقراشم) علابط وزننده بيوك كنه يه دينور قراد عظيم معناسنه وقرشوم برشجر آديدركه ميمون قسمی انده
ايوا ايدرلر وبعضلر ديديكه (قراشيم) خياشيم وزننده شول كنه لره دينوركه رمث ديدكلری اوت نوعندن بر نوع
اوت واردر كه ايكی قات طبق طرزنده اولور وانده برآق بوجك ظهور ايدوب كيده رك كنه اولور مفردی قراشم در
قافك ضمی وفتحيله (القرشم) اردب وزننده صلب وشديد نسنه يه دينور يقال شیء قرشم اى صلب شديد
وقوجه كله ره دينور (القرشامة) قرطاسه وزننده آتجه قوشنه دينور يقال صاد بالقرشامة اى الباشق
و بر بوجك آديدر (القراشاء) قافك ضميله براوتك اسميدر (القرصمة) دحرجه وزننده كسوب قيرمق معناسنه در
يقال قرصمه اذا كسره وقطعه (قرضم) ضاد معجمه ايله زبرج وزننده مهرة بن حيدان قبيله سندن برقبيله پدرينك
آديدر ياخود فرضم در فايله (القرضمة) دحرجه وزننده بركسه آله بيلديكی وكوزی كورديكی نسنه لری المق
معناسنه در يقال هو يقرضم كل شیء اى يأخذه و كسمك معناسنه در يقال قرضمه اذا قطعه (قراضم) علابط
وزننده مدينه ده برموضع آديدر (القرطم) زبرج وزننده اصپور تخمنه دينور قولنج علتنه نافع و بلغم لزجی مسهل
واتسی صوينی تازه صاغلمش سوده دوكك سودی مجمد ومستحلبی ايله باشی و بدنی اوچ دفعه غسل كبهله يی و بدنده
اولان خشوتی دافع وچهره يی محسن ولبی جماعی مقوّی كذلك مستحلبی ايله احتقان بلغمی مسهلدر (المقرطمة)
مدحرجه وزننده شول جزمه لره دينور كه بورنلرينه منقار طرزنده يامه اورلمغله برونی سيوری اوله يقال خفاف مقرطمة
اى مرقعة ملكمة فی جوانبها مفردی مقرطم در جوهرينك بونی فايله رسم ايلمسی سهودر شارح ديركه امام ليث
فايله ثبت ايلمشدر (القرطمة) دحرجه وزننده كسمك معناسنه در يقال قرطمه اذا قطعه (قرطمه) زبرجه وزننده
اندلسده بر بلده آديدر وقرطمه كوكرجن قوشنك بورنلری ديبلرنده اولان ايكی نقطه نك برينه دينور كه دليك شكلنده
اولور ايكيسنه قرطمتان دينور (القرطمان) عنفوان وزننده هرطمان اسميدر كه چتالجه وهورله ديدكلری غله در
ياخود جلبان اسميدر كه بورچق ديدكلری غله در (القرعامة) قافك كسريله كركی كبی ايريلنوب كمال ومقدارنه

بولمش خرماوسائر اغاجه دينور يقال نخلة وشجرة قرعامة اى ضخمة تامة (القرقم) زبرج وزننده ذكرك باشنه
دينور حشفه معناسنه (المقرقم) مزعفر وزننده سودخيرەسى ديدكلرى جوره چوجغه دينوركه بو يومز اولور
فارسيده شيرز ده ديرلر كه سود اورغونى ديمكدر (القرقة) دحرجه وزننده چوجغك طعمەسنه اهتمام ايليوب
اولور اولمز نسنه‌يدرمكله بدغدا ايلمك معناسنه‌در يقال قرقم الصبى اذا اساء غذائه (القزم) قافك وزاى معجمه‌نك
فتحيله بركسه دنئ وحقيرالوجود اولمق معناسنه‌دركه دنائت ظاهره و باطنه‌يى جامع اولمقدن عبارتدر على قول
دواب ومواشى قسمنده قزم خرده وصغيرالجسم اولمق وانسانده اخلاقى بخل ودنائت وارتكاب مقولەسى اوصافله
حقير وكمتر اولمقدن عبارتدر يقال قزم الرجل قزما من الباب الرابع وهوالدناءة والقماءة اوهو صغر الجسم
فى المال وصغر الاخلاق فى الناس وقزم فرومايه وسفله وزدال ناسه دينور فى الاصل مصدر اولمغله مفرد وجمعى
ومذكر ومؤنثى مساويدر وعند البعض تثنيه ومؤنث وجمعى دخى كلور وصفيت اعتباريله يقال رجل وامرأة
ورجال ونساء قزم ويقال رجلان قزمان وامرأة قزمة ورجال اقزام وقزامى وقزم بضمتين ونساء قزمات
قال الشارح ومنه حديث على كرّم الله وجهه فى ذمّ اهل الشام جفاة طغام عبيدا قزام وقزم ايشه يرامز كوتو وكمتر
ماله دينور و بركسه رذيل وناكس وبدكوهر اولمق معناسنه‌در يقال قزم الرجل قزما من الباب الرابع اذا كان
قزما و بودورلغه دينوركه اسمدر يقال به قزم اى قصر (القزم) قافك فتحيله (والقزم) كتف وزننده (والقزم
عنق وزننده (والقزم) جبل وزننده ناكس وبى مايه وكمترشخصه دينوركه انسان مولوزى تعبير اولنور مؤنثى
هايله‌در (القزام) كتاب وزننده لئيم وناكس كسه‌لره دينور يقال قوم قزام اى لئام (القزام) غراب وزننده
الندن بركسه قورتيلوب خلاص اولمز اولان كمسيه دينور مبرم دلنجى كبى واولومه اطلاق اولنور (القزم) كتف
وزننده (والقزم) جبل وزننده جثه‌سى خرده وجوره اوله‌رق لئيم اولوب اصلا برايشه يرامز اولان كمسيه دينور
جمعى قزم كلور عنق وزننده واقزام كلور (القزمة) فتحاتله بودور آدمه دينور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور
يقال رجل وامرأة قزمة اى قصير وقصيرة (القزم) عزم وزننده عيبلمك معناسنه‌در يقال قزمه قزما من الباب
الاول اذا عابه قزمان ثعبان وزننده ابن الحارث العبسى نام منافقدركه فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى
آنك حقنده ان الله ليؤيد هذا الدين بالرجل الفاجر بيورديلر (القسم) قافك فتحى وسينك سكونيله بولمك
معناسنه‌در يقال قسم المال قسما من الباب الثانى اذا جزأه وحادثۀ زمان برقوم وجمعيتى بلوك بلوك پراكنده
وپريشان قلمق معناسنه مستعملدر يقال قسم الدهر القوم اذا فرّقهم وقسم وبركى يه اطلاق اولنور عطاء
معناسنه فى الاصل مصدر اولمغله جمعى يوقدر ورأى وفكر واندیشه‌يه اطلاق اولنور ملازمه ياخود سببيت علاقه‌سيله
يقال هوسديد القسم اى الرأى وشك وكمان معناسنه مستعملدركه انديشه منقسم اولور يقال مافيه قسم
اى شك ويغموره وصويه اطلاق اولنور مقسوم اعتباريله وقدر وتخمين ايلمك معناسنه مستعملدر ملازمه
علاقه‌سيله على قول برايشى ايشليوب ايشلمامك بيننده تردده دوشمك معناسنه مستعملدر يقال قسم امره قسما
اذا قدره اولم يدر مايصنع فيه مؤلف اشبوقدر معناسنى تكرار ايلمشدر مكر برى اسميته محمول اوله وقسم برموضع
آديدر وخوى وخلق معناسنه‌در ودأب وعادت معناسنه‌در بو ايكى معناده كسرايله‌ده لغتدر وقلبه لايح
اولان برخاطره مظنون ايكن بعض امارات ودلائل ايله قوت بولوب يقين وحقيقته منقلب اولمغه دينور تقول قلته كذا
بقسم ظنى وهوان يقع فى قلبك الشئ فتظنه ثم يقوى ذلك الظن وحصاة القسم شول خرده چقللره دينوركه برقاب
ايچره وضع ايدوب اوزرلرينه آنلرى اورتجك قدر صو قويوب اول وضع اوزره هر كسه صوتوزيع ايدرلر و بو عملى سفرده
بولنوب صوقليل اولان محلده اجرا ايدرلر يقال اقتسموا الماء بحصاة القسم وهى حصاة تلقى فى اناء ثم يصب فيه من الماء
مايغمره (التقسيم) تفعيل وزننده بودخى بولمك معناسنه‌در يقال قسم المال اذا جزأه ونوائب زمان
وزمرەيى پراكنده و پريشان قلمق معناسنه مستعملدر يقال قسم دهر القوم اذا فرّقهم (القسم) قافك كسريله
(والمقسم) منبر وزننده (والمقسم) مقعد وزننده (والاقسومة) اضحوكه وزننده حصه ونصيب معناسنه‌در
قسم لفظنك جمعى اقسام وجمع الجمعى اقاسيم كلور تقول اعطيته قسمه ومقسمه ومقسمه واقسومته اى نصيبه
وهذا ينقسم قسمين قوللرنده مصدر اراده اولنورسه قافك فتحيله اولوب وحصه ونصيب ياخود شئ
مقسومدن جزؤ مراد اولنورسه كه اسم اولور قافك كسريله اولور (القسيم) امير وزننده بودخى بهره
ونصيب معناسنه‌در جمعى اقسماء كلور نصيب وانصباء كبى وقسيم برنسنه‌يى بولشدیرن آدمه دينور مقاسم
معناسنه‌در جمعى اقسماء وقسماء كلور كرماء وزننده وايكى يه تقسيم اولنان نسنه‌نك بربلوكنه دينوركه

احدهما

احدهما آخره نسبت قسیم در یقال هو قسیمه ای شطره وقسامه دن که حسن معناسنه در وصف اولور کوزل وخوب
ودلبر محبوبه دینور کویا که هر اندامنه اجزاء حسن وجمال مقسوم اولمشدر جمعی قسم در قافك ضمیله مؤنثی قسیمه در
یقال غلام قسیم ای جمیل (الانقسام) انفعال وزننده بولنمك معناسنه در یقال قسمه فانقسم (المقاسمة) مفاعله
وزننده بولشمك معناسنه در یقال قاسمه الشیء اذا اخذ کل قسمه (القسامة) ثمامه وزننده مال صدقه یه
اطلاق اولنور بین الفقراء مقسوم اولدیغیچون وتقسیم مال ایدن آدمك کندی ایچون رأس مالدن افراز ایلدیکی
نسنه یه دینور قال الشارح ومنه الحدیث (ایاکم والقسامة) وهی ما یعزله القسام لنفسه وبو اجر معیندن بشقه اولاندر که
حالا قسمت کاتبلری خلاف تحریرده تصادف ایلدکلری بعض نفیس نسنه لری اختلاس ایدرلر ایشته اول قسامه در
وحرامدر نته که نهایه ده مصرّحدر انتهی (المقسم) معظم وزننده تاسه لو آدمه دینور کویا که قلبی غم وتاسه دن
پاره پاره اولور یقال رجل مقسم ای مهموم وحسن وجمال صاحبی دلبر محبوبه دینور کویا که اجزاء جمال هر اندامنه
مقسومدر یقال هو مقسم ای جمیل (القسامة) سلامه وزننده کوزل اولمق معناسنه در اجزاء حسنك هر اعضاسنه
مقسوم اولمسی تصوریله قسمدن متصرّفدر یقال قسم الغلام قسامة من الباب الخامس اذا کان جمیلا واسم
اولور بین العدوّ والمسلمین واقع اولان صلح وصلاحه دینور که هر طرف اندن حصه یاب اولور جمعی قسامات کلور
یقال وقع بین العدوّ والمسلمین قسامة ای هدنة وقسامه شول جماعته دینور که بر نسنه حقنده یمین ایدوب آنی اخذ
ایده لر یاخود آنك حقنده شهادت ایده لر یقال هم قسامة وهی جماعة یقسمون علی الشیء ویأخذونه او یشهدون
مترجم دیر که مؤلف بونده پك ایجاز ایلدی زیرا قسامه حلف معناسنه اولان اقسامدن اسم اوله رق مطلق یمین
معناسنه در بعده شول یمینه اطلاق اولندیکه اولیاء قتیل اوزره تقسیم اولنور مثلا بر قریه ترابنده بر کیمسه نك ملکی
اولمیان خالی محلده جریحا بر قتیل بولنوب قاتلی نامعلوم اولمغله ورثه سی اهالی قریه دن ادعا ایلدکده ولی مقتول
اختیار ایلدیکی اللی آدمه یمین ویروب واکر اللی آدم بولنمز ایسه یمین ویریلان کیمسه لره اللی یمین تمامنه دك یمین
تکریر اولنور وینه بینه اولیه رق مثلا قربنده عداوتی ظاهر اولان عمر و اوزره بالدلاله دعوا ایلسه لر اولیاء قتیل
اشبو عمر و زیدی قتل ایلدی دیو اللی تمامنه دك یمین ایدرلر ایشته بو ایکی صورتده یمین ایدن جماعته ده قسامه
اطلاق اولندی اکر مدعیلر یمین ایدرلرسه دیته مستحق اولورلر واکر متهمون یمین ایدرلرسه دیت لازم کلمز نته که
کتب فقهیه ده مشروحدر ومنه حکم القاضی بالقسامة انتهی وقسامه حسن وجمال معناسنه اسم اولور

مطلب

یقال به قسامة ای حسن (القسم) فتحتینله (والمقسم) مکرم وزننده یمین بالله معناسنه در شارحك بیاننه کوره
قسم اسم ومقسم مخرج کبی مصدردر یقال اقسم بالله قسما ومقسما ای یمینا ومقسم اسم مکان اولور موضع یمین
معناسنه در (الاقسام) همزه نك کسریله یمین ایلمك معناسنه در یقال اقسم الرجل اذا حلف (الاستقسام)
بر کیمسه دن یمین طلب ایلمك معناسنه در یقال استقسمه به اذا طلب عنه القسم شارح وایله وبه نسخه سنی تخطئه
ایلمشدر ومؤلف بولشمك معناسندن ساکت اولمشدر (التقاسم) تفاعل وزننده بری بریله آند لشمق معناسنه در
یقال تقاسما اذا تحالفا وبر نسنه یی بولشمك معناسنه در یقال تقاسما المال اذا اقتسما بینهما (القسمة) قافك
فتحی وسینك کسری وفتحیله بودخی حسن وجمال معناسنه در یقال به قسامة وقسمة ای حسن ویوزه
دینور وجه معناسنه علی قول ناظرك نظرنه مقابل کلان برینه یاخود اوزنده بنك قیلرنه یاخود برونه یا برونك
ایکی طرفلو سمتنه یاخود برونك اورته سنه یاخود قاشك اوست طرفنه یاخود یکاقلرك عیان اولان یرلرینه یاخود
ایکی کوزك اراغنه یاخود یوزك یوقری طرفنه یاخود یکاغك یوقری طرفنه یاخود کوز یاشی آقدیغی یره یاخود
ایکی یکاق ایله برونك اراقلرینه دینور وقسمه عطارك طبله سنه وقوتوسنه دینور یقال کانه قسمة العطار ای جونته
(القسم) کتف وزننده (والقسیمة) سفینه وزننده بونلرده عطارك طبله سنه وقوتوسنه دینور که ایچنه طیب
وضع ایدرلر وقسیمه چارشویه دینور سوق معناسنه (القسومیات) قافك فتحیله بر موضعدر (القسامی) سحابی
وزننده شول آدمه دینور که بزلری ابتدا دوروسیله دوروب بوکه تا که قیوریمی آنك اوزرنه مقرّر اولوب قالور اوله
ظاهرا بو قماشجیلرده وبزجیلرده اولور یقال طوی القسامی ثیابه وهو من یطویها اول طیها حتی تنکسر
علی طیها شارح دیر که حسن معناسنه اولان قسامه یه منسوبدر زیرا اوتولکی دوروسی اوزره بوکیلوب قالدقده
بورشیوب کوزل اولور وقسامی شول آته دینور که بر طرفدن بش یاشنه واروب وبر طرفدن رباعیه دیشنی هنوز
براقمغله رباع اوله یقال فرس قسامی ای اقرح من جانب رباع وبر فرس معروف اسمیدر وایکی
نسنه بیننده اولان شبهه دینور (القسام) سحاب وزننده کوزللکه دینور یقال به قسام ای جمال وشدتلو

اسیلکه علی قول یاز کونلرنده نصف نهارا تسیلکنك اوّلنه یاخود کونشك طلوعی وقتنه دینـور که اولوقتده کونش
بغایت خوشمنظر اولور وبو جهده به مخصوص برفرس آدیدر (قسام) قطـام وزننده سوید بن شدّاد العبشمی
قصیرآغنك اسمیدر (الاقاسیم) اقسومه نك جمعیدر بین العبـاد نحن قسمنا کیلارندن مقسوم اولان روزی وقسمت
ونصیبلره دینـور تقول رضینا اقاسیمنـا وهی الحظوظ المقسومة بین العباد (قسامه) صحـابه وزننده اسامیدندر
قسامة بن زهیر وقسامة بن حنظله صحـابه لردر (قاسم) صاحب وزنـنده اسامیدندر و بش نفر صحـابه اسملریدر
(قسیم) امیر وزننده (وقسیم) زبیر وزنـنـده بونلرده اسمدر (مقسم) منبر وزننده بر یره نام خانونك زوجی اسمیدر که
مغیث دیمکله معروفدر (قسحم) حای مهمله ایله قنفذ وزنـنـده ابن حذام بن الصدف در و بوفایله قسحم مصحف
دکلدر (القشم) قافك فتحی وشین معجمه نك سکونیله طعـام یمك علی قول چوق یمك معناسنه در یقـال قشم الطعام
قشما من الباب الاول اذا اکله او اکثر اکله وطعـامی اوکورتلیوب خوش ولطیف اولانی اکل ایلمك معنـاسنه در
یقـال قشم الطعـام اذا انتقی منه الردیٔ واکل طیبه وخرما یپراغنی زنبیل وحصیر وسپت مقوله سی نسنه اورمك
ایچون یارمق معنـاسنه در یقـال قشم الخوص اذا شقه لیسفه وقشم باعجه یه جاری صو مجراسنه دینـور واولمك
معناسـنه در یقـال قشم الرجل قشمـا اذا مات و بو معنا کراع لغو یدن منقولدر (القشم) قافك کسریله سرشت
وطبیعت معنـاسـنه در یقـال کریم القشم ای الطبیعة ودره ده یاخود باغچه ده اولان طاره جق صو آقندیسنه
دینور یاخود مطلقـا صو آقندیسنه دینـور جمعی قشوم کلـور وجسم و بدن معنـاسنه در یقـال صغیر القشم
ای الجسم وشکل وهیئته دینـور و یشوب قرار دلمش اته دینـور وایح یاغنه دینور و برنسنه نك اصل و بنیادنه
دینور یقال قوی القشم ای الاصل (القشم) فتحتینله وشینك سکونیله شول آق خرما قورغنه دینور که لذیذ اولمغله
هنوز ایریشوب کالنی بولمزدن مقدم اکل اولنور اوله تقول اکلت قشمـا وهو البسر الابیض الذی یؤکل قبل ادرا که
وهو حلو صحاح مترجمی بونی آق بغدای ایله ترجمه ایلمکله ظاهرا نسخه سنده بسری مصحفا برّ عنوانده بولمشدر
(القشام) سحـاب وزننده ایشه یرامز اولمغله مطروح اولان بوکهو یپاغی یه دینـور (القشام) غراب وزننده خرما
اغاجنه آفت اصابت ایلمکله قورغی رطب اولمزدن مقدم دوکلـکه دینور یقال اصاب النخل قشام اذا انتفض قبل
استواء بسره وتیپسی وصفره مقوله سنده قلان دوکندی طعـام بقیه سنه دینور که اکله صلاحیتی اولمیه قشامه
دخی دینور و بر رجل آدیدر (القشیم) امیر وزنـنـده قوری سبزه یه دینور جمعی قشم در قافك ضمیله (المقشم) مقعد
وزننده قشم کلمه سندن اسم مکاندر موضع اکل معناسنه ومنه یقال ما اصابت الابل منه مقشما ای لم تصب منه مرعی
واولومه دینور که اسم اولور (القشعم) جعفر وزنـنـده قوجه کشی یه دینور وقوجه کرکس قوشنه دینـور وایری
نسنه یه دینور وارسلانه دینور وربیعة بن نزارك که ابو قبیله درلقبیدر یاخود بو اردبـ وزننده در (ام قشعم) جنك وقتالك
کنیه سیدر واولومك کنیه سیدر یقال حلت به ام قشعم ای المنیة مترجم دیر که ✱ الی حیث القت رحلهـا ام قشعم
مصراعنده موت مراددر وداهیه نك کنیه سیدر وصرتلانك واور مجکك کنیه سیدر وقرنجه یو اسنه اطـلاق اولنور
(القشعمان) قافك وعینك ضمه وفتحه لریله (والقشعـام) قرطاس وزنـنـده بیوك وارکك کرکس قوشنه دینـور
(القشعامة) قرطاسه وزنـنـده قپـان وفق تعبیر اولنـان دوزاغه دینور یقال نشب العصفور بالقشعامة ای بالفخ
(القشعوم) زنبور وزننده خرده جثه لو جوره آدمه دینـور یقـال رجل قشعوم ای الصغیر الجسم وکنه تعبیر اولنان
بوجکه دینـور (القصم) قافك فتحی وصادك سکونیـله برنسنه یی قیروب ایرمق علی قول مطلقا قیرمق معنـاسنه در
هر نقدر ایرلمزسه ده یقـال قصمه قصمـا من البـاب الثانی اذا کسره وابانه او کسره وان لم یبن و بر آدم مراد ومقصدینه
وارمقسزین کلدیکی یردن یعنی یولدن کیرو دونمك معنـاسنه مستعملدر که قطع عزیمت ایدر یقـال قصم فلان
اذا رجع من حیث جاء یعنی ولم یتم الی حیث قصد (الانقصام) انفعـال وزنـنـده (والتقصم) تفعل وزننده برنسنه
قیریلوب آیرلمق معنـاسنه در یقـال قصمه فانقصم وتقصم (القصم) فتحتینله اوك دیشلر یاریسندن قیرلغه دینور
وقصم چکر که یموطه لرینه دینـور مفردی قصمه در (الاقصم) احمر وزنـنـده اوك دیشلری یاریسندن قیریلوب
کتمش آدمـه دینـور یقـال هو اقصم الثنیة ای منکسرها فهو بین القصم (القصماء) حمراء وزنـنـده طشره
بو ینوزی قیریق اولان کچی یه دینـور نته که عضبـاء ایچ بو ینوزی قیریق اولانه دینـور جمعی قصم کلور قافك
ضمیله (القصم) (والقصمة) قافك حرکات ثلاثیله قیرتی یه واوفاتی یه دینـور ومنه الحدیث (استغنوا ولو عن قصمة
السواك) یعنی ما انکسر منه اذا استیك به یعنی ناسدن استغنـا ایده سز هر نقدر طلب وسؤال ایدجکگز نسنه مسواك
باشندن ایریلان تللردخی اولورسه ده ایدخی جرّ وسؤال داعیه سنده اولمیه سز واشبو قصم وقصمه کلمه لرنده قافك

کسر وضمی صغانی روایتیدر وفتحی ابن عدیسك باهر نام کتابندن منقولدر وقصمه قافك فتحیله نردبان پایه سنه دینور
یقال هذه الدرجة ثلثون قصمة ای مرقاة (القصم) کتف وزننده تیز قیر یلور اولان نسنه یه دینور کورك کبی
یقال شیء قصم ای سریع الانکسار (القصم) زفر وزننده اوغرادیغی وطوقندیغی نسنه یی قیروب اوفادر اولان
آدمه دینور یقال رجل قصم اذا کان یحطم ما لقی (القصمة) سفینه وزننده ایری میشه اغاجلری بتورن قومساله دینور
علی قول بری برینه یاپیق صیق میشه اغاجلغنه دینور جمعی قصیم در وجمع الجمعی قصم در قافك ضمیله وقصایم در
وقصیمه بر موضع آدیدر (قصیم) امیر وزننده بین الیمامة والبصره بر موضع آدیدر و بشقه بر موضع آدیدر که بطن
فلج نام محلدن کیدن یول آنك اورته سندن کچوب کیدر (القصم) قافك فتحیله اسکی بوغه دینور علی قول اسکی
بوق اغاجنه دینور (القصم) قافك کسری یاخود فتحیله اوتلانمش اوتك برده قلان کوکنه دینور جمعی اقصام در
(القیصوم) طیفور وزننده بر نبات آدیدر که ارکك ودیشی نوعلری اولور توکیده آیو مطنه دیرلر دوایی نباتدر بغایت
مرارتلو اولور منفعتلو جلریله چچکنده در اسمه طوتان آدمك بدنی آنکله اوغمق شدت قشعریره یی دافع و بخوری
اهوامی طارد وتازه سنك مسحوقنی شرب عسر نفس وعسر بول وحیض وعرق نسا علتلرینه نافع وسرعت
انبات شعر وقتل دیدان خصوصنده باهر المنافعدر (القصلام) قرطاس وزننده شول ارکك دوه وسائر حیوانه
دینور که هر شیئی اصروب کسر وقطع ایدر اوله (القضم) قافك فتحی وضاد معجمه نك سکونیله دیشك اوجلریله
نسنه یمك علی قول قوری نسنه یمك معناسنه در که چاتردیلی پاتردیلی اولور قوری سمید وکورك کبی یقال قضم الرجل
قضما من الباب الرابع اذا اکل باطراف اسنانه او اکل یابسا ومنه المثل * یبلغ الخضم بالقضم * ای الشبعة تبلغ بالاکل
باطراف الفم یعنی دیشلرك اوجلریله آزجه آزجه یه مرك شبع حاصل اولور وصول و بلوغی بعید اولان مقصده یاجه
یاجه تدریجی عزم وتحمل ایله ایریشیلور دیجك محلده ایراد اولنور (القضام) سحاب وزننده (والقضیم) امیر
وزننده (والمقضم) مقعد وزننده (والقضمة) لقمه وزننده اصروب یه جك نسنه یه دینور که یینتی تعبیر اولنور
یقال ما ذقت قضاما وقضیما ومقضما وقضمة وهو ما یقضم علیه (ومقضم) مقعد وزننده دیشی اوجلریله نسنه
ییجك محله دینور نته که مخضم اغز طولدیره رق نسنه ییجك محله دینور بر اعرابی مکه یه کلوب عمزاده سنه مهمان
اولدقده ان هذه بلاد مقضم ولیست ببلاد مخضم دیدی مرادی مکه نك زاد وذخیره سنك قلتنی یاخود اهل مکه نك
اصحاب ریاضت اولدقلرنی کنایه در (القضم) فتحتینله قلجه دینور وقضیم کلمه سندن جمع اولور که اوزرینه کاغد
کبی یازو یازیلان اق ترشیه دینور کاسید کر وقضم مصدر اولور دیشلر چتلامق یاخود قاروب چوریمکله اوجلری
کسکلنوب اوفانمق معناسنه در یقال قضم الرجل وقضمت اسنانه قضما من الباب الرابع اذا انصدعت او تکسرت
اطرافه وتغیرت واسودت (الاقضم) احمر وزننده (والقضم) کتف وزننده دیشلری چتلاق یاخود چوریوب
سیاهلنمغله اوجلری فرسوده اولمش آدمه دینور مؤنثی قضماء در ودیشه دخی وصف اولور (وقضم) کتف وزننده
اغزی صنق کهنه قلجه دینور (القضیم) امیر وزننده بو دخی اغزی صنق کهنه قلجه دینور یقال سیف قضم
وقضیم ای عتیق متکسر الحد وهکبه یه دینور عیبه معناسنه واق وساده صحیفه یه دینور علی قول نه کونه
دریدن اولورسه اولسون که اکا یازو یازیلور سلفده انلره یازارلر ایدی یقال رقه علی القضیم ای الصحیفة البیضاء
یعنی من الجلد کاغد کراوای ادیم کاغد ومبشین صفره یه دینور قضیمه دخی دینور وخیطلری نصمه اولان حصیره دینور
وطوارار پسنه دینور که یم تعبیر اولنور یقال قضمت الدابة قضیمها ای شعیرها وکومشه اطلاق اولنور فضه
معناسنه (القضام) زنار وزننده دومرعاسی اولان شوراوتلقدن بر نوعك اسمیدر یاخود طحماء دیدکلری بدر ویك
بوی سوروب اوزامغله یمشی خفیف وقلیل اولان خرما اغاجنه دینور که قوتی تو بنه و یر جمعی قضاضیم در (الاقضام)
همزه نك کسریله دوه چکه لرنی دتره دوب اوینانمق معناسنه در یقال اقضم البعیر اذا اقفقف لحییه وزمانه قحط
اولمغله جلبکشان ذخیره یی ازجه کتورمك معناسنه در یقال اقضم القوم اذا امتاروا شیئا قلیلا فی القحط
(الاستقضام) اقضام ایله معنای اولده مرادفدر یقال استقضم القوم بمعنی اقضموا (المقاضمة) مفاعله وزننده
بر نسنه یی تدریجله ازجه ازجه المق معناسنه در یقال قاضم الشیء اذا اخذه یسیرا بعد شیء ومشتری نسنه یی
بولك بولك المیوب دسته دسته وطوتم طوتم کوره جك مقداری المق معناسنه در یقال قاضمه المشتری اذا اشتراه رزما
رزما دون الاجمال (القضعم) عین مهمله ایله جعفر وزننده پك باشلوقوجه آدمه دینور (القضعم) زبرج وزننده
قوجه ناقه یه دینور (القطم) فطم وزننده بر نسنه یی اصرمق علی قول طعمنی یاخود کیفیتنی بیلمك ایچون دیشلرك
اوجلریله آهسته جه طوتوب داتمق معناسنه در یقال قطمه قطما من الباب الثانی اذا عضه او تناوله باطراف

اسنانه‌فذاقه وكسمك معناسنه در يقال قطمه اذا قطعه (القطم) فتحتيله برنسنه‌يه اشتها ايلمك معناسنه‌در يقال قطم الفحل الضراب والرجل النكاح او اللحم اوغيره قطما من الباب الرابع اذا اشتهاه (القطم) كتف وزننده وصقدر برنسنديه مشتهى وآرزومند اولان شخصه‌دينور (القطامى) قافك فتحى وضمى ويانك تشديديله (والقطام) سحاب وزننده چاقر جنسنه‌دينور على قول اته آلشوب داداتمشنه دينور مؤلفك اواللحم منه قولى كتف وزننده‌در وقطامى كوزى پك كوره‌كن آدمه دينور يقال رجل قطامى اى الحديد البصر وصيد وشكاره طغيان ككى رفع رأس ايدن شخصه دينور وپك كسكين نبيذ وشرابه دينور يقال سقاه قطاميا اى نبيذا شديدا وكلب قبيله سندن برشاعر لقبيدر اسمى حصين بن جمال وكنيه سى ابو الشرقى ايدى وتغلب قبيله سندن برشاعرك دخى لقبيدركه اسمى عمير بن شبيم ايدى (المقطم) منبر وزننده يرتجى قوشك پنجه سنه دينور يقال اخذه القطام بمقطمه اى بمخلبه (المقطم) معظم وزننده مصرده قرافه اوزره حواله برطاغك اسميدر (ابن ام قطام) سحاب وزننده سلفده كنده قبيله سنك اميرلرى ايدى (القطيم) اردب وزننده آدمه صالیجى اركك دوه‌يه دينوركه آدمجل تعبير اولنور يقال فحل قطيم اى صئول (قطام) قافك فتحى وميمك كسرى اوزره بناسيله برخاتون اسميدر اهل نجد بونى غير منصرف مجراسنه اجرا ايدرلر شارح ديركه اهل حجاز مطلقا فعال وزننده اولان اسمى كسر اوزره مبنى ايدرلر فاعله دن معدول اولديغيچون وحرف تعريف ادخال ايلمزلر وجمع قلمزلر اما اهل نجد غير منصرف مجراسنه اجرا ايدرلر عمر كلمه سى كبى يقولون هذا قطام بالرفع وبو ذكر اولنان اختلاف آخرنده حرف راء اولمديغى صورتده در قطام ورقاش كبى واكر حضار وجعار وسفار كبى آخرنده راء اولورسه اهل نجد اهل حجاز ايله متفقلردر (قطامه) ثمامه وزننده بررجل اديدر (القطيمة) سفينه وزننده طعمى بوزلمش سوده دينور واتمك وسائر نسنه قرنديسنه دينور وآوج طلوسى بغدايه دينور (القيعم) حيدر وزننده كدى يه دينور سنور معناسنه وقوجمان ايرى دوه‌يه دينور (القعم) قافك فتحيله كدى ماولمق معناسنه‌در يقال قعم القيعم قعما اذا صاح (القعم) فتحتينله بعض آدمك قيناقلرنده اولان اكر يلكه ويومر يلغه دينوركه طشره چقق اوله زق برطرفه اكرى اولمقدن عبارتدر يقال فى الينيه قعم اى ميل وارتفاع وبركمسه برمرضه اوغرامق معناسنه‌در يقال قعم الرجل قعما من الباب الرابع اذا اصابه داء (الاقعام) همزه نك كسريله بوكسلمك معناسنه‌در يقال اقعمت الشمس اذا ارتفعت وبرآدمى يلان صوقوب درساعت هلاك ايلمك معناسنه‌در يقال اقعمته الحية اذا لسعته فقتلته وبركمسه‌يه برعلت اوغرامق معناسنه‌در يقال اقعم الرجل على المجهول اذا اصابه داء (القعمة) غرفه وزننده مالك يعنى دوه قسمنك كزيده سنه دينور يقال قعمة المال اى خياره (القعضم) ضاد معجمه ايله جعفر وزننده وزبرج وزننده ضعيف وزبون آدمه دينور على قول ديشلرى دوكلمش قوجه‌يه دينور (القلم) فتحتيله قامشه دينور على قول يونلمش اولانه دينور حالا يازو يازه جق قلمه قلم اطلاقى بوكه مبنيدر جمعى اقلام در وقلام در قافك كسريله وبو قطع معناسندن مأخوذدر وقلم يلبكسز اوقه اطلاق اولنور زلم معناسنه شارح ديركه ايكى طرفى اعتباريله قلمان دخى دينور نته كه جلمان ومقراضان ديدكلرى كبى وقلم طول خاتونك طوللغى زمانك اوامسنه دينوركه تزوجدن مقطوعه اولور يقال ملتها قلم ايمتها اى طولها وقار اوقنه دينور (المقلمة) معظمه وزننده طول خاتونه اطلاق اولنور يقال امرأة مقلمة اى ايم وتقول العرب الف مقلمة اى كتيبة شاكة السلاح يعنى آلات واسلحه زى تيز برعسكردر كويا كه مجموعى مزراق يمانى كبى يونيلوب تجديد اولنمشدر (القلم) صرم وزننده طرنق وقامش مقوله سى سرد نسنه يى كسمك معناسنه‌در يقال قلم الظفر وغيره قلما من الباب الثانى اذا قطعه (التقليم) تفعيل وزننده قلم معناسنه‌در يقال قلمه بمعنى قلمه (القلامة) ثمامه وزننده كسنتى يه دينور تقول لم يغن عنى قلامة ظفر وهى ماسقط منه (المقالم) مظالم وزننده مقلم لفظندن جمعدركه كسجك يره دينور بوجهتله مزراغك بوغو لرينه مقالم اطلاق اولنور كه قارغيده پك ظاهردر يقال مقالم رمحه كثيرة اى كعوبه (المقلم) منبر وزننده دوه نك ذكرى غلافنه دينور (المقلمة) مكنسه وزننده قلمدانه دينور آلت منزلنه منزلدر يقال وضع القلم بالمقلمة وهى وعائه (القلام) زنار وزننده قاقلى اسميدركه حمض نوعندن دوه اوتى ومسك اوتى ديدكلرى نباتدر (الاقليم) قنديل وزننده اقاليم سبعه نك مفرديدركه يدى اقليم تقدير اولنان كره ارضدن برحصه مقطوعه در فارسيده كشور دينور ومصرده برموضع اديدر (اقليميه) يانى مخففه ايله روم ديارنده بربلده اديدر قلمون فتحتينله دمشق ترانده برموضع اديدر (دير القلمون)

مطلب

بلدهٔ فیوم ترابنده برموضعدر (ابو قلمون) روم قماشلرندن بر جنس قماشدر ادیدر درلو درلو رنکلرده
نمایش ایدر حالا جانفس دیدکلریدرکه جانفزا محرفیدر (القالم) ظالم وزننده اوکز آدمه دینور یقال
هو قالم ای عزب جمعی قلمه‌در فتحاتله (قلمیه) عربیه وزننده روم دیارنده براولکه ادیدر (اقلیمیا) همزه‌نك
کسریله اسم بنت آدم علیه السلام‌در واقلیمیا التونك وکومشك دبنه چوکن چوککنه دینور که سبك
اولندقده یوزینه چقار علی قول ذوب اولنورکن چقان دخانه دینور مفرداتده بوکونه مرسومدرکه
اقلیمیا یونانیده شول نسنه‌درکه التون وکومش وباقر مقوله‌سی اجساد متطرقه ذوب اولندقده کپوك
وچکوك کبی فوقنده وتحتنده مجتمع ومنعقد اولور تحتنده اولان دخی کپوك نوعندندر وعملیسی دخی اولورکه نقره ایله
کوزطاشندن دوز یلور یاخود اقلیمیا التون وکومش جنسی معدندن هنوز ظهور وجسم حجردن منفرق اولدقده
جوهرلرندن حاصل اولان کپوکدر (اقلام) همزهٔ مفتوحه ایله افریقیه دیارنده بر بلده‌ادیدر وفارس اولکه‌سنده
بر طاغك اسمیدر (القلحوم) حای مهمله ایله زنبور وزننده عظیم الخلقه آدمه دینور یقال رجل قلحوم ای
عظیم الخلق (القلحم) اردب وزننده فی نفسه متعظم ومدمغ آدمه دینور و پیر وسالخورده آدمه دینور
یقال هو قلحم ای متعظم فی نفسه وکذا مسن (القلحامة) قرطاسه وزننده پك یاشلو پیر فانی‌یه دینور
یقال شیخ قلحامة ای هرم (الاقلحمام) اقشعرار وزننده پك پیر فانی اولمق معناسنه‌در یقال اقلحم الرجل
اذا هرم (القلخم) خای معجمه ایله جردحل وزننده ایری ودیزمان ارکك دوه‌یه دینور (القلذم) ذال معجمه ایله
جعفر وزننده بول وصولو فرجه دینور یقال حر قلذم ای واسع کثیر الماء (القلیذم) سمیدع وزننده
صویی چوق قیویه دینور (القلزمة) دحرجه وزننده یوتمق معناسنه‌در یقال قلزمه اذا ابتلعه
ولؤم وخساست معناسنه‌در یقال به قلزمة ای لؤم وغربو وفریاد معناسنه‌در یقال ماهذه القلزمة
ای الصخب (التقلزم) تدحرج وزننده بودخی یوتمق معناسنه‌در یقال تقلزمه اذا ابتلعه وبرکسه
بخل ودنائت وخستندن اولمك معناسنه‌درکه بخلی اوکسه هلاك اولمقدن عبارتدر یقال تقلزم الرجل اذا مات
بخلا (القلزم) قنفذ وزننده عمرو بن معدی کربك قلجی اسمیدر ومصر ایله مکه بیننده جبل طوره قریب
بر بلده ادیدر بحر القلزم که سویس دکزی دیدکلریدر اکا مضافدر زیرا شهر مزبور بحر مسفورك براوجنده
واقعدر یاخود کندیسنه داخل وراکب اولنلرك اکثرنی ابتلاع ایلدیکیچون بحر مزبوره قلزم اطلاق
ایلدیلر شارح دیرکه شهر قلزم حالا خرابه در یرینه سویس بنا اولندی وبحر مرقومده فرعون مع جنوده
غرق اولندی بودخی وجه تسمیه اولور (القلعم) اردب وزننده پك یاشلو پیر آدمه دینور یقال شیخ قلعم
ای مسن (القلمم) جعفر وزننده قوجه قاری‌یه دینور (قلعم) درهم وزننده بر رجل علمیدر (القلهمة)
دحرجه وزننده سرعت ایلمك معناسنه‌در یقال مر فلان یقلهم ای یسرع (قلهم) جعفر وزننده بر رجل
ادیدر (القلهذم) ذال معجمه ایله سفرجل وزننده جست وسبکپا آدمه دینور یقال رجل قلهذم ای خفیف وبحر
عظیمه دینور (القلهزم) سفرجل وزننده اورته بویلو آدمه دینور علی قول باشی وقولقلری التنده‌کی سیوری کیکلری
ایری ویومری آدمه دینور وبودورکسه‌یه دینور یقال رجل قلهزم ای مربوع والضخم الرأس واللهزمتین وکذا قصیر
وقورمی یقشقلی کوزل انداملی آته دینور (القمة) قافك کسری ومیمك تشدیدیله باشك تپه‌سنه دینور فارسیده
تارك دیرلر یقال ضرب قمة رأسه ای اعلاه وهر شیئك تپه‌سنه وبو قرینه‌سنه اطلاق اولنور وجماعت انسانی‌یه دینور
وایچ یاغنه دینور شحم معناسنه یقال قمة من الناس ای جماعة اکلوا قمة ای شحما وسموزلکه دینور یقال اخذته القمة
ای السمن وجسم وبدنه دینور یقال القی علیه قمته ای بدنه وبویه دینور یقال هو حسن القمة ای القامة (القمامة)
ثمامه وزننده بودخی جماعت انسانی‌یه دینور وسپورندی‌یه دینور جمعی قمام در یقال جمع قمامة البیت ای کناسته
وقمامه بر نصرانیه خاتون اسمیدرکه قدس شریفده بر کلیسا بنا ایدوب واسمیله مسما اولدی ووقاص بن قمامه
بر شاعردر وابو قمامه جبلة بن محمد محدثدر (القمة) قافك ضمیله ارسلانك اغزیله اخذ ایلدیکی نسنه‌یه دینور
(القم) قافك فتحیله سپورمك معناسنه‌در یقال قم البیت قما من الباب الاول اذا کنسه وحیوان یرده اولان
اوتك مجموعنی اوتلمق معناسنه مستعملدر یقال قمت الشاة اذا اکلت ماعلی الارض وانسان صفره‌ده وسینیده اولان
طعامك جمله‌سنی سپوروب یمك معناسنه مستعملدر یقال قم الرجل اذا اکل ماعلی الخوان وبوغوردوه ناقه‌لرك
مجموعنه آشوب دوله قومق معناسنه مستعملدر یقال قم الفحل الناقة اذا لقحها کلها وقورمق معناسنه‌در
یقال قم الشیء اذا جف (المقمة) میمك کسریله سپورکه‌یه دینور وچتال طرنقلی حیوانك دودغنه اطلاق اولنور

يردن نسنه‌يى دودقلريله سپوره رك آلوب اكل ايتدكلريچون و بو معناده ميمك فتحيله ده جائزدر (الاقتمام) افتعال وزننده بودخى صفره ده اولان طعامك مجموعنى سپوروب يمك معناسنه‌در يقال اقتمّ ماعلى الخوان اذا اكله و برايشه دورشوب چالشمق معناسنه‌در يقال اقتمّ الشئ اذا عالجه وشاشوب صاپيه‌رق برنسنه‌يه طوغريجه سويكنوب طيانمق معناسنه‌در يقال اقتمّ الشئ اذا اعتمده فلم يخطئه و بوك دنكى هنوز يره اينوب قرار لشمقسزين سلكمك معناسنه‌در يقال اقتمّ العدل اذا انتفضه قبل ان يستقر فى الارض (المقمّ) ميمك كسريله صفره‌ده اولان طعامى سپوروب خوره يكورر اولان اكول آدمه دينور يقال رجل مقمّ اذا كان يأكل ماعلى الخوان (الاقمام) همزه‌نك كسريله بودخى بوغورناقه‌لرك مجموعنه آشوب دوله قومق معناسنه‌در يقال اقمّ الفحل الناقة اذا القحها كلها (القميم) امير وزننده قورى اوته وچاره دينور (التقمّم) تفعل وزننده سپورندييلر اراشدرمق معناسنه‌در يقال تقمّم الرجل اذا تتبع الكناسات و برنسنه‌نك اوزرينه چقمق معناسنه‌در يقال تقمّم الشئ اذا تسنمه (التقمقم) تزلزل وزننده بودخى برنسنه اوزرينه چقمق معناسنه‌در يقال تقمقم الشئ اذا تسنمه وصوايچره طالوب غرق اولنجه‌قدر كتمك معناسنه‌در يقال تقمقم الرجل اذا ذهب فى الماء وغمر حتى غرق و بوغوزچوكش ناقه اوزره آشمق معناسنه‌در يقال تقمقم الفحل الناقة اذا اعلاها باركة ليضربها (القمقام) قافلك فتحى وضميله سيد وعالبشان آدمه دينور يقال رجل قمقام اى سيد وامر عظيم معناسنه‌در يقال وقع فى قمقام من الامر اى عظيم ودريايه دينور على قول انكين يرينه دينور بوراده تقديم وتاخير واردر زيرا نسخه‌لرده والبحر والعدد الكثير اومعظمه عنوانده مرسومدركه طغيان قلم ناسخدر وعدد كثيره دينور يقال عدد قمقام اى كثير وخرده كنه‌يه وصقرغه‌يه دينور كه طواره ياپشور و برنوع كهله‌يه دينور كه قيللرك ديبلرينه ياپشور مترجم ديركه كتب طبيه‌ده قمقام قرق اياق ديدكلرى بوجك ايله مفسردر كه اياقلرى چوق كهله كبى برخرده بوجكدر صاحبه صئباله اوشوب قيللرك ديبلرينه ياپشورسبى وعلاجى كتب مزبوره‌ده مشروحدر (القمقمان) قافلرك ضميله (والقماقم) علابط وزننده بونلرده دربانك انكين يرينه دينور (القمقمة) زلزله وزننده برنسنه‌يى بركدروب برارايه كتورمك معناسنه‌در ياخود بركسيه خرده كنه‌لر مسلط ايلمك معناسنه‌در ومنه يقال قمقم الله عصبه اى جمعه وقبضه اوسلط عليه القردان الصغار معناى اول دخى حق تعالى سكيرلرنى قيوروب بوزسون ديمكدر (التقميم) تفعيل وزننده برنسنه‌يى قورتمق معناسنه‌در تقول قممته اذا جففته (القمقم) هدهد وزننده دستى‌يه دينور جرّ معناسنه ومعروف قابك اسميدر كه كم معربيدر كه فارسيدر مراد كوكم تعبيراولنان دستى كبى بيوك قابدركه ابريقك بيوك قرنداشيدر شارح ديركه قمقمه تعبيراولنان شيشه كه كلاب مقوله‌سى قورلر بوندن مستعاردر وقمقم بوغز اطلاق اولنور حلقوم معناسنه (القمقم) قافلرك كسريله قوش بلكنه دينور وقورى خرما قورغنه دينور (قيقم) مصغر بنيه‌سيله برصويك آديدر (القيقم) حيدر وزننده بوغزينك دليكى كنكيش آدمه دينور يقال رجل قيقم اى واسع الحلق (القممة) قافك ونونك فتحيله متغير اولمش زيتون ياغى مقوله‌سنك بدو بوزق رايحه‌سنه دينور تقول للزيت قممة اى خبث ريح (القممة) فرحه وزننده ذكر اولنان بد رايحه نسنه بيلاشمغله قناقوقان اله وصف اولور يقال يده قممة اذا كانت بها قممة (القنم) فحتينله قربه وظلوم مقوله‌سى بد قوقمق معناسنه‌در يقال قنم السقاء قنما من الباب الرابع اذا انتن وجوز ايچى فاسد اولمق معناسنه‌دركه طشره تركسنده قاقيرجق تعبيراولور يقال قنم الجوز اذا افسد ودوه وآت وسائر نسنه اصلا نمغله كوده‌سنه توزچوكوب كيرلنمك معناسنه‌در يقال قنم الابل والفرس ونحوه اذا اصابه الندى فركبه الغبار فاتسخ (الاقنوم) اسلوب وزننده اصل معناسنه‌در جمعى اقانيم در ولفظ مزبور روميدر شارح ديركه نصارانك اقانيم ثلاثه تعبيرلرى اصول ثلاثه ديمكدر بو معنادندر (القوم) قافك فتحى وواوك سكونيله اسم جمعدر بالمعيه رجال ونساء جماعتنه اطلاق اولنور على قول رجال جماعتنه مخصوصدر ياخود نسوان بالتبعيه داخل اولور وقوم لفظى مذكر ومؤنث اولور جمعى اقوام وجمع الجمعى اقاوم واقاويم واقايم كلور كه واو يايه مبدلدر شارح ديركه قوم فى الاصل مصدردر جماعتنه اطلاقى مهماته قياملرى تصورينه مبنى در وعند البعض قائم لفظنك جمعيدر زور وزائر وصوم وصائم كبى لكن مؤلفه كوره رهط ونفر كبى اسم جمعدر مفردى رجل وامرأدر وتذكير وتأنيثى جائزدر زيرا واحدى اولميان اسماء جموع انسان ايچون اولورسه تذكير وتانيثى جائزدر ومصغرنده هرحالده قويم دينور رهيط كبى وعلامت تأنيثى همان فعلده الحاق اولنور واكر اسماء جموع انسانك غيرى ايچون اولورسه مصغرنده هاء الحاق اولنور مترجم ديركه اشبو كذبت قوم نوح المرسلين كريمه‌سنده صاحب كشاف وقاضى القوم مؤنثة وتصغيرها قويمة عبارتيله ثبت ايلمرله ظاهرا جماعت معناسى

مطلب

اعتبار ايلديلر (القوم) كذلك نوم وزننده (والقومة) نومه وزننده (والقامة) حاله وزننده (والقيام) كتاب وزننده كه اصلى قوام ايدى آياق اوزره قالقوب طورمق معناسنه‌در يقال قام الرجل يقوم قوما وقومة وقامة وقياما اذا انتصب و برايشه مباشرت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال قامت المرأة تنوح اى طفقت و برايش راست ومعتدل اولمق معناسنه‌در يقال قام الامر اذا اعتدل و باء حرفيله قيام اعضاء كه متعدى اولور دردناك ايلمك معناسنه مستعمل اولور تقول قام بى ظهرى اى اوجعنى يعنى وجعندن اوتوره ميوب بنى قالدردى سائر اعضاده دخى بورسمه‌در وارغوريك مؤنت لازمه‌سنى كوروب جملهٔ امورنده اوزرينه ناظر وثابت ومتولى اولمق معناسنه مستعملدر يقال قام الرجل المرأة وعليها اذا مانها وقام بشانها وصوطوكق معناسنه مستعملدر يقال قام الماء اذا جمد ودابه‌نك يورغنلقدن كيده ميوب طورمق معناسنه مستعملدر يقال قامت الدابة اذا وقفت و بازار رايج اولمق معناسنه مستعملدركه بازار طورمق وقيزشمق تعبير اولنور يقال قامت السوق اذا نفقت بوراده مؤلف ذكر اولنان قيام ظهر مثالنى تكرار ايلمشدر وصاتلق نسنه مشترى اوزره قيمت معلومه قرارداده اولمق معناسنه مستعملدركه فلا نك اوزرينه شو بهايه طوردى تعبير اولنور يقال قامت الامة مأته دينار اذا بلغت قيمتها مؤلف بوراده قيام بشان المرأة معناسنى تكرار ايلمشدر (القائم) اسم فاعلدر اياقده طوران آدمه دينور جمعى قوم وقيم كلور ركع وزنلرنده وقوام وقيام كلور رمان وزنلرنده وقائم السيف قلجك قبضه‌سنه اطلاق اولنور وقائم برنسنه اوزره ثابت ومداوم اولان آدمه اطلاق اولنور ومنه قول حكيم بن حزام قال بايعت رسول الله صلى الله عليه وسلم ان لا اخر الا قائما اى ان لا اموت الا ثابتا على الاسلام (القوام) قتال وزننده مفاعله‌دن مصدردر بركسنه ايله بيله جه قائم اولمق معناسنه‌در تقول قاومته قواما اذا قمت معه وقوام اسم اولور فى الاصل مصدر ثلاثيدر برايشك وبرنسنه‌نك نظامى ومدار ثبات وعمادينه دينور كه اول ايش واول نسنه آنكله صورت وجود وثبات بولور واوى يايه ابدال قيام دخى دينور يقال هو قوام ذلك الامر وقيامه اى نظامه وعماده وملاكه (القومة) نومه وزننده بناء مره در بركره قالقوب طورمق معناسنه‌در ومنه ما بين الركعتين قومة اى قيام واحد شارحك بياننه كوره بوراده ركعتيندن مراد ركوع وسجوددر (المقام) مرام وزننده اسم مكاندر قيامده ايكى اياغك طورديغى يره دينور يقال لم ينفك عن مقامه اى موضع قدميه واقامه معناسنه مصدر ميمى اولور يقال لا مقام لك به اى لا اقامة لك (الاستقامة) راست ومعتدل اولمق معناسنه‌در يقال استقام الامر اذا اعتدل مؤلف بونى تكرار ايلمشدر وبرنسنه‌يه بها وقيمت تقدير وتعيين ايلمك معناسنه‌در تقول استقمت السلعة اذا ثمنته بوراده تذكير ضمير مبيع ياخود شىء تصوريله‌در (الاقامة) همزه‌نك كسريله كه اصلى اقوام ايدى واوك حركه‌سى ماقبلنه نقل اولندقدنصكره واو الفه قلب اولنمغله التقاء ساكنين واقع اولديغندن عند الخليل الف ثانيه وعند الاخفش الف اولى حذف اولنوب محذوفه بدل آخرينه هاء زياده قلندى استقامه كلمه‌سنده دخى بو يلجه‌در و بعضا اضافت حالنده هايى حذف اولنور (والقامة) حاله وزننده كه اسم مصدردر مصدر موقعنه منزلدر بر يرده دائمى طورمق معناسنه‌دركه مقيم اولمق تعبير اولنور يقال اقام بالمكان اقامة وقامة اذا دام به و برنسنه‌يى دائم وثابت ايلمك معناسنه‌در يقال اقام الشىء اذا ادامه و برآدمى يرندن اياغه قالدرمق معناسنه‌در يقال اقام فلانا ضد اجلسه واكرى نسنه‌يى طوغرلتمق معناسنه‌در يقال اقام درءه اذا ازال عوجه (التقويم) تفعيل وزننده بو دخى اكرى يى طوغرلتمق معناسنه‌در يقال قوم درءه اذا ازال عوجه وعدله مؤلف بونى تكرار ايلمشدر وتقويم برنسنه‌يه قيمت تعيين ايلمك معناسنه‌در تقول قومت السلعة اذا ثمنته (المقامة) ميمك فتحيله مجلس معناسنه‌در يقال هذا مقامة فلان اى مجلسه وقوم وجماعت معناسنه‌در يقال فيه مقامة اى جماعة (المقامة) ميمك ضميله مقام كبى اقامه‌دن مصدردر اقامه معناسنه يقال لا مقام ولا مقامة له اى لا اقامة له وايكيسيده اسم مكان اولورلر يقال هذا مقام الحى ومقامتهم اى موضع اقامتهم (القامة) حاله وزننده (والقيمة) (والقومة) قافلرك فتحيله (والقومية) قافك ضميله (والقوام) قافك فتحيله انسانك بويبنه دينور قامه‌نك جمعى قامات وقيم كلور عنب وزننده يقال هو طويل القامة والقيمة والقومة والقومية والقوام اى الشطاط وقامه قيودن صو چكمك بكره‌يه دينور جميع اسباب وادواتيله جمعى قيم كلور عنب وزننده ونجد اولكه‌سنده برطاغك آديدر (القويم) امير وزننده (والقوام) شداد وزننده قامتى خوب وموزون آدمه دينور قويمك جمعى قوام در جبال كبى يقال هو قويم وقوام اى حسن القامة وقويم طوغرى نسنه‌يه دينور يقال شىء قويم اى مستقيم (القيمة) قافك كسريله برنسنه‌نك دكرينه وبهاسنه دينور اصلى واودر زيرا بها متاعك مقامنه قائم اولور جمعى قيم كلور عنب وزننده وقيمه ثبات ودوام معناسنه‌در ومنه يقال ماله قيمة اذا لم يدم

على شئ (ماافرمه) طوغريلق معناسندن فعل تعجبدر و بوشاذدر زيرا تقويم ماده سندن مبنى در مزيددن ايسه
فعل تعجب متصرف اولمز قياس اولان ماشد تقويمه ديمكدر شارح ديركه قويم لفظندن اعتبار ايله تجويز ايلديلر
نته كه ماشده وماافقره ديرلركه شتد وافتقر ماده لرندندر لكن شديد وفقير لفظلرينه اعتبار ايلديلر (القوام)
سحاب وزننده عدل معناسنه در و بر آدمك مدار معاشى اولان نسنه يه اطلاق اولنور يقال هو قوامه وهو مايعاش به
(القوام) غراب وزننده بر مرضدر كه قيون قسمنك اياقلرينه عارض اولمغله اصلا ياتميوب دائما اياقده طورر (القومية)
قافك ضميله بودخى قوام الامر معناسنه دركه بر نسنه نك مدار وجود وثباتيدر (القائمة) طوار قسمنك بر اياغنه
دينور جمعى قوائم در و كتابدن بر ورقه يه اطلاق اولنور وقائمة السيف قائم كبى قلجك قبضه سنه اطلاق اولنور
وعين قائمة شول كوزه اطلاق اولنور كه كورمسى زائل اولوب لكن حدقه سى صحيح وسالم اوله يقال عين قائمة اذا
كان قد ذهب بصرها والحدقة صحيحة (القيوم) (والقيام) قافلرك فتحى و يالرك تشديديله بدأ واول وجودوندن
منزه ومبرا ازلى وقديم اولان حضرت رب متعالك اسماء حسنا سندندر وقرأ عمر رضى الله عنه الحى القيام
وهو لغة شارحك بيانته كوره قيوم فيعول وقيام فيعال وزننده در اصللرى قيووم وقيوام ايدى قال البيضاوى الدائم
القيام بتدبير الخلق وحفظه وقال ابن الكمال القائم بذاته المقوم لغيره (القويمة) جهينة وزننده بر ساعت زمانى يه
اطلاق اولنور يقال مضت قويمة من نهار اى ساعة (القوائم) هذيل قبيله سى يوردنده برنيجه طاغلره اطلاق
اولنور (القائم) سلفده سر من رأى نام قصبه ده بر عمارت آديدر وقائم بامر الله عباسيه دن ابو جعفر عبد الله بن احمد
نام خليفه نك لقبيدر (مقامى) حيارى وزننده عمامه ده بر قريه در (المقوم) منبر وزننده صبان قولينه دينور كه چفت
سورن اكا ياپشور (المقوم) معظم وزننده قيس بن مكشوح المرادى قلجنك آديدر (الاقتيام) افتعال وزننده برون
كسمك معناسنه در يقال اقتام انفه اذا جدعه (القهم) فتحتينله طعامه اشتهاسز اولمق معناسنه دركه كوكلى
ايستمز اولمقدر يقال قهم الرجل قهما من الباب الرابع اذا قل شهوته للطعام بوراده قلت عدمدن كنايه در (الاقهام)
همزه نك كسريله اغماض ومسامحه ايلمك معناسنه در يقال اقهم فى الشئ اذا اغمض و بر نسنه دن ايكرنمك
معناسنه در يقال اقهم عنه اذا كرهه وطعامه اشتهاسز اولمق معناسنه در يقال اقهم عن الطعام اذا لم يشته
وطعامه مشتهى اولمق معناسنه در يقال اقهم الى الطعام اذا اشتهاه و بو رغبت ماده سى كيبدر كه عن والى ايله
صله لندقده متقابل معنايه دال اولور وهو آياز اولمق معناسنه در يقال اقهمت السماء اذا انقشع الغيم عنها (قهم)
فهم وزننده ابن جابر دركه همدان قبيله سندن بر بطن پدريدر وغيرده بوندن ماعدا قهم ايله مسما بطن يوقدر
ماعداسى فايله در وقهم بن هلال بن النهاس ونهاس بن قهم محدثلردر (القهطم) زبرج وزننده فرومايه اوله رق
شماطه جى چاغرغان آدمه دينور كه شلتاق تعبير اولنور يقال رجل قهطم اى لئيم ذو الصخب و بر رجل عليمدر
(الهقم) اردب وزننده النه كيرن نسنه يى كرداب كبى يوداراولان آدمه دينور يقال رجل قهقم اى الذى يبتلع كل
شئ فصل الكاف (الكتم) كافك وتانك سكونيله (والكتمان) كافك كسريله بر سوزى وخبرى كيزلمك
و صقلمق معناسنه در يقال كتم الحديث كتما و كتمانا من الباب الاول اذا ستره واخفاه وايكى مفعوله تعديه ايدر
يقال كتمه اياه اذا ستره التكتيم تفعيل وزننده كتم معناسنه در يقال كتمه بمعنى كتمه (الاكتتام) افتعال وزننده كتم
معناسنه در يقال اكتتمه بمعنى كتمه وصرارمق معناسنه در يقال اكتتم الشئ اذا اصفر (المكاتمة) مفاعله وزننده كتم
معناسنه در يقال كاتمه بمعنى كتمه (الكتمة) كافك كسريله اسمدر خبرى صاقلمغه دينور (الكتوم) صبور وزننده (والكتمة)
همزه وزننده سرى پك كتم ايدن آدمه دينور و كتوم شول ناقه يه اطلاق اولنور كه كبه اولمشيكن قويرغنى قالدرمغله
كبه لكنى بيلدرمز اوله جمعى كتم در كتب وزننده وشول يايه دينور كه اغاجنده اصلا چتلاق اثرى اولميوب درست اوله
(الكاتم) اسم فاعلدر كتم ايديجى معناسنه در ومكتوم معناسنه استعمال اولنور كه مبالغة كاتم ايله وصفلنور يقال سر
كاتم اى مكتوم وديكجى يه دينور خارز معناسنه (المكتام) محراب وزننده بودخى كبه لكنى بيلدرمين كبه ناقه يه دينور (الكتوم)
قعود وزننده كبه ناقه قويرغنى قالدرمغله كبه لكنى بيلدرمز اولمق معناسنه در يقال كتمت الناقة كتوما من الباب
الاول اذا كانت كتوما وياى كتوم اولمق معناسنه در يقال كتمت القوس اذا صارت كتوما و كتام و كتوم كتاب
وزننده طلومك ديكيشى صيق و محكم اولمغله اصلا ايچنده كى صيزمز اولمق معناسنه در يقال كتم السقاء كتاما و كتوما
اذا امسك اللبن والشراب (الكتيم) امير وزننده (والكاتم) (والكاتمة) بونلرده اغاجنده چتلاق اولميوب درست اولان
يايه وصف اولور كتوم كبى يقال قوس كتيم وكتوم وكاتم وكاتمة اذا كانت لا تصدع فى نبعها وكتيم صيق
و محكم طلوم ديكشنه دينور كه اصلا بر نسنه صزوب چقميه يقال خرز السقاء كتيم اى لا ينضح و بو كوزمز اولان

ك

اركك دوه‌يه اطلاق اولنور يقال جمل كتيم اى لايرغو (الاكتم) احمر وزننده قارنى بيوك على قول پك طوق
آدمه دينور يقال رجل اكتم اى عظيم البطن اوشبعان (الكتم) فتحتينله (والكتمان) كافك ضميله بر نبات آديدر كه
قنه‌يه قاتلوب آنكله صاچ وصقال خضاب اولنور برمدت رنكى ثابت اولوب قالور كوكنك مطبوخيله مركب كبى
ياز وياز يلور بو نبات وسمه ايله جقه‌ر كه چوبت اوتيدر (مكتوم) (وكتيم) امير وزننده وكتيمه جهينه وزننده
اساميدندر ومكتوم غنى بن اعصر قبيله‌سنه مخصوص بر آيغرك آديدر وعبدالله ياخود عمرو بن قيس بن ام مكتوم
المؤذن الاعمى صحابيدر (المكتومة) برنوع دهن اسميدر كه ايچنه زعفران ياخود كتم ديدكلرى نبات مذكورى
مزجله ترتيب ايدرلر قرمزى اولور ومكتومه زمزم قيوسنك اسميدر كتمى حبلى وزننده بر طاغك آديدر (كتمه)
غرفه وزننده بر موضعدر (تكتم) مضارع مؤنث مجهول بنيه‌سيله بر خاتون اسميدر وزمزم قيوسنك اسميدر جرهم
وقعه‌سندنصكره مكتوم قالمشيدى (الكتمة) تمره وزننده كلمه معناسنه‌در يقال ما راجعته كتمة اى كلمة (كتم) صرد
وزننده بر بلده آديدر (الكثم) كافك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله خيار مقوله‌سى سمردجه نسنه‌يى اغرده اصيروب
قويرمق معناسنه‌در يقال كثم الخيار ونحوه كثما من الباب الاول اذا ادخله فى فيه فكسره وتركش مقوله‌سى نسنه‌يى
سوكوب بوزمق معناسنه‌در يقال كثم الكنانة اذا نكثها وايز سورمك معناسنه‌در يقال كثم الاثر اذا اقتصه وبر آدمى
بر نسنه‌دن صرف وتحويل ايلمك معناسنه‌در يقال كثمه عن الامر اذا صرفه وبركدرمك معناسنه‌در يقال كثم الشئ
اذا جمعه وبر نسنه‌يه پك يقين وارمق معناسنه‌در يقال كثمه كثما من الباب الرابع اذا دنا منه واو يالنوب كيجكمك معناسنه‌در
يقال كثم الرجل اذا ابطأ (الاكثام) همزه‌نك كسريله پك يقلشمق معناسنه‌در يقال اكثمك الصيد اى قاربك وطولدرمق
معناسنه‌در يقال اكثم القربة اذا املأها وكيزلنوب صقلنمق معناسنه‌در يقال اكثم فى بيته اذا توارى (الاكثم) احمر وزننده
قارنى ككيش آدمه وپك طوق آدمه دينور انثه كه تاء ايله اكثم دخى بو معنايه‌در يقال رجل اكثم اى الوسع البطن
والشبعان وطريق واسعه دينور واير ويومرى فرجه دينور واكثم بن الجون صحابيدر واكثم بن صيفى حكام
عربدندر ويحيى بن اكثم القاضى العلامه معروف ذاتدر مأمون خليفه متعه‌يى اباحه ايتمشيكن منع وصرف ايدن
ذاتدر رحمه الله تعالى (التكثم) تفعل وزننده توقف معناسنه‌در يقال تكثم الرجل اذا توقف ومتحيرا ولمق معناسنه‌در
يقال تكثم الرجل اذا تحير واكيلوب بوكلمك معناسنه‌در يقال تكثم اذا انثنى وبر نسنه‌يه پرده‌لنوب كيزلنمك معناسنه‌در
يقال تكثم الرجل اذا توارى (الانكثام) انفعال وزننده محزون اولمق معناسنه‌در يقال انكثم الرجل اذا حزن (المكاثمة)
مفاعله وزننده بر نسنه‌يه پك يقلشمق معناسنه‌در يقال كاثمه اذا قاربه ومخالطه معناسنه‌در يقال كاثمه اذا خالطه
(الكثمة) فتحاتله مشروبدن قانمش خاتونه دينور يقال امرأة كثمة اى ريا من شراب وغيره واير ى متاره دينور (الكاثمة)
بودخى ايرى متاره دينور يقال كأة كاثمة وكثمة اى غليظة (الكثم) فتحتينله شكار صيادك توكنه كلمكه دينور
يقال رماه عن كثم اى عن كثب (الكحمة) حاى مهمله ايله قنفذه وزننده قورى اوتلق اوفنديسنه دينور
يقال كحمة من درين اى حطام من يبيس وقصه وطوپ قيورجق صقاله دينور (الكحم) قنفذ وزننده
صقالى قصه وطوپ وقيورجق اولان آدمه دينور يقال رجل كحم اللحية ولحية كحمة وهى التى كثفت
وقصرت وجعدت (الكحم) جعفر وزننده فرجى ايرى ويومرى اولان عورته دينور وقبلانه ياخود پارس ديدكلرى
جانوره دينور (الكحمة) شحمه وزننده اهل يمن لغتنده كوزه دينور عين معناسنه‌در شارح ديركه صواب اولان
عنب اولمقدر كه اوزمدر (الكخم) خاى معجمه ايله حيدر وزننده اولو وعظيم معناسنه‌در وبونكله ملك
وسلطنت وصفلنور يقال ملك وسلطان كخم اى عظيم (الكخم) كافك فتحى وخانك سكونيله بر آدمى اوته قاقوب
يوندن آيرمق معناسنه‌در يقال كخمه كخما من الباب الثالث اذا دفعه عن موضعه (الكدم) هدم وزننده
اغز او جيله قاوره‌يوب اصرمق على قول بردمور نسنه ايله دورتوب برملك معناسنه‌در يقال كدمه كدما من الباب الاول
والثانى اذا عضه بادنى فمه او اثر فيه بحديدة وآوى سوروب كتمك معناسنه‌در يقال كدم الصيد اذا طرده (الكدمة)
تمره وزننده برمه ونشانه دينور يقال فى بدنه كدمة اى وسم واثرة وبدنده ياره وچبان مقوله‌سى صغالدقدنصكره
قلان يامه‌يه دينور (الكدمة) فتحاتله حركت معناسنه‌در يقال ما به كدمة اى حركة (الكدمة) فرحه وزننده
ايرى جثه‌لو دشى قيونه دينور يقال نعجة كدمة اى غليظة (الكدمة) دجنه وزننده شديد وغليظ الجثه آدمه دينور
جاموس كبى (الكدام) غراب وزننده اوتلمش چاير كوكنه دينور بر ده قير بلوب اورسلنوب قالمغله يغمورى كوردكده
يشرروب ظهوره بشلنه واختيار آدمه دينور ويمنده بر موضع آديدر (كدام) شداد وزننده ابن بجيلة المازنى دركه
فرسان عربدندر (كدام) كتاب وزننده (كديم) زبير وزننده (مكدم) معظم وزننده اسامى رجالدندر المكدم

مقعد وزننده مطلب معناسنه مستعملدر نته كه كدم طلب معناسنه مستعملدر يقال كدم في غير مكدم
اى طلب في غير مطلب يعنى اولميه جق نسنه طلب ايلدى و بو مثل سائردر (الكدم) صرد وزننده بر جنس
چكر كه در كه سياه و باشلرى يشل اولور (المكدم) معظم وزننده اصرلمغله كوده سى بره لنمش انسان وحيوانه دينور
يقال حمار مكدم اى معضض (الاكدام) همزه نك كسريله طوتساق كركى كبى محكم بنده چكلمك معناسنه در
يقال اكدم الاسير على المجهول اذا استوثق منه (المكادمة) مفاعله وزننده بردابه يردن اوتى تمامه اوتلموب بعض يرنى
قوپروب ديشلمك معناسنه دركه كيروسنى برمليوب براقور يقال الدابة تكادم الحشيش اذا لم تستمكن منه (الكدامة)
ثمامه وزننده اكل اولنمش نسنه نك بقيه سنه دينور كه مراد ديشلند كدنصكره فلان بقيه در يقال بقيت منه كدامة
وهى بقية الشيء المأكول (الكرم) فتحتينله نفاست وعزت وشرف معناسنه دركه لؤم وخساست مقابليدر
يقال به كرم اى ضد لؤم مؤلف بصائرده ديديكه كرم ايله حضرت بارى عزشانه صفتلند قده احسان وانعام
ولطفى مراد اولور وانسان وصفلنسه اندن ظاهر اولان اخلاق حميده وافعال پسنديده مراد اولور واثرى
ظهور ايلمدكجه كريم اطلاق اولنمز پس كرم اصول جهتندن اولميوب ذاتى ونفسى اولور و بعضلر ديديكه كرم حريته
مماثلدر لكن حريت محاسن صغيره وكبيره يه اطلاق اولنور وكرم همان محاسن كبيره يه مخصوصدر تجهيز غزاة
ضمننده انفاق مال كبى و بيكسلره دستكير اولمق وضعفايه ترتب ايدن ديت وتكاليفى تحمل ايلمك كبى واشبو
ان اكرمكم عند الله اتقاكم آيت كريمه سنده كمال ورع وتقوى ايله متصف اولنه اكرم اطلاق اولنديغنك وجهى بودر كه
كرم افعال محموده دن عبارت اولوب وافعال محموده نك انفس واعزى كنديسيله اشرف وجوه قصد اولنان
فعل اولوب واشرف وجوه كنديسيله وجه ورضاى الهى قصد اولنان وجه اولمغله بركمسه محاسن
افعاليله وجه ورضاى الهى يى قاصد وطالب اولسه اول كمسه وكمال ايله متصف اولسه لاجرم اتقى واكرم اولور
وكاه اولور كه كرم ايله اشياى سائره ده وصفلنور انتهى (الكرامة) سلامه وزننده (والكرم) كذلك
فتحتينله (والكرمة) فتحاتله بركمسه كرم صفتيله متصف اولمق معناسنه در يقال كرم الرجل كرامة وكرما وكرمة
من الباب الخامس اذا كان كريما (الكريم) امير وزننده (والكريمة) هاايله (والكرمة) فرحه وزننده (والمكرم
والمكرمة) مبلرك ضمى ورانك فتحيله (والكرام) غراب وزننده (والكرام) (والكرامة) رمان ورمانه وزنلرنده
صفتلردر كرم ايله متصف آدمه دينور وكريمك جمعى كرماء وكرام كلور كافك كسريله وكرائم كلور غير قياس اوزره
ورمان وزننده كرامك جمعى كراماون كلور شارحك بياننه كوره كريمه لفظنده هاء مبالغه ايچوندر انتهى وكرم
لفظى كه مصدردر مبالغة وصف اولور مفرد وجمعى ومذكر ومؤنثى مساوى اولور يقال رجل وامرأة كرم ورجال
ونساء كرم اى كريم وتقول العرب كرما اى ادام الله كرمالك و بوحمدا وسقيا ماده لرى كبى فعلى مهجورا مضمردر
وكرم ارض طيبه يه وصف اولور يقال ارض كرم اى كريمة طيبة ويقال ارض وارضان وارضون كرم زيرا وجه
مذكور اوزره وصف بالمصدردر وتقول العرب افعل كذا وكرامة لك بالفتح وكرما وكرمة وكرمى وكرمة عين وكرمانا
بضم الكافات ولا يظهرونه فعلا يعنى اكرمك كرامة وكرامانا بمنزلة مصدر ايله فعلدن استغنا ايدرلر افعل كذا
حرمة وكرامة تقديرنده در يعنى بن بو ايشى محضا سكا حرمة واكراما ايدرم ديمكدر نته كه افعل كذا حبا وكرامة لك
دخى ديرلر ونعم عين ونعمة عين ونعامى عين دخى ديرلر كه سنك كوزلرك آيدين يعنى ممنون ومنبسط اوله جغك ايچون
ايدرم ديمكدر ولا افعل ذلك لا حبا ولا كرامة ولا كراما دخى ديرلر پس افعل كذا تركيبى متكلم مستقبل اولوب فعل
محذوف اكرمك اولور (المكرمان) ميمك ورانك فتحيله خلق ومشربى واسع متحمل وكريم ورؤف آدمه اطلاق
اولنور يقال يا مكرمان لكريم الواسع الخلق ويقال رجل مكرمان (المكارمة) مفاعله وزننده باب مغالبه ده
مستعملدر كرم بابنده يارشمق معناسنه در يقال كارمه فكرمه كنصره اى عارضه فى الكرم فغلبه (الاكرام)
همزه نك كسريله (والتكريم) تفعيل وزننده حرمت وتعظيم ايلمك معناسنه در يقال اكرمه وكرمه اذا عظمه
ونزهه واكرام اولاد كرام صاحبى اولمق معناسنه در يقال اكرم الرجل اذا اتى باولاد كرام وتكريم السحاب
بلوديك چوق يغمورلو اولمق معناسندن عبارتدر يقال كرم السحاب ويقال كرم السحاب على المجهول
اذا غزر ماؤه (الكريم) امير وزننده كرملو آدمه دينور كه ذكر اولنور وعفو وسخى غالب آدمه اطلاق اولنور
يقال رجل كريم اى صفوح وكريم لفظنك تثنيه سنده كريمان دينور عرف شرعده حج وجهاده اطلاق اولنور
ومنه الحديث خير الناس مؤمن بين كريمين اى بين الحج والجهاد اومعناه بين فرسين يغزو عليهما او بعيرين
يستقى عليهما وابوان كريمان مؤمنان شارح ديركه كرچه مؤمنان كريمان لفظنى تفسيردر لكن سياقك مقتضاسى

اوبين ابوين مؤمنين اولمقدر زيرا نهايه ده بين ابوين مؤمنين او بين اب مؤمن وابن مؤمن عبارتيله مرسومدر
انتهى وشول كريم كه اشبو واعتدنا لها رزقا كريما آيت كريمه سنده واقعدر كثير معناسنه در زيرا رزق كثير
قليلدن اشرفدر وقل لهما قولا كريما آينده واقع كريم سهل وملايم معناسنه در زيرا قول ملايم قول
غليظدن اشرفدر (المكرام) منعام وزننده پك چوق كرم ايدن آدمه دينور يقال رجل مكرام اى مكرم للناس
(الكرامة) سلامه وزننده كرم معناسنه دركه ذكر اولندى وعزيزلك معناسنه در تقول له على كرامة اى عزازة
وكرامه كوپ ودستى قپاغنه دينور ومنه حبا وكرامة تتدكه حبب ماده سنده بيان اولندى وكرامه شيخ امام بخارى
اولان محمد بن عثمانك جدى اسميدر وكرامة بن ثابت الانصارى صحبتنده اختلاف اولندى وكرامه بلود پك چوق
يغمورلو اولمق معناسنه در يقال كرم السحاب كرامة من الباب الخامس اذا كثر ماؤه وترلا كوبره لمكله اكينى
نشو ونمالو وبركتلو اولمق معناسنه در يقال كرمت ارضه اذا دملها فزكى زرعها (الاستكرام) كريم نسنه يى
طلب ايلمك ياخود برنسنه يى كريم بولمق معناسنه در يقال استكرم الشئ اذا طلبه كريما اووجده كريما (التكرم)
تفعل وزننده (والتكارم) تفاعل وزننده نلسزا نسنه دن صاقنوب پرهيز ايلمك معناسنه در يقال تكرم عنه وتكارم
عنه اذا تنزه كويا كه شين ونقيصه يى موجب خالاتدن احتراز وتباعد ايله نفسنه اكرام ايدوب مكرم اولدى (المكرم)
(والمكرمة) ميملرك فتحى ورالرك ضميله (والاكرومة) اضحوكه وزننده اسملردر فعل كرم معناسنه در عوندن معونه
ومجبدن اعجوبه اسم اولدقلرى كبى شارحك بيانته كوره اولكيلرك جمعى مكارم واكرومه نك اكاريمدر ومنه يقال
ان اجل المكارم اجتناب المحارم ومكرمه طپراغى پاك ومنبت اولان ارضه وصف اولور يقال ارض مكرمة اى كريمة
(الكرم) كافك فتحى ورانك سكونيله باش اوزمه دينور عنب معناسنه وفى الحديث لاتسموا العنب الكرم فانما الكرم
الرجل المسلم معلوم اوله كه اوزمه كرم اطلاقى شيره سندن اتخاذ اولنان خمر كرم وسخا خصلتنه محرك وسائق
اولديغنه مبنى در فى الاصل وصف اوله رق كرم اطلاق اولنمشيدى فتحتيله بعده تخفيفا راى اسكان قلندى
فالديكه كرم حقيقى حضرت كريم وهاب جل شانه صفتيدر بعده مؤمن ومسلم صفتيدر وجه مذكور اوزره
مبالغة موصوف مقامنه قائم اولدى پس نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك عنبه كرم تسميه سندن نهى
بيلرى حقيقته محمول اولميوب بلكه وجه آتى يه رمز واشارتدر يعنى كرم ماده سندن مشتق ومأخوذ اولان اسم ايله
اسمى اشبو نوع عنب اسم مزبور ايله تسميه يه لايق دكلدر بلكه اكا مسلم ومتقى ومؤمن قسمى احق واولادر
خصوصا حضرت بارى عزشانه اسميله مشاركته غيرت وعصبيت مقتضاسى بروجهله تأهيل ايلمك روا دكلدر
لاسيما آندن منهى اولان خمر اتخاذ اولنور اولمغله اسم مر قومه بردرلو مناسب دكلدر بلكه چفند وحبله وزرجون كبى
اسملر ايله تسميه ايلمك مناسبدر پس كرم ماده سندن مأخوذ اسم انجق مسلم ومؤمنه لايقدر وانما الكرم الرجل
المسلم قول شريفى فانما المستحق للاسم المشتق من الكرم المسلم سبكنده در خلاصه سى اطلاقى نهى
اولميوب استحقاق نهى اولور شارح ديركه بو ماده لرده عندن مراد اوزمك اصمه سيدركه تكالك تعبير اولنور وحالا
السنه ناسده كرم اوزم باغنده مستعملدر وكرم قلاده يه دينور يقال جاءت وفى عنقها كرم اى قلادة ومولوزدن
وطاشلردن پاكيزه اولان ارضه اطلاق اولنور وبو غمق تعبير اولنان كردانلقدن برنوعك اسميدر بعضلر ديديكه
بنات كرم بركونه نسوان پيرايه سيدركه جاهليتده اتخاذ واستعمال ايدرلر ايدى جمعى كروم كلور (كرم) فتحتيله
برموضع آديدر (كرمى) سكرى وزننده تكريت قضاسنده برقريه آديدر (كرمان) كافك فتحيله وبعضا
كافى مكسور اولور ياخود كافك كسرى لحن در ايرانده فارس ايله سجستان بيننده براقليم عرفى آديدر وغزنه ايله
مكران قربنده بربلده آديدر وكرمانى بن عمروكه كافك كسريله در محدثدر (الكرمة) ثمره وزننده برموضع آديدر
وطبس قضاسنده برقريه آديدر وكرمه شول جوز طرزنده دكرميجه كبكه دينوركه قالچه باشنده او يلغك نهايتنده
اولور (كرمه) غرفه وزننده يمامه ده برناحيه آديدر الكريمة سفينه وزننده آدمك برونه اطلاق اولنور
يقال كريمتك اى انفك ومطلقا شريف اولان عضوه اطلاق اولنور اذن وعين ويد كبى (الكريمتان) تثنيه
بنيه سيله انسانك ايكى كوزنه اطلاق اولنور كرم جبل وزننده (كرام) كتاب وزننده (كريم) عزيز
وزننده (كريمه) سفينه وزننده كريم زبير وزننده مكرم معظم وزننده (مكرم) مجمل وزننده اسامئ نلسندندر
(كرام) شداد وزننده بودخى اساميدندر محمد بن كرام كه كراميه طائفه سنك رئيسى ومعتقداريدر وآنلر مشبهه
طائفه سيدركه خداى متعال جوهردر عرش اوزره مماس ومستقردر ديرلر تعالى الله عن ذلك علوا كبيرا (التكرمة) تانك
ورانك فتحى وكسريله تكريم معناسنه دركه تفعيلدن مصدر ثانيدر شارحك بيانته كوره بو شواذدندر زيرا تفعله وزنى معتله

مخصوص صدر و مصاحده تکریمدن اسم اولمق اوزره مرسومدر و تکرمه اسم اولور یصدغه دینور و شادمه معناسنه (کرمیه) صمرد یه وزننده بر قریه آدیدر (کرمینیه) فتحتینله و یانك تشدیدیله و تخفیفیله یاخود کرمینه بخارا ایالتنده بر بلده آدیدر (الکرتیم) تای فوقیه ایله قندیل وزننده بالتهیه دینور یقال کسره بالکرتیم ای بالفأس (الکرتوم) عصفور وزننده دوز و یالجین طاشه دینور و اطرافندن یوکسك اولان اوزون اوزادی ارضه دینور و بنو عذریه ه مخصوص بر حرّه آدیدر (کرثمه) کافك وثای مثلثه نك فتحیله ابن جابر بن هراب در که بنی سامة بن لؤی نسبی رجالندندر (الکردم) جعفر وزننده بودور آدمه دینور و بهادره دینور یقال هو کردم ای شجاع وکردم بن سفیان وکردم بن ابی السابل یاخود کردم بن ابی السائب در وکردم بن قیس صحابه لردر وکردم بن شعبه درید بن الصمه نك قاتلیدر (الکردوم) عصفور وزننده بودخی بودوره دینور (الکردمة) دحرجه وزننده بودور آدمك سکرتمسی کبی سکرتمك علی قول بریان اوزره ینکج کبی سکرتمك معناسنه در یقال کردم الرجل اذا عدا عدو القصیر او علی جنب واحد وعسکری برارایه کتوروب یصامق معناسنه در یقال کردم القوم اذا جمعهم وعبأهم (التکردم) تدحرج وزننده بر نسنه دن خوفله سکردوب کتمك معناسنه در یقال تکردم الرجل اذا عدا فزعا (الکرزم) زای معجمه ایله جعفر وزننده بالتهیه دینور وقصه بورنلی آدمه دینور یقال رجل کرزم ای قصیر الانف و بر رجل آدیدر (الکرزیم) قندیل وزننده بودخی بالتهیه دینور و بلیهٔ شدیده یه دینور جمعی کرازیم در (الکرزم) قنفذ وزننده کثیر الاکل کمسه یه دینور یقال رجل کرزم ای الکثیر الاکل (الکرزمة) دحرجه وزننده اویله وقتی طعام یمك معناسنه در یقال کرزم الرجل اذا اکل نصف النهار وکرزمه بر رجل آدیدر (الکرسمة) دحرجه وزننده باشی یره اکوب ساکت واپسم طورمق معناسنه در یقال کرسم الرجل اذا ازم واطرق (الکرشمة) کافك وشین معجمه نك فتحیله یوزه دینور وجه معناسنه (الکرشوم) عصفور وزننده چرکین یوزلو آدمه دینور یقال رجل کرشوم ای قبیح الوجه (الکرصمة) صاد مهمله ایله دحرجه وزننده جنکده دشمنه مقابل اولوب حمله ایلمك معناسنه در یقال کرصم فلان اذا واجه القتال وحمل علی العدو (الکرکم) هدهد وزننده زعفرانه دینور وساقره دینور واصفور دیدکلری نباته دینور انلردن بر قطعه یه کرکه دینور ها ایله (الکرکمان) عنفوان وزننده رزق وروزی معناسنه در یقال اکل کرکمانه ای رزقه (الکزم) زای معجمه ایله عزم وزننده انجلی نسنه یی اوك دیشلر ایله قیروب یمك ایچون یحیی چقرمق معناسنه در یقال کزم الشیء بمقدم فیه کزما من الباب الاول اذا کسره واستخرج ما فیه لیأکله (الکزم) کتف وزننده قورقق آدمه دینور که هر نسنه دن هیبتلنوب خوف ایدر یقال رجل کزم ای هیبان (الکزم) صرد وزننده نغر دیدکلری قوش اسمیدر که بلبل قوشیدر (الکزم) فتحتینله بخل وخست معناسنه در یقال به کزم ای بخل وشدت اکل معناسنه در و بورن قصه لغنه کذلك پرمقلرك قصه لغنه دینور وآتك دودقلری قالین اوله رق قصه اولمغه دینور ظاهرا بونلر مصدردر (الاکزم) احمر وزننده وصف مذکور اوزره اولان آته و بورنه دینور مؤنثنده کزماء دینور یقال فرس وانف اکزم وید کزماء ای قصیر واکزم بخیله دینور یقال هو اکزم البنان ای بخیل (الکزوم) صبور وزننده قوجه لقدن دیشلری دوکلمش ناقه یه دینور (الاکزام) همزه نك کسریله انقباض معناسنه در یقال اکزم الرجل اذا انقبض وطعامی بیقمق درجه سنده چوغه کتمك معناسنه در یقال اکزم عن الطعام اذا اکثر حتی لا یشتهی (التکزیم) تفعیل وزننده اباغك پرمقلری طبانادن طرفه اکیلوب قیورق اولمق معناسنه در یقال فی رجله تکزیم ای تقفیع (التکزم) تفعل وزننده فاکهه یی قبوغیله یمك معناسنه در یقال تکزم الفاکهة اذا اکلها من غیر ان یقشرها (الکزمة) تمره وزننده بدنده ضیق ودیرنکلی اولان یاغه دینور یقال شحمه کزمة ای مکتنزة (الکسعوم) زنبور وزننده حمیر لغتنده حماره دینور میمی زائده در (الکسم) کسب وزننده ومرادفیدر که امك چکوب قزانج ایلمك معناسنه در یقال کسم الرجل لعیاله کسما من الباب الثانی اذا کسب وجنکی قزشدرمق معناسنه در یقال کسم الحرب اذا اوقدها و بر نسنه یی ال ایله خرده اوفالتمق معناسنه در یقال کسم الشیء اذا فتته وکسم چوق قورئ اوتلغه دینور و بر موضع آدیدر (الکبسوم) طیفور وزننده (والیکسوم) یعفور وزننده (والاکسوم) اسلوب وزننده تاب وطراوتلی یاخود جاری چینی چوق وضیق باغچه یه و مرغزاره دینور یقال روضة کبسوم ویکسوم واکسوم ای ندیّة او متراکم النبت واکسومك جمعی اکاسم کلور (ابو یکسوم) یعفور وزننده قرآن مبینده مذکور اولان فیلك صاحبیدر یعنی ابرهه نك هدم کعبه قصدیله جلب واستصحاب ایلدیکی فیلك صاحبی اولان کسه در (کبسم) حیدر وزننده عریدن بر بطن پدریدر و جلقنه کیا اسم دیرلر حالا منقرضلردر (الکسکوم) صبور وزننده هر اموره ایشلك وکارکذار آدمه دینور که

مصلحت اری تعبیر اولنور یقال رجل کسوم ای ماض فی الامور (کشاجم) شین معجمه وجیمله علابط وزننده بر رجل
اسمیدر شارح دیر که بو بر شاعرک لقبیدر وهر حرفی بر صنعته دالدر کاف کتابت وشین شعر والف ادب وجیم
نجوم ومیم موسیقی یه دالدر مزبور اشبو صنایعی جامع اولدیغندن کشاجم ایله ملقب اولدی وهر کیمده صنایع
مزبوره مجتمع ایسه اکا دخی اطلاق اولنور (الکشم) کافک فتحی وشینک سکونیله پارس دیدکلری جانوره دینور
فهد معناسنه وکشم مصدر اولور بورنی دیبندن کسمک معناسنه یقال کشم انفه کشما من الباب الاول اذا قطعه
باستیصال (الاکشم) بودخی پارسه دینور وخلقتی ناقص اولان آدمه دینور کذلک حسبنده نقصان اولان آدمه
دینور (الکشم) فتحتینله برکسه نک خلقتی کذلک حسبی نقصان اولمق معناسنه در یقال کشم الرجل کشما
من الباب الرابع اذا کان فی خلقه نقصان وکذا فی الحسب (الکاشم) صاحب وزننده انجدان رومی اسمیدر که
خروس کوزی تعبیر اولنان نباتدر (الکصوم) صاد مهمله ایله قعود وزننده برنسنه دن ارقه و یروب کیرو دونمک
یاخود مقصده وارمیوب همان کلدیکی یردن دونوب کیرو کلمک معناسنه در یقال کصم الرجل کصوما من الباب
الاول اذا ولی وادبر اورجع من حیث جاء ولم یتم الی مقصده (الکصم) خصم وزننده عنف وشدتله بر آدمی اوته
قاقق معناسنه در یقال کصم فلانا کصما اذا دفعه بشدة (الکظم) کافک فتحی وظای معجمه نک سکونیله
اویکه یی اظهار ایلیوب هضم ایلمک معناسنه در یقال کظم الغیظ کظما من الباب الثانی اذا رده وحبسه
وقاپویی قپامق معناسنه در یقال کظم الباب اذا اغلقه ونهر وخرق وباجه مقوله سنی سد ایلمک معناسنه در
یقال کظم النهر والخوخة اذا سدهما (الکظوم) قعود وزننده دوه کویش کتورمکدن فارغ اولمق معناسنه در
یقال کظم البعیر کظوما اذا امسک عن الجرة وبرکسنه خموش واپسم اولمق معناسنه در یقال کظم الرجل علی المجهول
اذا سکت (الکظیم) امیر وزننده (والمکظوم) غمکین آدمه دینور یقال رجل کظیم ومکظوم ای مکروب (الکظم)
فتحتینله بوغزه دینور علی قول اغزه یاخود بوغز تلغه دینور که صولوغک مخرجیدر یقال اخذ بکظمه وهو الحلق
او الفم او مخرج النفس شارح دیر که خلیل وسائرلرک قوللری اوزره کظم ظانک سکونیله مخرج نفسه دینور ظانک
حرکه سی همان بر شعرده واقعدر سائر معنالر بوندن اخذ وتصویغ اولنمشدر (الکظم) رکع وزننده ساکت واپسم
آدملره دینور کاظمک جمعیدر یقال قوم کظم ای ساکتون (الکظامة) کتابه وزننده دره نک اغزینه دینور ونسوانک
مثانه سنه دینور وشول قیویه دینور که یاننده اولان قیویه اندن لغم وکاریز ایله صو جر اوله وترازو باشنک حلقه سنه
دینور که کفه لرک ایپلری اکا بند اولنور ویایک اوست کوشه سی اوجنه بغلنسان تصمه یه دینور که طوبغ تعبیر اولنور
وترازونک باشنده اولان مسماره یاخود ذکر اولنان حلقه سنه دینور ودوه نک بورنه بغلدقلری ایپه دینور وشول
سکبره دینور که اوق یلکنه یاخود یلک کچه جک انجه برینه صار یلور (الکظیمة) سفینه وزننده بو دخی بری برینه
زیر زمیندن لغم وکاریز چکن قیویه دینور وصو طلومنه دینور (الکظام) کتاب وزننده برنسنه نک اغزی باغنه دینور
ومنه یقال اخذ بکظام الامر ای بالثقة (کاظمه) بر موضع آدیدر (الکعم) کافک فتحی وعینک سکونیله دوه اصرمسون
یاخود نسنه یمسون دیو اغزینی بغلمق معناسنه در یقال کعم البعیر کعما من الباب الثالث اذا شد فاه لئلا یعض
او یأکل وکعم وکعوم قعود وزننده اوپمک معناسنه در یاخود کمال شوق وشرهندن دودقلری اغزینه الدرق
اوپمک معناسنه در یقال کعم المرأة کعما وکعوما اذا اقبلها والتقم فاها فی القبلة (المکعوم) (والکعیم) اصرمسون
یاخود نسنه یمسون دیو اغزی بغلنمش دوه یه دینور (الکعام) کتاب وزننده دوه نک اغزینی بغلدقلری باغه دینور
(المکاعمة) مفاعله وزننده بو دخی اوپمک یاخود دودقلرینی اغزینه الدرق اوپمک معناسنه در یقال کاعم المرأة
اذا اقبلها والتقم فاها فی القبلة ومحبوبه ایله بر لباس ایچره صارمشوب یاتمق معناسنه در یقال کاعم المرأة اذا ضاجعها
فی ثوب واحد بو ماده نه رعنا شیوه ومعنالری مشتملدر (الکعم) کافک کسریله سلاحک وسائر نسنه نک قابنه
وغلافنه دینور جمعی کعام در کافک کسریله وکعوم در کافک ضمیله وکعوم الطریق یوللرک اغزلرینه اطلاق
اولنور (کیعوم) طیفور وزننده بر رجل آدیدر (الکعسم) جعفر وزننده بیابان اشکنه دینور (الکعسوم) عصفور
وزننده حمار اهلی یه دینور ایکیسنده جمعلری کعاسم وکعاسیم کلور (الکعسمة) دحرجه وزننده برنسنه دن
ارقه چویروب قاچمق معناسنه در یقال کعسم الرجل اذا ولی هاربا (الکلام) سحاب وزننده سوزه دینور
قول معناسنه مفیداولسون غیر مفید اولسون علی قول بنفسه مکتفی اولان سوزه دینور که اسنادی متضمن تام
ومفید اولان سوزدن عبارتدر پس قولدن اخص اولور یقال اتی بکلام طیب وهو القول او ما کان مکتفیا بنفسه
مترجم دیر که مصباحده مرسومدر که کلام فی الحقیقه نفس متکلمده قائم معنادر اکا عبارتله دلالت واشارتله

تنبيه اولنور نته كه اشبو * ان الكلام لفى الفؤاد وانما * جعل اللسان على الفؤاد دليلا * بيتنده مصرّحدر ودگرى
آنى كلم مادهسندن مشتقدر كه جرح وتأثير معناسنهدر نته كه جامى اوائل شرح كافيهده بسط ايلمشدر (الكلام)
غراب وزننده طبراغى قالين يره دينور وطبرستان قضاسنده بر قريه آديدر (الكلمة) كافك فتحى ولامك كسريله
لفظهٔ واحده يه دينور كرك اسم وكرك فعل وحرف اولسون يقال نطق بكلمة فصيحة اى بلفظة وكلمه قصيدهيه
اطلاق اولنور كلمهنك جمعى كلم درهاسز (الكلمة) كافك كسريله بودخى لفظهٔ واحده معناسنهدر جمعى كلم در
كسره وكسر كبى (الكلمة) ثمره وزننده بودخى كلمه معناسنهدر جمعى كلمات كلور پس اوچ لغت اولمشدر
الكلمة الباقية يعنى اشبو وجعلها كلمة باقية آيت كريمهسنده واقع كلمهٔ باقيهدن مراد كلمهٔ توحيددر حضرت
بارى عزشانه آنى حضرت ابراهيمك اعقابنده ابقا ايلمشدر (كلمة الله) عيسى على نبينا وعليه السلام در كنديلريله
وكلاملريله انتفاع اولنديغى حسبيله اطلاق اولندى ياخود خلقت وفطرتى بلا اب همان كن امر شريفيله
وجود بولديغنه مبنى در مترجم دير كه ياخود كلام الهى ايله اهتدا اولنديغى كبى كندوسيله اهتدا اولنديغنه مبنى در
مؤلفك ذكر ايلديكى وجه ثانى يه حضرت آدم ايله وجه ابلغ اوزره اعتراض اولنور بو بابده كتب صوفيهده وجوه
مقنعه مرسوم اولمغله فليراجع (التكليم) (والكلام) كذاب وزننده برآدمه سوز سويلمك معناسنهدر يقال كلمه تكليما
وكلاما اذا حدثه وياره لمق معناسنهدر يقال كلمه اذا جرحه (التكلم) تفعل وزننده بودخى سوز سويلمك معناسنهدر
يقال تكلم الرجل اذا تحدث (التكالم) تفاعل وزننده بعد المفارقه برى بريله جوابلشمق معناسنهدر يقال تكالما
اذا تحدثا بعد تهاجر (التكلام) (والتكلامة) تالرك كسرى وكافلرك سكونيله وكافلرك كسرى ولاملرك تشديدلريله ده
لغتدر (والكلمانى) سلمانى وزننده ولامك فتحيله ده لغتدر (والكلمانى) كافك ولام مشددهنك كسريله (والكلمانى)
كسرتينله وميمك تشديديله وبو ايكى اخيرهنك نظيرلرى يوقدر جملهسى هر كلامى جيد وپاكيزه ومنقح فصيح
وسخنور آدمه دينور بعضلر ديديكه كلمانى كه كسرتينله وميمك تشديديله چوق سوزلو پركوى آدمه دينور مؤنثى
كلمانيهدر (الكلم) كافك فتحى ولامك سكونيله ياره يه دينور جرح معناسنهدر جمعى كلوم در وكلام در كافك
كسريله يقال وضع المرهم على كلمه اى جرحه وكلم مصدر اولور ياره لمق معناسنه يقال كلمه كلما من الباب الثانى
اذا جرحه (المكلوم) (والكليم) امير وزننده يارهلو يه دينور يقال هو مكلوم وكليم اى مجروح الكلثوم ثاى مثلثه ايله
زنبور وزننده يوزى ويناقلرى اتلى وطولغون آدمه دينور يقال رجل كلثوم اى الكثير لحم الخدين والوجه
وفيل تعبير اولنان حيوانه دينور على قول بيوك نوعنه دينور زندفيل معناسنهدر وسنجق شقهسنه دينور وكلثوم
بن الحصين وكلثوم بن علقمه وكلثوم بن هدم بن امرئ القيس اصحابدندر مرقوم كلثوم بن هدم انصاردن شول
ذاتدر كه فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى مدينهيه هجرت بيوردقلرنده ابتدا اكابر يل اولوب خانهسنده
درت كون اقامتدن صكره ابو ايوب الانصارى خانهسنه نقل ايلديلر (ام كلثوم) بنت رسول الله عليهما السلام در
ورضى الله عنهما مترجم دير كه مؤلف حضرت موسانك همشيرهسى اسمى اولان كلثم ذكرندن سكوت ايلدى
جنتده مريم وآسيه كبى آنكده نى تزوجيله فخر عالم عليه السلام موعود اولمشدر نته كه جامع الصغيرده مذكوردر
(الكلثمة) كافك وثانك فتحيله يوزدورك اولميهرق اتلوجه وطولغونجه اولمغه دينور كه محاسندندر يقال فى وجهه كلثمة
وهى اجتماع لحم الوجه بلا جهومة (المكلثمة) مزعفره وزننده دورك اولميهرق يوزى اتلوجه وطولغونجه اولان
خاتونه دينور يقال امرأة مكلثمة اى بوجهها كلثمة (الكلحم) حاى مهمله ايله زبرج وزننده طبراغه دينور (الكلدم)
دال مهمله ايله جعفر وزننده صلابتلو نسنهيه دينور صلب معناسنهدر (الكلدوم) زنبور وزننده بودورهيه دينور
(الكلسمة) دحرجه وزننده برآدم ذمتنده اولان حقوقى تكاسلندن ناشى ادا ايلميوب اوزاتمق معناسنهدر يقال
كلسم الرجل اذا تمادى كسلا عن قضاء الحقوق وسرعتله كتمك معناسنهدر يقال كلسم الرجل اذا ذهب
فى سرعة وقصد وتوجه ايلمك معناسنهدر يقال كلسم اليه اذا قصد (الكلشمة) كافك وشين معجمهنك فتحيله
قوجه قارىيه دينور يقال تزوج كلشمة اى عجوزا (الكلصمة) صاد مهمله ايله دحرجه وزننده برنسنهدن خوفله
قاچوب كتمك معناسنهدر يقال كلصم الرجل اذا فر هاربا (الكم) كافك ضمى وميمك تشديديله جامهنك يكنه
دينور فارسيده آستين ديرلر جمعى اكمام وكممه كلور عنبه وزننده مترجم دير كه ظاهر اسو بوجه نسنهيه ناسك
كمى شكل ديدكلرى اشبو كم لباس شكلنه تشبيهه مبنى در (الكم) كافك كسريله خرمانك وسائر اغاج چچكنك
اوزرنده اولان قابه دينور كه قحوق تعبير اولنور جمعى اكمه واكمام وكمام كلور كافك كسريله (الكمامة) كتابه وزننده
كم معناسنهدر (الكم) كافك ضميله (والكموم) عموم وزننده اغاجك چچكلرى قبجوقلنمق معناسنهدر يقال كت النخلة

كما وكوما على المجهول فهى مكموم وتازه دوه یاوریسی قوّت بولنجه قدر صاجنك شفقتندن نلشی چول مقوله سیله
اورتیلوب بورنمك معناسنه در یقال كمّ الفصيل اذا اشفق عليه فستر حتى يقوى (التكمى) تشقى وزننده غشى
واحاطه اولنمق معناسنه در یقال القوم تكموا على المجهول اذا اغمى عليهم وغط واشارح دیرکه اصلی تكمم ایدی
میم اخیره یایه مبدل اولدی مؤلف بونی معتل بابنده دخی ثبت ایلدی واساسده تكمم عنواننده مرسومدر (الاكمام)
همزه نك كسريله لباسه یك ایلمك معناسنه در یقال اكمّ القميص اذا جعل له كمين واغاجك چچكی قبجو قلنمق
معناسنه در یقال اكمت النخلة اذا اخرجت اكمامها (التكميم) تفعيل وزننده اكمام معناسنه در یقال كمّت النخلة بمعنى اكمت
الكمام (والكمامة) كافلرك كسريله دوه اصرمسون دیو اغزینه بغلدقلری باغه دینور (الكمّ) كافك فتحيله برنسنه یی
اورتوب بورنمك معناسنه در یقال كمّ الشئ كمّاً من الباب الاول اذا غطاه و برنسنه نك اغزنی قپامق معناسنه در یقال
كمّ الحب اذا سدّ رأسه وناس برکنك معناسنه در یقال كمّ الناس اذا اجتمعوا (الكمكام) ترثار وزننده بردرلو ساقزه دینور
على قول یمنه مخصوص ضرو دیدکلری شجرك قرفه یعنی قشرینه دینور مفرداتده صمغى ایله مفسردر که حصى لبان
محرفی عسلبند دیدکلری بخوردر اوله جقدر وكمكام طو پاج كوده لى بودوره دینوز مؤنثی كمكامه در (الكمة) كافك ضميله
دکرمی اولان باش کسوتنه دینور باشی اورتدیکیچون یقال جاء وفى رأسه كمة اى قلنسوة مدورة (التكمكم) تزلزل وزننده
ذکر اولنان باش کسوتی کیمك معناسنه در یقال تكمكم الرجل اذا لبس الكمة و بورنمك معناسنه در یقال تكمكم
فى ثيابه اذا تغطى (المكمة) میمك کسریله مذبه وزننده شول کیسه طرزنده طوربه یه دینور که اشکك اغزینه
کچوررلر وا كنجيلرك سور کو تختهسی دیدکلری آلته دینور که تر لایه تخم صاچدقدنصکره اوزرنی انکله طپراقلیوب
دوزادرلر (الاكمة) همزه نك فتحى وكافك کسريله كلم لفظنك جمعیدر که ذکر اولندی بو مناسبتله آتلرك یم طوربه لرینه
اطلاق اولنور (كم) كافك فتحى وميمك سكونی اوزره بناسيله اسم ناقص مبهم در ایکی وجه اوزره مستعملدر بری
عددك مقدارندن سؤال ایچون اولور که استفهاميه در نه قدر دروقاچ نسنه در معناسنه که فارسیده چند مرادفیدر
و بری خبريه اولور كثير معناسنه واستفهاميه اولدقده مابعدنی تمیز تیت اوزره منصوب ایدر مثلا كم رجلا عندك
کبی که سنك یانکده قاچ ادم واردر دیمكدر وخبريه اولدقده رب كلمه سنك عملی کبی یعنی مابعدنی مجرور ایدر كم درهم
انفقت کبی که سن چوق اقچه و یردك دیمكدر وكاه اولور که مابعدی مرفوع اولور كم رجل كريم قد اتانى کبی و بعضلر
دیدیکه كم كلمه سی بسيط دکلدر بلکه کاف تشبيهله ماء استفهاميه دن مركبدر الفى حذف اولندقدنصکره تخفيف
ایچون میمی اسكان اولندی وكم كلمه سی کاه اولور که اسم تام اولور بو صورتده اخری مشدّد اولوب منصرف اولور
وهمان مقدار معناسنه اولور تقول اكثر من الكم والكمية قال الشارح الكمية المقادير التى يستفهم عنها بكم والكيفية
التى يستفهم عنها بكيف (الكمنة) كافك فتحى ونونك سكونيله یاره یه دینور یقال بيده كمنة اى جراحة (كانم)
صاحب وزننده سوداندن یعنی زنکی طائفه سندن برصنف آدیدر (الكانمى) برشاعر مشهوردر طائفه مذکوره دندر
(الكوم) نوم وزننده جماع ایلمك معناسنه در یقال كام المرأة يكوم كوما اذا نكحها كذلك ایغر قسراغه اشمق
معناسنه در یقال كام الحصان الفرس اذا نزا عليها وكوم نسوانك فرجنه اطلاق اولنور (الكومة) كافك ضميله
تپه لى طپراق یغننه دینور (التكويم) تفعيل وزننده طپراغی كومه كومه یغمق معناسنه در یقال كوّم التراب
اذا جعله كومة كومة اى قطعة قطعة ورفع رأسها (الكوم) كافك ضميله بر بلوك دوه یه دینور (الكوماء) حمراء
وزننده اور کچی بيوك ناقه یه دینور (الكوم) فتحتينله ناقه كوماء اولمق معناسنه در یقال كومت الناقة كوما
من الباب الرابع اذا كانت كوماء (الاكوم) احمر وزننده يوكسك نسنه یه دینور یقال تل اكوم اى مرتفع (الاكومان)
تثنيه بنيه سيله انسانك ممه لرينك التى يانلرينه دینور (كام فيروز) فارس اولکه سنده برموضع آدیدر (المكامة) میمك
ضميله جماع اولنمش خاتونه دینور اكوامدن اسم مفعولدر یقال امرأة مكامة اى منكوحة (كومه) كافك ضميله
برخاتون اسمیدر (الاكتيام) افتعال وزننده اياغك پرمقلرینك اوجلری اوزره اوتورمق معناسنه در یقال اكتام
الرجل اذا قعد على اطراف اصابع الرجل (الكيمياء) كافك كسريله اكسيره دینور یاخود شول دارویه دینور که معدنی یه
یعنی طوز وشاب وتنكار وكهرچله و بوره ونوشادر مقوله سنه حمل وتركيبله فلك شمسيده یعنی عملنی التونده یاخود
فلك قمرده یعنی كومشده اجرا ایدر خلاصه سی اجزاسنی حل وعقد ایله تركيب ایلدكدنصکره انکله باقری التون
یاخود كومش ایدرلر مترجم دیرکه مؤلف اكسيری مادسنده كيميا ایله تفسير ايدوب و بوراده ابتدا كيميایی اكسير ایله
بیان ایلدی بعده حرف ترديد ایله اختلاف كونه ثبت ایلدی ذيل ترديد ایسه اكسيرك معناسیدر وكيميا عند الاكثر
یونانیدر حيله وحذق ایله ممزوج صنعت معناسنه در معربی مدّ ایله درو مؤلف كيمیاكران اصطلاحیله تفسير ایلمشدر

زيرا انلر اشياء مذكوره به معدنی ومعادن سبعه نك هر بريته سياره نك بريله تعبير ايدرلر وعند البعض خيميامعربيدر كه
يته يونانيدر بزء الساعه معناسنه در وعلى قول كيميه معربيدر كه عبرانيدر من الله معناسنه در وقالديكه علم جفرك وكيميانك
فى نفس الامر صحتنده شبهه يوقدر لكن استخراجلرنده غايت صعوبت واردر ممتنع درجه سنده در عند المحققين
تبديل صورت نوعيه قبيلندندر وصورت نوعيه نك تبدلنى بو حقير مشاهده ايلمشدر برسازلغك باش طرفندن ثلثانه قدر
حبه اولوب هنوز قوبرق طرفى سازاوله رق رأى العين منظورم اولمشدر لكن فن مزبورك استحصالى زهد وورع
ونفوس قدسيه ايله ارتباطه ومكاشفه يه ياخود تعليم استاد كامله موقوفدر يوخسه بيهوده مباشرت محضا سوداى
خام وافناى عمر ومال ودرالكيرى ايله يوز قاره لغندن غيرى مايه سى قالمزحق جل وعلى كسه يى بو مكره مبتلا ايلميه
(الكهم) وهم وزننده شدائد برآدمك كوزنى قورقيدوب جرأت واقدمدن فرومانده ايلمك معناسنه در يقال
كهمته الشدائد كهما من الباب الاول اذا اجبنته عن الاقدام (الاكهام) همزه نك كسريله كوزك نورى ضعيف
وفرسز اولمق معناسنه در يقال اكهم بصره اذا كلّ ورقّ (الكهام) سحاب وزننده كسمز كور قلجه دينور يقال
سيف كهام اى كليل وتكلمدن عاجز لسانه وصف اولور يقال لسان كهام اى عيّ وكنده واياغى آغر قابران آته
وصف اولور يقال فرس كهام اى بطئ وعملمانده قوجه وافتاده آدمه وصف اولور يقال رجل كهام اى
مسنّ لاغناء عنده ويقال قوم كهام يعنى مفرد وجمعه وصف اولور (الكهيم) امير وزننده كهام معناسنه در
(كيهم) حيدر وزننده بر رجل آديدر (الكهكم) جعفر وزننده بادنجان اسميدر كه معروف سبزه در وپك ياشلو قوجه
آدمه دينور وهر نسنه دن هيبتلنوب خوف وتوحش ايدن آدمه دينور كهكامه دخى دينور ثرثار وزننده
(الكيم) كافك كسريله جبر لغتنده صاحب معناسنه در فصــــــــــــل اللام (اللؤم) لامك ضمى
وهمزه نك سكونيله بركسه الحق وناكس وفرومايه اولمق معناسنه در يقال لؤم الرجل لؤما من الباب الخامس ضدّ كرم
(اللئيم) امير وزننده وصفدر ناكس ودنى وفرومايه كسه يه دينور جمعى لئام كلور لامك كسريله ولؤماء كلور كرماء وزننده
ولؤمان كلور لامك ضميله (الالأم) همزه نك كسريله برادمك لئيم اولادى اولمق ياخود لئيملر خصلتنى اظهار ايلمك
معناسنه در كه لئيملك ايلمكدن عبارتدر يقال الأم الرجل اذا ولد اللئام او اظهر خصالهم وچتلاق نسنه يى
كنديلوب بتشدرمك معناسنه در يقال الأم القمقم اذا شدّ صدوعه واصلاح ايلمك معناسنه در يقال الأم
فلانا اذا اصلحه (الملأمان) ميمك وهمزه نك فتحيله (والملأم) مقعد وزننده (واللأمان) لامك فتحى وضميله
بالطبع لؤم ودنائتله متصف كسيه دينور يقال ياملأمان ويا ملأم ويا لأمان ولؤمان اى يا لئيم (اللأم) لامك فتحيله
برآدمى لؤم وخسته نسبت ايلمك معناسنه در كه فلان لئيمدر ديمكدن عبارتدر يقال لأمه لأما من الباب الثانى
اذا نسبه الى اللؤم واوقه لؤام ديدكلرى يلك چكورمك معناسنه در يقال لأم السهم اذا جعل عليه ريشا لؤاما واصلاح
ايلمك معناسنه در يقال لأم فلانا اذا اصلحه ولأم شخص وقالبه دينور وبر رجل اسميدر ولوأم ديدكلرى يلك چكورلمش
اوقه دينور (التلئيم) تفعيل وزننده (والملاءمة) مفاعله وزننده بودخى اصلاح ايلمك معناسنه در يقال لأمه
ولاءمه اذا اصلحه وملاءمه موافقت معناسنه در يقال لاءمه اذا وافقه (الالتئام) افتعال وزننده (والتلأم)
تفعل وزننده (والتلاءم) تفاعل وزننده فاسد نسنه اصلاح اولمق معناسنه در يقال التأم الشئ وتلأم وتلاءم
اذا انصلح (الملأم) مقعد وزننده (والملأم) منبر وزننده (والملأم) مصباح وزننده لئيم اولنلرى معذور طوتوب
يعنى لؤملرنى بر عذر وبهانه ايله اوزرلرندن دفع ايله وقايه ايدر اولان آدمه دينور يقال هو ملأم وملأم وملأم اى
يعذر اللئام (اللأمة) تمره وزننده زرهه دينور درع معناسنه جمعى لأم كلور تمره كبى ولؤم كلور صرد
كبى (الاستلأم) لئام اولان قبيله دن تزوّج ايلمكله لئيم قاينلر پيدا ايلمك معناسنه در يقال استلأم اصهارا اى اتخذهم
لئاما وتزوج فى اللئام وزره كيمك معناسنه در يقال استلأم الرجل اذا لبس اللأمة وبرادمك لئيم پدرى اولمق معناسنه در
يقال استلأم فلان الأب اى له اب سوء (اللؤام) غراب وزننده شول قوش يلكنه دينوركه برى برينه ملاءم اوله
يعنى قوش قنادنى دوشوردكده ايچ يوزى او بر يلكك ارقه سنه كلان يلكدركه صيق ومحكم اولمغله مقبولدر
ولوأم حاجت معناسنه در يقال له لؤام اى حاجة (اللئم) (واللئام) لاملرك كسريله مثل ومانند معناسنه در
جمعى الأم كلور امثال كبى ولئام كلور لامك كسريله كه لئمك جمعيدر يقال هو لئمه ولئامه اى مثله وشبهه ولئم
ناس بينده واقع بارشقلغه وصلح واتفاقه اطلاق اولنور يقال وقع بينهم لئم اى صلح واتفاق وباله دينور عسل
معناسنه (اللمة) لامك ضمى وميمك تخفيفيله برنسنه نك مثل ومشاكل وموافقنه دينور ومنه قول عمر رضى الله عنه
وقد زوّجت شابة شيخا فقتلته ايها الناس لينكح الرجل لمته من النساء ولتنكح المرأة لمتها من الرجال اى شكله ومثله

وبونك اصلی لؤم ایدی آخرنده اولان هـاء وسطندن محذوف اولان همزه دن عوضدر (اللؤمة) همزه وزننده
شول کیمسه یه دینور که کندیسی خلقه اکرام واحساندن بی بهره اولمغله سائرك لطف واحسانی استبعاد وجهیله
حکایه ایدر اوله یقال رجل لؤمة اذا کان یحکی مایصنع غیره یعنی انه لئیم لایعطی و یحکی مستبعدا صنیعة الکریم
ولؤمه چفتجیلرك بالجمله یات و یراغنه دینور صبان ودموری وسائری کبی وشول متاع نفیسه دینور که پك خوب
وفاخر اولمغله غیره نه بخش ونه اعاره اولنور اوله یقال متاع لؤمة ای یبخل به لحسنه (الملأم) معظم وزننده
زرهلو وجوشنلو آدمه دینور یقال رجل ملأم ای مدرّع (اللبم) لامك وبانك فتحیله ارقه ده کورك کمیکی
سکریمك معناسنه در تقول لبم کتفی لبما من الباب الرابع اذا اختلج (اللتم) کتم وزننده برنسنه ایله برکسنه نك
بوغزینه دورتمك معناسنه در یقال لتم منحره لتما من الباب الاول اذا طعنه واورمق معناسنه در یقال لتمه
اذا ضربه وآتمق معناسنه در یقال لتم السهم اذا رماه (اللتم) فتحتینله یاره یه دینور جراحه معناسنه (ملتم)
منبر وزننده (ولتیم) امیر وزننده (ولاتم) صاحب وزننده اسامیٔ ناسدندر (ملاتمات) میمك ضمی وتانك کسریله
ازدقبیله سندن منشعب برقبیله دراهالیسنه نسبلرندن سؤال اولندقده بزلره بنوملاتم دیرلر دیو جواب ایدرلر
تانك فتحیله پس ملاتم جدلرینك اسمی اولور (اللثم) لامك فتحی وثای مثلثه نك سکونیله دوه طبانیله طاشلری
اوفاتمق معناسنه در معنای آتیدن مأخوذ در یقال لثم البعیر الحجارة بخفها لثما من الباب الثانی اذا کسرها
ومشت ایله برآدمك اغزینه یاپوشه اورمق معناسنه در یقال لثم انفه اذا لکمه وخاتون اغزینه یشمق طوتمق
معناسنه در یقال لثمت المرأة اذا شدت اللثام علی فمها ومحبوبه نك اغزینی اوپمك معناسنه در یقال لثم فاها
ولثم لثما من الباب الرابع والثانی اذا قبلها (الملثوم) طاش کسمکله مجروح اولان طبانه دینور یقال خف ملثوم
ای مرثوم (اللثام) کتاب وزننده نسوانك اغزلرینه طوتدقلری نقابه دینور که یاشمق تعبیر اولنور یقال جاءت
وعلی فمها لثام ای نقاب (الالتثام) افتعال وزننده (والتلثم) تفعل وزننده خاتون یاشمقلنمق معناسنه در یقال
التثمت المرأة وتلثمت اذا شدت اللثام علی فمها (اللثمة) لامك کسریله بناء نوعدر یاشمق طوتنشنه دینور یقال
هی حسنة اللثمة ای الالتثام (اللثیمة) حیدریه وزننده خاتون یشمغی چاپك طوتمغه دینور (اللجام) جیمله کتاب
وزننده دابه اغزینه اورولان اویانه دینور لکام فارسی معربیدر ولجام بسطام بن قیسك فرسی اسمیدر که بنو النهیم
جماعتندن اخذ ایلمشیدی ولجام نسوانك حیض بزینه اطلاق اولنور که آت اویانی کبی چکوب بندایدرلر
ودوه یه مخصوص برتمغا آدیدر جمعی لجم کلور کتب وزننده والجمه کلور اسمه وزننده وعربلر فلان مصلحتندن
صوسز و یورغون بی تاب وتوان عود وانصراف ایلدی دیجك یرده فلان لفظ لجامه دیرلر نته که جاء وقد قرض
رباطه دیرلر دامدن خلاص بولان آهو کبی جمیع قیوداتی قطع ایدوب کلدی دیجك یرده یقعان لفظ فلان لجامه
ای انصرف من حاجته مجهودا من الاعیاء والعطش (التلجم) تفعل وزننده خاتون حیض بزی طوتمق معناسنه در
یقال تلجمت المرأة اذا شدت فرجها اللجام (الالجام) همزه نك کسریله آتی اویانلمق یاخود لجام دیدکلری تمغا ایله
تمغالمق معناسنه در یقال الجم الدابة اذا البسها اللجام اووسمها به وصوایچنده اولان آدمك اغزینه قدر
بوریوب چقمق معناسنه مستعملدر یقال الجمه الماء اذا بلغ فاه (اللجم) صرد وزننده برجانور آدیدر علی قول
سام ابرص دیدکلری کلرك اسمیدر یاخود قور بغه لره دینور مفردی لجمه در غرفه وزننده (اللجم) ضمتینله لجم
معناسنه در (اللجم) فتحتینله (واللجام) غراب وزننده کندیسندن تشأم اولنان شیئه دینور (اللجمة) غرفه
وزننده هواء معناسنه در وتپه سی یصی طاغه دینور ودره نك ریناحیه سنه دینور (اللجمة) فتحاتله طوارك
چهره سنده او یان اوریلان یره دینور (الملجم) رجم وزننده اثواب دیکمك معناسنه در یقال لجم الثوب لجما من الباب
الاول اذا خاطه (التلجیم) تفعیل وزننده بودخی صو اغزه قدر بوریوب چقمق معناسنه در یقال لجمه الماء اذا بلغ فاه
(روضة الجمام) یاخود روضة اجام مدینهٔ منوره قربنده برمرغزار اسمیدر (ملجم) مکرم وزننده بررجل آدیدر
(اللحم) لامك فتحی وحای مهمله نك سکونیله وفتحیله اته دینور فارسیده کوشت دینور جمعی الحم کلور افلس کبی
ولحوم کلور ولحام کلور ولحمان کلور لامك ضمیله وهرنسنه نك اوزینه وایچنه اطلاق اولنور یقال لحم الثمر ای لبه
ولحم مصدر اولور برایشی محکم قلمق معناسنه در یقال لحم الامر لحما من الباب الاول اذا احکمه وکمکدن ات صویمق
معناسنه در یقال لحم العظم اذا عرقه وقیومجی قیریق نسنه یی یاپشدرمق معناسنه در که لحیملك تعبیر اولنور یقال
لحم الصایغ الفضة اذا ألامها و برآدمه ات یدرمك معناسنه در یقال لحمه لحما من الباب الثالث اذا اطعمه اللحم و بر یره
ایلشوب قالمق معناسنه در یقال لحم الرجل لحما من الباب الرابع اذا نشب فی المکان وقتل اولنمق معناسنه در

يقال لحم الرجل على المجهول اذا قتل (اللحمة) ثمره وزننده ات پارچه سنه دینور لحمدن اخصدر (اللحمة) غرفه
وزننده خصلعه دینور یقال بینهما لحمة ای قرابة ونسیج اولنان ثوبك ارغاجنه دینور كه ارش مقابلیدر یقال
هذه لحمة الثوب وهی ماسدی به بین سدی الثوب ولحمة البازی طغانه صید ایتدیکی شكاردن ویریلان ات پاره سنه
دینور بو ایکی معناده لامك فتحیله ده جائزدر یقال هذه لحمة البازی ای ما یعطیه مما یصیده ولحمة جلدة الرأس
باش دریسنك ایچ یوزنه دینور كه اته مجاور اولور (الملحمة) مرحله وزننده عظیم القتال اولان وقعه یه وجنك
وآشوبه دینور یقال وقعت بینهم ملحمة ای وقعة عظیمة القتل (اللحم) كتف وزننده ارسلانه دینور وكوده سی
اتلو تومند آدمه دینور واتی پك سووب چوق اكل ایدر اولان آدمه دینور وشول خانه یه اطلاق اولنور كه انده ناسك
فصل وغیبتی چوق واقع اولور اوله و به فسر الحدیث ان الله یبغض البیت اللحم وهو الذی یغتاب فیه الناس كثیرا
ودائمات اكل ایدر یاخود اتدن پك خوشلنور اولان طغان مقوله سنه دینور یقال باز لحم اذا كان یأكل اللحم
او یشتهیه (المستلحم) اسم فاعل بنیه سیله ارسلانه دینور (اللحیم) امیر وزننده بودخی كوده سی اتلو تومند آدمه
دینور یقال رجل لحم ولحیم ای الكثیر لحم الجسد وات صاحبنه دینور یقال رجل لحیم ای ذو لحم و برنسنه نك
موافق ومشاكلنه دینور یقال هذا لحیم هذا ای وفقه وشكله ومقتوله دینور قتیل معناسنه (اللحامة) كرامه وزننده
برآدمك كوده سی اتلو اولمق معناسنه در یقال لحم الرجل لحامة من الباب الخامس اذا كان لحیما وات یمكی پك
سور اولمق معناسنه در یقال لحم الرجل اذا كان قرما الی اللحم (اللحم) فتحتینله لحامة معناسنه در یقال لحم الرجل
لحما من الباب الرابع بمعنی لحم (اللاحم) صاحب وزننده بودخی شول طغان مقوله سنه دینور كه دائمات اكل
ایدر اوله یاخود اتدن پك خوشلنور اوله جمعی لواحم در ولاحم ذو لحم معناسنه در نسبت اوزره لابن وتامر كبی
وات یدیرن آدمه دینور یقال رجل لاحم ای ذو لحم وكذا مطعم اللحم (الملحم) محسن وزننده دائما ناسه ات اطعام ایدر
اولان آدمه دینور یقال رجل ملحم ای مطعم اللحم (الملحم) مكرم وزننده ات اطعام اولنان آدمه دینور و برجنس
بزه دینور شارحك بیاننه كوره ارشی ایپك اولوب ارغاجی ایپك اولمیاندر وملحم صكره دن برقومه ملحق اولان آدمه
دینور یقال هو ملحم بهم ای ملصق (اللحام) شداد وزننده ات صاتیجی یه دینور (المتلاحمة) حانك كسریله
شول باش یاریغنه دینور كه اته تأثیر ایدوب لكن باش كیكی اوزره سمحاق دیدیکی یوفقه زاره ایرشمامش اوله یقال
شجة متلاحمة اذا اخذت فی اللحم ولم تبلغ السمحاق وشول خاتونه دینور كه فرجنك ایکی طرفلو اتلری صیق
اولمغله بغایت طاره جق اوله علی قول فرجی بتشك اولانه دینور كه آصلق تعبیر اولنور یقال امرأة متلاحمة
ای ضیقة ملاحم الفرج اورتقاء (الالحام) همزه نك كسریله برآدم بركسیه قدرت بولوب سب ودشنامله عرض
وناموسنه خلل و یرمك معناسنه در یقال الحم عرض فلان اذا امكنه منه یشتمه وطوار یولده طوروب ضربه
محتاج اولمق معناسنه در یقال الحمت الدابة اذا وقفت ولم تبرح فاحتیجت الی الضرب وجلاه بزه ارغاج آتوب
طوقومق معناسنه در یقال الحم الثوب اذا نسجه ومنه المثل ٭ الحم ما اسدیت ٭ ای تمم ما ابدأت یعنی ارش آتدیغك
بزه ارغاج دخی آت كه بر كامل اولسون بو مثل شروع ایتدیكك ایشی ناقص قویوب اكمال واتمام قبل دیجك یرده
ضرب اولنور والحام برآدمك خانه سنده ات چوق اولمق معناسنه در یقال الحم الرجل اذا كثر فی بیته اللحم واكین
دانه لنمك معناسنه در یقال الحم الزرع اذا صار فیه حب (ابو اللحام) شداد وزننده تغلب قبیله سندن برشاعردر
(الاستلحام) یول ایزلمك علی قول یولك پك ككبش اولانی ایزلیوب كتمك معناسنه در یقال استلحم الطریق اذا تبعه
اوتبع اوسعه و یول بولالمق معناسنه در یقال استلحم الطریق اذا اتسع وجنكده دشمن اورته سنه دوشمك
معناسنه در یقال استلحم الرجل علی المجهول اذا وهق فی القتال (الملاحم) سیمك ضمی وحانك فتحیله پك بوكلمش
ایپه دینور یقال حبل ملاحم ای شدید الفتل (نبی الملحمة) وفی المرجه وزننده اسماء نبویه دندر علیه الصلوة
والسلام نبی القتال معناسنه در بعضلر نبی الصلاح وتألیف الناس كانه یؤلف امر الامة عبارتیله تفسیر ایلدیلر
معنای اوله كوره قتال مشركینله مأمور پیغمبر در دیمكدر وثانی یه كوره ملحمه كلمه سی احكام واصلاح معناسندن
اعتبار اولنمغله امور واحوال ناسی اصلاح واحكام و بینلرنی تألیف وتأنیس امریله مبعوث پیغمبر دیمك اولور (الالتحام)
افتعال وزننده یاره او كولمغله اغزی بتشمك معناسنه در یقال التحم الجرح للبرء اذا التأم وجنك قیزیشوب شدت
بولمق معناسنه در كه لحمه كبی ایکی سپاه بری برینه كیرشمكدن عبارتدر یقال التحمت الحرب اذا اشتدت (اللحاسم
لامك فتحی وسینك كسریله طاره جق دره لك صولری آقه جق یرلرینه دینور لحسم مفردیدر قنفذ وزننده (اللخم
لامك فتحی وخای معجمه نك سكونیله كسمك معناسنه در یقال لخمه لخما من الباب الاول اذا قطعه وچهره یه طبانجه

اورمق معناسنه در يقال لحمه اذا لطمه ولخم يمنده برقبيله نك آديدر ولخم برآدمك يوزى اتلو وقالين اولمق
معناسنه در يقال لخم الرجل لخما من الباب الثالث اذا كثر لحم وجهه وغلظ و بونك فعل وتصرفى مهجور
وغير مستعملدر (اللخم) لامك ضميله دكز بالقلرندن برجنس بالق اسميدر كه كوسج ديدكلرى بالق اوله جقدر (اللخمة
تمره وزننده وجوده عارض اولان فتور وثقلته دينور يقال به لخمة اى ثقل نفس وفترة (اللخمة) فتحاتله (واللخمة)
همزه وزننده ثقيل وكرانجان آدمه دينور يقال رجل لخمة ولخمة اى الثقيل الجبس ولخمه فتحاتله طاغك صرتندن
آشان يوقش يوله دينور وجادده بروادى اسميدر (اللخام) كتاب وزننده شمارلشمق معناسنه در يقال لاخمه لخاما
اى لاطمه لطاما شارحك تنصيصى اوزره وكسحاب الفطام نسخه لرى غلطدر صواب اولان وككتاب اللطام
اولمقدر نته كه مأخذى اولان محكمده او يلجه مضبوطدر (اللخامة) سلامه وزننده بودخى برآدمك يوزى اتلو
وغليظ اولمق معناسنه در يقال لخم الرجل لخامة من الباب الخامس اذا كثر لحم وجهه وغلظ لخم كبى بوندن دخى
امثلهٔ مختلفه متصرف دكلدر افعال مهجوره دندر (اللخجم) جيمله جعفر وزننده قارنى واسع دوه يه دينور وآچق
يوله دينور يقال طريق لخجم اى واضح وفرجى بارد عورته دينور يقال امرأة لخجم اى الباردة الفرج (اللدم) هدم
وزننده يوزه سله اورمق معناسنه در يقال لدم وجهه لدما من الباب الثانى اذا لطمه و برآدمه يابرنسنه يه پاطرديسى
چاطرديسى ايشيديلور آغر نسنه ايله اورمق معناسنه در يقال لدمه بالصخرة اذا ضربه بها و يرتق يماق
معناسنه در يقال لدم الثوب اذا رقعه وقولهم رجل فدم ثدم لدم اتباع (اللادم) لدم لفظندن اسم فاعلدر
جمعى لدم در فتحتينله خادم وخدم كبى (التلديم) تفعيل وزننده بودخى لباس پرتغى يماق معناسنه در يقال
لدم الثوب بمعنى لدمه (الالتدام) افتعال وزننده مضطرب اولمق معناسنه در يقال التدم الرجل اذا اضطرب
وناحه قارى نوحه ايدركن اللريله سينه سنه اورمق معناسنه در يقال التدمت المرأة اذا ضربت صدرها فى النياحة
(التلدم) تفعل وزننده لباس اسكيوب پرتقلمغله مرمتلمك معناسنه در يقال تلدم الثوب اذا اخلق واسترقع
ومتعدى اولور كهنه لباسى مرمت ايلمك معناسنه يقال تلدم ثوبه اذا رقعه (اللديم) امير وزننده اسكى ثوبه
دينور يقال ثوب لديم اى خلق (اللدام) كتاب وزننده يامه لره و پينه لره دينور كه آنلر ايله پرتق ثوب وجزمه قوله لرى
يمانور شارح ديركه لدام فى الاصل مصدر اولمغله مفرد وجمعه اطلاق اولنور (اللدم) فتحتينله قرابتلره اولان حرمتلره
دينور مفردى لادم در قرابتى حرمت يامه كبى برى برينه وصل واصلاح ايلديكنه مبنى اطلاق ولندى و يقولون اللدم
اللدم اذا ارادوا توكيد المحالفة اى حرمتنا حرمتكم وبيتنا بيتكم يعنى عربلر تحالف وتعاهدلرى حينده اللدم اللدم
ديرلر يمينلرنى وعهدلرنى انكله تاكيد ايدرلر عرض وناموسده وسائر امور واحوالده قطعا تكليف ومغايرتمز يوقدر
برى بريمز ايله برلكده يز ديمكدر (الملدم) منبر وزننده (والملدام) مصباح وزننده چكردك قيره جق طاشه دينور
وملدم وجودى شيشمان احمق ونادان وثقيل آدمه دينور يقال رجل ملدم اى الاحمق الثقيل اللحيم (ام ملدم) حمى
عارضه سنك كنيه سيدر لطمه دن ياخود يامه كبى ياپشوب ايلشمكدن مأخوذدر يقال اخذته ام ملدم وهي الحمى
(الالدام) همزه نك كسريله برآدمى متصل اليصتمه طوتمق معناسنه در يقال الدمت عليه الحمى اذا دامت (اللدمة) تمره
وزننده برخبرلئى بولاقردينك اوجنه وكوشه سنه اطلاق اولنور يامه كبى يقال لدمة من خبر اى طرف منه (لدمان) سلمان
وزننده برمعروف صونيك آديدر (ملادم) ملازم وزننده بر رجل آديدر (اللذم) لامك فتحى وذال معجمه نك سكونيله برنسنه دن
بجه كلمك معناسنه در يقال لذمه الشئ لذما من الباب الرابع اذا اعجبه و بر يرده پايدار اولوب طورمق معناسنه در يقال لذم
بالمكان اذا لزمه (الالذام) الزام وزننده ومرادفيدر يقال الذم فلان بفلان اذا الزمه و برنسنه يه پك دوشكون اولمق
معناسنه در يقال الزم به على المجهول اى اولع (الملذم) مكرم وزننده برنسنه يه پك دوشكون آدمه دينور يقال هو
ملذم به اى مولع (اللذمة) همزه وزننده اصلا خانه سندن طشره چقميوب دائما خانه نشين اولان آدمه دينور
يقال رجل لذمة اى لايفارق بيته (اللزم) لامك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله (واللزوم) قعود وزننده (واللزام)
(واللزامة) لاملرك فتحيله (واللزمة) (واللزمان) لاملرك ضميله برشيئه برنسنه دن اصلا منفك اولميوب آنكله ثابت
ودائم اولمق معناسنه در يقال لزمه لزما ولزوما ولزاما ولزامة ولزمة ولزمانا من الباب الرابع اذا ثبت ودام معه (الملازمة)
مقاتله وزننده (واللزام) قتال وزننده لزوم معناسنه در يقال لازمه ملازمة ولزاما بمعنى لزمه (الالتزام) افتعال وزننده
ملازمه معناسنه در يقال التزمه بمعنى لازمه والتزام كلمه سنه مطاوع اولور برنسنه يى كندى اوزرينه لازم
ايدنمك معناسنه يقال الزمه الشئ فالتزمه و برآدمك بيوننه صارمشوب در اغوش ايلمك معناسنه مستعملدر
يقال التزمه اذا اعتنقه شارح ديركه ملتزم كعبهٔ معظمه بوندن مأخوذدر (الالزام) همزه نك كسريله برنسنه يى

برآدمه لازم قلمق معناسنه در يقال الزمه الشئ فالتزمه (الازمة) همزه وزننده شول شيئه دينور كه ايلشديكى نسنه دن
ياپشقان اوتى كبى ايرلمزاوله يقال هولزمة اى اذالزم شيئا لايفارقه (اللزام) كتاب وزننده اولومه اطلاق اولنور
وحساب يوم قيامته اطلاق اولنور و برنسنه يه پك لازم وملازم اولانه دينور يقال هولزام اى ملازمه جدا
وفيصل معناسنه دركه ايكى نسنه مابينى فاصل اولاندر ايكى طرفه دخى ملازم اولور (اللزم) كتف وزننده
بودخى فيصل معناسنه در (اللازم) اسم فاعلدر ومنه ضربة لازم اى لازب ويقال الزاجى ياخود بشربن
عمرو بن اهيب فرسنك اسميدر (لزام) قطام وزننده لازمه معناسنه در يقال سبة لزام اى لازمة وكذاضربة لزام
(الملازم) مداوم وزننده ومرادفيدر ومعانق معناسنه در (الملزم) منبر وزننده چندره ومنكنه تعبير اولنان آلته دينوركه
مجلدلر وقاشيجيلر قوللنورلر فارسيده تخته جامه ديرلر (الازم) فتحتينله برنسنه يى فصل وتميز ايلمكه دينور
يقال لزمه لزما من الباب الرابع اذافصله (اللسم) فتحتينله محضا عجز كلامدن ناشى سكوت ايلمك معناسنه در
عقل ورشاد جهتيله اولان سكوته اطلاق اولنمز يقال لسم الرجل لسما من الباب الرابع اذاسكت عيا لاعقلا
(الالسام) همزه نك كسريله برآدمه دليل تلقين ايلمك معناسنه در يقال السمه حجته اذالقنه و برآدمه برنسنه يى الزام
ايلمك معناسنه در يقال السمه الطريق اذاالزمه اياه و بركيسه برنسنه يى طاتدرمق معناسنه در يقال ماالسمته
اى مااذقته ونسنه طلب ايلمك معناسنه در يقال السم الشئ اذاطلبه (الاستلسام) بودخى نسنه طلب ايلمك
معناسنه در يقال استلسم الشئ اذاطلبه (اللسوم) لزوم وزننده ومرادفيدر يقال لسمه لسوما من الباب الرابع
اى لزمه لزوما (اللسام) سحاب وزننده دينور كه دادملق تعبير اولنور (اللسم) جسم
وزننده طاتمق معناسنه در يقال مالسم لساما اى ماذاق شيئا (اللضم) لامك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله
عنف والحاح ايلمك معناسنه در يقال لضمه لضما من الباب الثانى اذاعنف عليه واَلحّ (اللطم) لامك فتحى وطانك
سكونيله ال آيه سيله برآدمك يوزينه يابدننك صفحه سنه شماراورمق معناسنه در يقال لطمه لطما من الباب الثانى
اذاضربه خده اوصفحة جسده بالكف مفتوحة ومنه المثل *لوذات سوار لطمتنى* يعنى كاشكى بكا طبانجه اولان
قوللرى بلازكلى رقادين اوليدى كه مراد اشراف دودماندن برخاتون اوليدى ديمكدر برخاتونه كفو وعديلى اولميان
فرومايه دن برعورت سله اورمغله كلام مزبورى تفوه ايلدى برآدمه ادانيدن برى اساءت ايدوب ياخود زباندرازلق
ايلدكده ايراد اولنور ولطم ياپشدرمق معناسنه مستعملدر يقال لطمه به اى الصقه (الملاطمة) مفاعله وزننده
(واللطام) قتال وزننده بودخى لطم معناسنه در يقال لاطمه ملاطمة ولطاما بمعنى لطمه ومشاركت ايچون
اولور الملطمان مقعدان وزننده ملطم لفظندن تثنيه دركه اسم مكاندر ايكى يكاغه اطلاق اولنور (اللطيم)
امير وزننده بريكاغى صقر اولان آته دينور جمعى لطم درلامك ضميله يقال فرس لطيم اى الايبض الملطم وقوشى
آتلردن طفوزنجى آته دينوركه مجموعى اون اولور ومسك تعبير اولنان عطره دينور ومطلقا نسوانك زلفلرينه
سوردكلرى طيب وعطره دينور و بريوغوردوه اسميدر وربيعة بن مكدم وفضالة بن هند الغاضرى فرسلرينك
اسميدر ولطيم باباسى واناسى وفات ايلمش اوغلانه دينور نته كه يتيم باباسى وفات ايلمش اولانه وعجى غنى وزننده اناسى
وفات ايلمش اولانه دينور يقال غلام لطيم اذامات ابواه وغلام يتيم اذامات ابوه وعجى اذاماتت امه شارح ديركه
بوراده نسخه لر مشوشدر صواب اولان واللطيم من مات ابواه واليتيم من مات ابوه والعجى من ماتت امه عنواننده
اولمقدر ولطيم شول دوه ياوريسنه دينوركه عادت عرب اوزره سهيل يلدزى طوغدقده چوبان آنك ايكى
قولاغندن طوتوب سهيل يلدزنه قرشو بونى كوردكمى خدا حقيچون من بعد سكا برقطره سود ايچمك يوقدر ديه رك
يوزنه طبانجه اوروب اناسندن آيروب واناسنك بتون ممه لرنى بندايليه ومكرر الطيم لطيم قيونى صاغمق ايچون
چاغره جق اصواتندر (اللطيمة) سفينه وزننده بودخى مسك تعبير اولنان طيبه دينور ومسك قويلان قابه
ياخود مسك چارشوسنه دينور على قول برمحلدن مسك جلب ايدن قافله يه دينور (التلطم) تفعل وزننده چهره
بوزارمق معناسنه در يقال تلطم وجهه اذااربد (التلطيم) تفعيل وزننده مكتوبى مهرلمك معناسنه در يقال
لطم الكتاب اذاختمه (الملطم) معظم وزننده لئيم وناكسه اطلاق اولنور (الملطم) منبر وزننده هكبه يه توز وطپراق
يلاشمسون ديو آلتنه فرش ايتدكلرى مشبنه دينور (الالتطام) افتعال وزننده برى برينه طبانجه اورشمق
معناسنه در يقال التطم القوم اذالطم بعضهم بعضا ودريانك موجلرى برى برينه چارپلمق معناسنه مستعملدر
يقال التطمت الامواج اذاضرب بعضها بعضا (اللاطم) (والملاطم) ملازم وزننده اسامى رجالدندر (اللعثمة)
ثاى مثلثه ايله دحرجه وزننده (والتلعثم) تدحرج وزننده وراپشده عجله واقدام ايلميوب توقف وتانى قلمق

على قول ابركيلوب تامل وتبصر ايلمك معناسنه‌در يقال لعثم فى الامر وتلعثم اذا تمكث فيه وتوقف وتانى اونكص
عنه وتبصر (اللعم) فتحتينله اغزدن اقان سالياره ديـنور (اللعذمة) ذال معجمه ايله لعثمه وزننده ومرادفيدر
(اللعذمى) جعفرى وزننده حريص آدمه دينور (التلعذم) تدحرج وزننده نسنه اكل ايلمك معناسنه‌در تقول
ماتلعذمنا شيئا اى ماأكلنا (التلعسم) تلعثم وزننده ومرادفيدر يقال تلعسم فى امره بمعنى تلعثم (اللغام) غين معجمه ايله
غراب وزننده دوه‌نك اغزى كپوكنه دينور (اللغم) رغم وزننده دوه اغزندن كپوك صاچمق معناسنه‌در يقال
لغم الجمل لغما من الباب الثالث اذا رمى بلغامه و برآدمه يقين كرده سى اولميه‌رق مشكوك ومبهم خبر نسنه‌دن
صاليق و يرمك معناسنه‌در يقال لغم فلان اذا اخبر صاحبه بشئ لا عن يقين (الملاغم) ميمك فتحيله ملغمه‌نك
جمعيدر اغزك چوره لرينه اطلاق اولنور كه مواضع لغامدر (التلغم) تفعل وزننده اغز اطرافنه نسنه
سورنمك معناسنه‌در يقال تلغم بالطيب اذا جعله فى الملاغم وتكلم ايدركن اغزك اطرافنى اوينانمق
معناسنه‌در كه مراد اوراز نى اوينادەرق تكلم ايلمكدر يقال تلغموا بالكلام اذا حركوا ملاغمهم به (اللغماء)
حمراء وزننده چهره سى صفر اولان قيونه دينور (اللغم) فتحتينله آزجه طيب وعطره دينور ولسانك
قصبه وعروقنه دينور ومؤثر ومخدش اولان اراجيف واكاذيبه دينور (اللغذمى) ذال معجمه ايله جعفرى
وزننده (والمتلغذم) متدحرج وزننده شديد الاكل آدمه دينور (اللفام) فايله كتاب وزننده برون اوجنك
اوزرنده اولان نقابه دينور كه مراد برونه قدر طوتندقلرى يشمق اوله جقدر نته كه اغزه قدر طوتيلانه لثام دينور (اللفم)
لامك فتحيله خاتون لفام طوتمق معناسنه‌در يقال لفمت المرأة لفما من الباب الثانى اذا شدت لفامها وهو ما على طرف
الانف من النقاب وقيرك برونه كوپه ودوه‌نك برونسه‌لق چكورمك معناسنه‌در تقول لفمته اذا خزمته (التلفم)
تفعل وزننده (والالتفام) افتعال وزننده بودخى خاتون يشمق طوتمق معناسنه‌در يقال تلفمت المرأة والتفمت اذا
شدت نقابها وتلفم برآدم صارغنك اوجنى اغزندن كتوروب يشمق كبى صارنمق معناسنه مستعملدر يقال تلفم
بعمامته اذا تلثم (اللفم) لامك وقافك فتحيله (واللقم) صرد وزننده يولك كوم ومعظم يرينه ياخود وسطنه دينور
يقال اخذوا لقم الطريق ولقمه اى معظمه اووسطه (اللقم) لامك فتحيله سرعتله نسنه يمك معناسنه‌در يقال
لقم لقما من الباب الرابع اذا اكله سريعا و يولك وسائر نسنه‌نك اغزنى طوتمق معناسنه‌در يقال لقم الطريق
وغيره لقما من الباب الاول اذا سد فمه (الالتقام) افتعال وزننده يوتمق معناسنه‌در يقال التقمه اذا ابتلعه (التلقام)
(والتلقامة) قرطاس وقرطاسه وزنلرنده وكسرتينله وقافك تشديديله لقمه‌يى بيوك قالديرن آدمه دينور يقال رجل
تلقام وتلقامة وتلقام وتلقامة اى عظيم اللقم (اللقمة) لامك ضميله وفتحيله يوتمق ايچون تهيئه اولنان طعمه‌يه دينور
(اللقيم) امير وزننده يوتلمش نسنه‌يه دينور (الالقام) همزه‌نك كسريله دوه اثناى مشيده اراليق ايلمك
معناسنه‌در يقال القم البعير اذا عدا فى اثناء مشيه (لقيم) زبير وزننده ولقمان عثمان وزننده اساميدندر ومعروف
لقمان حكيمك نبوتى بابنده اختلاف اولندى ولقمان بن شبيبة بن معيط اصحابدندر ولقمان بن عامر الحمصى محدثدر
(الحنطة اللقيمية) زبيريه وزننده برنوع بغدايدر كه لقمه كبى ايرى اولور سراة اولكه‌سنده نابت اولور ياخود طائف
قضاسنده لقيم نام قريه‌يه منسوبدر (التلقم) تفعل وزننده صو كثرتندن ناشى قارنده برى اوته اوينايوب قورلدامق
معناسنه‌در يقال يتلقم الماء فى بطنه اى يتقبقب من كثرته (اللكم) لامك فتحى وكافك سكونيله يومرق ايله اورمق
معناسنه‌در على قول برآدمك كوكسنه اورمق ياخود اوته قاقمق معناسنه‌در يقال لكمه لكما من الباب الثانى اذا
ضربه باليد مجموعة اولكزه اودفعه (الملكمة) معظمه وزننده ال ايله ضرب اولنه‌رق ياپلمش اتمك قرصنه دينور
يقال قرصة ملكمة اى مضروبة باليد (الملكم) منبر وزننده (والملكم) معظم وزننده (واللكام) شداد وزننده شول
جزمه‌يه دينور كه بغايت پك ومحكم اولمغله يورركن طاشلرى ريزه ريزه ايدر اوله يقال خف ملكم وملكم ولكام اى
صلب يكسر الحجارة بوراده خف دوه طبانى اولمق دخى جائزدر وملكم معظم وزننده شول جزمه‌يه ده دينور كه
برونه ياخود بر طرفنه زائد يامه اوريلوب اوزادلمش يا بيودلمش اوله (جبل اللكام) غراب ورمان وزنلرنده شامده
برطاغدر كه حماوشيزر وفاميه قصبه‌لرينه مسامت اولوب و براوجى چكيلوب مصيصه وشغر وبكاس قصبه‌لرينه
اوغرايوب انطاكيه قضاسنده منتهى اولور (ملكوم) ميمك فتحيله مكه‌ده برصويك آديدر (اللم) لامك فتحى وميمك
تشديديله جمع ايلمك معناسنه‌در يقال لم الشئ لما من الباب الاول اذا جمعه ويقال لم الله شعثه اى قارب بين
شتيت اموره يعنى حضرت خدا آنك پريشان اولان امورنى ديرلتدروب مجتمع ايليه كه خير دعادر ويقال ان
دارنا لمومة اى تجمع الناس وترتبهم وتصلحهم وقونمق معناسنه‌در يقال لم به اذا نزل (اللمم) ميمك كسريله مجن

وزننده شول خاندانه دینور که دائما قومنی یاخود عشیرت واقرباسنی باشنه جمع ایدوب اکرام واحسان ایدر اوله یقال رجل ملمّ اذا کان یجمع القوم اوعشیرته و یعمهم بمعروفه وشیء شدیده دینور یقال شیء ملمّ ای شدید (الملمّ) اسم فاعل بنیه‌سیله بلوغه یاقلشمش اوغلانه دینور یقال غلام ملمّ اذا قارب البلوغ (اللمم) فتحتینله دلیلکه دینور یقال به لمم ای جنون وصغار ذنوب معناسنه‌در شارح دیر که مولف کرچه جنون ایله تفسیر ایلدی لکن مادّه قرب معناسندن اولمغله جنونه قریب یاخود جنّ طوقنمسنه قریب برحالت ایله تفسیر اولنمق اصوب ایدی پس بو که کوره لسانمزده چالق تعبیر اولان حالت اولور وصغار ذنوب معناسی دخی قرب معناسندندر کویا که باشلو کناه اولیوب کناهه قریب برمعناد یمکدر ومنه قوله تعالی الذین یجتنبون کبائر الاثم والفواحش الّا اللمم ای صغار الذنوب وقال الراغب وهو مقاربة المعصیة و یعبّر به عن الصغیرة ولمم معنای اوّلده اسم ومصدر اولور و یقال ملموم ای به لمم الالمام همزه‌نك کسریله ذنوب صغاره مباشرت ایلمك معناسنه‌در یقال الم الرجل اذا باشر اللمم وقونمق معناسنه‌در یقال الم به اذا نزل واوغلان بلوغ درجه‌سنه یقلشمق معناسنه‌در یقال الم الغلام اذا قارب البلوغ و برنسنه برشیئه یقلشمق معناسنه‌در یقال المت النخلة اذا قاربت الارطاب وافعال مقاربه دن کاد معناسنه استعمال اولنور یقال الم یفعل کذا ای کاد یفعل کذا ومنه الحدیث وانّ مما ینبت الربیع مایقتل حبطا او یلمّ ای یقرب من ذلك (الالتمام) افتعال وزننده بودخی قونمق معناسنه‌در یقال التمّ به اذا نزل وزیارت ایلمك معناسنه‌در یقال التمه اذا زاره (الملموم) مجنونه دینور وملمّ معناسنه‌در کماسیجیء اللمّة لامك فتحیله جنّ طوقنمقدن اولان چارپقلغه دینور یقال اصابته من الجنّ لمة ای مسّ اوقلیل وشدّت معناسنه‌در (العین اللامّة) بدنظر کوزه دینور که نیه نظر ایدرسه اصابت ایدر اوله علی قول مطلقا شرّ وفزع ومسّ ومهول مقوله سی حالتلردن خوف ایدزاولان کوزه دینور که قاین تعبیر اولنور قال الشارح ومنه حدیث الدعاء اعوذ بکلمات الله التامّة من شرّ کلّ سامّة ومن کلّ عین لامّة ای المصیبة بسوء اوهی کلّ مایخاف من فزع وشرّ وقال فی النهایة ای ذات لمم ولذلك لم یقل ملمّة واصلها من المّت لتزاوج قوله سامّة (اللمّة) لامك ضمیله یار وصاحب وهمدمه دینور یاخود همسفر اولان یار ورفیقه دینور و برآدمك مونس والوفی اولان نسنه‌یه وکسنه‌یه دینور مفرد وجمعه اطلاق اولنور تقول هو وهم لمتی ای صاحبی اواصحابی فی السفر ومونسی (اللمه) لامك کسریله طوقنق ضربندن یایلوب طاغلمش قازق تپه‌سنه دینور وقولاق یومشغندن اشاغی صارقان صاچه دینور جمعی لمم کلور عنب وزننده ولمام کلور لامك کسریله (ذو اللمه) عکاشة بن محصن فرسنك اسمیدر رضی الله عنه (اللمام) کتاب وزننده لمه‌نك جمعیدر لامك کسریله نزول ونزله معناسنه اسمدر بعده برآدمی کون آشوری زیارتده استعمال اولندی ومنه یقال هو یزورنا لماما ای غبا (الململم) مدحرج وزننده قلعه کلمه‌سی وطوب یوالغی کبی صیمضق بوس یوالق مدوّر نسنه‌یه دینور ملموم دخی دینور یقال شیء ململم وملموم ای مجتمع مدوّر مضموم (الململمة) مدحرجه وزننده فیل خرطومنه دینور (یلملم) یای تحتیه مفتوحه ایله یاخود الملم که همزه ایله در یاخود یرمرم مکه‌یه ایکی مرحله مسافه ده برطاغك آدیدر که حجاج یمنك میقاتیدر (لم) لامك فتحیله (لمّا) لامك فتحی ومیمك تشدیدیله (والم) (والما) همزه زیاده سیله حروف جازمه‌دنلم کلمه‌سی نفی ماضی ایچون موضوعدر یقال لم یفعل ذلك ولما کلمه‌سی برنیچه معنایه دلالت ایدر اوّلا حین ووقت معناسنه اولور تقول لما جاء القوم قاتلناهم ای حین جاء القوم ولم معناسنه اولور اتیتك ولما اصل الیك ای لم اصل الیك والا معناسنه اولور که استثنا ایچون اولور تقول سألتك لما فعلت ای الافعلت ومنه قوله تعالی ان کل نفس لما علیها حافظ ای ما کل نفس الا علیها حافظ وکذا قوله تعالی وان کلّ لما جمیع لدینا محضرون ای ما کلّ الا جمیع لدینا وقرأة عبدالله ان کلهم لما کذب الرسل الآیه پس جوهرینك لما کلمه‌سی الا معناسنه معروف دکلدر دیو انکاری جید دکلدر (اللملوم) عصفور وزننده کروه وجماعت معناسنه‌در (الّم) هلمّ وزننده و آنده لغتدر تقول الم الینا ای هلم کما سیذکر فی مادّته (لم) لامك کسری ومیمك فتح اوزره بناسیله برحرف قدر که آنکله برنسنه استفهام اولنور اصلی ماء استفهامیه اولوب اوزرینه لام جارّه داخل والفی تخفیف اولندی ووقف حالنده آخرینه هاء الحاقیله لمه دخی دیرسن پس آندن ترکیده نیچون ایله تعبیر اولنور تقول لم ذهبت یعنی نیچون کتدك (اللملم) فدفد وزننده چوق و یغناق نسنه‌یه دینور یقال جبش لملم ای کثیر مجتمع (اللملمة) زلزله وزننده برنسنه‌یی یوارلق ایلمك معناسنه‌در طوب یوالغی وکره کبی یقال لملم الحجر اذا اداره (اللوم) نوم وزننده (واللومی) قصرایله (واللائمة) نافله وزننده اسملردر عذل وعتاب وسرزنش معناسنه‌در که ترکیده قنامق تعبیر اولنور یقال استحق اللوم واللومی واللائمة ای العذل واللوم وملام وملامه میملرك فتحیله مصدرلردر قنامق معناسنه‌در یقال لامه علی کذا یلومه لوما وملاما وملامة

اذا عذله ولوم قورقویه دینور وکسلمك معناسنه‌در یقال لیم به اذا قطع (الملیم) مکیل وزننده (والملوم) مقول
وزننده لوم وعتاب اولنمش آدمه ولوم وعتابه مستحق اولانه دینور مترجم دیدکه بونلر اسم مفعوللردر اسم فاعل
لائم در وبو ماده واوی ایکن یائی کبی ملیم کلمك قیاسه مخالفدر شوب ماده سندن مشیب کبی شاذ درنته که شافیه
شرحنده مشروحدر (الالامة) اقامه وزننده بودخی لوم ایلمك معناسنه‌در یقال الامه بمعنی لامه ولوم وعتاب
اولنه‌جق ایش ایشلمك معناسنه‌در علی قول لوم وعتابه سزا ایش صاحبی اولمق معناسنه‌در یقال الام الرجل
اذا اتی مایلام علیه اوصار ذا لائمة (التلویم) تفعیل وزننده پك لوم وسرزنش ایلمك معناسنه‌در یقال لومه اذا
لامه مبالغة ولام حرفی یازمق معناسنه‌در یقال لوم الکاتب لاما اذا کتبها (الالتیام) افتعال وزننده مطاوعدر
لوم وعتابی قبول ایلمك معناسنه‌در یقال لامه فالتام ای قبل منه اللوم (اللوام) زنار وزننده (واللوم) (واللیم) رکع
وزنلرنده لائم لفظندن جمعلردر یقال رجل لائم وقوم لوام ولوم ولیم (اللوم) فتحتینله ناسه چوق لوم وعتاب
ایلمکه دینور (الملاومة) مفاعله وزننده (والتلاوم) تفاعل وزننده بری برینه لوم وعتاب ایدشمك معناسنه‌در تقول
لاومته ای لمته ولامنی ویقال تلاومنا کذلك (الاستلامة) لوم وعتابی موجب ایش پیدا ایلمك معناسنه‌در یقال
استلام الرجل الیهم اذا اتاهم بما یلومونه (اللومة) لامك ضمیله شول آدمه دینورکه دائما خلق اکا لوم وسرزنش ایدر
اوله یقال رجل لومة ای ملوم وتوقف وانتظار معناسنه‌در تقول لی فیه لومة ای تلوم (اللومة) همزه وزننده
دائما ناسی لوم وتعییر ایدن آدمه دینور یقال رجل لومة ای لوام (اللومة) نومه وزننده (واللامة) موجب لوم اولان
ایشه دینور یقال جاء بلومة ولامة ای مایلام علیه ولومه کوچ بالنه دینور وقورقویه دینور (التلوم) تفعل وزننده
برنسنه‌یه منتظر اولوب طورمق معناسنه‌در یقال تلوم فی الامر اذا تمکث وانتظر بونده تفعل تجنب ایچوندر اولمغله
ملامتدن اجتنابا عجله ایلمیوب ظهور امره منتظر اولور (اللام) حال وزننده قورقویه دینور اصلی لوم در لامه کبی
یقال به لام ولامة ولوم ای هول وانسانك شخصی وقالبنه دینور تقول رایت لامه ای شخصه ویقینلق قرب
معناسنه‌در وتشدید شبه‌نه دینور وحروف هجادن برحرفدر اتوز معنایه دلالتله وارد اولور حرف جر اولانی
یکرمی ایکی معنایه کلور ١ لام استحقاق در نحو الحمد لله ٢ لام اختصاص در نحو المنبر للخطیب ٣ لام تملیك در نحو
وهبته لزید ٤ شبه تملیك در کقوله تعالی جعل لکم من انفسکم ازواجا ٥ لام تعلیل در کقوله تعالی لتکونوا شهداء
علی الناس ومنه ایضا قول امرئ القیس * ویوم عقرت للعذاری مطیتی * ای من اجل العذاری ٦ لام توکید النفی در
کقوله تعالی ما کان الله لیطلعکم ٧ الی معناسنه اولور کقوله تعالی بان ربك اوحی لها ای الیها ٨ علی معناسنه‌در
کقوله تعالی وان اساتم فلها ای فعلیها ونحو قوله تعالی ویخرون للاذقان ای علی الاذقان ٩ فی معناسنه‌در کقوله
ونضع الموازین القسط لیوم القیامة ای فی یوم القیامة ١٠ عند معناسنه‌در کقولهم کتبته لخمس خلون ای عند خمس
مضین اوبقین وبوکه لام تاریخ دخی دینور ١١ بعد معناسنه‌در کقوله تعالی اقم الصلوة لدلوك الشمس ای بعده
١٢ مع معناسنه‌در کقول الشاعر * فلما تفرقنا کانی ومالکا لطول اجتماع لم نبت لیلة معا * ای مع طول اجتماع ١٣ حرف
جر اولان من معناسنه‌در کقولهم سمعت له صراخا ای منه ١٤ تبلیغ معناسنه‌در کقولك قلت له ای بلغته ١٥
عن معناسنه‌در کقوله تعالی وقال الذین کفروا للذین امنوا لو کان خیرا ما سبقونا الیه ای عن الذین ١٦ لام صیرورة‌در که
لام عاقبة ولام مآل دخی دیرلر کقوله تعالی فالتقطه آل فرعون لیکون لهم عدوا وحزنا ای تمامآله وعاقبته ومصیره
العدواة وکقول الشاعر * فللموت تغذو الوالدات سخالها * کما لخراب الدهر تبنی المساکن * ای عاقبة ذلك ١٧ لام
قسم وتعجبدر یعنی تعجب معرضنده قسمه دلالت ایدر وبو لام اسم جلاله مخصوصدر کقول الشاعر * لله یبقی علی الایام
ذو حید * ١٨ قسمدن مجرد اولان تعجبدر ویستعمل فی قولهم لله دره ونداء مقامنده دخی استعمال اولنور کقولك یا للماء
بکسر اللام ای یاقوم للماء ادعوکم وتاما شاعرك اشبو * یا للرجال لیوم الاربعاء اما * ینفك یحدث لی بعد النهی طربا
بیتنده واقع لاملر جاره‌در لکن مستغاث به ایله مستغاث له بینلرینی فرق ایچون اولکی لامی مفتوح ایلدیلر ١٩ لام
تعدیه‌در کقولك ما اضرب زیدا لعمرو ٢٠ لام توکیددر که لام زائده‌در کقوله تعالی نزاعة للشوی ونحو قوله تعالی
یرید الله لیبین لکم ٢١ لام تبیین در کقولك سقیا لزید وقوله تعالی وقالت هیت لك مترجم حقیر دیرکه مؤلف یکرمی
ایکنجی معنادن سکوت ایلدی ظاهرا قلم نساخدن ساقط اولمشدر ومغنی اللبیب ترتیبی اوزره ذکر ایلدکلری آنده لام
الملك اوچنجی رتبه‌ده مثبتدر کقوله تعالی له ما فی السموات وما فی الارض وبصائرده لام الصلة دخی مرسومدر
انتهی وجازم اولان لام امردر نحو قوله تعالی فلیستجیبوا لی ولیؤمنوا بی وعامل اولمیان لام یدیدر ١ لام ابتدادر کقوله
تعالی وان ربك لیحکم بینهم ٢ لام زائده‌در کقول الشاعر * ام الحلیس لعجوز شهربه * ٣ لام جوابدر که لو ولولا

كلمه لرينه وقسمه جواب واقع اولاندر نحو قوله تعالى لو تزيلوا لعذبنا وقوله تعالى ولولا دفع الله الناس بعضهم
ببعض لفسدت الارض وقوله تعالى تالله لقد اثرك الله علينا ٤ حرف شرطا وزره ايذان ايچون داخل اولان لامدر
يعني عقبنده كلان جواب قسمه مبني اولوب شرطه مبني اولمديغني اعلام ايچون داخل اولور واكا لام موطئة ولام
مؤذنه دخي ديرلر كقوله تعالى ولئن قوتلوا لا ينصرونهم ٥ لام تعريفدر نحو الرجل ٦ اسماء اشارته داخل اولان
لامدر نحو تلك شارح ديركه تلك لفظنده تاء ها معناسنه در ولام ذا معناسنه در وكاف مشار اليهادر مؤنثه
اشارتدر انتهى ٧ جارّه اولميان لام تعجبدر كقولك لظرف زيد (اللامية) يمنده برقصبه اسميدر (اللهم) وهم وزننده
وهانك فتحيله برنسنه يي همان بردفعده يوتمق معناسنه در يقال لهم الشيء لهما من الباب الرابع اذا ابتلعه بمرة
(التلهم) تفعل وزننده (والالتهام) افتعال وزننده لهم معناسنه در يقال تلهمه والتهمه بمعنى لهمه والتهام ياوري
آناسنك ممه سنده اولان سودي هپ امك معناسنه در يقال التهم الفصيل ما في الضرع اذا استوفاه ولون
متغير اولمق معناسنه در يقال التهم لونه على المجهول اذا تغير (اللهم) كتف وزننده (واللهم) صرد وزننده
(واللهوم) صبور وزننده (والملهم) منبر وزننده اكول وايشهان آدمه دينور (اللهم) خدب وزننده پك فكر ورشد
واندیشه صاحبي لبيب ودانا اوله رق كريم وعظيم الكفايه وكثير العطا آدمه دينور جمعي لهمون در يقال هو لهم
اى رغيب الرأى جواد عظيم الكفاية وبحر عظيمه دينور وصوبي پاك وبغايت يوكرك آته دينور كذلك صويي پاك
وهر خصوصده سائري سابق آدمه دينور ولهم بن جلحب جديس قبيله سندن وفي ذاته سابق وجواد بركمسه در
(اللهيم) زبرج وزننده (واللهميم) قنديل وزننده وضميله لغتدر بونلرده ذكر اولنان لهم معنالرينه در
(ام اللهيم) زبير وزننده داهيه نك وحمانك واولومك كنيه لريدر خلقي بلع ايتدكلري ايچون وانلره لهيم دخي
دينور (اللهموم) عصفور وزننده سودي چوق ناقه يه دينور وواسع يارميه دينور يقال جرح لهموم اى
واسع بعض نسخه ده خايله خرج عنواننده مرسوم اولمغله اولدخي ملايمدر ونسوانك فرجنه دينور ويغموري
چوق بلوده دينور وعدد كثيره دينور وعظيم عسكره دينور وكثير الخير آدمه دينور (اللهام) غراب
وزننده بودخي عظيم عسكره دينور (الالهام) همزه نك كسريله برنسنه يي يوتدرمق معناسنه در
يقال الهمه الشيء اذا ابلعه وخداي متعال بطريق الفيض عبدك قلبنه برنسنه يي القاء وتلقين ايلمك
معناسنه در معناي مزبوردن مأخوذدر يقال الهمه الله خيرا اى لقنه اياه (الاستلهام) خداي متعالدن
مطلوب اولان نسنه يي قلبه الهام ايلمكي نياز ايلمك معناسنه در يقال استلهمه الله الشيء اذا سأله ان يلهمه
(اللهم) لامك كسريله قوجه اكوزه دينور ومطلقا ياشلو حيوانه دينور جمعي لهوم كلور (ملهم) مقعد
وزننده خرمالغي چوق بر موضع آديدر (يوم ملهم) بنو تميم ايله حنيفه ميانه نده واقع اولان حرب وقتالدن
عبارتدر (اللهمة) غرفه وزننده سو يقدن بر آوج نسنه يه دينور كه بر آتملق تعبير اولنور (اللهيم) زبير وزننده
واسع تجربه يه دينور (اللهجم) جعفر وزننده يول كاسبه يه دينور وچكنمش مسلوك واسع يوله دينور
يقال طريق لهجم اى واسع مذلل (التلهجم) تدحرج وزننده برنسنه يه دوشكون حريص اولمق معناسنه در
يقال تلهجم به اذا اولع به ويول چكنمش آچق و بللو وايشلك اولمق معناسنه در يقال تلهجم الطريق
اذا استبان واثر فيه السابلة (اللهذم) ذال معجمه ايله جعفر وزننده كسكين نمرنه دينور وواسع فرجه دينور
(اللهذمة) دحرجه وزننده (والتلهذم) تدحرجه وزننده كسمك معناسنه در يقال لهذمه وتلهذمه
اذا قطعه وتلهذم اكل ايلمك معناسنه در يقال تلهذمه اذا اكله (اللهزمتان) لامك وزاي معجمه نك
كسريله لهزمه دن تثنيه در قولاق التنده چكه لرك نهايت بولدقلري يرده اولان ايكي طرفلو سيوري كمكلره
دينور كه قولاق طوزلرينه مجاورلردر جمعي لهازم كلور (اللهزمة) دحرجه وزننده بر آدمك ذكر اولنان
كمكلرني كسمك معناسنه در يقال لهزمه اذا قطع لهزمتيه وصقاله قير سمك معناسنه در يقال لهزم
الشيب خديه اذا خالطهما (اللهازم) لامك فتحيله بنو تيم الله بن ثعلبه نك لقبيدر (اللهاسم) لامك فتحي وسينك
كسريله طاره جق دره لرك صو آقنديلرينه دينور مفردي لهسم در قنفذ وزننده (اللم) لامك كسريله بارشمغه
دينور صلح معناسنه وبر آدمه قدّ وقامتده وشكل وشمائلده شبيه اولانه دينور يقال هو لمه اى شبهه
في قدّه وشكله وخلقه (لمه) لامك كسريله ساحل بحر عمانده بر قريه آديدر (الليمون) لامك فتحيله ثمر معروفدر
وكاهجه نوني ساقط اولوب ليمو ديرلر ١ كشي نوعنك طبيعتنده باد زهريت اولمغله سمومك مجموعنه مقاوم
وهر بابده منفعتي عظيم وكثيردر شارحك بيانه كوره فارسيدن ياخود يونانيدن معربدر فصـــــل

م

الميم (المرهم) ميمك وهانك فتحيله معروفدركه ياره اوزره وضع اولنان دواى مركبدر تركيده ام تعبير اولنور
جوهرى بونى رهم ماده سنده ذكر ايلمكله وهم ايلمشدر زيرا عربلر مرهمة الجرح ديرلر اكر ميمى زائد اوليدى
البته رهمة الجرح ديرلر ايدى شارح ديركه مؤلف كنديلرى رهم ماده سنده ثبت ومأخذ اشتقاقنى دخى
بيان ايلديلر (الملم) فتحتينله لئيم ودنى النفس آدمه دينور يقال هو ملم اى لئيم (الموم) ميمك ضميله معروفدركه
تركيده دخى موم ديرلر شمع معناسنه صاحب نهايه نك بياننه كوره فارسيدن معربدر وموم جلاء مكوكنه
دينور وپاپوشجى آلاتندن برآلتدر وبرسام علتنه دينوركه ماده سنده بيان اولندى يقال به موم
اى برسام وبدن صبيانده تكون ايدن پك شديد چچك عارضه سنه دينور (المموم) مفعول وزننده برسام
علتنه كذلك شديد چچك علتنه اوغرامش آدمه دينور يقال ميم الرجل موما فهو مموم اذا اصابه برسام
او اشد الجدرى (مامه) حاله وزننده اساميدندر كعب بن مامه جواد معروفدر (مهيم) مريم وزننده كلمهٔ
استفهامدر ماحالك وشانك معناسنه در بعضلر احدثلك شئ عبارتيله تفسير ايلديلر يقال مهيم اى ماحالك
وشانك يعنى حال وشانك نيجه در نه عالمده ونه حالده سن ياخود خانه وعشيرتك نه حالده در ايولر خوشلرميدر
ياخود حوادث دهردن سكا برحادثه ايرشديمى صاغ واسنميسن خلاصه سى حال وكيفيتدن سؤال واستفهامدر
شارح ديركه ابن مالك توضيحنده ديديكه مهيم اسم فعل امردر اخبرنى معناسنه در ومبرّد كامله ده ماالخبر
عنوانيله تفسير ايلدى وزمخشرى مقدمه ده چه خبر ايله بيان ايلدى وسهيلى ديديكه مهيم لفظى يمانيه در اصلى
مه يامن اوياعقيل ايدى بعده ايجاز وتخفيف ايدوب مهيم ديديلر نته كه اى شئ كلمه سنده ايش ديرلر ومه اسم
فعل امردر بوشله وفراغت ايله معناسنه در وبعضلر اصلى ماهى يامن ايدى ديديلر ضمير مؤنث حال وقصه يه
راجعدر (مهما) ميمك فتحيله اواخر كتابده حروف لينه بحثنده مرسومدر (ميمه) ميمك فتحيله اصفهان
ايالتنده برناحيه آديدر (الميم) كسر ايله حروف معجمدن برحرف معلومدر شارح ديركه لام كبى تمويم فعلندن
تصرف اولنور ميم يازمق معناسنه فصل النون النئيم نسيم وزننده اينكلمك ناله وزارى قلمق معناسنه در
على قول صقندى وابقندى ايله قتى قتى صولومق معناسنه در ياخود ضعيف ضعيف درمانسز سسلنمك
معناسنه در يقال نأم الرجل نئيما من الباب الثانى والثالث اذا انّ اوهو كالزحير اوصوت خفى اوضعيف
وياى چكرمك معناسنه در يقال نأمت القوس اذا صوتت وارسلان كوردنمك معناسنه در يقال
نأم الاسد اذا صات وآهو ملهمك معناسنه در يقال نأم الظبى اذا صوت (النأمة) نغمه وزننده ومرادفيدر
يقال له نأمة طيبة اى نغمة وسسه دينور يقال سمعت نأمته اى صوته ويقال اسكن الله نأمته مشددة اى
اماته اينكنجيده نامه دخى صوت معناسنه در نته كه ماده سنده مبيندر (الانتئام) افتعال وزننده فواره
كبى برآدمك اغزندن قبيح وناسزا سوزلر بوشانمق معناسنه در يقال انتأم فلان بقول سوء اى انفجر
بالقول القبيح ولفظ مزبور كويا كه نئم فعلندن افتعالدر (النثم) ثاى مثلثه ايله لثم وزننده (والانتثام) افتعال
وزننده بد وناسزا سوز سويلمك معناسنه در يقال نثم فلان نثما من الباب الثانى وانتثم اذا تكلم بالقبيح
(نجيرم) نونك ورانك فتحى وجيمك كسريله بصره ده برمحله آديدر اندن وافر علماء ظهور ايلدى (النجم) نونك
فتحى وجيمك سكونيله يلدزه دينور جمعى انجم وانجام ونجوم كلور ونجم كلور ضمتينله يقال طلع النجم
اى الكوكب ومعرّف باللام اولهرق النجم اولكر يلدزينك علميدركه فارسيده پروين دينور يقال كبد النجم
اى الثريا مترجم ديركه اولكر اون بريلدزى مشتملدر آلتيسى مرئيدر بديجيسيله حدت بصر امتحان اولنور
فخر انام عليه الصلوة والسلام حضرتلرى مجموعنى رؤيت وتعداد ايدرلر ايدى نته كه شفاء شريفده مشروحدر
ونجم ساقى اولميوب قبق وخيار تككى كبى يره يايوان ومنبسط اولان نباته دينور يقال بالارض نجم كثير
اى نبات على غير ساق ومحدود ومعين اولان وقته اطلاق اولنور زيرا عربلر اوقاتى نجم ايله تحديد ايدرلر ونجم
معرّف اولهرق بررجل آديدر واصل وبنياد معناسنه در يقال هو من نجم صدق اى من اصل
صدق ووقت معينده ادا اولنه جق علوفه ووظيفه يه اطلاق اولنور (التنجم) تفعل وزننده سهر
عارضه سندن ياخود عشق دردندن تا بصباح اويوميوب يلدزلره باقوب ياتمق معناسنه در كه
بين الشعراء انجم شمار اولمق تعبير اولنور يقال تنجم الرجل اذا رعى النجوم من سهر اوعشق (المنجم) محدّث وزننده
(والمتنجم) (والنجام) شدّاد وزننده شول كيسه دركه بحسب السير والمواقيت نجومه نظر ايدراوله يعنى نجومك طلوع

ن

وغروب وسائر اوضاعی فننه آشنا اولمغله احوالنی ضبط وتقویم ایدراوله منجم باشی افندی معلومدر یقال هومنجم ومتنجم ونجّام ای ینظر فی النجوم بحسب مواقیتها وسیرها (النجوم) ظهور وزننده ومرادفیدر یقال نجم الشیء نجوما من الباب الاول اذاظهر وطلع ونسنه یی جسته جسته ادا ایلمك معناسنه در که وقت مضروب ومعین معناسندن یاخود وقت معینده ادا اولنه جق وظیفه معناسندن مأخوذدر یقال نجم المال اذا اداه نجوما (الانجام) همزه نك كسریله ظهور ایلمك معناسنه در یقال انجم الشیء اذاظهر وطلع و یغمور وصوغوق وحمی مقوله سی نسنه مندفع اولمق معناسنه در یقال انجم المطر وغیره اذااقلع (التنجیم) تفعیل وزننده برنسنه یی وقت وقت جسته جسته ادا ایلمك معناسنه در یقال نجم المال اذا اداه نجوما (النجمة) ثمره وزننده وفتحاتله برنبات معروفدر علی قول جیمك سكونیله بشقه وفتحیله بشقه برنباتدر مفرداتده نجمه آیرق ایله مفسردر (ذوالنجمه) حمارك لقبیدر نبات مرقومدن خوشلندیغی ایچون (المنجم) مقعد وزننده معدن معناسنه در یقال فلان منجم الباطل والضلال ای معدنه وآچق یوله دینور شاهراه معناسنه (المنجم) منبر وزننده تراز وتك دلنی كچوردكلری ارقوری دموره دینور (المنجام) مجلسان وزننده (والمنجمان) منبران وزننده اباغك ایكی یانلرنده اولان سبور یجه كمكلره دینور كه ایكی اباق برابه دوزجه كتورلدكده بری برینه مقابل اولور بو كه كوره مراد هر اباغك طبانك ایكی طرفنده اولان كمكلر اولور كه اخمصك اوست وآلت طرفلرنده اولان توسكیجه كمكلردر یقال اشتكی منجماه ومنجماه وهما عظمان ناتئان من ناحیتی القدم شارح دیر كه لسان العربك بیاننه كوره طپوق كمیكی اولور كه یومری كمكلردر (النجام) كتاب وزننده بر وادی یاخود برموضع آدیدر (النحم) نونك فتحی وحای مهمله نك سكونیله (والنحیم) امیر وزننده (والنحمان) فتحاتله بوغز آیرتلیوب تنحنح ایلمك معناسنه در علی قول زحیر كبیدر كه صقندی وایقندی ایله قتی قتی بوغزنی صولودوب خرلدانمقدن عبارتدر بلغم اخراجیچون یاخود بوزحیردن زیاده در یقال نحم الرجل نحما ونحیما ونحمانا من الباب الثانی اذا تنحنح اوهو كالزحیر اوفوقه و پارس دیدكلری جانور اورمك معناسنه در یقال نحم الفهد اذاصوت (النحام) شدّاد وزننده چوق تنحنح ایدن آدمه دینور یقال رجل نحام ای كثیر النحیم و بخیل وجمری یه دینور كندیدن نسنه طلب اولندقده تنحنح ایدر اولدیغیچون یقال رجل نحام ای بخیل وارسلانه دینور وسلیك بن السلكه نك فرسی آدیدر واصحابدن نعیم بن عبدالله القرشی لقبیدر حقنده مفخر انام علیه السلام حضرتلری دخلت الجنة فسمعت نحمة من نعیم بیوردقلریچون تلقیب اولندی نحمه سعله معناسنه در كه مراد تنحنح صوتیدر و بعضلر دیدیكه مومی الیهك لقبی نحام درغراب وزننده ونحام برفارس یعنی برجندی لقبیدر (نحم) فتحتینله نعم كلمه سنده لغتدر كه كلمهٔ تصدیق در شارحك بیاننه كوره بولغت سعدیه در عن لفظنده حن دیدكلری كبی (النحام) غراب وزننده اورد كه شبیه برقوش آدیدر مراد آنقط تعبیر اولنان قوشدر جوهری نونك فتحی وحانك تشدیدیله تقیید ایلمكله وهم ایلمشدر شارح دیر كه سهیلی دخی جوهری كبی ضبط ایلمشدر (النخم) خدب وزننده شدتله تنخنح ایدن كمسه در (الانتحام) افتعال وزننده اعتزام معناسنه در یقال انتحم علی كذاوكذا اذا اعتزم علیه (النخمة) نونك فتحی وخای معجمه نك سكونیله (والنخامة) ثمامه وزننده اوكسر وب وآخردقده كوكسدن و بوغازدن چقان بلغمه و بروندن آقان سمو كه دینور نخاعه معناسنه ونخمه حسن وجمال معناسنه در یقال له نخمة نجیبة ای حسن (النخم) نونك فتحی وخانك سكونی وفتحیله ده جائزدر اوكسروب یا آخرمقله كوكسدن یاخود بوغزدن بلغم دفع ایلمك یابروندن دفع ایلمك معناسنه در یقال نخم الرجل نخما من الباب الرابع اذادفع بشیء من صدره اومن انفه وایرلایوب اوتامق علی قول یك كوزل ایرلامق معناسنه در یقال نخم الرجل نخما من الباب الاول اذالعب وغنی اوهواجود الغنا (التنخم) تفعل وزننده بودخی آخیرمقله بلغم دفع ایلمك معناسنه در یقال تنخم الرجل اذادفع بشیء من صدره اومن انفه (النخوم) صبور وزننده مصراولكه سنده برسنجاق آدیدر (النخم) فتحتینله تعب واعیا معناسنه در یقال به نخم ای اعیاء شارحك بیاننه كوره مصدردخی اولور باب رابعدن (الندم) فتحتینله (والندامة) سلامه وزننده پشیمان اولمق معناسنه در یقال ندم علیه ندما وندامة من الباب الرابع اذااسف وندم اثرونشانه دینور (التندم) تفعل وزننده بودخی پشیمان اولمق معناسنه در یقال تندم علیه اذااسف (النادم) (والندمان) سكران وزننده پشیمان آدمه دینور ندمانك جمعی ندامی كلور سكاری وزننده ونادمك جمعی ندام كلور كتاب وزننده وندّام كلور زنّار وزننده وندمان ندیم معناسنه در كه همبزم شراب اولان آدمه دینور بونك دخی جمعی ندامی كلور وندام كلور كتاب وزننده وكاه اولور كه ندمان ندیمدن جمع اولور (الندیم) امیر وزننده (والندیمة) هاایله همقدح اولان كمسیه دینور جمعی ندماء كلور كرماء وزننده یقال هوندیمه

اى منادمة پس مطلق مصاحبة نديم اطلاقى توسع وجهيله در وتحمـد بن حسن بن نديمة ابو بكر الصيدلانى دركه
امام سمعانى شيخيدر (المنادمة) مفاعله وزننده (والندام) قتال وزننده برآدمه بزم شرابده همدم اولمق معناسنه دن
يقال نادمه منادمة وندامًا اذا جالسه على الشراب (الندم) نونك فتحيله زيرك ورشيد وظريف آدمه دينور يقال
رجل ندم اى كيس ظريف (الانتدام) افتعال وزننده قولاى وسهولتلو اولمق معناسنه در يقال خذ ما انتدم
اى ما تيسر (نزيمان) نونك فتحيله بر رجل علميدر كه اعجميدر (نيرمان) نونك فتحيله همدان قضاسنده بر قريه آديدر
(النزم) عزم وزننده بك اصرمق معناسنه در يقال نزمه نزما من الباب الثانى اذا عضه شديدا (المنزم) منبر وزننده
ديشه دينورسن معناسنه (النزيم) امير وزننده بر باغ و بر طوتام سبزه يه دينور و بو ماده لرى كرچه ابن عباد محيط نام
كتابنده ثبت ايلدى لكن بونلرك مجموعنده صواب اولان باء موحده ايله اولمقـدر (النسم) فتحتينله نفس الروح
معناسنه دركه بدنده جانك صولوغندن عبارتدر حيات وراحتى موجب حالتدركه مراد صولوق آلوب ويرمكدر تقول
راحة الروح فى نسمها اى فى نفسها ونفس الريح معناسنه دركه روزكارك نفسلنوب آهسته وخوش وملايم اسمسندن
عبارتدر جمعى انسـام كلور تقول وجدت نسم الريح اى نفسها و بوزلمش وجاده لقدن چقمش اسكى يوله دينور و سودو
ياغلو زفير قفوسنه دينور و بر جنس قوش آديدر كه تويلرينك اوزرلرى يشل اولور بغايت سرعتله پرواز ايدر مفردى
نسمه در (النسمة) فتحاتله نسم ايله معناى اولده مرادفدر كه روحك نفسلنمسندن عبارتدر يقال نسم الروح ونسمته
اى نفسه وانسانه دينور جمعى نسم كلور هـاسز ونسمات كلور فتحاتله شارح ديركه نسم ونسمة نفس روح
معناسنه اولوب بعده نفس وروح وذات معناسـنده استعمال اولندى بو ملابسه ايله انسانه دخى اطلاق اولندى
يقال والله بارئ النسمة والنسمات اى نفس الروح او النفوس او الانسان ونسمة مملوك ومملوكه يه اطلاق اولنور
يقـال اعتق نسمة اى مملوكا او مملوكة ونسمه بك صولمغه دينوركه ضيق نفسدن منبعث اولوركه علتدر يقال
اصابه نسمة اى ربو (النسيم) امير وزننده بو دخى روزكارك نفسلنمسنه دينوركه خوش وآهسته وملايم اسمسندن
عبـارتدر تقول وجدت نسيم الريح اى نفسها مترجم ديركه نسيم خوش ولطيف روزكارده دخى استعمـال
اولنور نته كه صحاحده ومقدمه ده مشروحدر كما قال الشاعر * نسيم الصبا بلغ سلامى اليهم * ونسيم (ونسم) رسم
وزننده ونسمان فتحاتله روزكار اسمك معناسنه در يقـال نسمت الريح نسما ونسيما ونسمانا من الباب الثانى اذا هبت
ونسيم جانه دينـور يقـال فلان ثقيل النسيم اى الروح وتره اطلاق اولنور عرق معناسـنه (ونسم) رسم وزننده
دوه طبانيله يره اورمق معناسـنه در يقـال نسم البعير بخفه نسمـا اذا ضرب وبرنسنه متغير اولمق معناسنه در
يقال نسم الشئ اذا تغير (النبسم) صيقل وزننده بو دخى روزكارك نفسلنمسنه دينور وجاده اولميان اسكى يوله دينور
(النسامة) سلامه وزننده يرچيللو مرج اولمق معناسنه در يقال نسمت الارض نسامة من البـاب الاول اذا نزت (النسم)
فتحتينله بو دخى برنسنه متغير اولمق معناسنه در يقال نسم الشئ نسما من الباب الرابع اذا تغير (التنسم) تفعل وزننده
صولوق آلمق معناسنه در يقال تنسم الرجل اذا تنفس وروزكار اشتمام ايلمـك معناسنه در يقـال تنسم النسيم
اذا اشتمه و بر مكان رائحهٔ طيبه ايله معطر اولمق معناسـنه در يقـال تنسم المكان بالطيب اذا ارج وتانى وتدر يجله
طلب وتحصيل علم ايلمـك معناسنه مستعملـدر يقـال تنسم العلم اذا تلطف فى التماسه (المنسم) مجلس وزننده
دوه نك طبانـنـه دينور يقـال منسم البعير اى خفه شـارحك بيـاننه كوره بقنه غنه اطـلاق اولنور واثر وعلامت
معناسنه در تقول وجدت منسما من الامر اى علامة و يوله دينور طريق معناسـنه وتوجه وسلوك ايده جك سمت
وجهته دينور يقال الى اين منسمـك اى مذهبك ووجهك (المنسم) محدث وزننده محيى النسمات معناسنه دركه
خفيقى حضرت بارئ متعـالدر مجازا مملوك آزاد ايدن ومستحقينه ادرار معـاش ايدن آدملره اطلاق اولنور (الانيسم)
همزه نك فتحيله ناس معنـاسنه در كويا كه نسمه نك جمعى اولان انسامك جمعيدر (التنسيم) تفعيل وزنـنـده برايشه
ابتدا ايلمك معناسـنه در يقـال نسم فى الامر اذا ابتدأ وقول آزاد ايلمكله احيا قلمق معنـاسنه در يقـال نسم النسمة
اى احياها واعتقها (الناسم) قاسم وزننده اولومجل خستـه يه دينور يقال مريض ناسم اى اشفى على الموت (النشم)
نونك وشين معجمه نك فتحيـله برجنس اغاج اسمـيدر كه اندن ياى دوزيلور (التنشيم) تفعيل وزنـنـده ات بوزلمق
معناسـنه در يقـال نشم اللحم اذا تغير و برنسـنه يه شروع وابتدا قلمق معنـاسنه در يقـال نشم فى الامر اذا ابتدأ
و برشر وكريهه يه ايلشوب اوغراشمق معناسنه در يقـال نشم فى الشر اذا اخذ ونشب و يرچيللو اولمق معناسنه در
يقال نشمت الارض اذا نزت و بلند وعالى ايلمك معناسنه در يقـال نشم الله ذكره اى رفعه (التنشم) تفعل وزننده
بو دخى برايشه بشلامق معنـاسنه در يقـال تنشم فى الامر اذا ابتدأ وتانى وتلطفله عـلم طلب وتحصيل ايلمـك

معناسنه در يقال تنشم العلم اذا تلطف فى التماسه (النشم) فتحتينله اوكوز آقلو قاره لو بنكلى اولمق معناسنه در
يقال نشم الثور نشما من الباب الرابع اذا كان فيه نقطة بيض وسود (النشم) كتف وزننده آقلو قاره لو آلاجه اوكوزه
دينور (المنشم) مجلس وزننده ومقعد وزننده عطر اقسامندن بردرلو خوشبودانه در كه بغايت سنكين اولمغله
ازمسى مشكل اولور بعضلر قرون السنبل ايله تفسير ايلديلر كه سم الساعه در فى الحال هلاك ايدر مفرداتده بيش
اقسامندن اولمق اوزره مرسومدر و بعضا سنبل هندى كوكلر ينك ارالقلرنده بولنور ومنشم مكه ده بر عطاره
خاتون اسميدر پدر ينه وجيه ديرلر ايدى عربلر مقاتله مراد ايتدكلرنده آنك عطر يله تعطر ايدوب جنكه توجه
ومباشرت ايدرلر ايدى بينلرنده قتال مشتد ومقتول كثير اولور ايدى و بو كيفيتى خاصه سندن عد ايدرلر ايدى
بناء عليه *اشأم من عطر منشم بين العرب مثل اولمشدر ومنشم بر نوع يمش اسميدر كه سياه و بد رايحه اولور و بر موضع
آديدر وحب البلسان اسميدر (النصمة) نونك وصادك فتحيله صورت معناسنه در كه مراد مشركلرك پرستش
ايلدكلرى صورتدر (النضم) نونك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله اوزلو وطوقه بغدايه دينور مفردى نضمه در
يقال به نضم كثير اى حنطة حادرة سمينة (النظم) نونك فتحى وظاى معجمه نك سكونيله ديزمك معناسنه در يقال
نظم اللؤلؤ نظما من الباب الثانى اذا ألفه وجمعه فى سلك ونظم منظوم معناسنه كلور كه ديزلمش نسنه يه دينور يقال له
نظم اى منظوم وچكر كه سور يسنه دينور وجوزاء صورتنده اوچ كوكبك اسميدر مترجم دير كه كتب هيئتده نظام
عنوانيله مرسوم وساج اياغى شكلنده برى برينه متقارب اوچ خفى كوكب ايله مصور ردر ونظم بر موضع آديدر واولكر
ديدكلرى طوپ يلدزلره اطلاق اولنور ودبران ديدكلرى كوكبه دينور ومصدر اولور بالق وكلر قسمى جوفلرنده
انطومتان پيدا ايلمك معناسنه در يقال نظمت السمكة والضب اذا اتى بانطومتان (النظام) كتاب وزننده
نظم كبى مصدر در ديزمك معناسنه در يقال نظم اللؤلؤ نظما ونظاما اذا ألفه وجمعه فى نظم ونظام ديزى يه
اطلاق اولنور انجو ديزيسى وتسبيح ديزيسى كبى جمعى نظم كلور كتب وزننده و بر ايشك ثبات وقيامنه مدار وسبب
اولان نسنه يه وحاصله اطلاق اولنور جمعى انظمه كلور واناظيم كلور يقال هو نظام امره اى ملاكه وسيرت وهدى
وطريقت معناسنه مستعملدر ودأب وعادت معناسنه مستعملدر ونظاما السمكة انطومتان معناسنه در
كما سيذكر ونظام درطوپ منعقد اولان قوملغه دينور (التنظيم) تفعيل وزننده بودخى ديزمك معناسنه در يقال
نظم اللؤلؤ بمعنى نظمه و بالق وكلر قسمى قارنلرنده انطومتان پيدا ايلمك معناسنه در يقال نظمت السمكة والضب
بمعنى نظمت (الانتظام) افتعال وزننده (والتنظم) تفعل وزننده ديزلمك معناسنه در يقال نظم اللؤلؤ فانتظم
وتنظم وانتظام متعدى اولور مزراغى برياندن سانجوب اول برياندن چقرمغله كويا كه ايكى يانى حبه ديزر كبى
مزراغه ديزمك ياخود احشاسنى ديزمك معناسنه مستعملدر يقال انتظمه بالرمح اذا اختله (النظامان) نونك
كسريله (والانظامان) همزه نك كسريله (والانطومتان) همزه نك ضميله بالغك وكلرك قارنلرنده ياغدن ايكى
اوزون رشته در كه قويرقلرندن ناقولقلرينه قدر اوزون اولوب جابجا يمورطه لرى انلرده ديزيلى اولور (الانظام)
همزه نك كسريله بالق وكلر قارنلرنده ذكر اولنان يمورطه ديزيسى پيدا ايلمك معناسنه در يقال انظمت السمكة والضب
بمعنى نظمت (الانظام) همزه نك فتحيله وجه مذكور اوزره ديزيلى اولان يمورطه لره دينور وطوپلنوب منعقد
اولان قوملغه دينور و بونجق وتسبيح ديزيسنه دينور (الناظم) (والمنظم) محدث وزننده (والمنظم) محسن وزننده
قارنلرنده ذكر اولنان يمورطه ديزيسى پيدا ايدن بالغه وكلره دينور (النظيم) امير وزننده شول طاغ ارالغنده
اولان دره يولنه دينور كه آنده صره صره صوكولجكلرى اوله وشول قيولره دينور كه نسق واحد اوزره صره صره
اولوب برى برينه صوكولجكلرى اوله و بر موضع آديدر (النظيمة) سفينه وزننده بر موضع آديدر (النظام) شداد
وزننده متكلميندن ابراهيم بن سيار المعتزلى لقبيدر ومحمد بن عبد الجبار الشاعر الاندلسى لقبيدر (نظام) كتاب وزننده
اعشى الهمدانى كه اسمى عبد الرحمن بن عبد الله بن الحارثدر جدينك جدى اسميدر ومز بور اعشى شاعر مشهوردر
(النعيم) نونك فتحيله (والنعمى) نونك ضميله (والنعمة) نونك كسريله خوش دير لكه ورفاه وراحته ونظام حال وماله
دينور نعمه كلمه سنك جمعى نعم كلور عنب وزننده وانعم كلور افلس وزننده يقال هو فى نعيم ونعمى ونعمة
اى فى خفض ودعة ومال ونعمه فرح ومسرت معناسنه مستعملدر يقال رأيته فى نعمة اى مسرة و بد بيضاء صالحه يه
دينور نعمى دخى دينور طوبى وزننده يعنى شول خالص وصميم بخشش واحسان وعطيه يه دينور كه نفس وفراوان
اولمغله نائلى اولان آدمك امور واحوالنه صالح ومفيد اولور جمعى انعم كلور ونعم كلور عنب وزننده ونعمات كلور
كسرتينله كه اهل حجاز بو كونه اتباع ايدرلر ونعمات كلور عينك فتحيله يقال نال منه النعمة والنعمى اى اليد البيضاء

الصالحة مترجم صحاح بونی جوارحدن اولان يد ظن ايلمشدر عربلر صميم وخالص نسنه يه بيضاء اطلاق ايدرلر (التنعم) تفعل وزننده ناز ونعمت ورفاه ومعيشتله خوشدل اولوب پرورشلنمك معناسنه در يقال تنعم الرجل اذا ترفه بوندن اسم نعمه در نونك فتحيله ويالن اياق يوريمك معناسنه در يقال تنعم الرجل اذا مشى حافيا و برمكان مزاجنه موافق وملايم كلمك معناسنه در يقال اتيت ارضهم فتنعمتنى اى وافقتنى و برآدمى بريرده طلب ايدوب اراشدرمق معناسنه در يقال تنعم فلانا بالمكان اذا طلبه ودابه يى الحاح واقدامله سورمك معناسنه در يقال تنعم الدابة اذا الح عليها سوقا دائما و پياده يوريوب اياقلرنى قوللنمق معناسنه در يقال تنعم قدميه اذا ابتذلهما (النعمة) نونك فتحيله تنعمك معناى اولندن اسمدر رفاه وراحتله اولان ديرلكه دينور يقال هو فى النعمة اى الرفاه (النعمة) نونك كسريله (والمنعم) مقعد وزننده مصدرلردر ناز ونعيم ايچره خوشحال اولمق معناسنه در يقال نعم الرجل ونعم نعمة ومنعما من الباب الرابع والاول والثانى ونعم عيشه اذا رفه ويقال هذا منزل ينعمهم بالحركات الثلاث ويقال ينعمهم كيكرمهم اى كثير النعمة موافق (التناعم) تفاعل وزننده تنعم وترفه معناسنه در يقال تناعم الرجل بمعنى تنعم (المناعمة) مفاعله وزننده تنعم معناسنه در يقال ناعم الرجل اذا تنعم و برآدمى مرفه ومنعم قلمق معناسنه در يقال ناعمه اذا رفهه واپى محكم بوكمك معناسنه در تقول ناعم حبلك اى احكمه (التنعيم) تفعيل وزننده برآدمى نعمتلنديروب رفاه وراحتده قلمق معناسنه در يقال نعمه اذا رفهه و بريره يالين اياق وارمق معناسنه در يقال نعمهم اذا اتاهم حافيا و برادمك جوابنده نعم ديمك معناسنه در يقال نعم فلانا اذا قال له نعم وتنعيم مكه يه اوچ يادرت ميل مسافه ده برموضع اسميدر بيت شريفه خلال اولان اطراف محللرك اقربيدر صاغ طرفنده جبل نعيم وصول جانبنده ناعم نام طاغلر اولمغله تنعيم ايله تسميه اولندى انده اولان واديتك اسمى نعمان در (الناعمة) (والمناعمة) ميمك ضمى وعينك كسريله (والمنعمة) معظمه وزننده ناز ونعيمله پرورده اولان خوش عيش وخوش غدا خاتونه دينور يقال جارية ناعمة ومناعمة ومنعمة اى حسنة العيش والغذاء وناعم ومناعم ومتناعم تروتازه وهموار ومستقيم نباته دينور يقال نبت ناعم ومناعم ومتناعم اى سواء وناعم نرم ولطيف نسنه يه دينور يقال ثوب ناعم اى لين وناعمه باغچه يه ومرغزاره دينور روضه معناسنه (التنعمة) تاى مفتوحه ايله برشجر آديدر كه يپراقلرى بغايت تروتازه ومطرا اولور حالا بودياررده كل ابريسيم ديدكلرى اوله جقدر (المنعم) معظم وزننده بودخى نرم ولطيف ونازك نسنه يه دينور يقال كلام منعم اى لين (النعمى) بشرى وزننده نعمت ونعيم ويد بيضاء صالحه معناسنه در كه آنفا ذكر اولنديلر ونعامى ونعام معناسنه در كما سيذكر (النعماء) نونك فتحى ومدايله بودخى نعمه كبى يد بيضاء صالحه معناسنه در كه تفصيل اولندى (الانعام) همزه نك كسريله نعمت احسان ايلمك معناسنه در يقال انعم الله النعمة عليه وانعم بها اى احسن و برآدمى مسرور وفرحناك ايلمك معناسنه كلور ومنه يقال انعم الله بك عينا اى اقربك عين من تحبه واقر عينك بمن تحبه يعنى سنك ديداركله سوديكك آدمك كوزنى روشن ايلسون ياخود سنك كوزكى سوديكك كسمه نك ديداريله روشن ايلسون نته كه ثلاثيدن وباب رابعدن نعم الله بك عينا ونعمك عينا دخى بومقامده ايراد اولنور وبونلرك اعرابلرى عنقريب مشروحدر وانعام زياده قلمق معناسنه مستعملدر يقال انعم ان يحسن اى زاد و برنسنه ده مبالغه ايلمك معناسنه در امعان كبى يقال انعم فى الامر اذا بالغ و بريره يالين اياق وارمق معناسنه در يقال انعمهم اذا اتاهم حافيا و برنسنه يى تروتازه وتاب وطراوتلو قلمق معناسنه مستعملدر ومنه قولهم انعم الله صباحك اى جعله ذا نعومة ولين وطراءة شارح ديركه بونده امر صيغه سيله انعم صباحا وانعم مساء وتخفيفله عم صباحا دخى ديرلر صباحك خير اولسون مقامنده (النعيم) اميروزننده نعمت معناسنه در كه ذكر اولندى ونعيم الهى خداى متعالك مخلوقه احسان ايلديكى عطيه دن عبارتدر يقال مازال عليك نعيم الله اى عطيته (النعمة) نونك ضميله انعام كبى كوزى ايدين قلمق معناسنه مستعملدر يقال نعم الله بك عينا ونعمك نعمة من الباب الرابع اى اقر الله بك عين من تحبه او اقر عينك بمن تحبه ويقال نعم عين ونعمة عين ونعام عين ونعم عين بفتح النونات ونعمى عين ونعامى عين ونعام عين ونعم عين ونعمة عين بضم النونات ونعمة عين ونعام عين بكسر النونات اى افعل ذلك انعاما لعينك واكراما يعنى بن بو ايشى سكا محضا محبت واطاعتمدن ناشى ايشلدم تا كه مشاهده ايلدكده ديده لرك روشن اوله و بونلرك جمله سى مجرورا مضمر اولان فعل ايله منصوب بلردر مترجم ديركه نهايه ده مطرزى نعم الله بك عينا تركيبنى تجويز
مطلب
ايلميوب انعم الله عينا تركيبنى تصويب ايلمشدر لكن زمخشرى بك لفظنده باى تعديه وعينا كلمه سنى مفعول اولان كافدن تمييز ايلمكله توجيه وتصحيح ايلدى پس معنا نعمك الله عينا ديمكدر كه نعم عينك واقرها سبكيدر واقربك عين من تحبه معناسنه كوره نعم متعدى اولمغله عينا لفظى مفعولى اولوب وتنوين مضاف اليهدن عوض اولور ووجه مذكوره اوزره بعضا جارى حذف وفعلى ايصال الله نعمك عينا دخى ديرلر وانعم الله بك عينا قولنده معناى اوله كوره

باء حرفی زائده اولور وانعام نعمه داخل اولمق معناسنده کلکله بو معنا مراد اولورسه باء زائده اولمیوب تعدیه ایچون اولور مطرف ترکیب اولده تمیزی فاعل اوررہ منتصب تخیل ایلمکله استنکار ایلمشدر (النعم) فتحتیله انعاج یشروب تاب وطراوتلنمك معناسنده در یقال نعم العود نعما من الباب الرابع اذا اخضرّ ونضر و برآدم خوشدل ومنبسط اولمق معناسنده در یقال نعمه تنعیما فنعم بذلك نعما ای قال له نعم فسرّ بذلك (النعامة) سحابه وزننده دوه قوشنه دینور مؤنثدر ومذکر اولور نعام اندن اسم جنس در مفرد وجمعه اطلاق اولنور ومنه المثل * انت کصاحبة النعامة اصلی بودر که نسوان عربدن بری بیکس و بی نوا اولمغله امور وخصوصنی عشیرت وجیرانلری تعهد ایدرلر ایدی برکون صحراده کشت وگذار ایدرکن بردوه قوشی کوردیکه صعر وردیه کلری صمغ غلیظی اکل ایلمکله بوغزنده طیقانوب قالدیغندن حرکته بیمجال اولمش یاتور همان واروب اخذ و بشمغیله براغاجه بند ایلدکدنصکره من بعد برطرفه نقل وارتحالی خصوصنده جیرانمك دوملرینه احتیاجم قالمدی باروبنکاهمی بوکه تحمیل ایدرم دیه رك ممنونا او بهیه کلوب اسان استغنا ایله * من کان یحفنا ویرفنا فلیترك * یعنی بوآنه قدر بوری تعهد و بکا عون واحسان ایدنلر من بعد فراغت ایلسونلر دیو بلند آوازایله ندا ایلدی بعده چادرنی یقوب اثاث ورثاثنی نه حال ایسه نعامه‌یی بند ایلدیکی شجر یاننه ایصال ایتدی مکر نعامه بوغزنده قلان غصه‌یی یودوب و بتقریبله بندن خلاص اولمش اولمغله شمدی مزبوره بوحالی کوردکده حیران ونادم و پشیمان اولوب قالدی پیاسه برنجه کیدرکن اوده کی بلعوردن چقدی هم نعامه‌دن محروم وهم اهل قبیله‌نك اعانتندن مأیوس اولدی مثل مزبور اعتماد اولنمیه جق نسنه‌یه اعتماد ایله خیبت وخسرانه دوچار اولان کمسه حقنده ضرب اولنور مترجم دیرکه راغبك بیاننه کوره دوه‌یه تشبیهله بوقوشه نعامه اطلاق ایلدیلر که نعم لفظندن اخذ ودوه‌دن بشقه اولدیغندن تغییر صورتله نعامه دیدیلر ونعامه ونعام بیابانه دینور وشول اغاجه دینور که قیونك ایکی جانبده اولان میللر اوزره ارقوری قورلر که دولاب اوقی تعبیر اولنور ونعامه یدی رأس فرس اسمیدر که حارث بن عباد وخالد بن نضلة الاسدی ومرداس بن معاذ الجشمی فرسیدر که بو صمعر نام قسراغك دیشی دولیدر وعیینة بن اوس المالکی ومسافع بن عبدالعزیز والمفخر الغبری وقراص الازدی فرسلریدر ونعامه اباغه یاخود طبانه اطلاق اولنور وطاغ تپه‌سنده سایبان کبی بنا اولنمش صلاج مقوله‌سنه دینور که صعود ایدنلره استراحت ایچون بنا ایدرلر ونعامة الفرس اتك دماغنه یاخود اغزنه دینور ویوله دینور طریق معناسنه ونفس وذات معناسنه‌در وفرح وسرور معناسنه‌در واکرام معناسنه‌در وچابك ومستعجل اولان پیك وساعی‌یه دینور وقیونك ایچنده طومالوب طوران برلو قیایه دینور وبالدرده انجك کیکنه دینور وظلمت معناسنه‌در وجهل ونادانی معناسنه‌در وبیابانده علامت ایچون نصب اولنان نشانه دینور وقیو اوزره طوروب خلقه صو چکوب ویرن آدمه دینور ودماغی احاطه ایدن انجه دری‌یه دینور ونجد اولکه‌سنده برموضع ادیدر ونعامه جماعت انسانی‌یه دینور ومنه قولهم شالت نعامتهم نته که شول ماده‌سنده بیان اولندی ونعامه حیره اولکه‌سنده حکمران اولنلرك علم مخصوصیدر تبع یمن ونجاشی حبشه کبی وبیهس نام کمسه‌نك لقبیدر وابو نعامه قطری بن الفجاه لقبیدر ونعامة الضبی اصحابدندر (النعم) فتحتیله وبعضاعینك اسکانیله دوه وقیون قسمنه دینور بعضلر دوه‌یه تخصیص ایلدیلر جمعی انعام کلور وجمع الجمعی اناعیم کلور راغبك بیاننه کوره نعم دوه‌یه مخصوصدر زیرا عند العرب اعظم نعمتدر لکن جمعی اولان انعام دوه وصغر وقیون قسمنه اطلاق اولنور لکن ایچلرنده دوه اولمدقجه اطلاق اولنمز (النعام) (والنعائم) یونلرك فتحیله منازل قمردن برمنزل اسمیدر نعامه صورتنده‌در (النعامی) قصاری وزننده جنوب یلنه علی قول جنوب ایله صبا بیننده هبوب ایدن یله دینور عربستانده رطوبت وطراوته سبب اولدقلری ایچون (نعم وبئس) کلمه‌لری که افعال مدح وذم قسمندندر نعم مدح وبئس ذم ایچوندر بونلرده درت لغت واردر بری نعم‌در نونك فتحی وعینك کسریله که علم وزننده ۲ نِعِم‌در کسرتینله ۳ نِعْم‌در نونك کسری وعینك سکونیله ٤ نونك فتحی وعینك سکونیله بئس کلمه‌سی دخی بو منوال اوزره‌در وبونلر متصرف دکللردر وعربلر ان فعلت فبها ونعمت دیرلر وقفا ووصلا آخرنده اولان تاء حرفی ساکنا ثابت اولور زیرا تاء تأنیثدر فبها کلمه‌سنده ضمیر معین اولان خصلت لفظنه راجعدر فبالخصلة ونعمت هی سکینده‌در وکاه اولور که نعم کلمه‌سنه ماء لاحق اولوب انکله صله‌دن اکتفا اولنور وبعضا عینی مفتوح اولور تقول دققته دقا نعما بکسر النون والعین ای نعم مادققته مترجم دیرکه نعم الرجل زید ونعم رجلا زید دیرلر زید ایو وکوزل کمسه‌در دیمکدر وبئس الرجل زید وبئس رجلا زید دیرلر زید کوتی ویرامز کمسه‌در دیمکدر واشبو * من توضأ للجمعة فبها ونعمت * حدیثنك تفسیرنده ابن اثیر دیدیکه ونعمت الفعلة والخصلة هی تقدیرنده‌در مخصوص بالمدح محذوفدر وباء فبها فعل مضمره متعلق اولمغله فبهذه الخصلة او الفعلة ینال الفضل

مطلب

سنکندهدر وینه ابن اثیر دیدیکه نعما اصلنده نعم ما ایدی ادغام اولنوب نعما دیدیلر بونده اولان ما کلمهسی
نه موصولهدر نه موصوفهدر بلکه شیء تأویلنده اولمغله نعما بالمال قولی نعم شیئا المال تقدیرندهدر و با حرف زائدهدر
وزمخشری ان الله نعما یعظکم به آیت کریمهسنك تفسیرنده دیمشدر که نعما کلمهسنده اولان ما محتملدر که
منصوب اولوب یعظکم کلمهسیله موصوف اولمغله نعم شیئا یعظکم به تقدیرنده اوله یاخود مرفوع اولوب یعظکم
کلمهسنه موصول اوله که یعظکم کندیسنك صلهسی اولور پس نعم الشیء الذی یعظکم به تقدیرنده اولور ومخصوص
بالمدح محذوف اولمغله نعما یعظکم به ذاك المأمور به دیمك اولور لکن کتب نحویهده مقرردر که نعم کلمهسنك فاعلی
مظهر اولدقده البته لام جنس ایله محلی یاخود محلی بلام الجنس اولانه مضاف اولور بو صورتده ما موصولهنك
فاعل اولمسی جائز اولمز مکر که ما بوراده الذی معناسنه اولوب ومعرف بلام الجنس کبی ابهامی مشتمل اولمغله تاویل
اولنه وابن هشام دیدیکه ما نکرهٔ تامه وتمیزدر وجمله انك صفتیدر وفاعل مستتردر نعم هو شیئا یعظکم به
تقدیرندهدر و بعضلر ما معرفهٔ موصولهدر دیدیلر انتهی (النعمان) نونك ضمیله قانه دینور دم معناسنه شقایق
النعمان که کلنجك چچکیدر حمرتندن ناشی اکا مضاف اولمشدر یاخود امیر حیره نعمان بن المنذر آنی حمایت ایلمکله
کندیسنه مضاف اولدی (معرة النعمان) معرة الثعبان وزننده شام اولکهسنده بر بلدهدر نعمان بن بشیر رضی الله
عنه خلال سفرده اورایه اوغرادقده اوغلو وفات ایدوب اورایه دفن ایلدکندن کندویه مضاف اولدی (النعمانون)
اتوز نفر اصحاب کرامدر که هپ نعمان اسمیله‌در (الانعمان) همزهنك فتحی وعینك ضمیله ایکی وادیدر یاخود
انعم ایله عاقل دیدکلری طاغلره تغلیبا اطلاق اولنمشدر (النعایم) نون مفتوحه ایله نواحیء مدینهده بر موضعدر
(نعمایا) نونك فتحی وآخرده یای تحتیه ایله بر جبل آدیدر (الانعم) افلس وزننده عالیهٔ مدینهدده بر موضعدر (نعم)
نونك ضمیله رحبهٔ بن مالك بن طوق قضاسنده بر موضعدر و برخانون ودرت موضع اسمیدر (برقة نعمی) غرفة
ترکی وزننده برق عربدن بر برقهدر (النعمانیة) مصرده بر قریهدر وواسط ایله بغداد میاننده بر بلدهدر بونلرك
هر برنده کل تعبیر اولنان چاموزك معدنی واردر وسنجار قضاسنده بر قریه آدیدر (نعمان) سحبان وزننده جبل
عرفات ارقهسنده بر وادی اسمیدر که نعمان الاراك دیمکله معروفدر آنده مسواك اغاجلری نابت اولور وکوفه
قربنده بر وادی آدیدر وارض شامده نهر فراته قریب بر وادی اسمیدر وتنعیم دیدکلری محلده بر وادی وبشقه ایکی
موضع آدیدر ونعمان بن قراد ویعلی بن النعمان تابعیلردر (ناعم) صاحب وزننده (ومعم) محدث وزننده
(ونعمان) عثمان وزننده (ونعمی) حبلی وزننده (ونعیم) زبیر وزننده (وانعم) افلس وزننده (وتنعم) تنصر
وزننده اسامیء رجالدندر ونعیم اون التی نفر صحابه اسمیدر (ینعم) یمنع وزننده بر قبیله آدیدر (نعیمان) مصغر
تثنیهسیله اسامیدندر نعیمان بن عمرو اصحاب بدردندر پك مزاح ولطیفهجی خوشطبع اولمغله مفخر انام علیه السلام
حضرتلرینی اکثری خنده‌ناك ایدرلر ایدی ازجمله بر کون امیر عسکر ابو بکر رضی الله عنه حضرتلریله بر غزایه بالمعیه
عازم اولوب اثناء راهده اصحابدن سویبط بن حرملهیی مملوکمدر دیهرك بر تقریبله بر اعرابی‌یه اون مهار کنج دیشی
دوه‌یه بیع وتسلیم ایلدی حضرت ابو بکر استماع ایلدکده دوه‌لری یدندن اخذ واعرابی‌یه رد ایله سویبطی تخلیص
ایلدی فخر عالم علیه السلام حضرتلری وسائر اصحاب کرام بو قصه‌دن وافر زمان خنده ایلدیلر (التناعم) تفاعل
وزننده بر بطن اسمیدر (المنعم) عینك ضمیله مؤلفك قاعدهسی اوزره میم مفتوح اولور وشارحك تصحیحنه
کوره منبر وزننده‌در سپور کیه دینور (نعم) فتحتینله و بعضا عینی مکسور اولور ومعافی بن زکریا النهروانی نقلی
اوزره نعام که اشباعله‌در آنده لغتدر بلی کلمهسی کبی حرف جوابدر لکن نعم کلمهسی جواب واجبده مستعملدر ترکیده
اود وفارسیده آری معناسنه‌در لاونعم معلومدر شارح دیر که نعم لفظی خرفدر ملخص استعمالی بودر که
خبردن صکره ذکر اولنورسه تصدیق وافعل ولاتفعل کلماتندن صکره اولورسه وعد واستفهامدن صکره اولورسه
اعلام ایچون اولور (نعامك) قصارك وزننده ومرادفیدر که نهایت سعی واقدامك دیمك اولور جابجا ذکر
اولنمشدر که بو وزنده اولان ماده‌لر غایته دلالت ایدرکویا که فعل مزبور نهایت سعی واقدامکله نائل اوله‌جغك
نعمتدر دیمکی تخییل ایدر یاخود نهایت نعمتك فعل مزبوردر اکر ایشلمز ایسك نعمتك ناقص اولمش اولور دیمکدر
یقال نعامك ان تفعل کذا ای قصارك (المنعام) محراب وزننده مبالغه اوزره انعام واحسان صاحبی آدمه دینور
یقال رجل منعام ای مفضال (النغم) نونك وغین معجمهنك فتحی و بعضا سکونیله کیزلو سوزه دینور کلام خفی
معناسنه مفردی نغمه‌در ونغم ونغمه غینلرك سکونیله ایرلامق معناسنه‌در فارسیده سرایدن مرادفیدر یقال
نغم المطرب فی الغنا ونغم نغما ونغمة من الباب الثانی والاول والرابع اذا تکلم فیه موسیقیده اولان نغمه بوندن اسمدر

ونغم مشروبی آزجه ایچمك معناسنه‌در یقال نغم فی الشراب نغما بمعنی نغب (النغمة) غرفه وزننده بر ایچیم
صویه وسائر مشروبه دینور جرعه معناسنه جمعی نغم كلور صرد وزننده ویقال نغم نغمایعنی بك آز اولمغله
برصولوقده ایچدی (التنغم) تفعل وزننده بودخی ایرلامق معناسنه‌در یقال تنغم فی الغنا بمعنی نغم (النقمة) نونك
كسری وفتحیله (والنقمة) فرحه وزننده عقوبتله اولان جزاء ومكافاته دینور جمعی نقم كلور كلم وزننده ونقم
كلور عنب وزننده ونقمات كلور كلمات وزننده یقال حلت به النقمة والنقمة وهی المكافاة بالعقوبة (النقم
نونك فتحیله (والتنقام) تكلام وزننده عقوبتله جزا ایلمك معناسنه‌در یقال نقم منه ونقم نقما وتنقاما من الباب
الثانی والرابع اذاعاقبه وبرایشی كریه وناخوش كورمك معناسنه‌در یقال نقم الامر اذا كرهه وتیرتیز اكل ایلمك
معناسنه‌در یقال نقمه اذا اكله سریعا (الانتقام) افتعال وزننده عقوبتله جزا ایلمك معناسنه‌در كه اخذ كینه ایلمك تعبیر
اولنور یقال انتقم منه اذا عاقبه (النقم) فتحتینله یولك اورته‌سنه دینور (الناقمیة) رقاش بنت عامرك لقبیدر (ناقم) صاحب
وزننده بر بطن پدری اولان عامر بن سعد بن عدی نام كسه‌نك لقبیدر رقاش مزبوره‌نك پدر پدر وناقم عمان شهرنه
مخصوص بر جنس خرما اسمیدر (نقم) نونك ضمیله یمنده بر قریه آدیدر (النقیمة) سفینه وزننده نفس وذات معناسنه‌در
یقال هو میمون النقیمة ای النقیبة شارحك بیاننه كوره اصلی نقیبه‌در (نقمی) حبلی وزننده بر موضع آدیدر (نقمی) جمزی
وزننده نواحی مدینه‌ده بر موضعدر (النكمة) تمره وزننده عظیم اولان نكبت ومصیبته دینور یقال اصابته النكمة ای النكبة
والمصیبة الفادحة (النم) نونك فتحی ومیمك تشدیدیله ناس بیننده نقل كلام ایله فساد القا ایدوب بری برینه دوشورمك
معناسنه‌در كه قوغجیلق ایلمك تعبیر اولنور یقال نم الحدیث نما من الباب الثانی والاول اذا رفعه اشاعة له وافسادا وورتش
بین الناس واغری وبلانله سوزی دوروب قوشمق معناسنه مستعملدر یقال نم الكلام اذا زینه بالكذب ومسك
رایحه‌سی طاغلمق معناسنه مستعملدر یقال نم المسك اذا سطع ونم وصف اولور قوغجی‌یه دینور جمعی نمون
وانماء كلور مؤنثی نمه‌در (النموم) صبور وزننده (والنمام) شداد وزننده (والمنم) مجن وزننده بونلرده قوغجی‌یه
دینور نمومك جمعی نم كلور نونك ضمیله (النمیمة) سفینه وزننده اسمدر قوغجیلغه دینور شارحك بیاننه كوره
نمیم دخی دینور هاسمز یقال هو یمشی بالنمیمة ای برفع الحدیث واوق قبورینك سسنه اطلاق اولنور ویازو یازدكن
قلمدن مسموع اولان جزردی‌یه دینور وفسلدی فس فسنه اطلاق اولنور كه ایكی آدم فسلدی ایدركن دودقلرینك
فس فس اوتمسندن عبارتدر (النامة) میمك تشدیدیله آهسته‌جه حس وحركت معناسنه‌در یقال به
نامة ای حس وحركة وحیات نفس معناسنه مستعملدر ومنه یقال اسكت الله نامته ای اماته نته كه همزه ایله نأمه
دخی مستعملدر (النمام) شداد وزننده بر خوشبو نبات آدیدر تركیده مارصمه دیرلر ریاحین انواعندندر بول
وحیضی مدر وزحمدن اولمش جنینی وصوغلجانلری مخرج وكهله‌یی مهلك وسكنجبین ایله برمثقالنی شرب
بالخاصه آری صوقمش كمسه‌یه نافعدر (النممة) زلزله وزننده یالدزلمق ونقش وتزیین ایلمك معناسنه‌در یقال
نممه اذا زخرفه ونقشه وروزكار طپراغك یوزینی یازی یازلمش طرزنده آلای آلای یول یول ایلمك معناسنه‌در یقال
نممت الریح التراب اذا خطته وتركت علیه اثرا كالكتابة (النمنم) (والنمنیم) نونلرك كسریله روزكارك طپراغك
یوزینه یازی نقشی كبی یول یول بسط ایلدیكی اثرونشانه دینور (النمنم) هدهد وزننده وفلفل وزننده كه نونلرك
كسریله اولور كنج وتازه كمسه‌لرك طرنقلرنده اولان بیاضنه دینور مفردلری نمنمه ونمنمه‌در (النمة) نونك كسریله
كهله‌یه علی قول قرنجه‌یه دینور (النمی) فمی وزننده خیانت وعیب معناسنه‌در یقال به نمی ای خیانة وعیب
وچكی طاشنه دینور صنجة المیزان معناسنه ودشمنلك عداوت معناسنه‌در وطبیعت وسرشت معناسنه‌در وپوله
ومنقوره دینور كه باقردن اولور علی قول قورشون ایله یاخود باقر ایله مغشوش اولان اقچه‌یه دینور مفردی نمیه‌در هایله
جمعی نمامی كلور وانسانك اصل ومایه وجوهرینه دینور یقال هو كریم النمی وهو جوهر الانسان واصله وكس
وكسه معناسنه مستعملدر یقال ما بالدار نمی ای احد (النمیة) ها ایله مؤنثدر كه ذكر اولندی واوكیك قوشنه
دینور فاخته معناسنه (النوم) لوم وزننده (والنیام) كتاب وزننده امرغمق یاخود ایومق معناسنه‌در یقال
نام الرجل ینام نوما ونیاما من الباب الرابع اذا نعس اورقد وقیرلك بالدری اتلو وطولغون اولمغله خلخال چقردامز
اولمق معناسنه مستعملدر یقال نام الخلخال اذا انقطع صوته من امتلاء الساق وبازار كاسد اولمق معناسنه مستعملدر
یقال نامت السوق اذا كسدت ویل دیكلمك معناسنه مستعملدر یقال نامت الریح اذا سكنت وآتش سو یمك
معناسنه مستعملدر یقال نامت النار اذا همدت ودریا اتلمق معناسنه مستعملدر یقال نام البحر اذا هدا وثوب
اسكیمك معناسنه مستعملدر یقال نام الثوب اذا اخلق وبر آدم دركاه حقده تواضع وابتهال ومسكنت عرض ایلمك

معناسـنه مستعملدر يقال نام الرجل اذا تواضع لله وحيوان اولمك معناسنه مستعملدر يقـال نامت الشاة اذا ماتت
والى خزفيله برنسنه يه ياخود بركسنه يه سكون وآرامش وانس واطمينان بولمق معناسنه مستعملدر كه بتون بتون آكا
نفسى ياتوب رام اولمق وآنكله آويتوب قالمقدن عبارتدر يقال نام اليه اذا اسكن واطمأن (النيمة) نونك كسريله اسمدر
اويقويه دينور وبركيجه لك يجنه جك قوت وغدايه اطلاق اولنور لزوم علاقه سـيله يقـال ماله نيمة ليلة اى بيتة
(النائم) اسم فاعلدر جمعى نيام كلور نونك كسريله ونوّم ونيم كلور ركع وزنلرنده ونوّام ونيـام كلور رمّان وزنلرنده
ونوم كلور قوم وزنـنده ياخود بو اسم جمعدر قوم كبى مؤنثى نائمه در جمعى نوّم در ركع وزنـنده (النووم) صبور
وزننده (والنومة) همزه وزننده (والنوم) صرد وزنـنده وصفلردر مبالغه يى متضمنلردر مؤنثنده دخى نؤوم دينور
صبور وزننده (الانامة) همزه نك كسريله (والتنويم) تفعـيل وزننده اويوتمق معنـاسنه در يقـال انامه ونوّمه
اذا ارقده وانامه قتل معناسنه مستعملدر يقال انامه اذا قتله وخط وشدّت ناسى قيروب كچورمك معناسنه مستعملدر
يقال انامت آلسنة النـاس اذا هشمتهم وبرآدمى نائم بولمق معنـاسنه در يقـال انام فـلانا اذا وجده نائما (نومان)
سكران وزنـنده كه وصفدر چوق اويورا ولان آدمه دينـور وبونك استعمـالى ندايه مخصوصدر يقـال يانومان
اى كثير النوم (المنـام) (والمنامة) ميملرك فتحـيله اسم مكانلردر خوابكاه معنـاسـنه يقـال هذا منامه ومنامته
اى موضع نومه ومنامه قطيفه يه اطلاق اولنور تقول رايته يقعد على المنامة اى القطيفة وسد وسكى تعبير اولنان
صفـه يه اطـلاق اولنور خوابكاه اولديغيچون يقـال اتيته وهو قاعد على المنامة اى الدكان (المناومة) مفاعله
وزننده باب مغالبه ده استعمال اولنور اويقوخصوصنده يارشمق معنـاسنه تقول ناومنى فنمته نوما من البـاب الاول
اى غلبته (الاستنـامة) بو دخى برآدمه آشوب آنكله قرار وآرامش بولمق معنـاسنه در يقـال استنام اليه اذا اسكن
واطمأن ومواضعه ايله اويور شكلنده اولمق معناسنه در يقـال استـنام الرجل اذا ارى النوم من نفسه كاذبا (النومة)
نونك ضميله همزه وزننده وصفدر كه ذكر اولندى ومبالغه صيغه سى اولور (والنويم) امير وزنـنده اويقوجى آدمه
دينور ومغفل ياخود بى نام ونشان آدمه اطلاق اولنور يقـال رجل نومة ونويم اى مغفل اوخامل (النوم) غراب
وزنـنده اويقو بصعقه واويقو آغرلغـنه دينور يقـال يأخذه نوام اى يعتريه النوم (التناوم) تفـاعل وزنـنده
مواضعة اويورشكلنى كوستورمك معنـاسنه در يقـال تناوم الرجل اذا ارى النوم من نفسه كاذبا (التنوّم) تفعل
وزنـنده احتلام اولمق معناسـنه مستعملدر يقـال تنوّم الرجـل اذا احتلم (النـائمة) اولومه اطـلاق اولنور منيه
معناسـنه شارح ديركه بوراده منيه نسخه لرى محرفدر صواب اولان ميته اولمقدر كه اولو ديمك اولور نته كه جثه يه
نائمه اطلاق اولنور ونائمه يلانه اطلاق اولنور حيه معنـاسنه (النيم) نونك كسريله بو دخى قطيفه يه دينور يقـال
نام على النيم اى القطيفة (المستنام) ميمك ضمـيله شول اوتوراقلو يره اطلاق اولنور كه آنده صوابركيلور اوله (ميم)
منبر وزنـنده (ونامين) آمين وزنـنده برموضع آديدر (النامة) حاله وزنـنده نسوان فرجنك قاعده سـنه يعنى
ساحه سنه دينوركه اوتوراق يريدر (نومان) سكران وزنده بر بيـابان آديدر (النهم) فتحتينله (والنهامة) سلامه
وزننده پك آچ كوزلولكله اكل وشرب ه زياده سيله دوشكون اولوب شبع وغنا كلمز كرته سنده حريص ومشتهى اولمق
معناسنه در يقال نهم فى الطعام نهما من البـاب الرابع ونهم على المجهول وهو افراط الشهوة فى الطعام وان لا يمتلئ عين
الاكل ولا يشبع وبرنسـنه يه پك دوشكون آرزومند اولمق معناسنه در يقـال نهم بكذا اذا اولع به (النهم) كتف
وزننده (والنهيم) امير وزنـنده (والمنهوم) اصلا طويمق بيلميـان آچ كوزلو حريص وشرهمند آدمه دينور ومنهوم
برنسنه يه پك دوشكون آرزومند آدمه دينور يقال هو منهوم بكذا اى مولع به (النهمة) تمره وزننده حاجت معناسنه در
يقـال قضى نهمته اى حاجته وبرنسـنه يه دركار اولان شهوت تامه وهمت بالغه يه دينور يقـال استوفى منه نهمته
اى بلوغ همته وشهوته ونامه معناسنه دركه كومور دمكه دينور يقال سمعت نهمة الاسد والرجل اى نامته ونهم ونهيم
معناسـنه دركاسـيذ كر (النهم) وهم وزنـنده ضيق نفسله قتى قتى صولومق معناسـنه در يقـال نهم الرجل نهما
من الباب الثانى اذا انحم ونهم ونهيم حيقره رق تهديد ايله زجر وآزار ايلمك معناسنه در يقال نهمه نهما ونهيما من الباب الثانى
اذا صات عليه وتوعده وزجره ونهم ونهيم ونهمه دوه يه يوريمـك ايچون آزار ايله حيقرمق معناسـنه در يقـال
نهم ابله نهمـا ونهيما ونهمة من البـاب الثالث والثانى اذا زجرها بصوت وچقل طاشى مقوله سنى فسكه ايله ركسيه
آتمق معنـاسـنه در يقـال نهم بالحصى اذا خذفه (المنهـام) محراب وزنـنده شول دوه دركه زجر ايله منزجر
اولوب كيدر اوله جمعى منـاهيم كلور (النهـام) (والنهامى) نونلرك حركات ثلاثى وياى نسبتله دمورجى يه دينور
حدّاد معناسـنه ودولكره دينور (المنهمة) مرحله وزنـنده دولكر ايشليه جك موضعه دينور (النهامى) نونك

کسر یله بعضلرك قولنه کوره پاپاسه دینور راهب وصاحب دیر معناسنه نونك ضمیله ده لغتدر وسهل وآسان یوله
دینور یقال طریق نهامی ای سهل (نهم) نونك کسریله ابن زبیعه درکه بربطن پدریدر (نهم) نونك ضمیله
برشیطان یاخود مزینه قبیله سنه مخصوص برصنم آدیدرکه عبدنهم دیدکلری کمسنه لری انکله تسمیه ایلدیلر (نهم)
زفر وزننده ابن عبدالله بن کعب بن ربیعة بن عامر بن صعصعه بربطن در (النهام) غراب وزننده برکونه قوش
آدیدر علی قول بیقوشه دینور وکشیشه دینور راهب معناسنه (النهام) شدّاد وزننده (والنهامة) شدّاده وزننده
ارسلانه دینور ونهام آچق وواضح یوله دینور (المناهمة) مفاعله وزننده برآدم ایله بیله جه حیقرمق معناسنه در
یقال ناهمه اذا اخذمعه فی النهیم ای الصوت (النیم) نونك کسریله نعمت تامّه معناسنه در یقال به نیم ای نعمة تامة
وکندیسیله انس وآرام واطمینان اولنان آدمه دینور یقال رجل نیم ای یستنام الیه ویونس به وبرشجر آدیدرکه اندن
قواطه وچناق اتخاذ اولنور ویومشق ولطیف وملایم نسنه یه دینور حسی اولسون ثوب کبی ومعنوی اولسون
عیش وزندکانی کبی ویل اسوب اوغرامغله قوملق اوزره ظاهر اولان یول یول طریقلره دینور واسکی کورکه دینور
یقال جاء وعلیه نیم ای فرو خلق (منیون) میمك فتحیله مصرده برقصبا اسمیدر نجز النون بعونه تعالی

و

فصــــــــل الواو (الوأم) قتال وزننده (والمواءمة) مقاتله وزننده برآدمه موافقت ایلمك یاخود مباهات
ایلمك معناسنه در یقال واءمه وأما ومواءمة اذا وافقه او باهاه ومنه المثل * لولا الوأم لهلك الانام * وفسر بالمعنیین
الاول ظاهر والثانی لیسوایأتون بالجمیل خلقا وانما یفعلونه مباهاة وتشبها یعنی موافقت معناسنه کوره ناسك
بری بریله انس والفتده وسائر معاملاتده موافقتلری اولمسه مصلحتلری مضمحل وکندیلری تلف وپریشان
اولورلر وثانی یه کوره اهل کرم که لطف واحسانی عن طبع ایدرلر وجبلتنده مکارم اولمیانلر انلره تشبه وتباهی جهتیله
ایدرلر اکر بومقوله لر وجه مذکور اوزره تقلید ایله سائره مباهات ایلمسه لر رشك وحسدلرندن هلاك اولورلر
مترجم دیرکه بعض امهاتده فخر ومباهات معناسنه اشبو لولا الوأم لهلك اللئام عنوانیله مرسومدر (التوءمان)
تای فوقیه مفتوحه ایله ایکیز اولان ایکی ولده دینور هر برینه توءم دینور مؤنثی توءمه در جمعی توائم در قشعم
وقشاعم کبی وتؤام در غراب وزننده یقال هما توءمان وهذا توءم وهذه توءمة جوهری اشبو توءم ماده سنی تاء
فصلنده ذکر ایلمکله وهم ایلمشدر شارح دیرکه مولف بونی تاء فصلنده دخی ذکر ایلدی زیرا بعضلر تانك اصلیه
اولمسنه وبعضلر واودن منقلب زائده اولمسنه ذاهب اولدیلر قول ثانی یه کوره موافقت معناسندن مأخوذ اولور
انتهی وصالح بن نبهان که مولی التوءمه دیمکله معروف وقدر تابعیندندر وتوءمان برجنس اوت آدیدرکه صغیر
وثمری کونه شبیه اولور (الاتآم) همزه نك کسریله ایکیز طوغورمق معناسنه در یقال اتأمت المرأة اذا ولدت
اثنین فی بطن (المتئم) محسن وزننده ایکیز طوغوران خاتونه دینور (المتوآءم) متوافق ومتناسب معناسنه در یقال
غنّی المطرب غناء متوائما ای متوافقا ومتناسبا لم تختلف الحانه (الموأم) معظم وزننده بیوك باشلو آدمه دینور
یقال رجل موأم ای العظیم الرأس وزشت خلقت وبدمنظر آدمه دینور یقال رجل موأم ای مشوه الخلق
(التوئیم) تفعیل وزننده حق تعالی برآدمی چرکین وبدخلقت قلمق معناسنه در یقال وأمه الله توئیما ای شوه
خلقه (توءم) جوهر وزننده حبش قبائلندن برقبیله آدیدر (الوأم) واوك فتحی وهمزه نك سکونیله بغایت اتسی
وکرمنالك اوه دینور کرك قاره او اولسون وکرك صوبه لی واوجاقلی مقوله سی اولسون یقال بیت وأم ای دفئ
(الوأمة) فتحاتله شول آدمه دینور که برایشی ایشلیوب وغیرك ایشلدیکنی حکایه ایدراوله یعنی سائرده بونی بنم کبی
ایدر یاخود ایتدی دیو نقل ایدراوله یقال رجل وأمة ای یعمل ویحکی مایصنع غیره (المواءمة) معظمه وزننده تپه سز
اولان توغلغه یه دینور (الوثم) واوك فتحی وثای مثلثه نك سکونیله برنسنه یی طوز کبی دوکوب اوفاتمق معناسنه در
یقال وثمه وثما من الباب الثانی اذا کسره ودقه وآت طرنغیله یری اوروب سوکمك معناسنه در یقال وثم الفرس
الارض اذا رجمها بحوافره (ووثم) ووثام کتاب وزننده اایاغی طاش کسوب قناتمق معناسنه در یقال وثمت الحجارة
رجله وثما ووثاما اذا ادمتها (ووثم) ووثیمه برکدرمك معناسنه در تقول ثم للوثیمة بالامر ای اجمع اهلها (الوثیمة)
سفینه وزننده طاشلره دینور حجاره معناسنه واوتلق کومه سنه وبغدای کومه سنه دینور ووثیمة بن موسی
محدثدر (الوثیم) امیر وزننده کوده سی صمصقی طقناز آدمه دینور یقال رجل وثیم ای المکتنز لحما (الوثامه)
کرامه وزننده طقناز کوده لو اولمق معناسنه در یقال وثم الرجل وثامة من الباب الخامس اذا کان وثیما (المیثم)
منبر وزننده متانت واستحکامندن یری شدّتله چکنار اولان جزمه یه ودوه طبانه دینور یقال خف میثم ای شدید الوطئ
وبر رجل آدیدر (الوثم) فتحتینله آزلق قلت معناسنه در یقال وثمت ارضنا وثما من الباب الرابع اذا قل نباتها

ويقـال في التعجب ماأوثمهـا اي ما اقل رعيهـا (المواثمة) مفاعله وزننده اياقلري بر يره بركدر وب كندو بي آثاركبي
برناوايده رك سكرتمك معناسـنه‌در يقـال واثم في العدو اذا اضطبر كانه يرمي بنفسه (الوجم) جمله كتف وزننده
(والواجم) صاحب وزننـده شدت حزن وغمدن چهره سي منقبض اولوب باشني يره‌دیكوب خموش واپسم طوران
آدمه دینور تقول رأيته وهو وجم وواجم اي عبوس مطرق لشدة الحزن (الوجم) رجم وزننده (والوجوم)
قعود وزننـده غيظ وانفعـالدن ناشي سكوت ايدوب طورمق معنـاسنه‌در يقـال وجم الرجل وجمـا و وجوما
من البـاب الثاني اذا سكت على غيظ و برنسنه‌دن خوشلنميوب يكرنمك معناسـنه‌در يقـال وجم الشيء اذا كرهه
و برآدمك كوكسنه اورمق معنـاسنه‌در يقـال وجم فلانا اذا لكزه (ووجم) چولپه وكتر آدمه دینور يقـال رجل وجم
اي ردئ ويقـال هو وجم سوء اي رجل سوء يعني يرامز و بدكاره بدكردار كمسه‌در (ووجم) وفتحتينله جابجا تپه‌لر
اوزره طاشلردن يغلمش او يوغه دينـور كه يول بيلـك ايچون يابيلان او يوقلردن اغلظ واطول اولور و بونلر عاد
قومندن قالمشدر جمعي اوجام‌در بعضلر ديديكه اوجام شول بنـاره دينـور كه صحرالرده انلر ايله جهت وجانب
ادراك واستدلال اولنور ووجم خوفدن ناشي سكوت ايلمك معناسـنه اولور تقول لم اجم عنه اي لم اسكت عنه
فزعا (الوجيم) اميروزننـده پك اسي كونه دينـور يقـال يوم وجيم اي شديد الحر (الوجمة) تمره وزننـده
يكرمي درت سـاعتده براويون يمك يمـكه دينـور وجبه كبي يقـال يأكل وجمة اي وجبة وبرموضـع آديدر
(الوجمة) فتحـاتله عارلنه جق صفت وخصلته دينـور يقـال يتوقى الوجمـة اي المسبة (الاوجم) احمر
وزننـده قوملغك كوم وفراوان يرينه دينـور (الوجم) فتحتينله بخيل وناكسه دينـور يقـال رجـل
وجم اي بخيل ولئيم وفرومايه اوله‌رق خفيف الجسم آدمه دينـور يقـال رجل وجم اي الخفيف الجسم اللئيم
الميجمة مكنسه وزننـده طوقمه دينـور كذين معنـاسنه ميجنه دخي دينـور مؤلف فارسي ايله تفسير ايلدي
وكذين كزين معربيدر (الوجمة) سفينه وزننـده آفته اوغرامش علف وحبوباته دينور (الوحم) واوك وحاي
مهمله‌نك فتحيله خاتونلر آش يرمك معنـاسـنه‌در كه دولو درلو نسنه‌لره اشتهـا ايدركا مسيدكز يقـال
وحمت الحبلى كورث يورث ووجل يوجل وحمـا وهو شـدة شهوة الحبلى لمـأكل ووحم خاتونك آش يرديكي
نسنه‌يه‌ده دينـور وجمـاعه ومطلقا هر نسـنه‌يه آرزو واشتهاء ايلمك معنـاسـنه‌در يقـال وحم الجمـاع وغيره
اذا اشتهى وقوش اوچركن قنـادلري سلكمكه دينور تقول سمعت وحم الطير اي خفيفه (الوحام) كتاب
وسحاب وزنلرنده معناي اولدن اسمدركه نسوانك آش يرمه حالتنه دينـور يقـال بها وحام اي شهوة على الحبل
مترجم ديركه كتب طبيه‌ده مشروح اولديغي اوزره بونك سببي مثلا حامل اولان خاتونك طمثي بدننده قالوب خلط
ردي اولمغله ابتداي حملده مخالف نسنه‌لر آرزو ايدر كومور وچامور مقوله‌سنه دخي اشتها ايدر بعده طمث جنينه
غدا اولمغـله اول حالت زائل اولور وبو حالت بعض آدملرده دخي اولور كيمي طپراق وكيمي كرميت يمكه مبتلا
اولور اكا دخي وحام دينـور سببي طبيعي معتـاده مخـالف اخلاط رديه‌در (الوحمى) سكرى وزننـده آش
يرن كبه خاتونه دينـور جمعي وحام كلور واوك كسريله ووحامى كلور سكارى وزننـده (التوحيم) تفعيل وزننده
آش يرن خاتون ايچون عادت عرب اوزره قيون بوغاز ليوب كوكلي ايستديكني يدرمك معنـاسنه‌در تفعيل ازاله
ايچوندر بدويه‌لر اكثري اته آش يرلر ايمش يقـال وحم فـلانة اذا ذبح لهـا واطعمهـا ما تشتهي وقيرلمش اغجه
چبوغندن صو ترشح ايلمك معنـاسـنه‌در يقـال وحم العود اذا انطف منه المـاء مكسورا (الوحيم) وجيم وزننده
ومرادفيدر كه پك اسي كونه دينور يقال يوم وحيم اي وجيم (الوخم) واوك فتحي وخاي معجمه‌نك سكونيله (والوخم)
كتف وزننده (والوخيم) اميروزننده (والوخوم) صبور وزننده هضمي كوج ثقيل وكثيف آدمه دينور جمعي
وخامى كلور سكارى وزننده ووخام كلور واوك كسريله واوخام كلور ووخامى و ووخام كتف وزننده اولان وخمك
ووخيمك جمعيدر واوخام اولك وثانينك جمعيدر يقال رجل وخم ووخم ووخيم اي ثقيل (الوخامة) سلامه وزننده
(والوخومة) (والوخوم) واولك ضميله بركمسه ثقيل وناكوار اولمق معناسـنه‌در يقال وخم الرجل وخامة ووخومة
ووخوما من البـاب الخامس اذا كان وخيما كذلك طعـام هضمي كوج وثقيل وناكوار اولمق معناسنه‌در يقـال
وخم الطعام اذا كان وخيمـا (الوخام) سحـاب وزننده (والوخوم) صبور وزننـده (والوخمة) فرحه وزننـده
(والوخمة) حمزه وزننـده (والوخيمة) سفينه وزننده (والموخمة) محسنه وزننده (والموخمة) محمده وزننده هواسي
آغر وفنـا اولمغله مرعاسي دوابه يرامز اولان ارضه دينور يقـال ارض وخام ووخوم ووخمة ووخمة ووخيمة وموخمة
وموخمة اذا كانت لا ينجع كلأها (الوخيم) اميروزننـده ثقيل آدمه دينوركه ذكر اولندي وثقيل اولمغـله مزاجه

صالح وموافق اولمیان طعامه دینور یقال طعام وخیم ای لایوافق (التوخم) تفعل وزننده (والاستیخام)
برطعامی ثقیل وناکوار بولمق وثقیل عد ایلمك معناسنه‌در یقال توخم الطعام واستوخمه اذا لم یستمرئه (التخمة)
همزه وزننده برعلت آدیدرکه ثقیل وناموافق طعام اکلندن عارض اولور واشعارده خانك سکونیله کلمشدر
لسانمزده تخمه اولمق وامتلا اولمق تعبیر اولنور جمعی تخم کلور صرد وزننده وتخمات کلور بونك اصلی وخمه در
(التخم) تانك فتحیله اصلی وخم ایدی تخمه اولمق معناسنه در یقال تخم الرجل وتخم تخما من الباب الثانی والرابع
اذا اتخم (الاتخام) همزه‌نك وتای مشدده نك کسریله بودخی تخمه وامتلا اولمق معناسنه در یقال اتخم الرجل
بمعنی تخم بونك اصلی اوتخم ایدی (الاتخام) همزه نك کسریله تخمه ایلمك معناسنه در یقال اتخم فلانا الطعام
اذا اصیره متخما وبونك اصلی اوخم ایدی (المتخمة) مصنعه وزننده تخمه اولمغه باعث اولان طعامه دینور یقال
هو متخمة ای یتخم منه (المواخمة) مفاعله وزننده باب مغالبه دندر تخمه اولمقده یارشمق معناسنه در تقول
واخمنی فوخمته کوعدته ای کنت اشد تخمة منه اعراب قسمنك عجایب مباحثه لری اولور (الوخم) فتحتینله
باسوره شبیه برعلتدرکه ناقه‌نك فرجنده حادث اولور (الوخمة) فتحاتله وخم علتنه اوغرامش ناقه یه دینور یقال
ناقة وخمة ای بها وخم (ودم) واوك فتحی ودالك سکونیله بر رجل علمیدر وتغلب قبیله سندن بر بطن آدیدر
وجشم بن ودم بن بلی قضاعه نسبنك رجالندندر (الوذم) واوك وذای معجمه نك فتحیله فضل وزیاده معناسنه‌در
یقال به وذم ای زیادة وسکیله دینورکه بدنده چقار ثؤلول معناسنه در وخایه ایله بیله جه ذکره دینور وشول
سکیل تعبیر اولنان دانه جکلره دینورکه ناقه نك رحمنده ظهور ایدوب دوادن منع ایدر وقوغه نك کوشه لریله
اغاجنك ارالغنه بند ایلدکلری تصمه لره دینور و بر رجل آدیدر ومصدر اولور قوغه‌نك ذکر اولنان تصمه لری
قوپمق معناسنه در یقال وذمت الدلو وذما من الباب الرابع اذا انقطع وذمها (الایذام) اکرام وزننده قوغه‌یه
وذم بغلمق معناسنه در یقال اوذم الدلو اذا شد هابالوذمة و برکسه کندی اوزرینه حجی واجب قلمق معناسنه در
یقال اوذم الحج اذا اوجبه علی نفسه الوذمة فتحاتله بغرسغه واشکنبه یه دینور جمعی وذام کلور واوك کسریله
(الوذیمة) سفینه وزننده بیت الله الحرامه کوندریلان هدیه و برکزاره دینور جمعی وذایم کلور (التوذیم) تفعیل وزننده
کلبك معلم اولدیغی بیلنمك ایچون بوینه قایشدن قلاده کچورمك معناسنه‌در یقال وذم الکلب اذا شد فی عنقه
سیر البعلم انه معلم وزیاده قیلمق معناسنه در یقال وذم علی الخمسین اذا زاد و برنسنه یی قیمه قیمه کسوب طوغرامق
معناسنه در یقال وذم الشیء اذا قطعه تقطیعا (الوذماء) حمراء وزننده طوغورمز اولان حیوانه دینور عاقر
معناسنه (الوذائم) منذور اولان امواله دینور تقول مالی وذائم ای کله منذور فی سبیل الله (الورم) فتحتینله عضو بدنده
برعارضه سببیله تحدث ایدن شیشه دینور یقال بیده ورم ای نتوء وانتفاخ ومصدر اولور شیشمك معناسنه
یقال ورم جلده یرم کورث یرث اذا انتفخ وورم انف طارلمقدن کنایه‌در یقال ورم انفه اذا غضب ونبات طولغون
و بویلو اولمق معناسنه مستعملدر یقال ورم النبت اذا سمق (التورم) تفعل وزننده بودخی اعضا شیشوب
قبارمق معناسنه در یقال تورم جلده اذا انتفخ (التوریم) تفعیل وزننده برعضوی اوروب شیشرمك معناسنه‌در
تقول ورمته اذا صیرته ذاورم واو یکه لندرمك معناسنه در تقول ورمت انفه اذا اغضبته کذلك توریم انف تکبر
وتعظم معناسنه مستعملدر یقال ورم بانفه اذا شمخ وتکبر (الایرام) همزه‌نك کسریله ناقه نك ممه سی شیشمك
معناسنه در یقال اورمت الناقة اذا ورم ضرعها (الاورم) احمر وزننده ناس معناسنه در علی قول چوق ناسه
دینور وجمعیتلو عظیم عسکره یاخود جراد کبی پك منتشر ومبسوط اولان عسکره دینور اورم الکبری واورم
الصغری واورم البرامکه واورم الجوزاء حلب قضاسنده درت قریه در اورم الجوزاء دیدکلری قریه ده اعاجیب
دهردن بر اعجوبه واردرکه اول قریه یه مجاور اولان قریه لردن قریهٔ مزبوره طرفنه کیجه ایچره نظر اولندقده
انده اولان هیکلده آتش شعله سی مشاهده اولنور فقط هیکل مرقومه کلندکده اصلا آتشه وشعله یه
متعلق حالت مشهور اولمزشارح دیرکه بونك نظیری العهدة علی الناقل مصرده اولان اهرامك
بوقریسندن نظر اولنسه اشاغیده صف اندره صف قبور مشاهده اولنور واشاغی اندکده قبوردن اثر ونشانه
کورنمز المورم مجلس وزننده اغزده دیش بته جك یره اطلاق اولنور ابتدا بتمکه بشلیه‌قده ورمالك اولدیغیچون
(المورم) معظم وزننده ششمان آدمه دینور (الوزم) عزم وزننده بورج اودهمك معناسنه در یقال وزم الدین
یزم وزما اذا قضاه وآزجه نسنه یانه اولقدرجه نسنه جمع ایلمك معناسنه در یقال وزم الرجل اذا جمع قلیلا الی مثله
و برنسنه‌یه کذلك کدمك معناسنه‌در یقال وزمه اذا ثلمه ومنه یقال وزم فلان فی ماله وزمة علی بناء المفعول

ای ذهب منه شیٔ کاسیذ کر یعنی مالندن برمقدار کیتمکله رخنه لندی و یکرمی درت ساعتده براو بون طعام یمك
معناسنه در یقال یزم الرجل ای یأکل فی الیوم مرّة الی الغد و برباغ اوتلغه وسبزه یه دینور ومقدار معناسنه در
وزمه کبی وطوشنجل قوشی کدی بواسنده جمع ایلدیکی اته دینور ووقتنده ظهور ایدن شیئه دینور (التوزیم)
تفعیل وزننده برآدم یکرمی درت ساعتده براو بون یمکه نفسنی آلشدرمق معناسنه در یقال وزم نفسه اذا کان
یأکل وزما (الوزیمة) سفینه وزننده بودخی برباغ سبزه یه دینور (الوزیم) وزیمه معناسنه در وکلر وچکرکه مقوله سنك
یصدرمه سنه دینور که قورییدوب دوکدکدنصکره یاغله خلط ایدوب بدو یلرا کل ایدرلر وتجره ده قلان شوربا
بقیه سنه دینور وهرشیئك بقیه سنه دینور و بریانه وکبابه دینور شواء معناسنه (الوزمة) تمره وزننده مقدار
معناسنه در وزم کبی یقال قلیل الوزم والوزمة ای المقدار ومنه وزم فلان فی ماله وزمة کما ذکر (الوزام) کتاب
وزننده سرعت معناسنه در (الوزام) شدّاد وزننده کوده سی اتلو ملحم آدمه دینور (المتوزم) اسم فاعل بنیه سیله
اباغنی یره پك بصه رق یورر اولان آدمه دینور (الموزم) اسم مفعول بنیه سیله ارضه اطلاق اولنور (الوازم) صاحب
وزننده ابن ذرّ الصحابی در (الوسم) رسم وزننده بدنه یاصلمش داغه دینور جمعی وسوم در یقال بجنب الدابة وسم
ای اثر الکیّ ووسم وسمه وعد وعده وزنلرنده مصدر اولورلر داغلمق وتمغالمق معناسنه یقال وسمه وسما وسمة
من الباب الثانی اذا کواه وسمه نشان ایچون حیوانه باصلمش تمغایه دینور که کونا کون صورت اوزره اولور وسام دخی
دینور کتاب وزننده یقال ماسمة دابتك ووسامها وهو ماوسم به الحیوان من ضروب الصور شارح دیر که کوفیونه
کوره اسم لفظنك اصلی وسم در معنای مزبور دندر (المیسم) میمك کسریله داغلغی یه دینور جمعی مواسم ومیاسم
کلور یقال وسم دابته بالمیسم ای بالمکواة ومیسم اسم اولور یعنی داغ وتمغانك اسمی اولور ودلبرك چهره سنده
اولان حسن وجمال اثرینه وآننه دینور یقال امرأة ذات میسم ای علیها اثر الجمال واصحابدن مسلم بن خبشه نك اسم
قدیمیدر فخر انام علیه السلام حضرتلری استهجان ایدوب مسلم ایله تسمیه بیوردیلر (الموسم) مجلس وزننده اسم
زماندر وقت علامت معناسنه در حجاجك بهرسنه هنکام اجتماعلرنده غالب اولدی یقال حان موسم الحج ای
مجتمعه (التوسیم) تفعیل وزننده حجاج موسم حجه حاضر اولمق معناسنه در که اول هنکامده مجتمع اولمقدن عبارتدر
یقال وسم الحاج اذا شهد الموسم (التوسم) تفعل وزننده برنسنه یی علامتلرندن ظن صحیحله ادراك ایلمك
معناسنه در فطانت وفراست کبی یقال توسم الشیٔ اذا تخیله وتفرّسه واوّل بهار یغموریله نابت اولان چایر
اراشدرمق معناسنه در یقال توسم الرجل اذا طلب کلأ الوسمیّ (الوسمة) تمره وزننده (والوسمة) فرحه وزننده
چویت یپراغنه دینور ورق النیل معناسنه علی قول برنشقه نبات آدیدر که یپراغیله خضاب اولنور وقوّت محلله
صاحبیدر (الوسامة) (والوسام) واولك فتحیله حسن وجمال وآن صاحبی اولمق معناسنه در یقال وسم الغلام
وسامة ووساما من الباب الخامس اذا کان صاحب الجمال (الوسیم) امیر وزننده خوب وخوشلقا دلبره دینور جمعی
وسماء کلور کرماء کبی موثی وسیمه در (اسماء) همزه مفتوحه ایله اسامیّ نسواندندر ذکر اولنان وسامه دن مأخوذ در
اصلی وسماء ایدی فعلاء وزننده (المواسمة) مفاعله وزننده باب مغالبه دندر حسن وجمال بابنده یارشمق معناسنه
یقال واسمه فی الحسن فوسمه ای غلبه فیه (الوسمیّ) رسمیّ وزننده اوّل بهارده یاغان یغموره دینور یری نباتله وسم
ایلدیکیچون یقال اصاب الارض الوسمیّ ای مطر الربیع الاول (الموسومة) اوّل بهار یغموری یاغمش ارضه دینور
یقال ارض موسومة ای اصابها الوسمیّ (موسوم) مالك بن الجلاح نام کمسه نك فرسی اسمیدر وموسومه شول
زرهه دینور که اشاغیسندن یوقریسنه قدر کونا کون نقش وزینتله آراسته اوله یقال درع موسومة ای مزینة باشیة
من اسفلها (الوشم) واوك فتحی وشین معجمه نك سکونیله بدنده ایکنه ایله آچلان شکله دینور که برعضوی ایکنه لیوب
متأثر ایلدکدنصکره اوزرینه چویت اکوب کومکوك برشکل ایدرلر ترکیده نعل ودوکون تعبیر اولنور حالا ایکیچیلرك
جماه سنده لازمهٔ ماهیت اولمشدر جمعی وشوم کلور ووشام کلور واوك کسریله یقال بیدها وشم وهو غرز الابرة
فی البدن وذرّ النیلج علیه ووشم مصدر اولور بدنه نعل کسمك معناسنه یقال وشمتها الواشمة وشما من الباب
الثانی اذا غرزت عضوها بالابرة ثم ذرّت علیه النیلج ووشم هنوز اوج کوستروب تمکه بشلامش نباته اطلاق
اولنور یقال فی الارض وشم من النبات وهو شیٔ تراه منه اول ماینبت ووشم یمامه قربنده بر بلده آدیدر (التوشیم)
تفعیل وزننده بودخی نعل کسمك ودوکون آچمق معناسنه در یقال وشمتها الواشمة بمعنی وشمتها (الاستیشام)
بدنه نعل کسمکی ایستمك معناسنه در یقال استوشم فلان اذا طلب الوشم (الوشوم) واوك ضمیله برموضع آدیدر
ووشم لفظندن جمعدر که ذکر اولندی بومعنا ایله وشوم المهاة آهو قسمنك قوللرنده اولان خطوطه اطلاق اولنور

(ذو الوشوم) عبدالله بن عدى البرجمى فرسنك اسميدر (الايشام) همزه نك كسريله باغك قوروغى الاجه لنمغه
بشلمق على قول تمام پشوب اولمق ياخود يومشيوب خوش ولطيف اولمق معناسنه‌در يقال اوشم الكرم
اذا ابتدأ يلون اوتم نضجه اولان وطاب وقيزك ممه لرى بلورمك معناسنه‌در يقال اوشمت الجارية اذا بدا ثديها
وصاچ وصقالده قيرچوغالمق معناسنه‌در يقال اوشم الشيب فيه اذا كثر وبرآدمه سب وتعييرايله عرض وناموسنه
طوقنمق معناسنه‌در يقال اوشم فى عرضه اذا عابه وسبه وطواره هنوز تمكه بشلمش چايرلغه اوغرامق معناسنه‌در
يقال اوشمت الابل اذا صادفت مرعى موشما وشمشك آهسته‌جه چاقمق معناسنه‌در يقال اوشم البرق اذا لمع
خفيفا وبرايشه شروع ايلمك معناسنه‌در يقال اوشم فلان يفعل كذا اى طفق وبرشيئه تأمل ايله بقمق
معناسنه‌در يقال اوشم فيه اذا نظر (الوشمة) تمره وزننده يغمور قطره سنه اطلاق اولنور تقول ما اصابتنا وشمة
اى قطرة مطر وكلمه معناسنه مستعملدر تقول ما عصيته وشمة اى كلمة (الوشيمة) سفينه وزننده شر وعداوت
معناسنه‌در (المتشمة) متقعه وزننده *هو اعظم فى نفسه من المتشمة* مثلنك منشايدر واول برعورتدر كه كنديسنه
كوزل ولطيف كورنمك ايچون مقعدنه نعللر كسمشيدى ومتشمه نك اصلى موتشمه‌در (الوصم) واوك فتحى وصادك
سكونيله برنسنه‌يى سرعتله بغلمق معناسنه‌در يقال وصمه وصما من الباب الثانى اذا شده بسرعة وبرنسنه‌يى
آيرمقسزين يارمق معناسنه‌در يقال وصم العود اذا صدعه من غير بينونة وعيبناك ايلمك معناسنه‌در يقال وصم
الشئ اذا عابه ووصم شاخده اولان تكمه‌يه دينور يقال فى العود وصم اى عقدة وعار وعيب معناسنه‌در جمعى وصوم
كلور ووصم يمنده برقريه آديدر (الوصم) فتحتينله خسته‌لكه دينور يقال اصابه وصم اى مرض (التوصيم) تفعيل وزننده
دردناك ايلمك معناسنه‌در يقال وصمته الحمى اى آلمته وتوصيم كسل وفتور معناسنه‌در كه وجوده عارض اولور مؤلفك
سبكنه كوره اسم اولور لكن اشبو اصبح ثقيلا موصما حديثى مقتضاسى مصدر اولور (التوصم) تفعل وزننده دردناك
اولمق معناسنه‌در يقال وصمته الحمى فتوصم اى آلمته فتألم (الوصمة) تمره وزننده بدنه عارض اولان قيرقلغه وكسل وفترته
دينور تقول عرض لى وصمة اى كسل وفترة (الوصيم) اميروزننده سرچه‌پرمقله آدسز پرمغك ارالغنه دينور (الوضم)
واوك وضادمعجمه نك فتحيله ات طپراغه بلاشمسون ديو آلتنه وضع اولنان تخته وكتوك وحصير مقوله‌سنه دينوركه
انى آنك اوزرينه قورلر جمعى اوضام واوضمه كلور ومنه يقولون تركهم لحما على وضم اى اوقعهم فذللهم واوجعهم
يعنى آنلرى پايمال وخاكسار ايلديلر اوضم اوزرنده اولان لحم آشكاره ميدانده اولمغله هركسه اخذ ولمسى آسان اولور
(الوضم) هضم وزننده انى ذكر اولنان وضم اوزره قومق معناسنه‌در ياخود انه وضم ياپمق معناسنه‌در يقال وضم اللحم
وضما من الباب الثانى اذا وضعه على الوضم او عمل له وضما (الايضام) همزه نك كسريله وضم معناسنه‌در
يقال اوضم اللحم بمعنى وضمه ويقال اوضم له (الوضيمة) سفينه وزننده شول كروه انسانه دينوركه ايكيوز
ياخود اوچيوز نفر آدمى مشتمل اوله يقال جائنا وضيمة من الناس اى صرم فيهم مأتا انسان او ثلاثمائة وبرقومه نزيل
ومهمان اولان برمقدارجه جماعته دينور وماتم طعامنه دينور يقال اطعموا الوضيمة اى طعام المأتم وبركومه
اوتلغه دينور (الاستيضام) برآدمه ظلم ايلمك معناسنه‌در يقال استوضمه اذا ظلمه (التوضم) تفعل وزننده
جماع ايلمك معناسنه‌در يقال توضم المرأة اذا جامعها (الوطم) واوك فتحى وطانك سكونيله اياقله بصوب
چكنامك معناسنه‌در يقال وطمه وطما من الباب الثانى اذا وطئه وپرده‌يى صاليورمك معناسنه‌در يقال وطم الستر
اذا ارخاه (الوطمة) واوك فتحى وظاى معجمه نك سكونيله تهمت معناسنه (الوعم) واوك فتحى وعينك سكونيله
طاغده اولان شول طمره دينوركه طاغك سائر لونينه مخالف اوله جمعى وعام كلور واوك كسريله ووعم مصدر اولور
كلمة دعا وتحيتدر كه خوش وشن وابادان اول ديمكدر يقال وعم الديار ووعمها كوعد وورث وعما اى قال لها
انعمى ومنه قولهم عم صباحا ومساء وظلاما يعنى صباحك واخشامك وكيجه‌ك خير وخوش اولسون شارحدركه
بعضلر بونى انعم لفظندن مخفف اولمق اوزره بيان ايلديلر (الوغم) واوك فتحى وغين معجمه نك سكونيله نفس
وذات معناسنه‌در يقال كريم الوغم اى النفس وثقيل وناتراش واحمق آدمه دينور يقال رجل وغم اى ثقيل احمق
وحرب وقتال معناسنه‌در واوج وانتقام معناسنه‌در يقال اخذ وغمه اى ترته ودروننده جايكير اولان حقد وكينه‌يه دينور
يقال فى قلبه له وغم اى حقد ثابت فى صدره وقهر ايلمك معناسنه‌در يقال وغمه وغما من الباب الثانى اذا قهره
وبرآدمه من غير تحقيق برخبر نقل ايلمك معناسنه‌در يقال وغم بالخبر بمعنى لغم (الوغم) فتحتينله برآدمه كين وعداوت
بغلمق معناسنه‌در وكسمك تعبير اولنان انفعالده دخى مستعملدر يقال وغم عليه وغما من الباب الرابع اذا حقد
(التوغم) تفعل وزننده خشمه كلمك معناسنه‌در يقال توغم عليه اذا اغتاظ (الوقم) واوك فتحى وقافك سكونيله

قهر ايلمك معناسنه در يقال وقه وقا من الباب الثانى اذاقهره و برآدمى تذليل وخاكسار ايلمك ياخود بك چركين
رد ايله رد ايلمك معناسنه در يقال وقه اذا اذله اورده اقبح الرد و برآدمى پك محزون ايلمك معناسنه در يقال وقمه
اذا حزنه اشد الحزن وراكب دابه يى توقيف ايچون يولارنى ياديزكينى عنف وزورايله چكمك معناسنه در يقال
وقم الدابة اذا جذب عنانها ليقف وتجره نك قيناميسى ديكمك معناسنه در يقال وقت القدر اذا سكن غليانها
و يرچكانوب اوتلرى اوتلنمق معناسنه در يقال وقت الارض على بناء المجهول اذا اكل نباتها ووطئت (الوقام)
كتاب وزننده قلچه دينور وقامچى يه ودكنكه دينور وايپه دينور يقال ربطه بالوقام اى الحبل وضربه بالوقام
اى السيف والسوط والعصا واقم راقم وزننده مدينه ده برقله نك اسميدر حرة واقم مرقوم قوله نك برطرفنده واقع
قاره طاشلقدر كه اكا مضاف اولمشدر التوقم تفعل وزننده لساناله قورقتمق زجر وتهدد معناسنه در يقال توقمه
اذا تهدده وقصد وتعمد معناسنه در يقال توقمه اذا تعمده و برنسنه ده مبالغه ايدوب اوزاتمق معناسنه در يقال
توقم فيه اذا اطنب وشكار اولدرمك معناسنه در يقال توقم الصيد اذا اقتله و برسوزى كركى كبى اخذ واصغا
ايدوب ازبرلمك معناسنه در يقال توقم الكلام اذا تحفظه ووعاه (الايقام) همزه نك كسريله بودخى قهر وتذليل
وخاكسار ايلمك معناسنه در يقال اوقمه بمعنى وقمه (الوكم) واوك فتحى وكافك سكونيله وقم كبى طوار يرى چكنيوب
بتون اوتلرنى اوتلمق معناسنه در يقال وكمت الارض وكما على المجهول اذا اكل نباتها ووطئت و برآدمى محزون
وغمناك ايلمك معناسنه در يقال وكمه وكما من الباب الثانى اذا حزنه ومقهور وخاكسار ايلمك معناسنه در يقال
وكمه اذا قمعه وغمناك اولمق معناسنه در يقال وكم الرجل كورث يرث اذا اغتم والسلام عليكم لفظنده كافى مكسور
ايلمك معناسنه مستعملدر يقال هم يكمون السلام اى يقولون السلام عليكم بكسر الكاف عربلر بونكله اعجامه
تعريض ايدرلر (الوكنة) ثمره وزننده برتحى جانور يتاغلرى اولان مبشمه وبوكه دينور غيضة مسبعه معناسنه در
بوراده غليظة مشبعه نسخه لرى غلط محضدر (الولم) واوك فتحى ولامك سكونيله وفتحيله قولانه دينور حزام
معناسنه وبوقاغى يه دينور يقال فى رجله ولم اى قيد وشول ايپه دينوركه دوه نك كوكس باغندن چكروب ارقورى
براوجنى كتوروب قولانه بند ايدرلر تاكه قولان وكوكسلك مضبوط اوله الوليمة سفينه وزننده دوكون طعامنه
دينور على قول مطلقا ضيافت طعامنه دينور تقول شهدت الوليمة اى طعام العرس اوهو كل طعام صنع لدعوة
وغيرها (الايلام) همزه نك كسريله وليمه ترتيب ايلمك معناسنه در يقال اولم الرجل اذا صنع الوليمة و برآدمك
عقل واخلاقى ناقص وپريشان اولميوب تام ومجتمع اولمق معناسنه در يقال اولم فلان اذا اجتمع خلقه وعقله بعض
نسخه ده خلقه كلمه سى خانك فتحيله مضبوط اولمغله اكا كوره خلقت واندامى وعقل وادراكى تام ومضبوط اولمق
ديمك اولور (الولمة) ثمره وزننده برنسنه نك تماميت وجمعيتنه دينور وولمه اندلس ديارنده برحصار آديدر (الونيم)
واوك فتحيله سينك بجسنه دينور تقول بالثوب ونيم اى خرء الذباب الونمة فتحاتله ونيم معناسنه در (الونم)
واوك فتحى ونونك سكونيله (والونيم) واوك فتحيله سينك صچمق معناسنه در يقال ونم الذباب ونما وونيما من الباب
الثانى اذا سلح (الوهم) سهم وزننده خطرات قلبدن اولان خاطره يه دينوركه قلبه شويله برايش كلمه تعبير اولنور
على قول شك وتردد اولنان نسنه نك مرجوح طرفنه دينوركه راجح طرفى يقيندر جمعى اوهام كلور يقال فى قلبه
وهم وهو من خطرات القلب اومرجوح طرفى المتردد فيه ووهم طريق واسعه دينور وايرى وعظيم الهيكل آدمه
دينور وضخامت وقوت صاحبى اوله رق رام وذلول اولان اركك دوه يه دينور بونلرك جمعى اوهام ووهوم كلور
ووهم كلور ضمتيله ووهم مصدر اولور قلبه مرادك غيرى عارض اولان خاطره يه ياخود مشكوكك طرف مرجوحنه
صاپمق معناسنه در يقال وهم فى الشئ وهما من الباب الثانى اذا ذهب وهمه اليه حكمانك وهم وواهمه تعبير ايتدكلرى
قوت دماغيه بوندندر واول حواس طريقلرندن متادى اولميه رق محسوساتده موجود اولان معانئ جزئيه يى ادراك
ايدن قوتدن عبارتدر (الوهم) فتحتينله حسابده غلط ايلمك معناسنه دركه يكلش صايمقدر يقال وهم فى الحساب
وهما من الباب الرابع اذا غلط (الايهام) همزه نك كسريله حسابده يا كلمقله برمقدارنى اسقاط ايلمك معناسنه دركه
اكسك حساب ايلمك تعبير اولنور يقال اوهم كذا من الحساب اى اسقط بعضلر ديديكه اوهم ووهم وعدو زننده
ووهم ورث وزننده برمعنايه دركه اسقاط فى الحساب معناسنه درلر وايهام برآدمى وهم وكمانه دوشورمك معناسنه در يقال
اوهمه غيره اذا اوقعه فى الوهم و بركمسيه تهمت القا ايلمك معناسنه در يقال اوهمه اذا ادخل عليه التهمة (التوهم) تفعل
وزننده) ظن وكمان ايلمك معناسنه در يقال توهم كذا اذا ظن (التوهيم) تفعيل وزننده برآدمى وهمه دوشورمك
معناسنه در يقال وهمه اذا اوقعه فى الوهم (التهمة) تانك ضميله همزه وزننده اسمدر ظن وتوهم اولنان صفت

وخصلته دینور اصلی وا وایله وهمه ایدی پس لسان ناسده هانك سكونیله تهمت غلط اولور یقال هو صاحب تهمة وهی
مایتهم علیه (الاتهام) اکرام وزننده (والاتهام) تای مشدده ایله افتعال وزننده برآدمه تهمت القا ایلمك معناسنه‌در كه
تهمتلو قلمق تعبیر اولنور یقال اتهمه واتهمه اذا ادخل علیه التهمة اتهم لفظنك اصلی اوهم ایدی واتهام افتعال وزننده
بركسه تهمتلو اولمق معناسنه‌در یقال اتهمه فاتهم (المتهم) اسم فاعل بنیه‌سیله (والتهیم) امیر وزننده تهمتلو
آدمه دینور یقال رجل متهم وتهیم ای ذو تهمة مترجم دیر كه تهیم كلمه‌سنك مأخذی كرچه بوراده مثبت اولمیوب
لكن ابن كمال شرح مقاحده دیمشدر كه تهمه رطبه وزننده اسمدر وهانك سكونیله مصدردر پس تهیم لفظی
آندن متصرف اولمش اولور (الویمة) واوك فتحیله تهمت معناسنه‌در یقال به ویمة ای تهمة وقوعجیلغه دینور
عمیه معناسنه وویمه طبرستان ایالتنده بر بلده آدیدر واندلس اولكه‌سنده بر سنجاق آدیدر یاخود اول ویمه‌در

فصــــــــل الهاء (الهبرمة) دحرجه وزننده چوق یمك معناسنه‌در یقال هبرم الرجل اذا اكل كثیرا وچوق
سو یلمك معناسنه‌در یقال یهبرم الكلام ای یكثر (الهتم) كتم وزننده برآدمك آغزینه اوروب اوك دیشلرینی دیبلرندن
دوشورمك معناسنه‌در یقال هتم فاه هتما من الباب الثانی اذا القی مقدم اسنانه (الاهتام) همزه‌نك كسریله هتم
معناسنه‌در یقال اهتم فاه بمعنی هتم (الهتم) فتحتینله اوك دیشلر دیبلرندن قیرلمق معناسنه‌در یقال هتم الرجل
هتما من الباب الرابع اذا انكسرت ثنایاه (الاهتم) احمر وزننده اوك دیشلری دیبلرندن قیرلمش آدمه دینور یقال
رجل اهتم ای المنكسرة الثنایا واهتم سنان بن خالدك لقبیدر قبیلهٔ كلاب وقعه‌سنده اورلمغله اوك دیشلری
شكست اولمشیدی (الهیتم) حیدر وزننده دوه مرعاسندن اولان حمض انواعندن بر شجر آدیدر هیثم دخی دیرلر
ثای مثلثه ایله (التهتم) تفعل وزننده قیرلمق معناسنه‌در یقال تهتم الشیء اذا تكسر (الهتیمة) سفینه وزننده حمض
تعبیر اولنان شوراوتك خرده سنه دینور (هاتم) صاحب وزننده (وهتیم) زبیر وزننده اسامیٔ ناسدندر (الهتامة)
ثمامه وزننده قیرلمش نسنه‌نك قیرنتیسنه واوفانتیسنه دینور كساره معناسنه (التهتیم) تفعیل وزننده برآدمی
ضعیف وبیمجال ایلمك معناسنه‌در یقال مازال یهتمه بالضرب ای یضعفه (التهاتم) تفاعل وزننده بری برندن
دعوای باطل ایلمك معناسنه‌در یقال تهاتما اذا تهاترا (الهثم) هانك فتحی وثای مثلثه‌نك سكونیله برنسنه‌یی دوكوب
ازمك معناسنه‌در یقال هثم الشیء هثما من الباب الاول اذا دقه حتی انسحق وبرآدمه كزیده مالدن برمقدارینی
دفعة ویرمك معناسنه‌در یقال هثم له من ماله اذا اقثم (الهیثم) حیدر وزننده هیثم دیدكلری شجر آدیدر وكركس
وطوشنجل قوشلرینك یاورولرینه دینور وقزل قوم تپه‌سنه دینور یاخود یومشق اولان قوم تپه‌یه دینور وقاعه ایله
زباله بیننده بر موضع آدیدر وبر رجل آدیدر (الهثم) ضمتینله اوبر یلوب دوكیلور اولان قوم یغنلرینه دینور (الهثرمة)
دحرجه وزننده چوق سو یلمك معناسنه‌در یقال هثرم الكلام اذا اكثره (الهجوم) قعود وزننده آنسزین
برآدمه صالدروب یتشمك علی قول بریره دستورسز كیرمك یاخود كیرمك معناسنه‌در یقال هجم علیه هجوما
من الباب الاول اذا انتهی الیه بغتة اودخل بغیر اذن اودخل وهجوم متعدی اولور یقال هجم فلانا اذا ادخله وبنا
یقلمق معناسنه‌در یقال هجم البیت اذا انهدم وهجم رجم وزننده وهجوم كوز ایچری باتمق معناسنه‌در یقال
هجمت عینه هجما وهجوما اذا غارت وممه‌ده اولان سودك جمله‌سنی صاغمق معناسنه‌در یقال هجم مافی الضرع
اذا حلبه ونسنه ساكن واپسم اولمق معناسنه‌در یقال هجم الشیء اذا سكن واطرق وهجم طرد ایلمك معناسنه‌در
یقال هجم فلانا هجما اذا طرده وهجم بیوك كاسه‌یه دینور فتحتینله ده لغتدر جمعی اهجامدر وفزاره قبیله‌سی
یوردنده بر صو آدیدر وهجم تره دینور عرق معناسنه وترلتمك معناسنه مصدر اولور یقال هجمته الهواجرای
اسالت عرقه (الاهجام) همزه‌نك كسریله آنسزین برآدمی بریره ادخال ایلمك معناسنه‌در یقال اهجم فلانا اذا
ادخله یعنی بغتة وممه‌ده اولان سودی بالجمله صاغمق معناسنه‌در یقال اهجم مافی الضرع اذا حلبه ودوه‌لری
یتاقلرینه كتورمك معناسنه‌در یقال اهجم الابل اذا اراحها وبرنسنه‌یی ساكن قلمق معناسنه‌در یقال اهجم الله
تعالی المرض عنه فهجم ای قلعه وفتر (الهجوم) صبور وزننده بغتة هجوم ایدر اولان آدمه دینور وشول شدید
روز كاره دینور كه اوغرادیغی خانه‌لری وثمام دیدكلری اوتلری قلع وبرباد ایدر اوله وابو قتاده حارث بن ربعی رضی
الله عنه حضرتلرینك قلجی آدیدر (الانهجام) انفعال وزننده بودخی بنا چوكوب یقلمق معناسنه‌در یقال انهجم
البیت اذا انهدم (الاهتجام) افتعال وزننده بودخی ممه‌ده اولان سودی هپ صاغمق معناسنه‌در یقال اهتجم
مافی الضرع اذا حلبه (المهجوم) ایپلری چوزیلوب دیركلری بری برینه چاتلمش چادره دینور یقال بیت مهجوم اذا
كان قد حلت اطنابه فانضمت اعمدته (الهجیمة) سفینه وزننده اویمش سوده دینور كه یوغرد اولور یاخود

بوغرد كبي قوبولنمش سوده دينور ياخود يايقده هنوز چالقنمامش اولانته دينور ياخود يايقده چالقنوب كرچه هنوز
يوغرد اولميوب لكن يوغرد اولمغه بشلامش اوله (الهجمة) تمره وزننده اوتوزدن قرقه وارنجه اولان دوه سوريسنه
دينور مراد قرقدن اشاغى اولميوب قرق وزياده اوله على قول يتمش ايله يوز مهار مابيني اوله ياخود يتمشدن يوزه
قريب مقداره بالغ اوله وهجمة الشتاء ايام شتانك شدت بردندن عبارتدر وهجمة الصيف يازاياميننك شدت
حر وكرميندن عبارتدر تقول نحن فى هجمة الشتاء او الصيف اى فى شدة برده اوحره (ابن هجيمه) جهينه
وزننده فرسان عربدن ايكى فارس معروفدر (بنو الهجيم) زبير وزننده عربدن بر بطندر (الهجمان) هانك فتحى
وجيمك ضميله بر رجل آديدر (الهيجمانة) هايله شهدانه انجويه دينور واركك اورمجكه دينور وعنبر بن عمروك قزى
اسميدر (هجدم) هانك كسرى ودالك فتحيله اجدم كلمه سنده لغتدركه آت قسمنى يوريدوب اشدرمك ايچون
زجر واقدام كلمه سيدر منقولدركه الك اول آته راكب اولان حضرت آدمك اوغلو قابيل ايدى كه قاتل هابيلدر
قصد ايچون هابيل اوزره حمله ايتدكده التنده اولان آته زجر واقدام ايچون هج الدم ديمكله كيدهرك تخفيف
اولنوب هجدم ديديلر شارح ديركه اولوقتده لسان سريانى اولمغله هجدم الدم تركيبى مكر حكايه اولوب كيده رك
تخفيف وزجراداتى اولمش اوله (الهجعمة) دحرجه وزننده جرأت واقدام معناسنه در يقال به هجعمة اى جرأة
واقدام (الهدم) هانك فتحى ودالك سكونيله بنايى يقوب ويران ايلمك معناسنه در يقال هدم البناء هدما من الباب
الثانى اذانقضه وبرآدمك اوروب بلى قيرمق معناسنه مستعملدر يقال ضربه فهدمه اى كسر ظهره وهدم هدر
وباطل اولان دمه اطلاق اولنور مهدوم معناسنه در فتحتينله ده لغتدر يقال دمه هدم اى هدر وكيده باش
چكزنوب يقلمق معناسنه در يقال هدم الرجل على المجهول اذا اخذه الهدام (التهديم) تفعيل وزننده بنايى
يقمق معناسنه در يقال هدّم البناء بمعنى هدمه (الهدم) هانك كسريله ييريمش اسكى لباسه دينور على قول يعلى
اولانته ياخود يوكدن اولان اسكى كليم وكچه مقوله سنه مخصوصدر جمعى اهدام كلور وهدم كلور عنب وزننده
ويك قوجه ييرفانى يه اطلاق اولنور واسكى جزمه يه اطلاق اولنور وبر رجل آديدر (الهدم) كتف وزننده مخنث
وحيز كسيه دينور تقول لاتعاشر فلانا فانه هدم اى مخنث (الهدم) فتحتينله بر ارضك آديدر وقيونك اطرافندن يقيلوب
قيو ايچره دوشمش طاشلره وطپراقلره دينور وهدم وهدمه فتحاتله مصدر اولورلر ناقه يك كوسنيك معناسنه شويله كه
همان بيحابا بغورك اوكنه چوكر اوله يقال هدمت الناقة هدما وهدمة من الباب الرابع اذا اشتدت ضبعتها (الهديم) ميروزنند
برده يكين سنه دن قالمش اوت بقيه سنه دينور (الهدمة) فرحه وزننده يك كوسنك اولان ناقه يه دينور جمعى هدمى كلور
سكارى وزننده وهدمه كلور قرده وزننده (المهدم) محسن وزننده هدمه معناسنه در (التهدم) تفعل وزننده (والاهدام)
اكرام وزننده بونلرده ناقه يك كوسنيك معناسنه در يقال تهدمت الناقة واهدمت اذا اشتدت ضبعتها وتهدم برآدمه افراطله
خشمه كلوب آلابنده ويره رك تخويف وتهديد ايلمك معناسنه مستعملدر يقال تهدم عليه غضبا اذا توعده (الهدام) غراب
وزننده كمى ايچره عارض اولان باش دونمسنه دينور يقال اخذنى فى السفينة هدام اى دوار (الهدمة) تمره وزننده
چسنتى يغموره دينور يقال امطرت السماء هدمة اى مطرة خفيفة وبردن ويريلان بر ملوك دوه يه دينور
(المهدومة) مطر خفيف ياغمش ارضه دينور يقال ارض مهدومة اى اصابتها الهدمة (ذومهدم) منبر ومقعد
وزنلرنده اقيال حميردن اذواء تعبير اولنان ملوكك برينك لقبيدر كذلك حبش ملوكندن برينك لقبيدر
(ذو الاهدام) همزه مفتوحه ايله متوكل بن عياض نام شاعرك لقبيدر ونافع نام كسه نك لقبيدركه فرزدق نام شاعر
آنى هجو ايلدى (التهادم) تفاعل وزننده برى برندن دعوى باطل ايدشمك معناسنه در يقال تهادموا اذا تهادروا
(المتهدمة) يك قوجه قارى يه وسائر ديشى حيوانه اطلاق اولنور يقال عجوز وناب متهدمة اى فانية (الهندام)
هانك فتحيله اندام فارسى معربيدر وفارسيده اندام بدنه واعضانك براشقلغنه وهيئت اجتماع ولطافتنه دينور
(المهندم) اسم مفعول بنيه سيله هندام مذكوردن متصرفدر مقدارنجه اصلاح اولنوب دوزلمش قوشولمش
براشغنى بولمش نسنه يه دينور يقال شئ مهندم اى مصلح على مقدار ويقال له هندام (الهذم) هانك فتحى
وذال معجمه نك سكونيله سرعتله كسمك معناسنه در يقال هذمه هذما من الباب الثانى اذا قطعه بسرعة وسرعتله
طعام يمك معناسنه در يقال هذم الطعام اذا اكله بسرعة (الهيذام) هانك فتحيله اكول آدمه دينور ودلير
وبهادره دينور وبر رجل آديدر (الهذام) غراب وزننده بودخى بهادره دينور وكسكين قلجه دينور (المهذم)
منبر وزننده بودخى كسكين قلجه دينور (الهيذم) حيدر وزننده يپك وچالاك آدمه دينور (هذمه) هانك ضميله
ابن لاطم دركه مزينه قبيله سنك نسبى رجالندندر (هذم) فتحتينله ابن عناب دركه طى قبيله سنك نسبى رجالندندر

وسعد بن هذيم كه ز بير وزننده بر قبيله نك پدر يدر ينك اصل پدر ينك اسمى زيد ايدى لكن هذيم نام بر عبد اسودك تربيه سنده نشو ونما بولمغله كنديه غالب اولدى (الهذرمة) دحرجه وزننده تيز تيز سويلمك وتيز تيز اوقومق معناسنه در يقال يهذرم الكلام والقرأة اى يسرع (الهذارم) (والهذارمة) هالرك ضميله تيز تيز سويليوب وتيز تيز اوقور اولان آدمه دينور (الهذرمى) هانك فتحى والفك قصريله كه اصلى فعللى وزننده در شماطه جى شلتاق ادبسز غوغاجى فتنه انكيز عورته دينور يقال انها الهذرمى الصخب اى كثيرة الجلبة والشر والصخب (الهدلمة) دحرجه وزننده تيز تيز يورمك معناسنه در يقال هدلم الرجل اذا مشى فى سرعة (الهرم) فتحتينله (والمهرم) (والمهرمة) ميملرك وهالرك فتحيله پك پير وسالخورده اولمق معناسنه در يقال هرم الرجل هرما ومهرما ومهرمة من الباب الرابع اذا بلغ اقصى الكبر (الهرم) كتف وزننده پك پير وسالخورده آدمه دينور جمعى هرمى وهرمى كلور قتلى وزننده مؤنثى هرمه وجمعى هرمات كذلك هرمى كلور (الاهرام) همزه نك كسريله (والتهريم) تفعل وزننده پك پير فانى ايلمك معناسنه در يقال اهرمه الدهر وهرمه اى جعله هرما (الهرمان) هانك ضميله عقل وهوش معناسنه در يقال ماله هرمان اى عقل (الهرمان) هانك وراءنك فتحيله كه هرم لفظندن تثنيه در مصرده ايكى قديم بنايه اطلاق اولنور كه انلرى حضرت ادريس على نبينا وعليه الصلوة والسلام طوفاندن علومى حفظ ووقايه ايچون بنا ايلديلر يعنى كتابلرينى انده وضع وحفظ ايلديلر على قول سنان بن المشلشل بنا ايلدى ياخود اسلافدن بعض كسه لر كه مراد سلاطين مصر در بنا ايلدى فن نجوم دلالتيله طوفان نوح عليه السلامك ظهورنى ادراك ايلمكله طب وسحر ونيرنجات وطلسم مقوله سى فنونى انده وقايه يعنى جدارلرينه رسم ايلدى ومصرده بونلردن ماعدا نيچه اهرام صغار واردر شارح دير كه مشهورى حضرت ادريس بنا كرده سيدر وصابئه طائفه سنك زعمنه كوره برنده شيث عليه السلام قبرى وبرنده اوغلو صابى قبرى واردر وفر بلرنده ابو الهول نام شخصك قبرى واردر الحاصل اعجب عجائب بر ماده در حقيقتى علم اللهه محولدر مترجم دير كه ابن كمال مرحومك تحقيق طلسم بابنده تاليف ايلديكى رساله ده بو عبارتله مرسومدر كه فاطميوندن الحاكم بامر الله مصرى فتح وتسخير ايلدكده بعض كنوز فتح اولوب ايچنده بر آدم صورتى بولنديكه آدينه ابو الهول ديرلر ايدى فلاسفه مصردن برى وضع ايدوب طلسمله مؤكل ارواحى وار ايدى سرقه دن وغائبدن صورسه لر خبر ويرر ايدى ونطق ايدر ايدى حاكم بامر الله امر ايلدى كه كيجه ايله كيمسه خانه ودكاننى قپامسون آچق براقسون هر كيمك اشياسى ضايع اولورسه ضامنم ديدى خلق دخى امتثال ايلدى اول كيجه در تيوز دكاندن متاع ونقود سرقه اولدى يارنكى كون صاحبلرى حاكمه كلديلر اول دخى ابو الهولى كتوردوب بر بر صوردقده كيم الديغنى وحالا قنده اولديغنى بالجمله خبر ويردى پس آدملر كوندروب جمله سنى بولديلر كتوردوب اشيايى بر بر صاحبلرينه ويردى ودرتيوز سارقى قتل ايتدى بوندنصكره بر فرد اوغرلغه جرأت ايتميوب دكانلر وخانه وخانلر كيجه كوندز آچق قالوردى حاكم بامر الله فوتندنصكره بعد زمان بر اوغرى بر تقريبله فرصت بولوب ابو الهولى اوغورليوب پاره لدى بو حكايه يه كوره مؤلفك ذكر ايلديكى بشقه اولور (ابن هرمة) حمزه وزننده قوجه كشينك وقوجه عورتك الك صكره اولان ولدنه دينور كه اختيارد ولى تعبير اولنور وبر شاعرك كنيه سيدر (بئر هرمة) حزم بنى عوال ديدكلرى محلده بر قيودر (الهرم) هانك فتحى وراءنك سكونيله بر نبات وبر شجر آديدر على قول سموز اوتنه دينور مفردى هرمه در (يوم الهرم) ايام عربدن بر يوم معروفدر (ذو الهرم) طائفه بزمال اسميدر كه عبد المطلبك ياخود ابو سفيانك ايدى (الهوارم) هانك فتحيله شول دوه لره دينور كه هرم ديدكلرى نبات مذكورى اوتلامغله حكه لرى التنده اولان تويلرى قارمش اوله يقال ابل هوارم اذا كانت تأكل الهرمة فتبيض منها عثانينها (الهرم) كتف وزننده نفس وذات معناسنه در وعقل وخرد معناسنه در وابو دعنه نام شاعرك لقبيدر (الهرمة) فرحه وزننده ديشى ارسلانه دينور (التهريم) تفعل وزننده قوجالتمق معناسنه در يقال هرمه الدهر بمعنى اهرمه وتعظيم وتوقير ايلمك معناسنه در يقال هرمه اذا عظمه وقيمه قيمق معناسنه در يقال هرم اللحم اذا قطعه قطعا صغارا (هرمى) خرمى وزننده ابن عبد الله در كه اصحابندندر (هرم) كتف وزننده اسامیدندر هرم بن حسان وهرم بن حنبش وهرم بن قطبه وابن عبد الله وابن مسعده صحابه لردر (هرم) هانك كسريله ابن هنى بر بلى در كه قضاعه قبيله سنك نسبى رجالندندر (هريم) زبير وزننده ابن سفيان در كه محدثدر (الهرمى) سكرى وزننده قورى اوطونه دينور (الهروم) صبور وزننده بدخوى وبدكردار اولان خبيثه عورته دينور (ذو اهرم) احمد وزننده بر رجل آديدر (التهارم) تفاعل وزننده پير اولميان كيمسه مواضعة پيرلك صورتى كوسترمك معناسنه در يقال تهارم الرجل اذا ارى انه هرم (الهرثمة)

ثای مثلثه ایله عرثمه وزننده ومرادفیدر که بروتك ایلرییسنه دینور وکلب قسمنك برونی دلکلرینك ارالغنده اولان
سیاهه دینور و بررجل آدیدر وارسلانه دینور (الهرثم) جعفر وزننده (والهراثم) علابط وزننده بونلرده
ارسلانه دینور (الهرشم) شین معجمه ایله قرشب وزننده کوفکی طاشی کبی یومشق وکوشك طاشه دینور وطپراغی
یومشق طاغه دینور (الهرشمة) هایله سودی چوق قیونه وچکی یه دینور وپك یره دیمکله معنای اولی ایله ضدّ
اولور (الهرطمان) عنفوان وزننده حبوباتدن برنوع غله در که اریه ایله بغدای بیننده متوسط اولور اسهال
وسعاله نافعدر مفرداتده بورچق انواعندن فیك ومردمك وبسیله دیدکلری دانه ایله مفسردر (الهزم) عزم
وزننده کوده یی یاخود خیار وقاون مقوله سنی ال ایله پك بصوب صقمغله ازوب چقورلدوب بیرایلمك معناسنه در
یقال هزم الشیء هزما من الباب الثانی اذاغمزه بیده فصارت فیه حفرة وبرآدمه ارقه سندن اورمغله قینا قلری
ارالغی ایچری یاتوب کوبکی طشره اوغرامق معناسنه در یقال هزم فلانا اذاضربه فدخل مابین وركیه وخرجت
سرّته ویای چکرمك معناسنه در یقال هزمت القوس اذاصوتت وبرآدمك حقنی جورایدوب کسرایلمك
معناسنه مستعملدر یقال هزم له حقه اذاهضمه وعسکری بوزوب صندرمق معناسنه مستعملدر یقال هزم العدو
اذا کسرهم وقلبهم وقیوقازمق معناسنه در یقال هزم البئر اذاحفرها وهزم اوبرق چقوریره دینور ویغمورسز
بوفقه بلوده وصف اولور یقال سحاب هزم ای رقیق بلاماء ومائل قلمق معناسنه در تقول هزمت علیه علی المجهول
ای عطفت (الانهزام) انفعال وزننده برنسنه ال ایله پك باصیلوب صقلمغله ازیلوب چقورلنمق معناسنه در
یقال هزمه فانهزم (الهزمة) تمره وزننده برنسنه ده ال ایله بصیلوب صقلمغله پیدا اولان ازکلك چقورنه
دینور جمعی هزم درهاسز وهزوم کلور وهزمه اسامیدندر سهم بن مسافر بن هزمه یمنده برسپهسالار ایدی
(التهزم) تفعل وزننده بودخی یای چکرمك معناسنه در یقال تهزمت القوس اذاصوتت ودکنك یاخود سحاب
طراقه ایله چتلامق معناسنه در یقال تهزمت العصا والسحاب اذاتشققت مع صوت مؤلف بونی تکرار ایلمشدر
وطلوم وقربه قورویوب بوکلم بوکلم قیرلمق معناسنه در یقال تهزمت القربة اذا یبست وتکسرت (الهزیمة)
سفینه وزننده (والهزیمی) خلیفی وزننده اسملردر عسکر بوزغونلغنه دینور یقال وقعت علی الجیش هزیمة
وهزیمی ای انهزام (الهزائم) عزایم وزننده صویی چوق قیولره دینور مفردی هزیمه در وآرق وز بوندابهزره دینور
(الاهتزام) افتعال وزننده بلود یغمور دوکرکن طراقه ورعد ایله چتلامق معناسنه در یقال اهتزمت السحابة
بالماء اذاتشققت مع صوت وبوغزلمق معناسنه در یقال اهتزم الشاة اذا ذبحها وبرنسنه یه سرعتله قوشوب کتمك
معناسنه در یقال اهتزمه اذا ابتدره واسرع الیه ومنه المثل *اهتزموا الی ذبیحتکم* ای بادروا الی ذبحها قبل
هزالها یعنی قربانلرکزی ذبح ایلمکه شتاب وسرعت ایلیه سز زیرا طوردقجه مهزول اولور بومثل فرصتی اغتنام
ایلمك موقعنده ضرب اولنور وآت سکردرکن سکر تمسنك هارلدیسی ظاهر ومسموع اولمق معناسنه در یقال
اهتزم الفرس اذا سمع صوت جربه (الهزم) فتحتینله یای چکردیسنه وطنقردیسنه دینور (الهزیم) امیر وزننده
کوك کورلتیسنه دینور رعد معناسنه وسکردرکن آوزای شدتله ظهور ایدن کورلتیلی آته دینور وبلوطدن شدتله
یاریلوب بوشانان ضیغانقلو متصل یغموره دینور کما سیذکر (المتهزم) اسم فاعل بنیه سیله بودخی کوك کورلتوسنه
دینور (الهزوم) صبور وزننده پك چکرده یوب طنقرده یجی یایه دینور یقال قوس هزوم ای مرنة بینة الهزم (الهزمة)
فرحه وزننده شدتله قینار اولان تنجره یه دینور که هارلدیسی ظهور ایدر یقال قدر هزمة ای شدیدة الغلیان (الهزم)
کتف وزننده بودخی بلوطدن شدتله چتلایوب بوشانان صاغانقلی یغموره دینور هزیم کبی یقال غیث هزم وهزیم
اذا کان لایستمسك ورام ویواش اته دینور یقال فرس هزم ای طیع (الهازمة) آفت وداهیه یه دینور (هزم) زفر
وزننده ام المؤمنین میمونه بنت حارث بن حزن بن بجیرك جدّینك جدّی اسمیدر (بنوالهزم) بربطن در (الهیزم)
حیدر وزننده صلب وشدید نسنه یه دینور وبررجل آدیدر (مهزم) منبر وزننده (ومهزم) معظم وزننده (ومهزام)
مفتاح وزننده (وهزام) شداد وزننده اسماء رجالندر (الهزوم) قعود وزننده فجر طلوع ایله ظلمت لیل چتلایوب
اچلمق معناسنه مستعملدر یقال هزم اللیل هزوما اذاصدع للصبح (المهزام) مفتاح وزننده شول اغاجه دینور که
اطفاللر انك باشنی یاقوب بری برینی طوتشدروب قاچرەرق ملاعبه ایدرلر وآتش قارشدیره جق کوسکو یه دینور
وقصه دکنکه دینور (هزیم) زبیر وزننده یمامه ده نیجه خرمالقلر ونیجه قریه لر اسمیدر وسعد بن لیث القضاعی
لقبیدر وهزیم بن اسعد حضرموت نسبی رجالندندر (وذوهزیم) یمنده بربلده در (الهزوم) هانك ضمیله لحیان
قبیله سی بلادندن بربلده در (ابوالمهزم) معظم وزننده یزید یاخود عبدالرحمن بن سفیان در که تابعیدر (الهیصم)

هانك فتحی وسینك سكونیله هشم لفظنده لغتدر كه ذكر اولنور یقال هسمه هسما لغة فی هشمه (الهسم) ضمتینله
حسم لفظنده لغتدر كه داغ و یاقی اورن كسه‌لره دینور (هوسم) جوهروزننده طبرستان ارقه‌سنده بر بلده‌در
(الهشم) هانك فتحی وشین معجمه‌نك سكونیله قوری نسنه‌یی اوفادوب خرد ایلمك معناسنه‌در علی قول قبق كبی
ایچی بوش نسنه‌یی اوفاتمق یاخود خاصة باشی وكیكی قیروب اوفاتمق معناسنه‌در یاخود یوزی و برونی یاخود مطلقا
هر نسنه‌یی اوفاتمق معناسنه‌در یقال هشمه هشما من الباب الثانی وهو كسر الشیء الیابس او الاجوف او كسر
العظام والرأس خاصة او الوجه والانف او كل شیء (المهشوم) (والهشیم) امیروزننده هشم اولنمش نسنه‌یه دینور
(الانهشام) انفعال وزننده بر نسنه قیریلوب اوفاتمق معناسنه‌در یقال هشمه فانهشم وحیوان زبونلیوب علمانده
اولمق معناسنه مستعملدر یقال انهشمت الابل اذا خارت وضعفت (التهشم) تفعل وزننده انهشام معناسنه‌در
یقال هشمه فتهشم ومتعدی اولور قیروب اوفاتمق معناسنه یقال تهشمه اذا كسره و برآدمه تعظیم واكرام ایلمك
معناسنه مستعملدر یقال تهشم فلانا اذا اكرمه وعظمه وناقه‌نك ممه‌سنی صاغمق علی قول بتون آوجله صاغمق
معناسنه‌در یقال تهشم الناقة اذا حلبها اوهو الحلب بالكف كلها وروزكار قوری اوتلغی خرد خشخاش و برباد
ایلمك معناسنه‌در یقال تهشمت الریح الیبیس اذا كسرته ورحم وشفقت نیاز ایلمك معناسنه‌در یقال تهشمه اذا
استعطفه و بو معناده متعدی اولور یقال تهشم علیه ای تعطف وحیوان زبونلیوب ناتوان اولمق معناسنه‌در یقال
تهشمت الابل اذا خارت وضعفت (الاهتشام) افتعال وزننده بودخی صاغمق یاخود پرمقلر ایله صاغمیوب بتون آوجله
صاغمق معناسنه‌در یقال اهتشم الناقة بمعنی تهشمها و بركسه‌یه هضم نفس ایله اوضاعنه تحمل ایدوب زبونلق
كوسترمك معناسنه‌در تقول اهتشمت نفسی له ای اهتضمتها له (التهشیم) تفعیل وزننده بودخی برآدمه تعظیم
واكرام ایلمك معناسنه‌در یقال هشمه اذا اكرمه وعظمه (هاشم) صاحب وزننده ابن عبدمناف‌در كه ابو عبد المطلب‌در
اسمی عمرودر الناوّل ترید مرقوم هشم ایلدیكدن ناشی ملقب اولدی (الهاشمة) شول باش یاریغنه دینور كه
كمكلری اوفاتمش اوله علی قول باشك كمیكنی قیروب لكن فراش دیدكلری یوفقه كمیكه تاثیر وابانه ایلمامش اوله یاخود
كمیكلری قیرمغله كمیكلر طاغلوب اخراج اولنوب اول یوفقه كمیكلر دخی ایرلمش اوله یقال شجة هاشمة اذا كانت
هشمت العظم او هشمت العظم ولم یتباین فراشه او هشمته فنفش واخرج وتباین فراشه (الهشیم) مهشوم
معناسنه‌در كه ذكر اولندی وشول قوری اوتلغه دینور كه پاره‌لنوب ریزه ریزه اولور اوله علی قول مطلقا قوری
اوتلغه دینور یقال رعت الماشیة الهشیم وهو نبت یابس منكسر او یابس كل كلأ وهر شبتك قوریسنه دینور
و بدنی ضعیف وزبون وناتوان آدمه اطلاق اولنور یقال رجل هشیم ای الضعیف البدن (الهشیمة) سفینه وزننده
اغاجلری قوریمش ارضه دینور وشول قوری اوطونه دینور كه اوطونجی انی هر نه وجه اوزره اولورسه اخذ ایلمك ممكن اوله
بو معنادندر كه فلان بغایت سخی وكریمدر سائلدن هر كز نسنه دریغ ایلمز بای حال اكا احسان ایدر دیجك یردماهوالا
هشیمة كرم دیرلر (الهیشم) ضمتینله طپراغی كوشك و یومشق طاغلره دینور وسودصاغن كمسه‌لره دینور هاشم مفردیدر
(الهشام) كتف وزننده جوانمرد آدمه دینور (الهشام) كتاب وزننده جوانمرلكه دینور یقال به هشام ای جود
وهشام اون بش صحابه اسمیدر واتوز محدث آدیدر (هشیم) زبیروزننده ابن بشیردر كه محدثدر (المهشام) مفتاح
وزننده چابك صنوبر زبونلین ناقه‌یه دینور یقال ناقة مهشام ای سریع الهزال (الهشمة) هانك فتحیله طاغك
یومشق طپراقلی اولوب كوفكی طاشلق اولان یرینك طپراقلری وطاشلری خرد اولوب طاغلمسنه دینور (الهشمة)
فتحاتله طاغ كچیسنه دینور جمعی هشمات كلور (هبشم) حیدروزننده (ومهشم) محدث وزننده اسماء رجالدندر
(الهاشمیة) كوفه ایالتنده بر بلده‌در سفاح خلیفه‌نك بنا كرده سیدر وری قضاسنده بر بلده در وطریق مكه‌ده
خزیمیه شرقیسنده بر صویك ادیدر (مهشمه) معظمه وزننده یمامه‌ده بر قصبه‌در (الهشمشمة) سفرجله وزننده
ارسلانه دینور (الهصم) هانك فتحی وصادك سكونیله قیرمق معناسنه‌در یقال هصمه هصما
من الباب الثانی اذا كسره (الهیصم) حیدروزننده برنوع طاشدر كه بغایت یالچین ودوز اولور اندن حقه اتخاذ اولنور
وقوی وشدید آدمه دینور وارسلانه دینور (الهصم) صردوزننده (والمهصم) منبروزننده (والهصام) شداد وزننده
(والهصمصم) غشمشم وزننده بونلرده ارسلانه دینور (الهیصمیة) حیدریه وزننده معتزلی اولان كرامیه
طائفه‌سندن بر فرقه‌در كه محمد بن الهیصم نام كمسه‌نك اتباع واشیاعیدر (الهضم) هانك فتحی وضاد معجمه‌نك
سكونیله معده‌ده اولان طعامی سكرتمك معناسنه‌در یقال هضم الدواء الطعام هضما من الباب الثانی
اذا نهكه مترجم دیر كه اساطین اطبا بو ماده‌دن قوه هاضمه تفریع ایلدیلر توضیحی بودر كه طبیعت انسانیده

مطلب

بدی قوت تعیین ایلدیلر ذودی خدّام واوچی مخدومدر دیدیلر خدّام اربعه هاضمه وجاذبه وماسکه ودافعه در
ومخدوم ثلاثه نامیه وغاذیه ومولّده در مجموعنه طبایع سبع دینور هاضمه برقوتدر که غدایی برحاله تغییر ایدر که
مغتذیدن بالفعل برجزء اولمغه صالح اولور وآنك بش مرتبه سی واردرکه محلنده مشروحدر وهضم آنسزین
برآدمه هجوم ایلمك یاخود یوکسك محلدن اوزرینه انسزین اینمك معناسنه مستعملدر یقال هضم علیهم اذا هجم
اوهبط و برآدمه حقنی یا مالنی غصب ومصادره ایله ظلم ایلمك معناسنه در یقال هضم فلانا اذا ظلمه وغصبه (الاهتضام)
افتعال وزننده (والتهضم) تفعل وزننده بونلرده برآدمك مالنی غصبله ظلم ایلمك معناسنه در یقال اهتضمه
وتهضمه اذا ظلمه وغصبه (الهضیم) امیر وزننده مالی مغصوب اولان مظلومه دینور وهضیم شول خاتونه دینور که
قارنی دوز وبوکورلری لطیف و یانلرینك اتلری آزجه اولمغله نهال سروسهی کبی اوله وا کاسوکلون قارنلو تعبیر
اولنور واو یلسی قارنه ده وصف اولور یقال امرأة هضیم ای اخمص البطن ولطیف الکشح واقل انجفار الجنبین
و یقال بطن هضیم ای اخمص وشول آچلمدق خرما چکنه دینور که هنوز قبچوغی ایچره اولوب غنچه کبی بری بری
ایچنده کیرشمش اوله ومنه قوله تعالی ونخل طلعها هضیم ای منهضم منضم فی جوف الجف وقامشدن
اولان نای ودودك مقوله سنه دینور مهضومه دخی دیرلر کاسیذکر (الهضیمة) سفینه وزننده اسمدر غصب
جهتیله اولان ظلم و بیداده دینور (الهضّام) شدّاد وزننده (والهاضوم) (والهضوم) صبور وزننده هاضم طعام
اولان دوایه دینور جوارش معناسنه و بذل وانفاق مال ایدر اولان کریم وجوانمرده دینور وهضوم ید کریمه یه
دخی وصف اولور یقال ید هضوم ای تجود بما لدیها جمعی هضم کلور ضمتینله وهضّام وهضوم ارسلانه
دینور (الهضم) فتحتینله برآدم سوکلون قارنلو اوله رق بوکورلری لطیف و یانلرینك اتلری آزجه اولمغله حدّه‌دن
چکلمش کبی موزون وسهی اولمق معناسنه در یقال هضم الغلام هضما من الباب الرابع اذا خمص بطنه ولطف
کشحه وقل انجفار جنبیه وآت قسمنده ایکولری طوغری اولوب وقارننك یوقری یانلری میدانلو ولیوب ایکی طرفلو
بری برینه قاوشق کبی درنکلو اولمق یاخود ایکولری دوز وطوغری اولوب قارننك یوقری یانلری ایچری چکیك اولمقدن
عبارتدر و بو معایبدندر بوصورتده قارنی آزجه واوکی میدانسز اولور یلکی قارنلی و یلکی اوکلی تعبیر اولنور
(الاهضم) احمر وزننده وصف مذکور اوزره اولان آته وآدمه دینور مؤنثنده هضماء وهضیم دینورنته که ذکر
اولندی یقال امرأة هضماء وهضیم اذا کانت الخمص البطن والطف الکشح مع قلة انجفار الجنبین واهضم
اولك دیشلری غلیظ اولان آدمه دینور وهضیم کبی سوکلون قارنه دینور (المهضوم) بودخی حدّه‌دن چکلمش کبی
سوکلون قارنه دینور (الهاضم) صاحب وزننده کوشکجه نسنه‌یه دینور یقال شیء هاضم ای فیه رخاوة (المهضومة)
(والمهضمة) معظمه وزننده قامشدن اولان نای ودودك مقوله سنه دینور یقال قصبة مهضومة ومهضمة وهضیم
للتی یزمر بها (الهضم) هانك فتحی وکسریله آلچق اوتوراقلی ارضه دینور ودره نك اورته سنه دینور وبخیر اولنه جق
بخوره دینور جمعی اهضام وهضوم کلور (اهضام تباله) همزه‌نك مفتوحه ایله تباله نام شهرك قریه‌لرینه اطلاق اولنور
(بنو مهضمه) معظمه وزننده برجماعتدر (المهضومة) برنوع طیب اسمیدر که مسك و بان ایله ترکیب ایدرلر
(الهضیمة) سفینه وزننده میت ایچون مرتب اولان طعامه دینور جمعی هضائم کلور عرب بستانده عادتدر که میت
واقع اولان خانه‌یه ایکی اوچ کون احبابلر وقومشولر طعام ارسال ایدرلرنته که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلری جعفر طیارك شهادتی خبری کلدکده خانه‌سنه طعام کوندردیلر (التهضیة) زبیریه وزننده برموضع
اسمیدر (الاهضام) همزه‌نك کسریله دوه‌نك قولون دیشلری دوشوب غیری دیشلری بتمك معناسنه در یقال
اهضمت الابل للاجذاع والاسداس اذا ذهبت رواضعها وطلع غیرها (هضیمة) حذیمة وزننده بروادی اسمیدر
مترجم دیر که مؤلف هطم ماده سندن سکوت ایلدی که هانك فتحی وطاء مهمله نك سکونیله در سیوطی در تثیرنام
کتابنده ثبت وسرعت هضم ایله تفسیر ایلمشلر ونهایه ده دخی بو عبارتله مرسومدر وفی حدیث ابی هریرة فی شراب
اهل الجنة اذا شربوا منه هطم طعامهم وقال ابن الاثیر الهطم سرعة الهضم واصله الحطم وهو الکسر فقلبت
الحاء هاء پس مؤلف لغت اصلیه اولمدیغنه بناء ثبت ایلمامش اولور وقال شیخ الاسلام زکریا فی حاشیة البیضاوی
الاهطمان قیل هما جبلان (الهقم) هانك وقافك فتحیله یك آجقمق معناسنه در یقال هقم الرجل هقما من الباب
الرابع اذا اشتد جوعه الهقم کتف وزننده یك آجقمش آدمه دینور (الهقمّ) هجف وزننده اکول آدمه دینور
ودریایه اطلاق اولنور (الهیقم) حیدر وزننده دکزك کورلتیسنه دینور ولقمه یوتدرکن بوغزدن ظهور ایدن صوتی
حکایه اولور واوزون ارکك دوه قوشنه دینور وواسع دکزه دینور (التهقم) تفعل وزننده قهر وخاکسار ایلمك

معناسنه در يقال تهقمه اذا قهره و بيوك بيوك لقمه يوتمق معناسنه در يقال تهقم الطعام اذا ابتلعه لقما عظاما
(الهيقمانى) حيدرانى وزننده بك اوزون آدمه دينور (التهكم) تفعل وزننده قيو وساٸر بنا چوكوب يقلمق
معناسنه در يقال تهكمت البئر ونحوها اذا تهدمت واستهزا ايلمك معناسنه در يقال تهكمه اذا استهزأه و پيدرپى
مزراق دورتمك معناسنه در يقال تهكمه اذا طعنه متداركا وصالنمق معناسنه در يقال تهكم الرجل اذا تبختر
و برآدمه پك او يكه لنوب خشمه كلمك معناسنه در يقال تهكم عليه اذا اشتد غضبه وفوت اولان نسنه يه پشيمانلق
ايدوب تاسف ايلمك معناسنه در يقال تهكم على الامر الفاٸت اذا تندم وطاقت كتورلميجك درجه ده افراط
اوزره يغمور ياغمق معناسنه در يقال تهكم المطر اذا امطر كثير الايطاق وطرب وتغنى ايلمك معناسنه در يقال
تهكم الرجل اذا تغنى (الاهكومة) اضحوكه وزننده استهزاء هزل واستهزاء معناسنه در (التهكيم) تفعيل وزننده
بركسه ايچون طرب وتغنى ايلمك معناسنه در تقول هكمت له اذا اغنيت له (المستهكم) اسم فاعل بنيه سيله خودبين
ومتكبر آدمه دينور يقال رجل مستهكم اى متكبر (الهكم) كتف وزننده داٸما بيهوده ومالايعنى يه كير يشوب
ذوزشور اولان شرير وبدكار وهرزه كاره دينور يقال رجل هكم اى شرير ومقتحم على مالايعنيه (الهليم) اليم
وزننده ياپشقان شيئه دينور يقال شىء هليم اى لاصق (الهلمان) كسرتيله وميمك تشديديله چوق نسنه يه
دينور اتمك اولسون وساٸرى اولسون (الهيلمان) هانك فتحى وضميله هلمان معناسنه در (الهلام) غراب وزننده
درى سيله پشمش بوزاغى برياننه دينور على قول اكشى آش ديدكلرى طعامك ياغى سوزلمش وتبريد اولنمش صوينه
دينور تحفة المؤمنين ترجمه سنده بوكونه مرسومدر كه هلام اغذيه انواعندندر بوزاغى امثالنى صو وطوز ايله
قينادوب صوينى متقاطر اولنجه برمحلده ترك ايدرلر وبحسب الاقتضاء بقول حارّه ياخود بقول بارده نى سركه ايله
قينادوب سزكه دن چقدقدنصكره لحم مزبورى اول سركه ايله قيناديرلر افعالى اضافه اولنان بقولك مزاجنه
تابعدر (الهلم) ضمتينله طاغ كيكلرينه دينور كه چوپرتعبير اولنور (الهلم) قنب وزننده صالقى وسلپوك آدمه دينور
مؤنثى هلمه در (الاهتلام) افتعال وزننده برنسنه يى كيدرمك معناسنه در يقال اهتلم به اى ذهب به (هلم) هانك
فتحى ولامك ضمى وميم مشدده نك فتح اوزره بناسيله اسم فعل امر در برى كل ديمكدر تعال معناسنه در اصلى
ها لم ايدى كه هاء حرف تنبيهدر ولم كلمه سى لم ماده سندندر كه جمع ايلمك معناسنه در فعل امر اولمغله ضم
نفسك الينا يعنى سن كنديكى بزه يتشدر كه مراد بزم يانمزه كل ديمك اولور بعده فى الاصل الم اولمق حسبيله لامده
بنه سكون تقديريله الف حذف اولنوب كلمهٔ بسيطه كبى استعمال اولندى مفرد وجمعى مذكر ومؤنثى مساويدر
و بو حجاز بوننك عندنده در كه غير متصرفدر و بنو تميم رد كلمه سنك مجراسنه اجرا ايدرلر هلم وهلما وهلموا وهلمى
وهلممن ديرلر واهل نجد دخى حجاز بونن كيبيدر ولازم ومتعدى اولور هلم الينا وهلم شهداءكم كبى كه بروكتورك ديمكدر
وكاه اولور كه لام ايله صله لنوب هلم لك ديينور هيت لك كبى ونون مثقله لاحق اولوب هلمن ديرلر ومؤنثنده ميم مكسور
وجمعنده مضموم اولور وتثنيه مذكر وتثنيه مؤنثده هلمان ديرلر وجمع مؤنثده هلممان دينور نون اخيره نك تخفيفله
و بركسنه سكا هلم الى كذا وكذا ديسه جوابنده الى م اهلم ديرسن همزه نك وهانك فتحيله يعنى نيره يه كله يم ديمكدر اصلى
الى م الم ايدى الى ما الم كلمه سندن مخففدر هاء حالى اوزره ترك اولنور كذلك هلم كذا ديسه لر جوابنده لا اهلمه ديرسن
وكاه اولور كه يالكز همزه مضموم اولور و بعضا همزه ولام مضموم اولور و بعضا همزه مضموم ولام مكسور اولور
لااعطيكه معناسنه شارح ديركه لسان العربده مرسوم اولديغى اوزره هلم كلمه سى عند البصريين وجه مذكور اوزره هاء
تنبيه ايله لم كلمه سندن مركبدر وعند الكوفيين هل ايله ام كلمه سندن مركبدر بعده كلمهٔ مفرده كبى استعمال اولندى اهل
حجاز عندنده اسم فعل امر اولمغله غير متصرفدر وتميم واهل نجد عندنده فعل اولمغله رد كلمه سى كبى متصرفدر هاى
زاٸددر واهل حجاز عندنده اكا نون ثقيله وخفيفه دن بريسى داخل اولمز لكن تميم ونجد بوننك عندنده داخل اولور وهم
كلمه سى اعط معناسنده كلور ودعوت ايچون استعمال اولنور مثلا برآدمى طعامه دعوت معرضنده هلم لك ديرلر پس
مؤلفك هلم الى كذا وكذا قولى تعال معناسنه در وهلم كذا قولى اعط معناسنه اولمغله جوابنده لا اهلمه دينور لا اعطيكه
معناسنه (الهلمة) دحرجه وزننده (والاهلام) اكرام وزننده برآدمى هلم ديو يانه چاغرمق معناسنه در يقال هلم به
واهلم به اذا دعاه (الهلم) فتحتينله هلم لفظنك جوابيدر كه هلم ديو يانه دعوت ايدن آدمه اطاعتله جواب در واره يم
وكله يم ديمكدر نعم كبى يقال جاد بهلمه اذا اطاعه (اهلم) آنك وزننده طبرستانده بر بلده در (الهلدم) زبرج
وزننده يمارى يللو اولان يمالو كليمه دينور وقالين و يوغون كچه يه دينور يقال بسط له الهلدم اى الكساء
الظاهر الرقاع وكذا اللبد الجافى الغليظ (الهلقم) قافله زبرج وزننده ياشلو عورته دينور وقوى وزورمند آدمه

دینور وآوردلری واسع آدمه دینور (الهلقم) اردب وزننده شول شدید وذیشان سرکاره دینورکه قومنك دیت
وغرامت وسائر تکالیف شاقه بوکلرنی کندیسی متحمل اولور اوله یقال رجل هلقم ای شدید ضخم ذوالحمالات
واکول آدمه دینور (الهلقامة) قرطاسه وزننده (والهلقم) علبط وزننده (والهلقام) قرطاس وزننده بونلرده
اکول آدمه دینور وهلقامه ایری واوزون آدمه دینور وارسلانه دینور وبررجل آدیدر (الهم) هانك فتحی ومیمك
تشدیدیله حزن واندوه معناسنه در جمعی هموم کلور یقال اخذه هم ای حزن ودرونده عزم وتصمیم اولنان
خصوصه دینور یقال له هم عظیم وهوماهم به فی نفسه بوراده هم به ترکیبی قصد وعزم معناسنه در کرچه
مؤلف بومعنابی بوراده ذکر ایلمدی لکن بصائرده رسم ایلمشدر کما فی قوله تعالی ولقد همت به وهم بها الایه
وآندن اسم همه در هانك کسریله جمعی همم در عنب وزننده وهم ومهمه فتحتانله محزون وغمناك ایلمك
معناسنه در یقال همه الامر هما ومهمة من الباب الاول اذا حزنه وهم ارتمك معناسنه در یقال هم الشحم
اذا اذابه ویقال هم السقم جسمه ای اذابه واذهب لحمه ومه دن سود صاغمق معناسنه در یقال هم اللبن اذا حلبه
وناقه یه سودینك پك کثرتی زحمت واضطراب ویرمك معناسنه در یقال هم الغرز الناقة اذا جهدها وحشرات
ارض تعبیر اولنان جانورلر یوروزنده کزوب یوریمك معناسنه در یقال همت خشاش الارض هما من الباب الثانی
اذا دبت (الاهمام) همزه نك کسریله بودخی محزون ایلمك معناسنه در یقال اهمه الامر اذا حزنه وپیرفانی اولمق
معناسنه در یقال اهم الشیخ اذا اصار هما (الاهتمام) افتعال وزننده محزون اولمق معناسنه در یقال
اهمه الامر فاهتم ای حزنه فاغتم شارح دیرکه برایشه قیام واقدام ایلمك معناسنه متداول اولان اهتمام بو معنادن
لازمیدر (الانهمام) انفعال وزننده یاغ مقوله سی نسنه ارتمك معناسنه در یقال هم الشحم فانهم ای اذابه فانذاب
وپیرفانی اولمق معناسنه در یقال انهم الشیخ اذا صار هما (الهامة) میمك تشدیدیله مطلقا دبه یه دینور جمعی هوام
کلور ذکر اولندیغی اوزره دبیب معناسنه اولان همدن لغطندندر شارحك بیاننه کوره مخوف اولان حشرات
ارضده شایع اولدی کلر ویلان وعقرب کبی نته که سامة ذات السم اولنلره مخصوصدر (التهمم) تفعل وزننده
برنسنه یی جستجو ایلمك معناسنه در یقال تهمم الشیء اذا طلبه وتجسسه مؤلف بونی تکرار ایلمشدر وبرآدمك
باشنی بتلمك معناسنه در یقال تهمم رأسه اذا فلاه (الهاموم) ضعف وهزال دن اریمش اولان دوه اورکنه
دینور (الهمام) غراب وزننده اورکجدن اریمش یاغه دینور وقاردن اریوب اقان صویه دینور وعظیم الهمة وقوی
العزیمه پادشاهه ووالی یه دینور یقال ملك همام ای عظیم الهمة ونفسنده بهادر اولوب سخی وجوانمرد اولان
سید وذیشان آدمه دینور وبورجاله مخصوص وصفدر جمعی همام کلور کتاب وزننده یقال رجل همام ای سید
شجاع سخی وهمام ارسلانه دینور وزبان بن کعبك فرسی اسمیدر (الهمهام) ثرثار وزننده بودخی بهادر وسخی
وکریم اولان ذیشان آدمه دینور وارسلانه دینور (الهمة) هانك کسری وفتحیله ضمیرده فعله چقرلمسی قصد
واراده اولنان خصوصه دینور ومیل طبع وشوق وهوی معناسنه در یقال به همة صادقة وهی ماهم به
من امر لیفعل وکذا الهوی (الهم) (والهمة) هانك کسریله پیرفانی یه دینور جمعی اهمام کلور مؤنثی دخی
همه در جمعی همات کلور وهمایم کلور غیر قیاس اوزره (الهمومة) هانك ضمیله (والهمامة) سلامه وزننده
مصدرلردر پك پیرفانی اولمق معناسنه در یقال هم الرجل هموما وهمامة اذا صار هما (لاهمام) حرف نفی ایله
وقطام وزننده لااهم معناسنه درکه قصد وعزم ایلم دیمکدر یقال لاهمام ای لااهم بذلك ولاافعله (وهمام)
کذلك قطام وزننده یهم معناسنه مستعملدرکه هممه دن فعل مستقبلدر کما سیذکر یقال جاء زید همام ای یهم
شارحك بیاننه کوره اشبو همام کلمه سی عزم وقصد معناسنه اولان هم وهمه معناسنه که مصدرلردر اسم فعلدر
پس لاهمام قولی لاهمة دیمکدر اساسده لاهمام لی عبارتیله مرسوم اولمغله مؤلف صله یی ایراد ایلماملکله تنقیص
ایلمشدر یاخود قلم ناسخ اسقاطیدر کذلك همهمه دن دخی اسم فعل اولور لکن اصول سائره ده همهام عنواننده
مرسومدر وهمهام قالمدی تو کندی معناسنه ده اسم فعل اوله رق مستعملدر کما سیذکر (همك) هانك فتحی ومیم
مشدده نك ضمیله (وهمتك) هانك کسریله حسبك وناهیك معناسنه مستعملدرکه سکا کفایت ایدر دیمکدر یقال
هذا رجل همك وهمتك من رجل ای حسبك وبونلر اقصی همك وهمتك سبکنده لردر (الهمیم) امیر وزننده
(والتهمیم) تفعیل وزننده اسم اوله رق تمنین کبی ضعیف یغموره دینور یقال فی السماء همیم وتهمیم ای مطر ضعیف
وهمیم شول سوده دینورکه یایق طلومنه جمع اولنوب لکن هنوز یوغرد اولمسزین شرب اولنه (الهموم) صبور
وزننده صداغانقلی چوق یغمور ازال ابدن بلوده دینور یقال سحاب هموم ای صبوب للمطر وکوزل ولطیف

يوروپشلو ناقه يه دينور وصوبى چوق قيويه دينور يقال بئر هموم اى الكثيرة الماء ويل اسدكجه برى اوته صالنان
سازلغه وقامشلغه دينور (الهمهمة) زلزله ورننده سوزىپك پايجه سويلمك معناسنه در شو يله كه مخاطب
ايشدوب لكن مآل ومفهومنى فهم ايلميه تركيده مرلدانمق تعبيراولور يقال همهم الكلام اذا اخفاه وچوجغى
اويوتمق ايچون نى چالمق معناسنه در يقال همهمت الطفل اذا نوّمت بصوتها وحزن وغمدن كوكسده صوت
طيقانمغله خيرلدامق معناسنه در يقال يهمهم الزئيراذاردّد فى صدره من الهمّ وصغر وفيل مقوله سى حيوانلر
كوموردنمك معناسنه در ومطلقا بوغوق وطيقانق سسله سسلنمك معناسنه در وبررجل آديدر (الهمهيم)
قنديل وزننده (والهمهوم) عصفور وزننده ارسلانه دينور وهمهيم كوكسده آوازنى ترديد ايدن حماره دينور
(الهماهم) هانك فتحيله هموم وغموم معناسنه در (الهمام) شدّاد وزننده قوغجى يه اطلاق اولنور يقال رجل
همام اى نمّام وهمام اساميدندر همام بن الحارث وابن زيد وابن مالك صحابه لردر وايّام بردك اوچنجى كوننه
اطلاق اولنور كه برودته تصميم كونى اوله جقدر يقال هذا يوم الهمام اى اليوم الثالث من البرد مترجم دير كه همام
عزم معناسنه اولان همّ ماده سندن دخى فعال اولور كما فى الحديث اصدق الاسماء حارث وهمام لانه مامن احد
الاوهو يهمّ بامر (الهمامية) واسط قضاسنده بر بلده در كه همام الدوله منصور بن دبيس نام كسنه نك بنا كرده سيدر
(الهمهامة) ثناره ورننده (والهمهومة) عصفوره وزننده عظيم اولان دوه سور يسنه دينور عكرهٔ عظيمه معناسنه
(الاستهمام) برآدم كندى قومنك مصلحتلرى ضمننده دردو محنته اوغرامق معناسنه در يقال استهمّ فلان اذا اعنى بامر قومه
(همهام) هانك فتحى وآخرينك كسراوزره بناسيله برنسنه قالمدى توكندى معناسنه مستعملدر مثلا بركسه ابقى شئ
عندك يعنى يانكده برنسنه قالمديمى ديو سؤال ايلسه جوابنده همهام ديرلر لم يبق شئ معناسنه شارح دير كه كلمهٔ مزبوره
اسم فعلدر (الهيمة) هانك ونونك فتحى وبينهما يانك سكونيله پك پايجه سسلنمك و پايجه سويلمك معناسنه در
يقال هينم الرجل اذا صات خفيا وهينمه برنوع اوت اديدر (الهينم) صيقل وزننده بموغه دينور قطن معناسنه
(الهينمة) هلعه وزننده نسوان عربك تسخير ايچون افسون ايلدكلرى بونجغه دينور و بدخلقت وچركين بودوره
دينور (الهنم) فتحتينله خرمايه دينور على قول برجنس خرما اسميدر (الهيوم) حيزوم وزننده پك پايجه سويلمكله
فهم اولنميان كلامه دينور يقال نطقه هينوم وهو كلام لايفهم بنوهنام قطام وزننده جن قبائلندن برقبيله در
(الهوم) قوم وزننده برك ايچ بوزنه دينور بطنان الارض معناسنه (هوم المجوس) بردواء معروفدر كه فارسيده
مرانيه ديرلر مثانه ده اولان طاشى مفتت و بولى ادرارده مؤثردر مفرداتده هوم المجوس ساقى بردانه و ايجه وقنى و چچكى
صارى وقرمزى و ياسمينه شبيه وورقى خرده برشجردر ارغوان زردانوا عندندر ديو مرسومدر و بعضلر عجم ديارنه
مخصوص بر كونه ياسمين در ديدلر و برهانده ياسمينه شبيه برشجر در مجوس طائفه سى زمزمه هنكامنده آنك چبوغندن
اللرنده طوتمق آيينلرندن اولمغله كنديلرينه مضاف اولدى ديو مبيندر (التهويم) تفعيل وزننده (والتهوّم) تفعل
وزننده اويوقليان آدم باشنى برى اوته صالمق معناسنه در يقال هوّم الرجل وتهوّم اذا هزّ رأسه من النعاس (الهوّام)
شداد وزننده ارسلانه دينور (الهام) حاب وزننده يمنده برقريه اديدر (الهامة) حاله وزننده مصرچولنده بر كوره
اديدر (الهومة) حومه وزننده بيابانه دينور الهوام غراب وزننده هيام معناسنه در كه عشق ومحبتك شدتندن
عاشقه عارض اولان آشفته لكه دينور يقال به هوام اى هيام (الاهوم) اهون وزننده باشى بيوك آدمه دينور يقال
رجل اهوم اى العظيم الهامة مترجم دير كه مولف باش معناسنه اولان هامه يى يائيه اولان هيم ماده سنده رسم ايليوب
بوراده ذكر ايلمامشدر نهايه ده وسائرمأخذلرده واويه ده وكيمنده واويه ويائيه ده دخى ذكر ايلمشلر حتى تهويم وتهو تحريك
هامه معناسنه اولمق اوزره تصريح ايلمشلر كما فى الاساس هوّموا وتهوّموا اى هزّوا هامهم من النعاس پس اهوم لفظى
هامه دن اولمش اولور مؤلف تهويم واهوم ماده لرنده كوياكه اشارت ايلمش اولور (الهيم) هانك فتحيله (والهيمان)
فتحاتله عاشق اولمق معناسنه در يقال هام الرجل يهيم هيماً وهيماناً اذا احب امرأة (الهيم) هانك كسريله صوسز
دوه لره دينور يقال ابل هيم اى عطاش مفردى اهيم در (الهيام) رمان وزننده عشاق معناسنه در مفردى
هائم در وقلبى وسوسه نلنمش كسنه لره دينور يقال هو هائم اى موسوس وهم هيام اى موسوسون (الهيام) سحاب
وزننده شون قوملغه دينور كه پك يومشق اولمغله اصلا طورميوب داغلانوب اقار اوله ياخود خرده وقورى طپراقلى
قوم ساله دينور كه برقطره دوشديكى انده بودوب چكراوله وهانك ضميله ده لغتدر (الهائم) (والهيوم) صبور وزننده
متحير آدمه دينور يقال رجل هائم وهيوم اى متحير (الهيمان) عطشان وزننده ومرادفيدر وهيام مرضنه اوغرامش
دوه يه دينور جمعى هيام در كتاب وزننده (الهيام) غراب وزننده عشقك شدتندن ناشى عاشقه عارض اولان جنونه

شبیه حالته دینور که سرسملك آشفته لك تعبیر اولنور یقال به هیام وهو کالجنون من العشق (الهیماء) صحراء وزننده
صوسز چوله و بیابانه اطلاق اولنور وجهت وجانبی بولنمیان بیابانه دخی دینور بهماء معناسنه دروه قسمنه مخصوص
برمرض آدیدر که پك چوقدن ایرکیلوب طوران صوایچمکله عارض اولور (الهامة) حاله وزننده هر شیئك یعنی
هر حیوانك باشنه دینور جمعی هام درهاسر وهامة کیجه قوشلرندن صدی دیدکلری قوش اسمیدر مشهوری بیقوش در
مترجم دیر که نهایه ده لاعدوی ولاهامة حدیثنده هامه دن مراد طائر مزبور اولمق اوزره مشئوم وحذر عرب بلرسلفده
زعم ایدرلر ایدیکه انتقامی النمیان مقتولك روحی هامه اولوب همیشه اسقونی دیو چاغررایمش انتقامی الندقده اوچوب
کیدرایمش وهامه طیورلیلدن برطائر علی قول بومه در وعند البعض هر میتك کمیکلری یاخود روحلری هامه اولمق
اوزره زعم وانکله تشأم ایدرلر ایمش بعده شرع طرفندن نفی اولندی انتهی وهامه برقومك رئیس وسرکارنه اطلاق
اولنور و آنه دینور (المستهام) مستدام وزننده اشفته وحیران کوکله دینور عاشق کوکلی کبی یقال قلب مستهام
ای هائم (التهیم) تفعل وزننده خوب ولطیف یوریمك معناسنه در یقال فلان یتهیم ای یمشی مشیة حسنة
(هیماء) مصغر بنیه سیله مجاشع قبیله سی یوردنده برصو آدیدر قصر ایله ده زبانزده در (هیم الله) ایم الله وزننده
ومرادفیدر که قسمه موضوع کلماتدندر هاء همزه دن مبدله در (الاهتیام) افتعال وزننده بر آدم کندی نفسیچون کسب
وکار طریقلرینه دورشمك معناسنه در یقال هو لایهتام لنفسه ای لایحتال (الاهیم) احمر وزننده نجوم کورنمز
اولان کیجه یه وصف اولور یقال لیل اهیم ای لانجوم فیه فصــــل الیاء التحتیة (الیتم) یانك
ضمی وتای فوقیه نك سکونیله (والیتم) فتحتینله یالکزلق انفراد معناسنه در یقال به یتم و یتم ای انفراد اصل
موضوع ماده بو معنادر و بعضلر دیدیلر که یتم و یتم برطفلك پدری وفات ایلکله پدرسز قالمغه دینور و بو بنی آدمه
مخصوصدر و بهائم وحیواناتده والده سز قالمقدن عبارتدر بعضك بوندن مرادی بو معنایه موضوع اولوب انفراد
معناسی بوندن مأخوذدر دیمکدر خلاصه انسانده یتیملك بابا طرفندن وحیوانده انا طرفندن اولور (و یتم) یانك
ضمی وفتحیله مصدر اولورلر طفل یتیم اولمق معناسنه یقال یتم الصبی ویتم یتما ویتما من الباب الثانی والرابع اذا
فقد اباه (الیتیم) امیر وزننده یالکز فرد ویکانه اولان نسنه یه دینور یقال هو یتیم ای فرد ونظیری کمیاب اولان
نسنه یه اطلاق اولنور یقال شیء یتیم ای عزیز نظیره ویتیم و یتمان سکران وزننده پدری وفات ایلمش نابالغ
صبی یه دینور بالغ اولدقده اسم یتیم اندن زائل اولور جمعی ایتام ویتامی کلور سکاری وزننده ویتمه کلور فتحاتله
ویتمه کلور مشیخه وزننده یقال طفل یتیم ویتمان اذا لم یبلغ الحلم وقد فقد اباه (الایتام) همزه نك کسریله خاتونك ولدی
یتیم قالمق معناسنه در یقال ایتمت المرأة اذا صار اولادها یتامی (الموتم) محسن وزننده اولادی یتیم قالمش خاتونه
دینور جمعی میاتیم در یقال امرأة موتم ونسوة میاتیم (الیتم) فتحتینله برایشده قصور وفتور اوزره اولمق معناسنه در
یقال یتم الرجل یتما من الباب الرابع اذا قصر وفتر و بو اده یورلمغله آغر آغر یوریوب اویالنمق معناسنه در یقال یتم
الرجل اذا اعیا وابطا مؤلف بونی تکرار المشدد (الیتم) یانك فتحیله هم وحزن معناسنه در یقال فی قلبه یتم
ای هم (الیتایم) یای تحتیه نك فتحیله بادیه ده بیچه قومقلقلر که بری برندن منقطع ومنفردلردر علی قول وجه مذکور
اوزره بیچه جباله اطلاق اولنور (الیتیم) تشدید یایله صغیر وزننده یاخود بیروزننده برطاغك آدیدر (یارم) هاجر
وزننده اصفهان قضاسنده برقریه ادیدر و بر موضع اخر آدیدر نته که ابو تمام شعرنده ذکر ایلدی (الیاسمون) سین
مفتوحه ایله معروف چیچکدر که ترکیده یاسمین تعبیر اولنور انواعی اولور لطیف چیچکدر مفردی یاسم در صاحب وزننده
یاخود هاجر وعالم وزننده در و بونك عالمون لفظندن غیری نظیری یوقدر و بعضلر عندنده فارسیدن معرب اولمغله
جمع مجراسنه جاری اولمز و یاسمینك بیاض وصاری نوعی اولور استشمامی پیروسالخورده لره نافع وصداع بلغمی یه
وزکام عارضه سنه مفید و قوری اولان مسحوقنك ذروری شعر اسودی مبیض ومسحوق اولان چیچکنك صو یندن
بروقیه سنی اوچ کون متوالیا شرب رحمدن اقان دمی قطع ایلکده مجربدر (الایلمة) همزه نك ولامك فتحیله دپرنوب
قلدامغه دینور حرکت معناسنه وسسه دینور تقول ماسمعت له ایلمة ای صوتا و بو افعله وزننده در فیعله وزننده
دکلدر یعنی زائد اولان همزه سیدر (یلملم) فتحتینله لم ماده سنده ذکر اولندی (الیم) یانك فتحی
ومیمك تشدیدیله دریایه دینور بحر معناسنه و یم کلمه سنك نه جمع مکسری ونه جمع سالمی کلور و یم بیابانی کوکرجنه دینور
حمام وحشی معناسنه ویم اشتر نخعی قلجنك آدیدر ونجدا ولکه سنده برصو آدیدر و یم مصدر اولور دریایه القا
اولنمق معناسنه یقال یم الرجل علی المجهول فهو میموم ای طرح فی الیم ودکز طاشمغله ساحل دکز ایچره قالمق
معناسنه در یقال یم الساحل علی المجهول اذا غلبه البحر فطمی علیه (الیمام) سحاب وزننده (والیمم) فتحتینله

بونلرده یبانی کوکرجینه دینور حمام وحشی معناسنه (التیمم) تفعل وزننده کرکی کبی قصد وآهنك ایلمك
معناسنه در یقال تیممه اذا توخاه وتعمده اصلی تأمم ایدی یاء همزه دن مبدل اولدی وعرف شرعده آبدست
بدلی وجه مشروع اوزره طهارت شرعیه قلمق معناسنه مستعملدر که یوزی واللری درسکه وارنجه طپراغله
مسح ایلمکدن عبارتدر قصد صعیدی متضمندر یقال تیمم المریض اذا مسح وجهه ویدیه بالتراب (التییم)
تفعیل وزننده بودخی قصد ایلمك معناسنه در یقال یممه اذا قصده وخسته یه تیمم ایتدرمك معناسنه در
یقال یمم المریض للصلاة اذا مسح وجهه ویدیه بالتراب فتیمم هو (الیمامة) (والیمام) یانك فتحیله قصد وعمد
معناسنه در ویمامه زرقاء ایله ملقبه شول قیزك اسمیدر که اوچ کونلك مسافه ده اولان نسنه یی کورر ایدی کوزی
کوك اولدیغندن زرقاء اطلاق اولنمشیدی * ابصر من زرقاء * مثلنك منشأیدر ویمامه جو دیدکلری اولکه نك
اسمیدر که مدینه ایله مکه نك شرقی وسطندن بصره وکوفه یه اون آلتی مرحله یه دك ارضدن عبارتدر مزبوره یه
منسوب واسمیله مسمادر اولکهٔ مزبور ارض حجازك سائرلرندن ازید واکثر خرما القلری مشتملدر ومسیلمة الکذاب
اوراده دعوای نبوت ایلدی نسبتنده یمامی دینور ویمام ویمامه اوك جهتنه دینور امام معناسنه تقول امض
یمامی ویمامتی ای امامی ظاهرا بونلرده دخی یاء همزه دن مبدله در (المیم) معظم وزننده همیشه مطالب وآمالنه
ظفریاب اولان آدمه دینور یقال هو میمم ای ظافر بمطالبه (یمی) حتی وزننده بطیحه ده برنهرك آدیدر لطیف
ونازك بالقلری اولور (الیمة) یانك فتحیله برموضع آدیدر (بنویم) عربدن بربطن در (الینم) یانك ونونك فتحیله
بزرقطونا اسمیدر که قارنی یارق تخمی دیدکلری دارودر مفردی ینمه در وبرنشقه اوتك دخی اسمیدر که یاره لرده
استعمال اولنور ترکیده قلچ اوتی ویاره اوتی دیدکلریدر الیوم قوم وزننده معروفدر که کون تعبیر اولنور فارسیده
روز دینور جمعی ایام در اصلی ایوام ایدی مؤلفك بصائرده بیاننه کوره یوم طلوع فجردن غروب شمسه قدر
ونهار طلوع شمسدن معتبردر انتهی ویقال یوم ایوم کلیل الیل ویوم یوم ککتف ویوم ووم ککتف ایضا
واویادن مبدله در ویوم ذو ایام ویوم ذوایاویم ای شدید اوآخر یوم فی الشهر یعنی شدت ومحنتلو کون یاخود
سلخ کونی دیمکدر وعربلر ایام الله دیرلر نعم الله معناسنه که حالیت ومحلیت اعتباریله در تقول ذکرهم بایام الله
ای بنعمه تعالی (المیاومة) مقاتله وزننده (والیوام) قتال وزننده کونلك ایله معامله ایلمك معناسنه در یقال یاومه میاومة
ویواما اذا عامله بالایام (یام) حام وزننده یمنده برقبیله آدیدر ونوح علیه السلام حضرتلرینك اوغلنك آدیدر که
طوفانده غرق اولدی (یوءم) حوءب وزننده حبش قبائلندن برقبیله آدیدر (الیهم) فتحتینله دلولکسه دینور یقال
به یهم ای جنون (الایهم) احمر وزننده عقل وفهم واذراکدن بی بهره آدمه دینور یقال رجل ایهم ای لاعقل له
ولافهم وطاینجق دوز ویالچین طاشه دینور وصرپ طاغه دینور وصاغر آدمه دینور یقال هو ایهم ای اصم
وچول صحرایه دینور بریه معناسنه وبهادره دینور واسامیدندر جبلة بن الایهم آخر ملوك غساندر (الایهمان) تثنیه
بنیه سیله عند اهل البادیه سیل صو یله اسرمش آدمجل دوه یه اطلاق اولنور وعند الحاضره یعنی اهل امصار عندنده
سیل صو یله یانقنه اطلاق اولنور یقال اعوذ بالله من الایهمین ای السیل والجمل الهائج الصئول عند اهل البادیة
والسیل والحریق عند الحاضرة (الیهماء) صحراء وزننده جهت وجانبی بولنمیان بیابانه دینور یقال فلاة یهماء
ای لایهتدی فیها ویك قحط وشدید سنه یه دینور که اصلا فرج وانشراحی نایاب اوله تجز المیم بعون الله الکریم

* باب النون * * فصل الهمزة *

(الابن) همزه نك فتحی وبانك سکونیله تهمت ایلمك معناسنه در یقال ابنه بشیء ابنا من الباب الاول والثانی اذا اتهمه
وبرآدمی یوزینه قرشو عیبلمك معناسنه در یقال ابنه اذا عابه فی وجهه وپاره دمقان طورمقدن قرارمق معناسنه در
یقال ابن الدم فی الجرح اذا اسود (المأبون) تهمت اولنمش آدمه دینور کرك خیر وکرك شر جهتیله اولسون یقال
هو مأبون بخیر او شر واکر مطلق ذکر اولنورسه شر ایله متهم دیمك اولور یقال هو مأبون ای متهم بشر ظاهرا
خیرده تهمت ظن وکمان معناسنه حمل اولنور (التأبین) تفعیل وزننده بودخی برآدمی یوزنه قرشو عیبلمك
معناسنه در یقال ابنه اذا عابه فی وجهه وپشروب یمك ایچون دوه نك طمرندن فصد ایلمك معناسنه در که
اهل بادیه قحط ایامنده ایدرلر یقال ابن الرجل اذا فصد عرق البعیر لیؤخذ دمه فیشوی ویؤکل ووفات ایلمش
آدمك محاسن اوصافنی یاد ایده رك مدح وثنا ایلمك معناسنه در یقال ابنه اذا مدحه بعد موته وایزه اویمق
معناسنه در یقال ابنه اذا اقتفی اثره وبرنسنه یه منتظر اولمق معناسنه در یقال ابنه اذا ترقبه (التأبن) تفعل
وزننده بودخی ایزه اویمق معناسنه در یقال تابنه اذا اقتفی اثره (الابنة) همزه نك ضمیله اغاج دالنده اولان تکمه یه

دینور یقال عود کثیرالابنة ای العقدة وعیب ونقیصه معناسنه‌در علت معهوده بوندن مأخوذدر یقال فی حسبه ابنة ای عیب ورجل خصیف معناسنه‌در که خصافت صاحبی یعنی عقل ورشدی متین ومستحکم آدمه دینور شارح دیر که خصیفك بورایه مناسبتی یوقدر خیصف اولمق اغلبدر که ضروط دیمکدر انتهی وابنه دوه‌نك بوغزنده اولان یومری بحه اته دینور وحقد وکینه معناسنه‌در یقال فی قلبه ابنة ای حقد (الابن) کتف وزننده قویو وغلیظ اولان طعام وشرابه دینور (الابان) همزه‌نك کسری وبانك تشدیدیله برنسنه‌نك وقتنه علی قول اوّل هنکامنه دینور یقال اتان الشیء ای حینه اواوّله شارح دیر که وزنی فعالدر بعضلر نونی زیاده یه حمل ایله وزنی فعلان اولمق اوزره رسم ایلدیلر که ابّ مادّه سندن اولور (الابن) صاحب وزننده قوری طعامه دینور یقال طعام آبن ای یابس (ابان) سحاب وزننده اسامیدندر ابان بن عمر و وابن سعید اصحابندر ونیجه محدّث اسملریدر وابان کلمه‌سی منصرفدر فعال وزننده‌در وابان حاجر شرقیسنده برطاغك آدیدر که انده خرمالق وصووارد در وبنی فزاره یوردنده برطاغك آدیدر (ذوابان) برموضعدر (ابانان) ایکی طاغه اطلاق اولنور برینه متابع وبرینه ابان دینور بعده تغلیب اولندی الابانة کتابه وزننده برکلمه‌در که جمیع اصحاب ویاران معناسنه‌در یقال جاء فی ابانته ای فی کلّ اصحابه (ابنی) همزه‌نك ضمیله لبنی وزننده برموضعدر (ابین) ذبیر وزننده ابن سفیان درکه محدّثدر (دیرابونن) تنور وزننده یاخود ابیون که افیون وزننده‌در جزیرهٔ ابن عمرده برمناستردر اکاقریب براوزون اوزادی عمارت واردر آنده برمزار عظیم اولمغله نوح پیغمبرك علی نبینا وعلیه السلام قبری اولمق اوزره منقولدر (الاتان) تای فوقیه ایله سحاب وزننده دیشی اشکه دینور هاایله اتانه لغت قلیله‌در جمعی آتن‌در همزه‌نك مدّی وتانك ضمیله عناق واعنق کبی واتن کلور ضمتینله واتن کلور تانك سکونیله وماتوناء کلور شارحك بیاننه کوره بو اسم جمعدر واتان قیو باشنده صو چکن آدمك طوردیغی یره دینور بو ایکی معناده همزه‌نك کسریله ده لغتدر ومحفه‌نك قاعده سنه یعنی دوشکی اولان اغاجه دینور که تخته‌لر آنك اوزرینه یاپیلور واتان الضحل دیبی یقین قیونك اغزنده اولان شول قیایه دینور که اوزری یوصون بغلیوب دوز وطایغنجق اوله علی قول صو ایچره اولان شول قیایه دینور که نصفی صو ایچره ونصفی طشره‌ده اوله (الاتن) همزه‌نك فتحی وتانك سکونیله (والاتون) قعود وزننده بریرده ثابت ومقیم اولمق معناسنه‌در یقال اتن بالمکان اتنا واتونا من الباب الثانی اذا اقام وثبت (الاتنان) فتحاتله آدمی صیق صیق آته رق یوریمك معناسنه‌در یقال اتن الرجل اتنانا اذا قارب الخطو (الاتون) تنوّر وزننده وبعضا مخفف اولور اتمکجی وکرجی مقوله سنك فرونلرینه وحمام کلخننه دینور جمعی اتن کلور همزه‌نك ضمیله واتاتین کلور که مشدده‌نك جمعیدر (الاتن) همزه‌نك فتحیله یتن معناسنه‌در که یکی طوغان چوجغك ایاقلری باشندن مقدّم ظهور ایلمکه دینور که ترس طوغمقدر نته که ماده سنده مرسومدر وخاتون چوجغی ترس طوغورمق معناسنه‌در یقال اتنت المرأة اتنا بمعنی یتنت (الاتن) ضمتینله بو وجه یرله دینور (الایتان) اکرام وزننده بودخی چوجغی منکوس طوغورمق معناسنه‌در یقال آتنت المرأة بمعنی ایتنت ای ولدت الولد منکوسا وهو ان یخرج رجلاه قبل یدیه (الاثین) ثای مثلثه ایله امیر وزننده کوکلونسنه‌یه دینور یقال شیء اثین ای اصیل (اثان) سحاب وزننده ابن نعیم درکه تابعیدر (الاثنة) غرفه وزننده صیق وچتلق مغیلان اغاجلغنه دینورنته که اول رسمه سدر اغاجلغنه عیص دینور جمعی اثن کلور صرد وزننده (الاثن) ضمتینله بت وصنم معناسنه اولان وثن لفظندن جمع اولور وثن اولوب بعده واوی همزه‌یه ابدالله اثن دیرلر ومنه قرأ جاعات من القراء ان یدعون من دونه الااثنا الایة (الاجن) جمیله صاحب وزننده لون وطعمی متغیر اولمش صویه دینور یقال ماء آجن ای المتغیر الطعم واللون (الاجن) همزه‌نك فتحی وجیمك سکونیله (والاجن) فتحتینله (والاجون) قعود وزننده صویك طعم ولونی متغیر اولمق معناسنه‌در یقال اجن الماء واجن اجنا (واجنا واجونا من الباب الثانی والاول والرابع اذا تغیر طعمه ولونه واجن چرپی بزچرپمك معناسنه‌در یقال اجن القصار الثوب اجنا اذا دقه (الاجنه) همزه‌نك حرکات ثلاثیله وجنه معناسنه‌در که یکاغه دینور (الاجانة) همزه‌نك کسری وجیمك تشدیدیله (والابجانة) یای تحتیه ایله (والانجانة) نونله معروف قابدر جمعی اجاجین‌در شارحك بیاننه کوره بیوك طاس وتغار ولکنچه دیدکلری قابلر اوله جقدر زمخشری مقدّمه‌ده یالکز طاس ایله تفسیر ایلدی وبعض نسخه‌ده یای تحتیه ایله ابجانه یرنده لامله الجانه مرسومدر جمله سنك اصلی اجّانه‌در تشدید جیمله (الاحنة) همزه‌نك کسری وحای مهمله‌نك سکونیله حقد وکینه معناسنه‌در یقال به له احنة ای حقد واویکه یه دینور غضب معناسنه جمعی احن کلور عنب وزننده (الاحن) همزه‌نك فتحیله مصدردر برکمسه‌یه حقد وکین بغلمق معناسنه‌در . یقال احنه احنا من الباب الرابع اذا حقده وطارلمق معناسنه‌در یقال احن علیه اذا غضب

(المواخنة) مفاعله وزننده مخاصمه ومعادات معناسنه‌در يقال آاخنه اذا عاداه (الاخنى) خاى معجمه ايله عاخنى
وزننده برچشيد چبوقلى الاجه نك اسميدر وآلچق كتان بزنه دينور (الاخنية) صاحبيه وزننده يايلره دينور فسى
معناسنه (المؤدن) همزهٔ ساكنه ودال مهملهٔ مفتوحه ايله مكرم وزننده بودوره دينور واو ايله مودن لفظنده
لغتدر (الاذريون) همزه نك مدى وذال معجمه نك فتحيله بدرلو صارى چچكدر كه اورته سنده قطيفه خاوى كبى
سياه خاوى اولور تركيده كوچكنه قره كوز و بيوكنه آى چچكى ديرلر مزاجى حار ورطبدر عجملر نظاره سندن پك
خوشلنوب اعتبار ايدرلر و يپراقلرينى خانه لرى ايچره نثر ايدرلر پك خوشبوى اولمز شارحك بياننه كوره آذركون
فارسى معربيدر كه آتش رنكلو ديمكدر (الاذن) همزه نك كسريله وفتحتينله (والاذان)(والاذانة) همزه لرك فتحيله
بيلمك معناسنه‌در يقال اذن بالشئ اذنا واذنا واذانا واذانة من الباب الرابع اذا علم به ومنه قوله تعالى فأذنوا
بحرب من الله اى كونوا على علم ويقال فعله باذنى اى بعلمى واذن واذين امير وزننده برآدمه برنسنه‌ضمننده
دستور ويرمك معناسنه‌در كه اذن ويرمك تعبير اولنور بوندن اسم اذن در همزهٔ مكسوره ايله دستور واجازه
معناسنه‌در يقال اذن له فى الشئ اذنا واذينا اذا اباحه له (الاذين) امير وزننده اذن كبى بيلمكه دينور تقول فعله
باذنى واذينى اى بعلمى وقولغه دينور اذن كبى واذين اذان معناسنه‌در كه نماز ايچون نداى معهوددر ومؤذنه دينور
ومحدثيندن محمد بن جعفرك پدرينك جدى اسميدر و برقومك زعيم ومصلحتكذارينه دينور يقال هو اذين القوم
اى زعيمهم وكفيل معناسنه‌در وشول محله دينور كه هر طرفدن اكا اذان سسى كلور اوله تقول نحن فى مكان اذين
اذا كان يأتيه الاذان من كل ناحية وابن اذين ابو نواسك نديمى ايدى (الايذان) همزه نك كسريله بيلدرمك معناسنه‌در
يقال آذنه الامر وبالامر اذا اعلمه و برخوش نسنه برآدمه عجب ويرمك معناسنه‌در يقال آذنه الشئ اذا اعجبه ومنع
ايلمك معناسنه‌در يقال آذنه اذا منعه واوتلر جابجا قورىمغه باشلمق معناسنه مستعملدر كويا كه قورىمغه يوز
طوتديغنى لسان حالله اعلام ايدر يقال آذن العشب اذا بدا يجف فبعضه رطب وبعضه يابس و بركسه نك قولغنه
اورمق معناسنه‌در يقال آذنه اذا اصاب اذنه واذان اوقومق معناسنه‌در يقال آذن المؤذن بمعنى اذن (التأذين)
تفعيل وزننده چوق اعلام ايلمك معناسنه‌در يقال اذن الامر اذا اكثر اعلامه و بركسه نك قولغنى بورمق
معناسنه‌در يقال اذن فلانا اذا عرك اذنه و برآدمه صو مقوله سى شربه ويرميوب شربدن رد ومنع ايلمك
معناسنه‌در بناسى ازاله ايچوندر كه سلب اذن ودستور ايدر يقال اذنه اذا رده عن الشرب فلم يسقه واياق
قابنه وسائر نسنه‌يه قولق چيقارمق معناسنه‌در يقال اذن النعل وغيرها اذا جعل لها اذنا وتأذين اسم اولور
اذان معناسنه تقول سمعت تأذينه اى اذانه واذان اوقومق معناسنه‌در يقال اذن المؤذن بالصلاة اذا اعلم بها
(الاستيذان) دستور ديلمك معناسنه‌در يقال استأذنه اذا طلب منه الاذن (الاذن) فتحتينله برخوش سوزى
خوشلنوب تعجب ايده رك ديكلمك على قول مطلقا ديكلمك معناسنه‌در يقال اذن اليه واذن له اذنا من الباب
الرابع اذا استمع معجبا او عام ومشامه طعامك رايحه سى كلمكله اشتها وآرزو قلمق معناسنه‌در يقال اذن لرايحة
الطعام اذا اشتهاه (الاذن) همزه نك ضميله (والاذن) ضمتينله معروفدر كه قولغه دينور وبو مؤنثدر جمعى آذان
كلور مد ايله وتقول العرب لبست اذنى له اى اعرضت عنه او تغافلت يعنى بن قولقلرمى آنك جهتندن اورتدم
ديرلر كه آندن اعراض ايتدم ياخود تغافل ايلدم ديمكدن كنايه‌در ويقال جاء فلان ناشرا اذنيه اى طامعا (واذن)
هر نسنه نك ال ايله ياپشه جق قبضه سنه وقولپنه اطلاق اولنور تقول خذ من اذنه اى مقبضه ويقال اخذ من اذن
الكوز اى عروته واذن بنو بكر بن كلاب يوردنده بر طاغك آديدر وسوزى اصغا وقبول ايدن آدمه اطلاق اولنور كه
سوز اصلر وسوز ديكلر آدم تعبير اولنور مفرد وجمعى مساويدر يقال فلان اذن اى مستمع قابل لما يقال له ويقال هم
اذن واذنا القلب تثنيه بنيه سيله يوركك يوقريسنده اولان ايكى طرفلو ايكى كوچك نسنه‌دن عبارتدر كه
قولقلرى يرنده‌در واذن ياخود ام اذن سماوه ترابنده برسياه قيالق آديدر كه آندن دكرمن طاشى قطع ايدرلر
(ذو الاذنين) انس بن مالك رضى الله عنه حضرتلرينك لقبيدر كلمات حضرت نبوى يى كركى كبى استماع وحفظ
ايلديكيچون ملقب اولدى ياخود مزاح ومطايبهٔ نبوى جهتيله ملقب اولدى (الاذانى) غرابى وزننده والاذن آدم
وزننده قولقلرى بيوك واوزون آدمه دينور يقال رجل اذانى وآذن اى عظيم الاذن طويلها ويقال نعجة اذناء وكبش آذن
اى عظيمة الاذنين (الاذن) همزه نك فتحى وذالك سكونيله قولغه اورمق ياطوقنمق معناسنه‌در يقال اذنه اذنا
من الباب الاول اذا اصاب اذنه وقولق آغريمق معناسنه‌در يقال اذن الرجل على المجهول اذا اشتكى اذنه (اذينه)
جهينه وزننده عماليق طائفه سندن برپادشاه آديدر و بروادى اسميدر (تواذن) همزهٔ مضمومه ايله بربطن‌در

(اذن الحمار) بر نباتدر كه هاويج كبي ايري كوكي اولور حلوا ولمغله اكل اولنور (اذان القار) مد ايله بر نباتدر بارد ورطبدر
قاورلمش ارپه اونيله ضمادي كوزده اولان ورمي تحليل ايدر بوني مفرداتده مرزنكوش ايله بيان ايلمشلر واقعا فارسيده
دخي مرزنكوش صيچان قولغي ديمكدر تركيده تحريفله مرجانكوش ديدرلر (آذان الجدي) لسان الحمل ديدكلري
نباتدر كه سكيرلي يپراق تعبير اولنور (آذان العبد) چوبان دودكي ديدكلري نباتدر (آذان الفيل) قلقاس ديدكلري
سبزه‌در كه شامده معروفدر (آذان الدبة) بوصيردر كه قاطرقوبرغي وصغرقوبرغي ديدكلري نباتدر وتركيده
آيو قولغي ديدكلر بنه حالبي دينور (آذان القسيس) قياقر وغندن بر نوعدر كه قدح مريم وجمعه كوبكي وسقسي
كوزلي ديدكلر يدر (آذان الارنب) خذني معك اطلاق ايتدكلري يا پشقان اوتيدر كه طوشان قولغي وطول عورت
يپراغي تعبير ايدرلر (اذن الشاة) بر كونه نباتدر مفرداتده لصيقي ايله مفسردر الاذان سحاب وزننده اسمدر
وجه معروف اوزره كلمات معهوده ايله جماعت مسلميني نمازه دعوت ايچون ندايه دينور شارح ديركه ايذان
مقامنه قائم اولور اعلام معناسنه ومصباحده تأذيندن اسم اولمق اوزره مرسومدر كلام وجهار تكليم وتجهيردن اسم
اولديغي كبي انتهى واذان اقامه معناسنه در كه جماعت امامله فرضه قيام ايچون اقامت كتورمكدن عبارتدر (التاذن)
تفعل وزننده يمين ايلمك معناسنه‌در يقال تاذن الرجل اذا اقسم و بيلدرمك معناسنه‌در يقال تاذن الامر اذا اعلمه
وامير اولان آدم ناسه اعلا صوتله بر ماده ضمننده نهي وتهديد ايلمك معناسنه‌در يقال تاذن الامير في الناس اذا نادى فيهم
بتهدد (المئذنة) مكنسه وزننده اذان اوقو يجق موضعه ياخود مناره‌يه دينور يقال اذن في المئذنة اي موضع الاذان
او المنارة وصومعه‌يه اطلاق اولنور (اذن) همزه‌نك كسري وذالك فتحيله بر كلمه‌در كه جزاء وجوابده ذكر اولنور
ان كان الامر كما ذكرت تأويلنده‌در يعني بر آدم آيتك الليلة يعني بو كيجه سكا كلورم ديسه جوابنده اذن اكرمك
ديرلر كه واقعا ديديكك كبي كلورسك بنده سكا اكرام ايدرم ديمكدر وكاه اولور كه همزه سني حذف ايدوب ذن ديرلر
واكر اذن اوزره وقف ايدرسك نوني الفه تبديلله اذا ديرسن (الاذن) حاجب وزننده ومرادفيدر كه سلاطين پرده‌داري
ودربانه دينور (الاذنة) فتحاتله حبه ودانه‌نك يپراغنه دينور كرك غلالده وكرك ميوه‌لرده اولسون كه ابتدا چقان
خرده يپراقلريدر يقال خرجت اذنة الحب اي ورقه وخرده دوه‌لره وقيونلره اطلاق اولنور وصمانه دينور
تبن معناسنه جمعي اذن درهماسن واذنه سبب اشتها اولان طعام رائحه‌سنه دينور يقال هذا طعام لا اذنة له
اي لا شهوة لريحه واذنه طرسوس قربنده بر شهر اديدر حالا الفك مديله ودال مهمله ايله آدنه ديدكلريدر شارحك
بيانته كوره ابو سليم اذنه نام كمسه بنا كرده‌سيدر واذنه مكه قربنده بر طاغ آديدر (اذين) امين وزننده اساميدندر
منصور بن آذين وعلي بن حسن بن آذين محدثلردر (اذون) صبور وزننده ري قضاسنده بر موضعدر (الاذنات)
فتحاتله حمى فيد نام محلده بر قاج كوچك تپه‌لردر فيد ايله ما بيني اون ميل مقداره قريبدر مفردي اذنه‌در (المؤذنة)
مكرمه وزننده بر قوش آديدر وسليمان بن اذنان محدثدر (الارن) فتحتينله (والارين) امير وزننده (والاران)
كتاب وزننده جنبشلنوب نشاطلنمق معناسنه‌در يقال ارن الرجل ارنا وارينا وارانا من الباب الرابع اذا انشط
(الارن) كتف وزننده (والارون) صبور وزننده شن وشاد ونشاطمند آدمه دينور وارون آغويه دينور
يقال سقاه ارونا اي سما وقيل بينبسنه دينور كه سم اولمغله اكل ايدن هلاك اولور جمعي ارندر كتب وزننده
وارون طبرستانده بر بلده آديدر (الاران) كتاب وزننده جنازه غسل ايتدكلري تنه شوي تخته‌سنه على قول
تابوته دينور وقلجه دينور ووحشي جانور يتاغنه دينور جمعي ارندر كتب وزننده و بر موضع اسميدر كه
اكابقر نسبت اولنور وشاة اران اضافتله اركك صغرك لقبيدر اينكي طلب ايدر اولديغيچون و بوشاة غنم ومعز
و بقردن اعم اولان قول ولغته مبنيدر (الميران) ميزان وزننده بودخي وحشي جانور يتاغنه دينور جمعي مآرين
كلور مصابيح كبي (المؤارنة) مقاتله وزننده (والاران) قتال وزننده فخر ومباهات ايلمك معناسنه‌در
يقال آرنه مؤارنة وارانا اذا باهاه و بو غداينك ايستمك معناسنه‌در كه اينكه قزمسندن عبارتدر يقال ارن الثور البقرة
اذا طلبها (الارنة) غرفه وزننده تازه چاير پنيرنه دينور يقال اطعمني ارنة اي جبنا رطبا وايچه جك شرابه دينور
و بر جنس دانه اسميدر كه سود ايچره طرح اولندقده قتيلنوب پنير اولور اراني دخي ديرلر حباري وزننده كذلك ارين
دخي دينور زبير وزننده واكارني دخي دينور باي موحده ايله (الارن) قرن وزننده اصرمق معناسنه‌در يقال
ارنه ارنا من الباب الاول اذا عضه (الارين) امير وزننده هدر و باطل معناسنه‌در يقال دمه ارين اي هدر
ومكان معناسنه‌در و بر موضع آديدر (ارن) جبل وزننده بر بلده آديدر (ارينه) جهينه وزننده مدينه‌ده بر ناحيه
آديدر (ارينبه) زبيريه وزننده ضريه قربنده غني قبيله‌سنه مخصوص بر صو آديدر (ارون) صبور وزننده وخيف

(الارين) امير وزننده (وارينه) جهينه وزننده برموضعلردر (ارن) كتف وزننده عمير بن جبل البجلى فرسنك اديدر (اران) شداد وزننده اذربيجان اولكه سنده براقليم عرقى يعنى برمملكت آديدر وقزوين ايالتنده برقلعه اسميدر ومضر قبيله سى ديارنده مدينهٔ حرّ ب آديدر (الارانية) سحابيه وزننده حمض اشجارندن طويل الساق اولان شجره ديئور (لاسن) صاحب وزننده طعم ولونى متغير اولمش صويه دينور يقال ماء اسن اى آجن (الاسن) فتحتيله (والاسون) قعود وزننده صو يك طعم ولونى متغير اولمق معناسنه در يقال اسن الماء واسن اسنا واسونا من الباب الثانى والاول والرابع اذا تغير طعمه ولونه واسن قيو يه كيرن ادم قيونك بد رايحه سندن بايلمق معناسنه در يقال اسن الرجل اسنا من الباب الرابع اذا دخل البئر فاصابته ريح منتنة فغشى عليه (الاسن) همزه نك فتحيله برادمك مقعدنه تپمه اورمق معناسنه در يقال اسن له اسنا من الباب الثانى والاول اذا كسعه برجله وبرنسنه يى ابقا ايلمك معناسنه در تقول اسنت له اى ابقيت له (التاسن) تفعل وزننده كچن اوقاتى تذكر ايلمك معناسنه در يقال تاسن الرجل اذا تذكر العهد الماضى وبرخصوصده اويالوب اكلنمك معناسنه در يقال تاسن فلان اذا ابطأ واعتلّ وبركسه پدرينك خويله خويلنمق معناسنه در يقال تاسن اباه اذا اخذ اخلاقه وصو متغير اولمق معناسنه در يقال تاسن الماء اذا تغير (الاسن) ضمتيله خوى معناسنه در يقال له اسن كريم اى خلق ويمنده بروادى اديدر وقولان وا ورغان مقوله سنك برقاتنه دينور وبدنده شحم بقيه سنه يعنى قوت بقيه سنه دينور يقال سمنت ناقته على اسن اى على بقية شحم جمعى آسان كلور (الاسن) همزه نك كسريله (والاسن) عتل وزننده بونلرده شحم وقوت بقيه سنه دينور (الاسبنة) سفينه وزننده كيريش قاتلرندن برقاته دينور جمعى اساين در وشول يالك قات تصميه دينور كه برقاج قات ايدوب قولان يا ديزكين ايدرز مراد بونلركده برقاتيدر اسنى همزه نك كسرى وفتحيله صعيد مصرده بربلده در مهمات نام كتابك وسائر بعض مؤلفات صاحبى علامه عبد الرحيم بن حسن الاسنائى الفقيه الشافعى اورادندر (الاشنة) همزهٔ مضمومه وشين معجمه ايله برنسنه دركه پليد وچام اغاجلرنده تكون ايدوب المره صارمشور اغاج كوكندن قاولمش يوفقه قبوغه شبيه وبياض وخوشبوى اولور تركده اغاج يوصونى تعبير اولنور (اشنى) حسنى وزننده صعيد مصرده برقريه در وبو ٣٠ مله ايله اسنى دكلدر (اشونه) همزه نك ضميله اندلسده برحصاردر (الاشنان) همزه نك ضمى وكسريله معروفدركه چوغان ديدكلرى نباته دينور جرب وحكه علتلرينه نافع وجالى ومنق ودم حيضى مدر ورحمدن جنينى حيا وميتا مسقط در (التاشن) تفعل وزننده اشنان ايله ال يايقمق معناسنه در يقال تاشن الرجل اذا غسل يديه بالاشنان وبيعنه نيچه محدثلر منسوبلردر محمد بن احمد بن هلال الرقى الاشنانى كبى (الاصيان) مصغر بنيه سيله اصيلال كلمه سنده لغتدركه اصيل كلمه سنك مصغريدر ايكندى ايله اخشام ارالغى اولان وقته دينور تقول لقيته اصيانا اى اصيلالا (طان) ظاى معجمه ايله كتاب وزننده برموضعدر (الافن) دفن وزننده وقتسز سود صاغمق معناسنه در وبوحيوانى افساد ايدر يقال افن الناقة افنا من الباب الثانى اذا حلبها فى غير حينها وياورى اناسنك ممه سنده اولان سودى هپ ئمك معناسنه در يقال افن الفصيل اذا شرب مافى الضرع كله وناقه نك سودى آز اولمق معناسنه در يقال افنت الناقة افنا من الباب الرابع اذا قلّ لبنها وخداى متعال برآدمى مأفون قلمق معناسنه در يقال افنه الله افنا من الباب الثانى اذا جعله مأفونا (الافنة) فرحه وزننده سودى آزجه اولان ناقه يه دينور (المأفون) عقل ورأى وادراكى ضعيف وواهى سبكمغز آدمه دينور يقال رجل مأفون اى الضعيف الرأى والعقل ذكر اولنان افن الفصيل ماده سندندر كويا كه عقل وادراكى بالكليه منزوع اولمشدر ويهوده لاف وكذافله تمدّح ايدن فضوله دينور يقال رجل مأفون اى متمدّح بما ليس عنده وشول طعامه دينور كه ظاهرا پك خوش كورينوب لكن خير وصلاح ومنفعتى اولميه يقال افن الطعام على المجهول افنا فهو مأفون وهو الذى يعجبك ولا خير فيه (الافين) امير وزننده بودخى رأى وعقل ورشدى واهى سبكمغز آدمه دينور ومنه المثل * انّ الرقين يغطى افن الافين * يعنى زينت ظاهره احمقك حمقنى ستر ايدر وافين بيهوده يره لاف وكذافله تمدّح ايدن فضوله دينور وچورك جوزه دينور ودوه كوشكنه دينور (الافن) همزه نك فتحى وفانك سكونيله وفتحتيله جوز چورك اولمق معناسنه در يقال افن الجوز افنا من الباب الرابع اذا صار افينا وافن برنبات آديدر كه افانى دخى دينور سكارى وزننده بونى ايت اوزمى ديدكلرى نباته بيان ايدرلر (الافان) تشديد فا ايله اتان وزننده ومرادفيدركه برنسنه نك وقت وزماننه ياخود اوّل هنكامنه دينور يقال اخذه بافانه اى باتانه التافن تفعل وزننده اكسلمك معناسنه در يقال تافن الشئ اذا تنقص وبرآدم متصف اولمديغى رشد ورويت خلقيله تخلق كوستوروب بيهوده زيركلك اظهار ايلمك معناسنه در يقال تافن الرجل اذا تخلق بما ليس

فيه وتدهى و رايشك اوته سنى بوقليوب آراشدرمق معناسنه در يقال تاقن اواخر الامور اذاتتبعها (الاقنة)
حقنه وزننده طاشدن ياپلمش اوه دينور جمعى اقن در صرد وزننده شارحك بيانه كوره قوش قسمنه مخصوصدر كه
كومس اوله جقدر (الانقان) ايقان وزننده ومرادفيدر كماسيجئ يقال آاقن الامر لغة فى ايقن (الاكنة) همزه نك
ضميله وكنه معناسنه در كه قوش يواسنه دينور (آكينه) جهينه وزننده ابن زيد التميمى النابعى در (الين) امير
وزننده مر وقضاسنده برقريه در (الامن) همزه نك فتحى وميمك سكونيله (والامن) صاحب وزننده اسملردر
قورقوسزلغه دينور كه درونده خوفدن اثر اولميوب ساكن وآسوده اولمسندن عبارتدر يقال هو فى امن منه وآمن
وهو ضد الخوف ظاهرا صاحب وزننده آمن كاهل وحارك كبى اسمدر ياخود مبالغه در (وآمن) وامان سلام
وزننده وامن فتحتينله وامنه فتحاتله وامن همزه نك كسريله مصدرلردر قورقوسز آسوده اولمق معناسنه در
يقال امن الرجل امنا وامانا وامنا وامنة وامنا من الباب الرابع ضد خاف (الامن) صاحب وزننده (والامين)
امير وزننده قلبنده خوف وانديشه اولميوب آسوده دل اولان آدمه دينور وامين غدر وخيانت نقيضه سندن
مأمون اولان موثوق ومعتمد آدمه دينور وقوى وزورمند آدمه دينور قوتنه اعتماد اولنديغيچون يقال رجل امين
اى قوى ومؤتمن معناسنه دركه اسم فاعلدر برنسنه يى بركمسنه اينانوب اعتماد ايدن آدمه دينوركه انك حقنده
صافدل اولور يقال رجل امين اى مؤتمن ومؤتمن معناسنه دركه اسم مفعولدر معتمد عليه آدمه دينور بوصورتده
ضد اولور يقال رجل امين اى مؤتمن وامين اسماء صفات الهيه دن براسم شريفدر شارح ديركه اسم الهى
مؤمن در عبادنى ظلمدن واولياء ومطيعلرنى عذابدن امين ايديجى معناسنه در مكركه بورادة امين آمن معناسنه
اوله كه اسم فاعلدر (الامنة) همزه وزننده وفتحاتله شول آدمه دينوركه هرخصوصده اكاهركس امن واعتماد ايدر اوله
يقال هو امنة وامنة اى يأمنه كل احد فى كل شئ (الامن) همزه نك فتحيله برآدمى برنسنه اوزره امين قلمق معناسنه در
يقال امنه على كذا امنا من الباب الرابع اذاجعله امينا عليه وامن دين وخلق وخوى معناسنه مستعملدر ومنه
يقال مااحسن امنك اى دينك وخلقك و بونده فتحتينله ده لغتدر ووثوق واعتماد معناسنه در يقال ماامن ان يجد
صحابة اى ماوثق اوماكاد پس قول ثانى يه كوره قرب معناسنه اولور (التأمين) تفعيل وزننده (والائتمان) افتعال
وزننده (والاستيمان) بوتلرده برآدمى رنسنه اوزره امين قلمق معناسنه در يقال آمنه على كذا وائتمنه واستأمنه بمعنى
امنه عليه شارح ديركه استيمان امان طلب ايلمك وامانه داخل اولمق معنالرينه ده كلور انتهى وتأمين برآدمى امن
وامان اوزره قلمق وامان ويرمك معناسنه در يقال آمنه اذاجعل فى الامن (الامانة) سلامه وزننده برآدم امين
ومعتمد اولمق معناسنه در يقال امن الرجل امانة من الباب الخامس اذاكان امينا وامانه بومعناده اسم اولور يقال
هو اهل الامانة اى ليس فيه خيانة وامين كمسه عهده سنه وديعه قلنان نسنه يه دينور يقال ادى امانته اى وديعته
مترجم ديركه هدايه شرحى نهايه ده مسطوردركه امانه وديعه دن اعم در زيرا مال مضاربه وعاريه و بضاعه ومال
شركت مقوله سنه امانه اطلاق اولنور وديعه اطلاق اولنمز انتهى وقوله تعالى انا عرضنا الامانة على السموات
والارض الايه اى الفرائض المفروضة اوالنية التى يعتقدها فيما يظهره باللسان من الايمان ويؤديه من جميع
الفرائض فى الظاهر لان الله تعالى ائتمنه عليها ولم يظهرها لاحد من خلقه پس بركمسنه لسانله اظهار ايلديكى
توحيد وتصديقى قلبنده دخى اضمار واعتقاد ايلسه اماتى ادا ايلمش اولور واكر ظاهرده تصديق وتوحيد
ايدوب باطننده تكذيبله نفاق ايدرسه اماتى حامل اولوب ادا ايلمز اولور مؤلفك بصائرده بيانه كوره بعضلر
اماتى كلمهٔ توحيد ايله و بعضلر عدالت ايله و بعضلر حروف تهجى ايله و بعضلر عقل ايله تفسير ايلديلر وقول
اخير محررر زيرا معرفت توحيد وسائرى آنكله متحصل اولور وحمل ماده سنده مؤلف انساندن مراد كافردر
وحمل اماتندن مراد خيانتدر ديو دقيقه بيان ايلمشيدى و بعضلر عندنده طبيعيه واختياريه يه شامل طاعت الهيه در
لكن اغلب اولان عقل وتكليفدر واباء وامتناعدن مراد اباء طبيعيدركه عدم لياقت وقابليتلرندن عبارتدر وحمل انساندن
مراد نوع انسانك فطرتلرنده مركوز اولان قابليت واستعدادلريدر وظلوم وجهول اولملرى قوت غضبيه وشهويه لرينك
غالب اولمسنه مبنى در قال لسان الغيب ❊ آسمان بار امانت نتوانست كشيد ❊ قرعهٔ عشق بنام من ديوانه زدند ❊ انتهى
(الامنة) فتحاتله بودخى خيانت مقابليدركه اسمدر يقال به امنة اى ليس فيه خيانة (الامان) رمان وزننده بودخى
وصفدر امين ومعتمد معناسنه در (الايمان) همزه نك كسريله برآدمى سويلديكى سوزده تصديق ايلمك معناسنه دركه
ايناتمق تعبير اولنور كويا كه خلافدن مخاطبى امين ايلدر وتصديق شرعيده كندى نفسنى عقابدن امين ايدر
يقال آمن به ايمانا اذا صدقه ووثوق واعتماد ايلمك معناسنه در يقال آمنه اذا وثقه وخضوع وتمكنت

مطلب

اظهار ايلمك معناسـنه‌در يقـال آمن له اذا اظهرله الخضوع وشريعتى قبول ايلمك معناسـنه مستعملدر يقـال
آمن فلان اذا قبل الشريعة وبرآدمى امن وامان اوزره قلمق معنـاسنه‌در يقـال آمنه بمعنى ائتمنه (الامن) كنف
وزنـنـده نفسـنه امين وسـالم اولمق ايچون بركسه دن استيجـار ايله زيرپنـاهنده اولان آدمه دينـور يقـال
هوامن له اى مستجيرله ليأمن على نفسـه (الامون) صبور وزنـنـده بنيه وتركيبى قوند وقوىّ وموثوق اولان ناقه‌يه
دينور كه فتور وعثـار غائله سـندن مأمون اولور يقـال ناقة امون اى وثيقة الخلق جمعى امن دركتب وزنـنـده
(الامن) مد ايله احد وزنـنـده مالك خالص واشرفنه اطـلاق اولنور كه ابتـذ الدن امين اولور تقول اعطيته
من آمن مالى اى من خالصه وشريفه (آمين) همزه نك مدّى وقصريله و بعضـا ممدودك ميمى مشدّد اولور
وامام واحدى بسيط نام تفسيرنده اماله اولنمسنى دخى ذكر ايلدى اسمـاء الهيه‌دن بر اسم شريفدر على قول
اسم فعل امردر اللهمّ استجب معنـاسـنه ياخود كدلك فليكن معنـاسـنه ياخود كذلك فافعل معنـاسـنه‌در
وعبد الرحمن بن آمين ياخود يامين تابعيدر مترجم ديركه مصبـاحده مرسومدر كه آمين اصـل قصر ايله‌در مدّى
اشباعيه‌در زيرا عربى اوزانده فاعيل يوقدر بعده اسم فعل اولوب اللهم استجب معناسنه وضع اولندى وتشديدى
خطـادر وتقول امنت على الدعاء تامينـا اذا قلت عنده آمين وراغب صه ومه كبى اسم فعل اولمسنى تنصيص
ايلدى و بعضلر اسمـاء الهيه‌دن ديديلر لكن ابو علىّ القسـوى ديديكه بو قائلك بوندن مرادى امين لفظنده
حق تعالى‌يه راجع ضمير وار ديمكدر زيرا استجب معناسـنه‌در وشيخ رضى ديديكه آمين قابيل وهابيل كبى اوزان
سريانيه‌دندر افعل معناسنه كه حق تعالى دركاهنه دعا ونيازدر نته كه ابن عباس معناسنى سؤال ايلدكده حضرت
رسول الله عليه الصلوة والسلام بويله بيورديلر وآخرى اين وكيف كبى فتح اوزره مبنى اولدى وكاهجه الفى تخفيفا
خذف اولنور كريم وزنـنـده امين اولور وفى الاصل نذير ونكير كبى مصدر اولوب صكره اسم فعل اولمق دخى بعيد
دكلدر (الاتمان) رتمان وزنـنـده وصفدر كه ذكر اولندى واتمى معنـاسـنه‌در كه يازو يازميـان و يازو بيليـان
آدمه دينور شارح ديركه بوامّ مادّه سندندر نته كه محلنده ذكر اولندى (واتمان) كبجيلره دينـور زرّاع معنـاسنه
(المأمونية) (والمـأمن) مقعد وزنـنـده عراقده ايكى بلده‌در (آمنه) صـاحبه وزنـنـده بنت وهب دركه نبىّ اكرم
صلى الله عليـه وسلم حضرتلرينـك والده لرينك اسميـدر ويدى صحابه اديدر وابو آمنة الفزارى صحـابه‌در
ياخود بو ابو يامنه‌در وآمنة بن عبسى فتحاتله امام لبثك كاتبيدر كه محدّثدر (اميں) زبير وزنـنـده اسـاميدندر امين
الحرمازى وامين العبسىّ وامين بن عمرو المعـافرى وابو امين البهرانى وابو امين كه صاحب ابى هريره در رواتدندر
الانّ همزه‌نك فتحى ونونك تشـديديله (والانين) ظنين وزنـنـده (والانان) غراب وزنـنـده (والتأنان) تذكار
وزنـنـده دردو المدن ناشى ايكلمك وناله قلمق معناسنه‌در يقـال انّ المريض انا وانينا وانانا وتأنانا من الباب الثـانى
اذا تأوّه وانّ كلمه‌سى كه فعل ماضيدر كان وثبت معناسـنه استعمال اولنور ومنه قولهم لا افعله ما انّ فى السماء
نجم اى ما كان وبو امثالدن اولمغله متصرّف دكلدر وان كذلك مصدردر دوكمك معناسنه‌در يقال انّ الماء انا اذا صبه
(الانان) غراب وزنـنده (والانان) شدّاد وزنـنده (والاننة) همزه وزنـنده چوق ايكليوب نالان اولان آدمه دينور
يقال رجل انان وانان واننة اى كثير الانين مؤنثى اننه‌در (الانّه) همزه‌نك مدّيله قيون قسمنه اطلاق اولنور نته كه
جانّه ناقه قسمنه اطلاق اولنور و بعضلر جاريه ايله تفسير ايلديلر تعب خدمتدن نالان اولديغيچون يقـال ماله حانة
ولا آنة اى ناقة وشاة اوناقة وامة (ان) صرد وزنـنـده كوكرجنه شـبيه بر قوش اديدر صوتندن ناله وانين تخيل
اولنور كويا كه اوه اوه ديو اوتر (المئنة) مظنه وزنـنده لايق وجسـبان معناسـنه‌در ياخود مخلقه معناسـنه‌در كه
محل لياقت ديمكدر يقـال انه لمئنـة ان يكون كذا اى خليق او مخلقة و بوكلمة تحقيق اولان انّ كلمه سـندن
متصرف مفعله‌در جديربان يقـال فيه انه كذا سبكنده‌در كذلك انه مئنة للخير ديرلر كه حقنده انه لخير ديمكه محل
وسزاكسـه در ديمكدر و بوانّ كلمه سـندن مأخوذ دكلدر زيرا انّ حرفدر بلكه تركيبمذكورك معنـاسـندن
مأخوذ در (التأنن) تفعل وزنـنـده (والتبـانين) تفعيل وزنـنـده جهد ايله برآدمى خوشنود ايلمك معناسـنه‌در
بنـاسى ازاله ايچوندر تقول تأننته وانننه اذا ترضيته (بترأنى) حتى وزنـنـده ياخود هنـا وزنـنـده ياخود انى كه
بنى وزنـنـده‌در بنوقريظه قبيلرندن برقبيودر (انى) حتى وزنـنده حيث وكيف واين معنـالرينه‌در وحرف شرط
اولور تقول انى تكن اكن (انّ) همزه‌نك كسريله ونونك تشديديله وانّ همزه‌نك فتحيله حروف مشبهه بالفعل
اقسـامندندر اسملرنى نصب وخبرلرنى رفع ايدرلر وكاه اولوركه انّ كه همزه‌نك كسريله‌در اسمنى وخبرنى معـا
نصب ايدر كقول الشاعر * اذا اسودّ جنح الليل فلتأت ولتكن * خطاك خفافا انّ حرّاسنا اسدا * ابوراده حرّاس

مطلب

اسمی واسدا خبریدر ایکیسیده منصوبدر وفی الحدیث انّ قعر جهنم سبعین خریفا وکاه اولور که کندیدن صکره
واقع اولان مبتدا خبریت اوزره مرفوع اولوب اسمی ضمیر شان محذوف اولور کقوله علیه السلام انّ من اشده
الناس عذابا یوم القیامة المصوّرون والاصل انه ومکسوره ایله خبر تأکید اولنور وکاهجه تخفیف اولنوران
دینور بو صورتده قلیلا اعمال وکثیرا اهمال اولنور وعند الکوفیین تخفیفی جائز دکلدر ومکسور اولان انّ نعم
معناسنه حرف جواب اولور کقول الشاعر * بکرت علیّ عواذلی یلحیننی والومهنه * ویقلن شیب قد علاک
وقد کبرت فقلت انه * ای نعم وان مادهسنک همزهسی طقوز موضعده مکسور ۱ اولور لفظا یاخود معنا ابتداء کلامده
واقع اولدقده نحو ان زیدا قائم ۲ حرف تنبیه اولان الاَ کلمهسندن صکره نحو الا ان زیدا قائم ۳ اسم موصوله صله واقع
اولورسه نحو کقوله تعالی وآتیناه من الکنوز ما ان مفاتحه لتنوء بالعصبة ٤ قسمه جواب اولورسه کرک اسم
وخبرنده لام اولسون کرک اولمسون نحو والله وانه لقائم وانه قائم ٥ قول مادهسیله محکی یعنی مقول قول اولورسه نحو قال الله
انّی منزلها علیکم وبعضلر بو صورتده مفتوح اولمسنه ذاهب اولدیلر وامام فراء عندنده قول مادهسندن حکایه
اولورسه مکسور وتفسیرا اولورسه مفتوح اولور ٦ واو حالیهدن صکره اولورسه نحو جاء زید وانّ یده علی رأسه ۸ اسم
عیندن خبر اولورسه نحو زید انه ذاهب وامام فرّاء بو قوله مخالفت ایلدی ۷ لام معلقهدن مقدّم اولورسه کقوله
تعالی والله یعلم انّک لرسوله ۹ حیث کلمهسندن صکره اولورسه نحو اجلس حیث انّ زیدا جالس وچن ان مادهسنک
مابعدنی تأویل بالمصدر قلمق لازم کلورسه همزهسی مفتوح اولور وبو لو کلمهسندن صکره اولدقده اولور نحو لو
انک قائم لقمت ومفتوح اولان ان مکسورهنک فرعیدر پس مکسور اولان انما کلمهسی کبی انما دخی حصر معناسنی
مفید اولور یعنی حکمی مذکور ایچون اثبات وماعدادن نفیی افاده ایدر واشبو قل انما یوحی الیّ انما الهکم
اله واحد کریمهسنده ایکی نوع دخی مجتمع اولدی اوّلکی انما کلمهسی که مکسوره در قصر الصفة
علی الموصوف اولوب وایکنجی انما که مفتوحه در قصر الموصوف علی الصفه ایچوندر که اله صفت وحدته
مقصوردر وبعض نحویونک معنای حصر همان مکسورهیه منحصردر دیمهلری مردوددر ومفتوح اولان
انّ لعلّ معناسنه حرف ترجی اولور کقولک ائت السوق انک تشتری لحما ای لعلک تشتری قیل ومنه قرأة
من قرأ وما یشعرکم انها اذا جاءت لایؤمنون آیت مرقومهده ماء کلمهسی استفهامیه در مبتدادر ویشعرکم
خبریدر ایکی مفعوله متعدیدر چونکه مشرکلر اقتراح ایتدیکمز آیت نازل اولورسه البته ایمان ایدرز دیو ایمان
غلیظه ایلهمریله مؤمنون آیات مرقومه نزولنی تمنی ایلدیلر تا که ایمان ایلیهلر اکا مبنی حق جلّ وعلا بیوردیلر که
آیات مقترحهلری نازل اولدقده ایمان ایلیهجکلرنی سزه نه شیء اعلام ایلدی پس حسب الظاهر مناسب اولان
ایمانلرنی انکار در یوخسه عدم ایمانلرنی انکار دکلدر اکا بناء بعضلر لاء حرفنی زائد اعتبار ایلدیلر
وبعضلر لعلّ معناسنهدر دیدیلر لکن صاحب کشاف استفهام نفی معناسنه اولمغله عدم
علملرنی اخبار در معناسنزلر واقعده وعلم الهیده اولانی وانلرک ایمان کتورمیهجکلرنی بیلمزسنز
دیمکدر (ان) همزهنک کسری ونونک سکونیله بش کونه مستعملدر ۱ شرطیه اولور کقوله تعالی ان ینتهوا
یغفر لهم وکقوله تعالی وان تعودوا نعد وبعضا لاء نافیه یه مقارن اولمغله نون لامه قلب اولنوب
الاّ دیرلر خفیف الفهم اولنلر بونی الاّء استثنائیه ظنّ ایدرلر کقوله تعالی الاّ تنصروه فقد نصره الله وقوله تعالی
الاّ تنفروا یعذبکم ۲ نافیه اولور ماء معناسنه بو صورتده بعضا جملهٔ اسمیه یه داخل اولور کقوله تعالی ان الکافرین
الاّ فی غرور ای ما الکافرون وبعضا جملهٔ فعلیه یه داخل اولور کقوله تعالی ان اردنا الاّ الحسنی ای ما اردنا پس
نحاتدن بعضلرک ان کلمهسی الاّء استثنائیه ولمّا کلمهلرندن مقدم واقع اولمدقجه نافیه اولمز دیوب واشبو ان کلّ نفس
لما علیها حافظ کریمهسیله استدلاللری اشبو ان عندکم من سلطان کریمهسیله و قل ان ادری اقریب ما توعدون
کریمهسیله مردود اولور ۳ مشدّده اولان انّ کلمهسندن مخفف اولور بو صورتده جملتین یعنی بعضا جملهٔ اسمیه
وبعضا فعلیه اوزره داخل اولور جملهٔ اسمیه یه داخل اولدقده اعمال واهمال عن العمل اولور یعنی بصریون
عندنده عامل اولور نحو قوله تعالی وان کلا لما لیوفینهم علی قرأة الحرمیین وابی بکر وکوفیون عندنده عملی جائز
دکلدر نحو قوله تعالی وان کلّ لما جمیع لدینا محضرون وجملهٔ فعلیه یه داخل اولدقده اهمالی یعنی عدم اعمالی
واجب اولور نحو قوله تعالی وان کانت لکبیرة وشول یرده که ذکر اولنان ان کلمهسندن صکره لام مفتوحه واقع
اوله آنک اصلی لامحاله مشدده اولان ان کلمهسیدر ٤ زائد اولور کقول الشاعر ما ان اتیت بشیء انت تکرهه ٥
بعضا قد معناسنه اولور که تحقیق ایچون اولور قیل منه قوله تعالی ان نفعت الذکری ای قد نفعت وقوله تعالی

واتقوا الله ان كنتم مؤمنين وقوله تعالى لتدخلنّ المسجد الحرام ان شاء الله آمنين وكذلك قول الشاعر * اتغضب
ان اذنا قتيبة حزّتا * اى قد حزّتا وبوندن بشقه مطلقا محقق الوقوع اولان فعل موقعلرينك جمله سنده قد معناسنه
اولور وعند البعض بونلرماوّلدر مؤلف اذ معناسنده كلديكندن ساكت اولمشدر (ان) همزه نك فتحى ونونك
سكونيله اسم اولور وحرف اولور اسم اولانى ايكى نوعدر بعض نحاتك قولنده ضمير متكلم اولور مثلا ان فعلت ديرلر
بن ايشلدم معناسنه واكثر عندنده وصل حالنده نونك فتحيله در و وقف حالنده الف الحاقيله انا ديرلر وضمير مخاطب
اولور انت انت و انتما وانتم وانتن كبى كه عند الجمهور ضمير ان لفظيدر تاء حرف خطابدر شئ واحد كبى قلنمشدر
وحرف اولان ان كلمه سى درت نوع اوزره در اوّلا مصدريت حرفى اولوب فعل مضارعى نصب ايدر و بو ايكى
محلده واقع اولور اوّلا ابتداء كلامده واقع ومدخولى مصدر ايله ماول اولمغله مبتدا حكمنده اولوب محلا مرفوع
اولور كقوله تعالى وان تصوموا خير لكم اى صومكم ثانيا يقيندن بشقه معنايه دال اولان بر كلمه دن صكره واقع
اولور كذلك محلا مرفوع اولور كقوله تعالى الم يأن للذين آمنوا ان تخشع قلوبهم پس بوراده فاعل اولمغله محلا
مرفوع اولور خشوع قلوبهم تاويلنده در وكاه ولور كه محلا منصوب اولور كقوله تعالى وما كان هذا القرآن ان يفترى
الايه بوراده كان كلمه سندن خبر اولمغله محلا منصوبدر و بعضا محلا مجرور اولور كقوله تعالى من قبل ان يأتى احدكم
الموت بوراده قبل كلمه سنه مضاف اليه اولمغله محلا مجروردر وكاه اولور كه ذكر اولنان ان كلمه سى داخل اولديغى
فعل مضارعى جزم ايدر كقول الشاعر * اذا ماغدونا قال ولدان اهلنا * تعالوا الى ان يأتنا الصيد نحطب * و بعضا
داخل اولديغى فعل مضارع مرفوع اولور كقرأة ابن محيصن لمن اراد ان يتمّ الرضاعة برفع الميم وهى من الشواذ
و بعضا مشدده اولان انّ كلمه سندن مخفف اولور كقوله تعالى علم ان سيكون منكم مرضى ومفسره اولور نحو قوله
تعالى فاوحينا اليه ان اصنع الفلك يعنى اصنع و بعضا زائده اولوب همان تاكيدى مفيد اولور نحو قوله تعالى ولما ان جاءت
رسلنا وان كلمه سى شرطيه اولور مكسوره كبى بو صورتده نفى ايچون اولور مكسوره كبى واذ معناسنه اولور
قيل ومنه قوله تعالى بل عجبوا ان جاءهم منذر منهم اى اذ جاءهم ولئلا معناسنه اولور قيل ومنه يبين الله لكم ان تضلوا
اى لئلا تضلوا لكن صواب اولان بوراده ان مصدريه در در كراهة ان تضلوا تاويلنده در (الاون) عون وزننده
راحت وخصور وآرام معناسنه در يقال هو على اون اى دعة وسكينة ورفق وسهولت ايلمك معناسنه در
يقال آن على نفسه يؤدن اونا اذا رفق وآهسته وآغر آغر يورمك معناسنه در تقول امش على الاون اى رويدا
وتقول انت الون اونا واون خورجك وهكبه نك بر كوزينه دينور يقال وضعه فى اون الخرج اى احد جانبيه و بر موضع
آديدر (الاين) صاحب وزننده رفاه وراحت وحضور صاحبى آدمه دينور يقال رجل آين اى رافه وادع بونك
مؤنثى آينه در كه جمعى اواين وآينات كلور ومنه يقال بيننا و بين مكه ثلاث ليال اوائن اى روافه وعشر ليال
آينات اى وادعات يعنى مكه ايله بزم ما بينمز راحت اوج ياخود اون مرحله در التأوين تفعيل وزننده اشك يوب
ايچوب قارنى يوك دنكى كبى طلوب قبارمق معناسنه در يقال اوّن الحمار اذا اكل وشرب حتى استلأ بطنه فصار
كالعدل و بر آدم حدّ ومقدارندن تجاوز ايليوب حالنجه تانى ومسكنت اوزره حركت ايلمك معناسنه در رفق
وسهولت معناسنه در تقول اوّن على قدرك اى اتئد على نحولك (التأوّن) تفعل وزننده تأوين ايله اوّله مرادفدر
يقال تاون الحمار بمعنى اوّن (الاوان) سحاب وكتاب وزنلرنده وقت وحين معناسنه در جمعى آونه در زمان وازمنه
كبى و بعضا آونه نك واوى يايه مبدل اولور كسره ايچون ومنه يقال فلان يصنعه آونة وآينة اذا كان يصنعه مرارا
ويدعه مرارا يعنى بر كرّه ايشلر و بر كرّه ترك ايدر كه وقت وقت ايشلر ديمكدر نته كه احيانا ايشلر تعبير اولنور واوان
قبلو نغه لره دينور سلاحف معناسنه مفردى مسموع دكلدر (ذواوان) مدينه ده بر موضعدر واوان دخى بر موضعدر
(الايوان) همزه نك كسريله بيوك صفه يه دينور كه ازج ديدكلرى كمرلو طولانى بنا كبى اولور جمعى ايوانات كلور
واواوين كلور واوان دخى دينور باسر كتاب وزننده بونك جمعى اون كلور همزه نك ضميله وايوان آتك اويانه دينور كه
باشنه كوردكلريدر اويان و باشلق تعبير اولنور بونك جمعى ايوانات در مترجم ديركه اويان لفظى ايوان محرفى اولمق
ملحوظدر (ذوايوان) اقيال يمندن بر ينك لقبيدر (اوانى) سكارى وزننده بغداد قضاسنده بر قريه در اعلامدن
يحيى بن الحسين ويحيى بن عبد الله الاوانيان اورادندر ونواحئ موصلده بر قريه آديدر (اواين) همزه نك فتحيله
بر بلده آديدر (الاهان) كتاب وزننده خرماسلقمنك حو سنه دينور عرجون معناسنه (الاهن) هاجر وزننده حاضر
ومه جود اولان مال قديمه دينور يقال اعطاه من آهن ماله اى من تلاده وحاضره شارح ديركه صواب اولان
صاحب وزننده اولمقدر عاهن لفظندن مبدلدر الاين زين وزننده يورلمق ورنج وزحمت چكمك معناسنه در

شارحك بيـانـنه كوره عندالاكثر متصرفدر فيقـال آن الرجل يئين اينـا اذا اعيى ويلانه دينورجيه معنـاسـنه
ورجل معنـاسـنه در مقتضاى ماده اياق معناسى اولمقدر ونسخه لرك مقتضاى ضبطى اركشى ديمكـدر و بوكلمش
بوكه دينـورجل معنـاسنه ووقت معنـاسنه در يقـال جاء فى اين غيرمنقسم اى حين ومصدر اولور برنسنه نك
وقتى كلوب چاتمق معنـاسنه يقـال آن آنه يئين اينـا اى حان وقته ويقـال آن اينك ويكسر للبـاء وآن آنك
بمدّ الالف يعنى بقـلب الياء الفا اى حان حينك (اين) كيف وزنـنـده مكاندن سـئواله دلالت ايدر يعنى ظرف
مكاندر استفهـامى متضمندر يقـال اين زيد اى فى اىّ مكان تقـول فى جـوابه فى الدار بوندن تركيده قنده
ونيرده ايله تعبير اولنور (ايّان) همزه نك فتحى وكـسرى ويانك تشديله زماندن سئواله دلالت ايدركه ظرف
زماندر نه وقتده ديمكـدر يقـال ايان ترجع اى اىّ حين واحمد بن محمـد بن ايان الدشتى محـدّث متـاخردر
(الان) حان وزننده ايچنده حاضر اولديغك وقتك اسميدر ظرف غير متمكن در معرفه واقع اولمشدر وبوكه الف ولام
تعريف ايچون داخل اولمدى زيرا موضوعى اولان وقت حاضرده مشاركى يوقدركه تعيينى موجب اوله پس النجم
والذى كبى اولور يقـال الان انك اى هذا الوقت وقتك وكاه اولوركه لامى مفتوح قيلوب تخفيفا همـزه لرى حذف
ايدرلر كقول الشاعر * فبح لان منها بالذى انت بائح * شارحك بيانـنه كوره حرف تعريفى عهد حضورى ايچوندر الان
ديمك شمديكى وقتده ديمكدر مترجم ديركه لفظهٔ جلاله ده اولان الف ولام دخى قبيل اوّلدن اولمق اسلمدر زيرا حق

ب

جلّ وعلا اعرف المعارفدر فصـــــــــــل الباء (التبأن) تفعل وزننده ايزه او يمق معناسنه در تقول تبأنت
الطريق والاثار اذا اتبعتهما (البينيّ) بانك فتحيله كه بين لفظنه منسوبدر محدثيندن محمد بن بشر بن بكير البينيّ نسبتيدر
شارحك بيانـنه كوره بين باذغيس ايله سرخس بيننده برقصبه در (بتان) غراب وزننده طريثيث اعمالندن برقريه در
ابو الفضل البتانىّ الفقيه الزاهد آندندر (بتّان) بانك كسرى ياخود فتحى وتانك تشديديله حرّان قضاسـنده برقريه در
احمد بن جابر البتانىّ المنجم اورادندر ومحمد بن المهنا ابن البانّتى كه تاى مكسوره ونون مشدده ايلهدر بعض محدثيندن
سماع حديث ايلدى مؤلف نسـبتندن سكوت ايلمشدر (البثنة) بانك فتحى وكسرى وثاى مثـلثه نك سكونيله دوز
وملايم ارضه دينور وقمچه دينور زبده معناسـنه وبدنى پالوده كبى تر وترم ونازك دلبر محبوبه يه دينور يقال جارية
بثنة اى حسـناء بضة ونار ونعيم ايچره خوش حالغه وتاب وطراوه دينور يقـال هو فى بثنة اى نعمة فى نعمة و بثنه
دمشق قضاسـنده برقريه آديدر (البثنية) غريبه وزننده برجنس اعلا بغـدايه دينوركه قريهٔ مذكوره ده حاصل
اولور وملايم قوملغه دينور جمعى بثن در عنب وزنـنـده (البثن) ضمتينله باغچه لر ومرغزارلره دينور (بثينه) جهينه
وزننده عذره قبيله سـندن برخاتون آديدر كه جميل نام شاعرك محبوبه سى ايدى و بصره ايله بحرين بيننده برموضع
آديدر (ابو بثينه) برشاعردر (بثيون) صهيون وزننده مصرده بر بلده در (بثـان) رمان وزننده اسمادندر يوسف
بن بثان محدّث مصرى در (البحون) حاى مهمله ايله جعفر وزنـنده برى برى اوزرينه بغلمش قوم يغنه دينور وسرعتله
آديمى صيق صيق آتارق يورر اولان آدمه دينور يقال رجل بحون اذا كان يقارب فى مشيته ويسرع وبر نوع خرما
اسميدر وبر رجل آديدر (البحونة) هـا ايله بودورخاتونه دينور وقارنلو قربه يه دينور وبر رجل آديدر (البحنانه) بانك
فتحيله بيوك قوصره سـيدنه دينور وآنشذن صحرايان بيوك قفلجـمه دينور (البحناء) صحراء وزنـنـده بودخى بيوك
قوصره سـيدنه دينور (بحنه) جهينه وزننده اسمادندر عبدالله بن بحينه صحابه در بحنه مزبورك والده سـيدر
پدرى مالك بن مالكدر (البحثنة) ثاى مثلثه ايله دحرجه وزننده برخصوصده آغر وكوشك دپرنمك معناسـنه در
يقال بحثن فى الامر اذا تراخى فيه (البخن) بانك فتحى وخاى معجمه نك سكونيله پك اوزون آدمه دينور (الابخينان) اقشعرار
وزنـنده (والابخيئنان) ادهيمام وزنـنده اولمك معناسـنه در يقال ابخأنّ الرجل وابخانّ اذا مات وابخيـان ادهيمام
وزنـنده ناقه سودنى صاغان آدمه آپشنى آيروب كرمك معناسـنه در يقال ابخانّت الناقة اذا تمددت للحالب (الابخنان)
اسوداد وزنـنده او يومق معناسنه در يقال ابخنّ الرجل اذا نام وآياقده ديكيلوب طورمق معناسنه اولمغله ضد اولور
يقال ابخنّ الرجل اذا انتصب قائمـا وناقه سودنى صاغان آدمه كرلمك معناسـنه در يقال ابخنت الناقة اذا تمددت
للحالب (البخدن) دال مهمله ايله جعفر وزنـنـده وجودى نرم ونازك قيزه دينور و برخاتون اسميدر (البدن) فتحتينله
باشدن والردن واياقلردن ماعدا كوده يه دينور على قول عضو معناسـنه در ياخود ذبح اولنمش دوه نك كوده سـنه
مخصوصدركه سائرده مجاز اولور يقال هو ضعيف البدن وهو من الجسد ماسوى الرأس والشوى والعضو وخاص
باعضاء الجزور وبدن ياشلو پير آدمه اطلاق اولنور يقـال رجل بدن اى مسـنّ وقصه زرهه اطلاق اولنور يقال
جاء وعليـه بدن اى درع قصيرة بدن لفظنك جمعى ابدان در وقوچه طاغ كچيسى تكه سنه دينور بونك جمعى

ابدن کلور افلس وزننده و بدن برآدمك حسب ونسبنه اطلاق اولنور یقال فلان کریم البدن ای النسب والحسب
(البادن) صاحب وزننده (والبدین) امیر وزننده (والمبدّن) معظم وزننده ایری کوده‌لو تنومند آدمه دینور مؤنثده
کذلك بادن و بادنه و بدین دینور جمعی بدن کلور کتب وزننده و بدّن کلور رکع وزننده (البدن) بانك فتحی وضمی
ودالك سکونیله (والبدان)(والبدانة) بالرك فتحیله تنومند اولمق معناسنه‌در یقال بدنت المرأة وبدنت بدنا وبدانا
وبدانة من الباب الخامس والاول اذا کانت بادنة (التبدین) تفعیل وزننده پیر وضعیف اولمق معناسنه‌در یقال
بدّن الرجل تبدینا اذا اسنّ وضعف وزره کیدرمك معناسنه‌در یقال بدّن فلانا اذا البسه درعا (المبدان) محراب
وزننده شول دابه‌یه دینور که آز علف وتیمار ایله جابك سموروب قوتلنور اوله یقال فرس مبدان ای شکور سریع
السمن (البدنة) فتحیله شول ابل و بقره دینور که قربان ایلمك ایچون مکه‌یه هدی اولنور و بو غنم جنسندن
اضحیه کبیدر یعنی قربانلق قیونه اضحیه اطلاق اولندیغی کبی مکه‌یه هدی اولنسان قربانلق دوه‌یه وصغره بدنه
اطلاق اولنور مذکر ومؤنثی مساویدر جمعی بدن کلور کتب وزننده وجه تسمیه ضخامتیدر (بادن) هاجر وزننده
بخاری قضاسنده برقریه آدیدر ابو عبدالله البادنی الشاعر المجوّد اورادندر (البأذنة) ذال معجمه ایله دحرجه وزننده
برآدم بیلدیکی نسنه‌یی انکار واصرار ایله تشدد ایلیوب مسکنت وخضوع ایله اقرار ایلمك معناسنه‌در یقال بأذن
الامر اذا عرف الامر واقرّبه واستخذی اشبو بأذنه ماده‌سی مهموزا ولمغله اوّل فصلده ذکر اولنمق حقیق ایدی
لکن اهل لغت بو راده ذکر ایلملریله آنلره اقتفا اولندی (باذان الفارسی) شادان وزننده که یمنده ابناء تعبیر اولنان
فارسی الاصل کسه‌لردن ایدی زمان حضرت مصطفویده شرفیاب اسلام اولدی مقدمی کسری طرفندن یمنده
والی ایدی (البرنی) شرقی وزننده برجنس معروف خرما اسمیدر انواعنك بهتریدر بو نیك فارسی معربیدر ابو
واعلا میوه دیمکدر وعلی بن عبدالرحمن بن الاشقر البرنی وستّ الادب بنت المظفر بن البرنی رواة حدیثدندر
(البرنیه) شرقیه وزننده ساقسیدن دوزلمش برکونه قابه دینور مقدمة الادبده بیوك کوپ ایله مفسردر وهنوز پلیچ اولان
خروسه دینور جمعی براتی کلور (یبرین) یای تحتیه ایله یاخود ابرین همزه ایله احساء نام موضع قرشوسنده برمحل
آدیدر (ابرینه) همزه‌نك فتحی وکسریله مروقضاسنده برقریه آدیدر (برین) زبیر وزننده ابن عبدالله
ابو هند الداری درکه اصحابدندر (البرثن) ثای مثلثه ایله قنفذ وزننده انسانك پرمقلریله کفنه دینور که
پنجه تعبیر اولنور کذلك ارسلان پنجه‌سنه دینور علی قول مطلقا یرتیجی جانورك چینغاغنه دینورکه انسانك
پرمقلری مثابه‌سنده‌در و برثن برقبیله آدیدر وعبدالرحمن بن ام برثن تابعیدر (برثن الاسد) مرثد بن علس
نام کسه‌نك قلیجی اسمیدر و برثن دوه‌یه مخصوص برکونه تمغا اسمیدر برثان دخی دینور قرطاس وزننده (البرذون)
ذال معجمه ایله جردحل وزننده دابه‌یه دینور که انواعنه شاملدر مؤنثی برذونه وجمعی براذین‌در شارح دیرکه جمیع
امهاتده برذون اسب ترکی ایله مبین‌در که سمر بارکیری اوله جقدر (المبرذن) اسم فاعل بنیه‌سیله برذون صاحبنه
دینور (البرذنة) دحرجه وزننده برآدمی قهر وغلبه ایله خاکسار ایلمك معناسنه‌در یقال برذنه اذا قهره وغلب علیه
وجوابدن عاجز ودمبسته اولمق معناسنه‌در یقال برذن الرجل اذا اعیا عن الجواب و برذون کبی یورمك معناسنه‌در
یقال برذن الرجل اذا مشی مشی البرذون (البرزین) قندیل وزننده شول مشربه‌یه دینور که ابتدا ظهور ایدن خرما
طومورجغنك قشرندن اتخاذ ایدرلر (البراشن) شین معجمه ایله علابط وزننده کوزنی بلردوب دیکه دیکه بقان آدمه
دینور یقال الرجل براشن اذا کان یمدّ نظره ویحدّه (برشان) برهان وزننده برقبیله آدیدر (البرطنة) برطمه وزننده
ومرادفیدرکه برنوع لعب اسمیدر (البرهان) بانك ضمیله دلیل وحجت معناسنه‌در یقال جاء بالبرهان ای الحجة
شارح دیرکه برهان عند البعض زمان ومدت معناسنه اولان برهه‌دن مأخوذدر ثبات واستمراری متضمن اولدیغیچون
پس نونی زائده‌در وعند البعض بره ماده‌سندندرکه صحت بعد العلة وقطع معنالرینه‌در وعند الزمخشری برهرهه
ماده‌سندندرکه مرأه بیضابه دینور وضوح وانکشافی متضمن اولدیغیچون نته‌که سلطان زیت معناسنه اولان سلیط
لفظندن مأخوذدر اناره واضاءه مناسبتیله انتهی و برهان اسامیدندر برهان بن سلیمان السمرقندی محدثدر و برهان
نحاتدن عمرو بن مسعودك جدی اسمیدر (البرهنه) دحرجه وزننده برماده‌یه دلیل و برهان اقامه ایلمك معناسنه‌در
یقال برهن علیه اذا اقام علیه البرهان شارح دیرکه زمخشرینك اساسده بیاننه کوره برهن عنوانی مولددر صواب
اولان ابره اولمقدر جاء بالبرهان معناسنه (ابن برهان) سلمان وزننده عبدالواحد النحوی وحسین بن عمر المحدث
کنیه‌لریدر واحمد بن علی بن برهان الفقیه امام غزالی اصحابندندر عامی اولان آدمك مذهب واحد ایله تقیید اولمسی
لازم اولمدیغنه ذاهب اولوب و بونی امام نووی ترجیح ایلدی و برهان مشایخ وصلحادن محمد بن علی الدینوری لقبیدر

(البزيون) زای معجمه ایله جردحل وزننده (والبزيون) عصفور وزننده انجه دیبایه دینورسندس معناسنه (المبازنة)
مفاعله وزننده اظهار حق ایلمك معناسنه در يقال بازن بالحق ای جاءبه (الابزن) همزه نك حركات ثلاثی وزايك
فتحیله ایچنده اغتسال اولنان حوضه دینور و کاهجه باقردن بیوك قزغان طرزنده دوزوب ایچنده اغتسال ایدرلر
مترجم دیرکه آبزن معربیدرکه فارسیدر ادم بویججه واندن قصه جه دموردن یاخود باقردن مصنوع تابوت شکلنده
برظرفدرکه اوزرنده قپاغی اولور طبيبلر خسته یی انك ایچنه یاتوروب باشنی اول دلکدن طشره چقاررلر واوزرینه
مطبوخلر واقتضاسنه کوره ادویهٔ حاره ایله قینانمش صودوکوب غسل و تیمار ایدرلر بعده مطلقا کوچك حوضه
دخی اطلاق اولنور انتهی واهل مکه صفا یاننده اولان چشمه نك صوینی کلوب برکدیکی محله بازان اطلاق ایدرلر
کویاکه آبزان دیمکی مراد ایدرلر که مقصودلری آبزن دیمکدر پس بازان آبزن محرفی اولان آبزان محرفی اولوروبحل مرقوم
حوضه شبیه اولمغله آبزن اطلاق اولنمشدر و بعض علماء عصر لحن مزبوری بعض کتابلرنده تصحیح ایله وعین بازان
من عیون مکة عبارتیله ثبت ایلدکلری منظورمز اولدقده مادهٔ مرقومه دن محرف اولدیغنی کندیلره تنبیه ایلدیکمزده
متنبه اولدیلر شارح دیرکه مؤلفك تقریر ایلدیکی صفایه متصل نردبانله انیلور مجرای عیندر بازان نام امیرك بنا کرده سی
اولمق اوزره مشهوردر (الابزن) همزه نك کسریله ابزیم وزننده ومرادفیدرکه کمر وقولان مقوله سنك طوقه سنه
دینور جمعی اباز ین در (بزين) زبیر وزننده اسامیدندر هشام بن بزين محدثندر (بزان) غراب وزننده اصفهان
قضاسنده برقریه در محدثیندن مطهر بن عبدالواحد وابو الفرج البزانیسان آندندر (ابزون) اسلوب وزننده
برشاعر عمانی اسمیدر (بزانه) ثمامه وزننده اسفرائن قضاسنده برقریه در (بزيان) عثمان وزننده مروشهرنده
برمحله در (بسن) بانك وسينك فتحیله حسن کلمه سنه اتباعا ذکر اولنور يقال حسن بسن (الابسان) همزه نك کسریله
برادمك خوبی وطبیعتی کوزل اولمق معناسنه در يقال ابسن الرجل اذا احسنت سجيته شارح دیرکه اشبو سجیته
نسخه لری غلطدر صواب اولان سحنته اولمقدرکه برآدمك صورت واسلوب وقیافتی کوزل اولمق دیمکدر واقعا
اصول سائره ده شارحك قولنه موافق مثبتدر (الباسنة) صاحبه وزننده چفتجیلرك صبان دمورینه دینور واهل
صنعتك الات وادواتنه دینورکه اوادانلق تعبیر اولنور وکتان طرانتیسندن طوقنمش قالین بیوك چواله دینور جمعی
بأسن در محاسن وزننده (باسيان) سينك کسریله خوزستانده بربلده در (بيسان) سلمان وزننده شام دیارنده برقریه در
نته که سین بابنده ذکر اولندی (البستان) بانك ضمیله بوستان فارسی معربیدرکه قفومحلی دیمکدر جمعی بساتين
وبساتون در ویوسف بن عبدالخالق البستانی تحدیث ایلمشدر وبستان ابن عامر مکه قربنده برموضعدرکه نخلهٔ
یمانیه ایله نخلهٔ شامیه نك موقع اجتماعیدر وبستان ابراهيم قبیلهٔ اسد بلادنده برموضعدر وبستان المستاة بغداد
دارالخلافه سنده برباغچه در (باشان) شين معجمه ایله هرات قضاسنده برقریه در (باشتان) نیسابورده برقریه در
(بشتنه) بانك فتحیله اندلسده قرطبه قضاسنده برقریه در محدثیندن ابن البشتنی هشام بن محمد اورادندر (بصان)
صاد مهمله ایله غراب وزننده (وبصان) رمان وزننده شهر ربيع الاخرك اسم قدیمیدر جمعی بصانات وابصنه
کلور (بصنى) فتحتینله وتشدید نونله برقریه در آنده اعلا پرده لر ونها لیلر ایشلنور ستور بصنیه معروفدر (البطن) بانك
فتحیله بدنده قارنه دینور فارسیده شکم دیرلر وبومذکردر جمعی ابطن وبطون وبطنان کلور بانك ضمیله يقال
اعتل بطنه وهو خلاف الظهر وبطن قبیله دن کوچك اولان اوبه یه دینور علی قول فخذدن کوچك وعماره دن
بیوك اولانه دینور بونك جمعی ابطن وبطوندر وبطن هر نسنه نك ایچریسنه دینور يقال بطن الشیء ای جوفه
وقوشك یلکنك اوزون اولان شقنه دینورکه دیوشورد کده ایچروده قالور جمعی بطناندر وبطن یکرمی موضع آدیدر
ومصدر اولور قارنه اورمق معناسنه يقال بطنه وبطن له بطنا من الباب الاول اذا ضرب بطنه وبطن وبطون
قعود وزننده کیزلو اولمق معناسنه در يقال بطن الشیء بطنا وبطونا اذا خفى وبرنسنه یی بیلمك معناسنه مستعملدرکه
ایچ یوزینه مطلع اولمقدن عبارتدر يقال بطن خبره اذا علمه وبرادمك امور واسرارینه داخل ومحرم خواصندن اولمق
معناسنه مستعملدر يقال بطن من فلان اذا صار من خواصه (ذوالبطن) نجس ورجیعه اطلاق اولنور يقال
القى ذابطنه ای رجیعه وقارنده اولان ولده اطلاق اولنور يقال القت المرأة ذابطنها ای ولدت ويقال القت
الدجاجة ذابطنها ای باضت وامثالدندرکه * الذئب يغبط بذى بطنه دیرلر زیرا قورد قسمی دائما انسان ومواشی
قسمنه شوق وجلادتله سکردوب هجوم ایدر اولمغله هر نقدر آج اولورسه ده طوق ظن اولنور بومثل ایچ یوزی مکدر
ومنکوب ایکن ظاهر حالنك تجملنه نظر ارشك وغبطه اولنان کسه حقنده ایراد اولنور (البطن) کتف وزننده
پك زنکین بوطور وطاشقین آدمه دینور يقال رجل بطن ای اشر متمول وقارنندن غیری یه همتی اولمیان عبد البطنی

آدمه دینور علی قول طویمق بیلیان اکول وابنهانه دینور یقال رجل بطن اذا کان همه بطنه اوهو الرغیب لاینتهی من الاکل (المبطان) محراب وزننده بودخی طویمق بیلیان آدمه دینور (البطین) امیر وزننده بیوك قارنلو آدمه دینور یقال رجل بطین ای عظیم البطن وایراق یره دینور یقال مکان بطین ای بعید ومحمد بن الولید بن عبد الملك بن مروانك فرسی اسیدر و برخارجی لقبیدر ومسلم بن ابی عمران نام محدث جلیلك لقبیدر (البطانة) کرامه وزننده برادم بیوك قارنلو اولمق معناسنه در یقال بطن الرجل بطانة من الباب الخامس اذا کان بطینا شارح دیرکه بطانه اکول اولمق معناسنده کلور و بوندن اسم بطنه در بانك کسریله که کثرت اکل معناسنه در ومنه المثل البطنة تذهب الفطنة ✻ (المبطن) معظم وزننده قارنی چلیمسز آج آرق اولان آدمه دینور که سوکلون قارنلو تعبیر اولنور بناسی ازاله ایچوندر یقال رجل مبطن ای ضامر البطن وصرتی وقارنی بیاض اولان آته دینور کویا که صرتیله قارننه بیاض آستر چکلمش اوله و بو بطانه دندر یقال فرس مبطن ای ابیض الظهر والبطن (المبطون) قارن آغریسنه اوغرامش آدمه دینور (البطن) فتحتینله قارن اغریسنه دینور یقال بطن الرجل علی بناء المجهول اذا اشتکی بطنه فهو مبطون و یقال اصابه البطن ای داء البطن (التبطین) تفعیل وزننده برآدمك قارننه اورمق معناسنه در یقال بطنه اذا ضرب بطنه وجامه یه آستار چکمك معناسنه در یقال بطن الثوب اذا جعل له بطانة ودوه یه قولان چکمك معناسنه در یقال بطن البعیر اذا شد بطانه وتراش اولدقدنصکره صقالك چکه واکك آلتلرندن استره ایله یاخود مقراض ایله المق معناسنه در که تکمیل محاسن در یقال بطن لحیته اذا اخذ شعرها من تحت الذقن والحنك شارح دیرکه بوراده لاء نافیه ادخالیله ان لایؤخذ نسخه لری غلطدر واقعا نهایه ده وساژ امهاتده ان یؤخذ عنوانده مرسومدر (الباطن) کزلونسنه یه دینور جمعی بواطن در شارح دیرکه اسماء حسنادن اولان باطن اسم شریفی همین ظاهر اسم شریفیله مزدوجا ذکر اولنور اول وآخر ومقدم ومؤخر کبی ادراك ابصاردن محجوب معناسنه در مترجم دیرکه شاکر احمد پاشا جوزی بالخیر اسماء حسنا شرحنده بورسمه نظم و بیان ایلمشدر

اوله الباطن اسمی فیض افروز نور الظاهر اینسه داده بروز

محتجبدر ولی عن الابصار ذات پاکی بیلندی بالا ثار

معرفت کنه ذاتی امر محال صنعی اولمش همیشه ذاتنه دال

باطن عن منافق جحده ظاهر عند مؤمن عبده

(الاستبطان) برآدمك داخل امورنه مطلع وواقف اولمق معناسنه در یقال استبطن امره اذا وقف علی دخلته (البطانة) کتابه وزننده راز وسریره یه اطلاق اولنور یقال هو یعرف بطانته ای سریرته و برقضاو کوره نك و برمملکتك وسطنه دینور وبرآدمك امور واحوالنه محرم وهمراز اولان خاصه وهمدمنه دینور یقال هو بطانته ای الداخل الولیجة من خواصه ولباسك آستارنه دینور یقال بطن ثوبه ببطانة حسنة وهی خلاف الظهارة و بطانه خارج مدینه ده برموضع آدیدر (الابطان) همزه نك کسریله جامه یه استار کچورمك معناسنه در یقال ابطن الثوب اذا جعل له بطانة ودوه یه قولان چکمك معناسنه در یقال ابطن البعیر اذا شد بطانه (الباطن) کزلو یه دینور که ذکر اولندی و برنسنه نك ایچ یوزنه دینور وچقور یره دینور جمعی ابطنه در وجمع کثرتی بطنان در بانك ضمیله وغلیظ یرده اولان صو آقندیسنه دینور جمعی بطنان در (بطان) کتاب وزننده برچرکین کچی آدیدر و برفرس اسمیدر ابو البطین دخی دیرلر ایدی ایکیسیده محمد بن ولیدك ایدی و بطان دوه نك سمرنه چکیلان قولانه دینور جمعی ابطنة و بطن کلور بانك ضمیله و بطان شقوق ایله تغلبیه میاننده برموضع آدیدر وهذیل بلادنده برموضع آدیدر و یمنده بر بلده آدیدر (عریض البطان) رفاه ووسعتله خوشحال وآسوده بال اولان آدمه اطلاق اولنور زیرا تاولو سموز دوه نك قولانی عریض وکبیر اولور یقال فلان عریض البطان ای رخی البال (البطنة) بانك کسریله مال واقبال طولغنلغی سببیله افراط اوزره فرح ومسرت طاشغنلغنه اطلاق اولنور معنای آتیدن مأخوذ در یقال نزت به البطنة ای البطر والاشر وامتلاء طعامه دینور یقال اخذته البطنة ای الکظة (بطین) زبیر وزننده برشاعردر ومنازل قمردن برمنزل آدیدر ساج ایاغی شکلنده مثلث اوچ خرده کوکبدن عبارتدر که حمل صورتنك بطننده واقعدر (ذو البطین) اسامة بن زیدك لقبیدر رضی الله عنه (الباطنة) ساحل بحر عمانده برقریه در و بصره ده وکوفه ده خانه لرك وچارشولرك جمعیتکاهلرینه باطنه اطلاق ایدرلر مراد شهرك داخلی وکوم اولان یریدر نتسه که خارجنه ضاحیه اطلاق ایدرلر (البعکنة) بانك وکافك فتحیله یوریمسی کوچ اولان صرپ قومساله دینور یقال رملة بعکنة ای تشتد علی الماشی (بغدان) بغداد لفظنده لغت سابعه در نته که ماده سنده بیان اولندی

(التبغدن) تدحرج وزننده بغداد شهرنه داخل اولمق معناسنه در يقال تبغدن الرجل اذا دخل بغدان (الابقان) قافله اكرام وزننده برآدم خصب ورفاه ووسعت حال اوزره اولمق معناسنه در يقال ابقن الرجل اذا اخصب جنابه واحد بن بقنه كه بانك وقافك ونون مشدده نك فتحيله در اندلسده علو بوندن بنو جهود دولتنك وزيرى ايدى (المبكونة) ملعونه وزننده خوار وذليله عورته دينور (البلان) شدّاد وزننده كه حمامه دينور بلل ماده سنده ذكر اولندى (البلسن) قنفذ وزننده مرجمكه دينور عدس كبى وحبو باتدن بر بشقه غله اسميدر كه مرجمكه شبيه اولور مفردى بلسنه در (البلسان) فتحاتله بلسنك اغاجنه دينور بلس ماده سنده ذكر اولندى (بلقين) بانك ضمى وقافك كسريله وغرنيق وزننده مصرده برقريه در علامة الدنيا صاحبنا عمر بن رسلان الفقيه الشافعى البلقينىّ اورادندر (البلهنية) بانك ضمى ولامك فتحى ونونك كسريله رفاهيت ووسعت معيشت ونظام حال معناسنه در يقال هو فى بلهنية من العيش اى سعة ورفاهية مؤلف بونى بله ماده سنده دخى ذكر ايلمشدر (البنة) بانك ونون مشدده نك فتحيله خوش وكوزل رايحه يه دينور وبد ومنتن رايحه يه ده دينور جمعى بنان دركتاب وزننده تقول شممت منه بنة طيبة وبنة منتنة اى رايحة وآهو قسمنك خاصة قيغنك رايحه سنه دينور وبنة الجهنى صحابه در ياخود بو ياى تحتيه ايله در وبنه كابل قضاسنده برموضع آديدر وبغداد قضاسنده برقريه در واندلسده برحصن آديدر (المبنّ) ابنان لفظندن اسم فاعلدر قيغلرى رايحه سى اولان آهو شاغنه دينور يقال كناس مبنّ اى ذو بنة (بنه) بانك ضميله محدثيندن ايوب بن سليمان الرازى جدّينك اسميدر (البنّ) بانك فتحيله بر يرد ومقيم اولمق معناسنه در يقال بنّ بالمكان بنا من الباب الثانى اذا اقام به (الابنان) همزه نك كسريله بنّ معناسنه در يقال ابنّ بالمكان بمعنى بنّ (البنان) سحاب وزننده پرمقلره على قول اوجلرينه دينور مفردى بنانه در يقال بنانها مخضبة اى اصابعها اواطرافها وبنو اسد يوردنده برصويك وبرطاغك آديدر ونجدده برموضع آديدر (بنان) غراب وزننده برموضعدر ومحدثيندن برجماعت اسميدر (بنان) شدّاد وزننده اساميدندر بنار بن بنّان محدّثدر ياخود بو ياى تحتيه ايله درو حرب بن بنّان وبنان بن يعقوب الكندى محدثلردر ياخود بو تاى فوقيه ايله در (البنانة) سحابه وزننده بنان مفرديدركه ذكر اولندى وبرموضعك وبرقصرك اسميدر (البنانة) ثمامه وزننده چايرى وچمنى چوق مرغزاره دينور وعربدن برجماعت اسميدر محدثيندن ثابت البنانى انلره منسوبدر وبصره ده برمحله آديدر سعد بن لوىٔ بن غالبك امّ ولدى اولان بنانه يه منسوبدر وثابت مرقوم اوراده دخى ساكن اولمشدر (التبنين) تفعيل وزننده قيونى بيانه صاليورميوب بسى يه بغلمق معناسنه در يقال بنّن الشاة اذا ارتبطها ليسمنها (البنين) امير وزننده صاحب تمكين عاقل ودانا واهل ثبات آدمه دينور يقال رجل بنين اى متثبت عاقل وعبد الغنىّ بن بنين محدثدر (البنى) غنىّ وزننده برنوع بالق آديدر نيل نهرنده اولور وموسى بن هارون نام محدّثك وبشقه برآدمك لقبلريدر كويا كه بنّ لفظنه منسوبدر (البنّ) بانك ضميله برنسنه دركه مربّى ديدكلرى تورشى كبى طعام يدرمك ايچون اتخاذ اولنور كه مراد بردرلو صلاطه ياخود تورشى اوله جقدر شارح ديركه حكيم داودك بياننه كوره بنّ يمن ديارينه مخصوص برشجرك ثمريدر بندق مقدارى دانه لرى اولور قبوغى صو يلدقده يارپسندن ايكى پاره اولور تجفيف رطوبات وسعال وبلغمى ونزلاتى ازاله وفتح سدّه ايچون مجرّبدر حالا قهوه اغاجى ديدكلريدركه ثمرينه قهوه اطلاق اولنور ظهورى قريب العهد اولمغله مؤلفك عصرنده متعارف دكل ايدى وحالا عربستانده دوكلمش قهوه يه بن اطلاق ايدرلر اوائلده اهل يمن آنك يپراغندن ودانه لرندن تورشى وصلاطه مقوله سى ييپارلر ايدى مترجم ديركه كاتب چلبى مرحوم جهان نماده تفصيلا ذكر ايلمشدر وبنّ اساميدندر ابو القاسم بن البنّ واحمد بن على البنّ محدّثلردر (البنّة) بانك كسريله بدنده قات قات سمزلك اثرينه وقوتنه دينور ومنه يقال بنّ على بنّ اى طرق على طرق اى قوة من الشحم والسمن على قوة ومتعفن وبدبوى محله دينور يقال مكان بنّ اى المنتن الرايحة (بن) بانك فتحى ونون مخففه نك سكونيله بل كلمه سنده لغتدركه اضراب ايچوندر (البنبان) ثرثار وزننده ايشه دينور عمل معناسنه وكوتو وكمسوزه دينور يقال اتى بالبنبان اى المنطق الردئ وتميم يوردنده برصو آديدر (بنين) زبير وزننده ابن ابراهيم القرشى دركه محدّثدر (البون) عون وزننده يمن اولكه سنده ايكى مملكت آديدر برينه بون اعلا وبرينه بون اسفل ديرلر قرآنمبينده مذكور اولان بئر معطله وقصر مشيدك هر برى برنده واقعدر وبوندن مصدر اولور فضل ومزيت جهتيله آخره راجح وغالب اولمق معناسنه يقال بانه يبونه بونا مثل بانه يبينه بينا اى طاله فى الفضل والمزية (البون) بانك ضمى وفتحيله ايكى نسنه آراسنده اولان مسافه يه دينور يقال بينهما بون بعيد اى مسافة بعيدة وبلاد مزينه ده برموضع آديدر ويمنده بربلده وهرات قضاسنده برقريه آديدر (تل بونى) شورى وزننده كوفه ده برقريه در (البوان) بانك ضمى

وكسريله چادرك وآلاچغك ديركنه دينور جمعى ابونه‌در اجوبه وزننده و بونكلور بانك ضميله و بونكلوز صرد وزننده (بانه) دانه وزننده بنت بهز بن حكيم در كه برداستانلو خاتوندر وعمرو بن بانة المغنى نوادر وغرائب صاحبى بركسه ايدى (البونه) بانك فتحيله كوچك قيز جغزه دينور بنت صغيره معناسنه (بونه) بانك ضميله افريقيه‌ده بربلده در شارح الموطأ مردان بن محمد البونى وشيخ الطريقه احمد بن على البونى اورادندر و بر وادى آديدر ووليد بن ابان بن بونه محدثدر وعبد الملك بن بونه كه بانك ونونك ضميله در برشيخ اندلسيدر ابن دحيه آندن روايت حديث ايلدى (بوانه) ثمامه وزننده ينبع وراسنده برياصتم طاغك آديدر وبنوجشم يوردنده برصو آديدر و بنوعقيل يوردنده دخى برصو آديدر (شعب بوان) شداد وزننده فارس اولكه سنده برموضع آديدر كه جنان اربع دنيويه‌نك بريدر ديكرلرى غوطهٔ دمشق وسغد سمرقند وابلهٔ بصره‌در (بوانات) بانك ضميله ينه فارس ديارنده برموضعدر (البان) حال وزننده مصرده برقريه‌در ونيسابورده برقريه‌در و برشجر اسميدر كه ثمرينك دانه‌لرى اولور آندن لطيف دهن اتخاذ اولنور بوشجر باديه اشجارندندر وعربستان بلادنده دخى باغچه‌لرده يتشدرمشلردر دوز وطوغرى وورقى سكود ورقنه شبيه اولور دانه‌سنه حب البان وفستق الهاويه وفارسيده تخم غاليه ديرلر وشجرنه تركيده سورقون اغاجى وبن اغاجى ديرلر شعراى عرب قد محبوبى اكا تشبيه ايدرلر دانه‌سنى سركه ايله طلا برش ونمش وكلف وخصف وبهق وجرب وسعفه وتقشر جلد عارضه‌سنه نافع وسركه ايله شرب جكرك وطحالك صلابتنه مفيددر و برمثقالى شرب خاصهٔ قئ بلغمى يه مؤثردر (ذوالبان) برموضع آديدر و برجبل اسميدر (ابوان) همزهٔ مفتوحه ايله دمياط قضاسنده برقريه‌در وصعيد ديارنده ايكى قريه‌در (البوين) زبير وزننده برموضعدر (بانويه) نونك ضميله عبد الباقى نام امام نحوينك پدرى اسميدر وطاهر بن ابى بكر نام محدثك جدى اسميدر (البيهن) حيدر وزننده نسترن اسميدر كه مصركلى ديدكلرى آق ولطيف چچكدر (البهنانة) بانك فتحيله طيبة النفس والرايحه اولان على قول تكلمده وسائر عملده نرم وملايم ورفق ولطافت اوزره اولان خاتونه دينور وسبكروح ودائماشن وخندان اولان خاتونه دينور يقال امرأة بهنانة اى الطيبة النفس والريحة واللينة فى عملها ومنطقها او كذا الضحاكة الخفيفة الروح (بهان) قطام وزننده برعورت اسميدر (الباهين) برنوع خرما اسميدر ياخود برجنس خرما اغاجيدر كه هردم بهاردر هرموسمده يكى چچكلرى وجابجا مبسره ومرطبه ومثمره دالارى اكسك اولمز (البهونية) بهنيه وزننده كرمانيه ايله عربيه بيننده اولان دوه‌يه دينور كه مراد بو ايكى جنسدن متولد اولاندر بختى تعبير اولنور كه بخت نصره منسوبدر البهكن جعفر وزننده تر وتازه وناز كبدن جوانه دينور مؤنثى بهكنه در وشبابه دخى وصف اولنور يقال غلام وشاب بهكن وجارية بهكنة اى غض ويقال شباب بهكن (التبهكن) تدحرج وزننده قيچى بيوك قارى بهكنه روشيله يوريمك معناسنه‌در يقال تبهكنت الجزاء فى مشيتها اذا مشت مشية البهكنة (البهمن) جعفر وزننده برنبات كوكيدر كه غليظ طورب كوكنه شبيه و اكثرى اكرى اولور احمر نوعى اولور كه قزل بهمن ديرلر وآق نوعى اولور كه آق بهمن تعبير اولنور عشا بلر قطع وتجفيف ايدرلر خفقان بارده نافع وقلبى بغايت مقوى وتقويت جماعده مؤثردر وبهمن بر رجل اسميدر كه مراد قدماى ملوك ايراندن برينك اسميدركه بهمن بن اسفنديار بن كشتاسب در (بهمنماه) شهور فارسيه دن اون برنجى آيك اسميدر كه او تكبسى فرور دينماه ٢ اردبهشتماه ٣ خردادماه ٤ تيرماه ٥ مردادماه ٦ شهريورماه ٨ مهرماه ٧ آبانماه ٩ آذرماه ١٠ ديماه ١١ بهمنماه ١٢ اسفندارمذماه اوله جقدر البين زين وزننده اضداددندر جدالق فرقت معناسنه‌در يقال وقع بينهم بين اى فرقة ووصلت معناسنه‌در يقال تقطع بينهما اى وصلهما واسم اولور نته كه شمدى ذكر اولندى وظرف متمكن اولور يعنى ظرف مبهم اولوب ايكى يه وزياده‌يه ياخود بونلرك نائبنه اضافتله معناسى متبين اولور قال الشارح قوله تعالى لقد تقطع بينكم على قرأة الرفع فهو الاسم بمعنى الاصل وعلى قرأة النصب فهو ظرف وبين ايراقلغه دينور يقال بينهما بين اى بعد وايكى نسنه ارالغنده اولان خلل ووسطه دينور كه ارالق تعبير اولنور مثلا جلس بين القوم ديرلر جلس وسطهم معناسنه ولقيه بعيدات بين ديرلر بعيدات مصغر بنيه سله و بين كلمه سنه مضاف اوله رق احيانا معناسنه‌در كه ملاقاتك ارالغى برزمان آحد قدنصكره ملاقى اولوب بعده ينه آچوب صكره ينه ملاقى اولدى ديمكدر و بين وبينونه كينونه وزننده مفارقت معناسنه‌در يقال بانوا بينا وبينونة من الباب الثانى اذا فارقوا و بين وبينونه وبيون قعود وزننده جدا اولمق معناسنه‌در يقال بان الشئ بينا وبينونة وبيونا اذا انقطع ويقال بانت المرأة عن الرجل اذا انفصلت عنه بطلاق (البين) باى مكسوره ايله ناحيه معناسنه‌در وايكى ارض ارالغنده اولان فصل وسنوره دينور وغليظ يوكسك يره دينور وكوز ايرمى مسافه‌يه دينور ونجران قربنده

برموضع آدیدر وجیزه قربنده ومدینه قربنده برموضع آدیدر وفیروزآباد فارس قضاسنده برقریه آدیدر و بغداد ایله
دفاع ارالغنده برنهر آدیدر (الابانة) اقامه وزننده کسمك معناسنه‌در یقال ابانه اذا قطعه و برنسنه‌یی واضح وعیان
قلمق معناسنه‌در تقول ابنت الشیء اذا اوضحته وواضح وعیان اولمق معناسنه‌در یقال ابان الشیء اذا اتضح
وآیرمق معناسنه‌در یقال ضربه فابان رأسه من جسده ای فصله وقیزی قوجه‌یه ویرمك معناسنه‌در که پدری
خانه‌سندن فصل وابعاد ایدر یقال ابان بنته اذا زوجها (البائن) عقد جدیده احتیاج وجهیله
مطلقه اولان خاتونه دینور یقال امرأة بائن ای منفصلة عن زوجها بطلاق وشول آدمیه دینور که
بودنی صاغه جغی حیوانك صولندن کلوب صاغمغه بشلار اوله نته که معلی صاغندن کلان آدمه دینور
وکریشدن پك ایراق یعنی پك میدانلو اولان یایه دینور بائنه دخی دینور یقال قوس بائن وبائنة اذا بانت
عن وترها کثیرا ودیبی ایراق اولان ککبش قیویه دینور (البائنة) تطلیقه‌یه صفت اولور هاسز وصف اولمز شول
طلاقه دینور که زوج استرجاع مطلقه‌یه مالك اوله میوب عقد جدیده محتاج اوله یقال تطلیقة بائنة ای ذات بینونة
وبوغبشة راضیه قیلندندر (البیان) عیان وزننده بللو وواضح وآشکاره اولمق معناسنه‌در یقال بان الشیء یبین بیانا
اذا اتضح وبو معناده متعدّی اولور تقول بنت الشیء ابن ای اضحته وعرفته وذکاء وفطنته مقارن برمعنا
ومقصودی افصاح واظهار ایلمك معناسنه‌در تقول فهمت الکلام ببیانه ای افصاحه مع ذکاء شارحك بیانته
کوره بیان وضوح وظهور معناسنه اسم دخی اولور (البین) سید وزننده وصفدر واضح وآشکاره نسنه‌یه دینور
جمعی ابیناء کلور هین واهیناء کبی وفصیح وسخنور آدمه دینور جمعی ابیناء وابیان وبیناء کلور کرماء وزننده یقال
رجل بین ای فصیح (التبیین) تفعیل وزننده بو دخی واضح وآشکاره اولمق وواضح وآشکاره قلمق معنالرینه لازم
ومتعدّی اولور تقول بینته ای اوضحته وبین الشیء اذا اتضح وبرآدم قیزینی قوجه‌یه ویرمك معناسنه‌در یقال
بین بنتها اذا زوّجها واغاجك هنوز یپراقلری بلورمك معناسنه مستعملدر یقال بین الشجر اذا ابدا ورقه وظهر اوّل
ماینبت وحیوانك بوینوزی تومورب ظهور ایلمك معناسنه مستعملدر یقال بین القرن اذا نجم (التبین) تفعل
وزننده (والاستبانة) بونلرده واضح وعیان قلمق وواضح وعیان اولمق معنالرینه متعدّی ولازم اولور یقال تبینته
واستبنته ای اوضحته وتبین الشیء واستبان اذا اتضح (التبیان) تانك کسری وفتحیله بیان کبی مصدردر واضح
وآشکاره قلمق معناسنه‌در وبونده تانك کسری شاذدر زیرا مصادرده تانك فتحیله تفعال اوزره کلور یقال بان الشیء
بیانا وتبیانا اذا اوضحه (المبین) میمك ضمیله معین وزننده (والمبین) محسن وزننده ابانه‌دن اسم فاعلدر
(المباینة) مفاعله وزننده جدا اولمق معناسنه‌در یقال باینه اذا هاجره (التباین) تفاعل وزننده آیرلشمق
معناسنه‌در یقال تباینا ای تهاجرا (البیون) صبور وزننده بائن کبی دیبی درین ککبش قیویه دینور یقال بئر بائن
وبیون ای البعیدة القعر الواسعة (غراب البین) عربلر بونکله فراق وهجرانه تطیر ایدرلر مراد آلاقرغه‌در یاخود
بورنی وایاقلری قزل اولان قرغه‌در که اکین قرغه‌سی دیدکلریدر اما سیاه قرغه‌یه که قوزغون دیدکلریدر اکا
حاتم اطلاق ایدرلر قطعی فراقی حتم وایجاب ایدر زعمنده اولدقلری‌چون (بین بین) مکررا نونلرك فتحی اوزره بنالریله
ایو ایله کوتی اراسنده میانه اولان نسنه‌دیمکدر یقال هذا الشیء بین بین ای بین الجید والردیء بونلر ایکی اسم
اولوب بعده اسم واحد قیلنوب وآخرلری فتح اوزره مبنی اولدی وهمزهٔ بین بین دیدکلری همزهٔ مخففه
اوله جقدر یعنی همزه‌نك حرکه‌سنه موافق وملایم اولان حرف علت بیننده قلنمشدر مثلا اگر همزه مفتوح ایسه
همزه ایله الف بیننده تلفظ اولنور سأل کبی واگر مکسور ایسه همزه ایله یاء بیننده اولنور سئم کبی واگر مضموم
ایسه همزه ایله واو میاننده اولنور لؤم کبی شارح دیر که همزهٔ بین بین قطعا ابتداده واقع اولمز زیرا ساکن کبی
ضعیفدر وضعفندن ناشی بین بین اطلاق اولندی (بینا) الف مقصوره ایله اصلی بین ایدی نونك فتحیله اشباع
اولنغله الف تحدث ایلدی وبینما کلمه‌سی که ما زیاده اولنمشدر ایکیسیده کلمات ابتدادندر یقال بینا نحن کذا
وبینما نحن کذا اذ حدث کذا یعنی بر اول اثناده ایکن ناگاه شویله برایش ظهور ایلدی اصمعی دیدیکه بینا کلمه‌سنك
موضعنه بین لفظی وضع اولنمق صحیح اولورسه مابعدی مجرور اولور کقول الشاعر * بینا تعنقه الکماة وروغه
یوما اتیح له جریء سلفع * واصمعیدن ماعدا نحاة بینا وبینما کلمه‌لرینك مابعدلرنی مبتدا وخبر اولمق اوزره مرفوع
قلدیلر (الکواکب البیانیات) بانك فتحیله شول کوکبلردرکه منازلدن اولمامغله انلره شمس وقمر نازل اولمزلر قطب
وجدّی وفرقدان کبی (بیان) شدّاد وزننده اسمادندر ابوعلی بن بیان صاحب کرامات زاهد معروفدر
(بیانه) جبانه وزننده مغربده برقریه‌در حافظ المسند قاسم بن اصبغ البیانی اورادندر ومحمد بن سلیمان المقری اول

قریه‌نك بلده سنه منسو بدر كه مراكشی در (بیان) سحاب وزننده اندلسده بطلیوس قضاسنده برموضعدر
و یوسف بن المبارك بن البینی كه بانك كسریله در محدثدر (بینون) جیحون وزننده یمنده برحصن آدیدر (بینونه)
بحرین قضاسنده برقریه‌در وبینونة الدنیا و بینونة القصوی بنی سعد شقنده ایكی قریه‌در (بینه) قینه وزننده
بین الحرمین وادی الرویثه‌ده برموضعدر كثیر نام شاعر آنی اشبو * الاسوق لما هیجتك المنازل * بحیث التقت من بینتین
العیاطل * بیتیله مدح وثنا ایلمشدر وتثنیه اعتبار ایلمشدر طرفانی تصوریله نجز بعونه تعالی فصـــل التاء

ت

(التاءن) تای فوقیه وهمزه ایله تفاعل وزننده حیله وخدعه ایلمك معناسنه‌در تاون كبی یقال تاءن الرجل الصید
تتاءنا وتاون تاونا اذا خدعه واحتاله یعنی جاءه من هنامرة ومن هنامرة (التبن) تانك كسریله وفتحیله صمانه
دینور وشریف وجوانمرد اولان ذیشان آدمه دینور یقال هوتبن ای سید سمح وشریف وساعدن قورده دینور
وشول بیوك كاسه‌یه دینور كه یكرمی آدمه كفایت ایدر اوله یقال شرب تبنا من اللبن وهوقدح یروی العشرین
(التبن) تانك فتحیله طواره صمان ویرمك معناسنه‌در یقال تبن الدابة تبنا من الباب الثانی اذا اطعمها التبن (التبن)
فتحتینله (والتبانة) سلامه وزننده رشد وفطانتلو زیرك اولمق معناسنه‌در كه دقایق اموره اطلاعه قدرتدن
عبارتدر یقال تبن الرجل تبنا وتبانا من الباب الرابع اذا فطن (التبن) كتف وزننده خرده‌بین زیرك ودانا آدمه
دینور یقال رجل تبن ای فطن دقیق النظر والیه هر نسنه‌یی اوینار اولان آدمه دینور یقال رجل تبن ای یعبث
كل شیء (التتبین) تفعیل وزننده بودخی فطانتلو زیرك وخرده‌بین اولمق معناسنه‌در یقال تبن الرجل بمعنی تبن
(التبان) شداد وزننده صمان صاتیجی یه دینور وموسی بن ابی عثمان التبان واسمعیل بن الاسود التبان محدثلردر
(التبان) رمان وزننده عورت مغلظه‌یی ستر ایده جك كوچك سراوله دینور كه تحریفله طومان واچ طون تعبیر
اولنور یقال صلی فی تبان ای سراویل صغیر یستر العورة المغلظة مترجم دیر كه معربادر تنبان فارسی معربی اولمق
اوزره مرسومدر بدنی حفظ ایدیجی معناسنه اولوب بعده سراویل مزبورده علم اولدی ومحمد بن تبان محدثدر
(الاتبان) تای مشدده ایله افتعال وزننده اباغه طومان كیمك معناسنه‌در یقال اتبن الرجل اذا لبس التبان
(تبان) غراب وزننده یاخود رمان وزننده تانك كسریله ده زبانزده‌در تبع الحمیری لقبیدر اكا اسعد تبان دخی دیرلر
ایدی بیت شریفی ابتدا اكسا ایدن بودر وحسین بن علی بن تبان التبانی كه غراب وزننده‌در محدثدر بونی نونله تنان
ضبط ایدنلر وهم ایلدیلر (تو بن) فوعل وزننده نسف قضاسنده برقریه‌در علامه ابوبكر بن محمد بن احمد ولقمان
بن عیسی وجعفر بن محمد المحدثون التوبنیون اورادندر (تبنین) تانك فتحیله بربلده‌در محدثیندن ایوب بن
ابی بكر بن خطلباء التبنینی آندندر (ترن) زفر وزننده یمندن برموضعدر (الترنی) حبلی وزننده فاحشه
دیمكدر عربلر سب ودشنام موقعنده جواری قسمنه وفاحشه‌یه ترنی وحرامزاده‌یه ابن ترنی تعبیر ایدرلر
و بو ترنو ماده سندن مأخوذ اولمق جائزدر زیرا رنبت المرأة دیرلر مجهول بنیه سیله ادیم النظر الیها معناسنه
مؤلف بونی رنو ماده سنده دخی ثبت ایلدی ولسان العربده بعضلر وزنی فعلی دیدیلر فاجره معناسنه
و بعضلر تفعل دیدیلر فعل مستقبل مجهول اولوب بعده فاجره‌ده علم اولمشدر (التفن) تانك وفانك فتحیله
كیره دینور یقال فی ثوبه تفن ای وسخ (الاتقان) همزه‌نك كسریله برنسنه‌یی محكم واستوار ایلمك معناسنه‌در یقال
اتقن الامر اذا احكمه (التقن) تانك كسریله سرشت وطبیعت معناسنه‌در یقال الكرم من تقنه ای طبیعته
واوز واستاذ آدمه آدینور یقال هو تقن ای حاذق وسلفده برتیرانداز ادیدر كه تیراندازلغی ضرب مثلدر
شارح دیر كه مستقصاده ارمی من ابن تقن عنوانیله‌در اسمی عمرو اولمق اوزره مرسومدر وتقن قیونك دبنده
قلان متعفن قاره بالچغه دینور وآرقلرك وجدوللرك وصو آقندیلرینك دیبلرینه چوكن بالچغه دینور (التتقین)
تفعیل وزننده چامورلو صو ایله ترلا صوارمق معناسنه‌در یقال تقنوا ارضهم اذا سقوها بالماء الخاثر الجود
تاكرنی) ضمتینله ونونك تشدیدی وقصر ایله اندلسده برقریه‌در (التلنة) ضمتینله وفتح تایله‌ده لغتدر اكلنوب
قالمغه دینور لبث معناسنه وحاجت معناسنه‌در تقولبه تلنتی ای حاجتی (التلون) (والتلونة) تارك ضمیله
تلنه معناسنه‌در (تلان) تانك ونونك فتحیله الآن معناسنه‌در شارحك بیاننه كوره اصلی الآن ایدی
تخفیف اولنوب لان اولدی همزه بدلی تاء ادخال اولندی (التن) تانك كسری ونونك تشدیدیله مثل وقرن وهمتا
معناسنه‌در یقال فلان تن فلان ای مثله وقرنه (التنین) امیر وزننده تن معناسنه‌در (الاتنان) همزه‌نك
كسریله بعید اولمق معناسنه‌در یقال اتن الرجل اذا ابعد ومرض چوجغی بیوتمیوب خیره جوره قومق
معناسنه‌در یقال اتن المرض الصبی اذا قصعه فلایشب (تنه) جنه وزننده اسماندر طلحه بن ابراهیم بن

تنه محدثدر (التنين) سكيت وزننده اژدهایه دینور یقال رأیت فی البادیة تنینا ای حیة عظیمة وفلكده
اژدها شكلنده شول بیاض خفی شكله اطلاق اولنور كه جسدی بروج سته ده وقویرغی یدنجی برجده در وقویرغی
انجه وسیاه و بوكلمدر وشكل مزبور كواكب سیاره تنقلی كبی تنقل ایدر فارسیده اكا هشتنبر دیرلر جوهری فلكده
برموضع اولمق اوزره تفسیر ایلمكله وهم ایلمشدر لكن مؤلف دخی بیانده اكمال ایلمامشدر زیرا كتب ریاضیاتده
مشروح اولدیغی اوزره تنین فلك رأس وذنب عقده لری اولان مدار وممره اطلاق اولنوركه مابیلری التیشر برج
اعتبار اولنمشدر وشمس وقمر اول عقد تینده دقیقهٔ واحده ده مجتمع اولسه لر كسوف وخسوف واقع اولور
ورأسدن اعتبار ایله ذنب یدنجی برجه منتهیدر بوندن بشقه قطب شمالی یه طولنمش براژدها صورتی دخی
واردر لكن مراد صورت اولدر وتنین ابراهیم بن المهدی لقبیدر پك سموز اولمغله ملقب اولمشیدی واقبال
بمندن شرحبیل بن عمرولك قلجی اسمیدر (التبنان) تانك كسریله سباعدن قورده دینور و برنسنه نك اورنكنه
دینور یقال هو علی تینانه ای مثاله ظاهرا بونك اصلی تنان در تشدید ایله دنار ودینار كبی (المتانه)
تشدید نونله مفاعله وزننده مقایسه معناسنه در یقال تانّ بینهما اذا قایس (التنتنة) زلزله وزننده
برآدم اسكی یاران واصدقاسنی ترك ایدوب سائر یار وهمدم اولمق معناسنه در یقال تنتن الرجل اذا ترك
اصدقاءه وصاحب غیرهم (التون) تانك ضمیله چوجقلرك بچاوره دن یاپدقلری طوپه دینور كه انكله اوینارلر
وخراسانده بر بلده دركه قاین قربنده در اعلامدن اسمعیل بن ابی سعد التونی واحمد بن محمد بن احمد التونی
اورا دندر (تونه) بلقده دمیاط قربنده برجزیره ایدی حالا صو بصمغله مغموردر اعلامدن عمر بن احمد وعمرو
بن علی وسالم بن عبد الله وعبد المؤمن بن خلف التونیون اورادندر (التاون) تفاعل وزننده مهموز
اولان تتاءن معناسنه دركه ذكر اولندی یقال تتاون الصید بمعنی تتاءن (الاتون) كلخنه دینورتته كه
اتن مادهسنده ذكر اولندی (التهن) فتحتینله اویومق معناسنه در یقال تهن الرجل تهنا من الباب الرابع
اذا نام (التهن) كتف وزننده اسم فاعلدر نائم معناسنه در یقال هو تهن ای نائم (التین) تانك كسریله
معروفدر كه انجیره دینور كالنی بولمش تازه انجیر بالجمله فاكهه لرك احمد واطیبیدر غداسی كثیر ونفخ وریحی قلیل
وجاذب ومحلل وسدهٔ كبد وطحالی مفتح وملیندر ومواد عفنه یی طرف جلده دافع اولمغله اكثاری مولد كهله در
وتین شامده برطاغك ادیدر كذلك شامده برمسجدك اسمیدر وغطفان یوردنده برطاغك ادیدر ودمشق
شهرینك اسمیدر (طور تیناء) تانك فتحی وكسریله والفك مدّی وقصریله طور سینا لفظنده لغتدر (التبنة)
تانك كسریله دبر ومقعده دینور و برصو ادیدر وعیسی بن اسمعیل نام محدثك لقبیدر (التیان) شدّاد وزننده انجیر
صاتیجی یه دینور ادبادن كتاب الموعب صاحبی تمام بن غالب بن عمر والتیانی اكا منسوبدر (التبنان) تانك
كسریله بنی نعامه دیارنده ایكی طاغه اطلاق اولنور وتینان مفرد اوله رق قورده دینور ذئب كبی تته كه
تن مادهسنده ذكر اولندی (تینات) تانك كسریله بحرشامده برلیمان ادیدر فصل الثاء المثلثة
(التثاءن) همزه ایله (والتثاون) واو ایله تفاعل وزننده تتاءن وتتاون كبی حیله وخدعه ایلمك معناسنه در
یقال تثاءن الصید وتثاون بمعنی تتاءن وتتاون (الثبن) غین وزننده (والثبان) كتاب وزننده ثوبك اوجنی
قیوروب دیكمك معناسنه دركه اوزون اولدقده ایدرلر علی قول برنسنه یی برظرفه یاخود اوكا تكنه قویوب
قوجاقده كوتروب كتمك معناسنه در یقال ثبن الثوب ثبنا وثبانا من الباب الثانی اذا ثنی طرفه وخاطه او یقال
ثبن الشیء اذا جعله فی الوعاء وحمله بین یدیه وكذا اذا لقی علیه حجزة سراویله من قدام (التثبن) تفعل وزننده
ثبن معناسنه در (الثبین) امیر وزننده (والثبان) كتاب وزننده (والثبنة) غرفه وزننده ایچنه نسنه
قویوب كوترمك ایچون اتكك بوكیلان یرینه دینور (الاثبان) همزه نك كسریله ایچنه نسنه قویوب كوترمك
ایچون اتكی ظرف كبی بوكمك معناسنه در تقول اثبنت فی ثوبی اذا جعلت فیه ثبینا (المثبنة) مرحله وزننده
نسوانك آیینه وسائر ادواتی وضع ایده جكی طوربه یه دینور (ثبنه) فرحه وزننده برموضعدر سعید بن ثیان كه
رمّان وزننده در محدثدر (الثنن) ثانك وتانك فتحیله ات بوزیلوب قوقق معناسنه در یقال ثنن اللحم
ثننا من الباب الرابع اذا انتن ودیش اتلری سولپومك معناسنه دركه اول وقت بد رایحه پیدا ایدر یقال ثننت
اللثة اذ استرخت (الثننة) فرحه وزننده سولپومش دیش اتنه دینور یقال لثة ثننة ای مسترخیة (الثجن)
ثانك فتحی وجیمك سكونیله وفتحیله پك ودرشت وصرپ اولان یوله دینور یقال اخذوا فی ثجن ای فی طریق
فی غلظ وحزونة (الثخونة) ثانك وخای معجمه نك ضمیله (والثخانة) سلامه وزننده (والثخن) عنب

ث

وزننده برنسنه قالین ویك وصیق اولمق معناسنه در یقال ثخن الشیء ثخونة وثخانة وثخامن الباب الخامس اذا غلظ وصلب (الثخین) امیر وزننده وصفدر قالین ویك وصمصق نسنه یه دینور وحلیم ومتحمل آدمه اطلاق اولنور یقال رجل ثخین ای حلیم (الاثخان) همزه نك كسریله دشمنك جرح وقتلنده افراط ایلمك معناسنه در یقال اثخن فی العدو اذا بالغ فیهم الجراحة ومنه قوله تعالی حتی اذا اثخنتموهم ای غلبتموهم وكثر فیهم الجراح و بر آدمی پك دوكمكله سست وبی مجال ایلمك معناسنه در یقال اثخنه اذا اوهنه (الاستثخان) بر آدمی اویقو بصمق معناسنه در یقال استثخن منه النوم ای غلبه (المثخنة) مكرمه وزننده ایری كوده لو عورته دینور یقال امرأة مثخنة ای ضخمة (الثدن) فتحتینله اتك رایحه سی بوزلمق معنا سنه در یقال ثدن اللحم ثدنا من الباب الرابع اذا تغیرت رایحته و برآدمك وجودنه ات بصوب ششمانلق كلمكله آغرلشمق معناسنه در یقال ثدن فلان اذا كثر لحمه وثقل (الثدن) كتف وزننده (والمثدن) معظم وزننده ملحم اولمغله بدنی ثقیل اولمش آدمه دینور (التثدین) تفعیل وزننده بودخی برآدم ملحم اولمغله وجودی آغرلشمق معناسنه در یقال ثدن الرجل علی المجهول اذا كثر لحمه وثقل (الثدنة) فرحه وزننده (والمثدنة) مكرمه وزننده خلقتنده نقصان اولان عورته دینور یقال امرأة ثدنة ومثدنة ای ناقصة الخلق (المثدنة) معظمه وزننده چركین و بدهیئت وجهیله ملحمه اولان عورته دینور یقال امرأة مثدنة ای لحمة فی سماجة (المثدن) معظم وزننده خلقتنده نقصان اولان آدمه دینور وفی حدیث ذی الثدیة انه مثدن الید ای مخدجها مقلوب من مثند مرسوم ذوالثدیه امام علی كرم الله وجهه اوزرینه خروج ایدن خوارجك رئیسلری ایدی اسمی ترمله ایدی قولی بك قصه اولوب همان ثدی مقدارنده اولمغله ذوالثدیه ایله ملقب اولمشیدی نبی اكرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری مرسومك خروج ایدوب وطعمهٔ ذوالفقار اوله جغنی جناب مرتضایه اعلام ایلمشلر ایدی واقعا تحكیم ماده سنده بغی وخروج ایدوب دلالت ذوالفقار ایله عازم دارالبوار اولدی حدیث مرقومده واقع مثدن مثند لفظندن مقلوبدر كه ثندوه دن مأخوذدر وثندوه اركك آدم ممه سنه دینور شارح دیر كه بعض محدثین مقلوب اولمدیغنه ذاهب اولدیلر زیرا مثدن وجه مذكور اوزره ناقص الخلقه دیمكدر مسفور ایسه ناقص الید ایدی وبوراده ذی الیدین نسخه لری غلط محضدر (الثرن) فتحتینله برآدم دوستلرینه رنج وآزار ایدر اولمق معناسنه در یقال ثرن الرجل ثرنا من الباب الرابع اذا آذی صدیقه وجاره (الثفنة) فرحه وزننده دوه نك چوكدكده یره كلان اعضاسنه دینور كوكسی ودیزلری واو یلقلری دیبلری كبی جمعی ثفنات كلور وثفنة الانسان آدمك دیزنه دینور كه ساقی ایله فخذی قاوشوب بركدیكی یردن عبارتدر مؤلف الركبة ومجمع الساق والفخذ عبارتیله ایراد ایلمكله ومجمع قولی عطف تفسیردر زیرا ركبه نك ماده سنده اختلاف اوزره تعریف ایلدی وثفنة الخیل آت قسمنك بجاقلرنده او یلقلرینك ایچ طرفندن قاوشدیغی یره دینور وصاپیه دینور عدد معناسنه وكروه وجماعت انسانی معناسنه در یقال جاءت ثفنة من الناس ای جماعة وسپك وقوصره نك اشاغیلرندن ایكی كوشه لرینه دینور وشول ناقه یه دینور كه سودنی صاغان آدمه ثفنه لریله اوروب چارپر اوله (الثفن) فتحتینله برمرض آدیدر كه دوه نك ثفنه لرنده تحدث ایدر ومسلم بن ثفنه یاخود ابن شعبیه محدثدر (المثفان) محراب وزننده شول اركك دوه یه دینور كه ثفنه سی یانلرینه وقارننه طوقنور اوله یقال جمل مثفان اذا اصابت ثفنته جنبه و بطنه (الثفن) ثانك فتحی وفانك سكونیله اوته قاقق معناسنه در یقال ثفنه ثفنا من الباب الثانی اذا دفعه و برآدمه تابع اولمق علی قول اكسه سندن كلمك معناسنه در یقال ثفنه اذا تبعه اواتاه من خلفه ودوه برآدمی ثفنه لریله اوروب چارپمق معناسنه در یقال ثفنت الناقة اذا ضربت بثفناتها (الثفن) فتحتینله ال كثرت عملدن درشتلنوب غلاظت پیدا ایلمك معناسنه در یقال ثفنت یده ثفنا من الباب الرابع اذا غلظت من العمل (الاثفان) همزه نك كسریله كثرت عمل الی غلیظ ایدوب ناسورلندرمق معناسنه در یقال اثفن یده العمل اذا اغلظها (ذوالثفنات) فانك كسریله علی بن الحسین بن علی لقبیدر كه زین العابدین حضرتلریدر بعضلر عندنده علی بن عبدالله بن العباس لقبیدر كه خلفای عباسیه نك پدرلریدر بشیوز كوك زیتون اغاجی اولوب كل یوم هر برینك آلتنده ایكی ركعت نماز قلمق عادتی اولمغله سجده اعضاسی دوه نك دوشی كبی غلیظ ودرشت اولمشیدی كذلك رئیس خوارج اولان عبدالله بن وهب لقبیدر طول سجودآنك ثفناتنده تأثیر ایلمكله ناسورلندرمشیدی (المثافنة) مفاعله وزننده برآدمله دائما همنشین اولمق معناسنه در یقال ثافنه اذا جالسه ولازمه (المثافن) ملازم وزننده (والمثفن) محسن وزننده برآدمه دائما همنشین اولان كمسه یه دینور (الثكبة) غرفه وزننده قلاده یه دینور وسنجاغه دینور وقبر ومزاره دینور ویزده اولان چقور

آتش اوجاغنه دینور و برنسنه‌یی ستراید‌ه جك قدر چقوره دینور وكوكرجین سور یسنه دینور وقلبده منوی اولان
نیته دینور كرك ایمان وكرك كفر جهتندن اولسون ودوه‌نك یوننه تعلیق ایلدكلری الاجه یوك پاره سنه دینور
وسرعسكر سنجاغی التنه دینور كه عسكرك جمعیتگاهلریدر هرنقدر آنده بیراق وسنجاق دخی یوغیسه‌ده صورت
ثانیه‌ده سرعسكرك چوره ودائره سی اولور جمعی ثكن درصرد وزننده قال الشارح ومنه الحدیث یحشر الناس
علی ثكنهم وهو جمع الثكنة ای الرایة ای علی ماماتوا علیه وادخلوا فی قبورهم من الخیر والشر او الثكنة
مركز الاجناد ومجتمعهم علی لواء صاحبهم (ثكن) فتحتینله برطاغك آدیدر (الاثكون) اسلوب وزننده خرما
سالقمنك چوپنه دینور علی قول سالقمنه دینور (الثمن) ثانك ضمیله وضمتینله (والثمین) امیر وزننده برنسنه‌نك
سكز جزؤندن برجزؤنه دینور علی قول كسورك یعنی اجزاء ثمانیه‌نك هر بر كسرنه مطرد الاطلاق اولنور ثمن لفظنك
جمعی اثمان كلور یقال هذا ثمن ذلك وثمنه وثمینه ای جزؤ من ثمانیة او یطرد ذلك فی هذه الكسور مترجم دیركه
سكزنجی‌یه ثامن دینور اشبو آحاد اعدادی نسب اوزره درلر مثلا ثامن ذی ثمان دیمكدر وتاسع كه طقوزنجی دیمكدر
ذی تسع وعاشر كه اونجیدر ذی عشر دیمكدر (الثمن) ثانك فتحیله برنسنه‌نك سكزده برنی آلمق معناسنه‌در یقال
ثمنهم ثمنا من الباب الاول اذا اخذ ثمن مالهم وبرجماعتك سكزنجیسی اولمق معناسنه‌در یقال ثمنهم ثمنا من الباب
الثانی اذا كان ثامنهم (الثمانی) یمانی وزننده سكز عددك اسمیدر و بومنسوب دكلدر یعنی الفی یاء نسبتدن بدل دكلدر
علی قول فی الاصل ثمن لفظنه منسوبدركه وجه مرقوم اوزره یدی عددی سكزایدن جزؤدن عبارتدركه ثمانك
ثمنیدر تغییر نسب طریقه‌سیله اولنی مفتوح ایدوب ویای نسبتك برنی حذف وانك بدلنه الف الحاق ایلدیلرنته كه
یمنه نسبتده یمانی دیوب ونیره مذكوره اوزره قیلدیلر پس ثمانك یایی عند الاضافه ثابت اولور قاضی كلمه سنك یایی ثابت
اولدیغی كبی تقول ثمانی نسوة وثمانی مائة كما تقول قاضی عبدالله ورفع وجر حالتلرنده مع التنوین ساقط ونصب
حالنده ثابت ومنصرف اولور واما اعشی نام شاعرك * فلقد شربت ثمانیا وثمانیا * وثمان عشرة واثنتین واربعا
بیتنده كه ثمان عشرة واقع اولمشدر حق ثمانی عشرة اولمقدر یانك حذف اولندیغی طوال الایدلغی اوزره‌دركه حق
طوال الایدی اولمقدر (المثمن) معظم وزننده سكزركنلو وسكزكوشه‌لو نسنه‌یه دینور یقال شكل مثمن اذا جعل له
ثمانیة اركان ومسموم آدمه دینور یقال رجل مثمن ای مسموم ومحموم كسبه دینور یقال رجل مثمن ای محموم
(الثمن) ثانك كسریله سكز كونده بركره صووار یلان دوه‌نك سكزنجی كوننه دینور كه اولكون صووار یلور (الاثمان)
همزه‌نك كسریله برآدمك دوه‌سی سكز كونده برصو ایچمك معناسنه‌در یقال اثمن الرجل اذا اوردت ابله ثمنا
وبرجماعت سكزنفر اولمق معناسنه‌در یقال اثمن القوم اذا صار واثمانیة واشترا اولنان متاعك بهاسنی ویرمك
معناسنه‌در یقال اثمنه سلعته واثمن له اذا اعطاه ثمنها (الثمن) فتحتینله برنسنه‌نك قیمتنه وبهاسنه دینور جمعی
اثمان واثمن كلور یقال اعطی ثمنه وهو ما استحق به ذلك الشیء (الثمانون) سكسان عددك اسمیدر ومنه المثل
احمق من صاحب ضأن ثمانین * اصلی بودركه براغرابی كسرای عجمه برخصوص ضمننده مژده ایلكله اولدخی
مقابلنده بندن نه دیلرسك حاصلدر دیو ترخیص ایلدكده سكسان عدد قیون التماس ایلدیكنه مبنی حماقتده ضرب
مثل اولدی وثمانین بربلده آدیدركه نوح علیه السلام بنا ایلدی قچن سفینه‌دن خروج ایلدكلرنده سكسان
نفر آدم مستصحبلری اولمغله آنی بنا وایوا ایلدیلر عمر بن ثابت الثمانینی النحوی اورایه منسوبدر (ثمینه) سفینه وزننده
بر بلده یاخود برارض اسمیدر جوهری ثمانیه ایله رسم ایلمكله سهو ایلمشدر (الثمانی) ثانك فتحیله براوتك اسمیدر
وبریوده سكز صخره عظیمه آدیدر كه ثمانی ایله معروفدر (المثامن) میمك فتحیله بنی ظالم بن نمیر یوردنده برموضع آدیدر
(الثن) ثانك كسری ونونك تشدیدیله شول قوری اوتلغه دینور كه كثرتندن بری بری اوزره بنكشیوب متراكم اوله علی قول
قرارمش اغاجدالرینه دینور صبز واتدن وساراوتلقلردن قرارمش اولانه اطلاق اولنمز (الثنان) كتاب وزننده بری برینه
صارمشمش صیق وفراوان نباته دینور (ثنان) غراب وزننده برموضعدر (الثنة) ثانك ضمیله قاسیغه دینور عانه معناسنه
علی قول قاسیق ایله كوبكك بیننده اولان یوفقه دری‌یه دینور وآت قسمنك بلكلر ینك اكسه سنده اولان صچاق كبی تویه
دینور جمعی ثنن درصرد وزننده (الاثنان) همزه‌نك كسریله برنسنه چوریوب پرپرمك معناسنه‌در یقال اثن الهرم اذا بلی
(الثوینا) هو ینا وزننده اتمك اچیلان خمیر یوانی آلتنه صاچدقلری اونه دینور تخته‌یه یاپشمسون ایچون صاچرلر
تركیده اوروه تعبیر اولنور یقال یلزم الثوینا الخباز وهو الدقیق یفرش تحت الفرزدق اذا طلم (التثاون) تفاعل وزننده
تثاءن كبی الدانمق وحیله وخدعه ایتمك معناسنه‌در یقال تثاون للصید بمعنی تثاءن (الثین) ثانك كسریله دربادن
انجو چقاران طالغجه دینور یقال هو ثین ای مستخرج الدرة من البحر وانجو دلیجی استاذه دینور یقال فلان ثین

مطلب

ج

ای مثقب اللؤلؤ نجزه بعونه تعالی فصـــــل الجیم (الجؤنة) جیمك ضمی وهمزه نك سكونیله عطار سپدنه وطبله سنه دینـور كه اوزری نه مبشین قبلایوب ایچنه اشیا قورلر و بو مهموز الاصل در ابن قر قول روایتی اوزره همزه سی تلیین اولنوب جونه دخی دینـور جمعی جون در صرد وزنـنـده (الجبن) جیمك ضمی وضمتیله (والجبن) عتل وزننده معروفدر كه پنیره دینور كه سوددن چالنور محدثیندن احمد بن موسی واسحق بن ابراهیم الجبنیان بیعنه منسو بلردر واما محمد بن احمد الجبنی دمشق شهرنده سوق الجبن دیدكلری چارشویه منسو بدر انده اولان مسجدك امامی ایدی (التجبن) تفعل وزننده سود پنیر كبی پك غلیظ اولمق معناسنـه در یقـال تجبن اللبن اذا صار كالجبن (الجبان) سحاب وزنـنـده (والجبان) شدّاد وزننده (والجبین) امیر وزننده قورقق بی زهره آدمه دینـور جبان كلمه سنك كه سحاب وزنـنـده در جمعی جبناء كلور كرماء وزننده مؤنثی جبان وجبانه وجبین در هاسز وهایله یقـال رجل جبان وجبان وجبین وامرأة جبان وجبانة وجبین ای هیوب للاشیـاء لایقدر علیها وعر بلر فلان بغایت كریم وجوانمرد ادمدر دیجك یرده هو جبان الكلب دیرلر زیرا مهمانلرك كثرت تواردندن انیس اولمغله اصلا اوریمیوب خوش طورورلر (الجبانة) سلامة وزننده (والجبن) جیمك ضمیـله (والجبن) ضمتیله برادم قورقق و بی زهره اولمق معنـاسنه در یقـال جبن الرجـل جبانة وجبنا وجبنا من البـاب الخامس اذا كان جبانا (الاجبان) همزه نك كسریله برآدمی قورقق بولمق معنـاسنه در یاخود قورقق صایمق معناسنه در یقـال اجبنه اذا وجده جبانا وحسبه جبانا (الاجتبان) افتعال وزنـنـده اجبان معنـاسنه در یقال اجتبنه بمعنی اجبنه وسودی پنیر چالمق معـناسنه در یقـال اجتبن اللبن اذا اتخذه جبنا (التجبین) تفعیل وزننده برآدمی قورققلغه نسبت ایلمك معنـاسنه در یقال هو یجبن علی المجهول ای یرمی بالجبن (الجبینان) جیمك فتحی وتثنیه بنیه سـیله جبهه نك ایكی اوجلرینه دینـور كه ایكی طرفندن جبهه یی تقویس ایده رك قاشلر ایله باشده قیل بتدیكی یرك ما بینندن عبارتدر انك ماوراسنه صدغ دینـور كه طولون تعبیر اولنور علی قول ناصیه حذاسندن جبهه نك اوزرنده قیل بتمكه بشلیـان یردن اعتبار ایله برطولوندن او برطولونه وارنجه یرك هر اوجنه جبین دینـور جمعی اجبن واجبنه وجبن كلور ضمتینله (الجبان) شداد وزننده (والجبانة) شدّاده وزننده مقبره یه دینور و صحرایه دینور وطپراغی صوی منبت ارضه علی قول بو كسكبجه دوزو هموره یره دینـور مترجم دیر كه اشبو جبانه كلمه سنده تاء وحدتیه در امام خلیل عندنده قطع معناسنه اولان جبّ وجوب ماده سندن مأخوذ فعلان وزننده در صحراء وبیـابانه موضوعدر حالیت ومحلیت علاقه سیله مقبره یه ده اطـلاق اولنـور حالا صحراده اولان نماز كاه عید وموتایه ده اطلاق بو ملابسه ایله در وسائرلرینك عندنده اشبو جبن ماده سندن فعالّ وزننده در كه نسب اوزره در (جبون) صبور وزننده یمنده برقریه آدیدر (جبان) سحـاب وزنـنـده خوارزم ایالتنده برقریه در (جابان) ابو میمون در كه صحابه در (الجحن) جیمك وحای مهمله نك فتحیله چوجغك غداسی بدونا خوش اولمق معنـاسنه در یقال جحن الصبی جحنا من الباب الرابع اذا ساء غذاؤه (الجحن) كتف وزنـنـده غداسی ناخوش صبی یه دینور و بیومز اولان چوره سودا ورغونی اوغلانه دینور وضعیف وخرده نبـاته دینـور وكنه تعبیر اولنان بوجكه دینـور قراد معناسنه (الاجحان) همزه نك كسریله چوجغك غداسنی ناخوش قلمق معناسنه در كه یرامز نسنه لر ایله بسلـكدن عبارتدر یقال اجحن الصبی اذا اساء غذائه وفقر وفاقه دن یاخود بخل وخستدن ناشی اهل وعیالنك نفقه ومعاشنی مضایقه ایله كورمك معناسنه در یقال اجحن الرجل اذ ضیق علی عیاله فقرا او بخلا (الجحن) جیمك فتحیله اجحان ایله معنـای ثانیده مرادفدر یقـال جحن الرجل جحنا من الباب الثالث بمعنی اجحن (التجحین) تفعیل وزننده بو دخی جحن معناسنه در یقال جحن الرجل بمعنی جحن (جحوان) سلمان وزننده بر رجل ادیدر (المجحن) مكرم وزننده بو دخی بو یسنز ضعیف اوته دینور (الجحنة) غرفه وزننده بو دخی كنه یه دینور قراد معناسنه (الجحیناء) مصغر بنیه سیله دائمی كركلو نسنه یه دینـور ومنه یقـال جحیناء القلب ولو یجاء كه جمله در حوج ماده سنده ذكر اولنمشدر (جیحون) جیمك فتحیله نهر خوارزم در كه آمویه دید كلری نهر عظیمدر اوته یقـاسنه ماوراء النهر اطلاق اولنور (جیحان) جیمك فتحیله شام ایله روم اولكه سی بیننده برنهر در و بو جهان معربیدر حالا جهان صوبی تعبیر ایتدكلری نهر در كه آدنه قربندن جریان ایدر (الجخنة) جیمك وخای معجمه نك ضمی وتشدید نونله جماع حالنده بدلك اتمكله حظ ولنمیان عورته دینور یقـال امرأة جخنة ای ردیئة عند الجماع (الجدن) فتحتینله كوزل سـسـه دینـور حسن صوت معناسنه و یمنده براوه یاخود بردره یا برموضع ادیدر (ذو جدن) یمنده حمیر ملو كندن برینك لقبیدر كه اول علس بن یشرح بن حارث بن ضیعی بن سبـاء در ملكه ملكت سبا اولان بلقیسك جدیدر بغـایت حسن صوته مالك ایدی و یمنده ابتدا طرب وتغنی ابدن بودر (جدان) شدّاد وزنـنـده ابن جدیله در كه ر بتعه دن بر بطن پدر یدر الاجدان همزه نك

كسريله بعد الفقر زنكين اولمق معناسنه در يقال اجدن الرجل اذا استغنى بعد فقر (الجذن) جيمك كسرى وذال
معجمه نك سكونيله جذل معناسنه دركه اغاج طومروغنه وكتوكه دينورو برنسنه نك كوكنه واصلنه دينور يقال جذنه
قوى اى اصله (جوذنه) جوهره وزننده ابو الطفل الصحابى معتقه سنك آديدر على قول اسمى جونه در ذالسز
وجوذان ياخود ابن جوذان صحابه در (الجرون) قعود وزننده برايشه دائما وزرش وادمانله رسوخ بولوب مهارت
پيدا ايلمك معناسنه در يقال جرن فلان جرونا من الباب الاول اذا تعود الامر ومرن وثوب مقوله سى كثرت استعمالدن
فرسوده اولمق معناسنه در يقال جرن الثوب والدرع اذا انسحق ولان واونا وكتمك معناسنه در يقال جرن الحب
اذا طحنه (الجارن) يلان ياور يسنه دينور وايشلك قديم يوله دينور يقال طريق جارن اى دارس (الجرن) جيمك
ضميله خرمن يرينه دينور وطاشدن اويولمش بيولديبك شكلنده قورنه يه ومصلق ديدكلرى اويمه يه دينور كه اندن
ابدست النور حمام قورنه سنه عربستانده جرن اطلاقى بوندندر تقول توضأت من الجرن وهو حجر منقور يتوضأ منه
ومحدثيندن عمرو بن العلاء اليشكرى لقبيدر (الجرين) اميروزننده بودخى خرمن يرينه واوكودلمش اونه دينورنه كونه
غله نك اولورسه اولسون (المجرن) منبروزننده بودخى خرمن يرينه دينورو پك اكول آدمه دينور يقال رجل مجرن اى
اكول جدا (الاجران) همزه نك كسريله خرمايى خرمن يرنده بركدرمك معناسنه در يقال اجرن التمر اذا جمعه فى الجرين
(الجران) كتاب وزننده دوه نك بيونك اوكنده بوغزلنه جق يرندن بوغزى چقور ينه قدر يره دينور جمعى جرن در
كتب وزننده وجران العود عينك فتحيله نمر قبيله سندن برشاعرك لقبيدر اسمى عامر بن حارثدر جوهرى اسمنى مستورد
اولمق اوزره رسم ايلمكله غلط ايلدى وباعث تلقيبى تحت نكاحنده اولان ايكى خاتونه اشبو *خذا حذرا جارتى فاتى
رايت جران العود قد كاد يصلح *بيتنى انشاد ايلديكيدر يعنى مزبور عودديكى ياشلو قوجه دوه نك بوغزى
در يسندن قامجى اتخاذ ايلمشيدى نسوانلرنى ضرب وتاديب ايچون وبيت مرقومك مفهومى زوجه لرنى تهديدى حاويدر
(الاجتران) افتعال وزننده خرما ياخود غله ايچون جرين اتخاذ ايلمك معناسنه در يقال اجترن الرجل اذا اتخذ
جرينا (جيرون) جيحون وزننده دمشق شهرنده برموضع آديدر (الجريان) جيمك كسريله جريال وزننده
ومراد فيدركه قرمزى بويه يه دينور (المجرن) معظم وزننده پك چوق قوللنلمق ايله سردلكى كيدوب ملايم
اولمش قامچى يه دينور يقال سوط مجرن اذا كان قد مرن قدم ولان (الاجرعنان) اقشعرار وزننده ارجعنان
لفظندن مقلوب واول معنايه دركه سيذكر يقال اجرعن وهو قلب ارجعن (جازان) زاى معجمه ايله بروادى
آديدر (الجزن) جيمك فتحيله طومروغه واپرى يارمه يه دينور يقال حطب جزن اى جزل جمعى اجزن كلور
(الجسنة) جيمك ضمى وسينك سكونيله برنوع بالق آديدر كه چتال بوينوزى اولور (الجسان) رمان وزننده
دف چالان چنكيلره دينور مفردى جاسن در يقال هم جسان اى الضاربون الدفوف (الاجسينان) اقشعرار
وزننده برنسنه طاش كبى پك وسخت اولمق معناسنه در يقال اجسأن الشئ اذا اصلب (الجوشن) شين معجمه ايله
جوهر وزننده كوكسه دينور يقال ضرب جوشنه اى صدره وجنك اسبابندن زرهه دينور يقال خرج وعليه
جوشن اى درع مترجم حقيردركه فارسيده جوشن زره طرزنده بركونه كيم آديدر كرچه زره طرزنده اولور لكن
زره بالكز حلقه لردن اولور اما جوشن حلقه حلقه اولوب ارالقلرينه اوفق اوفق تنكه لر نصب اولنور انتهى
محدثيندن عبدالوهاب بن رواج ابن الجوشنى جوشن عملنه منسوبدر وقدمادن قاسم بن ربيعة الجوشنى جدى
اولان جوشنه منسوبدر وعيينة بن عبدالرحمن بن جوشن الجوشنى الغطفانى محدثدر وجوشن الليل كيجه نك
وسطنه ياخود صدرنه واولنه اطلاق اولنور يقال مضى جوشن الليل اى وسطه او صدره (المجشونة) ايشى چوق
اولوب اصلا ايشسز كوجسز طورمز اولان شن وشبير مرد خاتونه دينور يقال هى مجشونة اى الكثيرة العمل
النشيطة (الجشنة) جيمك ضميله (والجشنة) دجنه وزننده برقوش آديدر (ذو الجوشن) شرحبيل بن قرط الاعور
الصحابى لقبيدر ابتداعربده جوشن تلبس ايدن مرقومدر اكابناء انكله ملقب اولدى ياخود كوكسى پك يومرى
اولديغندن ياخود كسراى عجم كنديسنه جوشن اعطا ايلديكندن ملقب اولدى (الجعن) جيمك فتحى وعينك
سكونيله بدن سولپوكلنوب دريسى بورشوب بورزمق معناسنه در وبوندن فعل تصرفى مهجوردر (جعونه)
لفظى كه جيمك وعينك فتحيله بررجل اسميدر آندن مأخوذ در وجعونه سمز بودوره دينور يقال رجل جعونة
اى قصير سمين بعض نسخه ده بونلر صبوره وزننده مضبوطدر (الاجعان) همزه نك كسريله كوده نك اتى
قاتيلنوب غليظ اولمق معناسنه در يقال اجعن الرجل اذا تعلج لحمه واشتد (الجعثن) جيمك وثاى مثلثه نك كسريله
صليان ديدكلرى اوتك كوكلرينه دينور وفرزدق نام شاعرك قيز قرنداشى اسميدر (التجعثن) تدحرج وزننده

برنسنه بورشوب درطوب اولمق معناسنه در يقـال تجعثن الشئ اذاتقبض وتجمع (المجعثن) مزعفر وزنـنـده
كوده سی دیزكلی طوباج آدمـه دینور يقـال رجل مجعثن الخلق ای مجتمعه (الجعـاثن) علابط وزنـنده يمنده
برقبيله در (الجفن) جيمك فتحى وفانك سكونيله كوز قپاغنه دينور جمعى اجفن واجفـان وجفون كلور وقلج قينه
دينور بونده جيمك كسريله ده لغتدر يقـال وضع السيف فى جفنه اى فى غمده واصمه نك كوكنه على قول چبوقلرينه
دينور ياخود برنوع اوزم اسميدر وجفن برآدم نفسنى مدانس ورذائلدن تنزيه وتصفيه ايلمك معناسنه در يقال جفن
نفسه جفنا من البـاب الاول اذاظلفهـا من المدانس وجفن برجنس خوشبو شجر آديدر وطائفده برموضع آديدر
ودوه يى بوغزليوب اتنى چناقلر ايچره ناسه اطعـام ايلمك معناسنه در يقـال جفن النـاقة اذانحرها واطعم لحمها
فى الجفان (الجفنه) تمره وزننده كريم وجوانمرد آدمه دينور يقال هو جفنة اى كريم وكوچك قيويه دينور وچناغه وقواطه يه
دينور قصعه معناسنه جمعى جفان در جيمك كسريله وجفنات در فتحاتله وجفـنه يمنده برقبيله آديدر (التجفين)
تفعيل وزنـنـده (والاجفان) همزه نك كسريله چوق جماع ايلمك معناسنه در يقـال جفن الرجل واجفن اذاجامع
كثيرا (جفينه) جهينه وزننده برخمار يعنى ميخـانه جى آدمك اسميدر *عند جفينة الخبر اليقين* مثلنك منشأيدر
و بونده جهينه ديمك صحيح دكلدر و بعضلر عندنده صحيحدر زيرا اصلى بودر كه كلاب قبيله سندن حصين بن عمر
وابن معاويه بن عمرو بنى جهينه دن اخنس نام كمسنه ايله كشت وكذار ايده رك برمحله نزول ايلديلر ايكيسى دخى فتاك
اولمغله جهنى حصين كلابى يى قتل ومالنى اخذ ايلدى حصينك صخره نام قرنداشى هرموسم غزبده قرنداشنه
ندبه ايدوب كريه وزارى ايدر ايدى على العـاده برموسمده دخى كريه وافغـان ايدركن اخنس كوش ايتدكده اشبو
تسـائل عن حصين كل ركب *وعـند جهينة الخبر اليقـين* بيتنى انشاد ايلمكله كلام مزبور مثل اولدى (جلن)
فتحتينله ايكى قنادلو قاپونك بريسـنك اورتيلوركن ظهور ايدن صوتندن حكايه در نته كه بلق ديكر قنـادينـك
صوتندن حكايه در پس جلنبلق ايكيسنك بردن قپـانديغنك صوتلرندن حكايه اولور (الجلحن) حاى مهمله ايله
زبرج وزنـنـده (والجلحـان) قرطاس وزنـنـده پك بخيل وناكس شخصه دينور يقـال رجل جلحن وجلحـان
اى ضيق بخـيل (الجمان) غراب وزننده انجويه دينـور على قول انجوشكلنده كومشدن دوزلمش تكمه يه وقوزه يه
دينور مفردى جمانه در يقـال سال العرق من وجنهه كالجمـان اى اللؤلؤ اوهنوات اشكال اللؤلؤ من فضة ونسوان
عرب زينتلرندن بركونه زينته دينور كه سختيانى آت بچه سى كبى ديلم ديلم ترشه ايلدكدنصكره حصير كبى نسج ايدوب
والوان بونجقلر استوار ايدوب حمـائل كبى طاقنورلر و بلارينـه كرايدوب قوشانورلر واوزرى كومشلنمش ياخود
كومش ايله يالدزلنمش بونجغه دينور و بزاركك دوه نك آديدر و برطاغك اسمـيدر واحمد بن محمد بن جمان محدثدر
(جمانه) ثمامه وزنـنـده برخاتون آديدر و برقوملق آديدر وطفيل بن مالكك فرسى اسمـيدر (الجمن) جيمك ضمـيله
(والجمن) ضمتينله يمامه شقنده برطاغك آديدر (جمين) قبيط وزننده ابو الحارث المدينى اسميدر كه محدثدر كرچه بونى
محدثون نونله ضبط ايلديلر لكن صواب اولان زاى معجمه ايله جميز اولمقدر حتى ابو بكر بن مقسم اشبو *ان اباالحارث
جميزا *قد اوتى الحكمة والميزا* انشيده سنده تصريح ايلدى (جمهان) عثمان وزننده تابعيندن بر محدث اسميدر
(الجن) جيمك فتحى ونونك تشديديله (والجنون) قعود وزنـنـده برنسنه يى ستر ونهان ايلمك معنـاسـنه در يقـال
جنه الليل وجن عليه جنـا وجنونا من البـاب الاول اذاستره وكل ماستر عـنك فقد جن عنك مؤلفك بصائرده
بياننه كوره جن ماده سى ستر معناسـنه موضوع اولوب معـانئ سائره آندن منشعبدر وجن رحمده جنين مستور
اولمق معنـاسنه در يقـال جن الجنين فى الرحم جنـا من لباب الثانى اذا استتر وجن وجنون دلورمك معناسنه در كه
عقل مستور اولور يقـال جن الرجل جنا وجنونا على المجهول اذا صار مجنونا وجن جيمك كسريله وجنون وجنان
كتاب وزنـنـده كيجه مظلم اولمق ياخود قراكو قاوشمق معنـاسـنه در يقـال جن الليل جنا وجنونا وجنانا اذااظلم
اواختلطت ظلمته ويقال واراه جن الليل وجنونه وجنانه اى ظلمته اواختلاط ظلمته وجنون برك اوتلرى بالجمله چچك
آچمق معنـاسنه در يقـال جنت الارض على المجهول اذا اخرجت زهرهـا ونورها (الاجنان) همزه نك كسريله
بو دخى قراكولق بصوب برنسنه يى ستر ايلمك معنـاسنه در يقـال اجنه الليل اذاستره وميتى تكفين ايلمك معناسنه در
يقـال اجن الميت اذا كفنه و پنهان اولمق معناسنه در يقـال اجن عنه اذا استتر و برآدمى دلو ايلمك معنـاسـنه در
يقـال اجنه الله فهو مجنون فلا تقل مجن كما يقـال احبه فهو محبوب وكبه خاتون جنينى رحمنده ستر وقبض ايلمك
معنـاسنه در يقـال اجنت الحامل الجنين اى ستره فى الرحم (الجن) جيمك كسريله كيجه نك ظلمتنه ياخود اختلاطنه
دينـور كه ذكر اولندى وجن النـاس وجنان الناس كه سحـاب وزنـنـده در مجتمع ناسك كوم وفراوان اولان بريـنه

مطلب

دینور داخل اولانی ستر ایلدیکیچون تقول لقیته فی جنّ الناس وجنانهم ای معظمهم وجنّ ملائکه‌یه اطلاق
اولنور مستور اولدقلریچون جنه دخی دینور مؤلف بصائرده دیدیکه جنّ حقنده ایکی کونه مقاله واردر بریسی
بودرکه جنّ مطلقا حواسّك مجموعندن مستتر اولان روحانیونه اطلاق اولنورکه انس مقابلی اولور بو صورتده
ملائکه وشیاطین داخل اولور پس ملائکه ایله جنّ بینده عموم وخصوص مطلق واردر هر ملائکه جنّ در
وهر جنّ ملائکه دکلدر ثانی روحانیونك بعضنه اطلاق اولنور زیرا روحانیون اوچ قسمدر اخیاردرکه ملائکه‌در
واشراردرکه شیاطیندر واوساطدرکه اخیار واشراری مشتملدر جنّ طائفه سیدر پس بوراده مؤلف قول اوّل
اوزره تفسیر ایلدی مترجم دیرکه اشبو جنّ مبحثنك تفصیلی بدر الدین السبکی مرحومك آکام المرجان فی احکام الجان
نام کتابنده مشرح وحدر انتهی وجنّ برنسنه‌نك تازه‌لکی ونو ظهورلغی هنکامنه اطلاق اولنور زیرا حسن وبداعتی
حالتی اولمغله قلوبی مفتون ایدر یقال جنّ الشباب وغیره ای اوّله وحداثته وجنّ النبت نبات قسمنك چچکلرندن
عبارتدر یقال اعجبنی جنّ النبت ای زهره ونوره وعربلر لاجنّ بهذا الامر دیرلر لاخفأ فیه معناسنه (الجنن) فتحتیله
قبر ومزاره کذلك کفنه ومیته اطلاق اولنور ستر معناسندن مأخوذلردر جمعلری اجنان در (الجنان) سحاب
وزننده ثوب ولباسه اطلاق اولنور وجودی ستر ایلدیکیچون وکیجه‌یه اطلاق اولنور یاخود قرانکولغنه دینور
و برنسنه‌نك ایچریسنه دینورکه کوزه کورنمز یقال هو فی جنانه ای جوفه شارح دیرکه بوراده نسخه‌لرده وجوف
مالم تر عبارتیله درکه مرئی اولمیان شیئك جوفی دیمك اولور وصف مذکور ایسه جوفك ملایمیدر مکر ما الفظی
معرفهٔ عامّه اعتباریله الشیء معناسنه حمل ایله وجوف الشیء الذی لم تره سبکنده اوله که عدم رؤیت جوفك صفتی
اولور یاخود اضافة الشیء الی صفته قبیلنه تکلف اولنه وجنان برطاغك آدیدر وحریم خانه‌یه دینور و یورکه
وقلبه علی قول محل سرّ اولان کوکله دینور یقال فلان ضعیف الجنان ای القلب اوهور وعه وجانه اطلاق اولنور
روح معناسنه جمعی اجنان کلور (جنان) شدّاد وزننده اسامیدندر عبدالله بن محمد بن الجنان محدّثدر
وابو الولید بن الجنان ادیب ومتصوّفدر (جنان) کتاب وزننده برمحبوبه قیزك اسمیدرکه ابو نواس الحکمی
اشعارنده انکله تشبیب ایدرایدی ورقه ده برموضع آدیدر وباب الجنان حلب شهرنده برمحله‌در ومحمد بن
احمد السمسار ونوح بن محمد الجنانیان محدّثلردر وجنان جنت لفظندن جمع اولور وعمرو بن خلف بن جنان
مقرئ ومحدّثدر (الاستجنان) کیزلنمك معناسنه‌در یقال استجنّ الرجل اذا استتر ودلورمك معناسنه‌در
یقال استجنّ فلان علی المجهول اذا صار مجنونا وبرآدمی شوق وجنبش وطربه کتورمك معناسنه‌در یقال استجنه
اذا استطربه (الجنین) امیر وزننده رحمده اولان ولده دینور بمعنی مفعولدر جمعی اجنه واجنن کلور اجله وافلس
وزنلرنده ومطلقا مستور ونهان اولان شیئه دینور یقال شیء جنین ای مستور (المجنّ) (والمجنة) میملرك کسری
وجیملرك فتحیله (والجان) (والجانة) جیملرك ضمیله قلقانه دینور ترس معناسنه ساتر اولدیغیچون وتقول العرب
قلب فلان مجنه ای اسقط الحیاء وفعل ماشاء اوملك امره واستبدّ به یعنی حیاء وحجابی برطرف ایدوب بی پروا دیلدیکنی
ایشلر اولدی یاخود زمام اموری یدغیرده ایکن شمدی خودبخود امورنی قبضهٔ اراده واستقلالنه آلدی دیمك یرده
ایراد اولنور ومجنّ وشاح معناسنه‌درکه نسوان عرب زینتلرندندر (الجنة) جیمك ضمیله برنسنه‌یی ستر ووقایه ایدن
شیئه دینور یقال هو جنة له ای بقیه وشول مقرمه ومندیل مقوله‌سنه دینورکه نسوان آنکله صرتندن ماعدا
اوکنی واکسه سنی ویوزنی وکوکسنك ایکی یانلرنی بوریوب اورترلر وبرقع کبی آنده ایکی کوزلك اولور (الجنی)
جیمك کسریله جنّ یاخود جنه لفظنه منسوب دیمکدر شارحك بیاننه کوره مراد جنّ صنفندن یاخود جماعتندن
واحد دیمکدرکه روم ورومی کبی اولور یقال رأیت جنیا ای واحدا من الجنّ اوالجنة وعبدالسلام بن عمر
وابو یوسف الجنیان روایت حدیث ایلدیلر (الجنة) جیمك کسریله جنّ صنفنك طائفه وجماعتنه دینور یقال
هو من الجنة ای من طائفة الجن پس جن لفظندن اخصّ اولور تاء وحدت جنسیه‌یه دالّ اولور وجنه جنوندن
اسم اولور دلیلك معناسنه یقال به جنة ای جنون وجنه جن کبی ملائکه‌یه اطلاق اولنور (المجنة) میمك وجیمك
فتحیله طائفهٔ جن مقرّی ارضه دینور یقال ارض مجنة ای کثیرة الجن ومکه قربنده برموضع آدیدر بعضا میمی
مکسور اولور ودلیلك جنون معناسنه‌در یقال به مجنة ای جنون (التجنن) تفعل وزننده (والتجانّ) تشدیدنونله
تفاعل وزننده دلورمك معناسنه‌در یقال تجنن زید وتجانّ اذا صار مجنونا وتجنن برك نباتی بالجمله چچك اچمق
معناسنه‌در وبو تحرّج وتأثم بابندندر یقال تجننت الارض اذا اخرجت زهرها ونورها وتجنن وتجانن دلی اولمیان
آدم مصنع دلولك صورتی کوستورمك معناسنه‌در یقال تجنن علی فلان وتجانن اذا اری من نفسه الجنون

المجنون) دلو یه دینور دیوانه معناسنه یقال اجنه الله فهو مجنون کما ذکر لکن ثلاثی مجهولدن وارد اولمغله بوشاذ
اولمامق مطرده در (الجانّ) تشدید نونله جن لفظندن اسم جمعدر لکن زمخشرینك مقدمه ده ومؤلفك بصائرده
بیاننه کوره جانّ ابو الجنّ درنتسه که ادم ابو البشردر و بعضلر عندنده جانّ برقوم مخصوصدر انساندن مقدّم
خلق اولندیلر وجان برنوع حیه اسمیدر که کوزلری سیاه اولور اکثری خانه لرده دور ایدر و برکسنه یی آزرده ایلمز
(المجنونة) پك اوزون خرما اغاجنه اطلاق اولنور یقال نخلة مجنونة ای طویلة (الجنة) جیمك فتحیله خرما وسائر
اشجاری مشتمل باغچه یه دینور اشجار وظلالیله ارضی سترایلدیکیچون جمعی جناندر کتاب وزننده تقول
دخلنا الجنة وهی حدیقة ذات النخل والشجر (الجنبنة) سفینه وزننده طیلسان شکلنده کنارلری زنجفلو برکونه
ثوبه دینور که نسوان عرب اتلتبس ایدرلر (الجنن) ضمتیله اصلی جنون ایدی که دلیلکه دینور تخفیفا واوی
حذف اولنمشدر (جنونه) خروبه وزننده محدثیندن یوسف بن یعقوب الکنانی لقبیدر (جنون) خرّوب وزننده
اسمادندر جنون الموصلی غسان بن ربیعدن روایت حدیث ایلدی (اجنك) همزه نك فتحی وجیمك کسریله
من اجل انك معناسنه در یعنی ترکیب مذکوردن مختصردر ویلمه کلمه سی کبی یقال من اجنك کذا ای من اجل انك
کذا (الجناجن) زلازل وزننده کوکسده اولان قبورغه لره دینور مفردی جنجن وجنجنه در جیملرك کسری وفتحیله
وجنجون در جیمك ضمیله (المنجنون) (والمنجنین) میملرك فتحیله صودولابنه دینور که طوار ایله یاخود صو ایله دونوب
صو چکیلور باغچه لرده ونهرلرده اولان دولاب اوله جقدر و بو مؤنثدر مترجم دیر که بونی زمخشری خرمن دوکجك
چرخ ایله بیان ایلمشدر وشافیه شرحنده چار پردی وزنی فنعلول وفنعلیل یاخود فعلاون وفعلایل اولدیغنی تفصیل
ومعرّب اولمسنی تصریح ایلمشدر وتانیثی ظاهرا آلت تاویلنه مبنیدر (جنبنه) جهینه وزننده عقیق مدینه ده
برموضعدر و نجد دیارنده ضریه ایله حزن بنی یربوع ییننده برمرغزار آدیدر ووادی القری ایله تبوك بیننده برموضع
آدیدر (الجنبنات) دار الخلافة بغدادده برموضع آدیدر (ابو جنه) جیمك کسریله اسد قبیله سندن برشاعردر که
ذوالرمه نام شاعرك دایسی ایدی (ذو المجنین) میمك کسریله عتبة الهذلی لقبیدر دائما ایکی قالقان طاشیر ایدی
(المتجننه) متفننه وزننده شول ارضه دینور که اوتلغی کور وفراوان اولمغله هر بلوکی برسمته ذاهب اولمغله کویا که
تجنن ایلمشدر یقال ارض متجننة اذا کانت کثر عشبها حتی ذهب کل مذهب (بیت جن) جیمك کسریله جبل الثلج
تحتنده برقریه آدیدر نسبتنده جنانی دینور جیمك کسریله (الجون) جیمك فتحیله شدت خضرتندن قرامتق
اولان پك قویو یشل اوته دینور وقرمزی نسنه یه دینور وآق نسنه یه دینور وقاره نسنه یه دینور وکوندوزه دینور
نهار معناسنه جمعی جون در جیمك ضمیله وجون یاغزآته ودوه یه دینور ومروان بن زنباع العبسی
وحارث بن ابی شمر الغسانی وحسیل الضبی وقتب بن سلیط النهدی ومالك بن نویرة الیربوعی وامرئ القیس
بن حجر وعلقمة بن عدی ومعاویة بن عمرو بن الحارث فرسلرینك اسمیدر وجون بن قتاده اصحابدن
یاخود تابعیندندر وجون مصدر اولور قارارمق معناسنه یقال جان وجهه یجون جونا اذا اسود (الجوان) جیمك
فتحی وتثنیه بنیه سیله یایك ایکی کوشه سنه دینور یقال جونا القوس ای طرفاه وابو عمران عبد الملك بن حبیب الجونی
واوغلی عوید محدثلردر (الجونة) تمره وزننده کونشه دینور یقال طلعت الجونة ای الشمس وقرمزی نسنه یه
دینور وکموره دینور ومکه ایله طائف بیننده برقریه آدیدر (الجونة) جیمك ضمیله آت قسمنده اولان یاغزلغه دینور
وعطار طبله سنه دینور بونك اصلی مهموزدر جمعی جون کلور صرد وزننده وکوچك طاغه دینور الجونی
کردی وزننده برنوع بغرتلق قوشنه دینور که قارنی وقنادلری سیاه اولور (التجون) تفعل وزننده عروس قپوسنی
شطارت ایچون کرج قوله سیله اغارتمق معناسنه در کذلك میت قپوسنی ماتم ایچون قرارتمق معناسنه در که
عادت عربندر یقال تجون باب العروس اذا بیضه وتجون باب المیت اذا سوده (جوین) زبیر وزننده خراسان
اولکه سنده برایالت آدیدر وسرخس قضاسنده برقریه در (الجوناء) حمراء وزننده کونشه دینور شمس معناسنه
یقال طلعت الجوناء ای الشمس وتجربه یه دینور وسیاه تویلو ناقه یه دینور ذکر اولنان جون لفظندن ماخوذدر
(المجوجن) مجوهر وزننده قوقش صویه دینور یقال ماء مجوجن ای منتن (جوان) غراب وزننده (وجوین) زبیر
وزننده اسامیدندر (الجونین) جیمك ونونك فتحیله بحرین قضاسنده برقریه در (الجوانة) شدّاده وزننده دبره
دینور است معناسنه (جاوان) اکرادن براویماق آدیدر حله مزیدیه ده متمکن اولورلر فقهادن محمد بن
علی الجوانی انلردندر (جهینه) مصغر بنیه سیله برقبیله آدیدر * وعند جهینة الخبر الیقین * مثلی جفن ماده سنده
ذکر اولندی وجهینه طبرستان اولکه سنده برقلعه در وموصل قضاسنده برقریه در تصانیف کثیره صاحبی

حسین بن نصر بن محمد الجهنی اوراندندر (الجهنة) غرفه وزننده اواخر لیلك ابتداسنه دینور جهمه معناسنه
(الجهانة) ثمامه وزننده تازه قیز دینور یقال جاریة جهانة ای شابة (الجهن) جیمك فتحیله یوزك اتی غلیظ
اولمغه دینور (الجهن) جیمك ضمیله دکز قییسنه براوق آتمی مسافه قدر قریب اولان کورفزه دینور که ساحل متصل
اولمیه واکر متصل اولورسه شعب دینور (الجهون) قعود وزننده برنسنه قریب اولمق معناسنه در یقال جهن
الشیء جهونا من الباب الاول اذا قرب ودنا (جیهان) جیمك فتحیله بر رجل آدیدر (نهر جیهان) جحن ماده سنده
ذکر اولندی (جیان) شدادوزننده اندلسده بر بلده در قدماء اعلامدن ابن مالك وابو جبان اور ادندر ایکیسیده
امام العربیه در وابو حیان بعضا پدرینك جدی اولان حیانه نسبت اولنور که حای مهمله ایله در وجیان
اصفهان قضاسنده بر قریه در طلحة بن الاعلم الحنفی اندندر وموسی بن محمد بن جیان ومحمد بن خلف بن جیان
محدثلردر نجز بعونه تعالی فصـــــــــل الحاء المهملة (الحبن) فتحتینله بر مرضدر که انسانك قارننده عارض
اولمغله قارن شبشوب قبارر بین الاطباء استسقا دیدکلری علتدر یقال به حبن وهو داء فی البطن یعظم منه (الحبن)
حانك فتحی وبانك سکونیله وفتحیله استسقا علتنه مبتلا اولمق معناسنه در یقال حبن الرجل علی المجهول
وحبن حبنا وحبنا من الباب الرابع اذا اصابه حبن وحبن بر غضب اولمق معناسنه مستعملدر یقال حبن علیه
حبنا اذا امتلأ غضبا (الاحبن) احمر وزننده استسقا علتنه اوغرامش آدمه دینور مؤنثی حبناءدر (الحبن)
حانك کسریله معبون دیدکلری جانوره دینور وبر کونه قبارجق اسمیدر که قان چبانی کبی بدنده ظهور ایدر
ومطلقا بدنده ظهور ایدوب شبشوب ایرنلنن سیولجه ویارهمقوله سنه دینور وقان چبانه دینور جمعی حبون کلور
(الحبنة) حانك کسریله بودخی سیولجه ویاره مقوله سنه دینور وقان چبانه دینور (الحبن) حانك فتحیله شجر
دفلی اسمیدر که آغو اغاجی دیدکلریدر خلق اکا زقوم اغاجی دیرلر (الحبین) امیر وزننده بودخی شجر مزبوره
دینور (الحبناء) حمراء وزننده بیوك قارنلو عورته دینور یقال امرأة حبناء ای الضخمة البطن ومغیره ویزید
وصخر نام برادرلرك والدملری اسمیدر که اوچیده شاعر ایدی پدرلری عمرو بن ربیعه در وتمور طلمز اولان کوکرجینه
دینور جمعی حبن در حانك ضمیله واتلو طوباج اباغه وصف اولور (حبینه) جهینه وزننده (وام حبین) زبیر
وزننده بر جنس جانوره دینور ترکیده کرتنکله دیدکلریدر که کلره شبیه وایری وقارنی بیوك اولور دائماباشنی یوقری
قالدیره رق کیدر طاشلق یرلرده ومقبره لرده کثیر اولور وام حبین لفظی معرفه در بعضا لام تعریف داخل اولور
لکن بعد الحذف شاذ اولمق اوزره نکره اولمز (المحبنة) مطمئنة وزننده طارغین آدمه دینور یقال رجل محبنة
ای عضبان (حبونن) سفرجل وزننده بر رجل علمیدر وبروادی اسمیدر (حبونه) سموره وزننده قاسم البرزالی
نام محدثك جدی اسمیدر وعبد الواحد بن حسن بن حبین که زبیر وزننده در محدثدر علی قول نونله حنین در
(الحتن) حانك فتحی وکسری وتانك سکونیله مثل وهمتا معناسنه در یقال هو حتنه ای مثله وقرنه ویقال هما حتنان
ای سیان فی الرمی پس اوق آتشمقده اولان برابرلکده استعمال غالب اولمشدر وباطل وبیهوده معناسنه در یقال
اتی بالحتن ای الباطل (الحتن) فتحتینله طاغلرك اوجلرینه دینور وحتن مصدر اولور برنسنه سخت وشدید
اولمق معناسنه یقال حتن الحر حتنا من الباب الرابع اذا اشتد (الحاتن) شول کونه دینور که اول وآخری اسیلکده
یکسان اوله یقال یوم حاتن اذا استوی اوله وآخره حرا (المحتتن) اسم فاعل بنیه سیله هر بری بس برابر اولان دوز
وهموار نسنه یه دینور یقال شیء محتتن ای مستو لا یخالف بعضه بعضا (الحتناء) حمراء وزننده تو یسز قولاق
دوبیا دینور (الحتنان) حانك ضمیله حتنال وزننده ومرادفیدر که ضروری وناچار معناسنه در یقال ماله عنه
حتنان ای حتنال ای بد وفراق (الحتنی) جمزی وزننده آتیلان اوقلرك یکسان لغنه دینور یقال وقعت النبل حتنی
ای متساویة (الاحتنان) همزه نك کسریله اوق اتان آدمك هپ آتدیغی اوقلر بر یره اوغرامق معناسنه در
یقال احتن الرجل اذا وقعت سهامه فی موضع واحد (التحاتن) تفاعل وزننده برابرلشمك معناسنه در یقال
تحاتنوا فی الامر اذا تساووا (حوتنان) حانك فتحیله بر بلده آدیدر (حتن) حانك وتای مثلثه نك ضمیله هذیل بلادنده
بر موضع آدیدر (الحجن) حانك فتحی وجیمك سکونیله اغاجی اکوب بوکمك معناسنه در یقال حجن العود حجنا من الباب
الاول اذا عطفه وبر آدمی بر ایشدن چویروب آلیقومق معناسنه در یقال حجن فلانا عن الشیء اذا صده وصرفه
وچوکانله برنسنه یی کندیسنه طوغری چکمك معناسنه در باغچوانلرك ککه ایله اغاجك دالنی چکدیکلری کبی یقال حجنه
اذا جذبه بالمحجن (التحجین) تفعیل وزننده بودخی اغاجی اکوب بوکمك معناسنه در یقال حجن العود اذا عطفه وتحجین
دوه یه مخصوص بر کونه تمغا اسمیدر که اکریجه اولور (الاحتجان) افتعال وزننده برنسنه یی محجن ایله برو یه چکمك

معناسنه‌در يقال احتجنه اذا جذبه بالمحجن ومالى قبض وتملكله درعهده ايلمك معناسنه مستعملدر يقال احتجن المال اذا ضمه واحتواه (الحجن) فتحتينله اكريلكه دينور يقال به حجن اى اعوجاج وبرنسنه‌يه بخل وضنت ايلمك معناسنه‌در يقال حجن عليه وبه حجنا من الباب الرابع اذا ضن ومقيم اولمق معناسنه‌در يقال حجن بالدار اذا اقام وحجن كنه تعبير اولنان بوجكه دينور وطوار قسمنه عارض اولان كوزملكه دينور يقال فى دابته حجن اى زمن (الحجنة) غرفه وزننده بودخى اكريلكه دينور يقال به حجنة اى اعوجاج وحجنة الثمام بيان داريسى ديدكلرى اوتك پيراغنه اطلاق اولنور وبونده فتحاتله ده زبانزددر وحجنة المغزل ايكك باشنده اولان اكرىجه دموره دينور (التحجن) تفعل وزننده اكيلمك معناسنه‌در يقال تحجن الشئ اذا اعوج (المحجن) منبر وزننده (والمحجنة) مكنسه وزننده چوكانه وباغچوانلرك ككه تعبير ايتدكلرى اوجى اكرى اغاجه دينور ومطلقا اكرى نسنه‌يه دينور (ومحجن) بن الادرع ومحجن بن ابى محجن اصحابدندر (الحجناء) حمراء وزننده معاويه البكائى فرسنك اسميدر وبراوجى اشاغى جبهه‌يه طوغرى مائل اولان قولاغه دينور على قول هر برينك براوجلرى جبهه‌يه طوغرى برى برينه مقابل مائل اولانه دينور يقال اذن حجناء اى المائلة احد طرفيها قبل الجبهة سفلا والتى اقبلت اطراف احداهما على الاخرى قبل الجبهة (الاحجن) احمر وزننده (والحجن) كنف وزننده اوجلرى بوكلم بوكلم صارقق وقيورجق صاچه دينور يقال شعر احجن وحجن اى متسلسل مسترسل رجل جعد الاطراف وحجن كنه ديدكلرى بوجكه دينور (الاحجان) همزه‌نك كسريله ثمام ديدكلرى اوتك پيراغى ظهور ايلمك معناسنه در يقال احجن الثمام اذا اخرجت حجنته (الحجون) صبور وزننده تنبل وكاهل آدمه دينور يقال رجل حجون اى كسلان ومعلاة مكه ده برطاغك آديدر وبرموضعك اسميدر وحجون شول غزوه‌يه دينوركه خصم طرفنى اغفال ايچون ابتدا اصل مقصود اولان جهتى اضمار وسائر سمتى اظهار ايلدكدنصكره بغتة جهت مقصوده تحول وعزم اولنه على قول بعيد وطويل اولان غزوه‌يه اطلاق اولنور يقال فلان يغزو الغزوة الحجون وهى كل غزوة يظهر غيرها ثم يخالف الى ذلك الموضع اوهى البعيدة الطويلة (حجين) زبير وزننده ابن المثنى دركه محدثدر (احجن) احمر وزننده اسامیدندر لهب بن احجن برقبيله دركه فن عيافه ايله معروفلردر (الحوجن) جوهر وزننده قرمزى كله دينور ورد احمر معناسنه حوجم دخى دينور (حجن) حانك فتحيله ابن المرقع دركه صحابه‌در (حجينه) جهينه وزننده اسمادندر (حجشنه) حانك وشين معجمه‌نك فتحيله محدثيندن يحيى بن الفضل الموصلى جدينك اسميدر (الحذن) حانك ضمى وذال معجمه‌نك سكونيله طون اوجقورلغنه دينور حجزه معناسنه (الحذنة) عتله وزننده بودوره دينور وقولغى كوچك آدمه دينور يقال رجل حذنة اى الصغير الاذن وشول دوه‌يه دينوركه كوچكدن قعده اتخاذ اولنمغله ادوات واثقال تحميل ايدمرك قوللانلمغله اوركجى اربوب باصق قاوب وقارنى ضخامت پيدا ايلمكله طوباج قالمش اوله وعمامه قربنده برموضع اديدر (الحذنتان) عتلتان وزننده انسانك ايكى قيناقلرينه دينور وايكى خايه‌لره دينور وايكى قولغه دينور (الحران) حانك كسرى وضميله دابه حرون اولمق معناسنه‌دركه اشدرمك وسكرتمك مراد اولندقده خيرجينلق واوبكولك ايدوب اشيوب وسكرتميوب كيرى كيرى كتمك وسكردركن همان طورى ويرمكدن عبارتدركه تحريفله هارنلق تعبير اولنور وبو ذات الحافر اولانه مخصوصدر آت وقاطر كبى يقال حرنت الدابة وحرنت حرانا وحرانا من الباب الاول والخامس اذا استدر جريها وقفت بوراده اذا استدر لفظى مجهول صيغه سيله‌در وبايع ومشتريدن هر برى متاعك بهاسنده نه اشاغى اتمك ونه يوقارى چقمق معناسنه مستعملدر يقال حرن فى البيع اذا لم يزد ولم ينقص وبوق آتمق معناسنه‌در يقال حرن القطن حرانا من الباب الاول اذا ندفه (الحرون) صبور وزننده وصفدر هارنلق ايدن دابه‌يه دينور وشول شكاره دينوركه اصلا طاغك طوروسندن آيرلمز اوله ومسلم بن عمرو الباهلى ياخود شقيق بن جزء الباهلى فرسنك اسميدر وحبيب بن المهلب نام كسه‌نك لقبيدر (المحارين) ميمك فتحيله كومج باللرينه دينور وبال كوجنه ياپشوب آيرلميان آرىلره دينوركه بال صاغان النده اولان اغاجله كنديسنى قوبروب دفع ايلمه وبوق چكردكلرينه دينور مفردى محران در مفتاح وزننده (حران) شداد وزننده مصيصى برشاعردر وشيلم ديارنده بربلده در نسبتنده حرنانى دينور نون زياده سيله حرانى دينمز هرنقدر قياس اينه ده (بنو حرينة) زكسريتله وتشديد نونله بربطن در (حرين) زبير وزننده بررجل اسميدر (الحردون) دال‌ايله جرد حل وزننده خردون لفظنده لغتدر ذال معجمه ايله (الحرذون) ذال معجمه ايله حردون دركه اركك كلره دينور ياخود بشقه برجانورك اديدر مفردانده حرذون

سمز یانی اوله رِق ترکیده کرنتکله دیدکلری بجا نور ایله مفسردر (الحراسن) حانك فتحی وسینك کسریله برنوع
بالق اسمیدر (الحراسین) حانك فتحیله آرق وزبون دوه‌لره دینور مفردی یوقدر وقوراق قیتلق سنه‌لره
دینور (الحزن) حانك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله وفتحتینله غم واندوهه دینور جمعی احزان در یقال
اخذه حزن وحزن ای همّ وحانك ضمیله حزن مصدن اولور برآدمی غمکین ایلمك معناسنه یقال حزنه الامر
حزنا من الباب الاول اذا جعله حزینا وحزن فتحتینله کذلك مصدر اولور غمکین اولمق معناسنه یقال
حزن الرجل حزنا من الباب الرابع اذا صار حزینا (التحزّن) تفعل وزننده (والتحازن) تفاعل
وزننده (والاحتزان) افتعال وزننده بونلرده غمناك اولمق معناسنه در یقال تحزّن الرجل وتحازن
واحتزن اذا صار حزینا وتحزّن برآدمه برنسنه ضمننده آجیوب دردناك اولمق معناسنه در یقال تحزن
علیه اذا توجع (الحزنان) سکران وزننده (والمحزان) محراب وزننده باب رابعدن اسم فاعللردر غمکین
آدمه دینور (الاحزان) همزه‌نك کسریله بودخی برکسه‌یی غمکین قلمق معناسنه‌در یقال احزنه
اذا جعله حزینا بعضلر دیدیکه احزنه جعله حزینا معناسنه در وحزنه حزنا جعل فیه الحزن معناسنه در
تمکین وتقریری متضمندر واحزان غلیظ ودرشت وسردیره اوغرامق معناسنه در یقال احزن الرجل اذا صار
فی الحزن (المحزون) (والحزین) امیر وزننده (والحزن) کتف وندس وزنلرنده که باب اوّلدن وصفلردر
(والمحزن) مکرم وزننده که احزاندن اسم مفعولدر غمکین آدمه دینور اوّللرك جمعی حزان کلور کرام وزننده
وحزناء کلور کرماء وزننده (عام الحزن) حانك ضمیله امّ المؤمنین خدیجة الکبری رضی الله عنها ایله عم النبی
علیه السلام ابو طالبك وفات ایلدکلری سنه‌در علیه السلام حضرتلری پك محزون اولملریله اطلاق ایلدیلر
(الحزانة) ثمامه وزننده سلفده عرب طائفه‌سی عجم اوزره ابتدا قدوملرنده حسب الشرط والمعاهده
مستحق اولدقلری سابقه‌یه دینور که خانه ومزرعه وترلا مقوله‌سی املاکدن عبارت ایدی بینلرنده بو وجه
اوزره قرار داده اولمشیدی حزونة ارضدن مأخوذدر وحزانه برآدمك اهل وعیالنه دینور لوازم وامورلریچون
متحزن ومتضجر اولدیغی تصوّرینه مبنی‌در ومنه فلان لایبالی اذ اشبعت حزانته ان تجوع جزانته (الحزون)
صبور وزننده بدخوی قیونه دینور (الحزن) (والحزنة) حالرك فتحی وزالرك سکونیله سرد وغلیظ یره
دینور یقال ارض حزن وحزنة ای غلیظة خلاف سهلة وحزن غسان قبیله سندن برجماعتدر وبلاد
عربه اطلاق اولنور که عربستان تعبیر اولنور علی قول بلاد عربده ایکی حزن نام محل واردر بری زباله ایله
نجد بیننده اولان ارضدر وبری بنی یربوع یوردنده برموضعدر که دوز اوه‌لری ونیجه مرغزارلری مشتملدر ومنه
قولهم من تربع الحزن وتشتی الصمان وتقیظ الشرف فقد اخصب یعنی برآدم بهار موسمنده حزن وقیش
فصلنده صمان ویاز ایامنده شرف نام محللرده آرام ایلسه اصلا جدب وقلتدن آزرده اولمیوب خصب ورخا ایله
امرار ایام ایدر وحزن بن ابی وهب اصحابدندر (الحزن) صرد وزننده درشت وغلیظ طاغلره دینور
مفردی حزنه‌در صبره وصبر کبی وبرطاغك اسمیدر (حزین) امیر وزننده نجد دیارنده برصویك ادیدر
وبررجل اسمیدر (حزان) سحاب وزننده (وحزانه) ثمامه وزننده (وحزین) زبیر وزننده اسامیدندر (التحزین)
تفعیل وزننده رقت صوتله قرآن کریم اوقومق معناسنه‌در که قلوبه مؤثر اولور حزین حزین اوقومق تعبیر اولنور
یقال هو یقرأ بالتحزین ای یرقق صوته (الحسن) حانك ضمیله کوزللکه دینور جمعی محاسن کلور غیر قیاس اوزره
یقال بوجهه حسن ای جمال وحسن مصدر اولور کوزل اولمق معناسنه یقال حسن الغلام وحسن حسنا
من الباب الخامس والاول اذا کان جمیلا (الحاسن) (والحسن) فتحتینله (والحسین) امیر وزننده (والحسان) غراب
وزننده (والحسّان) رمّان وزننده اسم فاعللردر کوزل نسنه‌یه دینور حاسن باب اوّلدندر ذو حسن معناسنه در
حسن وحسین کلمه‌لرینك جمعی حسان کلور حانك کسریله ورمّان وزننك حسانون کلور مؤنثی حسنه وحسناء
وحسانه در رمّانه وزننده وحسنه وحسناء کلمه‌لرینك جمعی حسان وحسانه‌نك جمعی حسانات کلور ولاتقل
رجل احسن فی مقابلة امرأة حسناء یعنی کرچه حسناء کلمه‌سنك حسب القیاس مذکری احسن اولمقدر لکن
مهجوردر نته که امرد کلمه‌سنك مؤنثی مردآء ایکن مهجور اولمشدر ولهذا امرأة حسناء دیرلر مقابلنده رجل احسن
دیمزلر وغلام امرد دیرلر مقابلنده جاریة مردآء دیمزلر بلکه افعل تفضیل اراده سیله هو الاحسن دیرلر جمعی
احاسن در ومنه احاسن القوم ای حسانهم (الحسنی) بشری وزننده اسمدر کوزللکه دینور که ایو عمل وخصلتدن
عبارتدر یقال فیه الحسنی ای ضدّ السوءی مؤلف بصائرده حسن وحسنه وحسنی بینلرنی شو وجهله فرق

ایلمشدرکه حسن اعیان واحداثه شاملدر وحسنه وصف اولورسه کذلك اعیان واحداثه شامل اولوب واکر
اسم اولورسه همان احداثه اطلاق اولنور اعیانه اطلاق اولنمز نهی وحسنی عاقبت حسنه معناسنه در ودیدار
الهی ایله شرفیاب اولمق نعمتنه دینور یقال یسرنا الله الحسنی ای العاقبة الحسنة والنظر الی الله تعالی واعدا
اوزره فوز وظفر معناسنه مستعملدر وشهادت نعمتنه اطلاق اولنور ومنه قوله تعالی هل تربصون الا احدی
الحسنیین الایة وحسنی لفظنك جمعی حسنیات وحسن کلور صرد وزننده (المحاسن) میمك فتحیله غیر قیاس
اوزره حسن لفظنك جمعیدر که ذکر اولندی کویا که مفردی محسن تخیل اولنمشدر ومحاسن محسن لفظندن که
مقعد وزننده اسم مکاندر جمع اولور وجود انسانیده موقع حسن وجمال اولان یرلره دینور وعند البعض بو معناده
مفردی یوقدر یقال انظر الی محاسن بدنه ای المواضع الحسنة (المحسن) معظم وزننده کوز للنمش معناسنه در که
مراد حسن اوزره مجبول دیمکدر یقال وجه محسن ای حسن (التحسین) تفعیل وزننده کوزل قیلمق معناسنه در
یقال حسنه الله ای جعله حسنا (الاحسان) همزه نك کسریله ایولك ایلمك وبرنسنه یی ایو وکوزلی ایلمك
معناسنه در یقال احسنه ضد اساءه وبرنسنه یی ایو وکرکی کبی بیلمك معناسنه در یقال هو یحسن الشیء ای
یعلمه وحسن دیدکلری بوکسك قوم یعنی اوزره اوتورمق معناسنه در یقال احسن الرجل اذا جلس علی الحسن
(المحسن) (والمحسان) دائما نافعه ایولك ایدن آدمه دینور (الحسنة) فتحاتله ایولکه وایو حالته وایو نسنه یه دینور
نته که آنفا فرق وبیان اولندی یقال فیه حسنة ای ضد سیئة جمعی حسنات کلور وحسنه برخاتون اسمیدر
واصطخر قضاسنده برقریه آدیدر وطریق یمنده صعده وعثر بیلرنده نیچه طاغلره اطلاق اولنور واجأ نام جبلك
برکننه دینور (الحسینی) مصغر بنیه سیله والفك قصری ومدیله قصاری معناسنه مستعملدر که نهایت جهد
ومبلغ مساعی دیمکدر یقال حسیناه ان یفعل ذلك ای قصاراه بو مقوله ترکیب کثیردر نته که یوقریلرده ماده لرنده
ثبت اولندی هر برماده نك نهایت اعتبار یله معنا لری ملحوظ اولور مثلا بو ماده ده حسن ولطفك درجهٔ غایتی
شویله ایلمکدر اکر ایلمز ایسه بد وفتا اولوردیمك اولور (الاستحسان) بکنمك وپسند ایلمك معناسنه در یقال استحسنه
اذا عده حسنا (الحسن) فتحتیله (والحسین) مصغر بنیه سیله ایکی جبل یاخود ایکی اوزون قومسال آدیدر
حسن دیدکلرینك یاننده بسطام بن قیس مدفوندر جمع اولندقده تغلیبا حسنان دینور وحسن وحسین طیء
قبیله سندن ایکی بطن در واسماء رجالندرلر وحسن فتحتیله مطلقا ذاتنده خمنله متصف خوب وپسندیده
شیئه دینور واندلسده برحصار آدیدر ویمامه ده برقریه در وبرخوشمنظر شجر آدیدر که الاء دیدکلری شجر اوله جقدر
وقوالده دیرسکدن اوته جه ده اولان قرجه کیکنه دینور بونده ضمله ده لغتدر وبوکسك قوم یغننه دینور (الحسنة)
حانك کسریله طاغك برجانبندن طومالوب چقان بوکسك یرینه دینور جمعی حسن کلور عنب وزننده (حسینه)
خدیجه وزننده (وحسینه) جهینه وزننده (ومحاسن) مزاحم وزننده (ومحسن) معظم وزننده (ومحسن) معطی
وزننده وحسین امیر وزننده اسامیدندر وحسینه جهینه وزننده عبد الملك بن مروانك مرجله سی اولان خاتونك
اسمیدر وحسینة بن المعرور تحدیث ایلدی (احسان) همزهٔ مفتوحه ایله عدن قربنده براسکله آدیدر (الحسنی)
عربی وزننده معدن نقره قربنده برقیو آدیدر ومأمون خلیفه نك وزیری اولان حسن بن سهلك قصری آدیدر
(الحسنیة) عربیه وزننده موصل ایالتنده بربلده آدیدر (الحسناء) مصغر بنیه سیله برشجردر که قصه دیبراقلری اولور
(الاحاسن) یمامه ده نیچه طاغلره اطلاق اولنور (التحاسین) تحسین لفظندن جمعدر که تفعیل وزننده اسمدر کوزله
اولان شیئه دینور ومنه کتاب التحاسین خلاف المشق یعنی سرعت وقلت مبالاتله یازلیوب تأنی ورعایته نظلم
وقاعده اوزره یازیلان یازو در خطاط یازولری کبی (حسنون) حانك فتحی وضمیله مقری اولان نمأ رك اسمیدر
هبیره نك اصحابندندر وحسنون البناء وحسنون بن الصیقل المصری وابو نصر بن حسنون وابو الحسن که
حانك ضمیله طاوس بن احمددر محدثلردر وام الحسن کمال بنت الحافظ عبد الله بن احمد السمرقندی وام الحسن
کریمه بنت احمد الاصبهانیه محدثلردر وحسن که ضمله در امام احمدك ام ولدیدر وحسن بن عمر وطیء قبیله سی
رجالندندر وبرادری حسن که حانك فتحی وسینك سکونیله در فرد لردر یعنی همناملری یوقدر (حشنن) شین
معجمه ایله جندب وزننده یعقوب بن اسحق بن محمد بن حشنن الخراسانی نام محدثك پدرینك جدی اسمیدر (الحشن)
فتحتیله سود زفیرندن اولان کیره دینور تقول یدی حشنن ای وسخ من دسم اللبن ومصدر اولور طلومه خیلی
مدت سود قونلوب ارالقده تطهیر اولنمدیغندن چرکلنوب بدرایحه یغلمق معناسنه یقال حشن السقاء حشنا
من الباب الرابع اذا اکثر استعماله بحقن اللبن فیه فاروح ولزق به وسخه (الاحشان) همزه نك کسریله طلومه واقر

زمانه

سود قو بوب ار القده تطهر ایلمامکله چرکلندروب قوقمق معناسنه‌در یقال احشن السقاء اذا اکثر استعماله
بحقن اللبن فیه فاروح ولزق به وسخه (الحشنة) حانك کسریله حقد و کینه معناسنه‌در یقال به لفلان حشنة
ای حقد (المحاشنة) مفاعله وزننده بری برینه سوکمك معناسنه‌در یقال حاشنه اذا سابه (التحشن) تفعل
وزننده امك چکوب کسب وکار ایلمك معناسنه‌در یقال تحشن الرجل اذا اکتسب (المحشئن) مطمئن
وزننده طارغین آدمه دینور یقال رجل محشئن ای غضبان (الحصانة) کرامه وزننده بناء ومکان پك صرپ
اولمق معناسنه‌در شویله که اکا التجا ایدنه ال ایر شیوب امین وآسوده اوله یقال حصن البناء والمکان
حصانة من الباب الخامس اذا منع (الحصين) امیر وزننده صرپ ومنیع محله وبنایه دینور یقال مکان
حصین وقلعة حصینة ای منیع ومحکم ومتین زرهه اطلاق اولنور وجودك حصنی اولدیغیچون یقال درع
حصین وحصینة ای محکمة (الاحصان) همزه‌نك کسریله برمکانی قلعه کبی صرپ ومنیع قلمق معناسنه‌در یقال
حصنه اذا جعله حصینا وزوج زوجه سنی نامحرمدن حفظ وصیانت ایلمك معناسنه‌در یقال احصن البعل زوجته
اذا عصمها و یقال احصنه فلانا التزوج اذا عصمه وخاتون کندیسنی حرامدن صاقنمق معناسنه‌در که نفسنی
حفظ ایتمش اولور یقال احصنت المرأة اذا عفت وتزوج ایلمك معناسنه مستعملدر یقال احصن الرجل او المرأة
اذا تزوج (التحصين) تفعیل وزننده بودخی بر بناء ومکانی صرپ ومنیع ایلمك معناسنه‌در یقال حصنه بمعنی
(حصنه) وزوجه‌یی حرامدن حفظ ایلمك معناسنه‌در یقال حصنها البعل اذا عصمها (الحصن) حانك کسریله
شول صرپ ومنیع ومحکم موضعه دینور که درونه وصول قابل اولمیه جمعی حصون کلور واحصان کلور وحصنه
کلور عنبه وزننده وحصن یکی آیه اطلاق اولنور هلال معناسنه بوراده هلاك نسخه‌لری غلطدر وسلاحه
اطلاق اولنور یقال جاء وعلیه حصنة ای سلاحه وحصن یکرمی بر موضع اسمیدر و بنو حصن فزاره‌دن برجماعتدر
وحصن اسماء رجالدندر (الحصان) سحاب وزننده نامحرمدن پرهیز اوزره اولان خاتونه دینور یاخود متزوجه یه
دینور که عفت لازمیدر جمعی حصن کلور ضمتینله وحصانات کلور حانك فتحیله یقال امرأة حصان ای عفیفة
او متزوجة وحصان شهدانه انجویه اطلاق اولنور (الحصن) حانك حرکات ثلاثیله خاتون عفیفه و یا کاملن
اولمق معناسنه‌در یقال حصنت المرأة حصنا من الباب الخامس اذا کان حصانا (الحاصن) (والحاصنة) (والحصناء)
حمراء وزننده عفیفه و پرهیزکار خاتونه دینور جمعی حواصن وحاصنات کلور (المحصنة) اسم فاعل بنیه‌سیله
(والمحصنة) اسم مفعول بنیه‌سیله عفیفه و پرهیزکار خاتونه دینور اولکی نفسنی احصان ایلدیکیچون وثانی زوجی احصان
ایلدیکیچوندر علی قول متزوجه یاخود حامله اطلاق اولنور تزوج وحمل حالتلری دخی سبب احصاندر (الحواصن)
کبه خاتونلره دینور مفردی حاصنه‌در یقال نسوة حواصن ای حبالی (المحصن) مکرم وزننده حرامدن نفسنی
محفوظ اولان کشی یه دینور ومتزوج کشی یه دینور و بو مسهب ماده‌سی کبی نوادردندر (الحصان) کتاب وزننده
آیغر آته دینور کویا که راکبنه حصن اولور علی قول شول آیغره دینور که پك صوی وکریم اولمغله نطفه‌سی صیانت
اولنوب هر آته چکلمز اوله جمعی حصن درکتب وزننده یقال رکب الحصان وهو الفرس الذکر او الکریم المضنون
بمائه (التحصن) تفعل وزننده آت نطفه‌سی مضنون صوی آیغر اولمق معناسنه‌در یقال تحصن الفرس اذا صار
حصانا بین التحصن والتحصین (المحصن) منبر وزننده کلیده اطلاق اولنور قفل معناسنه وزنبیله اطلاق اولنور
یقال وضعه فی المحصن ای الزبیل ومحصن بن وحوح اصحابدندر (ابو الحصن) حانك کسریله (وابو الحضین)
زبیر وزننده تلکی یه اطلاق اولنور که کنیه‌سیدر ثعلب معناسنه (ابو الحصین) امیر وزننده عثمان بن عاصمك
کنیه‌سیدر که تابعیدر وابو الحصین عبدالله بن احمد امام نسأی شیخیدر وابو الحصین الوادعی ومحمد بن اسحق بن
ابی حصین محدثلردر (حصن) حانك کسریله (وحصین) زبیر وزننده (وحصین) امیر وزننده اسامی
رجالدندر (الحصانیات) حانك فتحیله قوشلره اطلاق اولنور (الاحصنة) اجوبه وزننده اوق تمرلرینه دینور
(حصنان) حانك کسریله بر بلده آدیدر ووادی لیه نام محلده بر قلعه آدیدر نسبتنده حصنی دینور حصنانی دیمز
نونلرك اجتماعی استثقال ایتدکلریچون (الحضن) حانك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله انسانك قولتغی آلتندن
بوکوره وارنجه قدر یره دینور علی قول کوکس وایکی بازوایله مابینلرندن عبارتدر که قوجاق تعبیر اولنور یقال
اخذ الصبی فی حضنه وهو مادون الابط الی الکشح او الصدر والعضدان ومابینهما و بر نسنه‌نك جانب وناحیه‌سنه
دینور جمعی احضان در یقال اعشش الطائر فی حضن الاکمة ای فی جانبها وناحیتها وصیرتلان اینه دینور
وجار الضبع معناسنه وحضن الجبل طاغك چوره‌سنه دینور که یوره تعبیر اولنور علی قول دیبنه دینور یقال

صاد الصيد فى حضن الجبل وهو ما اطاف به او اصله و بو ايكى معناده حانك ضميله ده لغتدر (الحضن) فتحتبله
فيل كيكنه دينور عاج معناسنه ونجد ولايتنده برطاغك آديدر ومنه المثل * انجد من رأى حضنا * يعنى حضن نام
طاغى كورن مسافر نجدا ولكه سنه كلمش اولور وحضن تغلب قبيله سندن منشعب برقبيله آديدر (الاعنز الحضنية)
ذكر اولنان حضن دينلكلرى جبله ياخود قبيله يه منسوب كچيلر ديمكدر بك سياه ياخود بك قزل تو يلو اولور (الحضن)
حانك فتحى وضادك سكونيله (والحضانة) كتابه وزننده چوجغى قوجاغه آلمق يالخود بسلمك معناسنه در يقال
حضن الصبى حضنا وحضانة من الباب الاول اذا جعله فى حضنه او ربّاه وحضن وحضان وحضانة كتاب
وكتابه وزنلرنده وحضون قعود وزننده قوش يمورطه لرى قناتلرى آلتنه آلوب بصمق معناسنه در يقال حضن
الطائر بيضه حضنا وحضانا وحضانة وحضونا اذا ارتخم عليه للتفريخ وحضن احسانى ركسه دن آخره صرف
ايلمك معناسنه در كذا كا و رميوب غيره و يرمكدن عبارتدر و بو ناحيه معناسندن مأخوذدر يقال حضن معروفه
عن جيرانه اذا كفه وصرفه وحضن وخضانه سحابه وزننده برآدم بركسه يى برنسنه دن برطرف ايدوب آنده
كنديسى مستقل اولمق معناسنه در يقال حضن فلانا عن كذا حضنا وحضانة اذا نحاه عنه واستبد به دونه
و برآدمى ايشندن آليقومق معناسنه در يقال حضنه عن حاجته اذا حبسه ومنعه (الاحتضان) افتعال وزننده بودخى
چوجغى قوجاغه المق ياخود بسلمك معنسنه در يقال احتضن الصبى بمعنى حضنه و بركسه يى ايشندن آليقومق
معناسنه در يقال احتضنه عن حاجته اذا حبسه ومنعه (المحضن) مقعد وزننده (والمحضن) منزل وزننده قوشك
يمورطه بصه جق موضعه دينور كه فوللق تعبير اولنور (الحاضنة) اطفالى تربيه ايدن دايه خاتونه دينور تنه كه رجالدن
اولانه لالا تعبير اولنور مؤلف لفظ فارسيله تفسير ايلمشدر وحاضنه قصه صالقملى خرما اغاجنه دينور على قول
صالقملرى ظهور و قيچوقلرندن آيرلمش اوله رق چو پلرى قصه اولانه دينور (الحضون) صبور وزننده برممدسى
ديكرندن بيوك اولان قيونه وناقه يه وعورته دينور وخايه سنك برى آخرندن بيوك اولان كشى يه دينور ودوداغنك بريسى
ديكرندن بيوك اولان فرجه دينور (الحضان) كتاب وزننده قيون وناقه وعورت حضون اولمق معناسنه در يقال حضنت
حضانا من الباب الخامس اذا كانت حضونا (الاحضان) همزه نك كسريله برآدمى خوارلمق وخوار كورمك معناسنه در
يقال احضنه واحضن به اى ازرى به و برآدمك حقنى ايلمك معناسنه دركه قونغه چالوب كوترمكدن عبارتدر يقال
احضن بحقى اى ذهب به (الحواضن) حاضنه نك جمعيدر كه ذكر اولندى و يقال للاثا فى سفع حواضن اى جوائم
سفع لفظنه كه دمور سياج اياقلر ينه دينور حواضن لفظنى وصف ايدرلر جوائم معناسنى مراد ايدرلر كوله وآتشه
كوكس و يروب طوردقلرى ايچون (المحضنة) مكنسه وزننده ساقيدن دوزلمش ديى يقين يابو بچه چناغه دينوركه
آنده كوكرجين بصدررلر بونه ده فوللق تعبير اولنور (حضين) زبير وزننده اسمادندر ابو ساسان حضين بن المنذر
تابعيدر (الحضنة) غرفه وزننده اسمدر يمورطه باصقلغنه دينور بوملابسه ايله مظلوملغه ومغدورلغه اطلاق اولنور
ومنه يقال اصبح فلان بحضنة سوء اذا اصابته هضيمة فلم ينتصر يعنى ظلم اصابت ايدوب انتقامنى آلمدى (الحفن)
حانك فتحى وفانك سكونيله برنسنه يى پرملر بتشك اولديغى حالده ايكى آوجله آلمق على قول ايكى ال ايله كنديسنه
طوغرى صيروب چكمك معناسنه در يقال حفن الشئ حفنا من الباب الاول اذا اخذه براحتيه والاصابع
مضمومة او جرفيه بكلتا اليدين وآرجه عطيه و يرمك معناسنه در يقال حفنه اذا اعطاه قليلا
(الحفن) فتحتبله اياقلرنى طپراق صاورركبى دونده رلر يوريمكه دينور (الحفنة) حانك ضمى وفتحيله برآوج طلو
نسنه يه دينور يقال اعطاه حفنة منه اى ملء الكف شارح ديركه ملء الكفين اولمق لازمدر وحفنه چقوره اطلاق
اولنور وقبالرده اولان خلق اوغه يه دينوركه صواركيلور جمعى حفن در صرد وزننده (الاحتفان) افتعال
وزننده برآدم ايكى الى بركسه نك دزلرينك ايچ يوزينه صوقوب قالدروب كوترمك معناسنه در يقال احتفن فلانا
اذا جعل يديه تحت ركبتيه واخذه ثم بضدم احتمله واغاجى يردن چكوب قوپرمق معناسنه در يقال احتفن الشجر
اذا اقتلعه من الارض و برنسنه يى كندى نفسيچون المق معناسنه در يقال احتفن الشئ اذا اخذه لنفسه (المحفن)
منبر وزننده آوجيله برنسنه يى چوق اخذ ايدر اولان آدمه دينور (الحفان) شداد وزننده حفت مادسنده ذكر
اولندى (حفينه) جهينه وزننده كه * وعند جفينة الخبر اليقين * مثلنك منشأيدر جهن ماده سنده كذران ايلدى
شارح ديركه بونده اوچ كونه اختلاف واردر نته كه مؤلف ذكر ايلدى (منوحفين) زبير وزننده بر بطن در
(حفيتن) سميدع وزننده بر ارض اسمدر (الحقن) حانك فتحى وقافك سكونيله آليقومق معناسنه در يقال حقنه
حقنا من الباب الثانى والاول اذا حبسه وقتل اولنه جق آدمك دمنى اراقه ايلمبوب قتلدن آزاده قلمق معناسنه

مستعملدر که اهدار مقابلیدر یقال حقن دم فلان اذا انقذه من القتل و یاغنی چقرمق ایچون سودی طلومه قومق
معناسنه در که مراد تازه سنی اسکیسی اوزره طلومده برکدرمکدر تا که تمام اولدقده یاوب یاغنی چقاره لر یقال
حقن اللبن فی السقاء اذا صبه لیخرج زبدته (المحقون) (والحقین) امیر وزننده آلیقونمش محبوس معناسنه در (الاحتقان)
افتعال وزننده بو دخی حبس ایلمك معناسنه در یقال احتقنه اذا حبسه و بر آدمك بولی محتبس اولمغله حقنه استعمال
ایلمك معناسنه در یقال احتقن المریض اذا احتبس بوله فاستعمل الحقنة شارح دیر که فی الاصل بول احتباسنده
استعمال اولنور ایدی بعده انقباضده دخی اطباء استعمال ایلدیلر و باغچه نك اطراف وجوانبی مرتفع اولمغله ایچریسنه
حواله ومشرف اولمق معناسنه در یقال احتقنت الروضة اذا اشرفت جوانبها علی سرارها (الحقنة) تمره وزننده
بروجعدر که بطن انسانه عارض اولور جمعی احقاندر شارحك بیاننه کوره ریحك یاخود طبیعتك انقباضندن
متحدث وجع اوله جقدر (الحقنة) غرفه وزننده فی الاصل احتباس بول ایچون بعده انقباض ایچون اسفلدن
استعمال اولنان دوایه دینور لسانمزده دخی حقنه تعبیر اولنور وآلتنه شرنقه تعبیر اولنور (الحاقنة) معده یه دینور
و بدنده بیون چنبریله کوپریجك کمکلرینك ارالغنه یاخود قارنك اشاغیسنه دینور ومنه المثل * لالحقن حواقنك
بذواقنك * حواقن حاقنه نك وذواقن ذاقنه نك جمعیدر ذاقنه تحت ذقنه دینمکله سنك حاقنه لركی ذاقنه لركه
یاپشدررم دیمکدر قهر وغلبه ایله تهدید موقعنده ایراد اولنور (المحقن) منبر وزننده سود مجتمع اولان طلومه دینور
وطلومك اغزنه وضع ایتدکلری خونی یه دینور که انکله طلومه سود قورلر (المحقان) محراب وزننده شول آدمه
دینور که دائما حبس بول ایدوب تبول ایلدکده میراب کبی اکثار ایدر اوله اصطلاح جزده ا کاسقاء تعبیر اولنور
نته که آخر شقنه حمال تعبیر اولنور یقال رجل محقان اذا کان یحقن البول فاذا بال اکثر (الاحقان) همزه نك
کسریله طلومده سودك انواعنی برکدرمك معناسنه در تا که اسکیسی تازه سنه قاتلمغله خوش اوله یقال احقن الرجل
اذا جمع انواع اللبن حتی یطیب (الحاقن) شول یکی آیه دینور که ارقه سی اشاغی یه طوغری یاتق واوجلری
یوقری سمته مائل اوله یقال طلع الهلال حاقنا وهو الذی ارتفع طرفاه واستلقی ظهره وحاقن طلومه سود جمع
ایدن آدمه دینور ومنه المثل * انا منه کحاقن الاهالة * ای حاذق به یعنی بن او خصوصده استاذ وحاذقم دیجك یرده ایراد
اولنور زیرا طلومك یاغنی طلومه چکن کسه کرکی کبی برودت بولدیغی تیقن ایلمدکجه چکمز زیرا اتسی اولورسه
طلوم محترق اولور (الحلان) رمان وزننده لام بابنده ذکر اولندی (الحلزون) حانك ولامك فتحی وزای معجمه نك
ضمیله مرعازده اولور برنوع بوجك اسمیدر صدف انواعندندر قبوقلو سموکلو بوجك دیدکلر یدر معدمیه پك صالحدر
وقدوز کلب طلادیغی یره نافع واورام مزمنه یی تحلیل وجراحاتی اوکولتمق بابنده مفیددر وصدف محروقی جرب
وبهق علتلرینی دافع واسنانی جالی وضمادی باطن لحمدن تیکنلری جاذب وسرکه ایله جبهه وصداغه طلاء رعافی
قاطعدر (الحلقانة) (والحلقان) حارك ضمیله کوتکه بشلامش خرماقورغنه دنور یاخود ثلثانی رطب اولمشنه
دینور یقال بدی فی النخل حلقانة وحلقان وهو البسر بدی فیه النضج او بلغ الارطاب ثلثیه (الحلقنة) دحرجه
وزننده خرماقورغی حلقان اولمق معناسنه در یقال حلقن البسر اذا صار حلقانا بعض لرنونك زیاده سنه ذاهب
اولدیلر (حمدونه) حانك فتحیله هارون رشیدك دختری اسمیدر وحمدونة بن ابی لیلی محدثدر (الحمن) (والحمنان)
حارك فتحیله کنه تعبیر اولنان بوجکك خرده نوعنه دینور مفردلری حمنه وحمنانه در وحمنان طائف اوزمندن
برنوع اوزمه دینور که قومله اوزمی کبی پك خرده اولور علی قول ایری اوزم دانه لری ارالغنده اولان خرده دانه یه دینور
(المحمنة) مقعده وزننده (والمحمنة) محسنه وزننده خرده کنه سی چوق یره دینور یقال ارض محمنة ومحمنة ای کثیرة الحمن
(حمنن) فردد وزننده ابن عوفدر که صحابیدر وسماك بن مخرمة بن حمین که زبیر وزننده در کوفه ده برمسجد بنا
ایلمشدر معروفدر (حمنه) طلحه وزننده اسماء نسواندندر حمنة بن المعذبه شول جاریه در که شرفیاب اسلام اولوب
لکن بر کافرك تحت تملکنده اولمغله اسلامه کلدیکیچون دائما اشکنجه وتعذیب ایدر ایدی ابو بکر الصدیق رضی الله
عنه واقف اولدقده اشترا واعتاق ایلدیلر نته که بلال رضی الله عنه حضرتلرنی دخی او یلجه ایلدیلر وحمنه بنت
جحش وحمنه بنت ابی سفیان صحابیه لردر (حمینه) جهینه وزننده بنت طلحه در که صحابیه در (الحوامین)
حانك فتحیله ضرب اولنان پك وغلیظ بزره دینور مفردی حومانه در ومنه حومانة الدراج که بر موضعدر (الخرمان)
حانك فتحیله بادیه یه مخصوص برنبات آدیدر (الحنین) انین وزننده شوق وآرزو معناسنه در آنانك ولدینه اولان
شوق وآرزوسی کبی یقال له حنین الیه ای شوق وشدت بکاء وطرب واشتیاق معناسنه در یعنی شدت آرزو
واشتیاقدن ناشی پك اغلق علی قول حزندن یاخود فرحدن ناشی ناله وزاری قلمق معناسنه در ناقه نك یاورینی سندن

جدا اولدقده شوقله رقتلو حزین ناله ایلدیکی کبی یقال حنّ الرجل حنینا من الباب الثانی اذا اضطرب ای اشتاق ویقال ماهذا الحنین ای شدة البکاء والطرب اوصوت الطرب عن حزن اوفرح وحنین یای چکرمك معناسنه مستعملدر یقال حنت القوس اذا صوتت (الحانّ) حنیندن اسم فاعلدر مشتاق وآرزومند معناسنه در (الاستحنان) بودخی مشتاق وآرزومند اولمق معناسنه در یقال استحنّ الیه اذا تشوّق (التحانّ) تشدید نونله استحنان معناسنه در یقال تحانّ الیه اذا اشتاق (الحانة) (والمستحنّ) ناقه یه اطلاق اولنور (الحنّانة) شدّاده وزننده یایه اطلاق اولنور قوس معناسنه علی قول بك طنقرد ایجی یایه دینور وشول خاتونه دینور که اولکی زوجی حنین وتحزن ایده رك یادوتاسف ایدر اوله قال الشارح ومنه الحدیث لاتتزوجنّ حنانة ولامنانة فالحنانة هی التی کان لها زوج قبل فتذکره بالحنین والتحزّن (الحنان) سحاب وزننده رحمت ورأفت معناسنه در یقال حنّ علیه حنانا اذا رحم علیه ورزق وروزی معناسنه در وبرکت معناسنه در وهیبت ووقار معناسنه در ورقت قلب معناسنه در وشرّ طویل معناسنه در (حنان الله) آخرك نصبیله معاذ الله معناسنه مستعملدر محذوف الفعل مصدر در اصل حنان الله سیکسنده در که بو عملدن حق تعالانك رحمتیله بعید ومحفوظ اولمغی نیاز ایدرم دیمکدر (حنانیك) تثنیه بنیه سیله لبیك وسعدیك کبی تکراری متضمندر بکامرّة بعد اخری یعنی دائما رحم ورأفت قیل معنادرسنه یقال حنانیك ای تحنن علیّ مرّة بعد اخری وحنانا بعد حنان (الحنّان) شدّاد وزننده برشیئه پك شوق وحنین ایدن آدمه دینور یقال هو حنّان الیه ای یشوق الیه وحنّان عظیم الرحمه اولان حق جلّ وعلا حضرتلرینك اسماء حسناسندندر رحیم معناسنه در شارح دیرکه بو حنین ماده سندن دکلدر بلکه حنان ماده سندندر که رحمت معناسنه در فالله حنّان ای رحیم وبعضلر دیدیکه حنان کندیدن اعراض ایدنه اقبال وتلطف ایدیجی دیمکدر وحنان شول اوقه دینور که پرمق اراغنده فیر فیر دوندرلدکده فیرلدیسی ظهور ایدر اوله وآچق وواضح یوله دینور شاهراه معناسنه وجهینه قبیله سندن برشاعر اسمیدر وعزیده برفرس معروف آدیدر واسد بن نواسك لقبیدر وشول دوه یه دینور که پك سرعتندن حنین وناله ایده رك کیدر اوله یقال خمس حنّان ای بائص له حنین من سرعته (ابرق الحنان) برموضعدر ومحمد بن ابراهیم بن سهل الحنانی محدّثدر (الحنّان) حانك کسری ونونك تشدیدیله حنّاء لفظنده لغتدر که قنه یه دینور (الحنّ) حانك کسریله جنّ طائفه سندن برقبیله وجماعت اسمیدر اصلا بیاضی اولمیان سیاه کلب آنلر دندر علی قول جنّ طائفه سنك ضعفاسنه دینور یاخود کلبلرینه دینور یاخود انس ایله جنّ بیننده برجنس مخلوق اسمیدر قال الشارح فی النهایة وفی حدیث علیّ رضی الله عنه انّ هذه الکلاب التی لها اربعة اعین من الحنّ وهم حیّ من الجنّ منهم الکلاب السود البهم اوسفلة الجن وضعفاؤهم اوکلابهم اوخلق بین الجن والانس (الحنّ) حانك فتحیله مهر بانلق ایلمك معناسنه در علی قول جنون معناسنه در ومنع وصرف ایلمك معناسنه مصدر در تقول حنّ عنیّ شرّك حنا من الباب الاول ای کفه واصرفه ویقال حنه حنا اذا صدّه وصرفه (بنو حنّ) حانك ضمیله عذره قبیله سندن برجماعتدر (الحنة) حانك کسریله وفتحیله دلوالکه دینور یقال به حنة ای جنة (المحنون) مصروع یاخود مجنون معناسنه در حنّ دیدکلری جنّ طائفه سنی طوقنمش دیمك اولور یقال رجل محنون ای مصروع اومجنون (التحنن) تفعل وزننده ترحم وتعطف معناسنه در یقال تحنن علیه اذا ترحم (حنه) حای مفتوحه ایله والده حضرت عیسی اولان مریم جنابلرینك والده سی اسمیدر وحنة الرجل کشینك زوجه سنه اطلاق اولنور یقال هی حنته ای زوجته وحنة البعیر دوه نك بوکورمسندن عبارتدر وحنه عمرو صحابی والده سنك اسمیدر وحمد بن عبد الله نام معبرك جدّی اسمیدر ومحمد بن ابی القاسم بن علی نام محدّثك جدّی اسمیدر وهبة الله بن محمد بن هبة الله نام محدّثك جدّی اسمیدر (الحنون) صبور وزننده شول یله دینور که اسرکن ناقه کبی صزلیه رق اسر اوله یقال ریح حنون ای لها حنین کالابل وشول ثیبه خاتونه دینور که اولکی زوجندن قالمش ولدنی کوروب کوزتسون دیو اره وارمش اوله یقال امرأة حنون ای متزوجة رقة علی ولدها الیقوم الزوج بهم (الحنون) تنور وزننده قنه چکنه دینور فاغیه معناسنه علی قول هر شجرك چچکنه دینور (التحنین) تفعیل وزننده اغاج چچك آچمق معناسنه در یقال حننت الشجرة اذا نوّرت وجنکده هنتاسی اوزره جمله اتمشیکن قورقوب کیرو قاچمق معناسنه در یقال حمل فحنن ای هلل وکذب یعنی رجع وجبن (حنونه) تنوره وزننده یوسف بن یعقوبك لقبیدر که زغبه دن روایت حدیث ایلدی واما علیّ بن حسین بن حنویه یای تحتیه ایله در عمرویه کبی (الاحنان) همزه نك کسریله یای طنقردتمق معناسنه در یقال احنّ القوس اذا صوتها وخطا ایلمك معناسنه در یقال احنّ الرجل اذا اخطأ (حنین) زبیر وزننده طائف ایله مکه بیننده برموضع اسمیدر اکر آنکله موضع مراد اولورسه

منصرف و بقعه مراد اولورسه ممنوع اولور و بر رجل آدیدر وحنین بر جزمه جی اسمیدر رجع بخفی حنین مثلنك
منشأیدر بر اعرابی مزبوره کلوب بر جفت جزمه یه مشتری اولوب بازارلشدقده پك ناقص بها و یرمکله منفعل اولدی
پس اعرابی یه فندو ومکیده قصدیله جزمه نك بر تکنی کذر کاهی اولان طریقه تعلیق ایدوب بر تکنی دخی بر مقدارجه
ایلرویه القا ایلدی اعرابی یوردنه طوغری عزیمتله اوّلکی تکنی کورد کده حنینك جزمه سنه عجب مشابهدر
بر تکی دخی اولسیدی آلوردم دیه رك مرور ایدوب کندی وقتا که ایلرویه واردقده اول بر تکی دخی کورمکله غنیمت
بیلوب همان دوه سنی اورایه بند وعودت ایلدی حنین ایسه کمینده تلکی کبی مترصد ایدی همان صیچرایوب دوه یه
سوار و بر طرفه ایلغار ایلدی بو جانبدن اعرابی جزمه یی آلوب کیرو کلد کده کوردیکه دوه کوردکی یبدن چکسنون
جزاسنی مثلی رونمون در پس جزمه لری آلوب پیاده جه خائباً قبیله سنه رجوع و بوقصه شیوع بولمغله * رجع
بخفی حنین * کلامی مثل اولدی حاجتندن تهی دست عودت ایدن کمسه حقنده ضرب اولنور ومحمد بن الحسین
واسحق بن ابراهیم الحنینیان محدثلردر (حنین) امیر وزننده (وحین) سکیت وزننده وحرف تعریفله در سلفده
جمادی الاول وجمادی الاخری آیلرینك اسملریدر اوّل اوّلك وثانی ثانینك اسمیدر جمعی احنه کلور وحنون کلور
وحنائن کلور (یحنه) یانك ضمی وحانك ونون مشدده نك فتحیله ابن رؤبه در که ایله نام بلده نك ملکیدر نبی أکرم
صلی الله علیه وسلم حضرتلری انکله اهل جربا واهل اذرح اوزره مصالحه ایلدیلر یعنی ایله وجربا واذرح
اهالیسی سنه ده بر مقدار مال و یرمك اوزره عقد صلح ایلدی (الحنحنة) زلزله وزننده رحم واشفاق ایلمك
معناسنه در یقال حنحن علیه اذا اشفق (الحنن) قحطبله بوق بوجکنه دینور جعل معناسنه (حن) حانك ضمیله
عذره قبیله سندن بر جماعت آدیدر حنانه سحابه وزننده بر چوبان آدیدر (حنبناء) حانك فتحیله شامده بر موضع
آدیدر (حنا) حانك کسری ونونك شده سیله اسمادندر علی بن احمد بن حنا واحمد بن محمد بن احمد بن حنی که
حانك ونونك تشدیدیله در محدثلردر (بنو حنا) کتاب مصردندر (التحوّن) تفعل وزننده ذلیل وخاکسار اولمق
معناسنه در یقال تحوّن الرجل اذا ذلّ وهلك حونه طلحه وزننده دمیه بنت سابطك لقبیدر الحین
حانك کسریله دهر وزمان معناسنه در علی قول وقت مبهم یعنی مطلقا وقت معناسنه در که جمیع ازمانه صالح اولور
کرك طویل وکرك قصیر اولسون کرك سنه وکرك ازید اولسون علی قول قرق سنه مدته مخصوصدر یاخود یدی
یاخود ایکی سنه یه یاخود التی آیه یاخود ایکی آیه مخصوصدر یاخود هر صباح واخشامه اطلاق اولنور ویوم قیامته
اطلاق اولنور ساعه کبی واجل ومدت معناسنه در وقوله تعالی فتول عنهم حتی حین ای حتی تنقضی المدة التی
امهلوها جمعی احیان وجمع الجمعی احایین کلور وقوله لات حین ای لیس حین مؤلف تاء بابنده بونی تفصیل ایلدی
خلاصه سی بونده اوچ مذهب واردر بری لات فعل ماضی در نقص معناسنه در ثانی اصلی لیس ایدی هانك

مطلب

کسریله علم وزننده یاء الفه قلب اولندقدنصکره سین تایه ابدال اولندی ثالث لاء نافیه وتاء تانیث ایچون تاء ثمت کبی
یاخود لاء نافیه وتاء حین لفظنك اولنه زیاده قلنمشدر زیرا امامده یعنی مصحف حضرت عثمانده متصلا مرسومدر
وحین لفظنه اختصاصی قولنی شیخ رضی ردّ ایلمشدر وعربلر ایکی وقتك بیننی یعنی برنسنه نك اولدیغی وقتله بیانی
وقتنك بیننی تبعید مراد ایتدکلرنده حین کلمه سنی اذکلمه سنه مضاف ایدوب حینئذ دیرلر (التحیین) تفعیل وزننده
وقت تعیین ایلمك معناسنه در یقال حینه اذا جعل له حینا کذلك ناقه یی بر کون بر کیجه ده صاغمق ایچون توقیت
ایلمك معناسنه در یقال حین الناقة اذا جعل لها فی کل یوم ولیلة وقتا یحلبها وحق تعالی بر آدمی رشاد واستقامتدن
بی بهره قلمق معناسنه در یقال حینه الله اذا لم یوفقه للرشاد (التحین) تفعل وزننده بودخی ناقه یی صاغمق ایچون
توقیت ایلمك معناسنه در یقال تحین الناقة بمعنی حینها وبر آدم رشاد وتوفیقدن محروم اولمق معناسنه در یقال
حینه الله فتحین (الحین) والحینة) حانك کسریله اسملردر ناقه یی بر کون وبر کیجه ده بر وقت معینده صاغمغه دینور
یقال کم حینة ناقتك ای متی وقت حلبها و یقال کم حینتها ای کم حلابها وحینه بر کون بر کیجه ده بر ایون طعام یمکه دینور
حانك فتحیله ده لغتدر یقال هو یأکل الحینة ای مرة فی الیوم واللیلة وحین معناسنه در که وقت دیمکدر لکن بو اخصدر
یقال ما القاه الا الحینة بعد الحینة ای الحین بعد الحین (الحین) زین وزننده (والحینونة) کینونه وزننده بر شیئك وقتی
کلوب چاتمق معناسنه در یقال حان حینه یحین حینا وحینونة اذا قرب وآن واکینك سنبله سی قورومق معناسنه در که
حصادی قریب اولور یقال حان السنبل اذا یبس وهلاك اولمق معناسنه در یقال حان فلان اذا هلك ویقال الدین
حین ای هلاك ومحنت وبلیه معناسنه در یقال وقع فی الحین ای المحنة ورشاد وتوفیقدن بی بهره اولمق معناسنه در
یقال حان الرجل اذا لم یوفق للرشاد وبو هلاك معنوی ومحنت باطنیدر (المحاینة) مفاعله وزننده وقت تحدیدیله

معامله قلمق معناسنه در ننه كه ساعتله معامله يه مساوعه دينور يقال عامله محاينة مثل مساوعة (الاحيان) همزه نك كسر يله برمدت اقامت وآرام ايلمك معناسنه در يقال احين فلان بالمكان اذا اقام به يعنى حينا وناقه نك صاغمسى وقتى ياخود بوكلتمسى وقتى كلوب چاتمق معناسنه در يقال احينت الابل اذا حان لها ان تحلب او يعكم عليها و برآدمه قصد وطلب ايلديكى نسنه نك حصولى يقلشمق معناسنه در يقال احين القوم اذا حان لهم ما حاولوه (الاحانة) اقامه وزننده هلاك ايلمك معناسنه در يقال احانه الله اذا اهلكه (الحائن) احمق وبعغز آدمه دينور يقال رجل حائن اى احمق (الحائنة) مهلك اولان حادثه ونازله يه دينور جمعى حوائن در يقال نزلت بهم حائنة اى نازلة مهلكة (الحانوت) جنت ماده سنده مسبوقدر (الحانية) باده يه دينور خمر معناسنه (الحانة) ميخانه يه دينور يقال رأيته فى الحانة يشرب الحانية اى فى موضع بيع الخبز يشرب الخمر مترجم ديركه مطرزى مقامه غوطيه شرحنده ديديكه حانه حيندن مأخوذدر هلاك معناسنه وميخانه مهلكه عرض ومال اولمغله بونكله تسميه اولندى انكچون خمره حانيه ديديلر ونسبتنده حانوى دخى ديديلر (حينى) ضيرى وزننده بر بلده اديدر (المحيان) مقياس وزننده ميقات مرادفيدر كه وقت وحين معناسنه در يقال حان محيانه اى حينه (حيان) شداد وزننده اسمادندر عبد الله بن محمد بن جعفر بن حيان الحيانى كه محدثدر جدينه منسوبدر كذلك حافظ ابو الشيخ عبد الله بن محمد بن جعفر بن حيان الحيانى الاصفهانى تصانيف كثيره صاحبيدر و بونك حفيدى محمد بن عبد الرزاق الحيانى وعبيد الله بن هارون الحيانى محدثلردر وابو حيان النحوى متاخريندندر نجز بتوفيقه تعالى فصل الخاء المعجمه (الخبن) غبن وزننده (والخبان) كتاب وزننده اوزون لباس مقوله سنى قاطمق معناسنه در يقال خبن الثوب وغيره خبنا وخبانا من الباب الثانى اذا عطفه وخاطه ليقصر وذخيره يى قحط انديشه سنه مبنى صقلمق معناسنه در يقال خبن الطعام اذا غيبه وخباه للشدة وخبن اهل عروض اصطلاحنده ايكنجى حرفى اسقاط ايلمكدن عبارتدر مثلا مستفعلن جزؤندن سينى اسقاط ايلمك كبى مفاعلن جزؤنه منقول اولور معناى اولدن مأخوذدر لكن كتب عروضده سبب خفيفك ثانيسنه مخصوص اولمق اوزره مثبتدر (الخبنة) غرفه وزننده قوجاقده كوتوربلان نسنه يه دينور يقال اكل واتخذ خبنة وهى ما تحمل فى الحضن و برموضع آديدر (الخبنات) فتحاتله خبنات معناسنه دركه غدر وفسادات ديمكدر يقال انه لذو خبنات اى خنبات (الخبون) صبور وزننده اولومه اطلاق اولنور نابديد ايلديكيچون يقال خبنته خبون اى غيبته منية يعنى مات كما يقال شعبته شعوب (الخبن) خانك ضميله طلومك ودغارجغك اغزيله ايپ بكوره جك قوليك ارالغنه دينور (الحبن) عتل وزننده (والمخبئن) مطمئن وزننده طقناز وطو پاچ كوده لو آدمه دينور (الخابن) قاتى وشديد نسنه يه دينور ودزوننده وقتى ايچون يلان سوز تهيئه وكتم ايدن كمسنيه دينور يقال رجل خابن اذا كان يخبن الكذب ويعده (الاخبان) همزه نك كسريله سراو بل قبور جغنده نسنه كيزلمك معناسنه در مراد لباس اتكنى قيو بروب ايچنده نسنه بوكمكدر يقال اخبن الرجل اذا خبأ فى خبنة سراويله شيئا (خبان) غراب وزننده يمنده بر وادى آديدر (الخبعثنة) ثاى مثلثه ايله قذعملة وزننده يومرى كوده لو شديد آدمه دينور وارسلانه دينور خبعثن دخى دينور قذعمل وزننده وخبعثن صيق وطقناز انسان وحيوانه دينور (الخبعثن) سفرجل وزننده ارسلانه دينور (الختن) خانك فتحى وتانك سكونيله اوغلانى وقيزى سنت ايلمك معناسنه در يقال ختن الولد ختنا من الباب الثانى والاول اذا قطع غرلته و كسمك معناسنه در يقال ختن الشيء اذا قطعه (الختين) (والمختون) سنت اولمش اوغلانه دينور قيزه كذلك ختين وهايله مختونه دينور (الختان) كتاب وزننده (والختانة) كتابه وزننده اسملردر يقال كافى ختان فلان وختانته وختان ذكرده سنت موضعنده اطلاق اولنور ومنه الحديث اذا التقى الختانان فقد وجب الغسل اى موضع الختن وختانه سنجيلك خرفتنه دينور (الختن) فتحتينله برآدمك كوييكوسنه دينور داماد معناسنه على قول برآدمك زوجه سى طرفندن اولان خصمنه دينور قاين اتا وقاين كبى جمعى اختان مؤنثى ختنه در يقال هذا ختن فلان اى صهره اوهو كل من كان من قبل المرأة كالاب والاخ مؤلف صهرى داماد ايله وانشته ايله بيان ايلمشيدى وختن محدثيندن محمد بن الحسن الاسترابادى لقبيدر فقهاء شافعيه دن ابو بكر الاسمعيلى ختنى اولمغله او بلجه متعارف اولدى (الختون) (والختونة) خارك ضميله مصاهره معناسنه در يقال بينهما ختون وختونة اى مصاهرة واولمك معناسنه در يقال ختن فلان ختونا وختونة اذا تزوج (المخاتنة) مفاعله وزننده بركسنيه قيز ويروب قيز آلمغله خصملق پيدا ايلمك معناسنه در يقال خاتنه اذا تزوج اليه بو راده تزوج اصهر وصاهر معناسنى متضمن اولمغله الى ايله صله لندى (ختن) زفر وزننده بر بلده در متأخريندن على بن محمد الختنى اورادندر بو بلده تركستان بلادندندر (الختنة) فتحاتله قاين اتايه دينور يقال هذه ختنة فلان اى ام زوجته (الخاتون) كلمة عجميه دن

خ

مرأته‌ شربنه دیمکدر ترکیده قادین اندن محرفدر (الخدن) خانك كسریله (والخدين) امیر وزننده بر آدمك یار وصاحبنه دینور تقول هو خدنی وخدینی ای صاحبی و بر کسبه ظاهری و باطنی هر امورنده همدم وغمکسار اولان آدمه دینور یقال هو خدنه وخدینه ای یخادنه فی کل امره ظاهر و باطن (الخدنة) همزه وزننده چوق دوست طوتان آدمه دینور یقال رجل خدنة ای یخادن الناس کثیرا (خدان) شداد وزننده ابن عامردر که اسد بن خزیمه نسبنك ربالندندر (الخذعونة) عصفور وزننده قبق تعبیر اولنان سبزه دن بر دیلم و بر قطعه یه دینور (الخذنتان) خانك وذال معجمه نك ضمی ونون مشدده نك فتحیله انسانك ایکی قیاغنه یاخود ایکی خایه سنه یاخود ایکی قولاغنه دینور حای مهمله ده لغتدر (الخذانية) خانك ضمی و یانك تخفیفیله اری کوده لو جلد و توانا ارکك دوه یه دینور یقال جمل خذانية ای ضخم جلد خربان) سحبان وزننده کلمهٔ فارسیه در حافظ الحمار دیمکدر که اشکجی دیمك اولور بو نکله بعض کسه لر مسمی ومشتهر اولدیلر از جمله خربان بن عبیدالله والسری بن سهل بن خربان وقاضی احمد بن اسحق بن خربان محدثلردر (خرشنة) شین معجمه ایله خردله وزننده روم دیارنده بر بلده در طراز المذهب نام کتاب تعریبیده حالا اناطولیده بلدهٔ اماسیه اولمق اوزره مرسومدر بانیسی اولان خرشنة بن روم بن سام بن نوح علیه السلام ایله مسمادر وآکاسلفده سیف الدولهٔ حمدانی غزا ایتمکله متنبی بر قصیده ایله وصف ایلمشدر بو بیتلر آندندر

حتی اقام علی ارباض خرشنة   تشقی به الروم والصلبان والبیع
للسبی ما نکحوا والقتل ما ولدوا   والنهب ما جمعوا والنار ما زرعوا

(الخراطین) خانك فتحیله پرصو غلجانی و بر بغرسغی دیدکلری اوزون قورتجغزلردر که جانورلرده اولور مدر و محلل ومثانه ده اولان طاشلری مفتت و یرقان علتنه نافعدر (الخزن) خانك فتحی وزای معجمه نك سکونیله مالی بر مکان محرزده حفظ ایلمك معناسنه در یقال خزن المال خزنا من الباب الاول اذا احرزه وخزن وخزون قعود وزننده ات بوزلمق معناسنه در یقال خزن اللحم خزنا وخزونا اذا تغیر شارح دیر که بو ابدال خارك معنای لازمیدر ومصباحده خز ماده سندن مقلوب اولمق اوزره مرسومدر (الاختزان) افتعال وزننده بودخی مالی مکان محرزده حفظ ایلمك معناسنه در یقال اختزن المال اذا احرزه و یولك یقینی اولاننی سلوك ایلمك معناسنه در کویا که اقربنی احراز ایدر یقال اختزن طریقا اذا اخذ اقربه (الخزن) فتحتینله (والخزانة) سلامه وزننده بونلرده ات بوزلمق معناسنه در یقال خزن اللحم خزنا وخزن خزانة من الباب الرابع والخامس اذا تغیر (الخزین) امیر وزننده بوزلمش اته دینور یقال لحم خزین ای متغیر (الخزانة) کتابه وزننده اسمدر خازنلکه دینور ومال مخزون وضع اولنان مکانه دینور که لسانمزده خزینه تعبیر اولنور و بونده خا مفتوح اولمز مؤلف ولا یفتح قولیله تعبیر لطیف ایلمشدر یقال خزن المال فی الخزانة ای مکان الخزن وانسانك کوکلنه اطلاق اولنور یقال اجعله فی خزانتك ای قلبك (المخزن) مقعد وزننده بودخی مال خزینه سنه دینور ترکیده مغازه مخزن محرفیدر (الخزان) شداد وزننده (والخازن) لسانه اطلاق اولنور خزینه‌دار ضمائر قلبیه اولدیغنه مبنی در یقال احفظ خزانك وخازنك ای لسانك وخزان شول تازه خرمایه دینور که آفتدن ایچریسی قرارمش اوله (المخازن) مخزنك جمعیدر ومخازن منزل مقصوده اقرب اولان یوللره اطلاق اولنور یقال اخذ المخازن الطریق ای مختصره (الاخزان) همزه نك کسریله بعد الفقر زنکین اولمق معناسنه در یقال اخزن الرجل اذا استغنی بعد فقر وعلی بن احمد واحمد بن موسی الخازنیان محدثلردر (الاخسان) همزه نك کسریله بر کسنه عزیز ایکن ذلیل اولمق معناسنه در یقال اخسن الرجل اذا ذل بعد عز (الخشن) کتف وزننده (والاخشن) احمر وزننده وصفلردر سرد ودرشت نسنه یه دینور جمعی خشاندر کتاب وزننده مؤنثی خشنة وخشناء در یقال شیء خشن واخشن ای اخرش (الخشانة) سلامه وزننده (والخشن) خانك فتحیله (والخشنة) مرحله وزننده (والخشونة) خانك ضمیله (والخشنة) غرفه وزننده بر نسنه سرد ودرشت اولمق معناسنه در یقال خشن الشیء خشانة وخشنا وخشنة وخشونة وخشنة من الباب الخامس ضد لان وتقول العرب هو خشن الجانب واخشنه وذو خشنة وخشونة ای صعب لا یطاق یعنی فلان کس یاخود فلان آت ضبط و تحملی محال درجه سنده سرد وسرکشدر نته کم مقابلنده سهل العطف ولین الجانب تعبیر اولنور (الاخشیشان) اعشیشاب وزننده (والتخشن) تفعل وزننده بر نسنه پك سرد ودرشت اولمق یاخود سرد لباس کیمك یاخود سرد سوزلر اولمق یاخود بلغور و بولماج مقوله سی خشونتلو دیرلکله کچنمك معناسنه در یقال اخشوشن الشیء والرجل وتخشن اذا اشتدت خشونته اولبس الخشن او تکلم به او عاش عیشا خشنا بونلرك مجموعنده اخشیشان ماده سی ابلغدر واو کلمه سی تنویع ایچوندر (المخاشنة) مفاعله

وزنده بر آدم ايله سرد معامله ايلمك معناسنه در يقال خاشنه ضد لاينه (الاستخشان) بر نسنه‌يى درشت بولمق
معناسنه در يقال استخشنه اذا وجده خشنا (التخشين) تفعيل وزننده بر آدمى كوجندروب اوبكه لندرمك
معناسنه مستعملدر يقال خشن صدره اذا اوغره (الخشناء) حمراء وزننده بر نوع سبزه در كه يك يشل واله كرچه
سرد جه طوقنوب لكن اغزده ملايم وسموزاوتى كبى لزوجتلى اولور وخشناء جابجا كبكلرى چيقق زبون وآرق
ناقه يه وصف اولور وخشناء بنت وبره كلب بن وبره نك همشيره سيدر وبات وبراقلرى كثير اولان عسكره اطلاق
اولنور يقال كتيبة خشناء اى كثيرة السلاح وابو الخشناء عباد بن خشيب كنيه سيدر كه اهل اخبار دندر
(المخشنة) سموزلكى چركين وتصلق اولان ناقه يه دينور يقال ناقة مخشنة اى دميمة الطرق الاخشن احمر وزننده
دميم الحال يعنى حال ومعاش جهتى ناملايم وضعو بتلو آدمه اطلاق اولنور يقال رجل اخشن اى دميم الحال
واخشن سدوس قبيله سندندر برتابعى اسميدر كه موثوق در وادهم بن محرز الشاعر الفارسى التابعى جدينك
اسميدر (خشين) زبير وزننده اساميدندر جابر بن خشين فزارة نسبينك رجالندندر وخشين بن النمر قضاعه
نسبينك رجالندندر كه ابو ثعلبة الخشنى رهطيدر ومحمد بن عبد السلام ومصعب بن محمد بن مسعود وپدرى شارح
كتاب سيبويه وحسن بن يحيى ومسلمة بن على الشاميان الخشنيون اعلام ومحدثيندر وابو خشينة الزيادى كه جهينه
وزننده در وابو خشينه حاجب بن عمر ومحدثلردر (مخاشن) مجاور وزننده (وخشن) كتف وزننده (وخشان)
شداد وزننده وبونده خاى مكسوره ايدرلر اسامى رجالندندر (الخصين) امير وزننده كوچك بالته يه دينور
وبو مؤنثدر مذكر دنجى اولور جمعى خصن در كتب وزننده واخصن دراجبل وزننده يقال ضربه بالخصين
اى بالفاس الصغيرة فأس لفظى مؤنثدر (الخضن) خانك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله بر آدم دابه سنه طارلمغله
اوبكه سندن اوزرينه هجوم ايدوب بدندن اصرمق معناسنه در يقال خضن الناقة خضنا من الباب الاول
اذا حمل عليها وعض من بدنها وبر آدمدن انسانيت منصرف اولمق معناسنه در يقال خضنت عنه المروة
على المجهول اذا صرفت (المخضن) منبر وزننده دابه قسمنك اوزرينه بك وارمغله ذلول ومهزول ايدر اولان آدمه
دينور (المخاضنة) مفاعله وزننده زنان طائفه سيله لاغ وملاعبه ايلمك معناسنه در يقال بات يخاضنها
اى يغازلها وبرى برينه فحش سويلمك معناسنه در يقال خاضنوا اذا ترامو ابقول الفحش (الخفن) خانك فتحى
وفانك سكونيله قارن سولپومك معناسنه در يقال خفن بطنه خفنا من الباب الاول اذا استرخى (الخيفان)
كيوان وزننده چكركه يه دينور (الخفآن) جفآن وزننده ومراد فيدر كه دوه قوشنك ياور يسنه دينور
(خاقان) قافله بر رجل علميدر وتركستان پاد شاهلرينك علم مخصوصيدر قيصر روم ورای هند كبى
(التخقين) تفعيل وزننده خاقاندن متصير قدر ترك طائفه سى بر آدمى خاقان نصب ايلمك معناسنه در
يقال خقنه الترك على انفسهم اى ملكوه وراسوه (الخمن) امن وزننده بر نسنه حقنده ظن وحدس ايله
پاخود وهم ايله سوز سويلمك معناسنه در كه اور اتمق تعبير اولنور مثلا بر نسنه نك طولى اندازه ايله معلوم دكل
ايكن ظن وقياسله اتوز اندازه در ديمك كبى يقال خمن الشئ خمنا من الباب الاول اذا قال فيه بالحدس او الوهم
(التخمين) تفعيل وزننده خمن معناسنه در يقال خمن الشئ بمعنى خمنه (الخمان) شداد وزننده فرسز ضعيف
مزراغه دينور يقال رمح خمان وقناة خمانة اى ضعيف وناسك سفله وفرومايه مقوله سنه دينور يقال هم خمان
الناس اى خشارتهم ورديهم (الخامن) خامل وزننده ومرافيدر كه بى نام ونشان آدمه دينور يقال هو خامن الذكر
اى خامله (الخمن) فتحتينله جيفه مقوله سنك بدرايحه سنه دينور يقال فيه خمن اى نتن (خمان) كتاب وزننده
بلاد قضاعه دن برنيجه طاغلره اطلاق اولنور (الخن) خانك فتحى ونونك تشديديله كسمك معناسنه در يقال خن
الجذع خنا من الباب الاول اذا قطعه وبر آدمك مالنى الهق معناسنه در يقال خن ماله اذا اخذه وقابدن بر نسنه يى
آزجه آزجه چقرمق معناسنه در يقال خن الجلة اذا استخرج منها شيئا بعد شئ وبر آدمك حريمنى وخاتماتنى
پايمال ايلمك معناسنه در يقال خن القوم اذا وطئ مخنتهم (المخنة) محبه وزننده بر آدمك حريمنه دينور ودرەنك
طار وجق وقصيق يرينه دينور واوچورم صو آقديسندن درمه صودو كيلجك يره دينور ويولك آغزنه دينور
وخانه وسرايك وسطنه دينور واواكنه وحوليه دينور وبورنه على قول اوجنه دينور وككزدن صو بلينه دينور
يقال يتكلم بالمخنة اى بالغنة واچق يوله دينور يقال اخذوا فى مخنة اى محجة بينة ومرغانك كزيده يرينه دينور
ونسنه ييجك يره دينور ومنه يقال فلان مخنة لفلان اى ما كلة له (خنه) خانك فتحيله اخت يحيى بن اكثم در كه محمد
بن نصر المروزى نام فقيهك حليله سيدر (الخنة) خانك ضميله سنن موضعنده كسيجك دره يه دينور غزله معناسنه

وكـكرزدن سو يلمكه دينور غنه معناسنه على قول غنه يه شبيه ياخود اندن زياده ياخود اندن اقبح وجهله سو يلمكه دينور
(الاخن) فتحتينله ككرزدن سو يلين آدمه دينـور جمعى خن در خانك ضميـله (الخنين) انين وزننده ككرزدن اغلمق
ياخود ككرزدن كولمك كبي اغلمق ياخود كولمك معنـاسنه در يقـال خنّ الرجل خنينـا من الباب الثانى اذا بكى او ضحك
كالبكاء او الضحك فى الانف (المخن) ميمك كسريله مسنّ وزننده اوزون آدمه دينورو بو محنّ مصحفى دكلدر مخن ميمك
فتحيله مخن معنـاسنه در (الخنان) سحاب وزنـنـده رفاه ووسعت معاش معناسنه در يقال عيشه باخنان اى بار فاهية
(الخنان) كـتاب وزننده چوجق سنتنه دينور ختان معناسنه (الخنان) غراب وزنـنـده برمرضدر كه قوش قسمنك
بوغزنده حادث اولور كذلك برمرض آديدر كه كوزده عارض اولورودوه يه عارض اولان زكام علتنه دينور (وزمن الخنان)
عند العرب برزمان معروفدر كه منذر بن ماء السمـاء دورنده علتمر قومه دن قتى وافر دوه لر هلاك اولمشدر (الخنخنة)
زلزله وزنـنـده كلامى ككرزدن خمخم ايده رك مبهمجه سو يلمك معناسـنه در يقال خنخن الرجل اذا لم يبن فى كلام
فتخنخن فى خياشيمه (الخنّ) خانك كسريله بوش كمى يه دينـور يقـال ركبوا الخنّ اى السفينة الفارغة (الاخنان)
همزه نك كسريله مجنون ايلمك معناسـنه در يقـال اخنه الله اى اجنه فهو مخنون و بو غير قياس اوزره در (الخنة)
خانك ضميله حمه وزننده ابرى كوده لى قوجه او كوزه دينور (المخنة) مجنه وزنـنـده (والمخنة) محدثه وزننده خصب
ورخا وزره اولان سنه يه دينـور يقـال سنة مخنة ومخنة اى مخصبة (الاستخنان) تعفن ايلمك معناسنه در يقـال
استخنت البئر اذا انتنت (الخون) عون وزننده (والخيانة) كتابه وزننده (والخانة) (والمخانة) مقاله وزننده امانته غدر
ايلمك معناسنه در يقـال خانه يخونه خونا وخيانة وخانة ومخانة اذا اؤتمن فلم ينصح ويقـال خانه العهد والامانة اى
فى العهد والامانة وخون ضعف معنـاسنه در يقال فى ظهره خون اى ضعف وفرسى باقق معنـاسنه در يقـال
خان الرجل اذا نظره فترة (الاختيان) افتعال وزننده بودخى امانت وعهده غدر ايلمك معناسنه در يقـال اختانه
بمعنى خانه مفردات راغبده اختيـان خيانته قصدوم اوده ايتمك معناسـنه مرسومدر (الخائن) (والخائنة) بونده
تاء مبالغه ايچوندر (والخؤون) صبور وزننده (والخوّان) شدّادوزنـنـده خيانه دن اسم فاعللردر خائن لفظنك جمعى
خانه كلور وخونه كلور فتحـاتله وخوّان كلوررمان وزنـنـده (التخوين) تفعيل وزنـنـده برآدمى خيانته نسبت ايلمك
معنـاسنه در كه فلان خائندر ديمكدن عبارتدر يقـال خونه اذا نسبه الى الخيانة و برنسنه يى اكسلتمك معناسنه مستعملدر
يقـال خوّنه وخوّن منه اذا انقصه و برنسنه يى كوروب كوزتمك معنـاسنه در كويا كه خيانتدن محفوظ ايدز بناسى
ازاله ايچوندر يقـال خوّنه اذا تعهده (التخون) تفعل وزنـنـده بودخى برنسنه يى اكسلتمك معنـاسنه در يقال تخونه
اذا انقصه و برنسنه يى كوروب كوزتمك معنـاسنه در بناسى تجنب ايچوندر يقـال تخوّنه اذا تعهده (خائن العين)
ارسلانه اطلاق اولنور فتورايله نظر ايلديكيچون (خائنة الاعين) نامحرمه اچرزدن اوغورلين باقغه دينور ياخود
ريبه وخيـانت نظريله باقغه دينور قال الشارح ومنه قوله تعالى يعلم خائنة الاعين الاية وهى مايسارق من النظر
الى مالايحل او ان ينظر بريبة بيضـاوى النظرة الخائنة او خيانة الاعين عبارتيله تفسير ايلمكله اسناد مجـازى اولور
زيرا فى الحقيقه خائن ناظر درو ثانى يه كوره خائنه كلمسى مصدر اولور عافيه وكاذبه كبى (الخوان) غراب وزنـنـده (والخوان)
كتاب وزننده سينى يه وتبسى يه وسفره يه دينور كه اوزرينه طعام وضع واكل اولـنور اخوان دخى لغتدر همزهٔ مكسوره
ايله ومنه الحديث اى حديث الدابة حتى ان اهل الاخوان ليجتمعون فيقول هذا يا مؤمن وهذا يا كافر وخوّان
كلمه سنك جمعى اخونه وخون كلور خانك ضميله شـارحك بيانته كوره فارسيدن معربدر (الخوان) شـدّاد وزمان
وزنلرنده سلفده شهر ربيع الاول اسميدر جمعى اخونه در (الخوانة) شدّاده دوزننده دبر ومقعده اطلاق اولنور (خون)
خانك ضميله اسـاميدندر عصام بن خون واحمد بن خون محدثلردر (خيوان) ايوان وزنـنـده يمنده بر بلده در (خين)
خانك كسريله ايرانده بر بلده در (الخان) دكانه دينـور حانوت معنـاسنه ياخود دكان صـاحبنه دينـورو تجار ساكن
اولديغى محله دينـور كه لسـانمزده دخى خان تعبير اولنور شارحك بيانته كوره بو نلر فارسيدن معرّبلردر نته كه اوه خانه
ديرلر (خنين) خانك فتحيله طوس قضاسنده برقريه در مظفر بن منصور نام فقيه وادیب اورادندر فصـــــــــــل

د

الدال (الدبنة) دالك ضميله بيوك لقمه يه دينور يقـال اخذ دبنة اى لقمه كبيرة (الدبن) دالك كسريله قيون اغيلنه
دينـور (التدثين) ثاى متلثه ايله تفعيل وزنـنده قوش يقين يقين يرلره تيرتير قونارق اوچوب كتمك معناسنه در يارهلو
قوش كبى يقـال دثن الطائر اذا طار واسرع السقوط فى موضع متقاربة واغاجده يوه ايدنمك معنـاسـنه در يقال
دثن الطـائر فى الشجر اذا اتخذ عشا (الدثنة) تمره وزننده ازجه صو يه دينـور (دثنه) فرحه وزنـنـده اصحابدن
زيد جنـابلرينك بدرى اسميدر (دثين) اميروزنـنـده برطاغ آديد (الدثينة) جهينه ياخود سفينه وزنـنـده بنى سيار

بن عمر وجماعتی یورردنده برموضع یاخود برصو اسمیدر مقدّما اسمی دفینه اولمغله تشأم ایدوب دثینه دیدیلر (الدجن) دالك فتحی وجیمك سکونیله قاره بلود طمان کبی بر یوزنی یاخود افاق واقطاری طوتوب قپلامق معناسنه‌در یقال نحن فی دجن منذ ایام وهو الباس الغیم الارض او اقطار السماء ودجن چوق یغموره دینور جمعی ادجان کلور ودجون ودجن کلور ضمتینله ودجان کلور ومن الاول یقال یوم دجن علی الاضافه و یوم دجن علی النعت وکذلك لیلة دجن ولیلة دجن ویقال یوم ولیلة دجنة کحزقة کماسیذکر (الادجان) همزه‌نك کسریله ذکر اولنان قبلایی بلودلی یاخود چوق یغمورلی کونه کیرمك معناسنه‌در یقال ادجن القوم اذا دخلوا فی الدجن و یغمور وجا مقوله‌سی عارضه دائمی اولمق معناسنه‌در یقال ادجن المطر والحمی اذا داما و بلود متصل یغمور یاغدرمق معناسنه‌در یقال ادجنت السماء اذا دام مطرها وکون قبلایی طومانلو و بلوتلو اولمق معناسنه‌در یقال ادجن الیوم اذا صار ذا دجن (الادجیجان) اعشیشاب وزننده بودخی کون قبلایی طومانلو و بلودلو اولمق معناسنه‌در یقال ادجوجن الیوم بمعنی ادجن (الدجنّ) عتلّ وزننده والدجنة حزقه وزننده ودالك کسریله‌ده جائزدر قراکو الغه دینور ظلمت معناسنه وشول قبلایی سحابه دینور که مظلم اولوب یغموری اولمیه دجنه‌نك جمعی دجن در عتل کبی وعند البعض دجنه هایله ظلمته ودجن قبلایی سحابه دینور یاخود دجنه مظلم سحابه دینور نونك تخفیفیله‌ده جائزدر وقات قات قاره بلودك آفاق واطرافی قپلامسنه دینور تقول وقعنا فی دجنة منذ ایام وهی الباس الغیم وتکاثفه (المدجان) محراب وزننده قراکو کیجه‌یه دینور یقال لیلة مدجان ای مظلمة (الدجون) قعود وزننده بر یرده مقیم اولمق معناسنه‌در یقال دجن بالمکان دجونا من الباب الاول اذا اقام وقوش وقیون وسائر حیوان اوه آلشمق معناسنه‌در که ایکدی اولمق تعبیر اولنور یقال دجنت الحمام والشاة وغیرهما اذا الفت البیوت (الداجن) اوه آلشق ایکدی حیوانه دینور جمعی دواجن در اسم منزلنه منزّلدر ودولابه قوشیلان ارکك دوه‌یه دینور دجون دخی دینور صبور وزننده یقال جمل داجن ودجون ای سان (المدجونة) دولاب چکمکه آلشدرلمش ناقه‌یه دینور (الدجّانة) جبانه وزننده (والدیدجان) دیدبان وزننده متاع یوکلنور اولان دوه‌یه دینور (الدجنة) همجنه وزننده پك چرکین سیاهلغه دینور یقال به دجنة ای اقبح السواد (الادجن) احمر وزننده وصفدر پك چرکین سیاهه دینور مؤنثی دجناء در یقال رجل ادجن وامرأة دجناء ای اقبح سوادا (المداجنة) مفاعله وزننده مداهنه ایلمك معناسنه‌در یقال داجنه اذا داهنه (الداجنة) آفاق واقطاری مستوعب اولان یغموره دینور دیمه کبی یقال مطرة داجنة ای مطبقة (داجون) رمله قضاسنده بر قریه‌در ابو بکر المعری اورادندر (ابو دجانه) ثمامه وزننده سماك بن حرسه‌نك کنیه‌سیدر که صحابیدر (دجنی) دالك ضمی یاخود کسری وقصر ایله و بعضا مدّ ایله شول ارضك اسمیدر که حضرت آدم علی نبینا وعلیه السلام آنك توابندن خلق اولندی علی قول حای مهمله ایله‌در قال الشارح ومنه الحدیث خلق الله آدم من دجنی ومسح ظهره بنعمان السحاب وهی ارض بین مکة والطائف (دجین) زبیر وزننده ابن ثابت درکه کنیه‌سی ابو الغصن ولقبی جحی در هدی وزننده یاخود جحی بشقه کمسه‌در و جحی عربك نصر الدین خواجه‌سیدر اطائفی پك چوقدر (الدحن) دالك وحای مهمله‌نك فتحیله برآدم طوماج قارنلو بودورا اولمق معناسنه‌در یقال دحن الرجل دحنا من الباب الرابع اذا عظم بطنه فی قصر (الدحن) کتف وزننده (والدحونة) دالك کسریله قثوله وزننده (والدحنة) خدبه وزننده والدحنة کسرتینله طوماج قارنلو بودوره دینور ودحنه خدبه وزننده تومسك یره دینور ودحن کتف وزننده دوباره جی متلاعب خبیث و بدکاره دینور یقال رجل دحن ای خب خبیث (دحنه) حمزه وزننده احمر نام شاعرك جدیدر اسمیدر (دحین) زبیر وزننده ابن ربیب درکه تابعیدر (دحنی) دجنی وزننده آنفا دجن ماده‌سنده ذکر اولوندی (الدخن) دالك ضمی وخای معجمه‌نك سکونیله حب جاورس اسمیدرکه قره جه داری وصورت داریسی دیدکلری خرده داری‌یه دینور بعض دیارده اکا جیم مضمومه ایله جوازداری تعبیر ایدرلر علی قول آندن خرده واملس بر کونه غله‌در بارد و یابس وقابضدر (الدخان) غراب وزننده (والدخن) جبل وزننده (والدتخان) رمان وزننده تتونه دینور عثان معناسنه جمعی ادخنه ودواخن ودواخین کلور (ابنا دخان) غنی و باهله قبیله‌لرینه اطلاق اولنور (الدخن) فتحتینله طعامه تتون سینمکله طعمی تتونسی اولمق معناسنه‌در یقال دخن الطعام دخنا من الباب الرابع اذا اصابه دخان فاخذ ریحه و برکسه بدخوی وتیره درونا اولمق معناسنه‌در یقال دخن خلقه اذا ساء وخبث و برنسنه‌نك اونی قرامتق بوز اولمق معناسنه‌در یقال دخن الشیء اذا صار ادخن ودخن دروننده اولان حقد وکینه‌یه اطلاق اولنور یقال به لفلان دخن ای حقد و بدخو یلغه اطلاق اولنور یقال به دخن ای سوء الخلق وتقول العرب هدنة

على دخن اى سكون لعلة لا للصلح يعنى مصالحه صورتنده برمشاركه دركه صميمى مصافات دكلدر كه بعض غرض وعلت ضمننده منعقد اولمشدر ودخن قلجك ناملو سنده اولان جوهره اطلاق اولنور فرنه السيف معناسنه وعقل ودين وحسبده اولان تغيره اطلاق اولنور يقال فى عقله اودينه اوحسبه دخن اى تغير ويانان آتش ايچره اوطون آتمغله شعله سى تباه اولوب توتمك معناسنه در يقال دخنت النار دخنا من الباب المزبور اذا القى عليها حطب فافسدت يهيج لها دخان ونبات ياخود دابه نك لونى قرامتق بوزاولمق معناسنه در يقال دخن النبت والدابة اذا صارت الوانهما كدرة فى سواد (الدواخن) اوجاقلرده وكلخنلرده اولان باجه لره دينور كه تتون اورادن طشره خروج ايدر تتونلك و بخارى تعبير اولنور داخنه مفرديدر (الدخنة) غرفه وزننده الواندن قرامتق بوزلغه دينور يقال به دخنة اى كدرة فى سواد واوطه لرى توتسيلدكلرى توتسى يه دينور (الادخن) احمر وزننده لونى قرامتق بوز اولان نسنه يه دينور دخناء مؤنثيدر (الدخنان) سحنان وزننده ومرادفيدر كه پك اسى كونه وصف اولور يقال يوم دخنان اى سخنان (الدخناء) حمراء وزننده ياخود دخنان ثعبان وزننده بر كونه سرچه قوشنه دينور كه قرامتق بوز اولانيدر (ابو دخنة) غرفه وزننده برقوش در (المدخنة) مكنسه وزننده مجمره يه دينور يقال طيبه بالمدخنة اى بالمجمرة (الدخن) دالك فتحيله (والدخون) قعود وزننده آتش توتمك معناسنه در يقال دخنت النار دخنا ودخونا من الباب الثالث والاول اذا ارتفع دخانها ودخون هوايه توزآغمق معناسنه مستعملدر يقال دخن الغبار دخونا اذا سطع (الادخان) همزه نك كسريله (والتدخين) تفعيل وزننده (والادخان) تشديد الله افتعال وزننده بونلرده آتش توتمك معناسنه در يقال ادخنت النار ودخنت وادخنت اذا ارتفع دخانها (وادخان) افتعال وزننده اكينك دانه لرى پكشمك معناسنه در يقال ادخن الزرع اذا اشتد حبه (الدخنة) دالك ضميله بودخى اولك ودابه نك لونى قرامتق بوز اولمق معناسنه در يقال دخن النبت والدابة دخنة من الباب الخامس اذا صارت الوانهما كدرة فى سواد (دخين) زبير وزننده ابن عامردر كه تابعيدر (الدخشن) شين معجمه ايله جعفر وزننده يومرى كوده لو ياوزاركك دوه يه دينور وقالين كوده لو آدمه دينور (دخشن) قنفذ وزننده بر رجل آديدر (الددن) داللرك فتحيله لعب ولهو معناسنه در نته كه دد وددا قفا وزننده وديدا وديدان كه فتحاتله در بو معنايه در نته كه دال بابنده ذكر اولندى (الذدان) سحاب وزننده اصلا خير ومنفعته يراميان جاذ مقوله سى شخصه دينور يقال رجل ددان اى لا غناء عنده يعنى لا منفعة منه لاحد وكسر قلجه دينور وپك كسيجى قلجه دخى كه ضد اولور (الديدن) (والديدان) (والديدان) داللرك فتحيله آيين وعادته دينور يقال ديدنه وديدانه ان يفعل كذا اى عادته (الديدبون) حيزبون وزننده باى موحده بابنده مذكوردر جوهرى وهمندن ناشى بوراده ذكر ايلدى (الدرن) فتحتينله دغر بده بر بزمينده برطاغك آديدر وكير وپاسه دينور ياخود مصدردر كيرلنمك معناسنه در يقال درن الثوب درنا من الباب الرابع اذا وسخ ويلاشمق معناسنه در يقال درنت يده بالشيء اذا تلطخت (الادران) همزه نك كسريله بودخى كيرلنمك معناسنه در يقال ادرن الثوب بمعنى درن و بو معناده متعدى اولور تقول ادرنت الثوب ودوه در ين ديدكلرى اوت قورو يسنى اوتلامق معناسنه در يقال ادرنت الابل اذا ارعت الدرين (الدرن) كتف وزننده كيرلو نسنه يه دينور (المدران) محراب وزننده پك كيرلو نسنه يه دينور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور (الدرين) اميرو زننده (والدرانة) ثمامه وزننده چوروب ريزه ريزه اولمش اوتلق قوريسنه دينور كرك حمض وشجر وكرك چايرو سبزه اولسون (المدران) محراب وزننده دائما درين ديدكلرى اوتلق قوريسنى اوتليان كيكه دينور يقال ظبى مدران اذا كان يأكل الدرين (المدرن) محسن وزننده قورى اوطونه دينور يقال حطب مدرن اى يابس (الادرون) فرعون وزننده طوار بملكنه دينور معلف معناسنه وطويله ايينه دينور كه طوار بغلنور آرى دخى دينور وكير وپاسه دينور ووطن معناسنه در واصل و بنياد معناسنه در (الدران) سحاب وزننده تلكى يه دينور (درنى) بشرى وزننده بر موضع آديدر دالك فتحيله ده زبانزددر نسبتنده درنى دينور وذرنى بنت عبعبه برشاعردر (ام درن) فتحتينله دنيانك كنيه سيدر (ام درين) امير وزننده قوراق يرلك كنيه سيدر ارض مجدبه معناسنه (دارين) رانك كسريله بحرين ترابنده بر موضعدر مسك دارى اكا منسوبدر اسكله اولمغله اورادن چقديغندن نسبت اولنور (در ينه) جهينه وزننده براحمق آدمك اسميدر وثقة الدوله على بن محمد الدرينى دمشقده مدرسة ثقتيه واقفيدر كه تحديث وروايت ايلدى (درانه) رمانه وزننده بر خاتون اسميدر (الدرن) كتف وزننده كيرلو پاسلو نسنه يه دينور كه ذكر اولندى بو معناده در كه عربلر فلانك اللرى دائما خير واحسانه ملاصقدر ديجك يرده يداه درنتان بالخير وايديهم دران وهو درن اليدين ديرلر زيرا ويريلان اقچه نك البته اله كيرى بلاشور (الدرابنة) دالك فتحيله دربان كلمه سنك جمعيدر كه فارسيدن معربدر قپوجى يه دينور بواب معناسنه (الدرجنة)

دحرجه وزننده ناقه ولدندن نفرت ایدکدنصکره یاقلمق معناسنه‌در یقال درجنت الناقة علی ولدها اذا رئمته
بعد نفار (الدرخبین) خای معجمه ایله شرحبیل وزننده آفت وداهیه معناسنه‌در وبطیء الحرکه آدمه دینور
بته که میله درخبین دخی بو معنالره‌در (الدراقن) قافله علابط وزننده وبعضا رای مشدد اولور قیسی وزردالو
دیدکلری میوه‌یه دینور مشمش معناسنه زردالونك چکردکی آجی اولور وشفتالویه دینور خوخ معناسنه
وبو لغت شامیه‌در مفرداتده دراقی دیدکلری برکونه شفتالو دراقن معربی اولمق اوزره مرسومدر (الدشن) دالك
فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله ویرمك معناسنه‌در یقال دشن الشیء دشنا من الباب الاول اذا اعطی (التدشن) تفعل
وزننده آلمق معناسنه‌در یقال تدشن الشیء اذا اخذه (داشان) بر بلده آدیدر (الداشن) صاحب وزننده
دشن کلمه‌سندن معرب بدر بونکله هنوز تلبس اولنمامش یکی لباس وهنوز مسکون اولمامش یکی خانه مراد ایدرلر
مترجم دیر که ظاهرا فارسیدن معرب اولمق کرکدر زیرا دشن فارسیده اهل بازارك ابتدا بازارلغنه دینور که استفتاح
محرفی سفته تعبیر ایدرلر پس معنای مزبوردن بوندن مأخوذ اولور (دشنی) سکری وزننده مصر اولکه‌سندن
صعید اعلا قضاسنده بر بلده‌در فقیه ومتقی احمد بن عبد الرحمن الدشناوی اورادندر (الدعن) دالك فتحیله
شول چیت تعبیر اولنان نسنه‌یه دینور که خرما چبقلرنی شریت ایله اوروب حصیر شکلنده ایدرلر اوزرینه خرما سررلر
(الدعن) کتف وزننده (والمدعن) مکرم وزننده بدخوی وبدغدا آدمه دینور (الدعن) خدب وزننده ماجن
ولاابالی آدمه دینور جمعی دعنه‌در عنبه وزننده (الدعانة) سحابه وزننده بر آدم لاابالی اولمق معناسنه‌در یقال
دعن الرجل دعانة من الباب الثالث اذا مجن (مادعنه) فعل تعجبدر نه عجب ماجن ولاابالیدر دیمکدر (دعان) سحاب
وزننده مدینه ایله ینبع بیننده بر وادی اسمیدر (الدعکن) جعفر وزننده خوشخوی وملایم مشرب چلبی آدمه
دینور یقال هو دعکن ای دمث حسن الخلق وقوتلانمش ایشلك بارکیره دینور الدعکنة هاء ایله بنیه‌سی متین
طیانقلی سموز ناقه‌یه دینور دالك کسریله‌ده جائزدر (الدعکنة) اردبه وزننده یومری فرجه دینور (الدغن) دالك
فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله کون قبلایی قره بلودلو اولمق معناسنه‌در یقال دغن یومنا دغنا بمعنی دجن (الدغنة)
دجنه وزننده ومرادفیدر وام ربیع بن رفیع اسمیدر که ابو بکر رضی الله عنه حضرتلرنی اجاره وانقاذ ایلدی
علی قول بو کلمه وزننده یاخود خرمه وزننده‌در لکن صحیح اولان اولکیدر محدثلر لحن ایدرلر (دغاین) دالك فتحیله
عمرو بن کلاب بلادنده نیجه هضباته اطلاق اولنور (دوغان) سحبان وزننده راس عین قضاسنده بر قریه‌در
(دغینه) جهینه وزننده احمق کسیه علمدر که هر احمق آدمه اطلاق اولنور یاخود بر بون وسبکمغز خاتونك
اسمیدر که معروفه‌در وعبد الله بن محمد که ابو الهیثم شیخیدر وابراهیم بن احمد الداغونیان محدثلردر شارح دیر که
اهل مرو خرمن غربه‌سی صنعتان آدمه داغونی اطلاق ایدرلر (الدفن) دالك فتحی وفانك سکونیله بر نسنه‌یی یره
کومك معناسنه‌در یقال دفنه فی التراب دفنا من الباب الثانی اذا ستره وواراه فیه ودوه‌لر کندی باشلرینه بر سمتی
طوتوب کتمك معناسنه‌در یقال دفنت الابل اذا سارت علی وجهها وناقه دائما صویه کلدکده دوه‌لرك اوزرینه
یرنده اولمق معناسنه‌در یقال دفنت الناقة اذا کانت دفونا (الادفان) دال مشدده ایله افتعال وزننده بودخی
برنسنه‌یی کومك معناسنه‌در یقال ادفنه بمعنی دفنه وقول قسمی بیع اولنه جغی شهره وصولدن اقدم قاچوب
کتمك معناسنه‌در یقال ادفن العبد اذا ابق قبل وصول المصر الذی یباع فیه (الاندفان) انفعال وزننده (والتدفن)
تفعل وزننده دفن اولنمق معناسنه‌در یقال دفنه فاندفن وتدفن (الدفن) دالك کسریله بر موضعدر (الدفین)
امیر وزننده دفن اولنمش نسنه‌یه دینور مدفون کبی جمعی ادفان ودفناء کلور کرما کبی وطبراق بوروب اورتمکله
بلورسز اولمش قیویه وحوضه ویپکاره دینور ومستوره خاتونه اطلاق اولنور دفینه کبی یقال امرأة دفین ودفینة
ای مستورة جمعی دفنی کلور سکری وزننده ودفاین کلور وداء دفین شول مرضه دینور که مستتر ایکن ظاهر اولمغله
آدمك بدنه فساد ودرد والم تحدث ایلیه دفن دخی دینور دالك کسریله یقال فیه داء دفین ودفن وهو الذی ظهر
بعد خفاء فنشأ منه شر وعر (المدفان) محراب وزننده (والدفان) کتاب وزننده دفین کبی طبراق بوریمکله
بلورسز اولمش قیویه واسمیه دینور یقال رکیة دفین ومدفان ودفان ای مندفنة (الدفینة) سفینه وزننده
دفن اولنمش نسنه‌یه دینور تا اسمیه‌در ویرایچنه کومولمش ماله دینور کنز معناسنه جمعی دفاین‌در یقال وجد
فلان دفینة ای کنزا ودفینه بر موضع آدیدر وبنو سلیم یوردنده بر منزل آدیدر (المدفان) محراب وزننده (والدفون)
صبور وزننده (والمدفون) شول دوه‌یه وآدمه دینور که افندیسندن فرار ایدن قول کبی لا لحاجة کندی باشنه بر سمتی طوتوب
کیدر اوله‌نته که دفن فعلی اولمغله ذکر اولندی ومدفان چوریمش طلومه دینور ودفون شول قوله دینور که بیع

اولنه جغی شهره وصولدن مقدم فرار ایلمش اوله وشول ناقه یه دینور که صویه کلدکده صورینك اورته سنده کلمك عادتی
اوله یقال ناقة دفون اذا کانت عادتها ان تکون وسط الابل اذا وردت (دوفن) جوهر وزننده برکشینك وبرخاتونك
اسملریدر (التدافن) تفاعل وزننده بری برندن اسرار واحوالرنی صقلمق معناسنه در یقال تدافنوا اذا تکاتموا
(الدفنیّ) عربیّ وزننده برچشید چوقلی الاجه قاشك اسمیدر (الدفن) شکس وزننده بی نام ونشان آدمه اطلاق
اولنور یقال رجل دفن ای خامل دافنة (الجذم) جیمك کسریله پك یاشلولغندن دیشلری بتون فرسوده اولمش
قوجه اکوزه دینور جذم جیمك کسریله اصل معناسنه در یقال بقرة دافنة الجذم وهی التی انسحقت
ضراسها هرما (الدافناء) مدّ ایله بر ایشك ایچ یوزنه دینور یقال دافناء الامر ای داخله (الدقن)
دالك فتحی وقافك سکونیله برآدمك چکه سنه اورمق معناسنه در یقال دقن فی لحی الرجل من الباب
الاول اذا ضرب فیه وبر آدمه بر نسنه یی ویرمیوب محروم ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دقن فی لحیه
اذا منعه وحرمه (الدکنة) غرفه وزننده سیاهه مائل رنکه دینور که تتون رنکلی اولمقدر قرامتق تعبیر
اولنور بعض دیارده قهوه رنکی تعبیر ایدرلر یقال به دکنة ای لونه الی السواد (الدکن) فتحتینله برنسنه قرامتق
رنکلی اولمق معناسنه در یقال دکن الشیء دکنا من الباب الرابع اذا کان مائلا الی السواد (الادکن) احمر
وزننده قرامتق نسنه یه دینور (الدکن) دالك فتحیله برمتاعی بری بری اوزره استف ایلمك معناسنه در
یقال دکن المتاع دکنا من الباب الاول اذا نضد بعضه علی بعض (التدکین) دکن معناسنه در یقال
دکنه بمعنی دکنه (الدکان) رمّان وزننده حانوت معناسنه در ترکیده دخی دکان دینور وبو فارسیدن
معربدر جمعی دکاکین در شارح دیرکه بعضلر دك وبعضلر دکن ماده سندن اخذ ایله عربیتنه ذاهب اولدیلر
نته که مؤلف دکك ماده سنده دخی ذکر ایلدی فی الاصل دکان قپو اراغنده سکی وسدّ تعبیر اولنان نشیمنه
دینور بعده چارشو دکانلرینه اطلاق اولندی (الدکناء) حمراء وزننده ببر وکشنش وزعفران مقوله سی حوایجی
چوق تریده دینور یقال ثریدة دکناء ای کثیر الابازیر (الدکیناء) عفیراء وزننده حشراتدن برجانورجك
ادیدر (دوکن) جوهر وزننده (ودکین) زبیر وزننده اسامیدندر (الادلهنان) ادلهمام وزننده
ومرادفیدر که قوجالمق معناسنه در یقال ادلهنّ الرجل اذا کبر وشاخ مؤلف کرچه لغة فی ادلهمّ عنوانیله
رسم ایدوب لکن ادلهمامك بو معنایه ورودنی ذکر ایلمامکله ظاهر احقّ عباره ولغة فی ادلهمّ اولوب نسخه لردن
واوساقط اولمشدر (الدمن) دالك کسریله قالب قالب لچه لنمش کوبره یه وفشقی یه ودوه قیغنه دینور یقال
فی دمنه دمن کثیر ای مرقین متلبد وبعر ودمن برنسنه یه مداومت ایدن آدمه دینور ادماندن مأخوذ در دمنه
دخی دینور بو جهتدن دائما مالنی تقید ایدوب رعایت وتیمارنده مدا ومت ایدن آدمه دمن مال ودمنة مال
اطلاق ایدرلر یقال هو دمن مال ودمنة مال ای سائسه (التدمین) تفعیل وزننده مواشی بر یری کوبره لك
وفشقیلق ایلمك معناسنه در یقال دمنت الماشیة المکان اذا بعرت فیه وبر آدمه بر خصوص ضمننده
رخصت ویرمك معناسنه در یقال دمّنه اذا رخص له وملازمت ایلمك معناسنه در یقال دمّن بابه اذا لزمه
(المتدمّن) فشقیلق مکانه دینور (الدمنة) دالك کسریله داردن وناسدن باقی قالمش آثار ونشانه یه دینور
ویورد یرینه دینور یقال وقفوا علی دمنة وهی البقعة التی سوّدها اهلها ودرونده مضمر اولان حقد وکینهٔ
قدیمه یه اطلاق اولنور یقال فی قلبه دمنة ای حقد قدیم وخانه یه قریب موضعه اطلاق اولنور که خانه نك
سپورندی مقوله سی فضلاتی القا اولنور که سپورندیلك تعبیر اولنور مزبله معناسنه نهایه ده ایاکم وخضراء
الدمن حدیثنده مرسومدر خضراء الدمن سپورندیلك فلیزی دیمکدر فرومایه نسبدن نشئت ایلمش کوزل عورتدن
کنایه درکه تحذیر بیورلمشدر ودمنه دائما ماله رعایت وتقید ایدن آدمه دینور که ذکر اولندی جمعی دمن کلور هاسز
ودمن کلور عنب وزننده وکتاب کلیله ودمنه برکتابدر که حکمای هند وضع وتالیف ایلمشدر حالا همایونامه
دیدکلری کتاب آنك ترجمه سیدر (الدمن) دالك فتحیله درونده برآدمه مدت مدیده کین طوتمق معناسنه در یقال
دمن علیه دمنا من الباب الرابع اذا ضغن ابدا وخرما اغاجی چوریوب قرارمق معناسنه در یقال دمنت النخلة
اذا عفنت واسودّت وترلایی کوبره لمك معناسنه در یقال دمن الارض دمنا من الباب الاول اذا ادملها (الدمان)
سحاب وزننده کوله دینور رماد معناسنه وفشقی یه وکبره یه دینور وخرما اغاجنك چوریوب قرارمسنه دینور یقال
بالنخلة دمان ای عفن واسوداد وترلایی کوبره لین آدمه دینور یقال هو دمان ای یسرقن الارض (الادمان) فتحاتله
ابن قطاع روایتی اوزره بو دخی خرما اغاجنك چوریوب قرارمسنه وچورکلکنه وسیاهلغنه دینور الادمان همزه نك

کسریله برنسنه یه مداومت ایلمك معناسنه در یقال ادمن الشیٔ اذا ادامه (الدمینی) سمیهی وزننده عرب طوشانـنك اینه دینور (مدمّن) معظم وزننده برموضع آدیدر (الدمّون) تنور وزننده چرکین وقبیح نسنه یه دینور و برموضع آدیدر (دمینه) جهینه وزننده اسمادندر عبدالله بن دمینه برشاعردر دامان عراقده برقریه در تفاحی کثیر اولور (دمامین) دالك فتحیله صعید مصرده برقریه در (الادمان) همزه نك فتحیله اوتلق ایله شجر بیننده اولان اشجاردن برشجر آدیدر وخرما اغاجنه مخصوص برآفت اسمیدر (دومین) دالك فتحی ومیمك کسری و بعضا فتحیله حمص قربنده برقریه آدیدر (الدنّ) دالك فتحی ونونك تشدیدیله بیوك کوپه دینور راقود عظیم معناسنه علی قول دستیدن اوزون وسو بواولانه دینور یاخود شول دستیدن کوچك کوپه دینور که دیبی سیوری اولمغله چقوره اوتورتمدقجه طورمز اوله یقال وضعه فی الدن ای الراقود العظیم او اطول من الحب او اصغر له عسعس لایبعد الاان یحفر له ودنّ اسامیدندر راشد بن دنّ بن معبد تابعیدر (الدنان) تثنیه بنیه سیله ایکی جبل معروفدر (الدنن) فتحتینله ارقه بو کری قنبور اولمق معناسنه در یقال به دنن ای انحناء فی ظهره و بیون کوکسه یاپشق وایچری چکمش طرزنده قصه اولمق معناسنه در و بو چارپا قسمنده معایبدندر یقال به دنن ای دنو وتطامن فی الصدر والعنق ودنن بر بلده آدیدر (الادنّ) وصفدر دنن صفتیله متصف اولان شخصه دینور دنّاء مؤنثیدر وآلچق اوه دینور که چوکك طرزنده اولور یقال بیت ادنّ ای متطامن (الدندنة) زلزله وزننده سینك وآری قسمی وزردامق معناسنه در یقال یدندن الذباب والزنبور ای یصوت وتقول اقلقنی دندنة الدباب ای صوته وسوزی آچق وواضح ایلمامك وجه اوزره تکلم ایلمك معناسنه در وزردی کبی کوموردنمك تعبیر اولنور یقال دندن الرجل ای نغم ومافهم منه کلام ومافهمت دندنته وهی هینمة الکلام (الدنین) انین وزننده بودخی کوموردنمك معناسنه در یقال دنّ الرجل دنینا اذا نغم ولایفهم منه کلام (الدندن) زبرج وزننده دندنه ودنین معناسنه اسمدر وچور یوب قرارمش اوته وشجره دینور وصلبان دیدکلری اوتك کوکنه دینور (الادنان) همزه نك کسریله مقیم اولمق معناسنه در یقال ادنّ بالمکان اذا اقام (الدن) دالك فتحیله (والتدنین) تفعیل وزننده بونلرده سینك وآری وزردامق معناسنه در یقال دنّ الذباب دنّا ودنّن تدنینا اذا صوّت وطنّ (الدنّة) دالك کسریله قرنجه یه شبیه بر بوجك آدیدر (الدنادن) دالك فتحیله اوزون لباسك یره قریب صارقان اتکلری اوجلرینه دینور ذلاذل معناسنه در (دنین) زبیر وزننده اسمادندر ظالم بن دنین ماویه نام خاتونك پدریدر که بنی دارم بن مالك بن حنظله اولان عبدالله ومجاشع وسدوس نام کمسه لرك والده سیدر (الدنیة) کوپه منسوب دیمکدر بومناسبتله سلفده قاضی افندیلرك قلنسوه لرینه اطلاق اولنور حالا متعارف اولان عرف وکوچك تپه لو دیدکلرینه اطلاق ملایمدر (دون) دالك ضمیله فوق کلمه سنك نقیضیدر غایت مرتبه دن برو دیمکدر که آندن اشاغیجه تعبیر اولنور یقال هو دونه ضدّ فوقه مؤلفك بصائرده بیاننه کوره عند البعض دنوّ مقلوبیدر ودون ظرف اولور اقرب معناسنه کاسیذکر واوك معناسنه کلور یقال مشی دونه ای امامه واکسه معناسنه اولور یقال قعد دونه ای وراءه وفوق معناسنه کلمکله اوّل ایله ضد اولور وغیر معناسنه کلور قیل ومنه الحدیث لیس فیما دون خمس اواق صدقة ای فی غیر خمس اواق قیل ومنه الحدیث اجاز الخلع دون عقاص رأسها ای بما سوی عقاص رأسها او معناه بکل شیٔ حتی عقاص رأسها یعنی مختلعه اولان خاتون افتدای مالك ایلدکده زوج عقاص رأسندن ماعداسنه مالك اولور ایکنجی یه کوره عقاص رأسنده مالك اولوردیمك اولور پس عقاصدن مراد صاچ اولمغله صاچ باغنده مالك اولوردیمك اولور بو که کوره دون فوق وعلی معناسنه اولور ودون شریف معناسنه کلور یقال شیٔ دون ای شریف وخسیس وکثر معناسنه اولمغله ضدّ اولور یقال شیٔ دون ای خسیس وامر معناسنه اولور که مراد امر حاضردر اسم فعل اولور خذ معنا سنه یقال دونك الدرهم ای خذه ووعید معناسنه در یقال دون صراعی وادن دونك دیرلر ای اقترب منی ودون کلمه سی اوزره حرف جرّ اولان من داخل اولور وقلیلا باء جاره دخی داخل اولور یقال من دونه و بدونه واقرب معناسنه اولور که ظرف اولور یقال هذا دونه ای اقرب منه وقبل معناسنه اولور ومنه قولهم دون النهر جماعة ای قبل ان یصل الیه وحقیر وساقط معناسنه اولور یقال هذا رجل من دون ای من حقیر ساقط ولایقال رجل دون ودون کلمه سندن فعل متصرّف اولمامغله فعل تعجب اوله رق ما ادونه دیمك جائز دکلدر وکاف خطابله دونك اغراء معناسنه در یقال دونکه ای الزمه فاحفظه مترجم دیر که بعض محققین دیدیلر که دون کلمه سی فی الاصل ادنی مکان من الشیٔ معناسنه موضوعدر یقال هذا دون ذاك اذا کان احط منه قلیلا وتدوین کتاب بوندن مأخوذدر زیرا بعض ورقه بعضه تقریب اولنور و یقال

دونك هذا اى خذه من ادنى مكان منك بعده اتساع اولنوب احوال ورتبه لرده استعاره اولندى ودون دينور قضاسنده برقريه آديدر وهمدان قضاسنده برقريه در بعضا آنك نسبتنده قاف زياده ايدوب دونقى دينور عمير بن مرداس الدونقى اكا منسوبدر (دوين) دالك ضمى وواوك كسريله نيسابور قضاسنده برقريه در وارمينيه اولكه سنده بر بلده آديدر محدثيندن نصرالله بن منصور وعبدالله بن رزين اورادندر (دوان) غراب وزننده عمان قضاسنده برناحيه در (دوّان) شدّاد وزننده فارس اولكه سنده بر موضعدر (الدودن) علبط وزننده قرداش قانى ديدكلرى دارويه دينور (الدون) عون وزننده بركسه خسيس ياخود ضعيف اولمق معناسنه در يقال دان الرجل يدون دونا اذا صار دونا خسيسا اوضعيفا (الادانة) اقامه وزننده دون معناسنه در يقال ادين الرجل ادانة على المجهول بمعنى دان (الديوان) دالك كسريله وفتحيله اهل جيش واهل عطيه نك اسم ورسم وعلوفه ووظايفلرينه متعلق دفاتر وصحايفك مجتمعنه اطلاق اولنور اسلامده ابتدا آنى حضرت عمر رضى الله عنه وضع ايلدى جمعى دواوين ودياوين كلور شارح ديركه مؤلف مجتمع الصحف والكتاب يكتب فيه اهل الجيش واهل العطية عبارتيله تفسير ايلمكله مراد عسكرى وعلوفه خوارلرك اساميلرى تحرير اولنسان ادراق ودفاترك وتحرير ايدن كاتبلرك جمعيتگاهى اولان مكان اولور زيرا مجتمع لفظى اسم مكاندر وكتاب كتبه نك جمعيدر فعال وزننده كتّاب دكلدر لكن امهات سائره ده ابتدا جمع اولنان اوراقه موضوع اولمق اوزره مرسومدر زيرا ابتدا تسميه ايدن نوشروان دربركون زمرهٔ كتّاب قراركاهى اولان قلمه كلوب بونلرك سرعتله حساب وكتابلرنى تماشا ايلدكده استعجاب واستعظاماً ملّه اين كار ديوانست يعنى بو امر عظيم طوق انساندن خارج اولوب همان جنّ طائفه سنك كاريدر ديمكله من بعد لفظ مزبور يازدقلرى جريده ده قرارداده اولدى واسلامده حضرت عمر صيانةً لبيت المال وضع ايلدى بعده دفتر مرقوم ترتيب اولنان موضعده ده اطلاق اولندى كه حالا دفترخانه تعبير اولنور وتوسيعله دعاوى ديكلنوب احكام اجرا اولنان محضر پادشاهان وامرايه ده اطلاق اولندى وديوان اشعاردخى اجتماع ملابسه سنه مبنى در وقالديكه اشبو ديوان كلمه سنك بعضلر وجه مذكور اوزره معرّب بلكنه ذاهب اولوب وآندن تدوين وتدوّن فعللرى متصرّف اولدى ديديلر وبعضلر عربيتنه ذاهب واصلى دوّان در ديديلر واومشدّده ايله تته كه دينار وديباج كلمه لرنده دخى بوكونه مقالات جاريدر بناءً عليه جمعنده دواوين ودياوين ديديلر زيرا اصلى واوى وبائى اولديغى مختلف فيهدر ياخود كسره ايچون واو يايه منقلب اولمغله جمعك برى اصله وبرى فرعه كوره اولور مترجم ديركه ظن ايدرمكه اشبو ديوان لفظى الفاظ متوارده دندر يعنى هم عربى هم فارسى در زيرا نوشروان زماننده اقدم شعراء جاهليه نك وسائرلرينك كلامنده واقع اولديغى كورلمشدر ومأخذنك دخى قابليت تامه سى واردر تته كه مقدمه بيان اولندى پس ابتدا دفاتر مجتمعه ده بعده محلنده مستعمل اولور كه ديوان برى ديمك اولور خذما صفى (التدوين) تفعيل وزننده دفترلرى برآرايه بركدرمك معناسنه در يقال دوّن الديوان اذا جمعه (التدوّن) تفعّل وزننده وجد كمال اوزره زنكين اولمق معناسنه در جمعيت معناسندن متصوّردر يقال تدوّن الرجل اذا استغنى غنى تامّاً (الدهن) دالك فتحى وهانك سكونيله برآدمه منافقانه معامله ايلمك معناسنه مستعملدر حسب الصوره اظهار ملايمتدن عبارتدر يقال دهن فلانا دهنا من الباب الاول اذا نافقه وبرنسنه يى ياغلمق معناسنه در يقال دهن رأسه وغيره دهنا ودهنةً اذا بله ودهن برى اصلده جق مقدار يغموره اطلاق اولنور دالك ضميله ده جائزدر جمعى دهان در كتاب وزننده ودكنكله اورمق معناسنه مستعملدر يقال دهن فلانا اذا ضربه بالعصا ويغمور يرى اصلاتمق معناسنه مستعملدر يقال دهن المطر الارض اذا بلها (الدهن) دالك ضميله سورينه جك ياغه دينور اندن برپارمه دهنه دينور جمعى ادهان ودهان كلور كتاب وزننده وعربلر هو طيب الدهنة ديرلر طيب الرائحه معناسنه كه لازمى مراد اولور (الادّهان) تشديد داله افتعال وزننده ياغ سورنمك معناسنه در يقال ادّهن الرجل اذا اطلى بالدهن (المدهن) ميمك وهانك ضميله ياغدانه وياغ شيشه سنه دينور وبوشذوذ اوزره كلان اسم آلتندر مكحل ومسعط كبى (ومدهن) صواير كيلجك موضعه ياخود سيل صويى حفر ايلديكى چقوره اطلاق اولنور يقال ماوردت الا المدهن اى مستنقع الماء اوكلّ موضع حفره سيل ومنه حديث طهفة النهدى نشف المدهن ويبس الجعثن جوهرى ومنه حديث الزهرى عنوانيله امام زهرى يه اسناد ايلمكله تصحيف قبيح ارتكاب ايلدى شارح ديركه حديث كرچه طهفه نكدر لكن زهرى تخريج ايلمشدر (الداهن) والدهين امير وزننده ياغ سورلمش صقاله وصف اولور نسب اوزره وصفه خاصدر يقال لحية داهن ودهين اى مدهونة ودهين سودى آزناقه يه اطلاق اولنور يقال ناقة دهين اى قليلة اللبن (المداهنة) مفاعله وزننده برآدمه درونده اولان نسنه لك

خلافنی اظهـار ایله معامله ایلمك معنـاسنه‌در که منـافقانه اظهار خلوص ومحبت ایلمکدن عبـارتدر یقال داهنه اذااظهره خلاف مااضمر والداہمق وغش ایلمك معناسنه‌در یقـال داهنه اذاغشه (الادهان) همزه‌نك کسریله بودخی مداهنه معنـاسنه‌در یقـال ادهنه بمعنی داهنه وابقـاء معنـاسنه‌در که بقیه دندر تقـول لاتدهن علیه ای لاتبق علیه ویقـال ماادهنت الاعلی نفسك ای ماابقیت بورادہ نونله انقـاء نسخه‌لری غلطدر (الدهناء) حمراء وسکری وزنلرنده نجداولـکه سنده تمیم قبیله سنه مخصوص برموضع آدیدر وبصره ده دارالامارہ‌نك اسمیـدر وینبع اوکنده برموضع آدیدر نسبتنده دهنی ودهناوی دینـور ومسحل نام کسه‌نك قیزی اسمیدر که مالك بن سعد بن زیدمناة اوغللرینـك بریسدرمز بوره عجاج نام شاعرك زوجه سـیدر وبرنوع قزل اوتك آدیدر (بنودهن) دال مضمومه ایله برجمـاعتدر معـاویة بن عمـار بن معاویة الدهنی نام محدث انلره منسوبدر (بنوداهن) صاحب وزنـنده برجماعتدر (دهنه) دالك کسریله ازدقبیله سـندن بر بطندر حکیم بن سعد وخالد بن زیاد الدهنیـان انلردندر (الدهانة)(والدهان) داللرك کسریله ناقه‌نك سودی آزجه اولمق معناسنه‌در یقال دهنت الناقة ودهنت ودهنت دهانة ودهانا من البـاب الاول والرابع والخامس اذاکانت دهینا (الدهان) کتاب وزنـنده قرمزی سختیانه دینور قال الشارح ومنه قوله تعالی فکانت وردة کالدهان قیل هوالادیم الاحمر وقیل دردی الزیت ودهان طایغجق یره دینور که ایاق قایوب کیدرکو یا که یاغلنمش اولور یقال مکان دهان ای زلق (المدهن) معظم وزنـنده ظاهرحاللرنده غناونعمت ویسارنشانه‌سی اولان آدمه اطـلاق اولنور یقال قوم مدهنون اذ کانت علیهم آثارالنعم (الدهن) دالك کسریله قاتل سبـاع اولان شجره دینـور آغوآغاجی کبی مفردی دهنه‌در (دهنی) ضمتینله غاپی وزنـنده سوادعراقده برموضعدر (الدهدن) دالك ضمیله اردن وزنـنده باطل ویپهوده معنـاسنه‌در دهدر کلمه‌سنده لغتدر (الدهدن) جعفر وزنـنده ناس وخلق معناسنه‌در یقـال مادری هومن ای النـاس والخلق (الدهقان) دالك کسری وضمیـله حدت ونفوذایله تصرف اموربابنده قوی وتوانا آدمه دینور یقال هودهقان ای قوی علی التصرف مع حدة وبازرکانه دینور یقـال هودهقان ای تاجر وعجم فلاحلرینك مصلحتکذارلری اولان کتخدا وبوی بکی وتیمارسپاهیسی وزعامت صاحبی واغامقوله سی رئیسلرینه دینور یقال جأنی دهقان ای زعیم فلاحی العجم وبوعربده شیخ قبیله منزلنده در عرب فلاحلرینـك زعیملرینه اطـلاق اولنمز وسنجاق بکنه دینور یقال هودهقان ای رئیس الاقلیم جمعی دهاقنه ودهاقین کلور وبومعربدر یعنی دهخان فارسیدن معربدر که کوی بکی دیمکدر بعده توسیعله ذکراولنان اشخاصه‌ده اطلاق اولندی شارح دیر که عربلر بواسمدن استنکاف ایدوب بونکله علوج وفرومایه مقوله‌سنه تسمیه وتعبیرایلملر یله کتب فقهیه‌ده قذف عدادندن اولدیغی کامبیندر وبعضلر عندنده قذف دکلدر انتهی ودهقان مؤنثی دهقانه‌در (الدهقنة) دحرجه وزنـنده اسمدر دهقانلغه دینـور ومصدر اولور برآدمی دهقـان نصب ایلمك معناسـنه یقـال دهقنوه اذا جعلوه دهقـانا (التدهقن) تدحرج وزنـنده دهقـان اولمق معناسـنه‌در یقـال تدهقن الرجـل اذا صـار دهقـانا (لوی الدهقـان) لامك کسریله نجد اولکه سـنده برموضعدر (دهمن) جعفر وزنـنده فرس قدیم طـائفه‌سـنك شـاهلرینه علم مخصوص ایدی قیل یمن کبی نته که فرس حدیث پادشـاهلرینه شـاه اطلاق اولنور (الدین) عین وزنـنده (والدینة) دالك کسریله مدتلو ووعده‌لو بورجه دینـور نته که وعده سزاولانه قرض دینـور یقـال علیه دین ودینة وهو ماله اجل ومالا اجل له فقرض ودین اولومه اطـلاق اولنور یقـال قضی دینـه ای مات وحاضر اولمیان شیئه اطلاق اولنور دین لفظنك جمعی ادین ودیون کلور ودین مصدر اولور وعده لو یاخود وعده سز اودنج ویرمك واودنج المق معنـالرینه تقول دنتـه ادینه دینـا اذا اعطیته الی اجل او اقرضته ویقـال دان افلان دینـا اذااخذالدین وعوض وجزا ایلمك معنـاسـنه‌در تقول دنتـه ادینه دینـا اذا جازیته بونده دالك کسریله ده لغتدر (الداین)(والمدین) مکیل وزنـنده (والمدیون)(والمدان) مجـاب وزنـنده ودالی مشدد اولور اودنج آلمش بورجلویه یاخود بورجی چوق آدمه دینـور یقال رجل دائن ومدین ومدیون ومدان ای علیه دین اوکثیر شـارح دیر که دائن بورج ویرن آدمـه ده دینور نتـه که فعللری ذکراولندی (الادانة) اقامه وزنـنده اودنج بورج ویرمك معنـاسنه در تقول ادنتـه اذااعطیته الی اجل اواقرضته وبورج آلمق معناسـنه در یقـال ادان الرجل اذااخذ دینـا (الادیان) تشدید داللہ افتعـال وزنـنده (والاستدانة)(والتدین) تفعل وزنـنده بورج ایدنمك معناسـنه در یقـال ادان الرجل واسـتدان وتدین اذااخذ دینـا (المدیان) مفتاح وزنـنده ناسه چوق چوق اودنج ویرن آدمه دینور یقـال رجل مدیان اذا کان یقرض کثیرا وچوق چوق اودنج آلور اولان آدمه دیمکله

ضداولور يقـال رجـل مديان اذا كال يسـتقرض كثيراوكذا يقـال امرأة مديان جعلری مداين در (المداينة)
مفـاعله وزننده اودنجلشمك معناسنه در تقول داينته اى اقرضنى واقرضته (الدين) دالك كسريله جزاء وعوض
معناسنه در ومنه يوم الدين اى يوم الجزاء واسلام معناسنه در تقول دنت دينـا اى اسلمت ودأب وعادت معناسنه در
ودائمى ياغان يغموره دينور وطاعت معنـاسنه در وذلّ وانقياد معناسـنه در وداء ومرض معناسـنه در وحساب
معنـاسنه در وقهر وغلبه واستعلاء معنـاسنه در وسلطان وملك معناسـنه مصدر در يقـال يدين امره اى يملكه
وحكم وفرمان معنـاسنه در وسيرت وطريقت معناسنه در وتدبير معنـاسنه در وتوحيد معناسنه در ومطلقـا
حق تعالى در كاهنه قوللق اداسنه وسيله ومدار اولان عبادتك اسميدر وملت وشريعت معناسنه در وورع وتقوى
معنـاسنه در ومعصيت معناسنه در واكراه معناسـنه در ودائما مخصوص بر يره ياغان يغموره دينـور كويا كه
اورايه ياغمغى عادت ايلمشدر وحال معنـاسنه در يقال سأله عن دينه اى عن حاله وقضاء معناسـنه در لكن حكم
وقضـاء برمعنـايه اولمغله مؤلف تكرار ايلمشدر وخدمت معنـاسنه در تقول دنته ادينه اى خـدمته واحسان
معناسنه در يقال دنته اى احسنت اليه ومالك اولمق معنـاسنه در بودخى مكرر در تقول دنته اى ملكته ومنه المدينة
للمصر وعزيز اولمق معنـاسنه در يقال دان الرجل اذا عزّ وذليل اولمق معنـاسنه در يقـال دان الرجل اذا ذلّ
واطاعت ايلمك معناسنه در يقـال دان الرجل اذا اطاع وعصيان ايلمك معناسـنه در يقال دان الرجل اذا عصى
و برنسنه يى معتاد ايلمك معناسـنه در كرك خير وكرك شر اولسون يقال دان الرجل اذا اعتاد خيرا وشرّا و برآدمه
مرض اصابت ايلمك معناسـنه در يقـال دان الرجل اذا اصابه الداء و برآدمى خوشلنمديغى نسنه يه حمل وسوق
ايلمك معنـاسنه در يقـال دان فلانا اذا حمله عـلى مايكره ورام وذلول قلمق معناسـنه در يقـال دانه اذا اذ له
وفى الحديث كان صلى الله عليه وسلم على دين قومه اى على مابقى فيهم من ارث ابراهيم واسمعيل عليهما السلام فى حجهم
ومناكحهم و بيوعهم واساليبهم واما التوحيد فانهم كانوا قد بدّلوه والنبىّ عليه السلام لم يكن الا عليه يعنى حديث
مرقومده واقع دينندن مراد شرك اولميوب بلكه شريعت ابراهيم واسمـاعيلدن باقى قلان حجّ ونكاح و بيع وشرا
وسائر بعض احكامدر كه زمان سعادته قدر عربلر خصوصـا قريش طائفه سى اولمقوله احكاملره اعتنا واهتمام
ايدرلر ايدى فخر عالم عليه السلام حضرتلرينـه احكام مزبوره مجددا شريعت اولمق اوزره ابقا وتقرير اولندى
وعربلر توحيدى كرچه شركه تبديل ايدوب لـكن نبىّ اكرم حضرتلرى فطرت ازليه لرى اوزره موحد ايدى
شارح ديركه بعضلر دين مذكورى عادت وشان معناسـنه حمل ايلمكله مراد كرم وشجـاعت مقوله سى اخلاق
وعادات ديمك اولور (الدينة) دالك كسريله بودخى دائمى ياغان ياخود ملايم ياغان يغموره دينـور (المدين) مكيل
وزننـده قوله اطلاق اولنور عبد معنـاسنه نته كه جاريه يه مدينه دينـور عمل وخدمت كنديلرى ذليل ايلديكيچون
ومدينه شهر و بلده يه دينور مصر معناسنه ملك معناسنه اولان دين دن مأخوذدر وتقول العرب انا ابن مدينتها اى عالمها
يعنى بن اول قصبه يى كركى كبى بيلورم بنم على الكمال معلوممدر نته كه انا ابن بجدتها دخى بو موقعده مستعملدر (التديين)
تفعيل وزننده برآدمى دين وملتنه حواله ايلمك معنـاسنه در يقال ديّنه اذا وكله الى دينه (ديان) يمنده برحصن آديدر
(الادّيان) ادّخار وزننده كه افتعالدر برنسنه يى بورجه صاتون المق و بورجه صاتمق معنالرينه اولمغله ضدّ اولور
يقـال ادّان المتـاع اذا اشتراه بالدين او باعه بالدين وفى الحديث عن عمر رضى الله عنه انه قال لاسيفع جهينة ادّان
معرضـا و يروى ادّان وكلاهما بمعنى اشترى بالدين معرضا عن الاداء اومعنـاه دائن كلّ من اعترض له و بو حديث
جرض ماده سنده اشبـاع اولندى (الديّان) منّان وزننده قهار معنـاسنه در وهو من صفته تعالى وقاضى وحاكم
معناسنه در وسايس وراعى معنـاسنه در وحاسب ومجازى معناسنه در كه بر فردك عملنى ضايع قلميوب خيرا وشرّا
ذ
حساب ومجازات ايدر وهو من صفته تعالى فصـــــــــل الذال المعجمة (الذؤنون) زنبور وزننده بر نبات آديدر
(التذأنن) تدحرج وزننده ذؤنون نبـاتى ديرمك معناسنه در يقـال خرجوا يتذأنون اى يجنون الذؤنون (الذبنة)
ذالك ضميـله صوسزلقدن دوداقلرك كوينوب تپسرمسنه دينـور ذبله لفظنده لغتدر يقال بشفتيه ذبنة اى ذبلة
من العطش (الاذعان) اكرام وزننـده خضوع وسرفرو قلمق معنـاسنه در يقال اذعن له اذا خضع واقرار ايلمك
معناسنه در يقال اذعن بحقه اذا اقرّ واطاعتده سرعت وشتاب ايلمك معنـاسنه در يقـال اذعن الرجل اذا اسرع
فى الطاعة ورام ومنقاد اولمق معناسنه در يقال اذعن له اذا انقاد (الذعن) فتحتينله بودخى انقياد ايلمك معناسنه در
يقال ذعن له ذعنا من البـاب الرابع اذا انقاد (المذعان) بانى الده رام ومنقاد اولان ناقه يه دينور يقال ناقة مذعان
اى منقادة سلسة الرأس وعربلرك رأيتهم مذعانين اى متابعين قوللرنده صواب اولان ياء موحده ايله اولمقدر نته كه

ذعب ماده سنده بیان اولندی (الذقن) ذالك كسری وقافك سكونیله پك پیر فانی یه دینور یقال رجل ذقن
ای شیخ هم (الذقن) فتحتینله اغزك اشاغی طرفندن ایكی چكه كمیكلرینك قاوشدیغی یره دینور كه اكك تعبیر اولنور
ذالك كسریله ده جائزدر و بومذكردر جمعی اذقاندر ومنه المثل *مثقل استعان بذقنه* اصلی بودر كه یوكی آغر اولان
دوه اككنی یره قیوب اكاطیانمدقجه قالقمغه قادر اولمامغله كویا كه اككندن استعانه ایدر بومثل بركسه كندیدن دون
اولان كسه دن برخصوص ضمننده استعانه ایلدكده ایراد اولنور (الذاقنة) صاحبه وزننده ذقنك التنه دینور كه
صغاق تعبیر اولنور علی قول بوغز باشنه یاخود اوجنده اولان یومریجغه یاخود بیون چنبرینه یاخود كوبكدن
اشاغیجه قارن یوره سنه یاخود بوغزچقورینه یاخود قارنك اوست طرفنه دینور جمعی ذواقن در ومنه المثل
لألحقن حواقنك بذواقنك نته كه حقن ذیلنده ذكر اولندی (الذقن) ذالك فتحیله برآدمك قفاسنه شمار اورمق
یاخود اككنه اورمق معناسنه در یقال ذقنه ذقنا من الباب الاول اذاقفده اوضرب ذقنه وچكه یی برنسنه
اوزره طیامق معناسنه در یقال ذقن علی یده اوعلی عصاه اذاوضع ذقنه علیها (التذقین) تفعیل وزننده بودخی
چكه یی برنسنه یه طیامق معناسنه در یقال ذقن علی یده اوعلی عصاه بمعنی ذقن (الذقون) صبور وزننده یوررکن
اككنی صارقیدر اولان ناقه یه دینور یقال ناقة ذقون اذاكانت ترخی ذقنها فی السیر وكاری اكری دیكلمش بر طرفه
طوغری یاتیق اولان قوغه یه وصف اولور یقال دلو ذقون اذاخرزتها فجاءت شفتها مائلة (الذقن) فتحتینله
قوغه ذقون اولمق معناسنه در یقال ذقنت الدلو ذقنا من الباب الرابع اذاصارت ذقونا (ذقان) كتاب وزننده
برطاغك آدیدر (ذاقن) صاحب وزننده حلب قضاسنده برقریه آدیدر (ذاقنه) صاحبه وزننده برموضعدر
(المذاقنة) مفاعله وزننده برآدمی صقشدرمق معناسنه در یقال ذاقنه اذاضایقه (الذقناء) حمراء وزننده اوزون
اككلو خاتونه دینور وفرجی اكری اولانه دینور یقال امرأة ذقناء ای الطویلة الذقن وكذا المائلة الجهاز جمعی
ذقن در ذالك ضمیله (الاذقن) احمر وزننده اوزون اككلو كشی یه دینور (ذیمون) لیمون وزننده بخارا شهرینه ایكی بچق
فرسخ مسافه ده برقریه آدیدر فقهادن ابو محمد حكیم بن محمد الذیمونی اورادندر (الذنین) (والذنان) امیر وغراب
وزنلرنده غلیظ اولمیان سموكه علی قول بروندن صوكبی سیلان ایدن طوری سموكه دینور یاخود عامدر كرك برده
وثو بده وكرك سیلانده وكرك غلیظ ورقیق اولسون ذنین دینور تقول امسح الذنین والذنان وهو رقیق المخاط
اوماسال من الانف رقیقا اوعام فیهما (الذنن) فتحتینله برشخصك برونی سموكلو اولمق معناسنه در یقال ذنن
الرجل ذننا من الباب الرابع اذاصار یسیل ذنانه وذنین وذنن سموك آقق معناسنه در یقال ذنن المخاط ذنینا وذننا
من الباب الثانی اذسال وتقول العرب انه لیذن ای ضعیف هالك هرما اومرضا اویمشی مشیة ضعیفة یعنی (فلان)
پك پیرلكدن یاخود مرضدن ناشی اولو محل رتبه سنده ضعیف وناتواندر دیجك یرده یاخود ضعیف وآهسته
ومحالسز یورویشله یورر دیجك یرده تفوه اولنور سیلان مخاطه تشبیهله در كذلك فلان حاجت ومطلوبی
خصوصیلیدر ایدنجه قدر اولبابده رفق وسهولتله سعی وتردد ایلدی دیجك یرده مازال فلان یذن فی تلك الحاجة
حتی الجهادیرل (التذنین) تفعیل وزننده بودخی بروندن سموك آقق معناسنه در یقال ذنن المخاط اذاسال
(الاذن) فتحتینله دائما برونك صوبی آقان آدمه دینور یقال رجل اذن اذاكان یسیل منخراه (الذناء) حمراء وزننده
اذن لفظندن مؤنثدر ودائما حیضی سیلان اوزره اولان خاتونه دینور یقال امرأة ذناء اذاكانت لاینقطع حیضها
(الذنانی) حباری وزننده خاصة دوه قسمنك سموكنه دینور زنانی كلمه سنده لغتدر یاخود صواب اولان ذالله
اولمقدر (الذنانة) ثمامه وزننده حاجت معناسنه در یقال به ذنانة ای حاجة وبرضعیف نسنه نك بقیه سنه دینور
یقال مافیه الاذنانة وهی بقیة الشیء الضعیف (الذناذل) ذلاذل وزننده ومرادفیدر كه لباسك یره یقین اتكلری اوجلرینه
دینور (المذانة) تشدیدنونله مفاعله وزننده برآدمی كلدیدن برحاجت ایستمك ایچون آراشدرمق معناسنه در یقال
هو یذانه علی حاجة ای یطلب الیه یسأله ایاها (الذان) حال وزننده عیب معناسنه در یقال مافیه ذان ای
عیب (التذون) تفعل وزننده حال ومال وثروت ویسار صاحبی اولمق معناسنه در یقال تذون الرجل اذاكان
ذاغنی ونعمة (الذهن) ذالك كسریله فهم وعقل معنالرینه در یقال هو من اهل الذهن ای الفهم والعقل وقوت
محافظه معناسنه در یقال به ذهن ای حفظ القلب وفطنت وذكا وسرعت انتقال معناسنه در فتحتینله ده
جائزدر یقال هو من اهل الاذهان ای الفطنة وقوت وزور وتوانایی معناسنه در یقال فی بدنه ذهن ای قوة وشحم
جمعلری اذهان كلور ومصدر اولورغن ایله صله لنور برآدمك قلبنی اشغالله برنسنه یی اونتدرمق معناسنه در تقول
ذهننی عنه ذهنا ای انسانی والهانی (الاذهان) همزه نك كسریله (والاستذهان) ذهن معناسنه در تقول اذهننی

عنه واستذهنني بمعنى ذهنني (المذاهنة) مفاعله وزننده باب مغالبه‌ده مستعملدر فطانت وزکاء بابنده یارشمق معناسنه‌در تقول ذاهنني فذهنته ای فاطنني فكنت اجود منه دهنا (ذهن) ذالك ضمیله ابن کعب درکه مدحج قبیله‌سندن بر بطن‌در (ذهبن) بای موحده ایله جعفر وزننده ابن قرضم درکه صحابه‌در (الدين) ذالك کسریله عیب معناسنه‌در یقال مابه ذين ای عیب

ر

فصل الراء (رأن) رانك وهمزه‌نك ونون مشدده‌نك فتحیله رعن معناسنه‌در که حرف ترجی اولان لعل لفظنده لغتدر یقال رأنه ورعنه بمعنى لعله وبونضر بن شمیل روایتیدرکه امام خلیلدن نقل ایلمشدر (الربون) رانك فتحیله (والاربان) (والاربون) همزه‌لرك ضمیله بیع وشرا تقرری ایچون بروجه پیشین ویریلان بر مقدار اقچه‌یه دینورکه خلق پیع ویردم تعبیر ایدرلر من بعد عقد منفسخ اولمز عربون دخی بو معنایه‌در (الاربان) همزه‌نك کسریله برنسنه اشتراسنده ربون ویرمك معناسنه‌در یقال اربنته اذا اعطيته ربونا (المرتبن) اسم فاعل بنیه‌سیله بر یوکسك محل اوزره مرتفع اولان آدمه دینور ارتبان ارتفاع معناسنه‌در (الربان) رمان وزننده اجأ نام جبل ارکانندن بر رکن اسمیدر وربان کمی یی یوریدن آدمه دینور یقال هو ربان السفينة وهو من يجريها مترجم دیرکه بو بحر قلزم اصطلاحیدرکه بحر مزبورده شاب تعبیر اولنان جزایت اولمغله آنده کمی یوریمك بغایت دشوار اولدیغندن اول طاشلری وکمینك یولنی کرکی کبی بیلن آدمه ربان اطلاق ایدرلر هر کمی‌یه بر ربان آلورلر دائما اول کمینك قیچنده اوتوروب دریاده کوزه دوب طورر دومنجی آنك اشارتنه تابع اولور یمینك وشمالك وعلى وجهك دیو اقتضاسنه کوره چاغرر دومنجی دخی مقتضاسی اوزره عمل ایدر بو رئیسدن بشقه وجه مرقوم اوزره برکسنه درتنه که مشهود مز اولمشدر ومؤلف بونی رتب ماده‌سنده رئیس ملاحین ایله تفسیر ایلمکله تربیه واصلاحدن مأخوذ اولدیغنی تلمیح ایلمشیدی بوراده دخی ذکری ظاهرا اختلافه مبنی درکه ربون ماده‌سندن اولور زیرا مرقومی کمیجی اجرت غالیه ایله استیجار ایدرلر (الترتن) تفعل وزننده ربانلق ایلمك معناسنه‌در یقال ترتن الرجل اذا صار ربانا (الربانية) رمانیه وزننده بنی کلب بن یربوع جماعتنه مخصوص برصو آدیدر (ربان) کتاب وزننده جرم قبیله‌سندن بر رجل آدیدر عربده بوندن غیری راء مهمله ایله برکسنه یوقدر ماعداسی زای معجمه ایله‌در (رن) فتحتینله اسمادندر علی بن رن الطبري کتاب الامثال وسائر بعض مؤلفات صاحبیدر (اربونه) همزه‌نك ضمیله مغربده بر بلده‌در (الراين) صاحب وزننده ران معناسنه‌در موضع الراين موضع الران دیمکدرتنه که رین ماده‌سنده ذکر اولنور (تراتقين) تای فوقیه‌نك فتحیله بلاد عجمده برقصبه اسمیدرکه کرد رایاتنك قاعده‌سیدر (الرتن) رانك فتحی وتانك سکونیله خمیره ایچ یاغی قاتمق معناسنه‌در یقال رتن الشحم بالعجين رتنا من الباب الاول اذا خلط به (المرتنة) مکنسه وزننده (والمرتنة) معظمه وزننده خمیری ایچ یاغیله پورورده صمونه دینور (الراتين) برنوع صمغ اسمیدرکه باقرجیلر وقزانجیلر قاب لحملدکده قوللنورلر چام اغاجنك صمغی اوله جقدرکه بنفسه منجمد اولوب لکن سیال اولورا کازفت رطب دیرلر یاخود صلب وسخت اولورا کارجنه دیدلر ویاطبخله منعقد اولور یونانیده اکافلقونیا وترکیده چام ساقزی دیرلر (رتن) فتحتینله ابی کربال بن رتن البترندی دیدکلری کمسه‌درکه اصحاب کرامدن دکلدر بلکه برکذاب شخصدرکه التیوز تاریخدن صکره هندستانده ظهور ایدوب اصحابدن اولمق اوزره ادعا ایدوب وتصدیق اولندی یعنی نیچه سبکمغزان دخی تصدیق ایلدیلر ونیچه احادیث روایت ایلدیکه‌مز بورك اصحاب اصحابندن مسموعمز اولدی مرقوم کویا که اصحابدن قالوب التیوزدن زیاده معمر اولمشدر السنه هندیان بغرانده حالا بابا رتن هندی دیو متداول اولان شخص بو اوله جقدر وبترندبای موحده مکسوره وتاء فوقیه سا کنه ایله هندستانده بر بلده‌در بوراده بعض نسخه‌ده قبل لیس بصحابی عنوانده مرسوم اولمغله اول رسمه نسخه‌لر غیر معتبردر اصل نسخه صحیحه‌لرده قیل لفظی یوقدر کلام بخصوصه مؤلفکدر وبو ماده‌ده خیلیجه استقراء اولندی خلاصه‌سی مؤلف شخص مزبوری منکردر صحیح اصابه فی اسماء الصحابه نام کتابه وبالجمله موضوعاته وکتب سائره‌یه مراجعت اولندی میزان نام کتابده دجاجله‌دن اولمق اوزره مثبوتدر سیوطی وشهاب وصغانی وسائر اعلام دخی بو بابده متفقلردر زیرا اخر صحابه ابو الطفیل رضی الله عنه اولدیغی جمله عندنده ثابتدر اول شخص دخی اصحابدن اولیدی کتب سیر واحادیثده البته مرسوم اولور ایدی وجامی مرحومك نفحاتده بطریق الحکایه نقل ایدوب واحتمال اللو تعبیر اتله یانلری احتجاجه بروجهله صالح اولیوب وعلاء الدوله سمنانی‌یه اولطرفدن واصل اولان ودیعه قرنا بعد قرن اولمق محتملدرکه تبابعه‌دن برینك مدینه‌ده طرف رسالتپناهی‌یه بالتوصیه ودیعه‌لرینك وصولی کبی برمعنا اولور ووطراز المجالس نام کتابده شهاب معمر موصلی‌یی دخی انکار وتزییف ایلمشدر والحاصل رتن ماده‌سنده دوران ایدن احادیث خالص موضوعدر اصلا اعتماد اولنمیه

مطلب

وقيل نسخه سنه كورەده بالجمله كـلام مقول قائل اولمغله بنه مؤلف طرفندن ادّعاء واقرار مسلو بدر مولانا جامى
حضرتلرى زعم عنوانيله كذلك كانه وصل عبارتيله وعلاء الدولة السمنانى هذا المشط من امشاطه عليه السلام
وصل الى هذا الضعيف من صاحبه عليه السلام وهذه الخرقة وصلت من ابى الرضارتن الى هذا الضعيف عبارتيله
رسم ايلمكله بو كلاملرده مزبورك قضيهٔ صحبتنه قطعى دلالت اولمديغى بديهيدر وصاحب قاموسك بعض مروياتى
استماعى تقبلنى مستلزم دكلدر والحاصل صاحب قاموسه تصديق اسنادى محض افترادر خصوصا صاحب
شريعت عليه الصلوة والسلام حضرتلرى آخر سال انتقاللرنده بعد صلوة العشاء الاخيره اصحاب كرامه توجيه
خطابله بيوردقلرى اشبو ارأيتكم ليلتكم هذه فان على رأس مائة منها لايبقى احد من المؤمنين حديثى كذلك مامن
نفس منفوسة يأتى عليها مائة سنة وهى حية حديثى موجبنجه اول كوندن حسابله يوز سنه يه قدر قرن مرقومدن
بر متنفس قالميه جغى مقرردر وغرابتدندر كه شخص مزبورى كتابلرنده ثبت ايدنلر اسامئ مختلفه ايله رسم ايلمشلر
كيمى رتن بن كربال وكيمى ابو الرضا كنيه سى ورتن اسمى وكيمى رتن لقب وساهول بن جلديو بن مهاد اسمى وكيمى
رتن بن ماهوك بن خليد اسميله وكيمى راتونا وكيمى نونداد اسميله يازمشلر خلاصه كتب سير وتواريخ واحاديثك برنده
بونك اسم ورسمى يوقدر وقالديكى ظن غالبم بودر كه مزبور راسم بى مسمى اولوب بعض دشمن دين ومذهب مكر
ودسيسه سيدر هذا ماظهر لنا فى هذا الباب (وادى راتونا) تاى مضمومه ايله مدينه ايله قبا بيننده بر واديدر (الرثان)
ثاى مثلثه ايله سحاب وزننده پيدر پى تقاطر ايدن يغمور قطراتنه دينور كه مابينلرى كاهجه ساكن ومنفصل اوله
يقال بمطر الرثان اى القطار المتتابعة من المطر بينهن سكون (المرثنة) معظمه وزننده (والمرثونة) رثان ياغمش
ارضه دينور يقال ارض مرثنة ومرثونة اذا اصابها رثان (الترثن) تفعل وزننده خاتون قرلجه كبى يوزينه زعفران
سورنمك معناسنه در يقال ترثنت المرأة اذا طلت وجهها بغمرة (الارثعنان) عين مهمله ايله اقشعرار وزننده يغمور
ارالق وير ميوب عموم اوزره متصل وفراوان ياغمق معناسنه در يقال ارثعن المطر اذا ثبت وجاد وصاچ اشاغى يه
صارقق معناسنه در يقال ارثعن الشعر اذا تسدل وبركسه سلپوكلنوب ضعف ورخاوت پيدا ايلمك معناسنه در
يقال ارثعن فلان اذا ضعف واسترخى (الرجون) قعود وزننده بر يرده مقيم اولمق معناسنه در يقال رجن بالمكان
رجونا من الباب الاول اذا اقام ودابه اوه آلشمق معناسنه در يقال رجنت الابل وغيرها ورجنت ورجنت رجونا
من الباب الاول والرابع والخامس اذا الفت يعنى البيوت وطوارى مرعايه صاليوريوب خانه ده حبس ايله كثرعلف
يدرمك ياخود خانه ده اليقو يوب علفله بسلمك معناسنه در يقال رجن دابته اذا حبسها واساء علفها اوحبسها
فى المنزل على العلف وطوار كنديسى خانه ده بسلنور اولمق معناسنه در يقال رجنت الدابة رجونا من الباب الرابع
اذا احتبست فى المنزل على العلف واوتانمق معناسنه در يقال رجن فلانا اذا استحى منه (الترجين) تفعيل وزننده
بودخى طوارى مرعايه صالميوب اوده بسلمك معناسنه در يقال رجن الدابة اذا حبسها فى المنزل على العلف (الارتجان)
افتعال وزننده بر آدمك ايشى شوريده ونامنتظم اولمق معناسنه در معناى آتيدندر يقال ارتجن امرهم اذا اختلط
وكره ياغى صرزدرلدقده صفوت بولميوب طوپ طوپ اوله رق فاسد وتبـاه اولمق معناسنه در يقال ارتجن الزبد اذا
طبخ فلم يصف وفسد وارتكم ومقيم اولمق معناسنه در يقال ارتجن بالمكان اذا اقام (الرجين) امير وزننده زهر
قاتله دينور يقال سقاه رجينا اى سما قاتلا (الرجينة) سفينه وزننده جماعت معناسنه در (المرجونة) قفه يه دينور كه
اچينه نسنه قورلر تحريفله كوفه تعبير اولنان ظرفدر (رجان) شدّاد وزننده نجد اولكه سنده بر وادى آديدر وفارس
مملكتنده بر بلده آديدر اكا ارجان دخى ديرلر همزه وراء مشدده مفتوحتيله احمد بن الحسن واحمد بن ايوب وعبدالله
بن محمد بن شعيب وبرادرى احمد الرّجانيون المحدثون اورادندر (رجينه) جهينه وزننده مغربده بر موضعدر (الارجحنان)
اقشعرار وزننده بر طرفه ميل ايدوب اغمق معناسنه در يقال ارجحنّ الشى اذا مال واوينايوب حركتله كلمك معناسنه در
يقال ارجحنّ الشىء اذا اهتز وبر نسنه بردن دوشمك معناسنه در يقال ارجحن الشىء اذا وقع بمرة ويردن سراب
اوينايوب قالقمق معناسنه در يقال ارجحنّ السراب اذا ارتفع (المرجحنّ) مطمئن وزننده آغر نسنه يه دينور
يقال جيش مرجحنّ اى ثقيل ويقال رحى مرجحنة اى ثقيلة (الارجعنان) ارجحنان وزننده وجميع معنالرنده
مرادفيدر (رخان) خاى معجمه ايله سحاب وزننده مرو قضاسنده بر قريه در حسن بن قاسم الرخانى المحدّث اورايه
منسوبدر (الاردن) رانك ضميله ابـاس يكنك دبنه دينور كه قولتق طرفيدر جمعى اردان در يقال وسّع الخياط ردن
ثوبه اى اصل كمه (الردان) همزه نك كسريله (والتردين) تفعيل وزننده لباسه ردن ياپمق معناسنه در يقال اردن
القميص وردّنه اذا جعل له ردنا (المردن) محسن وزننده قرا كويه اطلاق اولنور يقال لبل مردن اى مظلم وبدرايحه لو

متعفن نسنه‌یه دینور یقال عرق مردن ای منتن (المردن) منبر وزننده ایپلك اکیره جك ایکه دینور مغزل معناسنه
(الردن) فتحتینله برنسنه بور یشوب بوزلمك معناسنه در یقال ردن جلده ردنا من الباب الرابع اذا تقبض وتشنج وردن
یکی طوغان ولدایله چقان اش وصولك تعبیر ایتدکلری نسنه‌یه دینور واکیرلمش ایپلکه دینور وخز دیدکلری قاشه
دینور که صوقیونك بوکندن نسیج اولنور (الردن) رانك فتحیله سلاح قغشدیسنه دینور تقول سمعت ردن السلاح
ای صوت وقعه بعضه علی بعض وتوتدرمك معناسنه در یقال ردن النار ردنا من الباب الثانی اذا دخنه ومتاعی
بری بری اوزره استف ایلمك معناسنه در یقال ردن المتاع اذا نضده (الرادن) صاحب وزننده زعفرانه دینور
(الاردن) احمر وزننده خز دیدکلری قاشدن برچشید قاش آدیدر (الاردن) همزه‌نك ودالك ضمه‌لری ونونك تشدیدیله
امزغنمغه دینور تقول اخذنی اردن ثقیل ای نعاس بوراده وتشدید الدال نسخه‌سی غلطدر واردن شام اولکه‌سنده
بر مملکت ادیدر عبادة بن نسی وحکم بن عبدالله وسائر بعض اعلام اورادندر (الرادنی) صاحبی وزننده صارمتق
قرمزی نسنه‌یه دینور الماکی یقال احمر ادنی اذا خالطت حمرته صفرة (ردین) زبیر وزننده بشر بن عمر و بن مرثدك
فرسی ادیدر (الرودنه) دحرجه وزننده یك یورلوب بیتاب اولمق معناسنه در یقال رودن الرجل اذا اعیا (الارتدان)
افتعال وزننده ایپلك اکیرمك ایچون ایك ایدنمك معناسنه در یقال ارتدنت المرأة اذا اتخذت مردنا (المردون) اکلنمش
نسنه‌یه دینور یقال غزل مردون ای موصول (ردینی) زبیری وزننده بر رجل اسمیدر شارح دیر که رمح ردینی ردینه
نام بر خاتونه نسبت اولنور که زوجیله رماح تقویم ایدرایدی (رذان) ذال معجمه ایله سحاب وزننده ایرانده نسا نام
شهر قضاسنده بر قریه آدیدر (راذان) بر موضعدر (ابن راذان) عبدالله بن محمددر که قرّاء زمره‌سندندر و بو فرددر
یعنی بو کنیه‌ده غیری یوقدر (الروذنة) رودنه وزننده ومرادفیدر که ذکر اولندی (الراذنات) ذالك کسریله شهرك
رستاقلرینه دینور (الرزن) رانك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله شول یوکسك یره دینور که اوتوراقلی وچقورسی
اولمغله یغمور صوی اقیوب ایرکیلور اوله جمعی رزون ورزان کلور کتاب وزننده (الرزن) رانك کسریله ناحیه وجانب
معناسنه در (الرزنة) رانك کسریله صوایر کیلجك یره دینور جمعی رزاندر جبال کبی (الرزانة) کرامه وزننده اغر
اولمق معناسنه در یقال رزن الشیء والرجل رزانة من الباب الخامس اذا وقر (الرزین) امیر وزننده آغر نسنه‌یه
ووقار وتمکین صاحبی آدمه دینور مؤنثی رزان در سحاب وزننده ورزین اسمادندر (الرزن) وزن وزننده برنسنه‌نك
اغرلغنی بیلمك ایچون ال ایله یوقری قالدرمق معناسنه در که ال طارتیسی تعبیر اولنور یقال رزنه رزنا من الباب الاول
اذا رفعه لینظر ماثقله واقامت ایلمك معناسنه در یقال رزن بالمکان اذا اقام (الارزن) احمر وزننده برشجر اسمیدر که
پك سخت وصلب اولور بو شجر آجی بادم اغاجی اوله جقدر وارزن ارمینیه اولکه‌سنده بر بلده آدیدر که ارزن الروم
دیمکله معروفدر حالا ارضروم دیدکلری بلده در محدثیندن عبد الله بن حدید الارزنی اکا منسوبدر کذلك
ارمینیه‌ده برشهر آخر اسمیدر که خلاط قربنده در وحالا خرابه در ودشت الارزن شیراز ایله کازرون بیننده بر عظیم
اوه‌نك اسمیدر (الروزنة) جوهر وزننده پنجره‌یه دینور یقال فتح بالبیت روزنة ای کوة (الترزن) تفعل وزننده
اظهار وقار ایلمك معناسنه در یقال ترزن الرجل اذا توقر (ارزبجان) همزه مفتوحه ایله روم اولکه‌سنده بر بلده
آدیدر حالا ارضروم سمتنده معموردر (ارزنان) همزه‌نك فتحیله اصفهان قضاسنده بر قریه‌در (الترازن) تفاعل
وزننده ایکی نسنه بری برینه مقابل اولمق معناسنه در یقال الجبلان یترازنان ای یتناوحان (المرازنة) مفاعله وزننده
دوستلق ایلمك معناسنه در ومنه یقال هو مرازنه ای مخالّه (الرسن) فتحتینله ایپه دینور حبل معناسنه وطوارك بورنی
اوزرینه گچوردکلری یولاره دینور جمعی ارسان وارسن کلور احبل وزننده شارح دیر که فارسیده دخی رسن ایپه دینور
توافق قبیلندن اولمق اغلبدر و بعضلر تعریبنه ذاهب اولدیلر (الرسن) رانك فتحیله طواره یولار قلمق معناسنه در
رسن الدابة رسنا من الباب الثانی والاول اذا جعل لها رسنا (الارسان) همزه‌نك کسریله رسن معناسنه در بعضلر
دیدیکه رسن دابه‌یی ایپله بغلمق وارسان یولار قلمق معناسنه در یقال ارسن الدابة اذا جعل لها رسنا و یقال رسن الدابة
اذا شدها برسن (المرسن) مجلس وزننده (والمرسن) مقعد وزننده بورونه اطلاق اولنور یقال ما احسن مرسنه ومرسنه
ای انفه (رسن) رانك فتحیله اسامیدندر رسن بن عمر وطی قبیله‌سی رجالندندر ورسن بن عامر ازد قبیله سندندر
وحارث بن ابی رسن فتحتینله در (الارسان) همزه‌نك فتحیله درشت وصلب اولان ارضلره دینور (الراسن) یاسم
وزننده لفظ فارسیدر عربیده قنس دیدکلری نباته دینور که ترکیده آندز دیدکلریدر نته که قنس ماده‌سنده ذکر اولندی
(رسنن) جعفر وزننده حما ایله حمص بیننده بر بلده در محدثیندن عیسی بن سلیم الرسنی اورادندر (الراشن) شین
معجمه ایله صاحب وزننده سفره ده کی طعامی سپوری اکل ایدر اولان اینهانه دینور یقال رجل راشن ای مقمّ بوراده

مقیم نسخه لری غلطدر وشاکردلره ویریلان شربتلك تعبیر ایتدکلری بخشنه دینورکه فارسیده شاکردانه دیرلر یقال اعطاه راشنا وهو ما یرضخ لتلمیذ الصانع وطال قاوغه دینور کاسه لیس معناسنه یقال هو راشن لهم ای طفیلی وعبدالله بن محمد الراشنی الادیب حریرینك شاکردی ایدی (الرشن) رانك فتحیله (والرشون) قعود وزننده برکسه طفیلی اولمق معناسنه‌در یقال رشن فلان رشنا ورشونا من الباب الاول اذا تطفل وکلب باشنی قابه صوقوب یلامق معناسنه در یقال رشن الکلب فی الاناء اذا ادخل رأسه فیه ورشن نهر وجدولدن صو آلاجق کدکه دینور کذلك لمسانه دینور فتحتینله ده لغتدر (رشین) زبیر وزننده جرجانده برقریه در اعلامدن ادریس بن ابراهیم الرشینی الجرجانی آندندر (الروشن) جوهر وزننده پنجره یه دینور یقال فتح بالبیت روشنا ای کوة شارح دیرکه روزن وروشن فارسیدن معربلردر (الرشون) صبور وزننده خانه‌ده محبوس اولمیوب دائما اوتلیوب کزن قیونلره دینور یقال غنم رشون ای رتاع (الرصن) رانك فتحی وصادك سکونیله برنسنه یی اکمال واتمام ایلمك معناسنه در یقال رصنه رصنا من الباب الاول اذا اکمله وسوکمك معناسنه در یقال رصنه بلسانه اذا شتمه (الارصان) همزه نك کسریله برنسنه یی محکم واستوار ایلمك معناسنه در یقال ارصنه اذا احکمه (الرصانة) سلامه وزننده برنسنه محکم واستوار اولمق معناسنه در یقال رصن الشیء رصانة من الباب الخامس اذا استحکم (الرصین) امیر وزننده محکم واستوار اولان نسنه یه دینور یقال شیء رصین ای محکم و یاروهمدمنك ایشنی کورمکه ساعی ومساعد اولان اهل مروئه دینور یقال هو رصین ای حفی بحاجة صاحبه ووجع ودرد والمی اولان آدمه دینور یقال هو رصین ای موجع متألم ورصینا الفرس آت قسمنك دیزلرنده اولان سکرلرك که پاچه سیله قوللری بیننده رمق پرمق مرکبدر اوجلرینه دینور (الترصین) تفعیل وزننده برنسنه یی وجه تحقیق اوزره بیلمك معناسنه در یقال رصن الشیء معرفة اذا اغلبه وقال فی الاساس تقول رصن لی هذا الخبر ای حققه (المرصون) نعل کسلمش یاتمغا ورلمش عضوه دینور یقال ساعد مرصون ای موسوم (المرصن) منبر وزننده داغلغی یه دینور که انکله دوابه داغ وتمغا باصیلور (ارصان) همزه نك فتحیله بلحارث بن کعب یوردنده بر موضعدر (المرضون) ضاد معجمه ایله قالدرم طاشی کبی بری برینه بناشدریلوب صره صره دیزلمش بناء وسائر نسنه یه دینور یقال شیء مرضون ای شبه منضود من حجارة ونحوها یضم بعضها الی بعض فی بناء وغیره (الرطانة) سحابه وکتابه وزنلرنده عربی لساندن غیری لسانله تکلم ایلمك معناسنه در یقال رطن له رطانة من الباب الاول اذا تکلم بالعجمیة (المراطنة) مفاعله وزننده بودخی برآدمه عربیدن بشقه لسانله تکلم ایلمك معناسنه در یقال راطنه اذا کلمه بالعجمیة (التراطن) تفاعل وزننده عربیدن غیری لسانله سویلشمك معناسنه در یقال تراطنوا اذا تکلموا بالعجمیة (الرطینا) مصغر بنیه سی وطانك تشدیدی و بعضا تخفیفیله سوزه دینور یقال ما رطیناك هذه ای ما کلامك نهایه‌ده کنایه ایله اولان و بعض کسه‌لر بیننده خاصة مصنوع اولان سوزه دخی اطلاق اولنور که سائرلر آنی فهم ایلمزلر (الرطانة) شدّاده وزننده (والرطون) صبور وزننده بری برینه یولداش اوله رق چوق اولوب وصاحبلری یانلرنده کثرت اوزره اولان دوه‌لره دینور برمحلدن متفرق دوه جیلر جمعیتله برسمته کیدرکن استصحاب ایلرنده اولان چوق دوه‌لر اوله جقدر (الرعشن) شین معجمه ایله جعفر وزننده قورقق جبان معناسنه در نونی زائددر وجست وچابك دوه قوشنه ودوه یه دینور مؤنثی رعشنه در ومراد قبیله سنه مخصوص برفرس آدیدر (الرعشنة) بنوابی بکر بن کلابدن شعبه اولان بنوعمر و بن قریط جماعتی یوردنده برصو آدیدر ملك حمیر اولان رعشن اسمیله مسمادر (الارعن) احمر وزننده نه سویلدیکنی بیلمز بون وصالق وچولپه آدمه دینور مؤنثی رعناء در یقال رجل ارعن وامرأة رعناء ای الاهوج فی منطقه الاحمق المسترخی مؤلف بصائرده دیدیکه بوماده انف الجبل معناسنه اولان رعن لفظندن مأخوذدر که برطرفه میل وتعوّجی اولور واشبو (لاتقولوا راعنا) آیت کریمه سنده که راعنا لفظندن نهی متضمندر یهود طائفه سی پیغمبرکزین علیه السلام حضرتلرینه احفظنا دیجك یرده راعنا دیرلر ایدیکه مراعاتدن امردر خبثلر تلوین خفی ایله الفی اخفا ایده رك رعناء دیر ایدی که مرادلری ارعنك تأنیثیله حاشا ازدراء وتهکم ایدی حق جل وعلی حبیبنی صیانة اول ملعونلرك مرادلرنی اعلامله زجر ونهی ایلدی وراعن شول عسکره دینور که طاغك برونی کبی برسمته طوغری طاشقین فضله سی اوله یقال جیش ارعن ای له فضول (الرعونة) عمومه وزننده (والرعن) فتحتینله برآدم بون وصالق وچولپه اولمق معناسنه در یقال رعن الرجل ورعن ورعن رعونة ورعنا من الباب الاول والرابع والخامس اذا کان ارعن (ما ارعنه) فعل تعجبدر نعجب چولپه واحمق آدمدر دیمکدر (الرعن) رانك فتحیله کونش دماغنه تأثیر ایلمکله آدم سست اولوب بایلمق معناسنه در یقال رعنته الشمس رعنا من الباب الاول

اذا آلمت دماغه فاسترخى لذلك وغشى عليه ورعن طاغك ايلر يسندن برون كبى چقان سبورى يه دينور جمعى رعون
ورعان كلور رانك كسريله واوزون اوزادى طاغه دينور وحجازده برموضع آديدر و بحر يمنده برموضع آديدر وطريق
حجاج بصره ده حفرابى موسى قربنده برموضع آديدر (ذورعين) زبير وزننده حميرملوكندن برينك لقبيدر ورعين
ملك مزبورك بناكرده سى برحصن ياخود اول حصنك محلى اولان طاغك آديدر و يمنده برناحيه اسميدر (الرعين)
امير وزننده رعبل معناسنه دركه برمقدار جه آت سوريسنه دينور (الرعون) صبور وزننده سخت وشديد
نسنه يه دينور يقال شئ رعون اى شديد و كيجه نك قرا كولغنه دينور يقال خرجوا فى رعون الليل اى فى ظلمته
و بريرده قرار ايلمز اولان كثير الحركه آدمه دينور يقال رجل رعون اى كثير الحركة (رعن) رانك وعينك ونون
مشدده نك فتحيله حرف ترجى اولان لعل كلمه سندن لغتدر يقال رعن زيدا قائم اى لعل زيدا الرعناء حمراء
وزننده ارعن كلمه سنك مونثيدر بون وكوشك وصالق خاتونه دينور يقال امرأة رعناء اى هوجاء فى منطقه حمقاء
مسترخية لسان شعراده محبوبه يى رعناء ايله توصيف استرخادن ناشى نهال تازه كبى تمايلى اعتباريله در ورعناء
بصره شهرينك لقبيدر طاغك انفسنه تشبيها زيراجزيرة العربدن اوته يه ياخود عراقدن برويه تقدم ايلمشدر
وطائفده بردرلو اوزم اسميدر (الرغن) رانك فتحى وغينك معجمه نك سكونيله برسوزى دكليوب قبول ايلمك
معناسنه دركه سوزاسلمك تعبيراولنور يقال رغن اليه رغنا من الباب الثالث اذا اصغى اليه قابلا وصفا وحضور ايله
يوب ايچمك معناسنه در يقال فلان يرغن اى يأكل و يشرب فى نعمة وطمع ايلمك معناسنه در يقال رغن فيه
اذا طمع (الارغان) همزه نك كسريله بودخى سوزاسلمك معناسنه در يقال ارغن اليه بمعنى رغن و برآدمى طمعه
دوشورمك معناسنه در يقال ارغنه اذا اطمعه و رايشى قولايلمق معناسنه در يقال ارغن الامر اذا هونه (الرغنة)
تمره وزننده يوريمسى آسان دوز وملايم يره دينور يقال ارض رغنة اى سهلة (رغن) رانك وغينك ونون مشدده نك
فتحيله رعن كبى لعل لفظنده لغتدركه حرف ترجيدر يقال رغنك تكرمنى اى لعلك (مرغينان) ميمك فتحى
وغينك كسريله ماوراء النهرده بربلده دركه صاحب الهدايه امام على بن محمد المرغينانى اندندر (الرفن) رانك فتحى
وفانك سكونيله بمورطه يه دينور بعض معناسنه شارح ديركه بو نسخه لر غلطدر صواب اولان نبض اولمقدر نون
مفتوحه وباء ساكنه ايله (الرفن) خدب وزننده اوزون قويرقلى آته دينور يقال فرس رفن اى الطويل الذنب
(الرافنة) يك طاشقين ناز وشيوه ايله خرامان اولان نكاره دينور يقال امرأة رافنة اى متبخترة فى بطر (الرفان) كتاب
وزننده خرده قطره لو يغموره دينور يقال امطر السحاب رفانا اى رذاذا (الرفانينة) طمانينه وزننده يك خوش
ديرلكه دينور يقال هو فى رفانينة اى فى غضارة العيش (الارفينان) اطميان وزننده بركسنه توحشله قاچوب
كتدكدنصكره سكونت وآرام بولمق معناسنه در يقال ارفأن الرجل اذا نفر ثم سكن وسست وضعيف
اولمق معناسنه در يقال ارفأن الرجل اذا ضعف واسترخى و برآدمك او يكه سى صاوشمق معناسنه در يقال
ارفأن غضبه اذا زال (الرفهنية) بلهنيه وزننده وسعت عيش ورفاه وحضور معناسنه در يقال هو فى رفهنية
اى سعة العيش ورفاغية (الرقون) قافله صبور وزننده (والرقان) كتاب وزننده (والارقان) همزه مكسوره ايله
قنه يه دينور حناء معناسنه وزعفرانه دينور (الترقن) تفعل وزننده خاتون قنه ياقمق كذلك زعفران سورنمك
معنالريته در يقال ترقنت المرأة اذا اختضبت بالرقون اى الحناء والزعفران (الارقان) همزه نك كسريله صاچه
وصقاله قنه ياقمق ياخود زعفران سورمك معناسنه در يقال ارقن لحيته اذا خضبها بالرقون وطعامى ياغه قاندرمق
معناسنه در يقال ارقن الطعام اذا ارواه بالدسم وزعفران سورنمك معناسنه در يقال ارقن الرجل اذا تضمخ
بالزعفران (الترقين) تفعيل وزننده بودخى صاچه ياصقاله قنه ياقمق وزعفران سورمك معناسنه در يقال رقن
لحيته اذا خضبها بالرقون وقاش مقوله سى نسنه يه نشان قومق معناسنه در يقال رقنه بمعنى رقمه وكتابتده
سطرلرى صيق صيق يازمق معناسنه در يقال رقن الكتاب اذا قارب بين سطوره و يازويه متين اولمق ايچون
نقطه وحركه وضع ايلمك معناسنه در يقال رقن الخط اذا نقطه واعجمه ويازو يى كوزل ومزين يازمق معناسنه در
يقال رقن الكتاب اذا حسنه وزينه وحساب دفترنده بعض محلى قاره لمق معناسنه در تا كه اول صحيفه مسوده اولوب
مبيضه اولمديغى معلوم اوله اسامى رسيد ايلمك كبى نته كه ترقيم دخى بو معنايه در حالا قلامده قيدنى ترقين ايلمك تعبيرى
بو معنادندر و بو خضاب معناسندن مأخوذ در يقال رقن موضعا فى الحساب اذا سوده لئلا يتوهم انه بيض
(المرقون) مرقوم وزننده ومرادفيدر يقال كتاب مرقون اى مرقوم (الرقين) امير وزننده اقچه يه اطلاق اولنور
تقول اعطانى رقينا كثيرا اى درهما (الراقنة) بشره سى رنكين ودلبر خاتونه دينور يقال امرأة راقنة اى الحسنة

اللون ودائماقنه یاقنوراولان خاتونه دینور یقال امرأة راقنة ای مخضبة (الرقن) فتحتبنله خاصه قرتال یمورطه سنه
دینور (الارتقان) افتعال وزننده زعفران سورنمك معناسنه در یقال ارتقن فلان اذا تضمخ بالزعفران (الرکون)
قعود وزننده برنسنه یه صمیمی میل ایلمك معناسنه در یقال رکن الیه ورکن رکونا من الباب الاول والرابع والثالث
اذا مال الیه وسکن شارح دیر که باب ثالث تداخل لغتین بابندندر یاخود شاذ در (الرکن) رانك ضمیله برنسنه نك
پك قوی ومحکم اولان جانبنه وکوشه وضلعنه دینور یقال ظهره فی رکن وهو الجانب الاقوی وبمامه ده برموضع
آدیدر وامر عظیم معناسنه در ومدار قوت اولان نسنه یه اطلاق اولنور ملك ومال وعسکر ومتعلقات کبی یقال له
رکن شدید وهو ما یقوی به من ملك وجند وعز ومنعه وحشم وشوکته اطلاق اولنور یقال له رکن ای عز ومنعة
(الرکن) رانك فتحیله (والرکین) زبیر وزننده پك ایری فاره یه دینور (الترکن) تفعل وزننده برآدم قوت وشدت بولمق
معناسنه در یقال ترکن الرجل اذا اشتد ووقار وتمکین پیدا ایلمك معناسنه در یقال ترکن فلان اذا توقر (المرکن)
منبر وزننده معروف قابه دینور که لکن تعبیر اولنان قابدر تغاره دخی دینور (الرکین) امیر وزننده هر جانبی عالی
وسر بلند اولان طاغه دینور یقال جبل رکین ای العالی الارکان ووقار وتمکین صاحبی آدمه دینور یقال رجل
رکین ای رزین (الرکانة) سلامه وزننده (والرکانیة) رفاهیه وزننده (والرکونة) عمومه وزننده وقار وتمکین صاحبی
اولمق معناسنه در یقال رکن الرجل رکانة ورکانیة ورکونة من الباب الخامس اذا رزن ووقر (الارکون) اسلوب وزننده
ذیشان اولان بوی بکنه وکوی اغاسنه دینور (رکانه) ثمامه وزننده ابن عبد یزید در که صحابیدر بغایت زورمند ایدی نبی
اکرم علیه السلام حضرتلری انکله مصارعه ایدوب ایکی دفعه غالب اولدیلر ورکانة المصری الکندی که پدری
نامعلومدر صحبتنده اختلاف اولندی (رکان) غراب وزننده (ورکین) زبیر وزننده اسامیدندر (الرمان) زنار وزننده
فواکهدن ناره دینور که معروفدر مفردی رمانه در اوج نوع اولور طتلو واکشی ومز اولور که طتلو ایله اکشی بیننده
اولور مپخوش واوفان تعبیر اولنور طتلوسی طبیعتی وسعالی ملین در واکشی نوعی علی العکس در ولوفان نوعی التهاب
معده یه ووجع فؤاده نافعدر ونارنك الماکبی التی کونه طعمی وار در ورقت ولطافتندن وسرعت انحلالندن فی ذاته بغایت
ممدوح میوه در شارح دیر که بعضلر نونك اصلیه اولمسنه ذاهب اولدی که وزنی فعال اولور لکن ما خذنی بیان ایلمدیلر
واما م خلیل نونك زیاده سنه ذاهب اولدی که رم ماده سندندر جمع معناسنه در وزنی فعلال در (رمان السعالی)
سبنك فتحیله آق خشخاشه دینور یاخود اندن برقسمدر (رمان الانهار) هیوفار یقون دیدکلری دارونك نوع کبیرنه
دینور ترکیده قلج اوتی وپاره اوتی وقیون قران دیدکلری نباتدر که هوفاریقون دخی دیرلر (الرمانتان) هجر قربنده
برموضع آدیدر (قصر الرمان) واسط شهرنده برموضعدر محدثیندن ابو هاشم یحیی بن دینار وعلی بن عیسی النحوی
وصدقه وحسن بن مصنور وعبد الکریم بن محمد وطلحة بن عبد السلام ومحمد بن ابراهیم الرمانیون اورایه منسوبلردر
(المرمنة) مرحله وزننده نارلغه دینور (رمان) شداد وزننده ابن کعب در که مدحج قبیله سندندر ورمان بن معاویه
سکون قبیله سندندر ورمان طی قبیله سی دیارنده برطاغك آدیدر (ارمینیه) همزه نك کسری ویای اخیره نك
تخفیفی وقلیلا تشدیدیله روم اولکه سنده برمملکت آدیدر یاخود درت اقلیمدن یعنی اولکه دن عبارتدر یاخود
بری برینه متصل درت مملکتدر که هر برینه ارمینیه دیرلر نسبتنده ارمنی دینور همزه نك ومیمك فتحیله که تغییر نسب
قبیلندندر کتب جغرافیا بیانلری اوزره ارمینیه جد قدیملری اولان ارمن بن لیطی بن یونانه منسوبلردر وارمن
ولایتی ایکی قسمدر صغری وکبری وارمینیه صغری آدنه ومرعش ایالتندن عبارتدر وکبری وان وقارص وارضروم
ایالتلرندن کنایتدر (رومین) رانك ضمیله (ورامین) حامیم وزننده اسامیدندر عبد الوهاب بن محمد بن رومین
شیخ ابو اسحق الشیرازی شیخیدر وحسن بن الحسین بن رامین فقهادندر (الارمعنان) اطمینان وزننده کوز یاشی
اقمق معناسنه در یقال ارمعن دمعه اذا سال (الرنة) رانك ونون مشدده نك فتحیله سسه دینور تقول سمعت له
رنة ای صوتا (الرنین) انین وزننده حیقرمق معناسنه در یقال رن الرجل رنینا من الباب الثانی اذا صاح وبرآدمك
سوزنه قولاق طتوب دیکلمك معناسنه در یقال رن الیه اذا اصغی ویای چکرمك معناسنه در یقال رنت القوس
اذا صوتت شارح دیر که معنای اخیر افعال بابندن اولمق اصوبدر (الارنان) همزه نك کسریله رنین ایله ایکی معناده
مرادفدر یقال ارن الرجل اذا صاح وارن الیه اذا اصغی (الرنی) رانك ضمی والفك قصریله ربی وزننده مطلقا
مخلوق قسمنه اطلاق اولنور تقول ما ادری هو من ای الرنی ای الخلق ورنی ماه جمادی الاخره نك اسم قدیمیدر
(المرنة) اسم فاعل عنوانیله (والمرنان) محراب وزننده یایه اطلاق اولنور (الرن) فتحتبنله برجانور جکدر که قبش
موسمنده صوایچره آواز ایدر (رنان) غراب وزننده اصفهان قضاسنده برقریه در احمد بن محمد بن احمد بن هالة المقری

اورادندر (رنجان) سلمان وزننده مغربده بر بلده‌در جیم بابنده دخی ذکر اولندی (الرون) عون وزننده ترلاده دونم
باشنه دینور (الرون) رانك ضمیله قاتیلق شدت معناسنه‌در جمعی رووندر یقال فیه رون ای شدة (الرونة) رای
مضمومه ایله برنسنه‌نك كوم اولان یرینه دینور دریا انكینی كبی یقال رونة الشیء ای معظمه (الارونان) همزه‌نك
وواوك فتحیله سسه دینور صوت معناسنه وشدید ودشوار اولان كونه دینور یقال یوم ارونان منعوتا ومضافا
ای صعب وسهولتلو وحضور وراحتلو كونه دیمكله ضد اولور یقال یوم ارونان ای سهل ولیلة ارونانة فیهما (راون)
هاجر وزننده طخارستان مملكتنده بر بلده‌در (المرون) مقول وزننده مغلوب ومقهور معناسنه‌در یقال هو
مرونبه ای مغلوب مقهور (روین) زبیر وزننده اسمادندر محمدبن روین شعبه‌دن تحدیث ایلدی (راوان) مجازده
برقریه یاخود بروادی اسمیدر (ریون) دیدن وزننده ارباع قضای نیسابوردن بر بعك اسمیدر (الرهن) رانك
فتحی وهانك سكونیله بركسه‌دن استدانه یاخود استعاره اولنان نسنه‌نك یرینه وضع اولنان شیئه دینور كه فارسیده
كروو زكیده طوتو تعبیر اولنور وبو فی الاصل مصدردر جمعی رهان ورهون ورهن كلور ضمتینله ورهین كلور عبد
وعبید كبی تقول استدنت منه ووضعت كتابی رهنا وهوما وضع عندالناس لینوب مناب ما اخذمنه ورهن مصدرا
مستعمل اولور كه اصلی اوزره‌در برآدمك یانه برنسنه‌یی طوتو قومق معناسنه یقال رهنه الشیء ورهن عنده الشیء
رهنا من الباب الثالث اذا جعله رهنا وحبس ایلمك معناسنه‌در تقول رهنته لسانی ای حبسته ولا یقال ارهنته
بالهمزة كویا كه لسانی اول كسیه رهن ایلمشدر كه مرادآندن كف لسان ایتمكدر وثابت وپایدار اولمق معناسنه‌در
یقال رهن بالمكان اذا ثبت ودائم اولمق معناسنه‌در یقال رهن الشیء اذا دام ودائم قلمق معناسنه‌در یقال رهنه
اذا ادامه (الارهان) همزه‌نك كسریله بو دخی برنسنه‌یی بركسه یانه رهن قومق معناسنه‌در یقال ارهنه الشیء
اذا جعله رهنا عنده وضعیف وزبون قلمق معناسنه‌در یقال ارهنه اذا اضعفه وبرنسنه‌نك بهاسنی پیشین ویرمك
معناسنه‌در یقال ارهنه اذا اسلفه وبرمتاعك بهاسنی آرتوروب آغر بهایه چقرمق معناسنه‌در یقال ارهن فی السلعة
اذا غالی بها ودائم قلمق معناسنه‌در یقال ارهن الطعام لهم وكذا الشراب والمال اذا ادامه وجنازه‌یی قبره قومق
معناسنه مستعملدر یقال ارهن المیت القبر اذا ضمنه ایاه وبرآدمه رهن قومق ایچون برنسنه ویرمك معناسنه‌در
یقال ارهن فلانا ثوبا اذا دفعه الیه لیرهنه ومباحثه‌ده اوكدل قومق معناسنه‌در یقال ارهن ولده به ای اخطرهم به
خطرا بوراده ولد واوك ضمیله‌در (الارتهان) افتعال وزننده بركسه‌دن برنسنه‌یی رهن طریقیله آلمق معناسنه‌در
یقال ارتهن الشیء منه اذا اخذه رهنا (الرهین) امیر وزننده (والمرتهن) اسم مفعول بنیه‌سیله برنسنه مقابلی
آلیقونیلان شیئه دینور (المراهنة) مقاتله وزننده (والرهان) قتال وزننده بركسه ایله برماده ضمننده بحث ایدوب
اوكدل قومق معناسنه‌در یقال راهنه مراهنة ورهانا اذا خاطره واوكدل ایله آت یارشمق معناسنه‌در یقال راهنه
علی الخیل اذا سابقه ویقال سبق یوم الرهان (الراهن) حاضر وآماده معناسنه‌در یقال هو راهن ای معد
وزبون ومهزول معناسنه‌در یقال صار راهنا ای مهزولا (الرهون) قعود وزننده مهزول اولمق معناسنه‌در
یقال رهن الرجل رهونا من الباب الثالث اذا صار راهنا (الراهنة) آت قسمنك كوبكی دائره‌سنك یوره‌سنه دینور
(الراهون) هندستانده برطاغدر كه مهبط آدم علیه السلام در سرندیب جزیره‌سنده‌در (رهنان)
سلمان وزننده برموضعدر (رهنان) عثمان وزننده برموضعدر رهنه غرفه وزننده كرمان قضاسنده
برقریه‌در (رهین) امیر وزننده حارث بن علقمه‌نك لقبیدر ونضربن الرهین اتباع تابعیندندر (الرهن) رانك
كسریله مالی كركی كبی كوروب كوزه‌دوب تیمار ورعایتنده اهتمام ایدن آدمه دینور یقال هو رهن ماله ای ازاؤه
(رهینه) سفینه وزننده برموضعدر ورهین كلمه‌سنك مؤنثیدر مرهونه معناسنه جمعی رهاین‌در (الارهون)
اسلوب وزننده حائض قیزه دینور یقال جاریة ارهون ای حائض (الرهدن) رانك حركات ثلاثی ودالك فتحیله
سرچه‌یه شبیه برقوشدر كه مكة مكرمه‌یه مخصوصدر رهدنه ورهدنه دخی دینور طرطبه وزننده ورهدون دینور
زنبور وزننده جمعی رهادن كلور ورهدن قورقق آدمه واحمق آدمه اطلاق اولنور (الرهدنة) دحرجه وزننده
برایشده آغردپرنوب كیجكمك معناسنه‌در یقال رهدن الرجل اذا ابطأ ویوریمكده یری اوته‌چور یتوب اویالنمق
معناسنه‌در یقال رهدن فی المشی اذا استدار فیه وبرنسنه‌یه طوتلمق معناسنه‌در یقال رهدن الرجل اذا احتبس
(الرهدون) زنبور وزننده رهدن دیدیكی قوشه دینور ویلانجی‌یه دینور یقال رجل رهدون ای كذاب (الرین)
زین وزننده برنسنه اوزره چوكوب كركی كبی باصوب قابلیان كیرو پاسه دینور یقال غلب علیه الرین ای الطبع
والدنس ورین وریون قعود وزننده قلبی كناه وقسوت بصمق معناسنه مستعملدر یقال ران ذنبه علی قلبه یرین

رينـا وريونا اذا غلب عليه بومناسبتله مطلقا غالب اولمق معناسـنده ده مستعملدر يقال رانك الشيء وران عليك
اى غلبك وكوكل بولانوب غثيـان كلمك معناسـنه در يقـال رانت النفس اذا خبثت وغثت وخروج وخلاصى
قدرتدن خارج بورطه وثقلته دوشمك معنـاسنه در يقـال رين به على المجهول اذا وقع فيما لا يستطيع الخروج منه
(الارانة) اقامه وزنـنده قومك حيوانلرى قيرلمق معنـاسـنه در يقـال اران القوم اذا هلكت ماشيتهم (المرينون)
ميمك ضميله حيوانلرى قيرلمش قوم وجماعته دينور (رايان) جازده وزنـنده وهمدان قضاسـنده برقريه واعلم
قضاسنده برقريه آدلريدر (الرينة) تمره وزنـنده خمره اطلاق ولنور عقله غالب اولديغيچون جمعى رينـات كلور
(الران) حال وزنـنده جزمه كبى بر اياق قابيدر لكن بونك طبانى اولمز وجزمه دن اوزون اولور شارحك تحقيقنه كوره
فارسيدن مأخوذدركه بوطلق و پوطور تعبير ايتدكلريدركه بالدره چكيلور وران اذربيجـان اولكه سيله ٭ منسور
بر ايالت آديدر و بواران ديدكلريندن بشقه در ابو الفضل احمد بن الحسن ووليد بن كثير الرانيـان اوراپه منسو بلردر
(رويان) رانك ضمـيله طبرستـانده بر بلده در بحر المذهب وسائر مؤلفـات صاحبى امام ابو المحـاسن عبد الواحد
بن اسمعـيل الروياني اكا منسوبدر ورى شهرنده بر محـله وحلب قضاسـنده برقريه آديدر نجز بعونه تعـالى
فصـــــــــل الزاى (الزؤان) زايك حركات ثلاثيله قره موق تعبير اولنـان سياهجه دانه دركه بغدايه قارشور
وبو بغداى آزنتبسيدر دلوجه دن بشقه در (الزئى) زايك كسريله بوجو وفنو تعبير اولنان اياقلرى قصه وخرده
كر يكه دينور برنوعنه ده ماصتى تعبير ايدرلر (الازأنى) احمرى وزنـنده (واليزأنى) يعملى وزنـنده يزنى كلمه سـنده
لغتدركه يزن ديدكلرى محله منسوب مزراق ديمكدر يقـال رمح ازأنى ويزأنى اى يزنى (الزبن) غبن وزنـنده اوته قاقق
دفع معنـاسـنه در يقال زبنه زبنـا من البـاب الثانى اذا دفعه ويمشى هنوز اغاجنده ايكن مثلا براو چلك ياخود
ايكى وزياده اوچلك يمش مقـابلى صاتمق معناسنه در يقال زبن الثمر اذا باعه على شجر بثمر كيلا وزبن شول خانه يه
دينـور كه بيوت سـائره دن آلارغه ده اوله كويا كه مدفوعدر يقـال بيت زبن اى متنح عن البيوت (الزبن) زايك
كسريله كركلو وحاجت معناسنه در يقـال اخذ زبنه من المـال اى حاجته (الزبن) فتحتينله شول برده دينور كه
اوطه نك ياخود چادرك بحيى اوزره اوله حجله ديدكلرى سرا پرده زفاف كبى وناحيه معنـاسنه در يقال قعد فى زبن
اى فى ناحيه (الزبنّ) عتلّ وزنـنده شديد الدفع انسان وحيوانه دينور يقـال رجل و بعير زبنّ اى شديد الدفع
(الزبون) صبور وزنـنده دائمـا سودنى صاغانى تپه ايله دفع ايدن ناقه يه دينور يقـال ناقة زبون اى دفوع وحرب
زبون شول جنكه واوغراشه اطـلاق اولنور كه بغـايت وفرت وازدحام اوزره اولمغله عسكر برى برنى اوته دفع
ايدر اوله يقـال حرب زبون اذا كانت يدفع بعض الجيش بعضا كثرة مترجم حقير ديركه اهل ادبك خطاب زبون
تعبيرلرى بومعنـادندركه مطلقـا خطاب شانـنـدن اولان كسنه يه برصيغهٔ مخـاطبه ايله خطابدن عبـارتدركه
ميدانه خطاب ايلـمك تعبير اولنور صيغه خاص ومخـاطب عامدر مثلا اشبو ٭ فى عسكر حين تلقـاه وفى حشم
مصراعنده واقع خطاب كبى كذلك لسانمزده پك ضعيف وناتوانه زبون تعبيرى دخى بوندن مأخوذدر كريا كه
كمال ضعفندن نائى رغبتدن مدفوع اولور انتهى وزبون شاشقين وغبىّ ونادان آدمه دينور و بومولددر يقـال
رجـل زبون اى غبىّ خريف وشول قيويه دينـور كه كنارنده صوچكن كسه نك طوره جق طـاشى كيروجه اوله
(الزبنة) مخرقه وزنـنده ناقه نك اياغنه اطلاق اولنور سود صغـانى انكله دفع ايلديكيچون يقـال زبنـته برجليها
اى برجليها (المزابنة) مفاعله وزنـنده مدافعه معنـاسـنه در يقـال زابنه اذا دافعه واغاجنده اولان تازه خرمايى
برآدمه برمقدار خرمايه مقـابل بيع ايلمك معناسنه در يقـال نهى عن المزابنة وهى بيع الرطب فى رؤس النخل بالتمر
و بوندن نهى صادر اولدى زيرا غـبن وجهالتى متضمن اولمغـله مخـاصمه ومدافعه يه مؤدى اولور وامام مالك
عندنده بيع مزابنه مطلقا كيلى ياعددى ياخود وزنى نامعلوم اولان نسـنه يى اور انلمدن شوقدر مكيل ياشوقدر
معدود ياموزون نسنه يه صاتمقدن عبـارتدر مثلا كيلسز بركومه حنطه يى اون كيله حنطه يه ساتمق كبى ياخود
معلوم اولان نسنه يى بنه جنسندن مجهول اولان نسنه يه صـاتمقدن عبارتدر مثلا اون كيل بغدايى برآدمك كيلى
نامعلوم بركومه بغدايـنه صاتمق كبى ياخود مجهولى ينـه جنسندن اولان مجهوله صاتمقدن عبـارتدر وعند البعض
مزابنه بيع مغـابنه دن عبـارتدركه غبن جائز اولميـان جنسده برى برنى الداتمق وجهيله اولان بازارلقدر جمله سنده
دفع معنا سـندن مأخوذ در (الزابنـة) بعض دره لرده اولان شول تپه يه وبايره دينور كه دره نك اوكنه كلمكله آندن
برسمته مندفع ومنحرف اولنور (الزبنية) زانك كسريله هبريه وزنـنده انس وجنّ طائفه سـنك متمرّد اولانـنه دينور
يقـال هو زبنية اى متمرّد من الجنّ او الانس وياوز وشـديد شخصه دينور وضابط وسرهنك مقوله سـنه دينور

ز

مطلبـــــــــ

شرطى

شرطی معناسنه حالا سکبان باشی و بوستانجی باشی و عسس باشی و تفکجی باشی و سائرلری کبی جمعی زبانیه کلور علی قول مفردی زبنی در زایک کسری و یانک تشدیدیله زبانیهٔ ملائکه بو معنادندر اهل جهنمی جهنمه دفع ایتدکلری ایچون (الزبین) سکین وزننده پک سرعتله بول وغائطی دفع ایدن کسنه یه دینور یاخود زوراکی صقنوب حبس ایدراولان کسنه یه دینور یقال رجل زبین ای مدافع الاخبثین اومسکهما علی کره (الزبانیان) تثنیه بنیه‌سیله که زبانی مفردیدر حباری وزننده عقربک قویرغنده اولان چتاله دینور که آنکله لدغ ایدر یقال ضربت العقرب بزباناها وهی قرناها وزبانی منازل قمردن برمنزل اسمیدر که عقرب صورتنک قویروغنده واقع ایکی پارلاق کوکبدن عبارتدر قویرق اعتباریله مفرد اطلاق ایلدیلر (الزبونة) زاىک فتحی وضمی وبانک تشدیدیله بیونه اطلاق اولنور عنق معناسنه (بنو زبینه) سفینه وزننده برجماعتدر نسبتنده زبانی دینور تخفیفیله غیر قیاس اوزره زیرا قیاس اولان زبنی دیمکدر وابو الزبان الزبانی که صحابدر و زننده در محدثدر وزبان بن مرة ازد قبیله‌سی رجالندندر وزبان ابن امرء القیس در (زبان) شداد وزننده ابو عمرو بن العلاء المازنی النحوی للغوی لقبیدر وزبان بن قائد ومحمد بن زبان بن حبیب واحمد بن سلیمان بن زبان رواتدندر (الازبان) انفعال وزننده الارغه اولمق معناسنه در یقال ازبنوا اذا تنحوا (الزبن) کتف وزننده شدید الدفع شخصه دینور (زبران) فتحاتله زبرماده‌سنده ذکر اولندی که برقریه در (الزجنة) تمره وزننده برسوزه دینور تقول ماسمعت له زجنة ای کلمة ونبسة (الزحن) زاىک فتحی وحاى مهمله‌نک سکونیله کیجکمک معناسنه در یقال زحن الرجل زحنا من الباب الثالث اذا ابطأ و برکسنه‌یی بریردن ایروب برطرف ایلمک معناسنه در یقال زحن فلانا عن المکان اذا ازاله (التزحن) تفعل وزننده بودخی اکلنوب کیجکمک معناسنه در یقال تزحن الرجل اذا ابطأ و برنسنه‌یی خوشلنمیه رق زوراکی ایشلمک معناسنه در یقال تزحن الشراب وعلیه اذا تکاره علیه بلا شهوة (الزحنة) زحمه وزننده شدید اسی یه دینور تقول یومنا هذا زحنة ای حر شدید و بارخانه‌لریله وجملهٔ خدم وحشملریله کاربانه دینور یقال جاءت زحنة عظیمة وهی القافلة بثقلها وتباعها (الزحنة) غرفه وزننده دره‌نک بوغازه برینه دینور وزحنة بن عبدالله شول کسنه در که مرج الرهط وقعه‌سنده ضحاک بن قیسی قتل ایلدی (الزحنة) همزه وزننده بودورعورته دینورنته که مذکرنده زحن دینور ضرد وزننده (الزیحنة) زاىک وحانک ونون مشدده‌نک فتحیله سیفنه وزننده مصلحت کورمکده آغر حرکت ایدوب اویالنور واظهار کسل ایدراولان آدمه دینور یقال هو زیحنة ای متباطئ عند حاجة تطلب الیه (زرین) زاىک فتحی وراء مشدده‌نک کسریله محدثیندن احمد الرملی لقبیدر وعبدالله بن زرین الدوینی ابو لقمه‌نک شیخیدر واشبو زرین کلمه‌سی فارسیدن معربدر التوندن دوزلمش نسنه یه دینور زر التونه دینور و یاء نسبت ونون تاکید نسبت ایچوندر (المزرئنة) مطمئنه وزننده بارده معناسنه در یقال غداة مزرئنة ای باردة (الزرجون) فتحتیله حلزون وزننده شرابه دینور خمر معناسنه واوزم اصمه‌سنه وتکاکه دینور کرم معناسنه علی قول چبوغنه دینور و بردرلو قرمزی بویه اسمیدر که سلوکن دیدکلری بویه اوله جقدر مترجم حقیر دیر که معربانده بوزرکون فارسی معربی اولمق اوزره مرسومدر که التون رنکلی دیمکدر وغرب بیدر که مؤلف زرج ماده‌سنده ثبت وجوهری یی توهیم ایتمشیکن کندیلری دخی بوراده رسم ایلدی (الزرجنة) دحرجه وزننده شرکاء بری بریله خصه لشوب چقشمق معناسنه در یقال زرجنوا اذا تخارجوا و برآدمی الداوب دک وفند ایلمک معناسنه در یقال زرجنه اذا خبه وخدعه (الزرفین) زاىک ضمی وکسریله قاپو حلقه‌سنه دینور که قاپونک چرچوه‌سنه قاقوب انکله قاپویی قیارلر واکا کلید کچوررلر وحالا انکله قاپو دق ایدرلر علی قول عامدر یعنی مطلقا قاپو حلقه‌سنه ورزمه وصندق وسپت مقوله‌سنک اول رسمه حلقه‌لرینه دینور و بومعربدر یعنی فارسیدن معربدر که فارسیده ضمه‌له زرفین وزفرین دیرلر (الزرفنة) دحرجه وزننده محبوبه زلفنی حلقه حلقه ایلمک معناسنه در یقال زرفت صدغیه اذا جعلتهما کالزرفین (الزرلمی) عربی وزننده عبدالله بن محمد بن الفرج الزرلمی المکی المحدث شدر شارحک بیاننه کوره زرلم برقریه در (ابو زعنه) حمزه وزننده عامر بن کعب یاخود عبدالله بن عمر وکنیه‌سیدر که اصحاب بدردندر وشاعردر (الزاغونی) غین معجمه ایله علی بن عبید الله الزاغونی درکه حنبلی المذهب محدثدر وزاغون بغداد قضاسنده برقریه در ومحمد بن عبد العزیز الزاغینی که جوینی وزننده در فقهادن احکام القضاة نام کتابک مؤلفیدر (الزفن) دفن وزننده رقص ایلمک معناسنه در یقال زفن الغلام زفنا من الباب الثانی اذا رقص (الزفن) زاىک کسریله سواحلده دریانک حر وزطوبتندن توقی ایچون سطوح بیوت اوزره یاپوب ایچنده آرام

ایلدکلری سایبان وتلوار وصلاخ مقولهسنه دینور یقال رایته یقعد فی زفن وهی ظلة یتخذونها فوق سطوحهم
تقیهم من حرّ البحر ونداه و بدو یلرك وقرو یلرك چیت تعبیر ایلدکلری نسنه یه دینور که خرما چبوقلرینی بری
برینه یناشدروب قنب ایله بری برینه بند ایلمکله حصیر طرزنده اولور خیمه نشینلر اکثری سکود وسائر اغاج
چبوقلرندن ایدرلر چادرك برطرفنه پرده کبی چویروب اکسه سنی کیلار وخزینه ایدرلر (الزفون) زبون وزننده
ومرادفیدر که تپه کن ناقه یه دینور علی قول اغسق اولانه دینور که رقص معناسندن اولور یقال ناقة زفون
ای زبون اوعرجاء (الزیرفون) حیزبون وزننده رونده وچاپك ناقه یه دینور یقال ناقة زیرفون ای سریعة
(الزیفن) حضجر وزننده (والزیفنّ) سیفنّ وزننده طویل وشدید آدمه دینور (زیفن) حیدر وزننده
(وروفن) جوهر وزننده اسامیدندر (الزافنة) صاحبه وزننده اغسق ناقه یه دینور یقال نافة زافنة ای عرجاء
وزوجنی هروجهله جماعه اغناء واستیفا ایتدیرن خاتونه دینور یقال امرأة زافنة ای تکفی زوجها مؤنة الجماع
(الزقن) زایك فتحی وقافك سکونیله یوك کوترمك معناسنه در یقال زقن الحمل زقنا من الباب الاول اذا حمله (الازقان)
همزه نك کسریله برآدمه برنسنه یی یوکلتمکده اعانت ایلمك معناسنه در یقال ازقنه اذا اعانه علی الحمل (الزکن)
فتحتینله اکلیوب بیلمك معناسنه در یقال زکنه زکنا من الباب الرابع اذا علمه وفهمه وفراستله ظن وکمان ایلمك
معناسنه در یقال زکنه اذا تفرسه وظنه بعضلر دیدیکه زکن یقین وتحقیق منزلهسنده اولان ظن صادقه دینور
وعند البعض طرف ظنه اطلاق اولنور که تمام ظن اولمیوب اندن برطرف و برکوشه جکدن عبارتدر که خیالمق
تعبیر اولنور فیقال زکنه ای ظنه یقینا اوهوطرف من الظن (الازکان) همزه نك کسریله بودخی اکلیوب بیلمك
معناسنه در یقال ازکنه اذا علمه وفهمه واکلادوب بیلدرمك معناسنه در یقال ازکنه الشیء اذا اعلمه وافهمه
وظن وکمان ایلدیکی نسنهده مصیب اولمق معناسنه در یقال ازکن الشیء اذا ظن فیه فاصاب (الزکانة) کرامه
وزننده (والزکانیة) رفاهیه وزننده معنای اخیردن اسملردر فراست صائبه وظن صادق معناسنهدر
(المزاکنة) مفاعله وزننده مقاربه معناسنه در یقال هذا جیش یزاکن الفا ای یقاربه ویقال بنو فلان یزاکنون
بنی فلان ای یدانونهم ویثافنونهم (الزکن) صرد وزننده قوت حافظه صاحبی آدمه دینور که ایشتدیکنی حفظ
وضبط ایدر یقال هوزکن ای حافظ ضابط (التزکین) تفعیل وزننده درونده برکسه حقنده قارشق شبهه
وظن وکمان ایلمك معناسنه در یقال زکن علیه اذا اشبه ولبس وظن (زاکان) عربدن برقبیله درکه قزوین
شهرنده ساکن اولورلر (الزمن) فتحتینله (والزمان) سحاب وزننده عصر ودهر معناسنه درکه وقتك قلیل
وکثیرینه اطلاق اولنور اسملردر جمعی ازمان وازمنه وازمن کلور افلس کبی مصغرنده زمین دینور ومنه یقال
لقیته ذات الزمین یرید به تراخی الوقت یعنی چوقدن اکا برسهلجه وقتده بولشدم ایدی دیمکدر شارح دیرکه
مؤلفك واسمان قولی عطف تفسیردر وزمن زماندن مخففدر وبرسنه درت زماندن عبارتدر اوّل ربیع درکه
عرب اکا ربیع وسائر ناس خریف دیرلر که کوزفصلیدر پس عربلرك ربیعی کوزفصلی اولور شمسك میزان برجنه
حلولی وقتدن معتبردر ثانی شتاء موسمیدر که شمسك جدی برجنه حلولندن معتبردر ثالث صیف فصلیدر که
عند الناس ربیعدر شمسك رأس حمله حلولندن معتبردر رابع قیظدر که عند الناس صیف دینور شمسك رأس
سرطانه حلولندن معتبردر (المزامنة) مفاعله وزننده زمان قولیله معامله ایلمك معناسنه درکه مثلا برمدت
خدمته بارشمقدن عبارتدر یقال عامله مزامنة مثل شاهره مشاهرة (الزمانة) سلامه وزننده عشق ومحبت
معناسنه اسمدر ممتدّ اولدیغیچون اطلاق اولندی یقال به زمانة ای حبّ وآفت وعاهه معناسنهدر شارحك
بیاننه کوره ذی روح قسمنه عارض اولان کوترملك آفتندن عبارتدر امتداد معناسندندر (الزمن) فتحتینله
(والزمنة) غرفه وزننده (والزمانة) سلامه وزننده ذکر اولنان آفته اوغرامق یعنی کوترم اولمق معناسنه در
یقال زمن الرجل زمنا وزمنة وزمانة من الباب الرابع اذا اصابته الزمانة (الزمن) کتف وزننده (والزمین)
امیر وزننده کوترم کسیه دینور جمعلری زمنون وزمنی کلور مرضی کبی (الزمنة) فتحاتله زمان معناسنه در
تقول ما لقیته مذ زمنة ای زمان (الازمان) همزه نك کسریله برنسنه اوزره زمان کچمك معناسنه درکه کهنه
وقدیم اولمقدن عبارتدر یقال ازمن الشیء اذا اتی علیه الزمان (زمان) زایك کسری ومیمك تشدیدیله فند الزمانی
دیدکلری شاعرك جدّی اسمیدر که برقبیله پدر بدر وفند مزبورك اسمی سهل بن شیبان بن ربیعة بن
زمان بن مالك بن صعب بن علیّ بن بکر بن وائل در وجوهری زمان بن تیم الله بن ثعلبه در دیمسی سهودر
وتابعیندن عبدالله بن معبد واسمعیل بن عباد ومحمد بن یحیی بن فیاض المحدثون الزمانیون آنلردندر (زمانه) سحابه

وزننده اسمادندر وثیر بن المنذر بن حیك بن زمانه واحمد بن ابراهیم بن زمانه محدثلردر (الزنّ) زاینك فتحی ونونك
تشدیدیله برآدمك كوده سنك سكیری قوریمق معناسنه‌در یقال زنّ عصبه زنّا من الباب الاول اذایبس (و برادمه)
برنسنه ایله كمان ایلمك معناسنه‌در كرك خیرایله وكرك شرّ ایله اولسون یقال زنّ فلانا بخیر اوشرّ اذاظنه به (الازنان)
همزه‌نك كسریله بودخی برآدمه كمان ایلمك معناسنه‌در یقال ازنّه به اذاظنه وبرآدمی برنسنه ایله متهم قلمق
معناسنه‌در تقول ازننته بكذا ای اتهمته به (الزنّ) فتحتینله پك طاره جق یرده واقع آزجه صویه دینور علی قول
شول قیو واشمه مقوله‌سنه دینور كه صوبی وارمیدر یوقمیدر معلوم اولمیه وبو مفرد وجمعه وصف اولور یقال ماء
ومیاه زنّ ای قلیل ضیق اوظنون لایدری افیه ماء ام لا (الزّن) زاینك كسریله ماش دیدكلری غله‌یه یاخود چوداره
دینور دوسرمه معناسنه (التزنین) تفعیل وزننده دائما زنّ دیدكلری غله اكل ایلمك معناسنه‌در یقال زنّن الرجل
اذادام اكل الزنّ (زنین) زبیر وزننده ابن كعبدر كه بر بطندر ومحمود بن زنین برمعروف كمسنه‌در (الزنة) زاینك كسریله
یغمورایله صوار یلان بغدای مقابلی اولان بغدایه دینوركه آقارصوایله صوار یلان اولور یقال حنطة زنّة ای
خلاف العذی (الزنانی) قصرایله زبانا وزننده دوه قسمنك برونلرندن سموك كبی آقان طوری صویه دینور (الزنان)
سحاب وزننده (والزناء) تخفیف ومدّایله قصه كولكه‌یه دینور یقال ظلّ زنان وزناء ای قصیر (الزنانیّ) سحابی
وزننده كندی نفسندن غیری یه همّ وكفایتی اولمیان آدمه دینوركه همان همتی كندی نفسنه منحصر اوله یقال
رجل زنانیّ ای یكفی نفسه لاغیر (ابوزنه) زاینك كسریله میمون دیدكلری جانورك كنیه‌سیدر (زندنه) زاینك ودالك
فتحیله بخاری قضاسنده برقریه‌در محدثیندن محمد بن احمد بن غارم اورادندر یاخود زنده منسوبدر زندنه یه دكلدر
وزندینه اوراده برقریه‌در وابو حامد احمد بن موسی ومحمد بن سعید المحدثان ومحمد بن محمد كه مقرئ ماوراء النهردر
اورادندر (الزون) زاینك ضمیله بت دینور صنم معناسنه ومطلقا مشركلرك پرستش ایلدكلری نسنه‌یه دینوركونش
ونار وكاو وسائر نسنه‌لر كبی وبودور آدمه دینور زاینك فتحیله ده لغتدر وبتخانه‌یه دینور یقال دخلوا فی الزون ای
بیت الاصنام (الزون) خدب وزننده بودور كشی‌یه دینور مؤنثی زونه‌در (الزوان) زاینك حركات ثلاثیله زوأن
معناسنه‌دركه ذكراولنمشدی (الزونة) زاینك ضمیله زیب وزینت معناسنه‌در وعاقله ورشیده خاتونه دینور
(الزان) حال وزننده بیقمغه دینور یقال اخذه الزان ای البشم بوراده تونله نشم نسخه‌سی غلطدر (زوین) زبیر
وزننده اسمادندر هبة الله بن زوین فقیه اسكندرانیدر (الزینة) زاینك كسریله (والزیان) كتاب وزننده بزه‌نوب
طونانجق نسنه‌یه دینور پیرایه معناسنه یقال اخذ زینته وزیانه وهی مایتزیّن به وزینه بروادی اسمیدر وحسن
بن علی الحفار نام محدثك جدّی اسمیدر كذلك محمد بن حسین الاصفهانی نام محدثك جدّی اسمیدر (یوم الزینة)
بیرام كونیدر یاخود مصرده یوم كسر الخلیج اسمیدر نهر نیل اون التی ذراعه بالغ اولدقده وسط مصرده واقع خلیج
كسر اولنمغله اول كون بیرام كبی ناس دوزنوب قوشنوب اظهار سرور وصفا ایدرلر (دار الزینة) یمنده عدن قربنده
برموضعدر وزینة بنت النعمان تحدیث ایلمشدر (الزین) عین وزننده بزككه دینور جمعی ازیاندر ومصدر اولور
بزه‌مك معناسنه یقال زانه یزینه زینا ضدّ شانه وزین بن شعیب المغافری محدثدر وحافظ ابو عبید الله بن واصل
بن عبد الشكور بن زین الزینی وپدری محدثلردر وسنقر الزینی محدث معروفدر كه آنك اصحابندن روایتمز واردی
(الازانة) اقامه وزننده (والازیان) اصلی اوزره (والتزیین) تفعیل وزننده بزه‌مك وطونانمق معناسنه‌در یقال
ازانه وازینه وزیّنه اذاجعله مزیّنا وازیان بزنمك وطونانمق معناسنه‌در یقال ازین الرجل بمعنی تزیّن (التزین)
تفعل وزننده (والازدیان) افتعال وزننده بزنمك معناسنه‌در یقال زیّنه فتزیّن وازدان ویقال ازّین بكسر الهمزة
وفتح الزای والیاء المشدّدتین بونك اصلی تزیّن ایدی تاء ساكن قیلنوب زایه ادغام واوّلنه همزه ادخال اولنمدی
(الازیینان) احییرار وزننده (والازینیان) احمرار وزننده كركی كبی دوزنوب قوشنمق معنالرینه‌در یقال ازیانّ الرجل
وازینّ مبالغه (زیّان) شدّاد وزننده اسمادندر منصور بن نجم بن زیّان محدثدر (الزائنة) حاله وزننده تخمه وامتلاء
معناسنه‌در یقال اخذته الزائنة ای التخمة (الزیان) سحاب وزننده خوب منظر اولان شیئه دینور یقال قمر زیان
ای حسن الزائن صاحب وزننده دائما زیب وآرایشلو اولان محبوبه‌یه دینور صفات خاصه قبیلندندر یقال
امرأة زائن ای متزیّنة زینت ظاهره نسوان اوصافندن اولمغله صفت مخصوصه قلنمشدر فصـــــل السین

س

المهملة (سبن) فتحتینله بغداد ایالتنده برقصبه‌در ثیاب سبنیة اورایه منسوبدر واول برچشید شیاه جاردركه نسوان
قوللنورلر لیث لغوی ثیاب من كتان بیض عبارتیله تفسیر ایلمكله سهو ایلدی وابو برده دیدیكه ثیاب سبنیه دیدكلری
ثیاب قسیه‌دركه حریردن منسوج اولوب وآنده جابجا ترنج صورتلری منقوشدر ابو جعفر واحمد بن اسمعیل

السبنيان محدثلردر (الاسبان) همزه نك كسريله دائما ثوب سبنى كيمك معناسنه‌در يقال اسبن الرجل اذادام
على لبس السبنيه (سبنيه) سبقنه وزننده وآنده لغتدر كما سيذكر (الاسبان) همزهٔ مفتوحه ايله نسوانك انجه ونازك
اولان باش اورتولرينه دينور سبن مفرديدر فتحتينله (الاسن) (والاستان) همزه لرك فتحيله چوريمش آغاج كوكلرينه
دينور مفردى استنه‌در واسنن شول كوم وطوپ اغاجلغه دينور كه كيرودن بقان آدم اشخاص ناس طوره يور قياس
ايدرلر (الاستان) همزه نك كسريله سنهٔ جديده يه داخل اولمق معناسنه‌در يقال استن الرجل اذا دخل فى السنة
وبو استنت ماده سندن مقلوبدر (الاستان) همزهٔ مضمومه ايله بغداد قضاسنده درت قضادر برى اعلى العال برى
اعلى برى اوسط برى اسفلدر هبة الله بن عبد الصمد الاستانى المحدث آنلرك برندندر (السجن) سينك فتحى وجيمك
سكونيله حبس ايتمك معناسنه‌در يقال سجنه سجنا من الباب الاول اذا حبسه ودرونده غم واندوهى اظهار ايليوب
كتم ايلمك معناسنه مستعملدر يقال سجن الهم اذا لم يبثه (السجن) سينك كسريله زندانه دينور يقال رأيته
فى السجن اى المحبس (السجان) شداد وزننده زندانجى يه دينور (السجين) امير وزننده محبوس آدمه دينور جمعى
سجناء كلور كرماء وزننده وسجنى كلور سكرى وزننده مؤنثى كذلك سجين در وسجينه ومسجونه در جمعى سجنى
كلور سكرى وزننده وسجائن كلور (السجين) سكين وزننده دائم اولان شيئه اطلاق اولنور يقال شئ سجين اى دائم
وسخت وشديد اولان نسنه يه اطلاق اولنور يقال ضرب سجين اى شديد وبر موضع اسميدر كه فجارك كتابى يعنى دفتر
اعمالى آنده موضوعدر وجهنمده بر وادى اسميدر اعاذنا الله منها وعند البعض ارض سابعه ده بر حجر اسميدر
جمله سى سجن وحبس معناسندندر وسجين آشكاره معناسنه‌در يقل جاء سجينا اى علانية ودبنك يوره سنه چقور
قازلمش خرما اغاجنه دينور سلتين كبى (التسجين) تفعيل وزننده برنسنه يى كركى كبى يارمق معناسنه‌در يقال سجنه اذا
شققه وخرما اغاجنك دبنك چوره سنى چقورلو ايلمك معناسنه‌در يقال سجن النخل اذا جعلها سلتينا (السحنة) (والسحناء)
سينلرك فتحى وحالرك سكونيله وفتحاتله بشرهٔ بدنك تروتازه لكنه وبرك سمن كبى ملايمتنه ونازكلكنه دينور يقال
انجبنى سحنة بشرته وسحناؤه اى لينه ونعمته وهيئت واسلوب معناسنه‌در كه تركى قديمده قيلق تعبير اولنور
يقال هو حسن السحنة والسحناء اى الهيئة ورنك واون معناسنه‌در يقال ما احسن سحنته وسحناءه اى لونه
(المسحن) مجلس وزننده منظرهٔ خوش وپايوسى وهيئت وصورتى كوزل آته دينور يقال جاء الفرس مسحنا اى حسن
الحال مؤنثى مسحنه در (التسحن) تفعل وزننده برنسنه نك هيئت واسلوبنه دقت ايلمك معناسنه‌در يقال
تسحن المال اذا انظر الى سحنائه (المساحنة) مفاعله وزننده تسحن معناسنه‌در يقال ساحن المال بمعنى تسحنه
وملاقات معناسنه‌در يقال ساحنه اذا لاقاه وبركسه ايله حسن معاشرت وزندكانى ايلمك معناسنه‌در يقال ساحنه
اذا خالطه وعاشره بوجه حسن (المسحنة) مكنسه وزننده عطارلرك دارو ازه جك سماقى طاشلرينه دينور
صلايه معناسنه وطاش قيره جق كلنكه دينور (السحن) سينك فتحيله اغاجى يومشتمق ايچون ال ايله اوغمق معناسنه‌در
يقال سحن الخشبة سحنا من الباب الثالث اذا دلكها حتى تلين وطاش قيرمق معناسنه‌در يقال سحن الحجر
اذا كسره وسحن پك جمعيتلو كونه دينور يقال يوم سحن اى يوم جمع كثير (السحن) سينك كسريله كنف
وحمايه وپناه معناسنه‌در يقال هو فى سحنه اى كنفه (سحنه) تمره وزننده همدان قربنده بر قريه‌در (المساحن)
ميمك فتحيله التون وكومش حجرلرينه دينور كه معدندن چقان جوهرلو فلز اتدن عبارتدر شارح ديركه كرچه
نسخه لرده حجارة الذهب والفضه عباريله مرسوم اولوب لكن صواب اولان حجارة تدق بها حجارة الذهب
والفضة اولمقدر مفردى مسحنه در مكنسه وزننده ومساحن بوفقه يلكى طاشلرينه دينور كه قلچ وبچاق
دمورلرى بيلنور (السخن) سينك ضمى وخاى معجمه نك سكونيله اسى نسنه يه دينور يقال ماء سخن اى حار پس
سخن وصف اولور (السخونة) (والسخنة) (والسخن) سينلرك ضميله (والسخانة) كرامه وزننده (والسخن)
فتحتينله برنسنه اسى وقيزغين اولمق معناسنه‌در يقال سخن الشئ وسخن وسخن سخونة وسخنة وسخنا وسخانة
وسخنا من الباب الاول والخامس والرابع اذا كان حارا (الاسخان) همزه نك كسريله برنسنه يى قيزدرمق
معناسنه‌در يقال اسخنه اذا احره واسخان عين اغلاتمقدن كنايه‌در يقال اسخن الله عينه وبعينه اى ابكاه
بوندن مراد حزن واندوه ايله دعادر زيرا حزن واندوهدن نبع ايدن كوز ياشى حار اولور نته كه سرور دن نشئت ايدن
ياش بارد اولور انكيچون سرور ايله دعاده اقر الله عينه ديرلر بونلرنده علاقه ملازمه‌در پس بركسنه مسرور اولسه
قرير العين وغمناك اولسه سخين العين اطلاق اولنور (التسخين) تفعيل وزننده بودنجى اسيتمق وقيزدرمق
معناسنه‌در يقال سخنه بمعنى اسخنه (السخين) اميروزننده (والسخين) سكين وزننده (والمسخن)

معظم وزننده (والسخاخين) سينك ضميله فعاعيل وزننده كه بوندن غيرى يوقدر اصيمش نسنه يه دينور يقال
ماء سخين وسخين ومسخن وسخاخين اى حار ويقال هو سخين العين ضد قرير العين كما ذكر وضرب سخين
شول شديد ومولم ضربه اطلاق اولنور كه طوقنديغى يرى آتش كبى قزغين ايدر يقال ضرب سخين اى مولم حار
(الساخن) صاحب وزننده (والسخنان) سلمان وزننده وفتحاتله جائزدر (والسخن) سينك ضميله (والسخنان)
عثمان وزننده اسى كونه وصف اولور يقال يوم ساخن وسخنان وسخن وسخنان اى حار يقال ليلة ساخنة وسخنانة
وسخنة وسخنانة اى حارة (السخنة) سينك حركات ثلاثى وخانك سكونيله وفتحاتله (والسخن) سينك فتحيله
(والسخونة) سينك ضميله حمى ياخود قيزدرمه عارضه سنه دينور يقال تجد فى نفسك سخنة وسخنا وسخونة اى حمى
او حرا (السخنة) غرفه وزننده اسمدر قيزغنلغه دينور وسخنة العين حزن وغمدن كنايه در كه قرة العين مقابليدر
يقال هذه سخنة لعينه نقيض قرتها (السخن) فتحتيله (والسخون) قعود وزننده (والسخنة) غرفه وزننده
كوز سخين اولمق معناسنه در كه صاحبى غمكين اولمقدن كنايه در يقال سخنت عينه سخنا وسخونا وسخنة من الباب
الرابع نقيض قرت (السخون) صبور وزننده قيزدرلمش چوربايه دينور يقال مرق سخون اذا كان يسخن
(السخينة) سفينه وزننده بولماج تعبير اولنان طعامه دينور كه اوندن ياپيلور وسخينه قريش قبيله سنك لقبيدر
بولماجى چوق پشوردكلرندن ناشى وسائر عربلر آنلرى بو جهتدن تعييب ايدرلر ايدى (المسخنة) مكنسه وزننده
كشكول طرزنده اولان چوملكه دينور كه آنده طعام اصيديلور (التساخين) تماثيل وزننده قزغانلره دينور مراجل
معناسنه وچزمه لره دينور خفاف معناسنه وطيلسان طرزنده بركونه باش اورتولرينه دينور كه سلفده علماء
وموابذه شال كبى باشلرينه بورنورلر ايدى وبونك مفردى يوقدر على قول مفردى تسخن وتسخان در (السخاخين)
سلاطين وزننده اكيجيلرك بيل تعبير ايتدكلرى آلتلره دينور مفردى سخين در سكين وزننده جوهرينك توهمى كبى
امير وزننده دكلدر وقصابك بچاقلرينه دينور ياخود عام ومطلقدر وسخين سكين وزننده آتش كوركنك
ال ياپشه جق صاپنه دينور (سخينه) جهينه وزننده عرض ايله تدمر بيننده بر بلده در عامه سخنه ديرلر (الاسخنة)
همزه نك كسريله ابردهنك مقابليدر وابرده برعلتدر كه برودت ورطوبتدن انسانك جوفنه عارض اولور اسخنه حرارت
ويبوستدن عارض علتدر كه حما انواعندندر (السدين) امير وزننده ايچ ياغنه دينور شحم معناسنه وقانه دينور
وبو كه وياغى يه دينور وپرده يه دينور (السدان) سحاب وزننده (والسدن) جبل وزننده بونلرده پرده يه دينور
يقال ارخى السدين والسدان والسدن اى الستر (السدن) سينك فتحيله (والسدانة) سلامه وزننده كعبهٔ معظمه يه
ياخود بتخانه يه خدمت ايلمك معناسنه در يقال سدن الرجل سدنا وسدانة من الباب الاول اذا خدم الكعبة او بيت
الصنم وپرده دارلق وقاپوجيلق ايلمك معناسنه در يقال سدن الرجل اذا عمل الحجابة وسدن لباسى اشاغى
صاليورمك معناسنه در يقال سدن ثوبه سدنا من الباب الثانى والاول اذا ارسله (السادن) كعبهٔ معظمه نك ياخود
بتخانه نك خادمنه دينور جمعى سدنه در فتحاتله (السار بان) رانك سكونيله راوئ اشعار متنبى اولان على بن ايوب بن
حسن الشيعى القمى جدينك اسميدر ساربان لفظ فارسيدر دوه جى ديمكدر (السرجين) (والسرقين) سينلرك
كسريله فشقيه دينور زبل معناسنه وبونلر سركين فارسى معربيدر كه سين مفتوحه ايله در (السوسن) جوهر
وزننده معروف چچك اسميدر برى وبستانى اولور بستانى نوعى ايكى قسمدر برى ابيض در كه آزاد اطلاق ايدرلر وديگرى
آسمانكون يعنى كوك اولور اكا برسا ديرلر استسقايه نافع ومواد غليظه يى ملطفدر وآزاد ديدكلرى لطيف ودماغه عارض
اولان علل بارده يه نافع ودماغده مجتمع اولان رياح غليظه يى محللدر وكوكى جلاء ومحلل وياپراغى ضماد اسى صو
ياقش عضوه وهوام وحشرات خاصة عقرب لسعنه مفيددر وسوسن كلمه سنك مفردى سوسنه در تركيده صحر بفله
صوصام تعبير ايدرلر زنبق بونك آق نوعيدر ومفرداتده ايرسا كوك سوسنك كوكيله مفسردر كه خلق اكا ننكشه كوكى
تعبير ايدرلر (سسنويه) عمرويه وزننده اساميدندر ابو القاسم محسن بن محمد بن المحسن بن سسنويه محدثدر (سستان)
دستان وزننده ايرانده ملوك بنى بويه نك نسبلرى رجالندندر (الاسطوانة) همزه نك وطانك ضميله بناء دير كنه واياغنه
دينور ساريه معناسنه وزنى افعواله در ياخود فعلوانه در وبواستون فارسى معربيدر ودابه قسمنك اياغنه
اطلاق اولنور وذكره اطلاق اولنور جمعى اساطين در ومنه اساطين مسطنة اى موطدة محكمة
(الاسطوان) افعوان وزننده اوزون بيونلو ياخود يوكسك ياپيلواركك دوه يه دينور يقال جمل اسطوان
اى الطويل العنق او المرتفع واسطوان روم اولكه سنده برسرحدك اسميدر شارحك بياننه كوره شام سرحدى
اولمه جقدر (الساطن) صاحب وزننده خبيث وبدكاره دينور يقال رجل ساطن اى خبيث الاسطان (سحبان)

وزننده سطل دیدکلری باقرقابه دینور نون لام بدلیدر یعنی اصلی اسطالدر واسطان ارمینیه دن خلاط قضاسنده
برقلعه ادیدر (السعن) سینک فتحیله چرویش یاغنه دینور وصرف وخالص شرابه دینور ومنه یقال یوم سعن
مضافا ای شراب صرف (السعن) سینک ضمتیله شول طلومه دینورکه اورته سندن کسوب طوربه شکلنده ایدرلر
واکابنیذ اصلادرلر وکاهیجه قوغه کبی انکله صوچکرلر وکاه اولورکه نسوانا کاچوق وایپلك مقوله سی اشیالرنی
وضع ایدرلر جمعی سعنه کلور قرده وزننده (السعنة) تمره وزننده مبارك وقوتلو یاخود اوغورسزه دینور یقال
هوسعنة ای میمونة اومشؤمة و برزجلك اسمیدر وناچیز نسنه یه دینور یقال ماله سعنة ولامعنة ای شئ (ابن سعنه)
شعرادندر (السعنة) غرفه وزننده زفن معناسنه درکه سطوحلرده اتخاذ اولنان سایبانه دینور علی قول مطلقا
کولکه لکه دینور سایبان معناسنه صلاچ وخیمه وسائرلری کبی و برزجل آدیدر وقوغه نك اغزنه اوزاتدقلری اغاجه
دینور اکرایکی دانه اولورسه که صلیب شکلنده اولور عرقوتان دیرلر ودوه نك صارقق اولان اوست دوداغنه دینور
وزید بن سعنه بریهودی درشارح دیرکه اصحابدن اولمشدر (الاسعان) همزه نك کسریله کولکه لك ایدنمك
معناسنه در یقال اسعن الرجل اذا اتخذ مظلة (السعانین) سینك فتحیله نصاری طائفه سنك بر یصقلیه لریدرکه
فصح دیدکلری بیوك پصقلیه دن برهفته مقدم اولور خاچلریله صحرایه خروج ایدرلر شارح دیرکه سریانیدن
معربدر وشرط حضرت فاروقی اوزره ممنوعلردر (المسعن) معظم وزننده ایکی قطعه مبشندن دوزلمش قوغه یه
دینور (التسعن) تفعل وزننده دوه یك تاولنمق معناسنه در یقال تسعن الجمل اذا امتلأ سمنا (الاسغان) غین
معجمه ایله اسباب وزننده کثر غدالره دینور مفردی سغن در سبب وزننده یقال یتعیشون بالاسغان ای الاغذیة
الردیئة (اسفراین) همزه نك ویای تحتیه نك کسریله خراسان اولکه سنده بربلده آدیدر (السفن) دفن وزننده
برنسنه نك قبوغنی صویمق معناسنه در یقال سفن الشئ سفنا من الباب الثانی اذا قشره سفینه بوندن
مأخوذ در ویل یریوزنی صیرمق معناسنه در یقال سفنت الریح وسفنت سفنا من الباب الاول والرابع اذا هبت
علی وجه الارض (السفینة) دفینه وزننده کمی یه دینور صویك یوزنی قشر ایلمکله اطلاق اولندی فعیله بمعنی
فاعله در جمعی سفائن وسفن کلور ضمتینله وسفین کلور امیر وزننده (السفان) شداد وزننده کمی بایانه دینور
مرانقور تعبیر اولنور (السفانة) کتابه وزننده مرانقور لغه دینور (السفن) فتحتینله بك سرد دری یه دینور
کلر دریسی کبی ونسنه یونوب یومشده جق طاشه یاخود مطلقا نسنه یونه جق آلته دینور کسر کبی وشول
دورپو کبی سرد بالق یا کلر وتمساح دریسنه دینور که اوقلری یوندقدنصکره آنی سوروب ناهموار یرلرنی و یونوق
اثرلرنی کیدروب دوز ومصیقل ایدرلر (المسفن) منبر وزننده بودخی نسنه یونجق آلته دینور کسر کبی (السفون)
صبور وزننده یریوزنی صیروب سپورن یله دینور یقال ریح سفون اذا کان تقشر وجه الارض (السافنة) سفون
معناسنه در جمعی سوافن در (السافین) ارقه نك ایچ یوزنده براوزون طمردرکه یورك آصلدیغی طمر کاهتصلدر
(السفانة) شداده وزننده شهدانه انجویه دینور یقال یتلألؤ کالسفانة ای اللؤلؤة وحاتم طائی قزینك اسمیدر
(سیفنه) سینك کسری وفاء ونون مشدده نك فتحیله مصردیارنه مخصوص برقوش آدیدر هرقنغی اغاجه قونسه
مجموع اوراقنی اکل ایدر وسیفنه محدثیندن ابراهیم بن حسین بن دیزیل الهمدانی لقبیدر قنغی محدثه تردد ایلسه
آنك محفوظ ومکتوبی اولان بالجمله احادیثی اخذ وکتب ایلمکله ملقب اولدی (سفان) شداد وزننده تصبین ایله
جزیره ابن عمر ینندهبر ناحیه آدیدر ونجیب بن میمون الواسطی السفانی محدثدر (سفین) امیر وزننده مشرقده
برموضع آدیدر (سفینه) دفینه وزننده نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك یاخود ام سلمه جنابلرینك
کوله سی لقبیدرکه اسمی مهران ایدی (سفیان) عثمان وزننده یاء بابنده مذکوردر (الاسقان) قافله اکرام وزننده
قلیجه کرکی کبی جلاویرمك معناسنه در یقال اسقن الرجل اذا اتم جلاء سیفه (الاسقان) همزه نك فتحیله چلیمسز
انجه بو کورلره دینور خواصر ضامره معناسنه (السکون) قعود وزننده قرار وآرام ایلمك معناسنه درکه ترکیده
دیکلمك تعبیر اولنورکه بعد الحرکه اولور یقال سکن المتحرك سکونا من الباب الاول اذا قر و برمحلده مستقر اولمق
معناسنه مستعملدر یقال سکن داره اذا استوطنه ومسکین اولمق معناسنه در یقال سکن الرجل اذا صار
مسکینا (التسکین) تفعیل وزننده متحرك نسنه یی ایسم وساکن قلمق معناسنه در تقول سکنته اذا جعلته قارا
ودائما سکین دیدکلری جست ورونده حاره بنمك معناسنه در یقال سکن الرجل اذا دام علی رکوب السکین
وآتشده قارغی طوغرلتمق معناسنه در یقال سکن الصعدة اذا قومها بالنار (الاسکان) همزه نك کسریله برآدمی
برمحلده ساکن وبرقرار قلمق معناسنه در یقال اسکنه الدار اذا جعله ساکنها و برآدمی فقر وفاقه حرکتدن

آلیقومق معناسنه در یقال اسكنه الفقر ای قلل حركته علی قول مسكین بوندن مأخوذدر كه سیذ كر و برآدمی
مسكین قلمق معناسنه در یقال اسكنه الله ای جعله مسكینا وصكره دن مسكین اولمق معناسنه در یقال ما كان
مسكینا وانما اسكن (السكن) فتحتینله (والسكنی) بشری وزننده اسكاندن اسملردر تقول دربلی فلانا سكنا
وسكنی وسكن آتشه اطلاق اولنور ومدار سكون وآرام اولان نسنه یه دینور خانه واهل وعیال كبی یقال هو
سكن له وهو مایسكن الیه و بر رجل آدیدر بعضا كافی اسكان اولنور وسكن رحمت و بركت معناسنه مستعملدر
یقال هو سكن لهم ای رحمة و بركة (المسكن) مقعد ومجلس وزنلرنده اسم مكاندر خانه ومنزله دینور یقال
هذا مسكنهم ای منزلهم ومسكن منزل وزننده كوفه ده بر موضع آدیدر (اسكن) سینك فتحی وكافك سكونیله
برخانه ده ساكن اولان اشخاصه دینور كه اسم جمعدر یاخود ساكنك جمعیدر یقال هم سكن الدار ای اهلها
(المسكین) میمك كسریله وفتحیله اصلا بر نسنه یه مالك اولمیان فقیره دینور علی قول كفایت مقداری نسنه سی
اولمیانه دینور یقال رجل مسكین ویفتح میمه ای شیء له اوله مالا یكفیه او یقال من اسكنه الفقر اذا قلل حركته
شارح دیر كه مسكین میمك كسریله در وبنی اسد لغتنده میم مفتوحدر و بو سكوندن مأخوذدر تعیش ضمننده ناسه
سكون واستیناسلری تصورینه مبنی در یاخود اسكان فقردن مأخوذدر كه تقلیل حركه یعنی اعدام حركه معناسنه در
ومسكین ایله فقیر بیننی فرق ایدرلر عند البعض مؤلفك اول تعریفی اوزره در كه فقیرك حالی مسكیندن احسن در
وعند الاصمعی علی العكس در انتهی ومسكین ذلیل ومقهور معناسنه در یقال هو مسكین ای ذلیل وضعیف
معناسنه در جمعی مساكین در و مسكینون در مؤنثی كذلك مسكین ومسكینه در جمعی مسكینات در مؤلف
فقر ماده سنده زیاده جه اشباع ایلمشدر (التسكن) تفعل وزننده (والتمسكن) تمنطق وزننده مسكین اولمق
معناسنه در یقال تسكن الرجل وتمسكن اذا صار مسكینا (السكنة) فرحه وزننده بیونده باشك قرار
ایلدیكی یره دینور كه باشك كرسیسیدر وسكنه مسكن معناسنه در جمعی سكنات كلور مكنه ومكنات كبی
ومنه الحدیث انه علیه السلام قال یوم الفتح استقروا علی سكناتكم فقد انقطعت الهجرة ای علی مساكنكم
(المسكنة) مرحمة وزننده اسمدر مسكینلكه دینور كه فقر وذل وضعندن عبارتدر (المسكن) محسن وزننده مسكنت
صاحبنه دینور یقال اصبحوا مسكنین ای ذوی مسكنة (السكونة) عمومه وزننده مسكین اولمق معناسنه در یقال
سكن الرجل وسكن سكونة من الباب الخامس والاول اذا صار مسكینا السكین (والسكینة) سینك كسری وكافك
تشدیدیله معروفدر كه بچاغه دینور فارسیده كارد دینور مذبوحی حركتدن اسكان ایلدیكیچون اطلاق اولنمشدر
سكین لفظی مذكر ومؤنث اولور (السكان) شداد وزننده (والسكاكینی) سینك فتحیله بچاقچی یه دینور یقال
فلان سكان وسكاكینی ای صانع السكین شارح دیر كه سكاكین سكینك جمعیدر ابن سیده دیدیكه بو نسبت
مولده در زیرا جمعه نسبت اولندقده قیاس اولان مفردینه رد اولنمقدر (السكینة) سفینه وزننده (والسكینة) سینك
كسری وكافك تشدیدیله وقار وطمانینت وتمكین معناسنه در وقریء بهما قوله تعالی وقال لهم نبیهم ان آیة
ملكه ان یأتیكم التابوت فیه سكینة من ربكم الایة ای فیه ما تسكنون به اذا اتاكم او هی شیء كان له رأس كرأس
الهر من زبرجد و یاقوت وجناحان یعنی بعضلر دیدیكه بو راده سكینه دن مراد بر نسنه در كه زبرجددن
و یاقوتدن بدقدرتله مصنوعدر كدی باشی كبی باشی وقنادلری وار ایدی قچن صیحه ایلدكده اعدا اریه فوز وظفر
بولمغه دلیل اولمغله اضطراب درونلری آرام وسكونته محول اولور ایدی (المسكینة) میمك كسریله مدینهٔ منوره نك
اسمیدر شارح دیر كه ظاهرا رحمت و بركت معناسندندر (الاستكان) افتعال وزننده ذل وخضوع وتواضع قلمق
معناسنه در یقال استكان الرجل اذا خضع وذل و بو مسكنتدن مأخوذ افتعالدر كافك فتحه سی اشباع اولنمشدر
مؤلف بونكله كون یاخود كین ماده سندن استفعالدر قولنی رد ایلمشدر (السكین) زبیر وزننده بر جماعتدر وجست
ورونده حماره دینور یقال رأیته راكبا علی السكین ای الحمار الخفیف السریع بونك مؤنثی سكینه در وسكینه تسلیط
الهیله نمرودك انفنه كیروب آزرده ایدن سیوری سینكك اسمیدر و بر صحابی آدیدر وحسین بن علی رضی الله عنهما
حضرتلرینك دخترلری اسمیدر طرهٔ سكینیه اكا منسوبدر جبهه لرنده طره لری وار ایدی شارح دیر كه سكینه
جنابلرینك والده سی رباب بنت امرء القیس ایدی كربلا وقعه سنده حاضره ایدی بعده مدینه یه كلوب حزن
واندوهله آنده وفات ایلدی ونیجه محدثه خاتونلرك اسمیدر (سكینه) سینك فتحی وكاف مشدده نك كسریله اسمادندر
علی بن الحسین بن سكینه ومبارك بن احمد بن حسین بن سكینه ومبارك بن مبارك بن حسن بن حسین بن سكینه
محدثلردر (ابو سكینه) سفینه وزننده زیاد بن مالكدر كه محدث وفرددر (الساكن) طائف قربنده برقریه یاخود

بر وادی اسمیدر واحمد بن محمد بن ساكن الزنجانی ومحمد بن عبدالله بن ساكن البیكندی محدثلردر (سواكن) مكهٔ
مكرّمه قربنده بر كوزل جزیره اسمیدر جدّه ایله حبشه بیننده واقعدر (الاسكان) همزه نك فتحیله اقوات واغذیه
معناسنه مستعملدر مفردی سكن در فتحتینله (ساكن) وساكنه ومسكن مقعد وزننده (ومسكن) محسن وزننده
اسامیدندر (مسكین) بودخی اسمادندر مسكین الدارمیّ شاعر مجیددر ودرع بن یسكن كه ینصر وزننده درتابعیدر
(سكن) سینك فتحیله یاخود زبیر وزننده در صحیحنده اختلاف اولندی مؤلف مجیددر كه سكان السفینه دن ذهول
ایلمشدر كه رمان وزننده در كمینك دومننه دینوركه كمیی اضطرابدن ساكن ایلدیكیچون (السلعنة) دحرجه وزننده
شدتله یلمك معناسنه در یقال سلعن فی عدوه اذاعدا شدیدا السلاتین سینك كسریله شول خرما آغاجنه دینوركه
صو واصل اولماغله صو یی جذب ایچون دبنه چقورقازلمش اوله (سمجون) حلزون وزننده ابوالقاسم احمد بن
عبدالودود بن علی بن سمجون الهلالیّ الاندلسی نام شاعرك پدرینك جدّی اسمیدر (سمحون) حای مهمله ایله
صعفوق وزننده كه وزن نادردر ابو بكر الاندلسیّ الادیب النحویّ پدرینك اسمیدر (السمانة) سلامه وزننده (والسمن)
عنب وزننده سمورمك معناسنه در یقال سمن الرجل سمانة وسمنا من الباب الرابع اذا كثر لحمه وشحمه (السامن
والسمین) امیر وزننده سموز شخصه دینور سمینك جمعی سمان در سینك كسریله وسامن صافی یاغی چوق آدمه
دینور یقال هم سامنون ای كثیر والسمن (المسمن) محسن وزننده خلقی ومادرزاد سموزه دینور یقال هوسامن
ای سمین خلقة (الاسمان) همزه نك كسریله خلقی سموز اولمق معناسنه در یقال اسمن الرجل اذاكان مسمنا وسموز
حیوانه مالك اولمق یاخود سموز حیوان اشترا ایلمك یاخود برآدمه سموز حیوان بخش ایلمك معناسنه در یقال اسمن
الرجل اذاملك سمینا اواشتراه اووهبه وبرآدمك حیوانلری سمورمك معناسنه در یقال اسمن الرجل اذاسمنت
ماشیته وطعامه یاغ قاتمق ویاغ ایله پشورمك معناسنه در یقال اسمن الطعام اذاعمله بالسمن وبرآدمك یاغی چوق
اولمق معناسنه در یقال اسمن القوم اذا كثر سمنهم (التسمین) تفعیل وزننده سمورتمك معناسنه در یقال سمنه اذا
صیره سمینا وطعامی یاغله طبخ ایلمك معناسنه در یقال سمن الطعام اذاعمله بالسمن وصوغوتمق معناسنه در یقال
سمنه اذابرّده (المسمنة) مكرمه وزننده خلقی سموز خاتونه دینور یقال امرأة مسمنة ای سمینة خلقة (المسمنة) معظمه
وزننده ادویه ایله صكره دن سمورمش خاتونه دینور یقال امرأة مسمنة ای سمینة بالادویة (الاستسمان) بركسه دن
كندیسنه یاغ بخش اولنمغی ایستمك معناسنه در یقال استسمن الرجل اذاطلب ان یوهب له السمن وبرآدمی
سموز بولمق معناسنه در یاخود سموز عدّ ایلمك معناسنه در یقال استسمن فلانا اذاوجده سمینا اوعدّه سمینا
(المسمنة) میلرك فتحیله سمورمكه باعث اولان نسنه یه دینور سموزلك اوتی كبی یقال طعام مسمنة ای یسمن (السمینة)
سفینه وزننده اصلاطاش ومولوز اثری اولمیان صافی طپراقلو یره اطلاق اولنور یقال ارض سمینة ای تربة لاحجر فیها
(السمن) سینك فتحیله كره یاغندن حاصل اولان یاغه دینوركه صافی یاغ تعبیر اولنور سمومك جمله سنه مقاوم وقروح
خبیثه دن وسحجی منق ومجموع اورامی منضج وطلاسی چهره دن كلف ونمش عارضه لرنی مزیلدر جمعی اسمن در
فلس وافلس وزننده وسمون وسمنان در سینلرك ضمیله وسمن مصدر اولور طعامی صافی یاغله ترتیب ایلمك معناسنه
یقال سمن الطعام سمنا من الباب الاول اذاعمله بالسمن" وبرآدمه صافی یاغ یدرمك معناسنه در یقال سمن القوم اذا
اطعمهم سمنا وفتیان بن احمد بن سمنیه ابن نقطه نك شیخیدر (السمانی) حباری وزننده برقوش آدیدر مفرد وجمعه
اطلاق اولنور یاخود مفردی سماناة در بوقوش تركیده بلوه قوشی دیدكلریدر كه یك یاغلو اولور بلدرجینه
سلوی دیرلر واكا قتیل الرعد دخی دیرلر رعد آوازیله هلاك اولورلر اكثری سواحلده اولنور (السمان) شدّاد وزننده
بویه لرك نقش وزینتی آچمق ایچون ورونق ویرمك ایچون سوریلان روغنلره دینوركه نقاشلر قوللنورلر (السمنیة)
سینك ضمیله عرنیه وزننده هدستانده برطائفه دركه دهری وحلولی وتناسخ مذهبنده درلر شارح دیركه سومنات
نام بلده یه منسو بلردر غیر قیاس اوزره (السمنة) غرفه وزننده برنوع نباتدر كه نجوم صیف تربیه سیله نابت وهردم بهار اولور
بونباتك فلفل كبی دانه لری اولور كه حبّ السمنه دیرلر عجملر نقل خواجه دیرلر وتركیده بیان شهدانه سی تعبیر اولنور نسوان
سمورمك ایچون اكل ایدرلر وسمنه مطلقا سمورمك ایچون تناول اولنان داروپه دینور یقال تعالجت فلانة بالسمنة ای دواء
السمن وبرموضع ادیدر وبخاری قضاسنده برقریه آدیدر فقهادن محمد بن علی بن عبدالملك آندندر وزبیر بن محمد العمری
المقری لقبیدر (سمنان) سلمان وزننده برموضعدر (سمنان) سینك كسریله بر بلده در (سمنان) ثعبان وزننده برطاغ دیدر (سامان)
اسماء اعجامدندر سامان بن عبدالله الملك السامانی محدثدر وری قضاسنده برقریه در واصفهانده برمحله در محدثیندن احمد
بن علی الصحاف اورادندر (الملوك السامانیة) ایرانده سلفده برخاندان سلطنت ایدیلر سامان بن حیا نام جدلرینه منسوبلردر

سمن و(سبنك) ضميله برموضعدر (سمينه) جهينه وزننده بناخ نام محلدن بصره يه كيدن نلرك ابتدا قونا قلرى اولان موضعك اسميدر (الاسمان) همزه نك فتحيله كهنه ازارلره دينور يقال جاؤا وعليهم الاسمان اى الازر الخلقان (سامين) همدان قضاسنده برقريه آديدر (سمنين) سينك كسريله بر بلده در (سمين) امير وزننده عبدالله بن عمرو بن ثعلبه نك لقبيدر چوق برادرلرى واعمام واقرباارى اولمغله ملقب اولدى (السنّ) سينك كسرى ونونك تشديديله ديشه دينور ضرس معناسنه جمعى اسنان واسنه كلور واسن كلور ضمتيله شارح ديركه سنّ ايله ضرس مترادفدر وضرسى آزى ديشنده استعمال عرفيدر وسن لفظى مؤنثدر مصغرى سنينه در وسن بيان اكوزينه دينور ومدينه ده برجبل آديدر ورى شهرنده برموضع آديدر ونهر دجله اوزره بر بلده در فقهادن عبدالله بن على السنى اورادندر ورها ايله آمدبيننده بر بلده در وسن القلم قلمك اوجنده يونيلان يرينه اطلاق اولنور شقك ايكى طرفيدر يقال اطل سنّ قلمك وهو مكان البرى منه واكل شديد معناسنه مستعملدر وقرن وهمتا معناسنه مستعملدر ديشلرك برى برينه موافقتى تصور ينه مبنى در يقال هو سنه اى قرنه وصر مساق ديشنه اطلاق اولنور شارح ديركه تاى وحدت داخل اولوب واحدينه سنه دينور واوراق و بچق ديشلرينه اطلاق اولنور ومقدار عمر معناسنه مستعملدركه ياش تعبير اولنور يقال كم سنك اى مقدار عمرك وسن كلمه سى كرك ديش وكرك انسان وحيوانده عمر معناسنه اولسون مؤنثدر جمعى اسنان كلور مترجم ديركه ابن اثيرك بيانينه كوره عمر معناسنده مدت اعتبار يله در واكا سنّ اطلاقى طول وامتداد تصوريته ياخود حيوانك عمرى سنيله معلوم اولديغنه مبنى در وسنّ برآدمك ياشداشنه اطلاق اولنور يقال هو سنه اى لدته وتربه وارقه ده مقبورغه نككلر ينك اوجلرينه اطلاق اولنور وفى المثل ❊ وقع فلان فى سنّ رأسه ❊ اى عدد شعره من الخير اوفى ماشاء واحتكم يعنى باشنك قيللرى عددنجه خير ونعمته اوغرادى ياخود مرامنه نائل اولوب دلخواهى اوزره سراسر آنده تصرف ايلدى ديجك يرده ايراد اولنور شارح ديركه بومثل وجد فلان كلأ سنا وانبطأ سنا قولندن مأخوذدركه كثرتدن كنايه در ووقع فى سنّ رأسه عنوانده دخى مرويدر (ذوالسن) ابن وثن البجلى لقيدر آرتق ديشى اولمغله ملقب اولدى وذوالسن ابن الصوان بن عبد شمس لقبيدر (الاسنان) همزه نك كسريله پيروسالخورده اولمق معناسنه در يقال اسن الرجل اذا كبرت سنه وانسان وحيوانك ديشى بتمك معناسنه در يقال اسن الصبى اذا نبتت سنه وديشى بتورمك يعنى ديشلندرمك معناسنه در يقال اسن الله سنه اى انبته وخاصة ناقه قسمنك سكز ياش ديشى بتمك معناسنه در يقال اسن سديس الناقة اذا نبت (الاستنان) بودخى ياشلو پير اولمق معناسنه در يقال استسن الرجل اذا كبرت سنه و يوله سلوك ايلمك معناسنه در يقال استسن الطريقة اذا سارها و يول ايشلك اولمق معناسنه در يقال استسنت الطريق اذا صارت مستسنا (الاسن) همزه نك وسينك فتحيله افعل تفضيلدر سازدن ياشلو اولانه دينور يقال هو اسن منه اى اكبر سنا (السنين) (والسنينة) سينلرك فتحيله سن كبى بونلرده برآدمك ياشداشنه دينور يقال هو سنه وسنينه وسنينته اى لدته وتربه وسنين بيلغش بچاق مقوله سنه دينور وطاش قازندقده دوكيلان اون كبى قازندى يه دينور وبالجمله اوتى اوتلا تمش يره دينور يقال ارض سنين اذا اكل نباتها وسنينه اوزون اوزادى يوكسك قوم يغنه دينور جمعى سنائن در ويله اطلاق اولنور ريح معناسنه (السنّ) سينك فتحيله بچاق مقوله سنى بيلكى طاشنه سوروب بيلك معناسنه در يقال سنّ السكين سنا من الباب الاوّل اذا احده وصقله ومزراغه تمرن چورمك معناسنه در يقال سنّ الرمح اذا ركب فيه سنانه وديشه مسواك سورمك معناسنه در يقال سنّ الاضراس اذا سوكها وسرعتله طوار سورمك معناسنه در يقال سنّ الابل اذا ساقها سريعا و براشى ايضاح و بيان ايلمك معناسنه در يقال سنّ الامر اذا بينه وچاموردن سقسى دوزمك معناسنه در يقال سن الطين اذا عمله فخارا ومزراق تمرنيله بركسيه دورتمك على قول ديشلريله اصرمق ياخود برينك ديشلرنى قيرمق معناسنه در يقال سنّ فلانا اذا طعنه بالسنان اوعضه بالاسنان اوكسر اسنانه وبرشخصى يوزى اوزره قپايوب يقمق معناسنه در يقال سن الفحل الناقة اذا كبها على وجهها وطوارى اوتلاغه صاليورمك على قول طوارى كزكى كبى كوروب كوزه دوب رعايت وتيمارينه اهتماميله كوده سنى مهره لنمش نسنه كبى مجلا وهموار قلمق معناسنه در يقال سنّ المال اذا ارسله فى المرعى اواحسن القيام عليها حتى كانه صقلها وتصوير ايلمك معناسنه در يقال سنّ الشئ اذا صوره وزوه كيوب اتكلرنى اشاغى صاليورمك معناسنه در ياخود كندى اوزرينه صيودوكمك معناسنه در يقال سنّ عليه الدرع اوالماء اذا صبه و بر يوله سلوك ايلمك معناسنه در يقال سنّ الطريقة اذا سارها وارضك بالجمله اوتلرى اوتلا تمق معناسنه دركه يرلرى ديش ديش اولور يقال سنت الارض على المجهول اذا صارت سنينا (المسنون) بودخى بيلنمش بچاق

مقولەسنە دینور واورزندن عمرا یچمش یللمش نسنەیە دینور ومنە قولە تعالی من حمأ مسنون ای منتن پس معنای
لازمی مراد اولمش اولور ومسنون الوجە چلیمسز جە دلبر اولە رق چکمە یوزلو آدمە دینور یاخود چهرەسی
وبرونی نوعاسو بوجە اولانە دینور یقال رجل مسنون الوجە ای مملسە حسنە سهلە اوفی وجهە وانفە طول
ومسنون مالك بن العجلان الانصاری فلجنك اسمیدر (التسنین) تفعیل وزننده بودخی بچاق مقولەسنی بیلمك
معناسنەدر یقال سنّن السکین اذا احدّه وصقلە وسوزە تاب وطراوت ورونق ویرمك معناسنەدر یقال سنّن
المنطق اذا حسنه وبرکسیه مزراق طوغرلتمق معناسنەدر یقال سنّن رمحه الیه اذا اسنده وطعامه اذ تها ویرمك
معناسنەدر تقول سنّنی هذا الشیء ای شهی الیّ الطعام (المسن) میمك کسری وسینك فتحیله کندیسیله یاخود
اوررنده نسنە بیلنور اولان شیئه دینور که بیلکو وکوسره تعبیر اولنور (الاستنان) افتعال وزننده مسوا کلمك
معناسنەدر یقال استنّ الرجل اذا استاك وآت شوق وجنبشه کلوب اوینامق معناسنەدر یقال استنّ الفرس
اذا قمص و بیابانده سراب او یناوب ایلدرامق معناسنەدر یقال استنّ السراب اذا اضطرب (السنون) صبور وزننده
دیشلری مسوا کلیجك شیئه دینور شارح دیرکه اصل دیشه سورلمکله علاج ایدەجك شیئه دینور (السنة) سینك
فتحیله دیشی آیویه ود یشی پارسه دینور وسنە اسامه شیدندر سنة بن مسلم البطین وابو عثمان بن سنه محدّثلردر
وسنان بن سنه وعبد الرحمن بن سنه اصحابدندر (السنّة) سینك کسریله ایکی آغزلی بالته یه دینور (السنّة) سینك ضمیله
یوز مدینور وجه معناسنه یاخود یوزك کورینن یرینه یاخود الاسنه دینور یاخود صورت وچهرەیه یاخود جبینان ایله
جبهه یه دینور وسیرت وطریقت معناسنەدر یقال اسنة حسنة ای سیرة وطریقة وطبیعت وجبلت معناسنەدر
یقال هو کریم السنة ای الطبیعة وسنة الله تعالی حکمه وامره ونهیه یعنی سنت الهی طریقهٔ حکم وامر ونهیندن
عبارتدر وقوله تعالی الا ان تأتیهم سنة الاولین ای معاینة العذاب زیرا عذاب الملك طریقهٔ مسلوکه لریدر وسنه
مدینه یه مخصوص برکونه خرما آدیدر (السنن) سینك حرکات ثلاثی ونونك فتحیله وضمتیله که اوّرت لغتدر یولك
طوغریسنه دینور یقال الزم سنن الطریق وسننه ای نهجه وجهته وسنن فتحتیله سکردزکن بری اوته صیچرایوب
او ینار اولان دوه یه دینور (السنائن) سینك فتحیله سنینه نك جمعیدر طریقهٔ واحده معناسنەدر ومنه یقال جاءت
الریح سنائن ای علی طریقة واحدة بو راده مواقع اعتباریله جمع اولدی (المسانة) تشدید نونله مفاعله وزننده
(والسنان) قتال وزننده بوغوردوه ناقه یی آشمغه چوکرتمك ایچون اغزیله قاوره یه رق اکسه سنه دوشوب قوغمق
معناسنەدر یقال الفحل یسانّ الناقة مساناً وسناناً ای یکدمها ویطردها حتی ینوّخها لیسفدها المسونة اوتی
اوتلامش ارضه دینور (سنین) زبیر وزننده اسمادندر (سنینه) جهینه وزننده بنت مخنف اسمیدرکه صحابیه در
وام سلمه جنابلرینك کولەسی اسمیدر (المسانّ) میمك فتحیله یاشلو قوجه دینور یقال ابل مسانّ ای کبار
(السنسن) زبرج وزننده صوسزلغه دینور عطش معناسنه وبکره نك وقیو چرخنك تکرلکلرنده اولان دیش
دیش کرتك یرلرینه دینور وارقه ده اکورغه کیکلرینك اوجلرینه دینور سنسنه دخی دینور وکوکسده قبورغه
کیکلرینك اوجلرینه دینور یاخود کوکسه کلان ایکو کیکلرینك اوجلرینه دینور (سنسن) هدهد وزننده
ابوسفیان بن علاء نام کسنه نك که عمرو بن علائك برادریدر لقبیدر وبرشاعر اسمیدر وحسین بن محمد نام شاعرك
جدّی اسمیدر (السنان) کتّاب وزننده مزراق تمرننه دینور جمعی اسنه کلور وعربلر فلان آدمه مزراق قوللنمق
مسخردر مراد ایدوب نشانلدیغی یره تمرنی طعن وانفاذ ایدر دیجك یرده هو اطوع السنان دیرلر تطاوعه السنان
کیف شاء معناسنه وسنان سینکره دینور ذبّان معناسنه ومنه ❊ وما بین عینیه ونیم سنان ❊ ای الذبّان وسنان
اسمادندر سنان بن سنه که ذکر اولندی وسنان بن ابی سنان وابن طهیر وابن عبد الله وابن عمر وابن وبره
وابن سلمه وابن سمعله وابن تیم وابن ثعلبه وابن روح اصحابدندر وحصن سنان روم دیارنده برحصاردر
وابو العباس الاصمّ السنانی جدّی اولان سنانه منسوبدر واول محدّثیندندر سنین زبیر وزننده ابوجیله نك
اسمیدر که اصحابدندر وسنین بن واقد کذلك اصحابدندر (اسنان) عثمان وزننده هرات قضاسنده برقریه در
(سنبسنا) سینك فتحیله کوفه قضاسنده برقریه آدیدر (السنابن) سینك فتحیله بنی وقاص یوردنده برصو آدیدر
(المستنسن) اسم فاعل بنیه سیله (والمستنسن) اسم مفعول بنیه سیله طریق مسلوکه دینور (المسنّ) مضطر
وزننده ارسلانه دینور (ذوالسنینه) جهینه وزننده حبیب بن عتبة التغلبی لقبیدر اغزنده اوتق دیشی اولمغله
ملقب اولدی (اسد السنة) سینك ضمیله اسد بن موسی نام محدّثك لقبیدر (السنیون) سینك ضمیله محدّثیندن
بر جماعتدر که احمد بن محمد بن اسحق ابن السنی که تصانیف کثیره صاحبیدر وعلاء بن عمرو ویحیی بن زکریا

السين ومنهاج مؤلفى احمد بن على بن منصور و بولردن بشقه نيجه ذواتدر (التسان) تشديد نونله تفاعل وزننده بوغورلر بری برینی قاوره یوب بره لمك معناسنه در یقال تسانت الفحول اذا تكادمت (سنين) امیر وزننده عوف بن عبد دیارنده بر بلده در (التسون) تفعل وزننده قارن سولپوکلمك معناسنه در یقال تسون بطنه اذا استرخى (سونه) زفر وزننده اسامیدندر فضل بن محمد بن سون محدثدر (سوان) غراب وزننده برموضعدر (اسوان) همزه نك ضمى و فتحیله یاخود سمعانى فتحله تقییدنده غلط ایلدی صعید مصرده برقریه آدیدر محدثیندن فقیر بن موسى آندندر (سونایا) سینك ضمیله بغداد قضاسنده برقریه ایدی صكره بلاد عداده ادخال اولندی (الاسهان) همزه نك فتحیله یومشق قومللفره دینور یقال نزلوا بالاسهان اى الرمال اللينة (السين) كسر سینله حروف صفیردن برحرف مهموس در صادحرفندن اطباق ایله وزای معجمه دن همس ایله فرق اولنور و كاهجه بعض كلمه اوزره زیاده قلنور و كندیدن تاء حرفى بدل اولور الناس والنات والسكين والتكين كبى و سین برطاغك آدیدر و اصفهان قضاسنده برقریه در ابو منصور المحمد ابن بن زكريا وابن شكرويه السينيان ابن خرشيد قوله نام محدثدن سماع حديث ايلدى و قوله قاف مضمومه ايله ابن خرشيدك لقبيدر و محمد بن عبدالله بن سين محدثدر (يسن) كه قرآن مبينده واقعدر ياانسان ياخود ياسيد ديمكدر كه اكتفا اولنمشدر (سينا) سينك كسرى والفك قصريله حكماى اسلاميه دن شيخ الفلاسفه ابو على الحسين بن عبد اللهك جدى اسميدر (سيناء) مدايله برحجر معروف اسميدر (سينان) سينك كسريله مرو قضاسنده برقريه در و محمد بن المغيره نام محدثك جدى اسميدر كذلك امام طبرانى اصحابندن على بن محمد بن عبد اللهك جدى اسميدر (طور سينين) (وطور سينا) سينلرك كسرى و فتحيله و مدايله (وطور سينى) قصرايله شامده اولكه سنده برطاغك آديدر (سينينيه) ايكى نون واوج يايله برشجر آديدر جمعى سينين در شارح ديركه عند البعض طور لفظى بوكه مضافدر فصـــــــل الشين المعجمة

(الشأن) شينك فتحى و همزه نك سكونيله خطب وامر وحال معناسنه در جمعى شئوندر وشآندر كتاب وزننده تقول ماشأنك اى امرك وحالك وخطبك شارح ديركه همزه الفه قلبله شان السنه ده متداولدر وشأن كوزه ياش كلجك مجرايه دينوركه باشدن قاشه طوغرى كلان طمردن عبارتدر جمعى اشؤن كلور افلس كبى وشئون كلور يقال فاض شأنه وهو مجرى الدمع الى العين و بعض طاغلرده واقع شول طمره دينوركه آنده نبع ديدكلرى ياى اغاجى نابت اولور وباش كيكلرينك چاتيسنه دينور موصل قبائل الرأس معناسنه كتب تشريحده باش بش كيكى محتويدر وآنلره شؤن اطلاق اولنور ديو مشروحدر و بعض طاغك طپراغنده اولان شول طمره دينوركه اورايه خرما اغاجى غرس اولنور جمعى شؤن كلور وشأن مصدر اولور برآدمك حال وشاتى بيلمك على قول قارمق معناسنه در يقال ماشأن شأنه شأنا من الباب الثالث اى ماشعر به اولم يكترث له وقصد معناسنه در يقال شأن شأنه اى قصد قصده و برآدم دائما صنعتى اولمق اوزره كوزل ايش ايشلمك معناسنه در يقال شأن شأنه اذا عمل ما يحسنه و برآدمك حال وكيفيتندن خبر طوتمق معناسنه در تقول لاشأنن خبرهم اى لاخبرنهم و بركسه نك ايشنى تباه ايلمك معناسنه در تقول لاشأنن شأنهم اى لأفسدنهم اى امرهم وشان صاحبى اولمق معناسنه در يقال شأن فلان بعدك اى صار له شأن (الاشتأن) افتعال وزننده قصد ايلمك معناسنه در يقال اشتأن فلانا اذا قصده (الشابن) صاحب وزننده اتنه طلو ترو تازه كبدن تازه جوانه دينور يقال غلام شابن اى ناعم تار (الشبن) غبن وزننده اوغلان شابن اولمق معناسنه در يقال شبن الغلام شبنا من الباب الاول اذا صار شابنا وقريب اولمق معناسنه در يقال شبن الشيء اذا دنا (شبانه) سحابه وزننده بر رجل آديدر (شبانه) ثمامه وزننده اسماددندر احمد بن الفضل بن شبانه الهمدانى الكاتب وعبد الرحمن بن محمد بن شبانه كه فن حديثده جزؤ صاحبيدر وعلى بن عبد الملك بن شبانه محدثلردر (ابن شبان) شداد وزننده عبد العزيز بن محمد العطار دركه امام بخاريدن سماع حديث ايلمشدر وشبان كه رمان وزننده در ابن جسر بن فرقددر ياخود اسمى جعفر و شبان لقبيدر ضعفادندر واحمد بن الحسين البغدادى كه شبوخدندركه شبان ديمكله عريفدر (اشبونه) همزه نك ضميله مغربده بر بلده در (الشبانى) غرابى وزننده (والاشبانى) عثمانى وزننده چيل چهره لو آدمه دينوركه چهره سى وصقالى قزل اولور (الشتن) شينك فتحى وتانك سكونيله بز طوقومق معناسنه در يقال شتن الثوب شتنا من الباب الاول اذا نسجه وحاكه (الشاتن) (والشتون) صبور وزننده جلاهه دينور وشتون ملايم اولان ثوبه دينور يقال ثوب شتون اى لين (اشتون) همزه مضمومه ايله اندلسده برحصن آديدر وانطاكيه قربنده برموضعدر (شتان) سحاب وزننده مكه ده كدا و كدأ يننده برطاغك آديدر اول قصر ايله ثانى مد ايله درسته كه كدى ماده سنده مرسومدر (شتن الكف)

شبنك فتحيله شثن الكف معناسنه دركه غليظ الكف ديمكدر (شتانه) رمانه وزننده اسمادندر محمد بن ابى
المظفر بن شتانه محدث وفرددر (شثنى) جمزى وزننده مصرده برقريه‌در (اشتيخن) همزه‌نك وتانك كسرى وخاى
معجمه‌نك فتحيله سمرقنده قضاسنده برقضا آديدر محدثيندن محمد بن احمد بن مت الاشتيخنى اكامنسوبدر (الشثن)
شبنك وثاى مثلثه‌نك فتحيله (والشثونة) عمومه وزننده ال ايرى وقالين اولمق معناسنه در يقال شثنت كفه وشثنت
شثنا وشثونة من الباب الرابع والخامس اذا خشنت وغلظت ودوه تيكن اوتلامغله دوداقلرنده غلظت پيدا اولمق
معناسنه‌در يقال شثن البعير اذا غلظت مشافره من رعى الشوك (الشثن) شبنك فتحى وثانك سكونيله ايرى وقالين
عضوه دينور يقال هو شثن الاصابع اى غليظ (الشجن) فتحتينله هم وحزن واندوهه دينور يقال به شجن اى هم
وحزن وصوقشدرمه كبى بوى برينه كيرشمش چتلق اغاج داللرينه دينور ومطلقا هر نسنه‌نك شعبه وشاخنه دينور
ومنه الحديث ذوشجون كاسيذكر وبنيه وتركيبى درنكلو اولان ناقه‌يه دينور وحاجت ومهمه‌يه دينور جمعلرى
شجون واشجان گلور ومنه الحديث ذوشجون اى فنون واغراض وبو شعبه معناسندندر كه ذكر اولندى بومثلك
اصلى بودركه ضبه نام بركسه‌نك سعد وسعيد نام ايكى اوغلى وار ايدى بركون دوه‌لرنى آرامق قصديله هر برى برجانبه
عزيمت ايدوب بعد وقت سعد عودت ايدوب سعيد نابديد اولوب واصلا برسمتدن برخبرى ظهور ايلمامكله پدرى
نااميد اولدى برمدتدنصكره ضبه آخر قبيله‌دن حارث نام كسه ايله باديه‌ده كشت وكذار ايده‌رك برموضعه ورود
و برمقدار آنده قعود ايدوب اثناى صحبتده حارث ديدىكه فلان وقتده بن بوراده شوصورت وقيافتده برجوانى قتل
وساز وسلبنى استلاب ايلمشيدم حاليا شوقلج آنكدر ديو درميان اولان قلجى ابراز ايلمكله ضبه اوصاف مسروده‌دن
وقلجدن قتل ايلديكى اوغلى سعيد اولديغنى تيقن ايلمدكده همان الحديث ذوشجون ديه‌رك تيغ مزبور ايله حارثى
قتل وقصاص ايلدى برقصه ايله قصهٔ اخرايه استدلال اولندقده ضرب اولنور (الشجنة) شبنك حركات ثلاثى
وجيمك سكونيله بودخى هر نسنه‌نك دال وبداغنه وفرع وشعبه‌سنه دينور يقال بينهما شجنة رحم اى شعبة رحم
(الشجن) رجم وزننده برآدمى برمهم وحاجت آليقومق معناسنه‌در يقال شجنته الحاجة شجنا من الباب الاول
اذا حبسته (وشجن) وشجون قعود وزننده برآدمى محزون وغمناك ايلمك معناسنه‌در يقال شجن الامر فلانا شجنا
وشجونا اذا احزنه وشجن دره ايچره ياخود دره‌نك يوقريسنده اولان يوله دينور جمعى شجوندر (الاشجان)
همزه‌نك كسريله بودخى محزون ايلمك معناسنه‌در يقال اشجنه الامر اذا احزنه وآصمه جابجا صارقملو اولمق
معناسنه‌در يقال اشجن الكرم اذا صار ذا شجنة (الشجن) فتحتينله (والشجون) قعود وزننده محزون اولمق
معناسنه‌در يقال اشجنه فشجن هو وشجن شجنا وشجونا من الباب الرابع والخامس اذا حزن (الشجنة) شبنك
كسريله آصمه‌ده وتكاكده اولان جابجا اوزم صالقملرينه دينور وطاغده اولان چتلاغه دينور وبرموضع آديدر
وشجنة ابن عطارد بن عوف بن زيدمناة اسميدر (التشجن) تفعل وزننده برنسنه‌يى خاطره كتوروب ياد ايلمك
معناسنه‌در يقال تشجن الامر اذا تذكره واغاجلر بوى برينه كيريشوب صارمشق چتلق اولمق معناسنه‌در يقال
تشجن الشجر اذا التف (الشاجنة) بودخى دره ايچره ياخود دره‌نك يوقريسنده اولان يوله دينور جمعى شواجن در
وشواجن ديار ضبه‌دن بربيوك دره‌نك اسميدر (الشحن) شبنك فتحى وحاى مهمله‌نك سكونيله طولدرمق معناسنه‌در
يقال شحن السفينة شحنا من الباب الثالث اذا ملأها وشكار سورركبى برنسنه‌يى اكسه‌سندن سوروب كوترمك
معناسنه‌در يقال شحنه اذا طرده وشله وابعده وعسكر ايله شهرى طپطلو ايلمك معناسنه مستعملدر يقال
شحن المدينة بالخيل اذا ملأها وتازى شكارى صيد ايلميه‌رك اوزون اوزادى قوغمق معناسنه‌در يقال شحنت
الكلاب وشحنت شحنا من الباب الاول والرابع والثانى اذا ابعدت الطرد ولم تصد شيئا (الاشحان) همزه‌نك
كسريله بودخى طولدرمق معناسنه‌در يقال اشحن المدينة اذا ملأها واغلمغه حاضرلنوب يانمق معناسنه‌در
يقال اشحن الصبى اذا تهيأ للبكاء وقلجى قننه صوقمق معناسنه‌در يقال اشحن السيف اذا اغمده وقلجى
قيندن صيرمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال اشحن السيف اذا سله وبركسيه اوق آتمغه يانمق معناسنه‌در يقال
اشحن له بسهم اذا استعد له برميه (الشحنة) شبنك كسريله طواره بركون بركيجه‌يه جك قدر علفه دينور وشهرلرده
صوباشى تعبير اولنان ضابطه دينوركه طرف سلطاندن منصوب وشهرك ضبط وربطى خصوصنه كافى اولور
يقال هو شحنة البلد وهو من فيه الكفاية لضبط البلد من جهة السلطان ظاهرا طرد ودفع معناسندندر حالا
لسان عوامده شبنك فتحيله متداولدر وشحنه خصومت وعداوت معناسنه‌در وبرطويله آته دينور (الشحناء) صحراء
وزننده بودخى خصومت وعداوت معناسنه‌در يقال بينهما شحنة وشحناء اى عداوة (المشاحنة) مفاعله وزننده

مباغضه معناسنه‌در یقال شاحنه اذاباغضه (المشاحن) اسم‌فاعل بنیه‌سیله بغض وعداوتی قوی اولان آدمه دینور وشول مشاحن که حدیثده یعنی اشبو * یطلع‌الله لیلة النصف من شعبان فیغفر لجمیع خلقه الاّ لمشرك اومشاحن * حدیثده واقعدر مراد اهل بدعت وتارك جماعت ومفارق امّت اولان کسه‌درکویا که امّت وجماعته بغض وعداوت ایدر (الشاحن) صاحب وزننده مشحون معناسنه‌در که طلوکی‌یه دینور فاعل بمعنی مفعولدر کاتم کبی که مکتوم معناسنه‌در یقال مرکب شاحن ای مشحون (الشحن) فتحتیله حقد وکین بغلمق معناسنه‌در یقال شحن علیه شحنا من الباب الرابع اذا حقد علیه (المشحئنّ) مشمعلّ وزننده دائما طارغین اولوب هر نسنه‌یه طاریلور اولان آدمه دینور یقال رجل مشحئنّ ای متغضب (الشحون) خای معجمه ایله جحون وزننده شیخ معناسنه‌در که پیر وسالخورده آدمه دینور (المشخئنّ) مشحئنّ وزننده وآنده لغتدر که ذکر اولندی (الشدون) قعود وزننده آهو یاوریسی وقوزی واوغلاق وآت وصغر یاوریلری قوتلنوب انالرندن مستغنی بشقه باشلرینه اولمق معناسنه‌در یقال شدن الظبی وجمیع ولد الظلف والخف والحافر شدونا من الباب الاول اذا قوی واستغنی عن امّه (الاشدان) همزه‌نك کسریله آهو وسائر حیوان یاوریسی کندیدن مستغنی اولوب بشقه باشنه اولمق معناسنه‌در یقال اشدنت الظبیة اذا شدن ولدها (المشدن) محسن وزننده یاوریسی قوتلنوب یشقه باشنه اولمش آهویه وسائر حیوانه دینور جمعی مشادن ومشادین کلور (المشدونة) یکی یتشمش قیزه دینور یقال جاریة مشدونة ای عاتق (الشدنیات) فتحاتله شول دوه‌لردر که یمنده شدن نام موضعه یاخود شدن نام بوغوره منسوبلردر (الشذن) شینك فتحیله برشجردر که یاسمینه شبیه چچکی اولور (شذونه) شینك فتحی وذال معجمه‌نك ضمیله اندلسده بربلده‌در ابوعبدالله محمد بن خلصة النحوی آندندر (الشاذکونة) ذال معجمهٔ مفتوحه ایله برکونه بصمه نهالی وپردیه دینور که یمنده معمول اولور ابو ایوب الحافظ الشاذ کونی بیعنه منسوبدر زیرا پدری آنکله تجارت ایدرایدی شارحك بیاننه کوره شاد کونهٔ فارسی معرّبیدر (الشرن) شینك فتحی ورانك سکونیله قیاچتلامق معناسنه‌در یقال شرنت الصخرة شرنا من الباب الرابع اذا انشقّ ویقال فی الصخرة شرن ای شقّ (شرن) فتحتینله طبرستانده بربلده‌در (الشوران) شینك ضمیله قرطم اسمیدر که اصپور تخمیدر یاخود اصپورك کندیسنه دینور ومحمد بن عبدالله الشاریان محدثدر (الشزن) شینك وزای معجمه‌نك فتحیله یالن ایاق یوریمکدن ناشی پك یوریلوب فرومانده اولمق معناسنه‌در یقال شزن الرجل شزنا من الباب الاوّل اذا اعیی شدیدا من الحفا وشزن وشزونه عمومه وزننده برنسنه قاتی وسرد وقالین اولمق معناسنه‌در یقال شزن الشیء شزنا وشزونة اذا اشتدّ وغلظ ویقال به شزن وشزونة ای شدّة وغلظة وشزن قاتی وپك وسرد یره دینور یقال نزلوا شزنا من الارض ای غلظا وچتین خویلو چپارز مزاجلو آدمه دینور یقال رجل شزن ای عسر الخلق وشدت ومضایقه اوزره اولان دیرلکه دینور یقال هو فی شزن من العیش ای شظف وناحیه وجانب معناسنه‌در وایراقلغه دینور یقال بینهما شزن ای بعد وشوق ونشاطه کلوب جنبش پیدا ایلمك معناسنه‌در یقال شزن الرجل شزنا من الباب الرابع اذا انشط (الشزن) ضمتینله بودخی جانب وناحیه معناسنه‌در وآشق تعبیر اولنان کمیکه دینور که چوجقلر اوینارلر (الشزن) شینك فتحیله بودخی آشیغه دینور جوهری بونلرك برنی ذکر ایدوب لکن تقیید ایلمامشدر (التشزّن) تفعل وزننده برنسنه شدّت بولوب قاتیلنمق معناسنه‌در یقال تشزّن الشیء اذا اشتدّ وخصومت ایچون یاغیری برماده ایچون برآدمك قرشوسنه خشونتله دیکیلوب طورمق معناسنه‌در یقال تشزّن له اذا انتصب له فی الخصومة وغیرها وتشزّن وتشزین برآدمی یره چالمق معناسنه‌در یقال تشزّن صاحبه تشزّنا وتشزینا اذا صرعه شارح دیرکه مصدر ثانی که تفعیل وزننده‌در غیر قیاس اوزره‌در ونظیره قوله تعالی وتبتل الیه تبتیلا لکن بو احتباك قبیلندن اولمق اغلبدر وتشزّن حیوانی بوغزلمق ایچون یاتورمق معناسنه‌در یقال تشزّن الشاة اذا اضجعها لیذبحها (الشزنة) تمره وزننده بخیله وناکس عورته دینور یقال امرأة شزنة ای بخیلة (شستان) شینك کسریله اسم الجمیدر علی بن ابی سعید بن شستان محدثدر (شثانه) کتابه وزننده اندلسده شهر بطلیوس اعمالندن برقضا اسمیدر (الشاصونة) صاد مهمله ایله چینیدن وساقسیدن اولان قابه دینور مرطبانی وفغفور وازنیق طبقلری کبی جمعی شواصین در شارح دیرکه بوسقسونیه معرّبیدر وشاصونه بر رجل آدیدر (الشطن) فتحتینله اوزون ایپه واورغانه دینور علی قول عامدر کرك اوزون وکرك قصه اولسون جمعی اشطان کلور یقال بیده شطن ای حبل طویل اوعامّ (الشطن) شینك فتحیله ایپ ایله چکوب بغلمق معناسنه‌در یقال شطنه شطنا من الباب الاول اذا شدّه بالشطن وبرآدمك نیت ومقصدنه مخالفت ایلمك معناسنه‌در یقال شطن صاحبه اذا خالفه

عن نيته ووجهه و برارضه داخل اولمق معناسنه در كرك مقيم اولسون وكرك مسافر اولسون يقال شطن الارض اذا دخلها اماراسخا او واغلا (الشطون) صبور وزننده ديي درين قيويه دينور على قول اشاغيسي طار ويوقريسي بول اولوب ايكي طرفدن ايكي ايپ ايله چكيلور اولاننه دينور يقال بئر شطون اى بعيدة الغور او التي تنزع بحبلين من جانبيها وهي متسعة الاعلى ضيقة الاسفل وايراق نسنه يه دينور يقال غزوة ونية شطون اى بعيدة (الشاطن) صاحب وزننده خبيث و بدكاره دينور يقال رجل شاطن اى خبيث (الشيطان) جيحان وزننده معلومدر كه فارسيده ديو دينور مؤلفك بصائرده بياننه كوره شيطان ماده سنده ايكي قول وار دربري بعد معناسنه اولان شطون دن مأخوذدر بعيد عن الحق ياخود بعيد عن الرحمه اولديغيچون اطلاق اولندى بو صورتده نوني اصليه اولوب وزني فيعال اولور قول ثاني شيط ماده سندن مأخوذدر كه احتراق معناسنه در ابليس قوت ناريه دن مخلوق اولديغيچون اطلاق اولندى بو صورتده وزني فعلان ونوني زائد اولور و برقول دخي واردر كه هلاك معناسنه اولان شيطدن مأخوذ در نته كه مؤلف ماده سنده اشعار ايلدى اسم اصليسي عزازيل ايدى وشيطان مطلقا آزغين عتو وتمرد صاحبي شخصه دينور كرك انس وكرك جن اولسون وعند البعض شيطان بردابه يعني برجانور اسميدر وحيه يه دينور بركونه خفيفة الجسم حيه اوله جقدر و بردرلو داغ وتمغا اسميدر كه دوه قسمنك قالچه سي باشندن ديكنه او يلغي اوزرندن سكيره قدر باصيلور وشيطان الطاق باب قافده ذكر اولندى وشيطان الفلا فاى مفتوحه ايله چول شيطاني ديمكدر كه مراد صوسزلقدر يقال اخذه شيطان الفلا اى العطش (الشيطنة) دحرجه وزننده (والتشيطن) تدحرج وزننده شيطانلق ايلمك معناسنه در كه شيطان عملي كبي عمل ايلمكدن عبارتدر تقال شيطن الرجل وتشيطن اذا فعل فعل الشيطان (المشيطنة) مدحرجه وزننده شيطان ديدكلري تمغاى مذكوره دينور (المشاطن) اسم فاعل بنيه سيله قيودن قوغه يي ايپله چكن آدمه دينور (رؤس الشياطين) برجنس اوتك آديدر كه پك قبيح اولور (شطنان) فتحاتله بروادى اسميدر (شطون) شبنك ضميله برموضع آديدر شعثن تاى مثلثه ايله جعفر وزننده ابو رويح ذؤيب نام صحابينك پدرى اسميدر (الشعن) فتحتينله قورى اوتلقدن طاغيلوب دوكيلان يپراغه دينور (الاشعان) همزه نك كسريله برآدمك خصومتله آلنده اولان صاچه ياپشمق معناسنه در يقال اشعن الرجل اذا ناصى عدوه المشعون پريشان وژوليده صاچه دينور يقال شعر مشعون اى مشعث ومجنون لفظنه اتباع اولور يقال مجنون مشعون اى اتباع (الاشعيان) احميرار وزننده برآدمك صاچي قارش مورش پريشان اولمق معناسنه در يقال اشعان شعره اذا تشعث (المشعان) محراب وزننده صاچي طاغنق و پريشان آدمه دينور يقال رجل مشعان الرأس اى ثائره اشعثه (الشغنة) غين معجمه ايله غرفه وزننده برآرقه بوكسنه دينور كاره معناسنه وتازه چبوغه دينور جمعي شغن در صرد وزننده (التسغرنة) شغربه وزننده ومراد فيدر كه كورشجي خصمني صرمه يه كتوروب يقمق معناسنه در يقال شغرنه بمعنى شغربه (الشفن) شين فتحي وفانك سكونيله عاقل وزيرك واهل فطانت آدمه دينور يقال هو شفن اى كيس عاقل و برآدمك ميراثني كوزه دن يعني وفاتيله ميراثنه منتظر اولان آدمه دينور يقال هو شفن له اى رقيب ميراثه وانتظار معناسنه در (الشفن) كتف وزننده بو دخي عاقل وزيرك آدمه دينور (الشفون) قعود وزننده برآدمه كوزقويرغيله بقمق على قول اعراض وجهيله بقمق ياخود كوزني قالدروب متعجب كبي بقمق ياخود خوشلنميوب كراهت نظريله بقمق معناسنه در يقال شفنه وشفنه شفونا من الباب الثالث والرابع اذا نظر اليه بمؤخر عينيه اونظر في اعراض اورفع طرفه ناظرا اليه كالمتعجب اوالكاره (الشافن) (والشفون) صبور وزننده وجه مذكور اوزره نظر ايدون آدمه دينور (الشفتنة) دحرجه وزننده جماع ايلمك معناسنه در يقال شفتن المرأة اذا جامعها (الاشقان) قافله اكرام وزننده برآدمك مالي آزالمق معناسنه در يقال اشقن الرجل اذا قل ماله وآزعطيه ويرمك معناسنه در يقال اشقن العطية اذا قللها (الشقونة) عمومه وزننده عطيه آزاولمق معناسنه در يقال اشقن العطية فشقنت شقونة من الباب الخامس اى قلت (الشقن) شينك فتحيله (والشقن) كتف وزننده (والشقين) امير وزننده آز جه نسنه يه دينور يقال شئ شقن وشقن وشقين اى قليل وعباس بن احمد بن محمد واسلم بن الفضل الشقانيان كه شداديان وزننده محدثلر در (مشكدانه) ميمك ضميله عبدالله بن عامر نام محدثك لقبيدر طيب الرائحه اولمغله ملقب اولدى (شلوبين) فتحتينله ياخود شلوبينه هايله مغربده بربلده در ابو على الشلوبيني النحوى اكا منسوبدر (شمن) فتحتينله ايرانده استراباد قضاسنده برقريه در ابو على حسين بن جعفر الشمني اورادندر (شمونت) شينك وميم مشدده نك فتحيله اندلسده بربلده در (اشمونين) همزه مضمومه وتثنيه صيغه سيله صعيد اوسط قضاسنده بربلده آديدر (اشمون جريس

مطلب

همزه

همزهٔ مضمومه ومصغر بنیه منیله مصرده شطنوف تام قریه نحتنده برقریه آدیدر (الشنّ) شینک فتحی ونونک
تشدیدیله طاغتمق معناسنه دریقال شنّ الماء علی الشراب شنا من الباب الاوّل اذا فرّقه ودشمن اوزره
هرطرفدن چاپل ایله اوشوتی ایتدرمک معناسنه مستعملدر یقال شنّ الغارة علیهم اذا صبها من کلّ وجه
و شنّ اسکی کوچک قربه یه دینور رشنه دخی دینور هایله جمعی شنان کلور شینک کسریله وحفص
بن عمر بن مرّة الشنی صحابیدر وعقبة بن خالد وعمر بن الولید و صلت بن حبیب التابعی الشنیون محدّثلردر
وشنّ بن اقصی برجماعتک پدریدر ومنه المثل * وافق شنّ طبقة * مثل مزبور طبق ماده سنده بیان اولندی
واعورشنی نام شاعر اول جماعتدندر (الاشنان) همزه نک کسریله بودخی طاغتمق معناسنه در یقال اشنّ الغارة
یعنی شنها وقربه اسکیمک معناسنه در یقال اشنت القربة اذا اخلقت (الشنین) امیر وزننده صو طملامق
معناسنه در یقال انقطع شنین الماء ای قطرانه واوزرینه صوقونمش سوده دینور کرک تازه وکرک طلومده اسکی
اولسون (الشنانة) ثمامه وزننده طاملیان صویه دینور (الشنان) غراب وزننده صاچندی صویه دینور یقال
ماء شنان ای متفرّق وصوغوق صویه دینور یقال ماء شنان ای بارد (الشنة) شینک فتحیله بودخی کوچک اسکی
قربه یه دینور ووهب بن خالد الجاهلی لقبیدر (ذوالشنه) وهب بن خالد نام رهزن لقبیدر دائما رهزنلک ایدر ایدی
ویانده براسکی قربه طاشرایدی الشنان سحاب وزننده شنأن کلمه سنده لغتدر که بغض معناسنه در (شنان)
کتاب وزننده شام ترابنده بروادی آدیدر (الشنون) صبور وزننده سموزه دینور یقال رجل شنون ای سمین وآرق
ومهزوله دیمکله ضدّ اولور یقال رجل شنون ای مهزول وآج وجایع معناسنه در ونه سموز ونه ز بون اولان ارکک
دوه یه دینور یقال جمل شنون ای بین المهزول والسمین (التشانّ) تشدید نونله تفاعل وزننده امتزاج ایلمک
معناسنه در یقال تشاناّ اذا امتزجا ودری بوز یلوب بورشمق معناسنه در یقال تشانّ الجلد اذا تشنج وقربه
اسکیمک معناسنه در یقال تشانّت القربة اذا اخلقت (التشنن) تفعل وزننده بودخی دری بوز یلوب بورشمق
معناسنه در یقال تشنن الجلد اذا تشنج وقربه اسکیمک معناسنه در یقال تشننت القربة اذا اخلقت (الاستشنان)
ارقلیوب زبونلمق معناسنه در یقال استشنّ الرجل اذا هزل وسوده پک آرزومند اولمق معناسنه در یقال استشنّ
الی اللبن اذا عام وقربه اسکیمک معناسنه در یقال استشنت القربة اذا اخلقت (شنبنه) جهینه وزننده عقیل
قبیله سندن بربطن در وسقلاب نام قارئ مصری پدرینک اسمیدر (شنا) شینک کسریله الا وزننده اهوازده
برموضع آدیدر (الشنشنة) زبرجه وزننده برچینم اته دینور علی قول برپاره اته دینور تقول اکلت شنشنة من اللحم
ای مضغة ای قطعة منه وطبیعت ودأب وعادت معناسنه در یقال فیه من ابیه شنشنة ای طبیعة وعادة قال الشارح
ومنه المثل * شنشنة اعرفها من اخزم * (الشونة) شینک فتحیله شاشقین و بون عورته دینور یقال امرأة شونة
ای حمقاء ولغت مصریه ده غله انبارنه دینور یقال بنی شونة ای مخزن غلة وغزا وجهاد ایچون دکزده طوناتمش
کمی یه دینور که طونانمه تعبیر اولنور یقال جهزوا شونة کثیرة ای مرکبا معدّا للجهاد فی البحر (التشون) تفعل
وزننده برآدمک عقلی خفیف اولمق معناسنه در یقال تشوّن الرجل اذا خفّ عقله (الشون) عون وزننده برآدمک
باشنده شأن دیدیکی چاتی یی آچمق معناسنه در که شارحک بیانی اوزره بعض آدمک دماغی اوزره بوجک تحدث
ایلمکله اولبابده حاذق کسه اولور که سهولتله دماغک اوزرنی که شأن دیدکلری در آچوب اول بوجکی برتقریبله
اخراج ایدر یقال هو یشون الرؤس ای یفرج شئونها (الشاهین) جوارحدن بواسمله معروف قوش اسمیدر
شارحک بیانه کوره فارسیدر فی الاصل شاهلره مخصوص اولمغله آنلره نسبت اولنمشدر جمعنده شواهین وشباهین
دینور وشاهین ترازو قولنه دینور عمود المیزان معناسنه مترجم دیرکه بونده دخی فارسیدرته که ترازودلجکنده ده
دینور (الشین) زین وزننده ومخالفیدر که برنسنه یی لکه لیوب معیوب ایلمک معناسنه در یقال شانه یشینه شینا
ضدّ زانه (الشین) کسر شینله حروف مهموسه دن برحرفدر تنغیم وتفشیه صفتلرندن بهره دار یعنی تلفظده انتشاری
اولوب وقف حالنده جریان صوتی متضمندر ومخرجی شجر یعنی مفرج فمدر که مخرج جیم جوارنده در (التشیین)
تفعیل وزننده شین حرفی یازمق معناسنه در یقال شین شینا حسنة اذا کتبها وشین اسمادندر شاذ بن شن محدّثدر
وادریس بن بسام الشینی برشاعر اندلسی در (المشاین) میمک فتحیله معایب ومقابح معناسنه در ظاهرا غیر قیاس
اوزره شین لفظنک جمعیدر حسن ومحاسن کبی (شانه) مصرده برقریه آدیدر فصـــــل الصاد (الصبن) غبن
وزننده منع وصرف ایلمک معناسنه در یقال صبن الهدیة عنا صبنا من الباب الثانی اذا کفها ومنعها وآشق ایله
قاراوینیاد آشیقلری ورد وطوبله اوینیان زارلری مرامی اوزره دوزلدوب آتمق معناسنه در تا که دلخواهی اوزره

ص

اوتوره يقال صبن القامر الكعبتين اذا سوّاهما في كفه فضرب بهما (الصبناء) حمراء وزننده ذكر اولنان وجه اوزره
قارا وبنيان آدمك النه دينور كه مقامرينه غدر ايدوب غلبه ايلمك ايچون برتقريبله برطرفنه كوب اماله ايليه (الصابون)
هارون وزننده معروفدر طبيعتي حارّ ويابس ومقرّح بدندر مترجم ديركه مصباحده صرف ومنع معناسنه اولان
صبن مذكوردن فاعول اولمق اوزره مرسومدركه مبالغه‌در زيرا بدندن اوساخي منع وازاله ايدر فارسيده اكا برهود
دينور (الصابونيّ) مصرده برقريه‌در (ابن الصابوني) اد بادندر (صبيون) جيحون وزننده برموضعدر (الاصطبان)
افتعال وزننده (والانصبان) انفعال وزننده برنسنه‌دن منصرف اولمق معناسنه‌در يقال اصطبن عنه وانصبن
اذا انصرف (اصبهان) اصفهان شهريدر صادبابنده ذكر اولندي (الصوتن) تاي فوقيه ايله علبط وزننده وتانك
فتحيله‌ده لغتدر وكلام عربده بونك نظيري يوقدر بخيل وناكسه دينور (الصحن) لجن وزننده اورمق معناسنه‌در
يقال صحنه صحنا من الباب الثالث اذا ضربه وناس بيني اصلاحله خوشحال ايلمك معناسنه‌در يقال صحن بينهم
اذا اصلح وصحن ديدكلري قاب ايله نسنه ويرمك معناسنه‌در يقال صحنه اذا اعطاه شيئا في صحن وديلنمك
معناسنه‌در يقال صحن الرجل اذا سئل وصحن آت وقاتر طرنغنك جوفنه دينور كه كوچك طبق طرزنده اولور
وبيوك كاسه‌يه دينور حالا صحن اطلاق اولنان قاب بو معنادندر تقول اكلنا من الصحن اي العسّ العظيم وخانه‌نك
اورته برينه دينور يقال قعد في صحن الدار اي وسطها وزيل تعبير اولنان سازك برينه دينور ايكيسنه
صحنان دينور باقردن اولوب بري برينه چالارلر اكثري وزراء مهترلري نوبت ارالغنده ضرب ايدرلر (الصحناة)
(والصحناءة) قصر ومدّ ايله وصادلرك فتحيله وكسريله تركيده صلامورة ديدكلريدر كه خرده بالقلري طوزلیوب كوبه
طولدررلر منفسخ اولنجه ترك ايدوب بعده چالقيوب وسوزوب استعمال ايدرلر طعامه شهي ومعده‌يي مصلحدر يقال
اطعمهم الصحناة والصحناءة وهي ادام يتخذ من السمك الصغار (المصحفة) مكنسه وزننده يصي چناق طرزنده
بركونه قابه دينور (الصحنة) غرفه وزننده حره ديدكلري قاره طاشلق تپه‌لرده اولان دوزجه‌يره دينور (الصحون)
صبور وزننده تپه‌كن ناقه‌يه دينور يقال ناقة صحون اي رموح (الصحناء) حمراء وزننده قولغك
ايچ يوزينك دبنه دينور كه يصتمجه اولور (الصيدن) صيقل وزننده صرتلانه دينور وصيق طوقنمش كليمه وكچه‌يه
دينور وپادشاهه دينور وتلكي‌يه دينور ثعلب معناسنه وبرنوع كوچك جانور اسميدر كه برآلتنده كندي ايچون
يوه‌ياپوب وآني نابديد ايدر (الصيدنانيّ) ياي مشدّده ايله بودخي تلكي‌يه وذكر اولنان جانورجكه دينور وچرچي‌يه
وبحقجي‌يه دينور صيدلاني كبي (الصعونّ) اردبّ وزننده انجه بيونلو وكوچك باشلو دوه قوشنه دينور على قول
مطلقدر مؤنثي صعونّه‌در (الاصعان) همزه‌نك كسريله برآدمك باشي كوچك وعقلي اكسك اولمق معناسنه‌در
يقال اصعن الرجل اذا اصغر رأسه ونقص عقله (الاصعنان) احمرار وزننده برنسنه انجه ولطيف ونازك اولمق
معناسنه‌در يقال اصعنّ الشيء اذا دقّ ولطف (المصعنة) محمرّه وزننده يوفقه ولطيف اولان قولاغه دينور
يقال اذن مصعنة اي مؤللة (الصغانة) غين معجمه ايله سحابه وزننده چغانه فارسي معربيدر كه تركيده دخي
چغانه ديرلر معروف سازدر حالا بو ديارلرده متروكدر (صغانيان) صادك فتحيله ماوراء النهرده بر بيوك ولايتدر
تصانيف كثيره صاحبي امام وحافظ اللغه حسن بن محمد بن حسن الصاغاني اورايه منسوبدر نسبتنده صغاني
وصاغاني دينور وصغانيان چغانيان معربيدر واسحق بن ابراهيم بن صيغون الصيغوني زاهد ومحدّثدر (الصفن)
صادك فتحي وفانك سكونيله وفتحيله خايه‌نك قابنه دينور كه طوربه سيدر وطعام ييه‌جك سفره‌يه دينور
واسرمش دوه‌نك اغزندن چقان قزل دغارجغه دينور شقشقه معناسنه (الصفنة) تمره وزننده صفن ايله
ايكي معناي اخيرده مرادفدر وچوبان چانطه‌سنه دينور (الصفن) صادك ضميله مطهره شكلنده دريدن
دوزلمش ابريغه دينور كه انكله ابدست آلنور وچوبان چانطه‌سنه دينور كه دريدندوزوب ايچنه زاد وادواتي وضع ايدر
(التصافن) تفاعل وزننده صويي حصه حصه بولشمك معناسنه‌در يقال تصافنوا الماء اذا اقتسموه بالحصص
(الصفون) قعود وزننده آت اوچ اياغي اوزره طوروب دردنجي طرنغني ديكمك معناسنه‌در يقال صفن
الفرس صفونا من الباب الثاني اذا قام على ثلاث قوائم وطرف حافر الرابعة وبرآدم اياقلريني برآرايه كتوروب صف
ايلمك معناسنه‌در يقال صفن الرجل اذا صفّ قدميه وبرنسنه‌يي يره اورمق معناسنه‌در يقال صفن به الارض
اذا ضربه (الصفن) فتحتينله سنبله‌سي اولان اكينه دينور وشول يوه‌يه واينه دينور كه آري مقوله‌سي حيوانلر
اوتلقلردن ويپراقلردن كنديلر ايچون ياخود ياوريلر ايچون اتخاذ ايدرلر (التصفين) تفعيل وزننده آري مقوله‌سي
حيوان صفن ايدنمك معناسنه‌در يقال صفن الزنبور اذا اتخذ الصفن (صفنه) فتحاتله مدينه‌ده برموضعدر

(صفينه) جهينه وزننده بنوسليم دیارنده عاليه نام محلده بر بلده آديدر (الصافن) صاحب وزننده مالك بن حريم الهمدانی فرسنك اسميدر مؤلف صافن تعبير اولنان طمردن سكوت ايلدی واول بوطك ايچ بوزندن كيدن طمردر كه ايچ يوزده كی طوپوغك اورته سندن ظاهر اولور (صفين) سجين وزننده رقه قربنده نهر فرات كنارنده برموضع اسميدر كه آنده امام بالحق امير المؤمنين كرّم الله وجهه ومعاويه بن ابی سفيان بيننده وقعهٔ عظيمهٔ مشهوره واقع اولدی هجرتك اوتوزيدنجی سنه سنك ماه صفری غره سنده وقوع بولمغله من بعد ناس صفرده سفردن احترازايدر اولديلر مترجم ديركه مصباحك بياننه كوره اشبو صفين كلمه سی صف ماده سندن فعلين دركه نونی زائده در ياخود صفون ماده سندن فعيل دركه نونی اصليه در پس بونده دخی امثالی كبی ايكی كونه اعراب جاری اولور بری نونك ماقبلنده اولوب نون جمع سلامت كبی دائما مفتوح اولور صفين وصفون دينور وبری نون حرف اعراب اولور (الصن) صادك كسری ونونك تشديديله دوه سدكنه دينور بول الابل معناسنه شارح ديركه بو نسخه لر غلطدر صواب اولان بول الوبر اولمقدر كه آطه طوشاننك سدكی اولور ادويه يه خلط ايدرلر وصنّ بردعجوز كونلرندن اوّلكی كونك اسميدر وسپت طرزنده بر كونه كلا تره دينور كه قپاقلی اولور ايچنه اتمك قورلر (الصنة) صادك كسريله (والصنان) غراب ورننده قولتق رايحه سنه دينور كه بد ومنتن اولور يقال ازال صنته وصنانه بالحمام ای ذفر ابطه (الاصنان) همزه نك كسريله بر آدمك قولتغی بدقوقمق معناسنه در يقال اصنّ الرجل اذا صار ذا صنان وكبر ونخوتدن بورنی هوايه قالدرمق معناسنه در يقال اصنّ فلان اذا شمخ بانفه تكبرا ويكه لنوب طارلمق معناسنه در يقال اصنّ عليه اذا غضب وناقه كبه اولمغله پوغوره استكبار ايلمك معناسنه در يقال اصنت الناقة اذا حملت فاستكبرت على الفحل وصو متغير اولمق معناسنه در يقال اصنّ الماء اذا تغير وبرنسنه اوزره اصرار ايلمك معناسنه در يقال اصنّ على الامر اذا اصرّ وقسراغك قارننده قولون بوملكه اناسنك قارننه ايلشوب باشيله اكسه سنه طوغری قاقشدرمق معناسنه در يقال اصنت الفرس اذا نشب ولدها فی بطنها فدفع برأسه فی خورانها (الاصنّ) اصمّ وزننده متغافل آدمه دينور يقال رجل اصن ای متغافل (الصنان) شدّاد وزننده بهادر آدمه دينور يقال رجل صنان ای شجاع (صنبن) سكين وزننده كوفه ده برموضع آديدر (الصون) عون وزننده (والصيان) (والصيانة) كتاب وكتابه وزنلرنده حفظ ونكاه ايلمك معناسنه در يقال صانه يصونه صونا وصيانا وصيانة اذا حفظه وآتك اياغی طاشرقدن ياخود نعلسز اولديغندن طرنغی آزرده اولمغله طرنغك اوجيله بصمق معناسنه در يقال صان الفرس اذا قام على طرف حافره من وجی او حفی (المصون) مقول وزننده (والمصوون) اصلی اوزره اسم مفعولدر محفوظ معناسنه در پس بونده اعلال وعدم اعلال جائزدر (الاصطيان) افتعال وزننده بودخی حفظ ايلمك معناسنه در يقال اصطانه اذا صانه (الصوان) (والصيان) صادك حركات ثلاثيله جامدانه دينور كه ايچنده ملبوسات حفظ اولنور ايكنجيده ياء كسره يه مجاورتله در يقال جعل الثوب فی صوانه وصيانه وهو مايصان فيه (الصوانة) شدّاده وزننده دبر ومقعده اطلاق اولنور اكثری ضرطه يی صقلديغيچون وبرنوع طاش اسميدر كه قاتی ومحكم اولور جمعی صوّان در شارحك بياننه كوره چاقق طاشی اوله جقدر (الصين) صادك كسريله كوفه ده برموضع آديدر واسكندريه ده برموضع آديدر وكسكر نام محلده ايكی موضع آديدر وشرق جهتنده برمملكت آديدر اوانیٔ صينيه كه چينی طبقلر ومرطبانيلردر اورايه منسوبدر شارحك بياننه كوره چين اولكه سيدر كه صين آندن معرّبدر فغفور چينی معروفدر وحالا لفظ فارسيله سبنی تعبير ايتديكمز تبسی يه تعريبله صينی ديدكلری دخی اورايه نسبتله در (المصوان) محراب وزننده ياى غلافنه دينور (الصبنية) صادك كسريله واسط عراق آلتنده بر بلده آديدر (الصونة) تمره وزننده قوطويه دينور يقال وضعه بالصونة ای العتيدة

فصل الضاد المعجمة

(الضائن) همزه نك كسريله ضعيف وزبونه دينور يقال رجل ضائن ای ضعيف وسلپوك قارنلی آدمه دينور يقال رجل ضائن ای مسترخی البطن وطعامی قليل كوزل بدنلو آدمه دينور يقال هو ضائن ای الحسن الجسم القليل الطعم وآق ويصی قوملغه دينور وقيون قسمنه دينور جمعی ضأن كلور ضادك فتحی وهمزه نك سكونيله ركب وراكب كبی وفتحتيله جائزدر همزه ايچون وضئين كلور امير وزننده قاطن وقطين كبی مؤنثی ضائنه در جمعی ضوائن در مترجم ديركه مؤلفك بيانی اخفش قولی اوزره دركه ضأن ضائنك جمعيدر معز وماعز كبی وسيبويه كوره ضأن ومعز اسم جنسلردر (الاضأن) همزه نك كسريله بر آدمك قيونی چوق اولمق معناسنه در يقال اضأن الرجل اذا كثر ضأنه وقيونلری كچيلردن مجوب آيرمق معناسنه در تقول اضأن ضأنك ای اعزلها من المعز (الضنی) ضادك كسريله يايق تعبير

ض

ایتدکلری بیوك طلومه دینور که ایچنه یوغورد قیوب یاغی چقمق ایچون چالقارلر (الضأنة) تمره وزننده
سکیردن اولان برونده لغه دینور که دوه نك برونده بچروب یولاری اکایند ایدرلر (الضبن) ضادك کسریله شول پك یره
دینور که قازمقدن خلق عاجز اوله و بدنده قولتق ایله بوکورك ارالغنه دینور یقال احتمله فی ضبنه وهو
مابین الابط والکشح (الضبن) غبن وزننده شول یوفقه صویه دینور که اصلا آرتمز اوله کاسیذکر وضبن
مصدر اولور منع وصرف ایلمك معناسنه درکه مهمله ایله صبن لفظنده لغتدر یقال ضبن الهدیة ضبنا
من الباب الاول اذا کفها ومنعها و یوکی قولتق ایله بوکورارالغنه چالوب کوترمك معناسنه در ومنه اول الحمل
الابط ثم الضبن ثم الحضن یعنی مراتب حملك اولی یوکی قولتغه چالوب کوترمکدر زیرا اول وهلده حاملك
قوت ونشاطی یرنده اولور بعده کبده رك فتور کلمکله اشاغیجه انوب صکره دخی اشاغی یه صبیر یلور
(الضنبن) کتف وزننده (والمضبون) بونلرده اصلا آرتمز اولان یوفقه جه صویه دینور یقال ماء
ضبن وضبن ومضبون ای مشفوف لافضل فیه ومضبون کوترمه دینور یقال رجل مضبون ای زمن
(الضبن) فتحتینله اکسکلکه دینور یقال به ضبن ای وکس (الضبنة) ضادك حرکات ثلاثیله (والضبنة
فرحه وزننده برآدمك اهل وعیالنه دینور و یولداشنه قطعا نفع ومددی اولمیان ایشه یرامز یولداشه دینورکه
آغرلقدن غیری منفعتی اولمیه یقال هو ضبنة وضبنة ای لاغناء فیه ولاکفایة من الرفقاء (الاضبان) همزه نك
کسریله کوترم قلمق معناسنه در یقال اضبنه الداء اذا ازمنه و برنسنه یی قولتقله بوکورارالغنه چالوب کوترمك
معناسنه در یقال اضبن الشیء اذا جعله فی ضبنه ومجلسده برآدمی یاننك آلتنه آلوب صقشدرمق معناسنه در
یقال اضبن فلانا اذا ضیق علیه یعنی بان جعله تحت جنبه (ضبینه) سفینه وزننده بر بطن پدر پدر (بنوضابن)
و بنومضابن) ایکی قبیله در (الاضطبان) افتعال وزننده بودخی برنسنه یی قولتقله بوکورارالغنه چالوب
کوتورمك معناسنه در یقال اضطبنه اذا جعله فی ضبنه (الاضبان) همزه مفتوحه ایله یرتجی جانورلری چوق
اورمانلره ومحلره دینور یقال زلوا فی الاضبان ای المسابع الکثیرة السباع و بونك مفردی ضبن در فتحتینله (الضجن)
فتحتینله برطاغك آدیدر (ضجنان) سکران وزننده مکه قربنده برطاغدر و بادیه ده بشقه برطاغك آدیدر (الصحن)
ضادك وحای مهمله نك فتحیله بربلده آدیدر و بوابن سیده دن منقولدر واستشهاد ایچون جوهرینك جمیله ضجن
ماده سنده ایراد ایلدیکی بیتی انشاد ایلمکله احدهمانك قولی مصحفدر (الضدن) ضادك فتحی ودالك سکونیله
برنسنه یی اصلاح وتسهیل ایلمك معناسنه در یقال ضدنه ضدنا من الباب الثانی اذا اصلحه وسهله (ضدنی) سکری
وزننده برموضعدر (ضدوان) وضدیان) سلمان وزنلرنده ایکی طاغلردر نونلری زائد اولمغله معتل بابنده اعاده
اولنور (الضیزن) زای معجمه ایله حیدر وزننده حافظ وامین ومعتمد علیه آدمه دینور یقال رجل ضیزن ای حافظ
ثقة وکشینك اولاد وعیالنه دینور یقال هم ضیزنه ای اولاده وعیاله کذلك شریکلرینه دینور وجلد وچالاك
ساقی یه دینور ومطر بازه دینور یقال هو ضیزن ای بندار خزان و بکره نك اورته سنده اولان اغاجلره ساعد
دیدکلری اغاج ارالغنه استوار اولنان باقر پاره سنه دینور وشول ناخلف اوغلانه دینور که پدرینك دیکر زوجه سی
بابنده پدرینه مزاحمه ایلیه یعنی انالغنه خیانتله قصد ایدراوله یقال هو ضیزن ابیه اذا کان یزاحمه فی امرأته
وقیودن صوچکن آدمه مزاحمه ایدن کسه یه دینور و برصنم آدیدر الضیزان بیطار وزننده اصلا قسراغه
اشمامش آته دینور (الضزن) صادك فتحی وزایك سکونیله برآدمك رضا واراده سی اولمیه رق النده اولان نسنه یی
چکوب آلمق معناسنه در یقال ضزنه ضزنا من الباب الاول والثانی اذا اخذ علی مافی یده دون ماریده بوراده
اخذ کلمه سی علی ایله صله لنمق استیلاء معناسنه یاخود مستولیا تقدیرینه مبنی در (التضازن) تفاعل وزننده بری
برینك اللرنده اولان نسنه یی آلمق بابنده طوتشوب اوغراشمق معناسنه در یقال تضازنا اذا تعاطیا فتغالبا
الضیطنة) دحرجه وزننده (والضیطان) فتحاتله شیشمان آدم اموزلرنی وکوده سنی اوینادارق یورمك
معناسنه در یقال ضیطن الرجل ضیطنة وضیطانا اذا مشی فحرك منکبیه وجسده مع کثرة لحم (الضیطن
والضیطان) وصف مذکور اوزره اولان آدمه دینور (الضغن) ضادك کسری وغین معجمه نك سکونیله ناحیه
معناسنه در یقال قعد فی ضغن ای ناحیة وطاغ قولتغنه دینور که قویتوسی اوله جقدر ابط الجبل معناسنه در
شارح ابط الجمل نسخه سنی تخطئه ایلمشدر ومیل وشوق وآرزو معناسنه در یقال به له ضغن ای میل وشوق
وحقد وکینه معناسنه در (الضغینة) سفینه وزننده بودخی حقد وکینه معناسنه در یقال فی صدره ضغن
وضیغنة ای حقد (الضغن) فتحتینله درونده کین بغلمق معناسنه در یقال ضغن علیه ضغنا من الباب الرابع

اذا احقد وميل ايلمك معناسنه در يقال ضغن الى الدنيا اذا مال (التضاغن) تفاعل وزننده (والاضطغان)
افتعال وزننده بری برينه درونلرنده كين طوتمق معناسنه در يقال تضاغنوا واضطغنوا اذا انطووا على الاحقاد
و اضطغان برنسنه يی قولتق آلتنه آلمق معناسنه در يقال اضطغنه اذا اخذه تحت حضنه (الضاغن)
صاحب وزننده شول آته دينور كه ضرب اولنمدقجه مقدورينی ابراز ايلمز اوله يقال فرس ضاغن اذا كان مايعطی
جريه الا بالضرب (الضغنة) فرحه وزننده اكری قارغی يه دينور يقال قناة ضغنة ای عوجاء (الضغنی) ضادلك
فتحيله اوسلانه دينور (الضفن) دفن وزننده برجماعته همنشين اولمغه كلمك معناسنه در يقال ضفن اليهم
ضفنا من الباب الثانی اذا اتاهم يجلس اليهم وچفرمق معناسنه در يقال ضفن بغائطه اذا رمی به وايش
بتورمك معناسنه در يقال ضفن بحاجته اذا قضی وجماع ايلمك معناسنه در يقال ضفن المرأة اذا جامعها
ودوه اياغيله يری چارپمق معناسنه در يقال ضفن البعير برجله اذا خبط وناقه اوزره يوغوری حمل واغرا ايلمك
معناسنه در يقال ضفن الشیء علی ناقته اذا حمله عليها و برآدمك قيچنه اياغيله اورمق معناسنه در يقال ضفن
فلانا اذا ضرب برجله علی عجزه و برنسنه يی يره اورمق معناسنه در يقال ضفن به الارض اذا ضرب بها وناقه يی
صاغمق ايچون ممه لرنی الی ايله برارايه كتوروب طوپلمق معناسنه در يقال ضفن ضرع الناقة اذا ضمه للحلب
(الاضطفان) افتعال وزننده بركسه كندی اياغيله اكسه سنی اورمق معناسنه در يقال اضطفن الرجل اذا ضرب
بقدمه مؤخر نفسه (الضفن) هجفة وزننده (والضفن) طمر وزننده بودوره دينور وكمی ارسلانی كبی جثه سی
بيوك احمق ونادانه دينور (التضافن) تفاعل وزننده ياردلشمق معناسنه در يقال تضافنوا عليه اذا تعاونوا
(الضيفن) حيدر وزننده كه طفيل قاوغه دينور فانك بابنده ذكر اولندی زيرا نونی زائده در كه ضيفك تابعی اولديغنه
ياخود ضيفدن فضله اولديغنه اشارتدر شارح ديركه بعضلر معنای اولدن اخذ ايلمكله نونی اصليه اولور (الضمان)
امان وزننده (والضمن) امن وزننده كفيل اولمق معناسنه در يقال ضمن الشیء وبالشیء ضمانا وضمنا من الباب
الرابع اذا كفله وكوترم اولمق معناسنه مستعملدر كفيل عهده يه ملازم اولديغی كبی كوترم دخی مكاننه ملازم اولور
يقال ضمن الرجل اذا صار زمنا (الضامن) (والضمين) امير وزننده كفيل اولان آدمه دينور ضامن ذوضمان
معناسنه در يقال هو ضامنه وضمينه ای كفيله (التضمين) تفعيل وزننده برنسنه يی بركسه يه الزام ايله مديون ايلمك
معناسنه در تقول ضمنته الشیء اذا غرمته شارح ديركه اودتمك معناسی بونك لازميدر و برنسنه يی برظرف ايچره
قومق معناسنه در يقال ضمن الشیء فی الوعاء اذا جعله فيه (التضمن) تفعل وزننده تضمينك مطاوعيدر كه
تضمينی قبول ايلمك معناسنه در تقول ضمنته الشیء فتضمنه عنی ای غرمته فالتزمه و برنسنه يی حاوی ومشتمل اولمق
معناسنه در تقول فهمت ما تضمنه كتابك ای ما اشتمل عليه (المضمن) معظم وزننده اهل بديع اصطلاحنده شول شعره
اطلاق اولنور كه اكا غيرك شعرندن بربيت الحاق اولنمش اوله لكن مشهور دكل ايسه تنبيهی لازمدر لكن مصراع
واحد ايله تضمين جائزدر يقال شعر مضمن اذا ضمن به بيت من الاخر كذلك شول بيته اطلاق اولنور كه معنا
ومفهومنك تمامی مابعدينه موقوف ومرهون اوله مترجم ديركه عائشه باعونيه نك اشبو قطعه سی دلار اسی كبی

كانما الخال تحت القرط فی عنق بدا لنا من محيا جل من خلقا

نجم بدی فی عمود الصبح منتثرا تحت الثريا قبيل الشمس فاحترقا

ومضمن برآخر آوازه دخی قوشلسنجه وقوف ممكن اولميان آوازه يه اطلاق اولنور يقال صوت مضمن ای لايستطاع
الوقوف عليه حتی يوصل بآخر (الضمن) ضادك كسريله برنسنه نك داخلنه اطلاق اولنور ومنه ضمن الكتاب
ای طيه (الضمنة) غرفه وزننده مرض وعلته اطلاق اولنور يقال به ضمنة ای مرض وكوترملكه دينور يقال به
ضمنة ای زمنة (الضمن) كتف وزننده عاشق وآشفته يه دينور يقال رجل ضمن ای عاشق وكوترمه دينور جمعی ضمنی
كلور مرضی كبی ومنه قول عبد الله بن عمرو بن العاص من اكتتب ضمنا بعثه الله ضمنا يوم القيامة ای من كتب نفسه
فی ديوان الضمنی والزمنی يعنی برآدم جهاده كتمامك ايچون كنديسنی كوترم دفترينه قيد ايتديرسه حق جل وعلا
آنی يوم قيامتده كوترم اوله رق بعث ايدر وضمن بدنده كسر ونقصان كبی علته مبتلا آدمه دينور يقال رجل ضمن
ای مبتلی فی جسده (الضمن) فتحتيله (والضمان) (والضمانة) سحاب وسحابه وزننده بونلرده اسملردر كوترملكه
دينور (المضمون) معلول معناسنه در ومنه يقال هو مضمون اليد ای مخبونها و باباك صلبنده اولان ذريته اطلاق
اولنور جمعی مضامين در نته كه آنانك صدرنده اولان ذريتلره ملاقيح دينور قال الشارح وفی الحديث انه نهی عن
بيع المضامين وهی ما فی اصلاب الفحول ومضمون بر رجل اسميدر (الضاضنة) شهرلو وكويلو ايچره نابتها ولان خرما

يقال انزعج فصار طمنا ای سا كنا (المطمئن) مشمعل وزننده بودخی سكون وآرام اوزره اولان آدمه دینور مترجم دیرکه
نفس مطمئنه بومعنادندر که عین الیقین مرتبه سیدر بعده راضیه ومرضیه‌در ابتدا اماره‌در بعده ملهمه‌در که علم
الیقین مرتبه سیدر علماء ظاهرك غایت سلوكلری بومرتبه در و بوروٴیا مرتبه سیدر بوندنصكره جمیع اطوارده حل
مشكلاته قادر مرشد كاملك ارشادیله مطمئنه رتبه سنه ترقی اولور كه راضیه ومرضیه آنك صفاتندندر و بورادە ظلمت
شك ووهم وخیال مضمحل اولور و بونك نهایتنده رجوع قهقری متصور دكلدر اذلاریب للراسخ ولارجوع
للواصل (الاطمینان) اشمعلال وزننده ساكن و برقرار اولمق معناسنه‌در یقال اطمأنّ بالمكان اذا قرّ وسكن واطمینان
وطمانینه طانك ضمیله بركسنه یاخود برنسنه‌یه اعتمادوربط قلب ایدوب آنكله آرام وسكونت بولمق معناسنه مستعملدر
یقال اطمأنّ الی كذا اطمینانا وطمانینة اذا سكن الیه ووثق به فهو مطمئنّ وذاك مطمأنّ وتصغیره طمیئن شارح دیركه
طمانینه اسم ایكن مؤلف مصدر موضعنده استعمال ایلدی یقال فیه طمانینة ای سكون وقرار (الطمأنة) دحرجه وزننده
برنسنه‌یی قرارلشدروب اوتوراقلی ایلمك معناسنه‌در یقال طمأن ظهره بمعنی طأمنه ومزعج ومضطرب ایكن ساكن
وآرمیده اولمق معناسنه‌در یقال طمأن من الامر اذا سكن مصباحده مرسومدر كه اشبو اطمأنّ بابنده اصل اولان القلة
اولمقدر احمارّ واسوادّ كبی لكن ساكنیندن اجتنابله علی غیر القیاس مهموز ایدیلر وعند البعض اصلی همزهٴ متقدمه
ایله اولوب علی غیر قیاس همزه‌یی میمدن تأخیر ایلدیلر بدلیل قولهم طأمن الرجل ظهره پس طمأنه طأمنه‌دن مقلوب
اولور و بعضا تسهیل همزه ایله طامن دخی دیرلر (طمین) سكین وزننده روم دیارنده بر بلده‌در (الطن) طانك فتحی ونونك
شده‌سیله برنوع تازه خرما اسمیدر كه قزل ویك طتلو اولور (الطن) طانك ضمیله انسانك وسائر حیوانك بدننه دینور جمعی
اطنان وطنان كلور طانك كسریله و یوكی یوكلندكدنصكره ایكی دنكی ارالغنه وضع اولنان برمقدار جه یوكه دینور كه
فارسی لفظله سربار تعبیر اولنور یقال وضع بین العدلین طنا ای علاوة وقامش دمتلرینه دینور مفردی طنه‌در
یقال اخذ طنا من القصب ای حزمة (الطنین) امیر وزننده سینك وززدیسنه ولكن مقوله سنك چكردیسنه
دینور یقال كلامه كطنین الذباب اوالطست ای صوته ووززده‌مق وچكرده‌مك معناسنه مصدر اولور یقال
طنّ الذباب والطست طنینا من الباب الاول اذا صوّت قصیدهٴ طنانه بوندندر كه هر محلده وهر دیارده شهرت
وآوازه صاحبیدر واولمك معناسنه مستعملدر یقال طنّ الرجل اذا مات (الطنطنة) زلزله وزننده بودخی وززده‌مق
وچكره‌مك معناسنه‌در لكن مكرّر اولمغله زیاده‌یی متضمن اولدیغی غیرسنیردر ویز ویز اوتمك وچیك چیك
چكره‌مك تعبیر اولنور یقال طنطن الذباب اوالطست اذا صوّت ویقال طنت الاذن وطنطنت وطنطنه طنبور
مقوله سی سازك وغیرینك طنقردیسنی حكایه اولور تقول سمعت طنطنة الطنبور وهی حكایة صوته (التطنین)
تفعیل وزننده طنین معناسنه‌در یقال طنن الذباب بمعنی طنّ (الاطنان) همزه‌نك كسریله چكرتمك معناسنه‌در
یقال اطنّ الطست اذا صوّته و بركیه كلی عضوی قطع ایلمك معناسنه مستعملدر زیرا اوردقده ابتدا چكردیسی
ظهور ایدر پس ملازمه علاقه‌سنه یاخود استعاره‌یه مبنی اولور یقال اطنّ ساقه اذا قطعها (الطنی) طانك ضمیله
تنومند آدمه دینور یقال رجل طنی ای جسیم (الطنطان) سلسال وزننده غربو وفریاد معناسنه‌در یقال رجل
ذوطنطان ای ذوصخب (طوانه) ثمامه وزننده برموضع آدیدر (الطین) طانك كسریله بالچغه دینور كه معروفدر
فارسیده كاف مكسوره ایله كل دیرلر (الطینة) هنایله بالچقدن بر پارچه‌یه دینور یقال جعل علیه طینة الختم وهی
قطعة منه ودمیاط قربنده بر بلده آدیدر وخلقت وجبلت وسرشت معناسنه مستعملدر یقال له طینة طیبة
ای خلقة وجبلة (الطین) زین وزننده بالچغی كوزل یوغورمق معناسنه‌در یقال طان الطیان یطون طینا
اذا احسن عمل الطین و بالچقله مكتوب مهرلمك معناسنه‌در كه حالا لوك نومیله مهرلنور سلفده بالچقله مهرلنورایدی
یقال طان كتابه اذا ختمه بالطین (التطین) تفعل وزننده بالچغه بیلاشمق معناسنه‌در یقال تطین الرجل
اذا تلطخ بالطین (الطیانة) كتابه وزننده چامورجیلق صنعتنه دینور یقال هو ماهر فی طیانته ای صنعة الطین (التطیین)
تفعیل وزننده چامور صیوامق معناسنه‌در یقال طین السطح اذا طلاه بالطین (المطین) امیر وزننده چامور صیوانمش
طامه یادیواره دینور پس بو غیرقیاس اوزره اولور یقال طین السطح فهو مطین لكن امهات سائره‌ده ثلاثیدن دخی
مصوغ اولمق اوزره مرسومدر (الطسان) حال وزننده چامورلی یره دینور یقال مكان طیان ای كثیر الطین
بونك اصلی طیائن اولوب قلب وحذف اولنمشدر (مطین) محدث وزننده محمد بن عبد الله الحافظ
لقبیدر صباوتنده چامورا تكلنه مولع اولمغله ملقب اولمشدر (فلسطین) كه شامده بر ایالتدر طاء بابنده
ذكر اولندی مؤلف بورادە ایرادایله جوهری‌یه تعریض ایلمشدر فصـــــل الظـاء المعجمة

ظ

(ظَرَان) كتاب وزننده برموضع آديدر (الظَعن) ظـايك فتحی وعينك سكونيله وفتحتبنله برسمته كوچوب كتمك
معناسنه‌در يقال ظعن الرجل ظعنا من الباب الثالث اذاسار (الاظعان) همزه‌نك كسريله كوچورمك معناسنه‌در
يقال اظعنه اذاسيره (الظعينة) سفينه وزننده هودجه ومحفه‌يه دينور ايچنده نسوان اولسون اولسون كرك اولمسون جمعی
ظعن در ظـانك ضميله وظعن در ضمتينله وظعـاين در واظعـان در يقـال شدّ الظعينة علی الجمـل ای الهودج
وظعينه محفه نشين اولان خاتونه اطلاق اولنور يقال فی الهودج ظعينة ای امرأة مادامت فيه (الاظعان) تشديد
ظايله افتعال وزننده محفه‌يه بنمك معناسـنه در تقول اظّعنت الظعينة اذاركبته (الظعون) صبور وزننده شول
دوه‌يه دينور كه كوچ مقوله‌سی اعمـال ايچون قوللنلوب ويوك بوكلنوراوله يقـال‌له ظعون ای بعير يعتمل ويحمل عليه
(الظعان) كتاب وزننده محفه بغليه‌جق ايپه دينور (مظعون) اسماددر عثمان بن مظعون اصحاب كرامدن مدينه‌ده
ك اوّل وفات ايدن ذاتدر (ذوالظعينه) جهينه وزننده برموضعدر (ظـاعنه) ابن مرّدركه برقبيله پدريدر (الظنّ)
ظايك فتحی ونونك تشديديله اعتقـاد غيرجازمك وجود وعدمی بيننده راجح اولان تردّده دينوركه فارسيده كمان
وتركيده صانمه وسزمه تعبيراولنور جمعی ظنون واظـانين كلور تقول هو عندظنی كـذا وهوالتردّد الراجح بين طرفی
الاعتقاد الغيرالجازم وبعضا علم ويقين موضعنه وضع واسـتعمال اولنور يقال قاله عن ظنّ ای عن علم شارح ديركه
فی الاصل ظنّ مصدر در اسم اوله‌رق دخی مستعملدر يقـال ظنه ظنا من البـاب الاول مؤلف بصائرده ديديكه
ظنّ مجرّد اماره‌دن حاصل علمدن عبـارتدر تقوّی بولدقده علم ويقينه مؤدی اولور وپك ضعيف اولدقده توهّم
حدّنی تجاوز ايلمز وقوّتی صورتنده ياخود قوی صورتيله متصوراولدقده تحقيقه دال اولان مثقله ياخود مخففـه
ان كلمه‌سنه مقـارنا استعمال اولنور وضعيف اولدقده شكه دالّ اولان ان مكسوره ايله استعمال اولنور انتهی (الظنه)
ظانك كسريله تهمت معنـاسـنه‌در جمعی ظنن در عنب وزننده يقـال فيه ظنة ای تهمة (الظنين) امير وزننـده
تهمت اولنـان آدمه دينور يقال رجل ظنين ای متهم (الاظنان) همزه‌نك كسريله برآدمه تهمت ايلمك معناسـنه در
يقال اظنه اذااتهمه وبرآدمی عرضهٔ تهمت قلمق معناسـنه دركه كـنديسنه كلان تهمته آنی قرشوطتوب آنی تهمتلو
چقرمقدن عبـارتدر تقول اظننته ای عرضته للتهمة (الاظنان) تشديد ظايله افتعـال وزننده برآدمی تهمتلو قلمق
معناسـنه در ومنه قول ابن سيرين لم يكن علیّ كرم الله وجهه يظنّ فی قتل عثمان رضی الله عنه بتشديد الظـاء
وعلی زنة المجهول اصلی يظتنّ ايدی تاء طـايه قلب اولندقدنصكره ظايه نقـل وادغام اولندی بوراده يفتـعل
من تظنّن نسخـه‌لری غلطدر صواب اولان من الظنّ اولمقـدر (التظنی) تدنّی وزننـده ظنّ وكمان قوللنمق
معناسنه‌در يقال لبس الامر بالتظنی وهواعمال الظنّ بونك اصلی تظنّن ايدی نون اخيره ياءيه قلب اولندی (الظنون)
صبور وزننـده ضعيف وبيمجال آدمه اطلاق اولنور يقال رجل ظنون ای ضعيف وحيله ورأی وتدبيری قليل
آدمه اطـلاق اولنوز يقـال رجل ظنون ای القليل الحيـلة وشول خاتونه دينوركه شان وشرفی اولمغله هركس
تزوّجنه خواهشكر اوله يقـال امرأة ظنون ای لها شرف تتزوّج وشول قيويه اطلاق اولنوركه صويی وارميدر
يوقيدر معلوم اولميه يقال بئرظنون ای لا يدری افيهاماء ام لاوصويی آزجه اولان قيويه اطلاق اولنور يقـال بئر
ظنون ای القليلة الماء وشول بورجه اطلاق اولنوركه آلان آدم اداليدرمی يوخسه ايتمزمی معلوم اولميه يقـال دين
ظنون اذا كان لايدری يقضيه آخذه ام لا (المظنة) ميمك فتحی وظانك كسريله اسم مكاندر برنسـنه‌نك آنده اولمسی
ظنّ اولنان محله دينور يقال هومظنة للخير ای موضع يظنّ فيه وجوده مترجم ديركه قيـاس اولان ظانك فتحيـله
اولمقدر ابن اثيرك قولی اوزره ظـانك كسری آخرنده‌كی هاء ايچوندر بعضلر ديديلركه بومقوله اسم مكانه تاء الحاق
بقعـه اراده سـنه ياخود مبـالغه‌يه محمولدر لكن بونلر سمـاعيدر نتـه كه شـافيه شرحـنده مشروحدر
فصـــل العين المهملة

ع

(العبن) عينك فتحی وبانك سكونيـله جسم خشن وغليظ اولمق معنـاسنه در
يقـال عبن جسمه عبنا من البـاب الاول اذاغلظ وخشن (العبن) ضمتينله اتلوجانلو باشـقلوكوزل آدملره دينور
يقـال رجل عبن ای سمان ملاح شارح ديركه ظاهرا مفردی اعبن در (العبن) فتحتينله ونونك تشديديله (والعبنی)
الفـه مقصوره ايله ايری وجثه‌لو اولان كركس قوشـنه واركك دوه‌يه دينور ثانينك مؤنثنده عبناة وجمعنده عبنيات
دينور (الاعبان) همزه‌نك كسريله بيوك جثه‌لو دوه ايدنمك معناسـنه‌در يقـال اعبن الرجـل اذا اتخذ جملا عبنی
(العبنة) عرفه وزنـنـده دوه قسمنده اولان قوّت وزوره دينور كرك جمل وكرك ناقه اولسون (العتن) عينك وتای
فوقيه‌نك ضمـيله باوز وقوی وشديد آدملره دينور مفردی عتون وعاتن در يقـال رجـل عتون وعاتن ای شـديد
(العتن) عينك فتحيله برآدمی عنف وزور ايله قاقيورمك معنـاسنه در يقال عتنه الی السجن عتنا من البـاب الثانی

والاول اذادفعه شديدا عنيفا (الاعتان) همزه نك كسريله بورجلو يه يك شدت وتقاضا ايله رنجيده ايلمك معناسنه در
يقال اعتن على غريمه اذا آذاه وتشدد ده (عتان) كتاب وزننده خيبر قرشوسنده برصو آديدر (العثن) عينك كسرى
وثاى مثلثه نك سكونيله برنوع يبراق اسميدر كه تازه ايكن مواشى قسمى رعى ايدرلر ودواب و واشى يه كركى كبى
تقيد وتيمار ايله اصلاح ايدن آدمه دينور يقال هو عثن مال اى مصلحه وسايسه وقبون يوكنه دينور عهن معناسنه
(العثن) فتحتينله كوچك بته دينور صنم صغير معناسنه جمعى اعثاندر وتتونه دينور يقال بالنار عثن اى دخان
(العثان) غراب وزننده بودخى تتونه دينور جمعى عواثن كلور غير قياس اوزره وتوزه دينور غبار معناسنه
وبرموضع آديدر (العثن) كتف وزننده تتون چالمغله طعمى بوزلمش طعامه دينور يقال طعام عثن اى فاسد لدخان
خالطه (المعثون) بودخى عثن معناسنه در يقال طعام معثون اى عثن (العث) عينك فتحيله (والعثان
والعثون) عينلرك ضميله آتشك تتونى توتمك معناسنه در يقال عثنت النار عثنا وعثونا من الباب الاول
اذادخنت وطاغك تپه سنه طوغرى آغمق معناسنه مستعملدر يقال عثن فى الجبل اذا صعد (التعثين) تفعيل وزننده
بودخى آتشك تتونى توتمك معناسنه در يقال عثنت النار بمعنى عثنت وناس بيننه فتنه وشورش القاسيله افساد
ايلمك معناسنه مستعملدر يقال عثن عليهم اذا وقع بينهم التخليط واثار الفساد ولباسى بخور ايله تو تسولمك
معناسنه در يقال عثن الثوب اذا بخره بالبخور (العثن) فتحتينله معطر اولمق معناسنه در يقال عثن الثوب عثنا
من الباب الرابع اذا عبق (عثانه) ثمامه وزننده جذيمه قبيله سى يوردنده برصو آديدر (العثنون) عصفور وزننده
صقاله دينور على قول صقال باشنه ياخود ذقنده وذقن آلتنده بتوب اشاغى يه طوغرى صارقانه دينور ياخود اوزلغنه
دينور يقال العجبى عثنونه اى لحيته اوهو مافضل منها بعد العارضين اومانبت على الذقن وتحته سفلا اوهو طولها
ودوه نك چكه سى آلتنده صارقان اوزون قيللره دينور وعثنون الريح وعثنون المطر روزكارك و يغمورك اول رينه
اطلاق اولنور ياخود مطلقا يغموره ياخود سماء وارض بيننده اولان يغموره اطلاق اولنور جمعى عثانين در
(العواثن) علابط وزننده يك تو يلو ارسلانه دينور (المعثن) معظم وزننده قباصقاللو آدمه دينور يقال رجل معثن
اى الضخم العثنون (العجن) عينك فتحى وجيمك سكونيله يوغورمق معناسنه در يقال عجنه عجنا من الباب
الاول والثانى اذا اعتمد عليه بجمع كفه يغموره وبرآدمك عجانسنه اورمق معناسنه در يقال عجنه اذا ضرب
عجانه ودوه اللرنى يره اوره رق يوريمك معناسنه مستعملدر و بوسائر دابه لرده دخى اولور يقال عجنت الناقة
اذا ضربت الارض بيديها فى سيرها وقوجه آدم يرندن قالقاركن اللرنى يره طيامق معناسنه مستعملدر
يقال عجن فلانا اذا انهض معتمدا على الارض كبرا (الاعتجان) افتعال وزننده بودخى يوغورمق
معناسنه در يقال اعتجنه بمعنى عجنه (المعجون) (والعجين) امير وزننده يوغورلمش نسنه يه دينور خمير كبى
وعجين خبز ومخنث شخصه على قول رخاوتلو رجل ومرأه يه اطلاق اولنور عجينه دخى دينور جمعى عجن در
كتب وزننده (العجينة) سفينه وزننده بودخى مخنثه دينور يقال رجل عجين وعجينة اى مخنث واحق و بيغز
آدمه دينور وجماعت معناسنه در ياخود جماعتدن چوق كمسه لره دينور (ام عجينه) قرتال قوشنك كنيه سيدر
(ابوعجينه) (وابن ابى عجينه) محدث لردر (العجان) شداد وزننده بودخى احمق آدمه دينور (المتعجنة) اسم فاعل
بنيه سيله جماعته دينور ويك سموز ناقه يه دينور (العجناء) حمراء وزننده سودى آز ناقه يه دينور و يك سموز ناقه يه
دينور على قول يك سموزلكندن ممه لرى صارقوب وامزكلرى برى برينه قاوشوب يوقرى چكلمش اوله وشول
ناقه يه دينور كه فرجنك ايچنده شيش اولمغله مانع لقاح اوله (العجنة) فرجه وزننده بودخى فرجنك ايچنده
شيش اولان ناقه يه دينور (العجن) فتحتينله ناقه عجنه اولمق معناسنه در يقال عجنت الناقة عجنا من الباب الرابع
اذا صارت عجنة (العجان) كتاب وزننده ميونه دينور عنق معناسنه ودبر ده دينور است معناسنه واكك آلتنه دينور كه
صقاق تعبير اولنور وخايه دن دبره طوغرى ممدود اولان سكيره دينور (العاجنة) برمحلك وسطنه دينور يقال
قعد فى عاجنة المكان اى وسطه (الاعجان) همزه نك كسريله يك تاولو ناقه يه بنمك معناسنه در يقال اعجن الرجل
اذا ركب الناقة السمينة و برآدمك خايه دن دبره طوغرى ممدود اولان سكرى شيشمك معناسنه در يقال اعجن
الرجل اذا اورم عجانه (المتعجن) اسم فاعل صيغه سيله (والعجن) كتف وزننده صمصق طقناز كوده لو تاولو
دوه يه دينور (العاجن) صاحب وزننده رحمنده اصلا ولد قرار ايتمز اولان ناقه يه دينور يقال ناقة عاجن اى لا يقر
الولد فى بطنها (العجاهن) علابط وزننده كرپى يه دينور قنفذ معناسنه ومجهول النسب آدمه دينور يقال هو
عجاهن اى ليس بصريح النسب وكو يكو صاغديجنه دينور كو يكوز فافحانه يه كيرد كده صكره عجاهن اطلاق

اولمز وكو يكوايله كلين بيننده اولان ايلچى يه دينورمؤنثى مجاهنه در وخادم وخد متكاره دينور وآشجى يه دينور
طباخ معناسنه جمعى مجاهنه درعينك فتحيله (التجهن) تدحرج وزننده كلين ايله كويكوار الغنه ايلچى
وعجاى اولان كسه زفافه قدر كلين طرفنه تردد وملازمت ايلمك معناسنه در يقال تجهن فلان اذا لزم العروس
حتى بنى عليها (المجاهنة) علابطه وزننده ماشطه قادينه دينور (العدن) عينك فتحى ودالك سكونيله (والعدون)
قعودوزننده بريرده اقامت وتمكن ايلمك معناسنه در يقال عدن بالبلد عدنا وعدونا من الباب الثانى والاول اذا اقام به
ومنه جنات عدن اى جنات اقامة لمكان الخلود ودوه لر حمض ديدكلرى اوتدن خوشلنوب وكنديسنه كركى كبى
سيكوب يرامغله دائما آنى اوتلامق معناسنه در يقال عدنت الابل فى الحمض اى استمرته ونمت عليه ولزمته
فهى عادن وتربى كوبره لمك معناسنه در يقال عدن الارض عدنا من الباب الثانى اذا زبلها واغاجى بالته
مقوله سى نسنه اورمغله افساد وبرباد ايلمك معناسنه در يقال عدن الشجرة اذا افسدها بالفاس ونحوها
ويردن طاش قوپرمق معناسنه در يقال عدن الحجر اذا قلعه (العادن) شول دوه لره دينور كه حمض ديدكلرى
شوراوتلق كنديسنه يرامغله خوشلنوب دائما آنى اوتلراوله لر پس عادن وصف خاص كبى اولور (التعدين)
تفعيل وزننده بودخى زبلى كوبره لمك معناسنه در يقال عدن الارض اذا زبلها وقازمه ايله يرقازمق معناسنه در
يقال عدن بالمعدن الارض اذا ضربها به وشارب طلوم كبى طپطلو اولمق معناسنه در يقال عدن الشارب اذا امتلأ
(المعدن) مجلس وزننده جوف ارضده حاصل اولان آلتون وكومش مقوله سى جواهر ارضيه نك منبت ومحلنه دينور كه
مارسيده كان دينور اهل معدن آنده دائما اقامت ايلديكيچون ياخود حق جل وعلا جواهرى بوره بى آنده اثبات
وتمكين ايلديكيچون اطلاق اولندى وهر نسنه نك مكان اصلنه دينور ومنه يقال فلان فى معدن الخير والكرم اى مكان
اصله (المعدن) منبر وزننده بيوك قازمه يه دينور صاقور معناسنه (عدان) سحاب وزننده برموضع آديدر ودكز
يالىسنه دينور ساحل بحر معناسنه واريمق قيسنه دينور ويدى سنه مدته دينور يقال مكثوا عدانا اى سبع
سنين بين العرب يدى عدد كامل اولمغله هر خصوصده اكا اعتنا ايدرلر بوراده برمحلده يدى يلدى سنه اقامت اولندقده
اول محل كندوسنه منتسب اولمق اعتبار يله در وآندن مدت وزمانه منشعب اولمشدر (العدانة) سحابه وزننده
جماعت معناسنه در جمعى عدانات در يقال جاءت عدانة من الناس اى جماعة وقوغه نك اشاغيسنه ديكيلن
درى پارچه سنه دينور جمعى عداين در (العيدان) عينك فتحيله دال بابنده ذكر اولندى (عدنان) سلمان وزننده
ابومعد در كه برقبيلهء عظيمه پدر پدر (العدينة) سفينه وزننده بودخى قوغه نك اشاغيسنه ديكيلن درى پاره سنه
دينور بونكده جمعى عدائن در (المعدّن) معظم وزننده اشاغيسنه عدينه ديكلمش قوغه يه دينور يقال غرب
معدن اذا خرز به العدينة (المعدّن) محدث وزننده معدنك طاشنى طپراغنى سوكوب فلزات تفحص وطلب ايدن
آدمه دينور كه معدنجى تعبير اولنور معدن امينده ده اطلاقى ملحوظدر يقال هو معدّن اى مخرج الصخر من المعدن
يبتغى فيه الذهب ونحوه (العدودنى) سفرجلى وزننده چاپك ياخود باوز ياخود عدودن نام پغوره ياخود عدودن
نام ارضه منسوب دوه يه دينور (عدن ابين) بدن احد وزننده يمن دكزنده برجزيره در امراى حميردن ابين نام كسه
آنده اقامت ايلمكله مضاف اولمشدر (عدن لاعه) اكا قريب برقصبه در (عدنه) فتحاتله بريده ناحيه سنده برموضعدر
وبررجل آديدر (عدنه) غرفه وزننده ملل قر بنده بر يىلان آديدر (عدان) سحاب وزننده (وعدينه) جهينه وزننده
اسماء نسواندندر (العيدنة) دحرجه وزننده خرما اغاجى پك اوزون اولمق معناسنه در يقال عيدنت النخلة
اذا صارت عيدانة اى طويلة مؤلف عيدانه يى عود ماده سنده ثبت ايلمشيدى بوراده دخى ذكرى لفظنه نظرايله
تصريفنه مبنيدر (العذانة) ذال معجمه ايله سحابه وزننده دبر ومقعده دينور (العرن) فتحتينله (والعرنة) غرفه
وزننده (والعران) كتاب وزننده بچلغان ديدكلرى علته دينور كه دابه قسمنك اياقلرينك اكسه لرنده ظهور ايلكله
تويلرى كيدوب چتلاقلرو يارهلر پيدا اولور على قول شول ناسوردر كه آت قسمنك بلكجه لرنده حادث اولور بو آت
قسمنك انجكنده اولان مهره اوله جقدر يقال فى رجل الفرس عرن وعرنة وعران وهو داء يأخذ فى آخر رجل الدابة
يذهب الشعر ويشقق فى ايديها وارجلها او جسوة تحدث فى رسغ رجله (العرن) فتحتينله دابه بچلغان اولمق
معناسنه در يقال عرنت الدابة عرنا من الباب الرابع اذا اصابته عرنة (العرنة) فرحه وزننده (والعرون) صبور
وزننده بچلغان اولمش دابه يه دينور (العران) كتاب وزننده دوه نك بروننه بچورد كلرى برونده لغه دينور وعران مصدر
اولور برآدمك دار ووطنى بعيد اولمق معناسنه يقال عرنت الدار عرانا من الباب الرابع اذا بعدت وبعيد معناسنه
وصف المصدر اولور كاسيذكر وبكره وچرخ اوقنه دينور وبعد معناسنه در يقال بينهما عران اى بعد وصر تلان

ایشه دینور وقرن وهمتا معناسنه در یقال هو لبس بعرانه ای قرنه وحرب وقتال معناسنه در یقال وقع بینهم عران
ای قتال بونده مفاعله بابندن مصدر اولمق دخی محتملدر واکسره دینور مسمار معناسنه (العرن) قرن وزننده
دوه‌نك بورننه بورونده رق بچورمك معناسنه در یقال عرن البعیر عرنا من الباب الثانی والاول اذا وضع فی انفه
العران ودوه‌نك بورنی بورونده رقدن اغریمق معناسنه در یقال عرن البعیر علی المجهول اذا شکی انفه من العران
و برنسنه‌یی ادمان ومعتاد ایدنمك معناسنه در یقال عرن علی الشیء عرنا من الباب الاول اذا مرن واوقك تمرن لحه جك
یرینه سکیر صارمق معناسنه در یقال عرن السهم اذا رصفه (العرین) امیر وزننده ارسلان یتاغنه دینور یقال کالاسد
فی عرینه ای مأواه وصرتلان وقوردو یلان اینلرینه دینور عرینه دخی دینور جمعی عرن کلور کتب وزننده و پك
قوری مبشه اغاجلغنه دینور کدریزه ریزه اوله وچتلق اغاجلغه دینور واته دینور لحم معناسنه وحر بدن بر بطن
اسمیدر واوکیك قوشنك اوتمسنه دینور وخانه‌نك وشهرك یوره‌سنه دینور یقال نزلوا فی عرین الدار
اوالبلد ای فنائه وتیکنه دینور شوك معناسنه وبرمعدن اسمیدر وجانورك پاره پاره ایلدیکی لاشه‌یه دینور
وعز ومنعه معناسنه مستعملدر یقال لایصل احد الی عرینه ای عزه وکلر یواسنه دینور (العارنة) بودخی
دیار بعیده‌یه دینور یقال دیار عران وعارنة ای بعیدة (العرنین) عینك کسریله بورونه دینور علی قول بورون کمیکنك
پك اولان یرینه دینور یقال هو اشم العرنین ای الانف او هو ماصلب من عظمه ایکنجی‌یه کوره تمام انفده استعمالی
مجاز اولور وعرنین هر شیئك اول وابتداسنه دینور وقومك سید وشریف وذیشانلرینه اطلاق اولنور جمعلری
عرانین در یقال هو عرنین قومه ای سیدهم وشریفهم (العرانیة) علابطه وزننده سیل صوینك اوزون اوزادی
مدینه دینور ودریانك اورته‌سنه وانکبن یرینه دینور (عرانیه) عینك فتحیله ابن جشم درکه بلقین قبیله‌سی
رجالندندر وبلقین بنو القین مخففیدر (العرن) فتحتینله اتك اله بیلاشمش زفیرنه دینور وقاون وقارپوز رایحه‌سنه
دینور بوراده بعض نسخه‌ده طبیخ عنوانده مرسومدرکه سکین وزننده دربطیخ معناسنه در وبعضده امیر وزننده
مضبوطدرکه منصفدن برنوعدر وکرپچه وآچی‌یه‌ده دینور پس بونلرك رایحه‌سنه اطلاق اولنور وعرن عینك
کسریله بو معنایه در وعرن تتونه دینور دخان معناسنه وبر شجر آدیدرکه یبراغیله دری دباغت اولنور وپشمش
اته دینور (العرن) عینك کسریله بودخی قاون وقرپوز رایحه‌سنه دینور (العرن) کتف وزننده شول کمسنه‌یه
دینورکه قاراوبنیانلرك یانه ملازمت ایلیه قار قربانندن اکل ایدنجه‌قدر وعدی بن امیة الضبی یاخود عمیر بن
جبل البجلی فرسنك اسمیدر (المعرن) معظم وزننده نمرنی مسمار ایله برچینلنمش مزراغه دینور یقال رمح معرن
اذا سمر سنانه بالعران (عرینه) جهینه وزننده برقبیله درعرنیون المرتد ون آنلره منسوبلردر (العرنة) عینك کسریله
عرن نام شجرك یرده اولان طمرلرینه دینورکه اطرافه مبسوط اولور علی قول ظمخ دیدکلری شجرك خ‍ ‍نه دینور
وکندیسیله برکورشجی مقاومته قادر اولمیان پهلوانه دینور یقال هو عرنة ای صریع لایطاق (المعرون) عرن
دیدیکی خشب ایله دباغت اولنمش دری‌یه دینور (عرنان) عینك کسریله برطاغك آدیدر (الاعران) همزه‌نك
کسریله دائما ات یمك معناسنه در یقال اعرن الرجل اذا دام علی اکل اللحم وبرآدمك کوشکلرینك بجاقلری
بچلغان کبی جابجا چتلامق معناسنه در یقال اعرن الرجل اذا تشققت سیقان فصلانه وبرآدمك دوه‌لری بچیك
اولمق معناسنه در یقال اعرن الرجل اذا وقعت الحکة فی ابله (عرانه) ثمامه وزننده اسمادندر حیقان بن
عرانه درکاه حضرت مصطفوی‌یه ورود ایلدی (بطن عرنه) همزه وزننده عرفاتده برموضعدر موقف حوزه‌سندن
دکلدر (العارن) ارسلانه دینور (معرون) (وعرین) زبیر وزننده (وعران) رمان وزننده اسامیدندر العربون
عصفور وزننده (والعربون) حلزون وزننده (والعربان) قربان وزننده عقدواحکام بیع ایچون ویریلان برمقدار جزء
پیشین اقچه‌یه دینور عامه ترکیده‌پی تعبیر اولنور که پیش مخففیدر یقال اعطی عربون السلعة وعربونها وعربانها
وهو ما عقد به البیع مؤلف بونی عرب ماده‌سنده دخی ثبت ایلدی ظاهرا نونك اصلی وزیاده‌سی مختلف فیهدر صاحب
نهایه نونك زیاده‌لکنه ذاهبدر عربون غیرك مداخله‌سنه مانع اولدیغیچون معامله معقوده‌یی اعراب واظهار
واصلاح ایلدیکنه مبنیدر دیدی وآکار بون واربان دخی دینور عامه ربون دیرلر (العربنة) دحرجه وزننده مشتری
بایعه نسنه اشتراسنده عربون ویرمك معناسنه در یقال عربنه اذا اعطاه العربون (العرتن) تای فوقیه ایله
جعفر وزننده (والعرتن) فتحاتله ونونك ضمیله‌ده که بونك اصلی عرنتن ایدی قرنفل وزننده یاخود جحنفل وزننده
یاخود تانك حرکات ثلاثیله‌ده لغتدر (والعرتون) حلزون وزننده برشجر اسمیدرکه آنکله دباغت اولنور (المعرتن)
مزعفر وزننده عرتن اغاجیله دباغت اولنمش دری‌یه دینور یقال ادیم معرتن ای مدبوغ بالعرتن (عرنسات) مصغر

صيغه‌سيله برموضع آديدر (العرجون) زنبور وزننده خرماسالقمنه دينور على قول قوريوب اكيلديكى حاله مخصوصدر ياخود سالقملك دبنه دينور شارحك بيانى اوزره بو خرما اغاجنده طورديغى يرده اكيلور وخرماسالقمى قطع اولندقده اغاج باشنده قوريوب قالور ياخود صاپنه وچوپنه دينور ومنارنوعندن طوملان ديدكلرى نباته شبيه برنبات آديدر جمعلرى عراجيندر (العرجنة) دحرجه وزننده حايك ثوبه عرجون صورتنى نقش وتصوير ايلمك معناسنه‌در يقال عرجن الثوب اذا صور فيه صور العراجين و برآدمه عرجون ايله اورمق معناسنه‌در يقال عرجن فلانا اذا ضربه بالعراجين و برنسنه‌يه قان يا زعفران ياقنه سورمك معناسنه‌در يقال عرجنه اذا طلاه بالدم او بالزعفران او بالخضاب (العرهون) زنبور وزننده منارنوعندن طوملان ديدكلرى نباته دينور كه نصف بمورطه شكلنده اولور جمعى عراهيندر (العراهن) علابط وزننده ايرى و بومرى كوده‌لو دوه‌يه دينور (الاعزان) زاى معجمه ايله اكرام وزننده برنسنه‌يى بولشوب هركس حصه‌سنى آلمق معناسنه‌در يقال اعزن فلانا اذا قاسمه فى النصيب فاخذ كل نصيبه (العسن) عينك فتحى وسينك سكونيله بركيمسه‌نك صاچى خوب ودلكش و بدنى بياض اوله‌رق قامتى بلند اولمغه دينور كه وصف محاييدر يقال به عسن اى طول مع حسن الشعر والبياض وعسن برموضع آديدر (العسن) عينك كسريله مثل ونظير معناسنه‌در يقال ماله عسن اى مثل ونظير والبح باغنه دينور بونده حركات ثلاثه لغتدر (العسن) عينك ضميله سموزلكه دينور (العسن) ضمتينله وفتحتينله علف طوارمى وامغه دينور وفتحتينله مصدر اولور علف طواره يرامق معناسنه يقال عسن فى الدابة الكلأ عسنا من الباب الرابع اذا نجع (العسن) كتف وزننده آزجه علفله تاولنور اولان دابه‌يه دينور يقال دابة عسن اى شكور (الاعسان) همزه مفتوحه ايله آثار وعلايم معناسنه‌در واعسان الابل دوه‌نك يصى كورك ككلرينه دينور واعسان الارض قطع اولنان اوطونك يرده قلان اوجه‌لرينه وكتوكلرينه دينور (التعسن) تفعل وزننده برآدم پدرينه چكمك معناسنه‌در يقال تعسن الغلام اباه اذا اشبهه و برشيئك اثر وعلامتنى اراشدرمق معناسنه‌در يقال تعسن الشئ اذا طلب اثره و يربر مقدارجه اوت تورمك معناسنه‌در يقال تعسنت الارض اذا انبتت شيئا من النبات (الاعسان) همزه‌نك كسريله بو دخى يربرمقدارجه اوت تورمك معناسنه‌در يقال اعسنت الارض بمعنى تعسنت (التعسين) تفعيل وزننده قورالحلق حالت حيوانلرك كوده‌لرنى صندروب زبون‌لتمق معناسنه‌در بابى ازاله ايچوندر يقال عسن الجدب الابل اذا خفف لحمها (العوسن) جوهر وزننده برطرفه وربجه اولان اوزون شيئه دينور يقال شئ عوسن اى طويل فيه جنأ (العبسان) شبان وزننده برشيئك عهده‌سندن كلان زورمند آدمه دينور ومنه يقال ماهو من عبسانه اى من رجاله (الاسنعسان) دوه آزجه علف اكل ايدر اولمق معناسنه‌در يقال استعسن البعير اذا اكل قليلا (العشن) عينك فتحى وشين معجمه‌نك سكونيله (والتعشين) تفعيل وزننده (والاعتشان) افتعال وزننده برآدم كندى قريحه‌سندن برنسنه حقنده شويله‌در ديو تخمينله حكم ايلمك معناسنه‌در يقال عشن الرجل فيه عشنا من الباب الاول وعشن واعتشن اذا قال برأيه وخمن واعتشان خرما اغاجنك كسلمش بداق ديبلرندن بشاق اراشدرمق معناسنه‌در يقال اعتشن النخلة اذا تتبع كرابتها و بركيمسه اوزره بيوجه جدال ايچون كدى كبى آتلمق معناسنه‌در يقال اعتشن فلانا اذا واثبه بغير حق (العشانة) ثمامه وزننده خرما قلطه‌سنه دينور وخرما بداغنك دبنه دينور كه بداق باشى اوله جقدر عشان دخى دينور غراب وزننده (ابو عشانه) عرب كنيه‌لرندندر (التعشن) تفعل وزننده بو دخى خرما اغاجنك بداق ديبلرندن بشاق اراشدرمق معناسنه‌در يقال تعشن النخلة اذا تتبع كرابتها (العشوزن) زاى معجمه ايله سفرجل وزننده چتين وچيره‌شك وچپارز نسنه‌يه دينور يقال شئ عشوزن اى عسر ملتو وخوى ومشربى شديد وتند آدمه دينور عشيزن دخى دينور واو بدلى نون ايله يقال رجل عشوزن وعشزن اى شديد الخلق وصلابتلو انسان وحيوانه دينور مؤنثى عشوزنه‌در جمعى عشازن وعشاوز كلور (العشزنة) دحرجه وزننده بنازلق واونكولك ايلمك معناسنه‌در يقال عشزن فلان فى الامر اذا خالف (الاعصان) صاد مهمله ايله اكرام وزننده برابش ضرب وكج ومج اولمق معناسنه‌در كه انحلالى دشوار اولور يقال اعصن الامر اذا اعوج وعسر (العطن) فتحتينله حوض يوره‌سنده اولان دوه ياتاغنه دينور نته كه سائر محلده اولانه مراح ومأوى دينور يقال اناخت الابل بالعطن وهو وطنها ومبركها حول الحوض كذلك حوض يوره سنده قيون وكچى ياتاغنه دينور جمعى اعطان در ومنه تقول العرب ضربوا بعطن اى رووا ثم اقاموا على الماء يعنى صويه كركى كبى كنديلرى ودابه‌لرى قانديقدنصكره تكرار صو ايچمكه قيلم وتوجه ايتديلر شارح ديركه كلام مزبور امثالدندر ناسك كثرت واتساعى ضمننده ضرب اولنور كما فى النهاية فى حديث الرؤيا ضرب الناس بعطن ضرب مثلا لاتساع الناس فى زمن عمر

رضی الله عنه ومافتح علیهم من الامصار وعربلرفلان خاندان وصاحب ثروت وسامان وسخی وکریم وصاحب
احساندر دیجك یرده فلان رحب العطن دیرلر که کنایه در یقال هورحب العطن ای کثیرالمال واسع الرحل رحب
الذراع وعطن مصدر اولور دری دباغتنده علی حاله ترك اولنمغله چوریوب قوقمق معناسنه در علی قول تویی
یولنمق ایچون اوزرینه صوسپوب سپیده یاتورمغله یومشمق معناسنه در یقال عطن الجلد عطنا من الباب
الرابع اذا وضع فی الدباغ وترك فافسد وانتن او نضح علیه الماء فدفنه فاسترخی شعره لینتف (المعطن) مجلس وزننده
بودخی صوقربنده اولان دوه یتاغنه دینور جمعی معاطن کلور (التعطین) تفعیل وزننده عطن ایدنمك معناسنه در
یقال عطن الرجل للابل اذا اتخذ العطن ودوه صویه قاندقدنصکره صویوره سنده چوکمك معناسنه در یقال
عطنت الابل اذا رویت ثم برکت ودری یی سپیده چوق یاتورمغله چوریدوب قوقمق یاخود تویلری یومشبوب
یولنمق ایچون اوزرینه صوسپوب یره کومك معناسنه در یقال عطن الجلد بمعنی عطنه عطنا کما سیذکر (العطون)
قعود وزننده بودخی دوه صویه قاندقدنصکره صویوره سنده یاتمق معناسنه در یقال عطنت الابل عطونا
من الباب الاول والثانی اذا رویت ثم برکت وناقه صو ایچدکدنصکره اسکی یتاغنه کتمك علی قول ابتدا ایچمامکله
عطنه رد ایدوب برمقدار انتظاردنصکره دفعهٔ ثانیه ده صویه عرض اولنمق یاخود صویه قاندقدنصکره
چوکرتمك معناسنه در یقال عطنت الناقة عطونا وهوان تراح بعد شربها اوردها الی العطن لینتظر بها لانها
لم تشرب اولا ثم یعرض علیها الماء ثانیا اوهوان تروی ثم تبرك (العاطنة) صویی ایچدکدنصکره صویوره سنده
یتان ناقه یه دینور جمعی عواطن وعطون کلور عینك ضمیله (الاعطان) همزه نك کسریله برکسه دوه لری صویه
کلوب ایچمدکلری ایچون یاخود برکره ایچمکله تکرار ایچمك ایچون صویك یوره سنده یاتروب آلیقومق معناسنه در
یقال اعطن الابل اذا حبسها عند الماء فبرکت بعد الورد وبرآدمك دوه لری صویوره سنده اولان یتاغه یاتمق
معناسنه در یقال اعطن القوم اذا عطنت ابلهم (العطنة) فتحاتله معنای اولدن اسمدر دوه صویه کلدکدنصکره
یتاغه یاتمغه دینور (العطان) رمان وزننده (والعطون) جلوس وزننده (والعطنة) فتحاتله معاطنه نازل اولان
جماعته دینور یقال قوم عطان وعطون وعطنة اذا نزلوا فی المعاطن (الانعطان) انفعال وزننده دری دباغتده
چوق یاتمغله چوریوب قوقمق معناسنه در یاخود تویی یولنمق ایچون اوزرینه صو سپوب سپیده یاتورلمغله
یومشمق معناسنه در یقال انعطن الجلد بمعنی عطن (العطن) عینك فتحیله تعطین الجلد معناسنه در که ذکر
اولندی یقال عطن الجلد عطنا من الباب الثانی والاول بمعنی عطنه (المعطون) (والعطین) امیر وزننده وصف
مذکور اوزره اولان دری یه دینور (وعطین) وعطینه وجودی بدرایحه اولان کسیه دینور یقال رجل عطین
وعطینة ای منتن (العطان) کتاب وزننده هنوز دباغت اولنمامش دری یه قوقسون دیو اکدکلری فشقی یه یاخود
طوزه دینور شهرلرده کرجلیوب یاخود طوزلرلر (عاطنه) بحر یمنده براسکله آدیدر (العفن) دفن وزننده طاغه
و بایره آغمق معناسنه در یقال عفن فی الجبل عفنا من الباب الاول اذا صعد واتی آز یدوب قوقمق معناسنه در
یقال عفن اللحم اذا غیره (العفن) کتف وزننده (والمعفون) بوزیلوب قوقمش اته دینور وعفن چوریمش نسنه یه
دینور (التعفین) بودخی اتی آز یدوب قوقمق معناسنه در یقال عفن اللحم بمعنی عفنه (العفن) فتحتینله (والعفونة)
عمومه وزننده برنسنه رطوبتدن یاخود سائر عارضه دن بیریوب چوریمك معناسنه در یقال عفن الحبل عفنا
وعفونة من الباب الرابع اذا فسد فتفتت عند مسه (التعفن) تفعل وزننده عفونه معناسنه در یقال تعفن الحبل
بمعنی عفن (عفان) شداد وزننده بر رجل آدیدر و بو غیر منصرفدر زیرا عفن ماده سندن فعالدر ومنصرف اولور
اکر عفة ماده سندن فعلان اعتبار اولنور ایسه وعفان سنداولکه سنده برکورفز اسمیدر (الاعفان) همزه نك
کسریله برآدمك سختیانی انباشته ده چوریوب دلیك دلیك اولمق معناسنه در یقال اعفن الرجل اذا ثقب ادیمه
(العفاهن) علابط وزننده جلادت وجدتلو توانا ناقه یه دینور (عقه) قافله حمزه وزننده اران بالنده برقلعه در
(عقیون) صهیون وزننده عرش اعظم تحتنده ریحدن بر بحر آدیدر آنده ریحدن مخلوق ملائکهٔ کرام واردر که
اللرنده ریحدن مخلوق مزراقلر طوتوب دائما عرشه نظر ایدرلر و تسبیحلری سبحان ربنا الاعلی کلمهٔ شریفه سیدر
مترجم دیرکه بوماده یی وافر تتبع ایلدم لکن سائر محلده ظفریاب اولمدم ظاهرا ارتفاع معناسنه اولان عقو یاخود
عقی ماده سندن اولمق کرکدر سبحان الله وما یعلم جنوده الا الله (العقیان) عینك کسریله معتل بابنده مرسومدر
العکنة غرفه وزننده یك سموزلکدن قارن اتنده حاصل اولان بیوه و بوکیدی یه دینور جمعی عکن درصرد وزننده
یقال بطن ذو عکن وهی ما انطوی وتثنی من لحمه سمنا (التعکن) تفعل وزننده یك سموزلکدن قارن اتلری بیوکلنوب

بوکوم

بوكوم بوكوم اولمق معناسنه‌در يقال تعكن بطنه اذا صار ذا عكن (العكناء) حمراء وزننده (والمعكنة) معظمه
وزننده سموزلكدن قارنى اتلرنده بيولر و بوكوملر پيدا اولمش قيزه دينور يقال جارية عكناء ومعكنة اذا تعكن بطنها
وعكناء ممه لرينك امجكلرى غليظ اولان ناقه‌يه دينور (العكنان) عينك فتحى وكافك سكونيله وفتحيله چوق دوه‌لره
دينور (العكان) كتاب وزننده بيونه دينور عنق معناسنه (العلن) فتحتينله (والعلانيه) كراهيه وزننده برنسنه
ظاهر وآشكاره اولمق معناسنه‌در كه سر واسرار مقابليدر راغبك بيانته كوره اكثرى معانى ومعقولاتده مستعملدر
يقال علن الامر وعلن وعلن علنا وعلانية من الباب الاول والثانى والخامس والرابع اذا ظهر (الاعتلان) افتعال
وزننده بودخى آشكاره اولمق وآشكاره‌يه چقمق معناسنه‌در يقال اعتلن الامر اذا ظهر (الاعلان) همزه‌نك كسريله
برايشى آشكاره قلمق معناسنه‌در كه كيزلمك مقابليدر تقول اعلنت الامر وبالامر اذا اظهرته وبرايشى آچقدن
ايشلمك معناسنه‌در يقال اعلن بالعداوة اذا جاهر (التعلين) تفعيل وزننده بودخى برايشى آشكاره قلمق معناسنه‌در
يقال علن الامر اذا اظهره (العلان) جدال وزننده (والمعالنة) مجادله وزننده بودخى برايشى آچغه چقرمق وآچقدن
ايشلمك معناسنه‌در يقال عالن بالعداوة علانا ومعالنة اذا جاهر وبرنسنه‌يى بركسيه اعلان واظهار ايلمك معناسنه‌در
يقال عالنه الامر اذا اعلنه اليه (العلنة) همزه وزننده اصلا كتم سر ايلمز اولان آدمه دينور يقال فلان علنة
اى لايكتم سرا (العلانية) كراهيه وزننده مصدر دركه ذكر اولندى وشول آدمه دينوركه دائما جميع ايشى
پس پرده‌دن اوليوب عيان وآشكاره اولوز اوله جمعى علانين كلور يقال رجل علانية اى ظاهر امره
واكا علانى دخى دينور سحابى وزننده جمعى علانيون كلور (العلوان) عينك ضميله عنوان معناسنه‌دركه
سر نامهٔ مكتوبدر اجمالا درون مكتوبى اظهار ايدر يقال علوان الكتاب كذا اى عنوانه (علان) كتاب وزننده
شهر صنعاء قربنده برحصار آديدر (علانه) جبانه وزننده ذمار قربنده برحصار آديدر (العلجن) جعفر وزننده
طقناز كوده‌لو ناقه‌يه دينور بونك نونى زائد اولمغله جيم بابنده ذكر اولندى (العلجون) عصفور وزننده يا اوز ناقه‌يه
دينور يقال ناقة علجون اى شديدة (العمن) عينك فتحى وميمك سكونيله بريرده اقامت ايلمك معناسنه‌در يقال
عمن بالمكان وعمن عمنا من الباب الثانى والرابع اذا اقام (العمينة) سفينه وزننده دوز وملايم ارضه دينور يقال
ارض عمينة اى سهلة عمان غراب وزننده برجل آديدر ويمن اولكه سنده بربلده آديدر منصرف وممنوع
اولور (عمان) شداد وزننده شام ديارنده بربلده آديدركه بلقاء ناحيه سنده‌در (الاعمان) همزه‌نك كسريله
(والتعمين) بركسه عمان شهرينه قصد وتوجه ايلمك معناسنه‌در ياخود اكا داخل اولمق معناسنه‌در يقال اعمن
الرجل وعمن اذا توجه الى عمان اودخله واعمان دائمى بريرده مقيم اولمق معناسنه‌در يقال اعمن الرجل اذا دام
على المقام (العمن) ضمتينله بريرده مقيم اولان كسه‌لره دينور مفردى عمون در صبور كبى (العمانية) غرابيه وزننده
بصره‌ده برجنس خرما اغاجيدركه باز وقيش باشندن چچكى اكسك اوليوب وهميشه دالرينك كيمى چچكلى وكيمى تازه
اولمش خرمالو اولور (العن) عينك فتحى ونونك تشديديله (والعنن) فتحتينله (والعنون) قعود وزننده برآدمك
اوكنه آرقورى برايش ظهور ايلمك معناسنه‌در مثلا برايشه مشتغل ايكن ناكهانى برايش دخى آچلمق كبى يقال
عن له الشئ عنا وعننا وعنونا من الباب الثانى والاول اذا ظهر امامه واعترض وعنن فتحتينله معناى مزبوردن
اسم اولور وعن تشديد نونله بركسه حقنده عنين اولمسيله حكم اولنمق ياخود سحر ايله بغلو اولمق معناسنه‌در يقال
عن فلان على المجهول اذا حكم القاضى عليه بالعنانة او منع عن المرأة بالسحر بوندن اسم عنه‌در عينك ضميله
ومكتوبه عنوان يازمق معناسنه‌در يقال عن الكتاب اذا كتب عنوانه وآتك اويانه ديزكين كچورمك معناسنه‌در
تقول عننت اللجام اذا جعلت له عنانا وديزكينى چكمكله آتى آليقومق معناسنه‌در تقول عننت الفرس اذا حبسته
بالعنان وسوكك معناسنه‌در تقول عننت فلانا اذا سببته (الاعتنان) افتعال وزننده بودخى برآدمك اوكنه ارقورى
برايش چقه كلمك معناسنه‌دركه اوكنه كرلمك تعبير اولنور يقال اعتن له الشئ اذا ظهر امامه واعترض وبرآدمك
حال وشانى وكار وكردارى بيانه چقمق معناسنه‌در وبو عنوان ماده سندندر يقال اعتن ماعندهم اى اعلم
بخبرهم (العنان) كتاب وزننده بودخى معناى اولدن اسمدر عنن كبى كه برنسنه برآدمك اوكنه ارقور يدن كرلمكه
دينور وآتك ديزكينه دينور جمعى اعنه‌در وعنن در ضمتينله آتك كم كبى اغزينه كيرميوب ايكى طرفنده آرقورى
معترض اولديغيچون يقال جعل اللجام عنانا وهو السير الذى تمسك به الدابة وتقول العرب رجل طرف العنان
اى خفيف يعنى جست وچالاك در بوراده طرف كتف وزننده كه بركسنه‌نك صحبتنده ثابت اولميان آدمه دينور
وعنان مفاعله دن مصدر اولور معارضه معناسنه يقال عانه عنانا ومعانة اذا عارضه وشركة العنان شول

شركته اطلاق اولنور كه ایكی آدم برمخصوص مالده مشترك اولوب سائر مالارنده مشترك اولمیه لر كویا كه اول مال اوكلرینه ارقوری كلمكله اشترا وعقد شركت ایلدیلر علی قول بركسنه برماله مشتری ایكن آنك اوكنه كریلوب بوندہ بكا دخی شریك ایله دیمكله عقد اولنان شركتدن عبارتدر و بو صورت مشتری من بورمال مرقومه كسب استحقاق ایلمزدن مقدم اولور و بعضلر دیدیكه شركت عنان شركتده برابر اولمقدن عبارتدر یعنی ایكی طرفك سرمایه سی مساوی اولمقدر كه اول میدانه نمقدار اقچه وضع ایلمش ایسه دیكری دخی اولقدر وضع ایلك وجهیله معقود اولان شركت اولور و بوعنان فرسدن مأخوذ در زیرا دیز كسنك ایكی طنانی دخی بس برا بر اولور یقال بینهما شركة عنان وهی ان یكون فی شیء خاص دون سائر مالهما اوهوان یعارض رجلا فی الشرا فیقول اشركنی معك وذلك قبل ان یستوجب العلق اوهوان یكونا سواء فی الشركة ملاّ خسرو دررده سائردن احسن تعریف و بیان ایلمشدر فلیراجع وعنان انسانك صرتنده بل طرفنده اوزون طمره دینور ایكی طرفنده اولانه عنانا المتن دینور و برموضع و برخاتون اسمیدر (العنون) صبور وزننده دائما سائر دابه لردن ایلروده كیدر اولان دابه یه دینور كه پیشاهنك محرّفی پشنك تعبیر اولنور یقال دابة عنون ای متقدمة فی السیر (المعن) میمك كسریله مسن وزننده شول فضول وكستاخه دینور كه دائما بیهوده ووظیفه سندن خارج اقوال وافعاله كیریشوب اولور اولمز ایشلره تعرّض وتصدّی ایدر اوله مؤنثی معنه در یقال رجل معنّ اذا كان یدخل فیما لا یعنیه و یعرض فی كل شیء وخطیب عربه دینور كه هر بلرك خواجه لر یدر یقال هو معنّ ای خطیب (المعنون) مجنون وزننده ومرادفیدر یقال رجل معنون ای مجنون (العنانی) قصاری وزننده ومرادفیدر كه غایت ومبلغ دیمكدر یقال عنانالك ان تفعل كذا ای قصارك و بواعتراض معناسندندر (العنین) امیر وزننده شول آدمه دینور كه قوّت ماسكه سی اولمامغله ریح بطننی طوتمز اوله یقال رجل عنین ای لا یقدر علی حبس ریح بطنه (العنین) سكیت وزننده سست اندام اولمغله جماعه قادر اولمیان آدمه دینور یاخود نسوانی یعنی جماعی قطعا اراده واشتها ایلمز اوله یقال رجل عنین ای لا یأتی النساء عجزا اولا یریدهن صاحب مصباحك بیاننه كوره مؤنثده دخی اولور عنینه دینور هایله یقال امرأة عنینة ای لا تشتهی الرجال وصاحب مغربك بیاننه كوره عنین كلمه سی عنّ الابل ماده سندندر كه حظیره ده حبس ایلمك معناسنه در یاخود اعتراض معناسندندر زیرا ادخال ایده میوب ایكی طرفه اعتراض ایدر مترجم دیر كه عنّ الفرس باللجام ماده سندن اولمق معنای ثانی یه ده ملایم اولور وقالدیكه فقهمالك عنّ امرأة دون اخری قوللری معنای ثانی اوزره محرّ جدر وكتب فقهیه ده عنین تعمیم اولنمشدر كه اتیان نسایه مطلقا مقتدر اولمیاندن عبارتدر كرك ذكری قائم اولسون وكرك اولمسون وكرك ثیبه واصل اولوب بكره اولمسون وكرك بعض نسایه واصل اولوب بعضه اولمسون وكرك مرضدن وضعفدن وكبر وشیخوخیتدن وكرك سحر وعقددن اولسون (العنانة) سحابه وزننده (والتعنین) تفعیل وزننده (والعنینة) كسر تیله ونونك تخفیفی وتشدیدیله (والتعنینه) تای مفتوحه ایله اسملردر عنینلكه دینور وتعنین مصدر اولور بركسنه حقنده قاضی عنین اولمق اوزره حكم ایلمك معناسنه در علی قول سحر ایله بغلو اولمق معناسنه در یقال عنّ الرجل عن امرأته علی المجهول اذا حكم القاضی علیه بالعنانة اومنع عنها بالسحر ومكتوبه عنوان یازمق معناسنه در یقال عنّ الكتاب وعنّاه اذا كتب عنوانه وآت اویاننه دیزكین كچورمك معناسنه در تقول عننت اللجام اذا جعلت له عنانا (الاعنان) همزه نك كسریله بودخی برآدمه عنین اولمق اوزره حكم ایلمك یاخود سحر ایله بغلو اولمق معناسنه در یقال اعنّ الرجل عن امرأته علی المجهول بمعنی عنّ وآت اویاننه دیزكین كچورمك معناسنه در تقول اعننت اللجام اذا جعلت له عنانا ودیزكین چكمكله آتی آلیقومق معناسنه در تقول اعننت الفرس ای حبسته بالعنان (العنن) ضینك ضمیله اسمدر مؤلفك سوقنه كوره عنّ عن امرأته وعنّ واعنّ بضمهن ای حكم القاضی علیه بذلك اومنع عن النساء بالسحر قولنك معناسندن اسمدر لكن متبادری تردید ثانیدن اولمقدر كه بغلولق تعبیر اولنور ومغربك ومصباحك بیانلرینه كوره عنانه وعنینه كبی مطلق عنینلكدن اسم اولوب ولغت مرزوله در ارجح اولان ذكر اولنانلردر وعنة اغاجدن وچالیدن اولان آغیله دینور كرك دوه وكرك قیون آغیلی اولسون جمعی عنن در صرد وزننده وعنان كلوز جبال وزننده وآتش اوزره تجره اوتورتدقلری نسنه یه دینور ساج اباغی كبی وقدان القدر معناسنه شارح دیركه وقدان واو مكسوره ایله دیكدان فارسی معربیدر وعنه ایپه دینور حبل معناسنه و بمنده برولایت آدیدر و بر رجل اسمیدر وعنه برآدمك اوكنه آرقوری چقوب كریلن شیئه دینور ومنه یقال اعطیته عین عنة ای خاصة من بین اصحابه یعنی فلانه یاران ورفقاسندن مخصص اوله رق نسنه و یردم كویا كه عطیه من بوره یه شخص مرقوم یالكز جه معترض اولمشدر بورده غین عنه

لفظی

لفظی مضافدر وعنه کلمه‌سی غیر منصرفدر و بعضا منصرف اولور پس اعطیته ایاه کائنا عین عنة سکبنده حال اولور کذلك فلانی ارامقسزین بو ساعتده ناکهانی کوردم دیجك یرده رأیته عین عنة دیرلر رأیته اعتراضا فی الساعة معناسنه وذاتی معلومم اولیان برنسنه یه ناکهانی تعرض ایدوب صتاشدم دیجك یرده اعننت بعنة لاادری ماهی دیرلر تعرضت لشیء لااعرفه معناسنه (العنان) سحاب وزننده بلوده دینور یاخود صویی وارایکن یاغدر میان بلوده دینور مفردی عنانه در هوادهٔ اعتراضنه مبنی در یقال ظهرت فی السماء عنان ای سحاب اوهی التی تمسك الماء وبنی عامر دیارنده بر وادی اسمیدر اوست طرفی بنوجعده نك واشاغی طرفی بنوقشیرك یوردلریدر وابو عنان وحفص بن عنان تابعیلردر مؤلف عنانیه دیدکلری طائفهٔ یهودك ذکرندن سکوت ایلدی و بو مصباح منیرده مشروحدر (الاعنان) همزهٔ مفتوحه ایله اغاجلرك اوجلرینه دینور یقال اعنان الشجر ای اطرافها واعنان الشیاطین شیطانلرك طباع واخلاقلرندن عبارتدر یقال فیهم اعنان الشیاطین ای اخلاقها مترجم دیرکه نهایه ده بو عباره ایله مرسومدر وفی الحدیث سئل عن الابل فقال اعنان الشیاطین الاعنان النواحی کانه قال انها لکثرة آفاتها کانها من نواحی الشیاطین فی اخلاقها وطبایعها پس نواحی معناسندن اولور واعنان السماء نواحی وآفاق واطراف آسماندن عبارتدر یقال اعنان السماء ای نواحیها بونلرك جمعی عسن در فتحتیله وعنان السماء عینك کسریله فلکه نظر ایتدکده ناظره ظاهر ومرئی اولان یرینه دینور یقال بلغ عنان السماء وهو مابدالك منها اذا نظرتها وعنان الدار خانه نك برجانبنه دینور (العنوان) والعنیان) عینلرك ضمیله وکسریله مکتوب وکتابك سرنامه ودیباجه‌سنه دینور مکتوبه برطرفندن عن واعتراض ایلدیکیچون اطلاق اولندی اصلی عنان ایدی رمان وزننده نونلرك کثرتندن بریسی واوه و یایه منقلب اولدی بناء علیه نصریفی اصل وفرع اوزره مصوغ اولور مؤلف بونلری عنو وعنی ماده لرنده دخی ذکر ایلمکله ظاهرا اقواله مبنی در وعنوان برنسنه نك ظهور نه کند یسیله استدلال اولنان شیئه دینور ومنه یقال الظاهر عنوان الباطن ای یستدل بظاهر حال المرء علی ظهور حال باطنه (العنونة) دحرجه وزننده کتابه عنوان یازمق معناسنه در یقال عنون الکتاب اذا کتب عنوانه ویقال عنه وعناه بقلب النون یاء کما ذکر (العنعنة) زلزله وزننده تمیم قبیله سنك تکلمده همزه‌یی عین حرفنه ابدال ایلمرندن عبارتدر مثلا ان یرنده عن دیدکلری کبی یقال یعنعن تمیم ای یبدلون العین من الهمزة مؤلف عنعنهٔ حدیثدن سکوت ایلمشدر و بو مولدد کلدر زیرا عربدن مسموعدر (العان) تشدید نونله اوزون طاغه دینور یقال جبل عان ای طویل (عن) عینك ضمیله برقبیله و برموضع اسملریدر (العنان) شداد وزننده خیر ومنفعت خصوصنده بطائت اوزره اولان آدمه دینور یقال هو عنان عن الخیر ای بطیء منه (المعننة) معظمه وزننده اندامی صیق ود برنکلی خاتونه دینور یقال جاریة معننة الخلق ای مطویته عن عینك فتحی ونونك سکونیله اوج وجه اوزره استعمال اولنور وجه اول حرف جر اولور اون معنایه دلالت ایدر ١ مجاوزه ایچوندر نحو سافر عن البلد ای تجاوزعنه ٢ بدل معناسنه اولور کقوله تعالی لاتجزی نفس عن نفس شیئا ای بدل نفس ٣ استعلاء ایچون اولور کقوله تعالی فانما یبخل عن نفسه ای علی نفسه ٤ تعلیل ایچون اولور کقوله تعالی وما کان استغفار ابراهیم لابیه الاعن موعدة ای لموعدة ٥ بعد کلمه سنه مرادف اولور کقوله تعالی عما قلیل لیصبحن نادمین ای بعد قلیل ٦ ظرفیت ایچون اولور کقول الشاعر * ولاتك عن حمل الرباعة وانیا * ای ولاتك فی حمل الرباعة زیراونی ماده سی اشبو ولاتنیا فی ذکری آیتنده فی ایله صله لنمغله مصراع مرقومده کی دخی اکا حمل اولنمشدر ٧ حرف جر اولان من معناسنه اولور نحو قوله تعالی وهو الذی یقبل التوبة عن عباده ای من عباده ٨ باء جاره معناسنه اولور نحو قوله تعالی وماینطق عن الهوی ای بالهوی ٩ استعانه ایچون اولور کقولك رمیت السهم عن القوس ای بها و بو معنا ابن مالك فوائدیدر ١٠ زائد اولور محذوف اولان آخر عن کلمه سندن عوض ایچون ایراد اولنور کقول الشاعر * اتجزع ان نفس اتاها حمامها * فهلا التی عن بین جنبیك تدفع * ای تدفع عن التی بین جنبیك عن کلمه سی اسم موصولك اولندن حذف اولنمغله ذیلنده عن تعویضا زیاده اولندی وجه ثانی مصدریه اولور و بو عنعنهٔ تمیم اداسنده اولور که ذکر اولندی یعنی اوزره ان موقعنده عن ایله تلفظ ایدرلر نحو اعجبنی عن تفعل بمعنی ان تفعل وجه ثالث اسم اولور جانب معناسنه کقول الشاعر من عن یمنی مرة وامامی وکقوله علی عن یمینی مرت الطیر سنحا (العون) عینك فتحی وواوك سکونیله ظهیر ومدد کاره دینور مفرد وجمعی ومذکر ومؤنثی برابر در جمع مکسری اعوان کلور یقال هو وهی وهم عونه واعوانه ای ظهیره و بو فی الاصل مصدردر وعون اعانه دن اسم اولور یاردم ومدد معناسنه و مصدر اولور

خاتون عوان اولمق معناسنه یقال عانت المرأة تعون عونا اذا صارت عوانا كما سیذكر (العوین) امیر وزننده اسم جمعدر ظهیر ومددكار جماعته دینور (الاستعانة) یاردم طلب ایلمك معناسنه در تقول استعنته و به اذا طلبت منه العون وقاسیق قیلنی تراش ایلمك معناسنه در یقال استعان الرجل اذا حلق العانة (الاعانة) همزه نك كسریله یاردم ایلمك معناسنه در تقول استعنته فاعاننی (المعانة) میمك فتحیله (والمعونة) میمك فتحی وواوك ضمیله مكرمه كبی (والمعونة) مقوله وزننده (والمعون) مفول وزننده عون كبی بونلرده اسملردر یاردم ومدد معناسنه در یقال ماعنده لنا عون ومعانة ومعونة ومعوبة ومعون ای اعانة شارح دیركه عند الفراء معون معونه دن جمعدر (التعوین) تفعیل وزننده بودخی یاردم ایلمك معناسنه در تقول عوّنتی بمعنی اعاننی وخاتون عوان اولمق معناسنه در یقال عوّنت المرأة اذا صارت عوانا وحمار دیشی یه چوق آشمق معناسنه در یقال عوّن الحمار اذا اكثر بوكه لعانته ور آدمك حصه ونصیبنه دخول ایلمك معناسنه دركه حصه سنه اورتق اولمقدن عبارتدر یقال عوّن فلانا اذا دخل علیه فی نصیبه (التعاون) تفاعل وزننده (والاعتوان) افتعال وزننده یاردملشمق معناسنه در یقال تعاونوا واعتونوا اذا اعان بعضهم بعضا اعتون كلمه سی تعاون معناسنه اولمغله واوی اعلال اولنمدی (المعاونة) مقاتله وزننده (والعوان) قتال وزننده بركسیه یاردم ایلمك معناسنه در یقال عاونه معاونة وعوانا ای اعانه (المعوان) محراب وزننده ناسه كوزل یاردم ایدن یاخود چوق یاردم ایدن آدمه دینور یقال هو معوان ای الحسن المعونة اوكثیرها (العوان) سحاب وزننده شول جنكه دینوركه مقدم بردفعه دخی اوغراش اولمش اوله كه مراد دفعهٔ ثانیه اولان جنك وقتال دركویا كه دفعهٔ اولی بكر اولور یقال وقعت بینهم حرب عوان وهی من الحروب التی قوتل فیها مرة وشول صغر اینكنه وقسراغه دینوركه بطن بكردن صكره طوغورمش اوله كه مراد ابتدا طوغورمش اولا ندركه اورته یاشلو اولور یقال بقرة وفرس عوان اذا كانت نتجت بعد بطنها البكر وتحت زوجده اولان خاتونه دینوركه بودخی اورته یاشلو اولور جمعی عون كلور عینك ضمیله قال الشارح ومنه المثل ❊لا تُعَلِّمَ العَوانُ الخِمرَةَ❊ یعنی اورته یاشلو خاتونه خمار بورنمكی تعلیم ایتمه اول مستغنیه در وعوانه ساحل بحر یمنده بربلده آدیدر و یغمور یاغمش یره دینور (العوانة) سحابه وزننده پك اوزون خرما اغاجنه دینور وكر پیدن كوچك برجانور آدیدر وقومسال لرده اولان برقور تجغز اسمیدر وعرمه نام محلده برصو آدیدر (العانة) قانجق اشكه دینور اتان معناسنه و بیبان اشكی سوریسنه دینور جمعی عون كلور عینك ضمیله وقاسیقده بتن قیللره دینور یقال حلق العانة ای شعر الركب شارح دیركه قاسیغده ده اطلاق اولنور حتی بعضلر بونی حقیقت عد ایتمشدر وعانه عونه تقدیرنده دركه واو مفتوحه ایله در وعانه نهر فرات اوزره برقصبه آدیدر جمع عانیه اكا منسوبلردر وعانه برنیچه پرلاق كواكبه اطلاق اولنور كه سعودك اشاغی طرفنده واقعلردر (ابوعون) عین مضمومه ایله خرمانك وطوزك كنیه لریدر (بئر معونه) عینك ضمیله مدینه قربنده برقیو آدیدر (عوائن) علابط وزننده برطاغك آدیدر (المتعاونة) اسم فاعل بنیه سیله دونلمش عورته دینور یقال امرأة متعاونة ای طاعنة فی السن (عون) صون وزننده (عوین) زبیر وزننده (عوانه) سحابه وزننده (معین) امیر وزننده (معین) مبین وزننده اسامئ رجالدندر (العهنة) عینك ضمی وهانك سكونیله تازه چبوغك اكیلوب بوكلمسنه علی قول آیرلیه رق قیرلمسنه دینور و بو اسمدر (العهن) عهد وزننده تازه چبوق اكیلوب بوكلمك یاخود آیرلیه رق قیرلمق معناسنه در یقال عهن القضیب عهنا من الباب الثانی اذا انثنی او انكسر بلا بینونة و بر یرده اقامت ایلمك معناسنه در یقال عهن بالمكان عهنا من الباب الاول اذا اقام وخروج ایلمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال عهن منه اذا خرج و برایشده جدّ وجهد ایلمك معناسنه در یقال عهن فی العمل اذا جدّ وعهد معناسنه در یقال عهن الرجل اذا عهد وتعجیل ایلمك معناسنه در یقال عهن له مراده اذا عجله له وخرمانك دالّلری قورمق معناسنه در یقال عهنت السعف اذا یبست (العهنة) عینك كسریله برشجردركه قرمزی چچكلری اولور بادیه اشجارندندر وعهنه عهن لفظندن اخص دركه قیون یوكنه علی قول الوان بویانمش یوكه دینور پس عهنه آندن رقطعه یه اطلاق اولنور جمعی عهون در یقال بیده عهن ای صوف اومصبوغ الوانا وعهنه احنه لفظنده لغتدركه حقد وكینه یه دینور یقال فی صدره عهنة ای احنة (العاهن) فقیر وكدایه دینور یقال رجل عاهن ای فقیر وقدیمی اولان ماله دینور یقال له عاهن ای مال تالد وحاضر معناسنه در یقال شیء عاهن ای حاضر ومقیم وثابت معناسنه در یقال هو بالمكان عاهن ای مقیم ثابت واوشكن وتنبل صالق سولپوك آدمه دینور یقال رجل عاهن ای مسترخ كسلان وعواهن لفظندن مفرد اولور كه خرما بیننسنه یقین برلرده نابت خرماد اللرینه دینور وناقه نك رحمنده

اولان طمرلره دینور وانسانك اعضاء كاسه‌سنه دینور جوارح معناسنه ذكر اولنان شاخ معناسندندر وتقول العرب
رمى فلان الكلام على عواهنه اى لم يبال اصاب ام اخطأ يعنى سوزى اصابت وخطاسندن مبالات ایتمیه‌رك تفوه
ایلدى و بو تعجيل یاخود حاضر معناسندن مأخوذدر (تعهن) تانك حركات ثلاثى وهانك كسريله بجازده برموضع
آديدر (العيهون) طيفور وزننده برخوشبو نبات آديدر (العهن) عينك كسريله یو كه یاخود رنكارنك یو یالوسنه
دینور كه ذكر اولندى ودواب ومواشى يى كوزل كوزه‌دوب تيمار وتقيدنه اهتمام ايدن آدمه دینور عهد معناسندندر
يقال هو عهن مال اى حسن القيام عليه (عاهان) ابن كعب‌در كه شاعردر (العهان) كتاب وزننده خرما ساقمنك
دبنه دینور (بنو عهينه) جهينه وزننده سلفده برقبيله‌در كه حالا منقرضلردر (العين) عينك فتحيله وكسريله كوزه
دینور فارسيده چشم دینور و بو مؤنثدر جمعى اعيان واعين وعيون كلور كلور وجمع الجمعى اعينات كلور زأيته بعينى
اى بباصرتى مترجم دير كه مقدمهٔ زمخشريده مشروح اولديغى اوزره عين لفظى الفاظ مشتركه‌نك اشهرى
ومعنا جهتندن اكثرى‌در ومدلولى اولان معنالرك بعضى موضوع له حقيقى و بعضى مجازيدر و باصره تأويليله
مؤنثدر وراغبك بياننه كوره معانئ سائره برر مناسبتله مستعار در مثلا اشرف اعضا اولديغندن كندودن صاحب
فضل ومزيت نسنه‌لر استعاره اولنور وجزؤ اعظم اولديغندن نفس وذات معناسنه استعمال اولنور وعين اهل
بلده دینور فتحتينله ده لغتدر يقال بلد قليل العين اى اهله وخانه جماعتنه دینور يقال ما بالدار عين اى اهلها ومصدر
اولور كوزد كورمك معناسنه يقال عانه يعينه عينا اذا اصابه بعينه وبعض كوزده اولان اصابت خاصه‌سنه دینور كه
هر نيه نظر ايلسه اصابت ايدر يقال به عين اى اصابة فى عينه وانسانه دینور ومنه يقال ما بالدار عين اى احد
وبجازده هذيل قبيله‌سنه مخصوص بر بلده آديدر وجاسوسه دینور يقال بعث عينا اى جاسوسا و بو عورته فرج
ومركوبه ظهر اطلاقى كبيدر وعين وعيان فتحاتله مصدر اولورلر صو آقق معناسنه يقال عان الماء عينا وعيانا
اذا جرى وعين شول بوفقه درى پارچه‌سنه دینور كه كاكره ورنبورك بو الغنى اكا صاروب آتارلر وجماعت وكروه
معناسنه‌در فتحتينله ده جائزدر يقال جاءت عين من الناس اى جماعة وحاسهٔ بصره دینور كه كوزده اولان
كورنجيلك قوتيدر قواى خمسهٔ ظاهره‌نك بريدر يقال هو قوى العين اى حاسة بصره قوية وحاضر وموجود
اولان شيئه دینور يقال هو عين اى حاضر وحقيقت قبله‌يه دینور كه نمازده اورايه توجه اولنور وحروف
هجادن برحرفدر كه حروف حلقيه‌دندر ومجهوره دندر لدى التلفظ اظهارنده اهتمام اولنمق مناسبدر لكن مؤدىء
استكراه اوله‌جق دكلو مبالغه اولنمامق لازمدر مترجم دير كه دقايق ادبيه دندر كه حروف هجادن تنها یاخود كلمه‌نك
ابتداسنده يازيلان عين ايكى قسمدر برينه عين نعلى و برينه صادى ديرلر كه بو صورتلرده در عاء وعين بتراء
ديدكلرى دخى صورت ثانيه‌در كه همزه شكلى اولور وعين برنسنه‌نك كزيده وافضلنه دینور يقال هذا عين المال
اى خياره و بعض دريلرده اولان كوز كوز بوفقه دائره‌لره دینور كه دريده عيب عد اولنور وكوزجى‌يه و بكجى‌يه
دینور يقال هو عين اى ديدبان وسكه‌لو آلتونه دینور يقال عندى عين اى دينار وسكه سز آلتونه ده دینور
ذهب معناسنه و برنسنه‌نك ذات ونفس وحقيقتنه دینور يقال عين الشيء اى ذاته ونفسه مؤلف بونى تكرار
ايلشدر وربا معناسنه‌در كه منهيات معامله دندر ميل ميزان معناسندندر و برقوم وقبيله‌نك سيد وذيشاننه
دینور يقال هو عين القوم اى سيدهم بو معنا زير حكومتنده اولانلرى كوروب كوزتديكيچون یاخود آنلره نسبت
كوز كبى اشرف اولديغيچوندر وقبله طرفندن ظهور ايدن سحابه دینور على قول عراق اولكه‌سنك قبله‌سى
طرفندن یاخود عراقك صاغ جانبندن ظهور ايدن سحابه مخصوصدر و بو جزيرة العرب قطرينه نسبتله در
بينلرنده سحاب مذكور عادتا ممطر اولور وعين كونشه على قول شعاع و پرتوينه دینور دائما معاينه یاخود افضل
كواكب یاخود ذات النور اولديغنه مبنى‌در تقول نجبت بصرى عن الرؤية عين اى شمس اوشعاعها و برقوش
آديدر وحاضر ونقد اولان ماله دینور مال عتيد معناسنه وعيب معناسنه‌در بو دخى ميل ميزان یاخود عيب
جلد معناسندندر يقال ما به عين اى عيب وهذيل بلادنده برموضعدر وشام ديارنده جبل اللكام تحتنده برقريه
آديدر ويمنده سنجان ولايتنده برقريه آديدر و برقومك كبيرنه دینورته كه ذكر اولندى وكونكلردن جريان ايدن
صويك مصبنه دینور مصلق وحوض كبى ونيچه كون متصل ياغان يغموره دینور واشمه وقيو مقوله‌سنك صولرى
نبع ايلديكى يره دینور كه قيو كوزى تعبير اولنور يقال انقطعت عين الركية اى مفجر مائها و بركسه‌نك نظركاهنه
دینور بو تعبير لسانمزده دخى زبانزده‌در كوزمدن آيرلمه دینور ومنه قوله تعالى فأتوا به على اعين الناس اى بمنظرهم
وترازونك بركفه‌سنك برطرفه مائل اغنه دینور كويا كه كوزك برطرفه طوغرى اكريجه نظرى یاخود اصابت عين

تأثیری تصورینه مبنیدر یقال فی هذا المیزان عین ای میل . وناحیه معناسنه در ویدی دیناردن نصف دانق
مقداره دینور ونظر معناسنه در تقول عینی لك دائما ای نظری وديز کوزنه دینور نقرة ازکبه معناسنه واعیان
کلمه سندن مفرد اولور که لاب وام قرنداشلردن برینه دینور متعدد دینه بنو الاعیان دینور نفیس وکزیده معناسنه در
اشبو اخوته معاینه دینور کاسیذکر یقال هم بنو الاعیان ای الاخوة من اب وام وپیکاره دینور که فارسیده چشمه
دینور ینبوع الماء معناسنه جمعی اعین وعیون کلور (صدیق العین) کوزقرشوسنده ایکن ریاء اظهار صداقت
ایدن بیوفا وهرجایی یه اطلاق اولنور یقال هو صدیق عین ای مادمت تراه . وعربلر نظرت البلاد بعین او بعینین
دیرلر بلادك اوتلری بتون ظاهر اولدقده معلوم اوله که منازلدن جبهه ساقط اولدقده عربلر نظرت الارض باحدی
عینیها دیرلر وصرفه ساقط اولدقده نظرت بعینیها جمیعا دیرلر که اول هنکامده تمام ربیع حکم ایدوب چارزکال
اوزره نابت اولور کلام مزبور تعبیر مذکوره مبنیدر کذلك عربلر برآدمه سن بنم یانمده محفوظ ومکرمسن دیه جك یرده
انت علی عینی دیرلر نته که بالکز جه مکرمسن دیه جك یرده انت علی رأسی دیرلر قال الراغب قوله تعالی (ولتصنع
علی عینی) ای بکلاءتی وحفظی ویقال فلان بعینی ای احفظه واراعی ومنه یقال للراعی للشیء عین وشول کسه که
همان کوزقرشوسنده ایکن ریاء قولکبی خدمت وعبودیت ایدر اوله اکا عبد عین اطلاق ایدرلر یقال هو عبد عین
ای کالعبد مادام تراه کذلك عربلر صنع ذلك علی عین وعلی عینین وعلی عمد عین وعمد عینین دیرلر اول ایشی
جد ویقینه مقارن عن قصد ایشلدی معناسنه وها هو عرض عین دیرلر قریب معناسنه که ایشته اول کوزك
اوکنده کرلمش طورر دیمکدر کذلك هو منی عین عنة دیرلر معنای مزبورده وبو اضافتله در وعنه کلمه سنك
انصرافی وعدم انصرافیله نته که عن ماده سنده بیان اولندی ولقیته اول عین دیرلر یعنی اکا اك اول بولشدم
دیمکدر که اك اول آنی کوردم تعبیر اولنور ونعم الله بك عینا دیرلر انعمها معناسنه که سنك دیدارك ایله حق تعالی
کوزمزی روشن ایلیه دیمکدر نته که نعم ماده سنده بیان اولندی (رأس عین) یاخود رأس العین حران ایله نصیبین
بیننده بر بلده در نسبتنده رسعنی دینور جعفری وزننده مؤلف عینتاب نام بلده نك که اسم اصلیسی عین در سکوت
ایلمشدر نسبتنده عینی دینور نته که شارح بخاری علامه عینی اورایه منسوبدر (عین شمس) مصرده برقریه آدیدر
(عین صید) صاد مفتوحه ایله (وعین تمر) (وعین انی) حتی وزننده بر موضعلردر (المعاینة) مفاعله
وزننده بنو الاعیان وجهیله اولان قرنداشلق معناسنه در یقال بینهم معاینة ای اخوة من جهة
بنی الاعیان وبو معناده مصدر اولور وبرنسنه یی بی شائبهٔ شك وشبهه آشکاره جه کورمك
معناسنه در یقال عاینه معاینة اذا رأه عیانا (المعیان) محراب وزننده (والعیون) صبور وزننده
کوزی پك دکن آدمه دینور که بد نظر تعبیر اولنور یقال رجل معیان وعیون ای شدید الاصابة بالعین
وعیون لفظنك جمعی عین کلور عینك کسریله وعین کلور کتب وزننده (ما اعینه) عانه یعینه صیغه سندن
فعل تعجبدر تعجب اول بد نظرکسه دردیمکدر (التعین) تفعل وزننده برنسنه یه کوزدکورمك ایچون دیکه دیکه
نظر ایلمك معناسنه در یقال تعین الابل اذا استشرفها لیعینها شارح دیرکه مؤلف بو معنایی تکرار ایلمشدر زیرا ختام
ماده ده تعین الرجل اذا تشوه وتانی لیصیب شیئا بعینه عبارتیله دخی ذکر ایلمشدر که برنسنه یه کوزدکورمك ایچون
تحسدا بد نظر ایلمك معناسنه در وبعض نسخه ده تشوس وتانی عنوانیله مرسومدر که کوزدکورمك ایچون دقت
وتانی ایله کوز قویر غیله باقشدرمق دیمك اولور وبرکسه یی یاخود برنسنه یی یقین وتحقیق وجهیله کورمك
معناسنه در یقال تعین فلانا اذا رأه یقینا وبرکسه یه برنسنه بعینه لازم اولمق معناسنه در که اکا متعین اولمق
تعبیر اولنور یقال تعین علیه الشیء اذا لزمه بعینه (الاعتیان) افتعال وزننده بودخی برنسنه یه کوزدکورمك ایچون
دیکه دیکه باقمق معناسنه در یقال اعتان الابل اذا استشرفها لیعینها وجاسوسلق ایلمك معناسنه در یقال
بعثنا عینا یعتاننا ویعتان لنا ای یأتینا بالخبر (الاعانة) همزه نك کسریله بودخی برنسنه یه کوزدکورمك ایچون
دقتله باقمق معناسنه در یقال اعان الابل بمعنی اعتانها (العیان) عینك کسریله مفاعله دن مصدر در برکسه یی
یا برنسنه یی شبهه سز آچقدن کورمك معناسنه در ومنه یقال لقیه عیانا ای معاینة لم یشك فی رؤیته اياه وعیان
اسم اولور چفتچی ادواتندن بردمور آلته دینور که صبان اوقنك طوقی اوله جقدر جمعی اعینه وعین کلور ضمتینله
(ابناء عیان) ایکی قوشدر که اعراب آنلری زجر ایله تفأل وتطیر ایدرلر کویا که توقع ایتدکلرنی آنلرك حرکتلریله
مشاهده ایدرلر علی قول ایکی جزکیدن عبارتدر که عیافت اربابی آنلری یر یوزینه جزدقدنصکره ابناء عیان اسرعا
البیان دیرلر وقیمن قاراوینبان کسه نك اویونی راست کلوب فائز اولسه جری ابناء عیان دیرلر کویا که فوز وطعامی

مشاهده ایدر (العین) فتحتینله (والعینة) عینك کسریله برآدم جاموس کوزلی وآهو کوزلی اولمق معناسنه درکه
کوزی دائره او وسیاهی عظیم اولمقدن عبارتدر یقال عین الرجل عینا وعینة من الباب الرابع اذا عظم سواد
عینه فی سعة (الاعین) احمر وزننده معنای مزبوردن وصفدر که جاموس کوزلو آدمه دینور عیناء مؤنثیدر واعین
بیان اوکوز ینك ارککنه دینور وبو بالغلبه اسم اولمغله توصیفله ثور اعین دیمك جائز دکلدر جمعلری عین در عینك
کسریله واعین اسماندر عبدالله بن اعین محدثدر (التعیین) تفعیل وزننده عین حرفی یازمق معناسنه در یقال
عین العین اذا کتبها وبرمتاعی عینه وجهیله یعنی ویره سی یه آلمق یاخود صاتمق معناسنه در یقال عین الرجل
اذا اخذ بالعینة او اعطی بها کما سیذکر واغاج تازه لنوب چیچکلری آچمق معناسنه در یقال عین الشجر اذا انضر
ونوّر وتاجر مالنی برآدمه عینه وجهیله صاتمق معناسنه درکه متاعنی اول آدمه اجل معلوم وعده سیله برپهایه
صاتوب بعده آندن متاع مزبوری فی الحال ناقص پهایه اشترا ایلمکدن عبارتدرکه اول آدمی زیاده یه مدیون ایدر
یقال عین التاجر اذا باع سلعته بثمن الی اجل ثم اشتراها منه باقل من ذلك الثمن ومیانه ده جنك پیدا ایلمك
معناسنه درکه اظهار حرب ایتمش اولور یقال عین الحرب بیننا اذا ادارها وانجودلمك معناسنه درکه انجویه کوز
ایتمش اولور یقال عین اللؤلؤة اذا ثقبها وبرآدمك مثالب ومعایبنی یوزینه قرشو سویلمك معناسنه در یقال عین فلانا
اذا اخبره بمساویه فی وجهه وقربه نك دیکش یرلری طوتیلوب صو ترشح ایلمسون ایچون ایچنه صو قومق معناسنه در
یقال عین القربة اذا صب فیها الماء لتنسد عیون الخرز بوراده تفعیل ازاله ایچوندر (العین) عینك کسریله بیان
اوکوزلرینه دینور مفردی اعین درکه ذکر اولندی (عیون البقر) عینك ضمیله بر درلو سیاه اوزم اسمیدرکه یوارلق اولور
کذلك برنوع سیاه ارك اسمیدر بونلر لسانمزده دخی متداولدر (المعین) معظم وزننده شول قماشه دینورکه آنده
جاموس کوزی کبی چارکوشه به یقین خرده نقشلر اوله وکوزلرینك ارالغی سیاه اولان اکوزه دینور وبرمعروف
ارکك اکوزك آدیدر (العیانة) کتابه وزننده جاسوسلق ایلمك معناسنه در تقول بعثنا عینا یعیننا عیانة ای یأتینا
بالخبر (المعتان) معتاد وزننده بدو یلرك اونلا قجبسنه دینور یقال هو معتان ای رائد القوم (المعیون) (والمعین)
مکیل وزننده بریوزنده آشکاره جریان ایدن صویه دینور یقال ماء معیون ومعین ای ظاهر جار علی وجه الارض
بونلر سابق الذکر عین وعینان ماده سنددرلرنته که میمی الاصل اولان معین دخی بو معنایه در (العین) کیس
وزننده یائك فتحیله ده جائزدر (والمتعین) اسم فاعل بنیه سیله صوبی ترشح ایدن طلومه دینور علی قول یکیسنه
دینور یقال سقاء عین ومتعین اذا کان یسیل ماؤه اوجدید (العینة) عینك کسریله برنسنه یی ویره سی یه آلمغه
دینورکه اسمدر یقال اخذه بالعینة ای بالسلف وبیع العینة قریبا تعیین ماده سنده بیان اولندیغی اوزره برمالی
برآدمه وعده سیله برپهایه صاتوب مجلس مزبورده ینه بایع اندن ناقص نقد پهایله اشترا ایلمکدن عبارتدر مثلا
برآدمه بشیوز غروش اقتضا ایلمکله بازرکانه عرض مرام ایلدکده اولدخی مثلا درتیوز غروش قیمتلو متاعنی اوچ
ماه وعده ایله مزبوره التیوز غروشه بیع وتسلیم ایلدکدنصکره در ساعت نقد اقچه ایله بشیوز غروشه آندن اشترا
ایلمك کبی شارح دیرکه بو معامله ربا اولمغله منهیدر وبو نقد حاضر معناسنه اولان یاخود ربا معناسنه اولان عیندن
مأخوذ در کتب فقهیه ده طرق سائره سی واحکامی مبسوطدر خصوصا تاتارخانیه ده حیلهٔ شرعیه لری
مشروحدر وبو مسئله ایچون رسالهٔ مخصوصه لر تألیف اولنمشدر وعینه مالك کزیده وافضلنه دینور یقال
اعطاه عینة المال ای خیاره وحرب وقتالك ماده سنه دینور واینك وقیون مقوله سنك کوزلرینك چوره سنه
دینور وثوب عینه مضاف اوله رق خوشمنظر قماشه دینور (المعان) مکان وزننده قوناغه دینور عادتا محل عین
اولدیغنه مبنی در یقال نزلوا معانا طیبا ای منزلا وحجاج شام ایچون برمخصوص قوناق آدیدرکه حالا بربیوك قریه در
(عینون) جیحون وزننده برقریه آدیدر عینونی دخی دیرلر (عینین) عینك کسری وفتحیله وتثنیه بنیه سیله احد طاغنك
اتصالنده برطاغك آدیدر احد وقعه سنده ابلیس لعین اکا چقوب الا ان محمدا قد قتل دیو ندا ایله شورشفکن میانهٔ
اهل اسلام اولمشیدی وعینین عینك فتحیله بحرین قضاسنده برقریه آدیدر خلید عینین دیدکلری کمسه اکا
مضافدر (عنان) عینك فتحیله برموضع آدیدر (عیان) حیان وزننده بربلده آدیدر (عیانه) کتابه وزننده برموضع
آدیدر (العیون) عینك ضمیله اندلسده بربلده آدیدر وبحرینده برقریه اسمیدر (اعین) احمد وزننده (عیانه) ثمامه
وزننده یمنده ایکی حصار آدیدر (المعینة) میمك فتحیله برقریه آدیدر (العیناء) خضراء وزننده ومرادفیدر عین
جاموسه تشبیهله درزیرا عربلر یك سوادی خضرتله تعبیر ایدرلر یقال ارض عیناء ای خضراء وپك پیر بمکله
برتلق درجه سنده اولان قربه یه دینور واهل عروض اصطلاحنده نافذه اولان قافیه یه دینورکه نفاذ دن

مأخوذدر كه اضمار ايچون هاء وصلك حركه سنه دينورنته كه مادهسنده بيان اولندى يقال قافية عيناء اى
نافذة وعيناء برقيو آديدر وقصرايله عينى جبل تبيرك قله سنه دينور لكن صواب اولان معجمه ايله اولمقدر (ذو العين)
اصحابدن قتادة بن نعمان لقبيدر برغزوه ده كوزينه زخم اصابت ايلمكله كوزى طشره اوغرايوب يوزينه سيلان
ايلمشيدى صاحب المعجزات عليه افضل الصلوات حضرتلرى يد مؤيدلريله يرينه ردّ ومسح ايلدكلرنده ديكر
كوزندن اصح وانور اولدى (ذو العينين) معاوية بن مالك نام شاعر وفارسك لقبيدر (ذو العيينين) مصغر تثنيه
بنيه سيله جاسوسه اطلاق اولنور (ابو عينان) نهار بن توسعه نام شاعرك جدّى كنيه سيدر (ابن معين) مكيل
وزننده معن ماده سنده مذكوردر فصـــــل الغين المعجمة (الغبن) غينك فتحى و بانك سكونيله (والغبن) فتحتيله
برنسنه يى اونتمق ياخود غفلت ايلمك ياخود غلط ايلمك معناسنه در يقال غبن الشئ وفيه غبنا وغبنا من الباب الرابع
اذا نسيه او اغفله او غلط فيه وغبن فتحتيله وغبانه غباوه وزننده برادمك رأى واندیشه سى سست وضعيف
اولمق معناسنه در يقال غبن رأيه غبانة وغبنا اذا ضعف ورايه كلمه سى منصوبدر مترجم دير كه بو تركيب سفه نفسه
و بطر عيشه قبيلندندر يعنى فى الاصل سفهت نفسه و بطر عيشه وغبن رأيه اولوب وقتا كه افعال مرقومه رجاله
تحويل واسناد اولنمغله مابعدلرى منصوب اولدى زيرا افعال مابعدلرينه واقع اولدى پس تفعيل بابندن سفه نفسه
وغبن رأيه تقديرنده اولديلر و بو بصريون وكسائى قوللريدر و بونلرك عندنده منصوب مذكورى تقديم جائزدر
نته كه غلامه ضرب زيد ديرلر وعند الفراء مثلا سفه نفسه تركيبنده وقتا كه فعل نفسدن صاحبنه تحويل اولنمغله
مابعدى مفسر مجراسنه جارى اولدى تا كه سفاهت آنده اولديغنه دلالت ايليه پس بونك حكمى سفه زيد نفسا
ديمك ايدى زيرا مفسر نكره اولور لكن بو اضافتى اوزره ترك اولنوب نكره كبى منصوب اولهرق ترك اولندى نكره يه
تشبيها و بوصورتده تقديمى جائز دكلدر و بعضلر غبن فى رأيه قوليله تاويل ايلديلر و بعضلر نوادردن اولهرق
تميزيته ذاهب اولديلر وغبن فتحتيله ضعف ونسيان معنالرينه اسم اولور يقال به غبن اى ضعف و يقال
غلبه الغبن اى النسيان (الغبين) امير وزننده (والمغبون) رأى وفكر واندیشه سى سست وضعيف اولان آدمه
دينور (الغبن) غينك فتحيله وبانك سكونى وفتحيله برآدمى معامله ده آلداتمق معناسنه در يقال غبنه فى البيع
غبنا وغبنا من الباب الثانى اذا خدعه بعضلر ديديكه سكونله غبن معامله ده خدعه يه وفتحتيله ضعف رأى
واندیشه يه مخصوصدر (المغبون) معامله ده آلدانمش آدمه دينور يقال غبن الرجل فى البيع على المجهول فهو
مغبون اى مخدوع بو معناده غبينه سفينه وزننده اسمدر معامله ده آلدانمغه دينور يقال لحقته فى تجارته غبينة
وغبن برنسنه يى ابوجه بيليوب حقيقت حالندن غافل اولمق معناسنه در يقال غبنوا خبر الناقة وغبنوا غبنا
من الباب الاوّل والرابع اذا لم يعلموا علمها واوزون جامه يى قيوروب قاصمق معناسنه در يقال غبن الثوب
اذا عطف (التغابن) تفاعل وزننده برى برنى آلداتمق معناسنه در يقال تغابنوا اذا غبن بعضهم بعضا
بو ملابسه ايله يوم قيامته يوم التغابن اطلاق اولندى كويا كه اهل جنت رابح اولمغله خاسر اولان اهل جهنمه
غبن ايلمش اولورلر و بو ماده اشتراكه موضوع اولمغله اهل جهنم طرفى تهكمه محمول اولور مؤلف بصائرده وجوه عديده
دخى بيان ايلمشدر (المغبن) منزل وزننده برينه ديننده اولان قصق يرينه دينور قولتق ايچى وقاسيق كبى جمعى مغابن در
غبن الثوب مادهسندندر (الاغتبان) افتعال وزننده برنسنه يى قولتق وقاسيق كبى قصق يرده كيزلمك معناسنه در
يقال اغتبن الشئ اذا اختبأه فى المغبن (اغبن) احمد وزننده اسمادندر مالك بن اغبن جهينه قبيله سندن بركسه در
(الغابن) صاحب وزننده كار وعملدن سست وفاتر آدمه دينور يقال هو غابن اى فاتر عن العمل (الغدن) فتحتيله
(والغدنة) غرفه وزننده (والغدنّة) حزقّه وزننده تازه لك وترلك وتاب وطراوت معناسنه در يقال به غدن
وغدنة وغدنّة اى نعمة ولينة وغدن اويقويه دينور وامرغنمغه دينور يقال غلبه الغدن اى النوم وكذا النعاس
وكوشكلكه وسستلكه دينور تقول اخذنى غدن اى استرخاء وفترة وغدنّه حزقّه وزننده قواق التنده چكه نك
نهايت بولديغى يرده اولان كيكلرده واقع بومر يجه اتجكزه دينور (المغدودن) اغديداندن اسم فاعل اولمق اوزره
برطرفه طوغرى بومشقلغندن مائل اولمش تازه نهاله دينور يقال غصن مغدودن اى الناعم المثنى وتروتازه جوانه
دينور يقال شابة مغدودن اى ناعم مترجم دير كه صحاحده وسائرده اغديدان صاچ اوزايوب كمالنى بولمق ونبات
زياده سيله تاب وطراوت بولوب يم يشل اولمق معنالرينه ده مرسومدر (الغدانى) غرابى وزننده مغدودن
معناسنه در (التغدّن) تفعل وزننده تازه نهال برطرفه اكيلوب بوكلمك معناسنه در يقال تغدّن الغصن
اذا تمايل وتعطف (الغدان) كتاب وزننده شول چبوغه دينور كه بر يره اوزادوب اوزرينه اثواب آتارلر (غدانه)

تمامه وزننده وبنوغدن غينك ضمیله ایکی جماعت آدیدر (الغدودنی) سفرجلی وزننده جسیم وسریع
معناسنه در (الغدفن) سجل وزننده غدفل کلمه سنده لغتدرکه تام وسابغ نسنه یه دینور سائر معنالری ماده سنده
ذکر اولندی (الغرین) ضریم وزننده (والغرین) حذیم وزننده طرین معناسنه درکه صویق بالچغه دینور
ومنه یقال اتی بالغرین والغرین اذا غضب وبونلك حمق معناسنه در وکپوکه دینورزبد معناسنه وسیل صویی
کتورب بر یرده قلان چاموره دینور کرك یاش وکرك قوری اولسون (الغرن) فتحتینله برقوش علی قول طوشنجل
قوشنك اسمیدر یاخود اکا شبیه برقوشدر جمعی اغران کلور وعند البعض غرن ینکجه دینور (غران) غراب
وزننده برموضع آدیدر (الغرن) کتف وزننده ضعیف وزبونه دینور (الغرن) فتحتینله خمیرتکنه ایچره قوریوب
قالمق معناسنه در یقال غرن العجین علی القرو غرنا من الباب الرابع اذا یبس (غزنة) غینك فتحی وزای معجمه نك
سکونیله کابل جوارنده بر بلده آدیدرکه بالجمله بلادك اتزه واوسعیدر سلطان محمود غزنوینك پای تختی ایدی
(غزنیان) غینك ونونك فتحیله ماوراء النهرده برقریه آدیدر (الغسن) غینك فتحی وسینك سکونیله آغزده نسنه
چیکنمك معناسنه در یقال غسن الشیء غسنا من الباب الاول اذا مضغه (الغسن) غینك ضمیله ضعیف وزبونه
دینور (الغسنة) غرفه وزننده (والغسناة) فسطاط وزننده صاچ بلوکنه دینور جمعی غسن کلور صرد وزننده
یقال غسنة من الشعر وغسناة ای خصلة (الغسان) کتاب وزننده پوستکیدن یاپلمش قفتانه دینورکه صبیان
اعراب کیرلر (الغسان) غراب وزننده نهایت قلب وغایت نفس معناسنه در تقول لقد علمت ان ذلك من غسان
قلبك ای اقصی قلبك وغایة نفسك (الغسان) شداد وزننده (والغبسان) کبسان وزننده جوانلق هنکامنك
حدت وقوتی حالتنه دینورکه صعب وثقیل ایشلرك مدار اقتداریدر بوعلاقه ایله برآدمه سن اوایشك آدمیسی
دکلسن دیجك یرده ما انت من غسانه وغبسانه دیرلر لست من رجاله معناسنه وغسان برصو اسمیدرکه ازد قبیله سندن
برطائفه نازل اولمغله اول صویه نسبتله آنلره غسان اطلاق اولندی بنو جفنه دیدکلری آل ملوك آنلردندر
وبعضلر عندنده غسان مخصوص برقبیله نك اسمیدر (الغسانی) یای نسبتله پك کوزل ودلبر آدمه دینور طراوت
شبابه منسوبدر یقال هو غسانی ای جمیل جدا (الاغسان) همزه نك فتحیله انسانك اخلاق وسجیه لرینه
دینور یقال فلان علی اغسان من ابیه ای علی خلائق واسکی اثوابه دینور یقال ثیاب اغسان ای اخلاق
(الغبسانة) کبسانه وزننده تروتازه وناز کیدن محبوبه یه دینور یقال جاریة غبسانة ای ناعمة (الغشن) غینك
فتحی وشین معجمه نك سکونیله دکنکله یاخود قلجله اورمق معناسنه در یقال غشنه غشنا من الباب الثانی
اذا ضربه بالعصا وبالسیف (الغشانة) ثمامه وزننده خرما کسلدکدنصکره دالرك دیبلرنده قلان بشاغه
دینور (التغشن) تفعل وزننده صویك اوزرینه طوار فشقیسی چوکله مردار لنمق معناسنه در یقال تغشن
الماء اذا رکبه البعر فی غدیر ونحوه (الغصن) غینك ضمی وصادك سکونیله اغاجك دالنه وشاخنه دینور
انجه سنه وقالیننه اطلاق اولنور کوچکنه غصنه دینورکه مخصصدر جمعی غصون وغصنه کلور
عنبه وزننده واغصان کلور (الغصن) غینك فتحیله اغاجك دالنی برآدم کندویه طوغری چکمك معناسنه در
یقال غصن الغصن غصنا من الباب الثانی اذا مده الیه وبرنسنه یی اخذ ایلمك یاخود قطع ایلمك معناسنه در
یقال غصن الشیء اذا اخذه او قطعه وبرآدمی ایشندن منع وصرف ایلمك معناسنه در یقال غصن فلانا عن حاجته
اذا ثناه وکفه (ذوالغصن) بنوسلیم حره سنده بروادی اسمیدر (ابو الغصن) دجین بن ثابت بن دجین نام
کسه نك کنیه سیدر جحی نام کسه نك کنیه سی ذکلدرتنه که جوهری اویلجه وهم ایلمشدر وبعضلر کنیه سیدر دیدیلر
شارح دیرکه بو صورتده جوهری یه اسناد وهم غرابتدندر مع ذلك جحی ماده سنده بوقوله مناقض ثبت ایلمشدر
وجحی عربلرك نصر الدین خواجه سیدر (الاغصان) همزه نك کسریله (والتغصین) تفعیل وزننده اوزم
سالقمنك دانه لری بیومك معناسنه در یقال اغصن العنقود وغصن اذا کبر حبه (الاغصن) احمر وزننده قویرغنده
صقر اولان اکوزه دینور یقال ثور اغصن اذا کان فی ذنبه بیاض (غصن) غینك ضمیله (وغصین) زبیر وزننده
اسامیء ناسدندر (الغضن) غینك فتحی وضاد معجمه نك سکونیله برآدمی ایشندن آلیقومق معناسنه در یقال
غضنه غضنا من الباب الثانی والاول اذا حبسه وعاقه وناقه ناتمام یاوری دوشورمك معناسنه در یقال غضنت
الناقة بولدها اذا القته لغیر تمام وغضن اثوابده ودری وزره مقوله سنده اولان بوکلمه وبوکندی یه دینور شکن
معناسنه فتحتینله دمجائزدر جمعی غضون کلور یقال غضن الثوب والدرع وغضونه وهو التثنی والتکسر وغضون الاذن
قولقده اولان بوکلمله وقیورملره دینور وغضن رنج وعناء وتعب معناسنه در تقول لقیت منه غضنا ای عناء

وتعبا (التغضين) تفعيل وزننده بودخی ناقه ناتمام یاوری دوشورمك معناسنه‌در یقال غضنت الناقة بمعنی غضنت
(الغضان) کتاب وزننده معنای مزبوردن اسمدر ناقه‌نك ناتمام یاوری دوشورمسنه دینور (المغاضنة) مفاعله وزننده
برکسیه اشارت ضمننده کوز قپمق معناسنه‌در یقال غاضن عینه اذا کاسرها وقال فی الاساس غاضن المرأة اذا غازلها
بمکاسرة العینین (الاغضن) احمر وزننده خلقی ومادرزاد اوله‌رق دائما کوزنی قیپان آدمه دینور که قیپق کوزلو
تعبیر اولنور یاخود برآدمه عداوت یا کبر ونخوت جهتیله کوزنی چوق قیپان آدمه دینور یقال رجل اغضن ای کاسر
عینه خلقة اوعداوة اوکبرا (الغلن) غینك فتحی ولامك سکونیله اوغلانك دلوقنلولغی چاپك ظهور یله آزوقتده
یال وبال صاحبی اولمق معناسنه‌در یقال غلن الشباب غلنا من الباب الاول اذا غلا (الغلوان) ضمتیله یکتلکك
وسائر نسنه‌نك اوائل هنکامنه دینور که آتش کبی تند وتیزلکی وقتیدر یقال غلوان الشباب والامر ای غلوائه
(الغمن) غینك فتحی ومیمك سکونیله دری یی یومشیوب تویی یولنمق ایچون کرجلیوب یره کومك معناسنه‌در
کذلك خرما قورغنی نضج بولمق ایچون طپراغه کومك یابرنسنه ایله اورتوب باصدرمق معناسنه‌در یقال غمن الجلد
اوالبسر غمنا من الباب الاول اذا غمه و برآدمی ترلتمك ایچون اوزرنی اثوابله بوریمك معناسنه‌در یقال غمن فلانا
اذا القی علیه ثیابه لیعرق (الغمین) امیر وزننده یره کومولمش دری یه وخرما قورغنه دینور (الغمنة) غرفه وزننده
اسفیداج اسمیدر که استوبج دیدکلریدر وقرزلجه یه دینور که نسوان یوزلرینه سوروب رنکامیز ایدرلر (الانغمان)
انفعال وزننده برآکتنده نهان ونابدید اولمق معناسنه‌در یقال غمن فی الارض علی المجهول فانغمن ای ادخل فیها
فتغیب (بنو الغمنی) بشری وزننده حیره مملکتنده برجماعتدر (الغنة) غینك ضمی ونونك تشدیدیله ککزدن
کلان صوته دینور که تکلمده کوچك دلدن بروککزه چکیلوب کلن صوتدن عبارتدر بعض کسه ده خلقی اولور
ومنه یقال النون اشد غنة وهو جریان الکلام فی اللهاة یعنی صوت من قبل الخیاشیم مؤلفك تعریفی مسامحه‌یه مبنیدر
و یزید بن الاعور طاشلرك آوازه سنده یعنی چینلمسنده دخی استعمال ایلدی مراد اشبو بیتنده استعمال ایلدیکیدر
اذا علا صوانه ارنا ❋ یرمعها والجندل الاغنا ❋ مترجم دیرکه غنه اهل تجوید عندنده صفات حروفدندر بعضلرك
حرفدن عدی مجازدر زیرا ادغام ایکی یه منقسمدر اولکیسی ادغام بلا غنه‌در که تنوین ونون ساکنه لام وراء یه ادغام
اولندقده غنه سز قرأت اولنور من لدنه ومن رب رحیم کبی ایکنجیسی ادغام مع الغنه‌در که تنوین ونون ساکنه یمو
حرفلرندن برینه ادغام اولندقده غنه ایله قرأت اولنور لکن خلف یاء وواوده غنه ایلمز (الغن) غینك فتحیله ککزدن
سویلر اولمق معناسنه‌در یقال غن الرجل غنا من الباب الرابع اذا تکلم من قبل الخیشوم و برمحلك اغاجلری چوق
اولمق معناسنه‌در که سینك آوازه لرینك کثرتی مستلزمدر یقال غن الوادی اذا کثر شجره وخرما اغاجی یتشمك
معناسنه‌در یقال غن النخل اذا ادرك (الاغن) ککزدن سویلیان آدمه دینور یقال رجل اغن ای یتکلم من خیاشیمه
وحزین رقتله ککزندن ملراولان آهو یه دینور یقال ظبی اغن اذا کان یخرج صوته من خیاشیمه وجوهرینك
طیره وصفله طیراغن عبارتی غلطدر مترجم دیرکه ظاهرا طغیان قلم ناسخدر که ظبی یرینه طیر یازمشدر واغن نبوت
ادعا ایدن طلیحه نك هوادارلرندن برشخص ایدی (الاغنان) همزه نك کسریله غن ایله ایکی معنای اخیرده
مرادفدر یقال اغن الوادی والنخل بمعنی غن وسینك وزردامق معناسنه‌در یقال اغن الذباب اذا صوت و برآدمك
شجرینك داللرنی یشرتمك یعنی نعمتنی وسازوسامان ودولتنی مطر اوفراوان ایلمك معناسنه مستعملدر زیرا داللر
مطرا اولنجه روزکار اسدکده غنه دن خالی اولمز یقال اغن الله غصنه ای جعله ناضرا وطلوم طولمق معناسنه
مستعملدر که غنه یی موجبدر یقال اغن السقاء اذا امتلأ (التغنین) تفعیل وزننده برآدمی ککزدن سویلر قیلمق
معناسنه‌در که دماغنه ضرر اصابتندن نشئت ایدر یقال غنه اذا جعله اغن (الغناء) ضراء وزننده اغن لفظندن
مؤنثدر واهل وسکان وعمارت و بنیانی فراوان وشن وآبادان قریه یه اطلاق اولنور یقال قریة غناء ای جمة الاهل
والبنیان وچایری وچمنی وافر باغچه یه ومرغزاره دینور یاخود چایرلری واوتلقلری پك صیق وصارمشق اولمغله
یل اوغرادقده خشرد یسی اولمیوب ضرلیوب هارلدرکبی آوازایلیه یقال روضة غناء ای الکثیرة العشب اوتمر
الریح فیها غیر صافیة الصوت لکثافة عشبها (الغنان) غراب وزننده سینك وزردیسنه دینور یقال اقلقنی
غنان الذباب ای صوته (التغون) تفعل وزننده معاصی وآثامه اصرار وتهالك ایلمك معناسنه‌در یقال تغون الرجل
اذا اصر علی المعاصی وجنك وقتاله اقدام ایلمك معناسنه‌در یقال تغون فی الحرب اذا اقدم ظاهرا ثلاثیسی
مهجوردر (الغین) عین وزننده حروف هجادن برحرفدر مجهوره دن وحروف مستعلیه دندر مخرجی اعلای
حلقدندر تلفظنده افراطه مؤدی غرغره واخفایه منتهی اولوز وجهله تحقیق مخرجنده اهمال اولنمامق

مناسبدر

مناسبدر بلكه بيان واظهارنده وخاى معجمه مقولهسى حرفدن تمييز وتخليصنده اهتمام ودقت اولنمق لازمدر
وحرف مذكور زائد وحرف سائره بدل واقع اولمز وغين مصدر اولور صوصمق معناسنه تقول غنت اغين غينا
اذا عطشت ويك صوسمز لقدن يورك يانمق معناسنه در يقال غانت الابل اى غامت وغين بلوده دينور غيم معناسنه
واورتمك وقبلامق معناسنه در ومنه يقال غين على قلبه على المجهول غينا اى تغشته الشهوة اوغطى عليه والبس
اوغشى عليه اواحاطبه الرين وكوكل بولا نوب غثيان كلمك معناسنه در يقال غانت نفسى اى غثت (الغينة) تمره
وزننده بارض اسميدر وصوسز يرده اولان اغاجلغه وقورولغه دينور اكرصولو يرده اولورسه غيضه دينور وشامده
ويمامده برموضع آديدر (الغينة) غينك كسريله ياره دن اقان صارى صويه دينور كذلك ميتدن وجيفه دن اقان
صارى صويه دينور (الغيناء) حمراء وزننده ييراقلرى فراوان اولان تاب وطراوتلو اغاجه دينور يقال شجرة غيناء
اى خضراء وبرقيو آديدر (الغينى) الف مقصوره ايله ثبيرنام طاغك قله سنه دينور وثبير نامنده يدى طاغ اولمغله
غينى آنلرك بريسنك اسميدر (الاغيان) همزه نك كسريله اصلى اوزره بودخى اورتمك وقبلامق معناسنه در يقال
اغين على قلبه على بناء المفعول بمعنى غين قال الشارح ومنه الحديث انه ليغان على قلبى حتى استغفر الله
فى اليوم سبعين مرة بوراده غين قلب شريفلرى بعضا حسب البشريه امور دنيويه اشتغالدن كنايه در زيرا
قلب انورلرى مدام استغراق اوزره اولور ايدى احيانا بعض مهم اولان امر دنيوى يه انصرافى ياسلمق ايله
تعبير بيور ديلر (الاغانة) اقامه وزننده بلود هوا يوزنى ثتون بورمك معناسنه در يقال اغان الغين السماء
اى البسها (الغانة) باى كبير يشنك اوجنده اولان حلقه يه دينور ومغربده بر بلده آديدر (فرغانه) فانك فتحيله
عجم بلادندن بر بلده در (الغين) غينك كسريله برموضع آديدر هواسى وخيم اولمغله حماسى پك چوق اولور هركيم
اورايه وضع قدم ايلسه همان عارض اولمغله يك انيس وهمدم حقنده * آنس من حمى الغين * مثل اولمشدر (الاغين)
احمر وزننده اوزون نسنه يه دينور يقال شى اغين اى طويل (ذوغان) يمنده بروادى آديدر فصـــــل الفاء

ف

(الفتن) فانك فتحى وتاى فوقيه نك سكونيله فن وحال وكونه معناسنه در ومنه قولهم العيش فتنان اى لونان حلو
ومر يعنى انسانك ديرلكى ايكى كونه در كه رفاه وحلاوت وشدت ومرارت اوزره اولور وفتن مصدر اولور برنسنه يى آتشله
ياقمق معناسنه در ومنه قوله تعالى يوم هم على النار يفتنون اى يحرقون بالنار (وفتن) (وفتون) قعود وزننده برنسنه
قلبه خوش و پسنديده كلمكله پك پسند وعجب ايلمك معناسنه در كه عشق ومحبته اكا كرفتارلغه مؤدى اولور
حسن دلبركبى يقال فتنه فتنا وفتونا من الباب الثانى اذا اعجبه وفتن برآدمى فتنه يه اوغراتمق معناسنه در يقال
فتنه اذا اوقعه فى الفتنة فهو مفتون وفتنه يه اوغرامق معناسنه لازم اولور يقال فتن الرجل اذا وقع فى الفتنة وفتون
بركسه زن پرست اولمغله وصلتلرى داعيه سنه دوشمك معناسنه در يقال فتن الرجل الى النساء فتونا وفتن
اليهن على المجهول اى اراد الفجور بهن (الفتنة) فانك كسريله (والمفتون) مصدر اوله رق صنامق معناسنه در
يقال فتنه فتنة ومفتونا اذا اختبره ومنه قوله تعالى بايكم المفتون اى الخبرة وفتنه برخوش نسنه يى پسند
وعجب ايلمكه دينور كه اسمدر وآزغنلغه دينور ضلال وكمراهى معناسنه يقال وقع فى الفتنة اى الضلال وكناه
واثم معناسنه در وكفر معناسنه در ورسوايلغه دينور فضيحه معناسنه وعذاب معناسنه در و پوطه ده آلتونى
وكومشى ارتمك معناسنه در تا كه جيدى كترندن متميز اوله يقال فتن الذهب والفضة فتنة اذا اذابه و برآدمى
آزدرمق معناسنه در يقال فتنه اذا اضله ودليلكه دينور جنون معناسنه ومحنت و بلايه دينور ومنه اعوذ بالله
من فتنة القبر اى محنته و بلائه ومال واولاده اطلاق اولنور لقوله تعالى انما اموالكم واولادكم فتنة لاية
و بين الناس واقع اولان اختلاف آراء وشورش وشقاق وغوغايه اطلاق اولنور يقال وقع بينهم الفتنة اى الاختلاف
فى الآراء (المفتون) مصدردر كه ذكر اولندى واسم مفعول اولور فتنه يه اوغرادلمش آدمه دينور يقال هو
مفتون اى اوقعوه فى الفتنة ومجنونه اطلاق اولنور يقال رجل مفتون اى مجنون (الافتان) همزه نك كسريله
بودخى برنسنه كوزه وكوكله عجيب كلمكله پسند ايدوب خوشلنمق معناسنه در يقال افتنه اذا اعجبه و برآدمى
فتنه يه اوغراتمق معناسنه در يقال افتنه اذا اوقعه فى الفتنة وهو مفتن كمكرم (التفتين) تفعيل وزننده بودخى
فتنه يه دوشورمك معناسنه در يقال فتنه بمعنى افتنه (الافتتان) افتعال وزننده برآدمى فتنه يه اوغراتمق وفتنه يه اوغرامق
معنالرينه متعدى ولازم اولور يقال افتتن فلان اذا اوقعه فى الفتنة ويقال افتتن فلان اذا اوقع فى الفتنة (الفتين) اميروزننده
قاره طاشلق طپراغى سياه ارضه دينور كويا كه محترق كبى اولور اذابه ذهب معناسندن مأخوذ در جمعى فتن در
كتب وزننده (الفتان) شداد وزننده (والفاتن) اوغرى يه دينور يقال رجل فتان وفاتن اى لص وشيطانه دينور وفتان

قيومجی یه دینور اذابهٔ ذهب ایلدیکیچون یقال هوفتا ّن ای صائغ (الفتانان) تثنیه صیغه سیله درهم ودینار
اطلاق اولنور ومنه الناس عبید الفتا ّنین ای الدرهم والدینار ومنکر ونکیره اطلاق اولنور (الفیتن) حیدر وزننده
دولکره دینور که نجا ّر معناسنه (فاتون) فرعونك اتمکجی باشیسی اولان کمسه‌در که حضرت موسی علیه السلام
آنی قتل ایلدی عصا ایله ضرب وقتل ایلدیکی شخص اوله جقدر (الفتانان) عدنان وزننده که فن ّ وحال معناسنه
اولان فتن لفظندن تثنیه در صباح واخشامه اطلاق اولنور تقول ابلاناکر ّ الفتنین ای الغدوة والعشی (الفتان)
کتاب وزننده پالان اوزره اورتدکلری مبشین پالان اوتوسنه دینور (فاتن) صاحب وزننده (فتین) زبیر وزننده
اسماء رجالدندر (الفیجن) جمله حیدر وزننده سذاب اسمیدر که تحریفله سدف تعبیر اولنان چکدر (الافجان)
همزه‌نك کسریله دائما فیجن یمك معناسنه در یقال افجن الرجل اذا دام علی اکل الفیجن (الفدن) فتحتینله
برکونه قرمزی بویه اسمیدر وکرجله صیوانمش کوشکه دینور تقول رایته بالفدن ای القصر المشید (فدین) زبیر
وزننده نهر خابور کنارنده برقریه در (الفد ّان) شد ّاد وزننده (والفدان) سحاب وزننده اکوزه دینور ثور
معناسنه علی قول چفت سورمك ایچون بیوندرغه قوشلمش ایکی اکوزه یه دینور بالکز بریسنه فد ّان دینمز
وعند البعض اول ایکی چفت اوکوزینك آلات وادواتنه دینور بیوندرق وسائری کبی جمعی فدادین در شارح درکه
مخففك جمعی افدنه در وحالا اهل مصر لساننده فد ّان درتبوز قصبه مقداری ترلایه اطلاق اولنور هر قصبه
التی ذراعله بر ذراعك ثلثانی مقداردن عبارتدر وکسیلری فد ّان باشنه مقنن در (الفد ّادون) حد ّادون
وزننده دال ایله ذکر اولندی یاخود فدادین اصحابنه دینور فلاحون وجر ّالون اوله جقدر نته که جمال اصحابنه
جما ّلون دینور پس نسب اوزره اولور (التفدین) تفعیل وزننده دوه یی ناولندرمق معناسنه در که قصر مشید
شکلنده قلمق اولور یقال فد ّن الابل اذا سمنها وبنایی اوزاتمق یعنی اوزون یاپمق معناسنه در یقال فد ّن البناء
اذا طو ّله (الفربیون) فانك فتحی وبانك کسریله بردار واسمیدر که ملطف وعرق نسا وبرد الکلی وقولنج علتلرینه
نافع وحشرات صوقسنه وکلب دیوانه جراحتنه مفید ورحمدن اسقاط جنین واسهال بلغم لزج خصوصنده
مؤثردر بودارو فرفیون دیدکلری صمغ اوله جقدر (الفرن) فانك ضمیله اتمك پشوردکلری اوجاغه دینور که لسانمزده
فرون تعبیر اولنور (الفرنی) کردی ّ وزننده قالین اولوب دکرمی اولان اتمکه دینور که طشره لرده تنور اتمکی تعبیر
اولنور علی قول صومون اتمکنه دینور که اطرافی اورته سنه طوغری دیرنکلی اولوب پشدکدنصکره صافی یاغله
یاخود سود وشکر ایله تعبیه اولنور که کوزل بوغه چه اولور وفرنی قالین جثه لو آدمه دینور وبیوك کوپکه دینور یقال
کلب فرنی ّ ای ضخم (الفارنة) اتمکجی یه دینور که فرونده اتمك پشورر (افرن) احمد وزننده (ویفرن) یمنع
وزننده مغربده بر برطائفه سندن برقبیله آدیدر (فرنه) غرفه وزننده اسمادندر محمد بن ابراهیم بن فرنه محدثدر (فرن)
فانك فتحیله بودخی اسمادندر محمد بن فرن محد ّثدر (فر ّان) شد ّاد وزننده مغربده برواسع مملکت آدیدر وفر ّان بن بلی
قضاعه قبیله سنك نسبی رجالندندر (فاران) حجازده برنیچه جبالدر که توراتده مذکوردر محدثیندن بکر بن القاسم
الفارانی اکا منسوبدر مؤلفك توراتده مذکوردر دیکندن مراد اشبو منطوق شریفدر جاء الله من جبل سیناء واشرق
من جبل ساعین واستعلن من جبال فاران ومعه جماعة من جبال فاران بوراده جاء الله قولی جاء امر الله تقدیرنده درکه
موسی علیه السلامه آنده توراة انزالیله امر وشرعنك ورودندن عبارتدر وجبل ساعین رومده برطاغك آدیدر
آندن اشراقی عیسی علیه السلامه انجیل انزالندن کنایتدر وجبال فاران استعلانی فرقانی انزالندن وآنده حضرت
محمد علیه الصلوة والسلامك بعثتندن عبارتدر دیس توراتده حضرت محمدك ظهور شرعندن کمال ظهوری مشعر
اولان استعلان ایله تعبیر وتبشیر اولندی (افران) همزهٔ مفتوحه ایله نسف قضاسنده برقریه آدیدر (فریانان)
فانك کسریله مرو قضاسنده برقریه در (فرین) سکین وزننده برموضعدر (فرین) زبیر وزننده شامده برقریه در
(فران) سحاب وزننده بنی سلیم یوزنده برصودر (الفرنأة) دحرجه وزننده برنسنه یی پاره لیوب ریزه ریزه
قیه ایلمك معناسنه در یقال فرنأه اذا فرسه وقطعه (الفرتنة) دحرجه وزننده سوزی متصل ومنتظم سویلیوب
بلوك بلوك وقارشق سویلمك معناسنه در یقال فرتن الرجل اذا شقق کلامه فاهتمش فیه وآدیملری ضیق ضیق
آتارق یورمك معناسنه در یقال فرتن الرجل اذا تقارب مشیه (الفرتنی) فانك وتانك فتحی وقصریله صرتلان
انیکنه دینور وحرف تعریفدن مجر ّد اوله رق روسبوعورته وجاریه قسمنه اطلاق اولنور وبرخاتون اسمیدر
ومرو الرود شهرنده برقصرك اسمیدر (الفرجون) برذون وزننده قشاغی یه دینور که آنکله دابه قاشیرلر محسه
معناسنه (الفرجنة) دحرجه وزننده قشاغی ایله دابه یی قشاغلمق معناسنه در یقال فرجن الدابة اذا نحسها

بالفرجون (فرزان) فای مكسوره ایله فرزین فارسی معربیدر كه شطرنج آلاتندن فرز تعبیر اولنان آتدر جمعی
فرازین‌در (الفرسن) زبرج وزننده دوه قسمنك طبانته دینور كه طوارك خافری منزلنده‌در فارسیده سول
دینور فتحتیله (الفراسن) علابط وزننده ارسلانه دینور (المفرسن) مزعفر وزننده اتلو یوزلو آدمه دینور یقال
رجل مفرسن الوجه ای كثیر لحمه (الفراسیون) فای مفتوحه ایله كراث جبلی اسمیدر كه بیان پراصه‌سیدر تركیده
ایت سیكی تعبیر ایدرلر جلاء واخلاط غلیظه‌یی مذیب وبولی مدرّ وسده‌لری مفتح وكلب دیوانه اصردیغی یره
نافعدر (الفرعون) برذون وزننده تمساح دیدكلری جانوره دینور فارسیده نهنك دیرلر وحرف تعریفدن
مجرّد اوله‌رق ولیدبن مصعب نام ملك مصرك لقبیدر كه حضرت موسی علیه السلام آنك موساسیدر وفرعون
خضر علیه السلامك پدری یاخود اوغلونك اسمیدر وبونی نقاش وتاج القرّاء علیهما الرحمه كندی تفسیرلرنده
حكایت ایلدیلر وفرعون مطلقا مملكت مصرده پادشاه اولان كسه‌نك لقبیدر قیصر روم وشاه ایران كبی هر پادشاه
مصره لقب ایدی وبعضلر دیدیكه فرعون عتوّ وطغیان صاحبی متمرّد ومتشدّد آدمه دینور وبونده ایكی لغت
دخی واردر بری زنبور وزننده وبری فانك ضمی وعینك فتحیله‌در شارحك بیاننه كوره فرعون لفظی قبطیه یاخود
عبریه‌در عرب اخذ ایلمشدر مترجم دیركه فرعون لغت عبریه‌ده متعصب ومتكبر معناسنه‌در جمعی فراعنه‌در
(التفرعن) تدحرج وزننده فرعوندن متصرّفدر فراعنه اخلاقیله تخلق ایلمك معناسنه‌در كه تمرّد وتجبر وتكبر لكدر
فرعونلك ایلمك تعبیر اولنور یقال تفرعن الرجل اذا تخلق با خلاق الفراعنة (الفرعنة) دحرجه وزننده
غایة الغایه زیركلكه وآفت ذهن اولمغه دینور یقال به فرعنة ای دهاء ونكر (فرغانه) فای مفتوحه ایله مغربده
بر بلده‌در شارح دیركه مؤلف بونی غین ماده‌سنده عجمستانده بر بلده‌در وغانه مغربده بر بلده دیو ثبت ایلمشیدی
بوراده غلط قلم نساخدر (فارفاءان) سازسامان وزننده اصفهان قضاسنده برقریه‌در محدثیندن برجماعت اكا
منسوبلردر (فسكن) زبرج وزننده اسعرد نام بلده‌قربنده برقریه آدیدر (الفشن) فانك فتحی وشین معجمه‌نك سكونیله
مصرده برقریه آدیدر (فشنه) تمره وزننده بخارا قضاسنده برقریه‌در (فاشان) مرو قضاسنده برقریه‌در (فیشون)
جیحون وزننده بر نهر اسمیدر (افشین) همزهٔ مفتوحه ایله اسم اعجمیدر (فطراساليون) فای مضمومه وسین
ویای تحتیه ایله یونانیده كرفس جبلی تخمنه دینور (الفطنة) فانك كسریله حذق معناسنه‌دركه مراد ذهنك
تعلق ایلدیكی نسنه‌یی ادراك خصوصنده جودت استعداددر یعنی ذهنی پاك وتیز اولمغله هر نه شیئه توجه ومباشرت
ایلسه جبلی وخلقی آنی فهم وادراك ایلمك وجهیله اولان اوزلق وحذق ومهارتدر تجربه وتكرار وجهیله اولان
حذق وفهم دكلدر پس غباوت مقابلی اولور یقال به فطنة ای حذق (الفطن) فانك حركات ثلاثی وطانك
سكونیله (والفطن) فتحتیله (والفطن) ضمتیله (والفطونة) عمومه وزننده (والفطانة) كرامه وزننده (والفطانیة)
رفاهیه وزننده وجه مذكور اوزره برنسنه‌یی فهم وادراك ایلمك معناسنه‌در یقال فطن به والیه وله وفطن وفطن
فطنا مثلثة الفاء وفطنا وفطنا وفطونة وفطانة وفطانیة من الباب الرابع والاول والخامس اذا حذق وفهم
شارح دیركه باب خامسدن جبلی فطانتلو اولمق معناسنه‌در مؤلف مسامحه ایلمشدر (الفاطن) (والفطین)
امیر وزننده (والفطون) صبور وزننده (والفطن) كتف وزننده (والفطن) ندس وزننده (والفطن) عدل
وزننده وصفلردر سرعت دراك وانتقالی اولان زیرك وذهین آدمه دینور فطین كلمه‌سنك جمعی فطن كلور مؤنثنده
فطنه دینور فرجه وزننده (المفاطنة) مفاعله وزننده برآدمه تفهیم ایچون سوزی دونه‌دونه سویلمك معناسنه‌در یقال
فاطنه فی الكلام اذا راجعه (التفطین) آكلاتمق معناسنه‌در یقال فطنه الكلام اذا فهمه (فغن) فتحتیله یمنده
برقریه‌در بنی زبید حصنلرندندر (التفكن) تفعل وزننده تعجب معناسنه‌در یقال تفكن الرجل اذا تعجب وتفكر
معناسنه‌در یقال تفكن الرجل اذا تفكر وپشیمانلق ایلمك معناسنه‌در یقال تفكن علیه اذا تندم ونیل وظفری
ملحوظ ومظنون اولان نسنه‌نك فوتنه آجیوب یانمق معناسنه‌در یقال تفكن علی شیء ای تأسف وتلهف علی فوته
بعد ان ظنّ الظفر به (الفكنة) غرفه وزننده اسمدر پشیمانلغه دینور یقال اخذه الفكنة ای الندامة (الفكن)
فانك فتحیله یلان سوز اوزره عناد واصرار ایلمك معناسنه‌در یقال فكن فی الكذب فكنا من الباب الاول
اذا لجّ ومضی (فلان) وفلانة فانك ضمیله وحرف تعریفدن مجرّد اوله‌رق محدث عنه اولان بنی آدمك اسمندن
كنایه‌لردر مذكردن فلان ومؤنثدن فلانه ایله كنایه اولنور یقال رأیت فلانا وفلانة كنایة عن اسمهما وحرف
تعریفله سائر حیوان وبهائمدن كنایه اولنور یقال ركبت الفلان وحلبت الفلانة شارح دیركه فلان لفظی اعلامدن
كنایه‌در نته‌كه هن كلمه‌سیله كه هاء مفتوحه ایله‌در اجناسدن كذلك كم وكذا اعداددن وكیت وذیت احادیثدن كنایه

اولور انتهى و بعضا برآدمى ندا ايلدكده يافل ديرلر بلاتنوين رفعله وتثنيه ده يافلان وجمعنده يافلون ديرلر ومفرد
مؤنثده يافلة وتثنيه سنده يافلتان وجمعنده يافلات ديرلر وسيبويه اشعاردن ماعدا محلده يافل ديوب يافلان ديمكى ارادهدن
منع وردّ ايلدى و بعضا مفرد مؤنثده يافلاة دخى ديرلر و يافل دخى ديرلر لاسك نصبيله كه يافلة ديمكدر هاء حذف
اولندى شارح ديركه وجهمذكور اوزره يافل كلمه سى عند المبرّد يافلاندن مرخّم دكلدر بلكه على حدة كلمهٔ
مخصوصه در وسيبويه ديدبكه كذلك مرخّم دكلدر بلكه باب ندا ده صيغهٔ مرتجله در و بعضاندانك غيريده استعمال
اولنور و بنواسد مفرد وتثنيه وجمع ومذكر ومؤنثده لفظ واحد ايله استعمال ايدرلر و بنواسددن ماعدا عربلر تثنيه وجمع
وتذكير وتانيثله استعمال ايدرلر (الفنّ) فانك فتحى ونونك تشديديله حال وضرب وصنف ركونه معناسنه در بوندن درلو
وچشيد مقوله سيله تعبير اولنور جمعى افنان وفنون كلور وافنانك جمع الجمعى افانين در يقال فنّ منه اى حال وضرب منه
ومصدر اولور طرد ايلمك معناسنه در يقال فنّ الابل فنا من الباب الاول اذا طرده وبرآدمى معامله ده الداتمق معناسنه در كه
فند ايلمك تعبير اولنور يقال فنّ فلانا فى البيع اذا غبنه ومديون دينى اوزاتمق معناسنه در يقال فنّ دينه اذا مطله
ورنج وعناء وزحمت معناسنه در تقول لقيت منه فنا اى عناء وتزيين ايلمك معناسنه در يقال فنه اذا زينه
(الافنون) اسلوب وزننده بودخى حال ونوع وكونه معناسنه در جمعى افانين در يقال اخذ فى افانين الكلام
اى ضرابه و يلانه دينور حيه معناسنه وصالق وسلپوك قوجه قارى يه دينور ومطلقا قوجه قارى يه دينور
و برى بريه صارمشمش صيق دالره دينور يقال شجرة بها افنون كثير اى غصن ملتف وصاچه و پريشان سوزه
دينور يقال يتكلم افنونا كالمجنون اى كلاما مثبجا وآت وناقه قسمنك قارشق وشوريده سكرتمسنه دينور كه كاه
يواش وكاه شدتلو قارمه قارش اولور يقال يجرى الفرس والناقة افنونا اى جريا مختلطا وآفت وداهيه يه دينور
وافنون الشباب جوانلغك اوائل هنگامنه دينور وافنون السحاب بلودك اول نشئت وظهورندن عبارتدر وافنون
ضنزيم بن معشر التغلبى نام شاعرك لقبيدر (الافتنان) افتعال وزننده كونا كون سوزسويلكه بشلمق معناسنه در
يقال افتنّ الرجل اذا اخذ فى فنون من القول شارح ديركه تفنن دخى بو معنايه در يقال افتنّ فى الحديث وتفنن
(التفنين) تفعيل وزننده ناسى عرب وعجم وروم وارنبود كبى هر جنسدن جمع وترتيب ايلمك معناسنه در يقال فنّن
الناس اذا جعلهم فنونا و برشنيه آخر نسنه لر قاتوب قارشدرمق معناسنه در يقال فنّن الشئ بالشئ اذا خلطه
وتفنين قماشده كندى جنسندن اولميان يعنى ماده سنه مخالف درلو درلو چيدلره دينوركه تميتين كبى اسمدر
يقال ثوب ذو تفنين اى طرائق ليست من جنسه ولباس قسمى برتغى اولميه رق اسكيمكه ياخود بعض يرى يوفقه
و بعض يرى قالين وصيق اوله رق طوقنمق وجهيله اولان اختلافه دينور كه بونده دخى اسمدر يقال ثوب به تفنين
اى بلى بلا تشقق اوهو اختلاف نسجه برقة مكان وكثافة مكان (الفنن) فتحتينله اغاجك تازه دالنه دينور
جمعى افنان وجمع الجمعى افانين در يقال شجرة كثيرة الفنن اى الغصن (الفناء) فانك فتحى ونونك تشديديله
(والفنواء) حمراء وزننده داللرى چوق اغاجه دينور يقال شجرة فناء وفنواء اى كثيرة الافنان و بونلر غير قياس
اوزره در كه بونلر مقلوب در مؤلف بونى معتلّ بابنده دخى ذكر ايلمشدر (الفينان) كيسان وزننده اغاج داللرى كبى
كونا كون شعبه لرى وفروعلرى اولان صاچه دينور يقال شعر فينان اى له افنان (الفينانة) هايله كورصاچلو
خاتونه دينور يقال امرأة فينانة اى كثيرة الشعر (الفنين) اميرو زننده بركونه ورملو وجعدركه دوه نك قولتغنده
تحدث ايدر واول دوه يه دخى فنين ديرلر ونجد ترابنده بروادى ومروقضاسنده برقريه آديدر (المفنون) فنين ديدكلرى
دردده مبتلا دوه يه دينور (الفنان) شدّاد وزننده درلو درلو سكردن بيان اشكنه دينور (المفنّ) ميمك كسريله
مسنّ وزننده شول آدمه دينوركه دائما عجائب وغرائب اقوال وافعال پيدا ايدر اوله مؤنثى مفنه در يقال رجل
مفنّ اذا كان يأتى بالعجائب (الفنة) فانك فتحيله ساعت زمانى يه دينوركه التمش دقيقه مدتدر وزمانك اوجنه
دينور وقت وآن معناسنه اولورتنه كه فينه دخى دينور شارح ديركه همزه ايله فيئه دخى بو معنايه در (الفنة) فانك
ضميله فراوان چايره دينور يقال مرعى فيه فنة اى كلأ كثير (المقسة) معظمه وزننده بدخوى قوجه قارى يه
دينور يقال تزوج فلان امرأة مفننة اى عجوز اسيئة الخلق وشول ناقه يه دينوركه عشراء ظنّ اولنمشيكن كشاف ايله
حالى متبين يعنى عشراء اولمدیغى منكشف اوله وعشراء اون آيلق كبه يه وكشاف كتاب وزننده حامل ناقه يه بوغور
آشمغه دينور (الفنّ) فانك كسريله علم لفظنه مضاف اوله رق مستعمل اولور شول عالمه اطلاق اولنور كه
هر فنونه اتقان ومتانتله انتسابى اولوب وهر برنى كما ينبغى اخذ وضبط ايلمش اولمغله موقعلرنده اصول وقواعدى
اوزره كوزل قيام واجرا ايدر اوله يقال فلان فنّ علم اى حسن القيام به احمد بن ابى فنن كه فتحتينله در

شعرادندر وابوعثمان الفنبنى كه سكينى وزننده‌در محدّثدر (الفنفنة) طنطنه وزننده چوبان ياخود دوه‌صاحبى اوشديكندن وكاهللكندن تقيدايلميوب دوه‌لرى صحرايه پراكنده‌و پريشان ايلمك معناسنه‌در يقال فنفن الرجل ابله اذافرّقها كسلاوتوانيا (الاستفنان) آتى درلودرلو اشدروب يورتمك معناسنه‌در يقال استفن فرسه اذاحمله على فنون من المشى (الفيلكون) حيزبون وزننده بردى اسميدركه حصيراوتى وقوغه لق ديدكلريدر وقار اسميدركه قاره ساقز ديدكلريدر آسى صولرايله پردن‌قيناوب چقرعلى قول زفت اسميدركه اركك صنوبر اغاجندن سيلان ايدن رطوبتدر (فندين) فانك ضمى ودالك كسريله مرو قضاسنده برقريه‌در فقهادن محمدبن سليمان الفنديني اورايه منسوبدر (التفوّن) تفعّل وزننده‌برنسنه بركتلنوب كركى كبى نشوونما بولمق معناسنه‌در يقال تفوّن الشئ اذاصار ذابركة وحسن نماء (الفاوانيا) نون مكسورم ايله عودالصليب اسميدركه شقايق كوكيدرقيرلدقده داخلنده ايكى خط صليبى ظاهر اولورحار وملطف ومدّر وبزون قاتى قاطع ونقرس وصرع علتلرينه تعليق اولنسه دخى نافعدر (الفين) زين وزننده كلمك معناسنه‌در يقال فان الرجل يفين فينا اذاجاء (الفينان) كيسان وزننده بنوضبه يه مخصوص برفرس آيدر وصاحبى ياقشقلو اوزون اولان آدمه دينور مؤنثى فينانه‌در بته كه فنّ ماده سنده ذكراولندى يقال رجل فينان اى الحسن الشعر الطويله شارح ديركه فنّ لفظندن اعتبار اولنورسه نكره ومعرفه حالتلرنده منصرف اولور واكرفينه‌دن كه وقت معناسنه‌در اخذ اولنورايسه فعلان بابنه الحاقله نكره حالتنده منصرف ومعرفه حالتنده غيرمنصرف اولور (افيان) همزهٔ مفتوحه ايله اسمادندر عنث بن افيان معدبن عدنان قبيله سى رجالندندر (الفينة) فانك فتحيله ساعت زمانيه دينور ووقت وهنكام معناسنه‌در ومنه تقول لقيته الفينة بعدالفينة اى الحين بعدالحين وكاه اولوركه حرف تعريف محذوف اولور يقال لقيته فينة بعد فينة (الافيون) همزهٔ مفتوحه ايله خشخاش مصرى اسودك منجمد اولمش لبنيدركه بواسمله متعارفدر بالجمله اورام حارّه يه وخاصة كوزده اولان ورم حاره نافع ومخدّر وقليلى مفيد ومنوّم وكثيرى سمّ قاتلدر شارح ديركه اپيون فارسى معربيدر عندالبعض يونانيدر پك او يوديجى ومسبت معناسنه‌در فصل القاف (القبون) قعود وزننده برسمته كتمك معناسنه‌در يقال قبن الرجل قبونا من الباب الثانى اذاذهب فى الارض (الاقبان) همزه نك كسريله دشمندن منهزم اولمق ياخود برنسنه‌دن خوف واند يشه سى اولميوب امين اوله‌رق سرعتله يلمك معناسنه‌در يقال اقبن الرجل اذاانهزم من العدوّ اواسرع فى عدوه آمنا (القبين) اميروزننده اموروصالحنده جست وچالاك ومقدام اولان آدمه دينور يقال رجل قبين اى منكمش فى اموره وچابك ورونده انسان وحيوانه دينور يقال رجل قبين اى سريع (المقبئن) مطمئن وزننده كرپى كبى بوزبلوب بورشور اولان نسنه يه دينور (القبان) شدّاد وزننده بيوك ترازويه دينوركه لسانمزده قبان تعبيراولنور تخفيفله مترجم ديركه برهانك بيانته كوره كپان فارسى معربيدر يقال وزنه بالقبان اى القسطاس ومنه المثل المولّد ❊ الدنيا قبان ❊ نحن مع الرجحان ❊ وامين ومعتمد عليه آدمه اطلاق اولنور يقال هوقبان اى امين وآذربيجان مملكتنده بربلده آديدر وعبدالله بن احمدنام محدّثك جدى لقبيدر (حمارقبان) باى موحده بابنده ذكراولندى كه دوه جك واشك قوردى وبراشجيكى ديدكلرى اوزون اياقلى بوجكدر (قبين) باى مشدده ايله وتصغير ايله عراقده برقريه آديدر (القبنة) غرفه وزننده اموروصالحده چالاككه دينور يقال به قبنة اى اسراع فى الحوائج (قابون) دمشق قضاسنده برقريه‌در (القتن) قافك وتاى فوقيه‌نك فتحيله ال اياسى قدر بريصى بالق آديدر (القتين) اميروزننده قينامش آق ايپكه دينوركه خاملغى كتمش اولور وعورته على قول كوزلنه دينور يقال تزوّج قتينا اى امرأة اوجميلة وبووصف خاص مزلنده‌در واركشى يه دينورعلى قول كوزه خوار ذليل كشى يه دينور بومعناده ضدّ اولور ومزراغه دينور وانجه مزراق يلمانه دينور وكنه ديدكلرى بوجكه دينور قراد معناسنه وپك آز اكل طعام ايدن آدمه دينور يقال رجل قتين اى لاطعم له يعنى قليل الاكل قال الشارح وفى النهاية قال رجل يارسول الله تزوّجت فلانة فقال بخ تزوّجت بكرا قتينا يقال امرأة قتين اذا كانت قليلة الطعم بضمّ الطاء ويحتمل ان يراد بذلك قلة الجماع پس مؤلفك رجله تخصيصى بلامخصص اولور ولاطعم له قولى پك قلتدن كنايه اولور (القتانة) كرامه وزننده برآدم قليل الطعام اولمق معناسنه‌در يقال قتن الرجل قتانة من الباب الخامس اذا كان قتينا (الاقتان) همزه‌نك كسريله قتانه معناسنه‌در يقال اقتن الرجل بمعنى قتن وكنه ديديكى بوجكى اولدرمك معناسنه‌در يقال اقتن الرجل اذاقتل القردان ووجودآرق ونحيف وزار اولمق معناسنه‌در يقال اقتن الرجل اذانحل جسمه (المقتئن) مطمئن وزننده (والمقتن) معتل وزننده عمود كبى ديكيلوب طوران نسنه‌يه دينور (القاتن) قاتم وزننده ومراد فيدركه بوزه مائل

قرامتق نسنه‌یه دینور یقال اسود قاتن ای قاتم (القتون) قعود وزننده مسکك رطوبتی چکیلوب قوبقوری اولمق
معناسنه‌در یقال قتن المسك قتونا من الباب الاول اذا یبس وزالت ندوته (القتان) سحاب یاخود غباب وزننده
توزه دینور غبار معناسنه (القحزنة) حای مهمله وزای معجمه ایله دحرجه وزننده برکسه‌یی دکنکله اوروب یقمق
معناسنه‌در یقال قحزنه اذا ضربه حتی وقع وقحزنه دکنکه دینور علی قول صوپه یه وطوپقه‌یه دینور جمعی
قحازندر یقال ضربه بالقحزنة ای العصا او الهراوة (التقحزن) تدحرج وزننده برکسه اوریلوب یقلمق
معناسنه‌در یقال قحزنه فتقحزن (القحزنات) قافك وزایك فتحه‌لریله منذر بن ماء السماء نام امیرك قلجلری اسمیدر
(القدن) قافك فتحی ودالك سکونیله یتشمك کفایت وحسب معناسنه‌در شارح دیرکه مثلا قدنی دیرلر حسبی ویکفینی
معناسنه لکن بونده بعضلر قدن اسم واحددر یای متکلمه مضافدر و بعضا نونی حذف ایدوب قدی دیرلر
وعندالبعض قدنی مرکبدر نون وقایه‌در و بوکه کوره اسم فعل اولورلتة که مؤلف قد ماده‌سنده ذکر ایلدی (قدونین)
قافك فتحی ودالك ضمیله بلاد رومده برموضع اسمیدر (الاقذان) ذال معجمه ایله اکرام وزننده برکسه عیوب کثیره
پیدا ایلمك معناسنه‌در یقال اقذن الرجل اذا اتی بعیوب کثیرة (القرن) قافك فتحی ورانك سکونیله بوینوزه دینور
روق معناسنه وانسانك باشنده حیوانك بوینوز بته‌جك یرینه دینورکه مراد باشك ایکی طرفلو تپه‌سیدر علی قول
باشك یوقریسنه دینور جمعی قروندر یقال ضربه علی قرن رأسه وهو موضع روق الحیوان من رأس الانسان
او الجانب الاعلی وذؤابه معناسنه‌درکه ارککك قسمنك پرچیدر علی قول نسوان کبسوسنه دینور وصاچ بلوکنه
دینور خصله معناسنه وطاغ طوروسنه دینور جمعی قراندر جبال وزننده وقرن الجراد چکرکه‌نك باشنده اولان
ایکی تویك برینه دینور ایکیسنه قرنان دینور ومحفه اورتوسنه دینور و بیابانك اوّلنه دینور تقول وصلنا الی قرن
الفلاة ای اوّلها وقرن الشمس کونشك ناحیه‌سنه دینورکه دائرهٔ قرصنك کناریدر علی قول اعلاسنه دینورکه
طلوع ایتدکده ابتداء اوّل ظهور ایدن جزؤندن عبارتدر حاجب دخی اطلاق اولنور وعندالبعض پرتو وشعاعنك
اوّلنه دینورکه ابتدا ظاهر ومستفیض اولور یقال طلع قرن الشمس ای ناحیتها او اعلاها او اوّل شعاعها
وقرن القوم اول قوم وجماعتك سید وسرکرده‌سنه اطلاق اولنور یقال هو قرن قومه ای سیدهم وقرن الکلأ
چایرك ایوسنه یاخود صوکه قلاننه یاخود هنوز پایمال اولمامش اوجنه وکوشه‌سنه دینور تقول رعیته من قرن الکلأ
ای خیره او آخره او انفه الذی لم یوطأ وآت قسمنك برباش سکرتمسنه دینور یقال عدا الفرس قرنا وقرنین ای طلقا
او طلقین ویغمورك بردن صاغانقلی یاغمسنه دینورکه بوره و بوغناق تعبیر اولنور و برآدمك یاشداشنه دینور
تقول هو قرنی ای لدتی ویقال هو علی قرنی ای علی سنی وعمری وزماندن قرق سنه مدته دینور علی قول اون سنه
یاخود یکرمی سنه یاخود اتوز یا التمش یاخود یتمش یاسکسان یاخود یوز یکرمی سنه یه دینور قول اوّل یعنی اخیردن
قول اوّل که یوزسنه مدتدر اصح واصوبدر زیرا نبیّ اکرم علیه الصلوة والسلام حضرتلری برغلام حقنده عش
قرنا عبارتیله دعا ایلدیلر ایله اول غلام یوزسنه معمر اولدی وقرن شول امت وجماعته دینورکه اول طبقه بالجمله
آخرته کیدوب آنلردن فرد واحد قالمامش اوله که برقرن کچدی تعبیر اولنور یقال کان فی القرن الاول وهو کل امّة
هلکت فلم یبق منها احد وزماندن وقت وهنکامه دینور یقال کان کذا فی قرن من القرون ای وقت من الزمان
واغاج قبوغندن بوکلمش ایپه دینور یقال ربطه بقرن ای بحبل مفتول من لحاء الشجر وقیون یوکندن بوریلوب
بوکلمش بربلوك یوکندی یه دینور وقوملغك اشاغی طرفنه دینور و بعض نسوانك فرجنده اولان کوچك آصلغه
دینورکه دبه اولان آدمك دبه لکی کبی خلقی برشیدر یقال بالمرأة قرن ای عفلة صغیرة مؤلفك صغیره ایله
وصفندن کبیر اولانه اطلاق اولنمدیغی مستباندر و بونك تفصیلی عفل ماده‌سنده مرور ایلدی وقرن کوچك طاغه
دینور علی قول سائر طاغلردن بشقه‌جه قطعه‌یه دینور جمعی قرون وقران کلور جبال وزننده وقلجك وتمرنك
اغزنه دینور یقال قرن السیف والنصل ای حدّهما وبدندن بردن تربوشانمغه دینور ومنه یقال حلبنا الفرس
قرنا او قرنین ای عرقا او عرقین وزمان واحد اهلنه دینورکه برزمان آدملری اوله جقدرکه مدت حسبیله متقاربلردر
یقال ذهب القرن الذی انت منهم وکنت غریبا وهو اهل زمان واحد و بر امت وجماعت انقضاسندن صکره
کلان امت وجماعته دینور یقال قرن بعد قرن ای امّة بعد امّة وشول میله دینورکه طاشدن قیونك اغزنه
یاپوب اوزرینه بکره‌نك وچرخك اوقنی وضع ایدرلر ایکی طرفلو اولمغله ایکیسنه قرنان دینور واول میللر اغاجدن
اولورسه دعامه دیرلر وکوزه برمیل یعنی بردفعه سرمه چکمه دینور تقول ما جعلت فی عینی قرنا من کحل ای میلا واحدا
و برکرّه معناسنه‌درکه فارسیده یکباره دینور تقول اتیته قرنا ای مرّة واحدة وقرن عرفات اوزره

چکلمش برطاغك آدیدر ودوز وطاینجق یکرنك طاشه دینور سماقی کبی وحجاج نجدك میقاتی آدیدرکه طائف یاننده برقریه در علی قول آنده وادینك بکله وتمامه اسمیدر جوهری بونی فتحتیله رسمنده واویس القرنی جنابلرنی اورایه نسبت ایلمسنده غلط ایلدی زیرا اویس القرنی قرن بن ردمان بن ناحیة بن مراد نام کمسیه منسوبدرکه اجدادینك بریسیدر بنه فتحتیله در وتثنیه صیغه سیله قرنان قطب شمالی یاننده جدی نام کوکب حذاسنده ایکی کوکبه اطلاق اولنور وقرن مصدر اولور برنسنه یی برنسنه یه بناشدروب بتشدرمك معناسنه در یقال قرنه به قرنا اذاشدّه الیه ووصله وایکی دوه یی برایپه دیزمك معناسنه درکه پیوند رق کبی ایکیسنك بیوننه بغلیوب بناشدرمقدن عبارتدر یقال قرن البعیرین اذاجمعهما فی حبل وقرن ارض نخامه ده برقریه آدیدر و بغداد قضاسنده قطربل ایله مزرقه بیننده برقریه آدیدر خالدبن زید نام محدّث اکامنسوبدر ومصرده برقریه وافریقیه ده برطاغك اسملریدر وقرن باعر وقرن عشار وقرن الناعی وقرن بقل یمنده بررحصن اسملریدر (وقرن البوباة) بانك فتحیله بروادی اسمیدرکه سرات اولکه سندن بروجکیلوب کلور وقرن غزال برمعروف صرپ یوقشك آدیدر (وقرن الذهاب) برموضعدر (وقرن الشیطان) وقرنا الشیطان) که تثنیه صیغه سیله در رأی وتسویلنه اتباع ایدن امته اطلاق اولنور یاخود قوّت وانتشارندن یاخود تسلط واستیلاسندن کنایه در شارح دیرکه مؤلف بونکله اشبو الشمس تطلع بین قرنی الشیطان حدیثنه تلمیح ایلمشدر بوراده قرندن مراد باشنك تپه سنك برطرفیدرکه ایکی طرفنه قرنان دینور شمسك طلوعی هنکامنده آلتنه کیروب شمسی اول حذاده طوتمغله آفتاب پرست اولنلرك سجودی کندیسنه منقلب اولور یاخود قوتندن کنایه درکه کون طوغدیغی کبی حرکته کلوب ناسه تسلط ایدرلر زیرا کیجه لرده معامله قالمامغله اولقدر حرکت وانتشارلری اولمز یاخود مراد اولین وآخرین حزب واتباعیدر و بونلرك مجموعی تمثیل جهتیله در (ذوالقرنین) تثنیه صیغه سیله اسکندر رومی لقبیدر باعث تلقیبی بودرکه مشارالیه مؤمن اولمغله قومنی ایمانه دعوت ایلدکده تمرد لرندن باشنك برقرننه یعنی بریاننه اوروب هلاك ایلدیلر بعده حق تعالی احیا ایدوب ینه مسفورلری ایمانه دعوت ایلدی بودفعه دخی باشنك اول برقرننه اوروب هلاك ایلدیلر حق جل وعلا ینه احیا ایلدی بوجهتدن ذوالقرنین ایله ملقب اولدی و بعضلر دیدیلرکه ارضك ایکی قرننه یعنی ایکی قطرندن عبارت اولان مغرب ومشرقه سیروسفر ایدوب بالغ وواصل اولمغله ملقب اولدی علی قول باشنك ایکی طرفنده اورلمش کیسولری اولمغله ذوالقرنین اطلاق اولندی مترجم حقیردیرکه اشبو اسکندر ماده سی راء مهمله بابنده اسکندرماده سنده وجه تحقیق اوزره بسط اولنمغله صحت وحقیقتی آنده مرسوم ومبیندر وذوالقرنین امراء عربدن منذر بن ماء السماء لقبیدر آنکدخی باشنك ایکی طرفنده اورلمش صارقق زلفلری اولمغله ملقب اولمشیدی کذلك علی بن ابی طالب کرّم الله وجهه حضرتلرینك لقبیدر حقنده فخرانام علیه الصلوة والسلام حضرتلری ان لك فی الجنة بیتا ویروی کنزا وانك لذوقرنیها بیورملریله ملقب اولمشدر یعنی یاعلی سنك ایچون جنتده برسرای عظیم یاخود برکنز جسیم حاضر ومهیا اولوب وجنتك ایکی طرفنك وملك اعظمنك صاحبی اولدیغك جهتدن ذوالقرنین جمیع ارضی نه کونه سیروسیاحت ایلدیسه سندخی ملك جنتك مجموعنده دلخواهك اوزره کشت وکذار ایلیه جکسین بوندن مراد جمله دن ازید واوفر حق تعالی کندیلرینه ملك جنتی احسان ایلیه جکنی بیاندر و بعضلر دیدیکه ذوقرنی الامة تأویلنده درکه الامة لفظی اضمار اولنمشدر هرنقدر تقدم ذکری یوغیسه ده پس بو حتی توارت بالحجاب آیتی قبیلندن اولورکه شمس مراددر پس معنا یاعلی سن بوامتك ذوالقرنینی سن مترجم دیرکه بومعنانك تحتنده اسرار کثیرهٔ علیه مندرجدر انت منی بمنزلة هارون من موسی سرّینه اقر بدرماکل یعلم یقال وفیه قال النبیّ علیه السلام له کرّم الله وجهه اناوانت ابواهذه الامة بناء علیه لسان حقیقتده حضرت مرتضایه آدم الاولیاء وهارون الاصفیاء وذوالقرنین الاتقیاء اطلاق اولنور یاخود بوراده قرن متفرد اولان طاغ معناسنه اولمغله ذوجبلین دیمك اولورکه حسن وحسین جنابلرندن کنایه درکه الی یوم القیام نسب وسببلرینك بقاء ودوامنه وشریعت مطهره نك آنلر ایله قیامنه اشارتدر کماقال علیه السلام کل نسب وسبب ینقطع بالموت الاسببی ونسبی یاخود باشنك ایکی قرننده واقع اولان یاره لره اشارتدرکه برنی عمرو بن ودّ اوروب دیکرنی ابن ملجم لعین اورمغله زخمناك ایلدیلر واصح اقوال بودر (قرن الثمام) بقله یه شبیه برنباتدر (ذات القرنین) مدینه قربنده ایکی طاغ ارالغنده برموضعدر (القرین) امیر وزننده بودخی برآدمك یاشداشنه دینور یقال هوقرینه ای لدته وچفت اکوزی کبی بری برینه بناشدرلوب قوشلمش دوه نك هربرینه دینور وبرآدمك وبرنسنه نك مقارننه دینور جمعی قرناء کلور کرماء کبی یقال هوقرینه

ای مقـارنه و برآدمك همیشه یارومصاحبنه وهمدمنه دینور یقال هوقرینه ای مصاحبه وهر بنی آدمه مقرون
اولان شیطانه دینور که اصلا آندن مفارقت ایلمز وزید الخیل الطائی قلجنك اسمیدر وقرین بن سهیل بن قرین
کندیسی و پدری محدّثلردر وعلی بن قرین ضعیف الروایه در وقرین انسانك نفس ناطقه سنه اطلاق اولنور
کماسیذکر (القرینـان) تثنیه صیغه سیله ابو بکر ایله طلحه یه اطلاق اولنور رضی الله عنهما زیرا طلحه نك برادری
عثمـان ایکیسنی اخذ ایدوب برابیه بند ایلمشیدی (القرنة) غرفه وزننـده قلجك وتمرنك اغزنه دینور و برنسنه نك
تودوب چقـان اوجنه دینـور مثلا قرنة الجبل طاغك طوما لوب چقان سیور یسنه اطلاق اولنور وقرنة السهم
اوقك سیوری اوجنه دینـور ظـاهرا حمام قرنه سی بومعنـادندر ورحمك باشنه یاخود کوشه سنه یاخود شعبه سنه
دینور که ایکی شعبه سی اولورخایه کبی یاخودرحمك تومسك یرینه دینور (القرن) قافك کسریله برآدمك شجاعتده
کفؤ وهمتـاسی اولان کسیه دینور علی قول هر بابده کفؤو همتاسی اولانه دینور یقـال هوقرنه ای کفؤه فی الشجاعة
اوعام (القرن) فتحتینله اوق قبورنه دینور جعبه معنـاسنه وقلجه دینور وسهم عربی یه دینور نبل معناسـنه وایکی
دوه یی عربه اکوزلری کبی بری برینه چاتدقلری ایپه دینور کذلك آخر دوه یه چاتلمش دوه یه دینور قرین کبی وسلب
تعبیراولنـان اغاج قبوغندن بوکلمش شول ایپه دینور که چفت اکوزینك بردن بیونلرینه کچروب بری برینـه چاتارلر
بعده بیوندرق کچررلر حالا بوسمتلرده قایشدن ایدرلر که زیوله تعبیراولنور وقرن اویس القرنی جنـابلرینك جدّی
اسمیدر کما کامنسوبدر نته که ذکراولندی وقرن مصدراولور برکسه چاتق قاشلی اولمق معناسـنه در یقـال قرن
الرجل قرنا من البـاب الرابع اذا کان مقرون الحاجبین (الاقرن) احمر وزننـده چاتق قاشلی کشی یه دینور یقـال
رجـل اقرن ای مقرون الحـاجبین و بو ینوزلو قوچه دینور (القران) کتاب وزننـده بودخی چفت اکوزلرینـك
بیونلرینـه کچوردکلری زیوله یه دینور ومصدر اولور حجّ ایله عمره یی جمع ایلمك معنـاسنه که نیت واحده وتلبیهٔ
واحده واحرام وسعی وطواف واحده ایله جمع ایلمکدن عبـارتدر حجّ افراد مقابلیدر یقـال قرن بین الحجّ والعمرة
قرانا من البـاب الاول اذا جمع ویقـال اقرن فی لغیة کماسیذکر وخرماقورغی ابسار ایله ارطـاب یعنی جمع ایلمـك
معناسنه مستعملدر که برطرفی هنوز قورق و برطرفی اولمش اولور الاجه تعبیر اولنور واول خرمایه قارن دینور یقال
قرن البسر اذا جمع بین الابسار والارطاب وایکی خرمایی یشـاشدروب برلقمه ایلمك معنـاسنه درکه برنیجه کمسه لر
حاضر اولدقلری حالده خرماا کلنه مبـاشرت ایلسه لر بر بر یملك لازمدر ایکیشر ایکیشر اکل ایلمك رفیقلری اذن
و یرمدکجه نهی در یقـال قرن الرجل اذا جمع بین التمرتین فی الاکل وقران شول اوقلره دینور که بری برینه مساوی
اولوب و براوقجینك ایشی اوله بونك مفردی قرین در وقران مفـاعله دن مصدر اولور مقـارنة معنـاسنه برآدمه
یابرنسنه یه یار وهمدم ومصاحب اولمق معناسـنه در یقـال قارنه مقـارنة وقرانا اذا صاحبه (الاقران) همزه نك
کسریله بودخی حجّ ایله عمره یی جمع ایلمك معناسنه در و بولغت ردیه در افصح اولان ثلاثیدن قران اولمقدر که ذکر
اولندی یقـال اقرن الحاجّ اذا جمع بین الحجّ والعمرة وایکی اوقی برابرلشدروب بردن آتمق معنـاسنه در یقـال اقرن
الرجل اذا رمی بسهمین وکوزل یورو یشلو ناقه یه بنمك معنـاسـنه در یقـال اقرن الرجل اذا رکب ناقة حسنة المشی
وقرون دیدکلری ناقه یی صـاغمق معنـاسـنه در یقـال اقرن الرجل اذا حلب النـاقة القرون و بو ینوزلو قوچ
قربان ایلمك معناسـنه در یقـال اقرن فلان اذا ضحی بکبش اقرن و برنسـنه یه کوج یتمك معنـاسـنه در یقـال
اقرن للامر اذا اطـاقه وقوی علیه وضعیف وبیمجـال اولمق معناسـنه اولمغله ضدّ اولور یقـال اقرن عن الامر
اذا ضعف و یولدن صـاپمق معنـاسنه در یقـال اقرن عن الطریق اذا عدل و برآدمك مواشیسی فراوان اولوب
یاورومعینی اولمـامغله چفتلکی امورنی اداره دن عاجز اولمق معناسنه در یقـال اقرن الرجل اذا عجز عن امر ضیعته
یعنی من کثرة ماشیتـه ولا معین له و برکسه چفتلکی امورنی اداره یه مقتدر اولمق معناسـنه اولمغله ضدّ اولور یقـال
اقرن فـلان اذا اطـاق امر ضیعته وخرمایی ایکیشر تنـاول ایلمك معنـاسـنه در یقـال اقرن الرجل اذا جمع بین
رطبتین یعنی فی الاکل وطمرده قان چوغالمق معنـاسـنه در یقـال اقرن الدم فی العرق اذا کثر وچبان دشلمـك
اوزره اولمق معناسنه در یقال اقرن الدمل اذا حان ان تفقؤه واوکنده کیدن آدمه طوقنمامق ایچون مزراغك باشنی
یوقری طوتمق معنـاسـنه در یقال اقرن فلان اذا رفع رأس رمحه لئلا یصیب من امامه وترکش صـاتمق معناسنه در
یقـال اقرن الرجل اذا باع الجعبة زایب صـاتمق معنـاسـنه در یقـال اقرن اذا باع الحبل وایکی طوتساغی بر ایپـه
دیزوب کتورمك معنـاسنه در یقـال اقرن الرجل اذا جاء باسیرین فی حبل وهر کیجه هر کوزه بر میل سرمه چکمك
معنـاسنه در یقـال اقرن فلان اذا اکتحل کلّ لیلة میلا و بلود متصل یغمور یاغدرمق معنـاسنه در یقال اقرنت

السماء اذا دامت فلم تقلع واولكر ارتفاع بولمق معناسنه در يقال اقرنت الثريا اذا ارتفعت (القرانى) حبارى وزننده بودخى قرين ومقارن معناسنه در يقال هو قرانا اى مقارنه (القرينة) سفينه وزننده صماآن نام محلده برمرغزار آديدر ونفس ناطقه يه اطلاق اولنور كاسيذكر وبرموضع اسميدر (القرون) صبور وزننده (والقرونة) هايله بونلرده نفس ناطقه در يقال اسمحت قرينته وقرينه وقرونه وقرونته اى نفسه وقرود تيز ترليان دابه يه دينور على قول اياقلرنى اللرى بصديغى يره بصان دابه يه دينور يقال دابة قرون اى تعرق سريعا او يقع حوافر رجليه مواقع يديه وشول ناقه يه دينور كه چوكدكده دیزلرنى برى برينه ياپشدرر اوله وشول ناقه يه دينور كه ايكى ايلرودهاولان ممه لرى كيرودهاولان ممه لرينه يك قريب اوله وخرمايى ايكيشر ايكيشر ياخود ايكى لقمه يى بردن قالدروب اكل ايدن كمسنه يه دينور يقال رجل قرون اى جامع بين تمرتين او لقمتين فى الاكل (الاستقران) بودخى برنسنه يه كوج يتمك معناسنه در يقال استقرن للامر اذا اطاقه وقوى عليه وطمرده قان چوغالمق معناسنه در يقال استقرن الدم فى العرق اذا كثر (القرنان) قافك فتحيله وصفدر ديوث وقلتبانه دينور كه سائرلرآنك قرينه سنده يعنى زوجه سنده قرين ومشارك اولورلر ياخود برايپه بغلنمش ايكى حيوانه ياخود ايكى بوينوزلو اوكوزه تشبيهله در يقال رجل قرنان اى ديوث مشارك فى قرينته (القارون) وجه اسميدر كه اكير تعبير اولنان كوكدرادويه دندر وقارون خرف تعر يقدن مجرداوله رق سلفده عتاة ومتمردندن بركمسنه نك اسميدر كه اعجميدر السنه ده ضرب مثلدر مرسوم حضرت موسى عليه السلام قومندن واقرباسندن ايدى يك فقير اولمغله حضرت موسى دعاسيله ثروت وغنايه بالغ اولدقده عتو وطغيان ايلمكله حضرت موسى دعاسيله كنديسى ومال واشياسى منخسف اولدى (القريتين) اميرين وزننده نواحئ يمامه ده ايكى طاغدر وباديهٔ شامده برموضعدر ومرو الشاهجان قضاسنده برقريه در فقهاء شافعيه دن ابو المظفر محمد بن الحسن القريتينى اكا منسوبدر (ذوالقريتين) تاثنيله اويلغك ايچ يوزنده اولان سكيره دينور جمعنده ذوات القراين دينور (القرتتان) قافك ضميله يمن حذاسنده واقع ساحل بحر هندستانده برطاغك آديدر (قرين) زبير وزننده طائف قضاسنده برقريه در واسمادندر قرين بن عمر وقرين بن ابراهيم ياخود ابن عامر بن سعد بن ابى وقاص وموسى بن جعفر بن قرين محدثدر (قرون بقر) قافك ضميله بنى عامر ديارنده برموضعدر (القران) شداد وزننده شيشه يه دينور قاروره معناسنه (قران) رمان وزننده يمامه ده برقريه آديدر و بر رجل اسميدر (المقرنة) معظمه وزننده برى برينه قريب خرده طاغلره دينور (مقرن) محدث وزننده اسمادندر عبدالله وعبدالرحمن وعقيل ومعقل ونعمان وسويد وسنان اولاد مقرن اصحابدندر كه يديسى دخى برادرلردر (القرائن) برى برينك يماجنده اولان خانه لره وبوردلره دينور قرينه نك جمعيدر يقال دور قرائن اذا كانت يستقبل بعضها بعضا (القرنوة) قافك فتحى ونونك ضميله هرنوه ديدكلرى نباته دينور كه قلنبك تعبيراتدكلريدر ياخود بشقه برنبات آديدر واشبو قرنوه وهرنوه كلمه لرينك عرقوه وعنصوه وترقوه وثندوه كلمه لرندن غيرى نظيرلرى يوقدر (القرنوى) (والمقرنى) معظمى وزننده قرنوه نباتيله مدبوغ اولان درى يه دينور يقال سقاء قرنوى ومقرنى اى مدبوغ بالقرنوة (القرناء) حمراء وزننده شول يلانه دينور كه باشنده بوينوز طرزنده ايكى يومر يجه ات اولور واكثرى اكركلك قسمنده اولور بو ينوزلو يلان تعبير اولنور يقال حية قرناء اى لها كلحمتين فى رأسها (القيروان) قافك وراءنك فتحيله سوارى جماعتنه دينور جماعت خيل معناسنه وكاربانه دينور قفل معناسنه وچوق وعظيم عسكره وآلايه دينور ومغربده بر بلده آديدر شارح ديركه قيروان كاربان فارسى معربيدر (اقرن) همزه نك فتحى وراءنك ضميله رومده برموضع آديدر (القرنباء) حمراء وزننده بوكرجه يه دينور لو بياء معناسنه (المقرون) اهل عروض اصطلاحنده اسباب شعردن اوچ حركه بعده ساكن اولان جزؤه دينور متفاعلن جزؤندن متفا ومفاعلتن جزؤندن علتن كبى اهل عروض اكا وتد مقرون اطلاق ايدرلر ايكى سببه يعنى برسبب ثقيل ايله برسبب خفيفه مقارن اولمشدر (القرناء) كرماء وزننده سور قرآنيه دن شول سوره لره دينور كه نمازك هرركعتنده فاتحه يه ضم ايله قراءت اولنه (القرانيا) قافك فتحيله برشجر جبلى اسميدركه زيتونه شبيه يمشى اولور تركيده قزلجق اغاجى ديدكلريدر كه يمشنه قزلجق تعبير اولنور قابض ومجفف وجراحات كبارى مدمل وصغارنه مضاده در (المقرن) منبر وزننده چفت اكوزينه چكورد كلرى بيوندرغه دينور (القرصعنة) جردحله وزننده شويكه ابراهيم اسميدر كه پيغمبر تيكنى ديرلر انواع عديده سى واردر برنوعنك ساقى اوزون ومنبسط وسوسن برى لونته شبيه اولور سبنك طردى ايچون قپوله تعليق ايدرلر وبرقسمى آق وييراقلرى كثير وتيكنلرى تيز وبعينه اوزون كنكره شبيه اولور قدس شريف ترابنده چوق اولور وجع

ظهری ایچون مجربدر آق نوعنه ترکیده دوه الماسی تعبیر اولنور (القرطعن) جردحل وزننده یون واحمق آدمه
دینور (القرطعنة) جردجله وزننده ناچیز شیئه دینور یقال ماعلیه قرطعنة ای شیٔ (الاقزان) زای معجمه ایله
اکرام وزننده برآدمك انجك کمیکنی اوروب قیرمق معناسنه در یقال اقزن ساقه اذا کسرها (قزوین) قاف
مفتوحه وواو مکسوره ایله ایرانده بلاد جبلدن بر بلده آدیدر د یلم ایله همسنوردر قزوینك دینور قضاسنده برقریه
آدیدر (الاقسان) همزه نك کسریله پك چوق ایش ایشلمکدن یاصوچکمدن ال ناسور لنمق معناسنه در یقال
اقسن الرجل اذا صلبت یده علی العمل والسق (الاقسئنان) اطمینان وزننده (والقسائنة) طمانینه وزننده
اغاج قوریوب قصقی اولمق معناسنه در یقال اقسأنّ العود اقسئنانا وقسائنة اذا اشتدّ وعسا بوراده قسائنه
اسم ایکن مصدر موقعنده استعمال اولنمشدر و برآدم پك پیر اولمغله بدنی دکنك کبی قوبقوری اولمق معناسنه در
یقال اقسأنّ الرجل اذا کبر وعسا ودائما ایش اوزره اولمق معناسنه در یقال اقسأنّ فی العمل اذا مضی وکیجه
پك قرا کو اولمق معناسنه در یقال اقسأنّ اللیل اذا اشتدّ ظلامه (قوسینیا) قافك ضمی ونونك کسری
ویانك تشدیدیله مصر ایله اسکندریه بیننده برقضا اسمیدر (القسطینة) زنجبیله وزننده ذکرك باشنه دینور
(قسطنطینیه) شهر اسلامبولدر قسط ماده سنده بیان اولندی (القشوان) شین معجمه ایله ثعبان وزننده
کوده سی اتسزجه اولان چلمسز آدمه دینور یقال رجل قشوان ای القلیل اللحم (القشوینة) جعفریه وزننده
دریسی یوفقه واغری طاره جق دوه لره دینور قشن قافك کسریله ساحل بحر یمنده برقریه آدیدر (قاشان)
ایرانده شهر قم قربنده بر بلده در صاحب اللباب سینك اهمالیله لغت اولدیغنی حکایه ایلدی (القطون) قعود
وزننده بریرده مقیم اولمق معناسنه در یقال قطن بالمکان قطونا من الباب الاوّل اذا اقام و برآدمه خدمت ایلمك
معناسنه در یقال قطن فلانا اذا خدمه (القاطن) اسم فاعلدر بریرده مقیم اولان کشی یه دینور جمعی قطان در
رمان وزننده وقاطنه در که اسم جمع اوله جقدر وقطین در غازب وغزیب کبی (القطن) قافك ضمیله (والقطن)
ضمتینله (والقطنّ) عتلّ وزننده معروفدر که بموغه دینور فارسیده پنبه دینور وبعضا اغاجی بیوکلنوب ویکرمی سنه
باقی قالور بحارزده بموق اغاجی سکود اغاجی قدر مشهود مزاولنمشدر یبراغنك مطبوخنی ضماد وجع مفاصل حارّه
وبارده یه نافع وچکردکی ملین ومسخن وجماعی مقوی وسعاله مفید در (القطنة) هایله قطندن اخص در برپاره
بموغه دینور (الیقطین) یای تحتیه نك فتحیله مطلقا ساقی اولمیان نباته دینور قبق وقاون وخیار تکاکلری کبی
(الیقطینة) هایله تازه قباغه دینور یقال اکلنا یقطینة ای قرعة رطبة (القطنیة) قافك ضمی وکسریله ثیابه دینور
بموقدن اتخاذ اولند یغیچون وغلال وحبوباته دینور که تخل تعبیر اولنور علی قول بغدایدن واربه دن وقوری
اوزمدن وخرمادن ماعدایه اطلاق اولنور عدس وخلر وماش کبی یاخود مطلقا طبخ اولنان حبوباته دینور
وامام شافعی دیدیکه قطنیه عدس وخلر وبقله وبوکرلجه ونخوددن عبارتدر جمعی قطانی کلور سحابیّ وزننده
وبعضلر عندنده قطانی صیفیه اولان سبزه وغلالدن عبارتدر قال الشارح ومنه الحدیث ان عمر رضی الله عنه
کان یأخذ من القطنیة عشرا وهی حبوب الارض اوماسوی الحنطة والشعیر والزبیب والتمر اوهی الحبوب التی
تطبخ الشافعی العدس والخلر والفول والدجر والحمص اوهی الخلف وخضر الصیف (القطین) امیر وزننده
برآدمك جاریه لرینه وحشم احرارنه وحشم مملوکلرینه وخدم واتباع ومتعلقاتنه واوجماعتنه دینور مفرد وجمعی
مساویدر علی قول جمعی قطن در کتب وزننده یقال هواوهم قطین فلان وهی الاماء والحشم الاحرار والحشم
الممالیك والخدم والاتباع واهل الدار القطان قافك کسریله هودج ومحفه اغاجلرینه دینور جمعی قطن در
کتب وزننده (قطنه) غرفه وزننده اعلامدن ابو العلاء ثابت بن کعبك اسمنه اضافتله لقبیدر که ثابت قطنه
دیرلر سمرقند وقعه سنده کوزی زخمدار اولمغله بموقله بندایلدیکندن ملقب اولدی شارح ابو العلاء بن کعب بن ثابت
نسخه سنی تخطئه ایلمشدر وبوترکیب بعینه زبدبطه وقبس قفه قبیلندندر (القیطون) جیحون وزننده خزینه
اوطه سنه وکیلاره دینور یقال وضعه فی القیطون ای المخدع (القطن) فتحتینله بدن انساننده ایکی
قیناق چاتیسنك ارالغنه دینور یقال ضربه علی القطن ای مابین الورکین وقوش قسمنك قوبرغنك دبنه
دینور وبنو اسد بوردنده رطاغك آدیدر وقطن بل اکیلوب بوکلمك معناسنه در یقال قطن ظهره
قطنا من الباب الرابع اذا انحنی وقطن بن نسیر وابن ابراهیم وابن قبیصه وقطن بن کعب وقطن بن وهب محدثلردر
(الاقطن) احمر وزننده معنای مزبوردن وصفدر یای کبی اکیلوب دوتا اولمش آرقه یه دینور یقال ظهر اقطن ای منحن
(القطنة) قافك کسریله والقطنة فرحه وزننده اشکنبه یاننده اولان شیردانه دینور که فارسیده هزارتو

وترکیده‌فرق بابر تعبیر اولنور عامهٔ عرب اکا رتمانه دیرلر (القطانة) سحابه وزننده تجره یه دینور
وآق‌دکزده واقع صقلیه جزیره سنده که سجلیه آطه سیدر بر بلده آدیدر (الاقطانتان) همزهٔ مفتوحه ایله
بر موضعدر (قطین) زبیر وزننده یمنده سنجار مملکتنده برقصبهٔ آدیدر (قعین) زبیر وزننده اسد قبیله سندن
بر بطن‌در (القیعون) جیحون وزننده بر نبات آدیدر (القعن) قافك فتحیله خمیر تکنه سنه دینور واشراف
کوفه دن حلاج بن علاج نام کسه نك جدی اسمیدر (القعن) فتحتینله برون پك قصه اولمق معناسنه‌در
و برونده اولان پك قصه لغه دینور که اسم اولور یقال قعن انفه قعنا من الباب الثالث اذا قصر و یقال فی انفه قعن
ای قصر فاحش و برون اوجی قالقق اولمغه دیمکله ضد اولور قعان دخی بو معنایه درسحاب وزننده یقال فی انفه
قعن وقعان ای ارتفاع فی ارنبته و پاچه لر آچق وآیشیق اولمغه دینور یقال رجل به قعن ای انفحاج فی رجله
(الاقعطنان) اقشعرار وزننده یورغنلقدن ناشی صولیوب خشلیه رق صولق کسلمك معناسنه‌در یقال اقعطن
الرجل اذا انقطع نفسه من بهر (القفن) دفن وزننده دکنکله یاقامچی ایله اورمق معناسنه‌در یقال قفنه قفنا
من الباب الاول اذا ضربه بالعصا اوالسوط وجنك وقتال معناسنه‌در یقال وقع بینهم قفن ای قتال و برآدمك
قفاسنه اورمق معناسنه‌در یقال قفنه اذا ضرب قفاه وقیونی اکسه سندن بوغزلمق معناسنه‌در یقال قفن الشاة
اذاذبحها من قفاها وکلب قاب قجاق یلاسق معناسنه‌در یقال قفن الکلب الاناء اذاولغ (القفون) قعود وزننده
اولمك معناسنه در یقال قفن الرجل قفونا من الباب الثانی اذامات (الاقتفان) افتعال وزننده بودخی قیونی
اکسه سندن بوغزلمق معناسنه‌در یقال اقتفن الشاة بمعنی قفنها وقیونی بوغزندن بوغزلیوب باشنی کوده سندن
آیرمق معناسنه‌در یقال اقتفن الشاة اذاذبحها من قبل وجهها فابان الرأس (القفن) فحتینله وکاهجه نونی مشدد
اولور قفا معناسنه در یقال ضرب قفنه وقفنه ای قفاه (القفنّ) خدبّ وزننده وجودی تصلق ناتراش آدمه
دینور یقال رجل قفن ای جاف (التقفین) تفعیل وزننده باشی کسوب بدندن آیرمق معناسنه‌در یقال قفن رأسه
اذاقطعه (القفان) شدّاد وزننده برنسنه نك هر احوالنه اطلاع ایچون آردنی واوته سنی کرکی کبی آلوب
اراشدرمغه اطلاق اولنور یقال هو علی قفانه ای جماعه واستقصاء عمله شارح دیر که مؤلف بونی قفف
ماده سنده دخی ذکر ایلمکله بو راده جماعتنه نسخه سی غلطدر و بو قفن ماده سندن مأخوذدر که قفا معناسنه‌در
بو جهتله برنسنه نك یا برکسه نك اکسه سنه دوشوب احوال واوضاعنی استقصا ایدن آدمه دینور پس معنای مزبورده
استعمالی مبالغهٔ اولور و بعضلر نونی زائدعدّ ایلدیلر نته که مؤلف اکا رعایتله دهفاء بابنده دخی ذکر ایلدی و بعضلر
قبان لفظندن معربدر دیدیلر زیرا فلان قفان علی فلان دیرلر یتحفظ امره ویحاسبه معناسنه انتهی وقفان قبانه
دینور که بیوك ترازودر وامین ومعتمد علیه آدمه اطلاق اولنور یقال هوقفان ای امین (قلنه) فتحاتله وتشدید نونله
اندلسده بر بلده آدیدر (قلونیه) قافك فتحی ولامك ضمیله روم دیارنده بر بلده آدیدر حالا قالونیه دیدکلری اوله جقدر
(قالون) لفظ رومیدر ابو وجید معناسنه در قرّاء زمره سندن امام نافعك راویسی اولان ابوموسی عیسی بن مینا
انکله ملقب اولمشدر (القمین) امین وزننده جست وچالاك معناسنه در یقال رجل قمین ای سریع وخمام
کلخنه دینور و برنسنه یه یراشق ومناسب ولایق اولان شیئه دینور قمن دخی دینور کتف وزننده یقال هو قمین له
وقمن ای جدیر وخلیق (القمن) جبل وزننده بودخی لایق وجدیر معناسنه در و بو فی الاصل مصدر اولمغله
تثنیه وجمعلنمز و برنسنه نك راست جهت وطریقنه اطلاق اولنور تقول جئت بالحدیث علی قمنه ای علی سننه
و یقین وقریب معناسنه در (القمانة) قافك فتحیله کنه تعبیر اولنان بوجکك یکی طوغمش خرده سنه
دینور بعده حمنانه بعده قراد بعده حلمه دیرلر (المقمئنّ) مطمئنّ وزننده منقبض معناسنه در
یقال شیء مقمئن ای منقبض (التقمن) تفعل وزننده برکسه دن موافقت طلب ایلمك معناسنه در تقول تقمنت
موافقتك اذاتوخیتها (القمنة) فرحه وزننده بد ومنتن قفو یه دینور یقال رائحة قمنة ای منتنة (قن) عنب وزننده
مصرده بر قریه آدیدر (قونیه) قافك فتحیله افریقیه ده بر بلده در (قیمون) لیمون وزننده فلسطین قضاسنده
بر حصن آدیدر (القنّ) قافك فتحی ونونك تشدیدیله اخبار تتبع ایلمك معناسنه در یقال هو یقنّ الاخبار قنا
من الباب الاوّل ای یتتبعها وکوز ایله او یکا بو یکا باقوب نسنه اراشدرمق معناسنه در یقال قن الشیء اذاتفقد
بالبصر ودکنکله اورمق معناسنه در یقال قنه بالعصا اذاضربه بها (القنّ) قافك ضمیله کوچك طاغه دینور
وکوملك وسائر لباس یکنه دینور (القنّ) قافك کسریله کندی وابوینی مملوك اولان قوله دینور عبد وامه دن
تولد ایدن کوله کبی مفرد وجمعی برابردر علی قول جمعی اقنان واقنه در و بعضلر دیدیکه قنّ عبودتی خالص اولان

قولمدینور یعنی مدبّر ومکاتب اولمیاندر علی قول مالکنك خانه سنده تولدایدوب مالکی آنی عندندن اخراجه
قادراولمیه مترجم دیرکه شبوقنّ ماده سی ذکری آتی قنة الجبل ماده سندن مأخوذ در کشینك کویا که برقاتی
اولادی و برقاتی ممالیکی در لکن ممالیك طشره قابدرنته که رقیق رقت وضعفدن مأخوذ در و بو فی الاصل
مصدر در مهجور التصریفدر آنکیچون مفرد وجمعی وتذکیر و تأنیثی مساویدر وعندالبعض وصفیتی تصوریله
متصرف اولور وقنّ عبددن اخص در اشبو عبودیه ده برقاچ قسم واردر بری مطلقا عبدوامه اولمقدر وبری

مطلب

عبدمملکه درکه تغلبا اخذ وسبی اولنان حرّ الاصل در وبری مقرف درکه پدری عبد ومادری آزاده اوله وبری
هجین درکه مادری امه وپدری آزاده اوله وبری اذرع درکه پدری عربی ومادری موالیدن اوله وبری فلنقس درکه
پدری موالیدن ومادری عربیدن اوله وبری مکرکس درکه والده سی سلسله سی جمله امه اوله وبری محبوس درکه
پدرینك والده سی ومادرینك والده سی امه اوله و بونلرك کیمنده مؤلف تردید ایله رسم ایلمشدر (القنونة) قافك
ضمیله (والقنانة) کتابه وزننده وجه مذکور اوزره قوللغه دینور یقال عبد قنّ وعبید قنّ بالاضافة و بالوصف
وهوعبد ملك وابواه اوهوالخالص العبودة بین القنونة والقنانة او الذی ولد عندك ولاتستطیع اخراجه عنك
(القنة) قافك کسریله بوکلمش ایپك برقاتنه دینور علی قول لیفدن بوکلمش ایپه مخصوصدر وقنه بردار وی دوایی
اسمیدرکه فارسیده بیرزد دینور ترکیده قاصنی دیدکلری صمغدر مدرّ ورباحی محلل ومخرج و بورغنلق وکزاز
وصرع وصداع وسدر عارضه لرینه نافع وچوریمش دیش اغریسنه وقولاق اغریسنه واختناق رحم خصوصنه
مفید وسهام مسمومه نك وسموم سائره نك تریاقیدر ودخانی خانه دن طرد هوام وحشرات باینده عجیب الاثردر
(القنة) قافك ضمیله کوچك طاغه دینور وطاغك قله سنه وتپه سنه دینور یقال الانوق تبیض فی قنة الجبل
ای قلته وشول قاره طاغه دینورکه تپه سی هوایه طوغری سیوریلوب اوزانمش اوله علی قول صرپ اولیوب
وهرطرفی دوز وهموار اولان یاصتم طاغه دینور جمعی قنن کلور صرد وزننده وقنان کلور جبال وزننده وقنون
کلور وحومانة الدرّاج نام موضع قربنده برموضع آدیدر (الاقتنان) افتعال وزننده دیکیلوب طورمق معناسنه در یقال
اقتنّ الشیء اذا انتصب وقول ایدنمك معناسنه در یقال اقتنّ الرجل اذا اتخذ قناً وساکت واپسم اولمق معناسنه در
یقال اقتنّ الرجل اذا سکت (الاقتینان) اطمینان وزننده بودخی دیکیلوب طورمق معناسنه در یقال اقتأنّ الشیء
اذا انتصب (القنان) غراب وزننده قولتق رایحه سنه دینور صنان معناسنه ولباس یکنه دینور (القنوان)
عنوان وزننده بودخی یکه دینور کم معناسنه یقال قنان القمیص وقنوانه ای کمه (قنان) سحاب وزننده
حضرت موسی وحضرت خضر علیهما السلام قصه سنده سفینة ناسی غصبا اخذایدر اولان پادشاهك اسمیدر
علی قول اسمی هدد بن بددایدی صرد وزننده وقنان اسد قبیله سی یوردنده برطاغك آدیدر (ابوقنان) برعابد
وزاهد کنیه سیدر (القنین) سکین وزننده طنبوره یه دینور وروم خلقنه مخصوص برلعب اسمیدر آنکله مقامره
ایدرلر (ابن القنی) قافك ضمیله بر محدثدر (القانون) هر نسنه نك مقیاسنه دینور که آنکله قیاس واندازه اولنور
جمعی قوانین کلور یقال قانونه کذا ای مقیاسه شارحك بیاننه کوره سریانیدر قاعدهٔ کلیه معناسی بوندن
مأخوذدر وقانون دمشق ایله بعلبك بیننده برموضع آدیدر مترجم دیرکه برساز عجیبك دخی اسمیدر (القناقن)
علابط وزننده اجرای قنوات صنعتنده بصیر واستاذ اولان آدمه دینور که اصطلاحمزده صویولجی تعبیر اولنور
جمعی قناقن در قافك اولاك فتحیله یقال هو قناقن ای البصیر بالماء فی حفر القنی (القنقن) زبرج وزننده برکونه صدف
بحری اسمیدر و برجنس ایری بیان صچانه دینور واستادقولاغوزه دینور یقال هوقنقن ای دلیل هاد (الاستقنان) برآدم
سودلرنی ایچمك ایچون قیونلریله وکچیلریله بریرده اقامت ایلمك معناسنه در یقال استقنّ الرجل اذا اقام مع غنمه یشرب
البانها واستقلال واستبداد معناسنه در یقال استقنّ بالامر اذا استقلّ (القنن) فتحتینله یولك طوغری یلغنه
وجهت راستنه دینور یقال اخذ فی قنن الطریق ای سننه (القنینة) سکینه وزننده شراب وضع اولنان شیشه یه
دینور فارسیده مینا دینور یقال شرب بالقنینة وهی اناء زجاج للشراب بعض نسخه ده مایجعل فیه الشراب
عبارتیله مرسوم اولمغله اکا کوره مطلق اولور (القنانة) قافك کسری ونونك تشدیدیله سواد عراقده برنهر اسمیدر
(قنونی) هیولی وزننده سراة اولکه سنده بروادی اسمیدر (قنینه) جهینه وزننده دمشق قضاسنده برقریه آدیدر
(القنونة) قافك فتحیله قیرق قابلره یامه اوره جق دمور یاخود باقر تکه پاره سنه دینور (التقون) تفعل وزننده
برآدمه لسانله تعدی ایدوب دلازارلق ایلمك معناسنه در یقال تقوّن فلانا اذا تعدّی علیه بلسان وبرآدمی کمال
اوزره مدح وستایش ایلمك معناسنه در یقال تقوّن فلانا اذا مدحه تماما (قونیه) قافك ضمی ونونك کسری و یانك

تخفیفیله

تخفیفیله روم اولکه سنده بر بلدهٔ جلیله اسمیدر که حالا اناطولیده قونیه دیدکلری شهر عظیمدر قیوان (کیوان) وزننده یمنده خولان قبیله سنه مخصوص بر بلده در (قون) عون وزننده (قوین) زبیر وزننده بر موضع آدیدر (القین) عین وزننده دمورجی یه دینور جمعی اقیان وقیون کلور یقال هو قین ای حدّاد ومصدر اولور دمورجیلك ایلمك معناسنه در یقال قان القین الحدید یقین قینا اذا سوّاه و برا کنده نسنه یی بر کدرمك معناسنه در یقال قان الشیٔ اذا لمه وقاب وقچاغی مرمت واصلاح ایلمك معناسنه در شارحك بیاننه کوره معنای اصلی بودر یقال قان الاناء اذا اصلحه و یراتمق معناسنه در یقال قان الله فلانا علی کذا اذا خلقه وقین قوله دینور بونك جمعی قیان کلور جبال وزننده یقال له قین ای عبد شارحك بیاننه کوره مؤنثی قینه در و یمنده عثر نام بلده قرالرندن بر قریه آدیدر (بنات قین) بر صو آدیدر (بلقین) بانك فتحیله بنو اسد قبیله سندن بر جماعتدر اصلی بنو القین ایدی بلحارث و بلعنبر کبی نسبتنده قینیّ دینور بلقینیّ جائز دکلدر (بلقینه) بانك ضمی وقافك کسریله مصرده بر قریه در مؤلف بونی باء فصلنده دخی ذکر ایلمشدر آنکچون بعض نسخه دن ساقطدر (التقین) تزین وزننده ومرادفیدر یقال تقینت المرأة اذا تزینت (القینة) قافك فتحیله چنکی جاریه یه دینور علی قول اعمدر نته که ذکر اولندی یقال له قینة ای امة مغنیة او اعمّ ودبره یاخود دبره یقین اولان اکورغه کمیکنه یاخود ایکی اوماجه باشی بیننه یاخود اورادە اولان چقوره دینور که بوچ تعبیر اولنور وقینة الفرس آتك صغریسیله غراب دیدکلری عضوی بیننده اولان چقورجه یبوه دینور وغراب صاغ اوجه ایله صول اوجه نك قاوشدیغی یردر وقینه ماشطه یه دینور یقال هی قینة ای ماشطة (القینان) قافك فتحیله چار پاقسمنك ایاقلرنده بوقاغی لکه جك یرلرینه دینور که بوقاغیلق تعبیر اولنور علی قول دوه قسمنه مخصوصدر وقینان ابن انوش بن شیث بن آدم علیه السلام در وسرخس قضاسنده بر قریه آدیدر (قاین) خاین وزننده ایرانده بر بلده ادیدر وآدم علیه السلام اوغللرندن برینك آدیدر (القان) حال وزننده بر جنس شجر آدیدر که آندن یای دوزرلر ترکیده قین اغاجی دیدکلریدر و یمنده بر بلده آدیدر (قینیه) قافك فتحیله دمشق قربنده باب صغیر قرشوسنده سلفده بر قریه ایدی حالا یری بساتین اولمشدر (الاقتینان) اطمینان وزننده نباتات تاب وطراوت ورونق بغلمق معناسنه در یقال اقتأنّ النبت اذا حسن و باغچه تمام چچکلر آچوب زیب وزینت بولمق معناسنه در یقال اقتأنت الروضة اذا اخذت زخرفها (التقیین) تفعیل وزننده بزه مك وطوناتمق معناسنه در یقال قین الجاریة اذا زینها

فصل الکاف (الکأن) شأن وزننده شدّت بولمق معناسنه در تقول کأنت کأنا من الباب الثالث ای اشتددت (الکبن) غبن وزننده (والکبون) قعود وزننده بردوزه یه آهسته ملایمتله سکرتمك علی قول کندی کندیسنی صالیویرمیوب قصه قصه سکرتمك معناسنه در یقال کبن الفرس کبنا وکبونا من الباب الثانی اذا عدا فی استرسال او قصر فی عدوه وثوبك کنارنی ایچ طرفنه قیوروب پرواز دیکمك معناسنه در یقال کبن الثوب کبنا من الباب الاول والثانی اذا ثناه الی داخل ثم خاطه و برنسنه یی کف ومنع ایلمك معناسنه در یقال کبن هدیته اذا کفها شارح دیر که بوراده هدبه نسخه لری غلطدر صحیح اولان هدیه در که ارمغانه دینور قال الازهری کل کبن کفّ وکبن احسانی قومشولردن دریغ ایدوب اجانبه ایثار ایلمك معناسنه در یقال کبن فلان اذا صرف معروفه عن جاره الی غیرهم و برنسنه دن قچنلیوب عدول ایلمك معناسنه در یقال کبن عن الشیٔ اذا کعّ وعدل و برآدمك اوست وآلت اوك دیشلری آغزینك ایچنه طوغری کیروب یاتق اولمق معناسنه در یقال کبن الرجل اذا دخلت ثنایاه من فوق واسفل غار الفم ویره سینوب یاپشمق معناسنه در یقال کبن الظبی اذا لطأ بالارض وکبن الدلو قوغه نك ایچنه بوکیلوب دیکلمش پروازنه دینور وکبون سکون معناسنه در یقال کبن الشیٔ کبونا اذا سکن (الکبنّ) (والکبنة) عتلّ وعتله وزنلرنده منقبض ترش رو بخیل وناکسه دینور علی قول بخلندن نشی یانندە اولانه یاخود کلان سائله نسنه ویرمامك ایچون باشنی یره دیکوب کوزنی یوقاری قالدرمز اولان ناکسه دینور یقال رجل کبنّ وکبنة ای کز لئیم اولا یرفع طرفه بخلا (المکیونة) شول آته دینور که قوللری قصه وقارنی ککبش وککلری انجه وخرده اوله مکبون دخی دینور جمعی مکابین در وایوه کن خاتونه دینور یقال امرأة مکبونة ای عجلة (الاکبینان) اطمینان وزننده بوزیلوب بورتلمق معناسنه در یقال اکبأنّ الرجل اذا تقبض (المکبون) مکبونه دیدیکی آته دینور که ذکر اولندی و پرمقلری ایری آدمه دینور یقال رجل مکبون الاصابع ای شثنها وکبان دیدیکی علته مبتلا دوه یه دینور یقال بعیر مکبون اذا اصابه الکبان (الکبان) غراب وزننده یمن اهالیسنه مخصوص بردرلو طعامدر که مصر بغدایندن ترتیب ایدرلر ودوه یه مخصوص بر مرض آدیدر الکبنة غرفه وزننده بر کونه لعب اسمیدر (الکبنة) وجنه وزننده قوری اتمکه دینور (الاکبان) همزه نك کسریله کفّ لسان ایلمك معناسنه در یقال

ك

اكبن لسانه عنه اذا كفه (المكتن) مكرم وزننده محكم ومتين شيئه دينور يقال رجل مكين الفقار اى محكمه (الكتن) كافك وتاي فوقيه نك فتحيله اوچاقلرده و بعض محللرده اولان تتون بيلاشغنه واثرينه دينوركه ايس وبجمنه قورم تعبيراولنور يقال به كتن اى لطخ الدخان و بعض دودقده اولان مورلغه دينور يقال بشفته كتن اى سواد و برنسنه لزوجتلوو يلشك اولمق معناسنه در يقال كتن الشئ كتنا من الباب الرابع اذا تلزج وخرما اغاجنك ديبلرنده اولان طبراغه دينور وكير وپاسه دينور يقال بثوبه كتن اى درن ووسخ و بو معنالرك مجموعنده مصدراولور يقال كتن الدخان بالبيت كتنا من الباب الرابع اذا الطخ به و يقال كتن ثوبه اذا درن ووسخ (الكتن) كافك كسريله (والكتن) كتف وزننده چناغه دينور (الكتان) شدّاد وزننده معروفدركه لسانمزده دخى كتان تعبيراولنور آندن نسج اولنمش ثياب حرّ و برد و يبوستده معتدلدر بدنه ياپشمز وآنده كهله چوق توقلنمز وكتان صو بوزنده اولان يوصونه دينور وصو يوزننده اولان سبلنتى يه وخار وخاشاكه على قول كپوكنه دينور (الكتان) رمان وزننده بركونه قزل بوجكك اسميدركه آرى كبى صوقوجى اولور شارح ديركه بمنده سبورى سينكه دينور ظاهرا قزل نوعيدر (كتانه) ثمامه وزننده مدينه ده برناحيه آديدر (الكتنة) كافك كسريله برجنس خوشبو شجر آديدر (المكتئن) مطمئنّ وزننده وضدّيدركه مضطرب و بيقراراولان كمسنه يه دينور يقال شئ مكتئن ضدّ مطمئن (الاكتان) همزه نك كسريله ياپشدرمق معناسنه در يقال اكتنه به اذا الصقه به (الكثنة) ثاى مثلثه ايله غرفه وزننده مرسين وسكود چبوقلرندن اورلمش يعنى طبق طرزنده سپده دينوركه اوزرينه كوناكون چچكلر ديزرلر على قول شول نوردجه يه يعنى انجه قامشدن وتازه و بپراقلى چبوقلردن اورلمش قفس طرزنده سپده دينوركه ايچنه شكوفه وضع ايدرلر حالا چچك جيلرك سپدى اوله جقدر و بو فى الاصل لسان نبطيده كثنا اولمغله تعريبله كثنه ديديلر ونوردجه نوردهٔ فارسى معرّبى دركه نوردن لفظندن اسم مفعولدر دورلمش بوكلمش نسنه يه دينور (الكدن) فتحتينله كتن وزننده ومرادفيدركه دوداق مورارمق معناسنه در يقال كدن مشفر الابل كدنا من الباب الرابع اذا كتن اى اسود من رعى النبات و بغدايچق اوتنك يوقريلرى اوتلنوب ديبلرى قالمق معناسنه در يقال كدن الصليان اذا رعيت فروعه و بقيت اصوله (الكدنة) كافك كسريله دوه اوركجنه دينور ووجودده اولان لحم وشحم وقوّته دينور يقال انه لذو كدنة اى ذو شحم ولحم وقوّة بوراده قوم نسخه لرى غلط محض در (الكدن) كتف وزننده وجودى لحم وشحم وقوّت صاحبى آدمه دينور مؤنثى كدنه در يقال رجل كدن وامرأة كدنة اى ذو لحم وشحم وقوّة (المكدنة) مكرمه وزننده تاولو ناقه يه دينور يقال ناقة مكدنة اى ذات كدنة (الكدن) كافك فتحيله وكسريله خانه ده نسوان قسمى پرده لنمك ايچون چكيلان زاره دينور على قول هودجده ومحفه ده نسوانك دوشندكلرى بر ونهالى مقوله سنه دينور ونسوانه مخصوص محفه كبى بركونه مركب آديدر و پالانه دينور رحل معناسنه وكوندن دوزلمش هاونه دينوركه ايچنده نسنه دوكرلر اعراب ادواتندر جمعى كدون در (الكدانة) سحابه وزننده آت ودوه قسمنده اولان هجنه معناسنه دركه باباطرفى عربى يعنى صوى اولوب وآناطرفى صوى اولمامقدن عبارتدر يقال به كدانة اى هجنة (الكودن) جوهر وزننده (والكودنى) ياى نسبتله شول آته دينوركه باباسى عربى وآناسى بوزآت اوله يقال فرس كودن وكودنىّ اى هجين وفيل ديدكلرى حيوانه دينور وقاتره دينور بغل معناسنه وسمر باركيرنه واشكنسز كند آته دينور يقال له كودن اى برذون (الكدن) كافك فتحيله بلهثو بى قوشاق كبى قوشانمق معناسنه در يقال كدن بثوبه كدنا من الباب الاول اذا انتطق به وشدّ به (الكدن) فتحتينله حوضك وقيونك ديبلرنده قلان چاموره دينور كدر معناسنه (الكدان) كتاب وزننده دوه نك باشنه بند ايتدكلرى ايپك فضله شعبه سنه دينوركه آنيدخى دوه نك باشنك برطرفنه چكوب بند ايلمكله دوه يى ضبط وامساك ايدرلر مؤلف ايجاز ايلمكله شارح بو وجهله بيان ايلمسدر و بوراده ثاى مثلثه ايله شعثه نسخه لرى غلطدر (الكديون) فرعون وزننده زيتون ياغى طورطوسيله يوغرلمش انجه طپراغه دينوركه آنكله پاسلو زرهلرك پاسنى آچوب جلا ويررلر (الكران) كتاب وزننده سازقسمندن لاغوته يه دينور عود معناسنه على قول زيل ديدكلرينه دينور صنج معناسنه و باديه ده برموضع آديدر (كران) غراب وزننده دارابجرد نام بلده قربنده بر بلده آديدر (كران) شدّاد وزننده اصفهانده برمحله آديدر وتورانده شهرتبت قربنده بر بلده آديدر ومغربده برحصن آديدر (كرين) كافك ضمى وراتك كسريله خراسانده طبس ناحيه سنده برقريه در (كريون) عذيوط وزننده اسكندريه قربنده برقريه در (الكرينة) سفينه وزننده چنكى عورته دينور جمعى كران دركافك كسريله يقال امرأة كرينة اى مغنية (الكرزن) جعفر وزبرج وزنلرده (والكرزين) يقطين وزننده بيوك بالته يه دينور (كارزن) رانك سكوبى وزايك فتحيله سمرقند قضاسنده برقريه در

محدثیندن ابو جعفر محمد بن موسی بن رجا الکارزنی اکا منسوبدر (کارزین) کرز ماده سنده ذکر اولندی
(الکرسنة) کافك وسینك فتحی ونونك تشدیدیله بر نوع شجر اسمیدر که صغیر اولور وغلاف ایچره ثمرلری اولور
مصدّع ومسهل ودمی ظاهر جلده جاذب ودواب قسمنی مسمن وسعاله نافع وشرابله یوغورلمشنی دیوانه کلب
اصردیغی ویلان صوقدیغی وانسان اصردیغی یره ضماد نافعدر بعض نسخه‌ده الکرسنة نبت وهو الکشنی
عبارتیله مرسومدر ومفرداتده کرسنه ترکیده بورچق وفارسیده کشنه وکاودانه دیدکلری غله یله مبیندر
ومؤلفك عنقریب الکشنی الکرسنة تعبیری بونی مؤیددر (الکرکدّن) کافلرك ودال مشدده نك فتحیله وعامه
نونی مشدد ایدرلر بر جنس جانور اسمیدر که فیلی بوینوزنه آلوب کوترر بو جانور هندستانده اولور باشنك وسطنده
قالین وسیوری بر بوینوزی اولور بعض هند بحارلرنده کورلمشدر (کرنه) زای معجمه ایله وزنه وزنده محدثیندن
محمد بن داود الرازی لقبیدر (الکشنی) بشری وزنده کرسنه اسمیدر که فارسیده کسنه وترکیده بورچق دیدکلری
غله‌در (کسانیه) کافك ضمیله بر بلده آدیدر ظاهرا روم ایلیده کشان دیدکلریدر (اکشونیه) همزه نك فتحیله مغربده
بر بلده‌در (الکشخان) خای معجمه ایله سلمان وزنده برقومك رئیس وسرکارنه دینور یقال هو کشخان القوم ای رئیسهم
مؤلف کشخ ماده سنده بشقه معنایه ده ذکر ایلدی پس آنده نونی زائد اولور (الکشخنة) دحرجه وزنده بر آدمه
کشخان دیمك معناسنه‌در یقال کشخنه اذا قال له یا کشخان (التکشیخ) تفعیل وزنده کشخنه معناسنه‌در یقال
کشخه بمعنی کشخنه (اکشمیهنه) کافك ضمی وشینك سکونی ومیمك کسری وقلبه لا فتحی وهاء مفتوحه ایله شهر
مرو قضاسنده بر قصبه در ادبادن محمد بن مکی بن زراع ومحدثاتدن کریمه بنت احمد اکا منسوبلردر احادیث
شبر حلرنده کشمیهنی متداولدر (الاکعان) همزه نك کسریله بر آدمك جنبش ونشاطنه فتور کلمك معناسنه‌در یقال
اکعن الرجل اذا فتر نشاطه (ذو کنعان) ملوك یمنده بر ینك لقبیدر اون اندازه مقداری قامتی وارایدی غریبدر که
مؤلف کنعانك اسم ابن نوح علیه السلام اولدیغنی که غرق اولمشدر کذلك اسم ولایت حضرت یعقوب علیه
السلام اولدیغنی اهمال ایلمشدر (کعانه) ثمامه وزنده بر خاتون اسمیدر (الکفن) دفن وزنده اتمکی پشمك ایچون کوله
کومك معناسنه‌در یقال کفن الخبزة فی الملة کفنا من الباب الثانی اذا واراها بها ویوك اکیرمك معناسنه‌در یقال
کفن الصوف اذا غزله ومیته کفن صارمق معناسنه‌در یقال کفن المیت اذا البسه الکفن وکفن طوزسز طعامه
دینور یقال طعام کفن ای لا ملح فیه (التکفین) تفعیل وزنده بو دخی میته کفن صارمق معناسنه‌در یقال کفن
المیت بمعنی کفنه (الکفن) فتحتینله میته صاریلان ثوبه دینور ستر ومواراة معناسنه‌ندر جمعی اکفاندر (المکفن)
محدّث وزنده طوزی وسودی وسائر قاتغی اولمیان آدمه دینور یقال هم مکفنون ای لیس لهم ملح ولا لبن ولا ادم
(المکتفن) میمك ضمی وفانك فتحیله اسم مکاندر جماع هنکامنده چو کوب اوتوردیغك موقعه دینور (الاکتفان)
افتعال وزنده جماع ایلمك معناسنه‌در معنای اولدن مأخوذدر یقال اکتفن المرأة اذا نکحها (الکفنة) غرفه وزنده
طبراغی پاك ومنبت ترلایه دینور که هرنه زرع اولنسه انبات ایدر اوله (الکفنة) ثمره وزنده بر شجر آیدر جوهری ضمله
تقیید ایلمکله غلط ایلدی (کلان) سحاب وزنده غطفان قبیله سی یوردنده بر قومسال آدیدر (کلین) کافك
کسریله ری ایالتنده بر قصبه در فقهای شیعه دن محمد بن یعقوب الکلینی اکا منسوبدر (الکمون) قعود وزنده
بوصولنوب کیزلنمك معناسنه‌در یقال کمن الرجل وکمن کمونا من الباب الاول والرابع اذا استخفی وبر آدمك کوزنده
کمنه دیدیکی عارضه ظهور ایلمك معناسنه‌در یقال کمن الرجل کمونا من الباب الرابع ویقال کمن علی المجهول اذا
اصابته کمنة (الاکمان) همزه نك کسریله بر نسنه‌یی کیزلمك معناسنه‌در یقال اکمنه اذا اخفاه (الکمین) امیر
وزنده جنك هنکامنده پوصویه کیرلنمش عسکره دینور یقال قوم کمین وهم الذین یکمنون فی الحرب قوم لفظنك
تذکیر وتانیثی ماده سنده ذکر اولندی وکمین کلمه سی فتحتینله کمن لفظندن جمع اولمق دخی محتملدر قطن وقطین
کبی وفارسیده پوصویه کمین دینور عربیده دخی تجوزا ممکندر وسرلمیه رك بر ایشه داخل اولان آدمه دینور یقال
هو فی ذلك الامر کمین وهو الدخل فی الامر لا یفطن له (الکمنة) غرفه وزننده کوزه عارض اولان طمانلغه دینور
علی قول قزل بججکه دینور که کوز علتلرندندر یقال اصابت عینه کمنة ای ظلمة فی البصر او جرب وحمرة فیها
(الکمون) صبور وزننده شول ناقه یه دینور که قو برغنی اصلا قالدرمق حسبیله کبه لکنی بلوردوب بیلدرمز اوله
یقال ناقة کمون ای کتوم اللقاح لم تشل ذنبها اذا لقحت (الکمون) تنوّر وزنده معروف دانه اسمیدر که تحریفله
کیمون تعبیر ایتدکلریدر بول ولبنی مدّر ومحرّك جشا وهاضم وریاحی طارد وطوزایله مضوغنی ابتلاع اغزدن
آقان سالیاری قاطعدر وکمّون حلوانیسون دیدکلری دانه‌در وکمّون حبشی چورك اوتنه شبیه دانه‌در که ترکیده کفه

کیونی دیدکلریدر وکوتن ارمنی کراو یادرکه قرمان کیونی دیدکلریدر وکوتن بری کون اسود درکه کون کرمانی دیدکلریدر (المکمن) مقعد وزننده کیزلنه جك یره دینورکه پوصو تعبیر اولنور (دارة مکمن) برموضع آدیدر (الاکتمان) افتعال وزننده کیزلنمك معناسنه‌در یقال اکتمن الرجل اذا اختفی (مکمین الجماء) معیقل وزننده عقیق مدینه ده برموضعدر . (الکن) کافك کسری ونونك تشدیدیله برنسنه نك ایچنده ستر وحفظ اولندیغی وقایه ومحفظه یه کذلك برشیئك پرده لنوب کیزلنه جکی ستره یه دینور واومواولمغله اطلاق اولنور جمعی اکنان واکنه کلور اجله وزننده (الکنة) (والکنان) کافلرك کسریله بونلرده برنسنه نك پرده لنوب کیزلنه جکی ستره یه دینور (الکن) کافك فتحیله (والکنون) قعود وزننده برنسنه یی ستر وپنهان ایلمك معناسنه‌در یقال کنه کنا وکنونا من الباب الاول اذا ستره (الاکنان) همزه نك کسریله (والتکنین) تفعیل وزننده (والاکتنان) افتعال وزننده بونلرده ستر وپنهان ایلمك معناسنه‌در یقال اکنه وکننه واکنه اذا ستره واکتنان کیزلنوب صقلنمق معناسنه‌در یقال اکتن الرجل اذا استتر واغارمق معناسنه‌در یقال اکتن الشیئ اذا ابیض ذکری آتی کنه دندر (الاستکنان) بودخی کیزلنوب صقلنمق معناسنه‌در یقال استکن الرجل اذا استتر (الکنة) کافك ضمیله بعض خانه نك دیوارندن جناح طرزنده چقمه شهنشین مقوله سنه دینور علی قول قاپو اوزرنده پایدقاری صچاغه وصوندرمه یه دینور یاخود قاپو اوزرنده پایدقلری کولکه لکه دینور یاخود کیلاره دینور یاخود اوزده رف ومصندره وشیروان مقوله سنه دینور جمعی کنان در جبال وزننده وعربدن برقبیله آدیدر نسبتنده کنی وکنی دینور کافك کسری وضمیله جنی وجنی دیدکلری کبی مضمومه تغییر نسبت قبیلندن اولور مترجم دیرکه ائمهٔ نحاتدن ابن جنی کنی معربیدر (الکنة) کافك فتحیله برآدمك اوغلنك زوجه سنه دینور که کلین تعبیر اولنور یاخود قرنداش خاتوننه دینور ینکه تعبیر اولنور جمعی کنائن در ستر بلیغ ایله مستور اولدقلرینه مبنی در وکنه فارس اولکه سنده برموضع آدیدر (الکنة) کافك کسریله آقلغه دینور یقال به کنة ای بیاض (الکنانة) کافك کسریله ذر یدن اولوب اصلا آغاجی اولمیان اوق قبورنه دینور علی قول برعکس اولاننه دینور یقال نثر کنانته وهی جعبة من جلد لاخشب فیها او بالعکس وکنانة بن خزیمه برقبیله پدر یدر (المستکنة) اسم فاعل بنیه‌سیله درونده مضمر اولان حقد وکینه یه دینور (الکانون) (والکانونة) آتش اوجاغنه دینور برودتی یاخود آتشی ستر ایلدیکنه مبنی در وکانون قلب شتاده ایکی شهر رومی اسمیدر که کانون اول وکانون ثانی تعبیر اولنور شارح دیرکه عند البعض کانون لفظ سریانیدر قیش موسمنه دینور وعند البعض عربیدر ثقیل معناسندن مأخوذدر وکانون ثقیل وکرانجان آدمه دینور یقال رجل کانون ای ثقیل ناس کندویی کورنجه ثقلتندن اختفا ایتدکلرینه مبنی در یاخود اوجاق علوی کبی چانه یغی تصور یله در (مکنونه) زمزم قیوسنك اسمیدر سلفده مدفون اولدیغنه مبنی (کن) کاف مفتوحه ایله برطاغك آدیدر وقطران ناحیه سنده برقریه اسمیدر (کنن) فتحتینله صنعاء یمن ترابنده برطاغك آدیدر (کبنه) سفینه وزننده یمنده برقریه آدیدر (الکنکنة) زلزله وزننده برنسنه دن قورقوب قاچمق معناسنه‌در یقال کنکن الرجل اذا هرب وتنبللكدن دائما اوده اوتورمق معناسنه‌در یقال کنکن الرجل اذا کسل وقعد فی البیت (کنون) صبور وزننده سمرقند شهرنده برمحله در (الکون) عون وزننده (والکینونة) صیروره وزننده که دیمومه کبی تخفیفا واو یایه مبدلدرکه وزنی فعلوله اولور یاخود اصلی کیونونه‌در فیعلوله وزننده واو یایه قلب وادغام وتخفیف اولنمشدر اولمق حدث معناسنه‌درکه برنسنه نك حدوث ووقوعندن عبارتدر فارسیده بودن مرادفیدر یقال کان الشیئ یکون کونا وکینونة اذا حدث نحو بون ا کاتامه اطلاق ایدرلرکه وجد ووقع وثبت وحدث معناسنه‌در اکثری احداثه داخل اولور لنکتة ذواته‌ده داخل اولور وکان کلمه‌سی که فعل ماضیدر اکر مجرد زمان ماضیدن عبارت اولورسه فعل ناقص اولمغله خبره محتاج اولور فاعلنی اسمیت اوزره رفع ومفعولنی خبریت اوزره نصب ایدر وبونك مصدری کون وکیان وکینونه‌در یقال کان زید قائما ای وقع منه القیام فی الماضی وانقطع مترجم دیرکه شیخ رضی بیاننه کوره فعل ناقص اولان کانك لفظی البته مصدر اولان کون مطلقه یعنی مطلقا حصوله وخبری کون مخصوصه دلالت ایدر وافعال ناقصه بحثنده نفیس کلماتی اولمغله مراجعت واستفاده اولنه واکر برنسنه نك وقوع وحدوثندن عبارت اولورسه خبره محتاج اولمز وسیبویه کان کلمه‌سنی فعل متعدی یه تمثیل ایله کاهم کلامنی تجویز ایلدی که کنا لهم معناسنه‌در وعربلر کنت الغزل دیرلر غزلته معناسنه بوراده کان غزل معناسنه‌در نته که شیخ رضی دخی ثبت ایتمشدر وبونده وسائرنده مجازدر وکان کلمه‌سی بعضا زائد اولور یقال نزل فلان علی کان ختنه ای علی ختنه وتکفل وتعهد معناسنه اولور یقال کان علیه کونا وکیانا ای تکفل به ویقال کنت الکوفة ای بالکوفة ویقال منازل اقفرت کان لم یکنها احد

اى لم يكن بها وبونلر حذف وايصـال قبيلندندر وكان كلمه‌سى تامّه اولور ثبت معناسنه ومنه كان الله ولاشئ معه
مطلب
وهر شيئك ثبوتى مقتضـاسى اوزره اولمغله خداى متعـالك ثبوتى ازليتدن عبـارتدر مترجم ديركه اهل تحقيق
ديديلركه شان ربّانيده كون ماضى ايله تعبير زماندن خالى اخبار محضدرز يرا حق جلّ وعلى زماندن منزّهدر فنه
قوله تعـالى وكان الله عليما حكيمـا پس بومقوله تعبيرات بطريق التجريد معناى ماضوى يى اسقاطله معناى
اخبارى اثباته محمولدر و بونك نظيرى ومن آياته يريكم البرق آيتيدر كه هيئتى اسقاطله حدثى اثباتدن عبـارتدر
تسمع بالمعيدى كلامى دخى بوقبيلدندر حتى سيبويهدن منقولدركه كان كلمه‌سى همان وجود وتحقيقه دلالت ايدر
انتهى وكان كلمه‌سى حدث معناسنه اولورنته كه ذكر اولندى كقول الشاعر * اذا كان الشتاء فادفئونى * اى اذا حدث
الشتاء وحضر معنـاسنه اولور كقوله تعالى وان كان ذوعسرة فنظرة الى ميسرة ووقع معنـاسنه اولور كقوله
ماشاء الله كان ومالم يشأ لم يكن واقام معناسنه اولور كقول الشاعر * كانوا وكنا فاندرى على مهل * وصار معناسنه
اولوركه فعل ناقص اولور كقوله تعالى وكان من الكافرين واستقبال معنـاسنه اولور يعنى مستقبلده استعمال
اولنور كقوله تعالى ويخـافون يوما كان شرّه مستطيرا ومضى منقطع معنـاسنه اولوركه تامّه اولورنته كه ذكر
اولندى كقوله تعـالى وكان فى المدينة تسعة رهط الايه وحال معنـاسنه اولور كقوله تعـالى كنتم خيرامّة
اخرجت للناس بونلرك جمله‌سى مجازدر وعربلر بغض وعداوت ايتدكلرى دشمنلرى حقنده لا كان ولايكون ديرلر
لاخلق ولاتحرّك معنـاسنه كه موتندن كنايه‌در (الكائنة) حادثه معناسنه‌در يقال كانت كائنة عظيمة اى حادثة
(التكوين) تفعيل وزننده احداث معنـاسنه‌دركه اولدرمق تعبير اولنور يقال كوّنه اى احدثه ووار ايلمك معناسنه‌در
يقال كوّن الله الاشياء اى اوجدها صفت تكوين بوندندر (المكان) (والمكانة) ميملرك فتحيله اسم مكانلردر محلّ كون
وحصول معناسنه‌در جمعى امكنه واماكن كلور ومكانه پايه ومنزلت معنـاسنه مستعملدر مرتبه ومنزله وموقع كبى
يقـال رفيع المكانة اى المنزلة وضميرده منوى ومقصود اولان جهته اطـلاق اولنور مكينه دخى بو معنايه‌در تقول
مضيت مكانتى ومكينتى اى طيتى مؤلف لفظنه نظر ايله مكانى مكن ماده‌سنده دخى ثبت ايلمشدر (الكنتى) كردى
وزننده (والكنتنى) نون زياده‌سيله (والكونى) عونى وزننـده معمر وسالخورده آدمه اطلاق اولنور كويا كه كنت
فى شبابى كذا اوفى زمان كذا وكان هوفيه كذا قوللرينه منسوبلردر يقـال هوكنتى وكنتنى وكونى اى الكبير العمر
(الاكتيان) افتعـال وزننده كفيل اولمق معنـاسنـه‌در يقال اكتان عليه اذا تكفل به (كيوان) ايوان وزننده زحل
يلدزينك اسميدر غيرمنصرفدر لفظ اعجميدر (سمع الكيـان) جمع القيان وزننده عجم طائفه‌سنك بركتابلرى اسميدر
مترجم حقير ديركه عبد القادر بغدادى عليه الرحمه ديديكه كيان فرس قديم لسانده عنـاصر وطبايع معناسنه‌در
مطلب
وسمع الكيان سينك فتحى وكسريله مضاف اوله‌رق بركتاب اسميدركه ارسطوتأليفيدر مبادئ علم طبيعى يى مشتملدر
اجسام بيننده مشترك اولان احوالك طبايعندن بحث ايدر وامام جواليقى ادب الكاتب نام كتابك خطبه‌سى شرحنده
ديديكه سمع الكيان ارسطو مؤلفـاتندن بركتابدر كيان سريانيده طبيعت معناسنه‌در وعند الحكماء طبيعت اجسامى
مواضعنه صرف وتحريك ايدن معنادن عبـارتدر محسدى سمت اسفله ونارى سمت علوى يه تحريك ايدن معنا كبى
وسمع شين معجمه ايله صيت معنـاسنه‌در كتاب مزبور مبادئ علم طبيعى اولمق حسبيله متعلمك علم مزبوردن ابتدا
كوشزدى اولمغله تسميه ايلمشدر بعده تعريب ايدوب مهمله ايله سمع الكيان ديديلر (الاستكانة) استقامه وزننده
خضوع وتواضع ايلمك معنـاسنـه‌در يقـال استكان له اذا خضع مؤلف بونى سكن ماده‌سنده افتعال اولمق اوزره
رسم و بوراده كوندن استفعال عدّ ايلمشدر اختلافه مبنى در شارح ديركه بعضلركين ماده‌سندن اولديغنه ذاهب
اولمشدر كوندن اولديغى غريبدر مكرتكلف اولنه (التكوّن) تفعل وزننـده ديرنمك معنـاسنه مستعملدر يقـال
تكوّن الشئ اذا تحرّك (الكهانة) كافك فتحيله غايبدن خبرويرمك معنـاسنه‌دركه فالجيلق ايلمك و باقجيلق
ايلمك تعبير اولنور يقال كهن له الرجل وكهن كهانة من البـاب الاول والخامس اذا قضى له بالغيب (التكهن) تفعل
وزننده (والتكهين) تفعيل وزننده كه تفعل بابندن نادر اوله‌رق مصدردر بودخى كاهنلك ايلمك معناسنه‌در يقـال
تكهن الرجل تكهنا وتكهينا بمعنى كهن (الكاهن) فالجى يه و باقجى يه دينور جمعى كهنه كلور فتحاتله وكهان كلور
رمّان وزننده وكاهن برآدمك امور وحوايجنى رؤيت وادارە ايدن كمسيه دينور كتخدا كبى يقال هوكاهن له اى يقوم
بامره فى حاجته ويسعى (الكهانة) كتابه وزننده كاهنلك حرفتنه دينور شارح ديركه سلفده عربلرده كاهنلر اولور
ايدى شقّ وسطيح نام اشخاص كبى شياطين آسمـانه عروجدن ممنوع اولمـامغله بعض حوادث واخبـارى
فرشته‌لردن استراق ايدوب آنلره نقل ايلمرايله اخبار ايدرلر ايدى بعده فخرانام عليه الصلوة والسلام حضرتلرى

ظهورلرنده ممنوع اولدیلر و بعضلر جنّ طائفه سندن خدّام ادّعا ایدرلر جنّ ایسه غیبی بیلمز لایعلم الغیب الّا الله
(المكاهنة) مفاعله وزننده برکسیه مساعده واعانت ایلمك معناسنه‌در یقال كاهنه اذا حاباه (الكاهنان) ایکی قبیله‌در
الكين زين وزننده تواضع وخضوع ایلمك معناسنه‌در کین آتیدن مأخوذدر یقال كان له یكين كينا اذا خضع وكين
نسوان فرجنك داخلنده اولان اته دینور علی قول چکردکك اطرافنده اولان پروزلر کبی پورتك پورتك خرده
بزچکرلره دینور یاخود لحم زائدنه دینور جمعی کیون کلور (الاكتيان) افتعال وزننده محزون اولمق معناسنه‌در یقال
اكتان الرجل اذا حزن (الكينة) تمره وزننده سدراغاجنك یمشنه دینور که عربستان کراسی تعبیر اولنور وکفالت
معناسنه‌در (الكينة) کافك کسریله آدمی ذلیل وخاکسار ایدن شدّت ومحنته دینور یقال وقع فی كينة
ای شدّة مذلّة وحالت معناسنه‌در یقال بات فلان بكينة سوء ای بحالة سوء كأيّن کافك وهمزه‌نك فتحی
ویای مشدده‌نك کسریله (وكاين) کاعن وزننده نقدرکم معناسنه‌در خبرده واستفهامده و بو کاف تشبیهله
منوّن اولان ای کلمه سندن مرکبدر اکا بناء نون اوزره وقف اولنمسی جائزدر شارح دیر که مصحف عثمانیده نونله
مرسومدر وکم کلمه سنه بش حالده موافق اولور که ابهام وتمیزه احتیاج ومبنی اولمق وصدر کلامده لازم اولمق
و بعضا افادهٔ تنکیر و بعضا استفهام حالتلریدر وحالت اخیره نادردر وابی بن کعب ابن مسعود حضرتلرینه کأيّن
تقرأ سورة الاحزاب آية یعنی سورهٔ احزابی قاچ آیت عدّ ایدرسن دیو سؤال ایلدکده جوابنده ثلاثا وسبعین دیدی
وکم لفظنه بش امورده مخالف اولور اوّل کأين مرکبدر وکم قول صحیح اوزره بسیطدر ثانی کأيّن کلمه سنك ممیزی
اکثری من ایله مجرور اولور حتی ابن عصفور لزومیله حکم ایلدی ثالثا کأيّن لفظی عند الجمهور استفهامیه اولمز
رابعا مجرورا له رق واقع اولمز بعضلر تجویز ایلدیلر کقولك بكأيّن تبيع هذا خامسا بونك خبری مفرد اوله رق
واقع اولمز (المكتان) مفتاب وزننده کفیل معناسنه‌در یقال هو مكتان له ای كفيل (الاكانة) اقامه وزننده
ذلیل وخاکسار ایلمك معناسنه‌در یقال اكانه الله اذا اخضعه وادخل عليه الذلّ فصل اللام (اللبن)
غبن وزننده چوق یمك معناسنه‌در یقال لبن الرجل لبنا من الباب الثانی اذا اكل كثيرا و پك اورمق معناسنه‌در
یقال لبنه اذا ضربه شديدا و برآدمه سود ایچورمك معناسنه‌در یقال لبنه لبنا من الباب الثانی والاول اذا سقاه
اللبن (لبن) لامك ضمیله بر طاغ آدیدر (لبن) لامك کسریله طریق یمن اوزره حدود حرمدن برحدّ وسنورك
اسمیدر (اللبن) کتف وزننده کرپچه دینور چامور دن کسوب یاپو پیسارلر واحدی لبنه‌در بونده لامك کسریله
ابل کبی وکسرتینله ده جائزدر وشول مجلسه دینور که آنده امور مهمه لر رؤیت اولنمش اوله قاضی محکمه سی کبی یقال
مجلس لبن ای تقضی فيه اللبانة وسودی پك سون آدمه دینور یقال هو لبن ای محب اللبن (التلبين) تفعیل وزننده
کرپچ کسمك معناسنه‌در یقال لبن الرجل اذا اتخذ اللبن وتلبين تلبینه دیدیکی طعامه دینور کما سیذکر (اللبون)
صبور وزننده بودخی سودی پك سون آدمه دینور وسودی چوق اولان حیوانه دینور علی قول سودی مجتمع اولمق
ایچون صاغلیوب ممه سنده ترك وابقا اولنمش حیوانه دینور و بعضلر دیدیکه لبون ولبونه مطلقا سودلو حیوانه
دینور کرك چوق وکرك آز اولسون جمعی لبان ولبن کلور لاملرك کسریله ولبن کلور لامك ضمیله ولبابن کلور یقال
ناقة لبون ای ذات لبن یعنی کثیر اوترك فی ضرعها واللبون واللبونة ذات اللبن غزيرة كانت او بكية (ابن لبون) شول
ارکك دوه یاورسنه دینور که ایکی یاشنی طولدرمش اوله علی قول اوچنجی یه کیرمش اوله مؤنثی ابنة لبون در اناسی
غیری یاوری طوغورمغله ذات اللبن اولدیغنه مبنی در (بنات لبون) عرفط اغاجنك خرده لرینه دینور (اللبنة)
فرحه وزننده (واللبينة) سفینه وزننده (والملبن) محسن وزننده (والملبنة) محسنه وزننده بونلرده سودلو حیوانه
دینور یاخود سودی برکك ایچون صاغلیوب ممه سنده ترك وابقا اولنمشه دینور (الملبنة) مرحله وزننده شول اوته
دینور که اوتلیان حیوانك سودی فراوان اولور اوله یقال عشب ملبنة ای تغزر عنه البان الماشية (الملبون)
شول آدمه دینور که سودی پك چوق ایچمکله دماغنه تاثیر ایدوب سرخوش اوله بو کیفیت دوه سودنه مخصوصدر
وسود ایله پرورده آدمه دینور لبین دخی دینور امیر وزننده یقال فرس ملبون ولبين ای المغذّی باللبن (الالبان) همزه‌نك
کسریله برآدمك سودی چوق اولمق معناسنه‌در یقال البن القوم اذا كثر لبنهم فهم لابنون وحیوانك ممه سنه
سود کلمك معناسنه‌در یقال البنت الناقة اذا نزل اللبن فی ضرعها وتلبینه دیدیکی طعام ترتیب ایلمك معناسنه‌در
یقال البن الرجل اذا اتخذ التلبينة (اللبن) فتحتینله سوده دینور فارسیده شیر دیرلر ولبن الشجر اغاجلردن حاصل
اولان صویه اطلاق اولنور (اللابن) صاحب وزننده نسب اوزره در سودی چوق کسه‌یه دینور یقال قوم لابنون
ای كثير اللبن (الاستلبان) سود طلب ایلمك معناسنه‌در یقال استلبن القوم اذا طلبوا اللبن (بنات لبن) حیوانده

اولان شول بغرسقلره دینورکه سود آنلرده حادث اولور (الملبن) منبر وزننده سودسوزه جك سوزکی یه دینور وسود صاغاجق قابه دینورکه کولك تعبیراولنور وکرپیج کسیجك قالبه دینور علی قول کرپیج طاشیجق تسکره یه دینور (الملبنة) مکنسه وزننده قاشیغه دینور ملعقه معناسنه (التلبین) (والتلبینة) تارك فتحیله بردرلو بولماج آشنه دینورکه اون کپکنی سودایله و بال ایله آمیخته ایدوب ترتیب ایدرلر (اللوابن) حیوانك ممه لرینه اطلاق اولنور (الالتبان) افتعال وزننده سود اممك معناسنه در یقال التبن الرضیع اذا ارتضع (اللبان) کتاب وزننده امکه دینور رضاع معناسنه ومنه یقال هواخوه بلبان امه قال الشارح ویقال بلبن امه (اللبان) غراب وزننده کندر اسمیدر که کونلك تعبیر اولنان صمغدر که ادویه دندر وچام اغاجنه دینور وشول حاجته دینورکه فقر واحتیاج جهتندن اولمیوب مهمه ومصلحت جهتندن اوله بونده مفردی لبانه در یقال قضی فلان لبانته ای حاجته المهمة (اللبان) سحاب وزننده کوکسه دینور صدر معناسنه علی قول اورته سنه یاخود ایکی ممه نك ارالغنه دینور یاخود آت وقاتر مقوله سی بتون طرنقلی دابه نك خاصة کوکسنه دینور (اللبن) کتف وزننده (واللبین) امیر وزننده (واللبنة) لامك کسریله لباسك قوتغنه دیکیلان پارچه یه دینورکه خشتك و آکندرك تعبیر اولنور (اللبنة) غرفه وزننده لقمه یه یاخود بیوکنه دینور (البان) همزهٔ مفتوحه ایله برطاغك آدیدر وحجازده برقریه آدیدر وقدس ایله نابلس بیننده برموضع آدیدر (لبنان) لامك ضمیله شامده برطاغك آدیدر حالا قرقلر طاغی دیدکلریدر که عبادتکاه اولیای کرامدر (اللبیان) مصغر بنیه سیله برموضع آدیدر (لبون) صبور وزننده بربلده در (لبنه) غرفه وزننده افریقیه ده برقریه در (یلابن) یای تحتیهٔ مفتوحه ایله حرهٔ بنی سلیم ایله جبال تهامه ایله بیننده بروادی اسمیدر یاخود اسمی یلبن در جعفر وزننده اطرافی اعتبار یله جمعلنمشدر (لبنی) بشری وزننده برخاتون اسمیدر وبرفرسك آدیدر وبرشجر اسمیدر که عسل قوامنده بنفسه سیلان ایدر صمغی اولورته که عسل ماده سنده بیان اولندی که تحریفله عسلبند دیدکلری بخوردر (اللبنانیة) عثمانیه وزننده حاجت عظیمه یه دینور (لبینی) مصغر بنیه سیله برخاتون آدیدر وابلبس ملعونك قیزی اسمیدر واقبس نام کسه نك قیزی اسمیدر وزفر بن خنبس بن الحداء الکلبی فرسنك اسمیدر (التلبن) تفعل وزننده اکلنوب قالمق معناسنه در یقال تلبن الرجل اذا تمکث وتلدن (ابولبین) زبیر وزننده ذکرك کنیه سیدر صوبنی سیلان ایلدیکی تصورنه مبنی در (اللتن) تای فوقیه ایله کتف وزننده طتلو نسنه یه دینور یقال هولتن ای حلو (اللتنة) دجنه وزننده کرپی یه دینور قنفذ معناسنه ومنه یقال متی لم تقض التلنة اخذتنا اللتنة وتلنه حاجت معناسنه در (اللجن) لامك فتحی وجیمك سکونیله یلامق معناسنه در یقال لجنه لجنا من الباب الاول اذا لحسه ودوه یه یدرمك ایچون اغاجك یپراقلرنی سلکوب اونه یاخود ارپه یه قارشدرمق معناسنه در یقال لجن الورق اذا خبطه وخلطه بدقیق اوشعیر (التلجین) تفعیل وزننده بودخی لجن ورق معناسنه در یقال لجن الورق بمعنی لجنه (اللجین) فتحتینله سلکوب اونه یاخود ارپه یه قارشدرلمش یپراغه دینورکه دوه یه علف ایدرلر (اللجن) کتف وزننده کیرلو پاسلو نسنه یه دینور یقال شیء لجن ای وسخ (التلجن) تفعل وزننده برنسنه یلمشك اولمق معناسنه در یقال تلجن الشیء اذا تلزج و برآدمك باشی یایقنوب ایوجه پاك اولمامغله کیرلوجه قالمق معناسنه در یقال تلجن رأسه اذا غسله فلم ینقه (اللجان) کتاب وزننده (واللجون) قعود وزننده دوه حرونلق ایلمك معناسنه در یقال لجن البعیر لجانا ولجونا من الباب الاول اذا حرن واغر آغر کندو کاهل یورمك معناسنه در یقال لجن فی المشی اذا ثقل (اللجون) صبور وزننده حرون دوه یه دینور مذکر ومؤنثده وصف اولور یقال ناقة وجمل لجون ای حرون (اللجین) زبیر وزننده کومشه دینور یقال عنده لجین ای فضة (اللجین) امیر وزننده دوه نك اغزی کپوکنه دینور (اللجنة) تمره وزننده شول جماعته دینورکه برخصوص ضمننده مجتمع اولوب واکا رضا داده اوله لر اللجن فتحتینله برنسنه یه ایلشمك معناسنه در یقال لجن به لجنا من الباب الرابع اذا علق (اللحن) لامك فتحی وحای مهمله نك سکونیله مصوغ وموضوع اولان صوته دینورکه خواننده آوازه سیدر ترکیده ازکی تعبیر اولنور جمعی الحان ولحون کلور یقال قرأ بالحان ولحون وهی من الاصوات المصوغة الموضوعة ولحن لغت ولسان معناسنه در یقال هذا لحن قریش ای لغتهم قال الشارح ومنه قول عمر رضی الله عنه تعلموا الفرائض والسنة واللحن ای اللغة وقرائتده خطا ایلمك معناسنه در کرك اعرابنده وکرك سائرنده اولسون یقال لحن القاریء فی القراءة لحنا من الباب الثالث اذا اخطأ ومخاطبدن ماعدا کمسه فهم ایلامك وجه اوزره رمز والغاز وابهامله سوزسو یلمك معناسنه در یقال لحن له اذا قال له قولا یفهمه عنه ویخفی علی غیره ومیل ایلمك معناسنه در یقال لحن الیه اذا مال

وفهم ایلمك معناسنه در یقال لحن قوله ولحنه لحنا من الباب الرابع والثالث اذافهمه ولحن کلامك نحوا ومعنا
ومفهومنه دینور تقول فهمت من لحن قوله ای فحواه ومعناه (التلحین) تفعیل وزننده نغمه وازکی ایله اجرای
مقام ایده رك اوقومق معناسنه در یقال لحن فی قرأته اذاطرّب فیها و برآدمی خطایه نسبت ایلمك معناسنه در که
خطا ایتدی دیمکدن عبارتدر یقال لحنه اذاخطأه (اللحن) فتحتیله (واللحون) قعود وزننده (واللحانیة)
کراهیه وزننده بونلرده لحن کبی قرأتده خطا ایلمك معناسنه در یقال لحن فی القرأة لحنا کماذکر ولحنا ولحونا ولحانیة
اذااخطأ (اللاحن) (واللحان) شدّاد وزننده (واللحانة) شدّاده وزننده قرأتده خطا ایدن آدمه دینور
ولاحن کلامك مبادیسندن عواقبنی ادراك ایدراولان زیرك وخرده بین آدمه دینور فهم معناسندندر یقال هو
لاحن ای عالم بعواقب الکلام (اللحنة) همزه وزننده دائما قرأتده خطا ایدن آدمه دینور وناسی چوق تخطئه
وتلحین ایدن حرفگیره دینور یقال رجل لحنة اذا کان یلحن الناس (اللحنة) غرفه وزننده چوق تلحین وتخطئه
اولنان آدمه دینور یقال رجل لحنة اذا کان یلحنه الناس (الالحان) همزه نك کسریله برآدمه برسوز تفهیم ایلمك
معناسنه در یقال الحنه القول اذا افهمه اياه فلحنه (اللحن) فتحتیله برکسه برماده ضمننده سرد ایلدیکی دلیل
و برهانه کرکی کبی عارف ومتبصر ودانا اولمق معناسنه در یقال لحن الرجل لحنا من الباب الرابع اذافطن لحجته
وانتبه (الملاحنة) مفاعله وزننده برآدمه برنسنه یی اکلتمق معناسنه در یقال لاحنهم ای فاطنهم (اللخن) لامك
فتحی وخای معجمه نك سکونیله سنت اولنمامش چوجغك سنت در یسنك ایچ یوزنده اولان بیاضنه دینور کذلك جار
قسمنك ذکرنده اولان برص کبی صقرلغه دینور (اللخنة) تمره وزننده کورلسه کیکنك اشاغیجه سنده اولان یومر یجه
انجکره دینور (اللخن) فتحتیله برنسنه بد قوقمق معناسنه در یقال لخن السقاء لخنا من الباب الرابع اذا انتن
وجوز فاسد اولمق معناسنه در یقال لخنت الجوزة اذافسدت وفرجك وقولتق انجلرینك بدقوقسنه دینور وچرکین
سوزسویلمك معناسنه مستعملدر یقال لخن الرجل اذاتکلم بقبیح ویقال ماهذا اللخن بفیك الطیب ای قبح الکلام
(الالخن) احمر وزننده ختان اولنمامش آدمه دینور مؤنثی لخناء درحمراء وزننده یقال رجل الخن وامة لخناء ای لم
یختنا (اللدن) لامك فتحی ودالك سکونیله یومشق وملایم نسنه یه دینور مؤنثی لدنه در جمعی لدان کلور لامك کسریله
ولدن کلور لاسك ضمیله یقال غصن لدن وقناة لدنة ای لین (اللدانة) لامك فتحیله (واللدونة) لامك ضمیله
برنسنه ذاتی یومشق اولمق معناسنه در یقال لدن الشیء لدانة ولدونة من الباب الخامس اذا کان لدنا (التلدین)
تفعیل وزننده یومشتمق معناسنه در یقال لدنه اذالینه (لدن) لامك فتحی ودالك ضمی ونونك سکون اوزره
بناسیله عند کلمه سی کبی ظرف زمان وظرف مکان اولور و بونده اون برلغت دخی واردر لدن لامك فتحی ودالك
سکونیله ولدن کتف وزننده ولدن لامك ضمیله ولدن جبر وزننده ولد لامك فتحیله کم وزننده ولد
لامك ضمیله ولدا لامك فتحی وتنوینله ولدن ضمتینله ولد کذلك ضمتینله ولدی لامك فتحی والفك قصریله در
ولدی کلمه سنك هل استفهامیه معناسنه ورودی دخی مسموع اولمشدر مؤلف کرچه لدن ایله لدی کلمه سنی برعد
ایلدی لکن شیخ رضی فرق ایدوب دیدیکه لدن کلمه سی زمان ومکانك اول وابتداسندن معتبردر انکچون اکثری
حرف جرّ اولان من کلمه سنه مقارن اولور والدی کلمه سنده ابتدا معناسی لازم دکلدر وعند کلمه سی من حیث التصرف
اعمدر ولدن کلمه سی مابعدنی اضافتله جرّ ایدر لکن غدوة کلمه سنی نصب ایدر (اللدن) ندس وزننده شول بغدایه
دینورکه صوی اولمامغله اتمکی وطبخی ایو اولمیه یقال طعام لدن ای غیر جید الخبز والطبخ (اللدنة) دجنه وزننده
ولامك فتحیله لغتدر حاجت ومهمه معناسنه در یقال لی عنده لدنة ای حاجة (التلدّن) تفعل وزننده اکلنوب
قالمق معناسنه در یقال تلدّن الرجل اذا تمکث واو یالنوب کیجکمك معناسنه در یقال تلدّن علیه اذا تلکأ
(التلدین) تفعیل وزننده برنسنه یی اصلتمق معناسنه در یقال لدّن ثوبه اذانداه (اللاذن) ذال معجمه نك فتحیله
لادن تعبیر اولنان رطوبتدر صرمشق نوعندن قسوس دیدکلری نبات اوزره تکون ایلمکله آنی اوتلیان کچیلرك
تویلرینه و پوستلرینه یاپشور وآنلری صیروب آلورلر تویلرینه یاپشنلری افضلدر وطرنقلرینه یاپشنلری قوم وطپراقله
آلوده اولمغله کدرا ولور طبیعتی مسخن وملین وسدّه لری وطمرلرك اغزلرنی مفتح و بول ولبن وحیضی مدرّ ونزله
وسعال ووجع اذنه نافعدر شارحك بیانته کوره لادن فارسی معربیدر (اللزن) لامك فتحی وزای معجمه نك سکونیله
(واللزن) فتحتیله ناس ازدحام ایدوب صقشمق معناسنه در یقال لزن القوم ولزن لزنا ولزنا من الباب الاول والرابع
اذاتزاحموا ولزن نبشکس وزننده غلبه لك وصقشمه یره دینور (اللزن) کتف وزننده (والملزون) بونلرده
غلبه لك صقشمه یره دینور ومنه یقال مشرب لزن ولزن وملزون ای مزدحم علیه (التلازن) تفاعل وزننده بودخی

ازدحام ایدوب صیقشمق معناسنه در یقال تلازنوا اذا تزاحموا (اللزنة) تمرة وزننده (واللزنة) فرحه وزننده (واللزنة) لامك كسریله جوع یاخود غم ومحنت سببیله تنك وتار اولان كیجه یه وصف اولور على قول پك صوغوق كیجه یه وصف اولور یقال لیلة لزنة ولزنة ولزنة ای ضیقة او باردة ولزنة تمره وزننده قیتلق وقوراق سنه یه وصف اولور یقال سنة لزنة ای شدیدة ضیقة وشدت ومحنته اطلاق اولنور جمعی لزن كلور لامك ضمیله (الالزن) احمر وزننده پك شدتلو ومحنتلو زمانه وصف اولور یقال الزمان الالزن ای الشدید الكلب (اللسان) كتاب وزننده دله دینور مقول معناسنه فارسیده زبان دیرلر مذكر در ومؤنث دخی اولور تأنیثی جارحه یاخود آلت قول اولدیغی تصوریله در جمعی السنه كلور اشربه كبی والسن كلور افلس كبی ولسن كلور لامك ضمی وسینك سكونیله كه ضمتیندن مخففدر وقولهم فلان ینطق بلسان الله ای بحجته وكلامه ولسان لغت معناسنه مستعملدر یقال لكل قوم لسان ای لغة وكوندریلان خبره اطلاق اولنور تقول اتانی منه لسان ای رسالة ولسان القوم جمله طرفندن متكلم اولان آدمه اطلاق اولنور یقال هو لسان قومه ای المتكلم عنهم وظهر كوفه ده براوضك اسمیدر ومنقر قبیله سندن برشاعر وفارس آدیدر ولسان المیزان ترازو دلنه اطلاق اولنور یقال استوی لسان المیزان ای عذبته ولسان النار آتشك شعله سنك اوجنه دینور كه زبانه تعبیر اولنور لسان الحمل سكیرلی یبراق تعبیر اولنان نبات آدیدر كوكنی اغزده چینمك وجع اسنانه نافع و یبراغی قابض ومجفف وضمادی قروح خبیثه یه وداء الفیل علتنه ونار فارسی یه یعنی یابی قاره وشیر پنجه عارضه لرینه ونمله وقورداشنی علتلرنه وسیلان دمك قطعی خصوصنده وكلب دیوانه اصیردیغی یره وآتش یانغنه وخنازیره یعنی سراجه علتنه وكوجك دلده اولان اورامه وسائر علل وعوارضه مفیددر (لسان الثور) بو اسمله معروف نباتدر بالخاصه مفرحدر وملین وخلط صفراینی مخرج وخفقانه نافعدر (لسان العصافیر) درداراغاجنك یعنی قاره اغاج دیدكلری شجرك ثمریدر تركیده قوش دلی دیرلر بلده اولان اوجاغه وخفقانه نافع ومثانه ده اولان طاشلری مفتت ومخرجدر لكن مفرداتده لسان العصا فیردیدیكی ثمرك شجری دیش بداق دیدكلری اولمق اوزره موسومدر كه شجردردار دن بشقه یاخود انذن برنوعدر (لسان الكلب) برنباتدر كه تحملی انجه وحرته ماثل اولور وكوكی آق وسجحلر كبی بری برینه مشتبك شعبه لری اولور یاره لری مدمل وطحاله نافعدر بو نبات بین الاطباء بو اسمله معروفدر وفرنك طبیبلری اكاسنا ولوزا تعبیر ایدرلر (لسان السبع) ارسلان دلی دیدكلری نباتدر مطبوخی مثانه ده وبوركده اولان طاشلری مفتت ومخرجدر (الالسان) همزه نك كسریله برادمك سوزنی آخره ابلاغ ایلمك معناسنه در یقال السنه قوله ای ابلغه وبرادم یاوریسی هلاك اولمش ناقه یه یاقعله سودو یرمك ایچون كندی دوه سنك یاوریسنی آخره عاریت ویرمك معناسنه در یقال السنه فصیلا ای اعاره ایاه لیلقیه على ناقته فتدر علیه فیحلبها كو یا كه كندی دوه سنك یاوریسنك لسانی اعاره ایتمش اولور و برآدمه برخبری ابلاغ ایچون ایلچی كوندرمك معناسنه در تقول السنی فلانا والسن لی فلانا كذا وكذا ای ابلغ لی (اللسن) لامك كسریله سوزه دینور كلام معناسنه ولغت معناسنه در یقال لكل قوم لسن ای لغة ولسان معناسنه در یقال فصیح اللسن ای اللسان (اللسن) فتحتینله فصیح اولمق معناسنه در یقال لسن الرجل لسنا من الباب الرابع اذا فصح (اللسن) كتف وزننده (والالسن) احمر وزننده فصیح اولان آدمه دینور ولسن اوجی لسان شكلنده سیوری اولان نسنه یه دینور طوطی بورنی مست و پاپوش كبی (اللسن) لامك فتحی وسینك سكونیله برآدمی دیلمك معناسنه در كه ذكر بالسوء ایلمكدن عبارتدر یقال لسنه لسنا من الباب الاول اذا اخذه بلسانه و بركسیه مكالمه ومحاورده غالب اولمق معناسنه در یقال لسنه لسنا اذا غلبه فی الملاسنة ای المناطقة ومجرو به نك دیلنی اغزه آلوب امك معناسنه در یقال لسن الجاریة اذا تناول لسانها ترشفا وعقرب صوقمق معناسنه در یقال لسنته العقرب اذا لدغته و پاپوجك كوكسنی مخروطی ایدوب برونی طوطی برونی كبی انجه وسیوری یاپمق معناسنه در كه لسان شكلنده اولور یقال لسن النعل اذا خرط صدرها ودقق اعلاها (الملسن) معظم وزننده اوجی لسان شكلنده مخروطی اولان نسنه یه دینور طوطی بورنی مست و پاپوج كبی ومنه یقال نعل ملسنة ای جعل طرفها كطرف اللسان (الملسون) كذاب ودروغی آدمه دینور كو یا كه كندو سنه هردرلو لسان ویرلمش اولور یقال رجل ملسون ای كذاب (التلسن) تفعل وزننده دوه كوشكی آخرك ناقه سنه یاقلمق معناسنه در یقال تلسن الفصیل اذا السنه صاحبه كما ذكر وآتش شعله لنوب زبانه پیدا ایلمك معناسنه در یقال تلسن الجمر اذا ارتفعت شعلته (اللسان) زنار وزننده براوت ادیدر (لسنونه) لامك فتحیله برموضع ادیدر (الملسن) منبر وزننده شول طاشه دینور كه صرتلان طوتمق ایچون یاپد قلری قولبه نك قپوسی اوزره صنعتله وضع ایدرلر وقولبه نك نهایتنه طعمه وضع اولنمغله صرطلان كیروب

ول طعمه يى الدقده قپان كبى اول طاش انوب قپوبى سدّ ايدر (المتلسنة) اسم فاعل بينه سيله خليه ديدكلرى ناقديه
دينور وخليه شول ناقه دركه آخر ناقه ايله ولد واحد اوزره ياقلمش اوله بورادّه حلبه نسخه لرى غلطدر (الملسنة)
معظمه وزننده لسان شكلنده مخروطى اولوب لطافتله بروبى سيوريجه اولان پابوجه دينور يقال نعل ملسنة
اى فيها طول ولطافة كهيئة اللسان واياغى انداملو موزون خاتونه دينور يقال امرأة ملسنة القدمين اى لطيفتها (اللعن)
لامك فتحى وعينك سكونيله طرد وابعاد ايلمك معنا سنه در يقال لعنه لعنا من الباب الثالث اذا طرده وابعده شارح دير كه
خداى متعال طرفندن اولورسه دنياده خير وتوفيقدن قطع وآخرتده لطف ورحمتدن ابعاد مراد اولور وخلق
طرفندن اولورسه سبّ ونفرين موقعنده اولور انتهى وعربلر زمان جاهليتده ملوكه دعا ايلدكده ابيت اللعن ديرلر
ابيت كلمه سى مجهول ومخاطب ماضيدر يعنى جنابكدن لعن ونفرينى موجب حالات صادر اولميه ديمكدر (اللعين)
امير وزننده (والملعون) مطرود معنا سنه در جمعى ملاعين كلور شارح دير كه بو وزندن واردا اسمايه تشبهله وزن
مزبور اوزره جمعلنمشدر انتهى ولعين نسوانده وصف اولور اكر موصوف ذكر اولنورسه واكر ذكر اولنمزسه
لعينه دينور هايله يقال هى لعينة وامرأة لعين وشول كمسيه دينور كه هر كس اكا لعن ونفرين ايدر اوله شيطان كبى
يقال رجل لعين اى يلعنه كل واحد وشيطانه اطلاق اولنور وصف غالبدر وممسوخ اولانه دينور اسرائيليه ده اولان
ممسوخلر كبى وسبّ وشتم اولنمش ادمه دينور يقال هو لعين اى مشتوم ومزرعه لرده جانورلر اوركتمك ايچون آدم صورتنده
بايدقلرى اويوغه دينور فزاعه معناسنه ومخزى وهلاكه اوغرامش ادمه دينور يقال رجل لعين اى مخزى مهلك
(اللعان) (واللعانية) (واللعنة) لاملرك فتحيله اسملردر نفرين معناسنه دركه مطر وديتدن عبارتدر (اللعنة) لامك
ضميله شول كمسيه دينور كه اكا هر كس لعن ونفرين ايدر اوله يقال هو لعنة اى يلعنه الناس (اللعنة) همزه وزننده
شول ادمه دينور كه ناسه چوق لعن ايدر اوله يقال رجل لعنة اى الكثير اللعن للناس (الملعن) معظم وزننده بو دخى
شول ادمه دينور كه اكا هر كس لعن ونفرين ايدر اوله (التلاعن) تفاعل وزننده سوكشمك معناسنه در يقال تلاعنا
اذا تشاتما وبرى برينه لاابالينه معامله ايلمك معناسنه در كرك قولا وكرك فعلا اولسون يقال تلاعنوا اذا تماجنوا ولعن
ايدشمك معنا سنه در يقال تلاعنا اذا لعن كل واحد منهما على الاخر (الالتعان) افتعال وزننده بر كمسه كندى نفسنه
بددعا ايلمكله انصاف ايلمك معناسنه دركه اكر جرم بندن صادر اولديسه اوزريمه لعنت اولسون ديو كندى نفسنه
بددعا ايلمكدن عبارتدر يقال التعن الرجل اذا انصف فى الدعاء على نفسه وبو باب ملاعنه ده اولور كه مثلا
زوج التعان ايلدكده زوجه دخى التعان ايدر ولهذا يقال قد التعن الزوج ولم تلتعن المرأة وملاعنه
معنا سنه در يقال التعنا اذا لاعنا (الملاعنة) مفاعله وزننده (واللعان) قتال وزننده برى برينه لعن ايلمك
معنا سنه در ومنه يقال لاعن فلان امرأة ملاعنة ولعانا وتلاعنا والتعنا اذا لعن بعض بعضا ويقال لاعن
الحاكم بينهما اذا حكم شارحك بيانى اوزره اشبو لعان مباهله اوله جقدر كه بر كمسه زوجه سى حقنده بر آخر كمسه ايله
فجور ايلدى ديو قذف ايلسه حاكم انلر بيننده ملاعنه ايله حكم ايدر زيرا اثباتى درت شاهده محتاجدر (الملاعن)
ميمك فتحيله دفع طبيعى ايده جك موضعلره اطلاق اولنور مفردى ملعنه دركه لعن ونفرينه باعث اولان ماده يه
دينور قارعهٔ طريق وظل شجر وجانب نهر كبى محللره تغوّط ايلمك ناسك سبّ ولعننه مؤدّى اولور (التلعين)
تعذيب معناسنه در يقال لعنه اى عذّبه (اللعين) امير وزننده منقر قبيله سندن ابو الاكيدر مبارك بن زمعه نام شاعردر
(اللغن) لامك فتحى وغين معجمه نك سكونيله جوانلق حاشنك حدّت وهواسنه دينور كه دلوقانلولق تعبير اولنور
يقال فعله بلغن الشباب اى بشرّته (اللغن) لامك ضميله قولغك ايچ يوزنده اولان كرتلكه دينور وچكه ايله
بيون بيننده اولان يومريجه اته دينور (اللغنون) لامك ضميله بو دخى چكه ايله بيون بيننده يومريجه اته دينور وككزه
دينور خيشوم معناسنه (اللغن) لامك فتحيله برادمك تكلم ايلديكى اصل لغتدن بشقه لغت واسانه دينور يقال
جئت بلغن غيرك اذا انكرت ماتكلم به من اللغة (لغنّ) لعلّ وزننده واندّه لغتدر كه كلمهٔ ترجيدر يقال لغنك بمعنى
لعلك (الالغنان) اطميان وزننده اوتلر اوزايوب برى برينه صارمشمق معنا سنه در يقال الغانّ النبت اذا التفّ
وطال (اللغنون) ثاى مثلثه ايله زنبور وزننده ككزه دينور خيشوم معنا سنه در جمعى لغاثين در على قول بو لغنون
مصحفيدر (اللقن) لامك فتحى وقافك سكونيله (واللقنه) تمره وزننده (واللقانة) (واللقانية) سحابه وكراهيه
وزنلرنده سرعت فهم معناسنه دركه برنسنه يى فى الحال فهم وادراك ايلمكدن عبارتدر كرك شفاها اولان كلامدن
وكرك مكتوبدن اولسون يقال لقنه لقنا ولقنة ولقانة ولقانية من الباب الرابع اذا فهمه سريعا ولقانة ولقانيه
اسم اولورلر يقال به لقانة ولقانية اى سرعة الفهم (اللقن) كتف وزننده سريع الفهم ادمه دينور (الالقان)

همزه‌نك كسريله كلامى عجله ايله تيز حفظ واز بر ايلمك معناسنه در يقال القن الكلام اذا حفظه بالعجلة (التلقين)
برسوزى برادمه سويلبوب اكلتمق معناسنه در يقال لقنه الكلام اذا قال له وفهمه يعنى اول كسنه كلامى شوو جهله
القا ايلديكه اول كسنه انى فهم ايدوب ولسانه اجرا ايلدى بو معنادن اصطلاحجزده اغزنه دل ويرمك تعبير اولنور
(اللقن) لامك كسريله كنف وركن معناسنه در يقال هذا القنه اى كنفه وركنه (ملقن) مقعد وزننده بر موضعدر
(لقان) غراب وزننده بر بلده اديدر (اللواقن) لامك فتحيله قارنك اشاغى طرفنه دينور اسفل البطن معناسنه (لقنه)
لقمة وزننده اندلسده ايكى حصن آديدر برينه لقنة الكبرى وبرينه لقنة الصغرى ديرلر (اللكن) فتحتينله (واللكنة)
غرفه وزننده (واللكونة) (واللكنونة) لامك ضميله بر آدمك لساننده عجمه اولمغله عربيتى فصاحت وطلاقتله
تمام ادا ايلمكدن عاجز اولمق معناسنه در لسانمزده بوندن پلتك اولمق وپلتكلك ايله تعبير اولنور كه لساننده عجمه‌دن
آغرلق اولمغله حروفى اداده زحمتكش اولور يقال لكن الرجل لكنا ولكنة ولكونة ولكنونة من الباب الرابع اذا كان
لايقيم العربية لعجمة لسانه (الالكن) احمر وزننده پلتك آدمه دينور (لكان) غراب وزننده بر موضع اديدر (لكن)
جبل وزننده ظرف معلوم اسميدر كه تركيده كاف عجمى ايله لكن تعبير اولنان قابدر ابدست لكنى كبى (لكن) نون
مشدده ايله حروف مشبهه بالفعلدن اقسامنددر اسمنى نصب وخبرنى رفع ايدر واستدراك معناسنى متضمندر يعنى
مابعدنه بر حكم اثبات ايدر كه ماقبلنه مخالف اولور فلهذا كنديدن مقدم بر كلام لازمدر كه مابعدنه مناقض ياخود
مضاد اوله وبعضلر ديديكه بعضا استدراك ايچون وبعضا توكيد ايچون اولور وبعضلرك كلمه سى كبى دائما توكيد
ايچون اولوب وتوكيده معناى استدراك قرين ومصاحب اولور وعند البصريين بسيطه در وامام فراء عندنده
لكن ان كلمه لرندن مركبدر كه لكن مخففه وان مشدده در شارح ديركه عند الغير اصلى لاكان ايدى تخفيف ايچون
همزه‌نك حركه سى كافه بعد النقل همزه اجتماع ساكنين ايچون حذف اولنمشدر وگاه اولور كه اسمى حذف اولنور كقوله
فلو كنت ضبيا عرفت قرابتى * ولكن زنجى عظيم المشافر * ولكن كلمه سى كه نونك تخفيف وسكونيله در ثقيله دن
مخففدر وبو حرف ابتدادر اصلا بر نسنه ده عمل ايلمز اما اخفش ايله يونس عندلرنده عامل اولور واگر كنديدنصكره
جمله گلورسه حرف ابتدا اولوب مجرد استدراك معناسنى افاده ايدر بو صورتده عاطفه اولمز نحو قوله تعالى (ولكن
كانوا هم الظالمين) واگر كنديدنصكره مفرد ذكر اولنورسه عاطفه اولور وبو ايكى شرطله مشروطدر برى كنديدن
مقدم نفى ياخود نهى ذكر اولنمقدر نحو مارأيت زيدا لكن عمرا وبريسى واوه مقارن اولمامقدر وبعض نحويون
ديديلركه مفرد ايله اولدقده البته واوه مقارنتى لازمدر (لن) لامك فتحى ونونك سكونيله حرف ناصبدر نفى استقباله
دلالت ايدر وبونك اصلى لا اولوب الفى نونه ابدال اولنمش دگلدر اما فراء عندنده اويله در كذلك اصلى لا ان اولوب
تخفيف ايچون همزه واجتماع ساكنين ايچون الف حذف اولنمش دگلدر فاما خليل وكسائى عندلرنده اويله در
ولن كلمه سى نفيك توكيدنه وتأبيدنه دال دگلدر لكن زمخشرى بونلره مخالفت ايلدى وايكى دعواسى دخى بلا دليلدر
زيرا اگر تأبيده دلالت ايلمش اولسه اشبو فلن اكلم اليوم انسيا كريمه سنده منفيسى اولان تكليم يوم ايله مقيد اولمز ايدى
واشبو ولن يتمنوه ابدا كريمه سنده ابد لفظى تكرار اولمق اقتضا ايدر ايدى اصل اولان ايسه عدم تكرار در وان كلمه سى
دعا ايچون گلور كقوله * لن تزالوا كذلكم ثم لا * زلت لكم خلودا لجبال * قيل ومنه قوله تعالى قال رب بما انعمت على فلن
اكون ظهيرا للمجرمين وگاه اولور كه لن كلمه سنه قسم القا اولنور يعنى قسمه جواب موقعنده ايراد اولنور كقول
ابى طالب * والله لن يصلوا اليك بجمعهم * حتى اوسد فى التراب دفينا * وبعضا داخل اولديغى فعلى جزم ايدر كقول
الشاعر * فلن يحل للعينين بعدك منظر * بونلرك تفصيللرى مغنى اللبيبده مشروحدر (اللون) كون وزننده بر نسنه‌يى
آخردن فصل وتمييز ايدن شيئه وحالته دينور يقال له لون كذا وهو مافصل بين الشئ وبين غيره پس بو معناى
آتيدن اعم اولور ونوع وصنف وچشيد معناسنه اولور ومنه يقال اتى بالوان من الاحاديث اى انواع وجسده
مختص اولان هيئت وصفته دينور كه فارسيده بوندن رنك وتركيده تورودرلو ايله تعبير اولنور سواد كبى يقال لونه
سواد اوحمرة اى هيئته ووصفه ودقل ديدكلرى بر جنس خرما اغاجنه دينور على قول جماعته دينور بونده مفردى
لونه در لامك ضميله ولينه در لامك كسريله كه اصلى لونه ايدى ولينه كلمه سى لين اوزره جمعلنور ولين ليان اوزره جمعلنور
ذئب وذئاب كبى (المتلون) تلوندن اسم فاعلدر رنكدن رنكه كيرن شيئه دينور بوقلمون كبى وخلق وطور واحد اوزره
ثابت اولميان آدمه اطلاق اولنور يقال رجل متلون اى لايثبت على خلق (اللان) همزه‌نك مفتوحه ايله ارمينيه طرفنده
بر مملكت وبرطائفه اسميدر حالا طاغستان تعبير اولنان مملكت اوله جقدر دار الملكى قويموق نام قصبه در بونده
الفى عينه تبديل ايله علان ديمك لحن عامه در وابو عبد الله اللانى معلم الامراء ذو بغويدن روايت ايلدى (الالونان)

اسوداد وزننده رنكلمك معناسنه‌در يقال الونّ الشي بمعنى تلون (لوين) زبير وزننده (ولون) كون وزننده محمد
بن سليمان نام حافظك لقبلريدر (اللهنه) لامك ضميله سفردن كلان ادمك احباب واقربايه اهدا ايلديكى ارمغانه
ديثوريقال اتى فلان بلهنة وهى مايهديه المسافر وقهوه آلتى تعبير اولنان مختصرجه طعامه دينور يقال اطعمنا
اللهنة اى اللمجة (التلهين) تفعيل وزننده (والالهان) همزه نك كسريله مسافر سفردن كلدكده ارمغان ويرمك
معناسنه دريقال لهنهم ولهن لهم تلهينا والهنهم الهانا اى اهدى لهم شيئا عندقدومه من سفره وتلهين برادمه
ماحضرى قهوه التى يدرمك معنا سنه‌در يقال لهنهم ولهن لهم اذا اطعمهم اللهنة (لهنك) لامك فتحى وهانك
كسرى ونونك تشديديله بر كلمه‌در كه تاكيد ايچون استعمال اولنور بونك اصلى لانك ايدى همزه هايه ابدال اولندى
نته كه ايالك كلمه سنده هيالك ديرلر واداة تاكيد اولان لام وان كلمه سنك بينى جمع ولمبنى ان كلمه سنك همزه سى هايه
ابدال اولنمغله ان لفظى زائل وكلمهٔ اخرى مشابه سنده اولديغنه مبنى در (اللهان) عطشان وزننده بمنده
برايالت اديدر ونواحىٔ مدينه‌ده بنى قريظه يوردنده بر موضع اديدر (اللين) لامك كسريله (واللبان) لامك فتحيله
برنسنه يومشق اولمق معناسنه‌در يقال لان الشئ يلين لينا وليانا ضدّ خشن (التلين) تفعل وزننده يومشمق معناسنه‌در
يقال تلين الشئ ضدّ تخشن و يلتاقلنمق معناسنه مستعملدر يقال تلين له اذاتملق له (اللين) سيد وزننده
(واللين) يانك تخفيفيله وصفدرميت وميت كبى يومشق نسنه يه دينور على قول مخفف مدح مقامنه مخصوصدر
جمعى لينون والينـاء كلور افعلاء وزننده وعربلر فلان ملايم مشرب وسهل العطف وتعصب وتمردشائبه سندن
آزاده ديجك يرده فلان لين الجانب ديرلر وهين لين ديرلر تشديد وتخفيفله سهل وآسان وملايم ديجك يرده بونك
جمعى الينـاء كلور (التليين) تفعيل وزننده (والالانة) اقامه وزننده يومشتمق معناسنه در يقال لينه والانه
اذاصيره لينا (اللبـان) سحاب وزننده حضور وراحتله اولان بول ديرلكه دينور يقال هو فى ليان من العيش
اى رخاء (الاستلانة) برنسنه يى ملايم كورمك ياخود ملايم بولمق معناسنه در يقال استلان الشئ اذاراٰه لينا اووجده
لينا (الملينة) مرحله وزننده يومشقلغه دينور اصل ملينه ملايملغه باعث اولان خصلت معناسنه در يقال انه
لذو ملينة اى لين الجانب (الملاينة) مفاعله وزننده (والليان) قتال وزننده بر كمسيه ملايمتله معامله ايلمك
معناسنه‌در يقال لاينه ملاينة وليانا اذالان له (اللينة) لامك فتحيله قولتق يصدغى طرزنده بركونه يصدغه
دينور كه پك يومشق اولورقوش تويندن اولان يوز يصديغى كبى (لينه) لامك كسريله مكهٔ مكرمه يولنده برصو
اسميدر كه حضرت سليمان على نبينا وعليه السلام حفر ايلمشدر (ابولينه) لامك كسريله نضر بن مطرق
كنيه سيدر كه كوفى وضعيف الحديث در (اللين) لام مكسوره ايله مروقضاسنده برقريه در محمد بن نصر المحدث
اورادندر وموصل ايله نصيبين بيننده برقريه در وبلاد غربده برموضعدر (مليانه) ميم مكسوره ايله مغربده
بربلده‌در (باب لبون) صبور وزننده مصرده برقريه ياخود برمحله آديدر فصـــل الميم (المأنة) ميمك
فتحى وهمزه نك سكونيله بدنده كوبكك يوره سيله بيله جه كوبكه دينور يقال اصاب مأنته وهى السرة وماحولها
و بوكوره دينور ياخود كوبك ايله قاسيق بيننده اولان بوفقه‌در ينك ايچ يوزينه يابشق ياغه دينور جمعى مأنات
ومؤون كلور ميمك وهمزه نك ضميله شارح بو معنا لرده حرف ترديد ايله اولان نسخه لرى ردّ ايلمشدر (المأن)
شأن وزننده برآدمك مأنه ديديكى عضومذكورنه اورمق معناسنه دريقال مأنه مأنا من الباب الثالث اذا اصاب
مأنته و برنسنه‌دن صقنمق معناسنه‌در يقال مأنه اذا اتقاه وحذره و برآدمك زاد وزواده سنى درعهده ايدوب متحمل
اولمق معناسنه‌در يقال مأن القوم اذا احتمل مؤنتهم وكاه اولوركه بو مهموز اولميه رق استعمال اولنور يقال مانهم
يمونهم كما سيأتى ومبالات ايلمك معناسنه‌در تقول ماماٌنت مأنه اى لم اكترث له اولم اشعر به اوماتهيأت له ولااخذت
عدته واهبته يعنى آنك طرفنى اصلا قايرمدم ياخود هيچ لماله شعور ايلمدم ياخود آنك ايچون حاضرلنوب اسباب
وادواته تشبث ايلمدم و بو مجاز در فى الاصل حال وشانى التزام وامور لازمه سنى درعهده ايلمك معناسنه‌در
ومأن برنسنه يى رنج وامك چكوب طلب ايلمك معناسنه درتقول ماماٌنته اى ماطلبته ولااطلت التعب فيه ومأن
چقنجيلرك صـان اوقى ديدكلرى اغاجه دينوركه اوجنه صبان دمورنى كچوروب ترلايى نطس ايدرلر ومأن حال وشأن
معناسنه مستعملدر ومنه يقال امأن مأنك واشأن شأنك اى افعل ما تحسنه (المؤنة) معونه وزننده برآدمك
سدّ رمق ايده جك قوت وزادنه دينور يقال مؤنته قليلة اى قوته (المئنة) ميمك فتحى وهمزه نك كسرى ونونك
تشديديله كه حديثده يعنى اشبو عن ابن مسعود رضى الله عنهما انّ طول الصلوة وقصر الخطبة مئنة من فقه
الرجل حديثنده وارد اولمشدر علامت معناسنه‌در على قول انّ كلمه سندن كه تحقيق ايچوندر اخذ وتصرف

اولمشدر

اولمشدر وزنی مفعله درتته كه معساة كلمه سی عسی ماده سندن مأخوذ ومتصرفدر پس هومئنة لكذا تركيبی مخلقة
ومجدرة انيقـال فيه انه كذا تأويلنده اولور اصمعی ديديكه بونده حق اولان مئنه اولمقدر فعيله وزنـنده كه اين
ماده سندن اولور تمام محلی وموقعی ديمك اولور وابوزيد ديديكه بومئنه درتای فوقيه ايله كمات يأت ماده سندن
مفعله درغلبه با لحجة معناسنه در و بعضلر ديديكه فعـله وزنـنده دركه فای مفتوحه ولام مشدده ايله در
مأنه يمأنه ماده سندن مأخوذدر كه برآدمك مؤنتنه تحمل وقيام ايلمك معناسنه در مترجم ديركه اكثر اهل تحقيق
عندنده ان كلمه سندن مأخوذ اسم مكاندر فی الحقيقه اول ايشك اهلی ومحلی ديمكـدر قال فی الاساس فلان مئنة
للخير ومعسـاة من ان وعسی ای هوموضع لان يقـال فيه انه لخير بالتشديد وعسی ان يفعل خيرا وعربلر جوامددن
واصواتدن اخذ وتصرف ايلدكلری كبی جروفدن دخی ايدرلر (المماءنة) مفاعله وزننده برنسنه ضمننده كركی كبی
فكر وملاحظه ايلمك معناسنه در يقـال ماءن فی الامر مماءنة اذا روأ (التماءن) تفاعل وزننده برنسنه چوقدنكی
اولمق معناسنه در يقـال تماءن الشیء اذاقدم (التمئة) تكرمه وزنـنده حاضر لمق معناسنه در يقال مأن الشیء
تمئة اذاهيأها وفكر واند يشه وملاحظه ايلمك معنـاسنه در يقال مأن فی الامر اذا فكر ونظر (الممأنة) مرحله
وزننده مخلقه معنـاسنه در كه محل لياقت ديمكدر يقـال هوممأنة لكذا ای مخلقة (المتن) ميمك فتحی وتای فوقيه نك
سكونيله جمـاع ايلمك معناسنه در يقـال متن المرأة متنا من الباب الاول اذانكحهـا و يمين ايلمك معناسنه در يقال
متن الرجل اذاحلف واورمق عـلی قول پك اورمق معنـاسنه در يقـال متنه اذاضربه اوشديدا و برسمته كتمك
معناسنه در يقال متن فلان اذاذهب فی الارض و برنسنه يی سوندروب اوزاتمق معنـاسنه در يقال متن الشیء اذامدّه
ومتن طبراغی پك ويوكسكجه ارضه ديـنور كه صرت تعبيراولنور متنه دخی دينور يقـال نزلوا فی متن من الارض
ومتنة وهی ماصلبت منهـا وارتفعت متن كتاب ومتن نهار مقوله سی بوندن مأخوذدر ومتن السهم اوقك يلكيدن
وسطنه وارنجه قدر يرندن عبـارتدر ومتن صلب وقوی وطيانقـان آدمه دينور يقـال رجل متن ای صلب ومتنا
الظهر تثنيه صيغه سيله ايكی طرفلو ارقه كميكلرنی قاپليـان عضولردر كه ارقه نك ايكی پچه سندن عبارتدر صرت
تعبير اولنور اموز باشلرندن قالچه باشلرينه وارنجه صاغلو صوللو صرتلردن عبـارتدر بو معناده مذكر ومؤنث اولور
ومتن كذلك مصدر اولور قوچ قسمنی انه مك معناسنه يقـال متن الكبش متنا من الباب الاول اذاشق صفنه واستخرج
بيضه بعروقهـا و برآدمك صرتنه اورمق معناسنه در يقـال متن فلانا اذاضرب متنه و برآدمی بركون تمام كزدروب
يورتمك معنـاسنه در يقال متن به اذاسار به يومه اجمع (المتانة) سلامه وزننده برنسنه صلب ومحكم اولمق معناسنه در
يقال متن الشیء متانة من البـاب الخامس اذاصلب قال فی النهاية ومنه فی اسماء الله تعالی المتين هو القوی الشديد
الذی لايلحقه فی افعاله مشقة ولا كلفة ولا تعب (الامتان) همزه نك كسريله بودخی بركسه نك صرتنـه اورمق
معناسنه در يقـال امتن فلانا اذاضرب متنه (المتون) قعود وزننده اقامت ايلمك معناسنه در يقال متن بالمكان متونا
من الباب الاول اذااقام (التمتين) تفعيل وزننده اسمدر چادر اپينه دينـور جمعی تماتين كلور فی الاصل تمتان كبی
مصدر اولوب كثرت استعمـالله اسم منزلنده اولمشدر واصلی اوزره مصدر استعمال اولنور چادر قورمق معناسـنه
يقـال متن الخيمة اذاضربها بخيوطها ومسابقه ايلديكی آدمه سن شو مقدار ايلروجه دن قوشمغه آهنك ايله بن سكا
بورادن قوشوب يتشورم ديمك معناسـنه در يقـال متن لمن سابقه اذاقال له تقدمنی الی موضع كذا ثم الحقك وقاره
چادرك شقه لری ارالقلرينك ارقه سنه قيلدن اورلمش صرتلر تعبيه ايلمـك معناسـنه دركه آغرشق ايلمـك
تعبير اولنور تا كه دركلرك اوجلری اورالری نخرق ايلميه يقـال متن البيت اذاجعل مابين طرائقه متنا من شعر
لئلا يخرقه اطراف الاعمدة و يايه كريش صـارمق معناسـنه در يقـال متن القوس اذاشدّه با لعقب وطلومی
رب ايله محكم قلمق معنـاسنه در يقـال متن السقاء اذاشده بالرب (التمتان) تمثال وزنـنده بودخی چادر اپينه دينور
(المماتنة) مفاعله وزنـنده بور جی اداده تأخير ايلمـك معناسـنه دركه اول بابده تصلب ايدر يقـال ماتنه
حقه اذاماطله وايراغه سكرتمك بابنده يارشمق معنـاسنه دركه اول خصوصده متانت مباحثه سی ايدر يقـال ماتنه
اذاباعده فی الغاية (المثانة) ثای مثلثه ايله سحابه وزنـنده ايچروده بول طوردنی يره دينـور كه فارسيده آبدان
وتركيده قاوق تعبير اولنور ونسوانك داخـل فرجنده ولد كلجك يوله دينور يقـال اشتكی مثانته وهی موضع البول
وموضع الولد بوراده نسخـهٔ صحيحه بو رسمـه دروموضع ولددن مراد رحم دكلدر بلكه طريق رحمدر كه فرج
داخلدن عبـارتدر زيرا بعض اصول سـائره نك بيانلرينـه كوره مثـانه ثنه دن مأخوذ دركه قاسـيق ايله كوبك
ميـانه دينور ومثـانه موضع مذكورده در اصلی مثنه ايدی تخفيفـا نون الفه قلب اولندی وداخل فرجده ايكی

ثقبه واردراعلاسی مشانه یه منتهی اولور که آندن بول منصب اولور واسفلی رحمه مفضی اولور که آندن دم خروج
یدر ومشانه یه بول کلیتاندن کلور قالدیکه مشانه نك اصلی مثنه اولوب نونی الفه قلب اولنمسی مطرده درننه که
امن کلمه سنك نون ثانیه سی الفه قلبله منا دینورلکن قاموس وصحاح وسائر کتب معتبره ده میم بابنده ثبت اولنمغله
ظاهر الفظی اعتبارنه مبنی در شارح دیرکه رجالك مثانه سی معاء مستقیم فوقنده اولوب ونسوانك رحملری
فوقنده اولور ورحم معاء مستقیم فوقنده اولور (المثن) میمك فتحیله برآدمك مثانه سنه اورمق یاطوقنمق
معناسنه در یقال مثنه مثنا من الباب الثانی والاول اذااصاب مثانته وبرآدمی برماده ایله رنج وزحمته براقق
معناسنه در یقال مثنه بالامر اذاغتمه به (المثن) فتحتینله برکسه سدکنی طوتمزاولمق معناسنه در یقال مثن
الرجل مثنا من الباب الرابع اذا کان لایستمسك بوله وخاتونك لحم زائدی اوزون اولمق معناسنه در یقال مثنت
المرأة اذابظرت (الامثن) احمر وزننده سدکنی طوتمزاولان آدمه دینور مثناء مؤنثیدر حمراء وزننده یقال رجل
امثن وامرأة مثناء ای لایستمسك بوله (المثن) کتف وزننده (والممثون) مثانه علتنه مبتلا آدمه دینور یقال رجل
مثن وممثون ای یشتکی مثانته (المجون) جمیله قعود وزننده برنسنه پك وصلب وغلیظ اولمق معناسنه در یقال
مجن الشیٔ مجونا من الباب الاول اذاصلب وغلظ ذکری آتی ماجن بوندن مأخوذ در ومجون ومجانه امانه
وزننده ومجن میمك ضمیله برکسه قلت حیادن ناشی قول وفعلنده بی باك ولاابالی اولمق معناسنه در کویا که یك یوزلو
اولمغله اصلا اوتانوب قایرمزاولور یقال مجن الرجل مجونا ومجانة ومجنا اذا کان لایبالی قولا وفعلا (الماجن) قول
وفعلنده بی باك ولاابالی اولان کمسه یه دینور یقال رجل ماجن ای لایبالی قولا وفعلا مفنیٔ ماجن بومعناندر (الممجن)
معظم وزننده اوزون اوزادی چکلمش ایراق یوله دینور یقال طریق ممجن ای ممدود (المجان) شداد وزننده
بدلسز وعوضسز اولان نسنه یه دینور که مفت وباد هوا تعبیر اولنور یقال اخذه مجانا ای بلا بدل وکثیر وکافی
وواسع نسنه یه یقال ماء مجان ای کثیر کاف واسع (المماجن) ملازم وزننده شول ناقه یه دینور که اکا چوق بوغورلر
آشوب لکن دول طوتمزاوله (المجن) میمك کسریله قلقانه دینور جنه دن مأخوذ اولمغله جنن ماده سنده ذکر
اولندی (مجانه) میمك فتحی ونونك تشدیدیله افریقیه ده بر بلده آدیدر (ماجشون) جیمك ضمی وکسریله وشین
معجمه ایله بر محدث علمیدر که ابوسلمه یوسف بن یعقوب در وبوماه کون فارسی معربیدر که آی چهرلو وآی رنکلو
دیمکدر (الماجشونیة) مدینه ده بر موضعدر المنجون میمك فتحیله (والمنجنین) صود ولاپنه دینور باغچه لرده کی
دولاب کبی علی قول بیوك بکره یه وچرخه دینور که آنکله صوچکلور یقال دارت المنجون والمنجنین ای الدولاب
اوالمحالة یسنی علبهسا ودهر وزمانه اطلاق اولنور جمعی مناجین کلور زمخشری مقدمة الادبده بونی خرمن
عربه سیله وبعضلر قاکلی دیدکلری عربه ایله بیان ایلدیلر وبوماده دخی منجنیق ماده سی که کبی اختلافات اوزره
دائردر واشبو منجنون ومنجنین کلمه لرینك وزنلری وتعریب واصالتلری وسائر حاللری چاربردی مرحومك شافیه
شرحنده مفصلا مشروحدر فلیراجع (المحن) صحن وزننده اورمق معناسنه در یقال محنه محنا من الباب
الثالث اذاضربه وصنه مق معناسنه در یقال محنه اذااختبره ولباسی اسکیدنجه قدر کیمك معناسنه مستعملدر
یقال محن الثوب اذالبسه حتی اخلقه وبرآدمه برنسنه ویرمك معناسنه در یقال محنه شیئا اذااعطاه وجماع ایلمك
معناسنه در یقال محن جاریته اذانکحها وقیونك دبندن چامور وطپراق چقرمق معناسنه در یقال محن البئر
اذااخرج ترابها وطینها ودری یی یومشتمق معناسنه در علی قول صویمق معناسنه در یقال محن الادیم اذالینه
اوقشره ومحن یومشق وملایم نسنه یه دینور یقال شیٔ محن ای لین وبر کون تمامه یوله کتمك یاخود صباحدن
اخشامه دك برایش اوزره اولمق معناسنه در یقال کان فی محن وهوان یأدب یومه اجمع فی المشی اوغیره (الامتحان)
افتعال وزننده صنه مق آزمودن معناسنه در یقال امتحن فلانا اذااختبره وبرنسنه نك حقیقتنه اطلاع
ایچون دقت وامعان ایله تأمل ایلمك معناسنه در یقال امتحن القوم اذانظر فیه ودبر وقوله تعالی اولئك الذین
امتحن الله قلوبهم للتقوی الایه ای شرحها ووسعها شارح دیرکه زمخشری اساسده دیدیکه محن الادیم دیرلر
مده حتی وسعه معناسنه یعنی مبشینی چکوب سوندرمکله اجزاسنی توسیع ایلدی معناسنه که بودخی مجازدر
وآیت مرقومه بوندن مأخوذ در (المحنة) میمك کسریله اسمدر صنامغه دینور آزمایش معناسنه پس بلاء کبی غم
ورنج ومصیبتده مجاز اولور (التمحین) تفعیل وزننده دری یی یومشتمق یاخود صویمق معناسنه در یقال محن
الادیم اذالینه اوقشره (المحونة) معونه وزننده برنسنه نك نقصلن بوله رق محو وزائل اولمسنه دینور محق ومحس
معناسنه در شارح دیرکه بو تحون ماده سندن اولمق اغلبدر (المخن) میمك فتحی وخای معجمه نك سکونیله جماع

ایلمك معنـاسنه در یقـال مخن المرأة مخنا من البـاب الاول اذاجامعها وقیودن صوچكمك معناسنه در یقـال
مخن البئر اذانزع المـاء من البئر واغلمق معنـاسـنه در یقـال مخن الرجل اذابکی و برنسـنه نك قبوغنی صویمق
معناسنه در یقال مخن العوداذاقشره ومخن طبیعتنده زهو وخفت اولان قصه جه آدمه دینور مؤنثی مخنه در یقال
رجل مخن اذا كان الی القصر وفیه زهو وخفة واوزون آدمه دیمكله ضد اولور یقـال رجل مخن ای طویل (المخن)
هجف وزننده بودخی اوزون آدمه دینور (الممحن) معظم وزننده شول یوله دینور كه چوق چكنمكله دوزلنوب
سهولت بولمش اوله یقال طریق ممحن اذاوطئ حتی سهل (ماخوان) خانك ضمیله مروقضاسنده برقریه آدیدر
فقهادن محمدبن عبدالرزاق الماخوانی اكامنسوبدر (المدون) قعود وزننده مقیم اولمق معناسنه در یقـال مدن
بالمكان مدونامن البـاب الاول اذااقام و بو مهجور اولان افعـالدندر كه بو معنـاده صیغـه وتصریفی متروكدر
دع وذر كبی مدینه بوندن مأخوذ در وشهره كلمك معناسـنه در یقـال مدن الرجل اذااتی المدینة (المدینـة) میمك
فتحی ودالك كسریله شهره دینور جمعی مدائن كلور ومدن كلور میمك ضمی ودالك سكونیـله ومدن كلور ضمتینـله
مترجم دیر كه مؤلفـك بینی فی اصطمة ارض قولی قید اتفـاقیدر یاخودا كثره محمولدر وزمخشری بلده یی كوچك
شهره ومدینـه یی بیوك شهره تخصیص ایلمشدر ومصباحده مسطور اولدیغی اوزره میمك اصالتنه كوره كه بو وجه
مذ كوراقامت معناسندن وزنی فعیله درجمعی اولان مدائن لفظنده كه وزنی فعـائل درهمزه رسم اولنور واطاعت
وملك معناسـندن مأخوذ در دینلره كوره وزنی مفعله اولمغـله مدائن مفـاعل اولور همزه رسم اولنمز زیرایای تحتیه
حركه جهتنده اصل اولمغله البته یایه رد اولنور معـائش كلمه سی دخی بو قیاس اوزره درومدینه جاریه قسمنه اطلاق
اولنور شـارح دیر كه مؤلف بونی دین ماده سنده ذكر ایلدی ومدینه اون التی شهر و بلده اسمیدر اشهری مدینة
الرسول علیه الصلوة والسلام دراكانسبتده مدنی دینور حنفی كبی ومدینهٔ منصور ومدینهٔ اصفهان كبی سائر مدینه لره
نسبتده مدینی دینور كه بدوی مقـابلیدر علی قول مطلقـا شهرلره منسوب اولان اكر انسان اولورسه مدنی وقوش
وسائر حیوان اولورسه مدینی دیرلر وعربلر هوابن مدینتها دیرلر ابن بجدتها معنـاسنه كه اول قصبه نك بو آدم كركی كبی
داناوخبیریدر دیمكدر تقول انا ابن مدینتها ای ابن بجدتها (التمدین) تفعیل وزننـده شهر بنیاد ایلمك معنا سـنه در
یقـال مدن المدائن اذامصرهـا (مدین) جعفر وزننـده شعیب علیه السلام حضرتلرینـك ساكن اولدقلری
قصبه دركه بحرقلزم جوارنده در شـارح دیر كه مدین بن ابراهیم علیـه السلام اسمیـله مسمـادر (المدائن) میمك
فتحیـله مدینـهٔ كسرای عجمدر كه بغداد قربنده در نوشیروان بنـاسیدر بیوك اولدیغندن جمع صیغه سیـله
تسمیه اولنمشدر حالاخرابه در ایوان كسری آنده ایدی (المذان) سحاب وزننده برصنم اسمیدر (المدین) امیر وزننده
ارسلانه دینور (المیدان) میدماده سنده ذكراولندی (التمدین) تدحرج وزننده متنعم اولمق معناسنه در یقال تمدین
الرجل اذاتنعم (المرانة) امانه وزننده (والمرونة) (والمرون) میملرك ضمیله برنسنه پكلكده یومشق اولمق معناسنه دركه
پك نسنه یومشغرق اولمق تعبیر اولنور قارغینك وبندك التوننك وبرون اوجنك وملایم درینك و یوزك یومشقلغی كبی
یقـال مرن الشیٔ مرانة ومرونة ومرونا من البـاب الاول اذالان فی صلابة ویوزپك اولمق معنـاسنه مستعملدر كه
اوتانمز وعارلنمز اولمقدن كنایه در یقـال مرن وجهه علی هذا الامر اذاصلب ومرون ومرانه برنسنه یه ادمان ایلمك
معناسـنه در یقـال مرن عـلی الشیٔ مرونا ومرانة اذا تعوده (التمرین) تفعیل وزنـنده پك نسنه یی یومشتق
معنـاسنه در یقـال مرنه اذالینه و یره اورمق معناسنه در یقـال مرنبه الارض اذاضربه بها و برآدمی برنسنه یه
ادمان ایتدرمك معناسـنه در یقـال مرن فلانا علیه اذادربه (المارن) یومشغرق اولان پك مزراغه دینور یقـال
رمح مارن ای صلب لین و برونه علی قول بورنك اوجنه یاخود بومشغنه دینور كه قصبه دن فضله اولاز یریدر یقـال
قطع مارنه ای انفه اوطرفه اومالان منه و یومشق مزراغه ده دینور بواوكلكیدن بشقه در (الممرن) معظم وزننده
پك یوزلو آدمه دینور كه اوتانمز وعارلنمزدن كنایه در فارسیده شوخ دینور یقال انه لممرن الوجه ای صلبه (المرن) رن
وزننده دوه نك ایاقلری طاشرقغله طبـانه یقین یرلرنی یاغلمق معناسنه در یقـال مرن بعیره مرنا اذادهن اسفل قوائمه
من حفائه و برآدمی یره اورمق معناسـنه در یقـال مرنبه الارض اذاضربه بها ومرن برجنس ثیاب آدیدر بوراده
نبات نسخه سی غلطدر ویومشدلمش مبثینه وسختیانه دینور وكوركه دینـور فراء معناسنه وجانب معناسنه در
یقـال هو فی مرن منه ای جانب وكسوه معنـاسنه در یقال جاء وماعلیه مرن ای كسوة ووركی یه دینـور عطاء
معناسنه ودشمندن قاچمق معنـاسنه در یقال مرن فلان عن عدو مرنا اذافر منه (المران) زنار وزننده یومشغرق
اولان پك ومتین مزراقلره دینور كه خیزران كبی اكیلوب بوكیلور مفردی مرانه در یقال تطاعنوا بالمران ای الرماح

الصلبة اللدنة ومرّان برشجر آدیدر ترکیده یبان قزلجق اغاجی وچفت اغاجی دیدکلریدر وعمیر بن ذی مرّان صحابه‌در وذهل بن مرّان بنی جعفی قبیله سندندر (المرن) کتف وزننده عادت وآیین معناسنه‌در یقال مازال ذلك مرنه ای عادته وغریو وفریاد وغوغا وقتاله دینور یقال ماهذا المرن ای الصخب والقتال (المرن) فتحتینله باغچه بکجیلرینك اغاج باشنده دالّلر ارالغنده یاپدقلری تخته دینور که اوزرنده نوم وآرام ایدرلر (مرانه) سحابه وزننده برموضعدر و برناقه اسمیدر (التمرّن) تفعل وزننده فضیلت وظرافت تصلمق معناسنه‌در یقال تمرّن فلان اذا تفضل وتظرّف وبرنسنه‌یه همیشه ادمان ایدر اولمق معناسنه‌در یقال مرّنه فتمرّن ای درّبه فتدرّب (امران الذراع) همزه‌نك فتحیله قولده اولان سکیرلره دینور (ابومرینا) چلیپا وزننده بر بالغه اطلاق اولنور بولسانمزده مور ینه دیدکلری بالق اوله جقدر (بنومرینا) اهل حیره‌دن برجماعتدر (المماریة) مفاعله وزننده (والمران) قتال وزننده ناقه ابتدا کبه کوریننوب بعده بوش چقمق علی قول بوغورلر هرچند کندیسنه چوق آشوب لکن اصلا کبه قالمامق یاخود تکرار اشمد قیجه کبه قالمز اولمق معناسنه‌در یقال مارنت الناقة ممارنة ومرانا اذا اظهرلهم انها لاقح ولم تکن اوالتی یکثر ضرابها ثم لاتلقح اوالتی لاتلقح یکرّ علیها الفحل (الممارن) ذکر اولنان ناقه‌یه دینور (مرّان) شدّاد وزننده مکه قربنده برقریه‌در (مرّین) میمك ضمی وراء مشدده‌نك کسریله مصرده برقریه در (مرین) زبیر وزننده مرو قضاسنده برقریه‌در (التمارن) تفاعل وزننده ناقه‌نك سودی صوغشمق معناسنه‌در یقال تمارنت الناقة اذا انقطع لبنها (المزن) میمك فتحی وزای معجمه‌نك سکونیله (والمزون) قعود وزننده برطرفه باقیه‌رق همان برسمته طوغری اوق کبی سرعتله آلوب یورویوب یرمك معناسنه‌در یقال مزن الرجل مزنا ومزونا من الباب الاول اذا مضی مسرعا لوجهه وذهب و برآدمك چهره‌سی روشن اولمق معناسنه‌در یقال مزن الرجل اذا اضاء وجهه وطولدرمق معناسنه‌در یقال مزن القربة اذا ملأها و برآدمی مدح وستایش ایلمك معناسنه‌در یقال مزن فلانا اذا مدحه و برآدمی آخره تفضیل وترجیح ایلمك یاخود سلطان وامیر حضورنده غائبده اولان برآدمی مدح وثنا ایلمك معناسنه‌در یقال مزن فلانا اذا فضله اوقرّظه من ورائه عند ذی سلطان ودشمندن قاچمق معناسنه‌در یقال هذا یوم مزن ای یوم فرار من العدوّ (التمزّن) تفعل وزننده بودخی برطرفه نظر وعدول ایلمیه‌رك همان سرعتله طوغریجه کتمك معناسنه‌در یقال تمزّن الرجل اذا مضی مسرعا لوجهه وذهب و برنسنه‌یه ادمان ومداومت ایلمك معناسنه‌در یقال تمزّن علیه بمعنی تمرّن وسخاوت صاتمق معناسنه‌در یقال تمزّن فلان اذا تسخّی وفضل وظرافت تصلمق معناسنه‌در یقال تمزّن فلان اذا تفضل وتظرّف وحوزه قدرتندن زیاده ایله لاف وکذاف ایلمك معناسنه‌در یقال تمزّن الرجل اذا اظهر اکثر مما عنده (التمزین) تفعیل وزننده طولدرمق معناسنه در یقال مزّن القربة اذا ملأها و برآدمی آخره تفضیل وترجیح ایلمك معناسنه‌در یقال مزّنه اذا فضله ومدح وستایش ایلمك معناسنه‌در یقال مزّنه اذا مدحه (المزن) میمك ضمیله بلوده دینور علی قول آق بلوده یاخود یغمورلی بلوده دینور آندن برقطعه‌یه مزنه دینور یقال فی السماء مزن ای سحاب اوابیضه اوذو الماء ومزن برخاتون آدیدر وسمرقند قضاسنده برقریه آدیدر وکاهجه مزنه دخی دیرلر ودیلم مملکتنده بر بلده آدیدر (المزن) فتحتینله عادت وآیین معناسنه‌در یقال کان مزنه کذا ای عادته وطریقه واسلوب معناسنه‌در یقال مزنه کذا ای حاله و بو مهمله ایله مرن کلمه‌سندن مصحف دکلدر (المازن) صاحب وزننده قارنجه یمورطه‌سنه دینور و برقبیله‌نك پدری اسمیدر و برصو آدیدر (المزنة) غرفه وزننده بلودپاره‌سنه دینور که ذکر اولندی بوجهتله بلود ارالغندن حقوب کورینن هلاله ابن مزنه اطلاق اولنور ومزنه یغموره دینور (مزون) صبور وزننده ارض عمان اسمیدر (مزینه) جهینه وزننده برقبیله‌در نسبتنده مزنی دینور میمك ضمی وزایك فتحیله (المسن) میمك فتحی وسینك سکونیله قامچی ایله اورمق معناسنه‌در علی قول شین معجمه ایله‌در (المسن) فتحتینله لاابالیانه اولمق معناسنه‌در یقال مسن الرجل مسنا من الباب الرابع اذا مجن (المبسون) جیحون وزننده سروسهی کبی قدّی موزون وچهره‌سی دلبر خوشلقا اوغلانه دینور (ومبسون) وماسن صاحب وزننده اسامی ناسدندر (المبسوسن) میمك فتحیله برنسنه‌در که نسوان صاچلرینی غسل ایده‌جکلری شیئك ایچنه قاتوب قارشدررلر شارح دیرکه فی الاصل فارسی اوله‌رق می ایله سوسن لفظندن مرکبدر که سوسن شرابی اوله جقدر کل صوبی کبی باشلرنی یایقدقلری نسنه‌یه قارشدررلر خوشبو اولدیغیچون (مسبنان) میمك فتحیله قهستان قضاسنده برقریه‌در (مشکدانه) میمك کسریله وشین معجمه ایله لفظ فارسیدر مسك قابی ومسك قتوسی دیمکدر محدثیندن حافظ عبدالله بن عمر بن ابان بك خوشبوی وخوشخوی اولمغله آنکله ملقب اولدی (المشن) میمك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله قامچی ایله اورمق معناسنه‌در یقال مشنه مشنا

من الباب الثانی بمعنی مشنه ای ضربه بالسوط وطرملامق معناسنه در یقال مشن وجهه اذا خدشه وجماع ایلمك
معناسنه در یقال مشن المرأة اذا جامعها وخشونتلو نسنه ایله ال سیلمك معناسنه در یقال مشن یده اذا مسحها بالخشن وقمچیله
چاوب بجروه ایشلمیوب همان دری بی صیرمق معناسنه در یقال مشن فلانا بالسیف اذا ضربه به ضربا فقشر جلده
وجزوی نسنه ال ویرمك معناسنه در که دری بی صیرمق معناسندن مأخوذدر کما سیذکر وتمه ده اولان سودی هپ
صاغمق معناسنه در یقال مشن الناقة اذا حلب ما فی ضرعها (الامتشان) افتعال وزننده بر نسنه دن بر پاره کسوب ایروب
آلمق معناسنه در یقال امتشنه اذا اقتطعه وقاپمق معناسنه در یقال امتشنه اذا اختلسه وقلچ صیرمق معناسنه در یقال
امتشن السیف اذا استله وتمه ده اولان سودی هپ صاغمق معناسنه در یقال امتشن الناقة اذا حلب ما فی ضرعها
ودسترس اولدیغی نسنه یی اخذ ایلمك معناسنه در تقول امتشن منه ما مشن لك ای خذ ما وجدت کما ذکر
(المشنة) تمره وزننده کگیش اولوب دریلدکی اولیان یاره یه دینور بر نسنه یه سورنمکله یاخود قلچ صیرمقیله پیدا
اولان بیوجك صیرق اوله جقدر یقال اصابته مشنة ای جرح له سعة ولا غور له (التمشین) تفعیل وزننده ناقه
سودنی زوراکی ویرمك معناسنه در یقال مشنت الناقة اذا درت کارهة (الموشان) (والمشان) میملرك ضمیله
(والمشان) کتاب وزننده برجنس خرمادر که جمله سنك اطیبی در قال الشارح ومنه المثل ٭ بعلة الورشان تأکل رطب
المشان ٭ (مشان) سحاب وزننده بصره قضاسنده بر قریه در (مشان) کتاب وزننده بر طاغك آدیدر ومشان خبیث
وخوی نخوار قورده دینور وسلیطه وبدزبان عورته دینور یقال امرأة مشان ای سلیطة (المعن) میمك فتحی وعینك
سکونیله اوزون نسنه یه دینور یقال شیء معن ای طویل وقصه نسنه یه دینور یقال شیء معن ای قصیر وآزجه
نسنه یه دینور قلیل معناسنه وچوق نسنه یه دینور یقال شیء معن ای کثیر وناچیز نسنه یه دینور یقال اعطاه
معنا ای هینا یسیرا وحق اقرار ایلمك معناسنه در یقال معن فلان بحقه معنا من الباب الاول اذا اقر وذل وحقارت
معناسنه در یقال ماهذا المعن ای الذل شارحك بیاننه کوره بوراده والاقرار بالذل نسخه سی غلطدر وانکار
وجحود معناسنه در یقال معن بحقه اذا جحده وکفران نعم معناسنه در یقال هو یمعن النعم ای یکفر ومعن سخیانه
دینور ویریوزنده ظاهر وآشکاره جریان ایدن صویه دینور یقال ماء معن ای ظاهر ومعن بن زائده کرمای عربدندر
جود وسخا ایله ضرب مثلدر حاتم کبی ومعن مطلقا کندو وسیله انتفاع اولنان نسنه یه دینور ومصدر اولور آت یك
ایراق سکرتمك معناسنه یقال معن الفرس معنا من الباب الثالث اذا تباعد یعنی عادیا وصویی آقتمق معناسنه در
یقال معن الماء اذا اساله ونبات کرکی کبی صویه قانوب تاب وطراوتله یتشمك معناسنه در یقال معن النبت اذا روی
وبلغ (الماعون) عطیه واحسانه دینور یقال هو یمنع الماعون ای المعروف ویغموره دینور وصویه دینور ومطلقا
کندیسیله انتفاع اولنه جق شیئه دینور یاخود قومشودن واحبابدن عاریت آلنمق شانندن اولان شیئه دینور
خردوات خانه کبی که بالته وکسر وتنجره وقوغه وچناق وسفره مقوله سی نسنه لردن عبارتدر یقال هو یعین
فی ماعونه وهو کل ما انتفع به او کل ما یستعار من فاس وقدوم ونحوه وماعون طاعت وانقیاد معناسنه در یقال
یمنع ماعونه ای انقیاده وطاعته وزکاته دینور یقال اعطی ماعونه ای زکوته وطالبدن منع اولنان یعنی نفاستی
سببیله برکسیه ویرلمز اولان نسنه یه دینور یقال هو ماعون ای یمنع عن الطالب وطالبدن منع اولنمیان یعنی
مبتذل اولمغله کسه دن دریغ اولنمز اولان شیئه دینمکله ضد اولور یقال هو ماعون ای لا یمنع عن الطالب وماعون
حیوانك عهده اقتدارنده اولان یورویشه اطلاق اولنور یقال ضرب الناقة حتی اعطت ماعونها ای بذلت سیرها
(الامعان) همزه نك کسریله یك ایراق سکرتمك معناسنه در یقال امعن الفرس اذا تباعد وبرخصوصده حدنی متجاوز
اولمق اوزره مبالغه واجتهاد ایلمك معناسنه در یقال امعن فی الامر اذا ابعد امعان نظر بوندندر وکلر بو مسنك
الك اوته سنه وارمق معناسنه در که بولنمیوب ناپدید اولور یقال امعن الضب فی جحره اذا غاب فی اقصاه وبرآدمك
مالی چوغلمق معناسنه در یقال امعن الرجل اذا کثر ماله ومالی آزالمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال امعن الرجل
اذا قل ماله وبرآدمك حقنی آلوب کتمك معناسنه در یقال امعن بحقه ای ذهب به وبرآدمك حقنی اقرار ایلمك
معناسنه اولمغله ضد اولور یقال امعن بحقه اذا اقر به وصو آقمق معناسنه در یقال امعن الماء اذا جری (معین)
امیر وزننده یمنده بر بلده در ویحیی نام امام وحافظك پدری اسمیدر (الممعون) شول مرعایه دینور که آنده آب
روان اوله یقال کلاء ممعون اذا جری فیه الماء (المعان) مکان وزننده یورده وقوناق یرینه دینور یقال نزلوا فی معان
لطیف ای مباءة ومنزل ومعان حجاج شام طریقنده بر موضع آدیدر حالا بر قریه در نته که عون ماده سنده دخی
ذکر اولندی (معان) غراب وزننده بر رجل آدیدر (المعنان) میمك ضمیله دره لرده اولان صو آقندیلرینه دینور

(المكن) ميمك فتحى وكافك سكونيله (والمكن) كتف وزننده كلر وچكر كه مقولەسى جانورلرك يمورطەلرينه دينور
ومكن كافك سكونيله ذكر اولنان جانور يمورطلمق معناسنەدر يقال مكنت الضبة اوالجرادة مكنا من الباب الرابع
اذاباضت (المكون) صبور وزننده يمورطيان كلر وچكركه مقولەسنه دينور (الامكان) همزەنك كسريله بودخى
كلر وچكركه مقولەسى يمورطلمق معناسنەدر يقال امكنت الضبة اذاباضت فهى ممكن و برآدمى برنسنەيه
قادر قلمق معناسنەدر تقول امكنته من الشئ اى اقدرته شارح ديركه امكان بركسەيه برنسنه مقدور اولمق
معناسنەده استعمال اولنور كه ممكن اولمق تعبير اولنور ومنه يقال فلان لايمكنه النهوض اى لايقدر عليه (المكمكن)
محسن وزننده يمورطەلو كلر مقولەسنه دينور وشول وادى يه دينوركه آنده مكنان ديديكى اوت بتراوله (المكنات)
ميمك فتحى وكافك كسرى وضميله مكنه ومكنه لفظلرندن جمعدركه كلر وچكركه مقولەسنك يمورطەسنه دينور
قوش يمورطەسنەده اطلاق اولنور ومنه الحديث اقروا الطير على مكناتها بكسر الكاف وضمها اى بيضها (المكانة
امانه وزننده (والمكينة) سفينه وزننده وقارور زانه معناسنەدر كه خفيف اولميوب انكرلو اولمقدن عبارتدر تقول
امش على مكانتك ومكينتك اى على التؤدة والهينة ومكانه برآدم سلطان ووالى عندنده رتبه وحيثيت صاحبى اولمق
معناسنەدر واول رتبه وحيثيته دخى دينور يقال مكن فلان عندالسلطان مكانة من الباب الخامس اذاصار
ذامنزلة ويقال له عندالسلطان مكانة اى منزلة (المكين) امير وزننده پادشاه ووالى ياننده رتبه ومنزلت صاحبى
آدمه دينور جمعى مكناء كلور قرناء وزننده مؤلف بونلرى كون ماده سنده دخى ذكر ايلمشدر اختلافه بناء (التمكن
تفعل وزننده برآدم سلطان ياننده رتبه وپايه صاحبى اولمق معناسنەدر يقال تمكن الرجل اذاصار مكينا عند
السلطان و برنسنەيه مقتدر اولمق معناسنەدر تقول امكنتم من الشئ فتمكن اى قدرته فاقتدر مصباحك
ياننه كوره بوندن اسم مكنه‌در غرفه وزننده وقالديكه وجوب وامتناع مقابلى اولان امكان بومعنادندر مكانه دن
دخى اولمق قابلدر (الاسم المتمكن) اسم فاعل بنيه سيله نحويون عندنده حركات ثلاثى يعنى رفع ونصب وجر
جركه‌لرنى قبول ايدن اسمه اطلاق اولنور زيدكبى يقال جاء نى زيد ورايت زيدا ومررت بزيد اشبو اسم معربه متمكن
اطلاقى اسميتده تمكننه مبنى در (المكان) ميمك فتحيله جاى وموضع معناسنەدر جمعى امكنه واماكن كلوركه جمع الجمعى
اوله جقدر مؤلف بونى دخى كون ماده سنده ذكر ايلدى (المكنان) ميمك فتحيله بر نوع نبات آديدر مواشى مرعاسندندر
(ابومكين) امير وزننده تابعيندن نوح بن ربيعه‌نك كنيه سيدر (التمكين) برآدمى برشيئه مقتدر قلمق معناسنەدر
(الاستمكان) برنسنەيه اقتدار پيدا ايلمك معناسنەدر تقول مكنته من الشئ فاستمكن اى اقدرته (المن) ميمك فتحى ونونك
تشديديله (والمنين) خليق وزننده نعمت و يرمك معناسنەدر يقال من عليه منا ومنينا من الباب الاول اذا انعم و برآدمه ايولك
ايلمك معناسنەدر يقال من عليه اى اصطنع عنده صنيعة ومن ومنه ميمك كسريله برآدمه ايتديكى ايولكى ولطف
واحسانى تعديد ايله باشنه قاقمق معناسنەدر كه تحميل منت وامتنان ايلمك تعبير اولنور يقال من عليه منا ومنه اذا امتن
شارح ديركه منه لفظى بو معنادن اسم دخى اولور احسانى باشه قاقمغه دينور و نعمت واحسانه ده اطلاق اولنور ومن كسمك
معناسنەدر يقال من الشئ اذاقطعه وطوارى يوروب بيتاب ايلمك معناسنەدر يقال من الناقة اذاحسرها ويول
يورمسى آدمى پك اتعاب ايلمكله قوتى كيدروب ضعيف و بيمجال قلمق معناسنەدر يقال من السير فلانا اذا اضعفه
واعياه وذهب بمنته اى بقوته و برنسنه‌يى اكسلتمك معناسنەدر يقال من الشئ اذانقصه ومن مطلقا هوادن
نازل اولان شول طل ورطوبته دينوركه طاشلره واغاجلراوزره نزل اولوب بال قوامنده منعقد وشيرين وصمغ
هيئتنده خشكين اولور شيرخشت وترنجبين كبى و بو بابده معروف اولان شجر بلوط اوزره نازل اولاندر معتدل
ورطوبتدن عارض اولان سعاله وصدره وآق جكره نافعدر معلوم اوله كه من ديدكارى رطوبت تركيده قدرت
حلواسى ديدكلريدركه برقاچ نوع اولور بريسى ترنجبيندر كه بياض اولور و بونك شهدانه اولاننه من افرنجى دينور كه
اطباء استعمال ايدرلر و بعضا فرنكلر تربيه ايله بياض پنيرشكرى طرزنده ايدرلر آنكچون من افرنجى ديرلر و بعضا
طبله كارلر قدرت حلواسى ديو يشله مائل اولاتى صتارلر طشره ولايتلرده اكاكزبى تعبير ايدرلر و بال صره
تعبير اولنان نوعنه فارسيده شيرخشك ومعربنده شيرخشت ديرلر انتهى ومن شول آدمه دينوركه آنى بركسه ادعا
ايلميه شارح ديركه بو نسخه‌لر غلطدر صواب اولان والممن الذى لم يدع اب اولمقدر تا كه محكمده بورسمه
مرسومدر وممن ميم اولانك ضمى وثانيه‌نك كسريله‌در پس صوبى ونسبى معلوم اولميان آرالق دولى ياخود لقطه
مقولەسى شخص اولور كه بركسه بونم والدمدر ديو ادعا ايلمز و بو قطع معناسنه‌ندر ومن بردرلو كيل ياخود
ميزان على قول ايكى رطل مقداره دينوركه لسانمزده بطمان تعبير اولنور تا كه منادخى دينور قفا وزننده جمعى

جمعی امنان کلور ومنا لفظنك جمعی امناء کلور احشاء وزننده و بو معتلّ در (الامتنان) افتعال وزننده برآدم برکیسه ایتدیکی احسانی ذکر وتعداد ایله باشنه قاقق معناسنه در یقال امتنّ علیه اذا عدّله مافعله من الصنائع و برآدمك عندنده بغایت فاخر ونفیس اولان نسنه سنه نائل اولمق معناسنه در تقول امتننته اذا بلغت بمونه (الامنان) همزه نك کسریله بودخی ضعیف و بیمجال قلمق معناسنه در یقال امنه ای اضعفه وذهب بمنته ای قوته (التمنن) تفعل وزننده امنان معناسنه در یقال تمننه السیر اذا اضعفه وذهب بقوته (المنة) میمك ضمیله زور وقوته دینور یقال ابنس لقلبه منة ای قوة (منه) میمك فتحیله اسماء نسواندندر (المنون) صبور وزننده دهر وزمانه اطلاق اولنور قطع معناسندندر یقال دار علیهم المنون ای الدهر (ریب المنون) حوادث دهردن عبارتدر واولومه اطلاق اولنور یقال منه المنون ای الموت و برآدمه نسنه ویردکده یاخود برایولك ایله کده امتنان ایدن کسیه دینور منونه دخی دینور یقال رجل منون ومنونة ای الکثیر الامتنان ومنون شول خاتونه دینور که مال وغناسی ایچون تزوج اولنمغله هر بار قوجه سنه امتناندن خالی اولمز کاسیذکر ومنونه اور مجکه دینور (المنانة) شدّاده وزننده بودخی مالی ایچون تزوج اولنمش خاتونه دینور که دائما زوجنه امتنان اوزره اولور یقال امرأة منون ومنانة اذا کانت تزوجت لمالها فهی تمنّ علی زوجها قال الشارح ومنه الحدیث لاتتزوجنّ حنانة ولامنانة (المنین) امیر وزننده توزه دینور غبار معناسنه وضعیف ایپه دینور وضعیف وناتوان آدمه دینور یقال رجل منین ای ضعیف وقوی وزورمند آدمه دیمکله ضدّ اولور یقال رجل منین ای قوی ومنین شام دیارنده جبل سنیر اعمالندن برقریه آدیدر بوراده سنین نسخه لری غلطدر مترجم دیر که شارح تاریخ عتبی اولان منینی اکا منسوبدر (الممنون) بودخی ضعیف آدمه وقوی آدمه دینور و برآدمك عندنده نهایتدرجه ده فاخر ومعتبر اولان شیئه دینور ومحسوب وموزون نسنه یه دینور ومقطوع معناسنه در ومنه قوله تعالی فلهم اجر غیر ممنون ای غیر محسوب ولامقطوع (المنة) عنبه وزننده اور مجکه دینور ودیشی کرپی یه دینور (الممانة) تشدید نونله مفاعله وزننده برکسه نك ایشنی بتورمکده تردد ایلمك معناسنه در تقول ماننته ای ترددت فی قضاء حاجته (الممان) میم اولانك ضمی وثانیه نك کسریله لیل ونهاره اطلاق اولنور (منین) زبیر وزننده (ومنان) شدّاد وزننده اسامیدندر وابو عبدالله بن منّی که میمك فتحی ونون مشدده نك کسریله در لغویدر (منبتا) زلیخا وزننده بر رجلك لقبیدر (المنان) میمك فتحی ونونك تشدیدیله عباده ابتدای امردن اعطا وانعام ایدن معطی حقیقی جلّ شانه حضرتلرینك اسماء حسنا سندندر (من) میمك فتحی ونونك سکونی اوزره بناسیله اسمدر الذی معناسنه در والفاظ عمومدن اولمغله بعاد وطولده متناهی کلام کثیردن مغنیدر زیرا من یقم اقم معه دیدیکك حینده مقصودك افاده اولنمغله جمیع ناسك ذکرندن کافی ووافی اولدی اکر بویله دیمسك ان یقم زید اوعمرو او بکر اوخالد الی غیر ذالك عبارتیله هر کسی تعداد ایده رك عاجز ودمبسته قاله جغك درکار وافادهٔ غرضه طریق بولمق متعذر اولور ایدی زیرا تسلسل کبی الی غیر النهایه چکلمکله جزاء تکلمه وقت بولنمز ومن کلمه سی استفهام محض ایچون اولور وحکایه صورتنده تثنیه وجمعلنوب منان ومنون دینور وذوی العقوله مخصوص اولمغله من عندك دیدیکك حینده من الناس قولندن مستغنی اولنور وشرطیه اولور نحو قوله تعالی من یعمل سوء یجز به الایه وموصوله اولور نته که ذکر اولندی ونکرهٔ موصوفه اولور کقول بشیر الانصاری * فکفی بنا فضلا علی من غیرنا * حبّ النبیّ محمدا ایانا * ونکرهٔ تامه اولور نحو مررت بمن محسن ای بانسان محسن (من) میمك کسریله حرف جردر غالبا اماکنده ابتداء غایت ایچون اولور وسائر معنالری اکا راجعدر نحو قوله تعالی انه من سلیمان الایة بونده مکان منزلته تنزیل اولندی ونحو قوله تعالی من المسجد الحرام ای ابتداء اسرائه من المسجد الحرام وفی الحدیث فطرنا من الجمعة الی الجمعة بونده زمانده ابتداء غایت ایچوندر وتبعیض ایچون اولور کقوله تعالی منهم من یکلم الله وبیان جنس ایچون اولور و بونده ما کثری ما ومهما کلمه لرندن صکره واقع اولور زیرا بونلر ابهام خصوصنده مفرط وموغلدر کقوله تعالی ما یفتح الله للناس من رحمة فلا ممسك لها وقوله تعالی مهما تأتنا به من آیة وتعلیل ایچون اولور کقوله تعالی مما خطایاهم اغرقوا وبدل وعوض ایچون اولور کقوله تعالی ارضیتم بالحیوة الدنیا من الاخرة وکما فی القنوت لاینفع ذا الجدّ منك الجدّ ای لاینفع ذا الحظّ حظه من الدنیا بدلك ای بدل طاعتك او بدل حظك وغایت معناسنه اولور نحو قولك رأیته من ذلك الموضع زیرا بونده موضع مذکوری رؤیته غایت یعنی ابتداء وانتهاء رؤیته محل قلندی وتنصیص علی العموم معناسنه اولور که زائده اولور نحو ما جاءنی من رجل وتوکید عموم ایچون اولور بونده دخی زائده در نحو ما جاءنی من احد وفصل معناسنه اولور بو صورتده ایکی متضادك ایکنجیسنه داخل اولور کقوله تعالی والله یعلم المفسد من المصلح وباء جارّه یه مرادف اولور کقوله تعالی ینظرون

اليك من طرف خفيّ اى بطرف خفيّ وعن كلمه سنه مرادف اولور كقوله تعالى فويل للقاسية قلوبهم من ذكر الله
اى عن ذكره وفى كلمه سنه مرادف اولور كقوله تعالى ارونى ماذا خلقوا من الارض اى فى الارض وقوله تعالى
اذا نودى للصلوة من يوم الجمعة وعند كلمه سنه مرادف اولور كقوله تعالى لن تغنى عنهم اموالهم ولا اولادهم من الله
شيئا اى عند الله وعلى كلمه سنه مرادف اولور كقوله تعالى ونصرناه من القوم اى على القوم مترجم حقيردير كه مؤلف
بوراده اون درت معنا ذكر ايلدى كتب نحويه ده زياده مذكوردر ازجمله ربما معناسنه اولور وصله اولور لام زائده
معناسنه ومذ معناسنه وباء قسم معناسنه اولور (التموّن) تفعل وزننده بركسنه اهل وعيالنه چوق نفقه ومؤنت
كورمك معناسنه در يقال تموّن الرجل اذا اكثر النفقة على عياله (المون) عون وزننده برآدمك مؤنتنى
رؤيت واداره ايلمك معناسنه در يقال مانه يمونه مونا اذا قام بكفايته وبونده مهموز دخى لغتدر نته كه ذكر اولندى
(الممون) مقول وزننده مؤنتى كورلمش آدمه دينور (المهنة) ميمك كسرى وفتحى وهانك سكونيله (والمهنة) فتحاتله
(والمهنة) كلمه وزننده عمل وصنعت وخدمتده اوزلغه وچيره دستلكه دينور يقال هو حسن المهنة والمهنة والمهنة
اى الحذق بالخدمة والعمل (المهن) رهن وزننده (والمهنة) ميمك فتحى وكسريله برآدمه خدمت ايلمك معناسنه در
يقال مهنه مهنا ومهنة من الباب الثالث اذا خدمه وبرآدمى ياحيوانى اوروب دوككله رنجيده ودردناك ايلمك
معناسنه در يقال مهنه اذا ضربه وجهده وناقه يى صودن عودتده صاغمق معناسنه در يقال مهن الابل اذا
حلبها عند الصدر ولباسى بريوزنده چكوب سورتمك معناسنه در يقال مهن الثوب اذا جذبه اى جرّه وجماع
ايلمك معناسنه در يقال مهن المرأة اذا جامعها (الامتهان) افتعال وزننده بركسنه يى يازنسنه يى خدمته وايشه
قوللنوب مبتذل ايلمك معناسنه در وبو معناده لازم اولور يقال امتهنه اى استعمله للمهنة فامتهن هو (المهين) امير
وزننده خوار وحقير معناسنه در يقال رجل مهين اى حقير وضعيف وزبون معناسنه در يقال هو مهين اى
ضعيف وآزنسنه يه دينور يقال اعطاه شيئا مهينا اى قليلا ووادى آزتمش سوده دينور ورأى وفكر وتدبير
وتميزى آزجه سبكمغز آدمه دينور يقال رجل مهين اى قليل الرأى والتميز ودولى طوتمز اولان اركك حيوانه
دينور جمعى مهناء كلور امراء وزننده (المهانة) سلامه وزننده معانئ مذكوره دن مصدردر يقال مهن مهانة
من الباب الخامس اذا كان مهينا (الماهن) صاحب وزننده كوله يه اطلاق اولنور عبد معناسنه وخدمتكاره دينور
يقال هو ماهنه اى عبده اوخادمه (ميهنه) ميمك كسريله خابران ايالتنده برقصبه آديدر (المين) زين وزننده يلان
سويلمك معناسنه در يقال مان الرجل يمين مينا اذا كذب واكين ايكمك ايچون تربرايى نطس ايلمك معناسنه در
يقال مان الارض اذا شقها للزراعة (المائن) (والميون) صبور وزننده (والميان) شدّاد وزننده يلانجى يه دينور كذاب
معناسنه (الميناء) ميمك كسريله صرچه قسمنك جوهرينه دينور جوهر الزجاج معناسنه مترجم ديركه مينا مينا
وزننده فارسيده شيشه يه وصرچه يه ولسانمزده مينه تعبير ايلديكمز لاجوردى صرچه يه دينمكله ظاهرا
فارسيدن معرّب ظن اولنور (مينى) ميمك كسرى وقصرايله برموضع آديدر واسكله يه دينور مرسى معناسنه
(ميانه) كنابه وزننده اذربيجان اولكه سنده بربلده در نسبتنده ميانجى دينور كه ميانج ميانه معربيدر (المان) حال
وزننده صبان دموريه دينور سنه معناسنه (ميذان) ميمك كسريله هرات قضاسنده برقريه آديدر (المتماين)
اسم فاعل بنيه سيله يلانجى آدمه دينور بوملابسه ايله دوستلغى صدق وصميمى اوزره اولميوب مغشوش اولان
كمسنه يه متماين الود اطلاق اولنور يقال رجل متماين الودّ اى مغشوش تمّ بحمده تعالى فصل النون
(المنبن) معظم وزننده بعض دانه لرى اكل اولنمش اولان اوزم سالقمنه دينور يقال عنقود منبن اى اكل بعض
ماعليه من العنب (النتن) نونك فتحى وتانك سكونيله بد قوقويه دينور يقال به نتن اى ضد فوح ونتن ونتانه سلامه
وزننده مصدرلردر برنسنه بد قوقمق معناسنه در جيفه كبى يقال نتن الشئ ونتن نتنا ونتانة من الباب الخامس
والثانى ضدّ فاح (الانتان) همزه نك كسريله بودخى بد قوقمق معناسنه در يقال انتن الشئ بمعنى نتن (المنتن)
محسن وزننده (والمنتن) ميمك وتانك كسريله كه ميمك ضمه سى تانك كسره سنه تابع اولمشدر (والمنتن) ميمك وتانك
ضمه سيله كه تاء ميمه تابع اولمشدر (والمنتين) قنديل وزننده متعفن وبد بوى نسنه يه دينور (الينتون) يعفور
وزننده بر بد رايحه نباته دينور تركيده درياس ديدكلرى صمغك شجريدر (التنتين) تفعيل وزننده برنسنه يى
قوقوزوب بد رايحه قلمق معناسنه در يقال نتنه اذا جعله منتنا (المناتين) ميمك فتحيله منتن لفظندن جمعدر
بد رايحه لو نسنه لره دينور ومنه يقال قوم مناتين (اتنان) همزه مفتوحه ايله طائف قربنده برموضعدر آنده
هوازن وثقيف قبيله لرى بيننده بر وقعه اولمشدر (نحن) نونك فتحى وحاى مهمله نك سكونى ونون اخيره نك

ضم اوزره بتاسیله ضمیر متکلم مع الغیردر بر ذیعکدر آنکله نفسلرندن مخبر اولان تثنیه وجمع اراده اولنور وعند البعض ضمیر متکلم وحده اولان انا کلمه سنك من غیر لفظها جمعیدر اجتماع ساکنین محذوری ایچون آخری تحریك اولندی وحرکات سائره بیننده ضمه اختیار اولنیدیغنك وجهی بودر که چون ضمه جمعه دلالت ایدوب جمع مضمره ایسه واو ومیم دلالت ایدر فعلوا وانتم کبی واو ایسه ضمه نك جنسندندر پس مجانست ایچون ضمه ایله تحریك ایلدیلر (نقنه) نونك وقافك ونون مشدده نك فتحیله ابو جعفر احمدك که اندلسده بنو حود جماعتندن علو توین دولتنك وزیر ایدی پدری اسمیدر (نوقان) نونك ضمیله طوس ایالتنده بر بلده در محمد بن ابی علی بن ابی نصر وابو المکارم فضل الله بن الحافظ ابی سعید وناصر بن اسمعیل ومحمد بن المنتصر وعلی بن ناصر بن محمد الفقهاء النوقانیون اکا منسوبلردر (النن) نون اولانك فتحی وثانیه نك تشدیدیله ضعیف صاچلره دینور ومحمد بن عبد الله بن النن محدثیندن بر ذاتدر که آنك مجازندن بر لر روایت حدیث ایدرز (النون) حرف زیاده ندر واشعارده نی عنوانیله تفوه اولنمق ضرورته مبنی جائزدر ونون یازو یازه جق دویده دینور دواة معناسنه وبالغه دینور حوت معناسنه جمعی نینان در نونك کسریله وانوان در مترجم دیر که صحیح بخاریده مسطور اولان حدیث طویل ذیلنده یهودینك الا اخبرك بادام اهل الجنة قال بلی قال بالام ونون قولنده بالام عبرانیدر اوکوزه دینور ونوندن مراد بالقدر ونون قلجك اغزنه اطلاق اولنور شفرة السیف معناسنه (ذو النون) یونس پیغمبر علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك لقب شریفلریدر وعربدن بر آدمك قلجی اسمیدر که بالق هیئتنده مصنوع ایدی (ذو النونین) تثنیه بنیه سیله معقل بن خویلد نام کسنه نك قلجی اسمیدر (نونه) نونك ضمیله بنت امیه در که ابو سفیان بن حربك عمه سی ایدی ونونه کلمهٔ صواب معناسنه در یقال قال نونة ای کلمة من الصواب وبر بالغه دینور سمکه معناسنه که نوندن مفرددر وکوچك چوجغك ذقنده اولان چقورجغه دینور تقول سوّد نونة هذا الصبی لئلا تصیبه العین ای النقرة فی ذقنه (نائن) صاحب وزننده اصفهان قربنده بر بلده در احمد بن عبد الهادی وعلی بن احمد المحدثان النائنیان اورادندرلر (نینان) نونك کسریله حجازده بر موضعدر (نینی) نون مکسوره ایله تینی وزننده بر نهر اسمیدر (نینوی) نون اولانك کسری وثانیه نك فتحیله کوفه ده بر موضع آدیدر وموصل قضاسنده بر قریه آدیدر که یونس علیه السلامك قریه سیدر نجز بحمده تعالی فصل الواو (الوأن) واوك فتحی وهمزه نك سکونیله بصی کوده لو آدمه دینور علی قول مطلقا انلو وبصی نسنه یه دینور مؤنثی وأنه در (الوبنة) واوك فتحی وبانك سکونیله اذی ورنجش معناسنه در یقال وقع فی الوبنة ای الاذی وآجلغه دینور یقال اخذه الوبنة ای الجوعة (الوابن) صاحب وزننده کس وکسه معناسنه مستعملدر یقال ما فی الدار وابن ای احد (الوتنة) واوك فتحی وتانك سکونیله مخالفت معناسنه در یقال بینهما وتنة ای مخالفة (الواتن) صاحب وزننده بر یرده ثابت ودائم اولان شیئه دینور یقال هو واتن فیه ای ثابت دائم ویر یوزنده دائمی جاری اولان صویه وصف اولور یقال ماء واتن ای معین دائم (الوتین) امیر وزننده یورك طمرنه دینور که کسلدکده صاحبی هلاك اولور جمعی وتن کلور واوك ضمیله واوتنه کلور اجوبه وزننده وبو دوام معناسنندندر (الوتن) واوك فتحیله بر آدمك یورك طمرنه اورمق معناسنه در یقال وتنه وتنا من الباب الثانی اذا اصاب وتینه (الوتون) قعود وزننده (والوتنة) وعده وزننده بر نسنه اصلا منقطع اولمیوب دائمی اولمق معناسنه در یقال وتن الماء وتونا ووتنة اذا دام ولم ینقطع (الاستیتان) حیوان سمورمك معناسنه در یقال استوتن المال اذا سمن (الاستیثان) ثای مثلثه ایله بودخی حیوان سمورمك معناسنه در یقال استوثن المال اذا سمن وبر نسنه بقیه قالمق معناسنه در یقال استوثن الشیء اذا بقی وقوی اولمق معناسنه در یقال استوثن الشیء اذا قوی وبر نسنه یی چوغالتمق معناسنه در یقال استوثن من المال اذا استکثر وخرما اغاجلری ایریلی اوفقلی ایکی بلوك اولمق معناسنه در یقال استوثنت النخل اذا صارت فرقتین صغارا وکبارا ودوه لرك باورلری کندیلر ایله بیله جه نشئت ایلمك معناسنه در یقال استوثنت الابل اذا نشأت اولادها معها (الوثن) فتحتینله بته دینور صنم معناسنه جمعی وثن کلور ضمتینله واوثان کلور یقال کانه وثن من الاوثان ای صنم شارح دیر که بعضلر بونی حجاره واخشاب مقوله سندن مصنوعه تخصیص ایدرلر (الواثن) واتن وزننده ومرادفیدر که ثابت وپایدار اولان نسنه یه دینور یقال ماء واثن ای واتن صنم معناسی بوندن مأخوذدر (الموثونة) ذلیله اولان عورته دینور (الایثان) همزه نك کسریله بر آدمه پك چوق عطیه ویرمك معناسنه در یقال اوثن زید اذا اجزل عطیته ومالی چوغالتمق معناسنه در یقال اوثن من المال اذا اکثر منه (الوجن) واوك فتحی وجیمك سکونیله آتمق معناسنه در یقال وجن به وجنا من الباب الثانی اذا رمی وبر نسنه یی یره اورمق معناسنه در یقال وجن به الارض

مطلب

و

اذاضربهابه ودوكمك معناسنه در وچرپمك يقـال وجن القصار الثوب اذادقه (انوجين) امير وزننـده دره نك
وچاينك قيسنه دينور يقال رأيته يقعد على وجين الوادى اى شطه وبايرطرزنده طپراغى پك اولوب آنده يوريمسى
صرپ وچتين اولميان يوكسكجه صرت يره دينور (الوجناء) حمراء وزنـنده متين وشديد ناقه يه دينور وجين
معناسندن مأخوذدر يقال ناقة وجناء اى شديدة (الوجنة) واوك حركات ثلاثيله (والوجنة) فحاتله (والاجنة) همزه نك
حركات ثلاثى وجيمك سكونيله كه همزه واودن بدلدر انسانك يوزنده يومريجه اولان موضعه دينوركه يناق تعبير
اولنور فارسيده رخسار دينور (الميجنة) ميمك كسريله طوقمقـه دينور مدقه معناسـنه جمعى مواجن كلور
(التوجن) تفعل وزننده خضوع ومسكنت ايلمك معناسـنه در يقال توجن الرجل اذاذل وخضع (الاوجن)
احمد وزننـده غليظ اولان طاعه دينور (الموجونة) شرمنده وخجله عورته دينور يقـال امرأة موجونة اى خجلة
(التوجين) تفعيل وزننـده دوكمك دق معناسنـه در ومنه يقـال مادرى اى من وجن الجلد هو اى اى الناس
اسـاسده زمخشرى ديديكه تقول العرب وجن الدباغ الجلد اى ضربه ودقـه ليلين يعنى دباغ درى يى يومشتمق
ايچون دق ايلدى بومعنادندركه عربلر مادرى اى من وجن الجلد هو ديرلر اى الخلق هو معناسنه يعنى بو باب
كنايه دندركه تحقير موقعنده استعمـال اولنور بن آنك نه كونه مخلوق اولديغنى بيلميورم ديجـك يرده ايراد اولنور زيرا
دباغت حرفتى بغـايت آلچق وكتردر (التوحن) حاى مهمله ايله تفعل وزننده قارن بيومك معناسـنه در يقال
توحن الرجل اذاعظم بطنه وذل وهلاك معناسـنه در يقال توحن الرجل اذاذل وهلك (الوحنة) تمره وزننده
صير بجق چاموره دينور (الوحن) فحتبنله يركسيه درونده كيرلنوب كين طوتمق معناسنه در يقال وحن عليه وحنا
من الباب الرابع اذا احن (الوخنة) واوك فتحى وخاى معجمه نك سكونيله فساد معناسنه در يقال به وخنة اى فساد (التوخن)
تفعل وزننده خيره ياخود شره قصد ايلمك معناسنه در يقال توخن الى خير او شر اذا قصد (الودن) واوك فتحى ودالك
سكونيله (والودان) كتاب وزننده برنسنه يى صو يه باصوب اصلتمق معناسنه در يقال ودن الشئ ودنا وودانا من الباب الثانى
اذابله ونقعه وكلين اولان بانونك جهـاز ومهماتنى كوزلجـه كورمك معنـاسـنه در يقـال ودن العروس اذا احسن
القيام عليها وودن برنسنه يى قصالتمق معناسـنه در يقال ودن الشئ ودنا اذا قصره واورمق معنـاسـنه در يقال
ودنه بالعصا اذاضربه بها شارح ديركه اسـاسده ميدان لفظى بومعنـادن مأخوذ اولمق اوزره مرسومدر وودن
خاتون خيره جوره چوجق طوغورمق معناسنه در يقـال ودنت المرأة ودنا من الباب الرابع اذا ولدت ولدا ضاويا
(الودين) امير وزننده (والمودون) صويه باصيلوب اصلنمش نسنـه يه دينور ومودون بيونى وكورك وكوكس كمكلرى
وقبوغـه لرى وقولرى قصه ويغرنيسى طـار خلقتى ناقص آدمه دينور مؤنثى مودونه در يقـال رجـل مودون
اى القصير العنق والالواح واليدين النـاقص الخلق الضيق المنكبين ومودونه قصه بيونلو كوچك جثه لو طقنـاز
طوپاج عورته دينوركه سپورنديجى كفهسى كبى برمعنا اولور يقال امرأة مودونة اى دخلة قصيرة العنق صغيرة الجثة
ومودون خيره جوره چوچغه دينور يقـال ولد مودون اى ضاو (التودين) تفعيل وزننده بودخى برنسنه يى صو يه
اصلتمق معنـاسنه در يقـال ودنه اذا بله ونقعه وبرنسنه يى قصلتمق معنـاسنه در يقـال ودن الشئ اذا قصره
(الاتدان) اتفـاق وزننـده بودخى برنسـنه يى صو يه باصوب اصلتمق معنـاسنه در واصلنمق معناسـنه اولمغله
متعدى ولازم اولور يقـال اتدن الجلد فاتدن هواى نقعه فانتقع (الايدان) همزه نك كسريله بودخى برنسـنه يى
قصلتمق معنـاسنه در يقـال اودن الشئ اذا قصره وعورت خيره جوره ولد طوغورمق معنـاسنه در يقـال
اودنت امرأة اذا ولدت ولدا ضاويا (الأودن) احمر وزننده تروتازه وملايم نسنه يه دينور يقـال غصن اودن اى ناعم
واودن مرعش ايله فرات بيننده برقريه آديدر اودنه همزه نك فتحيله بخارى قضاسـنده برقصـبه در داود
بن محمد المحدث الاودنى اورادندر (التودن) تفعل وزننـده درى يومشمق معنـاسنه در يقـال تودن الجلد اذالان
(المودن) مكرم وزننده خيره جوره ولده دينور (التوذن) ذال معجمه ايله تفعل وزننده صرف وتحويل معناسـنه در
يقـال توذنه اذاصرفه وبرنسـنه يى عجبلمك معنـاسنه در يقـال توذنه اذا اعجبه (واذنان) ذال مكسوره ايله
اصفهان قضاسنده برقريه در (التورن) تفعل وزننده چوق باغ سورنوب دائمـا ناز ونعيم اوزره اولمق معناسنه در
يقال يتورن فلان اى يتدهن كثيرا ويتنعم (واران) تبريز قضاسنده برقريه آديدر (الورانية) علانيه وزننـده دبره
دينور است معناسنه ورنه تمره وزننـده سلفده ذى القعده آينك اسميدر (الوزن) واوك فتحى وزاى معجمه نك
سكونيـله (والزنة) عده وزننـده طارتمق معنـاسـنه در يقـال وزنه يزنه وزنا وزنة اذا راز ثقـله وخفته ووزن
برنسنه يى طـارتجق شيئـه دينـور مثقـال معنـاسـنه در جمعى اوزان كلور وبرآدمك قالدره ميه جغى

خرما كوممه سنه دينور كه هجر ديارى دنكندن نصف يا ثلث دنك مقدارى اولور جمعى وزون
كلور ووزن بر يلدز اسميدركه سهيل يلدزندن مقدّم طلوع ايلمكله خلق آنى سهيل يلدزى ظن ايدرلر
ووزن الجبل وزنة الجبل طاغك بماجنه اطلاق اولنور يقال زلوا وزن الجبل وزنته اى حذائه ووزن شبيب بن
ديسم نام كمسه نك فرسى اسميدر ووزن برنسنه يى اورانلمق خرص وتخمين معناسنه مستعملدر يقال وزن تمر النخلة
اذا خرصها وحزرها ووزن موزون ياخود وازن معناسنه دركه نسب اوزره در يقال درهم وزن اى موزون
اووازن و برنسنه نك قرشوسنه اطلاق اولنور كما سيجيئ واصطلاح ادبيه ده بحره موافق شعر نظم وتقطيع ايلمك
معناسنه در يقال وزن الشعر اذا قطعه ونظمه موافقا للميزان ووزن انسانك عقل ورشد وانديشه سنه اطلاق
اولنور ومنه يقال فلان راجح الوزن اى كامل العقل والراى (الوزنة) تمره وزننده رشد ودرايتى اولان بودره
عورته دينور موزونه دخى دينور يقال امرأة وزنة وموزونة اى عاقلة (وزن سبعه) بر رجلك لقبيدر (الوزنة)
واوك كسريله بناء نوعدر يقال انه لحسن الوزنة اى الوزن (الميزان) ميمك كسريله ترازويه دينوركه آلت وزندر
وعربلر كوندز اورتالنوب يار يلندى ديجك يرده استقام ميزان النهار ديرلر وميزان عدل وداد معناسنه مستعملدر
قال الشارح ومنه قوله تعالى الا تطغوا فى الميزان قيل اراد بالميزان العدل ومقدار معناسنه مستعملدر يقال
ميزانه كذا اى مقداره (الموازنة) مفاعله وزننده برنسنه يه برابر اولمق معناسنه در يقال وازنه اذا عادله وقرشو
قرشويه اولمق معناسنه در يقال وازنه اذا قابله وحاذاه و برآدمك صنيعه سنه مكافات ايلمك معناسنه در يقال وازن
فلانا اذا كافاه على فعاله (الوزان) (والوزانة) واوك كسريله وزن وزنه كبى برنسنه نك بماجى اولان شيئه دينور
يقال هو وزنه وزنته نصبا على الظرف و بوزانه و بوزانته اى قبالته (الوزن) واوك كسريله بودخى طارتلمش ياخود
طارتيسى تام اقچه يه دينور واو مفتوحه كبى يقال هذا درهم وزنا ووزن اى موزون اووازن (الاتزان) اتفاق
وزننده طارتلمق معناسنه در يقال وزنت له الدراهم فاتزنت واقچه يى نقد آلمق معناسنه در يقال اتزن الدراهم
اذا انتقدها وشعر تقطيعه موافق موزون اولمق معناسنه در يقال وزن الشعر فاتزن و برنسنه شيئ آخر ايله برابر
وهمسنك اولمق معناسنه در يقال اتزن العدل اذا اعتدل بالاخر (الاوزن) سائردن قوى ولنكرلو اولان شيئه
دينور يقال هو اوزن من غيره اى اقوى وامكن وسائردن وجاهتلو اولان آدمه دينور يقال هو اوزن القوم
اى اوجههم (الوزين) امير وزننده اصيل وثابت معناسنه مستعملدر يقال هو وزين الرأى اى اصيله
واون كبى مطحون اولمش ابو جهل قربوزنه دينور (التوازن) تفاعل وزننده برابرلشمك معناسنه در يقال توازنا
اذا اتزنا اى تساويا (الوزانة) امانه وزننده برآدمك راى وفكر وملاحظه سى قوى واصيل اولمق معناسنه در يقال
وزن الرجل وزانة من الباب الخامس اذا كان اصيل الراى (موزن) مخزن وزننده برموضعدر (التوزين) تفعيل
وزننده برنسنه يه ربط قلب ايدوب ذهننده آنى قرارداده قلمق معناسنه در يقال وزن نفسه على كذا اى
وطنها عليه (الايزان) همزه نك كسريله توزين معناسنه در يقال اوزن نفسه على كذا بمعنى وزنها (الوسن)
واوك وسينك فتحيله (والوسنة) هايله (والوسنة) تمره وزننده (والسنة) عده وزننده اويقو آغرلغنه دينوركه
دماغه عارض اولور هنوز قلبه وكوزه عروض ايلمز لكن كوز آغرلشوب سوزلمكه بشلر فارسيده پينكى وتركيده اويوقلمه
وپينكلمه واهل كيف اصطلاحنده شكر ايله تعبير اولنور على قول اويقونك اولنه دينوركه همان بين النوم
واليقظه حالتيدر وعند البعض امر غمغمه دينوركه قلبه وآندن بر مقدارجه كوزه عارض اولور پس اويقونك درت
مرتبه سى اولور واصح اولان قول اولدر و بو نوم حدندن خارجدر يقال اخذه الوسن والوسنة والوسنة والسنة
اى ثقله او اول النوم او النعاس و بو معناده مصدر اولورلر يقال وسن الرجل وسنا ووسنة ووسنة وسنة من الباب الرابع
اذا اخذه ثقلة النوم او اوله او النعاس ووسن مدت مديده اغزى آچلمامش قيونك بد وتيز رايحه سندن بايلمق
معناسنه در يقال وسن الرجل اذا غشى عليه من نتن البئر نته كه اسن دخى بو معنايه در وسنه غفلت معناسنه
مستعملدركه معناى لازميدر يقال هو فى سنة اى غفلة ووسن حاجت معناسنه مستعملدر جمعى اوسان كلور
تقول ماهو من همى ولا من وسنى اى من حاجتى ويقال قضت الابل اوسانها من الماء اى اوطارها وحاجاتها
(الوسن) كتف وزننده (والوسنان) عطشان وزننده (والميسان) ميزان وزننده چوق اويوقلوب پينكلر
اولان آدمه دينور مؤنثى وسنه در فرحه وزننده ووسنى درسكرى وزننده وميسان در يقال رجل وسن ووسنان
وميسان وامرأة وسنة ووسنى وميسان اذا كثر نعاسه بونلر اسم فاعلر در مبالغه ايچون دخى مستعملر در پس كوزنده
نعاس اواوب اويوقليان آدمه ودائما بو وصف اوزره اولان آدمه اطلاق اولنور (الاستيسان) اويوقلمق معناسنه در

يقال استوسن الرجل بمعنى وسن (الايسان) همزه نك كسريله اغزى آچلمدق قيونك بخارى آدمى بيخود ايلمك
معناسنه در يقال اوسنته البئر اذا جعلته مغشيا عليه ورؤيا كورمك معناسنه مستعملدر يقال رزق فلان مالم
يوسن به فى نومه يعنى فى رؤياه (التوسن) تفعل وزننده يوغورناقه يى او يقوده يقاليوب آشمق معناسنه در يقال
توسن الفحل الناقة اذا اتاها وهى نائمة وكذا الرجل المرأة (الموسنة) محسنه وزننده اغزى اچلمدق قيويه دينوركه
بخارى آدمى بيخود ايليه (ميسان) ميم مفتوحه ايله برموضع آديدر (الوسنى) عزبى وزننده چوق اويوقليوب
پينكلر اولان آدمه دينور برشخواركبى يقال رجل وسنى اى كثير النعاس (الموسونة) تنبل عورته دينور يقال
امرأة موسونة اى كسلى (ميسانة الضحى) ميمك كسريله دائما قوشلق وقتى اويور اولان خاتونه دينوركه حقلرنده
مديحه در زيرا كيجه چوق اويوميوب ايش كوررا ولمغله قوشلق اكمال ايدر كذلك بعد الزوال اخشامه متعلق امور
وقتى اولمغله مقدم اويوب اول هنكامده اويومز خصوصا قيلوله يه ده مراعات ايدر يقال فلانة ميسانة الضحى
مدح فى حقهن (الوشن) واوك وشين معجمه نك فتحيله يوكسكجه وتومسكجه ارضه دينور وكوده سى قالين دوه يه
دينور (الاوشن) احمر وزننده برآدمك خانكبسنه ودائما ملازمنه دينوركه هميشه اكا تردد ايدوب انكله همنشين
اولوب طعامنى بيله جه تناول ايدر اوله طال قاوق اوله جقدر يقال هو اوشن لفلان اى يأتيه و يقعد معدو يأكل
طعامه (الوشنان) واوك حركات ثلاثيله اشنان لفظنده لغتدر كه چوغانه دينور (التوشن) تفعل وزننده
صو چكيلوب آزالمق معناسنه در يقال توشن الماء اذا قل (الوصنة) واوك فتحى وصادك سكونيله كوچك
بچاوره يه دينور يقال مسحه بالوصنة اى الخرقة الصغيرة (الوضن) واوك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله برشيئك
اجزاسنى بوكوب برى برينك اوزرينه قاتلمق ياخود برنسنه يى استف ايلمك معناسنه در يقال وضن الشئ وضنا من الباب
الثانى اذا ثنى بعضه على بعض وضاعفه اونضده وقولان طوقومق معناسنه در يقال وضن النسع اذا نسجه (الموضون)
(والوضين) اميروزننده برى برى اوزره بوكيلوب قاتلنمش ياخود استف اولمش نسنه يه دينور ووضين ترشه دن يا خود
قيلدن طوقنمش يصى قولانه دينور على قول مبشبندن اولانه مخصوصدر جمعى وضن كلور واوك ضميله وعربلر
دابه يك آرقليوب زبون اولدى ديجك يرده قلق وضين الدابة ديرلر (الموضونة) اورلمش زرهه دينور على قول صيق
حلقه لو اولانه ياخود ايكيشر ايكيشر حلقه ايله نسج اولنمشنه ياخود جواهر ايله منسوج اولانه دينور يقال درع
موضونة اى منسوجة او المقاربة النسج او المنسوجة حلقتين حلقتين او بالجواهر (التوضن) تفعل وزننده تذلل معناسنه در
يقال توضن الرجل له اذا تذلل له (الاتضان) اتفاق وزننده برنسنه يه متصل اولمق معناسنه در يقال اتضن به
اذا اتصل به (الميضانة) ميمك كسريله كوفه تعبير اولنان قابه دينور يقال نقله بالميضانة اى القفة (الميضنة) مكنسه
وزننده چوال طرزنده برقابدر كه خرما يبراغندن منسوج اولور جمعى مواضين در (الوطن) فتحتينله وطانك سكونيله
انسانك اقامتكاهى اولان منزله دينوركه يورد تعبير اولنور يقال كل يحب وطنه اى منزل اقامته كذلك صغر وقيون
مقوله سنك آغيلنه وآخورينه اطلاق اولنور جمعى اوطان كلور (الوطن) واوك فتحى وطانك سكونيله يورده مقيم
اولمق معناسنه در يقال وطن بالوطن و بالمكان وطنا من الباب الثانى اذا اقام به (الايطان) همزه نك كسريله
وطن معناسنه در يقال اوطن به بمعنى وطن و برىرى يورد ايدنمك معناسنه در يقال اوطنه اذا اتخذه وطنا (التوطين)
تفعيل وزننده بودخى بريرى يورد ايدنمك معناسنه در يقال وطنه بمعنى اوطنه وتوطين النفس برنسنه يه صميمى
ربط قلب ايدوب آنى قرارداده قلمق معناسنه در يقال وطن نفسه عليه اذا مهدها (التوطن) تفعل وزننده
بريره وطن طوتمق معناسنه در بوعلاقه ايله توطن النفس برنسنه يه قلب ياتوب يرلشمك معناسنه در يقال توطنت
نفسه عليه اذا تمهدت (الاستيطان) بودخى بريره وطن ايدنمك معناسنه در يقال استوطن المكان اذا اتخذه وطنا
(المواطن) ميمك فتحيله موطن كلمه سنك جمعيدر كه وطن طوتيلان محله دينور ومواطن مكه موقف يرلرندن عبارتدر
يقال اذا اتيت مكة فوقفت فى تلك المواطن فادع لنا اى مواقفها ومواطن الحرب جنك محللرندن عبارتدر جنكاه
معناسنه يقال هذه مواطن الحرب اى مشاهدها (الميطان) ميزان وزننده برنسنه نك غايتنه دينور وشول يره دينوركه
قوشى آتلرى اورادن تعيين وارسال ايدرلر كويا كه آتلر ايچون توطن ايده جك مقامدر واول مسافه نك غايتنه كه
آتلرك سكرتمسى آنده منتهى اولور ميداء وميتاء دينور واول ايكى موضعك ماينته ميدان دينور تقول ارسل الخيل
من الميطان اى من حيث يوطن لترسل منه الخيل فى السباق (المواطنة) مفاعله وزننده موافقت معناسنه در
يقال واطنه على الامر اذا وافقه (الوعنة) واوك فتحى وعينك سكونيله نك يره دينور يقال ارض وعنة اى صلبة
وعند البعض اصلا نبات انبات ايتمز اولان آق و پورارضه دينور واكا وعن دخى دينور جمعى وعان در واوك

کسریله ووعنه قرنجه یواسنك اثر ونشانىنه دینور وطاغلرك یوزنده اولان یول یول طمرلره دینورکه شجر نبع
انبات ایدن طمرلره شبیه اولور (الوعن) واوك فتحیله وعنه ایله معناى اولده مرادفدر وصغنه چق یره دینور ملجأ
معناسنه (التوعن) تفعل وزننده حیوان نهایت رتبه سموروب تاولنمق معناسنه‌در یقال توعنت الابل والغنم
اذا بلغت غایة السمن و برنسنه‌یی استیعاب ایلمك معناسنه‌در یقال توعن الشیء اذا استوعبه (الوغنة) واوك
فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله ایچریسی کککبش دستیبه دینور (التوغن) تفعل وزننده جنکده اقدام ایلمك معناسنه‌در
یقال توغن فی الحرب اذا اقدم (الوفنة) واوك فتحی وفانك سکونیله آزلغه دینور یقال به وفنة ای قلة (التوفن) تفعل
وزننده آزالوب اکسلمك معناسنه‌در یقال توفن الشیء اذا انقص وقل (التوقن) قافله توقل وزننده ومرادفیدرکه
دیك یوقری طاغه آغمق معناسنه‌در یقال توقن الوعل فی الجبل اذا توقل (الایقان) همزه‌نك کسریله بوه‌دن
کوکرجن آولمق معناسنه‌در یقال اوقن الرجل اذا اصطاد الحمام من محاضنها (الموقونة) پاکدامن پرهیزکار
ومخدره قیزه دینور یقال جاریة موقونه ای مصونة مخدرة (الوقنة) غرفه وزننده طاغلرده اولان قوش دونکسنه
دینور و یرده اولان چقوره دینور علی قول بعض بایرلك صرتلرنده چقورطرزنده اولان انکبه یرلره دینور جمعی
وقنات کلور نته که اقنه دخی بومعنایه‌در جمعی اقنات کلور شارح دیرکه مبدله‌در (الوکن) واوك فتحیله والوکنة
واوك حرکات ثلاثیله (والوکنة) ضمتینله (والموکن) (والموکنة) منزل ومنزله وزنلرنده قوش یوه‌سنه دینور
یقال الطائر فی وکنه ووکنته ووکنته وموکنه وموکنته ای فی عشه ووکن لفظنك جمعی اوکن ووکن کلور واوك ضمیله
ووکون کلور ووکن مصدر اولور پك یوریمك معناسنه یقال وکن الرجل وکنا من الباب الثانی اذا سار شدیدا واتورمق
معناسنه‌در یقال وکن الرجل اذا جلس وقوش یمورطه بصمق معناسنه‌در یقال وکن الطائر بیضه وعلیه اذا حضنه
(الواکنة) یمورطه‌ده یتان قوشلره دینور یقال حمایم واکنة ای حاضنة وواکنه برقلعه آدیدر (التوکن) تفعل
وزننده یرلشمك معناسنه‌در یقال توکن الرجل اذا تمکن (التولن) تفعل وزننده ماتم ومصیبت دمنده فریاد وفغان
ایلمك معناسنه‌در یقال تولن الرجل اذا رفع صوته بالصیاح عند المصائب (التومن) تفعل وزننده برآدمك
اولادی چوغالمق معناسنه‌در یقال تومن الرجل اذا کثر ولده (الونّ) واوك فتحی ونونك تشدیدیله زبونلق
ضعف معناسنه‌در وساز اقسامندن چارپاره‌یه دینورکه چنکبلر وکوچکلر پرمقلریله چلارلر یقال یرقص بالون
ای الصنج الذی یضرب بالاصابع وونّ قهستان ایالتنده برقریه آدیدر حسین الفرضی الونی اکا منسوبدر
(الوهن) واوك فتحی وهانك سکونیله وفتحیله برآدم کار وعملده کوشك وسست وضعیف اولمق معناسنه‌در اسم اوله‌رق
دخی استعمال اولنور یقال وهن الرجل کوعد ووهن کورث ووهن ککرم وهنا اذا ضعف فی العمل ویقال فیه
وهن ای ضعف فی العمل وضعیف ایلمك معناسنه متعدی اولور یقال وهنه اذا اضعفه ووهن کوده‌سی قالین
قصه آدمه دینور یقال رجل وهن ای قصیر غلیظ وکیجه یاریسی مقدارنه یاخود کیجه یاریسندن برساعت صکره‌جه
وقته دینور نته که موهن دخی بومعنایه‌در مجلس وزننده یقال مضی وهن وموهن من اللیل ای نحو من نصف اللیل
او بعد ساعة منه ووهن وقت مزبوره کیرمك معناسنه‌در یقال وهن الرجل اذا دخل فی ساعة الوهن (الایهان)
همزه‌نك کسریله بودخی وقت مذکوره کیرمك معناسنه‌در یقال اوهن الرجل اذا دخل فی ساعة الوهن وبرآدمی
سست وضعیف قلمق معناسنه‌در یقال اوهنه اذا اضعفه (التوهین) تفعیل وزننده بودخی برآدمی سست وضعیف
قلمق معناسنه‌در یقال وهنه اذا اضعفه (الواهن) هانك کسریله (والموهون) سست وضعیف آدمه دینور
یقال رجل واهن وموهون وامرأة واهنة وموهونة ای ضعیف جمعی وهن کلور واوك ضمیله (الوهنانة) واوك
فتحیله ایش ایشلمك بابنده تنبل اولان عورته دینور یقال امرأة وهنانة ای فیها فتور عند القیام (الواهنة) برکونه ریح
اسمیدرکه انسان پیر اولدقده اموزلرنده یاخود بازولرنده یاخود اخدعین دیدکلری طمرلرده حادث اولور ناسك
ریح طبابر دیدکلری ریحدر وقصه ایکوبه دینورکه الك اشاغی ایکو اوله جقدر علی قول قفاده اولان اکورغه کیکنه
دینور وبازویه دینور وواهنة الفرس آتك کوکسنك اوّل ایکوسنه دینور (الوهین) امیر وزننده شول کمسیه
دینورکه ارغادلر اوزره ناظر اولوب آنلری ایشلمکه سوق واغرا ایدر اوله بناء امینی اوله جقدر (الوین) این وزننده
سیاه اوزمه دینور (وین) سکری وزننده برموضع آدیدر فصـــــل الهاء (الهبون) بای موحده ایله
صبور وزننده اورمجکه دینور یقال نسجت علیه الهبون ای العنکبوت الهتن نتن وزننده (والهتون) قعود
وزننده (والهتنان) فتحاتله (والتهتان) تذکار وزننده یغمور یردن دوکلمك معناسنه‌در علی قول بوهطل
دیدکلری یغموردن زیاده اولورکه بوره اولور یاخود متصل اولمق اوزره ضعیف یاغمق یاخود برساعت کسیلوب

ه

صكره بنه یاغمق اوزره یاغمق معناسنه‌در یقال هتنت السماء هتنا وهتونا وهتنانا وتهتانا من الباب الثانی اذا انصبت
اوهو فوق الهطل او الضعیف الدائم او مطر ساعة ثم یفتر ثم یعود (التهاتن) تفاعل وزننده هتن معناسنه‌در یقال تهاتنت
السماء بمعنی هتنت (الهاتن) صاحب وزننده (والهتون) صبور وزننده وجه‌مذکور اوزره تقاطر ایدن سحابه دینور
هتون لفظنك جمعی هتن کلور کتب وزننده وهاتنك جمعی هتن کلور رکع وزننده (الهتمة) دحرجه وزننده چوق
سویلمك معناسنه‌در یقال هتمن الرجل اذا اکثر الکلام (الهجنة) غرفه وزننده کلامی معیوب ایدن عیب ومحذوره
دینور یقال فی هذا الکلام هجنة وهی مایعیبه وعلمده هجنه علمك اضاعتندن عبارتدر یقال احفظ علمك عن الهجنة
ای الاضاعة وهجنه مصدر اولور هجین اولمق معناسنه کما سیذکر (الهجین) امیر وزننده لئیم وفرومایه یه دینور
یقال هو هجین ای لئیم و پدری عربی ووالده‌سی جاریه اولان علی قول پدری جهتی والده‌سی جهتندن خیر واصیل
اولان آدمه دینور جمعی هجن کلور هانك ضمیله وهجناء کلور امراء وزننده وهجنان کلور بطنان وزننده ومهاجین
ومهاجنه کلور شارحك بیاننه کوره بونلر محاسن وملامح قبیلندندر مؤنثی هجینه‌در جمعی هجن کلور هانك ضمیله
وهجاین کلور وهجان کلور هانك کسریله یقال هو هجین وهی هجینة ای عربی ولد من امة او من ابوه خیر من امه
شارح دیرکه بو جنسه عربك هجین اطلاقی روم وصقالبه جنسنك بیاضلغنه قصد ایله‌در وهجین صوبی
وجنسی کریم اولمیان یعنی اصطلاحمزده کحیل اولمیان آته وبارکیره دینور یقال فرس وبرذونة هجین ای غیر
عتیق ونه سود ونه آغوز اولان میانه قویو سوده اطلاق اولنور یقال لبن هجین ای لاصریح ولالبأ (الهجنة) هانك
ضمیله (والهجانة) امانه وزننده (والهجونة) عمومه وزننده هجین اولمق معناسنه‌در یقال هجن الرجل هجنة
وهجانة وهجونة من الباب الخامس اذا کان هجینا (الهجان) کتاب وزننده کزیده شئه دینور ومنه قول علی
کرم الله وجهه هذا جنای وهجانه فیه ای خیاره وخالصه وجنا اغاجدن دوشور یلان میوه‌یه دینور و بو ضرب
امثالدندر تمامی * اذ کل جان یده الی فیه * قولیدر منشأی بودرکه جذیمة الابرش نام امیرك همشیره زاده‌سی عمرو هنوز
طفل ایکن اترابندن نیچه اطفال ایله منتار دوشورمکه چقوب رفیقلری ایو منتار بولدقلرنده اکل ایدوب عمرو طایبنی
ایچون جیبنده حفظ ایدر ایدی بعد العود رفیقلری تهی دست وعمرو جیبنده کنی چقروب کلام مزبوری ایراد
ایدرك طاییسنه عرض ایلدی وامام علی بونی غزوه‌نك برنده فیء مسلمیندن اصلا برنسنه‌یه وضع ید ایلمدیکنی بیان
ضمننده ایراد ایلمشدر وهجان آق تویلو لطیف جمل وناقه‌یه دینورکه مایه تعبیر اولنور یقال جمل هجان ای ابیض
وناقة هجان ای بیضاء وصوبی وجنسی پاك دوه‌یه دینور بونده مذکر ومؤنث ومفرد وجمعی برابردر یقال جمل
هجان وناقة هجان وابل هجان ویقال هجاین ای کرام وحسیب وکریم الاصل آدمه دینور یقال رجل هجان
ای حسیب وطپراغی پاك ومصوی یره دینور یقال ارض هجان ای کریمة (الهجانة) کتابه وزننده اسمدر حسیب
واصیل اولمغه دینور یقال هو هجان ای بین الهجانة حسیب (الهاجن) صاحب وزننده برچاقشده آتشی چقمز
اولان چقماغه دینور یقال زند هاجن اذا کان لایوری بقدحة واحدة وقبل البلوغ اره ویرلمش صغیره‌یه دینور
ووقتندن اول کبه قالمش کچی جنسنه دینورکه پیچنه طوتمش اولور علی قول مطلقا پیچنه طوتمش حیوانه دینور
یقال عناق هاجن اذا کانت حملت قبل بلوغ السفاد اوهو کل ما حملت قبل بلوغها (الهاجنة) (والمتهجنة) شول
خرما اغاجنه دینور که هنوز خرده وصغیر ایکن یمش طوتمش اوله (الهجن) هانك فتحیله معانیء مذکوره‌دن
مصدردر یقال هجن الزند وغیره هجنا من الباب الثانی والاول (المهجنة) مشیخه وزننده (والمهجنی) مرحبا
وزننده (والمهجنی) میمك فتحی وجیمك ضمی والفلرك قصر ومدیله نی خیر ومنفعت قوم وجماعته وصف اولور
(المهجنة) معظمه وزننده شول ناقه‌یه دینورکه بغایت صوبی پاك اولمغله صوبی معلوم اولان کندی بلادی
بوغورلرندن غیری‌یه چکلمه‌ یقال ناقة مهجنة ای ممنوعة الا من فحول بلادها لعتقها وهنوز یمش طوتمش تازه
خرما اغاجنه دینور (الاهجان) همزه‌نك کسریله برآدمك صوئی دوه‌لری چوق اولمق معناسنه‌در یقال اهجن
الرجل اذا کثر هجان ابله وبوغوز بنت لبون اولان ناقه‌یه آشمغله کبه قالوب طوغورمق معناسنه‌در یقال اهجن
الجمل الناقة اذا ضربها وهی بنت لبون فلقحت ونتجت واوغلانی وقیزی کوچك ایکن اولندرمك معناسنه‌در
یقال اهجنوهم اذا زوجوهم صغارا (التهجین) تفعیل وزننده تقبیح معناسنه‌در یقال هجنه اذا قبحه (الاستهجان)
برنسنه‌یی قبیح کورمك معناسنه‌در تقول انا استهجن فعلك ای استقبحه ویقال هذا مما یستهجن ذکره وفیه
هجنة ای قبحة (الاهتجان) افتعال وزننده قیز صغیره ایکن اره ویریلوب وطیء اولنمق معناسنه‌در یقال اهتجنت
الجاریة علی المجهول اذا وطئت صغیرة (الاهیجنة) مصغر بنیه‌سیله شول اوغلانلره دینورکه هنوز صغار ایکن

کندی امثاللری صغائر ترویج اونمش اوله یقال غلمة اهیجنة ای اهلهم روّجوهم صغارا الصغائر (الهدون) قعود وزننده دیکمك وساکن واپسم اولمق معناسنه‌در یقال هدن الشیء هدونا من الباب الثانی اذا سکن (الهدن) عدن وزننده ساکن واپسم قلمق معناسنه‌در یقال هدنه هدنا اذا اسکنه وچوجغی آوتمق معناسنه‌در یقال هدن الصبیّ اذا ارضاه و برنسنه‌یی یره کومك معناسنه‌در یقال هدن الشیء اذا دفنه وقتل ایلمك معناسنه‌در یقال هدن فلانا اذا قتله (التهدین) تفعیل وزننده بودخی چوجغی آوتمق معناسنه‌در یقال هدّن الصبیّ اذا ارضاه و برآدمی بریرده اویالیوب اکلندرمك معناسنه‌در یقال هدّنه اذا ثبطه وسکّنه (الهدنة) تمره وزننده چسندی یغموره دینور یقال مطرت هدنة ای مطر ضعیف قلیل (الهدنة) غرفه وزننده اسمدر بارشغه دینور یقال وقعت بینهم هدنة ای صلح وراحت وسکون وآسایش معناسنه‌در کاسیذکر (المهادنة) مفاعله وزننده مصالحه معناسنه‌در یقال هادنه اذا صالحه (المهدنة) مرحله وزننده بودخی راحت وسکون وحضور معناسنه‌در یقال هو علی هدنة ای دعة وسکون (التهادن) تفاعل وزننده ایش یولنه کیروب راست ودرست اولمق معناسنه‌در یقال تهادن الامر اذا استقام (الهیدان) میدان وزننده قورقق آدمه دینور یقال رجل هیدان ای جبان وبخیل ونادان آدمه دینور (الهدان) کتاب وزننده احمق وثقیل وکرانجان آدمه دینور یقال رجل هدان ای احمق ثقیل (الهدن) هانك کسریله اجوزاق خطب معناسنه‌در وبحرین قضاسنده برموضع آدیدر (الاهداب) انفعال وزننده برکسنه عزیمتندن فاترا ولمق معناسنه‌در یقال انهدن الرجل عن عزمه اذا فتر (الاهدان) همزه‌نك کسریله آتی براندرمق معناسنه‌در یقال اهدن الحبل اذا ضمرها (المهدن) محسن وزننده شول آته دینور که عهده‌ء اقتدارنده اولان سکرتمك مایه‌سنی کتم ایدوب هنوز اظهار ایلمامش اوله یقال فرس مهدن اذا کان قد کتم جریا لم یظهره (الهیرون) زیتون وزننده برجنس خرما اسمیدر (هارون) اسم اعجمیدر یعنی برپیغمبر ذیشان اسمیدر که حضرت موسی نك لاتم برادری پدرا علیهما السلام شارح دیرکه عبرانیه ده هارون محب ودوست دیمکدر (هاران) ابن تارح در که حضرت ابراهیمك برادری وحضرت لوطك پدریدر علیهما السلام (الهرنوی) هانك ونونك فتحی وقصر ایله یاخود هرنوه ترقوه وزننده یاخود هرنوی یای مشدده ایله برنوع نبات اسمیدر علی قول قرنوه‌در که قرن ماده سنده ذکر اولندی یاخود فلیفله درکه بیبردن اصغر دانه‌لردر وجع حلق وتلیین بطن ایچون نافعدر مفرداتده شجر عود لك ثمر یله و بعضنده قلمك ایله مبین‌در (الهرشن) شین معجمه ایله زبرج وزننده آوردلری ککبش آدمه دینور یقال رجل هرشن ای الواسع الشدقین (الهوزن) زای معجمه ایله جوهر وزننده توزه دینور غبار معناسنه و برقوش آدیدر و برجماعتك پدری اسمیدر (هوازن) های مفتوحه ایله برقبیله آدیدر (التهکن) تفعل وزننده پشیمانلق ایلمك معناسنه در یقال تهکن علیه اذا تندم (الهلیون) برذون وزننده برنبات معلوم اسمیدر ترکیده قوش قونمز دید کلری نباتدر حارّ ورطب وجماعی مقوی در (هلینیه) جهینیه وزننده برخاتون اسمیدر (الهینمة) بیطره وزننده برآدم دعا ایلدکدنصکره آمین دیمك معناسنه در یقال هیمن الرجل اذا اتمن ای قال آمین شارح دیرکه بونك اصلی اتمن تأمینا ایدی میم مشدده‌نك بریسی یایه منقلب وهمزه دخی هایه مبدل اولدی وهیمنه قوش قمی یاوریسی اوزره قناد قاقوب پرواز لمق معناسنه دریقال هیمن الطائر علی فراخه اذا رفرف و برنسنه اوزره حافظ ونکهبان اولمق معناسنه‌در یقال هیمن علی کذا اذا صار رقیبا علیه وحافظا (المهیمن) میم اولانك ضمی وثانیه‌نك کسری وفتحیله اسماء حسنادن براسم شریفدر مؤمن معناسنه که غیری خوف وخشیتدن امین وآزاده ایدیجی دیمکدر و بونك اصلی مأمن ایدی که همزتیله ایماندن اسم فاعلدر همزهء ثانیه یایه قلب اولندقدنصکره همزهء اولی هایه ابدال اولندی و بعضلر عندنده امین معناسنه‌در که اصلی مؤتمن در اما ئتدن مفیعل در وعلی قول مؤتمن معناسنه‌در که معتمد وزننده یاخود شاهد معناسنه‌در شارح دیرکه هیمنهٔ طائردن مأخوذدر که مرجعی قیام علی الشیء معناسنه‌در بناء علیه بیضاوی الرقیب الحافظ لکل شیء عبارتیله تفسیر ایلمشدر (الهمیان) هانك کسریله اوجقوره دینورتکه معناسنه وقوشغه دینور منطقه معناسنه ودغارجغه دینور که ایچنه زادوزواده قیوب بله چلارلر جمعی همایین کلور یقال همیان الحجر وهمایین الحجر وهو کیس للنفقة یشد فی الوسط وهمیان بن قحافة السعدی شاعر مشهوردر و بونده هاء مضمومه ایله زبازده‌در یاخود تثلیثی جائزدر (همانیه) هانك ضمیله بغداد قضاسنده برقریه آدیدر (همینه) جهینه وزننده بنت خلف درکه صحابیه در (الهن) هانك فتحی ونونك تشدیدیله (والهنین) انین وزننده اغلمق معناسنه‌در یقال هن الرجل هنا وهنینا من الباب الثانی اذا بکی و برنسنه‌یه آرزوو شتیاقله رقت

ایدوب چکرنمك معناسنه در یقال هنّ الیه اذا حنّ (الهنانة) نون مشدده ایله (والهنانة) ثمامه وزننده کوزك
ایچنده سیاهنك الی یانده اولان یاغه دینور وکیکده قالمش ایلك بقیه سنه دینور ودوه قسمنك بدننده اولان سموزلك
وتاب وقوّت مایه سنه دینور (الاهنان) همزه نك کسریله دوه یی قوتلندروب تاولندرمق معناسنه در یقال
اهنّ الله الجمل ای صیره قویا (المهنون) قوّتلنوب طاولنمش ارکك دوه یه دینور یقال اهنه الله فهو مهنون
و بو غیر قیاس اوزره دراحمه الله فهو محموم قبیلندندر (التهننة) عنبه وزننده کربی دیدکاری جانوردن بر نوع آدیدر
(هونین) هاء مضمومه ایله بر بلده آدیدر (هنن) هانك فتحی ونون مشددەنك کسریله یمنده بر قریه در (الهن) هانك فتحی
ونونك تخفیفیله نسوان فرجنه دینور و بونك اصلی عند البعض هنّ ایدی نونك تشدیدیله ومصغرنده هنین دینور
مؤلف بونی هنو ماده سنده دخی رسم ایلمشدر (هاهنا) هانك ضمی ونونك تخفیفیله (وهاهنا) هانك ضمی ونونك
تشدیدیله (وههنا) الفك حذفی ونونك تشدیدیله ظرف مکاندر یقال تنحّ هاهنا وهاهنا وههنا ای ابعد قلیلا
یعنی شوره اچغه وارد یمکدر هاء حرف تنبیهدر وبعضلر دیدیکه سودیکك آدمه ههنا وهنا دینور هالرك ضمی
ونونلرك تخفیفیله که قربه اشارتدر شوراجغه کل دیمکدر وحظ ایتدیکك کسیه ههنا وهنا دینور هالرك فتحی
ونونلرك تشدیدیله که بعیده اشارتدر اوته یه وارد یمکدر و بو معتل بابنده دخی مذکوردر (الهنزمن) نون وزای
معجمه ایله جردحل وزننده جماعت انسانی یه دینور که بر محلده مجتمع وهمنشین اوله لر و بو فارسی هنجمن یاخود
انجمن معربیدر که مجمع ناس معناسنه در (الهون) هانك ضمیله (والهوان) سحاب وزننده (والمهانة) امانه
وزننده خوار وذلیل اولمق معناسنه در یقال هان الرجل یهون هونا وهوانا ومهانة اذا ذل وهون ومهانه خزی
وفضیحه وخاکساری معناسنه در یقال وقع فی الهون والمهانة ای الخزی وهون اسمادندر هون بن خزیمة بن
مدرکه بر قبیله بدریدر وهون مطلقا خلق ومخلوق معناسنه مستعملدر تقول ما ادری ای الهون هو ای ای الخلق
(الهون) عون وزننده برنسنه سهل وآسان اولمق معناسنه در یقال هان علیه الامر یهون هونا اذا سهل ووقار
وتانی وسکینه معناسنه در ومنه تقول امش علی هونك ای علی رسلك وحقیر وکمقدر اولان نسنه یه دینور یقال شیء
هون ای حقیر (الهین) (والهین) میت ومیت وزنلرنده قولای وآسان نسنه یه دینور یقال امر هین وهین ای سهل
تانی او لیّن مخففدر ووقار وسکونت وتانی اوزره اولان لکرلو آدمه دینور بعضلر دیدیکه تشدیدایله هواندن
مأخوذدر که ذلت معناسنه در وتخفیفله لین وسکون معناسندندر یقال رجل هین وهین ای ساکن متئد او المشدد
من الهوان والمخفف من اللین و بونك اصلی سید کبی هیون ایدی (الاهون) اسهل وزننده یك سهل وآسان
نسنه یه دینور جمعی اهوناء کلور انصباء کبی یقال هو اهون علیه ای اسهل و بو اسم فاعلدر (التهوین) تفعیل
وزننده برنسنه یی سهل وآسان قلمق معناسنه در یقال هونه الله ای سهله وتخفیف معناسنه در یقال هوّنه
اذا خففه و برنسنه یی استحقار ایلمك معناسنه در یقال هوّن الشیء اذا اهانه (الاهانة) همزه نك کسریله
(والاستهانة) (والتهاون) تفاعل وزننده بونلرده برنسنه یی حقیر کورمك معناسنه در یقال اهان الشیء
واستهان به وتهاون به اذا استحقره (الهونة) هانك فتحی وضمیله تانی ووقار اوزره اولان آغر مشربلو خاتونه
دینور که هون مؤنثیدر یقال امرأة هونة ای متئدة (الهینة) هانك کسریله هون کبی معتدلانه وقار وسکوت
وآهستکی معناسنه در اصلی هونه ایدی ومنه تقول امش علی هینتك وهونك ای علی رسلك (الاهون) احمد وزننده
بر رجل اسمیدر وسلفده یوم اثنین اسمیدر که دوشنبه کوننك آدیدر (الهاون) واوك فتحیله (والهاون) واوك ضمیله
(والهاوون) طاووس وزننده معروف ظرفدر که ایچنده فلفل مقوله سی نسنه دقّ وسحق اولنور لسانمزده دخی
هاون تعبیر اولنور شارحك بیاننه کوره فارسیدن معربدر لکن توافق لغتین اولمق اغلبدر واصلاری هاوون ایدی
فاعول وزننده (المهاونة) مفاعله وزننده رفق وسهولتله معامله ایلمك معناسنه در یقال هو یهاون نفسه
ای یرفق بها (المهوئن) مطمئن وزننده وهمزه نك فتحیله جائزدر مکان بعید معناسنه در علی قول اوبرق یره دینور
(الاهوینان) اطمینان وزننده صحراء و بیابان ککبش اوله رق اوتوراقلو الحق اولمق معناسنه در یقال اهوأنت
المفازة اذا اطمأنت فی سعة فصـــــل الیاء التحتیه (الیتن) یانك فتحی وتاء فوقیه نك سکونیله چوجق
طوغرکن ایاقلری اللرندن اوّل چقمغه دینور که ترس طوغمق تعبیر اولنور نته که همزه ایله اتن دخی بو معنایه در یقال
خرج الولد یتنا وهو ان تخرج رجلا المولود قبل یدیه (الایتان) همزه نك کسریله (والتیتین) تفعیل وزننده خاتون
چوجغی ترس طوغورمق معناسنه در یقال ایتنت المرأة الولد ویتنته اذا ولدته یتنا (الموتن) محسن وزننده (والموتنة)
محسنه وزننده چوجغی ترس طوغورن خاتونه دینور (المیتون) ترس طوغمش ولده دینور و بو شاذ در قیاس اولان

ى

مؤنثی اولمقدر مکرم وزننده زیرا فعلی ایتاندر (الیرون) صبور وزننده فیل دیدکلری حیوانك دماغنده دینور که زهر
قاتلدر وداته قسمنك ترینه دینور واركك حیوانك منبسنه دینور (یزن) یانك وزای معجمه نك فتحیله برو ادی اسمیدر
و بو علمیت ووزن فعل علتلریله غیرمنصرفدر زیرا اصلی یزأن ایدی همزه ایله ومنه رمح یزأنی وحمیر قبیله سندن
بر بطن اسمیدر ابو الخیر مرثد التابعی وابو التقی هشام بن عبد الملك المحدث اکا منسوبلردر (ذو یزن) ملوك حمیردن
بر ملك لقبیدر یزن دیدکلری وادیٔ مذکوری حمایت ایلدیکیچون ملقب اولمشدر (الیسن) فتحتینله اسن
معناسنه درکه آچلمدق قیونك نخارندن ورائحه سی تأثیرندن بیخود اولمقدن عبارتدر یقال یسن الرجل یسنا
من الباب الرابع بمعنی اسن (یاسین) اسمدر سین ماده سنده ذکر اولندی (الیفن) یانك وفانك فتحیله پك یاشلو پیر
وساخورده آدمه دینور یقال رجل یفن ای شیخ کبیر ودرت یاشنه کرمش صغر طانه سنه دینور و بر موضع آدیدر
وهر فنونه آکاه وماهر آدمه دینور جمعی یفن در یانك ضمیله یقال هو یفن ای متفنن (الیفنة) فتحاتله صغر اینکنه
علی قول کیه اولانه دینور (الیقن) یانك فتحی وقافك سکونیله وفتحیله برنسنه یی شبهه سز حقیقت وجهیله
بیلمك معناسنه درکه کرچکدن بیلمك تعبیر اولنور یقال یقن فلان الامر یقنا و یقنا من الباب الرابع اذا علمه وتحققه
شارح دیرکه مصباحك بیاننه کوره نظر واستدلالدن حاصل علم وادراکه اولمغله علم باری تعالی یه اطلاق اولنمز
و بو معرفتك فوقنده اولمغله معرفة الیقین تعبیر اولنمز و یقن فتحتینله یقین معناسنه در ازاحهٔ شك و کماندن
عبارتدر مراد شك وتردد مقابلیدر یقال علمه یقنا ای لیس فیه شك (الایقان) همزه نك کسریله (والتیقن) تفعل
وزننده (والاستیقان) بونلرده برنسنه یی تحقیق وجهیله بی شبهه بیلمك معناسنه در یقال ایقنه وایقن به و یتقنه
واستیقنه واستیقن به اذا علمه وتحققه (الیقن) یانك فتحی وقافك حرکات ثلاثیله (والیقنة) فتحاتله شول آدمه دینور که
هر ایشتدیکی نسنه یی ایقان ایدر اوله (المیقان) محراب وزننده بودخی یقنه معناسنه در مؤنثی میقانه در شذوذ
اوزره یقال رجل یقن مثلثة القاف ویقنة ومیقان اذا کان لایسمع شیئا الا ایقنه (الیقین) یانك فتحیله برنسنه یی شك
وشبهه سز اعتقاد صحیحله بیلمه یه دینور که علمك صفاتندندر فی الاصل مصدر یاخود اسم فاعلدر مبالغة وصف
واطلاق اولنمشدر یقال علمه یقینا وعلم یقین وعلم الیقین ای لیس فیه شك واولومه اطلاق اولنور وهاشم بن یقین
محدثدر (یافین) قدس قضاسنده برقریه آدیدر (الیقن) نجل وزننده برنسنه یه پك دوشکون حریص اولان
آدمه دینور یقال رجل یقن به ای مولع به (ذو یقن) فتحتینله برصو آدیدر (الیمن) یانك ضمی ومیمك سکونیله
(والمیمنة) میسره وزننده برکت معناسنه درکه قوتلو وفرخنده اولمقدن عبارتدر نحس وشؤم مقابلیدر یقال یمن
فلان علی قومه کعلم ویمن کعنی یعنی مجهولا ویمن کجعل ویمن ککرم یمنا ومیمنة اذا کان مبارکا (المیمون) (والایمن)
همزه نك و میمك فتحیله (والیامن) صاحب وزننده (والیمین) امیر وزننده قوتلو وفرخنده نسنه یه دینور ایمن
لفظنك جمعی ایامن کلور ومیمونك جمعی میامین کلور (التیمن) تفعل وزننده برنسنه ایله تبرك ایلمك معناسنه درکه
آنکله قوتلولنمق وآنی قوتلو عد واعتبار ایلمکدن عبارتدر یقال تیمن به اذا تبرك به واولمك معناسنه مستعملدر
قبرده صاغ جانبه یاتمق تصورینه مبنی در یقال تیمن فلان اذا مات ومیتی قبرده صاغ یاننه یاتورمق معناسنه در
یقال تیمن بالمیت اذا وضعه فی قبره علی جنبه الایمن و یمن مملکتنه نسبت ادعا ایلمك معناسنه درکه بن یمنلویم دیمکدن
عبارتدر یقال تیمن الرجل اذا انتسب الی الیمن مترجم دیرکه تیمن بر ایشه صاغ طرفیله وصاغ طرفدن باشلمق
معناسنه در ومنه الحدیث انه علیه السلام یحب التیمن فی جمیع امره ما استطاع کذا فی النهایة (الاستیمان) بودخی
برنسنه ایله تبرك ایلمك معناسنه در یقال استیمن به اذا تبرك به و برآدمه یمین ویرمك معناسنه در یقال استیمنه
اذا استحلفه (ایمن الیمین) اضمن الضمین وزننده زیاده سیله یمن و برکتلو وقوتلو معناسنه در فضل ومبالغه یی
متضمندر ومنه یقال قدم علی ایمن الیمین ای الیمن (الیمین) امیر وزننده صاغ اله دینور یسار مقابلیدر جمعی ایمن
کلور افلس وزننده وایمان کلور وایامن کلور که ایمندن جمع الجمعدر وایامین کلور که ایماندن جمع الجمعدر و یمین خیر
و برکت معناسنه مستعملدر زیرا عربلر خیر و برکتی یمینه نسبت ایدرلر یقال هو من اهل الیمین ای البرکة و یقال به
یمین ای برکة وزور وقوت معناسنه مستعملدر زیرا صاغ صولدن قوتلو اولور قال الشارح ومنه قوله تعالی فراغ
علیهم ضربا بالیمین ای بقوة وقوله تعالی کنتم تأتوننا عن الیمین ای تخدعوننا باقوی الاسباب اومعناه تأتوننا
من قبل الشهوة پس معنای اوله کوره قوتدن کنایه اولور وثانی یه کوره یمین طرفندن مأخوذ اولور زیرا صاغ جانب
جکر موضعی اولوب وجکر اراده وشهوت منبعی ومظنه سیدر نته که یورك صول طرفده اولوب وآنده اول کیفیت
شائبه سی اولمز و یمین آند وقسم معناسنه در و بو مؤنثدر جمعی ایمن کلور افلس وزننده وایمان کلور سلفده

عربلر عهد وحلف خصوصنده صاغ اللی رفیقنك صاغ النه ضرب ومسح ایلدکلری علاقه سیله حلف وقسمه
یمین اطلاق اولندی (الیمن) یانك فتحی وميمك سكونيله صاغ جانبه كتمك معناسنه در حرف باء ایله متعدی
اولور يقال يمن به ييمن ويامن بقلب الياء الفا يمنا من الباب الرابع اذا ذهب به ذات اليمين و برآدمك يا برنسنه نك
صاغ طرفندن كلمك معناسنه در يقال يمنه ويمنه يمنا من الباب الثالث والرابع اذا جاء عن يمينه مؤلف كنعه
عنوانيله تقييد ايلمكله عادتی اوزره باب ثالثدن اولور كه شرطی مفقود در (المیامنة) مفاعله وزننده بودخی صاغ
طرفه كتمك معناسنه در يقال يامن الرجل اذا ذهب ذات اليمين ويقال يامن به اذا ذهب به ذات اليمين و يمن مملكتنه
كلمك معناسنه در يقال يامن الرجل اذا اتى اليمين (التيمين) تفعيل وزننده (والتيامن) تفاعل وزننده بونلرده صاغ طرفه
كتمك معناسنه در يقال يمن فلان وتيامن اذا ذهب ذات اليمين وتيمن تهنئه وتبريك معناسنه در يقال يمن عليه
اى برك (اليمنه) يانك فتحيله (واليمن) فتحتينله صاغ جانبه دينور يسره و يسار مقابليدر بونلرده تذكير جانب وتأنيث
ناحيه اعتباريله در يقال اخذ يمنة ويمنا اى ناحية يمين ويمن فتحتينله بلاد غوردن قبلهٔ مكرمه نك صاغ طرفنده اولان
مملكت معروفه اسميدر وهو يمنىّ ويمانىّ ويمان وقوم يمانية ويمانون مثل ثمانية وثمانون وامرأة يمانية شارح ديركه
عند البعض الف تثقيل يادن عوض اولمغله البته ياى مخففه ايله يمانى ديمك لازمدر و بونده حذف ياايله يمان دخی
دينور وعند البعض الف تأكيد نسبت ايچون داخل اولمغله ينه ياء مثقلا باقى اولور و بونده قياس يمنىّ ديمكدر غير
قياس اوزره اللی يادن عوض ايلديلر بعضلر الفك قبل الياء دخولنی اعتبار ايله تثقيلی انكار ايلديلر و بعضلر بعد
النسبة دخولنی اعتبار ايلمريله حذفنی تجويز ايلديلر (الايمان) همزه نك كسريله يمن اولكسنه كلمك معناسنه در
يقال ايمن الرجل اذا اتى اليمن (التيمنى) تانك وميمك فتحی ويانك تشديديله يمن اولكه سنك افق واطرافنه اطلاق
اولنور شارح ديركه لسان العربده ياى نسبتسز مرسومدر ونسبتی تيمنىّ اولمق اوزره مرقومدر (الايمن) همزه نك
وميمك فتحيله ايشی صاغ اليله طوتان آدمه دينور يقال رجل ايمن اذا كان يصنع بيمناه وبر موضع اسميدر (ايمن الله
همزه نك فتحی وميمك ونونك ضميله (وايم الله) نونك حذفيله و بونلرده همزه لرك كسريله زبانزده در (وايمن الله
همزه نك وميمك فتحيله و بعضا همزه نك كسريله وايم الله همزه نك وميمك كسريله و بعضلر بونلرك همزه لری
همزهٔ وصل اولديغنه ذاهب اولديلر (وهيم الله) هانك فتحی وميمك ضميله (وام الله) همزه نك فتحی وميمك حركات
ثلاثيله (وام الله) همزه نك كسری وميمك ضمی وفتحيله ومن الله ميمك ضمی ونونك كسريله (ومن الله) ميمك
ونونك حركات ثلاثلريله (وم الله) ميمك حركات ثلاثيله (وليم الله) لامك فتحيله كه ابتدائيه در (وليمن الله) كذلك
لام مفتوحه ايله بونلرك مجموعی قسم موضعنه استعمالدر ايمن الله قسمی تقديرنده در سائرلری آندن مختصر ومخففدر
شارحك بياننه كوره ايمن كلمه سنك همزه سی عند البصريين وصلدر بركت معناسنه اولان يمندن مأخوذ در
وعند الكوفيين همزهٔ قطعدر زيرا يمينك جمعيدر (ايمن) اذرح وزننده بر رجل اسمدر بنيامين اسرافيل وزننده
يوسف عليه السلامك برادری اسميدر ابن يامين ديمك غلطدر وحذيفة بن اليمان اصحابندر (يمن) يانك ضميله
(ويمن) فتحتينله (ويامن) صاحب وزننده (ويامين) اسماء رجالدندر ويمن يانك ضميله برصو آديدر (الميمون) برنهر
اسميدر وذكره اطلاق اولنور وميمون بن خالد الحضرمى بركسه دركه بنرسكه اكا نسبت اولنور (يمين) زبير وزننده
برحصن آديدر (اليمانية) رفاهيه وزننده برنوع آرپه اسميدر كه سنبله سی قزل اولور (الميمن) معظم وزننده پك اوغورلو
خجسته آدمه دينور كه دائما يمن وبركت پيدا ايدر اوله يقال رجل ميمن اى يأتى باليمن والبركه (اليمنة) غرفه وزننده
برچشيد يمن قماشنك اسميدر ينه يانك ونون مشدده نك فتحيله ابو عبد الرحمن الحمراوى اسميدركه مصر
فتحنده حاضر اولمشدر مصرده حمام ينه اكا مضافدر وعبد العزيز بن ابراهيم بن ينه روايت حديث ايلدی
(يون) يانك وواوك فتحيله يمنده برقريه آديدر (يوان) سحاب وزننده ب اصفهان يانندهبرقريه در (يونان)
يانك ضميله بعلبك قضاسنده برقريه در و برذعه ايله بيلقان بيننده برقريه در (اليونانيون) سلفده برقوم وطائفه
ايدی كه حالا منقرض اولديلر شارحك بياننه كوره يونان بن يافث بن نوح عليه السلام نسلندن ايدی
يونا نزمين آنلره مضافدر (يين) يانك فتحيله ضاحك وضوبخك نام جبللر بيننده برصو يا بر وادی اسميدر

❋ بـــاب الهاء ❋ ❋ فصـــل الهمزة ❋

(الابه) همزه نك فتحی وبانك سكونيله وفتحيله برنسنه يی فهم وتعقل ايلمك على قول اونودلمشيكی تذكر ايله درخاطر
ايلمك معناسنه در يقال ابه له وبه وابه له وبه ابها وابها من الباب الثالث والرابع اذا فطن اونسيه ثم تفطن له
ويقال هو لا يؤبه له اى لا يلتفت يعنی اول نسنه ناچيزلكندن ناشی التفات واحتفاله لايق دكلدر و بو ملازمت

علاقه سـيله مجازدر (التأبيه) تفعيل وزننده برنسنه‌يى برآدمه تنبيه وتفهيم ايلمك معناسـنه‌در تقول ابهته اى
نبهته وفطنته و برآدمه برنسنه ايله بدكمان اولوب متهم قلمق معناسـنه‌در يقول ابهته بكذا اى ازننته (الابهة)
سكره وزننده عظمت و بهجت ومهابت ووجاهت معناسـنه‌در يقال ماعليه ابهة الملك اى عظمته و بهجته
وكبر ونخوت معناسـنه‌در يقال هوذوابهة اى كبر ونخوة (التابه) تفعل وزننده تكبر ايلمك معناسـنه‌در يقال تأبه
الرجل اذا تكبر وعلو جناب سببيله برنسنه دن تنزه وتعظم ايلمك معناسـنه در و بو عن حرفيله صله لنور يقال
تابه عن كذا اذا تنزه وتعظم (الابة) فتحتيله وهانك تشديديله كه بوغوق سسلى آدمه دينور ابح معناسنه‌در موضع
ذكرى بهه ماده سـيدر جوهرى وهمندن ناشى بوراده ايراد ايلدى شارح دير كه جوهرى بهه ماده سـنده دخى
ذكر ايلمشدر بوراده ذكرى اختـلاف قوايمه مبنى در (التانه) تفعل وزننده تعته معناسـته در كه معتوه وفرتوت
اولمقدن عبارتدر فرتوتلمك تعبير اولنور يقال تاته الشيخ اى تعته (الاده) فتحتيله برجاعتك ميانه لرنده اولان ماده
رأى واحد اوزره مجتمع وقرارداده اولمق حالتنه دينور (الازهوة) نون وزاى معجمه ايله قنسدأوه وزننده كبر وعجب
رخود بينلكه دينور يقـال به ازهوة اى كبر وعجب شارح دير كه بوزهو ماده سـندن اولمغله موضع ذكرى اورادر
(الاهه) همزه نك فتحى وقافك سكونيله طاعت معناسـنه‌در قاه لفظندن مقلوبدر (الالاهة) كتابه وزننده (والالوهة)
عمومه وزننده (والالوهية) عبوديه وزننده قوللق ايلمك عبادت معناسـنه‌در يقال اله الرجل الاهة والوهة والوهية
من الباب الرابع اذا عبد عبادة ومنه لفظ الجلالة يعنى مستجمع جميع صفات اولان اسم جلاله بوماده دن مأخوذ در كه
اصلى اله ايدى منكرا فعال وزننده مألوه معناسـنه در كه معبود ديمكدر كتاب مكتوب و بساط مبسوط معناسـنه
اولديغى كبى ولفظهٔ جلاله حقنده علمـاء كرامك يكرمى اقوال مختلفه لرى واردر واله وجه مذكور اوزره معبود
معناسـنه اولمغله بت پرسـتلرك معبود اتخاذ ايلدكلرى اصنام باطله كندى عند واعتقادلرنده اله اولور (والاهه) كتابه
وزننده اسم اولور الهانية كبى كه همزه نك ضميله در معبودلق معناسـنه كه تكريلق تعبير اولنور يقال الصنم اله عند
متخذيه بين الالاهة والالهانية شـارح دير كه حضرت واجب الوجود جل شانه ذات اجل واعلا سـنده عقول
وافهام واوهـام متحير اولديغى كبى ذات اعظمنه دال اولان اسم شريفنـده دخى متحير اولديلر لكن اصح اقوال علم
وغير مشـتق اولمسـيدر مترجم حقير دير كه اللهم لفظنده بعض اهل تحقيق ديديلر كه عند البصريين اصلى ياالله
اولوب كثرت استعمالدن ناشى حرف نداء حذف وآخرينه ايكى ميم تعويض وادغام اولندى ميمك تعويضنك وجهى
بودر كه ميم حروف غنه دندر و ياء حرفى اسكان اولندقده ميم كبى مخرجى خيشومه قريب اولور زيراميمدن و يادن
خيشومده برصوت حاصل اولور كه اكا غنه ديرلر پس بينلرنده منـاسبت اولمش اولور ومحذوف ياء ايله الف اولمغله
آنلردن ايكى ميم تعويض اولندى وتبركـا باسمه تعـالى ميم آخره الحاق اولـندى ميم مشـدده نك اوله
ادخالى متعذردر مكر تخفيف اولنه اوصورتده ايسه محذور نفى لازم كلور وميم تعويضى يمندن حمير قبيله سى لغتنده
حرف تعريفـدر نته كه طاب الهواتركيبنده طابم هوادير لركلمهٔ نداء ايسه تعيينه بلكه مع القصد تعريفه دلالت ايدر
نته كه صاحب لباب تنصيص ايلمشدر پس بومناسـبته مبنى ميم اختيار اولندى وتكرارى مؤدى اولديغيچون ال
تعويض اولنمدى، و بعض محققيندن منقولدر كه اللهـم لفظى مجتمع دعادر زيرا لفظهٔ جلاله اسم جامع اولديغندن
بشقه ميم حرفى واو كبى اداة جمع در پس بونكله دعا ايلمك جميع اسمـاء الهيه ايله دعا ايلمك اولور كذلك حسـاب
جمل كبير اوزره ميم لفظى يعنى زبر و بينات اعتبـاريله طقسان عدده دلالت ايدر وسطنده اولان يا ابجد حسابيله
اوندر وقرآنده مبين اسماء حسنى يوزدر كه يوزنجى اسم جامعدر بو جهتله ينه جمعيت متحقق اولور ولفظهٔ جلاله نك
تفصيل مبـاحثى بحر العلوم نام تفسيرده ونواهد سيوطيده واوئل بيضاويده مبسوطدر (الالاهة) كتابه وزننده
جزيره ده برموضع آديدر و يلانه دينور حيه معناسـنه و بتلره دينور اصنام معناسـنه ويكى آيه دينور هلال معناسنه
وكونشه اطلاق اولنور و بونده همـزه نك حركات ثلاثيله ز بازده در (الاليهة) سفينة وزننـده بودخى كونشه
اطلاق اولنور (التـأله) تفعل وزننده قوللغه دورشمك معناسـنه در يقال تاله الرجل اذا تعبد وتنسك (التاليه)
تفـعيل وزننده برآدمه قوللق ايتدرمك معناسـنه‌در يقال آله فلانا اذا عبده (الاله) فتحتيـنله حيران اولمق
معناسـنه‌در يقال اله الرجل الها من الباب الرابع اذا تحير. وبرآدمك يا برنسـنه نك حسرتنه ياخود محنته صبر
وتحمل ايليوب پك جزع واضطراب ايلمك معناسـنه‌در يقال اله على فلان اذا اشـتد جزعه عليه وخوفدن
ناشى بركسـيه پناه كتوروب صغنمق معناسـنه‌در يقال اله اليه اذا فزع اليه ولاذ (الاله) همزه نك فتحى ولامك
سكونيله برآدمه پناورلك ايدوب برحادثه دن تخليص وتأمين ايلمك معناسـنه‌در يقال الهه الها من الباب الاول

مطلـــب

اذا اجاره وآمنه (الامه) فتحتیله اونتمق معناسنه‌در یقال امه الشیء امها من الباب الرابع اذا نسیه
واقرار ایلمك معناسنه‌در یقال امه الرجل اذا اعترف (الامه) همزه‌نك فتحی ومیمك سکونیله عهد و پیمان ایلمك
معناسنه‌در یقال امه الیه امها من الباب الاول اذا عهد وقیون قسمی امیهه دیدکلری علته اوغرامق معناسنه‌در یقال
امهت الغنم علی المجهول وامهت امها من الباب الرابع اذا اصابتها الامیهة (الامیهة) سفینه وزننده قیون قسمنه عارض
اولان جدری علتنه دینور که کوده‌سنده سراپا سیوجه‌لر ظهور ایدر وامیهه امه کبی مصدر اولور قیون قسمی علت
مذکوره‌یه مبتلا اولمق معناسنه یقال امهت الغنم امها وامیهة اذا اصابتها الامیهة واول علته اوغرامش قیونه
دخی امیهه دینور (المأموهة) (والمؤتمهة) معظمه وزننده بونلرده امیهه معناسنه‌در (المأموه) عقل وادراکنه
خلل کلمش آدمه دینور یقال امه الرجل علی المجهول فهو مأموه ای لبس معه عقله (الامهة) همزهٔ مضمومه ایله
قبره وزننده انایه دینور مادر معناسنه‌در که ام دخی دینور علی قول امهه ذوات عقولدن اولمیانه مخصوصدر جمعی
امهات کلور مترجم دیرکه مصباحك بیاننه کوره ام ماده‌سنده درت لغت مستقله واردر بری ام در همزه‌نك ضمیله
ثانی ام در همزه‌نك کسریله ثالث امه‌در و رابع امهه‌در پس امات وامهات مخصوص لغتلر اولمغله احدهما آخرك
اصلی ذکلدر بو جهتله حذف وزیاده دعواسنه حاجت یوقدر (التأمه) تفعل وزننده بر آدم بر خاتونی انالق ایدنمك
معناسنه‌در یقال تامه اما اذا اتخذها (الانه) همزه‌نك فتحی ونونك سکونیله (والانوه) قعود وزننده ثقلت
وتعبدن نلشی هارهار صولیمق معناسنه‌در یقال انه الرجل انها وانوها من الباب الثانی اذا اخ وحسد ایلمك
معناسنه‌در یقال انه فلانا اذا حسده (الانه) نجل وزننده حاسد کسیه دینور یقال رجل انه ای حاسد (اوه) جیر
وحیث واین وزنلرنده (وآه) همزه‌نك مدی وهانك کسریله (واوه) همزه‌نك فتحی وواو مشدده‌نك کسریله (واو
همزه‌نك فتحی و بلاهاء واو مشدده‌نك کسریله که هاء محذوفدر (واوه) همزه‌نك وواو مشدده‌نك فتحی وهانك سکونیله
(واووه) طالوت وزننده (وآه) الفك مدی وهانك منونا کسریله (وآو) همزه‌نك مدی وواوك منونا و بلا تنوین
کسریله (واوتاه) همزه‌نك وواو مشدده‌نك فتحی وتاء زیاده‌سیله (واویاه) همزه‌نك مدی وواوك فتحی و یاء مشدده
زیاده‌سیله که مجموعی اون اوچ لغتدر بر کلمه‌در که شکایت وتوجع عندنده یعنی غم واندوهدن شکایت وقتنده کذلك
خسته اولدقده یاخود بر عضودن دنالك اولوب آغریدقده تفوه اولنور اسانمزده آه ایله واوه ایله واوف ایله تعبیر اولنور
(الاوه) همزه‌نك فتحی وواوك سکونیله (والتاویه) تفعیل وزننده (والتاوه) تفعل وزننده آه ایلمك واوه دیمك معناسنه‌در
یقال آه الرجل یؤوه اوها واوه وتاوه اذا قال اوه وهی کلمة یقال عند الشکایة والتوجع (الاواه) شداد وزننده علم
یقین صاحبی آدمه اطلاق اولنور یاخود اجابت دعایه موقن اولانه یاخود کثیر الدعاء اولان متضرع آدمه یاخود قلبی
یوفقه صاحب رحم ورقت آدمه یاخود فقیه وعالم آدمه اطلاق اولنور یاخود مؤمن دیمکدر و بو لغت حبشه‌در
یقال رجل اواه ای موقن او موقن الدعاء اجابته او کثیر الدعاء او الرحیم الرقیق او الفقیه او المؤمن شارح دیرکه اواه
چوق آه ایدن کسیه دینور معانئ مزبوره‌ده مجازا مستعملدر ملازمه علاقه‌سیله (الاهة) حاله وزننده قیزامق
عارضه‌سنه دینور حصبه معناسنه‌در که چچك عارضه‌سنه ماهه دینور (الاهة) همزه‌نك وهاء مشدده‌نك فتحیله
محزونلغه دینور تحزن معناسنه‌در (الاه) همزه‌نك فتحی وهانك تشدیدیله (والاهة) کذلك همزه وهاء مشدده ایله
درد یاخود غم وحزن سببیله آه واه ایلمك معناسنه‌در یقال اه الکئیب اها واهة من الباب الاول اذا توجع فقال آه
اوهاه (التأهیه) تفعیل وزننده (والتاهه) تفعل وزننده اهه معناسنه‌در یقال اهه الرجل وتاهه بمعنی اه (ایه
همزه‌نك وهانك کسر اوزره بناسیله وایه همزه‌نك کسری وهانك فتح اوزره بناسیله (وایه) همزه‌نك کسری
وهانك منونا کسریله اسم فعل امردر استزاده واستنطاق ایچوندر یعنی برکسنه‌دن ایشلدیکی ایشك یاخود
سویلدیکی سوزك زیاده ایلمسنی طلب ایچوندر بر ازدخی ایشله و بر ازدخی سویله دیمکدر حالا بر آدم بردلنشین سوز
سویلدکده مخاطبه خوش کلمکله تمام اقبال ایدوب اتوها اتوها دیه‌رك استزاده ایدر زایشته اتوها قولمز ایه محرفدر
اشبو ایه کلمه‌سنی که کسر وفتح اوزره مبنی ذکر ما بعدینه موصول اولورسه منون اولوب ایه حدثنا دینور ومتکلمه
خموش وساکت اول دیمك مراد اولورسه ایها دینور هانك نصبیله وایه دینور هانك فتحیله مترجم حقیر دیرکه بو ماده
فی الاصل اصواتدندر مصدره انتقال ایلمشدر ایها وویها وواها کبی که منصوب بلردر و کیمی مصدردن اسم فعله
انتقال ایلمشدر ایه کبی تفصیلی شیخ رضی شرحنده مبسوطدر (ایه) همزه‌نك کسری وهانك سکونیله کلمهٔ زجردر
خسبك معناسنه یعنی تکلم ایدن کسیه بو قدرجه سوز یتشور فارغ وساکت اول دیمکله امردر (التأییه) تفعیل
وزننده بر آدمه حیفروب ندا ایلمك معناسنه‌در که بروکل دیو چاغرمقدن عبارتدر یقال ایه بالبعیر اذا صاح به ونادا

ب

وبرآدمه ياايها الرجل يعنى اى كشى ديو خطاب ياخود ندا ايلمك معناسنه‌در يقال ايه بفلان اذا قال له ياايها الرجل (ايهان) همزه‌نك فتحيله ونونك فتحيله وكسريله جائزدر (وايها) نونك حذفيله (وايهات) تاى فوقيه ايله هيهات كلمه‌سنده لغتدركه استبعاد ايچون اسم فعل ماضى‌در پك ايراقلشدى قنده ونيره‌ده ديمكدر (ايهك) ويهك وزننده ومرادفيدر كاسيذكر فصـــــل الباء (البأه) بانك فتحى وهمزه‌نك سكونيله برنسنه‌يى تيز فهم وادراك ايلمك معناسنه‌در تقول ما بأهت له بأهـا من البـاب الثالث اى مافطنت (بجيه) جميله زبير وزننـده اسمادندر بجيه بن على بن بجيه الطبرى محدثدر (البده) بانك فتحى ودالك سكونيله برآدمى برايش ايله قرشولمق معناسنه‌دركه اكاقرشو كتورمكدن عبارتدر يقـال بدهه بامر بدهـا من الباب الثالث اذا استقبله به وبرنسنه آنسزين اولمق معناسنه‌در يقـال بدهه امر اذا فجئه وبده وبداهه بانك فتحى وضميله (وبديهه) سفينه وزننده هرنسنه‌نك اوّل وابتداسنه دينور يقال بده الشئ وبداهته وبداهته وبديهته اى اوّله ويقال لك البديهة اى لك ان تبدأ وبرنسندنك آنسزين ظهور ايلمسنه دينور وفى صفته عليه السلام من رآه بديهة هابه اى مفاجأة وفلان سليم الطبع وتيز فهم اولمغله همان ابتداى وهله‌ده رأيى مصيب اولور ديجك يرده هوذو بديهة ديرلر وفلان حاضر جواب اولمغله من غير تفكر وبلا توقف همان جواب ويردى ديجك يرده اجاب على البديهة ديرلر ويقـال هذا معلوم فى بدايه العقول يعنى بو خصوص اعمال فكره محتاج كلدر بونى هر كس ابتداى امرده فهم وادراك ايدر بوراده بدايه بديهه‌نك جمعيدر وآنسزين ظهور ايلمك باعث اعجاب اولمق مناسبتيله بديعه وعجيبه معنـاسنه‌ده استعمال اولنور ومنه يقال له بدايه فى الكلام والشعر والجواب اى بدايع وعجايب فيه (المبادهة) مجادله وزننده (والبداه) جدال وزننده برآدمه ناگهانى برايش پيدا وعارض اولمق معنـاسنه‌در يقال بادهه امر اى فاجأه ويقـال بادهه بامر اى فاجـأه به (الابتداه) افتعـال وزننـده من غير فـكر ولا توقف حاضر جوابلق وجهله شعر وخطبه مقوله‌سى تاليف وتكلم ايلمك معناسـنه‌در يقـال ابتده الخطبة اذا ابتدأهـا وارتجلها (التبـاده) تفاعل وزننـده بودخى على الفور برنسنه اظهار ايدشمك معناسنه‌در يقال هم يتبادهون الخطب اى يرتجلونها (ابرقوه) سقنقور وزننده بركوه فارسى معربيدركه ناحية الجبل معناسنه‌دركه طاغ يورەسى ديمكدر بونكله فارس اولكه‌سنده برشهر تسميه اولندى ابو القاسم احمد بن على الوزير الابرقوهى اكامنسوبدر مزبور آل بويه‌دن بهاء الدين نام شاهـك وزيرى ايدى وابرقوه نيسابوره اثنى عشر مرحله مسافـه‌ده برقصبه آديدر (البرهة) بانك فتحى وضمى ورانك سكونيـله زمان طويل معنـاسـنه‌در على قول اعم‌در تقول اقمت عنده برهة من الدهر اى زمانا طويلا او اعم (ابرهه) همزه‌نك ورانك فتحيله ابن الحارث دركه تبع يمن‌در يعنى ملوك يمندندر وابرهة بن الصباح قرآن مبينده مذكور اولان فيل صاحبيدركه تخريب كعبه ايچون قصد ايلمشيدى (البرهرهه) سفرجله وزننـده بدنى سمن كبى آق اولان تازه خاتونه دينور يقـال امرأة برهرهة اى بيضاء شابة وبغايت زوناز كبدن محبوبه‌يه ياخود ترلكدن ونرم ونزاكتدن بدنى پالوده كبى دترراولانه دينور يقال امرأة برهرهة اى ناعمة او التى ترعد رطوبة وقال الشـارح وفى حديث المبعث فشق عن قلبه وجئ بطست رهرهة فالمراد بالرهرهة الطست الواسع قريب القعر يعنى بونده بعضلر برهرهه لفظنك باء حرفنى كلمه دن ظن ايلمريله اشتباه ايتديلر اول ايسه كلمه دن دكلدر (البره) فتحتينله وجوداتلو جانلو اولمغه دينور يقـال به بره اى ترارة برهوت رهبوت وزننده وبانك ضميله سبروت وزننـده برقيو ياخود بروادى ياخود بر بلده آديدر شارح ديركه حضرموت اولكه سنده واقعدر اشهر اولان برقيودركه مقر ارواح كفـار اولديغى مرويدر مؤلف بونى تاى فوقيه بابنده دخى ذكر ايلدى وبعضلر بونى رهو ماده سـندن اخذ ايلمشدر (البره) بانك فتحى ورانك سكونيله برآدمك وجودى عليل ومتغير اولدقدنصكره بنه افاقت تامه بولوب تندرست اولمق معنا سنه‌در يقال بره الرجل برها من البـاب الرابع اذا ثاب جسمه بعد علة وبرآدمك تنى بياض اولمق معناسـنه‌در يقال بره الرجل اذا ابيض جسمه (الابره) احمر وزننـده بياض كوده لو كشى‌يه دينور مؤنثى برهاء درحمراء وزننده (الابراه) همزه‌نك كسريله دليل وبرهان ايراد واقامت ايلمك معنـاسنه درعلى قول عجايب قسمندن ايرا ديله ناسه غالب اولمق معنـاسنه در يقـال ابره الرجل اذا اتى بالبرهان او اتى بالعجائب وغلب النـاس شارح ديركه زمخشرينك قولنه كوره برهـان لفظنك نونى زائده در مرأة بيضاء معناسنه اولان برهرهه ماده سندن مأخوذدر فعلنده ابره ابراها دينور نته كه مؤلف دخى ايراد ايلدى برهن برهنة تركيبى مولددر ومؤلف بونى نون ماده سنده دخى ثبت ايلدى (البريه) زبير وزننده ابراهيم كلمه سنك مصغر يدركه ترخيم اوزره‌در (نهر بريه) بصره‌ده برايرمق آديدر (البله) فتحتينله (والبلاهة) سفاهه وزننـده مطلقـا غافل على قول شر وشورجهتندن غافـل اولان ياخود خير وشرّى ونيك وبدى تميزه قدرتى اولميان احمق آدمه

دینورکه ترکیده بون واغوز وساده دل وفارسیده کالیوه دینور یقال بله الرجل بلها و بلاهة من الباب الرابع فهو ابله
ای غافل اوعن الشر او احمق لا تمییز له ومنه تقول العرب عیش ابله وشباب ابله ای ناعم کان صاحبه غافل عن
الطوارق یعنی حوادث واکداردن بی دغدغه وسالم عیش وشبابدر صاحبی اصلا اولسمته امالهٔ ذهن ایلمز ویقال
ابله میت الدآء ای من شره میت یعنی خیره مجبول اولوب اصلا شر وشور ومضرت سمتی خاطرینه خطور ایلمز کذلک
مذاق امور دنیویه یه قلیل الفطنه اولوب اخلاق وشمائلی خوب و پسندیده اولان کمسه حقنده ایراد اولنور
وسلامت صدری غالب آدمه دخی اطلاق اولنورکه نه سویلسه لر تصدیق ایدوب وهرکسه حسن ظن اوزره
اولوب صفحهٔ درونی نقش خدعه وتلویثاتدن سیم صافی کبی ساده وسالم اولان حقنده دخی ایراد اولنور قال
الشارح و به فسر الحدیث اکثر اهـل الجنة البله (البله) فتحتینله (والبلاهة) سفـاهه وزننده وجمه مذکور
اوزره مصدرلردر برآدم ابله اولمق معناسنه در یقال بله الرجل بلها و بلاهة من البـاب الرابع اذا کان ابله و بماده یه
دلیل و برهان ایرادندن عاجز اولمق معناسنه در یقـال بله الرجل اذا عی عن حجة (التبله) تفعل وزننده بودخی
ابله اولمق معناسـنه در یقال تبله الرجل بمعنی بله وصورتا بلاهت کوستورمك معناسـنه در یقـال تبله فلان اذا
استعمل البله ویتك اراشدرمق معناسـنه در یقـال تبله الرجل اذا تطلب الضالة و یولی بیلمیان کمسه ار بابندن
سؤال وتحری ایلمیه رك یولسز کتمك معناسـند در یقـال فلان یتبله اذا تعسف طریقا علی غیرهدایة ولا مسئلة
(التباله) تفاعل وزننده بودخی صورتا ابلهلك کوستورمك معناسنه در یقال تباله الرجل اذا استعمل البله (البلهاء)
حمراء وزننده شول ناقه یه اطلاق اولنور که قوت وتمکین وجلادتی اولمغله اصـلا برنسنه دن قوجنوب اورکز اوله
کویاکه حاقتی اولمغله اولمقوله نسنه لری ادراك ایلمز اولور یقال ناقة بلهاء ای لا تتحاش من شیء مکانة ورزانة و بلهاء
بر معروف ناقه اسمیدر وشول خاتونه اطلاق اولنور که صوبی وقلبی پاك و پاکیزه اولمغله هرنه سو یلسه لر اینانوب
الدانور اوله یقـال امرأة بلهاء ای کریمة مزیرة غریرة مغفلة (الابلاه) همزه نك کسریله برآدمی ابله بولمق معناسنه در
یقـال ابله فلانا اذا صادفه ابله (بله) کیف وزننده اسم فعل امردر دع واترك معناسنه یقـال بله ما اضمرت ای دعه
وکاهجه مصدر منزلنده مستعمل اولور ترك معنـاسنه وکیف معناسنه اسم اولور واسم فعل اولدیغنه کوره مابعدی
منصوب اولور یقـال بله زیدا ای اترکه ومصدر صورتنه کوره مابعـدی اضـافتله مجرور اولور یقـال بله زید
ای الزم ترك زید وکیف کلمه سنه مرادف اولدقده مابعدی مرفوع اولور واولکی وواجنجی صورتلرده بله نك
فتحه سی بناء یعنی آخری فتح اوزره مبنی اولور وایکنجی صورتده اعرابدر زیرا مصدردر وفی تفسیر سورة السجدة
من صحیح البخاری اعددت لعبادی الصالحین مالا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر ذخرا من بله
ما اطلعتم علیه الحدیث بوند معانی ثلاثهٔ مذکوره دن خارج اوله رق من کلمه سیله معرب ومجرور واقع اولدی
و بعضلر بورادهٔ غیر کلمه سیله تفسیر ایلدیلر و بوتفسیر بله کلمه سنی استثنـاء کلماتندن عد ایدنلرك قولنه موافقدر
واجل معنـاسنه کلور که حرف جوابدر شارح دیرکه نهایه ده بو حدیث من کلمه سندن مجرد امر قو مدردع واترك
معنـاسیله مفسردر (مابلهك) بافتحی ولامك سکونیله مابالك وماشانك معناسـنه مستعملدر شارح بیانینه کوره
کیف معنـاسندندر تقول مابلهك ای مابالك (البلهنیة) بانك ضمی ولامك فتحی ونونك کسریله وسعت معاش
ورخاء ورفاه حال معناسنه در قال الشارح ومن سجعات الاساس لازلت ملقی بتهنیه مبقی فی بلهنیه ای الرخاء وسعة
العیش (بنها) بانك کسری والفك قصریله فسطاط مصره التی فرسخ مسافه ده برقریه در بغایت اعلا عسلی اولور
عسل بنها مشهوردر (البوهة) بانك ضمیله تولك چقرطغانه دینور بوه دخی دینور یقـال جاء ویده بوهة و بوه
ای صقر سقط ریشه وخیره جوره اوله رق بغـایت خفیف یل قوان آدمـه دینور واحمق و بیغرکسیه دینـور
ودیشی بایقوشه دینور ودیوت ایچره قونیلان لیفه یه دینور که دیدلمش پوکدن اولور حالا لیفدن وابریشمدن ایدرلر
وهواده روزکار اوکنده اوجوب کزن قوش توبلرینه دینور (البوه) بانك ضمیله بودخی توله مش چقره دینور
وارکك بایقوشه علی قول بیوك اولانه دینور و بایقوشه شبیه بشقه برقوش آدیدر (البوه) (والبیه) بالرك فتحیله که
واوی و یائیدر برنسنه یه آکاه ومتنبه اولمق معناسـنه در یقـال باه للشیء یبوه و یباه بوها و یبها من البـاب (الاول
والرابع اذا تنبه له و بوه لعن ونفرین معناسنه در یقـال علی ابلیس بوه الله ای لعنه وجماع ایلمك معناسنه در یقال
باه امرأة اذا جامعهـا وفهم وادراك ایلمك معناسـنه در تقول مابهت له بضم البـاء وکسرها یعنی من البـاب الاول
والثانی ای مافطنت له (الباه) جاه وزننده اسمدر جماع معناسنه در یقال یستعمل المعجون للباه ای للجماع (الباهة)
خاله وزننده عرصه ومیدان معناسـنه در باحه کبی (البائهة) زبون وآرق قیونه دینـور اصلی باوهه در وایله

يقـال شاة مائهة اى مهزولة (البهّ) بانك فتحى وهانك تشديديله برآدمك پادشاه وامير يانــنده قدر ومنصب وپايه سي عالى وعظيم اولمق معنا سنه‌در يقال بهّ الرجل بهّا من البـاب الاول اذا نبل وزاد فى جاهه عند السلطـان (التبهيه) تزلزل وزننده شرف وشان ورتبه وعنوان صاحبى اولمق معناسنه‌در يقال تبهبه القوم اذا تشرفوا وتعظموا (الابهّ) ابحّ وزننـده ومرادفيدر كه بوغوق سسلى آدمه دينور يقال رجل ابهّ اى ابحّ (البهبهىّ) فدفدىّ وزننده جسامتلو تنومند آدمه دينور (البهباه) بحباح وزننده ومرادفيدر كه اسرمش دوه نك كوكره مسـنه دينور (البهبهة) زلزله وزننده اسرمش دوه حيقره‌رق كوكره مك معناسنه‌در يقال بهبه الجمل اذا هدر رفيعا (بهبه) مكررا بالرك فتحى وهالرك سكونيله بركلمه‌در كه برنسنه يى استعظام حالنده تفوه اولنور على قول بخ بخ معناسنه‌در كه برنسنه‌يى پك بكنوب پسند ايلدكده سويلنور كه لسانمزده پاى فارسيله په په دينور ومنه الحديث بهبه انك لضخم شارح دير كه موقعك معناى ثانى‌يه مساعده سى بعيددر (بويه) زبيروزننده وبانك ضمى وواوك سكونى وياتك فتحيله زبارده در ملوك عجمك پدرلرينك اسميدر مراد آل بويه ديدكلرى ملوكك جد اعلالرى اوله جقدر (البيه) بانك فتحى وياتك سكونيله برنسـنه‌يه آكاه ومتفطن اولمق معناسـنه‌در وبوواويه وياتيـه درنته كه ذكر اولندى يقـال باه له يبناه بيهـا من الباب الرابع اذا تنبه له (ابن بابيه) بانك كسريله ياخود ابن باباه محدثيندندر نجز بعونه تعالى فصـــــــل التـاء (التجه) تانك فتحى وجيمك سكونيله يوتلمك اتجـاه معنـاسنه‌در يقال تجه له تجها من البـاب الاول لغة فى تجه وبونده كويا كه واوى اوتغله لفظندن بنـا قلديلر موضعى وجه ماده سى اولمغـله انشاالله تعـالى اوراده اعاده اولنور شـارح دير كه بواخذ واتخذ ماده سى قبيلندندر (الترهة) قبرّه وزننده (والترّه) سكر وزننـده باطل وبيهوده معناسـنه‌در يقـال جاء بالترّهة والترّه اى البـاطل وترّهه جادّه دن آيرلمش انجه وطـار يوله دينور كه چقير تعبير اولنور يقـال اخذ الترّهة وهى الطريق الصغيرة المتشعبة من الجادّة وآفت وداهيه‌يه دينور وروزكاره دينور ريح معناسنه وبلوده دينور سحاب معناسنه ودوز اوه‌يه دينور صحصح معناسـنه وبركوچك جانور اسميدر كه قومسـا الرده اولور جمعى ترّهـات وترار يه كلور تاى مفتوحه ايله وبعضلر ديديكه ترّهـات كه ترّهه نك جمعيدر فى الاصل اوتسز صوسز قيرييابانلره دينوب بعده بيهوده واباطيل ايچون استعاره اولندى كذلك بيهوده وعبث وهرزه كلماته اطلاق اولنور كلمات مجانين كبى يقال انى بالترّهات اى الاباطيل والاقاويل الخالية من الطائل (الترّه) تانك فتحى ورانك سكونيله ترّهاته اوغرامق معناسنه‌در يقال تره الرجل ترها من البـاب الرابع اذا وقع فى الترّهات (التفه) تانك وفانك فتحيله (والتفوه) قعود وزننده برنسنه‌پك ناچيز اولمق معناسنه‌در يقال تفه الشئ تفها وتفوها من الباب الرابع اذا قلّ وخسّ وتفوه بركسنه احمق وبيغز اولمق معناسنه‌در يقـال تفه فلان اذا حمق وآريق وزبون اولمق معناسنه‌در يقال تفه الرجل وتفه تفوها من الباب الاول والرابع اذا غثّ وفى حديث عبدالله بن مسعود (القرآن لايتفه ولايتشان) اى لايغثّ ولايخلق يوراده يتشان كلمه سى تشان كلمه سندن كه اصلى تشانن ايدى مستقبل اولمغله معناى حديث قرآن مبين مرور زمان ايله نه ضعيف وحقير اولور ونه اسكى قربه كبى كهنه لنوب فرسوده اولور الى يوم القيامة نسق واحد اوزره باقى اولور (التفهة) فرحه وزننده شول اطعمه‌يه دينور كه آنلرده حلاوت وحموضت ومرارت طعمى اولميه كه طاتسز تعبير اولنور ولهذا بعضلر اتمكى واتى اطعمه تفهه جمله سندن عد ايلديلر مترجم حقير دير كه شيخ قانونده بووجه اوزره بيان ايلدى كه اطباء طعومى ايكى قسمه تقسيم ايلديلر برى طعوم بسيطه‌در وبرى مركبه‌در بسيطه طقوز نوعدر لكن لايق اولان تفه كه طاتسزلقدر يعنى طعمدن عارى ولمقدر طعومده داخل اولمامقدر صو يك طعمى اولمديغى كبى اول غدانك دخى طعمى اولمز وطعم بالفعل وبالقوه اولوردموزده وباقرده بالقوه در كرچه ظـاهرا تفهه دندر لكن بعض اجزا ايله ذوب وتحليل اولنسه طعمى حسّ اولنور پس عند الاطبـاء طعوم سكز كونه‌در ١ حلاوت ٢ مرارت ٣ حرافت ٤ ملوحت ٥ حموضت ٦ عفوصت ٧ قبض ٨ دسومت در بوصورتده مؤلفك بيـانى اكتفاء قبيلندن اولور وتفهه نك مفردى تفه دركتف وزننده مصدرى تفه درفتحتينله يقـال تفه الطعـام تفها فهو تفه واطعمة تفهة (ابن تافه) صاحب وزننده محدثدر (المتفهه) مكرمه وزننده يواش رام وذلول ناقه‌يه دينور يقال ناقة متفهة اى ذلول (التفه) تانك ضميله شبه وزننـده قاره قولق تعبير اولنان جانوره دينور فارسيده سياهكوش ديرلر (التله) فتحتينله تلف اولمق معناسـنه‌در يقـال تله الشئ تلها من البـاب الرابع اذا تلف ووله وحيران اولمق معناسـنه‌در يقـال تله الرجل اذا حار واوتمق معنـاسنه‌در يقـال تله كذا وتله عنه اى انسيه (الاتلاه) همزه نك كسريله تلف ايلمك معناسـنه‌در يقـال اتلهه المراض اذا اتلفه (المتلوه) (والتـاله) صاحب وزننده تلفكرده ياخود حيران وآشفته ديمكدر ومنه يقـال رجل متلوه العقل وتالهه اى ذاهبه تاله نسب

ت

اوزره‌در (التمه) فتحتينله (والتماهة) سفاهه وزننده طعام بوز يلوب قوقمق معناسنه در يقال تمه الطعام
تمها وتماهة من الباب الرابع اذتغير ريحه وطعمه (المتماه) محراب وزننده شول قيونه دينور كه سودى صاغيلورکن
همان بد رايحه پيدا بدراوله يقال شاة متماه اذا كان يتغيرلبنها ريثما يحلب (التهتهة) زلزله وزننده لسانده
اولان پپه ييلكه دينور يقال بلسانه تهتهة اى لكنة وتكرار بتكرار باطل ويبهوده نسنه لرده بولنمق معناسنه در
يقال تهته الرجل اذارددّ فى الباطل (التهاته) دفاتر وزننده باطل ويبهوده نسنه لره دينور يقال وقعوا
فى التهاته اى الاباطيل (تهته) مكررا تانك ضمى وهانك سكونيله دوه قسمنه مخصوص زجر وآزار اصواتندندر
حالا لسانمزده تقبيح وتأسف موقعنده توه توه ديديكمز بوندن مأخوذ در وبونكله كوپك قسمنى دخى يانلرينه
چاغررلر ولسانده پپه يلك اولان آدمك سو يلبشنى دخى حكايه اولور (التوه) تانك فتحى وضميله هلاك وبرباد
ونابود اولمق معناسنه در يقال تاه الرجل يتوه توها اذا هلك وذهب وكبر وتعظم معناسنه در يقال تاه الرجل
اذا تكبر وبرآدمك عقلى سراسيمه ومضطرب اولمق معناسنه در يقال تاه فلان اذا اضطرب عقله (التتويه)
تفعيل وزننده هلاك ايلمك معناسنه در يقال توّهه اذا اهلكه (التوه) تانك ضميله هالك معناسنه در جمعى اتواه
واتاويه در كه جمع الجمع در (ماتوهه) فعل تعجبدر ماتيهه معناسنه نه عجب كبر وتعظيم صاحبيدر ديمكدر (التيه)
تانك كسريله كبر وصلف معناسنه در يقال تاه الرجل يتيه تيها اذا صلف وتكبر ويقال به تيه اى كبر وصلف
وتيه بيابانه دينور جمعى اتياه كلور وجمع الجمعى اتاويه كلور يقال اخذوا فى تيه اى مفازة ويول آزمغه دينور يقال
وقعوا فى تيه اى ضلال وتيهاء ومتيهه معناسنه كلوركه سيذكر (التايه) صاحب وزننده (والتياه) شدّاد وزننده
(والتيهان) سكران وزننده (والتيّهان) تانك فتحى وياى مشدده نك كسريله مدمغ ومتكبر كيمسه دينور وتياه وتيهان
سكران وزننده يول آزوب كراه اولان آدمه دينور (ماتيهه) فعل تعجبدر ماتوهه معناسنه (التيه) تانك فتحى
وكسريله (والتيهان) فتحاتله يول آزمق معناسنه در يقال تاه الرجل يتيه تيها وتيهانا اذا ضل وبرنسنه يه
متصل بردوزه يه باقمق سببيله كوز يوريلوب طونقلمق معناسنه در يقال تاه بصره اذا تاف (التيهاء) حمراء وزننده
(والمتيهة) سفينه وزننده وميمك ضميله لغتدر (والمتيهة) مرحله وزننده (والمتيه) مقعد وزننده تيه كبى اوجى
بوجاغى ويولى ونشانى اولميان بيابانه دينوركه اكا واقع اولنلر يول ايزبولميوب حيران وسرگردان اولورلر يقال
ارض تيه وتيهاء ومتيهة ومتيهة ومتيه اى مضلة (التتييه) تفعيل وزننده تضييع معناسنه در يقال تيهه اذا ضيعه
فصل الثاء المثلثة (الثاهة) حاله وزننده كوچك دله دينور لهاة معناسنه على قول ديش اتنه دينور لثه
معناسنه (الثهثهة) زلزله وزننده قار اريمك معناسنه در يقال ثهثه الثلج اذا ذاب فصل الجيم (الجبهة)
جيمك فتحى وبانك سكونيله انسانك يوزندن سجده حالتنده يره كلان موضعه على قول ايكى قاشك ارالغى برابرندن
يوقرى ناصيه‌يه قدر اولان يره دينور تركيده آلن وفارسيده پيشان دينور يقال جبهة ذات بهجة وهو موضع السجود
من الوجه اومستوى مابين الحاجبين الى الناصية وجبهه بر قوم وجماعتك سيدو ذيشاننه اطلاق اولنور وجه كبى
يقال هو جبهة قومه اى سيدهم ومنازل قمردن برمنزل اسميدر بواسد صورتنك جبهه سيدر كه درت كوكبدن
عبارتدر وجبهه آت نوعنه دينور قال الشارح ومنه الحديث ليس فى الجبهة صدقة اى الخيل وبونك مفردى يوقدر
وشول آدملره اطلاق اولنور كه حسبى خلقك ديت ودين كبى دائما تكاليف ومؤنالرنى اداره وتمشيه مجبول اولملريله
آنلردن برى هر كيمه توجه ايلسه خائب وصفر اليد اعاده وارساللرندن استحيا ولنه يقال هم جبهة ى ساعون فى حمال
ومغرم فلا يأتون احدا الا استحيى من ردهم ومذلت وخاكسارى معناسنه مستعملدر يقال اتى منه جبهة اى مذلة
وبرصنم اسميدر وآيه اطلاق اولنور قمر معناسنه (الاجبه) اشبه وزننده ارسلانه دينور وجبهه سى خوب ولطيف
اوله‌رق واسع اولان آدمه دينور على قول يومرى جبهه‌لو كيمسه دينور مؤنثى جبهاءدر يقال رجل اجبه وامرأة
جبهاء اى الواسع الجبهة الحسنها والشاخصها (الجبه) فتحتينله اسمدر كه كبش آنلو اوق يا خود يومرى آلنلو لغه دينور
(الجبه) جيمك فتحيله برآدمك جبهه سنه اورمق معناسنه در يقال جبهه جبها من الباب الثالث اذا ضرب جبهته
وبرآدمى ردّ ايلمك يا خود برخوشلنمديغى نسنه ايله سو يلمك يا خود ايشلمك معناسنه در يقال جبهه اذا ردّه اولقيه
بمكروه وعربلر فلان صويه واروب لكن صو چكيجك يا خود صو آله جق آلات وادواتى اولمامغله همان صو يك
يوزنه باقوب اولوردى ديجك يرده جبه فلان الماء ديرلر ورد الماء ولا آلة سقى فلم يكن منه الا النظر الى وجه الماء معناسنه
كذلك يقولون جبه الشتاء القوم اى جاءهم ولم يتهيأ واله يعنى كندولره قيش توجه ايلديوب بصدى لكن اصلا لوازم
ومهماتندن برنسنه تدارك وتهيئه ايلمامشلر ايدى وبونلر مواجهه معنالرندن مأخوذلردر (الجابه) صاحب

وزننده برسمته كيدن آدمه يوزى ياخود جبهه‌سى قرشو كلان قوشه ياخود وحشى جانوره دينوركه عربلر آندن تشأم
ونطيرايدرلر (الجبه) سكر وزننده جباء معناسنه‌در كه رمان وزننده‌در قورقق آدمه دينور يقال رجل جبه اى جباء
(الاجتباه) افتعال وزننده صويى يابر آخر نسنه‌يى بكنميوب وخوشلنمديغندن يكره‌نه‌رك وايچنه سيكميه‌رك تناول
ايلمك معناسنه‌در يقال اجبه الماء وغيره اذا انكره ولم يستمرئه (التجبيه) تفعيل وزننده زانى وزانيه‌نك يوزلرنى
قاره‌لدقدنصكره بردوه‌يه ياخود اشكه آرقه ارقه‌يه اوله‌رق بندروب رسواى ايلمك معناسنه‌در و بونده قياس اولان
يوز يوزه اولمقدر زيرا جبهه‌دن مأخوذدر ظاهرا بابى ازاله‌يه محمولدر ياخود تماشاجيلرك يوزلرينه مقابل اولديغنه
مبنى‌در يقال فضحوهما بالتجبيه وهوان يحمّ وجوه الزانيين ويحملا على بعير او حمار ويخالف بين وجوههما
وبرآدمى باش اشاغى ترس چويرمك معناسنه‌در كه اشكنجه وعقاب حالاتندندر يقال جبهه اذا نكس رأسه
ومحتملدركه معناى اوّل بوندن مأخوذ اوله زيرا اول حالتده اولان كسه البته خجالتندن سرنكون اولور ياخود
اصابت مكروه معناسنه اولان جبهه‌دن مأخوذ اوله كه جبهه جبهادير اصابه بمكروه معناسنه‌نته كه‌بيان اولندى
(التجدوه) برنسنه‌دن خوفله متحير اولمش آدمه دينور تقول رأيته تجدوها اى مشدوها فزعا مصدرى اولان جده شده
معناسنه‌در (التجريه) تفعيل وزننده برايشى اعلان ايلمك معناسنه‌در يقال جرّه الامر تجريها اذا اعلنه له
(الجراهية) كراهيه وزننده ناسك غريو وهنكامه وفريادنه دينور يقال ماهذه الجراهية اى الجلبة وجراهية
الامور موادّ واموك خطب وعظامندن عبارتدر يقال تعهد جراهية الامور اى عظامها وجراهية الخيل
آت قسمنك كزيده‌لرينه اطلاق اولنور وجراهيه ظاهر وعلانيه معناسنه‌در يقال لقيه جراهية اى ظاهرا بارزا
(التجرّه) تفعل وزننده برايش آچقلنمق معناسنه‌در يقال تجرّه الامر اذا انكشف (الجرهة) ثمره وزننده جانب
معناسنه‌در (الجرهذ) فتحاتله قمع واحده‌ده اولان چتال خرما قورقلرينه دينور (جره) عنب وزننده فارس
اولكه‌سنده بربلده‌در (الجلهة) جيمك فتحيله دكرمى بيوك قيايه دينور وقوم وقبيله‌نك محله‌سنه و يورديرلرينه دينور
ودره‌نك برجانبنه دينور يقال نزلوا فى جلهتى الوادى اى ناحيتيه وباشك اوكنده اولان قيللرك دوكيلوب يرينك
آچق وطاز قالمسنه دينور يقال به جلهة اى انحسار الشعر عن مقدم الرأس (الجله) فتحتنيله باشك اوكنده اولان
قيللر دوكيلوب يرى آچق وطاز قالمق معناسنه‌در يقال جله الرجل جلها من الباب الرابع اذا انحسر شعره
من مقدّم رأسه شارح ديركه جله صلعك مقدّميدر جلح كبى (الجله) جيمك فتحى ولامك سكونيله خرده چقل
طاشلرنى يردن برطرف ايلمك معناسنه‌در يقال جله الحصى عن المكان جلها من الباب الثالث اذا نحاه وبرآدمى
برامر شديددن ردّ ومنع ايلمك معناسنه‌در يقال جله فلانا اذا ردّه عن امر شديد وبرنسنه‌يى كشف
وابراز ايلمك معناسنه‌در يقال جله الشىء اذا كشفه وجبهه‌دن منديلى چوزميوب همان طولاميله قالدرمق
معناسنه‌در يقال جله العمامة اذا رفعها مع طيها عن جبينه (الجليهة) سفينه وزننده چقللرى ومولوزلرى
آيرلنوب برطرف اولمش يره دينور وسود ايله پرورده اولمش خرما خوراكنه دينوركه مسمن‌در (المجلوه) قاپوسز
وپرده‌سز اوه دينوركه آچقده اولور يقال بيت مجلوه اى لاباب فيه ولاستر (الاجله) احمر وزننده شول آدمه
دينوركه جبهه‌سى پك بيوك اولمغله قيل بتن يرلرى پك كيروده آلارغه اوله يقال رجل اجله اى الضخم الجبهة المتأخر
منابت الشعر وبو بينوزسز اكوزه دينوركه كورك تعبير اولنور (الجنهى) جيمك ضميله عرنىّ وزننده خيزران
ديدكلرى اغاجه دينوركه تحريفله هزاران تعبير اولنور على قول عسطوس اسميدركه خيزرانه شبيه براغاجدر (المجنه)
معظم وزننده شجرمزبوردن دوزلمش نسنه‌يه دينور يقال طبق مجنه اى معمول بالجنهى (الجاه) (والجاهة) قدر
ومنزلت ومنصب معناسنه‌در يقال له جاه عظيم وجاهة اى قدر ومنزلة شارح ديركه جاه وجه مقلوبيدر نته كه مؤلفك
بوماده‌ده ووجه ماده سنده دخى تعبيراتندن منفهم اولور (الجوه) جيمك فتحيله برآدمى خوشلنمديغى برنسنه ايله
قرشولمق معناسنه‌در يقال جاه فلانا بمكروه يجوه جوها اذا جبهه به (الجوه) جيمك ضميله (والجيه) جيمك فتحيله وجه
معناسنه‌در يقال نظر بجوه سوء وبجيه سوء اى بوجه سوء وبو وجه ماده سنده دخى مرسومدر بونلرده آندن مقلوبلردر
(جاه جاه) هالرك كسرا وزره مناسيله وتنوينله وسكونله مستعملدر كذلك جوه جوه جيملرك ضمى وكسرا وزره بناايله خاصة
اركك دوه‌سبورمكه مخصوص اصواتندندر ناقه‌ده تفوّه اولنمز (الجهجهة) زلزله وزننده يرتجى جانورى كنديدن منع ايچون
حيقرمق معناسنه‌در يقال جهجه الرجل بالسبع اذا صاح به ليكفه (الجهّ) جيمك فتحى وهانك تشديديله برآدمى
بدمعامله ايله ردّ ايلمك معناسنه‌در يقال جهه جها من الباب الاول اذا ردّه قبيحا (المجهجه) جيملرك فتحيله ارسلانه
دينور (جهجاه) جيمك فتحيله غفار قبيله سندن بركمسنه‌دركه حضرت عثمان رضى الله عنه اوزره خروج ايدنلردن ايدى

حضرت عثمان خطبه قرائت ايدرايكن همان اوزرينه هجوم ايدوب يد مؤيدلرنده اولان عصاى مصطفوى يى
اخذ ودزينه طوتوب شكست ايلمشيدى لكن چوق چكميوب دزنده آكله مرضى ظهور ايلدى وجهجاه بوندن
بشقه بركسنه دركه عنقريب دنيايه مالك اولور وبونده فتحتيله جهه وهاسز جهجاعنوانلرنده دخى مرويدر
مجموعى صحيح مسلمده مثبوتدر مؤلف بونكله اشبو حديثه اشارت ايلمشدر لاتذهب الليالى حتى يملك رجل
يقال له الجهجاه فصـــــــل الحاء المهملة (الحيه) حانك فتحى و يانك سكونى وهانك كسريله فيونسوره جك
اصواتدندر (حيه) حانك فتحى وهانك سكونيله حمارسوره جك اصواتدندر فصـــــــل الدال (الدبه) فتحتيله
يك قومساله ديـنـور (التدبيه) تفعيل وزننده ذكر اولنان قومساله اوغرامق معناسنه در يقـال دبه الرجل
اذا وقع فى الدبه وطريق خيره ملازمت ايلمك معنـاسنه در يقـال دبه الرجل اذا لزم الدبه (الدبه) صرد وزننده
طريق خيره ديـنـور دباهه سحابه وزننده سواد عراقده بر قريه در (الدجيه) زبير وزننده آو بجى كوملتيسنه دينور
لتدجيه توجيه وزننده آو بجى كوملتيسنده ياتمق معناسنه در يقـال دجه الرجل اذا نام فى الدجيه (الدره) دالك
فتحى ورانك سكونيله بركسنه اوزره آنسزين چقوب صالدرمق معناسنه در يقال دره عليهم درها من الباب الثالث
ذ هجم وطلع و بركسنه دن برنسنه يى دفع ايدوب صاومق معنـاسنه در يقال دره عنهم ولهم اذا دفع شارحك بيانته
كوره بو ماده درء ماده سندن مبدله در (الدارهات) ناكهانى ظهور وهجوم ايدن حادثات كونيه يه اطلاق اولنور
يقال نزلت عليهم الدارهات اى هواجم الدهر (المدره) منبر وزننـده شول سيد وذيشانه دينوركه خصومت
وغـوغـا حالتلرنده يدا ولسانا قومنك مقـدّم و پيشواسى اوله يقـال هو مدره القوم وهو السيد الشريف والمقدم
فى اللسان واليد عند الخصومة (التدره) تانك ضمى ورانك فتحيله دفع ومدافعه معناسنه در يقـال هو ذو تدره القوم
اى الدافع عنهم (التدريه) تفعيل وزننـده زياده اولمق معناسنه در يقال دره على كذا اذا نيف و بيلنمامك ايچون
تبديل قيافت ايلمك معنـاسنه در يقال دره فلان فلا نا اذا تنكرله (الدرهرهة) سفرجله وزننده يك تابان يلدزه
ديـنـور يقـال كوكبة درهرهة اى وقادة (الدافه) فانك كسريله غريب آدمه ديـنـور هادف كبى يقال هو دافه
هادف اى غريب (الدكه) دالك فتحى وكافك سكونيله خمر مظنه سى اولان كسنه اغزينك رايحه سى بيلنمك ايچون
استشمام ايدن آدمك يوزينه طوغرى هوه ديمك معناسنه در يقال دكه فى وجهه دكها من الباب الثالث اذا نكه
(الدله) دالك فتحى ولامك سكونيله وفتحيله (والدلوه) قعود وزننده غم وغصه وعشق مقوله سى عارضه دن كوكل
آشفته وعقل زائل و پريشان اولمق معناسنه دركندوينى آلدرمق تعبير اولنور يقـال دله فلان دلها ودلوها
من البـاب الرابع اذا ذهب فؤاده من همّ ونحوه (التدليه) تفعيل وزننـده غم وغصه ياخود عشق برآدمى بيهوش
ومدهوش ايلمك معناسنه در (التدله) تفعل وزننده تفعيلدن مطاوعدر يقـال دلهه العشق فتدله اى ولهه
فتوله (المدله) معظم وزننـده غم وغصه دن ياخود عشقدن كوكلى وعقلى آشفته وزائل اولمش آدمه ديـنـور
على قول شمه كسنه دينور يقـال رجل مدله اى الساهى القلب الذاهب العقل من عشق ونحوه اومن لايحفظ
مافعل اوفعل به (الداله) (والدالهة) لاملرك كسريله عقلى يوفقه سترسجيه سبكمغز آدمه ديـنـور يقـال رجل
داله ودالهة اى الضعيف النفس (ابو دله) محدّث وزننـده محدث وتابعيدر (الدله) فتحتيله حيران اولمق
معنـاسنه در على قول غمدن ياعشقدن آشفته ومجنون اولمق معنـاسنه در يقال دله الرجل دلها من الباب الرابع
اذا تحير اوجن عشقا او غما (الدله) دالك فتحى ولامك سكونيله برنسنه دن فارغ القلب اولمق معنـاسنه در يقال
دله عنه دلها من البـاب الثالث اذا سلا وداله ضايع وهدر و باطل معناسنه در يقـال ذهب دمه دلها اى هدرا
(الدمه) فتحتيله قوملق يك اتسى اولمق معناسنه در يقـال دمه الرمل دمها من البـاب الرابع اذا اشتد حرّه ودمه
ضبيان عربه مخصوص بر لعب آديدر (الادهيماه) اعشيشاب وزننـده اسيلكك شدتندن آدم قينامق درجه سنه
كلمك معنـاسنه در يقال ادهومه الرجل اى كاد يغلى من شدة الحرّ و بايلمق معناسنه در يقـال ادهومه فلان اذا غشى
عليه (الدهدهة) زلزله وزننده يوارلمق معنـاسنه در يقال دهده الرجل الحجر اذا دحرجه شه كه معتلّ اوله رق كه
هاء ثانيه يايه مقلوب اولور بو معنايه در ودهدهه برنسنه يى برى برينك اوزرينه ترسى چويروب قومق معناسنه در
يقـال دهده الشئ اذا قلب بعضه على بعض ودهدهه اسم اولور يوز عددن زياده جه دوه لره ديـنـور (التدهده)
تزلزل وزننـده يوالنمق معنـاسنه در يقال دهده الحجر فتدهده اى دحرجه فتدحرج و بونده دخى هاء يايه قلبله
تدهدى ديـنـور يقال دهدى الحجر فتدهدى الدهداه سلسال وزننده خلق خرده دوه يه ديـنـور بجى د هاده
كلور (الدهدهان) دالرك فتحيله (والدهيدهان) مصغر بنيه سيله بو نلر دخى يوز عدد زياده جه دوه لره دينور

(آلاده فلاده) دالك فتحی وهالك جریله بر كلمه در كه بو ماده شمدی اولمزسه من بعد اولمز دیمكدر و بو ضرب و بدر
یقولون آلاده فلاده ای ان لم یكن هذا الامر الان فلا یكون بعد الان یعنی بو وقتده ال ویرن فرصتی غنیمت بیلمز ایسن
بونصكره ظفر یاب اوله مزسن موقعنده ایراد اولنور مترجم دیر كه كتب امثالده بیان اولندیغی اوزره بو راده ده كلمه سی
لفظ فارسیدر دالك فتحی و كسریله لغتدر عطاء معناسنه در كذلك ضرب معناسنده ده كلور ودالك فتحیله
امر معروف ونهی منكر معناسنه ده كلور عرب اخذ واستعمال ایلدیلر عطاء معناسه اولدیغی صورتده بو آدمك
یا بو نسنه نك لایق ومستحق اولدیغی جزاسنی ویرمزسن بردخی بولوب و یره مزسن وضرب معناسنه اولدیغی
صورتده اگر بو دفعه بونی ضرب ایلمزسن بردخی ایده مزسن وامر معروف معناسندن دخی بوكونه در والا كلمه سنك
مطلب
اصلی ان لا ایدی قالدیكه سیوطینك اشباه ونظائر نحویه سنده مرسومدر كه بو راده ده لفظی عربیدر زیرا دهی
كلمه سی كه زكی وزننده در دهاء ماده سندن اسم فاعلدر یقال دهی دهیا فهو ده وداه ای فطن وتركیب مزبور
ان لم تكن دهیا فی هذه المادة او الساعة فلا تكون ابدا یعنی بو خصوصده یاخود بو ساعتده رشد وفطنتله داهیانه
حركت ایلمز ایسك بردخی محال بوله مزسن وقیاسنه قدر دهاتدن معدود اوله مزسن دیمك اولور ودهی كلمه سنده
امثالده جاری اولان تخفیف جاری اولمش اولور ومثل مزبوری ابتدا تكلم ایدن سطیح نام كاهن در بعده موقعنه كوره
ایراد ایلدیلر ودهی كلمه سنك حق منصوب اولمق ایكن یایی اسكان ایلدكلری امثال منظوم منزله سنه منزل اولدیغنه
مبنی در والحاصل بو راده ده كلمه سی اسم فاعلدر ومعربدر مبنی دكلدر وتنوینی تنوین صرفدر تنوین تنكیر دكلدر
ومثاله الاخر مثلا ان یقول الانسان لصاحبه وقد امكنه الفرصة فی طلب الثار آلاده فلاده ای ان لا تطلب ثارك الان
فلا تطلبه ابدا (الدهدوه) دالك ضمیله (والدهدوة) داللرك ضمی وواوك تشدیدیله (والدهدیة) دالك ضمی
وثانیه نك كسری ویانك تشدیدی وتخفیفیله بوق بوجكنك یوارلدیغی یوارلغه دینور (التدوه) تفعل وزننده بوزلمق
معناسنه در یقال تدوه الشیء اذا تغیر و بر امر عظیمه بیمحابا صالدرمق معناسنه در یقال تدوه الامر اذا اقتحم (دوه)
دالك فتحی وضمیله بهار وقتنده طوغمش دوه كوشكنی چاغره جق اصواتندر (داه داه) هالرك كسری وسكونیله
(ده ده) داللرك ضمی وهالرك سكونیله ناقه یی یاوریسی یانه چاغره جق صوتدر (التدویه) تفعیل وزننده یاوریسنك یانه
كلمك ایچون ناقه یی داه داه یاخود ده ده دیو چاغرمق معناسنه در یقال دوه بالناقة اذا دعاها فقال داه داه اوده ده لتجیء
الی ولدها فصل الذال المعجمة (الذمه) فتحتینله مهمله اولان دمه كلمه سنك جمیع معنالرنده مرادفدر
ذ
(الذه) ذالك فتحی وهانك تشدیدیله ذكاء قلب وشدت فطنت معناسنه در تقول عجبت من ذه ذهنه ای ذكاء
قلبه وشدة فطنته فصل الراء (الرجه) وجه وزننده بر نسنه یی دیش ایله یاپشوب طوتمق معناسنه در
ر
یقال رجه الشیء رجها من الباب الثانی اذا تشبث به باسنانه وصار صیلوب ارغمق معناسنه در یقال به رجه ای
زعزع (الارجاه) همزه نك كسریله بر ایشی وقتندن تأخیر ایلمك معناسنه در یقال ارجه الامر اذا اخره عن وقته
مترجم دیر كه بونك اصل وفصلنه واختلاف قرائتنه دائر بیضاوینك قالوا ارجه اخاه كریمه سی تفسیرنده تحقیق
اولنغله مراجعت اولنه (الردهة) تمره وزننده بعض بایر وطاغ صیرتلرنده وقیالرده اولان خلق اویمه چقوره دینور
جمعی رده كلور هاسز ورداه كلور رانك كسریله ورده كلور سكر وزننده ورده خشونتلی سرد تپه كبی تومسكه
دینور جمعی رده كلور فتحتینله واطرافنده اولان خانه لردن بیوك اولان خانه یه دینور وصو ایچره اولان قیایه دینور
وقارصو ینه دینور وجابجا صالقم صچاق اولمش كهنه لباسه دینور یقال جاء وعلیه ردهة ای ثوب خلق مسلسل
وبشر بن ابی حازم نام كسه نك مدفنی اولان یرك اسمیدر (الرده) رانك فتحی ودالك سكونیله بر كسه یه طاش آتمق
معناسنه در یقال رده بحجر ردها من الباب الثالث اذا رماه به واوی بیوك یاپمق معناسنه در یقال رده البیت اذا
عظمه وكبره و بر كسه سائرلره كرم وشجاعت مقوله سی اوصافله اولولنوب عالی اولمق معناسنه در یقال رده
فلان اذا ساد القوم بشجاعة وكرم ونحوهما (الرده) نجل وزننده شول صلب ومتین لجوج ومتعصب آدمه دینور كه
بر كسه یه بر وجهله مغلوب اولمز اوله یقال رجل رده ای صلب متین لجوج لا یغلب (الرفاهه) سفاهه وزننده
(والرفاهیة) كراهیه وزننده (والرفهنیة) بلهنیه وزننده وجه معاش وسعت وسهولت وحضور ولطافت اوزره
اولمغه دینور یقال هو فی رفاهة ورفاهیة ورفهنیة من العیش وهو رغد الخصب ولین العیش ورفاهه ورفاهیه
مصدر اولورلر یقال رفه عیشه رفاهة ورفاهیة من الباب الخامس اذا رغد ولان واخصب (الرفه) امیر وزننده
(والرافه) صاحب وزننده معاشی سهل وواسع اولان آدمه دینور (الرفهان) سكران وزننده (والمترفه) متعظم وزننده
نعمت ووسعت معیشته مظهر اولمغله دائما حضور وآسایش اوزره اولان آدمه دینور یقال رجل رفهان ومترفه

اى مستريح متنعم (الارفاه) همـزه‌نك كسريله برآدمى رفاه وراحته مظهر قلمق معناسنه‌در يقال ارفههم الله اى
جعلـهم رفهاء ودوه لرى كنديلرينك ديلدكلرى وقتـده صويه كتورمك معناسـنه‌در تقول ارفهت الابل اى
اوردتها متى شاءت وبرآدمك ماشـيه لرى خواهشكار اولدقلرى وقتده صويه كلور اولمق معناسنه‌در يقال ارفه
القوم اذا ارفهت ماشـيتهم ودواب ومواشى صويه قريب محلده اكلنمك معناسـنه‌در يقال ارفه المـال اذا اقام
قريبا من الماء وبرآدم هركون صاچنه صقا لنه دهن سورنمك معناسـنه‌در يقال ارفه الرجل اذا ادهن كل يوم
ودائما نفس اطعمه واشربه اكل وتناول ايدر اولمق معناسـنه‌در يقال ارفه الرجل اذا دام على اكل النعيم وراحت
وحضور ايلمك معناسـنه‌در يقال ارفه فلان اذا استراح (الترفيه) تفعيل وزننده بودخى برآدمى نظام حال ورفاه
وخضوره نائل قلمق معناسنه‌در يقال رفههم الله بمعنى ارفههم وبرآدم دوه لرى خواهشكر اولدقلرى حينده صويه
كتورمك معناسـنه‌در ارفاه كبى تقول رفهت الابل بمعنى ارفهتها وبرآدمه برخصوصده مهل ويرمكله تنفيس
وتفريح ايلمك معناسـنه‌در تقول رفه عنى اى نفس يعنى كنت فى ضيق فنفس عنى (الرفه) رانك فتحيله وكسريله
(والرفوه) قعود وزننده برآدمك ديرلكى نرم وسهل وواسع اولمق معناسـنه‌در يقال رفه الرجل رفها ورفوها من الباب
الثالث اذا لان عيشه ودوه لر هركون ديلدكلرى وقتده صويه كلمك معناسـنه‌در يقال رفهت الابل اذا وردت
الماء متى شـاءت (الروافه) روايح وزننده هركون ايسـتدكلرى وقتده صويه كلور اولان دوه لره دينور مفـردى
رافهه‌در (الاسترفاه) بودخى راحت وحضور اوزره اولمق معناسـنه‌در يقال استرفه الرجل عنـدنا اى استراح
(الرفه) صرد وزننده صمانه دينور تبن معناسـنه (الرفه) رانك كسريله خرده خرما اغاجلرينه دينور (الرفهة) فتحاتله
رأفت ومرحمت معناسنه‌در يقال به رفهة اى رأفة ومنه يقـال هو رافه به اى راحم (الرافهة) مسافه‌سى قريب
اولمغله اثناى سفرده آهسته جه يوريتان كيجه يه وصف اولور يقال ليلة رافهة وليال روافه اى لينة السير بو تركيب
والليل اذا يسر كريمه‌سى قبيلندندر كه اسناد مجازيدر (الرهرهة) زلزله وزننده بشره‌نك وسائر نسـته‌نك رنكى
حسن رونق ولطافتله موج ولمعان ايلمك معناسنه‌در يقال فى لون بشرته رهرهة وهو حسن بصيص لون البشرة
ونحوه وجود وكرمدن ناشى مائده طعامى توسـيع ايلمك معناسـنه‌در يقال رهره فلان مائدته اذا وسعها كرما
(الترهره) تزلزل وزنـنـده برآدمك بدنى تزلكدن وپرورش ونزاكتدن برك سمن كبى بياض اولمق معناسـنه‌در يقال
ترهره جسمه اذا ابيض من النعمة وبيابانده سراب پيدرپى لمعان ايلمك معناسـنه‌در يقال ترهره السراب اذا تتابع
لمعانه (الرهراه) رحراح وزننده (والرهروه) عصفور وزننده (والرهره) فدفد وزننده برك سمن كبى تروتازه وبياض
اولان بدنه دينور يقـال جسم رهراه ورهروه ورهره اى ناعم ابيض ورة رانك فتحى وهـانك تشديديله ورهره
ورهراه ديبى چقور اولميان يايوان لكنه دينور يقال طست رة ورهره ورهراه اى واسع قريب القعر (الروه) رانك فتحى
وواوك سكونيله (والرواه) غراب وزنـنـده صو يربوزنده برى اوته او يناپوب چالقنمق معناسـنه‌در يقال راه الماء
روها ورواها اذا اضطرب على وجه الارض ويقـال ما اعجب رواه الماء اى اضطرابه على وجه الارض (الريه) رانك
فتحى وياتك سكونيله برى اوته اوطه چالمق معناسـنه‌در يقال راه الرجل يريه ريها اذا جاء وذهب (الترية) تفعل
وزننده باديه ده سراب برى اوته يلدرامق معناسـنه‌در يقال تريه السراب اذا ترتيع (المرية) محمد وزنـنـده مرتيع
معناسـنه دركه برى اوته يلدرايان سرابه دينور فصـــــــــل الزاى المعجمة (الزله) زايك فتحى ولامك سكونيله
چچكلرك حسن ورونقنه وتاب وطروانيه دينور يقـال فى الريحان زله لطيف وهو نوره وحسـنه وقيو آغزنده
اولان بيوك طاشـه دينوركه صوچكن كسه آنك اوزرينه بصوب طورر وتحير معناسـنه در يقال به زله اى تحير
(الزله) فتحتيله نفس ناطقه يه عارض اولان صقندى يه وغم وتاسـه يه دينور تقـول اخذنى زله وهو مايصل
الى النفس من غم وهم (الزمه) فتحتيله ذمه كلمه سنده لغتدركه ذكر اولندى (زاه) جاه وزننده نيسابور قربنده برقريه در
(الزهزاه) سلسال وزنده حسن منظره وملاحت ولطافته مالك اولميه رق ادا ورفتار اوزره اولان يا قشقسزه دينور
يقال هو زهزاه اى مختال فى غير مرأة فصـــــــــل السين المهملة (السبه) فتحتيله پك پيرلكدن ناشى مدركه مختل
اولمغله عقل وادراك زائل اولمق معناسنه‌در (المسبوه) (والمسبه) معظم وزننده پك پيرلكدن عقل وادراكى زائل اولمش
فرتوت قوجه يه دينور يقال سبه الرجل على المجهول وسبه فهو مسبوه ومسبه اى ذاهب العقل من الهرم ومسبه
طلاقت لسان صاحبى سخنور آدمه دينور يقال رجل مسبه اى طليق اللسان (السباهى) يمانى وزننده بودخى پيرلكدن
عقل وشعورى زائل فرتوت قوجه يه دينور يقال شيخ سباه اى ذاهب العقل من الهرم وسباهيه معناسـنه‌در
وسباه سحاب وزننده پك كراه آدمه دينور مضلل معناسـنه (السبه) كتف وزننده (والسباهى) يمانى وزننده

(والسباهية) كراهيه وزننده متكبر كسيه دينور يقال رجل سبه وسباه وسباهية اى متكبر (السباه) غراب وزننده
سكته علتنه دينور كه انسانه عارض اولور يقال اصابه السباه اى السكتة بو علت اطبا نك سبات ديدكلرى اوله جقدر
لكن كتب طبيه ده سبات ايله سكته بى فرق ايمشلردر فليراجع (السته) سينك فتحى وتانك سكونيله وفتحيله
است معناسنه در كه دبره دينور جمعى استاه كلور شارح ديركه است لفظنك اصلى سته ايدى مصغرى ستيه در
وتقول العرب كان ذلك على است الدهر اى على وجهه يعنى از قديم زمان او يلجه اولوب كلمكده در بو زاده وجه
قدمدن كنايه دركه زمانك اكسه سندن يعنى اوته سندندر واو يله ديمكدر وقولهم يا ابن استها كناية عن احماض ابيه امه
يعنى برآدمك اناسنى پدرى دبرندن تصرف ايلد كندن كنايه دركه اداء سب واقذار در وفلانى فقير و بينوا براقوب كلدم
ديجك يرده تركته باست الارض ديرلر وسنك ايچون عون وياور يوقدر ديجك يرده مالك است مع استك ديرلر مالك ظهر
تركيبى كبى وفلاندن قطعا خوشلنمديغم كريهه به اوغر ادم ديجك يرده لقيت منه است الكلبة ديرلر وبر جماعتك عجزندن
كنايه ايدوب انتم اضيق استا من ان تفعلوه ديرلر (السه) سينك فتحى وضمى وهانك تخفيفيله انسانك قيچنه دينور عجز
معناسنه كه فارسيده سرون دينور على قول حلقة دبره دينور مصباحك بياننه كوره بونك اصلى ينه سته ايدى
تاء حذف اولندى و بعضا هاىى حذف ايدوب ست ديرلر و بونلر يد ودم اعرابيله معرب اولورلر و بعضلر عندنده وصل
حالنده تاء فوقيه ايله ووقف حالنده هاء ايله تلفظ اولنور (السته) فتحتينله انسانك مقعدى كيكنه دينور (الاسته)
احمر وزننده (والستاهى) غرابى وزننده قيچى بيوك آدمه دينور استه كلمه سنك جمعى سته كلور كتب وزننده وستهان
كلور عثمان وزننده ولوطى يه اطلاق اولنور (السته) كتف وزننده (والستهم) زرقم وزننده بونلرده لوطى يه دينور
يقال رجل استه وستاهى وسته وستهم اى طالب الاست (السته) سينك فتحى وتانك سكونيله برآدمك اردنه دوشوب
كتمك معناسنه در يقال سته ستها من الباب الثالث اذا تبعه من خلفه و برآدمك مقعدنه اورمق معناسنه در
يقال سته اذا ضرب استه (السبتهى) حيدرى وزننده دائما ناسك الكبر و سنده كيدر اولان آدمه دينور يقال
هو سبتهى اذا كان يمشى آخر القوم ابدا (السفه) فتحتينله (والسفاه) سحاب وزننده (والسفاهة) سحابه وزننده عقل
وادراك خفيف اولمق على قول نقيضيدر كه عقل وادراكدن بى بهره اولمقدن عبارتدر ياخود جهل ونادانى معناسنه در
يقال فيه سفه وسفاه وسفاهة اى خفة الحلم او نقيضه او الجهل و بونلر مصدر اولورلر سفيه اولمق
معناسنه يقال سفه الرجل سفها وسفاها وسفاهة من الباب الرابع فهو سفيه و يقال سفه نفسه ورأيه مثلثة يعنى
من الباب الرابع والاول والخامس اذا حمله على السفه او نسبه الى السفه او اهلكه يعنى فلان فلانى سفاهته اوغراتدى
ياخود سفاهته نسبت ايلدى شارح ديركه بو راده مؤلف مسامحه ايلمشدر زيرا مثالمز بور متعدى اولمغله باب خامسدن
وارد اولمز زيرا نفسه ورأيه مفعولدر وضميرلر شخص آخره راجعدر و ثعلب ومبرد عندلرنده باب رابعدن متعدى وخامسدن
لازمدر وعربلرك سفه نفسه ورأيه قوللرى كه رشد امره وغبن رأيه و بطر عيشه والم بطنه كبى ضمير مثلا زيده راجعدر
اصلى سفهت نفس زيد ورشد امر زيد ايدى وقتا كه فعل تحويل اولنوب زيده صفت قلندى ايسه مابعدلرى
منصوب اولدى فعل آنلرك اوزرينه واقع اولديغيچون زيرا بو صورتده تفعيل بابندن سفه نفسه حكمنده اولمشدر
و بو بصريون وكسائى مذهبيدر و بونلرك عندنده منصوب مذكورك تقدمى جائزدر وفراء ديديكه وقتا كه فعل
نفسدن صاحبنه تحويل اولندقده مابعدى مفسر مجراسنه جارى اولدى تا كه سفاهت انده اولديغنه دلالت ايليه
و بونك حكمى سفه زيد نفسا ديمك ايدى زيرا مفسر نكره اولور لكن بو اضافتى ترك اولنوب نكره كبى منصوب ايله
ترك اولندى نكره يه تشبيها وعند الفراء بونك تقديمى جائز دكلدر زيرا مفسر تقديم اولنمز ووجه مذكور اوزره
باب خامسدن همان سفيه اولمق معناسنه اولوب وسفه نفسه ورأيه قوللرنده باب اول ورابعه منحصر اولمغله مؤلفك
تثليث عنوانى موقع مسامحه در لكن كشافك ومن يرغب عن ملة ابراهيم الا من سفه نفسه كريمه سنده خلاصة مقالنه كوره
سفه كلمه سى متعديدر استحقار واستخفاف معناسنه دركه ملت ابراهيميه دن عاقل اولان اعراض ايلمز بلكه نفسنه اهانت
وتحقير ايدن اعراض ايدر ديمكدر و بعضلر عندنده جهل معناسنى متضمن اولمغله انك كبى متعدى اولدى پس
سفه نفسه قولى عقلى خفيف اولديغندن نفسنى بلمدى ديمك اولور و بعضلر عندنده لازمدر ونفسه قولى شذوذا اوزره
تميزدر زيرا معرفه در نكره اولمق اكثردر وعند البعض نزع خافض اوزره منصوبدر سفه فى نفسه تقديرنده واشبو سفه
وسفاهه ماده سى اصل بدنده اولان خفيفلكه دينور بعده نقصان عقل سبيله نفس انسانيده اولان خفتده استعمال
اولندى انتهى وسفه وسفاهت مز راق دورتيلان زخمدن قان چابك ظهور ايلمك معناسنه مستعملدر يقال سفهت
لطعنة اذا اسرع منها الدم وخفت ومشروبى اچوق ايچوب لكن قانميوب او يلجه قالمق معناسنه مستعملدر يقال

سفه الشراب اذا اكثر منه فلم يروو بلميامك جهالت معناسنه مستعملدرته كه اوّل مادّه ده ترديد ايله ذكر اولندى
و بومعناده انجق على ايله صله لنور كو ياكه جهالتدن نلشى نسنه اوزره سفاهت ايتمش اولور ياخود سفاهت عقلى
سببيله اول نسنه اوزره جهالتله ركوب واستيلا ايتمش اولور يقال سفه علينا وسفه سفها وسفاهة من الباب الرابع
والخامس اذا جهل ومشروبى قراردن خارج ايچمك معناسنه مستعملدر يقال سفه الشراب سفها اذا اسرف فيه
وبرنسنه ايله مشغول قلمق ياخود برنسنه يه اشتغال ايلمك معناسنه در تقول سفهت وسفهت سفها من الباب الرابع
والثالث اى شغلت اوتشغلت وبرآدم كندى حصه سنى اونتمق معناسنه در تقول سفهت نصيبى اذا نسيته (التسافه)
تفاعل وزننده بودخى بلميامك جهل معناسنه در يقال تسافه زيد اذا جهل (السفيه) امير وزننده وصفدر سبكمغز
وخفيف العقل آدمه دينور وجاهل ونادانه اطلاق اولنور جمعى سفهاء كلور وسفاه كلور سينك كسريله مؤنثى سفيهه در
جمعى سفيهات وسفايه كلور وسفه كلورركع وزننده وسفاه كلور سينك كسريله وسفيه ايوجه نسج اولنمامش كوشك
بزه وصف اولور يقال ثوب سفيه اى لهله سخيف ويقال زمام سفيه اى مضطرب ويقال ناقة سفيهة الزمام اى
مضطربته (التسفيه) تفعيل وزننده برآدمى سفيه قلمق ياخود سفيهدر ديمك معناسنه در يقال سفه فلانا اذا جعله
سفيها اونسبه الى السفه (التسفه) تفعل وزننده برآدمى حيله وخدعه ايله الدايوب مالنى آلمق معناسنه در يقال تسفه
فلانا عن ماله اذا خدعه عنه ويل اغاجك داللرنى اكمك معناسنه مستعملدر يقال تسفهت الريح الغصون اذا امالتها
(المسافهه) مفاعله وزننده سوكشمك معناسنه در يقال سافهه اذا شاتمه ومنه المثل *سفيه لم يجد مسافها* وشراب
كوبنى يانده قويوب دمبدم آندن ايچمك معناسنه مستعملدر يقال سافه الدنّ اذا قاعده فشرب منه ساعة بعد
ساعة وشربده حدى تجاوز ايلمك معناسنه در يقال سافه الشرب اذا اسرف فيه وطوار سير شديد ايله متصل يولده
كتمك معناسنه مستعملدر يقال سافهت الناقة الطريق اذا لازمته بسير شديد (السفه) سينك فتحى وفانك سكونيله
برآدمه مسافهه بابنده غالب اولمق معناسنه در يقال سفهه صاحبه سفها من الباب الاول اذا غلبه فى المسافهة و برآدمى
سفيه قلمق معناسنه در يقال سفهه سفها من الباب الرابع اذا جعله سفيها (المسفهة) مرحله وزننده چوق
صو ايچمكه مؤدى اولان طعامه دينور يقال طعام مسفهة اى يبعث على كثرة شرب الماء (المسفه) مكرم
وزننده صو ايله مملو اولان درميه دينور يقال وادمسفه اى مملوء (السموه) قعود وزننده سكر تمكده قطعا يورلمق
بيلميوب بردوزه يه بلكى قوشوب كتمك معناسنه در يقال سمه الفرس سموها من الباب الثالث اذا جرى جريا لا يعرف
الاعياء ومدهوش ومتحير اولمق معناسنه دركه سمه اولمق تعبير اولنور ظاهر السا نمرده سمه بونددر يقال سمه الرجل
اذا دهش (السامه) صاحب وزننده سكرتمكدن اصلا تعب وفتور كلمز اولان حيوانه دينور جمعى سمه كلور ركع
وزننده (السمهى) سينك ضمى وميم مشدده نك فتحى والفك قصريله هوايه دينور كه عناصردندر وكونشك شعاعنده
هواده ايپلك ايپلك تخيل اولنان نسنه يه دينور مخاط الشيطان معناسنه كه شيطان اورمجكى تعبير اولنور وكذب ودروغ
معناسنه در وبيهوده وباطل نسنه يه دينور ومنه يقال ذهبت ابله السمهى اذا تفرقت فى كل وجه يعنى دومار تارمار
اولوب هر برى برطرفه كتدى (السميهاء) مصغر بنيه سيله بودخى هوايه دينور (السميهى) مصغر بنيه سيله
وميمك تشديد وتخفيفيله والسميهاء كذلك تشديد وتخفيفله بونلرده كذب وبيهوده وباطله دينور (السمه)
سكر وزننده بودخى كذب وباطل نسنه يه دينور وسمه سامه لفظندن جمع اولور صالمه اولمغله اطرافه پراكنده
اولان دوه لره دينور (السمهة) سكره وزننده صفره طرزنده نسنه دركه خرما يبراغندن نسج اولنور تراكمه
لسانده تپير تعبير اولنور كه طبله شكلنده اولور (التسميه) تفعيل وزننده دوه يى صالمه ومسيب قلمق معناسنه در
يقال سمه الابل اذا اهملها (المسمه) معظم وزننده عقل وشعورى زائل اولمش سمه كسيد دينور يقال رجل
مسمه العقل اى ذاهبه (السنه) سينك ونونك فتحيله يله دينور عام معناسنه كه فارسيده سال ديرلر جمعى سنون
كلوركه جمع مذكر سالمدر وسنهات وسنوات كلور فتحاتله شارح يركه بونده ايكى قول واردر برقول هائيدر كه
اصلى سنهه در وبرى واويدركه اصلى سنوه در سنهات هائينك وسنوات واوينك جمعيدرته كه مؤلف معتل بابنده
دخى رسم ايلمشدر وبو مقوله غير عاقل جبرا لنقصان اللفظ جمع عاقل ايله جمعلنور وسورۀ كهف تفسيرنده اكا متعلق
كلام نفيس اولمغله مراجعت اولنه وسنه قورا قلغه وقيتلغه اطلاق اولنور يعنى آنده غالب استعمالدر دابه فرسنده
ومال دوه ده غالب اولديغى كبى بونكده جمعى سنين وسنوات كلور اعراب قحط وجدب اولان نسنه يى چوق ذكر
ايدوب بلكه عندلرنده تاريخ عد ايتملريله استعمال غالب اولمشدر يقال وقعوا فى سنة اى جدب وقوراق يره اطلاق
اولنور يقال اقاموا فى سنة اى ارض مجدبة (السنيه) زبير وزننده سنه نك مصغريدر تعظيم ايچون مستعملدر

جمعى

جمعی سنبات کلور یای مشدده ایله یقـال وقعوا فی السنبات البیض شارح دیر که بو جمع واوینك جمعیدر واو یایه
قلب اولنمشدر هائیك جمعی سنیهـات کلور پك قیتلق وقوراق سنه لره اطـلاق اولنور والسنیات البیض هی
سنوات اشتددن علی اهل المدینة قحط یوسف کبی برقاج سنه شدید قیتلق اولمشیدی (المسانهة) مفـاعله وزننده
(والسناه) قتـال وزننده یللق ایله معامله ایلمك معنـاسنه در خدمتکاری یللق یازار یله طوتمق کبی یقال سانهه
مسانهة وسناهـا اذا عامله بالسنة وکذا یقـال ساناه مساناة ایکنجی واوی قولنه مبنی در واغاج قسمی برسنه میوه
وروب برسنه و یرمزاولمق معنـاسنه در یقـال سانهت النخلة اذا حملت سنة دون سنة (السنهاء) حمراء وزنـنـده
برسنه میوه طوتوب برسنه طوتمز اولان خرما اغاجنه دینـور (التسنه) تفعل وزننـده اتمك وسائرنسنه کوفلنوب
چچك لنمك معناسـنه در که اکثری چوق طورمقدن اولور اصل برنسنه نك اوزرندن یل کچوب یللمق معناسنه اولمغله
تغیر وتکرجی مستلزمدر یقـال تسنه الخبز وغیره اذا تکرج (السنه) کتف وزننـده اوزرندن یللر کچمش نسنـه یه
دینـور که یللمش تعبیر اولنور یقـال طعام سنه ای اتت علیه السنون (المتسنه) اسم فاعل بنیه سیله کوفلنوب
چچك لنمش نسنه یه دینـور یقال خبز متسنه ای متکرج (سهنساه) سینك کسری وهانك ضمیله (وسهنساه)
کسرتیله وایکیسنده دخی های اخیره نك ضمیله وکسریله اك صکره معناسـنه در تقول افعل هذا سهنساه وسهنساه
ای آخر کل شئ (سوهای) سینك ضمیله ارض مصرده اخمیم ناحیه سنده برقریه در فصـــــــــل الشین المعجمة
الشبه شینك کسریله (والشبه) فتحتینله (والشبیه) امیر وزنـنـده مثل ونظیر معناسـنـدر جمعلری اشباه کلور
ومشابه کلور محاسن کبی غیر قیـاس اوزره یقال ماله شبه وشبه وشبیه ای مثل (المشابهة) مفاعله وزنـنـده (والاشباه)
همزه نك کسریله برنسنه یه بکزمك معناسنه در یقـال شابهه واشبهه اذا ماثله وعربلر فلان ضعیف وعاجز اولدی
دیجك یرده اشبه فلان امه دیرلر عجز وضعف معناسـنه (التشابه) تفاعل وزننده (والاشتباه) افتعال وزنـنـده
بری برینه ملتبس اولمق درجه ده بکزه یشمك معنا سنه در یقـال تشابها واشتبها ای اشبه کل منهما الاخر حتی التبسا
(التشبیه) تفعیل وزنـنـده بکزتمك معناسنه در یقال شبهه ایاه وبه اذا مثله وتلبیس وتخلیط ایلمك معنالرینه مستعملدر که
بیلمز ایلمکدن عبـارتدر یقـال شبه علیه الامر اذا لبس علیه (المشتبهة) مختلفه وزنـنده (والمشبهة) معظمه
وزنـنـده بری برینه ملتبس اولمغـله مشکل اولان نسنه لره دینور یقـال امور مشتبهة ومشبهة ای مشکلة یعنی
ملتبسة بعضها بعضـا (الشبهة) غرفه وزنـنـده التباس معناسـنه در یقال امرفیه شبهة ای التباس ومثل
ومانند معناسنه در یقـال به شبهة له ای مثل (المتشابه) متخالف وزننده محکم مقـابلیدر ومنه فی القرآن المحکم
والمتشابه مؤلف حکم ماده سـنـده سورۀ محکمه یی وآیت محکمه یی بیـان ایلمشدر و بصائرده خلاصۀ بیانی
بودر که متشابه شول کلمه وکلام قرآنیدر که غیره مشابهتی سببیله تفسیری مشکل اوله اولدخی یا لفظ حیثیتیله یاخود
معنـا حیثیتیله اولور وعند الفقهاء متشابه ظاهری مقصودی منبئ ومعلم اولمیـان کلمه وکلامدن عبـارتدر وبونك
حقیقتی بودر که آیات قرآنیـه بری برینه نسبتله اوچ صنف در بری مطلقـا محکم در و بری مطلقا متشابه در و بری
من وجه محکم ومن وجه متشابه در ومتشابه دخی اوچ ضرب اوزره در بری من جهة اللفظ و بری من جهة المعنی و بری
من جهة اللفظ والمعنی در ومن جهة اللفظ اولان ایکی نوعدر بری الفـاظ مفرده یه راجعدر یا غرابتی جهتندن اب
کلمه سی کبی یا مشارکت فی اللفظ جهتندن ید وعین کبی و بری جملۀ کلام مرکبه راجعـدر بودخی اوچ نوعدر بری
اختصار کلامدن ناشیدر نحو قوله تعالی الم والمص ونحو قوله تعالی وان خفتم الا تقسطوا فی الیتامی فانکحوا
ما طاب لکم من النساء وبری بسط کلامدن ناشیدر کقوله تعـالی لیس کمثله شئ زیرا لیس مثله شئ دینلسه
مراد سامعه اظهر اولور وبری نظم وسوق کلامدن ناشیدر کقوله تعالی انزل علی عبده الکتاب ولم یجعل له
عوجا قیما زیرا الکتاب قیما تقدیرنده در ومن جهة المعنی اولان متشابه اوصاف الهیه واوصاف روز قیامتدر زیرا
صفات مرقومه نفوس انسانیه ده صورتپذیر اولمز ومن جهة اللفظ والمعنی متشابه بش کونه در اولّ کمیت جهتندندر
عموم وخصوص کبی ثانی کیفیت جهتیله در وجوب وندب کبی نحو قوله تعالی فانکحوا ما طاب لکم ثالث زمان
جهتیله در ناسخ ومنسوخ کبی رابع مکان نزول وسبب نزول کبی خامس برفعلك صحت وفسادنه مشروط اولان شرط
جهتیله در نمازك ونکاحك شروطی کبی انتهی الشبه والشبهان حرکاتله وشینلرك کسریله صاری باقره دینور
نحاس اصفر معناسـنه که ترکیده پرنج تعبیر ایتدکلریدر جمعی اشباه کلور (الشباه) سحاب وزننده ترویه شبیه بر نباتدر
(الشبه) (والشبهان) فتحاتله بر تیکنلو نبات آدیدر قرمزی ولطیف چچکی وشهدانج طرزنده دانه لری اولور حشرات
صوقان آدمه تریاق حکمنده در وسعاله ومثانه دن طاشلری پاره لیوب اخراج ایلمکده وقبض خصوصنده بیعد یلدر

ش

مطلب

(الشبه) ضمتبنله برشجر یاخود شجر ثمار اسمیدر یاخود ثمار اسمیدر که مارصمه تعبیر اولنان ریحاندر (الشده) شبنك
فتحی ودالك سکونیله یارمق معناسنه در یقال شده رأسه شدهامن الباب الثالث اذاشدخه ومدهوش قلمق معناسنه در
یقال شده فلانا اذا ادهشه ویقال شده الرجل علی المجهول اذادهش ومشغول قلمق معناسنه در یقال شده فلان ای شغل
ومتحیر قلمق معناسنه در یقال شده الرجل اذا حیر (الاشداه) همزه نك کسریله برآدمی مدهوش وحیران قلمق معناسنه در
یقـال اشدهه ای ادهشه (المشاده) میمك فتحیله مشدهه نك جمعیدر که مشغله معناسنه در یقـال هو فی مشاده
ای مشاغل (الشده) شبنك فتحی ودالك سکونیله وفتحیله اسمدر دهشت وشغل معنالرینه در (الانشداه) انفعال
وزننده متحیر اولمق معناسنه در یقال انشده الرجل اذاتحیر (الشداه) غراب وزننده اسمدر حیرت معناسـنه
(الشره) فتحتبنـله برآدم برنسنه یه پك دوشکون حریص اولمق معناسـنه در یقـال شره الرجل شرها من الباب
الرابع اذاغلب حرصه الشره کتف وزنـنـده (والشرهان) سکران وزنـنـده برنسنه یه حرصی غالب آدمه
دینور یقـال هوشره علی الطعـام وشرهان ای الغالب الحرص (اهیا شراهیـا) اوّلده همزه نك کسری وهانك
سکونیله وثانیده همزه نك وشبنك فتحیله کلمهٔ یونانیه در اسماء حسنادندر الازلیّ الذی لم یزل معناسـنه در یونانی اولمق
حسبیله کرچه بو کتاب آنك موضع ذکری دکلدر لکن ناس غلط ایدوب احبار یهود زعملری اوزره اهیا دیرلر همزه نك
فتحیله وشراهیا دیرلر همزه نك اسقاطیله (الشغه) شبنك فتحی وهانك سکونیله برآدمی مشغول قلمق معنـاسنه در یقال
شفهه شفها من البـاب الثالث اذاشغله وسؤالده ابرام ایلمکله مسئول عنه اولانك یانـنـده بولنانی بالجمله آلمق
معنـاسنه در یقـال شفهه اذاالحّ علیه فی المسئلة حتی انفد ماعنده ومنه یقال کادالعیال یشفهون مالی ای یفنونه
بوراده بعض نسخه ده حرف تردید ایله رسم اولنمغله بو ایکی معنا اختلافه مبنی اولور لکن شارح استقلال نسخه سنی
ترجیح ایتمشدر (وشفه) برآدمك دودغنه اورمق معنـاسنه در یقال شفهه اذاضرب شفته وطعامك اکل ایدنلری
چوق اولمق معناسنه در یقال شفه الطعام علی المجهول اذا کثر آکلوه و برآدمك سائللری کثیر اولمق معناسنه در
یقال شفه زید اذا کثر سائلوه ویقـال شفه المـال اذا کثر طـالبوه (المشفوه) شول کمسنه در که ناسك کندیدن
جرّ وسئوالی چوق اولمغله مالملکی قالمامش اوله وشول طعامه اطـلاق اولنور که آنده تناول ایدن چوق اوله یقال
طعام مشفوه اذا کثرت علیه الایدی وقلیل اولان نسنه یه دینور یقـال اموالنا مشفوهة ای قلیلة (الشفه) شبنك
فتحی وکسری وفانك فتحیله انسانك دودغنه دینور اصلی شفهه در که هائی اللاّم در تثنیه سنده شفتان وجمعنده
شفاه دینور شبنك کسریله وشفوات کلور فتحاتله و بو شفه کلمه سنی معتل زعم ایدنلرك قولنه مبنیدر وعربلر رجل
خفیف الشفة دیرلر ملحف یعنی سئوالده ملحّ ومبرم کمسه در دیمکلدر کذلك قلیل السئوالدر دیجك یرده دخی مستعمل
اولمغله ضدّ اولور وکاه اولور که ذکر جمیل موقعنده استعمـال ایدرلر یقـال له فینا شفة حسنة ای ذکر جمیل
ویقال ما احسن شفة الناس علیك ای ثناؤهم (بنت الشفه) کلمه یه اطلاق اولنور تقول ماسمعت منه بنت شفة ای کلمة
(الشفاهی) غرابی وزنـنـده بیوك دودقلی آدمه دینور یقـال رجل شفـاهی ای العظیم الشفة و بو تغییر نسب
قبیلندندر (المشافهة) مفاعله وزننده رکسه ایله دودق دودغه سو یلشمك معناسنه در یقـال شافهه ای ادنی
شفته من شفته یعنی تکلمه و برنسنه یه یاقلشمق معناسنه مستعملدر یقال شافه البلد والامر اذا دنا (الشافه) صاحب
وزنـنده صوسزه دینور یقال هوشافه ای عطشان (الحروف الشفهیة) بفم حرفلریدر که باء وفاء ومیم حرفلریدن
عبـارتدر که مخرجلری شفه در مؤلفك بفم کلمه سیله تفسیری لطافتی متضمندر (الاشق) اعلی وزنـنـده دودقلری
بری برینه قاوشمیوب آیرق اولان آدمه دینور یقـال رجل اشق ای لاتنضمّ شفتاه (التشفیه) قافله تفعیل وزننده
خرما قورغی فیرارمغه بشلمق معناسنه در یقال شفه النخل بمعنی شقح بوراده شقحها نسخه سی غلطدر (المشاکهة)
مشابهه وزننده (والشکاه) شباه وزنـنـده ومرادفلریدر که بکزممك معناسـنه در یقـال شاکهه مشاکهة وشکاها
اذاشابهه وشاکله وقاربه (التشاکه) تشابه وزنـنـده ومرادفیدر که بری برینه بکزممك معناسـنه در یقال تشاکها
اذا تشابها (الاشکاه) همزه نك فتحیله برنسنه مشکل اولمق معناسـنه در یقـال اشکه الامر اذا اشکل اشنه قنفذ
وزننده اصفهان قربنده برقریه آدیدر (الشوه) (والشوهة) شبنلرك فتحی وواولرك سکونیله یوز چرکین و بد اولمق
معناسـنه در یقال شاه وجهه یشوه شوها وشوهة اذاقبح و برآدمی بلکلدوب قورقتمق معناسنه در یقال شاه
فلانا اذا افزعه وکوزدکورمك معناسـنه در یقال شاه فلانا اذا اصابه بالعین وحسد ایلمك معناسـنه در یقال شاه
فلانا اذا حسده و برنسنه یی کوکل پك خواهش وآرزو قلمق معنـاسنه در یقال شاهت نفسه الی کذا ای طمحت
(الشوه) فتحتبنله برآدم بدچهره اولمق معناسـنه در یقال شوه الرجل ووجهه شوها من الباب الرابع اذاقبح و یبوت

اوزون اولمق معناسنه‌در يقال شوهت عنقه اذا طالت و بيون قصه اولمق معناسنه اولمغله ضدّ اولور يقال شوهت
عنقه اذا قصرت (الاشوه) احمر وزننده وصفدر بدچهره كشي‌يه دينور وكبر وادا صاحبي شخصه دينور يقال
رجل اشوه اى مختال (التشويه) تفعيل وزننده چركين يوزلو قلمق معناسنه‌در يقال شوّهه الله اى قبح وجهه
وكوز دكورمك معناسنه‌در تقول لاتشوّه علىّ اى لاتصبنى بعين (الشوهاء) حمراء وزننده بدچهره عورته
دينور يقال امرأة شوهاء اى قبيحة الوجه عابسة وكوزل يوزلو دلبر خاتونه دينمكله ضدّ اولور طول كردن اعتباريله‌در
يقال امرأة شوهاء اى جميلة واغورسز بداختر عورته دينور يقال هى شوهاء اى مشؤومة وكريملو اوستلكلو آته
دينور على قول آوردارى و بورنى داكلرى پك ككبش اولانه دينور و بو اوصاف حميده‌دندر واغزى كوچك
اولانه دينمكله ضدّ اولور وايكى فرس اسميدر (المشوّه) معظم وزننده شكل وقيافتى چركين تصلق و بداندام
آدمه دينور يقال رجل مشوّه اى القبيح الشكل (الشايه) صاحب وزننده (والشاه) جاه وزننده شايهدن مقلوب
ومختصردر تيز نظر آدمه دينور يقال رجل شايه البصر وشاه البصر اى حديده (الشاه) جاه وزننده قيونه دينور مفرددر
مذكر ومؤنثنه اطلاق اولنور على قول قيونه وكچى‌يه وآهويه وصغره ودوه‌قوشنه وحمار وحشى‌يه شاملدر وعورته
اطلاق اولنور جمعى شاء كلور كه همزه ايله‌در اصلى شاه ايدى وشياه وشواه كلور شينلرك كسريله واشاوه كلور همزه‌نك
فتحيله وشوى وشيه كلور عنب وزنلرنده وشيه كلور سيد وزننده شارح ديركه بونك اصلى شاهه وآنك اصلى شوهه‌در
مصغرى شويهه‌در عدد صورتنده مثلا ثلاث شياه دينور عشره‌يه قدر وعشره‌يى تجاوز ايتدكده تا ايله تلفظ اولنور وقيون
كثير اولدقده هذه شاة كثيرة دينور قصر عنق معناسندن مأخوذدر (المشاهة) مسافه وزننده قيونلو يره دينور على قول
قيونى چوق يره دينور يقال ارض مشاهة اى ذات شاء او كثيرتها (الشاوىّ) (والشاهىّ) قيونى اولان آدمه دينور يقال
رجل شاوىّ وشاهىّ اى صاحب شاه (التشوّه) تفعل وزننده قيون ياخود آهو ياخود حمار وحش صيد ايلمك
معناسنه‌در يقال تشوّه شاة اذا اصطادها وبيلمامك ايچون تبديل قيافت ايلمك معناسنه‌در يقال تشوّه له
اذا تنكر (الشوهة) شينك ضميله ايراقلق بعد معناسنه‌در (ابو شاه) صحابهٔ كرامدندر وشاه الكرمانى اولياء اللهدندر
منع وصرفى جائزدر ممنوعيتى علميت وعجميه مبنى‌در ابو شاهين محدثدر (الشيه) شينك فتحى و يانك سكونيله
كوزدكورمك معناسنه‌در يقال شاهه يشيهه شيها اذا عانه (الشيوه) صبور وزننده بدنظر آدمه دينور كه نيه نظر
ايلسه اصابت ايدر يقال هو شيوه من اشيه الناس اى عيون مترجم ديركه بو مقوله شخصى كوردكده همان يوزينه قرشو
اخفاء ايله معوذتين سوره سنى تلاوت ايده‌لر فصـــــــل الصاد (اصبهان) شهر اصفهاندر اصص
ماده سنده ذكر اولندى (الصته) صادك فتحى وتانك سكونيله (والتصتيه) تفعيل وزننده تذليل ايلمك معناسنه‌در
يقال صتهه صتها من الباب الثالث وصتهه تصتيها اذا ذلله (صه) صادك فتحى وهانك سكونيله وهانك منونا
كسريله متكلمه كلمهٔ زجردر يعنى تكلم ايدن آدمه زجر وآزار ايله صوص وخموش اول معناسنه‌در يقال تكلم فلان
فقلت صه وهى كلمة زجر للمتكلم اى اسكت مترجم ديركه مه كبى صه دخى فى الاصل مصدره قائمنه قائم صوت اولوب بعده
اسم فعل امر اولمشدر تنكيرى مصدر اصليتى اعتباريله‌در شيخ رضى اسماء افعال بابنده تحقيق انيق ايلمشدر (الصهصهة)
زلزله وزننده متكلمى صه صه ديوب صوصدرمق معناسنه‌در يقال صهصه بهم اى اسكتهم فقال لهم صه صه
فصـــــــل الضاد المعجمة (الضه) ضادك فتحى وهانك تشديديله برنسنه‌يه بكرمك معناسنه‌در يقال ضهه
ضها من الباب الاول اذا شاكله وشابهه لغة فى ضاهاه فصـــــــل الطاء (الطله) صرد وزننده ناچيز
بوفقه بلود پاره‌سنه دينور يقال مافى السماء طله وهو مارقّ من السحاب (الطلهة) غرفه وزننده مال بقيه‌سنه
دينور يقال بقيت طلهة من المال اى بقية منه (الطله) طانك فتحيله دائما ديار بديار رنج وتعب چكوب سير
وسياحت ايلمك معناسنه‌در يقال طله الرجل فى البلاد طلها من الباب الاول اذا ذهب ودبّ دبيبا فى ذؤوب
الاطله) اطلس وزننده برمقدار اوت بقيه‌سى قالمش يره دينور جمعى طه كلور طانك ضميله يقال واد اطله اى اطلس
شارح اذا بقى فيه شئ من الكلأ عنوانيله تفسير ايدوب لكن مؤلف اطلس ايله كه نباتدن مجرّد ديمكدر تفسير
ايلمكله احالهٔ باطله‌در ديو تعريض ايلمشدر (الاطلاه) همزه‌نك كسريله اطلاع وزننده ومرادفيدر يقال اطله
اى اطلع (المطمه) معظم وزننده اوزادلمش نسنه‌يه دينور يقال شئ مطمه اى مطوّل پس تطميه تطويل
معناسنه اولور (الطهطاه) جهجاه وزننده كنج واوسنه لكلى تاولو طواغون آته دينور (طه) بل وزننده فعل
امردر اطمئنّ معناسنه كه مطمئن اول ديمكدر على قول لغت حبشه‌ده يا رجل معناسنه‌در وطانك وهانك
فتحه‌لرنى اشباعله قرأت ايدنه كوره حروف هجادن ايكى حرف اولور كه برى طاء وبرى هاء در مؤلف بونكله

طه سوره سنك اوّلنده اولان طه كلمه سنه اشارت ايلمشدر كه بعضلر بل وزننده قرأت ايلدى اكا كوره اصلى طاء
كلمه سيدر كه وطئ لفظندن امر حاضردر همزه هايه قلب اولنمشدر فخر عالم عليه السلام حضرتلرى تهجد
نمازنده برایاق اوزره قائم اولمغله ايكى اياقلرنى بردن بصوب اطمينان اوزره اولملرى بابنده امر اولنمشدر ياخود طه
كلمه سى لغت حبشه ده يارجل ديمكدر طه سوره سى اوّلنده مفسرينك وجوه عديده سى اولمغله مراجعت اولنه
(الطهاطه) طاى اولانك فتحيله آتلرك كورلتيسنه واصوات وغريو وفريادنه دينور تقول دهشتنا طهاطه الخيل
اى اصواتها فصـــل العين (العته) عينك فتحى وتانك سكونيله (والعته)(والعتاه) عينلرك ضميله برآدمك عقلنه
نقصان كلمك معناسنه دركه اكثرى پك پيرلكدن اولور تركيده بونامق تعبير اولنور على قول عقل وشعورى مفقود وزائل
اولمق ياخود سمه ومدهوش اولمق معناسنه در يقال عته الرجل على المجهول عتها وعتها وعتاها فهو معتوه اى نقص
عقله اوفقد اودهش وعلم تحصيلنه پك دوشكون اولمق معناسنه در يقال عته فى العلم اذا اولع به وحرص عليه وبرآدمك
كلامنى هركسه نقل وحكايه ايلمكله آنى آزرده قلمغه متهالك اولمق معناسنه در يقال عته فلان اذا اولع بايذائه
ومحاكاة كلامه (المعتوه) عقلنه عته كلمش آدمه دينور كه بونامش تعبير اولنور فارسيده فرتوت دينور (العتيه)
امير وزننده برآدمك سوزلرنى دائما هركسه نقل وحكايه ايله آزرده ايلمكه متوغل اولان آدمه دينور جمعى عتهاء
كلور امراء وزننده بوراده بعض نسخه ده اسم فاعل عاته عنواننده مرسومدر لاين كبى لكن مصباحده باب
رابعدن دخى مرسوم اولمغله عتيه نسخه سى اكامبنى اولور (العتاهة) سحابه وزننده معناى مزبوردن اسمدر
(التعته) تفعل وزننده تجاهل وتغافل معناسنه در يقال تعته عنه اذا تجاهل وتغافل وتنظف وتنزه معناسنه در
يقال تعته عنه اذا تنظف ودلورمك معناسنه در يقال تعته الرجل اذا تجنن وحمق ورعونت ايلمك معناسنه در
يقال تعته فيه اذا ترعن ولباس ومأكل خصوصنده دقت ومبالغه ايلمك معناسنه در يقال يتعته فلان اى يبالغ
فى الملبس والمأكل (المعته) معظم وزننده اخلاق واطوارى معتدل اولان عاقل آدمه دينور يقال رجل معته
اى عاقل معتدل الخلق واخلاق واوضاعى شوريده وپريشان اولان مجنونه ديمكله ضد اولور يقال رجل معته
اى مجنون مضطرب الخلق (ابو العتاهيه) كراهيه وزننده ابو اسحق اسمعيل بن القاسم بن سود نام شاعرك لقبيدر
جوهرينك وهمى كبى كنيه سى دكلدر شارح ديركه بوراده اب صاحب معناسنه در قالديكه كنيه تعظيمه دال
اولمغله مؤلف ردّ ايلمشدر لكن جوهرى ظاهرى اعتبار ايتمشدر وعتاهيه ضلال الناس معناسنه دركه ناسك
پك ضالّ وكراهى ديمكدر واحمق معناسنه در عينك ضميله ده جائزدر نته كه عتاهه دخى بومعنايه در سحابه
وزننده شارح ديركه بونلر فى الاصل مصدرلردر ضلال وحمق معناسنه وعتاهيه اسمادندر (العنته) قنفذ
وزننده (والعنتهىّ) قنفذىّ وزننده برخصوصده پك مبالغه واقدام ايدر اولان آدمه دينور يقال رجل عنته
وعنتهىّ اى مبالغ فى الامر جدّا (التعجيه) تفعيل وزننده ايكى نسنه يه كوز دكرمكله برى برندن آيرمق معناسنه در
يقال عجه بينهما تعجيها اذا عاينهما ففرّق بينهما (التعجه) تفعل وزننده تجاهل معناسنه در يقال تعجه عنه اذا تجاهل
وبرخصوص طولاشقلنوب چتارزلنمق معناسنه در يقال تعجه الامر اذا التوى (العنجهى) قنفذى وزننده
خودبين ومتكبر آدمه دينور (العنجهية) قنفذيه وزننده جهل وحمق وكبر وعظمت معنالرينه در (العنجهانية)
قنفذانيه وزننده وتخفيفله جائزدر عنجهيه معناسنه در يقال به عنجهية وعنجهانية اى جهل وحمق وكذا كبر
وعظمة (العيده) حيدر وزننده بدخويلغه دينور يقال به عيده اى سوء خلق وبدخوى دوه به وسائر حيوانه
دينور يقال بعير عيده اى سيئ الخلق وعزيز النفس اوله رق اندامى ياقشقسز آدمه دينور (العيدهة)(والعيدهية)
عينلرى ودالرك فتحيله بونلرده بدخويلغه دينور (العيداه) عينلرك فتحيله بودخى بدخوى دوه يه وسائر حيوانه
دينور (العرهون) زنبور وزننده بزنبات آديدر جمعى عراهين در وبونون بابنده دخى ذكر اولندى (العزه) عينك
كسرى وزاى معجمه نك سكونيله (والعزه) كتف وزننده (والعزهى) عينك كسرى والفك قصريله والدى التنكير
تنوينله (والعزهاة) مشكاة وزننده (والعزهاء) عينك كسرى ومديله (والعزهىّ) ياى مشدده ايله (والعنزهو)
قندأو وزننده (والعنزهوة) قندأوه وزننده (والعنزهانىّ) قنفذانىّ وزننده ساز وسوز وموسيقى ولهو ولعب والفت
نسوان مقوله سى حالاتدن متشوق اولميان شخصه دينور كه يندماغ وخشك طبع وبد مزاج اولمقدن نشئت ايدر
على قول لئيم وفرومايه كسيه دينور ياخود يازان وهمدمنه بغض وكينه سنى كتم ايلمز اولان آدمه دينور جمعى عزاه
كلور عينك كسريله وعزهون كلور عينك كسريله بونلر يالكز عزه كلمه سنك جمعيدر (العزهاة) سعلاة وزننده
شول عورته دينور كه كرچه ياشى بولمش اولوب لكن هنوز عشقبازلق هواسنده اوله يقال امرأة عزهاة وهى مرأة

اسنت ونفسها تنازعها الى الصبى (العضاهة) عينك كسريله بك اولو اغاجه دينور على قول خمط ديدكلرى برتيه
اغاجنه ياخود مطلقا تيكنلو اغاجه دينور مبشه اغاجى ومغيلان اغاجى كبى ياخود آنلرك اولو واوزون اولاننه دينور
جمعى عضاه كلور وعضون كلور عينلرك كسريله وعضوات كلور عينك كسرى وضادك فتحيله مترجم حقيردير كه
بونك اصلى عضهه درشفه نك اصلى شفهه اولديغى كبى هاء حذف اولندى وعند البعض آخرى واو در عضوات
اكا مبنى در وجمع سلامتى سنون كبى ذوالتاء اولان مفردينك محذوفنه جبر ايچوندر (العضه) عنب وزننده
(والعضهة) عنبه وزننده عضاهه معناسنه در وعضه كذب وبهتان وسحر وافسون معنالرينه در جمعى عضون
كلور نته كه متعلق بابنده مذكوردر (العضوىّ) عربىّ وزننده (والعضهىّ) عنبىّ وزننده (والعضاهى) كتابى
وزننده ذكر اولنان شجر اوتليان اركك دوه يه دينور يقال بعير عضوىّ وعضهىّ وعضاهىّ وناقة
عاضهة وعاضه اى ترعى العضاهة بونلر اختلاف مذكوره مبنى در (العضهة) فرحه وزننده (والعضيهة) سفينه
وزننده (والمعضهة) محسنه وزننده عضاهه سى چوق يره دينور يقال ارض عضهة وعضيهة ومعضهة
اى كثيرة العضاهة (الاعضاه) همزه نك كسريله برك عضاهه سى چوق اولمق معناسنه در يقال اعضهت
الارض اذا صارت عضهة وبرآدمك دوه سى عضاهه اوتلمق معناسنه در يقال اعضه القوم اذا اكلت ابلهم العضاه
وافك وافترا ايلك معناسنه در يقال اعضه فلان اذا جاء بالافك والبهتان (العضه) عينك فتحى وضادك
سكونى وفتحيله (والعضيهة) بديهه وزننده (والعضهة) عينك كسريله يلانسو يلك معناسنه در يقال عضه
الرجل عضها وعضيهة وعضهة من الباب الثالث اذا كذب وسحر ايلك معناسنه در يقال عضه الرجل اذا سحر
وقوغجيلق ايلك معناسنه در يقال عضه فلان اذ انمّ ودوه شجر عضاهه اوتلامق معناسنه در يقال عضه
البعير اذا اكل العضاه وبرآدمه بهتان ايلك معناسنه در يقال عضه فلانا اذا بهته وقال فيه مالم يكن وشجر عضاه
كسمك معناسنه در يقال عضه العضاه اذا قطعها (العضه) فتحتينله افك وافترا پيدا ايلمك معناسنه در يقال
عضه الرجل عضها دوه قسمى عضاهه اوتلامقدن دردنك اولمق من الباب الرابع اذا جاء بالافك والبهتان (التعضيه)
تفعيل وزننده بودخى شجر عضاه كسمك معناسنه در يقال عضه العضاة اذا قطعها (العاضه) (والعاضهة)
ضادلرك كسريله صوقديغى آنده هلاك ايدن قتّال يلانه وصف اولور يقال حية عاضه وعاضهة اذا كانت تقتل
من ساعتها وعاضه جادويه دينور يقال هو عاضه اى ساحر (العفوه) قايله قعود وزننده ناس تجمع ايدوب
كثرتدن هر برى قبلايوب طوتمق معناسنه در يقال عفه القوم عفوها من الباب الثالث اذا طبقوا (العفاهية)
غلابطه وزننده ايرى وضخا متلونسنه يه دينور (العله) فتحتينله ملامته اوغرامق معناسنه در يقال عله الرجل
علها من الباب الرابع اذا وقع فى الملامة ومخمورلق رنجيله بيحضور اولمق معناسنه در كه كيفى كيجد كدنصكره صداع
وثقلته دوشمكدن عبارتدر يقال عله الشارب اذا وقع فى اذى الخمار بوراده ادنى الحمار نسخه لرى غلطدر
واجقمق معناسنه در يقال عله الرجل اذا جاع وبرنسنه يه منهمك اولوب بيناز لق ايلك معناسنه در يقال عله فلان
اذا انهمك ومدهوش ومتحير اولمق معناسنه در يقال عله الرجل اذا تحير ودهش وخوف وفزع واضطرابدن ناشى
بيقرار اولوب برى اوته اوطه چالمق معناسنه در يقال عله الرجل اذا جاء وذهب فزعا وخبيث النفس اولمق معناسنه دركه
مردانه وشير مردا اولمامقدن عبارتدر يقال عله فلان اذا خبث نفسا وآت اويانلو اوله رق شوقله جنبش ونشاطه كلمك
معناسنه در عله الفرس اذا نشط فى اللجام (العلهان) سكران وزننده ذكر اولنان عله صفتلريله متصف آدمه
وآته دينور مؤنثنده علهى دينور سكرى وزننده جمعى علاه كلور رجال وزننده وعلاهى كلور سكارى وزننده
وعلهان اركك دوه قوشنه دينور (العاله) صاحب وزننده خفت طبعى اولان عورته دينور يقال امرأة عاله
اى طياشة پس وصف خاص قبيلندن اولور وديشى دوه قوشنه دينور بوماده ده عاله مذكره وصف اولوب طياشه
مبالغه يه دال اولمق ونعامه دن مفرد مراد اولمق دخى محتملدر (العلهان) فتحاتله ابو مليك عبد الله بن ابى الحارث
فرسنك اسميدر (العلهاء) حمراء وزننده زره قفتانه دينور كه ايكى بزك اراسنه دوه يپاغيسنى يموق كبى
قبوب قپامه طرزنده دينكد كدنصكره زره التندن كيرلر تا كه زره بدنى آزرده ايلميه وبر فرس اسميدر (العمه) فتحتينله
(والعموه) (والعموهة) عينلرك ضميله (والعمهان) فتحاتله ضلال وطغيان وكمراهيده متردّد وسركشته اولمق
معناسنه در يقال عمه الرجل وعمه عمها وعموها وعموهة وعمهانا من الباب الثالث والرابع اذا كان متردّدا
فى الضلال ومنازعه ومجادله ده ياخود سلوك ايده جكى طريق ومسلك خصوصنده حيران وسركردان اولمق
معناسنه در على قول دليل وحجت بلمامك معناسنه دركه دعواسنه اثبات دليل وحجته مقتدر اولميوب عاجز وفرومانده

اولمقدن عبارتدر يقـال عمه الرجل وعمه اذا تحير فى منـازعة اوطريق اوان لا يعرف الحجة مترجم ديركه زمخشرى
ديد يكه عمه كرچه عمى كبيدر لكن عمى بصرو بصيرته عام وعمه بصيرته مخصوصدر وعمه فتحتيله صحرا و يابان
نشانه سز وعلامتسز اولمق معناسـنه دركه اندن سمت وكاربولمق مشكل اولور يقال عمهت الارض عمها من الباب
الرابع اذا صارت لا اعلام بها (التعامه) تفاعل وزننده عمه وعمه معناسـنه در يقـال تعامه الرجل بمعنى عمه (العمه)
كتف وزنـنده (والعامه) صاحب وزنـنده متحير ومتردد اولان آدمه دينور جمعى عمهون كلور وعامهك جمعى
عمه كلور ركع وزننده (العمهاء) حمراء وزننده شول رضه دينور كه آنده يول وسمت بوله جق نشانه وعلامت اولميه
يقال ارض عمهاء اى لا اعلام بها (العمهى) (والعميهى) عينلرك ضمى وميملرك تشديدى والفلرك قصريله
نابود ونابديدلكه اطلاق اولنور ومنه يقـال ذهبت ابله العمهى والعميهى اى لم يدر اين ذهبت (التعميه) تفعيل
وزنـنده برآدمه پس پرده دن كيزلوجه ظلم ايلمك معناسنه درتقول عمهت فى ظلمه اى ظلمته بغير جلية (العاهة) حاله
وزنـنده آفت معناسـنه در يقال اصابته العـاهة اى الافة (العووه) قعود وزنـنده برنسنه يه آفت ايرشمك
معناسنه در يقـال عاه المال يعيه عووها اذا اصابته العـاهة مصباحده باب رابعدن مصوغدر (المعيوهة) آفته
اوغرامش يره دينـور يقـال ارض معيوهة اى ذات عاهة (الاعاهة) اقامه وزنـنده (والتعويه) تفعيل وزننده
برآدمك مواشيسنه ياخودمزروعنه آفت اوغرامق معناسـنه در يقال اعاه القوم وعوّهوا اذا اصـابت ماشيتهم
او زرعهم العاهة وتعويه بوليجى كيجه آخرنده قونمق معنـاسنه در يقـال عوّهوا اذا عرّسوا وبربرده محتبس اولوب
قالمق معناسنه در يقـال عوّه فلان اذا احتبس فى مكان ومركب صو پاسنى عوه عوه ديو چاغرمق معناسـنه در
يقال عوّه الجحش اذا دعاه بقوله عوه عوه (العائهة) نائبه وزننده حيقرمغه وچاغرمغه دينـور صياح معناسـنه
(عاه عاه) هالرك كسريله (وعيه عيه) عينلرك وهالرك كسريله كيدن دوه يى طوردرمق ايچون چاغره جق صوتدن
حكايه در (العه) عنك فتحى وهانك تشديديله مكابر وبحيا آدمه دينـور يقـال رجل عه اى القليل الحيـاء المكابر
(عه عه) فدفد وزننده كيدن دوه يى آزار ايله طورديره جق صوتدن حكايه در (العهعهة) زلزله وزننده كيدن دوه يى
طوردرمق ايچون عه عه ديمك معناسنه در يقال عهعه بالابل اذا زجرها بقوله عه عه ليحتبس فصـــــل

ف

الفاء (الفراهه) كراهه وزنـنده (والفراهية) كراهيه وزننده حاذق وماهر اولمق معناسنه دركرك عمل وصنعتده
انسان اولسون وكرك يوريمكده واشكنلكده سائر حيوان اولسون يقـال فره فراهة وفراهية من الباب الخامس
اذا حذق (الفروهة) عموه وزننده اسمدر اوزلق حذق معناسنه در (الفاره) صاحب وزننده اوز وحاذق آدمه دينور جمعى
فره كلور ركع وزننده وفرهه كلور سفره وزننده شارحك بيانته كوره بو نوادر دندر زيرا باب
خامسدندر (الفارهة) كوزل قيزه اطلاق اولنور يقال جارية فارهة اى مليحة وچنكى عورته دينور قينه معناسنه شارح
ديركه فى الاصل وصف اولوب بعده غالب اولدى وشدتلو اكل طعام ايدن عورته دينور يقال امرأة فارهة اى شديدة
الاكل (الافراه) همزه نك كسريله حيوان اشكين يورردول طوغوررد اولمق معناسنه در يقال افرهت الناقة اذا كانت
بتنج الفره وخدمتده وايشده كوجده جست وچيره قول وخدمتكار ايدنمك معناسنه در يقال افره فلان اذا اتخذ غلاما
فارها (المفره) محسن وزننده (والمفرهة) محسنه وزننده فاره دول طوغورر اولان ناقه يه دينور يقـال ناقة مفره
ومفرهة اذا كانت تنتج الفره (التفريه) تفعيل وزنـنده بودخى ناقه اشكين دول طوغورمق معناسـنه در يقـال
فرهت النـاقة بمعنى افرهت (الفره) فتحتيله افراط سرور ونشاطدن بوطوراولمق معنـاسنه در يقال فره الرجل
فرهـا من الباب الرابع اذا اشر وبطر (الاستفراه) صويى پاك جواد وفاره آتلر بسليوب بتشدرمك معنـاسنه در
يقال هو يستفره الافراس اى يستكرمهـا (ابن فيرّه) فانك كسرى وراء مشدده نك ضميله ابو القـاسم الشاطبى در
رحمه الله واول قاسم بن فيرّه بن خلف بن احمد الشاطبى دركه قرائده منظومهٔ شـاطبيه نك ناظميدر وفيرّه مغرب
لساننده جديد معناسـنه دركه يكى يه دينور (فراهه) سحـابه وزنـنده سيستان ايالتنده برقصبه آديدر (الفطه)
فانك وطاى مهمله نك فتحـيله آدمك ارقه سى ككبش وميدانلو اولمق معناسـنه در يقـال فى ظهره فطه اى سعة
و يقـال فطه الرجل وظهره فطها (الفقه) فانك كسريله برنسـنه يى ذهن وفطنتله كركى كبى آكليوب بيلمـك
معناسـنه در بعده شرف وسيادتى ايچون عـلم دين وشريعتده علم غالب اولدى كه علم فقه ايله متعـارف اولان
علم شريف اوله جقدر شارح دير كه مؤلفك سوقنه كوره اصول وفروع وتفسير وحديث داخلدر و بو بابده حنفيه ايله
شـافعيه بينلرنده اختلاف واردر ومؤلف شـافعيدر وابن اثيرك بيـانته كوره مرتبهٔ ثانيه ده عـلم فروع وفتوايه
مخصوصدر وفقه يا الكزچه اكلمق فهم معناسـنه در يقـال فقه الشئ فقها من البـاب الرابع اذا فهمه (الفقاهة)

كرامه وزننده (والفقه) فتحتيله فقيه اولمق يعنى علم شريعته عالم اولمق معناسنه در يقال فقه الرجل وفقه فقاهة وفقها من الباب الخامس والرابع اذا كان فقيها ويقال للشاهد كيف فقاهتك لما اشهدناك ولا يقال فى غيره او يقال فيما ذكر الزمخشرى (الفقيه) امير وزننده (والفقه) ندس وزننده باب مذكورلردن وصفلردر جمعى فقهاء كلور علماء وزننده مؤنثلرى فقيهه وفقهه در جمعى فقهاء وفقايه كلور فرائض وزننده وفقيه شول آيغره و بوغوره اطلاق اولنور كه كبه اولان ايله كبه اولميوب كوسنك اولانى تميز ايلمكده حاذق اوله يقال فحل فقيه اى طب بالضراب يعنى حاذق بذاوت الضبع وذوات الحمل (التفقه) تفعل وزننده بودخى اكلمق معناسنه در يقال تفقه كلامى اذا فهمه شارح ديركه تفقه تحصيل فقه ايلمك معناسنه ده كلور (التفقيه) تفعيل وزننده (والافقاه) همزه نك كسريله اوكرتمك تعليم معناسنه در يقال فقهه الشىء وافقهه اذا علمه (المفاقهة) مفاعله وزننده باب مغالبه ده مستعملدر بركسه ايله علم ودانش بابنده يارشمق معناسنه در يقال فاقهه ففقه اى باحثه فى العلم فغلبه فيه (المستفقهة) اسم فاعل بنيه سيله شول خاتونلردركه نايحه نك كفتهلرينه قرشو كندى دخى نظيرهلر ايراد ايدر اوله من بوره نك كلامنى فهم ايلمكله جواب ايرادندن ناشى اطلاق اولندى يقال امرأة مستفقهة اذا كانت تجاوبها (الفاكهة) كاف مكسوره ايله يمشه دينور ثمر معناسنه مراد ياش يمشدر هرنه اولورسه اولسون مطلقدر واشبو فيها فاكهة ونخل ورمان آيت كريمه سيله بالاستدلال خرما وعنب ورمانى اخراج ايدنلرك قولى باطل ومردوددر و بو محيى بن اللامع المعلم العجاب نام كتابمده مبسوطا بيان ايلدم يقال اكلوا الفاكهة وهى الثمر كله شارحك بياننه كوره جمعى فواكه در و بو بابده حنفيه ايله شافعيه بينلرنده اختلاف واردر وفاكهه يك لطيف وموزون خرما اغاجنه اطلاق اولنور يقال نخلة فاكهة اى معجبة و بررجل اسميدر وحلوايه اطلاق اولنور تقول اكلنا فاكهة اى حلواء (الفاكهانى) ياى نسبتله ياش يمش صاتيجيسنه دينور يقال هو فاكهانى اى بايع الفاكهة بورادالف ونون تغير نسبت ادا تيدر (الفكه) نجل وزننده دائما فاكهه اكل ايدر اولان آدمه دينور (الفاكه) صاحب وزننده فاكهه صاحبنه دينور (التفكيه) تفعيل وزننده برآدمه فاكهه كتورمك معناسنه در يقال فكه القوم اذا اتاهم بالفاكهة ولطيف وخوش آينده سوزلر سويلمك معناسنه در يقال فكه الاحباب بملح الكلام اذا اطرفهم بها (الفكيهة) سفينه وزننده (والفكاهة) ثمامه وزننده لطيفه يه وخوش آينده كلامه دينور مزاح كبى تقول ماكان ذلك منى الا فكيهة وفكاهة اى مزاحا وملاحة (الفكه) فتحتيله (والفكاهة) كرامه وزننده برآدم خوشطبع و بشوش ولطيفه كوى اولمق معناسنه در يقال فكه الرجل فكها وفكاهة من الباب الرابع اذا كان فكها و برنسنه يك خوشنه كلوب پسند وتعجب قلمق معناسنه در يقال فكه منه اذا تعجب (الفكه) كتف وزننده (والفاكه) صاحب وزننده خوش منش وكشاده طبع وخندان و بشوش آدمه دينور ياخود مزاح ولطيفه ايله خلقى دائما خنده ناك ايدن مضحك وظرفه كوى آدمه دينور يقال رجل فكه وفاكه اى طيب النفس ضحوك او يحدث صحبه فيضحكهم وفكه دائما ناسى فصل وغيبتله ذوقلنوب صفالنور اولان شخصه اطلاق اولنور يقال هو فكه باعراض الناس اى يتلذذ باغتيابهم (التفكه) تفعل وزننده برنسنه دن يك خوشلنوب پسندينه كلمكله تعجب ايلمك معناسنه در يقال تفكه منه اذا تعجب و يك نادم و پشيمان اولمق معناسنه در يقال تفكه الرجل اذا تندم وتمتع وانتفاع ايلمك معناسنه در يقال تفكه به اذا تمتع وفاكهه يمك معناسنه در يقال تفكه الرجل اذا اكل الفاكهة وفاكهه دن پرهيز ايلمك معناسنه اولمغله ضد اولور پس تجنب بابندن اولور تأثم كبى يقال تفكه فلان اذا تجنب عن الفاكهة وقوله تعالى فظلتم تفكهون تهكم اى تجعلون فاكهتكم قولكم انا لمغرمون اوتفكه هنا بمعنى القى الفاكهة عن نفسه قاله ابن عطيه پس قول ثانى يه كوره تجنب بابندن اولور شارح ديركه بعضلر تندم ايله تفسير ايلديلر (التفاكه) تفاعل وزننده مزاح ولطيفه ايدشمك معناسنه در يقال تفاكهوا اى تمازحوا (المفاكهة) مفاعله وزننده برآدمه لاغ ومزاح ايلمك معناسنه در يقال فاكهه اذا مازحه (الافكوهة) اضحوكه وزننده اعجوبه معناسنه در يقال اتى بافكوهة اى باعجوبة (المفكه) محسن وزننده (والمفكهة) محسنه وزننده سودى يوغوردكبى قبو اولان ناقه يه دينور يقال ناقة مفكه ومفكهة اى خاثرة اللبن (فاكهه) صاحبه وزننده (وفكيهة) جهينه وزننده ايكى خاتون آديدر (ابو فكيهه) اصحاب كرامدندر (الفاه) حال وزننده (والفوه) فانك ضميله (والفيه) فانك كسريله (والفوهة) فانى مضمومه ايله كه اخص در (والفم) دم وزننده جمله سى برابردركه آغزه دينور فارسيده دهان ديرلر جمعلرى افواه كلور وافمام كلور احوال واكام وزنلرنده واشبو افمام لفظنك واحدى يعنى جوهر ماده ولفظندن مفردى يوقدر زيرا اصلى فوه ايدى فوز وزننده سنه لفظندن هاء حذف اولنديغى كبى بوندن دخى حذف اولنوب فوقالمغله

واو متحرك اوله رق طرفده واقع وماقبلي مفتوح اولديغيچون الفه قلب اولنوب فاقالدي ومطرده دركه اسمك مادّه سي
احدهما تنوين اوله رق ايكي حرفدن عبارت اولمق صحيح دكلدر بناء عليه كنديسنه مشاكل وجلد اولان ميمه
ابدال اولندي زيرا ايكيسيده شفهيه دن اولديغندن بشقه ميم حرفنده واوك امتدادنه شبيه ادا ايدركن اغزه
طوغري بر بوشجه امتداد حالتي ظاهر اولديغندن واوه ملايم ومناسبدر وتثنيه سنده فمان وفموان وفميان دخي
ديديلر لكن ايكي صيغهٔ اخيره شاذلردر مترجم حقيردير كه اشبو فم ماده سي كتب نحويه ده برمادهٔ عظيمه در اسماء
ستّه بحثنده وافيده وخصوصا شيخ رضي شرحنده مفصلدر خلاصه سي بودركه فوه كلمه سي كه قوم وزننده در مطلب
آخرنده اولان هاء كندوده شدّت صوت اولميوب خفي اولديغيچون حرف علت كبي حذف اولنمغله فوقالدي وواو
حرف اعراب اولديغيچون تحريك اولنمغله البته الفه قلب اولنمق لازم كلدي بو صورتده عصا ورحا كلمه لري كبي اكا
دخي تنوين لاحق اولمق مقتضي اولور پس اجتماع ساكنين ايچون الفك حذفي ايجاب ايتمكله اسم معرب حرف
واحد اوزره قالور بناء عليه كندي كبي شفوي اولوب ومن غير استثقال حركاته متحمل حرف جلد اولان ميمه
ابدال الله فم ديديلر لفظنه نظرا بعضلر جمعنده افمام ديديلر لكن في الحقيقه افمامك مفردي فوه درهايله افواه
كبي ومصغري فويهه در واشعارده تثنيه سنده فموان وفميان كلمشدر كه نادردر ومؤلفك تلو يثات ذكري فوه ماده سنده
احوال ثلاث اعتبارنه مبني درزيرا اعرابي عين كلمه در وبو بابده شيخ رضي تحقيق وتفصيل ايلمكله مراجعتي
عائده بي متضمندر وسورهٔ رعدده فاه كلمه سنك صلهٔ ضميري خصوصي مادهٔ مخصوصه دركه ابن كثير
صله ايتمشدر فلينظر (الفوه) فتحتينله برآدمك اغزي بيوك اولمق على قول اوك ديشلري اوزون اوله رق
اغزي يايوان اولمغله دود قدن طشره چقر اولمق معناسنه در يقال به فوه وهي سعة الفم او ان تخرج
الاسنان من الشفتين مع طولها (الافوه) احمر وزننده وصف مذكور اوزره اولان كشي يه دينور
مؤنثنده فوهاء دينور يقال فوه الرجل فوها من الباب الرابع فهو افوه وهي فوهاء وافوه ازد قبيله سندن برشاعردر
(الفوهاء) حمراء وزننده افوهك مؤنثيدر وآغزي بول قيويه دينور يقال بئر فوهاء اي واسعة الفم وشول بكره يه
اطلاق اولنور كه ديش طرزنده اولان كرتك اوجلري اوزون وآره لقلري ميدانلو اوله وآغزي يايوان مزراق پاره سنه
وصف اولور يقال محالة فوهاء وطعنة فوهاء اي واسعة (التفويه) تفعيل وزننده برآدمك آغزني ككبش قلمق
معناسنه در يقال فوّهه الله اي جعله افوه (الفوه) فوز وزننده سوزسويلمك معناسنه در يقال فاه يفوه فوها اذا
نطق (التفوّه) تفعل وزننده بودخي سوزسويلمك معناسنه در يقال تفوّه بكلمة اذا نطق وبرمكانك آغزنه كيرمك
معناسنه در مثلا دره نك اغزنه كيرمك كبي يقال تفوّه المكان اذا دخل في فوهته (المفوّه) معظم وزننده (والفيه)
كيس وزننده سوز بيلور ناطقه پرداز فصيح ومتكلم آدمه دينور على قول طويمق بيلمز اكول وشديد الاكل شخصه
دينور يقال رجل مفوّه وفيه اي منطيق اونهم شديد الاكل ومفوّه ذكري آتي افواه قاتلمغله پك مطيب اولمش طيبه
ديمكله بو علاقه ايله مطلقا مطيب نسنه يه وصف اولور ومنه يقال شراب مفوّه اي مطيب وكذا يقال منطق
مفوّه ومنطق مفوّه اي بليغ طيب (الاستفاهة) (والاستفاه) بركسنه مقدّما قليل الاكل ياخود قليل الشرب ايكن
صكره كثرت اوزره اولمق على قول صو ياخود شربت ايچمكله صوسزلغني تسكين ايلمك معناسنه در يقال
استفاه الرجل استفاهة واستفاها اذا اشتد اكله اوشربه بعد قلة اوسكن عطشه بالشرب (الافواه) همزه نك
فتحيله فوه آتي جمعيدر طعامه لذّت ايچون قاتدقلري فلفل وكمون مقوله سي نسنه لره دينور توابل معناسنه وطيب
قاتقبسنه دينور كه طيبه قاتمغله رايحه سني خوش ايده جك نسنه لردن عبارتدر فارسيده طيب افزا ديرلر
يقال عنده افواه الطيب اي نوافجه والوان وكوناكون شكوفه لره اطلاق اولنور يقال جاء وبيده افواه النور اي
الوانه وضروبه ومطلقا هر شيئك انواع واصنافنه اطلاق اولنور يقال قد اصاب المال من افواه البقل اي اصنافه
وانواعه وافواه لفظنك مفردي فوه در فانك ضميله سوق وزننده وجمع الجمعي افاويه كلور وافواه ذكر اولنديغي
اوزره آغز معناسنه اولان فوه لفظنك جمعيدر كه آغزلر ديمكدر بو مناسبتله برنسنه نك اوائلنه اطلاق اولنورتته كه
ارجل اواخرنه اطلاق اولنور ومنه يقال دخلوا في افواه البلد اي اوائله وخرجوا من ارجله اي اواخره وعربلر
برآدم برخوش كلام ياخود بر برجسته شعر سويلسه دعا مقامنده لافضّ فوه ديرلر لافضّ ثغره ديمكدر حاليت
ومحليت علاقه سيله يعني ديشلري رخنه دار اولمسون دائما بو بلجه درست سوزلر سويلسون ديمكدر كه مرجعي
طول عمرينه دعادر وتقول العرب مات لفيه اي لوجهه ويقال سقط لفيه اي لوجهه بونلرده لام على معناسنه دركه
آغزي اوزره يعني يوزي اوزره قپانوب دوشدي پس علاقه جزؤيت وكليت اولور ويقال او وجدت اليه

فاكرش اى ادنى طريق يعنى اكا اشكنبه آغزى قدر بوجغرده بواورايسك همان توقف ايليوب اقتحام ايله
ديمكدر وبو مثل كرش ماده سنده دخى كذران ايلدى ويقال فاها لفيك اى جعل الله فم الداهية يغمك بو مثل
بد دعا موقعنده ايراد اولنور فاها ضميرى داهيه يه راجعدر منوّن دكلدر افعالى مضمر اولان مصادر مجراسنه اجرا
اولنمشدر مراد بليه وداهيه دائما سكا قرين ومقابل اولسون ديمكدر ويقال سق فلان ابله على افواهها اى نزع لها
الماء وهى تشرب يعنى دوه لره مقدما حوضده صو احضار ايليوب بقيه يى ايچمكه بشلدقلرنده قيودن صو چكمكه
مبادرت ايلدى كه اولوقتده النده اولان قوغه يه وقابه اوشوتى ايدرلر ويقال جر فلان ابله على افواهها اى تركها
ترعى وتسير يعنى دوه لرى مسبب ايلمكله كندى باشلرينه كزوب اوتلر اولديلر (المفاهاة) (والمفاوهة) مفاعله وزنلرنده
ضرب نطق ومقال بابنده مفاخره ومباحثه ايلمك معناسنه دركه مراد سوزده يارشمقدر يقال فاهاه مفاهاة
وفاوهه مفاوهة اذا ناطقه وفاخره صيغهٔ اولى مقلوبه در (الفوهة) قبرّه وزننده بركسه حقنده سو يلنن سوزه
اطلاق اولنور ومنه يقال ان ردّ الفوّهة شديد اى القالة واهل اسلام برى برنى فصل وغيبتله كسوب بچوب
ناموسلرينه خلل ويرمكه اطلاق اولنور يقال لاينبغى للمسلمين الفوّهة اى تقطيع بعضهم بعضا بالغيبة وشول
سوده دينور كه طعمى بوز يلوب لكن هنوز فى الجمله تازه سود حلاوتى قالمش اوله ويول وصوقاق ودره مقوله سنك
آغزلرينه اطلاق اولنور تته كه فوهه دخى دينور فانك ضميله يقال فوّهة السكة والطريق والوادى وفوهتها اى
فمها وبرنسنه نك اولنه اطلاق اولنور جمعى فوّهات وفوايه كلور (التفاوه) تفاعل وزننده سو يلشمك معناسنه در
يقال تفاوهوا اذا تكلموا (الفيه) سيد وزننده كه ذكر اولندى (والمستفيه) مستفيد وزننده اكول وپرخور شخصه
دينور يقال رجل فيه ومستفيه اى اكول (الفوّه) سكر وزننده برجنس انجه اوزون كوك اسميدر كه آنكله نسنه لر
بويانور تركيده قزل بويه وقزل كوك ديرلر بو باجيلر قوللنورلر كبد وطحال وعرق النسا وقالچه وبل آغرىلرينه
نافع وبغايت مدرّ وسركه ايله معجونى طلا برص علتنى مزيلدر (المفوّه) (والمفوّى) معظم وزنلرنده فوّه ايله
بويانمش نسنه يه دينور يقال ثوب مفوّه ومفوّى اى صبغ به صيغهٔ ثانيه معتل قولنه مبنى درتته كه معتل بابنده
دخى مرسومدر (الفهة) فانك وهاى مشدده نك فتحيله (والفهاهة) كراهه وزننده (والفهفهة) زلزله وزننده
اسملردر عجزلكه وفرومانده لكه دينور يقال به فهة وفهاهة وفهفهة اى عى مترجم دير كه فهه زلّه وسقطه
معناسنده ده استعمال اولنور كه عجزك لازميدر تقول مارأيت منه فهة اى زلّة وسقطة (الفهه) فتحتينله عاجز
وفرومانده اولمق معناسنه در يقال فهه الرجل فهها من الباب الرابع اذا عيى واونتمق معناسنه در يقال فهه
الشىء اذا نسيه (الافهاه) همزه نك كسريله (والتفهيه) تفعيل وزننده عاجز قلمق معناسنه در يقال افهه الله
وفههه اى جعله عييا (الفه) فانك فتحى وهانك تشديديله (والفهه) امر وزننده (والفهفه) فدفد وزننده عاجز
وكليل وفرومانده يه دينور يقال هو فه وفهيه وفهفه اى عى (الفهفاه) ثرثار وزننده دواب ومواشى يى كوزل تيمار
ق
وتقيد ورعايت ايدن آدمه دينور يقال هو فهفاه على المال اى حسن القيام به فصل القاف (القره) فتحتينله
بدنه عارض اولان صارمتق كيرلولك عارضه سنه دينور كه ديشلره عارض اولان قلح طرزنده اولور صفرانك رقيقى
يابخارى بدنه يايلمقدن نشئت ايدر يقال بجسده قره وهو كالقلح فى الاسنان ويقال قره الرجل قرها من الباب الرابع
اذا اصابه كالقلح فى الاسنان وكوده نك دريسى تمركى عارضه سنك كثرتندن جابجا چك يرلرى كبى او يلوم او يلوم
اولمق معناسنه در يقال قره بدنه اذا تيقب جلده من كثرة القوباء وبدن شدت ضربدن ناشى برەلنوب
كوكرمك ياخود دريلرى صيرلمق معناسنه در يقال قره بدنه اذا اسودّ او تقشر من شدّة الضرب (الاقره) احمر وزننده
معناى اولدن وصفدر بدننده ديش صارلغى كبى عارضه ظهور ايلمش آدمه دينور قرهاء مؤنثيدر (القله) فتحتينله
قره وزننده وجميع معنالرنده مرادفيدر (قلهى) جمزى ياخود سكرى وزننده مدينه يه قريب برموضع آديدر (قلهيا)
فتحاتله وياى مشدده ايله مرحيا وبرديا وزننده واكا قلهى دخى دينور قافك ولام مشدده نك كسريله سعد بن ابى
وقاص رضى الله عنه حضرتلرينه مخصوص براغم اسميدر حضرت عثمان وقعه سنده بركسه يى كوروب واكا اثر
بر كلام ايشتمامك ايچون انده اختفا وانزوا ايلديلر (قلهاة). قافك فتحيله ساحل بحر عماننده بر بلده در القهة
فتحتينله طعامه اشتها از اولمق معناسنه در يقال فيه اليوم قهة اى قلة شهوة الطعام (القمه) سكر وزننده برسمته
طوغرى ذاهب اولان دوه لره على قول باشلرنى يوقرى طتوب يردن كيدن دوه لره دينور قامه مفرديدر صاحب وزننده
التقمه تفعل وزننده كتديكنى بيلمامك وجها اوزره سرسرى كتمك معناسنه در يقال خرج فلان يتقمه اى لايدرى
اين يتوجه (القاه) حال وزننده طاعت وفرمانبرى معناسنه در يقال هو اهل قاه اى طاعة وجاه ومنزلت معناسنه در

یقال له عند فلان قاه ای جاه وطعام اکلنه دعوت اولندقده اجابتده سرعت وشتاب حالتنه دینور یقال له قاه ای سرعة
اجابة فی الاکل و بو ماده یائیه در یعنی اجوف یائیدر اصلی قید ایدی یاء الفه منقلب اولمشدر وقاه وسعت ورفاه اوزره
اولان دیرلکه دینور یقال انه لفی عیش قاه ای رفیه (القاهیّ) یای مشدده ایله رفاه حال ومال ومنال صاحبی آدمه دینور
یقـال هو قاهی ای مخصب (القوهة) قاف مضمومه ایله شول سوده دینور که برمقدارجه متغیر اولوب لکن انده
هنوز تازه سود حلاوتی قالمش اوله شارح دیر که فا ایله فوهه دخی بو معنایه در که ذکر اولندی (القوهی) کوهی وزننده
برچشید بیاض ثوب اسمیدر قوهستانه منسوبدر (قوهستان) قاف مضمومه ایله نیسابور ایله هرات بیننده بر ولایت آدیدر
قصبه سی قاین وطبس نام بلده لردر و بر موضع اسمیدر وکرمان ایالتنده جیرفت قربنده بر بلده آدیدر ثوب قوهی
اکا منسوبدر یاخود مطلقا ثوب مزبوره شبیه اولان ثوبه قوهی اطلاق اولنور هر نقدر انده نسج اولنمز ایسه ده
شارح دیر که بو کوهستان معربیدر وقهستان اندن مختصردر (التقویه) تفعیل وزننده بلند آواز ایله حیقرمق
معنـاسنه در یقال قوّه الرجل اذا صرخ وشکاری دوزاق سمتنه سوروب قوللامق معنـاسنه در که سلیه رك ایدرلر
یقال قوّه الصائد الصید اذا حاشه الی مکان (التقاوه) تفاعل وزننده ایکی کمسه بری برینه چاغره رق بیلشمك
معناسنه در کویا که بیلنرنده علامت اولان آواز ایله چاغرشوب بیلشورلر یقال هما یتقاوهان ای یصرخان فیتعارفان
کانهما یصیحان بصوت هو امارة بینهما (الاستقواه) برکسه دن برنسنه یی ایستمك معناسنه در یقال استقوهه اياه
ای سأله ذلك (الایقاه) همزه نك کسریله (والاستیقاه) اطاعت ایلمك معناسنه در یقـال ایقه فلانا واستیقه اذا اطاعه
اشبو استیقه کلمه سی مقلوبدر یاء قاف اوزره تقدیم اولنمشدر (القهقهة) زلزله وزننده ترجیع وتکرار ایله کولمك علی
قول پك کولمك معناسنه در که مراد قه قه دیو آواز ایله کولمکدر یقـال قهقه الرجل اذا رجع فی ضحکه او اشتدّ ضحکه
و پك تلاش وشدتله یوریمك معناسنه در یقـال قهقه فی السیر بمعنی هقهق شارح دیر که بونده مقلوب اولمق محتملدر
(القه) قافك فتحی وهانك تشدیدیله قهقهه معناسنه در که وجه مذکور اوزره کولمکدر علی قول برکرّه قه دیو کولمکدر
ترجیع وتکرار ایدرسه قهقهه دینور یقـال قه الرجل بمعنی قهقه او یقـال قه اذا قال فی ضحکه قه واذا کرّر قهقه
وقه قهقهه ایله کولمك اسمی اولور یقال هو فی رة وقة ای فی سعة وضحك (القهقاه) ثرثار وزننده بغایت جدّ وشدت
اوزره یوریین دوه یه دینور یقـال قرب قهقاه ای جادّ

فصـــــــــل الکاف

ك

(الکده) کافك فتحی ودالك
سکونیله بدنده طاش وسائر نسنه نك شدتله طوقنمسندن عارض اولان بره و یاره وصیرق مقوله سی اثره دینور جمعی
کدوه کلور کافك ضمیـله یقال به کده ای صك من حجر ونحوه اثرا شدیدا و بو معناده مصدر اولور یقال کدهه کدها
من البـاب الثالث اذا صکه وقیرمق معنـاسنه در یقال کده الشیء اذا کسره وصاچی طراق ایله طرایوب یایمق
معناسنه در یقـال کده شعره اذا فرّقه بالمشط وغالب اولمق معناسنه در یقـال کده علیه اذا غلبه و یرتجی جانوره
زجر وآزار ایله باغرمق معنا سنه در یقـال کده السباع اذا صاح بها للزجر و بو معناده اسم اولور که اول صوته دینور
کافك ضمیله ده لغتدر (التکدیه) تفعیل وزننده کده معنا لرینه در یقال کدّه بمعنی کده (التکده) تفعل وزننده
قیرلمق معناسنه در یقال سقط فتکدّه ای تکسر (المکدوه) مغموم واندوهناك معنا سنه در یقـال هو مکدوه
ای مغموم (الکره) کافك فتحی وضمیله اباء ومشقت معنا سنه در که نفسه اباء وامتناع ایلدیکی یعنی ایستمیه رك
خوشلنمیه رق خارجدن عارض اولان رنج ومشقتدن عبارتدر که زوراکی تعبیر اولنور یقال قام علی کره وکره ای علی
اباء ومشقة وبعضلر عندنده کافك ضمیله برکسه کندی نفسنی جبر واکراهله خوشلنمیه رق متحمل اولدیغی نسنه یه
دینور وکافك فتحیله غیرك تکلیف وجبریله متحمل اولدیغی نسنه یه دینور شارح دیر که بعض امهاتده اباء ومشقتك
هر بری مخصوص معنا اولمق اوزره بیان اولنوب لکن اصولی ایکیسی بر معنا اولمقدر ومؤلفك بصائرده بیاننه کوره
کره ایکی نوعدر بریسی من حیث الطبع خوشلانمامق و بریسی من حیث العقل یاخود من حیث الشرع خوشلانممقدر
فلهذا شیء واحد خصوصنده انی اریده واکرهه دیمك صحیح اولور یعنی کوکلم آنی اراده وطلب ایدر لکن مثلا
من حیث العقل او من حیث الشرع اندن خوشلنمیوب اباء وامتناع ایدرم دیمکدر وقوله تعالی کتب علیکم القتال وهو
(کره لکم) ای تکرهونه من حیث الطبع انتهی (الکره) کافك فتحی وضمیله (والکراهة) کرامه وزننده (والکراهیة)
کافك فتحیله (والمکرهة) مرحله وزننـده و مکرمه وزننده لغتدر برنسنه طبعه ناخوش ونا ملایم اولمغله خوشلنمیوب
ایکرنمك معناسنه در یقال کرهه کرها وکرها وکراهة وکراهیة و مکرهة ومکرهة من الباب الرابع وکره کافك فتحیله
مکروه معناسنه در کاسید کرو باشی پك دوه یه دینور یقال جمل کره ای شدید وکراهه برنسنه صکردن کریه وناخوش
اولمق معنـا سنه در یقال ما کان کریها فکره کراهة من الباب الخامس (التکره) تفعل وزننده برنسنه یی کریه کوروب

ایکرنمك معناسنه‌در یقال تکره الشیء اذا کرهه وخوشلنمدیغی کسیه چهره‌سنی اکوب طارغنلق کوستورمك معناسنه‌در
یقال تکرّه‌هه اذا تسخطه ویقال فعله علی تکرّه یعنی اول ایشی سوسیه رك وخوشلنمیه‌رك زوری ایشلدی
(التکریه) تفعیل وزننده برنسنه‌یی برکمسنه‌یه سودرمیوب کریه کوستورمك معناسنه‌در یقال کرّهه الیه اذا صیره
کریها (الکره) خجل وزننده (والکریه) امیر وزننده مکروه معناسنه‌در یقال امر کره وکریه وکریه ای مکروه
وکریه ارسلانه اطلاق اولنور (الکراهین) کافك فتحیله کراهیه لفظنده لغتدر تقول اتیتك کراهین ان تغضب
یعنی طارلمغك عندمده ناخوش اولمغله طارلمیه سن دیوسکا کلدم (الکرهة) فرحه وزننده پك یره دینور یقال
ارض کرهة ای غلیظة صلبة (الکریهة) سفینه وزننده جنك وقتاله یاخود جنکده اولان شدته دینور یقال
شهدت الکریهة ای الحرب او الشدة فی الحرب ومصیبت ونازله‌یه اطلاق اولنور یقال نزلت علیهم کریهة ای نازلة
وشول جنکه و بادره‌یه دینور که اندن نفسه اکراهلق حالتی عارض اولور یقال کریهته ای بادرته التی تکره منه
(ذوالکریهة) دموری اعلا کسکین قلیجه دینور که قطعا برنسنه‌دن روکردان اولمیه تقول ضربته بذی الکریهة
ای بالسیف الصارم الذی لاینبو عن شیء (الکرهاء) صحراء وزننده وکافك ضمی والفك قصریله لغتدر قفا
چقور ینك اوستیانه دینور و باشله بیله جه یوزه دینور (المکروهة) شدت معناسنه مستعملدر یقال رجل
ذومکروهة ای شدة (التکاره) تفاعل وزننده برنسنه‌دن خوشلنمیوب ایکرنمك معناسنه‌در یقال فعله علی تکاره
وتکارها (الاستکراه) برایشی جبر واکراهله ایشلمك معناسنه‌در یقال استکرهت فلانة علی المجهول ای غصبت
نفسها یعنی فلان خاتون مجبورة زنا اولندی وبرنسنه‌یی کریه کورمك معناسنه‌در یقال استکره القافیة بمعنی کرهها
(الکرایه) کرایم وزننده کریهه‌نك جمیدر (والمکاره) مکروهك جمیدر محن وشدائده اطلاق اولنور یقال دونه
کرایه الدهر ومکارهه ای شدائده (الکافه) صاحب وزننده سرعسکره دینور یقال هو کافه ای رئیس العسکر
(الکمه) فتحتینله انادن طوغمه کور اولمق علی قول مطلقا کور اولمق معناسنه‌در یقال کمه الرجل کمها من الباب
الرابع اذا عمی او عام وشبکور اولمق معناسنه‌در که کوندز کوروب کیجه کورمز اولمقدن عبارتدر یقال کمه الرجل
اذا صار اعشی وکوزه طمان چوکوب طمانلو اولمق معناسنه‌در یقال کمه بصره اذا اعترته ظلمة تطمس علیه وکونشك
شعاعی بخاردن سپسلنوب فرسز اولمق معناسنه مستعملدر یقال کمه النهار اذا اعترضت فی شمسه غبرة وبرآدمك
لونی متغیر اولمق معناسنه مستعملدر یقال کمه فلان اذا تغیر لونه وبرآدمك عقلی زائل اولمق معناسنه مستعملدر
یقال کمه فلان اذا زال عقله (الکمه) کافك ضمیله برجنس بالق آدیدر (المکمه) معظم وزننده انادن طوغمه کورلری
قپانق اولان آدمه دینور که ممسوح العینین اولور یقال هو مکمه العینین ای لم تنفتح عیناه (الکامه) صاحب
وزننده شول آدمه دینور که باشی آلوب کورلمه‌دن سرسری کیده وقنده کتدیکنی بیلمیه یقال هو کامه اذا کان
رکب رأسه ولایدری این یتوجه (المتکمه) اسم فاعل بنیه سیله کامه معناسنه‌در یقال خرج کامها ومتکمها ای رکب
رأسه ولایدری این یتوجه (الکمهی) عمیهی وزننده ومرادفیدر که نابدید لکه دینور یقال ذهبت ابله کمهی
ای عمیهی (الاکمه) احمر وزننده انادن کوزسز طوغان آدمه دینور وشول چاپراغه واوتلاغه اطلاق اولنور که
پك فراوان اولمغله نه طرفنه توجه اولنه جغی معلوم اولمیه یقال کلأ اکمه ای کثیر لایدری این یتوجه له لکثرته (الکنه)
کافك ضمی ونونك سکونیله برنسنه‌نك جوهر وحقیقتنه دینور یقال سله عن کنه الامر ای عن جوهره وحقیقته
وبرنسنه‌نك قعر وغایت وانجامنه دینور یقال لایعرف کنهه ای غایته وبرشیئك قدر ومقدارنه دینور یقال فعل
فوق کنه استحقاقه ای قدر استحقاقه وبرنسنه‌نك وقت وهنکامنه دینور تقول اتیته فی غیر کنهه ای فی غیر وقته
وبرنسنه‌نك سمت ووجهنه دینور یقال هو فی کنهه ای فی وجهه (الاکتناه) افتعال وزننده (والاکناه) اکرام
وزننده برنسنه‌نك اصل وحقیقتنه یاخود غایتنه بالغ اولمق معناسنه‌در یقال اکتنه الشیء واکنهه اذا بلغ
کنهه (الکنهان) کنعان وزننده بر نباتدر که ورقی لون وحدتده ساقز اغاجی ورقنه شبیه اولور خاصه‌سندندر که
اولدیغی محلدن عقرب قسمی مطرود اولور ورقنی اکل کبد وطحال ودماغی وبدنی مسخن‌در (الکهة) کافك
وهاء مشدده‌نك فتحیله کوده‌سی ایری باشلو قوجامش ناقه‌یه دینور وقوجه قاری‌یه دینور وباشلو ناقه‌یه دینور
کرك آرق وکرك سمیز اولسون (الکهوه) قعود وزننده پك قوجامق معناسنه‌در یقال که الرجل کهوها من الباب
الثانی اذا هرم (الکه) کافك فتحی وهانك تشدیدیله برآدمك یوزینه نفسلنوب هوه دیمك معناسنه‌در یقال که السکران
کها اذا استنکه فکه فی وجهك ای تنفس (الکهکهة) زلزله وزننده حرارت معناسنه‌در وکهکهة الاسد ارسلانك
آوازنی حکایه‌در تقول سمعت کهکهة الاسد ای صوته واوشومش کمسه اصیمق ایچون آوجنی هوهلمق معناسنه‌در

يقال كهكه المقرور فی يده اذا تنفس فيهـا اذا خصرت و كهكهة البعير اسرمش دوه‌نك هديرى صوتندن حكايه‌در
واو‌لكى معنـالرده و بومعناده مصدر اولور (الكهكاهة) ثراره وزننده هر نسنه‌دن هيتلنوب اوركر اولان بى زهره
آدمه دينـور يقال رجل كهكاهة اى متهيب واتلوجانلو سمورقيزه دينور يقال جارية كهكاهة اى سمينة (الكوه)
فتحتينله متحير اولمق معناسنه‌در يقـال كوه الرجل كوها من الباب الرابع اذا تحير (التكوه) تفعل وزننده برآدمك
امور ومشاغلى كثرت ووسعتندن طاغنق اولمق معناسنه دركه هر طرفدن كنديسنى احاطه ايليه يقال تكوهت
عليه اموره اذا تفرقت واتسعت (الكوه) كافك فتحى وواوك سكونيله برآدمك اغزنى قوقلمق معنـاسنه در
تقول كهته اكوهه كوها اذا استنكهته (الكيه) سيد وزننـده شول آدمه دينور كه خصوص ومصلحتنده مدار
اوله جق برحيله وطريق اوجنه دسترس اولميوب عاجز وقاصر اوله يا خود مدير ومتصرف اولميه يقـال رجل كيه
اى برم بحيلته لا تتوجه له اومن لا متصرف له الكيه كافك فتحيله كوه كبى برآدمك اغزنى قوقلمق معناسنه‌در تقول
كهته اكيهه كيها اذا استنكهته فصـــــــــل اللام (اللتاه) تاى فوقيه ايله سحاب وزننده بو غزده اولان كوچك
دله دينور لهاة معناسنه شارح ديركه مقلوب اولمق محتملدر (اللطه) لامك فتحى وطانك سكونيله ال اياسيله اورمق
معنـاسـنه‌در يقـال لطه فلانا لطها من الباب الثانى اذا ضربه بباطن كفه (اللّه) لامك فتحى وهانك تشديديله
صـاچى پرداخت ايله اندام ويروب خوشنما ايلمك معناسنه‌در يقـال له الشعر لها من البـاب الاول اذا رققه وحسنه
(اللهلهة) زلزله وزننـده جلاه يزى كوشك وبازارى طوقومق معناسـنه‌در يقال لهلـه الثوب اى هلهله (التلهله)
تزلزل وزننـده چايرك آزجه سنى ارا شدرمق معناسنه‌در يقـال تلهله الكلأ اذا تتبع قليله (اللهلهة) قنفذه وزننده
شول واسع اوويه دينـور كه انده دائمـا سراب لمعان ايدر اوله تركيده ايلغملى اوه تعبير اولنور جمعى لهاله كلور تقول
قطعنـا اللهلهة وهى الارض الواسعة التى يطرد فيها السراب (اللوهة) لامك فتحيله سراب ايلدرامسنه دينور
تقول اعجبنى لوهة السراب اى بريقه (اللوه) لوح وزننـده (واللوهان) فتحـاتله باديه ده سراب او يناپوب
ايلدرامق معنـاسـنه دريقـال لاه السراب يلوه لوها ولوهانا اذا اضطرب وبرق ويرا تمق معناسـنه در يقال
لاه الله الخلق اى خلقهم (التلوه) تفعل وزننده بودخى سراب اوينايوب ايلدرامق معناسنه‌در يقـال تلوه السراب
اذا اضطرب وبرق (اللووهة) عمومه وزننـده اسمـدر سرابك اوينايوب ايلدرايشنه دينـور (اللاهة) حاله
وزننـده يلانه دينـور حيه معنـاسنه بعضلر عـندنده لات ديدكلرى صنمه لات ايله تسميه سى بوننـدر كه اصلى
لاهه ايدى هاء حذف اولندى (الليه) لامك فتحـيله تستر ايلمك معناسنه‌در يقـال لاه الرجل يليه ليهـا اذا تستر
سيبويه عليه الرحمه لفظهٔ جلاله‌نك بو ماده دن اشتقاقنى تجويز ايلدى وبلند وعالى اولمق معناسنه در يقال لاه الشئ
اذا علا وارتفع كونشه صـاحبه وزننده آلهه اطلاقى بومعناده‌در (لاهوت) هاى مضمومه ايله اكر كلام عربدن
ايسه فعلوت وزننـده در رغبوت كبى ذكر اولنان لاه ماده سندن مأخوذدر مترجم ديركه طراز المذهب يسـانـنه كوره
اشبو لاهوت لفظى عبرانيـدر الله ديمكدر نته كه ناسوت انسان ديمكـدر بعده عرب دخى اخذ وتكلم ايلديلر
وعند البعض بنه عبرانيدر خالق معناسنه در وناسوت مخلوق معناسنه‌در وبعضـا لاهوت روحه وناسوت بدنه
اطلاق اولنور وبعضا لاهوت عالم علوى يه وناسوت عالم سفلى يه اطلاق اولنور ولاهوت سـببه وناسوت مسببه
اطلاق اولنور وكندى شيخى اولان شمس الدين هنديدن نقلى اوزره لاهوت ايله بعضا مطلق لطائف وناسوت ايله
مطلق كثائف مراد اولور وبو تعبير اطلاقات مذكوره نك مجموعنه شاملدر اللات ذات وزننده ثقيف قبيله سـنه
مخصوص برصنمك اسميدر نته كه لتت ماده سـنده بيان اولندى فصـــــــــل الميم (المته) ميمك فتحى وتاى
فوقيه نك سكونيـله قيودن قوغه ايله صو چكمك معنـاسـنه‌در يقال مته الدلو متها من البـاب الثالث اذا متحها
(التماته) تفـاعل وزننده ايراقلشمق معناسـنه‌در يقال تماتهوا اذا تباعدوا التمته تمدح وزننـده ومرادفيدركه
اوكونمك معناسـنه‌در يقـال تمته الرجل اذا تمدح وبيهوده يره خلقدن كندى ايچون مدح وثنا طلب ايدر اولمق
معناسـنه‌در يقال فلان يتمته اى يطلب الثناء بما ليس فيه ومجون ولاابالبلك اظهار ايلمك معناسـنه‌در يقال تمته
الرجل اذا تمجن شـارح ديركه تمجن نسخـه لرى غلطدر صواب اولان تحمق عنوانده اولمقـدر ومتحير اولمق
معناسـنه‌در يقال تمته الرجل اذا تحير وبرنسنه ده افراط ومبالغه ايلمك معناسـنه‌در يقال تمته فيه اذا بالغ وبطالت
وغوايته دورشمك معناسـنه‌در يقال ماهذا التمته اى البطالة والغواية (المته) فتحتينله بودخى بطالت وغوايته
دورشمك معناسـنه‌در يقال مته الرجل متها من البـاب الرابع اذا عالج البطالة والغواية (المده) مدح وزننـده
ومرادفيدركه اوكمك معناسـنه‌در يقال مده فلانا مدها من الباب الثـالث بمعنى مدحه (التمده) تمدح وزننـده

ومرادفيدر يقال تمدّه الرجل اذا تمدّح (الماده) مادح وزننده ومرادفيدر جمعی مدّه كلور تركع وزننده (المره)
فتحتيله كوز سورمه سز قالمق على قول سرمه يی ترك ايلمكله كوز فاسد وتباه اولمق ياخود سرمه سز لكدن ايچك
چوره سی آغارمق معناسنه در يقال مرهت عينه مرهًا من الباب الرابع اذا خلت من الكحل اوفسدت لتركه
اوابيضت حماليقها (الامره) احمر وزننده كوزی وصف مذكوره اولان كشی يه دينور مرهاء مؤنثيدر (المرهة)
غرفه وزننده شول آقلغه دينور كه اكا اصلا رنك آخر قارشمامش اوله قار و پنبه كبی يقال به مرهة ای بياض لايخالطه
غيره ومنه سراب امره ويغمور صويی ايركيلوب اولان مصنعه وچقور مقوله سی يه دينور ومرهه بر بطن پدرينك
اسميدر (مراهه) ثمامه وزننده بر خاتون آديدر (مريهه) جهينه وزننده برقبيله والده سيدر (المره) جبل وزننده
يوركی درداو آدمه اطلاق اولنور يقال رجل مره الفؤاد ای سقيمه (الممارهة) ممازحه وزننده ومرادفيدر كه ارشمك
ولاغ ولطيفه ايدشمك معناسنه در يقال مازهه اذا مازحه (المزه) مزح وزننده ومرادفيدر كه برآدمه لاغ ولطيفه
ايلمك معناسنه در يقال مزهه اذا مزحه (المطه) سطح وزننده برسمته كتمك معناسنه در يقال مطه فی الارض
مطهًا من الباب الاول اذا ذهب فيها (المتمطه) معظم وزننده تمدّه معناسنه در كه تمدّح ديمكدر (المقه) ميمك
وقافك فتحيله كوكچل آقلغه دينور كه لون مذمومدر يقال به مقه ای بياض فی زرقة وبره معناسنه در كه سرمه سی
بوشلنمش كوز چوره سنك چركين آقلغی كبی آقلقدن عبارتدر (الامقه) احمر وزننده معنای مذكوردن وصفدر
مقهاء مؤنثيدر وايراق معناسنه در يقال مكان امقه ای بعيد وطپراغنده اصلا اوت وآغاج قسمی نابت اولميان
قيرره دينور يقال مكان امقه ای لاينبت فيه نبت ولاشجر وشول آدمه دينور كه كوزينك كرپكلری يك آز اولمغله
كنارلری ويوره لری قزل قزل اوله يقال رجل امقه ای المحمر المأقی والجفون من قلة الاهداب (الملهه) مليح وزننده
ومرادفيدر كه كوزل ديمكدر يقال غلام مليه ای مليح (الاملاه) همزه نك كسريله مبالغه وجهيله ايراد عذر ايلمك
معناسنه در تقول املهت ای اعذرت وبالغت (الممتله) اسم فاعل بنيه سيله زائل العقل آدمه دينور يقال رجل
ممتله العقل ای ذاهبه (المهّ) ميمك فتحی وهانك تشديديله دوه لری رفق وسهولتله قوللنمق معناسنه در يقال مهّ
الابل مهًّا من الباب الاول اذا رفق بها (المهه) فتحتيله يومشق وملايم اولمق معناسنه در يقال مهه الشیء مهها
من الباب الرابع اذا لان ورفق وتأنی ايله ياپجه ياپجه يورويشه دينور وسهل ويسير اولان شيئه دينور مهاه
ومهاهه كبی كما سيذكر وامل ورجاء معناسنه در يقال مافيه مهه ای رجاء ومهل معناسنه در يقال اخذ منه
مههًا ای مهلًا (المهاه) سحاب وزننده حسن ورونق وتاب وطراوت معناسنه در يقال به مهاه ای طراوة وحسن
وحسن ورونقلو زيبانسنه يه دينور يقال شیء مهاه ای حسن ورفق وسهولتلو يورويشه دينور يقال سير
مهه ومهاه ای رفيق وامید ورجاء معناسنه در مهه كبی ومنه يقال لوكان فی الامر مهه ومهاه لطلبته ويسير
وآسان شيئه دينور مهاهه دخی دينور ومنه المثل ❋ كل شیء مهه ومهاه ومهاهة ماخلا النساء وذكرهن ❋ ای
يسير سهل بونك مفهومنده اوچ احتمال واردر ايكيسی نسوانك مديحه سنه وبريسی ذميمه سنه متعلقدر احتمال
اوّل بودر كه مرد اولان آدمك يانده هر نسنه سهل وآسان اولمغله جمله سنه تحمل ايدر لكن حرمنه متعلق كلماته
جهتندن ناشی بروجهله هضم وتحمل ايلمك ممكن دكلدر ثانی مهه ومهاه كلمه لری يوراده حقير وباطل وبيهوده
معناسنه مستعمل اولمغله هر نسنه نك ذكری بيهوده در لكن نسوان قسمی ذكر ايلمك موجب تلذذ وصفادر
ديمكدر بودخی سهل ويسير معناسندندر ثالث مهه ومهاه قصد ورشاد معناسنه محمول اولمغله كه حسن ورونق
معناسندن مأخوذدر هر شيئه تعرض وتصدی ايلمك رشد وفلاحدن معدود اولوب لكن نسوان ذكرينه تصدّی
ايلمك مردانه بردر اوسراد كلدر ديمكدر النساء كلمه سی استثنا اوزره منصوبدر والنساء وذكرهن قولی اجنبی زيد
وكرمه قبيلندندر (المهمه) (والمهمهة) ميمك فتحيله كنارلری ايراق برّيه وبيابانه دينور يقال قطعوا مهمها ومهمهة
ای مفازة بعيدة وشن وآبادان اولميان خالی وتنها الرضه دينور جمعلری مهامه كلور (مه) ميمك فتحی وهانك سكونيله
اسم فعل امردر اكفف معناسنه در كه بونی ايتمه وايلمه وبوندن فراغت قيل ديمكدر فارسيده مكن مرادفيدر
وبوزجر موقعنده سويلنور تأكيدا ولندقده تكرار ايله مه مه ديرلر (المهمهة) زلزله وزننده برايشی ترك ايلمك ضمننده
برآدمه مه مه ديمك معناسنه در يقال مهمه فلانا اذا قال له مه مه ای اكفف ومطلقا منع معناسنه مستعملدر
يقال مهمهه عن السفر اذا منعه (التمهمه) تزلزل وزننده برنسنه دن واز كلوب فراغت قلمق معناسنه در يقال
تمهمه عنه اذا كف وارتدع (الماء) همزه ايله جال وزننده (والماه) جاه وزننده (والماءة) خاله وزننده كه واحديدر
صويه دينور آب معناسنه وماء كلمه سنك همزه سی هادن منقلبه در وبعض عربدن اسقنی ماً عنوانده كه قصر ايله در

مسموع اولدی جمع قلتی امواه وجمع کثرتی میاه کلور ومصغرنده مویه دینور وموبهه دینور که ماه مصغیر بدر
شارح دیرکه مصباحک بیاننه کوره ماء کلمه سنک اصلی موه ایدی واو الفه قلب اولندی ایکی حرف خفیف مجتمع اولمغله
هاء همزه یه ابدال اولندی الف مقدّما اعلال اولندیغندن اول ابدال اولنمدی زیرا حرف واحد ایکی دفعه
اعلال اولنمز وجمعنده امواه دیدکلری کبی امواء دخی دیرلر همزه ایله ونسبتنده مائیّ وماویّ دیرلر همزه یی واوه قلب ایله
(الماویّة) تشدید یا ایله آیینه یه اطلاق اولنور جمعی ماوی در یقال جاءت و بیده ماویة ای مرآة و بو فارسیده
زجاجه آبکینه دیدکلری کیدر مترجم صحاحک مرآة کلمه سنی عورت معناسنه حملی وتوجیهی غرائبندندر و ماویه
برخاتون اسمیدر (الموه) موج وزننده (والمیه) میمک فتحی و یانک سکونیله والمووه فعود وزننده (والماهة)
(والمیهة) میمک فتحیله قیو واشمه وایازمه مقوله سی برچوق صولو اولمق معناسنه در یقال ماهت الرکیة تماه وتموه
وتمیه موها ومیها وموؤها وماهة ومیهة من الباب الرابع والاول والثانی اذا کثر ماؤها وکمی یه صو کیرمکله صولنمق
معناسنه در یقال ماهت السفینة اذا دخلها الماء وموه قارشدرمق معناسنه در یقال ماه الشیء بالشیء یموه موها
اذا خلطه به وصو ایچورمک معناسنه در تقول مهت الرجل بکسر المیم من الباب الرابع وبضمها من الاول ای سقیته الماء
(المیهة) کبسه وزننده صوبی چوق اشمه یه وقیویه دینور یقال رکیة میهة ای کثیرة الماء (الماهة) حاله وزننده
میهه معناسنه دروچیچک عارضه سنه دینور یقال ظهر ببدنه ماهة ای جدری (الامیه) (والاموه) افضل وزننده
افعل تفضیللردرسا ئردن صوبی اکثر اولان نسنه یه دینور یقال هذه الرکیة امیه واموه مما کانت اکثر ماء (الاماهة)
والامواه همزه لرک کسریله قیو قزان کسه صویه ایرشمک معناسنه در یقال حفر البئر فاماه وامواه ای بلغ الماء مؤلف
بونی ایکی دفعه تکرار ایلمشدر وا ماهه صوارمق معناسنه در یقال اماهوا دوابهم ای سقوها مؤلف بونیدخی تکرار
ایلمشدر وحوضنه صو بر کدرمک معناسنه در یقال اماهو حوضهم اذا جعلوا فیه الماء وقلج و بچاق نامملوسنی صوارمق
معناسنه در یقال اماه السکین اذا سقاه کما یقال امهی السکین وقرشدرمق معناسنه در یقال اماه الشیء
اذا خلطه و بلودچوق یغمور دوکک معناسنه در یقال اماهت السماء اذا اسالت ماء کثیرا وارککک دیشینک رحمنه
القاء نطفه ایلمک معناسنه در یقال اماه الفحل اذا القی ماءه فی رحم الانثی ویرده صوترشح ایلمکله صیر تدیلی اولمق
معناسنه در یقال اماهت الارض اذا نزّت ومرکب غلیظ اولمغله ترقیق ایچون حققه یه صوقومق معناسنه در یقال
اماه الدواة اذا صب فیها الماء (التمویه) تفعیل وزننده برصولو اولمق معناسنه در یقال موّه الموضع اذا صار ذا ماء
و برنسنه یه چوق صوقومغله صولو ایلمک معناسنه در یقال موّه القدر اذا اکثر ماءها و برکسیه سؤالنه مخالف
خبر اخبار ایلمک معناسنه مستعملدر یقال موّه الخبر علیه اذا اخبره بخلاف ما سأله و باقر ود مور مقوله سنی
یالدزلمق معناسنه در یقال موّه النحاس او الحدید اذا طلاه بفضة او ذهب (ماه الفؤاد) (وماهیء الفؤاد) قورقق
آدمه اطلاق اولنور کویا که یورکی صو ایچره اولمغله دائما لرزه ناک اولور علی قول بلید و کندذهن آدمه اطلاق اولنور
کویا که صو کبی قلبی نقش ادراکدن صافی وساده در بو راده ماهیء لفظی مائه مقلوبیدر وماه مائه مختصریدر یقال
هو ماه الفؤاد وماهیء الفؤاد ای جبان او بلید (الموهة) (والموهة) میملرک ضمیله تاب ورونق ولطافت معناسنه در
یقال ما احسن موهة وجهه ومواهته ای ماؤه ورونقه وحسن وجمال معناسنه در تقول اعجبنی موهته ومواهته
ای حسنه و محبوبک چهرسنده اولان آب وتابه دینور یقال ما احسن موهة وجهه ومواهته ای حسنه وترقرق الماء
فی وجهه (الماه) حال وزننده برایالتک قصبه سنه دینور یقال ماه البلد ای قصبته (الماهان) تثنیه بنیه سیله
دینور ایله نهاوند نام بلده لره اطلاق اولنور که بری ماه الکوفه و بری ماه البصره در معلوم اوله که ماه پهلوی لساننده
شهر و بلده یه دینور وقتا که حذیفه همدان ولایتنی فتح وتسخیر ایدوب اندن نهاوند شهرنه کلدی اول زمان نهاوندک
مختصر شهر اولمغله عسکری احاطه ایلدیکندن امر ایلدی کوفه عسکری شهر دینوره کیدوب و بصره سپاهی
نهاوند ایچره قالدی چونکه شهره ماه اطلاق اولنمغله دینوره ماه کوفه ونهاونده ماه بصره دیدیلر بناء علیه
بین العرب دینور ونهاونده ماهان اطلاق اولنور و ماه و ماه دینار ایکی بلده آدیدر و ماهان برجبل اسمیدر ولفظ
مزبور عربی اولدیغی صورتده هوم یاخود هیم ماده لرندن مأخوذ اولور بو تقدیرجه لعفان اولور لامک عین
اوزره تقدیمیله یاخود وهم ماده سندن مأخوذ اولمغله وزنی لفعان اولور فانک عین اوزره تقدیمیله یاخود همی ماده سندن
مأخوذ اولمغله وزنی علفان اولور یاخود مه ماده سندن مأخوذ اولمغله وزنی عفلان اولور یاخود یهم ماده سندن
مأخوذ اولمغله وزنی لاعاف اولور یاخود مهین ماده سندن مأخوذ اولمغله وزنی عافال اولور یاخود منه ماده سندن
اولمغله فالاع اولور یاخود نمه ماده سندن اولمغله وزنی عالاف اولور وعند البعض وزنی فعلان در (المیه) میمک

فتحیله برنسنه‌یی یالدزلق معناسنه‌در یقال ماه السیف یمیه میها اذا طلاه بماء الذهب واسمه وقیو مقوله سنك صویی چوغلمق معناسنه‌در یقال ماهت الرکیه تمیه لغة فی ماهت تموه

فصـــــــــل النون

(النبه) نونك ضمیله فطنت وذکا معناسنه‌در یقال ماله نبه ای فطنة واو یقودن اویانمغه دینور که اسمدر و بو معنا ده مصدر اولور یقال نبه من نومه نبهامن الباب الرابع اذا قام منه (الانباه) همزه‌نك کسریله او یقودن او یاندرمق معناسنه‌در یقال انبه فلا نا من النوم اذا اقامه‌ منه و برآدمك حاجتنی اونتمق معناسنه‌در یقال انبه حاجته اذا نسیها همزه‌سی سلب ایچوندر (التنبیه) تفعیل وزننده بودخی او یاندرمق معناسنه‌در یقال نبهه من نومه ای اقامه وخامل وکنام کمسه‌یه شان وشهرت و برمکله عزیز ونامدار ایلمك معنا سنه‌در یقال نبه باسمه ای نوهه (التنبه) تفعل وزننده (والانتباه) افتعال وزننده مطاوعلردر او یانمق معنا سنه‌در یقال انبهه ونبهه فتنبه وانتبه ای استیقظ (المنبهة) مرحله وزننـده برآدمی برشیئه آگاه ایلمکه باعث اولان نسنه‌یه دینور یقـال هذا منبهة علی کذا ای مشعر به و برکسه‌نك قدروشاننی اشعار ایله بین الناس منقبتی علی قلمغه باعث اولان شیئه دینور یقال هو منبهة لفلان ای مشعر لقدره و معل له اوله کوره نبهدن وثانی یه کوره نباهتدن مفعله‌در (النبه) فتحتینله سرعتله فهم وادراك ایلمك معناسنه‌در یقال مانبه له نبها من الباب الرابع ای مافطن بوندن اسم نبه درنونك ضمیله نته کم ذکر اولندی ونبه شول یتکه و ککرده‌یه دینور که علی الغفله بولنمش اوله یقال جاء و بیده نبه ای ضالة وجدت علی غفلة وحالا موجود نسنه‌یه دیمکله ضد اولور ومشهور ومتعارف نسنه‌یه دینور یقال شیٔ نبه ای مشهور وشریف وشان صاحبی آدمه دینور و بو معناده اسم جمع اولور یاخود فی الاصل مصدر اولمغله مفرد وجمعی برابردر یقال رجل نبه وقوم نبه ای شریف وشرفاء (النبه) نجل وزننده بودخی مشهور نسنه‌یه دینور (النباهة) کرامه وزننده شرف وشان وشهرت صاحبی اولمق معناسنه‌در یقال نبه الرجل ونبه ونبه نباهة من الباب الاول والرابع والخامس اذا شرف واشبو تثلیث باب ابن طریف روایتیدر (النابه) صاحب وزننده (والنبیه) امیروزننده شریف ونامدار آدمه دینور که خامل مقابلیدر ونابه عظیم وجلیل اولان شیئه دینور یقال امر نابه اعظیم (المنبوه الاسم) معروف الاسم دیمکدر یعنی نامدار اولان آدمه دینور یقال رجل منبوه الاسم ای معروفه (المنبهة) شارحك تصحیحی اوزره مکرمه وزننـده که انباهدن اسم مفعولدر اونودلمش حاجته دینور پس بوراده کمحسنه نسخه‌سی غلطدر یقال حاجة منبهة ای منسیة (النباه) سحاب وزننده بلند ورفیع نسنه‌یه دینور یقال بناء وعز نباه ای رفیع (نبهان) سلمان وزننده برجماعتك پدری اسمیدر (نابه) صاحب وزننده (ونبیه) زبیر وزننده (ومنبه) محدث وزننده (ونبیه) امیر وزننده (ومنبه) محسن وزنـنده اسامیٔ ناسدندر

(النجه) نجد وزننـده برحاجت ضمننده برآدمه کلان کمسه‌یی خوشلنمدیغی کریه وطوریه کلاملا مقابله ایدوب حاجتنی رد ایلمك عـلی قول پك چرکین وناسزا وجهله رد ایلمك معناسـنه‌در یقال نجهه نجهـا من الباب الثالث اذا استقبله بمـایکره وردّه عن حاجته اوهو اقبح الردّ و برکسه اوزره ناکهانی چقه کلمك معناسـنه‌در یقال نجه علی القوم اذا طلع و برشهر وارضه واروب آندن خوشلنمیوب طبعنه ناملایم کلمك معنـاسنه‌در یقـال نجه بلد کذا اذا دخله فکرهه (التنجه) تفعل وزنـنـده نجه ایله معنـای اوّلده مرادفدر یقال تنجه فلانا بمعنی نجهه (نجه الطیر) وجه الخیر وزننده مصر ایله ارض تیه میـاننده برموضع آدیدر (النده) نونك فتحی ودالك سکونیله دوه‌یی حبقره رق آزار وطرد ایلمك معنـاسنه‌در یقال نده البعیر ندها من الباب الثالث اذا زجره وطرده بالصیاح وطو پلنمش دوه‌لری سوروب کوتورمك یاخود کندی طوپلیوب سورمك معنـاسنه‌در یقال نده الابل اذا ساقها مجتمعة اوساقها وجمعها (الندهة) نونك فتحی وضمیله چوق دواب ومواشی‌یه دینـور عـلی قول قیوندن یکرمی ودوه‌دن یوز مقدار واقعه مقوله سندن بیك مقداره دینـور (الانتـداه) افتعـال وزننده (والاستنداه) برایش یولنه کیروب طوغرلمق معناسنه‌در یقال انتده الامر واستنده اذا اتلأب (التنزه) زای معجمه ایله تفعل وزنـنـده ایراقلشمق معناسـنه‌در یقـال تنزه عنه اذا تباعـد وخلقك تنزه کلمه‌سنی باغ وباغچه و بساتینه تفرج ایچون چقمق معنـاسنده استعمال ایلملری غلط قبیحدر شارح دیر که بو قولده مؤلف ابن السکیته تابع اولمشدر لکن خرجنا نتنزه عبـارتی قساوت شهردن تباعد ایچون باغ وسبزه زاره چقدق دیمکله تعبیر مرقوم غلطدن سالمدر (النزهة) غرفه وزنـنـده اسمدر ایراقلق بعد معنـاسنه‌در مؤلف بونی تکرار ایلمشدر (النزه) کتف وزننده (والنزیه) امیروزننده شول مکانه دینور که صو یتـاغی مرج وچپل یرلردن وشنلك لازمه‌سی سینکلردن ودکز رطوبتندن وفساد هواو وخامتدن بعید اوله که بو مقوله یرلر و بایی مستوجب اولور موتی نزهه ونزیهه‌در یقـال مکان نزه ونزیه وارض نزهة ونزیهة ای بعید عن الریف وعمق المیـاه وذبان القری وومد البحر وفساد الهوی (النزاهه) کرامه وزننـده (والنزاهیة) کراهیه وزنـنـده

برمكان وارض نزيه ونزيهه اولمق معناسنه در يقال نزه المكان نزاهة ونزاهية من الباب الخامس اذا كان نزيها
و بركسه مطلقا كريه وناخوش نسنه لردن بعيد اولمق معناسنه در يقال نزه الرجل اذا تباعد عن كل مكروه
(النزيه) امير وزننده مكاره وناسزا لردن بعيد وسالم اولان آدمه دينور كرك حسى وكرك معنوى اولسون
(نزه الخلق) نونك فتحى وزايك سكونى وكسريله (ونازه النفس) جشم نشين طائفه سندن شول عفيف ومتكرم
وطيب النفس آدمه دينور كه يالكزجه قونوب كوچوب نفسنى ومتعلقاتنى ومال ومواشيسنى بيوت سائره يه
قارشدرمزاوله جمعى نزهاء كلور كرماء وزننده ونزهون كلور ونزاه كلور صاحب وصحاب كبى يقال رجل نزه الخلق
ونازه النفس اى عفيف متكرم يحل وحده ولايخالط البيوت بنفسه ولاماله (النزه) نجد وزننده (والنزاهة) كرامه
وزننده ذكر اولنان نزه الخلق ونازه النفس معنالرندن اسملردر ونزه مصدر اولور دواب ومواشى بى ضواو يرلردن
بعيد ايلمك معناسنه در تقول نزهت ابلى نزها اذا باعدتها عن المياه (التنزيه) تفعيل وزننده بركسه نفسنى قبايحدن
بعيد و برطرف ايلمك معناسنه در يقال نزه نفسه عن القبيح اذا نحاها (المنفوه) منفور وزننده (والنافه)
صاحب وزننده قورقق وضعيف القلب آدمه دينور يقال رجل منفوه ونافه اى ضعيف الفؤاد جبان
(النفوه) قعود وزننده قورقق و بى زهره اولمق معناسنه در يقال ما كان نافها فنفه نفوها من الباب الثالث وسركش
ايكن يواشيوب رام وذلول اولمق معناسنه در يقال نفه الجمل اذا ذل بعد صعوبة (النفه) نونك فتحى وفانك سكونيله
يورلوب عاجز ودرمانده اولمق معناسنه در يقال نفهت نفسه نفها من الباب الرابع اذا اعيت وكلت (الانفاه)
همزه نك كسريله طوارى يوروب بيتاب ايلمك معناسنه در يقال انفه ناقته اذا كلها واعياها وبركسيه آزجه مال ويرمك
معناسنه در يقال انفده من ماله اى اقل له منه (التنفيه) تفعيل وزننده بودخى يوروب بيتاب ايلمك معناسنه در
يقال نفه ناقته بمعنى انفه (الاستنفاه) دكانوب راحت اولمق معناسنه در يقال استنفه الرجل اذا استراح
(النقه) نونك وقافك فتحيله (والنقوه) قعود وزننده خسته لكدن يكيجه صحت بولوب لكن هنوز ضعيفجه وناتوانجه
اولمق معناسنه در على قول كلى افاقت بولمق معناسنه در يقال نقه المريض من مرضه ونقه نقها ونقوها
من الباب الرابع والثالث اذا صح وفيه ضعف او افاق وفهم ايلمك معناسنه در يقال نقه الحديث اذا فهمه (الناقه)
صاحب وزننده خسته لكدن هنوز افاقت بولمش آدمه دينور كه عروق واعصابنده هنوز سستلك اوله جمعى
نقه كلور ركع وزننده وفهيم وسريع الانتقال آدمه دينور (النقه) كتف وزننده بودخى فطن وفهيم آدمه دينور
(الاستنقاه) فهم ايلمك معناسنه در يقال استنقه الحديث اذا فهمه (الانتقاه) افتعال وزننده بر كلام وخبرى
كركى كبى فهم ايلمكله شفاى صدر حاصل قلمق معناسنه در تقول انتقهت من الحديث اى اشتفيت (النكه)
نونك فتحى وكافك سكونيله برآدم بركسه نك بروننه اغزى رايحه سنى اشمام ايچون تنفس ايدوب هوه ديمك يا خود
نفسنى آنك بروننه طوغرى اخراج ايلمك معناسنه در يقال نكه له وعليه نكها من الباب الثانى والثالث اذا تنفس
على انفه او اخرج نفسه الى انف آخر وكونشك حرارتى مشتد اولمق معناسنه در يقال نكهت الشمس اذا اشتد
حرها و برآدمك اغزنى قوقلمق معناسنه در يقال نكهه ونكهه نكها من الباب الرابع والثالث اذا شم ريح فمه
(الاستنكاه) بودخى اغز قوقلمق معناسنه در يقال استنكهه اذا شم ريح فمه (النكه) سكر وزننده پك سور يلوب
درمانده اولمش دوه لره دينور يقال ابل نكه اى نقه (النمه) فتحتينله حيرته شبيه برحالتدر كه مراد سمه اولمقدر يقال
نمه الرجل نمها من الباب الرابع وهو شبه الحيرة (النهنهة) زلزله وزننده زجر ومنع ايلمك معناسنه در يقال نهنه فلانا
عن الامر اذا كفه وزجره و بونك اصلى نهه ايدى هاء وسطانى نونه ابدال اولندى (التنهنه) تزلزل وزننده مطاوعدر
ممنوع اولديغى نسنه دن كيرو طورمق معناسنه در يقال نهنه فلانا فتنهنه اى كفه فكف (النهند) فدفد وزننده يوفقه جه
طوقنمش بزه دينور يقال ثوب نهنه اى الرقيق النسج (النوه) نوم وزننده يوكسلمك معناسنه در يقال ناه الشئ ينوه نوها
اذا ارتفع و بايقوش باشنى يوقرى قالدروب اوتمك معناسنه در يقال ناهت الهامة اذا رفعت رأسها فصرخت
و برنسنه دن كوكل كچوب اباؤ ترك ايلمك معناسنه در يقال ناهت نفسه عن الشئ تنوه وتناه نوها من الباب الاول
والرابع اذا انتهت وابت وتركت ونفس ناطقه قوى اولمق معناسنه در يقال ناهت نفسه اذا قويت وحيوانى يارمجه
طويورمق معناسنه در يقال ناه البقل الدواب اذا اجدها وهو دون الشبع ونوه نونك فتحى وضميله انتهاء معناسنه دركه
اسميدر برنسنه دن نهيى قبول ايله فراغتدن عبارتدر يقال ماله نوه منه اى انتهاء (التنويه) تفعيل وزننده برآدمى
بلند آواز ايله چاغرمق معناسنه در يقال نوهه ونوه به اذا دعاه يعنى برفع الصوت و برآدمى مدح وتعظيم ومناقبنى
تشهير ايله بلند قدرونامدار ايلمك معناسنه در يقال نوه فلانا اذا رفعه يعنى بالتعريف والتطيير (النوهة) تمره

وزننده وجبه کیدرکه بکرمی درت ساعتده براو یون طعام ایلمکه دینور (النواهة) نوّاحه وزننده ومرادفیدرکه
میت آغیجیسی اولان عورته دینور یقال هی نوّاهة ای نوّاحة (النوه) سکر وزننده نوّح معناسنه درکه نابحلک
جمعیدر (نبه) نیل وزننده سجستان ایله اسفرایِن بیننده بر بلده در (النابه) صاحب وزننده بلند ورفیع اولان
شیئه دینور یقال شیء نابه ای مشرف رفیع (النبه) نونک فتحیله یوکسک اولمق معناسنه در یقال ناه الشیء یناه نیها
من الباب الرابع اذا ارتفع و برنسنه عجیب اولمق معناسنه در یقال ناه الشیء اذا اعجب (الناهة) حاله وزننده
که اصلی نائهه در بعد القلب همزه حذف اولنمشدر برنسنه دن فراغت ایدن نفس انسانی یه دینور یقال نفس ناهة
عن الشیء ای منتهیة

و

فصــــــــــــــــــــــل الواو

(الوبه) واوک فتحی و بانک سکونیله فهم وفطنت معناسنه در
یقال وبه له و وبه و بها من الباب الثالث والرابع اذا افطن و کبر ایلمک معناسنه در یقال و به له اذا تکبر وقایرمق معناسنه در
یقال هو لایوبه له و به ای لایبالی به (الایباه) همزه نک کسریله بو دخی فهم ودرک ایلمک معناسنه در یقال او به له اذا فطن
(الوجه) واوک فتحی وجیمک سکونیله هر نسنه نک قرشوسنه کلان وقرشوسنده اولان شیئه دینور جمعی اوجه و وجوه
واجوه کلور همزه نک ضمیله که واو دن مبدله در مؤلفک بصائرده بیاننه کوره وجه لفظی یوزه موضوعدر فارسیده
روی دینور ظاهر بدنده ابتدا ناظرک قرشوسنه کلدیکی علاقه سیله واعضاء سائره دن اشرف اولمق منا سبتیله بعده
انسانک مطلقا قرشوسنه کلان نسنه ده وهر شیئک اشرفنده ومبدأنده استعمال اولندی و بعضا وجه ایله ذات دخی
اراده اولنور وشارحک نسخه سنده الوجه م ای معروف و مستقبل کل شیء عنوانیله مرسومدر که وجه یوزه دینور
وهر نسنه نک قرشوسنده اولانه دینور دیمک اولور ووجه برنسنه نک نفس وذاتنه اطلاق اولنور یقال وجه الشیء
ای نفسه و وجه الدهر اول الدهر دیمکدر و وجه النجم ناظره طوغری ظاهر اولان سمتیدر و وجه الکلام سبیل
مقصود کلامدن عبارتدر تقول وجدت وجه کلامه ای السبیل المقصود منه ووجه القوم متعین وذیشانلرندن عبارتدر
جمعی وجوه کلور یقال هم وجوه القوم ای اعیانهم وساداتهم ووجه حرمت وجاه معناسنه در جاه وجه مقلوبیدر
وسمت وجهت معناسنه در وجهت لفظنک اصلی وجه ایدی وعد وعده کبی وجهت عند البعض اسم مکاندر
توجه اولنه جق سمت ومکانه دینور ومصدر اوله رق دخی استعمال اولنور ووجه آز جه صویه دینور بونده فتحتیله ده
لغتدر یقال وجدنا وجها من الماء ای قلیلا و مصدر اولور یوزه اورمق معناسنه یقال وجهه وجها من الباب الثانی
اذا ضرب وجهه و برآدمه وجاهت وشرافتده غالب اولمق معناسنه در تقول وجهتک عند الناس اجهک ای صرت
اوجه منک الوجیه امیر وزننده بو دخی برقومک سید وذیشاننه دینور جمعی وجهاء کلور امراء وزننده یقال هو وجیه
القوم ای سیدهم ومطلقا جاه وقدر ومنزلت صاحبی آدمه دینور یقال هو وجیه ای ذو الجاه و بر بونجق ادیدر که
بین العرب معروفدر شارح دیر که حضور سلاطینه دخول ایدن کمسه لر انی بوزلرینه سورر لر نزد شاهیده وجاهتلو
اولمق ایچون ووجیه شول آت قولوننه دینور که طوغرکن ایکی اللری برابرجه خروج ایلمش اوله ووجیه ایکی معروف
اتلرک اسمیدر (الوجیهة) سفینه وزننده بو دخی ذکر اولنان بونجغه دینور الجهة جیمک حرکات ثلاثیله
(والوجهة) واوک کسری وضمیله جانب وسمت وناحیه معناسنه درکه توجه اولنور جمعی جهات کلور یقال توجه

مطلب

جهة کذا ووجهة کذا ای الی جانب وناحیة مترجم دیرکه اشبو جهة ووجهه اسملردر اصللری وجه ایدی مصدر
اولان وعد کلمه سنه قیاسله واوی حذف وتاء تعویض اولندی واسم اولمق حسبیله بعضا واوی دخی ابقا اولنور
لده وولده کبی اصلنه تنبیه ایچون لکن عوض ایله معوض عنه جمع اولمغله تابی وحدنه حمل اولنور (الموجوه) موجود
وزننده ضرب فی الوجه معناسندن اسم مفعولدر مضروب الوجه معنا سنه در (التوجیه) تفعیل وزننده برآدمی
برسمته کوندرمک معناسنه در یقال وجهه فی حاجة اذا ارسله و برآدمی وجیه وذیشان قلمق معناسنه در یقال وجهه
الامیر اذا شرّف ویغمور یرک بالجمله اجزاء وجوانبنه برقوری یرقومق وجهیله یاغمق معناسنه در یقال وجهت المطرة
الارض اذا صیرتها وجها واحدا کما یقال ترکت المطرة الارض فردا واحدا وفدانلری شمال طرفنه ما ئل اوله رق دیکوب
بعده بادشمال انلری طوغرلتمق معناسنه مستعملدر یقال وجهت النخلة الشمال اذا غرسها فا مالها قبل الشمال
فاقامتها الشمال وآت قولونی ایکی اللری بیله جه خروج ایده رک طوغمق معناسنه درکه او قولونه وجیه دینور که ذکر
اولندی وتوجیه القوام صدف کیدرکه او یلقلری بری برینه یک قریب یعنی صتانی صیق اولوب طرنقلری ارالقلری
میدانلو اوله رق بلکلری بوروق و ملتوی اولمقدن عبارتدر علی قول توجیه آتک اللرینک ایچ یوزلرنده عجاتیان دیدکلری
سکیرلری وطرنقلری بری برینه یقین اوله رق بلکلری طشره طرفه بوروق اولمقدن عبارتدرکه اوکونه آنه ایت اللی
تعبیر اولنور و توجیه عروضیون عرفنده قافیهٔ مقیده ده واقع روی حرفندن مقدّم اولان حرفه اطلاق اولنور عنده

البعض حرف مز بورەیی مضموم یاخود مفتوح ایلمکە دینور مکسور اولدقدە سناد اطلاق اولنور شارح دیرکە شروح
خزرجیەدە قول مؤلفە مخالف تعریف اولنمشدر وتوجیە برسمتە یونلمك توجه معناسنە کلور یقال وجهت الیك
ای توجهت و برنسنەیی برسمتە چویرمك معناسنەدر ومنە المثل * وجه الحجر وجهة ما له * ای دبر الامر علی وجهه
یعنی طاشی جهتلرندن برجهتە چوبردیمکدر فی الاصل طاش ایلە کارکیر بنا ایدن آدمە خطابدرکە طاشی الندە الوب
برکرمیرینە وضع ایدر لکن موافق کلمزاکا دیرلر کە طاشی چویراکراو یمزسە یلتە چویرالبتە برمناسب جهتنە مصادف
اولورسن بومثل برامرە برجهتدن تدبیرممکن اولمدیغی صورتدە برغیری جهتدن تدبیر لازمدر دیجك یردە ضرب اولنور
وکلام مرقومدە جهة کلمەسی منصوبدر رفعلە ذه مرویدر نصبی ظرفیت اوزرە دروفعی فلە وجهة تقدیرندە اولور
وماء کلمەسی ابهامیەدر (الایجاه) همزەنك کسریلە بودخی برآدمی شرف ووجاهت صاحبی قلمق معناسنەدر یقال
اوجهه الامیر اذا شرفه و برآدمی وجیه وشریف بولمق معناسنەدر یقال اوجه فلانا اذا صادفه وجیها (الوجاه)
(والتجاه) واوك وتانك حرکات ثلاثیلە برنسنەنك قرشوسنە ویماجنە دینور تقول قعدت وجاهك
وتجاهك ای تلقاءوجهك شارحك بیانی اوزرە تاء واودن مبدلەدر (الوجاه) قتال وزنندە (والمواجهة)
مقاتلە وزنندە یوزیوزە اولمق معناسنەدر یقال لقیه وجاها ومواجهة ای قابل وجهه ویقال واجهه
اذا قابله بوجهه و وجاه برنسنەنك مقدارینە اطلاق اولنور یقال هم وجاه الف ای زهاؤه (التواجه) تفاعل
وزنندە قرشو قرشویە اولمق معناسنەدر یقال تواجها اذا تقابلا (الموجه) معظم وزنندە جاه وحرمت
صاحبی آدمە دینور یقال هو موجه ای ذوالجاه وایکی یوزلو کلیم مقولەسنە دینور یقال کساء موجه ای
ذوالوجهین وکوکسندە وارقەسندە بوکریسی اولان قنبورە دینور یقال احدب موجه ای له حدبتان فی ظهره
وفی صدره (الوجیهة) سفینه وزنندە بودخی ایکی یوزلو کلیم مقولەسنە دینور ووجیه دیدکلری مهرەیە دینور
نەکە ذکراولندی (بنو وجیهة) بربطن آدیدر (التوجه) تفعل وزنندە برنسنەیە طوغری یونلمك معناسنەدر
یقال توجه الیه اذا اقبل وعسکر بوزلمق معناسنەدر یقال توجه الجیش اذا انهزم و پك پیرفانی اولمق
معناسنەدر یقال توجه الشیخ اذا ولی وکبر (الوجه) ندس وزنندە وجیه وشریف آدمە دینور یقال رجل وجه
ای وجیه (الاتجاه) همزەنك وتاء مشددەنك کسریلە یونلمك معناسنەدر تقول اتجهت الیك اتجه اتجاها بمعنی
توجهت بونك اصلی اوتجه ایدی ویقال بالثلاثی تجهت تجها (الاویجه) همزەنك ضمیلە اوجه لفظندن مصغردر
یوزجکزلر دیمکدر ومنه یقال نظروا الی باو یجه سوء (الوده) واوك فتحی ودالك سکونیلە برآدمی برایشدن رد
وصرف ایلمك معناسنەدر یقال ودهه عن الامر ودها من الباب الثانی اذا صده (الایداه) همزەنك کسریلە
دوەلرە حیقرمق معناسنەدر یقال اوده بالابل اذا صاح بها (الودهاء) حمراء وزنندە بدنی سمین کبی آق اولوب
بغایت لطیف وخوشلقا محبوبەیە دینور یقال امرأة ودهاء ای الحسنة اللون فی بیاض (الاستیداه) دوەلر
طوپلنوب سورلمك معناسنەدر یقال استیدهت الابل اذا اجتمعت وانساقت ودشمن مغلوب ومنقاد اولمق
معناسنەدر یقال استیده الخصم اذا انقاد وغلب کما یقال استوده فیهما ای یائیة وواویة و برایش یولنە کیروب راست
ودرست اولمق معناسنەدر یقال استیده الامر اذا التأب وبرآدمی تخفیف واستحقار ایلمك معناسنەدر یقال
استیده فلانا اذا استخفه (الوره) فتحتینلە احمق اولمق معناسنەدر یقال وره الرجل ورها من الباب الرابع اذا حمق
وروزکار چوق اسمك معناسنەدر یقال ورهت الریح اذا کثر هبوبها وخاتون پك سمیز وقوتلو اولمق معناسنەدر
یقال ورهت المرأة وزها من الباب السادس اذا کثر شحمها (الاوره) احمر وزنندە احمق آدمە دینور (الورهاء) حمراء
وزنندە مونثیدر و یغموری چوق بلودە دینور کاسیذکر ورابطنه ونظامسز دلوجه اسن یلە دینور یقال ریح
ورهاء اذا کانت فی هبوبها عجرفة و برقسم اغاج اسمیدر (الورهة) فرحه وزنندە کودەسی سمیز وقوتلو خاتونه
دینور ویغموری فراوان بلودە دینور ورهاء کبی یقال سحابة ورهة وورهاء ای کثیرة المطر (الوارهة) واسع سرای
وخانە واوبەیە دینور یقال دار وارهة ای واسعة (التوره) تفعل وزنندە برایشی عجمی کونە نامنتظم ایشلمك
معناسنەدر یقال توره فی عمله اذا لم یکن فیه حذق (الورهرهة) سفرجله وزنندە شاشقین عورتە دینور (الوافه)
قابلە صاحب وزنندە نصاری کلیساسندە ومناسترندە قیم اولان کشیبە دینور یقال نصرانی وافه ای قیم البیعة
و بیتلرندە حکم یعنی کتخدا ای اموزا اولان شخصە دینور (الوفاهة) کتابه وزنندە کلیسا قیملکنە دینور (الوفهیة)
واوك وفانك فتحیلە کلیسا قیملکی پایەسنە دینور (الوفه) رفه وزنندە نصرانی کلیسا قیمی اولمق معناسنەدر یقال
وفه النصرانی وفها من الباب الثالث اذا صار وافها (الواقه) قاقله واقه وزنندە (والوقاه) غراب وزنندە بونلردە

كلبسا قيمنه دينور (الوقاهية) سحابيه وزننده كلبسا قيملكنه دينور (الوقه) وقع وزننده طاعت معناسنه‌در تقول وقهت له وقها من الباب السادس اى اطعت له (الايقاه) همزه نك كسريله (والاستيقاه) بونلرده اطاعت معناسنه‌در تقول ايقهت له واستيقهت اى اطعت له (الاتقاه) اتخاذ وزننده برنسنه دن منتهى اولوب فراغت كلمك معناسنه‌در يقال اتقه عنه اذا انتهى و برآدمك سوزنى اسليوب اطاعت وامتثال ايلمك معناسنه‌در يقال اتقه له اذا اطاعه وسمع منه (الوله) فتحتينله حزن ووجد على قول افراط حزن سببيله عقل كيدوب شبقته وسرسم اولمق معناسنه‌در يقال وله الرجل وله ولها من الباب السادس والرابع والثانى اذا حزن اوذهب عقله حزنا ومتحيرا اولمق معناسنه‌در يقال وله الرجل اذا تحير وقورقمق معناسنه‌در يقال وله منه اذا خاف الولهان سكران وزننده (والواله)(والاله) همزه ايله كه واودن مبدله‌در صاحب وزنلرنده كه نسب اوزره درولهٔ كلمش كشى يه دينور مؤنثلرنده ولهى دينور سكرى وزننده وواليه وواله دخى دينور وولهان برشيطان آديدر كه بدآست آلان كسه يه مسلط اولوب صويى اسراف ايلمكه اغرا ايدر تقول استعذ بالله من الولهان وهوشيطان يغرى بكثرة صب الماء فى الوضوء (التوله) تفعل وزننده (والاتلاه) اتخاذ وزننده واله وسرسم وحيران اولمق معناسنه‌در يقال توله الرجل واتله بمعنى وله واتلاه برآدمك عقلنى زائل ايدوب شبقته وسرسمه قلمق معناسنه‌در يقال اتلهه النبيذ اى ذهب بعقله (الميلاه) ميلاد وزننده شول خاتونه وسائر حيوانه دينور كه ولد مفقوده بغايت حزن ووجد ايدر اوله يقال امرأة ميلاه اى شديدة الحزن والجزع على ولدها وشديد روزكاره دينور كه صرصر يقال ريح ميلاه اى شديدة وشول ناقه يه دينور كه اركگنى استصحاب وانس ايلمكله يانندن كتدكده وجد وحنين ايدر اوله (الايلاه) همزه نك كسريله واله وحيران قلمق معناسنه‌در يقال اوله المرأة الوجد والحزن اذا جعلها والهة (المولّه) مكرم وزننده اور محكه دينور عنكبوت معناسنه وبيانه صالنمش صويه دينور (المولّه) معظم وزننده بودخى بيانه صاليورلمش صويه دينور يقال ماء موله ومولّه اى مرسل فى الصحراء (الميله) منبر وزننده برته وبيابانه اطلاق اولنور يقال ولهوا فى الميله اى الفلاة الوليهة سفينه وزننده برموضع آديدر (التوله) ضمتينله ولام مشدده نك كسريله هلاك وتلف موقعنده مستعملدر ومنه يقال وقع فى وادى توله اى فى الهلاك وبوتهلك وامثالى كبى فى الاصل فعل مستقبل اولوب بعده موقعده مستعمل اولدى نته كه محللرنده بالدفعات بيان اولندى (الومه) فتحتينله يك اتسى اولمق معناسنه‌در يقال ومه النهار ومها من الباب الرابع اذا اشتد حره (الومهة) تمره وزننده مطلقا تاوه يه قيوب اريده جك نسنه يه دينور ياغ كبى (واهاله) نصب وتنوينله وتنوينسز كلمهٔ تعجبدر برنسنه نك خوبلغندن وخوشلغندن تعجب محلنده استعمال اولنور فارسيده خوشا مرادفيدر يقال واهاله ما اطيبه يعنى نه عجب كوزل نسنه‌در و برنسنه يه تلهف وتاسف مقامنده دخى استعمال اولنور كه واه واه يازق ديمك اولور شارح ديركه تنوينى صورتنده كويا كه استطابة ديمكدر وعدم تنوينى صورتنده كويا كه الاستطابه ديمكدر پس تنوين علم تنكير وتركى علم تعريف اولور وبومقوله كلمات فى الاصل اسماء اصوات اولوب بعده مصدر مقامنه قائم اولور وكندى معنالرى اوزره فعل تقدير اولنور وكاه اولور كه مصدره نقل اولنميوب صوت اوله رق مستعمل اولور اف وغاق وواه كبى (الوهوهة) زلزله وزننده كويك قسمى يانق يانق اولومق معناسنه‌در يقال وهوه الكلب اذا جزع فرده واركك اشك ديشيسنك چوره سنده شفقت جهتيله سسلمك معناسنه‌در يقال وهوه العير اذا صوت حول اتنه شفقة وخاتون وجد وحزن حالتنده حيقرمق معناسنه‌در يقال وهوهت المرأة اذا صاحت فى الحزن ووهوهه آت قسمنك كشنمسى صوكنده بوغرنده تردد ايدن صوته دينور كه هيهردى تعبير اولنور (الوهوه) فدفد وزننده (والوهواه) ثرثار وزننده اوبناق وشوقلو شاطر آته دينور يقال فرس وهوه ووهواه اى نشيط حديد (الموهوهة) اسم فاعل بنيه سيله بدنى طوغونلغندن دردترر اولان عورته دينور يقال امرأة موهوهة اذا كانت ترعد من الامتلاء (الوه) واوك فتحى وهانك تشديديله حزن ووجد معناسنه‌در كه برنسنه يه آجيمق موقعنده استعمال اولنور واه ديمك اولور واف كلمه سى كبى كلمهٔ تكره واستقذار اولور كه برنسنه يى مردار سنوب استكراه ايلدكده سويلنور يقال وه من هذا وه مثل اف اف (ويه) واوك فتحى وياتك وهانك سكونيله وهانك كسريله (وويها) نصب وتنوينله اغرا وتحريض مقامنده استعمال اولنور كه اصواتندر تيز اوله وتيز اول ديمكدر مفرد وجمعه ومذكر ومؤنثه ايراد اولنور وكاه اولور كه ويه كلمه سى كلمهٔ اخرانك آخرينه تركيب اولنوب برآدمه تسميه قلنور سيبويه ونفطويه كبى بونلرده جريان ايدن لغات سبب ماده سنده مرور ايلدى لكن مؤلف اوراده اكا تصدى ايلمدى بونلرده ويه كلمه سى كه اصواتندر بعد التركيب اسم واحد قلندقده آخرى كسر اوزره مبنى قلندى غاق كبى اصواته شبيه اولديغيچون وبوخمسة عشر تركيبنه مخالفدر وحالت تنكيرده منون

مطلب

قلنوز وشول كسه كه هذا سيبويه ورأيت سيبويه ديو غير منصرف اعرابى كبى معرب ايدرآنى تثنيه وجمع قيلوب سيبويهان وسيبويهون دير ومعرب قلميان تثنيه سنده ذواسيبويه وكلاهما سيبويه وجمعنده ذووسيبويه وكلهم سيبويه ديديلرتمه كه مؤلف عليه الرحمه تحفة الابيه نام رساله سنده زاهويه ماده سنده بو رسمه تحقيق ايلدى

فصـــــــل الهاء (الهوهة) هانك ضميله قورقق آدمه دينور يقال رجل هوهة اى جبان (هه) هاى اولانك فتحى وثانيه نك سكونيله اصواتدندر برنسنه يى برآدمك خاطرينه كتورمك ايچون سويلنور يقال هه اى تذكره ووعيد وتهديد محلنده استعمال اولنور (هاه) هاى ثانيه نك سكونيله بودخى كلمهٔ وعيدوتهديددر وضاحكك ضحككدن حكايه اولور يقال ضحك فلان فقال هاه هاه (الهة) هاى اولانك فتحى وثانيه نك تشديديله (والهههة) سويلركن لسان پلتكلنوب طوتقون طوتقون سويلمك معناسنه در يقال هة الرجل هها وهههة اذا التع واحتبس لسانه (الهيه) هانك فتحى وياتك سكونيله شول كسه دركه اوستى باشى كيرلو ومردار اولمغله سورنوب تلويث ايلمسون ديواوته دفع وابعاد اولنور اوله يقال هو هيه اذا كان يحى لدنس ثيابه (هياء) سحاب وزننده شياطين اسماسندندر (هيهات) هانك فتحيله (وايهات) هاى همزه يه ابدالله (وهيهان)(وايهان) تاء بدلى نونلرايله (وهايهات)(وهايهان) الف زياده سيله (وآيهات)(وآيهان) الف ممدوده لرايله و بونلرك هر برينك آخرى مثلثا مبنى ومعرب اوله رق (وهيهاه) هاء اوزره وقفله (وايها) تاسز ونونسز (وايأت) هالرى همزه لره قلبله بونلرك مجموعى اللى برلغت اولور هر برى بعد معناسنه در يعنى اسم فعل ماضيدر پك ايراق اولدى ديمكدر قالديكه سكز اولكى لغتلرى مثلثا مبنى اوله رق اوچه ضرب اولندقده يكرمى درت حاصل اولور كذلك معرب اوله رق اوچه ضرب اولندقده يكرمى درت اولمغله مجموعى قرق سكز اولور اوج اخير دخى ضم اولندقده اللى برلغت اولور مترجم دير كه شيخ رضى كاف خطابله هيهاك لغتنى زياده ايلمشدر والحاصل كرچه اسم فعل ماضيدر لكن لسانمزده پك دور ادور موقعنده ضرب اولنور (هيه هيه) مكررا هاى اول وثانيه نك كسريله بركلمه دركه طرد اولنه جق نسنه ايچون يعنى برناخوش نسنه يى بركسه نك طرد وطرح ايلمسنى امر ايچون تفوه اولنور يقال هيه هيه اى اطرده كذلك برسوزى دخى زياده جه سويلمكى طلب ايچون استعمال اولنور شارحك بيانه كوره اصلى ايه ايدى اكر كلام معهود ايسه بغير تنوين ايه وهيه دينور شومعهود سوزدن براز دخى سويله ديمكدر واكر غير معهود ايسه منونا ايه وهيه دينور واكر لاقردينى فراغت ايله ديمك مراد اولورسه نصبله هيها دينور

فصـــــــل الياء (ياه ياه) هالرك سكونى وكسريله وتنوينله جائزدر (وياهياه) هاى اولانك فتحيله بركلمه دركه برآدمى يابرحيوانى ايراقدن يانه چاغردقده استعمال اولنور اقبل معناسنه وبونلرده مفرد وجمع ومذكر ومؤنث برابردر زيرا اصواتدندر وبعض لغتده تثنيه وجمعلنور تقول للاثنين ياهياهان وللجمع ياهياهون وللمؤنث ياهياة بفتح الاخر وللاثنين ياهياهتان وللجمع ياهياهات اقبلن (اليهيهة) زلزله وزننده بركسه يى يابرحيوانى ياه ياه ديو يانه چاغرمق معناسنه در يقال يهيه بالابل اذا قال لها ياهياه بالادن بروذكر اولنان مواد اصواتدندر كيمى اصلى اوزره وكيمى اسم فعل اولمق اوزره مستعملدر تفصيللرى كتب نحويه ده مبسوطدر تجزت الهاء بعون الله ذى المنن والالاء وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه النبلاء الكرماء

❋ بـــــــاب الواو و الياء ❋ ❋ فصـــــــل الهمزه ❋

(الياء)(الاباء)(والاباءة) همزه لرك كسريله برنسنه يى كريه كوروب ايكرنمك معناسنه در يقال ابى الشئ يأباه ويأبيه اباء واباءة من الباب الثالث والثانى اذا كرهه شارح دير كه باب ثالث شذوذه مبنى در وباب ثانى قياس اوزره در ومؤنف كره ماده سنى اباء ايله تفسير وامهات سائره ده بونلرى فرق ايلديلر اباء امتناع معناسنه مفسردر كه كرهك لازميدر وراغبك بيانته كوره اباء شدة امتناع معناسنه موضوع اولمغله امتناع اعم اولور (الايباء) ايفاء وزننده برآدمى برنسنه دن اباء ايتدرمك معناسنه در تقول آبيته اياه اذا جعلته يمتنع عنه ويقولون بحر لايؤبى اى لايجعلك تأباه اى لاينقطع يعنى بر بحردر كه سنى كندندن امتناع ايتدرمز كه مراد وفرتندن ناشى اصلا منقطع اولمز ديمكدر (الابية) سنيه وزننده شول دابه يه دينور كه داغ اصو يى قوقلبوب ايكرنمكله ايچمكدن امتناع ايدر اوله يقال دابة ابية اذا كانت تعاف الماء واحتشام علف ايسمز اولان دابه يه دينور قال الشارح ومنه المثل ❋ العاشية تهيج الآبيه ❋ يعنى احشام علف تناول ايدن حيوان تناول ايتميلرى تشويق وتحريك ايلكله انلرده تبعيت ايلمكه بشلرلر غيرك عملندن شوق وحركته كلوب كندى دخى اول عمله مبادرت ايدن كسه حقنده ضرب اولنور وابيه هر نقدير ضراب اولنسه كبه قالمز اولان ناقه يه دينور (المأباة) مرحله وزننده شول صو يه دينور كه اوصافى ناخوش اولمغله دوه لرك اباء وامتناعلرينه باعث اوله يعنى اندن ايكرنوب ايچميه لر يقال ماء مأباة اذا كان يأباه الابل (الأباء) همزه نك ضميله

طعامدن دِتسمكه دينور يقال اخذه اباء عن الطعام اى كراهة و بو علت عداد نده اولمغله اسماء علل اوزانىنده
مصنوع اولمشدر (الابى) داعى وزننده ناخوش نسنه دن هرزمان اباء وامتناع ايديجى آدمه دينور جمعى آبين وابات كلور
دعاة كبى وابى كلور همزه نك ضمى و بانك كسرى ويانك تشديديله واباء كلور رمان وزننده وابى ارسلانه اطلاق
اولنور وآبى اللحم الغفارى اصحابدن برذاتدر ات قسمندن خوشلنموب اكل ايلمديكندن ملقب اولمشيدى (الابى)
غنى وزننده ناخوش نسنه لردن بالطبع اباء وامتناع ايدر اولان آدمه دينور جمعى ايون كلور يقال رجل ابى من قوم
ابيين ومحمد بن يعقوب بن ابى محدثدر (الأبا) همزه نك كسرى والفك قصريله هنوز طعامدن طو يمقسزين
چكلمك معناسنه در تقول ايت من الطعام اباً من الباب الرابع اذا انتهيت عنه من غير شبع (الايبان) فتحاتله
طعامدن چوق ابكرنور اولان على قول افعال دنيه وخسيسه دن بالطبع اباء وامتناع ايدر اولان عاليجناب آدمه
دينور يقال رجل ايبان اى يأبى الطعام او الدنية جمعى ايبان كلور همزه نك كسريله (الابا) همزه نك فتحى والفك
قصريله دوه باوريسى سوددن بيقوب دِتسمك معناسنه در يقال ابى الفصيل ابا من الباب الرابع وابى
على المجهول اذا اشتق من اللبن واخذه اباء وكچى بيان كجيسنك بولنى قفولمق سببيله خسته اولمق معناسنه در
يقال ابى العنز اذا شم بول الاروى فرض شارح ديركه بو خواصدندر بعضا قيون قسمنه ده عارض اولور
(الابوء) احمر وزننده بيان كجيسنك بولنى قفولمق سببيله خسته اولان كچى يه دينور الاباء سحاب
وزننده بردية يعنى حصير دوزدكلرى سازلغه دينور ياخود خاصة حلفاء اسميدر كه قندره ديدكلرى
سازلق مبشه سند دينوريك ضيق وياپشقان اولمغله ايچنه صلولك ايدنلرى منع و ابا ايدر و قامشه دينور
قصب معناسنه مفردلرى اباءه در وبو مهموز اولمغله همزه بابنده ذكر اولندى ابى حتى وزننده
ابن جعفر البجيرمى در كه ضعيف الروايه محدثدر ومدينه ده بتوقرينصة بورد نده برقيو اسميدر وكوفه ايله قصربنى
مقاتل بيننده برنهر آديدر ملوك نبطيه دن ابى بن الصامغان حفر ايتدردى كذلك بطيحة واسطده برنهرك اسميدر
(الاباء) شداد وزننده ابن ابى در كه محدثدر وابى مصغر بنبه سبيله در (الأبيه) همزه نك ضمى و باء مشدده نك
كسريله كبر وعظمت معناسنه در يقال به ابية اى كبر وعظمة (الابية) همزه نك كسريله طوارك سودى ممه ايچره
كيرو چكيلوب كتمكه دينور (الوواى) (الابا) همزه نك فتحى والفك قصريله اب لفظنده لغتدر كه بابايه دينور
فارسيده پدر ديرلر واب لفظنك اصلى ابو ايدى حركاته واو حذف اولنمشدر جمعى آباء كلور همزه نك مديله وابون
كلور شارح ديركه راغبك بيانئه كوره مقصور اولان ابا لفظنك دخى اصلى ابو ايدى قفا كلمه سى كه استعمال
ايلديلر و مصباحك بيانئه كوره ابا لغتنه كوره هذا اباه ورأيت اباه ومررت باباه دينور و بعض لغتده واو محذوفدن
تشديد عوض اولوب هو الابّ ديرلر ولغت قليله ده مطلقا نقص لازم اولمغله دم و يد كبى استعمال اولنور فتقول
جاء نى ابه ورأيت ابه ومررت بابه ولغت مشهوره ده يانك غيرى يه مضاف اولدقده حروفله معرب اولور فتقول هذا
ابوه ورايت اباه ومررت بابيه مترجم ديركه عربلرك لله ابوك قوللرى كه بالتعجب مدح موقعنده مستعملدر ابن اثيرك
بيانئه كوره ابوك لله خالصا سكنده دركه بيت الله وناقة الله كبى تشريف و تعظيمى متضمندر سنك كبى نجيب ولد
اتيان ايلديكيچون پدرك تشريف وتعظيمه احقدر ديمك اولور و بعضلر لله جزاء ابيك سكيله تاويل ايلديلر واب
صاحب معناسنه استعمال اولنور كنيه لرده اولديغى كبى (الابوة) ضمتينله واوك تشديديله برآدمك اولادى ظهور
ايلمكله بابا اولمق معناسنه در تقول ابوت وابيت ابوة من الباب الاول اى صرت ابا شارح ديركه صيغهٔ ثانيه ده
ياء واودن مبدله در (الاباوة) همزه نك كسريله برطفله بركمسه بابالق اولمق معناسنه در تقول ابوته اباوة اى صرت له
ابا (الابواء) همزه نك كسريله اسمدر بابالق معناسنه در (التابى) تجلى وزننده برآدمى بابا ايدنمك معناسنه در
يقال تاباه اذا اتخذه ابا (يا ابت) (ويا ابت) تانك كسرى وفتحيله (و يا ابه) رفع هايله يا ابى ديمكدر تاء وهاء ياى متكلمدن
عوضدر مترجم ديركه شيخ رضى ديديكه بوراده يانك خاصة تاى فوقيه يه ابدالى تاء فوقيه بعض مواضعده تفخيمه
دال اولديغنه مبنى در علامه ونسابه كلمه لرنده اولديغى كبى واب وام ايسه موقع تعظيم وتوقيردر وهاايله يا ابه قولنده
ضمه وهاء سكته كبى وقفده دخى جائزدر وتاى فوقيه نك ضميله ده جائزدر (يا ابتاه) (و يا اباه) ندبه موقعنده مستعملدر
(لاب لك) همزه نك حذفيله كه اصلى لا اب لكدر (ولا اباك) (ولا ابالك) لامسز (ولا ابك) (ولا اب لك) بو لفظلرك مجموعى
لفظده خير ومعناده لا محاله دعادر پدرى اولوب واولميان حقنده دخى تفوه اولنور بس مثل مجراسنده جارى
اولمشدر شارحك بيانئه كوره دعا و بد دعا اولور دعا اولديغى صورتده حق تعالى سنى سائرك اعانتنه محتاج ايلمسون
ديمك اولور و بد دعا موقعنده امورك معين وكافى اولور آدمك اولميوب بيكس قاله سن ديمك اولور وذم معرضنده دخى

ابراد اولنور سنك كبي شخص انسان صلبندن كلمز بلكه بهايم صلبندن حاصل اولور ديمك اولور ياخود پدرلك نامعلومدر ولد حرامسن ديمك اولور ومدح ضمننده دخي ابراد اولنور سن بشردن خارج فرشته كبي آدمسن ياخود اموركده معين وكافي يه محتاج دكلسن ديمك اولور وحشت واغرامقامنده استعمال اولنور كه كندي اموركدم بالنفس سعي واهتمام قيل سنك پدركبي قوام امور وكفايت مصالحكه ساعي يار وياورك يوقدر ديمك اولور وعربلر بو المرأه ديرلر زوج المرأه معناسني مراد ايدرلر كه تربيه معناسندن مجاز اولور شارح دير كه تكمله ده بعض لغتده اب زوج معناسنه اولمق اوزره مرسوم اولمغله اكا كوره مجاز اولمز (الابو) ضمتيله (والابوة) هايله اسم مصدر اولورلر بابا لق معناسنه يعني تضايف اوزره استعمال اولنورلر ابوة وبنوة تعبير اولنور يقال بينهما ابوة وبنوة شارح دير كه ابوة عمومه وخؤوله كبي جمع اوله رق دخي مستعمل اولور (بابى) بانك كسريله پدرم سكا فدا اولسون ديمكدر باء حرف جردر تفديه معناسنه در محذوفه متعلقدر ومحذوف عند البعض اسم اولمغله انت مفدي بابى تقديرنده در وعند البعض فعل اولمغله فديتك بابى تقديرنده اولور كثرت استعمالدن تخفيف اولنمشدر و يابى الفه قلبله يابا دخي دينور يا بلى كبي (التأبية) تربيه وزننده برآدمه بابى ديو تفديه يه ايلمك معناسنه در كه محاورات عربيه ندر تقول ابيته اى قلت له بابى (الابواء) همزه نك فتحيله ودان قربنده برموضع آديدر (ابوى) جمزى وزننده (وابوى) سكرى وزننده بر موضع اسملريدر (الوى) (الاتو) همزه نك فتحي وتانك سكونيله طوغرى وهموار يوريمكه دينور يقال تا في السير يأتو اتوا اذا استقام فيه وسرعت معناسنه در يقال اتا الرجل اذا اسرع وطريقه واسلوب معناسنه در يقال هو على اتو سديد اى طريقة سديدة واولومه دينور موت معناسنه و بلاء معناسنه در ومرض شديد معناسنه در وشخص عظيم معناسنه در وويركيه دينور عطاء معناسنه واتو واتاء كتاب وزننده اغاجك چيچكي طومور جقلنوب يمش بلورمك على قول اغاجك صلاحيتي ظاهر اولمق ياخود چوق يمش طوتمق معناسنه در يقال اتت النخلة والشجرة اتوا واتاء اذا اطلع تمرها او بدا صلاحها او كثر حملها واتو كلمك مجيء معناسنه در يائيه ده لغتدر تقول اتوته اى اتيته (الاتاوة) كتابه وزننده رشوت و ويرمك معناسنه در تقول اتوته اتاوة اذا رشوته واتاوه اسم اولور خراج معناسنه كه ارض خراجيه دن آلنان مالدر يقال ادى اتاوة ارضه اى خراجها ورشوت و برطيله دينور عند البعض صو ضمننده و يريلان رشوته مخصصدر جمعي اتاوى كلور سكارى وزننده واتى كلور عروه وعرى كبي و بونادردر (الاتاء) همزه نك كسريله اتو معناسنه در كه ذكر اولندي واسم اولور اغاج محصولنه دينور يقال كثر اتاء شجره وهو مايخرج من اكاله و بركتلنوب ريع ونشو ونما بولمق معناسنه در يقال اتت الماشية اتاء اذا نمت (الاتاوى) (والاتى) همزه لرك حركات ثلاثيله شول جدوله دينور كه بركسه آني نهردن آيروب كندي تارلا وباغچه سنه كتورمش اوله وعند البعض سيل غريبه دينور كه قندن كلديكي نامعلوم اولوب على الغفله كلمش اوله وغريب كمسنه ده دينور (اليأتى) (الاتى) همزه نك فتحي وتانك سكونيله (والاتيان) (والاتيانة) همزه لرك كسريله (والمأتاة) ميمك فتحيله (والاتى) همزه نك ضمي وكسري وتانك كسريله كلمك مجيء معناسنه در تقول اتيته اتيا واتيانا واتيانة ومأتاة واتيا اذا جئته شارح دير كه اشبو اتى كلمه سي جاء كبي لازم ومتعدي اولور وقوله تعالى ولا يفلح الساحر حيث اتى اى حيث كان ويقولون اتى الامر اى فعله و بو لرملازمه ياخود سبب عادي علاقه سيله در يقال اتى عليه الدهر اى اهلكه ويقال اتى فلان على المجهول اى اشرف عليه العدو يعني كندسنه دشمني غالب ومستولي اولدى (الايتاء) ايفاء وزننده سوق ايلمك معناسنه در يقال آتى اليه الشيء ايتاء اذا ساقه وويرمك معناسنه در يقال آتى فلانا شيئا اذا اعطاه اياه وعوض ومكافات ايلمك معناسنه در يقال آتى فلانا اذا جازاه (الميتاء) محراب وزننده پك ايشلك آجق شاهراهه دينور كه هركس سلوك ايدوب اصلا خالي قالمزاوله يقال طريق ميتاء اى عامر واضح ونيجه يوللر قاوشوب جمع اولديغي محله دينور يقال صادفته في الميتاء اى مجتمع الطريق و يماج ومقابل معناسنه مستعملدر يقال في ميتائه اى تلقائه ودائما عوض ومكافات ايدراولان آدمه دينور يقال رجل ميتاء اى مجاز ودائم العطا آدمه دينور يقال هو ميتاء اى معطاء (المأتى) مرمى وزننده (والمأتاة) ميمك فتحيله كه اسم مكانلردر برايشه تشبث ودخول ايده جك سمت وجهته اطلاق اولنور يقال اتى الامر من مأتيه ومأتاته اى من جهته التي يؤتى منه (الاتى) غنى وزننده (والاتاء) سماء وزننده نهره دوشمش خار وخاشاك وابراق مقوله سنه دينور جمعي اناء كلور واتى كلور همزه نك ضميله عتى وزننده واتى واتاوى سيل غريبه دينور نته كه واويه ده دخي ذكر اولندي (الاتية) غنيه وزننده (والاية) همزه نك وتاى مشدده نك كسريله يارهنك مادةسنه وهجرانه دينور يقال قطعت اتية الجرح واتيته اى مادته ومايأتى منه (الاستيتاء) ناقه كوسيمك

معناسنه در يقال استأتت الناقة اذا ارادت الفحل و كيجيكوب اكلنان آدمك كلمسنى طلب ايلمك معناسنه در
يقال استأتى زيد فلانا اذا استبطأه وسأله الاتيان (التاتى) تابى وزننده برايشه حكيمانه سهولتله جهت موافقدن
تشبث ايلمك معناسنه در يقال تاتى للامر اذا ترفق واتى من جهته و برنسنه قيافت بولوب آماده اولمق معناسنه در
يقال تاتى الامر اذا تهيأ (التأتية) تأديه وزننده (والتاتى) ياء واحده ايله كه اصلى تأتى ايدى يائيله كه تفعيل
وزننده در برنسنه نك كلجك طريقنى اصلاح وتسهيل قلمق معناسنه در تقول اتيت الماء تأتية وتأتيا اذا سهلت
سبيله (الاتى) حتى وزننده وآنده لغتدر يعنى تخفيفا حاء همزه يه مبدلدر يقال جاء الحجاج اتى المشاة اى حتى المشاة
(الواو الاثو) همزه نك فتحى وثاى مثلثه نك سكونيله (والاثاوة) كتابه وزننده برآدمى امير وسلطانه غمز وسعايت
ايلمك معناسنه در على قول مطلقا غمازلق ايلمك معناسنه در يقال اثوت به وعليه يا رجل اثوا واثاوة من الباب
الاول اى وشيت به عند سلطان او مطلقا (الياء) (الاثى) همزه نك فتحى وثانك سكونيله (والاثاية) كتابه وزننده
اثو واثاوه معناسنه در كه واويه ويائيه در تقول اثيت به وعليه اثيا واثاية بمعنى اثوت اثوا (اثايه) همزه نك حركات ثلاثيله
بين الحرمين برموضع آديدر كه انده مسجد نبوى واردر على قول عرج نام محل قربنده برقيو اسميدر كه اوزرنده
مسجد نبوى بنا اولنمشدر (المؤاثى) مرابى وزننده خصومت وجدلده بانده قوى آدمه دينور يقال رجل مؤاث
اى مخاصم وشى وغمز معناسنه ندر (المؤتى) مرتشى وزننده شول اكول شخصه دينور كه چوق طعام اكل ايلمكله
چوق صوصيوب واصلا قانمز اوله (الاثاء) همزه نك كسريله طاشلره دينور حجاره معناسنه (المأثيه) ميمك فتحى
وياثك تخفيفيله (والمأثاة) مأتاة وزننده غمز وسعايه معناسنه در يقال ما ترك فلان المأثية والمأثاة اى السعاية
الباء (اجا اجا) همزه لرك فتحيله ديشى قيون قسمنى چاغره جق اصواتدندر و بونك اصلى اجى اولمغله يائيه در
الواو (الاخية) خاء معجمه ايله ابيه وزننده وهمزه نك مديله و بعضا يانك تخفيفيله طوار بغليه جق طويله ايپنه دينور كه
ديواره برآغاج يعنى قازق قاقوب ياخود يره قاقوب اكا براوزن ايپ بغليوب ايكى طرفنى يره كومدكدنصكره براوجنى
حلقه طرزنده قيلوب اكا دابه بند ايدرلر جمعى اخايا كلور خطيه وخطايا كبى واواخى كلور واخيه بليه وزننده
جادر ايپنه دينور طنب معناسنه وحرمت وذمت معناسنه مستعملدر يقال له عنده اخية اى حرمة وذمة
و بونك اصلى آخويه در فاعوله وزننده (التأخية) تأديه وزننده دواته طويله ايپى ياپمق معناسنه در تقول اخيت
للدابة اذا عملت لها اخية (الاخ) همزه نك فتحى وخانك تخفيفيله (والاخ) تشديد خايله كه واو محذوفه دن بدلدر
(والاخا) قصر ايله كه قفا لفظى كبى مستعملدر (والاخو) دلو وزننده كه اصلى اوزره در (والاخو) همزه نك فتحى
وخانك ضميله قرنداشه دينور فارسيده برادر دينور و برآدمك يار وصديقنه اطلاق اولنور يقال هو اخوه اى صديقه
وصاحبه جمعلرى اخون كلور وآخاء كلور آباء وزننده واخوان كلور همزه نك كسريله واخوان كلور همزه نك ضميله
واخوه كلور همزه نك كسريله واخوه كلور همزه نك ضميله واخوّ واخوّ كلور ضمتينله وواوك تشديديله (الاخت)
همزه نك ضميله قز قرنداشه دينور بونده كى تاء تأنيث ايچون دكلدر واودن بدلدر علامت تانيث اولديغيچون
تعويض اولندى وهمزه نك ضمى واو محذوفه دلالت ايلمك ايچون واخ كلمه سنك و بونك وامثالنك تحقيق
اعرابلرى شروح كافيه ده خصوصا اشباه ونظائر سيوطيده مبسوطدر واشبو اخ ماده سى ذكر اولنان اخيه
ماده سندن مأخوذدر اختك جمعى اخوات كلور فتحاتله وعربلر تركته باخ الخير ديرلر بشر معناسنى مراد ايدرلر شر لفظنى
لسانه آلمامق ايچوندر كه بزم اصطلاحمزده يوق ديه جك يرده خير تعبير اولنور ويقولون لا اخا لك بفلان اى ليس لك
باخ (الاخوة) ضمتينله وواوك تشديديله قرنداشلق معناسنه در تقول ما كنت اخا ولقد اخوت اخوة اى صرت اخا
(الايخاء) ايفاء وزننده (والتاخى) تابى وزننده بونلرده قرنداش اولمق معناسنه در تقول آخيت وتاخيت له
اى صرت له اخا وتاخى برنسنه نك لايق اولانى طلب وتحرى ايلمك معناسنه در تقول تاخيت الشئ اذا تحريته
و برآدمى قرنداش ايدنمك ياخود قرنداش ديو چاغرمق معناسنه در تقول تاخيته اخا اى اتخذته او دعوته اخا
(المواخاة) مكافاة وزننده (والاخاء) (والاخاوة) همزه لرك كسريله (والوخاء) وشاح وزننده بركمسه ايله قرنداشلق
ايلمك معناسنه در يقال آخاه مواخاة واخاء واخاوة ووخاء وقولهم واخاه لغة ضعيفة بمعنى تاخيته (اخيان)
مصغر بنيه سيله عليان وزننده برى برينه متصل ايكى طاغك اسميدر (الواو الاداوة) همزه نك كسريله مطهره يه
دينور كه معروف صوقابيدر جمعى اداوى كلور فتاوى وزننده يقال جاء وبيده اداوة اى مطهرة الادو ضمتينله
عتو وزننده يمش اولمق معناسنه در يقال ادت الثمرة تادو ادوا اذا اينعت ونضجت الادو همزه نك فتحيله
برآدمه فند ايدوب آلداتمق معناسنه در تقول ادوت له ادوا اذا ختلته (الاداة) همزه نك فتحيله آلت معناسنه در

جنك ايچون سيف وكتابت ايچون قلم كبي كه اوادانلق تعبير اولنور و بونك اصلى ادوه ايدى جمعى ادوات كلور
فتحه تله يقال اخذ للحرب اداته اى آلته (التادى) تفاعل وزننده آلات اتخاذ ايدوب يراقلنمق معناسنه‌در يقال
تادى الرجل اى اخذ للدهر اداته (البناء)(التأدية) تفعله وزننده برنسنه‌يى يرينه طبشرمق معناسنه دريقال
اداه الى محله اذا اوصله اليه واودمك معناسنه‌در يقال ادّاه اى قضاه (الاداء) سحاب وزننده اسمدر برنسنه‌يى
محلنه طبشرمغه واوده مكه دينور (الادى) الفك مدّيله كه افضل وزننده‌در غيره نسبتله اماتى دائما ادا ايدن
آدمه دينور يقال هو آدى للامانة من غيره شارح ديركه اشبو آدى كلمه سى كه افعل تفضيلدر اسم مصدر اولان ادا
ماده سندن اولمغله غريبدر (الادىّ) همزه نك ضمى ودالك كسريله عتىّ وزننده سود يوغردچالنمغله قويلوب
اويمق معناسنه‌دريقال ادى اللبن اديا من الباب الثانى اذا اختر ليروب و برنسنه چوغالمق معناسنه‌در يقال ادى الشئ
اذا كثروظلوم يايق اولوب ياغنى چقرمق ايچون ايچنده سود چالقمغه قابل اولمق معناسنه دريقال ادى السقاء
اذا امكن ليمخض (الايداء) همزه نك كسريله بركمسه دن جور وستم كورن آدمك خصوصنده تقويت واعانت
ايلمك معناسنه دريقال آداه ايداء على فلان اى اعداه واعانه وقوى اولمق معناسنه دريقال آدى الرجل
اذا قوى وسفر ايچون آماده اولمق معناسنه دريقال آدى الرجل للسفر اذا تهيأ وناس بر محلده كثرت بولوب خصب
وعمران اوزره اولمق معناسنه‌در يقال آدى القوم اذا كثر وابالموضع واخصبوا ومالك اوره‌يوب توره مكله صاحبنى
بصمق معناسنه‌در يقال آدى المال صاحبه اذا كثر عليه فغلبه (الاستيداء) استعداء وزننده ومرادفيدركه بركمسه‌نك
ظلم وستمندن ناشى برآدمدن استعانه ايلمك معناسنه‌دريقال استأدى عليه اذا استعدى و برآدمك مالنى مصادره
ايلمك يعنى جريمه طريقيله آلمق معناسنه دريقال استأدى فلانا مالا اذا صادره واخذه منه (المؤدى) مقتى وزننده
ايداء مذكوردن اسم فاعلدر قوىّ وتوانا معناسنه دريقال هو مؤد على هذا الامر اى قوىّ (الادىّ) رضىّ وزننده
كوچك قابه وكوچك طلومه دينور على قول اورته‌جه اولانه دينور وجست وچالاك وشيرمرد آدمه دينور يقال
رجل ادىّ اى خفيف مشمر وآزجه ماله دينور يقال مال ادىّ اى قليل وككنش لباسه دينور نته كه يدى دخى
دينور (الاد) يد وزننده وآنده لغتدر اصلى ادو ايدى ومنه يقال قطع الله اديه اى يديه شارح ديركه همزه يايه
مبدلدر (الادى) همزه نك فتحى والك سكونيله برآدمه رنك ايدوب الداتمق معناسنه دراد وكبى
تقول اديت له اديا اذا ختلته پس واوىّه ويائيّه در (التادى) تابىّ وزننده اوده مك معناسنه‌در تقول تاديت له من حقه
اى قضيته (ادىّ) همزه مضمومه ايله سمىّ وزننده معاذ بن جبل رضى الله عنه حضرتنك جدىّ اسميدر (اديه)
سميه وزننده اسمادندر عروة بن اديه شاعردر ومالك بن ادى همزه نك فتحى ودال مشدده‌نك كسريله تابعيندندر
الياء (الاذى) ذال معجمه ايله صفا وزننده برمقدارجه آزرده اولمق معناسنه دركه انجمك تعبير اولنور يقال اذى
الرجل به اذى من الباب الرابع اذا اوصل اليه المكروه اليسير (التاذى) تابىّ وزننده بودخى انجمك معناسنه‌در
يقال تاذى به بمعنى اذى (الاذية) بليه وزننده (والاذاة) اداة وزننده اسملردر مكروه يسيره دينوركه انجمه ورنجش
وآزار تعبير اولنور يقال وصل اليه منه اذية واذاة اى مكروه يسير (الاذى) غنىّ وزننده ويانك تخفيفله لغتدر
بمعنى مفعول اولور شديد التاذى اولان آدمه دينور هرنسنه دن وآزجه نسنه دن پك انجنور اولان كمسه دن
عبارتدر يقال هواذى اى شديد التاذى وبمعنى فاعل اولور خلق پك رنجيده ايدر اولان كمسيه ديمكله ضد اولور
يقال رجل اذى اى شديد الايذاء (الاذى) همزه نك مدّى ويانك تشديديله طالغه‌يه اطلاق اولنور ركابى دريايه لذا
ورنجش ايلديكندن ناشى پس آذى فاعل الاذى ديمك اولور يقال التطم آذى البحر اى موجه شارحك بياننه كوره
فى الاصل فاعول وزننده آذوى ايدى بعده موجده علم اولدى تشديد وتخفيفله جمعى اواذى كلور واقعا راغب
دخى مفرداتده ومنه الاذى وهو الموج المؤذى الركاب البحر عبارتيله اسم فاعل اولديغنى تصريح ايلمشدر (الاذى)
صفا وزننده برآدمى انجمك معناسنه‌در شارحك بياننه كوره مؤلفك بوندن مرادى اذى لفظى متعدى دخى اولور
لكن بو معناده فعلى مهجوردر كه عربلر بونده استعمال ايلمديلر اكا بناء مؤلف دخى والاذى فعل الاذا عنواننده
ايراد ايدوب تصويغ وتمثيل ايلمامشدر عادتى اوزره ايجاز وابهام ايلمشدر پس متعدى اولان مذكور اذى كلمه سنى
افعال بابنده استعمال ايدوب لغت راجحده اصل مصدرنى ترك ايلمديلرنته كه بالاده امثالى مرور ايلدى واذى كبى اسم
مصدر اولان اذاة و بليه وزننده اذيه كلمه لرنى دخى افعالدن مصدر مقامنه اقامه ايلديلركه انجمتك ورنجيده ايتمك
معناسنه‌در يقال آذى صاحبه اذى واذاة واذية ولاتقل ايذاء پس بورادِه اصح اولان نسخه والاذى بوزن
القفا فعل الاذا عنواننده اولمقدركه فعل فانك كسريله دريعنى فى الاصل باب اولدندر لكن وجه مذكور اوزره

نصرفی مهجوردر و بونك ذیلنده وآذی صاحبه اذی واذاة واذیة عبارتیله اولمقدر بو نسخه دن ماعدا نسخه لرده
قطعا التفات اولنمیه ومؤلف دخی بصائرده کانه اسم مصدر قبیلندن تقیید ایلکله عربلر ایذاء لفظنی اسم مصدر
موقعنده وذکر اولنان صیغه لری مصدر موقعنده ایراد ایلمشلر و بونك امثالی کثیردر اطاع طاعة وصلی صلوة کبی
(الاذیة) فرحه وزننده شول ناقه یه دینور که باعث اضطراب اوله جق وجع ومرضی یوغیکن خلقة بالطبع بریرده
آرام وقرار ایلمیوب دائما حرکت واضطراب ایدر اوله مذکرنده اذی دینور کتف وزننده یقال ناقة اذیة و بعیر اذ
ای لاتقر فی مکان بلاوجع ولامرض بل خلقة الیاء (الارة) عده وزننده اصلی اری اولمغله هاء یادن عوضدر آتشه
دینور یاخود آتش موضعنه دینور که اوجاق اوله جقدر یاخود آتشك شدتله اولان علوینه دینور ویصدرمه یه دینور
یقال اطعمنا ارة ای قدیدا ومعتقر معناسنه درکه دابه نك صیرتنده اولان یاغر وجدا و برینه دینور وعلاج ودوا
اولنه جق آغرقلی یره دینور معالج معناسنه وسبرکه ایله قینادلمش یصدرمیه دینور که زاد سفر ایدرلر جمعی ارون
کلور عزون کبی (الاری) جری وزننده تجربه ده طبخ اولنان طعامك صوسز لقدن دیبی یانوب سیاه دری شکلنده
یاپشوب قالمق معناسنه در یقال ارت القدر اریا من الباب الثانی اذا لزق باسفلها شبه الجلدة السوداء من الاحتراق کما
یقال اریت القدر اریا من الباب الرابع وطوار کندی آخورلرینه ملازمت ایلمك معناسنه در یقال ارت الدابة
مربطها اذا لزمته ویل اسوب چار یمغله صویی و یغموری سرپوب صاوروب دوکك معناسنه در یقال ارت
الریح الماء اذا صبته وآری بال یاپمق معناسنه در یقال ارت النحل اذا عملت العسل مترجم دیر که ترکیده آری یه
آری اطلاقی ظاهرا بو معناجه عربیدن مأخوذ کبی برمعنا ولمق ملایمدر که اسم فاعل اولور و برآدمه درونده کینه
وعداوت بغلمق معناسنه در تقول اری صدره علیّ ای اغتاظ ویقال اری صدره من الباب الرابع وطوارلر بری
برینه آلشمغله بردن چوقشوب برآخورده علف یمك معناسنه در یقال أرت الدابة الی الدابة اذا انضمت والفت
معها معلفا واحدا واری چوملك دبنه یاپشمش طعامه دینور که چوملك یانغی تعبیر اولنور تقول اطعمنا اریا وهو
مالزق باسفل القدر و باله دینور عسل معناسنه یاخود آری قسمنك چچکلردن آلوب جوفلرنده کتوروب قوانه وضع
ایلدکلری بالمادهسنه دینور یاخود کوج اطرافنه یاپشان بال بیلاشغنه دینور قال فی الاساس خیره کالاری
وشره کالشری ای کالعسل والحنظل واری السحابه بلودك یغمور دوکسنه دینور واری الریح روزکارك بلود
احداث وسوق ایلمسندن عبارتدر واری چه وشبنم تعبیر اولنان رطوبته دینور که نبات واشجار اوزره دوشر
واکل اولنان طعام بیلاشغنه دینور (التاری) تحرّی وزننده بودخی آری بال یاپمق معناسنه در یقال تأرت النحل اذا
عملت العسل وتخلف ایلمك معناسنه در یقال تاری عنه اذا تخلف و بریرده طوتیلوب اکلنوب قالمق معناسنه در
یقال تاری بالمکان اذا احتبس ولایق اولانی طلب وتحرّی ایلمك معناسنه در یقال تاری الشیء اذا تحرّی (الائتراء)
افتعال وزننده بودخی آری بال یاپمق معناسنه در یقال ائترت النحل اذا عملت العسل و بریرده اکلنوب قالمق
معناسنه در یقال ائتری بالمکان اذا احتبس (الایراء) همزه نك کسریله طوارلری بری برینه آلشدروب برآخورده
امتزاج اوزره علف اکل ایدر قلمق معناسنه در تقول آریت الدابة ایراء اذا جعلتها تأری (الآری) عاری وزننده
و یانك تشدیدیله لغتدر آت طوله سنه دینور آخیه معناسنه اصلی آروی ایدی فاعول وزننده (التأریة) تأدیه
وزننده آتلره طوله دوزمك معناسنه در تقول آریت الدابة وللدابة اذا جعلت لها آرية و برنسنه یی برکی کبی
یرلشدروب ثابت و پایدار قلمق معناسنه در تقول اریت الشیء اذا اثبته ومکنته وآتشی بو یودوب کرکی کبی
یالکلندرمق یاخود آتشه اوجاق ترتیب ایلمك معناسنه در تقول اریت النار اذا عظمتها ورفعتها اوجعلت لها ارة
وتوریه معناسنه درکه برنسنه دن آخر ایله کنایه ایلمکدن عبارتدر تقول اریت عن الامر ای وریت الواو (الازو)
همزه نك فتحی وزای معجمه نك سکونیله کولکه چکیلوب قصالمق معناسنه در یقال ازی الظل یأزوا زوا اذا قلص
الیاء (الازی) همزه نك فتحی وزانك سکونیله (والازیّ) همزهء مضمومه ایله عتیّ وزننده برنسنه برارایه کلوب
بری برینه منضم اولمق معناسنه در یقال ازی الیه یأزی ازیا وازیّا اذا انضم و بری برینه یناشدروب منضم قلمق
معناسنه در یقال ازاه الیه اذا ضمه وازیّ عتیّ وزننده وازی جدی وزننده کولکه چکیلوب قصالمق معناسنه در
یقال ازی الظل ازیّا من الباب المزبور وازی ازیا من الباب الرابع اذا قلص وازی جدی وزننده برآدمی فندایله
فرصته ایلمك ایچون امنیتی اولان سمتدن کلمك معناسنه در یقال ازی له ازیا اذا اتاه من وجه مأمنه لیختله و برآدمی
مشقت عظیمه یه اوغرادوب بیتاب ایلمك معناسنه در یقال ازاه ازیا اذا اجهده ومالی اکسلتمك معناسنه در یقال
ازی ماله اذا نقصه (الایزاء) همزه نك کسریله بودخی برآدمی مشقته اوغرادوب بیتاب ایلمك معناسنه در

يقال آزاه ابزاء اذا اجهده ‌ و برآدمك كنديسنه ايتديكى جميله واحسان مقابلنده آندن زياده مكافات
ايلمك معناسنه دركه ازاء ماده سندندر يقال آزى على صنيعه اذا افضل يعنى اضعف عليه وتفضل و بركسه‌دن
هيتلنوب خوف واندیشه ايلمك معناسنه‌در يقال آزى عن فلان اذا هابه و برنسنه‌يه مقابل اولمق معناسنه‌در
يقال آزى الشئ اذا حاذاه و بركسه ايله معارضه ومقاومت ايلمك معناسنه‌در يقال آزى فلانا اذا جاراه
(المأزق) مقرو وزننده كه ازى ماده سندن اسم مفعولدر پس غير قياس اوزره اولور (والمؤزى) مكرم وزننده كه
ابزاء ماده سندندر مشقته كرفتار اولمغله بيتاب اولمش آدمه دينور (الازى) غازى وزننده پك اسى كونه دينور يقال
يوم آزى شديد الحر (التأزى) تفاعل وزننده ناس برى برينه صيقيلنوب چاتقين اولمق معناسنه‌در على قول
جلوس حالنه مخصوصدر كه صيق و يتاشق اوتورشمق معناسنه‌در يقال تازى القوم اذا تدانوا اوخاص بالجلوس
(الازاء) همزه‌نك كسريله عيش وزننده كاني يه سبب اولان شيئه دينور ياخود معيشتك زياده ورفاه و وسعته سبب اولانه
دينور يقال يحتال فى ازاء العيش اى فى سببه اوهو ماسبب من رغده وفضله وازاء الحرب جنكده مقيم وثابت اولان
ردانه آدمه دينور يقال هو ازاء الحرب اى مقيمها وازاء المال دواب ومواشى قسمنى كركى كبى رعايت وتقيدنده
اهتمامله وروب كوزه دن آدمه دينور يقال هو ازاء المال اى سايسها وقبو ايله صويني چكوب دوكدكلرى حوضك
وقورنه نك بيننده اولان قالدرمك مجموعنه دينور على قول حوضك صوينى اقامق ايچون اغزنه وضع اولنان طاش
ياپوستكى ياپلاس مقوله سنه ياخود حوضه صودوكيلجك محله دينور وازاء برآدمك كفؤ و همتاسنه دينور بونده مفرد
وجمع مساويدر يقال هم ازاؤهم اى اقرانهم شارح ديركه اصل ازاء برنسنه نك بماجنه ومقابلنه دينور معانئ سائره
بوندن منشعبدر (الموازاة) مفاعله وزننده برآدمه مقاومه ومحارات ايلمك معناسنه‌در واو همزه دن مبدلدر يقال
وازاه اذا جاراه (التازى) تانى وزننده برنسنه دن قچنلوب دونمك معناسنه‌در يقال تازى عنه اذا انكص واوق نشانه
صاپلنوب لكن اشلميوب دتريه رك طورمق معناسنه‌در يقال تازى القدح اذا اصاب الرمية فاهتزفيها وحوضه
ازاء مذكور ياپمق معناسنه‌در يقال تازى الحوض اذا جعل له ازاء (التازية) تاديه وزننده بودخى حوضه ازاء قلمق
معناسنه‌در يقال ازّى الحوض اذا جعل له ازاء (الواو) (الاسو) همزه‌نك فتحى وسينك سكونيله (والاسا)
بقا وزننده يارةيه علاج وتيمار ايلمك معناسنه‌در يقال اسى الجرح يأسوا اسوا واسى اذا داواه و ناس ماييننى اصلاح
ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اسى بين القوم اذا اصلحهم (الاسو) عدو وزننده (والاساء) اراء وزننده
يارةيه علاج اولنه جق دوا و مرهمه دينور جمعى آسيه كلور عدو وعاديه كبى (الاسى) قاسى وزننده طبيب وجراحه
دينور جمعى اساة كلور قاضى وقضاة كبى واساء كلور همزه‌نك كسريله ظباء كبى (الاسى) على وزننده تيمار اولنان
يارةيه دينور مأسو معناسنه كه فعيل بمعنى مفعولدر (الاسوة) همزه‌نك كسرى وضميله پيشوا ومقتدى اولان آدمه دينور
يقال هو اسوة القوم اى قدوتهم و برآدمك يار وغمكسارنه دينور كه درونندن آنكله تسليت واستشفا بولور طبيب معنوى
مقامنده‌در جمعى اسى كلور همزه‌نك كسرى وضمى والفك قصريله (التأسية) تأديه وزننده غمناك اولان آدمى
تسليتله صبره ارشاد ايلمك معناسنه‌در (التاسى) تانى وزننده تأسيه‌نك مطاوعيدر يقال اساه فتأسى اى عزاه فتعزى
(الايتساء) افتعال وزننده برآدمى كنديسنه مقتدا قيلوب اكا اويمق معناسنه‌در يقال ائتسى به اذا جعله اسوة
(الاسواء) همزه كسريله برآدمى برآخره اسوه ومقتدا قلمق معناسنه‌در تقول اسويته به اذا جعلته له اسوة (المواساة)
مفاعله وزننده برآدمه امداد ماليه ايله غمكسارلق ايلمك معناسنه‌در على قول كفاف خصوصنه خاصدر يعنى برآدمك
مالى انجق كنديسنه يتشجك مقدار ايكن مضايقه ده اولان كسيه اول مالدن امداد ايلمكه مخصوصدر يوخسه
كفافدن فضله اولان مالدن امداده مواساة اطلاق اولنمز يقال اساه بماله مواساة اذا اناله منه وجعله فيه اسوة
اولا يكون ذلك الامن كفاف فان كان من فضله فليس بمواساة (التاسى) تفاعل وزننده برى برينه مواسات ايلمك
معناسنه‌در يقال تآسى القوم اذا آسى بعضهم بعضا (الاسى) بقا وزننده حزن وتاسه معناسنه‌در يقال دفع
اساه اى حزنه (الاسوان) سكران وزننده حزين وغمكينه دينور يقال هو اسوان اى حزين (الاساوة) همزه‌نك ضميله
طبيبلغه دينور يقال هو يعرف الاساوة اى الطب (اسوان) عثمان وزننده صعيد ايلنده بر بلده آديدر الياء
(الاسى) همزه‌نك فتحى والفك قصريله محزون اولمق معناسنه‌در تقول اسيت عليه اسى من الباب الرابع اذا حزنت
(الاسى) عاصى وزننده (والاسيان) اسوان وزننده محزون وغمناك آدمه دينور مؤنثلرى آسيه واسيانه درجمعلرى
اسيانون واسيانات واسايا واسايون واسيبات كلور همزه‌نك فتحى وسينك سكونى و يانك مفتوحه ايله واسيه محكم واستوار
اولان بنايه دينور هاء مبالغه ايچوندر يقال بناء اسية اى محكم وطباغه وديركه واياق تعبير اولنان ستونه دينور جمعى

رواسی در یقـال بناء ثابتة الرواسی ای الدعائم والسواری وسنجی خاتونه دینور یقـال هی آسیة ای خائنة شارح دیر که
بوواوی اولمق اغلـبدر وآسیه بنت مزاحم فرعونك زوجه سیدر که حضرت موسی مربیه سیدر وآمیه اخت
الحافظ الضیاء المقدسی محدثه در (الاسی) همزه نك فتحی وسینك سکونیله برآدمه خاصةً بقیه سی الیقومق
معناسـنه در تقول اسیت له من اللحم اسیـا اذا ابقیت له خاصة (الاسیّ) غنی وزننده خانه یی کو چورد کده
برنده قلان خرت ومرت مقوله سنه دینور (الیاء الاشی) همزه نك فتحی وشین معجمه نك سکونیله یلان سوز پیدا
ایلمك معناسنه در یقال اشی الکلام اشیا من الباب الثانی اذا اختلقه و مضطر وناچار اولمق معناسـنه در یقـال
اشی الیه اشیا من الباب الرابع اذا اضطرّ الیه (الاشاء) همزه نك فتحی والفك مدیله خرده خرما اغاجلرینه دینور
علی قول عامدر مفردی اشاءه در مؤلف همزه یا بنده جوهری یی توهیم ایلمشیدی (اشاء) کتاب وزننده برطاغك
آدیدر (وادی اشیّ) سمیّ وزنـنـده مغربده برموضعدر (وادی الاشـائ) همزه نك فتحیـله برموضـعدر
(اشی) ناشی وزننده برموضعدر (الاشی) همزه نك فتحی وشینك سکونیله آت قسمنك جبهه سنده اولان بیاضه
دینور غرّه معنـاسـنه (اشاءه) سحابه وزننده حضرموت ایلـنده برطـائفه آدیدر (الایشاء) همزه نك
کسریله بدنده قیرلمش کیکی اوکلتمق معنـاسنه در یقال اشی الدواء العظم اذا ابرأه (آشی) همزه نك مدی
والفك قصریله داود پیغمبر علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك پدرلری اسمیدر مؤلف بصائرده همزهٔ مکسوره
ویای تحتیهٔ سـاکنه ایله تقیید ایلمکله بورایه مخـالف اولور (الیاء)(الاصیه) ناصیه وزننده عربلرك خرمادن
ترتیب ایلدکلری بولماج آشنه دینور ومنفك اولمیان داهیه یه دینور یقال داهیة اصیة ای لازمةٌ وآصره معناسنه در که
چادرك اسفلنه بند ایلدکلری قصه ایپه دینور قازقلری آکا بغلرلر ایصر دخی دیرلر (الاباصی) قلب اوزره جمعیدر
اباصر معنـاسنه در (التأصیة) تادیه وزنـنـده برنسنه صر پلنوب چتینلنمك معنـا سنه در یقال اتّصی الامر علی
المجهول تاصـیة اذا تعسر (الاصی) همزه نك فتحی وصـادك سکونیله دوه نك اوربکی قات قات یاغ بغلیوب
سموزلکی بلورمك معنـاسنه در یقـال اصی السنام اصیا من الباب الرابع اذا تظاهر شحمه (ابن اصی) حامی
وزننده برقوش کینه سیدر شارحك بیانـنه کوره چیلق قوشیدر (الواو)(الاصو) همزه نك فتحی وصادك سکونیله
اوت چوغلوب بری برینه بناشوب صقالمق معنـاسنه در یقـال اصی النبت یأصوا صنوا اذا اتصل وکثر
(الواو)(الاضاة) ضاد معجمه ایله حصاة وزننده سیل صوینندن وسائردن کلوب اریکیلان کولجکه دینور جمعی اضوات
کلور فتحاتله واضیات کلور واوی یایه ابدالله واضا کلور قصریله واضاء کلور همزه نك کسریله واضوان کلور سنه
وسنون کبی (الاضاء) کتاب وزننده قاون وقرپوز بستاننه دینور مبطخه معناسنه وخلاف هندی دیدکلری شجرك
قورولغنه واو رمانـنه دینور ظاهر اخلاف بلخی اوله جقدر (الیاء الاعاء) وعاء وزننده وآنده لغتدر که نسنه قویجق
قابه دینور الیاء (الاواغی) غین معجمه ایله اوانی وزننده آغیه لفظندن جمعدر که باغیه وزننده درتلانك دونم باشلرنده
و بستانك تخته باشلرنده صوصالیویره جك یره وکدکه دینور (الیـاء (الافا) عصا وزننده هواده بلود پارچه لرینه
دیـنـور نه رسمه اولورسه اولسون یعنی کرك بیوك وکوچـك وکرك یوفقه وقالین اولسون مفردی افاة در عصاة کبی
ویغموری بوشـالمغله برسمته چکیلوب کیدن بلوده دخی دینور (افیّ) عتیّ وزنـنـده برموضعدر (آفی) همزه نك
مدّیله که فعل ماضیدر اوفی معناسـنه در یعنی اصلی اوفی ایدی کاسـیذ کر (الیاء الافی) همزه نك فتحی وقافك
سکونیله علت ومرضدن ناشی طعـام وشراب ناخوش کلوب دتسمك معنـاسنه در یقال اقی الرجل اقیا من الباب
الثانی اذا اکره الطعام والشراب لعلة (الاقاء) وقاء وزننده وآنده لغتدر که اصلی وقاء ایدی برنسنه یی حفظ ایده جك
ظرفه دینور (الیاء الاکی) همزه نك فتحی وکافك سکونیله برکسه بورجلوسـندن مطلوبنی شهود ایله قویّ ومحکم
قلمق معناسنه در یقـال اکی الرجل اکیا من البـاب الثانی اذا استوثق من غریمـه بالشهود و بو همزه بابنده دخی
مرور ایلدی (الاکاء) وکاء وزنـنـده وآنده لغتدر که اصلی وکاء ایدی قربه نك اغزی باغـنه دینور (الواو الالاء)
سحـاب وزننده برجنس آجی شجردر که هردم بهاردر مفردی الاءه در والاء در جمعی کبی مؤلف بونی همزه بابنده
دخی ذکر ایلدی که سرح اغاجی دیدکلریدر (المألوّ) مرجوّ وزننده (والمـألیّ) مرمیّ وزنـنـده شجر مزبور ثمریله
دباغت اولنمش دری یه دینور یقال سقاء مألوّ ومألیّ اذا دبغ بالالاء ای بثمره (الالو) همزه نك فتحی ولامك سکونیله
(والالوّ) علوّ وزننده (والالیّ) عتیّ وزنـنـده (والالی) صلا وزننده برخصوصده بطائت ایدوب سعی واهتمامده
دریغ وتقصیر ایلمك معناسـنه در یقـال الی یألو الوا والوّا والیا والی اذا اقصر وابطأ وکبر ودماغ ایلمك معناسنه در
یقال الی الرجل اذا تکبر و برنسنه یه مقتدر اولمق معناسـنه در تقول ما الوته ای ما استطعته والو والو علو وزننده

ترك ايلمك معناسنه در تقول ماالوت الشئ الوا والوّا اى ماتركته والوعطيه و بخشش دينور (الايتلاء) افتعال
وزننده بودخی برخصوصده توانی وتقصير ايلمك معناسنه در يقال ائتلى فيه اذاقصر وابطأ و يمين ايلمك معناسنه در
يقال ايتلى الرجل اذااقسم ومقتدر اولمق معناسنه در ومنه حديث منكر ونكير لادريت ولاائتليت وروى
ولاالتيت بو كه كوره اليت دريت كلمه سنه اتباع اولور وروى لادريت ولااتليت اى لااتلت ايلك بو كه كوره تلامادهسندن
افعالدر كه بدد عا اولور دوه لرك اوره يوب دوللو دوشلو اولسون ديمكدر (الالية) بليه وزننده اسمدر تقصير
ودريغ معناسنه وفعيله اولور كه مقصره خاتونه دينور بمعنى فاعله در ومنه المثل ❊ الاخطية فلا الية ❊ اى ان لم
احظ فلا ازال اطلب ذلك واجهد نفسى فيه وبوان لااكون حظية فلااكون الية تقديرنده در يعنى الحالة هذه
بن قدر واعتبار صاحبى دكل ايسم قدر واعتبار بولمق طلبنده اصلا فتور وتقصير ايليوب بولنجه يه دك سعى
وهمت ايدرم ديمكدر مترجم دير كه مستقصاده بيان اولنديغى اوزره حظيه زوجى يانندهقدر واعتبارى اولان خاتونه
دينور واليه مقصره يه دينور اصلى بودر كه بركسه برخاتون تزوج ايدوب واول خاتون كنديسنه لازم ولايق اولوب
وازواج يانندهموجب قدر وحرمت اوله جق امور وخدماتده اصلا تهاون وتقصيراتى يوغيكن زوجى عندنده
بى عزت اولمغله بركون زوجنه كلام مزبورى ايراد ايلدى كه ان لاتك حظية عندك فانا الالية تقديرندهدر كان بورادهن
تامه اولمغله ان لاتوجد عندك حظية سبكندهاولور ومجمع الامثال صاحبى حظيه واليه كلمه لرنى نصبله ضبط
ايلمكله ان لااكن حظية عندك فلااكن الية تقديرنده اولور خلقدن غرض ومطلوبه نائل اولمق ايچون مداراة
وحسن معامله ايلمك بابنده ضرب اولنور واليه آندو يمين معناسنه كلور (الالوة) همزه نك حركات ثلاثى ولامك
سكونيله (والاليا) همزه نك فتحى وياتك تشديديله كه اصلى اليه در بونلرده آند ويمين معناسنه در يقال عليه
الية فى كذا والوة واليا اى يمين (الايلا) همزه نك كسريله يمين ايلمك معناسنه در يقال آلى ايلاء اذااقسم
شارح دير كه بعده ايلاء عرف شرعده مانع جماع زوجه اولان يمينه مخصوص اولدى نته كه كيفيات واحكامى
كتب فقيه ده مشروحدر وايلاء برمحل قيون وكچى قيغلغى اولمق معناسنه در يقال الى المكان اذاصار
ذابعر الغنم التالى تفعل وزننده بودخى يمين ايلمك معناسنه در يقال تالى الرجل اذااقسم (الالوة) همزه نك
فتحيله غلوه وزننده ومرادفيدر كه اوق آتمى مسافه يه دينور يقال بينهما الوة اى غلوة ووسعت ورفاهيته دينور
شبغه معناسنه وعوداغاجنه دينور كه تبخير وتبخر اولنور يقال استجمر بالالوة اى العود الذى يتبخر به (الالوة)
(والالو) ضمتينله وتشديد واوايله (والالية) كسرتينله بونلرده عود اغاجنه دينور جمعلرى الاويه در اثافيه وزننده
الياء (الالية) همزه نك فتحى ولامك سكونيله انسان وحيوانك قيچنه وصغريسنه دينور عجيزه معناسنه دركه انسانك
قيچى وقيناغى وقيونك قويروغى وسائر حيوانك صغريسى اولور على قول محل مزبورده متراكب اولان شحم
ولحمدن عبارتدر جمعى اليات كلور والايا كلور يقال لها الية عظيمة اى عجيزة اوهى ماركب العجز من شحم اولحم
ولاتقل الية بكسر الهمزة ولالية بكسر اللام وتشديد الياء واليه برصو آديدر (الالى) همزه نك فتحى ولامك سكونيله
انسان وحيوانك قيچى وقويرغى بيوك اولمق معناسنه در يقال الى الكبش والمرأة اليا من الباب الرابع اذاعظمت
اليته (الاليان) عطشان وزننده وفتحاتله (والالى) عصا وزننده (والالى) عالى وزننده (والالى) همزه نك مدى
والفك قصريله كه افعل وزننده در بيوك قويرقلوقوچه دينور مؤنثى اليانه واليا كلور عطشى وزننده كذلك رجل
ومرأه يه وصف اولور يقال كبش ورجل اليان والا وآل وآلى وانجة وامرأة اليانة واليا اى عظيمة الالية جمعى
الى كلور همزه نك ضمى ولامك سكونيله ومؤنثك جمعى دخى الى در واليانه نك جمعى اليانات كلور والايا كلور وآلاء
كلور مدايله وبو مقصورا ولان الى كلمه سنك جمعيدر مؤلف تشويش ايلمشدر واليه باش پرمغك دبنده بلكجه يه
طوغرى اولان اتجكزه دينور كه قويرغى مزلنده در وبالدر اتنه دينور كه بالدرده اولان بالق اتيدر حماة الساق
معناسنه واليه آجلمغه دينور مجاعة معناسنه واچ ياغى پارچه سنه دينور وباديه ده برصو آديدر (الالية)
همزه نك كسريله يكا معناسنه در يقال جاء من اليته اى من قبله وجانبه (الالاء) همزه نك مديله نعم معناسنه دركه
نعمتك جمعيدر مفردى الى در همزه نك كسريله ولامك سكونيله والى در همزه نك فتحى ولامك سكونيله والودر
دلو وزننده والى در رحى وزننده والى در همزه نك كسريله معا وزننده يقال كثيرة الالاء اى النعم (الالى) غنى
وزننده چوق يمين ايدن آدمه دينور يقال رجل الى اى الكثير الايمان (اليه) غرفه وزننده مغربده ايكى بلده
اسميدر (اليتان) همزه نك فتحى وتثنيه بنيه سيله حوب نام محلده ايكى يار آديدر (آليه) عاليه وزننده برموضع آديدر
الواو (الامة) فتحتينله مملوكه يه دينور كه فارسيده كنيزك ولسانمزده جاريه واصل تركيده قرنق تعبير اولنور

يقال له امة مليحة اى مملوكة وامه لفظنك اصلى اموة ايدى فتحاتله ياخود اموة ايدى تمره وزننده جمعى اموات
كلور فتحاتله واماء كلور دماء وزننده وآمى كلور قاضى وزننده كه اصلى آمو ايدى افعل وزننده واموان كلور همزه نك
حركات ثلاثى وميمك سكونيله وامه بنت خليفه وامه بنت خالد وامه بنت الفارسى كه حضرت سلمان در وامه بنت
ابى الحكم صحابيه لردر (التامى) تابى وزننده برآدم جاريه ايدنمك معناسنه در يقال تامى فلان امة اذا اتخذها
(الاستيماء) بودخى جاريه ايدنمك معناسنه در يقال استامى الرجل اذا اتخذ امة (التأمية) تربيه وزننده اسير
ايلديكى ياخود بولديغى قيزى جاريه قلمق معناسنه در يقال امى الجارية اذا جعلها امة (الاموة) اخوه وزننده
قيز جاريه اولمق معناسنه در يقال امت الجارية كرمت واميت كسمعت واموت ككرمت اموة من الباب الثانى والرابع
والخامس اذا صارت امة (الاماء) كتاب وزننده كدى ماولمق معناسنه در يقال امت السنور تأمو اماء اذا صاحت
(بنو اميه) همزه نك ضمى وميمك وياى مشدده نك فتحيله قريشدن برقبيله در اميه امه كلمه سنك مصغريدر نسبتنده
اموى دينور همزه نك ضمى وميمك فتحيله كه قياس اوزره در واموى دينور همزه نك وميمك فتحيله تخفيف ايچون
وميى دينور عقيلى ونميرى مجراسنه اجرا ايله و بعضلرك علقمة بن عبيد ومالك بن سبيع الامويان كه حركاتله در
اموه نام بلده يه منسو بلردر ديدكلرى كلام منظور فيهدر زيرا امه نام جدلرينه منسو بلردر (امّا) همزه نك فتحى وميمك
تشديديله ميم بابنده ذكر اولندى (اما) همزه نك فتحى وميمك تخفيفيله بركلمه در كه مابعدنده وارد اولان كلامك ثبوت
وتحقيقنه دلالت ايدر يقال اما ان زيدا عاقل اى انه عاقل على الحقيقه خفى اولميه كه كتب نحويه ده مشروح
اولديغى اوزره اما كلمه سى الا كبى حرف استفتاحدر تنبيه ايچوندر كه مابعدنك تحقق وثبوتنى افاده ايدر لسانمزده
آكاه اول ديمكله تعبير اولنور واكثرى قسمه مقارن استعمال اولنور كقوله * اما والذى ابكى واضحك والذى * وكاه
اولور كه قبل القسم همزه سى هايه ياخود عينه ابدال اولنه هما وعما دينور و بعضا الفلرى حذف اولنوب هم وعم
دخى دينور كذلك اما كلمه سى حقا ياخود همزهٔ استفهامله احقا معناسنه اولور كه همزهٔ استفهام اقرارى
اولمغله راست وثابتدر وواقعدر ديمك اولور وعند البعض حقا معناسنه موضوعدر وعلى قول همزه ايله ماء لفظندن
مركبدر كه شئ معناسنه در وعرض ايچون استعمال اولنور نحو اما تعطف پس وجه مذكور اوزره الفك حذفيله
استعمالى سايغ اولمغله حريرينك درة ده هم فعلت وهم خرجت قولنى تغليط ايلسى نابجادر نته كه شهاب
تصريح ايلمشدر ومنه ماوقع فى صحيح البخارى فى كتاب الحج هم هذا الحديث حديث مالك الواو (الانو) همزه نك
كسريله كيجه دن برساعته دينور يقال مضى انو من الليل اى ساعة (الياء الانى) همزه نك فتحى ونونك سكونيله
(والانا) زنا وزننده (والاناء) سحاب وزننده برنسنه نك وقتى كلوب چاتمق معناسنه در يقال انى الشئ يأنى انيا
واناواناء اذا حان و برنسنه كمالنى بولوب يتشمك معناسنه در على قول نباتات قسمنك يتشمسنه مخصوصدر يقال
انى الشئ اذا ادرك اوخاص بالنبات وصو نهايت درجه ده قزغين اولمق معناسنه در يقال انى الحميم اذا انتهى حره
وانى تانى ايلمك معناسنه در يقال انى الرجل انيا من الباب الرابع بمعنى تانى وانى وهن معناسنه در كه كيجه دن
نصف مقدارى ساعتدر على قول مطلقا كيجه دن بروقت وساعته دينور انو كبى همزه نك كسريله ده لغتدر جمعى
آناء كلور مد ايله (الانى) غنى وزننده وقتى كلوب چاتمش نسنه يه دينور يقال هو انى اى حان وقته و كيجكوب
متأخر اولان شيئه دينور (الاناء) سحاب وزننده اسمدر برنسنه نك وقتى كلوب چاتمسنه و برنسنه نك كمالن بولوب
يتشمسنه دينور همزه نك كسريله ده لغتدر ومنه بلغ هذا الشئ اناه واناه اى غايته اونضجه وادراكه (الاناء) كتاب
وزننده معروفدر كه قابه قاجاغه دينور صحن وطاس وتجره ولكن وكاسه كبى جمعى آنيه كلور زانيه وزننده
وجمع الجمعى اوانى كلور (الانى) زانى وزننده نهايت درجه ده قزغين اولان صويه دينور يقال حميم آن اى انتهى حره
وحليم ورفيق ومتانى آدمه دينور يقال رجل آن اى كثير الحلم (الاناة) قناة وزننده (والانى) على وزننده حلم ورفق
ووقار وتمكين معناسنه در يقال انه لذو اناة واناى اى حلم ووقار واناة شول خاتونه دينور كه برايشه يرندن كسل وفتور ايله
قالقر اوله يقال امرأة اناة اى فيها فتور عند القيام (التانى) تابى وزننده (والاستيناء) برايشده عجله وخفت
ايليوب ثبات وتمكينله طوتمق معناسنه در وقت معناسنه اولان انى ماده سندن اولمغله كويا كه ايشك وقتى
ايرشمدكجه مباشرت ايلمز يقال تانى فى الامر واستأنى اذا تثبت فيه (الانىّ) همزه نك ضميله جنىّ وزننده (والانى)
رضى وزننده كيجكوب كير ولنمك معناسنه در يقال انى الرجل انيا وانى انا من الباب الثانى والرابع اذا تاخر وابطأ
(التأنية) تربيه وزننده بودخى كيجكوب كيرولنمك معناسنه در يقال انى الرجل تانية بمعنى انى (الايناء) همزه نك
كسريله برنسنه يى كيجكدروب تاخير ايلمك معناسنه در تقول آنيته ايناء اذا ابطأته واخرته (الانا) زنا وزننده

مطلب

(والانى) همزه نك كسرى ونونك سكونيله بونلرده انى معناسنه دركه كيجه دن بروقت وساعته دينور (الانى) الى
وزننده كوندزك مجموعنه دينور جمعى آناء كلور همزه نك مدّيله وانى كلور همزه نك ضمى ونونك كسريله وانى كلور
همزه نك كسريله انا هنا وزننده ياخود حنى وزننده ياخود نون مشدده نك كسريله مدينه ده بوقر يطه يوردنده
برقيو آديدر وانا هنا وزننده بحاج مصر يولنده بروادى آديدر (الواو) (الاوّة) همزه نك ضمى وواوك تشديديله
آفت وداهيه يه دينور جمعى او وكلور صرد وزننده (الياء) (الاوىّ) همزه نك ضمى وكسرى وواوك كسرى
وياءنك تشديديله يورده قونوب ساكن اولمق معناسنه درتقول اويت منزلى واليه اويا من الباب الثانى اى نزلته
وسكنته و بومعناده متعدى اولور تقول اويته منزلى واليه اى انزلته (التأويه) تأديه وزننده بودخى اوى معناسنه لازم
ومتعدى اولور تقول اوّيت منزلى واليه واويته منزلى واليه اذا انزلته (التأوّى) تأنى وزننده بودخى يورده قونوب
آرام ايلمك معناسنه درتقول تاويت منزلى واليه بمعنى اويت وقوشلر برارايه بركمك معناسنه در يقال تاوّت الطير
اذا تجمعت (الاتواء) اتخاذ وزننده (والايتواء) اصلى اوزره بونلرده يورده قونوب ساكن اولمق معناسنه در
تقول اتوّيت منزلى واتويت بمعنى اويت وايتواء برآدمه آجيوب رحم ورقت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال
ائتوى له اذا رق له ورثى (الايواء) همزه نك كسريله برآدمى يورده قوندروب آرام ايتدرمك معناسنه در تقول آويته
منزلى اذا انزلته (المأوى) ميمك وواوك فتحيله (والمأوى) واوك كسريله (والمأواة) مرماة وزننده يورده دينور
يقال هو مأوى المحاويج ومأويها ومأواتها اى مكانهما (التأوى) تفاعل وزننده بودخى قوشلر برآرايه بركمك
معناسنه در يقال تأوت الطير اذا تجمعت (الاوىّ) جثى وزننده بركش قوشلره دينور يقال طير اوىّ اى متاويات
(الاوية) همزه نك فتحى وواوك سكونيله (والاية) همزه نك كسرى وياءنك تشديديله (والمأوية) منزله وزننده
(والمأواة) مرماة وزننده برآدمك حالنه آجيوب رحم ورقت ايلمك معناسنه در يقال اوى له اوية واية ومأوية
ومأواة من الباب الثانى اذا رق له ورثى (ابن آوى) چقال تعبير اولنان جانورك كنيه سيدر جمعى بنات آوى كلور
و بوافضل وزننده درو ابن عرس وابن لبون كبى جمعى تايله در (اوه) ساوه وزننده رى قربنده برشهر اسميدر
آبه دخى ديرلر (او) همزه نك فتحيله حروف عاطفه دندر شك ايچون وتخيير ايچون وابهام ايچون وواوكبى مطلقا
جمع ايچون استعمال اولنور وتقسيم معناسنه دلالت ايدر وتقريب ايچون اولور كقولك ما ادرى اسلم اوودع
فيه اشارة الى تقريب زمان اللقاء والى معناسنه كلور واباحت ايچون اولور واستثناء معناسنه كلور الاكبى بونك
مابعدنده مذكور اولان فعل مضارع مقدر ان ناصبه ايله منصوب اولور كقوله * وكنت اذا غمزت قناه قوم * كسرت
كعوبها اوتستقيما * اى الاان تستقيم وشرطيه اوله رق كلور ان معناسنه نحو لاضربنه عاش او مات اى ان عاش
بعد الضرب وان مات وتبعيض معناسنه اولور كقوله تعالى وقالوا كونوا هودا اونصارى واضراب
ايچون اولور بل معناسنه كقوله تعالى (اويزيدون) اى بل يزيدون وحتى معناسنه قلنور نحو لاضربنك اوتقوم
اى حتى تقوم وان معناسنه اولور همزه نك فتحيله واوكلمه سى اسم قلندقده واوى مشدد كلنور يقال دع الاوّ جانبا
يعنى شو اولا قرديسنى برطرفه براق و بوكلام افعل كذا اوكذا اوكذا ديو احتمالله سويلين آدمه ايراد اولنور
(آا) حروف هجادن برحرفدر مدّ وقصر اولنور مدّ ايله بعيده وقصر ايله قريبه ندا اولنور يقال آزيد اى ازيد
بونلرك تفصيلى حروف لينه بابنده در الياء (الاهى) همزه نك فتحى وهانك سكونيله قهقهه ايله كولمك معناسنه در
يقال اهى الرجل اهيا من الباب الثانى اذا قهقه فى ضحكه الياء (الاية) جاله وزننده علامت ونشان
معناسنه در يقال به آية كذا اى علامته و برنسنه نك شخص وقالبنه دينور تقول رايت آية رجل اى شخصه
و بونك وزنى فعله دركه اصلى اويه ايدى ياخود فعله درفتحاتله ياخود فاعله دركه اصلى آييه ايدى لامى زائل اولدى
جمعى آيات وآى كلور هاسز وآياى كلور يايله وجمع الجمعى اياء كلور وآيه عبرت معناسنه كلور بونك جمعى آى كلور
هاسز و اماره معناسنه دركه برنسنه يه دلالت ايدوب يقين افاده ايدن شئ وحال وكيفيتدن عبارتدر يقال
عرفته من آيته اى من امارته واية القران كتاب كريمدن متصل المعنى كلام شريفه اطلاق اولنور انقطاعنه قدر كه
جمله منزلنده اولور مؤلف بصائرده ديديكه ايت قرأنيه حروف وكلامدن شول طائفه دركه افاده معنا ايله
منقطع ومنفرد اولنجه قدر متصل ومربوط اوله وايت فى الاصل علامت وعجب وجماعت وعبرت معنالرينه اولمغله
هر برندن اخذى صحيحدر انتهى وآيت كلمه سى افعاله مضاف اولان اسمادندر برا معناسى وقت معناسنه مقاربدر
مترجم حقيردركه مغنى اللبيبده مرسوم اولديغى اوزره جمله يه سكز كلمه مضاف واقع اولور برى اسماء زماندر
كرك ظروف وكرك اسماء اولسون وبرى حيث كلمه سيدر و برى آيت كلمه سيدر كه علامت معناسنه در و بوفعلى

متصرف اولان جملهٔ فعليه يه جوازا مضاف اولور كرك مثبت وكرك ماايله منفى اولسون كقوله* باية تقدمون
الخيل شعثا* وبوسيبويه قوليدر وابو الفتح همان مفرده اضافتنى حصر ايلدى نحوقوله تعالى ان آية ملكه ان يأتيهم
التابوت وشعرمذكورى باية ما تقدمون ايله تأويل ايلدى الاياء همزه نك كسريله كونشك حسن و رونقنه
دينور حروف لينه ماده سنده مرسومدر (التابى) تفاعل وزننده (والتايى) تابى وزننده برآدمك يا برنسنه نك
شخصنه قصد وتوجه قلمق معناسنه درتقول تاييته وتاييته اذا قصدت شخصه وتعمدته وتايى تابى وزننده
برمحلده مكث وتوقف ايلك معناسنه در يقال تايى بالمكان اذا تلبث عليه ورفق وتانى ايلمك معناسنه در يقال
تايى فى الامر اذا تانى (المأيىّ) مأتىّ وزننده نباتاتى طواره يرامزاولان يره دينور يقال موضع مأيىّ الكل اى وخيمه
(اىّ) همزه نك فتحى وياتك تشديديله حرف استفهامدر انكله ذوى العقولدن وغيريدن سؤال اولنور تركيده
اندن نه وقنقى ايله فارسيده چه وكدام ايله تعبيراولنور مثلااى شئ فارسيده چه چيزاست وتركيده نه نسنه دروای
رجل فارسيده كدام مرد وتركيده قنقى آدم وايهما شوايكى آدمدن قنقيسى وايهما شوايكى خاتوندن قنقيسى
ديمكدر وعربلرك ايش قوللرى اى شئ مختصريدر واى كلمه سى مبنيدر و بعضا مخفف اولور كقوله* تنظرت نسرا
والسماكين ايهما* على من الغيث استهلت مواطره* وكاه اولور كه اشبو اى كلمه سنه كاف داخل اولوب تكثير عدده
نقل اولنور كم خبريه معناسنه وتنوينى نون شكلنده رسم اولنور و بونده بش لغت جاريدر ١ كاين كعين وزننده ٢ وكيئن
همزه يى يايه ايله ٣ كاين كاعن وزننده ٤ كاى رمى وزننده ٥ كأعم وزننده وتقول كاين رجلا لقيت يعنى مابعدى
تميزيت اوزره منصوب اولور وتقول كاين من رجل لقيت يعنى من جاره داخل اولور واى اسم اولور معرف باللام
اولان منادايه انكله توصل اولنور يعنى اسم مفرد مبهم اولمغله كنديسنه حرف تنبيه اولان هاء كلمه سنى الصاق قلنه
حرف ندا ايله منادى بيننه توسيط اولنور يقال ياايها الرجل بوراده الرجل كلمه سى صفتدر ومرفوعدر وكاه اولور كه
صفت مذكوره منصوب اولور يقال ياايها الرجل اقبل (اى) كى وزننده ايكى وجه اوزره مستعملدر اول نداء
قريب ايچون اولور نحواى زيد اقبل ثانى تفسير وعباره ايچون اولور نحو عندى عسجد اى ذهب (اى) همزه نك
كسرومديله نعم معناسنه دركه حرف جوابدر ويمينه متصل اولور يقال اى والله وكاه اولور كه همزه سى
هايه ابدال اولنوب هى ديرلر (ابن ايا) رباوزننده محدثيندندر (ايا) همزه نك فتحى وياتك تخفيفيله حروف
ندادندر هيا كلمه سى كبى انكله قريب و بعيد ندا اولنور

فصـــــــل الباء

ب

(الواو البأو) باتك فتحى
والفك مدى وقصريله برآدم بالاپروازلق ايدوب فخر ومباهات ايلمك معناسنه در يقال بأى الرجل يبأى
كسعى يسعى و بأى يبأ وكدعا يدعو والاخير قليل بأوا و بأواء اذا فخر ويقال بأى نفسه اى رفعها وفخر بها ودابه
سكرتمكده يك جدّ وجهد ايلمكله سائرلرندن سابق وغالب وعالى اولمق معناسنه در يقال بأت الناقة اذا جهدت
فى عدوها وتسامت وتعالت (الباء الباى) رمى وزننده بأ مذكورده لغتدر تقول بأيت ابأى بأيا لغة فى اليأو كله
الواو (البتو) باتك فتحى وتاتك سكونيله بريرده مقيم اولمق معناسنه در يقال بتا بالمكان يبتو بتوا اذا اقام به (الواو
البتا) ثاى مثلثه ايله عصا وزننده ارض سهله يه دينور مفردى بثاءه در على قول برموضع آديدر (البثى) الى وزننده
كوله دينور رماد معناسنه مفردى بثه در باى مكسوره ايله وبونك اصلى بوثه ايدى واوحذف اولندى (البثىّ) تشديد
ياايله علىّ وزننده نلسى دائما مدح وثنا ايدر اولان آدمه دينور وكثير الحشم كمسيه دينور يقال هو بثىّ اى الكثير المدح
للناس وكذا الكثير الحشم (البثو) بتو وزننده ترلمك معناسنه در يقال بثا الرجل يبثو بثوا اذا عرق الياء (بجاوة)
زغاوه وزننده زنكبار دن نوبه طائفه سنك ارض ومملكتنك اسميدر انده اعلا ناقه لر ظهور ايدر نوق بجاويات
اورايه منسوبدر جوهرى برقبيله ايله تفسير ايلمكله وهم ايلدى (بجايه) باتك كسريله مغربده بر بلده آديدر
بجيه سميه وزننده برخاتوندر كه شيبة الحجبى جنابلرندن روايت حديث ايدوب وكنديدن ثابت الشمالى روايت ايلدى
الياء (الابحا) حاى مهمله ايله ابرأ وزننده انقطاع معناسنه در تقول ابحت علىّ دابتى اى انقطعت و (البخو)
باتك فتحى وخاتك سكونيله كوشك وصالق نسنه يه دينور يقال شئ بخو اى رخو وكتر خرماره دينور مفردى
بخوه در تمره كبى وبخو مصدر اولور اويكه وطارغنلق يچوب ساكن اولمق معناسنه در يقال بخا غضبه يبخو
بخوا اذا سكن وفترته كه بوخ دخى بومعنايه در يقال باخ غضبه بوخا اذا سكن (و البدو) باتك فتحى ودالك سكونيله
(والبدوّ) علوّ وزننده (والبداء) سحاب وزننده (والبداءة) سحابه وزننده نسنه ظاهر اولمق معناسنه در يقال
بدى الامر يبدو بدوا وبدوّا وبداء وبداءة اذا ظهر وبدو باتك فتحيله وبداء وبداء برماده ضمننده برآدمك
ذهننده بر رأى وملاحظه پيدا اولمق معناسنه در يقال بدا له فى الامر بدوا وبداء وبداءة اى نشأ له فيه رأى

و بدو اسم اولور رأى واندیشه معناسنه جمعی بدوات كلور فتحاتله یقال هو ذو بدوات ای آراء و بدو وبداوه
معناسنه در كاسيذ كر وصحرايه چقمق معناسنه در يقال بدا القوم بدوا اذا خرجوا الى البادية بوراده قصر ايله
بدا نسخه سى غلطدر وقضاى حاجت ايلمك معناسنه مستعملدر زيرا خيمه نشين طائفه سى اولردن طشره
صحرايه چقرلر يقال بدا الرجل اذا انجى فظهر نجوه من دبره (الابداء) همزه نك كسريله برنسنه يى اظهار ايلمك
معناسنه در تقول ابديته اذا اظهرته وقضاى حاجت ايلمك معناسنه در يقال ابدى الرجل اذا انجى (البداوة)
سحابه وزننده برنسنه نك الك اوّل ظاهر و پيدا اولانته دينور يقال بداوة الشئ اى اوّل مايبدو منه وبداوه صحرا
نشينلكه دينور تقول مالك والبداوة اى خلاف الحضر (البادى) ظاهر معناسنه در يقال بادى الرأى اى ظاهره
يعنى من غير تعمق (بادى بدىّ) غنىّ وزننده (وبادى بد) (وبادى بدا) عصا وزننده اوّل كل شئ معناسنه در وبونك
اصلى مهموزدر نته كه همزه بابنده ذكر اولندى ويحيى بن ايوب بن بادى واحمد بن علىّ بن البادى ولا تقل البادا
محدثلردر (البدو) ندو وزننده (والبادية) عاديه وزننده (والباداة) (والبداوة) بانك كسريله (والبداوة) سحابه
وزننده صحرايه دينور كه حضر مقابليدر نسبتنده بداوىّ دينور سخاوىّ وزننده وبداوى دينور كتابى وزننده
ونادر اوله رق بدوىّ دينور عربىّ وزننده صحرانشين ديمكدر وبداوه و بداوه صحرانشينلكه دينور يقال هم اهل
البداوة والبداوة خلاف الحضارة (التبدّى) تفعل وزننده باديه نشين اولمق معناسنه در يقال تبدّى الرجل
اذا اقام بالبادية (التبادى) تفاعل وزننده اهل باديه يه بكزنمك معناسنه در يقال تبادى الرجل اذا تشبه باهل
البادية وبرى برينه اظهار عداوت ايلمك معناسنه در يقال تبادوا بالعداوة اذا جاهروا بها (البدى) بانك ضميله
هدى وزننده (والبدّى) غزّى وزننده بادى كلمه سنك جمعلريدر كه باديه نشينلره دينور يقال قوم بدى وبدّى
اى بادون (البدوة) تمره وزننده دره نك برقيسنه دينور ايكيسنه بدوتان دينور يقال نزلوا بدوتى الوادى اى جانبيه
(البدا) عصا وزننده دبردن چقان نجاسته دينور وبدا الانسان آدمك بدننده اولان الك واو يناق يرينه دينور
مفصل معناسنه جمعى ابدأ كلور همزه نك فتحيله (البدى) رضى وزننده (ووادى البدى) رضى وزننده (وبدوه) تمره
وزننده (وبدا) عصا وزننده (ودارة بدوتين) بر موضعدر (المباداة) معاداة وزننده آچقدن عداوت اظهار ايلمك
معناسنه در يقال بادى فلان بالعداوة اذا جاهر بها (البداة) قناة وزننده منتاره دينور كمأة معناسنه وبركونه
طپراغه دينور (البدا) رضا وزننده پرمنتارلو اولمق معناسنه در يقال بديت الارض بدى من الباب الرابع اذا صارت
ذات بداة ويرطپراقلو اولمق معناسنه در يقال بديت الارض اذا صارت ذات بداة (باديه) آسيه وزننده بنت
غيلان الثقفيه در كه صحابيه در على قول نونله بادنه در (الياء) (البدى) بانك فتحى وذالك سكونيله برشئه بشلمق
معناسنه در تقول بديت بالشئ بفتح الدال وبديت به بكسرها اى ابتدأت الواو (البذى) ذال معجمه ايله رضىّ
وزننده فحش سوزلو بد زبان دلى زفير كسه يه دينور مؤنثى بذيه در يقال رجل بذى وامرأة بذية اى فاحش
(البذا) سحاب وزننده (والبذاءة) سحابه وزننده بركسه بدگوى وبد زبان اولمق معناسنه در يقال بذؤ الرجل بذاء
وبذاءة من الخامس اذا كان بذيا (وبذاء) سحاب وزننده فحش وقبيح سوزه دينور يقال جاء بالبذاء اى بالكلام القبيح
(البذو) بدو وزننده برآدمه بد وفحش سويلمك معناسنه در تقول بذوت عليهم بذوا من الباب الاول اى تكلمت
بالفحش (الابذاء) همزه نك كسريله بذو معناسنه در تقول ابذيت بمعنى بذوت (بذوه) تمره وزننده ابو سواحك
فرسى اسميدر جوهرى بونده واستشهاد ايلديكى بيتده ايكيشر غلط ايلدى اولا ماده يى بذو عنواننده رسم
ايلدى كه هاسزدر ثانيا ابوسمراجه نسبت ايلديكه ابوسواخ در وبيتده واقع فان ظلمتك لفظنك كافنى فتحه ايله
ضبط ايلديكه مكسوردر وفاظلم كلمه سنى ياسز ثبت ايلدى (ابذى) ابزى وزننده ابن عدى بن تجيب در وحسن
بن محمد بن باذى محدثدر (بذيه) عليه وزننده ابن عياض در الواو (البرة) بانك ضميله ثبه وزننده خلخاله دينور جمعى
برات وبرين كلور بالرك ضميله وبرى كلور بانك كسريله يقال جائت وفى رجلها برة اى خلخال ودوه نك بورنه
ياخود بورننك انسه كچوريلان حلقه يه دينور كه بورنسه لق تعبير اولنور يقال جعل بانف الجمل برة وهى حلقة فى انفه
او فى لحمة انفه وبونك اصلى بروه در عروه كبى (البرو) سرو وزننده بورنسه لق دوزمك معناسنه در ومنه يقال برة
مبروّة اى معمولة وخلق ايلمك معناسنه در يقال براه الله يبروه بروا اى خلق ودوه نك بورنه بورنسه لق كچورمك
معناسنه در تقول بروت الابل اذا جعلت فى انفها برة واغاج وقلم مقوله سنى يونمق معناسنه در تقول بروت السهم
والعود والقلم اذا نحتها (البرّاء) شدّاد وزننده بورنسه لق يپان استاذه دينور (الابراء) همزه نك كسريله بودخى
دوه نك بورنه بورنسه لق كچورمك معناسنه در تقول ابريت الناقة اذا جعلت فى انفها برة (المبراة) ميمك ضميله بورنه

بوونسه لق كچورلمش ناقه يه دينور (الباء البرى) برو وزننده بودخى آغاج يونمق معناسنه‌در يقال برى السهم يبرى بريا اذا نحته‌وز بون ومهزول قلمق معناسنه مستعملدر يقال براه السفر اذا هزله (الابتراء) افتعال وزننده بودخى آغاج يونمق معناسنه‌در يقال ابترى السهم بمعنى براه (الانبراء) انفعال وزننده آغاج يونلمق معناسنه‌در يقال انبرى السهم اذا نحت وبرآدمك اوكنه آرقورى كلوب معترض اولمق معناسنه‌در يقال انبرى له اذا اعترض (البرى) رضى وزننده يونلمش نسنه‌يه دينور على قول هر يرى حق اوزره يونلمش نسنه يه دينور يقال سهم برى اى مبرى اوكامل البرى (البراء) شداد وزننده اوق وآغاج يونجى يه دينور وبراء اعلامدن ابو العاليه‌نك وابو معشرك لقبلريدر (البراة) بانك فتحى ورانك تشديديله (والمبراة) مسحاة وزننده‌ياى يونجق بچاغه دينور شارح دير كه دوريو يه اطلاقى بوجهتدندر (البراء) غراب وزننده (والبراية) ثمامه وزننده يونيلان آغاج يونقه‌سنه وطلاشنه دينور نحاته معناسنه وبرايه دوه نك بدننده اولان شحم ولحمه على قول ضعف وفتور كلمبوب سير وحركتده باقى اولان قوتنه اطلاق اولنور كويا كه سفر يونقه سيدر يقال ناقة ذات براية اى ذات شحم ولحم او بقاء على السير (البرا) عصا وزننده طبراغه دينور (البارى) ياى مشدده ايله كه حصيره دينور بوماده سنده مرسومدر (برى) عصا وزننده برموضعدر (التبرى) تانى وزننده تعرض ايلمك معناسنه‌در تقول تبريت لمعروفه اى تعرضت (المباراة) مجاراة وزننده برآدمه معارضه ايلمك معناسنه‌در كه آنك ايشلديكى كبى ايشلمكدن عبارتدر يقال باراه اذا عارضه وشريك ايله ياخود زوجه ايله صلحا مفارقت ايلمك معناسنه‌در يقال بارى امرأته اذا صالحها على الفراق (التبارى) تفاعل وزننده برخصوصده معارضه ايدشمك معناسنه در يقال تباريا اذا تعارضا (البرية) بليه وزننده كه مخلوق معناسنه‌در همزه بابنده مرور ايلدى يعنى اصلى بريئه‌در همزه ايله لكن مؤلف اوراده تصريح ايلمدى (الابراء) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يه طبراق اصابت ايلمك معناسنه‌دركه مراد طبراقلو وطبراقله آلوده اولمقدر يقال ابرى الشئ اذا اصابه البراء اى التراب وشكر قامشلغنه اوغرامق معناسنه در يقال ابرى الرجل اذا صادف قصب السكر (ابن بارى) شعرادندر (الواو) (البزو) بانك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله برنسنه نك عدل وهمتاسنه دينور يقال هو بزوه اى عدله ومصدر اولور برآدمه تغلبله حواله وشركيراولمق معناسنه يقال بزى عليه يبزو بزوا اذا تطاول عليه وآلشوب ددانمق معناسنه در يقال بزى به اذا انانس وبرآدمه خشمله حمله ايدوب اخذ وقهر ايلمك معناسنه‌در يقال بزى فلان الرجل اذا قهره وبطش به وبركسه ابزى اولمق معناسنه دركه آسيذ كريقال بزى الرجل اذا كان ابزى (البازى) بادى وزننده صقور جنسندندر كه تركيده طغان تعبير اولنان آلبجى قوشدر جمعى بوازى وبزاة كلور قضاة وزننده وابوز كلور اقلس وزننده وبؤوز كلور ضمتبنله وبيزان كلور كويا كه برايبزو ماده سندندر كه قهر واخذ وبطش معنالرندندر ومؤلف زاى معجمه ماده سنده بازعنوانده دخى رسم ايلدى كه اجوف واوى اولور غريبدر كه فارسيده دخى بازدير لر (الابزاء) همزه نك كسريله بودخى برآدمى عنف وخشمله اخذ وقهر ايلمك معناسنه در يقال ابزى به اذا قهره وبطش به وبركسه صغريسنى طشره طوما لتمق معناسنه‌دركه مراد يورركن طومالده‌رق يورمكدر يقال ابزى الرجل اذا رفع عجزه يعنى فى المشى وامزرمك معناسنه‌در يقال ابزت الصبى اذا ارضعته (البزا) عصا وزننده قيچه قريب ارقه اكيلوب بوكرى اولمغه ياخود ارقه‌نك اورته سى مقعد اوزره حواله اولمغه ياخود كوكس طشره چقوب ارقه ايچرو كيرمكه ياخود صغرى طشره‌يه طوغرى طوما لق اولمغه دينور (البزو) بدو وزننده بركسه وصف مذكور اوزره اولمق معناسنه‌در يقال بزى الرجل وبزا بزوا من الباب الرابع والاول اذا كان به بزا اى انحناء الظهر عند العجز او اشراف وسط الظهر على الاست او خروج الصدر ودخول الظهر او ان يتاخر العجز ويخرج (الابزى) اعلى وزننده صفت مذكوره اوزره اولان كشى يه دينور مؤنثنده بزواء دينور (التبازى) تفاعل وزننده بركسه صغريسنى يوقرى طوما لتمق معناسنه‌در يقال تبازى الرجل اذا رفع عجزه وآدملرى سيرك سيرك آته‌رق يورمك معناسنه در يقال تبازى الرجل اذا وسع الخطو وعهده سنده اولميان ايله اظهار تكثر ايدوب لاف وكذاف ايلمك معناسنه در يقال تبازى فلان اذا تكثر بما ليس عنده (بزوان) سلمان وزننده بررجل آديدر وعباس بن بزوان محدث معروفدر وفضيل بن بزوان زهاددندر حجاج قتل ايلدى (البزواء) صحراء وزننده بين الحرمين برارضك آديدر (البزى) ولى وزننده رضيع معناسنه‌در تقول هو بزيى اى رضيعى (ابزى) اعمى وزننده اسماددندر عبد الرحمن بن ابزى تابعيدر وابراهيم بن باز محدثدر (الباء بسيان) باى مضمومه ايله برطاغك آديدر الواو (البشو) بانك فتحى وشين معجمه‌نك سكونيله خوشخوى اولمق معناسنه در يقال بشا الرجل بشوا من الباب الاول اذا حسن خلقه الواو (البصو) بانك فتحيله مديونك مالكنى بالجمله استقصا ايدوب آلمق معناسنه‌در يقال بصا يبصوا بصو

اذا استقصى على غريمه (البصاء) بانك كسريله خايه لرى كركى كبى چقروب خادم ايلمك معناسنه در يقال خصاه
و بصاه بصاء اذا استقصى فى الخصاء و يقال خصاه الله وبصاه ولصاه و يقال هو خصى بصى (البصوة) ثمره
وزننده كول ايچره اولان قغلجم وقورمقوله سنه دينور يقال مافى الرماد بصوة اى شررة ولاجمرة و برموضع آديدر
الياء (بضى) ضاد معجمه ايله رتى وزننده وهدى وزننده بلاد بجيله ده برقريه ياخود بر وادى اسميدر الياء (الباطية)
باديه وزننده ناجود اسميدر كه بيوك خمر كاسه سنه دينور حالا السنه مزده باطيه تعبير اولنان قاب آندن مأخوذدر
فارسيده ساتكنى ديرلر وحكى سيبويه البطية بالكسر ولا اعلى بموضعها الا ان يكون ابطيت لغة فى ابطأت بو عبارهءنه
مؤلفك تشويشله اشكاللرى جمله سندندر زيرا برمقتضاى سياق ماقبلنه متصل ظن اولنور مع هذا اويله دكلدر
بلكه كلام مستأنفدر مرادى بودر كه سيبويه بطيه عنوانندهء بركلمه حكايت ايلمشدر لكن معناى موضوعى معلوم
دكلدر انجق ابطيت كلمه سى ابطأت لفظنده لغت اولمسنه محمولدر ديمشدر يعنى بطيه بطأه لفظنده لغتدر و بونى
كرچه بعض ائمه ساتده رد ايدرلر لكن سيبويه حكايت ايلمكله البته مسموعدر شارح ديركه باطيه باديه فارسى معربيدر
الواو (البظو) ظاى معجمه ايله علو وزننده بدنده ات قاتلنوب صيق وطقناز اولمق معناسنه در يقال بظا لحمه يبظو
بظوا اذا اكتنز وتراكب (البظا) بانك ضميله بدنده قات قات يغيلان اته دينور وعربلرك حظيت المرأة و بظيت قوللرى
اتباع وجهيله در الواو (البعو) بانك فتحيله جرم وجنايت ايلمك معناسنه در يقال بعا الرجل بعوا من الباب
الثالث والاول والثانى اذا اجنى واجرم باب ثانيدن اولديغنه كوره واوى و يائى اولور وعاريت نسنه آلمق على قول
شكار ايچون عاريت تازى آلمق ياخود مسابقه ايچون عاريت آت آلمق معناسنه در يقال بعا الشئ اذا اخذ عارية
او استعار كلبا يصيد به او فرسا يسابق عليه و برآدمه قارده غالب كلوب اوكدنى آلمق معناسنه در يقال بعاه اذا قمره
واصاب منه وكوزدكورمك معناسنه در يقال بعاه بالعين اذا اصابه بها و برآدمه شهر سورمك وشر كيرلك ايلمك
معناسنه در يقال بعا عليهم شرا اى ساقه (الاستبعاء) بعو ايله معناى ثانيده مرادفدر يقال استبعى الرجل بمعنى
بعا (الابعاء) همزه نك كسريله برآدمه آت اعاره ايلمك معناسنه در يقال ابعاه فرسا اذا اخبله الواو (البغو)
بانك فتحى وغين معجمه نك سكونيله برشيئه نه كونه نسنه در ديو باقمق معناسنه در يقال بغا الشئ يبغو بغوا اذا نظر
اليه كيف هو و بغو عرفط وسلم ديدكلرى مبشه اغاجلرينك چچكلرندن چقان نسنه يه دينور (البغوة) ثمره وزننده
اغاجدن هنوز ياروب چقان آق طورمورجق چچكه دينور وخامجه ميوه يه دينور يقال اجتنى البغوة اى الثمرة
قبل النضاج (بغوان) باء مفتوحه ايله نيسابور قضاسنده برقريه آديدر (البغوى) بانك وغينك فتحيله
امام حسين بن مسعود الفراء عليه الرحمه در كه بغشور نام بلده يه منسوبدرتسه كه ماده سنده ذكر اولنندى
الياء (البغاء) بانك ضميله (والبغا) بانك ضمى والفك قصريله (والبغية) بانك ضميله (والبغية)
بانك كسريله طلب ايلمك معناسنه در تقول بغيته ابغيه بغاء و بغا و بغية و بغية
اذا طلبته و يقال بغاه الشئ اذا طلبه له (الابتغاء) افتعال وزننده بودخى طلب ايلمك معناسنه در تقول ابتغيته
اذا طلبته (التبغى) تفعل وزننده (والاستبغاء) بونلرده طلب ايلمك معناسنه در تقول تبغيته واستبغيته اذا طلبته
واستبغاء بركسه دن كندى ايچون برنسنه طلب ايلمسنى ايستمك معناسنه در يقال استبغى القوم فبغوه و بغوا له اى طلبوا له
(البغية) رضيه وزننده (والبغية) بانك كسرى وضميله حاجت ومطلوبه دينور تقول عنده بغيتى وبغيتى اى طلبتى
ورضيه وزننده جستجو اولنان يتكه وككرده يه دينور تقول عند فلان بغيتى اى ضالتى المبغية (الابغاء) همزه نك
كسريله بركمسه ايچون برنسنه طلب ايلمك ياخود مطلوبى خصوصنده اعانت ايلمك معناسنه در يقال ابغاه الشئ
اذا طلبه له او اعانه عليه (الباغى) طالب معناسنه در جمعى بغاة كلور قضاة كبى و بغيان كلور راعى ورعيان
كبى و باغى دولى طوتمز اولان اركك دوه يه دينور يقال جمل باغ اذا كان لا يلقح (الانبغاء) انفعال وزننده برنسنه
قولايلنوب سهولت بولمق معناسنه در يقال انبغى الشئ اذا تيسر وتسهل ومنه يقال ما انبغى لك ان تفعل
وما ابتغى وما ينبغى لك وما يبتغى لك اى لا يتيسر ولا يصح يعنى فعل مذكورسكا مطاوع اولمز ايكنجى مثاللر افتعالدندر
خلاصه سى سنك شانك آندن اعلا اولمغله ايده يم ديو قصد ايلسك يته ايده مزسن بعده بو مناسبتله لياقت معناسنده
استعمال اولندى كه ماينبغى مايليق معناسنه اولدى مؤلف بصائرده ديديكه ابتدا اشبو بغى ماده سى متحرى اولان
نسنه ده تجاوز اقتصادى طلب ايلمكه موضوعدر كرك تجاوز ايلسون كرك ايلمسون پس بو تجاوز بعضا كميت
اولان مقدارده و بعضا كيفيت اولان وصفده معتبر اولور فتقول بغيت الشئ اذا طلبت اكثر مايجب وكذلك ابتغيت
فجور معناسنه اولان بغى دخى تجاوزدن مأخوذدر و بغى ايكى كونه در محمود ومذموم اولور اكثر محلده

مطلب

مذمومدر و ينبغى كلمه سنيده بغى كلمه سنك مطـاوعيدر مثلا ينبغى لك ان يكون كذا قوللرنده ايكى وجه اوزره مستعملدر برى مسخر للفعل اولمقدر نحو النار ينبغى ان تحرق الثوب و برى استيهال معناسنه اولمقدر يقـال فلان ينبغى ان يعطى لكرمه پس لياقت معنـاسنه استعمالى بوندندر واشبو وما علمناه الشعر وما ينبغى له الايه كريمه سى وجه اولدندركه لا يتسخر له الشعر ولا يتسهل له معنـاسـنه در زيرا لسان مصطفوى عليه السلام اصلا قرض شعره جارى ومطاوع اولمزايدى ومصاحده مرسومدركه ينبغى ان يكون كذا قولى يندب ندبا مؤكدا ان يحسن تركه معناسـنه در ماضيسنك استعمـالى مهجوردر و بونى افعـال غير متصرفه دن عد ايلديلر وكسائيدن محكيدركه عربدن ما ينبغى لك ان يكون قولى ما يستقيم ياخود ما يحسن معناسـنه مسموعيدر والحاصل ملازمه علاقه سيله ليـاقت معناسـنه مستعملدر (البغاية) بانك ضمـيله طلب وكسب معناسنه در يقـال انه لذو بغـاية اى كسوب (البغى) بانك فتحى وغينك سـكونيله عورت روسپى اولوب زنا ايلمك معنـاسنه در يقال بغى الامة بغيا اذا عهرت فهى بغى و بغوّ و برآدمه تغلبله ظـلم وستم ايلمك معناسـنه در يقـال بغى عليه اذا علاه وظلمـه وحقدن عدولله سركشلك ايلمك معناسـنه در يقـال بغى فلان اذا عدل عن الحقّ واستطال و يلان سويلمك معناسنه در يقـال بغى الرجل اذا كذب وايكى طرفه صالنه رق سرعتله يوريمك معناسنه در يقال بغى فى مشيته اذا اختال واسرع و برنسـنه يه نه لكنى بيلمك ايچون باقمق معنـاسنه در يقـال بغى الشئ اذا نظر اليه كيف هو و برنسـنه يه منتظر اولوب كوزتمك معناسـنه در يقـال بغى الشئ اذا رقبه وانتظره و بلود شدتله ياغدرمق معناسـنه در يقال بغت السماء اذا اشتدّ مطرها و بغى چوق يغموره اطلاق اولنور يقـال دفعنا بغى السمـاء خلفنا وهو المطر الكثير (المباغاة) (والبغاء) مفـاعله وزننده بودخى عورت زنا ايلمك معناسنه در يقال باغت الامة مباغاة و بغـاء اذا عهرت (البغىّ) رضىّ وزنـنده (والبغوّ) عدوّ وزننده زنا كار عورته دينور يقال المرأة بغىّ و بغوّ اى عاهرة شـارح ديركه اصللرى بغوى ايدى وعند الاخفش بغىّ فعيلدر وصيغهٔ اخيره غير قيـاس اوزره در و بغىّ مطلقـا جاريه يه اطلاق اولنور اصلى اعتباريله على قول حرهٔ فاجره يه دينور شارح ديركه امه يه بغىّ اطلاقى جاهليتده بغى وزنايه مساعاتلرينـه مبنى در يقـال جاءت بغىّ اى امة اوحرة فاجرة (الاستبغـاء) بركمسه دن حصول مطلوب ضمننده استعـانه ايلمك معناسنه در يقـال استبغى القوم فبغوه اى استعـانهم على طلبه فاعانوهم و بركمسه ايچون برنسـنه طلبنـده اولمق معناسـنه در يقال استبغى القوم له الشئ اذا اطلبوه له (الفئة الباغية) امام عادلك طاعتندن خروج ايدن طائفه دن عبـارتدر يقال هم فئة باغية اى خارجة عن طاعة الامام العـادل (البغايا) سرايا وزننده عسكرك چرقه جيلرينه اطلاق اولنوركه عسكردن ايلروجه كيدرلر مفردى بغيه در يقال اقبلت البغايا اى الطلايع تكون قبل ورود الجيش (المبتغى) اسم فاعل بنيه سيله ارسلانه اطلاق اولنور الوو (البقاوة) شقاوه وزننده برنسنه يه بقمق معناسنه در يقال بقاه بعينه يبقوه بقـاوة اذا نظر اليه و برنسنه يه منتظر اولمق معنـاسـنه در تقول بقوته اذا انتظرته و بقو و بقـاوه حفظ ايلمك معناسـنه مستعملدر تقول ابقه بقوتك مالك اى احفظه حفظك مالك يعنى مالكى كوزه دوب حفظ ايلديكك كبى آنيده حفظ ايله (الياء) (البقاء) بانك فتحيله (والبقى) بانك فتحى وقافك سكونيله برنسنه نك زمان وجودى حالت اولى اوزره ممتد ومستمر اولمق معناسنه در يقال بقى الشئ بقـاء و بقى بقيا من البـاب الرابع والثـانى ضدّ فنى و بقى بانك فتحى وقافك سكونيله برنسنه يه كوزديكوب مترقب اولمق على قول برنسـنه يه باقمق معنـاسنه در يقـال بقـاه بقيا اذا رصده اونظر اليه بو معناده واويه و يائيه در (الابقـاء) همزه نك كسريله (والتبقية) تكمله وزنـنده (والتبقى) تفعل وزننده برنسنه يى باقى قلمق معنـاسنه در يقال ابقاه و بقاه وتبقـاه اذا جعله باقيا وابقاء ميانه يى افساد خصوصنده افراط ومبـالغه ايلميوب صلاحدن بقيه قومق معنـاسـنه مستعملدر تقول ابقيت بينـنا اى لم ابالغ فى افساده (الاستبقاء) ابقـاء معناسنه در يقـال استبقـاه بمعنى ابقاه واسير ومجرمى قتل ايلميوب ديرى ترك ايلمك معنا سنه دركه جانى آليقومقدن عبـارتدر يقـال استبقاه اذا استحياه يعنى عفـا عنه فلم يقتـله و برنسـنه نك برمقدارنى آرتروب كيرو يه آليقومق معناسـنه در يقـال استبقى من الشئ اذا ترك بعضـه (البقوى) تقوى وزننده (والبقوى) والبقيا بشرى وزنلرنده (والبقية) بليه وزننده اسملردر برنسنه دن كيرو قالمش شيئه دينور تقول مالى عليه بقوى و بقوى و بقيا و بقية وقوله تعـالى (بقية الله خير) اى طـاعة الله اوانتظار ثوابه او الحالة البـاقية لكم من الخير او ما ابقى لكم من الحلال پس تفسير اوله كوره عند الله ابقـا اولنان طاعات وعبادات ديمك اولور وثانى يه كوره انتظار معناسندن اولور وقوله تعالى (اولو بقية ينهون) اى ابقـاء او فهم تفسير اوله كوره مصدر ياخود اسم مصدر اولور ثانى يه كوره اسم اولور وفهم ورأى وعقـل خصائل باقيه دندر و بقيه فساد طارى اولان ميانهٔ ناسده باقى

صلاحه دينور وبقيه بن الوليد محدّث ضعيفدر وبقيه وبقـاء ايكى رجل اسملريدر (الباقية) اسم فاعل مؤنثدر وكاه اولور كه مصدر موضعنده وضع اولنور واقيه كبى شـارح ديركه مؤلفـك تعبيرنه كوره اصل مصدر دكلدر ومنه قوله تعالى فهل ترى لهم من باقيه اى بقـاء وقيل من جماعة باقية الباقيات الصالحات يعنى والباقيات الصالحات خير عند ربك ثوابا كريمه سنده مراد مطلقا اعمال صالحه دركه اجر وثوابى عندالله تعالى باقيدر وبعضلر سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر كلماتيله وبعضلر بش وقت نمازايله تفسير ايلديلر (المبقيات) اسم فاعل بنيه سيله شول آتلردر كه سائر آتلرك سكيرتملرى منقطع اولوب نهايته واردقده هنوز بونلرك سكيرتمك مايه سندن بقيه لرى قاله يقال ركبوا المبقيات وهى الخيل التى يبقى جريها بعد انقطاع جرى الخيل (بقىّ) تقىّ وزننده ابن مخلددركه حافظ اندلس در الباء (البكاء) بانك ضمى والفك مديله (والبكا) قصرايله آغلمق معناسـنه در يقال بكى الرجل يبكى بكاء وبكا اذا اسال الدمع من عينه حزنا ويقـال بكاه بكاء اى بكى عليه ورثاه شارح ديركه بعضلر ممدوده يى صوته ومقصوره يى سـيلان دمعه تخصيص ايلديلر وبكا آهنك وتغنى ايلمك معناسـنه اولمغله ضدّ اولور يقال بكى الرجل اذا غنى (البـاكى) شاكى وزننده اسم فاعلدر جمعى بكاة كلور قضاة كبى وبكى كلور بانك ضمى وكافك كسريله كه اصلى بكوى ايدى ساجد وسجود كبى (التبكاء) تانك فتحى وكسريله مصدردر آغلمق على قول چوق آغلمق معناسـنه يقال بكى تبكاء بمعنى بكاء او كثيرا (الابكاء) همـزه نك كسريله آغلتمق معناسـنه در يقال ابكاه اذا فعل به مايوجب بكاءه (التبكية) تأويه وزنـنـده بركمسنه يى ميت اوزره آغلمغه قندرمق معناسـنه در يقال بكاه على الميت اذا هيجه للبكاء عليه وميت اوزره مرثيه ايله آغلمق معناسـنه در يقال بكاه اى بكى عليه ورثاه كما يقال بكاه وبكى عليه بكاء (البكا) عصا وزننده بر نبات آديدر بكاة مفرديدر نته كه همزه بابنده دخى ذكر اولنـدى (البكىّ) رضىّ وزننده كثير البكاء آدمه دينور يقال رجل بكىّ اى كثير البكاء (التبـاكى) تفاعل وزننده كوجله مصنع بكا ايدر اولمق معناسـنه در يقال تباكى الواعظ اذا تكلف البكاء (البكاء) كتان وزننده مكه ده بر طاغك آديدر (باكويه) عجمده بر بلده آديدر دربنـد اعمالندندر الياء (البلى) بانك كسرى والفك قصريله (والبلاء) بانك فتحى والفك مديله اسكيمك معناسـنه در يقال بلى الثوب بلا وبلاء من الباب الرابع اذا خلق الابلاء همـزه نك كسريله اسكيتمك معناسـنه در يقال ابلى الثوب اذا اخلقه (التبلية) تاديه وزنـنـده بو دخى اسكيتمك معناسـنه در يقال بلى الثوب اذا اخلقه (البلى) (والبلو) بانك كسريله اسكى نسـنه يه دينور بو مناسبتله بلى الاسفار وبلو الاسفار شول آدمه اطلاق اولنور كه آنى محن ومشاق اسفار وتجارب دهر دوار پير يدوب فرسوده قلمش اوله يقال فلان بلى اسفار وبلوها اى بلاه الهمّ والسفر والتجارب ودائما شرّ وشورايله اوغراشمغله شرّ ايشلرده قوىّ وتوانا كسـبيه بلى الشرّ وبلو الشرّ اطلاق اولنور يقال هو بلى شرّ وبلوه اى قوىّ عليه مبتلى به ودواب ومواشى قسمنى كركى كبى رعايت وتيمارنده مقيم اولانه بلى المال وبلو المال اطلاق اولنور جمعى ابلاء كلور يقـال هو بلى وبلو من ابلاء المال اى قيم عليه (ذو بلى) حتى وزننده (وذو بلا) الا وزننده (وذو بلىّ) رضىّ وزننده (وذو بلىّ) كسرتيله (وذو بليان) فتحاتله (وذو بليان) كسرتيله ويانك تشديديله بعيد ونابود ونابديد اوله جق محلده مستعملدر يقال هو بذى بلى وبذى بلا وبلى وبلى وبليان وبليان اذا بعد عنك حتى لا تعرف موضعه مؤلف بونى بلل ماده سـنده دخى ذكر ايلدى ذهاب معناسنه اولان بل ماده سندن مأخوذدر يا خود بعدك علميدر بو راده بلا ماده سندن اولور (البـلية) غنيه وزننده شول ناقه دركه جاهليتده مرد اولان صاحبنك قبرى ياننده بغلوب آب وعلفنى ويرمكله اجلقدن هلاك اولور ايدى كويا كه قيامتده صاحبى آنك اوزرنده حشر اولور زعم ايدرلر ايدى (البلى) جرى وزننده ناقه بليه اولمق معناسـنه در يقال بليت الناقة على المجهول بليا اذا جعلت بلية (بلىّ) رضىّ وزنـنـده بر معروف قبيله آديدر نسبتنده بلوى دينور فتحتينله علوى كبى (بليـانه) بانك فتحيله مغربده بر بلده آديدر الواو (الابتلاء) افتعال وزننده بر نسـنه نك حالنى بيلمك ايچون صنيه يوب امتحان ايلمك معناسـنه در تقول ابتليته اذا اختبرته مؤلفك بصائرده بيـاننه كوره واويه اولان بلو ماده سى دخى اسكيمك معناسـنه موضوعدر واختبار معناسى كويا كه كثرت اختبار ايله اول نسـنه يى اسكيتمش اولور وغم ومصيبته بلاء اطلاقى وجودى كويا كه اسكيدوب پير يدر اولمق تصوريله در وتكليف واحكامك بلاء ايله تسميه سى اوج وجهه مبنىدر برى بالجمله تكاليف البته ابدانه محنت ومشقت اولمغله كويا كه وجودلرى فرسوده ايدر ثانى تكاليف اختبارلردر ثالث حق تعـالى حضرتلرينك عبادى اختبارى كاه مسـارايله اولور شكر ايلملرى مصلحتيچون وكاه مضارايله اولور صبر ايلملريچون بوجهتله محنت ومنحت بلاء اولمش اولور زيرا محنت صبرى ومنحت شكرى مقتضيدر وصبرك حقوقنه قيام ايلمك شكرك حقوقنه

مطلب

قیام ایلمکدن ایسردر پس محنت اعظم بلائین اولمشدر ولهذا قال عمر رضی الله عنه بلینا بالضراء فصبرنا و بلینا
بالسراء فلم نصبر وقال علی کرم الله وجهه من وسع علیه دنیاه فلم یعلم انه قد مکر به فهو مخدوع عن عقله وقال
تعالی ولنبلونکم بالشر والخیر فتنة وقالدیکه اختبار معناسنه اولان بلو وابتلاء ایکی کونه اولور بری معلومك
اولمیان حال و کیفیتنی ادراك ووقوف ایچون امتحان اولنور و بری جودت ورداءتنی خارجه اخراج ایچون اولور
و کاهیجه ایکیسنه ده مبنی اولور پس ابتلای الهی شق ثانی یه مبنیدر وابتلاء استخبار معناسنه مستعملدر تقول
ابتلیت الرجل اذا استخبرته واختیار وانتخاب معناسنه در تقول ابتلیته ای اخترته بوراده اختبرته نسخه لری
غلطدر ومنه حدیث حذیفة لتبتلن لها اماما ای لتختارن لها اماما کما فی النهایة و برنسنه یی بیلمك ضمننده
برکسه دن یمین طلب ایلمك معناسنه در یقال ابتلاه اذا استحلفه واستعرفه (الابلاء) همزه نك کسریله اخبار ایلمك
معناسنه در تقول ابتلیته فابلانی ای استخبرته فاخبرنی و برآدمه عذر بلیغ ومقنع ایراد ایلمك معناسنه در یقال
ابلاه عذرا ای اداه الیه فقبله و برآدمه یمین و یرمك معناسنه در یقال ابلاه اذا احلفه و یمین ایلمك معناسنه اولمغله
متعدی ولازم اولور یقال ابلی الرجل اذا خلف (البلو) بانك فتحیله (والبلاء) سحاب وزننده بودخی امتحان ایلمك
معناسنه در تقول بلوته ابلوه بلوا و بلاء اذا امتحنته (البلوی) دعوی وزننده والبلیة غنیه وزننده (والبلوة)
بانك کسریله اسملردر مادهٔ امتحان اولان تکلیف ومحنته دینور (البلاء) سحاب وزننده مصدردر که ذکر اولندی
واسم اولور غم واندوهه اطلاق اولنور کویا که جسمی اسکیدوب فرسوده ایدر اولدیغیچون یقال اصابه بلاء ای غم
وتکلیف شرعیه اطلاق اولنور ابدانه محنت ومشقت اولدیغیچون یاخود اختبار الهی اولدیغیچون و بلاء الهی محنت
ومحنت جهتلریله اولورته که ذکر اولندی (بلاء) قطام وزننده بلاء ومحنتك اسمیدر یقال نزلت بلاء علی الکفار ای البلاء
(البالة) (والبال) (والبلاء) بانك کسریله (والمبالاة) مساواة وزننده قایرمق معناسنه در تقول ما ابالیه بالة و بالا و بلاء ومبالاة
ای ما اکترث ویقال لم ابال بکسر اللام ولم ابل بضم الهمزة وفتح الباء وجزم اللام ولم ابل بکسر اللام صیغهٔ اولاده یالکز
یاء اسقاط اولنوب لام حالی اوزره قالدی وثانیه ده اجتماع ساکنین ایچون الف حذف اولندی زیرا آخرندن یا ساقط اولمغله
لام آخر حروف منزلنه تنزیل اولنوب نون یکن حکمنده اولدی شارح دیرکه باله و بال کلمه لری باب مذکوردن غیر
قیاس اوزره مصدرلردر یاخود اسم مصدرلردر باله نك اصلی بالیه در عافاه عافیه کبی و بال کلمه سی باله دن مرخمدر
(الابلاء) همزه نك فتحیله برموضع آدیدر (بلی) بانك فتحی والفك قصریله جواب استفهامدر نفی وجحد ایچون معقود در
مخاطبه ایراد اولنان قولی یعنی سؤالی ایجاب ایدر زیرا مفادی ترك نفی در فاذا قیل ماقام زید وقلت فی الجواب بلی فمعناه
اثبات القیام واذا قیل لیس کان کذا وقلت بلی فمعناه التقریر والاثبات ولا تکون الا بعد نفی (الابلیلاء) اعشیشاب
وزننده اوت اوزایوب دوه او تلامغه قابل وقادر اولمق معناسنه در یقال ابلولی العشب اذا طال وتمکنت له الابل
(ذو بلی) ربی وزننده لام مادده سنده بیان اولندی الیاء (البنی) بانك فتحی ونونك سکونیله (والبناء) بانك کسریله
(والبنیان) بانك ضمیله (والبنیة) بانك کسریله (والبنایة) کتابه وزننده یاپو یاپمق معناسنه در یقال بنی البیت بنیا
وبناء وبنیانا وبنیة وبنایة من الباب الثانی نقیض هدم وبناء یاپلمش یاپویه دینور جمعی ابنیه وجمع الجمعی ابنیات
کلور یقال بنی بناء حسنا ای مبنیا وبناء الکلمة نحویون عندنده بناء کلمه نك آخری لا لعامل سکون وحرکه دن
ضرب واحد یعنی حالت واحده اوزره لازم وثابت اولمقدن عبارتدر مقابلنه اعراب اطلاق اولنور و بناء برآدمه
ایولك واحسان ایلمك معناسنه مستعملدر یقال بنی الرجل اذا اصطنعه وزوجه ایله زفاف ایلمك معناسنه مستعملدر
یقال بنی علی اهله و باهله اذا زفها شارح دیرکه عادت عرب بودرکه داماد عروسه داخل اوله جغی کیجه جیلك
طرزنده برسراپرده قوریلوب آنك ایچنده دخول ایدر بومناسبتله زفافدن وجماعدن کنایه ایدرلر و بناء وجودی
سموردوب قوتلندرمك معناسنه مستعملدر یقال بنی الطعام بدنه ای سمنه ولحمه انبته و یایك بغری کریشه پك یقین
متصل درجه سنده اولمق معناسنه در یقال بنت القوس علی وترها اذا الصقت (الابتناء) افتعال وزننده بودخی
یاپو یاپمق معناسنه در یقال ابتناه بمعنی بناه وزوجه ایله زفاف ایلمك معناسنه در یقال ابتنی علی اهله اذا زفها
(التبنیة) تأدیه وزننده بودخی بناء یاپمق معناسنه در یقال بناه بمعنی بناه (البنیة) بانك کسری وضمیله یاپلمش
یاپویه دینور جمعی بنی کلور بانك کسری والفك قصریله و بنی کلور بانك ضمی والفك قصریله (البنایة) کتابه
وزننده مصدردرکه ذکر اولندی ومصدر واسم اوله رق مجد وشرف معناسنه مستعملدر یقال له بنایة
ای شرف (الابناء) همزه نك کسریله برآدمه بناء وعمارت و یرمك یاخود خانه یاپجق نسنه و یرمك معناسنه در
طاش وکراسته کبی تقول ابنیته اذا اعطیته بناء او ماینبی به دارا (البانی) اسم فاعلدر ومحمد بن اسحق البانی

قالوندن استمـاع قرأت ايلدی (البانية) شول يايه دينور كه بغری كر يشـنه يك يقين اوله بانات دخی دينور كه ياء الفه
مقلوبدر وباناة شول تيراندازه دينور كه اوقی اتاركن يايك كريشی اوززه اكيلوب آور يلور اوله يقـال رجـل باناة
ای منحن علی الوتر اذا رمی (البنية) غنيه وزنـنـده كعبهٔ معظمه يه اطلاق اولنور مجد وشرفندن ناشی كه بنـايه دن
مأخوذدر (المبناة) ميمك فتحی وكسريله مبشبندن اولان صفره كبی سركی يه دينور مقعد وسجاده وصفره مقوله سنه
شـاملدر نطع معناسـنه وپرده يه دينور ستر معنـاسنه وهكبه يه دينور عيبه معناسـنه (البوانی) بواقی وزننده
كوكس قبورغه لرينه دينور وناقه نك اياقلرينـه اطلاق اولنور ومنه يقـال القت بوانيه ای اقام وثبت (بنـاة اللحم
بانك فتحی وتای مربوطه ايله كوده سی اتلو سموز قيزه دينور يقـال جاريةٌ بنـاة اللحم ای مبنية بوراده تای طويله ايله
بنات نسخه لری غلطدر زيرا بنـاة لفظ مفرده در مبنيه معناسـنه (بنی) علی وزننده مصرده بر بلده آديدر (تبنی
مستقبل مؤنث مجهول صيغه سـيله شامده بر موضع آديدر (الابن) همزه نك كسريله ولده دينور كه مراد اوغلدر
اصلی بنی ياخود بنو ايدی فتحتيـنله ياء وواو حذف اولندی جمعی ابنـاء كلور اسبـاب وزننده مؤلفك بصـائرده
بيـانـنه كوره ابن كلمه سی بناء ماده سـندندر زيرا ابن پدرك بنـا ايلديكی عمارتدر فلهذا برنسنه جهتندن حاصل اولان
شيئه ياخود تربيه سـيله ياخود تفقد يا كثرت خدمتی ياخود آنك امرنده كثرت قيـامی اولسه بالاضافه ابن اطلاق
اولنور مثلا ابن الحرب وابن السبيل كبی ومصباحده مرسومدر كه ابن كلمه سـنك اصلی بنو ايدی فتحتينله ياخود بنو
ايدی بانك كسريله وبو قول تغيير جهتندن اقلّ وايسردر مؤنثنده ابنه وفی لغة بنت دينور وكسائی قولی اوزره بنت
لفظنك صورت كتابتنه اتبـاعا تاء اوزره وقف اولنور واول اصلنده هاءدر زيرا كلمه معنای تأنيثی متضمندر ودرّه ده
مرقومدر كه بنت واخت كلمه لرينـك تالری اصليه در وصل ووقف حالتلرنده ثابت اولور علی الحقيقه تانيث ايچون
دكلدر زيرا تای تأنيثك ماقبلی الف اولمديغی صورتده دائمـا مفتوح اولور فاطمه وشجره كبی ومؤلف بوراده قريبا
ذكر ايدر (البنوة) ابوّه وزننده اسمدر اوغلق معنـاسنه در يقال بينهما ابوّة وبنوّة يعنی بيلرنده بابالق واوغلق
واردر (يابنیّ) بانك ضمی ونونك فتحی ويای مشدده نك كسريله وفتحـيله لغـتلردر ياابت ويا ابت كبی وبو ابن
كلمه سـنك مصغريدر يای متكلمه مضافدر اصلی بنيو ياخود بنيی ايدی وابنـاء كلمه سی كه ابن لفظنك جمعيدر
مطلق اوله رق سلفده برطائفه يه اطلاق اولنور ايديكه اصللری عجمدن اولوب يمن مملكتنده سـاكن اولديلر نوشروان
آنلری طرفندن والیٔ يمن اولان سيف ذی يزن امدادنه كوندروب اوراده اقامت وكيده رك تأهل وتوطن ايلديلر
نسبتلرنده ابنـاوی دينور ومفردنه ردّ ايله بنویّ دينور عربیّ وزنـنـده وابن كلمه سنه هـاء الحاق ايدوب ابنهٔ ديرلر كه
مؤنث اولور قيزه دينـور دختر معناسـنه واماّ بنت كلمه سی ابن كلمه سی اوزره مبنی دكلدر بلكه علی حدة صيغـه در
ابتدا الحـاق ايچون آخرينـه يای تحتيه كتوريلوب بعده تايه ابدال اولندی نسبتنده بنتیّ دينور وبنوی دخی دينور
فتحتينله (الابنم) همزه نك كسريله اصلی ابن در ميم زائده در وابن كبی همزه سی وصليه در ومنه قوله حسان رضی الله
عنه ❊ ولدنا بنی العنقـاء وابنی محرق ❊ فاكرم بنـا خالا واكرم بنا ابنما ❊ ای ابنا مترجم حقيردير كه حريری درّه ده
بورسمه تحرير ايلمشلردر كه بعضلر ابن كلمه سنك همزه سنی هر محلده حذف ايلمكله غلط ايدرلر زيرا همزهٔ مرقومه نك
حذفی همان بين العلمين صفت وقوعنه منحصردر كرك اسم وكرك كنيه ولقب اولسون زيرا صفتلك موصوفه شدت
اتصالندن ناشی جزء اعتباريله كلمهٔ واحده منزلنده اولمشدر بنـاء عليه ماقبلنده واقع اسمدن تنوينی حذف ايدوب
مثلا رامهرمز وبعلبك ديرلر پس موطن مزبوردن ماعدا محلده همزه نك اثبـاتی لازمدر كه اول بش محلدن
عبارتدر اوّل ابن كلمه سی ضميره متصل اولمقدر كقولك هذا زيد ابنك ثانی پدرينـك غيره مضاف اولمقدر كقولك
المعتضد بالله ابن اخی المعتمد بالله ثالث اب اعلايه منسوب اولمقدر كقولك ابو الحسن ابن المهدی بالله رابع خبر
واقع اولمقدر نحو انّ كعبـا ابن لویّ خامس استفهامده واقع اولمقدر نحو هل تميم ابن مرّ وشـارحی شهـابك
بيـاننه كوره بعضلر كنيه ولقب موقعلرنده حذف ايلمزلر مكر كه اشتهـاری آنلر ايله اوله وبعضلر سطرك اوكنده
واقع اولورسه ده حذف ايلمزلر لكن بو مرجوحدر انتهی (التبنیّ) تانیّ وزنـنـده بنـاء ماده سـندندر بيت مبنیّ
ياپوسـنده اولمق معنـاسـنه در ومنه حديث بادية بنت غيلان اذا جلست تبنت ای صـارت كالبيت المبنیّ
يعنی وجودی سموز وفلانه سی كبير اولمغله پاچه لری كروب اوتورد قده قبه چادری ياپوسـنده اولور وتبنی
برآدمی اوغول ايدنمك معنـاسـنه در يقـال تبناه اذا اتخذه ابنـا (البنات) بانك فتحيله بنت لفظندن جمعدرّ
قيزلر ديمكدر وبنـات اطفـالك ياپوب اوينـادقلری صنو رتلره دينور كـه قوقله وببـك تعبير ايدرلر
(بنيـات الطريق) مصغر بنيه سيله ترهـات معناسنه در كه جادّه دن متشعب خرده يوللردن عبارتدر قال الشارح

مطلب

مطلب

ومنه المثل ۞دع عنك بنيات للطريق۞اى عليك بمعظم الامر ودع الروغات (الواو البو) بانك فتحى وواوك
تشديديله دوه كوشكنه دينور كه مزاد هنوز سود امن يلوز يسيدر وصمان ايله ياخود قتيق ايله طولش دوه ياوريسى
صورتنه دينور كه ناقه نك ياوريسى هلاك اولدقده اناسى سودو يرمز اولمغله اول ياوريك دريسنى يوزوب صمانله
ياقتيق ايله طولدروب بعينه ياورى صورتنده پيسارلر اناسى ياوريسنى ظن ايدوب اكا يالمغله سودنى ادرار ايدر و بو
كوله دينور برماد معناسنه و بون واحمق آدمه دينور بوى دخى دينور مؤنثى بوه در (البى) طى وزننده بر آدمك
ايشنه اويكمك معناسنه در يقال بوى يبوى بيا اذا حاكى غيره فى فعله - البوباة باى موحده ايله مرماة وزننده بيابانه
دينور مفازه معناسنه و بر موضع آديدر ابواء كبى (بوى) سمى وزننده (و بويان) بانك ضميله اسامى ناسدندر
(بوى) ماضى صيغه سيله رمى وزننده بجيله يوردنده بر وادى آديدر باى حال وزننده اسمادندر باى بن جعفر بن
باى فقيه و محدثدر (بويه) فوفل وزننده محدثيندن برجماعت اسميدر بريسى عمرو بن بويه در (الواو البهو) بانك
فتحى وهانك سكونيله اوزك اوكنده اولان بشقه چاداوه دينور شهرخانه لرنده سلاملق اوطه سى اولور يقال قعدوا
فى البهو وهو البيت المقدم امام البيوت وسرداب كبى يرآلتنده اتخاذ اولنان كگبش اكوز يتاغنه دينور جمعى ابهاء
كلور وبهو كلور ضمتينله وواوك تشديديله وبهى كلور عتى وزننده اصلارى بهوى ايدى وميدانلو ككبش ارضه
دينور ومطلقا واسع نسنه يه دينور و بدنده كوكسك ايچنه على قول ممهلر ايله بوغز چقورينك طولانى ارالغنه دينور
ومطلقا حامله يعنى كبه نك قارنده بين الوركين ولد يتاغنه دينور جمعى ابهاء كلور وابهى كلور افعل وزننده كه
اصلى ابهو ايدى و بهى كلور بانك ضمى وهانك كسريله و بهى كلور بانك كسريله مؤلف ومقيل الولد بين الوركين
من الحامل عبارتيله ثبت ايلمكله بورحم اولميوب رحمك اوكى يعنى فرج ايله رحم ماليننى اولور مهبل ديدكلرى كبى
و بومقتضاى ماده محل مز بور رحمك سلاملق اوطه سى اولور لكن اورانك مقيل ولد اولمسى تاملايمدر انحق مقيل
قيلوله دن اولمغله مكث جزؤى تصور ينه مبنى اوله فلينظر (الباهى) ساهى وزننده خالى ومعطل اولان خانه يه
دينور يقال بيت باه اى خال معطل (الابهاء) همزه نك كسريله اوى خالى ومعطل قلمق معناسنه در (البهى) بهى
وزننده اوخالى ومعطل اولمق معناسنه در يقال ابهى البيت ابهاء فبهى بهيا من الباب الرابع اى اخلاه وعطله
فتخلى وتعطل (ابهى) غنى وزننده محدثيندر عروه دن روايت ايلدى (البهاء) بانك فتحيله كوزل اولمق
معناسنه در يقال بهو الغلام و بهى و بها بهاء من الباب الخامس والرابع والثانى والثالث اذا حسن واسم اوله رق
مستعملدر تقول قد ملأ عينى بهاؤه اى حسنه وسود كپوكنك ايشلامسنه دينور يقال ما الضف بهاء رغوة اللبن
اى و بيصه (المباهاة) مساواة وزننده حسن و بهاء خصوصنده مفاخره ايدوب يارشمق معناسنه در تقول
باهيته مباهاة فبهوته اى غلبته بالحسن (الابهاء) همزه نك كسريله قابى بوشالتمق معناسنه در يقال ابهى الاناء
اذا فرغه وآتلرى چاپولدن فارغ ومعطل قلمق معناسنه مستعملدر يقال ابهى الخيل اذا عطلها عن الغزو
وكوزل يوزلو اولمق معناسنه در يقال ابهى الرجل اذا حسن وجهه (التبهية) تاديه وزننده اوى كگبش ياپمق معناسنه در
يقال بهى البيت اذا وسعه وعمله (الباهية) اغزى ككبش قيويه دينور يقال بئر باهية اى واسعة الفم (التباهى)
تفاعل وزننده تفاخر معناسنه در يقال تباهوا اذا تفاخروا (بهيه) سميه وزننده تابعيه در روايت حديث
ايلدى (البى) عى وزننده (وابن بى) (وابن بيان) شداد وزننده خسيس ودنى وكم مايه شخصه دينور يقال هو
بى وابن بى وابن بيان اى خسيس و بونلر معناى آتيدندر هى بن بى آدم عليه السلام اولادندن ايدى وقتا كه
سائر اولادلرى ربع مسكوندن بر طرفه متفرق اولدقلرنده اولدخى برجانبه عازم اولوب لكن نابديد اولمغله من بعد نام
ونشانى محسوس اولمدى شارح ديركه بو مناسبتله عربلر كنام و بيقدر اولان كمسه ده استعمال ايلديلر
و يوسف بن هلال بن بيه كه ميه وزننده در محدثدر (بياك الله) بانك فتحى و يانك تشديديله كه تفعيلدن ماضى ودعادر
اضحكك الله معناسنه دركه حق تعالى دائما سنى خندان وشادان قلسون ديمكدر ياخود قربك ياخود جاء بك
معناسنه دركه حق تعالى دائما سنى مطلوبكه قاوشدرسن ديمكدر ياخود بوأك معناسنه دركه سنى منازل رفيعه يه
ياخود مأواى جنته اسكان ايلسون ديمكدر حياك لفظنه ازدواج ايچون واوى يايه وهمزه سى الفه قلب اولنمشدر
وعند البعض حياك لفظنه اتباعدر زيرا عربلر مزدوجا حياك الله و بياك ديرلر و بو قول موجه در كلدر وحياك لفظى
تحيه دندر سلم الله عليك معناسنه در قال الشارح وفى النهاية فى حديث آدم عليه السلام انه استحرم بعد قتل ابنه مائة
سنة فلم يضحك حتى جاءه جبريل عليه السلام فقال حياك الله و بياك قيل هو اتباع لحياك وقيل معناه اضحكك وقيل
عجل لك ما تحب وقيل اعتمدك بالملك وقيل تعمدك بالتحية وقيل اصله بوأك مهموزا فخفف وقلب اى اسكنك

ت

منز لا فی الجنة وهیاك له قالدیكه مؤلف اتباع قولنی واوك وجودینه مبنی تزییف ایلدی لكن اتباعك حرف واو ایله
ورودی جائزدر پس بیا كلمه سی معناسنه دال اولدیغی صورتده تبیهٔدن اولور وزمخشری مقدمه ده حیاك الله وبیاك
قولنی خدای تراحیات دهاد وبركات دهاد عبارتیله تفسیر ایلكله حق تعالی سكا حیات وبركات ویرسون دیمك
اولور ومحمد بن عبد الجبار بن بیا شیخ سلفی درو ابن بای محدثدر (التبیی) تفعیل وزننده برنسنه بی بیان وایضاح
ایلمك تبیین معناسنه درتقول بییت الشیء اذا بینته وبرنسنه یه قصد ایلمك معناسنه درتقول بییت الشیء اذا تعمدته
فصــــــــــــل التاء الفوقیة الیاء (التأی) سعی وزننده سبق وتقدم ایلمك معناسنه در یقال تأی فلا نا تأیا
من الباب الثالث اذا سبقه الواو (التبو) تانك فتحی وبانك سكونیله دشمنه غزا وچاپول ایدوب غنیمته نائل اولمق
معناسنه در یقال تبا الرجل یتبو تبوا اذا غزا وغنم الواو (توا الفسیلة) تای اولا نك فتحی وثانیه نك سكونیله والف
تثنیه ایله خرما فدانلرینك تپه سنده ایكی طرفلو ذوابه لر میعنی زلف طرزنده خرده دالره دینور بورادة توا القلنسوه
نسخه لری غلطدر الیاء (التی) تای مثلثه ایله ظبی وزننده مقل دیدكلری یمشدن مرتب سو یقه دینور وخرمانك
قبوغنه دینور تتاة دخی دینور حصاة وزننده الیاء (التاحی) حای مهمله ایله ساهی وزننده بغچوانه دینور خادم البستان
معناسنه الیاء (التری) تانك فتحی ورانك سكونیله برایشی بردن طوتمیوب شیئا بعد شیء طوتمق معناسنه در یقال تری
فیه تریا من الباب الثالث اذا تراخی (الاتراء) همزه نك كسریله آرالرنی آچه رق اعمال متتابعه ایشلمك معناسنه در
یقال اتری الرجل اذا عمل اعمالا متواترة بین كل عملین فترة الواو (المتاساة) مواساة وزننده برآدمی استخفافله
آزرده ایلمك معناسنه در یقال تاساه اذا آذاه واستخف به الواو (التطو) خطو وزننده ظلم وجور ایلمك
معناسنه در یقال تطاه یتطوه تطوا اذا ظلمه وجار علیه الیاء (التعی) سعی وزننده سكرتمك معناسنه در
یقال تعی الرجل تعیا من الباب الثالث اذا عدا الواو (التغی) تانك فتحی وغین معجمه نك سكونیله
قیز كولمسنی ستر ایله پصدرمغه اقدام ایدوب لكن ضبط ایده میوب تغ تغ دیه رك كولمك معناسنه در
یقال تغت الجاریة الضحك تغوا من الباب الثالث اذا ارادت ان تخفیه ویغالبها (التغی) الی وزننده ضحك
عالی معناسنه در (التفه) صرد وزننده تفف ماده سنده بیان اولندی الواو (التلو) سمو وزننده بركسنه یه
او یوب آردنجه كتمك معناسنه درتقول تلوته تلوا اذا تبعته ویقال تلیته كرمیته شارحك بیاننه كوره بو لادریت
ولا تلیت كلامنده ازدواجه محمولدر وترك ایلمك معناسنه اولمغله ضد اولورتقول تلوته وتلوت عنه ای تركته وبرآدمی
مخذول ایلمك معناسنه در تقول تلوته وتلوت عنه اذا خذلته (التلیته) تأدیه وزننده بو دخی بركسنه یه تابع اولمق
معناسنه درتقول تلیته اذا تبعته وفریضه دن صكره نافله قلمق معناسنه مستعملدر كه فریضه یه نافله یی اتباع
ایلمش اولوریقال تلی صلاته ای اتبع المكتوبة تطوعا وبركسنه نذرینی ادا ایلمك معناسنه در یقال تلی الرجل اذا قضی
نذره وحیاتدن اخر رمق معنا سنه در یقال تلی الرجل اذا صار باخر رمق من عمره (التلاوة) كتابه وزننده
قرآن كریم اوقومق علی قول اعم درهر كلامی اوقومق معناسندندر تبعیت معناسنه درتقول تلوت القرآن اوكل
كلام تلاوة اذا قرأته (التتالی) تفاعل وزننده نسنه پیدرپی اولمق معناسنه در یقال تتالت الامور اذا تلی
بعض بعضا (الاتلاء) همزه نك كسریله برنسنه یی اخره تابع قلمق معناسنه درتقول اتلیته ایاه اذا اتبعته
وبركسیه برنسنه یی احاله وتفویض ایلمك معناسنه درتقول اتلیته علیه اذا احلته وبرآدمه عهد وامان ویرمك
معناسنه درتقول اتلیته ذمة ای اعطیته ایاها مؤلف بونی تكرار ایلمشدر ومدیون ذمتنده مطلوبدن برمقدارینی
الیقومق معناسنه درتقول اتلیت حق عنده اذا ابقیت منه بقیة وبرآدمه سهم جوار ویرمك معناسنه درتقول
اتلیته سهما ای اعطیته لیستجیر به عربك عادتی بودر كه بركسه برینك جوارو امانته اولوب براخر سمته عزم ایلدكده
اندن معلم واسمی مرسوم اوق استصحاب ایدر جوارنده اولدیغنه نشان اولمغله اثناء راهده تعرضدن امین اولور
واتلاء ناقه نك ولدی اردنه دوشمك معناسنه در یقال اتلت الناقة اذا تلاها ولدها (الاستتلاء) بركسه یی برنسنه یه
تابع اولمق ایچون چاغروب ایستمك معناسنه در یقال استتلاه الشیء اذا دعاه الی تلوه (التلو) عدو وزننده
دائما غیره اتباع ایدن آدمه دینور یقال رجل تلو ای لایزال متبعا (التلو) تانك كسریله برنسنه نك او یونتبسنه دینور
یقال هو تلوه اذا كان یتلوه وبلند ورفیع نسنه یه دینور یقال انه تلو القدر ای رفیعه وشول دوه یاوریسنه دینور كه
سوددن كسیلوب كركی كبی بیودكدنصكره ینه اناسنك اردنه دوشوب كزر اوله جمعی اتلاء كلور واشك وقاطر
صو یاسنه دینور یقال رأیته یجر تلوا ای ولد الحمار او البغل مؤنثی تلوه در وتلو اجفار حد نی كچمش اوغلاغه
دینور كه تركیده چپش تعبیر اولنور وكوز اوا ثلندن مقدم طوغمش قیونه دینور كه طوقلی تعبیر اولنور (التلو) تانك

فتحیله قاطر صو یاسی المق معناسنه در یقال تلا الرجل تلوا اذا اشتری تلوا ای ولد البغل (التلی) غنی وزننده
چوق یمین ایدن آدمه دینور یقال رجل تلی ای کثیر الایمان ومالی چوق اولن کمسه یه دینور یقال رجل تلی ای الکثیر
المال (التلیة) بقیه وزننده ومراد قیدر کرک دین وکرک سائر نسنه اولسون (التلاوة) تمامه وزننده بودخی بقیه
معناسنه در یقال فیه تلیة وتلاوة ای بقیة (التلاء) سحاب وزننده عهد وذمت وامان معناسنه در یقال
اعطاه تلاء ای ذمة وجوار اوشول اوقه دینور که عادت عرب اوزره برآدمه امان ویروب زیر حمایته الان کمسه نك
اندن اسمی مرسوم اوله تا که اول آدم بریره کتدکده اول اوقی استصحاب ایدوب کوستورمکله تعرضدن مأمون اوله
بینلرنده لکاسهم الجوار تعبیر ایدرلر (التلی) رضا وزننده برنسنه دن برمقدار بقیه قالمق معناسنه در یقال تلی
من الشهر کذا تلا من الباب الرابع اذا بقی (التتلی) تجلی وزننده برنسنه نك اردنه دوشوب کرکی کبی اراشدرمق
معناسنه در یقال تتلاه اذا تتبعه (التوالی) تالی وتالیه نك جمعیدر برنسنه نك کیروسنده ودینه اطلاق اولنور
وتوالی الخیل اتلرك صغری یلرینه یا خود قویرقلریله اردایاقلرینه اطلاق اولنور وتوالی الظعن حشم نشین کوجلرینك
اردلرنده کلنلره اطلاق اولنور (تلوی) فعولی وزننده که تشدید واو ایله در برطرزده کوچك سفینه اسمیدر
شارحك بیاننه کوره بیوك کیلرك اکسه لرنده اولان صندل اوله جقدر (التلیان) ترهات وزننده برصو یك آدیدر
(المتالی) مصیك فتحیله بهار کلدکجه طوغورمزلولان ناقه لره دینور ظاهرا مفردی متلاء در یقال ابلهم متال ای لم
تنتج حتی صافت و ی (التناوة) (والتنایة) کتابه وزننده اهل علم اولان کمسه مذاکره ومدارسه یی ترك واهمال
ایلمکه دینور قال الشارح کان حمید بن هلال من العلماء فاضرت به التناوة ای ترك المذاکرة وهجران المدارسة
(الواو) (التهو) سهو وزننده غافل اولمق معناسنه در یقال تها الرجل یتهو تهوا اذا غفل (التهواء) تانك کسریله
کیجه دن بر بلوکه دینور یقال مضی تهواء من اللیل ای طائفة منه (تهیه) سمیه وزننده اسم بنت الجون درکه
روایت حدیث ایلدی (الوو) (التو) تانك فتحی وواوك تشدیدیله فرد و یکتا معناسنه درکه تك دیمکدر یقال هو
تو ای فرد و برقات ایپه دینور جمعی اتواء کلور ومنه یقال کان الحبل توا فصار زوا و بیك نفر سواری یه اطلاق اولنور
یقال وجه الامیر من خیله بتوای بالف ودنیا وآخرت شغلندن فارغ وتهی بیکار وتهکاره دینور یقال رجل توای
فارغ عن شغل الدارین ودیکیلوب طوران بناء وعمارته دینور بولده قطعا توقف ایلیوب بریره دوش طوغری
اوق کبی کلان آدمه دینور اکر نوعا ابرکیلوب سکته ایدرسه اطلاق اولنمز یقال جاء فلان توا ای قاصدا لایعرجه
شیء (التوة) ها ایله ساعت زمانی معناسنه در یقال مضت توة من النهار ای ساعة الواو (التوی) هوی وزننده
هلاك اولمق معناسنه در یقال توی المال توی من الباب الرابع اذا هلك (الاتواء) همزه نك کسریله هلاك
ایلمك معناسنه در یقال اتواه الله ای اهلکه (الثوی) غنی وزننده هلاك وتلف اولمش نسنه یه دینور و بحلده
مقیم اولان آدمه دینور (التوا) رضا وزننده برکونه تمغادرکه دوه نك قالچه سنه و بیوننه صلیب شکلنده باصیلور
(توی) سمی وزننده همدان اعمالندن برموضعدر احمد وعبدالله ابنا الحسین التویسان المحدثان اورادندر وتی
وتاء حرفلری حروف لینه یاننده مرسومدر (التایة) طایه وزننده وجمیع معنالرنده مراد قیدر کما سیذکر
ث
فصـــــــــــــــل الثاء (المثلثة) (الثأی) سعی وزننده (والثأی) ثری وزننده برنسنه یی افساد ایلمك
معناسنه در یقال ثأی الشیء وثأه ثأیا وثأی من الباب الثالث اذا افسده وجرح وقتل وضرب مقوله سیله خاصة
فساده ویرمك معناسنه در یقال ثأی بینهم ای افسده بالجرح والقتل ونحوه و بو معنالرده اسم اولور یقال
هو یرأب الثأی والثأی ای یصلح الفساد ویقال عظم الثأی بینهم ای جراحات وقتل وضرب وقربه ومطهره
مقوله سنك دیکشنی سوکمك علی قول دیکرکن بیرزی قالین قوللنوب دیکجك رشمه یی یاخود ایپی انجه ایلمك
معناسنه درکه بدجه دیکش اولور یقال ثأی الادیم وثأه اذا خرم خرزه اوهوان یغلظ اشفاه و یدق السیر
وضعف ورکاکت معنالرینه در یقال به ثأی وثأی ای ضعف ورکاکة وثأی ثری وهو وزننده یاره اثرینه ونشانه دینور
الاثاء همزه نك کسریله جرح وقتل ایلمك معناسنه در یقال اثأی فیهم اذا قتل وجرح (الثأوة) ثمره وزننده یك
یاشلو دیشی قیونه دینور وآزق وز یون قیونه دینور وچوق نسنه دن قالمش آزجه بقیه یه دینور یقال عنده ثأوة
ای بقیة قلیلة من کثیر (الیاء) (التثبیة) تأدیه وزننده برکدرمك معناسنه در یقال ثبی الشیء اذا جمعه و برنسنه یه
مداومت ایلمك معناسنه در یقال ثبی علی الامر اذا دام علیه وحال حیاتده اولان آدمه مدح وثنا ایلمك معناسنه در
یقال ثبی علی زید اذا مدحه واثنی علیه و برنسنه یی اصلاح ایلمك معناسنه در یقال ثبی الشیء اذا اصلحه وآرترمق
معناسنه در یقال ثبی الشیء اذا زاده واتمام واکمال ایلمك معناسنه در یقال ثبی الشیء اذا اتمه وتعظیم معناسنه در

يقال ثباه اذا عظمه و بركسنه يدلرينك سيرت وطريقتنى التزام ايلمك معناسنه‌در يقال ثبى فلان سيرة ابيه اذا طار
بسيرته و بر آدم كندى حال ضرورت و احتياجندن شكايت ايلمك معناسنه‌در يقال لا يزال يثبى فلان اى يشكو
من حاله واحتياجه و بر كسنه نك ظلمندن والى و حاكمه استعدا و استغاثه ايلمك معناسنه‌در يقال ثبى على فلان
اذا استعدى عليه وشبراى جمع ايلمك معناسنه‌در يقال ثبى الشئ اذا جمعه وخبرنى جمع ايلمك معناسنه اولمغله
ضد اولور يقال ثبى الخبر اذا جمعه (الثبة) ثانك ضمى و بانك تخفيفيله حوضك وسطنه دينور و جماعت معناسنه‌در
على قول بر بلوك سوار يلره دينور جمع ثبات وثبون كلور ثانك ضميله يقال نفروا الى العدو ثبات وثبين اى جماعات
اوهى العصبة من الفرسان شارحك بيانته كوره اصلى ثبى ايدى (الاثبية) اثفيه وزننده بودخى جماعت معناسنه‌در
يقال عنده اثبية من الخيل اى جماعة وعمرو بن ثبى كه سمى وزننده‌در اصحابدندر (الياء الثنى) تاى فوقيه ايله ثرى
وزننده ياخود ظبى وزننده خرمانك قبوغنه ياخود كثرينه و ذوكنديسنه و طلاشنه دينور وصمان قرنتيلرينه
وطلاش وخاشاكنه دينور و غراره و چواله باصوب طولدرلقلرى صمان قرنتيلرينه وسائر خار وخاشاك مقوله‌سنه
دينور كه يوكك التنه بسط ايدرلر (الواو النجو) ثانك فتحى وجيمك سكونيله طمبوب ساكت اولمق معناسنه‌در
يقال نجا زيد ينجو نجوا اذا سكت ومتاعنى هر كسنه تفريق ايلمك معناسنه‌در يقال نجا متاعه اذا ثلثله وفرقه
(الانجاء) همزه نك كسريله اسكات ايلمك معناسنه‌در يقال انجاه اذا اسكته (الواو الثدواء) صحراء وزننده بر موضع
آديدر (الياء الثدى) ثانك فتحى و كسرى ودالك سكونيله (والثدى) ثرى وزننده خاصة نسوان قسمنك ممه سنه
دينور على قول اعم دركه ار وعورتك ممه‌سنه شاملدر و بومذكر ومؤنث اولور جمعى اثدى كلور همزه نك فتحى
ودالك كسريله وثدى كلور ثانك ضمى ودالك كسريله حلى وزننده اصلى ثدوى ايدى (ذو الثدية) مصغر بنيه سيله
سميه وزننده امير المؤمنين امام على المرتضى كرم الله وجهه اوزره خروج ايدن خارجيلرك رئيس و كبيرى اولان
حرقوص بن زهير نام شخصك لقبيدر على قول ذو اليديه دريای تحتيه ايله شارح ديركه الى پك قصه اولوب قولى
اولميوب همان ممه باشى كبى بلكيجه دك عبارت اولمغله ذو الثديه ايله ملقب اولمشدر وذو الثديه فرسان قريشدن
عمرو بن ودك لقبيدر كه خندق وقعه‌سنده صدمهٔ تيغ حيدر كرار ايله غلطيده جفرهٔ بوار اولدى (الثدياء) حمراء
وزننده بيوك ممه‌لى خاتونه دينور يقال امرأة ثدياء اى عظيمة الثدى (الثدى) هوا وزننده اصلانمق معناسنه‌در
يقال ثدى الشئ ثدى من الباب الرابع اذا ابتل (الثدو) بدو وزننده اصلانمق معناسنه‌در يقال ثداه يثدوه ثدوا
اذا بله (الثدية) سميه وزننده شول طوربه‌يه دينور كه سواريلر آتك اچينه اوق ادواتى اولان سكير و يلك مقوله‌سنى
وضع و توكيه بند ايدرلر (الثدنية) تأديه وزننده غداندرمك معناسنه‌در يقال ثداه اذا غذاه (الواو الثروة)
ثانك فتحى و رانك سكونيله چوقلغه دينور كرك ناس وكرك مال جهتيله اولسون يقال انه لذو ثروة اى كثرة
من الناس او المال وقر ايله ثريانك التقاء واجتماعى اولان كيجه‌يه دينور يقال هذه ليلة ثروة اى يلتقى القمر والثريا
فيها (المثراة) مرماة وزننده مالك تكثر و توفرينه باعث اولان شيئه دينور يقال هذا امراة للمال اى مكثرة له (الثراء)
بهاء وزننده ناس ياخود مال زياده اولوب چوغلمق معناسنه‌در يقال ثرا القوم او المال يثر و ثراء اذا كثر ونمى و بر
آدمك ملئه نسبت مالى اكثر اولمق معناسنه‌در يقال ثرا بنو فلان بنى فلان اذا كانوا اكثر منهم مالا (الثرى) هوى
وزننده بر آدمك مالى چوق اولمق معناسنه‌در يقال ثرى الرجل ثرى من الباب الرابع اذا اكثر ماله (الاثراء) همزه نك
كسريله بودخى مالى چوق اولمق معناسنه‌در يقال اثرى فلان اذا كثر ماله (الثرى) غنى وزننده چوق ماله دينور
يقال مال ثرى اى كثير وثرى واثرى احوى وزننده مالى چوق آدمه دينور يقال رجل ثرى واثرى اى كثير المال
(الثروان) سكران وزننده چوق وفراوان نسنه‌يه دينور يقال شئ ثروان اى غزير كثير وثروان بر رجل آديدر
(الثروى) سكرى وزننده زنكين خاتونه دينور يقال امرأة ثروى اى متمولة (الثريا) ثانك ضميله ثروى لفظندن
مصغردر كه اصلى ثريوادر وثريا النجم اسميدر كه فارسيده پروين وتركيده اولكر ديدكلرى طوپ كواكبدن عبارتدر
منازل قمردندر محلى ضيق اولوب كواكبى كثير اولديغندن اطلاق اولندى پس تصغيرى محلى اعتباريله اولور والنجم
معرفا آنك علم غالبيدر يقال طلعت الثريا اى النجم شارح ديركه يكرمى درت كوكب اولمق اوزره مرويدر وثريا
مكه‌ده بر قيو اسميدر وثريا بن احمد الالهانى محدثدر وثريا بغدادده معتضد خليفه بنا كرده‌سى ابنيه‌دن عبارت
بر عمارت آديدر ومحارب قبيله‌سى يورد لرنده بر اصولك آديدر (الياء الثرى) ثانك فتحى والفك قصريله نم وندى
معناسنه‌در ونمناك طپراغه دينور على قول شول طپراغه دينور كه اصلندقده صاقزلنوب ياپشقان چامور اولميه
وخير وحسنه معناسنه‌در يقال هو ذو ثرى اى ذو خير وارضه دينور تثنيه‌سنده ثريان وثروان دينور فتحاتله

جمعی اثراء كلور وثری مصدر اولور یر کرکی کبی قوریوب پکشدکدنصکره اصلنوب یومشمق معناسنه‌در يقال
ثريت الارض ثری من الباب الرابع اذا نديت ولانت بعد الجدوبة واليبس (الثرية) غنيه وزننده (والثرياء) حمراء
وزننده وصف مذکور اوزره اولان ارضه دینور وثریاء اصلندقده صاقزلنوب یاپشقان چاموراولمیان طپراغه دینور
ثری کبی (الاثراء) همزه‌نك كسريله یرك نمناك طپراغی چوق اولمق معناسنه‌در يقال اثرت الارض اذا كثرثراها (التثريه)
تأديه وزننده طپراغی اصلتمق معناسنه‌در يقال ثرى التربة اذا بلها ویوغورد کشنه صودوکوب ازمك معناسنه‌در يقال
ثری الاقط اذا صب عليه الماء ثم لته وبری صوله‌مق معناسنه‌در يقال ثرى المكان اذا رشه وبرآدم اللرنی یردن قالدرمیوب
یره یاپشوب طورمق معناسنه‌در يقال ثرى فلان اذا لزم يديه الثرى (الثريان) فتحاتله ثری لفظندن تثنیه‌در که ذکر
اولندی بومعنادندرکه یغمور قعر زمینه تأثیر ایدوب تانمناك طپراغه بالغ اولدی دیجك یرده التقى الثريان دیرلر
خصب ورخاء موقعنده و بین الرجلین سرعت اتفاق معرضنده ایراد اولنور و براعرابی عریان بدنی اوزره ساده
برکورك تلبس ایلمکله التقى الثريان دیدی که قاسیغی قیللریله کورکك تویلرینك بری برینه قاوشدیغندن کنایه ایلدی
(ابوثريه) سميه یاخود غنيه وزنلرنده اصحابدن سبرة بن معبد الجهنی کنیه سیدر الواو (الثطو) ثانك فتحی وطانك
سکونیله آدیم آتمق معناسنه‌در يقال ثطا الرجل يثطو ثطوا اذا خطا وچقرمق معناسنه‌در يقال ثطا بسلحه
اذا رمی به (الثطاة) حصاة وزننده برنوچك آدیدر (الثطی) ثانك فتحی والفك قصریله پك احمقلغه دینور يقال
به ثطى اى افراط الحمق (الثطى) غنى وزننده پك احمق آدمه دینور يقال رجل ثطى اى بين الثطى (الثطى) ثانك ضمی
وقصریله اور مجکلره دینور عناکب معناسنه (الاثطاء) افتعال وزننده کوشیوب سست ومسترخی اولمق
معناسنه‌در يقال اثطى الرجل اذا استرخى الياء (الثاعى) ساعى وزننده دائما اهل عرضلره قذف واتهام
ایدن شخصه دینور ثعى مصدریدر يقال رجل ثاع اى قاذف الواو (الثعو) ثانك فتحیله برجنس خرما آدیدر
علی قول ایری اولانه یاخود یومشمش قوروغنه دینور که اولمغه یوزطوتمش اولور معو کلمه سنده لغتدر الياء (الثغبة)
ثانك فتحی وغین معجمه‌نك سکونیله قبیله‌یه مستولی اولان جوع وفقر حالتنه دینور يقال اصاب الحى ثغية اى جوع
وافتقار الواو (الثغا) ثانك ضمی والفك قصریله قیون وکچی واهو مقوله‌سنك وضع وولادت هنکامنده آوازه‌لرینه
دینور و بعض قیون قسمنك دوداغنده اولان یریغه دینور وثغاء مصدر اولور قیون وکچی مقوله‌سی مله‌مك
معناسنه يقال ثغت الشاة تثغو ثغاء اذا صوتت (الثاغية) قیونه دینور ومنه ماله ثاغية ولاراغية اى شاة ولاناقة
(الاثغاء) همزه‌نك كسريله برآدمه قیون ویرمك معناسنه‌در تقول اتيته فما اثغى اى ما اعطى شاة وقیونی
یاکچی‌یی ملمتمك معناسنه‌در يقال اثغى شاته اذا حملها على الثغاء الواو (الاثفية) همزه‌نك ضمی وکسری وفانك
کسری ویانك تشدیدیله اوجاق طاشنه دینور که اوچ دانه سنی بری برینه چاتوب اوزرلرینه تنجره وضع ایدرلر
و یونی صحرالرده ایدرلر حالا شهرلرده دموردن اولور که ساج ایاغی تعبیر اولنور اول طاشك هربرینه واول دمورك
هرایاغنه اثفیه دینور اصل صاج ایاغنه منصب دینور مجازا اثفیه ده اطلاق اولنور جمعی اثافی واثافی کلور همزه‌لرك
فتحی ویانك تشدید وتخفیفیله وعرب بلرك رماه الله بثالثة الاثافی قوللرنده ثالثه‌دن مراد طاغ وقیا اولوب آنلرایله
داهیه‌دن کنایه ایلرلریله رماه الله بداهیة دیمکدر زیرا ایکی طاش چاتوب تنجره‌نك برطرفنی بریوکسك یره یاخود برقیه
کوشه سنه وضع ایدرلر استحکام ایچون واکا ثالثة الاثافی تعبیر ایدرلر (التأثيف) تفعيل وزننده (والايثاف) همزه‌نك
کسریله (والاثفاء) اجراوزننده (والتثفية) ترییه وزننده تنجره‌یی اوجاق طاشلری یاخود ساج ایاغی اوزره قومق
معناسنه‌در يقال اثف القدر وآثفها واثفاها وثفاها اذا جعلها على الاثافى مؤلف ایکی اولکی صیغه‌لری
استطرادا ذکر ایلمشدر نته که فاء بابنده بو ماده‌لری بیان ایلدیلر واثفاء برکسه اوچ خاتون آلوب اوجاق طاشی
ایلمك معناسنه مستعملدر يقال اثفى الرجل اذا تزوج بثلاث نسوة (المؤثفاة) میمك ضمیله اوجاق طاشلری اوزره
قونلمش تنجره‌یه دینور (الاثفيه) همزه‌نك كسريله جماعت انسانیه دینور (الثفو) (والثفى) ثالرك فتحی وفالرك
سکونیله برکسه‌یه تابع اولمق معناسنه‌در يقال ثفاه يثفوه ويثفيه ثفوا وثفيا اذا تبعه وثفى طرد ایلمك معناسنه‌در
تقول ثفيت القوم اذا طردتهم (التثفى) تشفی وزننده برآدمی کم مایه‌لك وبدکهرلك جبلتی مأمور ومکارمدن قاصر
ایلمك معناسنه‌در يقال تثفى فلانا عرق سوء اذا قصربه عن المكارم (المثفاة) میمك كسريله برکونه تمغادرکه
ساج ایاغی شکلنده اولور واوچ اری وفات ایلمش عورته دینور يقال امرأة مثفاة اذا كانت قد دفنت ثلاثة ازواج
وچوق اری وفات ایلمش عورته دخی دینور (المثفى) میمك كسريله مثفاة لفظنك مذکریدر (اثيفيه) بلهنيه وزننده
یمامه‌ده برقریه‌در (ذواثيفيه) عقیق مدینه‌ده برموضعدر الواو (الثقوة) ثانك ضمی وقافك سکونیله اوسکوره

تعبیر اولنان قابه دینور سکرجه معناسنه جمعی ثنوات کلور خطوات وزننده (الثنی) ثانك فتحی ونونك سکونیله برنسنه یی قاتنه قیوروب بوکمك معناسنه در یقال ثنی الشیء یثنی ثنیا من الباب الثانی اذا رد بعضه علی بعض وایکنجی اولمق معناسنه در تقول هذا واحد فاثنه ای کن ثانیه وتقول العرب هو لایثنی ولایثلث ای کبیر لایقدر ان ینهض لافی مرة ولافی مرتین ولافی الثالثة یعنی پك ملحم وتنومند اولمغله اوتوردیغی یردن بروایکی واوچ کره دیرنشله اباغه قالقمغه قادر اولمزن (التثنی) تأبی وزننده (والانثناء) انفعال وزننده (والاثنیناء) اعشیشاب وزننده (والاثناء) همزه نك وثاء مشدده نك کسریله که اصلی اثتناء ایدی افتعال وزننده تاء مهموسه لکده ثایه مناسب اولمغله ثایه قلب وادغام اولندی مجموعی برنسنه قاتنه اکیلوب بوکلمك معناسنه در یقال تثنی الشیء وانثنی واثنونی واثنی اذا انعطف (الاثناء) همزه نك فتحیله ثنی لفظنك که ثای مکسوره ایله در جمعیدر برنسنه نك قاتنه دینور یقال اثناء الشیء ای قواه وطاقاته وثنی الحیه یلا نك قیورلوب جورکلمسنه دینور یاخود قیورمنه و بوکومنه دینور وثنی الوادی دره نك بورغاجنه دینور جمعی اثناء کلور یقال اخذوا فی ثنی الوادی ای فی منعطفه وثنی الناقة ایکنجی قارنده طوغوردیغی ولده دینور کذلك اول ناقه یه ده ثنی دینور و برقوم وجماعتك اصل سید وسرکاردن دونجه اولان سوز صاحبنه دینور کتخدا کبی یقال هو ثنی القوم ای بعد السید وثنی اللیل کیجه نك برساعتنه یاخود مطلق وقتنه اطلاق اولنور یقال مضی ثنی من اللیل ای ساعة اووقت (المثانی) معانی وزننده مثناة کلمه سنك جمعیدر که ثنی کبی برنسنه نك قاتنه دینور یقال مثانی الشیء ای قواه وطاقاته ومثانی قرآن کریمك مجموعنه اطلاق اولنور آیت رحمت آیت عذابه مقترن اولدیغیچون یاخود مرة بعد مرة تثنیه وتکرار اولنان آیته دینور رحمن سوره سنده اولان آیت مکرره کبی یاخود مراد سورهٔ فاتحه در نمازك رکعتلرنده تکرار اولندیغیچون یاخود سورهٔ بقره دن سورهٔ براءه یه وارنجه سوره لردن عبارتدر یاخود مطلقا طولدن وایکیوز آیتدن آزاولوب سورهٔ مفصله دن زیاده اولان سوره در یاخود سورهٔ حج ونمل وقصص وعنکبوت ونور وانفال ومریم وروم و یس وفرقان وحجر ورعد وسباء وملائکه وابراهیم وص ومحمد ولقمان وغرف وزخرف ومؤمن وسجده واحقاف وجاثیه ودخان واحزاب سوره لرندن عبارتدر ومثانی العود طنبورلرك ولاغوته نك ایکنجی تللرینه دینور مفردی مثنی در لکن مشهور اولان ایکی تللی طنبوره دینور بلغاری ورضوه کبی ومثانی الوادی دره نك بوکلم و بورغاجلرینه دینور ومثانی الدابه طوارك دیرسکلریله دیزلرندن عبارتدر بوکلدکلری سببیله (الثانیة) شول قیونه دینور که من غیر علة بیونی اکوب بوکراوله یقال شاة ثانیة ای بینة الثنی عنقها لغیر علة (الاثنان) همزه نك کسریله واحد لك ایکنجی قاتیدر که ایکی تعبیر اولنور مؤنثی ثنتان در واثنان کلمه سنك اصلی ثنی ایدر ثانك کسریله زیرا جمعیده اثناء دینور ابن وابناء کبی (التثنیة) تربیه وزننده برنسنه یی ایکی قلمق معناسنه در یقال ثناه ای جعله اثنین مترجم حقیردیر که فن صرفده تثنیه بوندن مأخوذدر بومناسبتله اشبو نفیسهٔ ادبیه قید اولندی معلوم اوله که شعراء عرب اشعارلرنده اکثر تثنیه وتیره سیله خطاب ایدرلر * قفانبك من ذکری حبیب ومنزل * وقان تزجرانی یا ابن عفان انزجر * مصرعلرنده اولدیغی کبی بعضلر اکثر مصاحب ایکی اولمق وجهیله توجیه ایدرلر لکن سمع قبوله احری اولان بودر که بو محللرده مراد تثنیهٔ افعال مع وحدة الفاعل در ظاهرده فاعله منقولدر یعنی مراد تکریر ندادرمع وحدة المنادی که تثنیه منادایه نقل اولنمشدر تأکید وکال اعتناء فائده سنه مبنی در پس قفانبك قولی سن طور سن طور بن بکاایده یم بن دیمکدر که بو تجوز صیغهٔ مع الغیر اولان نبك کلمه سنده دخی جاریدر وسائر نون جماعتله مؤدی اولان محللرده بو نکته یه دقت اولنه (ثنا) ثانك فتحیله ابن احمدر که محدثدر (مثنی) معنا وزننده (وثناء) غراب وزننده اثنین اثنین وثنتین ثنتین معنالرینه در یعنی اثنین اثنین وثنتین ثنتین کلمه لرندن معدوللردر ایکیشر ایکیشر دیمکدر یقال جاؤا مثنی وجاءت ثناء ای اثنین اثنین وثنتین ثنتین (الاثنان) همزه نك کسریله (والثنی) الی وزننده هفته کونلرندن بازار ایرتسی کوننك اسمیدر جمعی اثناء واثانین کلورو بعض اشعارده بغیرلام یوم اثنین عنوانده وارد اولمشدر شارح دیر که مؤلفك الاثنان عنوانده ایرادی حالت رفع اولدیغنه بناء در یوخسه ز بانزد اولان یوم الاثنین وکثرت استعماله اثنین در (الاثنوی) همزه نك کسریله دائما یالکز جه بازار ایرتسی کونی صائم اولان آدمه دینور یقال هو اثنوی ای یصوم الاثنین دائما وحده (الثنی الی) وزننده وایشی ایکی دفعه اشلمکه دینور ومنه الحدیث لا ثنی فی الصدقة ای لاتؤخذ مرتین فی عام اولاتؤخذ ناقتان مکان واحدة اولارجوع فیها وثنی رئیس وسرکاردن برمرتبه دون اولان صاحب کلام قومه دینور و بوکدن وقبلدن ایکی قات بوکلمش ایپه دینور (مثنی الایادی) معنی المبادی وزننده برآدمه احسانی بریاخود زیاده اوله رق اعاده وتکرار ایلمکه دینور علی قول شول حصه لره دینور که قمار ایچون ذبح اولان دوه دن فضله کلد کده

كرمادن برى انى اشتراوقاردن خارج اولنلرى اطعـام ايدر (المثناة) ميمك فتحى وكسريله يولك وقيل مقوله سندن
يو كلمش ايمه دينوروكتاب اللهك غيرى كتابدن استكتاب واستنساخ اولنمش كلامه دينور كويا كه كتاب اللهدن استكتاب
اولنان مبدأ و بومثناة اعتبار اولنور وعند البعض شول دوزنجه كتابه دينور كه موسى على نبينا وعليه السلا مدنصكره
احبار بنى اسرائيل بينلرنده عندلرندن وضع وترتيب ايدوب دخوا هلرى اوزره ديلدكلرى نسنه يى تحليل وتحريم
ايلديلر على قول غناء وطرب ونغمه يه اطلاق اولنور ياخود فارسيده دو بيتى ديدكلرى شعردن عبارتدر كه حالا مثنوى
تعبير اولنور قال الشارح ومنه حديث ابن عمر رضى الله عنه ومن اشراط الساعة ان يقرأ فيما بينهم بالمثناة ليس احد
يغيرها (الثناية) (والثناء) هالرك كسريله بونلرده يوكبن وقيلدن بو كلمش ايمه دينور (الثنيان) بنيان وزننده بودخى
ايكنجى مرتبه ده اولان سوز صاحبنه دينور جمعى ثنيه در ثاى مكسوره ايله ورأى وعقل وتدبيردن عارى آدمه دينور
ورأى فاسده دينور (الثنى) هدى وزننده بودخى ايكنجى رئيسه دينور (الثنية) بليه وزننده يوقشه دينور على
قول يوقشده اولان يوله ياخود طاغده ياخود طاغده اولان يوله ياخود طاغه صعود ايده جك يوله دينور تركيده بلاك
تعبير اولنور كاف عجمى ايله يقال سلكوا ثنية اى عقبة اوطريقها او الجبل او الطريقة فيه او اليه شارح دير كه مقتضاى
ماده اوزره اكرى بوكرى اولان يوقش اولمقدر وثنيه شول ذواته اطلاق اولنور كه حق جل وعلا انلرى صعقه دن
استثنا ايلشدر مؤلفك مرادى حديث آتيدر روى عن كعب انه قال الشهداء ثنية الله فى الخلق كانه تأول قوله تعالى
ونفخ فى الصور فصعق من فى السموات ومن فى الارض الا ماشاء الله فالذين استثناهم الله من الصعق الشهداء
لانهم عند ربهم احياء يرزقون كذا فى النهاية وثنيه استثناء معناسنه در يقال حلف يمينا ليس فيها ثنية اى استثناء
ودرت اوك ديشلرك هر برينه دينور كه ايكيسى اشاغيده وايكيسى يوقريده اولور جمعى ثناياء كلور وشول ناقه يه دينور كه
ايكنجى ياشنه وارمش اوله مذكرنده ثنى دينور غنى وزننده ودرت ياشنه كيرمش قسراغه دينور كذلك مؤنثى ثنى دو
واوج ياشنه كيرمش قيون وكچى وصغره دينور حيوانات مذكوره سن مز بورده ثنيه لرنى القا ايلديكيچون اطلاق اولنور
وخرمالق پازارندن استثناء اولنمش خرما اغاجنه دينور مراد بر خرمالق بيع وايجار اولندقده ايچندن كندى نفسيچون
افراز اولنان اغاجدر (الثنيا) (والثنوى) بشرى وزنلرنده (والثنية) غرفه وزننده مذبوح اولان دوه نك باشنه
واياقلرينه اطلاق اولنور ذابح انلرى كندى نفسيچون استثنا ايدر اولديغنه مبنى وثنيا اسم اولور استثنا اولنان
شيئه دينور (المثناة) معلاة وزننده برموضعدر (مثنى) معنى وزننده بر رجل آديدر (الاثناء) همزه نك كسريله
دوه ثنى اولمق معناسنه در كه التى ياشنه وارمقدن عبارتدر يقال اثنى البعير اذا صار ثنيا وبر آدمى وصف ايلمك معناسنه در
مدحله ياخود ذم ايله ياخود مدحه خاصدر كما سيذكر يقال اثنى عليه اذا وصفه بمدح اوذم اوخاص بالمدح (الثناء)
ثانك فتحيله (والتثنية) تأديه وزننده اسملر در بر آدمى مدح ياخود ذم جهتيله وصف ايلمكه دينور على قول مدح
جهتنه خاص در يقال طيره بالثناء والتثنية اى الوصف بمدح اوذم اوخاص بالمدح بوراده تثنيه اسم در ومصدر اوله رق
استعمـال اولنور يقـال ثنى عليه بمعنى اثنى (الثناء) كتاب وزننده فناء معناسنه در كه خانه نك حولوسنه و بوره سنه
دينور ودوه نك ديزى باغنه دينور و بو ابن سيده دن منقولدر مترجم دير كه صاحب مصباحك بياننه كوره ثنيا بشرى وزننده
وثنوى فتحتينله وقصر ايله استثناء لفظندن اسملر در واستثناء عطف الحبل معناسندن استفعال در عن حرفيله در
وصرف معناسنه استعمال اولنور پس نحو يون بو معنادن اخذ ايلشلر در كه عاملى مستثنادن صرف وتحويلدن عبارتدر
وبعض عباره ده مثنويه تعبيرى وارد اولمغله استثناء معناسنه در الواو (الثهو) سهو وزننده احمق اولمق معناسنه در
يقـال ثها الرجل يثهو ثهوا اذا حمق (المثاهاة) مباهاة وزننده مقاوله معناسنه در يقـال ثاهاه اذا قاوله الياء
(الثواء) ثانك فتحيله (والثوى) عتى وزننده بر يرده چوق زمان مكث واقامت ايلمك على قول قونمق معناسنه در
يقـال ثوى المكان وبالمكان يثوى ثواء وثويا اذا اطال الاقامة به اوزل وقبره قونمق معناسنه در يقـال ثوى الميت على
المجهول اذا قبر (الاثواء) همزه نك كسريله ثواء معناسنه در يقـال اثوى المكان بمعنى ثوى به و بر آدمى بر يرده مقيم ايلمك
معناسنه در تقول اثويته فيه اذا الزمته الثواء فيه و بر آدمى مهمان ايدنمك معناسنه در تقول ثويته اذا اضفته (التثوية)
تسويه وزننده بودخى بر آدمى بر يرده مقيم قلمق معناسنه در تقول ثويته اذا الزمته الثواء واولمك معناسنه مستعملدر
يقـال ثوى فلان اذا مات (المثوى) مأوى وزننده منزل معناسنه در جمعى مثاوى در يقـال نزلوا مثوى
مباركا اى منزلا (ابو المثوى) قوناق صاحبنه دينور رب المنزل معناسنه ومهمانه دينور ضيف معناسنه
(الثوى) غنى وزننده مهمان ايچون تهيئه وترتيب اولنان اوه واوطه يه دينور يقـال انزلوه ثويا اى بيتا مهيأ للضيف
ومهمانه دينور يقـال هو ثويه اى ضيفه واسير وكرفتاره دينور وحرمين شريفينك برنده مجاور اولان آدمه

دینور (الثویة) غنیه وزننده برموضع آدیدر وکشینك خاتوننه دینور یقال هذه ثویة فلان ای مرأته وثوبه وثایه
یوللرده نشان ایچون منصوب اولان شول میله دینور که قاعد کسه‌نك قدی مقدارنجه اوله وثایه او به‌دن بعید اولان
دوه یتاغنه دینور یاخود او به‌نك یوره سنده اولاننه دینور (الثوة) کوه وزننده بودخی قاعد آدمك قدی مقدارنده
اولان میله دینور وخرت مرت خانه اسبابنه دینور جمعی ثوی کلور هدی وزننده وبعضلر دیدیکه ثوه وثوی جثی
وزننده یومق طرزنده شول بچاوره یوالغنه دینور که اوزرنده یایق یاید قلری قازغك اوزینه قورلرتا که طلوم دلنوب
یرتلمیه و بعضلر عندنده ثوه طبراغی قالین هوبك یره دینور که بعضا اوززینه طاشدن ایوق نصب ایدرلر یول بیلنمکه
علامت اولمق ایچون و بعضلر دیدیکه ثوه شول پلاس و بچاور مقوله سنه دینور که یایق ایتدکلری طلومی
یردن حفظ ایچون آلتنه قورلر (الثاوة) ثایه معناسنه در که او به‌دن بعید یاخود او به‌نك چوره سنده اولان دوه یتاغنه
دینور (ثاءه) حاله وزننده برموضعدر (الثاء) حروف هجاد ندر (الثاویة) ثاء حرفنده اولان قافیه در یقال قافیة
ثاویة ای علی حرف الثاء الیاء (الثیة) نیه وزننده قیون یتاغنه دینور آغیل وماندره کبی فصل الجیم

ح

الیاء (الجأی) قصر ایله جوی وزننده (والجئة) ثبه وزننده (والجؤوة) جعوه وزننده آت ودوه الواننده برکونه
لوندر که قیرمزی یه مائل بوزلقدر علی قول بولانق اشقرلقدر که دمور پاسی لوننده اولور یقال جئی الفرس
وجأی جأی وجئة وجؤوة من الباب الرابع والثالث وهو غبرة فی حمرة او کدرة فی صدءة (الاجئواء) ارعواء وزننده
بودخی آت ودوه لون مذکور اوزره اولمق معناسنه در یقال اجئوی الفرس بمعنی جئی (الاجوی) احوی وزننده
صفتدر لون مذکور اوزره اولان آته دینور مؤنثنده جأوی دینور سکری وزننده (الجؤوة) جعوه وزننده طبراغی
قرامتق ارض غلیظه یه دینور الواو (الجأی) جیمك فتحی وهمزه نك سکونیله لباسی دیکوب اصلاح ایلمك
معناسنه در یقال جأی الثوب جأوا من الباب الثالث اذا خاطه واصلحه ومواشی یی حفظ ایلمك معناسنه در یقال
جأی الغنم اذا حفظها و برنسنه یی اورتوب بورتمك معناسنه در یقال جأی الشیء اذا غطاه وکتم وستر ایلمك
معناسنه در یقال جأی الشیء اذا کتمه وستره و آلیقومق معناسنه در یقال جأه اذا حبسه ومنه یقال احمق
لایجأی مرغه ای لایحبس لعابه یعنی اغزینك سالیاسنی طوتمیوب دائما آقیدر و بو ضرب مثلدر کتم راز ایلمین کمسه
حقنده ضرب اولنور ومنع ایلمك معناسنه در یقال جأه اذا منعه شارحك بیاننه کوره مسح نسخه سی غلطدر
و برتوق یمامق معناسنه در یقال جأی السقاء اذا رقعه (الجأوة) کتابه وزننده ایچنه تنجره وضع اولنان ظرفه
دینور یاخود اوزرینه تنجره قونیلان نسنه یه دینور کرك دریدن وکرك سائردن اولسون (الجاء) کتاب وزننده (والجواء
والجیاءة) جیملرك کسریله بونلرده جأوه معناسنه در (المجئی) مرمی وزننده شول طلومه دینور که بعض یری
ازیلوب یاخود برتلمش اولمغله ایچ یوزندن وطشره سندن قرشولقلی یامه اورلمش اوله یقال سقاء مجئی اذا کان
قدقوبل بین رقعتین من وجهیه (جؤه) تبه وزننده یمنده برقریه آدیدر (جؤیه) سمیه وزننده بررجل اسمیدر
(الجأوة) فروه وزننده قیتلغه دینور یقال اصابتهم جأوة ای قحط یی و (الجبایة) (والجباوة) کتابه وزنلرنده
متفرق نسنه یی دیروب برکدرمك معناسنه در یقال جبی الخراج یجبی کرمی یرمی وجبی یجبو کدعا یدعو جبایة وجباوة
من الباب الثانی والاول اذا جمعه بوراده کسعی یسعی نسخه سی غلطدر (الجبا) جیمك حرکات ثلاثی والقك
قصریله (والجبی) جیمك فتحیله ناسی کذلك حوضه صویی اورادن بورادن کتوروب برکدرمك معناسنه در
یقال جبی القوم ومنهم وجبی الماء فی الحوض جبا مثلثة وجبیا اذا جمعه مؤلفك سوقنه کوره جبایه وجباوه خراج
ووظایف مقوله سنده مستعملدر (الجبی) عصا وزننده قیوقاز یلجق مکانه دینور وقیونك کنارنه دینور ودوه لری
سقی ایدن کمسه قیویه برکون مقدم کلوب دوه لر ایچون حوضه برکدردیکی صویه دینور که ایرتسی کون دوه لری
کتوروب سقی ایدر یقال اسق ابلی من جبا حوضك بوراده مؤلف مسامحه ایلمشدر (الجابیة) بیوك حوضه دینور
یقال جفنة کالجابیة وهی الحوض الضخم وجامعت معناسنه در ودمشق قضاسنده برقریه آدیدر (باب الجابیة)
دمشق دروازه‌لرندن بریسیدر که قریهٔ مرقومه سمتنه کشاده در (الجابی) چکرکه یه اطلاق اولنور اوقاف جابیلری
چکرکه‌دن مضردر (الجبایا) عطایا وزننده شول اشمجاره دینور که قازلد قدنصکره ایچنه باغ چبوقلری نصب
اولنه (الاجتباء) افتعال وزننده اورنه یلمك معناسنه در یقال اجتباه اذا اختاره (التجبیة) تأدیه وزننده برکسه
اللرنی رکوع هیئتنده دیزلرینه قومق علی قول سجود هیئتنده یره قومق یاخود یوزی اوزره یره قپانمق معناسنه در
یقال جبی الرجل اذا وضع یدیه علی رکبتیه او علی الارض او انکب علی وجهه ورکوع ایدن آدمك هیئتی اوزره ایاغه
قالقمق معناسنه در که اللرنی دیزلرینه قیوب آکیله رك قالقمقدر زیرا حالت نمز بوره ده اعضاسنی جمع ایتمش اولور

قال الشارح وفی حدیث عبدالله بن مسعود انه ذکر القیامة قال ویجبون تجبیة رجل واحد قیاما لرب العالمین وهی
ان یقوم قیام الراکع (الاجباء) همزه نك کسریله دوه صاحبی زکات آلمغه مباشر اولان کسه‌دن دوه‌لرنی قاچروب
نابدید ایلمك معناسنه در یقال اجبی ابله اذا غابها عن المصدق واکینك صلاحی ظاهر اولمزدن مقدم صاتمق
معناسنه‌در یقال اجبی زرعه اذا باعه قبل بدو صلاحه الواو (الجبوة) جیمك کسریله (والجبا) جیمك کسری والفك
قصریله (والجباوة) (والجبایة) کتابه وزننده (والجبا) عصا وزننده بونلرده دیروب برکدرمك معناسنه‌در واویه
ویائیه‌در یقال جبا المال یجبوکدعا یدعو وجبا یجبی کرمی یرمی جبوة وجبا وجباوة وجبایة وجبا من الباب الاول
والثانی اذا جمعه شارح دیرکه بوراده کسعی یسعی نسخه‌لری غلطدر یاخود اصلی مهموزدیین قوله مبنی‌درکه
باب ثالثدن اولور (الجابوة) (والجبوة) (والجباة) (والجبا) جیملرك کسریله (والجباوة) سحابه وزننده حوضده برکدرلمش
دیرتی صویه دینور (الجبا) عصا وزننده حوضه دینور علی قول قیو کنارنده صوچکن آدمك طوره‌جغی موقعه
دینور وقیونك یوره سنه وچوره سنه دینور جمعی اجباء کلور ومحمد بن ابراهیم الجابی محدثدر وعلی بن الجابی الخطیب
مقرئ ومتاخرین‌دندر الواو (الجثوة) جیمك فتحی وثای مثلثه‌نك سکونیله برآرایه برکلمش طاشلغه دینور وجسد
و بدنه دینور و برآتش کوزینه دینور یقال اخذ جثوة من النار ای جذوة و برنسنه‌نك اورته‌سنه دینور یقال جثوته
ای وسطه جمعلری جثی کلور جیمك ضمی وکسریله (جثی الحرم) جیمك ضمی وکسریله که جثوه مذکوره‌نك جمعیدر
حرم شریف حدودنده تعیین سنور ایچون برکدروب یغدقلری طاشلغه دینور یاخود شول دیکلمش بتلره دینورکه
جاهلیتده آنلر اوزره قربان ذبح اولنور ایدی بوراده جوهری وهم ایلدی یعنی بحارهٔ جمراتله بیان ایلدی (الجثو)
علو وزننده (والجثی) عتی وزننده دیز اوزره اوتورمق معناسنه درکه دیز چوکمك تعبیر اولنور علی قول
اياق بومقلرینك اوجلری اوزره طورمق معناسنه در یقال جثا الرجل یجثو ویجثی جثوا وجثیا من الباب الاول
والثانی اذا جلس علی رکبتیه اوقام علی اطراف اصابعه پس بو واویه و یائیه اولور (الاجثاء) همزه‌نك کسریله
برآدمی دیز چوکرتمك معناسنه در یقال اجثاه غیره اذا اقعده جثوا (الجاثی) اسم فاعلدر جمعی جثی کلور
جیمك ضمی وکسریله که مصدر بنیه‌سنده در اصلی جثوی ایدی جلوس کبی (المجاثاة) مباهاة وزننده برکسه ایله دیز دیزه
و یروب اوتورمق معناسنه‌در تقول جاثیت رکبتی الی رکبته (التجاثی) تفاعل وزننده بری برینه مقابل دیز چوکوب
اوتورشمق معناسنه‌در یقال تجاثوا علی الرکب اذا تقاعدوا جثیا (الجثاء) سحاب وغراب وزنلرنده شخص وقالبه دینور
تقول رایت جثاءه وجثاءه ای شخصه وعوض وجزاء معناسنه‌در یقال هذا جثاؤه ای جزاؤه و برنسنه‌نك مقدارنه
دینور یقال هو جثاء الف ای زهاؤه (جثی) سمی وزننده برطاغك آدیدر (الجثو) (والجثی) سرو ورمی وزنلرنده برکدرمك
معناسنه‌در تقول جثوت الابل جثوا وجثیتها جثیا اذا جمعتها الواو (الجحو) جیمك فتحی وحای مهمله‌نك سکونیله
برنسنه‌یی دبندن بودامق معناسنه در یقال جحاه یجحوه جحوا اذا استأصله و بر یرده مقیم اولمق معناسنه‌در یقال
جحا بالمکان اذا اقام به و یوریمك معناسنه‌در یقال جحا الرجل اذا مشی وآدیم آتمق معناسنه‌در یقال جحا الرجل اذا خطا
(الاجتحاء) افتعال وزننده بودخی برنسنه‌یی دبندن بودامق معناسنه‌در یقال اجتحاه اذا استأصله (جحوان) سلمان وزننده
بر رجل آدیدر (جحی) جیمك ضمیله هدی وزننده ابو الغصن دجین بن ثابت لقبیدر جوهری وهمندن ناشی اسمی
اولمق اوزره رسم ایلدی ومؤلف دجن وغصن ماده‌لرنده غریب ذکر ایلمشدر مترجم دیرکه حقیردیرکه اشبو جحی
عربك فی المثل نصر الدین خواجه‌لر یدر ساده دل برذاتدر کتب ادبیه ده قتی وافر داستانی مسطوردر از جمله
برتلاده برکون یری اوته برنسنه جستجو ایدرکن برکسه سیندن سؤال ایلدکده کچن هفته بوتلایه برمقدار اقچه
دفن ایلمشیدم حالا بولمیورم دیدی اول کسه آیا برنشان ایلمدمکی دیدکده بلی اول کون اوزرنده برسیاه سحاب
قطعه‌سی اولمغله آنی نشان ایتمشیدم دیو جواب ایلدی (الجحوة) خطوه وزننده ومراد فیدرکه بناء مره‌در واسم
اولورکه برآدیمه دینور و یوزه دینور وجه معناسنه (الجاحی) الی اوزچیره دست آدمه دینور یقال رجل جاح ای
مثاقف وتعدیل ارکان اوزره کوزل نماز قیلان آدمه دینور یقال هو جاح ای الحسن الصلوة الوو (الجخو) جیمك
فتحی وخای معجمه‌نك سکونیله کوده‌نك دریسی ککبش اولمق علی قول سولپوك وصارقق اولمق معناسنه در یقال
ببدنه جخو ای سعة الجلد واسترخاء و او یلقلر چلیمسز اتسزجه اولمق معناسنه در یقال بفخذیه جخو ای قلة
لحم وجخو دستی و بردق مقوله‌سنی بوزی قویی چویرمك معناسنه در تقول جخوت الکوز جخوا اذا کبته (الاجخی)
احوی وزننده کوده‌سنده جخو اولان کشی‌یه دینور مؤنثی جخواء در (التجخیة) تادیه وزننده مصلی سجده‌ده
قوللرنی آچوب قارنی یردن میدانلو ایلمك معناسنه در یقال جخی المصلی اذا خوی فی سجوده یعنی مد ضبعیه وتجافی

عن الارض وميل ايلمك معناسنه در يقال جخى الليل اذا مال و پيراكدن بل بوكلك معناسنه در يقال جخى الشيخ اذا انحنى ومنه الحديث (كالكوز مجخيا) يعنى فى وصف القلوب اى قلب مائل منحن شبه القلب الذى لايعى خيرا بالكوز المائل المنحنى الذى لايثبت فيه شئ بوراده جوهرى وهمندن ناشى ومنه قول حذيفة عنوانده ايراد ايلدى لكن نهايه ده دخى حذيفه يه مسنددركه راوى حذيفه اولور (التجخى) تفعل وزننده كه اصلى تجخوايدى بخوردان اوزره اكيلوب بخورلنمق معناسنه در يقال تجخى على المجمرة اذا تبخر ودستى مقوله سى يوزى قويى دورلمك معناسنه در يقال تجخى الكوز اذا انكب الواو (الجدا) عصا وزننده (والجدوى) نحوى وزننده هر يرى احاطه ايدن يغموره دينور على قول منتهاسى معلوم اولميانه دينور يقال وقع الجدا والجدوى اى المطر العام اوالذى لايعرف اقصاه وعطيه و بخششه دينور يقال قل جداه وجدواه اى عطيته وجدوى كلمه سنك تثنيه سنده جدوان دينور وجديان دينوركه نادر در فتحاتله (الجدو) جيمك فتحيله بخشش ويرمك معناسنه در يقال جدى عليه يجدو جدوا اذا اعطاه الجدوى و برآدمدن برحاجت ايستمك معناسنه در يقال جداه اذا سأله حاجة (الاجداء) همزه نك كسريله بودخى عطيه ويرمك معناسنه در يقال اجداه اى اعطاه عطية (الجادى) (والمجتدى) طالب عطيه يه دينور يقال رجل جاد ومجتد اى طالب الجدوى (الاجتداء) افتعال وزننده برآدمدن حاجت ايستمك معناسنه در يقال اجتداه اذا سأله حاجة (جدا الدهر) عصا وزننده مطر عام معناسندن مأخوذ شمول واستيعاب معناسنه مستعملدر ومنه يقال لاافعل ذلك جدا الدهر اى آخره يعنى ابدا وخير واسع معناسنه مستعملدر يقال به خير جدا اى واسع الياء (الجدى) جيمك فتحى ودالك سكونيله اركك اوغلاغه دينور جمعى اجدى كلور وجداء وجديان كلور جيملرك كسريله شارح ديركه مؤنثى عناق در وجدى بركوكب آديدركه قطب شمالى يوره سنده بنات نعش ايله بيله جه دوران ايدر شارح ديركه اكا منجملر جدى ديرلر مصغر بنيه سيله برج جدى ايله فرق ايچون وجدى دلو برجنه متصل اولان برجك آديدر و بين العرب بو متعارف دكلدر (الجدية) رميه وزننده (والجدية) تمره وزننده ايرم ديدكلرى ايچى طلوكچه ليجه نسنه دركه آت ايربنك وداته سمر ينك آلتنه قورلر جمعى جديات كلور بلبات وزننده بونى كرچه تركى اغتلرده ايرم واكره ديه رك بيان ايدرلر لكن بو عرب وتركانه مخصوصدر فارسيده كفچك دينور وجدية رميه وزننده اوزون اوزادى اقان قانه دينور وناحيه معناسنه در ومسك قطعه سنه دينور وانسان چهره سنك رنكنه دينور (جدية) سميه وزننده برطاغك آديدر (الجادى) (والجاديا) زعفرانه دينور وجادى خمر و باده يه دينور (الاجداء) همزه نك كسريله يارهدن قان اقمق معناسنه در يقال اجدى الجرح اذا سال (الجدى) جيمك فتحيله بركسه دن بخشش طلب ايلمك معناسنه در يقال جديته جديا اى طلبت جدواه (الجداية) جيمك فتحى وكسريله آهو ياورسنه دينور غزاله معناسنه (جدى) سمى وزننده ابن احطب دركه حيى بن احطبك برادر پدر وجدى بن بحتر شعرادندر (الجداء) غراب وزننده برعددى عدد آخره ضربدن حاصل اولان مبلغ حسابه دينور مثلا اوچى اوچه ضربدن حاصل اولان طقوز كبى يقال ثلاثة فى ثلاثة جداء ذلك تسعة الواو (الجذو) جيمك فتحى وذال معجمه نك سكونيله (والجذو) سمو وزننده اياق اوزره ثابت اولوب طورمق معناسنه در يقال جذا الرجل يجذو جذوا وجذوا اذا ثبت قائما وديزچوكوب اوتورمق على قول اياق پرمقلرينك اوجلرى اوزره بصوب طورمق معناسنه در يقال جذا الرجل اذا جثا اوقام على اطراف اصابعه وطواره كنه وصاقرغه يايشوب قالمق معناسنه در يقال جذا القراد فى جنب البعير اذا لصق به ولزمه و اوركچ يك ياغلو اولمق معناسنه در يقال جذا السنام اذا حمل الشحم (الاجذاء) همزه نك كسريله بودخى اياق اوزره ميل كبى ثابت اولوب طورمق معناسنه در يقال اجذى الرجل اذا ثبت قائما و بركسه كوزنى اوكنه ديكوب باقه رق طورمق معناسنه در يقال اجذى طرفه اذا نصبه ورمى به امامه ودوه كوشكنك اوركچى يك ياغلو اولمق معناسنه در يقال اجذى الفصيل اذا حمل فى سنامه شحما (الجواذى) جيمك فتحيله شول دوه لره دينوركه منبسط يوريموب طرنقلرى اوجنه بصه رق ديكنه يورر اوله لر مفردى جاذى وجاذيه در (الجذوة) جيمك حركات ثلاثيله بيوك آتشدن آلنان آتش پاره سنه دينور قبسه معناسنه وآتش كوزنه دينور وجذمه معناسنه دركه آتشلو كوسكو اوله جقدر بعد الالتهاب قلان آتشلو اوطون خرده سندن عبارتدر جمعى جذى كلور جيمك ضمى وكسرى والفك قصريله و جذاء كلور جبال وزننده يقال اتى بجذوة اى قبسة من النار والجمرة والجذمة (الجذاة) حصاة وزننده ايرى اغاج اومجه سنه وكتوكنه دينور جمعى جذاء كلور جبال وزننده و برموضع آديدر (الجاذى) قولاجى قصه آدمه دينور يقال رجل جاذ اى قصير الباع (المجذاع) محراب وزننده

مطراق تعبير اولنان دست چوبه دركه اعراب طائفه سى انكله لعب ايدوب ولدى الحاجه سلاح ايدرلر وقوش
منقارنه دينور (المجذوذى) اجذيذاء ماده سندن اسم فاعلدر منزلدن ياخود يولده بارخانه دن اصلا مفارقت
ايلميوب دائما وراده طوران آدمه دينور يقال هو مجذوذ اذا كان يلازم المنزل والرحل الياء (الجذى) جيمك
فتحيله (والاجذاء) همزه نك كسر يله منع الملك معناسنه در تقول جذيته عنه واجذيته اذا امنعته (الجذية)
جيمك كسر يله اغاج اومجه سنه دينور (الجذى) جيمك كسريله برنسنه نك كوكنه واصلنه دينور (التجاذى)
تفاعل وزننده صيرلمق معناسنه در يقال تجاذى السيف اذا انسل (التجذى) تفعل وزننده اركك كوكرجين
ديشيسنك اطرافنده اوته رك وقويرغنى يره سوره رك طولا نوب دونمك معناسنه در يقال الحمام يتجذى بالحمامة
اى يمسح الارض بذنبه اذا هدر الواو (الجرو) جيمك حركات ثلاثى وراءنك سكونيله هر نسنه نك كوچكنه دينور
حتى حنظل و بطيخ مقوله سنك دخى كوچكنه دينور جمعى اجرى كلور همزه نك فتحى وراءنك كسريله وجراء كلور
جيمك كسريله يقال جرو الحنظل والبطيخ ونحوه وكل شئ للصغير منه وجرو كذلك مثلثة كلب وارسلان انيكلرينه
دينور جمعى اجرى واجريه واجراء وجراء كلور و بعض اغاجك ونباتك شاخلرى اوجلرنده اولان تخم كيسه سنه
دينور بقله غلافى طرزنده اولور وهنوز يتشمش ميوه يه دينور ودوه نك اوركنه عارض اولان ورمه كذلك بوغزنده
ظهور ايدن ورمه دينور وعبيد الله بن محمد النحوى جدينك اسميدر (المجرى) (والمجرية) اسم فاعل بنيه لريله ياورولى
كوپكه دينور يقال كلبة مجرو مجرية اى ذات جرو (الجروة) جيمك كسريله قصه و بودور ناقه يه دينور وايكى
قسراغك آديدر (بنوجروة) بربطن در (جرو) جيمك كسريله (وجرى) سمى وزننده (وجريه) سميه وزننده
اساميدندر الياء (الجرى) جيمك فتحى وراءنك سكونيله (والجريان) فتحاتله (والجرية) جيمك كسريله آقمق
معناسنه در يقال جرى الماء ونحوه يجرى جريا وجريانا وجرية اذا سال مؤلفك بصائرده بياننه كوره جرى ماده سى
سرعتله مرور وكذران ايلمكه موضوعدر معانئ سائره آندن مأخوذدر وجرى وجراء جيمك كسريله آت وسائر دابه
سكرتمك معناسنه در يقال جرى الفرس ونحوه جريا وجراء (الاجراء) همزه نك كسريله صو يى آقتمق معناسنه در
يقال اجرى الماء اذا اساله وآتى سكرتدرمك معناسنه در يقال اجرى الفرس اجراء و برخصوص ضمننده وكيل
كوندرمك معناسنه در يقال اجرى الرجل اذا ارسل وكيلا ونبات اوجلرنده تخم كيسه لرى ظهور ايدوب تحملمق
معناسنه در يقال اجرت البقلة اذا صارت لها اجراء (المجاراة) مباهاة وزننده (والجراء) جدال وزننده بركيسه ايله
يوريمك وسكرتمك بابنده يارشمق معناسنه در يقال جاراه مجاراة وجراء اذا جرى معه (الاجريا) همزه نك كسريله
جرى وجريان معناسنه اسمدر بعض نسخه ده اجرى عنواننده مرسومدركه همزه مكسوره و ياى مشدده ايله در
بودخى صحيحدر (الجارية) كونشه اطلاق اولنور سير وجريانندن ناشى وسفينه يه اطلاق اولنور كه صفت غالبه در
وهر بار حضرت پروردكارك عزشانه عبادنه ادرار وانعام ايلديكى رزق ونعمته اطلاق اولنور وتازه وكنج عورته
دينور جمعلرى جوارى در شارح ديركه تارة قيزه جاريه اطلاقى خدمت وعملده جست وجوريانلرينه مبنى در بعده
مطلقا كنيزكده استعمال اولندى (الجراية) (والجراء) (والجرا) قصر ايله (والجرائية) جيملرك فتحيله (والجراء)
جيمك كسريله نسوانده جاريه لكه دينور (المجرى) مأوى وزننده اهل عروض اصطلاحنده روى حرفنك
حركه سنه اطلاق اولنور واعراب وبناء حركاتنك محل جريانى اولديغيچون المجارى ميمك فتحيله عند النحويين
كلمه لرك اواخرنه اطلاق اولنور (المجرى) ميمك ضمى وراءنك فتحيله افعال بابندن مصدر ميمى در (المجرى) ميمك
وراءنك فتحيله ثلاثيدن مصدر ميمى در ومنهما قوله تعالى بسم الله مجراها الاية بالضم والفتح (جاريه) اسامى
رجالندندر جارية بن قدامه ويزيد بن جاريه صحابيين رجالندندر (الاجريا) همزه نك وراءنك كسرى وياءنك تشديدى
والفك قصرى وبعضا مديله (والجرياء) سمّار وزننده (والاجرية) همزه نك وراءنك كسريله آدمك دائما عزم
وسلوك وجريان ايلديكى سمت وجهته دينور يقال جرى على اجرياه واجريائه وجرياه واجريته اى على الوجه الذى
يأخذ فيه ويجرى عليه وخلق وسجيه وطبيعت معناسنه در يقال اجرياه وجرياه واجريته كذا اى خلقه وطبيعته
(الجرى) غنى وزننده وكيل معناسنه در موكلنك مجراسنه جاريدر مفرد وجمعى ومذكر ومؤنثى برابردر وايلچى يه
اطلاق اولنور يقال هو جرى اى رسول واجير ومزدوره اطلاق اولنور وكفيل وضامن معناسنه در يقال هو
جرى له اى ضامن (الجراية) جيمك فتحى وكسريله وكالة معناسنه در يقال ارسله بالجراية اى بالوكالة (التجرية)
تأديه وزننده وكيل بوللمق معناسنه در يقال جرى فلان فلانا اى ارسله وكيلا (الجرى) ذمى وزننده برجنس
معروف بالق آديدر تركيده يلان بالغى ديدكلريدر مارماهى معناسنه صطوردخى دينور (الجريه) ذمية وزننده

قورسغه دینور حوصله معناسنه که مجرای طعامدر (من جرالئ) جیمك کسری والفك سکونی وقصر ومدّی ورانك
تخفیفی وتشدیدیله من اجلك معناسنه مستعملدر که سندن اوتوری وسنکیچون ایله تعبیر اولنور فارسیده از برای تو
مرادفیدر تقول فعلته من جرالئ ومن جرّاك ومن جرائك ای من اجلك بونك تخفیفی جریان ماده سندندر
وتشدیدی جرّ ماده سندندرنته که ماده سنده بیان اولندی وحبیبه بنت ابی مجرّاه که میمك ضمی وفتحیله در
صحابیه در یاخود زای معجمه وهمزه ایله در الیاء (الجزاء) زای معجمه ایله وفاء وزننده (والجازیة) مکافاة علی الشیء
معناسنه اسملردر که برنسنه یه مقابل عوضدن عبارتدر یقال هذا جزاء مافعلت وجازیته ای مکافاته وجزاء
مصدر اولور مکافات ایلمك معناسنه یقال جزاه به وعلیه یجزی جزاء اذا کافاه وکافی اولمق معناسنه در یقال جزی
الشیء اذا کفی واوده ملك معناسنه در یقال جزی عنه اذا قضی (المجازاة) مکافاة ورننده (والجزاء) جدال وزننده
بودخی برکسیه عوض ومکافات ایلمك معناسنه در یقال جازاه مجازاة وجزاء اذا کافاه (التجازی) تفاعل وزننده
بورجلویه ثقلت ایدوب دینی طلب ایلمك معناسنه در که تقاضا ایلمك تعبیر اولنور یقال تجازی دینه وبدینه اذا تقاضاه
(الاجتزاء) افتعال وزننده برکسه دن عوض وجزاء طلب ایلمك معناسنه در یقال اجتزاه اذا طلب منه الجزاء
(الاجزاء) همزه نك کسریله برنسنه آخرك مقامنه کفایتدن قاصر اولمق وجهله قائم اولمق معناسنه در یقال
اجزی کذا عن کذا ای قام مقامه ولم یکفه وفلان اکا فلان کسه نك غنا وکفایتنی ویردی یعنی اکا تمام وجهله
بدل اولدی موقعنده اجزی عنه مجزی فلان ومجزاته دیرلر وبو مهموزده لغتدرنته که همزه ده ذکر اولندی واجزاء
بچاغه صاپ کچورمك معناسنه در یقال اجزی السکین بمعنی اجزأه یعنی بودخی مهموزده لغتدر (الجزیة)
جیمك کسریله خراج ارضه دینور که ارض خراجیه دن آلنان ماله دینور یقال ادی جزیة ارضه ای خراجه وذمی
طائفه سندن آلنان باش خرجنه دینور جمعی جزا کلور جیمك کسری وزایك فتحیله وجزی کلور جیمك کسری وزایك
سکونیله وجزاء کلور جبال کبی شارحك بیاننه کوره جزا ماده سندندر لکن معربانده جزیه کزیت فارسی معربی
اولمق اوزره مشروحدر (جزی) جیمك کسریله (وجزیّ) سمیّ وزننده (وجزیّ) علیّ وزننده اسامیدندر
(الجازی) برفرس اسمیدر ومحمد بن علیّ بن محمد بن جازیة الآخری محدّثیندندر وآخری همزه نك مدّی وخانك ضمیله
دهستان قضاسنده آخره نام قریه یه منسوبدر الواوی (الجسوّ) علوّ وزننده برنسنه پك وقصقی اولمق
معناسنه در طاش کبی یقال جسا الشیء یجسو جسوّا اذا صلب (المجاساة) معاداة وزننده ومرادفیدر یقال
جاساه اذا عاداه الواوی (الجشو) جیمك فتحی وشین معجمه نك سکونیله خفیف یایه دینور که کاده تعبیر اولنور جشیء
کلمه سنده که مهموزدر لغتدر جمعی جشوات کلور فتحاتله الواوی (الجعو) جیمك فتحیله ال ایله برکدر یلوب کومه
اولمش قشق وسپورندی ومولوز مقوله سنه دینور (الجعة) هبه وزننده آرپه بوزه سنه واز په نبیذنه دینور که ارپه
صویی تعبیر ایتدکلری مسکردر یقال شرب الجعة ای نبیذ الشعیر (الجاعیة) بون وساده دل عورته دینور یقال امرأة
جاعیة ای حمقاء الواوی (الجفاء) وفا وزننده برکسه یا برنسنه یرنده طورمیوب برطرفه ایرلمق معناسنه در یقال
جفا الشیء یجفو جفاء اذا لم یلزم مکانه وبرنسنه آغر کلمك معناسنه در یقال جفا علیه کذا اذا ثقل وجفو وجفاء
وجفا قصریله برکسه یی اعراض یاخود طرد یاخود غیری وجهله آزرده ایلمك معناسنه در یقال جفاه جفوا
وجفاء وجفا وهو نقیض الصلة (الجفوة) جیمك فتحی وکسریله اسمدر جفاء وآزاره دینور یقال فیه جفوة
ای جفاء واکر مجفوّ ایسه یعنی کندیسنه جفا اولنمش ایسه به جفوة دینور وجفو وجفاء برکسه مالنه ملازمت
ایلمیوب اهمال ایلمك معناسنه در یقال جفا ماله اذا لم یلازمه وآتك ایرنی اوزرندن قالدرمق معناسنه در یقال
جفی السرج عن فرسه اذا رفعه (التجافی) تفاعل وزننده بودخی برنسنه یا برکسه محلنده طورمیوب برطرفه
آیرلمق معناسنه در یقال تجافی الشیء اذا لم یلزم مکانه (الاجتفاء) افتعال وزننده برنسنه یی یرندن آیرمق معناسنه در
تقول اجتفیته اذا ازلته عن مکانه (الاجفاء) همزه نك کسریله بودخی آتك ایرنی صرتندن قالدرمق معناسنه در
یقال اجفی السرج عن فرسه اذا رفعه وطواری اتعاب ایدوب اوتلامغه مانع اولمق معناسنه در یقال اجفی الماشیة
اذا اتعبها ولم یدعها تأکل الجافی قبا وقالین نسنه یه دینور یقال شیء جاف ای غلیظ وتصلق ووجودی قبا
ویاقشقسز آدمه جافی الخلقه اطلاق اولنور وغلیظ الطبع نادان ودرشت کسه یه جافی الخلق اطلاق اولنور یقال
رجل جافی الخلقة والخلق ای کزّ غلیظ (الاستجفاء) برنسنه یی قبا سنوب غلیظ عدّ ایلمك معناسنه در یقال
استجفی الفراش وغیره اذا عدّه جافیا الیائی (الجفی) جیمك فتحی وفانك سکونیله یره یقمق معناسنه در تقول جفیته
اجفیه اذا صرعته (الجفایة) ثمامه وزننده بوش کمی یه دینور (المجفیّ) مرمیّ وزننده جفا اولنمش آزرده کسیه

دینور که واویه و یائیه اولور یقال رجل مجلیّ ای مجنونٌ (الواوی الجلو) جیمك فتحی ولامك سکونیله (والجلاء) صلاء وزننده برکسه وطنندن وخانمانندن آواره اولمق معناسنه در یقال جلا القوم عن الموضع ومن الموضع یجلو جلوا وجلاء اذا تفرّقوا و بو معناده متعدّی اولور یقال جلاه الجدب اذا طرده مؤلفك بصائرده بیاننه کوره جلو ماده سی کشف ظاهر معناسنه در یقال جلا النحل جلاء اذا دخن علیها للاشتیار العسل (الاجلاء) همزه نك کسریله بودخی خانماندن دور وآواره اولمق معناسنه در یقال اجلی القوم عن الموضع اذا تفرّقوا بعضلر دیدیکه برکسه خوفدن ناشی ترك دیار ایتدیسه ثلاثی صیغه سیله جلا الرجل دیرلر وقیتلقدن وقورقلقدن ناشی ایسه اجلی دینور واجلاء متعدی اولور برکسه یی خانماندن آواره قلمق معناسنه یقال اجلاه عن موضعه اذا فرّقه وسرعتله یوریمك وسکرتمك معناسنه در یقال اجلی یعدو ای اسرع شارحك بیانی اوزره باء موحده ایله بعد واسرع نسخه‌لری غلطدر لکن مقتضای مادّه بعیداولمق معناسی دخی بعید دکلدر (الاجتلاء) افتعال وزننده بودخی برآدمی خانماندن آواره قلمق معناسنه در یقال اجتلا عن موضعه اذا فرّقه وکلینی تلیله پولیله تزیین ایدوب دامادہ عرض ایلمك معناسنه در یقال اجتلی العروس علی بعلها اذا عرضها علیه مجلوّةً و برنسنه یه نظر ایلمك معناسنه در یقال اجتلاه اذا نظر الیه (الجلو) جیمك فتحی ولامك سکونیله (والجلاء) جیمك کسریله قلج وآیینه مقوله سنك پاسنی آچوب مصیقل ایلمك معناسنه در یقال جلا السیف والمرأة جلوا وجلاء اذا صقلهما و برآدمك غم وقساوتی ازاله قلمق معناسنه مستعملدر یقال جلا الهمّ عنه اذا اذهبه و برنسنه یی کشف وعیان قلمق معناسنه در یقال جلا فلانا الامر وجلا عنه اذا کشفه واکندن لباسنی چقروب برلقق معناسنه در یقال جلا بثوبه اذا رمی به وعالی اولمق معناسنه در یقال جلا الشیء اذا علا وجلوه جیمك حرکات ثلاثیله وجلاء کتاب وزننده کلینی تللی پوللی زینتله آراسته ایدوب دامادہ عرض ایلمك معناسنه در یقال جلا العروس علی بعلها جلوةً مثلثةً وجلاء اذا عرضها علیه مجلوّةً وزفاف هنکامنده کلینه یوز کورملکی ویرمك معناسنه در یقال جلا العروس زوجها وصیفةً اوغیرها اذا اعطاها ایاها فی ذلك الوقت ای العرض والزفاف (الجلوة) جیمك کسریله دامادك عروسه ویردیکی یوز کورملکنه دینور (التجلیة) تأدیه وزننده برنسنه یی کشف وعیان ایلمك معناسنه در یقال جلی فلانا الامر اذا کشفه عنه وکلینه کیردکده یوز کور ملکی ویرمك معناسنه در یقال جلی العروس زوجها وصیفةً اوغیرها اذا اعطاها ایاها فی الزفاف و برنسنه یه شاهین شکاره نظر ایدرکبی نظر صالمق معناسنه در یقال جلی ببصره اذا رمی به وتجلیه وتجلّی تشدیدیله طغان کندی باشنی قالدروب شکاره باقمق معناسنه در که بو حالت شکاره آلشدقده اولور یقال جلی البازی تجلیةً وتجلیاً اذا رفع رأسه ثمّ نظر (الانجلاء) انفعال وزننده (والتجلی) تفعل وزننده برنسنه آچلوب روشن وعیان اولمق معناسنه در یقال انجلی الامر وتجلی اذا انکشف (الجلاء) سماء وزننده روشن و بدیهی نسنه یه دینور یقال شیء جلاء ای جلیّ و بیاض نهاره اطلاق اولنور تقول اقمت عنده جلاء یومی ای بیاضه (الجلاء) کتاب وزننده سرمه یه دینور کحل معناسنه علی قول بر کونه مخصوص سرمه نك آدیدر یقال اکتحل بالجلاء ای بالکحل اوهو کحل خاصّ و برآدمك سبب تعین وتوقیری اولان لقب لطیفه اطلاق اولنور یقال ماجلاؤه ای بماذا یخاطب من القاب الحسنة (الجلا) عصا وزننده باشك اوکنده قیل اولمیوب طاز اولمق علی قول باشك نصف مقداری طاز اولمق معناسنه در عندالبعض بو صلع حالتندن دون اولمقدر یقال جلی الرجل جلا من الباب الرابع وهو انحسار مقدّم الشعر اونصف الرأس اوهو دون الصلع (الاجلی) اعلی وزننده باشی جلا وصفیله موصوف اولان آدمه دینور و باشنده اصلا قیل اثری اولمیه رق طاز اوله رق خوب چهره وخوشلقا آدمه دینور یقال رجل اجلی ای الحسن الوجه الانزع (الجلواء) حمراء وزننده اجلی لفظندن مؤنثدر وککبش ومیدانلو اولان جبهه یه اطلاق اولنور یقال جبهة جلواء ای واسعة وآچقلق آیازهوایه وصف اولور یقال سماء جلواء ای مصحیة (ابن جلا) عصا وزننده (وابن اجلی) اعلی وزننده شرف جهتیله عباری معلوم وامروحال وشانی واضح وروشن آدمه اطلاق اولنور تقول انا ابن جلا وابن اجلی ای الواضح الامر وابن جلا بر رجل معروفدر شارح دیرکه علی طریق الحکایه فعل ماضی در یاخود انا ابن الذی یقال له جلا الامور وکشفها سبکندمدر ومنه قول سحیم * انا ابن جلا وطلاّع الثنایا * متی اضع العمامة تعرفونی * (اجلی) اعلی وزننده بر موضعدر (جلوی) سکری وزننده بر قریه‌در و برنجه قسمر اقلرك اسمیدر (الجلیّ) غنی وزننده واضح وروشن معناسنه در یقال امر جلیّ ای واضح (من اجلاك) همزه نك فتحی وکسریله من اجلك معناسنه در که سندن اوتوری دیمکدر (الجالیة) اهل ذمت طائفه سنه اطلاق اولنور زیرا حضرت عمر رضی الله عنه انلری جزیرة العربدن طرد

وأجلا ايلديلر بعده مطلقا اذ تميانده استعمال اولندی (الاجليلاء) اعشیشاب وزننده بر بلده دن بلده ثالثه اخرایه
خروج وعزم ایلمك معناسنه در يقال اجلولی الرجل اذا خرج من بلد الى بلد (جلوان) سلمان زننده اسامیدندر
محمد بن جلوان وجلوان بن سمره محدثلردر جيمك كسريله ده زبانزده در (ابن الجلا) جيمك فتحی ولامك تشديدی
وقصريله كبار صوفيه دن بر ذات شريفدر اليائی (الجلی) جيمك كسريله عذى وزننده خانه ايچنه يالكز بلا مدن
اولان باجه يه دينور اكثرى كوى اوزنده اولور (الجلی) جيمك فتحی ولامك سكونيله بر نسنه يه جلا و برمك معناسنه در
تقول جليت الفضة جليا اى جلوتها يائيه وواويه در (التجلية) تأديه وزننده اظهار ايلمك معناسنه در يقال ان الله
يجلى الساعة اى يظهرها التجلى تفعل وزننده بو كسكه چقمق معناسنه در يقال تجلى مكان كذا اذا علاه و بر نسنه يه
بوقری وحواله اولان سمتدن باقق معناسنه در يقال تجلى الشیء اذا نظر اليه مشرفا (المجلی) مصلی وزننده يارشه
قوشيلان قوشی اتلرينك جمله سندن ايلرو كلان اته دينور سائردن اقدم كندی كديسنی اظهار ايلديكيچون الواوی
(الجماء) جيمك فتحی ومیمك تخفيفيله سحاب وزننده (والجماءة) سحابه وزننده وجيملرك ضميله بر نسنه نك شخص وحجم وقالبنه
دينور شارح دير كه مؤلف كرچه بو ماده نك واويه و يائيه لكنه اشارت ايلمدی لكن ابن سيده واويه لكنی ترجيح ايلدی
(الجما) جيمك فتحی وضمی والفك قصريله طوما ج بو مری يه دينور وعورتك ممه سنه عارض اولان شيشه دينور و بر بوزنده
سوه لوب طوران طاشه دينور و بر نسنه نك مقدارنه دينور وهر شیئك صرتنه وارقه سنه دينور وجما الجنين وغيره
قارنده ياور ينك وسائر نسنه نك طو پلنوب بری اوته قلمدانوب او بنا مسندن عبارتدر و بدنه عارض اولان شيشه وقبارغه
وعقده يه دينور (التجمی) تجلی وزننده ناس برارايه كلوب درطوب بركك معناسنه در يقال تجمی القوم اذا اجتمع
بعضهم الى بعض اليائی (الجناية) كنايه وزننده بر كسنه حقنده صوچ ايتمك معناسنه در نفسنه واعضاسنه
ومالنه ضرر وزيان ايلمك كبی يقال جنى الذنب عليه يجنيه جناية اذا جره عليه و بو معنای ايدن مأخوذدر (الجنی)
جيمك فتحی ونونك سكونيله اغاجدن ميوه ديرمك معناسنه در يقال جنى الثمرة جنيا اذا تناولها من شجرتها (الجانی)
صوچلو آدمه دينور واغاجدن ميوه ديرن كسيه دينور جمعی جناة كلور قضاة كبی وجناء كلور رمان كبی واجناء كلور
و بو نادردر ويقال جنى الثمرة له وجناه اياها (الجنی) عصا وزننده (والجناة) حصاة وزننده دوشوريلن
ميوه يه دينور وجنى التونه اطلاق اولنور معدندن ديوشورلديكيچون وقاطر بو بجغنه اطلاق اولنور ودع معناسنه
وتازه خرمايه دينور و باله دينور عسل معناسنه جمعی اجناء كلور (الاجتناء) افتعال وزننده (والتجنی) تفعل وزننده
بونلرده اغاجدن ميوه ديرمك معناسنه در يقال اجتنى الثمرة وتجناها اذا تناولها من شجرتها وتقول اجتنيناماء
المطر اى وردناه وتجنی بر آدمه صوچ آتمق معناسنه در يقال تجنى عليه اذا ادعى ذنبا لم يفعله (الاجناء) همزه نك كسريله
اغاجك ميوه سی يتشمك معناسنه در يقال اجنى الشجر اذا ادرك و يرك چاير و يرالماسی مقوله دوشور يلجك نسنه لری
يتشوب چوغالمق معناسنه در يقال اجنت الارض اذا كثر جناها (المجنى) غنی وزننده هنوز تازه دوشورلمش
ميوه يه دينور يقال ثمر جنى اى جنى من ساعة (الجنية) غنيه وزننده صوقيونی يو كندن منسوج شاله ورداية دينور يقال
جاء وفی كتفه جنية اى رداء من خز واحمد بن عيسى بن جنيه محدثدر (تجنی) تسعی وزننده بر بلده آديدر (تجنی)
مجهول بنيه سيله تجنی الوهبانيه ايله معروفه محدثه ومعمره درو بعضلرك عقبة طائفه تجنی اطلاقی لحن وخطادر صواب
اولان دجنی اولمقدر دالله نته كه دجن ماده سنده ذكر اولندی (الجوانی) جوانب معناسنه در يقال جاؤا
من جوانيهم اى جوانبهم مترجم دير كه بو ثعالب وثعالی قبيلندن اولمق ملحوظدر الواوی (الجنواء) حمراء وزننده
جنأ معناسنه در كه بو ينوزلری ديبلرندن كتمش قيونه دينور (الاجنی) احوی وزننده اموزلری كوكسنه دوشمش آدمه
دينور يقال اجنى اى بين الجناء لغة فی المهموز الواوی (الجو) جيمك فتحی و واوك تشديديله هواء معناسنه در كه
ارض ايله سما ارالغندن عبارتدر يقال يطير الريش فی الجو اى الهواء والحق واو برق يره دينور جوة دخی ديرلر جمعی
جواء كلور جبال كبی واوك واوطه نك ايچر يسنه دينور كه بوش اولور جوانی دخی دينور برانی كبی يقال جو البيت
وجوانيه اى داخله وجو فی الاصل يما مه اولكه سنه دينور و بشقه اون اوج موضع آديدر (الجوجاة) جيمك فتحيله دو ه
قسمنی چاغرمقدن حكايه در اصلی جوجوه ايدی (الجوة) قبه وزننده طلو مه اور يلان يامه يه دينور وقاليبجه اولان
ارض قطعه سنه دينور وطاغلرده و پك يرلرده اولان او يمه ودليك مقوله سنه دينور وحمرته شبيه رنكه دينور كه دمور پاسنك
لونی كبی اولور تركيده قوكور تعبير اولنور (التجويه) تأديه وزننده طلو مه يا مه اورمق معناسنه در يقال جوى السقاء
اذا رقعه بالجوة اليائی (الجوی) هوی وزننده درونده پنهان اولان عشق ومحبته دينور يقال به جوى اى هوى
باطن وحزن واندوهه دينور يقال اصابه جوى اى حزن ومنتن و بد رايحه صو يه دينور يقال ماء جوى اى منتن

و بو وصف بالمصدردر ووجد وعشقك شدتنه وقلبك حرقتنه دينور وسل مرضنه دينور كه ورم تعبير اولنور واوزون اوزادى اوكلمز خسته لكه دينور و برمرض اسميدر كه انسانك صدرنه عارض اولور هضم طعامه كلى مانع اولور معده اغريسى كبى وجوى بو معنالرده مصدر اولور يقال جوى الرجل من الباب الرابع اذا اصابه الجوى وجوى ذكر اولنان عارضه لردن برينه اوغرامش آدمه دينور مبالغة وصف بالمصدردر كاسيذكر و برنسنه دن يكرنمك معناسنه در يقال جويه جوى اذا كرهه و بر يرك هواسى مزاجنه ناخوش اولمغله اندن دلكيرا ولمق معناسنه يقال جويت نفسه من البلد وعنه اذالم يوافقها (الجوى) غنى وزننده جوى عارضه لرندن برينه اوغرامش آدمه دينور يقال رجل جوى وجوى اذا اصابه الجوى والاخير وصف بالمصدر (الاجتواء) افتعال وزننده بو دخى برنسنه دن خوشلنميوب ايكرنمك معناسنه در يقال اجتواه اذا كرهه (الجوية) فرحه وزننده (والجوية) غنيه وزننده هواسى ناخوش وخيم ومزاجه ناموافق ارضه دينور يقال ارض جوية وجوية اى غير موافقة (الجواء) كتاب وزننده ناقه نك فرجنى ديكمكه دينور كه صوبى پالك اولانى ديكرلر و بطن ارضه دينور وواسع دره يه دينور وعمان نام محلده برموضع اديدر وحمى ضريه ده برصويك اسميدر وشول جانطه يه دينور كه چورب طرزنده اولوب چوبانلر اكا يه جكلرنى قورلر و يمامه ده برموضع وعبس ديارنده بروادى آديدر و تجره اوتوراغنـه دينور اكثرى پچاوره يى حلقه ايدوب تجره يى آنك اوزرينه وضع ايدرلر (الجواة) (والجياء والجياءة والجياوة) جيملرك كسريله بونلرده تجره اوتوراغنه دينور (المجاواة) مباهاة وزننده دوه يى صويه چاغرمق معناسنه در يقال جاوى بالابل اذا دعاها بالماء (جياوه) كتابه وزننده بر بطن در (الجوتى) غنى وزننده ضيق صدر علتنه اوغرامغله لسانى آغرلشمش آدمه دينور (الجوى) جيمك فتحى وواوك كسرى و يانك تخفيفيله منتن و بدرايحه صويه دينور (الجية) جيمك كسرى و يانك تشديديله متغير اولمش صويه دينور وصو مجتمع اولان موضعه ياخود صويى منتن اولان اشميه دينور (الاجواء) همزه نك كسريله چوملكى ظرفنه تعليق ايلمك معناسنه در تقول اجويت القدر اذا علقتها على وطأتها (الواوى) (الجهوة) جيم مفتوحه ايله آچق دبره دينور جهواء دخى دينور حمراء وسكرى وزنلرنده مترجم ديركه اساسده مرسومدر كه كجى يه ديمشلركه ياعنز قد اقبل القر يعنى موسم برد وشتاء كليور محافظه وجودك ايچون نه عده اعداد ايلدك كجى بونى ايشتدكده ياويلى مالى سلاح الاست جهوى والذنب الوى فاين المأوى يعنى قويرغم اكرى وكوتم آچق صغنه جق يرنيره در وجهوه تپه يه دينور اكمه معناسنه و يك قوجه دوه يه دينور فحمه معناسـنه (الاجهاء) همزه نك كسريله هوا آچلوب آيازلنمق معناسنه در يقال اجهت السماء اذا انكشفت واصحت و يول آچق وواضح اولمق معناسـنه در يقال اجهت الطرق اذا وضحت وخاتون چوجغه قالمامغله زوجنى اولاددن محروم ايلمك معناسـنه در معناى آتيدن مأخوذ در يقال اجهت فلانة على زوجها اذالم تحبل و بخل ايلمك معناسـنه در يقال اجهى فلان علينا اى بخل (الجهى) جيمك كسرى والفك قصريله خانه خراب اولمق معناسـنه در يقال جهى البيت جها من الباب الرابع اذا خرب (الجاهى) خـراب خانه يه دينور وآشكاره معناسـنه در تقول اتيته جاهيا اى علانية (المجهى) ميمك ضمى وهانك كسريله وسطى آچق آلاچغه ودريم اوينه دينور يقال خباء مجه اى بلاستر عليه (الاجهى) احوى وزننده باشى طاس كوتى كل آدمه دينور يقـال رجل اجهى اى اصلع (التجهية) تأديه وزننده ياره يى بو للتمق معناسـنه در يقال جهى الشجة اذا وسعها (المجاهاة) مباهاة وزننده مفاخره معناسـنه در يقال جاهاه اذا فاخره اليائى (الجبا) (والجباوة) (والجبة) جيملرك كسريله جوى ماده سـنده ذكر اولنديلر (بجى) جيمك كسرى و يانك تشديديله بر وادى اسمدر (بجى) جيمك فتحيله سـلفده اصفهان شهرينك لقبيدر ياخود اصفهان قضاسـنده برقريه آديدر جوهرى شاعرك اشبو دراهم زائفات ضرب بجيات قولنده غلط فاحش ايدوب ديديكه ضرب جيات ضرب اصبهان ديمكدر زيرا بجى اصفهانك لقبيدر اجزاء اعتبـاريله جمعلنمشدر پس صواب اولان ضرب بجيـات اولمقدر كه ضرب بجى لفظنك جمعيدر قالب وردى الجه يه دينور نته كه جيم ماده سـنده بيان اولندى (المجاياة) مباهاة وزننده مقابله معناسـنه در يقال جاياه اذا قابله و بو مهموزده لغتدر

ح

فصـــــــــل الحاء المهملة الواوى (الحبو) سمو وزننده يك يقين اولمق معناسـنه در يقال حبا الشئ يحبو حبوا اذا دنا و بدنده كگرك كمكلرى اوزايوب ايكى طرفلو رى برينه يقلشمق معناسـنه در يقال حبت الشراسيف اذا طالت فتدانت وايكو كمكلرى ارقه يه يابشمق معناسـنه در يقال حبت الاضلاع الى الصلب اذا اتصلت وصو آقنديلرى برى برينه چاتقين اولمق معناسـنه در يقال حبا المسيل اذا دنا بعضه من بعض و بركسـه يلان كبى الالرى وقارنى اوزره سوريته رك يوريمك معناسـنه در يقال حبا الرجل اذا مشى على يديه و بطنه (الحبو) سهو وزننده معصوم كوكسنى قالدروب ديى اوزره سوريته رك يوريمك معناسـنه در

لطيفـــه

يقال حبا الصبي حبوا اذا مشى على استه واشرف بصدره وكبي آقوب كتمك معناسنه‌در يقال حبت السفينة
اذا جرت وبرنسنه‌يي حمايت ايدوب قوريمق معناسنه‌در يقال حبا ما حوله اذا حماه ومنعه ودواب ومواشي
كال ضعف وهزالدن ناشي يرندن قلداميوب طورغون اولمق معناسنه‌در يقال حبا المال اذا رزم فلم يتحرك هزالا
وبركسه‌نك برنسنه‌يه آرقور يدن اوكنه كلمك معناسنه‌در يقال حبا الشيء له اذا اعترض وبرآدمه عوض وامتنانسز
عطيه ويرمك معناسنه‌در على قول عامدر يقال حبا فلانا اذا اعطاه بلا جزاء ومن اوعام وبرنسنه ويرميوب
محروم ايلمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال حبا فلانا اذا منعه (التحبية) تأديه وزننده بودخي بركسه‌يي بارنسنه‌يي
قوريمق معناسنه‌در يقال حباه اذا حماه ومنعه (الحابي) (والحبي) غنيّ وزننده برنسنه‌نك يا بركسه‌نك آرقور يدن
اوكنه كلوب معترض اولان شيئه دينور وحابي اموزلري قالقق وچقق اولمغله بيوننك ايكي طرفنه سمرقاشي كبي
حواله اولان آدمه دينور يقال رجل حاب اي المرتفع المنكبين الى العنق وبراوزرندن چاووب قايدقدنصكره نشانه
اصابت ايدن اوقه دينور يقال سهم حاب اي يزحف الى الهدف وبرنبات آديدر (الحباء) كتاب وزننده (والحبوة)
حانك حركات ثلاثيله اسملردر عوض وامتنانسز اولان ويركي‌يه دينور (الحابية) شول قومساله دينور كه حابي
ديدكلري نبات آنده نابت اوله (الاحتباء) افتعال وزننده برآدم ثوبنه صاروب بورنمك على قول دلبند وكمر
مقوله‌سيله صرتني وبالدرلرني صاروب طوپلامق معناسنه‌در كه دروېشان اصطلاحنده كمنده كيرمك تعبير اولنور
يقال احتبى بالثوب اذا اشتمل به او جمع بين ظهره وساقيه بعمامة ونحوها (الحبوة) حانك فتحي وضميله (والحبية)
حانك كسريله (والحباء) حا كسري وضميله احتباء لفظندن اسملردر هيئت مزبوره اوزره اوتورشه دينور (المحاباة)
مباهاة وزننده (والحباء) جدال وزننده بركسه‌يه ميل وتوجه ايدوب بالاختصاص مساعده ونصرت ايلمك
معناسنه‌در يقال حاباه محاباة وحباء اذا نصره واختصه ومال اليه شارح دير كه محاباة في البيع كه مسامحه ومساهله
معناسنه مستعملدر بوندن مأخوذدر ولساننمزده بي محابا شويله ايتدم تعبيري محاباة محرّفيدر كه مسامحه معناسنه‌در
(الحبيّ) غنيّ وزننده وحانك ضميله شول سحابه دينور كه هنوز يوقري چقميوب افقدن ارقوري ارض اوزره
حواله اوله على قول بري بري اوزره قاتلنمش اولانه دينور يقال سقاكم الحبيّ وهو السحاب المشرف من الافق
على الارض او الذي بعضه فوق بعض (الاحباء) همزه‌نك كسريله اوق طوغري نشانه وارميوب بروجهيه دوشمك
معناسنه‌در يقال رمى فاحبي اذا وقع سهمه دون الغرض (الحبة) ثبه وزننده اوزم دانه سنه دينور جمعي حبي كلورهدي
وزننده الواوي الحتو حانك فتحي وتاي فوقيه‌نك سكونيله پك سكرتمك معناسنه‌در يقال حتا الرجل يحتو حتوا اذا عدا شديدا
وكليم مقوله‌سنك اطرافنده اولان صچاقي صكره دن ياپشدروب محكم ديكمك معناسنه‌در تقول حتوت هدب الكساء
اذا كففته ملزقا به اليائي (الحتي) غنيّ وزننده مقل قاويدنه دينور ومقل ديدكلري يمشه ياخود كتز ينه ياخود قور يمشنه
دينور وزنبيل اوره‌جك اسبابه ياخود هنوز زنبيل اولميان حصيرنه دينور وخرمانك يرده يازنبيلده قلان قبوق
ودوكندي مقوله‌سي خاشاكنه دينور وسپورندي‌يه دينور وآري كومجنده قلان بالسز قبوق وخشير مقوله‌سنه دينور
الحاتي كثير الشرب آدمه دينور يقال رجل حات اي كثير الشرب (الحتي) رمي وزننده برنسنه‌يي محكم ديكمك معناسنه‌در
تقول حتيته اذا خطته واحكمته وبوكك معناسنه‌در تقول حتيت الحبل اذا فتلته (الاحتاء) همزه‌نك كسريله
حتي معنالرينه‌در تقول احتيته بمعني حتيته (المحتات) ميمك ضميله دير نكلو ومحكم نسنه‌يه دينور ومنه يقال
فرس محتات الخلق اي موثقه بو (الحثو والحثيّ) حانك فتحي وثانك سكونيله طبراق سرپمك معناسنه‌در
يقال حثي التراب عليه يحثوه ويحثيه حثوا وحثيا اذا رماه ولازم اولور يقال حثي التراب عليه فحثا التراب نفسه يحثو
ويحثي حثوا وحثيا (وحثي) بركسه‌نك كندي اليله قالدروب آلديغي نسنه‌يه دينور كه مراد بر آوج نسنه اوله چقدر
غرفه كبي شارح دير كه جمعي حثيات كلور فتحاتله ومنه في حديث الغسل كان يحثي على رأسه ثلاث حثيات
اي ثلاث غرف وحثو برآدمه برناچيز نسنه ويرمك معناسنه‌در تقول حثوت له اذا اعطيته يسيرا (الحثي) ثري وزننده
صناچلمش طبراقلره دينور وخرمانك يرده يازنبيلده قلان قبوق مقوله‌سي خشيرلرينه دينور مفردي حثاة‌در
حصاة كبي وصمانه على قول خرده‌لرينه ياخود اوفنتيلرينه ياخود خاصة دانه‌دن آيرلشنه دينور كه تازه‌سي
اوله جقدر (الحثواء) حمراء وزننده طپراقلو يره دينور يقال ارض حثواء اي كثيرة التراب (الحاثياء) نافقاء وزننده
ومراد فيدر كه ترلا صچانك يوه سنه ياخود يوه سنك اغزينه اياغيله چقروب يغديغي طپراغه دينور (الاحثاء)
همزه‌نك كسريله برنسنه‌يي طبراق كبي خردخشخاش ايلمك معناسنه‌در يقال احثت الخيل البلاد اذا دقتها ويقال
احاثتها الحائثة الواوي (الحجي) الي وزننده عقل وهوش وفهم وفطنت معناسنه‌در يقال هو

من اهل الرأى والحجى اى العقل والفطنة ومقدار معناسنه در جمعى احجاء كلور (الحجى) عصا وزننده ناحيه معناسنه درجمعى احجاء كلور ويغمور قطره لرندن صو يك يوزنده پيدا اولان قبارجقلره دينور مفردى حجاة در حصاة كبى ومجوس طائفه سنك زمزمه لرينه دينور كه ماده سنده بيان اولندى ومصدر اولور برنسنه يه اصلا منفك اولمامق وجه اوزره دوشكون حريص اولمق معناسنه در يقال حجى به حجى من الباب الرابع اذا اولع به ولزمه وسكرتمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال حجى الرجل اذا عدا لكن ضديتى منظور فيهدر و حجى وصف اولور جدير وروا معناسنه كاسيذكر (الحجاء) كتاب وزننده بودخى مجوس زمزمه سنه دينور ومفاعله دن مصدر اولور كاسيذكر (التحجى) تفعل وزننده مجوس طائفه سى زمزمه ايلمك معناسنه در يقال تحجى المجوسى اذا زمزم وبر يرده مقيم اولمق معناسنه در يقال تحجى بالمكان اذا اقام به (المحجية) محسنه وزننده معناسى لفظنه مخالف اولان كلمه يه دينور يقال كلمة محجية اى مخالفة المعنى للفظ (الاحجية) همزه نك ضمى وجيمك كسرى و يانك تشديديله (والاحجوة) واو مشدده ايله بودخى محجيه معناسنه در فارسيده لغز وچيستان وتركيده بيلمجه و ياكلمتاج تعبير اولنور يقال القى اليه احجية واحجوة اى مخالفة المعنى للفظ فعجز عنها مقامات حريريه ده مخصوص مقامه در (المحاجاة) مباهاة وزننده (والحجاء) جدال وزننده لغز سويلشمك معناسنه در باب مغالبه ده مستعملدر احجيه سويلشمكده ذهن وفطانتده يارشمق اولور تقول حاجيته محاجاة وحجاء فحجوته اى فاطنته فغلبته (الحجوى) فحوى وزننده (والحجيا) مصغر بنيه سيله اسملردر (الحجو) حانك فتحى وجيمك سكونيله اقامت ايلمك معناسنه در يقال حجا بالمكان حجوا اذا اقام و برنسنه يى اسركيوب ضنت ايلمك معناسنه در يقال حجا بالشئ اذا ضن به و يلكنى يى سوروب ايلتمك معناسنه در يقال حجت الريح السفينة اذا ساقتها وحفظ راز ايلمك معناسنه در احجيه بوندن مأخوذ در يقال حجا السر اذا حفظه و پغور بوكورمكله ناقه آنك آوازنى ايشتدكده بيلوب اكا منصرف اولمق معناسنه در يقال حجا الفحل الشول اذا هدر فعرفت هديره فانصرفت اليه وطورمق معناسنه در يقال حجا الرجل اذا وقف ومنع ايلمك معناسنه در يقال حجاه اذا منعه و برنسنه يى تيقن ايلميه رك ظن ايله شويله در ادعا ايلمك معناسنه در يقال حجا الامر اذا ظنه فادعاه ظانا ولم يستيقنه وجزاء ومكافات ايلمك معناسنه در يقال حجا القوم اذا جزاهم (الحجى) غنى وزننده (والحجى) فتى وزننده برنسنه يه راشق ولايق وروا اولان شيئه دينور يقال هو حجى به وحج بالتخفيف اصله حجى وحجى اى جدير به (المحجاة) ميمك فتحيله برشيئك ياقشغنه باعث اولان نسنه يه دينور يقال انه لمحجاة اى مجدرة (ما احجاه) (واحج به) همزه نك فتحى وجيمك كسريله فعل تعجبلردر عجب ونه عجب لايق و ياراشقلردر ديعكدر (المحجى) مفتى وزننده بخيل آدمه دينور يقال انه لمحج اى شحيح (ابو حجيه) سميه وزننده اجلح بن عبدالله بن حجيه نك كنيه سيدر كه محدثدر وحجية بن عدى تابعيدر (الحجاء) قتال وزننده معارکه ومقاتله معناسنه در يقال حاجاه حجاء اذا عاركه (احجاء) همزه مفتوحه ايله برموضعدر الواوى (الحدو) حانك فتحى ودالك سكونيله (والحداء) غراب وزننده (والحداء) كتاب وزننده دوه يى زجر ايله سورمك معناسنه در يقال حدا الابل وبها حدوا وحداء وحداء اذا زجرها وساقها شارح ديركه بو ماده دوه يى نغمه وترانه ايله تشويق ايده رك سورمكه مخصوصدر مترجم ديركه واقعا جميع امهاتده بو رسمه مرسومدر بو صورتده مؤلفك اذا زجرها قولى اوّلى راء مهمله وآخرى زاى معجمه اولور كه تقديم معجمه ايله تحريف نساخدن اولور ياخود زجر صوت معناسنه اولور ومعناى مذكورده حدا الفطنك اصلى ومنشأى دى ماده سنده مرسومدر وحدو تابع اولمق معناسنه در يقال حدا الليل النهار اى تبعه (الاحتداء) افتعال وزننده بودخى تابع اولمق معناسنه در يقال احتداه اذا تبعه (التحادى) تفاعل وزننده دوه لر برى برنى سوروب كوتورمك معناسنه در يقال تحادت الابل اذا ساق بعضها بعضا (الحادى والحداء) كتان وزننده نغمه ايله دوه سور يجيسنه دينور (الاحدية) (والاحدوة) احجيه واحجوه وزنلرنده بركونه دوه سورمكه دينور يقال بينهم احدية واحدوة اى نوع من الحداء زمخشرى حدا كلمه سنى تغنى ايله سورمكه تخصيص ايلمكله احديه واحدوه يى اغنيه وترانه ايله بيان ايلدى (الحوادى) هوادى وزننده اياقلره اطلاق اولنور اللرة تالى وتابع اولدقلريچون (الحدواء) صحراء وزننده پويراز يلنه دينور سوق سحاب ايلديكيچون و برموضع اسميدر (حدودى) شرورى وزننده برموضع آديدر مترجم ديركه حادى عشر لفظنده حادى كلمه سنك اصلى واحد اولوب رفع التباس ايچون واو اخره نقل و يايه قلب وعينى دخى تقديم اولنمغله وزنى عالف اولدى اليائى (الحدى) عصا وزننده بركمسه يرندن اصلا ايرلميوب دائما آنده اولمق معناسنه در يقال حدى بالمكان حدى من الباب الرابع اذا لزمه فلم يبرح ومنه يقال لا افعله حدى الدهر اى ابدا (حدى) سمى وزننده بر رجل اسميدر (الاحداء) همزه نك كسريله

برسنه‌یی عن قصد ایلمك معناسنه‌در یقال احدی الشیء اذا تعمده (التحدی) تفعل وزننده احداء معناسنه‌در یقال تحداه اذا تعمده و برکسنه ایله تغلب بابنده معارضه ومنازعه ایلمك معناسنه‌در یقال تحدّى فلانا اذا نازعه وباراه (الحدیا) مصغر بنیه‌سیله اسمدر مغالبه اوزره معارضه ونزاعه دینور یقال مایحدی حدیاه ای منازعته ومباراته وحدیا الناس واحد الناس دیمکدر زیرا اکثری بین القوم حادی برشخص اولور وحدیا معارض ومنازعه اطلاق اولنور ومنه یقال انا حدیاك ابرزلی وحدك یعنی سنك معارضك بنم میدانمه یالکزجه خروج ایله که باش باشه اوغراشه‌لم الواوی (الحذو) حانك فتحی وذال معجمه‌نك سکونیله (والحذاء) کتاب وزننده اباق قابنك برتکنی آخرتکنه اولچوب اندازه‌سنه کسمك معناسنه‌در یقال حذا النعل بالنعل یحذو حذوا وحذاء اذا قدّرها وقطعها وبرنسنه‌یی برنسنه‌یه اویدرمق معناسنه‌در که اول یحمده واول کسیمده قلمقدن عبارتدر یقال حذا النعل بالنعل والقذة بالقذة اذا قدرهما علیهما وبرآدمه اباق قابی کیدرمك معناسنه‌در یقال حذا الرجل نعلا اذا البسه ایاها وبرآدمك بعینه ایشی کبی ایشلمك معناسنه‌در یقال حذا حذو زید اذا فعل فعله وطپراق صاچمق معناسنه‌در یقال حذا التراب فی وجوههم اذا حثاه وسرکه وشراب کبی حدتلو نسنه دلی اصروب اججتمك معناسنه‌در یقال حذا الشراب لسانه اذا قرصه وبرآدمه نسنه ویرمك معناسنه‌در یقال حذا زیدا اذا اعطاه وحذو یماج وقرشو معناسنه‌در کما سیذکر (الاحذاء) همزه‌نك کسریله بودخی اباق قابی کیدرمك معناسنه‌در یقال احذاه النعل اذا البسه ایاها (الحذوة) حانك کسریله عطیه وجائزه‌یه دینور تقول هذه حذوته ای عطیته وات پارچه‌سنه دینور یقال بیده حذوة من اللحم ای قطعة منه ویماج ومقابل معناسنه‌در کما سیذکر (المحاذاة) مباهاة وزننده برآدمك قرشوسنه چوب اکا مقابل اولمق معناسنه‌در یقال حاذاه ای آزاه (الحذاء) کتاب وزننده بودخی قرشو ومقابل معناسنه‌در یقال هو حذاءك وحذوتك وحذتك ومحاذاتك وتقول داری حذوة داره وحذتها وحذوها مرفوعا ومنصوبا ای ازاؤها (الاحتذاء) افتعال وزننده برکسنه‌نك اورنکنه موافق ایش ایشلمك معناسنه‌در که ایشلدیکی ایش آنك ایشنه او یمقدن عبارتدر یقال احتذى مثاله اذا اقتدى به الیائی (الحذیة) غنیه وزننده مکه قربنده برهضبه آدیدر (الحذیا) مصغر بنیه‌سیله مژدکانی ویریلان شیئه دینور ومنه المثل * اخذه بین الحذیا والخلسة * ای بین الهبة والاستلاب یعنی آنی فلاندن هدیه ایله اختطاف بیننده اخذایلدی که کوکللو کوکلسز یاری رضاء ویاری زور باز اریله آلدی دیمکدر وحذیا مال غنائمدن اولان حصه وقسمته دینور وقرشو ومقابل معناسنه‌در یقال هو حذیاك ای بازائك (الحذی) عذی وزننده برشجر آدیدر (الحذایة) ثمامه وزننده (والحذیا) حانك ضمیله (والحذیة) غنیه وزننده بونلرده مال غنیمتدن اولان قسمت وحصه‌یه دینور (الاحذاء) همزه‌نك کسریله برآدمه مال غنیمتدن حصه ویرمك معناسنه‌در یقال احذى فلانا اذا اعطاه حذیة من الغنیمة (الحذی) حانك فتحیله سرکه وشراب وبیات سود مقوله‌سی حدتلو نسنه دلی اصروب آجشدرمق معناسنه‌در پس واوی ویائی اولور یقال حذى اللبن وغیره لسانه یحذیه حذیا اذا قرصه ودرینك برتغی جوغلتمق معناسنه‌در یقال حذى الاهاب اذا خرقه فاکثر وکسمك معناسنه‌در یقال حذى یده اذا قطعها وبرآدمی لسانه کتوروب دیلملك معناسنه‌در یقال حذى فلانا بلسانه اذا وقع فیه (المحذاء) محراب وزننده دائما ناسی هدف تیرزبان ایدوب دیلملك عادتی اولان کمسنه‌یه دینور یقال رجل محذاء اذا کان یحذی الناس (الخذیة) حانك کسریله طولانی کسلمش نسنه‌یه دینور علی قول کسیلن کوچك پارچه‌یه دینور و برنسنه‌نك یاننده اولان نسنه‌یه اطلاق اولنور کویا که ایکی پارچه مترلنده اولور ومنه یقال جاء اخذیتین ای کل منهما الی جنب الآخر مؤلف حذیه‌نك معنای آتیسندن سکوت ایلدی قال فی النهایة وفی الحدیث ان الهدهد ذهب الی خازن البحر فاستعار منه الحذیة فجاء بها فالقاها علی الزجاجة ففلقها وقیل هی الماس لکن الماس بحردن ظهور ایلمز (الحذآء) کتاب وزننده اوزم کسمی وقتنه دینور قطاف معناسنه (الحیذوان) حانك فتحی وذالك ضمیله ورشان اسمیدر که مؤلفه کوره قمری جنسندن ساقی حرّدیدکلری قوشدر (التحاذی) تفاعل وزننده برنسنه‌یی بولشمك معناسنه‌در یقال تحاذى القوم فیما بینهم الماء اذا اقتسموا الواوی (الحزوة) حانك کسریله غیظ وغضب یاخود وجعدن ناشی بوغزده وصدرده وباشده عارض اولان یانقلغه وآچشقلغه دینور تقول عرض لی حزوة وهی حرقة فی الحلق والصدر والرأس من الغیظ والوجع وخردلك طعمنده اولان یاقیلغه واصر یجیلغه دینور که لسانه ملاقی اولدقده اجزاسنی بری برندن تفریقله اصروب یاقمقدن عبارتدر نته که حراوه دخی بو معنایه درکتابه وزننده یقال فیه حزوة وهی حرافة فی طعم الخردل واینی وتیز بد رایحه‌یه دینور یقال ماهذه الحزوة ای الرائحة الکریهة مع حدة بو (الحاریة) جاریه وزننده شول انکرك بلانه

دینور که پك چوق یشامغله جثه سی اکسیلوب همان باشی وصولومسی وزهری قالمش اوله یقال رماه الله بالحاریة
وهی الافعی التی کبرت ونقص جسمها ولم یبق الارأسها ونفسها وسمها (الحرا)(والحراة) حالرك فتحیله ناحیه
معناسنه در وقوش سمنه دینور علی قول عامدر وآهو یتاغنه دینور وقوش یمورطلیه جق یره دینور که فوللق
تعبیراولنور جمعی احراء کلور وحراة آتسك یالکلنمسنه وطوتشمسنه دینور یقال حراة النار ای التهابها وحرا
لایق وخلیق معناسنه در ومنه قولهم بالحرا ان یکون ذاك وانه لحرا بکذا ای خلیق و بونك تثنیه وجمعی کلمز
زیرا فی الاصل مصدردر (الحرتی) غنی وزنده بودخی روا ولایق معناسنه در یقال انه لحرتی بکذا وحر مخففا
ای خلیق (المحری) (والمحراة) میملرك فتحیله برنسنه نك یاقشغی اوزره ایشلمسنه محل لیاقت اولان آدمه دینور
یقال انه لمحری ان یفعل ولمحراة ای مخلقة و بو مبخله ومجبنه قبیلندن دخی اولور (احربه)(وما احراه) فعل
تعجبلردر تعجب وتجب اکالایقدر دیمکدر یقال احربه وما احرابه ای ما اجدره (التحری) تفعل وزنده برنسنه یه
صمیمی قصد وعزم ایلمك معناسنه در یقال تحرّاه اذا تعمده واستعماله الیق وحسبان اولان نسنه یی طلب
ایلمك معناسنه در یقال تحرّی الرجل اذا طلب ما هو احری بالاستعمال و برمکانده تمکن ایلمك معناسنه در یقال
تحرّی بالمکان اذا تمکث به (الحری) جری وزنده اکسلمك معناسنه در یقال حری الشیء یحری حریا اذا نقص
(الاحراء) همزه نك کسریله اکسلتمك معناسنه در یقال احراه الزمان اذا انقصه (حراء) کتاب وزنده وحری
علی وزنده و بو قاضی عیاضدن منقولدر مکه ده برطاغك آدیدر که آنده اولان غارده مفخر عالم صلی الله علیه وسلم
حضرتلری قبل البعثه تنها جه طاعت وعبادت ایدرلر ایدی واشبو حراء کلمه سی مذکر ومؤنث ومنصرف وغیر
منصرف اولور الواوی (حزوی) زای معجمه ایله قصوی وزنده (وحزواء) حمراء وزنده (وحزاء) سحاب
وزنده (وحزوزی) شروری وزنده برموضع اسملریدر (المحزوزی) احزیزاء ماده سندن اسم فاعل اوله رق
میل کبی دیکیلوب طوران علی قول بری اوته او یناپوب مضطرب اولان یاخود منکسر اولان شیئه دینور یقال
شیء محزوزی ای منتصب اوقلق اومنکسر (الحزو) حانك فتحیله قوشی برندن اوچورمغله تفأل وتکهن ایلمك
معناسنه در یقال حزا الاعرابی یحزو حزوا اذا زجر وتکهن (التحزو) تفعل وزنده حزو معناسنه در یقال
تحزّی بمعنی حزا الیائی (الحزی) رمی وزنده حزو معناسنه در یقال حزی یحزی حزیا لغة فی حزا حزوا (التحزی)
تفعل وزنده حزی معناسنه در یقال تحزّی بمعنی حزی (التحزیة) تأدیه وزنده آغاجده اولان خرمالری تقدیر
وتخمین ایلمك معناسنه در یقال حزّی النخل تحزیة اذا خرصها وقوشی برندن قالدرمغله فال طوتمق معناسنه در یقال
حزّی الطیر اذا زجرها وساقها وسراب برنسنه نك شخصنی قالقمق معناسنه در که اول هیئده تخیل اولنور یقال حزّی
السراب الشخص اذا رفعه (الحزا) عصا وسماء وزنلرنده برنبات آدیدر مفردی حزاة وحزاءه در جوهری غلط ایدوب
خای معجمه ایله ثبت ایلدی بو نبات برّی و بستانی اولور بر یسنه بیان کرفسی و بیانی دره اوتی دیرلر بستانیسنه دلوجه کشنیج
دیرلر فارسیده دینارویه وآهو دوستك دیدکلری بودر (الاحزاء) همزه نك کسریله برنسنه دن هیبتلنمك معناسنه در یقال
احزی منه اذا هاب و برمتاعك بهاسنی مشتری یه کوجلتمك معناسنه در که زیاده یه چقرمغله دشوار ایلمکدن عبارتدر یقال
احزی علیه فی السلعة اذا عسر و برنسنه یه کسب شعور ایلمك معناسنه در یقال احزی به اذا علم به ومشرف ومرتفع
اولمق معناسنه در یقال احزی الشیء اذا اشرف وارتفع (حزاء) کتان وزنده برموضعدر الواوی (الحسو) حانك فتحی
وسینك سکونیله قوش قسمی صو ایچمك معناسنه در یقال حسا الطائر الماء یحسو حسوا ولا تقل شرب یعنی قوشك صو
ایچمسنده حسو استعمال اولنور شرب ماده سی استعمال اولنمز زیرا حسو ازجه ازجه ایچمکه مخصوصدر بو معنادندر که
حسو الطیر قصیر وقلیل نسنه دن کنایه اولنور یقال یوم کحسو الطیر ای قصیر وحسو تدریجله ایچمك معناسنه در
یقال حسا زید المرق اذا شربه شیئا بعد شیء وحسو ایجیله جك شوربا مقوله سنه دینور که تدریجله ایچیلور کما سیذکر
(التحسی) تفعل وزنده (والاحتساء) افتعال وزنده بونلرده شوربا مقوله سی ایچمك معناسنه در یقال تحسی
المرق واحتساه بمعنی حساه (الاحساء) همزه نك کسریله (والتحسیة) تادیه وزنده بر آدمه شوربا مقوله سی
ایچورمك معناسنه در تقول احسیته المرق وحسیته اذا اشربته (الحسیة) غنیه وزنده (والحسا) عصا وزنده
(والحسو) دلو وزنده که ذکر اولندی (والحسوّ) عدوّ وزنده اسملردر ایچلیجك شوربا مقوله سنه دینور وحسوّ
عدوّ وزنده شوربا مقوله سنی چوق ایچن آدمه دینور یقال رجل حسوّ ای الکثیر التحسی (الحسوة) غرفه وزنده
رای مهمله ایچلیجك نسنه یه دینور جمعی احسیه واحسوه وجمع الجمعی احاسی کلور تقول سقانا بحسوة ای الشیء القلیل
من الحسا وحسوه نباءِ مرّه اولور لکن حانك فتحیله افصحدر الیائی (الحسی) حانك فتحی وکسری وسینك

سكونيله (والحسى) الى وزننده صواير كيلجك دوزجه وملا يمجه يره دينور على قول شول غليظ يره دينور كه اوستى
قوملق اولديغندن يغمور صوينى چكمبوب امساكله بر كدر مكله انده اشمه لرقاز يلوب قوغه ايله صوندن الندقمه
ينه يرينه اطرافندن ترشحله جمع اولور اوله جمعى احساء وحساء كلور حانك كسريله كه اشمه يرلرى ديمك اولور هديه
اشمه سى كبى (الاحتساء) افتعال وزننده (والتحسية) تاديه وزننده اشمه قازمق معناسنه در يقال احتسى
حسى اذا احتفره واحتساء بر آدمك مافى الضميرنى يوقلمق معناسنه مستعملدر يقال احتسى مافى نفسه اذا اختبره
(الحسا) عصا وزننده بودخى بر آدمك مافى الضميرنى يوقلمق معناسنه در يقال حسى مافى نفسه حسا من الباب
الرابع اذا اختبره (الحساء) كتاب وزننده بر موضعدر (احساء) همزه نك فتحيله برقاج موضعلردر احساء بنى سعد
هجر حذاسنده بر بلده دركه احساء القرامطه در ياخود اندن بشقه واحساء حرشاف بحرين ساحلنده بر بلده در
واحساء بنى وهب فرعا ايله واقصه بيننده طقوز بيوك قيو آديدر واحساء قبيلهٔ غنى يوردنده بر صو آديدر و يمامه ده
بر صو آديده وجديله يوردنده بر صو آديدر (المحساة) محراب وزننده دولابله صوچكن اكوزه دينور الواوى (الحشو)
حانك فتحى وشين معجمه نك سكونيله خلق خرده دوه لره دينور يقال اعطاه من حشو الابل اى صغارها ومقتضاى
حالدن زائد سوزلره دينور كه كلام اثنالرينه تخليل ايدرلر مفهوم و مألدن خارج نسنه و مثلا ديدكلرى كبى يقال كثير
الحشو فى كلامه اى فضل كلامه وآدمك نفس وذاتنه اطلاق اولنور يقال حشو الرجل اى نفسه و مصدر اولور
يصدق و مندر مقوله سنى قيتق و يموق مقوله سيله طولدرمق معناسنه يقال حشا الوسادة حشوا اذا املأها و يصدق
ومندر مقوله سنك ايچنه طولدردقلرى نسنه يه دينور قتق و يموق كبى و بر آدمك اعضاء داخليه سنه طوقنمق
معناسنه در يقال حشاه حشوا اذا اصاب حشاه (الحاشية) بودخى خرده دوه لره دينور (الحشية) غنيه وزننده
ايچى پنبه ايله ياخود يوك ايله طولمش فراشه دينور يقال طرح له حشية وهى الفراش المحشو وقولتق يصديغنه ديشور
بعضلر ديديكه شول بوز يصديغى طرزنده كوچك يصديغه دينور كه عرب نسوانلرى سموز كورينم ديو بدنه
و بوكورلرينه ياخود بيوك كورنسون ديو صغريسنه استوار ايدرلر (المحشى) منبر وزننده بودخى اول يصديغه
دينور (الاحتشاء) افتعال وزننده خاتونلر كراولنان يصديغى كوترمك معناسنه در يقال احتشت المرأة الحشية
اذا لبستها و بر نسنه كركى كبى طولمق معناسنه در يقال احتشى الشئ اذا امتلأ وحايض حيض بزى طوتمق
معناسنه در يقال احتشت المستحاضة اذا احشت نفسها بالمفارم (المحاشاة) مباهاة وزننده بر آدمه خرده دوه ويرمك
معناسنه در يقال اتاه فما اجله ولا حاشاه اى ما اعطاه جليلة ولا حاشية (الحشا) عصا وزننده اعضاء داخله دينور
بغرسق و بوكرك وجكر كبى جمعى احشاء كلور يقال اخرج القصاب حشا الشاة اى مافى بطنها (المحشى) مقعد
وزننده قارنده طعام واره جق موضعه دينور مراد حيوانده اشكنبه نك ايچى وانسانده بغرسق اوله جقدر كه تفل
موضعلريدر (الحشوة) حانك ضمى وكسريله يرده ايشه يرامايان چالى وچرپى وخاروخاشاك مقوله سنه دينور يقال
ما اكثر حشوة ارضه اى حشوها ودغلها (الحشاة) حصاة وزننده طبراغى سياه منفعتسز ارضه دينور يقال ارض
حشاة اى سوداء لا خير فيها اليائى (الحشى) عصا وزننده قارنده حجاب كبدن ماعدا اجزاء جوفيه يه دينور كه جكر
و بوكرك واشكنبه وسائرى يدر على قول يان طرفنك نهايتنده اولان آرد ايكولر ايله كه اوكسوز ايكو تعبير اولنور پوج
مابيننده اولان مهماته دينور مراد بوش بوكور ايله پوج مابيننده اولنلردر ياخود ظاهر بطنه دينور وحضن وحصاره
دينور بعض نسخه ده حضن عنواننده اولمغله قوجاق اولور لكن شارحك نسخه سنده خصر اولمغله بل ديمك اولور
و يورلمق ياخود علت سببيله هارهار خشليوب صولومغه دينور يقال حشى الرجل حشا من الباب الرابع اذا اخذه
الربو وطلومده سود قارتمقلنوب درى كبى طلومك ايچ يوزينه ياپشمغله كنديسى بدرايحه بغليوب طلومى وايچنه
قونان سودى قوقتمق معناسنه در يقال حشى السقاء اذا صار له من اللبن كالجلد من باطن فلصق به فلا يعدم ان ينتن
فيروح وحشا بر نسنه نك يوره سنه وكنف وناحيه سنه دينور تقول انا فى حشاه اى فى كنفه وناحيته و مدينه قربنده
بر موضع آديدر (الحشى) غنى وزننده (والحشيان) سكران وزننده ها رهار خشليوب صولو يان كشى يه دينور
مؤنثى حشيه وحشياء در يقال هو حش وحشيان وهى حشية وحشيا اذا اخذه الربو وحشى غنى وزننده كوكى
چوريوب تباه اولمش ياخود قورو يمش اوتلغه دينور (الحاشية) بر نسنه نك كنارنه و پروازنه دينور يقال حاشية الثوب
وغيره اى جانبه و بر آدمك اهل و متعلقاتنه اطلاق اولنور يقال هو من حاشيته اى من اهله وخاصته و بر نسنه نك
يوره سنه وكنف وظل وحمايه سنه اطلاق اولنور يقال هؤلاء حاشيته بالنصب اى فى ناحيته وظله (المحاشاة) مباهاه
وزننده بر نسنه يى ميانه دن اخراج واستثنا ايلمك معناسنه در يقال حاشا منهم فلانا اذا استثناه منهم و بو كنار و پرواز

معناسنه اولان حاشیه ماده سندندر کویا که انی حاشیه عد ایلمشدر (التحشی) تفعل وزننده محاشاة معناسنه‌در یقال تحشاه بمعنی حاشاه و برآدمی برنسنه‌دن تبرئه ضمننده حاشافلان دیمك معناسنه‌در یقال تحشی الرجل اذاقال حاشافلان وشرم وحیا جهتیله برنسنه‌دن یابرکسه‌دن استنکاف ایلمك معناسنه‌در یقال تحشی من فلان اذاتذمم (حاشا) الفك قصریله حتی کلمه سی کبی مابعدنی مجرور ایدر یعنی حروف جاره دندر استثناء ایچوندر وحاشاك وحاشالك بمعنی واحدوعر بلرك حاشالله و یانك حذفیله حاشالله قوللری معاذالله معناسنه‌در که تبرئه ضمننده ایراد اولنور یقال حاشالله وحاش لله ای معاذالله شارح دیرکه مغنی اللبیبده حاشاکلمه سی اوج وجه اوزره مستعمل اولدیغی مرسومدر (الحاشیتان) ابن المخاض ایله ابن اللبون مراد اولنور ابن مخاض بریاشنده وابن لبون ایکی یاشنده اولان دوه‌در بو (الحصا) عصا وزننده اوفه جق طاشلره دینور که چقل تعبیر اولنور مفردی حصاة درجمعی حصیات کلور فتحاتله وحصی کلور حانك ضمی وکسری وصادك کسریله وحصا صایی‌یه دینور عدد معناسنه در علی قول عدد کثیره دینور تقول لم ارمنهم اکثرحصا ای عددا اوهوالکثیر وحصا مصدر اولور برنسنه ده اثر قلمق معناسنه یقال حصی الشیء حصا من الباب الرابع اذا اثرفیه و یرك چاقیلی چوق اولمق معناسنه در یقال حصبت الارض اذاکثرحصاها (الحصی) رمی وزننده برآدمی چاقل ایله اورمق معناسنه‌در تقول حصبته حصیا اذاضربته بالحصاة (المحصاة) مرماة وزننده چاقللو یره دینور یقال ارض محصاة ای کثیرة الحصی (الاحصاء) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی صایمق معناسنه‌در یاخود از برایلمك یاخود فهم وادراك ایلمك معناسنه‌در که مراد بوایکی معناده دخی استعمال اولنور یقال احصی الشیء اذاعده اوحفظه اوعقله (الحصاة) حانك فتحیله مثانه ده طاش پیدا اولمغه دینور که علتدر بول مشتد ومتحجر اولدیغندن ناشیدر یقال حصی الرجل علی المجهول فهو محصی کتب طبیه‌ده مرسومدر که کاهیجه انسانك بوکر کلرنده وقاوقنده طاش وقوم تحدث ایدر سبب مادیسی ماده غلیظه‌در وسبب فاعلی برحرارت غریبه‌در که ماده نك رقیقنی افنا ایدوب غلیظی متحجر اولدیغی حالده باقی قالور وحصاة رأی ورشد ودرایت معناسنه در یقال فلان ذوحصاة ای رأی (الحصی) غنی وزننده عقل ورشدی وافر آدمه دینور یقال هوحصی ای وافر العقل (الحصو) حانك فتحیله قارن سانجیسنه دینور یقال اضطرب من الحصو ای المغص فی البطن ومنع ایلمك معناسنه دریقال حصاه حصوا اذامنعه (التحصیة) تأدیه وزننده برنسنه‌یی حفظ ووقایه ایلمك معناسنه دریقال حصاه اذاوقاه (التحصی) تفعل وزننده صاقنمق معناسنه‌در یقال تحصی الرجل اذاتوقی (الحصوان) فتحاتله یمنده برموضعدر الواوی (الحضو) حانك فتحی وضاد معجمه نك سکونیله آتش قراردقدنصکره اوپچروب ایشتمق معناسنه‌در یقال حضا النار حضوا اذاحرك جرها بعدماهمد (المحضاء) محراب وزننده (والمحضاة) مکنسه وزننده آتش اوپچره جك کوسکویه دینور یقال سعر النار بالمحضاء والمحضأة ای حرکها بعود تحرك به النار (المحضی) منبر وزننده برداغه دینور کوز معناسنه الواوی (الحطو) خطو وزننده برنسنه‌یی صارصوب ارغلامق معناسنه در یقال حطاه حطوا اذاحرکه مزعزعا (الحطا) قفا وزننده ایری کهله‌یه دینور (الحطواء) حمراء وزننده قزل تو یلو قیونه دینور (الاحطیطاء) اعشیشاب وزننده شیشوب قبارمق معناسنه در یقال احطوطی الشیء اذا انتفخ الواوی (الحظوة) حانك ضمی وکسری وظای معجمه‌نك سکونیله (والحظة) عده وزننده قدر ومکانت واعتبار معناسنه در یقال ماله حظوة عنده ای مکانة ورزق وقسمت جهتندن اولان حظ و بهره‌یه دینور جمعی حظی کلور حانك کسری والفك قصریله وحظاء کلور مد ایله وحظوه وحظه مصدر اولورلر برکسه یاننده عزتلو حرمتلو اولمق معناسنه یقال حظی کل من الزوجین عند صاحبه حظوة وحظة من الباب الرابع اذاصار ذامکانة (الاحتظاء) افتعال وزننده حظوه معناسنه‌در یقال احتظی بمعنی حظی (الحظیة) غنیه وزننده زوجی یاننده وقع وقدر وحرمتی اولان خاتونه دینور ومنه المثل * الاحظیة فلاالیة * تتمه‌سی الی ماده سنده بیان اولندی (الحظوة) حانك فتحی وضمیله شول کوچك اوقه دینور که اطفال انکله مشق وملاعبه ایدرلر واغاج کوکلرندن سوروب چقان تازه وملایم فلیزه دینور جمعی حظاء کلور حانك کسریله وحظوات کلور فتحاتله (الحظیات) مصغر بنیه سیله حظیه نك جمعیدر که حظوه‌نك مصغریدر ذکر اولنان کوچك اوقه دینور ومنه المثل * احدی حظیات لقمان * یعنی لقمان بن عاد حظیاتندن بریدر بومثل شرتله معروف اولان کسه دن احیانا برایولك صادر اولدقده ضرب اولنور (الحظیا) مصغر بنیه‌سیله یاپجه یاپجه یورویشه دینور یقال یمشی الحظیا وهو مشی رویدا (الحظو) حانك فتحیله یاپجه یاپجه رفق وتأنیله یوریمك معناسنه‌در یقال حظا الرجل حظوا اذامشی الحظیا وهو

مشى رويد البائى (حظى) سمىّ وزننده بررجل آديدر (الحظى) غـلى وزننـده كهله‌لره دينـور مفردى
حظاة‌در (الحظى) الى وزننـده حظ و بهره معناسنه‌در حظو كبى جمعى احظى وجمع الجمعى احاظى كلور
الواوى (الحفا) جفا وزننـده يالين‌يور يمكدن انسانك ودوه وسائر دوابك اياقلرى آشنوب فرسوده اولمق معناسنه‌در
على قول يالين اياق يوريمك معناسـنه‌در يقـال حفى الرجل والابل حفا من الباب الرابع اذا رقت قدمه من كثرة المشى
اوهو المشى بلا خف ولا نعل (الحفى) غنى وزننـده (والحـافى) اسم فاعللردر برآدمه مبالغه وجه اوزره نوازش
واكرام ايدوب واكا اظهار بشر وسرور ايدر اولان آدمه دينـور يقـال رجل حفىّ وحاف اى يبالغ فى الاكرام
و يظهر السرور والفرح وحقنده همت ايلك ايچون برآدمك حالنى پك سؤال واستقصا ايدر اولان آدمه دينور
وحفىّ على استقصاء وجهيله تعلم وتحصيل ايدن عالمه دينور يقال هو عالم حفىّ اذا كان قد تعلم باستقصاء وسؤالده
الحاح وابرام ايدن كمسيه دينـور جمعى حفواء كلور حنفاء وزننده يقال رجل حفىّ اى ملحّ فى سؤاله (الحفوة) حانك
ضمى وكسريله (والحفية) (والحفاية) حانك كسريله اسملردر يالين‌يور يمكدن اياق يبريوب آشنمغه ياخود اياغك يالينلغنه
دينـور (الاحتفاء) افتعال وزننده يالين اياق يوريمك معنـاسـنه‌در يقال احتفى الرجل اذا مشى حافيا واوتى يردن
چكوب قوپرمق معناسـنه‌در يقـال احتفى البقل اذا اقتلعه من الارض و بو مهموزده لغتدر و برآدمك اكرام
وتلطيفنده اظهار بشر وسرور ايده‌رك مبالغه ايلك معنـاسنه‌در يقال احتفى به اذا بالغ فى اكرامه واظهر السرور
والفرح و برآدمك حالندن لطف جهتيله پك سؤال ايلك معناسنه‌در يقـال احتفى به اذا اكثر السؤال عن حاله (الحفاوة)
حانك فتحى وكسريله (والحفاية) حانك كسريله (والتحفاية) تانك كسريله برآدمه اظهار بشر وسرور ايده‌رك پك
چوق نوازش واكرام ايلك ومهربانلق ايتمك معناسـنه‌در يقال حفى به حفاوة وحفاية وتحفاية من البـاب الرابع
اذا بالغ فى اكرامه واظهر السرور والفرح و برآدمك لطف جهتيله حالندن چوق صورشدرمق معنـاسـنه‌در
يقال حفى به اذا اكثر السؤال عن حاله (الحفو) عفو وزننـده اكرام ايلك معناسنه‌در يقال حفاالله به حفوا اذا اكرمه
و برنسنه ويرمك معناسـنه‌در يقال حفا زيد فلانا اذا اعطاه و ويرميوب محروم ايلك معناسـنه اولمغله ضدّ اولور
يقال حفا فلانا اذا منعه و يعنى افراط وجه اوزره قريقق معناسـنه‌در يقـال حفا شاربه اذا بالغ فى اخذه (الاحفاء)
همزه‌نك كسريله بودخى يعنى دبنه‌وارنجه قريقق معناسنه‌در يقال احفى شاربه اذا بالغ فى اخذه ودونه دونه سؤال
ايلك معنـاسنه‌در يقـال احفى السؤال اذا ردّده و برآدمه برخصوصده لادن كبى پاپشوب نهايت مرتبه‌ده الحاح
وابرام ايلك معنـاسنه‌در يقـال احفى فلان زيدا اذا الح عليه و برح به فى الالحاح و برآدمى برخبرطويمق خصوصنه
حمل وحواله قلمق معناسنه‌در تقول احفيته اى حملته على ان يبحث عن الخبر و برآدمى خوار لمق معنـاسـنه‌در تقول
احفيته اذا ازريته (المحافاة) مكافاة وزننـده كلامده منازعه ايلك معناسـنه‌در يقـال حافاه اذا نازعه فى الكلام
(الحفاوة) حانك فتحيله الحاح وابرام ايلك معناسنه‌در ومنه المثل ✽مأربة لاحفـاوة✽ يعنى مرام عرض حاجتدر
يوخسه ابرام والحاح دكلدر (الاستحفاء) استخبار معنـاسنه‌در يقال استحفاه اذا استخبره (حفاء) كساء وزننـده
برطاغك آديدر (الحافى) قاضى وحاكمه اطلاق اولنور يقال هو حاف اى قاض (التحافى) تفاعل وزننده خصم ايله والى
وقاضى حضورنده مرافعه ايلك معناسنه‌در تقول تحافينا الى السلطان اى ترافعنا (التحفى) تفعل وزننده برآدمى اغفال ايله
غفلتنى اغتنام ايلك معناسنه‌در يقال تحفاه اذا اهتبله وچالشمق معناسنه‌در يقال تحفى فى الامر اذا اجتهد (الحفيا) حانك
فتحى والفك مدى وقصريله و يانك تقديميله زبانزده درمدينه‌ده برموضع آديدر الواوى (الحقو) حانك فتحى وقافك سكونيله
بدنده بوكوره دينور يقال اصاب حقوه وحقوته اى كشحه وفوطه يه دينور ازار معناسـنه على قول فوطه بغلنيجق
يره دينوركه بل اوله جقدر بونده حانك كسريله ده وحقوه ده لغتدر جمعى احق كلور قافك كسريله واحقـاء كلور
وحقىّ كلور حانك ضمى وقافك كسريله وحقـاء كلور جبال كبى وحقو مصدر اولور برآدمك بوكورنه ياخود بلنـه
اورمق معناسـنه‌در يقال حقاه حقوا اذا اصاب حقوه وحقو سـيل صوينك چقه‌مز اولان غليظ ومرتفع يره
دينوركه بل و بيلان تعبير اولنور جمعى حقاء كلور حانك كسريله وحقو السهم اوقك يلك تكه‌جك يرندن عبارتدر
يقال سهم دقيق الحقو وهو موضع الريش وحقو الثنيه يوقشده اولان يولك ايكى بوكوريدركه ايكى جانبى اوله جقدر
يقـال اخذوا من حقوى الثنية اى جانبيها (الحقى) شقى وزننده بوكورنه اورلمش آدمه دينور (الحقا) عصا وزننده
بوكور آغريمق معناسـنه‌در يقال حقى الرجل على المجهول حقا فهو محقو ومحقىّ اى شكى حقوه وات يمكدن قارن
آغريمق معناسـنه‌دركه كچى اتى يمكدن قارنده وجع وسلاح عارض اولمقدر يقـال حقى الرجل على المجهول فهو
محقو ومحقىّ اذا اصابه الحقوة (الحقوة) حقو كبى فوطه يه ياخود بله دينور وآت يمكدن قارنه عارض اولان آغـرى يه

دینور یقال اصابه الحقوة ای الوجع فی البطن من اکل اللحم وبر علت آدیدر که دوه قسمنه عارض اولور آق جکرده
پیدا اولمغله دوه نك جوفنده صانجی پیدا اولوب کویا که احشاسی کسیلوب طوغرنور (الحقا) حانك کسریله بودخی
اتیمکدن قارنده حادث اولان وجعه دینور که یورك بورندیسی عارض اولور وبر موضع آدیدر وحقو کبی ازاره یاخود بله
دینور الواوی (الحکایة) کتابه وزننده برسوزی وخبری نقل وروایت ایلمك معناسنه در تقول حکوت الحدیث
احکوه حکایة اذا نقلته وبو مشابهت معناسندن مأخوذدر اصلی حکاوه درکه واویدر الیائی (الحکایة) کتابه
وزننده یائیدر ذکر اولنان واوی معناسنه در تقول حکیت الحدیث احکیه حکایة اذا نقلته وبرنسنه یه بکزمك
معناسنه در تقول حکیت فلانا اذا شابهته وبر کسیه فعلا یاخود قولا تقلید ایلمك معناسنه در تقول حکیت
فلانا اذا فعلت مثل فعله اوقلت مثل قوله سواء وبر کسنه دن بر کلام نقل ایلمك معناسنه در تقول حکیت عنه
الکلام اذا نقلته بونکله معنای اولك فرقی واردر ودوکمی چکوب محکم ایلمك معناسنه در تقول حکیت العقدة
اذا شددتها (المحاکاة) مباهاة وزننده بودخی بکزه مك معناسنه در تقول حاکیته اذا شابهته وبر کسه یه تقلید ایلمك
معناسنه در تقول حاکیته اذا فعلت مثل فعله اوقوله سواء (الاحکاء) همزه نك کسریله بودخی دوکمی چکوب
بکشدرمك معناسنه در تقول احکیت العقدة اذا شددتها وغالب اولمق معناسنه در یقال احکی علیهم اذا اتر
(الحکی) غنی وزننده قوغمجی عورته دینور یقال امرأة حکی ای نمامة نسوان خصائصندن اولمغله حکی عنواننده
مستعملدر (الاحتکاء) افتعال وزننده برنسنه قویلشوب متین واستوار اولمق معناسنه در تقول احتکی امری
ای استحکم الواوی (الحلو) حانك ضمی ولامك سکونیله طتلو نسنه یه دینور که آجی مقابلیدر فارسیده شیرین
دینور یقال هو حلو ای لیس بمر وحلو الرجال خوشطبع وشیرین سخن وخفیف الروح اولمغله هرکسك عندنده
معتبر ومحبوب اولوب الفتندن فاکهه کبی استلذاذ اولنور اوله جمعی حلوون کلور مؤنثی حلوه در جمعی حلوات کلور
یقال رجل حلو وامرأة حلوة ای یستخف ویستحلی (الحلاوة) عداوه وزننده (والحلو) حانك فتحیله (والحلوان)
حانك ضمیله طتلو وشیرین اولمق معناسنه در یقال حلی الشیء وحلا وحلو حلاوة وحلوا وحلوانا من الباب الرابع
والاول والخامس اذا کان حلوا وبرنسنه یی طتلوعد ایلمك معناسنه در یقال حلی الشیء حلاوة من الباب الرابع
اذا عده حلوا وبرنسنه کوزه وکوکله خوش کلمك معناسنه در تقول حلی الشیء بعینی وقلبی وحلا حلاوة وحلوانا
من الباب الرابع والاول اذا اعجبك بعضلر دیدیکه باب اولدن یعنی برنسنه آغزه طتلو کلکده وباب رابعدن
عینده کوزه طتلو وخوش کورنمکده مستعملدر فیقال حلا فی الفم وحلی فی العین وبر کسنه دن خیر ومنفعته نائل
اولمق معناسنه مستعملدر یقال حلی منه بخیر وحلامنه من البابین المزبورین اذا اصاب منه خیرا وحلو حانك
فتحیله برنسنه یی طتلو وشیرین ایلمك معناسنه در یقال حلا الشیء یحلوه حلوا اذا جعله حلوا وبر آدمه برنسنه ویرمك
معناسنه در یقال حلا الشیء اذا اعطاه ایاه وحلو وحلوان حانك ضمیله بر کسنه قزنی یاقزقرنداشنی مهر مسمی ایله
حین تزویجده مهر مزبوردن بر مقدار نسنه کندیسنه عائد اولمق اوزره تزویج ایلمك معناسنه درکه بو وضع ومهری
کندیسی اخذ ایلمك بین العرب ذمیمه در یقال حلا فلان فلانا حلوا وحلوانا اذا زوجه ابنته اواخته بمهر مسمی
علی ان یجعل له من المهر شیئا مسمی شارح دیرکه تمام مهری کندی آلمقده دخی مستعملدر وحلوان اسم اولور دلال
اجرتنه وفالجی وکاهن اجرتنه دینور وخاتونك مهرینه یاخود شیربهالك ویدیلك تعبیر اولنان عطیه یه دینور که
داماد طرفندن ویریلور ورشوت کونه ویریلان نسنه یه دینور وعوض وجزاء معناسنه در ومنه تقول
لاحلونك حلوانك ای لاجزینك جزاءك (الاحلیلاء) اعشیشاب وزننده برنسنه طتلو اولمق معناسنه در یقال
احلولی الشیء اذا حلی وبرنسنه یی طتلو عد ایلمك معناسنه در یقال احلولاه بمعنی استحلاه شارح دیرکه افعیعال
بابنده بوندن واعروری کلمه سندن غیری متعدی کلمامشدر (الاستحلاء) بودخی برنسنه یی شیرین عد ایلمك
معناسنه در یقال استحلاه اذا عده حلوا (التحلی) تفعل وزننده استحلاء معناسنه در یقال تحلاه اذا عده حلوا
(الحلی) غنی وزننده خوش وشیرین سوزه دینور یقال قول حلی ای یحلولی فی الفم (التحلیة) تأدیه وزننده
برنسنه یی طتلو ایلمك معناسنه در یقال حلاه تحلیة اذا جعله حلوا وکاه اولور که حلأت السویق دیرلر مهموز
اوله رق وبو غیر قیاسیدر (الحلو) عدو وزننده بودخی خوشطبع وحلو الالفه آدمه دینور یقال رجل حلو ای
حلو (حلوه) غرفه وزننده برقسر اغك آدیدر الحلواء حانك فتحی والفك مدی وقصریله معروفدر که حلوا ایله
یعنی شکر وعسل مقوله سی طتلو ایله مرتب اولان طعامه دینور رشیدیه ومأمونیه کبی وطتلو وشیرین فاکهه یه
دینور (الحلوة) عدوه وزننده (والحلیة) غنیه وزننده منظره سی پك خوش وشیرین ودلنشین ناقه یه وصف اولور

يقـال ناقة حلوة وحلية اى تامة الحلاوة (الاحلاء) همزه نك كسريله طتلو سوز سويلك معناسـنه مستعملدر
ومنه يقـال فلان مايمر ومايحلى اى مايتكلم بمر ولا حلو وطتلو خوش ايش ايشلمك معناسنه مستعملدر يقال مايمر
ومايحلى اى لايفعل مرا ولا حلوا واكر بركره آجى وبركره طتلو اولمق حالتنى كه تلون مقتضاسيدر آندن نفى ايلمكه
قصد ايدرسن مايمر ومايحلو ديرسن ثلاثى صيغه سيله واحلاء برنسنه يى شيرين بولمق ياخود شيرين قلمق معناسنه در يقال
احليته اذا وجدته اوجعلته حلوا (الحلاوة) سحابه وثمامه وزنلرنده (والحلاءة) همزه ايله (واحلواء) صحراء وزننده
(والحلاواء) حانك فتحيله (والحلاواء) حانك ضميله قفانك اورته سنه دينور جمعى حلاوى كلور صحارى وزننده الحلو
حانك كسريله جلا هلرك كوچك طراغنه دينور كه مراد تفه اوله جقدر (الحلاوة) سحابه وزننده شول ارضه دينور كه
آنده ذكور بقل وسبزوات نابت اوله (الحلاوى) قصارى وزننده برنوع خرده شجر اسميدر وبرتيكنلو اوتك آديدر جمعى
حلاوى كلور مفردى كبى وحلاويات كلور حانك ضمى وواوك فتحيله (المحالاة) مباهاة وزننده بركمسه ايله مطايبه وملاطفه
ايلمك معناسنه در يقال حاليته اذا طايبته (حلوان) عثمان وزننده ايكى بلده آديدر وايكى قريه اسميدر وحلوان بن عمران بن
الحاف بن قضاعه بركمسه در كه ذريتندن نيجه صحابۀ كرام وجوده كلديلر وبو بانئ حلوان عراقدرز يرا حلوانك برى
شامده وبرى عراقده در (الحلاة) حانك كسريله مدينه قربنده برطاغك آديدر (حلوه) غرفه وزننده مجازده برقيو اسميدر
(الحلا) قفا وزننده شول دواء ودارويه دينور كه لدى الاستعمال صو ايله اصلتمق ياصو ايله ايچمك شانندن اوله (الحلاء
شداد وزننده ابو الحسين الحلاء علـى بن عبيد الله بن وصيفـدر رؤساى طائفۀ اماميه دندر وشمس الائمه عبد العزيز
بن احمد الحلوانى كه امام مشرق وقدوۀ حنفيه در وحلوانى سلمانى وزننـده در نسبتى حلاويه در ونون بدلى همزه ايله
الحلوائى دخى جائزدر وابو المعالى عبد الله بن احمد الحلوانى فقهاء شافعيه دندر مترجم حقيردير كه شهاب شرح دره ده
بونى تخطئه ايدوب ديديكه اكر حـلاوه يه نسبت اولنسه لامحاله حلاوى ديمك لازمدر پس حلوانى حلواء لفظنه
منسوبدر اليائى (الحلى) حانك فتحى ولامك سكونيله زيب وزينته دينور كه دوز كون تعبير اولنور كرك التون وكمش
كبى معدنياتدن دوزلمش اولسون وكرك الماس وياقوت مقوله سى جوهر اولسون جمعى حلى كلور حانك ضميله دلى كبى
بعضلر ديديكه حلى كلمه سى جمعدر مفردى حليه در تمر وتمره كبى وحلى مصدر اولور خاتون دوزكونه مالك اولمق ياخود
دوزنمك وبزنمك ياخود دوز كونلو اولمق معنـاسنه در يقال حليت المرأة حليا من البـاب الرابع اذا استفادت حليا
اولبسته اوصارت ذات حلى وقولهم حلى فى عينى قيل من الحلى يعنى اشبو حلى ماده سندندر حلاوتدن دكلدر (الحلية
حانك كسريله بو دخى دوز كونه وپيرايه يه دينور حلى معنـاسنه جمعى حلى كلور حانك كسرى والفك قصريله وحلى
كلور حانك ضمـيله وحلى السيف وحلاة السيف كه حارك ضميله در بوندندر كه قلجك باچاغنده ونيامنده اولان
زيب وزينتلردن عبارتدر وحليه خلقت وصورت وصفت معنالرينه مستعملدر يقال هو كريم الحلية اى الخلقة وتقول
عرفته من حليته اى صورته وصفته (الحالى) (والحالية) زيب وارايشلو خاتونه دينور يقـال امرأة حال وحالية
اى ذات زينة (التحلية) تاديه وزننده خاتونى طوناتمق معنـاسنه در على قول خاتونه دوز كون ايدنمك ياخود انى
اوصاف جميله ايله وصف وثنا قلمق معناسـنه در يقال حلى المرأة اذا البسها حليا واتخذه لها او وصفها ونعتها (حليه
تمره وزننده اوج موضع اسميدر (احلياء) همزه مكسوره ايله برموضع آديدر (الحلى) غنى وزننده نصى ديديكلرى
اوت قوريسـنك اغارمشنه دينور مفردى حليه در (الحليا) حميا وزننده برنباب آديدر وبرطعام اعراب آديدر
الواوى (الحمو) دلو وزننده خاتونك زوجنك پدرينه دينور كه قاين آتا تعبير اولنور ومطلقا زوج طرفندن اولان خصمه
وقريبه دينور زوجك پدرى وبرادرى كبى مؤنثنده حماة دينـور وبونده درت لغت دخى واردر حمو بو كبى وحما قفا كبى
وحم اب كبى وحمء همزه ايله يقال حمو المرأة وحموها وحماها وحمها وحمؤها اى ابو زوجها ومن كان من قبله والانثى حماة
بورادة انثى قاين انا وكورمجه كبى وحمو الرجل كشينك زوجه سنك پدريدر كه قاين اتاسيدر ياخود زوجه سنك برادرينه
ياخود عموجه سنه دينور يقال حمو الرجل اى ابو امرأته او اخوها او عمها وبعضلر ديديكه احماء زوجه طرفندن اولان
قريبه مختص درته كه اختان زوج طرفندن اولانه مخصوصدر مؤلف همزه ماده سنده دخى ذكر ايلدى شارح ديركه
اشـبو حمو ماده سى حمـايه دن ياخود حرارت معنـاسندن مأخوذدر شفقت قلبيه لرى تصوريله وحمو حر وكرميت
معناسنه در يقال اشتد حمو الشمس اى حرها (الحماة) حصاة وزننده بالدرده اولان بالق اتنه دينور كه بالدر آتى تعبير
اولنور جمعى حموات كلور فتحاتله اليائى (الحمى) حانك فتحى وميمك سكونيله (والحماية) كتاب وزننده (والمحمية
منزله وزننده برنسنه دن موذيانى منع ايله حفظ ايلمك معناسنه در كه قوريمق تعبير اولنور يقال حمى الشيء يحميه حميا وحماية
ومحمية اذا منعه ودفع عنه وحمى وحميه غنيه وزننـده وحمايه كتابه وزننده وحموه تمره وزننده اوتلاغى قوريوب قورى

قلمق معناسنه‌در یقال حمی الحمی حمیا وحمیة وحمایة وحموة اذا منعه وخسته یه مضر نسنه‌لردن پرهیز ایتدرمك
معناسنه‌در یقال حمی المریض مایضره اذا منعه ایاه بونده ایکی مفعوله متعدیدر (الحمی) رضی وزننده قورنمش نسنه‌یه
دینور قوری تعبیر اولنور یقال کلأ حمی ای محمی (الاحتماء) افتعال وزننده خسته مضر نسنه‌لردن پرهیز ایلمك معناسنه‌در
یقال حمی المریض فاحتمی (التحمی) تفعل وزننده قورنمق معناسنه‌در یقال تحمی من ذلك اذا امتنع (الحمی)
غنی وزننده مضر نسنه‌لردن پرهیز ایتدرلمش خسته‌یه دینور یقال مریض حمی ای ممنوع ممایضره و مطلقا قورنمش
نسنه‌یه دینور واصلا برکسنه‌نك ظلم وشتمنی واوضاع بارده‌سنی محتمل اولمیان ابی النفس آدمه دینور یقال رجل حمی
ای لایحتمل الضیم (الحمی) الی وزننده وکسباء وزننده (والحمیة) حانك کسریله برنسنه‌دن حمایت اولنان شیئه
دینور قوری کبی (الحامیة) اصحاب ورفقاسنی حمایت ایدر اولان آدمه دینور هاء مبالغه ایچوندر یقال رجل حامیة ای
یحمی اصحابه وحامیه جماعته وصف اولور نفسلرنی حمایه ایلدکلری ایچون وتقول العرب هو علی حامیة القوم ای آخر
من یحمیهم فی مضیهم یعنی منهزم اولان عسکرك اکسه‌سندن استیلا ایدن دوشمندن حمایه ایدنلرك آخریدر علی اثر
حامیة القوم تقدیرنده‌در ویقال مضیت علی حامیتی ای علی وجهی کویا که طوغری مقصدینك جهتی کندیسنی
جهات غیرسدیده‌دن حمایه ایلمك تصورینه مبنیدر وحامیه ساج ایاغنه اطلاق اولنور حرارت اعتباریله وقو یینك
ایچنی اوره‌جك طاشلره اطلاق اولنور حمایه‌دن مأخوذدر جمعی حوامی کلور وحوامی آت وقاطر طرنقلرینك صاغ
وصول یانلرینه اطلاق اولنور (الاحماء) همزه‌نك کسریله برمکانی سائردن قوریوب قوری ایلمك علی قول قوری
اوله‌رق بولمق معناسنه‌در یقال احمی المکان اذا جعله حمی لایقرب اووجده حمی و برنسنه‌یی قیزغین ایلمك
معناسنه‌در یقال احمی الله النار ای جعلها حامیة و برنسنه‌یی اتشده قیزدرمق معناسنه‌در یقال احمی المسمار اذا
اسخنه (الحمیة) غنیه وزننده (والمحمیة) مرحله وزننده غیرت وناموسدن ناشی برنسنه‌دن عار واستنکاف ایلمك
معناسنه‌در یقال حمی من الشیء حمیة ومحمیة من الباب الرابع اذا انف منه (الحمی) حانك فتحی ومیمك سکونیله
(والحمی) عتی وزننده (والحمو) سمو وزننده پك قیزغین اولمق معناسنه‌در یقال حمیت الشمس حمیا وحمیا وحموا
اذا اشتد حرها وحمی وحمو سمو وزننده برنسنه اتشده قیزمق معناسنه‌در یقال حمی المسمار حمیا وحموا اذا سخن
(الحمی) رضا وزننده حرارتدن ترلمك معناسنه‌در یقال حمی الفرس اذا سخن وعرق (الحمة) ثبه وزننده اغو یه
دینورسم معناسنه علی قول آری و یلان وعقرب مقوله‌سینك ایکنه‌لرینه وصوقه‌جق نسنه‌لرینه دینور جمعی حمات
وحمی کلور حارك ضمیله و پك صووغه دینور تقول اخذنا حمة البرد ای شدته وابو حمه محمد بن یوسف الزبیدی محدث
مشهوردر (حمة العقرب) برفلیجك لقبیدر (الحمیا) ثریا وزننده خشم وغضبك اولنه و هیجاننه دینور که شدتی حالتیدر
تقول لاتکلمه فی حمیا غضبه ای فی شدته واوله وحمیا الکاس خمرك سورت وشدتنه یاخود اسکاری یاخود تمام باشه
ودماغه استیلا ایلدیکی حالته دینور که کندیسنی الدردیغی کیفیتدر یقال فرعته حمیا الکاس ای سورتها وشدتها
او اسکارها او اخذها بالرأس وهر نسنه‌نك شدتنه اطلاق اولنور وحمیا الشباب جوانلق چاغنك اوائلنه وجنبش
ونشاطی هنگامنه دینور که تمام مست سرانداز کبی شدت وحدتی کیفیتندن عبارتدر یقال هو فی حمیا الشباب ای اوله
ونشاطه (الحامی) شول بوغوره دینور که ناقه‌یه چوق چکلمکله علی قول صلبندن اون بطن ولد کلمکله رکوب
واستعمالدن آزاده اولوب ووارد یغی میاه و مراعیدن اصلا ممنوع اولمیه بو جهتله کویا که ظهرنی حمایه ایدر یقال
فحل حام اذا کان قد ضرب الضراب المعدود او نتجت من صلبه عشرة ابطن ثم حام حمی ظهره فیترك فلاینتفع
منه بشیء ولایمنع من ماء ولامرعی (حامی الحمیا) ثریا وزننده شول آدمه دینور که کندی حوزه‌سنی
وبوره‌سنی وجوار وجانبنی حمایه ایدر اوله یقال هو حامی الحمیا ای یحمی حوزته وماولیه (الاحمیاء) اعشیشاب وزننده
برنسنه لیل وسحاب کبی قرارمق معناسنه‌در یقال احمومی الشیء اذا اسود کاللیل والسحاب (المحاماة) مباهاة
وزننده (والحماء) کساء وزننده برکسیه نکهبانلق ایدوب موذیاتدن حفظ وحمایه ایلمك معناسنه‌در تقول حامیت
عنه محاماة وحماء اذا منعت عنه ومهمان ایچون تجمعله لوازم واکرامنه مبالات واهتمام قلمق معناسنه‌در تقول
حامیت علی ضیفی اذا احتفلت له (حمیان) فتحاتله برطاغك آدیدر (حماة) حصاة وزننده شام دیارنده بر بلده
آدیدر که حمص شهرینه قریبدر (الحامی) (والمحمی) اسم مفعول بنیه سیله ارسلانه اطلاق اولنور (حماوالله) (اماوالله)
معناسنه‌در (التحامی) تفاعل وزننده صقنمق معناسنه‌در یقال تحاماه الناس ای توقوه واجتنبوه (ابو حمیه) غنیه
وزننده محمد بن احمد الحافظ درکه محدثدر الواوی (الحنزقو) حانك کسری ونونك سکونیله جردحل وزننده
(والحنزقوة) جردحله وزننده بودوره دینور یقال رجل حنزقو وحنزقوة ای قصیر الواوی (الحنو) حانك فتحی

ونونك سكونيله برنسنه يى اكوب ايكى قات ايلمك معناسنه در يقـال حناه يحنوه حنوا اذا عطفه و بورمق معناسنه در
يقال حنايده اذالواهـا وياى دوزمك معناسـنه مستعملدر يقال حنـا الحنية اذا صنعها (التحنية) تأديه وزنـنـده
بودخى ايكى بوكوب اكمك معناسنه در يقال حنى الشئ اذا عطفه (الانحناء) انفعال وزننده (والتحنى) تفعل وزننده
ايكى قات اكلمك معناسنه در يقال حناه فانحنى وتحنى اى انعطف (الحنية) غنيه وزننده يايه اطلاق اولنور جمعى حنى در
غنى وزننده وحنايا كلور (الحنو) علو وزنـنده بركسيه شفقت ومهربانلق ايلمك معناسنه در يقال حنت المرأة على
ولدها حنوا اذا عطفت (الاحناء) همزه نك كسريله بودخى حنو معناسنه در يقال احنت المرأة بمعنى حنت (الحانية)
ارككه يك قيرمش قيونه دينور و بلاعلة بيوتى بوكراولان قيونه دينور وحانوت ودكان معناسنه در (المحنية)
محمده وزننده (والمحنوة) نونك ضميله (والمحناة) مسعاة وزننده درەنك بورغاج وطولامبه سنه دينور يقال محنية الوادى
ومحنوته ومحناته اى منعرجه واكرى بوكرى يره دينور ودوه در يسندن دوزلمش سود كولكنه دينور يقال سقانا اللبن بالمحنية
اى بالعلبة التى تتخذ من جلود الابل بونك طريقى بودركه دوه نك برمقدار دريسنى طور به طرزنده بوكوب ايچنه قوم
طولدرد قدنصكره برمحله آصارلر قوريوب چناق طرزنده علبه اولور (الحنو) حانك كسريله وفتحيله بدنده اكرى
اولان عضوه دينور قاش كيكى وچكه وايكو ككلرى كبى وسائر نسنه دن اولان شبيه دينور دخى اكرى بوكرى بايروقوملق
كبى وهر اكرى اغاجه دينور ايرقلطاغى كبى جمعى احناء وحنى كلور كسرتينله وحنى كلور حانك ضميله (الحنوان) تثنيه
بنيه سيله تسكره تعبير اولنان آلته دينور كه مادسى ايكى اكرى اغاجدر اوزرلرنه شبيكه استوار ايدوب انكله حج
بغداى نقل ايدرلر (الاحناء) همزه نك فتحيله حنولفظنك جمعيدر اكرى بوكرى اولان نسنه لره دينور واحناء الامور
چپره شك وچيارز اموردن عبارتدر يقال هو يصلح احناء الامور اى متشابهها (الحوانى) ايكو ككلر ينك جمله سندن
اطول اولنلرينه دينور كه هر طرفده ايكيشر دانه اولور (الحناية) حمايه وزننده اسمدر ايكى قات اكر يلكمه دينور يقال به
حناية اى انحناء (الحنواء) حمراء وزنـنـده بوكرى ناقه يه دينور يقـال ناقة حنواء اى حدباء (الحانوت) (والحانية
والحناة) دكانه دينور (الحانية) تشديد يايله خمره ياخود خمارونه يعنى ميخانه جيلره دينور اوّل حانه يه ثانى حانيه يه
نسبتدر مؤلف بونلرى موضع ذكرى بورادر ديه رك حنت ماده سنده رسم ايلمشيدى (الحنوة) تمره وزنـنـده
برنبـات آديدر كه سهل يرلرده نابت اولور على قول آذريونك برّيسى در وفسلكنه دينور و برفرس آديدر (الحنيان)
غنيـان وزننده ايكى وادى يه اطلاق اولنور (حنوقراقر) صنوعلابط وزننده برموضع آديدر اليائى (الحناية) كتابه
وزنده بورمق معناسنه در يقال حنى يده يحنيها حناية اذا لواها و برنسنه يى اكوب ايكى قات ايلمك معناسـنه در
يقال حنى العود والظهر اذا عطفهما واغاجك قبوغنى صويمق معناسنه در يقـال حنى العود اذا قشره (التحنية
تأديه وزنـنـده بودخى اكوب ايكى قات ايلمـك معناسـنه در يقـال حنى العود اذا عطفه (الحنى) حانك كسريله
سماوه ده برموضعدر (حنىّ) سمى وزنـنـده مكه قربنده برموضعدر وجابر نام شاعرك پدرى اسميدر (حانى) جانى
وزنـنـده ديار بكر ايالتنده بر بلده در اعلامدن عبدالصمد بن عبدالرحمن الحـانى اكا منسوبدر وغير قيـاس اوزره
نسبتنده حنوى دخى دينور حنى وزننده الواوى (الحوّة) حانك ضمى وواوك تشديديله الواندن خضرته مائل
اولان سواد على قول سواده مائل اولان حمرتدر كه قرامتق قرمز يدر آت قسمنده طورى تعبير اولنور يقال به حوّة
اى سواد الى الخضرة او حمرة الى السواد وحوّة الوادى دره نك برجانبنه اطـلاق اولنور يقـال قعد حوّة الوادى
اى جانبها (الحوى) صفا وزننده برنسنه حوّه مذكوره لونده اولمق معناسنه در يقال حوى الشئ حوى من الباب
الرابع اذا كان به حوّة (الاحويواء) احميرار وزنـنـده بودخى حوّه رنكنده اولمق معناسنه در يقـال احواوى
احويواء ويقـال احووى يحووى احوواء ويقـال احووّى يحووّى احوّواء بتشديد الواو اذا كان به حوّة صيغهٔ
ثانيه احمرار بابندندر وثالثه احميرار بابندندر واحويواء واحووّاء تشديد ايله يرمتبر واتله يم يشل اولمق معناسـنه در
يقال احواوت الارض واحووت اذا اخضرت (الاحوى) احرى وزننده لون مرقوم اوزره اولمق يعنى يشله مائل
سياه ياخود قرامتق قرمزى اولمق معناسنه در وسياه نسـنـه يه دينور يقال شئ احوى اى اسود ويك قويى يشل
نبـاته دينور كه شدتندن سـياهه مائل اوله يقـال نبات احوى اى ضارب الى السواد لشدة خضرته وقتـيبة
بن ضرارك فرسى اسميدر (الحواء) شدّاد وزننده قرامتق قرمزى دوداغه وصف اولور يقال شفة حوّاء اى حمراء
الى السواد وبرقاج قسر اقلرك آديدر وحواء زوج آدم عليهما السلام اسميدركه جملهٔ افراد انسانينك امّ محترمه سيدر
مترجم ديركه پس قصر ايله حوّى غلط اولور وحوّاء ذكر اولنان لون حوّه دن مأخوذ اولمش اولور آدم لفظنى ادمه دن
مأخوذ ديدكلرى كبى و بعضلر جانب معناسنه اولان حوّه دن مأخوذ ديديلر حضرت آدمك برجانبندن كه مراد ضلع

مطلب

ایسمیدر مخلوق اولدیغنه مبنیدر و بعضلر حیّ ماده سندندر دیدیلر ومعلوم اوله که مقصود اولان تناسل ازدواجه وازدواج محبته دائردر هر کسك کندی اجزاسنه میل ومحبتی اجنبی یه اولاندن ارتقدر اگر حوّا آدمدن اخذ اولنمسیدی رجالدن نسیه میل وازدواج بولنمیوب عرق تناسل منقطع اولور ایدی واگری ایکو کمیکندن وصولدن خلق اولندیغنك اثرلری ظاهردر (حو) حانك ضمیله بچی قسمنه مخصوص زجر وآزار کلماتندندر (الحوحاة) حانك فتحیله بچیلره حو دیو حیقرمق معناسنه در یقال حوحی بالمعزی حوحاة اذا زجر وقال حو (الحوّاءة) رمّانه وزننده یره یاپشق اولان نباته دینور ودائما خانه سنه ملازم اولوب طشره چقمز آدمه دینور یقال رجل حوّاءة ای لازم فی بیته (الحوّ) حانك فتحی وواوك تشدیدیله ظاهر وآشکاره نسنه یه دینور ومنه یقال فلان لایعرف الحوّ من اللوّ ای البین من الخفی کما یقال لایعرف الحی من اللیّ کما سیذکر (الحی) حانك فتحی ویانك تشدیدیله (والحوایة) سحابه وزننده برنسنه یی جمع واحراز ایلمك معناسنه در یقال حواه یحویه حیاً وحوایة اذا جمعه واحرزه (الاحتواء) افتعال وزننده حوایه معناسنه در یقال احتواه واحتوی علیه اذا جمعه واحرزه (التحوّی) تفعل وزننده برنسنه دوشوزیلوب قیورلمق وچور کلمك معناسنه در یلان کبی یقال تحوّت الحیة اذا تلوت و بوز یلوب بورشمق معناسنه در یقال تحوی الشیء اذا انقبض (الحیة) حانك فتحیله یلانه دینور فارسیده ماردیرلر بعضلر عندنده ذکر اولنان قیورلمق وچور کلمك معناسندندر وعند البعض حیات ماده سندندر که طول حیاتندن ناشی اطلاق اولندی (الحوی) غنیّ وزننده برنسنه یه بعد الاستحقاق مالك اولان آدمه دینور وحوض صغیره دینور (الحویّة) غنیه وزننده برنسنه نك یلان قیورمی کبی قیوریلوب چور کلمسنه دینور که معنای مصدری یاخود اسمدر و بطنده قیورم وطولاشق اولان بغرسغه دینور دواره ولفایف وبنات اللبن کبی که معاء مستقیم ومعاء صائم مقابلیدر جمعی حوایا کلور یقال شحمت حوایا الجزور جمع حویّة وهو ماتحوی من الامعاء وشول کلیمه و پلاسه دینور که حلقه کبی ایدوب ایچنی طولدردقدنصکره دوه نك اورکجنه جب چوره اورترلر وبر کوچك قوش آدیدر (الحاویة) (والحاویاء) بونلرده حویّه کبی ذکر اولنان بغرسغه دینور (التحویة) تأدیه وزننده برنسنه یی بورمك معناسنه در یقال حوّاه اذا قبضه (الحواة) حصاة وزننده (والحواء) هواء وزننده سسه دینور صوت معناسنه (الحاء) حروف هجادن برحرفدر حروف لینه ماده سنده مذکوردر (حیوه) تمره وزننده بر رجل اسمیدر حوی ماده سندن مقلوبدر (الحواء) کتاب وزننده (والمحوی) معلی وزننده بادیه نشینلرده بری برینه متقارب طوپ اوله دینور که اوبه تعبیر اولنور یقال قعدوا فی الحواء والمحوی وهی جماعة البیوت المتدانیة (حوتی) سمیّ وزننده اسلمیدندر نوح بن عمرو بن حوتی محدثدر بقیه نام محدث ضعیفدن روایت ایلدی. الیائی (الحیّ) حانك کسری ویانك تشدیدیله (والحیوان) فتحاتله (والحیاة) حانك فتحیله (والحیوة) واوك سکونیله یعنی یانك فتحیله که واو الف بدلیدر لام فعل دکلدر اهل یمن صلاة وزکاة وحیاة مقوله سنده واو ایله رسم ایدرلر مصحف امامده دخی واو ایله مرسومدر همسان اوج محلده الفله مرسومدر بونلرك مجموعیده دیریلکه دینور که موت مقابلیدر یقال به حیّ وحیوان وحیاة وحیوة ای نقیض الموت شارح دیر که

مطلب

حیوان کلمه سنك اصلی حییان ایدی یاء ثانیه واوه ابدال اولندی و بو حیاتدن ابلغدر زیرا فعلان بناسی لوازم حیاتدن اولان حرکت واضطرابی متضمندر وحیوان مبالغة ذوحیاتده استعمال اولنور که جانلو دیمکدر لکن بونده یانی اسکان ایدرلر الفه قلب اولنمق تحاشیسنه مبنی و بونلر مصدر اوله رق دخی استعمال اولنورلر اصل مصدری حیاء درة وفاء کبی یقال حیی یحیی حیاء من الباب الرابع ویقال حیّ یحیّ بالادغام ویقال یحیی بالفك نقیض مات وحیا طیب وحلال رزقه اطلاق اولنور لکن بونده طیبة ایله اتصاف لازمدر یقال وفقه الله حیاة طیبة ای رزقا حلالا وعند البعض حیاة طیبه دن مراد جنتدر (الحیّ) حانك فتحی ویانك تشدیدیله حیاتدن وصفدر دیری یه دینور زنده معناسنه جمعی احیاء کلور یقال هو حیّ ای ضدّ المیت ونسوان قسمنك فرجنه اطلاق اولنور وآچق وایشلك یوله اطلاق اولنور یقال طریق حیّ ای بین ویقال حیّ الطریق حیا اذا استبان (الحایی) حیاتی بولنجی دیمکدر که حدثه دلالت ایدر ومنه یقال ضرب ضربة لیس بحای منها ای لیس یحیی یعنی فلان بر کونه ضرب اوندیکه اول ضربه دن حیات بولوب دیری قالمسی متصور دکلدر و بو عربلرك لاناکل کذا فاتك مارض قوللری کبیدر که تمرض معناسنه استقبالیدر یعنی اول نسنه یی اکل ایلمه که آندن خسته اولورسن دیمکدر (الاحیاء) همزه نك کسریله دیرلتمك ودری قلمق معناسنه در یقال احیاه ای جعله حیاً و بریری تازه ومطر اچارلو چنلو بولمق معناسنه در یقال احیینا الارض ای وجدناها حیة وناقه نك ولدی حیاتده اولمق معناسنه در یقال احیت الناقة اذا حیی ولدها وقومك مواشیلری زنده اولمق یاخود حاللری حسن ونظام اوزره اولمق یاخود شن وآباد اوتلو صولو یره

داخل اولمق معناسنه در يقال احيى القوم اذا حييت ماشيتهم او حسنت حالها او صاروا فى الخصب (الاستحياء)
برآدمى قتل ايتميوب ديرى قومق معناسنه در يقال استحياه اى استبقاه يعنى تركه حيا قيل ومنه قوله تعالى ان الله
لايستحيى ان يضرب مثلا اى لايستبقى وبركسه دن اوتنمق معناسنه در يقال استحيى منه بيائين واستحى منه
بياء واحدة واستحاه بمعنى حيى حيىء لغت اولى اهل حجازك وثانيسى تميمك لغتيدر پس حرف جر ايله وحرف
جرسز دخى تعديه ايدر (الحية) حىّ كلمه سنك مؤنثيدر خصب ورخا وزره اولان اوتلو صولوشن وآباد ارضه اطلاق
اولنور يقال ارض حية اى مخصبه غضة النبات وحيه يلانه دينور فارسيده مار ديرلر مترجم ديركه موت طبيعيسى
اولمامغله اطلاق اولندى ياخود حوى ماده سندندر نته كه ذكر اولندى و بونك مذكرنده حىّ ديمز التباس ايچون
جمعى حيات وحيوات كلور فتحاتله وفلان خبيث وداهى وآفتدر ديجك يرده فلان حية الوادى او الارض او البلد
او الحماط ديرلر كه او كلمه سى تنويع ايچوندر وحية الوادى ارسلانه اطلاق اولنور وحيه قطب شمالى جنبنده فرقدان
ايله بنات نعش ميانده نيچه كوكبك يعنى كواكب عديده دن مخيل صورتك اسميدر كه بعينه يلان صورتيدر
و بو حية الهواء اطلاق ايتدكلرى اوله جقدر (الحيوان) فتحاتله جنس الحىّ يعنى ديرى جانلو اولان مخلوقاتك
جنسيدر كه جميع انواعنه شامل در جسم نامى وحساس ومتحرك بالاراده دن عبارتدر اصلى حييان ايدى كه مصدردر
ياء ثانيه واوه قلب اولندى شارح ديركه يانك اسكانيله حيوان تلفظى حسب القاعده يانك الفه ابدالندن تحفظه
مبنى در اشبو حيوان وجولان كلمه لرينك حركه لفظلرى مسمالرينك حركتلرينه تنبيهى اشعار ايچوندر خلاصه
حيوان لفظى فى الاصل اسم ياخود مصدر اولوب بعده جنس مذكورده غالب اولدى (المحاياة) مباهاة وزننده
چوجغه غدا ويرمك معناسنه در يقال حايا الصبىّ اذا غذاه (الحى) حانك فتحيله ديرى يه دينوركه ذكر اولندى
و بطون عربدن بر بطنه اطلاق اولنور كه قبيله دن قليل اولان جماعتدر جمعى احياء كلور (بنو حىّ) حانك فتحيله
(و بنو حىّ) حانك كسريله عربدن ايكى بطن در وحىّ حق وثابت معناسنه مستعملدر نته كه لىّ باطل معناسنه در
ومنه المثل * هو لايعرف الحىّ من اللىّ * كما يقال الحوّ من اللوّ اى الحق من الباطل او لايعرف الحوية من اللوية
اى ماتحوّى من الامعاء من فتل الحبل يعنى بعضلر بونى واو يدر ديديلر نته كه ذكر اولندى وحىّ بر قبيله اسميدر
نسبتنده حيوى دينور وحيى دينور حركاتله (الحيا) حانك فتحى والفك قصريله خصب ورفاه ورخا معناسنه در
يقال ارض بها حيا اى خصب ويغموره دينور يقال وقع فى الارض الحيا اى المطر بونده مدّ ايله ده لغتدر و برخاتون
اسميدر (الحياء) حانك فتحى والفك مدّيله توبه ورجوع معناسنه در يقال حيى منه حياء من الباب الرابع اذا تاب
واوتانمق شرم معناسنه در يقال حيى منه اذا احتشم مترجم حقيردير كه زمخشرى ومطرزى ديديلر كه حياء
واستحياء ماده سى حياتدن مأخوذدر يقال حيى الرجل كما يقال نسى وحشى وحياء لوم وتعييب وذم اولنه جق
اوضاعدن احترازسببيله حيات انسانه عارض اولان تغير وانكساردن عبارتدر وكما يقال نسى وحشى قولى يعنى
نسى الرجل ديرلر نسا طمرى آغريسه وحشى الرجل ديرلر حشا يعنى اجزاء جوفيه سى آغريسه ديمك اولمغله حيى
كلمه سى دخى حالت مزبوره دن ناشى وضع حياتى متغير اولدى ديمكدر كه اندن اوتانمق ايله تعبير اولنور وسيد شريف
ديديكه حياء ايكى نوع اولور نفسانى كه حضرت خدا آنى نفوسده خلق و ايداع ايلمشدر يعنى فطرى اولور عند الناس
كشف عورتدن حياء كبى وايمانى اولور كه مؤمن اولان كسه نك خوفا من الله تعالى معاصيدن امتناع ايلمسندن
عبارتدر انتهى وحياء خف وظلف صاحبى يعنى دوه قسمنك وچتال طرنقلو حيوانك ويرتجى جانورلرك فرجنه دينور
و بونده قليلا الفى قصر اولنور جمعى احياء واحيه كلور وحى كلور حانك فتحى وكسريله (الاستحياء) بو دخى اوتانمق
معناسنه در يقال استحيى منه واستحى منه واستحاه بمعنى و بو ثلاثيدن ابلغدر (الحيى) غنىّ وزننده بالطبع اوتانجى
يرده وحياء صاحبى آدمه دينور يقال انه حيىّ اى ذو حياء (التحية) تقيه وزننده سلام معناسنه دركه برآدمه سلام
عليكم ديمكدن عبارتدر يقال حياه تحية اى سلمه سلاما مؤلف بصائرده ديديكه فى الاصل تحيه برآدمه حياك الله ديو دعا
ايلمك معناسنه دركه عمرك الله واحياك ديمكدر بعده مادۀ تحيه اولان سلام مقوله سى دعاده استعمال اولندى بو جهتدن
جمعنده تحيات وتحايا دينور وتحيه بقاء وملك معنالرينه كذلك برآدمه بقاء ايله وملك ايله دعا ايلمك معنالرينه استعمال اولنور
ومنه التحية لله اى البقاء او الملك پس بو راده اسم موقعنده در ويقال حياك الله تحية اى ابقاك او ملكك وتحيه
برنسنه يه يك يقلشمق معناسنه مستعملدر كويا كه اكا سلام ويردكبى اولور يقال حيا الخمسين اذا دنا منه مترجم ديركه
تحيه نك نسبتنده تحوى دينور اجتماع يا آت ايچون يانك برى واوه قلب اولنوب وكلمه رميه ماده سنه اجرا اولندى
(المحيا) ميمك ضميله محيا وزننده يورك مجموعنه دينوركه طلعت تعبير اولنور على قول يوزك اصل ماده سنده دينور

مطلب

يقال فلان طلق المحيا وهى جماعة الوجه اوحرّه (الحيوّت) تنوّر وزننده اركك يلانه دينور (الحوّاء) كتّان وزننده (والحاوي) يلان طوتجي يه دينور يقال رجل حوّآء وحاو اى يجمع الحيات (محياة) ميم مفتوحه ايله بر موضعدر (حيه) حانك فتحيله (وحيوان) كيوان وزننده (وحييه) غنيه وزننده (وحيويه) شبويه وزننده (وحيون) تنور وزننده اسامئ رجالدندر ابو تحيا تانك كسريله اصحابدندر نبئ اكرم عليه السلام حضرتلرى دجالك كوزنى آنك كوزينه بكزه ديرلرايدى وابو تحيا تابعيندن ايكى ذاتلردر ومعاويه بن ابى تحيا تابعيدر وحماد بن تحيى مجهول مخاطب بنيه سيله محدّثدر ومحمد بن محمد بن تحيا كه محياً وزننده درفقهادندر تحيه تقيه وزننده اسماء نسواندندر (تحية الراسبيه) وتحية بنت سليمان محدّثه لردر ويعقوب بن اسحق بن تحيه يزيد بن هارونده روايت حديث ايلدى (ذوالحياة) برقلج آديدر (المحاباة) مفاعله وزننده آتشى اوفليوب اوياندرمق معناسنه در تقول حايت النار اذا احييتها حى حانك وياء مشدده نك فتح اوزره بناسيله اسم فعل امردر هلمّ واقبل معناسنه كه تيز برى كل ديمكدر فارسيده فراز آى مرادفيدر يقال حى على الصلاة اى هلمّ واقبل اليها واشبو حى كلمه سنى حرف تحضيض اولان هلا وهل ايله ده تركيب ايدوب حىّ هلا على كذا والى كذا ديرلر وحىّ هلا دخى ديرلر تنوينله وحيهل دخى ديرلر خمسة عشر كبى وحيهل ديرلر صه ومه وزننده كه يانك ولامك سكونلريله در وحيهل ديرلر يانك فتحى وهانك سكونيله بونلرده حى كلمه سى وجه مذكور اوزره اعجل واسرع معناسنه وهلا صله معناسنه دركه وصلدن امردر آنى تيز يتشدر ديمك اولور ياخود حى كلمه سى هلمّ يعنى كل وهلا كلمه سى حثيثا معناسنه اولمغله كوره يم سنى تيز وچابك كل ديمك اولوركه حث واغرايى متضمندر ياخود هلا اسرع معناسنه اولمغله تيز كل ديمك اولور ياخود هلا اسكن معناسنه اولمغله اسرع عند ذكره واسكن حتى ينقضى سبكنده اولو وحىّ هلا بفلان ديرلر تنوينله عليك به وادعه معناسنه واكر تنوينله حيهلا دينورسه كويا كه حثا ديمش اولوركه منكردر واكر بلا تنوين حيهلا دينورسه الحثّ ديمش اولوركه معرفدر بونده تنوينى نكره لكه وتركنى معرفه لكه علم ايلديلر كذلك بوقبيلدن اولان جميع مبنياتده حال بو يلجه دركه آنده تنكير اعتقاد اولنورسه تنوين وتعريف اعتقاد اولنورسه ترك اولنور وحثاقولى احثث حثا تقدير ينده در والحث قولى الزم الحث تأويلنده در (التحايى) تانك فتحى ويانك كسريله منازل قمردن هنعه نك حذاسنده اوج كوكبه اطلاق اولنور تحياة مفرديدر مؤلف هنعه ماده سنده بونلرى منزل عدّ ايلمشيدى (ذو الحيه) حانك فتحيله بر پادشاه لقبيدركه بيك سنه پادشاهلق ايلمشيدى (الاحياء) همزه نك فتحيله برصويك اسميدر تسيير نبوى عليه السلام ايله عبيدة بن الحارث اورايه غزا ايلدي ومصره قريب برموضعدر بنو خزرجه مضافدر (حيويه) عمرويه وزننده اسماندندر ابو عمر محمد بن العباس بن زكريا بن حيويه محدثدر وامام الحرمين عبد الملك بن عبد الله بن يوسف بن حيويه الجوينى علامهٔ معروفدر (حييه) سميه وزننده عمرو بن شعيب بن عبد الله بن عمرو بن العاصك والده سيدر ومعمر بن ابى حييه محدثدر وصالح بن حيوان وحيوان بن خالد محدثلردر على قول ايكيسنده مجمه ايله در وسعد الله بن نصر الحيوانى كه فتحاتله در واوغلو محمد وبرادرزاده سى عبد الحق محدثلردر مترجم حقير ديركه مؤلف اسم اولان يحيى ماده سندن بوراده سكوت ايلدى لكن بصائرده ديديكه يحيى كلمه سى يفعل وزننده اسمدر قبل الوجود ابن زكريا عليهما السلام تسميه اولندى وحيات ماده سندن مأخوذ در شيخو خت والدين زماننده تولد ايدوب اكثرى اولمقوله مولود معمر اولمديغندن والدينه اطمئنان قلب ايچون حق جل وعلا آنكله تسميه ايلدى وفى ذاته حيات جسمانى وروحانى بى حائز ذات شريف ايدى واسؤلة الحكم نام كتابده بورسمه مرسومدركه يوم قيامتده يحيى عليه السلام النده بربچاق ظهور وحضرت جبريل كبش املح صورتنده متمثل اولان موتى ياتروب بالكزجه حضرت يحيى ذبح ايده جكدر بو سرّ الهى يه مبنى نشئت اولاده يحيا ايله تسميه اولندى وكنديده سرّ قوت حيات دخى ظاهر اولمشيدى زيرا بعد شهادته دملرى سنين وفيره غليان اوزره اولوب تاكه بخت نصر كلوب مذبحلرنده يتمش بيك يهود قتل ايتمدكجه سكون بولمدى وغليان دم قوت حياتدن ناشى اولديغى مسلمدر فصل الخاء المعجمة الواوى (الخبو) خانك فتحى وبانك سكونيله (والخبوّ) سموّ وزننده آتش سونمك معناسنه در يقال خبت النار تخبو خبوا وخبوا اذا اسكنت وطفئت ويقال خبت الحرب والحدّة والغضب اذا اسكنت (الاخباء) همزه نك كسريله آتشى سويندرمك معناسنه در تقول اخبأت النار اذا اطفأتها اليائى (الخباء) كساء وزننده دوه تويندن ياقيون يوكندن اولان ايپدن ياخود قيلدن اولان اوه وچادره دينوركه باديه نشين طائفه سنه مخصوصدر خركاه معناسنه تركيده قاره او وآلاچق وكچه دن اولورسه دريم اوى تعبير اولنور يقال هو من اهل الخباء وهو من الابنية يكون من وبر او صوف اوشعر وسنبله ده دانه نك غلافنه دينور ومستدير الشكل برنجه طوپ كواكبه اطلاق اولنور

مطلب

خ

بو كواكب سعد الاخبيه ديدكلريدركه منازل قمردندر درت كوكبدن عبارتدر اوچى خباء شكلنده در وخباء باغ
برداغنه اطلاق اولنوركه يعينه خباء شكلنده اولور عربلره مخصوصدر (الاخباء) همزه نك كسريله (والتخبى) تفعل
وزننده (والتخبية) تفعله وزننده آلاچق ايشلمك معناسنه در تقول اخبيت خباء وتخبيته وخبيته اذا عملته وآلاچق
قورمق معناسنه در تقول اخبيت خباء وتخبيته وخبيته اذا نصبته الاستخباء آلاچق قوروب ايچنه كيرمك
معناسنه در تقول استخبيت الخباء اذا نصبته ودخلته خبى غنى وزننده كوفه ايله شام بيننده برموضع آديدر وذى قار
قربنده برموضع آديدر وباديه ده مروت نام وادى ايله جراد نام صويك ملتقاسنده ايكى خبراء يعنى شجرسدر
انبات ايدر اووه اسميدر الواوى (الختو) خانك فتحى وتاى فوقيه نك سكونيله حزن وغمدن ياخوفدن ياخسته لكدن
ناشى ملول ومنكسر اولوب ضعف ومسكنت اظهار ايلمك معناسنه در يقال ختا الرجل يختو ختوا اذا انكسر من
حزن او فزع اومرض فتخشع وثوبك صچاغنى وپوسكلنى بوكمك معناسنه در يقال ختا الثوب اذا فتل هدبه وبر
آدمى برايشدن كيرو طور درمق معناسنه در يقال ختا فلانا اذا كفه عن الامر (الاختتاء) افتعال وزننده ختو ايله
معناى اولده مرادفدر يقال اختتى الرجل بمعنى ختا (المختو) معفو وزننده صچاغى وپوسكلى بوكلمش ثوبه دينور
يقال ثوب مختو اى المفتول الهدب (الاختاء) همزه نك كسريله متاعى رايج اولمامغله بردن صاتميوب جسته جسته
صاتمق معناسنه در يقال اختى متاعه اذا باعه كسرا ثوبا ثوبا المختتى اختتاء ماده سندن اسم فاعلدر ناقص
نسنه يه دينور اليائى (الخاتية) طوشنجل قوشنه دينور (الاختتاء) افتعال وزننده خوفدن ناشى بكز اچمك
معناسنه در يقال اختتى الرجل اذا تغير لونه من مخافة سلطان ونحوه الواوى (الخثوة) خانك فتحى وثاى مثلثه نك
سكونيله سلپوك وصارقق اولان بطنك اسفلنه دينور (الخثواء) حمراء وزننده بطنندن آشاغيسى سلپوك وصارقق
اولان خاتونه دينور وبور جال حقنده وصف اولنمز يقال امرأة خثواء اذا كان اسفل بطنها مسترخيا اليائى الخثى
خانك فتحى وثانك سكونيله صغر ياخود فيل قسمى تزكلمك معناسنه در يقال خثى البقر او الفيل يخثى خثيا اذا رمى بذى
بطنه (الخثى) خانك كسريله صغر وفيل تزكنه دينور جمعى اخثاء وخثى كلور كسرتينله ويانك تشديديله وخثى كلور
خانك ضمى وثانك كسريله (الاخثاء) همزه نك كسريله تزك ياقمق معناسنه در يقال اخثى الرجل اذا اوقد الاخثاء
(المخثاء) ميمك كسريله بال صاغان آدمك طوربه سنه دينور الواوى (الخجوجى) خانك وجيملرك فتحى والفك قصريله
ومديله آياقلرى اوزون آدمه دينور على قول بويى اوزون وجثه سى وكيكلرى ايرى فيصل هيئت آدمه دينور وكاه
اولوركه بوقيافتله جبان وبى زهره اولور يعنى طول قامت وضخامت قيافت لازمهٔ شجاعت دكلدر (الخجوجاة)
متصل اسن يله دينور يقال ريح خجوجاة اى دائمة الهبوب اليائى (الخجى) خانك فتحى والفك قصريله اوتانمق
معناسنه در يقال خجى الرجل خجى من الباب الرابع اذا استحيى (الاخجاء) همزه نك كسريله چوق جماع ايلمك معناسنه در
يقال اخجى الرجل اذا جامع كثيرا (الاخجى) احوى وزننده شول عورته دينوركه فرجى پك صووفاسد وواسع
وغور وقعرى بعيد اوله يقال امرأة اخجى اى الكثيرة الماء الفاسدة القعور البعيدة المسبار وآپشق آدمه دينور
يقال رجل اخجى اى افحج (الخجاة) حصاة وزننده مرداره دينور وآلچق وكمتر كسيه دينور جمعى خجى
كلور يقال ماهو الاخجاة من الخجى اى قذر لئيم (الخجواء) حمراء وزننده فرجى واسع عورته دينور الخجى خانك
فتحى وجيمك سكونيله اياقله طبراغى توزيده رق يورمك معناسنه در يقال خجا برجله اذا انسف بها التراب فى مشيه
اليائى (الخدى) خانك فتحى ودالك سكونيله (والخديان) فتحاتله دابه آديملرنى سيرك وككبش اتارق سرعتله
يورمك معناسنه در على قول يودوه ايله آته مخصوص بركونه يوريمكدن عبارتدر وعند البعض حمارك مربوط
اولديغى اوزون طوله واورك ايپى ايله ياتوب آغنديغى يرك ارالغنده قوشوب يلمسنه موضوعدر يقال خدى البعير
والفرس يخدى خديا وخديانا اذا اسرع ورج بقوائمه اوهو ضرب من سيرهما اوهو عدو الحمار مابين آريه ومتمرغه
(الخدا) عصا وزننده طوارقشقيلريله بيله جه چقان قورتجغزه دينور (خداء) مدّ ايله برموضع آديدر (الاخداء)
همزه نك كسريله آزجه آزجه يوريمك معناسنه در يقال اخدى الرجل اذا مشى قليلا قليلا الواوى (الخذو)
خانك فتحى وذال معجمه نك سكونيله برنسنه صالقى وسلپوك اولمق معناسنه در يقال خذا الشئ يخذو خذوا اذا استرخى
وبدنك اتى صمصيقى طقناز اولمق معناسنه در يقال خذا لحمه اذا اكتنز (الخذواء) حمراء وزننده (والخذاوية)
علابطه وزننده صالقى ودوشوك اوله رق ايشتمسى خفيف اولان قولغه دينور يقال اذن خذواء وخذاوية
اى بينة الخذا خفيفة السمع بوراده خذا عصا وزننده اسمدر صالقيلغه دينور وخذواء قوالغى دوشوك وصالقى
ديشى اشكه دينور يقال اتان خذواء اى مسترخية الاذن وايكى قسراغك اسميدر الخذوات فتحاتله برموضع

آيدر اليائى (الخذى) عصا وزننده قولق بندن صالق اولمغله يوزه طوغرى دوشوك اولمق معناسنه در بو حالت
انسانده و آتده واشكده دخى اولور خلقة ياخود بر حادثه سببيله اولور خلقة قولغى اول كونه اولان آته كوكج قولقلو
تعبير اولنور يقال خذيت اذنه خذا من الباب الرابع اذا استرخت من اصلها وانكسرت مقبلة على الوجه
(الخذىّ) سمىّ وزننده حمار القابندندر وعبد الله بن خذيان كه عثمان وزننده در مورخيندندر الواوى (الخروة)
عروه وزننده خرت لفظنده لغتدر كه بالته نك صاپ كچوره جك دليكنه دينور جمعى خرات كلور شارح دير كه
تكمله ده واوسز الخرة عنوانده مرسوم در جمع صيغه سنه ده بو ملايمدر ينه اصلى خر و اولور (الخراتان) خانك
فتحيله ايكى كوكبه اطلاق اولنور هر برينه خراة ديرلر بو كوكبلر اسد صورتنك يغرينسنده واقعدر الواوى (الخزو)
خانك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله بر آدمه غالب اولمغله زير حكمنه آلوب قهر وضبط ايلمك معناسنه در يقال
خزاه يخزوه خزوا اذا ساسه وقهره ومالك اولمق معناسنه در يقال خزاه اذا ملكه وبر آدمى هوا وهوسندن
طوردروب كچورمك معناسنه در يقال خزافلانا اذا كفه عن هواه وعجمى دابه يه باش اوكرتمك معناسنه در يقال
خزا الدابة اذا راضها وعداوت ايلمك معناسنه در يقال خزا فلانا اذا عاداه وسود امسون ديو دوه كوشكنك
دلنى يارمق معناسنه در يقال خزا الفصيل اذا شق لسانه اليائى (الخزى) خانك كسريله والخزا عصا
وزننده بركسه بر بليه ورسوايغله اوغرامغله بين الناس خوار وذليل اولمق معناسنه در يقال خزى الرجل خزيا
وخزا من الباب الرابع اذا وقع فى بلية وشهرة فذل بذلك (الاخزواء) ارعواء وزننده بودخى خزى معناسنه در يقال
اخزوى الرجل بمعنى خزى (الاخزاء) همزه نك كسريله رسواى ايلمك معناسنه در يقال اخزاه الله اى افضحه
ومن كلام العرب لمن اتى بمستحسن ماله اخزاه الله ور بما حذف فواماله فيقال اخزاه الله بوراده ماء كلمه سى تعجب
ايچوندر وكلام مذكور قاتله الله وتربت يداه قوللرى كبى معناسى ملحوظ اولميان دعادر ويقال كلام مخز تى اى يستحسن
فيقال لصاحبه اخزاه الله عربلرك بورسمه تعبيرلرى يعنى مثلا قاتله الله ما اشجعه واخزاه الله ما اشعره كلاملرى
فلان شجاعتده وشعرده شول مبلغه بالغدر كه حاسدلرى آنك حقنده وجه مذكور اوزره بددعا ايلمكه مجبور اولورلر
(الخزية) خانك فتحى وكسريله يقال اصابته خزية اى بلية (الخزاية) كرامه وزننده (والخزى) عصا وزننده
اوتانمق معناسنه در يقال خزى الرجل منه خزاية وخزى من الباب الرابع اذا استحيى منه (الخزيان) سكران وزننده
وصفدر شرمنده وحيادار آدمه دينور مؤنثى خزياء وجمعى خزايا كلور (المخازاة) مباهاة وزننده باب مغالبه ده
مستعملدر بركسه ايله برى برينه اهانت وتفضيح ايلمكه دورشوب يارشمق معناسنه در تقول خازانى فلان فخزيته
اى كنت اشد خزيا منه وجوهرى بوراده الخزاء نبت عنوانيله ذكر ايلمكله غلط ايلدى زيرا اول حاى مهمله ايله در كه
ذكر اولندى الواوى (الخسا) عصا وزننده عددن فرد معناسنه در كه تك تعبير اولنور جمعى اخاسى كلور
غير قياس اوزره يقال خسا اوزكا اى فردا وزوجا شارح دير كه اشبو خسا وزكا لفظلرى عند الاكثر منصرفلردر
وعند ابن الانبارى منصرف ايدنلر نكره ايدوب ومنصرف ايتميلر مثنى وثلاث منزلنده اعتبار ايدرلر (المخاساة)
مباهاة وزننده جوز ايله تكمى چفتمى اوينامق معناسنه در كه چوجقلر اوينارلر يقال خاساه اذا لاعبه بالجوز فردا
اوزوجا (الاخساء) همزه نك كسريله (والتخسية) تفعله وزننده مخاساة معناسنه در اليائى (الخسىّ) غنىّ
وزننده قيون يوكندن طوقنمش كليم وكچه وآلاچق مقوله سنه دينور (التخاسى) تفاعل وزننده خرده چاقل
طاشلرى آتشمق معناسنه در يقال تخاسوا اذا تراموا بالحصى الواوى (الخشو) حشو وزننده ايشه يرامیان كترخرمايه
دينور وخشو مصدر اولور اغاج كترخرما طوتمق معناسنه يقال خشت النخلة تخشو خشوا اذا اثمرت الخشو
اى الحشف (الخشا) عصا وزننده صوغوق چالمغله سيمسياه اولمش اكينه دينور اليائى (الخشى) خانك فتحى
وكسرى وشينك سكونيله (والخشية) (والخشاة) خارك فتحيله (والمخشاة) مرماة وزننده (والمخشية) مبرله وزننده
(والخشيان) فتحاتله (والتخشى) تفعل وزننده قورقمق معناسنه در يقال خشيه خشيا وخشية وخشاة ومخشاة
ومخشية وخشيانا من الباب الرابع وتخشاه اذا خافه مؤلفك بصائرده بياننه كوره بو ماده تعظيمه ممتزج خوف معناسنه
موضوعدر ناسك پادشاه ووالى وآب مقوله سندن خوفى كبى واكثرى قورقديغى نسنه يه عن علم واقع اولور (الخاشى)
(والخشى) غنى وزننده (والخشيان) سكران وزننده اسم فاعللردر يقال رجل خاش وخش وخشيان مؤنثنده
خشياء دينور جمعلرى خشايا كلور (التخشية) تأديه وزننده قورقتمق معناسنه در يقال خشاه اذا خوفه
(المخاشاة) باب مغالبه ده مستعملدر خوف بابنده يارشمق معناسنه در تقول خاشانى فخشيته اى كنت اشد
خشية منه (الاخشى) احرى وزننده اسم تفضيلدر پك مخوف يره دينور وبو غير قياس اوزره در احب كلمه سى

كبى يقال هذا المكان اخشى اى اخوف (الخشى) غنى وزننده قورى اوته دينور (الخشاء) سماء وزننده پك
وپوريه دينور كه اصلا نباتى اولميه اليائى (الخصى) (والخصية) خانك ضمى وكسرى وصادك سكونيله اعضاء
تناسلدندر كه خايه وطشق تعبير اولنور تثنيه لرنده خصيان وخصيتان دينور جمعى خصى كلور مديه ومدى كبى
(الخصاء) خانك كسريله خايه لرى چقرمق معناسنه دركه انسانده خادم ايلمك وحيوانده انه مك تعبير اولنور
يقال خصاه يخصيه خصاء اذا سل خصيه (الخصى) غنى وزننده (والمخصى) مرمى وزننده خايه لرى چقارلمشه
دينور كه انسانده خادم وآتده اكديج وخروسده املبق تعبير اولنور خصى كلمه سنك جمعى خصيان وخصيه كلور
خانك كسريله مترجم حقيردير كه ابن سيناقانوننده جالينوسدن نقل ايلمشدر كه خصى بش كونه اولور خصيه سى
وقضيبى معا قطع اولنور ياخود يالكز خصيه سى ياخود يالكز قضيبى قطع اولنور ياخود فخذى شق اولنوب
قضيبى اول شقه ادخال اولنوب اوزرى ديكيلور وتبول ايچون كره طشره ده قالور ياخود برمنوال محرر كوبكى
التنده قضيبى ستر اولنور پس بووجهك ايكى اولكى صورتلرنده نسلى منقطع اولور انتهى وخصى غنى وزننده اصطلاح
شعراده شول شعر وقصيده يه دينور كه انده تغزل وتشبيب واقع اولميه يقال شعر خصى اى لم يتغزل فيه و برموضع

مطلب

وايكى فرس اسميدر (الخصى) خانك فتحى وصادك كسرى و يانك تخفيفيله خايه لرى اغريان آدمه دينور يقال رجل
خص اى المشتكى خصاه (الخصية) غرفه وزننده قولقده اولديغى حالده كوپه يه اطلاق اولنور (ابن خصيه) خانك
كسريله محدثدر (الاخصاء) همزه نك كسريله طالب همان فن واحد تعلم ايلمك معناسنه در يقال اخصى
الطالب اذا تعلم علما واحدا الواوى (الخضا) ضاد معجمه ايله عصا وزننده ياش نسنه پاره لنوب خرد خشخاش اولمق
معناسنه در يقال خضا الشئ يخضو خضوا اذا تفتت وانفضخ وهو رطب الواوى (الخطو) خانك فتحى وطانك
سكونيله آديم اتمق معناسنه در يقال خطا الرجل يخطو خطوا اذا مشى مؤلف لازميله تفسير ايلدى (الاختطاء)
افتعال وزننده خطو معناسنه در يقال اختطى الرجل و يقال اختاط وهذه مقلوبة من اختطى بمعنى خطا
و برنسنه يى اتلايوب كچمك معناسنه در (التخطى) تفعل وزننده بودخى برنسنه يى اتلايوب كچمك معناسنه در
يقال تخطى الناس واختطاهم اى ركبهم وجاوزهم يعنى ناسى بصوب اتليه رق كچدى نته كه جامعلرده اولك صف
مفتونلرى ايدرلر و يقال تخطى رقاب الناس (الخطوة) خانك ضمى وفتحيله اديمه دينور جمعى خطا كلور خانك ضمى
والفك قصريله وخطوات كلور ضمتينله يقال هو فسيح الخطوة وهى ما بين القدمين وخطوه خانك فتحيله بناء مره
اولور برادیم اتمق معناسنه در جمعى خطوات كلور فتحاتله الواوى (الخظو) ظاى معجمه ايله سمو وزننده بدنك اتى
صمصقى طقناز اولمق معناسنه در يقال خظا لحمه يخظو خظوا اذا اكتنز و متعدى اولور وجودى ايرى وتنومند قلمق
معناسنه يقال خظاه الله اى اضخمه واعظمه (الاخظاء) همزه نك كسريله بودخى خظو معناسنه در يقال
اخظاه الله بمعنى خظاه (الخظوان) فتحاتله كوده سنك اتى چوق وصيقى اولوب برى برى اوزره قاتلنوب قتم لنمش
آدمه دينور اليائى (الخظى) عصا وزننده بودخى كوده نك اتى صمصقى طقناز اولمق معناسنه در يقال خظى
لحمه خظا من الباب الرابع اذا اكتنز (الخظى) خانك فتحى وظانك كسريله كوده سنك اتى صمصقى طقنار كشى يه
دينور مؤنثى خظيه در يقال فرس خظ بظ وامرأة خظية بظية بوراده بظى كلمه لرى تأكيددر (الاخظاء) همزه نك
كسريله سمورمك معناسنه در يقال اخظى الرجل اذا سمن وسمورتمك معناسنه در يقال اخظاه اذا سمنه الواوى
(الخفو) عفو وزننده (والخفو) سمو وزننده شمشك پارلدامق معناسنه در يقال خفا البرق يخفو خفوا وخفوا اذا لمع
وظاهر اولمق معناسنه در يقال خفا الشئ اذا ظهر (الخفوة) خانك كسريله خفيه معناسنه دركه كيزلولكه دينور
يقال بأكله خفوة اى خفية اليائى (الخفى) خانك فتحى وفانك سكونيله (والخفى) خانك ضمى وفانك كسريله
برنسنه يى ظاهر وعيان ايلمك معناسنه در يقال خفاه يخفيه خفيا وخفيا اذا اظهره و برنسنه يى طشره چقرمق
معناسنه در يقال خفاه اذا استخرجه وكيزلمك معناسنه در يقال خفاه اذا ستره وكتمه پس اضداددن اولور
(الاختفاء) افتعال وزننده بودخى برنسنه يى ظاهر واشكاره ايلمك معناسنه در يقال اختفاه اذا اظهره و پنهان اولمق
معناسنه در يقال اختفى منه اذا استتر وتوارى واختفاء دم بلنميدرك برآدمى قتل ايلمكدن عبارتدر يقال اختفى دم
فلان اذا قتله من غير ان يعلم به (الخفاء) وفاء وزننده برنسنه كيزلو اولمق معناسنه در يقال خفى عليه الامر خفاء
من الباب الرابع اذا لم يظهر وتقول العرب برح الخفاء اى وضح الامر يعنى ايش اشكاره يه چقدى بوراده خفاء مخفى
معناسنه اولمغله صار المكتوم فى براح اى ظاهر من الارض سبكنده اولوركه كيزلو ايش اچغه چقدى ديمك اولور

یاخود برح زال معناسنه وخفاء کندی معناسنه اولمغله زال الخفاء سبکنده اولور الخافی (والخفی) غنی وزننده
خفأ ماده سندن اسم فاعلدر کیزلو ونهان شیئه دینور یقال شیٔ خاف وخفی اذا لم یظهر (الاخفاء) همزه‌نك کسریله
کیزلمك معناسنه‌در یقال اخفاه اذا ستره و کتمه و کیزلنمك معناسنه‌در یقال اخفی زید اذا استتر (الخافیة) دائما
اعمال واوضاعی مستور ومکتوم اولان آدمه دینور که قاراوزه کزوب ایزی بللو اولمز یقال هوخافیة ای ضد العلانیة
و کیزلونسنه‌یه وسر نهانه دینورهاء مبالغه ایچوندرتته که خفی وخفادخی دینو عصیا وزننده یقال شیٔ خافیة وخاف
وخفا ای خفی وخافی وخافیه وخافیاء مداله جن و پری‌یه دینور جمعی خوافی کلور وخافیه جن طائفه سی قرارگاهی
اولان یره دینور پریکاه معناسنه یقال ارض خافیة اذا کانت بها جن (الخفیة) خانك ضمی وکسریله کیزلنوب صقلنمق
معناسنه‌در تقول خفیت له خفیة من الباب الرابع اذا اختفیت (الخفوة) خانك کسریله کیزلونکه دینور ومنه یقال
یأکله خفیة ای یسرقه (الاستخفاء) کیزلنوب صقلنمق معناسنه‌در یقال استخفی الرجل اذا استتر وتواری
(النون الخفیه) صرفیون اصطلاحنده نون خفیفه‌یه اطلاق اولنور که ثقیله مقابلیدر (الاخفیة) اخبیه وزننده
خفاء کلمه سندن که خانك کسریله‌در جمعدر اغاج چچکنك قبچوغنه دینور یقال ظهرت اخفیة النور ای اکمته واخفیة
الکرا کوزلره اطلاق اولنور که اویقو کساء لریدر (الخوافی) خانك فتحیله قوشك شول یلکلرینه دینور که قنادلرنی
قصوب یومد قده کیزلنوب کورنمیه‌لر علی قول مناکب دیدکلری یلکلردن صکره اولان درت یلکلره دینور یاخود
اوکده اولان یدی یلکلردن صکره کی یدی یلکلردن عبارتدر (الخفاء) کساء وزننده ومرادفیدر که کلیمه دینور بعض
نسنه‌لرك اوزرینه اورتلمکله ماتحتنی ستر ایلدیکیچون جمعی اخفیه درتته که ذکر اولندی (الخفیة) غنیه وزننده دبی
بقین قیویه واشمه‌یه دینور یقال حفر خفیة ای رکیة واغاجلری صیق چتلق وچاتقین اورمانه دینور و برآدمه جن
طوقنمق اثرینه دینور یحالقلق وسر سملك حالتلری کبی یقال به خفیة ای لمم (الخفیان) تثنیه نبیه‌سیله برآدمك اوازیله
یرده اولان ایزینه اطلاق اولنور ومنه قولهم اذا حسن من المرأة خفیاها حسن سائرها یعنی صوتها واثر وطئها الارض
معلومدر که صوتك حسن ولطافتی اهل ادب وحیا اولمسنه وایزك حسن ولطافتی سهولت وناز اکتله یوریمسنه دلالت
ایدر (المختفی) اسم فاعل نبیه‌سیله کفن صویجی‌یه دینور استخراج معناسندندر یقال اخذوا المختفی ای نباشا الباقی
(الاخفاء) قافله اخفاء وزننده فرجی بول عورتله جماع ایلمك معناسنه‌در یقال اخفی الرجل اذا جامع واسعة من النساء
الواوی (الخلو) سمو وزننده (والخلاء) وفاء وزننده بوش وتهی اولمق معناسنه‌در یقال خلا المکان یخلو خلوا وخلاء
اذا فرغ وشنلکسز تنها وخالی یره اوغرامق معناسنه‌در یقال خلا الرجل اذا وقع فی موضع خال لا یزاحم فیه وحاضر
اطعمه‌نك مجموعندن اکل ایلیوب بعضنه قصر ایلمك معناسنه مستعملدر یقال خلا علی بعض الطعام اذا اقتصر علیه
وخلو مکان وفات ایلمکدن کنایه اولور یقال خلا مکان فلان ای مات وخلو وخلاء برنسنه زمان ماضیده صاوشوب
کیتمك معناسنه مستعملدر یقال خلا الشیٔ اذا مضی وعن و من حرفلریله برنسنه‌دن تبری ایلمك معناسنه مستعملدر
یقال خلا عن الامر ومنه اذا تبرأ و برنسنه‌یی بوشلیوب صالیو یرمك معناسنه‌در یقال خلا عن الشیٔ اذا ارسله
وباء حرفیله برآدمی مسخره لغه آلمق معناسنه‌در یقال خلا به اذا سخر منه وخلو خالی لفظندن جمع اولور ساجد
وسجود کبی یقال جاؤنی خلو زید ای خلو هم منه یعنی خالین عنه (الاخلاء) همزه‌نك کسریله بودخی بوش وتهی
اولمق معناسنه‌در یقال اخلی المکان بمعنی خلا و بر یری خالی قلمق یاخود خالی بولمق معناسنه‌در یقال اخلی
المکان اذا جعله خالیا او وجده خالیا و برکسه ایله خلوت ایلمك معناسنه‌در یقال اخلاه واخلابه بمعنی خلا به خلوة
وشنلکسز تنها یرده اولمق معناسنه‌در یقال اخلی الرجل اذا وقع فی موضع خال لا یزاحم فیه و برآدمی برکسه ایله
خلوتده بولمق معناسنه‌در یقال اخلاه معه ای وجدهما خلوین (الاستخلاء) بودخی خالی اولمق معناسنه‌در
یقال استخلی المکان اذا فرغ و برکسه دن خلوت طلب ایلمك معناسنه‌در یقال استخلی الملك وبه فاخلاه وبه
وخلوت اولمق معناسنه‌در یقال استخلی بالملك بمعنی خلا به (الخلو) خانك فتحیله (والخلاء) بلاء وزننده (والخلوة)
سلوه وزننده برکسه ایله یالکز قالمق معناسنه‌در که خلوت ایلمك تعبیر اولنور یقال استخلی الملك فخلا به والیه ومعه
خلوا وخلاء وخلوة ای سأله ان یجتمع به فی خلوة ففعل (الخلاء) صلاء وزننده مصدردر که ذکر اولندی وشنلکسز
خالی یره دینور یقال مکان خلاء ای ما فیه احد ومنه المثل * خلاؤك اقنی لحیائك * ای منزلك اذا خلوت فیه الزم
لحیائك بوراده اقنی کلمه سی الزم معناسنه‌در وحاصل معناسی کندی منزلنده منزوی اولدیغکده ناسك شترکر به
اوضاعی وسائر کونه معاملاتی سببیله عارض اولان غضبدن ناشی موجب شرم وحیا اوله جق رنج وعارضه دن
سالم اولورسن دیمکدر اختلاط ناسك مذمومیتی معرضنده ایراد اولنور وخلاء بریٔ معناسنه مستعملدر یقال

هوخلاء عنه اى برئ ومشابه اطلاق اولنور يقال مافى داره خلاء اى متوضأ وبوش يره دينوركه اصلا آنده برنسنه
اولميه (الخلو) خانك كسريله خالى وتنها معناسنه در تقول وجدتها خلوين اى خاليين وفارغ وبى قيد وغائله آدمه
دينور مؤنثى خلوه در خلو دخى دينور هاسز جمعى اخلاء كلور (الخلى) غنى وزننده بودخى فارغ وبى هم وغائله
آدمه دينور جمعى خليون واخليـاء كلور يقال هو خلى اى فارغ واركن آدمه اطـلاق اولنور يقال هو خلى
اى لازوجة له وآرى قوانـنه دينور خليه كبى (الخالى) بوش وتهى معناسـنه دروار كن آدمه دينور وآرى قوانه
دينور وارسز عورته دينور جمعى اخلاء كلور (التخلية) تأديه وزنـنده (والتخلى) تفعل وزننده (والمخالاة) مبالاة
وزننده برنسـنه يى ترك وفراغت قلمق معناسـنه دركه بوشلامق تعبير اولنور يقـال خلى الامر وعن الامر وتخلى
منه وعنه وخالاه اذا تركه (الخلية) غنيه وزننده بودخى آرى قوانه دينور ياخود چاموردن دوزلمش راقود شكلنده نسنه يه
دينوركه تركيده پتك تعبير اولنور آنده دخى آرى قسمى ايوا ايدر ياخود اغاجـدن اويمه اولانه دينور ياخود خزمه
ديدكلرى شجرك اوچه طرفنه دينوركه بعينه راقود شكلنده وايچى اوزسز قاووق اولمغله آنده آريلر يوه ايدوب بال يپارلر
بونلرك مجموعى قوان اوله جقدر وخليه همان سودنى صاغمق ايچون استعمالدن تخليه اولنمش ناقه يه دينور ياخود ساترك
كوشكنه ياقلمش ناقه يه دينور ياخود ولدندن مهجور اولمغله سائرك ولدنه ياقيلوب لكن امزرميه رك سودى صاغيلان
ناقه يه دينور ياخود شول ناقه يه دينوركه ياورى طوغوروب كنديسى بك صوبى پاك اولمغله سودى فراوان اولديغندن
آلتندن ولدى آلنوب سائر ناقه يه نقل وكنديسى همان صاغمال اولمرق ترك واخلا اولنه ياخود شول ناقه يه دينوركه ايكى
ياخود اوچ ناقه ايله ولد واحده ياقيلوب اول سـبيله سودى ادرار ايدوب لكن ولدى آنلرك يالكز بريسى امزره مكله
صاحبخانه ديكرلرنى صاغمق ايچون تفرغ ايده لر واياغنك باغى بوشـاندر يلوب صاليورلمش ناقه يه دينور و بيوك
كمى يه دينوركه قليون تعبير اولنور على قول ملاحلرك صنعى اولميه رق برأسه يوريين كمى يه دينور ياخود آردنده
يدك صندلى اولان كمى يه دينور وخليه طلاق مرأه دن كنايه اولور يعنى الفـاظ كنائيه دندر زوج زوجه سـنه انت
خلية ديوب وانكله طلاقه نيت ايلسه مطلقه اولور (خلا) عدا وزنـنده حروف استثنادندر يقـال جاء نى القوم
خلا زيد شارح ديركه عند البعض حرف جردر وعـند البعض مصدر مضـافدر وبعضلر فعل تصوير ايلمكله
مابعدى منصوب اولور (الخلاوة) خانك فتحـيله تجيب قبيله سـندن بر بطن دركه پدرلرى خلاوه نام كمسه ايدى
ومنه المثل * انامنه فالج بن خلاوة * اى خلاء برئ اصلى بودركه انبس نام كمسه اسيرلرى قتل ايدركن مزبور فالجه سنده
انبسه معـاونت قيل نه طوره يورسن ديدكلرنده انا برئ من ذلك ديو اظهـار تبرى ايلمكله من بعد بن اول ماده دن
برئ و بعيدم ديجـك يرده انامنه فالج بن خلاوة مثل اولدى محدثيندن مالك بن عـبدالله بن سـيف الخلاوى اول
بطندندر. اليائى (الخلا) عصا وزننده تازه اوتلره دينـور خلاة مفرديدر على قول يرندن بچيلوب ياخود قوپارلمش
تازه اوته دينـور جمعى اخلاء كلور (المخلاة) مصباح وزنـنده ايچنه بچلمش اوتلق وضع اولنـان ظرفه دينـوركه
طوربه تعبير اولنور آلت منزلنه تنزيل اولنمشدر (الاخلاء) همزه نك كسريله خداى متعال تازه اوت بتورمك معناسنه در
يقال اخلى الله الماشيه اذا انبت لها الخلا و يرتازه اوتلو اولمق معنـاسنه در يقـال اخلت الارض اذا كثر خلاها (الخلى)
رمى وزننده تازه اوت بچمك ياخود چكوب قوپرمق معناسنه در يقـال خلا فلان الخلا خليا اذا جزه اونزعه و يقال
خلا المـاشية اذا جزلها خلا وآتك آغزنه كم اورمق معناسـنه مستعملدر يقـال خلا الفرس اذا القى فى فيه اللجام
وآتك آغزندن كمى چقرمق معناسنه در يقال خلا اللجـام عن فيه اذا نزعه وتجره نك آلتنه اوطون صوقمق ياخود
تجره ايچره اتت قومق معناسـنه در يقـال خلا القدر اذا القى تحتها حطبا او طرح فيها لحما وطواره يم ايچون طوربه يه
اريه قومق معناسنه در يقـال خلا الشعير فى المخلاة اذا جعله فيها (الاختلاء) افتعال وزننده بودخى تازه اوت بچمك
ياخود قوپرمق معناسـنه در يقـال اختلى الخلا اذا جزه اونزعه (المختلى) ممتلى وزنـنده ارسلانه دينور (المخالاة)
مبـالاة وزننده بركمسه ايله كورش طوتمق على قول دك وفند ايله آلداتمق معناسنه در يقـال خالاه اذا صارعه اوخادعه
(الاخليلاء) اعشيشاب وزنـنده دائما سود ايچرا ولمق معناسـنه در يقـال اخلولى الرجـل اذا دام على شرب اللبن
الواوى (الخمو) خانك فتحى وميمك سكونيله سود يوغرد كبى قاتيلنمق معناسـنه در يقال خما اللبن يخمو خموا اذا اشتد
الواوى (الخموة) خانك فتحيله نجـاسته دينور عذره معناسنه وسازلقدن ياپلمش آلاچق وهو غ ديدكلرى اعراب
اولرينك باجهلرينه وفرجهلرينه دينور (الخنو) خانك فتحى ونونك سكونيله فاحش سوزسو يلمك معناسـنه در يقال
خنا الرجل يخنو خنوا اذا افحش يعنى فى منطقه اليائى (الخنا) عصا وزنـنده بودخى هرزه وفاحش سوز سو يلمك
معناسـنه در يقـال خنى الرجـل خنا من البـاب الرابع اذا افحش وخنـا آفات ونوائب معنـاسـنه در مفردى

خناة در يقال اصابته خنا الدهر اى آفاته (الاخناء) همزه نك كسريله بو دخى فاحش سوز سويلمك معناسنه در
يقال اخنى الرجل اذا افحش وعلى ابله اهلاك معناسنه در يقال اخنى عليهم اذا اهلكهم و چكركه يمورطليوب
كومك معناسنه در يقال اخنى الجراد اذا كثر بيضه و اوتلاغك چايرلرى چوغالمق معناسنه در يقال
اخنى المرعى اذا كثر نباته و برنسنه اوزرندن زمان مديد كچمك معناسنه در يقال اخنى الدهر عليه
اذا طال (الخنى) خانك فتحى ونونك سكونيله كسمك معناسنه در تقول خنبت الجذع خنيا من الباب الثانى اذا قطعته
(خنيه) خانك كسريله قسطنطينيه نواحيسنده برموضعدر الواوى (الخوّ) خانك فتحى وواوك تشديديله آجلغه
دينور جوع معناسنه تقول اخذنى الخوّ اى الجوع ونجدده برقوم تپه سنك آديدر وواسع دره يه دينور يقال
واد خوّ اى واسع ويوم خوّ بين العرب معروفدر كه اوراده بنواسد بنى يربوع اوزره هجوم وشبخون ايلديلر (الخوة)
خانك ضميله ارض خاليه يه دينور اليائى (الخواء) هواء وزننده خانه چوكوب خراب اولمق معناسنه در يقال
خوت الدار تخوى خواء اذا تهدّمت وخواء تخوايه معناسنه دركه سيدكر وايكى نسنه ارالغنده اولان بوشلغه
دينور ايكى طاغ وايكى ديوار ارالغى كبى يقال بينهما خواء اى هواء وخواء وخوى عصا وزننده پيدرپى آج قالمق
معناسنه دركه معده بوش قالور يقال خوى الرجل يخوى خوى وخواء اذا تتابع عليه الجوع وخاتون طوغورمغله
قارنى بوش قالمق معناسنه در يقال خوت المرأة تخوى خواء من الباب الثانى ويقال خويت خواء من الباب
الرابع اذا ولدت فخلت بطنها (الخوّ) خانك فتحى وواوك تشديديله بو دخى خانه يقلمق معناسنه در يقال خوّت
الدار بتشديد الواو يعنى من الواوى خوّا اذا تهدّمت وخوّباله دينور عسل معناسنه خانك ضميله ده لغتدر ومطره
دال اولان كوكب امطار ايلميه رك نوء وسقوط ايلمك معناسنه در زيراعربلر مطرى نوء كواكبه اسناد ايدرلر يقال
خوّت النجوم خوّا اى امحلت فلم تمطر (الخيا) عصا وزننده (والخوى) غنىّ وزننده (والخواء) هواء وزننده (والخواية)
سحابه وزننده خانه اهل وسكاننده خالى قلمق معناسنه در يقال خويت الدار خيا وخويا وخواء وخواية
من الباب الرابع اذا خلت من اهلها وخيا يغموره دال اولان كوكب امطار ايلميه رك نوء وسقوط ايلمكله قوراقلق
پيدا ايلمك معناسنه در يقال خوت النجوم خيا من الباب الثانى اذا امحلت فلم تمطر (الخاوية) شينلك كسريله دينور
يقال ارض خاوية اى خالية من اهلها (الخوا) عصا وهواء وزنلرنده آدمك جوفى طعامدن خالى قالمق معناسنه در
يقال خوى الرجل يخوى خوا وخواء اذا خلا جوفه من الطعام وخوا برون قانه دينور رعاف معناسنه و پيدرپى
آج قالمق معناسنه دركه ذكر اولندى وچاقمقدن آتش چقميوب كور اولمق معناسنه در يقال خوى الزند اذا لم يور
وثابت و پايدار اولان شيئه دينور وايكى طاغ ارالغنده اولان بوش ودرين يره دينور و يومشق طپراقلو يره دينور
(الاخواء) همزه نك كسريله چقماق آتشسز اولمق معناسنه در يقال اخوى الزند اذا لم يور ومطره دال اولان
كوكب يغمورسز نوء وسقوط ايلمك معناسنه در يقال اخوت النجوم اذا امحلت فلم تمطر و بر آدمك جمله وارنى آلمق
معناسنه در يقال اخوى ماعنده فلان اذا اخذ كل شئ منه وآجقمق معناسنه در يقال اخوى الرجل اذا جاع
وطوارپك سموروب تاولنمق معناسنه در يقال اخوى المال اذا بلغ غاية السمن (الخوى) هوى وزننده (والخواية)
سحابه وزننده برنسنه يى قاپمق معناسنه در يقال خوى الشئ خوى وخواية اذا اختطفه وخاتون طوغورمغله
قارنى بوش قالمق معناسنه در يقال خوت المرأة اذا ولدت فخلا بطنها كذلك حين ولادتده برنسنه اكل ايلمامكله
معده سى بوش قالمق معناسنه در يقال خوت المرأة اذا لم تأكل عند الولادة فخلا بطنها (الخوية) غنيه وزننده
طوغوران خاتونه يدردكلرى لوغسه طعامنه دينور (التخوية) تأديه وزننده لوغسه طعامى ياپمق معناسنه در
يقال خوّى المرأة وخوّى لها اذا عمل لها خوية ومصلى سجده حالتنده قارنى يردن ميد آنلو وبازولرنى يانلرندن
آچق وآيرق ايلمك معناسنه مستعمل شرعيدرنته كه نسوان بونك عكسنى ايدرلر كه احتفاز دينور يقال خوّى
المصلى فى سجوده اذا تجافى وفرج ما بين عضديه وجنبيه وطوارپك سموروب تاولنمق معناسنه در يقال خوّى
المال اذا بلغ غاية السمن وباديه نشينلر بر علت مخصوصه يه كرفتار اولان خاتون ايچون تنور كبى برچقور قازوب
ايچنه آتش ياقدقدنصكره اول خاتونى آنده اوتورتمق معناسنه در اعراب تيمارندندر ريح وفالج ونقرس
مقوله سى علتلره بو رسمه علاج ايدرلر تقول خوّيت المرأة اذا حفرت حفيرة فاوقدت فيها ثم اقعدتها فيها لداء بها
(الخواة) حصاة وزننده ذؤاب وانعامك ممرلريله قبل طرفنك ارالقلرى آيرلديغى يره دينور كه بوش بوكورسمتى
اوله جقدر والفك مدّيله جائزدر (الخواية) سحابه وزننده مزراق واوق تمرنلرينك قوانلرينه دينور يقال خوا
السّنان اى جنته وخواية الرجل آدمك جوفنك كگبش اولان يرندن عبارتدر وخواية الخيل آت قسمنك سكردركن

قارننده ظهورایدن چاغلدی‌یه وهارلدی‌یه اطلاق اولنور خوایه تمامه وزننده ری قضاسنده برموضع آدیدر
(یوم خوی) حانك فتحی وضمی والفك قصریله ایام وقایع عربدن بوم معروفدر (الاختواء) افتعال وزننده برآدم
یریری کندیسنه مقاطعه ایدنمك معناسنه‌در یقال اختوی البلد اذا اقتطعها وطوارك اللریله آیاقلری بینه یعنی
بوکورینه دورتشدرمك معناسنه‌در یقال اختوی الفرس اذا طعن فی خوائه وبیهوش اولمق معناسنه‌در یقال
اختوی فلان اذا ذهب عقله وبرآدمك بالجمله وآرنی آلمق معناسنه‌در یقال اختوی ماعند فلان اذا اخذ کل شیٔ
منه وجانور قسمی اوغلاق وبوزآغی مقوله سنی اوغورلین قاپوب اکل ایلمك معناسنه‌در یقال اختوی السبع
ولد البقرة اذا استرقه واکله (الخیّ) حانك فتحی ویانك تشدیدیله برنسنه‌یه قصد وآهنك ایلمك معناسنه‌در یقال
خواه یخویه خیا اذا قصده (خوی) سمیّ وزننده اذربیجان اولکه‌سنده بر بلده‌در بو بلده حالا خای مضمومه ایله
خوی دیدکلریدر محدثیندن محمد بن عبدالله واحمد بن الخلیل که قاضی دمشق ایدی وابو قاضیٔ دمشق شهاب
الدین محمد وطبیب معاذ بن عبدان الخوییون اورآدندندر (خیوان) کیوان وزننده محدثیندن برجماعت اسملریدر
وخالد بن علقمة الخیوانی امام ثوری شیخیدر فصـــــــل الدال الواوی (الدأو) دالك فتحی وهمزه‌نك سکونیله
قوردشکارایده جکی صیدایچون مکر وخدعه ایله تلکولك ایلمك معناسنه‌در یقال دأی الذئب للصید دأوا وهو
شبه الختل والمراوغة الیائی (الدأی) رأی وزننده (والدأی) عتیّ وزننده (والدئی) کسرتینله یغرینده
وارقه‌ده اولان اکورغه کمکلرینه دینور علی قول کوکس قبورغه سنده اولان غراضیفه یعنی کرتلك دیدکلری
یومشق کمکلره دینور یاخود کوکس ایله یانلرك قاوشدیغی یرلرده اولان ایکو کمکلرینه دینور بعضلر عندنده دأیات که
دأی لفظندن جمعدر کورکده اولان التی عدد قبورغه‌یه دینورکه هرطرفده اوچردانه اولور ودأی سعی وزننده
مصدر اولور فند ودك وحیله ایلمك معناسنه تقول دأیت للشیٔ دأیا من الباب الثالث اذا ختلت (ابن دأیه) تمره
وزننده وهمزه‌نك الفه قلبیله قرغه‌نك کنیه سیدر وبو حیله معناسندندر یاخود دابه‌نك دأی دیدکلری عضو
مذکوری یاغر اولدقده اورایه مسلط اولدیغنه مبنی‌در شادح دیرکه همزه سی الفه قلبله ابن دابه دخی دیرلر الیائی
(الدبی) فتحی والفك قصریله یابجه یابجه یوریمکه دینور یقال یمشی الدبا ای الروید وخرده چکرکه‌یه دینور
وعربلره مخصوص برپازار اسمیدرکه بنا ایرلرندندر (المدبیة) محسنه وزننده خرده چکرکه سی وقرنجه سی
چوق یره دینور یقال ارض مدبیة ای کثیرة الدبی (المدبیة) مرمیه وزننده (والمدبوّة) مدعوه وزننده شول
یردرکه آنك نباتی خرده چکرکه لریمش اوله یقال ارض مدبیة ومدبوّة اذا صارت قد اکلت الدبی نبتها
الادباء همزه‌نك کسریله عرفج نام شجردن خرده چکرکه شکلنده نسنه بلورمك معناسنه‌درکه یمشی برنده‌در
یقال ادبی العرفج اذا اخرج منه مثل الدبا (دبّی) سمی وزننده دهناء نام محلده برموضعدر چکرکه بتاغیدر
(دبی دبیّ) اوّلده دالك فتحی والفك قصریله وثانی سمیّ وزننده (ودبی دبیین) ثانیده تثنیه بنیه سیله
کلمهٔ مرکبه‌در وفرت وکثرت موقعنده استعمال اولنورز یرا دبی چکرکه‌یه دینور ودبی موضع مز بورك اسمیدرکه چکرکه
بتاغیدر وتثنیه تکراری متضمندر کویا که موضع مزبورك چکرکه لری عدد نجه کثیرد یمکدر ومنه یقال جاء بدبی دبی
وبدبی دبیین ای بمال کثیر بونده جوهری غلط ایدوب بی دبی عنواننده ثبت ایلدی (ابو دبیه) سمیه وزننده برشاعردر
(الدباء) رمان وزننده قباغه دینور باء موحده بابنده ذکر اولندی جوهری وهمندن بوراده ذکر ایلدی (التدبیة) تأدیه
وزننده کار ایشلمك معناسنه‌در یقال دباه اذا صنعه الواوی (الدجو) دالك فتحی وجیمك سکونیله (والدجوّ) علوّ
وزننده قرآکو اولمق معناسنه‌در یقال دجا اللیل دجوا ودجوا اذا اظلم وکچینك تو یلری ذیدیلوب آچلمامق اوزره
بری برینه ایلشوب قات قات کچه لنمك معناسنه مستعملدر یقال دجا شعر الماعز اذا البس بعضه بعضا ولم ینتفش
وجماع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دجا فلان اذا جامع ولباس طار وقصه اولمیوب بول واوزون ووافی اولمق
معناسنه مستعملدر کویا که بتون بدنی قابلامغله ظلمت کبی ستر ایلمش اولور یقال دجا الثوب اذا سبغ (الادجاء)
همزه‌نك کسریله (والتدجی) تفعل وزننده (والادجیجاء) اعشیشاب وزننده بونلردخی قرآکو اولمق معناسنه‌در
یقال ادجی اللیل وتدجی وادجوجی اذا اظلم (الداجیة) مظلم کیجه‌یه دینور یقال لیلة داجیة ای مظلمة ووافیه
وکامله معناسنه مستعملدر یقال نعمة داجیة ای سابغة (الدیاجی) دالك فتحیله کیجه‌لرك زیاده ظلمتلرینه دینور کویا که
دیجاة کلمه‌سنك جمعیدر (الدجواء) حمراء وزننده تو یلری اوزون وفراوان کچی‌یه دینورکه مجسم سیاه کورینور
یقال عنز دجواء ای سابغة الشعر (الدجة) ثبه وزننده لقمه طوتان اوج پرمغه دینورکه حالا لقمه طوتر اوله وقفتانك
دوکه سنه دینورکه یقاده ویکده اولور جمعی دجاة کلور ودجی کلور دالك ضمی والفك قصریله (المداجاة) مباهاة

د

وزننده مدارا ایلمك معناسنه در كویا كه مدارا سببیله دروننده اولان كینه وعداوتی ستر ایدر یقال داجاه اذا داراه
و برآدمی بین الشدة والرخاء منع ایلمك معناسنه در یقال داجاه اذا منعه بین الشدة والرخاء الیائی (الدجیه) غرفه
وزننده آوجی كوملتبسنه دینور یقال یقعد الصائد فی دجیته ای قترته ودجیة القوس شول ایكی پرمق قدر قایشه دینور كه
یای اصه جق تصمه نك اوجنه كچر یلوردجیه قرا كولغه دینور ظلمت معناسنه جمعی دجی كلور دالك ضمی والفك
قصریله (الدجی) غنی وزننده قرا كوكیجه یه دینور یقال لیل دجی ای داج (المداجاة) مباهاة وزننده درونده
اولان عداوتی ستر ایلمك معناسنه در یقال داجاه اذا ساتره بالعداوة الواوی (الدحو) دالك فتحی وحای مهمله نك
سكونیله برنسنه یی دوشیوب یایمق معناسنه در یقال دحا الله الارض یدحوها ویدحاها دحوا من الباب الاول والثالث
اذا بسطها وجماع ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دحا المرأة اذا جامعها وقارنی یو یوب اشاغی یه طوغری صارقق
معناسنه در یقال دحا البطن اذا عظم واسترسل الی اسفل (الادحواء) ارعواء وزننده برنسنه یایلوب دوشنمك
معناسنه در یقال ادحوی الشیء اذا انبسط (الادحی) همزه نك فتحی وكسریله (والادحیة) اضحیه وزننده
(والادحوة) همزه نك وحانك ضمیله قومسالده دوه قوشنك یمورطه چقاردیغی یره دینور الیائی (الدحی) وحی وزننده
بو دخی برنسنه یی دوشیوب یایمق معناسنه در یقال وحیت الشیء ادحاه دحیا من الباب الثالث ای بسطته ودوه
سورمك معناسنه در یقال دحیت الابل اذا سقتها (الادحی) همزه نك ضمی وكسریله ادحوة معناسنه در كه
دوه قوشی یوه سنه دینور و منازل قمردن برمنزل آدیدر منزل مزبور حالا بلده ایله متعارف اولان منزلدر (دحی) سمی
وزننده عربدن بر بطن آدیدر (دحی) غنی وزننده برموضع آدیدر (الدحیة) دالك كسریله سرعسكره دینور
یقال هو دحیة الجند ای رئیسهم ودحیة بن خلیفة الكلبی صحابه در طلعه وزننده دخی زبانزده در (الدحیة) دالك فتحیله
دیشی میمونه دینور ودحیه ابن معاویة بن بكر بن هوازن در (المدحاة) مسحاة وزننده شول غربه طرزنده تخته دن
دوزلمش برنسنه یه دینور كه آكا كوچك چوچقلری یانوروب یوریدرلر اوكنه كلان طپراغی وچقلری كوریوب
صیراره رق یوریوب كیدر بو چوجق عربه سی اوله جقدر (التدحی) تفعل وزننده دوشنوب یایلمق معناسنه در
یقال تدحی الشیء اذا تبسط الیائی (الدخا) خامجه ایله عصا وزننده قرا كولغه دینور ظلمت معناسنه (اندخیاء)
حمراء وزننده قرا كوكیجه یه دینور یقال لیلة دخیاء ای ظلماء الواوی (الددا) قفا وزننده لهو ولعب معناسنه در
نته كه ددودن دخی بو معنایه در یقال هو فی الددا والددو والددن ای اللهو واللعب الواوی (الدروان) دالك فتحیله
صرتلانك دیشی قوردن اوریسنه دینور الیائی (الدری) (والدریة) داللرك فتحی وكسریله (والدریان) دالك
كسریله (والدریان) فتحاتله (والدرایة) كتابه وزننده (والدری) حلی وزننده بیلمك معناسنه در علی قول حیله ایله
برتقریب بیلمك معناسنه در تقول دریته وبه ادری دریا ودریة ودریانا ودریانا ودرایة ودریا اذا علمته او بضرب
من الحیلة شارح دیر كه درایت ایله خدای متعال وصف اولنمز ودری فندودو باره ایله الداتمق معناسنه در یقال دری الصید
دریا اذا ختله و مدری ایله باش قاشیمق معناسنه در یقال دری رأسه اذا حكه بالمدری (الادراء) همزه نك كسریله
بیلدرمك معناسنه در یقال ادراه به اذا اعلمه (التدری) تفعل وزننده (والادراء) دال مشدده ایله افتعال وزننده
مكر وفریبله الداتمق معناسنه در یقال تدری الصید وادراه اذا ختله و خاتون صاچنی طرایوب صالیورمك
معناسنه در یقال ادرت المرأة وتدرت اذا سرحت شعرها (المدری) میمك كسریله طراغه دینور مشط معناسنه
شارح دیر كه امهات سائره ده مدری شول دموردن دوزلمش پنجه شكلنده كوچك پرمقلی قاشیغه دینور كه انكله عورتلر
باشلرنی قاشیوب صاچلرنی دوزلدرلر انتهی ومدری طو پلووصانجق تعبیر اولنان دمور وآلتون ایكنه یه دینور كه خاتونلر
انكله صاچلرنی دوزلدرلر فارسیده سرخاره دینور حالا مسموع عمره كوره اسلامبول خانملری مجوهر ایكنه تعبیر ایتدكلریدر
ومدری بو نوزه دینور قرن معناسنه جمعی مداری كلور مجاری كبی ومداری كلور میمك وراءنك فتحیله (المدراة) میمك
كسریله (والمدریة) مزله وزننده مدری معناسنه در (الدریة) غنیه وزننده جندیلرك مشق وتعلیم طعن ایچون
مزراغی اتوب دلیكندن كچور دكلری حلقه یه دینور مؤلف همزه بابنده دخی ذكر ایلدی (مدری) مجری وزننده بجیله
قبیله سنه مخصوص برقریه آدیدر الواوی (الدسوة) دالك فتحی وسینك سكونیله برنسنه نشو ونما بولیوب موزه
و بودور اولمق معناسنه در یقال دسا الشیء یدسو دسوة نقیض زكا یعنی كوكیرلمك معناسنه در یقال دسا الرجل اذا
استخفی (الداسی) معنای اولدن اسم فاعلدر نشو ونما بولمیوب موزه و بودور قالمش نسنه یه دینور یقال هو داس لازاك
الیائی (الدسی) دالك فتحی وسینك سكونیله دسوه معناسنه در یقال دسی یدسی دسیا ضد زكا (التدسیة) تأدیه وزننده
برآدمی اغوا وافساد ایله كراه ایلمك معناسنه در یقال دساه اذا اغواه وافسده مؤلف دس ماده سنده دخی ذكر ایلدی

واوراده و بصائرده بیاننه کوره اصلی دسس اولوب سین ثانیه‌یایه مقلوب اولمق اغلبدر وتدسیه کیزلو خبر کوترمك
معناسنه‌در یقال دسّی عنه حدیثا اذا احتمله الواوی (دستوی) دالك وتانك وواوك فتحیله عجمه‌در معروف قصبه آدیدر
الواوی (الدشو) دالك فتحی وشین معجمه‌نك سکونیله جنکه طالمق معناسنه‌در یقال دشا فلان یدشو دشوا اذا غاص
فی الحرب الواوی (الدعاء) دالك ضمیله رغبت الی الله تعالی معناسنه درکه نیاز وابتهالله حق تعالی
درکاهندن خیر ورحمت رجاسندن عبارتدر (الدعوی) فتوی وزننده دعاء معناسنه‌در تقول دعوت الله ادعوه
دعاء ودعوی ای رغبت الیه یعنی ابتهلت الیه بالسؤال ورغبت فیما عنده من الخیر مؤلف بصائرده دیدیکه اشبو
دعاء ودعوی ماده‌سی اصل نداء یعنی برآدمی چاغرمق معناسنه موضوعدر لکن نداء اکثری حرف ندایه مقرون
اولور منادانك اسمنك انضمامنه حاجت اولمیه‌رق ودعاء بهمه‌حال مدعوك اسمنه مصحوب اولور یا احمد کبی وبعضا
احدهما آخرك مقامنه قائم اولور ودعاء الی الله تعالی نیاز وسؤالله درکاه الهیدن خیر واحسانی رجا ایلمکدن
عبارتدر و بعضا تسمیه اسم معناسنه استعمال اولنور ودعاء لامله صله لنورسه خیر وعلی ایله صله لنورسه
شر ومضرت یعنی بددعاء اولور انتهی وتقول العرب دعاه الله بمکروه ای انزله به بورادہ معنای لازمی مراد در
ودعاء برکسه‌یی برنسنه‌یه سوق ایلمك معناسنه مستعملدر یقال دعاه الی الامر اذا ساقه و برآدمی براسمله تسمیه ایلمك
معناسنه‌در یقال دعوته زیدا وبزید ای سمیته به وحیوانك ممه‌سنده داعیه یعنی سود بقیه‌سی ابقومق معناسنه در
یقال دعا فی الضرع اذا ابقی الداعیة فیه ودعوی اسم اولور کاسیذکر (الدعّاءة) دالك فتحی وعینك تشدیدیله
سبابه پرمغنه اطلاق اولنور یقال یشیر بدعّاءته ای بسبابته (الدعوة) دالك فتحیله اسمدر چاغرمغه دینور
ومنه تقول هو منی دعوة الرجل ای قدر ما بینی وبینه ذلك بورادہ دعوة لفظی ظرفیت اوزره منصوب اولمغله فلان ایله
مابینمز برآدمك چاغروب سسی یتشه‌جك مسافه مقدارنجه دیمك اولور ورفعله اولنجه مضاف تقدیر اولنور و یقال
لهم الدعوة علی غیرهم ای یبدأ بهم فی الدعاء یعنی آنلر دعوت اولنمقده سائرلره تقدیم اولنوب کندیلردن بدء اولنور
پس بورادہ ملازمه یاخود اطلاق وتقیید علاقه‌سیله دعوت تقدیم معناسنده استعمال اولندی ودعوت ادّعا
ماده‌سندن اسم اولور کاسیذکر وعهد و پیمان معناسنه مستعملدر یقال بینهما دعوة ای حلف وخاصة برآدمی
طعام وضیافته چاغرمق معناسنه در دالك ضمیله ده لغتدر مدعاة دخی بو معنایه‌در تقول دعوته دعوة ومدعاة
اذا طلبته لیأکل عندك وضیافت معناسنده مستعملدر تقول کنا فی دعوة فلان ومدعاته ای فی طعامه (التداعی)
تفاعل وزننده ناس برکك معناسنه‌در بری برلرنی دعوتك لازمیدر یقال تداعی القوم علیه اذا اجتمعوا وهر طرفدن
دشمنلر قصد وتوجه ایلمك معناسنه‌در یقال تداعی العدو اذا اقبل و بنانك اجزاسی سوکیلوب یقلمغه بشلمق
معناسنه‌در کویا که خراب اولمق ایچون بری برنی دعوت ایدرلر یقال تداعت الحیطان اذا انقاضت (الداعی)
اسم فاعلدر دعوت ایدیجی‌یه و برآدمی برنسنه‌یه سوق وتشویق ایدیجی‌یه دینور ومنه ان النبی علیه الصلوة والسلام
داعی الله کما قال تعالی وداعیا الی الله باذنه الایة ای الی توحیده ومایقرب منه وداعی مؤذنه اطلاق اولنور (الداعیة)
جنك هنکامنده آتلرك بانك وفریادلرینه اطلاق اولنور وداعیة اللبن ممه‌ده ابقا اولنان سود بقیه‌سنه دینور کویا که
کیر وسنده اولان سودی دعوت وجذب ایدر (الادّعاء) دال مشدده ایله افتعال وزننده برنسنه حقنده بندر دیو
زعم ایلمك معناسنه درکرك حق وکرك باطل اولسون اصطلاحمزده دعوی ایلمك تعبیر اولنور یقال ادّعی فلان
کذا ای زعم انه له حقا او باطلا (الدعوة)(والدعاوة) داللرك فتحیله ادّعاء معناسندن اسملردر داللرك کسریله ده
لغتلردر برنسنه حقنده بندر دیو زعم ایلمکه دینور واول زعم ایلدیکی مطلبه دعوی اطلاق اولنور فتوی کبی
الفی تأنیث ایچوندر زیرا اصلی دعوه ایدی یقال بینهما دعوی باطلة ویقال دعوی باطل نظرا الی لفظه شارح دیرکه
جمعی دعاوی در واوك فتحیله فتاوی کبی وسیبویه واوك کسرنی ترجیح ایلدی (الدعوة) دالك کسریله نسب
خصوصنده ادّعا ایلمکه مخصوصدر یعنی فلان بنم پدرمدر یاخود اوغلمدر دیو ادّعا ایلمکه خاصدر تقول دعوته
بابن زید دعوة و بو معناده اسم اوله‌رق استعمال اولنور یقال بینهما دعوة ای ادّعاء فی النسب (الدعیّ) غنیّ وزننده
اوغلغه دینور یقال هو دعیّ لك اذا کنت قد تبنیته ونسب جهتنده متهم اولان آدمه دینور یقال هو دعیّ ای متهم
فی نسبه (الادعاء) همزه‌نك کسریله برآدمی پدر یننك غیری‌یه منسوب قلمق معناسنه‌درکه بوفلانك اوغلیدر کلدر
بنم یا فلانك اوغلیدر دیمك کبی یقال ادعاه اذا صیره یدعی الی غیر ابیه (الادعیة) اضحیه وزننده (والادعوة)
ادحوّه وزننده مابه التداعی اولان شیئه دینور مثلا لغز واحجیه کبی که بری برنی آنی بیلمکه دعوت ایدرلر یقال بینهم
ادعیة وادعوة وهی ما یتداعون به (المداعاة) مباهاة وزننده بیلمجه ولغز سویلشمك معناسنه‌در یقال داعاه اذا حاجاه

مطلب

وبنایی هرطرفدن هدم ایلمك معناسنه در تقول داعینا الحایط ای هدمناه (دواعی الدهر) زمانك صروف
وتقلباتنه اطلاق اولنور برادنغه داعیه اولدیغیچون یقال اصابتهم دواعی الدهر ای صروفه (الدعوتی) ترکی
وزننده شخص وکسه معناسنه مستعملدر یقال بالمکان دعوی ای احد وبودعوت معناسندندر لبس فیه
من تدعوه یعنی آنده برچاغروب جواب ویره جك کمسه یوقدر سبکنده در ونفی مقامنه مخصوصدر (الاندعاء)
انفعال وزننده دعوته اجابت ایلمك معناسنه در یقال اندعی لدعوته اذا اجاب الیائی دعیت ادعی دعاء لغة
فی دعوت ادعو دعاء یعنی دعاء ماده سی واویه ویائیه در الواوی (الدغوة) دالك فتحی وغین معجمه نك سكونیله كوتو
خویه دینور جمعی دغوات كلور یقال به دغوة ای خلق ردیء الیائی (الدغیة) دغوه وزننده ومرادفیدر
جمعی دغیات كلور (دغه) ثبه وزننده عجل قبیله سندن برخاتونك آدیدر حمقله ضرب مثل اولوب احمق من دغة
دیرلر اصلی دغی یاخود دغو ایدی هاء حرف علتدن عوض اولدی مستقصاده مرسومدر که مزبوره نك اسمی
مادیه در دغه لقبیدر قصه سندن بریسی بودر که کبه اولمغله وقت ولادتی حلول ایلدیکی کون او بەدن چقوب بری اوته
کزینور ایکن وضع بوریسی حادث اولمغله ادرار ایده میوب اسهال طبیعی ملاحظه سیله برچقوره نزول ووضع ولد
ایلدی آنی دخی درك ایده میوب غائط ظنیله ضرته سنه کلوب یاهنتاه هل یفتح الجعرفاه یعنی غائط اغزنی
اچارمی دیو سئوال ایلدکده ضرته سی تفطن ایدوب واروب ولدی اخذ ایلدی الواوی (الدفو) عفو
وزننده مجروحی اکلندرمیوب علی الفور قتل ایدوب خلاصلمق معناسنه در تقول دفوت الجریح دفوا
ای اجهزت علیه مترجم صحاح زیغ ایلمشدر (الادفاء) همزه نك کسریله دفو معناسنه در تقول ادفیت الجریح
یعنی دفوت وایصندرمق معناسنه در تقول ادفیته لغة فی ادفأته بالهمزة وکیکك بوینوزی اکسه سنه طوغری
یك اوزایوب کوتنه قدر وارمق معناسنه در یقال اوفی الظبی اذا طال قرناه حتی کادان یبلغا استه (الادفی)
احری وزننده بلی اکلمش دوتاقد آدمه دینور یقال رجل ادفی ای منحن (الدفواء) حمراء وزننده برونی اکری
طوشنجل قوشنه دینور یقال عقاب دفواء ای معوجة المنقار واوزون بیونلو ناقه یه دینور یقال ناقة دفواء
ای الطویلة العنق (التدافی) تفاعل وزننده تدارك معناسنه در یقال تدافاه اذا تدارکه وتداول معناسنه در یقال
تدافوه ای تداولوه ودوه قسمی آدیملرنی سیرك آتارق یورتمك معناسنه در یقال تدافی البعیر اذا سار سیرا
متجافیا (الاستدفاء) ایصنمق معناسنه در تقول استدفیت به لغة فی استدفأت بالهمزة (ادفو) همزه نك ضمیله
اسکندریه قربنده برقریه آدیدر وصعید مصرده اسوان ایله اسنی بیننده بربلده اسمیدر اعلامدن محمد بن
علی النحوی اورادندر قرق جلدده برتفسیرشریف تألیف ایلمشدر الیائی (الدقا) قافله عصا وزننده دوه یاوریسی
سودی چوق اتمکله انجریسی بوزیلوب بورکی سورمك معناسنه در یقال دقی الفصیل دقا من الباب الرابع
اذا اکثر من اللبن ففسد بطنه فسلح (الدقی) کتف وزننده وصف مذکور اوزره اولان دوه یاوریسنه دینور مؤنثی
دقیه در فرحه وزننده (الدقوان) سکران وزننده دقی معناسنه در مؤنثی دقوی در سکری کبی الواوی (الدلو)
دالك فتحی ولامك سكونیله معلومدر که قوغه یه دینور بو مؤنثدر بعضا مذکر اولور جمعی ادلی ودلاء كلور کتاب وزننده
ودلی كلور دالك ضمی ولامك کسریله ودلی كلور کسرتینله ودلی كلور قصر ایله علی وزننده ودلو فلکده بربرجك
آدیدر که کواکبدن دلو صورتی مشتملدر ودوه یه مخصوص برکونه تمغا اسمیدر که دلو صورتنده اولور وآفت
وداهیه یه اطلاق اولنور ودلو مصدر اولور قیویه قوغه صارقتمق معناسنه نقول دلوت الدلو دلوا اذا ارسلتها
فی البئر وقیودن قوغه یی چکمك معناسنه در یقال دلا الدلو اذا جبذها لیخرجها ودوه یی سهولتله آهسته جه
یورتمك معناسنه در تقول دلوت الناقة اذا سیرتها رویدا وبرآدمه رفق وملایمتله معامله ایلمك معناسنه در
تقول دلوت فلانا اذا رفقت به (الدلاة) حصاة وزننده کوچك قوغه یه دینور (الادلاء) همزه نك کسریله قیویه
قوغه صارقتمق معناسنه در تقول ادلیت اذا ارسلت الدلو الی البئر وحیوان تبول ایچون یاخود ضراب ایچون
آلتنی صالندرمق معناسنه مستعملدر یقال ادلی الفرس وغیره اذا اخرج جردانه لیبول او یضرب وبرآدمك
حقنده بدوناسزا سوزسویلمك معناسنه مستعملدر یقال ادلی فلان فی فلان اذا قال قبیحا وتوسل معناسنه
مستعملدر یقال ادلی برحمه ای توسل بقرابته وبرماده ضمننده دلیل وحجت احضار ایلمك معناسنه مستعملدر
یقال ادلی بحجته ای احضرها یعنی احضار حجتله مدعاسنه واصل اولدی وبرآدمه رشوت کونه مال دفع واعطا
ایلمك معناسنه مستعملدر یقال ادلی الیه بمال اذا دفعه ومنه قوله تعالی وتدلوا بها الی الحکام ای تدفعونها الیهم
رشوة (الدالیة) طوار دوندردیکی بیوك دولابه دینور منجنون معناسنه وصو دوندردیکی بیوك دولابه دخی دینور

ناعوره معناسنه ودالیه برنسنه درکه خرما یپراغندن اتخاذ اولنوب براوزون صریغك اوجنه بند واستوار ایدرلر
مؤلف ایجاز مخل اوزره تعبیر ایلمشدر بوندن مراد طولمبه اوله جقدر که اعراب طائفه سی خرما یپراغندن یاخته دن
اتخاذ ایدرلر حالا بوراده باقردن وتنکه دن اتخاذ ایدرلر ودالیه قوغه ایله یاخود طوار دولابیله سقی اولنان تارلایه
دینور فاعله بمعنی مفعوله در یقال ارض دالیة ای تسقی بدلو او منجنون (الدوالی) عوالی وزننده برنوع سیاه اوزمدر که
پك سیاه اولمیوب قرامتق اولور مؤلف دول ماده سنده بونی عنب طائفی ایله بیان ایلمدی وشول خرما قورغنه
دینور که آغاجندن کسوب بر یره آصلمش اولمغله برمدت طوره رق اولدقده اکل ایدرلر (التدلی) تفعل وزننده تدلل
معناسنه در که نازلنمق وانبساط کوسترمکدن عبارتدر یقال تدلی علیه اذا تدلل وصالنوب صارقمق معناسنه در
یقال تدلی من الشجر اذا تعلق (المدالاة) مباهاة وزننده برآدمه رفق وسهولتله معامله ایلمك معناسنه در تقول
دالیته اذا رفقت به الیائی (الدلا) عصا وزننده متحیر اولمق معناسنه در یقال دلی الرجل دلا من الباب الرابع اذا تحیر
(التدلی) تفعل وزننده قریب اولمق معناسنه در یقال تدلی به اذا قرب وتواضع ایلمك معناسنه در یقال تدلی له
اذا تواضع (المدالاة) مبالاة وزننده مدارا ایلمك معناسنه در تقول دالیته اذا داریته پس واوی ویائی اولور بوراده
واوایله داویته نسخه سی غلطدر الیائی (الدم) دالك فتحی ومیمك تخفیفیله معلومدر که قانه دینور فارسیده خون دیرلر
اصلی دمی ایدی فتحتینله وتثنیه سنده دمان واصلی اوزره دمیان دخی دینور جمعی دماء کلور دالك کسریله ودمی
کلورغنی وزننده شارح دیر که عند البعض اصلی دمی ایدی میمك سکونیله وعند البعض واویدر وبعضا آخرنی
میمه قلب وادغامله دم دخی دیرلر (الدمة) فتحتینله تخصیص ایچوندر برپارچه قانه دینور علی قول دم لفظنده لغتدر یقال
دم ودمة ودم کدی به دینور سنور معناسنه (دم الغزلان) برنوع نبات آدیدر (دم الاخوین) ایکی قرداش قانی دیدکلری
دارو در فارسیده خون سیاوشان دیرلر (الدمی) عصا وزننده قانه مق معناسنه در یقال دمی الجرح دمی
من الباب الرابع اذا خرج منه دم (الادماء) همزه نك کسریله (والتدمیة) تفعله وزننده قاناتمق معناسنه در تقول
ادمیت الجرح ودمیته اذا اخرجت منه الدم وتدمیه برآدمه تسهیل طریق ایلمك معناسنه مستعملدر تقول دمیت له
اذا سهلت له سبیلا وطرقته وتقریب ایلمك معناسنه در تقول دمیت له کذا اذا قربت له وظاهر اولمق معناسنه در
تقول دمیت له اذا ظهرت ویقال خذ ما دمی لك ای ما ظهر (الدامی) قانیان عضوه دینور نسبت اوزره در بوجهتله
فقیر وبینوا آدمه دامی الشفه اطلاق اولنور شدت غم وکدرندن کویا که دوداغی چتلیوب خون آلود صورتنده اولور
یقال هو دامی الشفة ای فقیر (بنات دم) برنبات معروف آدیدر (الدمیة) غرفه وزننده مرمردن تراشیده صورته
دینور علی قول عام در یقال هو کالدمیة وهی الصورة المنقشة من الرخام او عام وبته دینور صنم معناسنه جمعی
دمی کلور دالك ضمی والفك قصریله (المدمی) معظم وزننده قان بیلاشمش اوقه دینور یقال سهم مدمی اذا کان
علیه حمرة الدم وآت وسائر نسنه نك پك قزل اولاننه اطلاق اولنور یقال فرس مدمی ای شدید الحمرة وکذا غیره
(المستدمی) اسم فاعل بنیه سیله غریمندن مطلوبنی سهولتله استخراج ایدن آدمه اطلاق اولنور یقال رجل
مستدم اذا کان یستخرج من غریمه دینه بالرفق وبرونی قانامغله باشنی یره اکش آدمه دینور (الدامیة) شول باش
یاریغنه دینور که قان ظهور ایدوب لکن سیلان ایلمیه یقال شجة دامیة اذا کانت تدمی ولا تسیل (الدامیاء) مد ایله
خیر وبرکت معناسنه در یقال ترکهم فی الدامیاء ای فی الخیر والبرکة الواوی (الدنو) علو وزننده (والدناوة)
سحابه وزننده یقین اولمق معناسنه در یقال دنا الیه ومنه وله یدنو دنوا ودناوة اذا قرب (الادناء) همزه نك کسریله
بودخی قریب اولمق معناسنه در یقال ادنی منه اذا قرب وبقین قلمق معناسنه در یقال ادناه اذا قربه ومضایقه
اوزره کچنمك معناسنه در یقال ادنی الرجل اذا عاش عیشا ضیقا (التدنیة) تأدیه وزننده یقین قلمق معناسنه در
یقال دناه اذا قربه وبرنسنه نك صغیر وکبیرنی تتبع ایلمك معناسنه در یقال دنی فی الامور اذا تتبع صغیرها وکبیرها
(الاستدناء) برآدمك قریب اولمسنی ایستمك معناسنه در یقال استدناه اذا طلب منه الدنو (الدناوة) دالك فتحیله
مصدردر که ذکر اولندی وخصملق معناسنه مستعملدر یقال بینهما دناوة ای قرابة وقربی (الدنیا) دالك ضمیله آخرت
مقابلیدر که بوجهانه دینور وبعضا آخرینه تنوین الحاق اولنور جمعی دنی کلور صغر وصغری وکبر وکبری کبی
شارح دیر که دنیا کلمه سی ادنی کلمه سنك مؤنثیدر بوعالمه دنیا اطلاقی آخرته نسبتله اقرب اولدیغنه مبنی در وتأنیثی
مخلوقات اعتباریله در واوی الاصل اولوب واوی یایه منقلب اولمشدر حرف تعریفی ازاله اولنوب منکر اولدقده
آخرینه تنوین الحاق اولنور فیقال ماله دنیا ولا آخرة ودرة الغواصده مشروحدر که دنیا کلمه سنه تنوین ادخالیله
هذه دنیا متعبة دیمك اوهامدندر زیرا دنیا کلمه سی واول وزنده اولان کلمه لرك معرفه وکرك نکره حالتلرنده قطعا

مطلب

منصرف ومنوّن اولمق صحیح دکلدر زیرا دنیا کلمه سنده الف مقصوره تأنیث ایچوندر قالدیکه الفله مؤنث اولان
کلمه کرك معرفه وکرك نکره حالتلرنده ممنوع عن الصرف اولوب لکن هاء ایله مؤنث اولان منصرف اولدیغنك
باعثی بودرکه الف ایله مؤنث اولان کلمه الفه موضوع اولدیغندن ناشی اقوی اولوب هاء تانیث ایسه کلمه یه صکره دن
عارض اولمغله اضعف اولدیغندن الف تانیث علتین مقامنه قائم اولدی انتهی ویقال هو ابن عمی او ابن خالتی او ابن
عمتی او ابن خالتی او ابن اخی او ابن اختی دنیة ودنیا بکسر الدال فیهما منوّنتین ودنیا بضم الدال غیر منونة ای لحاً یعنی
فلان بنم بی واسطه متصل وملاصق فلا نزاده مدر شارح دیرکه داللرك کسریله دنیه ودنی اسملردر قرابه
معناسنه در ودنیا کلمه سی که دالك ضمیله در حالیت اوزره منصوبلردر یاء مناسبتیله دالی مکسور دخی اولور زیرا
بینلرنده کی نون خفیه درو بونلر فی الاصل مصدرلردر بناسبنی دانیا سبکنده در وابن اعرابی دیدیکه بوراده دنیا
کلمه سی منصرفدر و بوماده دن غیری الف تانیثی اولان کلمه نك انصرافی معلوم دکلدر (المداناة) مباهاة وزننده
ایاغه بوقاغویی صقشدرمق معناسنه مستعملدر تقول دانیت القید اذا ضیقته (المدنیة) محسنه وزننده (والمدنی)
محسن وزننده طوغورمسی پك یقین حیوانه دینور یقال ناقة مدنیة ومدن اذا دنی نتاجها (الدنی) غنی وزننده
ساقط وضعیف اولوب اصلا ایشه یرامیان آدمه دینور یقال رجل دنیّ ای ساقط ضعیف شارحك بیاننه کوره
مهموزده لغتدر (الدنا) عصا وزننده (والدنایة) سحابه وزننده برکسه دنیّ و بی مایه اولمق معناسنه در یقال
ما کان دنیا ولقد دنی دنا ودنایة من الباب الرابع اذا صار دنیا ودنا عصا وزننده برموضع آدیدر (الادنیان) ایکی
معروف دره یه اطلاقی اولنور (الادنی) احری وزننده اقرب معناسنه در ومنه تقول لقیته ادنی دنیّ وادنی دنا ای اول
شیٔ یعنی جمله دن اقدم ابتداء وهله ده اکا بولشدم بوراده دنیّ جنیّ وزننده ودنا عصا وزننده در قریب وقربت
معنالرینه در (التدنی) تفعل وزننده برنسنه یه آزجه آزجه واروب یقلشمق معناسنه در یقال تدنیّ الیه اذا دناه
قلیلا قلیلا (التدانی) تفاعل وزننده بری برینه یقلشمق معناسنه در یقال تدانو اذا دنا بعضهم من بعض (دانیه)
جانیه وزننده مغربده بر بلده در انده نیچه علماء ظهور ایلدی ابو عمرو المقری الدانی انلردندر الیائی (الدواء) دالك
حرکات ثلاثی والفك مدّیله علاج ودرمان ایچون اولان نسنه یه دینور یقال داواه بالدواء مثلثة وهی ما داوی به
(الدوا) عصا وزننده خسته اولمق معناسنه در یقال دوی الرجل دوا من الباب الرابع اذا مرض وخسته یه اطلاق
اولنور وصف بالمصدر در (الدویّ) کتف وزننده خسته یه دینور یقال رجل دو ویقال دوی علی المصدر
وصیغهٔ ثانیه ده مفرد وجمع وتذکیر وتانیث برابر اولور ودوی احمق آدمه اطلاق اولنور واصلا یرندن ایرلمز اولان
آدمه اطلاق اولنور یقال رجل دوای لازم مکانه (الدویّة) غنیه وزننده دالك ضمیله ده جائزدر هواسی مزاجه
اویمیان وخامتلو یره دینور یقال ارض دویّة ای غیر موافقة (الدواة) حصاة وزننده یازو یازه جق آلت معروفدرکه
دیویت تعبیر اولنور جمعی دوی کلور نوات ونوی کبی ودویّ کلور عتیّ وزننده مترجم حقیر دیرکه شهاب درّه
شرحنده دیدیکه دیویت ایشلین آدمه دواتی دیمك لحندر اصوب اولان دووی دیمکدر زیرا تأنیث نسبت حالنده
حذف اولنور نته که فاطمه یه نسبتده فاطمی ومکه یه نسبتده مکی دینور زیرا اسم مسماسندن منسوبه نقل اولندقده
صفات عدادینه ملتحق اولمغله مذکر ومؤنث اولمق صحیح اولور پس مؤنث اولان منسوبده ایکی علامت تانیث
جمع اولمق کراهتنه وتاء تانیثك حشو کلمه اولمق هجنتنه مبنی تاء مزبوره یی حذف ایدرلر انتهی ودواة ابو جهل
قریوزینك واوزمك وقاونُ وقرپوزك قبوغنه دینور ذال معجمه ده لغتدر (الدوایة) ثمامه وکتابه وزنلرنده هر یسه
وچورپاوات صویی وسود مقوله سنه روزکار طوقندقده یوزلرنده بمورطه زاری کبی یوفقه جه پیدا اولان یوز ینه
وقیمغنه دینور ودوایة الاسنان دیشلرك یوزنده حادث اولان پشلکه دینور طرامه کبی (الداوی) یوزنده ذکر
اولنان یوفقه جه قیمق حاصل اولان سود وچورپا مقوله سنه دینور یقال لبن داو ای ذو دوایة (التدویة) تأدیه
وزننده سود وچورپا مقوله سنك یوزی دوایه طوتمق معناسنه در یقال دوّی اللبن اذا رکبته الدوایة و برآدمه
دوایه ویرمك معناسنه در تقول دوّیته اذا اعطیته الدوایة کذلك صویك یوزنده دوایه کبی یل صاورندیسی پیدا
اولمق معناسنه در یقال دوّی الماء اذا علاه مما تسفیه الریح واسرمش دوه کوکره یوب کورلده مك معناسنه در
یقال دوّی الفحل اذا سمع لهدیره دویّ (الادواء) تشدید دال ایله افتعال وزننده سود یوزنی آلوب اکل ایلمك معناسنه در
تقول دوّیته الدوایة فادّواها ای اخذها فاکلها (المداوی) (والمدوّی) مقوّی وزننده چوق طعامه دینور یقال
طعام داو ومدوّ ای کثیر ومدوّی کورلدیلی بلوده دینور یقال سحاب مدوّ ای مرعد واورتیلی مستور ایشه دینور یقال
امر مدوّ ای مغطی (الدویّ) غنیّ وزننده (والدویّ) عتیّ وزننده (والدوویّ) فحتبنله ناس وکس وکسه

مطلب

معناسنه مستعملدر فشلدیٰ یه یاخود دوّه یعنی صحرایه منسو بدر یقال مابالدار دوىّ ودوىّ ودووىّ ای احد
ودوى غنى وزننده اسن یلك فشلدیسنه دینور کذلك آری قسمنك وقوشلرك کورلدیسنه وفشلدیسنه دینور
یقال للریح والنحل والطائر دوىّ ای حفیف (المداواة) مباهاة وزننده خستهیه علاج وتیمار ایلمك معناسنه در
تقول داویت المریض اذا عالجته وخستهیه خدمت ایدوب دردنی چکمك معناسنه در تقول داویت المریض
اذا عانیته (الادواء) همزهنك کسریله برآدمی خسته قلمق معناسنه در تقول ادویته اذا امرضته ویقال هو
یدوى ویداوى ای یمرض ویعالج وخستهیه همدم اولمق معناسنه در یقال ادوى فلان اذا صحب مریضا (الواوى)
(الدوّ) جوّ وزننده (والدوّیة) یای نسبتله کهنفسنه منسو بدر (والداویة) واوای الفه مقلو بدر بونده یانك
تخفیفیله ده جائزدر بریه وبیابانه دینور یقال خرجوا الى الدوّ والدوّیة والداویة ای الفلاة ودوّ بر بلده آدیدر
(التدویة) تفعله وزننده بیابانه کتمك معناسنه در یقال دوّى الرجل اذا اخذ فی الدوّ (الدوّة) هایله برموضعدر
(الدوداة) دالك فتحیله ایپ صالنجغك کوده یه تأثیر ایدن یرینه واثرینه دینور الیائی (الدهی) دالك فتحی وهانك
سکونیله (والدهاء) بهاء وزننده غایةالغایه زیرکلك وجودت رأی وحسن فکرودقت تدبیر معناسنه در یقال به
دهى ودهاء ای نکروجودة رأی وارب ودهى ودهاء ودهاءه مصدراولورلر برکسه بك زیرك وجودت رأی وحسن
فکروتدبیر صاحبی اولمق معناسنه که جن فکرلو اولمق تعبیر اولنور یقال دهی الرجل دهیا ودهاء ودهاءة من الباب الرابع
اذا کان داهیا ودهى برآدمی داهیه لکه نسبت ایلمك على قول نقیصه عزو واسناد یله عیبلمك یاخود برداهیه یه
اوغراتمق معناسنه در یقال دهاه دهیا اذا نسبه الى الدهاء اوعابه وتنقصه اواصابه بداهیة (الداهی) (والدهی)
کتف وزننده (والداهیة) هاء مبالغه ایچوندر جن فکرلو آفت ذهن آدمه دینور جمعی دهاة کلور قضاة کبی ودهوف
کلور بو دهی کلمه سنك جمعیدر اصلی دهیون ایدی (التدهی) تفعل وزننده جن فکرلو آدم کبی ایش ایشلمك معناسنه در
یقال تدهى فلان اذا فعل فعل الدهاة (التدهیة) تأدیه وزننده بودخی دهی معناسنه در یقال دهى فلانا بمعنی
دهاه (الداهیة) پك زیرك جن فکرلو آدمه دینور که ذکر اولندی وداهیه امر عظیمه اطلاق اولنور حادثه ونازلهٔ
عظیمه کبی که آفت تعبیر اولنور یقال اصابته داهیة ای امر عظیم (الدهیّ) غنیّ وزننده عاقل ومتبصر آدمه
دینور جمعی ادهیه ودهواء کلور کرماء وزننده یقال رجل دهیّ ودهٍ ای عاقل (المداهی) اسم فاعل بنیه سیله
ارسلانه دینور الواوى (الدهواء) حمراء وزننده (والدهویة) دالك ضمیله تأکید ایچون داهیه لفظنه صفت
اولورلر نته که دهیاء دخی وصف اولور یقال داهیة دهواء ودهویة ای شدیدة جدا (یوم دهو) زهو وزننده ایام
عربدن بریوم معروفدر الیائی (دی دی) داللرك فتحی ویالرك سکونیله نغماتله دوه سورمك اصل ومنشأی اولان
کلمه در فی الاصل غنا ونغماتله دوه سورمك یوغیدی وقتا که براعرابی غلامنك النی اصروب زخمدار ایلمکله غلام
مز بوردی دی یعنی یایدی یایدی دیه رك فریاد وفغانله کتدکده ایلروده اولان دوه لر غلامك آوازمذکورنی ایشتمکله
شوقلنوب دلخواه اوزره اشوب یوریمکه بشلدیلر اعرابی بو حالی کورد کده غلامه نوازش واکساء ایدوب دائما دوه لرك
اکسه سنده بو کونه آوازه یه مداومت ایلمسی ضمننده توصیه ایلدی من بعد دوه لری اول رسمه صوتله وکیده رك
نغماتله سوق ایدر اولدیلر یرادوه قسمی آوازه ونغماتدن پك محظوظ ومنشوق اولورلر فصـــــــل الذال المعجمة
(الذأو) ذالك فتحی وهمزه نك سکونیله دوه یی پك سوروب قوغه رق کوترمك معناسنه در یقال ذأى الابل ذأوا
من الباب الثالث اذا طردها وساقها وجماع ایلمك معناسنه در یقال ذأى المرأة اذا نکحها واوت صولمق معناسنه در
یقال ذأى البقل اذا ذوى (الذأوة) تمره وزننده آریق وزبون قیونه دینور یقال شاة ذأوة ای مهزولة الیائی
(ذبیان) ذالك ضمی وکسریله برقبیله در نابغه ایله ملقب زیاد بن معاویه نام شاعر اکا منسو بدر شارح دیر که ذبیان
دوه نك کوده سنده قلان توی بقیه سنه دینور الواوى (الذحو) حای مهمله ایله دحو وزننده دوه یی پك شدتله
سورمك على قول اوکنه قاتوب قوغه رق کوترمك معناسنه در یقال ذحا الابل یذحاها ویذحوها ذحوا
من الباب الثالث والاول اذا ساقها عنیفا اوطردها وجماع ایلمك معناسنه در یقال ذحا المرأة اذا جامعها وتیز تیز یوریمك
معناسنه در یقال ذحا الرجل اذا اسرع الیائی (الذحی) وحی وزننده یپاغی بی طوقمقله چرپمك معناسنه در یقال
ذحى الصوف یذحیه ذحیا اذا طرقه بالمطرقة وآچقده اولان آدمه یل طوقمق معناسنه در یقال ذحتهم الریح
ای اصابتهم ولبس لهم منها ستر (المذحاة) مرماة وزننده اغاج قسمندن عاری اولان ارضه دینور یقال ارض مذحاة
ای لاشجر بها الواوى الذرو ذالك فتحی ورانك سکونیله یل برنسنه یی توز یدوب ایلتمك معناسنه در یقال
ذرت الریح الشیء تذروه ذروا اذا اطارته واذهبته وبو معناده لازم اولور توزمق معناسنه یقال ذرا الشیء اذا طار

فى الهواء وصاورمق معناسنه در يقال ذرا الحنطة اذانقاها فى الريح وقيرمق معناسنه در يقال ذرا الشئ اذا كسره
وسرعتله كيمك معناسنه در يقال ذرا الظبي اذا اسرع وآغزدن ديشلر دوشوب دوكلمك معناسنه در يقال ذرا
فوه اى اسنانه اذا اسقط (الاذراء) همزه نك كسريله (والتدرية) تأديه وزننده بودخى يل برنسنه يى توزتمق معناسنه در
يقال اذرته الريح وذرته اذا اطارته واذهبته وتذريه برآدمى مدح وثنا ايلمك معناسنه مستعملدر كه اصطلاحمزده
اوچورمق تعبير اولنور تقول ذريته اذا مدحته ومعدن ترابنده التون اراشدرمق معناسنه مستعملدر تقول ذريت
تراب المعدن اذا طلبت ذهبه (التذرى) تفعل وزننده صاورلمق معناسنه در يقال ذرا الحنطة فتذرت و برنسنه نك
يوقرى يسنه چقمق معناسنه در تقول تذريت الذروة اذا علوتها (الذراوة) ثمامه وزننده قوريمش اوتنق اوفندبسنك
توزند يسنه دينور كه يل اوكنده توزوب صاور يلور يقال مواعيده كذراوة النبت وهى ما ارفت من يابسه
فطارت به الريح وصاور يلوركن يره دوكيلن غله دوكنديسنه دينور ومطلقا روزكار توز يدوب اوچوردوغى
توزندى يه واوچورندى يه دينور (الذرى) هدى وزننده بودخى توزندى يه واوچورندى يه دينور (الذروة)
ذالك ضمى وكسريله برنسنه نك يوقريسنه دينور يقال هو فى ذروة الشرف اى اعلاه (المذروان) ميمك كسريله
آدمك ايكى قيناغنك اوجلرينه دينور مفردى يوقدر على قول مذرى مفرديدر ومذروان الرأس باشك ايكى
طرفنه اطلاق اولنور ومذروان القوس يايك يوقرى واشاغى باشلرندن كريش اوجلرى كچوره جك يرلره دينور كه
ايكى اوجلرى اوله جقدر ومنه يقال جاء فلان ينفض مذرويه اى باغيا متهددا يعنى بغى وتعدى قصديله تهديد
ايليه رك كلدى و بو معناى اولدن ومعناى اخيردن محتملدر (الاستذراء) كچى كوسنمك معناسنه در يقال
استذرت المعزى اذا اشتهت الفحل (الذرة) ثبه وزننده معروف غله اسميدر كه مصر بغدايى ديدكلريدر اصلى
ذرو ايدى هاء واودن عوضدر (ابو الذرى) سعى وزننده خالد بن عبد الرحمن الافريقى كنيه سيدر وعلى بن
ذرى الحضرمى وانعم بن ذرى الشعبانى محدثلردر (بئر ذروان) سحبان وزننده مدينه ده برقيو آديدر على قول
ذواروان ديرلر ياخود ذروان در فتحاتله اليائى (الذاغية) غين معجمه ايله شاشقين وچولپه نادان عورته دينور
يقال امرأة ذاغية اى مضاغة رعناء الواوى (الاذقى) قافله احرى وزننده قولقلرى و برونى صالق وسلبوك آته
دينور مؤنثى ذقواء در يقال فرس اذقى اى ارخو الاذن والانف الواوى (الذكو) علو وزننده (والذكا) عصا
وزننده (والذكاء) بهاء وزننده و بو زمخشرى يدن منقولدر آتش يك علولنمك معناسنه در يقال ذكت النار تذكو
ذكوا وذكا وذكاء اذا اشتد لهيبها (الاستذكاء) ذكو معناسنه در يقال استذكت النار بمعنى ذكت (الاذكاء) همزه نك
كسريله آتشى ياقوب علولندرمك معناسنه در يقال اذكى النار اذا اوقدها (التذكية) تفعله وزننده اذكاء
معناسنه در يقال ذكى النار بمعنى اذكاها و بوغزلمق معناسنه در يقال ذكى الذبيحة اذا ذبحها و پير وسالخورده
اولمق معناسنه در عادتا تجاربله صاحب ذكاء اولدقلرى تصور ينه مبنى در يقال ذكى الرجل اذا اسن و بدن (الذكية)
غنيه وزننده علولنمش مشتعل آدمه دينور (الذكوة) (والذكية) تمره وزنلرنده آتش طوتشديره جق طوترغه
دينور يقال ذكى النار بالذكوة والذكية وهى ما ذكاها به وشعله لو آتش كوزنه دينور (الذكا) عصا وزننده بودخى
شعله لو پرلاق آتش كوزينه دينور وذكا وذكاة هايله بوغزلمق معناسنه در يقال ذكا الذبيحة ذكا وذكاة اذا ذبحه
(الذكاء) وفاء وزننده بركسنه تيز فهم وزيرك اولمق معناسنه در يقال ذكى الرجل وذكى وذكو ذكاء
من الباب الرابع والثالث والخامس اذا كان سريع الفطنة وذكاء سن وسال وعمر معناسنه در يقال
بلغت الدابة الذكاء اذا اسنت (الذكى) غنى وزننده ذكاء وذهن وفطنت صاحبى آدمه دينور و بوغزلنمش
قربانه دينور (ذكاء) غراب وزننده كونش اسماسندندر و بو معرفه درلا ينصرفدر حرف تعريف داخل اولمز
يقال طلعت ذكاء اى الشمس (ابن ذكاء) صباح وقتنك كنيه سيدر يقال ظهر ابن ذكاء اى الصبح (المذاكى)
ميمك فتحيله شول آتلره دينور كه قروحنى يعنى ديشلرى كماله وارديغى هنكامى بر ياخود ايكى ياش كچمش اوله لر
مذكى مفرديدر مخلف وزننده يقال خيل مذاك اذا اتت عليها بعد قروحها سنة اوسنتان (الذكى) غنى وزننده
(والذاكى) (والذكية) غنيه وزننده يك تيز رايحه لو مسكه وصف اولور يقال مسك ذكى وذاك وذكية اى ساطع
ريحه شارح ديركه مسك وعنبر كلمه لرينك تذكير وتأنيثلرى جائز در ظاهرا تانيثلرى شمامه اعتباريله در (المذكية)
محسنه وزننده مرة بعد اخرى ياغديران بلوده دينور يقال سحابة مذكية اذا امطرت مرة بعد آخرى (الذكاوين)
ذالك فتحى وواوك كسريله ذكوانه كلمه سنك جمعيدر كوچك سرح آغاجلرينه دينور ظاهرا يك متوقد اولديغيچون
(ابن ذكوان) سلمان وزننده ائمهٔ قرأتدن ابن عامرك راو يسيدر (ذكوه) تمره وزننده باديه ده بر ارسلان بتاغى يرك

آدیدر البائی (الاذلیلاء) اعشیشاب وزننده بریره کیرلوجه کیمك معناسنه‌در یقال اذلولی لرجل اذا انطلق
فی استخفاء ورام ومنقاد اولمق معناسنه‌در یقال اذلولی الرجل اذا ذل وانقاد وشکسته خاطر اولمق معناسنه‌در
یقال اذلولی فلان اذا انکسر قلبه وآلت تناسل فرسزجه قالقمق معناسنه‌در تریاکی آتی کبی یقال اذلولی الذکر
اذا قام مسترخیا (الذولی) سفرجل وزننده ذلیل ورام اولمش آدمه دینور یقال رجل ذلولی ای مذلول (التذلی)
تفعل وزننده تواضع ایلمك معناسنه‌در یقال تذلی له اذا تواضع (الدلی) سعی وزننده آغاجدن میوه دیرمك
معناسنه‌در یقال ذلی الرطب ذلیا من الباب الثالث اذا اجتناه (الاذلاء) همزه نك کسریله برکسه ایله بیله جه آغاجدن
میوه دیرمك معناسنه‌در یقال دلی الرطب فاذلی معه شارح فاذلی نسخه‌سنی تغلیط و بو نسخه‌یی تصویب ایلمشدر
البائی (الذماء) وفاء وزننده دپرنمك وقلداشمق معناسنه‌در یقال ذمی لشئ ذماء من الباب الرابع اذا تحرك وذماء
اولومجل وجودده فلان بقیهٔ روحه یاخود قوت قلبه دینور یقال مابقی منه الاذماء ای بقیة النفس اوقوة القلب
و بدنده همان بقیهٔ روح یاخود قوت قلب قالمق معناسنه مصدر اولور یقال ذمی المذبوح ذماء من الباب الثانی
اذا بقی منه الذماء (الذمی) (والمدماة) مرماة وزننده زخمدار اولمش صیده دینور (الدمیان) فحاتله سرعتله یوریمك
معناسنه‌در یقال ذمی الرجل ذمیانا من الباب الثانی اذا اسرع (الذمی) رمی وزننده برآدمی برنسنه نك رایحه سی
آزرده قلمق معناسنه‌در یقال ذمته ریحته ذمیا ای آذته (الاستذماء) برآدمك وارنی آراشدروب آلمق معناسنه‌در
تقول استذمیت ماعنده اذا تتبعته واخذته (الاذماء) همزه نك کسریله اوردیغی نسنه‌یی بقیهٔ جالله ترك ایلمك
معناسنه‌در یقال اذماه اذا وقذه وترکه برمقه (الذمی) عصا وزننده رایحهٔ منکره یه دینور الواوی (الذهو) لهو
وزننده کبرایلمك معناسنه‌در یقال ذها الرجل یذهو ذهوا اذا تکبر البائی (الذوی) غنی وزننده اوت صولمق
معناسنه‌در یقال ذوی البقل وذوی ذویا من الباب الثانی والرابع اذا ذبل (الاذواء) همزه نك کسریله اوتی
صولدرمق معناسنه‌در یقال اذواه الحر اذا اذبله (الذواة) حصاة وزننده بغدایك واوزم وقاون وقرپوز
مقوله سنك قبوغنه دینور (الذوی) الی وزننده خرده وجوره قیونلره دینور (ذائك) ذالك وزننده وآنده لغتدر که
اسم اشارتدر یقال ذائك الرجل ای ذلك و بونك تفصیلی اشاغیده مبسوطدر فصل الراء البائی (الرؤیة)
رانك ضمی وهمزه نك سکونیله کوز ایله کورمکه کذلك قلبله کورمکه یعنی عقل ایله مشاهده رتبه سنده بیلمکه
دینور که اسمدر اولکیدن بصر ایله ثانیدن بصیرت ایله تعبیر اولنور یقال شهد له عن رؤیة وهی النظر بالعین
و بالقلب شارحك بیاننه کوره جمعی رؤی کلور مدیه ومدی کبی مؤلفك اطلاقنه کوره مشترك اولور لکن عینده
حقیقت وقلبده مجازدر ورؤیه ورأی رانك فتحی وهمزه نك سکونیله وراءه راعه وزننده ورأیه ضربه وزننده
ورئیان رانك کسریله مصدرلردر کورمك و بیلمك معناسنه‌در تقول رأیته رؤیة ورأیا وراءة ورأیة ورئیانا
من الباب الثالث اذا نظرته بالعین و بالقلب مؤلفك بصائرده بیاننه کوره رؤیت شیء مرئی یی ادراکدن عبارتدر
واول قوای نفسیه حسبیله برقاج کونه اولور اولا حاسهٔ بصریه وآنك مجراسنه جاری اولانله اولور رأیت زیدا کبی
وقل اعملوا فسیری الله عملکم الآیه کریمه‌سی کبی زیرا حق تعالی یه حاسه اسنادی صحیح دکلدر ثانیا وهم وتخیل ایله
ادراك اولنور نحو رأی ان زیدا منطلق ثالثا تفکر ایله ادراك اولنور کقوله تعالی انی اری مالا یرون الایه رابعا عقل ایله
ادراك اولنور وعلی ذلك قوله تعالی ما کذب الفؤاد مارأی الآیه ورؤیت بصریه مراد اولورسه مفعول واحده
تعدیه ایدر نحو رأی زیدا وعلم معناسی اراده اولنورسه مفعولینه تعدیه ایدر نحو رأیت زیدا عالما انتهی وفی الحدیث
ارأیتك وارأیتکما وارأیتکم وهی کلمة تقول العرب بمعنی اخبرنی واخبرانی واخبرونی وکذلك الم تر الی کذا کلمة تقال
عند التعجب یعنی ارأیت کلمه سی کلام عربده اخبرنی معناسنه استعمال اولنور ذهنك لفظ مزبوردن معنای
مرقومه انتقالی رؤیت اخبارك سبب اقواسی اولدیغنه مبنی اولمغله اطلاق سبب وارادهٔ مسبب وجهیله رؤیت
اطلاق واخبار اراده اولندی وهمزهٔ استفهام که طلب فهم ایچون موضوعدر آنکله امر بالاخبار مراد اولندی
طلبه دلالتده مشترك اولدقلری ایچون پس ارأیت کلمه سی اخبرنی کلمه سندن ذکر السبب وارادة المسبب وجهیله
مجاز مرسل اولور وطلب فهمه موضوع اولان اداة اطلاق اولنوب طلبه موضوع اولان صیغهٔ امر اراده اولنمشدر
صیغهٔ مزبوره اداة مرقومه یه تشبیها خلاصه سی ارأیت کلمه سی مجاز مرسله مبنی استعاره اولور وتاء دائما مفتوح اولور
وکافك اعرابدن محلی یوقدر مجرد خطاب ایچوندر احوال مخاطبه دلالت ایلمکله تثنیه وجمعنده وتذکیر وتأنیثنده
متغیر اولور والم تر قوللری تعجیب معناسنده مثل مجراسنه اجرا اولندی برقصه‌یی کوروب وکورمین واشیدوب
وایشتمین کسنه یه خطاب اولور و بو بالتعجیب تقریری مفیددر زیرا استفهام انکار وقوعی ایچون اولوب نفیی نفی

مطلب

اثبات اولمغله نفی اولان رؤیتی تقریر ایدر و بوندن تعجب متولد اولور بو جهتله معنیین مجاز بین یعنی جمع لازم کلمز
هر تقدیر مؤلفه کوره جائز ایسه ده واشبو رأی ماده سی الی ایله صله لندقده اعتباره مؤدی نظر معناسنی مقتضی اولور
دیدکلری وجه مذکور اوزره تعجیب معناسنه اشارتدر (الارتئاء) افتعال وزننده بودخی کورمك معناسنه در تقول
ارتأیته بمعنی رأیته و برماده ضمننده رأی و تدبیر ایلمك ایچون فکر و ملاحظه ایلمك معناسنه در یقال ارتأینا فی الامر
ای نظرناه (الاسترآء) استفعال وزننده بودخی کورمك معناسنه در تقول استرأیته بمعنی رأیته و برآدمك
دیدارینی یعنی کورمسنی استدعا ایلمك معناسنه در یقال استرأه اذا استدعی رؤیته و برکسه دن بالاستشاره
رأی طلب ایلمك معناسنه در تقول استرأیته اذا استشرته (الرئة) نبه وزننده کورمکه دینور اسمدر تقول
الحمد لله علی رئتك ای رؤیتك شارحك بیاننه کوره بونك اصلی رؤیه ایدی همزه ابدال صحیحله واوه ابدال و بعده
یایه قلب وادغام اولنوب یایه مجاورت سببیله راء مکسور اولدی (الرءآء) شدّاد وزننده کثیر الرؤیه اولان
یعنی کوره کن بینا آدمه دینور یقال هو رءآء ای کثیر الرؤیة (الرؤتی) رانك ضمی همزه نك کسریله صلی
وزننده (والرآء) غراب وزننده (والمرأء) مرماة وزننده انسانده نظر تعلق ایده جك یره دینور منظر معناسنه علی
قول رؤی ورؤآء حسن منظر معناسنه اولوب ومرأة علی الاطلاق منظر معناسنه در یقال هو حسن الرؤتی
والرؤآء والمرأة ای المنظر او الاولی حسن النظر والثالث علی الاطلاق (الترئیة) تفعله وزننده اسمدر بهجت
وبها وحسن منظر معناسنه در و ترئیه مصدر اولور ریاء ایلمك معناسنه تقول رأیته ترئیة ای رائیته رئاء
و برآدمه بقمق ایچون آیینه عرض ایلمك علی قول اکا آیینه طوتمق معناسنه در تقول رأیته اذا عرضت المرأة علیه
او جلستها له لینظر فیها (الاراءة) (والاراء) همزه لرك کسریله کوسترمك معناسنه در تقول اریته ایاه اراءة واراء
ای جعلته ینظر فیه اشبو اری کلمه سی فی الاصل ارأی ایدی یانك ماقبلی مفتوح اولمغله الفه قلب اولنوب ارائی
اولدقدنصکره همزه سی تلیین و حرکه سی رایه نقل اولنوب اجتماع ساکنین اولمغله همزه حذف اولندی و تقول
العرب اری الله بفلان ای اری الناس به العذاب والهلاك یعنی حق تعالی فلانی بلیه و عقوبته کرفتار ایدوب ناسه
عذاب و هلاك عبرتلرینی انکله کوسترسون که انك مبتلا اولدیغی عقوباتی ناسه مدار اعتبار ایتسون دیمکدر و بو مثلدر
(المراآة) مباهاة وزننده برکسه ناسه کندی متصف و متخلق اولدیغی فعل و کردارینك خلافنی
کوسترمك معناسنه در که ریا ایلمك و کوسترش ایلمك تعبیر اولنور تقول رائیته مرآة ورئاء ای اریته علی خلاف
ما انا علیه و برآدمی قرشوسنه چکوب کورمك معناسنه در تقول رائیته ای قابلته فرأیته و برکسه ایله مشاوره ایلمك
معناسنه در تقول رائیته اذا شاورته (المرآة) مسحاة وزننده ایینه یه دینور شارح دیر که اصلی مرآیه ایدی مفعله وزننده
اسم آلت واسم مکان دخی اولور جمعی مرآی کلور جواری وغواشی کبی و مرایا کلمسی قیاسدن خارجدر لکن
درّه شرحنده شهاب سماعا و قیاسا ورودنی تصریح ایلمشدر (الترائی) تفاعل وزننده ایینه یه بقمق معناسنه در
تقول ترأیت فی المرأة ای نظرت فیها و بری برنی کورمك و کورشمك معناسنه در یقال ترأوا اذا رأی بعضهم بعضا و منه
الحدیث انا بریء من کل مسلم مع مشرك قیل لم یا رسول الله قال لا ترأی ناراهما ای لا یتجاور المسلم والمشرك بل یتباعد
عنه منزله بحیث لو اوقد نارا ما رآها یعنی مطلقا اهل اسلامك مشرکینله مجاورت و مقاربتلرندن نهیی متضمن در یعنی
آتشلری بری برنی کوره جك قدر مسافه ده تقرب ایلمیوب بلکه انلردن تباعد ایلسونلر زیرا مشرکین عهدوا ماندن
مبرالردر و اهل اسلامك دلالتی طرف رحمانه و انلرك دلالتی جانب شیطانه اولور پس ترآئی بو راده تعاین و تقابل معناسنه
اولمش اولور و ترأی اصلده تترأی ایدی تالرك بری تخفیفا حذف اولندی شارح دیر که ابو الهیثم علیه الرحمه لا یتسم المسلم
بسمة المشرك ولا یتشبه به عبارتیله تفسیر ایلدی یعنی مسلم اولان کمسه مشرکلرك اشکاللریله متشکل و اخلاقلریله متخلق
اولمسون انتهی و ترائی بر ماده ضمننده فکر و اندیشه و ملاحظه ایلمك معناسنه در تقول ترأینا فی الامر ای نظرناه
و خرما قورغنده رنکلر کورنمك معناسنه در که یکلشمکله صاری و قرمزی رنکلر ظاهر اولور یقال ترأی النخل
اذا ظهرت الوان بسره و کورنمك ایچون برآدمك اوکنه ارقری کلمك معناسنه در یقال ترأی لی ای تصدی لاراه
(الترأی) تفعل وزننده آیینه یه بقمق معناسنه در تقول ترأیت فی المرأة اذا نظرت فیها و برکسیه کورنمك ایچون تعرض
ایلمك معناسنه در یقال ترأی لی ای تصدّی لاراه (الرؤیا) رانك ضمی و همزه نك سکونیله دوشه دینور که اویقو
ایچره کوریلور جمعی رؤی کلور هدی وزننده تقول رأیت رؤیا حسنة وهی ما رأیته فی منامك شارح دیر که وزنی
فعلی در الفی تانیث اولمغله غیر منصرفدر و تانیثی صورت اعتباریله در یاخود اصلی رؤیه ایدی ور ؤیار ؤی معناسنه در
کما سیذکر مترجم حقیر دیر که رؤیا ماده سنه بو مقامده اهل تحقیق مقاله سنك خلاصه سی قید و بیان اولنمق مناسب

کورلدی معلوم اوله که نفس ناطقه حین نومده ابدانیده حواس خمس ظاهره یه اشتغالندن منقطع و برمقدار فراغ
وکسب راحت ایتدکده مناسبت اصلیه سی سببیله عالم ملکوته که عالم شهادتده ماکان ومایکون بالجمله صور معانی ایله اول
عالمده بلکه جمیع مبادی عالیه و ملکیهٔ سماویه ده علی طریق الازدحام موجود و منقوش اولوب شیئا فشیئا علی حسب
التقدیر والاراده بو عالمده جلوه کر ظهور اولور تعلق واتصال ایدر اول اثناده عقل فعال یعنی روح القدسدن تلقف معنوی روحانیله
مرتسمات و منتقشات مذکوره دن بعض نقوش و مرسوماتله منتقش اولوب نساج المعانی وحیاک الصور اولان قوت
متخیله دائما نسج معانی وحیاکت صور شانندن اولمغله اول معانی ونقوشی کندویه مناسب بر قالبه افراغ ایدراندن
اول صور وقوالب افق متخیله دن حس مشترکه منحدر اولدقده مشاهد ومحسوس اولوراندن خزانهٔ صور محسوسات
اولان قوت خیالیه ده محفوظ و مستقر اولور رؤیای صادقه بوندن عبارتدر پس متخیله نك معنایه الباس ایلدیکی
صورتك ملبوسنه شدت مناسبتی اولور ایسه اول رؤیا تعبیره محتاج اولمز اگر ضعف متخیله سببیله مناسبت بعید اولور ایسه
تعبیره محتاج اولور زیرا انتقالات وقهقری وغیرها متوقف اولور وگاه اولور که صلاح وصفوت باطن سببیله رائی اهلی
واولادی اولدیغی بلده یه بلکه مصالح ناس احوالنه اطلاع عدم اهتمام ایدرسه اکااندن بعض اشیاء لایح اولور واولیاء اللهه
حین مراقبه ده حاصل اولان تلقف اخبار علویه وکشف اسرار ملکوتیه اشبو کیفیت اوزره افاضه اولنور امابعض
اسباب بدنیه و بواعث طبیعیه وعلل واخلاط امزجه ایله تخییلات منامیه اضغاث احلام اولوب تعبیر وتأویله کلمز
اولور واغلب واکثر منامات اضغاث احلام مقوله سندندر وکیفیت مذکوره اوزره رؤیای صادقه یك عزیزمدر
وقال النبی علیه الصلوة والسلام رؤیا المسلم جزء من ست واربعین جزء من النبوة. الرأی غنی وزننده وراءنك کسریله
لغتدر جنی یه و پری یه دینور که حسن صورتله انسانه ظاهر اولمغله آدم اکاعاشق وآشفته اولور علی قول راءنك کسریله
پری طائفه سنك دلبرلرینه دینور ورأی بیوك یلانه اطلاق اولنور و بیع ایچون نشر و بسط اولنمش ثوبه وقماشه اطلاق
اولنور که مشتریلر رؤیت ایدرلر (المرآی) مرعا وزننده کوریلجك یره دینور که اسم مکاندر نته که مسمع سس ایشیدیلجك
یره دینور تقول هو منی مرأی ومسمع بالرفع والنصب ای بحیث اراه واسمعه یعنی فلان بکادیداری کوریلجك وسسی
ایشیدیلجك یرده. درشارح دیرکه عند سیبویه بو ظروف مخصوصه دندر غیر مخصوصه مجراسنه اجرا اولنمشدر (الرئاء)
کتاب وزننده برنسنه نك کورنشنك وکوستورشنك مقدارنه دینور یقال هم رئاء الف ای زهاؤه فی رأی العین
(الرؤی) (والرؤیا) راءنك ضمی وفتحیله مرئی معناسنه اسم اولملریله شخص معناسنه مستعملردر ومنه یقال جاء حین
جن رؤی ورؤیا ای حین اختلط الظلام فلم یتراأوا (الرأی) راءنك فتحیله اعتقاد معناسنه اسمدر جمعی اراء کلور
همزه نك مدیله وارآء کلور که آرلدن مقلوبدر وارأی کلور ارعی وزننده ورئی ورتی کلور راءنك کسریله فتحیله ورئی
کلوغنی وزننده تقول هو رأیی کذا ای فی اعتقادی (المرأة) مسعاة وزننده برنسنه یی باقشدران آدمه و برنسنه نك
باقشغنه باعث اولانه دینور یقال هو مرأة بکذا ای مخلقة (الارأی) احری وزننده بك لایق وروا معناسنه در
تقول انا ارأی ان افعل ذلك ای اخلق (الرئة) عده وزننده جانلو قسمنك نفس وریح وهواء موضعنه دینور که
آق جکردر فارسیده شش ترکیده اویکن دیرلر جمعی رئات ورئون کلورشارحك بیاننه کوره اصلی رئی ایدی (الرأی)
سعی وزننده برآدمك آق جکرنه اورمق یاطوقنمق معناسنه در یقال رأه رأیا اذا اصاب رئته ویره سنجق دیکمك
معناسنه در یقال رأی الرایة اذا رکزها فی الارض وچقماغی چاقق معناسنه درکه لازم ومطاوع اولور یقال رأی
الزند فرأی هوای اوقده فوقد (الارءاء) اکرام وزننده سنجق دیکمك معناسنه در یقال ارأی الرایة اذا رکزها
فی الارض و برکسنه عقل وتدبیر صاحبی اولمق معناسنه در یقال ارأی زید اذا صار ذا عقل و برکسنه نك چهره
وقیافتنده اثر حماقت ظاهر اولمق معناسنه در یقال ارأی الرجل اذا تبینت الحماقة فی وجهه بو جهتله اضداددن
اولور واینیه بقمق معناسنه در یقال ارأی زید اذا نظر فی المرأة و برنسنه یه کرپکلرنی چوق قیپرق نظر ایلمك معناسنه
در یقال ارأی الرجل اذا حرك جفنیه عند النظر و برکسنه نك پری طائفه سندن مألوف ومحبوبی اولمق معناسنه در یقال
ارأی فلان اذا صار له رئی من الجن ورئاء وسمعه قصدیله عمل ایلمك معناسنه درکه مرایلق ایلمك تعبیر اولنور یقال
ارأی الواعظ اذا عمل ریاء وسمعة و برآدمك اق جکری اغریمق معناسنه در یقال ارأی الرجل اذا اشتکی رئته و بعض
فقهانك رأینه تابع اولمق معناسنه مستعملدر یقال ارأی فلان اذا تبع رأی بعض الفقهاء وچوق رؤیا کورر اولمق
معناسنه در یقال ارأی الرجل اذا کثر رؤاه ودوه نك برونی بوغزینه طوغری کمیجه دوشوك اولمق معناسنه در یقال
ارأی البعیر اذا انتکب خطمه علی حلقه وحافر وسبع جنسلرندن ماعدا حیوانك ممه لرنده کبه لك علامتی ظاهر
اولمق معناسنه در که ممه لری بیو یوب سود لنمکه بشلر یقال ارأت الحامل من غیر الحافر والسبع اذا روئی فی ضرعها

مطلب

الجمل واسقین (المرءی) میمك ضمیله مضنی وزننده برونی اوزون اولوب اشاغی بوغزینه طوغری کمی شکلله دوشوك اولان دوه‌کله سنه وصف اولور یقال رأس مرءی ای طویل الخطم فیه تصویب (المرئی) (والمرئیة) اسم فاعل بنیه‌لریله محملرنده اثر حمل ظاهر اولمش حیوانه دینور حافر ایله سبع جنسلرندن ماعدا (لاترما) (ولم‌ترما) (واوترما) فی الاصل مضارع مخاطبلردر و ما کلمه‌لری لغودر اداة استثناء اولان لاسیما معناسنه مستعملدر که خصوصا دیمکدر یقال انه لخبیث لاترما ولم‌ترما واوترما ای لاسیما صیغهٔ اخیره ده اولفظی احدا مر ین ایچون اولمغله نفی معناسنده مستعملدر (ذوالرأی) عباس بن عبد المطلب وحباب بن منزر الانصاری لقبلریدر (ربیعة الرأی) امام مالکك شیخیدر (هلال الرأی) اعیان حنفیه دندر (اصحاب الرأی) اصحاب قیاسدر که برماده‌یه متعلق حدیث واثره ظفریاب اولمیجق رأی وقیاسله حکم ایلدیلر (سرّمن رأی) که قصبهٔ معروفه درسرماده سنده بیان اولندی الواوی (الربو) علوّ وزننده (والرباء) کتاب وزننده برنسنه نما بولوب آرتمق معناسنه در یقال ربا الشیء یربو ربوّا ورباء اذا زاد ونما و یوکسك یره چقمق معناسنه در یقال ربا الرابیة اذا علاها و برنسنه شیشوب قبارمق معناسنه در یقال ربا السویق اذا اصیب علیه الماء فانتفخ (الارباء) همزه‌نك کسریله برنسنه‌یی نما الندروب آرترمق معناسنه در تقول اربیته اذا نمیته وزدته (الربو) رانك فتحیله یورغنلقدن یاعلتدن ناشی هارهار صولیوب خشلمغه وخشلدی‌یه دینور ومصدر اولور یورغنلقدن یاقورقودن شیشوب شدتله هارهار صولیوب خشلمق معناسنه در یقال ربا الفرس ربوا اذا انتفخ من عدو اوفزع واخذه الربو ای الانبهار وربو یوکسك تپه‌یه دینور کاسیذکر وربو وربوّ علوّ وزننده بسلنوب نشو ونما بولمق معناسنه در تقول ربوت فی حجره ربوا وربوّا ای نشأت (الربا) رانك کسری والفك قصریله عینه معناسنه در که معامله ده اولان قدر مشروعدن متجاوز فضل وزیاده‌یه دینور اقچه زیجی کبی تثنیه سنده ربوان وربیان دخی دینور والرك کسریله تخفیفا واو یایه قلب اولندی (المربی) اسم فاعل بنیه سیله ربا خوار آدمه دینور (الربوة) (والرباوة) والرك حرکات ثلاثیله والرابیة والرباة حصاة وزننده ربو کبی یوکسك تپه‌یه دینور یقال ربالر ربوا وربوة ورباوة ورابیة ورباة ای ما ارتفع من الارض ورابیه شدیده وزائده معناسنه مستعملدر ومنه قوله تعالی فاخذهم اخذة رابیة ای شدیدة زائدة (الرباء) سحاب وزننده (والربیّ) عتیّ وزننده بودخی بسلنوب نشو ونما بولمق معناسنه در تقول ربیت فی حجره رباء وربیا من الباب الرابع اذا نشأت (التربیة) تأدیه وزننده بسلمك معناسنه در تقول ربیته اذا غذوته و یورغون وطوتقون حیوانی صولوقلندرمق معناسنه در که بابی ازاله ایچوندر ربوی یعنی صولومه عارضه سنی ازاله ایدر تقول ربیت عن خانقه اذا نفسته (التربی) تفعل وزننده بودخی بسلمك معناسنه در یقال تربیته بمعنی ربیته (المربی) معظم وزننده رب ایله برورده اولمش نسنه‌یه دینور مرتب دخی بو معنایه در یقال زنجبیل مربی ومرتب ای معمول بالرب (الرباء) سماء وزننده جمیله ولطف ومنت معناسنه در یقال لفلان علی فلان رباء ای طول ومنة وفضل (الاربیة) اثفیه وزننده او یلغك کوکنه دینور که قالچه باشی اوله جقدر یاخود او یلغك یوقر یسیله اسفل بطنك اراغنه دینور که تومسکجه لحمه دن عبارتدر ایکی طرفلو اولور ایکیسنه اربیتان دینور و برآدمك آل واقرباسنه دینور اهل بیتی وابن عمی کبی یقال جاء فی اربیته وهی اهل بیته و بنو عمه (الربوة) رانك کسریله (والربة) ثبه وزننده اون بیك اقچه‌یه اطلاق اولنور یقال عنده ربوة وربة ای عشرة آلاف درهم (الربو) رانك فتحیله جماعت معناسنه مستعملدر جمعی ارباء کلور (الربیة) رانك ضمیله زبیه وزننده حشرات ارضدن برجانوردر وکدی‌یه دینور سنوز معناسنه (الاربیان) همزه‌نك کسریله برجنس بالقدر بیاض قورتجغزه شبیه اولور بونی مفرداتده استقوز ایله و بعضلرتکه وکرویت دیدکلریله بیان ایلدیلر (المراباة) مباهاة وزننده مدارا ایلمك معناسنه در تقول رابیته اذا داریته (الربی) هدی وزننده برموضع آدیدر الواوی (الرتو) رانك فتحی وتای فوقیه‌نك سکونیله برنسنه‌یی محکم بغلمق معناسنه در یقال رتاه یرتوه رتوا اذا شدّه وکوشتمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقال رتاه ای ارخاه وقلبه قوّت ویرمك معناسنه در یقال رتا القلب اذا قوّاه وقیودن قوغه‌یی آهسته جه چکمك معناسنه در یقال رتا الدلو اذا جذبها رفیقا ورتو ورتوّ علوّ وزننده باشله اشارت ایلمك معناسنه در یقال رتا برأسه رتوا ورتوّ اذا اشار ورتو برنسنه‌یی برنسنه‌یه بناشدرمق معناسنه در یقال رتاه الیه اذا ضمه وآدیملمق وآدیم آتمق معناسنه در یقال رتا الرجل اذا خطا و برآدمك قولی از یلوب خرد اولمق معناسنه در یقال رتی فی ذرعه علی المجهول ای فتّ فی عضده (الرتوة) خطوه وزننده ومرادفیدر که آدیمه دینور تقول دنوت منه رتوة ای خطوة و یوکسك یار وتپه مقوله سنه دینور وزماندن ادنی ساعته دینور که دقیقه

اوله جقدر تقول قعدت عنده رتوة ای سویعة من الزمان ودعوت وضیافت معناسنه در وقطره یه دینور یقال
سقانی رتوة من المال ای قطرة واوق آتمی مسافه یه یاخود برمیل قدر علی قول کوز ایرمی مسافه یه دینور یقال بینهم
رتوة ای رمیة سهم اونحو میل اومدی البصر (الراتی) علومده متبحر وفاضل اولان عالم ربانی یه دینور شد واحکام
معناسندندر یقال هورات ای عالم ربانی متبحر الواوی (الرتو) رانك فتحی وثای مثلثه نك سکونیله رثیثه معناسنه در که
اکثیی سوداوزره تازه سود ضاغلمه اولان یوغرده دینور ومصدر اولور میته مرثیه ایلمك یعنی محاسنی تعداد ایده رك
آجیوب اغلمق معناسنه در تقول رثوت المیت بمعنی رثأته پس مهموزده لغت اولور نته که یائیسنده دخی لغتدر
ویرقصه یی ولاقردی یی ازبر ایلمك علی قول ذکر ایلمك معناسنه در تقول رثوت الحدیث اذا حفظته اوذکرته
الیائی (الرثیة) ثمره وزننده مفاصلده واللرده وایاقلرده حادث اولان درد ووجعه دینور علی قول ایاقلرده اولان شیشه
وورمه دینور یاخود پیرلکدن یاخود درد وعلتدن ناشی حرکت وانبعاثه مانع اولان عارضه یه دینور یقال به رثیة
ای وجع المفاصل والیدین والرجلین اوورم فی القوائم اومنعه الالتفات من کبر اووجع وضعف وزبونی معناسنه در
یقال به رثیة ای ضعف وحمق معناسنه در (الرثیة) غنیه وزننده بودخی ضعف وحمق معنالرینه در (الرثا) عصا
وزننده معانئ مذکوره دن مصدرلردر یقال رثی الرجل رثا من الباب الرابع اذا کانبه رثیة الرثی سعی وزننده
(والرثاء) (والرثایة) کتاب وکتابه وزنلرنده (والمرثاة) مرماة وزننده (والمرثیة) منزله وزننده میتك محاسنی تعداد
یده رك آجیوب اغلمق معناسنه در تقول رثیت المیت رثیا ورثاء ورثایة ومرثاة ومرثیة من الباب الثانی ای بکیته
وعددت محاسنه کما تقول رثوته رثوا کذلك میت حقنده مرثیه نظم ایلمك معناسنه در تقول رثیت المیت اذا نظمت
فیه شعرا ورثی برآدمه آجیوب رحم ورقت ایلمك معناسنه در یقال رثی له اذا رحمه ورق له ورثایه کتابه وزننده
برکسنه دن برلاقردی وبرخبرذکر ایلمك معناسنه در تقول رثیت حدیثا عنه رثایة اذا ذکرته عنه وزبرلمك
معناسنه در تقول رثیت حدیثا اذا حفظته (الترثیة) تادیه وزننده (والترثی) تفعل وزننده بونلرده میتك محاسنی
ذکر وتعداد ایده رك بکا ایلمك معناسنه در تقول رثیت المیت وترثیته بمعنی رثیته (الرثاءة) (والرثایة) شداده وزنلرنده
میت اوزره نوحه ایدیجی قاری یه دینور که آغلیجی تعبیر اولنور عربستانن توره سندندر یقال امرأة رثاءة ورثایة
ای نواحة الواوی (الرجاء) وفاء وزننده (والرجو) رانك فتحیله (والرجاة) (والمرجاة) میمك فتحیله (ولرجاوة)
سحاوة وزننده (والرجاءة) همزه ایله اومق وامید ایلمك معناسنه در یقال رجاه یرجوه رجاء ورجوا ورجاة
ومرجاة ورجاوة ورجاءة ضد یأس (الترجی) تفعل وزننده (والارتجاء) افتعال وزننده (والترجیة) تفعله
وزننده بونلرده اومق معناسنه در یقال ترجاه وارتجاه ورجاه بمعنی رجاه وارتجاء خوف معناسنه
مستعملدر یقال ارتجاه اذا خافه شارح دیرکه ثلاثی اولان رجاء ماده سی دخی خوف معناسنه مستعمل اولور
تلازم علاقه سیله وبونلردن اسم رجاء در مد ایله (الرجا) عصا وزننده ناحیه وجانب معناسنه در علی قول
قیونك خاصة برناحیه سنه دینور مد ایله ده لغتدر تثنیه سی رجوان وجمعی ارجاء کلور ومنه المثل * رمی به الرجوان
ای استهین به کانه رمی به یعنی فلان خوار ومهان اولسون کویا که قیودن قوغه چقرکن ایکی طرفه
چارپلدیغی کبی اولدیغی اوبلجه ذل ومحنت واستهانته دوچار اولسون دیمکدر بوراده استهزاء نسخه سی
غلطدر ورجا سرخس قضاسنده برقریه آدیدر ووجره نام محلده برموضع آدیدر ورجا مصدر اولور تکلم ایدن کسه
کلامدن منقطع اولمق معناسنه در یقال رجی الرجل رجا من الباب الرابع اذا انقطع من الکلام وسویلرکن حصیر
اولمق معناسنه در یقال رجی علیه علی المجهول اذا ارتج علیه (الارجاء) همزه نك کسریله قیویه کاریاپمق
معناسنه در یقال ارجی البئر اذا جعل لها رجا وصیاد شکاردن خائب اولمق معناسنه در یقال ارجی الصید
اذا لم یصب منه شیئا وتأخیر ایلمك معناسنه در یقال ارجی الامر اذا اخره مهموزده لغتدر وکبه حیوانك طوغورمسی
یاك کلوب چاتمق معناسنه در یقال ارجأت الحامل اذا دنت ان یخرج ولدها (الارجوان) عنفوان وزننده
قرمزی نسنه یه دینور یقال قطیفة ارجوان ای احمر ویقال احمر ارجوانی ای قانی بونده تأکید ومبالغه ایچون
نقشنه نسبت اولندی وقرمزی ثوبه دینور یقال جاء وعلیه ارجوان ای ثوب احمر وقرمزی بویه یه دینور
وقرمز بلغه دینور حمرت معناسنه ونشاستج اسمیدر که لطایف الوان حمرتندر آندن اشاغیسی بهرمان درکه
قنه بو یاسیدر صاری یه مائل آچق قرمزی اوله جقدر بوراده نشاستج بغدای اوزندن معمول نشاسته معربی
دکلدر بلکه بشه معربدر لکن الواندن عامة عربك نشاء تعبیر ایتدکلری لون مز بوردر که لسانمزده پنبه وکلپنبه
تعبیر اولنان خوشنما قرمزیلقدر شارح دیرکه ارجوان ارغوان فارسی معربیدر (المرجیة) محسنه وزننده

مطلب

باب همزه‌ده ذكر اولندى كه فرقهٔ معروفه‌در على رتبه‌ده نيتدن واعتقاددن تأخير ايلديلر واذا اضفت الرجل به قلت هو مرجٍ ومرجى واذا نسبت قلت هو مرجى ومرجائى پس معتل ومهموز اولور ومرجيه ومرجى. وضع حملى يك قريب اولان حامله ديـنـور (الارجية) اثفيه وزننده تأخير اولنسان نسنه‌يه دينور (رجاء) كتان وزننده بنى غنى جماعتندن بر صحابيهٔ بصريه در ابن سيرين آندن تقديم ثلاثة من الولد متنيله اولان حديثشريفى روايت ايلدى وحديث مذكور مسنده مقيددر الواوى (الرحى) حاى مهمله ايله عصا وزننده دكرمنه دينور آسيا معناسنه وبو مؤنثدر تثنيه سى رحوان در كه ايكى حجردر و يائيه دخى اولمغله رحيان دينور فتحياتله جمعى ارحى كلور همزه نك فتحى وحانك كسريله وارحاء كلور وارحى كلور همزه نك ضميله ورحى ورحى كلور رانك ضمى وكسريله وارحيه كلور كه نادردر كويا كه جمع الجمعدر (الرحو) رانك فتحيله دكرمن ياپمق على قول دكرمن دوندرمك معناسنه در تقول رحوت الرحى رحوا اذا عملتها او ادرتها و يلان قيورلوب دكرمن طاشى هيئتنده چوركلمك معناسنه در يقال رحيت الحية اذا استدارت (الترحى) تفعل وزننده بو دخى يلان چوركلمك معناسنه در يقال ترحت الحية بمعنى رحيت اليائى (الرحى) عصا وزننده دكرمنه دينور واويه و يائيه در جمعلرى وتثنيه لرى آنفا ذكر اولندى ورحى الحرب معظم ومزدحم اولان جنكاهه اطلاق اولنور نته كه مرحى الحرب دخى اطلاق اولنور زيرا دوران حرب اوراده اولور واولكى مبالغه‌يه محمولدر ورحى كوكسه اطلاق اولنور ودوه نك كوكسنده اولان دكرمى مهرميه اطلاق اولنور وشول اطرافندن يوكسك سدوسكى طرزنده ارضه دينور كه بر ميل مقدارى دائره سى اولوب ودكرمى ومدور اوله يقال نزلوا فى رحى من الارض وهى قطعة من النجفة مشرفة تعظم نحو ميل ورحى القوم بر قوم وجماعتك مدار امورى اولان سيد واعيانلرينه اطلاق اولنور و بر آدمك جماعت عيال ومتعلقاتنه اطلاق اولنور وآزى ديشنه اطلاق اولنور يقال طحنه بارحائه اى باضراسه وساٸردن مستغنى ومستقل اولان قبيله‌يه اطلاق اولنور يقال هؤلاء رحى اى قبيلة مستقلة واسفناخ ديدكارى سبزميه دينـور ودوه وفيل قسمنك طبانلرينه اطلاق اولنور وازد حاملو ده سور يسنه دينور جمعلرى ارحاء كلور و بر فرسك اسميدر و يمامه ايله بصره بيننده بر طاغك آديدر وسجستانده بر موضع آديدر فحولدن محمد بن احمد بن ابراهيم اورادندر ورحى بطان بانك كسريله باديه‌ده بر ارضك آديدر (رحى البطريق) بغدادده بر موضعدر (رحى جابر) بلاد عربده بر موضعدر (رحى عماره) كوفه‌ده بر موضعدر (رحى المثل) بشقه بر موضعدر واحمد بن العباس الرحى محدثدر (الرحى) رانك فتحى وحانك سكونيله رحو معناسنه در كه دكرمن دوزمك ياخود دكرمن دوندرمك معناسنه در تقول رحيت الرحى اذا عملتها او ادرتها و بو نادردر و يلان قيور اوب چوركلمك معناسنه در يقال رحيت الحية اذا استدارت (المرتحى) محدث وزننده دكرمن دوزيجى‌يه ودكرمنجى‌يه دينـور (ابو رحى) سمى وزننده احمد بن خنبش كنيه سيدر كه محدثدر (رحبه) سميه وزننده نجفه قربنده بر قيو آديدر (الارحاء) همزه نك فتحيله واسط قضاسنده بر قريه در على بن ابى الكرم المحدث الارحائى اورادندر الواوى (الرخو) رانك حركات ثلاثى وخانك سكونيله سست وسلپوك وكوشك نسنه‌يه دينـور مؤنثى رخوه در يقال شئ رخو اى هش (الرخاء) (والرخاوة) رالرك فتحيله (والرخوة) رانك كسريله بر نسنه كوشك وسلپوك اولمق معناسنه در يقال رخو الشئ ورخى به رخاء ورخاوة ورخوة من الباب الخامس والرابع اذا كان هشا ورخاء بر آدمك معاشى وسعت اوزره اولمق معناسنه در يقال رخو الرجل ورخا ورخى رخاء من الباب الخامس والاول والثالث اذا وسع عيشه ويقال هو فى رخاء من العيش اى فى سعة (الاسترخاء) بو دخى بر نسنه صالق وسلپوك اولمق معناسنه در يقال استرخى الشئ بمعنى رخى (الارخاء) همزه نك كسريله بر نسنه‌يى كوشك ياپمق وكوشتمك معناسنه در يقال ارخى الرباط اذا جعله رخوا وارخاء عمامه خوف واندیشه وخلجاندن امين ومطمئن القلب اولمقدن كنايه در زيرا شدت هنكامنده عمامه ارخا اولنمز يقال ارخى فلان عمامته اذا امن واطمأن ومرعاده آت هر طرفى دلخواه اوزره اوتلامق ايچون طويله سنى اوزاتمق معناسنه مستعملدر يقال ارخى الفرس وللفرس اذا طوله من حبله و بو باش ايپى ودیزكنى كوشدوب اوزاتمقده دخى استعمال اولنور كه ارخاء عنان ايلمك تعبير اولنور وپرده‌يى اشاغى صاليورمك معناسنه در يقال ارخى الستر اذا اسدله وطوار يك يك يلمك على قول تقريب ديدكلرى نقلمقدن زياده‌جه يلمك معناسنه در كه لنك ايلمك تعبير اولنور يقال ارخى الفرس اذا عدا شديدا اوفوق التقريب وطوارى ارخاء ايله يلدرمك معناسنه در يقال ارخى دابته اذا سار بها بالارخاء وناقه نك فالجه اتلرى صالق اولمق معناسنه در يقال ارخت الناقة اذا استرخى صلاها (المراخاة) مباهاة وزننده بر نسنه‌يى كوشتمك معناسنه در يقال راخاه اذا جعله رخوا وخاتونك طوغورمسى يقلشمق معناسنه در يقال راخت المرأة اذا حان ولادها و بر نسنه‌دن

مباعدت ايلمك معناسنه دريقـال راخاه اذاناعده الرخوة رانك كسرى وضمـيله اسمـدر سستلكه وكوشكلكه
دينـور يقال فيه رخوة اى استرخاء (الحروف الرخوة) اهل تصريف عرفنده لم يرعوناحرفلرندن كه سكز حرفدر
ماعدا حروفه اطلاق اولنور يقـال فيه حرف من الحروف الرخوة وهى سوى لم يرعونا شارح ديركه مؤلفك بيانته
كوره اشبو سكز حرفدن ماعدايه حروف رخوه دينوركه حروف شديده مقابلى اوله جقدر لكن بو راده سبق قلم
واقع اولمشدر زيرا محلنده مبين دركه حروف ياشديده يارخوه اولور ياخود ايكيسنك بيننده اولوركه اكا حروف
لينه ديرلر مؤلفك ذكرايتديكى حروف لينه درحتى محكمده حروف رخوه اون اوج حرف اولمق اوزره مرسومدركه
ثاى مثلثه وحاء وخاء وذال معجمه وزاى معجمه وظـاى معجمه وصاد وضاد وغين معجمه وفاء وسين وشين وهاء حرفلرندن
عبـارتدر واقعا شافيه ده وتجويد كتابلرنده شارحه موافق مثبت وبووجه اوزره مشروحدركه حروف شديده
شول حرفلردركه وقف واسكان اولندقده مخرجـده منقبض اولوب صوتك جريانى منحصر اوله واول سكز
حرفدن عبـارتدركه اجدك قطبت كلمه لرى حاويدر مثلا جيم اوزره الف مكسوره ادخال اولنوب اج دينسه صوت
جارى اوليوب منحصر اولور وحروف رخوه بونك مقـابليدر و بونلرك بيننده برازحروف واردركه انلره حروف لينه
اطلاق اولنور بين الجرى والانحصـار اولور و بونلرى لم يرعونا كلمه سى جامعدر بو صورتده مؤلفك بياننده طغيان
قلم واقعدر (الرخاء) رانك ضمـيله ملايم اسن يله دينـور يقـال ريح رخاء اى لينة الهبوب (الراخى)(والرخى) غنى
وزنـنده ديرلكى وسعت ورفاه اوزره اولان خوشحال آدمه دينور يقـال رجل راخ ورخى اى واسع العيش (التراخى)
تفـاعل وزننده كيروچكلمك معناسنه دريقال تراخى عنه اذاتقـاعس و كيحكمك معناسـنه در يقال تراخى السماء
اذا ابطأ المطر (المرخاء) محراب وزنـنـده ارخاء ديدكلرى ذكر اولنان يلمك ايله يلوب سكردر اولان آته دينـور
(مرخيه) محسنه وزنـنـده شعرادن جامع بن مالك بن شداد لقبيدر (الارخية) اثفيه وزننده صاليور يلمش نسنه يه
دينور پرده كبى (الواو الردو) عدو وزننده برآدمه طـاش آتمق معناسـنه در يقال رداه بحجر يردوه ردوا اذارماه به
وردى لفظنده لغتدر كماسيذكر اليائى (الردى) سعى وزنـنـده (والرديان) فتحاتله آت قسمى يرى طرنغيله
تپوب چاله رق اشكين وآتشلو يوريمك على قول يورغه يوريمك معناسنه در يقـال ردى الفرس رديا ورديانا اذارجم
الارض بحوافرهـا وهو بين العدو والمشى وقرغه سكه رك يوريمك معناسـنه در يقال ردى الغراب اذاحجل وانسان
برا ياغله سكمك معناسـنه در يقال ردت الجارية اذارفعت رجلا ومشت على اخرى تلعب وقيرمق معناسنه در
يقـال ردى الشئ اذا كسره وآرتمق معناسنه در يقـال ردت غنمه اذازادت و برآدمه يان باشى كلوب طوقنمق
وچارپمق معناسـنه در يقال ردى فلانا اذاصدمه و برآدمه طـاش آتمق معناسـنه در يقال رداه بحجر اذارماه به
و كتمك معناسـنه در يقال ردى فلان اذاذهب واشاغى دوشمك معناسنه در يقـال ردى فى البئر اذاسقط (الارداء)
همزه نك كسريله آتى اشكين ياخود يورغه يورتمك معنـاسنه در تقول ارديت الفرس اذامشيت به رديانا وارتمق
معنـاسـنه در يقال اردت غنمه اذازادت واشاغى يه دوشورمك معناسنه در يقـال ارداه اذااسقطه وهلاك ايلمك
معنا سـنه در يقـال ارداه اى اهلكه (المردى) منبر وزنـنـده بركسيه آتيلان طاشه دينور آلت مزلنده در ياخود
آلت اهلاك اولديغى تصور يله در (التردى) تفعل وزنـنـده اشاغى يه دوشمك معنـاسنه در يقـال تردى فى البئر
اذاسقط فيهـا وخاتون وشاح طاقنمق معنـاسـنه در يقال تردت الجارية اذاتوشحت وشال وردا اورتمك معناسنه در
يقال تردت الجارية اذالبست الرداء (الترديه) تأديه وزنـنـده اشاغى يه دوشورمك معناسنه در يقال رداه فى البئر
اذااسقطه فيهـا (الردى) عصا وزننده هلاك اولمق معناسنه در يقال ردى فلان ردى من البـاب الرابع اذاهلك
(الرداء) رانك كسريله ملحفة معروفه دركه باشه و بلدن يوقرى يه بوريه جك چار وشـال وفوطه مقوله سنه دينور
ازارمقـابليدركه بلدن اشاغى يه طوتنه جق فوطه مقوله سندن و پشتمالدن عبـارتدر رداءه دخى دينور هايله يقال
جاء وعليه الرداء والرداءة اى نقيض الازار وقلچه و يايه اطلاق اولنور وعقل ومدركه يه اطلاق اولنور وجهل ونادانى
معنـاسنه مستعملدر ساتر اولديغيچون يقـال به رداء اى جهل ومطلقا آدمه زين ورونق ايراث ايدن نسنه يه اطلاق
اولنور علم وعقل وسخا كبى كذلك آدمه شين ونقيصه ويرن نسنه يه اطلاق اولنور جهل وحمق وبخل كبى بو جهتله
اضداددن اولور و بورجه اطـلاق اولنور رقبه يه لازم اولديغيچون يقـال خلص من الرداء اى الدين ووشاح
ديدكلرى زينت نسوانه دينـور ومعناى اولدندركه فلان كثير المعروف وواسع الاحسان درديجك يرده هو غمر الرداء
ديرلر زيرا رداء واسع سائرى دخى احاطه ايدوب زير حمايته اخذ ايدر وفلان قليل العيال وخفيف الدين ديجك يرده
هو خفيف الرداء ديرلر زيرا عيـال ايله دين رقبه ده ملتزملردر (الارتداء) افتعال وزننده بودخى ردا اتمك معناسنه در

مطلب

يقـال ارتدت المرأة بمعنى لبست المراداة مباهاة وزنـنـده بركسه دن برنسنه طلب ايلمك معناسنه در يقال راداه
اذاراوده ومدارا ايلمك معناسـنه در يقال راداه اى داراه وطاش آتمق معناسـنه در يقال رادى عن القوم اى رمى
عنهم بالحجارة (الردى) كتف وزنـنـده هلاك اولان آدمه دينور مؤنثى رديه در فرحه وزنـنده المردى ميمك
ضمى ويانك تشديديله شول اوزون صريغه دينـور كه ملاحلر كمى يى وقايغى صيغ يردن وكناردن آنكله دفع ايدرلر
كوندراغاجى تعبيراولنور جمعى مرادى كلور ميمك فتحى ودالك كسريله يقـال دفع السفينة بالمردى وهى خشبة
تدفع بهـا السفينة (الرادى) ارسلانه دينـور (الرداءة) كتابه وزنـنـده (والمرداة) ميمك كسريله بونلرده رداء
معناسنه دركه بلدن يوقرى اورتونجك جار مقوله سيدر (المرادى) مبادى وزنـنـده كه مرداة كلمه سنك جمعيدر
ازرمعنـاسنه دركه ازارك جمعيدر مؤلف بوزاده تشويش ايلمشدر ومرادى دوه نك وفيلك اياقلرينه اطلاق اولنور
(ارداة) حصـاة وزنـنـده قيايه دينـور صخره معناسـنه جمعى ردى كلور حصى وزنـنـده (الواوى)(الرذى)
ذال معجمه ايله غنىّ وزننده شول آدمه دينـور كه مرض وعلت آنى بصوب مغلوب وناتوان ايلمش اوله يقـال رجل
رذىّ اذا اثقله المرض ومطلقـا ضعيف وزبون انسان وحيوانه دينـور مؤنثى رذيه در جمعى رذايا ورذاة كلور قضاة
وزنـنـده (الرذاوة) سخاوه وزنـنـده ضعيف وزبون اولمق معنـاسنه در يقال رذى الرجل رذاوة من الباب الرابع
اذا صار رذيا (الارذاء) همزه نك كسريله ضعيف وزبون قلمق معناسـنه در تقول ارذيته اذا جعلته رذيا وبر آدمك
آتلرى يادوه لرى ضعيف اولمق معناسـنه در يقال ارذى فلان اذا صارت خيله وابله رذايا وبر آدمه ضعيف وزبون
حيوانلر ويرمك معناسـنه در يقـال ارذى فلانا اذا اعطاه رذية وبركسه دابه سنى سفرده زبون ومهزول ايلمكله
هميانلرندن كيرو قومق معناسـنه در يقـال ارذى ناقته اى خلفها وهزلها (راذان) اصفهانده برموضع آديدر
اصلى روذان ايدى واوالفه مقلوبدر الواو (رزا) على وزنـنـده امام جامع اصفهان اولان ابو الخير محمد بن احمدك
جدى اسمـيدر اليائى (الرزى) رانك فتحى وزايك سكونيـله بر آدمك برّ واحسانى قبول ايلمك معناسـنه در يقال
رزى فلانا رزيا اذا قبل برّه (الارزاء) همزه نك كسريله بركمسه يه ارقه ويروب صغنمق معناسـنه در يقـال ارزى اليه
اذا استند والتجأ الواو (الرسو) حسو وزنـنده (والرسوّ) علوّ وزنـنده ثابت وپايدار اولمق معناسنه در يقال رسا الشئ
يرسو رسوا ورسوّا اذا ثبت وكمى دمور اوسنده طورمق معنـاسنه در يقال رست السفينة اذا وقفت عـلى الانجر
وبرنسنه يه نيت ايلمك معناسنه در يقـال رسا الصوم اذا نواه ورسو حسو وزنـنده برخبرك ولاقردينك اوجنى ذكر ايلمك
معناسـنه در يقـال رساله رسوا من الحديث اذا ذكر طرفامنه وبر آدمه اسناد ايله اندن برحديث وخبر نقل وروايت
ايلمك معناسنه در يقال رساعنه حديثا اذا رفعه وحدث به عنه وچكيلجك ناقه لر پراكنده اولمغله ارقه لرندن بوغور
جيقروب جمله سنى طوردرمق ورام ايلمك معناسنه مستعملدر يقال رسا الفحل بشوله اذا تفرقت عنه فهدر بها فراعت
اليه وسكنت (الارساء) همزه نك كسريله بودخى برنسنه ثابت وپايدار اولمق معناسنه در يقال ارسى الشئ اذا ثبت
وكمى يى دمور اوزره طوردرمق معناسنه در تقول ارسيت السفينة اذا وقفتها على الانجر (المرساة) محراب وزنـنده كمى
دمورينه دينور كه دريايه آتوب آنكله كمى يى طوردررلر انجر معناسنه كه لنكر معربيدر (الرسوة) ثمره وزنـنده دستينج
معناسنه دركه نسوانك انجودن وبونجقدن ديزوب قوللرينه بلازك طرزنده بچوردكلرى قول باغنه دينور (المرسى) مكرم
وزنـنده كه افعال بابندن مصدر ميمى دركمى يى طوردرمق معناسنه در نته كه مجرى دخى آنك كبى مصدر در آقتمق معناسنه
درومنه قوله تعالى بسم الله مجريها ومرسيها بضم الميمين وقد تفتح ميماهما من جرت ورست يعنى ميملرى مفتوح
قرأت اولندقده ثلاثيدن مصدر اولورلر آقمق وطورمق معنـالرينه وقرئ مجريها ومرسيها نعتالله تعالى يعنى اسم
فاعل بنيه سـيله ده قرأت اولنملريله بوصورتده حق تعالىيه صفت اولورلر اجرا وارساء ايديجى معنالرينه وقوله تعالى
يسئلونك عن الساعة ايان مرسيها اى متى وقوعها يعنى ثبوتها (المراسى) ميمك فتحيله مرساة كلمه سنك جمعيدر كه
اكمى دمورينه دينور ومنه يقال القت السحاب مراسيها اى استقرت وجادت يعنى بلود هوايوزنده كركى كبى چوكوب
طباق وشمول اوزره ياغدرمغه بشلدى (المراساة) مباهاة وزنـنده بركسه ايله صوده يوزشمك معناسنه در يقال راساه
اذا سابحه (الرسىّ) غنىّ وزنـنـده چادرك وآلاچغك وسطنده ثابت اولان ديركه دينور كه آنك اوزرينه قوريلور
وخيرده ياخود شرده ثابت ومقيم اولان آدمه دينور يقـال هو رسىّ فى الخير او الشرّ اى ثابت (مرسيه) محسنه
وزنـنده مغربده بربلده در (الراسية) شول قرغايه دينور كه بيوكلكندن ناشى يرندن قلداميوب ثابت وبرقرار اوله يقال
قدر راسية اى لاتبرح مكانها لعظمها الواوى (الرشوة) رانك حركات ثلاثى وشين معجمه نك سكونيـله جعل
معناسنه دركه بر آدمه عملى مقـابلنده ويريلان اجرته واياق ترينه دينور جمعى رشى كلور رانك ضمى والفك قصريله

ورشی كلور رانك كسری والفك قصريله شارح ديركه بورداه جعل مخصص عرفيدركه حاكمه ياغيری يه كندی
مقصودينه ايصال ضمننده ويريلان برطيلدن عبارتدر حبل معناسنه اولان رشا ماده سندن مأخوذدر يقال
اعطاه الرشوة ای الجعل (الرشو) رانك فتحيله برآدمه رشوت ويرمك معناسنه در يقال رشاه يرشوه رشوا
اذا اعطاه الرشوة (الارتشاء) افتعال وزننده رشوت آلمق معناسنه در يقال رشاه فارتشی ای اخذ الرشوة (الاسترشاء)
رشوت ايستمك معناسنه در يقال استرشی الحاكم اذا طلب الرشوة ودوه ياوريسی بيوتی اوزادوب اناسندن امك
ايستمك معناسنه در يقال استرشی الفصيل اذا طلب الرضاع (الارشاء) همزه نك كسريله دوه ياوريسنی اناسنه
اوزادوب امزرتمك معناسنه در تقول ارشيت الفصيل اذا ارضعته وكيدركن توقف ايدن دوه ياوريسنك ياخود
دوه نك صغر يسنی قاشيه رق ارشه ارشه ديه رك يورتمك معناسنه در اكارشی دينور كاسيذ كر وبرآدمك دم وديتنده
شريك اولمق معناسنه در يقال ارشی القوم فی دمه اذا اشركوا وبرآدمه سلاح چكمك معناسنه در مزراق
طوغرلتمق كبی يقال ارشوا بسلاحهم فيه اذا اشرعوه فيه وابو جهل قرپوزينك فليزلری ايپ كبی اوزامق
معناسنه در يقال ارشی الحنظل اذا امتدت اغصانه وقوغه يه ايپ بغلمق معناسنه در يقال أرشی الدلو
اذا جعل لها رشاء (المراشاة) مباهاة وزننده مساعده ومسامحه معناسنه در يقال راشاه اذا حاباه وبرآدمه شرنی
دفع ايچون برازمال ويرمك معناسنه در يقال راشاه اذا صانعه (الترشی) تفعل وزننده ملايمت ايلمك معناسنه در
يقال ترشاه اذا لاينه (الرشاء) كساء وزننده (والترشاء) تانك كسريله ايپه دينور حبل معناسنه جمعی ارشيه كلور
ومنازل قمردن برمنزل آديدر وارشية اليقطين وارشية الحنظل قباق وابو جهل قرپوزی تكا كلرنده انجه ايپ كبی
سوروب اوزانان فليزلره اطلاق اولنور (الرشاة) حصاة وزننده براوتك آديدر جمعی رشی كلور حصی وزننده
(الرشی) غنی وزننده شول دوه كوشكنه ياخود دوه يه دينور كه كيدركن توقف ايلمكله چوبان اكا همزه لرك ضميله ارشه
ارشه ياخود همزه لرك فتحيله ارشه ارشه ديو حيقره رق يانته واروب اليله صغر يسنی قاشيد قده سكردوب
كيدر اوله بورداه ارشه كلمه لری امر حاضر اولمغله كويا كه تمام ياخود امرز رديمكله تأنيسی متضمن اولمغين كلام
مزبوره آلشمشلر (المسترشی) اسم فاعل بنيه سيله رشوت طالبنه دينور ومنه يقال انك لمسترش لفلان مطيع له تابع
لمسرته الواو (الرصو) رانك فتحی وصادك سكونيله برنسنه يی محكم واستوار ايلمك معناسنه در يقال رصاه يرصوه
رصوا اذا احكمه واتقنه (الارصاء) همزه نك كسريله بركمسه يرندن اصلا منفك اولميوب دائما اورداه برقرار اولمق
معناسنه در يقال ارصی بالمكان اذا لزمه لايبرح (الواو) (الرضا) رانك كسری وضمی والفك قصريله (والرضوان)
رانك كسری وضميله والمرضاة مرماة وزننده خشنود اولمق معناسنه در يقال رضی عنه وعليه رضا ورضوانا
ومرضاة من الباب الرابع ضد سخط شارح ديركه مصباحده بنفسه متعدی اوله رق رضيت الشیء وباء حرفيله
اخترته لفظيله مفسر اولوب وعن وعلی ايله تعديه سی لغت حجاز اولمق اوزره مرسومدر وعلی ايله تعديه سی اقبال
معناسنی متضمن اولوب ياخود نقيضی اولان سخط اوزره محمولدر وبو ماده واوی ايكن يايه قلب اولنمشدر انتهی
ورضا برنسنه يی پسند واختيار ايلمك معناسنه در بونده بنفسه وباء حرفيله استعمال اولنور تقول رضيته به
ورضيت به اذا اخترته ورضا مرضی معناسنه كلور كه مبالغة وصف اولور يقال رجل رضا ای مرضی (الراضی)
اسم فاعلدر جمعی رضاة در قضاة كبی (الرضی) غنی وزننده بودخی اسم فاعلدر خشنود ديمكدر جمعی ارضياء
ورضاة كلور ورضون كلور اصلی رضيون ايدی يقال هو راض من رضاة ورضی من ارضياء ورضاة ورض من رضين
ورضی ضامن وكفيله اطلاق اولنور ودوست ومحب معناسنه اولور وتابعيه دن حنيه نام محدثه نك پدری اسميدر وعلی
بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی المرتضانك لقبيدر كذلك جعفر بن دبوقا المقری لقبيدر (الارضاء) همزه نك كسريله
راضی قلمق معناسنه در وبرآدمه راضی وخشنود ايده جك نسنه ويرمك معناسنه در يقال ارضاه اذا اعطاه
ما يرضيه (الاسترضاء) (والترضی) تفعل وزننده برآدمك رضاسنی طلب ايلمك معناسنه در يقال استرضاه
وترضاه اذا طلب رضاه واسترضاء بركمسه دن كندو يی راضی ايلمكی طلب ايلمك معناسنه در يقال استرضاه اذا طلب
ان يرضيه (المرضو) مدعو وزننده كه اصلی اوزره در (والمرضی) مرعی وزننده پسنديده ومختار اولان شيئه
دينور (الارتضاء) افتعال وزننده بودخی پسند واختيار ايلمك معناسنه در يقال ارتضاه لصحبته وخدمته
اذا اختاره ورآه اهلا (التراضی) تفاعل وزننده بری برندن راضی اولمق معناسنه در يقال تراضوا اذا رضی
بعض عن بعض ويقال تراضياه اذا وقع به التراضی (الرضوة) رانك كسريله اسمدر خشنودلغه دينور تقول مافعلته
الا عن رضوة فلان ای عن رضاه (الرضاء) قتال وزننده مفاعله دن مصدردر يقال راضاه مراضاة ورضاء

وقصرايله ثلاثيدن مصدر دركه ذكر اولندى وجنس ياخود نوع اراده سنه مبنى تثنيه لنوب رضوان ورضيان
دينور (الراضية) اسم فاعلدر موصوف اعتباريله مؤنثدر مرضيه معناسنه مستعملدر كما فى قوله تعالى فى عيشة
راضيه اى مرضية وقالوا رضيت معيشة على المجهول فهى راضية ولايقال رضيت على المعلوم المراضاة مباهاة
ورننده باب مغالبه ده استعمال اولنور خشنود ايلمكده يارشمق معناسنه در تقول راضانى فرضوته اى غلبته
فى الرضا (رضى) رانك ضميله سدى ورننده ابن زاهر المرادى در وعبد رضى الخولانى مظهر صحبت حضرت
نبوى اولدى ورضى جاهليه ده ربيعه قبيله سنه مخصوص بر بتخانه آديدر (رضوى) سكرى ورننده
بر فرس آديدر ومدينه ده بر طاغك اسميدر و بر بلده آديدر (رضوان) رانك كسريله بر طاغك آديدر وخزينه دار
جنتك اسميدر الواو (الرطو) خطو ورننده جماع ايلمك معناسنه در يقال رطا المرأة رطوا اذا جامعها
اليائى (الرطى) رطو ورننده ومرادفيدر يقال رطى المرأة رطيا من الباب الرابع اذا جامعها (الارطى) همزهٔ مفتوحه
ايله كه بر شجر آديدر رطء ماده سنده بيان اولندى (الراطية) (والرواطى) ايكى موضعدر الواو (الرعو) (والرعوة)
رانك حركات ثلاثيله (والرعوى) رانك فتحى وضمى والفك قصريله (والرعيا) رانك ضميله اسملردر جهالتدن
حسن وجهله رجوع ايدوب كيرو چكلمكه دينور يقال فلان حسن الرعو والرعوة مثلثة والرعوى والرعيا اى النزوع
عن الجهل وحسن الرجوع عنه شارح ديركه رعو ورعوه مصدر ورعوى ورعيا اسملردر يقال رعا يرعو رعوا ورعوة
وهو حسن الرعوى والرعيا (الارعواء) همزه نك كسريله جهالتدن حسن وجهله رجوع ايدوب كيرو چكلمك
معناسنه در يقال ارعوى الرجل عن الجهل اى رجع وكف شارح ديركه ارعوى كلمه سى فى الاصل ارعو وايدى
افعلل ورننده كه احمرار يانده در بعد الاعلال افعول اولدى و بابمز بوردن ورودى نادر درو بونده ادغام
اولنمديغى اعلال ادغام اوزره مقدم اولديغنه مبنى در زيرا اعلال اواخر كلمه نك وادغام اواسطك عارضه سيدر
واواخر محل تغيير اولمغله اعلالى اولى واسبق در پس واو ثانيه خامسه ده واقع اولديغندن يايه قلب اولنوب ارعوى
اولدى نته كه اقتوى دخى بو يلجه در اليائى (الرعى) رانك كسريله حيوان اوتلايجق چايره دينور جمعى ارعاء كلور
يقال اخرج المواشى الى الرعى اى الكلاء (الرعى) رانك فتحيله (والرعاية) كتابه ورننده (والمرعى) مرمى ورننده
اوتلامق معناسنه مصدرلردر يقال رعت الماشية الرعى رعيا ورعاية ومرعى اذا سرحتها ومتعدى اولور اوتارمق
معناسنه يقال رعى الماشية اذا اسرحها وكواكبه نظر ايده رك غروبنه منتظر اولمق معناسنه مستعملدر يقال
رعى النجوم اذا راقبها وانتظر مغيبها وحفظ ونكاه ايلمك معناسنه در يقال رعى امره اذا حفظه (المرعى) ميمك
فتحيله مصدر ميميدر كه ذكر اولندى واوتلايجق اوته دينور يقال رعت الماشية المرعى اى الرعى واسم مكان اولور
چايرلغه واوتلاغه دينور چراكاه معناسنه نته كه مرعاة دخى دينور (الراعى) طوار اوتاريجى يه دينور كه چوبان تعبير
اولنور و بر قوم و بر شهر وولايت اوزره والى اولان آدمه اطلاق اولنور كه تحت ايالتنده اولنلرك حفظ ورعايتى ذمت
همتنه منوط اولور جمعى رعاة كلور قضاة كبى ورعيان كلور رانك ضميله ورعاء كلور رانك ضمى وكسريله يقال هو
راعيهم اى والى امورهم وراعى بر شاعرك لقبيدر (الرعيه) غنيه ورننده اوتليان ماشيه يه دينور يقال له رعية اى ماشية
راعية ومرعيه ومحفوظه معناسنه در ووالى زير دستنده اولان عامه ناسه دينور قال الشارح ومنه الحديث* (كلكم راع)
وكلكم مسؤل عن رعيته* الترعية تانك حركات ثلاثى ويانك تشديدى و بعضا تخفيفيله (والترعاية) تانك كسريله
والتراعية تانك ضمى وكسرى و يانك تخفيفيله (والترعى) تانك كسريله دوه لرى خوش وكوزل رعى ايدن ياخود كندينك
وآباء واجدادينك كار و پيشه سى چوبانلق اولان چوبانه دينور يقال رجل ترعية وترعاية وترعية وترعى اذا كان تجيد
رعية الابل او صناعته وصناعة آبائه رعاية الابل (الرعاوى) سكارى ورننده ورانك ضميله ده شول دوه لردركه او به نك
چوره سنده اوتليوب بعيد سمتلره كتمز اولهلر (المراعاة) مباهاة ورننده بر آدمى بركسه احسان ايده رك كوزه دوب حفظ
ونكاه ايلمك معناسنه دركه حقنه حرمت ورعايت ايلمك تعبير اولنور تقول راعيته اذا لاحظته محسنا اليه ومنه مراعاة
الحقوق و برايشك عاقبتى نيه منجر اولور ديو كوزتمك معناسنه در تقول راعيت الامر اذا نظرت الى م يصير بورادهٔ
م كلمه سى ما مخففيدر وحيوانلرى بربرلريله برابر چه اوتارمق معناسنه در يقال راعى الحمار الحمر اذا رعى معها وكواكبه
نظر ايده رك غروبنه منتظر اولمق معناسنه در يقال راعى النجوم اذا راقبها وانتظر مغيبها و برنسنه يى حفظ ونكاه
ايلمك معناسنه در يقال راعى امره اذا حفظه و بر يرده اوتلاق چوق اولمق معناسنه در يقال راعت الارض
اذا كثر فيها المرعى و برآدمك سوزنه قولاق طوتمق معناسنه در تقول راعنى سمعك اى استمع مقالتى
(الرعيا) (والرعوى) رانك ضمى وفتحيله اسملردر حفظ ونكاه معناسنه (الاسترعاء) بركسه دن برنسنه يى

مطلب

حفظ وحمایه ایلمکی استمك معناسنه در یقال استرعاه ایاه اذا استحفظه (الارتعاء) افتعال وزننده
(والترعی) تفعل وزننده اوتلامق معناسنه در یقال ارتعت الماشیة وترعت بمعنی رعت (الارعاء) همزه نك
کسریله اوتارمق معناسنه در یقال ارعی الماشیة بمعنی رعاها وبرآدمه بریری اوتلاق تعیین ایلمك معناسنه در
یقال ارعاه المكان اذا جعله له مرعی وبر یرك مرعاسی چوق اولمق معناسنه در یقال ارعت الارض اذا كثر رعیها
وبرآدمك سوزنه قولاق طوتمق معناسنه در مراعاة كبی تقول ارعنی سمعك ای استمع قالتی وبرآدمه عفو ومرحمت
ایلمك معناسنه در تقول ارعیت علیه ای ابقیت علیه وترحمته (الرعیة) رانك كسریله اسمدر اوتلامغه دینور
وشول ترلایه دینور كه ایچنده جابجا یومری طاشلر اولمغله صابان یوریمسنه مانع اوله وسحیم قبیله سندن برصحابی
اسمیدر یاخود سمیه وزننده در (الرعایا) برایا وزننده (والرعاویة) رانك فتحی ویانك تشدیدیله مرعاده اوتلیان مواشی یه
دینور هر كیمك اولورسه اولسون (الارعاویة) همزه نك فتحیله مرعاده اوتلیان شول مواشی یه دینور كه خاصة
سلطان و والی وحاكمك اوله (راعی البستان)(وراعیة الاتن) ایكی جنس چكركه لردر (راعیة الخیل) برقوشدر
(الارعوة) همزه نك وعینك ضمیله یوند رغه دینور (راعیة الشیب)(وراعی الشیب) پیرلك حالتنك اوائلنه
اطلاق اولنور الواوی (الرغاء) غین معجمه ایله ثغاء وزننده دوه وصرتلان ودوه قوشی بوكورمك وباغرمق
معناسنه درنته كه ثغاء غنم وظباء مقوله سنه مخصوصدر یقال رغا البعیر والضبع والنعام یرغو رغاء اذا صوتت
فضجت وفریاد ایله اغلمق معناسنه مستعملدر یقال رغا الصبی اذا بكی اشد البكاء (الرغو) عدو وزننده چوق
باغروب بوكوریجی ناقه یه دینور كه باغرغان تعبیر اولنور یقال ناقة رغو ای كثیرة الرغاء (الارغاء) همزه نك
كسریله دوه یی باغرتمق معناسنه در تقول ارغیت الناقة اذا حملتها علی الرغاء وسود كپوكلنمك معناسنه در یقال
ارغی اللبن اذا صارت له رغوة كذلك تبول ایدن آدمك بولی كپوكلنمك معناسنه در یقال ارغی البائل اذا صارت
لبوله رغوة وبرآدمه ناقه وبرمك معناسنه در تقول اتیته فما اثغی وما ارغی ای لم یعط شاة ولا ناقة (التراغی) تفاعل
وزننده هر طرفدن باغرشمق معناسنه در یقال تراغوا اذا رغا واحد ههنا وواحد ههنا (الرغوة) رانك حركات
ثلاثیله (والرغاوة)(والرغایة) رانك ضمیله وكسریله سودك یوزنه كلان كپوكه دینور (الارتغاء) افتعال وزننده
سودك كپوكنی الوب ایچمك معناسنه در یقال ارتغی الرغوة اذا اخذها واحتساها (الرغو) رانك فتحیله
سود كپوكلنمك معناسنه در یقال رغا اللبن یرغو رغوا اذا صارت له رغوة (المراغی) میمك فتحیله سودلری
پك كپوكلنور اولان ناقه لره دینور یقال ابل مراغی اذا كانت لالبانها رغوة كثیرة وبو مرغیه نك جمعیدر محسنه
وزننده (المرغاة) مسحاة وزننده شول قاشیق مقوله سنه دینور كه آنكله سودك یوزندن كپوك وقیمق
اخذ اولنه (الترغیة) تفعله وزننده سودی كپوكلندرمك معناسنه در بو مناسبتله برآدمی طارلتمق معناسنه
مستعملدر یقال رغاه اذا اغضبه (الرغاء) شداد وزننده برقوش آدیدر (الرعوة) تمره وزننده قیایه
دینور صخره معناسنه (الرغو) رانك ضمیله برفرس اسمیدر (المرغی) محدث وزننده معناو مفهومی
خوشجه ظاهر و متبین اولمیان پروزلی كلامه اطلاق اولنور یقال كلام مرغ اذا لم یفصح معناه (رغوان) سلمان
وزننده مجاشع بن دارمك لقبیدر فصاحتندن ناشی ملقب اولدی زیرا جهارت صوت وفصاحتله تكلم ایدرایدی
(محرة الرغاء) بانك فتحیله طائف ترانسده لیه نام وادیده برموضع آدیدر آنده مسجد حضرت نبوی اولمغله حالا
زیارتگاه ومتبرككدر الواوی (الرفو) عفو وزننده یرتق ثوبی یمایوب اوكارمق معناسنه در یقال رفا الثوب یرفو
رفوا اذا اصلحه وبرآدمی خوفدن امین ایلمك معناسنه مستعملدر یقال رفا فلانا اذا سكنه من الرعب (الرفاء) كساء
وزننده امتزاج واتفاق معناسنه در ومنه قولهم فی الدعاء للمتزوج بالرفاء والبنین ای بالالتحام والاتفاق یعنی بری
بریكزایله دائما امتزاج ومعاشرت اوزره دوللودوشلو اوله سز (الترفیة) تفعله وزننده متزوجه بالرفاء والبنین دیو
دعا ایلمك معناسنه در تقول رفیته ای قلت له بالرفاء والبنین (رفی) مصغر بنیه سیله اسمادندر حیی بن رفی
برمعروف كسه ایدی (الارفی) احوی وزننده قولقلری صالق ودوشوك اوله رق بیوك اولان كشی یه دینور
مؤنثی رفواء در یقال رجل ارفی ای العظیم الاذنین فی استرخاء (الارفی) تركی وزننده كیك سودنه علی قول خالص
وخوش سوده دینور الواوی (الرقو)(والرقوة) رانك فتحی وقافك سكونیله شول قومسال قطعه سنه دینور كه
دعص دیدكلری اوزون ودكرمی قومسال قطعه سندن زیاده جه اوله (الترقوة) تانك فتحی وقافك ضمیله كوكسك
یوقر بسنده بوغزك اوكنده اولان كیكه دینور كه صولوغك ترقی ایده جكی موقعدر تركیده بیون حلقه سی و بیون
چنبری تعبیر اولنور فارسیده چنبر كردن دینور الیائی (الرقی) رانك فتحی وقافك سكونیله (والرقی) عتی وزننده

یوقری چقمق معناسنه در یقال رقی الیه رقیاً ورقیا من الباب الرابع اذا صعد وافسون ایلمك معناسنه در
یقال رقاه رقیا ورقیا من الباب الثانی اذا نفث فی عوذته (الارتقاء) افتعال وزننده (والترقی) تفعل وزننده یوقری
چقمق معناسنه در یقال ارتقی الجبل وترقاه اذا صعد شارح دیر که بو ماده بنفسه والی ایله وفی ایله استعمال اولنور
(المرقاة) میمك فتحیله وکسریله نردبانه دینور یقال ترقی الیه بالمرقاة ای الدرجة شارح دیر که موضع رقی اعتباریله
میمی مفتوح وآلت اعتباریله مکسور اولور (الترقیة) تفعله وزننده یوقری یه چقرمق معناسنه در ومنه یقال رقی
علیه کلاما اذا رفعه (الرقیة) غرفه وزننده افسونه دینور جمعی رقی کلور مدی ومدیه کبی یقال هو نافع الرقیة
ای العوذة ورقیه مصدر اولور رقی ورقی کبی افسون ایلمك معناسنه یقال رقاه رقیا ورقیا ورقیة اذا نفث فی عوذته
(الرقاء) شداد وزننده افسونجی یه دینور (مرقیا الانف) میمك وقافك فتحی وتثنیه بنیه سیله بورنك ایکی کنارینه
اطلاق اولنور (رقیه) سمیه وزننده اسماء نسواندندر جمعی رقیاتدر وعبیدالله بن قیس الرقیات که شاعر
مشهوردر اکا اضافتی اتفاقی رقیه نام ازواج عدیده تزوج ایلدیکنه مبنی در یاخود رقیه نام جداتی متعدده سی
یاخود اول اسمده نیجه معشوقه لری اولدیغیچوندر بوراده جوهری وهم ایلمشدر یعنی عبیدالله کلمه سنی مکبر ارسم
ایلمشدر ورقیه بنت النبی علیه الصلوة والسلام درکه حضرت عثمان تزوج ایلدی وایکی صحابیه اسمیدر
(رقی) سمی وزننده بر موضع آدیدر وعبدالله بن شفی بن رقی اصحابدندر الواوی (الرکوة) رانك حرکات ثلاثیله
کوچك قایغه دینور زورق صغیر معناسنه شارح دیر که امهات سائره ده کوندن وسختیاندن دوزلمش کوچك
صوقابیله مفسردر که ترکیده قلاز ومطهره دیدکلری اوله جقدر ورکوه عواصرك یعنی اوزم صقه جق منکنه نك
وطاشلرك آلتلرینه وضع اولنان رقعه یه وتکنه یه دینور ومنه المثل * صارت القوس رکوة * مثل مزبور دولت ادباره یوز
طوتوب احوال منقلب اولدقده ضرب اولنور ورکوه نسوانك فرجنه اطلاق اولنور جمعی رکاء کلور رانك کسریله
ورکوات کلور فتحاتله (الرکیة) غنیه وزننده قیویه دینور بئر معناسنه جمعی رکی کلور عتی وزننده ورکایا کلور
(الرکو) زکو وزننده یری قازمق معناسنه در یقال رکا الارض رکوا اذا حفرها واصلاح ایلمك معناسنه در یقال
رکا الامر اذا اصلحه وبر کمسنه حقنده بدسویلیوب قدح وفصل ایلمك معناسنه در یقال رکا علیه اذا اثنی علیه قبیحا
وتأخیر ایلمك معناسنه در یقال رکا الشیء اذا اخره ومقیم اولمق معناسنه در یقال رکا بالمکان اذا اقام وبرنسنه یی
چکوب محکم بغلمق معناسنه در یقال رکاه اذا شده وطواره قراردن زیاده یوك یوکلتمك معناسنه در یقال رکا البعیر
اذا اضاعفه (الارکاء) همزه نك کسریله بودخی برکمسنه حقنده بدسویلمك معناسنه در یقال ارکا علیه
اذا اثنی قبیحا وتأخیر ایلمك معناسنه در یقال ارکی الامر اذا اخره وصغنمق معناسنه در یقال ارکی الیه اذا الجأ
وبرآدمه اسناد مالم یفعل ایله افترا ایلمك معناسنه در یقال ارکی علیه الذنب اذا ورکه وعسکر تهیئه ایلمك
معناسنه در یقال ارکی لهم جندا اذا هیأهم (المرکو) مدعو وزننده حوض کبیره دینور ویوکسك دیوارلو
کوچك حوضه دینور (المراکی) (والمرتکی) اسم فاعل بنیه لریله دائم وثابت اولان نسنه یه دینور یقال شیء
راك ومرتك ای دائم وثابت ومرتکی اعتماد ایدیجی معناسنه در که ارتکاء اعتماد معناسنه در تقول انا مرتك علیه
ای معول بصیغة اسم الفاعل (المرتکی) اسم مفعول بنیه سیله معتمد ومعول معناسنه در یقال ماله مرتکی
الاعلیك ای معتمد (المراکیة) میمك ضمیله حمض دیدکلری دوه مرعاسندن بر شجردر جمعی مراکی کلور (الرکاء)
شداد وزننده بر وادی اسمیدر الیائی (الرکی) غنی وزننده ضعیف وزبون معناسنه در یقال رجل رکی
ای ضعیف (الارکی) احری وزننده افعل تفضیلدر یك ضعیف نسنه یه دینور یقال هذا الامر ارکی من ذلك
ای اهون واضعف الیائی (الرمی) رانك فتحی ومیمك سکونیله (والرمایة) کتابه وزننده آتمق معناسنه در یقال
رماه وبه یرمیه رمیا ورمایة اذا القاه ویقال رمی السهم عن القوس وعلی القوس ولا یقال رمی بالقوس زیرا باء رمی
اولنه جق نسنه یه داخل اولور پس الدن یایی رمی ایدرسه اول وقتده رمی بالقوس دینور ورمی بر نسنه اوزره زیاده
اولمق معناسنه مستعملدر کویا که اول نسنه یی آتوب کچمش اولور یقال رمی علی الخمسین اذا زاد ویقال له
علیه رمی ای فضل وزیادة ونصرت ایلمك معناسنه مستعملدر کویا که بر و یه نصرتله اعدایی رمی ایدر یقال
رمی الله له ای نصره وقولهم رمی الله فی یده وانفه وغیر ذلك دعاء علیه یعنی کلام مذکور بددعادر حق تعالی آنك
النه یاپرونه یاخود سائر عضوینه علت القا ایلسون دیمکدر (الارماء) همزه نك کسریله آتمق معناسنه در
مؤلف بونی تکرار ایلمشدر یقال ارماه بمعنی رماه وزیاده اولمق معناسنه در یقال ارمی علی الخمسین ای زاد
واخراج عن الارض معناسنه مستعملدر یقال ارمت به البلاد ای اخرجته الارتماء افتعال وزننده آتلق

معناسنه در يقال رماه فارتمى ومشاركت ايچون اولور آتشمق معناسنه تقول ارتمينا اى ترامينا (المراماة)
مباهاة وزننده (والرماء) قتال وزننده (والترماء) تانك فتحيله آتشمق معناسنه در تقول راميته مراماة ورماء
(الترامى) تفاعل وزننده بودخى آتشمق معناسنه در تقول ترامينا بمعنى رامينا وتراخى معناسنه مستعملدر يقال
ترامى الامر اى تراخى و برايش برحالته وارمق معناسنه مستعملدر كويا كه تقدير آنى اول حالته رمى ايلمشدر
يقال ترامى امره الى الظفر او الخذلان اى صار اليه و بلود برى برينه منضم اولوب صقشمق معناسنه مستعملدر
يقال ترامى السحاب اذا انضم بعضه الى بعض واخراج عن الارض معناسنه مستعملدر يقال ترامت به البلاد
اى اخرجته (المرماة) مسحاة وزننده كوچك وضعيف اوقه علی قول تعليم اوقنه دينور وچتال طرنقلى
حيوانك طرنغنه دينور ظلف معناسنه وقيون قسمنك طرنقلرى ارالغنده اولان خرده مهره كبى نسنه يه دينور
بونده ميمك فتحيله ده لغتدر (الرمىّ) غنىّ وزننده كوچك بلود پاره لرينه دينور على قول يغمورينك قطره لرى
ايرى وطلو دانه لرى كبى شديد الوقع اولان بلوده دينور جمعى ارماء كلور وارميه كلور ورمايا كلور (ارميا)
همزه نك وميمك كسريله بر پيغمبر ذيشان اسميدر على نبينا وعليه السلام بنى اسرائيل پيغمبرلرندن ايدى
بعض مورخين بيانلرينه كوره يوزسنه اماته اولنوب بعده احيا اولنان مشار اليه حضرتلريدر (الرماء)
سماء وزننده مزياده معناسنه در يقال فيه رماء اى ربا (الرميا) عميا وزننده آتشمق مراماة معناسنه در
شارح ديركه ابن اثير بونى خصيصى كبى مصدردر مبالغه ايچوندر ديو بيان ايلمشدر (الرمى) الى وزننده اطفالك
اندقلرى طاشك كيدز كن سسنه دينور كه فكلدى تعبير اولنور (المرتمى) اسم فاعل بنيه سيله دشمن طرفنه
ارسال اولنان جاسوسه وانجه قراغوله دينور يقال هو مرتم لنا اى طليعة (الرمة) ثبه وزننده بردره اسميدر (رمى)
سمىّ وزننده بر موضعدر (رميان) رانك وميم مشدده نك كسريله بر موضعدر الواوى (الرنوّ) دنوّ وزننده (والرنا)
عصا وزننده اصلا كوز قپميه رق برنسنه يه كوز ديكوب خيلى زمان بقمق معناسنه در يقال رناه واليه يرنو رنوّا ورنا
اذا ادام النظر اليه بسكون الطرف وقلب و بصر مشغول وهوى وهوس غالب اوله رق لهو ولعب ايلمك معناسنه در
يقال رنا الرجل اذا الهى مع شغل قلب وغلبة هوى و برنسنه دن طربناك اولمق معناسنه در يقال رنا الرجل اذا طرب
(الرنا) عصا وزننده مصدردر كه ذكر اولندى وشول خوب ودلبر نسنه يه دينور كه خو بلغندن ناشى اكا هر كس
كوز ديكوب نظر ايدر اوله يقال شئ رنا وهو ما يرنى اليه لحسنه (الرناء) رانك ضميله صوت وآوازه يه دينور وطرب
وسرور وتغنى معنالرينه در (الارناء) همزه نك كسريله برخوش دلكش نسنه برآدمى متعجب ايلمكله كنديسنه
چوق بقدرمغه مجبور ايلمك معناسنه در يقال ارناه الحسن اى اعجبه وحمله على الرنوّ (الترنية) تفعلة وزننده
ارناء معناسنه در يقال رناه الحسن بمعنى ارناه و برآدمى طربناك ايلمك معناسنه در يقال رناه اذا طربه وتغنى ونغمات
ايلمك معناسنه در يقال رنى الرجل اذا غنىّ وحنين ايدوب اوزلمك معناسنه در يقال رنى اليه اذا حن (الرنوّ) عدوّ
وزننده برنسنه دن يك خوشلنمغله اكا بقوب طوران آدمه دينور ومنه يقال هو رنو فلانة اى يرنو الى حديثها
و يعجب به (ترنى) كبرى وزننده زانيه عورته علم اولمشدر ومنه يقال يا ابن ترنى اى ابن الزانية شارح ديركه بو رنو
ماده سندن مؤنث مضارع مجهول اولوب بعده زانيه ده غالب اولدى زيرا منظورهٔ زنپاركان در وترنى برقوم سال
آديدر تانك فتحيله ده زبانزده در (الرنوناة) رانك ونونك فتحيله باده كشانك مخصوص اولان پيالهٔ عشرتلرينه
دينوركه دائما انكله نوش ايدرلر جمعى رنونيات كلور يقال يشرب بالرنوناة وهى الكأس الدائمة على الشرب
بوراده شرب شبنك فتحيله درشاربك جمعيدر (المراناة) مباهاة وزننده مدارا قلمق معناسنه در يقال راناه اذا داراه
(الرنوة) شهوه وزننده ارغاجه دينوركه ارش مقابليدر لحمه معناسنه جمعى رنوات كلور فتحاتله (الترنى) تفعل وزننده
برآدم محبوبنه دائمى بقوب طورمق معناسنه در يقال ترنى الرجل اذا ادام النظر الى محبوبه اليائى (الرتى) رانك
كسرى و يانك تشديديله (والرتى) رانك فتحيله (والروا) رضا وزننده ايچوب قانمق معناسنه در يقال روى من الماء
واللبن ريا ورِيا ورِوا من الباب الرابع اذا شرب وشبع واغاج صويه قانوب تاب وطراوت بولمق معناسنه در يقال روى الشجر
اذا تنعم (التروى) تفعل وزننده بودخى قانمق معناسنه در يقال تروى الرجل والشجر من الماء بمعنى روى
وحديث وكلام نقل ايلمك معناسنه در يقال تروّى الحديث اذا نقله وتفكر ايلمك معناسنه در يقال تروى الرجل
اذا تفكر ومفاصل اعضاء صويه قانمش فدان كبى اعتدال وجهيله قالينلشوب قوند وقوى اولمق معناسنه در
يقال تروت مفاصله اذا اعتدلت وغلظت (الارتواء) افتعال وزننده بودخى قانمق ومفاصل اعضاء اعتدال اله
تاب وقوت بولوب قالينلشمق معناسنه در وايپ بوكلمك معناسنه در يقال روى الحبل فارتوى اى فتله فانفتل

(الرّتي) رانك كسريله مصدر اولد يغى كبى اسم دخى اولور قانمغه دينور (الارواء) همزه نك كسريله قاندرمق
معناسنه در تقول ارواني اى جعلني ريانا و برآدمه حديث وشعر مقوله سى روايت ايتدرمك معناسنه در يقال اروبته
الشعر اى حملته على روايته (الرّيان) شدّاد وزننده صويه قانمش سيراب معناسنه صفتدر مؤنثى ريّادر قصر ايله
جمعى رواء كلور رانك كسريله وجبل الريان طئ قبيله سى بلادنده بر طاغدر آندن همبشه صو سيلان ايلمكله
اطلاق اولندى و بوندن بشقه بلادمذكوره ده بر سياه وعظيم طاغك آديدر وريان نسا قضاسنده بر قريه آديدر
محدّثيندن محمد بن احمد بن ابى عون اورادندر بونى يانك تخفيفيله ضبط ايدنلر غلط ايلديلر ومدينه ده بر قلعه آديدر
وحمى ضريه ده بر دره آديدر وديار بنى عامرده بر طاغك آديدر و يمامه ده بر قريه و بغدادده بر محله آديدر اعلامدن
ابن التل ديمكله معروف هبة الله بن الحسين وعبد الله بن معالى اورادندر ومعدن بنى سليم قربنده بر موضعدر
وريان الراسبيّ وريان بن مسلم وحجاج بن ريان وعمر بن يوسف بن ريان محدّثلردر وريان ايله مسمّا اولنلرك اكثرى
مذكورلردن ماعدا معرفلردر (الروى) غنىّ وزننده (والروى) الى وزننده (والرواء) سماء وزننده قاندريجى
چوق صويه دينور يقال ماء روىّ وروى ورواء اى كثير مرو (الراوية) زاويه وزننده صو طاشيد قلرى طلومه
اطلاق اولنور معناى ثانيدن مستعار در يقال عنده راوية من الماء وهى المزادة فيها الماء ودولابه قوشد قلرى
وازقه سنده صو طاشيد قلرى دوه وقاطر وحمار مقوله سنه دينور كه سقاطوارى اوله جقدر يقال له راوية يستقى
عليها وهو بعير او بغل او حمار يستقى عليه بونده هاء دابه اعتباريله در ياخود نقليه در وراويه همبشه حديث ياشعر
روايت ايدن آدمه دينور بو روايتدن در هاء مبالغه ايچوندر يقال هو راوية فلان اى يروى الحديث او الشعر منه
(الرواية) كتابه وزننده حديث ياخود شعر حمل ونقل ايلمك معناسنه در يقال روى الحديث يرويه رواية اذا حمله
ونقله واپ بوكمك معناسنه در يقال روى الحبل اذا فتله و برآدمه صو كتورمك معناسنه در يقال روى على اهله
ولهم اذا اتاهم بالماء ودوه واكبنى دوشمسون ديو سمره بغلمق معناسنه در يقال روى على الرجل اذا شدّه على البعير
لئلا يسقط وناس ايچون قيودن صو چكمك معناسنه در يقال روى القوم اذا استقى لهم (الترويه) تفعله وزننده
برآدمه حديث ياشعر ياقصه روايت ايتدرمك معناسنه در تقول رويته الشعر اذا حملته على روايته و برنسنه ده
كركى كبى دوشونمك معناسنه در تقول رويت فى الامر اذا نظرت وفكرت (الروية) غنيه وزننده اسمدر
فكر واندیشه يه دينور يقال هو سديد الروية اى الفكر (يوم التروية) تفعله وزننده ثامن ذى الحجه در كه عرفه
كوننده مقدم اولان كوندر حجاج اول كون منايه عزيمت ايدوب انده صو اولمامغله كنديلرى ودابه لرى كركى كبى
صويه قاندردقلرى ايچون اطلاق اولندى ياخود حضرت ابراهيم على نبينا وعليه التسليم رؤياى ذبحى اول كيجه
كورمكله يوم مزبورده رؤياى مرقومه يى تروى وتفكر ايلدى فرداسى رحمانى اولديغنى بيلوب يوم عاشرده امر ذبحه
مباشرت ايلدى مؤلف نراكتنه يوم عرفه نك دخى وجه تسميه سنه تلميح ايلمشدر (الروىّ) غنىّ وزننده اهل عروض
اصطلاحنده قافيه حرفنه دينور كه قافيه نك مبناسى اولان حرفدن عبارتدر مثلا قصيدهٔ لاميه ياخود رائيه كبى كه
روى لام ياخود راء حرفيدر تفكر معناسندن ياخود رواء ايله ربط ايلمك معناسندن مأخوذدر وروى شول سحابه
دينور كه قطره لرى طلودانه لرى كبى ايرى اوله وقاندريجى ايچمكه دينور يقال شربة رويا اى شربا تامّا (الراوى)
آت اوزره كركى كبى طوران راكبه دينور كويا كه رواء ايله مربوطدر يقال هو راو اى يقوم على الخيل (الريّا)
رانك فتحى ويانك تشديديله ريان مؤنثيدر كه ذكر اولندى وخوش رايحه يه دينور يقال له ريا اى ريح طيبة
كويا كه طيبدن قانمش اولور و بو صفت غالبه در (الاروية) همزه نك ضمى وكسرى وواوك كسرى و يانك
تشديديله طاغ كچيسنك كه جيران تعبير اولنور ديشيسنه دينور جمع قلتى اراوى كلور افاعيل وزننده
يقال ثلاث اراوى الى العشر وجمع كثرتى اروى كلور افعل وزننده و بونلر غير قياس اوزره در زيرا
قياس برعكس اولمقدر على قول اروى اسم جمعدر (المروى) مقعد وزننده باديه ده بر موضع آديدر
(الرواء) سماء وزننده بئر زمزم اسميدر (الرواء) كساء وزننده شول ايپه وشريده دينور كه انكله دوه نك اوزرينه
يوك چكوب بند ايدرلر جمعى اروية كلور (المروى) منبر وزننده رواء معناسنه در جمعى مروى كلور يقال شدّ الحمل
على البعير بالرواء والمروى وهو الحبل يشدّ به المتاع عليه (الروّ) رانك فتحى وواوك تشديديله اوجوزلغه وآباد انلغه
دينور يقال بالبلد روّ اى خصب (اروى) احرى وزننده مرو قضاسنده بر قريه در نسبتده اروواوى دينور غير قياس
اوزره وطريق مكه ده بر صويك آديدر كه حاجر قربنده در (رواوه) ثمامه وزننده مدينه قربنده بر موضعدر (الروية)
سميه وزننده بر صويك آديدر (المروّى) معظم وزننده بر موضعدر الياء (الرىّ) رانك فتحيله ايرانده بلدة

معروفه‌در نسبئنده رازی دینور مترجم حقیردیرکه برهان قاطع ترجمه مزده بونك وجهی مشروحدر (الرّتی) رانك
کسریله خوب چهره یه ودلبر منظره وقیافته دینور یقال له رتی ای منظر حسن (الرایة) سنجاغه دینور جمعی
رایات ورای کلور یقال قدّموا الرایة ای العلم مؤلف وسائرلری بونی اشبو حسن منظر معناسندن اخذ ایلدیلر
لکن راغب مفرداتده الرایة العلامة المنصوبة للرؤیة عبارتیله بیان ایلمکله رؤیت ماده سندن اعتبار ایلمشدر
ایکیسیده موجهدر ورایة قلاده یه دینورکه کردانلقدر علی قول قاچقن قولبو ینه کچور یلان دمور طوقه دینور
وهذیل قبیله سنه مخصوص بر بلده آدیدر ودمشق قضاسنده بر بلده آدیدر (الاراء) همزه نك کسریله سنجاق
دیکمك معناسنه در تقول ارأیت الرایة اذا رکزتها (ریّا وریّة) رالرك فتحیله ایکی موضعلردر (داریا) راء بابنده
ذکر اولندی الواوی (الرهو) سهو وزننده پاچه لری آیرمق معناسنه درکه آیشی اچق تعبیراونور یقال رها
بین رجلیه یرهو رهوا اذا فتح وسهولتله آهسته جه یوریمك معناسنه در یقال رها الرجل اذا سار سهلا ویوکسك یره
دینور بارکبی یقال مکان رهو ای مرتفع والحق یره دیمکله ضد اولورنته که رهوه دخی بومعناره در ارض اعتباریله
ورهو فرجی واسع عورته دینور وطورنا قوشنه دینور وجماعت انسانی یه دینور وقوش قنادلرنی آچوب یایمق
معناسنه در یقال رها الطائر جناحیه اذا نشره وسکون بولمق معناسنه در یقال رها البحر اذا سکن (الرهواء)
حمراء وزننده (والرهاء) سماء وزننده بونلرده فرجی ککبش عورته دینور رهو کبی یقال امرأة رهو ورهواء ورهاء
ای الواسعة الهن ورهاء واسع ومیدانلو یره دینور یقال موضع رهاء ای واسع ومدحج قبیله سندن برجماعت
آدیدر مالك بن مراره وزید بن شجرة الصحابیان ومحدثیندن عمیرة بن عبدالمؤمن الرهاویون انلردندر (الارهاء)
همزه نك کسریله فرجی بول عورت تزوج ایلمك معناسنه در یقال ارهی الرجل اذا تزوج واسعة ودائما طورنا
اتیمك معناسنه در یقال ارهی الرجل اذا ادام علی اکل الکرکی ووسعتلو یره اوغرامق معناسنه در یقال ارهی
فلان اذا اصادف موضعا رهاء وبرآدمه دائما مأکولات ومشروبات ویرمك معناسنه در یقال ارهی لهم الطعام
والشراب اذا ادامه ورفق وسهولتله معامله ایلمك معناسنه در تقول اره علی نفسك ای ارفق بها وتقول ما ارهیت
الآ علی نفسك ای مارفقت (الراهیة) بال آریسنه دینور طیرانده سکونته بناء (التراهی) تفاعل وزننده بری برینه
وداع ایلمك معناسنه در یقال تراهیا اذا توادعا المراهاة مباهاة وزننده مقاربه معناسنه در یقال راهاه
اذا قاربه وبرآدمی بونسمك معناسنه در یقال راهاه اذا حامقه (المرهاة) محراب وزننده جست وچالاك قسراغه
دینور جمعی مراهی کلور یقال فرس مرهاة ای سریعة (رهواء) صهباء وزننده برموضعدر (رها) هدی
وزننده بر بلده آدیدر فرات قربنده رقه ایالتنك قاعده سیدر اعلامدن زید بن ابی انیسه ویزید بن سنان وحافظ
عبدالقادر الرهاویون اورادندر (الراهی) رفاه وحضور اوزره اولان ذیرلکه دینور یقال عیش راه ای رافه (الرهیة)
غنیه وزننده بردرلو طعامدر تازه بغدای سنبله سنی الده اوغوب فریك ایلدکدنصکره دوکوب سود ایله طبخ ایدرلر
سودلو فریك لاپه سی اولور (الارتهاء) افتعال وزننده اختلاط معناسنه در یقال ارتهوا اذا اختلطوا ورهیه
دیدکاری طعام من بوری یاپمق معناسنه در یقال ارتهوا اذا اتخذوا الرهیة فصل الزای المعجمه

ز

(الزأی) زانك فتحی وهمزه نك سکونیله تکبرلك ایلمك معناسنه در یقال زأی الرجل زأیا من الباب الثالث
اذا تکبر (الازأء) اکرام وزننده قارن طعامله طولوب آغرلنمغله صاحبنی حرکتدن آلیقومق معناسنه در یقال
ازأه بطنه اذا امتلأ فلم یتحرك الیائی (الزبی) زانك فتحیله برنسنه یی یوکلنمك معناسنه در یقال زباه یزبیه زبیا
اذا حمله وسوروب کوترمك معناسنه در یقال زباه اذا ساقه وبرآدمه برشر وکریهه ایرشدرمك معناسنه در
یقال زباه بشر ای دهاه (الازدباء) فی الاصل افتعال وزننده بودخی برنسنه یی یوکلنوب کتورمك معناسنه در
یقال ازدباه اذا حمله وسوروب ایلتمك معناسنه در یقال ازدباه اذا ساقه (التزبیة) تأدیه وزننده بودخی سوروب ایلتمك
معناسنه در یقال زباه اذا ساقه وصو یاصمیان یوکسك تپه‌یه قورتمق ایچون ات سرمك معناسنه در یقال زبی اللحم
اذا نشره فی الزبیة وارسلان صید ایتمك ایچون زبیه قازمق معناسنه در یقال زبی الزبیة اذا حفرها (التزبی)
تفعل وزننده بودخی زبیه قازمق معناسنه در یقال تزبی الزبیة اذا احفرها (الزبیة) غرفه وزننده شول یوکسك
تپه یه دینورکه اکا سیل صوبی چقوب بصمز اوله یقال قعد فی زبیة ای رابیة لا یعلوها ماء جمعی زبی کلور هدی
وزننده وارسلان صید ایده جك چقوره دینور یوکسك یرلرده قازلدیغیچون قال الشارح ومنه المثل * بلغ السیل الزبی
ای اشتد الامر (الازبیّ) ترکیّ وزننده سرعت ونشاط معناسنه در وبرکونه یوروییشه دینور وامر عظیم معناسنه در
کذلك شر عظیم معناسنه در جمعی ازابیّ کلور (الزابیان) فراتك اشاغی طرفنده ایکی نهرلردر زابان دخی دینور

بونهرلر موصل ایله تکریت بیننده درکه زاب صویی تعبیر ایدرلر بری زاب صغیر و بری کبیردر (التزابی) تفاعل
وزننده کرینه رك آغر آغر یوریمك معناسنه در یقال هو یتزابی ای یمشی فی تمدّد و بطء وکبرلنمك معناسنه در
یقال تزابی الرجل اذا تکبر (زبیه) تمره وزننده بروادی آدیدر (زبیبا) زایك و بای اولانك کسریله ابوطاهر السلفی
شیخی محمد بن علی بن ابی طالبك پدرینك جدی اسمیدر الواوی (الزجو) زایك فتحی وجیمك سکونیله برنسنه یی
اوته دفع ایده رك سوروب کوترمك معناسنه در یقال زجاه زجوا اذا ساقه ودفعه وزجو وزجوّ علوّ وزننده وزجاء
سحاب وزننده برایش بولنه کیروب راست وآسان اولمق معناسنه در یقال زجا الامر زجوّا وزجوا وزجاء اذا تیسر
واستقام وزجاء جبایت خراج سهل وآسانلق بولمق معناسنه در یقال زجا الخراج زجاء اذا تیسر جبایته و برآدمك
کولمسی کسلمك معناسنه در یقال زجا فلان اذا انقطع ضحکه (التزجیة) تأدیه وزننده (والازجاء) همزه نك
کسریله بونلرده دفع ایده رك سوروب ایلتمك معناسنه در یقال زجّاه وازجاه بمعنی زجاه (المزجاة) میمك ضمیله
مزجی لفظنك مؤنثیدر که شیء قلیل معناسنه در یاخود تامّ الصلاح اولمیان نسنه یه دینور که بین الجید والردئ
اوله جقدر یقال بضاعة مزجاة ای قلیلة او لم یتم صلاحها شارح دیر که فی الاصل دفع وسوق یسیر اولان نسنه یه
کذلك خستندن ناشی عرض اولنان آدملرك قبول ایلمیوب دفع ایلدکلری نسنه یه دینور (الزجاء) سحاب
وزننده مصدردر که ذکر اولندی و برایشده نافذ اولمق معناسنه در یقال زجا فی الامر زجاء اذا نفذ و یقال هو
ازجی منه بهذا الامر ای اشدّ نفاذا فیه منه (الزواجی) یمنده مهجم ناحیه سنده برقریه در الیائی (زخیّ) خای
معجمه ایله سمی وزننده عنبر قبیله سندن برصحابیدر که فرط بن عبد مناف نسلندندر فخر عالم علیه السلام حضرتلری
آنك باشنی صیغیوب حقنده خیر و برکتله دعا ایلدیلر الواوی (المزداة) مرماة وزننده چوچقلرك جوزاو یوننده
جوز آتدقلری چقوره دینور (الزدو) زایك فتحیله چوجقلر چقوره جوز آتمه او یونی اوینامق معناسنه در یقال
زدا الصبیّ الجوز وبه زدوا اذا لعب ورمی به فی المزداة (الزدوّ) علوّ وزننده برنسنه یه طوغری ال اوزاتمق معناسنه در
یقال زدا یده الی الشیء اذا مدها الیه (الازداء) همزه نك کسریله برکمسه یه ایولك واحسان ایلمك معناسنه در یقال ازدی
فلان اذا اصنع معروفا واحمد بن مزدی که مکرم وزننده در محدثدر وا کامسدی دخی دیرلر الیائی (الزری) زایك
فتحیله (والزرایة) کتابه وزننده (والمزریة) محمده وزننده (والزریان) زایك ضمیله برآدمه عیب وعتاب ایلمك
معناسنه در یقال زری علیه زریا وزرایة ومزریة وزریانا اذا عابه وعاتبه (الازراء) همزه نك کسریله بودخی برآدمه
عیب وعتاب ایلمك معناسنه در لکن بو قلیل الاستعمالدر یقال ازری علیه بمعنی زری علیه و برآدمی برعیب
ونقیصه اسنادیله آلوده ایلمك یاخود بین الناس مشتبه الحال ایلمك ایچون اکا رماده صوقشدرمق معناسنه در مثلا
سوء ظنی یاخود التباس واشتباهی مستلزم برایشه بیلاشدرمق کبی یقال ازری باخیه اذا ادخل علیه عیبا او امرا یرید
ان یلبس علیه به و برایشده تهاون وتقصیر قلمق معناسنه در یقال ازری بالامر اذا تهاون (المزراء) محراب وزننده
دائما ناسی تعییب ایدر اولان آدمه دینور یقال رجل مزراء اذا کان یزری یعنی یعیب علی الناس (الزرتی) غنیّ وزننده
نه بیوك ونه کوچك طلومه دینور یقال سقاء زرتی ای بین الصغیر والکبیر (المزدری) (والمستزری) اسم
فاعل بنیه سیله دائما ناسی خوار لیوب احتقار ایدن آدمه دینور یقال هو مزدر ومستزر ای محتقر ومزدری
ارسلانه اطلاق اولنور الواوی (ززا) زای معجمه ایله عصا وزننده محدثیندن محمد بن محمود بن ابراهیم بن نبا
الفارقانی جدّینك جدّی اسمیدر کذلك محدثیندن ابو الخیرك پدری اسمیدر الواوی (الزعو) زایك فتحیله عدل
وداد ایلمك معناسنه در یقال زعا الوالی زعوا اذا عدل واقسط الواوی (الزغو) زعو وزننده چوچق اغلمق
معناسنه در یقال زغا الصبیّ زغوا اذا بکی (الزاغیة) ارلر اوزره کورلیوب دوشن فاجره قاریه دینور یقال امرأة
زاغیة ای هلوك (الزغا) هدی وزننده قاره عربلرك بدنلری رایحه سنه دینور (زغاوه) ثمامه وزننده زنکی عربلردن
برجنس آدیدر (زغوان) سلمان وزننده برطاغك آدیدر الیائی (الزفی) زایك فتحیله (والزفیان) فتحاتله یل سحابی
سوروب کوترمك معناسنه در یقال زفت الریح السحاب زفیا وزفیانا اذا طردته واستخفته و یای چکره یوب
طنقرده مق معناسنه در یقال زفت القوس اذا صوّتت وسراب شخص متخیلی قالقمق معناسنه در یقال زفی
السراب الآل اذا رفعه (الازفاء) همزه نك کسریله برنسنه یی محلندن محلّ اخره نقل ایلمك معناسنه در یقال
ازفاه اذا نقله من مکان الی آخر (الزفیان) فتحاتله بو دور عورته دینور وایکی شاعرك لقبیدر واو قی یك سرعتله
چقان یایه دینور (المزفی) مرمیّ وزننده قورقود لمش آدمه دینور مفزّع معناسنه در (المتزفی) متزوی وزننده
مزفی معناسنه در الواوی (الزقو) زایك فتحی وقافك سکونیله والزقاء زایك ضمیله بیقوش اوتمك معناسنه در

يقـال زقاالصد يزقو زقوا وزقاء اذاصاح اليائى (الزقى) زايك فتحيله زقو معناسنه در يقـال زقى الصدا زقيا
اذاصاح (الزقية) تمره وزننده حيقرمغه وفرياده دينور يقال زقى زقية اى صيحة (الزقية) غرفه وزنـنـده اقچه
وسائرنسـنه كومه سـنه دينور يقـال عنده زقية من الدراهم اى كومة (الزواقى) زايك فتحيله خروسلره دينور
مفردى زاقيه در ومنه يقـال هو اثقل من الزواقى زيرا كيجه‌لر انجمن اولوب مسامره يه مستغرق ايكن خروس
اوتدكده صباح يقينلغنه دال اولمغله صحبتى قطع وهر كس خانه لرينه پراكنده اولمغين آنى ثقلت عد ايدرلر (زقوقى
نجوجى وزننده فارس ايله كرمان بيننده برموضع آديدر (زقا) عصاوزننده برصو آديدر الواوى (الزكاء) زايك فتحيله
(والزكو) علو وزننده نشوونمـا بولمق معناسنه در يقال زكى الشئ يزكو زكاء وزكوا اذانمى و بركسه اهل صلاح
اولمق معناسنه در يقـال زكى الرجل اذاصلح ومتنعم اولمق معنـاسنه در يقال زكافلان اذاتنعم (الازكاء) همزه نك
كسريله بودخى نمابولمق معناسـنه در يقـال ازكى الزرع اذانمى ونمـابولدرمق معناسـنه در يقـال ازكاه الله
تعالى اى انماه (التزكية) تفعله وزننده بودخى نمابولدرمق معناسـنه در يقـال زكاه الله تعالى بمعنى ازكاه (الزكى
غنى وزنـنـده زكاء ماده سـندن وصفدر جمعى ازكياء كلور (الزكوة) حصاة وزنـنـده هرنسـنه نك خالص
وپاكيزه سـنه دينور صفوه معناسـنه در وكشينك كندى مالندن اخراج وانفـاق ايلديكى مقدار معينه اطلاق
شرعيدر كه مالنى تطهير ايچون افراز ايدر يقال اعطى زكاة ماله وهى ما اخرجه منه ليطهره به شارح ديركه زكاة
لفظنك اصلى فعله در صدقه وزننده طهارت ونماء وبركت معنالرينه اولوب بعده مال مرقومده استعمال اولندى
(الزكا) عصاوزنـنـده عدد دن چفت معناسـنه دركه تك مقابليدر يقـال اخسا ام زكا اى فرد اام شفعا اليائى
(الزكا) زايك فتحى والفك قصريله بودخى برنسنه نمـابولوب آرتمق معناسـنه در يقـال زكى المـال زكا من الباب
الرابع اذانمى وزاد وصوصه مق معناسـنه در يقـال زكى الرجـل اذاعطش (التزكى) تفعل وزنـنـده بودخى
نمابولمق معنـاسنه در يقال تزكى المـال اذانمى وزاد (زكيه) غنيه وزنـنـده بصره ايله واسط بيننده برقريه آديدر
اليائى (الزلية) جنيه وزننده زيلو معربيدر كه تركيده زيلى ديدكلرى قالين شطرنجى كليمه دينور بريوزى صچاقلى
اولور حالا احرام ديدكلرى اول نوعدندر جمعى زلالى كلور الواوى (الزنو) علو وزنـنـده طارلمق معناسـنه در
يقـال زنا الموضع يزنو زنو اذاضاق وبو مهموزده لغتدر (التزنية) تاديه وزننده طارلتمق معناسنه در يقـال زنى
عليه اذاضيق (الزنى) غنى وزنـنـده طارنسـنه يه دينور يقـال وعاء زنى اى ضيق اليائى (الزنا) زايك كسرى
والفك قصريله (والزناء) مد ايله حرام فرج تصرف ايلمك معناسـنه در يقـال زنى الرجـل زنا وزناء اذافجر
(المزاناة) مبـاهاة وزننده (والزناء) قتال وزننده بونلرده زنا ايلمك معناسنه در يقال زانا الفـاجر مزاناة وزناء بمعنى زنى
وبرآدمى زانيدر ديمك معنـاسنه در يقـال زانا فلانا اذانسـبه الى الزنا (الزنية) زايك فتحى وكسريله زناء معناسـنه
اسمدر يقـال هو ابن زنية اى ابن زنا (بنوزنيه) زايك كسريله عربدن برجماعتدر وزنيه زايك فتحى وكسريله برآدمك
الك صكره متولد اولان ولدينه دينور يقـال هو ولده زنية اى آخر ولده (الزوانى) يمامه ده اوچ قاره طـاشلق
تپه نك آديدر الواوى (الزى) زايك فتحى وياتك تشديديله (والزوى) عتى وزننده برنسـنه يى يرندن ايروب آلارغه
ايلمك معنـاسنه در يقـال زواه زيا وزويا اذانحـاه وكتم راز ايلمك معناسـنه در يقـال زواسره عنه اذاطواه
وبرنسـنه يى دوروب دوشوزمك معنـاسنه در يقـال زوا الشئ اذاجمعه وقبضه (الانزواء) انفعـال وزنـنـده
برنسنه يرندن برطرف اولمق معناسـنه در يقـال زواه فانزوى اى نحـاه فانتحى وزاويه نشين اولمق معناسـنه در
يقال انزوى الرجل اذاصار فى الزاوية (الزاوية) يانك تخفيفيله كوشه يه دينور جمعى زوايا كلور يقـال قعد فى زاوية
البيت اى ركنه وبصره ده برقريه آديدر آنده حجـاج ايله عبدالرحمن بن الاشعث بيننده بروقعه اولدى وواسط
قضاسنده برقريه آديدر ومدينه قربنده برموضع آديدر كه آنده انس بن مالك حضرتلرينك قصرى واردر واندلس
اولكه سنده برموضع آديدر وموصل قضاسنده برقريه آديدر (الزوزاة) زايك فتحيله ارقه يى ديكوب طوغرى طوتديغى
حالده آديملرى صيق صيق آتارق يوريمك معناسـنه در يقال زوزى المال زوزاة اذانصب ظهره وقارب الخطو
وطرد ايلمك معناسنه در يقال زوزى بفلان اذاطرده (الزوزية) علبطه وزننده كه بيوك چوملكه دينور مهموزاولمغله
همزه بابنده ذكر اولندى جوهرى وهمندن ناشى بوراده ثبت ايلمشدر (الزاى) حروف هجا دندر مد اولندقده
بعد الالف همزه ايله رسم اولنور جوهرى بونده وهم ايلدى يعنى مد وقصر صورتلرنده همان يا ايله رسم اولنور ديدى
وبونده بش لغت واردر زاى كه يا ايله در زاء كه همزه ايله در زى طى وزنـنـده در (زى) تخفيف يا ايله كى وزننده در
زا تنوينله در جمعى ازواء وازياء وازوى وازى كلور كه افعل وزننده در (الزو) بو وزنـنـده قرينان معنـاسنه دركه

بری برینه قوشلمش ایکی نسنه‌دن عبارتدر چفته تعبیر اولنور ومطلقا زوج یعنی چفت معناسنه‌در نته که توّ فرد
معناسنه‌در یقال جاء توّا ای زوجا کما یقال جاء توّا ای فردا ومتوکل خلیفه یاپدر دیغی برکونه سفینه اسمی ایدی که
چفته یوررایدی جوهر بنك وهمی کبی عراقده برطاغك آدی دکلدر وجوهری بی بحتر بنك اشبو * ولاجبلا
کالزّو یوقف تارة * وینقادا تاماقدته بزمام * بیتی تغیر ایلدی (زواوه) ثمامه وزننده مغربده بربلده در (الزوّیة) سمیه
وزننده عبس قبیله سی بلادنده برموضع آدیدر (الازواء) همزه‌نك کسریله برکسه یاننده برآدم ایله چفته کلمك معناسنه‌در
یقال ازوی الرجل اذا جاء ومعه آخر الیائی (الزّی) زانك کسری ویانك تشدیدیله هیئت وقیافت معناسنه‌در
جمعی ازیاء کلور تقول رأیته بزیّ حسن ای هیئة (التزیّ) تفعل وزننده برقیافته قیافتلنمك معناسنه‌در یقال
تزیا الرجل اذا تهیأ (التزییة) تزییه وزننده قیافتلندرمك معناسنه‌در تقول زیّته ای هیئته الواوی (الزهو) زانك فتحی
وهانك سکونیله کوزل منظره‌یه وخوب ودلبر چهره‌یه دینور تقول رأیت غلاماله زهوٌ ای منظر حسن وبو وصف
بالمصدردر وتاب وطراوتلو نباته دینور یقال نبات زهو ای ناضر ونباتك چیچکنه دینور وزهو وزهوّ علوّ وزننده وزهاء
عطاء وزننده چیچکلر جواهر کبی رونق بولوب تاب وطراوتلنمك معناسنه‌در یقال زها نور النبت یزهو زهوا
وزهوّا وزهاء اذا زهر واشرق وزهو باطل وبیهوده‌یه دینور یقال هو زهو ای باطل ویلان سویلمك معناسنه‌در
یقال زها زهوا اذا کذب واستخفاف معناسنه‌در یقال زهاه اذا استخفه وشبنملو نباتی یل بری اوته اوینا تمق معناسنه‌در
یقال زهت الریح النبات اذا هزته غبّ الندی والاجه لنمش خرماقورغنه دینورنته که زهو دخی دینور زانك ضمیله
یقال اذا ظهرت الحمرة والصفرة فی النخل فقد ظهر فیه الزهو ای البسر الملوّن وکبر وپنداروفخر وتعظم
معناسنه‌در یقال زهی الرجل علی المجهول بکذا یزهی به زهوا اذا تاه وتکبّر وزها یزهو کدعا یدعو علی المعلوم
قلیلة ویقال زهاه الکبر اذا جعله معجبا بنفسه واغاج اوزامق معناسنه‌در یقال زها النخل اذا طال
وخرماقورغی صاری وقرمزی الاجه لنمق معناسنه‌در یقال زها البسر اذا تلوّن واوغلان بیو یوب یال وبال
صاحبی اولمق معناسنه‌در یقال زها الغلام اذا شبّ وحیوانك ولادتی یقلشمغله ممه‌سی بیومك معناسنه‌در یقال
زهت الشاة اذا اضرعت ودوه صولندقدنصکره برکون یا ایکی کون متصل یورومك معناسنه‌در یقال زهت
الابل اذا سارت بعد الورد لیلة اولیلتین وبو معناده متعدی اولور تقول زهوت الابل اذا سیرت به زهوا ودوه کذلك
صولندقدنصکره اوتلاق طلبنه کتمك معناسنه‌در یقال زهت الابل اذا مرّت فی طلب المرعی بعد ان شربت
وچراغی شعله لندرمك معناسنه‌در یقال زها السراج اذا اضاءه وقلیجی پارلداتمق معناسنه‌در یقال
زها بالسیف اذا لمع به ودکنکله اورمق معناسنه‌در یقال زهاه بالعصا اذا ضربه بها وتقدیر وتخمین ایلمك معناسنه‌در
یقال زهاه بمائة رطل اذا خرزه (الازهاء) همزه‌نك کسریله بودخی استخفاف معناسنه‌در یقال ازهاه اذا استخفه
وکبروفخروتعظم ایلمك معناسنه‌در یقال ازهی الرجل اذا تاه وتکبّر واغاج اوزامق معناسنه‌در یقال ازهی النخل
اذا طال وخرماقورغی الاجه لنمق معناسنه‌در یقال ازهی البسر اذا تلوّن (التزهیة) تادیه وزننده بودخی خرماقورغی
الاجه لنمق معناسنه‌در یقال ازهی البسر اذا تلوّن (الزهاء) زانك ضمیله مقدار معناسنه‌در یقال زهاء مائة
ای قدرها وخرزها (الزها) هدی وزننده زینت ورونق ونمایشی خوب وتابدار نسنه‌لره دینور ومنه یقال
زها الدنیا ای زینتها وانیاقها (الانزهو) قندأو وزننده خودبین ومدتمغ ومتکبر شخصه دینور یقال رجل ازهوّ
ای متکبر (زها) هدی وزننده برموضعدر (زهوه) تمره وزننده احمد بن بدرك معتقه سیدر که راویهٔ حدیثدر
فصـــــل السین الواوی (السأو) سینك فتحی وهمزه‌نك سکونیله یورده دینور وطن معناسنه‌در وبرنسنه‌یه
قصد وشوق پك زیاده وقوی اولمق معناسنه‌در ومنه یقال انه لذو سأو ای بعید الهمّ ونیت وطیت معناسنه‌در که
برنسنه‌یه اراده وعزم ایلمکدن عبارتدر یقال سأه سأوا من الباب الثالث اذا نواه بوراده ظای معجمه ونونله الظنة
نسخه‌لری غلطدر صوابی الطیة ولمقدر وسأوسوء معناسنه‌در مقلوبدر یقال سأءه سأوا کرماه رمیا ای ساءه
سوء ابوراده ساءه ساءة نسخه‌لری غلطدر وسأو سکر تمك معناسنه‌در یقال سأی الرجل اذا عدا وسأو وسأی
بزی چکوب سوندرمکله یرتمق معناسنه‌در یقال سأی الثوب سأوا وسأیا اذا مدّه فانشق ومیانهٔ ناسی افساد ایلمك
معناسنه‌در یقال سأی بینهم اذا افسد (السئة) سینك حرکات ثلاثیله سیه لفظنده لغتدر که یایك کوشه سنه دینور
وبو ابن مالکدن منقولدر (الاسآء) اکرام وزننده یایه کوشه دوزمك معناسنه‌در تقول اسأیت القوس اذا عملت لها سأة
الیائی (السبی) سینك فتحی ویانك سکونیله (والسباء) سینك کسریله اسیر ایلمك معناسنه‌در یقال سبی العدوّ سبیا وسباء
اذا اسره وصاتمق ایچون برشهردن شهر آخره خمر ایلتمك معناسنه‌در یقال سبی الخمر اذا حملها من بلد الی بلد

س

جرهری بونك مصدرنی بالكسر سباء عنواننده قصر ایلمكله وهم ایلدی و برآدمی وطنندن ابعاد ایدوب غربته
دوشورمك معناسنه در یقال سبی الله فلانا ای غربه وابعده وقیو قازوب صویه ایرشمك معناسنه در یقال
سبی الماء اذا حفر حتی ادركه وسبی اسیر اولان آدمه دینور كه وصف بالمصدردر جمعی سبی كلور عنی وزننده یقال
جاؤا بسبی كثیر ای ماسبی وسبی نسوان طائفه سنه اطلاق اولنور اسم فاعل معناسنه زیرا افئدهٔ رجالی اسر ویند ایدرلر
واسم مفعول معناسنه اولور زیرا كندیلری اسر واستملاك اولنورلر و بوا كثره مبنیدر بو معنا اعتباریله رجاله اطلاق اولنمز
وسبی الحیه یلان قاو بنه دینور كه صو یلمش دری یسیدر مسبی معناسنه در (الاستباء) افتعال وزننده بودخی اسیر ایلمك
معناسنه در یقال استباه اذا اسره (السبی) غنی وزننده اسیر اولان آدمه دینور مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور
جمعی سبایا كلور یقال غلام وجاریة سبی ای مأسور و بریردن آخر یره سیل صوینی كوتردیكی چالی چرپی وخار
وخاشاك مقوله سنه دینور وسبی الحیه یلان قاو بنه دینور (السبیة) غنیة وزننده بر بلده دن بر بلده یه صاتمق ایچون
كوترلمش باده یه دینور (السابیاء) مد ایله بكی طوغان ولد ایله بیله چقاندری یه دینور كه اش تعبیر اولنور
علی قول یوزنده قابلوچقان یوفقه دری یه دینور كه فی الحال آنی صویوب المزلرسه چوجق دمبسته اولوب هلاك اولور
ومال كثیره دینور كه مراد مواشی قسمیدر وحیوانك دوللرینه دینور نتاج ایچون اتخاذ اولنان دوه لره دینور وترلاصحانك
ایندن چقروب یغدیغی طپراغه دینور ودوللری چوق قیون وكچی سوریلرینه دینور (الاسابی) همزه نك فتحیله
آقانك اوزون اوزون طریقه لرینه دینور مفردی اسباءه در همزه نك كسریله (سبیه) غنیه وزننده دهناء نام محلده
بر قومسال آدیدر وسبیه غو اصمك دریادن اخراج ایلدیكی انجویه دینور (سبیه) سبنك كسریله دمنه وزننده وتمرة
وزننده رمله قضاسنده بر قریه آدیدر محدثیندن ابو القاسم عبد الرحمن بن محمد وابو طالب السبیان آندندر
(السباء) سما وزننده وعصا وزننده بودخی سیلندی اغاج وچالی چرپی مقوله سنه دینور وسبا یمنده بر جماعت آدیدر
مؤلف باب همزه ده جبل وزننده تقیید ایلدی ومنه المثل * ذهبوا ایدی سبا * وایادی سبا * ای متفرقین یعنی تارمار
اولوب هر بری بر طرفه پراكنده اولدیلر باب همزه ده تفصیل اولنمشدر شارح دیر كه ایدی سبا وایادی سبا كلمه لری
مركبدر معدی كرب كبی دائما حال واقع اولدیغندن نكره اولمغله منصرفدر وایدی وایادیدن مراد نفسلریدر
نته كه وجه ایله ده نفس مراد اولور یاخود بوراده ید طریق معناسنه در یقال اخذ فلان ید بحر ای طریق بحر
و بو طریقدن لسانمزده بنه مجازا وله رق قول ایله تعبیر اولنور كه اول قولدن كتدی دینور پس اهل سبا پراكنده
اولوب هر بری برقوله كتمكله تفرقوا ایدی سبا قولی تفرقوا آخذین طرقا مختلفة سبكنده اولور وعند البعض
یددن مراد نعمتدر زیرا تفرقلری سببیله نعمت وساماناری دخی تارمار اولدی یاخود ید فرقه دن كنایه در پس تفرقوا
تفرق فرق سبادیمك اولور و بعضلر دیدیكه عن اصل قبیلهٔ سبا ید واحده یعنی جمله سی یكدل یكجهت اولوب
وقتا كه متفرق اولدقده ایادی مختلفه اولدیلر (التسابی) تفاعل وزننده ایكی عسكر بری برنی سبی واسیر ایلمك
معناسنه در یقال تسابوا اذا سبی بعضهم بعضا الواوی (السیتا) عصا وزننده برلك ارشنه دینور كه ارغاج
مقابلیدر رسدی لفظنده لغتدر ومعروف واحسان معناسنه در یقال نال منه السیتا ای المعروف (الاستی) ثری
وزننده بودخی برلك ارشنه دینور وارشلنمش بزه دینور ثوب مسدی معناسنه (الاستاء) همزه نك كسریله بزی
ارشلمك معناسنه در یقال استی الثوب اذا اسداه (الستو) سهو وزننده سرعتله كتمك معناسنه در یقال
ستا الرجل یستوستوا اذا اسرع (المساتاة) مباهاة وزننده بركسه ایله شفلقه دیدكلری اویون اوینامق معناسنه در
یقال ساتاه اذا لعب معه الشفلقة وشقلقه برآدمك اكسه سندن كلوب مقعدینه تپه اورمغه دینور (الاستبتاء) ناقه
كوسنیدكندن سست اندام اولمق معناسنه در یقال استاتت الناقة اذا استرخت من الضبعة الواوی (السجو)
علو وزننده برنسنه قرارنی بولمغله طوروب دیكمك معناسنه در یقال سجا البحر یسجو سجوا اذا سكن ودام
ومنه البحر الساجی والطرف الساجی ای الساكن وناقه اوزون اوزادی ناله وحنین ایلمك معناسنه در یقال
سجت الناقة اذا مدت حنینها (الاسجاء) همزه نك كسریله ناقه نك سودی فراوان اولمق معناسنه در یقال
اسجت الناقة اذا غزر لبنها (المساجاة) مباهلة وزننده مس ایلمك معناسنه در یقال ساجاه اذا مسه ویقال اتانا
بالطعام فساجیناه یعنی بزه طعام كتوردی لكن اكا المزی طوقندرمدق و برنسنه یه دورشمك معناسنه در یقال
ساجاه اذا عالجه (السجواء) حمراء وزننده كوزلری فاتر اولان خاتونه دینور یقال امرأة سجواء الطرف ای ساجیته
وصاغیلوركن تلاش ایلیوب سكون وآرام اوزره اولان ناقه یه دینور یقال ناقة سجواء اذا حلبت سكنت (التسجیة)
تأدیه وزننده میتك اوزرنی ثوب ایله اورتوب بورتمك معناسنه در یقال سجی المیت اذا غطاه شارح دیر كه تسجیه

سجا الليل ماده سندندرتته كه خلق معناسنه اولان سجيه دخى سكوندن مأخوذدر كه نفس انسانيده ثابت وساكن
اولان ملكه دن عبارتدر مؤلف بونى اهمال ايلدى بو (السحى) وحى وزننده بر يوزندن چپا ايله بالخق صيرمق
معناسنه در يقال سحا الطين يسحيه ويسحوه ويسحاه سحيا من الباب الثانى والاول والثالث اذا قشره وجرفه
ومكتوبى سحاءه ايله بغلمق معناسنه در يقال سحا الكتاب اذا شده بسحاءة واوجاقدن آتش قورنى كوركله كورمك
معناسنه در يقال سحا الجمر اذا جرفه وتراش ايلمك معناسنه در يقال سحا الشعر اذا حلقه (المسحاة) ميمك كسريله
بالخق صيره جق آلته دينور كه چپا تعبير اولنور (السحاء) كتان وزننده چپادوز بچى يه دينور (السحاية) كتابه
وزننده چپا چيلغه دينور وبرنسنه نك صيرنديسنه دينور وسحاية القرطاس وسحاوه وسحاءه كاغدك يوزندن
صيردقلرى بوفقه ترشه كبى صيرندى يه دينور كه انكله مكتوبى بند ايدرلر جمعى اسحيه كلور وسحايه ام الرأس اسميدر كه
بيت الدماغ در قحف سطحى منزلنده در ودرت كيكى واردر كه جدران اربعه سيدر و بركيك دخى واردر كه اساس
منزلنده در واكا سحاءه دخى دينور همزه ايله وسحايه سحاب قطعه سنه دينور (الساحية) اوغراديغى يرلرى
صيروب كوترر اولان سيل صويه دينور وشديد الوقع اولان يغموره دينور يقال مطرة ساحية اى الشديدة الوقع
(التسحية) تأديه وزننده كاغد ترشه سيله مكتوبى بغلمق معناسنه در يقال سحى الكتاب اذا شده بالسحاية
(الاستحاء) افتعال وزننده تراش ايلمك معناسنه در يقال استحى الشعر اذا حلقه (السحاة) حصاة وزننده
ناحيه معناسنه در وبر تيكنلو اغاجك آديدر وپراسه قوشنه دينور جمعى سحا كلور وسحاة ساحه دار معناسنه در
شارح ديركه مقلوبدر (الاسحاء) همزه نك كسريله برآدمك يانندده مكتوب بغليه جق كاغد ترشه لرى چوق
اولمق معناسنه در يقال اسحى الرجل اذا كثر عنده الاسحية (الاسحوان) عنفوان وزننده اوزون بويلو خوب
ودلبر آدمه دينور وكثير الاكل كمسيه دينور يقال رجل اسحوان اى جميل طويل وكذا كثير الاكل (سحاء) كساء
وزننده برجنس تيكنلو اوتك آديدر كه بال آريسنك اندن آلوب ياپديغى بال پك لذيذ اولور (الاسحية) اضحيه
وزننده ات تكه لرينك يوزلرنده اولان قبوق كبى يوفقه زاره دينور اليائى (السخى) خاى معجمه ايله غنى
وزننده جوانمرد آدمه دينور جمعى اسخياء وسخواء كلور كرماء وزننده مؤنثى سخيه در جمعى سخيات وسخايا
كلور يقال رجل سخى اى جواد وسخى كثرت تعبدن اياغى آغسق دوه يه اطلاق اولنور كما سيذكر (السخا) عطاء
وزننده (والسخا) عصا وزننده (والسخوة) سموه وزننده (والسخو) علو وزننده جوانمردلك ايلمك
وجوانمرد اولمق معناسنه در يقال سخى الرجل وسخا وسخو وسخى سخاء وسخا وسخوة وسخوا من الباب الثالث
والاول والخامس والرابع ويقال سخا بكذا اى جاد (التسخى) تفعل وزننده كوجله زورا كى اظهار سخاء ايلمك
معناسنه در يقال تسخى الرجل اذا تكلف (السخاء) (السخو) (والسخى) سينلرك فتحيله تجره آلتنه آتش
ايشليه جك بردوزلتمك معناسنه در كه كوسكى ايله كوللرنى يا اوزرنده اولان اوطونلرى ايكى طرفه چكوب يول كبى
آچقدن عبارتدر تاكه وسعتلنوب آتش ميدانه چقمغله تجره يه تأثير ايليه يقال سخا النار وسخى سخوا وسخيا
من الباب الاول والثالث اذا جعل لها مذهبا تحت القدر ويقال سخا القدر اذا جعل للنار تحتها مذهبا وساكن
واپسم اولمق معناسنه در يقال سخا فلان اذا سكن من حركته (السخاءة) سحابه وزننده بركونه نبات مأكول
آديدر جمعى سخاءدر (السخا) عصا وزننده دوه شدت تعبدن آغسيوب ياتى چكرك يوررر اولمق معناسنه در كه
يكه مك تعبير اولنور يقال سخى البعير سخا من الباب الرابع اذا اصابه ظلع فهو سخ على النقص وسخى كغنى
(السخاوية) سحابيه وزننده ملايم طپراقلو يره دينور على قول ككبش يره دينور جمعى سخاوى كلور هاسز
(السخواء) حمراء وزننده سخاويه معناسنه در جمعى سخاوى كلور صحارى وصحارى وزنلرنده (سخا)
عصا وزننده مصراولكه سنده بر ايالت آديدر ابو الحسن على بن محمد السخاوى المقرى المشهور آندندر واكا
اعلام عديده منسوبلردر اليائى (السدا) عصا وزننده ثوبك ارشنه دينور كه ارغاج مقابليدر يقال هذا الثوب
سداه حرير وهو ما مد منه وكيجه لرده نبات اوزره دوشن شبنمه دينور ويشل خرما قروغنه دينور بونده مدايله ده
لغتدر وبال كوبجه دينور واحسان ومعروف معناسنه در يقال نال سداه اى معروفه وصالمه كيدن مسيب
ومهمل دوه يه دينور بونده سينك ضميله اكثردر يقال ابل سدى وسدى اى مهملة ايكيسنده دخى مفرد وجمعى
برابردر (الاسدى) تركى وزننده وهمزه نك فتحيله ده بودخى ثوبك ارشنه دينور تار معناسنه وارشلنمش بزه دينور
(السداة) حصاة وزننده بودخى ارشه دينور (الاسداء) همزه نك كسريله جلاه بزه ارش ياپمق معناسنه دن
يقال اسدى الثوب اذا اقام سداه ودوه يى وسائرى مسيب ومهمل ايلمك معناسنه در يقال اسداه اذا اهمله

وميانهٔ نلسی اصلاح ايلمك معناسنه مستعملدر يقال اسدى بينهما اذا اصلح واحسان ايلمك معناسنه در
يقال اسدى اليه اذا احسن وخرماسا القملرينك چو پلری صالقيلمق معناسنه در يقال اسدى النخل اذا سدى
بسره (السادى) مهمل ومسبب دوه يه دينور وسادس معناسنه در كه التنجى ديمكدر سين يايه مبدلدر (التسديه)
تأديه وزننده بودخی ثوبه ارش ياپمق معناسنه در يقال سدّى الثوب اذا اقام سداه واحسان ايلمك معناسنه در
يقال سدّى اليه اذا احسن (التسدّى) تفعل وزننده بودخی ثوبه ارش ياپمق معناسنه در يقال تسدّى الثوب
بمعنى سدّاه (السدو) سينك فتحيله برنسنه يه طوغرى ال اوزاتمق معناسنه در يقال سدا بيده نحو الشىء يسدو
سدوا اذا مدّها وچوچقلر چقوره جوز آتمه اويونى اوينامق معناسنه در يقال سدا الصبى بالجوز اذا لعب وبو
زاى معجمه ايله زدو ماده سنده لغتدر ودوه يورركن آديملرنى سيرك سيرك آتمق معناسنه در يقال سدت الناقة اذا
اتسع خطوها (الاستداء) افتعال وزننده برنسنه يه طوغرى ال اوزاتمق معناسنه در يقال استدى بيده
نحو الشىء اذا مدّها وچوچقلر چقوره جوز آتمه اويونى اوينامق معناسنه در يقال استدى الصبى بالجوز اذا
لعب به وترلمك معناسنه در يقال استدى الفرس اذا عرق (السوادى) يورركن آديملرنى سيرك سيرك آتان ناقه لره
دينور (التسدّى) تفعل وزننده برنسنه نك اوستنه چقمق معناسنه در يقال تسدّاه اذا ركبه وعلاه وبركسه يه
تابع اولمق معناسنه در يقال تسدّاه اذا تبعه (السدى) عصا وزننده خرما قروغنك قبجوقلرى ياخود سا القملرينك
چو پلرى صالقى اولمق معناسنه در يقال سدى البسر سدى من الباب الرابع اذا استرخت ثفاريقه (السدى)
سينك فتحى وذالك كسريله قبجوغى ياخود سا القملرينك چو پلرى صالقى اولان خرما قروغنه دينور (سدّى) حتى
وزننده زبيد قربنده برموضعدر (السدتا) حيا وزننده زبيد قربنده بربلده در نسبتنده سدوتى دينور حركاتله
غيرقياس اوزره آندن اعلا نار چقمغله رمان سدوتى معروفدر اليائى (السرى) سينك ضميله هدى وزننده عامهٔ
ليلده يوله كتمكه دينور كه اسمدر كرك اوّل واوسط وكرك آخرنده اولسون وبومؤنثدر مذكر دخى اولور تقول
اعجبتنى واعجبنى سراه اى سيره عامة الليل شارح ديركه اشبو سرى وهدى وزننده مصدر نادردر زيرا بوجمع
بنيه سيدر حتى بنو اسد بونلرى جمع قياسيله مؤنث استعمال ايلديلر انتهى وسرى ومسرى ميمك فتحيله وسرية
سينك فتحى وضمى ورانك سكونيله (وسراية) كتابه وزننده مصدرلردر كيجه يوله كتمك معناسنه در يقال سرى
الرجل يسرى سرى ومسرى وسرية وسرية وسراية اذا سار عامة الليل وباء حرفيله متعدى اولور يقال
سرى به اذا اسراه وآغاج كوكسنك طمرلرى پراكنده سوروب كتمك معناسنه در يقال سرى عرق الشجر اذا دبّ
تحت الارض وطوارك آقه سنه متاع آتمق معناسنه در يقال سرى متاعه اذا القاه على ظهر دابته (الاسراء)
همزه نك كسريله بودخى كيجه يوريمك ويوله كتمك معناسنه در يقال اسرى الرجل بمعنى سرى وبو معناده
متعدى اولور وباء حرفيله ده متعدى اولور يقال اسراه واسرى به اذا سيره بالليل وقوله تعالى سبحان الذى اسرى
بعبده ليلا الاية تأكيد اومعناه سيره يعنى وجه مذكور اوزره كيجه وقتى يورتمك معناسنه اولمغله ليلا كلمه سى تأكيد
ايچون اولور كه تجوّزدن مناص دز ياخود تجريده محمول اولمغله مطلقا تسيير معناسنه اولوب ليلا كلمه سى بيان
وقت ايچون ايراد اولنمش اولور مؤلف بصائرده ديديكه بعضلر بونى سراة ماده سندن تصريف ايلديلر وسراة
ارض واسعه يه دينور ايمدى اسرى بعبده قولى ذهب به فى سراة الارض تأويلنده اولور وزمخشرى تنوينى تقليله
حمل ايلمكله بعض ليلده اسرا اولديغى تلميح ايچون ايراد اولديغنه ذاهب اولدى وسرا سراة نام بلاده وارمق
معناسنه در يقال اسرى الرجل اذا صار الى السراة (الاستراء) افتعال وزننده بودخى كيجه كيتمك معناسنه در
يقال استرى بمعنى سرى (السراء) شدّاد وزننده اكثرى كيجه كيدن آدمه دينور يقال رجل سرّاء اى الكثير السرى
(السارية) كيجه ايله كلان سحابه دينور جمعى سوارى كلور وديركه دينور اسطوانه معناسنه دركه جامعلرده
ودبوانخانه لرده اولان اياقلردن وچادرلرده وسائرده ديكيلى اولان ديركلردن عبارتدر رفعت معناسنه ندر وطبرستان
ايالتنده بربلده آديدر بند ار بن قليل الزاهد السيروى اكا منسوبدر وسارية بن زنيم شول ذاتدر كه حضرت فاروق
رضى الله عنه طرفندن عجم اوزره سرعسكر اولمغله نهاوند صحراسنده محاربه يه مشتغل ايكن لشكر عجمدن بر فرقه
اوغورلنوب برجانبده حواله اولان طاغك آرقه سنده دركمين اولديلر تا كه عسكر اسلام جنكه مستغرق ايكن
ناكهانى ورالردن هجومله پريشانلق ايراث ايليه لر اول هنكامده حضرت فاروق مدينه ده مسجد شريفده
منبر اوزره جمعه خطبه سى قرأت ايدرلر ايدى ارائت ربانيه ايله حالت مزبوره آينه كبى نظركاهنده متمثل اولدقده
همان اثناى خطبه ده ياسارية الجبل الجبل ديوندا واغراء ايلمكله اسماع الهيله ساريه نداى فاروقى استماع وطاغ

طرفنه التفات ايتدكده كيفيت مز بوره يه مطلع اولوب درحال تداركنه قياملة مكر لرندن سالم اولديلر وموى اليه
ساريه بغايت دونده وچالاك ايدى، وسارية بن عمر والحنفى حنيفه قبيله سندندر خالد بن وليد رضى الله عنه
اصحابندندر وسارية بن مسلمة بن عبيد الحنفى كذلك حضرت خالد اصحابندندر (السرية) غنيه وزننده
دشمن اوزره تسبير اولنان شول عسكره دينور كه اقلى بش نفر واكثرى اوچيوز ياخود درتيوز اوله مترجم دير كه فعيله
بمعنى فاعله در كيجه وقتنده راهى اولدقلر يچون اطلاق اولنور كه اصطلاحمزده چته تعبير اولنور ياخود سريه
كزيده وخلاصه معناسنه در خيل مذكور البته كزيده ومنتخب اولور وسريه كوچك ومدور اولان تمرنه دينور
(التسرية) تأديه وزننده عسكردن سريه افراز وترتيب ايدوب اعدا اوزره شبخون ايچون يوللامق معناسنه در
يقال سرّى قائد الجيش اذا جرّد السرية (السرىّ) غنىّ وزننده خرمالغه جارى اولان جدوله دينور جمعى
اسريه وسريان كلور سينك ضميله وسرىّ الزاهد السقطى صالح معروفدر وسرىّ نامنده اعلامدن برجماعت
كلمشدر سرىّ سمىّ وزننده بودخى اسمادندر غنم بن سرى خزرج نسبى رجالندندر طلحة بن البراء الصحابى
آنك نسلندندر وبنوحنيفه ده دخى سرىّ اسمنده برآدم كلمشدر (سراء) سماء وزننده برشجر آديدر مفردى سراءة در
(السراة) حصاة وزننده هر نسنه نك يوقريسنه دينور تقول علوت سراته اى اعلاه ومنه سراة النهار والجبل
اى اعلاه وسراة قبائل عديده يه مضاف اوله رق برموضع آديدر سراة بجيله وسراة زهران وسراة غنز وسراة
الحجر وسراة بنى القرن وسراة بنى شبابه وسراة المغافر كه نيچه قراء وجبالى محتويدر وسراة الكراع كه بودخى
قراى متعدده يه مشتملدر وسراة بنى سيف وسراة ختلان وسراة الهان وسراة المصانع وسراة فدم كه ضمنيله در
وسراة هتوم وسراة الطائف كه بونك غور واسفل طرفى مكه ونجد وعالى طرفى ديار هوازندر جمله سى برر موضعدر
(سريا) سينك كسريله بصره ده برقريه در (سرياقوس) سين مكسوره وقاف مضمومه ايله مصرده برقريه در (السرية)
سميه وزننده شامده برقريه در (السارى) برموضعدر وارسلانه اطلاق اولنور (المسارى) (والمسترى) اسم فاعل
وزنلرنده بونلرده ارسلانه دينور الواوى (السرو) سينك فتحى وراءنك سكونيله بو اسمله معروف شجر اسميدر مؤلف
عرعرى بونكله تفسير ايلمشيدى وسرو طاغك قالين ويومرى يريله دره نك مابينى اولان پاره دينور كه طاغك بوكرى
اوله جقدر ونبات ايچره اولور بركونه قورتجغزه دينور وحمير قبيله سنك قرارگاهلرى اولان يوردك آديدر وبرنيچه
مواضع اسميدر كه آنفا سراة عنوانيله ذكر اولندى وسرو اسمادندر محمد بن سرو احاديث موضوعه وضع ايدر برشخص
ايدى وسرو مصدر اولور چكركه يمورطلمق معناسنه يقال سرت الجرادة تسرو سروا اذا باضت وبو مهموزده
لغتدر وبرنسنه يى برآدم كندى اوزرندن برطرف ايدوب آتمق معناسنه در لباسنى اكننمدن چقروب آتمق كبى
يقال سر الثوب عنه اذا القاه وبركسه شرف واصالتله مرؤتمند اولمق معناسنه در وبونده اسم دخى اولور
كما سيذكر (السراوة) سماحه وزننده (والسرو) سينك فتحيله (والسرا) عصا وزننده (والسراء) عطاء وزننده
برآدم شرف اصالتله مرؤتمند اولمق معناسنه در يقال سر والرجل وسرا وسرى سراوة وسروا وسرا وسراء
من الباب الخامس والاول والرابع اذا كان ذا مروءة فى شرف (السرى) غنىّ وزننده شرف واصالتله مرؤتمند آدمه
دينور جمعى اسرياء وسرواء كلور كرماء كبى وسرى كلور هدى كبى آندن اسم جمع سراة لفظيدر سينك فتحيله
بونك جمعى سروات كلور فتحاتله مؤنثى سريه در جمعى سريات وسرايا كلور (الاسراء) همزه نك كسريله
(والتسرية) تأديه وزننده بونلرده برنسنه يى برآدم كندى اوزرندن برطرف ايدوب آتمق معناسنه در يقال اسرى
الثوب عنه وسرّاه اذا القاه عنه وتسريه غم وغصه يى برطرف ايلمك معناسنه مستعملدر يقال سرّى عنه الهمّ
على المجهول اذا انكشف (الانسراء) انفعال وزننده بودخى غم وغصه برطرف اولمق معناسنه در يقال انسرى
عنه الهمّ اذا انكشف (التسرّى) تفعل وزننده كوجله زوراكى مروتمندلك ايلمك على قول اوطه لق جاريه ايدنمك
معناسنه در يقال تسرّى الرجل اذا تكلف السرو واواخذ سرية مؤلف بونى سرر ماده سنده بيان ايلمشدر كه
سرّيه سينك ضميله اوطه لق جاريه يه دينور سرّ لفظنه منسوبدر كه جماعدن كنايه در تغيير نسب قبيلندندر
وتسرّى بوندن تفعلدر اصلى تسرر ايدى راء ثالثه يايه ابدال اولندى (السروة) سينك حركات ثلاثيله قصه
وخرده اوقه دينور على قول تمرنى يصى واوزون اولانته دينور يقال رماه بالسروة مثلثة اى بالسهم الصغير
القصير اوهو عريض النصل وطويله (السراة) حصاة وزننده صرته وارقه يه دينور ظهر معناسنه جمعى
سروات در فتحاتله وسراة النهار ارتفاع بولديغى وقتدن عبارتدر كه قوشلق زمانيدر تقول جئته سراة النهار
اى ارتفاعه وسراة الطريق يولك صرتندن عبارتدر يقال اخذوا سراة الطريق اى متنه (السرو) سينك كسريله

دمياط قربنده بر بلده در و بلخ قضاسنده برقریه در (سروان) سلمان وزننده سجستان قصاسنده برقریه در
(الاسراء) افتعال وزننده اختیار ایلمك معناسنه‌در تقول استریتهم ای اخترتهم و برنسنه‌نك کزیده ومختارنی اخذ
ایلمك معناسنه‌در یقال استرى الموت الحى ای اختار سراتهم (اسرایيل) همزه‌نك کسری ویای تحتیه ایله
واسرائیل همزه ایله واسرایين واسرائین نونله اسمدر یعنی اسم عجمه در که یعقوب علیه السلام لك لقبیدر
على قول اسمیدر شارح دیر که بولفظ عبرانیدر صفوة الله یاخود عبدالله دیمکدر حضرت یعقوبك اسمی یاخود
لقبیدر و بونده اسرال دخی لغتدر میکال کبی الواوی (المساساة) مباهاة وزننده برآدمه توبیخ وتعییر وسرزنش
ایلمك معناسنه‌در یقال ساساه اذاعیره و وبخه الواوی السطو (والسطوة) سینلرك فتحیله برکسه اوزره
صیچرایوب حمله ایلمك على قول خشم وشدتله قاوره یوب اخذ وقهر ایلمك معناسنه‌در یقال سطا علیه وبه
یسطو سطوا وسطوة اذاصال اوقهره بالبطش وصو چوغالوب طاشمق معناسنه مستعملدر یقال سطا الماء
اذاکثر وزخر وطعام طاتمق وبمك معناسنه مستعملدر ال اوزاتمق تصوریله یقال سطا الطعام اذاذاقه وآت
آدیملرنی سیرك ومیدانلو آنه‌رق یوریمك معناسنه در یقال سطا الفرس اذابعد الخطو وناقه‌یه صو یسز بوغور
آشمغله اولمنی بی اخراج ایچون النی ناقه‌نك فرجنه ادخال ایلمك معناسنه در یقال سطا الراعی على الناقة اذاادخل
یده فی رحمها لیخرج مافیها من ماء الفحل وآت دیزکنی اسلیوب کندی باشنه کتمك معناسنه‌در یقال سطا الفرس
اذارکب رأسه (المساطاة) مباهاة وزننده برکسه‌یه تشدید ایلمك معناسنه در یقال ساطاه اذاشدد علیه
(الساطی) آدیملرنی سیرك ومیدانلو آتان آته دینور یقال فرس ساط ای البعید الخطو وسکردرکن قویرغنی علم کبی
یوقری دیکن آته دینور یقال فرس ساط اذا کان یرفع ذنبه فی حضره وغلبه شهوتدن وحرصندن ناشی برناقه
سوز یسندن اول برسوری‌یه عزم وهجوم ایدن بوغوره دینور واوزون نسنه‌یه دینور الیائی (السعی) رعی وزننده
قصد ایلمك معناسنه در یقال سعی الیه سعیا من الباب الثالث اذاقصد مؤلفك بصائرده بیاننه کوره سعی مشی
سریع معناسنه موضوعدر معانیء سائره آندن متفرعدر وایش ایشلمك معناسنه در یقال سعی فلان اذاعمل
ویوریمك معناسنه در یقال سعی الرجل اذامشى ویلمك معناسنه در یقال سعی الرجل اذاعدا وبرآدمی غمز ایدوب
قوغلمق معناسنه در یقال سعی به اذانم به شارح دیر که بونده سعایه متعارفدر وکسب ایلمك معناسنه در یقال
سعی على عیاله اذاکسب لهم وجاریه روسبولغه یلمك معناسنه در یقال سعت الامة اذابغت شارح دیر که بو معنا
خصائصدندر حره‌ده استعمال اولنمز (السعایة) کتابه وزننده زکات ومیری تحصیلنه مباشر اولمق معناسنه در
یقال سعی المصدق سعایة اذاباشر عمل الصدقات وسعایه استسعا اولنان عبدك مکلف اولدیغی کسبه ومبلغه
دینور شارح دیر که بو فی الاصل مصدردر عبد رقبه‌سنی تخلیص ایچون کسب ایلمك معناسنه‌در (المساعاة) مباهاة
وزننده جاریه‌یی زنا ایچون طلب وتکلیف ایلمك معناسنه در یقال ساعى الامة اذاطلبها للبغاء (الاسعاء)
همزه‌نك کسریله برآدمی اهل کسب ایلمك معناسه در یقال اسعاه اذاجعله یسعی ای یکسب و برآدمك حاجتنی روا
قلمق معناسنه در همزه‌سی ازاله ایچوندر یقال اسعوابه اذاطلبوه (المسعاة) میمك فتحیله انواع مجد وشرفه
مقارن مکرمت ومعلاة وفضل ومزیته دینور جمعی مساعی کلور یقال هواهل المسعاة ای المکرمة والمعلاة فی انواع
المجد جوهری فی الکرم یرنده فی الکلام عنوانیله ثبت ایلمکله غلط ایلدی شارح دیر که نسخ مصححه صحاحده بالجمله
فی الکرم عنوانیله مثبتدر (الاستسعاء) برآدم رقبه‌سنك بعضی معتق اولان قولنی تخلیص تمام رقبه ایلمك ایچون مکاتب
کبی کسب وکار ایلمسنی طلب وتکلیف قلمق معناسنه‌در یقال استسعی العبد اذاکلفه من العمل مایؤدی به عن نفسه
اذاعتق بعضه لیعتق به مابقی بوندن اسم سعایه درکه ذکر اولندی (سعیا) یحیا وزننده ابن امصادر که انبیاء
بنی اسرائیلدن بر پیغمبردر عیسى علیه السلامك ورودو بعثتلرنی تبشیر ایلمشدر شین معجمه ایله ده لغتدر شارح دیر که
معجمه ایله اعرفدر و برموضع آدیدر (السعوة) سینك کسریله والسعواء سینك فتحی وضمیله ساعت معناسنه درکه
وقت وزماندن برجزودر یقال سعوة من اللیل وسعواء ای ساعة وسعوه بی پرده وبی حیا وسلیطه وبدزبان
عورته دینور (الیسعوة) تمره وزننده مومه دینور شمعه معناسنه و بررجل آدیدر (الساعی) برخصوصه والی
ومباشر یاخود برقوم وجماعت اوزره والی اولان آدمه دینور یقال هو ساع على امر او على قوم ای وال ویهود
ونصارانك سرکرده‌لرینه وقوجه باشیلرینه و جماعت باشیلرینه دینور یقال هو ساعی الیهود والنصاری
ای رئیسهم (السعاة) سینك فتحیله تصرف وتقلب معناسنه در یقال مایجدی فیه سعاته ای تصرفه وتقلبه
(سعیه) تمره وزننده دیشی کچینك علمیدر صاغلمغه چاغرلدقده سعی ایلدیکیچون (السعاوى) غرابی وزننده

سهر وسفره صبور ومتحمل آدمه دینور یقال رجل سعاوی ای صبور علی السهر والسفر (الیائی)(الساغیة)
لاغیه وزننده لذیذ وخوشکوار مشروبه دینور یقال شربة ساغیة ای لذیذة شارح دیرکه سایغه دن مقلوبدر
الیائی (السفی) سینک فتحی وفانک سکونیله یل طپراق صاورمق یاخود توز یدوب کوترمك معناسنه در یقال
سفت الریح التراب تسفیه سفیا اذا ذرته او حملته (الاسفاء) همزه نك کسریله سفی معناسنه در یقال اسفت الریح
التراب بمعنی سفته واوك قلچقلری دوکلك معناسنه در یقال اسفت البهمی اذا اسقطت سفاها بونك بابی ازاله
ایچوندر واکین سنبله سنك اوجلری سرتلنوب قلچقلنمق معناسنه در یقال اسفی الزرع اذا خشن اطراف سنبله وطپراق
طاشیمق معناسنه در یقال اسفی فلان اذا نقل التراب وایاغی چابك ورونده قاطر ایدنمك معناسنه در یقال اسفی الرجل
اذا اتخذ بغلة سفواء وطوار زبونلمق معناسنه در یقال اسفت الناقة اذا هزلت وبرآدمه خفیفلك وشلفه لك ایتدرمك
معناسنه در یقال اسفی فلانا اذا حمله علی الطیش والخفة وبرآدمه کوتیلك ایلمك معناسنه در یقال اسفی به اذا اساء به
وسفیه اولمق معناسنه در یقال اسفی الرجل اذا سفه (السافی)(والسفیّ) غنی وزننده صاوریلان طپراغه دینور
وسفی سفیه آدمه دینور (السافیاء) مدّ ایله توزه دینور غبار معناسنه علی قول طپراغی توز یدوب کوترن یله
دینور (السفا) عصا وزننده آتك آلننده اولان پرچمی ازاولمق معناسنه در یقال سفی الفرس سفا من الباب الرابع
اذا خفت ناصیته وسفا طپراغه دینور وزبولغه وآریقلغه دینور یقال به سفا ای هزال واوجلری تیکنلو
اولان شجره دینور سفاة مفردیدر وسفا برکسنه سفیه اولمق معناسنه در یقال سفی الرجل سفا من الباب الرابع
اذا اسفه وال چتلامق معناسنه در یقال سفیت یده اذا تشققت (الاسفی) احمر وزننده آلننك پرچمی آزجه اولان
آته دینور یقال فرس اسفی ای خفیف الناصیة (السفواء) حمراء وزننده چست ورونده قاطره دینور یقال
بغلة سفواء ای سریعة (السفاء) سماء وزننده ناقه نك سودی کسلمکه دینور (السفاء) کساء وزننده دواء
معناسنه در یقال به سفاؤه ای دواؤه (سفیان) سینك حرکات ثلاثیله اسامیٔ رجالدندر (سفیان) سینك کسری
یاخود فتحیله هراة قضاسنده برقریه درکه والدن احمد بن محمد بن اسمعیل بن الصباح السفیانی اکا منسوبدر
(سفوان) فتحاتله بصره ده برموضعدر (المسافاة) مباهاة وزننده بری برینه سفیهانه وضع ومعامله ایلمك معناسنه در
یقال سافاه اذا سافهه وخسته یه مداواة ایلمك معناسنه در یقال سافاه اذا داواه (المسفی) اسم فاعل بنیه سیله
قوغجی یه اطلاق اولنور یقال رجل مسف ای نمام (سفوی) جمزی وزننده برموضعدر (الاستفاء) افتعال وزننده
یوز دوندرمك معناسنه در یقال استفی وجهه اذا اصطرفه الیائی (السقی) سینك فتحی وقافك سکونیله (والتسقیة)
تأدیه وزننده (والاسقاء) همزه نك کسریله صوارمق وصو ایچورمك معناسنه در یقال سقاه سقیا وسقاه
تسقیة واسقاه اسقاء بمعنی بعضلر بونلری فرق ایدوب دیدیلرکه سقی وتسقیه صو ایچورمکه واسقاء صویه دلالت
ایلمکه مخصوصدر تقول سقاه سقیا وسقاه تسقیة وهما بالشفة واسقاه اسقاء اذا دله علی الماء وبعضلر دیدیکه
اسقاء صوارمق معناسنه در تقول اسقی ماشیته وارضه ای سقا هما وعند البعض سقی واسقا برکسیه تناول ایچون
صو تعیین ایلمك معناسنه در یقال سقاه واسقاه اذا جعل له ماء ویقال سقاه الله الغیث ای انزله له ویقال سقی
زید عمرا ای اغتابه یعنی عمروی فصل وغیبت ایلدی بو تعبیر بزم اصطلاحمزده دخی زبانزده در ویقال
اسقاه الله الغیث واسقی زید عمرا ویقال سقی قلبه عداوة علی المجهول ای اشرب وتسقیه برآدمه سقاك الله یاخود
سقیالك دیو دعا ایلمك معناسنه درکه استنزال رحمتدر یقال سقاه ای قال له سقاك الله او سقیالك ویقال فیه
اسقاه واسقاء برآدمه صوطلومی ویرمك یاخود طلوم یاپمق ایچون دری ویرمك معناسنه در یقال اسقاه اذا وهب له
سقاء معمولا او اهابا لیتخذه سقاء (الساقی) صواریجی یه دینور جمعی سقی کلور عتی وزننده وسقاء کلور
رمان وزننده (السقاء) کتان وزننده مبالغه در جمعی سقاؤن در مؤنثی سقاءه درهمزه ایله وسقایه دریا ایله (السقی)
سعی وزننده دمشق ترابنده برموضعدر (السقی) سینك کسریله کند یسیله سقی اولنان صویه دینور
مؤلف بصائرده صودن اولان حصه ایله تفسیر ایلمکله مرجعلری بردر تقول کم سقی ارضك وهو ما یسقی به وصو ایله
صواریلان اکینه دینور مسقوی کبی یقال زرعه سقی ای مستق ومادهٔ علت استسقا اولان صویه دینور که
مستسقی اولانك بطننده مجتمع اولور بونده سینك فتحیله ده لغتدر ویکی طوغان ولدك باشنده بیله چقان بوقفه
دری یه دینورکه ایچنده صاری صو اولور انی شق وطرح ایدرلر وبوصوك تعبیر ایتدکلریدر (المسقوی) میمك
فتحیله بودخی آقار صو ایله صواریلان اکینه دینور کویا که مسق لفظنه منسوبدر یقال زرع مسقوی ای مستق
(الاستسقاء) برآدمك قارننده سقی دیدکلری ذکر اولنان صو ریکله مستسقی اولمق معناسنه در یقال استسقی الرجل

اذا اجتمع فی بطنه السق كتب طبيه ده مشبروحدر كه استسقاء علتی مادهٔ بارده دن اولور انواعی اوجدر بری زقی
و بری طبلی و بريسی لحميدر واستسقاء برآدمدن ايچه جك صوايستمك معناسنه در يقال استسق منه اذاطلب
سقيا ای مايشرب وعمل ايله قوصمق معناسنه در يقال استسق الرجل اذاتقيأ (الاستقاء) افتعال وزننده
بودخی برآدمدن ايچه جك صوايستمك معناسنه در يقال استق منه بمعنی استسق وعمل وتكلفله قوصمق
معناسنه در يقال استق الرجل اذاتقيأ وسمورمك معناسنه در يقال استق الرجل اذاسمن (السقاية)
سينك كسری وضميله (والمسقاة) ميمك فتحی وكسريله صوايچه جك موضعه دينور صواد وچشمه وحوض كبی
وسقايه صوايچه جك قابه دينور مشربه معناسنه (السقاء) كساء وزننده طلومه دينور كه طوقلی قيوندر يسندن
دوز يلور اكاصو وسود قورلر جمعی اسقيه واسقيات واساق كلور (السقيا) بشری وزننده اسمدر صوارمغه
دينور (السقی) غنی وزننده يغمور ينك قطره لری ايری اولان باوده دينور جمعی اسقيه كلور وحصير اوتی
وقوغه لق ديدكلری سازلغه دينور بردی معناسنه وخرما اغاجنه اطلاق اولنور (الساقية) نهر صغيره دينور كه
تړلاو باغچه صواردقلری جدولدر (السقياء) سينك ضميله يمنده بر بلده در ومدينه ايله وادی الصفراء بيننده
بر موضعدر (سقيه) سميه وزننده سلفده مكه ده برقيو آديدر (التسق) تفعل وزننده دوه حوذان ديدكلری
اوتك تازه سنی اوتلامغله سمورمك معناسنه در يقال تسقت الابل الحوذان اذا اكلته رطبا فسمنت عليه وصوانوب
كركی كبی ايچنه سيمكله ايوجه قانمق معناسنه در يقال تسق الشئ اذاقبل السق وتروی الواوی (المساكاة)
مساهاة وزننده بركسيه مطالبه ضمننده تقاضا وتضييق ايلمك معناسنه در يقال ساكاه اذاضيق عليه فی المطالبة
الواوی (السلو) سينك فتحی ولامك سكونيله (والسلو) علو وزننده (والسلوان) سينك ضميله (والسلی)
عتی وزننده برنسنه يی اونودوب آندن قلبی فارغ وآزاده اولمق معناسنه در يقال سلاه وسلاعنه وسليه سلوا وسلوا
وسلوانا وسليا من الباب الاول والرابع اذانسيه يعنی وفرغ وذهل عن ذكره مؤلفك بصائرده بياننه كوره سلو ماده سی
برنسنه نك محبتی كوكلدن زائل اولمق معناسنه موضوعدر پس اونوتمق معنای لازمی اولور (الاسلاء) همزه نك
كسريله برآدمه برنسنه يی اونوتدروب آندن آزاده دل ايلمك معناسنه در يقال اسلاه عنه اذاجعله منسلياعنه و برتجی
جانورلردن مأمون اولمق معناسنه در يقال اسلی القوم اذا امنوا السبع (التسلی) تفعل وزننده اسلاء لفظندن
مطاوعدر متسلی اولمق معناسنه در مثلا غمناك اولان آدمه بعض نصح يا تبشير كونه تلطيف وتطييب ايلمكله
مطمئن القلب اولمق كبی يقال اسلاه عنه فتسلی (السلوة) سينك فتحی وضميله اسمدر برنسنه دن آزاده لكه
وفراغت خاطره دينور (السلوانة) سينك ضميله باله دينور عسل معناسنه ونسوان عربك تسخير ايچون قوللندقلری
بونجغه دينور بونده سينك فتحيله ده لغتدر وشول بونجغه ده دينور كه آنی قوم ايچره دفن ايدوب سياهلندقده
چقاروب صوايله ازدكدنصكره عاشقه ايچورمكله دردعشقندن متسلی اولورلر (السلوی) بلوی وزننده
بودخی باله دينور عسل معناسنه و برقوش آديدر سلواة مفرديدر مترجم ديركه بوقوش تركيده بلوه ديدكلری
قوشدر كه بلدرجينه شبيه اولور بنی اسرائيله سوق وترزيق اولنان بوقوشلردر يك وحشی اولورلر كه بو قطعه ده
تلميح اولنمشدر*من آل اسرائيل علقته*فابلنی بالصد والتيه *قدانزل السلوی علی قلبه*ونزل المن
علی فيه *وسلوی مطلقا قلبی فارغ ومتسلی ايدن شيئه دينور (السلوان) سينك ضميله سلوانه
ديدكلری ذكر اولنان بونجغه دينور بعضلر ديديكه سلوان متسلی اولمق ايچون ايچيلان صويه دينور ياخود
شول طبراغه دينوركه ميتك قبرندن آلنوب صوايله قارشدردقدنصكره عاشقه ايچورلر آنك خاصه سيله
اول بيچاره نك كوكلنده اولان عشق زائل اولور ياخود شول دوايه دينور كه غمكين اولان آدمه ايچورلدكده تفريح
ايدر اوله وسلوان سليم قبيله سی يوردنده بر وادی اسميدر وقدس شريفده برچشمه آديدر كه بك عجيبه در كونده همان
بريا ايكی كره جريان ايدر ناس انكله تبرك ايدرلر (مسليه) محسنه وزننده بر بطن پدر بنك اسميدر ومسليه بن هزان
اصحابندندر (السلی) سمی وزننده ولامك كسريله ده باديه روادی آديدر (الاستلاء) افتعال وزننده طوارسمورمك
معناسنه در يقال استلت الشاة اذاسمنت اليائی (السلا) عصا وزننده شول يوفقه دری يه دينور كه بطن مادرده
ولد آنده تولد ايدر واكثری بيله جه چقار اكرطوغديغی انده يوزندن صيروب النمزايسه ولد هلاك اولور انسانده
ومواشيده اولانه اطلاق اولنور تركيده اش وصوك تعبير ايدرلر جمعی اسلاء كلور ومنه المثل*وقعوا فی سلا جمل
ای امر صعب يعنی برمشكل حاله دوچار اولدقده ضرب اولنور زيرا اركك دوه د اول ذری اولمز وكذا يقال انقطع
السلا فی البطن كما يقال بلغ السكين العظم يعنی بودخی مثلدر برايش نهايت درجه ده دشوار اولدقده ايراد اولنور

وسلا ثغر بدر بلده آدیدر نسبتنده سلاوی دینور وسلا مصدر اولور رجده ذکر اولنان دری پاره لنمق معناسنه در
یقال سلیت الشاة سلا من الباب الرابع اذا انقطع سلاها (السلیا) سکری وزننده قارننده سلا دیدیکی دری پاره لنمش
قیونه دینور (التسلیة) تأدیه وزننده خاتونک یاحیوانک طوغوردقدنصکره صولک تعبیر اولنان مذکور دری بی چکوب
چقرمق معناسنه در یقال سلی المرأة اوالشاة اذا نزع سلاها (الاستلاء) افتعال وزننده عورت یاحیوان
طوغوردقدنصکره صوکنی طشره طرح ایلمک معناسنه در یقال استلت الناقة اذا طرحت سلاها الواوی (السمو)
علو وزننده یوکسلمک معناسنه در یقال سما الشی یسمو سمواً اذا ارتفع و باء حرفیله متعدی اولور یوکسلتمک معناسنه یقال
سما به ای اعلاه ویقال سمالی الشیء ای رفع من بعد فاستبنته یعنی ایراقدن فلان نسنه بکا رفع واشخاص اولنغله آنی
کرکی کبی ادراک ایلدم وسمو شکاره چقمق معناسنه در یقال سما القوم اذا خرجوا للصید (الاسماء) همزه نک کسریله
یوکسلتمک معناسنه در یقال اسماه اذا اعلاه واسم وضع ایلمک معناسنه در یقال اسماه ایاه واسمی به اذا جعلته
اسماله (السماة) قضاة وزننده شکاره چقان صیادلره دینور صفت غالبه در سامی مفردیدر السماوة سینک
فتحیله ارکک دیشی اوروه آشمق معناسنه در یقال سما الفحل سماوة اذا تطاول علی شوله وسماوة البیت اوک چارداغته
وشروانته دینور و برنسنه نک شخص وقالبنه دینور تقول رأیت سماوته ای شخصه وسماوه کوفه ایله شام بیننده
برموضعدر و بو عواصمدن دکلدر جوهری عواصمدن دیمکله وهم ایلدی شارح دیرکه بر سماوه دخی واردر که
عواصمدندر (السماء) سینک فتحیله معلومدر که کوکه دینور فارسیده آسمان درلر مؤنثدر ومذکر اولور شارح دیرکه
نخل وشجر وسماء وارض کبی اسم جنس واسم جنس مجراسنه جاری اولان کلمه لرکه واحدو جمعه اطلاق اولنور
تذکیروتأنیثلری جائزدر وسماء هرنسنه نک سقفنه اطلاق اولنور تقول اصلح سماء بیتک ای سقفه کذلک رواق بیته
اطلاق اولنور و برفرس آدیدر واتک صرتنه اطلاق اولنور یقال فرس رفیع السماء ای الظهر و بلوده اطلاق اولنور
یقال امطرت السماء ای السحاب ویغموره علی قول جید وشاملنه اطلاق اولنور جمعی اسمیه وسموات وسمی کلور
عتی وزننده وسما کلور سینک کسریله والفک قصریله (ماء السماء) ملوک عراقدن بنوماء السماء دیدکلری
جماعتک والده لری اسمیدر که نعمانک والده سی اوله جقدر بورمتک بوندن غیری اسمی بوقدر بعضلر ماویه اسمی
وماء السماء لقبیدر دیمکله مؤلف سلب ایلدی بغایت دلبر وصافی منظر اولمغله اطلاق ایتمشلر ایدی (المسماة)
میمک کسریله چوربه دینور که اباغه کیلور (الاستماء) افتعال وزننده صیاد ایاغنه چورب کیمک علی قول
آهو صیدینه چقمقله حرارضدن اباغنی وقایه ایچون بر آدمدن چورب استعاره ایلمک معناسنه در یقال استمی الصائد
اذا لبس المسماة اواستعارها الصید الظباء فی الحر وآهو صیدینک هنکامی اولمیان سهیل یلدزی طلوعی وقتنده
آهو صیدینه چقمق معناسنه در یقال استمی الصائد الظباء اذا طلبها فی غیرانها عند مطلع سهیل و برادمک
زیارتنه قصد وتوجه ایلمک علی قول برکسنه دن خبرنشانه لری تفرس ایلمک معناسنه در تقول استمیته اذا تعمدته
بالزیارة اوتوسمت فیه الخیر (الاسم) همزه نک کسری وضمیله (والسم) (والسما) سینلرک حرکات ثلاثی والفک قصریله که
مجموعی سکز لغتدر برنسنه نک علامت ونشانه سنه دینور علو معناسندن مأخوذدر یقال اسمه کذا وسمه وسماه ای علامته
وجوهر وعرضدن هرنسنه نک ازاسنه موضوع اولان لفظه دینور یکدیکردن فصل وتمییز ایچون فارسیده نام وترکیده
آد تعبیر اولنور جمعی اسماء واسماوات وجمع الجمعی اسامی کلور بابک اثباتی ونقصیله شارح دیرکه بونلرک اصللری
سمو ایدی که علو معناسنه در مؤلفک علامتله تفسیری بنه علو معناسندن مأخوذدر و بصریون وکوفیون بینلرنده
اولان اختلاف معلومدر (التسمیة) تأدیه وزننده برشیئه اسم وضع ایلمک معناسنه در یقال سماه فلانا وسمی به
اذا جعله اسماله (السمو) سینک فتحیله بودخی آدقومق معناسنه در یقال سماه اباه وسمی به یسمو سمواً بمعنی سماه
والاول یعنی سماه بالتخفیف عن ثعلب لم یحکه غیره (السمی) غنی وزننده همنام معناسنه در که اداش تعبیر اولنور
یقال هو سمیک وهو من اسمه اسمک ومانند ونظیره اطلاق اولنور یقال هو سمیه ای نظیره (التسمی) تفعل وزننده
براد ایله آدلنمق معناسنه در یقال سماه بکذا فتسمی به و برکسنه یاخود برقبیله یه منتسب اولمق معناسنه در یقال
تسمی بالقوم والیهم اذا انتسب بهم (المساماة) مباهاة وزننده علوشان جهتیله مفاخره ایلمک معناسنه در یقال
ساماه اذا فاخره و یارشمق معناسنه در یقال ساماه اذا باراه (التسامی) تفاعل وزننده بری برلریله یارشمق معناسنه در
یقال تساموا اذا تباروا (السما) هدی وزننده بر آدمک خیر وجمیله جهتیله اولان نام وآوازه وشهرتنه دینور یقال
شاع سماه ای صوته فی الخیر (سمیه) سینک ضمیله برجبل آدیدر وعمار بن یاسر حضرتلرینک والده لری اسمیدر
رضی الله عنهما الیائی (سمی) سینک ضمیله بروادی یاخود بر بلده آدیدر ابن جنی دیدیکه کلام عربده بوندن غیری

ضمی لفظنك استعمالی معلوم دکلدر الیانی (السنا) عصا وزننده شمشکك آیدنلغنه و پارلدیسنه دینور تقول
رایت سنا البرق ای ضوءه و رجنس نبات اسمیدر که صفراء وسوداء وبلغمی مسهلدر سناء دخی دینور مدایله بو نبات
سناء مکی دیدکلری نباتدر که مبهل معر وفدر و برنوعی دخی واردر که روم دیارنده نابت اولمغله سناء رومی دیرلر
وسنا برچسنید حر ولباس آدیدر وبجد اوکه سنده بروادی آدیدر وسنابنت اسماء بن الصلت کرجه امهات المؤمنین
رشته سنه کشیده اولوب لکن قبل الدخول وفات ایلدی (السناء) عطاء وزننده یوکسلمك معناسنه در یقال سنی الشیء
سناء من الباب الرابع اذا صار ذا سناء و یقال به سناء ای رفعة (ایدمر السنائی) برشاعر محسن در متأخریندندر و بو فرس
شاعرلرندن سنائی دیدکلری شاعرلدن غیریدر واحمد بن ابی بکر السنوی حرکاتله محدثندر و بو عصوی وزننده در
(الاسناء) همزه نك کسریله یوقری قالدرمق و یوکسلتمك معناسنه در یقال اسناه اذا رفعه و شمشکك شعاعی خانه دن
ایچری یه کیرمك یاخود یراوزره دوشمك یاخود سحاب ایچره یوریوب اوینامق معناسنه در یقال اسنی البرق اذا دخل
سناه البیت اووقع علی الارض اوطار فی السحاب و برسنه بر یرده مکث ایلمك معناسنه در یقال اسنی القوم اذا البثوا سنة
یعنی فی موضع (التسنیة) تأدیة وزننده برنسنه یی قولایلیوب فتح ایلمك معناسنه در یقال سناه اذا سهله وفتحه
(المساناة) مباهاة وزننده برکسه ایله مدارا وحسن زندکانی ایلمکله خشنود ایلمك معناسنه در یقال ساناه اذا راضاه وداراه
وحسن معاشرته (التسنی) تفعل وزننده بوزلمق معناسنه در یقال تسنی الشیء اذا تغیر شارح دیرکه بعضلر بو معناده اصلی
تسنن اولمغه ذاهبدرکه نون ثانیه یایه قلب اولنمشدر وتسنی برکسنه امورنده سهولت بولمق معناسنه درکه سهولتله
حصولپذیر اولمقدن عبارتدر یقال تسنی زید اذا تسهل فی اموره و یوکسکه چقمق معناسنه در یقال تسنی الرجل
اذا رقی رقیة و برآدمی کوجله خشنود ایلمك معناسنه در یقال تسنی فلانا اذا ترضاه وارکك دیشی یه آشمق معناسنه در
یقال تسنی البعیر الناقة اذا تسداها البضر بها (المسناة) میمك ضمی ونونك تشدیدیله صو بندینه دینور که سد
تعبیر اولنور یقال عقد وامسناة للماء ای عرما ترفیع معناسندن مأخوذدر (السانیة) ادواتیله برابر اولوه رق بیوك
قوغه یه دینور وصو چکمك ایچون دولابه قوشیلان ناقه یه دینور (السنو) سینك فتحیله (والسناوة) سماحه وزننده
دولابه قوشیلان ناقه ترلا صوارمق معناسنه در یقال سنت السانیة تسنو سنوا وسناوة اذا سقت الارض
وآتشك شعله سی یوکسلمك معناسنه در یقال سنت النار اذا علی ضوءها و شمشك چاقمق معناسنه در یقال
سنا البرق اذا اضاء وقیودن صو چکمك معناسنه در یقال القوم یسنون لانفسهم اذا استقوا وآچمق معناسنه در یقال
سنوت الباب ای فتحته (المسنوة) (والمسنیة) مبلرك فتحیله سانیه ایله سقی اولنان ارضه دینور ثانیده واو یایه مقلوبدر (السنایة)
کتابه وزننده برنسنه نك کوتریسنه دینور یقال اخذه بسنایته ای کله (السنة) سینك ونونك فتحیله دینور که
فارسیده سال دیرلر یقال مضت سنة ای عام شارح دیرکه مؤلف بونی هاء بابنده دخی ذکر ایلدی زیرا بعضلر هائی
و بعضلر یائی و بعضلر واوی اولمسنه ذاهبلردر هائی اولدیغنه کوره اصلی سنهه درکه جبهه وزننده در هاء
حذف اولنمشدر زیرا عرب بلرسنهت النخلة دیرلر خرما اغاجی اسکیوب اوزرندن زمان مرور ایلسنه و یائی اولدیغنه کوره
سانیه ماده سندن ماخوذ اولور که دولابه قیو چوره سنده دونه رك صو چکن ناقه یه دینور یل دخی دائر اولمغله
اطلاق اولندی یاخود رفعت معناسندن مأخوذدر مخلوق اوزره دائر اولدیغنه مبنی در و واوی اولدیغنه کوره
عنقریب مذکوردر (الاسنات) اکرام وزننده ناس قیتلغه اوغرامق معناسنه در زیرا قیتلغه سنه اطلاق اولنور
یقال استنوا اذا اصابتهم الجدوبة فرقی ایچون واو تایه منقلب اولدی (السنی) سینك فتحی و نونك سکونیله سنوکبی
آچمق معناسنه در تقول سنیت الباب سنیا اذا فتحته پس واوی و یائی اولور (السنایا) سینك فتحی وقصر ایله
شریف ورفیع البنیان آدمه دینور و بو مفرددر یقال رجل سنایا ای شریف (اسنا) همزهٔ مکسوره ایله که صعید ده
بر بلده در نون بابنده ذکر اولندی الواوی (السنة) فتحتنله یله دینور عام معناسنه جمعی سنون کلور سینك
کسریله وسنوات کلور فتحاتله وسنهات کلور هایله نته که آنفاً خذلری بیان اولندی وسنه قورا قلغه وقیتلغه
اطلاق اولنور یقال اصابتهم سنة ای قحط وجدب وقوراق یره دینور ارض مجدبه معناسنه جمعی سنون کلور
(الاسنات) اکرام وزننده قیتلغه وقوراقلغه دوشمك معناسنه در یقال استنوا اذا اصابتهم الجدوبة (المساناة)
مباهاة وزننده (والسناء) قتال وزننده یللق ایله معامله ایلمك معناسنه در یقال ساناه مساناة وسناء اذا استأجره
للسنة (السنواء) حمراء وزننده شدتلو ومحنتلو سنه یه وصف اولور یقال سنة سنواء ای شدیدة (السنا) عصا
وزننده برنباتدر نته که یائیده ذکر اولندی الواوی (السواء) سینك فتحی والفك مدیله اسمدر عدل وداد معناسنه در
قال الشارح ومنه قوله تعالی فانبذ الیهم علی سواء ای عدل من الحکم ووسط معناسنه در یقال مکان سواء

ای وسط بین الحدّین وغیر معناسنه در یقال جاؤا سواء فلان ای غیره وهر طرفی برابر دوز ومستوی معناسنه در یقال مکان سواء ای مستو وثوب سواء ای مستو عرضه وطوله شارح دیرکه سواء کلمه سی فی الاصل مصدردر بعده وصف وظرف اوله رق استعمال اولندی وسواء الجبل طاغك ذروه سنه اطلاق اولنور یقال قعد فی سواء الجبل ای ذروته وسواء النهار کوندزك تمام نصفی زمانندن عبارتدر تقول لقیته سواء النهار ای منتصفه و برموضع آدیدر و یمنده صبر نام طاغك باشنده بر پلانقه آدیدر وسواء بن الحارث وسواء بن خالد صحابیلردر وسواء مثل ومانند معناسنه در جمعی اسواء کلور وسواسیه وسواسی وسواسوه کلور سین اولیلرك فتحی وثانیه لرك کسریله شارح دیرکه بونلر نوادردندر و بعضلر بونلرك اسم جمع اولملرینه ذاهب اولدیلر انتهی وکاه اولورکه سواء کلمه سی ایکی نسنه نك وجودنی اقتضاء وطلب ایدر بینلرنده استواء حالتنی تحقیق وبیان ایچون ومنه یقال سواء زید وعمرو ای ذوسواء بورادهسواء کلمه سی ذوسواء ایله ماوّل اوله رق مقدم خبردر نتهکه عدل زید وعمرو دیرلر ذوعدل معناسنه و بو اعتبار سواء وعدل کلمه لرینك مصدریتلرینه مبنی در زیرا مصدرلرك مابعدنده فاعل مرفوعی ذکر اولنمزمکر وجه مذکور اوزره حذف واضمار ایله موصوفیت اوزره جاری اوله وتقول مررت برجل سواء والعدم کما سیذکر (لیلة السواء) آیك اون دردنجی یاخود اون اوچنجی کیجه سنه اطلاق اولنور زیرا آی اول کیجه لرده مستوی اولور (السوی) سینك کسری وضمی والفك قصریله بونلرده سواء کبی عدل ووسط وغیر معنالرینه در و برابر ومستوی معناسنه در سواء کبی ومنه یقال مررت برجل سواء کما ذکر وسواء بکسر السین والمدّ وسوی بالکسر وسوی بالضمّ والعدم ای مستو وجوده وعدمه شارح دیرکه بونلر مصدریت اوزره منصوبلردر استواء هو وعدمه سبکنده در وصفت اولمق اوزره مرفوع اولورلر که مستوٍ و یلنده اولورلر انتهی وقوله تعالی لانخلفه نحن ولا انت مکاناسوی الایه قرئ بالکسر والضمّ ای معلما وتقدیره ذامعلم یعنی میعاد مز جمله یه معلوم اوله جق علامتله معلم اولان برمکان اولسون که آنده بزم ساحرلرمز ایله جمع اوله سز شارح دیرکه کویا که جمله بیننده مستوی اولمش اولور وراغب مستوطرفاه عبارتیله تفسیر ایلدی وکشاف منصفا بیننا و بینك عبارتیله بیان ایلدیکه ایکی طرفك مسافه سنه نصف ووسط اولان مکان اولورکه طرفینه بعد وقرب جهتیله متفاوت اولمیه (الاستواء) افتعال وزننده ایکی نسنه بری برینه مماثل اولمق معناسنه درکه کمیتده یا کیفیتده برابر اولمقدن عبارتدر یقال استویا اذا تماثلا واعتدال معناسنه درکه برطرفده تفاوت اولمیوب مستقیم اولمقدن عبارتدر یقال استوی الشیء اذا اعتدل و برآدمك جوانلغی کماله وارمق معناسنه درکه تمام یکیت اولمقدن عبارتدر یاخود قرق یاشنه واروب قرارنی بولمق معناسنه در یقال استوی الرجل اذا بلغ اشدّه او اربعین سنة وقوله تعالی ثمّ استوی الی السماء ای صعد او عمد الیها او قصد او اقبل علیها او استولی یعنی الی کلمه سیله صله لنورسه معانیٔ مذکوره یه دلالت ایدر ایمدی معنای شریف بودرکه حق جلّ وعلی ارضی خلق ایلدکدنصکره امر عالیسی تسویهٔ سماء خصوصنه صعود ایلدی یاخود ارادهٔ علیه سی آنك تسویه وتدبیرینه تعلق ایلدی یاخود ارالقده سائر تکوین تخلل ایلمیوب طوغری آنك تسویه وتنظیمنه قصد ومباشرت ایلدی یاخود آنك تسویه سنه توجه ایلدی یاخود اکا مستولی ومتصرف اولدی مؤلف بصائرده دیدیکه استواء ماده سی الی ایله صله لنورسه برنسنه یه بالذات یاخود بالتدبیر منتهی اولمق معناسنی اقتضا ایدر آیت مرقومه شقّ ثانیدندر وکشافك بیاننه کوره مجاز بمرتبتین اوزره مرتب استعاره اولور وثمّ کلمه سی تراخی فی الرتبه معناسنه در انتهی وتقول العرب استوت به الارض ای هلك فیها بوراده باء علی یاخود مع معناسنه در بونك مآلی اصطلاحمزده خاکله یکسان اولدی تعبیرینه اقربدر (التساوی) تفاعل وزننده بودخی بری برینه مماثل اولمق معناسنه درکه بس برابر اولمق تعبیر اولنور یقال تساویا اذا تماثلا (التسویة) تفعله وزننده ایکی نسنه یی بری برینه برابر ایلمك معناسنه در تقول سوّیته به وسوّیت بینهما اذا عدلت و برنسنه یی دوز وهموار ایلمك معناسنه درکه دوزلتمك تعبیر اولنور ومنه یقال سوّیت علیه الارض علی المجهول اذا هلك فیها و برشیئی طوغرلتمق معناسنه در یقال سوّاه اذا جعله سویّا (المساواة) مباهاة وزننده برنسنه یی برنسنه یه برابرلشدرمك معناسنه در تقول ساویته به وساویت بینهما بمعنی سوّیت و برنسنه برنسنه یه کمیتده یا کیفیتده معادل اولمق معناسنه در یقال هو لایساوی شیئا ای لایعادله بو معنادن اصطلاحمزده شو برشیء دکز ایله تعبیر اولنور مثلا هذا لایساوی درهما دیرلر شونك قیمتی براقچه یه معادل اولمز که براقچه یی دکز دیمکدر وقولهم لایسوی کیرضی قلیل یعنی لغت قلیله ده ثلاثی اوله رق باب رابعدن دخی بو معناده وارد اولدی (الاسواء) همزه نك کسریله بودخی برشیئی آخره معادل ایلمك معناسنه در تقول اسویته به بمعنی سوّیته به و برنسنه یی دوز وطوغری قلمق وطوغرلتمق

معناسنه در یقال اسواه اذا جعله سویا و برکسه خلق وطبیعتده پدرینه چکمك معناسنه در یقال اسوی فلان اذا کان خلقه
وخلق والده سواء وحدثلك معناسنه مستعملدر یقال اسوی الرجل اذا احدث وخوار وذلیل اولمق معناسنه در یقال
اسوی الرجل اذا اخزی وذکری تماما فرجه صوقمق معناسنه در یقال اسوی فی المرأة اذا اوعب شارح دیر که بو اوخ معنا
مهموز اولان سوءدن متصرفدر و برنسنه یی غفلت سبیله ترك واسقاط ایلمك معناسنه در یقال اسوی حرفا من القرآن
ای اسقط وترك واغفل (السواآن) سینك فتحیله سواء کلمه سنك تثنیه سیدر جمعی اسواء کلور ایکیسی بس برابرلردر
دیمکدر یقال هما سواآن ای مثلان (السیّ) سینك کسریله بودخی مثل ومساوی معناسنه در تثنیه سی سیان در یقال
ماهو بسیّ لك ای مثلا وهما سیان ای مثلان جمعی اسواء کلور ویقال لیست المرأة لك بسی وماهن لك باسواء ای بمثل
ولا امثال بونك اصلی سوی ایدی واو یایه ابدال اولندی وسیّ دوز وهر طرفی برابر نسنه یه دینور یقال مکان سیّ ای مستو
یعنی طرفاها فی المسافة ودوز اوه یه اطلاق اولنور فلاة معناسنه و برموضع آدیدر وتقول العرب وقع فی سیّ رأسه
وفی سواء رأسه بفتح السین فی الاخیر وکسرها ای حکمه من الخیر اوفی قدر مایضمر به رأسه اوفی عدد شعره مؤلف
بو مثلی سنّ ماده سنده وقع فی سن رأسه ای عدد شعره من الخیر اوفیما شاء واحتکم عبارتیله ده ذکر ایلمشیدی شارح دیر که
مستقصاده ایکی وجهله محرردر فی سن رأسه عبارتنه کوره کثیر وواسع معناسنه مستعمل اولان سنّ لفظندن مصوغدر
لانهم یقولون وجد فلان کلأ سنا ای کثیرا واسعا وفی سیّ رأسه وسواء رأسه عبارتنه کوره برابر ومماثل معناسندن
مسبوکدر خلاصه سی باشی برابرنجه نعمت ورفاه شامله یه مالك وآنده دلخواهی اوزره متصرف اولدی دیمکدر
یاخود بردن باشی بوری یه جك قدر نعمت واسعه یه نائل اولدی دیمکدر که سرتاپا نعمته مستغرق اولدی تعبیر اولنور
یاخود باشنك قیللری عددینه مساوی نعمته فائز اولدی دیمکدر که کثرتدن کنایه در (لاسیما) سینك کسری و یای
مشدده نك نصبیله که جاء نی القوم لاسیما زید قولنده واقعدر لامثل زید کبیدر ماء کلمه سی لغو وزائددر ومابعدنده کی
زید لفظنك رفعی جائزدر دع ما زید قولنده کی کبی وگاه اولور که یایی تخفیف ایدوب لاسیما دیرلر ولاسیّ لما فلان
ولاسیك مافلان ولاسیة فلان ولاسیك اذا فعلت ذاك ولاسیّ لمن فعل ذلك دخی دیرلر شارح دیر که لاء کلمه سی نفی
جنس ایچوندر سیّ کلمه سی اسمیدر و بو ترکیب استثناء موقعنده مستعملدر یعنی مابعدنی ماقبلنه ترجیح ایچون مسبوق
اولمغله مساواتدن تفضیله اخراج اولنمش کبی اولور آنذن لسانمزده خصوصا ایله تعبیر اولنور مثلا تستحب الصدقة
فی شهر رمضان لاسیما فی العشر الاواخر دیدکده اعطاء صدقه نك عشر اواخرده استحبابی آکد وافضل اولدیغی مطلب
متبین اولور پس ماقبلنه مساواتدن مخرج اولور بو تقدیرجه حرف نفی سز استعمال اولنمز ومابعدنده کلان اسمك
اعرابنده جرّ ومطلقا رفع ونکره اولورسه نصب حالاتی جائزدر جرّ حالتنده ماء کلمه سی زائد اعتبار اولنوب سیّ
کلمه سی مابعدینه مضاف قلنور نته که ایما الاجلین قول شریفنده ماء زائده در ورفع حالتنده ماء موصوله یاخود
موصوفه اعتبار واسم مزبوره برمبتداء تقدیرا اولنور مثلا لاسیما یوم ترکیبی لامثل الذی هو یوم یاخود لامثل شیء هو
یوم تقدیرنده اولور ونصب حالتنده تمیز یت اوزره منصوبدر سائر تراکیب مسروده بوندن استنباط اولنور وتفصیلی
مغنی اللبیبده مشروحدر (السوی) غنی وزننده دوز وطوغری نسنه یه دینور وطرفینی مساوی مکانه دینور
سیّ کبی یقال مکان سوی وسیّ ای مستو یعنی طرفاه فی المسافة (التسوّی) تفعل وزننده دوزلنمك و برابرلنمك
معنالرینه در ومنه یقال تسوّت به الارض ای هلك کما یقال استوت به الارض باء حرفی علی یاخود مع معناسنه در
(السویّة) غنیه وزننده برابرلك استواء موقعنده مستعملدر یقال هم علی سویة ای استواء بوراده سویه مقدر
موصوفه وصفدر خصلة وقسمة وهیئة کبی برمناسب موصوف مقدردر وسویه بارکیر سمرینه شبیه برنسنه درکه
اکا جواری وفقراء مقوله سی راکب اولور علی قول تمام اوتنك قیتقلریله طوقلمش مندره دینور که دابه نك صرتنه
پالان کبی وضع ایدوب اوزرینه بنرلر (ابو سویه) صحابیدر وعبید بن سویة بن ابی سویة الانصاری که انصاردن
برینك معتقیدر وعبد الملك بن ابی سویه سهل بن خلیفه وحماد بن شاکر بن سوّیه که امام بخاریدن صحیح بخاری
راویسیدر محدثلردر (سویّه) عمرویه وزننده اسامیدندر محمد بن علی بن محمد بن سیویه المؤدب وعلی بن احمد
بن محمد بن سیویه محدثلردر (السویّة) سمیه وزننده برخاتون آدیدر (السوی) عصا وزننده طوغری وقصد
معناسنه در تقول قصدت قصده (السایة) تسویه ماده سندن فعله درکه اصلی سویه ایدی
طوغرلمش ودوزلنمش یوله دینور و برآدمی فریفته ومفتون ایلمك ایچون تسویه وتنظیم اولنمش سوزه اطلاق اولنور
تقول ضرب لی سایة ای هیأ لی کلمة وسایه مکه قضاسنده برقریه یاخود بین الحرمین بروادی اسمیدر (ساوه) عجمده
برشهر معروفدر (السوی) هدی وزننده سواء کلمه سندن فعلی در حبلی وزننده ومنه قوله تعالی من اصحاب

الصراط السوی وهو فعلی من السواء وعلی تلیین السوءی والابدال قول اوله کوره سوءی کلمه سندن که سیئه
معناسنه در مخفف اولور الواوی (السهو) لهو وزننده (والسهوّ) علوّ وزننده بر آدمك قلبی بشقه یره کتمکله
برخصوصی غفلت ایدوب اونتمق معناسنه در یقال سهافی الامر یسهو سهوا وسهوّا اذا نسیه وغفل عنه وذهب
قلبه الی غیره شارح دیر که سهو فی حرفیله صله لنورسه عن غیر علم ترك وعن ایله صله لنورسه عن علم ترك معناسنه در
وتقول العرب حملت المرأة سهوا ای حبلت علی حیض کویا که آنده وصف غالب اولمشدر وسهو سکون وملایمت
معناسنه در ومنه تقول افعله سهوا رهوا ای عفوا بلا تقاض و یقال مال لایسهی ولاینهی ای لاتبلغ غایته یعنی
کثرت ووفرتندن نهایتنه بالغ اولنمز درجه سنده در و بو سکون وآرام معناسندن ماخوذ در وسهو سهل وملایم آدمه
وایشه دینور یقال رجل سهو وامر سهو ای سهل وخوشکوار صویه اطلاق اولنور یقال ماء سهو ای زلال و یواش
وملایم ارکك دوه یه دینور مؤنثی سهوه در یقال جمل سهو وناقة سهوة ای وطیء (السهاوة) سماحه وزننده
دوه رام وملایم وخوب روش اولمق معناسنه در یقال سهو البعیر سهاوة من الباب الخامس اذا کان سهوا (السهوة)
سینك فتحیله سهوك مؤنثیدر که ذکر اولندی وکاده تعبیر اولنان ملایم یایه دینور یقال قوس سهوة ای مؤاتیة وقیایه
دینور صخره معناسنه وصفه وایوانه علی قول ایکی اوطه ارالغنده اولان کیلاره یاخزینه اوطه سنه دینور یاخود رف
ومصندره وشروان مقوله سنه دینور که اکا بعض حوایج وضع اولنور یاخود کوچك خزینه اوطه سی شکلنده
اوطه یه دینور یاخود درت یا اوج اغاجلردن چاتمه تخته پوشه دینور که اوزرینه امتعهٔ بیت مقوله سی نسنه لر وضع
اولنور وکندوج اسمیدر که طشره دیارلرده صرپون و پتك تعبیر ایتدکلری بیوك ظرفدر فیچی ومابخنه طرزنده
اولور تخته انباره دخی دینور واوطه نك باجه سنه و پنجره سنه دینور وعروسك جهاز او بنه یاخود اول شکلده
اولان اوه دینور وحولوی خانه اوکنه چکیلان ستره یه دینور جمعلری سهاء کلور سینك کسریله و بر بر زمینده
بر بلده آدیدر و بر موضع آدیدر (الساهی) (والسهوان) سکران وزننده اسم فاعللردر سهو ایدیجی آدمه دینور
ثانیه ابلغدر که اونوتغان کسه دیمکدر وسهوان وسهی سینك کسریله وضمیله وسهی سمیّ وزننده بر موضع آدیدر
(سهیه) سمیه وزننده اسمادندر ارطأة بن سهیه فارس وشاعردر (الاسهاء) همزه نك فتحیله الوان معناسنه در که
کونا کون دیمکدر مفردی یوقدر (الاسهاء) همزه نك کسریله سهوه دیدکلری ذکر اولنان اوطه یاپمق معناسنه در
یقال سهی الرجل اذا بنی السهوة (السهواء) صحراء وزننده بر قصر اغلك آدیدر و کیجه دن بر ساعته دینور یقال
مضت سهواء من اللیل ای ساعة (المساهاة) مباهاة وزننده الفت ومعاشرتده پك استقصا ایلیوب مسامحه
وملایمتله معامله ایلمك معناسنه در یقال ساهاه فی العشرة ای ترك الاستقصاء یعنی خالقه وساهله (السهاء)
سینك ضمیله بنات نعش صغری ایچره بر کوکب خفی اسمیدر نته که قود ماده سنده بیان اولندی الیائی (السیة)
سینك کسری ویای مخففه نك فتحیله یایك ایکی باشلرنده اولان اکری یره دینور که کوشهٔ کمان تعبیر اولنور جمعی
سیات کلور شارح دیر که بونك آخرنده اولان هاء واودن عوضدر مجبدر که مؤلف بونی یائی علامتیله معلم ایلدی
(لاسیما) سوی ماده سنده ذکر اولندی زیرا واو یدر مؤلف بونکله جوهری یه حرف انداز تعریض اولمشدر

ش

فصل الشین المعجمة الواوی (الشأو) شینك فتحی وهمزه نك سکونیله سبق وتقدم ایلمك معناسنه در
تقول شأوت القوم شأوا اذا سبقتهم وامد وغایت معناسنه در یقال بعید الشأو ای الامد والغایة وناقه نك
بولارینه دینور وقیغنه دینور بعر الناقه معناسنه وقازیلان قیودن طپراق چکوب چقرمق معناسنه در یقال
شأوت من البئر شأوا اذا نزعت منها التراب وقیودن چقان طپراغه ده اطلاق اولنور یقال نزع من البئر شأوا کثیرا
(ای ترابا) وزنبیله دینور یقال نقل التراب بالشأو ای الزنبیل (المشأة) مسحاة وزننده بودخی زنبیله دینور قیودن آنکله
طپراق اخراج اولندیغیچون (التشائی) تفاعل وزننده ایراقلشمق معناسنه در یقال تشاءی مابینهما اذا تباعد
وتارمار اولمق معناسنه در یقال تشاءی القوم اذا تفرقوا (المشاءاة) مباهاة وزننده برکسه ایله مسابقه ایلمك علی قول
سبق ایلمك معناسنه در که واحد ایچون اولور یقال شاءاه ای سابقه اوسبقه (الاشتاء) افتعال وزننده استماع
معناسنه در یقال اشتأی الرجل اذا استمع وسبق ایلمك معناسنه در یقال اشتأه اذا سبقه الواوی (الشبو)
شینك فتحی و بانك سکونیله یوکسك اولمق معناسنه در یقال شبا الشیء شبوا اذا علا و بکربوزلدقدنصکره
یرینه کلوب روشن اولمق معناسنه در یقال شبا وجهه اذا اضاء بعد تغیر وآت شاخلنمق معناسنه در یقال
شبا الفرس اذا قام علی رجلیه وآتش یاقمق معناسنه در یقال شبا النار اذا اوقدها (الشباة) حصاة وزننده
هنوز طوغمش عقربه دینور علی قول صاری عقربه دینور یقال کانه شباة وهی العقرب ساعة تولد اوعقرب

صفراء ودبزكه كريلورا ولان كسكين آته دينور وشاخلنور اولان آته دينور وعقربك نشترينه دينوركه آنكله چالار وهرشيئك كسكين اوجه وكنارينه دينور يقال كانه شباة السنان اى حدته وشباة النعل آياق قابنك بورنلرينك اوجنه دينور جمعى شبا كلور حصاكبى وشبوات كلور فتحاتله الاشباء همزه نك كسريله وبردك معناسنه در يقال اشباه اذا اعطاه وبركسه‌يى اسركيوب مهر باللق ايلمك معناسنه در يقال اشباه اذا اشبله اى اشفق وبرآدمك رشيد وعاقل اوغلى اولمق معناسنه در يقال اشبى الرجل اذا ولدله ولدكبس ودفع ايلمك معناسنه در يقال اشباه اذا دفعه وبرآدمى برقيويه ياخود بركريهه يه القا ايلمك معناسنه در يقال اشبى فلانا اذا القاه فى بئر اومكروه وبرآدمه اعزاز وتكريم ايلمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال اشبى فلانا اذا اكرمه واعزه وآغاج بويلنوب تاب وطراوتله دالرى كور وبرى برينه صارمشق اولمق معناسنه در يقال اشبى الشجر اذا طال والتف نعمة وبر آدمك اولادى كنديسنه چكوب بكزه مك معناسنه در يقال اشبى زيدا اولاده اذا اشبهوه (المشبى) اسم مفعول بنيه‌سيله (والمشبى) اسم فاعل بنيه‌سيله رشيد وزيرك ولد صاحبى آدمه دينور يقال رجل مشبى ومشب اذا ولدله ولدكبس (الشبا) عصا وزننده يوصونه دينور طحلب معناسنه ومدينه ده بر وادى آديدر (شبوه) تمره وزننده عقربك ايكنه‌سنه دينور معرفه وغير منصرف در وحرف تعريف دخى داخل اولور وبرقبيله پدرينك آديدر وباديه ده برموضع ويمنده برحصار آديدر ومأرب ايله حضرموت بيننده بربلده آديدر كه لحج نام بلده‌يه قريبدر الواوى (الشتاء) كساء وزننده (والشاتاة) فصول اربعه دن قيش فصلنه دينور وشتاء كلمه‌سى شتوه لفظنك جمعيدر كلبه وكلاب كبى على قول ايكيسى دخى مفرددر جمعلرى شتى كلور عتى وزننده واشتيه كلور ابنيه وزننده وشتاء طلوبه دينور كه كوكدن ياغار وقتيلغه وقوراقلغه دينور (المشتاء) (والمشتاة) ميملرك فتحيله اسم مكانلردر قيش اوطه‌سنه وقشلاغه دينور شارح ديركه بونلر اسم زمان ومصدر ميمى دخى اولور (الشتوى) شينك فتحى وتانك سكونيله (والشتوى) فتحتينله اسم منسوبلردر يقال مكان شتوى وشتوى اى منسوب الى الشتاء وشتوى فتحتينله خاصة قيش يغمورينه دينوركه شتى دخى دينور غنى وزننده يقال كثر الشتوى والشتى اى مطر الشتاء (الشتو) شينك فتحيله بريرده قيشلامق معناسنه در يقال شتا بالبلد يشتو شتوا اذا اقام به شتاء وخاصة قيش ايامنده قوراقلغه اوغرامق معناسنه در يقال شتا القوم اذا اجدبوا فى الشتاء وقيش يك صوغوق اولمق معناسنه در يقال شتا الشتاء اذا برد (التشتية) تأديه وزننده (والتشتى) تفعل وزننده بونلرده بريرده قشلمق معناسنه در يقال شتى بالبلد وتشتى اذا اقام به شتاء (الاشتاء) اعطاء وزننده بودخى قيش موسمنده قوراقلغه دوشمك معناسنه در يقال اشتى القوم اذا اجدبوا فى الشتاء وقيشه كيرمك معناسنه در يقال اشتى القوم اذا دخلوا فى الشتاء (الشاتى) قيشلو كونه دينور يقال يوم شات وغداة شاتية اى ذو شتاء (المشاتاة) مباهاة وزننده قيش ايامى قوليله معامله ايلمك معناسنه در يقال شاتاه اذا عامله شتاء (الشتا) عصا وزننده سرد وخشونتلو يره دينور ودره‌نك كوكسنه دينور الواوى (الشثا) ثاى مثلثه ايله حصا وزننده شتاء كبى دره‌نك كوكسنه دينور وبوشتا مصحفى دكلدر يقال نزلوا شثا الوادى وشثاه اى صدره الواوى (الشجو) شينك فتحى وجيمك سكونيله برآدمى غمناك ايلمك معناسنه در يقال شجاه شجوا اذا حزنه وطربناك ونشاطمند ايلمك معناسنه اولمغله ضد اولور يقال شجاه اذا طربه وناس ارالغنه شقاق واختلاف دوشورمك معناسنه در يقال شجى بينهم اذا شجر وشجو حاجت ومهمه‌يه دينور يقال له شجو اى حاجة (الاشجاء) همزه‌نك كسريله بودخى برآدمى محزون ايلمك ومنشرح وطربناك ايلمك معنالرينه در يقال اشجاه اذا حزنه ويقال اشجاه اذا طربه وبرآدمى مغلوب ومقهور ايلمك معناسنه در يقال اشجاه اذا قهره وغلبه وبرآدمى برغم واندوهه اوغراتمق معناسنه در يقال اشجاه اذا اوقعه فى حزن (الشجا) عصا وزننده بوغزه طوران كميك مقوله‌سنه دينور يقال نشب فى حلقه شجا وهو ما اعترض فيه من عظم ونحوه وشجا مصدر اولور برآدمك بوغزينه برنسنه طورمق معناسنه در يقال شجى به شجى من الباب الرابع اذا اعترض فى حلقه شجى وبرآدمك بورجلوسى صاو يلوب كتمك معناسنه در يقال شجى به الغريم عنه اذا ذهب (الشجى) غنى وزننده مشغول ومهموم آدمه دينور بعض اشعارده تشديديله وارد اولدى يقال رجل شجى وشج اى مشغول (الشجواء) حمراء وزننده سلوكى صعب وكوچ صحرايه دينور يقال مفازة شجواء اى صعبة الشجوجى سفرجل وزننده ومدايله تقديرنك اوزون آدمه على قول كيكلرى ايرى اوله رق اوزون آدمه دينور ياخود اوزون اياقلو يه ياخود بلدن يوقريسى اوزون واياقلرى قصه اولانه دينور وايرى وتنومند آته دينور وصقصغان قوشنه دينور مؤنثى شجوجاة در وشجوجى وشجوجاة دائمى اسن يله دينور (شجا) عصا وزننده (وشجوه) تمره وزننده ايكى وادى آديدر

(التشاجی) تفاعل وزننده خاتون زوجنه اظهار حزن وملالتله تمنع ایلمك معاسنه در یقال تشاجت المرأة
علی زوجها اذا تمنعت وتحازنت (الشاجی) ابن سعد العشیرة در وشاجی ابن النمر الحضرمی جاهلیدر (شجیّ) غنیّ
وزننده (وشجیه) غنیه وزننده ایکی موضعلردر الواوی (الشحو) محو وزننده اغز آچمق معناسنه در یقال شحا
الرجل شحوا اذا فتح فاه واغز آچلمق معناسنه در یقال شحافوه اذا انفتح (الاشحاء) همزه نك کسریله بودخی
اغز آچمق معناسنه در یقال اشحی الرجل اذا فتح (الشحوة) خطوه وزننده ومرادفیدر که آدیمه دینور یقال
بعید الشحوة ای الخطوه (التشحی) تفعل وزننده برآدمه زبانندر ازلقله آلاینده و یرمك معناسنه در یقال تشحی
علیه اذا بسط اسانه فیه (الشواحی) آغزلرنی آچان آته وصف اولور یقال خیل شواحی ای فاتحات افواهها
مفردی شاحیه در (الشحا) عصا وزننده ککبش نسنه یه دینور یقال شیء شحا ای واسع و برصو یك آدیدر (الشحواء)
حمراء وزننده واسع قیویه دینور یقال بئر شحواء ای واسعة الیائی (الشحی) شینك فتحی وحانك سکونیله شحو
کلمه سنده لغتدر یقال شحی فمه شحا من الباب الرابع لغة فی شحا شحوا الواوی (الشخا) خای معجمه ایله عصا
وزننده چوراق یره دینور سبخه معناسنه الواوی (الشدو) عدو وزننده دوه سورمك معناسنه در یقال شدا الابل
شدوا اذا ساقها ونغماتله شعر اوقومق یاخود ایرلمق معناسنه در یقال شدا الشعر اذا غنی به اوترنم وموسقیده بر بیت
یا ایکی بیت اوقومق معناسنه در تقسیم وموال ومغنی کبی یقال شدا الرجل اذا غنی بیتا او بیتین بالغناء وادب
ودانشدن حصه مند اولمق معناسنه مستعملدر یقال شدا فلان اذا اخذ طرفا من الادب و برنسنه جانبنه قصد
وتوجه قلمق معناسنه در یقال شدا شدوه ای نحا نحوه و برنسنه یی برنسنه یه بکزتمك معناسنه در یقال شدا فلانا فلانا
اذا شبهه اياه وشدو چوق نسنه دن برمقداره دینور یقال اخذ شدوا من المال ای قلیلا منه (الشادی) شدو
لفظندن اسم فاعلدر (الشدا) عصا وزننده وجودده قلان قوّت بقیه سنه وحصه سنه دینور وهر نسنه نك کسکین
اولان کناریننه واوجنه دینور واسیلکه دینور یقال یوما شدا شدید ای حرّ وایوزلغه دینور یقال اخذه الشدی
ای الجرب (الاشداء) همزه نك کسریله موسقیده ماهر اصول آشنا خواننده اولمق معناسنه در یقال اشدی فلان
اذا صار ناجما مجیدا (شدوان) سلمان وزننده بر موضعدر الواوی (الشذو) شینك فتحی وذال معجمه نك سکونیله
مسکه دینور علی قول رایحه سنه یاخود لونه دینور ومصدر اولور برآدمی رنجیده ایلمك معناسنه در یقال شذاه
یشذوه شذوا ای اذاه ومسك سورنمك معناسنه در یقال شذا الرجل اذا تطیب بالمسك (الشذا) عصا وزننده
برشجر اسمیدر که آندن مسواك اتخاذ اولنور وایوزلغه دینور یقال اخذه الشذا ای الجرب وطوزه دینور ملح معناسنه
ورایحه نك پك ایتیلکنه وتیزلکنه دینور شارح دیرکه تیز رایحه ده دخی استعمال اولنور و برکونه سفینه اسمیدر
وایت سینکنه دینور ذباب الکلب معناسنه علی قول مطلقا سینکه دینور ورنج واذی معناسنه در تقول لقیت
منه الشذی ای الاذی وشذا بصره قضاسنده برقریه آدیدر احمد بن نصر الشذائیّ المقریء وابو الطیب محمد بن احمد
الشذائی الکاتب اورادندر وشذا اغاج پاره لرینه دینور یقال شذا العود ای کسره شارح دیرکه شذاة مفردیدر
(الشذاة) حصاة وزننده بدنده قلان قوّت بقیه سنه دینور واسکی و یبرك نسنه یه دینور بعض نسخه ده السیء الخلق
عنوانده اولمغله بدخوی آدم دیمك اولور (الاشذاء) همزه نك کسریله برنسنه یی برطرف ایدوب الارغه قیلق
معناسنه در یقال اشذاه عنه اذا انحاه واقصاه (التشذیة) تأدیه وزننده برنسنه یی تحصیل شعور ایدوب آخره افهام
ایلمك معناسنه در یقال شذّی بالخبر اذا اعلم به فافهمه (شاذی) اسمادندر یوسف بن ایوب بن شاذی سلطان
صلاح الدین اسمیدر که کندیلری واقاربی محدّث اولمغله تحدیث ایلدیلر مشار الیه پادشاه ملکت مصر ایدی غزا
وجهاد ایله مشهور صلحاء امتدن ومحدّثیندن ایدی رحمة الله تعالی علیه ومحمد بن شاذی بخاری محدّثدر الیائی
(الشراء) شینك کسری والفك مدیله وقصریله برنسنه یی صاتون آلمق معناسنه در یقال شراه یشریه شراء
وشری اذا ملکه بالبیع وصاتمق معناسنه اولمغله ضدّ اولور یقال شراه اذا باعه و برنسنه یی سرمك معناسنه در
یقال شری اللحم والثوب والاقط اذا شرّرها و برکسه یی هزل وسخریه ایلمك علی قول خوار ایدوب تذلیل وارغام
ایلمك معناسنه در یقال شری فلانا اذا سخر به او ارغمه وشراء نفس عسکرك اوکنه کچوب آنلرك طرفندن مقاتله
ایلمك یاخود قومی طرفندن سلطانه یاخود والی یه واروب آنلرك امور ومصلحتلرنی عرض وتنظیم ایلمکدن عبارتدر
یقال شری بنفسه عن القوم اذا تقدّم بین ایدیهم فقاتل عنهم او الی السلطان فتکلم عنهم وشرا برآدمی قورداشنی
دیدکلری کیجیکه اوغراتمق معناسنه در یقال شری الله فلانا اذا اصابه بعلة الشری (الاشتراء) افتعال وزننده
بودخی صاتون آلمق وصاتمق معنالرینه در یقال اشتراه اذا ملکه بالبیع ویقال اشتراه اذا باعه ومطلقا برنسنه یی

ترك ايدوب برآخر نسنه يه تمسك ايلمك معناسنه مستعملدر تمنى ترك ايدوب ومتمنه رغبت وتمسك ايدن مشترى كبى
و بو باء مقابله ايله استعمال اولنور ومنه قوله تعالى اولئك الذين اشتروا الضلالة بالهدى الايه اى تركوا الهدى
وتمسكوا بالضلالة يعنى بالقوه ايدى استحصال ارنده اولان هدايى ترك ايدوب ضلالتى اختيار ايلديلر (الشرى) عصا
وزننده قورداشنى ديدكلرى كيجيك زحمته دينور انسابدننده اكثرى دفعة حادث اولور برمرضدر خرده خرده
وقزل قزل سوزشلى بثره لردر ودردى كيجه لر زياده ومشتد اولور سببى اتسى بخاردركه بدنده دفعة ثوران ايدر
يقال اصابه الشرى اى بثور صغار حمر حكاكة مكربة وشرى مصدر اولور ناس بيننده شر وفتنه شراره لنمك
معناسنه در يقال شرى الشر بينهم شرى اذا استطار قورداشنى اولمق معناسندن ماخوذدر وشمشك چاقمق
معناسنه در يقال شرى البرق اذا لمع وخشمه كلمك معناسنه در يقال شرى الرجل اذا غضب واونكولك
و يناززلق ايلمك معناسنه در يقال شرى الرجل اذا لج وقورداشنى يه اوغرامق معناسنه در يقال شرى جلده
اذا خرج عليه الشرى وآت اشوب يور يمكده فتورسز مبالغه واقدام ايلمك معناسنه در يقال شرى الفرس
اى سيره اذا بالغ فيه (المشاراة) مباهاة وزننده (والشراء) قتال وزننده مبايعه معناسنه در يقال شاراه مشاراة
وشراء اذا بايعه ومجادله معناسنه در يقال هو يشاريه اى يجادله بونك اصلى يشارره ايدى راى ثانيه يايه منقلب
اولدى (الشروى) جدوى وزننده مثل ومانند معناسنه در يقال ماله شروى اى مثل (الاشراء) همزه نك
كسريله بودخى شمشك پارلدامق معناسنه در يقال اشرى البرق اذا لمع وطولدرمق معناسنه در يقال اشرى
الحوض اذا ملاءه و وبرنسنه يى برطرفه اكمك معناسنه در يقال اشراه اذا اماله واغاج يمشنك طمورجقلرى
آچوب يارلمق معناسنه در يقال اشرى الحمل اذا تفلقت عقيقته وناس بيننه شورش القاسيله برى برينه دوشورمك
معناسنه در يقال اشرى بينهم اذا اغرى (الاستشراء) بودخى يناززلق واونكولك ايلمك معناسنه در يقال
استشرى الرجل اذا لج و برماده عظيم اولمق معناسنه در يقال استشرت الامور اذا تفاقمت وعظمت (الشراة)
عصاة وزننده خوارج طائفه سنه اطلاق اولنور لج وعناد معناسنه اولان شرى ماده سندن مأخوذدر زيرا لج
وتعندلرندن ناشى خروج ايلديلر يوخسه شرينا انفسنا فى الطاعة ماده سندن مأخوذ دكلدر جوهرى اويله ديمكله
وهم ايلدى شارى مفرديدر شارح ديركه جوهرى بو قولنده ائمه كثيره يه اقتدا ايلمشدر حتى ابن اثير ديديكه آنلره شراة
اطلاقى دنيا مقابلى آخرت اشترا ايلدك ديوز عملرينه مبنى در انتهى (الشرى) شينك فتحى ورانك كسر ومديله قورداشنى يه
اوغرامش آدمه دينور يقال رجل شراى اصابه الشرا (الشرى) غنى وزننده شول آته دينوركه اشوب يوريمسنده
قطعا فاتر اولميوب اقدام ومبالغه اوزره اوله يقال فرس شرى اذا كان يبالغ فى سيره (الشرى) شينك فتحيله
ابو جهل قر پوزينه دينور على قول تكا كنه دينور وچكرد كدن يتشمش خرما اغاجنه دينور (الشرى) على
وزننده (والشراة) حصاة وزننده مالك يعنى مواشى قسمنك رذال وكترينه دينور يقال اخذ الشرى
والشراة من المال اى رذاله ومالك كزيده ونفيسنه ديمكله ضد اولور يقال بقى عنده الشرى والشراة
اى خيار المال جوهرى بونى شينك فتحى ورانك سكونيله ضبط ايلمكله وهم ايلدى وشرى طاغه دينور و يوله
دينور طريق معناسنه وسلمى نام طاغده بر يولك آديدر كه ارسلانى پك چوقدر ونجدده طى قبيله سى يوردنده
برطاغك آديدر وتهامه ده برطاغ اسميدر كه يرتجى جانورلرى كثيردر و كبكب ايله نعمان بيننده بر وادى اسميدر كه
عرفاته برمرحله در وشرى ومد ايله شراء ناحيه معناسنه در جمعى اشراء كلور (ذو الشرى) عصا وزننده دوس
قبيله سنه مخصوص برصنم آديدر (الشريان) شينك فتحى وكسريله برشجر آديدر كه اندن ياى دوزيلور
وشريان شرايين لفظندن مفرد اولوركه بدنده اولان نبض طمرلرينه دينور عروق نابضه معناسنه در
بين الاطباء عروق ضوارب تعبير اولنور يقال انقطعت شراينه وهى العروق النابضة مترجم ديركه كتب
تشريحده مشروح اولديغى اوزره شرايين بدنده نابض ومتحرك اولان طمرلردركه سواكن واورده مقابلدر
اصلى يونانيده متحرك بالحياة معناسنه اولان اورطا تعبير ايتدكلرى برقالين طمردركه يسار قلب جهتندن نابتدر
ايكى قسم اولور برقسمى بدنك نصف اعلاسنه و برقسمى نصف اسفلنه متوجه وشعبه كثيره ايله متشعب اولور
(الشريفة) غنيه وزننده طريقه واسلوب معناسنه در يقال هو على شريته حسنة اى طريقة وسرشت وطبيعت
معناسنه در يقال كريم الشرية اى الطبيعة ودائما قيز طوغورر اولان خاتونه دينور يقال امرأة شرية اذا كانت
يلدن الاناث (المشترى) اسم فاعل بنيه سيله برقوش آديدر وسياره دن بر كوكب معروف اسميدر كه فلك سادسده
مركوزدر فارسيده برجيس ديرلر بهاء وسعادتى كويا كه كندى ايچون اشتراء واختيار ايلمشدر (الاشرياء)

اعشبشاب وزننده مضطرب اولمق معناسنه‌در یقال اشروری الرجل اذا اضطرب (الشراء) سماء وزننده
برطاغك آديدر شراء (قطام) وزننده برموضع آديدر (الشروان) فتحاتله که تثنیه‌در ایکی طاغه
اطلاق اولنور (الشراة) حصاة وزننده دمشق ایله مدینه بیننده برموضع آديدر علی بن مسلم واحمد بن محمود
الشرویان المحدثان اورایه منسوبدر (شریان) سلمان وزننده بروادی اسمیدر (التشری) تفعل وزننده پراکنده
اولمق معناسنه در یقال تشری الشیء اذا تفرق (الشرو) شینك فتحی وکسریله باله دینور عسل معناسنه
الواوی (الشزو) شینك فتحی وزای معجمه نك سکونیله مرتفع اولمق معناسنه در یقال شزا الشیء شزوا اذا ارتفع
الواوی (الشصو) علو وزننده کوزبلرمك معناسنه در یقال شصا بصره شصوا اذا شخص و بلود یوکسلمك
معناسنه در یقال شصا السحاب اذا ارتفع وقربه کرکی کبی طولمغله بجاقلری یوقری قالقمق معناسنه در یقال
شصت القربة اذا املئت ماء فارتفعت قوائمها (الاشصاء) همزه نك کسریله کوزی بلرتمك معناسنه در یقال
اشصی بصره اذا اشخصه (الشاصلی) باقلی وزننده لام بابنده ذکر اولندی جوهری وهمنه مبنی بوراده ثبت
ایلدی (الشصو) حشو وزننده قاتیلق شدت معناسنه در یقال به شصوای شدة اليائی (الشصی) شینك
ضمیله صلی وزننده میت شیشوب اللری واياقلری یوقری دیکلمك معناسنه در یقال شصی المیت وشصا
شصیا من الباب الرابع والاول اذا ارتفعت یداه ورجلاه اليائی (شطاة) حصاة وزننده مصرده برقریه آديدر
جوهری وهمندن ناشی هاسز رسم ایلدی شارح دیر که محکمده هاسز مرسومدر (الشطی) غنی وزننده ترلادن
اولك تعبیر اولنان قطعه‌یه دینوردره معناسنه جمعی شطیان کلور شینك کسریله (الانشطاء) انفعال وزننده
منشعب اولمق معناسنه در یقال انشطی منه الشیء اذا انشعب (التشطیة) تفعله وزننده قربانك دریسنی
یوزوب اتی طاغتمق معناسنه در تقول شطینا الجزور ای سلخناها وفرقنا لحمها وتنقبض ایلمك معناسنه در یقال
تقول شطینا الطعام ای زرأناه (الشطی) شینك ضمیله شصی وزننده ومرادفیدر که میتك اللری واياقلری
یوقری دیکلمك معناسنه در یقال شطی المیت شطیا من الباب الرابع بمعنی شصی الواوی (الشطو) خطو
وزننده جانب وناحیه معناسنه در یقال قعد شطوا لوادی ای جانبه وناحیته اليائی (الشظا) ظای معجمه ایله
عصا وزننده بدنده دیزه یاپشق علی قول قوله یاپشق یاخود انجکه یاپشق اولان انجهرك کمیکه دینور یاخود
انجکده اولان خرده سکیرلره دینور وشظا القوم برقومك اتباعندن وعهد وامانله عسکره دن دخیل ولاحق
اولنلرندن عبارتدر یقال هم شظا القوم ای اتباعهم والد خلاء علیهم وترلاده آقدرمه اوزره اولان تکرار
آقدرمه یه دینور تانهایتنه وارنجه که بردونم سورد کدنصکره اوزرینه تکرار بردونم نطسدن عبارتدر ومصدر
اولور بدنده سکیرچتلامق معناسنه در یقال شظی عصبه شظا من الباب الرابع اذا انشق وشظا برطاغك آديدر
وشظا دیدکلری ذکر اولنان کمیك چتلایوب یارلمق معناسنه در یقال شظی الفرس شظی من الباب المزبور
اذا فلق شظاه (التشظی) تفعل وزننده سکیرچتلایوب تصمه تصمه اولمق معناسنه در یقال تشظی العصب
اذا انشق واغاج پاره‌لنوب قیمیق قیمیق اولمق معناسنه در یقال تشظی العود اذا تطایر شظایا (الشظیة) غنیه وزننده
پایه دینور قوس معناسنه وانجك کمیکنه دینور ومطلقا برنسنه‌دن قوپمش پاره یه دینور اغاج قیمغی کبی جمعی
شظایا وشظی کلور غنی وزننده وطاغدن قوپوب آیریلان پارچه‌یه دینور یقال سقطت شظیة من الجبل ای فندیرة
(الشنظیة) شینك وظانك کسریله بودخی طاغدن آیریلان پارچه یه دینور (الاشظاء) همزه نك کسریله برآدمك
شظا دیدکلری ذکر اولنان کمیکنه اورمق معناسنه در یقال اشظاه اذا اصاب شظاه (وادی الشظا)
عصا وزننده برمعروف دره آديدر (التشظیة) تفعله وزننده طاغتمق معناسنه در یقال شظاه اذا فرقه
(شظی) غنی وزننده برموضع آديدر (الشظی) صلی وزننده میت شیشوب اللری واياقلری یوقری دیکلمك
معناسنه در یقال شظی المیت شظیا من الباب الرابع بمعنی شصی (الشنظاة) شینك فتحیله طاغك کنکره
شکانده اولان تپه سنه دینور الواوی (الاشعاء) همزه نك کسریله برنسنه یه اهتمام ایلمك معناسنه در یقال
اشعی به اذا اهتم وشبخون عسکرنی که چاپول تعبیر اولنور دشمن اوزره هر طرفدن حواله ایلمك معناسنه در یقال
اشعی القوم الغارة اذا اشعلوها یعنی بثوها وفرقوها (الشعواء) حمراء وزننده دشمن اوزره هر طرفدن حواله
اولوب هجوم ایدن چاپوله دینور یقال غارة شعواء ای متفرقة ودالری هر طرفه طاغنق اغاجه دینور یقال شجرة
شعواء ای منتشرة الاغصان وبرناقه اسمیدر (الشاعی) ایراق نسنه‌یه دینور یقال مکان شاع ای بعید ومقسوم
ومحدود اولمیان حصه‌یه دینور یقال نصیب شاع ای شایع (الشواعی) شاعیه نك جمعیدر که پراکنده یه دینور

يقال جاءت الخيل شواعي اى متفرقة (الشعو) شينك فتحيله قيل اور پرمك معناسنه در يقال شعا شعره شعوا اذا انتفش (الشعى) هدى وزننده طاغنق صاچ بلوكلر ينه دينور مفردى شعوه در (الشعوانة) شينك فتحيله پريشان صاچدن قولغه طوغرى صارقان بلوكنه دينور و برخاتون آديدر (شعيا) يحيا وزننده سعى ماده سنده ذكر اولندى كه بر پيغمبر عالیشان آديدر (شعيه) حمزه وزننده ياخود سميه وزننده بنت حبيب ياخود بنت جبس دركه رواة حديث سلسله سندندر وسميه وزننده بنت الجلندى دركه پدرندن اولدخى انس حضرتلرندن روايت حديث ايلديلر الواوى (الشغا) غين معجمه ايله عصا وزننده ديشلرك اختلافنه دينوركه كيمى اوزون وكيمى قصه وكيمى ايچرويه باتيق وكيمى طشره يه چقق اولمسندن عبارتدر يقال فى اسنانه شغا وهو اختلاف نبتتها بالطول والقصر والدخول والخروج (وشغا) وشغو علو وزننده مصدر اولور ديشلر نظامسز اولمق معناسنه يقال شغت سنه وشغيت شغوا وشغا من الباب الاول والرابع اذا اختلف نبتتها وشغا اسم اولور طمله طمله ايشه مكه دينور تقطير بول معناسنه نته كه شغيه دخى بو معنايه درتمره وزننده (الشغياء) (والشغواء) حمراء وزننده نظامسز اولان ديشلره دينور يقال سن شغياء وشغواء اى مختلفة النبتة وشغواء طوشنجل قوشنه دينور اوست منقارى آلتندن اوزون اولديغيچون (التشغية) تفعله وزننده طمله طمله وآزجه آزجه ايشمك معناسنه در وكاهى بو علتدن ناشى اولور يقال شغى الرجل اذا بال تقطيرا (الاشغاء) همزه نك كسريله برخصوصده ناسه مخالفت ايلمك معناسنه در يقال اشغوا به اذا خالفوا الناس فى امره الياىء (الشفاء) كساء وزننده دواء وعلاج معناسنه در تسميه بالمصدردر جمعى اشفيه وجمع الجمعى اشافى كلور يقال فيه شفاء اى دواء مؤلفك بصائرده بيانه كوره بو ماده شين مفتوحه ايله كنار معناسنه اولان شفا ماده سندن مأخوذدر كه عافيت وسلامت كنارينه وارمق معناسنه اولوب بعده عافيتده مستعمل اولدى وشفاء خسته يى صاغلتمق معناسنه در يقال شفاه الله من مرضه يشفيه شفاء اى برأه شارح ديركه خسته صاغلمق معناسنده كلور يقال شفى المريض على المجهول اذا برأ وشفاء خسته ايچون عافيت ايستمك معناسنه در يقال شفاه اذا طلب له الشفاء وكونش باتمق معناسنه در يقال شفت الشمس اذا غربت وشفاء اسامى ناسدندر (الاشفاء) همزه نك كسريله بودخى خسته ايچون شفا ايستمك معناسنه در يقال اشفاه اذا طلب له الشفاء وبرنسنه يه يك قريب اولمق معناسنه در كنار معناسنه اولان شفا لفظندن اولمغله كويا كه اول نسنه نك كنارينه چاتوب آكا حواله اولور يقال اشفى عليه اذا اشرف وخسته يه شفاء ويره جك نسنه ويرمك معناسنه در يقال اشفى الشىء المريض اذا اعطاه يستشفى به (الشفا) عصا وزننده بودخى كونش باتمق معناسنه در يقال شفيت الشمس شفا من الباب الرابع اذا غربت وشفا شىء قليله دينور يقال مابقى منه الاشفا اى قليل وهلالك عند الغروب خيال كبى بقيه سنه دينور وهرشينك اوجنه وكنارينه دينور يقال مابقى من الشىء الاشفا اى حرف (الاشتفاء) افتعال وزننده شفا بولمق معناسنه در يقال اشتفى بكذا اذا نال به الشفاء (التشفى) تفعل وزننده بودخى شفا بولمق معناسنه در يقال تشفى بكذا بمعنى اشتفى وغيظى اولان كمسه دن اخذ انتقام ايلمكله يوركى صوغومق معناسنه مستعملدر يقال تشفى من غيظه اذا برىء منه (الاشفياء) همزه نك فتحيله برتپه نك اسميدر (الاشفى) همزه نك كسرى والفك قصريله نسنه دله جك التدر دينور يقال ثقبه بالاشفى اى المثقب و پاپوشچيلر الاتندن بيز تعبير اولنان آلته دينور و بومذكردر مؤنث دخى اولور يقال خرزه بالاشفى اى السراد الواوى (الشفو) عفو وزننده كونش غروبه يقلشوب صالنمق معناسنه در يقال شفت الشمس تشفو شفوا اذا قاربت الغروب ويكى آى طوغمق معناسنه در يقال شفا الهلال اذا طلع وبرنسنه ظاهر وعيان اولمق معناسنه در يقال شفا الشخص اذا ظهر وهيثم بن شفى كه عم وزننده در يعنى ابن شفى دركه عمى وزننده در محدثدر بونى بعض محدثين رضا و بعضى سمى وزننده رسم وضبط ايلمكله لحن ايلديلر وشفى بن مانع كه سمى وزننده بودخى محدثدر (الشفه) فتحيله دوداغه دينور بونك نقصانى واو ياخود هاء در يعنى اصلى شفو ياخود شفهه درنته كه هاء بابنده ذكر اولندى الواوى (الشقا) قافله عصا وزننده ووفاء وزننده شدت وعسرت معناسنه در يقال هو فى شقا وشقاء اى شدة وعسرة مؤلفك بصائرده بيانه كوره شقا سعادت مقابليدر كه بدبختلك ديمكدر شدت وعسرت ومحنت معناى لازميدر (الشقاوة) سماحه وزننده (والشقا) عصا وزننده (والشقاء) بقاء وزننده (والشقوة) شينك فتحى وكسريله بدبخت اولمق معناسنه در يقال شقى الرجل شقاوة وشقا وشقاء وشقوة من الباب الرابع ضد سعد و بو معناده متعدى اولور يقال شقاه الله تعالى (الاشقاء) همزه نك كسريله بودخى مدبر و بدبخت ايلمك معناسنه در يقال اشقاه الله ضد اسعده وضاج وصقال طرامق معناسنه در يقال اشقى الرجل اذا سرح بالمشقا (المشقا) ميمك كسريله طراغه دينور مشط

معناسنه مهموزده لغتدر (المساقاة) مباهاة وزننده بركسنه ايله جنك مقوله سى شدتلو ايشه دور شمك معناسنه در يقال
شاقاه اذا عالجه فى الحرب ونحوها وباب مغالبده استعمال اولنور كه برتعب ومحنتلو ايشه دورشوب زحمتنه تحمل ايلمك
بابنده يارشمق معناسنه در يقال شاقاه اى غالبه فى الشقاء فشقاه يشقوه اى غلبه (الشاقى) هوايه طوغرى اوزون اولوب ديك
يوقرى يالم اولان طاغه دينور كه صعودى قابل اولميه جمعى شواقى كلور الواوى (الشكوى) شينك فتحى والفك
قصريله وتنوينله ده جائزدر (والشكاة) شينك كسريله (والشكاوة) شينك فتحيله (والشكية) غنيه وزننده (والشكاية)
حكايه وزننده • بركسنه ضعف حالنى اخبار ايلمك معناسنه در يقال شكا امره الى الله يشكو شكوى وشكاة وشكاوة
وشكية وشكاية اذا اخبره بضعف حاله ويقال شكا فلانا عنه اذا اخبره بسوء فعله به مؤلفك بصائرده بياننه كوره
بوماده نك اصلى ذكرى آتى شكوه ديدكلرى صوقابنك اغزينى آچمق معناسنه اولمغله اظهار بث وحزن واخبار
ضعف وحال معناسنده مستعاردر (التشكى) تفعل وزننده بودخى شكايت ايلمك معناسنه در يقال تشكى اليه بمعنى
شكا و يايق ايلمك ايچون شكوه ديدكلرى طلوم ايدنمك معناسنه در يقال تشكت المرأة اذا اتخذت الشكوة لمخض اللبن
(الاشتكاء) افتعال وزننده تشكى معنالرينه در (التشاكى) تفاعل وزننده بريبرينه حاللرندن شكايت ايلمك معناسنه در
يقال تشاكوا اذا شكى بعضهم الى بعض (الشكو) شينك فتحيله (والشكوى) حلوى وزننده (والشكواء) مدايله
(والشكاة) حصاة وزننده (والشكاء) عطا وزننده خستەلكه دينور مرض معناسنه وشكو وشكاة وشكوى
مصدر اولور برادمى مرض دردناك ايلمك معناسنه يقال شكاه المرض شكوا وشكاة وشكوى (الشكى) غنى وزننده
شكايت اولنان درد ومرض وعارضه يه دينور يقال شكية كذا اى مشكوه ودردناك اولانه دينور يقال هو شكى
اى موجع و برمقدار رنجه خسته و بيمزاج اولانه دينور يقال هو شكى اذا كان مرض اقل مرض واهونه (الشاكى) بودخى
اهونجه بيمزاج اولانه دينور وارسلانه دينور وشاكى السلاح آلات واسلحه سى حدتلو وشوكتلو آدمه دينور كه كسكين
يراقلو تعبير اولنور مؤلف بونى شوك ماده سنده ذكر ايلمشدر كه مقلوبدر (الاشكاء) همزه نك كسريله برادمى برنسنه دن
شكايت ايدر بولمق معناسنه در يقال اشكى فلانا اذا وجده شاكيا و برادمك شكايت ايلديكى كسه دن اول آدمك
خشنود اوله جق نسنه سنى اخذ ودايلمك معناسنه در مال مغصوبنى وداد وانتقامنى المق كبى يقال اشكى فلانا من فلان
اذا اخذله منه ما يرضيه و برآدمك رنج وشكايتنى زياده قلمق معناسنه در يقال اشكى فلانا اذا زاده اذى وشكاية
و برآدمك شكايتنى ازاله قلمق معناسنه اولمغله ضد اولور يقال اشكى فلانا اذا ازال شكايته واتهام معناسنه مستعملدر
يقال هو يشكى بكذا على المجهول اى يتهم به (الشكوة) خطوه وزننده تويسز مشينندن ياخود كوندن اولان طلومه
دينور كه صووسود قورلر جمعى شكوات كلور فتحاتله وشكاء كلور شينك كسريله (التشكية) تأديه وزننده يايق ايلمك
ايچون شكوه ايدنمك معناسنه در يقال شكت النساء اذا اتخذت الشكوة لمخض اللبن و بركسه نك ماده شكايتى اولان
كيفيتدن فراغتله تطييب وخوشدل ايلمك معناسنه در يقال شكى شاكيه اذا كف عنه وطيب نفسه (الشكو) خطو
وزننده كوچك جثه لو اركك دوه يه دينور و بر بطن پدر بنك آديدر (المشكاة) مصباح وزننده ايچنه چراغ وضع ايلمك
ايچون ديوارده اولان دليسز باجه يه وحجره يه دينور يقال كانه مصباح فى مشكاة وهى كوة غير نافذة (الشكى)
شينك ضمى وكافك تشديديله جام عسره دينور شكك ماده سنده ذكر اولندى جوهرينك بوراده ذكرى وهمدن
ناشيدر (شكى) حتى وزننده ارمينيه ده بر قريه در اندن اعلا جاملر و پوستلر چقار اليائى (الشكى) شينك فتحى
وكافك سكونيله شكو ماده سنده لغتدر يقال شكيت اليه بمعنى شكوت (الشكية) رميه وزننده بقيه معناسنه در يقال
بقيت منه شكية اى بقية الواوى (الشلو) شينك كسريله عضو معناسنه در يقال قطع شلوا منه اى عضوا
و برنسنه نك جسد وكالبدينه دينور وشول دريسى يوزلمش مذبوحه دينور كه اتنك برمقدارى اكل اولنوب بقيه سى
قالمش اوله جمعى اشلاء كلور الشلا عصا وزننده بودخى برنسنه نك جسدينه دينور (الاشلاء) همزه نك كسريله
يانه كتورمك ايچون دابه يه يم طوربه سى كوستورمك معناسنه در يقال اشلى دابته اذا اراها المخلاة لتأتيه وصاغمق
ايچون حيوانى چاغرمق معناسنه در يقال اشلى الناقة اذا دعاها للحلب (الاستشلاء) طارلمق معناسنه در
يقال استشلى الرجل اذا غضب وكندويى برمضايقه دن ياهلاكدن تخليص ايچون برآدمى يانه چاغرمق معناسنه در
يقال استشلى غيره اذا دعاه لينجيه من ضيق او هلاك وقورتارمق معناسنه در يقال استشلاه اذا استنقذه (الاشتلاء)
افتعال وزننده بودخى برمضايقه دن استخلاص ايچون برآدمى چاغرمق معناسنه در يقال اشتلاه اذا دعاه لينجيه
من ضيق او هلاك (المشلى) معظم وزننده وجودى جلمسز آدمه دينور يقال رجل مشلى اى قضيف (الشلو)
شينك فتحى ولامك سكونيله سير ايلمك معناسنه در يقال شلا الرجل شلوا اذا سار و برنسنه يى يوقرى قالدرمق

معناسنه‌در يقال شلا شيئا اذا رفعه (الشلية) بقيه وزننده ات پارچه‌سنه دينور يقال اطعمه شلية من اللحم
اى قدرة يمان بقيه سنه دينور يقال سلية من المال اى بقية (الاشلاء) همزه نك فتحيله شلو كلمه سنك جمعيدر كه
عضو معناسنه در واشلاء اللجام آت اويانك باشلق وديزكين قايشلرينه دينور يقال قام باشلاء اللجام اى سيوره
على قول شول كلره دينور كه زمان وافردنبرو قوللنلمغله دمورى آشنوب يوفقلنمش اوله الواوى (الشمو) علو
وزننده بر آدمك امروشانى عالى اولمق معناسنه در يقال شما الرجل يشمو شموا اذا علا امره (الشما) عصا وزننده
شمع معناسنه در كه موم دينور اليائى (شايا) قصر يله كوفه ده بر ناحيه آديدر (الشوانى) باب همزه ده ذكر
اولندى الواوى (شنوء) شينك فتحى ونونك ضمى وواوك تشديديله شنوءه لفظنده لغتدر كه بر قبيله آديدر نسبتنده
شنوى دينور عربى وزننده (المشنو) مدعو وزننده (والمشنى) مرمى وزننده مشنوء معناسنه در كه مبغوض ديمكدر
تته كه باب همزه ده ذكر اولندى اليائى (الشى) شينك فتحى و يانك تشديديله اتى كباب وبريان ايلمك معناسنه در يقال
شوى اللحم يشويه شيا اذا جعله شواء وصويى اصتمق معناسنه در يقال شوى الماء اذا اسخنه (الاشتواء) افتعال
وزننده (والانشواء) انفعال وزننده ات بريان اولمق معناسنه در يقال شوى اللحم فاشتوى وانشوى (الشواء)
شينك كسرى وضميله (والشوى) غنى وزننده كبابه و بريانه دينور (التشويه) تفعله وزننده بر آدمه كبابلق
و بريانلق ات ويرمك معناسنه در يقال شوّاهم اذا اعطاهم لحما يشوون منه و بر آدمك اوله جك يرى اولميان
عضوينه اورمق معناسنه در يقال شوّاه اذا اصاب شواه لا مقتله و بر آدمه بريان يدرمك معناسنه در يقال شوّاهم
اذا اطعمهم الشواء (الاشواء) همزه نك كسريله بودخى بر آدمه كبابلق و بريانلق ات ويرمك معناسنه در يقال
اشواهم اذا اعطاهم لحما يشوون منه وتازه بغداى سنبله سى فريك اولوب اوتلمكه كلمك معناسنه در يقال اشوى
القمح اذا افرك وصلح ان يشوى واوله جك اولميان عضوه اورمق معناسنه در يقال اشواه اذا اصاب شواه لا مقتله
واكل اولنان طعامدن بقيه آليقومق معناسنه در يقال اشوى الرجل اذا ابقى من عشائه بقية ومالك كمترينى كسب
وادخار ايلمك معناسنه در يقال اشوى الرجل اذا اقتنى رذال المال و بر آدمه بريان يدرمك معناسنه در يقال
اشواهم اذا اطعمهم شواء وخرماد اللرى صاراروب قورييغه يوز طوتمق معناسنه در يقال اشوى السعف اذا اصفر
لليبوس (الشواية) ثمامه وزننده كبابلق و بريانلق كسلمش اته دينور (الشوى) عصا وزننده ناچيز نسنه يه دينور
يقال هو شوى اى هين حقير ومالك كوتيسنه ركريسنه دينور والمره واياقلوه واطراف بدنه دينور وباشك كاسه سنه
دينور يقال اصاب شواه اى قحف رأسه وبدنده مقتل اولميان عضوه دينور كه اورلدقده صاحبى هلاك اولمز اولان
عضودن عبارتدر يقال اصاب شواه وهو ما كان غير مقتل (المشوى) ميمك ضميله مهدى وزننده شول رميه يه
دينور كه كنديسنه آتيلان طاش طوقنيوب خطا ايلمش اوله (الشواية) شينك حركات ثلاثيله هلاك اولمش قومك ياخود
مالك بقيه سنه دينور جمعى شوايا كلور وشواية الابل وشواية الغنم دوه‌نك وقيونك كوتو وكمتر اولاننه دينور وشواية الخبز
اتمكك قرصنه دينور الشوية غنيه وزننده بودخى هلاك اولمش قومك يا مالك بقيه سنه دينور (الشوى) غنى
وزننده (والشية) عده وزننده قيونه دينور شاة معناسنه (الشاوى) قيون صاحبنه دينور (الشاوية) قوريمش
داله دينور يقال سعفة شاوية اى يابسة (الشيى) (والشوى) غنى وزنلرنده عيى وعوى كلملرينه اتباع اولورلر كه پك
عاجزديمك اولور يقال هو عيى شيى وعوى شوى ويقال ما اعياه وما اشياه وما اشواه فى التعجب ويقال جاء
بالعى والشى كل ذلك اتباع (الشاة) عورته اطلاق اولنور وفلكده بر قاچ خرده كواكبه دينور كه قرحه ايله جدى
بيننده واقعلردر و بيان اوكوزينك اركك‌نه دينور (الشى) شينك فتحيله بر موضعدر (الشيان) شينك فتحى ويانك
تشديديله ايكى قرداش قانى ديدكلرى داروبه دينور ودور انديش آدمه دينور يقال رجل شيان اى بعيد النظر
(الشوشاء) شينك فتحيله رونده وچابك ناقه يه دينور يو (الشهوة) شينك فتحيله برنسنه يى سووب اكامیل ورغبت
ايلمك معناسنه در يقال شهيه وشهاه شهوة من الباب الرابع والاول اذا احبه ورغب فيه (الاشتهاء) افتعال
وزننده (والتشهى) تفعل وزننده بونلرده شهوه معناسنه در يقال اشتهاه وتشهاه بمعنى شهيه وتشهى بركسه دن
برنسنه يى پيدرپى آرزو وطلب ايلمك معناسنه در يقال تشهى على فلان كذا اذا اقترح شهوة بعد شهوة (الشهى)
غنى وزننده (والشهوان) عطشان وزننده (والشهوانى) ياى نسبتله شديد الشهوه آدمه دينور مؤنثى شهوى در
سكرى كبى جمعى شهاوى كلور سكارى وزننده (الاشهاء) همزه نك كسريله بر آدمه آرزو ايتديكنى ويرمك
معناسنه در يقال اشهاه اذا اعطاه ما يشتهيه و برنسنه يه كوز دكورمك معناسنه در يقال اشهاه اذا اصابه بعين
(شاهى البصر) حديد النظر آدمه دينور يقال رجل شاهى البصر اى حديده (موسى شهوات) بر شاعر معروفدر

(المشاهاة) مباهاة وزننده برنسنه یه بکزه مك معناسنه در یقال شاهاه اذا شابهه (الیائی شیاء) کبساء وزننده بخارا قضاسنده برقریه در ابو نعیم عبدالصمد بن علی الشیائی که فقهادندر اورادندر بونده قیاس اولان شیوی اولمقدر شارح دیرکه مقصور اولیدی قیاس او یلجه ایدی والله اعلم فصــــــل الصاد الیائی (الصئی) صادك حركات ثلاثی و یانك تشدیدیله قوش یاوریسی وفاره وحیه وهرّه و یربوع مقوله سی جانور سسلنمك واوتمك معناسنه در یقال صأی الفرخ صئیا من الباب الثالث اذا صاح ومنه یقال جاء بما صأی وصمت ای بالمال الناطق والصامت (الاصأاء) اعطاء وزننده ذکر اولنان جانور مقوله سنی سسلندرمك معناسنه در تقول اصأیته اذا صوّته (الصأاة) حصاة وزننده (والصاءة) ساعد وزننده ولد طوغدقده صوكندن یرا ولسان دغارجقده اولان مردارصو یه دینور الواوی (الصبوة) حبوه وزننده دلی قانلولغه دینور که اول هنکامده باشده اولان هوا وهوس وجاهلق ولهوولعب ومسلك شیوه سندن عبارتدر یقال به صبوة ای جهلة الفتوّة (الصبو) صادك فتحی و بانك سكونیله (والصبوّ) علوّ وزننده (والصبا) رضا وزننده (والصباء) عطاء وزننده دلوقانلولق هواوهوسنه میل ایلمك معناسنه در یقال صبا الرجل یصبو صبوا وصبوّا وصبا وصباء اذا مال الی جهلة الفتوة (الصبیّ) غنیّ وزننـده هنوز سوددن کسلمامش اوغلانه دینور یقـال معه صبی وهو من لم یفطم بعد وکوزك بکنه اطلاق اولنور وقولق یومشغنك آلتی یاننده اولان کیکه دینور وقلجك اغزینه دینور علی قول اغزینك اورتاسنده سوه لن تومسکه دینور واپاغك اوجنه دینور یقال به وجع فی صبیّ قدمه ای راس قدمه وچکه کمکلرینك اوجلرینه دینور جمعی اصبیه کلور واصبی کلور وصبوه کلور صادك کسریله وصبیه کلور صادك فتحی و بانك سکونیـله وصبیه کلور صادك کسریله وصبوان وصبیان کلور صادلرك کسری وضمیله (الصباء) سخاء وزننده برآدم چوجقلق ایلمك معناسنه در یقال صبی الرجل صباء من الباب الرابع اذا فعل فعل الصبی وعاشق وآشفته اولمق معناسنه در یقال صبی الی المرأة اذا حنّ الیها (الصبوة) صادك فتحیله (والصبوة) ضمیله (والصبوّ) علوّ وزننده بونلرده عاشق وآشفته اولمق معناسنه در یقال صبا الی المرأة تصبو صبوة وصبوة وصبوّا من الباب الاول اذا حنّ الیها وخرما اغاجی بعیدا ولان ارکك خرما اغاجنه طوغری میل وتوجه ایلمك معناسنه مستعملدرکه دیشی خرما اغاجنه مخصوصدر یقـال صبت النخلة اذا مالت الی الفحال البعید منها وصبوّ علوّ وزننده اوتلیان حیوان باشنی یك اکوب اوتلادیغی چایره طیامق معناسـنه در یقال صبت الراعیة صبوّا ای امالت رأسها فوضعته فی المرعی وصبایلی اسمك معناسنه در کاسیذکر (الاصباء) همزه نك کسریله محبوبه بانو زنده وست چلبی یه عشقبازلق ایلکله آنی کندیسنه مائل وهوادار ایلمك معناسـنه در یقال اصبت المرأة فلانا اذا شاقته ودعته الی الصبا فحنّ الیها وصبایلنه کیرمك معناسـنه در یقال اصبی القوم اذا دخلوا فی الصباء (التصبی) تفعل وزننـده اصباء ایله معنای اولده مرادفدر یقال تصبته المرأة بمعنی اصبته وخاتونی وعده وفریبله کندیسـنه مفتون قلمق معناسـنه در یقال تصباها اذا اخدعها وفتنها (التصابی) تفاعل وزننـده تصبیّ ایله معنای ثانیده مرادفدر یقال تصاباها بمعنی تصباها (المصاباة) مباهاة وزننـده مزراغی سانجمق ایچون اشاغی یه طوغری اکمك معناسـنه در یقال صابا رمحه اذا اماله للطعن و برکسه انشاد ایلدیکی شعرك بیتنی کج ونا موزون اوقومق معناسنه در یقال صابا البیت ای انشده فلم یقمه وکلامی اسلوب ومساقندن خارج کج ومج سوق ایلمك معناسـنه در یقال صابا الکلام اذا لم یجره علی وجهه ومطلقا برنسنه یی برطرفه مائل قلمق معناسـنه در یقـال صابا البانی بنـاءه اذا اماله ودوه صو ایچرکن دوداغنی دو یرمك معناسـنه در یقال صابا البعیر مشافره اذا اقلبها عند الشرب وقلجی قیننه ترس صوقمق معناسنه در یقال صابا السیف اذا اغمده مقلوبا (الصبا) صادك فتحی والفك قصریله روزکار اقسامندن شول روزکاره دینور که مطلع ثریا ایله بنات نعش بیندن هبوب ایدر اوله تثنیه سـنده صبوان وصبیان دیرلر فتحاتله وتثنیه سی مرتبن اعتباریله در جمعی صبوات کلور فتحاتله واصباء کلور یقال هبت الصبا وهی ریح مهبها من مطلع الثریا الی بنـات نعش شارح دیرکه قبله یه مائل ومستقبل اولدیغیچون اطلاق اولندی واریاح اربعه نك تفصیلاری بوقریده بالدفعات تحریر اولندی وصبا وصبوّ علوّ وزننده صبایلی اسمك معناسـنه در یقـال صبت الصبا تصبو صبا وصبوا اذا هبت وصبایلی طوقنمق معناسـنه در یقال صبی القوم علی المجهول اذا اصابتهم الصبا (المصابیة) اسم فاعل بنیه سیله داهیه یه دینور یقـال اصابته مصابیة ای داهیة (المصبیة) محسنة وزننده (والمصبی) محسن وزننـده چوجقلو خاتونه دینور یقـال امرأة مصبیة ومصب ای ذات صبی (الصابیة) شول اکری یله دینور که صبا ایله شمال کرته سنك بیننده اولان کرته دن هبوب ایلیه یقال هبت صابیة وهی النکباء تجری بین الصبا والشمال (صبیّ) سمیّ وزننـده ابن معبددرکه تابعیدر وصبیّ بن اشعث اتباع تابعیندندر (ام صبیه) سمیه وزننده صحابیه

چهنیه دراسمی خوله‌در الواوی (الصتو) صادك فتحی وتانك سكونیله قالقیه رق رق‌وآتیله‌رق یوریمك معناسنه در
یقال صتا الرجل یصتو صتوا اذامشی مشیا فیه وثب الواوی (الصحو) محو وزننده كوك یوزندن بولود كتمك
معناسنه در كه هوا آیازاولمق تعبیراولنور یقال صحت السماء صحوا اذاذهب الغیم عنها وسرخوش آیلمق معناسنه در
یقال صحا السكران اذاذهب سكره ولهو وهوا وباطلی ترك ایلمك معناسنه دركه كندیسنه كلمك تعبیراولنور یقال
صحا فلان اذاترك الصبا وصحوا ایاز معناسنه كلوركه وصف بالمصدردر یقال یوم صحو وسماء صحو (الصحا) عصا
وزننده كون وهوا آیازاولمق معناسنه در یقال صحی الیوم والسماء صحا من الباب الرابع اذاصار صحوا وسرخوش
وعاشق آیلمق معناسنه در یقال صحی السكران والمشتاق اذاافاق (الاصحاء) همزه‌نك كسریله صحا معناسنه در
یقال اصحی الیوم والسماء والسكران اذا كان صحوا (المصحاة) مسحاة وزننده صوایچه‌جك اناء معروف آدیدر
بعضلر طاس ایله وبعضلر جام ایله بیان ایلدیلر الواوی (الصخو) خای معجمه ایله صحو وزننده آتش قورنی
قارشدروب آچمق معناسنه در یقال صخا النار صخوا اذافتح عینها (الصخا) عصا وزننده كیرلنمك معناسنه در
یقال صخی الثوب صخا من الباب الرابع اذااتسخ ودزن (الصخاة) حصاة وزننده اسمدر كیر وپاسه دینور یقال به
صخاة ای درن وبراوتك آدیدر (الصخی) كتف وزننده وصفدر كیرلو نسنه‌یه دینور یقال ثوب صخ ای درن الیائی
(الصدی) عصا وزننده بدنی لطیف خوش اندام آدمه دینور یقال رجل صدی ای اللطیف الجسد ومیت اولان جسد
آدمی‌یه دینور وباشك ایچنده اولان حشووا جزاسنه دینور وبینی‌یه دینور دماغ معناسنه وبرقوش آدیدر كه كیجه‌لر اوتوب
واورادن اورایه صچرایوب اوچار وزعم جاهلیه اوزره برقوشك دخی اسمیدر كه مقتولك قبرده اعضاسی چوریدكده
باشندن خروج وظهور ایدر بوقوش بایقوش اوله جقدر كماسیذكر وصدی برنسنه‌یه تصدی وتعرض ایدن
آدمك فعلنه دینور كه اسم اولور تعرض معناسنه تقول منعت صداه ای تعرضه ودواب ومواشی قسمنك مصالحنه وتیمار
ورعایتی خصوصنه عارف وآكاه اولان آدمه دینور یقال هو صدی ای عالم بمصلحة المال وصوسزلغه دینور
وصوصمق معناسنه در یقال صدی الرجل صدی من الباب الرابع اذاعطش وصدا چاغرلدقده طاغ وكنبد
مقوله سندن منعكس اولان آوازه دینور كه یانقو تعبیراولنور تقول سمعت صدی وهو ما یرده الجبل علی المصوت ومنه
یقال اصم الله صداه ای اهلكه زیرا آوازی منقطع اولمغله صدادخی منعكس اولمز وصدی اركك بیقوشه دینور
یقال طار صدی ای ذكر البوم وبرجنس اوزون وسیاه بالق آدیدر (الصدی) كتف وزننده (والصادی)
(والصدیان) سكران وزننده وصفلردر صوسزه دینور مؤنثی صدیاء وصادیه‌در یقال رجل صد وصاد وصدیان
ای عطشان (الصوادی) صادیه‌نك جمعیدر واوزون خرما اغاجلرینه دینور (التصدیة) تفعله وزننده ال قاقق
تصفیق معناسنه‌در یاخود صد كلمه سندن كه اعراض معناسنه‌در تفعله‌در كه دال ثانیه یایه مقلوب اولور یقال صدی
بیدیه تصدیة اذاصفق اوهو تفعلة من الصد مؤلف بونكله وما كان صلوتهم عندالبیت الامكاء وتصدیة الایة
كریمه‌سنه تلمیح ایلمشدر بوراده تصدیه ال قاقق معناسنه‌در یاخود صد ماده سندن تفعله‌در زیرا آنلر
اسلامدن صد واعراض ایدرلر (المصاداة) مباهاة وزننده مدارا ایلمك معناسنه‌در یقال صاداه اذاداجاه وداراه
واورتمك معناسنه‌در یقال صاداه اذاساتره ومعارضه ایلمك معناسنه‌در یقال صاداه اذاعارضه (الصدو) عدو
وزننده ال قاقق معناسنه‌در یقال صدا بیدیه صدوا اذاصفق (التصدی) تفعل وزننده تعرض ایلمك معناسنه‌در
كویا كه صدای جبل كبی مقابله ایدر یقال تصدی له اذاتعرض (الاصداء) همزه‌نك كسریله اولمك معناسنه‌در
همزه‌سی سلبیه اولمغله كویا كه صداسنی ازاله ایلمش اولور یقال اصدی فلان اذامات وطاغ وقبه مقوله‌سی یانقولمق
معناسنه‌در یقال اصدی الجبل اذااجاب بالصدا (صدیان) سلمان وزننده برموضعدر (صدی) سمی وزننده برصویك
وبرفرسك اسملریدر وصدی بن عجلان اصحابدندر (الصدی) صادك ضمی یانك تخفیفیله ابوموسی الاشعری
رضی الله عنه قلیجنك آدیدر الیائی (الصری) جری وزننده كسمك معناسنه‌در یقال صراه یصریه صریا اذاقطعه
ودفع ایلمك معناسنه‌در یقال صراه اذادفعه ومنع ایلمك معناسنه‌در یقال صراه اذامنعه وصاقلمق معناسنه‌در
یقال صراه اذاحفظه وبرآدمك ایشنی تماما بتورمك كفایه معناسنه‌در یقال صراه اذا كفاه ووقایه وصیانت ایلمك
معناسنه‌در یقال صراه اذاوقاه وجاعدن امتناعله نطفه‌یی صلبنده آلیقومق معناسنه‌در یقال صری ماءه
اذاحبسه فی ظهره بامتناعه عن النكاح وتقدم ایلمك معناسنه‌در یقال صری القوم اذاتقدمهم وتاخر ایلمك
معناسنه اولمغله ضد اولور یقال صری عنهم اذاتاخر ویوكسك اولمق معناسنه‌در یقال صری الشیء اذاعلا
واشاغی والچق اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال صری الشیء اذا سفل وبرنسنه‌یی ایكی قات ایتك

معناسنه‌در يقال صراه اذاعطفه وبرآدمى برمهلكه‌دن قورتمق معناسنه‌در يقال صرى انسانا اذا انجاه
من هلكة ومحبوس قالمق معناسنه‌در يقال صرى فلان فى يد فلان اذا بقى محبوسا وفصل خصومت ايلمك معناسنه‌در
يقال صرى بينهم اذا فصل (الصرا) عصا وزننده چوق طورمغله دادى بوزلمش سوده دينور وصف بالمصدر در
تقول سقانا صرى وهو اللبن المتغير وبرنسنه‌نك بقيه‌سنه دينور (الصرياء) حمراء وزننده ممه‌سنده سودى غلمش ناقه‌يه
دينور جمعى صرايا كلور غير قياس اوزره يقال ناقة صرياء اى محفلة (الصراية) سحابه وزننده ابو جهل قرپوزينه
دينور وابو جهل قرپوزينك صولرى بركديكى يره دينور جمعى صراء كلور صادك كسريله (الصارى) كمى ملاحنه
دينوركه لوند اوله جقدر جمعى صراء كلورر تمان كبى وصرارى وجمع الجمعى صراريون كلور وكمى اورته سنده
معترض اولان خشبه‌يه دينور شارح ديركه ابن اثير كمينك سرن ديدكلرى ديركيله بيان ايلدى (الصراة) حصاة وزننده
عراقده بر نهر آديدر وممه‌سنده سودى يغلمش حيوانه دينور (الصرى) غنى وزننده پدرينك زوجه‌سنه جرأت واقدام
ايدر اولان ناخلف حرامزاده‌يه دينور قطع معناسنه‌در يقال هو صرى اى مقدم على امرأة ابيه (الصرى) ربى
وزننده (والمصراة) معراة وزننده ممه‌سنده سودى يغلمش قيونه دينور يقال اتى بالصرى والمصراة اى الشاة المحفلة
وبو عن قصد برقاچ كون صاغمامغله سودى يغلمش اولاندر (الاصراء) همزه‌نك كسريله صراة ديدكلرى حيوان
مذكورى صاتمق معناسنه‌در يقال اصرى الرجل اذا باع الصراة (الصارية) شول قيويه دينوركه صويى مدت
مديده تنير وقالمغله بوزلمش اوله يقال بئر صارية اى البعيدة العهد بالماء الاجنة (الصرى) على وزننده ولى وزننده
بر يرده چوقدن اركيلوب قالمش صويه دينور يقال ماء صرى وصرى اذا طال مكثه الواوى (الصرو) صادك
فتحيله باقق معناسنه‌در يقال صرا اليه صروا اذا نظر (الصروة) صادك كسريله خرده نبات نوعندن بر نباتدر
الواوى (الصعو) صادك فتحى وعينك سكونيله سرچه جنسندن بركوچك قوشك آديدر تركيده قويرق صلان
ويوندقوشى ديدكلريدر مؤنثى صعوه‌در جمعى صعوات كلور فتحاتله وصعاء كلور صادك كسريله وصعوه‌ده هاء وحدته
دخى حمل اولنور وصعو مصدر اولور برنسنه اوفق وكوچك اولمق معناسنه‌در يقال صعا الشئ صعوا من الباب
الثالث اذا دق وصغر (الصعوة) تمره وزننده خرده باشلو ناقه‌يه دينور يقال ناقة صعوة اى صغيرة الرأس وابن ابى
الصعوه محدثدر الواوى (الصغو) صادك فتحى وغين معجمه‌نك سكونيله ميل ايلمك معناسنه‌در يقال صغا اليه
يصغو وصغى يصغى صغوا من الباب الاول والثالث اذا مال وكونش غروبه دورلمك معناسنه مستعملدر
يقال صغت الشمس اذا مالت للغروب (الصغا) عصا وزننده (والصغى) عتى وزننده بودخى ميل ايلمك معناسنه‌در
على قول برآدمك طماغيله دوداقلرينك بريسى بريكا اكيلمك معناسنه‌در يقال صغى الرجل صغا وصغيا من الباب
الرابع اذا مال اومال حنكه واحدى شفتيه ويقال ضغاه معك اى ميله معك (الاصغى) احوى وزننده طماغيله
دوداغنك بريسى بريكا اكرى اولان آدمه دينور (الصغواء) حمراء وزننده (والصغوة) صادك فتحيله (والصغوة)
صادك كسريله غروبه ميل ايلمش كونشه دينور (الصاغية) حسب الحاجه بركسه طرفنه ميل وتوجه ايله وارد
اولان جماعته دينور يقال هم صاغيتك اى الذين يميلون اليك فى حاجتهم (الاصغاء) همزه‌نك كسريله سوز ديكلمك
معناسنه‌دركه برآدمك سوزينه اماله كوش ايدر يقال اصغى الى حديثه اذا استمع وبرآدمك سوزنى ايشتمك ايچون
قولاق طوتمق معناسنه‌در يقال اصغى اليه اذا مال بسمعه وبرنسنه‌يى بريكا اكمك معناسنه‌در يقال اصغى الاناء
اذا اماله واكسلتمك معناسنه در يقال اصغى الشئ اذا نقصه وناقه سوز ديكلر شكلنده باشنى پالانه طوغرى اكمك
معناسنه‌در يقال اصغت الناقة اذا امالت برأسها الى الرحل كالمستمع شيئا (الصغو) صادك كسريله كيجه‌نك
وجوميجه‌نك جوفنه دينور وصغو البئر قويينك جانب وناحيه سندن عبارتدر وصغو الدلو قوغه‌نك كنارنده اولان
قيورمه وبوكلمه اطلاق اولنور (الاصاغى) بربلده آديدر اليائى (الصغا) عصا وزننده (والصغى) عتى وزننده
واو يه‌ده لغتدر يقال صغى اليه صغا وصغيا من الباب الرابع اذا مال واستمع الواوى (الصفو) عفو وزننده
(والصفاء) وفاء وزننده (والصفو) علو وزننده برنسنه بولانق اوليوب طورى اولمق معناسنه‌در يقال صفا الماء
يصفو صفوا وصفاء وصفوا انقبض كدر وهوا يوزى اياز اولمق معناسنه مستعملدر يقال صفا الجو اذا لم تك فيه لطخة
غيم وناقه‌نك سودى فراوان اولمق معناسنه در يقال صفت الناقة صفوا ويقال صفوت الناقة صفاوة من الباب
الخامس اذا صارت غزيرة اللبن (الصفوة) صادك حركات ثلاثيله (والصفو) هاسز برنسنه‌نك پاكيزه
وخالصنه دينور يقال اخذ صفوة الشئ وصفوه اى ماصفا منه (الصافى) (والصفوان) سكران وزننده خالص
وپاكيزه نسنه‌يه دينور وبلودسز وبخار وكدرسز سرين وخالص آياز كونه وصف اولور يقال يوم صاف

وصفوان‌ى بارد بلاغيم وكدز (الاستصفاء) برنسنه‌نك خالص وكزيده‌سنى اخذ واختيار ايلمك معناسنه‌در يقال
استصفاه اذا اخذ صفوه وختاره و برنسنه‌يى پاكيزه وخالص عد ايلمك معناسنه‌در يقال استصفاه اذا عدّه صفيا
و برآدمك جمله مالنى اخذ ايلمك معناسنه مستعملدر يقال استصفى ماله اذا اخذ كله (الاصطفاء) افتعال وزننده
بودخى برنسنه‌نك كزيده وپاكيزه‌سنى اخذ واختيار ايلمك معناسنه‌در يقال اصطفاه اذا اخذ صفوه
واختاره (المصافاة) مباهاة وزننده بركسه ايله خالص دوستلق ايلمك معناسنه‌در يقال صافاه
اذا صدقه الاخاء (الاصفاء) همزه‌نك كسريله مضافاة معناسنه‌در يقال اصفاه بمعنى صافاه و برنسنه‌دن
خالى اولمق معناسنه مستعملدر يقال اصفى من المال والادب اذا اخلا ونسوان كثرت مجامعتيله رجلك
نطفهٔ صلبيه‌سنى بتورمك معناسنه مستعملدر يقال اصفى الرجل اذا انفدت النساء ماء صلبه و برآدمى برخصوصه
اختيار ايلمك معناسنه‌در يقال اصفى فلانا بكذا اذا آثره وشاعرك قوت قريحه‌سى تمام اولوب شعرسويليه‌مز
اولمق معناسنه مستعملدر يقال اصفى الشاعر اذا صار لم يقل شعر اوطاوق يمورطه‌دن كسلمك معناسنه مستعملدر
يقال اصفت الدجاجة اذا انقطع بيضها (الصفىّ) غنى وزننده خالص وصافى دوسته دينور يقال هو صفيه
اى حبيبه المصافى وسرعسكرك مال غنيمتدن قبل القسمه كندى نفسيچون اختيار وتخصيص ايلديكى ماله دينور
يقال اخذ الرئيس صفيه من المغنم وهو ما اختار منه لنفسه قبل القسمة وهر شيئك خالص وكزيده سنه دينور
وسودى چوق ناقه‌يه دينور جمعى صفايا كلور وميوه‌سى چوق خرما اغاجنه دينور يقال نخل صفىّ ونخلة صفية
اى الكثير الحمل (المصفى) معظم وزننده اسماددندر محمد بن المصفى ثقاتدندر (الصفاة) حصاة وزننده اصلا نسنه
انبات ايلمز اولان ايرى وپالچين دوزطاشه دينور جمعى صفوات كلور فتحاتله وصفا كلور حصا وزننده وجمع الجمع
اصفاء كلور وصفىّ كلور صادك ضمى وفانك كسريله وصفىّ كلور صادك كسريله (الصفواء) حمراء وزننده
(والصفوانة) صادك فتحيله بونلرده يوزى دوزايرى يالم طاشه دينور جمعى صفوان كلور هاسز وفتحاتله جائزدر
(الصفا) عصا وزننده مشاعر مكهٔ مكرمه‌دندر كه ابو قبيس جبلنه متصل برجبل صغيردر آنك صرتنده بربيوجك
خانه بنا واستقرار ايلمشيدم وبحرين ترابنده برنهرك آديدر (المصفاة) مسحاة وزننده سوزكى‌يه دينور تقول
صفيت الشراب بالمصفاة اى باز اووق (صفيه) سميه وزننده ايام بردك ابتدا كوننه دينور وايكنجى كوننه صفوان
ديرلر اول كونلرده هوا آياز اولديغيچون وصفيه برصويك آديدر (صفايه) ثمامه وزننده برموضع آديدر (صفوى)
جمزى وزننده برموضع آديدر الواوى (الصكو) صادك فتحى وكافك سكونيله برنسنه‌دن ايرلمامق اوزره ملازم
وملاصق اولمق معناسنه‌در يقال صكاه يصكوه صكوا اذا لزمه اليائى (الصلى) صادك فتحى ولامك سكونيله
اتى بريان ايلمك معناسنه‌در على قول برنسنه‌يى احراق ايچون آتشه آتمق معناسنه‌در يقال صلى اللحم يصليه
صليا اذا شواه او يقال صلى الشئ اذا القاه فى النار للاحراق و برنسنه‌يى آتشده اصمق معناسنه‌در يقال صلى يده
بالنار اذا اسخنها و برآدمه مدار ايلمك ياخود رنك وفند وخدعه ايلمك معناسنه‌در يقال صلى فلانا اذا داراه اوختله
وخدعه و برنسنه‌يى آتشه صوقوب انده مكث ايتدرمك معناسنه‌در يقال صلاه النار اذا ادخله اياها واثواه فيها
(الاصلاء) همزه‌نك كسريله برنسنه‌يى ياقمق ايچون آتشه القا ايلمك معناسنه‌در يقال اصلاه اذا القاه فى النار
للاحراق و برنسنه‌يى آتشه ادخال ايدوب انده مكث ايتدرمك معناسنه‌در يقال اصلاه النار اذا ادخله اياها
واثواه فيها (التصلية) تفعله وزننده بودخى برنسنه‌يى ياقمق ايچون آتشه القا ايلمك معناسنه‌در يقال صلاه
اذا القاه فى النار للاحراق ودكنك مقوله‌سى نسنه‌يى آتشله بومشدوب طوغرلتمق معناسنه‌در يقال صلى عصاه
على النار اذا لوحه (الصلىّ) غنىّ وزننده (والصلىّ) كسرتيله (والصلا) صادك فتحى وكسرى والفك قصريله
آتشك شدت حرتندن كوينوب آرزده وزحمتكش اولمق معناسنه‌در يقال صلى النار صليا وصليا وصلا وصلا
من الباب الرابع اذا قاسى حرّها (التصلى) تفعل وزننده صلى معناسنه‌در يقال تصلى النار بمعنى صلى ودكنك
مقوله‌سنى آتشله بومشدوب طوغرلتمق معناسنه‌در يقال تصلى عصاه على النار اذا لوحه (الصلاء) كساء
وزننده بريانه دينور تقول اطعمنا الصلاء اى الشواء وآتش طوترغنه دينور وقود معناسنه على قول آتشه دينور
(الصلا) على وزننده بودخى طوترغه ياخود آتشه دينور (الاصطلاء) افتعال وزننده آتشده ايصنمق
معناسنه‌در يقال اصطلى بالنار اذا استدفى (المصلاة) ميمك فتحيله صليان ديديكى نبات چوق اولان يره دينور
وصليان لام بابنده ذكر اولندى (الصلاية) سحابه وزننده وهمزه ايله صلاءه دخى لغتدر جبهه‌يه دينور و برجل
آديدر وعطارلرك دسته سنك وسماقى تعبير ايتدكلرى طاشه دينور كه اوزرنده طيب ازرلر جمعى صلىّ وصلىّ كلور

صادك ضمى وكسرى ولامك كسريله الواوى (الصلا) عصا وزننده انسانك صرتنك وسطنه دينور على قول
چار پاقسمنك وسط ظهرينه دينور ياخود چار پانك اويلقلرندن اشاغى يه متحدر اولان يره دينور كه يانجق تعبيراولنور
ياخود دبزيله قويرغى اراغنه دينور كه قوسقون يرى اوله جقدر ياخود قويرغك صاغ وصول طرفلرندن هر برينه
دينور ايكى طرفنه صلوان دينور كه تثنيه در جمعى صلوات كلور فتحاتله واصلاء كلور (الصلو) صادك فتحيله
برآدمك ياخود چارپا قسمنك صلا ديدكلرى موضع مزبورينه اورمق ياطوقنمق معناسنه در تقول صلوته صلوا
اذا اصبت صلاه (الاصلاء) همزه نك كسريله قسراغك طوغورمسى يقلشمغله صلا ديديكى موضعى
صالقيلمق معناسه دريقال اصلت الفرس اذا استرخت صلاها لقرب نتاجها (الصلا) عصا وزننده اصلاء
معناسنه در يقال صليت الفرس صلامن الباب الرابع بمعنى اصلت (الصلاة) زكاة وزننده دعاء معناسنه در
ورحمت واستغفار معنالرينه در شارحك بيانته كوره دعاء معناسنده حقيقتدر وبو اسمدر مصدر تفعيل موقعنده
استعمال اولنور يقال صلى صلوة اذا دعا ورحمت واستغفار معنالرنده مجاز لزوميدر كه حق تعالايه مسند اولورسه
رحمت وملائكه يه مسند اولورسه استغفار معناسى اراده اولور مؤلف شافعى اولمغله اشترا كه ذاهبدر انتهى وطرف
الهيدن رسول حقنده صادر اولورسه حسن الثناء على الرسول معناسى مراد اولور وركوع وسجودى مشتمل اولان
عبادت مخصوصه يه دينور كه نماز تعبير اولنور دعايى مشتمل اولديغيچون تسميه اولندى وبونده دخى اسمدر
موضع مصدره وضع اولنور يقال صلى صلوة ولايقال صلى تصلية شارح دير كه صلوة على النبى موقعنده
تصليه مستعملدر نماز معناسنده التباس محذور يچون مستعمل دكلدر ومغرب صاحبى ديديكه صلاة نماز معناسنده
حقيقتدر صلا ماده سندندر كه آتك يانجغنه دينور مصلى ركوع وسجود حاللرنده اورالرنى تحريك ايلديكى
تصوريله در وعند البعض مصلى ديدكلرى ايكنجى قوشى آتنه تشبيه اولنمشدر كه باشى اوكده كى آتك صلالرنده
اولور ودعاء معناسنده استعمالى اعظم اجزاء صلاة اولديغنه مبنى در وراغبك بيانته كوره تصليه دن مأخوذدر كه
بناسى ازاله ايچوندر ازالهٔ توقد نار معناسنه دركو يا كه مصلى كندى نفسندن نماز ايله ازالهٔ حرق نار ايدر كتب
تفاسيرده وجوه عديده دخى مشروحدر خصوصا سورهٔ بقره ده كشاف اشباع ايلمشدر ولامك تخفيفى وبعده
واو رسمى شافيه شروحنده مشروحدر (التصلية) تفعله وزننده قوشى آتلرينك بريسى الك ايلروده كلان آتك
اردنده كلمك معناسنه دركه باشى كويا كه آتك صلا ديدكلرى موضعنه كلور يقال صلى الفرس تصلية اذا تلا
السابق پس ايكنجى كلان قوشى آتنه مصلى اطلاق اولنور وآيغراشك ديشى اشكلرى اوكنه قاتوب قووه رق
يوله صوقمق معناسنه در يقال صلى الحمار اتنه اذا طردها وقحمها الطريق بوراده وقحمها الطريق تركيبى
تتميدر (الصلوات) صلاة لفظندن جمعدر كه نمازه دينور ويهود كنيسه لرينه دينور كه هاوره تعبير اولنور بونكده
مفردى صلوة در موضع عبادت عبادتله مسمى اولمشدر بونك اصلى صلوتا ايدى كه عبرانيدر صادك فتحى ولامك ضميله
شارح دير كه اصل صلوثا ايدى كه ثاى مثلثه ايله در موضع نماز ديمكدر بو جهتله صلاة آندن معرب ياخود مترادف
اولور اليائى (الصميان) فتحاتله صچرايوب آتلمق معناسنه در يقال صمى الرجل يصمى صميا نا اذا تفلت ووثب
بوراده تقلب نسخه لرى كه قاف وباى موحده ايله درغلطدر وسرعتله كتمك معناسنه در يقال صمى الرجل
اذا اسرع وصميان صادق الحملة آدمه دينور كه دشمن اوزره تهورايله ارسلان كبى بى پروا حمله ايدن بهادردن
عبارتدر وصف بالمصدردر يقال رجل صميان اى الصادق الحملة وبرنسنه يه برآدمى حمل وسوق ايلمك معناسنه در
تقول ماصماك عليه اى ما حملك عليه (الاصماء) همزه نك كسريله بودخى سرعتله كتمك معناسنه در يقال اصمى الرجل
اذا اسرع وصيدى اوروب قلدا تميه رق همان اولديغى يرده اولدرمك معناسنه در يقال اصمى الصيد اذا رماه فقتله
مكانه وآت قسمى ديزكنى قاوره يوب اسلميه رك كندى باشنه زوراكى كتمك معناسنه در يقال اصمى الفرس على لجامه
اذا عض ومضى (الصمى) صادك فتحى وميمك سكونيله صيد اوريلوب همان اولديغى يرده اولمك معناسنه در يقال
صمى الصيد يصمى صميا اذا مات مكانه وبرآدمه برماده عارض اولمق معناسنه در يقال صمى الامر فلانا اذا حل به
(الانصماء) انفعال وزننده دوكلمك معناسنه در يقال انصمى عليه اذا انصب الواوى (الصنو) صادك فتحى ونونك سكونيله
ايكى طاغ اراغنده اولان چتلق اغاجلره دينور عود خبس معناسنه على قول ايكى طاغ اراغنده جارى اولان
آزجه صويه دينور ياخود ايكى طاغ اراغنده اولان قيايه دينور جمعى صنو كلور ضمتينله نحو ونحو كبى
(الصنو) صادك كسريله ديوارى اورلمامش معطل ايشلمز قيويه دينور وبنو ثعلبه يورنده براسكى قيونك آديدر
وبرآدمك اوزقرنداشنه دينور يقال هو صنوه اى اخوه الشقيق وبرآدمك اوغلنه دينور يقال هو صنوه اى ابنه

مطلب

مطلب

تو عموجه سنه دینور جمعی اصناء کلور وصنوان کلور صادك کسریله مؤنثی صنوه در وخرما اغاجنك بركوكدن چقان
ایکی یا اوج یاز یاده فدانلرینك هرچتالنه دینور صادك ضمیله ده لغتدر علی قول مطلقا شجرده اعم در ایکی چتالنه
صنوان وصنیان دینور صادك حركات ثلاثیله شارح دیر كه جمعنده دخی صنوان دینور فرقی اعراب بالحركه ایله
متحقق اولور انتهی وصنوان شول ایکی قیویه دینور که بری برینه بك یقین اوله علی قول ایکیسنك صویی بركوزدن
نبع ایدر اوله یقال ركیتان صنوان ای متجاورتان اوتنبعان من عین واحد (الصانی) خدمتنه مداوم آدمه دینور
یقال هو صیانیه ای ملازم لخدمته (الصناء) کساء وزننده وقصر ایله جائز در كوله دینور رماد معناسنه (التصنی)
تفعل وزننده (والاصناء) اكرام وزننده كمال حرص وشرهدن اوجاقده تنجره دبنه اوتوروب آشجی ایله بیله جه
كباب وبریان ایدهرك كوله بیلنمك معناسنه در یقال تصنی الرجل واصنی اذا قعد عند القدر شرها یكبب ویشوی
حتی یصیبه الصناء (الصنیّ) سمیّ وزننده شول كوچك اشمه یه دینور كه ناچیز اولدیغندن اكا كمسه میل وورود
ایلمیه یقال بالارض صنیّ ای حسی صغیر لایرده احد (الصنایة) كتابه وزننده كوتری وهپ معناسنه در یقال اخذه
بصنایته ای بجمیعه الواوی (الصوّة) صادك ضمی وواوك تشدیدیله برنجی جانور جماعتنه دینور ویوللرده
علامت ونشان ایچون وضع ونصب اولنان طاشدن نشانه یه دینور یقال بالطریق صوّة ای حجر یكون علامة
بالطریق وروزكارك قارشق اسدیكی یره دینور وبیقوش سسنه دینور تقول سمعت صوّة الصدی ای صوته وغلیظ
ومرتفع اولان بایره دینور جمعلری صوی كلور هدی وزننده وجمع الجمعی اصواء كلور (ذات الصوی) هدی وزننده
برموضع آدیدر (الصو) صادك فتحیله بوش وخالی نسنه یه دینور یقال شیء صوّ ای فارغ (الصوی) هدی وزننده
برنسنه نك تروتازه لكنه وآب وتاب ورونقنه دینور یقال اخذه بصواه ای بطراته الیائی (الصاوی) واوك
كسریله قوری نسنه یه دینور یقال شیء صاو ای یابس (الصویّ) عتیّ وزننده قورمق معناسنه در یقال
صوت النخلة صویّا اذا یبست (الصوا) عصا وزننده صوی معناسنه در یقال صویت النخلة صوی بمعنی صوت
وقویّ وتوانا اولمق معناسنه در یقال صوی الرجل اذا قوی (الصاویة) (والصویة) غنیه وزننده قورمش
خرما اغاجنه دینور (الاصواء) همزه نك كسریله (والتصویة) تأدیه وزننده بونلرده قورمق معناسنه در یقال
صوت النخلة وصوّت اذا یبست وتصویه حیوان سموروب طاولنسون دیو سودنی صاغمیوب اویلجه ترك ایلمك
كذلك بوغور دیشی یه آشمق خصوصنده شوقلو وقواملو بولنمق ایچون استعمالدن وباغلیوب حبس ایلمكدن
معاف ایلمك معناسنه در یقال صوّی الناقة اذا لم یحلبها لتسمن وكذا یقال صوی الفحل اذا لم یحمل علیه ولم یعقد
فیه حبل لیكون انشط واقوی للضراب الواوی (الصهوة) قهوه وزننده آت قسمنك صرتنك ایكی یاننه دینور كه
تكلثبلك قنادلری آنلرك اوزرینه كلوب قپانور علی قول فارسك اوتوره جق یرینه دینور كه تمام ارقه سی اولور یقال
استوی علی صهوة الفرس وهی ما اسهل من ناحیتی سراة الفرس اومقعد الفارس منه ودوه اوركجنك كیرو یاننه
دینور كه اورایه ركوب اولنور جمعی صهوات كلور فتحاتله وصهاء كلور صادك كسریله وتپه نك اوستنده اولان
قله یه وبرجه دینور وشول اوتوراقلی الحق یره دینور كه كراه اولان دوه لر اورایه قصد وایوا ایدرلر وطاغلرده اولان
مغاره وكسمه لك مقوله سنه دینور كه آنده یغمور صولری ایركیلور جمعی صهاء كلور صادك كسریله (الاصهاء)
همزه نك كسریله اعراب طائفه سی خسته چوجغی صافی یاغله یاغلیوب كونشه قرشو اوتورتمق معناسنه در
یقال اصهی الصبیّ اذا دهنه بالسمن ووضعه فی الشمس من مرض یصیبه وآتك صهوه سی آغریمق معناسنه در
یقال اصهی الفرس اذا اشتكی صهوته (المصاهاة) مباهاة وزننده آتك یادوه نك صهوه سنه بنمك معناسنه در
یقال صاها الفرس اوالبعیر اذا ركب صهوته (الصهی) نهی وزننده برآدمك مالی چوغلمق معناسنه در یقال
صهی الرجل صهیا من الباب الثالث اذا كثر ماله وبرآدم یاره لنوب یاره سی صولنمق معناسنه در یقال صهی الرجل
اذا اصابه جرح فندی (الصها) عصا وزننده بودخی یاره صولنمق معناسنه در یقال صهی الرجل صها بمعنی صهی
صهیا (صهیون) برذون وزننده بیت المقدس اسمیدر یاخود اوراده برموضع آدیدر علی قول روم دیارنده برموضعدر
كتب جغرافیاده بیت مقدس ترابنده حضرت داود علیه السلام مدفن اولان موضعله مرسومدر ودروازه ٔ صهیون
اول سمته مقابلدر (صهیّ) سمیّ وزننده نمر بن تواب نام كمسه نك فرسی اسمیدر فصل الضاد المعجمة

ض

الیائی (الضأی) ضادك فتحی وهمزه نك سكونیله وجود خیره وجوره اولمق معناسنه در یقال ضأی الرجل
ضأیا من الباب الثالث اذا دق جسمه الواوی (الضبو) ضادك فتحی وبانك سكونیله برنسنه یی آتش پك چالوب
كوینديرمك معناسنه در یقال ضبته النار تضبو ضبوا اذا غیرته وشوته وصغنمق معناسنه در یقال ضبا الیه اذا لجأ

(المضباة) میمك ضمیله كه اسم مفعولدر كولده پشمش اتمكه دینور خبز الملة معناسنه (الضابی) كوله دینور رماد
معناسنه (الاضباء) همزه نك كسریله امساك معناسنه در یقال اضباه اذا امسكه و یوقری قالدرمق معناسنه در
یقال اضبی الشیٔ اذا رفعه و بركسه خیره وجوره اولمق معناسنه در یقال اضبی الغلام اذا اضوی و برنسنه یه ظفریاب
اولمق ایچون اوزر ینه حواله ومشرف اولمق معناسنه در یقال اضبی علیه اذا اشرف لیظفر به وسفرده تجارتدن
مأمول اولان ربح وفائده دن خائب ومحروم اولمق معناسنه در یقال اضبی بهم السفر اذا اخلفهم فیما رجوا من ربح
الواوی (الضحو) (والضحوة) ضادك فتحی وحاك سكونیله (والضحیة) عشیه وزننده ارتفاع نهار معناسنه در
بعده حلول وظرفیت علاقه سیله اولوقته اطلاق اولندی كه كنج قوشلق تعبیر اولنور شمسك هنوز افقدن قالقوب
یكیجه بایلدیغی وقتدر كه صلوة اشراق هنكامیدر آندنصكره ضحی اطلاق اولنور ضادك ضمی والفك قصریله كه
قبا قوشلق تعبیر اولنور وآندنصكره ضحاء اطلاق اولنور ضادك فتحی والفك مدیله كه نصف نهاره قریب وقتدن
عبارتدر اصطلاحمزده قوجه قوشلق تعبیر اولنور وضحی لفظی كه ضادك ضمی والفك مدیله در مؤنث ومذكر
اولور ومصغرنده ضحی دینور هاسز تقول جئته ضحوا وضحوة وضحیة ای ارتفاع النهار یعنی وقته وتقول جئته
ضحی ای فویق الضحو وتقول جئته ضحاء اذا كرب انتصاف النهار شارح دیر كه بونلر فی الاصل وجه مذكور
اوزره ارتفاع نهارك اسمی اولوب بعده وقتلرنده استعمال اولندیلر بروز وظهور معناسندن مأخوذدر وضحی
لفظنك بعضلر فی الاصل ضحوه لفظندن جمع اولوب بعده مفرد كبی مستعمل اولمسنه ذاهب اولدیلر
اكا مبنی مؤنثدر دیدیلر وبعضلر عن اصل مفرد اولمسنه ذاهب اولمغله مذكردر دیدیلر پس مصغرنده هاء
ادخال ایلمدیلر ومؤنثلكنه ذاهب اولنلر استعماله نظرا یاخود ضحوه نك مصغرینه التباسی حذرندن
بنه مصغرنده هاء ادخال ایلمدیلر واشبو ضحوه وضحیه وضحی ماده لری همین ظرفیت اوزره استعمال اولنورلر
واكر ایچنده بولندیغك یومك ضحوه سی مراد اولورسه تنوین ادخال اولنمز مثلا لقیته ضحوة وضحی دینور واكر
غیرمعین نهارك ضحوه سی مراد اولورسه منصرف اولور انتهی وضحوه ضحی موقعنده دخی استعمال اولنور تقول
اتیتك ضحوة ای ضحی شارح دیر كه بو ابن بری روایتیدر وضحی ضادك ضمی والفك قصریله كونشه اطلاق
اولنور یقال ارتفعت الضحی ای الشمس ووضوح وبیان معناسنه مستعملدر یقال ما لكلامه ضحی ای بیان
(الاضحاء) همزه نك كسریله قوشلق وقتنه وارمق معناسنه در یقال اضحی الرجل اذا صار فی الضحی واظهار
ایلمك معناسنه در یقال اضحی الشیٔ اذا اظهره وقوشلق وقتنده ایش ایشلمك معناسنه در یقال اضحی یفعل
كذا ای صار فاعله فی الضحی (المضاحاة) مباهاة وزننده برآدمه یاریمجه قوشلق وقتنده كلمك معناسنه در یقال
ضاحاه اذا اتاه فی الضحی (التضحی) تفعل وزننده قوشلق طعام ایلمك معناسنه در یقال تضحی الرجل اذا
اكل فی الضحی (التضحیة) تفعل وزننده برآدمه قوشلق طعام یدرمك معناسنه در تقول ضحیته اذا اطعمته
فی الضحوة وقوشلق وقتی قربان كسمك معناسنه در تقول ضحیت بالشاة اذا ذبحتها فی الضحی وقوشلق وقتی
حیوان اوتارمق معناسنه در تقول ضحیت الغنم اذا رعیتها فی الضحی (الاضحیة) همزه نك ضمی وكسری ویانك
تشدیدیله (والضحیة) غنیه وزننده قوشلق وقتی ذبح اولنان قیونه دینور اضحیه نك جمعی اضاحی وضحیه نك
جمعی ضحایا كلور (الاضحاة) ارطاة وزننده بو دخی اضحیه معناسنه در جمعی اضحی كلور ارطی كبی قربان بیرامی
كوننه یوم اضحی اطلاقی بو معنایه مبنیدر زیرا اكثری قوشلق وقتنده ذبح قرابین ایدرلر شارح دیر كه بعده توسعله
یوم مذكورك وقت مطلقنده ذبح اولنانه اطلاق اولنور واضحیه نك وزنی افعوله در (الضاحیة) قوشلق وقتی
صوایچون ماشیه یه اطلاق اولنور وضاحیة البصره بطن ماده سنده ذكر اولندی وضاحیه بارزه وظاهره
معناسنه در جمعی ضواحی كلور بو معنادندر كه انسانك كورك لری واموزلری كبی كونشه كلن یرلرینه ضواحی اطلاق
اولنور یقال شكت ضواحیه ای ما برز منه للشمس كالكتفین والمنكبین وضواحی الحوض نواحیٔ حوضدن عبارتدر
وضواحی الروم اقلیم رومك ایچروسنده وقولتقلرنده اولمیوب ظاهر وبارز اولان بلادندن عبارتدر وضواحی
سموات وافلاكه اطلاق اولنور وضاحیه آشكاره معناسنه در یقال فعله ضاحیة ای علانیة (الضحو) سمو وزننده
(والضحو) علو وزننده (والضحی) غنی وزننده كونشه چقمق معناسنه در یقال ضحا الرجل یضحو ضحوا
وضحوا وضحیا اذا برز للشمس وضحو صحو وزننده وضحی عتی برنسنه یه كونش طوقنمق وكونش طوقنور اولمق
معناسنه در یقال ضحا الشیٔ وضحی ضحوا وضحیا من الباب الثالث والرابع اذا اصابته الشمس وضحو علو
وزننده برنسنه بللو وآشكاره اولمق معناسنه در یقال ضحا الطریق ضحوا اذا بدا وظهر وضحو الظل موتدن

مطلب

كنايه در زيرا آدمك كولكه سى شمس اولدقده محو اولور يقال ضحا ظله اذا مات (المضحاة) ميمك فتحيله كونى وچوغاچ
تعبير اولنان يره دينور كه دائما كونشلك اولور يقال ارض مضحاة اى لاتكاد تغيب عنها الشمس (الضحياء) حمراء
وزننده (والاضحيانة)(والاضحية) همزه لرك كسريله روشن وتابان كيجه يه وصف اولور يقال ليلة ضحياء واضحيانة
واضحية اى مضيئة ويقال يوم اضحيان اى مضىء بوراده ضحياة نسخه لرى غلطدر (وضحياء) برقسراغك
آديدر ودمورى قيرآته اطلاق اولنور مذكرنده اضحى دينور يقال حصان اضحى اى اشهب وفرس ضحياء اى
شهباء وضحياء شول خاتونه دينور كه قاسقلرنده اصلا قيل نمبوب كومش كبى ساده اوله يقال مرأة ضحياء اذا كانت
لاينبت شعر عانتها وعمرو بن عامرك قسراغى آديدر (القلة الضحيانة) كونشه قرشو كونى قله يه اطلاق اولنور يقال
قلة ضحيانة اى بارزة للشمس قله دن مراد طاغك اك تپه سيدر (الضاحى) بردره و برقوملق اسملريدر (الضحيان)
سلمان وزننده حضرموتدن مكه يولنده برموضع آديدر ومدينه ده احيحة بن الجلاح نام كسنه يه مخصوص برقله نك
آديدر (الضحىّ) غنىّ وزننده يمنده برموضعدر (الضحيان) سكران وزننده دائما قوشلق وقتى طعام ايدن آدمه
دينور مؤنثى ضحيانه در يقال رجل ضحيان اذا كان يأكل فى الضحى (المتضحى)(والمستضحى)(والمضطحى)
اسم فاعل بنيه لريله قوشلق وقتنه داخل اولان آدمه دينور (الاضحيان) همزه نك كسريله اقحوانه شبيه
برنبات آديدر اليائى (الضاخية) خاى معجمه ايله داهيه معناسنه در يقال اصابته ضاخية اى داهية اليائى
(الضدى) عصا وزننده طارلمق معناسنه در يقال ضدى عليه ضدى من الباب الرابع اذا غضب الضوادى
بد وقبيح سوزلره دينور ياخود آونج سوزلره دينور كه نفس الامرده تحقيق اولميوب همان برآدمى آويدوب اشغال
ايچون مزاجه مطابق سويلنان سوزلردن عبارتدر مفردى ضاديه در يقال اتى بالضوادى اى الكلام القبيح اوما
يتعلل به ولايحقق له فعل (الاضداء) همزه نك كسريله برقابى طاشنجه قدر طولدرمق معناسنه در يقال
اضدى الاناء اذا ملأه فاترعه (المضاداة) مباهاة وزننده برآدمه ضدّ اولوب دشمنلك ايلمك مضادّه معناسنه در
يقال ضاداه اى ضادّه ويقال انه لصاحب ضدى اى ضدّ الواوى (ضدوان) فتحاتله ايكى طاغك آديدر
اليائى (الضرى) عصا وزننده (والضراوة) عداوه وزننده (والضرى) رمى وزننده (والضراءة) سحابه وزننده
ددانمق معناسنه در يقال ضرى به ضرى وضراوة وضريا وضراوة من الباب الرابع اذا لهج به وتازى قسمى
آوه اوكره نوب باولمق معناسنه در يقال ضرى الكلب بالصيد ضرى وضراء بالكسر والفتح اذا تعوّد به
(التضرية) تفعله وزننده برآدمى برنسنه يه آلشدروب دداندرمق معناسنه در يقال ضرّاه به اذا الهجه به وعوّده
وتضرية الغرارة خرارك جوانب واقطارنى بوككدن عبارتدر يقال ضرّى الغرارة اذا فتل قطرها (الاضراء)
همزه نك كسريله بودخى برنسنه يه آلشدروب دداندرمق معناسنه در يقال اضراه به بمعنى ضرّاه وذكرى آتى
ضرتى ديدكلرى نبيذ ايچمك معناسنه در يقال اضرى الرجل اذا شرب الضرتى (الضرتى) غنىّ وزننده
قانى طورميان طمره دينور يقال عرق ضرتى اى لايكاد ينقطع دمه وآوه باوليوب اوكرنمش تازى انيكنه دينور
و بردرلو نبيذ اسميدر كه خرمانك قزارمش وصرارمش قورقلرنى اصلدوب بعده صوينى سدر يمشنك اوزرينه
دوكوب بر يرده برمدّت حفظ وابقا ايلدكدنصكره چقاروب استعمال ايدرلر (الضرو) علوّ وزننده طمردن
لاينقطع قان ظهور ايلمك معناسنه در يقال ضرا العرق يضرو ضروّا اذا بدا منه الدم يعنى لايكاد ينقطع (الضرو)
ضادك كسريله بودخى آوه باوليوب ددانمش تازى انيكنه دينور يقال جرو ضرو اى ضار بالصيد وشجر كتام
اسميدر جوهرى آنك صمغيله تفسير ايلمكله غلط ايلدى شجر مزبور شجر يمانيدر كه حصى لبان ديدكلرى بخور
آنك صمغيدر وساقزلق آغاجنك يمشنه دينور كه چتلنبك تعبير اولنور بونده ضادك فتحيله ده لغتدر ونعوذ
بالله تعالى مرض جذام بلاشغنه دينور يقال به ضرو من الجذام اى لطخ منه (الضارى) قانى طورميان طمره دينور وآوه
باوليوب ددانمش تازى يه دينور وشول طلومه دينور كه ايچنه خيلى مدتد نبرو ياغ قونه رق اسكيمكله قونان ياغك دادى
خوش وكوزل اولور اوله يقال سقاء ضار بالسمن اذا كان يعتق فيه ويجود طعمه (الضرى) رمى وزننده سيلان ايلمك
معناسنه در يقال ضرى الشىء ضريا اذا سال (الضراء) وفاء وزننده كيزلنمكه دينور يقال انه ليمشى الضراء اى
بالاستخفاء ودره ده اولان چتلق وصيق آغاج قوروانغنه دينور على قول شول دوزاوه يه دينور كه آنده برمقدار آغاجلق
اولوب واوراده يرتجى جانورلر ايوا ايدرلر اوله (ضريه) غنيه وزننده بصره ايله مكه بيننده برقريه آديدر (الاضريراء)
جوهرى بوراده ذكر ايلمكله غلط ايلدى صواب اولان ظاى معجمه ايله اولمقدر الواوى (الضعو) ضادك فتحى
وعين مهمله نك سكونيله كيزلنوب صقلنمق معناسنه در يقال ضعا الرجل ضعوا اذا اختبأ واستتر (الضعة)

فتحتبنله بادیه ده برشجر آدیدرنسبتنده ضعوتی دینور فتحتبله الواوی (الضغو) ضادلك فتحی وغین معجمه نك سكونیله
تذلل وخضوع وسرفرو قلمق معناسنه‌در یقال ضغا الیه ضغوا اذا استخذی وقار او یونده خیانت ایلمك
معناسنه‌در یقال ضغا المقام اذا خان وضغو وضغاء غراب وزننده کدی وطاوشان وتلکی مقوله سی چاغرمق
معناسنه‌در یقال ضغا السنور ونحوه ضغوا وضغاء اذا صاح (الاضغاء) همزه نك کسریله کدی مقوله سی حیوانی
چاغرتمق معناسنه‌در یقال اضغاه اذا حمله علی الضغاء الواوی (الضفو) عفو وزننده برنسنه وافی وکامل اولمق
معناسنه‌در یقال ضفا الثوب ضفوا اذا اسبغ وفراوان اولمق معناسنه‌در یقال ضفا الشیء اذا کثر وحوض لبریز
اولمق معناسنه‌در یقال ضفا الحوض اذا فاض من امتلائه (الضافی) وافی وواسع اولان نسنه‌در یقال ثوب
ضاف ای سابغ (الضفا) عصا وزننده جانب معناسنه‌در ضفوان تثنیه سیدر فتحاتله یقال قعد فی ضفاه ای
فی جانبه (الضفوة) تمر وزننده وسعت ورفاه اوزره اولان دیرلکه دینور یقال هو فی ضفوة من العیش ای بلهنیة
الیائی (الضلی) رمی وزننده هلاك اولمق معناسنه‌در یقال ضلی الرجل ضلیا من الباب الثانی اذا هلك (التضلی)
تفعل وزننده اهل ضلالتی اختیار ایدوب انلره قرین وهمدم اولمق معناسنه‌در یقال تضلی فلان اذا لزم الضلال
واختارهم شارح دیرکه اصلی تضلل ایدی الیائی (الضمی) رمی وزننده ظلم ایلمك معناسنه‌در یقال ضماه ضمیا
من الباب الثانی اذا ظلمه شارح دیرکه کویا که ضیم مقلوبیدر الیائی (الضناء) وفاء وزننده (والضنا) عصا وزننده
خاتونك اولادی چوق اولمق معناسنه‌در یقال ضنت المرأة ضناء وضنا من الباب الثانی ویقال ضنیت ضنا من الرابع
اذا کثر ولدها و برآدمك برنسنه سی نما و برکتلنوب آرتمق معناسنه‌در یقال ضنا نصیبه اذا تریع وزاد الواوی
(الضنو) ضادك فتحی وکسریله ولد معناسنه‌در یقال له ضنو کثیر ای ولد (الضنا) عصا وزننده برکسه برکونه
شدید ومشتبه ومزمن درد ومرضه اوغرایوب خسته اولمق معناسنه درکه هرچند افاقت بولدی ظن اولنسه
ینه نکس ایدوب علی حاله دردناك اوله یقال ضنی الرجل ضنا من الباب الرابع اذا مرض مرضا مخامرا کلما ظن برؤ
نکس (الضنی) حرّی وزننده (والضنی) یای مخففه ایله حری وزننده وجه مذکور اوزره اولان خسته یه دینور
یقال هو ضنی وضن (الاضناء) همزه نك کسریله برآدمی ذکر اولنان خسته لك بصمق معناسنه‌در یقال اضناه
المرض اذا اثقله (المضاناة) مباهاة وزننده رنج وزحمت چکمك معناسنه‌در یقال ضاناه اذا عاناه (ابو ضنی) سمی
وزننده سعید بن ضنی نام محدثك کنیه سیدر الیائی (الضوی) هوی وزننده برکسه خلقة یاهزالا انجه وچلسره
خیره وآریق اولمق معناسنه درکه چوپدن چلبی تعبیر اولنور یقال ضوی الرجل ضوی من الباب الرابع اذا دق
عظمه وقل جسمه خلقة او هزالا (الضاوی) تشدید یا ایله خیره وچلسر آدمه دینور مؤنثی ضاویه در بونك اصلی
فاعول ایدی یقال غلام ضاوی وجاریة ضاویة ای دقیق العظم قلیل الجسم (الاضواء) همزه نك کسریله انجه
وآرق اولمق معناسنه‌در یقال اضوی الرجل اذا دق و برآدمی یادابه یی ضعیف وزبون قلمق معناسنه‌در یقال
اضواه اذا اضعفه وخاتون خیره وجوره ولد طوغورمق معناسنه‌در یقال اضوت المرأة اذا ولدت ضاویا و برآدمك
حقنی اکسلتمك معناسنه مستعملدر یقال اضوی حقه اذا انقصه ایاه و برایشی محکم ایلیوب کوشك وواهی طوتمق
وواهی قلمق معناسنه‌در یقال اضوی الامر اذا لم یحکمه (الضیّ) تشدید یا ایله عیّ وزننده (والضوی) غنیّ وزننده
برکسه‌یه صغنوب اکا منضم وملتحق اولمق معناسنه‌در یقال ضوی الیه ضیا وضویا من الباب الثانی اذا انضم
الیه ولجأ و بریره کیجه وقتنده کلمك معناسنه‌در یقال ضوی الرجل اذا اتی لیلا وخبر صورمق معناسنه‌در یقال
ضوی الی خبره اذا سأل (الضاوی) کیجه وقتنده کلان آدمه دینور یقال جاء ضاو ای طارق و برفرس آدیدر
(الضواة) حصاة وزننده قولق یومشغنك آلتنده ظهور ایدن اور تعبیر ایتدکلری یومری یه دینور بر دیدکلری
یومریدن بیوجك اولور وشول خرده خرده سبور یجه سبولجه لره دینور که طوغوران نافه نك هنوز ولد چقمزدن
مقدم مجیء فرجنده ظهور ایدر الواوی (الضوّة) ضادك وواو مشدده نك فتحیله (والضوضاة) غربو وفریاده
وجعلق یه دینور تقول سمعت ضوة القوم وضوضاتهم ای جلبتهم (الضواضی) علابط وزننده ایری ویومری
نسنه یه دینور (الضویضیة) مصغر بنیه سیله (والضواضیة) علابطه وزننده داهیه یه دینور وضویضیه
اسرمش دوه یه دینور الواوی (الضهوة) قهوه وزننده صو برکه سنه دینور جمعی اضهاء کلور تقول نزلنا عند
الضهوة ای برکة الماء (الضهواء) حمراء وزننده هنوز ممه لری قالقوب بلورمامش قیزه دینور یقال جاریة ضهواء
ای لم تنهد الیائی (الضهیاء) ضادك فتحی والفك مدی وقصریله اصلا حائض وحامل اولمزاولان خاتونه دینور
علی قول حائض اولوب لکن حامل اولمیه که قسیر تعبیر اولنور یاخود ممه لری بلورمز اولانه دینور که ارکك

ممه سی کبی اوله . یقال امرأة ضهیاء وضهیی ای لاتحیض ولاتحمل اوتحیض ولاتحمل اولاینبت ثدیاها شارح دیرکه
ارککه مضاهاتندن ناشی تصرف اولنمشدر وضهیاء اصلا نبات بتورمز اولان یور یره دینور یقال ارض ضهیاء ای
لاتنبت ومغیلان کبی برنوع مبشه آغاجنک اسمیدر (الضها) عصا وزننده خاتون ضهیاء اولمق معناسنه‌در یقال
ضهیت المرأة ضها من الباب الرابع اذا کانت ضهیاء (الاضهاء) همزه‌نك کسریله دوه‌یی ضهیاء دیدکلری ذکر اولنان
آغاجلنده اوتارمق معناسنه‌در یقال اضهی الرجل اذا رعی ابله فی الضهیاء وضهیاء خاتون آلمق معناسنه‌در یقال
اضهی الرجل اذا تزوج بضهیاء (المضاهاة) مباهاة وزننده برنسنه‌یه شبیه ومشاکل اولمق معناسنه‌در یقال
ضاهاه اذا شاکله (الضهی) غنی وزننده شبیه ومانند معناسنه‌در یقال هوضهیك ای شبیهك فصـــــل

ط

الطاء الواوی (الطأة) طعاة وحصاة وزننده قاره بالچغه دینور حمئه معناسنه (الطووتی) والضووتی) طانك
ضمیله طوعی وزننده (والطاوتی) (والطأوتی) جهنی وزننده احد وکسه معناسنه در یقال ما بالدار طووتی
وطووتی وطاوتی وطأوتی ای احد مؤلف بونی همزه بابنده رسم وذهاب معناسندن اشعار ایلمشیدی الیائی
(الطبی) طانك فتحی و بانك سکونیله برآدمی برنسنه دن صرف وتحویل ایلمك معناسنه‌در تقول طبیته عنه طبیا
اذا صرفته ودعوت ایلمك معناسنه‌در تقول طبیته الیه اذا دعوته ویدکلمك معناسنه‌در تقول طبیته اذا قدته
(الاطباء) همزه‌نك کسریله بودخی دعوت ایلمك معناسنه‌در تقول اطبیته الیه اذا دعوته (الطبی) طانك کسری
وضمی و بانك سکونیله خف وظلف وحافر صاحبی حیوانلرك ویرتجی جانورلرك ممه‌لرینك امزکلرینه دینورکه
سود مثانه‌سیدر جمعی اطباء کلور ومنه المثل ٭ جاوز الحزام الطبیین ٭ یعنی قولان صیر یلوب اینه‌رك ایکی
ممه‌لری بیله تجاوز ایلدی ناقه حد ووسعندن خارج یوریوب فرومانده اولمغله قارنی ایچرو چکوب وقولان صیر یلوب
اینه‌رك ممه‌لرینی تجاوز ایلمش اولور برماده مشکل ومشتد اولوب اولبابده رنج ومحنت حدی تجاوز ایلدکده
ضرب اولنور (الطبا) عصا وزننده طوارك ممه‌سی صارقوب سلپوکلمك معناسنه‌در یقال طبیت الناقة طبا من الباب الرابع
اذا استرخی طبیها (الطبیة) فرحه وزننده (والطبواء) حمراء وزننده ممه‌لری صالقی وسلپوك حیوانه دینور (ذوالطبیین)
طانك ضمیله که تثنیه‌در وثیل بن عمرو نام شاعرك لقبیدر (الطبی) غنی وزننده شول ممه‌یه دینورکه سهولتله صاغیلوب
چوق سود ویرر اوله یقال خلف طبی ای مجیب الواوی (الطبو) حبو وزننده دعوت ایلمك معناسنه‌در یقال طباه
یطبوه طبوا اذا دعاه (الاطباء) همزه‌نك وطای مشدده‌نك کسریله که افتعال وزننده بودخی دعوت ایلمك معناسنه‌در
یقال اطباه اذا دعاه و برکسه ایله دوستلق ایدوب اول تقریبله قتل ایلمك معناسنه‌در یقال اطبی القوم فلانا اذا خالوه
وقتلوه الواوی (الطتو) طانك فتحی وتای فوقیه‌نك سکونیله کتمك معناسنه‌در یقال طتا الرجل طتوا من الباب
الاول اذا ذهب الواوی (الطثو) طانك فتحی وثای مثلثه‌نك سکونیله چلیك چومای اویونی اوینامق معناسنه‌در یقال
طثا الصبی طثوا اذا لعب بالقلة (الطثی) طانك ضمی والفك قصریله خرده خرده اغاج پاره‌لرینه دینور چلیك کبی
مفردی طثیه‌در غرفه وزننده الواوی (الطحو) دحو وزننده دوشیوب یایمق معناسنه‌در یقال طحاه یطحاه طحوا
من الباب الثالث اذا بسطه ودوشنوب یایلمق معناسنه لازم اولور یقال طحا الشیء اذا انبسط ویان اوزره اوزانوب
یاتمق معناسنه‌در یقال طحا الرجل اذا اضطجع وبریره کیتمك معناسنه‌در یقال طحا زید اذا ذهب فی الارض
وبو معناده باء حرفیله متعدی اولور یقال طحا به قلبه ای ذهب به فی کل شیء یعنی خاطره قلبی انی بربرده قرارکیر
ایلمیوب اورادن اورایه نقل ومضطرب ایلدی وطحو بعید اولمق معناسنه‌در یقال طحا الرجل طحوا من الباب
الاول اذا بعد وهلاك اولمق معناسنه‌در یقال طحا الرجل اذا هلك و برآدمی یوزی اوزره یقمق معناسنه‌در یقال
طحا فلان اذا القی انسانا علی وجهه (الطحا) عصا وزننده دوشکلی دوز یره دینور ارض منبسطه معناسنه وطحا
قصر ایله ومد ایله مصر اولکه‌سنده درت قریه آدیدر شارح دیرکه امام طحاوی اورادندر (الطاحی) جمع عظیم
معناسنه‌در ویوکسك نسنه‌یه دینور یقال سحاب طاح ای مرتفع ویریوزینه یایلمش نسنه‌یه دینور یقال شیء طاح
ای منبسط وکثرتندن ناشی هر نسنه‌یی طولدیران شیئه دینور یقال جیش طاح اذا ملأ کل شیء (الطاحیة)
(والمطحیة) (والمطحوة) میلرك فتحیله بیوك ویابان صابانه دینور یقال مظلة طاحیة ومطحیة ومطحوة
ای عظیمة (المطحیة) محدثه وزننده شول سبزه ونباته دینورکه ساقی اولمامغله یریوزینه منبسط اوله قربوز وقباق کبی
یقال بقلة مطحیة ای نابتة علی وجه الارض (الطحیة) تمره وزننده برمقدار بلود پارچه‌جه‌سنه دینور یقال مافی السماء
طحیة من سحاب ای قطعة منه الیائی (الطخیة) خای معجمه ایله طحیه وزننده ومرادفیدرکه برمقدارجه بلود
پاره‌سنه دینور یقال مافی السماء طخیة من السحاب ای قطعة الطخاء سماء وزننده یوکسك بلوده دینور

يقال سحاب طخاء اى مرتفع وقلبه عارض اولان صقندى يه وتاسه يه دينور يقال نقلبى طخاء اى كرب (الطخيا)
حمراء وزننده قرا كوكيجه يه دينور يقال ليله طخياء اى مظلمة ومآل ومفهومى فهم اولنميان مشتبه سوزلره دينور
يقال كلمات طخياء اى لاتفهم (الطاخى) پك قراويه دينور يقال ظلام طاخ اى شديد (الطخية) طانك فتحيله
احمق آدمه دينور جمعى طخيوندر وقرا كولغه دينور ظلمت معناسنه و بونده طانك حركات ثلاثيله لغتدر (طاخية)
داهيه وزننده حضرت سليمان عليه السلام ايله تكلم ايدن قرنجه نك آديدر شارح ديركه نهايه ده عيجلوف اسميله
مرسومدر ومؤلف فاء يابنده كذلك عيجلوف اولمق اوزره ثبت ايلدى (الطخى) سمى وزننده خروسه دينور
ديك معناسنه الواوى (الطخوة) تمره وزننده بوفقه بلود پارەسنه دينور يقال بدت فى السماء طخية اى سحابة
رقيقة الووى (الطادية) عاديه وزننده ثابت وقديم اولان نسنه يه دينور يقال عادة طادية اى ثابتة قديمة الواوى
(الطرو) علو وزننده بر بعيد يردن ناكهانى چقه كلمك معناسنه در يقال طرا عليهم طرو اواذا اتى من مكان بعيد شارح
ديركه مهموزده لغتدر (الطرا) عصا وزننده مادەسى جبلت ارضدن اولميان نسنه يه دينوركه طپراق وقوم وطاش
جنسندن اولميان نسنەدن عبارتدر وبحدوحساب اولان اصناف مخلوقاته دينور يقال هم اكثر من الطرا وهى
مالايحصى عدده من صنوف الخلق (الطرى) غنى وزننده تروتازه شيئه دينور يقال شىء طرى اى غض (الطراوة)
حلاوه وزننده (والطراءة) همزه ايله (والطراء) وفاء وزننده (والطراة) حصاة وزننده بر نسنه تروتازه اولمق معناسنه در
يقال طرو الغصق وطرى طراوة وطراءة وطراء وطراة من الباب الخامس والرابع اذا صار طريا (التطرية) تفعله
وزننده بر نسنه يى تروتازه قلمق معناسنه در يقال طراه اذا جعله طريا وعطر وطيب مقوله سنه بعض خوشبو نسنه قاتوب
قوامه كتورمك معناسنه در يقال طرى الطيب اذا فتقه باخلاط وخلطه وكذا الطعام اذا خلطه بالافاويه (الاطراء)
همزەنك كسريله بر آدمه حسن مدح وثنا ايلمك معناسنه در يقال اطراه اذا احسن الثناء عليه (الاطرية) همزەنك
ورانك كسريله رشته چورباسنه دينور كه بوديارده شعيريه محرفى شهريه چورباسى تعبير ايدرلر تقول اطعمنا اطرية
وهو طعام كالخيوط من الدقيق (الاطرياء) اعشيشاب وزننده كثرت اكلدن تخمه وامتلا اولوب قارن شيشمك
معناسنه در يقال اطرورى الرجل اذا اتخم وانتفخ بطنه (الاطروان) عنفوان وزننده جوانلق هنكامنك اوائل چاغنه
ديوز تمام داوقانلواق سرخوشلغندن عبارتدر يقال فعله فى اطروان شبابه اى اوله وغلوائه اليائى (الطرا) طانك
فتحى والفك قصريله بونلك على قول مرور ايلمك معناسنه در يقال طرى اليه طرى من الباب الرابع اذا اقبل او مر
(الطرية) غنيه وزننده يمند برقريه آديدر اليائى (الطسا) عصا وزننده ياغلو طعامى چوق يمكدن معده بوزيلوب
امتلاء اولمق معناسنه در يقال طسى الرجل طسا من الباب الرابع اذا غلب الدسم على قلبه فاتخم الواوى (الطسو)
حسو وزننده طسا معناسنه در يقال طسا الرجل يطسو طسوا بمعنى اطسى الواوى (الطاعية) ساعيه وزننده
جكرى مرضلو خاتونه دينور يقال امرأة طاعيه اى العليلة الكبد اليائى (الطغى) طانك فتحى وغين معجمه نك
سكونيله (والطغيان) طانك ضمى وكسريله برنسنه حد ومقدارنى تجاوز ايلمك معناسنه دركه آزمق وازغون
اولمق تعبير اولنور يقال طغى الشىء طغيا وطغيانا من الباب الرابع اذا جاوز القدر و پك يوكسلمك معناسنه مستعملدر
يقال طغى السحاب اذا ارتفع وكافر كفرنده پك ازغونلق ايلمك معناسنه در فرعون ونمرود كبى يقال طغى الكافر
اذا غلا فى الكفر وظلم ومعاصيده افراط ايلمك معناسنه در يقال طغى الرجل اذا اسرف فى المعاصى والظلم وصو
چوغالوب طاشقين اولمق معناسنه در يقال طغى الماء اذا ارتفع ومزاجده قان غلبه ايلمك معناسنه مستعملدر يقال
طغى به الدم اذا تبيغ وصغير قسمى بوكورمك معناسنه در يقال طغيت البقرة اذا صاحت (طغا) طانك فتحيله
بيانا كوزينك عليدر (الطغا) طانك ضميله سسه دينور صوت معناسنه (الطغية) تمره وزننده هر نسنەدن
نبذه ومقداره دينور يقال طغية منه اى نبذة منه وطاغك صرپ يرينه دينور و ياپچين قيايه دينور (الطاغية)
جبار وعنيد كسيه دينور هاء مبالغه ايچوندر يقال هو طاغية اى جبار واحمق اولوب متكبر اولان شخصه دينور
يقال رجل طاغية اى احمق متكبر وصاعقه يه اطلاق اولنور يقال نزلت الطاغية اى الصاعقة وسلفده روم قرالرينه
اطلاق اولنور ايدى كثرت طغيانلرندن ناشى الواوى (الطغوى) بشرى وزننده لكن شارحك بيانته كوره علو
وزننده در (والطغوان) طانك ضميله بودخى حد واندازه يى تجاوز ايدوب افراطه كتمك معناسنه در يائيده لغتدر
يقال طغا يطغو طغوى وطغوانا من الباب الاول بمعنى طغى يطغى (الطغوى) طانك فتحى والفك قصريله معناى
مذكوردن اسمدر آزغونلغه دينور ومنه قوله تعالى (كذبت ثمود بطغواها) (الطاغوت) جالوت وزننده كه قرآن
مبيننده واقعدر مرادلات وعزى ديدكلرى صنملردر وز عمنجه غيبدن خبر ويرن كاهنه وشيطانه

وهر ضـلالت وغوايت رئيسنه وصنملره ومطلقا معبود باطله ومردهٔ اهل كتابه اطلاق اولنور مفرد
وجمعی مساويدر جمعی طوغيت كلور وطواغی كلور فی الاصل تاء زائده اولديغيچون و بو طغوت ماده سندن فلعوت در
فلك ولاملك فتحيله اصلی طغووت ايدی فعلوت وزننده ياءك بقاسنی محافظه ايچون عين اوزره تقديم واندقدنصكره
ياءك تحركی مبنی الفه قلب اولنمغله كه وزنی فلعوت اولدی و بعضلر ديديكه يؤمنون بالجبت والطاغوت الاية
كريمه سنده جبتدن مراد حيی بن اخطب وطاغوتدن مراد كعب بن اشرف نام يهوديلردر (الاطغاء) همزه نك
كسريله برآدمی طاغی قلمق معناسنه در يقال اطغاه اذا جعله طاغيا (الطغوة) تمره وزننده مكان مرتفعه دينور
تقول رأيته فی طغوة ای مكان مرتفع الواوی (الطفو) عفو وزننده (والطفوّ) علوّ وزننده برنسنه باتمبوب
صو اوزرينه چقمق معناسنه در يقال طفا الشیء فوق الماء طفوا وطفوّا اذ علا واغاج اوزره يپراق بلورمك
معناسنه مستعملدر يقال طفت الخوصة فوق الشجر اذا ظهرت وحيوان تپه نك اوزرينه چقمق معناسنه
مستعملدر يقال طفا الثور اذا علا الاكم وآهونك سكرتمك معناسنه مستعملدر يقال طفا الظبی اذا اشتدّ عدوه
واولمك معناسنه مستعملدر يقال طفا فلان اذا مات و برايشه كيرمك معناسنه در يقال طفا فی الامر اذا دخل
فيه (الطفاوة) ثمامه وزننده كونشك وآيك غيلارينه دينور يقال طفاوة القمر ای دارتهما وتنجره ايچره صويك
يوزينه چقان كپوكنه وكفنه دينور وقيس غيلان قبيله سندن برجماعتك آديدر مترجم حقيردر كه راسب قبيله سيله
طفاوه قبيله سی برآدمك كنديلره نسابی خصوصنده هبنقه يه اختصام ايلمرله هبنقه بو آدمی دريايه القا ايده لم
اكر دبنه باتوب كيدرسه راسب قبيله سندندر واكر يوزينه چقرسه طفاوه دندر ديو حكومت عدل اظهار
ايلمشدر (الطفوة) تمره وزننده پك بجه‌ ويه دينور (الطافی) برفرس آديدر (الطفية) غرفه وزننده مقل اغاجنك
يپراغنه دينور و برگونه حيه يه دينور كه پك خبيث وقتال اولور ارقه سنده مقل يپراغی طرزنده ايكی جزكيسی اولور
الواوی (الطقو) طاءك فتحی وقافك سكونيله تيز تيز يورمك معناسنه در يقال طقا الرجل طقوا اذا مشی سريعا
الواوی (الطلاوة) طاءك حركات ثلاثيله حسن و بهجت وقبول معناسنه در كه برنسنه نك حسن ورونق
و بهجتندن ناشی مقبول ومحبوب القلوب اولمسندن عبارتدر يقال ما علی وجهه حلاوة وفی كلامه طلاوة ای حسن
وبهجة وقبول وجادولغه دينور سحر معناسنه وسودك وقاتك يوزلرنده ظهور ايدن يوفقه جه زاره دينور و بعد
الطعام آغزده قلان طعام بقيه سنه دينور و برعارضه دن ياخود خسته لكدن ناشی اغزده پيدا اولان غليظ
سالياره دينور كه بيلاشق كبی اغزك ايچنه ياپشق اولور تركيده يار تعبير اولنور و كيچكمك معناسنه در يقال طلا
الرجل طلاوة اذا ابطأ (الطلا) عصا وزننده (والطلوان) طاءك ضميله وفتحيله لغتدر بونلرده آغزده حادث
اولان غليظ سالياره دينور وطلا هنوز طوغمش آهو ياورسنه دينور يقال رايت ظبيا وعنده طلا ای ولده ساعة
يولد ومطلقا كوچك نسنه يه دينور جمعی اطلاء وطلاء كلور طاءك كسريله وطلی كلور عتیّ وزننده وطليان كلور
طاءك ضميله وكسريله (الطلواء) علواء وزننده انتظار معناسنه در تقول ماهذا الطلواء ای الانتظار و كيچكمك
ابطاء معناسنه در (الطلو) طاءك كسريله لطيف الجسم اولان قانصه يعنی صياده دينور كه هر يره وهر ديكه
كيروب وصيده قرالتيسی خيال كبی اولور وقورده دينور ذئب معناسنه (الطلو) طاءك فتحيله بودخی كوچك اولان
شيئه دينور كرك حيواندن وكرك سائر نسنه دن اولسون (الطلوة) غرفه وزننده صباح وقتك آيدنلغنه دينور
يقال بدت طلوة الصبح ای بياضه (الطلوة) طاءك كسريله وحشی جانورلرك ياورسنه دينور اليائی (الطلی)
طاءك فتحی ولامك سكونيله برشيئه برنسنه يی صوايوب سورمك معناسنه در يقال طلی البعير الهناء يطليه وبه
طليا اذا لطخه به وقوزی مقوله سنك اياغنی بغلمق معناسنه دركه كوكتمك تعبير اولنور تقول طليت الطلی
اذا ربطته وحبسته (التطلية) تفعله وزننده بودخی برشيئه برنسنه صواموق معناسنه در يقال طلی البعير الهناء
اذا لطخه به وخسته يی كوروب كوزدوب خدمت وتيمار ايلمك معناسنه در يقال طلی فلانا اذا مرضه وبرآدمه
سوكمك معناسنه مستعملدر يقال طلاه اذا شتمه وموسيقی اوقومق معناسنه مستعملدر كه قلوبه طرب ونشاط
طلا يدر يقال طلی فلان اذا غنی (الاطلاء) همزه نك وطاء مشدده نك كسريله افتعال وزننده برنسنه يی سورمك
معناسنه در طيب ودواء سورنمك كبی يقال اتلی به اذا اطلاه عليه (التطلی) تفعل وزننده اطلاء معناسنه در
يقال تطلی به بمعنی اطلی وذو تمنا لهو وطرب وهوايه دوشمك معناسنه در يقال تطلی فلان اذا لزم اللهو والطرب
(الطلياء) حمراء وزننده قطران سورلمش ناقه يه دينور يقال ناقة طلياء ای مطلية واويوز ناقه يه اطلاق اولنور
قطران سورلمك شاننددن اولديغنه مبنی يقال ناقة طلياء ای جرباء ونسوانك حيض بزلرينه دينور يقال هو

لطيفه

افذر من الطلياء اى خرقة العارك (الطلاء) كساء وزننده سور يلجك قطرانه دينور يقال طلى البعير بالطلاء
اى الهناء ومطلقا سوره جك وسور ينه جك نسنه يه دينور صيواو بالدز وعطر كبى وخمره و باده يه اطلاق اولنور
التون يالدز ينه تشبيهله يقال سقاه الطلاء اى الخمر ومنصف تعبيراولنان اوزم شيره سنك قو يولشنه دينور كه مثلث
تعبيرايتدكلرى اولور ومنصف نصفى قالنجه قاينادلمش اولان شيره در شارح ديركه بعضلر بونى فارسيدن معرّب
اولان ميفختج ابله بيان ايلديلركه تركيده ناردنك ديدكلرى اوله جقدر على كلا التقديرين حلالدر وخمره اطلاقى
مجدشدر انتهى وطلاء سوككه دينور شتم معناسنه وقوز ينك اياغى باغنه دينور كه كوكن تعبيراولنور (الطلاء) طانك
ضميله قان اوزره انجه زاركبى پيدا اولان قبوغه دينور (الطلاء) طانك ضمى ولامك تشديديله مكاء وزننده قانه
دينور دم معناسنه (الطلا) عصا وزننده شخص وقالب معناسنه در تقول رأيت طلاه اى شخصه وقطران
سورلمش دوه يه دينور وشديد المرض خسته آدمه دينور وظلف وخفه صاحبى حيوانك ياور يسنه دينور جمعى
اطلاء كلور تثنيه سى طليان در فتحاتله وهوا وهوس معناسنه در يقال قضى طلاه اى هواه (الطلا) رضا وزننده
لذت معناسنه در يقال مافيه طلا اى لذة (الطلا) طانك ضميله طليه لفظندن كه غرفه وزننده در ياخود
طلاة لفظندن كه طانك ضميله در جمعدر بيونه دينور عنق معناسنه على قول بيونك كوكنه دينور يقال ضربوا
طلاهم اى عنقهم اواصولها (المطلى) منبر وزننده برموضع آديدر (المطلى) مهنى وزننده آغر خسته يه دينور
يقال مريض مطلى اى مدنف وخلاصى مأمول اولميان محبوسه دينور يقال محبوس مطلى اى لايرجى خلاصه
(الطلى) رتبى وزننده برايچم سوده دينور (الاطلاء) همزه نك كسريله هوا وهوسه ميل ايلمك معناسنه در ومنه
الحديث ماطلى نبى قط اى مامال الى هواه شارح ديركه بوميل عنق معناسندن مأخوذ در واو لو مجل كسه نك
بيونى اكيلوب دوشمك معناسنه در يقال اطلى الرجل اذا مالت عنقه للموت (الطلياء) طانك فتحى ولامك كسرى
وياءنك تشديديله اويوزاغه دينور يقال اخذه الطلياء اى الجرب وتمركى يه شبيه بركونه قرحه اسميدر مفردات
طبيه نك بيانلرينه كوره بدنه يايلم اولان تمركى اوله جقدر (الطالى) يوصونلو صويه دينور يقال منهل
طال اى مطحلب وقرا كوكيجه يه دينور يقال ليل طال اى مظلم (المطلاء) ميمك كسرى والفك
قصرى ومدّيله طاره جق سيل صويى يولنه دينور على قول غضا ديدكلرى اشجار انبات ايدن دوز
ويومشق ارضه دينور (المطالى) ميمك فتحيله وحشى جانورلرك ياوريلرنى بسلدكلرى مواضعه دينور
مطلاء مفرديدر ميمك كسريله (الطلى) غنى وزننده كوچك قوزى يه واوغلاغه دينور
جمعى طليان كلور طانك ضميله اليائى (الطمى) طانك فتحى وميمك سكونيله صوچوغالوب يوقرى قالقمق
معناسنه در يقال طمى الماء طميا من الباب الثانى اذا علا ونبات بويلنوب اوزامق معناسنه در يقال طمى
النبت اذا طال وبرآدمك همتى عالى اولمق معناسنه مستعملدر يقال طمت همته اذا علت ونهرياخود بحر طلوب
طاشقين اولمق معناسنه در يقال طمى البحر اذا امتلأ الواوى (الطمو) علو وزننده يائيده ده لغتدر يقال
طما يطمو طموا لغة فى طمى يطمى فى الكل (طمويه) عمويه وزننده مصرده ايكى قريه در (طميه) غنيه وزننده
باديه ده برطاغ آديدر ونيل مصر ساحلنده برموضع آديدر اليائى (الطنى) طانك فتحى والفك قصريله تهمت
معناسنه در يقال رماه بالطنى اى التهمة وصوغومش اوجاق كولنه د ينور وخسته لكه دينور مرض معناسنه
وصو يوزنده اولان يوصونه دينور وشجرصا تون المق ياخود خاصة خرما اغاجنده اولان خرمايى صاتمق
معناسنه در يقال طنى فلان طنا من الباب الرابع اذا اشترى الشجر اوهو بيع ثمر النخل خاصة وزنا وفجور ايلمك
معناسنه در يقال طنى الى المرأة اذا فجر بها وزنا وفجورده مستمر اولمق معناسنه در يقال طنى فى فجوره اذا مضى
وصوسزلقدن ياعلتدن طلاق واو يكن صول طرفدن پهلويه ياپشمق معناسنه در يقال طنى زيد اذا لزق طحاله
وريته بالاضلاع من الجانب الايسر بوراده جانب ايسر قيدى بيان منزلنده در وطنا وصف بالمصدر اولور
صوسزلقدن ياعلتدن طلاغى واو يكنى پهلوسنه ياپشمش آدمه دينور وذكرى آتى اطناء حيه ماده سندن اسم اولور
(الطنا) رضا وزننده عقرب صوقسندن افاقت بولمق معناسنه در يقال طنى اللديغ من لدغ العقرب طنا
من لباب الرابع اذا عوفى (الطنى) طانك كسرى ونونك سكونيله حسى وزننده فجور وزنا معناسنه در يقال
هو من اهل الطنى اى الفجور وباديه ده برمعروف صو آديدر (الطنو) طانك ضميله بودخى فجور وزنا معناسنه در
(الاطناء) همزه نك كسريله زنا وفجورده مستمر اولوب كتمك معناسنه در يقال اطنى الرجل اذا مضى فى الفجور
وصوسزلقدن ياخود علتدن طلاق وآق جكر پهلويه ياپشمق معناسنه در يقال اطنى زيد اذا لزق طحاله وريته

بالاصلاع من الجانب الايسر واغاج صاتمق ياخود اغاجده اولان خرمالری صاتمق معنـاسنه در تقول اطنبت الشجر
او ثمر النخل اذا بعتهـا واغاجی یاخود خرمالری صاتون المق معناسنه اولمغله ضد اولور تقول اطنبت الشجر او ثمر النخل
اذا اشتریتهـا و برکسه نك اولمیه جك عضوینه اورمق یاطوقنمق معنـاسنه در تقول اطنبت فلانا اذا اصبته فی غیر المقتل
وتهمته وسوء ظنه میل ایلمك معنـاسنه در یقـال اطنی زید اذا مال الی التهمة والریبة وبتاغه آغوب کسل وفتوردن
اویومق معنـاسنه در یقـال اطنی الرجل اذا مال الی الطنوفنام کسلا وحیه صوقدیغی آدمی علی الفور هلاك ایلیوب
ابقا ایلمك معنـاسنه در ومنه قولهم حیة لا تطنی ای لا یبقی لدیغها شارح دیر که مؤلف بو ماده لری همزه بابنده دخی
ذکر ایلدی طنأ بقیة روحه دیمکله آندن مأخوذدر یاخود اولمیه جك یره اورمق یاخود طـلاقی پهلویه یاپشدرمق
معناسندن اولور که صوقدیغی کسه نك طلاغنی پهلویه یاپشدرمغه میدان و یرمزدیمك اولور وابن اعرابی دیدیکه
اطناه المرض دیرلر علت برآدمی هلاك ایلیوب بقیهٔ قوت ابقـا ایلسه پس بوندن اخذی اظهردر (الطنی) عمی وزننده
وصفدر صوسزلقدن یاعلتدن طلاغی وآق جکری پهلوسنه یاپشمش آدمه دینورنته که طنا دخی دینـور که وصف
بالمصدر در یقـال رجل طن وطنا ای اللازق طحاله وریته باضلاعه (التطنیة) تفعله وزنـنـده طلاغی واویکنی
پهلوسنه یاپشمش آدمه معالجه وتدبیر ایلـمك معناسـنه در یقـال طنی الطنی یطنیة اذا عالجه من طناه ودوه نك
بوکوردن طرفه یانی داغلمق معناسـنه در یقـال طنی البعیر اذا کواه فی جنبه (الطناة) زناة وزنـنـده ومرادفیدر که
زانی وفاجرلره دینـور طانی مفردیدر یقـال هم طناة ای زناة (الطنو) طانك کسریله دوشکه دینـور بساط معناسنه
الیائی (الطی) طانك فتحی و یانك تشدیدیله برنسنه یی دورمك معناسـنه در یقال طوی الصحیفة طیا من الباب الثانی
نقیض نشرها بونك اصلی طوی ایدی و برلاقردی یی یاخبری کتم ایلمك معناسـنه مستعملدر یقال طوی الحدیث
اذا کتمه وطی کشح برآدمدن کلی اعراض ومفارقت ایلمکدن کنایه در تقول طوی کشحه عنی ای اعرض عنی مهاجرا
وجماعتك یانینه اوتورمق یاخود آنلره کلمك یاخود آنلری کچوب کتمك معناسنه مستعملدر کویا که آنلری دورمش اولور
یقال طوی القوم اذا جلس عندهم او اتاهم اوجازهم کذلك طی کشح علی الامر برایشی اخفـاء واضمار ایلمکدن
کنایه اولور یقـال طوی کشحه علی امر اذا اخفاه وطی بلاد ومسافه قطع وکذرانندن کنایه در یقـال طوی البلاد
اذا قطعهـا وطی البعد تقریبدن کنایه در یقـال طوی الله البعد لنا ای قربه وطی عن قصد آج طورمق معناسـنه در
یقال طوی الرجل اذا تعمد الجوع (الاطواء) همـزه نك وطای مشدده نك کسریله افتعال وزننده (والانطواء)
انفعـال وزننده دورلمك معناسنه در یقـال طوی الصحیفة فاطوت وانطوت (الطیة) طانك کسریله نیه وزننده
بنـاء نوعدر برکونه دورمك ودورلمك معنـاسنه در که آندن ترکیده دوروش ایله ودورلش ایله تعـبیر اولنور یقـال
انه لحسن الطیة وضمیر ونیت معناسـنه در که سر ومقصد اوزره مطوی اولور یقال له طیة بعیدة ای ضمیر ونیة
(الاطواء) همزه نك فتحیـله ناقه نك اورکنده اولان اوزون اوزون یاغدن بوکوملره و یبولره دینور که سموزلکدن
پیدا اولور و یمسامه ده برقریه آدیدر (المطاوی) میمك فتحیله مطوی کلمه سنك که مقعد وزننده در جمعیدر قیورملره
وبوکوملره دینـور یقـال مطاوی الحیة والامعـاء والشحم والبطن والثوب ای اطواؤها (طوی) طانك ضمی
وکسری والفك قصریله وتنوینله جائزدر شام اولکه سنده بر وادی اسمیدر شـارح دیر که انك بالواد المقدس طوی
کریمه سی انکله مفسردر انصرافی وادی اعتباریله وعـدم انصرافی بقعه اعتبـاریله در یاخود طاوی لفظندن
معدولدر (ذوطوی) طـانك حرکات ثلاثیله والفك قصریله وتنوینله ده جائزدر مکه قربنده بر موضع آدیدر حالا
زاهر ایله متعـارفدر (الطوی) غنی وزنـنـده ذوطوی نام بقعهٔ مذکوره ده برقیو آدیدر وطوی بر بوغچه بزه دینور
یقـال اتانا بطوی ای بحزمة من البز و کیجه دن برساعته دینـور یقال مضی طوی من اللیل ای ساعة (الطویة)
غنیه وزننده ضمیر قلبه ونیته اطلاق اولنور یقـال له طویة شاسعة ای ضمیر ونیة بعیدة وقیویه اطلاق اولنور دیواری
طاشله اورلدیکیچون (الطایة) طامه دینـور سطح معناسنه وخرماسره جك یره دینـور وقومسالده اولان بیوك
قیایه دینور (الطیان) ریان وزننده پك آج آدمه دینـور یقال رجل طیان ای لم یأکل شیئا (الطوی) هوی وزننده
آجقمق معنـاسنه در یقال طوی الرجل طوی من الباب الرابع اذا جاع (الطاوی) (والطوی) عمی وزننده معنای
مذکوردن اسم فاعلدر آج آدمه دینور یقال هوطاو وطوای جایع مؤنثلری طیا کلور سکری وزنـنـده وطاویه کلور
(الاطواء) همزه نك کسریله بو دخی آج اولمق معنـاسنه در یقال اطوی الرجل اذا جاع (الطوا) عصا وزننده صو
طلومنه اطلاق اولنور سقاء معناسنه الواوی (الطهو) سهو وزننده (والطهو) علو وزننده (والطهی) عتی وزننده
(والطهایة) سماحه وزننده اتی اوجه پشورمکه یاخود قاورمغه و بریان ایلمکه صواشوب دورشمك معناسنه در یقال

طها اللحم يطهوه ويطهاه طهوا وطهوّا وطهيا وطهاية من الباب الاول والثالث اذا عالجه بالطبخ او الشيّ وطهو ايشه ديمور كار وعمل معناسنه تقول كان طهوى كذا اى عملى و بو فى الاصل مصدردر و برسمته كتمك معناسنه در يقال طها الرجل طهوا اذا ذهب فى الارض (الطاهى) آشجى يه دينور وكبابجى يه و بريانجى يه دينور و اتمكجى يه دينور ومطلقا طبخ طعام ايله اوغراشجى كسنه يه دينور پاچه جى و بوركجى وسائر كبى جمعى طهاة كلور قضاة كبى وطهى كلور عصىّ وزننده (الطهاوة) طفاوه وزننده سودك وقائك يوزلرنده پيدا اولان يوفقه جه زاره دينور (طهية) سميه وزننده برقبيله آديدر نسبتنده طهوى دينور طانك ضمى وفتحى وهانك سكونيله وكاه اولور كه ايكى صورتده دخى هاىى مفتوح اولور (الطهاء) طخاء وزننده ومرادفيدر كه يوكسك سحابه دينور (الطهى) هدى وزننده كناهه دينور ذنب معناسنه يقال ماطهاه اى ذنبه وجرمه و پشمش طعامه دينور تقول اتانا بالطهى اى بالطبيخ (الطهى) على وزننده صمان خرده لرينه دينور (الطهيان) فتحاتله طاغك قله سنه دينور و برطاغك آديدر و براده معناسنه دركه اكه لنن نسنه نك دوكيلان خرده لرينه دينور اكنتى تعبير اولنور شارح ديركه بو براده در جبانه وزننده كه صويى صوغوده چق قابه دينور قارلق كبى (الاطهاء) همزه نك كسريله بركسنه كار وصنعتنده اوز واستاد اولمق معناسنه در يقال اطهى الرجل اذا حذق فى صناعته (الطهياء) صحراء وزننده ناس معناسنه در تقول مادرى اىّ الطهياء هو اى اىّ الناس ظاهر اجاعتله مأ ولدر

فصـــــــل الظاى المعجمة

الواوى (الظبة) ظانك ضميله ثبه وزننده قلجك وخنجرك آغزينه وتمرنك اوجنه دينور كه اوراريله قطع واعمال اولنور چالم يرى تعبير اولنور جمعى اظبى كلور همزه نك فتحى و بانك كسريله وظبات كلور ظانك ضميله وظبون كلور ظانك ضمى وكسريله وظبى كلور هدى وزننده يقال ضربه بظبة السيف او السنان اى حدّه اليائى (الظبى) ظانك فتحى و بانك سكونيله كيك تعبير اولنان حيوانه دينور جمعى اظبى كلور همزه نك فتحى و باكسريله وظبيات كلور فتحاتله وظباء كلور ظانك كسريله وظبى كلور عصىّ وزننده وظبى بروادى اسميدر و بعض عربه مخصوص تمغا ونشان اسميدر و بر رجلك وموضعك اسملريدر مترجم ديركه بين العرب *به داء ظبى* مثلدر فلانك اصلا دردى يوقدر ديجك يرده ضرب اولنور زيرا آهو قسمنك مرض موتدن غيرى مرضى اولمز كذلك دشمنك محنتنه متعلق كلام ايشيدلدكده لابظبى ديرلر اكا اصابت ايدن حادثه كندوسنه لازم ومؤثر اولسون ديمكدر لاكان بمثل الظبى فى سلامته منه تقديرنده در حاصلى شماتت موقعنده ضرب اولنور (الظبية) هابله ديشى كيكه دينور وشاة وبقره يه دخى اطلاق اولنور ونسوان فرجنه دينور شارح ديركه مؤلف بوراده خبط ايلدى زيرا محكمده وفرج المرأة والشاة والبقـرة عنوانيله ذكر اولنمشدر كه شاة وبقره لفظلرى مرأه اوزره معطوف اولمريله عورتك وقيونك واينكك فرجلرينه دخى دينور ديمكدر و بونلرى ابن اعرابى نقل وامام فرّاء رد ايلدى زيرا فرّاء يالكز كلبك فرجنه تخصيص ايلمشيدى نته كه جوهرى تصريح ايلدى و بو معناذكرى آتى دغارجق معناسندن مستعاردر انتهى وظبيه دغارجغه دينور على قول كوچكنه دينور يقال وضعه فى ظبية اى جراب او الصغير منه ودره نك بوغازى و بوكلم يرينه دينور وظبيه بربليد وكند ذهن كسنه نك آديدر واوج رأس قسراغك آديدر وايكى صويك وايكى موضعك اسملريدر (الظنباء) علاء وزننده (ومرج الظباء) كساء وزننده (وعرق الظبية) غرفه وزننده (وظبىّ) رتى وزننده (وظبىّ) دلىّ وزننده برموضعلردر اليائى (الظارى) اصريجى نسنه يه دينور يقال هو ظار اى عاض (الظرى) جرى وزننده اقمق معناسنه در يقال ظرى الماء ظريا من الباب الثانى اذا جرى و پك اسهاله اوغرامق معناسنه در يقال ظرى بطنه اذا لم يتمالك لينا (الظرى) عصا وزننده زيرك ودانا اولمق معناسنه در يقال ظرى الرجل ظرا من الباب الرابع اذا كاس اى صار كيسا (الظرورى) سفرجل وزننده زيرك وفهيم آدمه دينور يقال رجل ظرورى اى كيس (الاظرراء) اعشيشاب وزننده برآدمك قارنى شيشمك ياخود پك امتلا اولمق ياخود پك ياغلو يمكله معده سى فاسد اولمق معناسنه در يقال اظرورى الرجل اذا انتفخ بطنه او صار ذا بطنة او غلب على قلبه الدسم اليائى (الظاعية) ساعيه وزننده دايه وحاضنه يه دينور كه طايه قادين اوله جقدر يقال هى ظاعية له اى داية وحاضنة اليائى (التظلى) تفعل وزننده دائما سايه وآسايشده اولمق معناسنه در يقال تظلى الرجل اذا لزم الظلال والدعة شارحك بيانته كوره اصلى تظلل ايدى اليائى (الظمياء) حمراء وزننده سياه تويلو ناقه يه دينور يقال ناقة ظمياء اى سوداء وتپسرمش دوداغه دينور كه قانى چكلمكله سلپوكلنوب قرامتق اوله كرك خلقى وكرك عارضى اولسون يقال شفة ظمياء اى ذابلة فى سمرة وقپاقلرى يوفقه جه اولان كوزه دينور يقال عين ظمياء اى الرقيقة الجفن وچلپسز بالدره دينور يقال ساق ظمياء اى قليلة اللحم وقانى آزجه ورونقسز اولان دبش اتنه دينور يقال له

لثة ظمياء اى القليلة الفم (المظمى) مرمى وزننده يغمور صويله سقى اولنان اكينه دينور يقـال زرع مظمى اذا
كان سقيه السماء الواوى (التظنى) تفـعل وزننده ظن وكان ايلمك معناسـنه‌در يقال تظنى الرجل كذا اذا ظن
شارحك بيـانـنه كوره اصلى تظنن ايدى اليائى (الاظواء) اغولاء وزننده احمق اولمق معناسـنه‌در يقال اظوى
الرجل اذا حمق اليـائى (الظاء) حروف هجادن برحرفدر كه لسـان عربه مخصوصدر (الظية) ظانك كسرى
وياتك تخفيفيله هنوز چتلايوب اجزاسى طاغلمغه بشلامش لاشه دينور (الظيان) رتان وزنـنـده (والظى) ظانك
فتحيله باله‌د ينور تقول كلت ظيانا وظيا اى عسلا وظيان بيان ياسمينه دينور كه لبلابه شبيه و برى برينه طولاشق
وچچكى بغايت خوشـبو اولور و بشقه بر نبات دخى اسميدر كه يپراغيـله درى دباغت ايدرلر (المظين) والمظيا
مهيا وزننده (والمظوى) مقوا وزننده ظيان ديدكلرى نبات مزبور يپراغيله دباغت اولنمش درى يه دينور يقـال
اديم مظين ومظيا ومظوى اى دبغ بالظيان اشبو ظيان كلمه‌سـنده الف ونون زائددر صيغه اولى لفظى اوزره در
واصلى اجوف واويدر (المظياة) والمظواة) مهلرك فتحيله ظيان نام نبـاتى چوق بردينور يقـال ارض مظياة
ومظوة اى الكثيرة الظيان فصـــــــل العين المهملة الواوى (العبو) عينك فتحى و بانك سكونيـله چهره
روشن وتابدار اولمق معناسـنه‌در يقال عبا الرجل يعبو عبوا اذا اضاء وجهه ومتاعى يرلو يرنده يصامق معنا سـنه‌در
يقال عبا المتاع اذا هيأه فى مواضعه (العابية) قرچهره دلبر قيزه دينور يقال جارية عابية اى حسناء اليائى (العباية
والعبـاءة) سماحة وزنلرنده تركيده آبا تعبير اولنـان ايبدن منسوج قبا كسوه‌يه دينور روستايى مقوله سى كيوب
ودوشـنورلر جمعى عباء در مفرده دخى اطلاق اولنور يقـال جاء وعليه عباية وعباءة وهى ضرب من الاكسـية
وعبـايه برقسم اغلق آيدر وتصلق و ياقشقسـز قبا وغليظ وثقيل كسـيه اطلاق اولنور يقـال هو عباء اى
جاف ثقيل بو معناده قصرى افصحدر مؤلف بنه ايجاز واخلال ايلمشدر وعبـاية بن رفاعة تابعيدر (عبيه) سميه
وزننده برصويك وبرخاتونك اسميدر (التعبية) تأديه وزننده عسكرى يرلو يرنده يصامق معناسـنه‌در يقال عبى
الجيش اذا هيـأه فى مواضعه (العبى) غنى وزننده قربان پاينه دينور يقـال اعطى عبيك من الجزور اى نصيبك
التعابى تفاعل وزننده بر كـمسه برقومده وديكر كمسه برآخر قومده ميل ايدوب يصانمق معناسنه‌در كه ايكى طائفه ضيافت
طعامى ترتيب ايدوب هر برى مزبورلردن برينى ايچون اطعـام ايلملريله مزبورلر دخى كندى طرفدارلرى جانبنه
ميل والتحاق ايلملرندن عبـارتدر بو حالت عادات عربدندر يقال وقع بينهم التعـابى وهو ان يميل رجل مع قوم
والاخر مع آخرين وذلك اذا اصنعوا اطعـاما فتخير احد الفريقين لهذا والاخر لاخر الواوى (العتو) علو وزنـنـده
(والعتى) عينك ضمى وتانك كسريله (والعتى) كسرتينله حددن متجاوز سركشلكله تكبر ايلمك معنـاسـنه‌در يقال عتـا
الرجل عتوا وعتيا من البـاب الاول اذا اسـتكبر وجاوز الحد وعتى عينك ضمى وفتحـيله پك قوجامق معنـاسـنه
مستعملدر يقال عتا الشيخ عتيا اذا كبر وولى (العـاتى) (والعتى) غنى وزنـنـده حددن متجاوز علو واستكبار ايدن
آدمه دينور عاتى لفظنك جمعى عتى كلور عينك ضمى وتانك كسريله اصلى عتوى ايدى (عتى) حتى وزننده وآنده
لغتدر شـارحك بيـانـنه كوره هذيل وثقيف لغتلريدر كه عن محلنده حتى ديرلر اليـائى (العتى) عصا وزنـنـده
عتو لفظنده لغتدر تقول عتيت يا فلان عتا من الباب الرابع بمعنى عتوت (التعتى) تفعل وزننده عتو معنـاسنه‌در
تقول تعتيت بمعنى عتيت (عتى) سمى وزنـنـده ابن ضمره‌در كه تابعيدر (الاعتاء) همزه‌نك فتحيله مفسد وفتنه كار
كمسه‌لره دينور يقال هم اعتاء اى دعارون عتى مفرديدر غنى وزنـنـده الواوى (العثوة) ثاى مثلثه ايله ثمره وزننده
اموزباشنه قدر نازل اولان اوزون صاچه دينور جمعى عثى كلور زبوه وزبى كبى (العثى) عينك ضمى وثانك كسريله
(والعثى) كسرتينله (والعثيان) فتحاتله (والعثو) سمو وزننده فساد ايتمك وفساد اوزره اولمق معناسنه‌در يقال عثى
الرجل وعثى وعثا عثيا وعثيا وعثيانا وعثوا من البـاب الثانى والثـالث والرابع والاول اذا افسد (الاعثى) احوى
وزننده قرامتق رنكه دينور يقال لونه اعثى اى ضارب الى السواد وقرامتق آدمه دينور يقال رجل اعثى اى يضرب
لونه الى السواد واحمق آدمه دينور و بمانى قيللو آدمه دينور يقال رجل اعثى اى الكثير الشعر واركك صرتلانه دينور
(العثواء) حمراء وزننده ديشى صرتلانه دينور (العثى) عينك ضمى والفك قصريله عثوه‌نك جمعيدر كه غرفـه
وزنـنـده‌در فى الاصل تويلره وقيللره دينور بعده هنوز قينايوب چقان خرده اوتلرده استعمال اولندى ومنه يقـال
شاب عثى الارض اذا هاج نبتها الواوى (العجوة) عينك فتحى وجيمك سكونيله والده واديبنك رضاعنى وقتلرندن
تأخير ايلمك معناسنه‌در كه مدت فصالدن زياده امزرمكدن عبـارتدر شـارحك بيانـنه كوره بو اسمدر پس مؤلفك
العجوة والمعاجاة قولى مسامحه اولور يقال ارضعته عجوة وهى ان تؤخر الام رضاع الولد عن مواقيته العجو نجو

وزننده معنای مذ کوردن مصدر در یقال عجت الامّ الولد یعجوه عجوا اذا اخرت رضاعه عن مواقیته ودوه بو کورمك
معناسنه در یقال عجا البعیر اذا رغا وآغز آچمق معناسنه در یقال عجا فاه اذا فتحه و برکسه یوزنی کوزنی اکوب
بورتمق معناسنه در تعبس ایلمك تعبیر اولنور یقال عجا وجهه اذا زوّاه وأماله ودوه بدخوی اولمق وسر کشلمك
معناسنه در یقال عجا البعیر اذا شرس خلقه (المعاجاة) مناجاة وزننده بودخی والده ولدك رضاعنی وقتلرندن تأخیر
ایلمك معناسنه در یقال عاجته امه بمعنی عجته (العجیّ) عینك ضمیله صلیّ وزننده رضاعی وقتندن تأخیر اولنمش
معصومه دینور مؤنثی عجیه در جمعی عجایا کلور عینك ضمی وفتحیله (العجیّ) غنیّ وزننده اناسز قالمش دوه
یاور یسنه کذلك اناسز قالمش معصومه دینور (التعجیة) تفعله وزننده بودخی تعبس ایلمك معناسنه در یقال عجّی
وجهه اذا زوّاه وأماله (العجاوة) (والعجایة) ثمامه وزنلرنده (والعجوة) تمره وزننده حجازده تمر مخشی یه دینور که
خشف دیدکلری فناوکتراولان خرمادن عبارتدر ومدینه ده برجنس خرما اسمیدر شارحك بیاننه کوره پك اعلا اولور
بصره ده اولان شهریز کبی لسانمزده اکا بالحق خرما تعبیر اولنور (العجی) هدی وزننده شول یابس دریلره دینور که
ضرورت تامه وقتنده بدویلر انی طبخ واکل ایدرلر مفردی عجیه در غرفه وزننده (العجوة) غرفه وزننده آناسز
قلان معصومه بدل اوله رق تغذیه ایچون ایچوردکلری سوده دینور (العجاوة) عینك ضمی وکسریله عجوه معناسنه در
الیائی (العجایة) ثمامه وزننده حیوان قسمنك قوللرنده بیلکنه متصل یرلرنده واقع شول طوب سکیره دینور که آنده
بوزك قاشی طرزنده اکلر ومهره لر اولور علی قول مطلقا قوللرنده واپاقلرنده اولان سکیره دینور یاخود آت وصغیر
قسمنك قوللرینك ایچ یوزلرنده اولان انجك سکیرینه دینور جمعی عجی کلور هدی وزننده وعجیّ کلور عتیّ وزننده
وعجایا کلور الواوی (العدو) عینك فتحی ودالك سکونیله (والعدوان) فتحاتله (والتعداء) تذکار وزننده (والعدا)
عصا وزننده سکرتمك معناسنه در یقال عدا الرجل یعدو عدوا وعدوانا وتعداء وعدا اذا احضر (العدوان)
فتحاتله که وصف بالمصدردر (والعدّاء) شدّاد وزننده پك سکردیجی یه دینور که یوکرك تعبیر اولنور یقال فرس
عدوان وعدّاء ای شدید العدو وخاصة قورد قسمنه وصف اولور یقال ذئب عدوان ای عاد مؤلفك بصائرده
بیاننه کوره اشبو عدو ماده سی تجاوز ومنافات التیام معناسنه موضوعدر کاه اولور که حالت مذکوره قلبا اعتبار
اولنور که آندن عداوت ومعادات ایله تعبیر اولنور و بعضا مشی ایله اعتبار اولنور که آندن عدو ایله یعنی سکرتمك ایله
تعبیر اولنور وکاه اولور که اخلال بالعداله ایله اعتبار اولنور که آندن عدوان ایله یعنی ظلم ایله تعبیر اولنور وکاه هجه مقرّ
ومکان ایله اعتبار اولنور که آندن عدواء ایله یعنی اوتوراقلی اولمیوب ناملایم اولمغله تعبیر اولنور الحاصل معانی عباره
آندن متفرعدر (التعادی) تفاعل وزننده سکرتمك خصوصنده یارشمق معناسنه در یقال تعادوا اذا تباروا
فی العدو وتعادی تعداء کلمه سنك جمع اولور که امکنۀ غیر متساویه یه یعنی دوز واوتوراقلی اولمیوب چاقر چقور
اولان یره دینور که آنلرده راحتله اوتورلمیه قال الشارح ومنه الحدیث وفی المسجد جراثیم وتعاد ای امکنة مختلفة
غیر مستویة وتعادی مصدر اولور برمحل دوز واوتوراقلو اولمیوب ناهموار اولمق معناسنه در یقال تعادی المکان
اذا تفاوت ولم یستو وایراقلشمق معناسنه در یقال تعادی الرجل اذا تباعد وناس بیننده فساد واختلاف تحدث
ایلمك معناسنه در یقال تعادی ما بینهم اذا اختلف و بری برینه دشمنلك ایلمك معناسنه یقال تعادی القوم
اذا عادی بعضهم بعضا (الاعداء) همزه نك کسریله سکرتدرمك معناسنه در یقال اعداه غیره اذا حمله علی الحضر
و برآدمه ظلم ایلمك معناسنه در یقال اعدی علیه اذا ظلمه وسرایت ایتدرمك معناسنه در یقال اعدی الامر
اذا جاوز غیره الیه ومظلوم ومغلوبه امداد ونصرت ایلمك معناسنه در یقال اعدی زیدا علی فلان اذا نصره واعانه
وقوّاه (العداء) کساء وزننده وسماء وزننده بر باش سکرتمکه دینور یقال عدا عداء ای طلقا واحدا وعداء کساء
وزننده شول یوفقه طبق طرزنده طاشه دینور که قپاق کبی آنکله نسنه قپلیوب اورترلر (العدیّ) غنیّ وزننده برقومدن
شول جماعته دینور که دائما حرب وقتاله سکردیشوب هجوم ایدرلر قومك بری های آدملری اوله جقدر علی قول
پیادکاندر دشمن اوزره اك اول حمله وهجوم ایدنلره دینور شارحك بیاننه کوره بو عادی کلمه سندن اسم جمعدر
غازی وغزی کبی یقال هم عدیّ القوم ای یعدون لقتال اوهو من محمل من الرجالة وعدیّ برقبیله اسمیدر نسبتنده
عدوی دینور حنفی وزننده وعدیّ دینور حنیفی کبی (العادیة) عدی ایله ایکی معناسی اولورده مراد قدر علی قول
عدیّ پیادکانه وعادیه سوارلره مخصوصدر وعادیه ایراقلغه دینور یقال بینهما عادیة ای بعد و برآدمی برنسنه دن
صرف ایدن مشغله یه دینور جمعی عوادی کلور یقال صرفته عن کذا عواد ای صوارف ودائما حمض دیدکلری
شور اوت اوتلیان دوه لره دینور (العدو) بدو وزننده (والعدوّ) علوّ وزننده (والعداء) عطا وزننده (والعدوان)

عينك ضمى وكسريله (والعدوى) بشرى وزننده برآدمه ظلم ايلمك معناسنه در يقال عدا عليه عدوا وعدوّا
وعداء وعدوانا وعدوى اذا ظلمه وعداء عطاء وزننده وعدوان عينك ضمى وفتحيله نسنه اوغورلمق معناسنه در
يقال عدا اللص على القماش عداء وعدوانا وعدوانا اذا سرقه وعدو بدو وزننده وعدوان عينك ضميله برآدمى
برنسنه دن صرف ايدوب چويرمك وچورمك معناسنه در يقال عداه عن الامر عدوا وعدوانا اذا صرفه وشغله
وبركسه اوزره صچرايوب آتلمق معناسنه در يقال عدا عليه اذا وثب وبر ايشى ترك ايدوب آندن كچمك معناسنه در
يقال عدا الامر وعنه اذا جاوزه وتركه (التعدّى) تفعل وزننده بركسيه ظلم ايلمك معناسنه در يقال تعدّى عليه اذا ظلمه
وبرنسنه يى ترك ايدوب اندن كچمك معناسنه در يقال تعداه اذا جاوزه وتركه وبركسه خمردن مغنى واكابدل اولمق
اوزره ايچه جك سود بولمق معناسنه در يقال تعدى القوم اذا وجدوا لبنا فاغناهم عن الخمر ظاهرا سودك اغناسى
اعرابيلره همان ايچه جك اولمقده در ياخود دوه سودينك اسكارينه مبنى در كذلك طوارلره علف اشتراسندن مغنى
اوتلاغه ظفر ياب اولمق معناسنه در يقال تعدوا اذا وجدوا مرعى فاغناهم عن شراء العلف وتزويج اولنان
خاتونك مهرنى اخذ ايلمك معناسنه در يقال تعدّى مهر فلانة اذا اخذه (الاعتداء) افتعال وزننده بودخى ظلم
ايلمك معناسنه در يقال اعتدى عليه اذا ظلمه (المعدوّ) (والمعدّى) مرمى وزننده كه على ايله مستعملدر ثانيده
خفت ايچون واو يايه مقلوبدر كنديسنه ظلم اولنمش مظلومه دينور يقال هو معدوّ عليه ومعدّى عليه اى ظلم
(العدوى) جدوى وزننده فساد معناسنه در يقال به عدوى اى فساد وسارى اولان او يوزلق مقوله سى علته
دينور يقال لا تقربه منه فان به عدوى وهو ما يعدى من جرب اوغيره واو يوزلق مقوله سى علتك آخره سرايتنه دينوركه
اسمدر قال الشارح ومنه الحديث لا عدوى ولا صفر وهو مجاوزة الجرب وغيره من صاحبه الى غيره (التعدية) تفعله
وزننده برآدمى برنسنه دن آخره صرف ايدوب چويرمك معناسنه در يقال عدّاه عن الامر اذا صرفه وشغله
وبرنسنه يى غيره صاوشدرمق معناسنه در يقال عدّاه اذا اجازه وانفذه فى غيره (العداء) سماء وزننده ايراقلغه
دينور يقال بينهما عداء اى بعد وبرنسنه يه هر جهتله موافق ومنقاد اولان شيئه دينور كاسيذكر (العدواء) غلواء
وزننده بودخى ايراقلق معناسنه در يقال فرقتهم عدواء الدار اى بعدها وبرآدمى برنسنه دن ردّ وصرف ايدن شغل
ومانعه دينور وطپراغى پك وقورى ارضه دينور يقال ارض عدواء اى يابسة صلبة وشول مركوبه دينوركه
ارقه سنده طاقى ناهموار اولمغله راكبى راحت واطمينان اوزره اوتوره ميه (الغدى) الى وزننده متباعدون معناسنه در
مفردى عدوّ در فعول وزننده يقال هم العدى اى المتباعدون وغربا واجانبه دينور ودشمنلره دينور اعداء كبى بوراده
كافله كالاعداء نسخه لرى غلطدر صواب اولان والاعداء اولمقدر شارح ديركه بوندن غيرى نعوتده فعل وزننده
جمع يوقدر وعدى مفرد اوله رق ناحيه معناسنه در عينك فتحيله ده لغتدر جمعى اعداء كلور وبرنسنه يه طولا
وعرضا موافق اولان شيئه دينور كاسيذكر ودره نك قيسنه دينور يقال قعد عدى الوادى اى شاطئه وسنبر يو بناء
مقوله سنده ايكى تخته ار الغنه صوقشدن يلان تختيه دينور وشول يوفقه طبق شكلنده طاشلره دينوركه قپاق كبى
برنسنه اوزره قپايوب اورترلر مفردى عدوه در جرو وزننده (المعدوة) غرفه وزننده ايراق مكانه دينور يقال هو
فى عدوة اى مكان متباعد وعدوه عينك حركات ثلاثيله درهنك قيسنه دينور يقال عدوة الوادى مثلثة اى شاطئه
(الاستعداء) بركسه دن بر مظلوم استغاثه واستمداد ايلمك معناسنه در يقال استعداه اذا استغاثه واستنصره
المعاداة مباهاة وزننده (والعداء) قتال وزننده برسكرديمده ايكى شكارى پيدرپى صيد ايلمك معناسنه در يقال
عادى بين الصيدين معاداة وعداء اذا والى وتابع فى طلق واحد وبركسيه دشمنلك ايلمك معناسنه در يقال عاداه
اى خاصمه وصاچدن ياصقالدن برازنى آلمق ياخود يوقرى قالدرمق معناسنه در يقال عادى شعره اذا اخذ منه
اورفعه (العدو) عينك كسريله (والعدوة) عينك كسرى وضميله برنسنه نك طولا وعرضا موافقنه دينور
يقال هذه الدار عداء تلك الدار بالفتح وعداها بالكسر والقصر كما ذكر اوعدوها وعدوتها اى طوارها (وعدوه)
عينك كسرى وضميله مكان مرتفعه دينور جمعى عداء كلور عينك كسريله وعديات كلور فتحاتله (العدوّ) عينك
فتحيله دشمنه دينور مفرد وجمع ومذكر ومؤنثى برابردر وبعضا تثنيه وجمع وهاء ايله مؤنث اولور جمعى اعداء
وجمع الجمعى اعادى كلور شارح ديركه بونك الحاقى صندي اولان صديق ماده سنه مقيس دوننده كه محلنده بيان اولندى
يقال هو وهم وهى عدوّ ويقال هى عدوته (العدى) عينك ضمى وكسرى والفك قصريله عدوّ لفظندن
اسم جمعدر يقال هو عدوّ ضد صديقه ويقال هى وهما وهم عدوّ ويقال هى عدوته وهما عدوّان وعدوّتان
وهم اعداء ويقال هم عداء وعداء وهو اسم الجمع (المعاداة) حلاوه وزننده معاداتدن اسمدر دشمنلكه دينور

يقال بينهما عداوة اى خصومة (العادى) دشمنه دينور جمعى عداة كلور قضاة وزننده وارسلانه اطلاق اولنور .
(العدى) عصا وزننده برآدمى سوميوب بغض ايلمك معناسنه در تقول عديت له عدى من الباب الرابع اذا ابغضته
(العوادى) عادية نك جمعيدر حمض ديدكلرى شوراوت اوتليان دوه لره دينور يقال ابل عادية وعواد اذا كانت
ترعى الحمض (بنوعدا) الى وزننده برجماعتدر نسبتنده عداوى دينوركه شاذدر (عدوان) سلمان وزننده برقبيله در
(بنوعدّاء) شدّاد وزننده برقبيله در (معدى كرب) ميمك فتحى ودالك كسرى و بعضا فتحيله اسمادندر باء بابنده
دخى ذكر اولندى (عدا) عينك فتحى والفك قصرى وآخرك بناسيله برفعلدركه انكله استثناء اولنور ماء حرفيله
وآندن مجردا استعمال اولنور تقول جاء نى القوم ماعدا زيدا و يقال عدا زيدا شارح ديركه عدا كلمه سنك مابعدى
كند يسيله منصوب اولوب فاعلى تحتنده مضمر اولور واتفاق نحويين اوزره ايكى وجهله استعمال اولنور اوّلا
حرف جر اولوب مستثنايى جرّ ايدر ثانيا فعل متعدّى اولوب مستثنانى نصب ايدر وماء كلمه سى على قول زائده وعلى رأى
مصدريه در (العدوية) عربيه وزننده موسم بهار كچدكدنصكره صيف هنكامنده نابت اولان نباتاته دينور
وقرق كونلك قوزيلره دينور على قول بوبنده معجمه ايله در ومصرقربنده برقريه آديدر (عديه) سميه وزننده برخاتونك
و برقبيله نك و بربابرك اسميدر (عدوه) تمره وزننده برموضعدر (العاديان) تثنيه بنيه سيله تخته نك ايكى يوزينه
دينور عادى مفرديدر (العوادى) ايرى اغاجلرك ديبلرينه غرس اولنمش اوزم تكاكنه دينور مفردى عاديه در
وعاديه مكلم الذئب اهبان رضى الله عنه حضرتلرينك والده سى اسميدر (العدّاء) شدّاد وزننده ابن خالددركه
صحابيدر الواوى (العذو) عينك فتحى وذال معجمه نك سكونيله بريرك هواسى خوش ومزاجه موافق اولمق معناسنه در
يقال عذا البلد يعذو عذوا اذا طاب هواءه (العذاة) حصاة وزننده (والعذية) فرحه وزننده انهار و بحوردن ومرجلردن
وچوراقلردن ووخامتى موجب حالات سائره دن بعيد اولوب هواسى پك صاغ وطپراغى خوش و پاكيزه ارضه دينور
عذاة لفظنك جمعى عذوات كلور يقال ارض عذاة وعذية اى طيبة بعيدة من الماء والوخم (العذاوة) طراوه وزننده
(والعذى) عصا وزننده برمحل پك عذاة اولمق معناسنه در يقال عذوت الارض عذاوة وعذيت عذى من الباب
الخامس والرابع اذا كانت احسن العذاة اليائى (العذى) عينك كسرى و فتحيله شول اكينه دينوركه آنى همان يغمور
سقى ايدر اوله يقال زرع عذى اى لايسقيه الاّ المطر و برموضع آديدر وچوراق واكشى اوت اولميان يره دينور (الاستعذاء)
برمكانك هواسى خوش ولطيف ومزاجه موافق اولمغله بركسه اندن خوشلنمق معناسنه در تقول استعذيت المكان
اى وافقنى واستطبته (العواذى) (والعاذية) (والعذوية) عربيه وزننده شول دوه لره دينوركه شوراوتلرى اولميان
مرعاده اوتلر اوله يقال ابل عواذ وعاذية وعذوية اذا كانت فى مرعى لاحمض فيه الواوى (العرو) عينك فتحى
ورانك سكونيله برآدمه بركسه جرّ وما مول ضمننده كابوس كبى كلوب بصمق معناسنه در يقال عراه يعروه عروا اذا غشيه
طالبا معروفه وبرنسنه يى صاندقدنصكره اكا تأسفله ملول وغمكين اولمق معناسنه در اول نسنه نك نفاستى حسبيله
قلبى اكا متعلق اولديغندن ناشى اولور عروه آتيه دن مأخوذ در يقال عرى فلان الى الشئ على المجهول اذا باعه
ثم استوحش اليه واسمه علتنك ابتدا د ترتمسى ظهورنده اوشوتمك معناسنه در يقال عرى الرجل على المجهول
اذا اصابته العرواء كما سيذكر (الاعتراء) افعال وزننده عرو ايله معناى اولده مرادفدر يقال اعتراه اذا غشيه طالبا
معروفه (الاعراء) همزه نك كسريله بركمسنه يى باروهمدمنى ترك واهمال ايلمك معناسنه دركويا كه عراء ديدكلرى
مكان خاليده تنها براقوب كتمش اولور يقال اعرواصاحبهم اذا تركوه (العرواء) غلواء وزننده اسمه علتنك ابتدا
د ترتمسى ظهورنده عارض اولان اوشوتمك حالتنه دينوركه مقدمه سيدر يقال اخذته العرواء اى قرّة الحمى ومسها
فى اول رعدتها و يقال عرى الرجل على المجهول فهو معروّ اذا اصابته العرواء وعرواء الاسد ارسلانك حسّ
وحركتنه اطلاق اولنور وكونشك صرارروب طولمغه يوزطوتديغى زمانله كيجه نك مابينه دينوركه اول هنكامده
بويرازيلى كبى سرين روزكار اسر اوله ومنه يقال اهلك والعرواء وهى مابين اصفرار الشمس الى الليل اذا هبّت ريح
قرّية (العروة) غرفه وزننده قوغه وبردق مقوله سنك قولپنه دينور تقول استمسك بعروة الدلو والكوز
اى مقبضها وعروة الثوب لباسك ايليكنه دينوركه تكمه كچريلور وعروة الفرج نسوان فرجنك طشره يوزندن
ايكى طرفلو شول انجه رك اوزونجه اتلرك هربرينه دينوركه جناح كبى ايكى جانبده ثقبه دن اشاغى يه طوغرى
اوزانمش اولور ظاهر المركلى ابريغك قولپلرى متابه سنده در وعروه مغيلان كبى ايرى عبشه اغاجى بلوكنه كذلك
شوراوتلوق بلوكنه دينوركه قوراق يللرده رعى اولنور مواشينك علقه سيدر وعروه ارسلانه دينور وشول چتلق
واورمان اغاجلغه دينوركه ايچنده دوه لر قشلیوب وآندن أكل وتعيش ايده لر وشتاء ايامنده يپراقلرى خزان اولميان

هردم تازه اغاجه دينور يقال فى ارض كذا عروة اى شجر لايسقط ورقه فى الشتاء شارحك بيانته كوره بونكله صبور
كمسه دن كنايه ايدرلر وعروه نفيس وفاخر ماله اطلاق اولنور فرس كريم كبى يقال لفلان عروة من المال اى النفيس
وشهرك يوره لرينه وحواليسنه دينور تقول رعينا عروة البلد اى حواليه (ابوعروه) مكه قضاسنده برقريه در
وبرآدمك كنيه سيدر كه بغايت شديد الصوت نعره زن ايدى ارسلانه حيقردقده درساعت ارسلانك زهره سى
چاك اولوب هلاك اولورايدى خلق اول ارسلانك قارنتى يارووب فى الواقع يوركى يرندن قوپمش بولورلر ايدى وفيه قال
النابغة الجعدى * زجرابى عروة السباع اذا * اشفق ان يختلطن بالغنم * ارجر زجرابى عروة تقديرنده در (العرى)
عينك ضمى وكسرى ورانك سكونيله بودخى اثوابده اولان ايليكه دينور وبرنسنه نك قولپنه دينور (المعرّى) معظم
وزننده ايكى جانبنده عروه سى اولان فرجه دينور (العريّة) غنيه وزننده صوغوق وسرديله دينور يقال ريح عريّة
وعرىّ اى باردة بوراده تذكيرى شمال اعتباريله در (العرو) عينك كسريله ناحيه وجانب معناسنه در وبرايشى
وقتيله طوتوب اهتمام ايلمز اولان آدمه دينور جمعى اعراء كلور يقال هو عرو اى لايهتمّ بالامر (عروى) سكرى
وزننده برموضع وبررجل وبرباصتم طاغك آديدر (عروان) سلمان وزننده بررجل وبرموضع اسملريدر (ابن عروان)
برطاغه اطلاق ولنور (التعرية) تفعله وزننده برنسنه يه قولپ طاقق وقولپ يابمق معناسنه در يقال عرى
المزادة اذا اتخذ لها عروة (الاعروان) عنفوان وزننده برنبات آديدر اليائى (العرى) عينك ضميله جبلا قلغه
دينور اسمدر لبس مقابليدر فارسيده برهنكى دينور يقال ما احسن عريها ولبسها وعرى وعريه مصدراولور
صويتوب جبلاق اولمق معناسنه يقال عرى الرجل من ثيابه عريا وعرية من الباب الرابع نقيض لبس
وعرى جبلاق آته دينور يقال فرس عرى اى بلاسرج (التعرّى) تفعل وزننده بودخى صويتوب جبلاق اولمق
معناسنه در يقال تعرّى من ثيابه بمعنى عرى (الاعراء) همزه نك كسريله برآدمى صويمق معناسنه در يقال
اعراه الثوب ومن الثوب ضد البسه وميدان كبى ستره سز آچق صحرا وعرصه ده كتمك معناسنه در كذلك آنده آرام
واقامت ايلمك معناسنه در يقال اعرى الرجل اذا سار فى العراء ويقال اعرى الرجل اذا اقام فى العراء واغاجك
برسنه لك خرماسنى محتاجه بغشلمق معناسنه دركه اول سنه اغاج آنده عاريت اولور يقال اعراه النخلة اذا وهبه
ثمرة عامها (التعرية) تفعله وزننده بودخى صويوب جبلا قمق معناسنه در يقال عرّاه بمعنى اعراه (العريان)
عينك ضميله (والعارى) جبلاق كمسه يه دينور برهنه معناسنه عريان لفظنك جمعنده عريانون ومؤنثنده عريانه
دينور وعارى لفظنك جمعنده عراة ومؤنثده عاريه دينور وعريان اياقلرى اوزونجه اوسته لككلى چمرك آته اطلاق
اولنور يقال فرس عريان اى منلص طويل وبررجل اسميدر ومدينه ده برقله آديدر وسهل ومنقاد اولان قوم
يغنه ياخود اصلا نبات نبات ايتمز اولانه دينور (النذير العريان) خثعم قبيله سندن برآدمك لقبيدر شارح ديركه
ذوالخلصه وقعه سنده عوف بن عامر آنى صويوب الرنى قطع واول قبائله قومنه اعاده ايلدى من بعد مطلقا
برامر هولناك ظهورندن تنبيه وتخويف ايدن كمسه ده مثل اولدى وعند البعض برقومك جاسوس وديدبانى دائما
بربوكسك محلده آرام وجوانب اربعه يه حواله نظر ايدوب برطرفدن اعدانك ظهورنى كوردكده همان صويتوب
ثوبيله كندى قومنه الماع واشارت ايلمكله تنبيه وانذار ايدر اولديغندن اكا نذير عريان اطلاق اولنوب كيده رك
مطلقا منذر بليغده استعمال اولندى (العرية) عينك ضمى وكسريله (والمعرّى) (والمعرّاة) ميملرك ضمى ورالرك
تشديديله بناء نوعلردر صويتلق وصويونش حالتلرينه دينور يقال جارية حسنة العرية والمعرّى والمعرّاة
اى المجرّد شارح ديركه نسخه لرده كرچه معرى ومعراة واقعدركه مرمى ومرماة وزنلرنده در لكن محكمده وسائرده
تفعيلدن اولمق اوزره مرسومدر (المعارى) ميمك فتحيله انسانده دائما آچق ومرئى اولان اعضايه اطلاق اولنور وجه
ويدين ورجلين كبى معرى مفرديدر ميمك فتحيله يقال ما احسن معارى هذه المرأة وهى حيث يرى كالوجه
واليدين والرجلين واصلا نبات نبات ايلمز اولان مواضعه اطلاق اولنور ودوشكلره اطلاق اولنور (الاعريراء)
اعشيشاب وزننده بريره يالكز جه تك وتنها كتمك معناسنه در يقال اعرورى الرجل اذا سار فى الارض وحده وبرامر
قبيح ارتكاب ايلمك معناسنه در يقال اعرورى امرا قبيحا اذا اتاه اى ركبه وجبلاق آته بنمك معناسنه در يقال
اعرورى فرسا اذا ركبه عريانا شارح ديركه افعيعال بناسندن متعدى اوله رق بونكله احلولاء ماده سندن
غيرى يوقدر (المعرّى) معظم وزننده نحويون اصطلاحنده عاملى لفظيدن مجرّد اولان اسمه اطلاق اولنور
مبتدا كبى واهل عروض عرفنده شول شعره اطلاق اولنوركه ترفيل واذاله واسباغ علتلرندن سالم اوله
(العراء) سماء وزننده ميدان كبى قطعا ستره سى اولميان آچق عرصه وفضايه دينور تقول رأيته فى العراء

ای القضاء لاینتزفیه بشیء جمعی اعراء کلور فارسیده اکاهامون دیرلر (العری) عصا وزننده ناحیه معناسنه در وسرای میدانه وخانه نك بنادن خالی اولان حواوسنه و یوره سنه دینور جناب معناسنه در (العراة) حصاة وزننده بودخی عری معناسنه در وشدت بردمعناسنه در یقال اخذته العراة ای شدة البرد (العریة) غنیه وزننده یپراقدن ومیوه دن مجرد جبلاق خرما اغاجنه دینور یقال نخلة عریة ای معراة ومیوه سی اکل اولنمغله خالی قالمش اغاجه دینور یقال نخلة عریة اذا کانت اکل ما علیها و برکسنه خرمالغنی بیع وایجار ایدرکن عقد وپازاردن طشره قویوب افراز واستثنا ایلدیکی اغاجه ده دینور یقال بقیت له عریة وهی ماعزل عن المساومة عند بیع النخل وزنبیلة دینور مکتل معناسنه وریح بارده یه دینور عری دخی دینور یقال ریح عریة وعری ای بارده (الاستعراء) اغاجدن تازه خرما دیوشوروب یمك معناسنه در یقال استعری الناس اذا اکلوا الرطب (المعاراة) مباهاة وزننده جبلاق آته بنمك معناسنه در تقول نحن نعاری ای نرکب الخیل اعراء (العری) جری وزننده عطیه واحسان جرومأمولیله برآدمه کلمك معناسنه در عروکبی تقول عریته عریا اذا غشیته کعروته عروا الووا (العزة) عده وزننده جمهور وکروه ناسه دینور جمعی عزون کلور غینك کسریله یقال جائت عزة من الناس ای عصبة وروایت حوله عزین ای جماعات شارح دیرکه اصلی عزوایدی واوحذف اولنوب هاء عوض اولدی نسبت معناسندن مأخوذ درمفردنده اولان حذف نقیصه سنی جبر ایچون جمع عاقل ایله جعلندی (العزو) عینك فتحی وزایك سکونیله برآدمی برکسیه یابرقبیله یه نسبت ایلمك معناسنه در یقال عزاه الی ابیه عزوا اذا نسبه الیه و برکسنه کندیسنی برینه نسبتلمك معناسنه در یقال عزا الرجل الی فلان ولفلان اذا انتسب الیه صدقا اوکذبا (الاعتزاء) افتعال وزننده (والتعزی) تفعل وزننده بونلرده برکسیه یابرقبیله یه نسبتلمك معناسنه در یقال اعتزی الیه وله وتعزی اذا انتسب له صدقا اوکذبا (العزوة) (والعزیة) عینلرك کسریله بناء نوعلردر برکسیه یابرقبیله یه نسبتلمك حالتندن وهیئتندن عبارتدر یقال انه لحسن العزوة والعزیة ای الانتساب (عزوی) جدوی وزننده (وتعزی) تای مفتوحه ایله ایکی کلمه درکه استعطاف محلنده ایراد اولنور عزومذکوردن مأخوذ اولمغله کویا کهبن سنکم وسکا منتسبم لطف واحسان ایله دیمك اولور شارح دیرکه بونلر اهل شحر تعبیراتندندر مثلا سائلك نحن لعمری لقد کان کذاوکذا دیدکلری یرده انلر عزوی وتعزی لقد کان کذ اوکذا دیدلرا کاکوره تلطف ونوازش مقامنده اولور (عزویت) عفریت وزننده برموضع آدیدر (بنوعزوان) سلمان وزننده جن طائفه سندن برجماعتدر الیائی (العزاء) سماء وزننده (والتعزوة) تانك فتحی وزایك ضمیله اسملردر صبر وشکیب معناسنه درکه بر بلا وقوعنده جزع وفزع وشکایت ایلیوب فرج ومکافاته انتظار ایله تحمل ایدوب قاتلمقدن عبارتدر علی قول مطلق اولیوب حسن صبر وتحمل مقبول معناسنه در یقال به عزاء وتعزوة ای صبر اوحسن الصبر وعزاء صبر وتحمل ایلمك معناسنه مصدر اولور یقال عزی فلان عزی من الباب الرابع اذا صبر علی ما نابه (العزی) کتف وزننده صبور ومتحمل آدمه دینور یقال هو عزی ای صبور (التعزیة) تفعله وزننده برادمی مصیبت وقوعنده صبر وتحمله ترغیب واغرا ایلمك معناسنه در یقال عزاه اذا صبره وقال فی المصباح تقول عزیته ای قلت له احسن الله عزاءك ای رزقك الله الصبر الحسن (التعازی) تفاعل وزننده بری برنی صبر ایتدرمك معناسنه در یقال تعازوا ای عزی بعضهم بعضا (العزی) عینك فتحیله برآدمی برینه نسبت ایلمك معناسنه در عزوکبی پس واوی و یائی اولور یقال عزاه الیه یعزیه عزیا بمعنی عزاه عزوا (الاعتزاء) افتعال وزننده خلال جنك وقتالده برقوم وقبیله یه انتسابنی ادعا ایلمك معناسنه درکه یالفلان ویالبنی فلان دیو منتسب اولدیغی قومه فریاد ایلمکدن عبارتدر یقال کان له اعتزاء ای ادعاء وشعار فی الحرب (یعزی) یرضی وزننده کلمه تلطف ونوازشدر لعمری موقعنده ایراد اولنور یقال یعزی ما کان کذا کقولك لعمرك ما کان کذا انته که انفا تعزی عنوانیله ده ذکر اولندی شارحك بیاننه کوره بنومهره تعبیراتندندر و بونلر حشویات کلامدندر الواوی (العسو) عینك فتحی وسینك سکونیله (والعسو) علو وزننده (والعسی) عتی وزننده (والعساء) سماء وزننده (والعسا) عصا وزننده یك قوجالمق معناسنه در یقال عسا الشیخ یعسو عسوا وعسو اوعسیا وعساء من الباب الاول و یقال عسی عسا من الباب الرابع اذا کبر وعساء وعسو علو وزننده اوتقارتلنوب قوپقوری اولمق معناسنه در یقال عسا النبت عساء وعسوا اذا غلظ و یبس وکیجه یك قرا کولق جوکمك معناسنه در یقال عسا اللیل اذا اشتدت ظلمته (العسو) عینك فتحی وسینك سکونیله مومه دینور شمع معناسنه (ابو العسا) عصا وزننده بر رجلدر الیائی (عسی) عدی وزننده مطلقا فعلدر یاخود مطلقا حرفدر امر محبوبده ترجی وامر مکروهده حذر واشفاق معنالرینه دلالت ایدر

معنیین مذکورین اشبو عسی ان تکرهوا شیئا فهو خیر لکم وعسی ان تحبوا شیئا فهو شر لکم کریمه سنده مجتمع اولدیلر وعسی کلمه سی شك و یقین معنالرینه استعمال اولنور وکاهجه کاد کلمه سنه مشابه استعمال اولنوب مابعدنده اولان فعل بلا ان ذکر اولنور تقول عسی زید ینطلق وعسی باری تعالی طرفندن ایجاب ایچوندر واشبو * عسی الغویر ابؤسا * مثلنده کان کلمه سی منزلنده در که ابؤسا لفظی خبر موضعنه وضع اولندی الحاصل عسی کلمه سی افعال مقاربه دندر اوله که وشاید که ومکر که و اولور و کرکدر معنالرینه کلور که هر بری وجه مذکور اوزره محلنده مرعیدر ممکن الحصول اولان ماده ده بانزده در طمع وحذری مشتمل ورجاو بقینه دال اولوب لکن لیت معناسنه تمنی ایچون استعمالی غالبدر وقرآن کریمده من طرف الباری اولورسه یقین وجوبی ایچوندر نحو قوله عسی ربه ان طلقکن ان یبدله ازواجا کریمه سنده شذوذ اوزره در وتفصیلاتی مغنی اللبیبده مشروحه در وقوله تعالی (فهل عسیتم) الایة ای هل انتم قریب من الفرار کنافك بیانته کوره جبن وفرارلری درجهٔ تحقیقده متوقع اولمغله هل ایله متوقع مز بوردن استفهام اولوب واستفهامده تثبیت وتقریری متضمندر (العسا) عصا وزننده اوت قوریوب قاتیلنمق معناسنه در یقال عسی النبات عسا من الباب الرابع بمعنی عسا عسوا (العاسی) خرما اغاجنه دینور وجوهری بوراده عسا کلمه سنی خرما قورغیله بیان ایلمکله غلط ایلدی صواب اولان غین معجمه ایله در (المعسیة) محسنه وزننده شول ناقه در که سودی اولوب اولمدیغی مشکوك اوله یقال ناقة معسیة اذا کانت تشك ابها لبن ام لا المعساة مرماة وزننده برار وروا وجسبان معناسنه در مذکر ومؤنث ومفرد وجمعی برابردر یقال انه لمعساة بکذا ای مخلقة به (اعس به) همزه نك فتحی وسینك کسریله فعل تعجبدر ا خلق به معناسنه در که عجب یراشقلو ورواوجسباندر دیمکدر یقال اعس به ای اخلق به (العسی) غنی وزننده (والعسی) کتف وزننده برنسنه یه یاقیشیجی شیئه دینور یقال هو عسی به وعس ای خلیق ویقال بالعسی ان تفعل ای بالحری (المعساء) مکسال وزننده بلوغه تقرب ایلمش قیزه دینور یقال جاریة معساء ای مراهقة الواو (العشا) عصا وزننده (والعشاوة) عداوه وزننده کیجه ده وکوندزده کور طومانلو اولمغه دینور که باصره سی ضعیف وقاصر اولمغله منظره سی قرامتق اولور علی قول کور نکه دینور یقال فی عینه عشا وعشاوة ای سوء البصر باللیل والنهار او العمی وعشا مصدر اولور بادملك کوزی طومانلو یاخود کور اولمق معناسنه در یقال عشی الرجل عشا من الباب الرابع وعشا یعشو عشوا من الاول اذا ساء بصره او عمی شارح دیر که امهات سائره ده اشبو عشاء ماده سنی کوندوز کوروب کیجه کورمملك ایله بیان ایدرلر که شبکورلق وطاوق قراکوسی تعبیر اولنور (العشی) کتف وزننده (والاعشی) احمر وزننده وصفلردر عشاء علتنه مبتلا آدمه دینور موثی عشواء در یقال رجل عش منقوصا واعشی ورجلان اعشیان وامرأة عشواء وعشواوان واعشی ایله جاهلیتده واسلامده شعرای عدیده ملقب اولدی ازجمله اعشی باهله که اسمی عامردر جاهلیدر واعشی بنی نهشل که اسمی اسود بن یعفردر واعشی همدان که اسمی عبدالرحمندر واعشی بنی ابی ربیعه واعشی طرود واعشی بنی الحرماز و بنی اسد وعکل که اسمی کهمس در واعشی بن معروف که اسمی خیثمه در و بنی عقیل و بنی مالك و بنی عوف که اسمی ضابئ ایدی و بنی ضوره که اسمی عبدالله در و بنی جلان که اسمی سلمه در و بنی قیس که ابو بصیردر والاعشی التغلبی که اسمی نعمان ایدی و بونلردن ماعدا نیجه اعشی ایله ملقبلر واردر جمعی عشی کلور حمر وزننده (التعشیه) تفعله وزننده کیجه آتش یاقوب ایشغیله قوش آولمق معناسنه در زیرا ایشقدن قوش قسمنك کوزلری خیره لنور یقال عشی الطیر اذا اوقد لها نارا لتعشی فتصاد و بر آدمه اخشام طعامی یدرمك معناسنه در یقال عشاه اذا اطعمه العشاء و کیجه وقتنده حیوان اوتارمق معناسنه در یقال عشی الابل اذا رعاها لیلا و برایشی تأنی ورفق وملایمتله طوتمق معناسنه در یقال عشی عنه اذا رفق به شارح دیر که نته که ضحی عنه تضحیه دخی بو معنایه در تضحیة الابل وتعشیة الابل عن الورد ماده سندن مأخوذ در زیرا دوه لری صباح واخشام صویه کتوروب کوتوراکن آهسته آهسته رعی ایده رك کوتورملریله من بعد تضحیه وتعشیه مطلق رفق وسهولت معامله سنده مستعمل اولدی حتی * ضح رویدا وعش رویدا * امثاللری دخی بوندن مأخوذ در ترفق فی الامر ولا تعجل معناسنه در (التعاشی) تفاعل وزننده تجاهل معناسنه مستعملدر یقال تعاشی عنه اذا تجاهل (العشواء) حمراء وزننده اعشی مؤنثیدر که ذکر اولندی وشول ناقه یه دینور که اوکنده اولان نسنه لری کورممکله کورلمه دن اللریله اورایه بورایه بصوب چاله رق یوررا اوله ومنه المثل * خبطه خبط عشواء * ای رکبه علی غیر بصیرة وقراکویه دینور ظلمت معناسنه تقول لقیته فی عشواء العتمة ای فی ظلمتها و برجنس خرمانك یاخود اغاجنك آدیدر (العشو) حشو وزننده (والعشو) علو وزننده ایراقدن کوردیکی آتشه یا چراغه استضاءه قصدیله توجه ایلمك معناسنه در

یقال

يقال عشا النار واليها يعشو عشوا وعشوّا اى رأها ليلا من بعيد فقصدها مستضيئا وعشو وعشى عينلرك فتحى
وشينلرك سكونيله برآدمه اخشام يمكى يدرمك معناسنه‌در يقال عشاه يعشوه عشوا ويعشيه عشيا اذا اطعمه
العشاء وعشوجبوانى كيجه اوتارمق معناسنه‌در يقال عشا الابل عشوا اذا رعاها ليلا وكوزى طومانلو آدمك
طوتديغى كبى طوتمق واول كونه عمل وحركت ايتمك معناسنه‌در يقال عشا الرجل اذا فعل فعل الاعشى (الاعتشاء)
افتعال وزننده بودخى كيجه وقتى ايراقدن كورينن آتشه استضائه ايچون قصد وتوجه ايلمك معناسنه‌در يقال
اعتشى النار وبالنار اذا رأها ليلا من بعيد فقصدها مستضيئا وعشاء وقتنده كيتمك معناسنه‌در يقال اعتشى
الرجل اذا سار وقت العشاء (العشوة) عينك ضمى وكسريله كيجه وقتى ايراقدن كورينن آتشه دينور كه استضائه
ايچون اكا قصد وتوجه اولنه وبيان وبصيرتسز وهدايتسز كور كبى كورلمه دن برامر ملتبسه صتاشمغه دينور بونده
عينك حركات ثلاثيله لغتدر يقال ركب فلان عشوة اى باشر امرا على غير بيان (العشوة) عينك فتحيله قرا كولغه
دينور ظلمت معناسنه على قول كيجه نك اولندن ربعنه دك كچن زمانه دينور (العشاء) كساء وزننده كيجه
قرا كولغنك اولنه دينور كه صولر قرار ديغى وقتدر على قول اخشام نمازندن يتسو وقتنه قدر زمانه دينور ياخود
زوال شمسدن ابرته طلوع فجر مابيننده اولان زماندن عبارتدر تقول جئته عشاء اى اول الظلام اومن المغرب الى
العتمة اومن زوال الشمس الى طلوع الفجر (العشى) (والعشية) غنىّ وغنيه وزنلرنده آخر نهاره دينور جمعلرى عشايا
وعشيات كلور يقال رعى الابل عشيا وعشية اى آخر النهار وبلوده دينور سحاب معناسنه (العشيشة) جهينة
وزننده (والعشيشان) (والعشيان) عينلرك ضميله (والعشيشيه) جوريه وزننده (والعشيشات) (والعشيشيات) كه
جمله سى مصغر بنيه‌سيله در عشيشه وعشيشيه عشيه كلمه‌سنك خلاف قياس اوزره مصغرلريدر وصيغ اخيره
جمعلريدر ياء وسطى شينه مقلوبه در ونونله عشيان مغيربان كلمه‌سنه نظيردر تقول لقيته عشيشة وعشيشانا
وعشيانا وعشيشية وعشيشات وعشيشيات (العشى) عينك كسريله (والعشاء) سماء وزننده اخشام طعامنه
دينور جمعى اعشيه وعشى كلور عتىّ وزننده يقال اكل العشى والعشاء اى طعام العشىّ (صلاتا العشىّ) تثنيه
بنيه‌سيله زكاتا الغنىّ وزننده اويله ايله ايكندى نمازندن عبارتدر (العشاءان) عينك كسريله اخشام ايله يتسو
وقتلرندن عبارتدر (التعشى) تفعل وزننده اخشام طعامى يمك معناسنه‌در يقال تعشى الرجل اذا اكل العشاء (العشيان)
سكران وزننده (والمتعشى) دائما اخشام وقتى طعام اكل ايدن آدمه دينور (الاعشاء) همزه‌نك كسريله برآدمه
اخشام طعامى يدرمك معناسنه‌در يقال اعشاه اذا اطعمه العشاء وويرمك معناسنه مستعملدر يقال اعشاه اذا
اعطاه (العواشى) حواشى وزننده دائما كيجه وقتنده اوتليان دوه وقيون مقوله‌لرينه دينور مفردى عاشيه‌در
(العشىّ) غنى وزننده شول دوه‌در كه اخشام علفنى چابك بتورميوب اوزون اوزادى اكل ايدر اوله مؤنثى عشيه‌در
(العشا) عصا وزننده ظلم ايلمك معناسنه‌در يقال عشى عليه عشا من الباب الرابع اذا ظلمه ومواشى كيجه اوتلامق
معناسنه‌در يقال عشيت الابل اذا تعشت (العاشية) كيجه وقتى اوتليان ماشيه‌يه دينور كه ذكر اولندى (العشوان)
عينك ضميله برجنس خرمانك ياخود اغاجنك آديدر عشواء كبى (الاستعشاء) برآدمى حيران بولمق معناسنه‌در
يقال استعشاه اذا وجده حائرا وآتش ياچراغ ومشعل شعله‌سيله كوزاوكنى كوروب يوله كيتمك معناسنه‌در يقال
استعشى نارا اذا اهتدى بها (العشو) عينك كسريله شول چناغه دينور كه قيون وكچى مقوله‌سنك اوتلاقدن
دونشلرنده ياخود صكره‌جه اكا صاغوب ايچرلر الواوى (العصا) عينك فتحى والفك قصريله دكنكه دينور مؤنث
سماعيدر جمعى اعصى كلور همزه‌نك فتحى وصادك كسريله واعصاء كلور وعصىّ كلور عتىّ وزننده وعصىّ كلور
كسرتينله وعربلر القاء عصا ايله مسافرك يرينه واروب آرام واقامت ايلمسندن ياخود قازقلرى يرلو يرينه قاقوب
چادرنى قورمقدن كنايه ايدرلر يقولون القى عصاه اى بلغ موضعه واقام او اثبت اوتاده ثم خيم كذلك لين العصا ايله برآدمك
شديد ومتهور اولميوب ملايم طبع وسهل العطف وحسن السياسة اولمسندن كنايه ايدرلر يقال هو لين العصا
اى رفيق حسن السياسة وفلان چوبان يافلان دوه‌جى رعى وسوقنده عنف وشدتله طوتميوب حيوانى آزجه
وخفيفجه ضرب وملايمتله معامله ايدر ديجك يرده هو ضعيف العصا ديرلر وشقّ عصا ايله جماعت مسلمينه
مخالفت مراد ايدرلر يقال هو قد شقّ عصا المسلمين اى خالف جماعتهم وفلان كمسه‌لر دائما خلقى دكنكله
دوكرلر ديجك يرده هم عبيد العصا ديرلر وعصا مصدر اولور اله دكنك آلمق معناسنه يقال عصى الرجل
عصا من الباب الرابع اذا اخذ العصا وقلجى دكنك كبى آلمق ياخود دكنكله اورور كبى قلجله اورمق معناسنه‌در يقال
عصى بسيفه اذا اخذه اخذ العصا او ضرب به ضربها ويقال عصا بسيفه يعصو عصا بمعناه اوتقول عصوت

بالسيف وعصبت بالعصا او عكسه او كلاهما فى كليهما هر حالده يائى ذكلدر الني واودن مقلوبدر وعصا لسانه اطلاق ولنور وانجك كيكنه اطلاق اولنور كه قلم ودودك تعبير اولنور وعصا بنجه فرسلرك اسمبدر وجاعت اسلامه اطلاق اولنور نته كه ذكر الندى ونسوانك باشلرنى اورتدكلرى اورتو يه دينور وجذيمة الابرش نام كمسه نك قسراغى اسميدر اناسنك آدى عصيه ايدى سميه وزننده ومنه المثل * ان العصا من العصية * اى بعض الامر من بعض (العصو) عينك فتحى وصادك سكونيله دكنكله اورمق معناسنه‌در يقال عصاه يعصوه عصوا اذا ضربه بالعصا وياره‌يى صاروب بغلمق معناسنه‌در تقول عصوت الجرح اذا شددته وناسى برخيره ياخود شرّه دائر ماده ضمننده بركدرمك معناسنه‌در تقول عصوت القوم اذا جمعتهم على خير اوشرّ (الاعتصاء) افتعال وزننده اغاجدن عصا كسمك معناسنه‌در يقال اعتصى الشجرة اذا قطع منها عصا (المعاصاة) مباهاة وزننده باب مغالبه ده مستعملدر دكنكله اورشمق معناسنه‌در تقول عاصانى فعصوته اى ضاربنى بالعصا فغلبته (التعصية) تفعله وزننده برآدمه عصا ويرمكله عصالندرمك معناسنه‌در يقال عصاه العصا اذا اعطاه اياها (الاعصاء) همزه‌نك كسريله باغ آصمه‌سى چبوقلر ويرمك معناسنه‌در يقال عصى الكرم اذا خرج عيدانه ولم يثمر (العاصى) كسلدكده قانى طورميوب اولال طمره دينور شارح ديركه بو ماده ونهر آتى عصيان ماده سنه متعلق اولمغله مؤلف تحليل ايلمشدر وعاصى نهر حماة لقبيدركه حالا عاصى صويى ديمكله متعارفدر اسمى ميماس در ومقلوبدركه جميع انهار قبله طرفنه جارى ونهر مزبور شمال طرفنه جارى اولوب وبر محلده دولابسز سقى اراضى ايلمديكندن كويا كه عصيان ايدر اولمغله عاصى ايله ملقب اولدى (العنصوة) عينك ضمى وفتحى وصادك ضميله (والعنصية) زبرجه وزننده صاچ بلوكه دينور نته كه عنص ماده سنده بيان اولندى اليائى (العصيان) عينك كسريله (والعصى) عينك فتحى وصادك سكونيله (والمعصية) منزله وزننده بركسه امره انقياد ايلموب اطاعتسز اولمق معناسنه‌دركه عاصى اولمق تعبير اولنور يقال عصاه يعصيه عصيانا وعصيا ومعصية اذا خرج عن طاعته وخالف امره (المعاصاة) مباهاة وزننده عصيان معناسنه‌در يقال عاصاه بمعنى عصاه (العاصى) (والعصىّ) غنىّ وزننده امره مخالفت ايديجى نافرمان كمسه‌يه دينور (الاعتصاء) افتعال وزننده ميوه چكردكى پكشمك معناسنه‌در يقال اعتصت النواة اذا اشتدت (ابن ابى عاصيه) برشاعردر (التعصى) تفعل وزننده برايش كوجلمك معناسنه‌دركويا كه عصيان ايدر يقال تعصى الامر اذا اعتاص (عصيه) سميه وزننده بربطن‌در الواوى (العضو) عينك ضمى وكسرى وضاد معجمه‌نك سكونيله بدندن برجزؤه وبرپاره‌يه دينوركه كميكله بيله جه لحم وافردن عبارتدر فارسيده اندام دينور جمعى اعضاء كلور يقال قطع عضوا من بدنه وهو كل لحم وافر بعظمه (التعضية) تفعله وزننده برنسنه‌يى پاره لمق معناسنه‌در يقال عضى الشاة اذا جزّأها وبرنسنه‌يى بلوك بلوك طاغتمق معناسنه‌در يقال عضى القوم اذا فرّقه (العضو) عينك فتحى وضادك سكونيله تعضيه معنا رينه در يقال عضا الشاة يعضوها عضوا اذا جزّأها ويقال عضا الشئ اذا فرّقه (العضة) عدوه وزننده تفريق اولنان نسنه دن بربلوكه دينور فرقه معناسنه وبرپاره‌يه دينور قطعه معناسنه ويلانه دينور كذب معناسنه جمعى عضون كلور عزون كبى يقال جعلوه عضين اى مفرّقة وعضون عضه لفظندن جمع اولوركه ها ايله درجاولغه دينور نته كه هاء ماده سنده ذكر اولندى (العضوّ) سموّ وزننده بركسه ملبوسات ومأكولاتده خوشحال اولوب ساز وسامان صاحبى اولمق معناسنه دركه اجزاى رفاهى تام اولمقدن عبارتدر (العاضى) عضوّ مذكور ايله متصف اولان آدمه دينور يقال رجل عاض اى بين العضوّ اى كاس طعم مكفى الواوى (العطو) خطو وزننده برنسنه‌يه ال صونوب آلمق معناسنه‌در يقال عطا الشئ واليه يعطو عطوا اذا تناوله وميوه كبى يوقريده اولان نسنه‌يه طوغرى باشى والّرى قالدروب اوزاتمق معناسنه‌در يقال عطا اليه رأسه ويديه اذا رفعه (العطو) عينك حركات ثلاثى وطانك سكونيله (والعطوّ) عدوّ وزننده دائما آغاجك دالّرندن ويپراقلرندن قوپروب يمك ايچون بيونى سوندروب اوزاتور اولان آهويه وصف اولور يقال ظبى عطو مثلثة وعطوّ اذا كان يتطاول الشجر ليتناول منه (العطا) عصا وزننده وبعضا ممدود اولور بخشش معناسنه دركه ويركى تعبير اولنور يقال هو اهل العطا والعطاء اى نول السمح وبخش طريقيله ويريلان ويركى يه دينور جمعى اعطيه وجمع الجمعى اعطيات كلور يقال كثير العطا وهو ما يعطى (العطية) غنيه وزننده بودخى ويريلان ويركى يه دينور (المعطاء) محراب وزننده ويركيسى چوق آدمه دينور مذكر ومؤنثه وصف اولور جمعى معاطى كلور ميمك فتحى وياتك تخفيفيله ومعاطىّ كلور يانك تشديديله يقال رجل وامرأة معطاء اى كثير العطاء (الاستعطاء) برآدمدن عطيه ايستمك معناسنه‌در يقال استعطى الرجل اذا سأل العطا (التعطى) تفعل وزننده استعطاء معناسنه‌در يقال تعطاه اذا

سـألهالعطاء وبرايشه صتاشوب اكاشروع ايلمك معناسـنهدر يقال تعطى الامر اذاركبه وايومك معناسـنهدر
يقال تعطى الرجل اذاتجل (الاعطاء) همـزه نك كسريله ويرمك معناسـنهدر يقال اعطاه شيئا اذاناوله اياه
وانقياد ايلمك معناسـنهدر يقال اعطى فلانا اذا انقاد شارح ديركه بونده رأس ايله ويد ايله استعمال اولنور يقال
اعطى رأسه اويده اذا انقاد (المعاطاة) مباهاة وزننده (والعطاء) قتال وزننده ويرمك معناسـنهدر يقال عاطاه
معاطاة وعطاء بمعنى اعطاه ومعـاطاة الصبي اوغلان بشقهجه كسب وكار ايله قـزانج ايدوب پدر ومادركبى
اقرباسـنك مؤنتلرنى رؤيت واداى خدمت ايلمسـندن عبارتدرتته كه تعطيه دخى بومعنـاده مستعملدر ومنه
تقول يعـاطينى الصبي ويعطينى اى ينصفنى ويخدمنى (التعـاطى) تفاعل وزننده برنسـنه يه ال صونوب آلمق
معناسـنهدر يقال تعاطاه اذاتناوله وخاصة حق ولايق اولميان نسـنه يه ال اوزاتمق معناسـنهدر يقال فلان
يتعاطى اى يتناول مالايحق وبرنسـنه يى آلمق خصوصنده هربرى ال صونوب نزاع ايدشمك معناسـنهدر يقال
يتعاطون الكأس اى يتنازعون فى اخذها وبرنسـنه يى آلمق ايچون آياغك پرمقلرى اوزره قالقوب اكا طوغرى اللرى
اوزاتمق معناسنهدر ومنه قوله تعالى (فتعاطى فعقر) اى قام على اطراف اصابع الرجلين ثم رفع يديه فضربها وبرايشه
صتاشوب مشتغل اولمق معناسـنهدر تعطى كبى على قول تعـاطى رفعتده يعنى بين النـاس موجب عز ورفعت
اوله جق حالتـله اوغراشمغه وتعطى مذموم وقبيح ماده ايله اوغراشمغـه مخصوصدر يقال فلان يتعـاطى الامر
اى يركـبه ويخوض فيـه كاتعطى او التعـاطى فى الرفعـة والتعطى فى القبيح وتعـاطى الصبي اوغلان
بشقهجه كسب وكار ايله قزانج ايدوب پدر ومادركبى اقرباسـنك مؤنتلرنى رؤيت ودلخواهلرنى كنديلره ايصال
واعطا ايلمك معناسـنهدر بعض نسخهده بومعنا معـاطاة وبعضده تعاطى ايله مرسومدر يقال الصبي يتعاطى
اهله اى يعمل لهـم ويناولهم ماارادوا وتعاطى باب مغـالبهده استعمال اولنور وبركى بابنده يارشمق معناسـنه
تقول تعاطيناه فعطوته اى غلبته فى المعاطاة (التعطيه) تأديه وزننده معاطاة كبى خدمت ايلمك معناسـنه مستعملدر
يقول هو يعاطينى ويعطينى اى ينصفنى ويخدمنى وايودرمك معناسـنهدر تقول عطيته اذاعجلته (العطوى) سكرى
وزننده كاده كبى قوللنمسى سهل اولان ملايم يايه دينور يقـال قوس عطوى اى سهلة (عطاء)(وعطيه) اسماندندر
الواوى (العظو) عينك فتحى وظاى معجمهنك سكونيله برآدمى برمحنته كرفتار ايلمكله مغموم وبدحال ايلمك معناسنه در
يقـال عظاه يعظوه عظوا اذاساءه وبرآدمى على الغفله تسميم ايلمك معناسنه در يقـال عظاه اذا اغتاله فسقاه
سمـا وبرآدمى خيردن صرف ايلـمك معناسـنه در يقـال عظاه اذاصرفه عن الخير وبرآدمى غيبت ايلمك ياخود
حقنده زباندرازلقله تاسرزاد يلمك معناسنه در يقـال عظاه اذااغتابه اوتناوله بلسانه اليائى (العنظوان) عنقوان
وزننده بركونه اوتلقدر كه پك آجى اولور بونى آجى چوغان ايله بيـان ايلمشدر (العظا) عطا وزننـده دوه عنظوان
اوتلامغله قارنى شيشمك معنـاسنه در يقـال عظى الجمل عظا من البـاب الرابع اذاانتفخ بطنه من اكل العنظوان
(العظايه) سحابه وزننده سام ابرص ديدكلرى كرتنكله يه شبـيه برجانور آديدر جمعى عظاء كلور مد ايله بوجانور
كرتنكله نوعندن يلانه آغوورن ديدكلريدر (العظى) كتف وزننده (والعظيان) عطشان وزننده شول دوه دركه
عنظوان اوتلامغله قارنى شيشمش اوله الواى (العفو) عينك فتحى وفانك سكونيله محو وطمس معناسـنه در قال
المؤلف العفو عفو الله عز وجل عن خلقه والصفح وترك عقوبة المستحق يعنى عفو كامل واعظم انجق عفو الهيدر كه
عقوبته مستحق اولان جانى وعاصى ومذنب قوللرينك محض فضل وكرميله كناهلرنى محو وعقـابنى ترك وتجـاوز
ايلمكدن عبـارتدر يقـال عفا الله عنه يعفو عفوا وعفـاله ذنبه وعن ذنبه اى صفح ولم يعـاقبه شـارح ديركه
عفوماده سى عندالراغب برنسـنهنك اخذ وتنـاولنه قصد ايلمك معناسـنه موضوعدر يقـال عفـاه اذاقصده
متناولا ماعنده ويقـال عفت الريح الدار اى قصدتها متناولة آثارهـا ويقال عفا النبت والشعر اذاقصد تناول
الزيادة وتقول عفوت عنك كانك قصدت ازالة ذنبه صارفا عنه فالمعفو متروك فى الحقيقة وعن متعلق بمضمر وعند
ابن الاثير عفوماده سى محو وطمس معناسنه موضوعدر على كلا التقديرين معـانئ سائره آنلردن متفرعدر ومطلوب
اهم انجق عفو وصفح ربانى اولمغله مؤلف تقديم واداسيله قصر ايلدى انتهى وعفو برنسنه نك اثرو وجودنى بالكليه
ازاله ونابود ايلمك معناسنه در يقـال عفت الريح الدار اذادرستها ومحتها وامحا معناسنه دركه ميم مشدده ايله افتعالدر
محو ومضمحل اولمق معناسنه در يقال عفا الاثر اذا امحى واضمحل وعفو پك حلال وطيب اولان ماله اطلاق اولنور
كويا كه مشتبهى ترك ومحو اولنمشدر و بووصف بالمصدردر تقول هذا من عفو مالى اى احله واطيبه و برنسنه نك
پك ايوسنه وكزيده وانفسنه دينور يقال اعطاه عفو المـال اى خياره واجوده وفضل واحسان ومعروف معناسنه در

وعفو الماء شاربه دن يعني نهر ومنهل مقوله سي كارنده صواچين جماعتدن آرتوب قلان صوفضله سنه دينور يقال سقاه من عفو الماء اى مافضل من الشاربة وعفو البلاد شول يرضدن عبارتدر كه آنده بركسه نك ملكيت جهتيله اثر وعلاقه سي اولميوب خدايي اوله يقال اقطع له عفوا من الارض وهي مالا اثر لاحد فيها ايملك وعفو اشك صويه سنه دينور ولد حمار معناسنه بونده عينك حركات ثلاثيله جائزدر جمعى عفوه كلور عنبه وزننده وعفاء كلور عينك كسريله وعفو كذلك مصدر اولور دواب ومواشى اوتى يقين يردن اوتلامق معناسنه در يقال عفت الابل المرعى اذا اتبا واتمقربيا يقيننده كثير اولديغندن اراغى ترك ايلمشدر ودوه نك تويلرى چوغالوب اوزامغله صغرى طرفنى بوريمك معناسنه در يقال عفا شعر البعير اذا اكثر وطال فغطى دبره وصويى بولاندروب مكدر ايدن نسنه قارشدرميوب طورى وصافى اولمق معناسنه در يقال عفا الماء اذا لم يطأه مايكدره وزائد وفاضل اولمق معناسنه در يقال عفا عليه فى العلم اى زاد واوت فراوان اولمغله برك يوزنى بوريوب اورتمك معناسنه در يقال عفت الارض اذا اغطاها النبات وقيونك يوكى چوغالمغله قيرقق معناسنه در يقال عفا الصوف اذا اجزه وبركسيه طلب وسؤال ايمكسزين ويريلان شيئه دينور تقول اعطيته عفوا اى بغير مسئلة (العفا) عصا وزننده بركسه نك تملك جهتيله اثر ومدخلى اولميان يره دينور واشك صويه سنه دينور جحش كبى (العفوة) ثمره وزننده ديته دينور خونبها معناسنه اولياى مقتولدن آنكله كويا كه عفو حاصل اولور يقال اعطى له عفوة اى دية وعفوة القدر عينك حركات ثلاثيله تنجره نك قينار كن يوزينه كلان كفنه وكپوكنه دينور (العفو) عدو وزننده كثير العفو ديمكدر يقال رجل عفو عن الذنب اى عاف (الاعفاء) همزه نك كسريله برآدمى برخصوصدن برئ ومعاف ايلمك معناسنه در يقال اعفاه عن الامر اذا براه ودوه نك تويني قرقيوب چوغلتمغله چاق صاغر يسنى بوريوب اورتدرمك معناسنه در تقول اعفيت شعر الجمل اذا كثرته فطال وغطى دبره ونفقه دن زائد اولان مالى محتاجلره بذل وانفاق ايلمك معناسنه در يقال اعفى الرجل اذا انفق العفو من ماله اى الفضلة وبرنسنه يى چوغلتمق معناسنه در يقال اعفى اللحية اذا وفرها وبرآدمى صحت وعافيتده قلمق معناسنه در يقال اعفاه بمعنى عافاه كما سيذكر (التعفية) تفعله وزننده بودخى دوه نك تويني قرقمامغله اوزايوب وچوغالوب صغريسنى بوريمك معناسنه در يقال عفى الجمل بمعنى اعفاه وتعفية الخبال برقومك بالجمله هلاك وانقراضندن عبارتدر يقال عفى عليهم الخبال اى ماتوا عر بلر عفى على اثره ديرلر ايزنى ترابله محو ونابديد ايتدى معناسنه دركه بونده على ايله استعمال ايدر وبورده خبال سحاب وزننده هلاك وجن وجنون معنالرينه محتملدر (العفاء) سماء وزننده محو وهلاك اولمق معناسنه در يقال عفا اثره عفاء اذا هلك (العافى) برنسنه يى طلب وجستجو ايدن آدمه دينور كرك احسان وكرك مرعى اولسون يقال هو عافيه اى رائده وصويه كلان آدمه دينور يقال عفا الماء اذا ورد عليه فهو عاف وصاچى ياخود صقالى اوزون آدمه دينور يقال رجل عاف اى الطويل الشعر وعاريت آلنان چوملك دبنده چوملك صاحبنه رد وايثار اولنان چورباوات صويى بقيه سنه دينور يقال رده عافى القدر وهو مايرد فيها من مرقة اذا استعيرت ومهمانه دينور يقال هو عافيه اى ضيفه ومطلقا فضل وكرم ياخود رزق ومؤنت طالبنه دينور يقال جاء عافيا اى طالب فضل اورزق (المعتفى) مختفى وزننده بودخى فضل وكرم ياخود رزق ومؤنت طالبنه دينور (العفاء) سماء وزننده طپراغه دينور وكوزك سياهنه عارض اولان آقلغه دينور كه علتدر وعفاء وعفو سمو وزننده خراب ومضمحل اولمق معناسنه در يقال عفت الدار عفاء وعفوا اذا درست وعفاء يعموره دينور (التعفى) تفعل وزننده بودخى خراب ويباب ومضمحل اولمق معناسنه در يقال تعفى الشيء اذا درس (العفاء) كساء وزننده دوه قوشنده اولان چوق تويلره دينور وبدنده اوزون وفراوان قيللره دينور وسحاب يوزنده اثواب پروزى شكلنده مرئى اولان نسنه لره دينور (ابو العفاء) حمارك كنيه سيدر (الاستعفاء) برآدم كنديسنه تكليف وسپارش اولنان خصوص وخدمتدن معاف اولمغى ايستمك معناسنه در يقال استعفاه منه اذا طلب العفو منه عن تكليفه ودوه قسمى قورى اوتلغى دوداغيله اوكور تليه رك اوتلامق معناسنه در يقال استعفت الابل اليبيس اذا اخذته بمشافرها مستصفية (الاعتفاء) افتعال وزننده استعفا ايله معناى ثانيده مرادفدر يقال اعتفت الابل اليبس بمعنى استعفته (العفاوة) عينك حركات ثلاثيله چوملك قينار كن يوزينه كلان كفه وكپوكه دينور (العافية) كوده سى اتلو وسموز ناقه يه دينور جمعى عافيات كلور يقال ناقة عافية اللحم اى كثيرته وعافيه اسم اولور صحت وسلامته دينور وثلاثيدن مصدر اولوب مفاعله بابنده استعمال اولنور معافات وعفاء كبى كه قتال وزننده دركما سيذكر (المعفى) محدث وزننده شول كمسه دركه برآدم ايله يار وهمدم ورفيق اولوب قطعا آنك معروف واحسانته تعرض وجر ومنفعت قيدينه تصدى ايلميه يقال هو معف له اى يصحبه ولايتعرض لمعروفه (العافية) وافيه وزننده فى الاصل

اسمدرحق تعالی قولندن امراض و بلایایی دفع وحفظ ایلمکله حاصل اولان صحت وسلامته دینور یقال جعله الله
فی عافیة ای صحة وسلامة وعافیه مفاعله دن مصدر ثالث اوله رق شذوذ اوزره مستعمل اولور یعنی مصدر موقعنده
استعمال اولنور شارح دیرکه عند البعض عافیه ناشئه کبی مصدر ثلاثیدر (المعافاة) مکافاة وزننده (والعفاء)
قتال وزننده (والعافیة) نادراوله رق حق جل وعلا قولنه علل و بلایادن صحت وسلامت و یرمك معناسنه در
یقال عافاه الله من المکروه معافاة وعفاء وعافیة ای وهب له العافیة من العلل والبلایا وحق جل سبحانه برقولنی
ناسدن وناسی اول قولندن عافیتده قلمق معناسنه درکه ناسك کندودن اذاوثقلت وتسلطنی وکندینك ناسه
احتیاج وتعرض ومراجعتنی صرفله اول قولنی آسوده وآزاده ایلمکدن عبارتدر یقال عافاه الله ای جعله من الناس
والناس منه فی عافیة الواوی (العقوة) عینك فتحیله برشجر آدیدر وعقوه خانه نك ومحله نك یوره سنه وچوره سنه
دینور جمعی عقاء کلور عینك کسریله تقول رأیته یدور فی عقوة الدار او المحلة ای ماحولها (العقاة) حصاة
وزننده عقوه معناسنه در (العقو) عفو وزننده قیو قازوب برطرفندن صو چقرمق معناسنه در یقال
عقا الرجل عقوا اذا حفر البئر فانبط من جانبها و یوقری آغوب یوکسلمك معناسنه در یقال عقا العلم اذا علا
وارتفع و برنسنه دن خوشلنمیوب ایکرنمك معناسنه در یقال عقا الامر یعقوو یعقی من الباب الاول والثانی اذا کرهه
(الاعتقاء) افتعال وزننده بودخی قیوقازوب برطرفندن صوچقرمق معناسنه در یقال اعتقی الرجل بمعنی عقا
(المعقی) محدث وزننده بربوکسك نسنه اوزرنده جولان ایدن شخصه دینور عقاب کبی که یوکسك طاغلرك
حوالیسنده چور ینوب دوران ایدر الیائی (العقی) عینك کسریله هنوز تولد ایدن چوجغك قارنندن چقان
فضله یه دینور جمعی اعقاء کلور (العقی) عینك فتحی وقافك سکونیله هنوز تولد ایدن چوجغك فضله سنی
اخراج ایلیه جك نسنه ایچورمك معناسنه در عربلر بال ایچوررلر یقال عقاه یعقیه عقیا اذا سقاه (التعقیة) تفعله
وزننده عقی معناسنه در یقال عقاه بمعنی عقاه وهوایه طوغری اوق آتمق معناسنه در یقال عقی بسهمه
اذا رمی به فی الهواء وقوش هوا لنوب یوکسلمك معناسنه در یقال عقی الطائر اذا ارتفع فی طیرانه و بریزدن
کتورلمك معناسنه درکه کلان کسیه ازدراء موقعنده ایراد اولنور معنای اولدن مأخوذدر یقال من این
عقیت علی المجهول ای اتیت (العقیان) عینك کسریله شول جنس التونه دینورکه یردن نبات کبی نابت اولور
فارسیده زررسته دیرلر یقال بنو فلان عقیان الذهب وهو ذهب ینبت (الاعقاء) همزه نك کسریله برنسنه آجی
یاخود پك آجی اولمق معناسنه در یقال اعقی الشیء اذا صار مرا او اشتدت مرارته و برنسنه یی آجیلغندن ناشی
اغزدن چیقروب آتمق معناسنه در یقال اعقی الشیء اذا ازاله من فیه (الاعتقاء) افتعال وزننده تعقیه ایله
معنای اخیرده مراد قدر تقول من این اعتقیت علی المجهول ای اتیت الواوی (العکوة) عروه وتمره وزنلرنده
کوچك چوچغك ذقننده اولان چقور جغه دینورنونه معناسنه واورته یه دینور یقال عکوة الدار ای وسطها
ودلك دبنه وکوکنه دینور اصل اللسان معناسنه وقویرق صوقنه دینور یقال فرس شدید العکوة ای اصل الذنب
وسکیردن یاپلمش طوره یه وطوماغه دینورکه سکیری اوزونلغنه یاروب هرطرفنی اوروب طوره ایدرلر و بدنده حجزه
غلیظه یه یعنی اوچقور کلان یوغون یره دینورکه مراد قولتق آلتیدر ترکیده سبدلك تعبیر اولنور وهر شیئك کوم
وغلیظ اولان یرینه دینور جمعی عکا کلور عینك ضمی والفك قصریله وعکاء کلور کساء وزننده (عکوه) تمره
وزننده برشاعر تمی اسمیدر (العکو) عفو وزننده آتك قویرغنی قویرق صوقنه طوغری قیوروب دوکمك معناسنه در
یقال عکا ذنب الفرس عکوا اذا عطفه الی العکوة وعقده وطونك وشلوارك اوچقورلغنی قالین و بیوك ایلمك
معناسنه در یقال عکا بازاره اذا اعظم حجزته وغلظها ودوه سموروب تومند اولمق معناسنه در یقال عکت الابل
اذا غلظت وسمنت ودبردن فضله نك برمقداری چیقوب و برمقداری چیقمیوب قالمق معناسنه در یقال عکا بخرئه
اذا اخرج بعض و بقی بعض وتتون هوایه آغمق معناسنه در یقال عکا الدخان اذا تصعد و بوغور ناقه یی کبه قلمق
معناسنه در یقال عکا الفحل الناقة اذا القحها و برآدمه مهر بانلق ایلمك معناسنه در یقال عکا علی قومه اذا عطف
واسیری یا مجرمی بنده چکمك معناسنه در یقال عکا فلانا فی الحدید اذا قیده وشده (المعکاء) محراب وزننده
سمور دوه لره دینور یاخود شول چوق دوه لره دینورکه کثرت وازدحامندن باشلری بری برینك قویرق صوقلرینه
کیرشمش اوله یقال ابل معکاء ای سمینة او کثیرة رأس ذا عند عکوة ذا (الاعکی) اعلی وزننده ایکی یانلری
یوغون وقویرق صوقی پك وقاتی اولان دوه یه دینور (العکواء) حمراء وزننده قویرغی آق وسائر برلری سیاه اولان
دیشی قیونه دینور و بودیشی قیونه مخصوصدر یقال شاة عکواء ای بیضاء الذنب وسائرها اسود (التعکیة) تفعله

وزننده قلجك قبضه سنه یاخود مزراغك تمرنی یانه یاش سکیرصارمق معناسنه‌در یقال عکی علی سیفه ورمحه اذاشدعلیهما علباء رطبا (العکیّ) غنیّ وزننده طلوم ایچره اویمش قویوسوده دینور که یوغورد اوله جقدر الیائی (العکی) عینك فتحی وکافك سکونیله طونك یاشلوارك اوچقورلغی قالین ایلمك معناسنه‌در یقال عکی بازاره عکیا اذاغلظ بمقعده واولمك معناسنه‌در یقال عکی زید اذامات (التعکیة) تفعله وزننده (والاعکاء) همزه‌نك کسریله بولرده اوچقورلغی قالین ایلمك معناسنه در یقال عکی بازاره واعکی اذاغلظ بمقعده (واعکاء) برآدمی بنده چکمك معناسنه در یقال اعکاه اذاوثقه فی الحدید (العکا) عینك ضمی والفك قصریله عکوه‌نك جمعیدرکه غرفه وزننده‌در مؤلف معناسندن سکوت ایلمکله شارح دیرکه بوا کبرلوب هنوز یومق اولمامش ایپلك کلته‌سنه دینور (العاکی) میته دینور وعکوه دیدکلری دکراولنان ایپلك صانجی‌یه دینور وسویق مقل اکلنه دوشکون آدمه دینور (العکیّ) غنیّ وزننده مقل دیدکلری یمشك قاودینه دینور الواوی (العلو) عینك حرکات ثلاثی ولامك سکونیله (والعلاوة) ثمامه وزننده (والعالیة) برنسنه‌نك یوقریسنه دینورتپدباشی کبی یقال علوالشیٔ مثلثة وعلاوته وعالیته ای ارفعه وعالیه مزراغك وقارغینك یوقریسنه که اوست طرفیدر علی قول اوجنه یاخود تمرن طرفندن نصفنه دینور یقال ماعالیة القناة کسافلتها ای اعلاها اورأسها اونصفها الذی یلی السنان وعالیه نجدا ولکه‌سنك مافوقیله ارض تهامه یه وماوراء مکه یه وارنجه قدرمشتمل اولدیغی ارضه دینورکه ارض حجاز اولور وظاهر مدینه‌ده نیچه قریه لره اطلاق اولنور مجموعنه عوالی دینور نسبتنده عالی دیرلر وغیرقیاس اوزره علوی دینور عینك ضمیله (العلوّ) سموّ وزننده برنسنه یوکسك وبلند اولمق معناسنه در یقال علاالشیٔ یعلوعلوّا اذا ارتفع ویقال علا النهار اذا ارتفع وبرشیٔك یوقریسنه چقمق معناسنه در یقال علاه وبه اذاصعده ودابه‌یه بنمك معناسنه در یقال علاالدابة اذارکبها وقدر وشان وشرف صاحبی اولمق معناسنه در یقال علا فی المکارم اذاشرف وباء حرفیله یوکسلمك ویوکسك ایلمك معناسنه اولور یقال علابه اذاجعله عالیا (العلیّ) غنیّ وزننده اسم فاعلدر یوکسك وبلند نسنه‌یه دینور وشدید وقویّ آدمه اطلاق اولنور بومعنا اعتباریله بعض کسه‌لر تسمیه اولندی علی المرتضی کبی کرم الله وجهه (العلاء) عطاء وزننده بودخی یوکسك وبلند اولمق معناسنه‌در یقال علی الشیٔ علاء من الباب الرابع اذا ارتفع وشرف وشان جهتیله بلندمرتبه اولمق معناسنه‌در یقال علی فی المکارم اذاشرف (التعلی) تفعل وزننده بودخی یوکسك اولمق معناسنه در یقال تعلی الشیٔ بمعنی علا وتدریجله یوکسلمك معناسنه‌در یقال تعلی الرجل اذاعلا فی مهلة وخاتون نفاسدن یاخودمرضدن سلامت بولمق معناسنه مستعملدرکه قالقمق تعبیراولنور یقال تعلت المرأة من نفاسها اومن مرضها اذاسلمت (الاستعلاء) برنسنه‌نك یوقریسنه اغمق معناسنه‌در یقال استعلاه اذاصعده ویوکسلمك معناسنه‌در یقال استعلی النهاراذاارتفع (الاعلیلاء) اعشیشاب وزننده بودخی برشیٔك یوقریسنه چقمق معناسنه‌در یقال اعلولاه اذاصعده (الاعلاء) همزه‌نك کسریله بودخی برنسنه‌نك یوقریسنه چقمق معناسنه در یقال اعلاه اذاصعده وبرنسنه‌یی یوکسلتمك معناسنه‌در یقال اعلاه اذاجعله عالیا وعن حرفیله برنسنه‌دن نزول ایلمك معناسنه اولور یقال اعلی عن الدابة اذانزل عنها وعالیه دیدکلری ارض مذکوره‌یه کلمك معناسنه‌در یقال اعلی الرجل اذااتی العالیة (التعلیة) تفعله وزننده بودخی برنسنه‌نك یوقریسنه چقمق معناسنه‌در یقال علاّه اذاصعده وبرنسنه‌یی یوکسلتمك معناسنه‌در یقال علاّه اذاجعله عالیا وعن حرفیله برنسنه‌یی یوقریدن اندرمك معناسنه‌در یقال علی المتاع عن الدابة اذانزله ومکتوبه سرنامه یازمق معناسنه‌در یقال علی الکتاب اذاعنونه کمایقال علونه علونة وعلوانا (المعالاة) مبالاة وزننده بودخی برنسنه‌نك یوقریسنه چقمق معناسنه‌در یقال عالاه وبه اذاصعده وعالیه دیدکلری ارض مذکوره‌یه کلمك معناسنه‌در یقال عالی الرجل اذااتی العالیة وبرخبری فاش ایلمك معناسنه‌در یقال عالوا نعیه اذااظهروه وعلی حرفیله برنسنه‌یی برینه یوکلتمك معناسنه اولور تقول عاله علیّ بالامرای احمله علی (الحروف المستعلیة) اهل تجوید عرفنده یدی حرفدن عبارتدرکه صادمهمله وغین معجمه وقاف وضادمعجمه وخای معجمه وطاء وظاء حرفلریدر مجموعنی صفق ضخطظ کلمه‌لری جامعدر بونلرك کیمنده لسان یوقری طمـاغه استعلاء کیمنده ادا ایدرکن صوت علوجهتندن خروج ایلمکله مستعلیه اطلاق اولندی (العلاء) سماء وزننده مصدردرکه ذکراولندی واسم اولور یوکسکلکه دینور یقال فیه علاء ای رفعة وبررجل آدیدر ومدینه‌ده برموضع اسمیدر (سکة العلاء) بخارا شهرنده برصوقاقدر الاعتلاء افتعال وزننده یوکسلمك معناسنه‌در یقال اعتلی النهاراذا ارتفع (العالی) باب اوّلدن اسم فاعلدر

يوكسك نسنه‌يه دينور وعربلر شرف وشان صاحبى آدمه عالى الكعب اطلاق ايدرلر يقولون رجل عالى الكعب
اى شريف شارح ديركه كعب قارغينك بوغومنه دينوركه ماده سندن عالى اولور بو وجهله كنايه ايدرلر ياخود كعب
رجلدندركه مراد اياقدر امتياز وتفوق جهتيله اهل صدر اولور (المعلاة) مرماة وزننده كسب شرف معناسنه‌در
شارح ديركه بو معناده مصدر ميمى واسم اولور واسم مكان اولور ومجبنه ومبخله كبى باعث معناسنه اولور جمعى
معالى كلور ومنه معالى الامور اى مكسب الشرف ومعلاة مكهٔ مكرمه‌نك مقبره‌سى اسميدركه حجون نام محلده واقعدر
مكه‌نك اوست طرفنده‌در بونده معلاة اسم مكاندر ويمامه‌ده برقريه آديدر وبدر قربنده برموضع اسميدر (العلية
والعلى) عينلرك كسريله اجله واشراف ناسه دينور على كلمه‌سنك جمعلريدركه غنى وزننده يقال هم علية الناس
وعليه اى جلتهم (العلاوة) كتابه وزننده باشك يوقريسنه دينور على قول بيونك يوقريسنه دينور يقال ضرب
علاوته اى اعلى رأسه او عنقه ودابه‌يه محمول اولان ايكى دنكك ارالغنه زائد اوله‌رق وضع اولنان نسنه‌يه دينور فارسى
ادا ايله سربار تعبير اولنور يقال لا تضع العلاوة بين العدلين وهى ما وضع بين العدلين ومطلقا برنسنه اوزره زياده
قلنان شيئه دينور يقال اعطاه الف دينارا ودينار علاوة وبرقسراغك اديدر (العلياء) صحراء وزننده كوكه
اطلاق اولنور سماء معناسنه شارحك بيانه كوره اسمدر صفت دكلدر وطاغك تپه‌سنه دينور ومكان عالى‌يه دينور
يقال رأيته يقعد فى العلياء اى المكان العالى ومطلقا برنسنه‌دن عالى اولان شيئه دينور وفعلهٔ عاليه معناسنه‌دركه
شرفور فعتى متضمن عملدن عبارتدر شارح ابن اثيردن نقل ايدركه حضرت عباسك نعت شريف نبويده نظم
وانشاد ايلديكى اشبو * حتى احتوى بيتك المهيمن من * خندف علياء تحتها النطق * بيتنده واقع علياء كلمه‌سى مكان
مرتفع معناسنه‌در اعلى كلمه‌سنك مؤنثى دكلدر زيرا منكرا ايراد اولنمشدر فعلاء افعل ايسه البته معرف اولمق لازمدر
انتهى (عليا مضر) عينك ضمى وانفك قصريله قبيلهٔ مضرك اعلاسنه اطلاق اولنوركه عند البعض قريش
قبيله‌سيدر ماعداسنه سفلى مضر تعبير اولنور وعليا لفظى على كلمه‌سنك مؤنثيدر جمعى على كلور كبرى وكبر كبى
(العليان) عينك كسريله ايرى وتنومند انسان وحيوانه دينور واوزون نسنه‌يه دينور طويل معناسنه وكالا ومتاعه
دينور ويوكسك ناقه‌يه دينور وآواز بلنده دينور يقال له عليان اى صوت جهير واركك ضر تلانه دينور (العليان)
عينك ولام مشدده‌نك كسريله بودخى يوكسك ناقه‌يه وآواز بلنده دينور (العلوان) عينك ضميله مكتوبك سرنامه‌سنه
وديباجه‌سنه دينور يقال كتب علوان الكتاب اى عنوانه (العلاية) سحابه وزننده برموضع آديدر ويوكسك
محله دينور (العلى) ظبى وزننده بودخى يوكسك محله دينور (العلاة) حصاة وزننده دمورجيلرك اورس تعبير
ايتدكلرى دموره دينور سندان معناسنه واوزرنده كش يابدقلرى يصى طاشه دينور بوغرذى اوزرنده سروب
قوريدوب كش پيشارلر وكولك طرزنده بركونه قابه دينوركه‌يره قويوب اطرافنى صغيرتزكلر يله بسليوب اكا سود
صاغارلر ويوكسك ناقه‌يه دينور وبرقسراغك وبرطاغك اسملريدر (عليون) عينك ولام مشدده‌نك كسريله
على كلمه‌سنك جمعيدركه عينك ولام مشدده‌نك كسرى وياءنك تشديديله‌در سماء سابعه‌ده برموضع اسميدركه
ارواح مؤمنين اورايه صعود ايدرلر مؤلف بصائرده بو معنايى بيان نصكره ديمشدركه عليون على قول اشرف
مواضع جنانك اسميدرنته كه سجين اشر مواضع نيرانك اسميدر وعند البعض اهل وسكانك اسميدر وبو عزيمه
اقربدر زيرا جمع مذ بورنا طقينه مخصوصدر وعلى انك مفرديدر بطيخ كبى وابن اثيرك بيانه كوره سماء
سابعه‌نك ياخود حفظه ملائكه سنك ديوانلرى اسميدركه اعمال صالحين اورايه رفع اولنور ياخود اعلاى امكنه
واشرف مراتب ديمكدركه مراد دار آخرتده‌دركاه رضايه اقرب اولان درجاتدر وعليون كلمه‌سى حروف وحركاتله معرب
اولور قنسرين كبى وعند البعض وجه مذكور اوزره جمعدر ياخود مفردى بوقدر ياخود مفرددر جمعى بوقدر (يعلى)
يرضى وزننده كه فعل مستقبلدر اسماندر يعلى بن اميه صحابيدر (معلى) معظم وزننده اسماندر معلى بن اسد
صحابيدر (يعلى) ياءنك كسرى والفك قصريله برخاتون اسميدر وعبيد بن يعلى تابعيدر (العلو) عينك فتحى
ولامك سكونيله قهر وغلبه معناسنه‌در يقال اخذه علوا اى عنوة (التعالى) تفاعل وزننده يوكسلمك
معناسنه‌در يقال تعالى الرجل اذا ارتفع بونك امر حاضرنده تعال ديرسن لامك فتحيله اعل معناسنه ومفرد
مؤنثنده تعالى وجمعنده تعالين ديرسن مترجم ديركه فى الاصل تعال كلمه‌سى تعالى ماده سندن امر اولمغله آنكله اسفلده
اولان آدملك يوقرى چقمسى ضمننده ندا اولنور ايدى كه آنكله يوقرى كل تعبير اولنوربعده كثرت استعماله مطلقا هلم
يعنى كل معناسنده استعمال ايلديلركرك مدعو اولان كسه اعلاده وكرك اسفلده اولسون وكرك برابرده اولسون
پس معناى خاصى عامده استعمال ايلديلر وكاه جمع مذكر سالمده مجانست واوملايسه سيله لامى مضموم اولور

مطلب

مطلب

وبه قرأ الحسن البصرى قل يا اهل الكتاب تعالوا ومؤنثنده يايه مجانستله مسكور اولور انتهى (العل) عينك فتحى
ولامك كسرى وضميله اسمدر فوق معناسنه علا لفظندن مقصوردر تقول اتيته من عل بكسر اللام وضمها
اى من فوق وكاه اولوركه الفله من علا دخى ديرلر من عال دخى بومعنايه در تقول اتيته من عل ومن علا ومن عال
اى من فوق شارح ديركه كسره تخفيفا حالى اوزره ابقايه وضمه غايانه الحاقه مبنى در تفصيلى مغنى اللبيبده مذكوردر
(العلية) عينك ضمى وكسرى ولام مكسوره نك ويانك تشديدلريله چارطاق تعبير اولنان يوكسك اوطه يه دينور
جمعى علالى كلور تقول قعدنا فى العلية اى الغرفة (المعلى) معظم وزننده قمار اوقلرينك يدنجيسنك اسميدر واسعر
نام كسنه نك فرسى اسميدر جوهرى محدث وزننده تقييد ايلمكله وهم ايلدى (المعلى) محدث وزننده شول آدمه
دينوركه دائما سودى حيوانك صاغ طرفندن كلوب صاغار اوله وبرفرسك آديدر (يعيلى) مصغر بنيه سيله بررجل
آديدر (المعتلى) ممتلى وزننده ارسلانه دينور (على) سمى وزننده اساميدندر على بن رباح محدثدر (عليان)
سلمان وزننده (وعليان) مصغر بنيه سيله محدثلردر و ابراهيم بن علبه كه سميه وزننده در محدثدر (العلى) هدى
وزننده وادى القرى ناحيه سنده بر بلده آديدر وديار غطفانده برموضعدر وديار كلابده برنيچه قيو آديدر
(كورة العلاتين) عينك فتحى وتثنيه بنيه سيله حمص ايالتنده برقضا آديدر (العلواء) حمراء وزننده قصة عاليه
معناسنه در تقول سمعنا منه علواء اى قصة عالية وبرخاتون وايكى قسراق اسملريدر (العلى) كسرتينله ويانك
تشديديله يوكسكلكه دينور يقال به على اى علو البائى (العلى) عينك فتحى ولامك سكونيله (والعلى) عى وزننده
يوقرى يه آغمق معناسنه در يقال على السطح يعليه عليا وعليا اذا اصعده (على) عينك فتحى والفك قصريله
حرفدر يعنى حروف جاره دندر سيبويه هدن اسميتى مرويدر طقوز معنايه دلالت ايدر ١ حسى ومعنوى استعلاء
وتفرق ايچون اولوركه غالبا مجرور ينه استعلايه دلالت ايدر نحو قوله تعالى وعليها وعلى الفلك تحملون وبعضا
مجرورينك مقابلنه مستعلى اولور نحو قوله تعالى اواجد على النار هدى اى على المكان الذى هو قريب
من النار هاديا يدلنى على الطريق واستعلاء معنوى ايچون اولور نحو عليه دين ٢ مصاحبت ايچون كلور مع كلمه سى
كبى نحو قوله تعالى واتى المال على حبه اى مع حبه ٣ مجاوزه ايچوندر عن كبى كقول الشاعر * اذا رضيت على
بنو قشير * لعمر الله اعجبنى رضاها * اى رضيت عنى ٤ تعليل ايچوندر لام كبى نحو قوله تعالى ولتكبروا الله
على ماهداكم يعنى لهدايته اياكم ٥ ظرفيت ايچوندر نحو قوله تعالى ودخل المدينة على حين غفلة اى فى حين
غفلة ٦ حرف جر اولان من معناسنه در نحو قوله تعالى واذا اكتالوا على الناس اى من الناس ٧ باء جاره معناسنه در
نحو قوله تعالى حقيق على ان لا اقول على الله الا الحق اى بان لا اقول وبو قراءت مخصوصه در ٨ زائده اولوب
محذوف اولان على كلمه سندن عوض اولور كقول الشاعر * ان الكريم وابيك يعتمل * ان لم يجد يوما على من يتكل
اى من يتكل عليه فحذف عليه وزاد على قبل الموصول عوضا ٩ استدراك ايچوندركه لكن معناسنه اولور نحو
قولهم فلان جهنمى على انه لا ييأس من رحمة الله وعلى كلمه سى اسم اولور فوق معناسنه دركه فوق مصغريدر
يوقريجه ديمك اولور كقول الشاعر * غدت من عليه بعدما تم ظمؤها * (عليك) اسم فعل امردر الزم معناسنه دركه
ملازمت ومداومت ايله ديمكدر تقول عليك زيدا اى الزمه وعليك الامر وبالامر يعنى شوايش اوزره اول وشوايشه
ملازمت واهتمام ايله مترجم ديركه شيخ رضى بياننه كوره اصلى وجب عليك ايدى مثلا عليك زيدا قولى فى الاصل
وجب عليك اخذ زيد ايدى سرعت ايچون اختصار ايلديلر اليك وامامك ودونك قوللرى دخى بونك كبيدر البائى
العمى عصا وزننده برآدمك صكره دن كوزلرى بتون كور ونابينا اولمق معناسنه در يقال عمى الرجل عمى من الباب
الرابع اذا ذهب بصره كله شارح ديركه ايكى كوزك كور اولمسنه خاصدر بركوزده استعمال اولنمز وكوزده دخى
وصف اولور يقال عميت عيناه انتهى وعمى قلب كور اولمق معناسنه ده مستعملدركه مراد جهل وبلادت وقساوتدر
يقال عمى الرجل اذا ذهب بصر قلبه وبو معناده افعال بابندن وارد اولمزنته كه معناى اولده وارد اولور كما سيذكر
وعمى قد وقامته دينور واوزونلغه دينور يقال مااحسن عماه اى قامته اوطوله وتوزه دينور غبار معناسنه (الاعمياء)
همزه نك وميمك كسريله بودخى كور اولمق معناسنه در يقال اعماى يعماى اعمياء بمعنى عمى شارحك بياننه كوره
بو افعيلال بابندندر احميرار كبى اصلى اعمايى ايدى ادهام صيغه سنه احتذاء قصديله لفظ صحيح مخرجنه اخراج
اولنوب ياى ثانيه الفه قلب اولنمغله اعمايا اعمياء اولدى كرچه اعمايا كلمه سنده دندانه ياء اولى مرسوم اولميوب لكن
تلفظده مثبت اولور ومصدرنده ياى اولايى اسقاط ايلديلر اشهيباب كلمه سنده اشهياب ديدكلرى كبى وبعضا يانى
مشدده ايدوب اعماى يعماى دخى ديرلر ادهام يدهام كبى وبو احميرار بابندن دخى اولور كه اعماى يعماى دينور اصلى

اعمی ایدی شذوذا اوزره یاء اولی الفه قلب اولندی طایه وغایه کلمه لری کبی وافعیلال مراد اولندقده یالر ادغام اولنوب
اعمای تینور (التعمی) تفعل وزننده بودخی کور اولمق معناسنه در یقال تعمی الرجل بمعنی عمی (الاعمی)
احمر وزننده (والعمی) کتف وزننده بصرسز کور آدمه و بصیرتسز یعنی قلب کوزی کور آدمه دینور که مراد
جاهل ونادان در اعمی لفظنك جمعی عمی وعمیان کلور عینلرك ضمی ومیملرك سکونیله وعماة کلور رماة وزننده
بوکویا که عامی کلمه سنك جمعیدر مؤنثی عمیاء در حمراء وزننده وعمیه در فرحه وزننده که عمی مؤنثیدر (التعمیة)
تفعله وزننده کور ایلمك معناسنه در یقال عماه ای صیره اعمی وبرنسنه یی کیزلمك ستر واخفاء معناسنه مستعملدر
یقال عمی معنی البیت اذا اخفاه اشعارده معما بوندن مأخوذ در (ما اعماه) فعل تعجبدر عمای بصیرتدن مصوغدر
نه عجب کوردل بی بصیرت جاهل ونادان در دیمکدر تعجب کوردل اولمسنه مصروفدر زیرا عین ظاهر یده ازدیاد
عما متصور دکلدر (التعامی) تفاعل وزننده تصنعله کورلك کوستورمك معناسنه در یقال تعامی الرجل اذا اظهر العما
(العماء) سماء وزننده (والعمایة) سحابه وزننده (والعمیة) غنیه وسمیه وزنلرنده غوایت ولجاج معناسنه در یقال
فلان فی عماء وعمایة وعمیة ای فی غوایة ولجاج (العمیة) عینك کسری وضمی ومیمك ویانك تشدیدلریله کبر
وتعظم یاخود ضلال وکراهی معناسنه در وبو عمی لفظندن فعیله در یقال ماهذه العمیة ای الکبر او الضلال
(العمیا) رمیا وزننده فی الاصل مصدر در رمیا وخصیصا کبی کور اولمق وبرنسنه مستور ومشتبه اولمق معنالرینه در
بعده اسم موقعنده استعمال اولندی ومنه یقال قتل فلان عمیا ای لم یدر من قتله قال الشارح وفی النهایة العمیا فعیلا
من العمی کالرمیا من الرمی والخصیصا من التخصص وهی مصادر ومنه حدیث من قتل فی عمیا فی رمی یکون
بینهم فهو خطأ والمعنی ان یوجد بینهم قتیل یعمی امره ولایتبین قاتله فحکمه حکم قتل الخطأ یجب فیه الدیة پس
بوراده قتل عمیا قارشقنلقده اوق اصابتیله مقتول اولمقدر (الاعماء) همزه نك فتحیله جاهل ونادانلره دینور اعمی
کلمه سنك جمعیدر یقال هم اعماء ای جهال شارح دیر که مؤلفك سیاقی ایکی وجهله غلطی مشتملدر اولا محکمده
منصوص اولدیغی اوزره اعماء مجاهل معناسنه در که میمك فتحیله در مجهول ونا معلوم نسنه لردن عبارتدر ثانیا
مفردی اعمی دکلدر بلکه عمی کلمه سیدر کتف وزننده که بمعنی مفعولدر انتهی واعماء شول اراضی یه اطلاق
اولنور که آنده قطعا آباد انلق وشنلك وعمارت اثری اولیه یقال رمی بهم فی الاعماء وهی اغفال الارض التی لاعمارة بها
واوزون بویلو آدملره دینور (المعامی) میمك فتحیله بودخی اثر عمارتدن خالی اولان بور اراضی یه دینور شارحك بیانه کوره
غیرقیاس اوزره عمی کلمه سندن جمعدر قیاس اولان معمیه اولمق ایدی (العامیة) مبالغة اعماء کلمه سنی تأکید ایچون
ایراد اولنور کرك جهال وکرك سائر معانی یه اولسون یقال اعماء عامیة مبالغة ای متاهیة فیه وعامیه سودی بك آز
اولان خاتونه دینور که مراد ممه سی کور اولان خاتوندر یقال امرأة عامیة ای بکاءة (صکة عمی) صادك وکاف
مشدده نك فتحیله و(عمی) سمی وزننده و بعض اشعارده عینك ضمی ومیمك سکونیله وارد اولدی وصکة اعمی عنوانیله ده
وارد اولمشدر نصف نهارك پك اسیلکی وقتك اسمیدر که کونشك اسیسی وجودی آتش علوی کبی چالوب یاقدیغی
وقتدن عبارتدر یاخود عمی اولوقته اولان بعینه اسیلکك اسمیدر صکه کلمه سی چالوب چارپمق معناسنه در وعمی
اعمی لفظندن مرخما مصغردر تعظیم ایچوندر کونشك حرتی کوزده فرقومیوب کوز باقمقدن قالدیغی تصوریله
اولوقته یاخود اسیلکنه اطلاق اولندی وعند البعض عمی جاهلیه ده عدوان قبیله سندن برکمسه آدیدر که فقیه
اولمغله اثنای حجده حاجه مناسك حجه متعلق افتا ایدر ایدی برسنه علی العاده قافله ایله کلور ایکن مکه یه ایکی
مرحله مسافه ده برقوناغه نزول ایلدیلر واول کون اتفاقی هوانك اسی ایدی رفقاسنه توجه ایدوب هر کیمکه یارین
بوساعته قدر ادای عمره ایلمیوب محرم اولدیغی حالده قالورسه سنه آتیه یه دك ادای عمره ایده میوب او بلجه حرام
اوله رق قالور دیدکده اهل قافله بالجمله صچرایوب اول آتشناك وقتده مکه جانبنه عزم وشتاب ایلدیلر اول ایکی
مرحله یی جد تام ایله قطع ایدوب زمان یسیرده مکه یه واصل اولدیلر وعند البعض عمی عمالقه دن برامیر آدیدر وقت
هاجره ده برقوم اوزره چاپول ایدوب جمله سنی استیصال ایلمکله وقت مزبورا کامضاف ومنسوب اولدی وجهنده
دخی اضافت ادنا مناسبت ایچوندر وصکه لفظی همیشه ظرفیت اوزره منصوبدر تقول لقیته اوّاتانا زید صکه
عمی ای فی اشد الهاجرة حرا (العماء) سماء وزننده یوکسك سحابه دینور یاخود صیق وقالین وکثیف اولانه
یاخود ممطر اولانه یاخود یوفقه یا سیاه یا بیاض یاخود افراغ مطر ایلمش خالی سحابه دینور یقال فی السماء عماء
وهو السحاب المرتفع او الکثیف او الممطر او الرقیق او الاسود او الابیض او الذی هراق ماءه (العمی) عینك فتحی
ومیمك سکونیله آقمق معناسنه در یقال عمی الماء عمیا من الباب الثانی اذا سال وطالعه خار وخاشاکی طشره

آتمق معناسنه در يقال عمى الموج اذارمى بالقذر ودوه اسريوب اغزينك كپوكنى تپه سنه طوغرى ياخود
نيره يه اولورسه آتوب صاچمق معناسنه در يقال عمى البعير بلغامه اذا هدر فرمى على هامته اوايا كان (الاعتماء)
افتعال وزننده برنسنه يى اختيار ايلمك معناسنه در يقال اعتماه اذا اختاره وقصد ايلمك معناسنه در يقال اعتماه
اذا قصده العمية عينك كسريله اختيار معناسنه اولان اعتماء ماده سندن اسمدر اختيار معناسنه در (الاعميان)
تثنيه بنيه سيله سيل وحريق ياخود سيل وليل ياخود سيل ايله اسرمش دوه يه اطلاق اولنور ومنه اعوذ بالله
من الاعمين اى السيل والحريق اوالسيل والليل اوالسيل والجمل الهائج (العمى) ربى وزننده اولو مجل آدملره
اطلاق اولنور كويا كه عامى لفظندن جعد ركه اولوب وديرى قاله جغى مشتبه در يقال تركاهم عمى اى اشرفوا
على الموت (عمايه) سحابه وزننده برطاغك آديدر جريرشعرنده تثنيه صيغه سيله ايراد ايلمسدر كه اتصالنده اولان
جبل آخره تغليب ايتمشدر (عما) عينك فتحى وميمك تخفيفيله اما معناسنه دركه حرف استفتاحدر يقال عماوالله
كان كذا الغة فى اما (الاعماء) همزه نك كسريله برآدمى اعمى بولمق معناسنه در يقال اعماه اذاوجده اعمى الواوى
(العمو) عينك فتحى وميمك سكونيله ضلال معناسنه در يقال هو فى عمواى ضلال وذلت وخضوع معناسنه در
جمعى اعماء كلور الواوى (العنو) علو وزننده (والعناء) عطاء وزننده اسيراولمق معناسنه در تقول عنوت فيهم
عنواوعناء اى صرت اسيرافيهم ويقال عنيت فيهم عنا من الباب الرابع اى صرت اسيرافيهم وتذلل وخضوع
وسرفرو قلمق معناسنه در تقول عنوت له اذاخضعت وبرنسنه يى آچقه چقروب آشكاره قلمق معناسنه در
تقول عنوت الشئ اذا ابديته وباء حرفيله اخراج معناسنه اولور تقول عنوت به اذا اخرجته وارض نبات بتورمك
معناسنه در يقال عنت الارض بالنبات اذا اظهرته وكلب برنسنه يى كلوب قوقلمق معناسنه در يقال عنا الكلب
للشئ اذا اتاه فشمه وقربه نك ديكش ارالقلرى سيرك اولمغله صويى طشره صيزدرمق معناسنه مستعملدر يقال
عنت القربة بماء كثيراى لم تحفظه فظهر وبرآدمه بعض امور وحوادث حادث اولمق معناسنه در يقال عنت به
الامور اذا نزلت وبرنسنه برآدمى رنج وزحمته اوغراتمق معناسنه در يقال عنا الامر عليه اذا شق (العنا) عصا
وزننده بودخى اسيرلكه دوشمك معناسنه در تقول عنيت فيهم عنا من الباب الرابع اذا صرت فيهم اسيرا (الاعناء)
همزه نك كسريله برآدمى ذلول وفرمانبر ايلمك معناسنه در تقول اعنيته اذا اخضعته ويربنات اظهار ايلمك معناسنه در
يقال اعنت الارض النبات اذا اظهرته (العنوة) خطوه وزننده اسمدر اسيرلكه دينور وخوارلغه وفرمانبرلكه دينور
وقهر واستيلاء معناسنه در يقال فتحت هذه البلدة عنوة اى قهرا ومحبت ومودت معناسنه كلمكله ضد اولور تقول
بقلبى له عنوة اى مودة (العوانى) نسوانه اطلاق اولنور زيرا طائفهٔ نسوان طرف رجالدن ظلم وجفا كوروب
بركسه دن مظهر داد ونصرت اولمزلر شارح ديركه ابن اثيرك بيانته كوره تحت ايدىٔ رجالده اسير ومقهور اولدقلرينه
مبنى مترجم ديركه وجهين مذكورين صدور اسلامه نسبتله در بوخسه زمانه نسوانى خصوصا استنبول جادولرينك
بيچاره رجاله استيلالرى قلمه كلور معنا اولمدبغى هويدادر (التعنية) تأديه وزننده حبس ايلمك معناسنه در يقال
عناه اذا حبسه وتعنيه اسم اولور دوه قيغيله آغشته اولمش بولندن مركب علاجه دينوركه كركى كبى مزج ايدوب
كونشده عقد ايلدكدنصكره اويوز وكچيك اولمش دوه يه طلا ايدرلر وتعنيه بو معناده مصدر اولور اويوز وكچيك
اولمش دوه يه علاج مزبورى سورمك معناسنه در يقال عنا البعير اذا طلاه بالتعنية (العنية) غنيه وزننده بودخى
تعنيه كبى ذكر اولنان علاجه دينور (الاعناء) همزه نك فتحيله جوانب ونواحى معناسنه در يقال اعناء السماء
اى نواحيها وكذا اعناء البلاد وقبائل مختلفه دن مجتمع جماعته دينور مفردلرى عنودر عينك كسريله (العانى) اسير
وكرفتاره دينور يقال هوعان اى اسير ودم سائله دينور (العنوان) عينك ضميله مكتوبك نشان وعلامتنه دينوركه
مراد سرنامه وديباجه سيدر (المعنا) معظى وزننده عنوان معناسنه در (العنونة) عنعنه وزننده مكتوبه
عنوان يازمق معناسنه در تقول عنونته اذا وسمته شارح ديركه مؤلف بونلرى نون بابندن وجوهيله بيان ايلمشدر
اليائى (العناية) كتابه وزننده (والعناية) سحابه وزننده (والعنى) عتى وزننده برآدمه برزحمتلو نسنه مهم اولمق
معناسنه در يقال عناه الامر يعنيه ويعنوه عناية وعناية وعنيا اذا اهمه وبرامر مهمه اوغرايوب اكا مشغول اولمق
معناسنه در يقال عنى فلان على المجهول عناية ويقال عنى بحاجة عنا من الباب الرابع اذا اهمته واشتغل بها وباب
رابعدن ورودى قليلدر (الاعتناء) افتعال وزننده برزحمتلو ايشه اهتمام ايلمك معناسنه در يقال اعتنى بالامر اذا اهتم به
العنى كتف وزننده برايشه اوغرامقله رنج وتعب چكن آدمه دينور (العنى) عينك فتحى ونونك سكونيله برآدمه
برتعبلو ايش پيدا اولمق معناسنه در يقال عنى الامر له يعنى عنيا اذا حدث ونزل وطعام وشراب خوشكوار

اولمغله مزاجه موافق اولوب سیمك معناسنه در يقال عنى فيه الاكل اذا نجع و براوت بتورمك معناسنه در يقال عنت الارض بالنبات اذا اظهرته وعنى وعنايه اراده وقصد ايلمك معناسنه در يقال عنى بالقول كذا عنيا وعناية اذا اراد (العنا) عصا وزننده بودخی طعام وشراب خوشكوار اولمغله مزاجه يرامق معناسنه در يقال عنى فيه الاكل عنا من الباب الرابع اذا نجع واسيرلكه كرفتار اولمق معناسنه در يقال عنى الرجل اذا نشب في الاسار (المعنى) مأوى وزننده والمعنىّ مرمىّ وزننده والمعناة مرماة وزننده (والمعنية) مرميه وزننده كلمه وكلامك مدلولنه دينور كه متضمن اولدقلرى امر مقصوددر قصد واراده معناسندندر خلاصه سی ازاسنه الفاظ وضع اولنان صورت ذهنيه دن عبارتدر مفهوم اندن اعمدر (العناء) عطاء وزننده رنج وزحمت چكمك معناسنه در يقال عنى الرجل عناء من الباب الرابع اذا نصب (التعنى) تفعل وزننده بودخی رنج وزحمت چكمك معناسنه در يقال تعنى الرجل اذا نصب و برتعب ومحنه لوايشك زحمتنى ارتكاب ايدوب اوزرينه المق معناسنه در يقال تعنى العنية اذا تجشمها (الاعناء) همزه نك كسريله (والتعنية) تاديه وزننده برآدمی زحمته اوغراتمق معناسنه در يقال اعناه وعناه اذا انصبه وكتابه عنوان يازمق معناسنه در يقال اعنى الكتاب وعناه اذا عنونه ويقال عنه بالنون (العنية) تمره وزننده اسمدر رنج ومشقت معناسنه در يقال به عنية اى عناء (العانى) (والمعنى) محدّث وزننده عناء كلمه سنى مبالغة تاكيد اولورلر پك زحمت ومشقت ديمك اولور يقال عناء عان ومعنّ مبالغة (المعاناة) مباهاة وزننده مشاجره ومنازعه معناسنه در يقال عاناه اذا شاجره و برنسنه نك رنج وزحمتنى چكمك معناسنه در يقال عاناه اى قاساه ومال اوزره دائما تقيد ونظارتله رعايت وتيمارنده اهتمام ايلمك معناسنه در يقال هم مايعانون مالهم اى مايقومون عليها (المعنى) معظم وزننده برفرس اسميدر الواوى (العىّ) عينك فتحى ويانك تشديديله كه اصلى عوى ايدى (والعواء) عينك ضمى والفك مديله (والعوة) عينك فتحى وواوك تشديديله (والعوية) غنيه وزننده كلب وقورد مقوله سى اغزنى برطرفه چويروب اورمك على قول صوتنى آچقليه رق اوزاتمق معناسنه در كه اولومق تعبير اولنور يقال عوى الكلب يعوى عيا وعواء وعوة وعوية من الباب الثانى اذا لوى خطمه وصوّت اومدّ صوته ولم يفصح و برنسنه يى برطرفه بوروب بوكك معناسنه در يقال عوى الشئ اذا عطفه و بركسه مثلا اتوز ياش كبى تمامى قوت كرته سنه كلوب بازولرى كركى كبى قوى اولمغله اخرلك پنجه سنى بورمق معناسنه مستعملدر يقال عوى الرجل اذا ابلغ ثلثين سنة فقوى يت يده فعوى يدغيره و برنسنه يى ايكى قات اكمك معناسنه در يقال عوى البرة والقوس اذا عطفها وعن حرفيله ردّ وصرف معناسنه مستعمل اولور يقال عوى عن الرجل اذا كذب وردّ يعنى فلان حقنده غيبت ايدن كمسه يى تكذيب ايدوب اول تهمتى فلان اوزرندن ردّ ايلدى و برجاعتى فتنه وغوغايه چاغرمق معناسنه مستعملدر يقال عوى القوم الى الفتنة اذا دعاهم (الاعتواء) افتعال وزننده بودخی كلب اورمك ياخو اولومق معناسنه در يقال اعتوى الكلب بمعنى عوى و برنسنه يى بوروب بوكمك معناسنه در يقال اعتوى الشئ اذا عطفه (التعويه) تأديه وزننده بودخی برنسنه يى ايكى قات اكمك معناسنه در يقال عوّى البرة والقوس اذا عطفها (الانعواء) انفعال وزننده برنسنه ايكى قات اكلمك معناسنه در يقال عوّى القوس فانعوت (العوّاء) شدّ اوزننده وقصر ايله كلبه دينور وديره ومقعده اطلاق ولنور ومنازل قمردن برمنزلك اديدر بش ياخود درت كوكبدن عبارتدر كه كتابت الف صورتنده واقع اولمشلردر واكاورك الاسد دخی ديرلر بو صورت صور شماليه دندر برالنى آسمانه طوغرى اوزادوب برآدمی چاغررشكلنده بركسه صورتى اوله جقدر كوا كب مز بوره طرف اسفلنده مركوزدر شارح ديركه اساسك بيانته كوره منزل مزبور برودت هوا موسمنك عقبنده طلوع ايلمكله كويا كه بردى طردو تبعيد ايده رك اكسه سندن چاغروب كيدر اولديغى باعث تسميه در انكيچون طاردة البرد دخی ديرلر وعوّاء قوجه ناقه به دينور (العوّة) عينك ضمى وفتحيله بودخی است ومقعده دينور (الاستعواء) دادخواه اولمق معناسنه در يقال استعواهم اذا استغاثهم (المعاوية) ميمك ضميله اركك قيزمش قانجق كلبه دينور يقال عوت المعاوية اى الكلبة المستحرمة وتلكى انيكنه دينور وحرف تعريفسز اساميدندر معاوية بن ابى سفيان صحابيدر ومعاويه نك مصغرنده معيوه ومعيه دينور يانك تشديديله ومعييه دينور ياء ثلاث ايله (ابو معاويه) پارس ديدكلرى جانورك كنيه سيدر (معويه) ميمك فتحيله منزله وزننده ابن امرء القيس بن ثعلبه دركه قضاعه دن بر بطن پدرندر (عا) قصر ايله (وعو) عينك فتحى وواوك سكونيله (وعاى) سكون يا ايله قيون سوره جك صوتدن حكايه در (المعاعاة) مباهاة وزننده الفاظ مذكوره ايله قيون سورمك معناسنه در يقال عاعى الراعى اذا زجر الضئين فقال عا اوعى اوعاى شارح ديركه بوعين ماده سنه متعلقدر (العوعاة) (والعيعاة) (والعيعاء) دحرجه وزنلرنده بونلرده معاعاة معناسنه در

يقال عوعى يعوى عوعاة وعيعى يعيعى عيعاة وعيعاء بمعنى عاعى معاعاة (المعاواة) مباهاة وزننده بركسنيه حيقرمق معناسنه در يقال عاواهم اذا صاح بهم (عوّه) عينك فتحيله بر رجل آديدر (اعواء) همزه نك فتحيله (وعوىٰ) سمى وزننده ايكى موضعلردر (التعاوى) تفاعل وزننده تاس هر طرفدن كلوب بركك معناسنه در يقال تعاووا عليه اذا اجتمعوا الواوى (العهو) عينك كسريله اشك صوبه سنه دينور جحش معناسنه وجنسى پاك واندامى معتدل يافشقلو ياوز وقوتلودوه يه دينور (الاعهاء) همزه نك كسريله برادمك مالنه آفت ايرشمك معناسنه در يقال اعهى الرجل اذا وقعت فى ماله العاهة اليائى (العىّ) عينك فتحى ويانك تشديديله (والعياء) عطاء وزننده بركسنه مراد ايلديكى برايشك يولنى بيله ميوب و بوله ميوب آپشوب قالمق ياخود مباشرت ايلديكى ايشه كمال ومتانت ويره ميوب عاجز ودرمانده اولمق معناسنه در يقال عىّ الرجل بالادغام وفكه عيا وعياء من الباب الرابع اذا لم يهتدلوجه مراده اوعجز منه ولم يطق احكامه وجهل معناسنه مستعملدر تقول عيته اذا جهلته (العيان) ريان وزننده (والعاياء) عينك فتحيله (والعىّ) طىّ وزننده (والعيى) فعيل وزننده وجه مذكور اوزره برنسنه دن عاجز ودرمانده آدمه دينور وعىّ وعيى كلمه لرينك جمعلرنده اعياء واعييا دينور (التعايى) تفاعل وزننده (والاستعياء) (والتعيى) تفعل وزننده عىّ وعياء معناسنه در يقال تعايا الرجل واستعيى وتعيى بمعنى عيى (العىّ) عينك كسريله تكلمدن عجز ايله حصر اولمق معناسنه در يقال عيى فى المنطق عيا من الباب الرابع اذا حصر (الاعياء) همزه نك كسريله يوريلوب درمانده اولمق معناسنه در يقال اعيى الماشى اذا كلّ ويوروب درمانده قلمق معناسنه در يقال اعيى السير البعير اذا كله وعاجز ايلمك معناسنه در يقال اعياه الداء اذا عجزه (المعايا) (والمعايى) ميملرك فتحيله معيى كلمه سنك جمعلريدر كه يورغون ودرمانده لر ديمكدر يقال ابل معايا ومعاى اى معيية (العياء) سحاب وزننده (والعاياء) عينك فتحيله شول بوغوره دينور كه ناقه يه چكلد كده كاركذارلق مصلحتنى بيليوب تجميلك ايليه ياخود اصلا ناقه يه چكلمامش اوله كذلك بنى آدمده دخى استعمال اولنور يقال فحل عياء وعيايا اذا كان لا يهتدى للضراب او الذى لم يضرب قط وكذا الرجل جمعلرى اعياء كلور عيايا كلمه سنك جمعى حذف زائد اوزره مبنى در وعياء سحاب وزننده علاج پذير اولميان مرضه دينور يقال داء عياء اى لا يبرأ منه و بو وصف بالمصدردر (المعاياة) مباهاة وزننده (والتعيية) تفعله وزننده تعميه ولغز كبى فهم واستخراجندن عاجز اوله جق كلام ايراد ايلمك معناسنه در يقال عايا الرجل وعيى اذا اتى بكلام لا يهتدى له (الاعيية) اثفيه وزننده لغز ومعما كبى فهم واستخراجندن عاجز اوله جق كلامه دينور (بنوعياء) سماء وزننده جرم قبيله سندن برجماعتدر (عيعايه) عينك فتحيله عدوان قبيله سندن برجماعتدر (المعيى) معظم وزننده برموضعدر (عيايه) سحابه وزننده برجماعتدر (العىّ) طىّ وزننده ابن عدناندر كه معد نام كسنه نك برادرى ايدى فصل الغين المعجمة اليائى (الغية) غينك فتحى ويانك سكونيله آزجه يغموره دينور على قول بردن صاغا نقلى ياغان يغموره دينور تقول اخذتنا غبية اى مطرة غير كثيرة او الدفعة الشديدة ومتتابعا دوكيلان چوق صويه دينور ومتتابعا اور يلان قامچى يه دينور بونلرك مجموعنده اسمدر واسم مصدر دخى اولور وغبية التراب طبراغك هوايه توزوب چقان توزينه دينور وغبيه نابديد لكه دينور غيبت معناسنه در يقال جاؤ على غبية الشمس اى غيبتها (الغبا) عصا وزننده بو دخى هوايه آغوب چقان توزه دينور (الغبياء) حمراء وزننده صرمشق چتلق اغاجلره دينور يقال شجرة غبياء اى ملتفة ويقال غصن اغبى (التغبية) تأديه وزننده اورتمك معناسنه در يقال غباه اذا ستره و باشدن صاچك مجموعنى كسمك معناسنه در يقال غبى الشعر اذا قصره واستأصله الواوى (الغبا) عصا وزننده (والغباوة) عداوه وزننده بركسنه كند ذهن و بليد اولمغله فهم وفطنتدن قاصر اولمق معناسنه در يقال غبى الرجل الشئ وعنه غبا وغباوة من الباب الرابع اذا لم يفطن له و برنسنه مستور ومخفى اولمق معناسنه در يقال غبى الشئ منه اذا خفى (الغبىّ) غنىّ وزننده ذهنى آغر بلادتلو آدمه دينور كه زكى وزيرك مقابليدر (الغبوة) خطوه وزننده (والغبوة) فتوّه وزننده (والغبىّ) صلىّ وزننده غفلت معناسنه در يقال فيه غبوة وغبوة وغبىّ اى غفلة (الغباء) سماء وزننده كير لوجه ارضه دينور اليائى (الغاتية) تاى فوقيه ايله عاتيه وزننده بون واوغوز خاتونه دينور يقال امرأة غاتية اى بلهاء الواوى (الغثاء) ثاى مثلثه ايله غراب وزننده (والغثاء) زنار وزننده صو يوزنده اولان وسيل صوبى كتورديكى خار وخاشاكه وكپوكه وسيل صوينه قارشمش يپراق مقوله سنه دينور قال فى الاساس يقال فلان ماله غثاء وغثاء وعمله هباء وسعيه جفاء (الغثو) حشو وزننده برر ده غثاء چوغالمق معناسنه در يقال غثا الوادى يغثو غثوا اذا كثر فيه الغثاء اليائى (الغثى) غثو وزننده ومرادفيدر يقال غثى الوادى يغثى غثيا بمعنى غثا غثوا وسيل صوبى مرعايى بوزوب رى بر ينه قاتمغله حلاوتنى كيدرمك معناسنه در

غ

يقال غثى السيل المرتع اذا جمع بعضه الى بعض واذهب حلاوته وخلط كلام ايلمك معناسنه در يقال غثى الكلام غثيا من الباب الثانى والرابع اذا خلطه ودواب ومواشى بى باخودناسى برى برينه قاتوب هرج ومرج ايلمك معناسنه در يقال غثى المال او الناس اذا خبطهم وضرب فيهم وغثى وغثيان فتحاتله كوكل بولانمق معناسنه دركه فى مقدمه سيدر يقال غثت النفس غثيا وغثيانا اذا خبثت وهوا يوزى بولانوب بولوتلنمق معناسنه در يقال غثت السماء بالسحاب اذا غيمت (الاغثاء) همزه نك كسريله بودخى سيل صوبى مرعايى بوزوب برى برينه قاتمق معناسنه در يقال اغثى السيل المرتع بمعنى غثى (الغثا) عصا وزننده بر يوزنده نبات چوغلق معناسنه در يقال غثيت الارض بالنبات غثا من الباب الرابع اذا كثر فيها (الاغثى) اقصى وزننده ارسلانه دينور الواوى (الغدوة) غينك ضمى ودالك سكونيله صباحك اوّل وقتنه دينور بكره معناسنه فارسيده بامداد وتركيده اركن تعبير اولنور على قول صلوة فجر ايله طلوع شمس بيننده اولان وقته دينور تقول اتيته غدوة اى بكرة او ما بين صلوة الفجر وطلوع الشمس شارح ديركه غدوه و بكره كلمه لريله اكرچه اولديغك كونك صباحى مراد اولور ايسه منوّن اولمز واكر نكره مراد اولورسه منوّن اولورلر وغدوه لفظنك جمعى غدى كلور مديه ومدى كبى (الغداة) حصاة وزننده (والغدية) غنيه وزننده بونلرده غدوه معناسنه در غداة كلمه سنك جمعى غدوات كلور فتحاتله وغديه نك جمعى غديات كلور وغدايا كلور وغدوّ كلور ضمتينله وواوك تشديديله وعند البعض غدايا غديه نك جمعى دكلدر بلكه عشايا كلمه سنه مزاوجه وجهيله استعمال اولنور پس قائل مز بور غداة كلمه سندن جمع اولديغنه ذاهب اولمشدر (الغدوّ) سموّ وزننده (والغدوة) غرفه وزننده بر يره صباح وقتى كلمك وصباح وقتى كتمك و بر ايشه صباح وقتى مباشرت ايلمك معناسنه در يقال غدا عليه غدوّا وغدوة اذا ابكر عليه شارح ديركه بعده توسعه اولنوب وقتدن تجريد ايله راح كبى افعال ناقصه يه ملحق اولمشدر صار معناسنه مستعملدر (الاغتداء) افتعال وزننده غدوّ معناسنه در يقال اغتدى عليه بمعنى غدا عليه (المغاداة) مفاعله وزننده بركسيه اركندن وارمق و بر ايشى اركندن ايشلمك معناسنه در يقال غاداه وغادى الامر اذا باكره (الغد) غينك فتحى ودالك تخفيفيله ايرته كونه دينوركه يارين دخى تعبير اولنور فارسيده فردا دينور و بونك اصلى غدو ايدى بلاعوض واو حذف اولندى نسبتنده غدتى وغدوتى دينور اثبات واو ايله (الغادية) صباح وقتنده پيدا اولان بلوده ياخود يغموره دينور (الغداء) سماء وزننده صباح طعامنك اسميدر جمعى اغديه در تقول اطعمنا غداء اى طعام الغدوة (التغدى) تفعل وزننده صباح طعامى يمك معناسنه در يقال تغدى الرجل اذا اكل الغداء (الغدا) عصا وزننده تغدّى معناسنه در يقال غدى الرجل غدا من الباب الرابع بمعنى تغدى (التغدية) تأديه وزننده صباح طعامى يدرمك معناسنه در تقول غديته اذا اطعمته الغداء (الغديان) سكران وزننده دائما اركن طعام اكل ايدن آدمه دينور مؤنثى غدياء در (ابو الغاديه) يسار بن سبع دركه صحابيدر (الغادى) ارسلانه اطلاق اولنور (الغدّاء) شدّاد وزننده ابن كعب دركه اعيان عربدندر (المغدى) ميمك ودالك فتحيله اسم مكاندر مؤنثى مغداة در شول يره دينوركه قوم اندن صباح وقتنده رحلت ايده لر كذلك وقت مرقومده رحلت اولنان يره دينور نته كه مراح ومراحه بونك مقابليدر بو مناسبتله مطلقا منشأ ومصيره استعمال اولنديلر بعده برولدك پدرينه مشابهت كامله سنده استعمال ايلديلر زيرا پدر اولادك اصل ومنشأى ونسب واخلاق وشمائلده بالنسبه مرجع ومصير پدر بو جهتله مجاز بمرتبتين اولور ومنه يقال ماترك فلان من ابيه مغدى ومغداة ولا مراحا ومراحة اى شبها يعنى كويا كه جمله سنى اخذ واستيفا ايلمشدر (الغدوتى) عربى وزننده كبه حيوان قارننده اولان ياوريه دينور على قول قيون قسمنه مخصوصدر ياخود فحلك طوندرديغى دوله مقابل بيع اولنان دوه يه وسائر حيوانه دينور ياخود قوچك طوندرديغى دوله مقابل بيع اولنان قيونه دينور مؤلفك بما يباع اوان يتاع قوللرى مسامحه اوزره در ولفظ مزبور كلمهٔ نسبت اولمغله كويا كه آنلر افراديه منسوبلردر الواوى (الغذتى) ذال معجمه ايله غنى وزننده (والغذوتى) عربى وزننده غدوتى معناسنه در بو صورتده غذايه منسوب اولور وغذتى تازه قوزويه دينور جمعى غذاء كلور غينك كسريله (الغذاء) كساء وزننده مأكولات ومشروباتدن بدنك نماء وقوامنه مدار اولان شيئه دينور يقال اعطاه غذاءه وهو مابه نماء الجسم وقوامه (الغذو) عزو وزننده بركسيه غذاء و يرمك معناسنه در يقال غذاه يغذوه غذوا اذا اعطاه الغذاء واركك دوه افشاتى كسه رك ايشه مك معناسنه مستعملدر يقال غذا الجمل بوله و ببوله اذا اقطع ودوه نك افشانى كسيله كسيله كلمك معناسنه در يقال غذا بول الجمل اذا انقطع وآقمق معناسنه در يقال غذا الشيء ى سال وتيز تيز يورمك معناسنه در يقال غذا الرجل اذا اسرع وطمردن قان روان اولمق معناسنه در يقال غذا العرق اذا سال دما (التغذية) تفعله وزننده بودخى غذاندرمك

معناسنه‌در يقال غدّاه بمعنى غداه و بسلمك معناسنه مستعملدر يقال غذاه اذا رباه ودوه كسه‌رك ايشه‌مك معناسنه در
يقال غذّى الجمل بوله اذا قطعه وطمردن قان آقمق معناسنه در يقال غذّى العرق اذا سال دما (الاغتذاء) افتعال
وزننده (والتغذى) تفعل وزننده غدا ايتمك معناسنه در يقال غذّاه فاغتذى وتغذى (الغذا) عصا وزننده
اركك دوه‌نك بولنه دينور (الغذوان) فتحاتله شوقلو وجنبشلو اويناق بوكركه دينور و بدزبان وفاحش ودلازار
آدمه دينور مؤنثى غذوانه در و بصره ايله مدينه بيننده برصويك آديدر (الاستغذاء) برآدمى يره چالوب خاكسار ايلمك
معناسنه‌در يقال استغذاه اذا صرعه فشدّ صرعه (الغاذية) بدنده برطمرك آديدر (الغاذى) غداندريجى
و بسليجى معنالرينه‌در بومناسبتله دواب ومواشى‌يى كوزل بسليوب رعايت وتيمار ايدنده حاذق آدمه اطلاق اولنور يقال
هو غاذى مال ى مصلحه وسائسه اليائى (الغذى) غذو وزننده ومرادفيدر تقول غذيته غذيا من الباب الثانى
بمعنى غذوته جوهرى يائيدن دخى كلديكنى بيلمامكله انكار ايلدى الواوى (الغرو) غينك فتحى ورانك سكونيله
برنسنه برنسنه‌يه بوس بتون محكمجه ياپشوب قبلامق معناسنه در يقال غرا السمن قلبه يغروغروا اذا لزق به
وغطاه و برنسنه‌يى توتقالله ياپشدرمق معناسنه در يقال غرى الجلد به اذا الصقه بالغراء وغرو عجب معناسنه دركه
تعجبندر كه غروى دخى بومعنايه در دعوى وزننده يقال لاغرو من كذا ولا غروى اى لاعجب (الغرا) عصا
وزننده (والغراء) كساء وزننده برنسنه دركه كنديسيله برنسنه طلا اولنور ياخود آخر نسنه‌يه ياپشدر يلور بعضلر
ديديكه برنسنه دركه بالغك قارنندن ظهور ايدر آنكله نسنه ياپشدر يلور بونلر تركيده طوتقال ديدكلريدركه ايكى
درلو اولور بردرلوسى غرا الجلود ديدكلريدركه حيوانك جلدنى مهرّا اولنجه تكرار تكرار طبخ وتصفيه دنصكره
انعقاد ايتديكده كلنجه برى برينه ضربله حاصل اولان طوتقالدر و بريسى غرا السمك ديدكلريدركه بالق
طوتقالى ديرلر خنزير البحر ديدكلرى اوزون برونلو بالغك وامثالنك جوفنده اولور منجمد طوبندر وغرا عصا
وزننده كوچك بوزاغى‌يه دينور ومطلقا تازه ولده دينور وآريق ومهزول انسانه وحيوانه دينور غراة دخى دينور
جمعى اغراء كلور وغرا كوزللكه دينور يقال به غرا اى حسن (الغراء) كساء وزننده طوتقاله دينوركه ذكر اولندى
ودابه‌سى اولميان آدمه دينور يقال رجل غراء اى لادابّة له (المغروة) مقروه وزننده (والمغرية) مرميه وزننده
طوتقالله ياپشدرلمش يايه دينور يقال قوس مغروة ومغرية اى ملصقة بالغراء (الغرا) عصا وزننده (والغراء) سما
وزننده برنسنه‌يه پك حرصله دوشكون اولمق معناسنه در يقال غرى به غرا وغراء من الباب الرابع اذا اولع ومايه
ومادّه اولان آيازمه و پينكار مقوله سنك صويى صوغومق معناسنه در يقال غرى العدّ اذا برد ماؤه بوراده عدّ
عينك كسريله در (الاغراء) همزه‌نك كسريله بودخى برنسنه‌يه دوشكون اولمق معناسنه در يقال اغرى به
على المجهول اذا اولع و برآدمى برنسنه‌يه ترغيب وتحريصله قندرمق معناسنه در يقال اغرى فلانا به اذا او لعه وناس
ارالغنه فتنه واختلال القاسيله برى برينه قشقرتمق معناسنه در يقال اغرى بينهم العداوة اى القاها كانه الزقها بهم
(الغروى) دعوى وزننده اسمدر برنسنه‌يه دوشكونلكه دينور (التغرية) تفعله وزننده بودخى برنسنه‌يه پك حرصله
دوشكون اولمق معناسنه در يقال غرّى به على المجهول اى اولع وصوامق معناسنه در يقال غرّاه به اذا طلاه
(الغرىّ) غنىّ وزننده كوزله دينور يقال رجل وشئ غرىّ اى حسن ورسم وطرح و بناسى خوب ولطيف بنا
وعمارته دينور (الغريان) تثنيه‌بنيه‌سيله كوفه‌ده ايكى بناء مشهوردر مادهٔ مرقومه دن مأخوذدر (المغاراة) مباهاة
وزننده (والغراء) قتال وزننده ايكى نسنه بيننه فاصله ويرميوب برى برينه اولاشدرمق و يناشدرمق معناسنه در
يقال غارى بين الشيئين اذا ولى و بركسه ايله اونكولك ايدوب لجّ وجدال ايلمك معناسنه در يقال غارى فلانا
اذا لاجه (الغراوى) رغامى وزننده كپوكه دينور رغوه معناسنه جمعى رغاوى دررانك فتحيله (غرية) غنيه وزننده
برموضع آديدر (غريه) سميه وزننده غنى قبيله‌سى يوردنده برصو آديدر (غرىّ) سمىّ وزننده اجأنام جبل قربنده
برصو آديدر الواوى (الغزو) غينك فتحى وزاى معجمه‌نك سكونيله برنسنه‌يى اراده وطلب ايلمك معناسنه در يقال
غزاه يغزوه غزوا اذا اراده وطلبه وقصد ايلمك معناسنه در يقال غزاه اذا قصده وتقول غزوى كذا اى قصدى
ودشمنله جنك وقتال ايلمكه كتمك معناسنه‌در يقال غزا العدوّ اذا سار الى قتالهم وانتهابهم (الغزوان) فتحاتله
(والغزاوة) عداوه وزننده بونلرده دشمن اوزره جنك وقتال ايلمكه كتمك معناسنه در يقال غزا العدوّ غزوا
وغزوانا وغزاوة اذا سار الى قتالهم وانتهابهم (الغازى) غزو ايدن آدمه دينور جمعى غزىّ كلور غينك ضمى وزاى
مشدده‌نك فتحيله وغزىّ كلور دلىّ وزننده (الغزىّ) غنىّ وزننده اسم جمعدر (الاغتزاء) افتعال وزننده بودخى
قصد ايلمك معناسنه در يقال اغتزاه اذا قصده و برآدمى سائر همدم واصحابلرى بيندن اختيار واختصاص

معناسنه در يقال اغزى بفلان اذا اختص به من بين اصحابه (الاغزاء) همزه نك كسريله برآدمى غزايه حمل ايلمك معناسنه دركه غزا ايتدرمكدن عبارتدر يقال اغزاه اذا حمله على الغزو ومديونى ذمتنده اولان دين ومطلوبى تعجيل ايلميوب تاخير وامهال ايلمك معناسنه در يقال اغزاه اذا امهله واخر ماله عليه من الدين وناقه نك دول طوتمسى چيارزلنمق معناسنه در يقال اغزت الناقة اذا اعسر لقاحها وخاتونك ارى غزايه كتمك معناسنه در يقال اغزت المرأة اذا غزا بعلها (التغزية) تفعله وزننده بودخى برآدمى غزا ايتدرمك معناسنه در يقال غزاه اذا حمله على الغزو (المغزى) مجرا وزننده اسم مكاندر مقصد ومرام معناسنه در يقال مغزى الكلام اى مقصده (المغازى) معنك فتحيله غزاة قسمنك مناقب وداستانلرينه دينور سير وشهنا مه كبى ومنه كتاب المغازى اى مناقب الغزاة شارح ديركه بونك مفردى يوقدر ياخود مغزى ياخود مغزاة كلمه لريدر (المغزية) محسنه وزننده كبه ناقه يه دينوركه مدت حملندن برسنه اوزره برآى كچمش اوله كه اون اوچ آيه بالغ اولور يقال ناقة مغزية اى زادت على السنة شهرا فى الحمل (غزوان) سلمان وزننده هرات شهرنده بر محله آديدر وطائفده بر جبل آديدر و بر رجل اسميدر (غازيه) وغزية) غنيه وزننده (وغزيه) سميه وزننده (وغزى) سمى وزننده اساميدندر (ابن غزو) دلو وزننده محدثدر وربيعة بن الغازى تابعيدر الواوى (الغسو) علو وزننده كيجه قرا كو اولمق معناسنه در يقال غسا الليل يغسو غسوا اذا اظلم (الاغساء) همزه نك كسريله غسو معناسنه در يقال اغسى الليل بمعنى غسى (الغساة) حصاه وزننده خرمانك هنوز قورغنه دينوركه اوچنجى مرتبه سيدر بلح معناسنه جمعى غسا كلور وغسيات كلور فتحاتله (الغسوة) تمره وزننده سدر اغاجنك يمشنه دينور نبقه معناسنه دركه عربستان خرماسى ديدكلريدر (الغسا) عضا وزننده بودخى كيجه قرا كو اولمق معناسنه در يقال غسى الليل غسا من الباب الرابع اذا اظلم (الاغساء) همزه نك كسريله كيجه نك ظلمتى قبلايوب بوريمك معناسنه در يقال اغساه الليل اذا البسه ظلامه الواوى (الغشى) غينك فتحى وشين معجمه نك سكونيله (والغشيان) فتحاتله بيخود اولمق معناسنه دركه بايلمق تعبير اولنور يقال غشى عليه غشيا وغشيانا على بناء المجهول اذا اغمى و بوستر وغطاء معناسندن مأخوذدر شارح ديركه اكثر لغويين غشى ايله اغماء بينى فرق ايدرلر واقعا كتب طبيه ده دخى بو وجهله مشروحدركه غشى برحالتدركه قلبك ضعفندن وروح حيوانينك داخله حركتى ياخود مختقن اولمسى جسبيله بالكليه قلبه اجتماعندن ناشى قلب تنفس ايده مديكندن حس وحركتك معطل اولمسيدر ياخود روح قليل ورقيق اولمغله معدن روح اولان قلبده موجود اولان روحدن فضله اولمامغله سائر اعضايه توزيع اولمديغندن حس وحركت معطل اولور ياخود سببى برودتك شدتى وياحرارتك حدتى اولور اكا بايغنلق تعبير اولنور واغماء بطون دماغ بارد وغليظ بلغم ايله ممتلى اولديغندن روحك مجارى زنده روحك نفوذنى مانع سده كامله سببيله اعضانك حس وحركتدن قالوب معطل اولمسندن عبارتدر بوكه اوغونمق تعبير اولنور (المغشى عليه) مرمى وزننده بايلمش آدمه دينوركه بايغين تعبير اولنور (الغشية) خطوه وزننده اسمدر بايغنلغه دينور (الغشوة) والغشاوة) غينلرك حركات ثلاثيله (والغاشية) والغشية) غرفه وزننده (والغشاية) ثمامه وزننده (والغشاية) كتابه وزننده اورتويه دينور يقال على بصره وقلبه غشوة وغشاوة مثلثتين وغاشية وغشية وغشاية وغشاية اى غطاء (الغواشى) غاشيه نك جمعيدر كما سيذكر (التغشية) تفعله وزننده اورتمك معناسنه در يقال غشى الله على بصره اى غطاه (الاغشاء) همزه نك كسريله تغشيه معناسنه در يقال اغشى الله على بصره اى غطاه وتغشيه واغشاء برنسنه بى شئ آخر ايله بوريمك معناسنه در تقول اغشيته واياه وغشيته اذا غطيته مثال اولرده مجاز و بونلرده حقيقتدر (الغشاوة) عداوه وزننده برنسنه برشيئى بوريمك معناسنه در يقال غشيه الامر غشاوة من الباب الرابع اذا غطاه (التغشى) تفعل وزننده بودخى بوريمك معناسنه در يقال تغشاه الامر اذا تغطاه (الغاشية) برنسنه بى اورتوب بوريين شيئه دينور تأنيثى موصوف اعتباريله ياخود مبالغه يه محمولدر جمعى غواشى كلور ومنه قوله تعالى (ومن فوقهم غواش) اى اغماء اى اغطية آت قسمنك اكرى اورتوسنه كه فارسيده زينپوش ديرلر غاشيه ديدكلرى بومعنادندر وغاشيه قيامته اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى هل اتاك حديث الغاشية اى القيامة ونار جهنمه اطلاق اولنور و بوركى احاطه ايدن انجه زاره دينوركه انخلاعنده صاحبى هلاك اولور قيص القلب معناسنه در فارسيده پوشش دل ديرلر وقلج قبنك اغزندن اشاغيده ديبلك تعبير اولنان برينه قدر صار يلان صغرى درسيسنه دينور على قول قبضه سنه صار يلان قالين درى يه دينور و انسان وحيوانك جوفنده عارض اولان ايچ مرضنه دينور وكابوس كبى آدمه مستولى اولان جرارله وسائلره اطلاق اولنور يقال غشيت عليه الغاشية

مطلب

اى السؤال وجعيتله زيارته كلان يارانه اطلاق اولنور ودوه پالاننك آرد قاشنده اولان دموره دينور (الغشاء) كساء وزنده اورتو يه و پرده يه دينور ومنه غشاء القلب والسرج والسيف وغيره اى ما تغشاه (الغشواء) حمراء وزننده برمعروف قصراغك آديدر وشول كچى يه دينور كه سائر بدنى بتون سياه اولوب يوزى قبلاينى بياض اوله (الاغشى) غشواء لفظنك مذكريدر وصف مذكور اوزرة اولان اركك آته ده وصف اولور (الغشو) حشو وزننده سدر آغاجنك يمشنه دينور نبق معناسنه وغشو مصدر اولور بركسيه همان چيقه كلمك معناسنه يقال غشاه يغشوه غشوا اذا اتاه (الغشيان) فتحاتله قامچيله ياد كنكله پيدرپى ضرب ايلمك معناسنه در يقال غشيه بالسوط غشيانا من الباب الرابع اذا ضربه و بركسيه چيقه كلمك معناسنه در يقال غشى فلانا اذا اتاه وجماع ايلمك معناسنه مستعملدر يقال غشى فلانة اذا جامعها (الاستغشاء) اورتنوب بورنمك معناسنه در يقال استغشى ثوبه وبثوبه اذا تغطى به كيلا يسمع ولايرى بوراده كيلا يسمع قولى تميم در (غشى) سمى وزننده برموضعدر اليائى (الغضاة) ضاد معجمه ايله حصاة وزننده برشجر معروف آديدر جمعى غضا كلور ومنه ذئب غضا بوشجر باديه اشجارندندر فارسيده تاغ وتركيده داغدغان وسكسك آغاجى ديرلر بغايت متين اولور آتشى نيجه كون سو يغيوب طورر بين العرب نار الغضا متعارفدر واول آغاجلقده توره يوب ايو ايدن قورد قسمى بغايت خبيث ومغتال اولمغله * ذئب غضا واخبث من ذئب الغضا * مثل اعرابدندر وعربلر بعض حيوانى بعض امكنه ومراعى يه مضاف ايدرلر زيرا امكنه واغذيه نك طباعلرنده تأثيرلرى اولديغندن كويا كه آنكله نشأت ايلشلردر وغضا بنى كلابه مخصوص برارضك آديدر ونجد اولكه سنده بر وادى آديدر واورمانه دينور (اهل الغضا) اهل نجددر زيرا شجر غضا آنده چوق اولور (ذئاب الغضا) بنوكعب بن مالك بن حنظله جماعتيدركه پك خبيث وبدكار اولور (الغضياء) حمراء وزننده شجر غضا چوق اولان يره دينور يقال ارض غضياء اى كثيرة الغضا وغضياء مد وقصر يله شجر غضا اورمانه وقور يلغنه دينور (الغاضى) شجر غضا اوتلايجى دوه يه دينور يقال بعير غاض اذا كان يأكل الغضا ويقال ابل غاضية وغواض وغاضى ديرنكلو وجعيتى منتظم تام ووافر شيئه دينور يقال شئ غاض اى حسن الغضو جام وافر ونظام حال وجعيت وسامان وثروت صاحبى آدمه دينور يقال رجل غاض اى حسن الغضو كاس طاعم مكفى (الغضى) كتف وزننده شول دوه در كه شجر غضا اوتلامغله قارن آغريسنه اوغرامش اوله يقال بعير غض اذا اشتكى بطنه من اكل الغضا ويقال ابل غضية وغضايا (الغضا) عصا وزننده دوه شجر غضا اوتلامقدن قارن آغريسنه اوغرامق معناسنه در يقال غضيت الابل غضا من الباب الرابع اذا اشتكى بطنها من اكل الغضا (غضيا) سلمى وزننده يوز عدد دوه نك علميدر غيرمنصرفدر (غضبان) سكران وزننده برموضعدر (الغاضية) مظلمه معناسنه در يقال ليلة غاضية اى مظلمة ومضيئه معناسنه اولمغله ضد اولور يقال ليلة غاضية اى مضيئة ونار عظيمه يه اطلاق اولنور يقال نار غاضية اى عظيمة (التغاضى) تفاعل وزننده تغافل معناسنه در يقال تغاضى عنه اذا تغافل شارح ديركه اصلى تغاضض دخى اولور (الاغضاء) همزه نك كسريله كوز قپاقلرنى قيمق معناسنه در يقال اغضى الرجل اذا ادنى الجفون و برنسنه حقنده طنيوب اسم اولمق معناسنه در يقال اغضى على الشى اذا سكت وكيجه قرا كومق ياخود ظلمتله هرشيئى قبلايوب بوريمك معناسنه در يقال اغضى الليل اذا اظلم اوالبس ظلامه كل شئ و برنسنه يى كورمزدن كلمك ياخود كورديكى كبى كورمزلك صورتيله اوته يه باقيو يرمك معناسنه دركه مسامحه ايلمكدن عبارتدر يقال اغضى عنه طرفه اذا سده اوصده (الغضو) غينك فتحى وضادك سكونيله بودخى كيجه قرا كومق ياخود ظلمتله هرشيئى قبلامق معناسنه در يقال غضا الليل يغضو غضوا اذا اظلم اوالبس ظلامه كل شئ (الغضيانة) سكرانه وزننده جنسى پاك اصيل دوه بلوكنه دينور (الغضو) سمو وزننده برنسنه ديرنكلو ومنتظم ووافر ووافى اولمق معناسنه در يقال غضا الشئ يغضو غضوا اذا كان جاما وافرا اليائى (الغطى) غينك فتحى وضمى وطانك سكونيله يكتلك حالتى درجۀ كماله واروب تمام يكيت اولمق معناسنه در يقال غطى الشباب غطيا من الباب الثانى اذا امتلأ و يوريمكده تمام دوشنوب بردوزه يه اشوب كتمك معناسنه در يقال غطت الناقة اذا ذهبت فى سيرها وكيجه مظلم اولمق معناسنه در يقال غطى الليل اذا اظلم وآغاجك داللرى اوزانوب ير يوزينه دوشمك معناسنه در يقال غطت الشجرة اذا طالت اغصانها وانبسطت على الارض وكيجه ظلمتيله برنسنه يى قبلايوب بوريمك معناسنه در يقال غطى الليل فلانا اى البسه ظلمته و برنسنه نك اوزرنى اورتو ايله اورتمك ياقپاقله قپامق معناسنه در يقال غطى الشئ وعليه اذا ستره وعلاه (الاغطاء) همزه نك كسريله بودخى آغاجك داللرى اوزانوب ير يوزينه دوشمك معناسنه در يقال اغطت الشجرة اذا طالت اغصانها وانبسطت على الارض و برنسنه نك اوزرنى اورتمك معناسنه در

يقال اغطى الشيء وعليه اذا ستره وعلاه (التغطية) تفعله وزننده كيجه ظلمتله برنسنه يى قبلامق معناسنه در يقال غطى الليل فلانا اذا البسه ظلمته و برشيئك اوزرنى پوشيده ايله اورتمك معناسنه در يقال غطاه اذا ستره وعلاه (الاغتطاء) افتعال وزننده اورتنمك معناسنه در يقال اغتطى به اذا تغطى الواوى (الغطو) خطو وزننده (والغطو) سمو وزننده كيجه مظلم اولمق معناسنه در يقال غطا الليل غطوا وغطوا اذا ظلم و بحر ونهر مقوله سنك صويى چوغالوب قالقيمق معناسنه در يقال غطا الماء اذا ارتفع واورتمك معناسنه دركه واوى و يائيدر يقال غطاه اذا واراه وستره (الغطاء) كساء وزننده اورتويه دينور يقال ماله وطاء وغطاء اى مايتغطى به (الغطاية) كتابه وزننده عرب نسوانك كوملك اوزرندن كيدكارى زيبون مقوله سنه دينوركه آنكله تغطى ايدرلر (الاغطاء) همزه نك كسريله باغ آصمه سنه صو يوريمك معناسنه در يقال اغطى الكرم اذا جرى فيه الماء (الغطوان) فتحاتله برآدمك اتباع واعوان ومتعلقاتى مقوله سى جمع كثرتنه دينور يقال انه لذو غطوان اى ذومنعة وكثرة الواوى (الغفو) (والغفوة) (والغفية) غينلرك فتحى وفالرك سكونلريله تومسك ومرتفع يره دينوركه اورابى صو بصمز زبيه معناسنه (الغفو) عفو وزننده (والغفو) سمو وزننده اويومق ياخود اويوقلمق معناسنه در يقال غفا الرجل غفوا وغفوا اذا نام اونعس و برنسنه صويك دبنه باتميوب يوزينه چقمق معناسنه در يقال غفا الشيء اذا طفا على الماء (الاغفاء) همزه نك كسريله بو دخى اويومق ياخود امزغمق معناسنه در يقال اغفى الرجل اذا نام اونعس اليائى (الغفا) عصا وزننده بغداى ايچندن آيرتلنوب آتيله جق بيكانه نسنه يه دينور قره موق ودلوجه وصمان كبى (الغفى) غينك فتحى وفانك سكونيله بغداى ايچندن غفاديدكلرى بيكانه لرى آيرتليوب اوكورتلمك معناسنه در يقال غفى الطعام غفيا من الباب الثانى اذا انقاه من الغفا (الاغفاء) همزه نك كسريله غفى معناسنده يقال اغفى الطعام بمعنى غفاه و بغداى كپكلى اولمق معناسنه در يقال اغفى الطعام اذا كثرت نخالته وخرمنده صمان اوزره ياتوب اويومق معناسنه در يقال اغفى الرجل اذا نام على الغفا اى التبن فى بيدره (الغفاء) غثاء وزننده ومرادفيدركه سيلندى يه دينور وتوز كبى خرما قورغنه عارض اولور برآفت اسميدركه قورغى كويمز اولور وبغداى ايچره اولان ويرنده قلان صمان وكسمك خرده لرينه والندى وچاقندى مقوله سنه دينوركذلك دوه لر ايچندن آيرتلنوب سچيلان كترلرينه دينور الانغفاء انفعال وزننده قيرلمق معناسنه در يقال انغفى الشيء اذا انكسر (الغفاءة) تمامه وزننده كوزك سياهنه عارض اولان آقلغه دينور يقال اصابت عينه غفاءة اى بياض على حدقتها (الغفية) غفله وزننده امزغمق معناسنه در يقال غفى الرجل غفية من الباب الرابع اذا نعس وزبيه معناسنه دركه صو بصمز اولان تپه سى يره دينور الواوى (الغلاء) سماء وزننده نرخ زياده بهايه چقمق معناسنه در يقال غلا السعر يغلو غلاء ضد رخص مؤلفك بصائرده بياننه كوره غلو وغلا ماده سى برنسنه حدى صاوشمق معناسنه موضوعدر مصدرى نرخده اولورسه غلاء وقدر ومنزلت مقوله سنده اولورسه غلو ورمى سهامده غلو كلور سمو وزننده ومعانىء سائره آندن متفرعدر انتهى وغلاء اوقى پك ايراق كيدن تيرانداز دينور يقال رجل غلاء اى بعيد الغلو بالسهم (الغالى) (والغلى) غنى وزننده بهالو نسنه يه دينور نسب اوزره درلر تقول بعته بالغالى والغلى اى بالغلاء يعنى بالسعر الغالى (الاغلاء) همزه نك كسريله نرخى زياده بهايه چقرمق معناسنه در يقال اغلى الله السعر اى جعله غاليا واوتلقلرك بو يلنوب برى برينه صارمشمق معناسنه در يقال اغلى النبت اذا التف وعظم ونباتك دالارى قوتلنوب اوزامق ايچون يپراقلرين صيروب تخفيف ايلمك معناسنه در يقال اغلى الكرم اذا خففه من ورقه (المغالاة) مباهاة وزننده صاتلق نسنه يى حددن زياده بها ايله پازار ايلمك معناسنه در يقال غالاه وبه اذا سامه فابعط واوقى بلندايراغه آتمق ايچون اللرنى يوقرى طوتمق معناسنه در يقال غالى السهم وبه مغالاة وغلاء اذا رفع يديه لاقصى الغاية الغلو سمو وزننده برنسنه حدى تجاوز ايلمك معناسنه در يقال غلا فى الامر يغلو غلوا اذا جاوز حده وغلو غينك فتحيله وغلو سمو وزننده اوقى ايراغه آتمق ايچون اللرنى يوقرى طوتمق معناسنه در يقال غلا بالسهم غلوا وغلوا اذا رفع يديه لاقصى الغاية وغلو سمو وزننده اوق حد ومقداردن ازيد ايراغه كتمك معناسنه در يقال غلا السهم اذا ارتفع فى ذهابه وجاوز المدى واوتلرك بو يلنوب برى برينه صارمشمق معناسنه در يقال غلا النبت اذا التف وعظم (الغلوة) تمره وزننده اوق آتمى مسافه يه دينور جمعى غلوات كلور فتحاتله وغلاء كلور غينك كسريله ومنه المثل * جرى المذكيات غلاء * بوراده مذكيات مذكيه نك جمعيدركه بش ياشنى كچمش آتلره دينور يعنى سن مذ كوره ده اولان آتلر مندانلو اولور جذع كبى ميدانى طار اولمز بو مثل ميدان فضيلتده اقراننه فائق اولان كمسنه موقعنده ايراد اولنور (المغلا) منبر وزننده ايراغه كيدن اوقه دينوركه منزل اوقى تعبير ايتدكلريدر

(الغلواء) نفساء وزننده ولامك سكونيله ده لغتدر حدّى صاوشمغه دينور تقول خفض من غلوائك اى من غلوك ودلوقانلولغك سرعتله كلوت باصمش اوائل هنكامنه دينور يقال فعل ذلك في غلواء شبابه اى فى اوّله وسرعته (الغلوان) غينك ضميله غلواء معناسنه در يقال غلوان الشباب اى غلواؤه (الغالى) سموزاته دينور يقال لحم غال اى سمين (الغلاء) سماء وزننده خرده بالغه دينور جمعى اغليه كلور (الغلوى) سكرى وزننده غاليه يه دينوركه طيب معروفدر كما سيذكر وجوهرى برفرسك اسمى اولمق اوزره ده ثبت ايلمكله غلط ايلدى زيرا اول مهمله ايله علوى در شارح ديركه جوهرى دخى مهمله ايله محلنده رسم ايلمشدر (التغالى) تفاعل وزننده نبات بو يلنوب اوزامق معناسنه در يقال تغالى النبت اذا ارتفع وطوارقسمى ز بونليوب اتى كتمك معناسنه در يقال تغالى لحم الناقة اذا ذهب واوتلر اوزايوب برى برينه صرمشمق معناسنه در يقال تغالى النبت اذا التف وعظم (الاغليلاء) اعشيشاب وزننده بو دخى اوتلر اوزايوب برى برينه صرمشمق معناسنه در يقال اغلولى النبت بمعنى تغالى (الاغتلاء) افتعال وزننده سرعتله يوريمك معناسنه در يقال اغتلى البعير اذا اسرع اليائى (الغلى) غينك فتحى ولامك سكونيله (والغليان) فتحاتله قينامق معناسنه در يقال غلت القدر غليا وغليانا من الباب الثانى اذا جاشت (الاغلاء) همزه نك كسريله (والتغلية) تفعله وزننده قيناتمق معناسنه در يقال اغلى القدر وغلاها اذا جاش بها وتغليه برآدمه ايراقدن اشارتله سلام ويرمك معناسنه در يقال غلاه اذا سلم من بعد واشاربه (الغالية) طيب معروف آديدر تركيده تحريفله قليه مسك ديرلر مركبات قديمه دندر ابتدا آنى ايجاد ايدن جالينوس در اصل ماده سى مسك وعنبر وبان ياغى وعسلبند وخوشبو مقطر صولردر قيمتلو اولمسى وجه تسميه در (التغلى) تفعل وزننده غاليه سورنمك معناسنه در يقال تغلى الرجل اذا تخلق بالغالية (الغلانية) علانيه وزننده برنسنه ده حدّى تجاوز ايلمكه دينور نونى زائده در تغالى معناسنه در يقال باعه غلانية اى بالتغالى الواوى (الغمو) غينك فتحى وميمك سكونيله سقف بيتى چامور وتخته وآغاج مقوله سيله اورتمك معناسنه در يقال غما البيت يغمو غموا اذا غطاه بالطين والخشب اليائى (الغمى) غمو وزننده اوغونمق معناسنه در يقال غمى على المريض على المجهول اى غشى عليه ثم افاق (الاغماء) همزه نك كسريله غمى معناسنه در يقال اغمى على المريض على المجهول بمعنى غمى عليه وبتون كون هوا قبلاپى بلوتلو اولمق معناسنه در تقول اغمى يومنا على المجهول ايضا اذا دام غيمه واخشام هلالك اوكنه بلود كلمكله كورنمز اولمق معناسنه در يقال اغميت ليلتنا على المجهول اى غم هلالها (الغما) قفا وزننده اوغونمش آدمه دينور يقال رجل غما اى مغمى عليه بونك مفرد وجمعى وتثنيه سى مساويدر ياخود تثنيه سنده غميان دينور فتحاتله وجمعنده اغماء دينور وغما وغماء كساء وزننده خانه نك تاوانه دينور ياخود طام اوزره اورتدكلرى طبراق وتخته وطوغله مقوله سنه دينور بونك تثنيه سنده غميان وغموان وجمعنده اغميه وغماء دينور وغما آتى ترلتمك ايچون صرتنه چكدكلرى چول وپلاس مقوله سنه دينور وغما هواده بلود اولمغله هلال مستور اولمغه دينور كما سيذكر (الغمى) غينك فتحى وميمك سكونيله سقف خانه يى اورتمك معناسنه در تقول غميت البيت غميا من الباب الثانى اذا غطيته وهوا بلوتلى اولمغله هلال كورنمز اولمق معناسنه در ومنه يقال فى السماء غمى وغما اذا غم عليهم الهلال وبونلر غم ماده سندن دكلدر برأسه لغتلردر (غما) غينك فتحيله اما لفظنده لغتدركه حرف استفتاحدر يقال غما والله اى اما والله (الغامياء) قاصعاء وزننده ترلا فاره سى يوه لرندن برينك اسميدر الواوى (الغنوة) غرفه وزننده زنكينلكه دينوركه غيره محتاج اولمامقدن عبارتدر تقول لى عنه غنوة اى غنى اليائى (الغنا) غينك كسرى والفك قصريله بركسه تاهل ايلمك معناسنه در معناى آتيه دندر زيرا اول سبباه نامحرمدن اكتفا اولنور يقال غنى الرجل غنا من الباب الرابع اذا تزوج وزنكين اولمق معناسنه در وبونده غين مفتوح اولدقده الفى ممدود اولور يقال غنى فلان غنا وغناء ضد فقر وكفايت واكتفاء معناسنه در كما سيذكر وخاتون غانيه اولمق معناسنه در يقال غنيت المرأة اذا صارت غانية وبرمحلده مقيم اولمق معناسنه دركه محال سائره دن مستغنى اولور يقال غنى بالمكان اذا اقام به وديرلك سورمك معناسنه در يقال غنى فلان اذا عاش وملاقى اولمق معناسنه در يقال غنى به اذا لقى وبرآدمك دوستلغنده على الدوام طورمق معناسنه در تقول غنيت لك منى بالمودة اى بقيت واولمق كون معناسنه مستعملدركه مجاز مرسل تبعى اولور تقول غنيت دارنا تهامة اى كانت فيها (الاستغناء) (والاغتناء) افتعال وزننده بونلرده زنكين اولمق معناسنه در يقال استغنى الرجل واغتنى بمعنى غنى واستغناء زنكينلك ايستمك معناسنه در يقال استغنى الله تعالى اى سأله ان يغنيه (التغانى) تفاعل وزننده بو دخى زنكين اولمق معناسنه در يقال تغانى زيد بمعنى غنى وبرى برندن مستغنى وبى نياز اولمق

معناسنه در يقال تغانى القوم اذا استغنى بعضهم عن بعض (التغنى) تفعل وزننده بودخى زنكين اولمق معناسنه در
يقال تغنى الرجل بمعنى غنى وايرلامق معناسنه در يقال تغنى بالشعر اذا صوّت به وشاعر قصيده سنده بردلبرايله
تغزل ايلمك معناسنه در يقال تغنى بالمرأة اذا تغزّل بها وشاعر برآدمى شعرايله مدح ياخود هجو ايلمك معناسنه در
يقال تغنى بزيد اذا امدحه او هجاه (التغنية) تفعله وزننده برآدمى زنكين قلمق معناسنه در يقال غناه الله تعالى
اى جعله غنيا وايرلامق معناسنه در يقال غناه الشعر وبه اذا تغنى به وشاعر شعرنده دلبرايله تغزّل ايلمك معناسنه در
يقال غنى الشاعر بالمرأة اذا تغزّل بها وشعرده برآدمى مدح ياخود هجو ايلمك معناسنه در يقال غنى بزيد اذا امدحه
او هجاه وقوش لطيف ودلنشين آوازايله اوتمك معناسنه در يقال غنى الحمام اذا صوّت (الاغناء) همزه نك كسريله
زنكين ايلمك معناسنه در يقال اغناه الله تعالى اى جعله غنيا وبرنسنه يه كفايت ايدوب يرنى طوتمق معناسنه
مستعملدر كاسيذكر (الغنية) غينك ضمى وكسريله (والغنوة) كه واو يدر (والغنيان) غينلرك ضميله زنكينلكه
دينوركه اسملردر يقال له غنية وغنوة وغنيان اى غنى وغنيه وغنيان غينلرك ضميله كفايت معناسنه در كه بى نياز
اولمقدن عبارتدر كاسيذكر (المغنى) مرمى وزننده بودخى كفايت معناسنه در يقال ماله عنه غنى ولامغنى ولاغنية
ولاغنيان اى ماله بد يعنى فلانك آندن كفايت واستغناسى يوقدر همه حال اكا محتاج وناچاردر ومغنى اسم مكان اولور
شول منزله دينوركه آنده اهل وسكانى اقامت ايلديكدنصكره كوچوب كتمشلر اوله على قول عامدر يعنى مطلقا منزله
معناسنه در يقال خلا مغناهم وهو المنزل الذى غنى به اهله ثم ظعنوا عنه او عام ومغنى مثنيه معناسنه در كاسيذكر
(الغنى) وفى وزننده (والغانى) زنكين آدمه دينور يقال رجل غنى وغان اى ذو الوفر وغنى غطفان قبيله سندن
برجماعتدر (الغانية) شول خاتونه دينوركه ناس كنديسنى طلب ورغبت ايدوب كنديسى كسنه يه طالبه وخواهشكر
اولميه على قول پك دلبرو حسنداراولمغله رونق حسن وجماليله زيب وزينتدن احتيا جسز اوله ياخود ابوى
خانه سنده اقامت ايدوب سائر محله نقل وتبعيدى واقع اولميه ياخود شول تازه محبوبه يه دينوركه عفيفه وپاكدامن اوله
كرك ذات الزوج اولسون كرك اولمسون جمعى غوانى كلور يقال امرأة غانية اى التى تطلب ولاتطلب او الغنية بحسنها
عن الزينة او التى غنيت ببيت ابويها ولم يقع عليها سباء او الشابة العفيفة ذات زوج ام لا (الغناء) سحاب وزننده
(والمغنى) (والمغناة) ميملرك فتحى وضميله كفايت معناسنه در كه برنسنه نك يرنى طوتمقدن عبارتدر يقال اغنى عنه
غناء فلان ومغناه ومغناته اى ناب عنه واجزأ مجزأه ويقال مافيه غناء ذلك اى اقامته والاضطلاع به يعنى بونده
آنك يرنى طوتمق حالتى وانكله حاصل اولان تقوّى يوقدر (الغنيان) غينك ضميله برنسنه سببيله سائردن مستغنى
واحتياجسز اولمق معناسنه در يقال غنيت المرأة بزوجها غنيانا من الباب الرابع اذا استغنت به (الغناء) كسا
وزننده طربناك اوله جق آوازه دينوركه خواننده آوازى اوله جقدر تركيده ايرتعبير اولنور فارسيده سرود دينور
تقول سمعت غنائه اى صوته المطرب (الغناء) سماء وزننده برقوملق آديدر (الاغنية) اثفيه وزننده وياتك تخفيفيله
لغتدر خواننده نك تغنى ايلديكى بركونه نغمه وآهنكه دينور مثلا شرقى وتقسيم وقوشمه ومعنى كبى يقال بينهم
اغنية اى نوع من الغناء وبونده همزه نك كسريله ده جائزدر (الاغناء) همزه نك فتحيله كلينلرك جهازلرينه دينور
يقال نقلوا اغناء العروس اى املاكها (الغنا) عصا وزننده مغنى كبى مثنه معناسنه دركه برنسنه نك موضع
كفايتندن عبارتدر يقال مكان كذا اغنا من فلان ومغنى منه اى مثنة منه (غنيه) وغنى سميه وسمى وزنلرنده
اسمانيدندر الواوى (الغى) غينك فتحى وياتك تشديديله آزغون وكمراه اولمق معناسنه در يقال غوى الرجل غيا
من الباب الثانى اذا ضل ومتعدى اولور يقال غواه غيره اذا اضله وغى جهنمده بردره نك ياخود بر نهرك اسميدر
اعاذنا الله من ذلك قال الشارح ومنه قوله تعالى فسوف يلقون غيا وهو واد فى جهنم او نهر (الغواية) سحابه
وزننده بودخى آزغون وكمراه اولمق معناسنه در يقال غوى الرجل غواية من الباب الرابع اذا ضل بونده كتابه
وزننده جائز دكلدر (الغاوى) (والغوى) غنى وزننده (والغيان) ريان وزننده وصفلردر آزغون وكمراه آدمه دينور
وقوله تعالى والشعراء يتبعهم الغاوون اى الشياطين او من ضل من الناس او الذين يحبون الشاعر اذا هجا قوما او يحبونه
لمدحه اياهم بما ليس فيهم وغاوى كوچك باشه اطلاق اولنور كويا كه اعتدالدن صاپمشدر يقال رأس غاو
اى صغير وچكركه يه اطلاق اولنور (الاغواء) همزه نك كسريله (والتغوية) تفعله وزننده برآدمى آزدروب آزغون
قلمق معناسنه در يقال اغواه وغوّاه اذا اضله وتغويه سودى چالوب يوغرد ايلمك معناسنه مستعملدر
تقول غويت اللبن اذا صيرته رائبا (المغوّاة) ميمك ضمى وواوك تشديديله آزه جق يره دينور مضله معناسنه
جمعى مغويات كلور يقال وقعوا فى مغويات اى مضلات (المغواة) مهواة وزننده مغوّات معناسنه در يقال ارض

مغواة ای مضلة (الاغوية) اثفيه وزننده مهلكه معناسنه در يقال وقع فی اغوية ای مهلكة وارسلان صيدی
ايچون قازلمش چقوره دينور زبيه معناسنه (التغاوی) بری برينه معاونتله بركسه اوزرينه اوشوتی ايدوب قتل
ايلمك معناسنه در علی قول شورادن بورادن چوقشوب اوزرينه اوشوتی ايلمك معناسنه در هر نقدر قتل ايلمزلر ايسه ده
يقال تغاووا عليه اذا تعاونوا عليه فقتلوا اوجاؤا من ههنا وههنا وان لم يقتلوه (الغوی) عصا وزننده دوه ياوريسی
سوددن تخمه اولمق ياخود ممّا تمكدن ممنوع اولمغله پك آرقليوب اولو مجل اولمق معناسنه در يقال غوی الفصيل
وغوی غوی من الباب الرابع والثانی اذا بشم من اللبن اومنع الرضاع فهزل وكاد يهلك (الغوی) كتف وزننده
معنای مز بوردن اسم فاعلدر (الغية) غينك فتحی وكسريله زنيه معناسنه در كه رشده مقابليدر حرامزاده
ديمكدر يقال ولد غية ای زنية (غوی) غنی وزننده (وغويه) غنيه وزننده (وغويه) سميه وزننده اسمادندر
(منوغيان) حيان وزننده برجماعت ايدی كه دركاه حضرت مصطفوی يه وافدا كلديلر كنيه لرنی رسول انام عليه
السلام حضرتلری تبديل ايدوب بنورشدان اطلاق ايلديلر (الغوغاء) غينك فتحيله چكركه يه دينور واجناس
مختلفه دن ناس كثيره دينور مؤلف بونی غين ماده سنده ثبت ايلمشدر (الغاغة) بو دخی اجناس مختلفه دن مجتمع
ناس كثيره دينور وبرنبات آديدر (غاوه) برطاغك آديدر الغوی عصا وزننده (والغوی) غنی وزننده (والمغوی
محسن وزننده يالكز جه تك وتنها آدمه دينور تقول بت غوی وغويا ومغويا ای مخليا (مغويه) معصيه وزننده اجرم
بن باهش لقبيدر (ابو مغويه) محسنه وزننده اصحابدن عبد العزی كنيه سيدر كه بعد الاسلام رسول انام عليه السلام
عبد الرحمن ايله تسميه بيورديلر (الغاوية) طلوصوطلونسه دينور راويه معناسنه (الانغواء) انفعال وزننده هوا
وهوسه اويوب ضلالته دوشمك معناسنه در يقال انغوی الرجل اذا انهوی ومال اليائی (الغياية) سحابه وزننده
پرتو شمسك آيدينلغنه وضياسنه دينور نفس پرتودكلدر وقيونك دبنه دينور يقال وقع فی غياية البئر ای قعرها
وانسان اوزره مطلقا كولكه ايدن نسنه يه دينور سحاب وسايبان كبی وتهامه ده برموضع آديدر (المغاياة) مباهاة
وزننده برنسنه اوزره كولكه صالمق معناسنه در يقال غايا القوم فوق رأسه بالسيف ای اظلوا به (الغاية) نهايت
وانجام معناسنه در يقال بلغ الغاية ای المدی وسنجاغه دينور رايه معناسنه جمعی غای در (التغيية) تفعله
وزننده (والاغياء) همزه نك كسريله سنجاق ديكمك معناسنه در تقول غييت الغاية واغييتها اذا نصبتها
واغياء هو اوزننده بلود سايبان كبی طورمق معناسنه در يقال اغيی السحاب اذا اقام فصـــــــــل الفاء
الواوی (الفأو) فانك فتحی وهمزه نك سكونيله برنسنه يی اوروب يارمق معناسنه در نته كه فأی دخی بو معنايه در كه
واوی ويائی اولور يقال فأی رأس فلان فأوا وفأيا من الباب الثالث اذا ضربه وشقه وفأو ايكی طاغ ارالغنده
اولان آريغه دينور وايكی قاره طاشلق تپه ارالغنده اولان دوزجه وملايم يره دينور ودكرميجه قوملق قطعه سنه
دينور وطاغ ارالقلرنده حولو كبی محاط اولان دوز واوتورا قلی پاكيزه دينور وصعيد ايلنده برقريه آديدر وفأو كيجه يه
دينور واخشامه دينور ودوجله ناحيه سنده برموضع آديدر ودره نك شول ضيق طاره جق يرينه دينور كه اورته سی
يابوانلق اوله تركيده او بوز تعبير اولنور ومهره تختنه سی كبی پك دوز ويالم يره دينور (الافاء) همزه نك كسريله فأو
ديديكی موضع مز بوره اوغرامق معناسنه در علی قول باشی موضحه اوله رق يارلمق معناسنه در يقال افأی
الرجل اذا وقع فی الفأو او شج موضحة (الانفياء) انفعال وزننده آچلمق معناسنه در يقال انفأی الشیء اذا انفتح
وايكی نسنه نك ارالغی آچيلوب آچلمق معناسنه در يقال انفأی ما بينهما اذا انفرج وبرنسنه چتلامق ويارلمق
معناسنه در يقال انفأی الشیء اذا انصدع (الفئة) عده وزننده جماعت وكروه معناسنه در جمعی فئات
وفئون كلور مؤلف همزه بابنده دخی ثبت ايلمشدر آنده رجوع معناسندندر وبونده شق معناسندندر (الفأوی)
سكری وزننده ذكر باشنه دينور قبشه معناسنه (الفأوية) شول يوكسك يره دينور كه صحرا كبی دوبدوز اوله
اليائی (الفتاء) سماء وزننده دلوقانلو يكيت اولمق معناسنه در يقال فتی الغلام فتاء من الباب الرابع اذا شب شبابا
(الفتا) عصا وزننده دلوقانلو جوانه دينور يقال هو فتی ای شاب وسخی وكريم وجوانمرد آدمه اطلاق اولنور تثنيه سنده
فتيان وفتوان دينور جمعی فتيان وفتوه كلور فانك كسريله وفتو كلور ضمتيله وفتی كلور عصی وزننده مؤنثنده
فتاة دينور جمعی فتيات كلور فتحاتله (الفتی) غنی وزننده هر حيوانك كنجنه دينور مؤنثی فتيه وجمعی فتاء كلور
كساء وزننده يقال ثور فتی ای شاب (التفتية) تفعله وزننده براوغلانی چوجقلق اوضاعندن منع ايله يكيتلك
كرته سنده معامله ايلمك واكامن بعد يكيت اولدك مثلا سكا من بعد چوجقلق وضعی عيبدر كبی سوزديمك
معناسنه در تقول فتيت البنت اذا منعت من اللعب مع الصبيان (التفتی) تفعل وزننده تفتيه دن مطاوعدر يقال

ف

فتيت البنت فتفتت (الفتيان) فتحاتله كه فتالفظندن تثنيه درليل ونهاره اطلاق اولنور تقول مافعله ما كرّ الفتيان
اى الليل والنهار (الافتاء) همزه نك كسريله برآدمه برمشكل خصوصى بيان واظهار ايلك معناسنه در يقال
افتاه فى الامر اذا ابانه له مفتى افنديك افتاسى بومعنادندر (الفتيا) (والفتوى) فانك ضمى وفتحيله اسملردر سائلك
مشكلى حلّ وبيان ضمننده اولان سؤالنك جوابنه دينور بعده فقيهك مسئله جوابنده غالب اولدى يقال هو
من اهل الفتيا والفتوى وهوما افتى به الفقيه شارحك بيانى اوزره بونلرفتى ماده سندندر كه شاب قوى معناسنه در
زيرا فتوى برحادثه نك جوابندن ياخود برحكمى احداثدن ياخود برمشكلى حلّ وبيان وتقويتدن عبارتدر
وفتوى لفظنك جمعى فتاوى كلور واوك كسريله وواوك فتحيله ده جائزدر (الفتيان) فانك كسريله بجيله دن
برقبيله در وربيعة الفتيانى كه اصحاب مرتضويدندر آنلردندر (الفتوّة) ابوّه وزننده كرم ومروّت وجوانمردى
معناسنه در يقال هو من اهل الفتوّة اى الكرم مؤلف بصائرده بونى حق اوزره بسط ايلمشدر رحمه الله (التفتى)
تفعل وزننده (والتفاتى) تفاعل وزننده برآدم فتوّت صاحبى اولمق معناسنه در يقال تفتى الرجل وتفاتى اذا كان
اهل الفتوّة (المفاتاة) مباهاة وزننده فتوّت بابنده يارشمق معناسنه در باب مغالبه دندر تقول فاتونى ففتوتهم
اى غلبتهم فى الفتوّة (الفتى) سمىّ وزننده اهل عشيرتك پياله سنه دينور (المفتى) محسن وزننده هشام بن هبيره يه
مخصوص براو لچك آديدر (الفتة) عده وزننده بيوك صو دستبسنه دينور جرّه معناسنه جمعى فتون كلور فانك
كسريله الواوى (الافثاء) ثاى مثلثه ايله افتاء وزننده يورلموب قالمق معناسنه در يقال عدا الرجل حتى
افثى اى اعيى الواوى (الفجوة) فانك فتحى وجيمك سكونيله ايكى نسنه نك اراليق يرينه دينوركه آچيق اولور يقال
بينهما فجوة اى فرجة وككنيش وميدانلو يره دينور تقول بينى وبينه فجوة اى ارض متسعة واوجولوسنه دينور يقال
فجوة الدار اى ساحتها ودابه قسمنك صاغ طرنغيله صول طرنغنك اراليغنه دينور كركك طورركن وكركك يرده
ايزندما اولسون جمعى فجوات كلور فتحاتله وفجاء كلور كساء وزننده (الفجواء) حمراء وزننده بودخى ميدانلو
ككنيش ارضه دينور وكريشى بغرندن آچيق وميدانلو يايه دينور يقال قوس فجواء اى البعيد وترها عن كبدها
والفجى كلمه سندن مؤنث اولور (الفجو) زجو وزننده برنسنه يى آچمق معناسنه در يقال فجا بابه يفجو فجوا اذا فتحه
ويايك كبريشى بغرندن آچيق وميدانلو قلمق معناسنه در يقال فجا قوسه اذا رفع وترها عن كبدها (الانفجاء)
انفعال وزننده آچلمق معناسنه در يقال فجا بابه فانفجى اى انفتح (الفجا) عصا وزننده يايك كبريشى بغرندن ميدانلو
اولمق معناسنه در يقال فجيت القوس فجا من الباب الرابع اذا بعد وترها عن كبدها وبرآدمك اويلقلرينك
يادبزلرينك يابالدرلرينك آرالقلرى ميدانلو وآچيق اولمق معناسنه در يقال فجى الرجل اذا تباعد ما بين فخذيه
اوركبتيه اوساقيه وعند البعض دوه نك آرد سكيرلرى بربرندن ميدانلو اولمق معناسنه در يقال فجى البعير
اذا تباعد ما بين عرقوبيه وناقه نك بيوك قارنلو اولمق معناسنه در يقال فجيت الناقة اذا عظم بطنها الافجى
احمر وزننده وصف مذكور اوزره اولان آدمه ودوه يه دينور مؤنثى فجواء در (التفجية) تفعله وزننده مستور نسنه يى
كشف وعيان ايلمك معناسنه در يقال فجاه اذا كشفه وبرنسنه يى آلارغه ايلمك معناسنه در يقال فجاه عنه
اذا نحاه (الافجاء) همزه نك كسريله اهل وعيالى طرفنه نفقه خصوصنى توسيع ايلمك معناسنه در يقال افجى
زيد اذا اوسع النفقة على عياله الواوى (الفحا) حاى مهمله ايله عصا وزننده وفانك كسريله ده لغتدر بزر
معناسنه دركه حوايج ديكدر طعامك طبخنه مباشرتده لذيذ وخوشبو اولمق ايچون تجره يه قونيلان بيروداچين
وقرنفل امثالى نسنه لردن عبارتدر فارسيده افزار ديك ديرلر على قول آنلرك يابس اولاننه مخصوصدر جمعى
افحاء كلور تقول اكثر افحاء قدرك اى ابازيرها اوهى اليابسة منها (الفحواء) صحراء وزننده فحا معناسنه در وفحواء
فحوى الكلام معناسنه دركه ماسيذكر (التفحية) تفعله وزننده تجره يه حوايجى چوقجه قومق معناسنه در يقال
فحى القدر اذا اكثر ابازيرها وبركلامله برمعناى مفهومه ذاهب وراجع اولمق معناسنه در يقال فحى بكلامه الى كذا
اذا ذهب (الفحوة) تمره وزننده كوبج بالنه دينوركه برقطعه سيدر تقول اكلنا فحوة اى شهدة (الفحوى) دعوى
وزننده (والفحواء) صحراء وزننده (والفحواء) غلواء وزننده بركلامك ذهن ذاهب اوله جق معنا ومذهبنه دينوركه
سياق وسباقندن ياقرائن سائره دن فهم وانتقال اولنه جق مدلول ومألندن عبارتدر تقول عرفت ذلك من فحوى
كلامه وفحوائه وفحوائه اى من معناه ومذهبه (الفحية) جريه وزننده (والفحية) ركيه وزننده طورى چور بايه دينور ياخود
اعم در اليائى (الفداء) فانك كسريله (والفدى) فانك كسرى وفتحى والفك قصريله بدل ويروب اسير وكرفتار
مقوله سنى قورترمق معناسنه دركه يكيدن اشترا ايلمك منزلنده در يقال فداه يفديه فداء وفدى اذا اعطى شيئا

فانقذه (الافتداء) افتعال وزننده (والمفاداة) مباهاة وزننده فداء معناسنه‌در یقال افتدی به وفاداه بمعنی فداه (الفداء) كساء وزننده (والفدی) علی وزننده (والفدی) الی وزننده (والفدیة) فتیه وزننده شول بدلدر كه آنكله اسیر یاخود بر آدمك بر ماده‌دن كندی نفسی تخلیص اولنمق ایچون اعطا اولنه وكفارت فدیه‌سی معروفدر وعربلر فدیه لفظی هدیه كلمه‌سنه تزویج وارداف ایدرلر یقولون خذ علی هدیتك وفدیتك ای فیما كنت فیه یعنی طریقت قدیمك و بو اندیغك حال اوزره اول دیمكدر (التفدیة) تفعله وزننده بر آدمه سكا نفسم فدا اولسون دیمك معناسنه‌در یقال فدّاه اذا قال له جعلت فداك (الافداء) همزه‌نك كسریله اسیر طرفندن عرض اولنان فدیه‌یی قبول ایلمك معناسنه‌در یقال افداء الاسیر اذا قبل منه فدیته وچوجغی الده آویدوب اویناتمق معناسنه‌در زیرا فدی لك ابی وامی دیه رك اوینادرلر یقال افدی فلان اذا قص صبیه وخرمایه انبار یاپمق یاخود صاتمق معناسنه‌در یقال افدی فلان اذا جعل لتمره انبارا او باع التمر وبر آدم تنومند اولمق معناسنه‌در یقال افدی الرجل اذا عظم بدنه كویا كه انبار كبی اولمش اولور (الفداء) سماء وزننده برشیئك قالینلغنه وجسمنه دینور یقال فدؤه غلیظ ای جسمه وغلال انبار یته دینور علی قول غله یاخود كومه‌سنه دینور (التفادی) تفاعل وزننده بركسه‌دن صاقنوب قورنمق معناسنه‌در یقال تفادی عنه اذا تحامی الولوی (الفروة) فانك فتحی وراءنك سكونیله لبس معروفه دینور كه تركیده كورك وفارسیده پوستین دیرلر سمور وتلكی پوستلرندن اولور وخاصة باشك دریسنه دینور یقال سلخ فروة رأسه ای جلدته واصلا نبات اثری اولمیان قیر یره دینور وغنا وثروت وسامان معناسنه مستعملدر یقال انه لذو فروة ای ثروة وغنا قال الشارح وفی النهایة فی حدیث علی كرم الله وجهه قال اللهم انی قدمللتهم وملونی وسئمتهم وسئمونی فسلط علیهم فتی ثقیف الذیال المیثان یلبس فروتها ویأكل خضرتها ای یتمتع بنعمتها لبسا واكلا یقال فلان ذو فروة وثروة بمعنی والضمیر للدنیا واراد بفتی الثقیف الحجاج بن یوسف وانه ولد فی السنة التی دعا فیها علی رضی الله عنه بهذه الدعوة شارح دیر كه بو وجهله حجاجك اهل عراق وحجازه ابتیلاسی تسلیط من الله اولمشدر وفروه بر رجل آدیدر و بریرده مجتمع بر بلوك قوری اوتلغه دینور وكوچك یكلی جبه‌یه دینور كه مراد حشم نشینلرك كبه تعبیر ایلدكلری لباسلریدر دوه یوكدن یاپارلر كذلك دوه یوكدن یاپلمش یارم این كلیمه دینور ایدنجی چوبان مقوله‌سی اوسته كینورلر ودلیجی طوبزه سنه دینور وباشه كیلان كسوته وتاجه دینور ونسوانك باش اورتولرینه دینور (ذوالفروة) دلیجی‌یه اطلاق اولنور (ذوالفروین) تثنیه صیغه‌سیله شامده برطاغدر (ساق الفروین) نجدده برطاغدر (المفراة) میمك ضمی وراءنك تشدیدیله كورك قبلانمش جبه‌یه دینور یقال جبة مفراة ای علیها فروة (الافتراء) افتعال وزننده ارقه‌یه كورك كیمك معناسنه‌در یقال افتری فروا اذا لبسه (ذوالفریة) سمیه وزننده برفارس و برشاعر كنیه‌لریدر (فروان) مران وزننده بر رجل آدیدر (فاریاتان) مرو قضاسنده برقریه‌در محمد بن تمیم واحمد بن حكیم المحدثان اورادندر (فراوه) سحابه وزننده خراسانده بر بلده‌در الیائی (الفری) جری وزننده برنسنه‌یی یارمق معناسنه‌در كرك فاسد و كرك صالح اولسون یعنی كرك افساد وكرك اصلاح ایچون اولسون یقال فراه یفریه فریا اذا شقه فاسدا او صالحا و یلان سوز پیدا ایلمك معناسنه‌در یقال فری الكذب اذا اختلقه وقربه وطلوم مقوله‌سی نسنه‌یی كسوب بچوب یكیدن دوزمك معناسنه‌در یقال فری المزادة اذا خلقها وصنعها وقطع مسافه ایلمك معناسنه مستعملدر یقال فری الارض اذا سارها وقطعها (التفریة) تفعله وزننده (والافراء) همزه‌نك بونلرده یارمق معناسنه‌در یقال فرّاه وافراه اذا شقه فاسدا اوصالحا وافراء برنسنه‌یی اوكارمق یاخود اوكارمسیله امر ایلمك معناسنه‌در یقال افراه اذا اصلحه اوامر باصلاحه و بر آدمه لوم وتوبیخ ایلمك معناسنه‌در یقال افری فلانا اذا لامه (الافتراء) افتعال وزننده یلان سوز پیدا ایلمك معناسنه‌در یقال افتری الكذب اذا اختلقه (الفرا) عصا وزننده حیران ومدهوش اولمق معناسنه‌در یقال فری الرجل فری اذا تحیر ودهش (الفریة) مریه وزننده افتراء معناسنه‌در اسمدر كذب واسناد مالم یكن معناسنه‌در ومنه یقال هذه فریة بلامریة (الفریة) تمره وزننده غوغا وشماطه‌یه وجغلتی‌یه دینور تقول ماهذه الفریة ای الجلبة (الفری) غنی وزننده یكیدن دوزیلوب اختراع اولنمش نسنه‌یه دینور علی قول امر عظیمه دینور یقال امر فری ای مختلق مصنوع اوعظیم و پك پسندیده وعجیب نسنه‌یه دینور ومنه یقال هو یفری الفری ای یأتی بالعجب فی عمله وككیش قوغه‌یه دینور فریه دخی دینور یقال دلو فری وفریة ای واسعة وهنوز صاغلمش سوده دینور یقال لبن فری ای حلیب ساعة یحلب (التفری) تفعل وزننده یارلمق معناسنه‌در یقال تفرّی الشیء اذا انشق و یردن صو قینایوب چقمق معناسنه‌در یقال تفرّت العین اذا انبجست (فریه) سمیه وزننده ابن ماطل در كتابعیدر الواوی (الفسو) حسو وزننده (والفساء) غراب وزننده صو تسیز

آهسته جه يللنمك معناسنه‌در يقال فسا الرجل يفسو فسوا وفساء اذا اخرج ريحا بلا صوت (الفساء) كتّان وزننده (والفسوّ) عدوّ وزننده چوق يللنجى آدمه دينور (الفاسياء) (والفاسية) اوصورغان بوجكنه دينور خنفساء معناسنه (فسوات الضباع) فتحاتله برجنس منتار در بغايت بدبوى اولور (الفسو) فانك فتحيله عبد القيس قبيله سندن برجماعتك لقبيدر كه * اخبث صفقة من شيخ مهر * مثلنك منشأيدر اصلى بودركه جماعت مزبوره لقب مرقومدن بك عار ايدر اولملريله ايجلرندن زيد بن سلامه بركون يمنى قماشلرندن بر دخيره نام قماشدن النه ايكى طاقه آلوب سوق عكاظ ديدكلرى پنايرده قيام وعلى ملأ الناس بو قماشلرى آلوب بردن بو لقبى رفع ايدن كيمدر ديو ندا ايلدكده مهو قبيله سندن عبد الله بن بيدرة بن مهوا اول قماشلرى اخذ وتلبس ايلدكده نصكره وصف مسفور ايله كندى متصف اولمق ايچون اول جمع كثير ميانده ضرطه چكه‌رك جولان ايلدى (فسا) عصا وزننده فارس اولكه‌سنده بر بلده‌در ابو علىّ النحوىّ الفسوىّ آندندر وفساساريه ديدكلرى ثياب دخى اكا منسوبدر وبو نسبت غير قياس اوزره در (ابن فسوه) تمره وزننده برشاعر در (الفسا) عصا وزننده مهموزه‌ده لغتدر كه ماده سنده بيان اولندى الواوى (الفشو) حشو وزننده (والفشوّ) علوّ وزننده (والفشىّ) صلىّ وزننده راز وخبر خلق ايچره يايلوب شايع اولمق معناسنه‌در يقال فشا خبره وعرفه وفضله فشوا وفشوّا وفشيا اذا انتشر (الافشاء) همزه‌نك كسريله راز وخبر مقوله سنى شايع ايلمك معناسنه‌در يقال افشى الخبر اذا نشره وبر آدمك فواشى وسوايمى فراوان اولمق معناسنه در يقال افشى زيد اذا كثرت فواشيه (الفواشى) حواشى وزننده پراكنده ومنتشر دواب ومواشى يه دينور كه يانده اوتليان قيون وكچى ودوه مقوله سندن عبارتدر مفردى فاشيه‌در (التفشىّ) تفعل وزننده برنسنه چوغالوب يايلمق معناسنه‌در يقال تفشاهم المرض وبهم اى كثر فيهم ويارەنك ايچى بولالمق معناسنه‌در يقال تفشت القرحة اذا اتسعت (الفشاء) سماء وزننده دواب ومواشى چوق دول دوش پيدا ايدوب كثير وفراوان اولمق معناسنه‌در يقال فشى المال فشاء اذا تناسل وكثر (الفشيان) فانك فتحى وشينك سكونيله انسانه عارض اولان غشيه حالتنه دينور كه فارسيده تاسا ولسانمزده تاسه دينور قلبه عارض اولان اندوه وغمدن عبارتدر اليائى (الفصى) فانك فتحى وصادك سكونيله برنسنه‌يى برنسنه‌دن آيرمق معناسنه‌در يقال فصا الشئ من الشئ يفصيه فصيا اذا فصله (الفصية) فصله وزننده حرارت وبرودت زمانلرى بيننده اولان ارالغه اطلاق ولنور بر معتدلانه سكته اولور روز قاسمدن صكره جه اولان اعتدال كبى يقال قد ادركت الفصية وهى سكتة ما بين الحرّ والبرد ويقال يوم فصية وليلة فصية بالنعت وبالاضافة (الافصاء) همزه‌نك كسريله برحالتدن قورتيلوب چقمق معناسنه‌در يقال افصى الرجل اذا تخلص من خير اوشرّ وقيش وياز موسملرى صاووشمق ياخود سكونت بولمقله اعتداله وارمق معناسنه در يقال افصى عنا الشتاء اوالحرّ اذا ذهبا اوسقطا ويغمور چكوب هوا آچلمق معناسنه‌در يقال افصى المطر اذا اقلع وصيادك دوزاغنه شكار ايلشميوب خالى قالمق معناسنه‌در يقال افصى الصائد اذا لم ينشب بحبالته صيد (التفصى) تفعل وزننده برنسنه‌دن آيريلوب قورتلمق معناسنه‌در يقال تفصى الرجل منه اذا تخلص (الفصية) رميه وزننده (والفصية) غنيه وزننده تفصى معناسندن اسملردر برنسنه‌دن صيرلوب قورتلمغه دينور (التفصية) تفعله وزننده برنسنه‌دن برآدمى آيروب قورترمق معناسنه‌در تقول فصيته عنه اذا خلصته (الانفصاء) انفعال وزننده تفصيه‌نك مطاوعيدر تقول فصيته عنه فانفصى (افصى) اعلى وزننده برجماعت آديدر (بنو فصيه) سميه وزننده بر بطن‌در (الفصا) عصا وزننده قورى اوزم دانه‌لرينه دينور مفردى فصاة‌در الواوى (الفضاء) قضاء وزننده (والفضوّ) علوّ وزننده يركنكبش اولمق معناسنه‌در يقال فضا المكان يفضو فضاء وفضوّا اذا اتسع واجه‌يى كيسه‌لميوب ميدانده قومق معناسنه‌در يقال فضى دراهمه اذا لم يجعلها فى صرّة (الفضا) فصا وزننده ومرادفيدر كه قورى اوزم دانه‌لرينه دينور وبرى برينه قاتيلوب قارشمش نسنه‌يه دينور بال وطحين وموز وزبيب كبى وتركشده يالكزجه اولان اوقه دينور يقال سهم فضا اى واحد ومنه تقول بقيت فضا اى وحدى (الفضاء) سماء وزننده ساحه وميدانه دينور وكنكبش آچق صحرايه دينور ومدينه‌ده برموضع آديدر (الفضاء) كساء وزننده ير يوزنده جارى اولان صويه دينور يقال بالارض فضاء اى الماء يجرى على الارض (الافضاء) همزه‌نك كسريله جماع ايدركن ارالقده اولان نزارى خرق ايلمكله خاتونك ايكى دليكنى بر ايلمك معناسنه‌در توسعله برنسنه‌يى فضا كبى ايلمك معناسندن مأخوذدر يقال افضى المرأة اذا جعل مسلكيها واحدا وخاتونله جماع ايلمك ياخود آنكله خلوت ايلمك معناسنه‌در كرك جماع ايلسون وكرك ايلمسون يقال افضى الى المرأة اذا جامعها اوخلا بها جامع ام لا وسجود حالتنده الى آيه‌سنى يره مسّ ايلمك معناسنه مستعملدر يقال افضى

الساجدیده الی الارض اذامسها براحته فی سجوده (المفضاة) میمك ضمیله ایکی دلیکی بر اولمش خاتونه دینور یقال
امرأة مفضاة ای جعل مسلکیها واحدا فضا عصا وزننده اسمادندر محمد وخالدابنا فضا ایکیسیده معبر ایدی
الواوی (الفطو) خطو وزننده دابه یی عنف وشدتله سورمك معناسنه در یقال فطا الدابة فطوا اذا ساقها
شدیدا الیائی (الافظاء) ظای معجمه ایله اعطاء وزننده بدخوی اولمق معناسنه در یقال افظی الرجل اذا ساء خلقه
(الفظا) عصا وزننده بطن مادر ده یاوری یاتاغنه دینور رحم معناسنه الیائی (الافعاء) همزه نك فتحیله روایح
طیبه یه دینور (الفاعی) اسرمش دوه کبی اغزی کپوریجی خشمناك آدمه دینور یقال رجل فاع ای غضبان مزبد
(الفاعیة) نمامه اسمیدر که مارصمه تعبیر اولنان چچکه دینور وقنه چچکنه دینور (الافعی) اعلی وزننده بنوك لاپ
یورند و بر یصتم طاغك آدیدر و برجنس خبیث حیه آدیدر ترکیده انکرك دیدکلری بدر و بو وصف واسم اولور
وصفیته کوره غیرمنصرف واسم اعتبار اولندقده منصرف اولور اروی وارطی کبی جمعی افاعی کلور (الافعو)
همزه نك وعینك فتحیله افعی معناسنه در (المفعاة) مرماة وزننده انکرك یلانی کثیر اولان یره دینور یقال ارض
مفعاة ای کثیرة الافعی (المفعاة) میمك ضمی وعینك تشدیدیله دوه یه مخصوص برکونه تمغا اسمیدر که افعی شکلنده
اولور (المفعی) معظم وزننده مفعاة دیدیکی تمغا باصلمش ارکك دوه یه دینور یقال جمل مفعی ای وسم بالمفعاة (التفعی)
تفعل وزننده برکسه افعی کبی موذی وخبیث اولمق معناسنه در یقال تفعی الرجل اذا صار کالافعی (افاعیه) علابطه
وزننده مناده بر دره آدیدر (الافاعی) همزه نك فتحیله افعی لفظنك جمعیدر وحالبی دیدیکی نبات کوکلك
برآلتنه منشعب اولان طمرلرینه دینور بوراده من الحالبین نسخه لری غلطدر الواوی (الفغا) غین معجمه
ایله عصا وزننده غفا کلمه سیله که غینك تقدیمیله در جمله معناده مرادفدر که ذکر اولندی وکونکه دینور علبه معناسنه
وآغاجدن دوزلمش قوطویه دینور وحناغه وقواطه یه دینور واغز برطرفه اکریجه اولمغه واول کونه اکریلکه
دینور یقال فی فمه فغا ای میل (الفاغیة) قنه چچکسنه دینور علی قول قنه نباتنك چبوغی یره مقلوبا غرس
اولندقده اصل قنه چچکسندن الطف وخوشمنظر برکونه چچك و برمکله فاغیه اول چچکه دینور (الافغاء) همزه نك
کسریله قنه نباتی چچك و برمك معناسنه در یقال افغی نبات الحناء اذا اخرجت فاغیته و برکسه دائما فاسد اولمش
خرما قورغی یمك معناسنه در یقال افغی الرجل اذا دام علی اکل الفغا وخرما اغاجی فاسد ومتغیر اولمق معناسنه در
یقال افغت النخلة اذا فسدت و برآدم زنکین ایکن فقیر اولمق معناسنه در یقال افغی الرجل اذا افتقر بعد غنی
وکوزل ایکن چرکین اولمق معناسنه در یقال افغی فلان اذا سمج بعد حسن ومطیع ایکن عاصی وسرکش اولمق
معناسنه در یقال افغی الرجل اذا عصی بعد طاعة و برآدمی طارلتمق معناسنه در یقال افغاه اذا اغضبه
(الغفواء) لحواء وزننده اسمادندر علقمة بن الفغواء یاخود ابن ابی الفغوادر که صحابیدر (الفغو) لغو وزننده
برنسنه فاش وشایع اولمق معناسنه در یقال فغا الشیء فغوا اذا فشی واکین قوریمق معناسنه در یقال فغا الزرع اذا یبس
الواوی (الفقو) فانك فتحی وقافك سکونیله برآدمك ایزینه اویوب کتمك وایزنی سورمك معناسنه در تقول فقوت اثره
فقوا بمعنی قفوت شارحك بیاننه کوره مقلوبدر وفقو برموضع آدیدر (الفقا) عصا وزننده برصویك آدیدر
(الفقوة) غرفه وزننده اوقك کزینه دینور جمعی فقی کلور مدیه ومدی کبی یقال کسر فقوة السهم ای فوقه الیائی
(الفقی) فقو وزننده یمامه ده بر وادی اسمیدر (فقی) سمی وزننده یمامه ده بنوالعنبر جماعتنه مخصوص بچه
جفتلك وخرمالق آدیدر الواوی (الفلو) فانك فتحی ولامك سکونیله (والفلاء) عطاء وزننده جوجغی یاخود سائر
یاوری یی ممه دن چکوب آیرمق علی قول ممه دن کسمك معناسنه در یقال فلا الصبی والمهر یفلو فلوا وفلاء اذا عزله
عن الرضاع او فطمه وقلجله چالمق معناسنه در یقال فلاه بالسیف اذا ضربه به وسیر وسفر ایلمك معناسنه در یقال
فلا زید اذا سافر و بعد الجهاله عاقل وهشیار اولمق معناسنه در یقال فلا الرجل اذا عقل بعد جهل (الافلاء)
همزه نك کسریله فلو ایله معنای اولده مرادفدر یقال افلی الصبی والمهر بمعنی فلاه واسمن شنلکسز بیابانه
وارمق یاخود اورایه داخل اولمق معناسنه در یقال افلی زید اذا صار الی الفلاة او دخلها وخاتونك چوجغی
یاآتك قولونی سوددن کسلمك کرته سنه کلمك معناسنه در یقال افلت المرأة او الفرس اذا بلغ ولدها ان یفطم (الافتلاء)
افتعال وزننده بو دخی فلو ایله معنای اولده مرادفدر یقال افتلی الصبی اذا فطمه ومواشی یه بر یرك نباتنی اوتارمق
معناسنه در یقال یفتلون المکان ای یرعونه (الفلو) فانك کسریله (والفلو) عدو وزننده (والفلو) سمو وزننده ممه دن
کسلمش اشك صویه سنه وآت قولوننه دینور علی قول بریاشنه وارمش اولانه دینور جمعی افلاء کلور وفلاوی کلور
سکاری وزننده (الفلاة) حصاة وزننده شنلکسز بیابانه دینور که چول تعبیر اولنور علی قول اصلا صواثری

اولمیان بیابانه دینور یاخود شول بیابانه دینور که براوجندن براوجنه اقلی ذوه قسمی دردنجی کون واشك وقیون وکچی
قسمی بدنجی کون بالغ اولور اوله یاخود کسکبش صحرایه دینور که اوه تعبیر اولنور جمعی فلا کلور حصا کبی وفلوات
کلور فتحاتله وفلی کلور صلی وزننده وفلی کلور کسرتیله وجمع الجمعی افلاء کلور یقال اخذوا الفلاة ای القفر
اوالمفازة لاماء فیها اواقلها للابل ربع وللحمیر والغنم غب اوالصحراء الواسعة مؤلفك بوراده ربع قولی رانك
کسریله در که دوه دوردنجی کون وارمقدر وغب قولی دخی غینك کسریله در که بدنجی کون وارمقدن عبارتدر (فلا)
عصا وزننده طوسده برموضع آدیدر الیائی (الفلی) فانك فتحی ولامك سکونیله قلجله چالمق معناسنه در یقال فلاه
بالسیف یفلیه فلیا بمعنی فلاه یفلوه فلوا و برآدمك باشنی بتلمك معناسنه در یقال فلی رأسه اذا بحثه عن القمل
و بر کلامی تدبر وملاحظه ایله معنا ومفادنی استخراج ایلمك معناسنه مستعملدر یقال فلی الشعر اذا تدبره واستخرج
معانیه و برآدمك عقل ورشد وعرفانی یوقلیوب میزانه آلمق معناسنه در یقال فلی فلانا فی عقله اذا رازه (التفلیة)
تفعله وزننده بودخی باش بتلمك معناسنه در یقال فلی رأسه بمعنی فلاه (الفلایة) کتابه وزننده اسمدر باش بتلمکه
دینور (الاستفلاء) (والتفالی) تفاعل وزننده برکیمسه کندی باشی بتلمك ایستمك معناسنه در یقال استفلی الرجل
رأسه وتفالی اذا اشتهی ان یفلی رأسه (الفلا) عصا وزننده کسلمك معناسنه در یقال فلی الشیء فلا من الباب الرابع
اذا انقطع (فلی) حتی وزننده برطاغ آدیدر (فالیة الافاعی) شر وشور وفتنه نك اوائلنه اطلاق اولنور اصلی
بودر که برجنس خنفساء واردر که آلاجه و بنکلی اولور دائما عقربلر ایله و یلانلر ایله الفت ایدوب بریرده اولورلر عربلر
اکا فالیة الافاعی دیرلر زیرا بردلیکدن چقدقده اکسه سندن یلان یا عقرب ظهورنی اشعار ایدر بو جهتله شر وشور
وفتنه نك اوائلنه اطلاق ایلدیلر بحث عن القمل معناسنه در الیائی (فامیه) یاخود افامیه که علابطه وزننده دز
شام اولکه سنده بربلده وواسط قضاسنده برقریه در الیائی (الفناء) سناء وزننده برنسنه یوق اولمق معناسنه در
یقال فنی الشیء وفنی فناء من الباب الرابع والثالث اذاعدم شارح دیر که عدم ایله تفسیری تفسیر بالاعم در زیرا فناء
بقاء مقابلیدر وفناء پك قوجالمق معناسنه مستعملدر یقال فنی فلان اذا هرم (الافناء) همزه نك کسریله برنسنه یی
یوق ایلمك معناسنه در یقال افناه اذا اعدمه (الفانی) پك قوجه وسالخورده پیره دینور یقال شیخ فان ای کبیر
(التفانی) تفاعل وزننده بری برینی افناء ایلمك معناسنه در یقال تفانوا اذا افنی بعضهم بعضا (الفناء) کساء وزننده
خانه نك اوکنده اولان آچیق حولو یه و یوره یه دینور حدود اوراده توکندیکیچون اطلاق اولندی واوکندن
مراد هر طرفندن اولان اوکیدر که بوره تعبیر اولنور یقال فناء الدار لصاحبها وهی ما اتسع من امامها جمعی افنیه
وفنی کلور صلی وزننده (المفاناة) مباهاة وزننده مدارا ایلمك معناسنه در یقال فاناه اذا داراه (المفناة) مرماة وزننده
نازل اولانلرك مزاجلرینه موافق اولان خصب ورخالو خوش هوا ارضه دینور یقال ارض مفناة ای موافقة لنا زلیها
(الافانی) افاعی وزننده برجنس نباتدر مفردی افانیه در ثمانیه وزننده مترجم دیر که مؤلف افناء لفظندن که همزه
مفتوحه ایله در ذهول ایلدی ابن اثیرك بیاننه کوره مفردی فنودر فانك کسریله و بو عند البعض فناء دار ماده سندندر
وافناء کمنام وخامل و بی نشان آدملره دینور یقال هو من افناء الناس اذا لم یعلم الواوی (الفناة) حصاة وزننده
صغره دینور بقره معناسنه جمعی فنوات کلور فتحاتله وعنب الثعلب آدیدر که ایت اوزمی دیدکلری نباتدر جمعی
فنا کلور حصا کبی وجذیمه یه مخصوص برصو آدیدر (الافنی) اعلی وزننده اوزون صاچه دینور یقال
شعر افنی ای فینان (الفنواء) حمراء وزننده صاچی کور واوزون خاتونه دینور یقال امرأة فنواء ای اثیثة
الشعر وکسکبش کولکه لو آغاجه دینور یقال شجرة فنواء ای واسعة الظل و بونده قیاس اولان فناء اولمقدر
شداد وزننده زیرا ماده سی نونیه در (فنا) عصا وزننده نجده برطاغدر الواوی (الفوة) فانك ضمی وواوك
تشدیدیله قوه وزننده قزل بویه و بو یاجیلر کوکی تعبیر اولنان کوك اسمیدر که بو یاجیلر قوللنورلر وادویه دندر حجدن
جنینلری مسقط وحیض و بولی مدر ومفتح وجلاء و بشره یی تمرکی و برص و بهق مقوله سی عارضه دن منق ومطهردر
ومصر دیارنده بر بلده آدیدر (المفوی) معظم وزننده فوه ایله بویانمش ثوبه دینور یقال ثوب مفوی ای صبغ بالفوة
(المفواة) میمك ضمی وواوك تشدیدیله فوه منبتی اولان یره دینور یقال ارض مفواة ای کثیرة الفوة (الفوق) فانك ضمی
وواوك سکونیله برداروا اسمیدر که ادویه دندر مدروذات الجنب وداء الثعلب علتلرینه نافعدر بونی مفرداتده نبات
سنبلی دیدکلری ایله بیان ایدرلر (فاو) صعید ایلنده برقریه در که قاف ایله قاو دیدکلری قریه حذاسنده در وطائفه
برناحیه آدیدر الواوی (الفهو) سهو وزننده ومرادفیدر که غفلت سببیله خطا ایلمکدر تقول فهوت عنه فهوا
من الباب الاول اذا سهوت (الافهاء) همزه نك کسریله برکسه ضعیف الرأی وسخیف العقل اولمق معناسنه در

يقال افهى الرجل اذا قال رأيه (الفائى فى) فانك كسر ومديله حروف جارّه دندر ظرفيت معناسنه مستعمل اولور
كرك زمانى اولسون نحو قوله تعالى فى ايام معدودات الاية وكرك مكانى اولسون نحو قوله تعالى واتم عاكفون
فى المساجد ومصاحبت ايچون اولور نحو قوله تعالى ادخلوا فى امم وتعليل ايچون اولور نحو قوله تعالى فيما افضتم
فيه اى لاجل ما افضتم واستعلاء ايچون اولور نحو قوله تعالى ولاصلبنكم فى جذوع النخل اى عليها وباء
جارّه يه مرادف اولور نحو قوله تعالى يذرأكم فيه اى به والى حرفنه مرادف اولور نحو قوله تعالى فردوا ايديهم
فى افواههم اى اليها ومن جارّه يه مرادف اولور نحو قوله تعالى فى تسع آيات اى من تسع آيات ومع معناسنه اولور
نحو قوله تعالى وجعل القمر فيهن نورا اى معهن ومقايسه ايچون اولور كه مفضول سابقله فاضل لاحق بيننه دخول ايدر
نحو قوله تعالى وما متاع الحياة الدنيا فى الاخرة الا قليل وتاكيد ايچون اولور كه بغير تعويض زائد در نحو قوله تعالى
اركبوا فيها وتعويض ايچون اولور كه محذوف اولان فى كلمه سندن عوض اوله رق زائد در كقولك ضربت فيمن رغبت
اى ضربت من رغبت فيه (يافيما) لاسيما وزننده كه فى كلمه سى ياى متكلمه داخلدر مقام تعجبده مستعملدر شارح ديركه
يافى مالى وياشئ مالى وياهئ مالى ديرلر مهموز وغير مهموز اوله رق ياعجبا مالى تاويلنده درلر ما كلمه سى تعجب ايچوندر
عجبا بوندن بكانه حاصل اوله جقدر ديمكدر وجمله سى رفع موضعنده در بعضلر ما احسن هذا ايله تاويل ايلديلر
وابو عبيد شئ فائته تاسف وتلهف معرضنده استعمال اولنورلر ديدى كه ايواه عجبا بكا نولور اوله ديمك اولور ومؤلف
مهموزه ده دخى ذكر ايلدى وبونلرده يا حرف ندادر (فايا) منيج ابالتنده برقصبا آديدر محمد ثيندن رافع بن عبد الله

ق

الفايابى اورايه منسوبدر فصـــل القاف اليائى القأى قافك فتحى وهمزه نك سكونيله مديون دايننه
ذمتنده اولان حق ومطلوبنى اقرار ايلمك معناسنه در يقال قأى الرجل قأيا من الباب الثالث اذا اقر لخصمه
بحق الواوى (القبو) حبو وزننده برنسنه يى پرمقله بوكدرمك معناسنه در يقال قباه يقبوه قبوا اذا جمعه باصابعه
وبنايى يوكسك ياپمق معناسنه در يقال قبا البناء اذا رفعه وخاصة تابت زعفران ديروب ديوشورمك معناسنه در
يقال قبا الزعفران اذا اجتناه (القباء) عصا وزننده برنبات آديدر وقبا برنسنه يى اكوب مقوس قلمق معناسنه در
يقال قبا الشئ قبا اذا اقوسه (القبوة) غرفه وزننده ايكى دوداغك برى برينه قاوشمسنه دينور (القباء) سماء وزننده
ققتان وقپامه تعبير اولنان لباسه دينور قبوه ماده سندندر جمعى اقبيه در (التقبية) تربيه وزننده متاع مقوله سنى
يرلو يرينه يصامق معناسنه در يقال قبى المتاع اذا عباه وبرآدمك مصلحتى خصوصنده حق اوزره طوتميوب جور وتعدى
ايلمك معناسنه در يقال قبى عليه اذا عدا عليه فى امره وبزدن ياقباشدن ققتان بچمك معناسنه در يقال قبى الثوب
اذا جعل منه قباء (الاقتباء) افتعال وزننده بودخى متاعى يرلو يرينه يصامق معناسنه در يقال اقتبى المتاع اذا عباه
(التقبى) تفعل وزننده ققتان كيمك معناسنه در يقال تقبى الرجل القباء اذا لبسه وبرآدمه اكسه طرفندن كلمك
معناسنه در يقال تقبى زيدا اذا اتاه من قفاه وبرنسنه قبه كبى چوره سى قاوشق يوكسك اولمق معناسنه در يقال
تقبى الشئ اذا صار كالقبة (القابية) دائما منبتندن اصپور ديروب ديوشورن يجى عورته دينور يقال امرأة قابية
اذا كانت تلقط العصفر وجمعه (القابياء) لئيم وناكس وفرومايه يه دينور (بنوقابياء) شرب خمر ايچون انجمن اولمش
عياش يارانه اطلاق اولنور يقال هم بنوقابياء اى المجتمعون لشرب الخمر (قباء) قافك ضمى والفك مدى وقصريله
مدينه يه قريب برموضع اسميدر كه مسجد قباء انده مؤسسدر مدينه يه ايكى ميل مسافه ده جنوب طرفنده واقعدر وقباء
لفظى مؤنثدر مذكر دخى اولور مكان اعتباريله ومكه ايله بصره بيننده دخى برموضع آديدر وقصريله قبا فرغانه ده بر بلده
آديدر (الانقباء) انفعال وزننده كيزلنمك معناسنه در يقال انقبى عنا فلان اذا استخفى (القبى) قافك كسريله (والقباء)
كساء وزننده قاب معناسنه دركه يايك بغريله كوشه سى ارالغى اولان مقداردن عبارتدر يقال بينهما قبى قوسين
وقباء قوسين اى قاب قوسين (المقبى) مرمى وزننده كثرت لحم وشحمدن شيشمش قبارمش انسان وحيوانه دينور
(القباية) سحابه وزننده چول بيابانه دينور مفازه معناسنه الواوى (القتو) قافك فتحى وتانك سكونيله (والقتا) قافك
حركات ثلاثيله والفك قصريله (والمقتا) ميمك فتحى والفك قصريله ملوك وكباره كوزل خدمت ايلمك معناسنه در
يقال قتا الملوك يقتو قتوا وقتا مثلثة ومقتى اذا احسن الخدمة لهم (القتوة) خطوه وزننده قوغجيلغه دينور نميمه
معناسنه (المقتوون) ميمك فتحيله (والمقاتوة) (والمقاتية) ميملرك فتحيله خدمتكارلره دينور مفردلرى مقتوى
ومقتا كلمه لريدر ياخود مقتوين در ميمك فتحى وواوك كسرى وبعضا فتحيله وايكى صورتده دخى صيغه اخيره غير
منصرفدر مفرد وجمعى ومذكر ومؤنثى مساويدر وعلى قول ميمى اصليه در مقت ماده سندن ماخوذدر كه خدمت
معناسنه در شارح ديركه مقت ماده سنده مؤلف خدمت معناسنه كلديكنى ذكر ايلمدى (الاقتواء) ارعواء وزننده

برادمی حذشکار ایدیمك معناسنه در یقال اقتواه اذا استخدمه وبوشاذ در زیرا افعلال بابی البته لازمدر متعدی
دکلدر اصلی اقتووایدی الواوی (القتو) قافك فتحی وثای مثلثه نك سكونیله برنسنه یی بر کدرمك معناسنه در یقال قثا
المال یقثوقثوا اذا جمعه وخیار یاخود آجور یمك معناسنه در یقال ثم لرحل اذا كل القثد او الكربرة (الاقتثاء)
افتعال وزننده بودخی بر کدرمك معناسنه در یقال اقتثی المال اذا جمعه (القثوی) سكری وزننده اسمدر بركمكه دینور
(القثا) عصا وزننده خیار ولهنه مقوله سی سسلونسنه یمك معناسنه در یقال قثا الرجل قثا اذا اكل ماله صوت
تحت الاضراس البائی (القی) قثو وزننده ومرادفیدر یقال قثی یقثی قثیا لغة فی قثا یقثوقثوا الواوی (الاقحوان)
همزه نك وحای مهمله نك ضمیله (والقحوان) همزه سز عثمان وزننده بابونج اسمیدر که پاپادیه در جمعی اقاحی كلور
یای مشدده ایله واقاحی كلور یانك تخفیفیله (المقحو) مدعو وزننده (والمقحی) مرمی وزننده پاپادیه قونمش تركیب
ودوایه دینور یقال دواء مقحو ومقحی اذا كان فیه الاقحوان (الاقحوانة) همزه نك ضمیله مكه قربنده برموضع ایدر
وشامده برموضع آدیدر وبصره ایله نباح ارالغنده برموضعدر (الاقاحی) اقحواندن جمعدر كه ذكر اولندی بومناسبتله
برنسنه نك هنوز نمایان اولان اثار اوائلنه ودلائلنه اطلاق اولنور كویا كه پاپادیه كبی علامتلری بلورمش اولور ومنه
تقول رایت اقاحی امره ای تباشیره (القحو) محو وزننده برنسنه یی تماما صیروب آلمق معناسنه در یقال
قحا المال قحوا اذا اخذه یعنی اجتفه (الاقتحاء) افتعال وزننده قحو معناسنه در یقال اقتحاه بمعنی قحاه
(المقحاة) مسحاة وزننده چپادیدكلری آلته دینور یقال قحاه بالمقحاة ای بالمجرفة یو (التقحیة) خای معجمه ایله
تفعله وزننده قبیح وجهله قح دیو آغزدن بلغم توكورمك معناسنه در كه آخرمق تعبیر اولنور یقال قحی الرجل
اذا تنحنح تنحنحا قبیحا الیائی (القدوة) قافك حركات ثلاثی ودالك سكونیله (والقدة) عده وزننده اردنجه اویوب
كیده جك نسنه یه دینور كرك حسی وكرك معنوی اولسون اسوه كبی تقول لی بك قدوة مثلثة وقدة وانت لی قدوة
وقدة وهو ماتسننت به واقتدیت به فارسیده اكا پیشرو و پیشوادیرلر (الاقتداء) افتعال وزننده برآدمه اویمق
معناسنه در یقال اقتدی به اذا استن به (التقدی) تفعل وزننده دابه اصلا یولك طوغریسندن صاپمیوب راكبی
طوغریسنه كوتوروب كتمك معناسنه در یقال تقدت به دابته اذا لزمت به سنن الطریق ودابه نك راكبی دخی وجه
مذكور اوزره كتمك معناسنه در یقال تقدی الراكب علی الدابة اذا لزم سنن الطریق (القدی) غنی وزننده
(والقدی) عمی وزننده دادی وقوقوسی خوش ولطیف اولان طعامه دینور یقال طعام قدی وقد ای طیب الطعم
والریح (القدی) عصا وزننده (والقداوة) عداوه وزننده طعام لذتلو وخوش قوقولی اولمق معناسنه در
یقال قدی الطعام قدی وقداوة من الباب الرابع اذا صار قدیا (القدو) عدو وزننده قداوه معناسنه در یقال قدا
الطعام یقدو قدوا بمعنی قدی وقریب اولمق معناسنه در یقال قدا الرجل اذا قرب وسفردن كلمك معناسنه در
یقال قدا فلان اذا اقدم من السفر (مااقداه) فعل تعجبدر نه كوزل لذتلو ورایحه سی خوش طعام دیمكدر یقال
مااقدی طعام فلان ای مااطیبه (الاقداء) همزه نك كسریله پیر فانی اولوب موت هنكامنه یقلشمق معناسنه در
یقال اقدی الرجل اذا اسن و بلغ الموت و برآدم خیر ومبرات جهتنده ودین ومذهبده مستقیم اولمق معناسنه در
یقال اقدی فلان ای استقام فی الخیر وفی طریق الدین ومسك مقوله سی عطرك رایحه سی یایلمق معناسنه در
یقال اقدی المسك اذا فاحت رائحته وسفردن كلمك معناسنه در یقال اقدی فلان اذا قدم من السفر (القدو)
قافك كسریله شول كوكه دینور كه آندن نیچه طمرلر وفروع وشعبه لر سوروب یایلمش اوله یقال له قدو وهو الاصل
الذی یتشعب منه الفروع (القدوی) دعوی وزننده اسمدر طوغر یلغه دینور یقال به قدوی ای استقامة الیائی
(القادیة) شول قوم وجماعته دینور كه بادیه ده قوراقلق اولمغله بالجمله كوچلریله سوروب آبادانلغه كلورلر (القدی)
قافك فتحیله هدی وزننده قادیه دیدكلری جماعت مذكوره برمحله كلمك معناسنه در یقال قدت قادیة تقدی قدیا
ای جاء قوم قد اقحموا من البادیة (القدیان) فتحاتله سرعتله یوریمك معناسنه در یقال قدی الفرس قدیانا
اذا اسرع (القدة) عده وزننده برجنس حبه آدیدر جمعی قدات كلور قافك كسریله (القدیة) قافك كسریله
هدیه وزننده ومرادفیدر كه برآدمك سالك اولدیغی سیرت واسلوبه وبولندیغی وضع وحالته دینور تقول خذ
فی قدیتك وهدیتك ای فیما كنت فیه بوراده غنیه وزننده اولان نسخه لر غلطدر (القدا) قافك كسری والفك
قصریله مقدار معناسنه در یقال قدا رمح ای قیده (المقاداة) مباهاة وزننده بركمسه یه معارضه ایدوب یارشمق
معناسنه در یقال لایقادیه احد ای لایباریه (المتقدی) متصدی وزننده ارسلانه دینور وصالنی صالنی یوررا اولان
آدمه دینور متبختر معناسنه در (القنداوة) قافك كسریله قدآماده سنده كه مهموزدر ذكر اولندی الیائی

(القذى) ذال معجمه ایله عصا وزننده انسانك كوزينه ومشروباته دوشن خار وخاشاك وچرك مقوله سنه دينور يقال وقع فى عينه وفى الشراب قذى وهو مايقع فى العين وفى الشراب من الوسخ ونحوه وناقه وقيون مقوله سى حيواندن طوغورمزدن اوّلجه وصكره جه ظهور ايدن قان وچركاب مقوله سنه دينور وقذيان معناسنه مصدر اولور كاسيذ كر (القذى) الى وزننده اون كى يك خرده طپراغه دينور جمعى اقذاء كلور وقذى كلور صلى وزننده (القذى) عصا وزننده (والقذيان) فتحاتله بر آدمك كوزينه چور چوب مقوله سى دوشمك معناسنه در يقال قذيت عينه قذى وقذيانا من الباب الرابع اذا وقع فيها القذى وقذى وقذيان وقذى رمى وزننده وقذىّ عتىّ وزننده كوزه مسند اولور كه كوز كندى ايچنه دوشن چرك وچپاق مقوله سنى چباليه رق طشره آتمق معناسنه در يقال قذت عينه قذيا وقذيانا وقذيا وقذى من الباب الثانى اذا قذفت بالغمص والرمض وعربلر فلان ذلّ وظلم وحقارتى هضم ايدوب مدافعه ومجادله ايلميوب ساكت واپسم اولورديجك يرده هو يغضى على القذى ديرلر اصل معناسى كوزينه دوشن چور چوب ايچنده اوله رق كوزنى قپايوب يومرديمكدر (القذية) غنيه وزننده (والقذية) قافك كسريله (والمقذية) مرميه وزننده خار وخاشاك دوشمش كوزه دينور (التقذية) تفعله وزننده (والاقذاء) همزه نك كسريله كوزه خار وخاشاك آتمق معناسنه در يقال قذّى عينه واقذى عينه اذا القى فيها القذى وكوزدن خار وخاشاك چقرمق معناسنه در يقال قذّى عينه واقذى اذا اخرج القذى منها معناى ثانيه يه كوره بنالرى سلب ايچوندر ومؤلفك او اخرجه قولنده اولفظى تنويع ايچوندر بو جهتله ضدّ اولور (القاذية) جماعت ناس معناسنه در كه مراد قوراقلق سببيله بالجمله آبادانلغه ورود ايدن جماعتدر قاديه كبى (القذى) رمى وزننده قوراقلق سببيله قوم وجماعت آبادانلغه كلمك معناسنه در يقال قذت قاذية قذيا اذا اقدمت جماعة وقزغين ديشى حيوان اركك طلبنده حرارت شهوتندن ناشى رحمندن مذى طرزنده بياض نسنه اخراج ايلمك معناسنه در يقال قذت الشاة اذا القت بياضا من رحمها حين تريد الفحل وبو نسنه اركك حيواندن ظهور ايدرسه تمذّى وديشيدن ظهور ايدرسه تقذى اطلاق اولنور كه مذى منزلنده در (المقاذاة) مباهاة وزننده مجازات معناسنه در يقال قاذاه اذا جازاه (الاقتذاء) افتعال وزننده قوش قسمى كوزلرنى پيدرپى آچوب قپامق معناسنه در يقال الطير يقتذى اى ينظر ثمّ يغمض البائى (القرية) قافك فتحى وكسرى ورانك سكونيله مصر جامعه دينور نسبتنده قريى دينور ياايله وقروى دينور كروى وزنلرنده در جمعى قرى كلور قافك ضمى والفك قصريله وبو جمع شواذ صيغه سندندر ونسبتى دخى نوادردندر مؤلفك بصائرده بياننه كوره قريه ناسك اجتماع ايلدكلرى موضعدن عبارتدر بو جهتله شهردن وكويدن اعمّ اولور لكن عرفا كويده استعمالى شايعدر واول مجتمع اولان ناسه ده اطلاق اولنور حاليت ومحليت اعتباريله وابن جنى ديديكه واسئل القرية التى كنافيه الاية كريمه سنى تساع وتشبيه وتوكيد حالاتى متضمندر اما تساعك تحقيقى سؤال لفظنك فى الحقيقه مسؤل عنه اولمغه صلاحيتى اولميان شيئه القا اولنديغنه مبنى در وتشبيه مسؤليته صلاحى اولميان نسنه صلاحيتى اولانه تشبيه اولنمشدر كه كثرت مجاورت سببيله حالت مرقومه نك وجودنى ادّعايه مبنى در وتوكيد حالتى تصحيح خبرك نهايت درجه سنى ايذان واشعاره مبنى در زيرا بو برمادّه دركه اهل جوابك بياندن فضله عادتا متكلم وليان جمادات دخى مسؤلك صحتنى بيان واجابت ايدرديمك اولور (القريتين) تثنيه بنيه سيله ايكى قريه ديمكدر واشبو على رجل من القريتين عظيم آيت كريمه سنده مراد مكه ايله طائف در مكه تغليب اولنمشدر واكثرى لفظ مرقوم يا ايله قريتين عنواننده متلفظدر يعنى الفله قريتان عنواننده كه حالت رفعيدر قليلدر وقريه مكه ايله بصره بيننده نباج قربنده بر كويك آديدر وحمص قضاسنده بر كوى آديدر ويمامه ده بر موضعدر (قرية النمل) قرنجه يواسنه اطلاق اولنور قرية الانصار مدينهٔ منوره در (الاقراء) همزه نك كسريله دائما قريه ده اوطوق معناسنه در يقال اقرى الرجل اذا لزم القرية وبر كسنه دن ضيافت طلب ايلمك معناسنه در كه اول كسنه يى قارى يعنى مضيف قلمش اولور يقال اقرى الرجل اذا طلب ضيافة (القارى) قريه ده ساكن آدمه دينور يقال هو قار اى ساكن القرية (القارية) (والقاراة) حاضره جامعه معناسنه در كه جماعت صفتيدر نتـه كه باديه دخى بويله در وقاريه مزراغك اسفل طرفنه على قول يلمانلو اولان يوقرى طرفنه دينور كه اوره جق اوجى اولور وقلجك اغزنه دينور يقال ضربه بقارية السيف اى بحدّه (القرى) جرى وزننده (والقرى) عصا وزننده بر كدرمك معناسنه در ذكر اولنان قريه بو معنادندر يقال قرى الماء فى الحوض قريا وقرى من الباب الثانى اذا جمعه وكويش كتورن حيوان كويشنى آوردينه بر كدروب يغمق معناسنه در يقال قرى البعير وكلّ ما اجترّ اذا جمع جرّته فى شدقه ودوه نك ديشلرى آغزيمغله آوردى شيشمك معناسنه در يقال

مطلب

قرت الناقة اذا ورم شدقاها من وجع الاسنان و بلاد وقصباتی تتبع ایده رك كزمك معناسنه در يقال قرى البلاد
إذا تتبعها يخرج من ارض الى ارض واوقومق معناسنه دركه مهموزده لغتدر تقول قريت الصحفة لغة فى قرأتها
فهى مقرية (القرا) رضا وزننده (والقراء) سحاب وزننده برآدمى مهمان ايدوب ضيافت ايلمك معناسنه در يقال
قرى الضيف قرى وقراء من الباب الثانى اذا اضافه (الاقتراء) افتعال وزننده بودخى برآدمى مهمان ايدينوب ضيافت
ايلمك معناسنه در يقال اقرى الضيف اذا اضافه و بلاد وقصباتی تتبع ایده رك كزمك معناسنه در يقال اقترى
البلاد اذا اتبعها يخرج من ارض الى ارض و بركسه دن ضيافت ايستمك معناسنه در يقال اقترى الرجل اذا طلب
ضيافة (الاستقراء) بودخى بلاد وقصباتی تتبع ایده رك كزمك معناسنه در يقال استقرى البلاد اذا اتبعها يخرج
من ارض الى ارض شارح ديركه بعده مطلق تتبع معناسنده استعمال اولندى واستقراء ضيافت ايستمك معناسنه در
يقال استقرى زيد اذا اطلب ضيافة (المقرى)(والمقراة) مجرى ومجراة وزنلرنده صو بركديكى يره دينور حوض و بركه
وصهريج كبى (القرىّ) غنىّ وزننده بوكسكدن اولان صواقنديسنه دينور على قول بوكسكدن باغچه يه آقوب
دوكلديكى يره دينور جمعى اقريه كلور وقربان كلور قافك ضمبله وهنوز يايقده يايلمامش قو يوسوده دينور
قرىّ الجبل بروادى آديدر (القريان) تثنيه بنيه سيله برموضع اسميدر (المقرى) منبر وزننده (والمقراء) معطاء وزننده
خاندان بومهماندوست آدمه دينور مؤنثلرى مقراة ومقراء كلور كه مذكرى كيدر ومقراة مسافره طعام وضع ايدوب
ضيافت ايده جك بيوك چناغه وقواطه يه دينور تقول اطعمنا بالمقراة وهى قصعة يقرى بها ومقراة لفظنك جمعى
مقارى كلور ومقارى تجره لره اطلاق اولنور يقال اخرج الطعام بالمقارى اى القدور (القرية) غنيه وزننده
عصايه دينور وقريجه بو اسنه دينور قريه كبى وشول ديركلره واغاجلره دينور كه كرتكلرى اولمغله اوارتدكرنده سقفه
اوزاتدقدنصكره آنلرك اوزرندن سقف اغاجلرنى اوزادوب اوجلرنى اول كرتكلره وضع واستوار ايدرلر وكيذه سرن
ديركنك تپه سنده اولان آرقورى اغاجه دينوركه بابافنقو تعبير اولنور قابيه ديدكارى يلكن آندن آچلور و بعضلر
عندنده محفه نك اوستنده اولان اغاجه دينور (قرية) سميه وزننده بغدادده اوج موضعك آديدر (المقرية) مرمية
وزننده قرأت اولنان صحيفه يه دينور مقروّه معناسنه (القارية) يانك تشديديله برقوش آديدر كه عربلر آنى
كوردكده يغمور ظهوريله استبشار ايدرلر كويا كه يغمور طرفندن ايلچى ياخود مقدمهٔ سحابدر جمعى قوارى كلور
بونى يشل صغرجق قوشيله بيان ايدرلر كه آرى قوشى وچكركه قوشى دخى ديرلر فارسيده سارسبز ديرلر (الواوى)
(القرو) قافك فتحى وراءنك سكونيله برنسنه يه طوغرى قصد ايلمك معناسنه در يقال قرا اليه قروا من الباب الاول
اذا قصده و برنسنه نك آردينه دوشوب آراشدرمق معناسنه در يقال قرا الامر اذا تتبعه ودورتمك معناسنه در
يقال قرا بازمح اذا طعنه به وقرو نهر طرزنده اوزون حوضه دينوركه آنده دوه لر صولنور وشول اوزون اوزادى ارضه
دينوركه يوريمكله قطعى قابل اولمز درجه ده اوله جمعى قرّو كلور علوّ وزننده تقول وقعنا فى قرو اى ارض لاتكاد
تقطع وقرو اسلوب وطريقت معناسنه مستعملدركه ذكر اولنان معنالردن مأخوذدر ومنه تقول تركتهم قروا
واحدا اى على طريقة واحدة وشيره مقوله سى نسنه صقه جق منكنه اولوغنه واوله سنه دينوركه شيره اورادن
جريان ايدر انبيق بوغزى كبى وخرما كتوكندن دوزلمس نكنه و باطيه وفچى طرزنده قابه دينوركه نبيذ ايچون
ايچنه خرما اوزم باصيلور على قول اول كتوكدن دوزلمش لكن وطاس و برداق مقوله سى مشربه يه دينوركه آنكله
شرب اولنور وكوچك كاسه يه ياخود مطلقا كوچك قابه دينور وكلب يلاعنه دينور ميلغه معناسنه بونده قافك
حركات ثلاثيله ده لغتدر جمعلرى اقراء واقرى واقروه وقرىّ كلور صلى وزننده و بل ياصو ياخود بغرسقلر اتمكله
دريسى قوغه كبى بيوك اولمش خايه يه دينوركه دبه تعبير اولنور قروه دخى دينور هسايله مؤلفك وجوهرينك بوراده
تعريفلرى مسامحه اوزره در (القروانىّ) قافك فتحى وراءنك سكونيله خايه سى دبه اولان آدمه دينور (قرتى) قافك
ضميله فعلى وزننده باديه ده برصو آديدر (القرا) عصا وزننده (والقروان) قافك فتحيله ارقه يه دينور ظهر معناسنه
وقراقباغه دينوركه سبز واتدندر قرع معناسنه (القرواء) صحراء وزننده اوزون اورخلو ناقه يه دينور يقال ناقة قرواء
اى طويلة السنام و بونك مذكرى يوقدر جمل اقرى دينمز وقرواء توره ودأب وعادت معناسنه در يقال على قرواء
حسنة اى على عادة حسنة ودبر ومقعده دينور (المروری) جوجى وزننده طريق كوفه ده برموضعدر (الاقراء)
همزه نك كسريله برآدمك ارقه سى اغريمق معناسنه در يقال اقرى الرجل اذا اشتكى قراه اى ظهره وضيافت ايستمك
معناسنه در يقال اقرى الرجل اذا طلب القرى اى الضيافة شارح ديركه بونده واوى ويائى مشوّش اولمشدر ودائما آتك
صرتنى چوللو طوردرمق معناسنه در يقال اقرى الجل على الفرس اذا الزمه مفرى سكرى وزننده دمشق

قضاسنده برقریه در (مقری) حبلی وزننده نو به مملکتنده بر بلده در (مقریه) محمیه وزننده یمنده برحصن آدیدر
(المقاری) میمك فتحیله بوکسك تپه لرك باشلرینه دینور مقری مفرديدر سکری وزننده (القیروان) قافك ورانك
فتحیله قافله وکاربانه دینور و بوکاروان فارسی معرّبیدر ومغربده بر بلده آدیدر (المقروة) مدعوه وزننده شول
دیشی قیونه دینورکه کندی ممه سنی امسون دیو باشنه اغاجدن دوزلمه باشلق کچورلمش اوله یقال شاة مقروّة
اذا جعل رأسها فی خشبة لئلاّ ترضع نفسها (المقروری) اسم فاعل بنیه سیله اوزون ارقه لو حیوانه دینور
(القروة) فروه وزننده دبّه اولان خایه یه دینورکه ذکر اولندی وباشك تپه سنك اوجنه دینور یقال ضرب
قروة رأسه ای طرفه (الاستقراء) بدنده چبان مادّه لنوب یعنی چرکلنوب ایرینلمك معناسنه در یقال
استقری الدمّل اذا صارت فیه المدّة الواوی (القزو) قافك فتحی وزای معجمه نك سکونیله مکروه ومردار
نسنه لردن وآلوده لکدن صاقنوب نظافت اوزره اولمق معناسنه در یقال به قزو ای تقزّز ودکنك
اوجیله یری دورتشدرمك معناسنه درکه اکثری براندیشه وملاحظه ضمننده ایدرلر یقال قزا بعصاه الارض
تقزو قزوا اذا نكتها بها وقزه دیدکلری اویون اوینامق معناسنه در یقال قزا الرجل اذا لعب بالقزة
(الاقزاء) همزه نك کسریله بین الناس استواء واستقامتله معروف ایکن برعیب ونقیصه ایله آلوده اولمق
معناسنه در یقال اقزی فلان اذا تلطخ بعیب بعد استواء (القزة) ثبه وزننده بلانه دینور حیه
معناسنه علی قول بر جنس یلانه دینورکه قوپر قسز واکثری بوکری اولور جمعی قزاة کلور قضاة وزننده
وبین العرب برلعب آدیدر الیائی (القزی) قافك کسریله لقب معناسنه در یقال بئس القزی هذا ای اللقب
(التقزیة) تفعله وزننده برکسه یی یره چالوب اولدرمك معناسنه در یقال قزّاه اذا صرعه وقتله الواوی (القسو
والقسوة) قافلرك فتحی وسینلرك سکونیله (والقساوة) عداوه وزننده (والقساء) قضاء وزننده برنسنه طاش کبی
پك وقاتی اولمق معناسنه در یقال قسا قلبه یقسو قسوا وقسوة وقساوة وقساء اذا صلب وغلظ والجه قلب
وزیوف اولمق معناسنه مستعملدر یقال قسا الدرهم اذا زاف (القسیّ) غنیّ وزننده طاش کبی پك وقاتی اولان
نسنه یه دینور وزیوف اقچه یه دینور جمعی قسیان کلور صبیان کبی واسیدن یاصوغوقدن یاخود قحط
مقوله سی حالاتدن ناشی سخت وشدید زمانه وصف اولور یقال یوم وقرب وعام قسیّ ای شدید من حرّ او برد او قحط
ونحوه وقسیّ بن منبه ابوقبیله اولان ثقیفك برآدیدر (ذوقسیّ) یمندن بصره یولنك آدیدر (المقساة) مرماة وزننده
قسوت قلبه باعث اولان نسنه یه دینور یقال الذنب مقساة للقلب ای یقسیه (المقاساة) مباهاة وزننده برنسنه نك
شدّت وزحمتنی چکمك معناسنه در یقال قاساه اذا کابده (قسا) عصا وزننده مصرده برقریه در وتمیم قبیله سی
یوردنده برقاره تپه آدیدر بونده مدّ ایله ده ز بانزده در (قساء) غراب وزننده برطاغك آدیدر (الاقساء) همزه نك
کسریله برنسنه یی پکلندروب قابلندرمق معناسنه در یقال اقساه اذا صلبه وغلظه وقساء دیدیکی طاغده
ساکن اولمق معناسنه در یقال اقسی الرجل اذا سکن (قساء قساء) کساء وزننده بر موضعدر (الاقسیان) احجران
وزننده بر نبات آدیدر و بر رجل علمیدر (قسیان) علیان وزننده بر وادی یاخود بر صحرا آدیدر (قسیان) عثمان
وزننده عقیقده بر موضع آدیدر الواوی (القشو) حشو وزننده اغاجك یپراغنی وقبوغنی صیروب صویمق
معناسنه در یقال قشا العود یقشو قشوا اذا قشره وخرطه و برنسنه یی سیلك معناسنه در یقال قشا الوجه
اذا مسحه و یلانك قاونی صویمق معناسنه در یقال قشا الحیة اذا نزع عنها لباسها وحیه لفظی مذکر ومؤنث اولور
(التقشیة) تفعله وزننده بودخی یلانی قاولتمق معناسنه در یقال قشی الحیة اذا نزع لباسها عنها و برآدمی ایشندن
چویرمك معناسنه در یقال قشاه عن حاجته اذا رده (المقشی) معظم وزننده (والمقشو) مدعو وزننده قبوغی
صویلمش نسنه یه دینور یقال عدس مقشی ومقشوّ ای مقشر القشوة خطوه وزننده شول سپده وکفه یه
دینورکه خرما یپراغندن اوریلوب نسوان آنك ایچنه عطریات وایپلك وبونك مقوله سی ادواتلرنی وضع وحفظ
ایدرلر جمعی قشوات کلور فتحاتله وقشاء کلور کساء وزننده (القشاء) غراب وزننده توکرکه دینور بزاق معناسنه
الاقشاء همزه نك کسریله زنکین ایکن فقیر اولمق معناسنه در یقال اقشی الرجل اذا افتقر بعد غنی (القاشی) کمتر
وکوتی پوله ومنقوره دینور (القشیّ) غنیّ وزننده کچمز قلب اقچه یه دینور یقال درهم قشیّ ای قسیّ (القشاوة)
تمامه وزننده بر یوزنده اوزون اوزادی چکلمش سنور وسد و بند مقوله سنه دینور ونجدده برصو آدیدر (القشوان)
سکران وزننده جوره وخرده آدمه دینور مؤنثی قشوانه در یقال رجل قشوان ای دقیق الواوی (القصو) قصد
وزننده (والقصوّ) علوّ وزننده (والقصا) عصا وزننده (والقصاء) سخاء وزننده بعید اولمق معناسنه در یقال

قصاعنه يقصو قصوا وقصوا وقصى وقصاء اذابعد ويقال قصى عنه قصامن الباب الرابع (القصى) غنى
وزننده (والقاصى) بعيد اولان شيئه دينور جمعلرى اقصاء كلور نصير وانصار وشاهد واشهاد كبى (القصوى)
(والقصيا) بشرى وزنلرنده غاية بعيده به دينور مذكرى اقصى در يقال مكان اقصى وغاية قصوى وقصيا اى
بعيدة شارحك بيانته كوره قصوى اهل عاليه وقصيا اهل نجد لغتيدر وقصوى الوادى دره نك اوجنه دينور كه نهايتيدر
(الاقصاء) همزه نك كسريله بعيد ايلمك معناسنه در يقال اقصاه اذا ابعده وكريم ونفيس ناقه لرا كتساب واتخاذ
ايلمك معناسنه در يقال اقصى الرجل اذا اقتنى القصية وعسكرك چوره سنى ويوره سنى كوروب كوزه دوب
محافظه ايلمك معناسنه در يقال اقصى فلان اذا حفظ قصا العسكر (المقاصاة) مباهاة وزننده باب مغالبه ده
مستعملدر مباعده بابنده يارشمق معناسنه در تقول قصانى فقصوته اى باعدنى فغلبته (القصا) عصا وزننده
وسماء وزننده خانه نك يوره سنه وحوالوسنه دينور يقال نزل فى قصا الدار وقصائه اى فنائه ونسب بعيد
معناسنه در يقال هو منه بالقصا اى بعيد النسب وناحيه معناسنه در يقال هو فى قصاه اى فى ناحيته ومنه
تقول حطنى القصا اى تباعد عنى يعنى بندن آلارغه اول بوراده حط كلمه سى حياطه دن امردر و يقال حاطهم
القصا اذا كان فى ناحيتهم وقصا ناقه نك وقيونك قولقلرى اوجلرنده اولان جزئيجه كسكلكه دينور (القصو)
قصد وزننده ناقه نك ياخود قيونك قولقلرى اوجنى جزئيجه كسمك معناسنه در يقال قصا الناقة والشاة قصوا
من الباب الاول اذا قطع طرف اذنها قليلا (التقصية) تفعله وزننده قصو معناسنه در يقال قصى الناقة والشاة
بمعنى قصاها وطرنق كسمك معناسنه در يقال قصى الاظفار اذا اقصها (القصواء) حمراء وزننده (والمقصوة)
مدعوه وزننده (والمقصاة) ميمك ضميله قولقلرينك اوجلرى برمقدارجه كسلمش ناقه يه ياخود قيونه دينور (الاقصى)
اعلى وزننده (والمقصو) مدعو وزننده (والمقصى) معظم وزننده قصواء ومقصوه ومقصاة لفظلرندن مذكرلردر
يقال جمل وكبش اقصى ومقصو ومقصى (القصية) غنيه وزننده استعمالدن معاف اولمش جنسى پاك نفيس
وكريم ناقه يه دينور كه صاحبى استعماله قيه مز يقال ناقة قصية اى كريمة نجيبة مبعدة عن الاستعمال وچوق
قوللنلوب اورسلنمش ناقه يه ديمكله ضد اولور يقال ناقة قصية اى رذلة جمعى قصايا كلور (القاصية) ناحية
معناسنه در يقال هو فى قاصية البلد اى ناحيته ويك قوجه ديشى قيونه دينور يقال نعجة قاصية اى هرمة
(الاستقصاء) (والتقصى) تفعل وزننده برنسنه نك نهايتنه بالغ اولمق معناسنه در يقال استقصى فى المسئلة وتقصى
اذا بلغ الغاية شارح دير كه بونك سببى طلب ايچونده كلمكله برشيئك اوته سنى آراشدرمق وآراشديره رق اوته سنه
بالغ اولمق معناسنه در (قصى) سمى وزننده ابن كلاب دركه عمود نسب حضرت مصطفوى عليه السلام
جمله سندن جد خامسلريدر اسمى زيد ياخود مجمع دركه محدث وزننده در نسبتنده قصوى دينور يارك برنى
حذف وبرنى الفه قلب ايتدنصكره واوه قلب ايلديلر وقصى يمنده برضرب عقبه آديدر (القصوه) ثمره وزننده
دوه قسمنك قولغنك اوجنه باصيلان تمغايه دينور (قصوان) عثمان وزننده وسلمان وزننده برموضع آديدر مترجم دير كه
مؤلف اسم ناقة حضرت رسول الله عليه الصلوة والسلام اولان قصوى ماده سندن ذهول ايلدى وبوعند
البعض بشرى وزننده وعند البعض حمراء وزننده در اليائى (القضاء) سخاء وعصا وزنلرنده
حكم معناسنه دركه اسمدر يقال طلب قضائه وقضاه اى حكمه شارحك بيانته كوره جمعى اقضيه در واصل
قضاء قطع وفصل معناسنه اولوب معانىء سائره آندن متفرعدر انتهى (القضى) قافك فتحى وضادك سكونيله
(والقضاء) سخاء وزننده (والقضية) عطيه وزننده مصدرلردر حكم ايلمك معناسنه در يقال قضى عليه يقضى قضيا
وقضاء وقضية من الباب الثانى اذا حكم عليه وقضيه اسم اولور حكومت معناسنه جمعى قضايادر فعالى وزننده كه
مقصوردر وبونك اصلى فعائل در قلب مكانله فعالى اولمشدر وقضاء صنع وكار معناسنه مستعملدر يقال قضى
الشىء اذا صنعه وبرنسنه يى برآدمه لازم قلمق حتم وايجاب معناسنه در يقال قضاه عليه اذا حتمه عليه واوجبه
وبيان ايلمك معناسنه در ومنه قوله تعالى من قبل ان يقضى اليك وحيه اى يبين اليك وموت معناسنه مستعملدر
يقال قضى الرجل اذا مات كويا كه امردنياسنى فصل وقطع ايلدى وكذا يقال قضى نحبه اذا مات بوراده نحب
نذر معناسنه اخذ اولنور سه عهده سنده نذر كبى لازم اولان موتى ادا ايلدى ديمك اولور وعلى ايله صله لنورسه
قتل معناسنه اولور يقال ضربه فقضى عليه اذا قتله كويا كه انك ايشنى فصل وقطع ايدوب فارغ اولمش اولور
وبرمأموله دلخواه اوزره نائل اولوب آنى كما ينبغى يتشدرمك معناسنه در يقال قضى وطره اذا اتمه وبلغه وعهد وپيمانى
متضمن وصيت ايلمك معناسنه در يقال قضى عليه عهدا اذا اوصاه وانفاذ عهد ايلمك معناسنه در يقال قضى

عليه عهدا اذا انفذه و برامر وخبری محلنه ایرشدرمك معناسنه‌در يقال قضى اليه اذا انهاه ومنه قوله تعالى
وقضينا اليه ذلك الامر ای انهيناه اليه وابلغناه ذلك واوده ملك اداء معناسنه‌در يقال قضى غريمه دينه اذا اداه
شارح دیر که اداء معناسنه عند البعض حقيقت وعند البعض مجازدر لكن راغبك بيانته كوره مجازدر و يندراغب
ديديكه قضاء ماده‌سی فصل الامر معناسنه موضوعدر كه برنسنه‌يی فصل وقطع ايلمكدن عبارتدر كرك قولا و كرك
فعلا اولسون و بو لرك هر برى الهى وبشرى اولور وقالديكه قضاء وقدر بحثنده قضاء قدردن اخصدر زيرا
قدر تقدير وقضاء تفصيل وقطع ايلمكدر و بعضلر ديديكه قدر كيل ايچون تهيئه واعداد اولنان نسنه‌دن وقضاء
آنی اولچمكدن عبارتدر بو جهتدن شامده طاعون اولديغی حضرت عمر رضی الله عنه ايشدكده كيرمیوب نعمت
آخره منصرف اولمغله ابو عبيده رضی الله عنه * اتفر من القضاء * ديدكده حضرت عمر * افر من قضاء الله تعالى
الى قدره * ديدی كه قدر مادام قضاء صورتی بولمدقجه دفع الهى موجودر خلاصه‌سی قدر ديوان دولت عليه‌ده
دفتر اجمال وقضاء آنك توزيع وتقسيمی منزلنده اولور وابن اثير ديديكه قضاء وقدر مثلا ز تملردن احدهما آخردن
منفك اولمز زيرا قدر اساس وقضاء بناء منزلنده‌در و بو بحثك تفصيلی كتب كلاميه‌ده‌در (القاضية) اولومه اطلاق
اولنور يقال اتت عليه القاضية ای الموت بوراده تانيث منيه اعتباريله‌در امر حياتی قاطع وفاصل اولديغيچون
اطلاق اولنور ياخود لازم معناسنه محمولدر وقاضيه ديت وفريضهٔ زكات خصوصلرنده جائزه ورايجه اولان
دوه‌يه دينور يقال ابل قاضية ای جائزة فی الدية وفريضة الصدقة (القضى) غنی وزننده بو دخی اولومه
اطلاق اولنور وقضی معناسنه‌در وسريع القضاء اولان آدمه دينور كرك بورج وكرك حكومت خصوصنده اولسون
يقال رجل قضى ای سريع القضاء يكون فی الدين والحكومة (التقضية) تفعله وزننده (والقضاء) كذاب وزننده
بو دخی برنسنه‌يه مأمولی اوزره نائل اولوب اتمام واكمال ايلمك معناسنه‌در يقال قضى وطره اذا اتمه وبلغه وبر آدمی
قاضی نصب ايلمك معناسنه‌در يقال قضاه السلطان اذا جعله قاضيا (الاستقضاء) بركسه كندی ماده‌سنه
بر آدمك حكم وفصل ايلمسنی طلب ايلمك معناسنه‌در يقال استقضى فلانا اذا طلب اليه ان يقضيه بوراده طلب مراجعت
معناسنی متضمندر و بر كسه قاضی تعيين اولنمق معناسنه‌در يقال استقضى فلان على بناء المفعول ای صير قاضيا
(التقاضی) تفاعل وزننده بر كسه مديوننيدن حقنی قبض ايلمك معناسنه‌در يقال تقاضاه الدين اذا قبضه منه
لكن امهات سائره‌ده تقاضی طلب دين معناسنه‌ده مرسومدر كه تقاضا ايتمك تعبير اولنور يقال تقاضيته دينی ای طلبته
(القضاة) قافك ضميله شول بوقفه زاره دينور كه حين ولادتده معصومك يوزنده قابلو ظهور ايدر (القضة) عده وزننده
بر جنس نباتدر جمعی قضى اكلور قافك كسری والفك قصريله وقضات كلور (التقضی) تفعل وزننده برنسنه‌نك
اوته‌سی كسيلوب بتمك معناسنه‌در يقال تقضى الشئ اذا فنى وانصرم وقوش هوادن سوزيلوب اينمك معناسنه‌در
يقال تقضى البازی اذا انقض شارحك بيانته كوره بو معناده اصلی تقضض ايدی (الانقضاء) انفعال وزننده
بو دخی برنسنه‌نك آردی كسيلوب يوق اولمق معناسنه‌در يقال انقضى الشئ اذا فنى وانصرم (القاضی) حاكم
افنديدر قضاة جمعيدر كه اصلی قضيه‌در وقاتل معناسنه مستعملدر كه مقتولك ايشنی بتورر يقال سم قاض
ای قاتل قاتلك قاضی‌يه ملايمی موقعنده‌در (القضاء) شداد وزننده متين ومحكم زرهه دينور (القضا) عصا
وزننده قوری اوزم چكردكنه دينور عجم معناسنه (قضاء) سماء وزننده اسامی‌دندر اليائی (القطا) عصا وزننده
بر كونه مرض اديدر كه انسان وحيوانك صغری طرفلرنده ظهور ايدر (التقطی) تفعل وزننده قوغه‌نك طولمغله
قيودن يابجه يابجه چكيلوب چقمق معناسنه‌در تقطت الدلو اذا خرجت من البئر قليلا قليلا لملئها (القطيات)
فتحاتله قطوات لفظنده لغتدر كه قطاة لفظندن جمعدر (قطيات) سميات وزننده بر وادی اديدر (قطيه) غنيه
وزننده مصر يولنده بر قريه آديدر قطيا ايله معروفدر كه تخفيفله والفله‌در (القطيا) قافك فتحی و يانك تشديديله
كنار صينی اسميدر كه نارجيل اغاجنك لفندن بو كلش ايپه دينور بوتكله بر آدم مسما اولورسه يانی مخفف اولور
الواوی (القطو) خطو وزننده آغر وآهسته يوريمك معناسنه‌در يقال قطا الرجل يقطو قطوا اذا ثقل مشيه
و بغرتلق قوشی قطا قطا ديو اوتمك معناسنه‌در يقال قطت القطاة اذا صوتت وحدها قطا قطا بوراده وحدها
قولی قيد وقوعيدر وآديملری صيق صيق اتارق يوريمك معناسنه‌در يقال قطا الماشی اذا قارب فی مشيه (الاقطيطاء)
بو دخی آديملری صيق صيق آتارق يوريمك معناسنه‌در يقال اقطوطى الرجل اذا قارب فی مشيه (القطوان)
سلمان وزننده و فتحاتله (والقطوطى) عدوجی وزننده آديملری صيق صيق اتارق يورر اولان شخصه دينور
وقطوطى بر موضع آديدر بونك وزنی فعوعل ياخود فعلعل‌در وايافلری اوزون اولوب اديملری صيق صيق اتارق

یوروین آدمه ده دینور (القطاة) حصاة وزننده بدلده صغری یه دینور و بو جلرك ابرالغنه علی قول دایه نك اردینه
دینور کدر اکیك اکنمه سنه بنن آدمك اوتوردیغی یردن عبارتدر و بغرتلق قوشنه دینور جمعی قطـا کلور وقطوات
کلور حرکاتله (التقطی) تبطی وزننده ومرادفیدر که او یالنوب کیحکملك معناسنه در یقـال تقطی الرجل اذا تبطی
و برآدمه فندورنك ایدوب الداتمق معناسنه در یقـال تقطی لاصحابه اذا ختلهم و برکسه دن یوزدوندروب اعراض
ایلمك معناسـنه در یقال تقطی بوجهه عنه اذا صدف و طوارلك آردینه بنمك معناسنه در یقـان تقطی الفرس اذا رکب
قطـاتها (قطیة) سمیه وزننده مروان بن الحکم الاموی زوجه سنك آدیدر (روض القطـا) بر موضعدر (قطوان)
حرکاتله کوفه ده بر موضعدر اکسیهٔ قطوانیهٔ اوراًیه منسوبدر (القطا) عصا وزننده قیون قسمنه مخصوص بر مرض
آدیدر (القطیة) فرحه وزننده قطا علتنه اوغرامش قیونه دینور یقـال شاة قطیة اذا کان بها قطا الواوی (القعو)
قافك فتحی وعینك سکونیله بکره یه دینور که محر نفله مقاره دیدکلری قیو چرخیدر علی قول اغاج مقوله سندن اولانـنه
دینـور یاخود دموردن اولان بکره اوقنه دینور که تکرلك اکا کچوب یلوب اوزرنده دوران ایدر (القعوان) تثنیه
بنیه سیله شول ایکی طرفلو تختیه دینور که بکره نك ایکی جانبنده قابلو اولوب بکره انلرك ارالقلرنده اولور علی قول
شول ایکی دموره دینـور که تکرلك انلرك ارالغنده دوران ایدر قعو کلمه سنك جمعی قعی کلور صلی وزننده (القعو)
جعو وزننده (والقعو) علو وزننده ارکك دیشی یه کر کمك معناسـنه در کرك جماع ایلسون و کرك ایلمسون یقـال
قعا الفحل الناقة قعوا وقعوا اذا ارسل نفسه علیها ضراب ام لا و قوش چفتلشمك معناسنه در یقـال قعا الطائر اذا سفد
قعو البجیرتین فینـاقلری چلمسیز یاخود غلیظ یاخود بومری اولان آدمه دینور یقال رجل قعو البجیرتین ای ارسح
او غلیظهما او ناتئهما غیر منبسطهما (الاقتعاء) افتعال وزننده بو دخی ارکك دیشی یه کر کمك معناسنه در یقال اقتعی
الفحل الناقة بمعنی قعاها (القعواء) حمراء وزننده اوفق وجوره عورته دینور یاخود انجه بجـاقلو اولانـنه دینور
(الاقعـاء) همزه نك کسریله برنسنه یه سویکنوب طیـانه رق اوتورمق معنـاسنه در یقال اقعی فی جلوسه اذا تساند
الی ماوراه وکلب انجکلری دیکوب دیزه قوبوب اوتورمق معناسنه در که چوملك تعبیر اولنور یقال اقعی الکلب
اذا جلس علی استه و راکب آتی او کجه سی اوزره چویروب دوندرمك معنـاسنه در یقـال اقعی فرسه
اذا رد القهقری و برآدمك برونی قعـا صفتیـله متصف اولمق معنـاسنـه در کماسیـذ کر یقـال اقعی
انفـه اذا کان به قعـا (القعـا) عصـا وزننـده برونك یومشغی قصبـه یه طوغری حواله اولمـق
معناسنه در که اوراسی قالقق اولوب قصبه قصه و باصق اولمغله اوزرینه دور یلوب طیانمش کبی اولور یقال
قعی الرجل قعا من الباب الرابع اذا اشرفت ارنبة انفه ثم اقعت نحو القصبة (الاقعی) اعلی وزننـده برونی وصف
مذ کور اوزره اولان کشی یه دینور قعواء مؤنثیدر الواوی (القفا) فایله عصا وزننده بیونك آردینه دینور که اکسه تعبیر
اولنور فارسیده خیره دینور و بو مؤنث ومذکر اولور و بعضا ممدود اولور جمعی اقفی و اقفیه و اقفـاء کلور وقفی
کلور صلی وزننـده وقفی کلور کسر تبعله وقفین کلور قافك ضمیله وتقول العرب لا افعله قفا الدهر ای طوله یعنی ابد
الدهر یعنی زمانك اکسه سنی آلنجه قدر آنی ایتم دیمکدر و یقـال رد فـلان قفا و علی قفـاه ای هرم یعنی پیر فانی
اولوب عدم طرفنه توجه ایلدی (القافیة) قفا معناسنه در یقال ضرب علی قافیته ای علی قفاه وقافیه اهل عروض
عندنده بیتك آخر کلمه سنه علی قول بیتك آخرنده اولان حرف سـاکندن مقـدم بجـه اولان سـاکنه وارنجه
حروفله اول اولکی ساکندن مقدم اولان حرف متحرکك حرکه سـنه اطلاق اولنور وعند البعض قصیده نك
مبنی علیهاسی اولان حرفه اطلاق اولنور قول اول اخفش مذهبیدر وقول ثانی خلیل مذهبیدر مثلا * عفت الدیار
محلها فمقامها * مصراعنده مقامها کلمه سنده اولان قافك فتحه سندن آخری اولان الفه وارنجه که الف دخی داخلدر
عند الخلیل قافیه بودر مؤلفك آخر حرف قولی من آخر حرف سکنده در و یلینه کلمه سنك فاعل ضمیری آخر حرف
سـاکنه ومفعول ضمیری اول ساکنه راجعدر وقول ثالث قطرب مذهبیدر وخلیله کوره قافیه بر کلمه یا ایکی یاخود
بر کلمه نك بعضی یاخود بر کلمه ایله کلمهٔ اخرانك بعضی دخی اولور (القفو) عفو وزننـده (والقفو) علو وزننده برآدمك
اردینـه دوشوب کتمك معناسنه در تقول قفوته اقفوه قفوا وقفوا اذا تبعته و برآدمك قفاسنه اورمق معناسـنه در
تقول قفوته اذا ضربت قفاه و برآدمه آچقدن فجور وناسزا اسناد ایله سب وقذف ایلمك معناسنه مستعملدر که شتم
وتعرضله اردنه دشمکدن عبـارتدر تقول قفوته ای قذفته بالفجور صریحا ورمیته بامر قبیح و برآدمی برخصوصده
سائرندن مختص وممتاز ایلمك معناسـنه در که آغرلمق تعبیر اولنور تقول قفوت فـلانا بامر اذا آثرته به وقفو اثر برآدمی
محو و مضمحل ایلمکدن کنایه اولور یقـال قفا الله اثره ای عفـاه (التقفی) تفعل وزننـده بو دخی برآدمی اردنه

دوشوب كتمك معناسنه در تقول تقفيته اذا تبعته و برآدمك دكسكله اكسه سنه و يوزی كوكنه اورشدرمق معناسنه در يقال تقفاه بالعصا اذا ضرب قفاه بها و برآدمه يك اكرام وتلطف ايلمك معناسنه در يقال تقفى به اذا احتفى (الاقتفاء) افتعال وزننده بودخی برآدمك اردينه دوشوب كتمك معناسنه در كه ايرولك ايلمك تعبير اولنور تقول اقتفيته اذا تبعته و برآدمی برخصوصله آغرلمق معناسنه در تقول اقتفيته بامر اذا اثرته و برنسنه يی كندی نفسنه مخصوص ايدنمك معناسنه در يقال اقتفى به اذا اختص يعنی خص نفسه به واختيار ايلمك معناسنه در يقال اقتفى الشیء اذا اختاره شارحك بيانه كوره بوندن اسم قفوه در قافك كسريله صفوه ومختار معناسنه در تقول هو قفوتی ای صفوتی وخيرتی (القفوه) قافك كسريله (والقفی) غنی وزننده اسملردر آچقدن برآدمه اسناد تهمتله سوككه و بد سويلمكه دينور وقفوه كاهده دينور ذنب معناسنه ياخود برآدمی ديلمكه دينور كرك واقع وكرك غير واقع اولسون يقال بئس القفوة ای الذنب اوهو ان تقول للانسان ما فيه وما ليس فيه (الاقفاء) همزه نك كسريله بودخی برآدمی برخصوصله ممتاز ايدوب آغرلمق معناسنه در تقول اقفيته بامر اذا اثرته و برآدمی آخر اوزره تفضيل وترجيح ايلمك معناسنه در يقال اقفاه عليه اذا فضله و برنسنه يی آخره تخصيص ايلمك معناسنه در يقال اقفاه به اذا خصه و مهمانه اكرام اولنه جق طعام اكل ايلمك معناسنه در يقال اقفى الضيف والرجل اذا اكل القفی (الاستقفاء) بودخی برآدمك دكنكله اكسه سنه اورشدرمق معناسنه در يقال استقفاه بالعصا اذا ضرب قفاه بها (القفية) غنيه وزننده (والمقفية) مرميه وزننده اكسه سندن ذبح اولنمش قيونه دينور يقال شاة قفية ومقفية ای ذبحت من قفاها وقفيه سائر اوزره باعث فضل وتفوق اولان مزيت وفضيلته دينور يقال له قفية ای مزية على الغير و برآدمك ارديننده باقی فلان خلفنده وقفادارينه دينور قفی كبی كما سيذكر (التقفية) تفعله وزننده بركسنه يی برآدمك آردنجه يوللامق معناسنه در كه اكا قفادار ايلمك تعبير اولنور تقول قفيته زيدا و بزيد اذا اتبعته اياه (القفی) غنی وزننده بودخی برآدمك خلفنده وقفادارينه دينور يقال هو قفيهم وقفيتهم ای الخلف منهم و پك رحم وشفقتلو مكرم ومهربان آمه دينور تقول انا قفی به ای حفی و مهمان مكرمه دينور يقال هو قفی ای ضيف مكرم و مهمانه اكرام اولنه جق طعامه دينور يقال هيأ للضيف قفيا وهو ما يكرم الضيف به من الطعام واخوان واحبابدن بركزيده ومختار اولان ياره دينور ياخود متهم ومعيوب اولانه ديمكله ضد اولور يقال هو قفی ای خيرة من الاخوان او متهم منهم (القفاوة) خفاوه وزننده ومرادفيدر كه اسمدر مهر بانلغه دينور (التقافی) تفاعل وزننده برآدمه بهتان ايلمك معناسنه در يقال تقافاه اذا بهته (القفا) عصا وزننده ياخود قفا آدم برطاغك آديدر (القفو) عفو وزننده بر موضعدر و يغمور ياغاركن توزان توزندی يه دينور (القفية) غرفه وزننده صيادك تپه لرده قازديغی چقوره دينور كه سباع اكا دوشمكله صيد اولنور عويف القوافی مصغر بنيه سيله برشاعردر اسمی عويف اولوب اشبو * سأكذب من قد كان يزعم انني * اذا قلت قولا لا اجيد القوافيا * بيتی سبب اضافتی اولدی الواوی (القلو) قافك كسری ولامك سكونيله يينی نسنه يه دينور يقال شیء قلو ای خفيف و كنج اشككه دينور يقال ركب قلوا ای حمارا فتيا (القلوة) قافك كسريله شول دابه يه دينور كه پك اشكين ورونده اولمغله يولده راكبنی دائما رفقايه تقديم ايدر اوله يقال يركب فلان قلوة ای دابة تتقدم بصاحبها (القلة) ثبه وزننده (والقلی) رضا وزننده (والمقلی) منبر وزننده چوجقلرك چليك چوماق اوينادقلری اغاجلره دينور قله چليك ومقلی چوماقدر قله لفظنك جمعی قلات وقلون كلور قافلرك ضميله وقلون كلور قافك كسريله شارحدر كه كرچه نسخه لرده والقلی عنوانندم در لكن صواب اولان والمقلی والمقلاء ولمقدر منبر ومحراب وزنلرنده (القلو) دلو وزننده چوجقلر چليك چوماق اوينامق معناسنه در يقال قلا القلة و بالقلة اذا رمی بها ودوه يی عنف وشدتله سورمك معناسنه در يقال قلا الابل اذا ساقها شديدا اوتاوه ده ات قاورمق معناسنه در يقال قلا اللحم اذا انضجه فی المقلی (القلی) رضا وزننده (والقلاء) عطاء وزننده برآدمه بغض ايلمك معناسنه در يقال قلا زيد ايقلوه قلا وقلاء اذا ابغضه و بو باب ثانيدن دخی كلور كما سيذكر الاقليلاء برمحل آخره كوچمك معناسنه در يقال اقلولى الرجل اذا رحل وتاوه يه دوشمش الق كبی مضطرب وبيقرار اولمق معناسنه در يقال اقلولى الرجل اذا قلق وتجافی عن محله و برايشده صيغنوب جست وچابك سرعت واقدام ايلمك معناسنه در يقال اقلولى الرجل اذا انكمش وطاغك الته سنه چقوب يوكسكلنمك معناسنه در يقال اقلولى الجبل اذا صعد اعلاه فاشرف وقوش اغاجك الك باشنه قونمق معناسنه در يقال اقلولى الطائر اذا وقع اعلا الشجر (القلولی) خجوجی وزننده پك يوكسك اوچان قوشه دينور اليائی (القلا) رضا وزننده والقلاء عطاء وزننده (والمقلية) محمده وزننده برنسنه دن هر كز

خوشلنميوب وسومديكندن بغض وتنفر ايدوب ترك ايلمك معناسنه در يقال قلاه يقليه وقليه يقلاه قلا وقلاء
ومقلية من الباب الثانى والرابع اذا ابغضه وكرهه غاية الكراهة فتركه وبغضلر عندنده باب ثانيدن ترك وهجر ايلمك
معناسنه مخصوصدر فيقال قلاه يقليه اذا هجره وقليه يقلاه اذا ابغضه مترجم ديركه اشبو وجدت الناس اخبر
تقله حديثنده ابن اثير ديديكه تقله كلمه سى كه مستقبل مخاطبدر ايكى بابدن دخى ممكندر واخبر كلمه سى امردر تقله
جزاسيدر وكرچه لفظا امردر لكن معنا خبردر وهاء تقله سكتهدر مفهومى ناسك ايچ يوزنى اراشدروب
بطانه لرندن خبردار اولان كمسه البته ناسه بغض ايدوب ترك ايدر يعنى سلام ويره جك آدم بولهمز پس ناسك ايچ
يوزنى اراشدرميوب همان الصورة بالصور معامله ايلمك لازمدرنته كه تجسس نص قرآنله دهمنهيدر وبو متضايفاتدندر
زيرا انكد نخى ايچ يوزينه باقلسه نه درلو قماشى ظهور ايدر وقلا وقلاء تاوه ده نسنه قاورمق معناسنه در
يقال قلاه اذا انضجه فى المقلى قاورمه يه قليه ديدكلرى بو معنادندر وقلا وقلاء بر آدمك باشنه اورمق معناسنه در
يقال قلا فلانا اذا ضرب رأسه (المقلى) منبر وزننده تاوه يه دينور (القلاء) شداد وزننده تاوه جى يه دينور
وقاورمه جى يه دينور (القلاءة) شداده وزننده تاوه دوزيلان كارخانه يه دينور (القلى) قافك كسرى ولامك سكونيله
والقلى) الى وزننده (والقلو) صنو وزننده اشنان اخضر ورمث ومرام مقوله سى آكشيجه وشورا وتلرك محرقندن
دوز يلور برنسنه دركه تركبده قليه طاشى ديرلر صابونك جزؤ اعظميدر صوده حل ايدوب تصفيه دنصكره
آتشده عقد ايتدكلرى طوزه ملح القلى ديرلر (قالى قلا) قافك فتحيله برموضع آديدر كاتب چلبى مرحومك جهان نمانام
كتابنده ارض روم شهرينك نام قديمى اولمق اوزره مرسومدر وشارحك بيانته كوره فى الاصل ايكى اسمدر نسبتنده
قالى دينور (القلا) قافك ضمى والفك قصريله طاغلرك الاتپه لرينه دينور مفردى قله درثبه وزننده وانسلك
دخى تپه لرينه دينور (مقلاء القنيص) ميمك كسريله بركلب معلم اسمدر اليائى (المقاماة) مباهاة وزننده موافقت
معناسنه در تقول مايقامينى الشئ اى مايوافقنى وبو ابو عبيده دن مرويدر الواوى (القنوة) قافك كسرى
وضميله قزانجه دينور اسمدر يقال طيب القنوة اى الكسبة وبر آدمك تجارت ايچون اولميوب خاصة نفسيچون اتخاذ
ايلديكى ثابت ماله وسرمايه يه دينور يقال غنمه قنوة اى خالصة له ثابتة عليه (القنو) قافك فتحى ونونك سكونيله
والقنوان) قافك ضميله (والقنو) علو وزننده كسب ايلمك معناسنه در تقول قنوته قنوا وقنوانا وقنوا اذا كسبته
وهمان صاغلمق ايچون قيون وكچى ايدنمك معناسنه در يقال قنا العنز اذا اتخذها للحلب (الاقتناء) افتعال وزننده
امك چكوب كسب وكار ايلمك معناسنه در تقول اقتنيته اذا اكتسبته ودائما حياء اوزره اولمق معناسنه در يقال
اقتنى الحياء اذا لزمه (القنى) غنى وزننده شول حيوانه دينوركه تجارت ايچون اولميوب همان دوللرنى آلمق ايچون
ياخود صاغلمق ايچون اتخاذ اولنمش اوله يقال عنده قنى من الغنم اى مايتخذ منها لولد اولبن (القنو) حنو وزننده
بو دخى حيا وحجابه مداوم اولمق معناسنه در يقال قنى الحياء وقنا قنوا من الباب الرابع والثانى اذا لزمه (الاقناء)
همزه نك كسريله بو دخى حيايه ملازم اولمق معناسنه در يقال اقنى الحياء اذا لزمه وهو ادن يغمور ديكوب بلود
آچلمق معناسنه در يقال اقنت السماء اذا اقلع مطرها (التقنية) تفعله وزننده بو دخى حيايه ملازم اولمق معناسنه در
يقال قنى الحياء اذا لزمه (القنا) عصا وزننده بورنك يوقريسى يوكسكجه واورته سى نوعا قالق واوجى كه يومشغيدر
اويغون وطلوجه اولمق معناسنه دركه طوغان بورنلو اولمق وقوج بورنلو اولمق وچكمه بورنلو اولمق تعبير اولنور
اورته سنده اولان قالقلق سمركبى اولوب ياقشقلو وناز كانه اولور وبو آت قسمنده عيب وصقر وبازى قسمنده
مديحه در على قول اورته سى فى الجمله تومسكجه اوله رق دليكلرى نوعا طارجه اولمقدن عبارتدر يقال فى انفه قنى
وهو ارتفاع اعلاه واحديداب وسطه وسبوغ طرفه اونتو وسط القصبة وضيق المنخرين (الاقنى) احمر وزننده
وصقدر طوغان بورنلو آدمه دينور مؤنثى قنواء در يقال رجل اقنى وامرأة قنواء اى بانفه قنى (القناة) حصاة وزننده
قارغى يه دينور رمح معناسنه جمعى قنوات كلور حركاتله وقنا كلور حصا كبى وقنى كلور صلى وزننده وقنيات كلور
حركاتله وطوغرى دكنكه دينور ياخود اكرى دخى اولور اولورسه اطلاق اولنور ويرده صوا جرا ايده جك كاريزه وكنكه
دينور جمعى قنى كلور صلى وزننده (القناء) شداد وزننده (والمقنى) محسن وزننده قارغى صاحبنه دينور (وقناء
ومقنى كه محدث وزننده در صويولجى يه دينوركه صو علمندن خبيرا اولور ومنه يقال الهدهد قناء الارض ومقنيها
اى عالم بمواضع الماء منها (القنو) قافك كسرى وضميله (والقناء) كساء وسماء وزنلرنده خرما سالقمنه دينور جمعى
اقناء كلور وقنيان وقنوان كلور قافلرك حركات ثلاثلريله يقال معه قنو وقناء من التمر اى كباسة (المقناة) مرماة
وزننده (والمقنوة) مكرمه وزننده دائما كونشلك اولان يره دينوركه كونى تعبير اولنور مضحاة معناسنه در شارح ديركه

مطلب

صحاحده ولسان العربده ضد المضحاة ایله مفسر و مهموز وغیر مهموز اوله رق ثبت اولمغله ظاهر! بوراده سقطهٔ ناسخ واقعدر اکا کوره قویتی یره دیمك اولور ومؤلف همزه بابنده دخی قویتی برایله بیان ایلمشدر وذکری آتی قناء واقناء ماده لری دخی بونی مؤید اولور (التقنی) تفعل وزننده برکسه نفقه ومعاشنده تصرف واکتفا ایلمکله برمقدارجه آرتوب ادخار ایلمك معناسنه در یقال تقنی الرجل اذا اکتفی بنفقته ففضلت فضلة فادخرها (قنوه) فتوه وزننده روم دیارنده بر بلده آدیدر (قناء) غراب وزننده برصو آدیدر (قنی) الی وزننده صعید ایلنده بر بلده در (قنی) علی وزننده یمنده برموضعدر (قنی) عمی وزننده ساحل بحر هندده میفع قربنده برقریه در (القنو) قافك فتحی ونونك سکونیله یراتمق معناسنه در یقال قناه الله قنوا ای خلقه (القنو) علو وزننده سیاهلغه دینور یقال به قنو ای سواد (القنی) کتف وزننده رایحه سی آزمش مشکه وطلومه دینور یقال سقاء قن ای متغیر الریح (قنوان) حرکاتله ایکی طاغلردر (القناء) سماء وزننده (والاقناءة) همزهٔ مفتوحه ایله دیوارك کولکه دوشن جانبنه دینور که قویتی طرفیدر تقول رایته یقعد فی قناء الحایط واقنائته ای جانبه الذی یفیء علیه الفیء الیائی (القنیة) قافك کسری وضمیله قزانجه دینور جمعی قنی کلور قافك کسری وضمی والفك قصریله یقال هذه قنیته ای ما اکتسبه (القنی) قافك فتحی ونونك سکونیله (والقنیان) قافك کسری وضمیله کسب وکار ایدوب مال قزانمق معناسنه در یقال قنی المال قنیا وقنیانا من الباب الثانی اذا اکتسبه (القنا) رضا وزننده ومرادفیدر یقال قنی عنه قنا من الباب الرابع اذا رضی (التقنیة) تفعله وزننده (والاقناء) همزه نك کسریله راضی وخشنود ایلمك معناسنه در یقال قناه الله واقناه ای ارضاه واقناء صید صیادك تواکنه کلمك معناسنه در یقال اقناه الصید واقنی له اذا امکنه (المقاناة) مباهاة وزننده برنسنه یی آخره قاتمق معناسنه در یقال قاناه اذا خلطه وبرنسنه یه اویمق معناسنه در یقال قاناه اذا وافقه (القانی) پك قرمزی یه دینور وبونده صواب اولان همزه ایله اولمقدر جوهری وهمندن ناشی بوراده ذکر ایلدی شارح دیرکه جوهری مهموزده دخی ذکر ایلدی و بوراده اعاده سی اختلافه مبنیدر الواوی (القوة) قافك ضمی وواوك تشدیدیله زور معناسنه درکه ضعف مقابلیدر جمعی قوی کلور قافك ضمی وکسری والفك قصریله (القوایة) کتابه وزننده قوة معناسنه در یقال به قوة وقوایة ضد الضعف وبونلر مصدر اولورلر کوجلو وزورلو وتوانا اولمق معناسنه یقال قوی الرجل قوة وقوایة من الباب الرابع ضد ضعف (القوی) غنی وزننده کوجلو زورمند آدمه وحیوانه دینور (التقوی) تفعل وزننده (والاقتواء) افتعال وزننده قوتلنمك معناسنه در یقال تقوی الرجل واقتوی اذا قوی واقتواء برنسنه یی کندی نفسنه مخصوص ایدنمك معناسنه در یقال اقتواه اذا اختصه لنفسه وخشم وعتاب ایلمك معناسنه در یقال اقتوی علیه اذا عاتب (التقویة) تفعله وزننده قوتلندرمك معناسنه در یقال قواه الله ای جعله قویا وبرنسنه ایله متهم قلنمق معناسنه در یقال هو یقوی بذلك علی المجهول ای یرمی به (المقوی) محسن وزننده زورمند وتوانا آته دینور یقال فرس مقو ای قوی ودابه سی توانا وزورمند اولان آدمه دینور یقال فلان قوی مقو ای قوی فی نفسه ودابته (القوی) قافك ضمیله هدی وزننده که قوه نك جمعیدر عقل وهوشه اطلاق اولنور که قوت قلبیه دن عبارتدر یقال له قوة سدیدة ای عقل شارح دیرکه اهل حکمتك قوای ظاهره وباطنه تعبیراتی بوندن مأخوذ در وقوة قاتلمش ایپ وایپلك مقوله سنك قاتنه دینور تقول زدقوة فی قوة الحبل ای طاقا (القوی) عمی وزننده قاتلری مختلف اولان ایپه دینور یقال حبل قو ای مختلف القوی (الاقواء) همزه نك کسریله زنکین اولمق معناسنه درکه قوت مالیه پیدا ایلمکدن عبارتدر یقال اقوی الرجل اذا استغنی وفقیر اولمق معناسنه اولمغله ضد اولور یقال اقوی زید اذا افتقر مترجم دیرکه بونده بابی ازاله یه حمل اولنور لکن راغبك بیاننه کوره ذکری آتی قی وقواء ماده سندندرکه قیر یره قونمق معناسنه در بوندن افتقار تصور اولنمشدر نته که اتراب وارمال دخی بومیزانده در واقواء ایپ مقوله سنی قاتلمق معناسنه در یقال اقوی الحبل اذا جعل بعضه اغلظ من بعض واهل عروض اصطلاحنده اقواء شاعر شعرینك قافیه لرینك حرکه لرنی بری برینه مخالف ایلمکدن عبارتدرکه بربیتك اعرابنی مرفوع وآخرك مجرور ایلمکله اولور واما نصبله اقواء قلیلدر یقال اقوی الشاعر الشعر اذا خالف قوافیه برفع بیت وجر آخر واوتدن وصودن خالی اولان قیر یره قونمق معناسنه در یقال اقوی الرجل اذا نزل فی القواء وخانه شنلکدن خالی اولمق معناسنه در یقال اقوت الدار اذا خلت (التقاوی) تفاعل وزننده بین الشرکاء برمالی مزایده ایدوب نهایت بهاسنه یتشدرمك معناسنه در یقال تقاووه بینهم اذا تزایدوه وکیجه آج یاتمق معناسنه در یقال تقاوی الرجل اذا بات علی القوی (القوی) هوی وزننده آجلغه دینور جوع

معناسنه‌در (النّیّ) قافك كسريله اوتسز صوسز قيريره دينور القواء كساء وزننده (والقواية) سحابه وزننده
قیّ معناسنه‌در (القوى) هوى وزننده خانه خالى اولمق معناسنه در يقال قويت الدار قوى من الباب
الرابع اذاخلت وبك آجقمق معناسنه‌در يقال قوى الرجل اذاجاع شديدا و يغمور محتبس اولمق معناسنه در
يقال قوى المطر اذااحتبس (قوّه) كوّه وزننده بررجل آديدر (القواء) سماء وزننده آجلغه دينور يقال بات
القواء اى جايعا (المقاواة) مباهاة وزننده بركسه ايله زور وقوّت بابنده يارشمق معناسنه در باب مغالبه‌دندر
تقول قاويته فقويته اى غلبته فى القوى و برآدمه برنسنه ويرمك معناسنه دركه قوّت ماليه يه مظهر ايلر يقال
قاواه اذا اعطاه (القاوى) اخذ ايديجى يه دينور يقال هو قاو اى آخذ (القاوية) يمورطه يه دينور
و يغمورسز سنه يه وصف اولور يقال سنة قاوية اى قليلة المطر و برچمزار آديدر (القوىّ) سمى وزننده
قاويه ديدكلرى چمزاره قريب بر وادى آديدر و يمورطه‌دن چيقان پليچه دينور (قاوه) صعيد ايلنده برقريه‌در
(القيقاء) قافك كسريله ثلثله كبى بركونه مشربه آديدر وارض غليظه يه دينور (القوقاة) قافك فتحيله (والقيقاء)
قافك كسريله حيقرمق معناسنه‌در يقال قوقى الرجل قوقاة وقيقاء اذاصاح اليائى (القهى) هوا وزننده
برنسنه‌دن يكرنمك معناسنه‌در يقال قهى من الطعام قهى من الباب الرابع اذااجتواه (الاقهاء) همزه‌نك
كسريله قهى معناسنه‌در يقال اقهى من الطعام اذااجتواه (القاهى) خصب ونعمت كثيره ايله قونوب كوچن
آدمه دينور وحديد الفؤاد جست وچالاك آدمه دينور الواوى (القهوة) شهوه وزننده باده يه دينور يقال
شرب القهوة اى الخمر مترجم ديركه شاربنك طعامدن اشتهاسنى قاطع اولديغيچون اطلاق اولندى وحالا
متعارف اولان مشروبه قهوه اطلاقى اهل كيف تسميه سيدر بوملا بسه ايله صوفيلر بوندن تنزّه ايتمك لازمدر
برصوفى وار ايدى يدنجى جدّى قاضى اولمش برطالبك يدندن صو ايچمز ايدى بونك اجدادنده قاضى وار ايدى
ديو تنزّه ايدر ايدى وانكنارك ابتدا نشأتى فرنكستاندن ايدى ديو اصلا انكنار يمز ايدى وصول اليله سلام
ومرحبا ايدنه انفعال ايدوب اجابت ايلمز ايدى زيرا صول ال جاى عورت مخصوصندن اولمغله بنى كما تحقير
ايدرديرايدى وقهوه كركى كبى طوقلغه دينور يقال به قهوة اى شبعة محكمة وخالص سوده دينور ورايحه
معناسنه‌در يقال له قهوة طيبة اى رايحة (القهة) عده وزننده بودخى خالص سوده دينور (القهون) سلمان
وزننده ايرى بوينوزلو قوجه قيون قوچنه دينور (الاقهاء) همزه‌نك كسريله دائما قهوه يعنى خمر ايچر اولمق
معناسنه‌در يقال اقهى الرجل اذادام على شرب القهوة وسلطان ووالى يه اطاعت ايلمك معناسنه‌در يقال
اقهى الرجل اذااطاع السلطان الواوى (قيوان) كيوان وزننده يمنده بر موضعدركه بلاد خولانده در

لطيفــــة

فصــــــــل الكاف اليائى (الكأى) سعى وزننده برآدمى بدسوزايله رنجيده ايلمك معناسنه در يقال كأى
فلانا كأيا من الباب الثالث اذاوجعه بالكلام (الاكآء) همزه‌نك كسريله برنسنه دن خوشلنميوب ايكرنمك
معناسنه‌در يقال اكأى عنه اذاكرهه الواوى (الكبو) حبو وزننده (والكبوّ) سموّ وزننده سورچوب يوز

ك

اوزره يره قپانمق معناسنه در يقال كبا الرجل يكبو كبوا وكبوّا اذاانكب على وجهه وچقماقدن آتش چقميوب
آتشسز اولمق معناسنه مستعملدر يقال كبا الزند اذالم يور واوجاقده آتش قورى يغلبوب توملك معناسنه در
يقال كبا الجمر اذاارتفع وآت قسمى صولوديغى ياصولغانلغى بلورتمبوب ايچر يسندن آلمق معناسنه در يقال
كبا الفرس اذاكتم الربو و برنسنه بى باش اشاغى چوروب ايچنده اولانى دوكمك معناسنه در يقال كبا الكوز
اذاصب مافيه ونبات صولمق معناسنه مستعملدر يقال كبا النبت اذاذوى وهوايه توز آغمق معناسنه در يقال
كبا الغبار اذاعلا (الاكباء) همزه‌نك كسريله بودخى چقماقدن آتش چقميوب آتشسز اولمق معناسنه در يقال
اكبى الزند اذالم يور وچهره يى بوزمق معناسنه در يقال اكبى وجهه اذاغيره (الكبوة) خطوه وزننده اسمدر
سورچوب يوزاوزره قپانمغه دينور ومنه * لكل جواد كبوة * اى انكباب وكبو ماده سنك سائر معنالرندن دخى اسمدر
و برنسنه يه توزچوكديكندن آنك توز لولغنه دينور يقال به كبوة اى غبرة و برآدمدن برناخوش وضع وحالت
كورلديكندن ياخود ايشيدلديكندن ناشى ايركيلوب طورمغه دينور تقول سألته فما كانت له كبوة اى وقفة (الكبا)
الى وزننده سپورنديلكه دينوركه كومه اولور كناسه معناسنه در تثنيه سنده كبوان دينور كافك كسرى وبانك
فتحيله جمعى اكباء كلور قال الشارح وفى النهاية كان قبر عثمان بن مظعون عند كبا بنى عمرو بن عوف اى كناستهم بوراده
بايله كباسه نسخه لرى غلطدر وقال فى الاساس كبوت البيت اذا كنسته (الكبة) ثبه وزننده بودخى سپورندى
كومه سنه دينور جمعى كبون كلور اصلى كبوه در غرفه وزننده (الكباء) كساء وزننده عود اغاجنه دينوركه تبخير

اولنور یاخود آندن برنوعدر جمعی کبی کلور مدی وزننده (الکباء) غراب وزننده (والکابی) یوکسك ومرتفع
نسنه یه دینور ومنه یقال هو کابی الرماد ای عظیمه یعنی اوجاغنده کوللری خرمن کبی عظیم ومرتفعدر که خانداں
ومکرم ومضیاف دیمکدن کنایه در وهیثم بن کابی محدثدر (الکباء) سماء وزننده بردن صیر وبوچقان صیرتدی یه
دینور ومهتابدن هر یره یایلوب شامل اولان پرتو وشعاعه دینور (الکبوة) غرفه وزننده بخوردانه دینور مجمره
معناسنه (التکبی) تفعل وزننده والاکتباء افتعال وزننده تبخر ایچون بخوردان اوزره یقالری آچوب قپامق
معناسنه در یقال تکبی علی المجمرة واکتبی اذا اکب علیها بثوبه (التکبیة) تفعله وزننده آتش قورلرنی کول ایله
اورتوب باصدرمق معناسنه در یقال کبی النار اذا القی علیها رمادا (الواوی) (الکتو) کتم وزننده آدملری صیق
صیق اتارق یوریمك معناسنه در یقال کتا الرجل کتوا اذا قارب الخطو الاکتاء همزه نك کسریله دوشمن
اوزره غالب اولمق معناسنه در یقال اکتی الرجل اذا علا علی عدوه الیائی (الاکتیتاء) احلیلاء وزننده
برکسه نك غضبه کلوب پرخشم وغیظ اولمق معناسنه در یقال اکتوتی الرجل اذا امتلأ غیظا ولسان
پپه یی اولمق معناسنه در یقال اکتوتی زید اذا تتعتع وافراط اوزره کندی نفسنی وصف ومدح ایدوب
اوکمك معناسنه در یقال اکتوتی الرجل اذا بالغ فی صفة نفسه الواوی (الکثو) کافك ضمی وثای مثلثه نك سکونیله
طپراق یغندیسنه دینور و برمقدارجه سوده دینور و بغرتلق قوشنه دینور (کثوه) غرفه وزننده برموضع آدیدر
(الکثاة) عصاة وزننده والکثاة حصاة وزننده ایهقان اسمیدر که صورتده سی وصو کردمه سی دیدکلری نباتدر
جمعی کثی کلور کافك ضمی والفك قصریله علی قول ایکده اغاجنه شبیه برجنس اغاجك آدیدر (کثه) ثبه وزننده
بردایالثلك قاعدة الملکی اولان شهرك آدیدر اصلی کثوه در الیائی (الکحی) محو وزننده فاسد وتباه اولمق معناسنه در
یقال کحی الشیء کحیا من الباب الثانی اذا فسد بوراده همزه ایله افسد نسخه سی غلطدر الیائی (الکدیة) کافك
ضمیله (والکادیة) دهر وزمانك شدت ومحنتنه دینور یقال اصابته الکدیة والکادیة ای شدة الدهر وکدیه
پك وقاتی اولان ارضه دینور و پك صلابتلو بیوك یالچین قیایه دینور ومتحجر یاخفه دینور که طاش ایله حجر بیننده
میانه اوله کرپچ کبی وآزجه آزجه برکندریلوب کومه لنمش غله وطپراق کومه سنه دینور یقال قعد علی کدیة
من الطعام او التراب ای ما جمع منهما بوراده او شراب نسخه سی غلطدر (الکدایة) ثمامه وزننده والکداة
حصاة وزننده بونلرده آزجه آزجه برکش غله وطپراق کومه سنه دینور (الاکداء) همزه نك کسریله برحفرایدن
کسه پك وقاتی یره وارمق معناسنه در یقال حفر الحافر فاکدی ای صادف الکدیة ای الارض الغلیظة ونسنه
ایستدیکی کسه نك یدعطاسنی ارض مذکوره کبی پك وخیرسز بولمق معناسنه مستعملدر یقال سأله فاکدی
ای وجده مثل الکدیة و برنسنه یی و پرمیوب بخل ایلمك علی قول خیر واحسانی پك آزجه اولمق یاخود برآدمه عطایی
تقلیل ایلمك معناسنه در که بوراده تقلیل قطعدن کنایه در یقال اکدی الرجل اذا بخل او قل خیره او قلل عطاءه
ومعدنده جوهره دائر نسنه تکون ایلمیوب خالی اولمق معناسنه در یقال اکدی المعدن اذا لم یتکون به جوهر (الکدی)
غنی وزننده (والکدی) عمی وزننده قوقوسز مسکه دینور یقال مسك کدی وکدای لا رائحة له (المکدیة) محسنه
وزننده آصلق خاتونه دینور یقال امرأة مکدیة ای رتقاء (الکدی) جدی وزننده بودخی بخل ایلمك معناسنه در
یقال کدی الرجل کدیا من الباب الثانی اذا بخل و برآدمی عزیمتندن مشغول ایدوب آلیقومق معناسنه در یقال کداه
کدیا من الباب الثانی اذا حبسه وشغله وطرملق معناسنه در یقال کدی وجهه اذا خدشه وکدو وکدو علو وزننده
براوتی کیجکدرمك معناسنه در یقال کدت الارض کدوا وکدوا اذا ابطأ انباتها واکینك بتشی کتر و بدحال اولمق
معناسنه در یقال کدا الزرع اذا ساءت نبتته (الکدی) کافك ضمی والفك قصریله کدیه نك جمعیدر که ارض
صلبه یه دینور بو معنادندر که کلر قسمنده ضباب الکدی اطلاق اولنور اللریله پك زلوی حفر ایدر اولدیغیچون (الکداء)
کساء وزننده برآدمدن احسانی قطع ومنع ایلمك معناسنه در یقال کدا خیره عنه کداء اذا منعه وقطعه (کداء)
سماء وزننده جبل عرفات اسمیدر واعلای مکه ده برجبل آدیدر که سید الانام علیه السلام حضرتلری یوم فتحده مکه یه
اورادن داخل اولدیلر (کدی) سمی وزننده اسفل مکه ده برجبل آدیدر رسول اکرم علیه السلام حضرتلری عودتده
اورادن خروج ایلدیلر وعرفات قربنده دخی برجبل آدیدر (کدی) قری وزننده مکه نك مسفله سنده طریق یمن
اوزره برجبل آدیدر (کدی) منقوص اوله رق قلو وزننده طائف یولنده اولان یوقشك آدیدر متاخرون بونلرك
تعیینلری خصوصنده بو رسمه تفصیلده غلط ایدوب اوتوزدن زیاده اقوالله اختلاف ایلدیلر (الکدی) عصا
وزننده خرما اصلادلمش سوده دینور که تسمین بدن ایچون قیزجغزلر ایچرلر وکدی مصدر اولور برآدمك بوغزینه

نسنه طیقـانمغله دمبسته اولمق معناسنه یقـال کدی بالعظم کدی من الباب الرابع اذا غص ودوه کوشکی صاغلمش
سود ایچمکله ایچریسی بوزلمق معناسنه در یقـال کدی الفصیل اذا شرب اللبن ففسد جوفه الواوی (کـذا)
کافک فتحی والفک قصریله برکلمه در که آنکله شیءدن یعنی نسـنه دن کنایه اولنور کرك عدد ومقدار و کرك افعال
واقوال اولسون کاف تشبیهله اسم اشارت اولان ذا کلمه سندن مرکبدر ترکیده آندن شویلجه و بویلجه ایله تعبیر اولنور
(الکاذیّ) برنوع دهن آدیدر و برجنس خوشبوی نبات آدیدر مفرداتده بوکونه مرسومدر که کاذیّ بلاد یمنده
نابت برجنس شجردر خرما آغاجنه شبیه وکچی بوینوزی چکردکنه مشابه غلاف ایچره ثمری اولور وچچکی خرما چچکی
طرزنده و بغایت خوش رائحه اولور مقطر صویی اولور که مکه دن حجاج صوینی کتوررلر کادی صویی معروفدر و یاغنی
چقـاررلر که دهن الکاذی دیرلر وکاذیّ قرمزی نسنه یه دینـور (الیائی)(الـکری) عصـا وزنـنده امر غنمق
معناسـنه در یقال کری الرجل کری من الباب الرابع اذا نعس شارح دیرکه نومه دخی استعمال اولنور (الـکری)
عمی وزنـنده (والـکریان) سکران وزننده (والکریّ) غنیّ وزننده امر غنوب او یقویه وارمش آدمه دینـور
اوّلك مؤنثی کریه در (الـکری) جری وزنده یك سکرتمك معناسنه در یقال کری الرجل کریا من الباب الثـانی
اذا عدا شدیدا و یکیدن نهر قازمق معنـاسنه در یقـال کری النهر اذا استحدث حفره ودوه سکردرکن ایاقلرنی
ایچرویه طوغری دوپروب دوندرمك معنـاسـنه در یقـال کرت الناقة برجلیهـا اذا قلبتهما فی العـدو (الاکراء)
همزه نك کسریله آرتمق معناسنه در یقـال اکری الشیء اذا زاد و اکسلمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقـال اکری
الشیء اذا نقص وعبادت ربانی ایچون کیجه او یومیوب او یانق طورمق معناسنه در بناسی ازاله ایچوندر یقـال اکری
الرجل اذا اسهر فی طاعة الله تعالی و برنسـنه یی تاخیر ایلمك معناسنه در یقال اکری العشاء اذا اخره و برنسـنه یی
اوزاتمق واوزون اوزادی سوردرمك معنـا سنه در یقال اکری الحدیث اذا اطاله ودابّه وخانه مقوله سنی کرایه و یرمك
معناسنه در تقول اکرانی دابته ای آجرنی (الـکریّ) غنیّ وزننده برنسـنه یی کرایه و یرن آدمه دینور یقال
هو کریّ ای مکار فعیل بمعنی مفعل در ومرعانو عندن برنبـات آدیدر مفردی کریّه در وچوق شیئه دینور یقال شیء
کریّ ای کثیر (الکرویا) فتحتینله وقصر ایله ومدّ ایله تخم معروف اسمیدر که فارسیده زیره رومی وترکیده قرمان
کمونی دیدکلری یدر کموندن اطول اولور و بو فعوللی وزنـنده در (الـکروة)(والـکراء) کافك کسریله مستأجرك
و یردیکی اجرته و بدل ایجـاره دینور شارح دیرکه کراء مفاعله دن مأخوذدر (المکاراة) مباهاة وزننده (والـکراء)
قتـال وزنـنده خانه ودکان ودابه مقوله سنی کرایه و یرمك معناسـنه در یقال کاراه مکاراة وکراء اذا آجره (الاکتراء)
افتعـال وزننده نسـنه یی کرا ایله طوتمق معناسـنه در یقـال کاراه فاکتراه (الـکروة)(والـکرو) کافلرك فتحی
وضمیله اسملردر کرا جیلغه دینور (المکاری) مجادل وزننده خانه ودابه مقوله سنی دائما کرایه و یرن آدمه دینور
جمعی مکارون کلور اصلی مکاریون ایدی شـارحك بیاننه کوره بوراده وجمع المکاری اکریاء ومکارون نسخه لری
غلطدر صواب اولان اکریاء کریّ لفظنك جمعیدر که ذکر اولندی (الـکرو) سرو وزننده یر قازمق معنا سنه در
یقـال کرا الارض یکرو کروا اذا حفرهـا وقیونك دیوارلرنی آغاجلردن چاتوب طاش کبی اورمك معناسنه در یقـال
کرا البئر اذا طواها بالشجر و برنسـنه یی بالدفعـات تکرار واعاده ایلمك معناسـنه در یقال کرا الامر اذا اعاده مرارا
وتیز تیز یوریمك معناسنه در یقـال کرت الدابة اذا اسرعت وطوپ اوینـامق معنـاسنه در یقال کرا بالـکرة
اذا لعب بها و یقال کری یکری کریا من البـاب الثـانی (الـکرا) عصا وزننده بر آدمك آپشی آیرق اولمق معناسـنه در
یا خود بالدرلری انجه وقوللری ایری اولمق معنـا سـنه در یقـال کری الرجل کرا من الباب الرابع اذا فحج او هی دقة
السـاقین وضخم الذراعین (الـکروان) سلمـان وزننده طوس قضاسنده بر قریه آدیدر وککلك قوشنك ارکـکنه
دینـور حجل وقبج معناسـنه در مؤنثی کروانه در جمعی کراوین وکروان کلور کافك کسریله وارککنه کرا دخی
دینور عصا وزننده ومنه المثل *اطرق کرا اطرق کرا* انّ النعامة فی القری* بغاثکم فی ارضنا* استنسرا استنسرا
بو مثل بر آدمی نرم وخوش آمدسوزلر ایله منافع ارائت ایده رك اغفال ایله مقصود اولان غائله یه دوشورمك موقعنده
ضرب اولنور لـکن امّهات سائره ده کرا وکروان طوی قوشی نوعندن چاغرغان طوی دیدکلری ایله مبین در کروان
قوشی دخی دیرلر (الـکریّ) غنیّ وزننده مکاری معناسنه در که کراجی کمسه در (الـکرة) ثبه وزنـنده بو الغه دینور
چوکان طوپی کبی جمعی کرین وکرین کلور کافك ضمی وکسریله وکری کلور کافك ضمی والفك قصریله وکرات
کلور کافك ضمیله شارح دیرکه کره نك جمعنده عامه نك اکره دیدکلری غلطدر (کراء) سماء وزننده برموضع
آدیدر که طائف یولنده اولان صرپ عقبه اکا مضاف اولور (التـکرّی) تفعل وزننده او یومق معناسـنه در یقال

تكرّى الرجل اذا نام اليائى (الـكزى) كافك فتحى وزاى معجمه نك سكونيله لطف وكرم مأمول ايدن آدمه فضل
واحسان ايلمك معناسنه در يقـال كزى فلان كزيا من الباب الثانى اذا افضل على معتفيه بوراده قاف ايله معتقيه
نسخه لرى غلطدر الواوى (الكسوة) غرفه وزننده دمشق قضـاسنده برقريه آديدر وكسوه ارقه يه كيلجك كيسى يه
دينور كافك كسريله ده لغتدر جمعى كسى كلور كافك ضمى والفك قصريله وكساء كلور كافك كسريله يقـال له
كسوة اى ثوب (الـكسا) عصا وزننده لباس كيمك معناسنه در يقال كسى الرجل كسا من الباب الرابع اذا لبس
الـكسوة (الاكتساء) افتعال وزننده بودخى لباس كيمك معناسـنه در يقال اكتسى فلان بمعنى كسى (الكسو)
حسو وزننده برآدمه لباس كيدرمك معناسـنه در يقال كساه الثوب كسوا اذا البسه اياه (الكاسى) كسوتلو آدمه
دينور نسب اوزره در يقال رجل كاس اى ذو كسوة مترجم دير كه زمخشرى اساسده اشبو باب رابعدن كاسى اسم فاعل
اولمق اوزره تنصيص ايلمشدر نته كه حالى كلمه سى دخى باب رابعدندر يقال حلى فهو حال پس نسب اوزره اولميوب
وسائر تاويله ده حاجت يوقدر و بوماده شافيه ده وچاربردى شرحنـده مشروحدر (الكساء) كافك كسريله
معلومدر كه كليمه دينور كه كسوه يتدر جمعى اكسيه در (الكساء) سماء وزننده مجد وشرف ورفعت معناسنه مستعملدر
يقال به كساء اى مجد وشرف ورفعة (الاكسى) اعلى وزننده افعل تفضيلدر غيردن اكثر وازيد كسوه كبر اولان ياخود
كسوه ويراولان آدمه دينـور يقال هو اكسى منه اى اكثر اكتسـاء منه او اكثر منه عطاء للكسوة (المكاساة)
مباهاة وزننده مفـاخره معناسه در ظاهرا كسوت خصوصنده اولمقدر يقال كاساه اذا فاخره (الـكسى) كافك
ضمى وسينك سكونيله هر نسنه نك كيروسنه خصوصا بدنده صغرينك كيروسنه دينور جمعى اكساء كلور يقال ضربه
كسى عجزه اى مؤخره ومنه يقال ركب اكساءه اى سقط على قفاه يعنى قفاسى اوزره دوشدى كويا كه كندى دبنه بنمش
اولور شارح دير كه مهموزه ده دخى مرسوم اولمغله لغتدر وآنده همزه سر مثبتدر بوراده جمع عنوانى مبـالغه يه محمولدر
كويا كه هر اعضاسى يره كلمش اولور الواوى (الكشو) حشو وزننده برنسنه يى ديش ايله اصيروب قوپرمق معناسنه در
تقول كشوته كشوا اذا عضضته فانتزعته بفيك اليـائى (الكشية) غرفه وزننده كلر ديدكلرى جانورك قارننده اولان
ياغه دينور كه ايكى يانلرنده اوزون اوزادى اولور على قول قويرغنك دبنه وكوكسنه دينور يقال اكل كشية الضب
وهى شحمة بطنه او اصل ذنبه ومنه المثل * اطعم اخاك كشية الضب * بو مثل برآدمى بركسه ايله مواسـات ومعاشرته
اغراء وتشويق ايلمك موقعنده ايراد اولنور و بعضلر عندنده هزل واستهزاء محلنده ضرب اولنور قول اوّل معنـاى
اوّله كوره در زيراكراولنان ياغ عند الاعراب معتبردر وثانى معناى ثانى يه كوره در نته كه اطعم اخاك من عقنقل الضب
دخى ديرلر اليـائى (الـكصى) كافك فتحى وصادك سكونيله بركسه عاليقدر ايكن دون و بيقدر اولمق معناسـنه در
يقال كصى الرجل يكصى كصيا اذا اخس بعد رفعة الواوى (الـكظو) ظـاى معجمه ايله حظو وزننده بدنك اتى
صمصقى طقنـاز اولمق معناسنه در يقال كظـا لحمه كظوا اذا اشتد ويقال خظا بظـا كظا اتبـاع للصلب المكتنز
(الـكاظية) قو بقورى قاتى ارضه دينور يقال ارض كاظية اى يابسة (التكظى) تفعل وزننده بدن سمورمكله لحم
وشحمى شبشوب قبـارمق معناسنه در يقال تكظى لحمه سمنـا اذا ارتفع الواوى (الـكعو) كافـك فتحى وعينك
سكونيله بركسه قورقق و يوركسز اولمق معناسنه در يقـال كعـا الرجل كعوا اذا جبن (الاكعـاء) همزه نك فتحيله
قورقق آدملره دينور مفردى كاعى در وكاعى دائما شمندن منهزم اولان ثبات وشهـامتسز بى جوهر آدمه دينور
اليائى الـكاغى غين معجمـه ايله كاعى معناسـنه در اليـائى (الـكفاية) كتابه وزنـنده برنسنه يى بركسيه
يتشدرمك ويتشور ايلمك معنـاسنه در كه آنكله غيردن مستغنى ايلـكدن عبارتدر فارسيده بسيده كردن دينور يقال
كفـاه مؤنته يكفيه كفاية اذا جعلها كافية له و برنسنه برآدمه يتشور اولمق معناسنه در كه سـائره احتياجى قالمز اولور
تقول كفاك الشئ اذا حصل به الاستغنـاء عن غيره پس فعل مزبور ايكى مفعوله متعـدى اولدقده جعل معنـاسنى
تضمينله مهمنى يتشدردى معناسنه اولور و برمفعوله متعدى اولدقده اكا كفايت ووفا ايلدى يعنى يترو يتشور اولدى
معناسـنه اولور وقوله تعـالى وكفى بالله وكيلا يعنى كارساز اولان حضرت خداى متعال كافيدر يعنى ايش
بتورمكه يتشور غيردن استمداده حاجت يوقدر (الاكـتفاء) افتعال وزننده بركسه برنسنه يى كـنديسنه كفايت
ايدر قيلمق معناسنه در كه آنكله قنـاعت ايدوب سـائردن مستغنى اولمقدن عبارتدر تقول اكتفيت به اى جعلته كافيا لى
(الاستكفاء) برآدمدن برنسنه ايله قناعت ايدوب چكنمك طلب ايلمك معناسنه در تقول استكفيته الشئ فكفانيـه
(الـكافى) (والكفى) غنى وزننـده نسنه ايله كفـايت ايديجى آدمه و برآدمك مؤنتنه ومهمنه كفايت ايديجى آدمـه
دينور يقـال رجل كاف وكفى مثل سالم وسليم و يقال هذا رجل كافيك من رجل اى كفـاك به ومثل ناهيك من رجل

وجازیك یعنی بو بر آدمدر که سکا سائردن کفایت ایدر سنك یالکزجه مهمکی بتوروب غیره محتاج ایلمز رجل کاف
یکفیك من رجل آخر سبکنده در (الکفی) کافك حرکات ثلاثی وفانك سکونیله کفایت ایدن شیئه دینور یقال
هو کفیك من رجل ای حسبك و بونك مفرد وجمعی ومذکر ومؤنثی مساویدر (الکفیة) غرفه وزننده کچه جك
و یته جك قوت وتوشه وغدایه دینور جمعی کفی کلور مدیه ومدی کبی تقول قنعت بالکفیة ای القوت (التکفی) تفعل
وزننده نبات بویلنوب اوزامق معناسنه در یقال تکفی النبات اذا طال (الکفی) غنی وزننده یغموره اطلاق اولنور
(بیع الکفایة) عند الفقهاء مال مشترا بهاسنی مدیون آخر ذمتنده اولان مطلوبه تقاص وحواله ایلمکدن عبارتدر
مثلا بنم زید ذمتنده بش غروشم اولوب عمرودن بش غروشلق برنسنه اشترا ایلسم نقد ویرمیوب زید ذمتنده
اولان بش غروشمه تقاص وحواله ایلمك کبی یقال جری بینهما بیع الکفایة وهو ان یکون مثلا لی علی رجل خمسة دراهم
واشتری منك شیئا بخمسة فاقول خذها منه انواوی (الکفو) کافك ضمیله (والکفی) هدی وزننده کفؤ کلمه سنده
لغتدر که مثل ومانند معناسنه در الیائی (الکلیتان) کافك ضمیله که تثنیه در مفردی کلیه وکلوه در غرفه وزننده
جوف حیوانیده احشاء تعبیر اولنان اجزای باطنه دن بوکرك دیدکلری عضوه دینور ایکی طرفلو بوکورلره
قریب ارقه کیکسنه یاپشق ایکی دانه لحمه در ایچ اغندن ایکی دانه انجه ظرف ایچره صارلمش اولور واول ظرفلره بوکرك
یاغی تعبیر اولنور جمعی کلیات وکلیٔ کلور کافك ضمی والفك قصریله وکلیة القوس یایك ایکی طرفلو کوشه لرینك
ارقه طرفندن بغر بشك ماییننه دینور که قبضه نك ایکی طرفلو انجه رك یریدر علی قول اصمق ایچون یاغ بندایده جك
یرینه دینور یاخود قبضه دن اوچ قارش بو یه قدر یرینه دینور وکلیة السحاب بلودك اشاغی طرفنه دینور که اتکلرینه
طوغری یریدر وکلیة المزاده طلومك ودغارجغك قواپی التنه دیکلمش تیریزشکلنده ذکرمیجه کون پارچه سنه دینور
(الکلی) کافك فتحی ولامك سکونیله برآدمك بوکری اوستنه اورمق یاطوقمق معناسنه در که بوکرکنی رنجیده ایدر
تقول کلیته کلیا من الباب الثانی اذا اصبت کلیته (الکلی) عصا وزننده برآدمك بوکرکی اغریمق معناسنه در
تقول کلیته کلیا فکلی کلا من الباب الرابع اذا المت کلیته (الاکتلاء) افتعال وزننده بودخی برادمك بوکرکی اغریمق
معناسنه در یقال اکتلی الرجل اذا المت کلیته (الکلی) کافك ضمی والفك قصریله کلیه نك جمعدر که ذکر اولندی
ومنه یقال غنم حمراء الکلی ای مهازیل زیرا حیوانك بوکرکلرینك قزل اولمسی ارق اولمسندن کنایه در زیرا سموز
اولدقده قرامتق مور اولور وکذا یقال لقیته بشحم کلاه ای بحد ثانه ونشاطه زیرا تازه لك وطراوت هنکامنده
بوکرکلر چرپ وسموز ویاغلو اولور وکلا الوادی دره نك اطراف وجوانبنه اطلاق اولنور (کلیه) سمیه وزننده بر موضع ایدی
(التکلیة) تفعله وزننده برادم پنهان اوله جق موضعی اولان محله کلمك معناسنه در یقال کلی الرجل اذا اتی مکانا فیه
مستتر (کلیان) علیان وزننده بر موضعدر الواوی (کلا) کافك کسری ولامك تخفیفیله بر کلمه در که تثنیه یه دلالت
ایلمك ایچون موضوعدر وقطعا اضافتدن منقطع اولمز دائما مضاف اولور مؤنثنده کلتا دینور که اولدخی حکم مزبوره
اوزره در یقال جاءنی کلا الرجلین وکلتا المرأتین وتقول جاءنی الرجلان کلاهما وامرأتان کلتاهما یعنی ایکیسی بیله کلدیلر
پس ایکی عددی مؤکد اولور نته که کل کلمه سی جمعی مؤکد اولور مترجم دیر که مصباحده مشروح اولدیغی اوزره کلا
کلمه سنك لفظی مفرد ومعناسی تثنیه در ودائما تثنیه یه مضاف اولور یقال قام کلا الرجلین ومضمره مضاف اولسه الفی یایه
منقلب اولور تقول رایت کلیهما وعودت ضمیرده افصح اولان ضمیر مفرد اولمقدر نحو کلاهما قام وقوله تعالی کلتا الجنتین اتت
اکلها والمعنی کل واحدة منهما اتت اکلها وضمیری تثنیه اوله رق ایراد ایلمك دخی جائزدر تقول کلاهما قاما بو صورتده
النی لام کلمه اولمغله اسم متمکن اولدیغندن منون اولورنته که مقصور اولنلر منون اولورلر معا وعصا کلمه لری کبی

مطلب

الفی واودن عوضدر وعند البعض اسم منقوصدر الفی تثنیه ایچوندر بدل واو دکلدر بو صورتده منون اولمز وکلتا کلمه سی
مؤنث ایچوندر تاپی زائده والفی لام کلمه اولمغله فعیل وزننده در بو جهتله منون اولور وعلی قول تاء لام کلمه اولان واودن
بدل والفی تانیث ایچون اولمغله فعلی وزننده در بو صورتده منون اولمز الحاصل لفظین مزبورین بوکرك اسمی اولان
کلوه دن مأخوذدر حیوانده البته ایکیشر اولمغله اکا مبنی تثنیه یه موضوع اولدی تنصیص وتاکیدی افاده ایدرلر
(کلوه) کافك کسریله زنکبارده بر بلده ادیدر الیائی (الکمی) کافك فتحی ومیمك سکونیله برنسنه یی طمیوب کتم
وستر ایلمك معناسنه در یقال کمی شهادته کمیا من الباب الثانی اذا کتمها شارحك بیاننه کوره خصا نصدن
ذکلدر وجبه جوشن ومغفر ایله وجودی بوریوب کیزلمك معناسنه در یقال کمی نفسه اذا سترها بالدرع
والبیضة (الاکماء) همزه نك کسریله بودخی کمی معناسنه در یقال اکمی شهادته اذا کتمها وعسکرك بهادرنی
قتل ایلمك معناسنه در یقال اکمی فلان اذا قتل کمی العسکر وعیون ناسدن برادم منزلنی ستر ایلمك معناسنه در یقال

اكمى الرجل اذا استتر منزله من العيون وبر ايشه صيمى عزم وقصد ايلمك معناسنه در يقال اكمى على الامر
اذا عزم عليه (الكمى) غنى وزننده دلير وبهادره دينور ياخود كيملى سلاحپوش آدمه دينور جمعى كماه كلور
قضاة وزننده واكماء كلور يقال هوكمى اى شجاع اولابس السلاح (المتكمى) اسم فاعل بنيه سيله بودخى كيملى
سلاحپوشه دينور (التكمى) تفعل وزننده عسكرك دلاورلرى مقتول اولمق معناسنه در يقال تكمى الجيش
على المجهول اذا اقتل كميهم وبرنسنه يى كوروب كوزتمك معناسنه مستعملدر يقال تكمى الشئ اذا تعهده وستر
ايلمك معناسنه در يقال تكماه اذا ستره (الكمياء) سيمياء وزننده معلومدر مؤلف بونى ميم بابنده دخى ذكر ايلدى
پس مقتضاى سوقى عربى اولوب ستر معناسنه اولان كم ماده سندن ياخود كمى ماده سندن اولمقدر لكن درة الانوار نام
كتابده عبرانيدن معرب ومركب اولمق اوزره مرسومدر اصلى كيم وياه ايدى كيم ملك معناسنه در كه كتف وزننده در وياه
اسماء ربانيه دندر معناسى ياملك يا الله ديمكدر صنعت مزبوره يى اعمالده مالك الملك جل شانه حضرتلرينك اعانه وافاضهٔ قدسيه سنه محتاج اولمغله دائما تعبير مذكور ايله استفاضه اولنديغندن كيده رك مزج ايله انده علم غالب اولدى   مطلب
ورسالهٔ مولدده يونانى اولوب حيله وحذق معناسنه اولمق اوزره مشروحدر وعند البعض خيمياء يونانيدن معربدر
برء الساعة معناسنه در   الواوى (الكموى) سكرى وزننده پك روشن ونورانى مهتاب كيجه يه دينور يقال ليلة كموى
اى قمراء مضيئة   اليائى (الكناية) كتابه وزننده برآخر نسنه يه استدلال اولنه جق بركلام سويلمك معناسنه در
رفث وغائط كبى كه رفث فحش معناسنه اولمغله جماعه وغائط چقور يره ديمكله فضلهٔ طبيعى يه اطلاق اولنور على قول
كنايه برنسنه يى تكلم ايدوب غيرى نسنه يى اراده ايلمك معناسنه در ياخود برلفظله تكلم ايلمك معناسنه در كه آنى حقيقت
ومجاز طرفلرى متجاذب اوله يعنى حقيقتنى ومجازنى اراده ممكن اوله مثلا طويل النجاد قولنده فى الحقيقه قلجى
باغنمك اوزونلغى مراد اولمق كذلك بوينك اوزونلغى مراد اولمق ممكندر يقال كنى به عن كذا يكنى ويكنو كناية
اذا تكلم بما يستدل به عليه اوهو ان تتكلم بشئ وانت تريد غيره او بلفظ يتجاذبه جانبا حقيقة ومجاز (الكنية) كافك
كسرى وضميله برآدمه اب وام وابن وبنت كلمه لرينك برنى مضاف ايدرك تسميه ايلمك معناسنه در كه انكله اسمندن توريه
ايلمش اولور يقال كنى زيدا اباعمرو وبابى عمرو كنية وكنية اى سماه وكنيه وكنوة كلمه لرى دخى كافلرك ضمى وكسريله در
اسملردر اب وام وابن وبنت ايله مصدر اولان اسمه دينور يقال ابو عمرو كنيته وكنيته (الاكناء) همزه نك كسريله
(والتكنية) تفعله وزننده بونلرده برآدمه كنيه وضع ايلمك معناسنه در يقال اكناه ابافلان وبابى فلان وكناه ابافلان وبابى
فلان بمعنى كناه (الكنى) غنى وزننده بركسه ايله كنيه ده موافق اولانه دينور كه همكنيه تعبير اولنور يقال هو كنيه اى كنيته
كنيته (تكنى) مضارع مؤنث مجهول صيغه سيله برخاتون آديدر   اليائى (الكى) كافك فتحى وياءنك تشديديله داغلمق
مقوله سيله داغلمق وداغ بصمق معناسنه در يقال كواه يكويه كيا اذا احرق جلده بحديدة ونحوها (المكواة) محراب وزننده
داغ بصه جق داغلغى يه دينور (الكية) كافك فتحيله داغ اور يلان يره دينور (الكاوياء) بركونه داغ وتمغا بصه جق
آلته دينور معلوم اوله كه حالا بعض عوارض ايچون بدنده آچدقلرى ياقى يه كى اطلاقى تشبيه جهتيله در   الاكتواء افتعال
وزننده داغلنمق معناسنه در   يقال اكتوى الرجل اذا استعمل الكى فى بدنه وبيهوده لاف وكذاف ايلمك معناسنه
مستعملدر يقال اكتوى فلان اذا تمدح بما ليس فيه (الاستكواء) بركسه دن كنديسنى داغلمق ايستمك معناسنه در يقال
استكواه اذا طلب منه الكى   (الكواء) شداد وزننده خبيث وبدزبان ودائما ناسه سوكوب صوار اولان هرزه
كاره دينور كه لسانيله خلقك جكرينه داغ اورر يقال رجل كواء اى خبيث شتام (ابو الكواء) كتان وزننده
عرب كنيه لرندندر   (المكاواة) مكافاة وزننده سوكشمك معناسنه در يقال كاواه اذا شاتمه   الواوى
(الكوة) كافك فتحى وضمى وواوك تشديديله (والكو) هاسز خانه نك ديوارنده اولان باجه يه ودلكه دينور
وعند البعض بيوكنه كو دينور هاسز وكوچكنه كوه دينور جمعى كوى كلور مديه ومدى كبى وكواء كلور غراب وزننده
يقال وضع فى الحائط كوة وكوا اى خرقا شارح ديركه كوه بوصورتده آيدينلق ايچون اولان باجه ايله بجره دن
اعمدر اولور   التكوى تفعل وزننده كوه كبى طاره جق يره كيرمكله طورطوپ بوزيلوب قصلمق معناسنه در يقال
تكوى الرجل اذا دخل مكانا ضيقا فتقبض فيه   وفراش ايچره خاتونك قولتغه صوقلوب جسدينك حرارتيله
اصينمق معناسنه در   يقال تكوى بامرأته اذا تدفأ واصطلى بحر جسدها   (كوتى) سمى وزننده بركوكب آديدر
(كاوان) بصره دكزنده برآطه آديدر   اليائى (الكهاة) (والكهاء) كافلرك فتحيله پك طاولو سموز ناقه يه دينور على قول
باشنى بولمق كرته سنه وارمش ايرى وقوجامانه   ياخود ممه لرينك امزكلرينك دريلرى گكبش اولانه دينور
(الاكهى) احمر وزننده چهره سنده كلف ديدكلرى قره جه لكه لرى اولان آدمه دينور   يقال رجل اكهى اى

الاكلف الوجه واغرى قوقان آدمه دینورکه علتدر یقال رجل اکهی ای ابخر ویکباره اولوب اصلا یاریغی
وچتلاغی اولمیان طاشه دینور وضعیف و یورکسز قورقق آدمه دینور یقال رجل اکهی ای ضعیف جبان
(الکهی) کافک ضمیله هدی وزننده برکسه اکهی اولمق معناسنه‌در یقال کهی الرجل کهی من الباب الرابع اذا
کان اکهی (الاکهاء) همزه‌نک فتحیله عظیم القدر آدملره دینور (المکاهاة) مکافاة وزننده مفاخره معناسنه‌در
یقال کاهاه اذا فاخره (الاکتهام) افتعال وزننده برنسنه‌یی برآدمه مشافهة صورمق معناسنه‌در تقول اکتهیک
بمسئلة ای اشافهک (الاکهاء) همزه‌نک کسریله برنسنه‌دن یقوب اوصانمق معناسنه‌در یقال اکهی عن
الطعام اذا امتنع عنه وصوغوق کونده پرمقلرک اوجلرنی آغزیله هاولیوب اصیتمق معناسنه‌در یقال اکهی الرجل
اذا سخن اطراف اصابعه بنفس فصـــــل اللام الیائی (اللأی) لامک فتحی وهمزه‌نک سکونیله کیجکوب
قالمق معناسنه‌در یقال لأی الرجل لأیا من الباب الثالث اذا ابطأ واحتبس وشدت ومحنت معناسنه‌در (اللأی)
لعا وزننده (واللأواء) صحراء وزننده بونلرده شدت ومحنت معناسنه‌در یقال ترکته فی لأی ولأی ولأواء ای
فی شدة ولثا لعا وزننده یبان اکوزینه دینور یاخود اهلی اولان صغره دینور جمعی الثاء کلور العاع وزننده مؤنثنده
لئاة دینور یقال عنده لثا ای الثور الوحشی اوالبقرة ولأی لعی وزننده قلقانه دینور ترس معناسنه ومدینه‌ده
برموضع آدیدر واورادہ بر بشقه موضعک دخی آدیدر وبررجل آدیدر مصغرنده لؤتی دینور ومنه لؤتی بن غالب
بن فهر الالأء اکرام وزننده شدت ومحنته اوغرامق معناسنه‌در یقال الأی الرجل اذا وقع فی اللأواء (الالتثاء)
افتعال وزننده مفلس اولمق معناسنه‌در یقال التأی الرجل اذا افلس واو یالنوب کیجکمک معناسنه‌در یقال
التأی الرجل اذا ابطأ (التلبیة) تفعله وزننده که حج اثناسنده لبیک دیمک معناسنه‌در لبب ماده سنده ذکر اولندی
الیائی (اللبی) لامک فتحی و بانک سکونیله طعامی چوق یمک معناسنه در یقال لبی من الطعام لبیا من الباب الرابع
اذا اکثر منه (اللبایة) ثمامه وزننده شجر امطی اسمیدر که ساقزلق اغاجیدر (لبی) مصغر بنیه سیله ابن لبادر که
علی وزننده در ولابی بن بور صحابیلردر (لبی) حیی وزننده ولامک حرکات ثلاثیله برموضعدر الواوی (اللبو) عدو
وزننده ابن عبد القیس درکه برقبیله پدر یدر وکاهجه همزه ایله مذکور اولور (لبوان) سلمان وزننده برطاغک ادیدر
(اللبوة) عنوه وزننده (واللبوة) لامک کسریله (واللبوة) سمره وزننده (واللباة) فتاه وزننده (واللبة) فتحاتله (واللب)
لامک فتحیله که ایکبسیده مخففدر دیشی ارسلانه دیلور مؤلف بونلری همزه بابنده دخی ایراد ایلدی شارح دیرکه لبوه
کلمه سنده کی هاء تاکید تأنیث ایچوندر ناقه ونعجه ده اولدیغی کبی زیرا بونلرک لفظلرندن مذکر یوقدرکه هاء تذکیر
وتأنیثی فارق اوله الیائی (التی) همزه‌نک ولام مشدده‌نک فتحیله (واللاتی) لامک اشباعیله (واللت) تانک کسریله که
مخففدر (واللت) تانک سکونیله که درت لغت اولمشدر اسم موصول اولان الذی کلمه سنک صیغه سنک غیریدن
مؤنثلریدر پس التی اول خاتون که والتان اول ایکی خاتون که دیمک اولور (اللاتی) تانک کسر ومدیله (واللات)
تانک کسریله که مخففدر (واللواتی) یا ایله (واللوات) تانک کسریله (واللائی) همزه ایله (واللای) همزه‌سز یا یله واللاء
یاسز همزه ایله (واللوا) تاسز وهمزه‌سز و یاسز (واللاءات) لامک والفک مدیله که مجموعی سکز لغتدر التی کلمه سنک
جمعلریدر وتثنیه سنده اللتان دینور نون مخففه‌نک کسریله واللتان دینور نون مشدده ایله واللتا دینور نونسز ومصغرنده
اللتیا دینور لامک وتانک فتحی ویانک تشدیدیله واللتیا دینور لامک ضمی وتانک فتحیله واللتیان واللتی کلمه‌لری
داهیه اسماسندندر یقال وقع فلان فی اللتیا والتی ای فی الداهیة مترجم حقیردیرکه حریری دره ده اللتیا کلمه سنک
ضمنی تلحین وتغلیط ایلمشدر زیرا ضمه تصغیر مبهماتدن خارج اولوب قیاس مستمکنات اوزره جاری اولدیغندن
بشقه آخرینه زیاده قلنان یاء اولنک ضمه سندن عوضدر پس الذی والتی کلمه‌لرینک مصغرلرنده اللذیا واللتیا
دینور لاملرک فتحی ویالرک تشدیدیله وکتاب مذکور شرحنده شهاب دیدیکه تسهیلده مشروحدرکه عربلرک
بعد اللتیا والتی قوللری بعد الخطة الصغیرة والکبیرة سبکنده درکویا که آنی احاطه‌دن عباره قاصر اولمغله صله سی
حذف اولندی وعند البعض اللتیا خطۀ کبیره‌دن والتی صغیره‌دن عبارتدر تصغیری تعظیم ایچوندر ومجمع الامثالده
مرسومدرکه کلام مزبور ایله عربلر کمال شدت ومحنتدن کنایه ایدرلر و بومناسبتله داهیه‌ده علم غالب اولدی نهایت
التی غایته بالغ اولمیان واللتیا متناهیه اولان داهیه‌دن عبارتدر والحاصل بعد الخطة التی بلغت النهایة سبکنده در
الیائی (اللثی) ثای مثلثه ایله لعی وزننده برنسنه درکه بادیه اشجارندن سمره اغاجندن ساقط اولورکه مراد آندن
صمغ کبی سیلان ایدر برنسنه در منجمد اولدقده اکا صعرور دیرلر ونکشمامش سیلان ایدن صو یق ساقزه دینور
ولثی مصدر اولور سمره آغاجندن شی مذکور وساقزلق آغاجندن صو یق ساقز ظهور ایلمک معناسنه یقال لثیت

ل

مطلب

الشجرة لثا من الباب الرابع اذا اخرج منها اللثى واغاجه چه دوشمكله یاشارمق معناسنه‌در یقال لثیت الشجرة اذا
ندیت ولثى هوادن دوشن چه تعبیر ایدكلری رطوبته دینور یاخود آنك كبی خفیفجه رطوبته دینور وصویه یاخود
قانه بصمغله آیاق فابی نمناك اولمق معناسنه‌در یقال لثی خفه لثا اذاندی من الوطء فی ماء اودم وبرنسنه یه سود
زفیری بیلاشمق معناسنه‌در یقال لثیت یده اذا لزجت من دسم اللبن وآزجه صو ایچمك معناسنه‌در یقال لثی
الرجل اذا شرب الماء قلیلا وتبجره نك بیلاشغی كركی كبی بیلامق معناسنه‌در یقال لثی القدر اذا لحسها شدیدا
(اللثیة) فرحه وزننده لثی دیدیكی رطوبتی سیلان ایدن سمره آغاجنه دینور ولثیه ولثیاء حمراء وزننده شول
خاتونه دینوركه دائما فرجی وسائر بدنی ترلیوب یاشارراوله كه ذمیمه‌در یقال امرأة لثیة ولثیاء اذا كانت یعرق
قبلها وجسدها (الالثاء) همزه نك كسریله بودخی سمره آغاجندن لثی دیدیكی نسنه ظهور ایلمك معناسنه‌در
یقال الثت السمرة بمعنی لثیت وبرآدمه لثی دیدیكی نسنه یدرمك معناسنه‌در یقال الثاه اذا اطعمه اللثی (الالتثاء) افتعال
وزننده سمره آغاجندن لثی دیدیكی نسنه دیروب دیوشورمك معناسنه‌در (التلثی) تفعل وزننده التثاء معناسنه‌در
تقول خرجنا نلتثی وتلثی ای نأخذ اللثی (اللثی) غنی وزننده لثی اكلنه دوشكون آدمه دینور (اللثاة) لامك فتحیله لهاة
معناسنه‌دركه بوغزده كوچك دل تعبیر اولنان ات پاره سنه دینور وبرشجر آدیدر (اللثة) عده وزننده لثاة
معناسنه‌در شارح دیركه مؤلف دیش اتنه اطلاق اولنان لثه دن سكوت ایلمشدر واول یائیدر اصلی لثی ایدی
الواوی (الالتجاء) افتعال وزننده برآدم اجنبی قومه نسبت ادعا ایلمك معناسنه‌در یقال التجی الی غیر قومه
ای ادعی الواوی (اللحو) محو وزننده برادمه سوكمك معناسنه‌در یقال لحاه یلحوه لحوا اذا شتمه واغاجك
قبوغنی صویمق معناسنه‌در یقال لحا الشجرة اذا قشرها (الالتحاء) افتعال وزننده بودخی اغاجك قبوغنی
صویمق معناسنه‌در یقال التحی الشجرة بمعنی لحاها الیائی (اللحیة) لامك كسریله صقاله دینوركه حلیهٔ چهرهٔ
انسانیدر جمعی لحی كلور لامك كسری والفك قصریله ولحی كلور لامك ضمیله ذروه وذری كبی ونسبتنده لحوی
دینور لامك كسری وحانك فتحیله ومنه قولهم من طالت لحیته قصرت قطنته وهی شعر الخدین والذقن مترجم
دیركه بولحاء معناسندن كه قبوغه دینور مأخوذدر زیرا چهره نك قبوغی منزلنده‌در (الالحی) احمر وزننده (واللحیانی)
لامك كسریله اوزون صقاللو یاخود قباصقاللو آدمه دینور یقال رجل الحی ولحیانی ای طویل اللحیة او عظیمها
(اللحی) لامك فتحی وحانك سكونیله چكه كمیكنه دینوركه صقال بتن موضعدر تثنیه سی لحیان‌در وجمع قلتی الحی
كلور همزه نك فتحی وحانك كسریله وجمع كثرتی لحی كلور لامك ضمی وحانك كسریله یقال هما لحیان وثلاثة
الح والكثیر لحی (اللحیان) لامك كسریله وشل معناسنه‌دركه یردن وقیادن ترشح ایدن صو صزندیسنه دینور
وسیل صویی یاردیغی خندقه ویاره دینور وقباصقاللو آدمه دینور لحیانی كبی وبرقبیله پدرینك اسمیدر (اللحاء)
كساء وزننده اغاجك قبوغنه دینور یقال لحاء الشجر ای قشره (اللحی) وحی وزننده اغاجك قبوغنی صویمق
معناسنه‌در تقول لحیت الشجر لحیا من الباب الثالث اذا قشرته وبرآدمه لوم وتوبیخ ایلمك معناسنه مستعملدر
تقول لحیت فلانا اذا لمته ولعن ونفرین ایلمك معناسنه مستعملدر یقال لحاه الله فلانا ای قبحه ولعنه (اللحی)
مرمی وزننده لوم وتوبیخ اولنمش آدمه دینور (الملاحاة) مباهاة وزننده (واللحاء) جدال وزننده منازعه
ومجادله ایلمك معناسنه‌در یقال لاحاه ملاحاة ولحاء اذا نازعه (الالحاء) همزه نك كسریله برآدم لوم وتعییری موجب
بروضع وحركت ایلمك معناسنه‌در یقال الحی فلان اذا اتی ما یلحی علیه ای یلام واغاجك قبوغی صویلمق وقتی
كلوب چاتمق معناسنه‌در یقال الحی العود ای آن له ان یقشر (لحی) هدی وزننده وغراب وزننده مدینه ده
بروادی اسمیدر (لحیان) عثمان وزننده ایكی وادی اسمیدر (لحیان) سلمان وزننده امیر حیره اولان نعمان بن منذرك
حیره ده برقصر معلاسی اسمیدر (ذولحیان) اسعد بن عوفك اقبیدر ذواللحیة ایكی كسنه نك لقبیدر (لحیة التیس)
تكه صقالی دیدكلری نباتدر الیائی (اللخی) خای معجمه ایله عصا وزننده پك چوق هرزه و بیهوده سوز سویلمك
معناسنه‌در یقال لخی الرجل لخی من الباب الرابع اذا كثر كلامه فی الباطل ولخی برونه دار ودوبجك آلته دینور هونی
كبی علی قول هونی طرزنده مخصوص برآلتدركه برحنس در یاجانور ینك دریسندن دوزوب انكله برونه انفیه كبی
دارو چكرلر سماء وزننده دخی لغتدر (الملخی) منبر وزننده بودخی لخی دیدیكی آلته دینور الالخی احمر وزننده
هرزه كوی ما لا یعنی سویلیجی یكشاق آدمه دینور مؤنثی لخواء در ودیزلرینك بریسی آخرندن بیوك اولان دوه یه دینور
بونكده مؤنثی لخواء در ولخواء فرجی واسع خاتونه دینور یقال امرأة لخواء ای الواسعة الجهاز واوست برونی التندن
وزون اولان طوشنجل قوشنه دینور (اللخی) رمی وزننده برآدمه مال ویرمك معناسنه‌در تقول لخیته لخیا

من الباب الثانی ای اعطیته مالی و بر آدمك بروننه انفیه کبی دارو چکلیرمك یاخود اغزینه اغزاوتی دوکمك معناسنه‌در
تقول لخیته ای سعطته او اوجرته الدواء (الالخاء) همره نك کسریله لخی معنالرینه‌در تقول الخیته بمعنی لخیته (الالتخاء)
إفتعال وزننده دوه‌نك کوکسی در یسندن صر بملق چقرمق معناسنه‌در یقال التخی صدر البعیر اذا اقدّ منه سیرا وصوده
اصلنمش اتمك یمك معناسنه‌در التخی الصبی اذا اکل خبزا مبلولا (الملاخاة) مباهاة وزننده (واللخاء) قتال وزننده
برکسه ایله صمیمی دوستلشمق معناسنه‌در یقال لاخاه ملاخاة ولخاء اذا صادقه ومعاهده ایدوب آند لشمق معناسنه‌در
یقال لاخاه اذا حالفه و بر آدمك دلخواهی اوزره معامله ایله مدارا وموافقت ایلمك معناسنه‌در یقال لاخاه اذا صانعه
و بر آدمی برنسنه اوزره قشقرتمق معناسنه‌در یقال لاخاه علیه اذا حرّشه و بر آدمی غمز وسعایت ایلمك معناسنه اولمغله
معنای اوّل ایله ضدّ اولور یقال لاخی به اذا وشی (اللخی) عمی وزننده الخی کبی بردیزی اخرندن بیوك اولان دوه‌یه
دینور یقال بعیر لخ والخی اذا کانت احدی رکبتیه اعظم من الاخری (اللخاء) غداء وزننده اسمدر صوده اصلنمش
اتمکه دینـور الواوی (اللخو) لامك فتحی وخانك سکونیله لخی کبی برونه دار و چکدرمك معناسنه‌در تقول لخوته
لخوا اذا سعطته (لخوه) طلحه وزننـده ابن جشم بن مالك درکه معروفدر الیائی (لدی) عصا وزننـده لدن
کلمه‌سنده لغتدرکه ماده سنده بیان اولندی (اللدة) عده وزننـده یاشداشه دینور جمعی لدات کلور یقال هولدته
ای تربه و بومعتل اولمغله محلّ ذکری بومقامدر جوهری ولد ماده سنده ذکر ایلمکله وهم ایلدیکی شارح دیرکه مؤلف
دخی ولد ماده سنده ذکر ایلدی (الالداء) همزه‌نك کسریله بر آدمك یاشداشلری چوق اولمق معناسنـه‌در یقـال
الدی الرجل اذا کثرت لداته الیائی (الّذی) لامك فتحی وذال معجمه‌نك کسریله اسم موصولدر کندیسیله معارفی
جمله‌لر ایله صفتلمغه توصل اولنمق ایچون مصوغ وموضوعدر صله سز تمام اولمز و بونده بش لغت دخی واردر
(الّلذ) ذالك کسریله که مخففـدر (والّلذ) ذالك سکونیـله (واللذیّ) یای مشدده نك ضمی و کسریله (ولذی)
مجذوف اللام ومخفف الیاء اوله رق که بش ومجموعی التی لغتدر تثنیه سنـده اللذان دینور واللذا دینـور نونك
اسقاطیله که مفردنده ذالك سکونیله اولانکدر جمعی الذین کلور احوال ثلاثه‌ده واللذی کلور مفردی کبی مترجم
حقیردیرکه کتب نحویه‌ده مبین اولدیغی اوزره الذی کلمه‌سی که اسم موصولدر معرفه یی جمله ایله توصیف ایلمکه
وصلت اولمق ایچون موضوعدر زیرا جمله فی ذاتها نکره اولمغـله معرفه‌یه صفت وقوعی صحیح اولمز پس موصولك
دخولیله کسب تعریف ایلدکده توصیفی صحیح اولور مؤنثنده الّتی دینورکه ذکر اولندی مثلا جاءنی الذی قلته
ترکیبی شول سنك سویلدیکك آدم بکا کلدی دیمکدر و بونده وجه مذکور اوزره التی کونه لغت وارکثرتندا اولندن
ناشی وصله سیله مستطال اولمق حسبیله تخفیف و بلکه تخفیفی خصوصنده مبالغه اولنوب یاسی وحرکه‌سی ولامی
بیله قصر اولندی بلکه بالکز الف ولامله ده اکتفا اولنور اسم فاعلده واسم مفعولده اولدیغی کبی وعند اهـل
التحقیق الّذین کلمه‌سی الّذی لفظندن جمع مصحح دکلدر زیرا الّذی کلمه‌سی مفرد وجماعته متناول معنای جنسی‌یه
دال اولمغـله الذین کلمه‌سنك مفردی دکلدر بلکه الّذی ذوزیاده‌در یعنی فقط عدد وکثرت ضمننـده تحقق
حیثیتیله جنسه دلالتی اراده اولندقده آخرینـه نون زیاده ایدرلر بوصورتده فرد یاخود فردان اراده سـنه
صلاحیتی قالمز بلکه کندیسیله جماعت مراد اولمغـه متعین اولور کویا که لام استغراقله محـلی جنس منزلنده
اولور و بنی عقیل لغتنده حالت رفعده واو ایله الّذون دینـور انتهی (اللذا) عصا وزننـده بریرده دائمی
مقیم اولمق معنـاسـنه‌در یقـال لذی بالمکان لذا من البـاب الرابع اذا اسد لـه الواوی (اللسو) حسو وزننـده
طعامی کستاخانه بك بك یمك معناسـنه‌در یقـال لسا الرجل یلسو لسوا اذا اکل اکلا شدیدا الواوی (اللشو)
حشو وزننـده برکسنه عالیقدر ایکن ذلیل وکقدر اولمق معناسـنه‌در یقـال لشا فلان لشوا اذا خس بعد رفعة
(اللشیّ) غنی وزننده صاغمال حیوانی چوق ادمه دینور یقال رجل لشیّ ای کثیر الحلب الواوی (اللصو) لامك فتحی
وصادك سکونیله مظنهٔ تهمت اولان آدمه یناشمق معناسنه‌در یقال لصاه والیه لصوا اذا انضمّ الیه لریبة و برخاتونه
اسناد تهمت فجور ایلمك معناسنه‌در یقال لصا المرأة اذا قذفها الیائی (اللصی) لصو وزننـده ومرادفیدر یقال لصی
الیه ولصی لصیا من الباب الثـانی والرابع اذا انضم الیه لریبة (اللصی) غنیّ وزننده خصی لفظنه اتبـاع اولور یقال
خصیّ بصی لصیّ اتباع الواوی (اللضو) لامك فتحی وضاد معجمه‌نك سکونیله قولاغوزلقده اوزلق ایلمك معناسنه‌در
یقال لضا الرجل لضوا اذا حذق الدلالة الیائی (اللطاة) حصاة وزننـده ارض معنـاسنه‌در وموضع معناسـنه‌در
وجبهه‌یه علی قول وسطنه دینور و بر آدمك قربنده اولان اوغریلره دینور (الملطاة) مصباح وزننده سمحاق دیدکاری
باش یاریغنه دینورکه جراحتله کمیك بیننده بر یوفقه جه زار قالمش اوله (الملطیة) محسنه وزننده ملطاة معناسـنه‌در

مطلب سنه

(اللطى) لامك فتحى وطانك سكونيله يره ياپشوب قالمق معناسنه در يقال لطى الرجل لطيا من الباب الثالث اذا لزق
بالارض (اللطا) عصا وزننده برادمى ثقلتيله بصدرمق معناسنه در تقول لطينى فلان لطا من الباب الرابع
اى ثقلنى و برآدمه برنسنه ضمننده كمان ايلمك معناسنه در تقول لطيته بذلك اى ظننت عنده ذلك (التلطى) تفعل
وزننده دشمنك غفلتله فرصتنى كوزتمك ياخود عند الاعداء برجهتله مطالبه سى اولمغله برمقدار مالرنى اخذ ايله سبق
ايلمك معناسنه در يقال تلطى على العدو واذا انتظر غرتهم او كان له عندهم طلبته فاخذ من مالهم شيئا فسبق به
الواوى (اللطو) خطو وزننده برعارضه سببيله بر بيوك قيايه ياخود برمغاره يه صغنمق معناسنه در يقال لطا الرجل
يلطو لطوا اذا التجأ الى صخرة او غار اليائى (اللظى) ظاى معجمه ايله فتى وزننده آتشه ياخود يالكنه وعلوينه دينور
يقال ما اشد اللظى اى النار او لهيبها ولظى جهنم اسماسندندر ومعرفه در پس علميت وتأنيثله غير منصرف در
ومصدر اولور آتش علولنمك معناسنه در يقال لظيت النار لظى من الباب الرابع اذا تلهبت (الالتظا) (والتلظى)
بونلرده لظى معناسنه در يقال التظت النار وتلظت بمعنى لظيت (التلظية) تفعله وزننده آتشى علولاندرمق
معناسنه در يقال لظى النار اذا الهبها (ذو لظى) بر موضعدر الواوى (اللعو) لامك فتحى وعينك سكونيله بدخوى
آدمه دينور يقال رجل لعو اى السيئ الخلق وچوليه وهمچ كسيه دينور يقال هو لعو اى فسل وپك حريص وعبد
النفس آدمه دينور مؤنثى لعوه در وجمعى لعاء كلور لامك كسريله (اللعا) عصا وزننده بودخى پك شره وحرصى
اولان آج كوزلو آدمه دينور (اللعوة) تمره وزننده ممه باشلرينك چوره لرنده اولان سياه چورتى يه دينور غرفه وزننده
دخى لغتدر وديشى كلبه دينور (اللعاة) حصاة وزننده بودخى ديشى كلبه دينور (ذو لعوة) تمره وزننده ملوك حميردن كه
اذواء تعبير اولنور برملك لقبيدر ونشقه برآدمك لقبيدر (اللاعى) سهلجه نسنه دن بلكلبوب قورقان يورك سز آدمه
دينور يقال رجل لاع اى يفزعه ادنى شئ (التلعى) تفعل وزننده بال مقوله سى نسنه قوامه كلمك معناسنه در يقال
تلعى العسل اذا انعقد و بركسه اول بهارده ظهور ايدن اوتلق ديروب ديوشورمك معناسنه در يقال تلعى اللعاع
اذا خرج يأخذه الالعاء همزه نك فتحيله برمق ككلر ينه دينور سلاميات معناسنه اللاعية سود لكن انواعندن
صارى سود لكن و بالق سود اكنى ديدكلرى نباته دينور كه طاغ طورولرنده نابت اولور صارى چيچكلرى اولوب
شاخلرى سود ايله مملو اولور تخمنى صويه القا ايلدكده اكل ايدن بالقلر بيخود اولوب صو يك يوزينه چقرلر وورق
مدقوقنى شرب زياده سيله مسهلدر وسودى مقيئ كذلك بلغم وصفرايى اسهالده يعديلدر مترجم ديركه مؤلف

مطلب

كرچه لعالك تركيبنى عين ماده سنده ذكر ايلدى لكن اصل وفصلنى بيان ايلمدى تركيب مزبورى عربلر برادمك
اياغنى سورچسه اكادعا مقامنده ايراد ايدرلر كه بربرك زنجيده اولميه رق درست قالقه سن ديمكدر نته كه لعالك دخى ديرلر كه
اكتفاء اولنمشدر ظاهر العالك تركيبنك اصلى لعالك ايدى كه لعالك تنعش صحيحا وسالما تركيبندن مختصردر شيخ
رضى زياده جه تفصيل ايلمشدر فليراجع الواوى (اللغة) لامك ضمى وغين معجمه نك فتحيله شول اصواتدن
عبارتدر كه آنلر ايله هر قوم وطائفه يعنى هر صنف انسانى غرض ومرامارندن تعبير ايدرلر عربى وفارسى وتركى كبى
جمعى لغات ولغون كلور لاملرك ضميله يقال لغة العرب افصح اللغات وهى اصوات يعبر بها كل قوم عن اغراضهم
مؤلفك جمع بنيه سيله تعريفى انواع واصناف اعتبارينه مبنى در و بو تكلم وتلفظ معناسندن مأخوذ در اصلى فعل
وزننده در كه لغو ايدى يعنى كلمه سى كبى هاء واودن عوضدر شارح ديركه اصل لغو قوش جولديسنه موضوعدر بعده
مفهوم سز بيهوده كلامده استعمال اولندى صكره توسيعله مطلق كلامده مستعمل اولدى هر قومك كندى
لسانلرى اوزره اولان كلامه لغه اطلاقى معناى موضوعندن ياخود ذكر اولنان معناى مجازيدن مأخوذ در (اللغو)
لامك فتحى وعينك سكونيله تكلم ايلمك معناسنه در يقال لغا الرجل يلغو لغوا اذا تكلم ونوميد اولمق معناسنه در يقال
لغا الرجل اذا خاب وتريده يى ياغه كركى كبى قاندروب طويورمق معناسنه در يقال لغا ثريدته اذا رواها بالدسم (واللغو)
معتدبه اولميان هرزه و بيهوده نسنه يه دينور افعال واقوالدن اعم در لغى ولغوى كبى كاسد كر وبيع وشرا مقوله سى
معامله ده معتدبها اولمامغله مهمل وساقط اولان قيونه دينور وقوله تعالى لايؤاخذكم الله باللغو فى ايمانكم الاية
اى لايؤاخذكم بالاثم فى الحلف اذا كفرتم يعنى كفارتى و يريلان يمينك وبالى ساقط اولمغله دفتر حقوقه قيد اولنميوب
هدر وساقط اولديغندن حق جل وعلا اول حالى مؤاخذه وعقاب ايلمز لكن مؤلف بصائرده بو معنايى صيغه
تمريض ايله ذكر ايدوب ويمين لغوى عقد قلب تعلق ايلميه رك يعنى اثناى كلامده من غير فكر ولا روية سبق لسان
ايدن يمين ايله تعريف ايلدى خلال كلامده لا والله وبلى والله ديدكلرى كبى وجوهرى لغو كلمه سنى كلب اورمك
معناسيله ده تفسير و بريتله استشهاد ايلمكله بو تعبيرى باطلدر بيت مرقومده واقع كلاب لفظندن مراد ابن ربيعة

بن عامردر بوخسه كلبك جمعى دكلدر و بيت مرقوم بودر * وقلنا للدليل اقم اليهم * فلا تلغى لغيرهم كلاب * (الالغاء)
همزه نك كسريله برآدمى خائب ونوميد قلمق معناسنه‌در يقال الغاه اذا خيبه پس ابطال ايلمك معناسى بوندن
مأخوذ اولور (اللغى) فتى وزننده لغو كبى بيهوده و بمعنى سقط ولاطائل نسنه‌يه دينور لغوى دخى دينور كما سيذكر
ومصدر اولور خطا ايلمك معناسنه كما سيجيئ و برنسنه‌يه پك دوشكون حريص اولمق معناسنه‌در يقال لغى به لغا
من الباب الرابع اذا لهج به وصوينى پك چوق ايچوب هنوز قانميوب صوسز جه قالمق معناسنه‌در يقال لغى بالماء
اذا اكثر منه وهو لا يروى مع ذلك (اللغوى) سكرى وزننده بودخى بيهوده وساقط و بمعنى نسنه‌يه دينور يقال تكلم
باللغو واللغى واللغوى او اشتغل به اى بالسقط وما لا يعتد به من كلام ونحوه ولغوى بغر تلق قوشلرينك فرياد
وشماطه‌لرينه دينور تقول سمعت لغوى القطا اى لغطها (اللغا) عصا وزننده (واللاغية) (والملغاة) مرماة وزننده
خطا ايلمك معناسنه‌در يقال لغى فى قوله ولغى لغا ولاغية وملغاة من الباب الثالث والاول والرابع اذا اخطأ
ولاغيه فاحش سوزه دينور يقال كلمة لاغية اى فاحشة (الاستلغاء) لغت استماع ايلمك معناسنه‌در تقول استلغ
العرب اى استمع لغاتهم من غير مسئلة پس سينى طلب ايچون اولمز الواوى (اللفاء) فايله سماء وزننده طپراغه دينور
و يربوزنده اولان مولوز و ايشه يرامز دوكنتى وقرنتى مقوله سنه دينور و مطلقا ناچيز نسنه‌يه دينور ضايع ايدن آجيمز
و بولانلر سونمز بيوفا احباب زمانه كبى ومنه يقال رضى مع الوفاء باللفاء وهو التراب والقماش على وجه الارض وكل
خسيس يسير حقير مؤلف بونى باب همزه‌ده دخى بكت ايلدى (الالفاء) همزه نك كسريله بولمق معناسنه‌در يقال
الفاه اذا وجده (التلافى) تفاعل وزننده قصورى ياخود فوت اولنان نسنه‌يى صكره‌دن تدارك ايلمك معناسنه‌در
يقال تلافاه اذا تداركه اليائى (اللقاء) قافله كتاب وزننده (واللقائة) (واللقاية) كتابه وزنلرنده (واللقى) كسرتيله
(واللقيان) (واللقيانة) لاملرك كسريله (واللقى) صلى وزننده (واللقيان) لامك ضميله (واللقية) غرفه وزننده
(واللقى) لامك ضميله هدى وزننده (واللقاة) سماحه وزننده برآدمه قرشو راست كلوب قاوشوب كورمك معناسنه‌در كه
بولشمق تعبير اولنور يقال لقيه لقاء ولقاءة ولقاية ولقيا ولقيانا ولقيانة ولقيا ولقيانا ولقية ولقى ولقاة من الباب
الرابع اذا رآه وشارحك مفردات راغبده بياننه كوره مقابلة الشيء ومصادفته معناسنه موضوع اولمغله برنسنه‌يه
قرشو راست كلوب كورمك معناسنه‌در و بعضا بو مفهوم ايكى يه تحليل اولنوركه يالكز قرشو راست كلمك
معناسنه اولور و يالكز كورمك معناسنه اولور بوراده مؤلف شق ثانى ايله تفسير ايلدى (التلقى) تفعل وزننده
(والالتقاء) افتعال وزننده بونلرده برسنه‌يه قرشو تصادف ايدوب كورمك معناسنه‌در يقال تلقاه والتقاه بمعنى
لقيه (والتقاء) مشاركت ايچون اولور تقول التقينا اى لاقينا و تلقى برنسنه‌يى قرشويه آلمق وقرشولمق معناسنه
اولمغله قبول ايلمك معناسنده استعمال اولنور ومنه يقال تلقت المرأة اذا اعلقت (التلقاء) تانك كسريله اسمدر
كورشمك و بولشمغه دينور كه فارسيده ديدار دينور و بونك تبيان لفظندن غيرى نظيرى يوقدر شارح ديركه
مؤلفك كلامى مشوشدر زيرا تبيان كلمه‌سى مصدردر وتلقاء كندى بياننه كوره اسمدر انتهى وتلقاء توسعله ظرف
مكان اولور جهت لقاء ومقابله معناسنه و بو جهتله ظرفيت اوزره منصوب اولور يقال توجه تلقاء النار وتلقاء
فلان اى حذائه (التلاقى) تفاعل وزننده برى برينه قرشو كلوب كورشمك و بولشمق معناسنه‌در تقول تلاقينا
بمعنى التقينا (يوم التلاقى) قيامت كوندن عبارتدر اسلاف واخلاف واهل ارض وسماء برى برينه ملاقى اولورلر
(اللقى) غنى وزننده قرشو راست كلنوب كورشلمش كمسيه دينور كه هر برينه نسبتله لقى دينور وايكيسنه لقيان دينور
يقال هو لقيه اى ملتقاه وهما لقيان ولقى شقى لفظنه اتباع اولور يقال شقى لقى اتباع (اللقى) فتى وزننده (والملقى)
مكرم وزننده (والملقى) معظم وزننده (والملقى) مرمى وزننده (واللقاء) شداد وزننده بونلرك جمله‌سى خيرده وشرده
مستعمللردر لكن شهرده استعماللرى اكثردر يعنى بونلر خيره ياخود دائما شره قاوشوب وكنديسنه دائما شر
وكريهه تصادف ايدن آدمه اطلاق اولنور يقال رجل لقى وملقى وملقى وملقى ولقاء فى الخير والشر وهو اكثر
وفى الاساس فلان ملقى اى ممتحن لا يزال يلقاه مكروه (الملاقاة) مباهاة وزننده (واللقاء) قتال وزننده برآدمه
قاوشوب بولشمق معناسنه‌در يقال لاقاه ملاقاة ولقاء اذا قابله وصادفه (الالاقى) همزه‌ء مفتوحه ايله شدائد ومحن
معناسنه‌در يقال لقى منه الالاقى اى الشدائد مفردى القيه‌در اثفيه وزننده (الملاقى) ميمك فتحيله رحمك اغزنده
اولان شعبه‌لره دينور ملقى وملقاة مفرديدر ميملرك فتحيله شعبه‌لر ديديكى ظاهرا فوهات عروق اولان نقره‌لر
اوله‌جقدر (المتلقى) اسم فاعل صيغه‌سيله رحمى نطفه‌يى قبولله كبه قلان خاتونه دينور (الالقاء) همزه نك كسريله
برنسنه‌يى نظر كاهه براقمق معناسنه اولوب بعده مطلقا براقمقده مستعمل اولدى يقال القاه الى الارض اذا طرحه

(التلقية) تفعله وزننده القاء معناسنه در يقال لقاه الشيء بمعنى القاه اليه ومنه قوله تعالى وانك لتلقى القرآن من لدن حكيم حميد اى يلقى اليك وحيا من الله تعالى (اللقى) فتى وزننده حقارت وذلتندن اعتبار اولنميوب طرح واسقاط ولنمش نسنه يه دينور جمعى القاء كلور (اللقاة) حصاة وزننده يولك وسطنه اطلاق اولنور يقال القاه فى لقاة الطريق اى وسطه (الالقية) همزه نك ضميله اغنيه وزننده محاجات ايچون ميدانه القا اولنان كلامه دينور كه بيلمجه ولغز تعبير اولنور فارسيده چيستان دينور يقال القى اليهم القية وهى ما القى من الاحاجى (الملقى) مسعى وزننده طاغلرده جيران قسمنك مقام ومأوالرينه دينور (الاستلقاء) ارقه اوزره ياتوب ويومق معناسنه در كه هر نسنه يوزينه قرشو كلور يقال استلقى على قفاه اذا نام مؤلف بونى سلق ماده سنده افتعلاء وزننده اولمق اوزره رسم ايلمشيدى الواوى (اللقوة) تمره وزننده انسانك يوزينه عارض اولور برعلت آديدر يعنى يوزى واغزى اكيلور جسمانى وروحانى علاجلر ايله طوغريلور ربحث مدخلى عناصر سائره يه غلبه ايلدكده قسمت عادله ده عدم تساوى ايله حادث اولور (الملقو) مدعو وزننده لقوه علتنه اوغرامش آدمه دينور يقال لقى الرجل على المجهول فهو ملقو اى اصابته (اللقوة اللقوة) لامك فتحى وكسريله شول خاتونه وناقه يه دينور كه نطفه يى قبول واستمسا كله تيز گبه قالور واوله وديشى طوشنجل قوشنه ياخود چابك وچالاك اولانه دينور جمعى لقاء كلور لامك كسريله والقاء كلور (ذو اللقوة) بنىٰ غدانه دن عقاب نام كمسنه لقبيدر (اللقو) لامك فتحى وقافك سكونيله برآدمى لقوه علتنه اوغراتمق معناسنه در تقول لقوته لقوا اى اجريت عليه اللقوة اليائى (اللكا) عصا وزننده برنسنه يه پك دوشكون حريص اولمق معناسنه در على قول برنسنه يه مداوم اولمق معناسنه در يقال لكى به لكا من الباب الرابع اذا اولع به او لزمه اللاكى لائك معناسنه در كه لوكدن مأخوذدر چيمك معناسنه در شارحك بيانه كوره مقلوبدر الواوى (اللمو) لامك فتحى وميمك سكونيله برنسنه نك مجموعنى بردن صيروب آلمق معناسنه در يقال لما الشىء يلمو لموا اذا اخذه باجمعه (اللمة) لامك ضميله اوجدن اون نفره وار نجه جماعت انسانى يه دينور وبرآدمك ياشداشنه دينور يقال هو لمته اى تربه وشكله واسوه ومقتدا معناسنه در يقال هو لمته اى اسوته اليائى (اللمى) لامك حركات ثلاثى والفك قصريله دوداقده اولان اسمرلكه دينور كه عند العرب مديحه در يقال بشفته لمى اى السمرة (اللما) عصا وزننده (واللمى) صلى وزننده برآدم اسمر دوداقلى اولمق معناسنه در يقال لمى الغلام لما ولمى لميا من الباب الرابع والثانى اذا اسودت شفته (الالمى) احمر وزننده اسمر دوداقلى آدمه دينور لمياء مؤنثيدر وقارغبسى متين ومحكم وقبوغى پك سمر تلو مزراغه دينور يقال رمح المى اى شديد سمرة الليط صلب وقويو كولكه يه وصف اولور قرامتق اولديغيچون يقال ظل المى اى كثيف وقويو كولكه لى اغاجه وصف اولور يقال شجر المى اى كثيف الظل وانجو كبى اغزى يارى وديشلرى آب وتاب ايله رونقلو اولان محبوبه اطلاق اولنور يقال غلام المى اى البارد الريق (الالتماء) افتعال وزننده لون متغير اولمق معناسنه در يقال التمى لونه على المجهول اى التمع (التلمى) تفعل وزننده تلؤم ماده سنده كه مهموز در لغتدر برنسنه يى قبلايوب بوريمك معناسنه در يقال تلمت به الارض اذا اشتملت (الالماء) همزه نك كسريله برنسنه يى اوغرى چالوب كوترمك معناسنه در بودخى مهموزده لغتدر يقال المى عليه اللص اى ذهب به خفية اليائى (اللى) لامك فتحى ويانك تشديديله (واللوى) عتى وزننده ايپ مقوله سنى بوروب بوكك معناسنه در يقال لوى الحبل لياولويا من الباب الثانى اذا فتله وثناه واوغلان يكرمى ياشنه وارمق معناسنه در كويا كه كمال قوته وارمغله سائرلك قوللرنى بوكر اولور يقال لوى الغلام اذا بلغ عشرين وبرايشده سرعت واقدام ايلميوب تكاسل ايلمك معناسنه مستعملدر يقال لوى عن الامر اذا تثاقل ولى وليان بيان وزننده بركسه دن برلاقردى يى يا برخبرى بيلدرممك ايچون بوكوب قيورمقله كتم واخفا ايلمك معناسنه مستعملدر تقول لوى عنى امره ليا وليانا اى طواه ولى برنسنه يه پك ميل واقبال ايلمك ياخود منتظر اولمق معناسنه در يقال لوى عليه اذا عطف او انتظر وباشى برطرفه طوغرى چويروب اماله قلمق معناسنه در يقال لوى برأسه اذا امال به ودوه قويرغنى برى اوته صالوب اوينا تمق معناسنه در يقال لوت الناقة بذنبها اذا حركت وبرآدمى سائر اوزره ترجيح واختيار ايلمك معناسنه در يقال لوى فلانا على فلان اذا اثره (الالتواء) افتعال وزننده ايپ مقوله سى نسنه بوريلوب بوكلمك معناسنه در يقال لوى الحبل فالتوى وبرايشده اغردرنوب تكاسل ايلمك معناسنه در يقال التوى عن الامر اذا تثاقل وبرنسنه اكرى بوكرى اولمق معناسنه در يقال التوى الرمل اذا اعوج وبرطرفه اكيلوب مائل اولمق معناسنه در يقال التوى الشىء اذا انعطف (التلوى) تفعل وزننده التوأ معنالرينه در يقال تلوى الشىء بمعنى التوى وشيمشك طوغريلغنه چاقيوب بورغا جنه چاقمق معناسنه مستعملدر يقال تلوى البرق فى السحاب

اذا اضطرب على غير جهة (اللية) لامك و یای مشدده نك فتحیله لی ماده سندن بناء مره در بر كره بورمق و بوكك
معناسنه در جمعی لوی كلور رضا وزننده (الالواء) همزه نك كسریله بودخی باشی بر طرفه چویروب اكمك معناسنه در
یقال الوی برأسه اذا امال ودوه قویرغنی بری اوته صالوب اوینانمق معناسنه در یقال الوت الناقة بذنبها
اذا حركت ولوی دیدیكی ذكری اتی قوملغه وارمق معناسنه در تقول الوینا ای صرنا الی لوی الرمل و بر كسبه نك تارلاده
اولان اكیننك دانه لری از طوتمغله خفیف اولمق معناسنه مستعملدر یقال الوی الرجل اذا خف زرعه و بیراق شقه سی
دیكمك معناسنه در یقال الوی فلان اذا خاط لواء الامیر وچوق تمنی ایدر اولمق معناسنه در بونده او كلمه سندن
متصرفدر كه تمنی ایچوندر یقال الوی زید اذا اكثر التمنی ولوی دیدكلر طعام یمك معناسنه در یقال الوی الرجل اذا اكل اللویة
وال ایله یاثوبله اشارت ایلمك معناسنه در یقال الوی بثوبه اذا اشار واوت صولمق معناسنه در یقال الوی البقل اذا ذوی
و برادمك حقنی انكار ایلمك معناسنه در یقال الوی بحقه اذا جحده ایاه و برنسنه یی الوب ایلتمك معناسنه در یقال
الوی به ای ذهب به وسائره تغلبله برنسنه یی كندی نفسنه تخصیص واثیار ایلمك معناسنه در یقال الوی بما فی الاناء
اذا استاثر به وغلب علی غیره و برنسنه یی قاپوب نابدید ایلمك معناسنه در یقال الوی به العقاب اذا طارت به وهلاك
ایلمك معناسنه در یقال الوی بهم الدهر و برادمك كلامنی مقصودی اولمیان سمته چویرمك معناسنه مستعملدر یقال
الوی بكلامه اذا خالف به عن جهته ورفع لواء ایلمك معناسنه در یقال الوی اللواء اذا رفعه و برك اوتلغی قوریمق
یاصولمق معناسنه در یقال الوی النبت اذا اصار لویا (اللوی) عصا وزننده برنسنه اكری اولمق معناسنه در یقال لوی
القدح لوی من الباب الرابع اذا اعوج واوت قوریمق یاخود صولمق معناسنه در یقال لوی النبت اذا اصار لویا
ومعده آغریمق معناسنه در كه امتلادن بوروتی ایله تحدث ایدر یقال لوی الرجل اذا وجعت معدته لوی ای وجع وارقه
بوكری اولمق معناسنه در یقال لوی ظهره اذا اعوج ولوی اللاتی معناسنه در كه اسم موصول مؤنث اولان التی كلمه سنك
جمعیدر شارح دیدیكه اصلی اللواتی ایدی تاء و یاء اسقاط اولندقدنصكره یا ایله رسم اولندی (اللوی) عمی وزننده
اكری نسنه یه دینور یقال قدح لو ورمل لوای معوج ومعده آغریسنه اوغرامش ادمه دینور وصرتی بوكری اولان
اته دینور (اللوی) الی وزننده بوكری و بورغاج قوملغه دینور یاخود توكنوب اوته سی منقطع اولانه دینور جمعی الواء
والویه كلور (اللواء) كساء وزننده حیه قیوزلوب چوركلنمك معناسنه در یقال لوت الحیة لواء اذا انطوت ولواء
مفاعله دن مصدر اولور یلانلر بری بری اوزره صاریلوب قیورلمق معناسنه یقال لاوت الحیة الحیة لواء اذا التوت
علیها ولواء بیراغه دینور علم معناسنه لوای دخی لغتدر جمعی الویه وجمع الجمعی الویات كلور شارحك بیانه كوره
لواء سر عسكر بیراغنه دینور كه علم وسنجاق اوله چقدر ورایه سائر بیراغه دینور ولواء اشبو لوی ماده سندندر كه
شقه سی صاریلوب دوریلور ورایه رؤیت ماده سندندر واحدهما اخرده استعمال اولنور وعلم ایكیسنه ده شاملدر
زیرا علامتدندر وفی المثل * بعثوا بالسواء واللواء * ای بعثوا یستغیثون احشام واعراب طائفه سی بردشمن استیلاسنده
قبائل سائره یه سیاه بیراقلر ارسالیله استغاثه واستمداد ایدرلر (الالوی) احمر وزننده اكری نسنه یه دینور جمعی لی كلور
لامك ضمیله بونده یایه مجاورتله قیاس اولان لام مكسور اولمقدر یقال قرن الوی ای معوج و بعید ومجهول اولان یوله اطلاق
اولنور یقال طریق الوی ای بعید مجهول وشدید الخصومه مجادل چپارزایلشكن ادمه اطلاق اولنور یقال رجل
الوی ای الشدید الخصومة الجدل وناسدن كناره كیر اولوب دائما تنها ومنفرد ادمه دینور مؤنثی لیاء در یقال رجل
الوی ای منفرد معتزل والوی بر شجر آدیدر (اللی) طی وزننده (واللی) (واللیان) لاملرك كسریله بورجی ادا ایلیوب
عوق وتاخیر ایلمك معناسنه در یقال لواه دینه وبدینه لیا ولیا ولیانا اذا مطله و برادمك حقنی انكار ایلمك معناسنه در
یقال لواه بحقه اذا جحده اياه (اللوی) غنی وزننده قوری اوتلغه علی قول تازه ایله قوری بیننده اولانه دینور كه
صولغه یوزطوتمش اولور (اللوی) سمی وزننده بودخی الوی دیدیكی شجر مرقومه دینور (اللویة) غنیه وزننده
برادمك كیزلیوب صقلدیغی شیئه دینور جمعی لوایا كلور (اللواء) شداد وزننده برقوشك اسمیدر (اللاویاء) بر نبات
ادیدر رود اغلغی یه دینور كه انكله داغ وتمغا باصیلور (اللوی) لا لك ضمی والفك قصریله باطل و بیهوده اولان
اقوال وافعاله دینور یقال جاء باللوی ای الا باطیل (اللاؤن) لامك مدی وهمزه نك ضمیله (واللاؤو) نونك حذفیله
الذین معناسنه در كه اسم موصول جمعیدر یعنی الذین كلمه سنك من غیر لفظها جمعیدر حالت رفعی واوایله ونصب
وجری یا ایله در (اللوة) لامك وواو مشدده نك فتحیله چركینلكه و بدچهره لكه دینور یقال به لوة ای شوهة اللوة
لامك ضمیله (واللیة) لامك كسریله عود اغاجنه دینور كه تبخیر اولنور (اللیاء) شداد وزننده صودن بعید اولان
ارضه دینور یقال ارض لیاء ای بعیدة عن الماء جوهری بونی یانك تخفیفی والفك قصریله قید ایلمكله غلط ایلدی

(لو ية) سميه وزننده مكه يه قريب بستان ابن عامر سمتنده برموضع آديدر (ليه) لامك كسريله حجازده ثقيف
قبيله سي يوردنده بر وادي ادبدر على قول طائف ترابنده برطاغدر كه اوست طرفي ثقيف يوردي واسفلي نضر
بن معاويه يوردي داخلندندر وليه قرابات معناسنه‌در كه برآدمك يك يقين خصملرينه واقربالرينه‌دينور كه بري برينه
صارلمش اولور (الالواء) همزه‌نك فتحيله لوى كله سنك جمعيدركه بورمه و بورغاج نسنه‌يه دينور ومنه الواء الوادي
اى احناؤه والواء البلاد اراضي و بلادك نواحي واطرافندن عبارتدر (اللواية) لامك كسريله شول دكنكه دينوريوك
دنكنك اغزينه كچريلوب تحميل اولندقده ايپلري اكا طاقوب صرارلر (التلاوى) تفاعل وزننده ناس برنسنه
اوزره چوقشوب بركلك معناسنه‌در يقال تلاووا عليه اذا اجتمعوا (اللولاة) دحرجه وزننده برنسنه دن
بوز چويروب قاچمق معناسنه‌در تقول لوليت مدبرا اى وليت (اللات) حال وزننده ثقيف قبيله سنك صنمي
اسميدر و بونك اصلي فعله‌در فتحاتله عطف وميلان معناسنه‌در مشركون اكا مائل ايديلرو بوابوعلي فارسي
روايتيدر و بوماده لاه ولتت ماده لرنده دخي ذكر اولندي (زج لاوه) زايك ضميله ضريه ناحيه‌سنده برموضع اديدر الواى
(اللهو) سهو وزننده اويون اوينامق معناسنه‌در يقال لهاز يديلهو لهوا اذا لعب شارح ديركه اصل لهو انساني مهم
ومايعنيدن صرف ايدن نسنه ايله مشغول اولمق معناسنه‌دركه لعب اندن اخص در ولهو ولهو سمو وزننده
برنسنه دن پك خوشلنمغله اكا مفتون اولوب دائما آنكله آوينوب قالمق معناسنه‌در يقال لهت المرأة بحديث
الرجل لهوا ولهوا اذا انسيت به واعجبها (الالتهاء) افتعال وزننده بودخي برنسنه ايله اوينامق معناسنه‌در يقال
التهى الرجل بمعنى لها (الالهاء) همزه‌نك كسريله برآدمي لعب مقوله‌سي بيهوده نسنه اشغال ايلمك معناسنه‌در
يقال الهاه اللعب اذا اشغله مؤلف بوني تكرار ايلمشدر و برنسنه‌يي عجزدن ناشي ترك ايلمك معناسنه‌در و بعضلر
عندنده ساز ونغمات وآهنك استماعنه مشغول اولمق معناسنه‌در يقال الهى الشئ اذا تركه عجزا او يقال الهى
الرجل اذا اشتغل بسماع الغناء (الملاهى) مناهى وزننده لهو ولعب آلاتنه دينور سازنده و بازنده طاقمي كبي يقال
عنده الملاهى اى آلات اللهو شارحك بيانته كوره مفردي ملهى وملهاة در (التلاهى) تفاعل وزننده آلات لهو ايله
اوغراشوب واوينامق معناسنه‌در يقال تلاهى بالملاهى اذا اشتغل بها وتلاعب (الالهوة) (والالهية) الفوة وانفيه
وزننده (والتلهية) تكرمه وزننده اويونجغه دينور يقال بينهم الهوة والهية اى مايتلاهى به (اللهوة) شهوه
وزننده (واللهو) هاسر كنديسيله ملهو ومشغول اولنان عورته دينور اكبر مالايعنيدندر (اللهوة) غرفه وثمره
وزنلرنده دكرمن چكركن اوكتمك ايچون بوغزينه قونيلان غله‌يه دينور و بخششه دينور على قول افضل واجزل
اولاننه دينور لهيه دخي دينور يايله يقال اعطاه لهوة ولهية اى عطية وافضلها واجزلها و برآوج طلوسي ماله
دينور ياخود خاصة بيك دانه آلتونه واقچه‌يه دينور تقول اعطانى لهوة اى حفنة من المال والفامن الدنانير والدراهم
لاغير (اللهى) عصا وزننده برنسنه‌يي مفتونلق درجه سنده سومك معناسنه‌در يقال لهى به لها من الباب
الرابع اذا احبه و برنسنه دن بتون بتون چكمك معناسنه‌در يقال لهى عنه اذا سلا وغفل وترك ذكره (اللهى)
غنى وزننده (واللهيان) لحيان وزننده بودخي برنسنه دن بتون بتون چكمك وفراغت ايلمك معناسنه‌در يقال
لها عنه يلهو لهيا ولهيانا بمعنى لهى عنه (التلهى) تفعل وزننده بودخي برنسنه دن ظاهري وباطني چكمك
معناسنه‌در يقال تلهى عنه بمعنى لهى عنه (اللهاة) حصاة وزننده بوغزده كوچك دل تعبير اولنان ات پارچه‌سنه
دينور على قول سقف فمدن لسانك توكنديكي يردن كه اسانك ديبدر يوركك نهايتنه وارنجه محلدن عبارتدر جمعي
لهوات ولهيات كلور فتحاتله ولهى ولهى كلور لامك ضمي وكسري و يانك تشديديله ولهاء كلور سحاب وزننده
ولهاء كلور كتاب وزننده يقال اشتكت لهاته وهى اللحمه المشرفة على الحلق اوهى ماين منقطع اصل اللسان
الى منقطع القلب من اعلى الفم مترجم ديركه متنبي شاعرك شبو * لولا مفارقة الاحباب ماوجدت * لها المنايا الى ارواحنا
سبلا * بيتني احاجيدن عد ايلمشلردر يعني لها كلمه سنده عقد مقاله ايلمشلر كيمي هاسي ضمير اعتبار ومن جعنده
توقف ايدوب و كيمي ارواحه ارجاع ايلديلركه ماوجدت المنية الى ارواحنا سبلا لها سبكنده اعتبار ايلديلر و كيمي
لهاة لفظنك جمعي اولان لها عنوانده تفوه ايلديلركه كوچك دله ديرلر بوهيله خاطره كلمجك توجيه دكلدر لكن
بونلرك اقربي لهى عنوانيله اولمقدركه لاهى لفظنك جمعيدر ساقى سقاة وقاضى قضاة وماشى مشاة كبي ولاهى
لاعب معناسنه‌در امواج ورياح ومنايا مقوله‌سنه حركت ومزاوله اراده سيله لعب ولهو اطلاقي جادة اهل
بياندر يقال تلاعبت بنا الامواج وتلاعبت الرياح وتلاعبت المنايا بينهم و بعض نسخه‌ده مصراع مزبور يد المنايا
الى ارواحنا عباره سيله مرسومدر (اللهواء) صحراء وزننده برموضعدر لهوه طلحه وزننده برخاتون آديدر

مطلب

(اللهاء) زهاء وزننده ومرادفيدر كه مقدار معناسنه‌در يقال لهاء مائة اى زهاؤها (الملاهاة) مباهاة وزننده
برنسنه‌يه يقلشمق معناسنه‌در يقال لاهاه اذا قاربه ومنازعه معناسنه‌در يقال لاهاه اذا نازعه و برنسنه‌يه
واروب چاتمق معناسنه‌در يقال لاهاه اذا داناه ومعصوم ممه‌دن كسلمك وقتنه كلمك معناسنه‌در يقال لاهى
الغلام الفطام اذا دنا منه (اللاهون) لاهى كلمه‌سنك جمعيدر كه اشبو سألت ربى ان لايعذب اللاهين من ذرية
البشر فاعطانيهم حديثنده واقعدر مراد برجنحه وكناهى عن قصد ايشلميوب بلكه نسيان ياخود سهو وغفلت
ياخود خطاء طريقيله ايشليلردر ياخود اصلا كسب ذنوب ايلامش اطفال زمره سيدر حق تعالى آنلرى تعذيب
ايلامك بابنده رجاى مصطفوى‌يه مساعده ووعد ايلديلر (لهيا) لامك فتحيله باب دمشق شامده برموضع اسميدر
اليائى (اللباء) كساء وزننده نخود مقدارنده برنسنه اسميدر كه پك بياض اولور آنكله سمين محبوبه‌لر صفتلنورشارحك
بياننه كوره حجازه مخصوصدر همزه بابنده دخى ذكر اولندى ولباء برجنس باق اسميدركه دريا سندن اعلا قلقان
دوز بلور وصودن بعيد اولان ارضه دينور (اللباء) شداد وزننده بو دخى صودن بعيد اولان ارضه دينور جوهرى
مقصورا ثبت ايلكله وهم ايلدى (لبه) لامك كسريله كه روادى اسميدر لوى ماده سنده بيان اولندى (اليا)
همزه‌نك كسريله كه بيت مقدسك اسميدر ايل ماده سنده ذكر اولندى فصل الميم الواوى (المأو)
ميمك فتحى وهمزه‌نك سكونيله طلوم وقوغه وسائر درى مقوله سنى توسيع ايچون چكوب سوندرمك معناسنه‌در
تقول مأوت السقاء والدلو مأوا من الباب الاول اذامددته ليتسع (التمأى) تفعل وزننده مأو ماده سندن مطاوعدر
تقول مأوت السقاء فتمأى اى اتسع و بين الناس شر وشور وفتنه يايلمق معناسنه‌در يقال تمأى الشر بينهم اذا
فشا (المأوة) تمره وزننده آلچق واو برق ارضه دينور جمعى مأو كلور (المواء) غراب وزننده كدى ماولمق معناسنه‌در
يقال مأى السنور يموء مواء اذا صاح (المأواء) لأواء وزننده شدت ومحنت معناسنه‌در يقال اصابته المأواء اى
الشدة (ذوالمأوين) تثنيه بنيه سيله برموضع آديدر اليائى (المأى) نأى وزننده برنسنه خصوصنده پك تعمق
ومبالغه واستقصا ايلمك معناسنه‌در يقال مأى فيه مأيا من الباب الثالث اذابالغ وتعمق وآغاج چچكلنمك ياخود
يپراقلنمق معناسنه‌در يقال مأى الشجر اذا طلع او اورق وناس بيننه القاى فساد ايلمك معناسنه‌در يقال مأى
بينهم اذا افسد وبركمسنه برجماعتى كنديسيله كامل يوز نفره ابلاغ ايلمك معناسنه‌دركه يوزنجيسى اولور يقال
مأى القوم اذا تممهم بنفسه مائة (الممئيون) مرميون وزننده برآدمك زياده سيله تمام يوزنفر اولمش جماعته دينور
(التمأى) تفعل وزننده طلوم ودرى مقوله سى چكيلوب سوندرلمكله بولانمق معناسنه‌در واوتيه ده لغتدر يقال
تمأى السقاء اذا توسع وامتد (المماءة) مماعه وزننده قوبجى عورته دينور يقال امرأة مماءة اى نمامة بوننده قياس اولان
مأة اولمقدر معاة وزننده پس مقلوب اولور (المائة) ميمك كسرى وهمزه‌نك فتحيله يوز عددك اسميدر فارسيده
صد مرادفيدر فى ذاته اسم ايكن كلمهٔ اخرايه صفت واقع اولور تقول مررت برجل مائة ابله و بونده مائه لفظى
مجروردر لكن وصف بالجمله اولمغله قياس اولان مرفوع اولمقدر ومائه لفظنك جمعى مأت كلور ومئون كلوركه
جمع مذكر سالم صورتنده‌در ومئ كلور ميمك كسريله معى وزننده شارح ديركه سيبويه جمع اخيرى انكار
ايلدى زيرا مفردى اجحافله بنات حرفين اوزره كلمه جمعلنمز انتهى واكر عدد ايكيوز اولورسه مأتين دينور
واوچيوز ايسه ثلاثمائة دينوركه ادناى عددى مفرده مضاف ايدرلر مفرد مزبور معناى جمعيته دال اولديغيچون
و بو شاذدر وقياس اوزره ثلاثمأت وثلاث مئين دخى دينور لكن قول اول اكثردر ومائه لفظنك نسبتنده مئوى دينور
ميمك كسرى وهمزه‌نك فتحيله شارح ديركه مائه لفظى مأيت الجلد اى مددته معناسندن مأخوذدر زيرا يوز عددى
امتدادايله آحاد وعشراتدن متوسع ومزداد اولور ومركبات عدديه‌ده هميشه اول اولان عدد اكثر اولان عدد اوزره تقديم
اولنور احد عشر وتسعة عشر وسبعة عشر وعشرون كبى واون بردن يوقرى اون طقوزه وارنجه عددين بيننده ملحوظ

اولان واو عاطفه ساقط اولور بعده يوزه وارنجه واو ملفوظ اولور آنده نصكره اوچيوزدن طقوز يوزه دك اقل اكثر اوزره
تقديم اولنور زيرا آنلرده اقل اكثرك مقدارنى بيان ايچوندر مثلا ثلثمائة لفظنده اولان ثلاث قاچ يوز اولديغنى تعيين ايدر
وثلاثمائه‌دن تسعمائه‌يه وارنجه مميزى شذوذا اوزره مفرد اولور احد عشر ميه وثلاث عشر ميه تشبيهله زيرا تسعة عشره
وارنجه آنلرك مميزلرى مفرد اولور و بونده قياس اولان مميزى جمع اولمق ايدى زيرا ثلاثه تلك عشره‌يه وارنجه مميزى
جمع صيغه‌سيله اولور ثلاثة رجال كبى وعصام عليه الرحمه ديديكه مطلقا عدد كم مقوله سندن اولمغله اعراض
جمله سندندر بعده الفاظ عدد ايله معدود آندن تعبير غالب اولمغله آنلره اسماء مشتقه معناسى اولان معناى وصف
طارى اولدى مثلا ثلاثة رجال تركيبى معدودة بهذا العدد مسكنده درنهايت معناى وصفيتك غلبه سى سببيله

غالبا موصوفلرینه تابع اولمیه رق استعمال ولنور الاماء همزه نك كسریله برنسنه یوزاعدد اولمق
معناسنه‌در یقال اما أى القوم اذا صار واماتمو برنسنه‌یی یوزعدده ابلاغ ایلمك معناسنه‌در تقول امأیت القوم
اذا تممتهم مائة (الممئون) معطون وزننده یوزنفره بالغ اولمش جماعته دینور اصلی ممأوون ایدی (المماءاة)
مماشاة وزننده یوزعدد اوزره معامله ایلمك معناسنه‌در یقال شارطه مماءاة ای علی مأة كما یقال شارطه مؤالفة
ای علی الف (الواو) (المتو) میمك فتحی وتانك سكونیله پك سرعتله یوریمك معناسنه‌در تقول متوت فی الارض
متوا لغة فی مطوت و برنسنه‌یی چكوب سوندرمك معناسنه‌در تقول متوت الحبل اذا مددته (التمتی) تفعل وزننده
یایی اوزانوب كرنمكله چكمك معناسنه‌در یقال تمتی فی نزع القوس اذا مد الصلب (الامتاء) همزه نك كسریله
بدو چركین یوریمك معناسنه‌در كه مراد قوللرینی آچوب كرینه‌رك یوریمكدر یقال امتی الرجل اذا مشی مشیة قبیحة
و برآدمك رزق ومعاشی كثیر وممتد اولمق معناسنه‌در یقال امتی الرجل اذا امتد رزقه وكثر (ابن مانی) محد ثیندن
علی بن عبد الرحمن كنیه‌سیدر (متی) میمك فتحی والفك قصریله حروف لینه‌ده مذكوردر الیائی (المتی) متوو زننده
وآنده لغتدر كه ذكر اولندی تقول متیته متیا من الباب الثانی لغة فی متوته الواوی (المحو) صحو وزننده برنسنه‌نك
اثرنی ازاله ایلمك معناسنه‌در كه بتون بتون نابدید ایلمكدن عبارتدر یقال محاه یمحوه و یمحاه محوا من الباب الاول
والثالث اذا اذهب اثره و بو معناده لازم اولور یقال محا الشیء اذا ذهب اثره و محو قمرك یوزنده مرئی اولان سیاهلق
صورتنه اطلاق ولنور كه اثر محوو مسحهٔ جبریل علیه السلامدر (الامحاء) همزه نك و میم مشدده نك كسریله كه
اصلی انمحاء ایدی انفعال وزننده (والامتحاء) افتعال وزننده برنسنه محوو نابود اولمق معناسنه‌در و صیغهٔ اخیره
قلیل الاستعمالدر یقال امحی الشیء وامتحی اذا ذهب اثره (المحوة) ثمره وزننده یغموره اطلاق اولنور كه قحط
ویبوستی ازاله و محو ایدر یقال اصابت الارض محوة ای مطرة تمحو الجدب وعار وناموسه دینور وساعت زمانیه یه
اطلاق اولنور و محوه لامسز معرفه اوله رق ریح دبوراسمیدر كه باطلی یلیدر یقال هبت محوة ای الدبور شارح دیر كه
اساسده ریح شمال ایله مفسردر زیرا سحابی محو وازاله ایدر و محوه برموضع آدیدر (الماحی) اسماء حضرت
نبویه دندر علیه السلام زیرا حضرت باری عزشانه ذات رسالت آیاتلریله آثار كفر وضلالتی جهاندن محوو نابدید
ایلمشدر وسیلهٔ محو اولدقلری باعث تسمیه‌در (الممحاة) محراب وزننده شول بچاوره و برمقوله‌سنه دینور كه آنكله
منی وا كا شبیه نسنه لر محو اولنور كه سیلكی بچاوره سی تعبیر اولنور الیائی (المحی) محو وزننده وآنده لغتدر
یقال محاه یمحیه محیا من البابین المزبورین لغة فی محاه (الممحی) مرمی وزننده والممحو مدعو وزننده اسم
مفعولدر محوو نابود اولمش نسنه‌یه دینور الیائی (التمخی) خای معجمه ایله تفعل وزننده برنسنه‌دن اجتناب ایدوب
تبری ایلمك معناسنه‌در تقول تمخیت منه ای تبرأت وتحرجت وعذر و بهانه ایراد ایلمك معناسنه‌در تقول تمخیت
الیه ای اعتذرت وكیكدن ایلك صوروب چقرمق معناسنه‌در تقول تمخیت العظم ای مخخته شارحك بیاننه كوره
اصلی تمخخ ایدی خای اخیره یایه قلب اولندی (الامخاء) همزه نك كسریله بودخی اعتذار ایلمك معناسنه‌در تقول
امخیت الیه ای اعتذرت (مخا) عصا وزننده ساحل بحریمنده برقصبه آدیدر حالا بندر مخا دیدكلری بلده دركه
تجار موقعیدر التمخیة تفعله وزننده برآدمی برماده دن بری و بعید ایلمك معناسنه‌در تقول مخیته عن الامر
اذا اقصیته عنه الیائی (المدی) فتی وزننده والمدیة غرفه وزننده (والمیداء) میمك كسریله غایت وانجام
معناسنه‌در یقال بلغ مدی الحیاة ومدیتها ومیداءها ای غایتها وتقول هو منی مدی البصر ای منتهاه بوندن
لسانمزده كوزایرمی ایله تعبیر اولنور ولا تقل مد البصر شارح دیر كه مؤلف مدد ماده سنده مد البصر ایله تعبیر ایلمكله
بوراده نهیی اكا مناقضدر لكن جوازی لغت درجوحه اولمق كركدر ومدی ماده‌سی مسافه معناسنه موضوع
اولوب بعده غایتده مستعمل اولدی ومدی صو یوزنده اولان یوصونه دینور عرمض معناسنه (المدیة) میمك
حركات ثلاثیله بچاغه دینور شفره معناسنه جمعی مدی كلور میمك كسری وضمی والفك قصریله و یایك تغرینه
دینور یقال مدیة القوس ای كبد ها (الامدی) احمر وزننده پك ایراق و پك میدانلو نسنه‌یه دینور بو مناسبتله
عزت وقدر ورفعتده غایت درجه‌ده اولان آدمه اطلاق اولنور یقال فلان امدی العرب ای ابعدهم غایة فی العز
(المدیة) غنیة وزننده اطرافنه طاش نصب اولنمامش حوضه دینور وحوض اایاغندن آقوب اركیلان مرداز
وناپاك صویه دینور وشول كوچك آرقه وجدوله دینور كه اكاسمتنده اولان قیودن فضله صو آقار اوله (المدی)
میمك ضمیله هدی وزننده شام ومصر دیارلرینه مخصوص بر كونه اولچك آدیدر و بو مد دیدكلری اولچكك
غیریدر جمعی امداء كلور شارحك بیاننه كوره اون بش مكوك آلور براولچكدر (الامداء) همزه نك كسریله

برآدم باشنی بولوب قوجا لمق معناسنه‌در یقال امدی الرجل اذا اسنّ وسودی چوق ایچمك معناسنه‌در یقال امدی الرجل اذا اکثر من شرب اللبن و برآدمه برنسنه ضمننده مهلت ویروب میدانی اوزاتمق معناسنه‌در تقول المدیته ای املیت له (المماداة) مباهاة وزننده بودخی مهلت ویرمك معناسنه‌در تقول مادیته ای املیت له (مدایه) سحابه وزننده بر موضع آدیدر (ابن مدی) فتی وزننده بر وادی یه اطلاق اولنور (المیداء) میمك کسریله غایت معناسنه‌در که ذکر اولندی و برنسنه‌نك بماجنه وقرشوسنه دینور تقول میداء داری میداء داره ای حذاؤه البائی (المذی) میمك فتحی وذال معجمه‌نك سکونیله (والمذیّ) غنیّ وزننده (والمذی) عمی وزننده رجالدن نسا ایله ملاعبه وتقبیل اثناسنده ظهور ایدن قویوجه صوجغزه دینور تقول خرج منی المذی والمذیّ والمذی وهو ما یخرج منك عند الملاعبة والتقبیل ومذی میمك فتحی وذالك سکونیله حوض لوله سندن آقان صویه دینور (المذیة) غنیه وزننده برشاعرك والده سی لقبیدر که شاعر مزبور انکله تعبیر وازدراء اولنور ایدی (ومذیه) آیینه یه دینور مذیه دخی دینور تمره وزننده جمعی مذیات کلور ومذاء کلور میمك کسریله یقال نظر فی المذیة والمذیة ای المرأة (الامذاء) امضاء وزننده برکسه عیالی طرفنه برونکللك ایلمك معناسنه‌در یقال امذی الرجل اذا قاد علی اهله وشرابه چوق صوقاتمقله طوری و بوفقه ایلمك معناسنه‌در یقال امذی شرابه اذا زاد فی مزجه وآتی اوتلاغه صالیورمك معناسنه‌در یقال امذی الفرس اذا ارسله یرعی وآتك دیزکنینی کوشدوب اوزرینه آتمق معناسنه‌در تقول امذ بعنان فرسك ای اترکه (المذی) میمك فتحی وذالك سکونیله (والتمذیة) تفعله وزننده بونلرده آتی مرعایه صالیورمك معناسنه‌در یقال مذی الفرس یمذیه مذیا ومذاه تمذیة اذا ارسله یرعی (المذاء) کساء وزننده رجال ونسایی بربره کتوروب بری بریله ملاعبه ایتدرمك معناسنه‌در که اول سببله طرفین شهوته کلوب مذیلری ظهور ایدر یاخود پزونکللك ایلمك معناسنه‌در و بو مفاعله‌دن مصدردر مماذاة دخی بو معنایه‌در یقال ماذی فلان مذاء ومماذاة اذا جمع الرجال والنساء وترکهم یلاعب بعضهم بعضا وهو الدیاثة بوراده کسماء نسخه‌سی غلطدر (الماذی) باله دینور عسل معناسنه ومطلقا دموردن اولان سلاحه دینور یقال جاء وعلیه ماذیّ ای سلاح من حدید (الماذیة) خوشکوار اولان یعنی ایچملی خمره دینور یقال خمر ماذیة ای سهلة وملایم زرهه دینور که سرداولیه یاخود بیاض اولانه دینور (الماذیانات) ذالك کسری وفتحیله صو مجرالرینه دینور مفردی ماذیانه‌در علی قول صو آقندیلرینك ایکی طرفلو قییلرنده بتمش چایره وچمنه دینور یاخود باغچه صواردقلری دولابلرك یوره‌لرنده نابت اولانه دینور الواوی (المرو) میمك فتحی ورانك سکونیله برجنس آق و براق چقماق طاشنه دینور که فرنك طاشی دیدکلریدر اکثری تفنك چقماقلرنده او یدررلر علی قول بغایت پك ومتین طاشه دینور مفردی مروه‌در یقال ارض بها مرو وهی حجارة بیض براقة توری النار او اصلب الحجارة ومرو برشجر آدیدر مفرداتده مرو انواع ریاحینه اطلاق اولنور اسم جنس منزلنده اولمق اوزره مرسومدر مطلق ذکر اولندقده مرماحور مراد اولور که قوجه یارپوزی دیدکلریدر ومرو فارس اولکه سنده بر بلده آدیدر نسبتنده مرویّ دینور ومروی دینور عربی وزننده ومروزیّ دینورزای معجمه زیاده سیله که غیرقیاس اوزره‌در شارح دیرکه انسان قسمیله سائر نسبته‌نك بیننی فرق ایچون ارتکاب ایلدیلر انسانك نسبتنده مروزیّ دینور زایله وثوب مقوله‌سی اشیاء نسبتنده مرویّ دینور (المروة) تمره وزننده مکه مکرمه‌ده برجبل آدیدر که صفا دیدکلری جبلك برادریدر مرو دیدکلری طاشله مسماةدر (مروان) سلمان وزننده بر رحل آدیدر (المروراة) مجوجاة وزننده قیر وجبلاق ارضه دینور جمعی مروری ومروریات کلور ومراری کلور ومروراة مخصوص بر ارضك اسمیدر (المری) جری وزننده سود ویرمك ایچون ناقه‌نك ممه‌سنی صغمق معناسنه‌در یقال مری الناقة مریا من الباب الثانی اذا مسح ضرعها لتدرّ و برنسنه‌یی خارجه چقرتمق معناسنه‌در یقال مری الشیء اذا استخرجه و برآدمك حقنی انکار ایلمك معناسنه‌در یقال مری حقه اذا جحده واورمق معناسنه‌در یقال مری فلانا مائة سوط اذا ضربه وآت قسمنك برالی یابر آیاغی قیریق یاخود آغسق شکلنده یری سورشدرمك معناسنه‌در که مراد اوج ایاغی اوزره طوروب بریله یری قازوب سورشدرمکدر اکثری یم وصو وقتنده ایدرلر یقال مری الفرس اذا جعل یمسح الارض ویجرّها بیده او رجله من کسر او ظلع (الامراء) همزه‌نك کسریله ممه‌سی صغانان ناقه سود ادرار ایلمك معناسنه‌در یقال مری الناقة فامرت ای درّ لبنها (المریة) میمك ضمی وکسریله ناقه‌نك ممه‌سی صغانمغله ادرار ایلدیکی سوده دینور تقول اخذت مریة الناقة ای ما حلب منها بالمری ومریه میمك کسری وضمیله شكّ وشبهه معناسنه‌در یقال هذه فریة بلا مریة ای بلا شكّ وجدل ونزاع معناسنه‌در یقال ما فیه مریة ای جدل (الامتراء) افتعال وزننده بودخی برنسنه‌یی برندن چقرتمق

معناسنه‌در يقال امتراه اذا استخرجه وبرنسنه‌ده شك وتردد ايلمك معناسنه‌در يقال امترى فيه اذا شك (المرى) غنى وزننده بك سودلو ناقه‌يه دينور على قول شول ناقه‌يه دينور كه ياور پسر قالمغله سودى ممه‌سنى صغمقله كلور اوله يقال ناقة مرى اى غريزة اللبن اولا ولدلها فهى تدر بالمرى على يد الحالب (الممرى) محسن وزننده شول ناقه‌يه دينور كه بوغورلك منبسنى بالجمله رحمنه جذب وجمع ايدوب طشره صاليور مزاوله ويولنده راست ودرست اولان ايشه دينور يقال امر ممراى مستقيم (المماراة) مباهاة وزننده (والمراء) جدال وزننده مجادله ومنازعه ايلمك معناسنه‌در يقال ماراه مماراة ومراء اذا جادله (التمارى) تفاعل وزننده شك وتردد ايلمك معناسنه‌در يقال تمارى فيه اذا شك (المارية) ياى مشدده ايله تويلرى دوبدوز وهموار بغرتلق قوشنه دينور وبدنى سيم صافى كبى آق وبراق اولان محبوبه‌يه دينور يقال امرأة مارية اى بيضاء براقة (المارى) تويلرى آق ودوبدز يالم بوزاغى‌يه دينور ديشيسنه مارية دينور وقلملى كوچك كليمه وجاجيمه دينور وقيودن صوچكن آدمك بلنه طوتنديغى قلملى پشتماله دينور وبغرتلق قوشنك آوجيسنه دينور وپوج طرفنه قدر اسكيوب يپريمش ثوبه دينور (الممرية) محسنه وزننده (والمارية) صاحبه وزننده آق ودوز تويلو بوزاغيسى اولان اينكه دينور ظاهر لسان عوامده ديشى قيونه ماريه تعبيرى بوندندر وماريه بنت ارقم ياخود بنت ظالم برخاتوندر كه * خذه ولو بقرطى مارية * مثلنك منشأيدر اصلى بودركه ماريهٔ مرقومه ملوك كنده اولادندن اولمغله قولغنه طاقنديغى كوپه‌لرده ايكيوز دينار ياخود قرق بيك التون قيمتلو برجوهر نفيس ياخود كوكرجين يمورطه‌سى قدر ايكى شهدانه انجو وارايدى كه مثلى مرئى دكل ايدى نفسنه ايثار ايله اول كوپه‌لرى كعبهٔ معظمه‌يه اهدا ايلمكله خازن خزانهٔ كعبه دخى آلوب بيت شريف ايچره تعليق ايلدى من بعد برنسنه‌يه ترغيب وعلى اى حال احراز واستحصالى خصوصنه اغرا وتشويق ضمننده كلام مزبور مثل اولدى بقرطى ماريه تركيبنده باء حرفى مقابله معناسنه اولمغله سن آنى اخذ وتحصيل ايله اكر مقابلنده ماريه‌نك كوپه‌لرينى دخى ويرمك اقتضا ايدرسه ده ديمكدر (المرية) غنيه وزننده اندلس ديارنده بر بلده در وينه ديار مزبوره‌ده برموضع آديدر وواسط ايله بصره آراسنده بر قريه آديدر (المرايا) ميمك فتحيله حيوانده سود طمرلرينه دينور كه ممه‌يه سودانلردن كلور مرى مفرديدر غنى وزننده (التمرى) تفعل وزننده برتمك وطوتمق معناسنه‌در يقال تمرى به اذا ترين الواوى (المزية) زاى معجمه ايله غنيه وزننده فضيلت معناسنه‌در كه سائر اوزره تحقق ايدن مايهٔ رجحاندر خلاصه‌سى بعض آدمك متخصص وممتاز اولديغى نعمت غير متعديه‌در علم وسماحت وشجاعت كبى يقال له على فلان مزية اى فضيلة شارح ديركه بوندن فعل ثلاثى متصرف دكلدر (المازية) مزيه معناسنه‌در اليائى (المزى) ميمك فتحى وزايك سكونيله كبر ايلمك معناسنه‌در يقال مزى الرجل يمزى مزيا اذا تكبر (المزاة) قضاة وزننده جبابره‌يه دينور مازى مفرديدر يقال اكثر القضاة مزاة اى جبابرة (المزى) غنى وزننده ظريف وشوخ مشرب نازك آدمه دينور يقال رجل مزى اى ظريف (التمزية) تفعله وزننده مدح ايلمك معناسنه‌در يقال مزاه اذا مدحه (المازى) (والمتمازى) ناسدن كار كسوب آلارغه وبرطرف اولان آدمه دينور تقول قعد فلان عنى مازيا ومتمازيا اى مخالفا بعيدا الواوى (المسو) حسو وزننده صويى پاك حيوانه بيكانه اركك آشمغله صاحبى فرجنه النى صوقوب رحمندن منى يى چقروب پاكلمك معناسنه‌در تقول مسوت على الناقه مسوا اذا ادخلت يدك فى حيائها فنقيته واشك خيرچينلق ايلمك معناسنه‌در يقال مسا الحمار اذا حرن (المساء) سماء وزننده اخشام وقتنه دينوركه ظهردن صلاة مغربه قدر وقتدن عبارتدر تقول اتيته مساء وهو ضد الصباح وتقول اتيته مساء امس كما سيذكر ويقال اتى صباح مساء وصباح مساء بالاضافة يعنى مركب اوله رق اتى صباح مساء ديرلركه واو عاطفه‌يى متضمندر صباحا ومساء معناسنه‌دركه اكا بن هر صباح وهر اخشام كلدم ديمكدر وبو وقعوا فى حيص بيص ويوم يوم قبيلندندر واضافتله صباح مساء دخى جائزدر مترجم حقيردير كه حريرى دره‌ده ديديكه بعضلر زيد يأتينا صباح مساء ديرلر اضافتله وصباح مساء ديرلر اضافتسز وبونلرك بينلرينى فرق ايلمزلر حال بوكه بينلرنده فرق واردر زيرا قول اوله كوره يأتينا فى صباح مساء سبكنده اولمغله اخشامك صباحنده يعنى همان صباح دمنده كلور ديمك اولور وثانى‌يه كوره يأتى فى الصباح والمساء سبكنده اولمغله هر صباح وهر اخشام كلور ديمكدر بونك اصلى يأتينا صباحا ومساء ايدى واو عاطفه حذف اولنوب بعد التركيب احد عشر كبى فتح اوزره مبنى اولدى انتهى وعربلر بركسه‌دن تطير وتشأم ايلدكده اول كمسنه‌يه قرشو مساؤك الله لا مساؤك ديرلر مساء كلمه‌لرينك رفع ونصبلريله انا مساؤك الله ونرجو مساء الله تقديرنده‌در زيرا عربلر اخشامله شر وويل وكدردن كنايه ايدرلر نته كه صباحله خير وسروردن كنايه ايدرلر (الامساء) همزه‌نك كسريله اخشاملق واخشامه

مطلب

قالمق معناسنه‌در يقال امسى زيد ضدّ اصبح (الممسى) مكرم وزننده امساء بابندن مصدر ميميدر يقال امسى امساء وممسى ضدّ اصبح (المسى) ميمك كسرى وضميله امساء ماده‌سندن اسمدر اخشاملمغه دينور نته كه صبح اصبا حدن اسمدر (الامسية) اثفيه وزننده اخشام چاتديغى وقته دينور اصبوحه مقابليدر ومنه يقال اتيته مساء امس ومسيه وامسيته اى امس عند المساء (المسيانات) ميمك ضميله مسيان كلمه‌سنك جمعيدر كه مساء مصغريدر يقال جاء مسيانات اى مغيربانات وبو دائما ظرف اوله‌رق مستعمل اولور (التمسية) تفعله وزننده برآدمه كيف امسيت يعنى بو اخشام نه‌يابدك نه حالده ايدك ياخود مساك الله بالخير يعنى حق تعالى اخشامكى خير ايلسون ديمك معناسنه‌در تقول مسيته اى قلت له كيف امسيت اومساك الله بالخير (الامتساء) افتعال وزننده برنسنه‌نك جمله سنى بردن صيروب آلمق معناسنه‌در يقال امتسى ما عنده اذا اخذ كله اليائى (المسى) ميمك فتحى وسينك سكونيله مسو لفظنده لغتدر كه ناقه‌نك ياقسراغك رحمنى بيكا نه منيدن پاكلمك معناسنه‌در يقال مسى الناقة والفرس مسيا من الباب الثانى اذا نقى رحمها وهوانك اسيلكى طوارى ز بونلتمق معناسنه‌در يقال مسى الحر المال اذا هزله ويابچه يابچه يوريوب كتمك معناسنه‌در يقال مسى السير اذا رفق به و برنسنه يى ال ايله صغه‌مق معناسنه‌در يقال مسى الشئ اذا مسحه بيده و برنسنه يى صيروب چقرمق معناسنه‌در قيندن قلچ صيرمق كبى يقال مساه اذا استله (الماسى) شول متمرد آدمه دينور كه برفردك نصح و پندينه التفات واصغا ايلمز اوله يقال رجل ماس اذا كان لا يلتفت الى موعظة احد (الامتساء) افتعال وزننده صوصه‌مق معناسنه‌در يقال امتسى الرجل اذا عطش (التمسى) تفعل وزننده (والتماسى) تفاعل وزننده برنسنه بندبند كسيلوب پارچه پارچه اولمق معناسنه‌در يقال تمسى الشئ وتماسى اذا تقطع وتماسى دواهى معناسنه‌در مفردى يوقدر يقال اصابتهم التماسى اى الدواهى (منسبا) خصبصا وزننده‌در قسطنطنيه‌ده بر بلده آديدر شارح ديركه قسطنطنيه ايله ادرنه بيننده‌در كه روم ايلى طرفنده اولور لكن مشهور اولان مسينه كه تخفيفله دربحرسفيد اقصاسنده برجزيره‌در جائزدر كه سنفده بو اسمده اوراده دخى برشهر اولمش اوله اليائى (المشى) ميمك فتحى وشين معجمه‌نك سكونيله يوريمك معناسنه‌در يقال مشى الرجل يمشى مشيا اذا مر و برآدمك ماشيه‌سى چوغلمق معناسنه‌در يقال مشى فلان اذا كثرت ماشيته وطوغرى يول بولمق وطوغرى يوله كتمك معناسنه‌در يقال مشى الرجل اذا اهتدى ومنه قوله تعالى (نورا تمشون به) اى تهتدون به (المشية) ميمك كسريله اسمدر يوريمكه و يورويشه دينور وبنا نوع اولور يقال مشى مشية حسنة (التمشية) تفعله وزننده بودخى يوريمك معناسنه‌در يقال مشى الرجل اذا مر (الامشاء) همزه‌نك كسريله برآدمك ماشيه‌سى چوق اولمق معناسنه‌در يقال امشى زيد اذا كثرت ماشيته كذلك برآدمك ماشيه‌لرينك دوللرى دوشلرى فراوان اولمق معناسنه‌در يقال امشى القوم اذا كثرت اولاد ماشيتهم (التمشاء) تانك كسريله ثلاثيدن مصدر در يوريمك معناسنه يقال مشى زيد مشيا وتمشاء اذا مر (المشاء) شداد وزننده قوغجى يه اطلاق اولنور يقال مشاء اى نمام (المشاة) ميمك ضميله ماشى كلمه‌سنك جمعيدر غماز وساعى يه دينور يقال هم مشاة اى وشاة (الماشية) دوه وقيون وكچى قسمنه اطلاق اولنور جمعى مواشى كلور يقال له ماشية كثيرة وهى الابل والغنم وماشيه اولادى كثير اولان خاتونه وسائر حيوانه دينور يقال امرأة ماشية اى كثيرة الولد (المشاء) سحاء وزننده برخاتونك ياحيوانك اولادى كثير اولمق معناسنه‌در يقال مشت المرأة مشاء اذا كثرت اولادها (الامتشاء) افتعال وزننده برآدمك ماشيه‌سى كثير الاولاد اولمق معناسنه‌در يقال امتشى القوم اذا امشى الواوى (المشو) حشو وزننده (والمشو) عدو وزننده (والمشى) غنى وزننده (والمشاء) سماء وزننده مسهل داروبه دينور راوند وسنامكى كبى يقال شربت مشوا ومشوا ومشيا ومشاء اى دواء مسهلا (الاستمشاء) مسهل دوا استعمال ايلمك معناسنه‌در يقال استمشى الرجل اذا شرب المشى (الامشاء) همزه‌نك كسريله مسهل دارو يوركى سوردرمك معناسنه‌در يقال امشاه الدواء اذا اطلق بطنه بيت خلايه ممشا اطلاقى بوندندر ومسهل ايچمش آدمك يوركى سورمك معناسنه‌در يقال امشى الرجل اذا ارتجى دواؤه (المشا) عصا وزننده سبز واتدن ها وبجه دينور على قول اكا شبيه برنباتدر الواوى (المصواء) صحراء وزننده دبر ومقعده دينور واو يلقلرى اتسز وچلمبز عورته دينور يقال امرأة مصواء اى لا لحم على فخذيها (المصاية) ثمامه وزننده كوچك شيشه‌يه دينور قارورهٔ صغيره معناسنه اليائى (المضى) ضاد معجمه ايله عتى وزننده (والمضو) سمو وزننده چوب كتمك معناسنه دركه فارسيده كذشتن مرادفيدر زمانك چوب كتمسى كبى يقال مضى الشئ يمضى مضيا ومضوا اذا خلا ومضاء سحاء وزننده ومضو سمو وزننده

برنسنه‌نك اوته‌سنه كچمك معناسنه‌دركه اوته ايشلمك تعبير اولنور يقال مضى فى الامر مضاء ومضوا اذا نفذ فيه
ومضو سبيل اولمكدن كنايه در يقال مضى فلان سبيله اذا مات ومضاء اوريلان نسنه‌يه قلج ايليوب كسمك
معناسنه‌در يقال مضى السيف فى الضريبة مضاء اذا قطع وايشلتمك انفاذ معناسنه‌در تقول مضيت على
بيعى اذا اجزته (الممضو عليه) انفاذ ايله قرار داده اولمش ايشه دينور يقال امر ممضو عليه اى نفذ (الامضاء)
همزه‌نك كسريله بودخى ايلدوب اوته كچورمك معناسنه‌در يقال امضاه اذا انفذه و برنسنه‌يى اتمام واجرا قلمق
معناسنه مستعملدر تقول امضيت بيعى اذا اجزته توقيع يرنده امضاى صكوك ومكاتب بوندندر ومرسوم اولانه‌ده
امضاء اطلاقى بمضى معناسيله مأولدر (المضواء) غلواء وزننده ايلرو كچمكه دينور تقدم معناسنه در
(ابو المضاء) سماء وزننده آت قسمنك كنيه‌سيدر والمضاء الغايشى تابعيندندر (الماضى) قلجه وارسلانه اطلاق
اولنور الواوى (المطو) خطو وزننده پك جد وجهد ايدوب سرعتله يوريمك معناسنه‌در يقال مطا الرجل
مطوا اذا جد فى السير واسرع وضبا القمدن خرما قوپروب يمك معناسنه‌در يقال مطا الرجل اذا اكل الرطب
من الكباسة ودوست صميمى ايله يار وهمدم اولمق معناسنه‌در يقال مطا زيد اذا صاحب صديقا وكوزلرى
آچمق معناسنه‌در يقال مطا الرجل اذا فتح عينيه وبرنسنه‌يى چكوب اوزاتمق وكرمك معناسنه در ايپ چكوب
كرمك كبى ومنه يقال مطا بالقوم اذا مدبهم فى السير وجماع ايلمك معناسنه‌در يقال مطا المرأة اذا نكحها
(التمطى) تفعل وزننده كرنمك وسونوب اوزانمق معناسنه‌در ومنه يقال تمطى النهار وغيره اذا امتد وطال
(المطواء) غلواء وزننده اسمدر كرنمكه وسونوب اوزانمغه دينور (المطا) عصا وزننده كرنمك معناسنه‌در
يقال مطى الرجل مطا من الباب الرابع بمعنى تمطى وظارقه يه دينور ظهر معناسنه جمعى امطاء كلور يقال
ركب ظا الدابة اى ظهرها وخرما سالقمنه دينور المطية غنيه وزننده كرينه‌رك وسونوب اوزانه‌رق يوريين
دابهٔ مركوبه يه دينور جمعى مطايا كلور ومطى كلورهامسز شارح ديركه بعده مطلقا ركوب اولنه جق دابه ده
استعمال اولندى (الامتطاء) افتعال وزننده بردابه‌يى مطيه ايدنمك معناسنه‌در يقال امتطى الدابة اذا جعلها
مطية (الامطاء) همزه‌نك كسريله امتطاء معناسنه‌در يقال امطى الدابة بمعنى امتطاها (المطو) ميمك فتحى
وكسريله اكين دمدى بغليجق خرما جريدينه دينور كه اورته سندن ايكى ديلوب انكله دمدى بندايدرلر وخرما
سالقمنه دينور جمعى مطاء كلور ميمك كسريله وامطاء كلور ومطى كلور غنى وزننده كه شارحك بيانه كوره اسم
جمعدر (الامطى) تركى وزننده بركونه صمغ مأكول اسميدر واوزون بويلو سوزونه آدمه دينور (المطوة) ثمره
وزننده ساعت ووقت معناسنه‌در يقال مضت من الليل مطوة اى ساعة (المطو) ميمك كسريله مثل ونظير
معناسنه‌در و برآدمك يار وهمدمنه دينور يقال هو مطوه اى صاحبه ومصر بغدايننك سنبله‌سنه دينور
الواوى (المعو) ميمك فتحى وعينك سكونيله اولمش تازه خرمايه دينور على قول اولمق رتبه‌سنه وارمشنه دينور
تقول اطعمنا المعو اى الرطب او البسر عمه الارطاب ودوه‌نك آلت دوداغنده اولان بربغه وشكافه دينور (المعاء)
غراب وزننده كدى پك پك ماولمق معناسنه‌در يقال معا السنور يمعو معاء اذا صوت (التمعى) تفعل وزننده برنسنه
سونوب اوزانمق معناسنه‌در يقال تمعى السقاء اذا تمدد و بين الناس شر وشور وفتنه يايلمق معناسنه‌در يقال
تمعى الشر اذا فشا اليائى (المعى) ميمك فتحى والفك قصريله (والمعى) رضا وزننده امعاج بطندن بغرسغه دينور
فارسيده روده دينور بعضا مؤنث اولور جمعى امعاء كلور وتقول العرب هم مثل المعى والكرش اى اخصبوا
اوحسنت حالهم يعنى خصب ورخاده اولوب حسن حال ونظام ورفاه صاحبلريدر ديمكدر زيرا بغرسق واشكنبه
مادامكه درون بطنده اولدقجه تروتازه ومطرا واحداث دهردن امين اولورلر ومعا الى وزننده شول انكبه‌صو
آقنديسنه دينوركه بناء دستكى كبى بو كسك اقندى يه متصل اوله يعنى ارانقلرى ديوار مثابه‌سنده اوله زيرا اول كونه
آقنديلر بغرسقلر صورتنده اولور دره اياقلرنده وصف مذكور اوزره اولان آقنديلره امعاء الوادى اطلاق ايدرلركه
اولوق اولوق آقنديلردن عبارتدر وعند البعض ايكى قطعه پك وقاتى يرلر ارالغنده اولان يومشق يره دينور
(معى الفار) برجنس كثر خرمايه دينور (الماعى) يومشق وسهل وملايم طعامه دينور (الماعية) پاره‌پاره وريزه ريزه
اولمق شاندن اولان نسنه‌يه دينورمدمد جه معناسنه هاء تانيث موصوف ياخود مبالغه ايچوندر (معى) سمى
وزننده برموضعدر الواوى المغاء غين معجمه ايله غراب وزننده كدى ماولمق معناسنه‌در يقال مغا السنور
يمغو مغاء اذا صاح اليائى (المغى) ميمك فتحى وغينك سكونيله كونده ومنشبنده اولان يومشاقلغه وكوشكلكه دينور
وهزل ياجد وتحقيق وجهيله بركمسنه‌يى متصف اولمديغى محامد ايله وصف ايلمكه دينور تقول ماهذا المغى

وهو ان يقول فيه ما ليس فيه اما هازلا او جادا اوسوزسويلك معناسنه در تقول مغيت مغيا من الباب الثالث اى نغيت
(التمغي) تفعل وزننده مبشين وسختيان مقوله سى كوشيوب يومشمق معناسنه در يقال تمغى الاديم اذا استرخى
(الماغية) دائما ناسه سوء ظن اوزره اولان افتراجى آدمه دينور يقال رجل ماغية اى مريبة الواوى (المقو) ميمك فتحى
وقافك سكونيله دوه ياورى يسى اناسنى شدتله امك معناسنه در يقال مقا الفصيل امه مقوا اذا رضعها شديدا و برنسنه نك
كيرو پاسنى آچوب جلاو برمك معناسنه در يقال مقا السيف والسن ونحوه اذا جلاه ومقو ومقوه ومقاوه كه ميمك
ضميله در برنسنه يى صقنوب صيانت ايلمك معناسنه در تقول امقه مقوك ومقوتك ومقاوتك مالك اى صنه صيانتك
مالك شارحك بيانته كوره مقاوه اسم مصدردر اليائى (المقى) مقو وزننده وآنده لغتدر تقول مقيت اسنانى مقيا لغة
فى مقوت وتقول امقه مقيتك مالك اى صنه صيانتك مالك (المقية) تمره وزننده كوزك پيكارينه دينور ماق معناسنه
الواوى (المكو) ميمك فتحى وكافك سكونيله (والمكاء) غراب وزننده دودقله اصلق چالق معناسنه در على قول
پرمقلرى حلقه كبى مشبك ايلمكله بورى طرزنده ايدوب اوفورمكله اوتدرمك معناسنه در كه اكثرى چوبان وقوشجى
مقوله سى ايدرلر كاذخى اصلق وصصلق تعبير اولنور يقال مكا الرجل مكوا ومكاء اذا صفر بفيه اوشبك باصابعه
ونفخ فيها وضرطه لمق معناسنه مستعملدر و بومكشوف ومفتوح اولان مقعدك ياخود دابه قسمنك ضرطه سنه
مخصوصدر يقال مكيت استه اذا نفخت ولايكون الا وهى مكشوفة مفتوحة اوخاصية بالدابة ومكوتلكى وطاوشان
مقوله سى وحوشك اينه دينور (المكوة) ميمك كسريله است ومقعده دينور (المكا) عصا وزننده بودخى
تلكى وطاوشان مقوله سى وحوشك اينه دينور وجبل نعمان اوزره مشرف برجبل آديدر (المكاء) زنار وزننده
چوبان آلدانقجى ديدكلرى قوشه دينور كه دائما صفير ايدر جمعى مكاكى كلور ميمك فتحيله (التمكى) تفعل
وزننده تر ليوب اصلنمق معناسنه در يقال تمكى الفرس اذا ابتل بالعرق وآت ديزلريله كوزنى قاشيمق معناسنه در
يقال تمكى الفرس اذا حك عينه بركبته (المكا) عصا وزننده ال كثرت عملدن ناسور لنمق معناسنه در يقال مكيت
يده مكا من الباب الرابع اذا مجلت من العمل (ميكائيل) ميمك كسريله ارزاق اوزره موكل اولان فرشته نك اسميدر
عليه السلام و بونده ميكال ولام بدلى نونله ميكائين دخى لغتدر شارحك بيانته كوره عبدالله ديمكدر وميكائيلى
بررجل آديدر (مكوه) تمره وزننده بحر عمانده برجبل آديدر الواوى (الملو) ميمك فتحى ولامك سكونيله شدتله
يورمك ياخود يلمك معناسنه در يقال ملا البعير ملوا اذا سار شديدا اوعدا (التملية) تفعله وزننده برآدمى
برنسنه ايله متمتع ايدوب مدت مديده انكله بله چه كچندرمك معناسنه در تقول ملاك الله حبيبك اى متعك به واعاشك
معه طويلا وحق تعالى برآدمى طول عمر ايله بهرمند و برخوردار ايلمك معناسنه در يقال ملاه الله عمره اى اطاله
ومتعه به (الملى) عنى وزننده عيش وحيات معناسنه در (التملى) تفعل وزننده طول عمر ايله بهره مند و برخوردار
اولمق معناسنه در يقال تملى فلان عمره وملبه اى استمتع منه (الاملاء) همزه نك كسريله بودخى حق تعالى
برقولنى طول عمر وعافيتله بهره مند و برخوردار قلمق معناسنه در يقال املاه الله عمره اى اطاله ومتعه به ومدت تى
لمنها لله اوزاتمق معناسنه در تقول امليت له فى غيه اذا اطلت ودوه نك اياغى باغنى اوزادوب ميدانلو قلمق معناسنه در
تقول امليت البعير اذا وسعت له فى قيده واملاء معناسنه دركه برآدم تقرير و برآخر كسه يازمقدن ياخود نسخه يه نظر
ايميوب عن ظهر القلب يازمقدن عبارتدر تقول امليت الكتاب اى امللته وامهال و تأخير ايلمك معناسنه در يقال
املى الله للظالم اى امهله (الملاوة) (والملوة) ميملرك حركات ثلاثى واخيره تمره وزننده زماندن برمدته دينور تقول
اقمت عنده ملاوة من الدهر وملوة اى برهة (الملى) غنى وزننده زماندن مدت مديده يه دينور يقال اقام به مليا
من الدهر اى هويا ونهاردن ساعت طويله يه دينور يقال مضى ملى من النهار اى ساعة طويلة الملا عصا
وزننده صحراء معناسنه در (الملوان) فتحاتله كه تثنيه در ليل ونهاره على قول ليل ونهارك ايكى طرفنه اطلاق اولنور كه
اول وآخرلرندن عبارتدر مفردى ملادر عصا وزننده صحرا معناسنه دندر تقول لا افعله ما اختلف الملوان اى الليل
والنهار اوطرفاهما (الاستملاء) برآدمك املا ايلمسنى ايستمك معناسنه در يقال استملاه اذا سأله الاملاء (الملاة)
قناة وزننده شول چول بيابانه دينور كه بغايت اسى اولوب جابجا سراب لمعان ايدر اوله جمعى ملا كلور حصا كبى
اليائى (المنى) ميمك فتحى ونونك سكونيله تقدير ايلمك معناسنه در يقال مناه الله منيا من الباب الثانى اى قدره
شارح ديركه بو ماده تقدير معناسنه موضوعدر معانئ سائره بربر شعبه ايله اندن متفرع عدر انتهى و برنسنه ايله
مبتلا قلمق معناسنه در يقال مناه الله به اذا ابتلاه به و بوقليوب صنيمق معناسنه در يقال مناه اذا اختبره و برنسنه يه
مبتلا اولمق معناسنه در يقال منى بكذا على المجهول اى ابتلى به مؤلف بونى تكرار ايلمشدر و برنسنه يه موفق

اولمق معناسنه در يقال منى لكذا على المجهول اى وفق له و انزال منى ايلمك معناسنه در يقـال منا الرجل اذا انزل المنىّ
(المنا) عصا وزنـنـده (والمنية) غنيه وزنـنـده اولومه دينور كه اجل مقدوردر جمعى منايا كلور ومنـاقدر الهى يه
دينور تقول انا راض بمنا الله اى بقدره وقصد وآرزو معناسـنـه دركه ايستك وخواهش تعبير اولنور يقـال له منا
اى قصد (المنىّ) غنىّ وزنـنـده (والمنى) الى وزنـنده (والمنية) رميه وزنـنـده مادهٔ توليد اولان صو يه دينور اركك
وديشىنـك صويندن اعم در آندن حيوان تقدير وتصوير اولنور ومنى لفظنك جمعى منى كلور قفل وزنـنـده بريد
وبرد كبى (الامناء) همزه نك كسريله منى انزال ايلمـك معناسـنـه در يقـال أمنى الرجل اذا انزل المنىّ ومكه ده منـا
ديدكلرى محله كلمك معناسـنـه در على قول منىٰ يه قونمق معناسـنـه در يقـال امنى الحاج اذا اتى منا اونزلهـا وناقه
ممنيه اولمق معناسـنـه در يقـال امنت الـناقة اذا صارت ممنية (التمنية) تفعله وزنـنـده بودخى انزال منى ايلمـك
معناسـنـه در يقال منى الرجل اذا انزل المنىّ و برآدمى برنسنه يه اومدرمق معناسـنـه در يقال مناه اياه و به اى جعل له
امنيته (الاستمناء) برآدم كنديدن منى خروجنى ايستمك معناسـنـه در تجلق كبى يقـال استمنى الرجل اذا طلب خروج
المنىّ وناقه ممنيه ميدر دكلميدر يوقليوب دنه مك معناسـنـه در تقول استمنيت الناقة اى اختبرتها ممنية هى ام لا منى
الى وزنـنده مكه قضاسـنـده برقريه آديدر غير منصرف ومنصرف اولور محل مزبوره دماء ذبايح امنـاء واراقه
اولنديغى باعث تسميه در وابن عبـاس رضى الله عنهما حضرتلرندن مرويدركه محل مزبورده جبريل امين آدم
عليهما السلام حضرتلرندن مفـارقت ايليه جكلرى هنكامده حضرت آدمه تمن يعنى دركاه الهيدن برامنيه تمنى
ونياز ايله ديدكده حضرت آدم دخى جنتى تمنى ايدرم ديمكله امنيه وتمنى ماده سندن منـا ايله مسمّا اولدى شارح ديركه
ظاهرا مكالمهٔ مزبوره لسان عربى ايله واقع اولمشدر ومنا نجد اولكه سـنده برموضع آخر اسميدر وضريه قربنده
برصو آديدر (الامتناء) افتعال وزنـنـده منا نام محل مزبوره وارمق ياخود اورايه قونمق معناسـنـه در يقـال امتنى
الحاج اذا اتى منى اونزلها (التمنى) تفعل وزنـنده برنسنه يى ديلمك واو تمنى معناسنه دركه تقدير معناسندن مأخوذدر
آرزو ايلديكى نسـنه يى نفس ومتخيله ده تقدير وتصوير ايدن عبارتدر يقـال تمنى الشئ اذا اراده و يلان سويلمك
معناسـنه مستعملدر يقال تمنى الرجل اذا كذب واوقومق معناسنه مستعملدر يقـال تمنى الكتاب اذا قرأه و يلاندن
دوزمه لاقردى چقرمق معناسنه در يقـال تمنى الحديث اذا اخترعه وافتعله (المنية) ميمك ضمى وكسريله (والامنية)
اثفيه وزنـنده اومولان وتمنى اولنان آرزو ومقصوده دينور ومنيه كذلك ميمك ضميله وكسريله ومنوه غرفه وزنـنده
ناقه نك چكلدكدنصكره حامل اولوب اولمديغى ظاهر اولنجه قدر ممتد اولان ايامه اطلاق اولنور مثلا كنج بوغور
مقدّم كبه اولمامش كنج ناقه يه اشديكى كوندن اون كونه وارنجه قدر ايامدن عبـارتدر ومنية الثنى يعنى التى باشـنه
كيرن بوغورك منيه سى اون بش كونه قدر در بومدتلر انقضاسـنده ناقه نك حملى وعدم حملى متبين اولور (الممنى)
محسن وزنـنده (والممنية) محسنه وزنـنده هنوز ذكر اولنان منيه ايچره اولان ناقه يه دينور كه حملى وعدم حملى متبين
دكلدر (المماناة) مباهاة وزنـنده مجازاة معناسـنـه در على قول برنسنه يى برآدمه لازم قلمق الزام وايجاب معناسـنه در
يقال ماناه اذا جازاه اوالزمه و كيجكدرمك معناسـنه در يقال ماناه اذا ماطله ومدارا قلمق معناسـنه در يقال ماناه
اذا داراه وراكبك اكسه سنه بنمك معناسـنه در يقال ماناه اذا عاقبه فى الركوب (تمنى) تجلى وزنـنده بين الحرمين
بر بلده آديدر الواوى (المنا) عصا وزنـنده (والمناة) حصاة وزنـنده بركونه اولچك على قول بركونه طارتى اسميدركه
تركيده بطمان تعبير اولنور تثنيه سـنده منوان ومنيان دينور فتحاتله ياء خفت ايچون متعاقب اولمشدر جمعى امناء
كلور وامنى كلور همزه نك فتحى ونونك كسريله ومنىّ كلور عتىّ وزنـنده ومنىّ كلور كسرتينله شـارح ديركه مؤلف
بونى من ماده سـنده دخى ذكر وتفصيل ايلدى (المنو) حنو وزنـنـده منى كبى برآدمى برنسـنه ايله مبتلا قلمق
معناسـنه در يقال مناه يمنوه منوا اذا ابتلاه و يوقليوب دنه مك معناسـنه در يقال مناه اذا اختبره (المنوة) فتوه
وزنـنده آرزو وامنيه معناسـنه در (المنا) عصا وزنـنده برنسـنه نك بماجنه وتمام قرشوسـنه دينور تقول دارى
منادارة اى حذاها (مناة) قناة وزنـنده حجازده برموضع آديدر و برصنم اسميدر مدّ ايله ده زبانزده در (المماة) مرماة
وزنـنده طبراغى صـباه ارضـه دينور (المماني) ميمك ضميله دتوت وقلتبانه دينور يقـال هو ممان اى دتوث
(مانى الموسوس) اشعار رقيقه صاحبى برشاعر لقبيدر ومانى برزنديق آديدر اكا قندابدن بى مذهبلره مانوتى اطلاق
اولنور شـارح ديركه شرق جانبنده ظهور ايلمشدر فاعل خبر نور وفاعل شر ظلام اولمسـنه ذاهب ايدى نته كه
متنبى اشبو بيتنده اشارت ايلمشدر * وكم لظلام الليل عندى من يد * تخبر ان المانوية تكذب * (التماني) تفاعل وزنـنده
برمق حسابيله توزيع وتقسيم ايلمك معناسـنه در يقال تمانى القوم اذا عاملوا بالمخارجة الواوى (المومات) والموماة)

میملرك فتحیله بیابانه دینور فلاة معناسنه در جمعی موامی كلور (المو) میمك ضمی ومدیله بركونه دوایی دار واسمیدر كه
وجع مفاصله وكبده شربا وطلاء نافعدر وعسر بول ومثانه ورحم اوجاعنه وسانجو ونفخ ریح عارضه لرینه
مفیددر بودار وسنبل جبلی وسنبل الاسدیدكلری كوكدر وعند البعض بیان هاویجیدر الواوی (المهو) سهو
وزننده تازه خرمایه دینور رطب معناسنه وانجویه دینور لؤلؤ معناسنه وبرجنس آق چاقل طاشنه دینور
مفرداتك بیاننه كوره روم دیارندن وصعید نواحیسندن ظهور ایدر الماس كبی آق وشفاف اولور فرنك طاشی
تعبیر ایدرلر بعض بچاق قبضه سی وظروف یپارلر وبو حجر سلوانك غیریدر ومهو طلویه دینور كه كوكدن یاغار
برد معناسنه وبوفقه جه نازك قلجه دینور علی قول جوهرلو تابدار اولانه دینور وعبد القیس قبیله سندن برجماعتك
پدری آدیدر وطورو جه اولان سوده دینور ومهو مصدر اولور پك اورمق معناسنه در یقال مهاه مهوا اذا ضربه شدیدا
(الامهاء) همزه نك كسریله یاغ وسود وشربت مقوله سنه چوق صوقاتمغله پك طوری قلمق معناسنه در یقال امهی السمن
والشراب اذا اكثر ماءه ودمور آلتی صواروب كسكینلتمك معناسنه در یقال امهی الحدیدة اذا احدها وسقاها الماء
وطوارك ایاغی كوستكنی یا ایپنی اوزاتمق معناسنه در یقال امهی الفرس اذا طول رسنه (المهاوة) حلاوه وزننده یاغ
یاسود مقوله سی چوق صوقاتلمغله پك طوری اولمق معناسنه در یقال مهو السمن مهاوة من الباب الخامس اذا صار مهوا
فهو مهو كما ذكر (المهی) نهی وزننده اسمدر اتك كوستكنی اوزاتمغه دینور ومهی مصدر اولور یالدزلمق معناسنه در
یقال مهی الشیء یمهاه ویمهیه مهیا من الباب الثالث والثانی اذا موهه بونلرده حرف حلق ایچون یاء معاقب
اولشدر (المهاة) حصاة وزننده كونشه دینور یقال طلعت المهاة ای الشمس وبیان صغرینه دینور كه قولان
تعبیر اولنور كاوكوهی معناسنه وبلوره دینور كه صرچه جنسندندر جمعی مها كلور حصا وزننده ومهوات
ومهیات كلور فتحاتله (المهاة) میمك ضمیله اركك حیوانك نطفه سنه دینور جمعی مهی كلور میمك ضمیله هدی وزننده
(الممهاء) محراب وزننده سودی طوری ویوفقه اولان ناقه یه دینور یقال ناقة ممهاء ای رقیقة اللبن (المهاء) سخاء
وزننده بعض اوقده اولان اكر یلكه دینور كه طوغری اولمیوب برطرفه قاچق اولمسیدر یقال فی القدح مهاء ای اود
الیائی (المهی) نهی وزننده بچاغك اغزنی یوفقلدوب كسكینلتمك معناسنه در یقال مهی الشفرة مهیا
من الباب الثانی اذا رققها (الامهاء) همزه نك كسریله (والامتهاء) افتعال وزننده مهی معناسنه در یقال
امهی الشفرة وامتهاها بمعنی مهاها (الممهی) منبر وزننده عبس قبیله سی یورننده برصوادیدر (الاستمهاء) جنكده
دشمنك طابورنی خرق وهزم ایلمك معناسنه در ومنه هم یستمهون فی البهم ای یخرقون الصفوف فی الحروب
فلا یقدر علیهم شارح دیر كه مؤلف بو مادهده پك ایجاز ایلمشدر لسان العربده ذكر اولندیغی اوزره استمهاء آت قسمنك
عهده اقتدارنده اولان سكرتمكی استخراج ایلمك معناسنه در یقال استمهی الفرس اذا استخرج ما عنده من الجری پس
مؤلفك اكتفا ایلدیكی كلام كه عدی بن الرقاع نام شاعرك اشبو * هم یستجیبون للداعی ویكرمهم * حد الخمیس
ویستمهون فی البهم * بیتندن مقتصردر یعنی مشار الیه اولان جماعت بغایت بهادر ودلاور اولملریله جنكرده
دشمنك طابورلرنی خرق وهزم ایدوب وكسه انلرك اخذ وقتللرینه قادر اولمزلر پس معنای مزبورلردن مأخوذلردر
وبهم بانك ضمیله عسكره دینور (الیائی) میه (ومی) میملرك فتحی ویالرك تشدیدلریله اسماء نسواندندر (میا) میمك
فتحی ویانك تشدیدیله بنت ادبن اود نام خاتوندر كه فارقین دیدكلری بلده نك بانیه سیدر اسمی مضاف اولوب
میافارقین ایله مشتهر اولمشدر

ن

فصــــــــــل النون

الیائی (النأی) رأی وزننده برنسنه دن بعید اولمق
معناسنه در یقال نأیته وعنه نأیا من الباب الثالث ای بعدت والاچق یاخود چادر اطرافنه مانع سیل اولمق ایچون
خرق قازمق معناسنه در یقال نأی النؤی للخیمة اذا عمله لها ووجه مذكور اوزره چادر اطرافنده قازلمش خرقه
دخی نأی دینور كما سیذكر (الانآء) اكرام وزننده بعید ایلمك معناسنه در تقول انأیته عنه اذا ابعدته وچادر چوره سنه
خرق قازمق معناسنه در یقال انأی الخیمة اذا عمل لها نؤیا وتقول انأیت النؤی اذا عملته (الانتاء) افتعال وزننده
تبعید اولمق معناسنه در تقول انأیته فانتأی ای ابعدته فبعد وچادر چوره سنه خرق ایلمك معناسنه در تقول انتأیت
النؤی اذا عملته (التناءی) تفاعل وزننده ایراقلشمق معناسنه در یقال تناءوا عنه اذا تباعدوا (المنتأی) منتها
وزننده موضع بعیده دینور (النأی) نونك فتحی وهمزه نك سكونیله (والنؤی) نونك ضمیله (والنئی) نونك كسریله
(والنوی) هدی وزننده شول خرقه دینور كه الاچق وچادر ایچلرینه صو كیرمك ایچون اطرافنه قازلمش اوله جمعی انآء
كلور اباروزننده وانآی كلور همزه نك فتحی ونونك سكونیله ونؤی كلور صلی وزننده ونئی كلور كسرتینله بونلر مجموعنك
جمعیدر (الواوی) (النأو) نأی وزننده واندہ لغتدر كه بعید اولمق معناسنه در تقول نأوت عنه نأوا والغة فی نأیت

الواوى (النبو) علو وزننده (والنبى) عتى وزننده (والنبوة) خطوه وزننده كوز بر نسنه‌دن يا تمق وچونكلمك معناسنه‌در كه بك فور فنج ياخود مردار وكريه اولديغندن باصره نفوذ ومستقر اولميوب يا تمقدن عبارتدرتنه كه دشمن يوزينه باقق حالتنده اولور يقال نبا بصره نبوا ونبيا ونبوة اذا تجافى قال الشارح وفى النهاية وفى حديث الاحنف قدمنا على عمر مع وفد فنبت عيناه عنهم ووقعت على اى تجافى فى نظره ولم ينظر اليهم وقلج اوريلان نسنه‌يه ايشلميوب كيرو صچرامق وكيرو دونمك معناسنه‌در يقال نبا السيف عن الضريبة اذا كل وارتد عنها ولم يمض وبركسه يا بر نسنه‌يك چركين وبدصورت اولمغله كوز آندن منصرف اولمق معناسنه مستعملدر يقال نبت صورته اى قبحت فلم تقبلها العين وبر يرك هواسى مزاجه اويمز اولمق معناسنه مستعملدر يقال نبا منزله به اذا لم يوافقه وبر ادمك بتاغى اويغون اولمامغله آرام وراحت ايده ميوب برى اوته مضطرب وبيقرار اولمق معناسنه مستعملدر يقال نبا جنبه عن الفراش اذا لم يطمئن عليه واوق نشانه‌يه وارەمز اولمق معناسنه‌در يقال نبا السهم عن الهدف اذا قصر (النابية) شول يايه دينور كه كر يشندن ميدانلو اوله يقال قوس نابية اذا نبت عن وترها (النبى) غنى وزننده يوله دينور يقال اخذ نبيا سديدا اى طريقا (النبية) غنيه وزننده خرما يبراغندن اورلمش سفره‌يه دينور وبو فارسيدر معربنده نفيه دينور فايله تنه كه نفف ماده سنده ذكر اولندى تركيده اكاتپير تعبير اولنور طبله طرزنده اولور (النباوة) سحابه وزننده (والنبوة) ثمره وزننده (والنبى) غنى وزننده يوكسك ارضه دينور ونباوه طائفده برموضع اديدر شارح ديركه بو نلر همزه بابنده دخى ذكر اولندى (النباوة) كتابه وزننده اسمدر يوكسكلكه دينور (نابى) اسمادندر نابى بن ظبيان محدثدر واصحابدن عقبة بن عامرك جدى وثعلبة بن عنمة بن عدى نام صحابه‌نك جدى والدى اسملريدر (نبى) سمى وزننده ابن هرمز الباهى دركه تابعيدر (ذو النبوان) فتحاتله وديعة بن مرثدنام كسه‌نك لقبيدر (النبوان) فتحاتله برصويك اديدر (الانباء) همزه‌نك كسريله خبر ويرمك معناسنه‌در مهموزده لغتدر تقول انبيته لغة فى انبأته وابو البيان نبا بن محمد بن محفوظ كه عصا وزننده درطريق بيانيون سلاكنك شيخيدر الواوى (النتو) تاى فوقيه ايله علو وزننده عضو بدن شيشوب قبارمق معناسنه‌در يقال نتا عضوه نتوا اذا ورم اصل برنسنه توموب طوملمق معناسنه‌در بدنده هنوز چقمغه بشليان چبانك توموب طوملسى كبى تنه كه مهموزده لغتدر (النوتاة) فتحاتله بودور آدمه دينور جمعى نواتى كلور (الناتى) شيشوب قبارمش عضوه دينور يقال عضو ناتاى ورم (الانتاء) همزه‌نك كسريله كيرولنمك معناسنه‌در يقال انتى الرحل اذا تاخر وبر آدمك اوروب بورنى ازمكله شيشوب قبارتمق معناسنه‌در يقال انتى فلان اذا كسر انف انسان فورمه ويقال انتنه وبر آدمه شكل وشمائلده وخلق ومشربده اويغون اولمق معناسنه‌در يقال انتى فلانا اذا وافق شكله وخلقه (التنتى) تفعل وزننده سرعتله برتا وايدوب آتلمق معناسنه‌در يقال تنتى عليه اذا تنزى (الاستنتاء) چبان كركى كبى جركله طلوب قالقوب طوملمق معناسنه‌در يقال استنتى الدمل اذا استقرن اليائى (النواتى) نونك فتحيله نوتى كلمه سنك جمعيدركه كمى طايفه سنه وخدمتجى نفرينه دينوركه لوند تعبير اولنور ملاحون معناسنه درمؤلف بونى نوت ماده سنده دخى ذكرايلدى الواوى (النثو) نونك فتحى وثاى مثلثه‌نك سكونيله برلاقردى يى هركسه سويليوب فاش وشايع قلمق معناسنه دركه دللره داستان ايلمك تعبير اولنور يقال نثا الحديث ينثونثوا اذا حدث به واشاعه وبر نسنه‌يى طاغيدوب يايمق معناسنه‌در يقال نثا الشئ اذا فرقه واذاعه (الثنا) عصا وزننده براد مك ياد واخبار اولنان وصف حالنه اطلاق اولنور كرك كوزل وكرك قبيح اولسون يقال هو حسن الثنا وهو ما اخبرت عن الرجل من حسن اوسيئ (النثى) غنى وزننده قيودن صو چكركن ايپدن صاچيلان صو صاچديسنه دينور (التناثى) تفاعل وزننده براز كسه‌لر بينلرنده برآدمى يا برنسنه‌يى ذكر وياد ايدشمك معناسنه‌در يقال تناثوه اى تذاكروه اليائى (النثى) نثو وزننده وآنده لغتدركه ذكر اولندى تقول نثيت الحديث نثيا من الباب الثانى لغة فى نثوت (الانثاء) همزه‌نك كسريله برآدمى فصل وغيبت ايلمك معناسنه‌در يقال انثى زيدا اذا اغتاب وبرنسنه‌دن عار وجنابله استنكاف ايلمك معناسنه‌در يقال انثى عن الشئ اذا انف منه الواوى (النجو) نونك فتحى وجيمك سكونيله (والنجاء) والنجاة (والنجاية) نونلرك فتحيله قورتلمق معناسنه‌در يقال نجا منه ينجو نجوا ونجاء ونجاة ونجاية اذا خلص منه مترجم ديركه راغبك بياننه كوره بو ماده انفصال من الشئ معناسنه موضوعدر ونجو اغاجى كسمك معناسنه‌در يقال نجا الشجرة نجوا اذا قطعها ونجو ونجا عصا وزننده درى يى يوزمك معناسنه‌در يقال نجا الجلد نجوا ونجا اذا كشطه ونجو ونجا يوزلمش درى‌يه دينور يقال عنده نجو ونجا اى جلد منجو ونجو حدثلمك معناسنه‌در يقال نجا الصبى اذا احدث ونجو مطلقا بطندن خروج ايدن شيئه

دینور کرك نجس وکرك رجع اولسون ونجوی معناسنه کلور کاسیذ کر و یغموری دوکلمکله بوش قالمش سحابه دینور
و بر آدمه یاخود بر نسنه یه کوزدکورمك ایچون بد نظر ایلمك معناسنه در یقال نجا الفلان اذا تشوّه لیصیبه بالعین
و بطندن حدث چقمق معناسنه در یقال نجا الحدث اذا اخرج (التنجیة) تفعله وزننده قورتلمق معناسنه در یقال
نجی منه اذا خلص وقورترمق معناسنه در یقال نجاه الله ای خلصه (الاستنجاء) بو دخی قورتلمق معناسنه در یقال
استنجی منه اذا خلص واغاج کسمك معناسنه در یقال استنجی الشجرة اذا قطعها و بر کمسه بر آدمدن کندی حاجت
ومقصودنی استحصال ایلمك معناسنه در یقال استنجی منه حاجته ای تخلصها وقضای حاجتدن صکره موضع
طهارتی صو ایله یقمق یاخود طاش ایله سیلمك معناسنه در یقال استنجی الرجل اذا اغتسل بالماء من النجو
او تمسح بالحجر مترجم دیر که مصباحك بیاننه کوره بو معنا قطع شجر معناسنه اولان استنجاء ماده سندن یاخود التقاط
رطب معناسندن مأخوذدر وراغب تحرّی ازالة النجو وطلب نجوة لالقاء الاذی عباره لریله تفسیر ایلمکله اوله کوره
اعتاب واستعتاب قبیلندن اولور یعنی مزید فیهی طلب ایچون اولور اعتاب کلمه سنك همزه سی سلب ایچون اولدیغی
کبی بونك مزیدی اولان انجاء کلمه سنك دخی سلب ایچون اولمغله استنجاء ازالهٔ نجو طلب ایلمك معناسنه اولور
وتردید ثانی یه کوره تستر ایچون نجوه یعنی یوکسکجه یر ارامق معناسنه اولوب بعده معنای مذکورده متعارف اولمش
اولور نته که تغوّط ابتدا غائط یعنی چقورجه یر ارامق معناسنه در لکن وجه اوّل اوجهدر وجوه سائره مجاز اولمغله
استخلاص معناسندن مأخوذ دیمك آنلردن اقربدر انتهی واستنجاء تازه خرمایه ایرشمك یاخود تازه خرما یمك
معناسنه در یقال استنجی القوم اذا اصابوا الرطب او اکلوه ونظما آغاجدن یمش دیرمك معناسنه در یقال
استنجی الجناء اذا اجتناه (الانجاء) همزه نك کسریله قورترمق معناسنه در یقال انجاه الله منه ای خلصه
واغاج کسمك معناسنه در یقال انجی الشجرة اذا قطعها ودری صویمق معناسنه در یقال انجی الجلد اذا کشطه
و بلود یاغدردقدنصکره کلدیکی سمته دونوب کتمك معناسنه در یقال انجت السحابة اذا ولت ای ادبرت بعد
ما امطرت وآغاجك میوه سنك دیرمه زمانی حلول ایلمك معناسنه در یقال انجت النخلة اذا اجنت و بر نسنه یی کشف
واظهار ایلمك معناسنه در یقال انجی الشیء اذا کشفه (الانتجاء) افتعال وزننده بر آدمدن بر کمسه حاجتنی استحصال
ایلمك معناسنه در یقال انتجی منه حاجته اذا تخلصها و بر آدمی سرداش ایلمکله تخصیص واختیار ایلمك
معناسنه در یقال انتجاه اذا خصه بمناجاته ومرتفع یره اوتورمق معناسنه در یقال انتجی الرجل اذا قعد علی نجوة
وفیلدشمك معناسنه در که مشارکت ایچوندر یقال انتجی القوم اذا تساروا (النجا) عصا وزننده (والنجوة)
تمره وزننده (والمنجا) مرمی وزننده توممسك و یوکسك یره دینور کویا که سیل صو یندن نجاته باعثدر یقال نزلوا وراء
النجا والنجوة والمنجا ای ما ارتفع من الارض ونجا دکنکه دینور عصا معناسنه ودکنك دوزه جك صریق
مقوله سی اغاجه دینور (الناجیة) (والنجیة) غنیة وزننده یك چابك ورونده ناقه یه دینور یقال ناقة ناجیة ونجیة
ای سریعة و بونکله ارکك دوه صفتلنمز وعند البعض صفتلنور یقال بعیر ناج ونجیّ ای سریع (النجو) نجم وزننده
(والنجوی) دعوی وزننده بر آدمه سر اسوز سویلمك معناسنه در که فسلده مك تعبیر اولنور یقال نجاه نجوا ونجوی
اذا ساره و بر آدمك اغزنی قوقلمق معناسنه در یقال نجاه اذا استنکهه ونجوی اسم اولور نجا کبی فسلدی یه دینور یقال
بینهم نجا ونجوی ای تسار وفسلدی ایدنلره دینور که وصف بالمصدر اولور یقال هم نجوی المسارّون شارح
دیر که مفرد وجمعه اطلاق اولنور (المناجاة) مباهاة وزننده (والنجاء) جدال وزننده بر کمسه یه فسلده مك
معناسنه در یقال ناجاه مناجاة ونجاء اذا ساره شارح دیر که نیاز درکاه الهی یه مناجات اطلاقی اخفا جهتیله
اولدیغنه مبنیدر (التناجی) تفاعل وزننده فسلدشمك معناسنه در یقال تناجی القوم اذا تساروا (النجیّ)
غنیّ وزننده فسلدی یه دینور و بر آدمله فسلدی ایدنه دینور که سرداش وهمراز اوله جقدر جمعی انجیه کلور یقال
هو نجیه ای یساره (نجی) هدی وزننده ساحل بحر زنکبارده بر بلده آدیدر (النجاءك) (النجاءك) نونلرك فتحی
والفلرك مد یله وقصریله اسرع اسرع معناسنه در که امر حاضرلردر چابك اول چابك اول دیمکدر و بو اغراء
بابندندر فعلی وجوبا محذوفدر الزم النجاء سبکنده در تخصیص خطاب ایچون کاف لاحق اولدی ذلك وهنالك
کافلری کبی اعرابدن محلی یوقدر خلاصه سی چابك اول قورتلمغه باق دیمکدر قورتلمغك ملزومی اولان سرعت
معناسنه استعمال اولنمشدر یقال النجاءك النجاءك بالمدّ والقصر ای اسرع اسرع (النجاة) حصاة وزننده
قورتلمق معناسنه در که ذکر اولندی وحرص معناسنه در یقال به نجاة ای حرص وحسد معناسنه در
ظاهرا بونلر قنده معناسندن مأخوذدر ونجاة متاره دینور کاه معناسنه (التنجی) تفعل وزننده مر تفجه

مطلب

يارا شدرمق معناسنه در يقال تنجى الرجل اذا التمس نجوًا من الارض و بر آدمه يا برنسنه يه كوز دكورمك ايچون
بد نظر ايلمك معناسنه در يقال تنجى لفلان اذا تشوّه له ليصيبه بالعين (النجاوة) سحابه وزننده وسعتلو ميدانلو
ارضه ديرلر تقول بينشا نجاوة من الارض اى سعة (النجواء) غلواء وزننده كه جوهرى غلط ايدوب كرنمك معناسيله
تفسير ايلمشدر صواب اولان حاى مهمله ايله اولمقدر (ينجى) يرضى وزننده برموضع آديدر (المنجى) مرمى وزننده
برقلعه اسميدر و بر رجل آديدر (ناجيه) بنو اسد يوردنده برصو آديدر و بصره ده برموضع آديدر (نجى) سمى
وزننده بر رجل آديدر (النجوة) حرف تعريفله تمره وزننده بحرين قضاسنده بر قريه آديدر و نجوه حرف تعريفسز
بر رجل آديدر (الناجى) ابو المتوكل على بن داود و ابو الصديق بكر بن عمرو راوىء حسن بصرى اولان ابو عبيده
وريحان بن سعيد نام محدثلرك لقبلريدر و على من نجا الواعظ الحنبلى كه اعلامدندر ابن نجيه ديمكله معروفدر كه سميه
وزننده در (نجيه) غنيه وزننده ابن ثواب الاصفهانى در كه محدثدر الواوى (النحو) محو وزننده يوله ديرلر يقال
اخذ نحو واى طريقا و جهت معناسنه در يقال هو على نحوه اى جهته جمعى انحاء و نحو كلور عتل وزننده و قصد معناسنه
كلور بو معناده ظرف و اسم اولور تقول نحوت نحوه اى قصدت قصده و تقول نحوى اليه اى قصدى و منه نحو العربية
يعنى علم نحو اطلاق اولنان فن معهود اشبو قصد معناسندندر زيرا انكله كلام عرب يپمك سمت و منهاجى ادراك اولنور بونك
جمعى دخى كلور عتل وزننده و نحيه كلور دليه وزننده و قصد و عزم ايلمك معناسنه مصدر اولور يقال نحاه ينحوه و ينحاه نحوا
من الباب الاول والثالث اذا قصده و بركسه بريانى اوزره ميل ايدوب آغمق ياخود اوق اتان كسنه يايى چكركن برسمته
طوغرى اكيلوب آورلمق معناسنه در يقال نحا الرجل اذا مال على احد شقيه او انحنى فى قوسه و برنسنه يى برطرفه صرف
ايلمك معناسنه در يقال نحاه اذا صرفه و برنسنه يه كوز دوندروب باقمق معناسنه در يقال نحا اليه بصره ينحاه و ينحوه
اذا ارده الانتحاء افتعال وزننده بودخى برسمته و برنسنه يه قصد و عزيمت ايلمك معناسنه در يقال انتحاه اذا قصده
و برنسنه يه سويكنوب طيانمق معناسنه در يقال انتحى له اذا اعتمد ودوه قسمينك دركين آت كبى صول طرفه
طوغرى يمانوب چوكه رك يوريمك معناسنه در يقال انتحى البعير اذا اعتمد فى سيره على ايسره (الناحى) نسب
اوزره اسم فاعلدر علم نحوه منتسب اولان آدمه ديرلر جمعى نحاة كلور قضاة وزننده يقال رجل ناح من قوم نحاة
اى نحوى (الانحاء) همزه نك كسريله بركسنه يه يا برنسنه يه قصد و توجه قلمق معناسنه در يقال انحى عليه
ضربا اذا اقبل و برنسنه دن صرف بصر قلمق معناسنه در يقال انحى بصره عنه اذا عدله ودوه يورركن صول
طرفنه طوغرى يمانه رق و سويكنه رك يوريمك معناسنه در يقال انحى البعير اذا اعتمد فى سيره على ايسره
(النحواء) غلواء وزننده دتره دوب كرنمكه ديرلر كه اسيتمه مقدمه سيدر يقال اخذته النحواء اى الرعدة والتمطى
(بنو نحو) ازد قبيله سندن بر جماعتدر اليائى (النحى) نونك كسريله طلومه ديرلر زق معناسنه على قول خاصة
ياغ طلومنه ديرلر نته كه نحى دخى ديرلر وحى وزننده و نحا دخى ديرلر قتبا وزننده يقال جعله فى نحى وفى نحى
وفى نحا اى فى زق اوهو ما كان للسمن خاصة مترجم ديركه مؤلف *اشغل من ذات النحيين* سلندن ذهول ايلدى
اصلى بودر كه تيم الله بن ثعلبه قبيله سندن برخاتون زمان جاهليتده ايكى طلوم ايله بر پازارك الارغه محلنده ياغ بيع
ايدر ايدى خوات بن جبير الانصارى ياغ آلمق صورتيله يانته كلوب چاشنيلرينه باقمق ايچون طلومك برينك اغزنى
چوز دردى آنك چاشنيسنى كورد كدنصكره ديكر طلومه دخى اغزنى چوزدروب كوياكه آنكده چاشنيسنه
باقدى خاتون ياغ آقسون ديو ايكى اليله ايكى طلومك اغزنى طوتدقده همان خوات خاتونك اكسه سنه چوب
ايكبسيده طونسز اولمغله بشقه داد وستد مباشرت ايلدى خاتون دفع صددنده اولسه ياغ كيدر نه ياپسون
بالضروره بو پازارلغه قائل اولدى من بعد بغايت مشغول اولان كسنه حقنده *اشغل من ذات النحيين* مثل اولدى
بعد زمان خوات اسلامه كلمكله سرور انام عليه الصلوة والسلام حضرتلرى مادهٔ مزبوره ضمننده خوات ايله
ملاطفه بيوررلر ايدى و نحى نونك كسريله طپراق دستيه ديرلر كه يايق ايدوب ايچنده سود يايلور و برنوع تازه
خرما اسميدر و انلو تمرنلو اوقه ديرلر جمعلرى انحاء كلور و نحىّ كلور عتىّ وزننده و نحاء كلور نونك كسريله
(النحى) وحى وزننده يايقده ياغى چقمق ايچون سودى چالقيوب يايمق معناسنه در يقال نحى اللبن ينحيه و ينحاه
نحيا من الباب الثانى والثالث اذا مخضه و برنسنه يى يرندن الارغه قلمق معناسنه در يقال نحى الشىء اذا ازاله
و برنسنه جانبنه امالهٔ نظر ايلمك معناسنه در يقال نحى بصره اليه اذا صرفه (التنحية) تفعله وزننده بودخى
برنسنه يى يرندن آروب الارغه قلمق معناسنه در يقال نحاه اذا ازاله (التنحى) تفعل وزننده الارغه اولمق معناسنه در
يقال نحاه فتنحى اى ازاله فزال (الساحية) والناحلة) جانب معناسنه در كه قرار كاهدن الارغه جه اولان سمتدن

عبارتدر يقال قعد فى ناحيته وناحاته اى جانبه (النحىّ) غنىّ وزننده الارغده كيدن دوه لره دينور يقال ابل نحىّ
اى منتحية (المنحاة) مرماة وزننده بورغاج صو آقندبسنه دينور ودولاب طوار ينك يولنه دينور كه صوچكركن
اورادن تردّد ايدر (اهل المنحاة) نسب جهتيله برى برينه بعيد اولان جماعته اطلاق اولنور (المنحاة) ميمك ضمـيله
ايرى و بيوك يايه دينور يقال قوس منحاة اى ضخمة و بيوك اورجلودوه لره دينور (الانحاء) همزه نك كسريله برنسنه يى
بركسنه جانبنه اماله وتوجيه ايلمك معناسنه در ومنه يقـال انحى له السلاح اذا ضربه به (الانتحاء) افتعال وزنـنده
برايشه چالشوب چالمق معناسنه در يقـال انتحى فى الامر اذا جدّ و برنسنه يه سو يكنوب طيانمق معناسنه در
يقال انتحى فى الشئ اذا اعتمد عليه (النحية) غنيه وزننده قصد معناسـنه اولان نحودن فعيله بمعنى مفعوله دركه
هرنسنه نك قصدايده جكى شيئه ديمكدر ومنه يقـال هونحية القوارع اى الشدائد تنتحيه يعنى فلان شدائد ومحن
روزكارك تختهٔ تعليم كبى مقصدى وتوجهگاهيدر اصلا كنديدن دور ومنفك اولمز الواوى (النخوة) خاى معجمه ايله
خطوه وزننده بركسنه بيوكلنوب خود بينلك وتعظم وافتخار ايلمك معنـاسنه در يقال نخا الرجل ينخو نخوة ويقـال
نخى الرجل على المجهول اذا افتخر وتعظم و برآدمى مدح ايلمك معناسـنه در يقـال نخا فـلانا اذا امدحه (الانتخاء)
افتعال وزنـنده بودخى تعظم وافتخار ايلمك معناسـنه در يقال انتخى الرجل اذا افتخر وتعظم (الانخاء) همزه نك
كسريله برآدمك كبر ونخوتى زياده اولمق معنـاسنه در يقال انخى الرجل اذا زادت نخوته يو (الندو) حدو وزننده
ناس برآرايه كلوب بركمك معناسـنه در يقـال ندا القوم يندو ندوا اذا اجتمعوا و برنسـنه طاغلمق معناسنه در يقال
ندا الشئ اذا تفرق وناس مجلس مشورت كبى جمعيتگاهه حاضر اولمق معناسنه در يقـال ندا القوم اذا حضروا
الندى ودوه قسمى اكشى اوتلاقدن طتلو اوتلاغه چقمق معناسـنه در يقال ندت الابل اذا خرجت من الحمض
الى الخلة و برنسنه يه بكزه نوب خلق وخلق جهتيله اكاچكمك معناسـنه مستعملدر يقـال ناقة تندو الى نوق كرام
اى تنزع (الانتداء) افتعال وزنـنده (والتنادى) تفـاعل وزنـنده بودخى ناس برارايه كلوب بركمك معناسـنه در
يقال انتدى القوم وتنـادوا اذا اجتمعوا وتنادى برى برينه چاغرمق معناسنه دركه نداء ماده سندندر يقـال تنادوا
اذا نادى بعضهم بعضا ومجلس قوروب عقد انجمن ايلمك معناسـنه در يقـال تنادى القوم اذا تجالسوا فى النـادى
(التندية) تفعله وزننده دوه لرى اكشى اوتلاقدن طتلو اوتلاغه چقرمق معناسنه در تقول نديت الابل اذا اخرجتها
من الحمض الى الخلة وعند البعض دوه لرى صويه كتوروب برمقدار ايچدكدنصكره برازاوتاروب بعده ينه صويه كوترمك
معناسنه در يقـال ندّى الابل اذا اوردهـا فشرب قليلا ثم رعاها قليلا ثم ردّها الى الماء و برنسنه يى نمناك ايلمك
معنـاسـنه در تقول نديت الشئ اذا بللته (المندى) مكرم وزنـنده آت ودوه قسمنك وجه مذكور اوزره ايكى
صوارمق بينده اوتاردقلرى اوتلاغه دينور تقول هذا مندى خيلنا اى موضع تنديتها (النوادى) اوركك دوه لره
دينور يقـال ابل نوادٍ اى شاردة ونوادى النوى خرما چكردكلرنى دوه يه علف ايچون قيروب ازدكلرنده صحرايان
صچرانديلر ينه دينور (الندوة) تمره وزنـنده عقد مجلس ايدن جمـاعته دينور وندوه ناسك كوندز مجتمع اولدقلرى
مجلس وانجمنه دينور على قول ناس مجتمع اولدقلرى حالده اطلاق اولنور قالقوب طـاغلدقلرنده اطـلاق اولنمز
قنه كه ندىّ ونادى دخى بو معنايه دركما سيذكر (دار الندوة) مكه ده برخانهٔ معلومدر يعنى قصىّ بنا ايلديكى خانه دركه
قريش آنده دائما مجتمع اولوب مشاوره ايدرلرايدي (المناداة) مباهاة وزنـنده بركسه ايله انجمن اولوب همنشين
اولمق معناسـنه در وعند البعض مفاخره معنـاسنه در يقـال ناداه اذا جالسه او فاخره و بركسه رازنى اظهـار
ايلمك معناسـنه در يقال نادى بسره اى اظهره و يول بلوروب آچغه چقمق معناسـنه مستعملدر يقال نادى له
الطريق اذا ظهر و برنسـنه يى كوروب بيلك معناسـنه در يقـال نادى الشئ اذا رآه وعلمه و برآدمى چاغرمق
معنـاسنه در تقول ناديته وبه اى صحت به (الندىّ) غنىّ وزنـنده (والنادى) (والندوة) تمره وزننده (والمندى)
ملتقا وزننده ناسك كوندز بركدكلرى مجلس وانجمنه دينور على قول مجتمع اولدقلرى حالده اطلاق اولنور تفرقلرنده
اطـلاق اولنمز تقول حضرنا نديهم وناديهم وندوتهم ومنتداهم اى مجلسهم نهـارا او هو المجلس ماداموا مجتمعين
فيه وتقول العرب ماينديهم النـادى اى مايسعهم يعنى جماعت پك چوق اولمغله مجلس آنلرى احاطه ايلمز (التندى)
تفعل وزنـنده برآدم جوانمردلك ايدوب بركسيه احسان وانعـام ايلمك معنا سـنه در معنـاى آتيدن مأخوذدر
يقـال تندّى الرجـل اذا تسخى وافضل (الانداء) اكرام وزنـنده تندّى معنـاسـنه در يقـال اندى فـلان
بمعنى تندّى و برنسـنه يى نمنـاك ايلمك معنـاسـنه در تقول اندبته اذا جعلته نديا و بركسه كثير العطاء اولمق
ياخود خوش آواز اولمق معناسـنه در يقـال اندى الرجل اذا كثر عطاه او حسن صوته الندى عصا وزننده

برده اولان یاش طپراغه دینور ثری معناسنه وات یاغنه دینور شحم معناسنه و یغموره دینور و یاشلغه دینور
یقال به ندی ای بلل وچایره دینور کلأ معناسنه وبخور کبی خوشبو برنسنه یه دینور که انکله تطیب
اولنور و غایت ومدی معناسنه در جمعی اندیه وانداء کلور (الندیّ) غنیّ وزننده اصلاق نسنه یه دینور
بو مناسبتله سخیّ وکریم آدمه ندیّ الکف اطلاق اولنور یقال هو ندیّ الکف ای سخیّ و بلند آواز اولوب سسی
مسافهٔ بعیده یه بالغ اولان آدمه ندیّ الصوت اطلاق اولنور یقال هو ندیّ الصوت ای بعیده (المندیة) محسنه
وزننده شول سوزه اطلاق اولنور که مخاطب اولان آدمك شرم وحیادن آلنی ترلر اوله یقال کلمة مندیة ای یندی بها
الجبین (النداء) نونك ضمی وکسریله نسنه دینور صوت معناسنه (الندی) فتا وزننده سس ایراق کیتمك
معناسنه در یقال ندی الصوت ندی من الباب الرابع اذا بعد (النادیة) صودن بعید اولان خرمالغه دینور
یقال نخل نادیة ای بعیدة عن الماء (الندءتان) تمرتان وزننده ندءه کلمه سنك تثنیه سیدر آت قسمنك یان یاشلرینك
ایچ طرفلرینه قریب اولان یرلرینه دینور (الممندیات) محسنات وزننده آدمی رسوا و مفتضح ایدن اقوال وافعاله
اطلاق اولنور که شرمنده لکدن جبهه یی ترلدر اوله یقال افعال واقوال مندیات ای مخزیات (الندی) عصا وزننده
برنسنه یاشاروب نمناك اولمق معناسنه در یقال ندی الشیء ندی من الباب الرابع اذا ابتل (الندی) عمی وزننده
اصلا نمش نمناك شیئه دینور (النوادی) حوادث روزکاره اطلاق اولنور یقال اصابتهم النوادی ای الحوادث
(النادیات) برنسنه نك اوائلنه اطلاق اولنور یقال بدت نادیاته ای اوائله الواوی (النزوة) مروه وزننده
برجنس آق و یوفقه طاش اسمیدر که بعضا اندن چقماق دوزیلور الواوی (النزو) نونك فتحی وزای معجمه نك
سکونیله (والنزاء) غراب وزننده (والنزوّ) علوّ وزننده (والنزوان) فتحاتله صچرامق واطلامق معناسنه در
یقال نزا علیه ینزو نزوا ونزاء ونزوّا ونزوانا اذا وثب علیه وکوکل برنسنه یه چکیمك معناسنه مستعملدر یقال نزا به
قلبه اذا طمح واشك قسمی حشار یلقدن یری اوته شاطر کبی قالقمق معناسنه مستعملدر یقال نزت الحمر اذا وثبت
من المراح ای مرحت فوثبت وتجربه ده طعام قینامق معناسنه مستعملدر یقال نزا الطعام اذا غلا (التنزیة)
تفعله وزننده صچرامق و آشمق معناسنه در یقال نزی علیه بمعنی نزا وتنزیه وتنزی هاسز متعدی اولور
صچراتمق و آشورمق معناسنه یقال نزاه تنزیة وتنزیا اذا وثب به (الانزاء) همزه نك کسریله بودخی صچراتمق
و آشورمق معناسنه در یقال انزاه بمعنی نزاه (النزوان) فتحاتله صچرامق معناسنه در که ذکر اولندی و برنسنه
شیء آخردن صیرلوب قورتلمق معناسنه در یقال نزا عنه نزوانا اذا تفلت بوراده قاف و باء ایله تقلب نسخه سی غلطدر
وحدت وسورت معناسنه در یقال به نزوان ای سورة (النزیّ) غنیّ وزننده (والنزاء) شداد وزننده
(والمتنزی) متنزه وزننده شرّ وشوره وفتنه خصوصنه جسور وشیرمرد وجسبت وچالاك اولان آدمه اطلاق اولنور
یقال انه لنزیّ الی الشر ونزّاء ومتنزّ ای سوّار الیه (النازیة) تیزلك حدت معناسنه در یقال فی طبعه نازیة ای حدة
وهفوه و بادره یه اطلاق اولنور یقال صدرت منه نازیة ای بادرة ودبی چقور چناغه وکاسه یه دینور و بین الحرمین
صفراء نام محل قربنده بر پیکار آدیدر (النزیة) غنیه وزننده بودخی دبی چقور چناغه وکاسه یه دینور یقال
قصعة نازیة ونزیة ای قعیرة (النزاء) سماء وزننده (والنزاء) کساء وزننده ارکك حیوان دیشی یه آشمق
معناسنه در یقال نزا الفحل علی الناقة نزاء ونزاء اذا اسفد (التنزی) تفعل وزننده برنسنه یه سرعتله صچرایوب
آتلمق معناسنه در یقال تنزی علیه اذا توثب وتسرع (النزو) حذو وزننده جراحتدن قان پك چوق آقمغله بیخود
اولمق معناسنه در یقال نزی الرجل علی المجهول نزوا ای نزف شارح دیرکه بوراده قاف ایله نزق نسخه سی
غلطدر ومنه فی النهایة وفی حدیث ابی عامر الاشعری انه رمی بسهم فی رکبته فنزی منه فمات یقال
اصابه جرح فنزی منه فمات وذلك اذا اصابته جراحة فجری دمه ولم ینقطع النزوة تمره وزننده قصه وبودور
نسنه یه دینور ونزوه عمان ترابنده بر طاغك آدیدر النزیة غنیه وزننده سحابه دینور الواوی (النسوة) نونك
کسری وضمی وسینك سکونیله (والنساء) (والنسوان) (والنسون) نونلرك کسریله مرأه کلمه سنك من غیر لفظها
جمعلریدر نسبتنده نسوی دینور نونك کسری وسینك سکونیله (النسوة) خطوه وزننده برایش ایشلین کسنه
ایشی ترك ایلمك معناسنه در یقال نسا عمله ینسوه نسوة اذا ترکه ونسوه برایجم سوده دینور تقول سقانی نسوة
من اللبن ای جرعة منه مترجم دیرکه نسوه ماده سی بوندن مأخوذ اولمق اغلب ملحوظدر زیرا عرب قسمی بالطبع
زندوست اولوب وعندلرنده سود الطف اغذیه بلکه غدای مخصوص اولدیغی معلومدر بو ملابسه تصوریله اخذ
واطلاق ایلملری قریبدر (نسا) عصا وزننده فارس اولکه سنده بر بلده آدیدر وسرخس قضاسنده برقریه آدیدر

وكرملن وهمدان قضالرنده بر قریه آدیدر ونسا بوط طمرینه دینور که طبوغه قدر ممتد اولور هر قالچه ده بر دانه اولور
تثنیه سنده نسوان ونسیان دینور فتحاتله امام زجاج علیه الرحمه دیدیکه بونده عرق النسا دیمك جائز دکلدر زیرا
شئ کندی نفسنه مضاف اولمز شارح دیر که عامك خاصیه اضافتنه حمل ایله جائزدر یوم الاحد وشجر الاراك
دیدکلری کبی یاخود مسمانك اسمنه اضافتی یاخود اختلاف حسبیله شیئك کندی نفسنه اضافتی قبیلندن اولور
الیائی (النسی) (والنسیان) (والنسایه) (والنساوة) نونلرك کسریله (والنسوة) خطوه وزننده اونتمق معناسنه در یقال
نسیه نسیا ونسیانا ونسایة ونساوة من الباب الرابع ضد حفظه مؤلف بصائرده بیاننه کوره نسیان ماده سی بر ادم
کندیسنه استیداع اولنان نسنه نك ضبطنی ترك ایلمکدن عبارتدر اولدخی اول آدمك ضعف قلبندن یعنی
حافظه سی ضعیف اولدیغندن یاخود غفلتندن نشأت ایدر یاخود عن قصد قلبندن ذکری ساقط اولور حقنده
ذم الهی مترتب اولان قسم اخیردر (الانساء) همزه نك کسریله اونتدرمق معناسنه در یقال انسام ایاه
(النسی) نونك کسریله وفتحیله اونودیلوب فراموش اولنمش نسنه یه دینور یقال هو نسیه ای مانسی ونسوانك
بیانه آتدقلری حیض بجاوره سنه دینور یقال القاه کالنسی وهو ماتلقاه المرأة من خرق اعتلالها (النسی) غنی
وزننده بین القوم معدود ومعتبر اولمیان آدمه دینور یقال هو نسی ای لایعد فی القوم وقوت حافظه سی
اولمامغله کثیر النسیان اولان آدمه دینور که اونوتغان تعبیر اولنور (النسیان) سکران وزننده بودخی اونوتغان
آدمه دینور یقال رجل نسی ونسیان ای کثیر النسیان (النسی) نونك فتحی وسینك سکونیله بر آدمك نسا دیدکلری
ذکر اولنان بوط طمرینه اورمق معناسنه در یقال نسیه نسیا من الباب الرابع اذا ضرب نساه (النسا) عصا وزننده
بر آدمك بوط طمری اغریمق معناسنه در یقال نسی الرجل نسا من الباب الرابع اذا شکا نساه (الانسی) احوی وزننده
بوط طمری آغرر اولان کشی یه دینور نسیاء مؤنثیدر حمراء وزننده (الانسی) همزه نك فتحی وسینك کسریله
ساق سفلاده یعنی انجکك اشاغیسنده بر طمر آدیدر بو طمر عامه نك عرق الانسی دیدکلری طمر اوله جقدر الیائی
(النشوة) نونك حرکات ثلاثی وشین معجمه نك سکونیله خوشبو نسنه قوقلمق معناسنه در علی قول اعمدر یقال نشی ریحا
طیبة اوعام نشوة مثلثة من الباب الرابع اذا شمها و بر خبری ایوجه طویوب حقیقتنه واقف اولمق معناسنه مستعملدر
یقال نشی الخبر اذا علمه وسرخوش اولمق معناسنه در یقال نشی من الشراب اذا سکر و بر نسنه یی مرة بعد اخری معاودت
وتکرار قلمق معناسنه در که مراد اعتیاد ایلمکدر یقال نشی بالشیء اذا عاوده مرة بعد اخری ومواشی مغیلان کبی ایری
میشه اغاجلرینك نشوه لرندن اوتلامغله خسته اولمق معناسنه در یقال نشی المال اذا اخذه داء من نشوة الغضا
(الاستنشاء) بودخی خوش رایحه قوقلمق یاخود مطلقا رایحه قوقلمق معناسنه در یقال استنشی ریحا طیبة
اوعام اذا شمها (الانتشاء) افتعال وزننده (والتنشی) تفعل وزننده استنشاء معناسنه در یقال انتشی وتنشی بمعنی
استنشی وسست وسرخوش اولمق معناسنه در یقال انتشی الرجل وتنشی اذا سکر (النشوة) تمره وزننده مغیلان کبی
ایری میشه اغاجلرندن اك اول چیچك طرزنده ظهور ایدر بر نسنه یه دینور ورایحه یه دینور یقال اخذ نشوته
ای رایحته وسرخوشلغه دینور یقال به نشوة ای سکرة و بر نسنه لك اغاج قاونی دیدکلری میوه یه دینور یقال الترجة
نشوة ای لینتها (الانشاء) همزه نك کسریله مواشی مغیلان کبی ایری میشه اغاجنك نشوه سنی بولمق معناسنه در یقال
انشی البعیر اذا وجد نشوة الغضاة (النشیة) غنیه وزننده رایحه یه دینور (النشوان) (والنشیان) سکران وزنلرنده
سرخوشه دینور یقال رجل نشوان ونشیان ای سکران و بر خبرك ابتدا ظهورنده جستجو ایدر اولان آدمه دینور
یقال هو نشیان بالاخبار ای یتخبر الاخبار اول ورودها (النشوة) نونك کسریله خبر طویمق معناسنه دینور (النشا)
عصا ونعضاء وزنلرنده نشاسته نسخی اسمیدر که ترکیده نشاسته تعبیر ایتدکلریدر بغدایك اوزندن یاپیلور اشبو نشا
کلمه سنك اصلی نشاستج ایدی که نشاسته فارسی معربیدر تخفیفا شطر کلمه حذف اولندی محدثیندن محمد بن حبیب
النشائی نشا عملنه منسوبدر (نشوی) سکری وزننده آذربیجان اولکه سنده بر بلده در کا نخجوان ونخشوان ونقشوان
دیمك جائزدکلدر بو بلده حالا شروان طرفنده نخجوان دیدکلری اوله جقدر (النشاة) حصاة وزننده نشوه سی
اولان میشه اغاجنه یاخود رایحه لو اولان اغاجه دینور جمعی نشا کلور حصا کبی الواوی (الناصیة) (والناصاة)
باشك اوك طرفنده قیل بتدیکی یرك نهایت بولدیغی محله دینور که آلین تعبیر اولنور قصاص الشعر معناسنه در مؤلفه
کوره قصاص الشعر باشك اوکندن واکسه سندن قیل بتمسی نهایت بولان موضعدر شهرتنه مبنی اوك طرفی
متبادردر وشارحك بیاننه کوره اوراده اولان پرچمه وکاکله ناصیه اطلاقی مجازدر حالیت ومحلیت علاقه سیله
مبنیدر (النصو) نونك فتحی وصادك سکونیله بر آدمك الندن اولان پرچمه یاپشوب قاورمق یاخود پرچمی چکمك

معناسنه‌در یقال نصاه نصوا اذا قبض ناصیته ومنبها و بیابان بیابانه متصل اولمق معناسنه‌در یقال نصت
المفازة بالمفازة اذا اتصلت وتدندن لباسی صو یوب چقرمق معناسنه‌در یقال نصا الثوب اذا کشفه ونصو
ضانجو یه شبیه وجع دینور که جوف انسانه عارض اولور (الانصاء) همزه‌نك کسریله بودخی آدمك آلتنی قاوره یوب
چکمك معناسنه‌در یقال انصاه اذا قبض بناصیته (المناصاة) مباهاة وزننده (والنصاء) جدال وزننده
بری برینك النلری پرچمی قاوره یوب چکشدرمك معناسنه‌در تقول ناصیته مناصاة ونصاء ای نصوته ونصانی
(المنتصی) منتق وزننده بری برینه متصل اولان ایکی دره‌نك اوست طرفنه دینور که بری برینه قاوشدقلری محلدر
و برموضع آدیدر (الناصیة) مرعانك ایلری و یوقری طرفنده اوتلیان ذوه‌لره دینور یقال ابل ناصیة ای ارتفعت
فی المرعی (نصاء) کساء وزننده برموضعدر (النواصی) ناصیه‌نك جمعیدر که الینه دینور بو مناسبتله اشراف ناسه اطلاق
اولنور نته که اذناب اسافل ناسه اطلاق اولنور یقال هم نواصی القوم ای اشرافهم الیائی (النصیة) غنیة وزننده
ناسك کزیده وخیارینه دینور جمعی نصیّ وانصاء واناصیّ کلور (الانصاء) همزه‌نك کسریله بریرده نصیّ دیدکلری
اوت چوق اولمق معناسنه‌در یقال انصت الارض اذا کثر نصیها شارح دیر که نصیّ کلمه‌سنك تعریبی نسخه‌لردن
ساقط اولمشدر ونصیّ غنیّ وزننده افضل مرعادر تازه‌سنه نصیّ وصلیانه اغارد قده طریقه و یوغونلنوب
قارتلدقده حلی دینور ترکیده بغدایجق اوتی واشك کسکری ودیجك اوتی تعبیر اولنور (الانتصاء) افتعال وزننده
اورتدیلمك اختیار معناسنه‌در یقال انتصاه اذا اختاره وطاغ یاخود ارض اوزون اوزادی یوکسك اولمق معناسنه‌در
یقال انتصی الجبل والارض اذا طالا وارتفعا (التنصی) تفعل وزننده برنسنه‌یه یاپشمق معناسنه‌در یقال تنصی الشیء به
اذا اتصل و برقومك اشراف زاده‌سنی تزوج ایلمك معناسنه‌در یقال تنصی بنی فلان اذا تزوج فی نواصیهم الواوی النضو
نونك فتحی وضاد معجمه‌نك سكونیله ارقه‌دن لباس صویوب چلاتمق معناسنه‌در یقال نضاه من ثوبه نضوا اذا جرّده
وسائره سبق وتقدم ایلمك معناسنه مستعملدر کویا که آتلرك ایچندن کندی نفسنی تجرید ایدر یقال نضا الفرس
اذا سبق غیره وقیندن قلیجی صیرمق معناسنه‌در یقال نضا السیف اذا سله وقطع مسافه ایلمك معناسنه‌در یقال نضا
البلاد اذا قطعها ونضوا ونضوّ علوّ وزننده الده و ایاقده و باشده و صقالده اولان خضابك رنکی زائل اولمق معناسنه‌در
علی قول باش ایله صقالده اولان خضابه مخصوصدر یقال نضا الخضاب نضوا ونضوّا اذا ذهب لونه یکون فی الید
والرجل والرأس واللحیة او یخصهما و بدنده اولان ورم ساکن اولمق معناسنه‌در یقال نضا البدن اذا سکن ورمه وصو
نشف ایلمك معناسنه‌در یقال نضا الماء اذا نشف (الانتضاء) افتعال وزننده بودخی قیندن قلج صیرمق معناسنه‌در یقال
انتضی السیف اذا سله ولباسی اسکیتمك معناسنه‌در یقال انتضی الثوب اذا ابلاه (النضو) نونك کسریله آت
او یاتنك باشلقسز یالکزجه یکینه دینور واریق ومهزول اولان حیوانه دینور یقال رکب نضوا ای مهزولا من الابل
وغیرها مؤنثی نضوه‌در جمعی انضاء کلور وانجه اوقه دینور قدح رقیق معناسنه وچوق قوللنلوب آنمغله
کهنه وفاسد اولمش اوقه دینور وکهنه لباسه دینور (النضیّ) غنیّ وزننده آریق ومهزول حیوانه دینور یقال
بعیر نضیّ ای مهزول وتمونسز یلکمز اوقه دینور ومزراغك ال ایله طوتجق یرندن یوقریسنه دینور یاخود بیونك
باشدن طرفه یوقریسنه دینور یاخود کمیکنه یاخود جکنی ایله قولاق ارالغنه دینور ونضیّ الکاهل یغرینده اولان او کورغه
کمیکلرینه دینور وانسانك آلتنه باسلنه دینور (الانضاء) همزه‌نك کسریله دابه‌یی مهزول ایلمك معناسنه‌در
یقال انضی بعیره اذا هزله و برآدمه مهزول حیوان و یرمك معناسنه‌در یقال انضاه اذا اعطاه مهزولا ولباسی
اسکیتمك معناسنه‌در یقال انضی الثوب اذا ابلاه الیائی (النضی) نضو وزننده قیندن قلج صیرمق معناسنه‌در یقال
نضیت الثوب نضیا لغة فی نضوته ولباسی اسکیتمك معناسنه‌در تقول نضیت الثوب اذا ابلیته (الانضاء)
همزه‌نك کسریله (والانتضاء) افتعال وزننده بونلرده لباسی اسکیتمك معناسنه‌در تقول انضیت الثوب وانتضیته
اذا ابلیته (المنتضی) منتق وزننده برموضع آدیدر الواوی (النطو) خطو وزننده برنسنه‌یی چکوب سوندرمك
معناسنه‌در یقال نطا الحبل ینطو نطوا اذا مدّه و بعید اولمق معناسنه‌در یقال نطا المنزل اذا بعد و برنسنه‌یی
طیموب اینمك اولمق معناسنه‌در یقال نطا عنه اذا سکت ونسیج اولنه جق بزه ایپلکی ارش ایلمك معناسنه‌در یقال
نطا الغزل اذا اسداه (النطاة) حصاة وزننده خرما قوروغنك دینده اولان قیجوغه دینور یاخود خرما سالقیمنه دینور
جمعی انطاء کلور ونطاة خیبر یالتنه دینور علی قول آنده برچشمه‌نك یاخود برقلعه‌نك آدیدر یاخود خاصة خیبرك
حماّ عارضه‌سنه دینور (الانطاء) اعطاء وزننده ومراد فیدر که ویرمك معناسنه‌در یقال انطاه
ای اعطاه التناطی تفاعل وزننده بری برنی سبق ایچون سکردشمك معناسنه‌در یقال تناطی القوم

اذاتسابقوا وبركسه ايله برنسنه ضمننده دورشوب اوغراشمق وصواشمق معناسنه‌در يقال تناطى فلانا
اذامارسه وبرى بريله سوزده كشاكش اوزره اولمق معناسنه‌در يقال تناطى الكلام اذاتعاطاه وتجاذبه
(المناطاة) مباهاة وزننده برى بريله نزاع وتطاول ايلمك معناسنه‌در يقال ناطاه اذانازعه وطاوله وايكى خاتون
اوتوروب ثوبه ارش ايلمك ايچون برى برينه ايپلك يومغى آتمق معناسنه‌در تقول رايت مناطاتهما وهى ان تجلس
المرأتان فترمى كلّ واحدة الى صاحبها كبة غزل حتى تسدّى الثوب واشبو مناطاة برنسج ايدركن اولور الواوى
(النعو) نونك فتحى وعينك سكونيله اوست دوداغك برون التنده اولان ذكرمى يوه دينور ودوه قسمنك اوست
درداغنده اولان يريغه دينور وآت قسمنك طرنغنك كيروسنده اولان قيناغك باريغنه كذلك طرنغنك
كيروسنده اولان ياريغه دينور وتازه خرمايه دينور (نعوه) تمره وزننده برموضعدر (النعاء) دعاء وزننده كدى
ماولمق معناسنه‌در يقال نعا السنور نعاء اذاصات (نعوان) سلمان وزننده بروادى اسميدر اليائى (النعى) سعى
وزننده (والنعىّ) غنىّ وزننده (والنعيان) غفران وزننده برآدمك وفات ايلديكنى خبرويرمك معناسنه‌در يقال
نعاه له ينعيه نعيا ونعيا ونعيانا اذااخبره بموته وبرآدمك ذنوب وقبايحنى اظهار واشاعه ايلمك معناسنه مستعملدر
يقال هو ينعى على زيد ذنوبه اى يظهرها ويشهرها (النعىّ) غنىّ وزننده موت خبرنى اعلام ايدن آدمه دينور
عربده مخصوص ناعى اولور يقال هو نعىّ اى ناع ونعىّ بمعنى مفعول اولور موتى خبرى اعلام اولنمش آدمه دينور
يقال هو نعىّ اى منعىّ (الاستنعاء) دوه سائرلرى صاوشمق ياخود اوركوب كيرو دونمك ياخود سكرده رك زاكبنى
يا صاحبنى آكوب قاچمق ياخود دوه‌لر پراكنده وتارمار اولمق معناسنه‌در يقال استنعت الناقة اذاتقدمت اوتراجعت
نافرة اوعدت بصاحبها اوتفرّقت وانتشرت وقيون قسمنك اوكنه كچوب آرد مجه كلسون ديو چاغرمق معناسنه‌در
يقال استنعى الرجل الغنم اذادعاها لتتبعه (التناعى) تفاعل وزننده ناس جنكده برى برنى اغراء وتشديد ايچون برى
برينه مقتوللرينك خبرنى بيلدرشمك معناسنه‌در يقال تناعى القوم اذانعوا قتلاهم ليحرّض بعضهم بعضا (المنعى
والمنعاة) منبلرك فتحيله موت خبرينه دينور (نعاء) قطام وزننده اسم فعل امردر نعى ايله يعنى فلانك موتى خبرنى
هركسه اعلام واظهار ايله ديمكدر تقول نعاء فلانا اى انعه واظهر خبر موته شارح ديركه عرب مراسمندندركه
برذيشان كسنه وفات ايلدكده برى سوار اولوب بين القبائل وبين القوم نعى واعلان ايده‌رك دوران ايدر اليائى (النغى)
غين معجمه ايله بغى وزننده فهم اولنه‌جق سوز سويلمك معناسنه‌در يقال نغى اليه ينغى نغيا اذاتكلم بكلام يفهم
(الانغاء) اصغاء وزننده نغى معناسنه‌در يقال انغى الرجل بمعنى نغى (النغية) نغمه وزننده ومرادفيدركه برخوش
آينده ولطيف سوزه دينور تقول سمعت نغيته اى نغمته وتازه ايشيدلن خبره دينور هنوز صحت وحقيقتى ثبات وتمكين
بولمقسزين تقول سمعت نغية وهى اول الخبر قبل ان يستثبته (المناغاة) مباهاة وزننده برنسنه يه يك يقلشوب چاتمق
معناسنه‌در يقال ناغاه اذاداناه ويارشمق معناسنه‌در يقال ناغاه اذاباراه ومحبوبه ايله لاغ ولطيفه ايلمك معناسنه‌در يقال
ناغى المرأة اذاغازلها (نغيا) يحيا وزننده انبار قضاسنده برقريه آديدر وواسط ايله بصره بيننده برقريه آديدر الواوى
(النغوة) نغيه وزننده ومرادفيدركه ذكراولندى (النغو) نغى وزننده وآنده لغتدر تقول نغوت لغة فى نغيت
اليائى (النفى) نونك فتحى وفانك سكونيله برنسنه‌يى بريندن آيرمق معناسنه‌در يقال نفاه ينفيه نفيا اذانحاه ويقال نفاه
ينفوه نفوا وهذا مروى عن ابى حيان ونفى لازم اولور بريندن آيرلمق معناسنه يقال نفاه فنفى متعدّ ولازم وسيل
صوينى سيلنتى يى كوتروب ايلتمك معناسنه مستعملدر يقال نفى السيل الغثاء اذاحمله وانكار ايلمك معناسنه‌در
يقال نفى الشيء اذاجحده ونفى ونفيان فتحاتله يل طپراغى توزتمق معناسنه‌در يقال نفت الريح التراب نفيا ونفيانا اذا
اطارته واوكورتلمك ايچون اقچه‌يى ال ايله صاورمق معناسنه‌در يقال نفى الدراهم اذااثارها للانتقاء وبلود يغمور
قشقرتمق معناسنه‌در يقال نفت السحابة ماءها اذامجته (الانتفاء) افتعال وزننده برنسنه بريندن آيريلوب آلارغه
اولمق معناسنه‌در يقال انتفى منه اذاتنحى (النفىّ) غنىّ وزننده نفى اولنمش منفىّ معناسنه‌در عربلرك ابن نفىّ
اطلاق ايلملرى بوندندركه پدرى براوغلدن بيزار اولمغله بو بنم اوغلم دكلدر ديو جحد وسلب ايلديكى اوغلانه
اطلاق اولنور يقال هو ابن نفىّ اى نفاه ابوه ونفىّ چولمك قينار كن طشره آتديغى كفه وكپوكه دينور يقال نفىّ
القدر اى ماجفأت به عندالغليان ونفىّ الماء سر پلان صويك سر پنديسنه دينور يقال هذا نفىّ الماء اى ما
تطاير منه عن الرشاء ونفىّ الحوافر دابه يورركن آياغى آلتندن قايوب كيدن طاش وموالوز مقوله‌سنه دينور ونفىّ
خرما يپراغندن اورلمش قلقانه دينور ونفىّ الريح اشجار ديبلرينه روزكارك صاوروب يغديغى طپراغه دينور
وعسكر عظيم ايچندن كاركشوب كيرولنن يادكاره دينور ونفىّ وعيد معناسنه مستعملدر تقول اتانا نفيكم اى

وعيدكم (النفيان) فتحاتله بودخي اشجار دیبلرینه روزکارك صاوروب سوردیکی طپراغه دینور (النفايه) نونك فتحي
وضميله (والنفاة) حصاة وزننده (والنفوة) ثمره وزننده (والنفية) غنيه وزننده (والنفاء) سماء وزننده (والنفاوة)
ثمامه وزننده برنسنه نك كيرو يه‌قلان كتريته وكوسنه دينور خرمن ارضيه سي كبي ونفيه ثمره وزننده (ونفيه)
غنيه وزننده خرما ييراغندن اورلمش سفره يه دينوركه اوزرينه كش ياپمق ايچون بوغرد سيريلور الواوي (النفو)
نفي وزننده وانده لغتدر وبو ارتشاف نام كتابدن منقولدركه ابو حيان قوليدر يقال نفاه ينفوه نفوا لغة في نفاه ينفيه
نفيا الواوي (النقاوة) (والنقاء) (والنقاءة) نونلرك فتحيله (والنقـاوة) (والنقاية) نونلرك ضميله برنسنه پاك و پاكيزه
اولمق معناسنه‌در يقال نقي الشيء نقاوة ونقاء ونقاءة ونقاوة ونقاية من الباب الرابع اذا نظفت (النقي) غني وزننده
پاك و پاكيزه نسنه يه دينور جمعي نقاء كلور نونك كسريله ونقواء كلور نقباء وزننده وبو نادردر يقال هو نقي اي
نظيف (الانقاء) همزه نك كسريله برنسنه يي پاك و پاكيزه قلمق معناسنه‌در يقال انقاه اي نظفه وحيوان ايلك
باغليوب سمورمك معناسنه‌در يقال انقت الابل اذا سمنت وغله كركي كبي اوزلنوب قالنلشمق معناسنه‌در يقال
انقى البر اذا سمن (التنقي) تفعل وزننده (والانتقاء) افتعال وزننده برنسنه يي اورنديلمك معناسنه‌در يقال تنقاه
وانتقاه اذا اختاره (النقوة) (والنقاوة) (والنقاة) نونلرك فتحيله (والنقاية) (والنقـاوة) نونلرك ضميله اسم اولورلر
برنسنه نك كزيده و مختارينه اطلاق اولنورلر ونقـاوه لفظنك كه نونك ضميله‌در جمعي نقي كلور هدى وزننده
ونقـاء كلور مد ايله ونقايه كلمه سنك كه بنه نونك ضميله‌در جمعي نقايا كلور نونك فتحيله ونقـاء كلور نونك ضميله
ومد ايله يقـال هو نقوته ونقاوته ونقـايته ونقـاوته اي خياره ونقـاوة الطعام ونقـاية الطعام نونلرك
فتحي وضميله‌در بغدادي آيرتلبوب پاك ايدركن بيانه آتدقلري دلوجه وچاودار وسائر فضلات مقوله سي نسنه‌دن
عبـارتدر (النقام) عصا وزننـده صيرتي اوركج كبي بوكري اولان يومشق قوم يغننه دينور تثنيه سنـده نقوان
ونقيـان دينور فتحاتله جمعي انقـاء ونقي كلور صلي وزننده (بنات النقا) بر جانوردر كه در قومساللرده اولور
واكا شحمة النقـا دخي ديرلر (النقو) حقو وزننـده (والنقا) عصا وزننـده قول كميكنه دينور على
قول مطلقـا ايلكلي كميكه دينور جمعي انقـاء كلور (النقي) نونك كسريله ايليكه دينور مخ معناسنـه
يقـال اخرج نقيه اي مخه (الانقى) احوى وزننده وجودنده ايلكلي كميكلري انجه اولان آدمه دينور نقواء مؤنثيدر
يقـال رجل انقى وامرأة نقواء اي دقيقا القصب (النقة) ثقه وزننـده واكا مزاوجة ذكر اولنور يقـال ثقة نقة
اتباع (النقاوة) ثمـامه وزننده بركونه نباتدركه صابون كبي آنكله اثواب غسل اولنور جمعي نقاوي كلور نونك ضميله
البائي (النقية) ثمره وزننـده برسوزه دينور يقـال ما فاه بنقية اي بكلمة (النقي) غني وزننده خاص اوندن ياپلمش
بياض اتمكه دينور حواري معناسنه (المنقى) معظم وزننده يوله دينور طريق معنـاسنه ومدينه ايله جبل احد
بيننده بر موضع آديدر (نقيا) نونك كسريله انبارده برقريه آديدر يحيى بن معين الحافظ النقياوي اورادندر (بانقيا)
نونك كسريله كوفه قضاسـنده برقريه در (النقام) لقاء وزننـده ومراد فيدركه بولشمق معناسـنه‌در تقول
نقيته نقاء اي لقيته لقاء (اليائي) (النكاية) كتابه وزننـده اعدايي قيروب كچورمك معناسـنه‌در يقال نكى العدو
وفيه نكاية من الباب الثاني اذا قتل وجرح وخام چبانك باشني قوپروب دشمك معناسـنه‌در يقـال نكى القرحة
اذا نكأهـا وتقول العرب هنيت ولاتنك اي لانكيت ولا جعلت منكيا و بو تركيب دعادر ولاتنك كلمه سي مجهولدر
ناقص اولمغله آخري منقوصدر هميشه اعداء اوزره غالب ومظفر اولوب اصلا منكوب ومخذول اولميه سن ديمكدر
ومنكي كلمه سي نكايه دن مرمي وزننده‌در الواوي (النمو) علو وزننده برنسنه بركتلنوب آرتمق معناسنه‌در يقال نما
الشيء ينمو نموا اذا زاد واله وصقاله ياقيلان خضابك رنكي قويولنمق معناسـنه‌در يقال نما الخضاب اذا ازداد حمرة
وسوادا اليائي (النمي) رمي وزننده (والنمي) عتي وزننـده (والنماء) سخاء وزننده (والنمية) عطيه وزننـده نمو
كلمه سنده لغتدر يقال نمى الشيء ينمى نميا ونميا ونماء ونمية اذا زاد وطوزغي چوغالتمغله آتشي پك علولندرمك معناسنه
مستعملدر يقـال نمى النار اذا رفعها واشبع وقودها وسمورمك معناسـنه‌در يقـال نمى الرجـل اذا سمن ونهر
وبحرك صويي قبـاروب قالقمق معناسـنه‌در يقال نمى المـاء اذا طما وبر آدمه بر كلام وخبر رفع واسناد اولنمق
معناسـنه‌در يقال نمي اليه الحديث اذا ارتفع اليه وبو معناده متعدي اولور تقول نميت الحديث اليه اذا رفعته وعزوته
(الانماء) همزه نك كسريله بودخي برنسنه ارتمق معناسـنه‌در يقال انمى الشيء اذا زاد وآرتمق معناسـنه‌در يقال
انماه اذا زاده وبرسوزي نميمه وجهيله اشاعه وابلاغ ايلمك معناسـنه‌در يقـال انمى الحديث اذا اذاعه على وجه
النميمة وشكاري كورميه‌رك اولدرمك معنـاسـنه‌دركه ضرب ايدن كيمسه نك اوكندن فرار ونظر كاهندن غائب

اولدقدنصكره اولكدن عبارتدر يقال انمى الصيد اذا رماه فاصابه ثم ذهب عنه فمات (التنمية) تفعله وزننده بودخى
برنسنه بركتلنوب ارتمق معناسنه در يقال نمى الشئ اذا زاد و برخبرو كلامى برآدمه عزو واسناد ايلمك معناسنه در
تقول نميت اليه الحديث اذا رفعته اليه وعزوته (الانتماء) افتعال وزننده برآدم بركسيه كنديسنى نسبت ايلمك انتساب
معناسنه دركه نسبتلنمك تعبير اولنور يقال انتمى اليه اذا انتسب وقوش برمحلدن قالقوب آخر محله قونمق معناسنه در
يقال انتمى البازى اذا ارتفع من موضعه الى آخر (التنمى) تفعل وزننده بودخى قوش يردن قالقوب بشقه يره
قونمق معناسنه در يقال نمى البازى بمعنى انتمى (النامية) قوت نماء صاحبيدركه آرتوب بيومك شانندن اولان
نسنه لردر مراد مخلوق الهيدر قال الشارح ومنه الحديث لاتمثلوا بنامية الله اى الخلق ونامية الكرم آصمه نك
صالقملو اولان چبوغنه اطلاق اولنور ونامية برمعروف صويك آديدر (الانمى) تركى وزننده ايچى صمانله
طولدرلمش غلاف مقوله سنه دينور بصنبق ودوه هاويدى وسائرى كبى بو راده جبشه وحسية نسخه لرى غلطدر
صواب اولان حشيه دركه حشودن مأخوذدر (النماة) حصاة وزننده اوفق قرنجه يه دينور جمعى نمى كلور حصا
وزننده (النامان) ايكى شاعره اطلاق اولنور برى مصيصه لو و برى غزه لودر (النمية) غنيه وزننده ايپلك
اكيرن كسه نك چقرقدن صيرديغى برى برينه مقابل ايكى ايپلك قلمبدركه اوزرلرينه ايپلك صارلمغله يومق اولورلر
(النمى) عتى وزننده نم ماده سنده ذكر اولندى كه لغت روميه ده فلس معناسنه دركه پوله ومنقوره دينور (البانى
بنا) عصا وزننده ابو بكر محمد بن محمود الاصفهانى نام فقيه ومحدثك پدرى اسميدر (البانى) (النية) نونك كسرى
و يانك تشديدى وتخفيفيله برنسنه يه قصد وعزم ايلمك معناسنه دركه اكا مباشرته عقد قلب ايلمكدن عبارتدر
يقال نوى الشئ ينويه نية ونية اذا قصده و برنسنه يى ضايع اولموب حفظ وصيانت ايلمك معناسنه مستعملدر
لزوم علاقه سيله يقال نوى الله فلانا اى حفظه ونية عزم وتوجه اولنان سمت ومرامه دينور كرك سفر وكرك عمل
وحاجت مقوله سى اولسون يقال نوى نية اى قصد الوجه الذى يذهب فيه وايراق اولمق بعد معناسنه در
كاسيذكر (الانتواء) افتعال وزننده بودخى برنسنه يه عزم وقصد ايلمك معناسنه در يقال انتواه اذا قصده
(التنوى) تفعل وزننده انتوا معناسنه در يقال تنواه اذا قصده (النوى) عصا وزننده بودخى عزم وقصد
اولنان سمت وجهت ومرامه دينور يقال نوى نوى بعيدة اى جهة يذهب فيها وايراق اولمق معناسنه در نية كبى
يقال نوى عنه نية ونوى اذا ابعد ونوى خانه وسرايه اطلاق اولنور و برمكاندن مكان آخره نقل وتحول ايلمك
معناسنه در يقال نوى من مكان الى آخر اذا تحول ونواة لفظندن جمع اولور كه چكردكه دينور جمع الجمعى انواء
كلور ونوى كلور عنى وزننده ونوى كلور كسرتينله ونوى قيزلرى ختان ايدن سنتجى يه دينور وشام ديارنده برقريه
آديدر شيخ الاسلام ابو زكريا يحيى النووى قدس الله روحه اورادندر وسمرقند قضاسنده برقريه آديدر ونوى
مصدر اولور چكردك آتمق معناسنه يقال نوى الرجل نوى اذا القى النواة (الانواء) همزه نك كسريله ايراقلشمق
معناسنه در ياخود كثير الاسفار اولمق معناسنه در يقال انوى الرجل اذا تباعد او كثرت اسفاره و برآدمك ايشنى
بتورمك معناسنه در يقال انوى حاجته اذا اقضاها وخرما قورغى وسائر ميوه چكردك بغلمق معناسنه در يقال
انوت البسرة اذا عقدت نواها وچكردك آتمق معناسنه در يقال انوى الرجل اذا القى النواة وناقه يى طاولندرمق
معناسنه در يقال انوى الناقة السمن اذا جعلها ناوية (التنوية) تفعله وزننده بودخى برآدمك ايشنى بتورمك
معناسنه در يقال نوى حاجته اذا اقضاها وميوه قسمى چكردك بغلمق معناسنه در يقال نوت البسرة اذا عقدت
نواها وچكردك آتمق معناسنه در يقال نوى الرجل اذا القى النواة (النواة) حصاة وزننده چكردكه دينور كه
ذكر اولندى واعداددن يكرمى على قول اون عدده دينور يقال اخذ منه نواة اى عشرين او عشرة و بر اوقيه
التونه دينور على قول درت دانه مسكوك التونه دينور ياخود بش درهم وزننده ياخود اوچ درهم وزننده ياخود اوچ
بچق درهم وزننده اولانه دينور يقال تزوجها على نواة من ذهب اى على اوقية من ذهب اوهى اربعة دنانير او مازنته
خمسة دراهم او ثلاثة دراهم او ثلاثة ونصف شارح دير كه بومعنا چكردك معناسندن مأخوذدر ونهايه ده بش درهم
قيمتنده اولان التونله ده مفسردر (بنونوى) فتا وزننده برقبيله در (ناو) حال وزننده برقلعه آديدر (النى) نونك فتحيله
ايچ ياغنه دينور شحم معناسنه (نيان) ريان وزننده برموضعدر (النووية) غربيه وزننده دائما خرما چكردكى اكل ايدن
دوه لره دينور يقال ابل نووية اى تأكل النوى (الاستنواء) بودخى چكردك آتمق معناسنه در يقال استنوى الرجل اذا القى
النوى (النى) طى وزننده (والنواية) نونك فتحى وكسريله ناقه سمورمك معناسنه در يقال نوت الناقة تنوى نيا ونواية
اذا سمنت (الناوية) (والناوى) سموز وطاولى ناقه يه دينور وصف خاصدر جمعى نواء كلور نونك كسريله (النى)

نونك كسريله معناى مزبوردن اسمدر ناقه نك سموزلكنه دينور يقال بالناقة نى اى سمن ى (النهى) نونك
فتحى وهانك سكونيله برآدمى برنسنه دن منع و يساق ايلمك معناسنه در كه امر مقابليدر يقال نهاه عنه ينهاه
نهيا من الباب الثالث ضد امره (الانتهاء) افتعال وزننده مطاوعدر كه يساغى اسلوب كير وطورمق
معناسنه در يقال نهاه عنه فانتهى و برنسنه غايته وارمق معناسنه در كه تجاوز المطلوب اوراده طورمقدن عبارتدر
يقال انتهى الشئ اذا بلغ نهايته و برآدمه برخبر يتشمك معناسنه در يقال اليك انهى المثل فانتهى اى بلغ (التناهى)
تفاعل وزننده بودخى يساغى قبولله كيروطورمق معناسنه در يقال نهاه فتناهى و برنسنه نهايت بولمق معناسنه در
يقال تناهى الشئ اذا بلغ نهايته (النهو) عدو وزننده منكراتدن دائما ناسى زجر ومنع ايدن آدمه دينور يقال هو
نهو عن المنكر امور بالمعروف (النهية) غرفه وزننده اسمدر برنسنه دن كيروطوردرمغه دينور كه يساق تعبير اولنور
و برنسنه نك غايت وانجامنه دينور يقال بلغ الشئ نهيته اى غايته وآخره و بره قاقيلان قازغك باشنده اولان
كرتكه دينور كه اكا ايپ بكريلور وعقل ومدركه يه دينور صاحبنى قبايحدن نهى ايلديكيچون جمعى نهى كلور
مديه ومدى كبى ونهى هدى كبى مفرد اولور يقال هو ذوالنهية والنهى وهم اولوالنهى اى العقل والعقول
(النهاية) (والنهاء) نونلرك كسريله بونلرده برشيئك غايت وآخرينه دينور يقال بلغ نهيته ونهايته ونهائه اى غايته
وآخره ونهايه بسترك دوه نك برونته كچورد كلرى اغاجك اوجنه دينور وشول تخته يه دينوركه قرشو لقلى
دوزوب اوزرنده دابه يه يوك تحميل اولنور ايكى طرفنده اولانه حاملتان وعاضدتان دخى ديرلر ونهاء يك كوچك يغمور
كوچكنه دينور ونهاء النهار كوندزك كمال ارتفاعندن عبارتدركه مراد نصف نهاره قريبدر ونهاء الماء صويك
كركى كبى قباروب قالقمسندن عبارتدر ونهاء صرچه يه دينور زجاج معناسنه على قول صرچه دن دوزلمش شيشه
و برداق مقوله سنه دينور بونده قصر ايله ده لغتدر مفردى نهاءه درهايله و برنوع آق طاش اسميدركه مرمردن يومشق
اولور وباديه ده بردوالى نبات آديدر و برجنس بونجق آديدر (التنهية) تفعله وزننده برنسنه نهايته ايرمك معناسنه در يقال
نهى الشئ اذا بلغ نهايته و برآدمه برسوزى و برخبرى يتشدرمك معناسنه در يقال نهى اليه الخبر اذا بلغه وتنهيه
اسم اولور دره نك صوبى منتهى اولديغى يره دينور (الانهاء) همزه نك كسريله برآدمه برسوزى وخبرى يتشدرمك
معناسنه در تقول اليك انهى المثل ونهى كاذكراى بلغه و يقال انتهى اليه المثل ونهى وانهى مجهولين ونهى كسعى
قليلة يعنى بوماده دن سوز يتشمك معناسنه مجهول استعمال اولنور لكن معلوم اوله رق ورودى لغت نادره در وانهاء
صوكولنه كلمك معناسنه در يقال انهى الرجل اذا اتى نهيا اى غديرا و برنسنه يى برينه ابلاغ ايلمك معناسنه در يقال
نهى الشئ اذا ابلغه (النهى) نونك كسرى وفتحى وهانك سكونيله صوكولنه دينور غدير معناسنه ياخود كولة
شبيه يره دينوركه انده صوابركيلور جمعى انهى كلور همزه نك فتحى وهانك كسريله وانهاء كلور ونهى كلور صلى
وزننده ونهاء كلور كساء وزننده (التنهاء) تانك فتحيله دره نك صوبى منتهى اولديغى يره دينور تنهيه كبى (النهية
نونك كسريله (والنهية) غنيه وزننده نهايت درجه ده سموز وطاولى ناقه يه دينور يقال ناقة نهية ونهية اذا بلغت
غاية السمن (المنهاة) مرماة وزننده عاقل آدمه دينور نفسنى وسائرى قبايحدن نهى ومنعه باعث اولديغيچون
يقال رجل منهاة اى عاقل (النهاوة) حلاوه وزننده بركسنه عاقل وهوشمند اولمق معناسنه در يقال نهو الرجل
نهاوة من الباب الخامس اذا كان منهاة (النهى) غنى وزننده عاقل آدمه دينور جمعى انهياء كلور (النهى) عمى
وزننده بودخى يك عاقل آدمه دينور جمعى نهون كلور عمون وزننده كه اعلال اولنمشدر يقال هو نهى من قوم
انهياء ونه من نهين ويقال نه بالكسر على الاتباع اى متناهى العقل هذا نهيك من رجل وناهيك من رجل
ونهاك من رجل مجموعى حسبك معناسنه در تقول نهيك من رجل وناهيك منه ونهاك منه اى حسبك يعنى فلان
بوغايتدركه سكاهروجهله كافى ووافى اولمغله سنى سائره طلب ومراجعتدن لسان حالله نهى ومنع ايدر مثال اول
مبالغة وصف بالمصدردر شارح ديركه مثال اولده مفرد وجمع ومذكر ومؤنث مساويدر ومثال ثانى كه اسم فاعلدر
وثالث كه فعل ماضى در انلرده مرعيدر وثانى حالبت اوزره منصوبدر (نهاة) حصاة وزننده برفرس آديدر (نهيه)
سميه وزننده اسدبن عبد العزى نام كسه نك اتم ولدى اسميدركه حضرت خديجه نك جده سيدر كذلك
عمر بن الخطاب رضى الله عنه حضرتلرينك اتم ولدى اسميدر (النهى) فتاوزننده ترك حاجت ايلمك معناسنه در
كوياكه كندى نفسى جهتندن نهى اولنمشدر يقال طلب حاجته حتى نهى عنها نهانها من الباب الرابع ويقال انهى
عنها اى تركها ظفر بها اولم يظفر نهيا نونك كسريله (ونهيا) فتحاتله برصو آديدر (النهاء) نونك ضميله زهاء
وزننده ومرادفيدركه مقدار معناسنه در يقال نهاء مأة اى زهاؤها (ديونهيا) نونك كسريله مصرده برقريه در

(نهی) هدی وزننده بحرین قضاسنده برقریه در (التنهاة) تانك كسریله طبراق و چامور وقوله سندن یاپیه صو
بندینو دینور كه آنكله سمت آخره صرف اولنور فصــــــــل الواو والیائی (الوای) رأی وزننده وعد ایلمك
معناسنه در یقال وأی الشئ وأیا من الباب الثانی اذا وعده و برنسنه یی در عهده ایلمك معناسنه در یقال وأه
اذا ضمنه ووأی ناسدن عدد كثیره دینـــور ووهم وظن معناسنه در تقول فی وأیی كذا ای فی وهمی وظنی (الوءی)
فتاوزنـنـده یاوز وجست وچالاك دابه یه دینور و پان اشكنه دینور وباة مؤنثیدر فتاة كبی (الوئیة) عنبه وزننـده
انجو یه دینور در معناسنه و كلكش تجرویه وچناغه دینــور وأیه دخی دینور تمره وزننده یقال قدر وقصعة وئیة
ووأیة ای واسعة و بیوك چواله دینور و بیوك قارنلو ناقه یه دینــور ولمور بیتنی كوزل اداره وحفظ ایدن كار كذار قادینه
دینور یقال امرأة وئیة ای حافظة لبیتها (الاناء) انكاء وزننده برآدمك وعدنی قبول ایلمك معناسنه در یقال
انأی الرجل اذا اتعد (الاستیناء) برآدمدن وعده ایستمك معناسنه در یقال استوءاه ای استوعده (التوای)
تفاعل وزننده بركلك معناسنه در یقال تواءی القوم اذا اجتمعوا الیائی (الوبی) واوك فتحی وبانك سكونیله
كوجكلره دینور جیثات معناسنه مفردی وبیه در الیائی (الوثی) ثای مثلثه ایله حسی وزننده وثا معناسنه در كه
مفاصلده اولان وجعه دینــور تركیده صنزی تعبیر اولنور یقال فی مفاصله وثی ای وثا (الموثیة) مرمیه وزننده برعضو
ومفصلنده صزی پیدا اولمش آدمه دینــور یقــال وثیت یده علی المجهول فهی موثیة ای موثوءة بها وثی (الوثی)
واوك ضمیله هدی وزننده وثی لفظندن جمعدر صزی یلر دیمكدر (الایثاء) همزه نك كسریله برآدمك مركوبی اولان
حیوانی یاخود كمی صنوب برباد اولمق معناسنه در یقال اوثی الرجل اذا انكسر به مركبه من حیوان اوسفینة
(المیثاءة) میمك كسریله دمورچومغه و كرزه دینــور یقال ضربه بالمیثاءة ای بالمرزبة الیائی (الوجی) عصا وزننده
ایاق یاطرنق یالین یور یمكــدن یاخود طاشلق یرده یور یمكــدن آشنوب فرسوده اولمق یاخود آندن اشد
اولان حالته اوغرامق معنــاسنه در كه طاشیر قدن در یلری صو یلوب اتلری پاره پاره اولمقــدن عبــارتدر
یقال وجی الماشی وجا من الباب الرابع اذا حفی او اشد منه ویقــال اصابه الوجی (الوجی) عمی وزننده
(والوجی) غنی وزننده ایاغی طــاشیر قلقله آشنوب یر یمش آدمه دینــور مؤنثی وجیاء در حمراء كبی
(التوجی) تفعل وزننده بودخی ایاق آشنوب یر یمك معناسنه در یقال توجی الفرس بمعنی وجی (الایجاء) همزه نك
كسریله اغی طاشیرقدوب آشندرمق معناسنه در تقول اوجیته ای جعلته وجیا وویرمك معناسنه در یقال
اوجاه اذا اعطاه وبخل ایلمك معناسنه اولمغله ضد اولور یقــال اوجی الرجل علی اذا بخل واوجیته صاتمق
معناسنه در یقال اوجی فلان اذا باع الاوجیة وصیاد آو بولمیوب خائب اولمق معناسنه در یقال اوجی الصائد
اذا اخفق وآتك طرنقلری پك كورلنوب كندا ولمغله باصدیغی یره تأثیر ایلمیوب قازمقدن قالمق معناسنه در یقال
اوجی الحافر اذا انتهی الی صلابة ولم ینبط و برنسنه دن فارغ اولوب كیرو چكلمك معناسنه در یقال اوجی عن كذا
اذا اضرب وانتزع و برآدمی ایشه یرامز خیر ومنفعتسز بولمق معناسنه در تقول سألناه فاوجیناه ای وجدناه
وجیا (الوجی) واوك فتحی وجیمك سكونیله بودخی بركسنه یی خیر ومنفعتسز بولمق معناسنه در تقول سألناه
فوجیناه وجیا من الباب الثانی ای وجدناه وجیا وانه مك خصی معناسنه در تقول وجیته اذا خصیته (الاوجیة)
اودیه وزننده وجاء لفظندن كه كساء وزننده در جمعدر كوچك آرقه یوكلرینه دینور عكوم صغار معناسنه
(الوجی) غنی وزننده خیر ومنفعتسز جمادات قبیلندن اولان كسیه دینور یقال رجل وجی ای لاخیر عنده (وجی)
عیسی وزننده نعمان بن مقرن الصحابی جده سنك اسمیدر الیائی (الوحی) واوك فتحی وحای مهمله نك سكونیله
اشارت ایلمك معناسنه در یقال وحی الیه یحی وحیا اذا اشار مؤلفك بصائرده بیاننه كوره اشارت سریعه معناسنه
موضوعدر ومعنای مرقوم علی وجه الرمز والتعریض كلامله وتركیبدن مجرد صوتیله و بعض جوارحله بالاشاره
حاصل اولور وكتابتله ده صورت بولور بو جهتله بونلرك هر برنده استعمال اولنور و بصائرده بوندن بشقه نقایس
دخی اولمغله راغب اولنلر مراجعت ایده رلر انتهی ووحی یازو یازمق معناسنه در تقول وحیت الكتاب اذا كتبته
ویازلمش نامه و كتابه اطلاق اولنور وایلچی كوندرمك معناسنه در یقال وحی الیه اذا ارسل الیه رسولا والهام
معناسنه در یقال وحی الله فی قلبه كذا ای الهمه وكیز لوجه سوز سویلمك معناسنه در یقال وحی الیه اذا كلمه
خفیا ومطلقا برآخر آدمه القا اولنان كلامه دینور وصوت وآوازه دینور كرك انسانك وكرك سائرلرنك اولسون جمعی
وحی كلور حلی وزننده ووحی سرعت ایلمك معناسنه در یقال وحی الرجل وحیا اذا اسرع (الوحا) عصا وزننده
(والوحاة) حصاة وزننده بونلرده صوت وآوازه دینور ووحا برقومك سسنه ونغمه سنه دینور یقال هو وحا القوم ای

سبيدهم وآتشه دينور وفرشته يه دينور ملك معناسنه وعجله واسراع معناسنه در بونده مد ايله ده لغتدر
ومنه قولهم الوحا الوحا اى العجلة والاسراع وبوفعل مضمر ايله اغراء اوزره منصوبدر ويقال وحى يحى وحا
ووحاء اذا اسرع (الايحاء) همزه نك كسريله برآدمه بركسنه يى يابرنسنه يى كوندرمك معناسنه در يقال اوحى اليه
اذا بعثه والهام معناسنه در يقال اوحى الله اليه اى الهمه وقلبنه خوف واندیشه دوشوب خوفلنلق اولمق
معناسنه در يقال اوحت نفسه اى وقع فيها خوف (التوحى) تفعل وزننده سرعت ايلمك معناسنه در يقال
توحى الرجل اذا اسرع (الوحى) غنى وزننده تيز وسرعتلو چابك معناسنه در يقال شئ وحى اى عجل مسرع
(الاستيحاء) برآدمى بريره كوندرمك ايچون چاغروب آنى تحريك وقشوبق ايلمك معناسنه در يقال استوحاه اذا
حركه بودعاء ليرسله وبرنسنه نك فهم وادراكنى طلب ايلمك معناسنه در يقال استوحاه اذا استفهمه (التوحيه)
تفعله وزننده بركسنه يه تعجيل ايلمك معناسنه در يقال وحاه اذا عجله اليائى (الوخى) واوك فتحى وخاى معجمه نك
سكونيله قصد ايلمك معناسنه در يقال وخاه يخيه وخيا اذا قصده ومعتمد يوله دينور كه هركس قصد ايدر يقال
اخذ وخيا اى طريقا معتمدا وقاصد معناسنه دركه قصد واعتدالى اولان يوله دينور جمعى وخى كلور عتى وزننده
ووخى كلور كسر يله ووخى معتدل يورمك معناسنه در يقال وخى الرجل يخى وخيا اذا سار قصدا (التوخية)
تفعل وزننده برآدمى برايشه توجيه وتعيين ايلمك معناسنه در يقال وخاه للامر اذا وجهه له وبرنسنه يى تحرى
قلمق معناسنه در يقال وخى رضاه اذا تحرى (الاستيخاء) استخبار معناسنه در يقال استوخى القوم اذا استخبرهم
(التوخى) تفعل وزننده تحرى قلمق معناسنه در يقال توخى رضاه اذا تحراه اليائى (الدية) دالك كسرى ويانك
تخفيفيله مقتول ايچون ويريلان خونبهايه دينوركه قانى بهاسيدر جمعى ديات كلور يقال اذى دية القتيل اى حقه
شارحك بيانته كوره فى الاصل مصدردر اصلى ودى ايدى آخرنده كى هاء واو محذوفه دن عوضدر (الودى)
وعد وزننده (والدية) عده وزننده مقتول ايچون وارثنه قان بهاسى ويرمك معناسنه در يقال ودى القتيل يديه
وديا ودية اذا اعطى ديته وبرايشى يقلشدرمق معناسنه در يقال ودى الامر اذا قربه وبوغورقشانمق ايچون
باديشى يه آشمق ايچون آلتى صارقمق معناسنه در يقال ودى البعير اذا ادلى ليبول اوليضرب وودى بعد البول
ذكردن چقان قويوجه لزوجتلو صوجغزه دينور ودى دخى دينور غنى وزننده كماسيذكر يقال الودى لا يوجب
الغسل وهو ما يخرج بعد البول ومصدر اولور برآدمدن ودى كلمك معناسنه يقال ودى الرجل وديا اذا اخرج منه
الودى (الوادى) طاغلر وتپه لر وبايرلر ارالقلرنده اولان آچق وآيرق يره دينوركه دره تعبير اولنور جمعى اوداء
واوديه واوداة واودايه كلور شارح ديركه ودى ماده سندندر كه سيلان معناسنه در مأخوذ كوردن مأخوذدر
(الايداء) همزه نك كسريله هلاك اولمق معناسنه در يقال اودى الرجل اذا هلك وبرآدمى اعدام وناپديد ايلمك
معناسنه در يقال اودى به الموت اذا ذهب به وبركسنه سلاح ويراغه مستغرق اولمق معناسنه در يقال اودى
الرجل اذا تكفر بالسلاح وبرآدمك ذكرندن بعد البول ودى كلمك معناسنه در يقال اودى الرجل بمعنى ودى
(الاستيداء) برآدمك حقنى اقرار ايلمك معناسنه در تقول استودى بحق اى اقربه (الودى) فتى وزننده هلاك
معناسنه در يقال اصابه الودى اى الهلاك (الودى) غنى وزننده كوچك كوچك خرما فدانلرينه دينور مفردى
وديه در وبعد البول ذكردن چقان لزوجتلو صو جغزه دينورنته كه ودى ودخى دينوركه ذكر اولندى (التودية)
تفعله وزننده ذكردن ودى چقمق معناسنه در يقال ودى الرجل اذا اخرج منه الودى وتوديه اسم اولور شول اغاج
پاره سنه دينوركه سودى آقمون ديو ناقه نك ممه سنى آنكله صاروب بند ايدرلر جمعى توادى كلور وبودور
كشى يه دينور يقال رجل تودية اى قصير (المودى) محسن وزننده ارسلانه دينور اليائى الوذى واوك فتحى وذال
معجمه نك سكونيله طرملمق معناسنه در يقال وذى وجهه يذيه وذيا اذا خدشه (الوذية) تمره وزننده آغرى يه
وصيزى يه دينور يقال اخذته وذية اى وجع ومرض وآزجه صويه دينور وعيب ونقصيه دينور يقال ما فيه وذية
اى عيب (الوذاة) حصاة وزننده متأذى وبجيده اولنه چق نسنه يه دينور يقال اصلبته وذاة اى ما يتأذى به اليائى
(الورى) واوك فتحى ورانك سكونيله انسان وحيوانك وره دن يارهدن ناشى جوفنده حادث اولان ارينه وچركه دينور
ياخود شول شديد ياره يه دينوركه ايچرودن حادث اولوب قان وارينى قوصمغه مؤدى اوله يقال فى جوفه ورى
اى قيح فى الجوف اوقرح شديد يقاء منه القيح وورى مصدر اولور آدمك ايچرو يشنى يارهدن حادث اولان
ارين پرداز ايلمك معناسنه در يقال ورى القيح جوفه يرى وريا اذا افسده وبرآدمك آق جكرينه اورمق معناسنه در
يقال ورى فلان فلانا اذا اصاب رئته وورى وريه عده وزننده آتش يانوب علولنمك معناسنه در يقال ورت النار

وريا وريه اذا اتقدت ودوه سمزوب ياغ وايليك بغلمق معناسنه در يقال ورت الابل اذا سمنت فكثر شحمها ونقيها
ووري ووري عتيّ وزننده وزيه عدمو زننده چقماقدن آتش چقمق معناسنه در يقال وري الزند ووري وريا وورتيا
ورية من الباب الثاني والرابع اذا خرجت ناره وكوده نك ايليكي صمصقي طولغون اولمق معناسنه در يقال وري
المخ وريا من الباب الرابع اذا اكتنز (الايراء) همزه نك كسريله دوه يي سموزلك ياغلندروب ايلكلندرمك معناسنه در
يقال اورا الابل السمن اذا اكثر شحمها ونقيها وچقماقدن آتش چقرمق معناسنه در تقول اوريت الزند
اذا اخرجت ناره (الوارية) آق جكره عارض اولان علته دينور ويوريه لفظندن مأخوذ دكلدر زيرا رئه مهموز العين در
يقال اصابته وارية اى داء في رئته (الواري) (والوريّ) غنيّ وزننده سموز وطولغون ايچ ياغنه دينور ووارى آتشلو
چقماغه دينور يقال زند وار اى تخرج منه النار وتيز رايحه لويك اعلامسكه دينور يقال مسك وار اى رفيع جدا
(التورية) تفعله وزننده چقماقدن آتش چيقرمق معناسنه در تقول وريت الزند اذا اخرجت ناره وبرنسنه يي اورتوب
بكيزلمك معناسنه در يقال ورّى الشئ اذا اخفاه وبر لاقردي يي وبر خبري اظهار وتصريح ايلميوب پردهٔ خفاده
قومق معناسنه در يقال ورى الخبر اذا جعله وراءه وبرنسنه يي مراد ايدوب ظاهرده غيري اظهار ايلمك معناسنه در
مثلا بر لفظ ذكر ايلسه كه ايكي معنايه دلالتي اولوب بري قريب وبري بعيد اوله قرينهٔ خفيه يه اعتمادا معناى بعيد مراد
ايلمك كبي يقال ورّى عن كذا اى اراده واظهر غيره وبر آدمه نصرت ايدوب طرفنه متوجه اولان حوادث
ومظالم مقوله سي حالاتي اندن دفع ايلمك معناسنه در يقال ورّى عنه اذا انصره ودفعه بوراده باى موحده ايله بصره
نسخه لري غلطدر (الاستيراء) چقماقدن آتش چقرمق معناسنه در يقال استوريت الزند يعني اوريت (الورية)
ثمره وزننده (والرية) عده وزننده قاوه وسائر آتش طوترغنه دينور چاوره وعوق واوطون خرده لري كبي تقول هل
عندك ورية وورية اى ما توري به من خرقة او حطبة (التوراة) تانك فتحيله معناى مزبوردن تفعله در كتب اربعه دن موسى
عليه السلام حضرتلرينه نازل اولان كتاب اسميدر توريه زند ماده سندن مأخوذ اسمدر سبب ضياء ونور اولديغيچون
اطلاق اولندي مترجم دير كما اكثر علماء عبرانيدن معرب اولسنه ذاهبلردر نور وضياء معناسنه در وكوفيون عربي اولوب
وزني تفعله اولديغنه ذاهبلردر وري زند ماده سندندر تخفيف ايچون رانك كسره سي فتحه يه تبديل والفه قلب اولندي
وبصريون عندنده وزني فوعله در وتأنيثي موماة كلمه سنه نظير اولديغنه مبني در حالا يهودلر سفر توراديرلر تانك
ضميله بو وجهله عبراني الاصل اولمق غالبدر (المواراة) مباهاة وزننده بودخي برنسنه يي اورتوب كيزلمك معناسنه در
يقال واراه اذا اخفاه (التواري) تفاعل وزننده كيزلنمك معناسنه در يقال توارى الرجل اذا استتر (التريّة) غنيه
وزننده حائض خاتونك تطهر ايچون اغتسال ايلديكي وقتده كورديكي يولا نقجه صويه دينور كه صفرتدن وكدرتدن
اقل وخفي اولور يقال قالت رايت تريّة وهي ما تراه الحائض عند الاغتسال وهو الشئ الخفيّ اليسير اقل من الصفرة
والكدرة (الورى) فتا وزننده خلق ومخلوق معناسنه در تقول ما ادري اىّ الورى هو اى اىّ الخلق مؤلفك
بصائرده بيانته كوره ستر واخفاء معناسنه دركه وجه ارضي ستر ايلدكلري علاقه سيله در بو وجهله تكمش
وكلجك خلقه اطلاق اولنميوب بر عصر وقرنده اولانه اطلاق اولنور (وراء) واوك حركات ثلاثيله مبنى اوله رق (والوراء)
معرفه اوله رق ظرفدر اكسه جهته واوك جهته اطلاق اولنمغله اضداددندر يقال هو وراءك اى خلفك
اوقدامك على قول اضداددن دكلدر زيرا ايكيسي بر معنايه در يعني في الاصل وراء مصدر اولوب ستر معناسنه اولمغله
بردفعه ساتريت مراد اولوب فاعله مضاف اولورا كسه معناسنه اولور مثلا زيد وراء بكر مثالنده بكر ساتر اولمغله زيد بكرك
اكسه سنده اولور كذلك بكر وراء زيد مثالنده زيد مستور اولمغله بكر زيدك اوكنده اولور بو جهتله امر نسبي
اولديغندن اضداددن معدود دكلدر پس في الحقيقه سندن متوارى اولان جهت اولور ووراء برادمك ولد ولدينه
اطلاق اولنور ولدا ولك آردنده اولمغله اطلاق اولندي يقال هو ابنه من الوراء اى ولد ولده الواوي (الوزى) واوك
فتحي وزايك سكونيله برنسنه طوپلنمق معناسنه در يقال وزى الشئ وزيا اذا اجتمع (الايزاء) همزه نك كسريله
ارقه يي برنسنه يه طيامق معناسنه در يقال اوزى ظهره اذا اسنده وخانه ديوارينك چوره سني چامورلمق معناسنه در
يقال اوزى لداره اذا جعل حول حيطانها الطين (الاستيزاء) برنسنه يه ارقه ويرمك معناسنه در يقال استوزى
في الجبل اذا اسندفيه (الوزى) فتا وزننده ياوز وطاش دوكن جلادا شكه دينور وكوده سي صمصقي طقناز وطوپاج
بودوره دينور (المستوزى) اسم فاعل بنيه سيله ميل كبي ديم ديك نسنه يه وشخصه دينور يقال شئ مستوز اى منتصب
وخودراى آدمه دينور كه هميشه كندي رأيله عامل اولوب اخرك رأي وتدبيرينه مراجعت ايلمز اوله يقال رجل مستوز
اي مستبد برأيه اليائي (الايساء) همزه نك كسريله تراش ايلمك معناسنه در يقال اوسى رأسه اذا حلقه وكسمك

معناسنه‌در يقال اوساه اذا قطعه (الموسى) ميمك ضمى والفك قصريله استره‌يه دينور كه انكله باش تراش اولنور يقال اوسى رأسه بالموسى وهو ما يحلق به بونك وزنى امام فراء قولنجه فعلى در شارح ديركه امام فرايه كوره ميمى اصليه اولوب ومؤنث اولور تفصيلى موس ماده‌سنده مرور ايلدى وموسى بنى ربيعه يوردنده برحفر اسميدر وموسى الفونس جنكده باشه كيلان توغلغه‌نك كاريته دينور كه استره كبى كسكين اولور (بندر موسى) بحر هند اسكله سنده بر موضعدر (المواساة) مباهاة وزننده برادمه يار وغمكسارلك ايلمك معناسنه‌در يقال واساه لغة فى آساه وهى لغة رديئة (الاستيساء) برادمدن يارلق وغمكسارلق ايسمك معناسنه در تقول استوسيته اذا قلت له واسنى والصواب ان يقال استأسيته واسبته (اليائى)(الوشى) واوك فتحى وشين معجمه‌نك سكونيله بزوقاش مقوله‌سنك نقشنه والاجه‌سنه دينور هرنه رنكدن اولورسه اولسون تقول اعجبنى وشى هذا الثوب اى نقشه شارحك بيانه كوره الاجه توبه دخى دينور ووشى السيف قلجك صو بنده اولان جوهر ينه دينور يقال ما احسن وشى السيف اى فرنده ووشى وشيه عده وزننده مصدر اولورلر ثوب وقاش مقوله‌سنى آلاجه ايلمك معناسنه‌در كه كوزل نقش ونكار ايله نقشليوب مزين وخوش منظر ايلمكدن عبارتدر يقال وشى الثوب يشيه وشيا وشية حسنة من الباب الثانى اذا نمنمه ونقشه وحسنه وسوزه دوزمه يلانلر ياقشدرمق معناسنه مستعملدر يقال وشى الكلام اذا كذب فيه ووشى ووشايه كتابه وزننده غمز وسعايت ايلمك معناسنه مستعملدر يقال وشى به الى السلطان وشيا ووشاية اذا نم عليه وسعى به وبرادمك نسل وذريتى چوغالمق معناسنه مستعملدر كه زينت دنيايه باعثدر يقال وشى بنو فلان اذا كثروا ووشى ذهبى اولان فلز معدننه اطلاق اولنور يقال بجر به وشى اى من معدن فيه ذهب وشيه عده وزننده برنسنه‌نك لوننه دينور كه مراد اصل لوننه قارشق لونى اوله جقدر كه الاجه تعبير اولنور يقال ما احسن شية هذا الفرس اى لونه يعنى زائدا عليه قال الشارح ومنه قوله تعالى لاشية فيها اى لبس فيها لون يخالف سائر لونها ويقولون الليل طويل لاش شيته اى لا اسهره للفكر وتدبير ما اريدان ادبره يعنى كرچه كيجه اوزوندر لكن بنم آنده رأى وتدبيرم مقصود اولان ماده ايچون اعمال فكر واشغال ذهن واندیشه ايلمك ضمننده اويقودن قالوب تعب سهرى تحمل وارتكاب ايلم شارحك بيانه كوره لاآش كلمه‌سى همزه‌نك مديله اولديغنه كوره افعال ياخود مفاعله بابندن نفس متكلم مستقبل ومنقوص اللام در نقش ايلمك ياخود نقشنى چقرمق معناسنه‌در وقصر بنه كوره ثلاثيدن اولور كه نقش ايلمك معناسنه‌در كه ايكبسيده كيجه ايچره دمبدم تفكر وملاحظه ايلمك ديمكدر كويا كه اويقوسزلقده اعمال فكر ايله كيجه‌يى آلاجه‌ليوب نقش ايدوب ونقشنى ايشلر اولور وقالديكه مفاعله‌دن اولديغنه كوره اصلى واشاه اولوب واساه كبى واو همزه‌يه مبدل اولور ومؤلفك ولاتعرف صيغة اش ولا وجه تصريفها قولنده اش كلمه‌سى همزه مكسوره وشين مفتوحه ايله كويا كه امر بنيه‌سنده‌در نه صيغه‌سنك وجهى ونه معناى مثله التيامى معلوم دكلدر وبعضلر كلام مزبورى دعا موقعنده حمل ايلكله حق تعالى اول ماده ايچون بنى كيجه‌لراو يقوسزلق زحمتنه كرفتار ايليه ديمك اولور (الاشى) همزه‌نك ضميله صلى وزننده آت قسمنك آلننده اولان غره‌يه دينور كه صباح الخير تعبير اولنور يقال فرس به اشى اى فى جبهته غرة كذلك آتك اياغنده سكيل تعبير اولنان بياضه دينور يقال فرس حسن الاشى اى التحجيل بونك اصلى وشى ايدى (التوشى) تفعل وزننده صاچ وصقال جابجا قيرسز بمكله آلاجه لنمق معناسنه‌در يقال توشى فيه الشيب اذا ظهر كالشية (الايشاء) همزه‌نك كسريله يرك ابتدا نباتلرى جابجا نقوش كبى ظهور ايلمك معناسنه‌در يقال اوشت الارض اذا خرج اول نبتها وخرما اغاجنك قورقلرى اولوب تازه خرمالرى كورنمكه بشلمق معناسنه‌در يقال اوشت النخلة اذا رؤى اول رطبها وبرآدمك مالى چوغلمق معناسنه‌در يقال اوشى الرجل اذا كثر ماله وبركلامك يا بر شعرك معنا ومفهومنى استخراج ايلمك معناسنه‌در يقال اوشى الرجل اذا استخرج معنى كلام اوشعر ومعدنده بر مقدارجه التون بولنمق معناسنه‌در يقال اوشى المعدن اذا وجد فيه يسير من ذهب وبرنسنه‌يى يابجه يابجه سهولتله چكوب چقرمق معناسنه‌در يقال اوشى الشئ اذا استخرجه برفق وآتى يك قوشدرمغله وسعنده اولان يوكركلك مايه‌سنى ظاهره چقرتمق معناسنه در يقال اوشى فرسه اذا اخرج ماعنده من الجرى وبرنسنه‌يى بيلمك معناسنه‌در يقال اوشى الشئ اذا علمه وميدانده اولان نسنه دن برمقدارنى اخذ ايلمك معناسنه‌در يقال اوشى فى الدراهم اذا اخذ منها وعلاج ودواء خسته‌يى صاغلتمق معناسنه‌در يقال اوشى الدواء المريض اذا ابرأه (الوشاء) سماء وزننده كثرت مال معناسنه اولان ايشاء ماده‌سندن اسمدر چوق ماله ومالك چوقلغنه دينور (الاستيشاء) بودخى آتى يك سكرتمكله عهده سنده اولان يوكركلك مايه سنى ظاهره چقرتمق معناسنه‌در يقال استوشى الفرس بمعنى اوشاه وبرآدمى برمحله ارسال ايچون چاغروب تحريك واغراقلمق معناسنه‌در يقال استوشاه

اذادعاه وخركه ليرسله (الوشاة) قضاة وزننده واشى لفظندن جمعدر ضرب بجلنه ده آلتون ضرب ايدنلره دينور كه سكه‌زن تعبيراولنور يقال هم وشاة اى الضرّابون للذهب ووشى كثير الولد آدمه دينور مؤنثى واشيه‌در وجلاهه دينور حائك معناسنه (الايتشاء) افتعال وزننده بدنده قيريق كيك اوكلمق معناسنه‌در يقال ايتشى العظم اذابرأ من كسر كان به اليائى (الوصى) واوك فتحى وصادك سكونيله بركسه عاليقدرايكن پست پايه اولمق معناسنه‌در يقال وصى الرجل يصى وصيا من الباب الثانى اذاخسّ بعد رفعة وخفيف الطبع ايكن آغرلنوب وقار وتمكين صاحبى اولمق معناسنه‌در يقال وصى الرجل اذا اتزن بعد خفة و برنسنه شئ آخره متصل اولمق معناسنه‌در يقال وصى الشئ به اذا اتصل به و برنسنه‌يى شئ آخره وصل ايلمك معناسنه‌در يقال وصى الشئ به اذاوصله به ووصى ووصى صلى وزننده ووصاء ووصاء واورك فتحيله يرك اوتلرى بري برينه بتشك اولمق معناسنه‌در يقال وصت الارض وصيا ووصيا ووصاء ووصاءة اذا اتصل نباتها (الايصاء) همزه‌نك كسريله (والتوصية) تفعله وزننده برنسنه‌نك ايشلمسنى برآدمه سپارشله درعهده ايتدرمك معناسنه‌در يقال اوصاه ووصاه اى عهد اليه شارح ديركه ايصاء وتوصيه شرعى بوندن مأخوذدر اتصال معناسندن متفرعدر مؤلف قصرو مجاز ايلمشدر زيرا عهد لفظنى ماده سنده وصيه ايله و بوراده وصيه‌يى عهد ايله تفسير ايلدى اصل ايصاء لغتده بركسه كندى غيبتنده برآخر آدمدن برايشك ايشلمسنى طلب ايلمكه دينور وشرعده بعد وفاته ايشلمسنى طلبدن عبارتدر واشبو ايصاء ماده‌سى لام ايله مستعمل اولور مثلا اوصى فلان لفلان بكذا ديرلر ملكه له بعد موته معناسنه‌دركه فلان ايچون شومالى وصى نصب ايلديكى كسيه وصيت ايلدى ديمكدر والى ايله مستعمل اولور مثلا اوصى فلان الى فلان جعله وصياله يتصرف فى ماله واطفاله بعد موته معناسنه‌كه فلانى مطلقا مالنه وصى نصب ايلدى ديمكدر (الوصاة) حصاة وزننده (والوصاية) واوك فتحى وكسريله (والوصية) غنيه وزننده اسملردر برنسنه‌نك ايشلمسنى برآدمه بركسنه‌نك ايلديكى سپارشه واصمر بجه دينور تقول قبل وصاتى ووصاتى ووصيتى كذلك وصيه ميتك وصيت ايلديكى ماله دينور يقال هذا وصيته اى الموصى به ووصاة ووصيه بوغچه مقوله‌سنى صاروب بغلدقلرى خرماد اللرينه دينور وصاة لفظنك جمعى وصا كلور حصا كبى ووصيه‌نك جمعى وصى كلور (الوصىّ) غنى وزننده نسنه وصيت ايدن آدمه دينور يقال هو وصىّ له اى الموصى وكنديسنه نسنه وصيت اولنمش آدمه دينور يقال قبل الوصى وصايته اى الموصى بونك مؤنثنده دخى وصى دينوركه اسميتى مراد اولنور وكيل كبى جمعى اوصياء كلور على قول تثنيه وجمعى كلمز (الايصاء) وصى نصب ايلمك ونسنه وصيت ايلمك معناسنه‌دركه ذكر اولندى وقوله تعالى يوصيكم الله فى اولادكم اى يفرض عليكم زيرا خداى متعال طرفندن وصيت امر وايجابدر شارح ديركه وصيه ماده‌سى وجه مشروح اوزره اصمرلمق معناسنه‌در ومجازا

مطلب

استعطاف وامر معنالرينه استعمال اولنور شارع طرفندن وارد اولدقده البته امر وايجاب معناسنه اولور نته كه معناى طلبى متضمن اولان جميع اخبار صيغه‌لرى امر معناسنه‌در مثلا لقد فاز من اتقى ورحم الله من شغله عيبه عن عيوب الناس حديثلرى كبى (التواصى) تفاعل وزننده برى برينه وصيت ايلمك معناسنه‌در يقال تواصوا اذا اوصى بعضهم بعضا وقوله تعالى (اتواصوا به) الاية اى اوصى به اولهم آخرهم بوراده الف استفهاميه‌در توبيخ وتقريعى متضمندر (يوصّى) يانك وواوك وصاد مشدده‌نك فتحى والفك قصريله برقوش آديدر بعضلر عندنده آنماجه قوشيدر اليائى (الوعى) رعى وزننده برنسنه‌يى صاقلمق وسوزى ازبرلمك معناسنه‌دركه قلبده صاقلمقدن عبارتدر يقال وعى الشئ والكلام وعيا من الباب الثانى اذاحفظه و بركدرمك معناسنه‌در يقال وعاه اذاجمعه وبدنده صيق كيك اكريجه اوكولوب بتشمك معناسنه‌در يقال وعى العظم اذابرأ على عثم ووعى جراحتدن اقان ارينه وصارى صويه دينور يقال سال منه الوعى اى القيح والمدة وغريو وفرياده وجغلتى‌يه دينور على قول كلاب قسمنك شماطه‌لرينه مخصوصدر وخلوّ وافتراق معناسنه‌دركه نفيه مخصوص اولمغله ضرورى وناچاردمك اولور تقول مالى عنه وعى اى بدّ وقدرت وتماسك معناسنه‌در يقال لا وعى لك عن ذلك اى لا تماسك دونه (الوعى) فتا وزننده بودخى شماطه‌يه وغريو وغوغايه دينور (الايعاء) همزه‌نك كسريله بودخى حفظ ايلمك معناسنه‌در يقال اوعاه اذاحفظه و بركدرمك معناسنه‌در يقال اوعاه اذاجمعه وانفاق خصوصنده بخل وتضييق ايلمك معناسنه مستعملدر فى الاصل برنسنه‌يى برقاب ايچره قويوب صاقلمق معناسنه اولمغله معناى مزبور آندن مأخوذدر يقال اوعاه واوعى عليه اذاقتر عليه ومنه الحديث لا توعى فيوعى الله عليك يعنى قال النبى عليه السلام لاسماء لا توعى فيوعى الله

عليك اى لاتجمعى وتشحى بالنفقة فيشح عليك ويجازى بتضييق رزقك وايعاء ركسه نك بروتى استيصال وجهيله كسمك معناسنه در يقال اوعى جدعه اذا اوعبه (الاستيعاء) بودخى برونى استيصال وجهيله كسمك معناسنه در يقال استوعى جدعه اذا استوعبه (الوعا) عصا وزننده شماطه يه وغريو وفرياده دينور وياوز وشديد آته دينور يقال فرس وعاى شديد (الوعاء) واوك كسرى وضميله (والاعاء) واودن مبدل همزه ايله قابه دينور حفظ وجمع معناسندندر جمعى اوعيه كلور يقال جعله فى الوعاء والاعاء اى الظرف (الواعية) غريو وفرياده دينور وخسه بجوهر بنسك وهمى كبى صارخه معناسنه دكلدر قال فى الاساس ارتفعت الواعية اى الصراخ والصوت وتقول سمعت واعية القوم اى اصواتهم (الواعى) حافظ ووالى ومراعى معناسنه در يقال هو واعى اليتيم اى واليه (الموعى) مرمى وزننده بور يلوب بوكلمكدن محفوظ قوى وزورمند اولان بيلكجه يه وصف اولور يقال هو موعى الرسغ اى موثقه اليائى (الوغا) فتا وزننده (والوغى) رمى وزننده ناسك شماطه سنه وغريو وفريادينه دينور تقول سمعت وغا القوم ووغيهم اى صوتهم وجلبتهم (الوغية) تمره وزننده برمقدارجه نسنه يه دينور يقال وغية من خبر اى نبذ منه اليائى (الوفاء) سخاء وزننده عهد وپيمانى نقض ايلميوب محافظه ايلمك معناسنه در يقال وفى بالعهد يفى وفاء ضد غدر و برنسنه اوزون اولمق معناسنه در يقال وفى الشئ اذا طال ومنه يقال مات فلان وانت بوفاء اى بطول عمر (الوفى) واوك ضميله صلى وزننده برنسنه فراوان وتام ووافر اولمق معناسنه در يقال وفى الشئ وفيا اذا تم وكثر ودرهم مثقاله معادل اولمق معناسنه در كه تمام وزنده برابر كلمكدن عبارتدر يقال وفى الدراهم المثقال اذا عدله (الايفاء) همزه نك كسريله بودخى عهده غدر ايتميوب محافظه ومراعات ايلمك معناسنه در يقال اوفى بالعهد بمعنى وفى و برنسنه نك اوزرينه آغمق معناسنه در يقال اوفى عليه اذا اشرف و برنسنه يى بالتمام ويرمك معناسنه در يقال اوفى فلانا حقه اذا اعطاه وافيا و برآدمه يا برمحله كلمك معناسنه در كويا كه كلمك وعدينه وفا ايدر تقول اوفيت القوم اذا اتيتهم (الوفى) غنى وزننده (والوافى) تام وفراوان نسنه يه دينور يقال مال ودرهم وكيل وفى ووافى اى كثير تام (التوفية) تفعله وزننده بودخى برنسنه يى بالتمام ويرمك معناسنه در يقال وفاه حقه اذا اعطاه وافيا (الموافاة) مباهاة وزننده توفيه معناسنه در يقال وافاه حقه بمعنى وفاه وحج ايلمك معناسنه در كويا كه حسب الوعد ميعاده كلمش اولور تقول وافيت العام اذا حججت و برآدمه يا برمكانه كلمك معناسنه در تقول وافيت القوم اذا اتيتهم (الاستيفاء) (والتوفى) تفعل وزننده برنسنه يى بالتمام آلمق معناسنه در يقال وفى فلانا حقه فاستوفاه وتوفاه اى اخذه وافيا وتوفى حق تعالى مخلوقنك روحنى قبض ايلمك معناسنه مستعملدر كه مخلوقنى كملا اخذ وقبض ايلمكدن يعنى روحك ظاهرا باطنا ياخود ظاهر الا باطنا ابداندن تعلق وتصرفنى قطع ايدوب جانب اطلاقه قبض واسترجاع ايلمكدن عبارتدر شق اول موت وثانى نوم اوله جقدر يقال توفاه الله اى قبض روحه (الوفاة) حصاة وزننده اسمدر اولمكه دينور يقال ادركته الوفاة اى الموت (الموفية) محسنه وزننده برقريه آديدر (الموفية) محدثه وزننده مدينهٔ منوره نك اسميدر (الوفاء) سماء وزننده برموضعدر (الميفا) منبر وزننده تورقپاغنه دينور وكرپچ طبخ ايلدكلرى كرپچخانه يه دينور واطرافدن يوكسك خواله يه دينور ميفاة دخى دينور هاله وفى دخى دينور رمى وزننده (اوفى) احمد وزننده اسمادندر اوفى بن مطر وعبد الله بن ابى اوفى صحابيلردر (التوافى) تفاعل وزننده ناس بالجمله برارايه كلوب تمام اولمق معناسنه در يقال توافى القوم اذا تتاموا (الوافى) اوزاندن بردرهمله دورت دانق وزنه اطلاق اولنور يقال هو على زنة الوافى وهو درهم وار بعة دوانيق اليائى (الوقى) واوك فتحى وقافك سكونيله (والوقاية) كتابه وزننده والواقية لاغيه وزننده برنسنه يى صاقنمق حفظ وصيانت معناسنه در يقال وقاه يقيه وقيا ووقاية وواقية اذا صانه وتقول العرب ق على ظلعك اى الزمه وار بع عليه او اصلح اولا امرك فتقول قد وقيت وقيا ووقيا يعنى عربلر ق على ظلعك ديرلر كه وقايه دن امر حاضردر اياغك اغسقلغنه باقوب عهده كدن خارج حركاتدن نفسكى صيانت قيل ديمكدر كه مراد كندى عيبكى صاقن بين الناس معيوبلقله مشتهر اولمه ديمكدر ياخود ابتدا سن كندى مصلحتكى حفظ واصلاح ايدوب بعده غيرك امورى غائله سنه مشغول اوله سن ديمكدر بومثلك اشباع اوزره تفصيلى ظلع ورق ماده لرنده مرور ايلمشدر ووقى ووقى عتى وزننده برايشى اصلاح ايلمك معناسنه در تقول وقيت الامر وقيا ووقيا اذا اصلحته ووقى طوار يالين يور يمكدن اياغى طاشرقمق معناسنه در يقال وقى الفرس من الحفا وقيا بمعنى وجى كما يقال وقى من الحفا وقا من الباب الرابع (التوقية) تفعله وزننده بودخى برنسنه يى صقنمق معناسنه در يقال وقاه بمعنى وقاه و برنسنه يى كوروب كوزتمك معناسنه در يقال وقاه اذا كلأه موجهظه (الوقاء) واوك فتحى

وكسريله (والوقاية) واوك حركات ثلاثيله شول شيئه دينوركه آنكله برنسنه صاقلنور يقال هذا وقاء له ووقاية
وهو مايوقى به (الاتقاء) افتعال وزننده برنسنه دن صاقنمق معناسنه در تقول اتقيته اذا حذرته بونك اصلى
اوتقيت ايدى (التقى) هدى وزننده (والتقية) غنيه وزننده (والتقاء) كساء وزننده بونلرده صاقنمق معناسنه در
تقول تقيته اتقية تقى وتقيه و تقاء اذا حذرته شارحك بياننه كوره بونلركده اصلى واودر تاء واودن بدلدر
وعندالبعض مصادر مزبوره افتعال موهومدندر شافيه ده بو بحث مبسوطدر (التقوى) دعوى وزننده اسمدر
صاقنمغه دينور يقال هواهل التقوى اى الحذر بونك اصلى تقيا ايدى اسم ايله صفت بيننى فرق ايچون يايى واوه قلب
ايلديلر حزيا وصديا كلمه لرى كبى كه بونلر صفت اولمغله ياء واوه قلب اولنمدى وشارحك بياننه كوره تاء واودن
مبدلدر وقوله تعالى هواهل التقوى اى اهل ان يتقى عقابه (التقى) غنى وزننده تقوا صاحبى آدمه دينور جمعى
اتقياء وتقواء كلور شرفاء وزننده نادر اوله رق (الاوقية) همزه نك ضمى وقافك كسرى ويانك تشديديله
(والوقية) همزه نك حذفيله اوزاندن يدى مثقال وزننده وقرق درهم اولان وزنه دخى دينور جمعى اواقى
واواقى كلور يانك تشديديله وتخفيفيله ووقايا كلور بقايا وزننده يقال وزنه اكثر من اوقية ووقية وهى
سبعة مثاقيل وكذا اربعون درهما شارح ديركه بونك وزنى افعوله در اضحوكه كبى و مؤلف اشبو
اوزان خصوصنى مكك ماده سنده تفصيل ايلدى (الواقى) صاقنوب صيانت ايديجى يه دينور ومنه يقال
سرج واق اى بين الوقاء يعنى تكلتوسى دوز اولمغله آتك صرتنى باصمقدن حفظ وصيانت ايديجى ايردر
وواقى كركنز تعبير اولنان قوشه دينور صرد معناسنه (الوقى) غنى وزننده بودخى سرج واقى يه دينور (ابن وقاء)
سماء وزننده وكساء وزننده بررجل در (الموقى) معظم وزننده دلير و بهادره اطلاق اولنور يقال رجل موقى اى شجاع
(وقاء) سماء وزننده ابن اياس در كه محدثدر (التقى) سمى وزننده بر موضع آديدر (ابوالتقى) هدى وزننده نمط
السلفى نام شيخ كبيرك راويلرى محمدبن الحسن وعبدالرحمن عيسى بن تقى نام ذاتلرك كنيه لريدر تقية الارمنازية
برشاعرۀ بديعة النظم در وتقية بنت احمد وتقية بنت اموسان ايكى محدثه لردر البائى (الوكاء) كساء وزننده قربه
وطلوم مقوله سنك اغزلرنى بغليه جق باغه دينور يقال شد القربة بالوكاء اى بالرباط (الوكى) واوك فتحى وكافك
سكونيله قربه مقوله سنك اغزنى بغلمق معناسنه در يقال وكى القربة يكيه وكيا اذا شدها بالوكاء (الايكاء)
همزه نك كسريله وكى معناسنه در يقال اوكى القربة وعلى القربة بمعنى وكاها و بخل وامساك ايلمك معناسنه
مستعملدر يقال سئل فاوكى اى بخل (الاستيكاء) حيوان سموروب كوده سى ياغله طلوم كبى طولمق معناسنه در
يقال استوكت الناقة اذا امتلأت شحما و بطن منقبض اولمق معناسنه در يقال استوكى البطن اذا كان لايخرج
منه النجو وقربه وطلوم مقوله سى طولمق معناسنه در يقال استوكى السقاء اذا امتلأ اليائى (الولى) واوك فتحى
ولامك سكونيله برنسنه يه پك يقين اولمق معناسنه در يقال وليه يليه وليا من الباب السادس وولاه يليه
من الثانى اذا دنامنه وقرب وتقول كل مما يليك اى مما يقاربك وولى برشيئه قريب اولان نسنه يه دينوركه وصف
بالمصدر در تقول داره ولى دارى اى قريبة منها و بريغمورك عقبنده ياغان يغموره دينور يقال سقط الولى اى المطر
بعد المطر شارحك بياننه كوره بهار يغمورندن صكره جه اولان يغمور اوله جقدر وولى بو معناده مصدر اولنور يقال
وليت الارض على المجهول اذا مطرت بالولى (الولى) غنى وزننده اسمدر بريغمور عقبنده ياغان يغموره دينور وولى براد مك
دوستنه و يار و صديقنه دينور يقال هو وليه اى محبه وصديقه ومعين ونصير معناسنه در يقال هو وليه اى نصيره
مؤلفك بصائرده بياننه كوره اشبو ولى ماده سى ايكى ياخود زياده نسنه نك بينلرينه اجنبى تخلل ايلميه رك متعاقبا
حصوللرينه موضوعدر واستعاره وجهيله حصول مذكور من حيث المكان ومن حيث النسبة ومن حيث الدين
ومن حيث الصداقة ومن حيث النصرة ومن حيث الاعتقاد قربينده استعمال اولنور (الولاية) واوك كسريله
(والولاية) واوك فتحيله برنسنه يه قدرت جهتيله برأسه ضابط ومتصرف اولمق معناسنه دركه خداوندكار اولمق
تعبير اولنور يقال ولى الشئ وعليه ولاية وولاية من الباب السادس اذا ملك امره وعندالبعض واوك فتحيله مصدردر
ذكر اولنان ولى ماده لرندن كه دوست وصديق اولمق و برآدمه معين ونصير اولمق معناسنه در وواوك كسريله خطه
معناسنه دركه واليك تحت توليتنده اولان ارض معينه دن عبارتدر اصطلاحمزده دخى ولايت وايالت تعبير اولنور
كذلك بكلك وحاكملك و پادشاهلق معنالرينه در فيقال وليه ولاية بالفتح اذا احبه ووليه وعليه اذا نصره ويقال
تحت يده ولاية بالكسر اى خطة وولى البلد اذا كان اميرا اوسلطانا فهو والى البلد ويقال القوم على ولاية واحدة
بالفتح والكسر اى يد واحدة يعنى برى برينه عون وتصرتله بكجهتلردر شارح ديركه سيبويه ديديكه ولاية فتحيله

مصدردر امیر ووالی اولمق معناسنه وکسرایله اسمدر بکلك وحاکملك وپادشاهلق معناسنه اماره ونقابه کبی (الایلاء) همزه نك کسریله برادمی برایشه والی ومتصرف قلمق معناسنه در تقول اولیته الامر اذا جعلته والیا علیه وبرادمی بر یتیمه وصی نصب ایلمك معناسنه در یقال اولاه علی الیتیم اذا اوصی علیه (التولیة) تفعله وزننده بودخی برادمی برایشه والی ومتصرف قلمق معناسنه درتقول ولیته الامر بمعنی اولیته وتازه خرما قوریمغه یوز طوتمق معناسنه درکه معنای آتیدن ماخوذدر یقال ولی الرطب اذا اخذفی الهیج وبرنسنه یه آکسه چویرمك معناسنه در یقال ولی هار بااذاادبر وبرنسنه دن اعراض ایدوب یوز دوندرمك علی قول اندن الارغه اولوب ایراقلشمق معناسنه در یقال ولی الشیء وعنه اذا اعرض اونأی وتولیة فی البیع عقداول ایله وثمن اول ایله مالك اولدیغی متاعی من غیرزیادة اخره نقل وتوجیه وبیع ایلمکدن عبارتدر یقال باعه تولیة وهونقل ماملکه بالعقد الاول وبالثمن الاول من غیرزیادة (الولاء) واوك فتحیله ملك ومالکیت معناسنه در یقال هوصاحبه ولاء ای ملکا ویقینلق معناسنه در یقال بینهما ولاء ای قرابة شارح دیرکه ولاء عتق بونلردن مأخوذدر (المولی) میمك فتحی والفك قصریله مالك معناسنه در یقال هو مولاه ای مالکه وقوله دینور عبد معناسنه جاریه یه مولاة دینور وقول ازادایدن ادمه دینور معتق معناسنه وازاد اولمش قوله دینور معتق معناسنه وبرادمك یار وهمدم صاحبنه دینور وبرکسه نك یقین خصمنه دینور عمزاده وطایی زاده کبی وقومشویه دینور جارمعناسنه وبرادمك همعهدینه وحلیف ومعاهدینه دینور فرائضده مولی الموالاة بوندندر وبرادمك اوغلنه دینور یقال هذامولاه ای ابنه وعموجه سنه دینور ومهمان وزیلنه دینور وشریك واورتاغه دینور وبرادمك قز قرنداشی اوغلنه دینور که یکان تعبیر اولنور وبرادمك ولیسنه دینور که امورنده ولایتی اولان کسه دن عبارتدر ولی نکاح وولی یتیم کبی وبرادمك مربیسنه دینور یقال هو مولاه ای ربه ومعین وناصر معناسنه در وانعام ایدن ادمه دینور منعم معناسنه وانعام اولنمش ادمه دینور منعم علیه معناسنه وبرادمك دوستنه ومحبنه دینور وبرکسه نك تابعنه دینور یقال هذامولاه ای تابعه ودامادیه دینور صهر معناسنه وسیدوذیشان ادمه دینور یقال هو مولاهم ای سید هم ومولی لفظنك جمعی موالی کلور وبوقرب معناسنه اولان ولی ماده سندن مفعل در (المولویة) اولویه وزننده مولالنمك معناسنه درکه موالی زمره سنه مشابهتدن عبارتدر نه معنایه اعتبار اولنورسه اولسون یقال فیه مولویة ای یشبه الموالی (التمولی) تسلق وزننده موالی یه یعنی سادات وکباره تشبه وتقلید ایلمك معناسنه در یقال هو یتمولی تمولیا ای یتشبه بالموالی ای السادة (التولی) تفعل وزننده برادمی دوست ایدنمك معناسنه در یقال تولاه اذا اتخذه ولیا وبرایشی درعهده ایلمك معناسنه در یقال تولی الامر اذاتقلده وبرادم آکسه چویروب کتمك معناسنه در یقال تولی هار بااذاادبر (الولاة) حصاة وزننده (والولیة) غنیه وزننده (والتولی) تفعل وزننده (والولاء) سحا وزننده (والولایة) واوك فتحی وکسریله جمله سی یقینلق قرابه معناسنه در یقال انه لبین الولاة والولیة والتولی والولاء والولایة ای القرابة وولیه وصف اولور قریبه معناسنه یقال دار ولیة ای قریبة (الموالاة) مباهاة وزننده (والولاء) جدال وزننده ایکی نسنه یی بری بری اردنجه قلمق معناسنه در یقال والی بین الامرین موالاة وولاء اذاتابع وسوریدن بعضلری بعضندن ایروب الارغه قلمق معناسنه در یقال والی غنمه اذاعزل بعضها عن بعض ومیزها (التوالی) تفاعل وزننده بری بری اردنجه اولمق معناسنه در یقال توالی علیه شهران اذاتتابع وتازه خرماقوریمغه بشلمق معناسنه در یقال توالی الرطب اذااخذفی الهیج (الولیة) غنیه وزننده ایرك وپالانك بکلتوسنه دینور که دابه نك صیرتنه کلور علی قول تکلتو التنه یایلان پلاسه دینور ونسوانك احتیاطا مهمان ایچون حفظ ایلدیکی زادوطعامه دینور جمعی ولایا کلور (الاستیلاء) میدانك نهایتنه بالغ اولمق معناسنه در یقال استولی علی الامد اذابلغ الغایة شارح دیرکه اقتدار وتغلب معناسی بوندندر (اولی لك) همزه نك فتحیله برتعبیردرکه آنکله وعید وتهدید قصد اولنور یقال اولی لك ای قاربك مایهلك ویقال اولی له واولی لی کذلك یعنی اکاداهیهٔ مهلکه مقارب یعنی نازل وواقع اولسون دیمکدر که دعائیه در یاخود حکایه اولور پس قرب معناسندن اولان ایلاء کلمه سندن ماضی اولوب فاعلی محذوف اولور شارحك بیانی اوزره بو محاورات عربدندر بعضلر اولی کلمه سنی احری واجدر معناسنه حمل ایله اولی لك العقاب اوالهلاك ایله تأویل ایلدیلر که عقاب یاخود هلاك سکااحری وجهله الیقدر دیمك اولور وبعضلر اصلی اولاك الله ماتکرهه اولمغله لام زائده در حق تعالی سکاخوشلنمدیغك حالتی ایقاع ایلسون دیمك اولور وعندالبعض اولی کلمه سی ویل کلمه سندن مقلوب افعل در نته که دون لفظندن ادنی مقلوب افعل در وعلی قول آل یؤل ماده سندن فعلی اولمغله عقباك النار یعنی عاقبت واره جغك جهنم اولسون دیمك اولور انتهی واولی بك لایق وسزا معناسنه کلور که اقرب معناسندن مستعاردر یقال هواولی بکذا ای احری جمعی اولی کلور همزه نك

فتحی ولامك كسری یله واوالی كاولوراعالی كبی واولون كلور اعلون كبی وتثنیه سنده اولیان دینور ومؤنثنده ولیادینور واوك
ضمیله وتثنیه سنده ولییان دینور وبجمعنده ونی دینور واوك ضمی والفك قصریله وولییات دینور كبریات وزننده الیائی
(الونی) عصا وزننده رنج وامكدن اولان یورغنلغه دینور یقال به وناای تعب وسستلك وكوشكلك فترت معناسنه
اولمغله ضد اولور وناء دخی اغندرمد ایله یقال به ونی ووناء ای فترة (الونی) رمی وزننده (والونیّ) صلیّ وزننده
(والوناء) كساء وزننده والونیة واوك كسریله والونا فتیا وزننده كوشك وسست وبی تاب اولمق معناسنه در
یقال ونی الرجل ینی ونیا وونیا ووناء وونیة وونا من الباب الثانی اذافتر وضعف وناس برآدمی ترك واهمال ایلمك
معناسنه در یقال وناه القوم اذاتركوه وثوبك یكنی صغه مق معناسنه در یقال ونی الكرم اذاثمره (الایناء) همزه نك
كسریله برآدمی یابرحیوانی خسته و بی درمان ایلمك معناسنه در یقال اوناه اذااضعفه (التوانی) تفاعل وزننده
برایشده تقصیر وتكاسل وفتور ایلمك معناسنه در یقال توانی فی حاجته اذاقصر (الوانیة) سست وعملسانده
ناقه یه دینور یقال ناقة وانیة ای فاترة طلیح (الوناة) (والاناة) همزه ایله قناة وزننده (والانیة) غنیه وزننده آغر
طبیعتلو عورته دینور كه قیام وقعود ومشی آغر وكیج اولور یقال امرأة وناة واناة وانیة ای حلیمة بطیئة القیام
والقعود والمشی (المینا) میمك كسری والفك قصری ومدیله اسكله یه دینور مرفأ معناسنه وصرچه نك
جوهرینه واصل ومادهٔ سنه دینور فارسیده كوهرآبكینه دیرلر (الونیة) غنیه وزننده (والوناة) حصاة وزننده
انجویه دینور علی قول انجو دیزیسنه دینور وونیة جواله دینور وبرموضع آدیدر (التونیة) تفعله وزننده بركمسه برایشده
جد واهتمام ایلیوب تقصیر وفتور ایله ایشلمك معناسنه در یقال ونی الرجل اذالم یجد فی العمل (الواو) حروف
هجادن برحرفدر ثلاثیه دندر وبونده وودخی دینور ثنائی اوله رق وواولفظی كه مهمادر واوویاء وواودن مركبدر
وواوك اقسامی حروف لینه ده ذكر اولنور ان شاء الله تعالی مترجم دیر كه عندالاخفش اصلی اوج واودن عبارتدر
الیائی (الوهی) نهی وزننده برنسنه ده اولان یرتغه دینور جمعی وهیّ كلور صلیّ وزننده واوهیه كلور یقال
فی الثوب وهی ای شق ومصدر اولور برنسنه یی یوب یرتلمق معناسنه در یقال وهی الثوب ووهی وهیا من الباب الثانی
والسادس اذاتخرق وانشق وبرنسنه نك باغی كوشمك معناسنه در یقال وهی السقاء اذااسترخی رباطه وبلوطك یغموری
شدتله صولوشیكن یاغمق معناسنه در كویا كه بلود طلوم كبی یرتیلوب صوبی بوشانمش اولور یقال وهی السحاب
اذاانبثق شدیدا وبرآدم بون واحمق اولمق معناسنه در یقال وهی الرجل اذاحمق وبركمسه صالق دوشكون
وضعیف اولمق معناسنه در یقال وهی الرجل اذاسقط (الوهیة) غنیه وزننده بردانه انجویه دینور یقال رایت
وهیة كبیرة ای درة وایری وتنومند اولان قربانلق دوه یه دینور (الاوهیة) رومیه وزننده ایكی طاغ ارالغنده اولان
فرجه یه دینور وطاغك تپه سندن دبنده اولان دره یه كلنجه یوره یه ویالمه دینور (وی) واوك فتحی ویانك سكونیله
كلمهٔ تعجبدر عجب وزهی دیمكدر وكاف خطاب لاحق اولوب ویك دخی دینور یقال ویك لزید ووی له ای عجبا وكاه
اولور كه وی كلمه سی مخفف ومشدد اولان كانّ كلمه سنه كه حروف مشبهه دندر داخل اولور ووی كلمه سیله ویل
معناسندن كنایه اولنور یعنی ویل معناسنه ده مستعمل اولور واشبو ویكانّ الله یبسط الرزق لمن یشاء آیتنده
سیبویه دیدیكه وی كلمه سی كانّ كلمه سندن مفصول اوله رق رسم اولنور وعندالبعض الم تر معناسنه دركه
سن كورمدكمی دیمكدر یعنی مرجعی تعجبدر وبعضلر ویلك معناسنه در یعنی اصلی ویلك ان ایدی علی قول اعلم
معناسنه دركه امر حاضردر ووی كلمه سیله ویل وهلا كدن كنایه اولنور مترجم دیر كه بو مادهٔ یی دخی شیخ رضی
اسم فعل بابنده شرح وتفصیل ایلمشدر فصـــــــل الهاء الواوی (الهبوة) هانك فتحی وبانك سكونیله
توزلولق غبره معناسنه در (الهباء) سماء وزننده توزه دینور علی قول تتون كبی هوایه آغان توزه دینور یقال
صارهباء ای غبارا وهو مایشبه الدخان وهوایه آغوب ویربوزینه طاغلمش خرده طپراغه دینور مؤلفك بصائرده
بیاننه كوره بو شعاع شمسله اوایچنده مرئی اولان خرده خرده توزاوله جقدركه باجه یه وپنجره یه طوغری چكیلور
عامه اكا ذره تعبیرایدرلر وهباء قلیل العقل آدملره اطلاق اولنور واحدی هباءه در جمعی اهباء كلور (الهبوّ) سموّ
وزننده هوایه توز آغمق معناسنه در یقال هباالغبار یهبو هبوّا اذاسطع وقاچمق معناسنه در یقال هبا
الرجل اذافر واولمك معناسنه در یقال هباالرجل اذامات (الاهباء) همزه نك كسریله توز توزمق معناسنه در
یقال اهبی الفرس اذااثار الهباء (الهابی) مزار طپراغنه دینور (التهبی) تفعل وزننده توز توزمق معناسنه در
ومنه یقال جاء تهبی ای ینقض یدیه یعنی اللرنی سلكه رك كلدی كه توزه رق كلدی دیمكدر (الهبی) هانك ضمیله
دبی وزننده توزه بوونمش یعنی توز وطپراق ایله قابلانوب ناپدید اولمش كواكبه دینور یقال نجوم هبی ای هابیة

قداستترت بالهباء بونك مفردی هابی در (المتهبی) اسم فاعل بنیه سیله ضعف بصره مبتلا آدمه دینور یقال
رجل متهب ای ضعیف البصر (الهبو) هانك فتحی و بانك سكونیله برجاعتدر الهباء سحابه وزننده قبیله
غطفان یوردنده برارض آدیدر وآنده بروقعه اولمشدر (هبی) هانك فتحی و بانك كسریله آت قسمنه مخصوص زجر
وآزار كلماتندندر كه اسمك ضمننده سویلنور (الهبی) فتحتیله وتشدید یایله كوچك معصومه دینور مؤنثی هبیه در
(الهبایة) ثمامه وزننده اغاج قبوغنه دینور الیائی (هات) تانك كسر اوزره بناسیله فعل امردر و ویر معناسنه تقول
هات یارجل ای اعط شارح دیر كه بونك امرحاضردن ماعدا صیغه سنی عربلر استعمال ایلیوب اماته ایلدیلر
انجق حیره اهالیسی استعمال ایلدیلر وتقول هاتا وهاتوا وهاتی (المهاتاة) مباهات وزننده معاطاة معناسنه در
برآدمه برنسنه ویرمك معناسنه در یقال هاتاه ای عاطاه وتقول ماهاتیك ای ماانا بمعطیك (الهتی) هانك فتحی
وتانك سكونیله كیجه دن بروقته دینور یقال مضی هتی من اللیل ای هتء الواوی (الهتو) هانك فتحی و تانك
سكونیله برنسنه یی یاقله بصوب قیرمق معناسنه در تقول هتوت الشیء اهتوه ای كسرته وطئا برجلی (المهاتاة)
مباهاة وزننده برآدمه نسنه ویرمك معناسنه در یقال هاتاه مهاتاة اذا اعطاه و بونك تصریفی معاطاة ماده سنك
تصریفی كبیدر الیائی (الهثیان) هانك وثای مثلثه نك فتحیله طپراق صاچمق حثو معناسنه در شارحك بیانی اوزره
شین معجمه ایله حشو نسخه لری غلطدر یقال هثی التراب یهثیه هثیانا اذا حثاه الواوی (الهجو) هانك فتحی
وجیمك سكونیله (والهجاء) كساء وزننده برآدمی شعرایله ذم وشتم ایلمك معناسنه در یقال هجاه الشاعر یهجوه
هجوا وهجاء اذا شتمه بالشعر و بو تعدید حروف تهجیدن مأخوذ در (المهاجاة) مباهاة وزننده شاعرلر بری برنی
هجو وقدح ایلمك معناسنه در تقول هاجیته مهاجاة ای هجوته وهجانی (الاهجیه) اثفیه وزننده (والاهجوة)
اجوبه وزننده ماده هجو اولان نسنه در كه عامه هجویه تعبیر ایدرلر هجو ضمننده نظم اولنان قطعه وقصیده كبی
یقال بینهم اهجیة واهجوة یتهاجون بها (الهجاء) كساء وزننده برلفظی حروفیله تقطیع ایلمك معناسنه در كه
حروفنی الف باء وجیم ودال دیو تعداد ایلمكدن عبارتدر تقول هجیت حروف اللفظ هجاء اذا قطعتها وعددتها
وتقول تعلم هجاء الحروف ای تعدیدها وهجاء شكل وقیافت معناسنه در یقال هذا علی هجاء هذا ای علی شكله
(التهجیة) تفعله وزننده (والتهجی) تفعل وزننده بونلرده هجاء حروف معناسنه در تقول هجیت الحروف
وتهجیتها اذا عددتها (الهجاوة) عداوة وزننده كون پك اسی اولمق معناسنه در تقول هجو یومنا هجاوة من الباب
الخامس اذا اشتد حره (الهجاة) حصاة وزننده قورباغه یه دینور ضفدع معناسنه (الاهجاء) همزه نك
كسریله برشعری هجویه بولمق معناسنه در تقول اهجیت الشعر اذا وجدته هجاء (المهتجون) مهتدون وزننده
اهتجاء كلمه سندن جمع اسم فاعلدر مهاجون معناسنه در كه بری برنی هجو ایله مشتغل اولان شاعرلردر یقال
هم المهتجون ای المهاجون الیائی (الهجی) هانك فتحی وجیمك سكونیله برنسنه قپالوا ولمیوب آچق اولمق
معناسنه در یقال هجی البیت هجیا من الباب الرابع اذا انكشف وكوز ایچرو باتمق معناسنه در یقال هجیت عین
البعیر اذا غارت الیائی (الهدی) هانك ضمی والفك قصریله طوغری یوله كتمكه دینور رشاد معناسنه وطوغری
یوله دلالت ایلمكه دینور كه اسمدر و بو مؤنثدر ومذكر اولور یقال هو علی الهدی ای علی الرشاد ویقال سل الله
الهدی ای الدلالة علی الرشاد وهدی كوندزه اطلاق اولنور نهار معناسنه وهدی وهدی هانك فتحی ودالك
سكونیله وهدایه هانك كسریله وهدیه فدیه وزننده مطلوبه ایصال ایلمك شانندن اولان طریقه دلالت وارشاد
ایلمك معناسنه مصدر اولور یقال هداه یهدیه هدی وهدیا وهدایة وهدیة اذا ارشده و بو معناده لازم اولور كه
هدایت بولمق وهدایتلنمك معناسنه اولور یقال هداه فهدی ای اهتدی واشبو ماده ارائت طریق معناسنی
ملاحظه ایله نالنفس مفعول ثانی یه متعدی اولور یقال هداه الله الطریق واشارت طریق ملاحظه سیله الی
حرفیله متعدی اولور یقال هداه الیه وتلویح طریق ملاحظه سیله لامله متعدی اولور یقال هداه له (التهدی)
تفعل وزننده (والاهتداء) افتعال وزننده دلالت وارشادی قبولله هدایتلنوب طوغری یوله كتمك معناسنه در كه
مطاوعلردر یقال هداه فتهدی واهتدی ومطاوع اولمیه رق استعمال اولنور كه بنفسه طوغری یول بولمق
وطوغری یوله كتمك معناسنه اولور یقال هو لایهدی الطریق ثلاثیا ولایهتدی ولایهدی بفتح الیاء والهاء
وكسر الدال المشددة ولایهدی بفتح الیاء وكسرها مع كسر الهاء والدال المشددة ای لایكون مهتدیا بوراده
یهدی كلمه سی كه یانك وهانك فتحی ودال مشدده ایله در اصلی یهتدی ایدی تانك داله ادغام اولنوب تانك فتحه سیله
هاء مفتوح اولدی ایكنجی یه كوره التقاء ساكنین ایچون هاء مكسور اولدی واوچنجی یه كوره هانك كسره سنه

اتباعا یاء مکسوراولدی قال الشارح ومنه قوله تعالی افمن یهدی الی الحق احق ان یتبع امّن لایهدی الا ان یهدی) الآیة ای ام الذی لایهتدی الا ان یهدی من قولهم هدی بنفسه ای اهتدی واهتداء کلینی کویکی اوینه کوندروب کیردك ایلمك معناسنه در یقال اهتدی العروس الی بعلها ای زفها الیه وسایره تقدم ایلمك معناسنه مستعملدر یقال اهتدی الفرس الخیل اذا صار فی اوائلها (الهدوّ) عدوّ وزننده (والهادی) طوغری یول کوسترنجی دلیل ومرشده دینور یقال رجل هدوّ وهاد ای رشد (المهیدیة) مصغر بنیه سیله برآدمك بولندیغی حال وشان وسیرته دینور بونك مکبری یوقدر یقال هو علی مهیدیته ای علی حاله یعنی التی کان علیها (الهدیّا) مصغر بنیه سیله برشیئك مثل ومانندینه اطلاق اولنور یقال لك عندی هدیّاها ای مثلها ضمیر قصدیه راجعدر (الهدیة) هانك حرکات ثلاثی ودالك سکونیله برایشك راست ودرست اوله جق سمت وجهتنه اطلاق اولنور یقال نظر فلان هدیة امره مثلثة ای جهته (الهدی) (والهدیة) هالرك فتحی وکسری ودالرك سکونیله برآدمك سیرت ومسلك وطریقتنه دینور راه وروش معناسنه یقال هدی هدی فلان وهدیته ای سار طریقته وسیرته (الهادی) هدایت ایدیجی که ذکر اولندی وسائردن ایلری ومتقدم اولانه اطلاق اولنور یقال هو هاد ای متقدم وبیونه اطلاق اولنور اعضاء سائره دن متقدم اولدیغیچون جمعی هوادی کلور وهوادی اللیل کیجه نك اوائلنه اطلاق اولنور یقال ینام فی هوادی اللیل ای اوائله وهوادی الابل دوه سوریسنك اوکلرنده اولوب ابتدا ظهور ایدن دوه لردن عبارتدر وهادی اوق ومزراق تمرنه دینور یقال اصابه هادی السهم ای نصله وخرمنه قوشیلان اکوزلرك الك ایچنده دوران ایدن اکوزه دینور که راکس دخی دیرلر وارسلانه دینور (الهدیّة) غنیه وزننده ارمغانه دینور اکثری حاجات اوکلرنده تقدیم اولندیغیچون یاخود الفت ومحبته ارشاد ایچون یاخود مهدی له یاننه صاحبندن مقدّم واردیغیچون اوله جمعی هدایا وهداوی کلور بونده واوك کسریله ده لغتدر وهداوی کلور واوك کسریله یقال ارسل هدیة وهی ما اتحف به (الاهداء) همزه نك کسریله (والتهدیة) تفعله وزننده برآدمه ارمغان کوندرمك معناسنه در یقال اهدی له الهدیّة اذا اتحفها واهداء کلینی داماد طرفنه کوندروب کیردك ایلمك معناسنه در یقال اهدی العروس الی بعلها اذا زفها الیه وتهدیه ظاغتمق معناسنه در یقال هدی الشیء اذا فرّقه (المهدی) منبر وزننده ایچنده هدیه ارسال اولنان ظرفه دینور طبق وقطو کبی وکثیرة الاهداء اولان خاتونه دینور شارح دیرکه بونده صواب اولان مدّ ایله اولمقدر (الهداء) کساء وزننده عارفانه طریقیله طعام ایلمك معناسنه در که هر بری بر دراو کتوروب مجتمعا صفا لنمکدن عبارتدر یقال هادی الرجلان هداء اذا جاء احدهما بطعام والاخر بطعام فاکلا معا وهداء ثلاثیدن مصدر اولور کلینی کویکویه یوللمق معناسنه یقال هدی العروس الی بعلها هداء اذا زفها الیه وهداء عقلی ضعیف بلادتلو نادان کمسنه یه دینور یقال رجل هداء ای ضعیف بلید (الهدیّ) غنیّ وزننده مطوتساغه دینور اسیر معناسنه وکلینه دینور هدیّه دخی دینور هاءیله عروس معناسنه وحرم شریفه سوق اولنان قربانه دینور واکاهدی دخی دینور هانك فتحی ودالك سکونیله یقال اهدی الی الحرم هدیّا وهدیا وهو ما اهدی الی مکة مؤلف بوراده کالهدی فیهما عنوانیله رسم ایلمکله شارح دیرکه تثنیه ضمیرینك وجهی معلوم دکلدر غالبا عبارده سقطه واقعدر زیرا امّهات سائره ده الهدیّ ما اهدی الی مکة والرجل ذو الحرمة کالهدی فیهما عبارتیله مثبت اولمغله بوراده دخی عنوان مرقومله ایکن اقلام نساخدن ساقط اولمشدر پس هدیّ غنیّ وزننده وهدی دالك سکونیله عزّ وحرمت ووقع وحشمت صاحبی آدمه ده دینور (الهادیة) عصایه اطلاق اولنور یقال توکأ علی الهادیة ای العصا وصوایچره توموب چقمش قیایه دینور (الهداة) اداة وزننده ومراد فیدرکه الی آلتیدو یراق وپوصات وآوادنلق تعبیر اولنور هاء همزه دن مبدلدر (المهدیة) مرثیه وزننده مغربده بر بلده آدیدر (هدیّه) غنیه وزننده (وهدیّه) سمیه وزننده اسامی نسواندندر (التهادی) تفاعل وزننده ایکی طرفه تمایل ایله صالنه رق یوریمك معناسنه در یقال تهادت المرأة اذا تمایلت فی مشیتها مترجم دیرکه تهادی هدیه لشمك معناسنه ده کلور ومنه الحدیث تهادوا تحابّوا یعنی بری بریکزه هدیه اهدا ایدهسزکه محبتکزه وسیله اولور (المهاداة) مباهاة وزننده ایکی جانبه یوجه اوره رق یوریمك معناسنه در یقال جاء یهادی بین اثنین ای یتمایل الیائی (الهذی) هانك فتحی وذال معجمه نك سکونیله (والهذیان) فتحاتله هرزه ویاوه ونامعقول سوز سویلمك معناسنه در یقال هذی الرجل هذیا وهذیانا من الباب الثانی اذا تکلم بغیر معقول لمرض او غیره (الهذاء) غراب وزننده هرزه ویاوه وپریشان سوزه دینور یقال هذا اهذاء من القول ای کلام غیر معقول (الهذاء) (والهذاءة) هالرك فتحی وذالرك تشدیدیله هرزه سویلجی پریشان کفتار آدمه دینور یقال رجل هذّاء وهذّاءة ای کثیر الهذیان

(الاهذاء) همزه نك كسريله اتى مهرا اوتنجه پشورمك معنا سنه در يقال اهذيت اللحم اذا انضجته حتى لايتماسك
الواوى (الهذو) عزو وزننده برنسنه يى قلجله برچالمده كسمك معناسنه در تقول هذوته بالسيف هذوا اذا هذذته به
بوراده هذوت السيف نسخه سى غلطدر وهذو وهذى لفظنده لغتدر كه صاچمه صپان سوز سويلمك معناسنه در
تقول هذوت فى الكلام هذوا لغة فى هذيت الواوى (الهراوة) هانك كسريله ايكى قسراغلك آديدر وعصايه
وچوپه سنه دينور جمعى هراوى كلور هانك وواوك فتحيله وهرتى كلور عتى وزننده وهرتى كلور كسرتيله
يقال ضربه بالهراوة اى العصا (الهرو) سرو وزننده (والتهرى) تفعل وزننده عصا ايله اورمق
معناسنه در يقال هراه يهروه هروا وتهرّاه اذا ضربه بالهراوة اليائى (الهرى) جرى وزننده هرو لفظنده
لغتدر كه عصا ايله اورمق معناسنه در يقال هراه يهريه هريا اذا ضربه بالهراوة (الهرى) هانك ضمى وراتك
سكونيله ميرى غلالى يغيلان بيوك انباره دينور جمعى اهراء كلور يقال نقل الطعام الى الهرى وهو بيت كبير
يجمع فيه طعام السلطان (هراة) حصاة وزننده خراسان ايالتنده بر بلده آديدر وفارس اولكه سنده بر قريه
آديدر نسبتنده هروتى دينور عربى وزننده (التهرية) تفعله وزننده هراة شهرنده نسج اولنمش ثوب ايدنمك
ياخود ثوبى صارى يه بو يامق معناسنه در زيرا انده اعلا صارى بويه اولمغله اكثرى اثوابى صارى ايدرلر يقال
هرّى ثوبه اذا اتخذه هرويا او صفره (الهرّاء) شدّاد وزننده ثوب هروى صاتيجى يه دينور ومنه معاذ الهراء
لبيعه الثياب الهروية (المهاراة) مباراة وزننده برآدمك صقالنه كولوب طنز وتمسخر ايلمك معناسنه در يقال
هاراه اذا طانزه بوراده ناظره نسخه سى غلطدر (الهراء) كساء وزننده خرما فداننه دينور فسيل معناسنه
الواوى (الهزو) عزو وزننده كزمك معناسنه در يقال هزا الرجل يهزو هزوا اذا سار ابو هزوان النبطى
كه سحبان وزننده امراء امويه دن هشام بن عبد الملك حواشيسندن بركسه در الواوى (الاهساء) همزه نك فتحيله
دنك وحيران اولمش كسه لره دينور مفردى مسموع دكلدر يقال هم اهساء اى المتحيرون الواوى (المهاشاة)
شين معجمه ايله مباهاة وزننده بركسه ايله لاغ ولطيفه ايلمك معناسنه در يقال هاشاه اذا مازحه الواوى (الهصو)
هانك فتحى وصادك سكونيله قوجه مق معناسنه در يقال هصا الرجل يهصو هصوا اذا اسنّ وكبر (الاهصاء)
همزه نك فتحيله تند وقوتى وشديد اولان آدملره دينور يقال هم الاهصاء اى الاشدّاء (المهاصاة) مباهاة وزننده
برآدمك بلنى قيروب خرد ايلمك معناسنه در يقال هاصاه اذا كسر صلبه الواوى (المهاضاة) ضاد
معجمه ايله مباهاة وزننده برآدمى بونسئوب هزل واستخفاف ايلمك معناسنه در يقال هاضاه اذا استحمقه
واستخف به (الاهضاء) همزه نك فتحيله جماعات انسانى يه دينور (الهضاة) هانك كسريله زلف وذوابه معناسنه در
وقا نجق حماره دينور الواوى (الهطو) خطو وزننده آتمق معناسنه در يقال هطا به يهطو هطوا
اذا رمى به (الهطى) هدى وزننده كورش طوتشمق صراع معناسنه در ياخود شدتله اورشمق معناسنه در يقال
وقع بينهما الهطى اى الصراع او الضراب الشديد اليائى (الهاغية) غين معجمه ايله لاغيه وزننده بون
وكوشك خاتونه دينور يقال امرأة هاغية اى رعناء الواوى (الهفو) عفو وزننده (والهفوة) خطوه وزننده
(والهفوان) هذيان وزننده سرعتله كتمك معناسنه در يقال هفا الرجل يهفو هفوا وهفوة وهفوانا اذا اسرع
وقوش قناد قاقوب اوچمق معناسنه در يقال هفا الطائر بجناحيه اذا خفق وبرآدمك اياغى قايوب سورچمك
معناسنه در يقال هفا الرجل اذا زلّ واجقمق معناسنه در يقال هفا زيد اذا جاع وهفو وهفوّ سموّ وزننده يوك
پاره سى هوايه آغوب توزمق معناسنه در يقال هفت الصوفة هفوا وهفوّا اذا ذهب ويل يوك پاره سنى هواده برى اوته
اوينا تمق معناسنه در يقال هفت الريح بالصوفة اذا حركتها وذهبت بها وكوكل متعلق اولديغى نسنه نك
اردنجه كتمك معناسنه در يقال هفا الفؤاد اذا ذهب فى اثر الشئ وسو ينوب طربناك اولمق معناسنه در يقال
هفا الرجل اذا طرب (الهفا) عصا وزننده بركره ياغوب بركره ديكوب ازالق ويرن يغموره دينور يقال عطاؤه
كالهفا وهو مطر يمطر ثم يكف (الهفو) هانك فتحى وفانك سكونيله جنث وخفيف آدمه دينور (الهوافى) قوافى
وزننده آزمش دوه لره دينور يقال هذا من هوافى الابل اى ضوالها مفردى هافيه در (الهفاة) هانك فتحيله يغمور
دانه سنه دينور مطره معناسنه يوخسه جوهرينك وهمى كبى نظره معنا سنه دكلدر ورهمه دن يعنى متصل
ياغان يغموردن برمقدار ه دينور (الاهفاء) همزه نك فتحيله بون واحمق آدملره دينور يقال هم اهفاء اى حمق
ظاهرا مفردى مستعمل دكلدر (المهافاة) مباهاة وزننده برآدمى بركسه كندى هوا وهوسنه ميل ايتدرمك
معناسنه در يقال هافاه اذا مايله الى هواه اليائى شارحك بيانه كوره بوراده واو نسخه لرى غلطدر (الهق)

هانك

هانك فتحى وفانك سكونيله هرزه وهذيان سويلمك معناسنه در يقال هق الرجل يهق هقيا اذا هذى و برآدمى ذم وقدح
ايدوب ديلمك معناسنه در يقال هق فلانا اذا تناوله بالقبيح وكوكل مفتون اولديغى نسنه نك اكسه سنده كتمك
معناسنه در يقال هق فوأده اذا هفا (الاهقاء) همزه نك كسريله افساد ايلمك معناسنه در يقال اهقاه اذا افسده
الواوى (الاهكاء) همزه نك فتحيله آشفته وحيران آدملره دينور يقال هم اهكاء اى المتحيرون (المهاكاة) مباهاة
وزننده برآدمك عقلنى استصغار ايدوب ابله واحمق يرينه قومق معناسنه در يقال هاكاه اذا استصغر عقله الواوى
(المهالاة) مباهاة وزننده برآدمى قورقيج نسنه ايله بلكلدوب قورقتمق معناسنه در يقال هالاه اذا فازعه و بو هاول
ماده سندن مقلوبدر (هلا) هانك فتحى والفك قصريله آت قسمنه مخصوص زجر وآزار حكايتندر اونه وآلارغه
ديمكدر (ذو هليان) هانك ولام مشدده نك كسريله ذو بليان وزننده ومرادفيدر كه نابديدلك واديسنه اطلاق اولنور
يقال ذهب بذى بليان وبذى هليان اى حيث لا يدرى و بونلر غير منصرفلردر و بعضا منصرف اولورلر واشبو هليان مع الاة
ماده سندندر كه حاصلى قورقنج يره كتمكله نابديد اولدى ديمكدر و بونلر مبالغه يى متضمن تراكيب مخصوصه درنته كه
بليان ماده سنده تفصيل اولندى اليائى (الهمى) هانك فتحى وميمك سكونيله (والهمى) صلى وزننده (والهميان) فتحاتله
اقمق معناسنه در يقال همى الماء والدمع هميا وهميا وهميانا من الباب الثانى اذا سال وكوز ياشى صاپر صاپر
دوكلك معناسنه در يقال همت العين اذا صبت دمعها وحيوانلر اوتلامغه بردن قوشوب كتمك معناسنه در يقال
همت الماشية اذا ندت للمرعى وهمى دوشمك معناسنه در يقال همى الشيء اذا سقط (الهوامى) هانك فتحيله آزوب پراكنده
اولمش دوه لره دينور يقال هو من هوامى الابل اى ضوالها (الهميان) هانك كسريله سراوبل باغنه دينور كه اوچقور
تعبير اولنور واقچه كيسه سنه دينور يقال جعل الدراهم فى الهميان اى وعائها وهميان بر شاعر اديدر و بونده
حركات ثلاثه ازباز ده در شارح دير كه هميان فارسيده دغار جغه دينور ازهرى بونك دخيل اولمسنه ذاهب اولدى
وعند البعض معربدر (هميان) غشيان وزننده بر موضع اديدر (هما) هانك فتحيله اما لفظنده لغتدر كه كلمهٔ استفتاحدر
تقول هما والله اى اما الواوى (الهمو) هانك فتحى وميمك سكونيله همى لفظنده لغتدر اقمق معناسنه در يقال هما
الدمع يهمو هموا لغة فى همى الواوى (الهنو) هانك كسريله وقت وزمان معناسنه در يقال مضى هنو اى وقت
و برقبيله پدرينك اسميدر (الهن) هانك فتحى ونونك تخفيفيله اخ وزننده شيء معناسنه در يعنى انكله اسمى
ذكر ايلمديكك هر اسم جنسدن كنايه اولنور بوندن عامهٔ تركيده نسنه محرفى اولان نسته ايله تعبير اولنور كه تاى
فوقيه در يقال هذا هنك اى شيئك شارح دير كه اكثرى تصريحى مستهجن ياخود غير مناسب اولان محلده ايراد
اولنور و بونك اصلى هنو ايدى اخ واخوكبى ويقال فى النداء للرجل ياهن اقبل اى يا رجل اقبل و ياهنان اقبلا
و ياهنون اقبلوا وللمرأة ياهنة اقبلى ويقال ياهنت اقبلى على زنة انت طويلة و بو اخت و بنت كلمه لرى كبى اولور
جمعنده هنات وهنوات دينور فتحاتله وجاء فى الحديث هنية مصغرة هنة اصلها هنوة اى شيء يسير و يروى
هنيهة بابدال الياء هاء يعنى جاء فى الحديث عن ابى هريرة رضى الله عنه قال كان النبى عليه السلام يسكت بين التكبير
والقرأة اسكاتة قال احسبه هنية وكذا فى الحديث انه اقام هنية اى قليلا من الزمان وهو تصغير هنة و يقال هنيهة
پس مصغرى يك ازجه نسنه دن كنايه اولنور وهن كلمه سنك تثنيه سنده هنان وهنوان دينور ونسوانه مضاف اولورسه
فرجى مراد اولور يقال هن المرأة اى فرجها شارح دير كه نسوانه مخصوص دكلدر بلكه رجال ونسوانك موضع
عورتلرنده استعمال اولنور (الهناة) قناة وزننده داهيه يه اطلاق اولنور جمعى هنوات كلور فتحاتله اليائى (هنيت)
متكلم ماضى اوله رق فعلت معناسندن كنايه اولور كه بن ايتدم و بن ايشلدم ديمكدر و بو هن كلمه سندن متصرفدر
الواوى (الهوة) قوة وزننده چقور وانكبه يره دينور ياخودبك درين اولان چقور يره دينور يقال سقط فى الهوة
اى ما انهبط من الارض او الوهدة الغامضة منها (الهواءة) رمانه وزننده هوه معناسنه در (الهو) هانك فتحى وواوك
تشديديله جانب معناسنه در يقال قعد فى هو اى جانبه و باجه يه دينور كوه معناسنه اليائى (الهواء) سماء وزننده يرايله كوك
اراسنده دينور جو معناسنه شارح دير كه عند التحقيق عناصر ار بعه اقسامندندر كه كرهٔ ناردن اشاغى وماء وترابدن
يوقرى جرمدر بسيط وحار ورطب وشفاف ولطيف ومتحركدر انتهى وهواء برنسنه ايله مملو ومشغول اولميوب مطلقا
فارغ وخالى اولان يره اطلاق اولنور قال الشارح ومنه قوله تعالى (وافئدتهم هواء) اى لا عقول لهم وقورقق جبان ادمه
اطلاق اولنور قلبى جرأتدن خالى اولديغيچون (المهواة) مرماة وزننده (والهوة) كوه وزننده (والاهوية) اثفيه وزننده
(والهاوية) بونلرده هواء معناسنه در كه ارض وسماء بيندن عبارتدر (الهوى) هانك فتحى والفك قصريله برنسنه يه
مفتونلغه دينور عشق معناسنه در اسمدر و بو خيرده وشرده مستعمل اولور يقال اخذه هوى سيء وهوى حسن

ای عشق ونفسك اراده وآرزوسنه دینور كه مراد شهواته آرزودر بونلر صاحبنی ورطه یه دوشوردیكندن اطلاق اولندی
یقال لاتتبع هوی النفس ای ارادتها شارحك بیاننه كوره جمعی اهواء كلور وهوی نفسك اراده وارز وایلدیكی
نسنه یه دینور یقال هو هواه ای مهویه وهوی برنسنه یه محبت ایلمك معناسنه مصدر اولور یقال هو یه هوی
من الباب الرابع اذا احبه (الهوی) هانك ضمیله عتیّ وزننده مزراق تمرننك ضربه سندن اولان یاره نك لاله كبی
اغزی اچلمق معناسنه در یقال هوت الطعنة تهوی هویا اذا فتحت فاها وشاهین وعقاب مقوله سی قوش
یوقریدن اشاغی یه برنسنه اوزره صاعقه كبی سوز یلوب اینمك معناسنه در یقال هوت العقاب اذا انقضت علی صید
اوغیره وبر نسنه یوقریدن اشاغی یه دوشمك معناسنه در یقال هوی الشیء اذا سقط وبرنسنه یی المق ایچون
ال صونلمق وال اوزانمق معناسنه در تقول هوت یدی له ای امتدت وارتفعت ویل اسمك معناسنه در یقال هوت
الریح اذا هبت واولمك معناسنه در یقال هوی فلان ای مات (الاهواء) همزه نك كسریله بودخی یوقریدن اشاغی یه
دوشمك معناسنه در یقال اهوی الشیء اذا سقط وبرنسنه یه ال صونلمق معناسنه در تقول اهوت یدی له اذا امتدت
وارتفعت شارح دیر كه بو معناده هوی واهواء باء ایله متعدی اولورلر كه برنسنه یه ال صونمق معناسنه اولور (الانهواء)
انفعال وزننده بودخی یوقریدن اشاغی یه دوشمك معناسنه در یقال انهوی الشیء اذا سقط من علو الی سفل
(الهویّ) غنیّ وعتیّ وزنلرنده (والهویان) هذیان وزننده بونلرده یوقریدن اشاغی یه دوشمك معناسنه در یقال
هوی الشیء هویا وهویا وهویانا اذا سقط من علو الی سفل وعند البعض هوی غنیّ وزننده یوقری آغوب چقمق
معناسنه در وهوی عتیّ وزننده اینشه وانكبه یه اینمك معناسنه در فیقال هوی الرجل هویا اذا صعد وارتفع
وهوی الرجل هویا اذا انحدر (الهوّة) كوّه وزننده یوقری یه آغوب چقمق معناسنه در یقال هوی الرجل الجبل
هوّة اذا صعده وارتفع (الهوی) عمی وزننده محبت معناسنه اولان هوی ماده سندن اسم فاعلدر محب ودوست
معناسنه در یقال هوله هوای محب (الاستهواء) شیطان برادمك عقل وشعورنی چالمق یاخود سرگشته وحیران
قلمق یاخود هوا وهوسنی كند یسنه خوش كوستورمك معناسنه در ومنه قوله تعالی كالذی استهوته الشیاطین
فی الارض الایة اذهبت بهواه وعقله اواستهامته وحیرته اوزینت له هواه (الهاوی) چكر كه یه اطلاق اولنور (هاویة)
حرف تعریفسز (والهاویة) حرف تعریفله جهنم اسماسندندر اعاذنا الله منها شارح دیر كه سقوط معناسندن
مأخوذدر حرف تعریفدن تجردی علم اولدیغندن مبنی وحرف تعریفله لمح وصفی متضمن اولدیغندن ناشی در ومنه قوله
تعالی فامه هاویة ای جهنم (الهویّ) غنیّ وزننده وعتیّ وزننده (والتهواء) تای مفتوحه ایله كیجه دن برساعته
دینور یقال مضی هویّ من اللیل وهویّ وتهواء ای ساعة (اهوی) احری وزننده وسوقة اهوی ودارة اهوی
بر موضعدر الواو (الهاء) حروف مهموسه دن برحرفدر كاه اولور كه حرف آخره یعنی یای تحتیه وهمزه یه
والفه ابدال اولنور وبر كلمه نك اولنه واخرینه زیاده قلنور (الهوهاة) هانك فتحی وضمیله بونت واحمق ادمه دینور وشول
قیویه دینور كه پك ككبش اولمغله ایچنه نزول ایده جك كمسه ایچون اصلا ال یاپشه حق وایاق ایلشدرجك یری اولمیه یقال
بئر هوهاة ای لامتعلق لها ولاموضع لرجل نازلها لبعد جالیها (الهوینة) غنیه وزننده دبی پك درین چقوره وقیویه دینور
(الهوی) غنیّ وزننده قولاق كورلتیسنه دینور یقال سمع لاذنه هویا ای دویا وقولاق كورلده مك معناسنه
مصدر اولور یقال هوت اذنه هویا اذا دوی (هیّ) هانك فتحی ویای مشدده نك كسر اوزره بناسیله اسم فعل امردر
اسرع فیما انت معناسنه كه مشتغل اولدیغك ایشده چابك اول دیمكدر ورویدك وهالك كلمه لری كبی اكا دخی كاف
خطاب لاحق اولور تقول هیك یارجل ای اسرع فیما انت شارح دیر كه تثنیه وجمعنده هیا وهیوا دینور (الهیان)
هانك فتحی ویانك تشدیدیله امر وحال وشان معناسنه در یقال ماهیانه ای ما امره شارح دیر كه بو تعبیر ماء استفهامیه ایله
بو عنوانده عربدن مسموعدر وهیان مجهول كسه دن كنایه اولور كما سیذكر (المهاواة) مباهاة وزننده برادمه مدارا ایلمك
معناسنه در یقال هاواه اذا داراه وبهمز فیقال هاوءه (الهواء) كساء وزننده برنسنه یه اقبال وتوجه ایلمك
معناسنه در نته كه لواء برنسنه به اكسه ویروب یوزدوندرمك ادبار معناسنه در وبونلر مزدوجا استعمال اولنور
بركره رفق وملایمت كوستوروب وبردفعه شدتله معامله ایلمك موقعنه مخصوصدر مثلا برادم برنسنه یی انكار یاخود
تعصب ایلدكده كاه سهولت وملایمت وكاه تشدید وتضییق ایلمك كبی یقال عامله بالهواء واللواء وهو ان یقبل بالشیء
ویدبر ای یلاینه مرة ویشاده اخری (هی) هانك كسری ویانك تخفیف وتشدیدیله ضمیر در مفرد مؤنثدن كنایه در نته كه
هو مفرد مذكردن كنایه در یقال هی هند وكاه اولور كه آخرنده اولان یا حذف اولنور یقال حتاه فعلت ذاك ای حتی هی
فعلت ومنه قول الشاعر * دیار سعدی اذه من هواكا * ای اذهی هیّ بیّ هانك ویانك فتحی ویالرك تشدیدیله وهیان

بن بيان كذلك تشديد ايله مجهول الذات والنسب اولان كسه دن كنايه اولنور يقال هو هىّ بن بىّ وهيان بن بيان
اى لايعرف هو ولا ابوه بعضلر ديديكه هىّ حضرت آدم عليه السلام اولادندن ايدى لكن نسلى منقطع ومنقرض
اولدى بعده مطلقا مجهول شخصدن كنايه ايلديلر وتأكيدا بىّ كلمه سنده مضاف ايلديلر وهيان وبيان
دخى انلردن مبالغه در خلاصه بى نام ونشان شخصدن انلر ايله كنايه ايلديلر مؤلف بونى بىّ ماده سنده دخى
ذكر ايلدى (هىّ) هانك وياى مشددهنك فتحيله مهموزده لغتدركه كلمهٔ تعجبدر ماء استفهاميه يه مقرونا استعمال
اولنور تقول ياهىّ مالى وياهىءَ مالى اى ياعجبا مالى وعربلر فى وشىء كلمه لرنى دخى بونك كبى محل تعجبده استعمال ايدرلر
وهر برنى برمعنادن تصوير ايدرلر وبونده ما كلمه سى ابتداء اوزره مرفوع وخبرى مابعدنده اولان ظرفدر (هيا هيا)
هانك فتحى وياك تشديديله دوه قسمنه مخصوص زجر وآزار حكايا تندر چاپك اشوب يور يمنى ضمننده تفوه اولنور
شارحك بيانه كوره مكرر واوغير مكرر ايراد اولنور فصـــــــل الياء (اليد) ياك فتحى ودالك تخفيفيله
اعضاء بدنيه دن اله دينور كف معناسنه كه فارسيده دست دينور بيلكجه دن بر وپرمقلر ايله ال اياسندن مركب اولان
عضو معهود در بعضلر پرمقلرك اوجلرندن اموز باشنه وارنجه مقدار ايله تحديد ايلديلر يقال ضربه بيده اى بالكف
اوهى من اطراف الاصابع الى الكتف ويد لفظنك اصلى يدى ايدى دالك سكونى وآخرده ياى مخففه ايله بعده
ياء تخفيفا حذف اولندى وجمعى ايدى كلور همزه نك فتحى ودالك كسريله ويدىّ كلور يانك ضمى ودالك كسرى
وياك تشديديله كه فعول وزننده اولور وجمع الجمعى ايادى كلور افاعى وزننده ويد لفظنده يدى كه فتى وزننده در
ويده كه هايله در ويدّ كه دال مشدده ايله در لغتدر وفتى وزننده يدى لغتنه كوره تثنيه سنده يديان دينور لغت اوله كوره
يدان دينور شارح ديركه يد لفظنى پرمقلرك اوجلرندن اموز باشنه وارنجه مقدار ايله تحديد ايلمك قطع يد سارق
ماده سنه مخالف اولوز لكن بونده حقيقت اولورسه معناى اولده مجاز اولور زيرا جنايت سرقت كف ايله صورت
بولور حتى ابدءست خصوصنده غسل يد دخى معناى اوله متعلقدر خوارج طائفه سى قول ثانى يى اعتبار ايلمرايله
منكبدن قطع ايدرلر انتهى ويد جاه وقدر وشان معناسنه مستعملدر يقال له عند الناس يد اى جاه ووقار وتمكين
ورزانت معناسنه مستعملدر تقول شاهدت فيه يدا اى وقارا وبرنسنه يه مستحق اولانى اندن منع وتحريم معناسنه
مستعملدر ومظلوم اوزرندن ظلم وستمى منع معناسنده مستعملدر يقال هو صاحب اليد اى يمنع الظلم ويوله اطلاق
اولنور يقال اخذبهم يد البحر اى طريقه وبلاد يمنه اطلاق اولنور كويا كه جزيرهٔ عربك يدى منزلنده در وزور
وقوت معناسنه مستعملدر يقال به يد عظيمة اى قوة قال الشارح ويقال أدينيدا يدا اذاقوى وقدرت معناسنه
مستعملدر تقول الامر بيدالله اى بقدرته وسلطان وولايه معناسنه در تقول مالك عليه يد اى سلطان وولاية
وملك معناسنه دركه ميمك كسريله در يقال هذه الدار فى يده اى فى ملكه وجماعته اطلاق اولنور يقال القوم
يد واحدة اى جماعة واكل معناسنه مستعملدر آنت اوادينيچون يقال هو اشد يدا اى اكلا وپشيمانلغه دينور
عادتا نادم اولان الني اصروب ياخود تاسفله تقليب ياضرب وتصفيق ايلديكى تصورينه مبنى در يقال اخذته
عليه يد اى ندم ومدد وغياث معناسنه مستعملدر يقال نجا بيده اى بغياثه وانقياد واستسلام معناسنه در
شارح ديركه بورادهاستلام نسخه سى غلطدر وقال قالوا فى حديث اعطوا الجزية عن يد اى عن انقياد واستسلام ومنه
حديث عثمان رضى الله عنه هذه يدى لعمار اى انا مستسلم له منقاد لكن استلام معناسى دخى صحيحدر كه حجر اسوده
ال سورمك ومس ايلمك معناسنه در زيرا فعل مز بورىدك فعليدر كما فى النهاية وفى الحديث الحجر الاسود يمين الله
فى الارض قال هذا كلام تمثيل وتخييل واصله ان الملك اذا صافح رجلا قبل الرجل يده فكان الحجر الاسود لله عز وجل
بمنزلة اليمين للملك حيث يستلم ويلثم ومنه الحديث الاخر وكلتا يديه يمين اى ان يديه تبارك وتعالى بصفة الكمال
لانقص فى واحدة منهما لان الشمال تنقص عن اليمين وكلما جاء فى القران والحديث من اضافة اليد واليمين وغير ذلك
من اسماء الجوارح الى الله تعالى فانما هو على سبيل الاستعارة والمجاز وذلّ وحقارت معناسنه در ومنه قوله تعالى
حتى يعطوا الجزية عن يد اى عن ذلّ ونعمت معناسنه مستعملدر يقال انه لذو يد اى نعمة وبرادمه برينك ايلديكى
احسان ومكرمه وجميله يه اطلاق اولنور تقول لفلان عندى يد اى احسان اصطنعه علىّ اشبو نعمت واحسان
معنالرنده جمعى يدى كلور يانك حركات ثلاثى ودالك كسريله وايدى كلور همزه نك فتحى ودالك كسريله
شارح ديركه بعضلر ايدى كلمه سنى جارحه نك واياديى نعمت واحسانك جمعنه تخصيص ايلديلر ظاهرا استعمال
قبيلندندر انتهى وتقول العرب اعطاه عن ظهر يد اى تفضلا لابيع ومكافاة وقرض يعنى اول نسنه يى غرض
وعوضسز حسبى اوله رق ويردى ديمكدر ويقال ابتعت الغنم يدين اى بثمنين مختلفين يعنى اول قيونلرى بن ايكى كونه

ى

مطلب

الجـه ايله اشترا ايلدم ديمكدر ويقال بين يدى الساعة اى قدامها زيرا نسنه نك قدامى متوجهك يمين وشمالى
ينه مسامت اولمغله جهت قدامى بين يدين ايله استعاره ايلديلر شارح ديركه مكاندن زمانى دخى استعاره ايدرلر
ونسبتله زمان ماضى و مستقبل اعتبار اولنور انتهى ويقال لقيته اول ذات يدين اى اول شئ يعنى اكاهر نسنه دن
اول ملاقى اولدم ويقال سقط فى يديه واسقط فى يديه على بناء المجهول اى ندم زير ايد ده اشعار تاسف وندامتدر ويقال هذا
الشئ فى يدى اى فى ملكى نته كه ذكر اولندى ويقال لايدان لك بهذا اى لاقوة لك زيرا مقاومت ومداومت يدلر ايله اولمغله
عجزندن كويا كه معدومة اليدان اولمشدر و يد لفظنك نسبتنده يدى و يدوى دخى دينور ايكنجى اصلى اوزره دركيا
واوه مبدله در ياخود فتحا وزننده اولان لغته مبنى در ويد القوس ياك كوشه سنه اطلاق اولنور و يد الفاس بالته نك
صاپيدر ويد الرحى دكرمن صاپيدر كه دكرمن الى تعبير اولنور ويد الطائر قوشك قادندن عبارتدر و يد الريح
روز كارك كمال قوتى واستيلا سندن عبارتدر يقال قويت يد الريح اى سلطانها و يد الدهر زمانك مدت
وامتدادندن عبارتدر كه تأبيددن كنايه در تقول لاافعله يد الدهر اى مدته يعنى ابدا بو راده يد ظرفيت
اوزره منصوبدر (اليدى) يانك فتحى ودالك سكونيله (واليدى) عصا وزننده . برآدمك نعمت
واحسانه مظهر اولمق معناسنه در يقال يدى الرجل منه على المجهول و يدى كرضى يديا و يدى من الباب الرابع
اذا اولى برا و برآدمك الى قوريوب طوتمز اولمق معناسنه در يقال يدى فلان من يده اذا ذهبت يده
ويبست و يدى ثدى وزننده برآدمك النه طوقنمق ياخود اورمق معناسنه در تقول يديته يدياه من الباب الثانى اذا اصبت
يده ور آدمه جميله واحسان ايلمك معناسنه در تقول يديته اى اتخذت عنده يدا (الايداء) همزه نك كسريله بو دخى برادمه جميله
واحسان قلمق معناسنه در تقول ايديت عنده اى اتخذت عنده يدا وهذا اكثر يعنى بو معناده مزيد استعمالى ثلاثيدن
اكثردر (المودى) محسن وزننده برآدمه جميله واحسان ايدن كمسيه دينورنته كه اسم مفعولنده مودى اليه دينور يقال هو
مود لفلان اى منعم ومحسن وذلك مودى اليه (الميدى) مرمى وزننده اللرى دوزاغه ايلشوب قالمش آهويه
دينور يقال ظبى ميدى اى وقعت يده فى الحبالة والى كسلمش آدمه دينور يقال رجل ميدى اى مقطوع اليد
(المباداة) مباهاة وزننده برآدمه يدا بيد عوض ومكافاة ايلمك معناسنه در يقال باداه اذا جازاه يدا بيد و برنسنه يى
يدا بيد ويرمك معناسنه در يقال اعطاه مباداة اى يدا بيد (اليدية) غنية وزننده دائما ايشده كوجده اولان
عمارت و پيشه كر خاتونه دينور كه ايپلك اكيرر و بز طوقيوب سائر كونه صنايع ايشلر يقال امرأة يدية اى صناعة
مذكرنده يدى دينور يقال رجل يدى اى صناع ويدى بول ثوبه دينور ادى دخى دينور همزه ايله يقال ثوب
يدى وادى اى واسع (مايدى) فعل تعجبدر نه عجب ايشجيمن والندن هر ايش كلور پيشه كر ديمكدر يقال
مايدى فلانة اى ما اصنعها (ذو اليديه) سميه وزننده حرقوص بن زهير نام شخصك لقبيدركه رئيس خوارج ايدى
بعضلر بونى ثاى مثلثه ايله ذو الثديه عنوانيله قيد ايلديلرنته كه ثدى ماده سنده مرور ايلدى ومسفور نهروان وقعه سنده
قتل اولندى (ذو اليدين) خرباق السلمى لقبيدركه اصحابدندر ايشى ايكى اليله ايشلر ايدى وذو اليدين نفيل بن
حبيب اولى كسه دركه فيل قصه سنده حبشه طائفه سنى مكه يه ايصال ايجون دليل اولمشيدى (اليداء) دعاء وزننده
ال آغريسنه دينور يقال اصابه اليداء اى وجع اليد اليائى (يهيا) يانك فتحى وهانك سكونيله چوبان كلماتندندركه
دوه قسمنى سورركن زجر ايدرلر اليائى (يوتى) سمى وزننده برآدمك اسمى اولمق ظن اولنور واهل
ساوه دن يوتيون ديدكلرى جماعت اكا منسوبلردر نصر بن احمد اليوتى كه حافظ ابو طاهر السلفى اندن بعض
اناشيد كتب ايلدى انلردندر هـذا آخر اليـاء من الاوقيانوس البسيط فى ترجمة القاموس المحيط
والحمد لله الذى بنعمته تتم الصالحات وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله واصحابه واتباعه ما اتصلت الحروف الى النهايات

❊ باب الالف اللينة ❊

(أ ا) مقصوره وموقوفه اوله رق حروف هجادندر وممدود اولور يعنى اسم قلندىغى صورتده ممد اولنور مؤلف بصائرده
ديديكه الف فعل وزننده بركلمه در الفتدن مأخوذدر زيرا حروفك جمله سيله الفت ايدر و أ ا لفظى اسمدر الف
مسماسيدر والف حروف هوائيدر كه جوفدن ظاهر اولور ومخرجى عين مخرجنه قريبدر و الف حقيقى الف ساكنه در
لاوما كلمه لرنده اولديغى كبى و اكاليّنه دينور ومتحرك اولدقده اكا همزه دينور وكاه اولوركه توسعا الفه همزه
اطلاق اولنور انتهى (آ ا) مد ايله حروف ندادندر آنكله منادى بعيد ندا اولنور تقول آ زيد اقبل ومعلوم اوله كه الف
حرفى اصول ثلاثه اوزره اولوب ماعداسى آنلرك فروع وتوابعيدر اصول مزبوره نك برى الف اصليه دركه جوهر
كلمه دندر اخذ كلمه سنك الفى كبى ثانى الف قطعيه در اب و ابل و احمد و احسن كلمه لرينك الفلرى كبى ثالث الف

وصلیه در استخرج واستوفی وابن وابنة کلمه لرینك الفلری کبی بوذکر اولنانلر اصولدر وذکر اولنه جق الفات بونلرك
توابعیدر که بو کتابده اون التی کونه الفدن عبارتدر ١ الف فاصله در و بو ایکی کونه دربری واو جمع نصکره خط
وکتابتده رسم اولنور واو جمع ایله مابعدنده اولان کلمه نك بینی فصل ایچون زیرا الف رسم اولمنجه واو مرقومه مابعدینه
متصل قیاس اولنور شکروا وکفروا کلمه لرنده رسم اولندیغی کبی ٢ علامات اناث اولان نونله ونون ثقیله
بینلرنی فصل ایچون زیاده قلنور افعلنان کلمه سنده اولدیغی کبی ٣ الف عباره درکه متکلم انکله نفسندن تعبیر
ایدر واکا الف عامله دخی اطلاق اولنور انا استغفر الله وانا افعل کذا قوللرنده کی الف کبی ٤ الف مجهوله در
فاعل وفاعول کلمه لرنده کی الف کبی و بوشول الفدر که اسم وفعلده اشباع فتحه ایچون زیاده اولنور ٥ الف
عوضدر که تنوینه مبدل اولور رأیت زیدا قولنده کی الف کبی ٦ الف صله درکه انکله فواصل آیات وقوافی ابیاتك
فتحه سنه وصل اولنور بیان فتحه ایچون ومنه قوله تعالى وتظنون بالله الظنونا والف صله ایله الف وصلك فرقی
بودر که الف صله اواخر اسمایه جلب والحاق اولنور والف وصل اسماء وافعال اوائلنه زیاده قلنور ٧ الف
نون خفیفه درکقوله تعالى لنسفعا بالناصیة ٨ الف جمعدر نحو مساجد وجبال ٩ الف تفضیل
و [illegible] میردر که افعل تفضیل الفیدر نحو هو اکرم منك واجهل منك ١٠ الف ندادر کقولك ازید ای یا زید و بونداء
قریب ایچوندر ١١ الف ندبه در نحو وازیداه ١٢ الف تانیثدر حمراء و بیضاء کلمه لرینك الفلری کبی که الف
ممدوده در وسکری وحبلی کلمه لرینك الفلری کبی که الف مقصوره در ١٣ الف تعایی درکه عی ماده سندندر
مثلا برآدم ان عمر منطلق دیمك مراد ایدوب ان عمر دیدکده حصر اولوب کیروسنی ادایه مقتدر اولمامغله اوراده ان عمرا
ان عمرا دیور ایی مد ایده رك توقف ایلدکده ایشته اول الحاق ومد ایلدیکی الفه الف تعایی تعبیر اولنور کویا که انکله
بقیهٔ کلامك انفتاحنی استمداد ایدر ١٤ الفات مداتدر کلکل وخاتم ودانق کلمه لرنده کالکال وخاتام ودانق
دیدکلری کبی ١٥ الف محوّله درکه واودن و یادن منقلب اولان الفدر نحو باع وقال ١٦ الف تثنیه در نحو یجلسان
و یذهبان وزیدان مؤلف ابتدای ماده ده الف قطع والف وصلی اسمادن ایراد ایلمامکله ذیل ماده ده ایراد ایدوب دیرلر که
جمع صیغه سنده الف قطع الوان وازواج کلمه لرینك الفلری کبیدر واوائل اسماده الف وصل اشبو ابن وابنم وابنة
واثنین واثنتین وامرٍ وامرأة واسم واست وایمن وایم کلمه لرینك همزه لری کبیدر ومؤلف بصائرده الی قرق وجه اوزره
ثبت وفردا فردا مثاللرنی ایراد ایلمشدر (اذا) همزه نك کسری والفك قصریله مفاجاه ایچون اولور که سن برایش
اوزره ایکن ناکهانی و بغتةً برشیئك حصول وظهورنی افاده ایدر بوصورتده جملهٔ اسمیه یه مخصوص اولور
وشرط معناسنی متضمن اولمامغله جواب ایرادینه محتاج اولمز وکلامك صدر وابتداسنده واقع اولمز زیرا آنی اتیاندن
غرض ماقبلنك وجودندنصکره مابعدینك على سبیل المفاجاه حصولنه دلالت ایلمکدر واشبو اذای مفاجاه زمان
حاله دلالت ایدر شرطیه کبی استقباله دلالت ایلمز نحو خرجت فاذا الاسد بالباب وکقوله تعالى فاذا هی حیة تسعی
و بو عند الاخفش حرفدر وعند المبرد ظرف مکاندر وعند الزجاج ظرف زماندر که زمان مستقبله
دلالت ایدر ومفاجاه ایچون اولمیان اذا کلمه سی غالبا ظرف زمان مستقبل اولوب شرط معناسنی متضمن
اولور بوصورتده جملهٔ فعلیه یه داخل اولور وفعل مزبور اکثری ماضی وبعضا مضارع واقع اولور وکاه اولور که
ظرف زمان ماضی واقع اولور ومنه قوله تعالى واذا رأوا تجارة اولهوا انفضوا الیها الایه وکاه اولور که
ظرف زمان حال اولور و بو بعد القسم واقع اولدقده اولور کقوله تعالى واللیل اذا یغشى وکقوله تعالى والنجم
اذا هوى واذا کلمه سنك ناصبی خصوصنده ایکی مذهب وارد بری ناصبی فعل شرطدر ثانی
جواب واقع اولان فعل یاخود شبه فعلدر (اذ) همزه نك کسری وذالك سکونیله زمان ماضی
ایچوندر وکاهجه مفاجاه ایچون کلور اکرینا و بینما کلمه لرندنصکره واقع اولور ایسه
تقول بینا و بینما اناکذا اذ جاء زید یعنی بن شو ایشه مشغول اولدیغم اثناده ناکهانی زید چیقه کلدی (الی) همزه نك
کسری والفك قصریله حروف جاره دندر انتهاء غایت ایچوندر وغایت زمانیه اولور کقوله تعالى ثم اتموا
الصیام الى اللیل ومکانیه اولور کقوله تعالى من المسجد الحرام الى المسجد الاقصى ومعیت ایچون یعنی مع
معناسنه اولور و بو برنسنه یی شیء آخره ضم ایلدیکك حالده اولور کندیلره متعلق معنا اعتباریله وشیء آخر
کرك جنسندن اولسون کرك اولمسون کقوله تعالى من انصاری الى الله ای مع الله وکقولهم الذود الى الذود ابل
ای اذا اجتمع القلیل مع القلیل کثیر وتبیین معناسنه کلور که مجرورینك فاعلیتنی یعنی الى کلمه سنك متعلق اولان
حدثه بحسب المعنى فاعل اولدیغنی مقدمنده ذکر اولنان فعل تعجب یاخود اسم تفضیلدن محبت یاخود بغض

وعداوت معناسنى افاده ايلدكده نصكره مبين اولور كقوله تعالى رب السجن احب الى الايه بوراده الى كلمه سى
كندى مجرورى اولان نفس متكلمك كه مراد يوسف عليه السلام در اسم تفضيل اولان احب كلمه سنك مدلولى
اولان محبت حدثنه فاعل اولديغنى بيان واشعار ايلمشدر ولام جاره يه مرادف اولور كما فى حديث الدعاء (والامر
اليك) اى لك وفى معناسنه اولور نحو قوله تعالى ليجمعنكم الى يوم القيامة اى فى يوم القيامة وابتداء غايت ايچون
اولور من كبى كقول ابن احمر * تقول وقد عاليت بالكور فوقها * ايسقى فلا يروى الى ابن احمرا * اى فلا يروى منى
بو بيتده كور لفظى كافك ضميله پالانه دينور ويسقى كلمه سى مضارع مجهولدر ويروى واولى فتحيله فعل مضارع
معلومدر وابن احمر فاعليدر وفوقها ضميرى ناقه يه راجعدر مضمونى بودركه ناقه مز بوره بن پالانى اوزرينه وضع
يدركن لسان حالله ابن احمر بكا غمكدن عجبا هر كز اوصانمزمى اوله ديو شكايت ايلدى سقى وارواء حالتى استعارهٔ
امثيليه يى متضمندر ركوب وملال كيفيتلرينه تشبيه اولنمشدر والى كلمه سى عند معناسنه اولور كقول الشاعر * ام
لاسبيل الى الشباب وذكره * اشهى الى من الرحيق السلسل * اى اشهى عندى وتأكيد ايچون اولور كه زائد اولور
كقوله تعالى واجعل افئدة من الناس تهوى اليهم بفتح الواو اى تهواهم وبو امام فراء قوليدر (اليك) اسم فعل
امردر آلارغه و برطرف اول سائر آدملرايله اوغراشمه سنك غيرى كسه ده ايشك اولمسون معناسنه در تقول اليك
عنى اى امسك وكف وتقول اليك كذا اى خذه واذا قالوا اذهب اليك فان معناه اشتغل بنفسك يعنى يورى سن
كندى امورك باق كندى احوالكه مشغول اول زيد وعمروك احوالى سكا نه لازمدر (الا) همزه نك فتحى ولامك
تخفيفى والفك قصريله حرف استفتاحدركه آنكله كلامه بدؤ وآغاز اولنور يعنى ابتداء كلامده مخاطبى ايقاظ
وكرك تقريرينه شروع اولنه جق كلامك جلالتنى وسزاى اصغا اولديغنى اشعار ايچون اول نقله تصدير ايلدكلرى
اداتندركه بعضا فعل اولور اعلم كبى واسم اولور ذلك كبى وحرف اولور الا كبى والا كلمه سى بش وجه اوزره
استعمال اولنور ا تنبيه ايچون اولوركه آكاه وخبردار اول غافل اولمه ديمكدر نحو قوله تعالى الا انهم هم السفهاء
وبو صورتده تحقيق وتقرير كلامى مفيد اولور زيرا فى الاصل همزهٔ استفهامله لاء نافيه دن مركب اولور همزهٔ
استفهام ايسه نفيه داخل اولدقده تحقيق واثباتى مفيد اولور نحو اليس ذلك بقادر اى هو قادر ثانى توبيخ وتقريع
وانكار ايچون اولور كقول الشاعر * الا ارعواء لمن ولت شبيبته * وآذنت بمشيب بعده هرم * ثالث استفهام عن النفى
اولور كقول الشاعر * الا اصطبار لسلمى ام به جلد * اذا الاقى الذى لاقاه امثالى * ثالث عرض ايچون اولور رابع حث
وتحضيض ايچون اولور كرچه ايكيسيده برنسنه نك طلبنه دلالت ايدر لكن عرضك مفهومى رفق وملايمتله
طلب ايلمكى متضمندر كار واجله دن وخشونت فهم اولنان كسه دن برنسنه نك طلبى كبى ومنه قوله تعالى الا تحبون
ان يغفر الله لكم وتحضيض حث واغراء وترغيبله طلب ايلمكى متضمندر مثلا الا تضرب زيدا قولى كبى كه
نه طوره يورسن زيدى دوكزميسن معناسنه دركه مرجعى زيدى دوكمسنى طلبدر (الو) ضمتيله برجمعدركه لفظندن
مفردى يوقدر على قول اسم جمعدر مفردى ذو كلمه سيدركه صاحب معناسنه در (اولات) همزه نك ضمى
وآخرينك اعرابيله جمع مؤنثيدر مفردى ذات كلمه سيدر مثلا اولو الالباب ديرلر ذوى العقول اولان رجال واولات
الاحمال دينور حمل صاحبه لرى يعنى كبه خاتونلردر ديمكدر (الى) همزه نك ضميله هدى وزننده در ومدايله جائزدر
برجمعدركه لفظندن مفردى يوقدر على قول مفرد مذكرى ذا كلمه سيدر ومفرد مؤنثى ذه كلمه سيدر آنلر
معناسنه دركه فارسيده آنان مرادفيدر وكاه اولوركه اولنه حرف تنبيه داخل اولوب هؤلاء ديرلركه ايشته
آنلر ديمك اولور وآخرينه كاف خطاب لاحق اولوب اولئك ديرلر واولاك ديرلر مدو قصر ايله واولالك ديرلر لام
توسطيله هنالك وذلك كبى والاك ديرلر همزه نك ضمى ولامك تشديديله كما قال الراجز * ما بين الالك الى الا كا
واماعر بلرك ذهبت العرب الالى قوللرنده الى كلمه سى اول كلمه سندن مقلوبدركه اولى لفظنك جمعيدر اخرى
واخر كبى (الا) همزه نك كسرى ولامك تشديديله حرف استثنادر مدخولنى متعدد سابقدن اخراج وافراز ايدر
فارسيده مكر مرادفيدر نحو قوله تعالى فشربوا منه الا قليلا وبو كلام موجبه مثالدر وبونده مابعدينك نصبى
الا ايله در ونفيدن نصكره واقع اولور نحو قوله تعالى ما فعلوه الا قليل منهم وبونك مابعدى ماقبلندن بدل بعض من الكل
جهتيله بدليت اوزره مرفوعدر وكاه اولوركه الا كلمه سى غير كلمه سى منزلنده استعمال اولنوركه مابعدى ماقبلنه ذاتا
ياخود صفة مغاير اولور بو صورتده الامع مابعدها برجمع منكره ياخود شبه جمع منكره يه صفت واقع اولور يعنى
بويله اولديغى صورتده غير معناسنه اولور والحاصل الا كلمه سنده اصل اولان استثناء معناسيدر وغير كلمه سنده
اصل اولان اعرابده ماقبلنه تابع صفت اولمقدر الا كلمه سى جمع منكر غير محصوره تابع اوله رق ذكر اولنوب ومعناى

استثناء

استثناء ممتنع اولورسه غیر کلمه سی اوزره حمل ایله الایی بتالیها جمع مذکوره صفت ایدرلر نحو قوله تعالی لوکان فیهما آلهة الا الله لفسدتا الایة تقدیره لوکان فیهما آلهة غیرالله پس بورادە الا الله کلمه سی آلهه لفظنه صفت واقع اولشدر زیرا بوراده استثناء معناسی ممتنعدر آلهه ده داخل دکلدر که اخراج اولنه وکاه اولور که شبه جمع منکره یعنی تعریف لفظی ایله معرف اولان جمعه یاخود جمع معناسنه اولان نکره یه صفت اولور کقول الشاعر* انیخت فالقت بلدة فوق بلدة* قلیل بها الاصوات الا بغامها* بوراده الابغامها قولی اصوات کلمه سنه صفت وقع اولمشدر زیرا الاصوات لفظنک تعریفی تعریف جنس اولمغله نکره حکمنده در وکاه اولور که لا کلمه سی عاطفه اولوب واو ممیز لنده لولور کقوله تعالی لئلایکون للناس علیکم حجة الا الذین ظلموا وقوله تعالی لایخاف لدی المرسلون الامن ظلم ای ولا الذین ظلموا ولامن ظلم والا کاه اولور که زائد اولور کقول الشاعر* حراجیج ماینفك الامناخة* علی الخسف ونرمی بها بلدة قفرا* الا همزه نك فتحی ولامك تشدیدیله حرف تحضیض درکه آنکله برنسنه یه حث واغرا اولنور وبو جملهٔ فعلیهٔ خبریه یه مخصوصدر زیرا التحضیض امر متجدّدی طلبدن عبارت اولوب تجدّد ایسه فعلك شانندن اولوب اسمك شانندن دکلدر کذلك خبریه ایله خارجدن متحصل اولان شیء طلب اولنوب انشانك خارج وواقعی اولمامغله خبریه یه مختص اولدی پس اشبو الامروث بریاض الجنة قولی مجلس ذکره وارمدکی نیچون وارمدك وارسك یك مناسب اولور وارمغه سعی ایله دیمکدر (انی) نونله حتی وزننده من این معناسنه درکه نیردن وقندن دیمکدر فارسیده از کجا مرادفیدر ومنه قوله تعالی انی لك هذا ای من این لك ومتی مراد فی اولور که نچن ونه زمان دیمکدر تقول انی یکون هذا ای متی یکون وکیف معناسنه کلور که نه کونه ونیجه دیمکدر کقوله تعالی انی یحیی هذه الله بعد موتها ای کیف یحیی واشبو انی کلمه سی کندیسیله مجاز اولان ظروف اقسامندن اولور یعنی شرطیه وجزائیه تعبیر اولنان جملهٔ فعلیه لره داخل اولوب شرطیه بی سبب وجزائیه بی مسبب ایدر تقول انی تأتنی آتك واتا کلمه سی که مرکبدر نون بابنده ذکر اولندی (ایا) همزه نك فتحی و یانك تخفیفیله حرف ندادر آنکله بعید ندا اولنور جوهریه بنسك وهم ایلدیکی کبی قریبه مخصوص دکلدر وکاه اولور که همزه سی هایه ابدال اولنوب هیا دینور (ایّا) همزه نك کسری و یانك تشدیدیله اسم مبهمدر که جمیع مضمرات متصلهٔ منصوبه اکا لاحق اولور ضمیر مخاطبه متصل اولورسه سکا وضمیر غائبه متصل اولورسه اکا وضمیر متکلمه متصل اولورسه بکا وبزه دیمك اولور تقول ایاك وایاه وایای وایانا وکاه اولور که همزه سی هایه ابدال اولنوب هیاك و بیاك وهیاه دینور و بعضا واوه تبدیل اولنوب ویاك دیرلر امام خلیل ایتدیکه ایا کلمه سی اسم مضمردر کافه یعنی مابعدینه مضافدر واخفش دیدیکه ایا کلمه سی اسم مفرد ومضمردر آخری متغیر اولورنته که مضمراتك اواخری متغیر اولور مضمرینك یعنی خطاب وتکلم وغائب ضمیرلرینك اختلاف اعدادلرینه بناء وایا که همزه نك کسری و یانك تحفیفی وقصر ایله در کذلك ایاء که همزه نك فتحی والفك مدیله در وایاة که همزه نك فتحی وکسریله در کونشك نور وضیاء وحسن ورونقنه دینور کذلك نبات قسمنك حسن ولطافتنه وتاب ورونقنه دینور تقول اعجبنی ایا الشمس واباؤها وایاتها وایا النبات وایائه وایاته ای نورها وحسنها (ایابا) همزه نك فتحیله (و یایا) همزه سز (و یایه) دوه قسمنی اشدروب سورمکه مخصوص زجر حکایاتندندر و بوندن فعل تصریف ایدرلر یقال ایابا لابل ویهیه بها ای قال لها ایابا و یایا و یایه مضارعنده همزه هایه مبدلدر (الباء) مد ایله حروف جارّه دندر معانی عدیده یه دلالت ایدر ۱ الصاق ایچون اولور که مفعول به اولان کلمه یه ایصالدن عبارتدر والصاق حقیقی اولور نحو امسکت بزید بوراده امساك فعلی حقیقة وجود زیده واصل اولمشدر ومجازی اولور نحو مررت بزید بونده مرور بالحقیقه زیده واصل اولمیوب بلکه زیدك مکاننه اقرب مکانه واصل اولور شارح دیر که معنای الصاق باء جارّه نك معنای اصلیسیدر معانیٔ سائره کویا که آندن متفرعدر زیرا سائر معنالرك هر برنده شمهٔ الصاق موجوددر بناء علیه سیبویه اکا اقتصار ایلمشد ۲ تعدیه ایچون اولور که فعل لازمی تصییر معناسنی تضمینله متعدی قلمقدن عبارتدر کقوله تعالی ذهب الله بنورهم ای صیرالله نورهم ذاهبا ۳ استعانه ایچون اولور نحو کتبت بالقلم ونجرت بالقدوم و بسملهٔ شریفه نك اولنده اولان باء دخی بو معنادندر ٤ سببیه ایچوندر کقوله تعالی وکلا اخذنا بذنبه ای بسبب ذنبه وکقوله تعالی انکم ظلمتم انفسکم باتخاذکم العجل ای بسبب اتخاذکم ٥ مصاحبت ایچوندر و بونك ایکی مصححی واردر بری باء یرینه مع کلمه سنك قیامی ملایم اولمقدر کقوله تعالی اهبط بسلام ای معه و بری باء ایله مدخولنك حال ایله ماوّل اولمسی صحیح اولمقدر کقوله تعالی وقد دخلوا بالکفر ای کافرین ٦ ظرفیت ایچون اولور یعنی فی معناسنه اولور کرك ظرف مکانی اولسون کقوله تعالی ولقد نصرکم الله ببدر ای فی بدر وکرك زمانی اولسون نحو ونجیناهم بسحر ونحو بایکم المفتون ای

فی ایکم الفتنة ٧ بدل معناسنه اولور و بونك مصححی مقامنه بدل لفظنی اقامتك صحیح اولمسیدر كقول الشاعر
فلیت لی بهم قوما اذا ركبوا * شنوا الاغارة فرسانا وركبانا * ای بدلا بهم ٨ مقابله ایچون اولور كه باء عوض دخی دیرلر
نحو اشتریته بالف ونحو كافأته بضعف احسانه ٩ مجاوزه ایچون اولور عن كبی وعند البعض بو معنیا موقع
سؤاله مخصوصدر كقوله تعالى فاسئل به خبیرا ای عنه وعلی قول سؤاله مخصوص دكلدر نحو وقوله تعالى
ویوم تشقق السماء بالغمام ای عن الغمام وكقوله تعالى ما غرك بربك الكریم ای ماخدعك عن ربك والایمان به
١٠ استعلا ایچون اولور علی كبی كقوله تعالى ومنهم من ان تأمنه بقنطار ای علی قنطار ١١ تبعیض ایچون اولور
من كبی كقوله تعالى عینا یشرب بها عباد الله ای منها وكقوله تعالى وامسحوا برؤسكم ای بعض رؤسكم
١٢ قسم ایچون اولور نحو اقسم بالله ١٣ غایت معناسنه اولور نحو احسن بی ای الی ١٤ مجرد تاكید ایچون اولور كه
باء زائده دیدكلریدر و بونك كاهی زیادهسی واجب اولور نحو احسن بزید ای احسن زید ای صار ذا حسن یعنی
بو فعل تعجبدر اصلی احسن زید ایدی كه زید كوزل اولدی دیمكدر بعده صیغهٔ خبر طلب و انشایه تغییر اولنمغله
اصلاح اللفظ باء زیاده قلندی وكاه اولور كه زیادهسی غالب اولور و بو كونی فعلك فاعلنه زیاده قلنور كقوله تعالى
وكفی بالله شهیدا وكاه اولور كه زیادهسی ضرورت شعره مبنی اولور كقول الشاعر * الم یأتیك والانباء تنمی * بما لاقت
لبون بنی زیاد * ومعلوم اوله كه باء حرف شفویدر ودائما مكسور تلفظ اولنور و بعضلر عندنده اسم ظاهره متصل
اولدقده مفتوح اولور نحو مررت بزید (التاء) حروف هجادندر نسبتنده تاوی وتیوی دینور عربی وزننده یقال
قصیدة تائیة وتیویة ای رویها التاء (التتییة) تفعله وزننده تاء حرفی یازمق معناسنهدر تقول تییت تاء حسنة
اذا كتبتها معلوم اوله كه تاء مفرده درت كونهدر اول اوائل اسماده متحرك اولور ثانی اواخر اسماده متحرك اولور
ثالث اواخر افعالده متحرك اولور رابع اواخر افعالده ساكن اولور قسم اول حروف جارهدندر قسم معناسنه
دلالت ایدر كه تای قسمیه تعبیر اولنور و بو تعجب موقعنده واسم جلاله مخصوصدر نحو تالله لافعلن وكاه اولور كه
تربی وترب الكعبة وتالرحمن دخی دیرلر كه سائر اسماء حسنایه ده داخل اولور وقسم ثانی حرف خطابدر انت وانت
كلمهلری كبی وقسم ثالث كه اواخر افعالده متحرك اولاندر متكلم وخطاب وغائب ضمیری اولان تادر قمت وقمت
وقمت كبی وقسم رابع علامت تأنیث ایچون یعنی مسند الیهك مؤنث اولدیغنه علامت ایچون وضع اولنان تادر
قامت كلمهسنده كی تاء كبی وكاه اولور كه تاء مذكوره ثم ورب كلمهلرینه ده الحاق اولنور ثمت وربت دخی دیرلر
واكثری بونلرده مفتوح اولور وتاء لفظی كاه اولور كه اسم اولور كندیسیله مؤنثه اشارت اولنور ذا ایله مذكره
اشارت اولندیغی كبی (ته) تانك كسری وهانك سكونیله بو دخی اسم اشارت مؤنثدر شو خاتون دیمكدر نته كه ذه
ذالك كسریله مذكره اشارتدر تثنیهسنده تان دینور نونك كسریله وجمعنده الاء دینور نته كه بیان اولندی
ومصغرنده تیا دینور تانك فتحی و یانك تشدیدیله شو خاتونجغز دیمكدر وكاه اولور كه كاف خطاب الحاقیله
تیاك دیرلر ولام توسطیله تیالك دیرلر وذكر اولنان تاء كلمهسنه هاء تنبیه الحاقیله هاتا دخی دینور ایشته شو خاتون
دیمكدر و بركسیه خطاب موقعنده ایراد اولنورسه كاف ایله تیك وتاك وتلك دینور تانك كسریله وتلك فتحیله
تلك لغت ردیهدر وتثنیهده تالك دیرلر لام مكسوره ایله وتانك دیرلر نون مكسورهٔ مخففه ایله وتانك دیرلر نون مشدده ایله
و بالجمله تذكیر وتانیثده وافراد وتثنیه وجمعده كاف خطاب مخاطب اولان كمسیه تابعدر وكافك ماقبلی
مشار الیهه تابعدر وكاه اولور كه تیك وتلك كلمهلرینه هاء تنبیه داخل اولور هاتاك وهاتیك دیرلر (الحاء) مهمله
اوله رق حروف هجادندر الفك قصری ومدی جائزدر ونحل كلمهسی مد ایله مذحج قبیلهسنده بر جماعت
اسمیدر وامام خلیل قولی اوزره بدزبان وسلیطه خاتونه دینور و بر رجل آدیدر كه مدینهده بئر حاء دیدكلری
قیو اكا منسوبدر و بعضا بولنه الفی قصر ایدرلر و بعضلر دیدیكه بونده صواب اولان بئر حی اولمقدر فیعلی
وزننده نته كه برح مادهسنده بیان اولندی (حاء) الفك مدی و بعضا قصریله وهمزهنك كسریله اوزره بناسیله
دوه قسمنه مخصوص زجر و آواز حكایتیدر وقچن كچی قسمنی یا ابلرینه چاغرسهلر حاحیت بالمعز حیحاء وحیحاء دیرلر
وقیونلری نته كه چاغردیجق یرده حاء بطا ایتك دیرلر كه مفاعله بابندندر امر حاء متردد و عربلر بوز یلشنه بالغ اولمش
كمسنه حقنده لاحاء ولاساء دیرلر لا محسن ولامسیء معناسنه كه من یعد التدن ایولك و كلك كلمز دیمكدر یاخود لا رجل
ولا امرأة معناسنی مراد ایدرلر یاخود قیونلری حاء كلمهسیله وحمارلری ساء كلمهسیله زجر ایلمكه قادر دكلدر معناسنی
قصد ایدرلر شارح دیر كه معنالری اولدر دخی بونلردن ماخوذ كنایهلردرلر نته كه همزه بابنده حاء وساء مادهلرنده
معنالری ذكر اولندی (خاء) اعجام ایله همزه بابنده مرور ایلدی (ذا) اعجام ایله وقصر ایله اسم اشارتدر مشار

مفردمذكر دريقـال ذاوذاك وكاهى لام توسيط اولنوب ذلك ديرلر تاكيدى متضمندر و بعضا لام بدلى همزه
زياده قلنوب ذائك ديرلر وذاك لفظنـك مصغرنده ذيالك دينور يالك تشـديديله شونجغز ديمكدر وذلك كلمـه سنك
مصغرنده ذيالك ديرلر و كاهى ذا كلمه سنه هاء تنبيه داخل اولوب هـذا ديرلر ايشته شوديمك اولور (ذى) ذالك
كسر ومديله (وذه) هاء موقوفه ايله مفرد مؤنثه اشارتدر تقول ذى امة الله وذه امة الله وهاء مذكور تانيث ايچون
دكلدر يادن مبدله در (ذو) ذالك ضم ومديله صاحب معناسـنه درآنكله اسمـاء اجناس وصفنه توصل اولنور اسم
جنسه مضاف اولوب آنى نكره يه صفت قيلرنته كه الذى ايله وصف معـارفه توصل اولنور جمعى ذوون كلور
مؤنثنده ذات دينور تثنيه سنده ذواتان وجمعنده ذوات دينور وقوله تعـالى واصلحوا ذات بينكم اى حقيقة وصلكم
او ذات البين الحال التى بها يجتمع المسلمون شارح ديركه ذات ماده سنى برنسنه نك عين وحقيقتنده ونفس وخاصه سنده
بالاستعاره استعمـال ايدرلر و بوراده احوالك بينه ملابسه وملازمه سى علاقه سيله ذات البين ايله تعبير اولندى
نته كه مضمرات قلبيه يى ذات الصدور ايله تعبير ايدرلر وعر بلر اسقنى ذا انائك ديرلر ما فى الاناء من الشراب معناسنه كه
قابده اولان شربتى مراد ايدرلر وهذا ذوز يد ديرلر هذا صاحب هذا الاسم معناسنى اراده ايدرلر و يقال جاء من ذى نفسه
ومن ذات نفسه اى طبعا يعنى بالطوع والاختيار كلدى وذو كلمه سنى طى لغتنده الذى معناسـنه اسم موصول اولور
جمله ايله وصف معـارفه وسيلهٔ وصلت اولور پس ناقص اولمغله لفظنده اعراب ظـاهر اولمز الذى كلمه سى كبى
وافراد و تثنيه وجمع وتذ كير وتانيثى مساوى اولور تقول اتانى ذو قال كذا اى الذى قال وتقول العرب لا افعل ذلك بذى
تسلم و بذى تسلمـان و بذى تسلمون والمعنى لا وسلامتك اولا والذى يسلمك ايكى وجهده دخى باء قسم ايچوندر اولده
بالذى فيه سلامتك وثانيده بالذى يسلمك سبكنده در شارح ديركه نته كه اذهب بذى تسلم دخى ديرلر بونده باء ظرفيت
ايچون وذى زمن محذوفك صفتيدر ياخود باء مصاحبت ايچوندر اذهب بالشان الذى يقال لك تسلم سبكنده در
ياخود صاحب معناسـنه اولمغله موصوف نكره اولور اذهب فى وقت صاحب سلامة ديمك اولور (الفاء) فاء مفرده
حرف مهمله در يعنى حروف عامله دن دكلدر وعند البعض عامله دندر بنفسهـا فعل مضـارعى نصب ايدر نحو
ماتاتينا فتحدثنا و بعضلر عندنده جاره دندر مدخولنى جر ايدر نحو قوله * فمثلك حبلى قد طرقت ومرضع * بجر مثلك
شارح ديركه اهمـالى جمهور مذهبيدر مثال اولده ان ناصبه وثانيده ربّ اضمـار ايدرلر وفاء كلمه سى عاطفه اولور كه
معطوفله معطوف عليه بينده ترتيبى افاده ايدر و بو ايكى نوع اوزره در برى ترتيب معنويدر قام زيد فعمرو كبى و برى
ترتيب ذكرى دركه معطوف بحسب اللفظ معطوف عليهدن صكره واقع اولور واشبو ترتيب ذكرى مجملى مفصل اوزره
عطف ايلمـك محلنده تحقق ايدر نحو قوله تعـالى فازلهمـا الشيطان عنها فاخرجهمـا مما كانا فيه الايه بو مثالده
عنها ضميرى جنته راجع اولديغنه مبنى در واكر شجره يه راجع اولوسه قسم اولدن اولور وفاء تعقيب ايچون اولور كه
مابعدى من غير مهلة ولا تراخ ماقبلندن صكره واقع اولور يعنى جملهٔ ثانيه نك مضمونى جملهٔ اولى عقبنده اولديغنى
افاده ايدر و بو مقامك مقتضاسنه كوره اولور مثلا تزوج فولد له ولد قولنده تزوجله ولادت بينده مدت حمل اولمغله بحسب
العاده متعاقبدر هر نقدير مدت مذكوره متطاوله ايسه ده وثمّ معناسنه اولور كه مع التراخى جمع مطلقه دلالت ايدر
كقوله تعـالى ثم خلقنـا النطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظـاما فكسونا العظام لحما الايه
بوراده فاء كلمه لرى ثمّ معناسـنه در زيرا معطوفلر معطوف عليهلردن متراخيدر وواو عاطفه معناسنه كلور كه من غير
ترتيب جمع مطلق افاده ايدر كقول امرء القيس * بسقط اللوى بين الدخول فحومل * اى بين مواضع الدخول وحومل
وسببيه ايچون اولور كه ماقبلنك مابعدينه سبب اولديغنى افاده ايدر و بو عاطفه ده غالبدر كرك جمله اولسون كقوله تعالى
فوكزه موسى فقضى عليه ياخود صفت اولسون نحـو قوله تعـالى لآكلون من شجر من زقوم فمـالئون منهـا
البطون فشـاربون عليه من الحميم شارح ديركه فاء فصيحه بوندن متفرعدر كه مقدر اولان معطوف عليه معطوفه
سبب اولور وفاء تعليليه بوندن بشقه دركه اول لام تعليليه معنـاسنه در وفاء رابطهٔ جواب اولور يعنى جوابى
شرطنه ربط وتعليق ايدر و بو برينجه موقعده اولور برى جواب جملهٔ اسميه واقع اولدقده اولور نحو قوله تعـالى
وان يمسسك بخير فهو على كل شئ قدير ونحو قوله تعـالى ان تعـذبهم فانهم عبـادك وان تغفر لهم فانك انت
العزيز الحكيم ثانى جواب كاهيجه جملهٔ اسميه يه شبيه جملهٔ فعليه اولور يعنى متصرف اولميوب افعـال مقـاربه
وافعـال مدح وذم كبى جامد اولان فعل واقع اولور نحو قوله تعـالى ان ترن انا اقل منك مالا وولدا فعسى ربى ان يؤتينى
وقوله تعـالى ان تبدوا الصدقات فنعمـا هى ياخود فعلى انشائى اولور امر ونهى كبى نحو قوله تعـالى ان كنتم تحبون الله
فاتبعونى ياخود فعل لفظـا ومعنـا ماضى اولور اولدخى حقيقى اولور نحو قوله تعـالى ان يسرق فقد سرق اخ له

من قبل يامجازى اولور نحوقوله تعالى ومن جاء بالسيئة فكبت وجوههم فى النار بوراده كبّ فعلى تحقق وقوعنه بناء
ماضى منزلنه تنزيل اولنمغله ماضى ايله تعبير اولندى وكاهجه فاء ضرورت شعر سببيله كلمه دن حذف اولنور كقول
الشاعر من يفعل الحسنات الله يشكرها اى فالله وعند البعض يعنى عنـد المبرّد مطلقا يعنى سعه ده وضرورتده
حذفى جائز دكلدر ومصراع مرقومده روايت صحيحه من يفعل الخير فالرحمن يشكره عنوانيله در على قول يعنى عند
الاخفش فانك كلامدن حذفى لغت فصيحه در ومنه قوله تعالى ان ترك خيرا الوصية للوالدين والاقربين اى فالوصية
ومنه ابصا حديث اللقطه فان جاء صاحبها والا استمتع بهـا اى فاستمتع بهـا كذا كافك فتحى والفك قصريله اسم
مبهمدر انكله برنسنه دن كنايه اولنور شويلجه وبونك كبى ديمكدر فى الاصل كاف تشبيهله اسم اشارتدن مركبدر
وكاهجه كم كلمه سنك مقـامنده عدددن كنايه اولور بوصورتده مابعدى تميز يت اوزره منصوب اولور مثلا اعطانى
اربعين درهمـا يرنده كذا درهمـا ديرلر بكا شوقدر اقجه ويردى ديمكدر حريرى درّه ده بورسمه سرد ايلمشدر كه
عربلر كذا كلمه سيله برنسـنه نك عددندن ومقدارندن كنايه ايدرلر مثلا فلان شاعر شوقدر بيت سويلدى ديجك يرده
قال فلان من الشعر كذا وكذا ديرلر وامير شومقدار نفر قول آلدى ديجك يرده اشترى الامير كذا وكذا عبدا ديرلر
قالديكه بو كاف تشبيهله اسم اشارتدن مركبدر بعده كافدن تشبيه وذادن اشارت معنالرى منخلع اولمشدر زيرا بونكله
نه برشيئه اشـارت ونه تشبيه قصد اولنور بلكه عدد ومقداردن كنايه اولنور پس كاف زائده لازمه منزلنه تنزيل
اولنمشدر ولزوم جهتندن ذا ايله ممتزج اولمغله كلمهٔ واحده حكمنده اولدقلرندن حبذا لفظنه موافق اولوب علامت
تانيت الحاقى جائز كورلمدى پس عندى كذا وكذا عبدا وجارية دينور كذه جاريةً ديمك جائز دكلدر بونك متفرعاتندندر كه
استعمـالات عربيه ده دربت ودرايتى اولان اديب بلا عطف لفـلان علىّ كذا كذا درهمـا ديسه اكا اون بر درهم
لازم كلور زيرا احدى عشر اقل اعداد مركبه در واكر عطفله له علىّ كذا وكذا درهما ديسه يكرمى درهم دينى اولديغنى
اقرار ايلمش اولور زيرا احد وعشرون اقل مراتب عدد معطوفدر زيرا شئ مبهمى مقرّ اولان كسنه اوزره اقرارك اقل
محتملى لازم كلور نته كمله علىّ دراهم ديسه اوچ درهم لازم كلور كه اقل محتمل جمعدر (كلاّ) حتىّ وزننده مابعدينه صله
اولور يعنى اوزرينه وقف صحيح اولميوب مابعدينه وصل اولنور وردع وزجر معناسنه اولور كه اويله دكل ديمكدر
وكلهٔ تحقيق اولور كه حقا معناسنه اولور وعربلر محاوره ده كاف خطـاب الحـاقيله كلاك والله وبلاك والله ديرلر
كلا والله وبلى والله ديمكدر ابن فارس اشبو كلا كلمـه سنك تحقيقنده مستقل بر كتاب تصنيف ايلدى (لا) الفك
قصريله نافيه اولور يعنى حرف نفى اولور كه جواب محلنده وغيرى محل انكارده ايراد اولنور يوق ودكلدر معنالرينه در
فارسيده نه لفظيله ادا اولنور واشبو لاء نافيه بش وجه اوزره استعمال اولنور ١ عامل اولوب مكسورة الهمزه
اولان انّ كلمه سـنك عملى كبى اسمنى نصب وخبرنى رفع ايدر نحو لا صاحب جود ممقوت ٢ ليس كلمه سـنك عملى كبى
عمل ايدركه اسمنى رفع وخبرنى نصب ايدر نحو لا رجل فى الدار ولا كلمه سى همان نكره لرده عمل ايدر كقول الشـاعر
من صدّ عن نيرانها * فانا ابن قيس لا براح * قوله لا براح منصوب مثل لا ريب ويجوز رفعه فتكون بمنزلة ليس ٣ عاطفه
اولور وبونك اوچ شرطى واردر برى لادن مقدّم مثبت واقع اولمقدر كه معطوف عليـه اوزره ثابت اولان حكمى
معطوفدن نفى ايدر پس حكم معطوف عليه اوزره واقع اولور مثل جاءنى زيد لا عمرو ياخود كنديدن مقدّم ضيغهٔ
امر واقع اولمقدر مثل اضرب زيدا لا عمرا ثانى متعاطفلرى متغاير اولمقدر پس جاءنى رجل لا زيد تركيبى جائز دكلدر
زيرا زيده اسم رجل صادق اولوب عطف ايسه تغاير اقتضا ايلمكله عطف مزبور صحيح اولمز ثالث كه مؤلف آندن
سكوت ايلمشدر بشقه بر حرف عطفه مقـارن اولمامقدر مثلا جاءنى زيد لا بل عمرو قولنده عاطف بل كلمه سـيدر
لا كلمه سى مقدّمنى ردّ ونفى متضمندر ولا كلمه سى حرف تصديق اولان نعم كلمه سـنه مناقض جواب اولور بوصورتده
كنديدن صكره واقع اولان جمله لر اكثرى حذف اولنور مثلا اجاءك زيد قوليله زيد سكا كلديمى ديو سؤال ايلسه لر
جوابنـده لا ديرسن كه لا جاء سـكنده در يوق كلمدى ديمكدر وكاه اولور كه لاء نافيـه جارّ ايله مجرور بيننه تخلل
واعتراض ايدر يقال جئت بلا زاد وغضبت من لا شئ ٤ برفعلك تركنى طلب ايچون موضوعدر كه لاء ناهيه اطلاق
ايدرلر وبوخاصة فعل مضارعه داخل اولوب معناسـنك اسـتقبالنى وآخر حرفنك جزمنى اقتضا ايدر نحو قوله
تعالى لا تتخذوا عدوّى وعدوّكم اولياء ٥ زائد اولور نحو قوله تعالى مامنعك اذ رأيتهم ضلوا ان لا تتبعنى اى ان
تتبعنى وقوله تعـالى مامنعك ان لا تسجد اى ان تسجد وقوله تعالى لئلا يعلم اهل الكتاب اى ليعلموا لو لامك
فتحى وواوك سكونيله بر حرفدر كه ماضى يه داخل اولوب ولى ايلديكى كلمه نك كه شرط ومقدّم اطلاق اولنور امتناع
مفهومنى وآنك تالى بسـنك كه جزاء وتالى تعبير اولنور اسـتلزامنى اقتضا ايدر سـيبويه ديديكه لو كلمه سى غيرك يعنى

مطلب

اولك وقوعندن ناشی زمان استقبالده قریبا واقع اوله جق نسنه نك كه ثانی تعبیر اولنور وقوعنه دلالت ایدر
ومتاخرینك لو كلمه سی حرف امتناعدر یعنی غیرك امتناعندن ناشی شیئك امتناعنه دلالت ایدر دیملری خلفدر
یعنی تحقیقه مخالفتی و بلادلیل دعوایی متضمن در و بالجمله لو كلمه سی بش وجه اوزره مستعملدر اول اوجانی
اكرمنه مثللو تراكیده استعمال اولنانلدر و بو اوج احوالی مفید در ١ شرطیه یعنی كندیدن صكره واقع اولان جملتین
بیننده سببیت ومسببیت خصوصنك عقد وانعقادینه دلالت ایدر كه جملهٔ اولانك وقوعی ثانیه نك تحققنه سبب
وبادی قیلر ٢ شرطیه یی زمان ماضی یه ربط وتقیید ایدر یعنی زمان ماضیده شرط ایچون اولور ٣ امتناع ایچون
یعنی مطلقا مقدمك امتناعندن ناشی تالینك امتناعنه دلالت ایدر تفصیلی كتب نحویه ده مبسوطدر ما الف
مقصوره ایله ایكی وجه اوزره مستعملدر بری اسمیه ثانی حرفیه اولور واسمیه اوچ قسمدر ١ معرفه اولور بودخی
ایكی كونه در بری ناقصه در كه الذی معناسنه در و بو ماء موصوله دیدكلریدر صله ایله اتمامه محتاجدر كقوله تعالی
ماعندكم ینفد وماعندالله باق ثانی تامه در بودخی ایكی نوعدر بری عامه در كه معرف الشیء كلمه سیله مقدر در
و بو كندیسنی اسم تقدم ایلمیان موقعده تحقق ایدر كقوله تعالی ان تبدوا الصدقات فنعما هی ای فنعم الشیء هی
و بو فی الاصل فنعم الشیء ابداؤها ایدی ثانی خاصه در كه كندیدن مقدم اسم ذكر اولنوب وكندیسی اول اسمك
لفظندن تقدیر اولنور نحو غسلته غسلا نعما ای نعم الغسل ٢ معنای حرفدن مجرد نكره اولور بودخی ایكی نوعدر
بری ناقصه در كه ماء موصوفه دیدكلریدر صفته محتاجدر منكر شیء كلمه سیله تقدیر وتاویل اولنور نحو مررت
بما معجب لك ای بشیء معجب لك ثانی تامه در بودخی اوچ بابده واقع اولور ١ تعجب بابنده اولور نحو ما احسن
زیدا ای شیء احسن زیدا ٢ نعم و بئس بابیدر كه افعال مدح وذم بابیدر نحو غسلته غسلا نعما ای نعم شیئا پس
بوراده ماء كلمه سی تمییزیت اوزره منصوبدر ٣ مبالغه ایچون اولور مثلا بر آدمك برفعلی از جمله یازویی پك چوق یازدیغنی
اخبار ایلمك مراد ایلدكده ان زیدا مما ان یكتب دیرلركو یا كه زید كتابت فعلندن خلق اولنمشدر دیمكدر ماء كلمه سی
بوراده شیء معناسنه در وان همزهٔ مفتوحه ونون ساكنه ایله در مع صلتها بدلیت اوزره محلا مجروردر قسم ثالث
معنای حرفی متضمن نكره اولور بودخی ایكی نوعدر ١ استفهامیه در كه ای شیء معناسنه در نه دیمكدر نحو
قوله تعالی (ماهی) وقوله تعالی (ما لونها) وقوله تعالی وما تلك بیمینك واشبو ماء استفهامیه بر حرف جر ایله مجرور واقع
اولدقده الفی حذف اولنوب الفه دلالت ایچون میمی فتحه اوزره ابقا اولنمق واجبه دندر نحو فیم والام وعلام ای
فیما والی ما وعلاما وكاه اولوركه ضرورت شعر ایچون فتحه الفه تابع اولوب حذف اولنمغله میم ساكنا تلفظ اولنور
نحو قوله ٭ یا ابا الاسود لم خلفتنی ٭ بسكون المیم واسم اشارت اولان ذا ایله مركب اولدقده الفی حذف اولنمق جائز
دكلدر نحو لماذا جئت (ماذا) برنیجه وجه اوزره مستعملدر ١ ماء استفهامیه اولوب وذا اسم اشارت اولمقدر نحو
ماذا التوانی وماذا الوقوف ای ای شیء هذا التوانی وهذا الوقوف ٢ ماء ینه استفهامیه اولوب ذا كلمه سی موصوله
اولمقدر كه الذی معناسنه اولور كقول لبید ٭ الا تسألان المرء ماذا یحاول ٭ انحب فیقضی ام ضلال و باطل ٭ بوراده
ماء مبتدا وذا موصول و یحاول صله سیدر ٣ ماذا كلمه سی علی الترکیب استفهام اولمقدر كقولك لماذا جئت ٤
ماذا كلمه سنك مجموعی اسم جنس اولمقدر شیء معناسنه یاخود موصول اولمقدر الذی معناسنه كقوله دعی ماذا
علمت سا تقیه ٭ ولكن بالمغیب خبرینی ٥ ماء كلمه سی زائد اولوب وذا كلمه سی اسم اشارت اولمقدر نحو قوله ٭ افورا
سرغ ماذا یا فروق ٭ بوراده سرغ كلمه سی فرع وزننده در سرع لفظندن كه رانك ضمیله ماضیدر مخففدر یقال
سرع ذا خروجا ٦ ماء كلمه سی استفهامیه وذا زائد اولمقدر نحو ماذا صنعت ای ای شیء صنعت ومطلقا ماء كلمه سی
كاهجه شرطیه اولور اكر معناسنه بودخی ایكی نوعدر بری غیر زمانیه در كقوله تعالی ما تفعلوا من خیر یعلمه الله
وقوله تعالی ما ننسخ من آیة او ننسها ثانی زمانیه اولور نحو قوله تعالی فما استقاموا لكم فاستقیموا لهم ای مدة
استقامتهم لكم وحرفیه اولان ماء ایچون دخی وجوه عدیده واردر ١ نافیه اولمقدر اكر جملهٔ اسمیه یه داخل
اولورسه حجازیون وتهامیون ونجدیون عندلرنده لیس كلمه سنك عملی كبی عمل ایدر ما ایله مدخولی بیننده ان كلمه سی
توسط ایلمامك واسمنه خبری تقدم ایلمامك كبی شروطله مشروطدر نحو قوله تعالی ما هذا بشرا وقوله تعالی
ما هن امهاتهم وماء كلمه سنك لا كلمه سنه تشبیها نكره ایله تركیبی یعنی نكره یه دخولی نادر در كقوله ٭ وما بأس
لو ردت علینا تحیة ٭ قلیل علی من یعرف الحق عابها ٭ وكاهجه الا ای استثنائیه معناسنه مستعمل اولور كقولهم كل شیء
مهه ما النساء وذكرهن بوراده النساء كلمه سی استثنائیت اوزره منصوبدر یعنی نسوان ایله الفت ومحادثه دن ماعدا
هر بر شیء خوش وطبعه ملایم وانسبدر وماء كلمه سی مصدریه اولور بودخی ایكی نوعدر غیر زمانی اولور نحو قوله

تعالى عزيز عليه ماعنتم وقوله تعالى ودوا ماعنتم وقوله تعالى فذوقوا بمانسيتم لقاء يومكم هذا وزمانيه اولور
نحو قوله تعالى مادمت حيا اى مدة دوامى حيا وقوله تعالى فاتقوا الله ما استطعتم اى مدة استطاعتكم
وكاه بحسبه زائد اولور بودخى ايكى نوعدر برى ماء كافه دركه متصل اولديغى عاملى عملدن منع ايدر اوچ نوع
اوزره در ١ رفع عملندن كف ومنع ايدر وبو همان اوچ فعله متصل اولور برى قل فعليدر وبرى كثر وبرى طال
فعللريدر يقال قلما وكثرما وطالما ٢ نصب ورفع عملندن منع ايدر وبو حروف مشبهه يه متصل اولان ماء در
نحو قوله تعالى انما الله اله واحد وقوله تعالى كانما يساقون الى الموت ٣ جر عملندن منع ايدر وبو حروف
جارّه يه وظروفه متصل اولان ماء در حروف جارّه دن مراد اشبو درت حرفدر ١ ربّ كلمه سيدر كقوله * ربما
اوفيت فى علم * ترفعن ثوبى شمالات * اى ربما صعدت فى جبل والشمالات جمع شمال ٢ كافدر كقوله * كما سيف
عمرو لم تخنه مضاربه ٣ باء حرفيدر كقوله * فلئن صرت لا تحير جوابا * لبما قد ترى وانت خطيب * ٤ من حرفيدر
كقوله * وانا لمما يضرب الكبش ضربة * وماء كلمه سنك متصل اولديغى ظروف بعد كلمه سيدر كقوله * اعلاقة
امّ الوليد بعدما * افنان رأسك كالثغام المخلس * وبين كلمه سيدر كقوله * بينما نحن بالاراك معا * اذ اتى راكب
على جمله * مؤلف حيث واذ كلمه لرينه متصل اولاندن سكوت ايلدى نوع ثانى ماء غير كافه در بودخى ايكى نوعدر
برى فعلدن عوض اولور وبو ايكى موضعده اولور اما انت منطلقا انطلقت معك قولنده اولور كه اصلى انطلقت
لان كنت منطلقا ايدى وبرى افعل هذا امّا لا قولنده اولور كه ان كنت لا تفعل غيره سبكنده در ثانى غير عوض
اولاندر وبورا فعد نصكره واقع اولور نحو شتان مازيد وعمرو وكقول الشاعر * لو بابانين جاء يخطبها * رمّل ماانف
خاطب بدم * ونصب ورفع ايله عامل اولاند نصكره واقع اولور نحو ليتما زيدا قائم وجازمدنصكره واقع اولور نحو قوله
تعالى واما ينزغنك وقوله تعالى ايا ما تدعو وجرّ ايله عامل اولاندنصكره اولور كرك حرف جرّ اولسون
كقوله تعالى فبما رحمة من الله وكرك اسم اولسون كقوله تعالى ايما الاجلين قضيت وكاه اولور كه ماء ذوى العقوله
مخصوص اولان من موضعنده استعمال اولنور كقوله تعالى ولا تنكحوا ما نكح آباؤكم التقدير من نكح وماء كلمه سنك نسبتنده
مووية وماوية دينور واوايله يقال قصيدة موويّة وماويّة اى آخرها ماء مهما ميمك فتحيله كلم مجازاتدندر هر قيچن
معناسنه در ومهما كلمه سى بسيطه در اكفف معناسنه اولان مه ايله ما كلمه سندن مركب دكلدر كذلك اصلى ما
اولوب ماء زائده ضم اولندقدنصكره الفى هايه قلب اولنمش دكلدر وبو ايكى قول بعضلرك زعملريدر واشبو مهما كلمه سى
اوچ معنايى مشتملدر ١ شرط معناسنى متضمن اوله رق زمانك غيرى مالايعقلده يعنى ذوى العقولك غيريده استعمال
اولنور كقوله تعالى مهما تأتنا به من آية ٢ شرط زمانى اولور بو صورتده فعل شرطه ظرف واقع اولور كقول الشاعر
وانك مهما تعط بطنك سؤله * وفرجك نالا منتهى الذمّ اجمعا * ٣ استفهام ايچون اولور كقوله * مهمالى الليلة مهماليه
اودى بنعلىّ وسر باليه * متى ميمك فتحى وقليلا ضمى والفك قصريله ظرف غير متمكندر آنكله برامرك زماننده
سؤال اولنور قيچن ونه زمان ديمكدر كقوله تعالى متى نصر الله اى فى اىّ زمان ومجازات ايچون اولور تقول متى تأتى
آتك وبعضا من جارّه معناسنه اولور نحو اخرجها متى كمه اى من كمه واسم شرط اولور كقوله * متى اضع العمامة
تعرفونى * ووسط معناسنه اولور بونده همان ميمك فتحيله در تقول وضعته متى كمى اى فى وسطه وا الفك
قصريله ايكى كونه مستعملدر برى حرف اولور يعنى باب ندبه يه مخصوص حرف ندا اولور كه مصيبت وماتم وقتنده
مندوب اولان اسمه ادخال اولنور مثلا وفات ايلمش زيده تحسر مقامنده وازيداه ديرلر وعند البعض منادای حقيقيده
استعمال اولنور تقول وازيد ثانى اسم اولور اعجب معناسنه كه تعجبدن امر حاضردر كقول الشاعر * وابابى انت
وفوك الاشنب * كانما ذرّ عليه الزرنب * الواو معلوم اوله كه واو مفرده برنيجه قسمدر برى حرف عطف اولور جمع
مطلق معناسنه كه برقسنه يى مصاحبى اوزره عطفله بينلرنى بالترتيب وبلا ترتيب جمع ايچون مستعملدر كقوله تعالى
فانجيناه واصحاب السفينة وسابقى اوزره عطفله ده جمع ايدر كقوله تعالى ولقد ارسلنا نوحا وابراهيم ولاحقى اوزرده
عطف ايدر كقوله تعالى وكذلك نوحى اليك والى الذين من قبلك ومثلا قام زيد وعمرو تركيبنده معانىٔ ثلاثهٔ مذكوره
محتملدر ومعانىٔ مذكوره دن متعاطفينك معيت اوزره اولملرينه دلالتى راجح وترتيبه دلالتى كثيردر وبالعكس اولمق
قليل ونادر در ومتعاطفين بيننده تقارب ياخود تراخى اولمقده جائزدر كقوله تعالى انا رادّوه اليك وجاعلوه
من المرسلين وكاه اولور كه جمع مطلق معناسنى افاده دن خارج اولور وبو وجوه عديده يى مشتملدر برى او معناسنه
اولدقده اولور وبو اوچ وجه اوزره در ١ اوكلمه سنك مدلولى اولان تقسيم معناسنه اولمقدر نحو الكلمة اسم وفعل
وحرف ٢ اباحت معناسنه دلالت ايلمكدركه بودخى اوكلمه سنك مدلولاتندندر نحو جالس الحسن وابن سيرين

ای احدیهما ٣ تخییر معناسنه اولمقدر کقوله * وقالوا انأت فاخترلها الصبر والبکا * وجه ثانی باء جاره معناسنه اولمقدر نحو انت اعلم ومالك ای بمالك و بعت الشاة شاة ودرهما ای بدرهم وجه ثالث لام تعلیل معناسنه اولمقدر کقوله تعالی یالیتنا نرد ولا نکذب ای لئلا نکذب و بو معنا تکمله لعین مؤلفی خارزنجی قولیدر رابع استیناف ایچون اولور که مدخولی ماقبلندن منقطع اولور کقولهم لاتأکل السمك وتشرب اللبن فیمن رفع تشرب یعنی تشرب لفظنك رفعی صورتنده اکل سمکدن نهی اولوب شرب لبنی اباحه یه دال اولور کمولك شرب اللبن سبکنده اولور ونصب صورتنده معنا اوزره معطوف اولمغله اکل سمك وشرب لبندن بالمعیه نهی متضمن اولور خامس مفعول معه واویدر که اکاداخل اولوب منصوب ایدر نحو سرت والنیل ای مع النیل سادس واو قسمدر و بو آنجق اسم ظاهره داخل اولور وهمان محذوفه تعلق ایدر کقوله تعالی والقرآن العظیم واکر واودن بوره دنصکره صورت قسمده بر واو دخی وارد اولورسه اول واو اخری عطف ایچون اولور واکر بویلجه اولمسه هر بری علی حدة جوابه محتاج اولمق لازم کلور کقوله تعالی والتین والزیتون سابع رب معناسنه اولان واودر و بو آنجق اسم منکره داخل اولور نحو وبلدة لیس لها انیس ای رب بلدة ثامن واو زائده در کقوله تعالی حتی اذاجاؤها وفتحت ابوابها تاسع واو ثمانیه در یقولون ستة سبعة وثمانیة ومنه قوله تعالی سبعة وثامنهم کلبهم عربلر بیننده سبعه عدد کامل اولمغله سکزنجی یه شروع ده کویا که استیناف ایدرلر مترجم دیرکه عدد سبعك کامل اولمسنك وجهی بودرکه عدد سبع من حیث العدد جامع معانیدر زیرا عدد یازوج ویافرد و یازوج مع الفرد اولور سبع عددنده اشبو معانی مجتمعدر زیرا زوج اول که ایکیدر وزوج ثانی که دردر وزوج ثالث آلتیدر کذلك فرد اول بردر وثانی اوچدر وثالث بشدر پس فرد اول که بردر زوج ثالث ایله که آلتیدر مجتمع اولدقده یدی اولور کذلك فرد ثانی که اوچدر زوج ثانی ایله که دردر جمع اولندقده یدی اولور کذلك زوج اول که ایکیدر فرد ثالث ایله که بشدر جمع اولندقده یدی اولور وسبع بر عددر که وتری شفعندر که واحد وثلاث وخمس وسبع دیرز وشفعی وتردر که اثنان واربعه وسته دیرز وجه مذکور اوزره اجزای وترا جزای شفعله جمع اولندقده یدی حاصل اولور وعربلر بو جهتله سکزنجی یه نقل ایلدکده واو ادخال ایدرلر واکا واو ثمانیه تعبیر اولنور ومنه قوله تعالی التائبون العابدون الحامدون السائحون الراکعون الساجدون الامرون بالمعروف والناهون عن المنکر الایه عاشر جمع مذکر ضمیری اولان واودر نحو الرجال قاموا و بو واو عند الجمهور اسم وعند الاخفش والمازنی حرفدر حادی عشر جمع مذکر علامتی اولان واو در و بو طی لغتنه ماخوذ ازدشنوءه ماخوذ بلحارث لغتنه مخصوصدر ومنه الحدیث یتعاقبون فیکم ملائکة باللیل وملائکة بالنهار ثانی عشر واو انکاریه درمثلا برآدم قام الرجل دیدکده مخاطبك لسان انکار ایله الرجلوه قولی کبی بونده اولان هاء وقفیه در رجلك قیامنی انکار ایله لامی ضمه سی اوزره مد ایدوب واو ایله تصویر ایلمشدر ثالث عشر ماقبلی مضموم اولان همزهٔ استفهامدن مبدله واودرکه قنبل نام راوی اشبو والیه النشور و وامنتم کذلك قال فرعون وامنتم آیتلرنی اویلجه قرائت ایلدی که اصللری همزهٔ استفهامیه ایدی رابع عشر واو تذکیردر مثلا یقوم زید دیمکی قصد ایدن کمسنه یقوم کلمه سنی سویلیوب لکن زیدی اونتدقده تذکره امداد ایچون یقوم کلمه سنی قطع ایلیوب زیدی درخاطر ایلمك ایچون یقومو دیو مد ایلمسی کبی خامس عشر واو قوافی در که قافیه لره الحاق اولنور واوصله دخی دیرلر کقول الشاعر * قف بالدیار التی لم یعفها القدمو * اصلی القدم ایدی میمك ضمه سی مد اولنوب واوه وصل اولنمغله وزن تام اولدی سادس عشر واو اشباعدر برقوع کلمه سنك واوی کبی که اصلی برقع ایدی سابع عشر اسم منادایی مد ایله حاصل اولان واودر مثلا یاقرط دیو ندا ایدن کمسنه امداد صوت ایچون قافك ضمه سنی مد ایدوب یاقورط دیمسی کبی ثامن عشر واو محوله در که یادن مبدله اولان واودر مثلا طوبی کلمه سنك واوی کبی که اصلی طیبی ایدی تاسع عشر واوات ابنیه در جورب وتورب وجدول کلمه لرنده اولان واو کبی عشرون واو وقتیه درکه مفهومده واو حالیه یه متقاربدر کقولك اعمل وانت صحیح ای فی وقت صحتك الحادی والعشرون واو نسبتدر مثلا اخ کلمه سنك نسبتنده اخوی دیدکلری کبی الثانی والعشرون عمرو کلمه سنك آخرینه الحاق اولنان واودرکه رفع وجر حاللرنده عمر ایله عمرو کلمه سنی مفرق قدر وحالت نصبده التباسدن مأمون اولمغله الحاق اولنمز وعمرو کلمه سی عمردن اثقل اولمغله اکا تخصیص اولندی تقول جاءنی عمرو ورایت عمرا ومررت بعمرو الثالث والعشرون واو فارقه درکه حرفین مشتبهین فی الرسم بینی فرق ایچون داخل اولور مثلا اوشك واولی کلمه لرنده همزه ایله لام بینلرینه واو ادخال ایدرلر الیك والی کلمه لرینه مشتبه اولماملق ایچون الرابع والعشرون صورت خطده مرکز همزه اولان واودرکه مضمومیتنه علامتدر تلفظ اولنمز

مطلب

نحو هذه نساؤك وشاؤك كذلك واومز بورمتلفظ اولور حمراوان وسوداوان كبي الخامس والعشرون واونداء
وواوندبه‌در وازيدواغربتاه كبي السادس والعشرون واوحاليه دركقولك اتيته والشمس طالعة اى فى حال
طلوعها السابع والعشرون واوصرفدر و بوشول واودر كه اولنده معطوف حقنده اعاده سى صحيح ومستقيم
اوليان حادثه يى مشتمل كلام اوزره بر كلامى عطف ايچون ايراد ايدرلر پس ماقبلنده واقع اولان حادثه مابعدنده
روا اولمدبغندن ناشى منصرف اولمغله واوصرف ايله تعبير ايلديلر كقوله * لاتنه عن خلق وتأتى مثله * عار عليك
اذا فعلت عظيم * يعنى سن كندك متخلق اولديغك خلق ناسزادن سائرى نهى ومنع ايلمه زيرا بويله ايلمك سكا
عار وعيب عظيمدر پس بوراده اول كلامده واقع حادثه دن مراد نهى عن الخلق حالتيدر اكر تأتى مثله قولى لاتنه
فعلى اوزره عطف اولنسه لا كلمه سى اكا دخى تصدر ايلمك لازم اولمغله معناى مراده مخالف اولور بو جهتله
صورتا عطف ومعنا جهتيله صرف اولندى بوراده فانه لايجوز اعادة وتأتى مثله على تنه نسخه لرى غلطدر اصح
اولان لايجوز اعادة لاعلى وتأتى مثله عبارتيله اولمقدر (الهاء) حروف معجمه دن يعنى حروف هجادن بر حرفدر
بش وجه اوزره مستعملدر اول ضمير غائب اولوب نصب وجر موضعلرنده استعمال اولنور كقوله تعالى قال له
صاحبه وهو يحاوره ثانى حرف غيبت اولور يعنى مجرد غائب معناسنه دال اولور اياه كلمه سنده كى هاء كبي پس
ضمير بالكز اياه لفظى اولور ثالث هاء سكته‌در كه كلمه‌نك آخرنده اولان حركه يى ياخود حرفى بيان ايچون آخرينه
الحاق اولنور ماهيه وهاهناه كلملرنده اولان هاء كبي و بونده اصل اولان اوزرينه توقف اولنمقدر وبعضا على نية
الوقف وصل اولنور رابع همزهٔ استفهامدن مبدله اولان هاء در كقوله * واتى صواحبها فقلن هذا الذى
منح المودة غيرنا وجفانا * اصله اذا الذى خامس هاتانيثيدر كه كرد تاء تعبير ايتدكلريدر وقف حالنده رحمه كلمه سنك
هاسى كبي ها قصر ايله كلمهٔ تنبيهدر انكله سياق كلامه آكاه اولوب نصب ذهن ايلمك ضمننده مخاطبه
تنبيه وتاكيد اولنور وكاه اولور كه اسم اشارت اولان ذا وذى كلملرينه داخل اولور هذا وهذه وهاذاك وهاذيك كبي
على قول ذا بعيد وهذا قريب اولان مشار اليهه مخصوصدر پس ذا اورجل وهذا ايشته شورجل ديمك اولور
وها لفظى مفرد مؤنثدن كنايه اولور رأيتها كبي كه رايت مرأة سبكنده در و بو ضمير مؤنث اولان هاء دكلدر
وهاء كلمه سى دوه قسمنه مخصوص زجر حكاياتندندر كه انكله دوه يى سوروب كوتررلر كذلك دوه يى چاغرهجق
اصواتدندر وكلمهٔ تلبيه واجابت اولور مثلا بر آدمى چاغرديغكده جوابنده هادير كه ايشته واردم ديمك اولور واسم فعل
امر اولور خذ معناسنه كه آل وطوت ديمكدر بونده مد ايله ده لغتدر وايكيسيده كاف خطاب ايله ده مستعمل اولورلر
مثلا هاك وهاءك ديرلر سن آل معناسنه وممدوده ده كافدن مستغنى اولمق جائزدر بو صورتده همزه سى كافك
تصريفلرى كبي تصريف اولنور مثلا هاء يارجل ديرلر همزه نك فتحيله وهاء يامرأة ديرلر همزه نك كسريله وهاؤما
يارجلان ويا امرأتان وهاؤن يانسوة وهاؤم يارجال ديرلر ومنه قوله تعالى (هاؤم اقرؤا) كتابيه وجه ثانى ضمير
مؤنث اولوب محلا مجرور ومحلا منصوب اوله‌رق استعمال اولنور نحو فالهمها فجورها وتقواها اولده مفعوليت
اوزره منصوب وثانى وثالثده اضافتله مجرورلردر ثالث تنبيه ايچون اولور بو صورتده درت كلمه يه داخل اولور
١ بعيده مختص اوليان اسم اشارته داخل اولور هذا كبي ٢ اسم اشارتله مخبر عنه اولان ضمير مرفوعه داخل
اولور نحو هاانتم اولاء ٣ ندا موقعنده وصلت اولان اى كلمه سنه داخل اولور ياايها الرجل كبي بو مقامده
هانك دخولى واجبدر منادانك مقصود بالندا اولديغنى تنبيه ايچون وبنى اسد لغتنده هاء مزبوره نك الفى حذف
اولنوب هاسى اى كلمه سنك ضمه سنه اتباعا مضموم اولمق جائزدر ومنه قرأة ابن عامر ايه الثقلان بضم الهاء
فى الوصل ٤ قسم موقعنده اسم جلاله داخل اولور تقول ها الله بقطع الهمزه ووصلهما وكلاهما مع اثبات
الفها وحذفها (هو) هانك ضميله صعيد ايلنده بر بلده آديدر (هيوه) هانك فتحى وبانك ضميله يمنده بر حصار
آديدر (هلا) هانك فتحى ولامك تخفيفيله آت قسمنه مخصوص زجر وآزار اصواتندندر بر حالتدن زجر ومنع
ضمننده تفوه اولنور (هلا) تشديد لامله تحضيض وترغيب واغراء معناسنه مستعملدر هل ايله لادن مركبدر
مثلا هلا مررت برياض الجنة ديرلر كه مجلس ذكره وارمدكمى نيچون وارمدك نه طوررسن وارسك انسبدر ديمكدر
(التهلى) تفعل وزننده سرعت ايلمك معناسنه‌در كه كلمهٔ مذكوره دن متصرفدر يقال تهلى الفرس اذا اسرع (هنا)
هانك ضمى ونونك تخفيفيله (وههنا) هاء زياده سيله ظروف مكانيه‌دندر بونلر ايله قريب اراده اولنور مثلا اجلس
هنا وههنا ديرلر كه شورايه وايشته شورايه اوتور ديمكدر (هنا) (وههنا) (وهنالك) (وهاهنالك) هانك فتحى ونونلرك
تشديديله بعيده اشارتلردر لسانمزده اورا ايله تعبير اولنور وعربلر دخى وسننه هاهنا وهنا ديرلر كه هانك ضميله در

ادن وتقريب معناسنه كه بكاپك بقين كل ديمكدر وسومديكى آد مه هاهنا وهنا ديرلر كه هالرك فتحى ونونلرك تشديديله
تبح بعيدا معناسنه دركه بندن دوراول معناسنه كويا كه اسم فعل موقعنده استعمال ايدرلر (وهنا) هانك ضمى
والفك قصريله معرفت لهوولعب معناسنه در وهنا بر موضعك آديدر وكاه اولوركه عربلر من هنى ديرلر هانك
فتحى ونونك كسرى و يانك سكونيله من هنا ديجك يرده وكاه اولوركه اناوانت كلمه لرينك همزه لرنى هايه ابدالله
هنا وهنت ديرلر (الهنا) عصا وزننده فروما يه ومجهول اولان نسبه ديمور (هناه) هانك فتحيله
خاصة ندا موقعنده فلان معناسنه استعمال اولنوركه الفاظ كنايه دندر يقال ياهناه و بوهنوماده سندن
مأخوذ دركه (هيا) هانك فتحيله حرف ندا در اصلى ايا ايدى همزه يايه ابدال اولندى (الياء)
حروف هجادر وحروف مهموسه دندر وشديده ايله رخوه بينده متوسطه در كه نه قوتلو ونه ضعيفدر
وحروف منفتحه دندر واول صط ضظ حرفلرندن ماعدا حروفدن عبارتدر وحروف منخفضه دندر واول قاف
وغين وضاد وخاء معجمات وصاد وطاء مهملتين وظاى معجمه دن ماعدا حرفدن عبارتدر و مصمته دندر كه مر بنفل
حروفندن ماعدا سيدر شارح دير كه بورادمن المهموسه عبارتى قلم ناسخدن سهودر زيرا حروف مهموسه همس
ماده سنده ذكر اولنديغى اوزره حثه شخص فسكت حرفلريدر و بصائرده يا شجريه دن اولمق اوزره مرسومدر
ومعلوم اوله كه اشبو ياء حرفى اوچ وجه اوزره استعمال اولنور ١ ضمير مؤنث اولور نحو تقومين للمخاطبة ونحو قومى
للامر ٢ حرف انكار اولور مثلا بركسه رايت زيدا ديدكده لسان انكار ايله ازيدنيه قولنده اولديغى كبى ٣ حرف
تذكار اولور نحوقدى و بو بعينه واوماده سنده واوك انكار ايچون وتذكر ايچون كلديكى كبيدر و يا كلمه سى كه الفله در
حرف ندادر مناداى بعيد ندا اولنور كرك حقيقى وكرك حكمى اولسون وكاه اولوركه آنكله مناداى قريب ندا اولنور
تاكيد ايچون ومنه قول الداعى يا الله يارب وعند البعض قريب وبعيد بيننده وعلى قول قريب و بعيد ومتوسط
بينلرنده مشتركدر واشبو يا كلمه سى سائر حروف ندادن اكثر مستعملدر بناء عليه حرف ندا محذوف اولان موقعده
آندن غيرى تقدير اولنمز كقوله تعالى يوسف اعرض عن هذا اى يا يوسف واسم جلال واسم مستغاث وايها وايتها
كلمه لرى همان آنكله ندا اولنور كذلك مندوب انكله ندا اولنور ياخود وا ايله ندا اولنور وخفى اولميه كه يا كلمه سنى
مثلا فعل كبى مضاف اولميان كلمه يى ولى ايلدكده يعنى اكا داخل اولدقده كذلك ندا ايچون اولوب منادى محذوف
اولور كقوله تعالى الا يا اسجدوا فى قراءة اى الا يا قوم وكقول الشاعر * الا يا اسقيانى قبل غارة سنجال * كذلك ولى
ايلديكى حرف اولورسه ده محذوف اولور كقوله تعالى ياليتنى كنت معهم ومنه الحديث يارب كاسية فى الدنيا عارية
يوم القيامة كذلك جمله اسميه اولورسه محذوف اولور كقوله * يا لعنة الله والاقوام كلهم * والصالحين على سمعان
من جار * بونلرك مجموعنده منادى محذوفدر على قول مجرد تنبيه ايچوندر اولورتا كه جمله يى بكلها حذفله اجحاف
كلمه لازم كلميه و بعضلر ديديكه اكر يا كلمه سى معا ياخود صيغه امر ولى ايدرسه ندا ايچون اولوب بونلردن غيرى
اولورسه تنبيه ايچون اولور و يا حرفى القاب عديده يى مشتملدر ازجمله ياء تانيثدر اضربى كلمه سنده اولديغى كبى
واسماء وصفاتده حبلى وعطشى وذكرى وسمى كلمه لرنده اولديغى كبى و ياء تثنيه و ياء جمع و قوافى يه لاحق اولان
ياء صله در وصله كبى وواودن محول اولان يادر ميزان كبى كه اصلى موزان ايدى و ياء انكار در مثلا برآدم
مررت بالحسن ديدكده مستنكر اولان كسه نك الحسنيه قولنده اولان كبى و ياء تعايى دركه مراد ايلديكى كلامى
استحضاردن عاجز اولمغله استحضار ايچون كلديكى كلمه نك آخرنى مد ايله حاصل اولان يادر مثلا مررت بالحسن
ديوب اخى زيد ديمكى استحضار ايلدكده درخاطر ايلمكه وسيله اولمق ايچون بالحسنى ديو مد ايدر و ياء مد المنادى در
مثلا بشر كلمه سنى نداده يا بشرى ديو مد ايلدكلرى يادر وابنيه ده فاصل اولان ياء در ياء صيقل و ياء بيطار كبى وصورت
خطده مركز همزه اولان ياء دركه همزه نك مكسوريتنى افاده ايچون رسم اولنور كذلك تلفظده همزه بدلى تلفظ
اولنان يادر قائم وسايل كبى و ياء تصغيردر نحو عمير فى عمر ولام فعل كلمه دن مبدله اولان ياء در خامس وسادس كلمه لرنده خامى
وسادى ديدكلرى كبى وثعالب لفظنده ثعالى ديدكلرى كبى و ياء ساكنه دركه جزم موضعنده على حالها ترك وابقا اولنور
كقوله * الم يأتيك والانباء تنمى * بما لاقت لبون بنى زياد * وبريسى اجابت شانندن اولميان شيئى ندا ايلدكده اكا تصدير
اولنان ياء ندادر يعنى ذوى العقله تشبيها غير عاقل اوزره تصدير اولنور كقوله تعالى ياحسرة على العباد وقوله تعالى
ياويلتا ءالد وانا عجوز وبريسى ياء جزم مرسلدر كقولك اقض الامر و بونك ماقبلى مكسور اولوب كسره كنديسنه
قايم مقام اولمغله حذف اولنور وبريسى ياء جزم منبسطدر كقولك رايت عبدى الله و بونده ياء ساقط اولمز
زيرا يرينه قايم مقام اوله جق كسره يوقدر (التبئية) تفعله وزننده ياء حرفنى يازمق معناسنه در تقول بيت ياء اى كتبتها

قال مترجمه العبد القليل العليل الكليل الآثم الغريق فى لجة المعاصى والمآثم ابو الكمال السيد احمد عاصم عصمه الله تعالى فى حرزه الدائم فحمدا ثم حمدا ثم حمدا لمن تيسيره بالختم ابدى هذا هو المرفاء لسفينة القلم الجارية على البحر الخضم العينم واليم الهقم الغطمطم الذى تخلو عن ادراك ساحله خلايا الأوهام فكانه عنصر الماء البعيد الغور عن بلد العقول والافهام الا وهو الا وقيانوس البسيط فى ترجمة القاموس المحيط والقابوس الوسيط وقد اتفق التوقف والاستواء على ميناء فرضة الانتهاء بشرطة التوفيق من مجرى الرياح على وفق الاشتهاء فى اليوم الرابع عشر وهو يوم الاحد من ذى القعدة الشريفة المنخرطة فى سلك شهور سنة خمس وعشرين ومأتين والف من هجرة من كان يرى من قدامه يرى من خلف وهى موافقة لحساب كتبخانهٔ علوم ١٢٢٥ ودقيقة هذا التاريخ غير ستير على اصحاب الفهوم اللهم انفع بفوائده جميع المسلمين ومتع من عوائده كافة الطالبين واجعله ذخرا الاخرتى ولنسبة نبيك النبيه وسيلتى واعف عنى ما صدر منى من زلتى وصن وجهى يوم الحسرة عن ذلتى وهو يوم يندب فيه ويستغاث بندبة فيا جعلنا يا كربتا باندامتا على سوء اعمالى وهجنة حالتى واغفر لى ولوالدى ولجملة اصولى وفروعى وقرابتى واحبتى واساتذتى ومشيختى ولجميع امة محمد عليه الصلوة والسلام بحرمة من به ختم مصحف الرسالة وهو فاتحة الانبياء العظام وصلى الله عليه وعلى آله واصحابه وخلفائه واتباعه واحبائه واشياعه وعلمائه وانصاره واوليائه وعلى قاطبة الانبياء والمرسلين والملائكة اجمعين ماجرت جوارى الاقلام فى عيالم عوالم العلوم موشيات المعالم ومنشأت الاعلام

مم

م

تاريخ

ترجمهٔ القاموس لما كملت مسكية الختم على خير الختوم ارخت للاسم وللاتمام قدتم الاوقيانوس بحر العلوم

١٢٢٥

لله در العاصم الحبر الذى ذاعت فضائله لدى الآفاق
فاق الانام سيادة وزهادة وعلى سناء مكارم الاخلاق
هو ترجم القاموس كشفا واضحا من بحر علم ذاخر دفاق
حتى مأى فيه وحل رموزها بتعمق خال عن الاغلاق
لا يبتغى الخيلاء من تصنيفه الا رضاء القادر الخلاق
والله ينفد عند شخص ما اقتنا اما لدى الرحمن فهو الباقى
لازال فى اوج السعادة صاعدا وحسوده فى الخسف والاملاق

كتبه عثمان بن سليمان شاه
غفر لهما الاله

فحمدا ثم حمدا ثم حمدا اشبو جلد ثالث اوقیانوسك دخی طبع وتمثیلی عون وياورئ حضرت رب جلیل ایله آثارعنایت ١٢٣٣ یاخود اثرعنایات ١٢٣٣ حسابنه موافق اشبو بیك ایكیوز اوتوز اوچ سنه سنك محرم الحرامی اواخرنده رسیدهٔ سرحد تكمیل اولدی حق الانصاف اشبو جلد ثلاثه یی مشتمل ترجمهٔ فضائل اتصاف كان امكانده نظیری ناپیدا بر كوهر یكتا یعنی برعالمبها الماسپارهٔ مثلث الزوايا اولدیغی جوهریان عندنده روشنادر جزاالله تعالی مترجمه بخیر الجزاء وچونكه حالا سریرآرای سلطنت عظمی واریكه پیرای خلافت كبری سایهٔ حضرت اله پادشاه عالمپناه مشید دعایم دین ودولت ممهد قواعد ملك وملت خلاصهٔ خاندان شوكت بنیان عثمانی نقاوهٔ دودمان حشمت اقتران خاقانی ابرمدارار عاطفت واحسان بحرزخارمرحمت بیكران محب العلماء مربی الفضلاء قدردان واهالی پرور حیثیت شناس ومكارم كستر الا وهو السلطان الاعظم والخاقان المعظم سلطان البرین والبحرین مطتهر الحرمین المحترمین السلطان ابن السلطان الغازی محمود خان خلدالله ملكه ودولته واید وشید مجده وسلطنته افندمز حضرتلرینك ارادهٔ معالی افادهٔ شاهانه لری موجبنجه نفعا للطلاب اشبو كتاب كمیاب بو بندهٔ مذنب السید عبدالرحیم محب قوللرینك سعی ومباشرتیله طبع وتمثیل وتاریخ مرسومده پذیرای حسن تكمیل اولوب طرف اشرف ملوكانه دن اندرون وبیرونده كائن هر كتبخانه یه حسبة لله الملك المعین بر ر نسخه سنی وقف وتمكین برله طلبهٔ علومی ممنون ومنشرح البال بیوروب بعده مترجم خطیله منسوخ اولوب دستور طبع وتمثیل اولان نسخه یی دخی مسجل ومضبطه شیوه سیله پدر جنت مقرلرینك اثر معتبرلری اولان حمیدیه كتبخانه سنه وضع وتعیین برله اكمال قاعدهٔ عون وافضال بیورملریله استفاده ایدن طلاب كرام اول پادشاه اسلام وشهنشاه انام ادام الله عمره واقباله الی یوم القیام افندمز حضرتلرینك جانب جلی المناقب همایونلرینه ومصنف قاموس ومؤلف اوقیانوس حضراتنه خیردعا ایدوب اشبو بو بندهٔ خدمت طبع اولان دردمندك دخی وقوعیافته اولان قصور وكسورینی عفو وسمح واغضا ایتملری مسئول ومتمنادر

مم

